Ч. 65 (13.630). Львів, неділя 1. квітня 1934. Pocztowe opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Друга ґрупа премій для передплатників „Діла".

Після закінчення першого льосування „Діла", на яке визначили ми **12 премій** на загальну суму зол. 3·930·—, приступаємо до дальшого проголошування премій другої ґрупи.

В льосуванні цієї ґрупи, яке відбудеться за кілька тижнів, братимуть участь 1) всі ті, які вплатили передплату „Діла" по кінець червня ц. р., а не мали в першому льосуванні щастя дістати котрусь із премій; 2) всі **точні передплатники,** які в хвилині замкнення списку премій не будуть залягати з передплатою, і 3) **всі нові передплатники.**

Дотепер проголосили ми пять премій другої ґрупи, а саме: 1) Радіо-апарат, 2) Мистецький килим, 3) Туалетка з дзеркалом, 4) Чай і кава, 5) Подорож до Стокгольму, а оце проголошуємо чергову премію.

Шеста премія:

КРИНИЦЯ.

Кімната враз із повним знаменитим удержанням у пенсіонаті пані Яблонської, „ВІЛЛЯ ТАТРЯНСЬКА" у Криниці.

Великдень -- це свято радости,

однак дійсно радісний настрій
лануватиме у Вас тільки тоді, коли, сповнюючи Ваш громадянський обовязок
усі свої святочні закупи покриєте

в найстаршій кооперативній установі

Народна Торговля

яка у своїх 32-ох складах — у Львові і в краю

ПРОДАЄ: **всі товари домашнього запотребування в найдобірнішій якости і по найприступніших цінах.**

ЗВАЖТЕ при цім, що самим лише купуванням товарів у Народній Торговлі причинюєтесь до розбудови старих і творення нових варстатів праці для себе і своїх дітей, і тимсамим до двигнення нашого народа з економічного занепаду.

В кооперації наша будучність!

Рідна торговля і рідний промисл — це наш добробут!

ОРҐАНІЗАТОРКИ ЖІНОЧОГО КОНҐРЕСУ У ВСПР. МИТРОПОЛИТА АНДРІЯ.

В пятницю, 30. березня, відвідали організаторки Українського Жіночого Конґресу в особах Вп. п. **Евгенії Макарушкової,** голови ділового конґресового комітету і **Мілени Рудницької,** голови Союзу Українок Ексцеленцію митрополита Андрія Шептицького, щоби його поінформувати про хід підготовчих праць до конґресу. Екс. митрополит вислухав, як нас повідомляють, з великим зацікавленням звіту обох пань і злożив на їх руки свої якнайкращі побажання для загальнонаціонального українського жіночого конґресу.

ЩО ТО Є ВЕЛИКА НІМЕЧЧИНА?

В Англії появилася книжка Ернста Генрі, родом німця п. н. „Гітлер над Европою". Є це збірка його статтей, друкованих у кількох англійських журналах, і замітна тим, що займається заграничною політикою націонал-соціялізму, якою кермує Розенберґ. Та політика плянує третю німецьку державу від Нордкапу до Салонік. Держава мала би складатися з шістьох частин. Першою булаб корінна Німеччина, що обіймала би не тільки теперішні німецькі землі, але також Швайцарію, Бельґію, Альзацію й Льотарингію, Голляндію та Данію. До корінної Німеччини будуть прилучені балтійські краї, почому їхня незалежність має бути зліквідована подібно, як західних і північних сусідів на континенті. На дальшій півночі належалиб до німецької держави північно-германська федерація (Швеція, Норвегія і Фінляндія) а південно-німецька секція обіймалаб зліквідовані теперішні держави Чехословаччину, Австрію та Угорщину. Галичина і східна Польща разом з Україною творилиб провінцію Велику Україну, Румунія, Югославія і Болгарія увійшлиб до балканського протекторату. Дорога до тієї великанської держави веде, як каже Ернст Генрі, крізь нову світову війну.

—o—

За господарське піднесення нашого села.

Помічення зі Зборів „Маслосоюзу" і „Сільськ. Господаря".

Збори двох наших господарських установ, що саме відбулися в останніх днях, дали нам нижу помічень, які хочемо виднигнути для ознайомлення з ними загалу наших читачів. Бо брак місця дозволив нам досі тільки помістити звідомлення про ці збори, при чому ми мусіли пропустити дуже цікаві моменти з розвитку й праці цих установ, як також цікаві справи, порушені представниками з краю. А саме ці справи можуть дати нам образ того, що собою уявляє одна чи друга установа та її робота в терені.

Збори „Маслосоюзу" відбулися під знаком дальшого доброго розвитку цієї установи. Нові підприємства (міська молочарня, птахомясарня), упорядкування істнуючих молочарень, комасація дрібних молочарень у сильні й надежно капіталом та уладженнями вивінувані Районові Молочарні, будова нових будинків для молочарень з інсталяцією модерних машин — отсе тільки невелика частина тої праці „Маслосоюзу", яка значить поступ у його роботі. Бо поза цим мусів „Маслосоюз" боротися з чималими труднощами у збуті молочарських продуктів, головнож масла, для якого вивіз за кордон був надзвичайно утруднений. Треба було шукати внутрішнього ринку збуту, у висліді чого основано 8 нових крамниць, які своєю зразковою працею та розділюванням знаменитих продуктів стали зразком, якого не постидалисяб і найбільш господарсько вироблені країни. З цієї боротьби за здобуття місця для нашого масла на ринку вийшов „Маслосоюз" переможно, вспів усе вправитися з продукцією своїх молочарень, а до того платив за масло **найвищі ціни** між усіми молочарськими організаціями молочарням, а ті знову **найвищі** ціни за молоко своїм доставцям.

У цій праці найшов „Маслосоюз" повну підтримку у наших селян, доставців молока до молочарень. Вони зрозуміли важке положення на ринках, а також те, що тільки завдяки „Маслосоюзові" і його послідовній праці наш продуцент молока має змогу його згодувати. Це зрозуміння бачили ми впродовж цілої дискусії на зборах, а найкращою заплатою для керманичів „Маслосоюзу" було підкреслювання промовцями довіря до свого проводу, яке виказують вони ділом у щоденній праці на місцях.

Та не всюди ще міг „Маслосоюз" розвинути свою працю. Ми подали вже у вчорашньо-

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7155 31—180 Телефон 25-55.

му числі вістку про містерії з крамницею „Маслосоюзу" в Рівному, а таких перелюн було, головно для низових молочарень, чимало. І тому треба з великою радістю підкреслити заяву представника наших молочарень на північно-західних землях про те, що вони призиватимуть і надалі **єдиним** своїм осередком і **єдиною** централею „Маслосоюз".

Збори другої господарської установи, нашої сільсько-господарської централі „Сільський Господар", були в цьому році надзвичайно сильно обіцяні та можна без перебільшення сказати, що були виявом того надзвичайно великого зацікавлення українського села господарськими справами, яке в останніх часах стало стихійним рухом. На Зборах „Сільського Господаря" було заступлених делегатами 71 районів, з яких деякі обнимали кілька повітів. Було теж заступлених три зорганізовані райони з Волині і Полісся. Ця організація, що сьогодні має свої організаційні клітини в 73 містах та 1.410 селах, висувається чимраз більше на чоло цілої нашої господарської праці. Причини цього треба добачувати в тому, що „Сільський Господар" веде таку роботу, яка найближче підходить під інтерес і зацікавлення нашого селянина, а попри це та робота ведена такими методами й засобами, які для нашого селянина легко доступні і зрозумілі та дають наглядні виспіди у його власному господарстві. Праця „Сільського Господаря" найшла вже повне зрозуміння на нашому селі, стала всенародньою, і відгомін цього мали ми на вчорашніх загальних зборах.

В дискусії над звідомленнями з праці „С. Г." забирало голос 28 представників з місць, а поза цим 6 представників говорило при іншій точці. Порушили вони всякі господарські справи і болячки, а замітне з того те, що рівень дискусії був дуже високий, що делегати з краю ставилися до всіх порушених справ зі зрозумінням та з погляду інтересів усієї нашої господарської політики; це пробивалося передовсім у промовців-селян. Це один з доказів, що наше село скорим кроком дошколюється в господарській ділянці та розвиває свій господарський світогляд. Це запорука, що економічне піднесення нашого села має тривкі основи.

Але крім цього чули ми у промовах делегатів з місць, що організація „Сільського Господаря" стає на чимраз правильніший шлях у краю, що кружки „Сільського Господаря" стають живими і впливовими господарськими установами на селі, що коло них починає творитись нове господарське життя нашого села, яке може стати заповідю нашого відродження.

Одначе в дискусії на зборах „Сільського Господаря" почули ми і загрозливі вісти, що в ріжних околицях краю саме ця, для села надзвичайно **корисна робота** стрічає перепони. Ці перепони — це заборони під ріжними мотивами засновувати філії та кружки „Сільського Господаря" на Волині й Поліссі, а крім того **перепони адміністраційного характеру в тернопільському воєвідстві. На пять воєвідств, яким предложено в 1929 р. до затвердження** зміну статуту „Сільського Господаря", не затвердило її тільки тернопільське воєвідство. Але попри це філії та кружки „Сільського Господаря" стрічаються зі заборонами робити згоди безрог, вести годівельну працю і т. д., а все це випливає напевно не з господарських мотивів. Чули ми теж про дивні „господарські" заходи, що наші селяни мусять платити кару за те, що кінь був незаховстаний на подвірю, або що завіси при керниці були заржавілі, але тільки у випадку, коли ті селяни хотіли заложити кружок „Сільського Господаря". А було це у відомому волинському воєвідстві. І таких дрібниць, дошкульних вибриків і неоправданих злобних виступів супроти нашого села наведено на зборах багато-багато. Тому мусимо з натиском підкреслити слова предсідника Зборів „Сільського Господаря" сен. інж. Павликовського, що найкіпшим засобом розвязування господарських питань є те, що до них підходять не з господарської, а з політичної сторінки.

Збори „Сільського Господаря" відкрили перед нами цілу низку болячок, які відчуває село та показали нам, з якою тугістю та енергією це наше село бореться з ними у рямцях організації „Сільського Господаря". А разом з тим ці збори виказали, що спеціяльно на цю організацію мусить звернути увагу ціле наше громадянство, бо вона вже перестала бути справою самої централі „Сільського Господаря", а стала справою **всенародньою.**

Оце помічення зі зборів двох наших господарських установ, які повинні з увагою прияти всі, що на цих зборах не мали нагоди чи можливости бути.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдетальніше в текстильнім магазині
„ТАНІЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
22/48

Закарпатське москвофільство
на службі мадярської ірредентн.

(До приїзду міністра Бенеша на Закарпаття.)

Після дуже короткого початкового періоду на Закарпатті, коли ще чехи мали поважний чамір допомогти місцевому українському населенню пробудитися від тисячелітнього летаргу, в якому ця вітка нашого народу перебувала під Мадярщиною, настав новий період — період кольоніяльного визиску та свідомого спинювання народнього культурного розвитку підтержуванням штучного москвофільства. Витрачено кольосальні суми на москвофільський рух, але місцевого населення всетаки не вдалося ані навчити московської мови ані зробити з нього москалів. Провідники цього руху дуже завзято борються за введення московської мови до народніх шкіл на Закарпатті і щороку влаштовують в ювилейні пушкінські дні „день русскої культури". Але на диво самі найзапекліші москофіли на Закарпатті, що стараються перевчити цілий нарід на московську мову, чомусь самі не вспіли навчитися московської мови й всі вони так жахливо балакають якимось таким страшним жаргоном, що в москалів-емігрантів ця їх „русская" мова викликує несмак і обурення. Треба ствердити такий факт, що досить численна тут московська еміграція омиває цих панів „русскихъ" зпід Мукачева, Ужгороду і Пряшова та ставиться до них з незахованою погордою. Як московські емігранти любять часом висловлюватися, вони цим панам подають руку „без страха, но с омерзением". Зрештою, російська еміграція чудово могла переконатися досі, що тут не йде про пінку „русскость" місцевих і галицьких москвофілів. Приклад — такий Фенцик, що не так давно ще був секретарем „Просвіти" та немало є на Закарпатті б. його учеників, яких він учив в семинарії, як завзятий українець співати — „Ми гайдамаки"... Коли особисто не міг погодитися з о. Авг. Волошином, то „на зло йому" почав ширити москвофільську пропаганду, перебігши з „Просвіти" до „Духовича". Також московські емігранти переконалися, що протегована чехами „русскость" є теж лише засобом. Із чеських партій активно піддержують москвофільський рух на Закарпатті особливо дві партії: партія національ-демократична Крамаржа та національ-соціялістична Кльофача. Цим партіям, завдяки надзвичайно багатій та розповсюдженій пресі, особливо всяким буковим національ-соціялістичним виданням, як напр. всяким „Вечерникам" та „А-Зетам" „Чеського Слова", справді вдалося вщепити в пересічного чеського громадянина переконання, що український народній рух на Закарпатті є протидержавний та ірредентичний. Навіть Кльофач не постидався недавно заявити в сенаті, як закид урядові, що на Закарпатті — „продовжує провадитися українська ірредента й державна зрада". Через оту пропаганду кожний чеський філістер щиро вірить в українську злочинність. В цьому дусі виховується чеська адміністрація на Закарпатті. Тому нема нічого дивного в тих ревізіях, що йдуть серед учительства та які провадить чеська жандармерія, шукаючи за якимось ірредентичними малами, тризубами і т. п., як доказами „державної зради". Не без впливу цієї пропаганди дійшло до такого культурного скандалу для чехів, як заборона в 70-літні роковини гавбого вислову царського абсолютичного бюрократа „Никакого малоросійскаго языка не было, нет і быть не может". (20. VII. 1863. П. Валуєв, російський міністер внутрішніх справ). Празьким **демократичним** міністерством закарпатському учительському Т-ву заборонено вживати назви „український", бо це **„означения мови й народности, як „української" є неправильне** й суперечить правним постановам (16. І. 1933. міністерство вутрішн. справ, Прага). Але ця москвофільська та *протиукраїнська* пропаганда, ведена під плащиком нібито з вдячности до „Руска", як тої держави, що допомогала чехам виборювати самостійність, в дійсності є кермована страхом перед — Росією.

Про мотиви москвофільської політики лідера національ-демократів Крамаржа, чеський учений історик др Ян Славік так пише: „Крамарж хоче чеського читача страшити небезпекою, що українці будуть реклямувати для себе те, що **належить нам,** себто Підк. Русь, коли його „майбутня Росія" ніколи ніби не буде на неї посягати"...*) Щож торкається Кльофача, лідера національ-соціялістів, то він у 1926 р. на зборах у Береговій (Закарпаття) оказав своїм однопартійцям таке: „Браття! Ми не сміємо апустити на Підкарпатті до „русинських" шкіл української мови тільки російську, а то з тої причини, що Львів є близько, а москалі далеко і наші русини **ніколи не дістануться** до Москви"...**) Річ ясна, що такі мотиви москвофільської політики чеха також вплинули на досить здержливе відношення чесних москалів емігрантів, не кар'єристів, до місцевого москвофільського руху.

Але палиця має два кінці. Не лише чехи використовують цей рух, як засіб. Він також **в інтересах Мадярщини,** що розвиває надзвичайно активну ревізіоністичну пропаганду та не тратить надії дістати знову до своїх рук Закарпаття. При національній свідомості місцевого українського населення Мадярщина мусіла би розпрощатися з мрією побачити в складі своєї держави без збройної боротьби знову Закарпаття. Тому то **мадярська політика старається всіми силами піддержувати на Закарпатті москвофільський рух** та особливо спинявати пробудження національної свідомости та виховання місцевої національно свідомої інтеліґенції. Мадярщина справедливо рахує, що національно несвідомий „карпаторуський" нарід добровільно, з голоду, шляхом плебісциту, піде до неї в ярмо, тим більше, що мадярський ревізіонізм оперує аргументом господарської єдности Закарпаття і корінної Мадярщини. Нема сумніву, що та пропаганда пригадує, що за часів Мадярщини не було того перманентного голоду на Закарпатті, який існує тепер на Верховині, податки були менші, праці більше і багато менше „бюрократії". І щоб не діяти під впливом тих матеріяльних аргументів — на це треба високої національної свідомости, до якої — як на сміх! — не допускають чехи, у якомусь самовбивчому засліпленні! При теперішній економічній кризі лише національно свідома патріотична місцева українська інтеліґенція могла би успішно боротися з мадярською ревізіоністичною пропагандою. Але... місцева адміністрація держиться тої тактики, що краще кричати про українських ірредентистичних журавлів у небі та мовчати про мадярську ірредентистичну синицю в руках. — І тому якось мадярської ірреденти чеська політика не добачує, а переслідує національно свідомі одиниці, що вважають себе українцями, за... „ірреденту та державну зраду".

*) Podivna obrana slovanske politiky. Dr. Jan Slavik. „Nar. Osvoboz." 1927 r.

**) Промова посла Гусная в парляменті. „Учительський Голос" 1931 р.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!
Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український нарід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК
Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"
присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 квартьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації:
Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.
Як додаток до „Рідної Мови" виходить тримісячник „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ". — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Европі 5 зл., поза Европою 1 амер. доляр.
ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

Наскільки заінтересованими є чужинецькі чинники у москвофільському русі, на це вказують також реверляції ужгородського „Укр. Слова", повторені потім „Ділом", про звязок підера москвофільського руху д-ра Фенцика з консулем одної держави, який матеріяльно піддержував тут москвофільську пропаганду субсидіями для шоденника „Карпаторусскій Голос"...

Але москвофільський рух це не те ласкаве телятко, що дві мами ссе, — він має багато мам. Таку собі покровительку москвофіли знайшли тепер ще в провіднику словацьких автономістів Глінці. У своєму ювилейному числі (500-му) „Карп. Голос" помістив велику фотографію Глінки та його статтю, в котрій він пише про славянську солідарність та що „русскіе" мусять зеднатися і разом працювати зі словаками. Про те, що на Словаччині у тих „русских" селах словаки дозволяють лише словацькі школи — не згадується. В доповненні до ювилейного числа „Карп. Гол." вмістив статтю також поплечник Глінки, редактор „Словака", Сідор, де говорить про перетворення неславянської централістичної держави на державу чехів, словаків, поляків і русских, вільних у своїх областях.

Ось такі наслідки москвофільської політики чеських урядових партій, що всіма силами свого адміністраційного апарату поборюють український рух та піддержують москвофільство, що шукає собі спільників між реаізіоністами, консулями чужих держав, фашистами та чехофобами.

Як повідомляє ужгородська „Свобода" — міністр Бенеш звернувся тепер до о. Авг. Волошина про статтю для закордонної преси. Очевидно, що ця стаття має бути скермована проти мадярської ревізіоністичної пропаганди. Але одно дивує: чому з цим звертаються до духовного батька й провідника **українського руху**, який партійний лідер та преса партії Бенеша кваліфікує, як „ірреденту та державну зраду"?! Чомуб цього не доручити „державотворчим" Щерецьким, Бачинським та іншим Фенцикам?! Вонижк, як аграрні посли до парляменту, тепер ведуть політику „державотворчу" на Закарпатті, а о. Авг. Волошин лише колись прилучав Закарпаття до Чехословацької Республики..

М. О.

А. Пясецький А. С.

КРАКІВ.

Замовлення приймає
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ, ЛЬВІВ.

БАРТУ ТІШИТЬСЯ...

На засіданні мін. ради здав мін. Барту звіт з подорожі до Брюселі. Він заявив, що погодився з Іденом про конечність висвітлити небезпеку зброєння Німеччини та конечність створити міжнародню розбройну конвенцію, що не допустилаб до переговів у зброєнні. Заключення такої конвенції залежне від гарантій її виконання та репресійних засобів у випадку порушення її. Далі Барту ствердив, що з Іденом прослідив проблеми, звязані з виконанням трактатів у Локарно та ревеського пакту і відмітив, що між франц. і бельг. урядом є різниця поглядів на їх пояснення. Обидва міністри обговорили теж економічні взаємини своїх країн: мін. Барту ствердив, що Франція й Бельгія — це найкращі для себе клієнти і тому очевидно Бельгія дістане від Франції широкі економічні полекші.

Генрих Вернер Львів, Коперника ч. 12, телефон 70-50
одиноке джерело **товарів залізних, сталевих, ремісничого знаряддя та начинь кухонних.**
87 55 6—30

Перепони для унійної акції на Волині.

Від одного нашого дописувача з Волині дістаємо отсі незвичайно цікаві уваги про ті труднощі, що їх стрічає унійна акція на волинському терені:

Прочитав я замітку в „Ділі", ч. 79, де описано незавидне положення уніятів у селі **Жджари**, які збудували у себе і церкву і мурований дім ще кілька літ тому і до нинішнього дня не можуть добитись у римо-кат. курії в Луцьку свого постійного священника-пароха. Це мене ні трохи не здивувало, бо таж луцька курія, як я провірив, дістала в останніх часах до **30 подань від ріжних православних досі парохій на Волині, які заявили, що хочуть приєднатись до католицької церкви і дістати священника греко-кат. обряду.** І місяці минають, а всі ті подання лежать спокійно в актах і ніхто в курії ними не цікавиться. Ті села, що просять прислати їм уніятського священника, чекають даремне: **курія на їх письма не дає ніякої відповіди!** Чи знає про це Ексцел. Митрополит та апостольська нунціятура у Варшаві, не знаю. Мабуть, що ні!

Для прикладу вкажу на деякі з тих сіл. Так у селі **Ласкові** к. Володимира ще в літі мин. року більша частина його мешканців зложила подання до лат. курії в Луцьку і зголосила своє приступлення до гр.-кат. церкви. Одначе домині ті бідні люди що покинули казьонне православіє не мають ніякої опіки з Луцька, хоч туди вже нераз авертались і просили письмено дати їм священника. — Подібно є і в селі **Паридуби** коло Матієва, пов. Ковель, звідки селяни виносили теж подання до Луцька, одначе без ніякого висліду. — Такаж історія є і в селі **Заставе** коло Межиріча, пов. Рівне, де вже від двох літ істнує греко-кат. парохія. Вірні авертались до курії в Луцьку, яка з початку дала їм священника, але вже більше як рік, не знати чому, та уніятська парохія без священника (православний є на місці!). Люди просять-благають дати їм уніятського священника, та курія на все те мовчить...

Згаданих прикладів на нині хіба досить. Ми чуємо тут часом, що уніятські села тому не дістають священників, бо їх нібито нема. А одночасно зачуваємо, що львівську Дух. Академію скінчило чи кінчить кількох богословів-волинників. Чи не моглиб вони з успіхом працювати у наших селах?

Після реформи суспільних обезпечень.

1. ЛІЧЕННЯ НЕДУГ ДОМА АБО У ПРИВАТНОГО ЛІКАРЯ.

Зголошення щодо лікарської помочі дома приймають бюра зголошень усіх „перехідних" у будні дні від години 8—15, а від 15—20 бюро зголошень при вул. Фредра 2. для цілого Львова, телефон № 3-61, 34-88.

В неділі і свята чинне є тільки бюро при вул. Фредра 2. для цілого Львова між год. 8—12.

У часі, коли бюра нечинні і зайде нагла потреба покликати лікаря до дому, треба звернутись безпосередно до лікарів „Суспільної Обезпечальні" при чому в першу чергу треба покликати районових лікарів (зі свого району).

Коли обяви наглого занедужання є того роду, що можна боятись, що проволока грозить небезпекою для життя, а лікар „Обезпечальні" є абсолютно не до осягнення, можна візвати до уділення першої наглої помочі лікаря, який не має умови з „Обезпечальнею", за виконаною справу надзвичайно складну й хаотичну, — дають найдовші історичні виклади про „Народній Дім" і найбільш всесторонні інтерпретації пречисленних правничих параграфів. Ми не підемо їх слідами, але й не можемо поминути тих виводів повною мовчанкою, якщо стаття має виконати своє завдання: поінформувати читачів про розміри легендарного смока, якому на ім'я „Народній Дім" у Львові, та яким внедовзі українські матері страшитимуть своїх нечемних дітей...

2. ІСТОРИЧНИЙ ОГЛЯД (1848—1934).

В дні 2. травня 1848 у консисторській салі св. Юра у Львові понад 300 русинів (українців) покликало до життя першу українську (руську) політичну організацію „Головна Руська Рада". В дні 3. червня 1849 скромний парох з Рудна, о. Лев Трещаківський, зголосив на засіданні „Головної Руської Ради" внесок, щоби здвигнути у Львові будинок Народнього Дому, який став би осередком і вогнищем національної культури. Основним капіталом мали стати гроші, зібрані на великому народньому фестині на святоюрському майдані 15. травня 1849, в дні першого „свята свободи" (роковини скасування панщини). „Головна Руська Рада" звернулася з меморіялом, підписаним заступником голови, о. Мих. Куземським, до віденського уряду з просьбою, щоби площу по спаленій при бомбардуванні Львова 2. XI. 1848 р. німецькій Академії і Бібліотеці держава відступила на побудування другої міської греко-католицької церкви і будинку руського інституту для підтримування національної культури. На підставі згоди, висловленої австрійським м-ством освіти і внутрішніх справ, відбувся в дні 8. листопада 1849 р. акт передачі згаданих грунтів і румовища „an dі рутеніше Ферзамлюнг унд Бефелькеруні" до рук комісії, що її покликала Головна Руська Рада 8. лютого та комісія, якої головою був згаданий вже о. Мих. Куземський, видає відозву до ві-

Інститут національної культури чи твердиня обскурантизму?

Історія „Народнього Дому" у Львові та його нинішній жалісний стан.

В останньому числі варшавського **„Бунту Młodих"** з 19. п. м. появилася під довгим наголовком обширна, з 5-ти частин злочена стаття Івана Кедрина. Тому, що порушена тема є одною з найбільших болячок українського життя і що стаття орудує великим фактичним матеріялом, цікавим і для українського громадянства, передаємо ту статтю з невеличкими змінами, додаючи — для більшої прозорости, підзаголовки. Всеж, не слід забувати, що вона писана для польського читача й у висновках звертається під адресою польських чинників. — Прим. Ред.

1. „СЕНТИМЕНТАЛЬНИЙ ВСТУП".

Проголошення ліцитації двох земельних ґаетків, власности „Народнього Дому" у Львові; черга скандалічних судових процесів на тлі довголітньої завзятої кампанії цілої без виїмку української преси і частини самого т. зв. старорускього табору проти нинішнього державного комісаря „Народнього Дому"; вкінці зголошена кілька тижнів тому і досі, здається, дефінітивно ще неполагоджена димісія того комісаря, ті факти актуалізували ту т. зв. „справу Народнього Дому", справді одну з найдивніших і найсумніших справ з польсько-української дійсности, і мабуть саме тому польському громадянству дуже мало відому. По правді це ніяка „справа": це геройська епопея і одночасно скандальний роман у безчисленному числі томів, з прольогом, що сягає до панщизняних часів, і епільогом, що його вистукує ліцитаційний молоток, — це також надзвичайно поглядова лекція, якими крутими стежками мандрують польсько-українські відносини...

Після того сентиментально-поетичного вступу — кілька томлячих дат і інформаційних фактів, з тим потішаючим вияснением загори, що саме ті, яким залежить на замотанні цієї справи і витворенні про неї думки як-що

лого руського народу в Австрії у справі складок на будову Народнього Дому. І попали в пожертви широкою рікою, чого доказом по нинішній день — величезний 3-поверховий і 3-фронтовий будинок при вул. Рутовського 22, величава церква при вул. Краківській, 5-поверховий будинок при вул. Курковій, велика посілість з церквою СС. Василіянок при вул. Зяблікевича і два земельні маєтки Костеніе і Біжа в перемишлянському повіті. Крім масових прилюдних складок склались на цей маєток також богаті записи поодиноких громадян, які в той спосіб маніфестували свою вірність для рідної культури й бажання плекати її.

Колиж повіяло по Австрії вітром реакції і вийшла заборона всіляких політичних організацій, була теж розв'язана Головна Руська Рада (3. 6. 1851). В порозумінні з адміністраційною владою члени Ради покликують до життя Адміністраційну Комісію, яка переймає у володіння маєток Народнього Дому. Львівське намісництво висловлює на це свою згоду (30. X. 1851), а ту формальну постанову виперед уже Франц Йосиф І., що 18. X. 1851 особисто поклав вугольний камінь під будову Народнього Дому.

На підставі права про товариства з 15. XI. 1867, яке донедавна обовязувало в Галичині, Адміністраційна Комісія, що зрештою вже в 1868 році виготовила статут Т-ва „Руско-Народний Інститут у Львові", предложила в р. 1868 новий статут під тою назвою, а рескриптом з дня 11. лютого 1869 намісництво той статут затвердило, покликуючись на міністеріяльний декрет з 11. лютого 1869. З вибухом світової війни австрійські власти припинили діяльність Т-ва (4. 8. 1914), а для управи величезним маєтком призначили державних комісарів зпосеред урядовців. 15. 5. 1917 австрійські власти остаточно Т-во „Руско-Народний Інститут Народний Дім" розвязали, а на його місце покликали кураторію з 12 осіб (8. 1. 1918). Розвязане Товариство зголосило ще до австрійського міністерства внутрішніх справ відклик, який після упадку Австрії помандрував до Варшави, де досі спочиває. А польська влада, перейнявши у володіння Львів, розвязала Кураторію Народнього Дому і для адміністрації Нар. Домом визначили державного комісаря. Пятий з черги державний комісар довів саме Народній Дім до стану... ліцитацій.

(Дальше буде.)

ВИКРИТО КОМУНІСТИЧНУ ОРҐАНІЗАЦІЮ НА БУКОВИНІ.

В Чернівцях арештували провід буковинського осередку комуністичної партії. Арештованих відставили до воєнного суду в Ясах. Поліція викрила, що комуністична партія пробувала відновити розбитий провід буковинської комуністичної організації. Задля цього центральний комуністичний комітет в Букарешті післав до Чернівець комуністичного провідника Павла Кіртоку, що відбув вишкіл у пропагандивній і шпигунській школі в Москві. По званні він інжинір агроном і походить з Бесарабії.

Приїхавши до Чернівець, Кіртока увійшов зараз у звязки з кільнома комуністами, щоби відновити обласний комуністичний комітет для Буковини й Хотинщини. Йому помагав студент Юлій Софран. Оба взяли собі до помочі дівчину Розу Фукеман і комуністичного аґента Мозеса Левенталя, що був учителем гебрайської мови в ріжних приватних жидівських школах. Це дало йому змогу ширити комунізм серед шкільної молоді. Між арештованими є ще Абрагам Юрман, Сара Лідерман Бенямін Вальд, курєр організації та Мозес Пфефер, провідник комун. організації в Сторожинці. Кіртока після арештування зрадив усіх комуністів і поліція перевела на тій основі домові ревізії. Найдено аґітаційну літературу в ріжних мовах, два апарати до помножування писемних летючок, тощо. Стверджено теж, що букарештенська ком. централя переслала чернівецьким комуністам значні суми грошей, щоби мали чим оплачувати своїх адвокатів.

Хліборобське оживлення на Волині.

Дві господарські наради Філії „Сільського Господаря" в Луцьку.

Господарська кріза й нові вимоги життя зїдають дрібних хліборобів викликують в останнім часі помітне оживлення серед українських селян-рільників. Про поважне ставлення до господарських проблем наших зорганізованих селянських мас свідчать, між іншим, дві останні господарські наради, що відбулися в Луцьку з ініціятиви й під проводом філії „Сільського Господаря".

І. ГОДІВЕЛЬНА НАРАДА ДНЯ 25. БЕРЕЗНЯ.

В нараді взяло участь понад 100 представників кружків „Сільського Господаря" й кооператив-членів, що прибули з ріжних кінців повіту, а навіть з таких далеких закутків, як Колківська й Чарторийська гміни, за 50—80 кільометрів.

Нараду відкрив і проводив нею голова філії п. В. Островський, запросивши на заступника п. П. Бондарука; секретарював п. С. Вишівський. Вступну промову про сучасне економічне положення дрібних хліборобів і про заходи до його поліпшення, а зокрема про організацію збуту свинней та дробу виголосив п. З. Островський. Повітовий аґроном інж. Ницин прочитав реферат про годівлю й плекання. В дискусії забирали голос представники з місць, ставлячи дуже влучні запитання й пропозиції значного практичного значіння. Загалом дискусія велася дуже поважно й довела до ясно сконкретизованих постанов, а саме:

„Годівельна нарада Філії „Сільського Господаря" в Луцьку дня 25. березня 1934 року при участи 103 представників кружків, обміркувавши справу годівлі та збуту свинней і дробу в селянських господарствах, прийшла до висновків:

1. Життя вимагає негайного започаткування правильної і планової годівлі свинней і дробу як для місцевого ринку, так і на експорт.

2. Матеріял для плекання й годівлі повинен бути рясовий, високожіровий.

3. „Сільський Господар" має своїм завданням доставити своїм членам відповідний годівельний матеріял і заопікуватися справою годівлі й плекання в кружках.

4. Без організованого збуту не може бути належно поставленої годівлі, але організація збуту мусить спиратися на творчу ініціятиву годівельників та селянські хліборобські організації і відповідати структурі дрібних селянських господарств.

У зголі з цими засадами нарада постановляє:

І. Постачання годівельного матеріялу членам Т-ва.

1. Кружки негайно заложать (де ще не закладні) секції годівлі й плекання свинней і дробу згідно з планом праці та інструкціями, що їх дасть їм Філія „С. Г." в Луцьку.

2. Годівельним матеріялом має бути: свині — великі англійські „Йоркшири" й кури — „Кармазини" і „Плімут-Роки".

3. Члени годівельних секцій кружків є одночасно членами відповідних годівельних секцій Філії.

4. З метою ознайомлення членів з організацією й працею годівельних секцій при кружках має бути влаштовані низка годівельних нарад — повітові в Луцьку й районові в головних пунктах повіту для околичних кружків.

5. Кружки мають створити годівельні фонди на розплодовий матеріял.

6. Випродукований членами секцій годівельний матеріял під доглядом агрономічних сил Філії може бути проданий тільки членам Т-ва з метою поширення оси.

ІІ. Годівля свинней і дробу на експорт.

1. Рада Філії має розробити й внести на загальні збори членів проект годівельних фарм свинней і дробу на експорт.

2. Матеріяльну участь у створенні фарм повинні взяти чинники, зацікавлені в збуті

ІІІ. Експорт свинней і дробу.

1. Філія „С. Г." в Луцьку при співучасти кружків має зорганізувати перший пробний згін свинней у Луцьку, а потім — у головних пунктах повіту й запросити до участи в закупі „Центросоюз" та інших поважних експортерів.

2. Таксамо Філія „С. Г." має зорганізувати збут дробу й яєць і для цього вдасть в порозуміння з особами й організаціями, що мають своїм завданням збут і переробку на місці, а також з „Маслосоюзом" і „Центросоюзом".

3. Звернутися до Міністерства Рільництва й Реформ Рільних, а також до Міністерства Шляхів з просьбою про обниження перевозової тарифи для східніх земель з огляду на те, що високі тарифи викликують обниження цін на рільничі продукти й витворюють надзвичайно тяжкий, майже катастрофальний стан дрібних господарств, позбавленних належного експорту.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундури, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАҐАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

Купуйте лише цикорію „ЛУНА"
виріб кооперативи „Суспільний Промисл"
Львів, Церковна 2.

IV. Справа проекту закону про організацію збуту рільничих продуктів.

Познайомившися в головних рисах з проектом закону про організацію збуту хліборобських продуктів та зі схемою організації збуту, нарада вважає, що поданий проект у його теперішньому вигляді не відповідає структурі селянських господарств на наших землях, а його введення у життя викликало б величий перелім у селянських господарствах, хаос і безсумнівне погіршення стану господарів і власне тому, що: 1. Примус у своїй психольогічній природі є засобом негативним і особливо є небезпечним у творчій праці хлібороба.

2. Примусове введення цілих громад як одиниць в обовязкові збутові організації з позбавленням персональної оборони своїх інтересів господарів внесе багато викликало б плутанину в відношеннях сіл і давало б грунт для проб експльоатації селянської маси з боку більш метких, але менш чесних осіб зпосеред населення.

3. Подібне „сколективізування" й урівнання селян-продуцентів усунуло би здорову конкуренцію в ділянці уліпшення продукції і піднесення якости продуктів.

4. Накопичення продуктів, узятих скартельованими закупцями-експортерами на комісі, могло би викликувати при відсутності ринку збуту значні надвишки і паніку та вести не до піднесення цін, а навпаки — до їх обниження.

5. Лише творча ініціятива самих дрібних українських продуцентів, обєднаних у своїх хліборобських організаціях „Сільський Господар" і кооперативах для закупу й збуту дають запоруку, що шляхом самодіяльности рільників і їхньої вільної праці в ділянці збуту можна дійсно дійти до налагодження збуту хліборобських продуктів і піднятя добробуту хліборобів.

ІІ. ПАСІЧНИЦЬКА НАРАДА ДНЯ 21. БЕРЕЗНЯ.

З метою оживлення діяльности пасічничої секції при Філії „С. Г." була скликана нарада представників пасічників з ріжних сіл повіту. Нараду відкрив і проводив нею голова Філії п. В. Островський. Реферат про практичну працю в селянських пасіках прочитав свящ. Д. Чирський, б. інспектор пасічництва на Поділлі. Реферат викликав велике зацікавлення й оживлені запитання з пасічницької практики, на які о. Чирський давав дуже цікаві вичерпуючі відповіді. Після великодніх свят має відбутися друга нарада та реорганізація пасічницької секції Філії

ПРИ ПЕРЕЧУЛЕННІ, болях голови, безсонниці, оспалости, пригнобленні, почуванні страху, маємо в природній гіркій воді **FRANCISZKA-JÓZEFA** певний домашній засіб, щоб усунути всілякі забурення кормового проводу в кожнім його відтинку. Пор. лікарі.

Землетрус в Румунії.

БУКАРЕШТ, 30. 3. ПАТ. Вчора вечором в цілій Румунії відчули сильний землетрус. Впродовж 21 мінут були три підземні потрясення. В Букарешті завалилися два доми, в Ясах багато домів лягло в руїнах, в Галацу завалилася стеля великого ресторану, причому багато осіб потовкло. В Кишеневі завалилася святиня. Баражних подробиць покищо нема.

По широкому світі.

— Уряд фільмової цензури в Берлині заборонив дальше висвітлювання американської фільми п. н. „Танок мужчин довкола жінки". Головну ролю в тій фільмі грає американський боксер Макс Бер, жид. Причиною заборони було жидівське походження артиста.

— На Чорному Морі відбудуться при кінці квітня ц. р. великі маневри цілої совітської фльоти при участи літаків.

— Сіґуранца в Букарешті викрила тайну організацію змовників, наслідком чого арештували професорів університету Ґ. Жероту й Ґумму та сг. медицини Константінеску.

— Німецька влада відмовила дозволу футболевій дружині з Кенігсберґу на виїзд до Клайпеди, де вона мала змагатись з клайпедським мячевим союзом.

— Нім. уряд заключив мин. четверга з Естонією договір, що управильнює німецько-естонський товарообмін. Постанови договору обовязуватимуть до кінця ц. р.

— Нім. мін. закорд. справ ратифікував додаткові договори до нім.-швайцарського торг. договору, що досі був тільки провізоричний.

Для прояснення атмосфери.

Посолка Мілєна Рудницька проти релігійної нетерпимости,

Від голови „Союзу Українок", посолки М. Рудницької, дістаємо такий лист:

Від довшого часу на сторінках тижневика „Мета" появляються замітки і статті проти моєї особи, як голови „Союзу Українок", у яких автори оперують без ніяких скрупулів нестійкими закидами, фальшивими твердженнями та злобною інтерпретацією, а то й перекручуванням поодиноких моїх висловів. Для редакції „Мети" навіть заява Головного Виділу „Союзу Українок" за повним підписом усіх його членів (між якими є також члени Українського Католицького Союзу), не була вистарчаючою, щоби припинити на своїх сторінках цю нагінку. В останньому числі „Мети" з 25. ц. м. находиться новий виступ проти мене за підписом трьох пань (Вощинської, Конрадової, Тищинської), які й попереднью були інформаторками „Мети". Згадані пані оспорюють заяву Головного Виділу Союзу Українок, яка стверджувала, що мої виступи на терені Товариства ніколи не були звернені проти ідеї Христа та завзивають мене, щоби я „прилюдно заявила, що належу до одиниць, яким дорогі є ідеї Христа".

Я не мала наміру відповідати на ці всі напади тому, що не є приклонницею заповнювання сторінок газет особистою полемікою. Одначе бачу, що моя мовчанка стає для моїх противників заохотою до щораз більшої агресивности і тому мушу заявити ось що:

Цитований вище запит, чи ідеї Христа є мені дорогі, мушу розуміти, як аро:ування собі згаданими трьома панями права контролі моїх релігійних почувань. Проти цього мушу застерегтися рішуче як проти чогось нечуваного в культурному світі. Від названих пань, католицьких діячок, можна було сподіватися хіба більшої пошани для найсвятішої сфери людської психіки, релігійних почувань одиниці, які є виключно справою її сумління. Зате як громадська діячка я ніколи не ухилялася і не ухиляюся від відповідальности **за мою громадську діяльність.** З повним супокоєм лишаю оцінці громадянства, чи моя суспільна праця, зокрема на становищі голови Союзу Українок, є корисна для нації та чи вона відповідає засадам християнської етики.

Щож торкається мого виступу на Загальних Зборах львівської філії, до якого в „Меті" вже пятий раз повертаються, імпутуючи мені немов би я твердила, що в Союзі Українок нема місця для християнських ідей, то заявляю: Пригадуючи членам на Загальних Зборах львівської філії головні ідеї, які лягли в основу діяльности Союзу Українок, а саме ідею національну і ідею жіночого руху та підкреслюючи, що в Союзі Українок є місце для жінок ріжних світоглядів і ріжної партійної приналежности, я мала намір тільки застерегтися проти вношення на терен Союзу Українок релігійної нетерпимости і релігійної боротьби, що в наслідках мусілоб довести до розбиття товариства. Чи мої застереження були правильні і мої побоювання справдані, найкращим доказом цього були останні членські сходини львівської філії Союзу Українок з дня 25. ц. м. На тих сходинах такі, що називають себе „воюючими католичками" внесли в ділові наради над справою Українського Жіночого Конгресу розбивацьку атмосферу нічим неумотивованих закидів і підозрінь, внаслідок чого стрінулися з осудом загалу присутніх членів, які є такими самими щирими католичками, як і вони.

Заявляю ще раз, що поширювання вістей, немов би я говорила, що в Союзі Українок нема місця для християнських ідей, є нікчемною клеветою. Навпаки — я глибоко переконана, що ціла діяльність Товариства, якому проводжу, є навіяна правдивим християнським духом.

Вкінці для характеристики метод, якими послуговуються мої противники наведу з численних фактів тільки один приклад. У „Меті" ч. 6. з 11. лютого одна зі згаданих пань писала: „З цілою рішучістю можемо ствердити, що еволюція напрямних Т-ва С. У. іде в протилежному напрямі до принципів Христової Церкви, до релігійного наставлення загалу українського жіноцтва і всупереч конечностям української нації". Ця сама пані в „Меті" ч. 12. з 25. березня підписує таке письмо: „Заявляємо, що в допісі, який ми підписали, ми зовсім не квестіонували відношення Т-ва С. У. до релігії та Церкви".

Як можна з такими противниками вести льояльно дискусію?

Львів, 29. 3. 1934.

Мілєна Рудницька.

Чи Ви вже пробували наш незрівняний Крем сухий (зелений під пудер)? 1292

Довкола нової розбройної конвенції.

ПАРИЖ, 30. 3. ПАТ. „Парі Суар" подає кілька подробиць з вчорашньої ночі у справі розбройних пертрактацій. Вел. Британія рішила вимагати від Франції відповіді на такі питання: 1) чи Франція згідна приймити гаранції, що відносилибся тільки до самої конвенції; 2) чи Франція погодилабся, щоби конвенцію підписала тільки деяка частина великих держав. Коротко кажучи — відмічує часопис — Льондон відділює два питання: розброєння і питання журби за загальну безпеку. Свої міркування ілюструє часопис примірами. На думку мін. Саймона, якщоб Німеччина нарушивши постанови конвенції, продовжувала свої зброєння, Анґлія дозволилаб застосувати супроти неї економічні санкції. Але якби Німеччина напала після ратифікування конвенції на Австрію, Анґлія тоді не інтервеніювалаб, бо їй йде тільки про пошану розбройної конвенції. Часопис пише, що всежтаки Франція виконує постанови женевського й регіональних пактів та відмічує, що ініціятива Форін Офісу мусить викликати великі застереження.

Мін. Барту повідомив анґл. амбасадора Тіреля, що ноту подрібно простудіюють та що проект відповіді предложать раді міністрів під кінець слід. тижня. Вчорашні конференції мін. Барту з послом Югославії Спалайковичем та італ. амбасадором Піганті відносилися теж до справи розброєння.

23-літній більшовицький генерал на французькому артилерійському курсі.

У Нансі відбувається високий курс для артилерійських старшин, який веде ген. Шовен. Між чужими слухачами є один польський полковник, чехословацький капітан, швайцарський капітан і також один більшовицький старшина. Йому щойно 23 роки. Це вперше більшовицький старшина бере участь у тих курсах.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 1. КВІТНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 33

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Взаємини з місцевим священиком. — Внутрішні спори між старшинами. — Жінки між добровольцями.

Не занедбав я також і того, щоби не представитися і місцевому священикові о. Іренеєві Уйгелі. Мадярський вплив уже зазначувався у тім, що він змінив свою українську назву Новосад на мадярську Ujhely. Його і родину, до якої крім жінки входило ще двох синів і кілька доньок, гарних з виду панночок, застав я в хаті. Зі мною говорили по українськи, але навіть у моїй присутности між собою по мадярськи. Це досить прикро мене вразило і я крім тої одної обовязкової візити більше до них не ходив, хіба в урядових справах. А коли навіть один тиждень мешкала у нього моя жінка з діточками, яка втікала туди з Карпат до Відня, кінчилося наше знайомство на повитанні та прощанні. Зате вже більше підтримували взаємини з священичою родиною добровольці, які кожного вечора в більшім або меншім гурті гостили в домі о. Уйгелі, співали українські пісні, вчили панночок тих пісень співати, або слухали милих дівочих голосів, як ті виспівували мадярські романси та національні мадирські пісні. Вплив добровольців на священика був досить корисний. Він дозволив їм співати в церкві Службу Божу і на її закінчення ще й гимн „Ще не вмерла Україна". Та найбільше подобалось воно самим селянам, які не мали ніколи нагоди щось подібного чути. Неодмінно, що правда, стрільці на те, що о. Уйгелі що другу неділю голосив мадярську проповідь, але мушу зазначити, що за час мого короткого побуту в Горонді, бо лише до 29. вересня, крім згаданої події з нотарем, не було найменшого приводу до полагоджування політично-національних справ.

Зате давали мені більше до роботи і до думання внутрішні спори між стрілецькими старшинами. Означити точно противенства — годі. Оскільки мені здається, то проти моєї особи не було між стрілецькими старшинами негодування, або таких, що отверто чи скрито проти мене виступали. Одначе на одних спільних сходинах вибухли ті противенства в більше виразній формі. Речником одної сторони був радн. Рожанковський, який зазначив, що у стрілецькій організації бере верх професорський курс, який підтримує учителів і тримає позаду юристів. Д-р Томашівський старався довести радн. Рожанковському безосновність тих підозрінь, одначе противна сторона не дала себе переконати. Хоч я хотів від ради. Рож-ого почути якісь конкретні факти, хоч старався також довести йому, що далекий від такого напряму, то ми всі розійшлися з тим, що між нами нуртують якісь непорозуміння та що в нечисленнім стрілецькім старшинськім корпусі твориться прогалина, якої годі переступити та й годі зачинити. З другої сторони давалася відчувати досить сильна неохота супроти Гр. Коссака та його брата Івана. Я все таки мушу признати, що коли Іван Коссак не був мені надто симпатичний, то до Гр. Коссака я ставився таки дуже приязно, цінячи в ньому ініціятиву, енергію, амбіцію. Також мушу признати, що й Гр. Коссак у відносинах до мене був повний льояльности, старався йти мені на руку та підпомагав мене радою і вказівками. В часі нашого спільного побуту в Горонді панувала між нами повна гармонія. Одначе інші старшини — про четарів тут не говорю, бо тих не втягали ми зразу у більш довірені зносини, хочби з огляду на ріжницю віку — давали недвозначно пізнати, що Гр. Коссак їм зовсім несимпатичний і на ту тему нераз вели розмову, сипалися дотинки які викликали реакцію, а навіть свари поважнішої натури. Зрештою позатим панував позірний спокій. Крім сходин, скликуваних мною та сходин у старшинській менажі, старшини жили у своїх гуртках, а коли додам до того, що половина з них находилася в сусіднім селі Страбичеві, то й не могло бути мови про якісь виразніші, затрівожуючі непорозуміння.

Звязки з Б. У. та з Галичиною перервалися зовсім. Зараз після нашого приїзду до Горонди прийшла вістка, що в Самборі жде один відділ добровольців на те, щоб їх спровадити до Горонди. По той відділ вислав я д-ра К. Бірецького, який побрав у мене на ту ціль 1000 корон і поїхав до Самбора та привіз звідти поверх 70 стрільців. З ними приїхав також Іван Чмола і п-а Степанівна, які у Львові покинули були поїзд. Чи п-а Галечківна була вже, чи приїхала із самбірським відділом, чи пізніше, сьогодні мені не відомо. Крім названих панночок було їх ще кілька, які з добровольцями приїхали зі Стрия і тут стали зразу до помочи в кухнях добровольців. Але коли ті останні самі виручувалися своїми кухарями, стали вони вести старшинську менажу або заходилися коло хорих у стрілецькім шпиталику.

(Далі буде.)

Довкола афери Ставіського.

КОРУПЦІЯ НА ЦІЛІЙ ЛІНІЇ.

ПАРИЖ, 29. III. ПАТ. „Еко де Парі" містить характеристичну депешу з Льондону, в якій кореспондент стверджує, що афера Ставіського на думку льондонських кол підважила нормальний уклад відносин у Франції у всіх ділянках життя. Корупція запанувала в цілому житті. Ставіський був без сумніву на службі шпигунської шайки, яка видала всі військові тайни, пляни конструкції нових морських одиниць і конструкції зброї. Покликуючись на „Дейлі Експрес" кореспондент каже, що в найближчому часі слід дожидати сенсаційних подробиць в тій справі.

НЕВЖЕ ВБИВНИКИ ПРЕНСА?

ПАРИЖ, 29. III. ПАТ. Сьогодні зайшов сенсаційний зворот у справі вбивства судді Пренса. Після 20-годинного досліду слідча влада звеліла арештувати трьох здогадних убивників судді. Є це: барон де Люсац, Поль Вантюр і Франсуа Спіріто. Двох перших арештовано в Парижі, третього в Марселі. Викриття тієї шайки представляється досить загадочно. Від кількох днів перебувала в Парижі людина, знана в підозрілих колах під прізвищем Анджельо. У вівторок бачили його з бар. Люсац в одним париським ресторані. Анджельо хвалився, що стоїть у зв'язках з поліцією, щоб улекшити доходження в афері Ставіського. Преса велить здогадуватися, що арештування Люсаца і його спільників наступило наслідком ревеляцій Анджеля. Наказ арештування вийшов від ком. Боні, що вже нераз користувався людцями з кримінального світа. Люсаца і Вантюра спроваджено до слідчого уряду, де після цілонічного переслухання їх арештовано під закидом вбивства судді Пренса, окрадення його та співучасти в ошуканствах Ставіського. Тимчасом арештовано вночі в Марселі Спіріта, знаного під ріжними прізвищами, переслухувано його цілу ніч на місці, після чого слідча влада в Діжон телеграфічно звеліла задержати його під тими самими закидами, що арештованих у Парижі. Ціла трійка буде перевезена до Діжон з розпорядження слідчого судді. Всі арештовані випирзються вини.

Один із членів суду, який брав участь в допитах арештованих, закомунікував журналістам, що завчасу булоб устійнювати вину арештованої трійки, однак влада попала на власну дорогу. Можна набрати переконання, що то де Люсац телефонував критичного дня з Діжон до пані Пренс. На перший плян висувається особа Вантюра, що прибув з Марселю до Парижа 15. лютого, був кілька годин у гіпічному клюбі, опісля бавився в підозрілих льокалях цілу ніч. На другий день конферував зі знаними поліції людьми і з двома аргентинцями, яких незабаром переслухає слідча влада, хоча пробували вирватися з рук поліції.

СУПЕРЕЧНИЙ ВИСЛІД СЕКЦІЇ ТІЛА СТАВІСЬКОГО.

ПАРИЖ, 29. III. ПАТ. Вечором оголошено вислід секції тіла Ставіського. На тілі знайдено сліди одної тільки рани від кулі, вимірєної в голову. Радіографія голови і тіла не виявила в тілі положення кулі. Стріл доконано настоячки. Слідів насильного ділання супроти Ставіського секція не виказала. Всі ознаки вказують, що Ставіський згинув наслідком самогубства.

ШІЯП ОПРАВДУЄТЬСЯ.

ПАРИЖ, 29. III. ПАТ. Слідчий суддя переслухав б. префекта париської поліції Шіяпа. Він заявив, що бачив Ставіського тільки раз в житті у своїм кабінеті і розмовляв з ним дві мінути. Ніколи з ним не був на сніданні ані не діставав запрошень до театру. Свідок стверджує, що з вини Ставіського грек з Атен, Зографос, стратив 1,200.000 фр. Ставіський був у нього зі скаргою на шикани кримінальної поліції. Поліція не могла арештувати Ставіського без спеціяльного приказу слідчого судді. Щодо байонського скандалу префектура не має собі нічого до закиду, бо завинила льокальна префектура, фінансова контроля і прокуратура.

ЧИСТКА РАДИКАЛЬНОЇ ПАРТІЇ.

ПАРИЖ. 29. III. ПАТ. Президія радикальної партії в порозумінні з дисциплінарною комісією і членами партії, що засідають в парляментарній комісії до розсліду афери Ставіського, рішила виключити з партії деп. Юлена і Пруста, які вправді не допустилися вчинків, що підпадають під судові санкції, але допустилися вчинків, що не годяться з посольським достоїнством, і тим способом спроневірилися своїм обовязкам супроти партії. Це рішення викликало велике вражіння в парляментарних колах.

Переорганізація Штальгельму.

БЕРЛІН, 30. 3. ПАТ. Міністр Рем, шеф штабу штурмових відділів погодився з міністром Зельдтом, командантом Штальгельму, на основі чого зреорганізовано дотепер'шню організ. Штальгельму й вона дістала назву Нац.-соц. союзу фронтових вояків. Новий союз запевнили през. Гінденбург і канцлер Гітлер, причому командантом його назначено людину Зельте. Членами цього союзу можуть бути всі колишні члени Штальгельму та німецькі вояки поза службою, що хочуть співпрацювати при розбудові нац. соц. держави. Умовно дозволено належати до союзу членам штурмових відділів та їх запасним організаціям. З завдань союзу виключено військово-спортову і військово-політичну діяльність. Членів Штальгельму звільнено з присяги на вірність давній організації.

Автономія для американських індіян.

На великій конференції в Рапід Сіти (південна Дакота) повідомив індіянський комісар Зр. Держав Джан Коліер, що індіянським племенам вернуть частину давніх вольностей у формі автономії.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6. — Насс.** 1305 5—5

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, і. пов. Тел. 54-45.** 5-?

— **Церковні брокати,** борти, френдзлі, наплечні хрести, **канаву** до вишивання фелонів і фан, **дзвони,** всі готові церковні річи, **плащениці,** книги, світло, **кадило,** печатки для Парох. Урядів, хінсько-грів. і альпаксове **столове накриття,** ліжка, **прапори** і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА"** у Львові, Домініканська 11/I. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 33-?

— **„Сільва",** найкраща **Теч,** паста до обуває та порошки до чищення металів і посуднн. Фабрика Львів, ул. Бандурського ч. 5. Домагайтеся всюди! 1327 1-?

— **Про світову виставу в Шікаго** говоритимуть в суботу, 31. березня, в салі „Української Бесіди" у Львові др Володимир [illegible]ицький та інж. Стефанія Чижович. Виклад, що буде ілюстрований численними світлянними образами, влаштовує кооператива „Українське Мистецтво". Початок 18. год. веч. Як очевидці шикаговської виставн пролегенти поділяться своїми вражіннями про виставу взагалі та зокрема про Український Павільон. Др В. Левицький поінформує про те, як будувався Український Павільон, що в ньому було, як відбувся Український Тиждень та який успіх мала участь українців у виставі. Виклад інж. Ст. Чижович буде присвячений господарському значінню виставн, зокрема можливостям торговельних звязків з Америкою.

— **Перша весняна прогулька У.Т.К.Т. „Плай"** відбудеться в неділю, дня 1. квітня в околиці Грибовичі. Збірка в год. 15. при останнім перестанку 10-ки на Замарстинові. Гостям раді.

— **Землетрус у Львові.** Деякі з наших громадян явилися до редакції „Діла" й запевнюють, що в четвер, 29. ц. м. в год. 9.15 веч. чути легке колисання землі у Львові. На 4-му поверсі камяниці хитались шафи, лямпи й було чути легкий тріск дверей. Почуємо, що на це скажуть сейсмографічні записи.

— **Відкриття цирку Станевських святочною атракцією Львова.** Завтра 1. квітня відкриття нашого у краю і закордоном цирку Станевських. Заїві похвали, бо кожний знає, що цирк Станевських стоїть на висоті завдання, щороку захоплює нас добором знаменитих програм, тож, що найвибагливіша людина з найбільшим признанням і похвалою ставиться до нього. Як зачувати, в цім році приїжає цирк Станевських з програмою, якої дотепер не було та яка перевищить очікування видців, бо цирк Станевських вміє це і потрапить.

— **Фондація для польських журналістів і письменників** Перед кількома днями померла у Львові вдова по польськім журналісті Мільськім і записала цілий свій маєток, а саме камяницю при вул. Академічній з купілевим завсденням св. Анни для польських журналістів і письменників. Після продажі реальности, що представляє вартість понад пів міліона зол., має повстати фондація з осідком у Кракові.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає Ф-ма **ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ**
Боїмів ч. 4. 55—150
65/83

Подяка.

Вийшовши на волю з кремянецької вязниці уважаємо своїм обовязком висловити нашу щиру подяку пп. адвокатам: послові д-рові Ст. Бігу, п. М. Багринівському і п. С. Шигізькому-лякові, п. М. Багринівському глибоко продуманій обороні їх безінтересовну глибоко продуманій обороні у нас на розправі 10. березня перед ріонським окружним судом у Кремянці, який судив нас за переступство з арт. 154. § 2 кк. (публічна похвала державної зради). **Борис Козубський, Арк. Трачук, Клявдія Медвецька, Єфрос Медвецька.**

Кремянець, 11. березня 1934.

270 РИБАКІВ У НЕБЕЗПЕЦІ.

ЛЕНІНГРАД, 30. 3. ПАТ. В ночі зі середи на четвер сильний вітер відорвав від берега і понїс на повне море кригу, на якій находилося 270 рибаків. З ленінградського порту послишали їм з допомогою. Не зважаючи на мряку, випливли на море два великі ледоломи, які дістялися до криги і врятували всіх рибаків разом з кіньми і саньми.

— **Стрільний порох замість маку.** На двірці Підзамче у Львові придержано І. Штрайхера з Бродів, що віз дві підозрілі валізи. Штрайхер казав, що везе мак. Однак ревізія виказала, що це стрільний порох, призначений очевидно на дрібну розпродаж з приводу Великодних свят. Тому, що святочна стрілянина тепер заборонена, цілий запас пороху сконфісковано.

— **Управа Народньої Лічниці** надіслала нам таке вияснення: В новинці ч. 81 „Діла" п. н. „Дивні пригоди селюха у Львові" подано жалі п. С. Шульгана між іншим і на адресу Н. Лічниці за те, що там не написано йому лікарського свідоцтва про його рани від побиття. Завданням Лічниці є лікувати і давати ради хорим, а не писати свідоцтва, на що звичайно годі і найти часу, бо там зголошується пересічно сто хорих денно. І п. Ш. оглянено, хоч він прийшов вже після закінчення ординацій, заспокоєно його, бо він побоювався, що йому зломано кість щоки і дано відповідну пораду. Свідоцтва не пишеться також і тому, що не могло би наразити дотичного лікаря на поліційні переслухання та тяганину по судах як лікаря. Тільки виїмково писано свідоцтва в часі пацифікації або після ревізії в Академічному Домі. Зрештою лікарі роблять виїмки лише для писання шкільних посвідок для хорих учеників. Одначе і тут, хоч шкільну молодь Рідної Школи лікується без найменших оплат, стрічаються з вдячности за те такі випадки, як це було раз у падолисті м. р. Зголосився підльвівський ученик з батьком з жалем, що його не приймають до школи, бо він нібито був недавно хорий на красуху (шкарлятину). На прохання батька дотичний лікар, — а був це того дня ординуючий лікар діточого відділу, одиноко до того компетентний — написав, по оглянені хорого, посвідку, що хлопець ніяких обявів перебутої хороби не виказує і може ходити до школи. Тимчасом управитель його школи п. Д. викрився перед батьком, що це свідоцтво для нього не має значіння і відіслав хлопця до іншого лікаря. Коли на домагання лікаря підписана управа написала письмо до Головної Управи Рідної Школи з представленням цієї справи, домагаючись сатисфакції за дискредитування установи перед постороннимі особами, дотичний референт Рідної Школи не вважав за відповідне на це зареагувати, хоч уже минуло чотири місяці. Всеж таки лікарі Лічниці лікують дальше дітей Р. Школи. Це є причини, чому лікарі Н. Лічниці здержуються з писанням свідоцтв. — **Управа Народної Лічниці.**

— **Слонімський оженився.** Відомий польський поет Антін Слонімський оженився на днях з польською малярков Яніною Конар-

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. дарма бізети до першорядних кін. 3/73 7—?

Святочна атракція Львова **Прем'єра в неділю 1. квітня 1934 в год. 4'15 поп. і 8'15 веч.**

Відкриття цирку Станєвських

Нова ревеляційна програма найбільших атракцій світа

Доїзд трамваями ч. 2, 3, 5 і 8. **ПЛОЩА БЕМА**

ПРАВА ПРЕЗИДЕНТА ЗЛ. ДЕРЖАВ.

ВОШИНГТОН, 30. III. ПАТ. Палата репрезентантів приняла проєкт закону, який дає право президентові вести переговори та вводити в життя торговельні трактати з чужими державами й обнижувати або підвищувати митні оплати. Закон обовязує три роки. На увагу заслугує поправка Вінсона, яка передбачує, що ніякої постанови закону не вільно буде інтерпретувати як уповажнення для уряду до уневажнення або редукції воєнних довгів. Ця поправка пройшла одноголосно. Принятий палатою проєкт законів причиниться до ожившення торговельних взаємин Зл. Держав із закордоном. Треба зазначити, що Вінсонова поправка поважно утрудність урядові переговори з рядом найповажніших контрагентів Европи.

—o—

ПОВНОВЛАСТИ ПОСЛІВ ПРИ ІРЛЯНДСЬКОМУ УРЯДІ.

ДЕБЛІН, 30. III.ПАТ. Згідно з дотеперішніми звичаями повновласти послів, акредитованих при уряді Ірляндії, складали ген. губернаторові. Комунікат м-ства закордонних справ в справі доручення повновластей новим послом Зл. Держав, повідомляє, що віднині повновласти доручатимуть президентові. Постанова ця створює зовсім новий прецеденс у конституційних приписах Ірляндії.

—o—

ПРОВІДНИК РОС. ФАШИСТІВ У ТОКІО.

МОСКВА, 30. III. ПАТ. До Токіо приїхав провідник російських фашистів Восиянський з місією зорганізувати білу рос. армію в Манджурії. На випадок потреби ця армія малаб боротися по боці Японії. Після зорганізування рос. еміграції на Дал. Сході Восиянський виїбирається до Німеччини.

—o—

НЕДБАЛЬСТВО НА ЗАЛІЗНИЦЯХ СРСР.

МОСКВА, 30. III. ПАТ. За спричинення залізничої катастрофи засудили недавно в СРСР одного залізничника на смерть, 15 на вязницю 1—8 літ. В мотивах присуду суд ствердив виразне недбальство персоналу. 27. ц. м. майже чудом не прийшло до катастрофи експресу Москва-Манджурія. Машиніст зупинив поїзд на 30 км. від вагонів, оставлених на шляху, наслідком недбальства.

—o—

ТАБОРИ ПРАЦІ ДЛЯ МОЛОДИХ.

ПРАГА, 30. III. ПАТ. М-ство суспільної опіки задумує ввести в ЧСР табори праці для молодих безробітних, яких є тепер 180.000 осіб. В таборах 4—5 годин призначили би на працю, решту часу на спорт, виклади, дискусію і т. і.

—o—

ПОЛІЦИЙНИЙ ШЕФ ОБТЯЖУЄ МІНІСТРА.

ПАРИЖ, 30. III. ПАТ. Парляментарна слідча комісія для афери Ставіського переслухала б. шефа секретаріяту поліції Цімера. Він у зізнаннях обвинуватив б. мін. Фрота, що старався інтервенювати в хосен деяких чужинних банкирів, засуджених і виселених із Франції за шкоди, які вони нанесли держ. скарбові в сумі пів міліона франків. Фро заперечив цим обвинуваченням і зажадав, щоби комісія переслухала його.

ською, що добула у свій час на Олімпіяді другу нагороду за дереворит. Їх шлюб відбувся в костелі св. Хреста у Варшаві.

— Як урядуватиме Суєп. Обезпечальня на лат. Великдень? Суєп. Обезпечальня повідомляє, що у лат. Велику Суботу будуть її амбуляторії, заклади і станиці урядувати тільки до 12. вполудне, зате у неділю й понеділок лат. Великодня будуть замкнені. Лікарі ординуватимуть в суботу нормально, в неділю й понеділок тільки д-р Гинилевич Яр., Городецька 58, тел. 77-20, д-р Кашубинський Вас., Грунвальдська 11, тел. 83-47 та д-р Вахнянин Мирон. Потоцького 49. тел. 71-57. Аптика Обезпечальні при вул. Браєрівській ординуватиме в суботу й неділю від 8—12 год., при зул Фредри 2 в суботу від 9—18 і в неділю від 12—20.

— Скільки Обезпечальні виплатили емеритур. Суспільні Обезпечальні почали вже виплачувати емеритальні ренти, які прислугують робітникам, що скінчили 65 літ життя. Досі з того користало 2026 осіб. У Варшаві ем. ренту дістає тепер усього 260 робітників, у Більську 283, Лодзі 203, Перемишлі 24. В справі ем. рент зголосилося досі всього кілька тисяч осіб. Т[illegible] додання позагаляють.

ВІДГУКИ ДНЯ.

СІЯМСЬКІ СЕСТРИ.

Редакція і друкарня — дві інституції, які зі собою дуже тісно звязані. Без редакції тяжко булоб жити друкарні, а без друкарні вмерлаб редакція. Вони, як ті дві сіямські сестри, мають що правда осібні голови, ноги і руки, але серце, а бодай печінка в них спільна.

Дуже часто те саме болить редакцію, що й друкарню, разом радіють і разом журяться — буває і навпаки.

Наприклад: Друкарня радіє, що дістала роботу, а редакція журиться, чим заплатити за друк. Редакція радіє, що скінчила роботу, а друкарня журиться, як цю роботу на час виконати.

Буває, „сіямські сестри" посваряться. Кожна з них переконана, що її правда і що вона є покривджена.

Але назагал живуть у згоді, бо мусять жити, злучені на віки і залежні від себе.

Кілька разів на день забігаю до друкарні, кільканацять разів на день бачу „печатників" у редакції. Як не справа коректи, то друкарського чортика (буває часом П. Т. Складачі не чортик, а чортище!) як не фейлетону, то ілюстрації і тим подібне.

Люблю зайти до друкарні.

Директор „театральною" папіроскою частує, хтось щось нового дає до друку, хтось якусь вістку принесе... До того гамір друкарні зовсім інший від гамору редакції — одним словом близький, але інший світ.

Складачі — народ цікавий, а головне — страшенно терпеливий. Навчилися цікавости при складанні ріжних творів і по-творів, а терпеливости при читанні редакторських, письменницьких і графоманських рукописів. Не виведе складача з рівноваги навіть найбільш нервовий редактор, не здивує його навіть найбільш дивовижний погляд на уклад часопису чи журналу. Складач завжди готовий до послуг і майже все усміхнений.

Але буває, що перебереться мірка

Заходжу нині — друкарня як не та. Директор похилився над бюрком, закрив очі руками — сумні думи снує. А складачі?.. Стоять коло „кашт" і плачуть.

— Що таке, панове? Вмер хто, забився, поголовна редукція?!

Перечать головами і щодо „вмер" і щодо „забився" і щодо „поголовної редукції".

— Щож такого?!

Довга хвилина мовчанки, а потім один крізь сльози:

— Новий правопис! — застогнав.

— Харківський?

— Ні, то ще булоб пів біди.

Обтер сльози і хлипаючи жаліся:

— „Діло" має свій — гаразд. „Г. К. Ч." такий, як „Діло" тільки пише: „в читанню", а не в „читанні" і „козакови", а не „козакові", „Свобода" посередині між „Ділом" і „Г. К. Ч.", а „Хліборобський Шлях" посередині між ними трьома, тільки з апострофом. Але ось прийшов ще один новий правопис: перед „й" протинка, „инший", а не „інший" і загалом хоч...

— Сядь і плач! — докінчую за него.

— Коби сядь! А то стій і плач. Пане редактор, можеб так щось порадити. Ми з охотою складаємо найгірший скрипт, але направду, можеб так... якусь нараду і... якусь постанову. Як уже не для всіх українців, то бодай для північно- і південно-західніх, або в крайнім разі хоч для південно-західніх!...

Що було на це казати?!

— Панове! — втихомирюю печатників — зроблю, що буду в силі. Напевно щось вийде з цього.

Казав я так, бо жаль було людей, але з цього ніщо не вийде. Напевно знаю.

Хіба наказ!

Але чий?...

Галактіон Чіпка.

Товаріщ Родина
Гостинниця під Білим Конем Кандіда
це репертуар Міських Театрів у часі лят. свят.

— Знижка почтових оплат. Розпорядком міністерства почт з 24. ц. м. вводиться з днем 1. квітня ц. р. обнижка деяких почтових оплат у внутрішньому обороті. Оплати за поручення листових посилок встановлено на 30 с. замість 50 с., оплати за зворотні посвідки відбору при надачі 30 с. (досі 50 с.). Так само знижено інші оплати за посвідки надачі із 50 на 30 с. Звичайна листова оплата залишається тасама.

—Умундурування учеників. Польський державний уряд прилюдного виховання у звязку з розпорядком м-ства освіти в справі однолицости одягу шкільної молоді зарядив, що ученики мають носити на лівому рамені щиток із вишитим числом школи.

— Штекер докотився... Польські часописи пишуть, що розбубенений „славний" польський змагун Штекер має бути поставлений під суд за небезпечні погрози. Причину до цього дав інший польський змагун Міяціо Йосиф, який доніс прокуратурі, що у Швайцарії Штекер намовляв його вбити одного свого конкурента, причому відгрожувався, що якщо він цього не виконає, кине його у пропасть. Як свідки на цей процес будуть переслухані ріжні атлети, м. і. й Гаркавенко. Польська судова алада віднеслася перш за все до судів Швайцарії з питанням, чи в тій країні карають за такий злочин, бо від цього залежатиме висота кари для Штекера.

— Жид нотар ворогом українців. До Тернополя прибув недавно новий нотар д-р Генрик Вайсберг (польський жид), що обняв канцелярію після зредукованого нотаря Рота, в якого працювало двох урядовців українців, бо велику більшість клієнтелі трьох тернопільських нотаріяльних канцелярій творять українські селяни. Новий нотар д-р Вайсберг є великим польським патріотником і шовіністом, негайно вимовив місце обом українцям і заявив, що він як поляк на будуче буде затрудновати у своїй канцелярії тільки поляків, а зокрема стшельців і не рефлектує зовсім на українців. Взагалі від самого початку свого побуту в Тернополі поставився він ворожо до українців і не дає відчути своєму окруженню. З цієї поведінки нотаря Вайсберга треба нашим людям витягнути науку і українські селяни та інтелігенти повинні оминати зовсім його канцелярію тим більше, що в Тернополі є ще два інші нотарі, у котрих працюють і українці і де не провокують наших національних почувань.

— За землю. В Камінці Бичковій біля Львова вмерла кілька днів тому 60-літня Грицькова. Оглядач цього села визнав, що вона вмерла природною смертю і її поховали. Колиж по селі почали кружляти вістки, що Грицькова не вмерла, а вбив її син Онисько, якому вона не хотіла записати майна, поліція наказала викопати небіжку. Секція тіла виказала, що Грицькову вдушено і на тій основі Онисько Грицьк[illegible] арештували та передали судові. Тут він сам признався, що вбив матір.

— Львівська хроніка. Поліція арештувала А. Зільбершляга та Г. Дегля, які недавно зайшли були до хати адвоката Червінського нібито купувати старі жарівки, а вкрали біжутерії на 1000 зол. — 600 функціонарів поліції уладило від 10 год. веч. до 4. рано в пятницю облаву на проступників. Зловили 143 особи, м. и. касових і мешканевих злодіїв, вломників, обманців і т. д. — В старій божниці при вул. Джерельній та Ветеранів Вільг. Вінтер уладив шинк при помочі апашів і злодіїв. Коморник при помочі поліції прогнав Вінтера й апашів із божниці. — У Велику Суботу (31. березня) уряди урядують лише до 12. год.

— Краєва хроніка. Експозитура стрийського староствав Сколім буде знесена з днем 1. квітня ц. р. — В Стрільбичах пов. Самбір 60-літний Лука Маланчук, несповна розуму, підпалив стайню Івана Кордиса і замкнувшись в ній, згорів. — В Трушовичах пов. Перемишляни згорів двір зі всіми будинками, державлений З. Дембіцьким. — Пекарські цехи почали акцію за подешевінням дріжджів, як найважнішого сирівця, що рішає про ціну печива. — В Перемишлі намагала втроїтися алуновим виваром кабаретна танцюристка Ірина Соколовська.

— Дефравдант, що хотів рятуватися фальшивими грішми. В громадським уряді в Книжу пов. Коломия викрито грошеві зловживання, яких допустився громадський писар Волошин

ський. Побоюючись судової відповідальности, Волошинський втік до Румунії, звідки повідомив своїх приятелів, що як заробить, то покриє втрати в громадській касі. Дальше виявилося, що Волошинський задумував влаштувати собі в Румунії фабрику левів, перевести гроші до Польщі і тут їх виміняти. Задля цього поїхав до Семигороду, однак інтерес не вдався і він мусів вернути до Польщі. Тут оголосив у часописах, що потребує робітників, задумуючи фальшувати польські гроші. Остаточно Волошин сього арештовано.

— **З Польщі.** Окружний суд у Познані увільнив 17-літну Марцелю Брицьку, що здефраудувала 3.000 зол. на шкоду фірми Новацький, в якій працювала, під умовою, що в найближчих роках не допуститься ніякого проступку. — З огляду на незавидний стан адвокатів варшавська адвокатська палата постановила обнизити емеритальні складки. — З 1. квітня лодзький магістрат вимовив службу 200 контрактовим службовцям. — М-ство комунікації відкликало три додаткові поїзди, що мали виїхати з Варшави ,бо й звичайні поїзди майже пусті, без уваги на свята.

— **Різні вістки.** В Ню-Орлеансі вибухла в багатоповерховім домі пожежа, що перекинулася на цілу дільницю міста, причому згоріло сім блоків домів. — На один з почтових урядів у Парижі напали бандити і розбивши касу, забрали 100.000 фр. Другу касу, в якій було 800 тис. Фр., лишили ненарушену. — В Парижі арештовано б. секретаря французького посольства в Софії Жана Жерарді під замітом спроби вимагання 700.000 фр. — У французькій місцевості Рубе згоріла прядільня вартости 5 мільонів франків. В Лері пожежа знищила велику ткальню, оцінену на 10 мільйонів фр. — Наслідком повені, що лютувала при східніх берегах Китаю, в китайській провінції Квантун, затонула рибальська флотилія, здожена з 300 рибацьких кораблів, причому 800 осіб згинуло.

— **ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.**

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича: Яворів.

1. IV. Весела вдовичка.
2. IV. Цілунок перед дзеркалом
3. IV. Пепіна.
4. IV. Гра на замку.
8. IV. Совиє гуріи.
9. IV. Корневільські Дзвони
10. IV. Мата Парада.

Великий Міський Театр.

Субота, 31. III. Театр нечинний.
Неділя, 1. IV. год 7·30 веч. „Товаріщ", Абон. 13.

Театр Ріжнородностей.

Субота, 31. III. Театр нечинний.
Неділя, 1. IV. год. 7·30 веч. „Родина". Абон. 12.

Кіна.

КАСІНО: „Цар царів".

КОПЕРНІК: „Я не янгол" (Ме Вест), від год. 3—8 „Цар царів".

МАРУСЕНЬКА: „Цар царів".

ПАСАЖ: „Св. Франціск із Асізі", „Католицький зізд у Відні".

Закордонне радіо.

Субота, 31. березня 1934

Відень (506,8) 12·00 Симф. музика, 17·55 „Парсіфаль" оп. Вагнера, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Прага** (470,2) 19·40 „Під яблунею" др. легенда Зеєра, муз. Суна, **Париж** (1796) 21·00 „Мадам Хрізантем" оп. Месажера, **Білгород** (437,3) 17·00 Оп. арії, 20·00 Веселий нар. вечір, **Любляна** (569,3) 20·00 Великодні пісні, **Берлін** (356,7) 16·00 Концерт військ. орхестри, 20·10 Концерт рел. музики, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·40 Пісні, **Лянгенберг** (455,9) 17·15 Весняні пісні в виконанні діточого хору, **Мінхен** (405,4) 17·30 Нар. музика, **Мілякер** (532,6) 18·00 Два фортепіяни, **Москва** (360,6) 17·25 „Князь Ігор" оп. Бородіна, **Беромінстер** (539,6) 19·35 „Ловці жемчугів" оп. Бізета, **Будапешт** (550,5) 19·00 Концерт, 22·15 Спів, **Міляно** (368,6) 17·10 Танкова музика, 20·40 Оперета, **Рим** (420,8) 13·00 Концерт, 21·00 Опера.

Неділя, 1. квітня 1934.

Відень (506,8) 11.20, 12.30 Концерт, 20.05 „Дас Гробе Гемд" нар. леса Карльвайса; **Братислава** (298,8) 21.00 „Стегуши" оп. Хосталя; **Прага** (470.2) 19.15 Весела музик. програма, **Париж** (1796) 15.30 „Монсієр Пацільон" оп. Лафаржа, **Білгород** (437,3) 12.15 Популярні мельодії, 13.10, 19.00 Спів, **Любляна** (569,3) 20.00 Великодні пісні, **Берлін** (356.7) 20.00 „Дер Тромпетер фон Секінген" оп. Реслера, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.00 Весела 1-квітнева авдиція, **Лянгенберг** (455,9) 17.30 Нові пісні, **Лайпціг** (382,2) 19.00 „Тангайзер" оп. Вагнера, **Мінхен** (405,4) 9.05 Весняні пісні, 18.20 Скрипка, **Будапешт** (550.5) 12.40 Концерт. 18.00 Цик. музика, 19.25 Оп. арії, **Міляно** (368.6) 17.00 Симф. концерт, 22.55 Опера, **Рим** (420,8) 17.00 „Воскресення" ораторія Перосія, 20.45 „Сі" оп. Масканія.

Львівське радіо.

Субота, 31. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·26 Вагнерові твори (з грам. плит), 13·25, 13·55, 16·55, 19·47 Із плити, 15·30 Господарські вістки, 16·00 Авд. для хорих, концерт, 16·40 Лекція фр. мови, 17·00 Концерт (скрипка, альтівка, віолончелі), 19·20 Поважні плити, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·45 Техн. скринька, 19·55, 21·15 Сільва репум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт симф. орхестри, 21·00 „Вечірня розмова" 21·20 Концерт (музика, спів), 22·00 „Христове воскресення — найбільша радість", 22·30 Сальонова музика з плит.

Неділя, 1. квітня 1934.

15.00 30 хв. дитяча авдиція, 16.20 Весела авдиція для дітей від 5—90 літ, 16.50 Чвертьгодинка славних артистів, Ізідор Пассеро, бас (гр. плити), 17.05 Із опери „Дзвони", 17.20 Нар. авдиція „Великодня містерія", 18.00 Авд. „Від сього дня в місяцьку ідуть між люди", 18.40 Концерт гітаристів, 19.00 Для молоді „Що чувати в світі", 19.20 Спів (Мик. Матовський), 19.40 Грам. плити, 20.00 Вибрані думки, 20.02 Концерт (симф. орхестра, спів, Ева Бандровська), 21.00 Великодня бадьочка, 21.15 На веселій львівській хвилі, 22.15 Джезовий концерт, 23.00 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·27—5·28 зол.

Золото: Долари 8·98—9·02. Франки фр. 35·30—35·70 Дукати 83·50—84·00, Корони 37·50—37·80. Рублі 46·50—47·00.

Срібло: Корони 0·30, Фльорени 0·76, Рублі 1·25.

ЗБІЖЖЕ.

	від	до
Ціни пар. Підволочиська		
Пшениця дворська	18·50	18·75
Жито одноліте	13·75	14·—

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 30. III. масло 3·30, молоко —·18, сметана —·80, яйця 2·70.

Тенденція на масло сильна, на молоко і сметану удержана, на яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що в тижні від 26. III. до 31. III. 1934 платить своїм доставцям **за 1. кг.** живої ваги птиці, льоко подвіри птахомасарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

	І. кл.	ІІ. кл.
Кури	1·00	0·60
Качки	1·20	0·60
Індики	1·40	0·80

Пантарки за штуку 2·25 зол.

ПОДЯКА.

Прибиті тяжким болем по втраті нашої найдорожчої жінки, мами і бабці, **Ольги Білинської**, що так неждано, в силі віку відійшла від нас, почуваємось до обов'язку зложити прилюдно подяку всім тим своїкам і знайомим, що не жалували ні часу ні труду і спішили помогти і улекшити терпіння Покійної, а нам принести розраду й потіху в тих важких хвилинах. І так: дякуємо Впов. п. д-рові Ляндаві, лікареві у Збаражі, що разом зі своїми-лікарями д-ром Т. Білинським, лікарем у Збаражі і д-ром О. Білинським, лікарем у Ходорові, опікувався хорою і не відступив Покійної аж до хвилини смерти, уделюючи Їй ті останні години життя. Дякуємо Високопреподобному Отцю канонікові проф. Лужницькому й о. Душпастиреві Загального Шпиталю у Львові за відправлення Панахиди при живій лізі в каплиці шпиталю у Львові до родинного міста Збаража. Вирепод. о. о. дек. Кіжикові, Волінському, Семківському, Кодельському, Гусакові і Яструбенькому за похоронний супровід, й о. о. Волінському, Кодельському і Семківському за зворушливі правильні проповіди Церковному хорові за виконання сумного похоронного обряду своїм співом.

Вінці дякуємо всім приятелям і знайомим за поміч в удалженні похоронів, теплі слова потіхи і розради, а численним громадянам Збаража й доокольчних сіл, що прийшли віддати Покійній останню прислугу і відпровадити на вічний спочинок.

Всім Вам нехай Господь нагородить, а від нас прийміть щире „Спасибі"!

Евген, муж, **Наталка, Марія й Омелян**, діти, **Д-р С. Зарицький і Д-р М. Тимків**, зяті, **Олюся й Оксана**, внучки.

Збараж, 22/III. 1934.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Нещасна жінка (з доброї родини), яку залишив муж з 3 неділітніми дітьми, прохає в добрих людей допомоги для дітей, або праці. Візьметься за всяку роботу. Жертви (годовно одяги і білля для дітей) приймає Видавництво „Сніп Дитини", Львів, Зіморовича 3, для „Бездольної матери". 3—3

Заходом Української Євангельської Реформованої Громади у Львові відбудеться в неділю 1. квітня в 6. год. веч. **Святочний вечір у честь Т. Шевченка,** у власній домівці при вул. Коханівського 25. в партеровій салі правороч, з різноманітною програмою, при ласкавій співучасти п. п. Софії Стадникової, Анни Юрчакової, Заденського і на якому також відограють другу дію з „Наталки Полтавки". Акомпанює Люба Соботівна Вступ за добровільними датками. 132

Солодкий передсвяточний базар улаштовує Кружок ім. Ганни Барвінок в днях 6. і 7. квітня ц. р. (пятниця-субота) в домівці при вул. Мохнацького 12. Просимо наших членів і симпатиків, які ще не зложили на ту ціль своєї жертви в натуралях чи грошах, передати її ласкаво на адресу Кружка до пятниці. Приймаємо зі щирою вдячністю в розпродаж усякого роду святочне печиво, масло, яйця, вуженину тощо. Весь дохід призначений на Різдву Школу. Купувати можна від 9-ої години рано. **Старшина.** 1334

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФІРАНКИ, вапи ручної роботи 9 зол. Коронкові табаєтки ручні, ціни сотинові, продає лише **Фрайліх.** Львів, Сикстуська ч. 21. 26/33 4—?

ФОТОАМАТОРИ купують у найдешевшій складниці в Польщі **Фото-Електрокабель** Львів, Коперника 10, тел. 14-21. Посвітна фотоаматорська робітня постійно чинна. Відбитки по 10 сот. 1291 5—5

ВУГОЛЬ: Калитян, Байки 14. Тел. 38-34 1005 27—30

ГАРНІ КВІТИ як хочеш мати в кімнаті, на бальконі, в городі **то уживай навозові пастильки „Тесп" (потас, фосфор, азот) 50 сот.** Жадайте в складах: „Народної Торгівлі", дрогеріях і складах насіння. 1112 10—30

СВІЧНИКИ, столикові лямпки, електричні начиння та жарівки у великім виборі у передсвяточнім часі — поручає найдешевше складниця у Польщі. **Електрокабель**, Львів, Коперника 10, телефон 14-21. 1291 а) 8—8

СВІЧНИКИ власного виробу три полумені від золотих 17. Райцес, Городецька 23, біля Народньої Торгівлі. 1319 3—10

НА СВЯТА — Вуженина у фірмі — Ян Комі, Городецька 3, Личаківська 15. — Прийди і переконайся! 1306 3—15

ЧОТИРИ покої, передпокій, кухня, повітній комфорт, центральне огрівання, городчик. Гроховська 4, ріг Листопада при трамваєвій зупинці. 13·25 1—2

3 ПОКОЇ передпокій, кухня, комфорт 90 зол. Тарновського 43. 1325 1—2

ОКАЗІЙНО продам 2-поверхову камяницю бічна Личаківської, комірне 8.220 зол. за 55.000. Ігнат, Львів, Куркова 24. 1—2

ПРОДАМ на догідних умовинах віллю комфортову або винайму. Декерта 11. біля „Маслосоюзу". 1325 1—2

НАЙКРАЩІ ВЕЛИКОДНІ ЛИСІВКИ всіх видань найдете тільки в „СОЮЗНІМ БАЗАРІ", Львів, Руська 20. **Богатий вибір! Ціна 10 сот. за штуку.** 1333 1—3

КОРЕСПОНДЕНТКИ - МАШИНІСТКИ — французько-англійсько-німецької пошукую. Зголошення з описом життя, референціями і поданням умовин до Адміністрації „Діла" під „Кореспондентка". 1335

В РИМАНОВІ-ЖИВЦІ віллю, 10 убікацій, ½ морга городу, вимінюю або продам. Leśnodorska, Kraków, Sobieskiego 10. 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення в цім редакція не відповідає

Оповістка

Товариства взаїмних обезпечень „Дністер" у Львові в справі вибору представників на Загальні Збори.

Покликуючись на попереднє загальне оголошення в цій справі, подаємо до прилюдного відому, що в ціли вибору представників на Загальні збори „Дністра" відбудуться виборчі збори членів того Товариства в поодиноких політичних повітах та у виборчих округах як слідує:

23) **в Скалаті** дня 3. квітня 1934. у вівторок в год. 12-ій вполудне в еркціональнім будинку (дяківка) під проводом о. Антона Онуферва, місцевого пароха, в ціли вибору двох представників з повітнього повіту Скалат.

24) **в Снятині** дня 16. квітня 1934. в понеділок в год. 12-ій вполудне в домі Української Міщанської Читальні під проводом п. Семена Лящевича в ціли вибору двох представників з пов. повіту Снятин.

25) **в Золочеві** дня 16 квітня 1934. в понеділок в год. 12-ій вполудне в домі ім. Маркіяна Шашкевича під проводом о. шамбелана д-ра Стефана Юрика, місц. пароха, в ціли вибору трьох представників пов. повіту Золочів.

26) **в Калуші** дня 16. квітня 1934. в понеділок в год. 12-ій вполудне в салі Народнього Дому під проводом д-ра Івана Сохацького, місц. адвоката, в ціли вибору трьох представників з пов. повіту Калуш.

27) **в Підгайцях** дня 19. квітня 1934. в четвер в год. 12-ій в полудне у братському домі „Дністра" під проводом дир. Михайла Гуглевича в ціли вибору трьох представників з пов. повіту Підгайці.

28) **в Надвірній** дня 17. квітня 1934. у вівторок в год. 11-ій передполудням в салі читальні „Просвіти" під проводом д-ра Миколи Миколайчука, місц. адвоката, в ціли вибору двох представників з пов. повіту Надвірна.

29) **в Раві Руській** дня 16. квітня 1934. в понеділок в год. 12-ій вполудне в салі Українського Кооперативного Банку „Віра" під проводом п. Івана Казанівського в ціли вибору пятьох представників з пов. повіту Рава Руська.

30) **в Городенці** дня 11. квітня 1934. в середу в год. 12-ій вполудне в салі Народнього Дому під проводом о. Василя Комариньского, місц. пароха, в ціли вибору двох представників з пов. повіту Городенка.

31) **в Тернополі** дня 11. квітня 1934. в середу в год. 12-ій вполудне в салі філії „Просвіти" під проводом о. крил. Володимира Громницького, місц. пароха, в ціли вибору чотирьох представників з пов. повіту Тернопіль.

32) **в Камінці Струм.** дня 17. квітня 1934. у вівторок в год. 12-ій вполудне в салі Народнього Дому під проводом дир. Романа Пенарського в ціли вибору трьох представників з пов. повіту Камінка Струм.

ДИРЕКЦІЯ
Товариства взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" у Львові.

Львівська вирібня поясів до машин

Х. АДАМ

Львів, ул. Легіонів ч. 5, Тел. 4-57.

Уневажнення.

З днем нинішнім уневажнюю всі свої підписи на векслях, виставлених під дня 1. IV. 1929 року кооперативі „Згода" і „Едність" у Лепандівці, вул. 3. Мая ч. 17. і за всі ті векслі не беру відповідальности.

Львів, дня 24. III. 1934 р.
Никита (Микита Ніцетас) Фітьо.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавниче Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів-Раванс 10.

Ч. 86 (13.631). Львів, понеділок 2. квітня 1934. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 6 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·60 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Велика знижка цін на всі роди вина!

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

продає у всіх своїх складах у Львові і в краю нижче вичислені природні і ґарантовані

ВИНОГРАДНІ ВИНА

по таких цінах:

	ціна за 1 фл. ¾ літр.
Рислінг	зол. 3·60
Гегеляй 1929 р.	„ 4·00
Гегеляйське	„ 4·80
Самородне 2	„ 5·20
Маляга Л. Герм.	„ 6·00
Самос (грецьке)	„ 6·00
Мід питний І.	„ 2·80
„ „ II.	„ 2·50
„ боярський	„ 4·50
„ гетьманський	„ 4·80

крім цього поручаємо найдобірніші вина:

мадярські
німецькі
австрійські
французькі
італійські
еспанські
грецькі

високовартісні ріжних родів по знижених цінах.

Вивезли на Соловки.

З певного джерела довідуемося, що перед кількома днями вивезли з Харкова на Соловки видатного артиста українського театру „Березіль" галичанина з роду, **Осипа Гірняка.** З того самого джерела дістаємо інформації, що положення українців у Харкові тепер страшне і незавидне. Постишівщина шаліє та торощить усе українське без розбору. Їй у всьому йдуть на руку малороси Затонський, Войцеховський та інші Любченки.

Річниця виступлення Японії зі Союзу Народів.

Дня 27. березня ц. р. минув рік від часу, коли Японія виступила зі Союзу Народів. Совітська преса повідомляє, що в Токіо з тієї нагоди відбулися окремі паради в японській армії. У всіх полках команданти виголошували до жовнірів промови, в яких між іншим особливо підкреслювали вагу „місії старшин і вояків" в обличчі назріваючих подій у світі. Військовий міністр Хаясі в інтервю, оголошеному в щоденнику „Цугай Сіогіо" сказав: „Напружений стан у світі виключає оптимізм. Потрібна тверда рішучість, щоби перемогти тривалу кризу. Необхідно доложити усіх зусиль, щоби поставити країну на тверду базу безпеки і сприяти в той-же час загальному мирові".

З тої-ж нагоди совітська преса пише, що Японія в поспішному темпі готовиться до війни зі Совітами. Підготовляє матеріяли для сфорсування пустині Ґобі у випадку наступу. В тій цілі підготовляє весь необхідний матеріял для негайного вибудування залізниці через пустиню Ґобі. Її мають прокладати рівночасно з просуванням армії. Далі в совітській пресі находимо деталі про те, що Японія замовила для военних цілей великі маси мясних і рибних консерв у скандинавських державах. Перший транспорт консерв у сумі 5 міліонів пушок уже відставили до Японії.

Знов-же російська емігрантська преса впевняє, що це не японці а більшовики замовили дуже багато консерв у скандинавських державних фабриках виключно для военних цілей. Перші транспорти замовлених консерв мають наспіти до СРСР уже в половині травня ц. р. Та сама російська емігрантська преса інформує крім того, що для военних цілей Совіти замовили багато текстильних виробів у лодзьких і бельських мануфактурних фабриках.

Словом з тих ревеляцій виходить, що обі ці держави готовляться поважно до війни. Нема сумніву, що в звязку з тією підготовчою метушнею на великих товарових біржах сильно підскочила в ціні бавовна і деякі роди дерева, що можуть мати запотребування для военних цілей. Зате на харківській т. зв. національно-політичній біржі впала у звязку з таким положенням ціновито ціна на життя всіх тих людей, що звуть і вважають себе українцями.

Ось і ті цікаві вістки та комбінації, що пролітають пресу в звязку з річницею виступлення Японії зі Союзу Народів та в звязку зі святкуванням тієї річниці в японській армії.

Несправедливости слід направити.

ПАРИЖ, 31. III. Спеціяльний висланник „Парі Суар" мав розмову з Мусолінієм на тему актуальних політичних проблем. Стверджено, що останній римський протокол не є спрямований проти якоїсь держави. Мусоліні обговорив взаємини з Францією, які значно поправилися. Він стверднв, що італійський плян ближчий французькій тезі, ніж якийсь інший, бо залишає Францію при теперішнім її озброєнні і дає певні гарантії безпеки. Щодо ревізії трактатів, то вона все актуальна, особливо для тих, що чуються покривдженими. Ті несправедливости слід направити. На закінчення Мусоліні заявив, що війна в Европі не є така близька, а фашистівський уряд не буде тим урядом, що підложить вогонь під бочку з порохом.

Ширіть наш часопис!

ГЕМОРОЇДИ лікує HEMORIN - Klawe 3/10 —6

Центральний Кооперативний Банк
У ЛЬВОВІ
(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15), приймає вкладки ощадности.
Конто ПКО. ч. 143.467

25.000 МЕТРІВ
наймодніших воєнних матеріялів
з першорядних фабрик на весняний і літній сезон **на сукні, костюми і плащі** вдалося нам закупити по **сенсаційно низьких цінах.**

Для прикладу кілька цін:

Вовна шотляндська 90 шир.	1·65	Вовна Boucle 90 шир.	4·50
Вовна шотляндська Пріма	2·80	Вовна Boucle 140 шир.	6·—
Вовна мішкова 90 шир.	1·75	Шевіоти 150 шир.	2·30
Вовна мішкова 130 шир.	4·75	Шевіоти Пріма	3·80
Вовна крокодилева 90 шир.	1·80	Фльора	3·—
Вовна прокодилева Пріма	3·50	Толедо	3·20
Вовна Панама	1·75	Diagonal 150 шир.	6·50
Вовна мундуркова 90 шир.	1·80	Diagonal Пріма	9·75
Вовна мундуркова 120 шир.	2·60	Камгарн 150 шир.	7·—
Вовна Crepella	3·60	Камгари Пріма	10·—
		Вовна на плащі 150 шир.	6·—
		Вовна на плащі Пріма	8·50
		Вовна на плащі англійська	11·50

УВАГА. **Дешева продаж білих товарів надалі продовжена і рівночасно повідомляємо,** що дістали ми вже всілякі **весняні і літні товари і шовки.** — При закупні товарів від зол. 15 дарми білєти до Великого Театру і Ріжкородностей у партері, а від зол. 5 білєти до першорядних кін.

Галицький Магазин Новостей
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

Найкраща писанка.

З усіх далеких земель, де тільки живуть українці, а то й з ближчих західних і північних окраїн приходять до нас сумні вістки, про грізну денаціоналізацію наших людей, полишених самим собі. Діти українських батьків часто не знають навіть своєї української мови й не відають, хто вони... Батько й мати, самі звичайно мало або зовсім неграмотні, заняті своєю важкою буденною працею, не мають змоги подбати про відповідне національно-громадське виховання своїх дітей, не передплачують української преси, ані не купують книжки.

І так пропадають для народу одиниці, цілі родини, цілі громади. Пропадають десятки, сотки і тисячі наших братів заточенців, серед чужого окруження і чужих впливів, на далекому Сході і Заході. Пропадають на західних і північних окраїнах.

Одиноким засобом, що врятує їх душі, може бути ще українська книжка. Через те й звертаємося до усього Українського Громадянства з гарячим закликом і проханням прийти з допомогою своїм братам. Поміч мусить бути негайна й щедра, у формі дарових книжок та грошевих датків на їх закупно й оправу та на кошти пересилки. Українське друковане слово дуже причиниться до скріплення національної свідомости наших братів тут і на еміграції, посилять почуття національної свідомости й єдности, підносе їх до рівня повновартних українських громадян.

Повідомляємо наших Шановних Відборців, що знаний магазин стилевих меблів, комплєтних спалень (спеціяльність тапчани) І. СІВКА відчинив новий склад у Львові, вул. ВАЛОВА 11.
32/55 5—10

Є в нас фонд „Книжка на захід". Він вислав уже досі цілі тисячі книжок. Та того замало. Жертвенність нашого громадянства і наших видавництв мусить бути така велика, як того вимагає вже не поміч, а просто рятунок перед страшною загрозою і велитенськими втратами.

Без помочі громадянства ми не вспіємо полагодити масових просьб із наших західних і північних окраїн, від еміграції з Европи, Азії, Африки й Америки, не можемо заспокоїти стихійного гону за рідним, українським, виховним і будуючим словом.

Велика відповідальність за те паде на нас усіх, на загал ідейного й свідомого українського громадянства.

Усі українські установи, при укладанні бюджетів і при розділюванні зисків обовязані призначити гідні квоти на скріплення й поширення тієї акції.

При всяких нагодах громадянського і приватного характеру збирайте датки на вище згадану ціль.

Віримо, що наш заклик найде живий і щирий відгомін серед українського громадянства.

Датки просимо слати чеками Т-ва „Просвіта" (фонд „Книжка на захід", Львів, Ринок ч. 10. І. пов.).

Швайцарія проти вступу Совітів до Ліґи Націй

З нагоди звістки про можливе приступлення Совітів до Ліги Націй, „Журналь де Женев" пише в передовій з 27. ц. м.: „Моральний авторитет Л. Н. у значній мірі занепав, коли покликано заступників Совітів взяти участь у конференції розброєння. Народи цілого світа знають, що Совіти безоглядно зломили приречення, які дали добровільно, розірвали умови, які вони підписали, заняли силою багнетів державу, незалежність якої вони визнали. Означення нападника, дане совітською делегацією, якраз підходить до поведінки самого СРСР. До женевської вівчарні припято степових вовків, перебраних за овечок. Отже нема чому дивуватися, коли престіж Союзу Народів зискав наслідком того удар в опінії народів. Сьогодні говорять вже про те, щоб піти дальше та вмістити в ідеалістичній інституції Вільсона заступників брутальної сили. Це завдало би Союзові Народів рішаючий удар, від якого він уже не віджив би. Деякі наслідки цього можна вже передбачити. Більшовики знаючи, що деякі великі держави їх пошовики знаючи, що деякі великі держави їх потребують, хочуть поставити свої умовини, а самі, як твердить „Еко де Парі" вони зажадають, щоби їх признали держави, члени Союзу Народів, які досі не мали дипльоматичних зносин з СРСР, наприклад Голяндія, Данія, Фінляндія, Швайцарія і т. і. Але коли тим державам поставлять жадання, щоб вони згодилися на диктат з ким вони мають удержувати дипльоматичні зносини, то на таку тяжку образу може бути лише одна відповідь: „Вибирайте між СРСР і нами: в той день, коли Совіти вступлять до Союзу Народів, ми з нього виступимо".

Але Совіти справді не потребують вступати до Союзу Народів, щоб завдати йому останній удар. Цей удар вже завдали держави, які вважають можливим бачити більшовиків у Женеві.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдетевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
22/48

Ще дві апостольські адміністратури в Галичині!

Львів, 1. квітня.

Краківський „Ілюстрований Курер Цодзенни" подав сенсаційну вістку, що з почину комісії „Про Руссія" повстав **проект відокремити із станиславівської діецезії кільканацять гірських деканатів,** що охоплюють територію, замешкану гуцулами, тому, що в південних повітах стан діецезії ширіться **протестантизм.** З уваги на те, рішено видати зарядження, подібні до тих, які зроблено на Лемківщині з приводу поширення там православія, себто утворити окрему апостольську адміністратуру.

Нас повідомляють з ватиканських кругів, що існує ще й другий проект тої комісії, а саме: **відокремити шість великих деканатів: тусятинського і борщівського зі станиславівської діецезії і теребовельського, грималівського, скалатського та збаражського з львівської архидіецезії,** з яких мала б бути утворена окрема апостольська адміністратура з осідком у **Теребовлі.** Мета цієї нової адміністратури: охорона гр.-кат. населення від погубних впливів **безбожництва** зі Сходу (це все граничні повіти!) і **латинізації з заходу.** На адміністратора на цьому терені висувають польські кола при Ватикані відомого посла ББ. **о. Яворського,** подібно, як на Лемківщину на місце о. д-ра Нагорянського, що відпекується від тої почести, тіж круги лянсують кандидатуру широко відомого **о. Ількова, б.** соймового посла з 1922 р. і провідника т. зв. „хлібоїдів".

Електричні інсталяції
виконує скоро, дешево і на догідні сплати
Українське Концесіоноване Електротехнічне Заведення
1223 4—5
Лев Надраґа
Львів, вул. Валова 23. Тел. 59-49.
Направки світла, ламп і дзвінків числимо 50 сот. Ощадностеві жарівки по зол. 0·80. Лямпи, батерії, акумуляторн, радіо-апарати найдешевше у Львові.

Комуністи в чеській армії.

Чехословацька влада оголосила офіціяльний комунікат про викриття широко закроєної комуністичної організації, що управляла шпигунство в чеській армії. Агенти тієї організації вели крім того революційну пропаганду. У звязку з тим переведено кількасот ревізій та арештовано 200 осіб.

Війна за 5 літ.

Найбільша англійська асекурація Лойдс, яка приймає обезпечення від всього можливого у світі, тепер ще приймає обезпечення перед стратою в новій европейській війні. Приймає ще на два роки, хоч за високу оплату. Але не приймає на 5 літ. Як видно, в Льондоні рахують, що до 5 літ буде нова війна.

Неспокій в Індіях.

У святому місті гіндусів Аймдгін коло фізабату прийшло до поважних заворушень між населенням магометанським і гіндуським. В часі тих подій 3 особи вбито, а 20 ранено. Юрба знищила 3 мечети і спалила багато домів. Заворушення вибухли наслідком зневаження „святої корови".

ВЕСНА! Вже надійшли **з першорядних фабрик більських** найновіші **суконні матеріяли** жіночі і мужеські на сезон **весняний і літній** **ЛІТО!**
А. М. Дірр **Львів, — пл. Голуховських ч. 11.** (в подвірю) — **Тел. 67-35**
Найнижчі ціни! Найкраща обслуга!
3/73 2—3

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 2. КВІТНЯ 1934.
(З конкурсу „Діла" під гаслом „Кожний може стати письменником.")

Г.

Один концерт.

Не знаю, яка найцікавіша моя пригода. Їх було в мене багато, всі однаково сильні, однаково живі й цікаві. Та знаю, яка з них найприємніша.

Дивуюся дуже, чому так мало люди займаються тим, що діється в глибинах їх душ. Скільки правди й скільки неправди відкрити можна, коли так справді пильно, уважно й глибоко приглянутися своїй душі і чужій на межі підсвідомости.

Концерт Тірка в салі кіна „Аполльо". Грає Вася Пшігода, славний чеський скрипак. Сиджу на найдешевшому місці, там, де грає орхестра підчас фільми, зовсім близенько скрипака. Публіка, як звичайно та, котра любить направду музику. Всі добрі музики, котрі приїзджають у Львів, мають свою дібрану публіку. Вона зіграна зі собою, зелгана тим самим почуванням, тому так добре і приємно сидіти на таких концертах у тій салі. Той добрий настрій витає кожного артиста з далекого світа, щоби частинкою своєї великої, гарної душі розрадувати душі тих, що чекають.

Виходить Пшігода, кланяється. Низький, більондин, грубий, дуже, дуже дрібничково убраний; короткі, білі руки з бриліянтом. Так страшенне нецікавий і несимпатичний мені, що мені просто хочеться встати й вийти. Він хіба не може нічого заграти. Це лише ті руки!

Перші звуки. Техніка: світовий артист. Так — собі.

Публіка приймає гру без участи. Холодні оплески. Сиджу і нічого. Займаюся своїми думками. Нараз хтось пильно дивиться мені в лице. Падають дві цятки, дві дивні, цілком, цілком сині без жадної домішки цятки-очі. Пшігода дивиться на мене. Ні, таких цікавих, таких правдивих повних очей ще ніколи я не бачила. Ах, це ти? То ти весь в очах скінчений, замкнений в очах? Не спускаю очей з нього, він з мене.

Ніколи я нічого не творила, але пробувала сили своєї душі. Ніколи не переживала моментів, які переживають великі артисти, коли захоплюють юрбу, але знаю, що значить момент, коли чуєш, що ти творниш хвилину, що та хвилина така, якою хочеш її мати.

Знаю, що значить, розбудити душу в людині і знаю, як і що робити, щоби та душа була творча. Страшенне люблю людські душі.

Дві цятки на моїй душі, а там загаслі два світла, бліді. Треба вам думки, треба вам моменту, треба краси.

Ось маєш мене. Грай, навіщо буду говорити тобі? Я багато, багато знаю й довго могляб розказувати.

Чуєш? Очі зачинають блистіти, звуки зачинають набирати краски, мягкости й життя.

Грає душа.

Чи не вона це затопила свої дивно голубі очі в мою душу? Я зависла своєю волею на білих руках.

Думками оповідаю йому про небо, що краще воно від найкращих очей, розказую йому про сонце, що тепліше воно від найтепліших уст, про душу та її гру, що ніжніша і живіша від всіх твоїх на світі.

Що сталося? Що діється з людьми? Люди пяніють, плачуть, щось дивне, невисловлене наповнило всю салю. Ах гра! Яка жива, яка пекарна, незабутня. Як він грає! — Люди бояться моменту, коли він урве і не вийде більше заграти. Чіпаються його очима: грай-грай!

Кінчить. Останній звук, останній поклін. Більше не вийде, більше грати не буде. Неодин зпоміж публіки плаче. Майже ніхто не рухається, щоб вийти зі салі.

Дві сині цятки з глибоким усміхом, подякою падають на моє серце. Останній погляд в тій салі Васі Пшігоди.

Стоїть авто. Артист відїзджає. Оглядається в юрбі, когось, когось шукає, — не може найти. А все таки щось відривається від його душі, щось, що на завсіди лишиться тут, на одному місці, коли він буде їздити по світі. Щось запало йому в душу, щось, що приросте до неї, зілляється з нею і піде за ним світами.

Чи буде ще коли такий вечір? Чи заграє він іще коли так, як нині?

Авто рушає. Юрба розходиться.

Ідy. На небі повний місяць. Холодний сніг, мороз.

Вулиці прижмурені, тихі.

Направду, всі, що ходять на концерти до салі „Аполльо" і чули Пшігоду не можуть забути тої гри. Але ніколи вдруге не доведеться їм пережити того, що пережили тоді, в той вечір.

Колись може, як він буде знов у нас грати, зважусь і спробую зробити щось такого, щоб в ньому пригадало би той вечір і щоб він міг заграти той спомин. Я вкинула в нього частинку душі, а він свою до моєї.

Вовни і шовки
мужеськ сукна
найкорисніше у фірмі
Текстильний склад
Стахевич і Абрисовський,
Львів, пл. Голинська, pl. Bateyia. 1300 2—3

Закарпаття.

МІН. БЕНЕШ ПРИЇЗДИТЬ НА ЗАКАРПАТТЯ.

Міністер Бенеш має приїхати до Ужгороду 27. V. ц. р. пополудні. Того самого дня від полудня буде приймати депутації, а вечором у городському кіні виголосить промову про актуальні політичні справи. Має теж висловитися в справі автономії Підк. Руси. Другого дня передполуднем виїде до Мукачева і там також у город. кіні буде референувати про сучасну політику. Такі самі реферати відбудуться в Береговій, Севлюші і в Хусті. Міністер Бенеш приїздить сюди на запрошення закарп. міст. Краєвий президент Розсипаль покликав краєве заступництво, щоб обговорити й установити програму прийняття. („Українське Слово".)

СВЯТА ШЕВЧЕНКА.

Свята Шевченка відбулися в цьому році в дуже багатьох місцевостях Закарпаття, при чому взяли в них масову участь як молодші, так і старші. Велике Шевченківське свято відбулося в Ужгороді з добірною програмою. Вступне слово виголосив д-р М. Бращайко.

СВЯТОЧНІ АКАДЕМІЇ В ЧЕСТЬ О. А. ВОЛОШИНА.

Громадянство в Хусті незвичайно імпозантно віддало честь найбільше заслуженому громадянинові Закарпаття о. А. Волошинові з нагоди його 60-літніх уродин і 35-літньої діяльности. В неділю 18. III. в 5. годині була в Хусті академія з такою програмою: святочну промову виголосив Д. Митрович, голова чит. „Просвіти". Відтак співи, деклямації а наприкінці гимн „Підк. русинни". При цій нагоді всі українські товариства вислали до Ужгороду памятну грамоту Ювилятові, а читальня „Просвіти" замовила собі більший образ о. А. Волошина.

В неділю 25. м. м. в год. 4-ій прибула до Ворочова кінна бандерія з Перечина назустріч о. А. Волошина, який прибув автом з Ужгороду. При вступі в Перечині очікувала Ювилята маса народу. Від громади Перечина зустрів о. А. Волошина промовою староста Іван Качала, який підкреслив великі заслуги о. Волошина на полі нашого культурного відродження. Величавий похід в супроводі орхестри рушив селом до горож. школи, де відбулася святочна академія. Промову виголосив упр. школи І. Курах. Далі були співи, орхестра, деклямації, хорові і сольові пісні, в яких виступали читальні з околиць, а також „Січ" з Перечина.

ПОСВЯЧЕННЯ ПРАПОРУ ЧИТ. „ПРОСВІТИ" В М. БИЧКОВІ.

Читальня „Просвіти" в М. Бичкові 4. III. улаштувала святочну академію в честь през. Масарика та кобзаря України Т. Шевченка. Промову виголосив уч. В. Ткачук, інші точки програми виготовила С. Бойчуківна. Успіх був великий. 7. III. відбулося посвячення прапору „Просвіти". Похід рушив у супроводі орхестри до вел. бичківської церкви, де о. декан Мочкош посвятив прапор „Просвіти", при чому виголосив теплу, патріотичну промову, якої Бичків з уст священика ще ніколи не чув. Пояснив значіння прапору і між іншим сказав: „Несіть цей прапор високо, високо, як інші культурні народи! Боріться, працюйте, сійте просвіту і йдіть з народом за народ!" По тих словах поцілував прапор. Не всім панкам подобалась та промова. По Службі Божій рушив похід і коло памятника Масарика спинився, де орхестра заграла державні гимни. Цілий Бичків був захоплений тим святочним походом.

—o—

Великий землетрус.

МОСКВА, 31. III. ПАТ. Землетрус, який навістив учора Румунію, дався відчути також на Україні, в Київі та Житомирі. В Київі тремтіли доми в підвалинах.

Найновіші моделі **Найкраща якість**
Найвибагливіша робота **Найбільший вибір**
Найнижчі ціни у весняних жіночих плащах та костюмах у фірмі
Л. МОЛДАВЕР
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 17, І. пов. Тел. 46-56

Потемніле волосся відзискують „природний бльонд"

Коли волосся стратило свою давнішу ясну барву бльонд, треба їм привернути ту найбільшу їх прикрасу. — Спеціяльний Шампон Камілльофльор має в собі румянковий екстракт у сильній концентрації і надає волоссю найгарніший природний бльонд, зберігаючи їм одночасно пушистість і полиск.

Не має в собі під гарантією хемічних засобів вибілюючих ані фарбуючих. Діє природно через Камілльофльор.

KAMILLOFLOR
SHAMPOO ELIDA

Страх перед німецькою армією.

ПАРИЖ, 31. III. ПАТ. „Меркюр де Франс" приносить статтю, присвячену мобілізації німецької армії. Як виходить із цифер у 1932 р. Райхсфера має 4.300 старшин, 21.000 підстаршин і 64.000 вояків. Один підстаршина припадає на 3 вояків, підчас коли нормальне відношення представляється як 1:15. Компанія Райхсвери має 30 підстаршин, підчас коли в моменті мобілізації компанія має 9 підстаршин. З того виходить, що в кожній компанії в теперішному чисельному стані будуть створені з моментом мобілізації три нові одиниці. Райхсвера має 119 полковників, складаючись тільки із 41 полків та 703 вищих старшин, приділених до 265 теперішніх баталіонів. У кожному полку піхоти находиться 3 полковників, в кожному полку артилерії 6 полковників. Тепер Райхсвера складається з 21 дивізій піхоти і 7 дивізій змоторизованих. Крім трьох баталіонів, дозволених версайським трактатом, в кожному полку є ще четвертий, заборонений трактатом. Ті останні одиниці призначені до створення нових відділів на випадок мобілізації. Щодо военного матеріялу Німеччина має його в достаточній скількости. В останніх часах продукція военного матеріялу сильно зросла.

Інститут національної культури чи твердиня обскурантизму?

Історія „Народнього Дому" у Львові та його нинішній жалісний стан.

За „Бунтом Молодих" ч. 5. з 19. III. 1934.

III. КІЛЬКАДЕСЯТИЛІТНІЙ І ДОСІ НЕРІШЕНИЙ ПРАВНИЙ СПІР.

Осьтак з накресленого історичного нарису (гл. вчорашнє „Діло" — Прим. Ред.) не можна би ніяк вимірковати: у чому саме полягає спір за Народній Дім, чому його власниками а радше посідачами кількакратно займалися австрійські власти, розвязуючи вкінці Товариство, що управляло Народнім Домом, і чому польські власти також цієї справи остаточно не управильнили?

Отож ця медаля має дві сторінки: одну **правну,** надзвичайно замотану, як це лише правники вміють кожну справу впродовж кількадесятилітнього процесу помотати, — і сторінку **політичну,** яку кожноразові beati possidentes так інтерпретують і використовують, як це їм здається (та неконче є) річю доцільною. Про третій бік тієї справи — **здоровий розум і людську чесність** — мало назагал говориться і чується, тому і я зважуся висловити про нього свою скромну думку на самому кінці цих міркувань, хоча наївні ідеалісти твердять, що саме від того кінця слід завжди всі справи розглядати...

Так отже, що торкається правної сторінки, то її головні обриси представляються так: істнує спір, чи Народній Дім є власністю Т-ва „Руско-Народного Інституту", як статутової організації з означеною скількістю членів, виключно від яких залежить доля і діяльність тієї установи і її маєтків, — чи це **національна фондація,** власність цілого громадянства, що має широкі громадські завдання і підлягає громадській контролі, отже є адміністрована в спосіб, який уможливлює ту контролю. Первісно даровизна реальність була заінтабульована на „Studienfond", а Товариство „Руско-Народний Інститут" повстало грубо пізніше, отже виринає спір за інтерпретацію первісного декрету даровизни. Маєтки, придбані вже після уконституування названого Т-ва, були заінтабульовані на нього, але і тут також істнує зачінна точка для квестіонування його прав, тому, що при затверджуванні його статуту власти покликалися на первісний декрет даровизни, заінтабульованої на кого іншого, а маєтки, що їх Т-во придбало чи дістало шляхом даровизн, ніколи не були найшлись у руках Т-ва, колиб не було тої першої даровизни, випрошеної Головною Руською Радою, і колиб не було загально-національної збірки, яка спопуляризувала фірму і ціль. Колиж при нагоді відновлення грунтових книг у Львові Т-во „Руско-Народний Інститут" зголосило 28. X. 1885 подання до суду на переінтабулювання головного будинку Нар. Дому (величезної реальности при вул. Рутовського 22 у Львові, вибудованої в 1864 р. разом з церквою, готовою в 1909 р., на згарищі німецької Академії), — спротивилася тому громада м. Львова, зголошуючи свої претенсії — в імені „руских громадян м. Львова". На судовій розправі 9. IX. 1889 Прокуратура Скарбу зголошує внесок заінтабулювати ту реальність **для фондації,** при чому покликується на рескрипт намісництва з 20. VIII. 1889. Намісництво з свого боку виходило з заложення, що треба тут застосувати клявзулю, зроблену при затверджуванні статуту Т-ва „Руско-Народний Інститут", щоби назване Т-во вело управу маєтком без нарушення прав, добутих первісним декретом. Тому, що громада м. Львова зреклася своїх претенсій, рескрипт львівського намісництва, підтриманий Прокуратурою Скарбу, був затверджений 12. січня 1909 р. міністерством внутрішніх справ, і на цій підставі переведено обі згадані інтабуляції: будинок Народнього Дому і церкву на фонд, у гіпотечних викажках чч. 377 і 81 грунтової книги середмістя. Т-во „Руско-Народний Інститут" процесувалося до Найвн-

М. Евальд **Львів, вул. Собіського 3.** Ріжнородні полотна фабрики **Братів Чечовічка в Андрихові** — на білля жіноче мужеське, постелеве і столове. За оказанням пяти пього взірника — при купні 5% опусту. 5—20

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундури, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

шого Адміністраційного Трибуналу у Відні, але справи не виграло, хоч Адміністраційний Трибунал не входив у меритум справи, признаючи постановою з дня 25. IV. 1910, що рішає тут інтерпретація первісного акту, висловлена відповідною адміністраційною владою.

IV. СУТЬ КОНФЛІКТУ: ПЕРВІСНІ ЦІЛИ Н. ДОМУ ТА ОБЛИЧЧЯ ЙОГО ПІЗНІШИХ ВОЛОДАРІВ.

Навіщож отой цілий правний спір, ким є спірні сторони, чому саме Товариство, що повстало як спадкоємець Головної Руської Ради, одної і спільної політичної організації тоїшніх всіх галицьких русинів (українців, — назва тут зовсім байдужа, бо річ іде тут про все населення краю) у пізніших роках своєї дїяльности виступало і надалі — після його розвязання — устами свого правного заступника і своїх б. членів виступає проти концепції про фондацію Народнього Дому, — і яку ролю на тлі того всього галіматіясу грає польський уряд?!

Суть справи не у параграфах і соломонових правних інтерпретаціях ріжних декретів, рескриптів, оречень і актів, яких назбиралось уже цілі стирти та зпосеред яких ми старалися вичислити лише найважніші, — і так уже на клопіт ш. читачів, — а в еволюції суспільних сил, якої стримати не можуть ніякі рескрипти і статути найбільших можновладців. Конфлікт полягає саме на величезній розбіжности поміж характером і культурними цілями Головної Руської Ради з 1848 року, ініціятора і первісного власника Народнього Дому, та пізнішими його адміністраторами в особах членів Т-ва „Руско-Народний Інститут". Це Товариство не істнує, але істнує дальше **політична спільнота**, яка вяже більшість його членів, що ще остали при житті. Та політична спільнота простягається теж на всіх пяти державних комісарів Народнього Дому з польських часів, а своїм ідеольогічним і культурно-політичним вістрям звертається проти — **українців**. І тут саме доходимо до кореня найбільшої болячки сучасної польсько-української дійсности, моменту найбільшого заогнення польсько-українських взаємин, до тактики урядових чинників, яка змобілізувала проти них суцільний фронт цілого українського громадянства без ріжниці політичних переконань та яка в надзвичайний спосіб радикалізує українські настрої: підтримування польською стороною на терені Східної Галичини москвофільського руху, чи радше — вірніше кажучи — того малого гуртка москвофілів, який черпає свою силу виключно з джерела тої польської підтримки, а українському народові відмовляє навіть його національного імени!!

(Дальше буде). **І. Кедрин.**

Перемога параґвайців.

З Асунціон повідомляють, що параґвайські війська осягнули велику перемогу над болівійською армією. Переможний бій заведено під Канадатарією. Дивізію болівійської піхоти і полк кавалерії розбито на хамуз. Число бранців, взятих болівійцями, перевищає 1000. Командант 18 п. болівійської піхоти Баліч скінчив самогубством. Офензива параґвайців розвивається на цілому фронті.

—o—

Замах на Братіяну.

На провідника румунської ліберальної партії Діку Братіяну доконано 29. ц. м. в селі Черниця під Букарештом револьверового замаху. Коли Братіяну з кількома членами партії вертався з передвиборчого віча автом до Букарешту, хтось стрілив до нього кілька разів і втік. Кулі попали в самохід, одначе з людей не ранили нікого. Поліція думає, що замах виконали фашисти „Залізної гвардії".

Читайте „Діло"!

ОСТОРОГА

Вживаний нами від кількадесяти літ охоронний знак, що зображує короля Яна Собеського на коні, з написом „Полотно Собеський", вміщений на добірній якости полотна, нашого виробу — (ідеально біле в прані) ширини 80 і 90 цм., в останньому часі якийсь анонімний наслідувач підроблює і вживає того знаку на полотні значно гіршого роду.

Проти наслідувача поробили ми відповідні правні кроки.

Щоби запобігти вводженню в блуд П. Т. наших відборців, просимо при закупні полотна „Собеський" звертати пильну увагу на фірмову печатку

„Акційна Спілка Круше і Ендер, заведення в Мошениці",

уміщену над вище описаним охоронним знаком.

Загально відомі зі своєї якости наші вироби можна дістати у всіх гуртівників і детайлістів у Львові і на провінції.

Представники на провінції:

Волін і Шраєр, Станиславів, пл. Міцкевича 6,
Фріда Камм, Тернопіль, Ринок,
М. Й. Дорибуш, Перемишль, Ягайлонська.
Корибліт, Дрогобич.

Акційна Спілка Круше і Ендер
Пабяниці і Мошениці. Рік оснування 1826
Репрезентант на Східну Галичину
Меір Варшавський, у Львові, — вул. Казимирівська ч. 35.

Пропаґанда за відірванням Сибірі від Совітів.

Американський журналіст Джеймс Янг, кореспондент „Юниверсел Сервис", телеграфує з Токіо, столиці Японії:

Бувш. царський полковник Ф. Поротіков, котрий тепер живе в Японії, предложив японській владі плян відірвання Сибірі від Совітів і створення з неї сибірської монархії під охороною Японії, на зразок манджурської монархії. Він предложив Японії, щоби дала для цього плану военну і фінансову допомогу.

Кажуть, що впливові кола в Японії піддержують плян Поротікова, вважаючи, що він згіджують плян Поротікова, вважаючи, що він згіджується з гаслом японських націоналістів „Азія для Азіятів".

Поротіков хоче осівати в Токіо Т-во Сибірської Держави.

Весняні убрання від зол. 65·—

Загортки весняні першорядно виконані від зол. 45·—

великий вибір матеріялів у наймодніших красках 6/73 1—:

Повшехни Склад Одзежи, Жіночі плащі. Жіночі костюми. Львів, — Пасаж Міколяша.

Польсько-московське братання на границі і розмови про Україну.

НЮ ЙОРК, 15. березня. (Вл. кор.). Тутешній денник „Івнинг Джернел" поміщує чергову статтю свого европейського кореспондента Гурберта Никербокера, писану із Стовпців на польсько-совітській границі.

Никербокер переповідає свої розмови з польськими офіцирами про положення на границі і приходить до висновку, що теперішні відносини пограничної сторожі обох країв дуже сердечні. Як перше там були безнастанні перепалки між пограничною сторожею, так тепер одні заходять до одних в гості до пограничних кватир і ведуть навіть політичні розмови.

Між іншими розмовляють і про Україну. Поляки вповажують, що погрози Альфреда Розенберга про занятя України Німеччиною не мають причини викликувати підозріння серед совітських урядовців, бо поляки на це не пристануть. Коли Німеччина схоче занятя Україну, то мусить наперед занятя Польщу — так міркують польські пограничні старшини, отже це не є для поляків ніякий інтерес. Тому і плани Гітлера щодо України не є ніякою принадою для поляків; навпаки, ще й страхом.

Такі розмови причиняються до успокоєння совітських офіцирів і тому вони сердечно стискають руку полякам.

—o—

НЕМА СВЯТ - БЕЗ ВИНА!

ПРАВДИВІ ҐРОНОВІ ВИНА ВИСИЛАЄ ЗА ПЛЯШКУ 0·7 Л.

Угорські	від зол.	2·60	Італійські	від зол.	3·60
Богослужебні австр.	„ „	2·80	Кавказькі	„ „	3·75
Токайське	„ „	3·20	Кримські	„ „	3·75

у харчевих пачках — **М. і С. КОЗЬОЛ** ЛЬВІВ, ДОМІНІКАНСЬКА 3. Тел. 54-35. Цінники на бажання.

Сталін готує молодь до війни.

З Москви повідомляють: Конференція піонірів (більшовицьких скавтів) післала до „вождя" Осипа Сталіна такий привіт: Приріkаємо, що виповнятимемо всі вказівки — вчитись воєнного ремесла для підготування сильних червоноармійців. Приріkаємо, що кожний піонір у віці від 10 до 16 літ буде знати, як обходитись зі зброєю, протигазовою маскою, стріляти, як Ворошилов, вивчить знання територій, засоби комунікації, хемію, газову війну і чужі мови. Також приріkаємо піддержувати звязки з піонірами (більшовицькими скавтами) в чужих державах, щоби запевнити революційний переворот в цілому світі.

А деж „ненапад"?

—o—

Під Білим Конем ТОВАРІЩ

це програма нинішніх вистав у Міських Театрах.

Довкола афери Ставіського.

ДАЛЬШІ ПЕРЕСЛУХАННЯ.

ПАРИЖ, 31. III. ПАТ. Арештовані здогадні вбивники Пренса дальше випираються, неначе би мали щось спільного зі справою. Барон де Люса і Вантюр предложили алібі. Одначе слідча влада збирає дальше документи і рішила вивезти арештованих до Діжон. В мешканні третього арештованого Спіріто переведено ревізію і забрано багато документів.

* *

Преса повідомляє, що у звязку з аферою Ставіського треба надіятися сенсаційних арештувань. Спеціяльну увагу звертають на нараду, яку відбув головний слідчий судія Ордоно зі всіми своїми помічниками в Парижі і на провінції. Сьогодні слідчий судія переслухав деп. Пруста. Є це початок переслухання скомпромітованих парляментаристів, а саме деп. Пруста і Юлена та сен. Уєна і Пхт

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі блаватні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром бідети до першорядних кін. 5/73 8

З українського життя на чужині.

ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТО В БРЮСЕЛІ.

25. березня українська кольонія в Брюселі відсвяткувала свято Шевченкових роковин. На свято прибули члени Т-ва „Незалежна Україна" в Брюселі і земляки з бельгійської провінції. Після промови голови названого Т-ва, п. Олексюка, про життя, твори і значіння Т. Шевченка для українського національного відродження, п. Косець виголосив реферат на тему „Шевченко борець за волю України". Опісля слідували хорові продукції. Офіційна частина свята закінчилась відспіванням „Заповіту" і національного гимну.

Після того зібрана українська громада перевела решту вечора на милій гутірці, серед якої м. і. згадували ріжні Шевченківські сходини і свята в давніх роках на Україні. Признання стрінула пригадка п. Олексюка, щоби всі історичні памятки, які находяться в руках наших еміґрантів у Бельгії, віддати до Музею Визвольної Боротьби у Празі.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.**

Бельгійська преса про голод на Україні.

„Vers le Vrai", велика бельгійська тижнева газета (Брюсель) в числах 14, 15 і 16 за лютий ц. р. містить великий матеріял про голод на Україні. В числі 15 цей матеріял займає цілу сторінку.

Викликав ці кореспонденції відкритий лист інж. Ю. Яковлева, голови „Комітету Допомоги Голодуючим на Україні й на Кубані" в Брюселі, до бельгійського журналіста п. Жерена, який був у Радянщині і після того твердив на сторінках цьогож журналу, що на Україні нема голоду. Бельг. журналіст п. Радом вмістив в цьомуж журналі велику статтю з ріжними даними про голод і про протиголодову акцію, як українську так і чужинецьку.

„Le Pays Wallon" в числі 26. березня ц. р. містить велику статтю п. Ердаля про голод на Україні. Автор тут використовує широко між іншим сензаційні репортажі американця В. Гайтінга та француза П. Фредерікса, та глузує з дописів-реклям всяких клієнтів „інтуриста" та політичних гандлярів.

З найбільшим смаком добирає краватку до кожного убрання ф-ма *RECORD CRAVATES* ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. 10—24 Будинок Шпрехера.

Відклик у справі Кашицького.

МОР. ОСТРАВА, 31. Ш. ПАТ. Після увільняючого присуду в процесі Кашицького прокуратор застеріг собі три дні для надуми. Тепер прокуратор зголосив відклик від увільняючого присуду. Зачувати, що проти Кашицького вплинули обвинувачення з інших громад. Тимчасом, як відомо, Кашицький покинув вже Чехословаччину.

ВТІКЛИ МАСОНИ.

Паріський „Ле Жур" повідомляє, що французька „Велика Льожа" перенесла свої архіви з Парижа до Брюселі. На думку часопису сталося це в звязку зі зміною настроїв суспільности в відношенні до масонерії та з побоюванням ексцесів.

По широкому світі.

— В Еспанії йде дальше комуністичний терор. В ріжних містах приходить до сутичок з поліцією, причому вбито кількох поліцистів.

— Віцеканцлер Папен приїхав до Риму і замешкав в німецькій амбасаді.

— Папа приняв просьбу епископа д'Ельбіні, щоби звільнити його зі становища голови комісії „Про Русія". Свого часу вязавши його особу зі зближенням між Ватиканом і Совітами.

— Президент Рузвельт підписав проект закону, який касує прогібіцію на Гавайських островах.

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, нушайки, крепони епоньжі і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** Я. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 1—365

...а молоде покоління?

... взорується на старшім і вживає до прання лише Мило Шіхт. Багата і лагідна піна — Мила Олень Шіхт розпускає всілякий бруд, робить білля сніжно білим і додає йому милого і свіжого запаху

... а тепер таке дешеве

H.R. 2/34

Німеччина купує зброю.

Спеціяльний кореспондент нюйорського денника „Сан" в Берліна каже, що Европа зброїться далі фактово, але все те покрите тайною неначе у війні. Він стверджує, що сусіди Німеччини обчислюють збройну силу Німеччини в той спосіб, що вона може поставити „через ніч" 3.000.000 вишколеного війська в повній зброї, з легкими танками, артилерією, літаками та всіми новітніми воєнними знадобами. Вкінці заявляє, що Німеччина замовляє за кордоном багато зброї та амуніції і навіть каблює за приспішенням достави замовлень.

Два місяці арешту за вбивство німецького вояка.

ВІДЕНЬ, 31. III. Суд в Інсбруці розбирав подію, що розіграласа 25. листопада ц. р. над тирольською границею. Прийшло тоді до стрілянини між австрійською і баварською стежею, причому вбито одного баварського вояка. Комманданта австрійської стежі Штреле, що вбив вояка німецької Райхсвери Шумахера, якого тіло найдено на німецькій території, засуджено на два місяці арешту.

—o—

АТРАКЦІЄЮ ЛАТ. ВЕЛИКОДНИХ СВЯТ

Ревеляційна Програма ЦИРКУ СТАНЄВСЬКИХ

Сьогодні відкриття в год. 4·15 і 8·15 веч. **Епохальна програма атракцій.**

Морські леви (фоки) Валєнди. — Шимпанси з людським інтелєктом, Родина Фонтнер, найліпші джокеї континенту. — 5 Маврів - феномени XX. віку. — Безконкуренційні греки „7 Карпі". — Незрівняний квартет Труцці, музикальні коміки — сальви сміху та 15 суператракцій світа. — 200 осіб технічного персоналу. — 150 артистів. — Маса екзотичних звірят. — Звіринець отворений від 10 рано до 6 вечір. — Цирк грає без огляду на погоду, бо дах цирку непромакальний.

Площа Бема УВАГА: в неділю і понеділок 2 вистави в год 4·15 попол. і 8·15 веч. **Площа Бема**

З українського життя на Буковині.

Свято в 70-ліття Олександра Купчанка.

У великій салі Українського Народнього Дому в Чернівцях відбулося 28. м. м. в год. 11 святочне засідання виділу, заступників, надзірної ради й заступників Т-ва Український Народній Дім. Управа цього товариства зійшлася, аби пошанувати свого довголітного голову, п. Олександра Купчанка.

Як тільки зявився на естраді ювилят, якому 28. березня ц. р. сповнилося 70 літ життя, привитав його хор спенсіонованих учителів піснею „Витаємо".

Заступник голови п. інсп. Антін Клим отворив засідання і гарною, довшою промовою звеличав заслуги ювилята як народнього учителя, господаря, інспектора, громадянина й голови товариства. На памятку теперішнім і майбутнім поколінням і як приклад гарної людини хочемо мати образ ювилята в своїй хаті закінчив голова своє слово, бажаючи голові „многая літа". Після того відслонено гарний портрет ювилята кисти академ. маляра проф. Е. Ліпецького. Той сам хор відспівав „многая літа".

Секретар товариства відчитав привітні письма від дирекції УНП, від посла д-ра В. Залозецького, від Українського Комітету Допомоги Україні, від Українського Козацтва „Запороже", від Комітету памяти О. Ю. Федьковича, від Музею Наровідання, від Тов. „Буковинський Кобзар", від Українського Народнього Театру, від Українського Мужеського Хору при Міщанській Читальні, від проф. о. екз. Петра Катеринюка; від представника українського спорту Сергія Орленка, від проф. унів. о. Дениса Єреміїва, від п. А. Лук-Лукашевича, к. бл. посла, від радника п. Антона Ганицького, від п. Власівки і т. д.

Устно витали ювилята від Українського Акад. Товариства „Чорноморе" і редакції „Самостійности" п. Квітковський, від Тов. „Жіноча Громада" п-і Аглая Федорович, від українських інжинірів у Румунії інж. Горецький, від Тов. „Українська Школа" д-р Кирилів, від Т-ва „Руська Бесіда" і редакції „Часу" д-р Л. Когут, від СУСОР п. Войнович, від Українського Театру п. Іван Робачик, від редакції „Самостійної Думки" п. Сильвестер Никорович, від Лікарської Поради д-р Вол. Гузар.

У своїй промові зворушений інспектор О. Купчанко подякував усім за прихильність. На цім закрито засідання виділу.

—o—

Товари блаватні **вовни, шовки, полотна, постіль** **Ф. Ожеховський** Найбільший вибір. — Найнижчі ціни. **Львів, Ринок ч. 29.** 7133 32—180 Телефон 25-55.

Як іде позичка „Рідній Школі".

Як довідуємося, декуди кінчиться підготовка позички „Рідній Школі", а декуди вже її здійснюють.

У **Борщеві** відбулася 23. березня нарада представників 41 громад Борщівщини у справі організації позички „Рідній Школі". Головою позичкової комісії на Борщівщину вибрали о. прал. Йосифа Малицького з Борщева.

Зараз на другий день відбулася подібна нарада в **Іваню Пустім** і **Мельниці**. Головою комісії на цю околицю вибрали адв. кандидата м-ра Гната Бараника. Праця йде з повному ході.

У **Збаражі** ареферували справу позички „Р. Ш." на директі в лютому і на Загальних Зборах Філії „Просвіти". Позичка вже вплинула дотепер на 600 зол., у цьому від Окружного Союзу Кооператив 200 зол., від Українського Народнього Банку 100 зол., від Українського Нар. Банку 50 зол.

З **Рящева** надіслали дотепер 10 заяв та позичку „Р. Ш." на загальну суму 275 зол.

З **Підгаєць** пишуть, що на заході тов. комісії позички чинні кооперативи з місця вилюють позичку в готівці зараз по Великодні.

У **Підгородді**, селі біля Галича, вибрали теж місцеву комісію позички, до якої увійшли як голова Семен Шевчук і члени Прокіп Воробчак, Федь Бобрис і Василь Духович. Зараз на нараді підписали по 25 зол.: читальня „Просвіти" з кружком „Р. Ш.", кооп. „Лукна", кооп. „Згода", разом на 75 зол.

З **Равщини** прислали знову „Рідній Школі" заяв на 350 зол.; у цьому заяву Українського Кооперативного Банку „Віра" в Раві Руській на 75 зол. і д-ра Корнила Білозора на 50 зол.

На домагання з **Кракова** вислали їм 50 заяв до підпису позички „Р. Ш.". Комісія так добре веде справу, що зажадала прислати загальних 50 друків заяви. Цікаве, чи візьмуть собі з того приклад деякі східно-галицькі міста?

Тепер уже черга на точне вплачування позичкових рат. Це конечне. Треба вплачувати правильно й точно, бо-інакше не стало би місцин до повної сплати. Ну, і всеж таки готівка більше варта від заяв.

—o—

З відчитової салі.

Заходом Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка відчит д-ра І. Копача: „Класицизм і модернізм". (Салі „Бесіди", 30-го березня.)

Привід до цього відчиту дала дискусія, що у свій час повстала підчас відчиту д-ра В. Сімовича, що читав переклад „Жаб" Аристофана з історичним коментарем і деякими паралелями із сучасністю. Д-р І. Копач, як добрий знавець класичних мов і літератур, невпинно зацікавлений усякими проявами сучасного життя, зібрав велику силу цікавих фактів до свого відчиту, переплітаючи факти класичної старовини з актуальними подіями. Він — добрий промовець, першорядний педагог і вміє дуже складні проблеми передати при помочі ріжних прикладів популярно, загальнодоступно.

Та вибрана ним тема була для нього за широка. Виклад почався в год. 6.15 веч., а щойно в год. 7.08. прелєгент, як сам заявив, приступив до самої теми. Його довжезний вступ складався з самих дигресій: кілька разів д-р І. Копач дякував „Т-ву письменників", що дало йому нагоду поговорити на вибрану тему, кілька разів задумувався над тим чи має відповідні компетенції до такої теми, одночасно передавав факти з грецької історії, з життя великих трагіків, згадував про статті д-ра Ст. Барана в „Ділі", про селянські довги, про голод на Україні, про свої студентські студії над Павльсеном і перекладав ріжні цінні думки грецьких письменників.

Коли прелєгент дійшов до властивої теми, почав сумніватись, чи може її розвязати. Дуже вдумчий був його підхід до неї, коли стверднв, що поняття „класичного" і „модерного" твору умовні, бо ті самі твори, що нині є модерні, завтра можуть заслужити на назву класичних і класичні можуть зберегти віками всю свіжість і актуальність. Жаль, що прелєгент, зачіпивши стільки питань, не залишив часу на дискусію присутнім, гарма, що відчит заповідали як дискусійний. Тягнувся він дві години і слухачі втомлені рішили, що найкраще зректись ріжних думок. Д-р І. Копач, великий оборонець класичної літератури, дав своїм відчитом саме зразок наскрізь романтичного підходу до теми, переплутавши в ньому всі елєменти; від цього відчит не став менше цікавий, але не мав, згідно з суворим, класичним законом, ані міри, ані пропорцій, над якими панувалоб одна ясна основна думка без зайвих додатків.

м. о.

Втеча банкира ошуканця.

У звязку з появою на водах Босфору грецького корабля „Майотіса", на якому находиться американський банкір ошуканець Інсул, уряд Зл. Держав звернувся дипльоматичним шляхом до турецького уряду з домаганням, щоби негайно арештував Інсула і видав його американській владі.

ВАШИНГТОН. Одержавши від американського амбасадора при турецькому уряді звідомлення про умовини, які поставив турецький уряд у відповідь на домагання арештування Інсула, державний департемент переслав телеграфічно до Анкари копію наказу арештування Інсула.

ЛЬОНДОН, 31. III. ПАТ. Корабель „Майотіс" задержався на Босфорі, щоби тільки забезпечитися харчами і находиться в дорозі до Батум, звідки Інсул крізь Кавказ задумує дістатися до Табрісу й осісти в Персії. Інсул цілком зломаний теперішніми переживаннями і боїться, щоб його не видали американській владі. Чотирьох людей пильнує його днем і вночю. Американський мільонер заангажував одних найкращих турецьких адвокатів для оборони перед турецьким трибуналом.

АРЕШТУВАЛИ ІНСУЛА?

З Істамбулу повідомляють, що турецька влада арештувала корабель „Майотіс", на якому є Інсул. Спеціяльний турецький трибунал ухвалить, чи вільно видати Інсула Зл. Державам.

Аг. Аваса повідомляє, що турецька влада зажадала від капітана „Майотіса", щоби видав Інсула, та він відкинув це домагання. Грецький консулят в Істамбулі займається тією справою. Колиб уряд Зл. Держав кілька хвилин пізніше зажадав був від турецької влади придержання корабля „Майотіс", він був би вже покинув істамбульську пристань і причалив би до Константинополя, де Інсул міг би спокійно поселитися.

Паломництво до Святої Землі.

Від Товариства Св. Андрея у Львові дістали ми до поміщення таке повідомлення:

Дня 15. травня ц. р. улаштовує Товариство Св. Андрея у Львові під ласкавим протекторатом та особистим проводом Преосвященого Кир Івана паломництво до Св. Землі з такою програмою:

15. V. Виїзд зі Львова
16. V. Виїзд кораблем з Констанци.
17. V. Виїзд з Костантинополя.
20. V. Приїзд до Яффи, виїзд самоходами до Єрусалиму.
21. V. Оглядання Гетсеманії, прогульки до Вефлеєму, Мертвого Моря, Єриху і Йордану.
22. V. Відїзд з Єрусалиму до Назарету і прогулька на гору Табор.
23. V. Прогулька до Тиберіяди, опісля через Кафарнаум і Галилейську Кану до Гайфи. Всідання на корабель.
26. V. Оглядини Атен.
28. V. Заиджування Константинополя.
29. V. Приїзд до Констанци, висідання з корабля.
30. V. Приїзд до Львова.

Кошти участи в паломництві враз з переїздами залізницею, кораблем, автобусами, повним удержанням, готелями, портовими податками, оплатами, напитками для готелевої і реставраційної служби, пашпортом, візами, оглядинами і т. д. залежно від місця на кораблі хитаються від зол. 690 до зол. 1.220.

Надто за окремою оплатою буде улаштована з Єрусалиму 14-денна прогулька по Св. Землі і до Єгипту.

Зголошення до 15. квітня приймає та подає подрібні інформації: **Паломницький Комітет Товариства Св. Андрея у Львові, Руська 3.**

—o—

НОВИНКИ

— ЧЕРЕВИКИ жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА" Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до Свого." 68/53 16-?

— Церковні брокати, борти, френдзлі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан, **дзвони,** всі готові церковні річи, **плащениці, книги, світло, кадило,** печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове **столове накриття,** ліжка, **прапори** і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА"** у Львові, Домініканська 11/1. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 34-?

— Добрянський Стефан, б. заступник нотаря Раставецького, урядує від 1. квітня 1934. в канцелярії адвоката Бандля, вул. Краківська 17. Телефон 83-98. 1338

ТРИ ПРИКМЕТИ

Елегантна, дешева і тревала жіноча й мужеська обувя

Лише **„Кінг"** Львів, Легіонів 19.

— **Успіх українського співака.** Михайло Островерха, відомий в українських мистецьких колах ліричний тенор, який минулого року давав концерт „Пісень і Дум" у салі Муз. Т-ва ім. Лисенка у Львові, дістав несподівано покликання до медіолянської опери „Ля Скала". Можна догадуватися, що у високій мірі вплинула на це інтервенція італійських політичних чинників, серед яких дуже додатне вражіння викликала книжка нашого співака „Муссоліні, його життя і чин". Витаємо щиро нашого співробітника з його успіхом.

— **Українська вистава у Великому Театрі у Львові.** Як довідуємося, третього дня наших великодних свят 10. квітня ц. р. відбудеться у Великому Театрі у Львові святочна вистава з нагоди 70-ліття української сцени. Граймуть відому класичну пєсу „Перехитрили, або пошились в дурні". Перед виставою голова комітету будови Українського Театру виголосить святочну промову. Вистава напевно переміниться у велику національну маніфестацію.

— **Перед Всеукраїнським Жіночим Конгресом.** Довідуємося, що 31. березня відбулося в домівці „Союзу Українок" у Львові засідання передконгресової комісії, в якому взяли участь між ін. пані: Мілена Рудницька, Євстахія Тишинська, Блянка Баранова, Іванна Блажкевичева, Мурашова (з Рогатина) і Стефа Чижевичівна, на якому остаточно зговорилися щодо двох рефератів на конгресі, за які йшов спір. А саме: реферат на тему евгеніки залишено з тим, що на референта рішено упросити д-ра О. Назарука. Другий реферат на тему моралі з жіночому русі має виголосити директор Черча пед. Левко Лепкий.

Вибагливі нагортки й убрання мужеські по найдешевших цінах в магазині — —

Я. Фершляйсер

Львів, пл. Галицька 2. — тел. 26-68. 1—0

— **Концерт піяніста Романа Савицького.** В пятницю 13. квітня ц. р. у великій салі Музичного Т-ва ім. Лисенка відбудеться в год. 8-ій вечором концерт піяніста Романа Савицького. В програму концерту входять: Д. Шкарлятті, Бах-Таузіг, Бетовен, Шопен, Н. Ніжанковський (мала суіта вперше у Львові) і В. Барвінський.

— **Українцям Познанщини і б. Конгресівки до відома:** В днях 1, 2. і 3. квітня буду на св. Хресті біля Кельц; 7, 8. і 9. квітня буду в Грудзьондзу; 10. 11. і 12. квітня буду у Вронках; 13. 14. і 15. квітня в Равічі, 16. і 17. квітня в Хореневі, 18 і 19. квітня в Ломжі, 23. і 24. квітня в Седльцах. Оскільки українці, які живуть в околицях вище згаданих міст, зібралися би на місці мого хвилевого побуту, то я відправив би для них окрему св. Службу Божу в місцевих парохіяльних церквах. Мешкати буду при вказівках згаданих місцевостей. — Львів, 29. 3. 1934. **о. д-р Осип Кордочний.**

— **На будову Національного Музею** у Львові вул. Мохнацького 42 (ПКО 153.422) зложили: д-р М. Сірко 10.— (разом 50.—), „Медична Громада" 10.— о. Л. Залужний 5.— (60.—), І. Мороз 0.50 (33.30), Н. Н. 7.35 і Одарка Бриковичева місць святочних поздоровлень 5 зол. Досі зібрано в 1934 р. 37.85 зол., а видано на будову 1302 зол.

Український магазин мужеської конфекції

„Те-Ка" львів, Трибунальська ч. 1.

поручає готові і до міри

мужеські -- спортові -- хлопачі одяги, шкільні однострої, ряси, загортки, плащі

Першорядне виконання. 88/55 Пешеві ціни.

Del-Ka

ЦЕ ГОРДІСТЬ КРАЄВОГО ПРОМИСЛУ І РЕМЕСЛА

6.90 м. 20-25

Діточі лякер. пантофлики гігієнічна форма

10.90 м. 27-30

Хлопячі бронз. бокс, півчеревики
вел. 31–35 зол. 12·90
„ 36–39 „ 14·90

11.90

Човенця чорні шевр. комбіновані

14.90

Спортові пантофлики до вязання з бронзового боксу

12.90

Мужеські бронз. і чорні півчеревики з Б. боксу
крупонова шкіряна підошва

14.90

Мужеські бронзові і чорні півчеревики 1-ма бокс, найновішні фасон

Onda

це наша шовкова панчоха під гарантією

Популярна . . . . . зол. **2**·90
Нормальна . . . . . „ **3**·90
Найновіші скарпитки
60 сотиків, **75** сотиків. зол. **1**·20

Дістанете у всіх філіях і заступництвах.

45/65

— **Страйки в Польщі.** Як виходить із останніх статистик, в III. кварталі м. р. зареєстровано в Польщі загалом 194 страйки, що обняли 1.405 заведень. Страйкувало 40.679 осіб. Втрачених робітничих днів було 271.265. З заг. числа 138 страйків торкалося платень. Виграних вповні або вчасти було 146 страйків. Із заг. числа страйків 18 припадає на хліборобство, 9 на гірництво, 29 мінеральний промисл, 21 металевий, 43 волокониий, 2 папірничий, 7 шкіряний, 10 деревний, 2 споживчий, 7 одяговий, 30 будівельний, 4 поліграфічний, 1 торговля та кредит, 1 готелево-ресторанний, 1 виставовий, 8 заведення прилюдного вжитку. Найбільше припадає страйків на будівельний промисл, бо аж 355 тих заведень. Найбільше робітників страйкувало у волокониому промислі: 9.017, найбільше робітних днів утратив будівельний промисл: 104.593.

Купуй корисно!

це засада добре веденої господарки. Найдеш знаменитий, повно вартісний напій до снідання і підвечірку, коли купиш

Овомальтину

1—2 **одиноку вітамінову відживку. Всюди можна дістати зід 2 зол. за коробку.**

— **Заборона заложення КОК-у в Кремянці.** 15. березня ц. р. кремянецьке староство не прийняло до відома заложення в Кремянці Т-ва „Комітет організації кооператив" на тій підставі, що „повстання його може спричинити порушення спокою або публичного порядку, бо частина місцевої людности є неприхильно настроєна до заложення цього т-ва і не має довіря до його основників".

— **Уповноважнення для президента.** Вістник законів з 31. березня ц. р. містить закон з дня 15. березня ц. р., що уповажнює президента Річпосполитої видавати розпорядки зі силою закону. Закон входить в життя з днем оголошення.

НА СВЯТА ВУДЖЕНИНУ І МЯСИВО першої якости поручає одинока українська фірма у Львові
ТЕОДОР ПЯВКА — вул. Руська 16, тел. 59-74.
16/73 1—3 вул. Личаківська 87., тел. 80-76.

— **Ексмісії** безробітних із 1- та 2-кімнатних мешкань припинено до 31. жовтня 1934 р.

— **Гітлерівські гроші.** У варшавських банках і конторах вимін появилися останніми днями перші німецькі монети 2-і 5-маркові. Монети ті мають вибитий новий німецький державний герб „гакенкрайц" і напис „Загальний інтерес понад приватний".

— **Злодії.** До малої семинарії при в. Театинській добулися злодії й отроївши ланц. пса, пробували при помочі драбини дістатися до канцелярії на третім поверсі, одначе сполошені — втікли.

Реформацькі ПІГУЛКИ з маркою **Чернець**
ВІДОМІ ВІД 1602 РОКУ.
Управильнюють шлунок, хоронять від ревматизму, терпінь печінки, надмірної опасистости, артретизму, пamopoків, лагодять гемороїди, прочищують кров і для осіб схильних до обструкції є лагідним прочищуючим засобом.
Вжити 1 до 2 пігулки на ніч.
4669 1—52 Домагатися з „Чернцем".

—**Бандитизм на Покутті.** До мешкання Катерини Стефанишин в Рунгурах пов. Коломии добулося вночі пятьох людців з почорненими лицями і під загрозою зброї зажадали від наляканої жінки видачі грошей. А що вона не мала ніякої готівки, бандити побили її до безтями і втікли. — Тої самої ночі брати Петро і Юра Записаки напали в лісі Луча-Рушор на свояка В. Записака, що повертав з Яблонова і побивши його тяжко зрабували 20 зол.

— **Процеси Юсуповів.** Повновласник княгині Ірини Юсупов, адвокат Боклі, заскаржив дирекції 1.600 американських кінотеатрів, що висвітлювали фільму продукції Метро-Голдвін-Маер п. н. „Распутін", за відшкодування. Одночасно тойже адвокат, діяючи в імені кн. Фелікса Юсупова, заскаржив фірму Метро-Гольдвін-Маер за образу. Він домагається відшкодування у висоті 2 мільонів долярів.

— **Акція совітських безбожників.** Як доносять з Москви з приводу Великодня, розпочалася там енергійна акція безбожницьких союзів. У самій Москві змобілізовано під мільйона жінок, які почавши від Великої Пятниці аж до вівторка після Великодня будуть демонструвати перед церквами проти релігії. Одночасно влада оголосила всім членам компартії, що кожний хто піде до церкви, буде виключений з партії і негайно втратить посаду.

— **Нині відкриття Цирку Станевських.** Нині в год. 4.15 попол. відбудеться на вул. Бема святочне відкриття відомого не лише в краю, але й за кордоном варшавського цирку Станевських. Афіші, розліплені на мурах міста, заповідають революційну програму, дотепер у Львові небачену. Поодинокі точки програми — це правдиві архитвори циркової штуки, які безперечно львівська публика прийме з правдивим захопленням. З цією програмою приїхали до Львова артисти-феномени, яких прізвища постійно електризують і захоплюють публику в найбільших метрополіях світа. Вже від завтра подивляти-немо на арені цирку родину Фонтнерів, відважних джокеїв, признаних за найліпших на континенті, незрівнаний квартет предотепних коміків. Трущі напевно розсмішить публику до сліз, п. дир. Л. Станевська зарепрезентує власну трезуру расових коней найчистішої крови, акробати греки „7 Карпі" задемонструють величаві акробатичні еволюції, фока Валенди захоплять Вас, як і шимпанси з людським інтелектом. Позатим 15 суператракцій до цілости добірної і знаменитої програми Цирку Станевських. Всі, що бажають емоцій і вражінь, стрінуться на святочній виставі в цирку.

СПОРТ.

СПОРТОВІ ЗМАГАННЯ У ЛЬВОВІ.

В неділю 1. ц. м. розіграє Україна тов. змагання з Гасмонеєю на Цитаделі. Початок: год. 11.30 передпол. Попередять резерви.

В год. 4. попол. розіграє Погонь на власному грищі змагання з мадярською дружиною Бочкай з Дебречину, яка в табелі I. мадярської ліги займає 3-е місце.

В понеділок передпол. грає Гасмонея з Чорними на Цитаделі, а Погонь пополудні вдруге з Бочкаєм.

Вирібня відзнак, жетонів і медалів Станислава СОБЧИКА, — Львів, вул. Мохнацького ч. 8 виконує всіляного роду відзнаки шкільні, військові; для спортових клюбів, співацьких тов., жетони, пам'ятні медалі, цяшки до прапорів, грати по найнижчих цінах. Цяшки металеві сріблені від 30 сот. штука, правдиві сріблі від 50 сот. шт. 1202

Із судової салі.

ПІД ЗАМІТОМ ДЕРЖАВНОЇ ЗРАДИ.

29. березня н. р. відбувався в Станиславові перед судом присяжних розправа проти Ярослава Тутки 19-літнього хлопчини з Перловець пов. Галич. У Тутки поліція найшла більшу кількість протишкільних летючок і про напад на почтовий уряд у Городку Яг., як також кілька примірників „Сурми", Бюлетини ОУН і кільк. примірників „Юнака".

Прокуратура закинула Тутці приналежність до ОУН і кольпортажу летючок. Розправа велась при замкнених дверях. На поставлені присяглим питання в напрямі злочину головної зради (арт. 97 к. к.) і проступку з арт. 155 к. к. присяглі 7 голосами проти 5 потвердили вину обвинуваченого а трибунал по довшій нараді засудив Тутку на 2 роки вязниці з зарахуванням слідчого арешту. Обвинуваченого боронив адв. д-р Бих.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Постійні фабричні ціни!
Чи знаєте? Що останньою сензацією Львова є нововідчинений одинокий фабричний склад
жіночої, мужеської і дитячої Конфекції
Памятай! Все і завсіди у фірмі **„Jotha" ЛЬВІВ, вул. РУТОВСЬКОГО 10.** (напроти площі св. Духа).
Крій і виконання першорядні. 8/73 **Перша проба переконає кожного!**

Для орієнтації кілька цін:
ПЛАЩІ ЖІНОЧІ з найновіших матеріялів від зол 14·— 25·— 37·— 48·— 65·—
НАҐОРТКИ І ПАЛЬТА МУЖЕСЬКІ з найкращих матеріялів від зол. 23·— 30·— 38·— 50·— 75·—
УБРАННЯ МУЖЕСЬКІ у всіх величинах від зол. 22·— 29·— 39·— 52·— 69·—
УБРАНКА ХЛОПЯЧІ І ДИТЯЧІ і шкільні мундурки від зол. 9·— 12·— 18·— 25·— 34·
ПЛАЩИКИ ДИТЯЧІ, ХЛОПЯЧІ І ДІВОЧІ від зол. 10·— 14·— 19· 25·— 38·—
ШТАНИ МУЖЕСЬКІ І ВІТРІВКИ від зол 4·— 6·— 9·— 12·— 15·— 21·—

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича: Яворів.

1. IV. Весела вдовичка.
2. IV. Цяцунок перед дзеркалом
3. IV. Пепіна.
4. IV. Гра на замку.
5. IV. Сонце руїни.
6. IV. Корневільські Дзвони
10. IV. Наша Парада.

Великий Міський Театр.

Неділя, 1. IV. год. 7·30 веч. „Товаріщ", Абон. 13.

Понеділок, 2. IV. год. 3·30 попол. „Товаріщ", Або. 13.

Театр Різнородностей.

Неділя, 1. IV. год. 7·30 веч. „Родина". Абон. 12.

Понеділок, 2. IV. год. 2·30 попол. „Родина". Абон. 12.

Цирк Станевських.

Неділя, 1. квітня, понеділок 2. квітня дві вистави: в год. 4.15 і 8.15.

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе" (Сесіл Сакаль).
АТЛЯНТИК: „Ескімо".
КАСІНО: „Танцююча Венус".
КОЛІСЕЙ: „Вулиця" (Сільвія Сідні), ревія „Весела крашанка".
КОПЕРНИК: „Кохає, любить, шанує".
МАРУСЕНЬКА: „Кохає, любить, шанує".
МІРАЖ: „Пісня пісень" на осн. повісти Судермана (з Марл. Дітріх).
МУЗА: „Дияволів брат" (Денис Кінг, Льорель і Гарді).
ПАЛЯС: „Марш Рякочія".
ПАН: „Д-р Мабіз" і ревія.
ПАСАЖ: „Кайдани життя".
СВІТ: „Король циганів" (Хозе Мохіка).
СТИЛЕВЕ: „Шибеник із Еспанії" ревія „Святочний пир".
ХИМЕРА: „Моя мрія то ти" (Ліліяна Гарвей).
УТІХА: „В твоїх обіймах, ревія „Фіґ-Мік Мальвіна".

Закордонне радіо.

Неділя, 1. квітня 1934.

Відень (506,8) 11.20, 12.30 Концерт, 20.05 „Дас Гробе Гемд" нар. пєса Карльвайса; **Братислава** (298,8) 21.00 „Стегуни" оп. Косталя; **Прага** (470,2) 19.15 Весела музик. програма, **Париж** (1796) 15.30 „Монсіер Папільон" оп. Лафараа, **Зілгород** (437,3) 12.15 Популярні мельодії, 13.10, 19.00 Співи. **Люблина** (569,3) 20.00 Великодні пісні **Берлін** (356,7) 20.00 „Дер Тромпетер фон Секінген" оп. Ресслєра, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 16.00 Весела 1-квіткова авдиція, **Лянгенберґ** (455,9) 17.30 Нові пісні, **Лайпціґ** (382,2) 19.00 „Тангайзер" оп. Вагнера, **Мюнхен** (405,4) 9.05 Зеснані пісні, 18.20 Скрипка, **Будапешт** (550,5) 12.40 Концерт. 15.00 Цит. музика, 19.25 Оп. арії, **Мілянo** (368,6) 17.00 Симф. концерт. 22.55 Опера. **Рим** (420,8) 17.00 „Воскресіння" ораторія Перосія, 20.45 „Сі" оп. Масканія.

ФОТ-ографія
АБО-паменти
РАДіо-знаряддя
найдешевше
11/73 1—3 ПЛОЩА МАРІЙСЬКА 9

Понеділок, 2. квітня 1934.

Відень (506,8) 11.20 Симф. концерт, 12.30 Концерт, 20.00 „Пімста лилика" оп. І. Штравса (з участю Єл. Шуман і Піккера), **Братислава** (298,8) 10.30 17.30 Співи, 19.15 Віольончела, **Брно** (325,4) 19.15 „У кавказьких козаків" 20.00 Чеська музика. **Прага** (470,2) 10.00 Рел. музика, співи, 11.00 Квартет, **Париж** (1796) 15.00 Оп. мельодії, **Білгород** (437,3) 16.00 Співи, 20.30 Трансм. з театру. **Рига** (514,6) 15.30 Латиські пісоньки, 21.05 „Великдень у Росії" увертюра Римського-Корсакова. **Берлін** (356,7) 18.40 Пісні й камер. музика, **Лайпціґ** (382.2) 16.00 Нар. пісонька, **Мінхен** (405,4) 13.00 Концерт, **Мілянкер** (522,6) 20.00 „Енхен фон Тарау" оп. Штрекера, **Букарешт** (212.6) 17.30 Бесарабські пісні (Марія Фруза), 18.20 Скрипка, **Сотенс** (443.1) 20.00 „Фавст" оп. Гунода, **Стокгольм** (435,4) 17.05 Шведська музика, 20.00 „Князь Люксембурґ" оп. Легара, **Будапешт** (550.5) 12.50 Концерт оп. оркестри, 14.00 Нар. пісоньки, **Мілянo** (368,6) 17.00 Фестіваль сучасної музики, 21.00 Скрипка (Тібо).

Львівське радіо.

Неділя, 1. квітня 1934.

15.00 Зібрана сільська авдиція, 16.20 Весела авдиція для дітей від 5—90 літ, 16.50 Чвертьгодина славних артистів, Джіо Пасеро, бас (гр. плити), 17.05 Новели: „Дзвони", 17.20 Нар. авдиція „Великодна містерія", 18.00 Авд. „Від сьогодні з пісонькою іду між люди", 18.40 Кэнцерт гітаристів, 19.00 Для молоді „Що чувати в світі", 19.20 Співи (Мик. Матовський), 19.40 Грам. плити. 20.00 Вибрані думки. 20.02 Концерт (симф. оркестра, співи, Ева Банаровська). 21.00 Великодна балачка, 21.15 На веселій львівській хвилі. 22.15 Джезовий концерт, 23.00 Танкова музика.

Понеділок, 2. квітня 1934.

9.00—10.05 Ранішня авдиція, 12.10 Метеорольог. вістки. 12.15 Солісти (музикт. співи), у перерві музичний вінчик, 14.00 Рільнича балачка, 14.20 Гр. плити, 14.50 Сільська авдиція „Ловн здолія", 15.20 Легкий концерт, 16.00 Для дітей „Великодна ревія", 16.30 Співи (Умберто Манеґа, тенор), 16.50 Оповідання „Великдень", 17.05 Лист без адреси (авд. Корн. Макушинського). 17.45 Музика з гр. плит, 17.55 Співи (Вермінська), 18.45 „У китайському театрі", 19.00 Три знаки запиту, 19.10 Всячина. 19.30 Фейлєтон, 19.50 Вибрані думки, 19.52, 23.05 Гр. плити, 20.00 Трансм. з Відня „Пімста лилика" оп. І. Штравса (в перерві: Спортові вістки).

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у приватних оборотах 5.25—5.29, фр. франки 34.90—34.92, швайцарські франки 171.30—171.60, бельґійські франки 24.60—24.70, фунти стерлінги 27.10—27.20, німецькі марки 209—210, австрійські шіллінги 97 і пів — 98 і чв, чеські корони 21.40—21.70.

Золото: Долари 8.98—9.02, фр. франки 35.30—35.70, рублі 46.50—47.00, австр. корони 37.50—37.80, дукати 83.50—84.00.

Срібло: Фльорени 0.75, рублі 1.25 корони 0.30.

Весь Львів знає, що найбільший вибір мужеської і жіночої конфекції з найліпших матер'ялів та найновіших моделів по найвигідніших цінах можна дістати лише у відомій зі солідности фірмі
О. Шапіра, Личаківська 1.

„ПОРЦЕЛЯНА" — Сикстуська 6.
Поручає скло, порцеляну, дивани і приладдя по цінах найконкурентніших.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФІРАНКИ, наші найновіші, ручної роботи зол. 9·—. Новіяні ковдри брокатові за безцінь. **Фрайліх**, Львів, Сикстуська 21. 26/33 6—7

ЗОЛОТО, СРІБЛО купує і платить найвищі ціни Домбровський і Розважевський. Львів. Академічна 2. 73/33 3—10

ФОРМИ до тіста і кухонне начиння поручає **М. Костюк**. Львів, Шайнохи ч. 2. 27/33 3—5

СОРОЧКИ спортові мужеські зол. 2·36 виконує і продає **Вирібня** біля „Реноми" Львів, Сонішна 9. 1318 3—20

СВІЧНИКИ власного виробу три полумені від золотих 17. Райнес, Городецька 23, біля Народньої Торговлі. 1319 4—10

НА СВЯТА — Вуженина у фірмі — Ян Кожі. Городецька 3, Личаківська 15. — Прийди і переконайся! 1306 4—15

ЧОТИРИ покої, передпокій, кухня, новітній комфорт, центральне огрівання, городчик. Грековська 4, ріг Листопада при трамваєвій зупинці. 13·35 2—2

3 ПОКОЇ, передпокій, кухня, комфорт 90 зол. Тарновського 43. 1325 2—2

ОКАЗІЙНО продам 2-поверхову камениицю бічна Личаківської, комірне 8.220 зол. за 55.000. Ігнат, Львів, Куркова 24. 2—2

ПРОДАМ на догідних умовинах віллю комфортову або винайму. Декерта 11, біля „Маслосоюзу". 1325 2—2

НАЙКРАЩІ ВЕЛИКОДНІ ЛИСТІВКИ всіх видань найдете тільки в „СОЮЗНІМ БАЗАРІ", Львів, Руська 20. **Богатий вибір! Ціна 10 сот. за штуку.** 1333 2—3

НАЙЩАСЛИВІШІ, найновіші оферти подружжя жінок, мушин доставляє часопис „Джерело Щастя", Львів, Коперника 16. Ціна 50 сот. марками. 1340 1—1

ЕМЕРИТОВІ, аматорові саду, шовководникія і пасіки, дам хату й опал. Гарасовський, Любачів. 1339 1—2

РАДІОАМАТОРИ осягнуть найліпші висліди, купуючи в найдешевшім джереді у краю. **Електрокабель**, Львів, Коперника 10, тел. 14-21. 1291 3—5

МОТОЦИКЛІ нові і вживані, роверн від 120 зол., поручає Автоспорт, Львів, Словацького 2. 1312 4—20

НАПРАВА вічних пер „Прецизія", Рутовського 12 — Ринок 24 (Брама Андрійолього). 76/33 9—10

ЦІННИК обтяж фірми **„Ар-Ка"**, Хорунжина 11 а: Мужеські півчеревики зол. 22·—, зимівки мужеські 3·—, жіночі 2·20, обпаси мужеські 1·40, жіночі 0·70. 14—25

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Львівська вирібня поясів до машин
Х. АДАМ
Львів, ул. Леґіонів ч. 5, Тел. 4-57.

Перероблюзання з дезинфекцією дротяних сіток, заслін ліжок, матераців оттоман виконує фабрика **Закс**, Ліндого 6. Тел. 79-99. 12/73 1—20

ДРУГЕ ОГОЛОШЕННЯ.

Акційна Спілка для будівельного промислу, перше Іван Левинський у Львові, подає до відома акціонаріям, що XII. звичайні Загальні Збори акціонарів відбудуться дня 18. квітня 1934 року в год. 18. у конференційній салі Кооперативного Банку „Дністер", Львів, вул. Руська ч. 20. з таким порядком нарад:

1. Звідомлення Управи і предложення рахункового заокруглення за 1933 рік.
2. Звідомлення Надзірної Ради з висліду провірки звідомлення, більянсу та рахунку зисків і втрат.
3. Затвердження звідомлення, більянсу і рахунку зисків і втрат та ухвалення Управі і Надзірній Раді абсолюторії.
4. Ухвала щодо розділу чистого зиску.
5. Ухвала щодо збільшення скількости членів Надзірної Ради до десяти.
6. Вибір трьох чи пяти чотирьох членів Надзірної Ради на три роки.
7. Вільні внесення.

Хто має 10 акцій, має право одного голосу на Загальних Зборах. В цілі виконання права голосування треба акції що дають право голосування, złożити найпізніше на місім днів перед Загальними Зборами в ліквідатурі Кооперативного Банку „Дністер" у Львові, вул. Руська 20.

Львів, дня 29. березня 1934.

Управа:
инж. Павло Дурбак. инж. Роман Колтунюк

Ліжка дитячі 25 зол. кухонні 8, подвійні 10 сіткові 30, дротяні ліжка 18. **Отомани** 30 розкладані **канапки** 30, **матерацы** з подушками 14, **волосяні** 40. Найновіші **тапчани** 75. — Фабрика **Закс**, Ліндого 6. Тел. 79-99. 12/73 1—20

Без перешкод европейські станції у вбудованім динамічним голосником
Трилямповім відбірнику Наталіс
Апарат найновішої конструкції едінує місцеві станції. Можна дістати у
ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС
Львів, пл. Марійська 8.
(Будинок Шпрехера). 1—10
Фотографічні новини. Апарати, Матеріяли у найновішім виборі.

ПЕРЕД ВЕДЕМО 26/33 надалі у продажі
Діточої обуви
поручаємо майже за безцінь
ЧЕРЕВИКИ І ПАНТОФЛИКИ
АЛЬ-СА-ДО
Львів, Сикстуська 19.

Наймодніші перфуми французькі НА ВАГУ поручає
Перфумерія 16/73 1—2 **Б. БОГОСЄВИЧ** ЛЬВІВ, ГЕТМАНСКА 6.

За редакцію відповідає Олександер Костюк. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 87 (13.632). Львів, вівторок 3. квітня 1934. Poczt. opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-43. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

В ПЕРШІМ РЯДІ.

ЗА БУДОВУ КООПЕРАТИВНОГО ДОМУ У ЛЬВОВІ.

Загальні Збори РСУК висказали побажання, щоби в 1934 році, в 30-літній ювилей найвищої кооперативної установи, здвигнути спільними силами „Український Кооперативний Дім" у Львові. Хоч Рада РСУК ще не встановила ні висоти складки ні речинця, а вже деякі низові кооперативи спішать зі своїми датками. Ось кооперативи села Скоморохи, пов. Бучач, перші стануди в ряді жертводавців.

Дирекція РСУК дістала ось-яке письмо:

Скоморохи, дня 2. III. 1934.

П. Т.
Ревізийний Союз Українських Кооператив
у Львові.

Загальні Збори РСУК в дні 15. січня ц. р. рішили закупити в ювилейному році РСУК власний дім. Розложенням належитостей, які на цю ціль мають вплатити кооперативи, займеться Рада РСУК. Розуміючи вагу свого „Кооперативного Дому" у Львові, не вичікуємо рішення Ради РСУК, але вже тепер висилаємо як зачет на цю ціль по 50 зол. від кожної кооперативи в Скоморохах, разом 150 зол. Решту припадаючої на нас квоти вишлемо негайно по вирішенні справи Радою РСУК.

Здвигненням „Кооперативного Дому" українська кооперація гідно відсвяткує ювилей РСУК.

З кооперативним привітом:

„Братия Поміч", щадничо-кредитова кооператива з обм. пор. в Скоморохах:
о. Галібей. **Воробець.**

Районова Молочарня, кооператива з обмеженою порукою в Скоморохах:
А. Чапельська. **Воробець.**

„Селянська Спілка", кооп. з обмеж. пор. в Скоморохах:
Ол. Феськів. **Д. Цьолик.**

Славно, кооператори Скоморох! Хоч як нині тяжкі часи, та ви розумієте вагу „Українського Кооперативного Дому" — власної хати української кооперації! Честь вам за це!

Систематична заборона закладати кружки „Сільський Господар" на Кремянеччині.

Кремянецьке староство заборонило заложення кружків „С. Г." в таких селах кремянецького повіту: Бережці, Бодаки, Гиндава, Млинівці, Підлісці, Понівці, Почаїв, Стіжок, Татаринці і Чайчинці. Мотив заборони:

„powołanie omawianej organizacji może spowodować zakłócenie spokoju lub porządku publicznego".

На внесені рекурси волинське воєвідство відповіло так:

„Urząd Wojewódzki Wołyński. Wydział bezpieczeństwa. N. BPP-6/34. Łuck, dnia 26. stycznia 1934 r. Do Panów członków założycieli oddziału T-wa „Silskij Hospodar" u Poczajowie. Decyzją z dnia 29. czerwca 1933 r. N. 13—8 Starosta Powiatowy w Krzemieńcu sprzeciwił się założeniu we wsi Poczajowie oddziału krajowego gospodarstwa (?) p. n. „Silskij Hospodar". Wniesionego przeciw tej decyzji odwołania nie uwzględniam i na podstawie art. 93 rozp. Prez. Rzeczyp. z dnia 22. III. 1928 r. o postępowaniu admin. (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341) zaskarżoną na wstępie decyzję starosty powiat. w Krzemieńcu utrzymuje w mocy, bowiem zostało stwierdzone, że część miejscowej ludności jest nieprzychylnie ustosunkowana do powstania wyżej wymienionego oddziału stowarzyszenia i niema zaufania do jego założycieli — wskutek czego mogłoby spowodować zakłócenie spokoju lub porządku publicznego. Decyzja niniejsza jest ostateczną w administracyjnem toku instancyj, co nie wyklucza ewentualnego uprawnienia do wniesienia skargi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego. Za Wojewodę (—) W. Wojnicz. Naczelnik Wydz. bezp. publ.

Кн. Штаремберґ війде до австрійського уряду.

Після закінчення праць над новою австрійською конституцією мають зреконструювати австрійський уряд. Яка це буде зміна уряду, залежатиме передовсім від переговорів, які ідуть між Віднем, Берліном і Мінхеном. Коли б переговори скінчилися безуспішно, то для скріплення значіння Гаймверн кн. Штаремберґ війшов би до уряду як заступник канцлера або міністер без портфелю. Кажуть теж, що кн. Штаремберґ хоче одержати становище союзного президента.

Американці втікають із більшовицького „раю".

Льондонський „Дейли Телеграф" повідомляє з Москви, що вже в першому дні отворення консуляту Злучених Держав згодзилося до нього около 200 бувших і теперішніх американських горожан, які бажають вернутися до Злучених Держав.

Багато з них виемігрувало давніше з Росії до Америки а тепер вернулися до СРСР. Та більшовицька влада забрала їм пашпорти й так, згідно з більшовицьким законом, перемінилися вони автоматично в більшовицьких горожан, бо кожного, хто не має особистих документів, признають більшовицьким горожанином.

Тепер ті люди, завдяки навязанню дипльоматичних взаємин між Зл. Державами та СРСР можуть здобути наново американське горожанство та вирватися з більшовицького „раю".

Зрадили всі французькі воєнні тайни.

Льондонський „Дейли Екепрес" пише, згадуючи про паризькі шпіонські й корупційні афери, що продано чужинцям всі великі тайни французької народньої оборони: плани твердинь на східних кордонах, плян нового воєнного кружляка, нового типу кулемету й ін. Щодня нагромаджуються нові докази, що Ставіський був також членом міжнародньої шпіонської організації.

ВИСВИСТАЛИ ПІРАНДЕЛЯ.

У королівській опері в Римі висвистали в присутності Мусолінія оперу, якої текст написав відомий драматург Піранделько, а музику уложив композитор Моліпєро. Преміера була фіяском, а критика про неї написала, що вона такаж нужденна, як Піранделеве лібрето. Щоби скандал не повторився, Мусоліні заборонив виставляти цю оперу.

Товари блаватні
ВОВНИ, ШОВКИ, ПОЛОТНА, ПОСТІЛЬ
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7453. 33—180 Телефон 25-55.

БОЛГАРСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ МІНІСТРІВ ПРОТИ БАЛКАНСЬКОГО ПАКТУ.

На закінчення дискусії м-ства закордонних справ у болгарському собранні президент міністрів Мушанов говорив про болгарську закордонну політику. Метою закордонної політики Болгарії є мир і приязнь із усіми державами, головнож із сусідами. Про заключений недавно балканський пакт сказав Мушанов, що він зайвий. Мир на Балкані, якому зрештою ніхто не загрожує, можна осягнути й простішими засобами. Пакт неаґресії, що його предложила була Болгарія, був би зовсім забезпечив мир, тимбільше, що всі балканські держави належать до Ліги Націй та підписали Кельоґів пакт. Болгарія передовсім тому не могла підписати балканського пакту, що це утруднило би їй дуже старання ревізії мирових договорів.

—o—

КАРА СМЕРТИ НА 1 РІК.

Кару смерти хоче відновити на один рік еспанська влада. Кара торкається злочинів доконаних зі зброєю в руці, нападів і грабіжей, виконаних більше особами, нападів на залізниці та на прилюдні установи.

—o—

ЗМОВА НА ЖИТТЯ ДАЛЯЙ ЛЯМИ.

У місті Лясі викрили змову на життя Далай Лями. Арештували 40 людей, з тих 28 відразу покарали смертю.

—o—

АРЕШТУВАЛИ 200 ШПІОНІВ.

ПРАГА, ПАТ. Влада безпеки видала офіційне звідомлення про викриття широко розгалуженої комуністичної організації, що займалася шпіонажем в чехословацькій армії. Агенти тієї організації займалися крім того переворотовою організацією. У звязку з тим перевели кількасот ревізій та арештували около 200 осіб

—o—

СПОРТ.

УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ 2:1 (1:1).

Україна: Бутель І.; Скрегота, Олійник; Підлісецький, Цимбала, Бутель II; Яцкевич, Магоцький, Кльош, Воробець, Максимів. Заслужена перемога української дружини. Найліпшою частиною була оборона Олійник-Скрегота, цей останній є у повній формі і був найліпшим змагуном на гриці. Помічі була добра лише дефензивно, своєму нападові посвячували одинок мало уваги. Напад у першій частині слабий, у другій розігрався, але на висоті завдання стануло лише трійка Воробець, Кльош, Магоцький, натомість крайняки грали слабше. В Гасмонеї подобався лівий помічник Вольфшталь і оборовець Шпісбах.

Україна переходить до наступу, але добра помічі противника ліквідує потягнення нападу. Від 5 хв. перевага Гасмонеї. В 11 хв. правий крайняк противника дістає м'яч і гарним, скісним стрілом стріляє ворота для Гасмонеї. Гра прибирає на темпі. В 19 хв. Кльош перестрілює з догідної позиції. В 29 хв. вирівнує Воробець головкою. По зміні воріт Гасмонея 20 хвилин має знову перевагу, але всі їх атаки ліквідують Скрегота і Олійник. В 21 хв. Магоцький перестрілює з 3-х метрів, гра стає дуже цікава. Тепер перевагу має Україна, стріли Воробця і Магоцького боронить воротар. В 42 хв. падуть рішаючі ворота. Кльош подає Магоцькому і цей стріляє певно в ріг. Ще наступ Гасмонеї і гра кінчиться. Суддював добре п. Саварин. Вийшів 2.000.

ГАСМОНЕЯ II. — УКРАЇНА II. 3:2 (0.2).

БОЧКАЙ (ДЕБРЕЧИН) — ПОГОНЬ 2:0 (1:0).

Мадяри були скорі і мають добрий старт до м'яча. Найліпші у них середина, правий лучник, правий помічник і воротар. Погонь без Матіяса І. Вийшів 3.000.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

КОПЕНГАҐА. Віденська Адміра розгромила репрезентацію Копенгаги 9:1 (3:0). „Король стрільців" Шаль стрілив аж 8 воріт для Адміри. 15.000 видців.

БЕРЛІН. Славія (Прага) — Берлінер Спортферайн 4:1 (0:1).

ВІДЕНЬ. У мистецтві І. ліги розіграла дотепер кожна дружина по 16 змагань. Табеля представляється ось як: 1) Адміра 24 пункти, 2) Рапід 23, 3) Австрія 19, 4) Вієнна 17, 5) Ф. А. Ц. 15, 6) Спортклюб 14, 7) Гакоах 14, 8) В. А. Ц. 14, 9) Вакер 13, 10) Доная 13, 11) Лібертас 13, 12) Ф. Ц. Вієнна 12 пунктів.

Шляхом бюрократичного централізму.

Центральний Виконавчий Комітет та Рада Народніх Комісарів СРСР ущасливили населення знов указом незвичайно туманного та поплутаного змісту, що довершить очевидно міщанину несчислимих більшовицьких урядів. Говорить цей указ ніби про „організаційні" заходи в галузі радянського і господарського будівництва". Ціль його між иншим „посилити единоначальність та особисту відповідальність керівників". Він ліквідує „функціональну систему" і заступає її „виробничо-територіяльною", має „розширити безпосередній зв'язок центральних господарських органів, починаючи від народніх комісарів з крупнійшими (!?!) підлеглими їм підприємствами". Має покласти очевидно кінець надмірові влади інжинірів, бо доручає керманичам усіх радянських і господарських органів „особисто кермувати добором та розподілом господарських та інжинірсько-технічних працьовників". Ліквідує колегії в усіх галузях радянсько-господарської роботи. Наказує скласти списки підприємств, які мають перебувати під управою СРСР і його республиканських, краєвих і обласних органів. Наказує у двотижневий речинець зліквідувати колегії у всіх республиканських народніх комісаріятах, і вкінці скоротити штати всіх радянських і господарських органів принаймні на 10—15 прц. в порівнанні з 1933 р.

Дальше зміцнення комісародержавства та московського централізму причиниться хіба до збільшення численних конфліктів між численними „радянськими та господарськими органами", а поза тим збільшить і їх байдужість до повені більшовицьких указів та ультимативних погроз. Дальше скасування решток декоративної самостійности окремих національних „республик" можна лише витати, бо вони лише стоять на перешкоді загострення боротьби поневолених націй проти московського уряду.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині **„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.** 22/18

На допомогу загроженим дітям еміґрантів.

Нещасливий вислід нашої визвольної боротьби викинув тисячі наших братів із Наддніпрянщини поза межі рідного краю та порозкидував їх по цілому світі. Багато з них опинилося на території Польщі, то між нами, на етнографічній українській території, то знову (куди більше!) на суто польських землях. Лячливі економічні умовини не дозволяють нашим наддніпрянським еміґрантам улаштовувати собі життя так, як би хотілося. Кожний, що найшов собі-варстат праці, цупко держиться свого місця, рад, що має шматок хліба, щоби вигодувати себе і свою сімю. Умовини життя батьків-еміґрантів некорисно відбиваються на молодому поколінні, на дітях. Щастя, коли батькам пощастило найти собі притулок там, де є свої українські дитячі захисти, де є своя народня й середня школа. Там діти виховуються в українському дусі. Але де наші еміґранти живуть островами серед чужого населення, серед чужого оточення, в чужій школі — діти денаціоналізуються і для нації пропадають. Буває так, що на заробіток (часто фізичний) виходять обоє батьки, й діти цілими днями не чують рідного слова. А то ще й є між нашими еміґрантами і мішані подружа, і тут для дітей ще більша небезпека, що вони цілком для нас пропадуть. Із зареєстрованих на терені Польщі 3.000 дітей наших наддніпрянських братів — може відпасти від української нації більш, ніж половина. Треба собі уявити ввесь трагізм цілої тої справи. Батьки зі зброєю в руках билися за Рідний Край, терпіли довгі роки за нього великі муки на те, щоби уже перше їх покоління обернулося до нації плечима...

Тут зарадити може тільки **одне**: створити установу, що дітей нашої наддніпрянської еміґрації зберігалаб перед денаціоналізацією. Треба створити **захист** для таких дітей, збудувати окремий дім, деб діти виховувалися в мові й вірі батьків, у національних традиціях. Це повинен зрозуміти кожний свідомий український громадянин і поспішити з допомогою. Таким чином можна ділом виявити, що наші соборницькі думки, про які ми так любимо деклямувати — не пусті, голі слова, а що виросли вони з нашого світогляду, з нашого внутрішнього переконання. Не можнаж бути байдужним до того, щоби 3.000 дітей наших борців за волю для нації пропало!

Початок, чуємо, вже зроблений. Комітет допомоги еміґрантам у Перемишлі зібрав уже відповідну суму, закупив площу й задумує приступити до будови дому для захисту. В захисті мають найти місце тепер діти з найбільш загрожених денаціоналізацією острогів... Комітет під проводом голови п. Петра Шкурата почав збирати датки...

Треба, щоб українське громадянство Польщі усвідомило собі вагу цієї справи, щоб узяло її за свою та щобн стало в допомогу комітетові. Не треба забувати, що рятуючи від денаціоналізації сотки дітей наших братів, ми себе рятуємо, рятуємо ідею визвольної боротьби рідної землі! Жертви приймає перемиська Українська Щадниця (чекове конто 144.775 для — 208.37).

Лемківщина — Шевченкові.

Величавий концерт у Сяноці. — Великий здвиг просвітян. — Стихійне відродження на Лемківщині.

Культ Шевченка промостив собі шлях уже до всіх закутин українських земель, а огнисті слова поета вливають незнищиму віру у наші серця в перемогу правди. Найкращим доказом цього величавий концерт у честь Шевченка, що відбувся у неділю 25. лютого ц. р. в Сяноці заходом філії „Просіти" силами лишень читальняних хорів, а саме з **Володжі** та **Улюча** березівського повіту і **Новосілець-Ґнев0ш** та дитячого хору із **Загіря** сяніцького повіту. Душа раділа невимовно, коли перед заходом сонця прийшло піхотою 25 хористів з Володжі, хлопці і дівчата, перемандрувавши понад 38 кільометрів, бо грошей на заплату фір підчас господарської скрути в хористів не було, а за читальняні гроші докуповують постійно нові книжки до своєї бібліотеки. Але майже цілоденна дорога не розвіяла в цих ідейних просвітян привітної усмішки ні погідного настрою. Навпаки! Їхні лиця покрились радісною усмішкою, коли негайно після цього надїхав хор (біля 30 хлопців та дівчат) з Улюча і Новосілець. А просвітяни з поблизьких і дальших сіл за неповних 20 хвилин виповнили велику салю „Міщанської Читальні" буквально по береги. І тому багато цікавих мусіло відійти з нічим, бо на вимогу поліції перервано продажу білетів. Явились численно також місцева і довкільна інтеліґенція, прибули громадяни і з Березівщини, як ось о. Т. Савойка, зі Селиськ і старенька п-і Солтикевичева з Улюча.

І ось, коли точно в 6-ій годині вечором піднялася завіса, злучені три хори під управою орудою о. **С. Менціńського** зелектризували присутніх могучим „Заповітом" Шевченка, бо вже сотня неофітів-просвітян відпівала пісню не тільки пошану найбільшому синові України, але й наглядно заманіфестувала національні почування західної вітки українського народу — лемків. І коли опісля делегат **Матірнього Т-ва** посол **Зиновій Пеленський** в обдуманій промові змусував життя та вагу кріцевого слова Шевченкового Ґенія, згадуючи, що дух Тараса єднає і давню княжу Сяніцьку Землю та витає над Лемківщиною, буря невмовкаючих оплесків гомоніла довго на салі.

Опісля поплили пісні народні і до слів Шевченка. Перший хор з Володжі під орудою **В. Лехницького** відспівав удатно дві пісні: „Ой три шляхи" та „На городі коло броду", а потім під орудою **Любомира Пелеха** ще дві пісні, а саме: „Розрита могила" і „Діду мій, дударику", за що збирав гучні оплески. Деклямацію „Мені тринадцятий минав" виголосив з повним зрозумінням **Т. Левкович** — хлопчина з Улюча. Хор з Новосілець під орудою свого пароха о. **С. Менціńського** відспівав з бравурою теж три народні пісні, а саме „Налетіли журавлі", „Ой у полі кремиченька" та „Ой там за Дунаєм", за які збирав вповні заслужене признання. Хор дійсно голосово добраний і знаменито зіспіваний, що виявилось найкраще при відспіванні гимну „Привіт пісні" К. Гуно. Ці самі прикмети виявив хор з Улюча, який теж знаменито відспівав чотири пісні: три до слів Шевченка, а саме: „Ой у салу", „Учітеся" та „Сонце заходить" і народню пісню Кошиця „На вулиці скрипка грає". Так і вдарялю кожного, що меткий і добрий диригент **Роман Солтикевич**, студент експортівки, вложив не тільки багато праці у вишколення свого хору, але й усю душу. А вже всіх до сліз звоювував діточий хор із Загіря, який під орудою о. **Миколи Гентиша** відспівав низку стрілецьких і народніх пісень, згармонізованих спеціяльно для дітей о. **Максимом Вітошинським**, парохом зі Смільника. Найменші викликали такий ентузіязм між присутніми своїми піснями, що його тут годі описати. А матері, які численно приїхали зі своїми доньками, плакали з радости. Уміжнаманітнення в програму внесла смичково-мандолінова орхестра з Новосілець, яка відіграла вязанку народніх пісень. Це небуденне свято концерт закінчилось по трьох годинах живим образом до поем Шевченка, що його інсценізував хор з Улюча та національним гимном.

Концерт закінчився повним моральним і матеріяльним успіхом. Думку голови філії д-ра В. Лавацького, аби притягнути хори читалень на свято Шевченка, слід і в майбутньому реалізувати, бо хористи, крім великого вдоволення, мають ще нагоду зміряти свої сили з иншими хорами і продовжувати шляхотне суперництво між собою за першенство на полі музичного мистецтва.

Пізно вечором розїхались просвітяни додому, підбадьорені на дусі і звохочені до дальшої праці над собою та своїми односельчанами. Камінння, яке посипалось градом на хористів з Улюча підчас їхнього повороту лісом біля Межиброду ні подібний напад шумовиння на просвітян із Залужа в Сяноці не спинять уже стихійного відродження лемків.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. дарон білети до першорядних кін. 5/73 9—7

Звязок зі світом дає „ДІЛО" за 5 зол. місячно.

Як іде позичка „Рідній Школі".

В Турці н. Стр. відбулася нарада представників українських установ у справі позички „Р. Ш." Вибрали повітову комісію позички, якої головою став д-р Дмитро Мартів. Члени комісії розділили поміж себе чинности. Вправді позиток бідний, але комісія обіцює зробити все, що тільки дасться.

Дуже мудро уладилася **Стрийщина.** По дотеперішніх нарадах прийшла черга на діло. І от відти надійшло вже до „Рідної Школи" 106 заяв. З більших заяв слід відмітити заяву Української Бурси на 100 зол., плавних ратами по 25 зол. і 50-золотові заяви, які підписали: Володимир Кравчук із Стрия, Т-во „Луг" з Братківців, Український Повітовий Пожежно-Руханковий Союз у Стрию, Михайло Віршук зі Стрия, кружок „Р. Ш." і каса Стефчика в Утерську та українська парохія у Стрию-Ланки. Дуже миле враження робить підписка збірних заяв на 25 зол., на які складається 2, 5, або й 10 селян. Деякі підписують по 12.50 зол., деякі по 2.50, дехто по 5, а є навіть по 1 зол., але все кожну заяву на 25 зол. Стрийська повітова комісія позички видала змістовий, з полетом уложений афіш, у якому закликає громадно підписувати позичку „Р. Ш." і зложити із стрийського повіту 30.000 зол.

Для Коломиї було трохи не на руку розписання позички „Р. Ш.", бо тамошній кружок мав у пляні розвести акцію за допомогою на свої фінансові видомагання. Дня 11. березня ц. р. відбулася нарада представників місцевих установ при участи 36 осіб. Тому, що нарада затягнулася, її продовжено на 15. березня, де вже явилося 41 представників.

Зараз слідуючого дня 16. 3. відбулася ширша нарада для представників з повіту. Було 85 делегатів з 39 сіл. Дуже влучно й тепло поставили справу позички голова Пов. Кружка „Р. Ш." д-р Шипайло і гром. Новак. Д-р Шипайло сказав, що рідношкільна акція може провалитися, якби позичка не вдалася. Делегат з Остапківців, Гриць Яремчук, представив значіння „Рідної Школи" для нашого народу й закінчив, що „мусимо всіми силами помогти матірному товариству, бо інакше все пропаде".

Очевидно, при такому ставленні справи обі анкети в Коломиї поставили загальний інтерес вище від свого місцевого. Тепер уже працюють комісії у повному ході в цілому повіті.

ҐАЛҐИНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЄСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.**

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундури, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

За океаном.

ВИСТУП ОДНОГО ХОРУ ІЗ СІМОХ УКРАЇНСЬКИХ ХОРІВ В ЕЛИЗАБЕТІ.

В неділю 4. березня українці в Елизабет, Н. Дж., мали небувале свято. Це був концерт 7 хорів як одного хору з 300 співаками і співачок у салі „Ст. Меріс Скуа". Концерт був улаштований в честь українського стрілецького композитора Михайда Гайворонського і дохід призначений на повне видання його музичних творів. Виступали хори: з Ню Йорку, Ньюарку, Джерзи Ситі, Бруклина, Йонкерс, Бейонн, Елизабет. Хор як одна цілість співав під проводом п. Михайла Ядловського, місцевого учителя, твори Гайворонського. Всі продукції випали дуже гарно, на повне вдоволення численно зібраної публики. Крім творів Гайворонського хор відспівав „Гамалію" Шевченка, музика Біликовського, під проводом п. Теодозія Каськова. Сольові співи в цілій композиції, тенора п. Михайла Фатюка і баса-баритона п. Григорія Шустикевича, заслуговують на признання. Дві пісні відспівав прекрасно відомий співак з хору Кошиця, п. Петро Орджиський. З особливим успіхом випали сольові співи п-ни Марії Гела, які публика приняла рясними оплесками. П. Гела диригувала також дівочим хором, який відспівав дві пісні Гайворонського. П. Люба Каськів відіграла дуже вдячно два твори на скрипці. П. Павло Яцко, тенор з Йонкерс, Н. Й., відспівав дві пісні при форт. супроводі п-и Стефанії Шіп. До всіх інших продукцій акомпаніювала п. Марія Шумейко. На концерті був присутній композитор Михайло Гайворонський, котрого публика разом з хором привитала довготревалою овацією. Також комітет вручив йому в дарунку перо й олівець. Хор представився дуже гарно, навіть зверхнім виглядом, бо багато дівчат було у стрійних народніх костюмах.

ВІРОІСПОВІДНА СТАТИСТИКА УКРАЇНЦІВ У ВІННІПЕГУ.

Не всі наші люди дійшли ще до національної свідомости. Тому статистика подає крім українців у Вінніпегу також русинів, буковинців, галіціянів та австріяків. Українцями записалося 18.358 людей. З того католиків є 15.546 душ. Православних всіх відтінків і розломів є 1.856 душ. Решта наших людей подалися, як слідує: англіканів 25, баптистів 67, біблійників 73, лютеранів 52, пресбитеріянів 167 і безвірних 327. — Ціла Манітоба виказує 73.606 українців. З того 58.489 католиків, а всіх православних 11.486 — інші — то різні секти як вище.

ПАМЯТНИК НА МОГИЛІ ГЕРОЯ УКРАЇНЦЯ У ВІННІПЕГУ.

Свого часу ми писали, як молодий український еміґрант з Галичини, Степан Стецюк, рятуючи з пожежі у Вінніпегу, Манітоба (Канада) малих дітей і старших людей, сам упав жертвою тої пожежі і там на місці поклав своє молоде життя. Після тієї події англійська преса в Вінніпегу багато писала про геройство Степана Стецюка, а щоденник „Вінніпег Трібюн" розписав збірку, за яку окремий комітет мав поставити памятник на могилі героя. Зібрали 350 дол. і за ці гроші буде поставлений нагробник з пропамятною плитою, на якій буде увіковічнений його геройський вчинок. Між жертвами було багато від українських установ та поодиноких українців з Вінніпегу і навіть з дальших сторін.

ПОХОРОНИ О. Д-РА ЖУКА.

Дня 2. березня поховали на українськім цвинтарі в Перт Амбой, Ню Джерзи, епископа української православної церкви, о. д-ра Йосифа Жука, котрий помер у Сейнт Пітербург, Фльорида, 23. лютого ц. р. Тіло Покійного спровадили до української прав. церкви св. Дмитрія в Картерет, Н. Дж., де воно було виставлене кілька днів і над яким відбувалися приписані церковні відправи. На похорон прибуло багато народу і численні делеґації від громад та організацій, які зложили вінки. Похорони вів архиепископ грецької архидієцезії на Північну і Полудневу Америку о. Атенаґорас, репрезентант царгородського патріярха, в асисті священиків дієцезії покійного епископа. В церкві виголосив прощальну проповідь о. Іваників виголосив прощальну проповідь о. Іваників, а о. Гундяк попрощав Покійного від архиепископа Атенаґораса. На цвинтарі виголосив останнє слово генеральний вікарій, о. М. Підгорецький. — („Свобода")

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мушліни, крепони, еponжки і т. д. БАЗАР БЛАВАТНИЙ
А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 2—363

Бажайте „Веселих Свят" за посередництвом „Діла".

З усіх культурних народів преса стала давно вже посередником також у чисто приватних звязках і нераз заступає безпосереднє листування. Діється це особливо при всяких святочних радісних і сумних нагодах (вінчання, смерть), зокрема при нагоді свят, які традиційно вимагають взаємних бажань. Ідучи за цим звичаєм, приятним у всіх великих часописах, подаємо до ласкавого відома Ш. Читачам, що „Діло" відкриває рубрику ПРИВАТНИХ ВЕЛИКОДНИХ БАЖАНЬ, в якій за оплатою 2.— зол. кожний може помістити бажання для своїх свояків, приятелів, знайомих і т. д. у РОЗМІРІ ДО 15 СЛІВ. За кожне дальше слово рахуємо 20 сот., при чому належитість приймаємо також у почт. марках. Ці бажання помістимо у СВЯТОЧНОМУ ЧИСЛІ, яке вийде у пятницю рано. Зголошення найпізніше до середи, 4. квітня, год. 10 в Адміністрації.

—o—

Економічний огляд.

Польська хроніка.

ДОВКОЛА ВІСТКИ ПРО ЗНЕСЕННЯ КЛЯВЗУЛІ ЗОЛОТА.

Попереднього тижня занотували ми чутки про заміри польського уряду знести золоту клявзулю при всіх зобовязаннях у чужій валюті з дрібними виїмками (обезпечення, тощо). Ці чутки не тільки втримались досі, але ще поширили свій зміст: золота клявзуля — мовляв — буде уневажнена теж при зобовязаннях у польських золотих. Це останнє особливо збентежило всіх, що вірили в „золотого в золоті", як у найпевнішу гарантію вартости.

Пригадуємо тут, що захиталась друга валюта Польщі, якою був доляр, польські економісти (як Грабський та інші) популяризували „золотий в золоті" як найкращу забезпеку вартости. І в нас появились свого часу статті (инж. Ольховий), що запевняли в тому самому. Підставою цієї „віри" було втримання золотої клявзулі польським урядом підчас останньої стабілізації поль. золотого.

Очевидно — в повищих міркуваннях ми ще не справляємо похоронів „золотому в золоті". Це все ще тільки чутки, які можуть і не справдитись. Однак примір Америки, яка без обинників знесла золоту клявзулю, примушує ставитись зовсім поважно до таких чуток. Щоправда більш правдоподібне є, що передбачуваний декрет дотичитиме тільки доларових зобовязань. Бо при теперішній рівности обігового поль. золотого з золотим в золоті (як довго нема девалюації) анулювання цього другого поняття не малоб ніякого практичного значіння; хіба збільшилоб тривожні настрої, а це зовсім не є в інтересі уряду. Полохливі елєменти шукалиб тоді іншої гарантії (напр. золотий металь в унціях, тощо).

Щодо знесення золотої клявзулі при довлярах — то вже висказуються на цю тему в пресі поважні особи. В „Газ. Гандльовій" прим. помістив през. грошевої біржі в Познані п. Адамчевський цілу передовицю, де вказує на шкідливість таких замірів. Віддовження віддовженням, але годі перекидати все на плечі вірителя, який не все є фінансово сильнішим від довжника. Дуже часто річ мається навпаки, коли узгляднити прим. дрібних капіталістів. Прогріхом міркувань п. Адамчевського вважаємо те, що він їх будує на базі „незмінних цін". Це позволяє йому відкидати незаслужений зиск. А цеї „незмінности цін" власне нема.

ЗА ГОСПОДАРСЬКЕ ПІДНЕСЕННЯ Т. ЗВ. СХІДНИХ ЗЕМЕЛЬ.

Існує „Т-во Розвою Східних Земель", якого членами є ріжні польські достойники, а головою б. премієр і віцепрезидент ББ. п. Пристор. Перед тижнем вислало це т-во меморіял до польського уряду, в якому вказує на ріжні практичні способи господарського піднесення тих земель. Та і цей здавалось би сутотосподарський меморіял не підходить обективно до річи. Вивищує він міський елемент, який — мовляв — заслугує на особливу опіку, бо „має тенденції централістичні і є податний для співпраці з урядом".

СКРЕСЛЕННЯ ПОЗИЧОК, ЗВЯЗАНИХ З ПОВІНЬЮ 1927 РОКУ.

Закон з 5. березня ц. р., опубліковний в „Дневнику Законів" № 25 з 24. березня, анулював позички, які дістали на відбудову будинків потерпівші від повені 1927 р. у трьох східногалицьких воєвідствах. Тільки тоді треба її звернути, коли повітове староство ствердить, що позичку вжив довжник не на призначену ціль. Суми, що їх довжник уже заплатив, не звертатимуть.

ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА ЗАЛИШИТЬСЯ НЕЗМІННА.

В останньому часі появились чутки немов би то уряд задумував змінити податкову політику, яка стала занадто строга. Показується, що чутки ці неправдиві. Навпаки заповідають ще міцніший подекуди ригор. Дотичити це буде т. зв. анонімового промислу, який зміг досить успішно уникнути якої контролі і не платить ніяких податків. З уваги на те всі промислові підприємства будуть мусіти в своїх книгах подавати все імена відборців і доставців, так при кредитових як і при готівкових орудках, якщо хочуть, аби їх книги були визнані правильними.

Світова хроніка.

МАНІФЕСТ У СПРАВІ СТІЙНОСТИ ГРОША.— ВАЛЮТОВІ АЛЯРМИ — ТРІВАЮТЬ.

Міжнародня Торговельна Палата приготовила і має швидко опублікувати маніфест, в якому говориться про необхідність стабілізації валют. „Період перегонів у напрямі обезцінення гроша — каже м. і. М. Торг. П. — покищо закінчений. Можна впевнювати, що устійнилась уже деяка природна рівновага і завдяки їй кошти продукції і продажні ціни в краях, де між тими елементами існувала найбільша диспропорція, тепер багато краще собі відповідають, як це було раніше від початку світової кризи". В імя — мовляв — свого господарського гаразду повинні край, що покинули золоту підставу постаратись про устійнення вартости їх гроша. Колиб знову яка держава покинула паритет, то це зміцнилоб натиск на рівень золотих цін з усіми наслідками як для тих держав так і для цілого світу.

Міжнародні установи, як ось М. Т. Палата, Екон. Комітет Ліги Націй страюються не від сьогодні навернути усіх до економічного клясицизму. І якщо це безнадійне у багатьох інших госп. ділянках, то у валютовій ділянці „клясицизм" мабуть займе з поворотом своє престіжове місце. Та поки це станеться девалюаційні чи інфляційні „єресі" грозять ще дальше. Найбільше загрожена з цього боку Німеччина, де промислові кола дуже міцно натискають на уряд, підкопуючи великий авторитет президента Держ. Банку Г. Шахта. Множаться поголоски про близьке уступлення Шахта, а протиінфляційну промову Гітлєра 21. березня інтерпретують так, що вона — мовляв — не відкидала девалюації. Франція все голосніше відхрещується від якогонебудь валютового експерименту, а виступ франц. міністра фінансів Ж. Мартена на днях в амер. клюбі вказує, що натиск Америки на Францію в тому напрямі, щоби вона відступила від паритету є дуже сильний. Димісія члена швайцарського уряду Муссе заалярмувала Францію, бо цей факт толкують там близьким кінцем золотої валюти (не вважаючи на 145 проц. покриття!) і госп. лібералізму в Швайцарії. Коли згадаємо ще про небезпеки дальшого обниження вартости доляра, то ледви чи можна буде поділяти беззастережно думку М. Торг. Палати, що „перегони в обезціненні гроша скінчились".

ЧИ КІНЕЦЬ ФАНАТИЗМУ „САМОВИСТАРЧАЛЬНОСТИ"?

Европейська преса з великою злорадністю пише про навернення „грішника" Рузвельта до співпраці зі світом. Він — мовляв — зрозумів, що не може бути мови про збільшення американського експорту без либеральної політики в імпорті. Тому зажадав він повноважень від сенату для наладнання торговельних взаємин з іншими державами, тому задумує реформувати справу мит і тому вислав свого відпоручника Чайльда до Европи. Також в тому, що Англія побільшила до серпня контінґент ввозу беконів, замість — як раніше планувала — зменшити його на 10 проц., добачують обяв, що сигналізує поворот світа до міжнародньої співпраці. Та разом із тим Німеччина в останніх днях завела нове обмеження при ввозі сирівців і півфабрикатів, піддаючи їх строгій регляментації. Чи можна в таких обставинах віддаватись „кращим надіям"?

В. Н-вич.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26,
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

НОВИНКИ

— **Появилися в продажі гарні воскресні листівки,** що їх видала кооп. „Рідна Школа" під гаслом „Христос Воскрес! Писанка Рідної Школи!" Це серія 10 по мистецьки скомпонованих артистом фотографом Шалабавкою світлин, репродукованих в першорядних графічних заведеннях. Вони можуть заспокоїти найвибагливіший смак і тому всюди, де появляться за вітринами, наше громадянство радо їх купуе, замість всілякої чужої тандити. Можна купувати серіями й поодиноко. Якщо якась кооперативна чи приватна крамниця досі не подбала для своїх покупців про ті воскресні листівки, нехай негайно — ще в останній хвилині вишле замовлення на адресу: **Гуртівня кооп. „Рідна Школа", Львів вул. Оссолінських ч. 10.** — В подрібній розпродажі мають ті листівки: Книгарня Рідної Школи, всі українські книгарні і Союзний Базар у Львові.

— **Любовниця зрадила душогуба.** В Касперівцях пов. Заліщики вимордовано перед десятьма роками жидівську родину Зільберштайнів. По селі розійшлася була чутка, що 40-літня Зільберштайнова дістала з Америки більшу долярову готівку. Незабаром якісь злочинці добулися крізь дах до мешкання жидівки і вбили її, 14-літню Хану Шпіцер та 3-літню донечку. Одначе грошей бандити не знайшли, бо Зільберштайнова не відобрала ще їх з почти. Поліція не могла тоді викрити злочинців і ціла справа пішла в забуття. Аж недавно мешканець того села Лесь Ружицький дістав посаду на фільварку Городок у заліщицькому повіті і прийшов попрощатися зі своєю любовницею Анною Покотило. Любовниця думаючи, що він хоче з іншою жити, не хотіла його пустити, а коли він її побив, вона збігла на поліцію і зізнала, що то Ружицький разом з Мартином Штогрином вимордували родину Зільберштайнів. Ружицького арештовано і відставлено до суду. Спільник його М. Штогрин виїхав перед кількома роками до Канади.

— **У Москві будують церкву.** Буде це католицька церква. Побудують її американці на основі умови про визнання СРСР. урядом Злучених Держав. До Москви приїхав американський священик Леопольд Бравн і завдяки його заходам купили парцелю під будову церкви. Церкву мають викінчити ще цієї весни. Збирають гроші на будову в усьому світі.

— **Будують корабель.** Лондонські часописи повідомляють, що 3. квітня пічнеться наново будова велитенського 73.000-тонового корабля Лінії Кунард. Будову того корабельного велитня припинили були в грудні 1931 року. Тепер при докінченні будови корабля найде працю 6.000 робітників.

— **Град.** Над Атенами та Пірейсом перейшла велика хуртовина з градом, що знищила багато будинків. В провінції Еліда ріки виступили з берегів, коринтський канал ушкоджений. Град був величини черешень.

— **Кажуть, що бачили великанського морського вужа.** Здавна вже писало багато про великанських морських вужів, які живуть у морях від мільонів літ. А оце в останнім часі газети розписуються про те, що офіцири на кораблях, а також подорожні бачили такі морські потвори на хвилях моря. Недавно, кажуть, бачили біля Шотляндії (Англія), відтак на Тихому Океані біля берега Канади, а офіцири з великого англійського корабля Мавретанія запевняють, що бачили таку морську потвору двічі, 30. січня і 6. березня, на Карибійському Морі (коло Центральної Америки). Останнім разом і капітан Мавретанії, Пів, стверджує, що бачив того морського вужа з корабля через три мінути, як він сунув в напрямі до корабля, а відтак пропав під водою. Той морський вуж виглядає так: Довгий на 65 стіп, голова шириною у дві стопи з рогами, в роті великі зуби, має 6 пар ніг, іде по хвилях моря звоями, спираючись ногами, краски чорної. Це безперечно велит морський, який може пожирати не тільки риби, але дуже легко й людей, якби допався до них. Такі несамовиті велити жили, як кажуть, тому мільони літ, але у глибинах моря вони могли легко зберегтись і донині. Офіцири з Мавретанії хотіли фотографувати потвору, але не вспіли. На другий раз сподіваються бути готовими з камерою, а тоді, як це їм вдасться, публика повірить у їх оповідання.

— **Чеським фашистам підвищено кару.** Найвищий суд у Брні оголосив присуд у справі 48 чеських фашистів, засуджених у червні м. р. за участь у нападі на військову касарню в Брні. Суд підвищив кару головному обвинуваченому Кобзінкові з 6 на 12 літ вязниці, Мельдекові з 2 на 6 літ, Суслікові з 4 на 9 і Недведському з 3 на 4 роки. Також іншим засудженим підвищено кари. М. і. Гідельові, який після замаху втік з Кобзінком до Дальматії, підвищено кару з 6 місяців на 2 роки, а б. генерал Гайда, якого в першій інстанції оправдано, тепер дістав 6 місяців вязниці.

— **Хотів марок із прогнанням жидів.** „Фелькішер Беобахтер" оповідає, як то до мінхенської почти прийшов якийсь американець із Каліфорнії та хотів, щоби йому продали почтові марки, на яких зображена сцена прогнання жидів із Німеччини. На запит почтовця, відки знає про такі марки, сказав, що читав в однім американськім тижневику, що в Німеччині після гітлерівського перевороту видали такі марки.

— **Жінки відпорніші від мужчин.** Деякі американські лікарі на основі довголітної практики дійшли до висновку, що жінки під фізичним оглядом є в деяких випадках витреваліші від мужчин і відпорніші на деякі недуги. Більше випадків смерти у мужчин, ніж у жінок, стверджується в недугах кормового проводу, легенів, нирок і мозку. Винуваті мужчини, надуживаючи алькоголю і тютюну, або наслідком перепрацювання, неправильного життя, сну і відживлювання. В результаті стверджується факт, що у всіх американських містах більше є вдовиць ніж вдівців.

— **Стрільно важить одну тону.** Сер Роберт Гедфилд із Шефилда оголосив подробиці про нове стрільно. Має воно в промірі 38 цм., зробила його шефілдська фірма, а важить воно одну тону. Вистрілили стрільно у панцирну плиту, якої грубість рівнялася приблизно каліброві гармати, з якої вистрілили стрільно. Стрільно пробило плиту та вирвало із неї півсема сотнярів металю. Після того як стрільно перебило плиту, сила його була ще така велика, що зробило дорогу 9 англ. миль, а було так незначно ушкоджене, що після малої направи можна було знову стріляти ним.

— **Тигр, що важив 240 кг.** Цієї зими застрілили на Далекому Сході 19 усурійських тигрів, із яких деякі були справжні велитні. Одного тигра, що важив 240 кг., відставили до Владивостоку.

—o—

З концертової салі.

РЕЛІГІЙНИЙ КОНЦЕРТ.

На програму релігійного концерту львівської Фільгармонії склалися твори Вагнера: Увертюра з „Тангайзера", „Чудо Великої П'ятниці" з „Парсіфаля", та Россінія „Стабат Матер".

Вагнер і Россіні, — не можна собі уявити більшого контрасту. Зовсім відмінну атмосферу відчуваємо довкола їх творів, які основно різняться у музичному виразі і у засобах для осягнення цілі.

Увертюра до „Тангайзера" сама в собі — це геніяльний твір. Стираються в ній два світи: любовного шалу та екстази. На закінчення в ритмічно розширеній темі з космічною майже могутністю звучить молитва прочан; це тріюмф любови, яка посвячується для спасення душі. Фрагмент з опери „Парсіфаль" це містерія, великий вплив чистого почування, музика, яка найсильніше відповідає нашим трансцедентальним бажанням і яка глибоко зворушує.

Джакомо Россіні є представником опери „буффо", чистого італійського стилю бель канто. В релігійнім творі „Стабат Матер" не зміняє свого стилю. Театральність не знає обовязків супроти церковного духа. Односторонність трактування обмежується до гарної мельодії зі шляхотною лінією, але без поважних драматичних замагань. Россіні любується у віртуозній фактурі, висуває на перший плян солістів. Та треба тямити, що це був час занепаду церковної музики та великого світського впливу на неї.

Виконавцями концерту були: орхестра П. Т. М., міш. хори П. Т. М. та консерваторії, солісти (пані Гергартівна, Інасінська, п. Легежинський і Щеглов) з кляси співу проф. Діянія. Солістам треба признати солідну підготовку. Продукції їх вийшлиб корисніше в рямах шкільного попису, а не на концерті „Фільгармонії" і у творах, які вимагають ідеального вирівнання голосу та співацької школи. Хори гарно звучали, орхестра відповіла вповні своєму завданню. З великою прецизністю диригував дир. А. Соатіс.

І. Приймова.

Нові книжки й журнали.

MORZE, organ Ligi morskiej i kolonjalnej. Warszawa, kwiecień, 1934. Zeszyt 4.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича: Яворів.

3. IV. Пепіна.
4. IV. Гра на замку.
8. IV. Сонце руїни.
9. IV. Корневільські Дзвони.
10. IV. Наша Парадя.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 2. IV. год. 3·30 попол. „Товаріщ", Або. 13.
Понеділок, 2. IV. год. 7·30 веч. „Гостинниця під „Білим Коньом", Абон. 14.
Вівторок, 3. IV. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Коньом", Абон. 14.

Театр Ріжнородностей.

Понеділок, 2. IV. год. 2·30 попол. „Родина", Абон. 12.
Понеділок, 2. IV. год. 7·30 веч. „Кандіда", Абон. 15.
Вівторок, 3. IV. год. 7·30 веч. „Товаріш", Абон. 13.

Цирк Станевських.

Понеділок, дня 2-го квітня 1934 року дві вистави: в год. 4.15 і 8.15.

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе" (Сесе Сакаль).
АТЛЯНТИК: „Ескімо".
КАСІНО: „Танцююча Венус".
КОЛІСЕЙ: „Вулиця" (Сільвія Сідні), фільм „Всегда крашанка".
КОПЕРНИК: „Кохає, любить, шанує".
МАРУСЕНЬКА: „Кохає, любить, шанує".
МІРАЖ: „Пісня пісень" на осн. повісти Судермана (з Марл. Дітріх).
МУЗА: „Діволіїв брат" (Денис Кінг, Льорель і Гарді).
ПАЛЯС: „Марш Рякочія".
ПАН: „Д-р Мабіз" і ревія.
ПАСАЖ: „Кайдани життя".
СВІТ: „Король циганів" (Хозе Мохіка).
СТИЛЕВЕ: „Шибеник із Еспанії" ревія „Святочний пир".
ХИМЕРА: „Моя мрія то ти" (Ліліяна Гарвей).
УТІХА: „В твоїх обіймах, ревія „Фікс-Мікс Мальвіна".

Закордонне радіо.

Понеділок, 2. квітня 1934.

Відень (506.8) 11.20 Симф. концерт, 12.30 Концерт, 20.00 „Пімста лилика" оп. І. Штравса (з участю Ел. Шуман і Піквера). **Братислава** (298.8) 10.30 17.30 Сопе, 19.15 Віольончеля, **Брно** (325.4) 19.15 „У кавказьких козаків", 20.00 Чеська музика. **Прага** (470.2) 10.00 Рел. музика, спів, 11.00 Квартет, **Парнж** (1796) 15.00 Оп. мельодії, **Білгород** (437,3) 16.00 Спів, 20.30 Трансм. з театру, **Рига** (514.6) 15.30 Лотиські пісоньки, 21.05 „Великдень у Росії" увертюра Римського-Корсакова, **Берлін** (356,7) 18.40 Пісні й камер. музика, **Ляйпціг** (382.2) 16.00 Нар. пісонька, **Мінхен** (405,4) 13.00 Концерт, **Мілянер** (522,6) 20.00 „Енхен фон Тарав" оп. Штрекера, **Букарешт** (212.6) 17.30 Бесарабські пісні (Марія Фруза), 18.20 Скрипка, **Сотенс** (443,1) 20.00 „Фавст" оп. Гунода, **Стокгольм** (435,4) 17.05 Шведська музика, 20.00 „Князь Люксембурґ" оп. Легара, **Будапешт** (550.5) 12.50 Концерт оп. орхестри, 14.00 Нар. пісоньки, **Мілянo** (368,6) 17.00 Фестіваль суч. музики, 21.00 Скрипка (Тібо).

Вівторок, 3. квітня 1934.

Відень (506,8) 12.00, 13.10, 17.35 Концерт, 19.45 „Масковиї баль" оп. Вердія, **Прага** (470.2) 17.50 Скрипка, 21.30 Віольончеля, **Білгород** (437,3) 13.10, 19.00 Спів, 21.30 Популярні мельодії, **Любляна** (569,3) 20.45 Пісоньки, **Ковно** (1935) 17.20, 20.25 Спів, **Рига** (514,6) 17.40 Лотиські пісоньки, **Ляйпціґ** (382.2) 15.10 Сонати на віольончелю та форт., 16.00 Концерт, **Мінхен** (405,4) 17.50 Баварські композитори, 19.00 „Цвіти й листя" (спів, рецитації), **Букарешт** (212,6) 17.00, 18.20 Цит. музика, **Будапешт** (550,5) 12.05 Цит. музика, 18.30 Скрипка, **Мілянo** (368,6) 13.00 Квінтет, 20.00 Камер. музика, спів, **Рим** (420,8) 17.10, 22.00 Легка музика.

Львівське радіо.

Понеділок, 2. квітня 1934.

9.00—10.05 Ранішня авдиція, 12.10 Метеорольог. вістки, 12.15 Солісти (музика, спів), у перерві музичний відпочинок, 14.00 Рільнича балачка, 14.20 Гр. плити, 14.50 Сільська авдиція „Лови злодія", 15.20 Легкий концерт, 16.00 Для дітей „Великодня ревія", 16.30 Спів (Умберто Манеза, тенор), 16.50 Оповідання „Великдень", 17.05 Лист без адреси (авд. Кор. Макушинського), 17.45 Музика з гр. плит, 17.55 Спів (Вермінська), 18.45 „У китайському театрі", 19.00 Три знаки запиту, 19.10 Вечірня, 19.30 Фейлетон, 19.50 Вибрані музики, 19.52, 23.05 Гр. плити, 20.00 Трансм. з Відня „Пімста лилика" оп. І. Штравса (в перерві: Спортові вістки).

Вівторок, 3. квітня 1934.

7.00—8.00 Ранішня авдиція, 12.05, 12.33 Концерт сальонового квінтету, 15.25 Збіжжева біржа, 15.30 Господарські вістки, 15.40 Популярна симф. музика з гр. плит (Ольга Ольгіна), 17.10 Сонати (скрипка, фортепян), 17.50 Рільн. відпочит „Добрий товар, висша ціна", 18.00 Природничий відпочит „Герої тропікальних країн", 18.20 Муз. скрипка, 18.35 Веселий джез (гр. плити), 19.03 Літер. хвилина, 19.15 Вечірня, 19.25 Відпочит, 19.40, 19.43 Спортові вістки, 19.55 Сеtera rerum, 20.00 Вибрані думи (Жичковська сопран, Дигас тенор, Голечівський тенор); в перерві: оповідання „Кс. Сеніцький", 22.00 Авдиція, 22.30 гр. плити, 22.45, 23.05 Танкова музика.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НА СВЯТА — Вуженина у фірмі — Яг Кожі, Городецька 3, Личаківська 15. — Прийди і переконайся! 1306 4—15

ФОТографія **АБО** паменути **РАД**іо знаряддя найдешевше
11/75 1—3 ПЛОЩА МАРІЙСЬКА 9

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів Ринок 10

Ч. 88 (13.633). Львів, середа 4. квітня 1934. Rocstow fustatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полудием.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-25.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Великдень -- це свято радости,

однак дійсно радісний настрій
пануватиме у Вас тільки тоді, коли, сповнюючи Ваш громадянський обовязок
усі свої святочні закупи покриєте
в найстаршій кооперативній установі

Народжа Торговля

яка у своїх 32-ох складах — у Львові і в краю
ПРОДАЄ: всі товари домашнього запотребування в найдобірнішій якости і по найприступніших цінах.

ЗВАЖТЕ при цім, що самим лише купуванням товарів у Народній Торговлі причинюєтесь до розбудови старих і творення нових варстатів праці для себе і своїх дітей, і тимсамим до двигнення нашого народа з економічного занепаду.

В кооперації наша будучність!

Рідна торговля і рідний промисл — це наш добробут!

Зближення між Америкою і Японією.

Льондонський „Таймс" з дня 22. березня подає з Вашинґтону цікаві revelяції про американсько-японське зближення.

Між японським і американським міністерством закорд. справ прийшло до сердечної виміни нот, у яких кажеться, що „немає ніодного такого питання між Японією і Зл. Державами, якого не можнаб полагодити в приятельський спосіб". Японський міністер закорд. справ, Гірота, запевняє, що Японія бажає з усіми державами жити в згоді, а особливо бажає налагодження щиросусідських відносин зі Злученими Державами.

Американський секретар закорд. справ, Гул, відповів: „Я переконаний, що дійсно немає між обома державами такого питання, якого не можнаб поладати в мирний спосіб, коли тільки обі держави будуть дивитися на нього з відповідної перспективи". Далі американський міністер каже, що навіть якби виринули в будуччині які непорозуміння між обома державами, то американський уряд завсіди готовий розглянути японську сторону справи в дійсно приязний спосіб та з бажанням, щоб її полагодити мирно і справедливо. Американський уряд, зі своєї сторони, сподівається, що й японський уряд буде розглядати американську сторону спірної справи в такому самому дусі.

У пресі появилися навіть поголоски, що американський уряд готов визнати Манджурію як незалежну державу, щоб усунути ще одну перепону між японсько-американським зближенням.

(Укбюро, Льондон.)

—o—

Барту про можливости війни.

Прага, 30. березня 1934.

„Der Wiener Tag" подає зміст інтервю американського журналіста з французьким міністром закордонних справ Барту. На питання, як Барту оцінює теперішню політичну ситуацію в Европі, Барту сказав, що бачить велику подібність між 1914 р. і 1934 р., а через те він не дивиться на европейську ситуацію вже так оптимістично, як перед кількома місяцями, коли то сказав, що 1934 р. до війни не прийде. Але є, — на думку Барту — один факт, який зменшує цей його песимізм. Є це спільна нота, яку подали в Берліні Італія, Франція і Англія в справі незалежности Австрії. Барту вважає цю ноту найважнішим політичним документом останніх років; бо він є безперечним доказом повної солідарности цих трьох европейських великодержав у питанні збереження европейського миру. Барту переконаний, що Німеччина не рішиться на ніякий неозважний крок, а далі він вірить теж в італійсько-англійську французьку солідарність у питаннях розброєння. Можна вірити — каже Барту — що як довго буде існувати ця солідарність, питання війни буде все лише академічним питанням. Французький міністер закорд. справ вірить у щирість миролюбивих заяв Гітлера, але з застереженням, що ця миролюбивість може змінитися, коли Німеччина буде вже озброєна. Та все таки можливість експльозії в Европі є, а дає її сарське питання. Барту вважає, що це питання належить у цілому до компетенції Союзу Народів і треба терпеливо ждати, як воно вирішиться шляхом, що його диктують постанови версайського мирового договору. Що торкається питання Габсбургів, то Барту заявив, що Франція в першу чергу має інтерес у тому, щоби незалежність Австрії була задержана. На кінцеве запитання американського кореспондента, якже властиво думає Барту — буде війна чи мир. Барту відповів, що може статися таке, чого не можна передбачити, а тому він не може відважитися робити з себе пророка.

М—н.

Півміліона людей в московських концентраційних таборах.

Данські часописи приносять вістку, що в совітських концентраційних таборах на Сибірі є тепер 550 тисяч людей, з яких до 150 вмирає тижнево. З цілого бюджету ДПУ вживають більше ніж четвертину на удержування концентраційних таборів. На соловецьких островах лікарі відмовилися лічити прокажених.

Про все те світова преса мовчить. Зате багато говориться про концентраційні табори в Німеччині, в яких є кількасот вязнів.

—o—

У Празі чекають на Барту.

Прага, 30. березня 1934

Безпосередньо після своєї візити у Варшаві має французький міністер закорд. справ Барту приїхати до Праги. Чехословацькі політичні кола привязують до відвідин Барту в Празі великі надії. Крім вияснення в теперішній ситуації Середньої Европи та крім виклярування позиції ЧСР і цілої Малої Антанти до недавно підписаних протоколів трьох держав у Римі, мають відвідини Барту в Празі привести теж не лише до усунення хвилевого напруження між Польщею і ЧСР, але й до закріплення приятельських відносин між тими обома державами. Ці чехословацькі сподівання спираються головно на тому, що французькі політичні кола є переконані, що небезпека, яка загрожує Польщі і Чехословаччині є однакова і перед цією загрозою повинні всі льокальні і хвилеві непорозуміння відійти на задній плян. Співпраця Польщі і Чехословаччини — так думають французькі політики — може привести до найкращих успіхів, а передовсім до забезпечення мира в Европі. Також господарські взаємини між Польщею і ЧСР, повинніб, на думку французьких політичних кол, бути більше живі, а це знову причинилось би немало до зменшення господарської кризи, яка особливо ослаблює Середню Европу. Найважнішою політичною проблемою Польщі вважає Франція загрозу для Поморя від німців і його оборона є не лише в інтересах Польщі, але й Чехословаччини. Пристань Гдиня може в майбутньому відіграти велику ролю як пристань, що стане базою не лише для сточища Вісли, але і для сточища Велтави та судетських земель. У Празі сподіються, що відвідини Барту у Варшаві принесуть теж захитання польсько-німецької приязні.

Всі ті чехословацькі сподівання можуть бути зреалізовані лише тоді, коли до них як і до візити Барту в Польщі позитивно поставиться Варшава. Голоси польської, а головно німецької преси вказувалиб радше на те, що чехословацькі сподівання не дуже то оправдані. З тих голосів можна легко зрозуміти, що Польща прямує до зовсім нового впорядкування свого відношення до Франції. Варшавський кореспондент „Фелькішер Беобахтер"-а навіть підкреслює, що Польща в останніх часах втратила своє довіря до Франції. Щож торкається загрози Поморя німцями, то Польща — на думку цього часопису — тепер після заключення німецько-польського пакту зовсім цього не боїться, а найкращим доказом на те має бути факт, що польські політики рахуються з тим, що Німеччина ще цього року піднесе стан своєї армії до 300 тисяч людей. Польща навіть не буде проти цього протестувати.

М—н.

Читайте „Діло"!

Wyciąg z protokułu wspólnego posiedzenia niejawnego Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w składzie S. O. W. Medyński jsko przewodniczący, S. O. M. Młynarski i Dr. L. Dworzak, jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 74. czasopisma Dilo z daty Lwów, dnia 21/3 1934 do Sygn. VI. I. Pr. 140/34 na posiedzeniu niejawnem w dniu 26 marca 1934 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 19/3 1934 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma Dilo Nr. 74 z daty Lwów, dnia 21/3 1934, zawierającego w artykule p. t.: 1). „Regionalna polityka i t. d." w ustępie od słów: „Na Łemkiwszczyni" do słów: „pysało", w ustępie od słów: „i chocz pobytyj.." do końca artykułu — znamiona występku z art. 170, k. k. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w §.21 ust. druk. z 17/12 1862 Dz. p. p Nr. 6 ex 1 863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 500 zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu szerzyć nieprawdziwe wiadomości o stosowaniu przez władze szkolne i administracje państwowe szkodliwej polityki na Łemkowczyźnie w sposób mogący wywołać niepokój publiczny. Według § §. 487, 489, 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący W. Medyński w. r. Protokulant J. Baliński w. r. Za zgodność Janowicz st. sekretarz.

Англія і вступлення СССР. до Союзу Народів.

Прага, 30. III. 1934.

„Daily Telegraph" що перший приніс коротку вістку про евентуальне вступлення СРСР до Союзу Народів, розписується тепер про це ширше і вважає, що хоч воно допоможе деяким членам Союзу, а головно його секретаріятові, то цілому Союзові Народів може принести лише шкоду. Чиж держава, якої головним завданням є викликування світової революції і переворотів в поодиноких державах, може бути корисним членом інституції, яка мусить передусім шанувати суверенність усіх держав? Далі має Англія ще й інші закиди проти вступлення СРСР до Союзу Народів. СРСР робить своє вступлення залежним від сповнення цілого ряду умов. І так СРСР вимагає, щоб був заключений пакт т. зв. взаїмної допомоги, який зобовязував би теж і Англію, як члена Союзу Народів, щоби на випадок совітсько-японського, або совітсько-німецького воєнного конфлікту прийшла з допомогою СРСР та разом боронила совітських кордонів. До цього не має Англія найменшої охоти. Крім цього Англія боїться, що такий пакт відібрав би раз на все всяку можливість повороту Німеччини та Японії до Союзу Народів. Англії не подобається теж і ця вимога СРСР, в якій говориться про рівноправність рас. Англія бачить в цьому вмішування до внутрішніх справ інших держав, а до того це є не на руку Англії в її політиці у своїх кондомініях, де вона бореться проти інвазій китайського та японського елементу.

Зате незвичайно прихильно ставиться до питання вступу СРСР до С. Н. Франція. Вона надіється, що таким чином буде забезпечений той порядок, що спирається на мирових договорах і що це приступлення СРСР до Союзу Народів буде компезацією тих втрат, які повстали для нього наслідком виступу з нього Японії та Німеччини.

М—и.

25-ліття діяльности Українського Технічного Товариства.

У днях 1-го і 2-го ц. м. святкувало одне з найрухливіших під цю пору наших товариств Українське Технічне Т-во ювилей своєї праці на протязі чверть століття.

Двацять інжинірів під проводом В. Нагірного було малим по числі, зате сильним духом гуртком, що поклав основи під цю дуже поважну сьогодні організацію, яка обеднує 500 членів і зазначує своє істнування дуже мізно в нашому громадському житті. Поруч з Нагірним слід відмітити пок. інж. Андрія Корнеллю, властивого ініціятора професійної організації інжинірів та інших, сьогодні також уже покійних.

Рескриптом з 28. лютого 1909 р. Намісництво приняло до відома основання „Технічного Т-ва" і це Т-во з примусовими короткими перервами в своїй діяльности перетревало до сьогодні, будучи чи не найстаршим обеднанням професіоналів.

Ювилейне свято розложено на два дні з уваги на те, що і загальні збори треба було відбути. Неділя 1-го і понеділок 2-го — це для святочних обходів, у яких взяли участь не лиш львівські члени Т-ва, але також і з провінції.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Зараз з ранку 70 членів заповнило салю „Бесіди", де назначено Загальні Збори. Відкрив їх голова т-ва **інж. Васюта,** покликавши на секретарів пп. Лицинька і Величка. Після 1-хвилинної мовчанки в честь померших членів за ціле чвертьстоліття, голова здав звіт з діяльности товариства в останньому році. Цей звіт був широкий, бо сама діяльність товариства була весь час дуже жива, а проявлялась у низці комісій і секцій, що не тільки вяжуться з тісно-становими інтересами (як „комісія будови дому техніка", секція торговельників, станиславівська, тощо), але теж мають загально-громадянський, національний характер (комісія розб. укр. промислу з підкомісіями).

Фінансовий звіт здавали пп. **Федів** і **Мілянич** а звіт про друкований орган т-ва „Технічні Вісти" п. **Пастернак.** Інж. Мілянич представив теж діяльність трьох підкомісій Круп-а, а саме: 1) Пром. Банку (голова Мілянич) 2) практичного вишколу (голова Федів) і 3) видавничої (голова Нестерович). Зібрані на зборах члени т-ва з зацікавленням вислухали цифрових даних, дотично Пром. Банку, які свідчили про те, що справа хоч поволи, проте постійно посувається вперед. Від зрозуміння її ваги нашим громадянством залежить те, чи швидко будований Пром. банк зачне свою діяльність. Підкомісія практичного вишколу могла видатись циклем викладів „про рекляму", що ми в свому часі зреферували в „Ділі". Видавнича підкомісія є наймолодша і в плані має видавання популярної технічної та економічної літератури. Вислухавши цих звітів, збори по довшій дискусії єдиляли абсолюторію Раді Т-ва.

Після короткої павзи приступлено до вибору голови, 4 членів до Ради, 3 заступників, тощо.

Дотеперішний голова **інж. Васюта,** хоч коснився з думкою уступити, був примушений залишитись дальше головою. Вперте настоювання членів т-ва і довготревалі оплески, що переходили в овацію, не позволили йому зачинити цей важний пост. До Ради вибрано з уступаючих пп. Федіва, Лукашевського, а з нових пп. Крохмалюка Романа і Рижевського Василя. На заступників покликано пп. Лициняка і Стебновського та Рудакевичівну. Дальше вайшли: до Контрольної Комісії пп. Барвінський, Дурбак, Палій, як заступники: Рижевський Теофіль і Капустяк, — до верифікаційної комісії пп. Мельник і Стефанович, до „мирової комісії" Павликовський, Мудрак Мельник і як заступники Храпливий і Вінцковський.

Дальший провід зборів обняв д-р Федів. Приступлено до обмірковування плянy праці, при чому вивязалась дуже широка дискусія. У висліді її прийнято низку резолюцій, з яких згадаємо тут резолюцію, в якій доручається Раді Т-ва повести підготовчу працю до нового **II. Конгресу, який повинен би відбутись на протязі 1925 року.**

Під кінець зборів оповів ще зібраним інж. Мельник дещо про звязки з закордонними технічними організаціями, після чого Збори через аклямацію приняли до відома пропозицію Ради іменувати з нагоди 25-літнього ювилею **почесними членами** Т-ва двох його основників і заслужених працьовників пп. **Вітовта Манастирського і Павла Дурбака.** Вручення почесних грамот відложено до слідуючого дня.

ЮВИЛЕЙНА АКАДЕМІЯ.

В понеділок 2. ц. м. зібрались знову члени Т-ва їх родини і делегати наших установ у салі „Бесіди", вдекорованій портретами покійних діячів: Залозецького, Левинського і Корнеллі.

Свято розпочав хор „Сурми" піснею „Заповітні", після чого голова У. Т. Т. інж. Васюта привитав зібраних короткою і гарною промовою та візвав ушанувати память покійних членів повстанням із місць. Відтак іменем Рахунків Комітету покликав до Почесної Президії Т-ва, Комітету покликав до Почесної Президії д-ра Копача (Н. Тов. ім. Шевченка), інж. Стефановича (почесний член У. Т. Т.), сен. Павликовського (Сіль. Госп. і кооп.), п. Стефановського (гол. Т-ва „Праця").

Устні привіти виголосили: посол д-р Біляк від Парл. Репрезентації, а відтак окремо від Організації міста Львова і п. Благітка від „Сокола-Батька". В заступстві **ред. Мудрого, який** був перешкоджений, зложив від „Діла" устний привіт голова **інж. Васюта.** З письменних привітів не все дісталось на свято з уваги на нетривкість почти (дат. Великодня). Проте відчитано їх більше ніж 30 від ріжних центральних установ у Львові і від наших інжинірських організацій на Буковині, в ЧСР, в Луцьку і в Варшаві.

Реферати, що їх відтак виголошено, вислухали учасники Академії з великим зацікавленням. І так: інж. **Стефанович** представив історію Т-ва, в якій віддзеркалюється також ментальність нашого громадянства і еволюція його складу (цікавих відсилаємо до **ювилейної книги,** що її саме видало Т-во*), **інж. Пастернак** дав огляд наукової діяльности членів Т-ва (появиться в нас як один із чергових фейлетонів), і врешті **інж. Мілянич** висказав чимало цікавих думок на тему „українські інжинірі і рідний промисл". Протиставлення давнішого наставлення інжинірів на посади і теперішнього — на особисту підприємчивість було в рефераті спеціяльно підкреслене. Також звернув предметно увагу на змагання основати тепер **Пром. Банк,** який повстане, бо повстати мусить.

Піснею „Огні горять" у виконанні хору „Сурма" закінчено першу частину свята.

По павзі подав голова Т-ва п. Васюта до відома зібраних ухвалу Заг. Зборів попереднього дня про іменування почесними членами двох заслужених основників-сеніорів інж. В. Манастирського й інж. П. Дурбака. Як промотор виступив відзначений уже давніше гідністю почесного члена **інж. Стефанович** і подав короткий життєпис обох відзначених. При звуках „Многих літ" передав він заслужений двійці почесні грамоти, при чому всі присутні стоячи віддали честь заслугам промованих діячів.

Перший із них подякував за відзначення **інж. В. Манастирський,** згадуючи, що це вже друга з черги честь його стрічає з боку Т-ва, бо в 1921 р. Т-во покликало його на викладача В. Техн. Курсів у Львові, де він сповняв ці обовязки через 4 роки.

Інж. П. Дурбак не признавався до приписуваних йому заслуг заявляючи, що сповняв тільки обовязки карного члена нації і станової організації.

Інж. Васюта, як голова У. Т. Т. подякував присутним за участь в Академії і запросив до спільної знимки, яка відбулась на подвірю Нар. Дому.

*) „25 літ діяльности Українського Техн. Т-ва 1909—1934". Львів, 1934, стор. 61, вел. 8°.

Купуйте лише цикорію „ЛУНА"
виріб кооперативи „Суспільний Промисл"
Львів, Церковна 2.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНІЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
22/48

Ошуканець Інсул причиною грецько-турецького конфлікту.

Пожар на водах Босфору грецького корабля „Майотіса", на якому находиться американський банкір ошуканець Інсул та домагання уряду Зл. Держав, щоби турецький уряд негайно арештував Інсула готова довести до конфлікту між Грецією та Туреччиною. Саме грецький посол в Анкарі з доручення свого уряду зложить протест на випадок арештування Інсула проти нарушення екстериторіяльности грецького корабля. Далі грецький уряд погрожує репресіями проти турецьких кораблів, які находяться в грецьких пристанях.

ІНТЕРВЕНЦІЯ В КЕМАЛЯ-ПАШІ.

Оборонець Інсула вислав до президента Туреччини Мустафи Кемаля Паші телеграфічний протест проти евентуального арештування банкира ошуканця, покликуючись на засаду, що свобода одиниці як і вільність держави основується на принципі взаїмного признання. Одночасно оборонець Інсула апелює до союзу турецьких журналістів, аби і турецька преса взяла Інсула в борону. Знову капітан корабля „Майотіс" одержав від оборонця наказ, аби не дозволив турецькій поліції арештувати Інсула на покладі корабля.

ПОЛІЦІЙНА СТОРОЖА БІЛЯ „МАЙОТІСА".

Інсул первово проходжується на покладі корабля „Майотіс" біля якого кружляє турецьке човно з поліцистами, які уважливо слідкують за всіми рухами корабля.

МОРЯКИ БУНТУЮТЬСЯ.

„Дейлн Геральд" повідомляє з Царгороду, що грецькому кораблеві „Майотіс" на черзі якого є обманець Інсул, грозить бунт załоги. Морякам навкучила безупинна безцільна мандрівка по морі. Як корабель причалив до царгородської пристані, załога зажадали від капітана корабля додаткової винагороди, інакше загрозили бунтом.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
Телефон 25-55.
7153 35—180

Ремісничий банк.

ДЛЯ ТВОРЕННЯ І РОЗБУДОВИ ДРІБНИХ РЕМІСНИЧИХ ВАРСТАТІВ.

(Пята нагороджена стаття економічного конкурсу „Діла".

На недавній краєвій нараді Т-ва українських ремісників „Зоря" у Львові один з делегатів, знаменито зоріентований у справах українського ремісництва, висновував, як то на практиці представляється справа того розросту українського міщанства, про який стільки палких фраз говориться як про необхідну передумову „здобуття міст". До ремісництва йдуть у нас все ще тільки діти батьків найбідніших, майже виключно селян, які не мають за що посилати сина до шкіл. Це прикро і недобре і треба робити пропаганду в тім напрямкуу, щоби інтеліґенція і заможні верстви перестали глядіти на ремісництво як на щось „нижче", а почали бачити в ньому суспільно і товариськи рівновартну верству та найпевнішу в нинішніх умовинах гарантію матеріяльної екзистенції. А проте ці відносини напевно довго ще не зміняться і довго ще український ремісничий доріст буде рекрутуватися з найбідніших низів.

Отож скінчить такий бідний хлопчина приписаний ремісничий термін, визволиться як челядник, але хоч би мав найкращі фахові і моральні кваліфікації — мусить змарніти і здеґенерувати, бо не має бідних кількасот а то й кількадесять золотих на організацію власного варстату, на винесем собі хоч би одної кімнатки у сутеринах і купно найпотрібнішого знаряддя. Про те, щоби потрібні на це гроші міг український ремісничий челядник зібрати собі зощадностей за час служби у чужих — і мови бути не може: цеж така страшна нужда, що лише від сили організму тих злидарів залежить, чи її можна перетрівати. І тому на початку всіх висопарних промов, статтей і диспут на тему значіння свідомого, кваліфікованого, національного міщанства, зокрема тої його підстави, яку творить ремісничий стан, — треба поставити питання: як практично допомагати творенню нових українських ремісничих варстатів?

Згаданий на вступі український громадянин-ремісник ілюстрував цей наш жалюгідний стан прикладами, як то молоді ремісники, що тужать за власним варстатом і не хотять чейже ціле життя перевести на службі в чужого майстра, ходять від Анни до Каяфи, вимолюючи невеличку позичку. Звернувшися при тім з покликом до наших банчків (кас), існуючих майже по всіх повітових містечках, щоби вони більше позичок видавали на ціли основання нових ремісничих варстатів, а під адресою старших українських ремісників висловив був промовець побажання, щоби вони давали касам за такі позички поруку.

Здається, що коли хто ставить питання: як оживити українське господарське життя, та ще точніше: як створити або розбудувати варстати праці в краю, маючи, очевидно, на думці скромні межі і скромні засоби, то в першу чергу висувається вимога: **помагати творити нові ремісничі варстати праці**. Від якогось часу йде на сторінках української преси дискусія на тему потреби українського Промислового Банку, ідея якого вийшла від Українського Технічного Товариства. Але про **Ремісничий Банк** ніде якось не чути. Очевидно, важко ставити цю справу в площину: що більше потрібне, Промисловий, чи Ремісничий Банк, для підтримування фабричної продукції й охорони рідного пролетаріяту перед винародовленням, чи для побільшування дрібних ручних варстатів і охорони перед денаціоналізацією міщанського нарибку? Що українцям більше потрібно: чи сильний капіталістичний (або кооперативний — це окреме дискусійне питання) промисл, чи численний та богатий міщанський стан? І такий запит нерозумний і вибір в такій дилемі „або-або" немудрий. Потрібне, бажане, конечне одно і друге. Одного і другого не маємо і колиб ми мали одно чи друге — може інакше пішлаб і українська історія. Нашою мрією є одно і друге і всяка „ліцитація" тут чи якесь „суперництво" (суперництво, вибачте за слово, „на

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЄСЬКИЙ** вул. Боїмів ч. 4.

Споживачі чоколяди

мусять вибирати таку, яка приносить хосен здоровлю. — Отже читайте, які складники подані на опакуванні чоколяди фірми А. ПЯСЕЦЬКИЙ А. С. — випродукованої з найчистіших сирівців. 8—10

Чи Ви вже пробували наш незрівняний Крем сухий (денний під пудер)? 1292

ралізуватись, бо не має бідних кількасот а то й кількадесять золотих на організацію власного варстату, на винесем собі хоч би одної кімнатки у сутеринах і купно найпотрібнішого знаряддя. Про те, щоби потрібні на це гроші міг український ремісничий челядник зібрати собі з ощадностей за час служби у чужих — і мови бути не може: цеж така страшна нужда, що лише від сили організму тих злидарів залежить, чи її можна перетрівати. І тому на початку всіх висопарних промов, статтей і диспут на тему значіння свідомого, кваліфікованого, національного міщанства, зокрема тої його підстави, яку творить ремісничий стан, — треба поставити питання: як практично допомагати творенню нових українських ремісничих варстатів?

Згаданий на вступі український громадянин-ремісник ілюстрував цей наш жалюгідний стан прикладами, як то молоді ремісники, що тужать за власним варстатом і не хотять чейже ціле життя перевести на службі в чужого майстра, ходять від Анни до Каяфи, вимолюючи невеличку позичку. Звернувшися при тім з покликом до наших банчків (кас), існуючих майже по всіх повітових містечках, щоби вони більше позичок видавали на ціли основання нових ремісничих варстатів, а під адресою старших українських ремісників висловив був промовець побажання, щоби вони давали касам за такі позички поруку.

Здається, що коли хто ставить питання: як оживити українське господарське життя, та ще точніше: як створити або розбудувати варстати праці в краю, маючи, очевидно, на думці скромні межі і скромні засоби, то в першу чергу висувається вимога: **помагати творити нові ремісничі варстати праці**. Від якогось часу йде на сторінках української преси дискусія на тему потреби українського Промислового Банку, ідея якого вийшла від Українського Технічного Товариства. Але про **Ремісничий Банк** ніде якось не чути. Очевидно, важко ставити цю справу в площину: що більше потрібне, Промисловий, чи Ремісничий Банк, для підтримування фабричної продукції й охорони рідного пролетаріяту перед винародовленням, чи для побільшування дрібних ручних варстатів і охорони перед денаціоналізацією міщанського нарибку? Що українцям більше потрібно: чи сильний капіталістичний (або кооперативний — це окреме дискусійне питання) промисл, чи численний та богатий міщанський стан? І такий запит нерозумний і вибір в такій дилемі „або-або" немудрий. Потрібне, бажане, конечне одно і друге. Одного і другого не маємо і колиб ми мали одно чи друге — може інакше пішлаб і українська історія. Нашою мрією є одно і друге і всяка „ліцитація" тут чи якесь „суперництво" (суперництво, вибачте за слово, „на писок") — річ цілком неповажна, цілком нісенітна. Зрештою, хоча можно вповні пропагандою розбуджувати зацікавлення громадянства до господарських ідей і конкретних галузей народнього господарства та конкретних ділянок праці, то проте індивідуальні нахили, здібности та ініціятивність грають тут здебільша рішаючу ролю і тієї індивідуальної свободи у виборі сфери заінтересувань так довго не можемо обмежувати, як довго засадничо поборюємо старі й нові методи московської вракчеївщини.

Одначе хочемо звернути тут увагу, що ідея Ремісничого Банку де-де ближча до реалізаційних можливостей, ніж Банку Промислового. Просто тому, що коли фінансування організації і початків нових промислових станиць вимагає десятків чи — в найскромнішому випадку — одиничних тисяч, то допомога молодим ремісникам вимагає звичайно соток, а то й лише десяток золотих. За таку одноразову позичку можна молодим ремісникам нераз уможливити цілу життєву екзистенцію і дати їм першу підставу заможности. Такими дрібними сумами можна зупинити цілі ряди молодих українців, щоби вони не користали з чужинецьких допомогових кас чи позичок таких організацій, які рідного ремісника, сина українського села, відчужують від своєї нації. Нічого й казати, що свідомість і надія, що можна буде після скінчення ремісничої школи чи практики дістати у рідних людей позичку на відкриття власного варстату, без понижуючих просьб, на підставі фахових кваліфікацій та організаційних посвідок, та надія буде величезною атракційною притягаючою силою для ремісничої молоді, такою силою, якої не заступлять найкращі патріотичні поклики, які не дають — їсти.

Річ ясна, що не маю тут на ціли запускатися в детайлі, яких і не можна навіть розглянути в одній газетній статті, якої завданням підати ідею, доказати її обективну вартість та вказати на засадничу організаційну можливість. Детайлі мусять вирішити спільно компетентні представники ремісничого світа, конкретно виділ „Зорі", і банковці, в даному випадку, якщо ця ідея спободалась би американському мецинатові, п. Василеві Тихому, — чоловік довірений фундатора. Важко теж про детайлі говорити, коли навіть приблизно не є відомі фонди (основний капітал) на які лише п. Василь Тихий, розписуючи в „Ділі" конкурс на ці статті, натякає. Від величини фондів залежить характер проектованої фінансової установи і розміри її можливої діяльности. Але — ще раз це підкреслюю — навіть при найскромніших закладових фондах — можна покликати до життя таку ремісничу допомогову касу, яка навіть може так і зватися, омінаючи шумну назву Банку.

На цьому місці можна лише зазначити, що організатори такого банку чи каси мусять призадуматися над подвійними завданнями установи: 1) торг.-фінансовими і 2) станово-організаційними.

Якщо навіть порушена тут справа покажеться п. Василеві Тихому надто марною та не зискає признання серед журі, що ці статті судитиме, то може все таки вона не щезне зі сторінок преси та форуму компетентних установ і швидше чи пізніше діждеться реалізації, бо вимагає цього вже не якийнебудь конкурс, а — життя.

Similis.

Шум довкола Жіночого Конґресу.

Коли українське зорґанізоване жіноцтво приступало перед кількома місяцями до праці над підготовкою Українського Жіночого Конґресу, воно мало право думати, що його почин стрінеться не тільки з захопленням широких мас нашого жіноцтва, але також з одобренням і прихильністю загалу громадянства. Моглоб здавтися, що скликання ювилейного зїзду українського жіноцтва в пятьдесятиліття основання першої української жіночої організації — це річ настільки самозрозуміла, а ідея У. Ж. Конґресу настільки здорова і гарна, що ініціяторки й орґанізаторки Конґресу можуть рахувати — коли не на підтримку, то бодай на „прихильну невтральність" з боку всіх кол, усіх ідеольоґічних груп та всіх політичних партій українського суспільства.

Бо й справді: кому це може погрожувати, кому може шкодити, що зїдуться представниці жіночих організацій усіх українських земель та еміґрації (крім, очевидно, Радянської України), що обмінюються думками і досвідами галичанка з американкою, волинянка з буковинкою, придніпрянська еміґрантка з канадійкою, жінка з Підкарпаття з бесарабкою? Чи навпаки не є це відрадний і радісний прояв, що в часах жахливого розпорошення нац. сил, у часах „війни всіх проти всіх", яка йде внутрі нашого громадянства, бодай одна його частина найде спільну зі собою мову? Колиб навіть виявилося, що українське зорґанізоване жіноцтво не може завважити на вирішенні цих чи інших справ нашої національної політики та що громадянсько-політична воля української жінки ще за слаба, щоби з Жіночого Конґресу могла вийти трівка користь для замирення (або бодай для часового перемиря) між розбитим на атоми українським громадянством, то на всякий випадок можна по ньому сподіватися інших корисних наслідків. Нема сумніву, що Конґрес спричинить активізацію нашого жіноцтва та інтенсифікацію праці в жіночих організаціях, які з кращим успіхом зможуть працювати над вихованням української жінки на свідому своїх завдань громадянку. З другого боку У. Ж. Конґрес буде поважним кроком вперед до скріплення зв'язків між рідними українськими територіями та до ломання цієї духової барієри, яка наростає між дітьми одного народу наслідок кордонів, що порізали наш національний організм. А хібаж можна заперечити, що це наслідки бажані і корисні для загалу українського громадянства.

Треба ще завважити, що при організації підготовчих конґресових праць провід зорґанізованого жіноцтва поступав незвичайно обережно й розважно, щоби не робити ніяких тактичних помилок, щоби нікого не вразити, нікого не поминути, а навпаки, всіх притягнути до праці. Ініціятива У. Ж. Конґресу вийшла від Головного Виділу Союзу Українок. Її одобрив найвищий орган краєвої централі галицького жіноцтва, себто Загальний Зїзд Союзу Українок, в якому крім делеґаток Філій і Кружків С. У. беруть участь також представниці інших українських жіночих товариств. Опісля скликано окрему анкету для намічення складу Ділового Конґресового Комітету і поодиноких Комісій. На цю анкету запрошено всі галицькі жіночі організації, які існують поза Союзом Українок. На голову Конґресового Комітету запрошено п. Евгенію Макарушкову, загально відому і шановану громадянку, колишню першу голову Союзу Українок, людину, яка завдяки своїм особистим прикметам тішиться симпатією всіх кол жіноцтва. Хоча Конґресовий Комітет і Комісії побудовані не на засаді представництва, а на діловому принципі, себто на основі особистих кваліфікацій, то все таки формуючи підготовчий конґресовий апарат підбирано жінок ріжних світоглядів так щоби персональний склад Конґресового Комітету і Комісій був з ідеольоґічного боку по змозі якнайбільше всебічний і давав запоруку безсторонности і рівноваги всіх напрямів. Вкінці слід підкреслити, що в Конґресовому Комітеті і Комісіях засідають жінки, відомі громадські діячки, які самим своїм іменем ручать, що з У. Ж. Конґресу не може вийти ніяка шкода для громадянства. Та й загалом: чи українське зорґанізоване жіноцтво не дало досить доказів свого патріотизму, своєї розважности і громадянського вироблення, щоби не заслуговувало на довіря, що У. Ж. Конґрес буде дальшим етапом на дотеперішньому шляху жіноцтва служби народові?

Так міг міркувати кожний безсторонній глядач, кожна людина доброї волі. І на основі цих міркувань треба було сподіватися, що всі ґрупи нашого громадянства займуть прихильне становище до Конґресу.

Одначе сталося інакше. Довкруги Жіночого Конґресу счинився великий шум. З кількох сторін піднеслися проти нього закиди, застереження та нічим неумотивовані підозріння, пішли в рух сплетні й інтриґи, посипалося каміння під ноги жінок, які біля його підготовки трудяться,

Цей шум довкруги Жіночого Конґресу є найкращим доказом, наскільки нездорові наші відносини та до чого дійшло доктринерство і нетерпимість поодиноких гуртів. Виходить — питаю я вас кинути гасло обєднання, щоби з цього вийшло ще більше роєднання громадянства. Причиною цього є факт, що атмосфера нашого громадського життя пересякла наскрізь взаїмним недовірям а поодинокі гурти підходять до всіх національних справ виключно зі становища своєї доктрини або свого вузького партійного інтересу.

Не маю наміру згущувати ще більше цей неімовірно всякої атмосфери, яку деякі круги намагаються витворити біля У. Ж. Конґресу. І тому не буду тут ні переказувати, ні реагувати на ці речі, які йшли і йдуть — так сказати — поза кулісами. Нехай ці справи залишаться покищо в архівах як сумна сторінка історії нашої новочасної руїни.

Тут хочу коротко відповісти на закиди, які були підносені проти У. Ж. Конґресу приявсно в пресі. Вже само зіставлення побіч себе голосів цієї частини української преси, яка поставилася неприхильно до У. Ж. Конґресу, свідчить найкраще про абсурдність закидів. Коли католицька „Мета" не має довіря до У. Ж. Конґресу, бо його організує Союз Українок, який репрезентує „фемінізм ліберальний, протикатолицький навіть протирелігійний", тоді рівночасно радикальний „Громадський Голос" закидає організаторам Конґресу „буржуазну шовіністичну ідеольогію", а націоналістичні „Вісті" протиставляться Конґресові, бо його завданням є „завести українське жіноцтво до цілей мілівсько-католицько-радикальної верхівки". Протираєте очі і питаєте себе, де ви живете?

Іншим разом розглянемо ближче закиди противників У. Ж. Конґресу, причому будемо старатися виловити з їх статтей головні тези та можливо безпристрасно до них підійти, залишаючи на боці всі подробиці та закиди особистого характеру.

Мілєна Рудницька.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

Генрих Вернер Львів, Коперника ч. 12, телефон 76-50
одиноке джерело **товарів залізних, сталевих, ремісничого знаряддя та начиня кухонних.**
87/85 7—10

Стара історія.

СТРАХ ЗА АВТОКЕФАЛІЮ.

На надзвичайній сесії Св. Синоду Православ. Церкви, що відбудася 28. березня ц. р., не вибрано управляючого епископа для гродинської епархії, а лише доручено адміністрування цієї епархії Антонію, еп. Камінь-Коширському.

Найповажніший кандидат на гродинську катедру, архиепископ Пантелеймон, зачедавна фаворит урядових чинників за своє польське походження, відпав, бо мав необережність бачитись з б. архимандритом Смарагдом, який убив митрополита Юрія за його згоду на автокефалію Православної Церкви. Дивна річ, що вся дотеперішня політика відносно Церкви не витворює побоювання за трівкість автокефалії, а зродило цей страх побачення епископа-заточеця з приватною людиною, колишнім противником автокефалії.

ЕКСПОЗЕ АРХИЕПИСКОПА ОЛЕКСІЯ.

На Волині повторюється стара історія, — те, що було з епископом Полікарпом. Всі українці тоді радісно витали епископа-українця, але він, мимо перестороги, звязався з групою „реєстрових козаків" зпід стягу „Української Ниви" і... втратив популярність у широкій. Нині архиеп. Олексій починає з того, що на привітання волинських бебехів відповів їм не короткою, сухо-офіційною подякою, а своєрідним представленням програми своєї праці. Кажуть злі язики, що архиеп. Олексій, начеб прем'єр перед парляментом, виступив перед групою Певного з архиерейським експозе. Інші підчеркують, що Певний і компанія готові образитись тим порівнянням, якого ужив архиеп. Олексій, говорячи, що йому, начеб тому орлові, що ширяє у просторах, краще з гори видно, що є потрібним для Церкви, ніж... (тут архиепископ Олексій свого образу не докінчив, але само собою напрошується таке доповнення) ...ніж тим, що плазують по землі. Трепетом очікують, чи звернеться архиеп. Олексій до цілої своєї пастви з пастирським посланням, чи лише обмежиться на посланні до бебехів. Здається, які би могли бути тут сумніви: ще такий елементарний обовязок нового пастиря звернутися зі запевненням любови і вірної служби до тієї Церкви, з якою він обручається, бож так поетично представляється в канонах вступлення епископа на катедру. Однак, архиепископ Олексій, кажуть, боїться, щоби не образився митрополит Діонізій з приводу такого послання; знову послання до бебехів втратило би на вартости, ну й не відомо, якби до цього відніслося... волинський воєвода. Отже безпечніше заховати мовчанку. І, здається, не діждеться волинська українська паства привітального слова від свого нового архипастиря.

КАПІТУЛЯЦІЯ АРХИЕПИСКОПА ОЛЕКСАНДРА.

Занадто, на превеликий жаль, оглядаються на задні колеса православні архиереї. Кажуть, наприклад, що архиепископ лучеський Олександр мав останньо видати жалібне й неймовірне розпорядження про те, щоб священики в його епархії і релігію викладали в народніх школах по-польськи і ціле внутрішнє урядування в церкві провадили у державній мові. Паства бореться за права своєї рідної мови у школі і церкві; бож національний і релігійний моменти дуже тісно і нероздирно сполучені між собою. І чиж би архиерей не повинен вам, як виглядає тепер соборний устрій, що в теорії дає вірним таку активну ролю в церкві. Поділяв, як видно, репресійний натиск на архиепископа Олександра. Надія на спольонізування українців Полісся заблисла новим світлом. Домагання щодо польської мови спомнетлом. Домагання щодо польської мови спомнетлом, хоч зродилось воно почасти тому, що частина поліщуків у своїй несвідомости називала себе „тутейшими".

Коли ж прийде поправа, і коли нарешті зберється Собор?

СПРАВА СОБОРУ.

Як нас інформують, посол С. Хруцький звернувся до Св. Синоду з меморіялом, у якому домагався, щоби Св. Синод подбав про скорше скликання Собору і для того негайно скликав Передсоборне Зібрання та з тим лише сконцентрував підготовчу працю до Собору. Однак, тут виявилось все безсилля церковної влади приспішити цю справу. Мститься тепер на Церкві колишня капітуляція митрополита Діонізія перед міністром ісповідань Червінським, коли цей міністр зажадав від митрополита віддачі справи Собору — цієї чисто внутрішньої справи Церкви —в руки уряду. А урядові чинники не спішать, і навіть згідана комісія з участю світських достойників не може зібратись, бо ті достойники все чимнебудь перешкоджені. Тай чого спішити зі Собором? Адже похваляють такий стан і Пежний і Богуславський і Скрипник у соймі та Маслов у сенаті.

Японія заперечує воєнні пляни.

З Токіо повідомляють: Заяви японського премієра Саіто в останніх часів совітська преса пояснювала так, що на весну ц. р. Японія розпічне воєнну акцію проти Совітів. Японські урядові кола стверджують, що коментування промов Саіто не згідне з дійсністю. Про якийсь японський виступ проти Совітів нема бесіди. Японія зовсім не думає нападати на більшовиків.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 4. КВІТНЯ 1934.
(З конкурсу „Діл" від гаслом „Кожний може стати щасливцем.")

ІВАННА ЯРОСЕВИЧ-КАЛИНИЧ

ДО РІДНОГО МОРЯ.

До найсимпатичніших споминів мого життя належить подорож, яку я відбула літом 1931 р. над Чорне Море до Варни в Болгарії і чотиротижневий побут у тому місті.

Виїхали ми рано около 6. год. з Чернівців поспішним поїздом просто до Констанци, бо хотіли також оглянути і цю славну пристань. Переїзд моїми очима пересувались великі простори засаджених соняшниками і кукурудзою рівнин. В поїзді шалена спека, піт заливав очі, не позволяв і рушити. Щойно перед вечором показався ген, далеко, на овиді якись синій горбок. Було це справжнє море, але мені видавалось це комусь неімовірним (чому не рівне, лиш вигукне?). Ще й нині мені инколи здається, що це лиш моя буйна уява і перетомлений ум могли такий образ собі витворити. (Другий раз це явище повторилося вже в самій Констанци, яких 50 кроків від моря).

Недалеко Констанци переїздили ми великим, залізним мостом через Дунай. З другої сторони ріки, у підніжа нагих, стятих гір-скель, розложилось досить велике місто. Вже вечоріло. Ціле місто було освітлене. Чудовий, масестатичний Дунай задумано стоїть, майже не пливе, на ним хитається малий корабель. Вид справді чарующий. Стою захоплена тою красою і не вспіла відповідати очей...

В Констанці не можна було затримуватися довше, бо в паспорті було зазначено „транзіт", так, що нам не лишалось часу на оглядання самого міста, хоч як манили нас вистави з орієнтальними річами. Мусіли вимайняти авто і лишати негостинну Румунію.

Перед самим відїздом довідалися ми, що лиш до заходу сонця перепускають через кордон. З шофером-болгарином умовилися, що як не ставиться в означеному часі на границі — не дістане запізати. Авто було якесь досить старе і честенько пеулось, а ми пригаглювали до поспіху. З початку цікаво придивлялась я незнаній стороні, але коли заїхали в безлюдну, безлерезну пустиню Добруджу, зір не мав уже на чім спинитися: трава жовта, спалена сонцем та степовими вітрами, збіже мужденне, де-не-де стоїть соломяна ліпянка, коло неї тіїт теж соломяний. На полях величезні стирти-гори соломи, мабуть вона служить людям за опал. Перебували ми дороги вузькі, погані в шаленім темпі, щоби ще на час наспіти. Вкінці приїхали до граничної рогачки. По ревізії в малій хатинці і переглянені документів вирушили ми тим самим автом дальше.

Лиш переїхали границю — побачили инший світ на болгарській стороні. Стоїть гарна камінчика, симпатичні болгари. Тут забавили ми дуже коротко і чудовим гостинцем, через прекрасні культурні села чи радше містечка, добились вечором до Варни. Видко було всюди руку дбайливого господаря, видно, що нарід, який земешкує цю країну, живе у власній, мудро кермованій державі... По збочах гір простягались великі плянтації винограду, люди вдоволені, словом: добробут кидався в очі.

У Варні зовів нас наш шофер до готелю. Раненько молодий, з виглядю інтелігентний служачий вичистив нам черевики й убрання. Ми почали з ним розмову, з якої довідалися, що це студент університету, який підчас ферій нанявся до готелю на службу. І це в Болгарії не є нічим понижаючим, а самозрозумілою річю. Він завів нас потім до інформаційного бюра, за посередництвом якого винайняли ми зараз гарну віллю з комфортом над морем.

Хотіла я конче ще того самого дня викупатись у рідному морі й остаточно осягнути ціль довгої подорожі. Пішла до „бані" (переодягнулась у маленькій кабінці) і з гори по східках гоп-гоп, на пляжу чудово-мягонького піску, а потім — в обійми моря! Передімною не простягалось синє, безкрає, моє вимріяне, море. Хвилі з шумом, але легко уларяли об беріг і розсипали безліч краплин піни на пісок. Нікого не було ще на пляжі, я сама одинока на жіночій стороні і ніхто не псував мені настрою. В цьому моменті розуміла я мову рідного моря, мені здавалося витають мене. Почулась тихою шаленістю, як ще ніколи!.. Була би всіх цілувала, щоб висказати і поділитись своєю радістю. І направду сміялась сердечно сама до себе, аж згодом здивувалася, що це не „випадає", бо надійшли якісь люди.

Викупалась до-пол'і, налюбувалася морськими хвилями, що ніжно пестили мене. І вийшла з постановою не прогайнувати й одного дня свого побуту, щоби не налюбуватися прекрасним, до-нині згадую з радістю в душі моїм чотиротижневий побут у Варні і свої щоденні купелі в нашому рідному морі.

Тарнавка, 16. II. 1934

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Загальні Збори Кооперативи Український Театр у Львові.

31. березня п. р. відбулися Загальні Збори „Кооперативи Український Театр" у Львові у домівці Товариства під проводом голови Надзірної Ради радн. Й. Дрималика, секретарював п. О. Боднарович.

Члени дирекції здавали справу з загального фінансового стану кооперативи у звязку зі спадком долара та із загального стану нашого театру. Фонди кооперативи „Український Театр", як відомо, поміщені в наших фінансових інституціях у долярах, тимто вони і змалїли покищо у відношенні до золотого. Фонди ці призначені на будову театру або бодай театральної салі не можна льокувати в таке пітприємство, яке увязнилоб їх і не дало змоги вжити у відповідній хвилині.

Стан нашого театру, що поневолі липається мандрівним, дуже невеселий. Львівський магістрат, що попередніми роками призначив кооперативі на театр смішно малу субвенцію 5.000 зол., уже минулого року не виплатив із неї навіть третини, а за 1933 рік дав усього... 650 зол., суму просто сміховинну. „Нема грошей!" — це єдине гасло, яке від довшого часу лунає у всіх бюрах магістрату.

Під опікою кооперативи „Український Театр" у Львові залишається досі наша найкраща трупа, Театр ім. Тобілевича. Артисти цього театру роблять великі зусилля, щоб підтримати рівень свого репертуару і виставу. Назагал нема нових драматичних творів, ані навіть нових перекладів. Множаться ріжні дрібні театральні трупи невеликої вартости, що роблять конкуренцію кращим, інколи навіть нечистими засобами, підриваючи престіж нашого театру.

У довшій дискусії на Загальних Зборах вирнвали ріжні думки щодо будови театральної салі та допомоги нашому живому театрові. Між іншим управа піддала думку, що з нагоди 70-ліття заснови театру в Галичині треба розписати більший драматичний конкурс, щоб збагатити наш театральний репертуар.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бляватні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. дарок бідети до першорядних кін. 5/73 10-?

Совіти і Союз Народів.

ЖЕНЕВА, 30. III. (Агорієнт). Предложення Совітів про вступлення їх до Союзу Народів іще не надійшло. У женевських колах, які мають огляд закордонної преси у справі цього вступлення, говорять явно, що умов Совітів не можна приняти. Ніяка велика держава, навіть Франція, на яку Совіти хотілиб опертися, не зможе приняти цих умов. Ці умови змагають до оборони совітських земель, а в той-же час Совіти приготовляються до війни з Японією. У Женеві, де завсіди є велике зацікавлення Союзом Народів, уперто кружляє думка, що коли навіть Союзові Нар. не вдасться перевести в діло пляну розброєння, то й тоді він не завалиться, якщо на економічному терені осягне такі здобутки, як одну европейську монету, виелімінування контингентальних режімів і як стане на чолі тих, що поборюють більшовизм. Принятя совітську тезу, все одно, що йти назустріч новому й певному розбиттю, якого Союз Народів не видержав би

—o—

Довкола афери Ставіського.

ТАЄМНЕ АРЕШТУВАННЯ

На передмісті Парижа Сен Дені арештувала поліція 35-літнього мущину, який згідно з поліційним комунікатом був помічником барона Люсака. Прізвище арештованого заховує поліція в найбільшій таємниці

ПАНІКА СЕРЕД ГАНҐСТЕРІВ.

Арештування гангстера Карбоні зв. Вантюр, барона де Люсака і Спіріто, усіх як здогадних вбивників Пренса, нагнало чимало страху усім членам, замішаним в аферу Ставіського. Зате схоплення Вантюра, який був ватажком гангстерів у Марсей, викликав серед цих „апашів" помітний переполох. Одночасно деп. з Марсею Сабіяні, за яким Вантюр розбивався перед виборами як виборчий агент, запевняє, що поліція влаштувала лишень комедію, аби заспокоїти схвилювання публики. Далі каже, що інспектор Боні, режісер тієї комедії, знає правдивих вчинувати, але не має відваги покищо їх арештувати. Прихильники Вантюра запевняють, що він торгував наркотиками та дівчатами і тому непричасний до вбивства Пренса.

Література на Україні на порозі нової пятилітки.

— III. —

Що недостачу паперу відчуває в першу чергу Україна, свідчить Агуф, який у своїй книжці „Преса УСРР до 15. роковин жовтня" наводить такі дані: Впродовж 1931 р. у порівнанні з 1930 р. в цілому СССР питома вага художніх видань зменшилась так: за назвами на 3.4 відсотків, за тиражем на 3.2 відс. і за відбитками на 4.8 відс. Для України відповідні числа дорівнюють 8.4, 9.3 і 7.2 відс. (ст. 93). Маємо всі підстави підозрівати, — а як читач побачить, до „наукових" метод Агуфа треба ставитися взагалі щонайменше обережно, — що ця нерівність у злиднях для України виглядає ще гірше.

„Проте — каже на іншому місці Агуф — перспектива дальшого розвитку паперової промисловости на Україні змінюється на краще, в повязанні з тим, що за перевіреним фабричним порядком винаходом українських інжинірів та вчених білий папір друкарський і писальний — можна виробляти із соломяної целюльози". Вже цей один факт горячкового шукання українців за своєю власною сировиною промовляє більше, ніж статистьчні дані і мізерний вигляд сучасної української книжки. Він гарно відповідає і тим нашим утопістам, які конче хотять „спільно володіти" полезвичою Азії.

Треба додати, що крім паперу Україна відчуває і недостачу друкарських машин і поліграфічних обладнань. Більшість українських газет (навіть столичних) друкується на плоских машинах. Про те, як виглядають всілякі окружові, районні, заводські „багатотиражки" й інші газети, ліпше не говорити. Це є причиною, чому провінційні органи ВУСПП зовсім не виходять, а із столичних „місячників" у 1933 р. лише один „За Марксо-Ленінську критику" появився за кордоном у трьох числах: решта переважно зявилася або лише в перших „ювілейних" числах або й зовсім ні.

На Україні тепер є до 20 видавництв (майже всі в Харкові). Крім ОДВУ і його підвідділу ЛІМ („Література і мистецтво") це переважно т. зв. відомчі видавництва (як от Наркомюсту і т. п.). Нас тут цікавитиме лише одно з них, а саме „В-во Української Радянської Енциклопедії". „Створення такої Енциклопедії (40 томів) є велике надбання української культури, що стало можливе лише в Радянській Україні, яка в нерозривній спілці з пролетаріятом цілого СРСР будує соціялізм" (Агуф, там-же, ст. 106).

„Як то, я проспав таку подію, як видання Енциклопедії?"— думає здивований ваш співробітник. Ні, — заспокоює далі Агуф, — але „...робота редакцій „УРЕ" йде повною ходою і до 15. роковин жовтневої революції буде виданий до друку (!) вже цілком виготовлений І. том Енциклопедії" (ст. 106).

Це вже пан Агуф, якщо не дає поличника, то отверто глузує з українського читача. Адже за цей час видана „Бальшая Саветская Энциклопедия", „Малая Саветская Е-дія", „Літературная Е-дія", „Военная Е-дія" і „Технічеcкая Е-дія" — по московськи. Навіть більше, москалі собі дозволяють справжні люксуси (поруч люксусових видань „СССР на стройке", Горківського „Наші достіженія" та інших органів. Маємо на увазі той факт, що у звязку з 40-річним ювилеєм Максима Горкого будують літак-велитень з повним обладнанням для похідної повітряної друкарні й виїздної газети. Шож, — своя рука владика. Тількиж нічого не поможе тоді всяким Агуфам співати сиренами, що література „зазнала на Україні такого неосяжного розквіту, що був можливий, мислимий лише за радянської влади" (ст. 93). Бож як прийде до фактів, то всеж Агуфи хваляться... планами на майбутне. І виходить, — не дурять вони українців, лише ставлять самі тими дурнями, що все думкою багатіли...

Нарешті ще одно „досягнення": „Одним із помітних досягнень у справі створення технічної книги на Україні є те, що тут за останній час з питань основних галузей промисловости виданс низку капітальних праць, що мають всесоюзне звачіння і їх чимало розходиться поза Україною; у повязанні з цим ці книги видається частково російською мовою" (Агуф, ст. 89). Якщо вже це вважати „досягненням", то мабуть розпорядження Петра І. з р. 1720 про те, щоб українською мовою „внов книг ніяких кроме церковних прежніх ізданій не печатать", було ще більшим досягненням, — очевидячки, з точки погляду „едіноделімца". Безперечно, пан Агуф належить до них, бож іцакше чогож би йому ховатись за такий дикий псевдонім?

В світлі цих „досягнень" зрозумілою стає і нагінка „селькорів" на вчених мовознавців У чому „гріхи" цих учених? Ось одна „бригада" (О. Матвієнко, О. Петренко, Н. Солодкий) пише в „Кривиті": „А через те, що для дослідника такого гатунку (М. Гладкий, який уважає синтаксичні форми за найсталіші — П. К.) зразком була і є мова „простого народу" (як писав колись Кримський), яка далека від книжности, яка зберегла ще й свій національний колорит" — то на неї дослідники ці й рівняються. Її форми й звороти ставлять за норму для сучасної української літературної мови доби Дніпрельстану, ХТЗ, суцільної колективізації. Такий шлях досліду є немарксистський, шкідливий для пролетаріяту (?), бо він не посуває вперед розвиток нашої мови, а навпаки, тягне назад". („Зам.-л. критику", ч. 1. 1931 р., ст. 102, підкреслення оригіналу). Очевидячки, українські дослідники, коли хотять бути „марксистами", повинні шукати якоїсь синтези в сучасній мові українського селянина і того Донбасівського Ваньки, що „с Пітера пріехал, гармонь новую прівьоз"...

І далі „бригада" продовжує: „Смеречинський вивчає синтаксу „народньої" мови, особливості „народньо-територіяльних діялектів", ні словом навіть не згадуючи про соціяльні діялекти, бож і на одній території не всі, мовляв, говорять однаково". Нехай це і вірно, і нехай це навіть недостаток ученого (коли абстрагуємо від того, що чейже мусить бути розподіл праці — один, скажемо, вивчає територіяльні, а другий соціяльні діялекти), але чиж треба через це закликати до репресій і домагатись вилучення з обігу праць цих учених, як це роблять „бригадири"? Очевидячки, ні, в тому разі, колиб не мали наміру взагалі затулити уста українській науці і думці.

П. Котович.

Анґлія зброїться.

(УП) Англійська фльота збогатилася новим винаходом, якого значіння ще сьогодні не можна оцінити. Англійські морські експерти видумали спеціяльний апарат для висаджування з повітря чужих кораблів. Це малий прилад в формі корабля, вагою в 10 тон. Цілий цей кораблик наповнений вибуховими матеріялами та випосажений спеціяльними апаратами, які поганяють цей кораблик і даються кермувати при помочі електромагнетних хвиль з великого боєвого корабля. Скорість апарату надзвичайно велика так, що ворожому кораблеві трудно буде скритися перед ним. Колиб навіть ворожий корабель пробував вимінути небезпеку, то кораблика керують з корабля в той бік, куди тікає ворожий корабель. Англійські боєві кораблі зможуть брати на себе велику скількість таких апаратів і використовувати їх в бою. Коли апарат не потрапить на свою ціль, то його назад скеровують до корабля і витягають спеціяльним краном з води, щоб вжити другий раз.

Другим винаходом є спеціяльний апарат, який автоматично вказує на скорість і висоту лету ворожого летуна і ці дані відразу передає протилетунським батеріям. Досі потрапляло до ціли коло 3 проц. всіх вистрілених набоїв, а завдяки цьому апаратові підвищено цільність на 15 проц. без огляду на висоту лету. При спробах з літаком на висоті 1.5 км. при скорості лету понад 300 км. осягнено цільність в 29 проц. всіх вистрілених набоїв.

М. Евальд **Львів, вул. Собіського 5.** Ріжнородні полотна фабрики **Братів Чечовічка в Андрихові — на білля жіноче, мужеське, постелеве і столове.** За оказанням пільного витинка — при купні 5% опусту. 6—20 2/73

Бажайте „Веселих Свят" за посередництвом „Діла".

В усіх культурних народів преса стала давно вже посередником також у чисто приватних звязках і нераз заступає безпосереднє листування. Діється це особливо при всяких святочних, радісних і сумних нагодах (вінчання, смерть), зокрема при нагоді свят, які традиційно вимагають взаємних бажань. Ідучи за цим звичаєм, прийнятим у всіх великих часописах, подаємо до ласкавого відома Ш. Читачам, що „Діло" відкриває рубрику ПРИВАТНИХ ВЕЛИКОДНИХ БАЖАНЬ, в якій за платою 2.— зол. кожний може помістити бажання для своїх свояків, приятелів, знайомих і т. д. у РОЗМІРІ ДО 15 СЛІВ. За кожне дальше слово рахуємо 20 сот., при чому належитість приймаємо також у почт. марках. Ці бажання помістимо у СВЯТОЧНОМУ ЧИСЛІ, яке вийде у пятницю рано. Зголошення найпізніше до середи, 4. квітня, год. 10. в Адміністрації.

Частину доходу дамо на „Рідну Школу".

Маємо нового, знаменитого співака.

Це „Клеменс Андріеко", як він тут називається, Клим Чичка, як зветься справді і як його з певністю памятають всі, що знали чи чули його в Галичині. Я чув його вчора — 24-го — вперше: признаюсь, що йшов на концерт з правдивим зацікавленням та вийшов — з повним вдоволенням. Перед місяцем п. Андріенко мав тут свій перший концерт, в приватному сальоні відомих імпресаріїв. Його реклямували як „другого Джілі" (як відомо, Джілія вважають сьогодні як найзначнішого тенора світа), — отже реклама не тільки трохи смішна й несмачна, але передовсім небезпечна для кожного співака, не тільки такого, що виступає з першим европейським концертом. На цьому концерті я не міг бути, але читав добрі й навіть дуже добрі рецензії, а на днях вже й великі афіші **„Клеменс Андріенко — der grosse ukrainische Tenor"** — які заповідали концерт у бетговенівській салі, репрезентативній для сольових концертів. Це свідчить краще про Андріенка, як усі критики, — бо коли імпресаріо влаштовує йому там концерт, значить, цікавиться ним, чи інтересом, який можна на ньому (найдуже, чи тепер, чи в будуччині) зробити.

Учорашній вдався напрочуд. Публики було — як на перший берлінський прилюдний концерт — багато. Програма велика, добре складена. Три італійські пісні (Денца і Тості), арії з опер.: „Любовний напиток" Доніцетті, „Африканка" Маербера, „Кармеч" і „Аіда". Після перерви — три українські пісні: „Минули літа молодії", „Фінале", „Маки" Бобикевича — твір настроєво „шлягерового" характеру, зовсім мені невідомого українського композитора. Потім арії з „Евгена Онєгіна" й „Добрині Нікітіча" (Гречанінова), дві арії з „Турандот", врешті пісня Вальтера з „Майстерзінгер-ів". Як надлатки: арії з „Тоски", „Паяців" і „Тишина" Кошеварова. Отже програма нелегка, начіть з боку фізичної витрівалости. Головні прикмети Андріенка: справжній, великого діяпазону тенор, з прекрасними долішніми тонами, пілковито вирівняною серединою, повне володіння голосом, гарне орудування вокальними й динамічними ефектами, музикальність і почуття смаку. Одинока недостача: замало блеску в горішніх точах, котрі хоч і є, „сидять", звучать і все вдаються, — але всетаки за мало блискучі, за мало „металеві" й могутні, щоби визначити Андріенка як чистого героїчного тенора. Це почувалось у рецитативі перед арією Радамеса, співаному наскрізь лірично й мягко (хоча вже орхестровий акомпаніямент, — самі тільки труби й тромбони — говорить про героїчний музикальний зміст цього місця), в другій арії з „Турандот", якої вся краса пропадає, коли співак не „покриває" двома останніми тонами орхестри, згл. акомпаніяменту так, щоби „стіни тряслися." Завдяки цій недостачі „блеску" найкраще вийшли чисто ліричні твори — арія Ленського та „Тишина", — в яких Андріенко дав докази справжнього вокального й інтерпретаційного мистецтва. Отже резюмуючи: це співак т. зв. „мецохарактерний", але як такий — першорядний. А за такі місця, як закінчення арії Радамеса з декрешендованим високим „б" та закінчення арії Дон Хозе, в якому Андріенко дав останні такти співав точно в такті одним віддихом — дістав окреме браво!

Успіх у публики був великий, головно після українських пісень, після яких співака палко викликали на „біс".

Дуже приємно відзначити цю подію — бо нею був безумовно цей концерт — в нашому музичному житті. П. Андріенкові треба побажати: якнайшвидше вийти на шлях великої кар'єри!

Антін Рудницький (Берлін).

Визвольний шлях хорватів.

(УП) Хорватська революційна організація „Усташа" розкинула свого часу в цілому краю летючки революційного змісту. Звірські репресії, які після цього почала переводити сербська поліція, відбилася сильним відгомоном у югославянському парляменті. В поодиноких посольських інтерпеляціях загорталось головно увагу на події в хорватській окрузі Ліка. В місті Госпіч і околиці арештовано десятки людей, опісля в нелюдський спосіб катовано. Поручника Беніча катувала сербська поліція в такий страшний спосіб, що він у розпуці вхопив ніж зі стола і вбив собі його двічі в груди. Старенького свящ. дра Бінічке, пос. Брклячіча й інш. побито до безтями. Мучено теж жінок. Як повідомляє хорватська преса, сербська поліція, без уваги на інтерпеляції „пацифікує" округу Ліка дальше.

Дня 28. м. м. скінчився в Білгороді суд над хорватськими революціонерами Оребом, Беговічом і Подгорельцем, які в грудні мин. року намагались в Загребі виконати замах на сербського короля Олександра. Всіх трьох, як відомо, засуджено на кару смерти.

Анґлійська преса про німецьку заграничну політику.

(УП) Англійський журнал „Інгліш Рівю" за березень ц. р. так характеризує німецьку закордонну політику: „Завданням домашньої реорганізації є виконувати якийсь час працю німецького уряду й коли все буде готове, то на думку деяких осіб в Німеччині це буде час на розрив між Москвою й Токіо. Найдальше висунена територія Совітів стане обектом німецької експанзії. Коли совітські сили будуть зайняті на Далекому Сході, прийде момент для відірвання України. Це станеться очевидно після попереднього загарбання Латвії, Естонії й Литви. Це буде „Дранг нах Остен" в новій формі.

Користи з цього, з німецької точки погляду, є очевидні, бо на випадок війни для Німеччини, що буде мати за собою Україну й її ресурси, не буде страшною ніяка блькада. Щобільше, це дасть змогу Німеччині виявити себе перед світом як оборонець України перед більшовицькою тиранією, бо ніхто не зможе заперечити, що через те Берлін виконав би велику прислугу для людства, спасаючи цю страдальну країну з московських кігтів. Все те в будуччині, але здається не в такій далекій будуччині, як це на перший погляд здається".

Стільки англійський журнал

Зажидівлення Мадяощини.

(УП) Мадярський журнал „Факля" подає коротку статистику, яка вказує на зажидівлення мадярського публичного життя. Цифри такі: заангажовані театральні артисти 92 проц. жидів, власники й директори театрів 98 проц. жидів, професорів музичної академії 80 проц. жидів, учеників музичної академії 92 проц. жидів, директори і учителі в музичних державних і приватних школах 87 проц. жидів, музиканти модерного типу 93 проц. жидів, композитори модерних мельодій 99 проц. жидів, провід мадярського товариства композиторів 100 проц. жидів, музичні видавці 100 проц. жидів, фабриканти грамофонів 100 проц. жидів, режісери й кінові артисти 93 проц. жидів, власники кін та фільмових підприємств 93 проц. жидів. Цифри говорять самі за себе. Газета звертає увагу на факт, що частенько жидівські малі таланти робили кращу карієру, як великі фахові християни завдяки обхопленню цілих тих ділянок національного життя жидами.

З відчитової салі.

Заходом кооперативи „Українське Нар одне Мистецтво", відчити д-ра В. Левицького і Стефанії Чижович „Про світову виставу в Шікаго."

(Саля „Бесіди", 31-го березня.)

Редактор д-р В. Левицький, з Америки, що був якийсь час директором українського павільону на виставі в Шікаго і інж. Стефанія Чижович, делегатка кооперативи „Українське Народне Мистецтво" у Львові до Шікаго, що брала ближчу участь у підготовчих працях до згадано виставу, поділились широке своїми враженнями про ту виставу перед львівським громадянством.

Д-р В. Левицький майже у двогодинній промові змалював перед слухачами поодинокі етапи боротьби за український павільон, трудноші які ставили наші вороги американським українцям, важке становище організаційного комітету що мусів збирати фонди на будову павільону, саму виставу з бідних, часто безробітних робітників і як усе ця велика та сміліва акція стягнулась великим моральним успіхом. Після цього оповів подібно спершу про загальний плян міжнародньої виставки в Шікаго, про принципи, на яких поодинокі держави та народи брали в ній участь, про її плян, про характер окремих павільонів, її розміри та засоби, щоб далі прирівняти ті засоби, які мали українці і з якими вони зважились стануги до суперництва з іншими великими народами та державними потугами. Тільки завдяки ініціятиві та енергії американських українців удалось перевести це діло; це був перший прилюдний виступ амер. українців, при якому всі партійні та релігійні ріжниці, що їх ділять, відступили на задній плян і щезли. Український павільон був дуже оригінальний своїми експонатами народнього мистецтва і модерного мистецтва, між яким головне місце займали твори О. Архипенка. Українська пісня та танці були великою атракцією для чужинців

Інж. Стефанія Чижович дала в ядерній, пригарній промові наскрізь діловий огляд фінансового стану всього великого підприємства, що опирався виключно на жертвенности американської еміграції. Слід згадати, що вступ до українського павільону був безплатний на те, щоб він міг виконати якнайширше свою пропагандивну ролю. Кошти утримання служби та всього технічного апарату були дуже великі і їх треба було покрити з добровільних жертв. Тільки великий організаційний хист наших заморських земляків може пояснити успіх такого діла, закроєного на такі великі розміри.

Саля була повна

—o—

По широкому світі.

— В Еспанії революційний фермент не вгаває. Генеральний страйк тревае і поширюються дальше. В місті Малаґа підчас сутички вбито 2 з цивільної гвардії, а багато осіб поранено. В Гранаді вбито поліциста, а в провінції Замора підложено бомбу під церкву.

— Візита міністра закорд. справ Франції Барту в Варшаві потреває від 22. до 24. квітня ц. р. 26. квітня Барту буде вже в Празі.

— 200 тисяч паломників відвідало Рим з нагоди проголошення святим Дон Боска, основника чину Салезіянів і закінчення святого року.

НОВИНКИ

— **ЧЕРЕВИКИ жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА" Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до Свого."** 68/53 17-?

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** е-?

— **„Сільва"**, найкраща **Теч**, паста [illegible] та порошки до чищення металів і посуди. Фабрика Львів, ул. Бандурського ч. 5. Домагайтеся всюди! 1327 2-?

— **Церковні брокати**, борти, френдзлі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан, **дзвони**, всі готові церковні річи, **плащениці**, книги, світло, **кадило**, печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове **столове накриття**, ліжка, **прапори** і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА"** у Львові, Доміникаиська 11/І. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 35-?

— **„Червона Калина"** повідомляє своїх членів і передплатників, що з 1. квітня переносить бюро ул. Зіморовича ч. 20. І. пов. (дім Центросоюзу). Число телефону буде подане пізніше, поштова скр. ч. 43. 1343

— **Над чим не може радити Укр. Жіночий Конгрес?** Можемо з певністю твердити, що недалекий Укр. Жіночий Конгрес, зовсім слушно не може радити про птахомясарню Маслосоюзу і про це, що тільки там дістати можна здорову і фахово приладжену биту птицю й вкінці про це, що доставляють її без доплати до дому, в котрій небудь з крамниць М. С., або телефоном. Отже Конгрес може радити і, як знаємо, буде радити над гаслом, „свій до свого". І у тім гаслі й для птахомясарні Маслосоюзу повинно знайтися місце! 1344

— **Солодкий передсвяточний базар** улаштовує Кружок ім. Ганни Барвінок в днях 6. і 7. квітня ц. р. (пятниця-субота) в домівці при вул. Мохнацького 12. Просимо наших членів і симпатиків, які ще не зложили на ту ціль своєї жертви в натураліях чи грошах, передати її ласкаво на адресу Кружка до пятниці. Приймаємо зі щирою вдячністю в розпродаж усякого рода святочне печиво, масло, яйця, вудженину тощо. Весь дохід призначений на Рідну Школу. Купувати можна від 9-ої години рано. **Старшина.** 1334

— **Першоквітневі жарти.** Зберігаючи загальний традиційний звичай про „Прima Aprilisові" часописні жарти, у нашому 1-квітневому числі ми дозволили собі подати передовсім звістку про виділення нової апостольської адміністратури на Поділлі, яка зовсім відповідає „поважній" звістці краківського „Курієрка" про таку адміністратуру для Гуцульщини. У новинках ми дозволили собі (без ніякої злоби!) зажартувати з нашого співробітника, автора книжки про Мусолінія, п. Михайла Островерхи, що його заангажували до медіолянської „Ля Скала". До таких самих жартів належать дві чергові новинки: про „ювилейну" театральну виставку „Перехитрили збо пошлись у дурні"; у тому жарті скритий біль і жаль, що по нинішній день українські театральні виставки мусять шукати пристановища у чужих хатах і що все ще марнується безцільно пригарда наша театральна площа. Вкінці новинка про всеукраїнський жіночий конгрес жартувала з жіночих спорів, які зліквідувала в той спосіб, що звела за один стіл представниць різних непримиренних груп і течій. — „Новий Час" приніс першоквітневий жарт про самовбивство Постишева. — Якісь жартівники порозсилали рідним громадянам друковані запросини на відкриття українського „клюбу нудистів".

НА СВЯТА **ВУДЖЕНИНУ І МЯСИВО**
першої якости поручає однока українська фірма у Львові
ТЕОДОР ПЯВКА — вул. Руська 16, тел. 59-74.
16/73 2—3 вул. Личаківська 87., тел. 60-76

— **Велика писанка.** Уважаю своїм обовязком подати до прилюдної відомости ось-що: Всі учителі львівських народніх шкіл Р. Ш. і всі службовці канцелярії Головної Управи „Рідної Школи" у Львові на своєму зібранні дня 28. березня ц. р. рішили зректися в користь „Рідної Школи" своєї одномісячної платні. Про своє рішення повідомили вони власноручно підписаними заявами Головну Управу Р. Ш. Для пояснення додаю: Це зречення відтяжує дійсно реально буджет Головної Управи Р. Ш. на суму більше як 11.000 зол. (одинацять тисяч золотих). Це не квітневий жарт! Цей дар-жертва не вяжеться й з внутрішньою позичкою Рідній Школі. На позичку „Рідній Школі" вже майже кожний з тих учителів і службовців окремо вплатив або заявив щонайменше одну позичкову одиницю, тобто 25 зол. Зробили це люди, що так само як ми всі, потребують мешкати, їсти, одягатися, так само як інші, обтяжені довгами, зобовязаннями, родинами, зробили це перед **Святом Воскресення,** що надходить. Цей чин-діло без зайвих слів говорить сам за себе багато, дуже багато! Без зайвих слів! — **Іван Галущинський,** голова „Рідної Школи".

— **Заклик.** Біжучі потреби „Рідної Школи" з кожним днем зростають. Рада Повітового Союза Кружків Р. Ш. у Львові постаралась у львівського повітового староства за дозвіл на переведення прилюдної збірки на **Писанку** в усіх громадах львівського повіту. (Позв. Льв. Повіт. Староство ч. Вр. 10а/15/34, з дня 28. березня 1934). Рада просить отсею дорогою всіх громадян львівського повіту гідно сповнити свій обовязок супроти „Рідної Школи". Не по багато, але всі. Дрібними в числі датками докажемо, що справа виховання нашої дітвори дуже лежить нам на серці. — **Микола Ластовецький,** голова. **Микола Атаманюк,** секретар.

— **Перші конститууючі Загальні Збори Т-ва „Союз Українських Професійних Музик" відбудуться** в четвер дня 12. квітня ц. р. в год. 19, в домівці Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові, вул. Шашкевича ч. 5. В разі неприявности потрібної скількости членів, Збори відбудуться на годину пізніше, при участи якійнебудь кількости приявних членів. Порядок нарад: а) вступне слово, б) відчитання статуту, в) вибір Ради „Союзу", г) внески. — **Члени основники Т-ва** „Союз Українських Професійних Музик".

— **Кружок Р. Ш. у Кракові** просить студенток (-ів), які після свят вертатимуть у Краків, дарувати до бібліотеки Кружка непотрібні вже їм книжки для вжитку тут. дітвори й молоді, з обсягу укр. історії та літератури (белетристика, читанки, виїмки, підручники, тощо). Віримо, що наше студентство в тій важній справі піде на стрічу нашому проханню й поведе відповідну акцію теж серед своїх знайомих.

— **Жіноча секція при Т-ві „Просвіта" в Ужгороді** при участи всіх жіночих організацій робить в часі Зелених Свят ц. р. дводенний з'їзд жіноцтва Підкарпаття.

— **Гуцульський музей в Рахові.** В Рахові на Закарпатській Україні повстав комітет для заснування гуцульського музею. Комітет звернувся до різних організацій, власників історичних збірок з проханням пожертвувати збірок для музею. В літі ц. р. плянує зробити виставу вишивок і одягів, які в Раховщині дуже цікаві й різнородні. Дирекція державних лісів і маєтків готує експозиції, що показали би хід лісових праць.

— **Хор із 9.000 співаків.** В Празі відбудеться 22. ц. м. концерт фестіваль чехословацьких співацьких товариств „День молоді" при участи 9.000 осіб. З того числа учасників припадає: 1.300 осіб на народні школи, 2.200 на міські і поверх 5.000 на середні школи. Концерт буде влаштований в салі промислової палати на виставовій площі.

— **Ювилей проф. І. Горбачевського.** Організаційний комітет для влаштування ювилею 80-ліття проф. д-ра Івана Горбачевського в Празі запрошує всі українські організації й угрупування взяти участь у цьому ювилейному святі. Про свою участь комітет просить повідомити його до 15. ц. м. на адресу: Прага II., Ве Смечках ч. 27/IV. Канцелярія Укр. Вільн. Університету. На видатки для влаштування свята просить кожну організацію вислати скарбникові Організаційного Університету проф. С. Шелухинові на вище вказану адресу суму по своїй спромозі. — Голова Організаційного Комітету: **Проф. д-р С. Дністрянський.**

— **Далекописні машини в публичному вжитку.** Минулого року введено до публичного вжитку далекописні машини виробу Сіменса в Берліні. При помочі цих машин телеграфування йде богато скоріше, бо на секунду 2.5 букв при ручному й 5 букв при машиновому обслуговуванні. Рівнож вводиться подібні машини й для бездротного телеграфування. Сподіються, що в скорому часі далекописні машини стануть так само необхідні, як сьогодні напр. телефони. Фірма Сіменс видала з того приводу книжочки з точними описами її машини, які варто переглянути й лайкові, щоби познакомитись з тою так важною ділянкою промисловости.

— **Спростування.** В оголошенні фабрики „Сільва", поміщеному в „Ділі" дня 1. ц. м. вкралась друкарська ошибка. Фабрика виробляє пасту до чищення металів, а не як мильно подано пасту до обуви. Оголошення має отже звучати:

„СІЛЬВА", найкраща **теч,** паста та порошки до чищення металів і посудин. Фабрика Львів, вул. Бандурського ч. 5. Домагайтеся всюди. 1327—?

Святкуймо без алькоголю!

Замість алькогольних напитків нехай з нагоди Празника Воскресення Христового на святочному столі кожної української хати й кожного Товариства та забавового Комітету красується артистично виконана Картка Рідної Школи, — звільняюча від алькогольних напитків. Такі картки можна набути за попереднім зложенням датку (бодай 2 зол.) в Кружку або Головній Управі Рідної Школи — у Львові, вул. Словацького ч. 14.

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ".

Спорт.

Львів, Чорні-Гасмонея 2:1 (1:1).

Дописи.

САМБІР.

Загальні Збори Українбанку, дня 26. березня ц. р. відбулися Загальні Збори Українбанку в Самборі. Зборам проводив радник Біленький Теодор. Зацікавлення зборами було велике, чого доказом 127 приявних членів. Директор Волянський у своєму звіті подав, що з кінцем 1933 р. було 671 членів, які заняли 3.885 уділів на квоту 19.425 зол. з пятикратною порукою. Запасного фонду було 3.041.73 зол. Вкладок 48.962.61 зол., кредиту в Центробанку 13.125 зол. Українбанк боніфікує долярові страти до 50 проц. курсової ріжниці. Позичок видано 517 членам на квоту 56.330.28 зол. Залеглостей було 11.5 проц., які в січні впали до 9 проц. Рекламів до інкаса було 1327 штук на квоту 166.875 зол. Побічна відсотків 7.916.19 зол., з того 3.975.67 зол. приділено до вкладів. На льокаціях було 2.866.22 зол. Білянсова вартість движимостей 800 зол. На добродійні цілі виплачено 185 зол. Чистий зиск у квоті 669.43 зол. призначено до запасного фонду, а 100 зол. на надбудову тутешньої бурси. Оборотового капіталу було 100.433.87 зол., касового обороту 968.961.50 зол. При звіті з діяльности вписано спорну Акцептаційного Банку і причини заломання американського долара. Українбанк займається організацією райфайзенок і дрібної ощадности. Директор інж. Юліян Темник відбув у цій справі 37 поїздок організаційних і люстраційних. Райфайзенок в 11 і 5 є вже в ході організації. До Надзірної Ради вибрано: радн. Біленького Теодора, о. Венгриновича Волод., о. Юзвяка Мих., купця Хомяка Степана, проф. Лихівського Назаря, дир. Хомицького Ярослава, дир. Яновського Івана та селян Гурана Івана, Козбура Петра с. Василя Сидоряка Івана, Колтика Василя і Познанського Евгена. При кінці п. Гуран Іван зложив признання і подяку для уступаючих членів Надз. Ради й Управи за довголітню працю.

СТАРОСАМБІРЩИНА.

Свято Шевченка у Стрільбичах. Аматорський гурток молоді при горішній читальні „Просвіти" у Стрільбичах проявляє під енергійним проводом Костура Петра активну діяльність. Дня 25. березня улаштував цей гурток свято в честь Шевченка, що складалося з двох частин. У першій частині відіграв гурток дуже гарно „Діло в честь Тараса", сцен. картину в 2 діях Іванни Ближкевич та „Одної ночі", образ на одну дію Арк. Животка. На другу частину програми склалися хорові точки: 1) Заповіт, 2) Учітеся і 3) Поклін, перехідні деклямаціями: 1) Мені тринадцятий минав, 2) Розрита могила, 3) Похід запорожців на Царгород, 4) Слово української дитини і 5) Присяга Тарасові. Багато публики відійшло від каси з браку місця. Це небуденне свято, яке піднесло всіх учасників на дусі, закінчено відспіванням національного гимну. Слід з сумом зазначити, що голова читальні Іван Пукач не взяв участи в тім святі і за його прикладом і багато інших старших селян.

РОГАТИН.

Реколекції в Рогатині. Рогатинська гімназія „Рідної Школи" уладнла цього року реколекції для учительської молоді під проводом о. проф. д-ра Й. Скрутня Ч. С. В. В. З тої нагоди відбулися в днях 20—24. ц. м. реколекції для мужчин інтелігентів, у яких брало участь около 80 учасників. С.

Реферат „Церква і держава". З нагоди побуту о. проф. д-ра Й. Скрутня в Рогатині видів філії Т-ва Українських Наукових Викладів ім. Петра Могили запросив його виголосити реферат п. н. „Церква і держава" на день 25. березня ц. р. На цей реферат прибуло 150 учасників (на 160 запрошених). Сходини відкрив голова Т-ва студ. В. Шмігель та витаючи референта і присутніх гостей, заявив, що це один із рефератів, які мають заточатковувати цілий цикль наукових викладів у Рогатині при філії Т-ва Українських Наук. Викладів ім. П. Могили. Після того прелегент виголосив свій цікавий реферат, якого всі присутні вислухали з великим зацікавленням. По рефераті зявилася довга й річева дискусія, в якій забирали голос: мед. Гаядкий, студ. Ошитко, д-р Дмитрів, проф. Кінецький, п-ні Козіева, п-ні Воробцева, П. Ліщак (селянин), проф. Козій, студ. Гаядка, студ. Любінецький і студ. Юрків. На запити дав о. референт вичерпуючу відповідь. С.

Вирібня відзнак, жетонів і медалів Станислава СОБЧИКА, — Львів, вул. Мохнацького ч. 8. виконує всілякого роду відзнаки шкільні, військові; для спортових клюбів, співацьких тов., жетони, плянети, медалі, пяхи до прапорів, гроти по найнижчих цінах. Цяхи металеві сріблені від 30 сот. штука, правдиві срібні від 50 сот. шт. 1202

СОКАЛЬЩИНА.

Свято у честь Шевченка в Корчині. Заходом читальні „Просвіти" відсвятковано в Корчині, пов. Сокаль, 18. III. ц. р. вперше 120-і роковини уродин Шевченка. Концерт відбувся в новопобудованому, просторому домі читальні „Просвіти". Вступне слово виголосила п. Дарія Трешневська. Опісля чергувалися хорові точки мішаного хору з деклямаціями, сольоспівами та скрипковим сольом. Слід підчеркнути, що заявки праці місцевого дирігента п. М. Куликича хор міг вповнити навіть вибагливих слухачів. Настя Мельничук віддеклямувала з чуттям „Тополю", Петро Семенюк виголосив палко „До Основяненка", а 14-літній Осип Корчук зі зрозумінням „Дівочу присягу". Солістка Текля Гуменюк зачарувала своїм ніжним і мягким голосом заслужила собі вповні на рясні оплески. Святочно прибране сали і поважний настрій робили дуже мудрі враження. На закінчення відспівано „Ще не вмерла Україна". **Учасник.**

ПЕРЕМИШЛЬ.

Шевченківське свято в українській жіночій гімназії Українського Інституту для дівчат. Концертова саля Українського Інституту для дівчат прибрана оригінально, з артистичним помислом. На сцені на синім тлі сходить золоте сонце волі, з могутнім золотим проміннням. У глибині сцени на тлі такого сонця, якби в ареолі слави, бюст Шевченка. Добірна публика заповнила всі місця. Настрій святочний, як у храмі Божім. Хори під диригентурою п-ни Н. Мандзеватої співали гарманійно, свобідно й легко, а при тім певно. Так і видно, що тут плекає культ праці й солідности. Тембр голосів, зокрема ж солістов, милий, інтонація чиста, ритм і динаміка без закиду. Усе те разом дало спів, що доходив не тільки до уха, але й до серця, спів щирий і вратний. П-на Н. Лякович відіграла Барвінського Дві мініятури і Ліста: XI. рапсодію. Якщо дійсно вона вчиться фортепянового мистецтва тільки 3 чи 4 роки, то таке виконання Ліста доказує, що в неї незвичайний талант. Поверх добру промову п-ни Я. Ціховляс та вдатну декламацію п-ни В. Безсонів („Чернець") залишила слід про інсценізацію Шевченкової „Тополі", котрою й закінчено це направду гарне свято. Ролю нещасної дівчини, що тополею стала, відіграла з талантом п-на С. Прокурат, уч. VII. кл. гімн. Інсценізація дала більше, ніж можна було очікувати на концертовій салі, дала таку ілюзію, яку дає добрий театр. Славно тревало коротко і було повним мистецьким вдоволенням для ока, уха й душі, за що й належиться подяка виконавцям і тим, що їх учать, виховують і так добре провадять, у першій мірі п. директорові Бобикові.

Д-р М.

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мушліни, крепони, еполики і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ А. ГАНДЕЛЬМАН. Львів, Боїмів 11.** 3—365

Книжка на Захід.

Виказ ч. V. (фонду „Книжка на Захід").

1. Український Науковий Інститут, Берлін 920 книжок, 2. Український Науковий Інститут, Варшава 14 кн., 3. Гурток Старших Пластунок „Україна", Прага (збірка) 859 кн., 4. Марійське Т-во Молоді, Львів 40 кн., 5. Учениці І. і VI. класи гімназії сс. Василіянок Львів 77 кн. і журнали, 6. Видавництво „Хортиця", Львів 34 кн., 7. Українська Книгарня, Чортків 20 кн., 8. д-р Степан Чумак, Тернопіль 300 кн., 9. проф. Весоловський, Кремянець 13 кн., 10. ред. Матвійчук М., Львів 20 кн., 11. о. Застирець, Львів 10 кн., 12. Укр. Воєнно-Історичне Т-во, Варшава 5 кн., 13. Музей Визвольної Боротьби України, Прага 174 кн., 14. Українська Книгарня, Кремянець 25 кн., 15. Філія „Просвіти", Тернопіль 40 кн., 16. Філія „Просвіти" Дрогобич 4 кн.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ

о. Михайло Кравчук: СТРАЖДАННЯ, СМЕРТЬ І ПРОСЛАВЛЕННЯ ІСУСА словами євангелистів з поясненнями, 12 образків з Богородчанського іконостасу. Львів, 1934. Видання Національного Музею у Львові, вул. Мохнацького 42. Стор. 68, 8°.

Інж. В. Іваніс: ЕНЕРГЕТИЧНЕ ГОСПОДАРСТВО НА УКРАЇНІ ТА ПІВН. КАВКАЗУ. Варшава, 1934. Праці Наукового Українського ІНСТИТУТУ. Стор. 144, 8°.

Володимир Полянський: ДЯДЬКО ТАРАС. Сценічна картина в одній дії з життя Тараса Шевченка. Видання друге. Львів, 1934. Накладом В-тва „Світ Дитини". (Репертуар „Діточого Театру"). Стор. 24. Ціна 30 сот.

Дієвих осіб 11. Річ діється на весну 1859 р. в рідних сторонах поета, недалеко Кирилівки на Україні. Ця сценічна картина дозволена до прилюдних вистав Старостом Городецьким у Львові (12. 4. 1933. до ч. 15.527).

ЖУРНАЛИ:

„ЖИТТЯ І ЗНАННЯ", ілюстрований популярно-науковий журнал В-ва „Просвіта", Львів, квітень 1934. Зміст: Б. Романенчук: Михайло Старицький (1904—1934) із портретом. — Михайло Старицький: Нива (вірш). — Василь Верниволя: Гагілки на Поділлі (в селі Гадинківцях). — Франц Коковський: Писанки на Лемківщині (обр. 5 писанок). — Юрій Федькович: Писанки (вірш). — І. Крипякевич: Із Великодніх звичаїв. — Я. М. Береза: Український паломник із XII. ст. у Святій Землі на Великдень (2 обр.). — М. Боровський: Весняна програ у бджіл (3 обр.). — Тунель під Монбляном. — Іван Верблянй: Нові погляди на ростину. — Мирослав Семчишин: Місто засипане піском (2 обр.). — М. Андрусяк: Чи Михайло Качковський був москвофіл (1 портр.). — К-ко: Таємнича країна (мапа). — Б. Романенчук: Павло Чубинський (1 портр.). — Оселі гадюк. — Мрії шкільної молоді. — Іван Крипякевич: З історії давнього українського спорту (4 образці). — Водопровід Понтія Пилата. — Юрій Крохмалюк: З історії пахощів. — Андрій Ластовецький: Чого летять у стратостеру (5 обр.). — Ярослав Пастернак: На заранні залізної доби (2 обр.). — Зоряне небо в місяці квітні. — Мандрівна чорногузів (буськів). — Памятні дні в квітні. — Бібліографія. — Додатки (в середині, ст. 111 (15) — 114 (18): ОСВІТА Й ВИХОВАННЯ: Семен Магаляс: Публичні освітні віча (значіння й потреба пропаганди). — БІБЛІОТЕЧНИЙ ПОРАДНИК ч. 16. В. Л.: Як читати ділові бібліотечні книги) — Історія „Просвіти", ст. 179—184. — Нові ви- — Нові журнали та книжки (на окладинці). дання „Просвіти" (на окладинці).

„ВІСТНИК", місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Львів, квітень 1934. Зміст: Л. Мосендз: Юнацька пісня; Б. І. Антонич: Бесіда про перстень молодости; Р. М. Рільке: Кароль XII-ий, шведський мчить по Україні; Г. К. Честертон: Під знаком зломаного меча; І. Федорченко: Зарання; Е. Ляхович: А до того я Англія в обличчі фашизму; О. П. Гузарева: „А до того я не маю Бога"; Дм. Донцов: До консолідації; Мр. О. Хомінський: Нищителям традицій; Е. М.: З теорій „першої в світі літератури"; М. Л.: З пресового фільму; Бібліографія.

„РІДНА МОВА", ч. 4. Варшава, 1934. Зміст: Редакція: На увагу нашим Читачам і Прихильникам. І. Огієнко: Не маємо камени варіжного. М. Володимирів: Кілька уваг про мову української інтелігенції Галичини й Волині. Є. Грицак: Народня великодня термінольогія. І. Огієнко. Походження великодніх виразів. о. Д. Йосифович: Осін, чи Осип. І. Огієнко: Як записувати народні говорі. М. Угрин-Безгрішний: Варваризми в українській мові. Я. Шемлей: Прислівники на -о, -е в українській мові. Є. Пелеський: Бібліографія української мовознавчої бібліографії. Гуртки мовознавства серед нашого вчительства. Чистота й правильність української мови. Відповідь на запитання наших Читачів. Допис Прихильників рідної мови. Розділ для самоуків і дітей: Початкова Граматика української літературної мови. Огляд мовних журналів. — Адреса „Рідної Мови": Варшава, ул. Стальова 25 м. 10. Передплата річна 6 зол., піврічна 3 зол., чвертьрічна 1.50 зол.; за границею: в Европі 9 зол., в Америці 2 дол. річно. Нові передплатники, коли того бажають, дістануть „Рідну Мову" від 1. числа.

НАЗУСТРІЧ, ч. 7. Зміст: Володимир Бірчак: Цетерум ценсео! Юрій Косач: Партія пікету. А. Курдидик: Він. С. Гординський: Місто. Степан Щурат: Компромітація фотографії. Федір Дудко: Анекдотичні конфлікти Самійленка. Гійом Аполінер: Емігрант із вулиці Ляндор. Ст. Левинський: Краплі над І. М. Рудницький: Туга за Робінзоновим островом. Василь Ткачук: Весна. Д-р Михайло Драган: Антоніо Аллегрі да Корреджо. (В. Лесовський: 45-та ювілейна вистава в Гран Пале Сальону Незалежних у Парижі). Павло Ковжун: Микола Алексіїв. М. Домбровська: Хвилина божевілля. Л. Бурачинська: Портрет і трагедія сестер Бронте. Чужинна літературна хроніка. Любовні листи великих людей. Розрізані книжки. Замітки і рецензії. Летіло 40 сорок... Ціна 50 сот.

„ВІДРОДЖЕННЯ", ілюстрований орган укр. протиалькогольного і протинікотинного руху. Львів, 1. квітня 1934. ч. .

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Укр. Нар. Театр ім І. Тобілевича: Яворів.

3. IV. Пепіна.
4. IV. Гра на замку.
8. IV. Сонце руїни.
9. IV. Корневільські Дзвони.
10. IV. Наша Парада.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 3. IV. год. 7.30 веч. „Гостинниця під Білим Конем", Абон. 14.
Середа, 4. IV. год. 7.30 веч. „Гостинниця під Білим Конем", Абон. 14.
Четвер, 5. IV. год. 7.30 веч. „Гостинниця під Білим Конем", Абон. 14.

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 3. IV. год. 7.30 веч. „Товаріщ". Абон. 13.
Середа, 4. IV. год. 7.30 веч. „Товаріщ". Абон. 13.
Четвер, 5. IV. год. 7.30 веч. „Товаріщ". Абон. 13.

Цирк Станевських. (Площа Бема).

Що дня атракційна вистава в год. 8.15 веч. В суботу й неділю дві вистави: в год. 4.15 і 8.15 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе" (Сесе Саклаль).
АТЛЯНТИК: „Ескімо".
КАСІНО: „Танцююча Венус".
КОЛІСЕЙ: „Вулиця" (Сільвія Сідні), ревія „Весела крашанка".
КОПЕРНИК: „Кохає, любить, шанує".
МАРУСЕНЬКА: „Кохає, любить, шанує".
МІРАЖ: „Пісня пісень" на осн. повісти Судермана (з Марл. Дітріх).
МУЗА: „Диволів брат" (Деніс Кінг, Лорель і Гарді).
ПАЛЯС: „Марш Ракочія".
ПАН: „Д-р Мабізе" і ревія.
ПАСАЖ: „Кайдани життя".
СВІТ: „Король циганів" (Хозе Моніка).
СТИЛЕВЕ: „Шибеник із Еспанії" ревія „Святочний пир".
ХИМЕРА: „Моя мрія то ти" (Ліліяна Гарвей).
УТІХА: „В твоїх обіймах", ревія „Фік-Мак Мальвіна".

Закордонне радіо.

Вівторок, 3. квітня 1934.

Відень (506,8) 12.00, 13.10, 17.35 Концерт, 19.45 „Масковий баль" оп. Вердія, **Прага** (470,2) 17.50 Скрипка, 21.30 Віольончеля, **Білгород** (437,3) 13.10, 19.00 Спів, 21.30 Популярні мельодії, **Любляна** (569,3) 20.45 Пісоньки, **Ковно** (1935) 17.20, 20.25 Спів, **Рига** (514,6) 17.40 Лотиські пісоньки, **Лайпціґ** (382,2) 15.10 Сонати на віольончелю та форт., 16.00 Концерт, **Мінхен** (405,4) 17.50 Баварські композитори, 19.00 „Цвіти й листя" (спів, рецитації), **Букарешт** (212,6) 17.00, 18.20 Циг. музика, **Будапешт** (550,5) 12.05 Циг. музика, 18.30 Скрипка, **Мілано** (368,6) 13.00 Квінтет, 20.00 Камер. музика, спів, **Рим** (420,8) 17.10, 22.00 Легка музика.

Середа, 4. квітня 1934.

Відень (506,8) 12.00, 17.25, 21.35 Концерт, 20.30 „Ава-Юн" африканська авдиція, **Братислава** (298,8) 17.30 Скрипка, **Прага** (470,2) 21.00 Концерт, **Білгород** (437,3) 16.30 Трубна орхестра, **Рига** (514,6) 19.05 „Чортівський ізвень" оп. Кальмана, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17.30 Фортепян, 18.25 Балади (Шефер, баритон), **Лайпціґ** (382,2) 20.30 „Ді бльонде Цігайнерін" оп. Кнопфа, **Будапешт** (550,5) 18.50 Спів, 21.10 Циганська музика, **Мілано** (368,6) 17.10 Спів, **Рим** (420,8) 13.45 Концерт, 21.00 Опера.

Львівське радіо.

Вівторок, 3. квітня 1934.

7.00—8.00 Ранішня авдиція, 12.05, 12.33 Концерт сальонового квінтету, 15.25 Збіжева біржа, 15.30 Господарські вістки, 15.40 Популярна симф. музика з гр. плит, 16.40 Дещо про філятелістику, 16.55 Спів (Ольга Ольгина), 17.10 Сонати (скрипка, фортепян), 17.50 Рільн. відчит „Добрий товар, вища ціна", 18.00 Природничий відчит „Герої тропікальних країн", 18.20 Муз. скринька, 18.35 Веселий джез (гр. плити), 19.03 Літер. хвилина, 19.15 Всячина, 19.25 Відчит, 19.40, 19.43 Спортові вістки, 19.55 Сільва рерум, 20.00 Вибрані думки, 20.02 Концерт творів Р. Вагнера (Федичковська сопран, Дигас тенор, Голембіовський тенор); в перерві: оповідання „Кс. Сєвіцький", 22.00 Авдиція, 22.30 гр. плити, 22.45, 23.05 Танкова музика.

Середа, 4. квітня 1934.

7.00—8.00 Ранішня авдиція, 12.05, 12.33 Популярні серенади (гр. плити), 15.25 Збіжева біржа, 15.30 Господарські вістки, 15.40 Фортепян, 16.10 Для дітей: „Балачка", „Вовк і ягня", 16.40 Листи та програми, 16.55 Концерт легкої музики, пісоньки, 18.00 На фармі в півн. Америці, 18.20 Симф. твори Рімського-Корсакова (гр. плити), 19.05 Всячина, 19.25 Тип сучасної жінки в літературі, 19.40, 19.43 Спортові вістки, 19.55 Сільва рерум, 20.00 Вибрані думки, 20.02 Трансм. з Варшави: „Княжна Шикаго" оп. Кальмана, в перерві фейлетон, 22.30 Відчит есперанто: „Польська фільософічна думка в ост. чвертьстолітті", 22.45 Скринька-есперанто, 22.50, 23.05 Танкова музика.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФІРАНКИ, капи ручної роботи 9 зол. Коронкові таблетки ручні, ціни сотикові, продає лише **Фрайліх**, Львів, Сикстуська ч. 21. 26/33 4—7

ФОТОАМАТОРИ купують у найдешевшій складниці в Польщі **Фото-Елекрокабель** Львів, Коперника 10, тел. 14—21. Поспішна фотоаматорська робітня постійно чинна. Відбитки по 10 сот. 1291 4—5

ВУГОЛЬ: Калитяк, Байки 14. Тел. 38-24 1006 28—30

ЕЛЕКТРОІНСТАЛЯТОРАМ поручає всілякі інсталяційні матеріали найдешевше джерело у Польщі, **Електрокабель**, — Львів, Коперника 10, тел. 14-21. 1291 4—5

ПОШУКУЮ машиністки, яка пише перфектно (під диктатом) на українсько-латинській машині. Зголошення з поданням умовин під „Солідність" до Адм. „Діла". 1345 1—1

ГАРНІ КВІТИ як хочеш мати в кімнаті, на бальконі, в городі то **ужиквай навозові пастильки „Тесп" (потас, фосфор, азот) 30 сот.** Жадайте в складах „Народної Торговлі", дрогеріях і складах насіння. 1119 11—30

ФОРМИ до тіста і кухонне начиння поручає **М. Костюк**. Львів, Шайнохи ч. 8 27/33 4—5

МОТОЦИКЛІ нові і вживані, ровери від 120 зол., поручає Автоспорт, Львів, Словацького 2. 1312 5—20

СОРОЧКИ спортові мужеські **зол. 2.36** виконує і продає **Вирібня** біля „**Ренома**" Львів, Совінська 9. 1318 4—20

ЕМЕРИТОВІ, аматорові саду, шовковників і пасіки, дам хату й опал Гарасовський, Любачів. 1339 2—2

СВІЧНИКИ власного виробу три полумені від золотих 17. Райнес, Городецька 23, біля Народньої Торговлі. 1319 5—10

НАЙКРАЩІ ВЕЛИКОДНІ ЛИСТІВКИ всіх видань найдете тільки в „СОЮЗНІМ БАЗАРІ", Львів, Руська 20. **Богатий вибір! Ціна 10 сот. за штуку.** 1333 3—5

НА СВЯТА — Вуженина у фірмі — Ян Ковї, Городецька 3, Личаківська 15. — Прийди і переконайся! 1306 6—15

АЛЬФОНС ДОДЕ
МАЦІЦЬКИЙ
Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3.— зол., з почт. пересилкою 3.50 зол.

МИХАЙЛО ВОЗНЯК
Шевченко й Княжна Репніна
Ціна 1.50 зол., з почт. пересилкою 1.65 зол.

„ПОРЦЕЛЯНА" — Сикстуська 6.
Поручає шкло, порцеляну, лямпи і прикраси по цінах найдогідніших.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 89 (13.634). Львів, четвер 5. квітня 1934. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Диспенза для важких робіт у Велику Пятницю й Суботу.

Цього року у Вел. Суботу, 7. ц. м., припадає свято Благовіщення. Тому, що разом з Великою Пятницею і 3-ма днями Великодня урочисті свята тривають аж 5 днів, підчас яких не вільно виконувати ніяких важких фізичних робіт, могли би на цьому потерпіти у теперішньому весняному часі необхідні полеві й ін. господарські роботи чи заробіткова праця бідних людей — Митрополичий Ординаріят просить нас повідомити, що для таких справді важливих і необхідних робіт дав диспензу на дні 6. і 7. ц. м., себто Велику Пятницю і Свято Благовіщення, від 12 год. вполудне.

Православне єпископство у Львові?!

„Вядомосьці Українське" у Варшаві з дня 28. березня ц. р. поміщують під повищим заголовком характеристичну вістку про конкретні заходи біля креування православного єпископства у Львові: „Як відомо, з'їзд православного духовенства і мирян варшавсько-холмської дієцезії, що відбувся з кінцем грудня м. р., рішив вжити заходів біля утворення православної катедри для парохії в Галичині. Повищу справу обговорювали на останній сесії св. Синоду автонефальної церкви в Польщі та вирішили, що створення такої катедри дуже побажане для розвитку і зміцнення православія в Галичині. Синод висловився за Львовом, як осідком майбутнього православного єпископа й управи нової дієцезії.

Але тому, що згідно зі статтею 10 Тимчасових Приписів, які нормують взаємини між польським урядом і Православною Церквою, на утворення нової дієцезії мусить дати свою згоду уряд. Синод уповажнив митрополита Денисa виклопотати таку згоду уряду на утворення православної дієцезії. Одночасно Синод доручив усім дієцезальним єпископам, щоби постійно надсилали до синодальної каси вишпиховані гроші на розвиток і зміцнення православної місії в Польщі.

Виконуючи доручення Синоду митр. Денис звернувся вже до міністра освіти з відповідним реєском. До нової православної дієцезії належатимуть: краківське, львівське, станиславівське та тернопільське воєвідства.

Утворення нової православної дієцезії (каже польська звістка) в Галичині матиме тимбільше значіння, що недавно Апостольська Столиця іменувала для Лемківщини греко-католицького візитатора, а саме о. д-ра Миколу Нагірняського".

Горячкові приготування до перевороту у франції.

ПАРИЖ, 3. 4. ПАТ. „Ліберте" бє на тривогу, що між комуністами і соціялістами зніс стяг ССІО дійшло до порозуміння в справі підготовки спільними силами революції у Франції. Зорганізовані сили обох груп сягають уже понад 6.000 боєвиків. Ця цифра не обіймає ні боєвих організацій комуністичної молоді, ні спеціальних формацій, зложених з чужинців, яких налічують 3.000, а між ними 1.800 утікачів з Німеччини. Число всіх боєвиків сягає до 13.000. Завданням тих боєвих відділів буде ізолювати Париж від провінції і недопустити поїздів. Далі „Ліберте" впевняє, що по заворушеннях у Парижі в дні 6. лютого спроваджено до Франції більшу кількість зброї, яку ліві організації скрили в фабриках, без згоди їхніх власників.

Перед зближенням Австралії і Японії.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Труднощі на шляху британсько-японського порозуміння в господарських справах і господарська експансія Японії розвіяли пасивність уряду Австралії, який задумує, не оглядаючись на Льондон, навязати безпосередні дипльоматичні взаємини з Японією. З тієї метою вже в короткому часі відвідає Токіо Літем, міністр закордонних справ Австралії. До тієї візити привязують в Льондоні велике політичне значіння. Японія вже давніше робила заходи, аби Австралія установила в Токіо своє посольство. Австралія відтягалась, не бажаючи вразити Льондону. Але збільшені закупки Японії австралійської вовни довели до того, що в 1933 р. торговельний баланс між Австралією та Японією збільшився 4-кратно. А тому зросло також зацікавлення Японією в Австралії.

Зброєння Австрії і Мадярщини.

БІЛГОРОД. ПАТ. Білгородська „Політика" в статтейці п. з. „Проти кого збройться Австрія" містить революційні вістки свого кореспондента з Братислави про тайні транспорти зброї й муніції з Італії до Австрії та Мадярщини. І так 9. березня ц. р. надійшов транспорт, зложений з 4-ох австрійських і 14 італійських вагонів до прикордонної італійської стації Сан Кандідо для Гаймверн. Транспорт був зареєстрований як посилка малярських і складових частин до самоходів, а в дійсности обіймав 4 танки і більшу кількість зброї та амуніції. Поїзд спрямовано негайно на одну зі стацій під Віднем, бо австрійські залізничники одержали вказівки, аби транспорт спрямувати чим скоріше на сітку австрійських залізниць.

Незабаром, бо 21. березня ц. р. надійшов транспорт на стацію Вінер-Найштадт у переїзді на Мадярщину. Транспорт складався з 8 літаків марки Фіят, 8 літаків марки Маркі з моторами силою 250 коней і 20 літаків різнородних типів та біля 2.000 спеціальних костюмів до протигазової оборони.

На рятунок „Челюскіна".

ГАҐА. ПАТ. Більшовицький ледолам „Красін", який їде в околиці північного бігуна на рятунок залоги „Челюскіна" пристанув у пристані Ротердамі, аби набрати вугілля. Залога корабля складається із 157 людей під проводом коменданта Смірнова і дослідника підбігунових околиць Евгенева. З початком травня дойде „Красін" уже до заливу Берінґа та стане пробиватись до плаваючої на леді залоги „Челюскіна".

Банкир Інсул арештований.

ЛЬОНДОН, 3. 4. ПАТ. Турецький парлямент ратифікував екстрадиційну умову зі Злученими Державами. Негайно після ратифікації турецький уряд приказав арештувати банкира Інсула, якого замкнено до арештів у Старім Стамбулі, повідомивши американського амбасадора, що Інсул належить до диспозиції американської влади. В Царгороді сподіються приїзду трьох американських детективів, яким передадуть опікування Інсула.

ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ РОЗВИТКУ.

ВІД ОДИНИЦЬ ДО ОРҐАНІЗОВАНОЇ ГРОМАДИ.

Львів, 3. квітня 1934.

Цими днями святкувало Українське Технічне Товариство, що є союзом українських інжинірів на західніх землях, ювилей 25-ліття свого істнування. Недовгий це протяг часу, коли зважити, що є в нас установи, які працюють довше над організацією поодиноких станів нашого громадянства та над розвитком деяких ділянок нашого народнього життя. Та коли брати на увагу, що саме технічні науки були у нас останніми, яким присвятили ми увагу і коли зважити величезне значіння, яке має техніка й економія під сучасний мент у житті кожного, а зокрема нашого народу, то цей ювилей треба відзначити, як явище у нашому житті важне і радісне. Бо отсе з дрібних початків виросло могутне товариство, яке обединює у своїх рядах біля пів тисячки українських інжинірів, яких працю і вплив видно у цілому нашому організованому житті.

Українське Технічне Товариство повстало в часі, коли по перших студентах-українцях львівської політехніки появилися у більшому числі українці-інжинірі. На львівську політехніку пішли більшим гуртом українці щойно після краєвої виставки у Львові в 1894 р., по якій заініційовано в краю більші технічні інвестиційні праці. Тоді край побачив наглядно, що саме техніка є тою відсталою ділянкою у нашому житті, для якої у нас нема працівників. Вслід за появою більшого гурта студентів технічних наук бачимо старання над заложенням українського товариства студентів політехніки „Основа", що його засновано у 1897 р. Коли знищили знова більшим гуртом українці-інжинірі, то почали за ініціятивою пок. інж. Андрія Корнеллі робити підготовчі кроки над оснуванням окремого товариства українських інжинірів. Ці заходи увінчалися успіхом у 1909 р., коли то створено Українське Технічне Товариство, а на його чолі станув відомий професор політехніки інж. д-р Роман Залозецький. Треба сказати, що і раніше не бракло у нас визначних інжинірів, які займали відповідальні місця, були професорами на політехнічних школах, тощо, але це були тільки одиниці.

Розвиток Українського Технічного Т-ва відзеркалює наглядно, як змінялося обличчя української працюючої інтеліґенції. Коли раніше головну частину інтеліґенції творили священики й учителі, а подекуди і державні урядовці, потім адвокати і лікарі, то найновішою і тепер дуже численною групою українського інтелігентського світу стали інжинірі. Коли перед 25-роками була їх невеличка горстка, то тепер є їх на самих західніх землях коло пів тисячки. Мало того. Наші інжинірі не задовольняються тим, що стали важним чинником у праці нашого народу в краю, вони сягнули у своїх замірах дальше та в 1932 р. відбули свій Перший Конґрес Українських Інжинірів у Львові, на якому було заступлених поверх тисячі українських інжинірів з усіх земель та еміґрації, поза СРСР. Словом — наш інжинірський світ, який гуртується біля Українського Технічного Т-ва у Львові, став також тим чинником у нашому народньому житті, якому припала роля стати ядром, що на рідній землі держить звязок з українськими технічними силами, розпорошеними по всьому світі.

Висловом цього зрозуміння свого значіння у членів Українського Технічного Т-ва було теж прийняття на ювилейних Загальних Зборах товариства резолюції, що черговий, II. Конґрес Українських Інжинірів у Львові має підготовити Українське Технічне Т-во на 1935 рік. Отже це Товариство і надалі змагає до обединання українських технічних сил не в льокальному, а в загально-національному розмірі.

Український технічний світ, що святкував свій ювилей у рямцях Українського Технічного Т-ва, стає чимраз більше впливовим чинником

Повідомляємо наших Шановних Відборців, що знаний магазин стилевих меблів, комплєтних спалень (спеціяльність тапчани) **І. СІВКА** **відчинив новий склад у Львові, вул. ВАЛОВА 11.**
80/33 6—10

у нашому народньому житті. Не треба хіба вказувати на те, яку велику громадську працю зробили українські інжинїри за час останніх літ у відбудові нашого краю, у розбудові його економічного життя, у творенні нашого рідного промислу та торговлі, прикладаючи свої сили чи то в кооперативних організаціях, чи то в індивідуальних підприємствах, змагаючи до зміцнення нашого народнього господарства. Тому цей ювилей 25-ліття істнування Українського Технічного Т-ва нехай буде заповіддю, що в найближчому чвертьстолітті наші інжинїри, обєднані в Українськім Технічнім Т-ві, повинні двигнути ще дальше машину нашого народного життя вперід та станути при кермі наших національних змагань.

Як Німеччина бореться з безробіттям?

(УП) Безробіття — це загально світове явище, яке всюди однаково проявляється, в залежности від темпераменту безробітних та від впливу чужої пропаганди, що хотілаб використати цю обставину на свою користь. Найбільш загроженою безробіттям була Німеччина. Від січня 1929 до січня 1933 зросло було безробіття в Німеччині з 3 на 6 міліонів і на протязі одного року від березня 1933 до березня 1934 зменшилось на 3 міліони. Німецький уряд передбачує, що по кінець липня ц. р. зменшить цю цифру на 2 міл., а на літо 1936 р. буде в Німеччині лише кількасот тисяч безробітних.

Яким способом осягнула Німеччина таке величезне зменшення безробіття на протязі одного року? Питання дуже цікаве і на цю тему мав на днях державний секретар Райнгардт виклад в Берліні. В Німеччині був все попит заріжними товарами німецької продукції при величезній армії безробітних. Отже завданням уряду було замінити попит в працю для безробітних, а тим самим збільшити дальший попит і запотребування і дальшу працю. Це завдання не міг вирішити уряд, який не мав надії залишитись довший час при кермі держави. Плян треба було розвинути на довший час і його консеквентно переводити в життя. В першу чергу успіх планів був залежний від доброї волі німецьких горожан, а дальше й від віри в успіх у самого уряду й у масах населення, а вкінці від фінансових, податкових та заробіткових розпорядків.

Першим кроком в цьому напрямку було зменшення податку від автомобілів. Всі авта допущені урядово до вжитку були вільні від податків. Вже після оголошення цього закону число робітників в автомобільній індустрії подвоїлось і нині ще далі збільшується. Недобір, який повстав в буджеті внаслідок відпаду цього податку, покрито заощадженням видатків на допомогу безробітним, які тимчасом найшли працю в автомобільній індустрії. Перед кількома днями видано розпорядок, що всі чужі авта, які приїздять в Німеччину на протязі часу не більше 3 місяців, також вільні від податку. Цим способом осягнено те, що чужинці масово приїздять автами до Німеччини на відвідини чи огляд, не потребуючи платити надто великих податків.

В червні 1933 р. видано закон, яким звільнено від податку закупно нового уладження для фабрик. Підприємці кинулись купувати нові машини, викидаючи старі, а тим самим дали машиновим фабрикам нове заняття та можливість збільшити скількість робітників в себе. Недобір в буджеті наслідком випаду тих податків покрито заощадженням на допомозі безробітним, які тимчасом найшли роботу в машинових фабриках.

В серпні 1933 р. видано закон, на підставі якого звільнено від податків всіх власників домів, що в тому часі переводять репаратуру домів. В вересні 1933 р. видано закон, яким звільнено зовсім від податків новозбудовані малі доми. Цим законом осягнено те, що люди почали наново будуватись і дали роботу сотням тисяч будівельних робітників. В тому самому місяці зменшено сільсько-господарський податок з 2 на 1 проц., що причинилось до поширення руху капіталу в сільському господарстві. Селянам оставало більше грошей на покупу одягу та оплату робочих сил в господарстві. В березні 1934 р. видано закон, яким звільнено робітників від податку на користь безробітних. Цим способом посилено покупну здібність робітництва та попит на промислові товари. Сподіються збільшення товарового обороту на 300 міл. марок, а разом з тим і збільшення заняття для робітників по заводах.

Дальше законом з червня 1933 р. звільнено від надмірних податків тих, що можуть для допомоги в домашному господарстві держати дівчат. Наслідок такий, що в короткому часі найшло заняття коло 100 тисяч дівчат в домашному господарстві.

Одним з головних законів для зменшення безробіття був закон про видачу безпроцентових позичок на уряджения мешкання всім новоженцям. Попит за такими позичками перевищує все сподіване. Від початку серпня 1933 до тепер оженилось коло 200 тисяч людей, а це означує облегчення ринку безробіття на 200 тисяч жінок. Збільшився у звязку з тим і попит на меблі так, що меблеві заводи дали заробіток новим 200 тисяч робітникам. Отже разом зменшилось безробіття наслідком видання цього закону на 400 тисяч людей. Тепер розраховують, що річно будуть видавати таких позичок на 250 тисяч пар новоженців по 1000 м кожному. Потрібні на це гроші будуть стягати з всіх безженних. В цей спосіб примусять і тих безробітних. Одночасно зменшуються видатки на допомогу, бо тимчасом на місце дівчат, що вийшли замуж, приходять мужчини з безробітних.

Крім того уряд видав спеціяльний закон для підтержки праці і для цього призначив суму в 1 міліярд марок. Для приведення в порядок домів призначено суму 500 міліонів марок готівкою і 360 міліонів марок. Податкові квіти будуть платні до 1938 р. До того часу держава буде річно діставати 300 міліонів податків в квітах, а не в готівці.

На 1934 р. передбачується збільшення програми робіт на 50 проц. в порівнянні з мин. роком, а разом з тим і зменшення безробіття приблизно на 2 міл. людей. Буджет буде вирівнаний тим, що зменшаться видатки на безробітних, але зате збільшаться податки від обороту, бо все буде працювати. Плян цей розрахований не на короткий час, а на довгий і як бачимо, веде до успіху. Продукція німецької індустрії збільшилась на одну четвертину, себто на 1 міліярд на рік, а число працюючих підскочило з 11.5 міліонів на 14 міліонів.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундури, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
В МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

Замовлення приймає
НАРОДНЯ ТОРГОВЛЯ, ЛЬВІВ.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 5. КВІТНЯ 1934.

ІНЖ. С. ПАСТЕРНАК.

НАУКОВА ПРАЦЯ ЧЛЕНІВ ТЕХНІЧНОГО ТОВАРИСТВА.

(РЕФЕРАТ, ЧИТАНИЙ НА АКАДЕМІЇ З НАГОДИ 25-ЛІТТЯ ЗАСНОВИН УТТ.)

Українське Технічне Товариство припоручило мені начеркнути тут у коротких словах образ діяльности його членів на полі науки.

Роблю це з приємністю і то тим більше, що маю дуже гарне завдання представити ту ділянку праці українських інжинїрів, яка є найменше знана широким колам громадянства.

З гордістю можемо підкреслити факт, що в лавах Українського Технічного Товариства бачимо людей, яких імена найшли належне почесне місце в науковому світі. Бачимо тих, які не лише долучують кроку поступові технічних наук, але самі ту науку творять, докладаючи свій власний дорібок у всесвітську скарбницю.

Згадаю декотрі імена.

Членом У. Т. Т. був проф. інж. Роман Залозецький, невтомний дослідник і визначний фахівець у технології нафти та довголітній редактор фахового часопису „Нафта". Він залишив нам поверх 40 наукових праць, що здобувши похвалу з дослідчого інституту для нафтових продуктів якого був управителем, є тут: „Технологія нафти", „Парафіна і роп", „Нова методика визначування питомої ваги нафти", „Вплив тиску й теплоти на ропу", „Досліди над галицькою ропою", „До теорії й практики очищування мінеральних олїїв" та багато інших. Друковані вони в німецькій і польській мові.

Членом Технічного Товариства був найкращий знавець галицьких торфовищ інж. Андрій Корнелля. Його праця про торфовища Західно-Українських Земель поміщена в „Технічних Вістях" і друга-про запаси торфу в Галичині, поміщена в справоздаваннях пол. Енергетичного Кабінету, є одиноким джерелом, де можемо найти повний образ дотеперішніх відомостей про промислову вартість наших торфів. Із 36 наголовків вичислених в списі його публікацій згадаю ще лиш такі: „Про дренування", „Меліорація торфових ґрунтів" і „Критична студія до проекту меліорації Полісся". Назвище інж. Корнеллі тісно звязане з українською і польською, а частинно навіть німецькою торфовою літературою. Якби його не було, то й до нині була би пристановка в такій важній для нас науці.

Проф. інж. Іван Левицький був не лише великим фахівцем і підприємцем, але й визначною науковою людиною. Його знамениті виклади про утилітарне будівництво мали таку притягаючу силу, що все збирали масу слухачів.

Членом Технічного Товариства був той, що прослідив підкарпатські соленосні верства від Велички аж по Качину на Буковині. Той, що дав цілий ряд студій про калуські потасові соли та вніс деякі поправки в геольогію Карпат.

Був це професор, доктор філософії і почесний доктор технічних наук: Юліян Недзельський. Він, як бистрий обсерватор і совісний дослідник, залишив нам публікації, які ще нині можуть бути взірцем для подібних студій. Його „Геольогічні спостереження в околиці Перемишля", „Геольогічні відносини сільної формації Велички й Бохні". „Про сільну формацію коло Калуша", „Про сільну формацію в Качиці на Буковині", „Про буруштини у Галицьких Карпатах" це лиш виняткі із спису його творів, де є більш як пів сотні заголовків.

Одним із найкращих нинішніх знавців металюргії у краю є безперечно проф. д-р технічних наук інж. Іван Фещенко-Чопівський. З його роботи досліджується явища звязані зі зміною складу, теплоти й інших прикмет металів і металічних стопів. Досліджуються там зміни у тих металях під впливом зовнішніх чинників, розробляються нові теорії. У деякій книзі його праць, надрукованих у різних мовах, крім студій над окремими питаннями як напр.: „Блихи парових котлів", „Будова металів і металічних стопів", „Цементування талїя, вікльо та кобальту бором і берилем" і тим подібних, бачимо велику монографію з поля металознавства. Її II. том згадав „Спеціяльні сталі". З-поміж його творів слід згадати ролні богацтва України, виданну в Київі в 1918 р. Проф. Фещенко-Чопівський ще у гірничій Академії створив власну наукову школу, з якої вийшли нові робітники в галузі металознавства.

Важко було би мені подати бодай коротший начерк діяльности всіх інших членів нашого Товариства, для яких наукова праця належить до життєвих завдань. Хоча ми числимо їх ще лиш на десятки, а не на сотні, як інші народи, всеж поважне число наукових публікацій вийшло з під їх пера. Побіч вже згаданих дослідників, були ними з

Інститут національної культури чи твердиня обскурантизму?

Історія „Народнього Дому" у Львові та його нинішній жалісний стан.

За „Бунтом Молодих" ч. 5. з 19. III. 1934.

IV. ПЕРВІСНЕ І НИНІШНЄ МОСКВОФІЛЬСТВО

Щоби зрозуміти ті відносини (підтримування москвофільського руху деякими польськими чинниками — Прим. Ред.), треба зясувати собі, що в першому періоді національно-культурного чи нац. політичного відродження галицьких українців, себто від виступу Маркіяна Шашкевича з його „Русалкою Дністровою" в 1837 р. і Головою Руської Ради в 1848 р., аж до 60-их рр. мин. ст., — **не було в Галичині москвофільства.** Вправді не було також **українства** в його нинішній термінольогії і роваги собі, що в першому періоді національно-політично обновлюючий рух **український,** який виступав лише під термінольогією руху руського: адже його зовнішнім прапором і внутрішнім товчком був зворот до **народньої мови** і ступнева еволюція до повної народньої фонетики, до **української** мови й **української** фонетики! Так, як Шашкевич навязав у всеукраїнській літературі до Котляревського, який ренесанс українського письменства започаткував на Наддніпрянській Україні (1798), так само Головну Руську Раду можна назвати подекуди відгуком Кирило-Методіївського Братва Шевченка і Костомарова. У своїй першій відозві від 15. травня 1848 Головна Руська Рада деклярує свою національність в той спосіб: „...Ми, русини галицькі, належимо до великого руського народу, котрий одним говорить язиком і 15 міліонів виносить, з котрого півтретя міліона землю галицьку замешкує..." Про руський нарід мова, а не російський („русскій" з 2-ма сс) і про скромних 15 міліонів, при яких навіть у 1848 р. не можна би посудити москалів... А на першій величезній прилюдній маніфестації 15. травня 1849 р. у Львові, святоюрський майдан був засіяний **жовто-блакитними** прапорами і з **жовто-блакитним** прапором пішла делегація під будинок губернаторства, звідки на балькон вийшов заступник губернатора гр. Агенор Голуховський, піднімаючи оклик: „многая літа руському народови"!

Отже коли в 1848 р. була серед галицьких русинів мова про національну культуру, то лише про ту культуру, яка перетрівала до нинішнього дня і дальше розвивається як **національна українська культура.** Це аксіома, якої не квестіонує ніяка шануюча себе людина, що з цих справах забірає голос, а хто силкується на підставі тодішньої термінольогії „руський" „русин" будувати „теорію" про істнування руського народу, окремого від народу українського і російського, той виповідає війну науці всіх культурних народів, включно зі становищем, яке в тій справі займала краківська Академія Наук і польські власти, що в конскрипційних аркушах у 1931 р. утотожнили термін руський і український.

Такою самою історичною аксіомою є факт, що і первісні т. зв. старорусини зовсім не мали характеру політичних москвофілів. Це був радше суспільно і товариськи консервативний елемент, підчас коли українські (руські) народовці були елементом більше поступовим і реформаторським. Що більше: адже навіть політичне москвофільство, яке вперше проявилося серед галицьких українців (русинів) щойно **в серпні 1866 року,** у пресових виступах Богдана Дідицького на сторінках львівського „Слова", — навіть те неначе вже явне москвофільство не мало свого джерела в ніякій всеросійській ідеольогії чи якомунебудь суспільно-політичному світогляді, а було лише тактичним **протипольським** маневром: „Ми не „рутени" з 1848 року, ми настоящі русскії, но як всегда были, так єсьмо і останем в будуще непоколибимо вірні нашому августійшому австрійському монарсі і світлішій династії Габсбургів! Зложивши таке віроісповідання, не будемо потребувати боятися польського кунілерства, — не буде нам се-могло закинутися, що язик наш неспосібен до висших училищ, — необразований до урядования і пр., бо язик наш і література наша „русска"...

Так писав Дідицький 8. серпня 1866, ані в тямці не маючи, що кинену тактичну думку підхоплять для своїх великодержавницьких цілей **московські націоналісти,** щоби шахувати **Австрію, і — польська ендеція,** щоби шахувати — **українців!** Довго ще галицькі старорусини обурювалися на закид москвофільства, будучи що найвище чуттевими і культурницькими москвофілами, та ціле своє москвофільство проявляли у втручанні до української щоденної мови, якою всі говорили, кількох псевдо-російських слів, єдиного їх знання російщини. Виринуло москвофільство, як продукт місцевих політичних відносин, як один із наслідків польської опозиції проти тодішніх українських (русских) вимог і напевне нікому з творців того тактичного напрямку не снилося, що він буде колись гальванізований пізнішою ендецькою адміністрацією і зберігання аж до 30-их літ XX. століття у тій інституції, яку піонірі українського національного життя покликали до плекання української національної культури!

Це справді парадокс, який коштує українців і польсько-українські відносини дуже дорого. Цей парадокс завдячує свій початок чистому припадкові, що членів ново-заснованого Т-ва „Руско-Народний Інститут Народний Дім" були це люди здебільша з поглядами і психікою саме всякому новаторству ворожими, люди, які помалу, під впливом зростаючого патіску пагодінівських теорій і агітації Пуришкевіча — щораз далі поступали у своєму москвофільстві, щораз дальше віддалювались від свого народу і щораз щільніше заскленіювались у своєму гурті. Вхопивши керму Т-ва у свої руки, москвофільські менери нікого „підозрілого" в українстві до Товариства не приймали. В той спосіб нарід і його культура поступали вперед, а установа для підтримування національної культури ставала щораз більше твердинею обскурантизму. Звязок Народнього Дому з культурним життям рвався — аж увірвався зовсім. Бібліотека, музей, будинки — не є ніяким осередком живої наукової праці й остають невикористаним мертвим капіталом. Бурса Народнього Дому від кількадесяти літ виховує молодь в дусі назадництва і ворожости до свого народу, а Фонди багатомільонової установи є джерелом політичного утримування т. зв. РСО — „Руської Селянської Організації" — підлеглої організаційно й ідейно РНО — „Русскому Національному Обединенію" (вже з двома „сс"!), з пресовим органом „Русскій Голос" (попередній орган, „Голос Народа", пи-

саний українсько-російською тарабаршиною, помер на анемію), що виходить у російській мові та пропагує з подиву гідною безличністю на Галицькій Землі і в Польській Державі в 1934 році після народин Христа дещо змодифіковану теорію Фльорінских про „триєдину русску націю з великоруським або російським, малоруським або українсько-малопольським і білоруським **нарічями,** з одною літературною „русскою" мовою і одним „русским" „государством" (дяю слово!). В „Народньому Домі" рік-річно урочисто святкують „свята русской культури" (з погруддям Пушкіна на естраді), на яких постійно з промовами і деклямаціями російських поетів виступає тих кілька одиниць, які більш-менше пристойно говорять по російськи. Але щоб сидіти при касі пребогатої установи і мати свободу панросійської пропаганди — те дібране товариство деклямує про льояльність до Польщі і при кожній нагоді висилає на всі сторони поклонні телеграми („в загальному білянсі" це їм виплатиться...). В той спосіб багатомільонова установа стала доменою „табору" — жаліся Боже, — в якому найменший голос мають чесні одиниці, а найбільший голос мають ренегати і спекулянти на спілку...

Оскільки цілий т. зв. старорускій табор можна поділити на 3 групи: 1) людей відставших у процесі національного осьвідомлення, вірних традиції своїх батьків вперед 1848 р., анахроністичних романтиків (це група найчисленніша і найчесніша), 2) явних і здекларованих ренегатів, які ввели московську мову до свого родинного життя і своєї умової праці та мріють про єдину неділиму і 3) безнаціоналістичних політичних спекулянтів, — то „Народній Дім" у Львові найшовся у руках тої 3-ої групи, що співпрацює вині з групою другою.

І. Кедрині

З найбільшим смаком добирає краватку до кожного убрання ф-ма *RECORD CRAVATES* **ЛЬВІВ. АКАДЕМІЧНА 7. 11—24 Будинок Шпрехера.**

хемії інж. д-ра Евгена Вертипороха й д-ра Полікарпа Герасименка, з геольогії проф. інж. Леоніда Грабини, з металюргії інж. Михайла Корнаевського та учнів проф. Фещенка-Чопівського: інжинірів Миколи Дубовицького, Адріяна Марущенка-Богдановського і Евгена Пернофовича, з техніки порожнечі д-ра Михайла Павлова. Врешті йдуть дрібніші праці з ріжних галузей технічного знання від інших авторів.

Праці ті розкинені по ріжних краєвих і чужинних наукових виданнях, а написані в українській, польській, чеській, московській, німецькій, французькій і англійській мові. Протягом останніх тільки 4 років начислив наш статистичний реферат 95 наукових публікацій, написаних лише членами Укр. Технічного Товариства, а поміщених поза його виданнями. З того 81 у чужих мовах, а лише 14 в українській.

Тому-то й не диво, що ті праці дуже мало знані ширшим колам нашого громадянства.

Другою причиною їх малої популярности є нераз надмірна скромність українських дослідників. Ті люди працюють здебільша одиницями, замкнені у своєму середовищі. Працюють для науки, для поступу технічного знання, для розбудови промислу, а не для своєї слави.

Як приклад нехай вільно буде мені навести ім'я бл. п. Юліяна Недведського. Вже в тім часі, як був він професором високої школи, дістав на університеті в Празі титул доктора фільософії, але так держав це в тайні, що ніхто з товаришів цього не знав. І щойно пару літ пізніше, випадково, довідався про те університет, де він викладав.

Слід іще згадати про ті українські наукові осередки, з якими співпрацюють наші члени.

Є це в першу чергу Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові. На сторінках його записок і збірників вже нераз були поміщувані праці з технічних наук. Від 1923 року істнує при ньому Науково-технічна комісія, а від двох років приготовляється при помочі тойж комісії агрономічно-технічний відділ природничого музею.

Другим осередком є Українська Господарська Академія в Подебрадах зі своїми видавництвами та інститутами. Там виходив також орган Союзу Організацій Інжинірів Українців на еміграції „Український Інжинір", в якому були співробітниками також члени нашого Товариства.

Українське Технічне Товариство видає від десяти літ свій орган „Технічні Вісти", який містить значний відсоток наукових статтей. Коло нього вже згуртувалось кільканацять постійних співробітників.

Вкінці приходить наймолодше наукове видавництво: „Український Агрономічний Вісник", що виходить під редакцією члена нашого Товариства інж. д-ра Евгена Храплівого. Воно гуртує біля себе інжинірів агрономії та споріднених наук.

Осьтак виглядає в грубша начеркнення образ участи У. Т. Т. в науковій праці. Від самого початку істнування є в його рядах люди, для яких наука стала метою життя, або які поза своєю буденною працею на хліб насущний, мають ще час і охоту всю займатися. Нині ми можемо бути певні, що в сприятливих відносинах їх кількість подвоїлася би. А якщо в нас будуть свої дослідчі інститути, то знайдуться свої Едісони, які прокладуть шлях до наукового й економічного розвитку народу.

Купуй корисно!

це засада добре веденої господарки. Найдеш знаменитий, повно вартісний напій до снідання і підвечірку, коли купиш

Овомальтину

2—2 **одиноку вітамінову відживку**
Всюди можна дістати зід 2 зол. за коробку

Галицький Магазин Новостей Галицька 15.
Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі блаватні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром білети до першорядних кін. 5/73 11-9

Бажайте „Веселих Свят“ за посередництвом „Діла“.

В усіх культурних народів преса стала давно вже посередником також у чисто приватних звязках і нераз заступає безпосереднє листування. Діється це особливо при всяких святочних, радісних і сумних нагодах (вінчання, смерть), зокрема при нагоді свят, які традиційно вимагають взаємних бажань. Ідучи за цим звичаєм, прийнятим у всіх великих часописах, подаємо до ласкавого відома Ш. Читачам, що „Діло“ відкриває рубрику ПРИВАТНИХ ВЕЛИКОДНИХ БАЖАНЬ, в якій за платою 2.— зол. кожний може помістити бажання для своїх свояків, приятелів, знайомих і т. д. у РОЗМІРІ ДО 15 СЛІВ. За кожне дальше слово рахуємо 20 сот., при чому належитість приймаємо також у почт. марках. Ці бажання помістимо у СВЯТОЧНОМУ ЧИСЛІ, яке вийде у пятницю рано. Зголошення найпізніше до середи, 4. квітня, год. 10. в Адміністрації.

Частину доходу дамо на „Рідну Школу“.

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мусселін. крепони, епоньки і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИМ** А. ГАНДЕЛЬМАН. Львів, Бойова 11. 4—365

Загальнонаціональні чи конфесійні установи?

У ч. 10. тижневика „Мета“ з дня 11. березня п. р. появилася стаття п. з. „Католицький чи ліберальний фемінізм?“ На мою думку ця стаття має засадниче значіння не тільки для Українського Жіночого Конгресу та для Союзу Українок, але й для всіх наших національних організацій і установ.

У цій статті автор висуває ось яку тезу: Союз Українок складається в 98 проц. з віруючих і практикуючих католичок, отже і само Товариство мусить станути ясно на католицькій ідеольогії і практиці. З тих самих причин також Український Жіночий Конгрес повинен — по словам автора названої статті — бути виразником католицького світогляду, а реферати на Конгресі повинні бути побудовані на засадах католицької моралі.

Так розумує „Мета“ і на перший погляд це розумування може неодному видається непобиване признак льогічного сильогізму: „члени товариства є католики, отже товариство як таке має бути католицьке“.

Передовсім нехай нам вільно буде поспитати шановного автора, чому він поставив повищу тезу тільки в приміненні до Союзу Українок та до Жіночого Конгресу? Чому не поширив її на інші національні установи та загалом на цілість галицького громадянського життя? З рівною рацією (або радше з рівним браком рації) можна було поставити не домагання рівночасно до Просвіти, Рідної Школи, Кооперації, до наших господарських і фінансових інституцій, до професійних і фахових організацій, навіть до політичних партій і до цілої преси. Хібаж членами всіх галицьких політичних партій не є в переважаючій більшости католики? Хібаж не є католиками в 98 проц. читачі і редактори всіх наших газет? Автор названої статті впевняє нас, що сучасний католицизм проявляє сильні „динамічні тенденції“ та що „він продумано і послідовно змагає до проведення засад, наказаних католицькою Церквою, в життя одиничне, громадське, політичне“. Чомуж в такому разі не висунути одним махом цілої програми? Коли б „Мета“ хотіла бути послідовна, вона повинна ясно сказати, що ціле наше зорганізоване життя, на всіх його відтинках і в усіх його проявах, мусить стати виразником католицького світогляду та що щезнути мусять ті товариства і загалом усі форми громадського життя, які не вважають своїм завданням розбудову „католицької ідеольогії і практики“.

І коли „Мета“ обмежує — покищо — свої постуляти тільки до Союзу Українок, коли вона „уважає корисним для української громадської справи“, що „кристалізація поглядів“ відносно тенденцій новітнього католицизму відбувається „саме на терені українського фемінізму“, то це не є резигнація з цілости програмки, а тільки перший її етап. Союз Українок повинен піти, як кажуть, „на перший вогонь“, а відтак прийде черга на інші відтинки нашого життя. Невже „Мета“ думає, що жіноцтво є так мало критичне, що його захопити найлекше та що на терені жіночої організації „динамічні тенденції“ католицизму стрінуть найменший спротив?

Вже само поширення тези, яку „Мета“ поставила до Союзу Українок і Українського Жіночого Конгресу на цілість нашого громадського життя, виявляє її примітивізм і абсурд, та могліб звільнити нас від дальшої на цю мету полеміки. Одначе справа є надто серіозна і в гру входять за великі національні цінности, щоби не розглянути її всесторонно та не виказати всіх небезпек, які криються в тезі „Мети“.

На мою думку теза „Мети“ погрожує самому істнуванню наших національних установ. Річ у тому: чи наші громадські установи: Просвіта, Рідна Школа, Кооперація, Союз Українок і інші, мають остати і на дальше установами **загальнонаціональними**, чи навпаки вони мають розпастися на цілу низку організацій, відмежованих від себе муром партійних і конфесійних противенств. Хто дорожить тими загальнонаціональними організаціями, має в таких хаосу і роздору є одинокою формою консолідації національних сил, одиноким тереном, на якому спільно працюють українці ріжних світоглядів, цей не буде висувати домагань, які бють в основи тих найширших концентрацій нашого національного життя. Бо ясна річ, що цей загальнонаціональний характер наших громадських організацій можна зберегти **тільки під умовою строгого невтралітету і безсторонности в справах партійно-політичних і в справах конфесійно-релігійних**. Цей невтралітет і ця безпартійність обовязують головно сьогодні, коли скрайні доктрини і руки проявляють сильну „динаміку“, а разом з нею велику нетерпимість і непримиримість.

Безпартійність, а радше надпартійність наших національних установ, не значить, очевидно, що його члени мають бути безпартійні. Так само релігійний невтралітет якогось товариства не означає, що його члени є релігійно індиферентні, а тим менше, що це товариство ширить релігійний індиферентизм. „Безпартійність“ чи „індиферентизм“, чи „невтралітет“ треба розуміти в цей спосіб, що в наших національних установах є місце для людей ріжних політичних переконань, ріжної партійної приналежности, ріжних конфесій і релігійних кірувань, ріжних світоглядів. Вони можуть спільно зі собою працювати тільки тоді, коли на терені національних установ не ведеться ніякої партійної політики ні релігійної боротьби, коли лишається на боці ці всі справи, які зачіпають їх світогляд, коли не використовується товариства для цілей цеї чи іншої партії, доктрини або групи.

І хоча „Мета“ застерігається, що вона не має наміру розбивати Союзу Українок, а навпаки заявляє, що „буде виступати з усією рішучістю проти розбивацьких тенденцій“, то все одно її теза бе в єдність Союзу Українок та всіх інших національних установ. „Мета“ що правда не хоче, щоби жінки, які є її приклонницями, виступили з Союзу Українок. Вона „тільки“ бажає, щоби вони захопили Союз Українок, а це очевидно булоб також рівнозначне з розбиттям Товариства, бо в ньому тоді не булоб місця не тільки на ті 2 проц. „ліберальних феміністок“, але також і на „ліберальні католички“, яких скількости „Мета“ ще не підрахувала.

Постулят політичного і релігійного невтралітету в громадських установах, які мають загально-національний характер, обовязує в усіх державах і серед всіх суспільностей, зорганізованих на демократичному принципі. (Таких організацій нема очевидно ні в більшовицькій Росії, ні в фашистіяській Італії, ні в гітлеріяській Німеччині). Релігійний невтралітет мусить тим більше обовязувати нас, як націю неоднорелігійну. Бо коли б станути на становищі „Мети“, тоді до всіх недуг, які розкладають наш національний організм та які потрягають нашим зорганізованим життям, додалиб ми ще й релігійну боротьбу між католицизмом і православям. У Галичині національні установи мали би станути на католицькому світогляді, на Волині — на православному. Замість змагать до ломання „сокальського кордону“ та загалом до усування противенств, до нівеляції партикулярних ріжниць, які унеможливлюють витворення правдивої соборної української психіки, будемо до барієр поставлених взорами додавати ще сильнішу, непобориму барієру: ріжниць релігійного світогляду.

„Мета“ ставить перед Союзом Українок дилему: „католицький чи ліберальний фемінізм?“ (При чому твердить, що „фемінізм ліберальний“ є тим самим „протикатолицький, навіть протирелігійний“). Такої дилеми на терені Союзу Українок нема, так як абсурдом є ставити дилему „католицький чи ліберальний“ перед Просвітою, Кооперацією чи іншою національною установою. Дилема „Мети“ **фактично** звучить інакше: „загально-національні чи конфесійні установи“ і для мене нема сумніву, на якому становищі стане українське громадянство. Союз Українок не репрезентує фемінізму ні католицького ні протикатолицького, а **фемінізм український, загально-національний** і такою загально-національною установою остане і на майбутнє.

Мілєна Рудницька.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП“ — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, Галицька 8. 22/48

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Загальні Збори кооперативи „Труд“ у Львові.

Дня 29. березня відбулися Загальні Збори жіночої промислової кооперативи „Труд“ у Львові.

Збори відкрила голова Надзірної Ради п. Евгенія Макарушкова. Звіт з праці кооперативи за діловий рік 1932-33 зложила п. Олена Залізняк, справник кооперативи. Під цю пору веде кооп. „Труд“ дві роботні — біллята і жіночих одягів, а також удержує тригодову фахову школу для дівчат.

Робітня суконь, яку від 1932 р. веде п. Еля Олесницька, знана як першорядна фахова сила в ділянці правецтва, зєднує собі симпатії широких кругів клієнтель та дає в часі сезону заробіток кільканацяти українським робітницям. Жіночі одяги у виконанні п. Олесницької, приміряні до індивідуальних прикмет і вимог клієнтки, задержують довго добрий фасон та модний вигляд і тим самим у результаті виявляються дешевші та практичніші, ніж інші.

Школа кооперативи „Труд“ у минулому шкільному році дала другий випуск абсольвенток, кваліфікованих кравецьких челядниць. Фреквенція учениць зросла в минулому шкільному році на одну третину. Школа, яка натисток тепер бо учениць, а трудом поборює фінансові труднощі, як кожна українська приватна школа, що хоче бути самопістарчальною і не відлякує ся до жертвенности загалу. Є це одинока жіноча школа, удержувана жіночою кооперативою і взагалі одинока школа, удержувана кооперативною установою, так, що українське жіноцтво зокрема наші кооператорки повинніб дбати про те, щоби без огляду на теперішню кризу забезпечити школі дальший нормальний розвиток. Школа має всі права державних шкіл.

У цьому році занялася управа школи організацією ріжних короткочасових курсів, щоб дати змогу навчитись чогось практичного і тим що не хочуть, чи не мають спромоги посвятитись цьому аж 3 роки часу. Уладжено курс трикотарства. Його вела п. Клавдія Корчубівна. Курс вишиваня і домашнього господарства — вела п. Ольга Ліщинська, курс крою суконь — п. Е. Олесницька, крою біллів — п. Ольга Волянюк та курс моделярства під проводом п. Міли Дротомирецької, що веде тепер в „Труді“ окремий метнярський відділ.

Над справами кооперативи, зокрема над справою поширення робітні біллів та створення окремої дешевої робітні суконь, призначеної для найширших кругів української клієнтелі, вивязалася річева дискусія, в якій забирали голос пп. інж. Чижевич, Ольхович, Павликовська й інші. Від контрольної комісії поставила п. Ст. Савицька-Матчакова внесок на уділення абсолюторії Надзірній Раді, що Збори прийняли.

Уступаючих членів п. Е. Макарушкову, І. Павликовську і І. Лещицьку вибрано возовно до Надзірної Ради, до якої входять також пп. М. Білецька, І. Бенковська, Ст. Матчакова, М. Морозова, І. Лежогубська і А. Палієва.

Товари блаватні **вовни, шовки, полотна, пост'ль** **Ф. Ожеховський** Найбільший вибір. — Найнижчі ціни. **Львів, Ринок ч. 39.** Телефон 25-55. 7153 36—120

Література на Україні на порозі нової пятилітки.

IV.

НЕБЕЗПЕЧНА СТАТИСТИКА

Агуф займається, вибачте за слово, „аналізою" та порівнянням культурного животіння колишньої царської Росії з бурхливим „культбудівництвом" сучасної СССР-ії. Числючи, очевидячки, на те, що читач, який хоч трохи розбирається у справах, „страха ради юдейського" — мовчатиме, а інший, чого доброго, й повірить, — договорюється він тут до речей прямо фантастичних: „Всіма формами освітньої роботи — запевняє він — було в 1913 р. охоплено в царській Росії 8—9 міліонів чоловік, в рр. 1927-8 число охоплених уже дійшло 15—16 міл., 1931 р. — 60 міл., а 1932 р. близько 80 міл. чоловік" (ст. 15). Подумати тільки: за 3 роки (від 1928 до 1931) зріст на 400 відс., а далі (1932 р.) 80 міліонів, тобто понад половину населення! Чи є межа, до якої може скотитися в свому підлещуванні до совітської охльократії, такий казьонний „писатель"? — Ні, цієї межі нема, бо як ми побачимо далі, цей „агітпроп" договорюється до ще більше безглуздих речей. Колись Ленін сказав був: „писатель пашиває — чітатель пачітиває"; за доби НЕП-и Остап Вишня твердив: „письменник попису€, читач.. глечики накриває", ну, а тепер, коли молока нема, а пусті глечики ніхто чейже не накриватиме, нам, бігме, важко відгадати, що робитиме читач з такою „літературою"! Але що він її не читатиме — присягаємо!

Далі наш „письменник" каже: „в 1913 р. виходило в Росії цілих 213 журналів, що були присвячені таким темам:

церковна публіцистика	168
богослов'я	7
доброчинність і піклування	11
місіонарська справа	7
окультизм	6
сектантські видання	8
старообрядські	5
теософія	1
Разом:	213

„Всю цю „публіцистику" трудящі СРСР викинули на смітник і замість „богослов'я", „окультизму" і різної іншої чортівщини і мракобесія створили свою тематику". (ст. 146).

Після цієї „класифікації" і „статистики" виходить, що дійсно в Росії була сама церковщина. Добре, а до якогож роду чортівщини належали ті органи, в яких співробітничав Ленін?! Скажемо, для прикладу, хочби „Просвещеніе", в числах 5—7 за 1912 р. яку находимо Ленінову статтю? З кого глузує пан Агуф? Чи бува, не з себе?!

Погляньмо тепер на ту „свою" тематику, яку створили „трудящі" в СССР. В 1928 р. періодика (крім газет) в СССР за тематикою розділялась так (дані тогож Агуфа):

суспільствознавство 72,3 відс. тиражу, антирелігійні журнали 2,4 відс. тиражу, техніка 1,1 відс. тиражу (!), сільське господарство 3.0 відс. тиражу (!) і т. д.

Ми навмисно не наводимо цілої таблиці, бо нам іде головно про першу позицію — суспільствознавство. 72,3 відс. цілого тиражу для леніно-сталінського „мракобесія" і лише 7,1 відс. для сільського господарства і техніки разом, і то напередодні пятирічки (!) промовляє аж надто виразно.

Та ми собі завдали труду перевірити дані пана Агуфа щодо отих 213 журналів і їх класифікації. На жаль нам не пощастило найти дані саме за 1913 р. Проте думаємо, й 1908 р. може до деякої міри бути показчиком, як воно справді виглядало в отій царській Росії. Маємо „статистичні дані з виставки продуктів друку за 1908 р., організованої головною управою в справах друку" (Сп-б 1909). Там читаємо: „Загальна кількість періодичних видань, що виходили в 1908 р., була 2028, із яких біля 800 газет і 1228 журналів і збірників" (ст. 16).

Навіть припустивши, що з 1908 до 1913 р. в Росії преса не аростала, і що в Фінляндії, Прибалтиці і в Польщі виходило 1/3 періодики, — всеж дістанемо округло 820 журналів, а не 213.

В розподілі за тематикою бачимо, що тоді виходило суспільно-громадських органів 40,73 відс., релігійно-моральних 8.0 відс., літературно-мистецьких 7 відс. і т. д.

Чи можемо-ж ми після цього всього вірити його „статистичним" даним про стан українського друкованого слова?

Українських журналів було нібито в р. 1930 на Україні за назвами 82.8 відс., за тиражем 92.1 відс.; в р. 1931 відповідні числа були 81.4, 91.3 відс. Чим пояснити це, незначне, пов-да, зниження? Початком дезукраїнізації"? „...Як правило, журнали виходять ще зі значним запізненням проти нормальних термінів виходу і якість журналів щодо зовнішнього формату ще стоїть на невисокому рівні", — додає Агуф.

Нас найбільше цікавить тут маленьке слівце „ще". Адже уже був час, коли журнали і нормально виходили і зовнішньо виглядали незле. „Успіхи" пятирічки — правда? Соромно, чи може і боязко признатися?

Ці „успіхи" особливо кинуться у вічі, коли порівняємо продукцію дитячої книжки за кілька літ. В 1928 р. на Україні було видано дитячих книжок із загальним тиражем 6.4 міліонів примірників, в р. 1930 — 5.7 міліонів, в 1931 р. — 1.6 міліонів, в 1932 р. вже треба було числити на сотні тисяч, ну, а в р. 1933 ще не підраховано! Скільки з того українських — невідомо.

Скажемо ще кілька слів про газети. До кінця 1931 р. за Агуфом, нібито всі українські райони (а є їх 383) мали свої друковані газети. На 1. І. 1932 було їх: українською мовою 336, російською 13, інших 33; на 1. І. 1933 р. українською 373, російською 12, іншою 41. Не будемо вже аж так чіплятися пана Агуфа і ловити його на брехні, що всі райони таки до 1. І. 1932 р. не мали своїх газет (треба відрахувати 32 т. зв. центральних газет), бож це не так важно — і не такі, мягко висловлюючись, „протиріччя" ми в нього подибували. Іде про те, що ці районні газети — не виходять. Та й як їм виходити, коли „райони" цеж містечка, чи села віддалені часом і 30 кільометрів від залізниці? Коли добра дорога, підводи нема; коли добра дорога і є підвода, — паперу в „базі" нема; колиж у щасливому складі обставин все це є, — фарб не стане. Є й фарби (але то вже мусить бути виїмкове щастя!) — комсомолець який виконує „навантаження" наборщика, з розпорядження Райкому КСМ виїхав у другий кінець району (коли не на курсах „перекваліфікації" в окрузі).. Хіба ми не знаємо?... Ну, а як (припустимо неможливе) така газета вийде, — чи може наш читач уявити собі її вигляд? (Про зміст ми вже не говоримо!). Очевидячки, „районізація" газет мала на увазі знищити або остаточно добити сковане й замучене до півсмерти українське друковане слово.

Про тираж українських газет воліємо не говорити, хочби й тому, що ми не віримо астрономічним цифрам пана Агуфа, а інших покищо під рукою не маємо. Але дозволимо собі навести ще одну малесеньку цитату з книжки Агуфа: „Газета „Геть неписьменність!" це єдина газета, що зменшила свій тираж у 1932 р., але й це зменшення тиражу позитивне явище і свідчить про те, що кадри неписьменних на Україні зменшуються".

Ну, й слава Богу, що зменшуються, але нам цікаво, як оце „письменник" думає? Невже через те, що якась газета зветься „Геть неписьменність!", її можуть читати неписьменні? Це справді якась таємниця першої пятирічки!...

Якуж несподіванку й таємницю принесе друга пятирічка — побачимо!

П. Котович.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА і МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-на **ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ** вул. Боїмів ч. 4.

СОВІТИ І ЯПОНІЯ.

ТАЛІН, 28. 3. (Агорієнт). Москва щораз із більшою горячкою кидається на всі боки і підписує гори договорів, які забезпечили б її перед війною в Европі. Це найкращий доказ правдивого політичного і військового положення Совітів. І даремне більшовицькі провідники щотижня лякають Японію своєю „могутньою" армією, бо справді вони самі лякаються тієї війни. І коли б не опозиція робітничих совітських організацій, яких єднає уже лише національний сентимент, то совітський уряд дав би все те, чого захотів би японський уряд, щоб лиш омминути війну. Ленін мав розум, але Сталін має змисл і почуття тіснозти. І він не заспокоюється так легко, як деякі його співробітники жиди, які, розуміється, в усій Росії найбільше войовничо наставлені. Сталін знає дуже добре, що битися з Японією треба озброїти найменше два-три міліони людей. А ці люди рекрутуються також із буржуйського елементу, якому він, зовсім слушно, не довіряє. І справді ніхто не є озброєний у Росії, лише ГПУ і робітничі військові організації, яких уряд не боїться. Але завтра, коли Сталін озброїть і зробить військом українських націоналістів, чи безпастанних бунтівників Кавказу, чи козаків знад Волги, селян Уралу і Сибіру, фанатиків совітського Туркестану, тоді обличчя російського війська дуже змінилосяб і врешті не знати, проти кого воно виступило би: проти Японії, чи проти московського уряду. Саме тому війна для Совітів це велика загадка. Та по думці балтійських держав, Росії тієї війни не омминути.

—o—

По широкому світі.

— Паневропейський господарський конгрес відбудеться у Відні в днях від 16. до 15. травня ц. р.

— Ошуканчу аферу на шкоду асекураційного товариства у Відні на квоту 300 тисяч шилінгів викрила віденська поліція. Це голяндський ювілір Краковський в порозумінні з почтовим урядовцем зголосив крадіж на почті його дорогоцінностей, аби вимантити асекураційну премію.

— На поминальне богослужение за цісаря Карла явились: компанія Гаймвери та компанія вояків бувших фронтовиків, міністр військових справ і державний секретар Карвінський та провідник монархістів Візнер. Всіх учасників начислювано 5.000.

— Мін. Тітулеску приспішив свою візиту до Парижа на 17. квітня ц. р., щоби зустрітись з мін. Барту ще перед його поїздкою до Варшави.

— На конгресі соціялістичної молоді в Німеччині прийнято одноголосно резолюцію проти кривавих подій в Австрії та проти канцлера Дольфуса.

— Управа союзу німецьких студентів накликує німецьких студентів, щоби бодай через один семестр студіювали на університетах у Бреславі, Данціґу і Кенігсберґу.

— В Еспанії обєднались три діві партії, а саме: республиканська акція, республиканці і незалежні соціялісти-радикали в одну партію — республиканську лівицю. Головою партії є б. премієр Азана.

— В Берліні в дільниці Нойкелья пожежа знищила велику фабрику меблів, заподіявши величезні шкоди.

Довкола афери Ставіського.

ВБИВСТВО ПРЕНСА ЩЕ НЕ ВИЯСНЕНЕ.

ПАРИЖ, 3. 4. ПАТ. Слідство в справі вбивства Пренса не висвітлило покищо ролі здогадних вбивників, саме Карбона, барона де Люсака і Спіріта. Поліція стверджує покищо алібі цих трьох здогадних вбивників. Оборонець Карбона і барона де Люсака впевняє, що має докази, які докладно висвітлять побут обох клієнтів у дні вбивства. Зате ця заява не викликала помітного враження в „Сюрете Женераль", бо інспектори, які ведуть слідство думають, що арештовані приготовили собі заздалегідь алібі. Одночасно преса закидає поліції, що поспішилась з арештуванням трьох здогадних вбивників і тому не має в руках незбитих доказів їхньої вини. З другого боку виявилось, що багацько познак є фальшивих. В Марсей переконані, що здогадні вбивники невинні.

БЕЗКОНЕЧНІ КОНФРОНТАЦІЇ.

ПАРИЖ, 3. 4. ПАТ. Підчас конфронтації панни Тарі з „Жожахом" ця заявила, що пізнає в ним людину, яка розмовляла на ліонськім двірці в Парижі з Поенсом. Але тому, що підчас свого першого переслухання подала зовсім інший опис цього особняка, слідчий суддя ставиться з недовірям до її зізнань.

ПАРИЖ, 3. 4. ПАТ. Комісар Боні вислав листа до провідника слідчої парляментарної комісії з проханням сконфронтувати його з послом Анріотом, який гостро заатакував його.

КОМПРОМІТУЮЧІ ДОКУМЕНТИ.

ПАРИЖ, 3. 4. ПАТ. „Еко де Парі" впевнює, що арештований Карбон має в своїх руках документи, які можуть скомпромітувати низку парляментаристів, а між ними одного бувшого міністра і декількох поліційних урядовців з „Сюрете Женераль". Одночасно оборонець Спіріто потверджує цю вістку кажучи, що Карбона арештували тому, що в нього була копія одного документу.

Преса — це ниці найпевніша зброя у змаганнях народу. Тому кожний український громадянин повинен стати передплатником „Діла".

Катастрофа летуна.

МОСКВА. ПАТ. Летун Ушаков, який відлетів з летуном Левоневським до Ванкурем, повідомив про катастрофу літака біля рога Оман. Літак Левоневського на висоті 2.500 метрів покрився льодом і тому швидко почав спадати на землю, не зважаючи на зусилля летуна. Левоневський важко ранений, а його товариш врятувався.

ШПИГУНСЬКА АФЕРА В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

ПРАГА, 3. 4. ПАТ. По викритю широко розгалуженої сітки шпигунської організації на області цілої держави поліція переводить далі масові ревізії і численні арештування. Арештовано Франца Гампля, редактора комуністичного щоденника „Ровност", в якого найдено великі суми грошей. Гампль вдержував тісні взаємини з богатьома визначними цивільними і військовими людьми. В тайній друкарні друкував комуністичні летючки, які розкидано в касарнях з метою викликати бунт між військом. Вже переведено 123 ревізії та арештовано 23 особи.

ВІЦЕПРЕМІЄРОВІ ЗАБОРОНИЛИ ПРИЇХАТИ ДО ІРЛЯНДІЇ.

ДЕБЛІН. 3. 4. ПАТ. Уряд у Белфасті заборонив О'Келлієві, віцепремієрові уряду Де Валери та міністрові внутрішніх справ приїхати до півн. Ірляндії. Поліція одержала приказ арештувати міністрів, коли переступили кордон. Причиною заборони є промова, в якій О'Келлі сказав, що вільна ірляндська держава зробить усе, щоби ввести республіканський устрій в усій Ірляндії. Щоби це осягнути нарід має за собою уряд, армію та добровольців. Видана давніше урядом півн. Ірляндії заборона візду, що торкається преа. Де Валери остає далі в силі.

Оголошення до святочного числа „Діла"

яке вийде в значно збільшеному об'ємі і накладі

приймає Адміністрація до 5. квітня ц. р. години 12. вполудне.

ПРОТИ СОЮЗУ З КОМУНІСТАМИ.

ЛЬОНДОН. 3. 4. ПАТ. В Йорку закінчився конгрес незалежних соціялістів з Лейбур Парті. Конгрес по довшій і бурхливій дискусії відкинув подавляючою більшістю голосів, бо 126 проти 34 внесок на співпрацю з комінтерном.

—o—

РЕЛІГІЙНА БОРОТЬБА В ІНДІЯХ.

ПАТНА. 3. 4. ПАТ. В одній місцевости дійшло до завзятої кривавої боротьби між музулманами та індійцями на тлі музулманських літургій. Музулмани мають трьох убитих і трьох важко ранених, а індійці мають ранених кількох учасників. Поліція арештувала 22 учасників.

—o—

НОВИНКИ

— ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6. — Насс. 1305 1—5

— Церковні брокати, борти, френдзлі, наплечні хрести, панаму до вишивання фелонів і фан. дзвони, всі готові церковні річи, плащениці, книги, свічки, кадило, печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове столове накриття, ліжка, прапори і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. „ДОСТАВА" у Львові, Домініканська 11. і Руська 20. в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 36-?

— Легкий спосіб, щоб зліпшити смак Великодної паски — це їсти її тільки з першоякісною, фахово приладженою битою птицею. Її дістанете в птахомясарні Маслосоюзу — при вул. Костюшка 1 а. Щоб заощадити Вам дорогий Ваш час, доставлять її також до дому на замовлення в котрійнебудь для Вас найближчій крамниці Маслосоюзу, або телєфонічно. 1344

— Напитки добрі на смак і шлунок. Славний французький смакун Брілля-Саварен, автор „Фізіольгії смаку" ствердив давно, що на здоровля і добре травлення впливає знаменито шампанське вино. Цим можна собі пояснити, чому французи доживають пізнього віку, молоді та бадьорі. Фірма Маковського у Крушвиці виробляє знаменитий шампан „Рен де Ренет". Досі фабрики у Польщі не виробляли поширених у Франції „аперитивів" на смак, перед їжею. Такі аперитиви та „вермути" почала перша виробляти згадана фабрика, даючи кілька родів таких вин „Екстра", що мають силу 20-відсоткового типу вермуту, портвайну та мадеру. Такі вермути мають у собі екстракт з хінної кори та лікувального зілля і тобто діють в апетиті.

На кожнім святочнім столі правдиве ґронове вино тільки з VIN-MONOPOLE.

Угорське Десерове	зол. 2·95	Зелене Токайське	зол. 2·90
Угорське Стодове	„ 3·25	Рустер Австрійське	„ 3·—
Півсолодке Токайське	„ 3·75	Graves французьке	„ 3·60
Рислінг Кабінет	„ 3·85	Medoc французьке	„ 3·75
Barsac французьке	„ 3·90	Токай Hegyaljai	„ 3·90
Токай Furmint	„ 3·90	Богослужебне Palugyay	„ 4·—
Токай старий Масьлеє	„ 4·90	Sauternes	„ 4·30
Малага стара еспанська	„ 4·95	Marsala original	„ 5·95
		Lacrime Christie specjal	„ 5·50

та ще 85 родів найчистішої природної ґронових вин на складі VIN MONOPOLE, філія у Львові, вул. Сикстуська ч. 2. Телєфон 68-42.

— **Концерт у церкві Богословської Академії.** У велику пятницю, 6. квітня 1934 р. в церкві Духовної Академії при вул. Коперника ч. 36 хор студентів Богословії відспіває перед єрусалимською утренею покаянні псальми: 1) І. Воробкевича: Іже час...: 2) Д. Бортнянського: Скажи ми Господи...; 3) А. Веделя: На ріках вавилонських... Початок точно в год. 16.30 вечір.

— **З радія.** Львівське радіо перетворюватиме в пятницю 6. квітня 1934 р. в год. 18.20 Псальми Бортнянського в виконанні хору Волоської церкви у Львові під дир. Ром. Прокоповича. — Радіостація в Кошицях (269.5) передаватиме в суботу 7. квітня в год. 19.45 відчит Яроша „Великодні звичаї на Закарпатті".

Коли родина за свячене сяде
І має бути весела й щаслива —
Конечне для того, щоби на Великдень
Не бракло в хатині ще Львівського Пива.

— **Ще про землетрус у Східній Галичині.** В четвер 29. березня ц. р. було чути легкий струс землі, який тривав біля 40 секунд. Немає ніякої шкоди. В останне відчуто землетрус ще в 1912 р. В Чорткові також відчуто сильний землетрус, який тривав біля 20 секунд. Землетрус відчули лишень мешканці вищих поверхів, де колихались на стінах образи і лямпи.

— **Смерть Генрика Бігельайзена.** Помер відомий львівський педагог і дослідник літератури, гімназійний учитель Г. Бігельайзен, уроджений у 1856 р. у Товстім над Збручем. В останніх роках виснажений важкою, довголітньою працею педагога, покинув він свою критичну діяльність. Колись дав він почин до ілюстрованої історії польської літератури, до збірного видання творів Шекспіра польською мовою, видав численні студії з польської літератури. Для нас замітний покійний Бігельайзен тим, що довший час учив польської літератури в українській гімназії у Львові. Був це рідкий зразок педагога, що має головно на меті навчання та виховання, залишаючи на боці всякі посторонні, політичні мотиви, які в нинішніх часах у більшості поляків-педагогів в українських гімназіях виступають на жаль на перше місце. Г. Бігельайзен живо цікавився теж нашим літературним рухом ще від часу, коли дружив із І. Франком. Дарма, що писав виключно по польськи, був прихильником національного жидівського руху, головно в останній добі свого життя.

ВЕЛИКОДНЕ ЧИСЛО
Гумористичного журналу
„Жорна" ч. 7.
вже появилося Ціна 25 сот.
Дістанете в кожній трафіці і кіоску.
Чвертьрічна передплата 1·50
Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА" Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

— **Однострої в школах Р. Ш.** Головна Управа Р. Ш. подає до відома, що Кураторія затвердила проект одностроїв для молоді середніх шкіл Р. Ш. і взірці розіслано вже до всіх дирекцій шкіл. Відзнаки на шапки, однакові для всіх шкіл Р. Ш. (для середніх шкіл жовтої краски) можна замовляти в Книгарні Р. Ш. (Львів, вул. Сикстуська ч. 20.)

— **Сніг у горах.** З суботи на неділю, себто вночі з 31. на 1. квітня ц. р. сніг покрив грубою верствою гори Карпати і тому нагально обнизилась температура.

— **Люстраційні комісії суспільних обезпечалень.** Міністр суспільної опіки Губіцький покликав до життя 8 люстраційних комісій для контролі діяльности суспільних обезпечалень у всьому краю. Комісії вже виїхали з Варшави та до трьох днів контролюватимуть обезпечальні в різних містах краю. Кожна комісія оголосить речинець, коли обезпечені особисто могтимуть стоїнутися з її членами.

— **Перед судовою розправою.** Агенція „Вехуд" повідомляє, що прокуратор при окружнім суді у Львові зладив уже акт обвинувачення проти Корпана за вбивство команданта поліції Врубля у селі Вибранівці бобрецького повіту і відослав акти судові. Розправа проти Корпана перед судом присяжних у Львові відбудеться 20. квітня ц. р. Розправою буде проводити суддя Медицький.

— **Влом до церкви св. Юра.** Вночі зі суботи на неділю 1. квітня ц. р. невідомі злодії вломилися до церкви св. Юра у Львові, де розбили огнетривалу касу. Злодії відійшли з довгим носом, бо в касі не найшли ні сотика. Шкода з розбиття каси сягає 200 зол.

— **Львівська хроніка.** Рятункове поготівля перевезло до шпиталю Якова Бачинського, студента фільософії, якого якісь бандити на вул. Декерта покололи ножами. — На польський Великдень не мало вільної хвилинки Рятункове поготівля, бо раз-ураз інтервенювало по передмістях Львова, де підбухьорені алкоголем особняки з надмірної радости частували себе ножами, киями і кастетами. Першенство задержав „славний" Замарстинів, де було найбільше нещасливих випадків від побиття. У Львові було 17 осіб рашених. — Спільника львівськгоо Кіртена — Цибульського каменяра Колодзея, арештованого під замітом допомоги у вбивстві Шефівної випустили на волю. Колодзей з возьним львівського університету. Обачем відповідатиме перед судом з вільної стопи.

— **Грабіжницький напад під Львовом.** На полях Нових Збоїськ ограбили в суботу 31. березня невідомі грабіжники 20-літнього Степана Розмуса з Горожанин Великої, пов. Рудки, забравши йому куртку і 8 зол. С. Розмуса заманили грабіжники кажучи, що туди веде дорога до казарми 26. пп., де відбуває військову службу його знайомий. Поліція шукає за грабіжниками.

До кожної туалети відповідну **ТОРБИНКУ** поручає найдешевше **Магазин вибагливої галантерії ЛЕВ ПРОПСТ — Львів, пл. Марійська 3.** Тел. 15-85.

— **Клопоти селян з доляровими довгами.** Польські селянські організації вислали до уряду меморіял у справі клопотів селян з доляровими довгами. Саме багато віриteлів не приймає долярів на заплату довгів, але домагаються сплатити довг золотими по курсі 8.90 зол. за доляра. Селяни довжники в клопоті, бо судам заборонено приймати доляри до судових депозитів.

— **Ювилей „Райхспосту".** На днях святкує орган австрійських християнських суспільників „Райхспост" 40. роковини істнування. На зїзді католиків 1892 р. пресовий комітет постановив видавати хр.-суспільний орган. В червні 1893. видали в Вандорфі перше пробне число п. з. „Райхспост". Перший шеф-редактор о. Опіц наняв у сутеринах 8. округи льокаль, де уладили друкарню й редакцію. Перше число вийшло 1. січня 1894. Рік опісля „Райхспост" купив вже дім при Штроїґасе 45, де була друкарня та редакція. В 1913 р. „Райхспост" купила великий дім при тійже вулиці під ч. 8. Від 1897 року начальним редактором „Райхспосту" є д-р Фуідер.

— **Вибух вулькану.** З Ісляндії повідомляють про вибухи вулькану Скейдар Йокель, що находиться в південно-східній частині острова. Вже перед тижнем можна було завважати великі зміни на ледняку Скейдар. Величезні маси леду звалилися в ріку, що нагло вилляла. В місті Рейкявік, що віддалене 250 км. від вулькану бачили величезний огневий стовп, що добувався з кратеру вулькану. Внаслідок того стовпа обчислено 78 громів. В ночі на понеділок став падати дощ з попелу. Телєфонічна злука вповні знищена.

— **Значіння очей при расових дослідах.** Проф. Вейнінгер з антропольогічного інституту в Відні поробив поміри людських тіл в деяких околицях Мадярщини і при цій праці звернув увагу на вигляд очей в людей, приналежних до одного роду. Він занявся тією справою ближче і підшукав в Банаті в селі Маріенфельде одно-

Пан і Пані
урядовець і робітник
купець і жовнір
усі
йдуть на
„Гостинницю під Білим Конем"
„ТОВАРІЩА"

го німця, який від 1770 року мав в себе хроніку всіх членів родини, що походили з одної пари німецьких кольоністів з 1770 року. Досі родина розмножилась на 1017 членів. При огляді очей у всіх тих нині живучих членів родини він завважив, що у всіх їх очі мають однакову барву. Звичайно на перший погляд видається барва інша, одначе при ближчому дослідї стверджено деякі прикмети в барві очей спільні для всіх без виїмку. На підставі того досліду Візінгер ствердив, що барва очей також унаслідкується в родині і що деякі прикмети очей довгий час остають незмінні. Тепер він перейшов до застосування свого відкриття в расових дослідах. (УП)

— **Музей „Бойківщина"** в Самборі має від 31. XII. м. р. до 31. III. ц. р. 69 катальогові числа приросту, до ч. 3037 ключно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольогія 20, етнольогія 96, печатки 1, монети 1, медалі 2, світлини 7, стара збруя 2, банкноти 12, церк. мистецтво 1, різьби 1. Архів і бібліотека: книжки 60, рукописні книги церковні 3, новіші документи 6, стародруки 1, часописи 342. Жертводавцями були: о. Білинський П., Укр. „Бесіда" Самбір, Блонар А., Вовчанський Т., Вовчанський Ф., інж. Вец І., д-р Галущинський Н., Головей І., Горбацєо І., Головінська М., Зинич М., о. Кміт Ю., д-р Кобільник В., д-р Каковський Ф., інж. Кузьняр І., проф. Кинасевич М., кооп. „Книжка", Самбір, Кноллер І., проф. Мартинець І., Морахівський Н., д-р Максимчук І., проф. Подолинський В., д-р Рабій Ю., Соболь В., Сирко П., о. д-р Скругень ЧСВВ, Славш Т., д-р Скорик М., інж. Сілецький, Лило Н., Рад. Ляшецька О., о. Лукань Р. ЧСВВ, Федоричка І., Шийович Я., проф. Яремко І., Ярош М., д-р Ямка Р.

—o—

Із судової салі.

11 КАРНО-АДМІНІСТРАЦІЙНИХ РОЗПРАВ ПРОТИ ПОЛІСЬКИХ КООПЕРАТОРІВ.

В пружанському повіті на Поліссі (на північний схід від Берестя н. Бугом) — там, де сходяться етнографічні межі українців і білорусів, існує декілька українських сільських кооператив, які підлягають Ревізійному Союзові Українських Кооператив у Львові. Адміністраційні власти наложили на ті кооперативи цілу низку високих грошевих адміністраційних кар за санітарні непорядки, нарушення години продажі, брак цінників і т. п. Від оречень староства в Пружанах відкликалися кооперативи до окружного суду в Пінську. Внаслідок цього відклику відбулося в днях 7. і 8. м. м. перед виїзловою сесією окружного пінського суду, яка урядувала в Пружанах, одинацять карно-адміністраційних розправ проти наших кооператив.

Розправам проводив окружний суддя Юрцевич, від пінської прокуратури обвинувачували кооператорів прокуратори Кишкопіша (7. м. м.) і прокуратор Почебський (8. м. м.). Як оборонець в усіх тих справах виступав посол д-р Степан Біляк зі Львова, який з доручення наших кооперативних установ спеціяльно в тій цілі виїхав до Пружан.

Предмет і висліл тих 11-ти розправ був слідуючий:

1) Варфоломея Кондратюка, справника кооперативи „Сільська Праця" в Річиці Церковній, засудило староство в Пружанах за брак цінника в кооперативі на кару 50 зол. Судова розправа виявила, що в кооперативі був цінник в українській мові, а староство домагалося цінника в польській мові. Оборонець д-р Ст. Біляк покликався на оречення Найвищого Суду, що цінники не мусять бути зладжені у польській мові. З уваги на те суд уневажнив обвинувачення Кондратюка.

2) Павла Матюховича, крамаря кооперативи „Сільська Праця" в Річиці Церковній, засудило староство за ведення торговлі в неділю на кару 150 зол. та за нечистоту в домівці і держання спожиткових товарів близько нафти на кару 100 зол. Обвинувачений свідками доказав безпідставність доносу, супроти чого суд його уневинним.

3) Олексія Жука, справника кооперативи „Сільська Праця" в Річиці Церковній, засудило староство за нечистоту в домівці і продажу запліснілої ковбаси на кару 100 зол. Обвинувачений доказав, що в домівці було чисто, а ковбаса була незіпсована. З огляду на те суд його уневинним.

4) Ольгу і Павла Хомичів, крамарів кооперативи „Добробут" в Бродах гм. Городечно, засудило староство в Пружанах за нарушення санітарних приписів на кару по 100 зол. та за ведення торговлі в неділю на кару по 100 зол. Обвинувачені доказали безпідставність поліційного доносу і суд їх обох увільнив.

5) Конрада Коляду, крамаря кооперативи „Єдність" у Великім Лісі гм. Городечно, засудило староство за торговлю в неділю на кару 100 зол. та за ведення торговлі в заборонених годинах на кару 100 зол. Обвинувачений виказав безпідставність доносу і тому суд його увільнив.

6) Того самого Конрада Коляду за ведення торговлі в неділю (продав бідній жінці бохонець хліба) засудило староство на кару 100 зол. Розправа потвердила факт продажі того хліба в неділю. В тій справі суд зменшив кару зі 100 зол. на 30 зол.

7) Павла Матюховича, крамаря кооперативи „Сільська Праця" в Річиці Церковній, покарало староство за невписання „витичину" цін на поодиноких товарах карою 200 зол. Розправа потвердила цей замір, а суд зменшив кару з 200 зол. на 20 зол.

8) Василя Старуна, справника кооперативи „Надія" у Вижнім, засудило староство за брак сплювачки на кару 50 зол. Обвинувачений свідками доказав, що сплювачка постійно находилася в льокалі і тому суд увільнив його від кари.

9) Поладія Жедя, справника кооперативи „Єдність" у Великому Лісі, покарало староство за нечистоту в домівці і брак сплювачки разом на кару 180 зол. Свідки ствердили безпідставність доносу, отже суд його увільнив.

10) і 11) У справах проти Павла Лебедича, крамаря кооперативи „Надія" у Вижнім, засудженого за ведення торговлі в неділю на кару 100 зол. і торговлю в заборонених годинах на кару 200 зол. розправи відложено для переслухання свідків.

Оборонець д-р Степан Біляк при одній з перших розправ виголосив довгу промову, в якій змагав велике суспільне та господарське значіння кооперативного руху серед селянства та вказав на розбіжність між практиками адміністраційної влади на Поліссі з одного боку та напрямними і духом кооперативного законодавства з другого боку. В тій ситуації суд має велике і почесне завдання боронити змагання кооперації та направляти промахи нижчих адміністраційних чинників, які хибно інтерпретують господарське законодавство. Оборонець вказав на різнорідність поняття „чистоти" в приходніх домівках та неоправдані домагання під цим оглядом поліційних органів якраз до українських кооператив.

Треба признати, що суддя Юрцевич переводив розправу дуже обективно.

Найновіщі моделі Найкраща якість
Найвибагливіша робота Найбільший вибір
Найнижчі ціни у весняних жіночих плащах та костюмах у фірмі
Л. МОЛДАВЕР
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 17, І. пов. Тел. 46-56

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У ЗОЛОЧЕВІ.

Перед кількома днями ставали перед судом присяглих у Золочеві **Іван Тимчук, Іван Тимечко і Микола Свистун,** молоді хлопці, всі з Ордова пов. Радехів. Всі три були обвинувачені у злочині з арт. 97 к. к. (гол. зрада), крім того 2 перші у злочині з арт. 215 (поширювання летючок), а третій Микола Свистун зокрема у злочині саботажного підпалу майна 2-ох богатих поляків, господарів з Ордова, а саме братів Михайла і Йосифа Гардзілевичів (28. VIII. 1933), при чому спалились забудування і неубезпечений збір збіжа.

Розправа тревала два дні, а обвинуваченых боронили оборонець в справах карних д-р Пиндик і адв. Струсевич, оба зі Золочева, і адв. д-р Семен Шевчук зі Львова.

Обвинувачені до вини не признались, а переслуханих около 40 свідків вини обвинуваченим не доказали, поминаючи свідків поліційних, які зізнали для обвинуваченых надзвичайно обтяжуюче так у напрямі підпалу, як і приналежности до УОН, летючок і т. д.

Висліл розправи був той, що присяглі заперечили більшістю голосів щодо Миколи Свистуна питання так у напрямі головної зради, як і підпалу, а щодо дальших обвинувачених заперечили питання з арт. 215 к. к. (поширювання летючок), зате затвердили більшістю голосів щодо Тимчука і Тимечка питання про злочин головної зради (арт. 97 к. к.).

Трибунал, невдоволений таким висліком розправи, **засуспендував вердикт щодо всіх обвинуваченых,** а нова розправа відбудеться у новій каденції у червні ц. р.

ПО ТРЬОХ ЛІТАХ „ТИМЧАСОВОЇ" ВЯЗНИЦІ — НА ВОЛІ.

Дня 28-29. жовтня 1930 р. розіграласи на шляху Томашів Любельський-Белзець, у відділі около 3 км. від Томашева, страшна трагедія.

Незнані винуватці напали на почтовий віз з Томашева, котрим фірманив візник Станислав Гапка, а конвоював почтар Едвард Гнатюк. Напасники зупинили віз, револьверовими стріляли вбили Гнатюка і Гапку, а впровадивши віз до ліса, розбили почтову скриню і зрабували з неї на шкоду почтового уряду в Томашеві суму 13.720 золотих і револьвер з ініціялами М. Н. 239885.

В якийсь час потім були в цій справі арештовані **Дмитро Якимець і Гринько Ловчанін** — оба мешканці Рави Руської, а то на підставі обвинувачення їх родиною Д. Якимця — головно його шваґром Романом Віталіком, який зізнав, що бачив, як оба обвинувачені і померший вже тоді брат Дмитра Якимця, — Стефан, вспли в Раві Руській, день перед нападом до потягу і поїхали в напрямі Томашева і що всі згадані вернули по трьох днях перемучені до дому, що мали з собою багато грошей, що жили понад стан і скривалися перед поліцією.

Акт обвинувачення, виготовлений прокуратором окружного суду у Замостю, закидав Д. Якимцеві і Гр. Ловчанінові доконання предметового злочину, при чому казалось у тому акті, що Д. Якимець признався до злочину разом з Ловчаніном і померший перед арештуванням братом Степаном, що докладно описав цілу подію і що зізнання, зложені на поліції, в цілости повторив перед слідчим суддею, деленованим у цій справі зі Замостя до Томашева.

У цій справі відбулися 2 розправи в Замості, а обв. Якимець боронився і доказував свідками, що признання до злочину вимусила на нім поліція в Томашеві фізичним знущанням. До вини Д. Якимець і Гр. Ловчанін на суді не признались. Дальше, доказуючи свою невинність, впевняв Якимець, що його померший брат Степан не міг предметового вбивства доконати, бо в днях 28-29. жовтня 1930 р. був у двох господарів у Потиличі к. Рави Руської на весіллі — що численні свідки потвердили.

Висліл розправи перед окр. судом в Замості був той, що обв. Гр. Ловчаніна звільнили, а Д. Якимця засудили на 10 літ тяжкої вязниці, за злочин рабункового вбивства. Цей присуд Апел. Суд у Люблині затвердив, зате Найвищий Суд, до якого відкликався Якимець, присуд Апел. Суду ухилив.

По додатковім переслуханні свідків на ріжні обставини — як биття на поліції в Томашеві і т. п. — Апел. Суд у Люблині мілька днів тому на новій розправі увільнив обв. Д. Якимця, та наказав негайно випустити його на волю — по трьохлітній „тимчасовій" вязниці.

В той спосіб таємниця злочину зперед потрьох літ остала досі не вияснена і жде розвязки.

Обв. Дмитра Якимця боронив адвокат **д-р Семен Шевчук зі Львова.**

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Діонізій Шавала, б. повітовий комісар у Бродах в 1918 р., б. губерніяльний комісар УНР у Виннице в 1919 р., б. директор асек. т-ва „Карпатія" в Ужгороді, б. основоположник і організатор асек. т-ва „Бескид" в Ужгороді, помер дня 28. березня 1934 р. по довгій і тяжкій недузі в 53 році життя в Збоїських к. Львова. Осиротив жінку і двоє дітей. Похорони відбулися дня 30. березня 1934 р. в Збоїських. В. Й. П.!

Іван Пеленський. Дня 25. II. помер у Комарні заслужений громадянин Іван Пеленський, с. Йосифа. Похорони покійного, б. довголітнього голови читальні „Просвіти" в Комарні, члена українських установ у Комарні й повіті та члена новообраної громадської ради в Комарні, відбулися 27. II. при великім числі народу, в супроводі орхестри місцевого „Сокола" та мужеського хору. Покійного попрощали від повіт. організації УНДО пос. Гр. Тершаковець, від усіх українських установ у Комарні адв. О. Утриско та зокрема від читальні „Просвіти" й міщанства п. Андрій Калимон. В. Й. П.!

Михайлина з Галущинських Гаванська померла 24. III. 1934. в Станиславові в 72. р. життя. Покійна вдова по бл. п. о. Івані Гаванськім, парохові Висиповець, знана зі свого доброго серця для всіх, хто потребував помочі, чи поради, полишила по собі загальний жаль. Похорони відбулися дня 26. березня на міському цвинтарі в Станиславові. В. Й. П.! 1350

Спорт.

ПІНГ-ПОНГОВІ МИСТЕЦТВА КРАЮ

В ніч з п'ятниці в понеділок відбувався змагання за мистецтво краю в пінг-понгу при участи всіх 27 змагунів і 4 змагунок. З Станиславова прибули змагуни У. С. К-у. Львів заступили такі пінг-понгові секції: господарі змагань Сокіл IV, Сокіл III, Плай, УРСК, Тризуб.

Змагання відкрив головна Сокола IV. п. Дембріцький. З черги головна У. С. С. п. Карпінський привітав змагунів теплим словом і побажав успіхів. У неділю розіграно такі стрічі: Станіцький (Плай) — Муць (С. IV) 21:19, 21:16; Курило (Тризуб) — Ковалевич (УРСК) 21:18, 14:21, 21:18; Мурин (УСК) — Кобринський (УРСК) 21:6, 21:6; Пренінник (Плай) — Домбровський (С. IV) 21:19, 23:21; Горбачевський (Тр.) — Лада (П.) 21:17, 21:15; Лазінка (С. IV) — Пурій (С. III) 17:21, 21:15, 21:14; Мельник (С. IV) — Цизих (С. IV) 21:14, 22:20; Малашчук (С. IV) — Станіцький (С. IV) 21:19, 21:13; Остапович (УСК) — Гринюк (С. IV) 21:5, 21:10; Мурин — Курило 21:18, 21:16.

Станиславів — Львів 4:1.

У дружиновому першості Станиславів зарезіг Львів 4:1. Виклади такі: Мурин (С) — Мельник (Л) 21:16, 21:13; Сойка — Залеський 21:17, 21:17; Остапович — Курило 21:6, 21:18; Мікльош — Полюга 21:16, 17:21, 22:20.

У грі поодинокій до чверть-фіналів увійшли: Сойка, Мурин, Мікльош, Остапович зі Станиславова, Полюга, Прошицин, Мельник, Залеський зі Львова.

КОПАНИЙ МЯЧ.

ЛЬВІВ. Тризуб — Сокіл III. 3:0 (2:0). Заслужене звемога Тризубу. Судіював п. Назар.

ПЕРЕМИШЛЬ. **Сян — Гагібор 6:1 (5:1).** Першими змаганнями в цьогорічному сезоні „Сян" підтримав і скріпив добру опінію, яку має серед своєї та чужої публіки в Перемишлі. Високоцифрова перемога над довголітнім сильним противником була виспідом гарної і продуктивної гри цілої дружини. На змагунах видно було вплив зайняття у спортовій залі підчас зимового сезону. Це дало змогу ще краще узгляднитися старим і постійним вальорам „Сяну", а саме добрій тактиці, твердій грі й великій жертвенности у виві максімум кооперативного зусилля для досягнення успіху. „Сян" виступив до змагань в трьох резервовим. Вкінці зч. 500.

СТАНИСЛАВІВ. **Сокіл (Богородчани) — Сокіл III 2:1 (1:0).** Обі дружини без тренінгу. Богородчани виграли зовсім заслужено. Була дружиною більш жертвенною й амбітною. Найкращий у них Крищук за правим лучником, який своїми перебоями і стрілами нашкодив слабого воротаря Сокола III. Дружина заповідається добре, кілька гарних комбінацій трійки нападу вказувало на те, що дружина має зрозуміння для гри комбінаційної. Оборона зле устаткована, воротар слабовський, ворота пустив фатально. Сокіл III мусить взятись добре до праці, якщо хоче добути чолове місце в змістецтвах У. С. С-у. В Соколі III добре заповідається права сторона нападу: Павловський II. і Лехіцький. Позім слабенька, оборона — це в дійсности позічники. І мусить Сокіл III позбутися гри „на кости", бо це знеохочує видіння, яких було около 200. Судія п. О. Ясеницький суддював як умів та знав, та суддювання так виглядати вінк не може.

СТАНИСЛАВІВ. **Пролом — Станиславія 0:4 (0:2).** Змагання за чашу „Відомостей Спортових" у Станиславові. Пролом виступив до змагань у звичайному складі, без Росяка, який уважав „за відповідне" не прийти. Зате Демянчук у горячці (38 ст.) станув до змагань. У Проломі найліпшою лінією була оборона Моклович та Андрейшин. Помім забуває посилати мячі нападові і при тому зле кріє противника. Воротар цим разом грав слабо і він в дійсности програв змагання, бо всі 4 ворота міг зовсім певно оборонити. Напад нічого не міг зробити, бо мячів майже не діставав від помочі. В тій лінії ще найліпше випав Прідун II. Трійка мусить грати більше крильовими, що мають дуже добрий бік і що треба використовувати. Гра велася при легкій перевазі Станиславові, яка була знаменито диспонована. Одиноке любі не слабий воротар Пролому, то Станиславія мусіла бо вдоволитись у найкращому разі безбрамковим вислідом. Внаслідок тієї програної Пролом відпав від дальших розгривок за чашу.

ЧЕРНІВЦІ. Довбуш — Драгош Волз 0:0. Довбуш не використав багато можливостей через мало рухливий напад.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ЛЬВІВ. 2. 4. Бочкай — Погонь 2:1 (1:1).
КРАКІВ. Вакер (Відень) — Висла 6:1 (4:0).
КРАКІВ. Вакер — Краковія 2:2 (0:1).
ПОЗНАНЬ. Пікторія (Берлін) — Варта 3:2 (1:0
ПОЗНАНЬ. Вікторія (Берлін) — Варта 5:2 (3:1)
ПЕРЕМИШЛЬ. Полгуже (Краків) — Погонь 1:0 (1:0).
ЯРОСЛАВ. Оґнісько — Полгуже 2:1 (0:1).

ЛІГОВІ ЗМАГАННЯ.

ВАРШАВА. Польонія — Легія 2:1 (1:1).

СПОРТ ЗА КОРДОНОМ.

БУДАПЕШТ. Гостали тут дві віденські дружини, Австрія й Рапід, що розіграли в неділю два змагання. при чому ФТЦ побив високо Австрію 6:2 (4:0), а Рапід переміг Угорію 4:0 (1:0).

КРАЄВИЙ СОКІЛЬСЬКИЙ ДРУЖИНОВИЙ БІГ НАВПРОСТЕЦЬ.

Здвиговий Комітет при С.-Б. відкликує краєвий сокільський дружиновий біг навпростець в дн. 15. квітня п. р. в Тернополі. Одночасно подаємо до відом., що біг відбудеться у Львові в тім самім реченці і тому всі сповіщення слід слати до канцелярії С.-Б. у Львові до дня 12. квітня включно. Змагуни мусять виказатися лосвідкою лікарських оглядин. Дружина складається з чотирьох осіб. Траса для побратимів 3 км., для посестер та учасників 1 км. — **Здвиговий Комітет.**

—o—

Нові книжки й журнали.

НОВА ХАТА, журнал для плекання домашньої культури. Рік X. Ч. 4. Львів, квітень 1934. Зміст: С. Северина ЧСВВ.: Великдень на Поділлі. І. Лоський: Козацькі гостини. М. Нижанківська: Ритмопластичні танки. Дора: Кметичний порадник. Орися: Елегантний обід. С.-Яблонська: Мандрівка по Юнані. Б. З.: Ідемо на прохід. Надійка: Весняні порядки. О. Лящинська: Печиво. С.: Вазонкові клопоти. В. О. Коннор-Відінська: Старицькі й Лисенки.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича: Янорія.

4. IV. Гра на замку.
5. IV. Сонце руїни.
6. IV. Корневільські Дзвони.
10. IV. Наша Парада.

Великий Міський Театр.

Середа, 4. IV. год. 7·30. веч. „Гостинниця під Білим Конем", Абон. 14.

Четвер, 5. IV. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем", Абон. 14.

П'ятниця, 6. IV. год. 7·30 веч. „Мистець Манодє", Абон. 14.

Субота 7. IV. год. 3·30 попол. „Сніжинка" (І. і ІІ. частина разом).

Субота, 7. IV. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем", Абон. 14.

Театр Різнородностей.

Середа, 4. IV. год. 7.30 веч. „Товаріщ". Абон. 13.

Четвер, 5. IV. год. 7·30 веч. „Товаріщ". Абон. 13.

П'ятниця, 6. IV. год. 7·30 „Фалні". М. Паньоля. Премієра. Абон. 16.

Цирк Станевських. (Площа Бема).

Нині, середа 2 вистави в год. 4·15 попол. і в год. 8·30 веч.

На пополудневу виставу ціни білетів знижені від 30 сот. (галерія) і від 1 зол. сиджені місця (лавки).

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе" (Сонс Сакаль).
АТЛЯНТИК: „Ескімо".
КАСИНО: „Танцююча Венус".
КОЛІСЕЙ: „Вулиця" (Сільвія Сідні), ревія „Весела крашанка".
КОПЕРНИК: „Кохає, любить, шанує".
МАРУСЕНЬКА: „Кохає, любить, шанує".
МІРАЖ: „Пісня пісень" на осн. повісти Зудермана (з Мірн. Дітріх).
МУЗА: „Дівоцтва брат" (Денис Кінг, Ліверсль і Гарді).
ПАЛЯС: „Марш Рамочія".
ПАН: „Д-р Мабіз" і ревія.
ПАСАЖ: „Кайдани життя".
СВІТ: „Король циганів" (Хозе Моліна).
СТИЛЕВЕ: „Шибеник із Еспанії" ревія „Святочний сир".
ХИМЕРА: „Моя мрія то ти" (Діліана Гарвей).
УТІХА: „В твоїх обіймах, пісня „Фіа-Мя Мальвіна".

Закордонне радіо.

Середа, 4. квітня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 17·25, 21·35 Концерт, 20·30 „Ава-Юм" африканська авдиція, **Братислава** (298,8) 17·30 Скрипка, **Прага** (470,2) 21·00 Концерт, **Білгород** (437,3) 16·30 Трубна орхестра, **Рига** (514,6) 19·05 „Чортівський їздець" оп. Кадьмана, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·30 Фортепян, 18·25 Баляди (Шефер, баритон), **Ляйпціг** (382,2) 20·30 „Ді бльонде Цігайнерін" оп. Кнопфа, **Будапешт** (550,5) 18·50 Спів, 21·10 Циганська музика, **Мілянo** (365.6) 17·10 Спів, **Рим** (420,8) 13·45 Концерт, 21·00 Опера.

Четвер, 5. квітня 1934.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 16·00 Пісні й арії, **Братислава** (298,8) 17·30 Спів, **Брно** (325,4) 22·40 Фестіваль Сметани, (виїмки з оп. „Бранденбургійці"), **Прага** (470,2) 19·30 „Яносік" оп. Габи, **Париж** (1796) 21·00 Камер. музика, **Берлін** (356,7) 18·30 Фортепян, 21·20 Ніж.-данський концерт, **Ляйпціг** (382,2) 18·15 Оп. музика, 21·15 „Давня Японія" літер.-муз. авдиція, **Мілянкер** (322,6) 10·40, 14·00 Шлягери й нар. пісні, 12·00 Концерт військ. оркестри, 23·00 „Ді Альпентіте" оп. Кройцера, **Осло** (1186) 20·00 „Пташник із Тиролю" оп. Целєра, **Будапешт** (550,5) 12·05, 19·00 Спів, **Мілянo** 368,6) 13·10 Легка музика, 21·00 Трансм. з „Ля Скала" „Ромео та Юлія" оп. Гунода. **Рим** (470,8) 13·00 Веселі пісеньки, 17·00 Вок.-інстр. концерт, 20·45 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 4. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Популярні серенади (гр. плит), 13·25 Збіжева біржа, 13·30 Господарські вістки, 13·40 Фортепян, 16·10 Для дітей: „Балачка", „Вовк і ягня", 16·40 Листи та програми, 16·55 Концерт легкої музики, пісеньки, 18·00 На фармі в пів. Америці, 18·20 Симф. твори Рімського-Корсакова (гр. плит), 19·05 Величина, 19·25 Тип сучасної жінки в літературі, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва веруи, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Трансм. з Варшави: „Княжна Шікаго" оп. Кальмана, в перерві фейлетон, 22·30 Відчит есперанто: „Польська філософічна думка в осьмнадцятім столітті", 22·45 Скрипка-есперанто, 22·50, 23·05 Танкова музика.

Четвер, 5. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Легка музика (з гр. плит), 12·35 Концерт (музика, спів), 13·25 Збіжева біржа, 13·30 Господарські вістки, 13·40 Великодня кантата Баха (з гр. плит), 16·10 Муз. загадки, 16·25 Солісти (спів, музика), 17·30 „Ідемо до банку" (госп. відчит), 17·50 „Венеційський купець" (на осн. Шекспіра), 19·05 Фейлетон, 19·20 Величина, 19·30 Відчит, 19·45 Спіговий комунікат, 19·48 Спортові вістки, 19·55 Сільва веруи, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Симф. концерт, 20·56—24·00 Трансм. з Мілянo „Ромео і Юлія" оп. Гунода; в перерві: відчит про театр „Ля Скала", почт. технічна скринька.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Порядок Богослужень Страстного Тижня і Христового Воскресення у Волоській Церкві. Вел. Четвер дня 5. квітня 1934 в год. 9. Служба Божа св. Василія Вел. Год. 6. веч. Страсти Г. н. Ісуса Христа Вел. Пятниця дня 6. п. м. 9. год. царські Часи. Год. 11. вечірня і обхід з Плащаницею. Год. 5. попол. Надгробна Утреня, в год. 7. веч. Псальми, які відспівує хор під орудою проф. Р. Прохоповича-Орденка. Вел. суб. і Празник Благовіщення Пр. Діви Марії дня 7. п. м. Читані Служби Божі год. 6. 7. 8. і 9. Год. 9·30 співана Служба Божа св. Василія Вел. з вечірнею. В неділю Воскресну д. 8. п. м. год. 4·30 рано Надгробне, опісля Воскресна Утреня. Читані Служби Божі що години від год. 6. рано почавши. Остання читана Служба Божа год. 12. Год. 10. рано **Архієрейська Служба Божа, яку відслужить Його Преосвященство Кир Іван** в сослуженні Духовенства. Вечером год. 5. вечірня. В інші дві Великодних Свят Богослуження як звичайно. Третього дня Свят, у вівторок д. 10. п. м. співана Служба Божа год. 9·45 **Службу Божу першого і третього дня Свят трансмітуватиме львівське радіо.** 1—2

Порядок Богослужень в Архикатедральній Церкві св. Юрія у Львові в Страстний Тиждень і світл. Празник Воскресення Христового. Дня 5. квітня: Вел. Четвер: год. 6. р. Утреня, Служба Божа читана, год. 8·30 р. Торжеств. Архієрейська Служба Божа св. Василія Вел. з Вечірнею, посвяченням Антимінсів, св. Мира і умиванням ніг, год. 6. веч. Страсти Господні. Дня 6. квітня: Вел. Пятниця: год. 9. р. Царські Часи, год. 11. Вечірня і винесення Плащаниці, год. 4·30 Псальми, а то: Азіса: Вечеря Твоя тайнна. Мендельзона: Христос, Бортнянського: Благообразний Йосиф, які відспіває Архикатедр. хор під дир. Івана Охримовича, год. 6. веч. Єрусалимська Утреня. Дня 7. квітня: Вел. Субота і Празн. Благовіщення: год. 9. р. Служба Божа св. Василія Вел. з Вечірнею, год. 5·30 веч. Надгробне, год. 6. Воскресна Утреня. Дня 8. квітня: Свята. Празник Воскресення Г. Н. І. Хр.: год. 6. р. Служба Божа і Проповідь. Опісля що пів години читані Служби Божі до год. 8·30. Год. 9 Торжественна Архієрейська Служба Божа з освяченим Артосом, год. 12. читана Служба Божа, год. 4. попол. Вечірня. У Світлий Понеділок і Вівторок порядок Богослужень як у неділі і свята з тим що у Свята. Понеділок в год. 8. р. відправиться читана Архієрейська Служба Божа Братська. Архикатедральний Уряд Парохіяльний.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·28 зол.

На сьогоднішній варшавській біржі потовано такі курси: Льондон 27·32, Парнж 34·94, Берлін 210·75, Ціріх 171·45, Амстердам 356·10, Прага 22·02, Мілано 45·75, Нюйорк кабель 5·31·25, Нюйорк чеки 5·31.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 3. IV. масло 3·30, молоко —·18, сметана —·80, яйця 2·60.

Тенденція на масло, молоко, сметану і яйця сильна.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФІРАНКИ, запи найновіші, ручної роботи зол. 9·—. Вовняні кордри бронатові зі бевзіп. Фрайліх, Львів, Сикстуська 21. 26/33 7—1

ШВАЙЦАРСЬКІ ГОДИННИКИ продає дешево Домбровський і Розважевський Львів — Академічна 2. 73/33 5—10

ЧІННИК обуви фірми **„Ар-Ка"**, Хоружинна 11 а: Мужеські півчеревики зол. 22·—, заліпки мужеські 3·—, жіночі 2·20, обпаси мужеські 1·40, жіночі 0·70. 15—22

РАДІОАМАТОРИ осягнуть найліпші висліди, купуючи в найдешевшім джерелі у ясю. **Електрокабель**, Львів, Коперника 10, тел. 14-21. 1891 7—5

НА СВЯТА — Вуженина у фірмі — Ян Кожі, Городенська 3, Личаківська 15 — Прийди і переконайся! 1306 7—15

ФАБРИКА металевих виробів (машини дрикерки, трансмісії, апарат до шайсування) продається з причини виїзду. Зголошення до Адміп. під „Оказія". 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Без перешкод европейські станції
у вбудованім динамічним голосником
Трилямповім відбірнику Наталі.
Апарат найновішої конструкції
вспіпнує місцеві станції. Можна дістати у:
ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС
Львів, пл. Марійська 8.
(Будинок Шпрегера). 2—10
Фотографічні новинки, Апарати,
Матеріяли у найповнішім виборі.

За редакцію відповідав Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10

Ч. 90 (13.635). Львів, пятниця 6. квітня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Нечувана заборона: не вільно співати „Заповіту"!

До низки фактів, які ми навели недавно про становище місцевих галицьких адміністраційних і шкільних чинників супроти „Кобзаря" й українського культу Шевченка, додаємо нову квітку: Староство в Тернополі заборонило на Шевченківськім концерті, що його уладжував 1. ц. м. кружок „Рідної Школи" в Настасові співати „Заповіт" та деклямувати „Сон" і „Гамалія". До речі: те саме староство систематично скреслює цілі — найневинніші патріотичні — промови, що мають бути виголошені на Шевченківських концертах (напр. у Смиківцях, Товстолузі і ін.), допускаючи лише дані про життя Шевченка!

Наш тернопільський кореспондент повідомляючи про ці факти, звертає одночасно увагу, що недавно громадяни Тернопільщини мали нагоду чути у радіо відчит проф. Романа Смаль-Стоцького з Варшави, що Український Науковий Інститут „користуючись доброзичливістю польських чинників" приступає до збірного видання 16-ти томового „Кобзаря", всіх творів Шевченка і всіх визначніших студій про поета. Як це розуміти?

Може би вища влада поінформувала підлеглу їй адміністрацію в усіх воєвідствах з українським населенням, що те, що є добре у Варшаві, є теж добре у Тернополі. І може би повчила відповідним обіжником усі староства, щоби їх урядовці не бавились у цензорів „Кобзаря" та не підбирали деклямацій і віршів Шевченка під свій особистий смак.

Як волинське село святкує роковини Шевченка.

Нам пишуть: В с. Журавничах, силенської волости, як і взагалі на Луччині, нема тепер ніякої української культурно-освітньої організації. Є лише кооператива. Свідомі люди села (особливо молодь) захотіли влаштувати свято Шевченка. Знаючи з власного досвіду ріжні перешкоди при одержуванні дозволів на такі свята і щоби не вмішувати цього до кооперативи, відсвяткували день 10. 3. в скромний, але оригінальний спосіб. У кількох хатах села, де збирається звичайно молодь, відчитали свідоміші громадяни реферат про життя, творчість і значіння Шевченка для нашого народу. Після того співали „Заповіт", нац. гимн „Ще не вмерла" й інші патріотичні пісні. По всіх хатах, де читали про Шевченка, були його портрети гарно прибрані на той день національними прапорцями. У всіх свідомих старших і молодих громадян села був помітний святочний і піднесений настрій. — Свідомим журавничанам честь і слава!

Великий політичний процес у Кремянці.

7-го травня розпочинається в Кремянці перед виїздовою сесією Рівенського Окружного Суду голосний політичний процес проти 63 осіб, які займалися комуністичною агітацією на Волині і належали до КПЗУ. Серед обвинувачених є українці, поляки і жиди, котрі майже всі перебувають вже коло 2-х років у кремянецькій вязниці.

Пожежа в державних лісах.

БОРИСЛАВ, 4. 4. ПАТ. Вчора в год. 2-ій пополудні зналась пожежа державних лісів у тустановецькім районі біля Орового. Пожежа охопила на борзі 10 гектарів ліса і знищила молодий ліс та зруб. Шкоди великі. Рятункову акцію продовжується. Причина пожежі — мабуть необережність з вогнем.

—o—

Землетрус у південно-східній Европі.

Землетрус, який відчули минулого тижня у Сх. Галичині, захопив цілу Україну, Румунію зі Семигородом, Мадярщину та Югославію. Осередок землетрусу був у Румунії, а саме в Карпатах, віддаленій від Києва на 300 до 350 км. Землетрус був великий. Для міряння сили землетрусів є скаля Росі-Форель, що має 10 ступнів. Числом 1 зачинаються найслабші потрясення та зростають щодо сили до 10. Означений числом 10 землетрус рівняється цілковитій катастрофі. Останній землетрус у Румунії сейсмографічні прилади означили числом 7. Значить, ще трохи більше сили, а ціла Румунія була би знищена. Але й цей землетрус наробив у Румунії великої шкоди. З усіх міст пишуть про завалища будинків і ранених. Громада Копанка тинищського повіту повідомляє, що наслідком землетрусу води Дністра змінили своє русло. Ріка пливе тепер по совітській землі.

З Роману повідомляють, що біля стації Бачешть посунулася гора на просторі 20 тисяч квадр. кільометрів. Повітова дорога, що йде крізь цей простір, знищена впродовж кільометра. Пересунення землі запримічено теж недалко стації Коргана. В тих місцевостях позападалася земля зі всім, що на ній було. Повстали западини там, де були горби. Де були доли, там повстають горби. Кажуть, що посередньо причинилася до того нафта, яка находиться під землею здовж румунського Підкарпаття. Наслідком землетрусу нафтові басейни пересунулися в інше місце, а порожні місця запалися.

Неспокійний Великдень в Еспанії.

Великодні свята пройшли в Еспанії, особливо по більших містах, дуже бурливо. В Барселюні страйкарі заповнили водопроводові рури ґазом, щоби довести до загальної експльозії в місті. Одначе помічний технічний персонал не допустив до більшої катастрофи. Всежтаки два дні було місто без води, а почасти без ґазу. Вечором вибухли заворушення і напади, причому сторожа одного банку вбито. Багато осіб є ранених.

В Мадриді триває дальше страйк металівців. Привернення кари смерти в Еспанії дало притоку до маніфестаційних протестів скрайної лівиці, наслідком чого багато осіб потурбовано. В Гренаді девятьох анархістичних провідників утікло з вязниці крізь підкоп. На провінції підпалено кілька церков.

—o—

ГЕМОРОЇДИ лікує 3/10 HEMORIN - Klawe 5—6

Споживачі чоколяди мусять вибирати таку, яка приносить хосен здоровлю. — Отже читайте, які складники подані на опакуванні чоколяди фірми А. ПЯСЕЦЬКИи А. С. — випродукованої з найчистіших сирівців. 2114 9—10

Маленький австрійський вулкан.

Львів, 4. квітня 1934.

Казати про Австрію, як про середне-европейський вулкан — річ надто смішна і — по правді — перецінювала би значіння тієї мікроскопійної держави. Ризиковно навіть порівнювати її до передвоєнної Сербії, бо мабуть мало є таких, що повірили б у можливість вибуху світової війни за — Австрію. Австрія не лише не є центральним пунктом спірних міжнародніх проблем, але й не цікавить партнерів, які стоять найближче до того центрального пункту. Іншими словами: Коли центр будучих великих міжнародніх конфліктів лежить над Тихим Океаном (а щодо цього, то нема найменшого сумніву), то нічого роздувати проблему наддунайських держав до розмірів, яких вона — не має.

А проте Австрія, це всетаки один із численних болючих пунктів, одна з льокальних европейських ран, одна з тих болячок, без вилікування, якої годі братися за лікування ран таких великих, як напр. зудар господарсько-суспільних систем, зудар державних ідеольогій, — як рана европейського Сходу. І тому Австрія надалі приковує до себе увагу: бо кривава розправа з австрійським франкофільським соціялізмом і римський пакт, як формальне оформлення італійського протекторату над Австрією і Мадярщиною, австрійської проблеми далеко ще не „зліквідували".

Передусім, після усунення з політ. овиду соціял-демократів, почалися відразу перегони до влади поміж ріжними групами побідників, почалося суперництво, інтриги і — взаємна гризня. Величезний зріст впливів Гаймверн почав мати ті наслідки, що поодинокі гаймверівські достойники почали вмішуватися до місцевої адміністрації, що доводить до конфліктів поміж урядовими чинниками канцлера Дольфуса і „півурядовими" кн. Штаремберґа, який хоче бути „надурядом". Виринають теж конфлікти між Гаймверою та новою військовою формацією, т. зв. „Штурмшарен", покликаною до життя міністром судівництва Шушнігом, а на ділі Дольфусом. Багато клопоту роблять теж персональні амбіції: на якому напр. становищі примістити гол. команданта Гаймверн кн. Штаремберґа, коли віцеканцлером є вже майор Фей, який став мало не диктатором в переломових днях?! Почалося теж небезпечне суперництво поміж регулярною армією (яка має бути збільшена) та Гаймверою. Немилу для уряду сензацію викликали теж реверяції, що проурядовий „Ляндбунд" по-тихеньки збирає зброю по-прикладі соціялістичного „Шуцбунду" та — тайком помагав гітлерівцям! Ліквідація Ляндбунду скріпила справді диктаторський принцип влади Дольфуса, а проте ще дужче звузила його громадську платформу.

З другого боку незясованими ще є взаємини поміж націонал-соціялістами і Дольфусом. Відоме „ультіматум" посла Ґабіхта повисло у воздусі, бо в міжчасі почались римські перего-

Wyciąg z protokułu wspólnego posiedzenia niejawnego: Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w składzie S. O. W. Medyński jako przewodniczący, S. O. M. Młynarski i Dr. J. Locker jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 77. czasopisma Dilo z daty Lwów, dnia 24/3 1934 do Sygn. VI. I. Pr. 146/34 na posiedzeniu niejawnem w dniu 28. marca 1934 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 24/3 1934 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma Dilo Nr. 77 z daty Lwów, dnia 24/3 193[illegible], zawierającego w artykule p. t.: 1). „Rewizji i aresztowań i t. d." w całości z tytułem — znamiona występku z art. 17[illegible], k. k. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać [illegible] zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17/12 1862. Dz. p. p Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu podanie kłamliwych wiadomości o dokonaniu aktów sabotażu oraz w związku z tem dokonanych aresztowaniach, zaniepokoić bezpieczeństwo publiczne. Według §§. 487, 489 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący W. Medyński w r. Protokulant J. Baliński w. r. Za zgodność Jarowicz st. sekretarz.

ОСТОРОГА

Вживаний нами від кількадесяти літ охоронний знак, що зображує короля Яна Собеського на коні, з написом **„Полотно Собєський“**, вміщений на добірній якости полотна, нашого виробу — (ідеально біле в пранні) ширини 80 і 90 цм., в останньому часі якийсь анонімний наслідувач підроблює і вживає того знаку на полотні значно гіршого роду.

Проти наслідувача поробили ми відповідні правні кроки.

Щоби запобігти вводженню в блуд П. Т. наших відборців, просимо при закупні полотна „Собєський“ звертати пильну увагу на фірмову печатку

„Акційна Спілка Круше і Ендер, заведення в Мошениці“,

уміщену над вище описаним охоронним знаком.

Загально відомі зі своєї якости наші вироби можна дістати у всіх гуртівників і детайлістів у Львові і на провінції.

Представники на провінції:

Волін і Шраєр, Станиславів, пл. Міцкевича 6,
фріда Камм, Тернопіль, Ринок,
М. И. Дорнбуш, Перемишль, Ягайлонська.
Корибліт, Дрогобич. 1345

Акційна Спілка Круше і Ендер
Пабяниці і Мошениці. Рік основання 1826.
Репрезентант на Східну Галичину:
Меір Варшавський, у Львові, — вул. Казимирівська ч. 35.

Генрих Вернер Львів, Коперника ч. 12, телефон 70-50
одиноке джерело **товарів залізних, сталевих, ремісничого знаряддя та начинь кухонних.**
87/35 8—10

вори, в кулісах яких найшлась і офіціяльна німецька державна дипльоматія, і з Берліна наказано австрійським нац.-соц. сидіти тихо. Римський пакт уже підписаний, але розмови на тему „модусу вівенді“ поміж Німеччиною і Австрією не припинилися. Нема теж сумніву, що сам римський пакт був німецькою програною, доскільки діймаючою, що Берлін не має інтересу воювати через Австрію — з Італією.

В наслідку — в Австрії слабший нині націонал-соціялістичний рух, зате сильніший — легітимістичний. Цікаво, що напр. на недавньому великому вічу австр. монархістів декларувало свою прихильність і обіцяло підтримку — пять тисяч робітників, які отверто заявили, що рішили підтримувати претенсії архикнязя Отто на, бо націонал-соціялісти перестали воювати з Дольфусом, а з „патріотичним фронтом“ Дольфуса робітникам не по дорозі!...

Як бачимо — то в австрійському котлі варіться дальше. Маленький той котел, не грозить він катастрофою світові, але випари з того котла можуть ще нераз притьмарити середньоевропейський овид.

Не словами — а ділами!

Не словами, а ділами заговорили ті, що стоять на верших рідношкільних позиціях.

Голова „Рідної Школи“ проф. Іван Галущинський подав до прилюдного відома, що всі учителі львівських народніх шкіл Р. Ш. і всі службовики канцелярії Головної Управи Р. Ш. на своєму зібранні дня 28. березня 1934 р. зрікшися своєї одномісячної платні в користь „Рідної Школи“ і тим самим підтяжили бюджет Головної Управи Р. Ш. на суму більше ніж 11.000 (одинадцять тисяч) зол.! Це зробили ті, що як відомо, самі живуть у дуже важких матеріяльних обставинах, своїх мізерних платень не дістають на час, що обтяжені довгами, що не мають чим забезпечити своєї найближчої рідні... Зробили це для великої справи: для зрівноваження бюджету „Рідної Школи“, який для самої Гол. Управи Р. Ш. виносить поверх 300.000 зол., для забезпечення матеріяльних основ Товариства і його численних установ. Зробили на те, щоби „Рідній Школі“ дати змогу не тільки вдержати в цілості всі дотеперішні піввікові надбання, але й поширити діяльність відповідно до збільшених потреб серед нових умовин сучасного важкого лихоліття.

Всі ми гаразд розуміємо, чим є „Рідна Школа“ для української нації. В основу життя-буття й кращого розвою народу мусимо поставити зокільне виховання його поколінь і для цього потрібні школи й виховні установи. Як під тим оглядом стоїть справа — найкраще зілюструє кілька сухих цифр, взятих з офіціяльної шкільної статистики.

В 1911—12 шк. році було на области львівської шкільної округи (воєвідства: львівське, станиславівське і тернопільське) 2.420 українських і 1590 польських шкіл. Після світової та української визвольної війни Польща перебрала 3662 українських шкіл на всіх українських землях. Ще 1. грудня 1923 р. офіціяльна польська статистика начислювала 3.027 українських народніх шкіл. А нині? До 1930-31 шк. року число українських народніх шкіл на всіх українських землях стопилося зо 123 (сто двацять три!), а решта шкіл — польські й утраквістичні, що на одно виходить. Тільки 3.5 пр. українських дітей користає з українського викладу, а в тому самому часі польські діти в 99.5 пр. користають з польського викладу! Ні одної української державної промислової, рільної, торговельної і взагалі фахової доповнюючої школи! При перестрою 6 українських гімназій, які остали в Австрії — українці стратять 60 пр. клас.

Так само і під релігійним оглядом — справа моціяльного шпиталю й напасника є першорядної ваги. Ще у свідомій памяті справа польських монітор, до яких силували українську дітвору і вмішування, рішуче становище „Рідної Школи“ в обороні прав української молитви. Фактом є, що тільки національно свідомі родини твердо й рішучо боронять також свої права, а масово всіх українських організацій і цілого нашого народу.

Ревізійний Союз Українських Кооператив, як провідна організація нашої цілої кооперації, хоча самий не веде ніякого доходового підприємства й удержується тільки з вкладок інших кооперативних установ — поспішив разом зі своїми службовиками з позичкою 82 одиниць по 25 зол. на загальну суму 2.050 зол., чим дав гарний приклад всім своїм кооперативам і зокрема більшим фінансовим й економічним установам і підприємствам у Львові і в краю.

А останній дар „Рідній Школі“ й вчителів і службовиків Централі — це вже безпосередній апель до державних учителів, до приватних службовиків, до всієї нашої інтелігенції і взагалі до всіх, що мають якінебудь доходи. Бож „Рідна Школа“ — це загально-народня установа, дорога й необхідна для цілого українського народу й кожної одиниці в окрема.

Акція нашого громадянства мусить іти тепер у двох напрямах: Передовсім повна українська установа і кожна фізична особа повинна окреме чи разом з іншими підписати і сплатити позичку „Рідній Школі“ відповідно до своєї фінансової сили. Це йде на покриття довгів і на дальшу рідношкільну розбудову.

Одначе гроша треба й на бієчучі рідношкільні видатки, на удержання істнуючих уже днів 1 установ „Рідної Школи“. Для цього мусить-ся наголи Воскресення Христового зложити всі тілу писанку „Рідній Школі“. Це ударний клич найближчих днів. Щоби писанка „Рідній Школі“ була видатна — мусить бути масова, поголовна. Це одно. А друге: не розбрібнюймо писанки на ніякі інші, хочаб дуже важні місцеві чи загальні цілі, а всю збірку з нагоди „писанки“, всі доходи з театральних вистав та інших імпрез у тому часі пересилаймо тільки й виключно для „Рідної Школи“.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі товари
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ“ — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

Поспішні транспорти зброї до Франції.

ПАРИЖ. 4. 4. ПАТ. „Ле Жур“ повідомляє, що останніми днями перепачковано з Бельгії до Франції велитенські транспорти зброї, зложені з кількадесятьох тисяч крісів. Влада викрила ці крісн на периферіях Парижа. Підчас ревізії в Сен-Овен в хаті альжирійця Сейля, секретаря анархістичної організації, викрили теж великі запаси зброї і важливі документи. „Ле Жур“ впевняє, що Сейле арештували саме з приводу перепачкування зброї з Бельгії.

ВЗАЇМНІ ОБВИНУВАЧЕННЯ.

ПАРИЖ, 4. 4. ПАТ. Справу таємних збройонь обговорює майже вся преса. Ліва преса закидає правим організаціям, що вони підготовляються до революції і навпаки, права преса закидає лівиці озброєння їхніх формацій. Комуністична „Юманіте“ згадує про 1.500 револьверів, які надіслано з Еспанії, а знову „Ле Жур“ впевняє про посилку 14.000 крісів з Бельгії.

—o—

Фей проти націонал-соціялістів.

ВІДЕНЬ, 4. 4. ПАТ. Віцеканцлер Фей підчас Великодніх свят виголосив декілька промов у Переларулянії, заявляючи, що Австрія морально побідила націонал-соціялістів. Населення Австрії доволі сильне, аби оборонити батьківщину перед зовнішніми нападами. Майбутність німецького народу вирішиться мабуть у Відні. Обєднання з Німеччиною було би смертю Австрії. Методи націонал-соціялістів є нечесні і перфідні. Австрія прийме мир, якщо її незалежність буде непорушена. Підчас промови Фея в Лайтенав вибухла недалеко льокалю, де відбувалось віче, петарда, яку підложили націонал-соціялісти. Вибух не спричинив ніяких шкід.

Довкола афери Ставіського.

ПАРИЖ, 4. 4. ПАТ. „Парі-Міді“ повідомляє, що Ставіський з Крігером був провідником міжнародньої банди, яка пачкувала наркотики. Ця банда користувалась велитенськими фондами, а осідок їхніх операцій приміщувався в одним з великих гаражів у центрі Парижа.

ДОКУМЕНТИ ПРЕНСА.

ПАРИЖ, 4. 4. ПАТ. „Парі-Соар“ помищує інтервю деп. Сабіяні, заступника шефа Марсею, який заповідає, що з приводу арештування злогадних убивників Пренса, оголосить документ, який вповні скомпромітує комісаря Боні та викаже невинність Вантюра, якого арештовано лишень з політичних мотивів. „Парі Міді“ подає поголоску з Марсей, що документ, який був у Карбоні і якого саме тому арештовано, є лишень світлиною, з документів, викрадених з течки Пренса. Приятелі Вантюра не подають ніяких подробиць, в який саме спосіб Карбон роздобув цей документ і де його тепер скрито.

ПАРИЖ, 4. 4. ПАТ. Інспектор Боні перебуває на Рівієрі в Сен Рафаель, де призбирує інформації про барона де Люсака і його оточення.

Підсилена рятункова акція „Челюскіна“.

МОСКВА. 4. 4. ПАТ. Летунська рятункова акція залоги „Челюскіна“ натрапляє на нові труднощі. Летуни Фаріш і Горелов вилетіли з Олуторська до Анадіру, але завернули з дороги з причини непогоди. Летуни Голишев, Возопляков і Доронін не могли вилетіти з Каменського і відділи вже недалеко до рога Ванкувер. З літаків з групи летуна Каманіна, які загинули між Анадіром і рогом Ванкувер не віднайдено. Метеліця припинила рятункову акцію. Летун Бабушкін прилетів з табору залоги „Челюскіна“ до Ванкувер та сказав, що залога матиме ще можливости на два місяці. Летуни Слепньов прилетіли з Аккувер.

Інститут національної культури чи твердиня обскурантизму?

Історія „Народнього Дому“ у Львові та його нинішній жалісний стан.

За „Бунтом Молодих“ ч. 5. з 19. III. 1934.

V. СПРАВА ЗДОРОВОГО РОЗУМУ.

Існує версія, що коли інтерпелювали раз б. львівського воєводу, п. Пйотра Дунін-Борковського, чому не хоче приймати москвофільських лідерів, п. Борковський відповів: „Можу послугуватись політично кожним, але коли приймаю когось на розмову, мушу мати певність, що не витягне мені з кишені годинник“. Не знаю, чи та версія правдива, але серед українців, які чули про неї, вона викликала признання для орієнтаційного змислу і почуття політичного реалізму п. Борковського: бо справді важко за кращу характеристику політичного гурту, якого єдиною „політичною доктриною“ і єдиною метою є — як кажуть українці — „халапня“ — по польськи „вижерка“, — ловити скрізь усе, що і де тільки вдасться...

Тепер цей стан зріс до розмірів такої скандалістики, що самі чесніші москвофіли (старорусини) разом уже лучаться з цілим українським народом у зусиллях — рятувати просто фізичну екзистенцію установи, рятувати решткн зпід ліцитаційного молотка, куди штовхнула Народний Дім цілком неосудна господарка. Ті зусилля змагають до того, щоби переконати польські урядові чинники, що нема тут ніякої української „інтриги“, що не грає тут ролі ніякий підступ і не мають тут значіння ніякі правні викрутаси, що це врешті в інтересі й самого уряду, що вкінці це не є справою ніякої „високої політики“ ані взагалі політики — але тільки і єдино справою здорового розуму, щоби заперестати підтримування мамутів і легковаження злочину розтрати маєтку, що повстав із масових пожертв народу: того народу, який **без огляду на свою давню й нинішню назву** без огляду на те, чи хтось зове його українцями чи русинами чи якоюнебудь іншою назвою, **був і є, жив від непамятних часів і живе** на території, яка нині належить до польської держави.

VI. ІСТОРІЯ КОМІСАРЩИНИ В „НАРОДНЬОМУ ДОМІ“.

Який взагалі сенс втримувати комісарничне правління в Народньому Домі і зокрема доручувати те правління одиницям зпосеред політичного москвофільського табору, ворожого величезній більшости населення краю і його національній культурі? Я завдавав це питання чимало полякам, питав про це чимало щиро прихильників і членів нинішнього володіючого в Польщі табору і справді хотів зглибити той глузд, підходячи до нього вже не з українського становища, і без усяких чуттєвих упереджень, а хочби лише з погляду польських державних інтересів. Є лише одна льогічна відповідь: робиться це у виконуванні тактичної програми супроти українців, підтримуванням когонебудь, коби тільки ворожого супроти українців, щоби в такий посередній спосіб робити українцям труднощі і щоби робити українцям „на злість“. Але приймім бодай ту тезу: то чи справді виплатиться використовувати цей тактичний маневр (адже не може бути мови про щирість підтримування російщини!) проти українців, чи виплатиться платити за сатисфакцію, щоб українцям зробити прикрість, ціною шаленого загострення польсько-українських відносин і навіть ціною моральної відповідальности, яку чейже несуть урядові чинники за господарку одиниць, що використовують свій номінаційний декрет?!

Ось як представляється господарка комісаричного правління у найкоротшому нарисі.

Перший державний комісар для управи маєтком Нар. Дому був старий москвофільський діяч бл. п. Іван Лісковацький. Очевидно, що статутові завдання пішли на другий плян. Але той комісар, радник Дирекції Скарбу, займався бодай упорядкуванням буджетової господарки, а відходячи в 1926 році, віддав своєму наслідникові, п. Льву Черкавському, необтяжений маєток, упорядкований, та готівку 27.000 зол. Це невеличка сума, але видається легендарною на тлі нинішніх відносин. Оце від часів комісаря Льва Черкавського починається нагальний упадок тої установи, так під культурним як і фінансово-господарським оглядом. Пішов п. Черкавський після прикрого судового процесу. Після нього на короткий час прийшов п. Вербицький, а за ним Михайло Бачинський. Національно всі вони не признаються ані до росіян, ані до українців, ані до поляків. Називають себе русинами, відкидаючи геть всі наукові теорії про поділ славян. Однак нас у данному разі не цікавить їх національність, дарма, що в інституції, покликаній для плекання національної культури, цей момент не може бути байдужим. Але — повторюємо — абстрагуємо від національно-політичного моменту та обмежуємося тут до моменту чисто господарського: **впродовж кількох літ величезний маєток культурної установи, власности народу, — зруйнований.** Діяльність останнього комісаря обмежилася до того, щоби затягати величезні гіпотечні позички і зїдати їх на цілі, про які було багато мови на судових процесах поміж п. Бачинським та його недавніми політичними однодумцями, які не хотіли мовчати. Банк Краєвого Господарства — 90.000 зол.; Міська Комунальна Каса Ощадности — 36.000 долярів; тамже 15.000 зол.; тамже 12.000 долярів; Банк Краєвого Господарства — 150.000 зол. і 36.000 долярів; п. Олександер Каплонський — 6.500 зол. Земскі Банк Кредитовий— 30.500 долярів — усі наведені позички, це гіпотечні записи, які обтяжують нерухомости Народнього Дому. Векслеві зобовязання, крім вищенаведених сум, 50.000 зол. Залеглі державні податки — ок. 250.000 зол., разом **по день 10. листопада 1933 р.**—1.290.000 зол. довгуємо рахуючи відсотків і коштів! Очевидно, що впродовж останніх 4-ох місяців та сума мусіла знову надзвичайно зрости, бо треба сумніватися, чи санація фінансів Народнього Дому скористала на девалюації курсу доляра, тому, що важко припустити, щоби були сплачені долярові зобовязання — хочби у здевалюованих долярах... готівкою...

Це зоветься „радосна творчість“. Як практичний вислід тої радісної творчости є оголошення ліцитації двох земельних маєтків Народнього Дому — Білки Шляхотської і Костенева у перемишлянському повіті. Як єдиний вислід культурної діяльности — є вживання канцелярією Нар. Дому дальша передпотопової тарабарщини з дашком над „о“ і „йором“ по „м“.

Інститут національної культури перетворився у політичну домену ворогів народу, який той інститут збудував!..

До кожної туалети відповідну **ТОРБИНКУ** поручає найдешевше **Магазин вибагливої галянтерії ЛЕВ ПРОПСТ — Львів, пл. Марійська 3.** Тел. 15-85

Нині йдемо всі на **Гостинницю під Білим Конем** „60 **ТОВАРІЩА**
ЗАВТРА підемо на **Мистця Манолє і Фанні**

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 6. КВІТНЯ 1934.

(З конкурсу „Діла“ під гаслом „Кожний може стати письменником.“)

С. В. БРИК.

ДВІ СТРІЧІ.

Це був один із чудових травневих ранків. Ясна зелень дерев, запашне квіття каштанів і спів птахів зливалися у симфонію радости та молодости. Великий цвинтар стояв наче мовчазний острів серед гомону великого міста.

Я йшов з товаришами вчитися між ті забуті гробівці, жалібні дерева і похилі хрести.

Ми були веселі. Бо чомуж має смутитися молода людина, коли сонце сміється тисячами веселкових промінів, коли дерева такі свіжі?..

На цвинтарі ми розлучились. Кожен пішов у свій закуток читати свою книжку.

Впала тінь на стежку. Я мимоволі підняв очі. Побачив стареньку бабусю. Старечі очі гляділи на мене. Я читав далі:

„Адреналіна це орто-ді-окси феніль-етоноль-метиль-аміна...“ — старався я затямити хемічний взір...

„Добрий день Вам, пане!“

Старенька стояла передомною. Я глянув на її поморщене обличчя, стару зношену одежу. Сягнув по гроші, щоб дати їй милостиню.

— Ні! Спасибі вам пане! Я не прошу в вас милостині. Я тільки бажаю спочити трохи на тій лавочці...

Я мовчки зробив їй місце

Контраст розцвілої молодої природи й старого поморщеного обличчя зробив на мене враження й я почав роздумувати.

„Так! так! молодий чоловіче... Мине все і молодість і щастя й усе... А лишать тільки спогади для нас!... незнаний таємний світ...

Я з усміхом глянув на стареньку. Її милий голос звучав дуже тепло.

— Щож! Я думаю, що й сам буду снувати думки про будуче життя... але коли буду вже в вашому віці, пані.

Коли я її краще приглянувся, побачив, що в неї правильні риси й очі, що колись мусіли бути гарні. Я засоромився, що на підставі зверхнього одягу хотів її обдарувати.

— Скоро мине життя. Ви й не оглянетеся, як уже старість випише на вашому обличчі ваше минуле. І я колись мала рідню, близьких, маєток. Рідня тепер в тому гробі, маєток розплився а я на старість сама, в недостатку. Але не байдуже! В мене спогади гарні... Але скажіть, пане, чи я їх стріну? Чи смерть це кінець?.. Чи справді немає вічого пізніше... Тільки темрява... ніщо?

При цьому усміх зник з її обличча. Щось немов острах, горіло в очах. — Скажіть мені! Правда, що там за межами життя — вічний Бог; там тіни моїх близьких...

...Крізь мою голову промайнули всі оті доказн й твердження, думки вчених...

А в сумлінні лунав голос мого старенького професора: „Навіть коли би не вірили, мої панове — вам не вільно відбирати віри отим нуждарям, бідакам, що ціле життя в злиднях коротали. Бо для них віра це все, надія на краще життя, хочаб після смерти робить їм життя легшим, а смерть навіть у каналі чи під муром бажаним щастям.

— Вірте, пані, мені — сказав я — що у світі не пропадає ні атом, ні одна мілїонова частина одиниці енергії. А душа малаб гинути безслідно?... Чимнебудь є душа — вона живе...

— Я вірю! Вірю й вдячна вам, молодче, що ви віри в мене не вбили.

Недалеко співали птахи. Сонце гаряче цілувало мене, каштани нахиляли свої кучеряві голови, підслухували нашу розмову.

— Старенька встала.

— Спасибі вам.

— А зрештою... я незадовго вже сама побачу.

— До побачення, пані.

— Прощайте, пане... А може?!!

— До побачення...

...Адреналіна це гормон...!!

Замовк пташиний спів.

Зближався речинець моїх іспитів. Цілими днями я вчився. Особливо багато уваги присвячував анатомії. Часто заходив у просектор і тут вчився на препаратах.

На три дні перед іспитом з анатомії я умовився з педелем, що за якусь оплату дістану цілого трупа, щоб повторити собі анатомію.

Через розцвілий сад ішов я до захованої пивничкн під просектором, де мав працювати. Важкі двері зі скреготом відчинились і я з педелем ввійшов у пітьмаву пивницю.

— Ось тут ваші ножі і плащ. А оце камінці до гострення ножів.

Двері скрипнули й я лишився у пивниці.

Миттю випакував свої книжки, атляси, надягнув чорний плащ і почав працювати.

...А знадвору, десь з далекого світу доходив спів птаха... Далекий голос зі світа живих. Я систематично протинав ножем шкіру, обнажував бючки, нерви, тужні, очищував мязи.

Врешті втомлений рішив хвилину спочити. Побачив у куті велику скриню. Я сів на неї та гострив ножі. Вже хотів я вертатись до роботи, коли оце зацікавило мене, що може бути в отій самітній скрині, в пивниці просектора. Я підняв віко...

Чув, що тремчу. Я, що ще кілька хвилин тому холоднокровно різав трупа.

Я побачив у цій довгій скрині покраяне просекторійним ножем тіло... А, коли ближче приглянувся — пізнав я риси моєї знайомої з цвинтаря. Мовчки спустив я віко, скинув плащ і вийшов з пивниці...

Мені раз-у-раз звучало в ухах питання: „Правда, що за межами життя вічний Бог і тіни моїх близьких?...“

Старенька вже дістала відповідь на своє питання.

А довкола мене гамір міста, гомін життя.

ПРАКТИЧНИЙ ВИХІД З СИТУАЦІЇ.

Цетерум цензео: викинути за двері всіх „фаховців від правної інтерпретації", а ґордійський вузол розрізати рішенням (міністерство внутрішніх справ, декрет Президента), що віддало би рештки маєтку Народнього Дому в руки людей, які своєю минувшиною і характером та зрозумінням значіння національної культури далиб запоруку, що той маєток буде ужитий на цілі національної культури, а не культурного обскурантизму та політичної спекуляції.

І. Кедрин.

* * *

У вчорашній IV-тій частині цієї статті кілька прикрих друкарських помилок зробило незрозумілим текст або змінило його зміст. І так зараз у першім реченні має бути: „...себто від виступу Маркіяна Шашкевича в його „Русалкою Дністровою" в 1837 р. і **Головної** (а не „Головою") Руської Ради в 1848 р., аж до 60-их рр. мин. ст. — не було в Галичині москвофільства".

У черговому реченні пропущено цілий рядок і замість нього вставлено один якийсь незрозумілий рядок. Має бути: „Вправді не було також українства в його нинішній термінольоґії і розумінні, але це був безперечно культурно і політично обновлюючий рух український..." Наприкінці статті зложено: „безнаціоналістичних політ. спекулянтів", — має бути „безнаціональних". Дрібніших помилок не наводимо.

Галицький Маґазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі блаватні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. дарон білети до першорядних кін. 5/73 12-?

Меліорація Полісся.

Рада міністрів устійнила законопроєкт, який появиться як декрет президента, про меліорацію Полісся. Законопроєкт відбирає меліораційні аґенди від міністерства комунікації і передає їх міністрові рільництва. В Бересті н. Бугом звинуть „бюра проєктів меліорації Полісся", а урядовці цього бюра перейдуть на етат міністерства рільництва.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім маґазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
23/38

Поліція під обстрілом

ПАРИЖ, 4. 4. ПАТ. „Ліберте" повідомляє, що провідник слідчої парляментарної комісії для висвітлення вуличних заворушень, які відбулись у Парижі 6. лютого ц. р. мусітиме присвятити багато уваги звітові Фрамонда, який запевняє, що поліція шаржувала юрбу без попереднього попередження її про це. Приказ стріляти до юрби видав комісар поліції і капітан ґвардії.

НА СВЯТА
найліпші кольонські води і перфуми — та косметики
найдешевше
тільки у перфумеріях 66/27 1—2
С. ФЕДЕРА Львів, Сикстуська ч. 7, і Коперника 15 а.

По широкому світі.

— Між Італією та Австрією дійшло до умови, яка наладнує постійний туристичний рух між обома державами.

— З вязниці в Лінцу втікло двох націонал-соціялістів і трьох провідників Шуцбунду.

— В Парижі самоходи вбили на Великдень 13 людей, а 57 важко поранили.

— На площі Етуаль в Парижі дійшло до кривавих сутичок між членами „патріотичної молоді", які продавали свій орган і продавцями жидівських щоденників. Поліція арештувала 18 осіб і зліквідувала сутички.

— Сестрінок б. німецького цісаря Вільгельма Фридерик Леопольд перейшов на католицизм. Хрещення відбулося в Римі.

На Мадярщині впали такі великі сніги, що в багатьох місцевостях комунікація перервана. Температура впала 6 степенів нижче зера.

На Свята — вудженину
в найкращому виборі поручає
ПЕРША КРАЄВА ФАБРИКА ВУДЖЕНИНИ
Йосифа Котовича
СКЛАДИ: Ринок 25. — Жовківська 110.
12/73 1—2 Тел. 63-14. Тел. 64-72.

Бажайте „Веселих Свят" за посередництвом „Діла".

В усіх культурних народів преса стала давно вже посередником також у чисто приватних звязках і нераз заступає безпосереднє листування. Діється це особливо при всяких святочних, радісних і сумних нагодах (вінчання, смерть), зокрема при нагоді свят, які традиційно вимагають взаємних бажань. Ідучи за цим звичаєм, прийнятим у всіх великих часописах, подаємо до ласкавого відома Ш. Читачам, що „Діло" відкриває рубрику ПРИВАТНИХ ВЕЛИКОДНИХ БАЖАНЬ, в якій за платою 2.— зол. кожний може помістити бажання для своїх свояків, приятелів, знайомих і т. д. у РОЗМІРІ ДО 15 СЛІВ. За кожне дальше слово рахуємо 20 сот., при чому належитість приймаємо також у почт. марках. Ці бажання помістимо у СВЯТОЧНОМУ ЧИСЛІ, яке вийде у пятницю рано. Зголошення найпізніше до середи, 4. квітня, год. 10. в Адміністрації.

Частину доходу дамо на „Рідну Школу".

Боротьба з крізою та кооперація у Чехословаччині.

Закон про обовязкове мішання спірту місцевого походження з бензиною, що був опублікований у Чехословаччині за часів світової кризи (в 1932 році) цілком виправдав покладані на нього надії. Це видно з тільки що опублікованих Союзом кооператив даних по продукції бараболі.

Закон цей сприяв здоровому розвиткові продукції спірту в сільському господарстві республики, завдяки якому дві третини усієї цієї продукції споживається моторами. Закон сприяв і широкому розвиткові кооператив по викурці спірту. В 1922 році таких кооператив було в Чехословаччині 112; нині їх є 343. Вони обєднують 19.000 дрібних хліборобів, яким належить 344.000 гектарів землі. У цих кооперативах була зосереджена продукція 47 проц. цілої продукції спірту в республиці та 57 проц продукції спірту хліборобами. Слід відмітити, що в році 1922 кількість кооператив по викурці спірту збільшилася втроє; оброблювана ними земля у 5 разів та розміри продукції спірту у 8 разів.

Найближчим завданням досконалішої діяльности кооператив по викурці спірту є — збільшення розмірів землі, що його обробляє кожна кооператива та особливо забезпечення вільного вступу нових членів у ті кооперативи, що мають землі менше ніж 1200 гектарів. Кооперативи по викурці спірту уявляють собою організації, що бажають усунути дезорґанізацію в продукції спірту в недалекому минулому та внести у це діло плагомірність. Уже не перший рік вони регулюють продукцію спірту так, щоби осягнути рівновагу в його продукції та споживанні. Для досягнення цієї мети їм удалося утворити монополію по збуту, яка в значній мірі забезпечує сільських господарів від сумних наслідків хаотичної поставки продукції спірту. Тепер важливими клопотами вище згаданих кооператив і хліборобів, що викурюють спірт, є питання щодо збільшення кількости спірту при утворенні тої обовязкової мішанини спірту з бензиною, про яку ми говорили вище. У сучасний мент у такій мішанині має бути 20 проц. спірту на 80 проц. бензини, в будучині хочуть процентове відношення спірту в тій мішанині дещо збільшити. Цікаво відмітити, що, за підчисленням д-ра Сови (Земедельске Дружстевні Лісти, 1934, ч. 8), проведення в життя закону про обовязкове мішання спірту з бензиною для функціонування моторів — сприятливо вплинуло на відповідні царини господарського життя Чехословаччини. Так, завдяки цьому, в минулому році спостерігалося збільшення споживання вугілля на 18.000 вагонів; машинова продукція збільшила свої обороти на 25 міліонів чехосл. корон (кч.); далі, гербові та податкові збори дали державі дохід на 28 міліонів кч.; нарешті, робітники дістали біля 150 тис. робочих днів.

Звідси ясно, що практичне примінення закону про примусове мішання спірту з бензиною мусить бути признане корисним не тільки для хліборобів, але й для цілого народнього господарства Чехословаччини.

Проф. С. Бородаєвський.

Визвольна боротьба македонців.

(УП) Македонці, частина болгарського народу, вже від 50 літ у безуспішній революційній боротьбі. До світової війни ця боротьба велась проти турків, що гнобили македонців і інші балканські народи, а її кульмінаційною точкою було славне повстання в день святого Іллі 1903 р. Після світової війни тільки мала частина македонців діждалась здійснення своїх національних ідеалів прилучення до Болгарії, решта опинилась у сербському та грецькому ярмі. Гніт нових окупантів перейшов далеко тягар турецького ярма і викликав нову розпучливу боротьбу македонців, під проводом заложеної ще в 1893 році „Внутрішної македонської революційної організації" (ВМРО), що на її чолі стоїть сьогодні Ванча Михайлов.

Сербсько-грецький гніт дійшов до того, що сьогодні Македонія не то, що не має ніяких політичних прав, але македонцям не вільно навіть публично говорити своєю мовою, а в практиці окупантської влади вони виняті зпід права. Недавно втік з югославянської частини Македонії перед переслідуванням поліції македонський інжинір Іван Петров з дружиною і вони внесли до Союза Народів меморіял, в якому говориться про недолю македонців в Югославії. В меморіялі говориться між іншим про терор сербської поліції.

„Катування і вбивства македонських болгарів — сказано там — яких єдиним злочином є те, що вони не можуть бути сербами, повторюються безнастанно на приказ влади. Згадаю лише про вбивство студента Монева в префектурі в Стіп, Памчі Велева в Іскубі, купця Попева у Велесі і т. д. Кого не відважуються вбити, того інтернують в Шумадії або кидають без суду до вязниці. Я бачила власними очима через отвір в даху, пише п. Петров, як на подвірі підпрефектури в Іскубі, яка находиться проти нашого мешкання, завісив сербський жандарм македонського селянина долів головою на дереві і бив мокрою линвою. І на власні очі бачила я, як один селянин з села Кулічани, який збожеволів із горя, що сербські жандарми замордували йому сина, двічі тижнево приходив до префектури і жадав свого сина. І кожним разом проганяли його копанням, аж одного дня сербські жандарми, щоби зробити кінець трагедії, вдушили його. Нелюдські крики доносились щоночі з префектури. Це були крики розпуки тортурованих македонських болгар. Всюди по селах розповідають жінки про терпіння, яких мусіли зазнати їхні мужі і діти через терор влади. Цей терор переходить іноді в садизм, як напр. в Стіпі, у батька македонського воєводи Дмитра Палікрушева, який згинув у сутичці зі сербськими відділами. Нещасного батька примушено не лише прилюдно відректись свого сина, але сербська влада ще змусила його під загрозою смерти до такого безбожного акту, якому рівного немає. Він мусів купити кілька посуд вина та пива і відбути на гробі свого сина поминки, разом з іншими мешканцями, яких теж змушено тудою прийти. Я питаю себе, як не збожеволів нещасний батько?"

Оце фрагмент із македонської дійсности в Югославії. Проти сербського терору відповідає терором ВМРО. В македонських горах стало зводяться бої з македонськими партизанами спеціяльно вишколені до цього полки сербського війська і жандармерії. „Македонія для македонців" — це гасло, за яким крівавиться від пів століття два міліони людей з неслабнучим ні на мент завзяттям. І Македонія не спічне напевно скоріше, поки не здійсниться її національний ідеал.

Розпулива оборона Інсула.

ЛЬОНДОН. 4. 4. ПАТ. Банкир Інсул не дає ще за виграну і хапається наймožливіших засобів правної оборони. І ось його англійський оборонець вніс прохання до турецького трибуналу, де впевняє, що Інсул не має тепер ні американського пашпорту ні ніяких інших американських документів і тому слід Інсула зачислити англійським громадянином.

СТАМБУЛ. 4. 4. ПАТ. Інсул занедужав і тому відіслали його до шпиталю.

Найбільший вибір блаватних товарів по незвичайно низьких цінах поручає фірма АНТІН УВЄРА ЛЬВІВ, УЛ. ГАЛИЦЬКА ч. 10. 23/73 1—6

Німеччина не піддасться диктатові.

БЕРЛІН, 4. 4. ПАТ. Гітлер, у інтерв'ю з кореспондентом американської телеґрафічної аґенції „Асошіейтед Прес" заявив, що є далі беззастережним прихильником розмов у чотири очі з провідниками народів. Канцлер вичислив на що Німеччина може погодитись. Домагання висунені Німеччиною обертаються у межах конечности. Німеччина під ніякою умовинною не погодиться на диктат. Курс внішньої політики, на думку канцлера, покривається з інтересами німецького народу і Гітлер витрівав при ним, без уваги на наслідки. Ніколи не погодиться на те, щоби ефективи райхсвери сягали лишень до 150.000 вояків, а одночасно потайки озброєне таке саме число. Якщо світ хотів би розброєння, Німеччина вжила би усі свої сили до внутрішньої продуктивної праці. Як відповідальний державний муж, канцлер не може допустити до того, аби Німеччина знайшлась у ситуації, яка уможливила би напад одному зпоміж сусідів чи пак вести превенційну війну. І лишень з тієї причини Німеччина вимагає армії, яка відповідала би власній обороні.

МАДЯРСЬКА ПРЕСА І ЖИДИ.

Фактом є, що довгий час уся мадярська преса була в жидівських руках. Щойно католицький рух за останніх 40 літ зумів створити незалежні католицькі часописи. Протестанти ще й сьогодні не мають свого щоденника, а націоналісти, після зломання комуністичної диктатури, стали видавати свій великий орґан „Мадяршаґ" („Мадярство"). Накладу має 50.000 примірників.

Нині на Мадяршині виходять такі жидівські часописи: „Уйшаґ" („Новини"), орґан жидівських великих капіталістів і суспільних кол. залежних від тих жидів. Часопис цей добре редаґований, має багато белетристичних додатків. Працює в тому часописі письменник Кобор Тома. Щодня має мистецькі рубрики „Сиова кулісе", „Гіркий мигдал", „Жінка серед карби", „Карби" і т. д. Тіраж 20.000 примірників.

„Мадяр Гірлян" („Мадярський Часопис"), наслідник заборонного масонського „Вілаґ" („Світ"). Це орґан жидівських інтелектуалістів, радикального напрямку. Щоби виховати прихильне собі покоління видає „Мадяр Гірлян" тижневик для середньошкільної молоді. Тираж 10—15 тисяч. Більшість накладу розходиться поза кордонами сьогоднішньої Мадярщини.

Жидівську пресу доповнює ще „Аз Ешт" („Вечір"), „Пешті Напльо" („Пештенський Денник") і „Мадярорсаґ" („Мадярщина").

Всі три останні часописи видає одно із найсильніших підприємств „Атенеум". „Аз Ешт" став виходити перед війною. Цей бульварний щоденник виходить вполудне, а під вечір викликають його хлопці вже в кожному провінціяльному місті. Постійних передплатників має дуже мало, зате продають його в знаменито зорґанізованій кольпортажі. За війни наклад „Аз Ешт" був найбільший з усіх мадярських часописів — 200.000 примірників. Концерн „Аз Ешт" перекупив іще два часописи „Пешті Напльо" і видає його рано, „Аз Ешт" вполудне, „Мадярорсаґ" вечором. „Пешті Напльо" в 99 відсотках орґан дрібних торговців. Літературний відділ добре заступлений. Наклад 25—30 тисяч примірників. Найменший наклад має „Мадярорсаґ" (колишній орґан ґрафа Каролія). Найбільше продають його вечором на вулицях Будапешту і в кавярнях, на провінції дуже мало. Довгий час старався цей концерн конетувати льорда Ротеміра, коли це йому не вдалося, замовчав про ревізію трактатів і став конетувати мін. Бенеша. „Еште Курір" („Вечірний Курер"), орган демократичної партії. В політиці заступає жидівські інтереси. Наклад 20.000 примірників. „8 ораі Уйшаґ" („8-год. Часопис"), орган жидівських прихильників. Наклад 25.000 примірників.

Чи Ви вже пробували наш незрівняний Крем сухий (денний під пудер)? 1292

Нова шпигунська афера.

„Дейлі Експрес" повідомляє, що в анґлійській маринарці викрито шпигунську аферу. Саме підчас недавних маневрів на побережжу Африки аґенти чужої розвідки схопили на світлину дуже важний ацарат, який бережено в найбільшій таємниці на покладі одного военного корабля. На місце виїхала негайно слідча комісія, яка веде слідство. Арештовано одну особу.

ВІДСТАВИЛИ ДО ПОЛЬЩІ.

ТЕШИН, 4. 4. ПАТ. До польського кордону в Тешині відставила чсл. алада на возі польського громадянина Москалу зі села Бревної. Москала працював 20 літ у Вінтковіцьких заведеннях.

ТЕШИН, 4. 4. ПАТ. Число виселених з ЧСР до Польщі від 1924 до березня 1934 доходить до 3.045 осіб.

Велитенський склад динаміту.

З Льондону повідомляють, що підчас ревізії в китайській дільниці у Сінґапур поліція викрила велитенський склад динаміту. Запаси динаміту такі великі, що можна би ним висадити в повітря ціле місто Сінґапур. Поліція арештувала двох китайців, здогадуючись, що динаміт викрадено з каменоломів.

ІНСУЛ ГОТОВ ВЕРНУТИСЯ ДО АМЕРИКИ.

СТАМБУЛ, 4. 4. ПАТ. Інсул сказав своїм оборонцям, що не боїться повороту до Зл. Держав і тому турецька влада може негайно видати його американському амбасадорові. Зате боюся — каже Інсул — своїх політичних ворогів, які радо жертвують мене для своїх політичних комбінацій. Адвокати Інсула впевняють, що суд ще їх не повідомив, наче би відкинув відклик щодо видачі Інсула.

Ревеляційні ціни правдивих ґронових вин.

Щоби дати змогу всім набути у передсвяточнім часі ґронові вина уладжуємо **дешеву святочну продажу вин під гаслом гронове вино для всіх!**

Угорське ½ солодке 1 фл.	зол. 2·35	Токай Внтранний 1 фл.	зол. 2·90
Десерове угорське 1 фл.	„ 2·95	Угорське столове 1 фл. 0·7 л.	„ 3·25
Palugyay Zielenlak 1 фл. 0·7 л.	„ 3·25	Riesling Cabinet 1 фл. 0·7 л.	„ 3·75
Tokaj Somlauer 1 фл. 0·7 л.	„ 3·90	Токай Fumint 1 пл. 0·7 л.	„ 3·90
Токайське солодке 1 фл. 0·7 л.	„ 3·75	Superiaur Graves 1 фл. 0·7 л.	„ 3·75
Medoc червоне французьке 1 фл. 0·7 л.	„ 3·75	Токай Масьлян 1 фл. 0·7 л.	„ 3·90
Токай Hegyayjai 1924 р. 1 фл. 0·7 л.	„ 3·90	Токай Szamorodner 1 фл. 0·7 л.	„ 4·—
Ruster Австрійське 1 фл. 0·7 л.	„ 3·—	Barsac французьке 1 фл. 0·7 л.	„ 3·90
Sauternes французьке 1 фл. 0·7 л.	„ 4·30	Мушкатолове Palugyay 1 фл. 0·7 л.	„ 4.50
Червоне ½ солодке угорське 1 фл. 0·7 л.	„ 3·95	Erlauer угорське 1 фл. 0·7 л.	„ 3·90
Moscato D'Asti італійське 1 фл. 0·7 л.	„ 4·50	Castelli Romani італ. 1 фл.	„ 4·50
Marsala Tortorici Oryginal 1 фл. 0·7 л.	„ 4·95	Lacrima Christi 1 фл. 0·7 л.	„ 5·50
Siciljano витравне вибор. 1 фл. 0·7 л.	„ 4·75	Extra Fumint Palugyay 1 фл. 0·7 л	„ 4·75
Токай Szechinye ½ солодке 1 фл 0·7 л.	„ 4·75	Масьлян старий Токайське 1 фл 0·7 л.	„ 4·90
Токай Aszu 5 пут. 1917 р. 1 фл. 0·7 л.	„ 4·90	Малага Люксус, стара 1 фл. 0·7 л.	„ 4·95
Tarragona Біла спеціял. 1. фл. 0·7 л.	„ 4·50	Adrjatica Perle, солодке 1 фл 0·7 л.	„ 4·25
Vermouth M. Cinzano Torno 1 фл. 0·7 л.	„ 4·75	Chablis Бургундське 1 фл. 0·7 л.	„ 5·50
Pommard Burgund червоне 1 фл. 0·7	„ 6·—	Capri італ. спец. 1 фл. 0·7 л.	„ 5·75

та 80 інших виборових **ґатунків** по цінах виїмково низьких оферує loco всі філії в краю та **централя**

VIN-MONOPOLE, Найбільша ґуртівня ґронових вин

Філія у Львові, вул. Сикстуська 2, тел. 68-12.

УВАГА! На провінцію висилаємо харчові пачки від 1—12 пляшок, по зниженій почтовій оплаті. Цінник даром.

Нечуване хабарництво.

МОСКВА, 4. 4. ПАТ. На московсько-курській і донецькій залізниці викрили ватагу хабарників, яка вичислювала 80 людей. Ватага брала хабарі в грошах і в натурі взамін за доставу більшої кількости вагонів понад означений континґент.

ВЕЛИКОДНЕ ЧИСЛО

Гумористичного журналу

„Жорна" ч. 7.

вже появилося **Ціна 25 сот.**

Дістанете в кожній трафіці і кіоску.

Чвертьрічна передплата 1·50

Замовлятн: Адміністрація „ЖОРНА", Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

СТРІЧА ТІТУЛЄСКУ З ЛІТВІНОВИМ.

З Букарешту наспіла вістка, що румунський міністер закорд. справ Тітулєску виїздить на днях до Женеви, де 10. квітня ц. р. зустрінеться з Літвіновим. Темою балачок буде признання більшовиків Малою Антантою.

ЧЕРГОВІ УМОВИ ПРО НЕНАПАД.

МОСКВА, 4. 4. ПАТ. Нині в 1. год. вполудне в комісаріяті закордонних справ у Москві СРСР підписала умову про ненапад і конциляційний договір з Литвою, Лотвою та Естонією на час аж до 1945 р. Умови підписали комісар Літвінов і посли: литовський Балтрушайтіс, естонський Тофер і від Лотви Більманіс.

КОМІСАР У БАСЕЙНІ СААРИ.

СААРБРІКЕН, 4. 4. ПАТ. Італійський консуль Куторі приїхав до басейну Саари як спеціяльний справоздавець італійського уряду на час аж до переведення плебісциту. Побут італійського дипльомата у Саарбрікен звернув на себе увагу політичних кругів.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6. — Насс.** 1305 2—5

— **ЧЕРЕВИКИ жіночі, мужеські і дитячі купуйте в однокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА" Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до Свого."** 68/53 18-?

— **Робітня футер Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3, і. пов. Тел. 54-46. 7-?

— **Церковні брокати,** борти, френдзлі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан, **дзвони,** всі готові церковні річи, **плащениці,** книги, світло, **кадило,** печатки для Парохій, Урядів, хінсько-сріб. і альпакове **столове накриття, ліжка, прапори** і відзнаки, **поручає** Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА"** у Львові, Домініканська 11/І. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 37-?

— **У чому лежати повинна емансипація українського жіноцтва?** Наше жіноцтво повинно у своїй емансипації вміти заощаджувати час і енергію, яку втрачує на буденні справи в користь важніших громадянських справ. У цьому чималу допомогу принесе їм закупно вже майже готової, фахово приладженої, здорової битої птиці, яку за дешевий гріш можна купити у птахомясарні Маслосоюзу, при вул. Косцюшка 1 а. А якщо й на це не стає часу — доставлять Вам і додому без окремої доплати на замовлення у котрійнебудь, найближчій для Вас крамниці М. С. або тел. 1344

— **Справлення похибки.** У фейлєтоні „Діла" з 5. квітня в 2. стовпці замість „Енергетичного Кабінету" має бути „Енергетичного Комітету", а в 4. стовпці замість „з геольогії проф. інж. Леоніда Грабини" має бути „з геодезії проф. інж. Леоніда Грабини" і замість „Перноровича" має бути „Перхоровича".

— **На карти Рідної Школи,** що звільняють від алькогольних напитків з нагоди Воскресення Христового зложили в зол. отсі Вп. Громадяни (ки): Львів: по 5: Посол Дмитро Ве-

ДАЛЬША ЗНИЖКА ЦІН! 1366 1—2
Важне для Всеч. Духовенства **Вінімпорт**
Оригінальні гронові вина, в пачках по 3 і 5 пляшок, — висилає просто з вільних складів ЗНАНА ФІРМА **Львів, Краківська 7.**

ликанович і д-р Миron Коновалець; по 2: проф. Іван Галущинський, д-р Іван Раковський і ред. Юра Шкрумеляк. — Хто черговий?

— **Як іде позичка Рідній Школі?** Довідуємося, що в останніх днях підписали або сплатили більші суми на позичку Рідній Школі: Товариство Взаїмних Обезпечень „Дністер" 250 зол., Т-во Кредитове „Дністер" 250 зол., Народня Торговля 300 зол., дир. Ярослав Колтунюк 50 зол., Службовики „Дністра" 750 зол., Український Інститут для дівчат у Перемишлі 150 зол., Окружний Союз Українських Кооператив, Українська Книгарня, д-р Михайло Рослик та Іван Носик — усі в Чорткові по 50 зол. Крім того ціла низка підписників по 25 зол. Добра нагода для підписки позички буде якраз з нагоди цьогорічного Великодня. Але певно, що всі прихильники Рідної Школи використають цю нагоду й без окремої пригадки.

— **Страстні Псальми у Велику Пятницю** відспівує хор Преображенської церкви під управою Т. Купчинського в годині 4.30 пополудні церкві св. Пятниць на Жовківськім, в год. 6. веч. у Преображенській церкві ще й Єрусалимську утреню.

— **Про український театр у радіо** говоритиме дня 9-го ц. м. в год. 6-ій вечором Степан Чарнецький з нагоди 70-ліття засновин українського театру в Галичині.

— **Музей Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові,** вул. Чарнецького 24, мав у місяці березні 67 катальогових чисел приросту до ч. 24422 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольогія 22 (головно з культури мальованої кераміки), побутова старовина 3, історичні памятки 4, етнографія 2 (стара майоліка з Глинська), портретові репродукції 331, видівки 2, фотографії 15, монети 70, банкноти 86, медалі 2, нагрудні відзнаки (головно воєнні) 27, печатка 1. Жертводавцями були пп.: о. Банах Т., Береза Я., проф. Вахнянин Б., пос. Вислоцький О., проф. Гайдучок С., пос. Козубський Б., д-р Левицький В., ред. Лепкий Л., проф. М. Т., Нижанківський Т., ред. „Нової Хати", інж. Озаркевич І., Олексієва Н., Ольшанський Л., д-р Петрицький Ю., чит. „Просвіти" в Гаях Дітковецьких, Путикевич, інж. Сірий, ред. Таранько, Українська Нац. Рада в Канаді, о. Хомин Р., ред. Чарнецький С., Янчак Я. Управа Музею складає всім щиру подяку. Музей відчинений щодня від 8—13, в неділі і свята від 10—12 год.

— **Бюро Тірка** повідомляє, що діточий театр з Варшави переїжджає з гостинних виступів у Львові до Перемишля і даватиме в неділю в 5 год. виставу „З країни чарів і див".

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Ботмів ч. 4.**

— **Фільма з Шаляпіном у Львові.** Нас повідомляють, що вже в найближчих днях висвітлюватиме кінотеатр „Муза" одну з кращих фільм цього сезону „Дон Кіхот". Головну ролю креує світової слави співак Шаляпін; режисерія Г. В. Пабста.

— **Міністеріяльна люстраційна комісія у львівській „обезпечальні"** вже почала урядувати. В склад комісії входять: директор окружного обезпеченевого уряду Хоміцький, як предсідник, начальник воєвідського уряду д-р Шводзінський, міністеріяльний радник Фішльович, реф. Піліхович і лікар департ. здоровля д-р Пшетаковський. Комісія по нараді з директором „обезпечальні" д-ром Шумським і начальним лікарем Мізюрою переглянула льокалі обезпечальні, її уладження і познайомилась з технікою праці. Найбільше цікавилась поступом реорганізації праці на основі „сциленьового" закону.

— **Високі кари за виріб цукрового сиропу** в дома устійнило м-ство скарбу на малоземельних плянтаторів цукрових буряків, бо гривну від 500 до 5000 золотих і кару арешту від 1 до 5 місяців.

— **Контингент беконів** для Польщі зменшила Англія з 9.35 проц. до 7.95 проц. З того до кінця липня можна буде вивезти протягом 4-х тижнів 39.560 беконів, а від 1. серпня до кінця грудня ц. р. лише 36.330 беконів.

— **10 мілїонів на будівельну акцію.** Економічний комітет міністрів рішив підсилити будівельний рух і тому приділив квоту 10 мід. золотих. З тієї квоти 6 мід. призначено на будову нових будинків, 3 мід. на викінчення більших будівель і 1 мід. на ремонт малих дімків. Висота кредитів на будівельну акцію сягатиме до 45 мілїонів золотих. Крім того фонд поміг приділив 5 мід. зол. на будову робітничих дімків.

— **Хто зладжуватиме векслеві протести?** У Леншику Законів з дня 31. березня ц. р. появився розпорядок міністра справедливости, виданий в порозумінні з міністром пошт і телеграфів ось такого змісту: поштові уряди і поштові агенції могтимуть на основі цього розпорядку зладжувати протести векслів, якщо векслевий довг не перевищає квоти 2.000 зол. Протести векслів з квотою понад 2.000 зол. зладжують нотарі. Повищий розпорядок обовязує вже від дня оголошення.

— **„Пасхальна Драма" в Городку.** Городоцький Ягайлонський починає плекати рікрічно пасійні вистави на зразок тирольських і баварських народніх пасійних вистав. І так виставляється „Пасхальна Драма" Василя Левицького. Душею вистави є о. проф. д-р Ігнатій Цегельський, б. студент інсбруцького університету, який сам оглядав тирольські пасійні вистави, подбав про історичні костюми й про мистецький характер грн. Колиж додати, що до цьої европейської зовнішної сторінки є рівноважником зміст нашої драми, тоді вартість вистави стане нам ще цікавішою. Минулого року виставлялено „Пасхальну Драму" в Городку аж 6 разів при численнім здвизі народу з цілої околиці, а з доходу закуплено гардеробу вартости понад 700 зол. Цього року виставлюваню цей твір два рази, саме 1. і 2. квітня ц. р. також з небувалим успіхом. Шкода, що городецький гурток, маючи вже потрібну обстановку і високий рівень гри не приїде з такою виставою до Львова. — С.

— **Українка.** Великодне число „Беларускої Криніци" з датою 2. ц. м. принесло велику статтю У. Децика п. з. „Тарас Шевченко — Пророк України". В статті обговорено життя і творчість Поета та його значіння для українського народу.

— **Вивіз політичних вязнів.** Засуджених 20. грудня м. р. в процесі Юнака (ОУН) Степана Пшеничного на 6 років (має ще сидіти 4 роки) вивезено з кремянецької вязниці до Бригідок у Львові, а Ігоря Шубського, засудженого на 5 років і Данила Закидальського на 4 роки вивезено з Кремянця до вязниці в Равічу. Решта засуджених — Ю. Козубський, П. Львович і М. Медвецький, засуджені по 2 і пів р., відбувають кару в кремянецькій вязниці.

— **27 безплатних судових аплікантів.** Президент апеляційного суду у Львові прияв 27 кандидатів на безплатних аплікантів. Одночасно 34 судових аплікантів дістали 10-у групу платн.

— **Таки дочекався нагороди.** Бувший основник і лідер сельробівської партії Максим Чучмай, тепер головний стовп бебеків у Дубні, після довгих старань нарешті дістав нагороду. В березні ц. р. призначено його інспектором-ревізором Суспільної Обезпечальні в Дубні.

— **Деревний промисл поправляється.** Як повідомляють із Станиславова, ситуація в деревному промислі на терені станиславівського воєвідства трохи поправилася. На загальне число 63 тартаків урухомлено досі 25, які затруднюють поверх 5.000 робітників. Винагорода робітників, що часто працюють тільки кілька днів у тижні, є дуже мала. Але й деревні промисловці нарікають на тяжке положення, мовлячи, що ведуть інтереси з дефіцитом.

— **Значіння каліграфії змалідо** від часу, коли важніші документи почали писати на машині. Тому в компетентних колах рішили обмежити науку каліграфії в школах. Замість дотеперішньої науки гарного письма мають завести загальну графіку і науку писання на машині. Є це пожиточна вмілість, що швидко приносить користь.

— **Заснування кружка Союзу Українок в Бережцях.** В с. Бережцях, кремянецького повіту заложено перший в кремянецькому повіті кружок Союзу Українок. Минув вже місяць з того дня, як зголошено до староства реєстрацію кружка, і до цієї пори заборони нема. Тому президія кружка розпочинає свою діяльність.

— **Масові ексмісії у Львові.** 1. квітня проминув законний речинець, до якого не вільно було викидати з одно- і двокімнатних помешкань безробітних. Тому коморники масово ексмітують безробітних. У вівторок 3. квітня ц. р. у Львові один коморник усунув аж 13 льокаторів. В самім середмістю число ексмісій підскочило понад 20, а з них аж три при вул. Домініканській.

— **Самогубство безробітного.** При вул. Святохрестній у Львові намагався поповнити самогубство з нужди безробітний Талей Гласко, який попоретинав собі жили і напився сильного квасу. В грізному стані відвезли його до шпиталю.

— **Львівська хроніка.** З причини нещасливої любови 20-літній Станислав Пасечник, зам. при вул. Шептицьких, відобрав собі життя, зробивши собі гаракірі. — Перед львівським судом станув почтовий післанець з Жолтанець, Мих. Рибкевич, що здефравдував грошеві посилки на суму 580 зол. — На Знесінні арештовано В. Біліка, Гр. Вовка і Т. Сидора, що фальшували і пускали в обіг одно- і двозлотівки.

— **Краєва хроніка.** В Товмачику застрілилася 22-літня урядничка почтової агенції Розалія Форович з причини нещасливої любови. — В Йоничах пов. Рава Р. застрілився 24-л. М. Йонич, побоюючись арештування за вбивство М. Банаха. — Керманичем городського суду в Коломиї іменували Льва Розвода, дотеперішнього керманича суду в Косові.

— **Процес М. Черкавської в Кремянці.** 28. квітня ц. р. в Кремянці перед виїздною сесією рівенського окружного суду буде карна розправа проти п. Марії Черкавської, голови філії Союзу Українок в Кремянці і п. Ольги Шубської, емеритованої учительки, за злочин з арт. 154 § 2 к. к. (публичне похвалювання державної зради).

— **Начальник стації дефравдатором.** Велике порушення серед населення Кремянця викликало арештування прокураторською владою начальника залізничої стації „Кремянець" Боровіцького, якого обвинувачують в службових надужиттях і присвоєнні державних грошей.

— **Бійка в адвокатській канцелярії.** 15. березня ц. р. кілька жінок з інтеліґентної родини напали в канцелярії адвоката Сидоровича в Кремянці на його конціпієнта Теодора Гавриляка і чинно його зневажили, зводячи з ним якісь особисті порахунки.

— **З Польщі.** На фільварку Тимянки островсько-мазовецького повіту вбито в ночі дідича Бац. Залєвського. Біля нього знайшли закривавлену циганську сорочку. — В Крукелішках біля Вильна затроїлося самогоном семеро осіб, з яких двоє вмерло. — На забаві в Єжові пов. Ніско закололи ножами гаєвого Антона Гуменяка.

— **Велика дефравдація в Касі Хорих.** Окружний суд у Варшаві розглядав справу величезних грошевих зловживань у варшавській Касі Хорих. Зловживань допускалися довший час два урядовці, Францішок Квятковський, що був інкасентом екзекуційного відділу, та Мечислав Сохачевський, бухгальтер. Оба здефравдували 410.000 зол. і всі гроші програли на кінських перегонах і в карти та прогуляли на забавах. Після переведеної розправи Квятковського засуджено на 5 літ, а Сохачевського на 4 роки вязниці.

НА СВЯТА ВУДЖЕНИНУ І МЯСИВО першої якости поручає одинока українська фірма у Львові
ТЕОДОР ПЯВКА — вул. Руська 16, тел. 59-74.
16/73 3—3 вул. Личаківська 87., тел. 80-76.

— **14 стерилізаційних присудів.** Суд публичного здоровля в Ганновері засудив на стерилізацію 14 осіб, обтяжених дідично. Недавно видано там 7 стерилізаційних присудів на рідних дегенератів.

— **Рідкі вістки.** В селі Багна сторожинецького повіту на Буковині невідомі злочинці підпалили в ночі народню школу, яка згоріла до тла. — В Муереші в Румунії вродилася дитина без рук. Там, де мали бути руки, тіло покрите гладкою шкірою. — В околиці Палермо грім ударив у потяг, що віз паломників із римського свята, причому дві особи згинули, а 20 є поражених. — В Гавані розпочався процес начальника вязниці кпт. Кастельо, що вбив 150 вязнів.

— **Мусять писати вічними перами.** Американські фабрики роблять річно більше як пів мілїпер до наповнювання або т. зв. „вічних пер". Купують їх у всіх частях світа, вживають їх і в консервативній Індії та Китаю. В Японії ученики середніх шкіл і студенти мусять писати перами до наповнювання. Це припис міністерства освіти.

— **Опир у Болгарії.** Поліція в Софії арештувала 62-літнього мущину, який вбив жінку залізничого урядовця Павлова на сексуальному підкладі. Крім того злочинець має на своїй совісти вбивства 4-ох своїх жінок.

— **Краватки з вужів.** В Англії появилися на склепових виставах елеґантні краватки, подібні до шовкових, які виробляють фабрики в Нортгемптон. Є це модні вироби зі шкіри вужа, мягкі, практичні в ношенні та в новочасній красці. Тому, що ті краватки носить вже король моди, ки. Уельський, мужчини розхоплюють краватки так, що навіть нема покинути товару на вивіз за границю.

— **За духа до арешту.** В селі Дамян у Румунії померла селянка Сафта від малярії. Чоловік її став оповідати, що небіжка приходить ночами з гробу до дому, ходить по хаті і раз навіть згасила лямпу. Йому повірило ціле село і незабаром уже всі бачили її духа, як він ходить селом. Не спали ночами. Вкінці відкопали її, вибрали з трупа серце, спалили його та передали її чоловікові на сховок. Коли довідалася про це влада, арештувала 50 людей за збезчещення трупа.

— **Фільму з життя Вольтера** накрутили недавно в Голівуді. Вольтерова постать представлена тут інакше від правдивого Вольтера. Він виступає у фільмі наче зовсім віруюча людина, мабуть тому, що деякі стейти в Америці ставляться незвичайно суворо до всього, що може критикувати релігію.

— **Звукові фільми для глухих.** В Америці стараються давати для глухих всілякі вистави, концерти, відчити й звукові фільми. Роблять це при помочі спеціяльних контактів, прикріплених до крісел, які залучені до електричних приладів, загострюють слух. Цю новину завели вже в себе деякі американські театри. У найбільшому кінотеатрі у Льондоні примістили біля голосника мікрофон. Відповідно збільшена струя йде на салю при помочі кабля до телефонічного апарату, що є прикріплений під поруччам крісла. Глухі глядачі вживають одного слухальця, де находиться окремий для кожного вуха регулятор. Ця система показалась настільки корисною, що її використали ріжні льондонські театри та кіна. — Подібні інсталяції заводять по церквах. У Шікаго на 100 церков всіляких віроісповідань 25 з них має лавки з таким приладдям. Позатим усі більші кіна в Америці теж приспособлені для глухих глядачів, (е. т.)

— **У Палестині** можна ствердити в останніх часах живий фільмовий рух. У Тель Авів заснували недавно кінематографічне підприємство п. назвою: „Орієнт Фільм Корпорейшен", яке поставило собі за мету продукцію звуковиків у гебрайській, арабській та англійській мові. Сценарій до першої фільми пише гебрайський письменник Авігдор Гамаідор. Фільма матиме заголовок: „Симфонія землі".

— **Що нового з фотографії на сезон 1934?** Найбільше журби завдавало досі фотографам питання, як довго треба насвітлювати фільму чи плиту при ріжних степенях погоди і при ріжних умовинах в природі, щоби фотографія випала добре. Були ріжні таблиці й таблички до цього, але все на спеціяльні умовини. Нераз бувало й таке, що з ріжних таблиць вираховувано середну аритметичну для часу насвітлювання, але й це не вело до цілі і задавало дуже багато мороки, коли тимчасом погода могла змінитись і треба булоб наново все перераховувати. Аж тепер випустила індустрія на ринок спеціяльний апарат з фотокамери й малого гальванометра. Аматор навіть не мусить знати, на чому оснований принціп такого апарату. Як хоче фотографувати який предмет чи людину, мусить наставити цей апарат на даний предмет, наставити один круг на відповідну світловражливість фільми, другий на отвір сочки і малу хвильку почекавши, відчитати на скалі гальванометра час, на протязі якого треба фотографію насвітлювати, щоби вона добре випала. Все це робиться майже автоматично. Апарат щоправда коштує коло 30 німецьких марок, одначе виплачується і є надія, що индустрія випустить і дешевші його конструкції.

—o—

З листів до Редакції.

ВИЯСНЕННЯ.

До Хвальної Редакції щоденника „Діло" у Львові.

Прохаємо помістити на сторінках Вашого часопису ось яке вияснення:

Пані посолка М. Рудницька помістила лист у „Ділі" з дня 1. квітня ц. р. ч. 83. під заголовком „Для прояснення атмосфери", в якому представляє у своєму насвітленні полеміку, яка велася на сторінках тижневика „Мета" між підписаними і п. М. Рудницькою. Полеміку заініціювала сама п. Рудницька тим, що на Загальних Зборах філії С. У. у Львові, відбутих 21. січня ц. р., накинулася на промову п. Тишинської, заявляючи, що вона не допустить інших ідей в Союзі Українок крім „національної і феміністичної". А що п. Тишинська говорила тоді лише про співпрацю Союзу Українок з Церквою, а ідеї Церкви це ідеї Христа, льогічно ми зрозуміли, що п. М. Рудницька як голова не хоче допустити на терен Союзу Українок співпраці з ідеями Христа. Цю льогічну нашу інтерпретацію п. посолка назвала „злобною", „вічемною клеветою" та „перекрученням її висловів".

По інтерпретації п. Рудницької це був тільки намір застерегтися проти внесення на терен Союзу Українок релігійної нетерпимости і релігійної боротьби, бо С. У. є понад всякі віроісповідання, нейтральний і мусить заховати релігійну індеферентність. Це вияснення п. Рудницької покривається з нашою інтерпретацією, а саме: вона заявляється за ліберальстичним релігійним індеферентизмом, який виключає зі співпраці на терені С. У. будьякі релігійні ідеї, тим самим ідеї Христові.

Щоби положити кінець тій полеміці, ми апелювали до п. М. Рудницької, для успокоєння католицького жіноцтва заявити, як це зробили інші члени Головного Виділу С. У., що належать також до тих одиниць, яким є дорогі ідеї Христа. Зате п. Рудницька накинулась на нас, застерігаючись проти такого ароґування нами права контролі її сумління, нечуваного в культурному світі. Відповідаємо, що саме є практиковане в культурному світі визнання свого „вірую" тих осіб, що займають відповідальне якесь суспільне становище. Навіть від кандидатів на послів виборці жадають віроісповідної прилюдної заяви. Тим більше для нас католичок не може бути байдужим, хто стоїть на чолі Т-ва, якого ми є членами.

Хочемо ще дати пояснення на кінцеву замітку допису п. М. Рудницької а саме, що з нами не можна вести „льояльної дискусії, бо собі самі суперечимо". Суперечність мала би бути в тому, що ми всі три писали в „Меті" ч. 12. отсе: „Заявляємо, що в допису, який ми підписали, зовсім не крестіонували відношення Союзу Українок до релігії і Церкви", а квестіонувала його п. Тишинська при іншій нагоді у „Меті" ч. 6. І тут нема ніякої суперечности, бо правдою є, що в підписаній нами заяві того квестіонування не було. Дискусію на тему, чи праця і виступи п. М. Рудницької, як голови Союзу Українок, все відповідали засадам християнської етики полишаємо для відповіді зорганізованому католицькому жіноцтву.

У Львові, 4. квітня 1934.

Марія Вощинська, Антонія Конрадова, Евстахія Тишинська.

З кіна.

Кіна: „Коперник" і „Марусенька": „КОХАЄ... ЛЮБИТЬ... ШАНУЄ..."

Американське виробництво Юніверсалю, що заснувало у Варшаві свою філію, накрутило першу музичну комедію з польськими актерами і, треба признати, з успіхом. Американську руку видно на вибагливій виставі, темпі акції і на фотомонтажевих ефектах. Є ще одна добра сторінка фільми, якої не мають часто американські песи: діяльоги скорочені до мінімум, дарма, що вони для кожного зро[illegible]лі й логічні. — У головній ролі залебютувала відома танцюристка Льода Галяма. Вона темпераментна, гарно танцює і подобається. Її партнер добрий актор Е. Бодо. Багато веселого настрою внесла до фільми пара: Погожельська і Вальтер. Зніч в епізодичній ролі аптикаря також добрий. е. т.

Кіно „Аполло": „СВІТ НАЛЕЖИТЬ ДО ТЕБЕ".

Фільма створена для голосу великого співака Шмідта. А тому, що цей співак непоказний, маленького росту, навіть не дуже гарний, автор сценарія дав йому таку ролю, щоб згоджувалась з тим, який він справді. Австрійська фільма нарешті у німецькій версії, так, що слухач не потребує постійно глипати на екран на підписи, зроблена талановито, приємно, хоч і досить банально. Там, де чудові краєвиди заступають фабулу і ми чуємо весь час прегарну арію, не бажаємо нічого більше. Голос Шмідта має дуже приємний тембр, багато мягкости і виразистости. Його партнер комік Секе Сакаль, як завсіди, дуже добрий.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Марія Косович, емеритована директорка вселюд. жіночої школи, член усіх католицьких і просвітніх товариства, довголітня передплатниця „Діла", знана з доброго серця для всіх, хто потребував помочі, прийнявши Найсвятіші Тайни, упокоїлася в Бозі дня 18. лютого 1934 р., в 58 році життя. Похоронні обряди відбулися 21. лютого п. р. в Підгайцях при великім здвизі народу. В. Ій П.!

Григорій Бучко, батько Преосв. епископа Кир Івана, помер у 86. році життя в Германові, пов. Львів. Похорони відбудуться в четвер 5. п. м. пополудні. В. Й. П.!

Товари бавовняні, шовкові, полотняні, постільні
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29. Телефон 25-55.
7153 57—180

Дописи.

БЕРЕЗІВЩИНА.

За що вже не карають! Березівське староство покарало Романа Солтикевича, студента експортівки в Кракові і свідомого громадянина Павла Харидчака, обох з Улюча, березівського повіту за те, що з доручення управи місцевої нашої господарсько-споживчої кооперативи „Єдність" перемальовували вивіску, складену неграмотним малярем у Сяноці, а яка своїм неграмотним змістом викликувала іронічні насмішки односельчан з Улюча як і доокольчних сел. Але ось текст самого документу: Starostwo Powiatowe w Brzozowie L: 352/34. Orzeczenie. Starosta powiatowy brzozowski rozpoznawszy w dniu 30. marca 1934. sprawę karno-administracyjną przeciwko Romanowi Sołtykiewiczowi urodz. 4. II. 1909 w Ulaczu zamieszkałemu w Ulaczu obwinionemu o przekroczenie art. 60. i 18. rozporz. Prez. Rz. P. z dnia 11. lipca 1932. Dz. U. Rz. P. N. 60. i uznawszy winnym wyż. powołanego rozporządzenia popełnionego przez samowolne usunięcie napisu polskiego względnie przemalowanie napisu polskiego na szyldzie sklepu towarów mieszanych Kooperatywy jedności gospodarczo-spożywczej w Ulaczu, i okazanie przez to demonstracyjnie niechęci i lekceważenia do Państwa Polskiego, przez co dopuścił się przekroczenia z art. 60. i 18. rozp. Prez. P. z 11/7. 1932. N: 60. co zostało udowodnione własnem przyznaniem się i zeznaniem świadków. Orzeka: skazać obwinionego Romana Sołtykiewicza na zasadzie art. 18. i 60. powołanego rozporządzenia na karę aresztu bezwzględnego przez dni 14. Ukarany może w ciągu siedmiu dni od daty doręczenia orzeczenia zwrócić się do Starostwa powiatowego w Brzozowie z żądaniem skierowania sprawy do Sądu Okręgowego w Sanoku w przeciwnym razie orzeczenie jako prawomocne ulega wykonaniu. Za starostę powiatowego podpis nieczytelny. A do rzeczy na przemalowanej wywiści zadrżano też napis łatińską abetką. I tomu oba pokarani zwrócili się do starostwa, aby przesłało akta do okrużnego suda w Sanoku, de niła sprawa znajde swój epilog. W suti rzeczy prywatni krawcowie-żydzi, zaniepokojeni niwielkim zrostem członstwa w kooperatywi, do jakoj wpisało się w ostatniomu czasi biła 100 nowych członiw same zawdzięczając oświadomiającij akcji idejnego kooperatora Romana Sołtykiewicza między młodoju ta starszym gromadianstwom s. Ułucza, złożyli niżczennij donos do starostwa. Tomu do Ułucza ziżał sekretar starostwa razom ze powitowim komendantom policji w piątnicu 30. bereznia b. r., a w rezultati pojawiajetsia wyżej zgadane karne orzeczenie.

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мушліни, крепони, епоншн і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 5—365

КОМАРНО.

З філії „Просвіти". В районі тут. філії „Просвіти", яка обіймає судову округу Комарно, є досі 18 читалень, з котрих 13 читалень є діяльних, а 5 існують лише на папері. По деяких читальнях завважується навіть брак всяких записок, протоколів засідань виділу то-що, хоч у селі є наші інтелігентні одиниці. З признанням треба піднести гарний розвій читальні в Підзвірині завдяки енергійному голові, що не зважає на одиноку роботу буцших сельробітників, яких тут чи не половина села; може вретті хоч тепер прозріють. В останньому часі основано ще одну читальню „Просвіти", третю в черги в Комарні (середмістю), яка дістала безплатне приміщення в Топ-і Задатковім. Дня 18. III. відбулося святочне відкриття тоїж читальні під проводом її голови, адвоката О. Утрисна. На відкритті був реферат про гетьмана Івана Мазепу, якого читальня вибрала своїм покровителем. По рефераті, якого вислухало поверх 100 учасників, виявилась оживлена дискусія, яка у великій мірі доповнила повищий реферат.

Кружок „Рідної Школи" влаштував 25. III. в салі Т-ва Задаткового в Комарні свято-концерт у честь Т. Шевченка; на якім було дуже мало старшого міщанства, хоч воно часто говорить про свій патріотизм. На свято-концерт не прибуло також громадянство з околиці. Не всі вправді точки програми були як слід виконані, але всеж таки чимало було вложеної праці у підготовку свята. — З днем 15. IV. влаштовує кружок „Р. Ш." курс для провідниць діточих садків. Понадто кружок „Р. Ш." повів інтенсивну акію в справі безпроцентової позички для „Рідної Школи". На анкеті в цій справі дня 4. III. вибрано комісію з відпоручників місцевих українських установ, молоді та старшого громадянства міста й повіту. Комісія зайнялася вже збіркою деклярацій.

НАДВІРНА.

З нагоди 120 літя народин Т. Шевченка відбуся у нас дня 18. березня ц. р. концерт, на який явилось численно ціле громадянство. Т-во „Луг" підготовило як слід програму свята, яка була і величава і різноманітна своїм змістом. За це належиться пара подяка керманичам свята д-рові Банахові, д-рові Николайчукові, п-грові Бачинському та студентам і дугошпах та луговичкам, виконавцям цього свята. Луговини(чки), захоплювали співанками своїми вправами присутніх, при супроводі аматорської орхестри. Деклямятори теж випадали бездоганно зі своїх деклямацій. Хор відспівав низку стрілецьких пісень. Концерт закінчився живим образом.

СТАНИСЛАВІВ.

З музичного життя. В неділю 25. березня мав проф. Муз. Інституту ім. Лисенка Іван Нелідьський відчит про італійську скрипкову музику. В легкій і зрозумілій формі подав предлегент короткі відомости про життя і творчість визначних композиторів до Паганіні. Відчит доповнили музичні ілюстрації скрипача Івана Сенкевича і піяністки Ст. Криханівської, учителів Муз. Інст. ім. Лисенка, які відіграли вибрані скрипкові твори представників обговореної доби: Нардіні, Тартіні і Пуналі. Доволі численна публіка, головно молодь з великим зацікавленням слідкувала за словами референта, як також слухала виконання творів у знаменитій інтерпретації скрипача пві яких що проф. І. Сенкевич, який по кількох виступах у Станиславові довказав, що під цю пору є безумовно одним із найкращих скрипаків українців на наших Західніх землях. О. З

—o—

СПОРТ.

ПЛАЙ МИСТЦЕМ ЛЬВОВА В ПІНГ-ПОНГУ.

Дружинові змагання за мистецтво Львова в пінг-понгу вже покінчилися. Кінцева табелька представляється ось-так:

1. Плай точок 40:21 відн. сетів (108:66)
2. Сокіл IV точок 45:25 відн. сетів (102:63)
3. Сокіл III точок 41:29 відн. сетів (96:77)
4. Плай II точок 36:34 відн. сетів (87:86)
5. Тризуб точок 26:44 відн. сетів (63:96)
6. II. Сокіл III точок 13:57 відн. с. (49:121)

Титул мистця Львова добула дружина „Плаю" заслужено. Про перше місце рішила не висока класа поодиноких змагунів, але вирівнана форма цілої дружини і велика амбіція та воля перемогти. Це саме можна сказати і про Плай II. Дружина Сокола IV грала дуже нерівно. В першій рунді стратила таку велику кількість точок, що в другій не могла вже того надробити. Сокіл III — не пересічно добра дружина, одначе мало амбітна. Щодо Тризуба, то йому, хоч грав доволі добре, в цих змаганнях не велося. Пінг-понг починає здобувати в українському спорті своє належне місце.

ФІНАЛИ ПІНГ-ПОНГОВИХ МИСТЕЦТВ КРАЮ.

Пінг-понгові змагання за мистецтво краю дали такі наслідки: Мистецтво на 1934 р. добули: Михалюк Оля — Сокіл IV у грі поодинокій жінок; Остапович — УСК Станиславів, у грі поодинокій мужчин; Орися (Плай) і Сойка (УСК Станиславів) у грі мішаній; Мурин і Сойка (УСК Станиславів) у двійній грі. Із змагунів виділяються гравці Станиславова, що взяли всі мистецтва.

Подрібні висліди такі: двійна мужчин: Залеський, Мельник — Полюга, Назар Л. 21:17, 21:19; Остапович, Мікльош — Назар Б., Сітницький 21:7, 21:16; Мельник, Залеський — Чура, Муць 21:15, 21:9; Сойка, Мурин — Мікльош, Остапович 19:21, 21:18, 21:16; фінал: Мурин, Сойка — Залеський, Мельник 21:12, 21:12.

Мішана: Михалюк, Мельник — Лазорко, Полюга 21:16, 16:21, 21:11; Орися, Сойка — Ходаків, Остапович 21:19, 21:10; фінал: Орися, Сойка — Михалюк, Мельник 21:10, 21:13.

Фінал жінок: Михалюк — Ходаківна 21:9, 21:12.

Фінал мужчин: Остапович — Сойка 21:14, 13:21, 21:16

КОМУНІКАТ СПОРТОВОГО РЕФЕРАТУ У. С. С.

(Календарик змагань 1) легкоатл., 2) спорт. гор, 3) ситківкових.)

I. Легкоатлетика:

22. квітня — окружні біги навпростець (Львів, Перемишль, Станиславів, Стрий, Рогатин).

29. квітня — краєвий біг навпростець у Станиславові — Орган. Комітет УСС.

До 15. квітня всі клюби обовязані провести внутрішні біги навпростець при обовязковій участі всіх членів; відносяться це головно до секцій кольного м'яча, для котрих цей біг є найкращою заправою до сезону, а які відмовляються постійно від легкоатлетичних вправ. Тому виділи клюбів робимо відповідальними за точне переведення цього рішення Спортової Ради. Точний звіт із змагань слід переслати до 7 днів до приналежного Орган. Комітету УСС або до Спорт. Ради.

20. травня — День Українського Спортовця в цілому краю.

2 вересня — краєві легкоатлетичні змагання у Львові.

23. вересня — краєвий пятизмаг жінок і мужчин у Перемишлі.

30. вересня — краєвий триэмаг жінок у Львові.

До 10. червня клюби переведуть внутрішні легкоатл. змагання.

16. і 17. червня — окружні легкоатл. змагання у Львові.

В округах перемиській, станиславівській, стрийській і рогатинській окружні легкоатл. змагання відбудуться між 17. червня і 30. липня.

II. Спортові гри:

7. жовтня — краєві змагання в спортових грах у Львові.

До того часу округи мають покінчити окружні розгрівки і виділімінувати мистця на краєве мистецтво.

III. Ситківка:

Змагання у ситківці будуть переважені як містові мистецтва, а саме: Львова, Перемишля, Станиславова, Стрия і Коломиї в річниці від **1. червня до 1. серпня.** Тому повищі осередки зголосять до УСС до дня 1. травня, який річницю їм відповідав би. В противному випадку Краєвий Субреферат назначить річницю змагань.

До 1. червня клюби переведуть внутр.-клюбові змагання.

Краєві ситківкові змагання відбудуться 19. серпня у Станиславові.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Франц. Коковський: ЗА УКРАЇНУ. Дитяча бібліотека. Книжечка ч. 152. Ілюстрації Мих. Фартуха. Накладом Видавництва „Світ Дитини", Львів, вул. 29-го листопада ч. 3. Стор. 64. Форм. 16°. Львів. 1934.

Олена Цегельська: СЛІДАМИ БОСИХ ЖІНОК та інші оповідання. Видавництво відділу Т-ва В. П. У. в Самборі. Самбір 1934. Стор. 68. Форм. 16°.

Вячеслав Будзиновський: ГРЕМИТЬ. Історична повість. Львів, 1934. Накладом Ів. Тиктора. Українська бібліотека ч. 3.

ЖУРНАЛИ.

НИВА, часопис присвячений церковним і суспільним справам. Рік XXIX. ч. 3. Львів, березень 1934. Зміст: Лист Апостольського Нунція в Варшаві до Відпросин. Митрополита Андрія; о. д-р В. Мацюк: Про Лемківщину; о. протоер. Табінський: Одна віра; о. Д-р Г. Костельник: Матерія й дух; о. Мих. Бобовник: Рефлексії; По зав. зборах Т-ва св. Андрія; Ю. Соневицький: Пасхальні; Всякаймо виноград; З голосів преси; Нові книжки; Всячина.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО, Рік IX. Ч. 4. Львів, квітень 1934.

ЖІНОЧА ДОЛЯ, часопис для українського жіноцтва. Рік X. Ч. 7. Коломия, квітень 1934. І. Додаток: „Жіноча Воля", призначена для сільського жіноцтва. Рік III. Ч. 7. II. Додаток: „Світ Молоді", призначений для українських дівчат.

ДЗВОНИ, літературно-науковий місячник. Ч. 3. Львів, березень 1934. Зміст: О. Печеніг: Мету дорівнюють; Р. Завадович: Година вічности. Б. К. Силовський: Ex meditationibus: В. Лимиченко: Тиха пісня. Ф. Моріяк: Поворот до Бога. Н. Королева: Мезужрець Амонів. У. Самчук: На провесні. С. Шелухин: Про конечну потребу всіх поколінь Кобзаря. Г. Ферреро: Повінь диктатур. Р. А. Мілікен: Наука й релігія. Хроніка. Рецензії. З преси і з журналів.

УЧИТЕЛЬСЬКИЙ ГОЛОС, орган Т-ва „Учительська Громада" в Ужгороді. Рік видання V. Число 3. за березень.

ПРОБОЄМ, часопис підкарпатської молоді. Рік видання І. Прага. число 1. 2—3.

КАМЕНЯРІ — голос молоді. Ілюстрований місячник. ч. 4 за квітень 1934. Львів.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича: Яворів.

8. IV. Сонце руїни.
9. IV. Корневільські Дзвони
10. IV. Наша Парада.

Великий Міський Театр.

Четвер, 5. IV. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Коньом", Абон. 14.

Пятниця, 6. IV. год. 7·30 веч. „Мистень Манолє", Абон. 14.

Субота 7. IV. год. 3·30 попол. „Сніжинка" (I. і II. частина разом).

Субота, 7. IV. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Коньом", Абон. 14.

Театр Різнородностей.

Четвер, 5. IV. год. 7·30 веч. „Товаріщ". Абон. 13.

Пятниця, 6. IV. год. 7·30 „Фанні". М. Ванюля. Премієра. Абон. 16

Цирк Станевських. (Площа Бема).

Ними в четвер 1. виступ в год. 8·30 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе" (Секс Сикаль).
АТЛЯНТИК: „Ескімо"
ВАНДА: „Король це я" (Ва. Буріян)
КАСІНО: „Танцююча Венус".
КОЛІСЕЙ: „Вулиця" (Сільвія Сіді), ревія „Весела крашанка".
КОПЕРНИК: „Кохає, любить, шанує".
МАРУСЕНЬКА: „Кохає, любить, шанує".
МІРАЖ: „Пісня пісень" на осн. повісти Судермана (з Мярт. Дітріх).
МУЗА: „Дияволів брат" (Денис Кінг, Лорель і Гарді).
ПАЛЯС: „Марш Рякочія".
ПАН: „Д-р Мабіз" і ревія.
ПАСАЖ: „Капризи життя".
СВІТ: „Король пигмеїв" (Хозе Мохіка).
СТИЛЕВЕ: „Шибеник із Еспанії" ревія „Святочний пир".
ХИМЕРА: „Моя мрія то ти" (Лілікна Гарвей).
УТІХА: „В твоїх обіймах, ревія „Фік-Мік Мальвіна".

Закордонне радіо.

Четвер, 5. квітня 1934.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 16·00 Пісні й арії, **Братислава** (298,8) 17·50 Спів, **Брно** (325,4) 22·40 Фестиваль Сметани, (виїмки з оп. „Бранденбурґійці"), **Прага** (470,2) 19·30 „Яносік" оп. Ґаби, **Париж** (1796) 21·00 Камер. музика, **Берлін** (356,7) 18·30 Фортепян. 21·20 Ніч-данський концерт, **Ляйпціг** (382,2) 18·15 Оп. музика, 21·15 „Дами Японія" дітер.-муз. авдиція, **Мілянер** (322,6) 10·40, 14·00 Шубертові й нар. пісні. 17·00 Концерт військ. орк, 23·00 „Ді Альпенгіте" оп. Кройцера, **Осло** (1186) 20·00 „Пташник із Тиролю" оп. Целера, **Будапешт** (550,5) 12·05, 19·00 Спів, **Міляно** 368,6) 13·10 Легка музика, 21·00 Трансм. з „Ля Скала" „Ромео та Юлія" оп. Гунода, **Рим** (420,8) 13·00 Веселі пісоньки, 17·00 Вок.-інстр. концерт, 20·45 Симф. концерт.

Пятниця, 6. квітня 1934.

Давентрі (1500) 22·20 „Лідієве Доміно" оп. Колівіса, **Прага** (470·2) 17·05 Концерт квартету Ондрічека **Парнж** (1736) 21·45 „Фальстаф" оп. Вердія, **Білгород** (437,3) 12·45, 21·00 Рел. пісні (хор), **Кенігсвустергавзен** (1571) 21·15 Фортепян, **Мінхен** (405·4) 16·00 Концерт, **Будапешт** (550,5) 19·30 Опера, **Міляно** (368,6) 21·00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 20·45, 21·15 Концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 5. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Легка музика (з гр. плит), 12·35 Концерт (музика, спів), 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Великодня кантата Баха (з гр. плит), 16·10 Муз. загадки, 16·25 Солісти (спів, музика), 17·30 „Йдемо до банку" (госп. відчит), 17·50 „Венецький купець" (на осн. Шекспіра), 19·08 Фейлетон, 19·20 Всячина, 19·30 Відчит. 19·45 Світовий комунікат, 19·48 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Симф. концерт, 20·56—24·00 Трансм. з Міляно „Ромео і Юлія" оп. Гунода; в перерві: відчит про театр „Ля Скала", почт. технічна скринька.

Пятниця, 6. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція. 12·05, 12·33 Популярна музика з гр. плит. 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Концерт сальонової орхестри, 16·40 Серед книжок, 16·55 Концерт хору. 17·15 Концерт, 17·35 Спів, 17·50 Наука стенографії, 18·00 Відчит. **18·20 Псальми Бортнянського в виконанні хору Волоської церкви у Львові під дир. Ром. Прокоповича.** 18·40 Гр. плити, 19·05 Всячина, 19·25 Фейлетон, 19·40 Спортові вістки 19·43 Світовий комунікат, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Муз балачка, 20·15 Симф. концерт, 22·40, 23·50 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5·28 зол.

Золото: Доляри 8·99—9·02. Франки фр. 35·40—35·70 Дукати 83·60—84·00, Корони 37·40—37·80. Рублі 46·20—47·00.

Срібло: Корони 0·30, Фльорени 0·75, Рублі 1·25.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·45, Париж 34·93, Берлін 210·70, Ціріх 171·43, Амстердам 358·00, Прага 22·03, Мілянно 45·56, Бельгія 24·50—24·70, Букарешт 41—43, Відень 97·50—98·50, Нюйорк кабель 5·31 і пів, Нюйорк чеки 5·31 і одна четверта.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 4. IV. масло 3·30, молоко —·18, сметана —·80, яйця 2·60—2·70.

Тенденція на масло, молоко, сметану і яйця удержана.

Маслосоюз повідомляє, що в тижні від 2. IV до 8. IV. 1934. платить своїм доставцям **за 1. кг.** живої ваги птиці, льоко подвір'я птахомісарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

	I. кл.	II. кл.
Кури	1·00	0·60
Качки	1·20	0·80
Індики	1·50	0·80

Пантарки **за штуку** 2·25 зол.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФІРАНКИ, капи ручної роботи 9 зол. Коронкові таблетки ручні, ціни сотникові, продає лише **Фрайліх.** Львів, Сикстуська ч. 21. 26/33 5—?

НАПРАВА вічних пер „Прецизія", Рутовського 12 — Ринок 24 (Брама Андрійолього). 76/33 10—10

ВУГОЛЬ: Калитяк, Байки 14. Тел. 38-24 1006 29—30

ГОРШКИ, ринки на Свята — продає нині найдешевше Рентшнер, Легіонів 37. 1370 1—2

НА СВЯТА — Вуженина у фірмі — Ян Комі. Городенська 3, Личаківська 15. — Прийди і переконайся! 1306 8—15

ГАРНІ КВІТИ як хочеш мати в кімнаті, на балькові, в городі то уживай навозові пастильки **„Тесп" (потас, фосфор, азот) 50 сот.** Жадайте в складах: „Народної Торговлі", дрогеріях і складах насіння. 1112 12—30

ФОРМИ до тіста і кухонне начиння поручає **М. Костюк.** Львів, Шайнохи ч. 2. 27/33 5—5

МОТОЦИКЛІ нові і вживані, повери від 120 зол., поручає Автоспорт, Львів, Словацького 2. 1312 5—20

СОРОЧКИ спортові мужеські **зол. 2·36** виконує і продає **Вирібня** білизни **„Рекома"** Львів, Сонішна 9. 1318 5—20

СВІЧНИКИ власного виробу тон полуженні від золотих 17. Райнес, Городенська 23. біля Народньої Торговлі. 1319 6—10

ФАБРИКА металевих виробів (машинки прикерки, трансмісії, апарат до швайсованнія) продається з причини ліквідації. Зголошення до Адміністр. п. з „Оказія". 2—2

АСЕСОР нотаріяльний шукає посади. Зголошення слати: Іван Андрасевич п. Миколаїв н/Дністром. 1360 1—2

КУРС КРОЮ, ШИТТЯ, МОДЕЛЮВАННЯ ранішній — пополудневий починаю. **М. Козловська,** Львів, Академічна 22. I. п. 22/23 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Без перешкод европейські стації у вбудованім динамічнім голоснику **Трилямповім відбірнику НАТАВІС**

Апарат найновішої конструкції елімінує місцеві стації. Можна дістати у:

ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС

Львів, пл. Марійська 8. (Будинок Шпрехера). 3—10

Фотографічні новини, Апарати, Матеріяли у найповнішім виборі.

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК

КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР

Ціна 50 сот., з почтовою перес. 60 сот.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.

Ч. 91 (13.636). Львів, субота 7. квітня 1934. Pocztowa opłata opłacone ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ощадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 3·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 40 сот.

Меблі гнуті і бюрові — Меблі огородові і лежаки — поручає
А. Конєвич і Син Львів. Баторія 14. тел. 76-00. Фабричні ціни.

ТУТКИ (звійки)
Normitan
з чисто рослинної бібулки

Фабрика чоколяди Е. ВЕДЕЛЬ С. А. у Варшаві
має честь повідомити Впов. купців, **що перенесла львівський гуртовий склад до нового льокалю вул. Коперника ч. 5.**
і поручається ласкаво своїм гостям. Телєфон 70-68.

ОСТАННІ НОВИНИ НА СЕЗОН
поручає
Карло Янковський і Ска
фабрика сукна Бельско, Відділ у Львові
РИНОК ч. 32 — (Ріг Трибунальської).
Тел. ч. 30-17. Тел. ч. 30-17.

ГЕМОРОЇДИ лікує
3/10 **HEMORIN - Klauc** 5—6

Кому лежить на серці розвій української кооперації і добробут українського народу, той складає свої ощадности
в Центральній Кооперативній Банку
у Львові, у власній каменици: при вул. 3. Мая ч. 15.

Відкликання більшовицького посла у Варшаві.

МОСКВА, 5. 4. ПАТ. Центральний Виконавчий Комітет видав декрет з підписом Калініна, яким відкликано більшовицького посла у Варшаві Антона Овсієнка. Одночасно амбасадором СРСР у Варшаві іменовано Якова Давтяна, більшовицького посла в Атенах, а давніше в Тегерані, який був перелтим радником більшовицької амбасади в Парижі.

Румунія проти ревізіонізму.

БУКАРЕШТ, 5. 4. ПАТ. На засіданні парляменту обговорив премієр Тітулеску останні маніфестації за зміною кордонів, присвятивши найбільше уваги Італії та Мадярщині. Ревізіонізм Італії має характер засади, основаної на світогляді, що міжнародні договори не є вічні. Ревізіонізм Італії має загальний характер, бо Італія не домагається покищо нічого для себе. Зате ревізіонізм Мадярщини має характер позитивний і егоїстичний та змагає до побільшення своєї території. Ось тут скривається суттєва ріжниця між обома ревізіонізмами, Італії та Мадярщини. І якщо ревізіонізм Італії є помилковою концепцією то ревізіонізм Мадярщини карігідний. Обговорюючи гарантію теперішніх кордонів, міністр з притиском згадав про союз Польщі з Румунією кажучи, що обі держави настроєні мирно. Вкінці заявив, що австрійська проблема, яка є вогнищем політичних спорів, в Европі не може знайти штучної розв'язки. Навпаки, в даному випадку слід заховати статус кво.

Подвиги летунів.

МОСКВА, 5. 4. ПАТ. Рятункову експедицію Каманіна, про яку загинув був уже слід, віднайдено. З Хабаровська надійшли вістки, що два літаки під проводом Каманіна осіли на ровні Велеп. Сподіються тут ще третього літака. Каманін завважив, що двічі намагався перелетіти гірський ланцюг Анадіру, але без ніякого успіху.

МОСКВА, 5. 4. ПАТ. Летуни Водопьянов, Ґалишев і Доронін, які вилетіли на рятунок залові „Челюскіна" прилетіли до Анадіру. Рятункова експедиція, яка приплила кораблем „Совет" на Камчатку, переладувала два бальони, моторові човни і літаки на корабель „Сталінград", який є більше пристосований до умовин арктичної зими. Рятункова акція малаже свою точку опертя в заливі Провидіння.

Проти побільшування німецької фльоти.

ПАРИЖ, 5. 4. ПАТ. „Таймс" обговорюючи статтю у „Дейлі Телеграф" про пляни реконструкції німецької фльоти пише, що ці пляни насувають англійцям багато думок. Німеччина відзискавши військову силу на суші, бажає привернути теж свою могучість на морі і в повітрю. Непростимою помилкою Англії було би міркування, що Берлін обмежиться лишень до привернення своєї сили на суші, зрезигнувавши з панування на морі і в повітрю.

Австрія відбирає соціялістам громадянство.

ВІДЕНЬ, 5. 4. ПАТ. Австрійський уряд зібрав громадянство провідникам австрійської соціял-демократичної партії Отові Бауерові і Юліусові Дойчеві, які живуть тепер на еміграції в Чехословаччині. Крім них двох провідників позбавлено ще австрійського громадянства трьох інших соціялістів і багато інших народніх соціялістів.

Господарські наради трьох держав.

РИМ, 5. 4. ПАТ. Завтра починаються у Римі господарські переговори між делегаціями Італії, Австрії та Мадярщини, як це постановлено в протоколі, підписаним недавно, бо 17. березня п. р. у Римі. Провідником австрійської делегації буде міністр Шілер, а мадярської президент експортового інституту Віклер. Наради затягнуться аж до 15. травня п. р.

Шийте наш часопис

ЗМІСТ:

1. Р. Купчинський: ХРИСТОС ВОСКРЕС! (вірш).
2. о. Г. Костельник: ТАЙНА ГОЛГОФТИ — ТАЙНА ВОСКРЕСЕННЯ.
3. Орест-Зен. Пригода: ВЕЛИКОДНИЙ СПОМИН (фейлетон).
4. Володимир Целевич: НА ПЕРЕЛОМІ ДВОХ ЕПОХ.
5. Семен Демидчук: ЧИ АМЕРИКА ВМІШАЄТЬСЯ В ЕВРОПЕЙСЬКУ ВІЙНУ?
6. Роман Дудик: ВЕЛИКДЕНЬ У СКУТАРІ (фейл.).
7. Мілена Рудницька: УКРАЇНСЬКИЙ ЖІНОЧИЙ КОНГРЕС.
8. Д-р В. Сімович: ВІДДАЙТЕ ІМ ІХ ПІСНІ!
9. Василь Софронів: КСЕНЯ (фейлетон).
10. Ол. Кузьма: ПЕРЕД ЧОТИРНАЦЯТИ РОКАМИ.
11. М. Возняк: ПЕРША ВИСТАВА УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ В ГАЛИЧИНІ.
12. Федір Неділський: ЧЕКАЮ ВЕЛИКОДНЯ (фейл.).
13. Д-р Володимир Залозецький: ТВОРЕЦЬ НОВОГО БАРОКОВОГО МИСТЕЦТВА.
14. Михайло Островерха: СТАРИНА В МИСТЦІВ РЕНЕСАНСУ (фейлетон).
15. Д-р Ст. Баран: НАША ПОЛІТИЧНА МІСІЯ В СОФІЇ І ЦАРГОРОДІ В 1914 Р.
16. Анатоль Курдидик: 25 ГРОШІВ (фейлетон).
17. НАЙКРАЩА ДОПОМОГА ДЛЯ ГУЦУЛЬЩИНИ.
18. Сергій Хрущький: ЗОЛОТІ КАЙДАНИ.
19. Д-р Андрій Ластовецький: НОВІ ЗАСОБИ ЛЕТУНСЬКОЇ БОРОТЬБИ.
20. Федір Дудко: НАШІ ВЕЛИКОДНІ ЗВИЧАЇ В БОПЛЯНОВІМ ОПИСІ.
21. Інж. д-р Евг. Храпливий: ВИХОВУЙМО СІЛЬСЬКУ МОЛОДЬ НА ДОБРИХ ГОСПОДАРІВ.
22. ВЕСЕЛИХ СВЯТ БАЖАЮТЬ.
23. З ПРИРОДИ И ТЕХНІКИ.
24. З ДІЯЛЬНОСТИ СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ І ПИСЬМЕННИКІВ НА ЧУЖИНІ
25. М. Данько: ТАРАС ШЕВЧЕНКО І МОСКВА.
26. ВИСВЯЧЕННЯ ДВОХ БУВ КООПЕРАТОРІВ.
27. П. ЙОНАС НА СЛУЖБІ ПРОТИУКР. НАГІНКИ.
28. ДОВКОЛА АФЕРИ СТАВІСЬКОГО.
29. Галактіон Чінка: ВЕЛИКОДНЯ ЛЕКТУРА.
ОСТАННІ ВІСТКИ. — НОВИНКИ. — З КІНА.— З ЦИРКУ.— — СПОРТ. — НОВІ КНИЖКИ І ЖУРНАЛИ.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Повідомляємо наших Шановних Відборців, що знаний магазин стилевих меблів, комплєтних спалень (спеціяльність талчаки) І. СІВКА відчинив новий склад у Львові, вул. ВАЛОВА 11, 82/55 7—10

Р. КУПЧИНСЬКИЙ.

ХРИСТОС ВОСКРЕС...

І ЗНОВУ ДЗВОНИ ТА ПІСНІ
І ВЕЛИКОДНІЙ ГОМІН,
У НАС ВОНИ БЕЗРАДІСНІ
ЗА ЗБРУЧЕМ — ТІЛЬКИ СПОМИН.

ВЕСНА. У ХМАРАХ ТЕМНИЙ СХІД,
У СЛОТАХ ЗАХІД КИСНЕ,
НЕВЖЕЖ МИНЕ ЗНОВ СОТНЯ ЛІТ
АЖ УСМІХ СОНЦЯ БЛИСНЕ?

СПЛИВАЮТЬ НАШІ ВОДИ З ГІР
НЕНАШОЮ РІКОЮ.
НЕ ОБГОРОДИТЬСЯ ПРОСТІР
ЗІВЯЛОЮ РУКОЮ.

НА ПОЛІ СТОЯЛИ СНІГИ,
ЗІЙШЛИ В НЕЗНАНЕ МОРЕ.
НА НИВАХ ТУТ — ЧУЖІ ПЛУГИ,
А ТАМ — ЧУЖІ ТРАКТОРИ.

ХРИСТОС ВОСКРЕС, А БУВ НЕ В СНІ.
(НА РАНІ ПАЛЕЦЬ ТОМИН!)
У НАС ХОЧ ДЗВОНИ ТА ПІСНІ,
ЗА ЗБРУЧЕМ ТІЛЬКИ СПОМИН.

о. Г. КОСТЕЛЬНИК.

Тайна Голгофти -- тайна воскресення.

Голгофта це вічний, найсильніший і найвимовніший зразок **творення й росту в часі упадку — в часі трагедії.** Жидівській старшині здавалося, що Голгофта, на котрій був розп'ятий Ісус з Назарету, це кінець „малої епізоди", а в дійсності це був початок великої історії...

Ніщо лекше для людей, як помилятися, коли оцінюють ситуацію. Світ це система контрастів: буває, явища виглядають однакові, як напр. що місяць і сонце „кружать по небі", а в дійсності вони творять справжні контрасти. Також сила й неміч, богатство й нужда підлані світовій системі контрастів. Раз буває сила й богатство на ріст і творення, другий раз на упадок і загибіль. А неміч і упадок бувають на загибіль, але бувають також на творення й зріст. Св. Письмо бере це з глибин життя, коли каже: **„Моя сила в немочі росте (удосконалюється)".**

Голгофта є найвимовнішим взірцем тієї парадоксальної правди. Та є й інші, дуже повчаючі приклади, усім нам відомі. Мойсей надав жидівському народові духове обличча на віки вічні саме в „гірких" часах для того народу: в єгипетській неволі та підчас мандрівки на пустині. Всі великі пророки, Ілія, Ісаія, Єремія, Даниїл, Єзекиїл це також „діти" нещасних часів. Найбільші польські поети, Міцкевич, Словацький, Красінський, можна сказати, виросли на гробі своєї батьківщини. А наш Шевченко? Чи був би він міг стати таким сердечним генієм України, якщо не вийшов би з гнізда мук українського народу? Трагедія й терпіння розвертають душу, відкривають їй нові глибини й горизонти, тому нова, могутня свідомість і не може інакше зродитися, як тільки в болях родження. У звязку з цим стоїть біольогічний закон, який каже кожній зародковій клітині „зруйнувати" свою будову й безупинно ділитися, якщо вона має рости. Вперед треба старий дім зруйнувати, щоби було можна на його місці вибудувати новий.

*

Само собою тут насувається нам питання: **чи наш національно-політичний упадок є упадком на загибіль, або може на зріст, на нове творення.**

І тут Голгофта може бути для нас показчиком. Христос умирав і вмер, його учні злякалися, в душі захиталися й похозялися — ці явища мали сповид упадання Христового діла й значіння. Алеж саме того трагічного дня Христос здобув **новий приріст** для свого діла й значіння: до Христа навернувся вмираючий розбійник на хресті та явно до нього признавалися два достойники: Нікодим та Йосиф (і тут контрасти: розбійник і достойники). Зеренце, що бутвіє на життя, пускає кільці...

Тим ми сконкретизували наше питання. Чи український нарід у своєму трагічному положенні виказує якийсь новий приріст, чи пускає кільці?

Трагедія нашого народу не від вчора зачалася. Вона тривае вже століття, і хоч які страти мусів перетерпіти наш нарід (утрата шляхти, земель, міст), все-таки він ріс, розростався не тільки в собі, але й чужих (напр. татарів) асимілював. **Якби історична трагедія українського народу була на загибіль а не на життя, то він уже давно повинен би був зникнути з лиця землі, або бодай занидіти.** Наша Голгофта ще тревае, але й наше воскресення прийде!

Сили, що їх Голгофта відкриває й розвязує, не можуть пропасти марно. „І будуть останні першими, а перші останніми" — дей евангельський закон, оснований на контрастах, саме на Голгофті дозріває в конкретному світі. В початках нашої історії Київ був першим, а Москва останньою. Прийшла на наш нарід Голгофта — татарська неволя. Москва саме тому, що вона тоді була „останньою" мала менше скомпліковану історичну задачу, бо віддати від західної Европи вона мала розвязати тільки „східну історичну проблему". І коли виповнився час її Голгофти, вона заняла половину Азії, стала важним чинником в історії світа. Хто міг би був сподіватися такої розвязки „східної проблеми" тоді, коли Москва була в татарській неволі?

Київ став „останнім", бо його історична задача була більше скомплікована: він випікався не тільки в огні східної, але й західної історичної проблеми, і обі мав розвязати.

Голгофта нічого іншого не дає, крім нових духових засобів, нової формації й нового приросту духових сил. Чи замітні в нашому народі якісь такі явища? Голгофта має свою тайну: її „кільці" нових сил наче в землі скриті — не кожний їх спостереже, а якщо й спостереже, то не оцінить їх як слід. Що один з розбійників на хресті навернувся до Христа та що два (тільки всього два!) достойники признавалися до нього, невже не здавалося жидівській старшині дуже важним і знаменним?

Поганські письменники з І. і ІІ. віку по Хр. нічого великого не добачували в християнській вірі, про християнські святі книги навіть не говорили, а коли говорили, то з глумом... Очі старого світу були сліпі навіть на першорядні вартости нового світу.

Не стану говорити про нові духові вартости, що проявляються в житті нашого народу. Їх багато. І помітні вони на всіх ділянках народнього життя. Думаю, що маємо підставу до надій, що наше воскресення прийде.

—o—

Вовни і шовки мужеські сукна
найкорисніше у фірмі
Текстильний склад
Стахевич і Абрисовський,
Львів, пл. Галицька, ріг Баторія. 1300 3—3

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 7. КВІТНЯ 1934.
(З конкурсу „Діла" під гаслом „Кожний може стати письменником.")

ОРЕСТ-ЗЕН. ПРИГОДА.

Великодний спомин.

I.

Вийду нераз на поля і дивуюся: як виглядали ці самі поля ще кільканадцять літ тому — коли я ще малим хлопцем одну-єдиську корову пас на них. Менш-більш від полудня на північ тягнулися викрутасом величезні рови, одні, другі, треті. Рови, що в них цілий рік сиділи причаєні люди... Рови, що нераз напоювалися смертючим димом, отруйним газом, жахом, покаліченим людським мясом і — сплівали кровю... Пятнадцять років тому... Тепер тихі, спокійні. Закидані пальою, дротами, поросші буйними травами, стали безчисленними схованцями для гризучих гівал.

Направду, щиро нераз дивуюся.

Ні сліду бойових ровів, ні сліду гранатних ям, ні терпких паслів.

Все загладила мурашина. Забута тяжка хліборобська праця. власника цієї землі — а решту сама вона поховала у своє чорне нутро...

II

Належав я до дуже непосидючих хлопців у селі. Суєтна пасіль, що я „підпасом", що з учебою нічого не вийде, і хотись лише листочки приносять з поля. В її побажаннях, бачите, було трішечки праці. Вічно лишила за нашими плечима поличений роками материнський погляд. Чого-небудь вона побажала, те ви! жили, в кроком, ми вже знали, навчали обходитись неначе дорослі, або і краще. А таки краще: бо деж фронтовик розбирав стільки різних крісів, як ми нераз? Австрійський довгий, короткий вуланський, російський, німецький — який хочете, а найбільше то таки російських. Москалі ніде правди діти, не цінили своєї зброї. Лишали все, що мали. І хоч запопадливі німці вибирували ці розкинені маєтки, всеж лишалось ще цього добра досить. О' було чим бавитись... А кріс — це ще нічого. Мали ми куди кращі забавки. Поля лежали облогом, трави виросли буйні-соковиті. Пустиш корову — вона собі йде, та йде, без клопоту. То були раз пасовиська... А ми? Ми тільки знаємо, що окопи, тай „адміністрація" всім добром, що його полишали добрі ловіярі трьох армій. Гарні нераз забави, ще й які! Підемо собі в рови і пакаємо з якого „москаля" — чи „німця". Або — це вже не така щоденна забава — кинемо кілька „гандгранат". Найкраще до цього надавались ті з дерев'яними ручками — (чи не німецькі?). Потягнеш за білий гудзичок — та жбурнеш з цілої сили... Або ті — невелчке пляшки — що то їх потискаєш за шийку.

Веселі і гарні були забави. Або викотиш тяженького кабанчика зі сталі — пів'перезаного червоною мілиною мережкою, з полискуючим рильцем — викотиш і сам дряпака дав... Ха-ха-...

III

Одного року скоро привесли жайворонки на крильцях прогарну весну. Приїхав я на святочні ферії, а був тоді „студентом" 3-ої гімназійної. Треба використати Великдень, а це значило, треба розсадити кілька здорових стрілец, що тут і там валялись і ржавіли. Вже завдалегідь було все приготовано (у селі було більше аматорів полового куху). Як лише засівали в церкві „Христос воскресе", я митю вибіг у поле, в окопи, чи в ліс, косав сінку, розпалював вогонь і саджав туди здоровенного кабанчика зі сталі, а сам накивував пятами...

Так і цим разом. Сонічко любенько усміхалося з гори, жайворонок весело щебетав, бриніло безжурно комашки. Ліс уже трішечки почав зеленіти свіжою пупянковою зеленю. Там пропадали кручені глибокі рови — колись бойова лінія москалів. Не доходячи до самого ліса, я всунувся в рів і тут за одним закрутом побачив ще вчора приготовану купу сухого ріща і зелюк гарматне стрільно. Втішно глипнув на це все і заробився до праці. Витягнув з кишені якусь стару газету і коробочку сірників, та став підпалювати розсунув з другого кінця купу, зберіжки вкотив туди стрільно, накрив його з усіх сторін і окопом подався вділ...

IV.

Безпечно захований за якимось закрутом, я сидів і вигрівався до сонця. Чекав, аж бухне моє стрільно... Недалеко від мене мерехтить сірий бехотів розсадити цей схов. Ну і підрву, якто торік я сам страху — і ще ціле село налякав. Вкотив я лише стрільно. Наносили ми дров, хабазня, зробили все, щоби набій вибух. Під вечір гнали товстий вчинок. Аж тут як не тарахне! Божевільку та стіп посипалось вапно... Я аж підскочив і викотив дим: ще ніколи такого не бачив. Сперш я собі нічого; коли дивлюся, а тим уже і дехто звернув на це увагу. Чую, що то так може бути. Мурашки мені пробігли поза шкурою і я таки страшив тоді... Дим зірвав майже ціле село в полі. На щастя, не був тільки дим...

ВОЛОДИМИР ЦЕЛЕВИЧ.

Напереломі двох епох.

ВЕЛИКИЙ ПЕРЕВОРОТ

Минуло ледви тридятькілька років від початку XX-го століття, а сьогоднішнє життя людства в нічому не є подібне до життя на початку століття. Тоді все видавалося трізким, „мурованим", незмінним у напрямних свого розвитку. Сьогодні немає нічого в світі певного, все хитається у своїх основах, а те, що давніше поступало скоро вперід, сьогодні ще скоріше відступає взад. Змінюються підставові умовини життя кожної людини і то змінюються з такою швидкістю, що сьогоднішній день є неподібний до вчорашнього. Можна сказати, що людська думка не наспіває за цими переміпами і дуже часто стоїть безрадною.

ЖИВЕМО В ЧАСАХ ХАОСУ

Завмирають старі основи життя, народжуються поволі нові. Переворот сягає дуже глибоко, бо обіймає всі ділянки людського життя, а саме: господарську, політичну, духову й мо

ЗНИЗИЛА ЦІНИ першорядна робітня суконь та жіночих костюмів
М. ВОЛЯНСЬКА
Львів, Собіського 12. Тел. 17-04.

ральну. В таких часах переоцінки всіх вартостей, коли загибає старе життя, а викльовується нове, мусить існувати хаос. Повний хаос у всіх напрямках це характеристична прикмета сьогоднішнього часу. Кожний глибокий переворот у житті несе за собою багато терпінь, мільони зруйнованих істнувань, кризу в житті нації. Сьогоднішній хаос можемо прирівнати хіба до хаосу, який істнував на грані старих віків і середньовіччя, чи середньовіччя й нових віків. Коротко хочу зясувати, в чому проявляється переворот у поодиноких ділянках людського життя.

ГОСПОДАРСЬКИЙ ПЕРЕВОРОТ.

Ще донедавна господарське життя світу спиралося на широко розвиненій міжнародній торговлі й розбудові великого промислу в кількох державах. Міжнародня торговля й міжнародній промисл обмотували своєю сіттю всі народи, цілу земську кулю. Та сіть омотувала не лише матеріяльні істнування мільонів одиниць, але й уми та душі мільонів. Сьогодні у господарській ділянці відбуваються на наших очах дві великі ліквідації.

Першою ліквідацією є ліквідація сцентралізованого великого промислу. До-недавна господарське життя світу спиралося на тому, що істнувало кілька великопромислових держав, які експльоатували цілу земську кулю, достарчуючи всім народам промислових виробів. На наших очах відбувається децентралізація промислу. Поодинокі континенти, навіть такі відсталі, як Азія, Африка й Австралія, розвивають власний промисл і унезалежнюються від великопромислових держав. Кожна держава, кожний нарід намагається збудувати й розвинати власний промисл і шляхом високих митних барієр зломити господарську супрематію великопромислових держав. Заломлюється господарський імперіялізм таких промислових держав, як Англія, Америка, Німеччина, а вслід за тим висихають їхні джерела багатства. Десятки мільонів безробітних у цих державах — це наслідки процесу децентралізації промислу.

Другою ліквідацією є ліквідація міжнародньої торговлі й міжнароднього капіталу. Ця ліквідація є в тісному звязку з попередньою. В мин. столітті міжнародня торговля й міжнародній капітал дійшли до найбільшого впливу. На наших очах відбувається ліквідація міжнародньої торговлі, ліквідація міжнароднього капіталу. Банкові крахи в великих капіталістичних державах, девалюація їхньої валюти, нездорова спекуляція — оце виявн краху міжнародньої торговлі й міжнароднього капіталу. Коли давніше міжнародній капітал рятував фінанси держав, тепер діється навпаки: великокапіталістичні й промислові держави намагаються в штучний спосіб при помочі міжнародніх господарських конференцій і Союзу Народів рятувати свої господарські впливи.

Коротко кажучи господарське життя між державами твориться на нових основах і ніколи вже не верне до давнього.

ПОЛІТИЧНИЙ ПЕРЕВОРОТ.

У минулому повстання великих імперій було можливе наслідком великих ріжниць організаційної енергії, цивілізації, культури, багатства й техніки між пануючими й поневоленими. Від якогось часу зайшли важні зміни. Ріжниці між народами вирівнуються і щезають. Не лише в Европі, але й в інших частях світу виступають на політичну арену нові народи. Поодинокі народи перестають бути придатним матеріялом до будови ріжнонаціональних імперій і не національних держав. У світі щораз більше здобуває собі право горожанства погляд, що держава є лише формою політичного істнування, а живучою істотою, яка послуговується тою формою для своїх цілей, є нарід. Імперіялістичним державам стає щораз важче правити чужими народами. Одні держави, як Англія, дають своїм кольоніям, іншим собі підчиненим народам щораз більші права, інші важивають щораз більшого насилля до того, щоби чужі народи удержати при собі. Доходить до того, що деякі імперіялісти, як прим. Москва старається просто фізично винищити інші народи. І одна й друга метода є призначені на загладу. Вони мають у собі зародок смерти. Історичний розвиток людства йде нестримним ходом у напрямі здійснення при творенні держав національного принципу. Хто намагається припинити цей природний розвиток, той веде боротьбу з життям, старається врятувати те, що життя засудило на загладу, а це ще ніколи й нікому не вдалося.

По війні затріюмфували в світі міжнародні інтернаціональні ідеї і сили, а вже за короткі останні роки зайшли тут великі зміни. На наших очах переживає смертельну кризу міжнародній лібералізм, разом зі своїм духовим керманичем міжнароднього масонерією, і міжнародній соціялізм, які розложили сьогочасну демократію. Вслід за тим переживаємо кризу способів володіння. Людство робить зусилля, щоби вийти з політичного хаосу. Там, де розкладається устрій держави, там рятунок зежить у нації. І повстає фашизм, гітлеризм, японський національний рух, як реакція проти інтернаціональних сил. Націй проводять у себе дисципліну в ім'я національних інстинктів, любови до батьківщини й т. п. Це все є способи боротьби з політичною кризою.

Правно-політична демократизація, демократизація добробуту, освіти й національної свідомости скріпила національні рухи, скріпила **націоналізм як ідею.** Виявляється щораз більше, що єдиною можливою формою держави є національна держава. Але рівночасно демократія уможливила розріст інтернаціональним силам, які під політичним і моральним оглядом розкладають національний організм. Ріжні народи зносять часово демократичні форми, щоби впровадити в себе політичну, суспільну, моральну й обичаєву дисципліну. На мою думку криза демократій є лише часовою і припиниться, коли народи поборють у себе інтернаціональні розкладові чинники й усуспільнять національні організми.

Новітній націоналізм не є як соціялізм чи комунізм сухою доктриною, з якої виводилося би практичну програму. Націоналізм є думкою, яка постійно твориться, росте, постійно втягає в себе нові первні, очищує себе з хламу минулого. Націоналізм ставить собі за ціль зреалізувати національний принцип при творенні держав, видобути свою націю з господарського, політичного і морального хаосу, зорганізувати нарід так, щоби він міг розвиватися й кріпшати в своїй державі та мати в ній чесний і розумний уряд. Націоналістом є одиниця, здібна до посвяти й незаражена матеріялізмом. Національна ідея всіх народів, змагання до політичного, господарського, культурного й морального визволення, здобуває собі щораз більше право горожанства й щораз більше опановує душі мас. Цю стихію бачимо в українському народі. Розуміється, що з цієї стихії черпає свої сили й Українське Національно-Демократичне Обединання і смішними є спроби ОУН задержати при собі патент українського націоналізму та відмовляти його всім іншим політичним організаціям.

МОРАЛЬНИЙ І ДУХОВИЙ ПЕРЕВОРОТ

Ми вже згадали, що в духовій ділянці крахує матеріялізм. З окрема крахує лібералізм і в приватному житті. Крахують інтернаціональні впливи в письменстві, музиці, мистецтві. Бачимо, що на наших очах національні течії, як фашизм, гітлеризм намагаються поборотн розкладові чинники в звичаях і обичаях, вернуть до національних первнів у письменстві, мистецтві, музиці та звязати їх з національною традицією. Словом у всіх ділянках життя банкрутують інтернаціональні рухи, ідеї, сили

ГРЯДЕ НОВЕ ЖИТТЯ.

Історичні процеси, про які ми говорили, на загал виходять у користь українського народу. Не зважаючи на те, що український нарід переживає одну з найбільше трагічних хвиль свого історичного істнування, слід стверднти, що життя й напрямні розвитку людства йдуть у згоді з його змаганнями. Криза господарських і політичних імперіялізмів, зрівнання культурного й організаційного рівня між народами кажуть нам з надією глядіти у майбутнє. Не зважаючи на всі важкі удари в сьогоднішній темряві ми бачимо перші промінки світла. Щоби лише український нарід зумів у тяжких часах зберегти моральну силу й повороти в собі анархістичні інстинкти, майбутність належатиме до нього.

Готовий! — а тепер
NIVEI
Вистарчить зовсім легко натерти руки. Домашня праця не залишить тоді ніяких слідів і шкіра стане внедовзі делікатна та відпорна.
Зол. 0·40—2·60.

НАСВЯТА
найліпші кольонські води і перфуми — та косметики
найдешевше
тільки у перфумеріях 66/37 2—2
С. ФЕДЕРА Львів, Сикстуська ч. 7, і Коперника 15 а.

Час уже, щоб мій кабачик „розкув". Чогось бариться. Чи часом вогонь не погас? Але ні. Часом буває досить довго треба ждати на вибух. Боже борони бути нетерпеливим. Треба ждати... і я жду собі спокійно...

Та не знаю, що штовхнуло мене, щоб поглядути в тамту сторону. Підліз я, поглянув і стрепенувся. Мара яка, чи що? Не віриться, щоб воно справді було. Але годі... Якась баба в червоній спідниці суне прямісінько...

О, Боже... Боже!...

Дух сперло, піт зимний виступає... А вона преспокійно іде прямо на мину з набоєм... Зараз буде вибух.. Вже чую... вже бачу... не хочу... не хочу!

О. Боже!...

„Бабо стань, заверни! А щоб тобі ноги покрутило".

Із жахом, дивився я, як баба наближалася до лиховісного місця. Ще може 50—20 кроків... Я крикнув несподівано якимсь диким голосом. А потім, якби гнала мене підсвідома сила я рипнувся з окопа і чим дужче пігнав в напрямі баби. Час до часу добував з горла якісь звуки, яких вона не могла почути.

А червона спідниця хвилювала і мерехтіла лісною плямою... Вже над ямою. А я лише гнав, гнав... як ніколи передше і ніколи ще потім! Гнів, який не побачив величезний стовп вогню і диму... А баба... Грюкіт потряс воздухом. Зафуркотіли сталеві птички — і тихо...

Ворухнулася червона спідниця і на здоранх ногах цілої баби полетіла в протилежному напрямі. Мабуть баба зроду ще так скоро не бігла...

Сонечко всміхалося, озвався десь-то улітаючий бренілн мушки...

...Зі далека чути було Великодні дзвони.

—o—

фірма **Галицький Маґазин Новостей**

користно закупила на сукні, костюми і плящі **25.000** метрів найновіших матеріялів воняних на сезон весняний і літній та поручає їх

по цінах сензаційно низьких!

СЕМЕН ДЕМИДЧУК.

Чи Америка вмішається в европейську війну?

(Кореспонденція з Ню Йорку.)

Цікаве питання — подумає кождий. Значить, що европейська війна вже так, якби вчепилася на волоску, і питання тільки в тому, хто з ким піде. Таким питанням займається не хто інший а така повага в американському політичному письменстві, як Френк Саймондс. Він ще в часі світової війни вславився цілою низкою вартісних критичних статтей та книжок з політичної діяльности тим зробився на перше місце зпосеред инших робітників пера.

Його теперішні критичні завваги поміщені в невеличкій книжці під наг. „Америка звернена лицем до наступної війни". Книжка видана з кінцем 1933 року, отже в дечому не відповідає теперішности, але зате містить інтересні спостереження з недавної історії. Він каже, що теперішня Европа є в такому настрою, як в липні 1914 року і з цілими твердить, що єдиний тривкий результат війни є наступна війна. Остання війна мала на цілі встановити рівновагу сили, а її причини були цілком нереальні. У німців була це боротьба за існування, с по стороні Англії це був страх перед винародженням. Звідси пішла політика окружування Німеччини.

Після війни дуже мало що змінилося в угрупуванні держав, лише, що на місце побитої Росії, прийшла Америка. А зрештою причини війни остали ті самі: ні одна війна не може виключити другої війни в майбутньому, коли не усуне причини війни. А причиною є воєнний настрій.

Заклики, кидані в часі світової війни мали на цілі переконати загал, що вона має покінчити війну раз на все. Коли з того боку дивитися на участь Америки у світовій війні, то треба прийти до висновку, що Америка нічого іншого не осягнула в ній, хіба те, що приготовила дорогу до наступної війни.

Саймондс задумується над причинами сучасного хаосу і каже, що вони лежать у версайському договорі з 1919 року. Умовини цього документу є чисто картагінські супроти Німеччини, а не згідні з 14 точками Вільсона. І тому ліберальні круги так завзято кричать за ревізією версайського договору, бо инакше грозить війна вже у 1934 році!

Саймондс пригадує, що після наполеонських воєн Франції не забрали ніякої території, не накладали на неї контрибуції, не окупували ніякої її частини, а навіть у другому (паризькому) договорі після Ватерльо не зменшили французької державної території і наложили лише 750.00.000 франків контрибуції та відкликали військо з Франції упродовж трьох літ. Та, не зважаючи на те все, таки пойшло до нового конфлікту.

Ось тому европейські політики, що робили мир у Версаю, повинні були мати добру лекцію з минулої історії. І хоч Німеччина вийшла зломана з війни, то вона вже на паризькій мировій конференції у 1918 році зажадала приключення Австрії до своєї території. І таке домагання було цілком природне, але страшне для алїантів, бо його сповнення значило, що виграла війну Німеччина! А вже цілком смішним виглядає тепер „клявзуля вини" за війну по стороні Німеччини!

Та критика версайського договору не поможе, а коли не буде ревізії, то війна мусить прийти. Так думає Саймондс. Вона прийде через гістерію, в яку попали ріжні народи. Але вона не прийде по якомусь плянові, а через якийсь припадок. Одначе про цю небезпеку війни знають всі европейські дипльомати і тому так горячково до неї приготовляються.

Переходячи до питання, чи Америка буде вмішана в европейську політику, Саймондс каже, що треба на це відповісти притакуюче. На це вказує заграничня політика президента Рузвельта. Вона цілком подібна до політики Вільсона. Так звана „нова трансакція" („Ню Діл") Рузвельта у відношенні до заграниці це лише вільсонізм у масці. Ріжниця лише в тому, що Вільсон намагався закінчити европейську боротьбу, а Рузвельт хоче їй запобігти. Наслідок цього такий, що Америка може бути втягнена до війни зараз на початку, замісць при кінці, як було перше.

За Вільсона прийшла революція американська в закордонній політиці, бо її провадив полковник Гавс, а міністерство закордонних справ було лише виконуючим урядовцем у його рук ках. Щоби забезпечити американські морськ права, Вільсон потребував великої і сильної американської армії та фльоти. Але Вільсон думав не про забезпечення прав Америки, а про прине вернення миру в Европі. Він доходив до цієї цілі тим способом, що якраз не зброїв Америки і показував тим приклад Европі, як вона має робити, щоби довести до мира. При кінці він найшовся з безвихідним положенні: німці не брали серіозно його погроз, бо Америка не мала армії, а населення Америки наставало на президента, щоби він виконав свої погрози, щоби себе не смішити. Отже єдиним виходом з такого положення було дійсне виповідження війни, а за тим пішло зброєння.

Президент Рузвельт приняв обі вільсонівські новости в закорд. політиці. Його участь у розбройній конференції Ліги Націй вказує, що й він уважає европейський мир за головну точку американської політики. А коли він вислав Нормана Дейвиса як свого особистого посланця подібно, як Рузвельт вислав полк. Гавса, вказує, що він радше вірить приватній одиниці ніж міністерству заграничних справ („стейт департаментові"). У часі переговорів п. Дейвис запропонував, щоб европейські континентальні держави, які стоять під проводом Франції, приняли розбройний план Рузвельта, а зате він обіцяє боронити пізніше нападені держави. А це кінець невтральности і причина до виступу для Америки.

Хоч міркування Саймондса в дечому слізні, то всетаки вони вказують, що американські урядові круги поважно слідкують за міжнародніми подіями і беруть у них активну участь, хоч самі хоронять себе „доктрином Монро". Признання совітської Росії Америкою вважається великим дипльоматичним маневром для хвилевого відсунення війни на Далекому Сході. Тепер виринає питання, яке становище займе Америка на випадок справжнього вибуху війни між Совітами і Японією?

Купуйте лише цикорію

„ЛУНА"

виріб кооперативи „Суспільний Промисл" **Львів, Церковна 2.**

Електричні інсталяції

виконує скоро, дешево і на догідні сплати

Українське Концесіоноване Електротехнічне Заведення 1233 5 5

Лев Надраґа

Львів, вул. Валова 23. Тел. 59-49.

Направки світла, ламп і дзвінків числимо 50 сот. Ощадностеві жарівки по зол. 0·80. Лямпи, батерії, акумуляторки, радіо-апарати найдешевше у Львові.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 7. КВІТНЯ 1934.

РОМАН ДУДИК.

Великдень у Скутарі.

(Із споминів світової війни — 1918 р.)

Видістатися з Альбанії до краю було так тяжко, як верблюдові перелізти через дірку голки, чи богачеві дістатись до неба. Тому, коли мені і тов. Паламарові Степанові вручили „Оффенер Бефель", яким звільняли нас із полиції, а рівночасно приказали їхати до Львова на студії, приняли ми це як очевидний палець божий. Сумнівалися ми у те щастя ще й тоді, коли із усяким добром у вояцьких наплечниках їхали полевою залізницею долинами, поміж скелистими, камяними горами балканських Альп. Інакше їдеться в поле на фронт, а зовсім инакше із поля до краю на відпустку, а ще й шестимісячну! Ми почали уважніше приглядатись усьому, дивилися на ту землю, яку боронили перед ворогом, чи пак хотіли загарбати її для „свого цісаря".

Та що це за земля? Гори, гори і ще раз гори! Та коби хоч такі, як наші Карпати? Де там! Саме камінння голе, десь-не-десь пробється із нього корчик, а ще рідше виросте яка деревина. А тільки на долинах, яких тут так мало, росте „наша" покутська кукурудза. Чим ближче моря, тим більше тих ніби піль. Тут уже і виноградові городи зеленіються і ряжові поля купаються у воді на пекучому сонці. Там (та всетаки зпоміж каміння!) розложились кощаті каштани і пінні маслини, які так дуже своїм листом нагадують наші оливи верби... Багато тут червоної і білої морви, а також бросквинь, дерев помаранчевих, цитринових і фігових. Та не така ця земля принадна, якби це можна сподіватись по її плодах!

Бувало, коли я дитиною їв фіги, каштани, помаранчі, чи виноград, уявляв собі, що край, де ці овочі ростуть, це рай на землі. А тут таке розчарування! Довкола дикі, скелисті, камяні, неприступні горн, на які пястись треба стежиною на те, щоби звідти зновуж лізти на таку саму гору і так без кінця... Нема таки ніде на світі кращої землі над нашу!...

От і столиця Альбанії, Тірана. Самі стрункі кипариси, що окружають місто, додають йому якоїсь полудневої краси, та це тільки на око. Місто не більше від кожного нашого повітового містечка, нічим не каже догадуватися, що це столиця „королівства Альбанії", хіба тим, що більших у нашому розумінні міст тут узагалі нема. А що залізниця сюди не доїздить, то в цьому нема нічого дивного, бо і по цілій Альбанії її нема, а вузька тарадайка здовж берегів Адрійського моря, яку побудувала на початку світової війни Австрія, не проходила більше сотні кільометрів. І досі не було ще часу, чи й потреби довести її до столиці. А там, чи мусить столиця краю мати залізницю?... От чорногорська Цетинія теж без залізниці.

З Тірани їдемо вантажними автами до Скутарі. Вперше від нашого побуту в Альбанії приходить нам на думку побачити альбанську жінку. Адже приїдемо до краю, спитають там нас, чи не залишили яку частинку свого серця по дорозі? Даремний труд! В Альбанії був та жінки альбанської не бачив. Не значить це, що взагалі не бачив альбанської жінки на око, але лиця її таки не вдалось підглянути! Он, їде альбанець на ослі, а біля нього йде боса його жінка. Здавалось вже доглянеш її личко — дарма! Як тільки нас запримітили, серпанок закрив жіноче лице перед нами. А шкода. Кажуть, що альбанки мають дуже гарні очі. Та цур їм! Коби нам скорше до наших, а там надивимося довго-довго...

Скутарі! Здовж берегів велитенського озера того самого йменя розложилось місто, на мою думку багато краще, ніж Тірана. Та що з такого міста, де не купиш хліба! А тут так хочеться їсти!... Ах, цей голод! Убиває в людині все людське, не дає по людському думати, не дає володіти собою, запаморочує ум, побуджує атавістичні інстинкти, а ціла істота зводить до одного слова „хліба"... Не дивимося вже на ніщо, на нікого не звертаємо уваги, а ходимо від хати до хати купити кукурудзяної муки на „поленту" (мамалигу).

— Не маш Бога ті — відказує альбанець загорнувши під себе ноги по турецьки, а головою кивае-потакує і цмокає язиком.

— Так давай! — кажемо.—Дамо „новаца"*).

— Не маш! — кивае далі головою альбанець у такому значінні, як у нас потакується, потверджується.

— А дуган імаш?**)

— Імам, імам! — кричить наш купець, а головою киває та вже так, як ми киваємо, коли перечимо.

Купили тютюн, заплатили 16 корон за кільограм.

— Чорт вас побрав би з вашою мовою і з вашою головою! — кажемо йому на прощання.

*) Гроші. **) Тютюн маш?

НА ВЕСНУ останні новини в шовках і вовнах на строї жіночі у великім виборі поручає фірма **Адольф Авербах** Львів, Ринок 20, — тел. 7-54 філія: Боїмів 5.
Спеціальний склад матеріялів на строї церковні і літургічні 78/33

МІЛЄНА РУДНИЦЬКА.

Український Жіночий Конґрес.

Українське зорґанізоване жіноцтво стоїть перед своїм великим Святом: перед 50-літнім ювилейним зїздом, який буде показчиком його зрілости і організаційної сили.

Ідея Українського Жіночого Конґресу прибирає шораз конкретніші ,вже зарисовані форми. Ще кілька тижнів і вона втілиться в діло. Вже зясовані завдання Конґресу, устійнена його програма, вже скристалізовані думки про його платформу, характер і мету. Щораз ясніше вирінають перед нашими очима не тільки загальні риси будівлі, але також поодинокі її частини, її подробиці, навіть її зовнішні прикраси.

А проте доводиться ще все відповідати на запити з усіх сторін: Невже Український Жіночий Конґрес можливий і як він можливий? Хібаж українське жіноцтво не ціференціювалося вже ідеольоґічно? Хібаж воно не перестало бути аморфною масою без власних поглядів, без переконань, без політичного вірую? Хібаж не потрясають ним ті самі ідеї, ті самі змагання та ті самі конфлікти, які поділили на ворожі табори загал суспільства? Щож спільного мають зі собою ці жінки ріжних світоглядів, ріжних груп і партій та які справи можуть звести їх разом на спільні наради? І невже наради такого конґльомерату людей, що ідеольоґічно належать до ріжних світів, можуть мати якийнебудь зміст і якунебудь доцільність?

Ці запити доводиться чути не тільки від постороннїх скептиків. Вони родяться інколи в душах самих організаторок конґресу, яких огортають сумніви в можливість його реалізації, коли щораз нові непередбачені трудноші і перешкоди стають перед ними і погрожують розбити задумане діло.

Сьогодні в Свято Воскресення, яке є символом остаточної перемоги добра над злом — хочемо відповісти на всі ці сумніви акордом віри, що Жіночий Конґрес таки поборе всі перепони.

Так, Український Жіночий Конґрес можливий і він відбудеться. Бо те, що єднає українське зорґанізоване жіноцтво, сильніше від того, що його ділить і розєднує. Бо завдання, які стоять перед У. Ж. Конґресом, важніші від ріжниць, що ділять українські жінки на ґрупи і партії та однаково дороґі всім українкам.

Нас усіх єднає ідея національна і ідея жіночого руху. Національну ідею розуміємо як обовязок сучасного і всіх майбутніх українських поколінь змагати з усіх сил до здійснення Національного Ідеалу. Ідея визвольного жіночого руху прикладена до українського жіноцтва — це наше глибоке, найглибше переконання, що Національний Ідеал не можливо здійснити без чинної і якнайвидатнішої допомоги українського жіноцтва. Наш фемінізм — це наша непохитна віра, що в творенні національної культури та в змаганнях Нації за її істнування, волю і силу — українська жінка має сповнити велику ролю. Одначе щоби вона могла цю ролю відограти, вона мусить бути підготована до своїх відповідальних завдань та мусить користуватися серед власного громадянства повною рівноправністю на всіх ділянках життя і належним впливом на його формування.

Нема сумніву, що на так сформульовані ідеольоґічні основи У. Ж. Конґресу мусить погодитися кожна українська жінка. Вони не тільки є відповідю на сумніви чи У. Ж. Конґрес можливий, але посередньо зясовують також питання: як він можливий і на яких умовинах.

Він можливий під умовою якнайдальше йдучої толеранції у справах партійно-політичних та конфесійно релїґійних. Організаторки У. Ж. Конґресу мусять рахуватися з фактом ідеольоґічної і організаційної диференціяції жіноцтва, яка є природним наслідком його розвитку та як така є явищем бажанним і відрадним. Ця вимога пентралітету, терпимости, взаїмного порозуміння і зрозуміння обовязує не тільки арамжерок конґресу, але й усіх його учасниць. Кожна учасниця У. Ж. Конґресу мусить памятати, що не тільки вона має свій оформлений соціяльний, політичний і релїґійний світогляд, але має його також друга, десята і сота її співтозаришка на Конґресі. Ніодна з них не потребує запиратися своїх переконань, ніодна не мусить їх зрікатись. Одначе всі можуть зі собою співпрацювати, бо в їх світоглядах є щось спільне і це спільне таке велике і могутнє, що для нього варто поставити на другий плян менше важні справи.

З цього виходять практичні висновки для програми і резолюцій У. Ж. Конґресу. Ціла програма повинна творити льоґічну й ідеольоґічну цілість. Поодинокі реферати не повинні бути висловом поглядів тої чи іншої групи, але кожний реферат зокрема та всі разом повинні нагвітлювати становище загалу українського жіноцтва до найважніших питань національного життя. Це можливе, коли вихідною точкою підходу до всіх питань будуть названі вгорі ідеольоґічні тези. І тільки тоді У. Ж. Конґрес буде засобом консолідації українського зорґанізованого жіноцтва та засвідчить єдність українського жіночого руху.

Коли українське жіноцтво відбуде свій конґрес та дасть на ньому доказ не тільки свого патріотизму й активности, але також своєї рівноваги і розуміння для інших поглядів, тоді воно матиме право домагтися на свою ролю в громадському житті, як на ролю чинника, котрий розпорошені сили народу спрямовує до спільного русла, до одної спільної загально-національної мети. Тоді також українське жіноцтво матиме моральне право поставити перед громадянством якнайбільше пекучий постулят: звернути всі зусилля на зовні, не витрачувати дорогих національних сил на взаємне поборювання, заключити пакт розброєння і перемиря в імя спільних загально-українських інтересів!

ЕТТІНҐЕРА БАЛЬСАМ на ВІДТИСКИ
усуває радикально, без болю дошкульні нагнітки і згрубілі шашкірки. Склад і виріб: Львів
Аптика Еттінґера пл. Голуховських.

Корсети, Паси лікувальні, Корселєти, Нагрудники найновіших моделів поручає винятково дешево „ГОРСЕЛЄТ“ Львів, вул. Собіського 2. (площа Марійська 10)
Увага на число дому.

ЛІКАР-ДЕНТИСТ
Ярослава Стронська-Несторович
Спеціяліст у недугах устної ями та зубів, б. лікар унів. у Варшаві і Львові ординує
в ПЕРЕМИШЛІ, Собіського 2. (Ринок 2.)
1356 1—3 (біля магістрату)

Д-р Роман Несторович
спеціяліст внутр. і жіночих недуг у ПЕРЕМИШЛІ перенїс ординацію на вул.
Собіського 2. (Ринок 2.) (біля магістрату).
РЕНТҐЕН, КРЕМІННА ЛЯМПА.

Це краса,
Це справжнє чудо —
Мило з Центросоюзу!
Не нищить білля
І пере тонайчориші
бруди.

А мильце
(те для митя)
неповторний
винищує лице,
зїдає перу
і пахне ще
принадним ароматом
Що й тоді ним
Налюбуватись.

Притому своєрідний
Жарїб.
Робітник наш
При ньому має хліб.
Подвійна користь
З цього:
„Свій за своїм
по свого“...

1348

—o—

ня. Лихі, що нічого не купили зїсти, ідемо на мольо і ждемо корабля. Голодні, змучені посїдали над берегом величезного озера Скутарі і мовчимо...

Адже завтра Великдень! Чи добудемо де бодай кусок хліба, або трішки кукурудзяної муки?... Та треба про щось інше думати... От коби якнайскоріше до дому, а там утішаться всі, бо не ждуть нас, не сподіваються... А ще щось святочного певно залишиться для нас, яка паска, ковбаса...

Ні це щось страшного з цими думками! Чи вже нема нічого в світі більше понад їжу? Що воно таке? Спльовую з пересердя у воду, вишукую плоский камінчик і кидаю „качки“ по воді... Так, це дуже миле заняття... Бувало дома з товаришем Кармазином пересиджуємо цілісінькими днями над Бугом і пускаємо такі „качки“, ловимо раки, купаємося, та що купаємося! Мокнемо цілими годинами! А як тільки ...схочеться їсти, біжимо сіножатами наперек коло панотцевої стодоли додому... Вийдуть мама, нібито сердяться, що так довго не був дома, а певно зголоднів... „Чоловік“ сідає собі за стіл і смачно їсть... Боже! Це вже нема виходу! Адже нема теми, нема ніякого іншого способу, щоб оминути гадки про хліб... Сідаю коло тов. Степана і курю... Дивлюсь на Степана, він щось пише. Щасливий! Може писати... Знаєш, Романе, що я пишу? Складаю собі „поділ годин“ на час відпустки. Насамперед їдемо до дому. Що нам зі студій, як живіт прилипне до хребта?...

— Вже! — думаю собі. — І він нічого кращого не найшов в своєму писанню!...

— Дома просидимо з тиждень, хочби мами потім просидіти місяць у криміналї! І так знаєш моя мама знаменито варить голубці... Знаєш, такі з рижем, але не зі самим рижем, але ще й з мясом свинським і покраяною на маленькі кусни солониною... Кажу тобі, брате, якби ти знав, які це голубці... Попрошу мами на перший день — цілий горнець...

Утікаю від нього, вдаю, що мушу відійти, а мій Степан далі пише, складає поділ годин...

Нарешті діждались корабля і переїхали до чорногорського порту Вірпазар над північним берегом озера Скутарі. У військовій харчівні „зїли“ вечеру: гірку каву з якоїсь ріпи, без хліба і полягали спати. Це у Велику Суботу.

Гарний, соняшний, травневий ранок 1918 р. Сьогодні Великдень! Там у нас певно вже Воскресна Утреня, співають Христос Воскресе...Та і ми завдяки тов. Степанові будемо мати Великдень. Ще досвіта пішов між добрих людей і видістав трохи кукурудзяної муки. Значить, будемо мати свята! В харчівні дістанемо каву, зваримо кулешу — от і свята, не свята — а баль! Назбирали сухого ріща, розпалили між скалами вогонь і варимо в їдунках кулешу. А покищо співаємо Христос Воскресе! Замудувались чорногорські скали, відгомін пішов по них ген-ген під окутані мрякою шпилі, а нас у відповідь на нашу Великодню пісню відозвався спів чорногорських дітей, що плили човном по озері:

Краю Карле і краліце Зіта,
Краю Карле і краліце Зіта,
І краліце Зіта...
Што ратуеш, кагда немаш жіта?
Што ратуеш, кагда немаш жіта?
Кагда немаш жіта?...*

*) Короню Карле й королеву Зіто. Пощо зможеш, як не маєш жита? — (по сербськи).

А кінцеве слово „жіта“ протягають довго-довго, у безвість. Це так майже всі пісні сербські на кінці протягається.

А там уже наші таки брати українці, полонені російської армії співають укупі з чорногорцями та австрійськими вояками:

Цьорба рідка, а таліца плітка.
Йой меса мало у око би стало.
Дунаве, Дунаве, Дунаве, Дунаве.
Тіе водо реко, преваламі преко*)

А далі:

В зімі зіма, а в лети вреціна
Йой надік ми война, дисциплїна...
Дунаве...**)

Вже зварилася наша кулеша. Та тут ще остання перешкода для нашого Великодного снідання: не маємо соли! З тяжким трудом роздобули чотири кістки цукру і стали смачно заїдати кулешу з цукром... Почали були співати Христос Воскресе, щоб і побудити наших братів полонених до цього, та перемогло — „Што ратуеш кагда не маш жіта“...

А ми наситили кулешею тіло, а дух увели в спрагу... Думкою летіли у Рідний Край, у сільську дерев'яну церковцю, де з тисячі грудей йшла під цю пору могутня великодня пісня, де великодні дзвони несли радісну вість про Воскресення!...

Юськовичі, в квітні 1934 р.

*) Юшка рідка, а їдунка плітка. А мяса мало, у око би стало. Ти Дунаю ріко, перевези мене на другий беріг.

**) В зимі зимно, а в літі спека. Вже надоїлась мені війна і дисципліна.

ДАЛЬША ЗНИЖКА ЦІН! 1366 2—2
Важне для Всеч. Духовенства
Оригінальні гронові вина, в пачках по 3 і 5 пляшок, — висилає просто з вільних складів ЗНАНА ФІРМА
Вінімпорт
Львів, Краківська 7.

Д-р В. СІМОВИЧ.

Віддайте їм їх пісні!

Р. 1922, коли на Україні лютував уперше страшний голод, делегат нансенівської комісії для допомоги голодним обїхав ціле Лівобережжя. Він до війни бував на Україні й мав нагоду по селах чути українські народні пісні й вони його захоплювали. Та 1922 р. він здивувався, що по селах ніхто не сміється й не співає. Правда, голодному не до співу. Але ж бо й там, де голоду не було, він не чув ніяких співів. Видко, справа не тільки в голоді, а в тій реальній дійсности, серед якої опинився український народ Наддніпрянщини. Делегат нансенівської комісії міг на це не звернути уваги. Йому тільки шкода стало, що на Україні не співають. Тимто зпід його пера вирвалося:

— Віддайте їм їх пісні!

Хто, власне, має їх „їм" віддати?

Справа досить складна. Правда, політичний, чи якийнебудь режим, режим не тільки тереслідувань, а й нелюпінювання чи зневажування відбивається на долі народніх пісень. Не треба забувати, що переслідування російським царським урядом історичних пісень, що їх співали кобзарі чи бандуристи, довели були до того, що в 70 рр. XIX. ст. у нас не було вже бандуристів. І Лисенко, вишукавши колись Вересая, назвав був його „останнім бандуристом". А проте й серед утисків царського уряду українська народня пісня не замовкала. По селах не тільки співали давніх пісень, але ж творили ще й нові. Тоді ніде не чути було вигуку:

— Віддайте їм їх пісню!

Ще більше. Українська народня пісня, через театр, через те, що її культивувала інтеліґенція — була модна не тільки серед україномолюбних кол, але й серед зрусифікованого українського громадянства, її залюбки співали й росіяни на Україні. Навіть указ із 1876 р. не забороняв видавати народніх пісень, аби тільки тексти їх були надруковані „общепринятою" мовою.

Правда, вже в 80—90 рр. XIX. ст. українські письменники (Грінченко) підносили, що по селах, підо впливом міста, фабрики й головно війська — українська народня пісня починала уступати перед розхристаною, розперезаною піснею салдатні, чи фабричного бурлацтва („босячні"), здеморалізований салдатським життям усякий шибай-голова салдат, закінчивши військову службу, вносив у село зі своєю „культурою" й жаргонову, московсько-українську вулишну пісню та через своїх товаришів, таких самих шибай-голов проводив її в „сільський пісенний репертуар". Алеж такі шибай-голови, так узагалі, не находили симпатій села. Згодом вони уговкувалися у свому невгомонному житті — й губилися серед села зі своєю „культурою". Словом — такі явища народній пісні не дуже шкодили. Вона жила, й найбільшим українським патріотам не вирвався тоді одчайний крик:

— Віддайте нам нашу пісню!

Короткий час національної влади на Україні (1917—1919 р.) визначив українській пісні визначне місце. Наша пісня була тоді в великій пошані на Україні, а Кошіць поніс її на захід, де вона не тільки викликувала небувале захоплення а й відкривала наш народ Европі й Америці.

Та не минуло чотири роки, як під владою чужих людей вона замовкла й за неї впімнувся чужий голос:

— Віддайте їм їх пісні!

*

Від того часу минуло десять років. Обличчя Украни змінилося. На українське село найшла навала чужих комісарів, селом верховодить чужий дух і формою комсомол. Українську пісню вже давно виперли „частушки", чисто російські, а то й на свій лад українізовані. Нове покоління — не знає української народньої пісні. Нікому його її вчити. Старші впливу на молодь не мають. Школа дає „казьонну" пісню, здебільша, перекладн з російських комуністичних співанок. А старшому поколінню тепер не до того, не до співу. Українська народня пісня переходить поволі до архіву. Її плекають державні хори (хочби „Думка"), її співають на концертах по містах, її розвозять і по селах, алеж — як щось молодому поколінню незнане. Молодь цих пісень не переймає. Театр, той колишній розсадник народньої пісні по містах, у своєму репертуарі не має давніх мельодрам, народніх оперетох, побутових пєс (із співами). Усе це, коли й грають наші театри, попереробляване, відповідно до програми сучасних панів України, що не терплять ніяких „ухилів". А народня пісня українська — „ухил". На їх щастя, вона гине. Тепер уже немає на Україні нікого, що мав би сміливість промовити до сумління:

— Віддайте нам нашу пісню:
Тай промовляти ні до кого...

*

Подібне явище познбуємо на наших селах. Складаються обставини так, що народні звичаї і споручена з ними народня пісня відживають свій вік. Із усіх усюдів нашого краю доходять прикрі вісти, що переводяться „гагілки", „купальних" пісень ніхто вже не знає, „колядок", тих давніх „колядок", — не з „кантичок" або з давніх „Богогласників", крім гірських околиць — ніде не співають, гинуть пісні „обжинкові"... На всі ці пісні якось дивляться тепер як на непотрібну річ, як на щось нижче, на що звертати уваги не варто. З міста насуваються нові пісні, ні змістом, ні мовою з нашим народом не звязані і всякають поволі в село. Заносять їх то наймички, що побували на службі в місті, то військові, й пісні ці входять у моду. Народня пісня (своя!) в нас і так не дуже була в пошанівку. Наддніпрянську (з театру чи від інтеліґенції), чи стрілецьку село переймало, але як до своїх, місцевих ставилося байдуже — її мало культивували. Щастя, що д-р Ф. Колесса видав був колись „у Просвіті" збірничок „Наша пісня", де було багато народніх галицьких пісень. Щойно коли ті пісні довелося вивчати з нот, у нас до них почали ставитися з пошаною та співати... Тепер такого збірника немає, а всі інші, що в нас є у продажу, містять усякі пісні, а тільки — не народні.

Село наше свою народню пісню легковажить, село свою народню пісню забуває, народня пісня на селі (та не тільки на селі!) гине. Не міркуємо, що це йде на користь нашому селу і його своєрідній культурі. Народня пісня має не тільки вагу для дослідників-етнографів. Її значіння куди глибше, більше тимто не можна доводити до того, щоби незабаром і в нас вирвався з грудей болючий крик:

— Віддайте селу його народню пісню!

Той крик тим буде болючіший, що ми, може, й не знатимемо, хто має повернути їй, ту нашу народню пісню...

Вибагливі нагортки й убрання мужеські до найдешевших цінах в магазині — —
Я. Фершляйсер
ЛЬВІВ, ПЛ. ГАЛИЦЬКА 2. — тел. 26-68. 2—2

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
1573
бажає всій своїй клієнтелі
Юліян Глушевський
Кушнірська Робітня
ЛЬВІВ, ПЛ. КАПІТУЛЬНА 3. І. п.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 7. КВІТНЯ 1934.

ВАСИЛЬ СОФРОНІВ

Ксеня.

I

Яким Калуга мав колись одиноку малу сестричку Ксеню. Це була чорнява, чотирилітня дівчинка. Вона пялася до свого братчика, гімназійного учня осьмої кляси, на руки і казала йому: Кимцю. Її тонкі пухкі рученята обіймали його за коліна і не давали йти своєю дорогою.

Вибухла війна. Батько пішов з першою мобілізацією і згинув на сербському фронті. Зі сходу йшла на Галичину московська навала і зближалася до Якимового села. Він, вісімнацятилітний хлопець, з мамою і малою 4-літною сестричкою Ксенею дався пірвати страшній паніці, що обхопила тоді українське населення і зібравши що найцінніщого з господарства на підводу подався на захід, втікаючи перед ворогом.

Хто не тямить тоді тих безконечних рядів підвод, тих тисячок мешканих родин, що, вигнані диким страхом зпід рідних стріх, підводами або пішки втікали на захід у чужий край, за високі гори. Всі дороги через Карпати були забиті тими людьми і підводами. Плач малих дітей, накликування старших, горохтіння возів і рев худоби дикою згрією звуків наповнював зелені, тихі гори, немов злобісна заповідь смерти, що мала внедовзі зачати там свій танок.

У цьому столовищі народу, в цій сутолоці сліпих, перестрашених людей, що гнані страхом перлися цілою силою перед себе, як збита отара овець, вже по тому боці Карпат, за угорською границею, згубилася мала Ксеня. Просто згубилася, пропала, як пропала не одна дитина у тому страшному замішанні. Одчай матері, розпучлива пошуканка — без висліду. Мати внедовзі померла в шпиталі з журби і нужди. Яким опинився в Січових Стрільцях.

Не любив згадувати про те. Все-таки часом, у найглибшій закутині серця леліяв скриту думку, що його сестричка, Ксеня, все-таки десь мусить жити, а коли жие, то може якраз віднайдеться.

Після переходу частини Галицької Армії на територію Чехословаччини, до якої належало тепер Закарпаття, ця думка щораз більше не давала йому спокою. Врешті почав робити старання, щоби відшукати свою сестру. Точкою зачепу, як звичайно в таких випадках, мав послужити медалик Матері Божої, який мала на шиї маленька Ксеня. Але листи з докладними описами події до громадських урядів сіл та місточок в околиці, якою проїздили валки втікачів, не дали ніяких висліднв. За ним пішли особисті поїздки, розпити, розшуки. Даремне. Ніякого сліду. Було імовірним, що згублену дитину забрав з милосердя хтось із дальших втікачів, які безперервним ланцюгом посувалися у глибину краю. В такому разі не можна було збагнути, де вона врешті опинилася.

Яким Калуга стратив уже після того усяку надію відшукати свою сестру. Але коли скінчив в Празі університетські студії і мав незабаром відїзжати назад у рідний край, взявся до останнього способу: дав оголошення в чеських часописах. Аж тепер, десятки листів, які почали приходити до нього через адміністрації тих часописів переконали його, на яке небезпечне діло він пустився. Побачив, як тяжко помиїв тими безрідними а часто й бездомними дівчатами, які до нього зголошувалися, розпитати маленьку Ксеню. Кожна з них писала про медалик, який досі носить на шиї і впевнювала його, що має усі дані бути його сестрою. Були це служниці, виховані в захистах для бездомних, кравчині, фабричні робітниці. Було й кілька учительок і навіть одна студентка університету, яку виховувала якась богата словацька родина.

З приводу тих листів Яким став мимоволі предметом веселих анекдот серед товаришів, а його колекція світлин, придбаних разом з листами, стала розвагою студентів на неоднім скучнім університетським викладі.

—

II.

На станцію Радотин під Прагою приїхав останній нічний потяг. Постояв дві хвилини з довгою стяжкою ясних вікон помчав далі у темні сумерки весняної ночі. З потягу висів гурток студентів. Вони мешкали в підміському селі Ліпенці, а тепер цим останнім нічним потягом вертали з Праги до дому.

Гурток з пяти студентів, розмовляючи голосно, швидко минув кілька темних вуличок містечка і попри цвинтар вийшов на річку Бероїку, через яку треба було перевозитися на другий бік човном. Всі були в особливих настроях, бо вертали по кількох куклих доброго пільзнера від Совчка. Нажаль їх сьогоднішня гулянка з нагоди Великодня не довсім удалася, бо було плянованно остати у Совчка аж до раннішнього потягу. Спротивився цьому одинокий Яким, якого й так малощо не силою затягнули до цього шиночку.

— Чи ти не закохався в якій зі своїх прибраних сестер, Якиме? — жартували з нього товариші. — Ми всі признали, що найкраща з них це кравчиня з Гутенберґу і ти безумовно повинен зачати з нею переписку.

Яким мовчав. Його лютило, що товариші легковажили собі справу, яка торкала його найчутливіші струни і що притім були та-

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 38—180 Телєфон 25-55.

ОЛ. КУЗЬМА.

Перед чотирнацяти роками.

Вістки, які доходять зі Совітів з приводу Великодних свят, викликують зневеселі спомини та відгребують враження важкого лихоліття, яке переживали тому 14 літ галицькі українці на Наддніпрянщині. Маю на думці тих галичан, які на змінчивих хвилях визвольної війни опинилися весною 1920 р. в Київі. Тих недобитків УГА, яких тверді воєнні обставини загнали в кружіж більшовицької течії, щоби в короткому часі розбити їх неначе на підводних скелях. Багато з них переплатило цю катастрофу своїм життям, але й чимало осталося в живих і згадує сьогодні разом зі мною ті важкі часи.

Не знаю, як кому, але мені пригадується перш усього дошкульне враження голоду, який терпіли тоді всі галичани під більшовицьким режімом. На якій службі вони не були, фронтовій, тиловій чи при командних установах, всі жили тільки вужденним пайком, що складався з твердого ячмінного хліба та ячмінної каші, полеваної нам на сніданя, обід і вечеру. Все інше треба було собі купити, і можна було, але за казково високі суми, що не стояли в нїякому відношенні до наших платень. На головних вулицях Київа пишалися величаві вистави люксусових харчевих продуктів, елегантної конфекції та ріжних товарів щоденного вжитку, але доступні тільки міліонерам спекулянтам, що вміли розжитися на війні. Загал населення зубожів до крайности і зійшов на жебраків. Прохожі вражали бліди-ми, вимарнілими лицями, а багато з них простягали до нас руки. Були такі, що стояли мовчки з написами на грудях: „Голодаю. Помогите!" А на Галицькій (Базарній) площі стояли довгі ряди пань і панночок, держачи в руках гардеробу або ріжні сальонові річи на продаж. Стояли покірно і ждали на покупців, яких було обмаль. Тільки жиди вешталися з випханими портфелями і згірдно перекидали останками майна інтелігентів, засуджених на голод, нужду і пониження.

В таку катастрофальну ситуацію в місті попали ще й ми. Багато з нас знало Київ із кращих часів, коли кипіло в ньому буйне мирне життя, достатне і дешеве, коли кожний, хто тільки хотів, працювати, міг вигідно жити, користаючи нарівні зі всіх здобутків великоміської культури. Тепер навіть трамваїв не було і нам приходилось з одного до другого кінця великого міста ходити пішки, що виснажувало до решти наші сили. Місто спролетаризоване, денеде спалене та зрубоване, введене на живе цвинтарище. І ми блукали довгими вулицями, оглядали замітніші особливости, ходили навіть над Дніпро, щоби захоплюватися його чудовою панорамою, та вертались ще більше голодні і втомлені. Бо завдяки несправности квартирного відділу ми цілий тиждень сиділи у вагонах на товаровому двірці.

Так застав нас і Великдень, що припав тоді на 11. квітня. Тягаючись довгі часи по всіх усюдах широкої української землі по обох боках Збруча, ми вже й забули, що таке свято, хочби й дуже врочисте та велике. Торік довелось на сам Великдень зводити в Галичині затяжні бої. Але в золотоверхому Київі стріча з Великоднем настроювала нас бодьщобудь святочно та загострювала нашу цікавість. Той сам східний обряд, та саме церковна мова, хоча з іншою вимовою та з іншим духом. Але ми чули про українізацію православної церкви в Київі з автокефальною програмою і нам, галичанам, цікаво було побачити та почути особисто. Більшовицька влада була тоді за слаба і безбожницька пропаганда та протирелігійні репресії не були ще в програмі. Пропаговано тільки реформу церковної організації під гаслом „церква жива", тощо.

Але ми знали, що в Київі є теж греко-католицька церква з парохом галичанином і декому з нас було ще цікавіше її побачити. І в перший день Великодня ранком вибрався я з жінкою та гуртом ближчих однодумців на Павлівську вулицю, де серед невеликої, досить занедбаної площі побачили ми греко-католицьку церкву. Як на велике місто була це властиво церковця, маленька, деревляна, з одною банею, зовсім неначе в якомусь галицькому селі. Заходимо до середини: бідненька, але дуже чистенька. Скромні образи та обставова, перетикана тут і там народніми вишивками, навівали на нас якийсь дивний настрій. Якось моторошно робилося на душі від тієї скромности і бідноти, що знайшла собі захист серед великоміської, будь-що-будь, пишноти. Парохом був о. Щепанюк, людина гарна та, як ми згодом довідались, ідейна, а парохіянами теж самі галичани, емігранти зперед і в час світової війни, переважно робітники, залізничники, тощо. Богослуження правиться зовсім по галицьки, в церковно-словянській мові, без сліду московщини. Ті самі церковні співи, те саме „Христос воскресе".

Питаємо під церквою, звідки вони, як їм тут ведеться. Вони теж утішилися, дізнавшись, що ми галичани, але споважніли, коли довідались про наше військове становище. Більшовиків ненавиділи в глибині душі, хоча були робітниками. Диктатурою пролетаріяту не захоплювались ані дрібку, а знали тільки те, що через неї вони збідніли нарівні з буржуями, що багато людей невинно розстріляно. Того було їм досить, щоби вважати більшовиків своїми ворогами.

Тимчасом притягала нас зукраїнізована церква і пополудні ми зайшли до Софійського собору. Застали вправді тільки кінець вечірні, але все-таки зазнали незвичайного враження. Саме нутро церкви вказує на старинний характер будівлі зі зразками старого українського мистецтва. Особливо оригінальний образ Богоматери в головному вітражі.

В церкві народу повно, знак, що релігійність населення була ще велика. Та ось роздається гомінкий збірний спів „Христос воскресе". Співають старий церковний текст, але мельодія трохи інша. Початок трохи кращий, якийсь веселіший, більше бадьорий. Співають кілька разів і цей київський напів велить нам здогадуватись, що так співали наші предки, навіть найдавніші, і в нашій уяві виринають ріжні історичні моменти, що напротязі довгих століть розігралися в тій церкві, часто при тій симпатичній воскресній мельодії.

На другий день ми не витримали, щоби не піти ще до церкви св. Андрія, теж зукраїнізованої. Одна з найкращих церков на Україні, стрункa і чепурна як молода дівчина, чудово положена на стрімкій горі над Дніпром, з гарним видом на лівий беріг ріки. При церкві мозаїковий поміст і балюстрадою довкола. Захоплюємось зверхнім виглядом церкви і казковою панорамою Дніпра, а попри нас пересмикнулися дві панночки в супроводі одного молодика. Сховавшись за углом

ГРУДНІ КАРМЕЛЬКИ з 3-ма ялицями
охоронять нас від в-остуди. Торбинка 60 с.

Веселих Свят
своїм Високопов. Відборцям бажають і поручаються надалі готові до послуг перфумерії
57/27
С. ФЕДЕРА Львів, Сикстуська 7. і Коперника 15а.

кі близькі правди. Не йшло тут вправді про кравчиню з Гутенберґу, лише про студентку, якої світлини він нікому не показував. Сьогодні написав до неї лист, в якім потверджував можливість, що вона є його сестрою, хоч до речі, вона мала сині очі, а Ксеня мала чорні.

Над рікою стояла чорна стіна непроникнутого мороку, а безустанний рух водних мас, що його можна було вичути в темряві, обвівав душу дивним таємним чаром.

Легко колихався човен, тихо плюскотіла під ним хвиля і рівномірно бурлила вода під ударами широкого весла. Човен тихо посувався понад чорними челюстями водної глибини закритий вогкою пеленою мряки і темрявою ночі.

— Темно! — сказав один зі студентів і слово його немов оповинений шматою камінець бовтнуло у чорну тишину. Ніхто не відізвався йому у відповідь. Всі почували один і той самий містичний чар ночі, що накривала їх, той самий подих смерти, що чаїлася під хитким човном і той сам зов життя, що говорив до них устами весняного леготу, мовою їх власної крови, що туго, аж до розкоші солодко стукала в їх молодих жилах.

Човен з розгоном ввігнався на плоский беріг, аж усі скрикнули і розсміялися. Хвилевий настрій водної плавби у пітьмі зник, але лишив по собі невловимий, непомітний слід, ніжне тремтіння у глибині душ.

Йшли один за другим спершу понад Бероику, уважно нащупуючи ногами вузку втоптану стежку, потім завернули стежкою поміж поля. Далеко наперед йшов Яким. Він час до часу приставав і оглядався позад себе на бліду ясну смугу на окрайку неба. Це моргала лугою велика, гамірна Прага. Потім він скоро відвертався і йшов дальше з випруженими грудьми, з піднесеною до гори головою, так як ходиться тільки на весну, тільки в полі. Мягка, не сверділа ще після недавніх дощів земля, гнучко подавалася під його стопою. Часом, збиваючися зі стежки, натрапляв на пухку рілаю, і хвилину шукав стопами доброго напрямку. Було щось рідного, дивно бажаного у тій темряві, в яку запускався, поринав і йшов наосліп вперед, було щось заорушливого у тій невидній, мягкій стежечці, яку відчував у пітьмі ногою.

Коли врешті стануди на битім шляху серед села, рішили всі йти на кватиру до Якима, щоби там докінчити великодню ніч за трьома пляшками вина, що їх несли зі собою. Пустилися гуртом дорогою, взявши Якима під руки. Кватира була недалечко. Небо прояснилося трохи і по боках дороги невиразно виринали обриси невеликих дімків чеського села. Всюди у віконах було темно і тому всі з далека завважили, що в одному з дальших домів вікна освітлені.

— Чи це не в тебе, Якиме? — спитав один з товаришів. Яким здивовано перебіг очима перію домів аж до освітлених вікон і, мов неповіряючи сам собі, приспішив кроку.

— В тебе якісь гості, Якиме. Недурно ти рвався так від Совчка до дому — засміялися всі, коли були вже близько хати, а в освітленім вікні майнула жіноча стать. — Щож, може попрощати тебе? Але вино тобі не завадилоб.

Яким побіг вперед, з грімотом відчинив фіртку і підійшов до дверей хати. Хвилину постояв, потім трутив їх, і в тій хвилині сніп світла упав з бічних сінешніх дверей, які вели до Якимової кімнати. В тім світлі чорною силуетою ларисувалася висока жіноча стать.

Чотири студенти гурмою вдерлися у фіртку і з цікавістю підбігли до відчинених дверей. На середині кімнати напроти Якима стояла висока, струнка дівчина. Її молоде, але знищене і марне обличча було підправлене пляшками. На собі мала яркий соломяний капелюх, тонкий, вишоений плащ і викривлені, заболочені черевики.

— Чи ви пан Калуга? — спитала по чеськи, і трохи збентежена здивованим поглядом Якима додала — пан Калуга, який шукає своєї сестри? Я є Ірма Бездекова, але мене лиш так називають. Бо, коли я є вашою сестрою, то я називаюся теж Калуга. Я ледви підступом видерла вашу адресу в адміністрації „Чеських Новин". І ось маєте мене!

З ручної торбинки виймила малий пинковий медалик і подала його Калузі.

— III. —

Свитало. Свіже, холодне повітря обливало легені і пронизувало тіло гострими, приємними колючками. На сході рожевіло небо і темним гранатом відбивав від нього ліс на обрію. Мягко ступали на стежці серед ранньої тишини кроки Якима Калути. В торі жайворонки строїли свої срібні струни, натягнені на голубий резонатор неба. Поволі пробуркувався світ, щасливо прижмурював очі від першого проміння сонця і усміхався.

Яким зближався до села. В руці ніс китицю вкритих росою, весняних горицвітів, які назбирав у ліску. Час до часу приставав, нахилявся то вправо, то вліво і струшуючи на руку холодну росу вибирав зпоміж зеленої трави головки пізньої стокороті.

Зривав цю китицю для своєї сестрички Ксені. Але Ірма, одинокий свідок, від якої міг довідатися, де лежить її забута могила, втікла сьогодні рано з його портфелем, документами і кількома банкнотами. Ішов тепер на станицю поліції зголосити про пропажу своїх документів.

— Ви хочете сказати тим, що ви моя сестра? — спитав він учора зміненим від схвильованя голосом незнайому дівчину, яка по-

церкви, вони взялися за руки і давай танцювати на гладкому помості... Певне вистава під впливом краси природи, що будилася до нового життя? А може тільки сладкий поміст заохочував їх до танку?

Входимо в церкву, гарно в середині не менше, як зверху. Слухаємо — справді Служба Божа правиться в чистій українській літературній мові. Чуємо виразно слова священика:

„Бо Тобі належиться слава, честь і поклін: Отцю і Сину і святому Духові, нині і повсякчасно і по віки віків".

Молодий священик, що орудує мягким баритоновим голосом, виголошує слова виразно, немов розкошуючися живою мовою. Враження глибоке, ані подібне до того, яке робить церковно-словянська мова!

Читає євангеліє в українському перекладі, але як! Не співає, але декламує підвищеним святочним тоном, що приковує увагу слухача і не пускає. Так читали, здається, перші християни, готові кожної хвилини за віру пожертвувати життям.

Або чуємо дальший його спів:

„Промовмо всі з цілої душі та з усіх думок наших промовмо!"

Співає мішаний хор під управою композитора Стеценка, симпатичної людини, з високим чолом і буйним волоссям. Всі співи в українській мові, переважно укладу самого диригента. Хористи самі інтелігенти і виконання концертове. Найкраще було „Ангел вопіяше" (українського тексту не тямлю) композиції Стеценка на народніх мотивах. Варта, щоби воно поширилося в Галичині.

Після літургії обхід довкола церкви. Співаємо разом з народом веселе „Христос воскресе" і бачимо, що киявляни звернули на нас увагу. Перед відходом заступає нам дорогу молода інтелігентка і питає:

— Вибачайте, що вас спитаю: що ви за люди?

— Ми галичани — відповідаємо.

— Як бачу, що ви ані тутешні, ані москалі.

— Ми українці з Галичини — говоримо ясніше.

— Ну, пеж і пізнати, що ви не тутешні. Інша військова форма тай віра не відцуралися... Наші військові інакші...

Виязується розмова про українізацію церкви та інші актуальні справи. Довідуємося, що в Києві є вже девять таких зукраїнізованих церков, всі інші задержали характер російських. Українізація йде стихійно як вислід націоналізації населення не тільки по містах, але й по селах. Твориться українська автокефальна церковна організація. В церквах продають святе письмо в українській мові та збирають пожертви на переклад церковних книг.

До нас пристає ще кілька осіб, що зацікавились галичанами. Дивляться крадьком на наші „червоні" відзнаки і питають, де дівається Петлюра. Питання дразливе для нас і для них і ми переводимо розмову на іншу тему.

— Він ще прийде — кажуть — але вас тут не буде!

— Всіляко може бути. Може будемо разом...

Це було 12. квітня і за місяць Петлюра був справді у Києві, хоча за чужою допомогою і не на довго.

На другий день ми знову зайшли до греко-католицької церковці. Жаль нам було не так церковно-словянської богослужебної мови, як тієї рідної традиції, що вязала нас з греко-католицьким обрядом, таким тут бідним і затурканим серед пануючого православія. Жаль нам було теж наших земляків, що опинились на „нашій не своїй землі" серед злиднів і важких турбот. А вони немов відчували наші настрої і повитали нас під церквою щиро, теж як „своїх". Дехто з них посунувся в тій щирости так далеко, що просив одного то другого до себе на свячене. Ми, розуміється, відмовились, бо ніяково було серед таких важких злиднів обтяжувати їх ще своєю гостиною. Але коли ми торгувались на вулиці, одна галичанка вже й вийшла з дому та винесла кожному з нас по крашанці, а далі стала обділяти кусками паски, ковбаси, тощо. До сліз зворушила нас та гостинність і ми щиро дякували нашим сердечним землякам, що ділилися з нами, чим хата багата.

Тимчасом наша сцена на вулиці звернула увагу прохожих, що стали глядіти на нас збоку. І ми мусіли попрощати наших земляків. Вертаючи на товаровий двірець, дехто пригадував собі київський напів „Христос воскресе", а один затягнув півголосом пісню, затямлену зі св. Андріївської церкви:

„Воскресення день і просвітімся торжеством і один другого обнімім. Скажім: брати, і тим, що ненавидять нас, простім усе з воскресенням".

Так стрічали ми Великдень у Києві тому 14 літ. За той час змінилося багато. Більшовицький режім закріпився, автокефальна церква з українізацією розбилася, церкви перемінені на кіна і в цілій більшовії розгорілася протирелігійна пропаганда. Заборонили дзвонити по церквах, безбожницькі організації демонструють під церквами, а комуністична партія загрожує своїм членам виключенням і репресіями, якщо хтось поважиться зайти до церкви. Одно тільки не змінилося: голод! Більшовики піддержують його на Україні і культивують всіми засобами, реагуючи і тим робом проти націоналізації українського населення.

Найбільший вибір блаватних товарів по **незвичайно низьких цінах** поручає фірма **АНТІН УБЕРА** ЛЬВІВ, УЛ. ГАЛИЦЬКА ч. 10.
23/73 2—6

Реформацькі пігулки з маркою **Чернець**
ВІДОМІ ВІД 1602 РОКУ.
Управильнюють шлунок, хоронять від ревматизму, терпінь печінки, надмірної опасистости, артретизму, мамороків, лагодять гемороїди, прочищують кров і для осіб схильних до обструкції є лагідним прочищуючим засобом.
Вжити 1 до 2 пігулки на ніч.
Домагатися з „Чернцем".

дала йому медалик. Це був медалик Матери Божої з написом: „Пречиста Діва, Мати руського краю". Такий самий, як його мала колись Ксеня.

Відповідь дівчини була самовпевнена:

— Же-йо! (А вжеж!)

Несподівано для всіх обізвався товариш Роман, який найскорше протверезів з несподіванки. Його слова були дуже прості:

— Ви брешете, достойна діво! Чому? Тому, що правдива сестра того пана знайшлася вже перед тижнем!

Сказавши це, Роман витягнув спокійно з кишені пляшку вина, показав її дівчині, підморгнув і запросив її та отетерілих товаришів до стола. Але дівчина замахала обурено руками:

— Правдива сестра знайшлася? Правдива? Отже двацять корон на руку і я скажу вам те, що знаю про дівчину, від якої маю цей медалик.

— Вона жиє? — скликнув Калуга.

— Ні, вона вмерла у шпиталі на...

Калуга заткав їй уста руками.

— Ані слова більше про неї! Чуєш.

Уткнув дівчині в руку двацять корон.

В душі Якима було тихо і тепло. Хоч був невиспаний після нічної пиятики з товаришами та Ірмою, хоч після одногодинного сну прокинувся над раном окрадений несподіваною гостею з решток грошей, з документів у портфелі і деяких частин гардероби, однак був над усе радий, що на тім скінчилося.

Все знову було таке ясне, просте як те, що сходить сонце і будиться весняний, теплий день. А завтра прийде відповідь від студентки зі синіми очима.

З найбільшим смаком добирає краватку до кожного убрання ф-ма *RECORD CRAVATES*
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. 12—25 **Будинок Шпрехера.**

НИНІ у Театрі Ріжнородностей премієра **„ФАННІ"**
у Великім Театрі румунська драма **„Мистець Маноле"**

М. ВОЗНЯК.

Перша вистава українського театру в Галичині.

„Приємно — о, і як приємно нам, що відкривається тут нова постійна рубрика в нашому „Слові", яка має подавати зацікавленим землякам звідомлення і рецензії з нашого народнього українського театру, відкритого з такою великою урочистістю для всенародньої користи дня 29 (17) березня ц. р." — писало „Слово" в 24 ч. з 1864 р. (Усі цитати перекладаю в нашій літературній мові, а терміни „русин" і „руський" заступаю словами „українець" і „український").

Тоді стояло ще „Слово" на становищі окремішности українського народу, яке воно зазначило навіть із приводу театральної справи. У тому самому числі з 2. квітня у статтейці на тему конкурсу з преміями за драматичні твори в українській мові воно ствердило, що „одна з великих подій у справі піднесення й розвитку української народности" відбулася 29. березня 1864 р., бо став ділом український театр, проект якого подав перед трьома роками „захоплений патріотичною гадкою" Юліян Лаврівський у „Слові". Для нього виписувало воно такі слова признання: „Невтомно ревній діяльности цього високоповажаного мужа довелось укінці побороти всі перепони, які цій справі стояли в дорозі, і при участі патріотичних і жертволюбних земляків довести діло так далеко, що воно вже приносить овочі, а при виявленій сердечній участі всієї суспільности віщує якнайкращі надії на будучність". Користаючи з нагоди складало „Слово" найщирішу подяку Лаврівському за його пильні заходи й праці для справи театру, значіння якого „для народньої справи в цій хвилині гідно оцінити не можемо, але з подвоєною радістю передчуваємо, глядячи на сумні обставини, з якими мусить боротися друга частина нашого українського (малоруського) народу, що зостається під російською владою, при розвитку своєї глибоко відчутої національної індивідуальности".

Про те, чого сподівалося „Слово" для української справи від відкриття театру, писало воно у статті „Руский театр во Львові" в ч. 20 напередодні його відкриття між іншим ось що: „Ця подія так багато має значіння й ваги для народнього життя нашої батьківщини, що справедливо заповідає йому вся наша сучасна братія початок нової ери, нової краще розвиненої доби в історії довго- й многострадального народу Руси". „Слово" тішилося, що з театральної сцени залунає повним, свобідним звуком українська мова, яка до його часу жила повним життям лиш під селянською стріхою, що на ясний світ покажуться українські літературні твори „перед своїх і чужих людей інтелігенції як свідки чесної, пильної праці кращих сердець із усієї України (Малоруси)". А публичний розвиток наших сил і „скарбів нашого народнього українського духа в святині драматичного мистецтва" викличе тим ширше й загальніше признання „нашого народнього самостійного істнування в усіх станах мешканців тутешнього краю". З вистав українського театру матиме користь і молодь, бо „наша рідна мова, пісня України (Украины!), напів із під домових стріх підносили наших стариків до справжнього захоплення, а в молоді вони лунаючи на сцені найкращого мистецтва, словом полонитимуть розуми й серця, виховають у ній почування українського народолюбства й доморослі, українські характери".

Від першої вистави українського театру в Галичині довелося його глядачам „за помічю братньої України насолоджуватися плодами народнього театру" (Слово, ч. 35). Перший директор театру Омелян Бачинський, перед тим директор польського театру в Житомірі, привіз із собою готовий сценічний репертуар, до 70 драматичних творів, „які з успіхом виставлялися на Україні й у Росії в публичних і приватних театрах від часів Івана Котляревського". Сам Бачинський виставляв у своєму театрі з добрим успіхом оперетки Котляревського, тому й надіялося „Слово", що він також у Львові поведе гарно діло (ч. 9).

Свої вистави почав український театр у Галичині переробкою з Квітчиної повісти „Маруся". З цього приводу писало „Слово" в ч. 24 ось-як: „Так, щодо драми — комуж не відома у нас Основяненкова повість „Маруся"? Перед 15 роками обявлено цю красу чарівної України друкованим виданням у Львові в числі коло 1000 примірників, і це видання за несповна один рік цілком вичерпалося. Тисячі наших людей читали ту зворушливу повість, тисячі сердець било в Галицькій Руси над тим чи-

Найновіщі моделі **Найкраща якість**
Найвибагливіша робота **Найбільший вибір**
Найнижчі ціни у весняних жіночих плащах та костюмах у фірмі
С. МОЛДАВЕР
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 17, І. пов. Тел. 46-56

танням гарячі сльози спочування для чудово-прегарної Марусі. Оцей першорядний, геніем одного Основяненка утворений ідеал народньої української повісти переробив польський письменник А. Голембйовський на драматичну картину, до якої другий польський мистець, В. Квятковський, доробив відповідну, на тлі українських мельодій основану музику, — і так утворилась із почування й духа Основяненка при братній помочі польських мужів мистецтва — оригінальна українська (русско-украинская) мелодрама, яка осягнула урочисте відкриття нашої народньої сцени у Львові".

Вистава відбулася у Народньому Домі, салю якого приладжено для театру. Вхід головними сходами прикрашено смереками, а саму салю прибрано гарно диванами й квітами. Стиск був такий, що з великим трудом можна було дістатися до свого місця. Яка четвертина глядачів припала на представників влади й чужинців. Велика скількість людей з провінції не могла дістати карт вступу й мусіла задовольнитись участю в урочистому богослуженні в Успенській церкві, яке відправив крил. Михайло Куземський, при чому співав добірний хор вихованців духовної семінарії.

Вечірня урочистість почалася симфонією Михайла Вербицького з українських пісень, відіграною орхестрою під диригентурою Ляйбільда. Потім піднеслася заслона й на сцені показалося дванацять хлопців і дванацять дівчат в українських одягах, а по їх середині Лонгин Бучацький, що виголосив спеціяльно на те свято написаний прольог Омеляна Огоновського. По прольозі орхестра віддіграла австрійський гимн, а хлопці й дівчата на сцені відспівали його в українській мові. По третій строфі відслонено дальшу заслону й перед очами глядачів показався портрет австрійського цісаря в природній великості, роботи Корнила Устіяновича, а четверо дівчаток тримало в руках вінок. Після того орхестра відіграла увертуру з опери Монюшка „Галька".

Як згідно писали й „Слово" й віденський „Вістник" і польські часописи, як „Gazeta Narodowa", „Przegląd", або німецькі, як „Lemberger Zeitung", „Krakauer Zeitung", пальму першенства здобула Бачинська, жінка директора в ролі Марусі. Ось слова „Przegląd-у": „Пані Бачинська дала тип молодої, невинної, скромної й чесної української селянки з такою правдою, так до детальности вистудіювала в своїй грі кожен рух, кожне слово, так правдиво зрозуміла й уособила характер, так заглибляя душу тих дівчат із-під сільської стріхи, які навіть і в найвищій радості відзначаються прикметою меляхолії й душевної туги, що неможливо нам не признати, що кожна сцена з завистю може дивитися на українську сцену, яка славиться такою артисткою".

Від першої хвилини появи на сцені викликувала Маруся незвичайну симпатію, далі захоплення й довгі оплески. У першому акті зве-

„Природне бльонд"

вимагає плекання

Ясне волосся темніє і тратить мягкість і полиск, — якщо його не будемо постійно плекати. Спеціяльність „Шампон Камільофльор", який має в собі екстракт із ромени в дуже сильній концентрації, привертає волоссю найгарніший природний біляний колір, — зберігаючи рівночасно пушистість і лиск.

Ручить за те, що не має хемічних засобів, що вибілюють або барвлять. Діяє природно завдяки „Камільофльорові".

KAMILLOFLOR

SHAMPOO ELIDA

М. Евальд Львів, вул. Собіського 5. Різнородні полотна фабрики Братів Чечовічка в Андрихові — на білля жіноче мужеське, постелеве і столове. За оказан-2/73 пяни цього витинка — при купні 5% опусту. 7—20

селяла вона глядачів своїм гумором і нелукавою наївністю, а в другому акті вона зручно перейшла до ситуації щирого трагізму й викликала серед публики жаль і спочування. Як у перших двох актах виявила Бачинська неабиякий талант у любовних ролях, так у третьому акті показалася неменше знаменитою артисткою в драматичній ролі, витискаючи з очей глядачів щирі сльози.

Знаменитим був також Бачинський в ролі Наума. Він дав живий тип українського селянина в родинному й громадському житті, однаково вірно відіграний у хвилинах щастя й нещастя. Може не зашкодить тут і пригадати, що віденський „Вістник" і заповідав першу виставу п. заг. „Година щастя".

І решта акторів і акторок вивязалася з своєї гри на загальне вдоволення. Львівський кореспондент „Krakauer Zeitung" зазначив, що він „дуже радо запримітив свою помилку", себто недовіря до доброї гри аматорських сил. Він підніс, що від першої сцени він побачив справжніх акторів, що і якнайдокладніше вивчили свої ролі, що належно зрозуміли характери осіб, ролі яких грали, що вірно віддавали кожну ситуацію як рухами, так і інтонацією. Словом, „наші молоді артисти грали сцена за сценою, акт за актом так, що ні на хвилину не зіпсували так званої театральної ілюзії, на чому саме й полягає найвище завдання доброї театральної вистави". Уся гра мельодрами була викінчена, заокруглена, в усіх частинах по мистецьки виконана й гармонійна. „Діеві особи являлись не як актори-комедіянти, але неначе як справжні живі типи з українського села, в якому самеж і проживала Маруся".

Не диво, що по подібних голосах преси про першу виставу, на другій виставі „Марусі" була в трьох четвертинах польська публіка. Між актами відіграла орхестра увертуру Тітля, коломийку Тимошівського й арію з опери Верді „Атиля".

На закінчення згадки про першу виставу українського театру в Галичині до речі буде зацитувати тут слова „Gazet-и Narodow-ої", як „Краса драми, чистота й тонкість мови, знаменита гра під усяким оглядом, добірна музика, так що вистава з мистецького погляду творила гарну цілість, а до цього численно зібрана публика, повна захоплення — все причинилося, що лиш могло додати світлости тому вечерові". „Gazeta Narodowa" бажала не лиш поводження, але й блискучого розвитку української сцени й щоб вона зайняла належне собі місце в будинку театру Скарбка. Яка іронія долі — український театр навіть мусить упрошуватися до салі Народнього Дому.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ

на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки

З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА

вул. Галицька ч. 18.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 7. КВІТНЯ 1934.

ФЕДІР НЕДІЛЬСЬКИЙ

Чекаю Великодня...

(Ніби-фейлетон.)

Великдень. Три дні, менше-більше блаженного відпочинку. У газетній фабриці, де працюю, стануть на три дні машини, навіть коробовий мангель нашого новинкаря заскрипить і стане, як кість у горлі.

Наче сон відлетять на мент примари чорнильниці, глибокої і повної, як пекло. І пера гострого, як редакційні ножиці.

Осанна!

І на три дні щезнуть з очей акцесорії радісної, редакційної творчости.

— Товаришу, напишіть про Інсула. Але поважно і сенсаційно. Отримано.

Бог тебе знає, як це писати і поважно, і сенсаційно, і стримано. Але можу. Про Інсула та інсулін. На одно вийде.

— Товаришу, напишіть звіт зі загальних зборів „Центробанку", але з життям, на дві шпальти.

По правді сказавши, на зборах сплять. А він виматає життя за дві шпальти!

Пишеш:

„Вчора відбулися, серед надзвичайного оживлення, загальні збори..."

— А опісля напишіть ще про тих службовців. Скільки за них платити треба на емеритуру. Передплатники цікавляться.

Пробуєш опонувати.

— Передплатникам до хрону того! За газету не платять і за служниці, мабуть, теж ні...

— Не ваше діло, пишіть!

— Вже пишу.

Шарудять пера по папері. Стогін за стогоном і стаття, як стогін.

А редакційні двері тимчасом: „ррип!"

Інтересенти.

— Рррип, ррип...

Кроки тяжкі, як гріх смертельний.

— Я до Вас, пане редактор. Хотів Вас запитати, чому Земельний Банк позичок не дає. В мене гіпотека...

Дійсно, це редакційна справа, над якою мусиш призадуматися. Чому до біса. Зем. Банк позичок не дає? Страшно цікава проблема!

— Мабуть не хоче! — здогадуєшся врешті.

— Як це так, „не хоче"? Банк це, чи не банк? І до того ще мені не хоче! Мені, якому там десять тисяч корон, через девальвацію пропало! Ось подивіть, одна книжечка, друга...

Дивишся блудним зором і розпучливо шукаєш виправдання для обох директорів, що трясуть Зем. Банком і самі трясуться перед деякими каноніками. Нарешті спасенний вихід:

— Знаєте, добродію, тому не дають, бо буде війна. Англія теж не дає! А Англія для Зем. Банку, то рівно стільки, що єпископ.

— Яка війна? Коли?...

— Вже робиться. Німці з чехами [illegible] до пів року.

Радісна усмішка:

— А я хочу лише на тов міжд.!

— Господи!

— Отже знаєте що, добродію! Зверніться хіба приватно до членів Надзірної Ради. З отими книжечками на десять тисяч корон.

— До дому радите?

— Просто до дому! В сам обід найкраще. І не вступитися!

— Не вступлюся! Так мені Боже допоможи!

Тут мусиш подати ще кілька адрес членів Надзірної Ради.

— Щиро дякую!

Пішов. А за хвилину:

— Рррип...

— Я до Вас, пане редактор. У справі того допису з Холоєва. Імена геть поперекручували і не знати що мене підписали! Тепер маю халепу!

— В якому числі був поміщений допис?

— А десь минулого місяця. Десь так посередині. З четверга, здається.

— Сидоре! Дайте комплет з минулого місяця!

— Трр... Телефон!

Біжиш.

— Гальо! Чи редакція „Діла". (Жіночий голос.)

— Еге-ж. Чим можемо?...

— Тут меценасова (такаго а такаго)... Не можете мені подати адреси якогось ветеринаря у Львові? В мене собачка нагло занедужала...

— Зараз, пані добродійко!

Вертаєшся до редакційної кімнати.

— Павове, не знаєте адреси якогось ветеринаря у Львові?

Погляди вниз лоба. Тихий шепіт: „скажіться!" Шарудять пера. Нараз фейлетоніст:

— Знаю ветеринаря в Станиславові.

МАШИНИ до писання — до шиття — ровери

всіляке приладдя до машин, частини складові поручає найдешевше фірма

Юліян Ломаґа ЛЬВІВ, ВАЛОВА 11. Тел. 28-70.

Прецизійна направа машин. 7/73

Д-Р ВОЛОДИМИР ЗАЛОЗЕЦЬКИЙ.

Творець нового барокового мистецтва.

АНТОНІО КОРРЕДЖО

(1494—1534)

Чотирьохсотлітні роковини Корреджа відбюються відгуком по всіх культурних осередках Европи. Здобув собі цей визначний малер італійського бароку свою популярність не тільки релігійними сюжетами, але також тим, що він є властивим творцем протиреформаційного малярства.

Віденський мистецько-історичний музей святкував ювилей Корреджа пропамятною виставою. В окремій салі галерії образів виставлено його малюнки, шкіци та штихи П. Тоскі, які зображують фрески в костелах Парми. Найзамітніші тут три образи. Між ними два віддання творять власність мистецько-історичного музею: „Іо" та „Ґанімед" і третій нове надбання „Мадонна з хрестом у руках" з молодечих років творчости. В ній пробивається ще ніжність ідеалу Мадонни Перуджіна Рафаеля, Ліонарда у передачі руху сміливість контрапосту Мікельанджеля. Тільки м'якенький кольорит і ніжним свіжим пухом покрита моделяція нагадують дозрілого Корреджа. Рисунки червоним олівцем це здебільша студії до фресок Парми, штихи віддають мальовила копул костела св. Евангелиста та кэтедри в Пармі.

Ці membra disiecta мистецької творчости Корреджа загострюють уяву, щоби відтворила собі бодай мистецьку спадщину і мистецьке її значіння визначного і в історії новочасного малярства переломового мистця.

Хоча Парма лежала на боці великих мистецьких осередків XVI. століття, але мала те значіння, що посередничила межи найважніщими осередками середущої і північної Італії межи Фльоренцією, Венецією, Міляном, Больонією та Падуею. І власне на творчости Корреджа, звязаної з Пармою, якій він надав блиск безсмертности і підніс з провінції до ранги нових мистецьких центрів слідні впливи тосканського (фльорентійського) і північно-італійського малярства.

З цих багатих джерел італійського т. зв. „високого ренесансу" переймає Корреджо його найважніші здобутки. З фльорентійської школи формальні проблеми головно останні здобутки Мікельанджеля у передачі руху людського тіла — в північно-італійської головно мілянської школи проблеми освітлення і кольориту, які посередничив йому великий майстер і експериментатор у тих питаннях Ліонардо да Вінчі. Корреджо сполучує таким робом у собі два найважніші джерела мистецьких рухів в Італії в початках XVI. стол. Але властиве його значіння лежить щойно в тім, що з тих ріжних мистецьких проблем він сміливо творить новий світ мистецьких форм та мистецького вислову — творить перший нове барокове малярство.

Ці проблеми лежали тоді дійсно так сказати в воздусі, в атмосфері доби. Вичерпалися вже старі засоби відродження поганського античного мистецтва і це хитання межи античноганським тілесним, сензуальним світом форм і межи новими трансцендентними питаннями католицизму, що відроджувався стало малощо не особистою трагедією Мікельанджеля, на якому цей перелім залишив незатерті сліди. І підчас коли цей велитень у надлюдським змаганні і самозаперечині та в прометейському огні мистецької творчости викув перші форми бароковой різьби та архитектури — Корреджеві припадає в участь цього універсально-історичного процесу оформлення барокового малярства. Всі проблеми цього мистецтва без винятку беруть від нього свій початок.

І так Корреджо стає творцем двох найважніших родів протиреформаційного малярства: творцем малярства для барокових вівтарів і інспіратором копулових фресків. В цих обох родах вичерпується історичне значіння барокового малярства, що дійшло до найбільших осягів.

Темою вівтарних мальовил були вже в добі ренесансу т. зв. святі розмови „santa conversatione". Переймає їх вірно з традицією Корреджо. Але основно зміняються в нього теж формальні проблеми і зміст. Ці зміни можна запримітити в кількох етапах прим. в трьох главних образах Корреджа, які находяться в дрезденській та парменській галерії: в Мадонні з св. Франциском, в Мадонні з св. Єронімом і св. Франциском, в Мадонні „Святій Ночі" (т. з. День) і у т. з. „Святій Ночі".

В Мадонні з св. Франциском дрезденської галерії ще збережені формальні проблеми ренесансу: переважає групування фігур довкола середньої домінуючої над усіма Мадонни, симетрія та архітектурна композиція. Новинною є загальні ухилю від тих формальних принципів ренесансу. Захитана симетрія (Мадонна звертається на ліво і благословить Франциска) фігури не стоять більше без руху „наче на сторожі" перед Мадонною, тільки зображені в живих рухах головно контрапостах. Архітектура вгорі нагло вривається на місце строгої замкненості і гармонійної вирівняности фрагментаричність, незакінченість, мальовничість.

Такі самі зміни в змісті. На місце психічної неоживленості і монументального патосу ренесансу — загальна екзальтація. Всі фігури „психічно зіграні зі собою", всюди відповідь і питання, психічний діяльог, духово-внутріш-

ній флюід у багатогранній скалі почувань і афектів. Причому ці афекти приглушені, стемперовані і творять сильний контраст дивно ніжно підхопленою грацією фізичного і психічного їх явища до „змучених боротьбою і змаганням" титанів Мікельанджеля.

А два інші образи („День" і „Ніч" дрезденської галерії) творять повну еманципацію від ренесансу. Нема в них ні зрівноваженої вибаляисованої групи фігур довкола центру — проломане правило симетрій (глядач находиться не посередині а ліворуч картини) на II місце вступає барокова композиція в дівгоналі, усу-

ВЕСНА! Вже надійшли **з першорядних фабрик більських** найновіщі **суконні матеріяли** жіночі і мужеські **на сезон весняний і літній** **ЛІТО!**

А. М. Дірр **ЛЬВІВ, — пл. ГОЛУХОВСЬКИХ ч. 11.** (в подвірю) — **Тел. 67-35**

Найнижчі ціни! Найкраща обслуга! 3/73 3—3

Трісканш дверима.

— Гальо! Ні, пані добродійко. Є тут один ветеринар, але у воєвідстві.

— То щож, до воєвідства маю чекати?

— Можна й до воєвідства. Ветеринар усюди ветеринар. В наглому випадку...

— Дякую. Мені треба ветеринаря до дому. Конечно, пане редактор!

В такий мент жалібш, що ти сам не ветеринар. І врешті:

— Вже знаю, пані добродійко! Прошу перекрутися до голови Лікарського Товариства. Він з ветеринарями знається.

Подаєш число телефону голови Лікарського Товариства і злорадно потираєш руки...

— — — — — — — —

Чим ближче до полудня, тим гостріше в редакційній кімнаті. Крім інтересентів приходять ще т. зв. „касиновці". Ті, що курять не завсіди власний тютюн і тягнуть зі стола газети. Самі добрі, дуже добрі, а часто й впливові знайомі. Сідають посередині на великим столом, пишуть листи і заглядають у газети. В українські, німецькі, польські, французькі, російські...

І час до часу:

— Панове, чому у вас нема „Шріхер Цайтунг"? Така велика редакція і нема „Шріхер Цайтунг"!

Або:

— Пощо ви, панове, тримаєте „Ілюстрірте Ауфлайгер"? Поганська газета! Чи не краще „Фольксіпер Беобхатера"?

Дійсно, чому в нас нема „Шріхер Цайтунг" а замість „Ілюстрірте Ауфлайгер" не тримаємо „Беобхатера"?

— Буде! — відповідаєте врешті

— Що буде?

— Газети з цілого світу будуть! А посередині радіо на десять лямп поставимо!

Часом буває, що гості сваряться зі собою. Католицький діяч з православним протоереєм. На церковно-національні теми. Або пляшт з критиком літератури, на тему польсько-литовського непорозуміння.

Буває, що собі взаємно дотепи оповідають та вирізують принесеними зі собою ножичками, ілюстрації з часописів.

В таких випадках, звичайно, ваш сусід, новинкар, відтягнувши вас набік, голосом, тремтить роздратований:

— Пане товаришу, може би їх так повикидати на шию?

Приглядаєтеся до ситуації в кімнаті і зі сумнівом в голосі:

— Попробуйте, чи дадуться! Будуть боронитись, як леви.

Новинкар вертається зрезигновано на своє місце і бере голову в руки. Тяжка, як цегла.

А двері: „рриш, рриш...

На мою думку, найвищий час, вибити зо пять дверей до редакційної кімнати зо три сходи в брамі. Ліфт для вигоди теж придався би.

— — — — — — — —

Коло першої години в полудне, редакційна кімната зовсім опорожнюється. Касиновці йдуть на обід. Пера шарудять швидше по папері. Новинкар підпер уже руки від голови. Біля третьої фабрика в повному русі.

— Пане товаришу, давайте матеріял до другої!

Головний редактор ходить як біль по кістях, від столика до столика...

— — — — — — — —

Все це, на три дні припиниться. Будуть свята, як писанка. Будуть яйця, і шинка, і ковбаса, і паска, і торти, і львівське пиво.

Не в усіх, очевидно. Робітники нашої фабрики ще зачетів на свята не подіставали. Покищо розділено між них пасту „Елегант", (святочний дарунок другої фабрики) і по два слоїки мушгарди „Міка". Трохи мало. Тому все більше схиляюся до гасла, що його кинув Новачинський в „Газеті Варшавській": попробувати переголодувати свята! Гігієнічно, курацийно, морально — і відповідно до життевих умовин українського журналіста на посаді та інших без посади. Прошу взяти на увагу:

Одну свиню засипала лавіна разом з хлівом, а відкопали її після 4 тижнів здорову, тільки трохи сумну. Кінь може витримати 25 днів без питва. Верблюд 30 днів. Пес без їди 45 днів. Американський олень 50 днів. Скорпіон 3 місяці. Вуж „боа-констріктор" 3 місяці; лилик, замурований у самітній вежі, витримав два роки!

Проблема:

Скільки може витримати український журналіст?...

Сподіваюсь, що побє він лиликовий рекорд. Тільки спробувати треба.

„ФЕМІНА" **КОРСЕТИ** найкращі 1—2

ЛЬВІВ. ПЕКАРСЬКА 16.

нено раму, що замикає картину архітектури, зате отворено свобідний вид краєвиду (визволення свобідного простору з площинного ренесансового релєфу).

Найвищу інтенсифікацію осягнули афекти і почування фігур. З незрівняною побожною шаною притулюється Марія Магдалина до дитятка Христового, яке бавиться її волоссям (День) або в непогамовних ухах пробивається зачудування пастуха (Ніч), коли бачить надприродну сцену Рождества. Поруч тих ніжних, глибоко відчутих почувань бачимо неспокійні рухи тіла; всі фігури пручаються наче в судорогах, у деяких пробивається ще спадщина Мікельанджеля (релітєнська постать св. Єроніма, пастуха).

До того всього нове освітлення. Світло збільшує контрасти, підкреслює композиційно важні моменти і викликує настрої — що вказує на те, що маємо до діла з новочасними проблемами малярства.

Змінилася також роля святих осіб. Вони вже не розділені і не ізольовані (психічно та формально) від окруження, а зійшли начето на землю між людей; одночасно збільшилося зображення надприродних моментів. Всі ті земні сцени мають свій відгук угорі, на небі, в представниках тих невидних небесних сил, в янголах, які зринають у хмарах. Людські почини не є тут, як у ренесансі оперті тільки на суверенній волі одинокої свобідної людини, а стоять у звязку з цілим надземним світом вижче понадлюдських сил та є їх вислідом.

Поетично-мистецьке вивінування цих надземських явищ і втягнення краси безконечних небесних просторів у малярство — належить теж до незвичайних заслуг Корреджа. Вони найсильніше виступають у розмальованих фресками копул. Корреджо є творцем копулового барокового малярства.

Такими клясичними прототипами барокового копулового малярства є фрески зі зображенням св. Йоана Євангеліста в церкві „Сан Джованні Еванджеліста" в Пармі (1520—1524) і фрески з зображенням Вознесення Богородиці в Катедрі в Пармі (1524—1530).

В церкві св. Йоана Євангеліста в копулі апокаліптична візія. Св. Йоан на краю копули бачить у творчій екзальтації безконечний горизонт неба з апостолами, янголами, вгорі зі Спасителем. Мистецьке знання цього архітвору барокового малярства лежить у тому, що він відкриває ілюзію простору. Тут малярство продовжило реальне значіння архітектури — копули. Ілюзія безконечности просторів перемагає дійсні границі, обмежені архітектурою. З моря хмар, світла, фарб і тонів виринає весь надприродний християнський світ у поетичній апотезі.

До ще могутнішої інтенсифікації того мальовничого ілюзіонізму дійшли фрески копули у катедрі в Пармі. Могутнє, грандіозне „сурсум" пориває всі постаті в пристрасному вирі аж до найвищих вершин християнської містерії.

Так Корреджо стає переломовим мистцем протиреформаційного барокового малярства і в цьому лежить його універсально-історичне значіння.

Zjednoczone Fabryki PORTLAND CEMENTU

„FIRLEY"

Spółka Akcyjna

мають честь повідомити П. Т. відборців, — що розпочалася вже висилка цементу цьогорічної продукції з фабрики „Гурка" коло Тшебіні і „Рейовєц" коло Любліна.

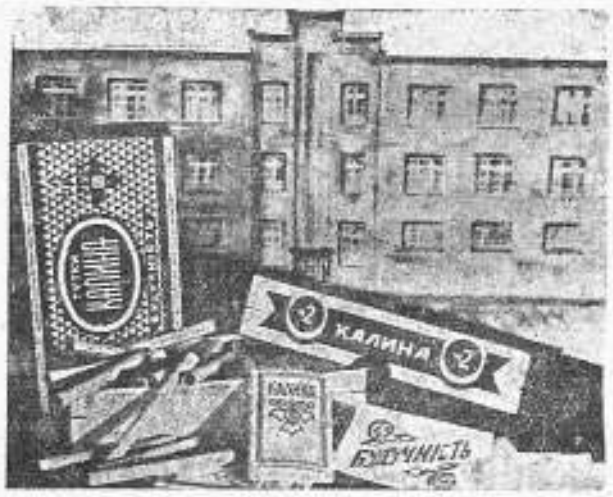

Сотні тисяч курців

домагаються нині своїх

Паперців і туток „Калина"

незрівняних в якости, виробу кооп. фабрики „БУДУЧНІСТЬ" у ТЕРНОПОЛІ

Нова станиця у Львові.

Друкарські кола з певністю поділяться радісною вісткою, що фірма **„Графіка" Марко Зайде у Львові, вул. Ліндого 6,** поширила своє від 15 літ існуюче підприємство ще одним важним відділом, а саме виробою друкарських чорних і колірових фарб. Коли в нинішних часах, серед теперішніх труднощів та тяжких клопотів існує якесь підприємство та ще й розвивається, то можна приняти, що це виключно завдяки пильности і самовідреченню провідника, який має ті питомі прикмети людей, що з замилуванням працюють у своєму званню.

По 35 літах праці власника в краю і заграницею в друкарському фаху, заснував він у 1919 р. у Львові як всесторонньо рутинований фахівець в друкарському фаху своє відоме, зареєстроване фахове підприємство. У 1926 р. покликав до життя відливню вальців і виробню маси на підставі вказівок спеціяльно спровадженого фахівця, так, що сьогодні вишколений ним персонал не гірший в нічому від заграничних спеціялістів. Тепер та фірма отворила виробню друкарських фарб.

Виробню вивінували в найновіші машини за планами і вказівками спровадженого з заграниці фахівця-спеціяліста. Засоблена у спеціяльно найкращі і найчистіші сирівці, запевнює, що в ділянці друкарських фарб, а спеціяльно чорних — може вдоволити й найбільші вимоги. Треба підкреслити, що фірма „Графіка" Марко Зайде була першою у Львові, що заснувала фахове підприємство друкарського приладдя, та ще сьогодні веде це підприємство як одинока того роду станиця у Східній Галичині. 27/73

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдетеше в текстильнім магазині

„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ ГАЛИЦЬКА 8.

22/48

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 7. КВІТНЯ 1934.

МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА.

Старина в мистців ренесансу.

У Римі, йдучи новою вулицею дель Імперо, минувши Кольосей, ліворуч на Колле Оппіо видніють руїни. Чорні стариною, мов у каліки набряклі цурпалки, вони, дещо потахлі, вистають із землі.

Це Домус Авреа, а по сучасному Каза ді Нерон: палата Нерона.

Було тут тисячу кімнат. Усі пребагато прикрашені фресками, стуками, золотом. Стиль фресків останньої помпеянської доби. (Себто стиль, що побіч ірреалізму, який лише можемо собі уявити і палаючої орґії барв (як у II. стилі), повертав до архітектонічного розподілу стіни. У тому стилі повертає багато елєментів, які походять від пластики, у найфантастичніших, які лише думка людини може собі уявити, формах. Цей стиль, це царство омани.

В спальні Нерона ще визирає зі стіни портрет його жінки Поппеї. Тут, то там у цій кімнаті бачимо останки фресків.

В одній із багатьох недавно відкритих кімнат у одній нижі виринає неткнено свіжий простір неба і моря, по якому в човні пливуть люди, які причалюють до берега, що зеленими кипарисами пнеться у небо. Ви й дивуєтесь, що ті фрески заховалися такими свіжими. Хоч правда: цісар Траян казав засипати палату і саме тому все мальовило, яке тепер при відкопуванні палати бачимо, так чудово зберіглося.

Чи не найбільше фресків бачимо у славній посьмигранній салі принять. У кожній границі вигіна, глибока, багато прикрашена мальовилом ніжа. В одній видніють лише дещо ушкоджені декорації: палке, немов спрагнене, фіолєтне тло. На ньому в мягких тонах виведені мітичні сцени. Все те своєю композицією, кольоритом, ніжністю рисунку, палкою фінезією пречудове. Салю освічує світло дня римського неба, якого жалібну синяву бачимо крізь широкий, округлий отвір у стелі. По середині салі, під розкішю неба, якийсь глибокий діл, мабуть, кажуть, і пишуть, „вомітойо": з римськими тогочасними вакханаліями, оргіями булоб дуже на місці.

*

Мені не ходило про сам опис цікавіших кімнат, чи то пак декорацій цієї палати Нерона. Хочу зупинитися над тим, яке значіння мальовила цієї палати мали для мистців ренесансу. Той ренесанс, який „думаючи, що лише наслідує старину, творив нове мистецтво", як каже Е. Мінц.

Мистці ренесансу дуже побивалися за мистецькою стариною. Кожний фраґмент старини був для них найцінніщим добутком. Нишпорили по всіх усюдах Риму й Італії, щоби найти нові сліди давнини. То й не диво, що не поминули і засипаної палати Нерона та найшли спосіб, щоби дістатися до її середини.

Перший, що дістався до середини засипаного Домус Авреа був (мовірно маляр Бернардіно ді Бетто, названий Пінторіккіо (1442?—1513 р.). Та лазив туди й Рафаель.

„Мистці ренесансу на рачках пролазили в ті нори, в ті льохи, де було повно жаб і лишаїв, калічучи собі спину, коліна, щоби лише, хоч і з трудом зробити собі рисунки, релєви, замітки й усе те примінити до нового мистецтва" — каже один із учеників Леонарда да Вінчі.

Мистець Люцо да Фельтре, тому, що засідки сидів під землею відрисовуючи чотирьобоку нішу, був прозваний Моццо (Умерший).

А й сам цей орнамент від цих льохів у палаті Нерона, по італійськи ґротте (льох: ґротта), дістав назву „ґротеска", яка то назва, й по сьогодні існує.

Перший мистець, що покористувався у своїх фресках ґротескою, був згаданий Б. Пінторіккіо. Це можна оглядати в апартаментах папи Олександра VI. Борджія.

Дж. Е. Ріццо каже, що мистці ренесансу „не лиш копіювали чи імітували у своїх ґротесках поодинокі орнаментальні мотиви такі часті і переважно повні характеру в декорації старинних стель: з цих ґротесок вони взяли всю декоративну систему".

Приклад на це маємо: Станца делля Сеніятура в папських палатах у Ватикані. Рафаель, який з поривом пропадав за мистецтвом старини дає у своїх творах доказ, що докладно пізнав мальовило Домус Авреа. І це бачимо, окрім Станц, іще в оних його працях: Льоджє у Ватикані, палата Фарнезіна, Сгуфетта, себто лазнична кімнатка для кардинала Біббієни.

Мистці згаданих часів уміли не лише цінити мистецьку старину, а вони всім серцем її любили.

Леонардо да Вінчі ще перед смертю замовив собі у Плятіни ось таку епітрафію: „Я вивчав старинних. Та не міг я осягнути їх божеської симетрії. Зробив я те, що міг. **Veniam da mihi posteritas!** (Вибачайте мені потомки!)

*

Цих декілька моїх завваг звернені в сторону тих наших мистців, які хочуть розуміти, на чому мусить опиратися національне — формою і стилем! — мистецтво. Традиція і старина, це перші й головні чинники розквіту нашого великого майбутнього мистецтва.

——o——

Обуву власного виробу
Пропонує МУЖЕСЬКУ, ЖІНОЧУ і ДИТЯЧУ в найбільшім виборі
ВІЛЬГЕЛЬМ КЕССЛЄР
ЛЬВІВ, — ПАСАЖ МІКОЛЯША
Ціни конкуренційні.
Приймаємо замовлення на міру.

Д-р СТЕПАН БАРАН.

Наша політична місія в Софії і в Царгороді в 1914 р.

(З моїх споминів з початків світової війни).

З вибухом світової війни оснувалася — як відомо — в дні 1. серпня 1914 р. у Львові, за починном президії Укр. Національно-Демократичної Партії міжпартійна організація під назвою Головна Українська Рада, що мала вказувати напрям загально-української політичної акції в часі війни, як також формувати по стороні Австрії українських добровольців — Українських Січових Стрільців. В склад цієї Ради увійшли відпоручники трьох галицьких політичних партій: Української Нац. Дем. Партії, Української Радикальної Партії і Української Соціяльно-Дем. Партії, і вона 3. серпня 1914 р. видала маніфест до українського народу зі закликанням нашого становища і наших змагань в часі війни. З утворенням Боєвої Управи, як своєї секції, приступила негайно до формування військових відділів — Усусусів.

З початком серпня 1914 р. утворилася у Львові друга політична організація — Союз Визволення України — зложена з українських політичних емігрантів зза Збруча, що тоді перебували у Львові, для пропаганди визволення Наддніпрянської України й створення з неї самостійної держави.

Члени обох згаданих організацій опинилися внедовзі на еміграції у Відні, коли 3. вересня 1914 р. російські війська заняли Львів. Не зважаючи на окупацію цілої Східної Галичини, Лемківщини, Буковини, а навіть значної частини Закарпаття, згадані організації не тратили надії на успіх української справи і занялися передовсім її пропагандою, висилаючи своїх відпоручників у пропагандивних цілях до Німеччини, Швеції, Швайцарії, Зединених Держав, Румунії, Болгарії і Туреччини. На увазі мали головно обі останні держави, як близьких сусідів України. З початком жовтня 1914 р. виїхали з Відня як делегати Союзу Визволення України д-р Лев Ганкевич до Софії і Маріян Меленевський (Басок) до Царгороду і вони поробили там перші заходи — а не були вони легкі — для розголошення української справи. Внедовзі по них вибрався з кінцем жовтня 1914 р. у дипльоматичній місії, як делегати Головної Української Ради, її члени: посол д-р Льонгін Цегельський (тепер в Америці) і я, як головний секретар цієї Ради. Про нашу місію австро - угорське міністерство закордонних справ повідомило офіціяльно свої посольства в Букарешті і Софії та амбасаду в Царгороді.

В Софії вижидав нашого приїзду на двірці д-р Лев Ганкевич, що встиг вже навязати звязки з болгарськими політичними колами і дав нам з місця цінні інформації. Заїхали ми до готелю „Болгарія" і наступного дня зголосилися в австро-угорській легації (посольстві). Посла гр. Гарновського (поляка) ми не застали, а прийняв нас його заступник, радник посольства, котрого призвище я призабув, — німець. Про ціль нашої місії там вже знали і нас приняли прихильно.

Рівночасно повідомило посольство про наш приїзд президію ради міністрів з проханням визначити нам авдієнцію. Авдієнцію визначили нам на полудневі години 2. листопада 1914 р. Нас прийняв президент міністрів д-р Василь Радославов на довшому послуханні, під-

Дешевий тиждень по 75 сотиків, мармелети, мушлівки, крейони, епонжи і т. д. БАЗАР БЛАВАТНИЙ
А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 6–365

час котрого випитував нас про наші політично-державні змагання та про наше становище супроти Росії у тогішній війні. Українська справа його цікавила, наші змагання признав слушними і українців природними союзниками болгар, заявляючи вкінці, що якщо вирине українська проблема на мировій конференції, Болгарія поставиться прихильно до наших домагань. Про цю нашу авдієнцію появився офіціяльний пресовий комунікат з поданням змісту нашої розмови, який негайно розіслала у світ болгарська телеграфічна агенція. В той спосіб зміст нашої розмови з болгарським премієром дістався до закордонної преси, між іншими і до російської, а через неї дійшов і до Львова.

Тоді відбувалися в Софії засідання болгарського сойму (Собрание). Користаючи з цього, відвідали ми полудні 2. листопада 1914 р. президента сойму Ячева і віцепрезидента д-ра Івана Мошїлова. Кожний з них прийняв нас у своєму кабінеті на довшій розмові, в якій ми інформували їх про нашу справу. Були ми і на повному засіданні сойму 3. листопада в часі промови д-ра Радославова. Того дня і наступних зазнайомилися в соймі з провідниками-послами поодиноких політичних партій, як з д-ром Генадієвом, провідником народніх ліберялів (стамбуловістів), д-ром Маліновом — провідником демократичної партії, Дробієвом — провідником селянської (аграрної) партії, з б. премієром д-ром Даневом з партії прогресистів (москвофільської), з б. премієром д-ром Гешевом — оба вони тоді були без більших впливів, — з послом Кирковом, провідником болгарських соціялістів, та з другими визначнішими послами, як д-р Захар Петров, д-р Янков і інші. Всі вони цікаво розпитувалися про наші змагання і кожний з них дістав від нас д-ра Ст. Рудницького „Ді Україне" і д-ра Л. Цегельського „Не освободителька, а поччинца на народитѣ".

Попри часті відвідини сойму, відвідували ми часто ріжних політиків і редакції часописів. Були у б. міністра закордонних справ д-ра Генадієва, великого австрофіла, де стрінулися з македонським епископом Методієм Кусевичем, колишнім ватажком комітаджів, що на старі літа, як неодин з наших запорожців, проміняв кріс на кропило і ним служив своїй національній справі. Епископ Кусевич, котрому не чужою була наша історія, прощаючися з нами, пооб-

жав нам воскресення держави Володимира Великого з давньою її світлістю і могучістю, і піднісши руки, благословив нас до дальшої праці в хосен самостійної України.

Одну зі своїх перших візит зложили ми редакції поступового дневника „Камбана" (Дзвін), якого начальний редактор Христо Станчев і головний співробітник Костов написали цілу низку статтей про українську проблему, а в ч. 2063 „Камбани" з 23. (стар. ст.) жовтня 1914 р. помістили на першій сторінці мапу України під наголовком „Нова славянська держава". Рівнож прихильно віднеслися до нас органи премієра д-ра Радославова „Народна Права", орган молодоліберялів „Воля", орган соціялістів „Работнический Вѣстникъ", „Народъ" і півофіційний денник „Бульгаріше Гандельсцайтунг", що виходив в німецькій і болгарській мові. Неприхильно поставилася до нас русофільська преса „Прапорецъ" і „Миръ" — орган д-ра Гешова. Зате зробив нам великі прислуги начальник болгарського пресового бюра, Гербст, завдяки якому вістки, нераз доволі обширні, діставалися негайно до закордонної преси.

Не забули відвідати і представників ученого світа. У першу чергу були ми у колишнього міністра освіти проф. унів. д-ра Івана Шишманова, зятя М. Драгоманова, пізніше болгарського посла в Київі, — що один з перших пробивав шляхи для болгорсько-українського зближення і популяризував нашу справу серед свого громадянства. Його дружина і молодий син суддя, що говорив добре по українськи, розказали нам неодно цікаве з життя Болгарії. Були й у голови Славянського Товариства в Софії проф. унів. Бобчева, що через своє горяче москвофільство, поставився до нас з доволі великою резервою.

Бували також і в болгарському національному театрі, де грали тоді якусь національну пєсу з часів визвольних болгарських змагань, і національному музеї, що збірками не дуже то був тоді замітний (як теж і подібний румунський музей в Букарешті) і не дорівнював малим музеям Наук. Т-ва Шевченка і Національному Музеєві у Львові. Вечерами в ресторані чи в кавярні стрічалися з переловими болгарами на товариській гутірні і мали нагоду пізнати майже весь замітніший болгарський світ.

Після близько одноти жневого побуту, виїхали ми з Софії в ночі з 5. на 6. липня 1914 р. прямим потягом до Царгороду, куди прибули в ночі 6. лист., переїхавши Одрин (Адріянополь) і відому з балканських воєн лінію Чаталджі. В потягу їхало багато молодих німецьких гродмадян в цивільних одягах, що були — як ми про це переконалися — німецькими старшинами, приділеними до служби в турецькій армії. З деякими з них ми познайомилися і вели довші балачки про Росію і Україну, тямчи їм нашу пропагандивну літературу, що її везли зі собою.

До Царгороду приїхали около півночі і заїхали до готелю „Токатлян" в европейській дільниці Пера. Місто було вже під знаком військових відділів. Ослаб там значно торговельний рух. Виїхало багато англійців, французів і росіян, яких там мешкало чимало.

Безпосередньо по прибутті наступного дня, около полудня, зголосилися ми в австро-угорській амбасаді. Амбасадора, графа Пальвічінія не застали і нас прийняв дуже ввічливо радник амбасади гр. Траутмансдорф, особистий приятель посла М. Василька, від котрого передали ми йому окремого поручаючого листа. Сам амбасадор прийняв нас слідуючого дня і на наше прохання доручив повідомити офіціяльно про наш приїзд турецький уряд, як делегатів Головної Української Ради. Рівночасно додав нам як провідника (по правді здається — в цілях контролі) першого драгомана амбасади Лехновського, по батькові чеха, по матері хорвата, що сам признавався до хорватів. Він зголосив нас в обох тодішніх керманичів турецької політики — у міністра внутр. справ Талят-бея і міністра війни Енвер-паші, що згодилися нас прийняти.

КІНО МУЗА
висвітлить найкращим генієльним твір Х. Муза
„ДОН КІХОТ".
У головній ролі ШАЛЯПІН.

Авдієнцію у міп. Талат-бея назначено на неділю 8. липня в 2-ій год. попол. Коли ми прибули до палати Великої Порти, де містилося міністерство внутр. справ, заявив нам президільний директор цього міністерства Гікметбей, що на цю годину назначено засідання ради міністрів і ми будемо приняті щойно слідуючого дня. Користаючи з цього, що у тій палаті містилася отоманська телеграфічна агенція (т. зв. агенція Міллі), зайшли ми там і зазнайомилися з директором цієї агенції Гусейн-Госун-бєєм, інформуючи його докладно про ціль нашого приїзду. Це стало нам в пригоді і подібно, як Гербст у Софії, так Гусейн-Госунбей в Царгороді став нам дуже помічним, висилаючи від своєї агенції офіціяльні звідомлення про нашу акцію до закордонної преси.

В понеділок 9. лист. 1914 р. в год. 2. попол. прийняв нас Талат-бей у своєму кабінеті. Турецьким звичаєм принесли чорну каву і при ній ми розговорилися обширно про наші воєнні сподівання. Талат-бей, колишній почтовий урядовець в Солуні, говорив тільки по французьки, а товмачем між нами був драгоман Лехновський. Говірливий, а навіть дещо повіяльний, сам один з творців тодішнього молодотурецького режиму, зацікавився українською справою, висказуючи отверто думку, що Туреччина повитає радо утворення самостійної української держави над Чорним Морем і буде підтримувати наші змагання у цьому напрямі, якщо ця справа знайдеться на денному порядку мирової конференції.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15.
Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. дарую білети до першорядних кін. 5/73 13-7

Безпосередньо від Талат-бея (пізніше Талат-паші) удалися ми вже без Лехновського до военного міністра Енвер-паші, зятя султана і фактичного тоді диктатора Туреччини. При візді сторожа віддала нам військові почести. У великій салі принять, точно в год. 4. попол. зявився Енвер-паша, доволі ще молодий, енергійний чоловік, в генеральському однострої. Крім нас не було нікого. Д-р Л. Цегельський виголосив довшу промову по німецьки (розмова відбулася весь час стоячи) про ціль нашого приїзду. Відповів нам Енвер-паша в добрій німецькій мові. Туреччина — говорив він — допоможе вам здійснити ваші державницькі змагання, бо самостійна Україна буде нашим найліпшим забезпеченням. Ми маємо спільного історичного ворога — Московщину і тому взаємні стремління є зрозумілі і симпатичні для кожного турка і ми бажали би, щоби вернули ті

часи, коли керманичі української козацької держави бачили безпеку України в союзі з османською державою. Після цієї офіціяльної була інформаційна частина. Ми говорили про Українських Січових Стрільців, Енвер-паша питав про можливости революції на Україні, на що одержав відповідь, що в тодішніх обставинах революція там неможлива.

Про обі повищі авдієнції появився негайно офіціяльний комунікат в отоманській телеграфічній агенції Міллі і вістка про це пішла за кордон.

Кілька наступних днів призначили ми на відвідини редакцій турецьких часописів. Одного з перших відвідали ми начального редактора дневника „Osmanischer Lloyd" (виходив в мовах німецькій і французькій) Міллєр Пайріца (німця). Він не тільки написав сам кілька дуже прихильних нам статтей у свому дневнику, але поміг ще навязати звязки з місцевою турецькою пресою, що теж поставилася до нас з повним розумінням наших інтересів. Були ми в редакціях турецьких дневників „Танін" (нач. ред. Монтеделін-бей), „Ікдам" (нач. ред. Джевут-бей), „Сабат", „Терджом" і інших, інформуючи всюди про ціль нашої місії. Кілька щоденників помістило обширні інтервю з д-ром Цегельським або зі мною. Ілюстровані часописи подали наші світлини з відповідними до них статтями. Ту всю часописну літературу — болгарську і турецьку, що торкалася нашої поїздки, привіз я до Відня, а опісля до Львова, але осінню 1921 р. забрала її львівська поліція при нагоді мого арештування і трусу у мене, разом з моїм тодішнім пашпортом і мені їх не звернула. Те все буде напевно ще досі в поліційному архіві у Львові, звідки варта би дістати їх для бібліотеки Наук. Т-ва ім. Шевченка.

В часі свого побуту в Царгороді були ми кілька разів вечерами в німецькім Народнім Домі (Deutscheshaus), де сходилася місцева німецька кольонія і вищі старшини в турецькій службі. Влаштували там навіть в нашу честь велике офіціяльне приняття, на яке запрошено також представників турецького міністерства закордонних справ, турецького генерального штабу, турецьких політиків і турецької преси. Як водиться при таких нагодах, були численні промови і запевнення взаїмної приязни.

В поворотній дорозі задержалися ми в Букарешті. Настрій преси і вулиці був для центральних держав дуже ворожий. Для своєї акції не найшли ми тут пригожої почви. Відвідали ми австро-угорського посла гр. Черніна, що пізніше як австро-угорський міністр зовн. справ був співтворцем берестейського мира. Вислухавши нас, порадив, не починати ніякої пропаганди на румунському ґрунті. Так ми і зробили. Відвідали тільки деякі редакції, прихильніші Австро-Угорщині, і зазнайомилися з одним з провідників соціялістів Христофором Раковським, болгарським жидом, що пізніше як большевик, став диктатором України — і мали з ним кілька довших розмов.

Від часу нашої поїздки минає 20 літ. Не жне вже більшість зі згаданих вище осіб. Одначе остав для нас історичний факт. — Болгарія і Туреччина визнали незалежність України в берестейському договорі 9. лютого 1918 р. і його опісля ратифікували.

Болить голова?
Твоя вина!
Бо помогти може
Аспірина.

BAYER

ASPIRIN

14/15 Можна дістати у всіх аптеках. 2—2

Кілька уваг про лікування в Черчі.

У звязку з недалеким весняним сезоном у Черчі, який починається вже з 1-им травня, хочу подати декілька завваг, щодо лікування у тому живці.

Живець Черче загально відомий зі своїх цілющих вод та сірчано-боровинових купелів, успішних при лікуванні затяжної ревми сутлобів і мязів, катару ниркових миднчок і міхура, надміру квасу шлункових соків та надміру подразнення нервової системи. Проте поменше звертали уваги на лікування там жіночих недуг, яке слід би в тому живці ширше стосувати, з огляду на високо-вартісну боровичу. Боровина, відміна торфу, повстає через розклад ростин у вогкості без доступу повітря. Аналіза черчанської боровини виказує значно більший відсоток хемічних сполук, ніж в інших того роду живцях, головно щодо кількости алуну та сірчану заліза. Ділання боровини полягає на тому, що довго затримує тепло (злий провідник тепла) в купелі, на її густоті, тягарі й містоті органічних квасів та мінеральних солей.

Боровини вживаємо там, де йде про приспішення ресорції та запальних продуктів і де хочемо викликати збільшений приплив крови. У жіночих недугах приписуємо також і сірку чи то у формі купелів, чи переполікувань окремими апаратами в ріжній висоті температури. Ділання цих засобів трояке: хемічне, термічне, механічне спричинює витяг деяких субстанцій з хорого місця та скоріше гоєння.

Отож ніде краще як у живці Черче можна лікувати позапальні стани родних та жіночих органів, опухи по сціпах у ногах, стани по закаженнях породових, недорозвій жіночих органів, неправильні й болісні циклі та неплодність.

На вартість Черча з цього боку хотів я саме звернути увагу для вжитку лікарів гінекольогів та тих, що такого лікування потребують.

Д-р О. Лаврівський,
асистент Заг. Шпит. у Львові.

Ревеляційні ціни правдивих гронових вин.

Щоби дати змогу всім набути у передсвяточнім часі **гронові вина** уладжуємо **дешеву святочну продажу вин під гаслом гронове вино для всіх!**

Угорське ½ солодке 1 фл.	зол. 2·35	Токай Витравний 1 фл.	зол. 2·90
Десерове угорське 1 фл.	„ 2·95	Угорське стодове 1 фл. 0·7 л.	„ 3·25
Palugyay Zieleniak 1 фл. 0·7 л.	„ 3·25	Riesling Cabinet 1 фл. 0·7 л.	„ 3·75
Tokaj Somlauer 1 фл. 0·7 л.	„ 3·90	Токай Fumint 1 фл. 0·7 л.	„ 3·90
Токайське солодке 1 фл. 0·7 л.	„ 3·75	Superiaur Graves 1 фл. 0·7 л.	„ 3·75
Medoc червоне французьке 1 фл. 0·7 л.	„ 3·75	Токай Масьлач 1 фл. 0·7 л.	„ 3·90
Токай Hegyayjai 1924 р. 1 фл. 0·7 л.	„ 3·90	Токай Szamorodner 1 фл. 0·7 л.	„ 4·—
Ruster Австрійське 1 фл. 0·7 л.	„ 3·—	Barsac французьке 1 фл. 0·7 л.	„ 3·90
Sauternes французьке 1 фл. 0·7 л.	„ 4·30	Мушкатолове Palugyay 1 фл. 0·7 л.	„ 4.50
Червоне ½ солодке угорське 1 фл. 0·7 л.	„ 3·95	Erlauer угорське 1 фл. 0·7 л.	„ 3·90
Moscato D'Asti італійське 1 фл. 0·7 л.	„ 4·50	Castelli Romani італ. 1 фл.	„ 4·50
Marsala Tortorici Oryginal 1 фл. 0·7 л.	„ 4·95	Lacrima Christi 1 фл. 0·7 л.	„ 5·50
Siciljano витравне вибор. 1 фл. 0·7 л.	„ 4·75	Extra Fumint Palugyay 1 фл. 0·7 л.	„ 4·75
Токай Szechinye ½ солодке 1 фл. 0·7 л.	„ 4·75	Масьлач старий Токайське 1 фл. 0·7 л.	„ 4·90
Токай Aszu 5. пут. 1917 р. 1 фл. 0·7 л.	„ 4·90	Малага Люксус, стара 1 фл. 0·7 л.	„ 4·95
Tarragona Біла спеціял. 1. фл. 0·7 л.	„ 4·50	Adriatica Perle, солодке 1 фл. 0·7 л.	„ 4·25
Vermouth M. Cinzano Torno 1 фл. 0·7 л.	„ 4·75	Chablis Бургундське 1 фл. 0·7 л.	„ 5·50
Pommard Burgund червоне 1 фл. 0·7	„ 6·—	Capri італ. спец. 1 фл. 0·7 л.	„ 5·75

та 80 інших виборових гатунків по цінах виїмково низьких оферує loco всі філії в краю та централя.

VIN-MONOPOLE, Найбільша гуртівня гронових вин

Філія у Львові, вул. Сикстуська 2, тел. 68-42.

УВАГА! На провінцію висилаємо харчові пачки від 1—12 пляшок, по зниженій почтовій оплаті. Цінник даром.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 7. КВІТНЯ 1934.

АНАТОЛЬ КУРДИДИК

25 грошів.

(Гумореска.)

Старий друзяка Левко переконав мене, що джентельменство не поплачує.

Ми сиділи оба в кавярні „Театральній". Були латинські Великодні Свята й у кавярні не було пса, коли не рахувати нас і заспаного кельнера, що мабуть кляв у душі, бо якби не ми, був би десь у куті передрімався.

Але нам саме не хотілося йти. Нам саме було найлюбіше в цій кавярні, що ніби Сагара, дихала пусткою і зівала простором. В редакції було два дні тиші, чоловік сказав жінці, що має пильну працю в редакції і сидів тут, далекий від громадянського і хатнього життя й видихав атмосферу статтей про розброєння, святочних фейлетонів та новинок про всі прояви криміналістики. Левка не бачив я пять-шість літ, в останнє ми бачилися парубками, тепер зустрілися поважними громадянами, з жінками, дітьми і подібними артикулами громадянського стажу — і тем було, ах, тем. А вдармося в груди, пани створіння мужчини: Ми, що постійно нарікаємо на балакливість жінок, хіба ми самі часом не плещемо, як баби? Плещемо. Тільки ми про політику, партії, вигляди, перспективи й економіку — і це нібито вище від жіночих тем. Правда, чи ні?

Отак з Левком пробалакали ми вже всі події останніх днів у світі й зійшли на наш загумінок: На конфіскати у пресі, межа в кооперації, неполітичність політичних метод. В останній пробдемі вирнула шпідом ще одна проблема: Джентельменство в політиці.

— Дай мені спокій! — говорив Левко попиваючи „пиво мазого". — Джентельменство — англійська квітка і на галицькому ґрунті вироджується в дивогляд.

Я гостро заперечив. Я належав до партії, що є прихильником джентельменства і тому мусіла потурати всім хамським виступам проти неї та програвати. Я пробував випробованими на вічах аргументами вмовити в Левка і в себе, що джентельменство поплачує, хоч як я в це не вірив.

— А от я тобі роскажу! — закинув він ногу на ногу — як я знйшов на джентельменстві. Це пригода одиниці, але так саме менш-більш виходить на цьому спільнота.

— Ну?

— Я вже тобі оповідав, що хочу розвестися. Жінка моя з глузду зсунулась на тлі еманципації і доводить мене до божевілля. Я не тільки не маю гудзиків ніде, але і їй повинен пришивати. Я повинен їй варити каву, наливати воду митися, вона ходить розхрістана, розбехтана, а я повинен защіпати її й зачесати, якщо хочу, щоб була чепурна.

— А чогож ти женився? — поставив я питання, на яке я не міг би сам собі відповісти.

— Джентельменство. Прокляте джентельменство. Якби я був простак, бу би жив щасливо, вільною пташкою, а воно — у гоїб мене вжене — закінчив гірко.

Історія ставала цікавою і я мовчав. Я знаю, що підчас такої мовчанки починається сповідь.

Оповісти тобі?

— Ще й питаєш? Слухаю! — ковтнув я останок пива і відсунув склянку, щоб не дразнила мене.

— Це було пять літ тому. Я їхав трамваєм. Трійкою. Сіла якась підмальована німфа. Дає кондукторові 20 золотих банкнотом. Той каже, що не має видати. Просить її висісти. Дама вперлася, що не висяде, має пильну справу. Записує собі число трамваю, дає слово, що на пошті заплатить. Їхали з очей дискають — стає гарною. На якійсь зупинці висідає. Кондуктор говорить на її адресу таке, що я — джентельмен — кажу:

— Пане кондуктор, прошу поза плечі жінки не ображувати. Маєте 25 сотиків за білет. Мовчіть.

— Вмовк. Дав мені білет. Я забув за цю історію. Три дні пізніше читаю таке оголошення у „Сяйві": „Того джентельмена, що заплатив для такогото а такого за мене 25 сотиків у трійці, дожидаю, щоб йому подякувати." І адреса. Ти не пішов би?

— Пішов би — признався я щиро.

— І я пішов. І оце все. Батько дякує, мати дякує, а вона, Лена, оповідає про сучасних мужчин, про джентельменство, про рідкий тип і про хто зна що. Чайок, тісточка, очі...

Він ковтнув спрагнено пива і подивився на мене розярєними вічми.

— Що я тобі буду оповідати. За 25 сотиків маю жінку, пять літ еротики і розводовий процес. За ідіотичних 25 сотиків...

Я мовчав, шануючи більш людину, що за 25 сотиків купила собі біду на свою лису голову.

Це за джентельменство — кидав жовчю Левко. — Від тоді ненавиджу джентельменів. І так мабуть джентельменська політика твоя вийде на ньому, як оце я...

Був лисий. Зморщений. З підбитими очима. Тінь колишнього Левка з буйною чуприною, ясними очима, румянцями на щоках...

— А трамваїв відтоді ненавиджу. Пішки ходжу — викинув останок жовчі і стукнув склянкою на кельнера.

В кавярні було, як на Сагарі. Якраз пустка і простір для того, щоб думати про долю людини, що за 25 сотиків купила собі кохання, цей найдорожчий самоцвіт життя і жінку, до якої кожний, хто її має, пише в листі „Найдорожча" або „Мій скарбе"...

Найкраща допомога для Гуцульщини.

Як помагає нашим гуцулам організована праця кооперативи „Гуцульське Мистецтво".

Рікрічно переживає наша прегарна Гуцульщина важкі часи. Гуцули бідують, а під весну звичайно й голодують. Наше громадянство намагається допомагати Гуцульщині та рятувати її від злиднів. Повстають у нас окремі громадські комітети допомоги голодуючому гуцульському населенню. Організуються й усякі місцеві допомогові комітети. Та вони мають звичайно переходовий характер і не можуть перебороти лиха раз на все. Тимчасом положення Гуцульщини вимагає того, щоби з її як стихійним так і постійним лихом боротися радикально. Наше громадянство не в силі само зліквідувати причин стихійних лих, що навіщають Гуцульщину, бо не має на це засобів. До боротьби зі стихійним лихом покликані інші чинники, а передовсім держава і самоврядування. Тільки вони можуть боротися з такими нещастями як виливи гірських рік, що спричинюють великанські шкоди населенню. Зате ми могли би успішно боротися з такими явищами як голодні переднівки на Гуцульщині. Якими засобами? — Зовсім просто: розбудовою вже існуючих і засновуванням нових варстатів праці на Гуцульщині. Практика доказала, що це одинокий доцільний засіб боротьби.

Накраще переконає нас у тому праця кооперативи „Гуцульське Мистецтво" в Косові. Отже „Гуцульське Мистецтво" існує вже 12 літ. За той час воно випродукувало руками гуцульських ремісників 32 тисячі квадратових метрів мистецьких килимів. Тепер „Гуцульське Мистецтво" дає певне заняття і працю 120 робітникам. З того 40 має заробіток на пряденні вовни для виробу килимів, а решта на виробах килимів. За 1933 рік „Гуцульське Мистецтво" виплатило робітникам 60 тисяч золотих. Свої килими розсилає кооператива по цілій Польщі і за границю. Продає їх у Косові чи в своїх представництвах у Львові, Варшаві, Вільні, Катовицях і Познані. Розвивається ця кооператива так гарно передовсім завдяки невтомній праці та енергії п. Куриленка, за що йому належиться признання.

Килими „Гуцульського Мистецтва" мають уже свою заслужену славу і вартість. Тому не дивно, що під цю фірму підшиваються всякі жидівські спекулянти, що роблять інтереси на своїх нібито „гуцульських" виробах. Були вже випадки, коли „Гуцульське Мистецтво" було змушене скаржити до суду спекулянтів за те, що вони підшивалися під його фірму.

Найголовнішою заслугою Гуцульського Мистецтва є те, що воно відродило старий український килим. Воно відіграло і далі відграє величезну ролю в піднесенні вартости килима, як необхідної частини декоративного мистецтва. Килими „Гуцульського Мистецтва", побудовані на старих зразках, манять око ніжністю тонів і барв. Їх барви витрівалі на сонце і ціна їх порівнуючи не висока.

Наше громадянство повинно якслід оцінити працю „Гуцульського Мистецтва" і тим самим повинно підпирати цю установу ділом. Крім того саме на „Гуцульському Мистецтві" повинно наше громадянство вчитися, як допомагати розумно і певно гуцулам. Гуцули це мистці не тільки в килимарстві, але й у деревному різьбарстві, гончарстві і т. п. Вони крім того знамениті столярі. Всі ті ділянки гуцульського ремесла требаб зорганізувати, скооперувати, наладнати збут їхніх виробів і таким чином забезпечити гуцулам певний, чесно й гідно добутий кусок хліба. Коли б ми зуміли так поставити справу, тоді не треба було б рік-річно закликати наше матеріяльно знеможене громадянство до помочі загроженій Гуцульщині.

Й.

Конкурс

на проекти українських порц. сервісів

розписує фірма О. ОНИСЬКО, склад порцеляни і скла, Львів, Галицька 20.

Участь у конкурсі можуть узяти лише всі Пані, що мають надіслати до кінця квітня ц. р. проекти українських сервісів, нарисовані в українському стилі (з означенням красок). — Рисунки (малюнки) мають бути виконані так, щоби представляли лише 1/4 або 1/2 тарілки.

Журі складатиметься з артистів-малярів, що розглянуть прислані проекти і за найвідповідніші два проекти фірма призначує дві премії: І-а зол. 200, ІІ-а зол. 150, платні у травні ц. р. або готівкою або товаром.

О. ОНИСЬКО, склад порцеляни Львів, Галицька 20

СЕРГІЙ ХРУЦЬКИЙ.

Золоті кайдани.

І

Коли думаєш про долю України, відразу встає перед очима величезна російська імперія, що простягнулась ген-ген аж по великий океан, а на півночі аж до краю землі. А коли далі роздумуєш, як повстав цей кольос, що налягає на Україну, бачиш пута, вже духові, якими прикувала Московщина Україну до себе.

Нас звязала одна віра і Церква. Правда, ми її принесли москалям, а пізніше віками цілими йшла з Києва до Москви богословська наука. Однак, ворог оберинув нашу ж святиню проти нас та зробив з неї знаряддя своєї „обрусительної" політики. Скасували москалі автономію нашої Церкви, знищили нашу окремішню церковну культуру, завели московську вимову у богослуженню. Цією вимовою хотіли москалі викликати не тільки почуття національного спорідження, але бажали ще створити і одну „общерусскую" історичну традицію.

Київська великокняжа Русь з її культурою мала стати через це спільна. Всіма тими таємничими, у глибину віків ідучими нитками хотіли опутати душу українця та звязати її з московською.

А щоб сильніша і глибша була релігійна єдність, не завагався москаль навіть перед тим, щоб увести політику в культ святих. Культ московських святих всіляко поширювався. За богослуженням по церквах вірні все більше чули про ріжних московських святих і чудотворців. Святі, що вийшли з українського народу, теж попадали між „російських". От хочби св. Димитрій Ростовський. Хто з народу знає, що був це українець? Тяжко про ці речі говорити: занадто дражлива тема і лежить на межі богохульства. Але москаль перед такою делікатністю не спинявся і не вагався щораз різкіше вводити політику в сферу чисто релігійних почувань. Найяскравішим доказом цього може бути історія анатеми на гетьмана Івана Мазепу і звязана з нею церковна служба з приводу Полтавської „вікторії". Треба теж пригадати, як шанували у церкві особу російського царя.

У справі обєднання українців з москалями не без значіння було і те, що Москва в своїй історичній політиці віддавна намагалась грати ролю „Третього Риму". Нарешті, на душу українця сильно впливав релігійний месіянізм православія. Зважте, як сильно зазначився цей православний месіянізм на світогляді і психіці двох геніїв, що вийшли з українського народу, Гоголя і Достоєвського. Чи не тому в значній мірі були вони москалями? Очищення православія від московської політики дуже трудна і не проста справа. Москалі зуміли сильно звязати поняття православної віри з поняттям, якщо не приналежности до московської народности, то бодай з поняттям духового і кровного спорідження. Доказом цього — москвофільство тих наших земель — Лемківщини і Закарпаття, де, здається, якби спинився біг часу й історичних змін, і де підсвідомий консерватизм традиції виступає найсильніше. Ті люди відчувають, що їх прадідівською вірою було православя, а тому, що Москва віддавна виступала у ролі „3-го Риму" і що православя нині приходить до них у московській формі, православя помагає ширити серед них москвофільське баламутство, тим більше, що москвофільство сіють не завсіди запродані люди. Є серед них такі, що захопились величчю російської культури, подібно, як ще є багато таких українців, що говорять про себе: ми — „українці (частіше — малороси) русской культури".

ІІ.

А тепер про інші пута, що звязували українців з Росією, пута культури. Смішно і шкідливо було би заперечувати, що ця „русская" культура є справді велика і могутня. А ще гірше для нас, що в творенні цієї культури ми самі цілими віками брали участь. Не можна ж забути, що Гоголь, один зі стовпів російської літератури, українець. Із священичої української родини походив теж, хоч і не безпосередньо, Достоєвський. А кільо інших, менше і більше талановитих українців, брало найактивнішу участь у творенні російської культури в усіх її галузях, і в літературі, і в науці, і в мистецтві. Тому багатьом так тяжко зірвати в своєму серці з тією „русскою" культурою, на якій вони виховані та яку навіть полюбили. Не легко для багатьох було сказати самому собі, що „русская" культура — чужа та ворожа, бо ж звязує нас і духово ріднить з москалями. Тяжко не тільки москалефілові чи „українцеві русской культури". Візьміть, для прикладу, хоч би проблєму, чим є для нас найбільший, може, геній, що вийшов з українського народу — Гоголь? Ворог чи не ворог? Навіть не ставлять у нас такого питання, а як хто і порушить цю справу, то і відповіді не дає по суті, ясно і виразно.

Як глибоко вжились українці в неволю, коли самі будували цю імперіялістичну потугу Росії, від якої задихаємось нині. Не тільки український солдат завсіди був найкращий у російській армії, скільки ріжних Безбородьків були керманичами російської політики! І до самого кінця, до національного воскресення, не було ані одної майже чисто української, самостійницької партії, лише філії московських партій! Вже впали від російської революції реальні, державні пута, що вязали Україну з Москвою, а Україна довго ще не хотіла стати сама собою, вільною, незалежною. Духові пута були сильніші від державних. Та чи впали вони зовсім — і нині?

Не тільки російську культуру відчували, як близьку, але не менше рідний був для численних українців дух, що проникав московські політичні партії. Максималізм і космополітизм російських партій відповідав українській душі.

На Свята — вудженину

в найкращому виборі поручає

ПЕРША КРАЄВА ФАБРИКА ВУДЖЕНИНИ

Йосифа Котовича

СКЛАДИ: **Ринок 25. — Жовківська 110.**

12/73 2—2 Тел. 63-34. Тел. 64-72.

Тут грав ролю не тільки занік державницького інстинкту і традиції наслідком довгої політичної неволі. В українській душі пробуджувались як відгуком давні анархічні звички вільного козакування і Запоріжської Січи. А ще більше відбивався вплив української природи — подув вільного, безмежного, дикого степу.

Крім цього, в душі кожної людини є деяка симпатія до космополітизму, тому ще сильніша вона мусіла бути в душі громадян тієї світової імперії, що обняла пів Европи і майже третину Азії, що на сході і півночі дійшла до краю землі, що і на полудневій границі обперлась об Чорне Море, об величезні гори і пустинні азійські степи. А велич імпонує, особливо дитячій народній уяві; велич витворила патос всесвітньої держави.

На українського інтелігента могла впливати і думка про необмежні кольонізаційні можливості для українського народу, тим більше, що а тих можливостей український нарід справді значно скористав. Підсвідомо відчувала це і народня українська маса.

В додатку гео-господарські моменти впливали в тому самому напрямку.

Територія европейської Московщини і України не має природних границь, які би їх відділювали. Навпаки, ріки України, що переважно течуть з півночі на полудень, беруть свій початок на московській землі, і стан води в ріках України залежний від того, чи менше чи більше москалі вирубають ліса у вершках цих рік. Отже ріки вязали Україну з Московщиною подібно, як у господарчому відношенні московський ліс був доповненням українського степу, а московська фабрика — українського села.

Ось так одна віра зі спільним культом і одним месіяністичним патосом, одна могутня культура, велич одної на протязі віків держави, що в додатку повстали такими зусиллями, деякі однакові риси характеру — географічно-економічні умовини це все ті золоті кайдани, що приковували Україну до Московщини.

—o—

Генрих Вернер Львів, Коперника ч. 12, телефон 70-50

одиноке джерело **товарів залізних, ставевих, ремісничого знаряддя та начинь кухонних,**

87/33 9—10

Похороном займеться найліпше і найдешевше

ХАРІС

ЛЬВІВ, КОРНЯКТІВ 3., (В НАРОД. ДОМІ)

Наше заведення полагоджує всякі урядові чинности, виконує експумації і перевозить в найдальші сторони з усіх шпиталів, шпиталів як і санаторій.

Не слухайте агентів, що крутяться по шпиталях і підшиваються під нашу фірму та фальшиво інформують заінтересованих.

В нещасті ідіть до ХАРІСУ, а відпадуть вам усякі клопоти. 618

Весняні убрання від зол. 65·—

Загортки весняні першорядно виконані від зол. 45·—

великий вибір матеріялів у наймодніших красках 6/73 2—2

Повшехни Склад Одзежи, Жіночі плащі. Жіночі костюми. Львів, — Пасаж Міколяша.

Д-Р АНДРІЙ ЛАСТОВЕЦЬКИЙ.

Нові засоби летунської боротьби.

Воєнні теоретики кажуть, що майбутня війна буде „війною усіх проти всіх". Це треба розуміти так, що військо і уся цивільна людність одної держави будуть старатися знищити не тільки військо противника, але також його цивільне населення і навпаки. Зі становища мілітаристів це зовсім самозрозуміле. Чейже цивільне населення достарчає підчас війни борців та поживу, одіж, зброю та муніцію для них. Винищуючи це чуже цивільне населення і його матеріяльні добра своя армія утруднює, а то й потіршує, положення чужого війська і таким робом причинюється до власної побіди, яка є ціллю війни.

Яким робом своя армія зможе дістатися до цивільного населення чужої держави? Розуміється, що тільки повітряним шляхом. Летунська зачіпна техніка сьогодні така видосконалена, її розвиток так швидко поступив наперед, що оставив далеко за собою розвиток тих технічних засобів, яких завданням є відпирати летунські напади чим боронитись перед ними. Іншими словами: Сьогодні лекше є зробити летунський напад, ніж успішно оборонитись перед ним. Тому й у цілому світі бачимо перегони у побільшуванні повітряної фльоти та у поліпшуванні її вивінування.

Донедавна загально поширений був погляд, що найлекше можна основно знищити цивільне населення противника при допомозі задушливих та жручих газів. Цей засіб боротьби не новий: він відомий ще з останньої великої війни. Одначе сьогодні зачинає переважати другий погляд, а саме, що, мовляв, вигідніше, лекше і певніше можна знищити цивільне населення противника і його матеріяльні добра при допомозі новітнього себто у світовій війні невживаного (одначе на 1919 рік приготовлюваного), щойно після цієї війни видосконаленого і на велику скалю продукованого засобу, яким є запальна бомба.

У цій статті хочу подати кілька характеристичних прикмет цього нового боєвого засобу, а також оборонні засоби перед ним. А це тому, що на мою думку, більшість українського населення буде виставлена підчас майбутньої війни саме на летунські напади, підчас яких будуть кидати запальні бомби.

До кожної туалети відповідну **ТОРБИНКУ** поручає найдешевше **Магазин вибагливої галантерії ЛЕВ ПРОПСТ — Львів, пл. Марійська 3.** Тел. 15-85.

Узброєні держави розпоряджають нині запальними бомбами ваги біля 1 кільограма. 2 тисячі таких бомб займає обем ледви одного шестистінного метра! Себто забрати їх на модерний літак зовсім не важко. У майбутній війні будуть їх скидати з літаків величезними кількостями. Якщо зважити ще й те, що літаки не будуть нападати поодиноко, а тільки великими громадами, можна сподіватися, що в одній хвилині загорить ціла довжезна вулиця великого міста. І зовсім справедливо фахівці уважають небезпеку пожежі одною з найбільших небезпек для цивільного населення у майбутній війні.

Маємо 3 роди запальних бомб. В Америці приготовлюють бомби, виповнені оліем. В Европі випробували два інші роди запальних бомб: фосфорову та електротермітову. Ця остання виявила найсильніше запальне ділання і тому опишемо її коротко. Її зверхня поволока зроблена з дуже легкого стопу (лекшого від алюмінія), званого електроном (не помішати цієї назви з елементарним складником матерії, що теж зветься електроном!). Цей аліяж зроблений з алюмінія (глину) та магнію. Ця електронова поволока виповнена термітом, себто мішаниною алюмінія та спорошкованого окису заліза. Характеристичною прикметою терміта є те, що він дуже швидко спалюється без допливу кисня. Зараз після запалу терміт викликує дуже високу температуру, бо біля 2200 ступнів Цельзія. У такій температурі топиться електронова поволока запальної бомби та спалюється синяво-білим світлом.

Запальні бомби зправила не експльодують. Пожар счиняється радше внаслідок зіткнення гарячого металю з деревляними частинами піддаша, куди запальна бомба попала з літака після пробиття даху. Погляд, немов сама горяч, що промінює з запальної бомби, може спричинити пожежу дальше положених предметів, нестійний. Якщо у своїм леті запальна бомба стріне бетонову або камінну стелю, не може тоді нічого вдіяти. Таксамо прикрита грубою на 3 до 5 центиметрів верствою піску деревляна стеля є вже достаточно хоронена перед пожежою внаслідок удару запальною бомбою.

Раз запалена електротермітова бомба не дається вже загасити. Тоді не вільно гасити її водою, бо вода парує тоді вибухово і горячий, розтоплений металь прискає на всі сторони у промені 4—5 метрів. Кожний прискаючий вогник може тоді стати джерелом нової пожежі. Тому найліпше у таких випадках дозволити запальній бомбі згоріти (якщо пожежа безпосередньо не загрожує) або гасити її сухим піском або її попелом, якщо запальна бомба потрапила дуже близько легкозапальних матеріялів. Після 4—6 хвиль запальна бомба дає щораз менчу кількість тепла, кусники розтопленого металю ціпеніють й охолоджуються. На горіючу бомбу не вільно також сипати мокрого піску, бо він ділає на неї так, як вода. Одначе якщо скинена летуном запальна бомба викликала пожежу стріху, треба зараз після спалення самої бомби приступити до гашення пожежі водою.

Як забезпечитися перед шкідливим діланням запальних бомб? У першу чергу не громадити на стрихах ріжних старих, неуживаних предметів: шмат, шнурів, сінників, кусників меблів і иших. Відтак завчасу подбати за те, щоби на стрихах були завсіди скрині з піском, кілька лопат та кілька ведер з водою, у нових домах будувати водопроводи також на стрихах. Одначе найважнішою річю є освідомити і приготовити заздалегідь цивільне населення до боротьби з цим новим военним засобом. У нас можуть цю працю виконати з успіхом українські протипожежні товариства, які повинні також займатись взагалі приготуванням цивільного населення до протилетунської і протигазової оборони.

Майбутня війна поставить нечувані вимоги до „волі істнування" цілого народу. Завданням сучасного покоління є гартувати цю волю та придумувати нові технічні методи для оборони перед „повітряними" небезпеками.

ТУТКИ ПРІМА АІДА ЗАХОПЛЯТЬ КОЖНОГО ВИБАГЛИВОГО КУРЦЯ

ФЕДІР ДУДКО.

Наші великодні звичаї в Бопляновім описі.

Більш-менш правдиві відомості про нас почали діставатися в Европу й за океан щойно в останніх роках, після подій 1917—1922 років. До того-ж часу чужина мала про нас дуже слабеньке й дуже приблизне уявлення, таке, скажемо, як ми тепер про якихось зулусів, зирян чи там інших самоїдів.

Є, наприклад, анекдот, дуже близький до дійсности, як один англійський журналіст описував Україну в льондонському часописі. „Край цей — писав журналіст — має ще іншу назву: Малоросії. І справді, коли я проходив вулицею одного поселення в цьому краї, я побачив тубільців, що не мали на зріст більше, як пів метра. Вони були тільки в сорочках, сиділи посеред вулиці й копалися в поросі. Коли я запитав їх, як називається плем'я, до якого вони належать, тубільці в один голос мені відповіли: „Хлопці!"

Як відомо, одним із найцінніших памятників про нашу минувшину є Боплянів опис про Україну з часів Хмельницького. Опис цей, зладжений французьким інжінїром і капітаном артилерії Ґільомом де Бопляном, що 17 років прожив на Україні в характері наємного офіцера-спеціяліста при польській армії, дає дуже багато цінних вказівок про тогочасне наше життя. Надзвичайної цінности в Боплянових описах є, напр. географічна мапа України з зазначеними на них назвами заселених місцевостей, опис тогочасної української фавни, фльори, тощо. Але в описах нашого побуту й звичаїв того часу Бопляна, як чужоземець, якому життя козацького народу було незрозуміле, дуже часто впадає в ситуацію, що нагадує нам анекдот про англійського подорожника.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.

Одним із таких анекдотичних, дуже сміховинних і наївних Боплянових описів є опис українських великодніх звичаїв.

Ось він:

„Щоб закінчити цей опис (про життя козаків) — пише Ґільом де Боплян. — скажемо ще кілька слів про церемонії, які відбуваються на Великодніх святах. Великодньої суботи всі йдуть до храму, який називається в них **церквою** (у Бопляна: Cerkeil), щоб бути присутніми при церемонії складення у гріб образу Христа, який виймають звідти з великою урочистістю. По закінченні цього обряду всі мужчини, а також жінки, дівчата й парубки, підходять до епископа, якого називають **владикою** (у Бопляна: Wladik) стають перед ним навколішки й подають червону чи жовту крашанку зі словами: „Христос воскрес!" (у Бопляна: Christos vos Christ). Епископ відповідає: „Воістину Воскрес!" (Oystinos vos Christos!), підносить і цілує кожного, не виключаючи молодиць і дівчат, і таким чином протягом двох годин збирає понад 5 чи 6 тисяч яєць, маючи, крім того, задоволення пілувати гарненьких молодичок і дівчат, які є в церкві. Правда, це звязане з необхідною непріємністю цілувати й старенських, але він, помітивши обличчя, яке йому не подобається, дає цілувати тільки свою руку. Так само робить все духовенство, починаючи від київського **митрополита**, голови всіх епископів, на ім'я Могила (Moquilla)*) й кінчаючи звичайними священиками, яких вони називають „господином" (у Бопляна: Dospodè)".

Так Боплян 300 років тому (в 1650 році) інформував про нас Европу. А чи багато краще інформують її про нас тепер ті, що відвідують її на два-три дні?

Веселих Свят

бажає всій своїй клієнтелі

фірма О. Онисько

СКЛАД ПОРЦЕЛЯНИ І СКЛА

Львів, ул. Галицька 20.

*) Мова про митрополита Петра, якого Боплян бачив тимчасово на службах у київській св. Софії.

ІНЖ. Д-Р ЕВГЕН ХРАПЛИВИЙ.

Виховуймо сільську молодь на добрих господарів.

Про хліборобський вишкіл молоді „Сільського Господаря".

Праця наших господарських організацій, в тому числі і „Сільського Господаря" мусить відбуватися серед дуже важких умовин як зовнішнього, так і внутрішнього характеру. Про умовини зовнішнього характеру не будемо говорити, бо вони відомі, а до того наша суспільність має можливість ні щоденної преси довідатися про всі труднощі, які цю роботу часто затримують, чи зовсім припиняють. Умовини внутрішнього характеру для праці господарських організацій трудні у нас між іншим через те, що сама соціяльна структура нашого села та психіка нашого селянина дуже відмінні від тих країн, на яких взорі хотіли у нас будувати господарську роботу. Саме найтруднішою частиною ширення господарського поступу у нас є підібрання відповідних метод та засобів праці на селі, які то речі доводиться добувати тільки шляхом досвіду на протязі довгих літ практики.

Одною з важних ділянок господарсько-освідомлюючої праці на селі, яку веде „Сільський Господар" — є справа підготування молоді на добрих господарів. У інших народів ця справа поставлена просто, а саме так, що молодь вишколюється на добрих господарів у власних хліборобських школах. У нас ця справа, через брак господарських шкіл, виростає до величини окремої проблеми, яку годі розв'язати наборі. Тому „Сільський Господар" мусів старатися увести такі методи праці вишколу хліборобської молоді, які відповідали б нашим умовинам і нашим потребам.

Такою відповідною методою приготування сільської молоді на добрих господарів показалася метода американських *клюбів молоді*, які „Сільський Господар" закладає при своїх Кружках на селах під назвою „Гуртки Молоді". Завданням цих „Гуртків Молоді" при Кружках „Сільського Господаря" є гуртувати молодь, дівчат членів „Сільського Господаря", у віці від 12 до 18 літ на те, щоби виховати їх на добрих господарів та добрих громадян. Робиться це при допомозі творення при Кружках „Сільського Господаря" цієї організації молоді та через переведення практичних праць у господарській ділянці у формі змагань (конкурсів) молоді за те, хто краще свою господарську працю виконає. Змагуни дістають від окремого інструктора — агронома до виконання теми, напр. виплекання курей, відсування курей, плекання пашного буряка, плекання льону, плекання городовини, плекання кріликів, поросят і т. д. та виконують ці роботи точно за вказівками, при чому стоять вони під строгою контролею щодо виконання цієї праці. На закінчення улаштовується показ вислідів змагань, який звичайно получений з іспитом змагунів та з роздачею нагород.

Цей спосіб праці над хліборобським вишколом молоді показався дуже добрий, бо вже в першому році (1933) переведено його при кількох філіях „Сільського Господаря", а числові дані показують, що ця робота в краю таки направду принялася. Ось числа про цю працю в 1933 році:

Повіт	Гуртків: Ся	Змагунів: всіх	дівчат	хлопців	Теми: зимових	Учт. рослин	Учт. тварин	Упр. рослин	Упр. тварин	годівель.
1. Львів	9	12	2	2	8	94	56	39	—	12
2. Перемишль	10	11	—	1	10	81	52	29	—	11
3. Коломия	7	7	7	—	—	71	71	—	7	—
4. Сокаль	7	18	3	4	11	210	95	115	18	—
5. Стрий	3	5	2	3	—	52	22	30	5	—
6. Городок	2	2	—	—	2	11	3	8	—	2
7. Городенка	3	3	3	—	—	*)	*)	*)	—	3
8. Бібрка	1	1	—	—	1	8	4	4	—	1
9. Станиславів	*	*)	—	—	—	*)	—	—	*)	—
Разом	43	59	17	10	32	528	306	224	30	29

З цього видно, що поверх пів тисячки наших сільських хлопців та дівчат перейшло у своїй організації хліборобське навчання, призвичаюючись до організації та гуру і вже тепер бачить користь і значіння гуртової громадської праці.

*) Даних від цю тварю не маємо.

ВЕЛИКОДНЕ ЧИСЛО
Гумористичного журналу
„Жорна" ч. 7.
вже появилося **Ціна 25 сот.**
Дістанете в кожній трафіці і кіоску.
Чвертьрічна передплата 1-50
Зам овлятн! Адміністрація „ЖОРНА", Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Це був перший рік праці хліборобського вишколу сільської молоді „Сільського Господаря". Одначе в цьому році цей вишкіл збільшиться дуже сильно та буде переведений з належною підготовкою. І так підготовано по кількадесять провідників для гуртків молоді в повітах Коломия і Зборів (в обох на відповідних курсах), Калуш, Копичинці і т. д. Доказом зацікавлення цією справою на нашому селі є те, що в самій Коломийщині, де в цьому році закінчило змагання тільки 71 хлопців, зголосилося у цьому сезоні поверх пятьсот хлопців та дівчат до гуртків молоді при Кружках „Сільського Господаря". Ця праця розбудила зацікавлення також у нашому кооперативному світі, а доказом на це те, що напр. кооперативні установи Калуша призначили на переведення цієї справи в повіті для філії „Сільського Господаря" 2 500 зол.

Хочемо, щоби справою хліборобського вишколу молоді, який веде „Сільський Господар", зацікавилися й інші повіти і райони та щоби у цьому важному завданні допомогли своєю активною працею всі ті, яким дорога доля нашого села.

Богато у нас говорилося про організацію сільської молоді, богато було проектів, а майже нічого з цього не перемінилося в діло. „Сільський Господар" поставив цю справу на випробованих основах, переводить організацію молоді на селах у життя і тому цю справу мусять підтримати всі наші чинники та всі наші свідомі громадяни.

У ВАГІТНИХ ЖІНОК І МОЛОДИХ МАТЕРЕЙ природна гірка вода **FRANCISZKA-JÓZEFA** зміцнює правильність чинности шлунка і кишок. Поручають її лікарі. 1-1

Українці!

Український нарід славить сьогодні Воскресення Христове. Селами й нивами лунає гомін дзвонів і розносить бальору надію на Воскресення українського народу в повній величі й славі. І, як розвівається у просторах голос дзвонів, так розвілась би ця надія, якби „Рідна Школа" не створила для неї твердої підстави своєю муравлиною працею й далекосяглою діяльністю.

„Рідна Школа" в найширшому розумінні слушно стала сьогодні ціннією української нації. Весь нарід усвідомлює собі, що без „Рідної Школи" він не зможе внести своїх питомих цінностей у загально-людську культуру. Весь нарід бачить у „Рідній Школі" засіб для свого двигнення, задержання своєї окремішности й осягнення свого самовизначення.

Вже шестий десяток років повівае животворний прапор „Рідної Школи" як символ єднання всіх тих, що бажають передати прийдешності ідеали нашої історії, що бажають виконання заповіту Генія народу.

Об'єднаймося біля цього прапору ще сьогодні. Нехай постанова до такого об'єднання прийде в Цей День, коли благодійним бальзамом бренять слова: „і друг друга обіймем". Видимим знаком цього об'єднання нехай буде загальний дар на „писанку" „Рідній Школі", всенародня жертвенність на справи „Рідної Школи" в нагоди Великого Дня: Воскресення Христового.

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ":
Іван Галущинський, голова. **Д-р Мирон Коновалець,** секретар.

Веселих свят бажають:

Львів, 5. квітня 1934.

Усім моїм товаришам праці, друзям і знайомим у краю і на чужині пересилаю цією дорогою щирі побажання з нагоди Великодня. Христос воскрес! **Василь Мудрий.**

Іванна і д-р Дмитро Левицькі бажають своїй Рідні і Знайомим Веселих Свят.

Рідні, побратимам, приятелям і знайомим бажає Веселих Свят — **Микола Заячківський.**

Рідні і Всім Дорогим Товаришам з Христовим Воскресенням усякого добра бажає **о. Д. Лопатинський.**

Рідні, Приятелям і Знайомим зі Святками пересилають привіт і щирі бажання. Христос Воскрес! — Львів — **о. Я. Чемеринський і Рідня.**

Дорогій Рідні та усім Знайомим шлемо сердечні побажання з Воскресенням **Д-р Михайло і Олена Волошини.**

Рідні, приятелям та усім знайомим щире „Христос Воскрес!" пересилають **Евгенія, Евген і Леся Храпливі.**

Рідні, приятелям і знайомим Веселих і Милих Свят бажають — **Антін і Ольга Ковалиськи.**

Високопреподобним Отцям і Всему Громадянству в Самборі бажання „Веселих Свят" шле **о. Ілля Федевич.**

Усій рідні, знайомим і приятелям бажають Щасливих і веселих свят. Христос воскрес! **Зиновія і д-р Т. Е. Бурачинські.**

Д-р Ярослав і Ніна Селезінки і Радехів — складають святочні бажання Рідні та Знайомим.

Усім Високошановним Приятелям і Знайомим „Веселих Свят" Христос воскрес бажає **Скрипка Микола.**

Веселих, гарних, щасливих свят бажає Старшина Кружка Р. Ш. ім. Ганни Барвінок усім своїм членам, симпатикам і тим українським установам і фірмам, які на кожен наш поклик спішать нам зі щирою підмогою.

Усій родині, своякам і знайомим засилають щирі бажання з Христовим Воскресенням — всього найкращого. — **Евгенія, Софія і Григорій Дякони.**

Веселих Свят родині, приятелям і товаришам бажають — **Іван, Анна і Христя Мартюки.**

Посол д-р Степан Біляк, адвокат **у Львові, вул. Підвалля ч. 7, III. пов.** складає Всім Другам та Знайомим побажання з Христовим Воскресенням.

Народня Організація Українців м. Львова всім Членам Організації складає побажання Гарних Свят та дальшої витривалої праці для Організації.

Членам та кооперативним працівникам бажає Веселих Свят — **Центросоюз.**

Дорогій Рідні, усім Приятелям та Знайомим з нагоди свят Воскресення, щиро-сердечні побажання усього добра пересилають — **Марія і Ярослав Колтунюки.**

Своїм дорогим Другам, Приятелям і Знайомим засилає найщиріші побажання, Христос Воскрес — **Антін Костишин, Львів.**

Фабрика картонових і паперових виробів „Декоро" бажає своїм Шановним Відбіркам Веселих Свят.

Найщиріші побажання з нагоди Великодня засилає Вп. Управам і Співробітникам українських Установ, як також своїй численній Вп. Клієнтелі — **„Союзний Базар", Львів, Руська 20.**

Сердечні великодні побажання пересилають всім знайомим — **Ольга і Роман Голіяни.**

Всій Рідні, Приятелям і Знайомим з Галичини, Буковини й еміграції щасливих Свят бажають — **Дора й Василь Сімовичі.**

Пасічникам, які купують штучну вощину в оригінальнім опакуванні бажає Веселих Свят **Пасічницька Спілка, Львів, Підвалля 9.**

Фірма А. Терпиляк — Розсадники овочевих деревець та насінне господарство в Залукві почта Галич пересилає всім своїм Відборцям і Прихильникам щирі побажання „Веселих Свят".

Софія і Теодор Миссаки складають на „Р. Ш." 5.— зол. замість святочних бажань Рідні і знайомим.

Рідні, всім приятелям і знайомим всього найкращого з Христовим Воскресенням бажають — **Д-р М. і Н. Терлецькі.**

Д-р Маріян і Ольга Паньчишини складають замість святочних бажань 25 зол. на будову школи на Личакові.

З Воскресенням Христовим сердечні бажання всім знайомим засилає — **Д-р Андрій Кокодинський, Камінка Струмілова.**

Веселих Свят Панствам: Никифорукам, Храпкам, Букачівським, Долгим, всі в Завалю, Яремичам у Битькові, Коссакам у Дрогобичі, Скоропадам у Перемишлі, Бойкевичам у Станиславові бажають — **Никифоруки, Тернопіль.**

Дорогій Рідні, Приятелям та всім Знайомим шлемо бажання Веселих Свят — **Софія і Степан Щуровські, Бельско.**

Привіти і бажання Веселих Свят своякам, приятелям і знайомим пересилає з Катовиць **інж. Степан Кульчицький.**

Фірма „Унія“, Львів, Мілковського 5 всім своїм П. Т. Клієнтам бажає Веселих Свят.

Буваший нотар в Ліську **Д-р Василь Маковський**, перебуваючий тепер в Печеніжині, пересилає оцією дорогою всім своїм, у Львові, Бучачі, Печеніжині, Ліську і „везді сущим“ товаришам, другам, знайомим — щиросердечні побажання: „Христос Воскрес“.

Щирі побажання Веселих Свят Дорогій Рідні та Знайомим — **Стефанія і інж. Роман Застирці.**

Рідні й Знайомим Веселих Свят з великоднім привітом „Христос воскрес“ бажає — **Богдан Ярослав Онуферко.**

Редакція й Адміністрація Української Загальної Енцикльопедії пересилає з нагоди Великодня всім своїм співробітникам, передплатникам, читачам та прихильникам побажання Веселих Свят!

Замісць святочних побажань складають 10 зол. на Рідну Школу п. **Малицькі зі Шляхтинець.**

З нагоди Воскресення Христового пересилаю щирі побажання — **о. Омелян Горчинський.**

Д-р Роман і Ярослава Несторовичі (Перемишль) бажають Рідні, Другам та Прихильникам з нового осідку (Ринок) Веселих Свят.

Дорогій нашій Рідні і всім знайомим щирі святочні побажання засилають — **Яремчишини з Делятина.**

Усіх Родичів, Приятелів і Знайомих сердечно вітаємо з Великодними Святами, бажаючи всього найкращого — **Литвиненки.**

Усіх Родичів, Приятелів і Знайомих сердечно вітаємо з Великод. Святами, бажаючи всього найкращого. — **Юрій Магалевський.**

Рідні і знайомим пересилають бажання „Веселих Свят“ — **Д-р Дмитро і Міра Блавацькі з Бібрки.**

Цією дорогою пересилаю з нагоди Христового Воскресення рідним і знайомим якнайширші бажання всього добра. — **о. Омелян Квіт.**

Усім моїм клієнтам, зокрема Вп. п. Директорам українських установ, Меценасам, Лікарям, Інженерам і т. д., котрі постійно беруть солодощі в моїй цукорні, складаю сердечні побажання Веселих Свят. — **Данило Стецьків,** вул. св. Миколая 7.

„Всього найкращого“ з нагоди Свята Пасхи для моєї Рідні і всіх Приятелів та Знайомих. — **В. Несторович.**

Всім Знайомим складає бажання Веселих Великодних Свят — **Семен Василак,** кооператор, Ходорів.

Вп. П.: Горникевичам, Турinам і Бабелюкам у Відні та Калиничам у Тарнаві Веселих Свят бажає **Д-р Іван Німчук,** Львів.

—o—

ПОМЕР ПОСОЛ З КЛЮБУ ББ.

В четвер, 5. квітня помер у Львові д-р Роман Стройновський, посол ББ, землевласник і голова Малопольського Рільничого Т-ва.

—o—

ПЕРЕД ГЕНЕРАЛЬНИМ СТРАЙКОМ У ФРАНЦІЇ.

З Парижа повідомляють, що рішення ради міністрів, аби урядовцям обнизити платні і таким чином зрівноважити буджет, викликало серед урядовців велике негодування. Поштові урядовці, між якими переважають соціялісти, різко запротестували на зборах проти наміреної обнижки платень, погрожуючи страйком. Інші урядовці піддержують теж протест.

—o—

УМОВА ПРО НЕНАПАД МІЖ СРСР І КИТАЄМ.

Китайський уряд веде переговори з більшовиками в справі умови про ненапад. З тієї причини виїхав до Москви представник китайського міністерства закордонних справ.

—o—

СРСР — ВИМРІЯНА КРАЇНА ДЛЯ ХАБАРНИКІВ.

МОСКВА, 5. 4. ПАТ. Начальний прокуратор СРСР подав до загального відома, що в тресті алтайських копалень золота викрито великі зловживання. Покищо арештовано 13 вищих урядовців тресту з двома директорами на чолі.

—o—

АМЕРИКА НЕ ДАВАТИМЕ ПОЗИЧОК.

ВАШИНГТОН, 5. 4. ПАТ. Сенат ухвалив закон, принятий уже палатою послів, аби Зл. Держави не удільовали позичок урядам і громадянам тих держав, які не сплачують своїх довгів Америці. Одночасно президент комісії закорд. справ палати послів Рейнольдс заявив, що СРСР не дістане так довго позички, доки Москва не згодиться заплатити своїх довгів.

З природи й техн'ки.

РАДІОАКТИВНІ ДЖЕРЕЛА НА ВОЛИНІ.

У посілости Журавичі на північний схід від стації Ківерці над багном, що відпливає на північ від Стиру, розслідили радіоактивність кількох джерел. Виявилося, що радової еманяції доставляє не джерельна вода, тільки двокис вуглія, що видобувається з глибини. Радіоактивність журавицьких джерел оцінили від 0.17 до 53.30 одиниць Махого.

Ще більш радіоактивними виявилися джерела, що бють з палеозойських скель біля Хорова над Горинем (недалеко Острога). Джерело Ревуха дало 123 одиниць Махого, себто найбільше з усіх джерел польської держави.

ССАВЦІ, ЩО ЖИЛИ НА НАШИХ ЗЕМЛЯХ.

Впродовж двох останніх століть зникли з наших земель два ссавці. Вони загалові менше відомі від звірят, які вимирають уже на наших очах: зубра, бобра, медведя і рися. Цими ссавцями є **сармацька ласиця, себто перевязка (перевізка) і росомаха.**

Перевязка дорівнює величиною тхорові. Від інших ласиць ріжниться пестрою краскою: спід тіла і ноги має чорні, верх брунатний, голова чорна з двома білими смугами. З початком 18. століття стрічали її біля села Суража, що лежить 20 кільометрів на схід від Кремянця. З початком 19. віку перевізки не було вже ні на Волині, ні на Поділлі. Стрічали її тоді тільки над рікою Інгулом, допливом Бога. Мабуть до 1840 р. стрічали її теж на Буковині. Сьогодні виступає вона, за радянськими джерелами, в околицях Харкова та над Доном, за румунськими джерелами, у Добруджі. Відома вона ще сьогодні на балканськім півострові (у Македонії), у Малій Азії, Палестині, Туркестані та східній Індії. А покинула вона Волинь та Поділля тому, що призвичаєна до степу, не вміла пристосуватись до орного поля.

Другим ссавцем, що покинув за останніх 90 літ наші землі, є росомаха, подібний до медведя, одначе на половину менший мешканець північних борів. Ще 1828 р. жив він у Біловежській пущі. Ще 1878 р. забили кілька росомах біля Слуцька (на Білорусі) та біля Овруча (на Поліссі). Зате від цього часу на Поліссі не чувати про росомаху.

Одначе радянський природник В. Хрневич твердить, що росомаха зявляється час до часу на північнім Поділлі і Волині. Одного росомаху мабуть убили ще перед війною під Радомишлем у Київщині, другого після війни біля Проскурова.

НАЙБІЛЬШІ ОРГАНИ СВІТА.

У Сідней в Австралії збудували одні з найбільших органів світа. Мають вони 140 регістрів (голосів, груп) та біля 10 тисяч дудок. Можна грати на них в цілости (при помочі відповідного механізму), або тільки на поодиноких частинах. До обслуги цілости треба 5 грачів. Повітря доставляє 5 міхів. Натуга всіх тонів цих органів (разом) така велика, що треба підчас гри отвирати вікна, щоб не потріскали внаслідок потрясення.

Ще більші органи має собор у Пассав. Мають вони 208 регістрів та 17 тисяч дудок для 5 грачів.

СТОЛІТТЯ УРОДИН ДАЙМЛЄРА.

Дня 17. березня 1834 р. уродився у швабському містечку Шорндорф у Віртемберґії Готліб Даймлер, піонір німецького автомобіліязму. Після скінчення політехнічної школи у Канштат (передмістя Штутґарту) перебував для студій в Англії (1861—1863). За молоду займався конструкцією вибухових моторів і їх прикладенням в автах. У 1872 р. став технічним директором пізнішої фабрики газових моторів у Дойц біля Кольонії. Ця фабрика завдячує йому свій величавий розвиток. Пізніше заложив враз з Майбахом дослідні автомобільні варстати у Канштат, звідки у 1883 р. виїхав перший мотоцикль Даймлера з мотором потужности пів коня. 1890 р. заложив „Товариство моторів Даймлєра“, що почало фабрикувати авта „Мерцедес“. — Вдячне родинне містечко вікриває у квітні ц. р. памятник своєму визначному синові, що помер 6. березня 1900 р.

НОВИЙ СТРАТОСФЕРНИЙ ЛЕТ.

Еспанський підполковник Еміль Геррера задумує летіти у стратосферу у відчинній гондолі, причепленій до кулистого бальону. Цей бальон має промір на 36 метрів. Його обем рівний 24.500 шестистінним метрам. Наповнять його тільки 1.600 шестистінними метрами водня. Бальон підійметься над землею вище 20 кільометрів. Тому, що температура на такій висоті рівна мінус 56.5 ступнів Цельзія, а тиск повітря рівний тискові 44 міліметрів ртуги, летуни будуть мати спеціяльні, електричним струмом огрівані одяги та кисневі апарати до віддихання. Геррера переконаний, що географічна ширина Еспанії найліпше надається для стратосферних дослідів.

ЗАМІСЦЬ ЗАЛІЗНИЦІ АВТОМОБІЛЬНИЙ ШЛЯХ.

На днях занехали будови залізниці з палестинської пристані Гайфи через арабську пустиню в напрямі до Багдаду, столиці Іраку, тому, що кошти її будови виявилися за великі (біля 9 міліонів англійських фунтів). Зате задумують вибудувати битий шлях для автомобілів, які переїдуть таким робом на 1000 кільометрів довгий шлях за 12 годин. Кошти цього шляху, передбачені на 500 тисяч фунтів, покриють спільно Палестина, Трансйорданія й Ірак.

СЛІД УКУШЕННЯ ДОКАЗУЄ ВИНУ ЗЛОЧИНЦЕВІ.

У французькім тижневику „La Semaine Dentaire“ находимо опис двох цікавих випадків. А саме одна вбита жінка мала один горішній зуб і три розставлені горішні зуби. На руці запідозреного у вбивстві чоловіка найшли рану від укушення, яка докладно відповідала зубам убитої. Другий випадок такий. у мешканні, де нічю вломилися злодії, найшли недкушене яблуко. Один з детективів зберіг його тому, що слід укушення зраджував два сікачі, неправильно уложені. Підчас одної облави детектив купив в одній крамниці яблука і почастував ними запідозреного у вломі мурина. Слідн на обох яблуках були ідентичні і мурин признався до злому.

А. Л.

Присилайте передплату

З д'яльности Союзу Українських Журналістів і Письменників на чужині.

Прага, 29. березня 1934.

Дня 26. березня ц. р. у Празі відбулися річні загальні збори Союзу Українських Журналістів і Письменників на чужині, які відкрив коротеньким вступною промовою голова Союзу От. Сірополко та передав головування вибраному акламацією М. Славінському. На пропозицію М. Славінського вшанували память торік померлого українського письменника В. Леонтовича.

Зі звіту Управи довідуємося, що Союз за останній час обєднав поважне число журналістів і письменників, бо має тепер понад пів сотні членів (серед них почесний член — поет О. Олесь). З числа цих членів у Чехословаччині перебуває 29, решта в інших европейських країнах; є деякі навіть в Америці.

За минулий рік Союз зорґанізував 8 прилюдних вечорів і академій та два відчити в Секції красного письменства, а також і віче, на якому виступали гості — посолка Мілєва Рудницька та посол Сербинюк.

Крім індивідуальних зусиль і праць окремих членів, Союз, як цілість, працював досить інтенсивно для загальнонаціональної пропаганди й оборони української національної чести. З цієї ділянки варто відмітити листування Управи Союзу з англійськими постями до парляменту та комунікат з приводу голоду й подій на Україні. Далі, у звязку з поїздом до Америки Шварцбарда, Управа Союзу протестувала в редакції найбільшого чеського щоденника „Народні Політіка“ проти друкування в цьому часописі невірних і ворожих нам „ревеляцій“. Цей крок Управи був успішний, бо редакція згаданого часопису не лише пішла назустріч бажанням Управи, але навіть зробила орґанізаційно-редакційні висновки. Управа Союзу протестувала теж проти вистави в одному з празьких театрів більшовицької пєси „Біла ґвардія“, де невідповідно представили український визвольний рух, і хоч тут Союз не знайшов такого зрозуміння, як у редакції часопису „Народні Політіка“, проте від думки протестувати прилюдно в чеській пресі відступили, бо сама пєса не мала успіху і швидко зійшла з репертуару.

До нової Управи Союзу ввійшли пп.: От. Сірополко — голова та члени: Д. Дорошенко, П. Котович, І. Мірний, П. Феденко та В. Філоновнч.

ск.

ПРИСУД ЗА ВБИВСТВО ПРЕМІЄРА ДУКИ.

БУКАРЕШТ, 5. 4. ПАТ. По 18 днях розправи закінчився нині голосний політичний процес проти 52-ох членів „Залізної Ґвардії“, обвинуваченних за допомогу у вбивстві премієра Дуки. Военний суд засудив усіх трьох безпосередніх виконавців атентату на премієра, а саме: Константінеску, Караніка і Белімаце на досмертні тяжкі роботи, а 49 обвинуваченних увільнив від вини і кари.

М. ДАНЬКО.

Тарас Шевченко і Москва.

Голова харківського облвиконкому та міськради пан Шелехес повідомляє у „Вістях" з 10. березня н. р., що дня 10. березня 1930 року в м. Харкові на майдані Тевелева відбудеться врочисте закладини памятника великому українському поетові-революціонерові Т. Г. Шевченкові. Харківський облвиконком і харківська міська рада повідомляють, що місце будування памятника Т. Г. Шевченкові перенесено з майдану Тевелева на вулицю К. Либкнехта, до харківського міського саду. Будування памятника Шевченкові на новому місці розпочато і врочисте відкриття його призначується на 1. листопада 1934 року. Будування памятника Т. Г. Шевченкові провадитьсп по проектом скульптора Манізера, що його прислала урядова комісія. Стільки пан Шелехес з його більшовицьким жаргоном.

До повідомлення додана фотографія цілого проекту памятника та друга барельєфів на долішній частині памятника. Майбутній памятник є блискучим свідоцтвом крайньої вбогости більшовицького різьбарства. Це дуже примітивна „агітка" в стилю половини минулого століття, на зразок різних „царів асвабадітєлєй". Постать самого Шевченка на чотирокутній кольоні не має нічого спільного з революційним походом, що зрялається до нього, ані під оглядом логічним, ані під оглядом мистецьким. Найменшої суцільности памятник не має. Постать поета в недбалій позі, в загортці, одягненій чомусь лише на одно рамя, не виявляє ані сліду якоїсь думки чи почуття. Даремно було шукати якогось виразу і в численних постатях революційного походу; всі вони ліпші, присадкуваті, байдужі, нагадують скоріше деревляні манекіни, ніж живих людей. Деякі постаті, (наприклад, мабуть ранений, що лежить вигідно, сперпись на лікоть, чи вязень, що показує свої кайдани, ніби він хотів продати їх) вражають просто комічно.

Звернути увагу на проект майбутнього памятника, який правдивий український уряд усуне вже лише з огляду на його неможливо низький мистецький рівень, варто вже тому, що в ві незвичайно характеристичним для становища сучасного московського уряду до великого українського поета. Становище це наскрізь двоїсте. З одного боку московські писаки закидають Шевченкові націоналізм та дрібнобуржуазність, а з другого боку намагаються використати його революційність у цілях більшовицької пропаґанди.

Відділ культури і пропаганди Інституту ленінізму ЦК КП(б)У вважав потрібним оголосити у „Вістях ВУЦВК" тези до 120-річчя з дня народження поета на цілих шість розділів мало не цілої сторінки довжини. Там находяться між іншим такі перлини московської думки. Шевченко є „виразником буржуазної селянської демократії". Мрії Шевченка були „дрібно-буржуазними ілюзіями". „Ідеалізація минулого, елементи національної обмеженості, релігійні серпанки — все це було відображенням непослідовності, половинчатості селянського повстання, вузькості і обмеженості того кріпацького гніву, рупором якого був Шевченко"... „Мужньо борючись за національне визволення українських селянських мас — Шевченко проте сам не позбувся вузькості і обмеженості в розв'язанні питань національного визволення, не завжди розріжняючи до кінця працівників та визискувачів у межах певної любительської нації".

Поза цим всім ЦК КП(б)У містить ласкаво „творчість великого революційного українського поета поруч з літературною спадщиною великих революціонерів-демократів Чернишевського і Добролюбова". Не такий ласкавий зірвоспівданий і самовідданий хахол В. Затонський, який у великій статті „Пошана революціонерові", в тихже самих „Вістях", але день раніше між іншим пише про Шевченка, що він вирік „мало не до рівня Чернишевського, відограв в українській літературі, в процесі творення української літературної мови ролю, яка певною мірою загадує ролю Пушкіна в російській літературі". Мало не кого вправі Шевченка — „грязь Москви" — пасує так добре, як до пана Затонського, що стане пророка української національної революції вижче соціялістичного асимілятора Чернишевського, який про творчість Шевченка між іншим писав: „Коли малороси говорять про певне, вони лише забувають додавати, що в числі певців є й малороси...". „Вісті" наводячи цю цитату з Чернишевського додають соромливу замітку, що він мусів уживати офіційний урядовий термін — „малороси" в огляду на цензурні умовини, але тут-же зраджують себе, що цитату взяли з тексту взагалі заборонених цензурою.

Вслід своїх „тез" ЦК КП(б)У не може відмовити собі в приємности коментувати і метелого Скрипника, пишучи: „Національний перероджовець М. Скрипник у статті „Про одно непорозуміння" писав: „Шевченко з його соціялістичною ідеольогією може стати нашим прапором, що на ньому ми загострюємо свою соціялістичну політику". „Це визначення нічого спільного не має з марксизмом-ленінізмом, зі ставленням нашої партії до Шевченка".

Увага досить слушна, з марксизмом-ленінізмом Шевченко справді нічого спільного не мав. Але чомуж тоді будувати йому памятник? Чомуж послужний хахол Затонський кричить істерично у „Вістях": „Геть з брудними руками" Шевченка Вам не віддамо. А що є в ньому такого, що нам не підходить — на це ми самі відповімо вказуємо". Царський уряд повикидав із творів Шевченка все, що йому не підходило, тепер московський уряд „указує відверто" на все, що йому не підходить, але всеж намагається видерти українській нації Шевченка так, як видирає останній шматок хліба голодного українського селянина.

Ідея національної революції геніяльно висловлена в творах Шевченка є занадто небезпечна зброя, щоби Москва не намагалася вирвати її з серця української нації. У тих-же самих „тезах" пишеться: „Українські націоналісти, що находяться на службі в іноземних помічників і капіталістів і що підготовляють інтервенцію проти СРСР для здійснення своєї мети: знищення радянського ладу на Україні та відриву України від СРСР, намагаються використати заклик Шевченка до боротьби проти старої дореволюційної Москви — вязниці народів царської Росії для відриву Радянської України від СРСР".

„Немає більше Москви, старої дореволюційної тюрми народів царської Росії..."

Але є старий, дикий, хижацький і руїнницький московський імперіялізм, що полививши старі шати православія і панславізму, лютує тепер як більшовицька пошесть по нерозділеній Україні та всюди, де більшовизму не вийшло належно. Московське кріпацтво часів Шевченка було поклом українського люду, але воно не вищило голодовою смертю мільонів українського селянства. Не вартували в часі Шевченка на ланах українських піпнотчики, чекісти на високих картівних, поліційні пси і „легка кавалерія" сильних дітей. Не мандрували сотні тисяч на Соловки, не мили у вязницях і не ставали під „стенку".

Не лише геніяльна творчість Шевченка є причиною того, що за його ідейну спадщину розгорнулась тепер по безмежно широкому фронті боротьба між батьківщиною поета та хижацькою Москвою, а й та обставина, що московський невільницький капіталізм на Україні має дуже багато спільних рис з колишнім кріпацтвом. Вплинаючи на бій духа великого українського поета, Москва поповнює велику необережність. Винищити на Україні ідею національної революції Шевченка московському урядові не пощастить також як і переробити його творчість на знаряддя асиміляції та визиску України.

Шевченко перебув московське кріпацтво, його національна ідея пануватиме на Україні, коли сучасна московська неволя буде на Україні вже лише тяжким історичним спомином і осторогою для майбутніх поколінь.

ЛІТВІНОВ ІДЕ ДО ЖЕНЕВИ.

МОСКВА, 5. 4. ПАТ. Вже в найближчих днях виїде ком. Літвінов до Женеви, аби прочіхати туди на 10. квітня н. р.

Вістка про стрічу мін. Тітулєску з Літвіновим, аби наладнити дипльоматичні взаємини між СРСР і Малою Антантою таким чином потверджується.

НАЙБІЛЬШІ МАНЕВРИ АМЕРИКАНСЬКОЇ ФЛЬОТИ.

З Льондону повідомляють, що слідуючого тижня відбудуться маневри цілої воєнної фльоти Зл. Держав, в яких братимуть участь і прибережні батерії гармат. Це будуть найбільші маневри на світі. Маневри починаються в околиці Сан Педро в Каліфорнії і закінчуться морською битвою. Опісля ціла фльота поплине до Ню Йорку, де дефілюватиме перед президентом Рузвельтом.

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ ШПИГУНІВ.

Чеська поліція, викривши велику шпигунську аферу, яка своїми сіттями обмотала цілу державу, з поспіхом переводить масові ревізії та арештування в цілій державі. В Брні арештовано секретаря комуністичної партії, в якого найдено кілька фальшивих пашпортів і спис законспірованих шпигунів. Таким чином розконспіровано вагату шпигунів, які під прибраними прізвищами відбували військову службу, аби лише мати змогу шпигувати розклад серед війська.

По широкому світі.

— „Матен" обчислює військовий буджет Німеччини на 2 міліярди марок.

— Мусоліні приняв делєґацію французьких комбатантів.

— В суботу 7. квітня приїде до Парижа провідник розбройної конференції Гендерсон, де відбуде конференцію з міністром Барту.

— В Букарешті підписано нову торговельну умову між Польщею та Румунією, яка устійнює взаємні торговельні контінґенти на час від 1. лютого до 30. червня н. р.

— В Сарагосі вибухнув загальний страйк робітників усіх міських і приватних підприємств. Трамваї провадить військо.

— Англійський міністр Ілен виїде 8. квітня н. р. до Женеви на розбройну конференцію.

— В Льондоні помер адмірал Гордон Мур, який був третім адміралом відчас вибуху світової війни в 1914 р.

— На місце Кальмановича іменовано головою більшовицького державного банку Мар'ясіна.

— На зїзді тавтіників у Маріямполі секретар міністерства фінансів Ізрішунас виголосив промову, заявляючи, що Литва повинна наслідувати Мусолінія і Гітлєра.

— В Англії відбулась субскрипція державної позички на 150 міліонів фунтів протягом 3-ох годин.

— В Аргентині викрила влада великий заговір і тому переводить численні арештування, між військовими старшинами, які плянували на цьогорік державний переворот.

— Місто Гаколате навістила нова повінь.

— Найближчого тижня відбудуться в Льондоні наради англійських і польських вуглевих промисловців над цінами вуглів і розділом ринків збуту.

Висвячення двох бувших кооператорів.

Православний єпископ Симон Івановський висвятив 1-го квітня н. р. у Кремянці на священників Олександра Вітенка та Степана Голубовського. Вітенко, б. кооперативний діяч, був головою Надзірної Ради ПОК у Кремянці і взагалі довгий час працював в українських громадських організаціях на Волині. Опісля відійшов від громадської праці, дістав посаду в кремянецькій дух. консисторії і став завзятим оборонцем політики митрополита Денисе та противником розмосковлення православної церкви на західньо-українських землях. Підчас відомих поганських подій літом 1933 р. Вітенко був організатором святочної академії на честь митроп. Денисе, де замагався у своїм рефераті виправдати антиукраїнські наставлення московських православних владик та осуджував українських церковних діячів за їх старання в справі відродження української православної церкви. За таку роботу Вітенка навіть українські бебехи виключили його з членів могильного товариства.

Другий новопоставлений священик, Голубовський, досить відома на Кремянеччині фігура. Перед світовою війною був він в Почаєві одним з найближчих співробітників „славнозвісного" архимандрита Віталія, організатора „Союза русскаво народа". В 1924 р., прикинувшись прихильником українців, Голубовський вкрутився до дирекції Українського кооперативного банку в Дубні, перетворив його у Славянський банк і тим започаткував на Дубенщині еру „слуджіня". Запанастив українську станицю, але й сам не втримався і був змушений банк залишити полякам. Тепер знову вирнув на поверхню громадського життя. Вже в характері православного священика йде працювати до Володимира, щоби підсилити там упадаюче „русское дело".

—o—

Продовження святого року.

Агенція Стефані повідомляє, що 3. квітня н. р. св. Отець оголосив буллю, якою продовжує святий рік аж до великодного тижня 1935 р., аби уможливити вірним, які не могли прибути до Риму, повний відпуст дома.

—o—

П. Йонас на службі протиукраїнської нагінки.

Причинок до ментальности і поведінки жидів у Галичині.

Дня 28. березня ц. р. відбулася в Станиславові перед судом присяглих розправа проти Василя Бойка, обвинуваченого у злочині грабунку на шкоду Літмана і Їдис Шерфів. Заступником покривджених був адвокат мгр. Салямон Йонас, — обвинуваченого Василя Бойка боронив смер. підпрокуратор і оборонець Григорій Онуферко.

Звичайна подія, яких десятки стрічаємо кожного дня на сторінках брукової преси. Подія, про яку не варто би навіть згадувати, тим більше, що обвинувачення виявилось безпідставне й підсудного В. Бойка звільнено. Та тут несподівано трапилась небуденна своєю безличністю річ: адвокат С. Йонас, заступаючи покривджених накинувся не на обвинуваченого, але на українську націю та її провідників, роблячи їх відповідальними за грабунковий напад. Подібну безсоромність та затрату етики — трудно стрінути, а тим трудніше зрозуміти, що вона походить не від жидівського інтеліґента, до того ж адвоката.

Хоча розправа не виказала, а також і покривджені не твердили того, що грабунок мав якийнебудь політичний, або антисемітський підклад, п. Йонас старався за всяку ціну зробити з того грабункового нападу прояв протижидівської нагінки „українських молойців", підбуджених до того українськими політичними колами.

У своїй промові п. Йонас не забув пригадати присяглим про підпали стирт польських панів, про нищення польського дорібку „на кресах" та виголосивши апольогію „пацифікації", а, вбравшись у польську патріотичну тогу — пригадував українцям усі їх гріхи супроти Польщі і поляків мало не від княжих часів!

Але на тому не кінець. Вичисливши цілий реєстр українських злочинів — п. Йонас доказував, що: „українські молойці звернулися тепер проти жидівського населення, зокрема проти сільських крамарів і тероризують їх, граблять, вибивають їм вікна, палять їх дорібок". А роблять це, на думку п. Йонаса, тому, щоби українські кооперативи могли ліпше заробляти. „Але і так, — радів п. Йонас, — до українських кооператив ніхто не хоче йти купувати, бо там товар дорожчий і тому селяни волюють купувати у жидів". Усе те — у судовій промові в справі звичайного грабунку.

Вістка про нахабну поведінку п. Йонаса вийшла вже поза мури суду і викликала серед українського громадянства зрозуміле обурення. Характеристичним причинком до етики подібних п. Йонасові панів є кореспонденції зі Станиславова у „Хвилі" з 31. 3. ц. р. і „Дзеннику Ранньім" з 1. 4. ц. р., в яких вони, радіючи з наклепів п. Йонаса, накидаються лайкою на оборонця Онуферка: мовляв, він ображує жидівську релігію та жидівську націю взагалі. А на ділі оборонець п. Гр. Онуферко підклав тільки критиці вірогідність заприсяжених зізнань Шерфів та їх побожність, не торкаючи ні жидівської релігії, ні жидівської нації.

І хто тут аґресивний: жидівські українофоби на українській землі, чи українські антисеміти?!

Станиславів, 8. 4. 1934 *К. М.*

Чи Ви вже пробували наш незрівняний Крем сухий (денний під пудер)?

Найбільша і тому найдешевша українська кооперативна

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

виконує в найкоротшому часі твори, брошури, афіші та всілякі інші друки. — Ціни дуже низькі.

АДРЕСА Львів, Ринок 10.

ПРОТЕСТ НІМЕЧЧИНИ.

СААРБРІКЕН, 5. 4. ПАТ. З добре поінформованих кругів повідомляють, що німецький уряд заложив рішучий протест перед урядуючою комісією басейну Сварн, аби не покликувала на службу бувших німецьких урядовців, які вимігрували з Німеччини.

Довкола афери Ставіського.

МАНІФЕСТАЦІЇ ДЛЯ ЗДОГАДНИХ ВБИВНИКІВ ПРЕНСА.

ПАРИЖ, 5. 4. ПАТ. Паріська преса підкреслює знаменний факт, що з хвилиною арештування здогадних вбивників Пренса, поліцію засипується листами, які подають алібі Вантюра, барона де Люсака і Спіріта. Найбільше розбивається за арештованими деп. Сабіяні з Марселю. Вчора на залізничій стації у Діжон намагалися маніфестувати приятелі здогадних вбивників, яких перевезено з Парижа до Діжон.

І хоча від вбивства Пренса проминуло вже 43 дні, проте слідство не посувається наперед, а вбивників не віднайдено.

ПРЕНСА ВБИЛИ З ПОЛІТИЧНИХ ПОРАХУНКІВ.

ПАРИЖ, 5. 4. ПАТ. Комісар Боні згадав про пізнаки, на основі яких арештував здогадних вбивників Пренса. Боні запевняє, що основні розшуки переконали його, що Пренса вбили з політичних порахунків. Його інформатори слідкували за діяльністю барона де Люсака, який чванився, що має перевести велику 2-мільйонову аферу. І дійсно за кілька днів де Люсак сплатив довг 80.000 франків, які затягнув ще перед кількома роками. Знову інший інформатор доніс комісареві, що де Люсак між приятелями частенько повертав до вбивства Пренса кажучи, що судця Пренс попоміне самогубство, або впав жертвою порахунків з бувшим прокуратором Пресаром.

ДВА КОНЦЕРНИ СТАВІСЬКОГО.

ПАРИЖ, 5. 4. ПАТ. Зі Швайцарії повідомляють, що ще в вересні м. р. Ставіський від оживлені переговори з визначнішими людьми, аби заснувати два товариства, в яких хотів ульокувати 40 міл. франків. Одно товариство мало би вивозити зброю до Китаю, а друге винарендувати тютюневий монополь на Мадярщині. Переговори зайшли вже так далеко, що нотар у Невшатель списав уже умову на письмі з найменшими подробицями.

ВЗАЇМНІ ОБВИНУВАЧЕННЯ.

ПАРИЖ, 5. 4. ПАТ. Ред. Дібарі зізнав перед слідчим суддею, що на прохання Ставіського зайшов у вересні 1932 р. до міністра Далямі, який прийняв його дуже сердечно. Дібарі тоді спостеріг, що міністр уже скоріше чував про Ставіського і про байонські бони. Тому поспитав редактора, чи залежить йому на цій справі, на що одержав притакуючу відповідь. Саме в тому часі Ставіський торгувався з ред. Дібарі за щоденник „Вольонте", але не мав на закупно цього щоденника грошей, які сподівався розлобути з продажі байонських бонів. І дійсно Далямі приобіцяв поладнати цю справу прихильно. Тоді ред. Дібарі вручив міністрові коротенький меморіял від Ставіського. Вже при кінці вересня 1932 р. одержав ред. Дібарі лист від міністра Далямі до Ставіського, якого цей титулував „Дорогий приятелю, пане директоре!" Дібарі здогадувався, що це урядовий лист і передав його Ставіському. Напишо вжив цього листа найбільший обманець Ставіський, ред. Дібарі запевняє, що довідався щойно підчас слідства. Далі запевняє ред. Дібарі, що не знав, нащо би Ставіський був обманцем, а про продажу свого щоденника інформував своєчасно дуже докладно міністра внутрішніх справ Шотана. Проте Шотан не признався субвенції, які побирав Дібарі з тайних фондів. Про переговори ред. Дібарі зі Ставіським знав також директор „Сюрете Женераль", а проте не остеріг його перед обманцем. І лише префект Шіап перестерігав ред. Дібарі, що трансакції зі щоденником „Вольонте" не дуже то солідні. І дійсно вже в липні 1933 р. Ставіський заявив редакторові, що не сплатить грошевих довгів.

По таких обтяжуючих зізнаннях слідчий суддя рішив сконфронтувати ред. Дібарі зі свідком Далямі.

ПАРИЖ, 5. 4. ПАТ. Тіло Ставіського заложили до родинної гробниці на цвинтарі „Пер Ляшез", де спочиває вже його мати і батько, який у 1926 р. теж поповнив самогубство.

—o—

ФРАНЦУСЬКО-АНҐЛ. НЕПОРОЗУМІННЯ.

ЛЬОНДОН, 5. 4. ПАТ. Льондонські кола стверджують, що мін. Іден не вступить до Парижа, бо Франція не прийшле перед понеділком відповіди на запит Анґлії в справі ґарантій, а держ. підсекретар виїде до Женеви в суботу. Різниця думок між Парижем і Льондоном є в тому, що В. Британія хоче на випадок нарушення розбройної конвенції скликати нараду, щоби рішити, яку акцію треба пристосувати. Зновуж Франція домагається, щоби на випадок нарушення конвенції, гарантії зможливили автоматичний вхід деяких постепенно скріплюваних санкцій.

—o—

УСТУПАЄ КАРДИНАЛ ПАЧЕЛІ.

ПАРИЖ, 5. 4. ПАТ. Часописи повідомляють із Ватикану, що в найближчому часі треба сподіватися уступлення кардинала держ. секретаря Пачелія. Є це в звязку з тим, що гітлерівський уряд не виконав конкордату, якого головним прихильником мав бути о. Пачелі.

—o—

ФІНЛЯНДСЬКО-БІЛЬШОВИЦЬКИЙ ПАКТ НЕАГРЕСІЇ.

ГЕЛЬСІНҐФОРС, 5. 4. ПАТ. Постанова президента республики в справі продовження пакту неагресії з СРСР западе в найближчих днях. Нема сумніву щодо згоди Фінляндії на продовження пакту, хоч на проволоку поза причинами формальної натури вплинули протисовітські настрої фінляндської суспільности та неохота виступати солідарно з балтійськими державами. Останніми часами прийшло теж до відпряження між СРСР і Фінляндією, доказом чого є виїзд великої прогульки фінляндських журналістів до СРСР і перші після війни прилюдні відчити більшовицьких учених у Гельсінґфорсі.

ПЕРЕГОВОРИ В СПРАВІ РОЗБРОЄННЯ.

ЛЬОНДОН, 5. 4. ПАТ. Президент Гендерсон переговорював нині в присутності Агнідеса з італійським амб. Ґрандієм. Райтер довідується, що Нормен Дейвіс, який приватно перебуває в Анґлії, після полагоди своїх справ, підчне офіціяльні балачки головно в розбройних справах.

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ЕМІЛІЯ БРОНТЕ

БУРЕВЕРХИ

у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.

Окрема книжка на гарному папері, 278 стор. Обмежена скількість примірників.

ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.

Для передплатників „Діла" 1 зол. 80 сот.

Пересилка 50 сот. більше.

Міська Комунальна Каса Ощадности у Львові.

З посеред інституцій, які створила громада м. Львова, як і зпосеред кас ощадностей у Польщі одно з найповажніших місць займає наша Міська Каса Ощадности, для котрої 1933 рік замикує 21 літ успішної праці для добра населення нашого міста.

До загальних причин, що стримують розвій ощадностевих інституцій, джерелом яких є тяжка господарська ситуація у південних воєвідствах, де найсильніше в цілій Польщі розвинулися долярові обороти, прилучилися ще і зеличезні труднощі, спричинені заломаним курсом долара в 1933 р. і ліквідацією долярових оборотів та рахункових змін, які в білянсі всіх інституцій доказано, що в минулих роках долярові обороти обчислювали по курсі 8.85 а з кінцем 1933 р. по дійснім курсі біржі 5.65.

Якщо без огляду на всі ці труднощі МКО. з кінцем 1933 р. мала оборотовий капітал з вкладів, біжучих рахунків і власних капіталів майже 62 мільони золотих, це доказ справности інституції і сильно обосновано довіря львівського населення до каси.

У вкладках полагоджено за рік 270.143 клієнтів себто пересічно майже 900 клієнтів денно. У кредитовій ділянці каси найважніше місце займають іпотечні позички, які дають — 17,651.000 зол. і векслеві позички на 21,200.000 зол. Щоби влекшити тяжку часто ситуацію власників реальностей — на 821 іпотечних позичок признано у 635 випадках полекші через ратальну сплату залеглости, а у 38 через продовження речинця сплати і скапіталізування залеглих рат.

У відділі векслевих позичок із внесених на протязі року 3.276 прохань за кредитом зол. 8,971.000 — полагоджено на 30. засіданнях комітетів цензорів і 95 засіданнях Управи 2.514 подань на 5.784.000.— зол.

Велику прислугу населенню міста віддає також заставничe заведення, як Відділ каси, що полагоджує пресічно 432 клієнтів денно і виказує стан 32.077 позичок на загальну суму зол. 2,464.000.—. Пересічна вигота позички хитається коло 70 зол.

Загальний оборот касовий на протязі року лійшов до 350 мілионів зол.

З загальної суми доходів брутто 4,700.000 зол. майже 3/4, бо до 3.201.000 зол. дійшли виплачені власникам вкладок відсотки.

Доказом обережної в літах доброї конюнктури політики каси є стан резервових фінансів, який доходить до квоти 1,859.000 зол., себто понад 8 процент оборотових капіталів каси.

Цей побіжний образ чинитьб, які дає каса господарському житті Львова, є проречистим доказом, що та кредитова самопоміч, яку організує через М. К. О. громада міста Львова, гарантуючи за вклади в касі і справуючи через органи каси управу її фондами, є поважним чинником господарського розвитку міста і цілого його населення.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6. — Насс.** 1305 3—5

— **ЧЕРЕВИКИ жіночі, мужеські і дитячі купуйте в однокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА" Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до Свого."** 68 53 19-?

„СІЛЬВА", найкраща **теч,** паста та порошки до чищення металів і посудин. Фабрика Львів, вул. Бандурського ч. 5. Домагайтеся всюди. 1327—?

— **Церковні брокати,** борти, френдзаї, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан, **дзвони,** всі готові церковні річи, **плащеницi,** книги, світло, **кадило,** печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове **столове накриття,** ліжка, **прапори** і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА"** у Львові, Домініканська 11/I. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 38-?

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-45.** Приймає фурра до перехову на літо. 7-?

— **Весняний сезон у Черчі.** Відкриття весняного сезону в Черчі **1. травня.** Інформації подає Управа живця: Черче, п. Рогатин. 1385 1-6

— **Овочеві щепи і кущі** певні щодо відміни, гарні і здорові можна ще замовляти у фірми **А. Терпиляк, Розсадники овоч-деревець та насінне господарство в Залуквї п. Галич.** Описово-інформаційні катальоги і оферти висилається безплатно. 1386

— **„Distinction"** — косметичний кабінет вул. Коперника 42 а II. пов., тел. 72-18 виконує всякі косметичні заходи фахово-дипльомованими силами. Веде курс трьохмісячної науки косметики, що дають право виконувати практику самостійно. Вписи тривають. 1394 1-10

— **Оригінальний бунт чоловіків у Львові.** Як довідуємося, деякі „відважніші" чоловіки рішили явно збунтуватися проти своїх жіночок, якщо вони не схотілиб переплітати частіше дотеперішнього одноманітного „мені" зі шницлів, пирогів і тим подібних традиційно-консервативних страв — смачною, ріжнородною битою птицею. При цьому мають домагатися, що мусить бути вона тільки з птахомарні Маслосоюзу, при вул. Косцюшка 1 а, бо є першоякісна, здорова і фахово приладжена. Можна її також замовити телеф. ч. **39-66,** або в котрійнебудь крамниці М. С. — а доставлять її без доплати до дому. 1344

— **На бажання наших відборців** продовжуємо продаж книжок по зниженних цінах **до 15. квітня** ц. р. **Нові** катальоги та додатки висилаємо відворотно. Книгарня Шевченка, Львів, Ринок 10. 1363

— **Всім нашим співробітникам, передплатникам, читачам і прихильникам бажаємо веселих свят. Христос Воскрес.** **РЕДАКЦІЯ.**

— **Чергове число „Діла"** появиться в середу рано з датою 12. квітня ц. р.

— **Поворот до рідної церкви.** Гремяльний тралошанин римо-кат. каплун в Перемишлі і новоспечений римо-католицький парох у селі Монастирі біля Перемишля, о. **Максим Журкевич,** за дозволом Апостольської Столиці повернув на лоно греко-кат. церкви і вступив до Чина оо. Василіян. о. Журкевич, родом холмщак, був ще дитиною відірваний від рідного пня і щойно в пізнішім віці прийшов до національної української свідомости. З того часу не крився зі своїми національними почуваннями, дренумерував українські часописи й журнали, спроваджував українські книжки та все мріяв про поворот до рідної церкви. Дня 21. березня ц. р. попрощався о. Журкевич зі своєю парохією, яка голосно ридала за своїм улюбленим, знанним з ревности й інших християнських чеснот пароxом, і підводами переїхав до монастиря оо. Василіян в Жовкві, забравши з собою свою цінну бібліотеку, яку збирав усе життя. Бажаємо о. М. Журкевичеві ще багато сил і якнайкращих успіхів у праці між рідним народом.

— **Наші псальми в радіо.** Львівське радіо трансмітуватиме в пятницю 6. ц. м. в год. 6.15 веч. псальми у виконанні хору Успенської церкви під орудою проф. Р. Прокоповича-Орленка. Хор виконає псальми Львова: 1) „Услиши Господи", 2) „Приклони Господи".

— **З будівельного ринку.** З причини сприятливої погоди, будівельний сезон почався в цьому році значно вчасніше, як у попередніх рожах. Причиною цього безсумнівно також вчасне урухомлення будівельних кредитів. На ринку будівельних матеріялів панує велике оживлення, передовсім скількість замовлень на портляндський цемент росте у скорому темпі. З фабрик цементу вийшла в рух як перша фабрика в Рейовці, яка належить до концерну акційної спілки „Firley". Інші, більші фабрики, останньо частинно вже пустили в рух, а дальші фабрики стануть чинні вже в найближчому часі. На підставі інформацій з кол будівельного промислу, цьогорічний будівельний рух заповідається добре у звязку із закроеним на досить велику скалю пляном публичних робіт і приватних будівництв, а спеціяльно, коли йде про будову малих домиків, які користають з певних кредитів у Банку Краєвого Господарства.

— **Псальми в Успенській церкві.** Хор Успенської церкви під дир. проф. Р. Прокоповича-Орленка відспівае в пятницю 6. ц. м. в год. 7. веч. псальми: 1) Бахметев: Благообразний Йосиф, 2) Львов: Услиши Господи, 3) Бортнянський: Господь просвіщеніе мое, 4) Львов: Приклони Господи.

— **Наша Служба Божа в радіо.** Першого і третього дня наших Свят трансмітуватиме львівське радіо Службу Божу з Успенської церкви. Початок Сл. Божої: в неділю в год. 10, у вівторок в год. 9.45. Обі Сл. Божі трансмітуватимуть і інші польські радія.

— **Роксолянa,** найкращий пансіон у Черчі, відкривається дня 1. травня.

— **Шануймо народні звичаї.** Дар **„на писанку"** Рідній Школі став уже звичаєм. Не ждім, щоби до нас хтось заходив по цей дар. Церковні Братва, Товариства й кожний Громадянин чи Громадянка **повинні самі зложити свій дар Рідній Школі з нагоди Воскресення Христового. — Головна Управа Рідної Школи, Львів, вул. Словацького 14 III.**

— **Дальші позички для „Рідної Школи".** Народна Торговля" у Львові, як установа, вплатила зол. 300, а її службовики через свою професійну організацію „Самопоміч" службовиків Народньої Торговлі зол. 750. Слід зазначити, що значна частина службовиків Народньої Торговлі по провінції бере дуже живу участь у комітетах збирання позички і окремо вложила через ці комітети за себе позички. Директор Народньої Торговлі інж. Ю. Павликовський зложив окремо від себе зол. 100.

— **Відчит про український театр.** В понеділок 9. квітня львівська радіостація передає в год. 18.00 відчит Ст. Чарнецького: „70. роковини українського театру у Львові".

— **Воскресні пісні на орхестру.** В неділю, 8. ц. м. в перший день Великодних Свят відіграє орхестра т-ва „Воля" концерт воскресних пісень у церкві св. Юра в год. 12. вполудне.

— **Літню оселю для дітей** улаштовує виділ Української Захоронки з Дрогобича подібно як попередніми роками в підгірському місточку Підбужі у власній санаторії від 15. травня до кінця серпня ц. р.

— **Порядок Великодних богослужень в Любліні** в церкві св. Йосафата, вул. Зелена 3: субота, 7. ц. м. год. 7. веч. Воскресна Утреня; неділя, 8. ц. м. год. 11. передпол. співана Служба Божа.

— **Радіо приготовляе до матури.** Управа Польського Радія у Львові влаштовує цикль 40 викладів з літератури, польської та інших, історії, природописних наук і т. п. Викладатимуть спеціялісти. Абітурієнти, які вислухають циклю радієвих прелекцій, довідаються не тільки про масу подробиць, але зможуть вглянути в ріжні проблеми з нового, глибшого становища. Виклади визначено на пору, догідну для всіх, отже на 17 год., коли ум молодих людей відпочив після щоденного заняття.

— **Подяка.** Високоповажаному Пану Докторові **Василеві Кархутові,** лікареві внутрішніх недуг у Львові, складаю на цьому місці сердечну подяку за вилікування мене з тяжкої недуги запалення легенів і олегочної. Вірна діягноза й доцільне примінювання Вп. Доктором лічничих засобів вирятували мені життя від смертельної небезпеки. Львів, б. 4. 1934. — **Микола Голубець.**

— **„Предтечі" й епігони націоналізму.** В останньому числі „Нового Часу" у реклямовій нотатці про фейлетонн Вячеслава Будзиновського, які збірається той часопис друкувати, находимо таку характеристику того діяча й письменника: „В. Будзиновський належить до гурта тих наших політичних діячів, що в 90-их роках мин. віку започаткували ідеольогічний фермент, з якого народилися три головні галицькі партії. І саме в його письменницькій і громадській діяльності найрізкіше виступає національний момент. Він перший бунтується проти непереможного впливу Драгоманова в тодішньому політ. житті, а відтак у націонал-демократичній партії являється „анфан терріблі". **Таким чином Будзиновського можна вважати предтечею сучасного націоналізму".** Читаємо і з дива не виходимо: п. Вячеслав Будзиновський, головний редактор „Ради" і „Праці", кількалітній постійний співробітник „Нових Шляхів" настільки — сам свідомий і всім відомий „ідеольог" галицького неомосквофільства, знаного під назвою радянофільства, що не цурався підписуватись у „Н. Ш." завсіди повним призвищем (це, до речі, добре свідчить про чесність з собою того діяча!) — — раптом став „предтечею сучасного націоналізму"! Можна не дивуватися, що п. Вяч. Будзиновський віддав „Нов. Часові" свої спомини і що „Новий Час" рішився ті спомини друкувати. Але навіщо компромітувати себе — і свого нового співробітника — такою несмачною реклямою?! Мимоходом кажучи — „Новий Час" стає поволі збірати не лише предтеч, але й епігонів українського націоналізму і п. Будзиновський найшовся на листі співробітників „Н. Ч." мабуть завдяки б. головному редакторові радянофільського „Н. Прапору" з „незалежної групи", який є нині передовиком того часопису і ментором — національного табору.

— **Вибори до міської ради у Львові.** З Варшави повідомляють, що вибори до міської ради у Львові відбудуться вже в травні. Затe вибори до міської ради в Варшаві назначено на осінь ц. р., а найскоріше відбудуться з початком вересня. Вибори на просторі східних і центральних воєвідств відбудуться також уже в травні.

— **Маєтки, виставлені на парцеляцію.** У „Деннику Законів" з 31. березня п. р. (ч.28) появився розпорядок ради міністрів, який затвердив парцеляційний плян на 1935 р. І так банку розпарцелюють у воєвідствах: поліським 3000 га і волинським 3200 га. Приватних грунтів розпарцелюють у воєвідствах: поліським 10.000 га, волинським 8.500 га, тернопільським 13.500 га станиславівським 1.700 га і львівським 5.000 га.

ДЕНТИСТ-СТОМАТОЛЬОГ
Др. мед. Наталія ГАЩУКОВА
ОРД. В ГОД. 9—1, 3—6.
Перемишль, ул. Францішканська 7.
Прецизійна техніка.

— **Забороняють співати національний гимн.** Філія т-ва „Просвіти" в Бережанах влаштувала силами читалень концерт з нагоди 120-их роковин Шевченка. В програмі концерту, яку предложено до староства, вставлено як кінцеву точку національний гимн. І ось староство заборонило співати на концерті національний гимн. Тому голова філії д-р В. Бемко звернувся телеграфічно до міністра внутрішніх справ, але з Варшави не надійшла відповідь.

— **Арештування.** В суботу 31. березня ц. р. арештувала поліція на залізничому двірці в Дорі Лідію Мак, студ. філ., яку після переслухання на станиці поліції в Яремчу, відвезено до Станиславова. Крім того в Делятині арештовано студентів С. Герасимовича, Меделюка і Гафтуняка, яких після переслухання звільнено.

— **Коедукація в народніх школах.** Міністерство освіти видало інструкцію про організацію занять в народніх школах. Нормальна лекція тревatиме 45 мінут. На випадок злуки кількох віддiлів можна продовжити до 50 мінут. З огляду на мале число учительських етатів і потреби комасації народніх шкіл передбачується творення коедукаційних шкіл. Коедукація буде введена найперше в місцевостях, де молодь переходить опісля до істнуючих коедукаційних середніх шкіл.

— **Спрагнені подружого життя.** В другому дні латинського Великодня по ріжних костелах у Львові відбулося поверх 200 вінчань. В самих Бернардинах звінчалося 37 пар. Вінчання уділювано рівночасно при кількох вівтарях, а дальші пари дожидали своєї черги або в авта перед костелами або в захристіях.

— **Вбивство за залізницю Львів-Чернівці.** Слідство, ведене в справі таємного вбивства перед кількома місяцями посла до румунського парляменту Евзебія Поповича, виказало, що злочин стоїть у звязку зі становищем Поповича як правного дорадника т-ва залізниці Львів-Чернівці-Ясси. Тому й слідство перенесено до Черновець. Дальше викрито, що пос. Поповичеві вкрадено після його вбивства акти, які торкаються процесу залізниці Львів-Чернівці і в тій справі Попович мав виїхати до Парижа. Тепер переслухують в Чернівцях людей, замішаних у ту аферу. Їхні назвища держать у тайні.

— **Жахлива смерть 4-ох дітей.** В селі Жадковичах вдусилось від диму четверо дітей. Їхня мати Єлисавета Зейгер пішла вранці на торг до Мостиськ прохаючи сусідку, аби наглядала її дітей. Колиж вечором сусідка заглянула до дітей, застала їх уже мертвими. Діти зголоднівши, захотіли зварити обід і тому запалили в печі солому з сінників. Тому, що засуви в печі були замкнені, діти подусились від диму.

— **Самогубство під вінцем любки.** В селі Королів біля Грубешова перед мешканням тамошньої вчительки Софії Ст. застрілився возний почтової агенції з Грабівця, 28-літній Лев Малець. З листу, який залишив, виходить, що причиною самогубства була нещаслива любов до вчительки.

— **Краєва хроніка.** В пивниці одного господаря в Залісцях пов. Зборів знайдено порубане тіло Ст. Рудакевича, місцевого мешканця. — В ночі з вівторка на середу до магазинів бар. Гредлів у Святославі біля Сколього доконано влому, звідкіля вкрадено 10 кг. амоніту, 2 пушки запальників, 3 звої льонту та іншу муніцію. Поліція арештувала під замітом влому Антона Качора з Жидачева і Петра Баната з Бортник. — В Ришині пов. Рава Руська 40-літній господар Іван Мандзяк убив підчас сварки сокирою свого 30-літного пасерба Кирила Березовського. — В селі Конотопи викинули хвилі Бугу тіло молодої жінки, в елегантному убранні. Здогадуються, що ця жінка поповнила самогубство.

— **Ріжні вістки.** Члени розвязаного Шушбунду влаштували на гробах провідників лютневої революції маніфестації проти уряду. — Нагла відлига і великі дощі спричинили великі багатьох рік в Америці, які потягнули за собою не лише великі матеріяльні втрати, але також смерть багатьох людей. Ріка Гудсон знищила дві гаті і мости, а в холодних хвилях найшло смерть 10 людей. — Суд у Кельні засудив 64 літнього священика на 6 місяців арешту за поширювання неправдивих вісток. — У концентраційнім таборі в Кісляв скінчив самогубством бувший соціял-демократичний посол до райхстагу Марен. — Біля Серадзі тяжко поранився в мотоциклевій катастрофі директор

ВІДГУКИ ДНЯ.

Великодня лєктура.

Кажуть учені, що люди на святах не читають часописів. Пишу „люди", а думаю „українці", бо про інші народи нема в них щодо цього виробленої думки. Може — говорять — німець, француз, чи якийсь там інший італієць і бере на святах газету в руки. Наш брат абсолютно не має на те часу.

Возьмім (кажуть учені) Великдень.

Рано Богослуження — часопису читати і не можна і не випадає. Потім легка перекуска, густо перетикана то „сильною", то „моцною", то обидвома разом. Тоді на розмову не багато часу, не то на читання. Піст і криза заострюють апетит, а „сир, яйця і прочії сніди" абсорбують увагу передплатника. Особливо ті „прочії сніди". Великдень так з ними тісно звязаний, що хоч зпід землі, а дістань.

Після перекуски приходить автоматично закуска. Після закуски треба щось зїсти, потім „взяти на зуб", потім „перетрутити", вкінці й солідно поживитися.

Перший день — як батогом ляснув.

Другої днини вже скоріше можна подумати про лектуру. Дехто навіть спитає: „Чи прийшло святочне число?". „Десь прийшло" — відповідають. Але ніхто не квапиться шукати, бо саме в тій хвилині — гості.

— Гість в дім — Бог в дім!

— Дух святий при нас хрещених.

— Христос воскрес!

— Воістину, воістину, прошу сідати.

І... (гляди перший день!).

Ріжниця тільки та, що на другий день появляються ліпші речі, призначені до репрезентації, між іншим і якась малмазія з „Народної Торговлі". Колиж є гості, то хіба ніхто ні з домашних ні з гостей не запропонує:

— Ану, прочитаймо дещо!

Зате раз-по-раз:

— Прошу ще шиночки...

— Позвольте мені муштарду... („Міка" не є зла!)

— Чому ви нічого не берете?

— Для Вас, Пані, возьму. Отого сальцесончика. Капітальний, знаменитий.

— Дай Боже здоровля.

— Дай Боже.

І тим подібне. Да капо аль фіне, чи да фіне аль капо.

Не зміняє сути річи і та обставина, що хтось належить до „Відродження", чи закупив безалькогольну карту Рідної Школи. Адже „сильна з моцною" не мусить бути горівка. Може це бути чорна кава, чай, чи содова вода.

Так само можна казати: Дай Боже здоровля! а при содовій воді, це навіть рекляма для української фабрики. Треба тільки тоді вимовляти через велике „З":

— Дай Боже „Здоровля"!

Так минає менш-більш другий день Великодня.

Лягаючи спати, струджений святами передплатник постановляє твердо:

— Завтра прочитаю, що там пописали.

Але третій день не хоче бути гірший від своїх попередників.

Від раня товче в голову:

— А не забудь за вінту в Громаденків!

Потім ще нагадає: Саповичів, Печеніських, Скалозубів, Журбинюків...

Виходить — цілий день занятий.

Вечором як по косовиці. Чоловік ледви живий, Богу дякувати що лікаря не кличе.

Аж по святах є час і охота прочитати святочне число.

По звичайнім обіді (врешті щось теплого!), передплатник заявляє:

— Отжеж тепер возьмемося до святочного числа. Ану пошукайте мені!

Всі кидаються шукати...

Ні сліду...

Галактіон Чітка.

Хвальним Дирекціям Народньої Торговлі, Центросоюзу, Повітових Союзів Кооператив і їх співробітникам та всім своїм відборцям бажаємо всього найкращого з нагоди Воскресення Христового.

Фірма О. ЛЕВИЦЬКА І С-ка У ЛЬВОВІ

комунальної каси ощадности Заремберський. — Молодий американський плівак Джек Медіка, який недавно устійнив світовий рекорд довільним стилем, поправив на змаганнях у Колюмбії в стейті Огайо світовий рекорд, переплинувши 440 ярдів в часі 4.46.8 секунд. — Число безробітних у Польщі за підчисленням Уряду посередництва праці зменшилось в останньому тижні на 6.033.

— **Сензація для шахістів.** В неділю у Баден-Баден розпочався новий шаховий турнір за світове мистецтво: поміж Альохіном і Боголюбовим, двома чоловими шахістами світа. Цікаво, що хоч обидва вони москалі — Альохін грає на турніях, як представник Франції, а Боголюбов Німеччини! Першу партію грали названі шахісти два дні: після 41-го посуву (тягу) погодилися вони перервати партію, яку продовжували в понеділок. Закінчили на 65 посуві нерозіграною. Весь час перевагу мав Боголюбов, що грав білими.

— **Важкий розводовий процес.** У Чехословаччині одна розводова скарга мандрувала крізь усі інстанції аж до найвищого суду. Скаргу внесла жінка, домагаючись розводу; як мотиви подала зломання чоловіком подружої вірности та непоборну відразу. Але суд скаргу відкинув, бо факт, на який покликувалася жінка, був передавнений, а до мотиву відрази чоловік не прилучився і своєї згоди на розвід не дав. Після довгого процесування справа опинилась перед найвищим судом. Заступник чоловіка, який на розвід усе не годився, підніс, що справа формально вже вирішена нижчими інстанціями, а нових замітів на найв. суді зазначувати не можна. Однак найвищий суд допустив новий заміт і прийняв його, як достаточний аргумент для розвязання подружжя: повний розвал подружого життя...

— **Жахливе масове вбивство.** Американські часописи подають повний жаху опис рідкісного зустрічного масового вбивства, що виявляє особливо жорстокі інстинкти злочинців У м. Бремертон у стейті Вашинґтон над Тихим Океаном у Великодню неділю, вчасним вечором, коли ще скрізь панував великий рух, невідомі злочинці вбили у віллі мільонера Франка Ляйдера, господиню, служницю і трьох гостей, що були в гостях. Усі кімнати просторої вілли були перевернені коміть головою всі стіни і меблі поломані. Розбишаки не лише повязали своїм жертвам ноги і руки, але й на уста пеприліплювали пластри. Виринає питання: скільки мусіло бути вломників і яка страшна трагедія розіграласъ у той святочний день, коли 3-ох дорослих мушин дало себе стероризувати й повбивати!

— **Святиня вісьмох святих.** Японський міністер внутрішніх справ Адачі вибудував в Японії незвичайну святиню, яку назвав „храмом 8 святих". По середині святині поставив зеркало, що представляє у шінтоістів божество, праворуч і ліворуч зеркала статуї вісьмох найбільш заслужених для релігії та фільософії мужів. Перше місце займає Будда, четверте Конфуцій, пяте Сократ, семе Христос, репродукція славного Христа з Амієну у Франції. На посвяченні японський премієр виголосив промову, закликуючи наслідувати тих „святих" і висловлюючи надію, що їхне життя, повне чеснот, знайде щораз більше зрозуміння серед японців.

— **Згинула при вінчанні від грому.** В місцевости Педрас Альтас в Бразилії склалася небувала подія. В часі вінчання, коли перед вівтарем стояла пара молодят, нараз загреміло і молода, поражена громом, впала нежива. Була це донька відомого ліберального політика д-ра Асіза Бразіля, а нареченим був її свояк, син генерала Птоломея де Асіз Бразіль.

— **Нещасливі великодні випадки в Англії.** У великодний понеділок у Льондоні трапилось багато нещасливих випадків на залізницях. На одному передмісті на залізниці було ранених 50 осіб. У Глесгові того самого вечора був другий такий випадок, де особовий поїзд зійшов з рейок; 21 ранених, з цього 6 тяжко. У Йоркширі біля Голмфірт пять мужчин згинуло при зударі вантажних авт.

— **Воронов їде до Болгарії.** Відомий російський лікар Воронов, що працює від літ над дослідами для відмолодження на французькій Рівієрі, вибрався тепер на европейський схід з відчитами. Болгарія зацікавила його головно таким явищем: там багато людей доживає до 100 літ і довше. Є там іще тепер 170 осіб, що мають понад 100 літ і більш як 10.000, що скінчили 90 літ.

— **10.000 скажених собак.** В стейті Оклягома Злучених Держав ширіться між собаками по шесть скаженини. Тому вбито вже 10.000 на загальне число 200.000 собак.

— **Ошукав кількачацять тисяч людей.** У Львові розпічнеться незабаром судова розправа проти Омеляна Онишкова, арештованого тому рік у Бельгії наслідком стежних листів львівської поліції. **Допустився він мільонових ошуканств на шкоду кільканацятьох тисяч людей в цілій Польщі при продажі долярівок і державних облігацій на оати.** Про розмір а-

Весь Львів знає, що найбільший вибір мужеської і жіночої конфекції з найліпших матеріялів по найновіших моделях по найнижчих цінах можна дістати лише у відомій зі солідности фірмі **О. Шапіра, Личаківська 1.**

фери свідчить факт, що слідчі акти обіймають 18 томів, а сам акт обвинувачення має 80 сторінок машинового письма. З Онишковом засіли на лаві обвинувачених його спільники: д-р Генрих Бріль, Влад. Герман, Мар. Гендель, Сим. Валь і батько Онишкова Теодор.

— **Вбивство на лісничівці.** До лісничого Фігури в Савівці біля Тартакова пов. Сокаль приїхав на свята його братанич Болеслав Фігура, вояк з курсу підхорунжих у Рівнім і провів у свого стрия кілька днів. В домі лісничого перебувала на святах також його 20-літня донька Уршуля. Дня 4. ц. м. вечором між молодими людьми прийшло до якогось непорозуміння, наслідком чого вояк стрілив до своєї стриєчної сестри з пістолету і вбив її на місці. Душогуба арештовано.

— **Боротьбу зі щурами** приготовляє санітарка влада у Варшаві. Поміщення на базарах і торговицях ствердили, що скількість щурів зросла до неймовірних розмірів. Обчисляють, що у Варшаві є 30 мільонів щурів. Гніздяться вони в каналах, у каналових рурах під землею, в пивницях домів, під будами, шопами і т. п. Коли прийняти, що один щур робить шкоди тільки на 5 зол. річно, то Варшава тратить річно через щурів сотки мільонів зол. Подібно як торік, буде визначений час, коли в цілій Варшаві будуть всіми можливими способами троїти щурів.

— **600 осіб арештованих за хабарництво.** В київській торговельній організації викрито величезні зловживання товарами і харчами, призначеними для робітників. Службовці управляли на велику скалю спекуляцію та хабарництво. Арештовано 600 осіб, які стануть перед судом. На їхне місце визначено 100 випробованих комуністів на провідні становища, а нижчі місця обслужено 400 членами союзу комуністичної молоді.

— **Совітське виховання.** Совітська преса розписується про „подвиги" 12-літної Ольги Баликіи, яка повідомила ДПУ, що її батько, член одного колхозу над Волгою, забирає потайки збіже і приносить до дому, за що більшовицький закон карає смертю. У своїм доносі 12-літня донька пише, що не боїться батька і що вступивши в комуністичну організацію, уважає своїм обовязком повідомити владу про вчинки батька. Баликіна арештовано, а його донька дістала пенсію і буде виховуватися на кошт держави. Такий ідеал совітського виховання в практиці!

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „МАРШ РАКОЧІЯ".

Наша публика має слабість до таких фільм, що показують австрійську армію. Однострої, дисципліна, веселе воєнське життя — все це разом відтворює перед очима колишніх членів австрійської армії любий спомин минулого. Фільма є своєрідною музичною оперетою, основана на мотивах маршу Ракочія і на народніх мадярських мельодіях; музику склав Павло Абрагам. Кілька веселих епізодів, пронизані краєвими і врешті славна циганська музика. Фільму попереджує увертюра, спеціяльно написана для тої фільми на мотивах маршу Ракочія, яку відограла велика симфонічна орхестра. с. т.

КІНО „КАСІНО": „ТАНЦЮЮЧА ВЕНЕРА"

Улюблена в американському кіні тема про бідну дівчину, що робить карієру на сцені, в ревії на Бродвею. Має молодого опікуна-мільонера, очевидячки закоханого в ній і це ми теж уже бачили не в одній фільмі. Дівчина — горда, хоче власними силами заробляти на себе і добитись карієри. Вся головна основа фільми в тому, щоб бачити якнайбільше танців. Її проби за кулісами великого бродвеєвого театру й інтригу, що попереджують кожну виставу, знаємо теж на память. Але головні дієві особи Джоан Кроуфорд і Кларк Гебл уміють зацікавити глядача, а це в даному випадку найважніше.

КІНО „АТЛЯНТИК": „ЕСКІМО".

Це одна з найкращих фільм за останні роки, що вийшла з під руки славного режисера Ван Дайка, автора першої звукової фільми світової слави „Білі тіні". Допомагав йому давець Фрайхен, знавець життя ескімосів. Фрайхен — дослідник Гренляндії, де жив 6 літ і де серед ескімосів навчився їх мови та зазнайомився з їх побутом. Є він теж автором ріжних книжок з життя ескімосів. Фрайхен теж грає одну ролю в цій фільмі. Накручували цю фільму 16 місяців; 5 літаків допомагало у праці кінооператорам.

Героєм фільми є Маля, ескімос, уже заангажований на постійне до Голівуду. Це один із найкращих представників ескімоської раси. Фільма „Ескімо" показує нам чудові картини змагання людини з природою. Вона гідна великого режисера.

З ЦИРКУ.

Цирк Станевських знову у Львові.

Цирк Станевських завітав знову до Львова у своїй мандрівці не лише по Польщі, але і за кордоном, поширюючись завжди цікавою і ріжноманітною програмою. І нині слід відмітити, що теперішня програма цирку може захопити навіть найвибагливішого глядача. На першому місці стоїть феноменальна трезура чотирьох морських львів (тюленів), які під проводом п. Валенден грались м'ячиком і двигались з електричною лямпою по східцях в сонці. Те саме слід би згадати про прецизійну трезуру двох малпячих великанів — шимпанзів. В акробатиці гинбилась на перше місце пятка (трьох мужчин і дві дівчині) Мавритаріїв, які не вважають на свій молодечий вік, виконували карколомні вправи. Цієї зручности, якої доконують вони трійками або двійками, годі описати.

Зате вершком акробатичної зручности були поміси тих родини греків Карлі, яка складається з трьох хлопців і двох дівчаток, які подивляний скок „сальто мортале" морозив кров у жилах. Трезура коней чистої крови арабів п. Л. Станевської прецікава і доведена до перфекції. Смертельна їзда трьох чортків на трьох кіньми музикальні кльовни з тарпедистами Трупі і ін точки доповнюють багату програму.

Спорт.

УКРАЇНА—ЧОРНІ.

Товариські змагання між цими клюбами відбудуться в неділю 8. 4. ц. р. о год. 13. на стадіоні на грищі Чорних. Попередить в год. 10.30 змагання *Гасмонея—Сягезь*. Ціни найнижчі.

ПОДІЛЛЯ—УКРАЇНА.

Львівська українська публика матиме нагоду оглядати гру відомої українського спорт. дружини Поділля з Тернополя, що на запрошення України приїздить у великодній понеділок до Львова, де розіграє змагання з І. дружиною України на грищі Чорних. Початок год. 12. відлуне. Попередить в год. 10.15 *Сян—Україна II.* Ціни найнижчі.

РЕЧИНЦІ ЗМАГАНЬ УКРАЇНИ ЗА МИСТЕЦТВО ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

22. 4. Погонь—Україна, 29. 4. Україна—Познонія, 6. 5. Чорні—Україна, 10. 5. Україна—Сягезь, 13. 5. Україна—Лехія, 20. 5. Рєсовія—Україна, 3. 6. Сягезь—Україна, 10. 6. Україна—Рєсовія, 17. 6. Познонія—Україна, 24. 6. Україна—Чорні, 29. 6. Україна—Погонь, 1. 7. П. Сокіл—Україна, 8. 7. Лехія—Україна, 15. 7. Україна—П. Сокіл. Клюби на першому місці є господарями.

УЖГОРОД. С. К. „РУСЬ"—УМТЕ 3:1 (1:1).

Змагання, розіграні в мин. неділю на грищі Русі. вирішила наша дружина у свою користь щойно в другій половині.

Виробня відзнак, жетонів і медалів Станислава СОБЧИКА, — Львів, вул. Мохнацького ч. 8 виконує всілякого роду відзнаки шкільні, військові; для спортових клюбів, співацьких тов., жетони, плакети, медалі, шнури до прапорів, гроти по найнижчих цінах. Цінки металеві срібдені від 30 сот. штука, правдиві срібні від 50 сот. шт. 1202

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

„ПЛАСТОВИЙ ВПОРЯД". В-во „Українська Пласт". Прага, 1934. Стор. 82. Форм. 16°

ІСУС ХРИСТОС, його життя, наука і чуда. Згармонізований переклад чотирьох Євангелій на основі грецького тексту з поясненнями. Уклав о. *Михайло Кравців*. 42 образки з Богородчанського Іконостасу. Львів, 1934. Видання Національного Музею. Стор. 300. 5°.

НА ШЕВЧЕНКОВІ РОКОВИНИ. Збірка пісень на дівочий хор. Гармонізував Богдан Вахнянин. 20 сот., рез. 8°. Видавництво „Світ Дитини" у Львові (вул. Зіморовича 3.) Ціна 2 зол.

Недавно видало Видавництво „Світ Дитини" книжечку „Тарасовим шляхом", яка є практичним підручником, як самим дітям влаштувати Шевченківський вечір. Конечним доповненням тої книжки є видана тепер окрема збірка пісень на дівочий хор у легеньких укладах наших композиторів. Ось зміст тої збірки: Зеленський (Народня мельодія. Уклад: П. Носуцин). Заповіт (Музика К. Стеценка). За Україну (Уклад: Б. Вахнянина). Дівоча присяга (Музика Б. Вахнянина). Діброва (Муз. Я. Стеценого). Кантата в честь Т. Шевченка (Муз. Б. Вахнянина). Поклін Тарасові (Музика Михайла Тараниця). Садок вишневий коло хати (Муз. Б. Вахнянина). Світе ясний... (Муз. В. Ступницького). Там на горі за Дніпром (Муз. П. Сениці). Літа орел (Муз. К. Стеценка). Гимн в честь Тараса Шевченка.

ЖУРНАЛИ.

„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД", місячник. Рік І. ч. 4. Вересень 1934. Чернівці.

„УКРАЇНСЬКИЙ ПАСТИРИК". орган пастирської секції „Сільського Господаря". Річник 7. Львів, квітень 1934. ч. 4.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

Опера.

8. IV. Совине гніздо.
9. IV. Корневільські Дзвони.
10. IV. Наша Парада.

Українська Наддніпрянська Капеля „Дніпро":

8. IV. Сасін.
9. IV. Зодчій.
10. IV. Білий Камінь.
11. IV. Одеська.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 6. IV. год. 7·30 веч. „Містець Маполе", Абон. 14.

Субота, 7. IV. год. 3·30 попол. „Сніжинка" (І. і ІІ. частина разом).

Субота, 7. IV. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем", Абон. 13.

Неділя, 8. IV. год. 12. попол. „Сніжинка" (І. і ІІ. частина разом).

Неділя, 8. IV. год. 3·30 попол. „Товаріш", Абон. 13.

Неділя, 8. IV. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем", Абон. 12.

Понеділок, 9. IV. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем", Абон. 13.

Середа, 11. квітня год. 7.30 веч. Виступ Ганки Ордонівни.

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 6. IV. год. 7·30 „Фанні". М. Паньоля. Прем'єра. Абон. 16

Субота, 7. IV. год. 7·30 веч. „Фанні". Абон. 16.

Неділя, 8. IV. год. 3·30 попол. „Родина". Ціни найнижчі. Абон. 12.

Неділя, 8. IV. год. 7·30 веч. „Фанні". Абон. 16.

Понеділок, 9. IV. год. 7·30 веч. „Фанні". Абон. 16.

Вівторок, 10 квітня год. 7·30 веч. „Фанні".

Середа, 11. квітня, год. 7.30 веч. „Фанні".

Цирк Станевських. (Вдоша Бена).

6. IV. пятниця. 1 виставa в год. 8·30 веч.

7. IV. субота. 2 вистави в год. 4·15 попол. і в год. 8·30 веч. На виставу попольдневу в год. 4·15 ціни місць: дітей занижені від 50 сот. (галерія) і від 1 зол. вгорі до сидження (лавки).

8. IV. неділя. 2 вистави в год. 4·15 попол. і 8·30 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе" (Сесіл Сакаль).
АТЛЯНТИК: „Ескімо".
ВАНДА: „Король це я" (Вл. Буріян).
КАСІНО: „Танцююча Венус".
КОЛІСЕЙ: „Вулиця" (Сільвія Сідні), ревія „Веселі крашанки".
КОПЕРНИК: „Кохає, любить, шанує".
МАРУСЕНЬКА: „Кохає, любить, шанує".
МІРАЖ: „Пісня пісень" на осн. повісти Судермана (з Марл. Дітріх).
МУЗА: „Дивосвіт брат" (Данні Кей, Льорель і Гардн).
ПАЛЯС: „Марш Ракочія".
ПАН: „Д-р Мабіз" і ревія.
ПАСАЖ: „Кайдани життя".
СВІТ: „Король циганів" (Хозе Мохіка).
СТИЛЕВЕ: „Шибеник із Еспанії" ревія „Святочний пир".
ХИМЕРА: „Моя мрія то ти" (Ліліяна Гарвей).
УТІХА: „В твоїх обіймах, ревія „Фіс-Мік Мальвіна".

Присилайте передплату!

Закордонне радіо.

Пятниця, 6. квітня 1934.

Девентрі (1500) 22·20 „Ліпсве Доміно" оп. Колівіера, **Прага** (170·2) 17·05 Концерт квартету Ондрічека **Париж** (1736) 21·45 „Фальстаф" оп. Верді, **Білгород** (337,3) 12·45, 21·00 Рел. пісні (хор), **Кенігсвустергавзен** (1571) 21·15 Фортепян, **Мінхен** (535·4) 16·00 Концерт, **Будапешт** (550,5) 19·30 Опера, **Міляно** (368,6) 21·00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 20·45, 21·15 Концерт.

Субота, 7. квітня 1934.

Відень (306,8) 17·50 Надунайські пісні й танці, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Кошиці** (369,5) 19·45 „Великодні звичаї на Закарпатті" (відч. Яроша), **Прага** (470,2) 20·30 Муз. вон. програма, **Париж** (1796) 21·00 Легка музика, **Білгород** (337·3) 12·45, 21·00 Рел. пісні, **Любляна** (569,3) 21·15 Нар. пісні, **Рига** (514,6) 18·30, 19·35 Естонські пісні, **Берлін** (356,7) 18·00 Фортепян, **Лянгенберг** (455,9) 20·15 „Щасливі дороги" оп. Кінеке, **Бреслява** (315,8) 20·10 „Веселі кумоньки з Віндсор" оп. Ніколяя, **Будапешт** (550·5) 13·30 Сальонова орхестра, **Міляно** (368,6) 13·06 Тріо, 20·45 „Ля філь дю Тамбур-Мажор" оп. Офенбаха, **Рим** (420.8) 17·10 Легка музика, 21·00 Опера.

Неділя, 8. квітня 1934.

Відень (506,8) 11.20, 12.30 Концерт. **Братислава** (298,8) 16.00 Концерт. **Прага** (470,2) 11.00 Концерт, 20.05 Симф. концерт, **Париж** (1796) 18.00 Джез, 20.45 Вокальний вечір, **Білгород** (437,3) 15.00 Хор, 18.00 Пісоньки, 20.30 Нар. вечір, **Гайльсберг** (291) 18.00 Тріо форт. Гончаренова. **Кеніґсвустергавзен** (1571) 20.00 „Цар і тесля" оп. Льорцінґа, **Мільякер** (522,6) 18.50 Фортепіян, 19.30 Скрипка, 20.00 „Біла Дама" оп. Боальдіє, **Москва** (1714) 19.30 „Підбігунові вправи в 1934 р." (вит. Самійлович), 20.00 „Сорочинський ярмарок" оп. Мусоргського, **Будапешт** (550,5) 12.30 Концерт, 17.00 Оп. музика, арії, 20.00 „Осінні манезри" оп. Кальмана, **Мілянo** (368,6) 21.00 Опера, **Рим** (420,8) 13.50 Легка музика, 15.00 Опера, 21.00 „Воль Пляне" оп. Цуколі.

Понеділок, 9. квітня 1934.

Відень (506,8) 12.35 Концерт, 15.50 Програма для дітей, 17.35 Співи, 20.00 „Драгун з Гасна" оп. Тіхого, **Мор. Острава** (250,1) 17.50 Пісні, **Прага** (470,2) 17.50 Фортепіян, 21.00 Сметанині твори, **Париж** (1796) 20.00 Камер. музика, **Білгород** (437,3) 15.00, 17.00 Популярні мельодії, 20.30 Хор, **Берлін** (356,7) 18.30 Пісні, 18.45 Брамсові рапсодії, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 18.00 Давня камер. музика, **Ляйпціґ** (382,2) 12.00, 16.00 Концерт, 21.00 „П'ї Абрайзе" оп. Д'Альбера, **Мінхен** (405,4) 19.00 Солісти, **Мільякер** (522,6) 19.40 Цит. мельодія Двожака (сп. Вегман Шміт, сопран), 21.15 Моцартова серенада на трубну орхестру, **Москва** (360,6) 17.25 „Травіята" оп. Вердія, **Будапешт** (550,5) 12.05 Сальонова орхестра, 19.00 Флет, 20.10 Симф. концерт, 22.30 Цит. музика, **Мілянo** (368,6) 11.15 Квінтет, **Рим** (420,8) 17.50 Скрипка (Сігеті), 22.10 Інстр.-вок. концерт.

Вівторок, 10. квітня 1934.

Відень (506,8) 17.35 Фантазії й танці, 20.15 Брукнерова Симфонія ч. IX. (орхестра), **Братислава** (298,8) 18.00 „Марція Оргельник, поет і мужик", 19.30 „Евген Онегін" оп. Чайковського, **Брно** (325.4) 19.30 „Марія Єгиптянка" муз. містерія Респіґія, **Прага** (470,2) 12.35 Концерт, 17.30 Давні пісні, 19.30 „Борис Годунов" оп. Мусоргського, **Париж** (1796) 20.00 Вокальний вечір, **Штрасбурґ** (349,2) 20.30 „Ришард Львине Серце" оп. Гретрія, **Білгород** (437,3) 17.00 Пісоньки, мельодії, 19.20 Хор, 20.30 „Костана" муз. пєса Керстича, **Берлін** (356,7) 12.00, 16.00 Концерт, **Гайльсберґ** (291) 21.35 Пісні Рош. Вагнера (Ернрт, баритон), **Кеніґсвустергавзен** (1571) 11.30 Пісні, 20.15 Концерт сучасної музики, 23.00 Солісти, **Мінхен** (405,4) 16.00 Концерт, 17.50 Співи, **Москва** (1714) „Фіялка з Монмартру" оп. Гільберта, **Будапешт** (550,5) 13.30 Цит. музика, 19.30 „Джудіта" оп. Легара, **Мілянo** (368,6) 13.00 Квінтет, 20.55 „Ісабо" оп. Масканія, **Рим** (420,8) 17.10 Концерт

Середа, 11. квітня 1934.

Відень (506,8) 20.40 Весела програма (солісти), 22.10 Танкова музика, **Братислава** (298,8) 12.30 Концерт, **Мор. Острава** (269,1) 11.05 Концерт, **Париж** (1796) 20.45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 17.30 Оп. арії, 20.00 Опера, **Берлін** (356,7) 15.00 Легка музика, 18.30 Концерт, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 20.30 Концерт, **Ляйпціґ** (382,2) 14.50 Солісти, **Москва** (360,6) 17.25 „Севільський цирульник" оп. Россіні, **Букарешт** (212,6) 20.00 Два фортепіяни, 20.45 Спів, **Бероміністер** (539,6) 19.50 „Ловці жемчугів" оп. Бізета, **Будапешт** (550,5) 17.30 Цит. музика, 19.10 Співи, 22.00 Симф. концерт, **Мілянo** (368,6) 11.15 Легка музика, **Рим** (420,8) 13.00 Легка музика, 21.00 Опера.

Найкращі радіо - відбірники
поручає
Радіо - технічна майстерня
Івана ГІРШІНҐА
„**Е К Р А В О Х**"
Львів, Ліндого 10. тел. 77-97.

Львівське радіо.

Пятниця, 6. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Популярна музика з гр. плит, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Концерт сальонової орхестри, 16·40 Серед книжок, 16·55 Концерт хору, 17·15 Концерт, 17·35 Співи, 17·50 Наука стенографії, 18·00 Відчит, **18·20 Псальми Бортнянського в виконанні хору Волоської церкви у Львові під дир. Пром. Прокоповича,** 18·40 Гр. плити, 19·05 Всячина, 19·25 Фейлєтон, 19·40 Спортові вістки, 19·43 Сніговий конунікат, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Муз. балачка, 20·15 Симф. концерт, 22·40, 23·50 Танкова музика.

Субота, 7. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·36 Концерт сальонової музики, 15·30 Господарські вістки, 16·00 Авд. для хорих, концерт орхестри, 16·40 Лекція фр. мови, 16·55 Концерт, 17·40 Репортаж, 19·05 „Львів перед дітьми", 19·15 Всячина, 19·25 Рецитація поезій, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Весняна авдиція (музика, пісоньки), 21·00 Почт. техн. скриньки, 21·20 Шопенівський концерт, 22·00 Легка муз. з гр. плит, 23·05 Танкова музика.

Неділя, 8. квітня 1934.

8.00—9.00 Ранішня авдиція, **10.00 Богослуження з Волоської церкви у Львові,** 12.15 Муз. поранок, співи, 14.00 Від пискляти до курки, 14.15 Огляд рільничих продуктів, 14.30 Мельодії та пісні (з гр. плит), 15.00 Доволі недбальства, візьмімося нарешті за наші сади, 15.20 Концерт джезу, 16.30 Для дітей „Як Варварка пекла великодні баби", 16.45 Літер. чвертьгодина, 17.00 Город у вікні й на балконі, 17.15 „Алілуя" великодні пісні (хор, солісти, музика), 18.00 Свячене в ген. Бема, 18.40 Пісоньки (Ігo Сим), 19.03 Фейлєтон, 19.12 Всячина, 19.30 Для дітей „Що чувати в світі", 19.45 Сільва рерум, 19.52 Концерт симф. орхестри, співа Ад. Діздур (бас), 21.00 Фейл. „В африканському Парижі", 21.15 На веселій львівській хвилі, 22.15, 22.16 Спортові вістки, 22.25, 23.05 Танкова музика.

Понеділок, 9. квітня 1934.

7.00—8.00 Ранішня авдиція, 12.05, 12.33 Популярна музика з гр. плит, 15.25 Збіжева біржа, репертуар театрів, 15.30 Господарські вістки, 15.55 Солісти (музика, співа), 16.40 Лекція фр. мови, 16.55 Концерт легкої музики, пісоньки, 17.50 Наука стенографії, **18.00 „70. роковини українського театру у Львові" (вит. Ст. Чарнецький)** 18.20 Сальонова музика з гр. плит, 19.03 Перспективи 20 літ (Вікт. Недзельковська), 19.12 Всячина, 19.25 Відчит, 19.40, 19.43 Спортові вістки, 19.55 Сільва рерум, 20.00 Вибрані думки, 20.02 Лотиська музика, 21.00 З історії індійської музики, 21.15 Концерт легкої музики, 22.00 Відчит есперанто про Пласудського, 22.20, 23.05 Танкова музика.

Вівторок, 10. квітня 1934.

7.00—8.00 Ранішня авдиція, 12.05, 12.33 Концерт сальонової музики, 15.25 Збіжева біржа, 15.30 Господарські вістки, 15.40 У розривкових льокалях евр. столиць (гр. плити), 16.40 Куток мови, 16.55 Пісні, музика, 17.15 Концерт трубної орхестри, 17.50 Туристичний бюлетен льв. зал. дирекції, 18.00 Праця морських рибалок, 18.20 Музика, співа, 19.03 Фейлєтон „З мовчазного дому", 19.12 Всячина, 19.25 Фейлєтон, 19.40, 19.43 Спортові вістки, 19.55 Сільва рерум, 20.00 Вибрані думки, 20.02 Мила пісонька (вок.-муз. авдиція), 20.40 Муз. балачка про оперу „Ісабо" Масканія, 20.57—24.00 Трансм. з театру Ля Скала „Ісабо" оп. Масканія; в перерві відч. „Про оперу зреформовану в радіо", „Спогад про Реймонта".

Середа, 11. квітня 1934.

7.00—8.00 Ранішня авдиція, 12.05, 12.33 Легка музика з гр. плит, 15.25 Збіжева біржа, 15.30 Господарські вістки, 15.40 Концерт солістів (співа, фортепіян), 16.10 Для дітей „Лови на лика", байки для найменших, „Для малих огородників" 16.45 Муз. образки (Кетельбі, з гр. плит), 17.20 Концерт вальсів, 18.00 „Від космічних промінів до радіохвиль", 18.20 Легка музика, 19.05 Всячина, гр. плити, 19.25 „Парнас у мряці", 19.40, 19.43 Спортові вістки, 19.55 Сільва рерум, 20.00 Вибрані думки, 20.02 Скрипка, 20.45 Фейлєтон „Учімося говорити", 21.05 Міцкевичівський вечір (із Вильна), 22.00 Легка музика, співа, 23.05 24.00 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долляр у Львові в приватних оборотах 5.27 і пів. зол.

Золото: доляри 9.00—9.03, франки фр. 35.40—35.70, дукати 83.60—84, рублі 46.20—46.80, корони 37.40—37.80.

Срібло: корони 0.30, рублі 1.25, фльорени 0.75.

У Варшаві були такі курси: Лондон 27.33, Париж 34.93, Берлін 210.60, Відень 171.40, Амстердам 357.75, Прага 22.01, Мілянo 45.60, Бельгія 123.75, Данія 172.70, Букарешт 41—43, Стокгольм 141.50 до 142.20.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 5. IV. масло 3·30, молоко —·18, сметана —·80, яйця 2·60.

Тенденція на масло, молоко, сметану і яйця удержана.

Маслосоюз повідомляє, що в тижні від 2. IV до 8. IV. 1934. платить своїм доставцям **за 1. кг. живої ваги** птиці доставленої до птахомісарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

	I. кл.	II. кл.
Кури	1·00	0·60
Качки	1·20	1·00
Гуски	1·50	0·80

Памятники **за штуки** 0·25 зол.

Ф-ма Брати Штавбер **Львів, пл. Марійська 6 — 7, повідомляє що**
Найновіші моделі на весняний сезон 1934 р. **вже надійшли.**

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Порядок Богослужень Страстного Тижня і Христового Воскресення у Волоській Церкві. Вел. Четвер дня 5. квітня 1934. в год. 9. Служба Божа св. Василія Вел. Год. 6. веч. Страсти Г. н. Ісуса Христа Вел. Пятниця дня 6. ц. м. 9. год. царські Часи. Год. 11. вечірня і обхід з Плащаницею. Год. 5. попол. Надгробна Утреня, в год. 7. веч. Псальми, які відспіває хор під орудою проф. Р. Прокоповича-Орденка. Вел. суб. і Празник Благовіщення Пр. Діви Марії дня 7. ц. м. Читані Служби Божі год. 6. 7. 8. і 9. Год. 9·30 співана Служба Божа св. Василія Вел. з вечірнею. В неділю Воскресну д. 8 ц. м. год. 4·30 рано **Надгробне,** опісля Воскресна Утреня. Читані Служби Божі що години від год. 6. рано почавши. Остання читана Служба Божа год. 12. Год. 10. рано **Архієрейська Служба Божа, яку відслужить Иого Преосвященство Кир Іван** в сослуженні Духовенства. Вечером год. 5. вечірня. В інші дні Великодних Свят Богослуження як звичайно. Третього дня Свят, у півторок д. 10. ц. м. співана Служба Божа год. 9·45. **Службу Божу першого і третього дня Свят трансмітуватиме львівське радіо.** 2—2

Замєсць святочних побажань зложили на Рідну Школу: Д-р Володимир Бабій, лікар зубний 5 вол., Марія Гонька, Камінка Стр. 3 вол. ВП. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа Р. Ш. 1378

філія Союзу Українок уладтовує одномісячний **курс крою і шиття рукавичок,** а також курс дітяких трикотажів. Бажаючі інформації від 11—1 год. в домівці С. У. Підвалля 7. кожного дня після свят.

Загальні Збори філії Кр. Тов. Охорони Дітей і Опіки над Молодю відбудуться 25. квітня в год. 5-ій попол. в салі „Укр. Бесіди". В разі браку потрібної скількости членів, Збори відбудуться в год. 6-ій попол. без огляду на скількість членів 1388

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФІРЯНКИ, капи найновіші, ручної роботи зол. 9·— Вовняні ковдри брокатові за безцінь. **Фрайліх,** Львів, Сикстуська 21. 26/33 8—7

ГОДИННИКИ направляє пречозійно й дешево **Домбровський і Розважевський.** Львів, Академічна 2. (З провінції просимо поштою). 73/53 6—10

ЗОЛОТО, СРІБЛО купує і платить найвищі ціни Домбровський і Розважевський. Львів, Академічна 2. 73/53 6—10

ЦІННИК обуви фірми **„Ар-Ка",** Хорунжина 11 а: Мужеські півчеревики зол. 22·—, зимівки мужеські 3·—, жіночі 2·20, обцаси мужеські 1·40, жіночі 0·70. 16—25

ФОТОАМАТОРИ купують у найдешевшій складниці в Польщі **Фото - Електрокабель** Львів, Коперника 10, тел. 14-21. Поспішна фотоаматорська робітня постійно чинна. Відбитки по 10 сот. 1291 5—5

ВУГОЛЬ: Калитяк, Байки 14. Тел. 38-24 1006 30—30

РАДІОАМАТОРИ осягнуть найліпші висліди, купуючи в найдешевшім джерелі у краю. **Електрокабель,** Львів, Коперника 10, тел. 14-21. 1291 5—5

ГОРШКИ, рівки на Свята — продає вигідно найдешевше Рентшнер, Легіонів 37. 1370 2—2

КУРС КРОЮ, ШИТТЯ, МОДЕЛЮВАННЯ ранішній — пополудневий починаю. **М. Козловська,** Львів, Академічна 22. I. п. 22/22 2—4

ГАРНІ КВІТИ як хочеш мати в кімнаті, на балконі, в городі **то уживай навозові пастильки „Тесп" (потас, фосфор, азот) 50 сот.** Жадайте в складах: „Народної Торговлі", дрогеріях і складах насіння. 1112 13—20

МОТОЦИКЛІ нові і вживані, роверн від 120 зол., поручає Автоспорт, Львів, Словацького 2. 1312 6—20

ОРОЧКИ спортові мужеські **зол. 2·36** виконує і продає **Вирібня білля „Реноме"** Львів, Сокільна 9. 1318 6—20

СВІЧНИКИ власного виробу три полумені **від золотих 17. Райцес,** Городецька 23. біля Народньої Торговлі. 1319 7—10

НА СВЯТА — Вуженина у фірмі — Ян Комі, Городецька 3, Личаківська 15. — Пийте і переконайся! 1306 9—15

АСЕСОР нотаріяльний шукає посади. Зголошення слати: Іван Андрасевич п. Миколаїв н/Дністром. 1360 2—2

ШУКАЮ на сезон до пансіону заняття як господині або покоєва. Знаю німецьку, українська і польську мову. Зголошення до Адм. під „Квірині". 1395 1—1

ПРОДАЖА ДЕРЕВЕЦЬ І ОВОЧЕВИХ КУШІВ з огородничих шкілок **ЛЕМШИЗНА-ЩЕКАРКІВ** в Любельщині, нагороджених 8-ма золотими медалями в місцевих складницях при вул. Личаківській 74 і вул. Краківській 8 у Львові. **Вступ і оглянь.** 1391

„ЦЕНТРОЗБУТ", Боїмів 4 продає шинки 1.50, вуджені карчки 1.40, сільська ковбаса 3.00, бжільний мід 2.20, єгипетські буряки 9, хрін 30, чіснок 30. 1382 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

ОПОВІСТКА

Товариства взаїмних обезпечень „Дністер" у Львові у справі вибору представників на Загальні Збори.

Покликуючись на попереднє загальне оголошення в цій справі, подаємо до прилюдного відома, що з метою вибору представників на Загальні Збори „Дністра" відбудуться виборчі збори членів того Товариства в поодиноких політичних повітах або виборчих округах у такій черзі.

33) в **Копичинцях** дня 11. квітня 1934 в середу в год. 11-ій передполудням у салі Народнього Дому під проводом п. Стефана Сафіяна в цілі вибору двох представників з політ. повіту Копичинці

34) в **Чорткові** дня 16. квітня 1934. в понеділок в год. 12-ій вполудня в салі Народнього Дому під проводом радн. п. Теодора Яскулика в цілі вибору двох представників політ. повіту Чортків.

35) в **Сокалі** дня 11. квітня 1934. в середу год. 12. вполудня в салі „Народньої Торговлі" під проводом о. дек. Степана Ничая, міс. пароха, в цілі вибору шістьох представників з політ. повіту Сокаль.

36) в **Яворові** дня 16. квітня 1934. в понеділок год. 11. передполуднем у салі „Народнього Дому" під проводом п. Володимира Пазра в цілі вибору двох представників з політ. повіту Яворів.

37) в **Самборі** дня 12. квітня 1934. в четвер год. 12. вполудня в салі Української Бесіди під проводом дир. Володимира Волянського в цілі вибору чотирьох представників з політ. повіту Самбір.

38) в **Ярославі** дня 13. квітня 1934. в пятницю год. 12. вполудня в салі Товариства „Родина" під проводом о. крил. Кипріяна Хотинецького, міс. пароха, в цілі вибору одного представника з політ. повіту Ярослав.

39) в **Добромилі** дня 16. квітня 1934. в понеділок год. 12. вполудня в салі Народнього Дому під проводом п. Адольфа Курчака в цілі вибору двох представників з пол. повітів Добромиль, Березів, Лаврів, Ніско, Пшеворськ і Рихів.

40) в **Перемишлі** дня 13. квітня 1934. в пятницю год. 11. передполуднем у салі „Народнього Дому" під проводом п. Ізидора Білинського, директора Української Щадниці, в цілі вибору трьох представників з політ. повіту Перемишль.

41) в **Бучачі** дня 12. квітня 1934. в четвер год. 12. вполудня в салі Міщанського Братства під проводом п. Йозефа Рогатинського, голови Читальні „Просвіти" в Нагорянці, в цілі вибору трьох представників політ. повіту Бучач.

42) в **Бережанах** дня 17. квітня 1934. у вівторок год. 12. вполудня в салі Товариства „Надія" під проводом д-ра Володимира Гриневича, міс. адвоката, в цілі вибору трьох представників з політ. повіту Бережани.

ДИРЕКЦІЯ
Товариства взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" у Львові.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
„ВІСТНИК"
під ред. Д-ра Дм. Донцова.
Виходить так само точно в цім році як і в минулім! Єднає — як і досі найзначніші літературні сили Галичини, Волині і Вигнанництва! Не схибляючи з раз обраного шляху, веде дальшу боротьбу з колтунерією й мертвими доктринами минулого! **Передплата виносить:** На рік — зол. 23., на пів року — 12., квартально — 6·60. Поодинока книжка коштує 2·20. **Передплата для заграниць** (з Америкою включно) **виносить 30 (тридцять) золотих** або рівновартість у чужій валюті. — Передплату слати на адресу — **Львів, Чарнецького 26. м. 21.**
Чекове конто ЦКО (Львів) — 200.371.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ЗАВСІДИ ВДАТНЕ ПЕЧИВО!

З листа господині: „Вживаю постійно і всім поручаю дуже добрий порошок до печива **„D A W A“ Dra Wandera**, бо я, і мої вже не й ту велику примхату, що не задовольняє в печиві ніякого посмаку. **Вживаючи порошку „D A W A“ печиво завжди мені вдавалося“.**

Порошок до печива вартости кількох сотиків рішає про те, чи печиво вартости кількох золотих вдасться, тому коли хочете, щоби серед Свяченого було гарне печиво, памятайте при святочних покупках про порошок **„D A W A“ Dra Wandera** Треба звернути увагу на охоронний знак і фірму **Dr. Wander,** що ручають за якість.

c518 2—2

Без перешкод европейські стації у вбудованім динам'чним голоснику **гримлямповім відбірнику НАТАВІС**

Апарат найновішої конструкції єдин'ує місцеві стації. Можна дістати у:

ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС

Львів, пл. Марійська 8.
(Будинок Шпрехера). 4—10

Фотографічні новини, Апарати, Матеріяли у найновішім виборі.

Перероблювання з дезинфекцією дротяних сіток, залізних ліжок, матерацїв оттоман виконує фабрика **Заксъ**, Ліндого 6. Тел. 79-99. 12/73 2—20

Ліжка дитячі 25 зол. кухонні 8, полеві 10, сіткові 20, дротяні виклади 18. **Отомани** 30 розкладані **канапки** 30 **матерацы** з подушками 14, **волосінні** 40. Найновіші **тапчани** 75. — Фабрика **Заксъ**, Ліндого 6. Тел. 79-99. 12/73 2—20

KALOTRIX **найкраще діяє весною!**

Негайно усуває парші, не дає випадати волоссю, спричинює буйний поріст. Тепер пляшечка лиш 2 зол.

Висилає:

о. Др. Вергун.
сокаль.

Вже вийшов **другий наклад** книжки

Мусоліні - людина й чин.

Михайла Островерхи з передмовою Д-ра Донцова. — **Ціна 1 золотий.**

Цю дуже цікаву книжку повинен прочитати кожний українець!

Замовлятн: Вістник, Львів, Чарнецького 26. м. 21.
Гроші слати ПКО ЛЬВІВ 500.371. з допискою „Мусоліні“.

Всі роботи з обсягу електротехніки виконує **солідно і дешево**

Концесійне Підприємство Інсталяцій Електричних

інж. Евстахія Микитки
стрий, вул. колійова 36.

Українська Щадниця

в Перемишлі, вул. Косцюшки ч. 5.

Одинока українська каса ощадности, якої вкладкові книжечки мають пупілярну обезпеку нарівні з книжечками польських **комунальних кас ощадности.**

а) Приймає і виплачує **щадничі вкладки,** у золотих, у золотих у золоті як і в доларах щоденно з винятком неділь і українських свят і титулом відсотків від них платить:
1) від уложованих на протяг менше як одного року з правом виповідження бажаної квоти (зберігаючи установлені речинці виповідження)
а) від доларів 3 % в річнім відношенні;
б) від золотих у золоті 3 і 1/2% в річнім відношенні;
в) від золотих звичайних 4 і 1/2% в річнім відношенні;
2) від уложованих щонайменше на протяг одного року (причім виповідження не може бути зголошене перед упливом цілого першого року)
а) від доларів 4% в річнім відношенні;
б) від золотих у золоті 4 і 1/2% в річнім відношенні;
в) від золотих звичайних 5 і 1/2% в річнім відношенні;

Вкладки можна складати в касі Щадниці особисто або пересилати почт. чеками, перекази і грошевими листами.
Уділює короткоречинцевих позичок на догідних услівях. Всякі інформації і дотичні друки можна одержати в канцелярії інституції
Урядові години від 9 — 13. Ч. конта в П. К. О. 144.755. 867

„ПОРЦЕЛЯНА“ — Сикстуська 6.

Поручає шкло, порцеляну, хампи і крištади по цінах найконкурентніших.

КРОЇ після всіх журналів, точно, вибагливо щодо міри виконує до 24 годин

„ЖУРНАЛ“
Львів, пл. Бернардинська 2.
Тел. 85-20. 80/53 3—3

Наймодніші перфуми французькі НА ВАГУ поручає

Перфумерія **Б. БОГОСЕВИЧ**
16/73 2—2 **ЛЬВІВ, ГЕТМАНСКА 6.**

ПОРУЧАЄ ВЛАСНІ ВИРОБИ НАЙКРАЩОЇ ЯКОСІИ

Пасту до взуття „Елегант“ терпент.
Пасту до взуття „Елегант“ воскову
Пасту до підлоги „Французька маса“
Віск комбінований до підлоги
Васеліну до шкіри

Синку до бїлля
ПОМАДКОВУ І КОРОНОВУ

Мазь (шварц) до чобіт — Шевський віск
Шевську смолу.

:-: **Святочне печиво може дома невдатися** :-:

Отже краще замовляти: торти, сирники, маківники медівники, цвібаки, нугати, тортові тіста, бабки і всяке солодке печиво, а крім цього чекоряди і цукорки

у фабричній крамниці — **Фортуни Нової** вул. Руська 20.

Вироби якостево ліпші як домашні, ще й смачніші і багато кращі.

БИТУ ПТИЦЮ
купуємо тільки
в
птахомясарні

МАСЛОСОЮЗУ

ТІЛЬКИ З ТИМ

ОХОРОННИМ ЗНАКОМ

ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

АКЦІЙНА СПІЛКА

ЛЬВІВ, — ВУЛ. СЛОВАЦЬКОГО Ч. 14.

Телефон Ч: 3-82, 52-92
Телеграфічна адреса: ЗЕМЛЕБАНК — ЛЬВІВ.

КОНТО в П. К. О. Варшава ч. 149.000
„ „ П. К. О. Львів „ 500,170
Жировий рахунок у Банку Польськім у Львові.

АКЦІЙНИЙ КАПІТАЛ ЗОЛ. 5,000.000. — ВЛАСНА КАМЕНИЦЯ.

Виконує всякі банкові чинности,
Переводить інкасо у всіх місцевостях в краю і заграницею,
Купує і продає цінні папери, девізи, валюти, по курсі дня на найкорисніших умовинах.
Полагоджує переказ заграницю до всіх місцевостей світа,
приймає і виплачує вклади в золотих, у золотих у золоті і в доларах.
У всіх краях Европи й Америки власні кореспонденти.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Ділo“. З друкарні Вид. Спілки „Ділo“. Львів. Ринок 10.

Ч. 92 (13.637). Львів, четвер 12. квітня 1934. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 2·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Голод у промисловім районі України.

„Нае Цірхер Цайтунг" з 5. квітня містить допис свого варшавського кореспондента, який між іншим пише: „З джерела добре обзнайомленого з відносинами в українськім промисловім районі, довідуємося ми про становище на Донеччині та Дніпропетрівщині таке:

Про голодову катастрофу на Україні в минулім році писалося в европейській пресі так багато, що за виїмком Еріо ніхто вже не має сумніву відносно факту цієї катастрофи. Навіть самі радянські уряди мусіли признатися, що населення України зменшилось на шість міліонів. Але цікаво, що говорять самовидці про наслідки голодової катастрофи. Інж. Х. був зайнятий у донецькім тяжкім промислі. Він належав до „плянової" комісії" яка вироблює продукційні пляни, і мусів часто робити службові подорожі до Харкова, куди його потяг проходив звичайно біля семої години ранку. Мин. літа, коли він їхав з двірця до міста, мав він спостерігати завжди теж саме видовище: на вулицях української столиці лежали трупи виголоджених селян, які приїздили ще раніщими потягами, щоби випросити щось у місті, але були так вичерпані, що по кількох кроках падали мертві. Пізніше приїздили вози, навантажували трупи і вивозили їх з міста. Також і в інших промислових містах Донеччини була страшна біда від прошаків. Бідні селяни облягали від ранку до вечора будинки заможніших інжинірів та техніків. Другий самовидець з Дніпропетровська оповідає, що й там протягом торішнього голоду трупи голодних селян щодня лежали на вулицях. Жінка інжинірa Х. зробила в осени подорож по Таврії, колись багатій країні на півночі від Криму. Вона переїхала понад 60 кільометрів шляхом не стрінувши ніодного села з мешканцями. Села і хутори заможніх „столипінських селян" стояли опущені і порожні. Населення їх або вимерло з голоду або втікло.

Доказом страшного вилюднення України є та обставина, що протягом торішніх жнив мобілізовано цілий промисловий пролетаріят Донеччини до збірки збіжа. Не лише робітники, а й технічний персонал мусів іти на села, бо селяни, які засіяли хліб або вимерли або розвіялись на всі боки шукаючи поживи. Промислові робітники мусіли працювати три тижні на полі, при чім вони діставали таку злу поживу, тричі на день таріль неможливої юшки та 100 грамів найгіршого чорного хліба, що багато з них вернулись смертельно хворими до міста. Частина робітників мусіла йти також і копати картоплю. Пожива при тім була ще гірша."

Далі самовидці говорять про становище промислових робітників, без порівнання краще ніж селян, але на загал дуже зле. Хліба діставали вони досить, але такої якости, що часто хорують. Товщу, цукру і мяса так мало, що мусять докуповувати у вільному торзі. В „Торгсіні" числять за золотий рубель 61 до 64 паперових.

Щодо самого промислу, то кількість виробів зростає, але якість така зла, що до 60 прц. товарів визнається непридатними до ужитку.

(Укбюро Женева.)

Арештують німців за український сепаратизм.

Жидівський „Морнінг Джурналь" приносить телеграму з Москви, що совітська влада арештувала на Україні чергових 18 німецьких священиків, в тому числі 10 католицьких і 8 протестантських. Отак досі арештовано 75 німецьких душпастирів і більшість з них вислали вже на Соловки. Німецька амбасада не може проти цього протестувати, бо всі вони совітські горожани. Годі теж довідатись, яка причина арештувань. Кажуть, що вони займалися пропагандою українського сепаратизму на Україні, щоби так підготовити інвазію Гітлера на Україну і Совіти.

—o—

Амбасадори в Варшаві і в Москві.

З Варшави повідомляють, що у вівторок 10. квітня ц. р. приїде до Варшави Яків Давтян, перший більшовицький амбасадор у Польщі. Тогож дня офіціяльно піднесуть обі посольства себто більшовицьке у Варшаві і польське в Москві до ступня амбасад. Новоіменований амбасадор це вірмелин. До 1920 р. служив у червоній армії, а опісля був більшовицьким послом на Литві, в Греції і радником посольства в Парижі.

—o—

З позички 132 міліони одержать 80 міліонів.

ВАРШАВА, ПАТ. З Льондону повернув уже до Варшави віцемінїстр скарбу полк. Коц, де враз з віцемін. комунікації інж. Пясецьким устійнив умовини контрактку позички для польських залїзниць з підприємством Вестінггавз. Висота позички сягає до 132 міліонів, з якої в Польщі залишиться не цілих 80 міліонів. Англійське підприємство зобовязалось заінсталювати по товарових вагонах автоматичні гамульці до пятьох років. Гамульці закладатимуть уже від літа ц. р.

Перед появою нового декрету про чужі валюти в Польщі.

З Варшави заповідають скору появу нового декрету, що торкається справи чужих валют в Польщі. Підставою цього декрету має бути рішення, що коли в якійсь державі знесено золоту клявзулю, то не може вона бути в силі для зобовязань заключених у валюті дотичної держави, в Польщі. Отже, якщо в Польщі заключено договір на доляри в золоті, то — супроти цього, що в Америці знесено клявзулю золотого долара, — для даної умовини вироблятиме лише золоті обігові. Очевидне, що те рішення не буде відноситися до зовнішних умов, що мали таку клявзулю доляра в золоті та яку у свій час перерахувано.

Крім цього декрет прийме засаду, що виплати у чужих валютах можна буде зробити лише в банках, з виключенням інших фінансових інституцій, як комунальних щадничих кас, кооператив і т. д. Також льокати чужих валют на щадничі книжечки буде заборонена. Декрет не матиме ніякого значіння лише для папер'в т. зв. 7% стабілізаційної позички та „долярків".

—o—

Демонстрації за Оттоном Габсбургом.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Австрійські легітимісти розвели підсилену пропаґанду за архикняземь Оттоном Габсбургом. Ось монарх стична організація буших вояків запропонувала новоіменованому бурмістрові Відня Шмітові, аби Відень надав Оттонові за заслуги Габсбургів почесне громадянство. Одночасно Оттон вислав письмо до союзу купців у Відні, висловлюючи радість, що зможе працювати для батьківщини, злагіднюючи класову ненависть і політичний радикалізм.

ЛІКАР-ДЕНТИСТ
Ярослава Стронська-Несторович
Спеціялїст у недугах устної ями та зубів, б. лікар унів. клінік у Варшаві і Львові ординує в ПЕРЕМИШЛІ, Собінського 2. (Ринок 2.) (біля магістрату)
1356 2—2

Д-р Роман Несторович
спеціяліст внутр. і жіночих недуг у ПЕРЕМИШЛІ переніс ординацію на вул. Собінського 2. (Ринок 2.) (біля магістрату)
РЕНТҐЕН, КРЕМІННЯ ЛЯМПА.

Міністр Бек їде до Букарешту.

Аґенція Авасе повідомляє, що з кінцем квітня або на початку травня міністр закордонних справ Бек виїде до Букарешту. Саме тоді буде в Букарешті міністр закорд. справ Туреччини.

—o—

Нема змін в уряді.

З Варшави повідомляють, що покищо в найближчих днях не буде ніяких змін в уряді. Зате пересунення в уряді можливі по візиті французького міністра закорд. справ Барту. Політичні круги впевняють, що премієр Єндзеєвич справді зголосив свою димісію ще перед замкненням сеймової сесії, але покищо вирішення в тій справі відсунено на пізніше.

—o—

Роздор в українській православній церкві.

НЮ ЙОРК, 25. березня. (Вл. кор.) Після смерти о. д-ра Жука, якого одна група бувших греко-католицьких українців вважала за свого „православного" епископа, повстала серед тієї групи велика ворожнеча. Це виявилося зараз таки на похоронах о. Жука в Картерет, коли в часі заупокійного богослуження і проповіди о. Іванишина, присутний в церкві о. Петро Середа, що признавав о. Жука за свого епископа, почав викликувати в сторону проповідника „брешеш", коли проповідник говорив про передсмертний пастирський лист небіщика. Таксамо кричав о. С. „протестую", коли о. Іванишин візвав до заложення чолобитні грецькому православному епископові Атенаґорасові. Після похорону появився листок „Українська Правда", видана групою о. Середи, а в цьому листку робиться закиди теперішній управі церковної групи о. Жука, що вона допускається обману і є головною причиною розбиття і неладу в українській православній церкві. Вістря „Української Правди" звертається в першу чергу проти о. Підгорецького, Гуняка і Іванишина. Цей листок як і цілий новий розлор викликав нові забурення серед тих українців, що відступили від українсько-католицької церкви. Противники не щадять собі відповідних прізвищ, уживаючи справжньої „свободи" слова.

—o—

Жиди не мають Пасхи в Совітах.

НЮ ЙОРК, 25. березня. (Вл. кор.) Жидівський Щоденний Бюлетень пише, що на сколектівізованих господарствах на Білій Русі жиди мусять працювати у свята Пасхи на полях, бо так вирішили самі жидівські колхозники на конференції. Після конф. видали гасло: „Ані один сколектівізований жид не сміє відтягнутися від роботи на полі в часі Пейсаху!" Навіть не вільно жидам приймати допомог на пасху, яку присилають закордонні жидівські „буржуазні" організації, бо це вважається контр-революцією.

До цієї вістки редакція додає такий коментар: В совітській Росії нема урядового антисемітизму. А коли там є ще деякі остатки протижидівських настроїв, то це остатки з царських часів і часів чорних сотень. Але коли більшовицький уряд винищує антисемітизм, то в той самий час винищує також і жидівство. Хоч совітський уряд є проти всякої релігії, то вже самий вдаїм винищують таки жидівські провідники.

Жидівський Щоденний Бюлетень є радянофільський і тому дуже обережно критикує забобонне святкування Пасхи жидами.

Повідомляємо наших Шановних Відборців, що знаний магазин стилевих меблів, комплєтних спалень (спеціяльність тапчани) **І. СІВКА** **відчинив новий склад у Львові, вул. ВАЛОВА 11.** 82/55 8—10

Союз Народів і СССР.

Женева, 4. квітня 1934.

Коли некультурні громадяни якоїсь парламентарної держави хочуть виявити своє найбільше невдоволення політикою уряду, вони віддають свої голоси комуністам. Коли якась держава в Европі хоче зробити якусь демонстраційну прикрість іншій державі та хоче показати, що вона готова хопитися крайніх засобів для осягнення своїх особистих цілей, вона підписує умову про ненапад із московським урядом чи маніфестує якимсь іншим способом зближення до нього.

Так і тепер, Франція обурена продовженням німецьких збройнь та незадоволена невистарчальним підтриманням з боку Англії, робить заходи впровадити більшовиків до Женеви. Першим кроком до цього має бути визнання московського уряду державами Малої Антанти.

Прийняття до Союзу Народів тепер для більшовиків дуже пожадане. Московський уряд почуває себе загроженим з боку Японії та Німеччини і був би дуже радий заховатися від цієї небезпеки під стіл Союзу Народів.

Дуже легко це справді не дасться зробити. Прийняття більшовиків до Союзу Народів значило би, що члени його остаточно зрікаються надії на поворот до Женеви представників Японії та Німеччини. Італія лишається у Женеві тимчасово й умовно, в залежности від переведення зовсім не легкої реформи женевської установи. Отже оскільки Франція не захотіла би лишитися в Женеві сама разом із більшовиками та Малою Антантою, прийняття більшовиків до Союзу Народів залежало би від Англії та від того, чи захотіли би Злучені Держави Америки вступити до Союзу Народів разом з московським урядом.

Майбутнє становище Америки в цій справі буде залежати від розвитку її відносин до Японії. Тимчасом із одного і з другого боку робляться заходи в напрямі помирного вирівнання спірних питань. Право японської еміграції до Америки має навіть бути зрівнане з правами емігрантів з інших держав. Оскільки відомости про намір Америки визнати Манджу-Го мають під собою основу, тим часом сказати тяжко. У всякому разі їх не заперечують гостро з американського боку.

Щодо становища Англії в справі прийняття більшовиків до Союзу Народів, то по думці „Журналь де Женев" англійський уряд буде цьому рішуче противитися. На доказ цієї своєї думки орган Союзу Народів наводить витяги зі статтей „Дейлі Телеграф" з 14 та 23. березня, додаючи що цей денник висловлює погляди англійського міністерства закордонних справ. У першій з цих статтей англійський денник говорить про плян совітського уряду відносно загального пакту про ненапад та взаємного підтримання, який має бути переведений при допомозі деяких французьких політиків. У другій статті англійського денника говориться, що цей плян має бути передумовою вступлення представників московського уряду до Союзу Народів. У дальшім тексті статті говориться, що „англійські кола стрівнули би пляни такого роду з дуже великим недовірям"... „Треба запитати себе — пише далі „Дейлі Телеграф" — чи може держава, основна доктрина якої вимагає викликати революції в усіх інших країнах, бути прийнята в члени союзу, який обовязується поважати суверенність кожної держави. А потім з британського погляду напевно висунуть найсильніші аргументи проти більшости передумов московського уряду".

„Загальна умова взаємного підтримання могла би втягнути нас, як спільників Совітської Росії до суперечки між нею та Японією, чи між нею та Німеччиною. Вона могла би зобовязати нас боронити балтійські, балканські та взагалі всі совітські кордони. Цю умову певно так зрозуміли би, що вона витворила би постійне напруження між Великобританією, Німеччиною та Японією. Вона могла би остаточно виключити ці дві держави з Женеви".

До цих слушних висновків „Дейлі Телеграф" додає „Журналь де Женев" таку увагу: „Було б великою ілюзією чекати від Великої Британії, щоби вона присвятила одного шилінга, чи одного чоловіка на оборону території держави, яка ніколи не належала до її приятелюк та від якої її відокремлює стільки суперечностей на Далекім Сході. З цієї причини лондонський кабінет може уважати совітський уряд лише небажаним у женевськім клюбі".

Отже оскільки прийняття московського уряду до Союзу Народів залежить від Англії, більшовики не мають багато надій засісти у Женеві поруч з представниками великих держав.

Не зважаючи на те, в цім напрямі роблять дальші заходи. Швайцарська преса повідомляє, що 10. квітня до Женеви має прибути п. Тітулеско та відбути тут наради з п. Литвіновим. По-кучасним має бути присвячене справі визнання Совітів Малою Антантою. П. Тітулеску, що з невдавнього Савла перетворився в совітського Павла, підготовляє для Малої Антанти те, що вона заслуговує за визнання московського уряду, себто поширення більшовизму і московських впливів у країнах Малої Антанти. Чи будуть мати спроможність боронити від більшовиків Малу Антанту ті французькі кола, які налуживають її тепер для впровадження московського уряду до Женеви, питання більше ніж сумнівне; само по собі воно обходить лише Францію та її союзників.

Щож до інших держав, заступлених у Женеві, то з їх сторонк можна сподіватися поважного спротиву прийняття більшовиків до Союзу Народів. І спротив цей буде тим більше зростати чим настирливіші будуть намагання московського уряду та його приятелів збільшовичити Женеву. Контури протимосковської коаліції між великими державами зазначуються все виразніше і може небагато буде треба, щоби рішучо змінити становище Европи супроти Москви.

М. Данько.

Купуйте лише цикорію

„ЛУНА"

виріб кооперативи „Суспільний Промисл' Львів, Церковна 2.

Помер православний епископ.

Дня 16. м. м. помер нагло у парохіяльному домі в Ню Йорку православний епископ Іван Кедровський, диригуючи хором з 70 осіб. Він був українського роду, але вважався малоросом і був русофілом. Кедровський дав був епископські свячення українському греко-католицькому священикові о. Кириллові, але хацанські газети тоді повідомляли, що православний синод в Москві ті свячення прогочесив недійсними і неважними. З малої участи вірних у похоронах показалося, що небіщик не мав популярности серед російських православних, а з того, що правительний грецький епископ Атанаторас не пішов, треба здогадуватися, що між даним православною церквою і новою, яку заступав Кедровський, є дальше непереможне ворожнеча. Участь вірменських епископів, яких вважається за прихильників більшовицького режиму, вказує на те, що Кедровського вважали за льояльного більшовицькій владі.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 12. КВІТНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ 34

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Санітарні справи. — Що почули від мене делегати Боєвої Управи.

Хоч харчові відносини поправилися значно, всеж таки хороби серед такого числа добровольців появлялися досить часто. Причиною була між іншим нездорова околиця. Обоє села положені на Підгірю у стіп Карпат на великій рівнині, звідки починається великий угорський низ. Околиці багнисті, малярични, а нездоровою водою. Тому зараз пішов я до військової команди, щоби визначила лікаря для стрільців. Його дістав я негайно в особі старшого лікаря (Oberarzt) д-ра Тавзіга, жида з Чехії. Він поводився дуже гарно зі стрільцями, заложив два шпиталики (Marodenhaus), вибрав собі медиків до помочі та заходився коло хорих стрільців. Заборонено добровольцям пити воду, зате наказано мати завжди готовий чай і їсти овочі. Одначе й це багато не помагало, і червінка стала ширитися в поважний спосіб.

Б. У-и не було коло нас. Але як тільки прийшла вістка до Відня, де ми находимося, вже стали наїздити делегати від Б. У. Такими були одного разу пп. Темницький чи Старосольський та проф. Боберський. Було це одного вечора в перших днях вересня. Після вечері розпочалася розмова на бажучі теми, а саме про стрілецтво. Памятаю, що я тоді виступив дуже гостро проти Б. У. та її членів. Назвав цілу організацію і її роботу політичним блахманом, а її членів — неробами, які неробством, лінню, ніяким зацікавленням до справи загирили її. З усього слідно, що хіба д-р Трильовський та радикальна партія хочуть відтак після світової війни оголосити, що це лише їх заслуга УСС, а опиратися будуть на назві організації, яка ані з д-ром Трильовським, ані з рад. партією не має нічого спільного. УСС. повстали як діло цілого народу і коли хто хоче записувати їх на рахунок партії, то обнижує вартість УСС., як політично-національної демонстрації.

„Поки сил моїх і як довго я живу — сказав я тоді у сильнім розгорячкуванні — не позволю на надуживання самої назви до того, щоб одна партія, яка абсолютно нічим не причинилась до розвитку добровольців, тим хвалилася, і підноситиму завжди й усюди сильний протест. Б. У-и не признаю тому, що вона нас у найприкрішій порі, тоді, коли рішалася доля стрілецтва, покинула. Б. У. нічого не зробила також для піднесення становища старшин та їхнього коменданта. Минають цілі тижні, а цісарських номінацій нема. А коли ми тепер перейшли на державний етат, то ми самі заведемо у себе потрібні порядки".

Після тих слів я встав, щоби відити на свою квартиру. Тоді проф. Боберський заявив, що ще нарада не покінчена і просив мене, щоб я лишився. Признаю, що я був тоді сильно схвильований. Але його заява, що делегати приїхали тут на пораду, вивела мене зовсім з рівноваги. І підвищеним голосом сказав я, що досить мені вже львівських безплідних нарад. Я тут командантом, це військова організація. Нарада ніпричім. Тут видають одні люди лише накази на те, щоби другі їх виконували. І тоді покинув я салю. За мною вилетів проф. Боб-ий без шапки і йшов побіч мене аж до моєї квартири та просив, щоб я конечно повернувся. Я залишився при своїм. Пригадую собі, що минув навіть кілька дуже прикрих, а навіть образливих слів на адресу Б. У-и, і навіть самого проф. Боб-ого. Одначе коли це його не відстрашувало, а я поволи став приходити до рівноваги та побачив, що в дійсности роблю велику криводу проф. Боберському, на прощання заявив йому, що я в такому зденервованому стані, що рішуче не можу брати спокійно участи в нарадах. З моєї сторони можу лиш одно подати до відома українських організацій, що добровольці як були, так і далі є без одностроїв, що в справі старшин не зроблено нічого, і що Б. У. або ЗУР. мусять постаратися про те, щоби ті справи були конечно зараз полагоджені, коли хочуть, щоби ціле діло виглядало поважно.

На тім ми розстались. Мій вибух мене не успокоїв нічого. Навпаки; я належу до тих людей, що тяжко вибухають, а коли вибухнуть, то замість успокоєння, настає у них така сильна депресія, що збиває їх зовсім із сил. Мені і жаль стало проф. Боб-ого, і не давала спокою свідомість, чи вибух мій був на місці, чи правильне це було, що я сказав і чи лише вину можна підсувати Б. У-і й З. У. Раді. Все те було таке прикре, що я провів решту ночі цілком безсонно та мучив себе аж до-краю. Щойно над ранком заснув я тому зовсім обезсилений.

(Далі буде.)

Чарівне оповідання про море любов і посвяту Фанні

Як найкраще використати театральну площу.

Відавна зродилась у мене думка, яку піддаю оце під увагу людям доброї волі.

Як останок змарнованого передвоєнного театрального фонду, призбираного протягом більше між чвертьстоліття складками цілого краю, лишилася площа при збігу вулиць Сапіги й Сикстуської у Львові, призначена під театральний будинок. Одначе замість будинку для українських театральних вистав бачимо на площі буду для вистав машин якоїсь фірми та склад вугілля і дров.

Нема потреби розводитися на тему, чи вибране під будову нашого театру місце відповідне, чи воно однаково догідне для всіх дільниць Львова та для приїзжих, далі чи не замале воно для свого первісного призначення, бо такий плян замежано, як виходить із статті ради. Стеблецького в 78 ч. „Діла" про кооперативу „Український Дім" у Львові.

Мета згаданої кооперативи вибудувати дім на театральній площі. У статті пригадано, що „той „Український Дім" перебрав уже від передвоєнного театрального комітету велику, незабудовану та без довгів, пригарну, з чотирма фронтами площу побіч Т-ва ім. Лисенка, при вулиці Шашкевича, щоби там чим скорше вибудувати цілісно „Український Дім" для українських товариств".

Полишаю на боці питання, чи Львів, се як централя краєвих установ, а як більше місто зі своїми власними потребами, має моральне право забрати на користь львівських товариств добро цілого краю. Не підношу тут і дискусійної справи, чи Львів потребує „Українського Дому", чи українських або народніх домів по окремих дільницях. Я позволю собі висловити тут великий сумнів, чи можна швидко зреалізувати плян „Українського Дому" хоч би навіть при помочі кооперативи „Український Театр" з її „готівкою кільканадцять тисяч".

На театральній площі треба здвигнути монументальну будівлю, наскільки лиш можливо в українському стилі, будівлю, яка видалась би в очі своїм і чужинцям, яка мала би вселюдній характер і значіння, а не місцевий, львівський. Таким у першій черзі може сьогодні бути — „Перший Український Кооперативний Дім у Львові", хоча не бачу перепони замінити в його назві міжнародне слово „кооперативний" своїм власним „спілковий" і назвати його „Перший Український Спілковий Дім у Львові".

Змарнувався великий театральний фонд, не увінчались успіхом і ще вищі зусилля. Не багато скористали й навчились із подій світової й війнішої війни наші освітні круги, але дуже багато скористали й навчились із них народні маси. Останнє й створило сприятливий грунт для українського кооперативного руху, може єдиного народнього явища теперішнього життя в нашій країні.

Сьогодні ніщо інше не єднає так в один гурт усі стани, партії й безпартійних, як кооперативний рух, отже й ніщо інше не може мати претензії до всенародности в такій мірі, як український кооперативний рух. Тому „Перший Український Спілковий Дім у Львові" має моральне право на добро, закуплене зі складок усього краю за загально-національну ціль, на театральну площу.

Самі кооперативні круги вичули вже потребу свого дому у Львові. На останніх загальних зборах РСУК-а висловлено побажання, щоби у 1934 р., себто в році 30-літнього ювілею найвищої кооперативної установи, здвигнути спільними силами згаданий дім у Львові.

Не потрібно доказувати, що дотеперішня стація пройденого шляху, теперішній стан розвитку української кооперації сам напрошується, щоби його закріпити наглядним знаком у формі тривкої, монументальної будівлі, яка булаб очевидним доказом і заразом символом живучости кооперативної ідеї серед галицької вітки української нації й давала міцну підставу для дальшого якнайкращого розвитку українського кооперативного руху. Якщо стати село на місцевий кооперативний дім, якщо спромагається повіт на такий же повітовий відповідник, то чому не могло би бути в силі великої громади — цілого краю — здвигнути свій представницький дім у Львові?

Славний приклад передових у черзі кооператив у Скоморохах велить сподіватися, що тисячі українських сіл і так само міські кооперативи підуть їх слідами, складаючи свої пайки на свій спільний дім, на своє спільне добро. Треба тільки якнайшвидше виробити відповідний, добре обдуманий плян акції та зробити справу ударним гаслом теперішнього моменту.

Уявляю собі, що така акція повинна піти в двоякому напрямку: побудування в якнайшвидшому часі „Першого Українського Спілкового Дому у Львові" й подвоєння, потроєння, якнайбільшого зросту числа кооператив, розуміється, на попереднью добре підготованому грунті. Можна надіятися, що в такій акції й зменшилося би безробіття й неодин батько перестав би журитися долею незабезпеченої дитини, яка, здобувши робочу дисципліну, знайшла би і працю для себе в густому ланцюзі громадських установ.

Зрив на кооперативному полі мав би без сумніву у своєму наслідку також ліквідацію одного з наших культурних пережитків, який гальванізують на нашу шкоду. Досить пригадати наш зрив із 1918 рі й тодішню єдність усього нашого загалу, щоби набрати надії на повний успіх при всякому справжньому, щирому зриві, подиктованому добром загалу нашого народу.

А тоді прийде черга і на дальші кооперативні доми для таких чи інших окремих завдань. І тому для зазначення теперішнього етапу в розвитку українських кооператив перший кооперативний дім на театральній площі повинен мати назву „Перший Український Спілковий (чи: Кооперативний, річ не в назві) Дім у Львові", щоби стати постійною пригадкою, що за ним має піти другий і дальші.

Уже для власних потреб: зборів, пропаганди тощо український кооперативний рух потребує великої салі, приладженої для театральних вистав. Вона відповідатиме ту саму прислугу, що й пропонована сала в „Українському Домі", себто буде доступна на більші збори, концерти, забави та театральні вистави.

Заступну ролю театральної салі відіграватиме сала „Першого Українського Кооперативного(чи: Спілкового) Дому у Львові" до того часу, доки широка течія українського життя не принесе „Народнього Дому" в руки його справжнього власника, що збудував його своїми складками, або доки густа сіть українських кооператив не стане настільки засібна, що для неї не буде великим тягаром здвигнути у своїй централі величний будинок для українського театру.

М. Возняк.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8. 22/48

Горті про можливости війни.

Прага, квітень 1934.

Перед кількома днями могли читачі на сторінках нашого часопису прочитати про те, як дивиться на можливости війни французький міністер закордонних справ Барту. Нині знову подаємо нашим читачам погляди на це саме питання угорського регента, адмірала Горті. Є це зміст розмови, яку з ним мав на цю тему той самий американський журналіст, що мав інтервю з Барту. Як Барту дивиться на теперішню політичну ситуацію в Европі досить песимістично, до чого він сам признається, так Горті дивиться на цю справу дуже оптимістично. Ще минулого року Горті був певний, що вже цього року прийде до війни. Небезпека війни загрожувала з т. зв. превентивної війни, яка само собою мусіла би була вкінці довести і до загальної катастрофи. Ідея превентивної війни є одною із найстарших у всесвітній історії. Вже від непамятних часів хто колинебудь хотів вести війну, вів її з гаслом забезпечення мира. Те робили напр. римляни, те робив теж і Наполеон, який воював роками і воював зі всіми, хто лиш попав йому під руку, а мимо цього він голосив постійно, що це робить лиш тому, щоби дати світові мир. У нинішній Европі превентивна війна булаб найбільше катастрофальною помилкою. Така війна булаб погубна і для того, хто її розпочав би: для того, проти кого вона велась би. Щоби вести війну взагалі, треба мати переконання, треба мати певну віру, що війну виграється. А хтож нині може вести війну проти кого воно не булоб, а при цьому позитивно сказати: ми її виграємо? Горті не вірить, щоби якнебудь з европейських держав чи груп держав була так певна і своєї внутрішньої сили і вірности своїх союзників, щоби відважилася випровокувати воєнний конфлікт з якоюнебудь іншою державою чи групою держав. Це, на думку Горті, такий ризиковний крок, що на нього не може нині відважитися ніодин відповідальний державний муж, ні один відповідальний військовий командант в Европі. Словом Горті не вірить у можливість війни. Зате він сильно вірить у те, що всі питання, які нині загрожують европейському мирові, будуть остаточно вирішені без війни. Европу треба реорганізувати, а ця реорганізація мусить бути основна. Треба усунути всі безправства і направити всі кривди, що сталися після світової війни. За приклад Горті подає Угорщину. „Ситуація, в якій нині живе Угорщина — каже Горті — є невиносима. Ні один цивілізований нарід не може від нас вимагати, щоби ми з нею погодилися і я дуже щасливий, що можу сконстатувати, що в Англії і в інших державах вже починають справедливо оцінювати наше положення. Там починають розуміти, що нам зроблено кривду не лише матеріяльну, але і моральну, а ця нас найбільше болить. Колись ми мали все — і вугля і залізо і золото і сіль і нафту. А нині що маємо? Забрали нам 72 проц. нашої землі й 60 проц. населення, а лишили нам пшеницю і вояків. Ані добра пшениця, ані добрий вояк не мають нині ціни". Горті свято вірить, що все таки прийде час, коли „угорському народові повернуть те, що йому належиться". Горті вірить у ревізію при допомозі мирових засобів; скорше чи пізніше мусить прийти до справедливої ревізії, а тому й нема причини, щоби зачинати війну. „Коли ваш одяг не запнятий як слід — каже Горті — то треба його спершу розпнятк з гори на долину й тоді щойно позапинати так як треба. Те саме треба зробити і з Европою, а тоді щойно настане правдивий, тривкий мир".

М-н.

Споживачі чоколяди

мусять вибирати таку, яка приносить хосен здоровлю. — От читайте, які складники подані опакуванні чоколядн фірми А. ПЬ. СЕЦЬКИи А. С. — випродукованої з найчистіших сирівців. 2114 10-10

Хмари над французько-московською приязню.

ТАСС пише в „Ізв." з 23. III. 1934: „Французька буржуазна преса після кількох місяців мовчанки намагається використати справу про шпіонську організацію, викриту у Франції в осени 1933 року, для протирадянської кампанії. Охранка розлмухує, очевидно, тепер протирадянську провокацію для того, щоби відхилити громадську думку від скандалу Ставіського. З цією метою більшість денників містить вигадане повідомлення про те, що шпіонська організація працювала нібито на користь Совітського Союзу. Так наприклад преса запевнає, що вкрадена у 1925 році з французького арсеналу рушниця-скоростріл нового взірця нібито була відіслана до Рад. Союзу. При тім такі очевидно протирадянські часописи як „Матен" та „Фігаро" супроводять ці повідомлення нахабними нападами на Рад. Союз".

Шпіонська афера не може закрити аферь Ставіського, а може лише підкреслити її, бо як одна так і друга афера є ділом московських рук. А коли „більшість" французьких денників бере участь у протирадянській кампанії, то це доводить, як непопулярна у французькім громадянстві політика зближення до Москви, яку провадить сучасний французький уряд.

І (Укбюро Женева.)

—o—

Розбройна конференція знову радить.

ЖЕНЕВА, ПАТ. На 10. квітня скликали пленарію всесвітньої конференції. Генерал склав звіт про свої переговори з урядами кількох европейських держав

Терор на радянських залізницях.

Донецька залізниця на Україні може бути горда з того, що стоїть на першім місці по спротиву московському уряду. Її відзначено указом з 9. березня, в якім зазначено, що вона працює зле, гірше ніж у минулім році, та виконала ледви 78,5 проц. перевозового пляну для вугля та руди. Урядовцям закидається деморалізацію, підкупство та ставлення місцевих інтересів понад загальнодержавні. Державній прокуратурі наказується притягати винних до суду. Указ з 23. березня доводить, що при надмірній централізації більшовицької бюрократії становище залізниць по цілому Союзі не багато краще ніж на Україні. Рада народніх комісарів та Центральний Комітет партії твердять у цьому указі, що „хиби зазначені в резолюції відносно Донецької залізниці типові для всіх залізниць СРСР. З локальних та користолюбних спонук переводиться позаплановий транспорт вантажів другої черги на шкоду вантажів загально-державного значіння. Досі ще не викорінено канцелярійно-бюрократичних методів керування. Багато з комуністів не тільки не дають взірців дисципліни, а навпаки часто дають самі приклади розкладу та нездисциплінованости, а це провадить до дезорганізації роботи транспорту". Далі указ поділяє вантажі на дві категорії, першу, загально-державного значіння плянує комісаріят шляхів централізованим ладом, другу категорію місцевого значіння плянують шефи залізниць. Цей поділ, смішний, для кожної культурної держави, свідчить про капітуляцію московського уряду перед анархією залізниць, що не можуть подолати цілого транспорту. Єдиний засіб проти неладу на залізницях бачить московський уряд лише в терорі проти службовиків. Указ кінчиться погрозами. „Комітет попереджує всіх захованих та ще не викритих „очковтирателей" (тих, що сіють пісок в очі) та дезорганізаторів з комуністів, що партійний білет не врятує їх від кари партії та уряду, які дадуть собі раду з цими як з дезорганізаторами залізничого транспорту та ворогами радянської держави". Пусті погрози. Голод страшніший ніж урядовий терор. А до переконання, що голоду можна позбутися лише разом з сучасним московським урядом, прийшли вже українці давно, тепер починають приходити до цього переконання і на Московщині.

(Укбюро Женева.)

З найбільшим смаком добирає краватку до кожного убрання ф-ма *RECORD CRAVATES* ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. 13—24 Будинок Шпрехера.

Найновіші моделі Найкраща якість
Найвибагливіша робота Найбільший вибір
Найнижчі ціни у весняних жіночих плащах та костюмах у фірмі
С. МОЛДАВЕР
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 17, І. пов. Тел. 46-56

Москвофільська напасть.

(З приводу „Ложи" В. Р. Ваврика).

Відомий москвофіл-україножер В. Р. Ваврик в своєму огляді „Среди новых изданій" („Русскій Голос" 1934, ч. 14) у статейці п. з. „Ложь" обговорює історичні нариси в 4-ому ч. „Життя і Знання". Після випаду на статтю Й. М. Березн „Український паломник із XII. ст. у Святій Землі на Великдень" пише: „Однако, от. г. Березы не отстает и „изслѣдователь" нового періода, д-р М. Андрусяк: **„Чи Михайло Качковський був москвофіл?"** Из его статьи узнаем, что Качковскій был меценатом **украинского** (підчеркнення п. Ваврика) письменства, что его искривили и использовали Яков Головацкій и Богдан Дѣдицкій: „Качковський почав спрокволу (?!) підпадати під сі (це слово перекрутив п. Ваврик, має бути „ті") самі впливи, яким улягли Головацький та Дідицький". М. Андрусяк, как чудо-богатирь в сапогах-самоходах, дѣлает замѣчательно быстрые шаги в своих „работах". Увы! Все это завѣдомая ложь, ибо вполнѣ сознательное извращеніе истины".

Хто перегляне листи М. Качковського з 1849—1862 рр., оповіщені Ф. І. Свистуном у „Вѣстнику Нар. Дома" за 1909—10 рр., той може наглядно переконатися, що я зовсім не перекручую правди. Б. Ваврикові дивно, як можна називати Качковського меценатом українського письменства. Помнаючи вже те, що Качковський гонорував „Скит Маняський" Антона Могильницького та заложене ним „Слово" помішувало дописи з Придніпрянщини в українській літературній мові, маємо докази, що Качковський підпомагав і тих галицько-українських письменників, що були згуртовані біля народовецького часопису „Вечерниць". А вже думаю, „Вечерниці" і п. Ваврик уважає за український часопис. Поміщений у „Вечерницях" (1862, ч. 4) вірш Володимира Шашкевича п. з. „Нинішня пісня", в гарній українській мові з провідною гадкою єдности усієї України, сподобався Качковському й він післав авторові 20 ринських (Вѣстникъ Нар. Дома, 1910, ч. 4, с. 63). Підпомагав також Ксенофонта Климковича й інших народовців (Ркп. Бібл. Н. Т. Ш. ч. 18 і 387). „Вечерниці" — писав Качковський до Амвросія Шанковського — „мають важность уже для того, же ся причинюють до полученья Матеры Украиньскои съ нашою"(Збірник Фільольогічної Секції НТШ, т. XVI, с. 164).

Дивно мені, що п. Ваврик, учитель української (руської) мови в деяких львівських середніх школах не то що її докладно не знає, але не знає про існування словників Грінченка, Голоскевича й Ізюмова; в них найде він вияснення незрозумілих йому українських слів у зрозумілій для нього російській мові.

Знаю, що В. Р. Ваврик багато пише у москвофіль. виданнях. Та це ще не дає йому московського компетенції вирішувати, чи я є „дослідником" („исследователем" у знаках наведення („в лапках" по термінольогії „Русского Голоса"), чи без цих знаків. Хай краще п. Ваврик подбає про солідність своїх наукових праць, а тоді матиме право пісати про інших.

Микола Андрусяк.

—o—

Затіснюють неволю робітників у Совітах.

Вольтер Дюранті телеграфує з Москви до „Таймсу", що совітський уряд видав розпорядок, на підставі якого будуть карати тих робітників, що або не вироблять відповідної скількости призначеної роботи, або вироблять гірше, ніж їм наказано. Будуть відбирати хліб, платню, а навіть розстрілювати.

ГАЛАНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЄСЬКИЙ вул. Боїмів ч. 4.**

По широкому світі.

— В Москві покарали смертю трьох залізничників, засуджених в приводу залізничної катастрофи в Альма Ата та Кавказі.

— В Бельгії дійшло до кровавих сутичок між комуністами і соціалістами та членами національної організації.

— Св. Отець прийняв на авдієнції 70 журналістів.

— В Болівії в місті Ла Паз вибухла революція. Нараховують 120 вбитих і 100 ранених.

— В копальні вугля Ішікі в Японії вибухли гази, які засипали 40 гірників.

— В Празі вчора 10. квітня трибуна на трибуні „Спарти" вразі з клубовими уладженнями. Пожежа знищила теж всі трофеї клубу, призбирані за останніх 30 років. Шкода сягає до пів мільона чеських корон.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 12. КВІТНЯ 1934.

АНТІН РУДНИЦЬКИЙ (Берлін).

Звеличаний і покинений мистець.

Грудка на свіжу могилу Франца Шрекера.

Сумна вістка для всього музичного світу: помер один з його найвизначніших сучасних представників, Франц Шрекер, в силі віку, напередодні свого 56-тиліття. Доля обійшлась з ним в останніх часах так жорстоко, що перед величиною терпінь, перед трагедією творця й людини, яку переживав Шрекер в останньому році, схилили голову й найзавзятіші його мистецькі та особисті вороги. Цей другий удар серця, який покінчив життя Шрекера, був для нього визволенням зі страшних фізичних болів і ще гірших душевних. Залишилась жалоба по одиниці, яка як творець, як вчитель, як ініціятор і рівний борець за нові шляхи музичного мистецтва була одною з найважніших поя в першого чвертьстоліття нашого віку; появою, без якої не можна собі представити образу музичного життя цього чвертьстоліття.

Народився Шрекер в 1878 р. в Монако, як син австр. придворного фотографа. Після смерти батька, який залишив рідню без всякого забезпечення, починає Шрекер заробляти музикою на життя — як 10-тилітній хлопець. Спершу грає в орхестрах як скрипак, потім стає органістом. Його талант звертає увагу, ним заопіковуються, — починається поважна наука музики у таких мистців як Греденер, Фукс, Розе. Після закінчення студій, починає в свою чергу вчити й сам Шрекер; одночасно приходять перші виконання творів, перші успіхи — імя Шрекера стає відомим. 1902 р. повстає перша опера „Полумя", скоро опісля друга — як і всі пізніші вже до власного тексту — „Далекий звук" („Der ferne Klang"). Перша опера не має найменшого успіху; друга, виконана щойно в р. 1912 у Франкфурті н. М., відразу приносить Шрекерові славу і признання. Відтепер щастя вже не покидає його. Завдяки успіхам основаного й дириґованого ним „Фільгармонічного Хору" у Відні, який поставив собі як завдання пропаганду всіх нових, вартісних творів (м. і. Шрекер вперше виконав в концертах цього хору „Гурре-Лідер" Шенберґа) і який згодом відгравав в музичному житті Відня чимраз важнішу ролю — покликують Шрекера в р. 1912 на професора композиції до віденської Муз. Академії. Дальші його опери: „Забавка" („Das Spielwerk"), „Люди з тавром" („Die Gezeichneten") і передовсім „Шукач скарбів" („Der Schatzgräber") мають просто сенсаційний успіх. В р. 1920 є Шрекер на вершку своєї слави. Його завершенням являється покликання на досмертного директора державної Музичної Академії в Берліні. Цілий ряд учеників Шрекера переїздить з ним тоді з Відня до Берліна; він стає магнетом, який притягає адептів музики з усіх сторін світа, — і це здебільша його заслуга, що в короткому часі потім Берлін стає музичним центром повоєнної Европи. У тому центрі, поруч зі Штраусом і Бусоніем, царить Франц Шрекер.

У половині 20-их років починаються його перші невдачі. Нові опери „Іррельое" і „Співучий чорт" не подобаються, критика звертається різко проти Шрекера, його слава починає бліднути. В 30-их роках ситуація ще погіршується — його опер вже не виставляють, давні, талановиті ученики відвернулись від нього, пішовши власними шляхами, нових, з якими йому цікаво було би працювати, нема, в Академії — якої адміністрацією, до речі, Шрекер ніколи не цікавився й не займався, залишаючи її своєму заступникові Шінеманові — починається конфлікт між ним і професорською колегією, який доводить до того, що в 1932 р. Шрекер сам просить звільнити його. Йому доручають провід „Meisterklasse" композиції в Академії Мистецтв, — але це вже не той Шрекер. Він зломаний морально, а остання спроба відзискати давне значіння, виставою нової опери „Коваль з Гент", яка цілковито провалюється, добиває його і фізично. Появляються перші признаки недуги, огірчення проти цілого світа, відчуження від людей і друзів. Коли врешті минулорічний політичний переворот у Німеччині позбавив Шрекера, представника „модернізму", що не є у ласці в нової влади, ще й останню ділянку праці в Академії Мистецтв, — Шрекер знає, що його карієра і його життя закінчені. Повстають ще нові твори для орхестри й мельодрама, але на Різдво м. р. удар серця поклав кінець творчості. Від того часу досі лежав Шрекер без тями, або тільки півпритомний; врешті кілька днів тому, 21. березня у Берліні замкнув очі на віки.

Мабуть ні один музика нашого століття не викликав стільки дискусій і суперечних поглядів на свій талант, значіння і ролю, що Шрекер. Найвизначніший німецький музичний критик, естет і музикознавець, Пауль Бекер, витав його появу як рівнорядну і не менше важливу для німецької музики як колись нею була поява Вагнера, розглядаючи критично і вказуючи на цілу низку спільних рис обох творців. Одною із них був, на погляд Бекера, рівнорядний поетичний, драматичний і музичний талант обох творців.

На сьогоднішній день проблема значіння музичної мови Шрекера не тільки не розв'язана, але може ще більше запутана як перед 15-ти чи 10-ти роками. Є сучасні мистці — байдуже з якої ділянки — яких творчість можна осудити чи визначити майже одночасно з її повстанням, є теж інші, для оцінки яких треба історичної чи хочби часової віддалі. До таких належить Шрекер. Що вже сьогодні можна сказати, це те, що як музичний драматург він мав рівного собі в німецькій музиці кінця сучас-

Психотехніка і порадництво.

„Кожна людина на властивому собі місці й для кожного становища відповідна". Таке домагання ставить сьогодні життя на всіх ділянках організованої людської праці. Є це один з тих добрих наслідків світової війни, на якій пізнання людини та її вартости, а зокрема пізнання вартости вміло зорганізованих груп, ішло, треба признати, дуже скоро. Скорість оцінювання чиєїсь вартости чи придатности з огляду на потреби війни дали саме потрібного стусана науковим дослідам, щоб розслідити придатність одиниці до тої чи іншої праці.

Очевидно, що коли йшло про придатність людини до означених родів праці, то поряд відповідні досліди над людиною, треба було ближче познайомитися зі самою працею, її вимогами та умовинами.

В практиці це виглядало так. Летунські катастрофи на французько-німецькому фронті були щоденним явищем. Втрати в людях і літаках були такі великі, що начальство німецького фронту мусіло цьому зарадити. Одиноким виходом із такого становища було перебрати людський матеріял, призначений до летунської служби. Почалися студії над тим, хто може бути летуном, у звязку з вимогами летунського звання. Отже ніщо інше, як психотехнічні досліди над психофізичною придатністю людини до становища летуна.

І справді — наслідки перейшли всі сподівання. Летунські катастрофи стали явищем рідким!

Подібні досліди робили ще перед війною в Америці. А вже напередодні світової війни американці перевели їх у своїй армії, для всіх родів військової служби. Тільки, що про ті справи Европа майже нічого не знала.

Такі були перші кроки над добором відповідних людей до властивої їм праці, й вибором відповідного призвання для тої, другої чи десятої людини. Всетаки, хто знає з якою скорістю булиб розвивалися наукові досліди над придатністю одиниці до якогось фаху, та над самими фахами, колиб не господарські й економічні потреби, що створили нові форми праці. Скора й солідна продукція, використання робучої сили людини в найкращий спосіб, у звязку з тим зміна умовин праці — просто приневолили психотехніку розвинутись і то незвичайно хутко. Так, що під теперішню пору, вона не то що стала самостійною дисципліною, але й поширила коло свого ділання дуже широко. Сьогодні психотехніка творить уже свій власний науковий матеріял для дослідів, має свої спеціяльні методи дослідів, обіймає не тільки психольогію людини, але й економічне та господарське життя, медицину, гігієну. Її впливи сягають у кожну ділянку людської праці.

Причина цього лежить у практичному характері психотехніки. Бо вона займається порадництвом. Порадництво це значить не тільки давати виключно поради, який собі фах вибрати. Поза цією ділянкою вона існує в школі, згідно з вимогами життя дітей і молоді. Психотехніка відкриває та оцінює в науковий спосіб тайни психічного життя молоді, дає підстави на котрих можна будувати правдиві осуди про дитину. З того погляду дозволяє спрямовувати дитину на шлях властивий її психофізичній структурі.

Те саме, коли йде про молодь, що вибирає собі якийсь фах.

На перший погляд видно, що ця ділянка психотехніки, — саме порадництво, є найбільше поширена. Випливає це з чисто практичних потреб життя. І не диво. Рікрічно виходить з ріжних шкіл чимало молоді, що має намір узятися до якоїсь праці. Незорієнтована серед тисячі всяких професій і фахів, необзнайомлена з тим, як деякі з них виконувати, серед яких умовин і т. п., а що важніше, не знаючи, чи вона саме до тої чи іншої праці придатна, — така молодь мусить шукати джерела поради в тих усіх справах. В нас ця справа є тим більше пекуча, бо теперішня школа не дає дітям і молоді не то що якогось фахового знання, а то й орієнтації серед ріжних професій. Одначе у пригоді стає тут установа „Української Поради для вибору звання" у Львові при Р. Ш.

У звязку з тим виринає питання: чи справді українська молодь може віддатися тим заняттям, до яких вона придатна й які вона радо виконувалаб? Коли йде про можливости, то треба ствердити, що може. Одинокою перепоною є хіба брак гроша на вивчення якогось фаху. Позатим є деякі звання (коминар, лікар) яким не може наша молодь посвятитися з причин від нас незалежних. У наших умовинах залишається нам тільки більше чи менше успішна боротьба за належні нам права.

Якщо ми моглиб самі собою правити, то цю справу можна булоб розвязати відразу. Але серед істнуючого стану, треба по змозі зарадити тому на майбутнє. Річ у тому, щоби зорганізувати ціле наше економічно-господарське життя на підставах фахового порадництва, бо тільки тоді матимемо змогу зрости в силу. На кожній ділянці — 100 прц. фахівець, не з припадку фахівець, а зі замилування та придатности, фахівець солідний, якого праця є властивим для його особовости життям, — цілий край засіяний фахівцями, отворить нам усі дороги та можливости. Бо одинокі, в наших часах, фахівці, зможуть піднести рівень нашого господарського життя, поширити наш стан посідання, розбудувати його та відповідно зорганізувати. Безпосередньо з тим звязана справа всяких можливостей, чи то будуть власні варстати праці, де молодь зможе вивчити бажане ремесло, чи власні школи, де зможе фахово освічуватися, чи на студії за кордоном.

Засяг психотехніки, а з нею порадництва, як бачимо, незвичайно широкий й далекосяглий. Тому в усіх державах зросла психотехніка до одних з найконечніших потреб суспільного життя. У нас покищо вона ще жде на свою ролю.

В. Ковальчук.

Відживає релігійне життя в Совітах.

НЮ ЙОРК, Н. Й. 12. березня (Вл. кор.) — Ралф Барнес, кореспондент газети „Ню Йорк Трибюн" з Москви, звідомляє, що безбожники в Совітах дуже занепокоєні оживленням релігійного життя на „колхозах". Цей страх висловив Омелян Ярославський у своїй промові перед центральним комітетом воюючих безбожників, якого він є головою. Він ствердив, що останніми роками представники ріжних релігійних організацій підносили голову і почали проповідувати таку доктрину: „Ми протестанти і тому можемо погодитися з революцією. Ми є також комувісти і поможемо відбудувати соціялізм". Перед такими гаслами Ярославський остерігає безбожників. Він каже, що то церква в той спосіб пристосовується до відносин у Совітах і під покришкою згоди з комунізмом, відновлює давню релігію. А коли це вдасться, то прийде конець комунізмові — міркує Ярославський.

—o—

Концерт Гайворонського в Нюйорку.

НЮ ЙОРК, 19. березня. (Вл. кор.). Рада Сімох, складена з дяковчителів українських католицьких церков нюйоркської округи, уладила черговий концерт з композицій Михайла Гайворонського у великій авдиторії дівочої Вашингтон Ервинґ Гайскул в Ню Йорку в неділю 18. березня сполудня. З огляду на ріжнородні імпрези у громадах, не всі хори змогли прибути, а всежтаки взяло участь в концерті коло 250 співаків та співачок, членів хорів при українських католицьких церквах з Ню Йорку та сусідніх громад. Концертом диригував місцевий вчитель, Теодор Онуфрик і вивів хор аранжово. Хор мішаний це справді могутній хор і варто його послухати. Він виступав в цілости два рази із 6 піснями, обробленими проф. Гайворонським, переважно на народніх мотивах. Мужеська частина хору угрупувалася для відспівання одної пісні Гайворонського і „Гамалії" Біликовського. В цій останній тенорове сольо відспівав п. Фатюк з Йонкерсу, а баритонове п. Шустикевич з Джерзи Сіті. Жіночу частину хору з двома окремими піснями провадила панна Марія Гела і відспівала з ним дві композиції, а крім того сама ще виступала із сопрановими солями.

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мушліни, крепони, еponжі і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 7—565

Композиції Гайворонського відспівав також відомий із свого милозвучного баритонового голосу любимець нюйоркської публики Петро Ординський, а композиції Гайворонського (Сонатіна й Серенада) відіграла на скрипці п. Любка Каськів з Ньюарку.

Милою несподіванкою концерту були тенорові сольоспіви Павла Яцка, нашого земляка з Підкарпаття. Фортепіяновий дострій спочивав увесь час в руках пані Марії Шумейко з Ньюарку. Після концерту відбулася спільна перекуска для співаків у салі української католицької церкви св. Юрія при Семій вулиці.

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ЕМІЛІЯ БРОНТЕ

БУРЕВЕРХИ

у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.

Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.
Обмежена скількість примірників.

ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.

Для передплатників „Діла" 1 зол. 80 сот.

Пересилка 50 сот. більше.

чого Штрауса і крім давнього Вагнера. Абсолютним володарем був Шрекер в царині сполуки музикальних і сценічних візіонарних привидів, у царині звукового втілення своїх фантасмагорій (персонажів своїх опер). Цей композіст Фріц, герой „Далекого Згуку", якого мрією і одиноким бажанням всього життя є найти далекий, недосяжний, скритий в найтайніших, найглибших атомах природи згук, — це ніхто інший, як сам Шрекер, в якого всіх творах пробивається ця мрія як їх основний психольогічний мотив. Усі його герої на перший погляд хворі, ненормальні чи патольогічні типи: всі вони шукають чогось недійсного, змагають до чогось нереального, тужать за чимось Незнаним. Це герої „Людей з тавром", які шукають Краси, це Фріц, що шукає Згуків, це Ельза із „Шукача скарбів", яка в дорогоцінностях находить хвилеве щастя та заспокоення своєї туги. На ділі, всі ці типи — які, до речі, тільки ціною особистого щастя і власного життя добиваються здійснення своїх мрій (згадайте героїв Вагнера, які також осягають остаточне щастя та своє спасення щойно в хвилині смерти!) — це речники тужливих змагань і важкого обовязку либонь кожного мистця: безупинне шукання Нового і Незнаного...

Ці ідеали Шрекера — поета й драматурґа, в якого бачимо багато спільного з Ведекіндом і Гауптманом, найшли свій вираз і у Шрекера-музики. Знавець цілої композиторської „матерії", який як контрапунктист і інструментатор, мав мало рівних собі в сучасному музичному світі, — Шрекер виробив свій власний стиль, який можна би назвати „оргіястичним". В ньому можна дослухатися і мельодійної солодкавости італійця Пучінія і цілотонових, „пахучих" тонких згуків француза Дебіссі, і широкого віддиху експресії Вагнера. Здавалось би: компіляція? Ні. Хто знає тільки хочби такий факт, що Шрекера „Далекий Згук", в якого музиці відкриваємо сьогодні стільки спільного з Штравсівською „Сальоме", написаний на чотири роки перед нею, — мусить признати, що в геніяльному таланті Шрекера несвідомо зустрілись виразники музичних висловів ріжних культур і народів. Може це наслідок збігу обставин: німецько-австрійського походження і молодости, пережитої під гарячим, полудневим небом французької Рівери?! Кому врешті відомо, що впливає на таке, чи інше формування душі творця?!

Коли в останніх 20-ти роках говорилось про композиторські „школи" в середній Европі, то їх було дві: Шрекера й Шенберґа. Хоча в кожнім краю учать великі, знамениті композитори і виховують талановитих учеників, всетаки ці два вміли надавати своїм ученикам особливо яскравий відпечаток своєї музичної індивідуальности, навіть без огляду на особисто-мистецьке відношення тих учнів до творчости їх учителів-маестрів. І хоча як ріжними були ученики Шрекера у своїх мистецьких переконаннях, та як ріжними вони пішли дорогами, — всі вони тямлять заповіт свого великого вчителя: постійне шукання нового, коли вони композіти, та якнайактивніша підпержка всього, що нове в мистецтві, коли вони виконавці чи музичні діячі. Зпоміж учеників Шрекера згадаю таких відомих компочістів як Ернст Кршенек, Альойс Габа, Вільгельм Грос, Альбан Берґ, Кароль Ратгавз, Фелікс Петирек, Альойс Меліхар, Бертольд Гольдшмід. Ежи Фітельберґ, Ернст Пеппінґ, Вальтер Ґмайндль та таких знаменитих диригентів як Брайзах, Брехер, Горенштайн, Ріттіґштайн-Родзінський, Бельке, Розеншток і ін.

Перевівши чотири роки науки і праці під пров. Франца Шрекера, присвячую ці рядки його памяті, щоб і в українській пресі залишився слід: що помер великий мистець, якого мистецькі надбання і заповіти стали безперечно скарбом цілої культурної людськости.

—o—

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 39—180 Телефон 25-55.

НА ОРГАНІЗАЦІЙНОМУ ФРОНТІ.

Повітова нарада в Турці н.|С.

Заходом Повітового Народнього Комітету в Турці відбулася в дні 27. березня м. р. повітова нарада, на якій обговорено справи недалеких громадських виборів. На нараду прибуло 96 відпоручників з 26 сіл Турківщини. Нарадою проводив голова ПНК д-р М. Кондрат. Вичерпуючий реферат та звіт з діяльности УПР в соймі і сенаті виголосив посол д-р Дмитро Великановеч. По рефераті вирязалася ділова дискусія, в якій забирали голос о. І. Тимчук з Беньової, д-р В. Бобій, д-р Д. Марців, А. Горечко, П. Дзондза з Розлуча і інші. По дискусії одноголосно ухвалено довіря Центральному Комітетові УНДА і УПР та рішено приготовити якнайкращі вибори по громадах і скоординування всіх національних сил. Нарада покінчилася промовою председника і відспіванням національного гимну.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

Сойму не скличуть на надзвичайну сесію.

З Варшави повідомляють, що конституційна секція ББ одержала приказ опрацювати в літі і в осені поправки до законопроекту нової конституції. Офіціальні наради сенату над законопроектом відбудуться щойно підчас звичайної буджетової сесії. Таким чином залежало проект скликати надзвичайну сесію парляменту, аби змінити конституцію.

Клопіт з розброєнням.

ФРАНЦІЯ ГОДИТЬСЯ НА НІМЕЦЬКІ ЗБРОЄННЯ.

Справа роззброєння і французько-англійських переговорів у тій справі увійшла в нову фазу. Кілька днів тому відбулося в елізейській палаті засідання франц. ради міністрів під пров. през. Лебрена, що остаточно устійнила форму відповіді Франції на англійську ноту з 28. березня. Як відомо англійська рада мін. звернулася тоді до французького уряду, запитуючи, чи він був би схильний підписати конвенцію, що обмежує озброєння і яку водночас підписалаб Німеччина. Виконання такої конвенції гарантувалаб Англія. Подробиці й умовини гарантії були окремо обговорені.

Французька нота, яку виробив мін. закорд. справ Барту і яку рада мін. одноголосно апробувала, відповідає коротко на питання Льондону. В ноті заявляє рада мін. вдоволення, що проект англійської політики виявляє більше зрозуміння для французьких домагань у справі роззброєння, яка була завжди першою у політиці Франції. Але питання, що находяться в англійській ноті з 28. березня надто загальні, щоби Франція могла, не боючись клопотів, засадничо погодитись на проект тієї англійської ноти. Для Франції мають окреме значіння технічні постанови згаданої конвенції і не знаючи їх, Франція не може дати своєї згоди на неї. Перш за все французька нота питає, які ефективи і які зброєння вважає Англія конечним признати Німеччині та який повинен бути на думку Англії військовий статут Франції. Щойно маючи інформації у тих основних справах, французький уряд зможе дати англійській відповідь, а покищо він буде придержуватись засад, які висунула загальна комісія конференції для роззброєння. Уряд не може дати своєї згоди на англійські пропозиції, що находяться в ноті з 28. березня, які зводяться до дозволу на деякі німецькі зброєння, передбачуючи розночас роззброєння Франції. З другого боку треба взяти під увагу зброєння Німеччини, якої будівет військових видатків росте постійно, хоч версайський договір обмежує їх. У висліді цих німецьких зброєнь вимагають безумовно зброєнь й інші держави. Ухил в бік Німеччини міг би дати в іншим державам притоку вимагати цього самого в царині зброєнь. Так виглядає в загальному нарисі зміст французької ноти, яку передадуть англійському урядові.

ФРАНЦУСЬКА ПРЕСА ПРО ФРАНЦУСЬКУ ВІДПОВІДЬ.

Уся французька преса обговорює дуже широко відповідь свого уряду на англійську ноту у справі роззброєння. „Матен" пише, що та відповідь це дуже поважне свідоцтво доброї волі франц. уряду і найпотрібніший документ, який появляється напередодні засідання гренвіл роззброєвої конференції.

З цим поглядом погоджуються всі більші паризькі часописи, відмічуючи, що устійнити тепер гарантії виконання евентуальної роззброєвої конвенції важко. „Журналь" стверджує, що французька нота створює можливости для дальших безпосередніх розмов Льондону з Парижем, що заявляться мабуть за дальшим пересунєнням речинця скликання головної комісії конференції. Французька нота є вступом до дальших безпосередніх розмов Риму з Льондоном, які облекшать відвідини мін. Суїча в Льондоні, Парижа з Букарештом, подорожю мін. Тітулєску до столиці Франції, врешті Парижа з Варшавою і Прагою підчас подорожі мін. Барту до Польщі й Чехословаччини. В політичних колах кажуть, що председник конференції Гендерсон доволі енергічно хочений вести її дальше на випадок, якби рона запинилася негативно про дальше роззброєння.

ГЕНДЕРСОН ПОБУВАВ У ПАРИЖІ.

З нагоди приїзду Гендерсона до Парижа, преса виявляє вдоволення з його розмови з мін. Барту та вважає, що висунений проект продовжувати дальше працю роззброєвої конференції в найближчому часі дозволяє вірити, що французько-англійські розмови дадуть змогу швидко підписати роззброєну конференцію. „Матен" уважає, що питання европейських зброєнь буде розв'язане двома шляхами: 1) женевська процедура, без якої годі заключити будьякий договір; 2) продовження кулуарних французько-англійських поглядів. Щоби висондувати дипльоматичною дорогою терен між Парижем і Льондоном, що потребує яких 6 тижнів, головна комісія збереться біля 23. травня і дослідить справдяні можливости заключення договору.

Ах — усьміхнися!
повстала нова „Нінон"
не пісонька — але новочасна вирібня мороженого
при вул. Ягайлонській ч. 24.
Прийди — поднявись — знайдеш вдоволення!

Нагла смерть американського посла.

До Дебліна приїхав посол Злучених Держав Мекдоневль. Ірляндський уряд влаштував бенкет, на який прибув дипльоматичний корпус і визначніші парляментаристи. По промові Де Валєри став промовляти теж Мекдоневль, але нагло побліз і поваливсся мертвий на землю.

Катастрофа експресу.

На залізничім шляху Відень—Париж 10. квітня н. р. вискочив зі шин експрес біля станції Остерінг в Горішній Австрії. Машина, службовий вагон і два почтові вагони перевернулися. Вагон-спальня і два паризькі вагони висточали зі шин. Машиніст убитий, а 15 осіб важко ранених, між ними 6 почтових службовців. Причина катастрофи мабуть саботаж.

Ширіть наш часопис!

НОВИНКИ

— ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6. — Насс. 1305 4—4

„СІЛЬВА", найкраща теч, паста та порошки до чищення металів і посудин. Фабрика Львів, вул. Бандурського ч. 5. Домагайтеся всюди. 1327—?

— Робітня футер Юліяни Глушевського Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-45. Приймає футра до перехову на літо. 8-?

— Церковні брокати, борти, френдалі, наплечні хрести, панаму до вишивання фелонів і фан, дзвони, всі готові церковні річи, плащениці, книги, світло, кадило, печатки для Парохій Урядів, хінсько-сріб. і альпакове столове накриття, ліжка, прапори і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. „ДОСТАВА" у Львові, Домініканська 11/1. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 39-?

— Весняний сезон у Черчі. Відкриття весняного сезону в Черчі 1. травня. Інформації подає Управа живця: Черче, п. Рогатин. 1385 2-6

— Загадка, яку не можна розвязати — це питання: чому багато з нас воліє пити брудне, невідомого походження і якости, часто фальшоване і розводнене риночне молоко, замість повновартісного, позбавленого заразливих бактерій — пастеризованого молока, яке продає відомі і гідне довіря підприємство — Маслосоюз у всіх своїх крамницях і доставляє його також до дому. 1344

— Замісць святочних побажань та подяки за присланні побажання складає на вбогих студентів 50 зол. — Протоігумен ОО. Василіян.

— Хто хоче вчитись фотографії. Заходом УФОТО відбудуться в квітні-гравні курси аматорської фотографії. Курси, під проводом найкращих світлиців з УФОТО, мають за завдання влекшити фотоаматорам досягнення добрих висліднів в їх працях та поглибити їх відомості з обсягу фотографії. Курси відбуватимуться вечірними годинами в домівці УФОТО (вул. Шашкевича 5). Зголошення приймає дижурний домівки в понеділки, четверги й суботи в годинах 17—20 до дня 16. ц. м. Перша лекція — 16. 4. ц. р. в домівці УФОТО в годині 18.

— Вечір УФОТО. У неділю дня 15-го ц. м. відбудеться в малій салі Музичного Т-ва ім. Лисенка (вул. Шашкевича 5) в год. 6-ій веч. другий чайний вечір Українського Фотографічного Т-ва (УФОТО). Програму вечора попередить концертова частина, в якій виступлять пп.: Свірська Марія (спів), Балтаровичева (мистецький танок), 13-літній Івасько Барвінський (віольончеля), Балтарович і Н. Нижанківський. Після концертової частини танці. Вступ для членів і впровадженних гостей даром за програмкою.

— Концерт піяніста Р. Савицького. У пятницю 13. ц. м. відбудеться у великій салі Музичного Т-ва ім. Лисенка концерт піяніста Романа Савицького, в год. 20-ій. У програму входять твори Баха, Скарлятія, Бетовена, Шопена, Н. Нижанківського і В. Барвінського. Подробиці в афішах, білети раніше в „Союзному Базарі", вул. Руська 20.

— Українські грамофонові плити. Довідуємось, що варшавська фірма грамофонових плит Сирена-Рекорд завангажувала по довших переговорах відомий нашому громадянству хор Т-ва „Сурма" до наспівання на грамофонових плитах низки українських пісень. На днях виїхала вибрана пятнацятка з дириґентом п. І. Охримовичем до Варшави, де наспіває на плити більшу скількість наших кращих творів, які вже до місяця появляться у продажі.

— Великдень у львівських церквах. Воскресна Утреня у катедральному храмі св. Юра розпочалась — як щороку — у Велику Суботу в 6. год. попол. Правив Преосв. о. епископ Никита Будка в асисті цілої капітули й вищого духовенства. Впродовж цілої Утрені у церкві був присутній Впреосв. митрополит Андрей, який благословив вірних. Співали три хори питомців, діточий і дяків. Стільки народу, скільки в цьому році зійшлось на Воскресну Утреню до св. Юра, — давно вже там не бувало: в самій церкві панувала нестерпна гнота (8 осіб зімліло!), а юрба народу стояла довкола церкви, на сходах і подвірі. — У Великодню Неділю Архієрейську Службу Божу відправив у св. Юрі знову Преосв. о. епископ Никита. Архієрейську Службу Божу у Волоській церкві відправив в асисті вищого духовенства Преосв. о. епископ Іван Бучко, що виголосив теж палку проповідь: у тих сумних часах, що так мало дають нагоди до радости, радив проповідних веселитися бодай у трьох днях найбільшого шорічного Свята!... Богослужения з проповіддю із Волоської церкви було трансмітоване крізь радіо і передавано також на Варшаву і Вильно. Співав хор під орудою арт. Орленка. — Воскресна Утреня у Волоській церкві

Генрих Вернер Львів, Коперника ч. 12, телефон 70-50
одинокe джерело **товарів залізних, сталевих, ремісничого знаряддя та начинь кухонних.**
87/55 10—30

відбулась традиційно у Великодню. Неділю в 4.30 год. ранку і відправив її парох о. кан. Д. Лопатинський. — Що торкається Господнього Гробу по церквах, то слід зазначити, що найкращий гріб був цього року уладжений у церкві Духовної Семинарії при вул. Коперника. — По всіх церквах фреквенція вірних була цього року багато більша. Сприяла цьому — крім усіх інших, глибших причин, також у немалій мірі прегарна погода.

— Головна Управа „Рідної Школи" у правописній справі. Щоби не творилися в справі правопису такі виступи, як це було в Перемишлі (гляд. „Діло" з 28. III. ц. р. ч. 81), а які з огляду на свою регіональність не бажані, Головна Управа Р. Ш. подає до відома, що вже від довшого часу в порозумінні з міродатними чинниками веде акцію устійнення правопису. Педагогічно-програмова комісія при Головній Управі Р. Ш. вирішила предложити Фільольотичній Секції Наук. Т-ва ім. Шевченка свої побажання, щодо деяких змін правопису оправданих життям, змін, які дали би спромогу устійнити правопис у практичному житті, а які не нарушувалиб основних принципів академічного правопису.

— Перша вистава українського театру в Галичині. У статті під цим загол. у великодньому числі „Діла" треба справити такі більші друкарські помилки на 9 стор.: 1 шп., 29 р. згори: „Ляйбільда" на „Ляйбольда", 3 шп., 9 р. згори: „Тимошівського" на „Тимольського".

— „Мазепа" у Празі. Національний Театр у Празі приготовляє відому оперу Чайківського п. з. „Мазепа", яку вперше виставлять на чеській сцені. Режісером є Йосиф Мунклінґер, а диригентом Зуна. Голонву ролю гратиме Зденек Отава.

— „Русин" з „української групи". На місце померлого посла Стройновського входить до сойму з листи ББ з округи Львів-повіт селянин Федишин „русин". Він війде до „української групи" клюбу ББ.

— Скасування II. кляси в приватних гімназіях. Шкільні кураторії видали обіжник до приватних середніх шкіл у справі реформи шкільництва. Приватні середні школи, що хотять дістати державні права в новому шкільному році, мусять скасувати другу клясу давнього типу і перемінити її на першу клясу чотиролітної гімназії нового типу.

— Примусові обслідування обезпечених. В суспільних „обезпечальнях" обслідуватимуть щоденький час всіх обезпечених, а бодай раз у рік. Дотепер обезпечені зголошувались лишень в наглих випадках недуги чи у випадку хронічної недуги. Інші обезпечені не вдержували ніякого контакту. Нова реформа має злагіднити невдоволення обезпечених на „обезпечальні."

— Ексмісії припинено. Агенція „Всхуд" повідомляє, що міністер судівництва повідомив телеграфічно президію апеляційного суду у Львові, що мешканеву мораторію для безробітних продовжить декрет президента. Одночасно міністер порішив, щоби ексмісії безробітних припинено аж до оголошення декрету президента. Тому президія апеляційного суду повідомила президентів окружних судів і начальників городських судів, щоби видали комірникам відповідні рішення, аби ці припинили ексмісії безробітних з помешкань.

— Цьогорічні вправи старшин і підхоружих резервістів. Міністер військових справ покликує на звичайні військові вправи в 1934-35 р. на території цілої держави офіцирів і підхоружих резервістів всіх родів зброї, а саме: піхоти, кінноти, артилерії, аеронавтики, саперів, звязку, жандармерії, самоходів, трену, озброєння, санітарних, ветеринарійних, адміністрації— група постачання і военної маринарки. **І так на 6-тижневі вправи** покличуть 1) усіх тих старшин-резервістів, які в минулому не відбули з якихнебудь причин тих вправ; річник з 1907 р. лишень аеронавтика; з річників: 1905 також лишень аеронавтика; 1904 всіх, крім санітарного відділу; 1902 з кавалерії, артилерії, аеронавтики; саперів зі звязку та тих піхотинців, які одержать поіменно карти покликання; перенесених з піхоти, кавалерії й артилерії на допомінаючі особові курси; далі самоходів, таборів й озброєння (без уваги на кількість вже відбутих дотепер вправ) з річників: 1896, 1897 і 1898 для самоходів і озброєння, 1896 для таборів; старшин-резервістів від постачання з річників 1894—1902 лише ті, які одержать поіменні карти покликання; з военної маринарки: новоіменованих з 1932 підпоручників резервістів, яких не покликано на вправи в 1933—34, а зпоміж старших річників лишень тих, які одержать поіменні карти. Крім того: зпоміж старшин резервістів піхотинців (засадничо річник 1906) тих, яких приділено до жандармерії; зпоміж старшин від кавалерії (засадничо річник 1906) тих, що їх приділено до жандармерії — призначених на спеціяльний курс, які одержать поіменні карти; зпоміж старшин артилерії (засадничо річник 1909) тих, які одержать поіменні карти; зпоміж старшин самоходового відділу тих, яким припадають перші вправи; зпоміж старшин тих, яких приділять на курс до школи зброєвих. 2) Всіх тих підхоружих резервістів, що не відбули дотепер ніодної вправи; всіх тих, що по вправах подано до номінації на підпоручників; всіх з военної маринарки. **На 4-тижневі вправи.** Старшин-резервістів (річник 1909 і 1906), які не покінчили 40 років. Ближчі подробиці в афішах.

— Жнива наглих судів. За час від введення наглих судів себто від 1. вересня 1931 р. до березня 1934 р. наглі суди розглянули 255 справ. Всіх обвинуваченних було 457. На кару смерти засудили наглі суди 231 підсудних. Президент скористав з прислугуючого права ласки в 69 випадках. На досмертну тюрму засудили наглі суди 154 підсудних, а 69 передано звичайним судам. Зате лише у 3-х випадках увільнено підсудних від вини і кари.

— Смерть визначного польського маляря. У Варшаві помер після довшої недуги Владислав Скочиляс, відомий маляр, у 51 р. життя. Був він у свій час директором департаменту мистецтва в Міністерстві Освіти, був професором графічного курсу у варшавській Академії Мистецтв. Від 1926 р. коли повстало Т-во Поширення Польського Мистецтва, якого був він одним із основників і заступником голови, проявив він незвичайно живу організаційну діяльність. З кількома приятелями довів він до того, що уряд заснував окремий Інститут Пропаганди Мистецтва (І. П. С.) з окремим будинком. Організував виставн, конгреси, брав участь у різних конкурсах як член жюрі і находив час на власну працю. В акварелі був він одним із обновників цієї галузі мистецтва у поляків, у графіці залишив твори першорядної вартости.

— Арештовано абсольвента фільософії Маріяна Яніка, безплатного практиканта в одній із львівських гімназій за клевету проти свого директора.

— Маргарина замість масла. Заведення для розсліду харчів у Львові розслідило, що в березні ц. р. на 322 проби масла 48 було сфальшованих марґарином. Так то у Львові продають 15 відсотків сфальшованого масла.

— Великі зловживання на політехніці. На політехніці у Варшаві викрито великі грошеві зловживання, яких допускався бухгальтер Козловський. Сума спроневірених грошей дійшла до 200.000 зол. В справу був теж замішаний квестор Стоковський, що вмер серед підозрілих обставин. Козловський забирав гроші на фіктійне закупно ріжних річей. Стоковський виставляв асигнати до каси і відбирав гроші, підставленою особою. Прокураторія виготовила вже акт обвинувачення і незабаром буде визначений речинець розправи.

— Присвоїв собі 20.000 зол. Слідчий суддя Ліндерт приказав арештувати інкасента міської електрівні у Львові Владислава Огарка, бо він присвоїв 20.000 зол. Огарек вже сидів під замітом спроневірення, але коли виявилась висота присвоєної квоти, його арештовано.

— Пашпортова афера у Львові. Ще тиждень тому, прикорд. митна сторожа повідомила воєвідську команду поліції, що у Львові існує ватага фальшівників пашпортів, які дістають осібняки, що не можуть легально виїхати за кордон, а саме: рекрути і вязні. І дійсно поліція негайно зліквідувала ватагу фальшівників пашпортів, арештуючи провідника тієї ватаги д-ра Максиміліяна Лібліха, адвокатського кончіпієнта. Крім того арештовано ще кількана-дять його помічників, а саме: Вільгельма Обервегера, Сімхе Либермана, Давида Кінберґа, Каролю Воловського — всіх приватних урядовців, Мартина Мінкіна, гравера, Герша Дерфляйша, миляра, д-ра Яна Сіняжа, урядовця магістрату, Яна Фльорка, поліцая, Регіну Лев та Маєра Хасін купця.

— Зловживання в повітовій команді поліції. Перед одиначним суддею окружного суду у Львові відбулася розправа проти пор. Мацелінського, ст. передовника державної поліції, який будучи господарським референтом в повітовій поліційній команді в Раві Руській, спроневірив 1028 зол. Крім того присвоїв собі 8 метр. сотнарів вівса, одержаного від окличних дідичів.

— Львівська хроніка. Військовий окружний суд у Львові розглядає нелюдські знущання сержанта Владислава Довенжевича і капрала

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бляхатні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром білети до першорядних кін. 5/75 12-7

Максиміліяна Ковальчика, над 80 вояками. Акт обвинувачення подає декілька квіток цих садистичних знущань підсудних, а саме: натирання уст і лиця піском, копання в криві, товчення лицем підлоги і по землі, биття прикладом крісів по плечах, присюди через 24 години, миття сіг на дворі при 20 степенях морозу і т. д. Розправа протягнеться три дні.

— 97 §. У Станиславові відбувся процес проти Юрка Федорова, студ. теольогії з Саджави пов. Надвірна, якого обвинувачували у протидержавній агітації та м. і. у пропагуванні нелегального „Пласту" в рогатинськім і надвірянськім повітах. Після розправи присудили Федорова на рік вязниці, припиняючи цю кару на 3 роки.

— Плямистий тиф ширіться в яворівському повіті. В однім селі Завадові занедужало 50 осіб, крім того масово хорують люди в Дрогомишлі і Клоничах.

— Великі пожежі. В селі Денисові пов. Тернопіль, вибухла 6. ц. м. велика пожежа, що знищила 150 будинків. — В Чижові пов. Золочів жертвою вогню впало 30 будинків. Обі пожежі повстали наслідком неосторожности при печенні великодного печива.— В Хохоневі, пов. Рогатин згоріло 6 будинків. — Ь Соколівці пов. Бібрка згоріло 19 господарств.

— Відорвався дзвін. На Великдень відорвався найбільший дзвін у церкві в Печеніжині та важко потовк і зломив обі ноги дзвонареві Миколі Грабовецькому. Цей випадок викликав переполох між людьми. Між старшими міщанами які не памятають такого випадку, кружляють з того приводу поголоски, що Печеніжин навістять пошести або пожежі. Дзвін негайно прикріплено міцніше, а дзвонаря відвезено до шпиталю в Коломиї.

— Краєва хроніка. В Поздячі пов. Перемишль застрілив поліцай в ночі Івана Бродовського, що з двома спільниками хотів добутися до місцевої кооперативи. — В Пустомитах пов. Львів застрілив хтось 26-літнього Петра Пачковського, правдоподібно через дівчину.— В лісі коло Молодятина пов. Коломия найдено трупа якоїсь жінки, що згинула в загадочний спосіб. Труп находився в повному розкладі. — На дорозі коло Свидника пов. Турка два бандити ограбили Олексу Кузіва з Ластівки, відобравши йому гроші і військову книжечку. Арештовано двох парубків із Свидника. — В Незапитівських Угерцях пов. Городок дійшло на Великдень до суперечки між Іваном Ваврилюком та Гриньком Стадником, підчас якої Ваврилюк пробив ножем свого противника. Вбивника арештовано. — Також у Глібовичах Великих, бобрецького повіту, підчас сварки вбито Івана Лабу.

— Вломники стріляють. В Тисьменици пов. Станиславів вломалося, розпоровши стріху, трьох опришків до хати Мих. Стефурака. Коли вломники хотіли добутись до хати, домашні підняли крик, а тоді один з них стрілив у двері і ранив важко в руку Доську Стефурак, що підпирала їх з тамтого боку. Після цього злочинці втікли.

— Самогубство адвоката. У Варшаві застрілився у вівторок 10. квітня Тадей Лабановський, який з приводу важких матеріяльних умовин не міг платити навіть комірного за 2-кімнатне мешкання.

— Білянс еспанського вандалізму. Берлінська „Германія" подає такі цікаві підсумки еспанської революції: церков і монастирів висаджено динамітом і зруйновано в 1931 р. — 55, в 1932 — 51, а в 1933 — 50. В цьому числі находиться теж славетна каплиця Сан Джозе у Севіллі, справжня перла мистецтва. Підчас пожежі єзуїтської семинарії у Мадриді згоріло більш як 10 тис. дорогих рукописів і перших друкованих творів. Знищено теж славний на цілий світ образ Христа кисти Жана де Меїа та 16 інших картин цього мистця у Маллві, побито різьби Санчіля і Визнадеза. Пропали теж численні образи Керра Кана, Рібальта, Віцента, Ропеза і Вергара. У Компостеля зруйнували відому Хресну дорогу в катедрі св. Івана та багато інших статуй в тій церкві і т. д. Все — для революції.

— Пять нагород Нобля. Цього року будуть признані 5 нагород ім. Нобля по 160.608 шведських корон, саме: нагорода літератури, фізики, медицини і дві нагороди хемії, з яких мин. року одної не дали нікому, бо не було відповідного кандидата.

— Спростування. На основі § 19. пресового закону домагаюся поміщення в найближчому числі на тимсж місці і тимиж чвенками спросту-

вання брехливого допису під заголовком „Бійка в адвокатській канцелярії", поміщеного в числі 90. щоденника „Діло": Неправдою є, що в моїй канцелярії в Кременці відбулася якась бійка, а правдою є, що відколи проваджу канцелярію, жадної бійки в ній не було. Неправдою є, що маю конціпієнта, а правдою є, що проваджу канцелярію без помочі конціпієнта, бо згідно з законом, не можу мати конціпієнта. — *Вячеслав Сидорович*, адвокатський аплікант.

—o—

З театру.

ТЕАТР РІЗНОРОДНОСТЕЙ: „ФАННІ", комедія на 4 дії М. Паньоля.

Друга частина попередньої пєси того самого автора „Маріюс". Герой першої, син власника бару в Марсейль, утік несподівано за море і залишив нещасливу свою дівчину, не сказавши їй ні слова, чи вернеться й ожениться з нею. Та історії покинутої Фанні можна слухати, не знаючи першої її частини. Найбільше драматичні моменти, що витискають сльозу, перенесені тут цілими повними гумору та чуття. Незгірка проблема нависла над головами дівчих осіб: молода дівчина має стати матірю: журиться батько Маріюса, що вважає свого неприсутнього сина й наречених, журиться мати Фанні, журиться старший смішний кущень мільонер, закоханий відзавна у дівчині, кандидат на чоловіка, що вже раз дістав гарбуза.

Як усі ці практичні люди вміють просто виходити з таких трагедій! В їх душі сяє південне сонце і важкі думи вколихує шумливе море та вино. З яким мистецтвом умів автор підхопити психольогію старого парубка, що хоче мати наслідника для свого роду та своєї багатої фірми! І тут французька проблема „дитини", але як вручно зачіплена.

Пєса складена так легко, що глядач і не оглянувся, як із простих розмов за столом виринули конфлікти. Одна сцена, одна розмова і повний бій справи. Першорядна пєса: поважна чи ні, це кожний рішатиме по своєму, відповідно до свого розуміння. м. р.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Карло Шипайло, емер. радник, вищого краєвого суду і адвокат помер дня 31. березня 1934 р. в Коломиї у 85 році життя по довшій і тяжкій недузі прийнявши Найсвятіші Тайни. Похоронні обряди відбулися дня 2. квітня 1934 р. в Коломиї. В. Й. П.! 1400

—o—

СПОРТ.

Україна — Чорні 0 : 0.

Україна у складі: Бутель І. (Мисьвів), Скрегота Олійник. Цимбала II, Цимбала І, Бутель II. Лапчук, Магоцький. Кльош, Воробець, Максимів. Нелільні змагання були дуже цікаві, але не стояли на високому рівні. В Україні найкращий був воротар Бутель, котрий врятував свою дружину від програної. Оборона як звичайно добра; в помочі слабий Цимбала II. В нападі спасував своє завдання лише Кльош, грав добрий технічно, який все знає що зробити з м'ячем. Лучники і крайники грали дуже слабо і взаємно не розуміялися. Чорні мали своїх найліпших грачів в обороні і дівім крайнику.

Гра велася майже цілий час з легкою перевагою Чорних, але їх анемічний напад не міг дати собі ради з доброю обороною України. Бутель І часто ефектовно боронить ворота. В другій частині і напад України мав декілька рамів нагоду добути ворота, але стріли ішли побіч воріт Видніх 1'500.

Світезь — Гасмонея 1 : 1 (1 : 1).

Україна — Поділля (Тернопіль) 5 : 0 (3 : 0)

В понеділок 9. квітня ц. р. відбулися змагання України з Поділлям. Україна виступила у складі: Бутель І; Воробець, Олійчин, Цимбала II, Цимбала І, Бутель II; Лапчук, Магоцький, Кльош, Скрегота, Максимів. У другій частині грав Скрегота в обороні, Воробець у помочі а в нападі Магоцький II.

Поділля, це симпатична дружина, котра грає вибітно і твердо, але не довзолі сдаба технічно. Найліпші їх грачі це воротар, правий крайник і середущий помічник. Україна мала цілий час замітною перевагу. Оборона не мала тяжкого завдання, поміч добра, а Воробець, який грав у другій частині в помочі був найкращим змагуном на гриші. В нападі подобалися Лапчук і Кльош. Україна не використала двох карних (Скрегота). Ворота добули: Максимів, Скрегота, Лапчук, Магоцький і Кльош. Видніх дуже мало.

Україна II. — Степ 3 : 1 (1 : 0).

Закордонний спорт.

Відень. Вієнна — ФАЦ. 5 : 1, ВАЦ. — Донав 1 : 0 Австрія — Лібертас 3 : 0, Вакер — Ганоаг 4 : 4, ФІЦ. — Рапід 2 : 1, Адміра — Спортклюб 2 : 1.

Будапешт. Уйпешті — Бочкай 1 : 0, ФТЦ — Угорія 4 : 1, Кішпешті — Немзеті 2 : 1.

Прага. Спарта — Славія 2 : 2.

Амстердам. Голяндія — Ірляндія 5 : 2.

Каїро. Палестина — Єгипет 4 : 1.

Льондон. Мистецтво І. Ліга авт. здобув Арсенал, бюти Гудерсфільд Тавн 3 : 1.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Wacław Brumer i Zygmunt Kopankiewicz: NOWE UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE. Warszawa 1934. Str. 114. 8-o

W. Brumer i Z. Kopankiewicz: CO KAŻDY UBEZPIECZONY WIEDZIEĆ POWINIEN. Warszawa 1934. Str. 40 8-o

ЖУРНАЛИ.

„БОГОСЛОВІЯ", пятковий тримісячник. Видає Наукове Богословське Т-во Львів, 1934. Том XII. кн. 1. Зміст: Dr. Basilius Barani: e ortu et iuribus vicarii generalis; Ів. Шпитковський: Рід і герб Шептицьких (продовження); Д-р Мик. Русиан: Богословські книги; Вибрані питання Східної Церкви про примат папи; Огляди й опінки; Всячина - хроніка: Богословське Наукове Т-во; Книжки й часописи.

„ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ", ч. 4. квітень 1934. Львів. Зміст: Боями (Ярослава Курдидика); Весна 1920 р. (В. Бачинського); Спомини розвідчого старшини 1919-1923 (І. Висоцький); Неяке тільки випадки (М. Горбовий); Шляхом слави 9-ої бригади УГА (д-р Ст. Божик); Мих. Чайківський і Україна (Ігора Лоського); Оскідківщина (Петра Проценка); Історія 8-ої Галицької Бригади (д-ра Ів. Карпинця); Холодний Яр говорить (Горліса-Горського); Посмертні згадки; Рецензія.

„ДЗВІНОЧОК", часопис для українських дітей. Ч. 30. Львів, квітень 1934.

„СТУДЕНТСЬКИЙ ШЛЯХ", місячник ч. 3 - 4. Березень - квітень 1934. Львів.

„КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО", ілюстрований місячник, орган Краєвого Молочарського Союзу „Маслосоюз". Ч. 3. Рік IX. Львів, березень 1934. Ціле це 40-сторінкове число містить обширний звіт із діяльности „Маслосоюзу" за 1934 р.

SLOVANSKY PŘEHLED, sbornik pro poznávání politickeho socialného a kulturniho zivota slovanskych stati a narodu. Brezen 1934. Praha. У книжці опубліковано статтю Е. Маланюка п. н. „Шевченко і чехи".

„LIETUOIU UKRAINIECIU DRAUGIOS ZINIOS". Informatinis Biuletinis. Kaunas, Laisves Aleja 90. Nr.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 11. квітня год. 4·30 попол. „Тайна Богослужби" містерія Кальдерона".

Середа, 11. IV. год. 8. веч. Виступ Станиш Ордонівни.

Четвер, 12. квітня год. 4·30 попол. „Тайна Богослужби" містерія Кальдерона".

Четвер, 12. IV. год. 7·30 веч. „Товаріщ".

Театр Різнородностей.

Середа, 12. IV. год. 7·30 веч. „Фанні".

Четвер, 12. IV. год. 7·30 веч. „Фанні".

Цирк Станєвських. (Площа Бема).

Середа, 11. квітня, дві вистави: год. 4·30 попол., і 8·30 вечером.

Четвер, 12. квітня, одна вистава в год. 8·30 веч.

Пятниця, 13. квітня, одна вистава в год. 8·30 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе" (Сесіл Сакаль).

АТЛЯНТИК: „Ескімо".

ВАНДА: „Король це я" (Вл. Буріян).

КАСІНО: „Танцююча Венус".

КОЛІСЕЙ: „Роскішні турботи" (Моріс Шевальє), ревія „Мурована компанія".

КОПЕРНИК: „Кохає, любить, шанує".

МАРУСЕНЬКА: „Велика грішниця" і ревія з Марісю Корабинською.

МІРАЖ: „Пісня пісень" на осн. повісти Судермана (з Марл. Дітріх).

МУЗА: „Дияволів брат" (Денис Кінг, Льорель і Гарді).

ПАЛЯС: „Марш Рякоція".

ПАН: „Кінг-Конг" і ревія „Візьми цю квітку на завдаток".

ПАСАЖ: „Граф Заров" і додатки.

СВІТ: „Король циганів" (Хозе Моліка).

СТИЛЕВЕ: „Парада резервістів", ревія „Грубі чи худі".

ХІМЕРА: „Моя мрія то ти" (Ліляна Гараєй).

УТІХА: „Пристань Сан Дієго", ревія „Коли нам 20 літ".

Закордонне радіо.

Середа, 11. квітня 1934.

Відень (506,8) 20.30 Весела програма (солісти), 22.10 Танкова музика. Братислава (298,9) 12.30 Концерт. Мор. Острава (250,1) 11.05 Концерт, Париж (1736) 20.45 Симф. концерт, Білгород (437,3) 17.30 Оп. муз., 20.00 Опера, Берлін (356,7) 15.00 Легка музика, 18.30 Концерт, Кенігсвустергавзен (1571) 20.30 Концерт, Лайпціг (382,2) 14.50 Солісти, Москва (360,6) 17.25 „Севільський цирульник" оп. Россіні, Букарешт (212,6) 20.00 Два фортепіяни, 20.45 Спів, Бероміністер (539,6) 19.50 „Лольні жемчугів" оп. Бізета, Будапешт (550,5) 17.30 Цик. музика, 19.10 Спів, 22.30 Симф. концерт, Мілянo (368,6) 11.15 Легка музика, Рим (420,8) 13.00 Легка музика, 21.00 Опера.

Четвер, 12. квітня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 18·20, 20·05 Концерт, Братислава (298,8) 16·00 Концерт, Прага (470,2) 11·05 Концерт сальонової орхестри, Париж (1736) 20·00 Оперовий вечір, Берлін (356,7) 19·00 Балади (сп. Гателєн, баритон), Кенігсвустергавзен (1571) 17·50 Солісти, 21·15 Нар. вокальні терцети, Мінхен (405,4) 16·00 Концерт, Мілякер (522,6) 21·35 Фортепіян, Бероміністер (539,6) 21·10 „Весела вдовичка" оп. Легара, Будапешт (550,5) 17·30 Спів, 21·35 Цик. орхестра, Мілянo (368,6) 13·10 Легна музика, Рим (420,8) 17·00 Інстр.-вокальний концерт.

Львівське радіо.

Середа, 11. квітня 1934.

7.00—8.00 Ранішня авдиція, 12.05, 12.38 Легка музика з гр. плит, 15.25 Збіжева біржа, 15.30 Господарські вістки, 15.40 Концерт солістів (спів, фортепіян). 16.10 Для дітей „Лови на дика", байки для найменших, „Для малих огородників". 16.53 Муз. обрядки (Кетельбі, з гр. плит), 17.20 Концерт вальсів, 18.00 „Від космічних промінів до радіохвиль", 18.20 Легка музика, 19.05 Всячина, гр. плити, 19.25 „Парнас у кризі", 19.40, 19.43 Спортові вістки, 19.55 Сільва верум, 20.00 Вибрані думки, 20.02 Скрипка, 20.45 Фейлетон „Учімося говорити", 21.05 Міцкевичівський вечір (із Вільна), 22.00 Легка музика, спів, 23.05 24.00 Танкова музика.

Четвер, 12. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Сільські орхестри (гр. плити), 12·35 Концерт (музика, спів), 15·05 Збіжева біржа, театр. репертуар, 15·10 Господарські вістки, 15·20 З оперетак і звуковищів (гр. плити), 16·35 Концерт солістів (музика, спів), 17·30 Для матуристів: Вступний інформ. відчит, 17·30 Відч.: Господарські справи, 18·00 Авд. „Поет" (на осн. Ніходемів), 18·53 Життєва порадня, 19·03 Всячина, гр. плити, 19·25 Відчит, 19·30 Сніговий комунікат, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва верум. 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт (муз. архітвори 16 - 19 століття), 21·00 Почт. техн. скрипка, 21·15 Концерт (музика, спів), 22·45 — 23·00 Гр. плити, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5·27 зол.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·40, Париж 34·93 і п п, Берлін 209·90—209·80, Цюріх 171·42, Амстердам 358·45, Прага 22·02, Мілянo 45·38, Нюйорк кабель 5·29 і ²⁹/₃₂, Нюйорк чеки 5·29.

Акції Банку Польського 81·25.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Усій Рідні приятелям і знайомим з Христовим Воскресенням усього найкращого бажають Софія і Микола Старухи (Адміністрація „Діла" дістала цю оповістку вже після видрукування святочного числа).

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФІРАНКИ, капи ручної роботи 9 зол. Коронкові таблетки ручні, піки сотикові, **продає лише Фрайліх.** Львів, Сикстуська ч. 21. 26/33 6—7

ШВАЙЦАРСЬКІ ГОДИННИКИ продає дешево Домбровський і Розважевський. Львів — Академічна 2. 73/33 6—10

ЧИННИК обуви фірми **„Ар-Ка",** Хорунжина 11 а: Мужеські півчеревики зол. 22·—, зимівки мужеські 3·—, жіночі 2·20, обпаси мужеські 1·40, жіночі 0·70. 17—25

КУРС КРОЮ, ШИТТЯ, МОДЕЛЮВАННЯ раніший — пополудневий починаю. **М. Козловська,** Львів, Академічна 22. І. п. 22/22 3—4

ГАРНІ КВІТИ як хочеш мати в кімнаті, на балькові, в городі **то уживай навозові пастильки „Тесп" (потас, фосфор, азот) 50 сот.** Жадайте в складах: „Народної Торговлі", дрогеріях і складах насіння. 1112 14—30

МОТОЦИКЛІ нові і вживані, ровери від 120 зол., поручає Автоспорт, Львів, Словацького 2. 1312 7—20

СОРОЧКИ спортові мужеські зол. 2·36 виконує і продає **Вирібня** біля **„Рено-ма"** Львів, Сонішна 9. 1318 7—20

СВІЧНИКИ власного виробу три подумені від золотих 17. Райкес, Городецька 23. біля Народньої Торговлі. 1319 8—10

ЕЛЄКТРОІНСТАЛЯТОРАМ поручає всілякі інсталяційні матеріяли найдешевше джерело у Польщі, **Електрокабель,** — Львів, Коперника 10, тел. 14-21. 1291 5—?

МУЖЕСЬКІ СОРОЧКИ першої якости можна найдешевше набути в крамниці „Українського Народнього Мистецтва", Львів, вул. Коспюшка 1. 1284 1—1

ПОТРІБНА до лікаря - кавалєра на провінцію близько Львова молода інтеліґентна, совісна господиня - українка, — привітна для пацієнтів, яка занялась би домом. Зголошення з адресою слати до Адміністрації „Діла" під „Лікар". 1399 1—3

ДУБОВА спальня: ліжка, шафи, напасники і зеркало 140 зол. Чарнецького 26, Сеньковський. 1401 1—1

ДО ВИНАЙМУ 2 покої кухонка з прин. комфорт. Відомість 11—17. Генінга ч. 24. 1404 1—1

„СТУДЕНСЬКА ХАРЧІВНЯ" в Познані пошукує **господині-кухарки,** може бути бездітна вдова по священику. Оферти до „Діла" під „Господиня". 1402 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

Ліжка дитячі 25 зол. кухонні 8, полєві 10, сіткові 20, дротяні вкладні 18. **Отоманн** 30, розкладані **канапки** 30, **матераци** з подушками 14, **волосінні** 40. Найновіші **тапчани** 75. — Фабрика **З а к с,** Ліндого 6. Тел. 79-99. 12/73 3—20

Перероблювання з дезинфекцією дротяних сіток, залізних ліжок, матерапів, отоман виконує фабрика **З а к с,** Ліндого 6. Тел. 79-99. 12/73 3—20

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови **М. Рудницького.** — Ціна 3.— зол., з почт. пересилкою 3.50 зол.

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів, Ринок 10.

Ч. 93 (13.638). Львів, пятниця 13. квітня 1934. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ощадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Нові арештування українців у СССР.

Довідуємося, що перед самим Великоднем перевели комуністи цілу низку арештувань між українськими діячами і зокрема між українською молодю на Україні. Про ці арештування інформували самі більшовики через радіо. В радієвому комунікаті між іншим зазначували, що приступили до ліквізації петлюрівщини, націоналізму та контрреволюції, що ділали пляново та зорганізовано. Українські націоналісти були зорганізовані системою пяток. Одну таку пятку ДПУ відкрило та всіх її членів арештувало. Великі арештування відбулися також у Криму.

Перед сензаційним політичним процесом у Львові.

23-го цього місяця (а не 20-го, як певірно подали польські часописи) відбудеться перед судом присяглих у Львові розправа проти Степана Корпаня, молодого селянина з села Бринці Перковні пов. Бібрка, який 23. березня застрілив „лицдовіка" поліції Тадея Врубля у Вибранівці. Председником трибуналу буде ще р. Медвацький (іменований недавно суддею апелящ. суду у Львові), обвинувачуватиме прокуратор д-р Прахтель-Моравянський, боронитиме д-р Лев Ганкевич.

Подорож Еріо до СССР. і Ставіський.

Німецька преса принесла сензаційну вістку про те, що подорож Еріо до СРСР фінансував славний ошукавець Ставіський. Якщо це булаб правда, то п. Еріо був би сильно скомпромітований звязками зі Ставіським.

—o—

Атентат на румунського короля.

Заговірників арештовано.

ВІДЕНЬ, 12. 4. ПАТ. Букарештенська поліція викрила великий заговір на румунського короля Карла, його найближчу рідню і членів уряду. Атентат пляновано виконати першого дня Великодня висаджуючи у повітря катедру Домікя Баляса в Букарешті. Атентат приготовано на час торжественного богослуження, сподіючись, що в богослуженні візьме участь король з найближчою рідною та всі міністри. Влада арештувала організаторів цього заговору враз з провідником полковником Прекуном. Полк. Прекун міркував, що по атентаті стане диктатором Румунії. Крім нього арештувала поліція ще десять вищих старшин, які з найменшими подробицями зясували плян атентату. Загалом арештували ок. 100 осіб.

За меншостевий договір для всіх членів Ліги Націй.

ЖЕНЕВА, 11. 4. ПАТ. Польська делеґація при Лізі Націй вручила вчора генеральному секретареві Ліги письмо з домаганням від польського уряду, щоби черговий збір Ліги розглянув договір меншин, який опісля обовязуван би всіх членів Ліги. Одночасно долучено текст резолюції, яку запроектувала Польща. Польський внесок навязано до такогож минулорічного внеску під час дискусії збору Ліги над тією темою, яка не дала тоді конкретних вислідів. Звіт шестичленної комісії, реасумуючи висліди минулорічної дискусії, потверджує, що багато делеґацій погоджувалось, щоби нарешті закінчити дискусію над тією темою і не відкладати без глибшої причини до чергових сходин збору.

—o—

НІМЕЧЧИНА НЕ БУДЕ ПЛАТИТИ ДОВГІВ.

БЕРЛІН, ПАТ. На вчорашнім засіданні комісії німецьких віпителів у Базилеї відчитали листа президента німецького державного банку Шахта, в якому згадується, що Німеччина певно не платитиме своїх трансферових довгів, бо девізи ніть вичерпалися на закупно сировців за кордоном. Представники Німеччини покищо не засідають у комісії.

Зловили атентатчика на експрес в Австрії?

ВІДЕНЬ, 11. 4. ПАТ. Дирекція австрійських залізниць сповістила, що причиною катастрофи експресу біля Офтердінґ було зірвання шини на довжині кількинадцяти метрів. Комунікат пригадує, що біля тієї стації вже двічі доконано атентату за поїзди, а саме в осені 1932 р. і з весною 1933 р. Оба ці атентати не заподіяли шкоди завдяки обережности залізничих службовців. Тоді арештували атентатчика Бавмґартнера, якого суд засудив на довголітню тюрму. Тепер арештувала поліція його сина, як підсорілого у виконанні атентату та одночасно визначила нагороду за викриття дійсного справника 5.000 шилінґів.

—o—

Шуцбундисти їдуть до більшовиків.

Як повідомляють з Праги, провідник австрійського Шуцбунду, д-р Юлій Дойч, що втік до Чехословаччини, звернувся до совітського посла в Празі за дозволом на виїзд 400 шуцбундівців до Совітів. Вони перебувають переважно в таборі в Брні. Совітська влада відноситься до справи прихильно і в найближчому часі шуцбундисти виїдуть до більшовиків. Робляться вже приготування до тієї подорожі.

—o—

На залізниці більше стріляли ніж їздили.

Управитель сх.-китайської залізниці Рудий подає в річному звіті сх.-китайської залізниці статистику замахів на сх.-китайську залізницю. В 11 випадках висадили поїзди зі шин, озброєних нападів виконали 38, намагалися висадити зі шин поїзди 39 разів, 19 разів підложили вогонь а 197 разів напали бавдити на службовців залізниці та їх ограбили. При тому вбито 60 службовців, 99 було ранених, а 400 осіб схопили. На комунікацію шкідливо вплинула світова криза, повінь і конкуренція інших залізниць та річної пароплавби.

10 проц. додаток до емеритур.

ВАРШАВА, 12. 4. ПАТ. Вчора радила рада міністрів під проводом премієра Бжандзєвича над законопроектом про додатки для державних емеритів і професійних військових. Цей законопроект появиться уже на днях у формі декрету президента. Декрет дає змогу державним службовцям, які ще 1. лютого ц. р. були в чинній службі і мали право придбати повні права емеритури, вибирати між обчисленим на основі нового закону з 28. жовтня 1933 р. і забезпеченням, яке придбали би собі, покинувши службу 1. лютого ц. р. Крім того декрет признає 10 проц. додаток до основного виміру емеритури як рівноважних до виплачуваного дотепер мешканевого додатку емеритам і військовим. Рада міністрів приняла також розпорядок про зміну меж деяких повітів у трьох галицьких воєвідствах.

—o—

Японський експорт.

Прага, квітень 1934.

Японська експанзія, про яку тепер так багато говориться й пишеться і з якою звязується не одна комбінація в теперішній загально-політичній ситуації, не лежить виключно в можливости воєнного конфлікту між Японією й СРСР, що може легко стати іскрою для нової світової пожежі, але ще і в т. зв. японському демпінгу. При нинішньому тяжкому світовому господарському положенні, при загальній стагнації промислу й торговлі, при загальному величезному безробітті, японський демпінґ викликує більше занепокоєння, ніж загроза війни.

Сильніший напір японської конкуренції відчула світова торговля вже перед роком. Від цього часу сила цього напору так зросла, що сині японські товари витискають зі світового ринку европейські й американські вироби і своїми низькими цінами виключають всяку можливість конкуренції з ними.

Від самого початку японський демпінґ слідно було лише на азійських ринках. Нині він щораз то більше поширюється вже і до Америки і до Африки і до Европи. Словом японський товар втискається до цілого світа. Ще недавно можна було читати, що — Японія довезла до Голяндії сорок тисяч тон водопровідних рур, а до Англії велику кількість сорочок, які продаються там по 60 сотиків за штуку. Особливо сильно втискаються японські товари до Туреччини, Персії, Єгипту і до африканських кольоній. В якому темпі зростає сюди довіз японських товарів видно найкраще з того, що у 1925 р. заплачено в суецькому каналі мита за японські товари 3.500 фунтів, а 1932 вже 14.000 фунтів. У бельґійському Конґо продають японські товари аж на 40 прц. дешевше, ніж бельґійські.

Особливо сильний є натиск японського демпінґу на Південну Америку. В 1933 р. довезла Японія до Півд. Америки три рази більше товару, ніж 1932 р. Японія взагалі дивиться на Південну Америку як на пригожий обєкт для своєї кольонізації. До південно-американських держав вемігрувало у 1932 р. біля сто тисяч японців. Японський уряд склав навіть окремий комітет, що має випрацювати плян опанування Південної Америки для японської торговлі і для японської еміґрації чи пак кольонізації. Деякі країни Південної та Середущої Америки Японія опанувала вже в цілости. Що воно так є, зрозумімо легко, коли візьмемо під увагу, що напр. у Чілє продається одна японська жарівка за 20 гр. Так само дешево довозить Японія скло, олівці, гребені, набавки, ґузики, папір та всякі текстилії. Правда, все це є товар гіршій, ніж европейський, але нині, в добі загального зубожіння, його кожний радо купує.

Ще покищо найменше відчувається японський демпінґ у самій Европі, хоч факт, що на останніх липських торгах майже одну третину всіх експонатів давали японські експонати і вістка про те, що у Відні буде основане бюро пропаґанди японських товарів, ясно показують куди в найближчому майбутньому спрямується напір японського демпінґу.

Японський демпінґ не є однаково сильний у всіх родах товарів. Найгострішій є він у бавовняних і полотняних виробах, в електротехніці, в ґумовому та тапіровому промислі, в хемікаліях і дрогах та в рибних консервах. Японські офіційні джерела подають, що в місяці лютому ц. р. зріс експорт бавовняних виробів у порівнанні з місяцем січнем на 22 мільйони ярдів. Вивіз штучного шовку зріс в останньому році на цілих 50 прц. У 1929 р. вироблено в Японії 13 мільонів ярдів штучного шовку, а 1932 р. вже 84 мільони.

Останніми днями пролетіла в часописах вістка, що Японія буде в найближчому часі вивозити теж складові частини для американських авт. Як японський демпінґ впливає на розріст японського промислу взагалі, видно найкраще з таких порівнань: 1914 р. було в Японії лише 31.717 фабричних підприємств, 1929 р. ще лиш 43.949, а вже в 1933 р. понад 70.000.

Найбільший вибір блаватних товарів по **незвичайно низьких цінах** поручає фірма **АНТІН УВЄРА** ЛЬВІВ, УЛ. ГАЛИЦЬКА ч. 10.
23/73 3—6

Деж лежить причина того надзвичайного розмаху Японії? Причин цих є аж пять: 1) упадок вартости японської валюти; 2) соціяльний дампінг; 3) сильна раціоналізація у виробництві; 4) промислова і торговельна шпіонажа і 5) підтримка японського уряду для свого промислу. Японська валюта виказує нині на дві третині меншу вартість, ніж мала ще донедавна і ця знижка її вартости йде ще далі.

Японський робітник працює десять годин денно, а його платня за робочий день не є більша від платні пересічного европейського робітника за робочу годину.

Японія перевела в останніх часах далекосягу раціоналізацію у виробництві й транспорті і вона щодалі, то більше зростає й поширюється разом зі зростом електрифікації країни. Статистика з 1931 р. подає лише мільйон шістьсот тисяч промислового робітництва, а з того більше ніж половина є жінок. Так напр. у текстильному промислі 82.4 прц. всього робітництва творять жінки.

Найсильнішу базу для свого розмаху має японський промисл і торговля та японський дампінг у допомозі з боку японського уряду, а допомога ця є дійсно всебічна. Японський уряд головно підтримує експорт. Вкажемо тут лише на деякі сторінки цієї допомоги: уряд реституує на податках 10 прц. вартости експортового товару; 70 прц. вартости експортових замовлень на нових ринках збуту покриває сама держава під титулом евентуальної втратн: держава субвенціонує банки з метою дешевшого дисконту експортних векслів; а далі держава дає великі субвенції промисловим експортовим товариствам і транспортовим морським товариствам. Останніми часами почав теж японський уряд субвенціонувати висилку торговельних місій за чужину та оплачувати чужих торговельних і промислових експертів, а теж звільняти від доходового податку деякі експортові фірми.

Всі ті обставини доводять до того, що Японія має щораз то більші можливости збільшувати свій експорт, не дивлячись на те, що його вартість є куди менша від його кількости. Так напр. в останніх місяцях вивезла Японія до Німеччини товарів в ціні майже на половину меншій, але зате у кількости на четвертину більшій. Це значить, що Японія занизила ціни своїх товарів більше ніж на 60 прц.

Світова торговля занепокоєна. Жовта небезпека — кажуть — вже є тут. Найвищий час в нею боротися. Але як? Є всякі думки в цій справі, аж до пляну вирішення цього питання в загально-міждержавному розмірі включно. Чи це щось помогло би, треба сумніватися, тим більше, що є держави, які не мають найменшої причини ставитися ворожо до дешевого імпорту японських товарів, бодай до деяких із них.

М. П.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині **„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.**
22/48

З лемківських дивоглядів.

Війти збирають підписи. — Делегація у Львові. — Вогнище православя у ліському повіті.

В ліському повіті діються нечувані речі. З одного боку йде акція за поширення юрисдикції нової Апост. Адміністратури, себто ніби під тримування католицького місіонерства, з другого — завзята кампанія за православям, а одно і друге роблять — ті самі люди!! І так ми є свідками, як деякі многонадійні війти нагло заметушились у березні ц. р. вганяючи по селах за підписами поміж темним населенням. Ці підписи підтверджують опісля **громадськими печатками,** отже надають їм урядовий характер і наборзі відсилають до староства в Ліську, а звідтіля ті папері йдуть до нунція у Варшаві і до Апостольської Столиці. У тих заявах кажеться про потребу поширення границь новоотвореної Адміністратури. Річ у тім, що під юрисдикцію нового апостольського візитатора не прилучено трьох деканатів на просторі ліського повіту, а саме: лупківського, балигородського і ліського.

Війти збирають підписи від темних і несвідомних справи селян під заяви, щоби саме ті три деканати також влучити до нової лемківської гр.-кат. Апост. Адміністратури. Цікаво, яким чином прийшла їм така думка. Про це отверто говорить говіравий війт з Лупкова Дмитро Лукачик, один із найревніших збірників отих підписів. А саме, 24. березня ц. р. в селі Смільнику заявив він тамошньому війтові Михайлові Мацейкові без обиняків, що підписи між донесеними війтами та селянами доручив йому збирати один його відомий зверхник погрожуючи одночасно наслідками на випадок непослуху. І дійсно підписи на таке прохання зібрав Д. Лукачик — крім Лупкова — ще в селах Зубенське, Воля Мігова, Манів і Бальниця.

З тією самою метою явилася у львівського воєводи в дні 27. березня ц. р. делегація селян з Лупкова під проводом Петра Гонци. Вислід авдієнції нам ще невідомий.

Зате відома ще одна — дуже прозаічна — причина тої цілої акції. Оце в лупківськім деканаті находяться богаті ліси, власність перемиської капітули. Селян страшать, що вони будуть змушені на нового єпископа платити гроші, а ось — мовляв — з лупківських лісів можна би те нове єпископство дуже добре вимножити. Характеристичний причинок, яка деморалізація іде довкола справи новоствореної Делегатури.

Одна, як ми згадали на самому вступі, найцікавіше тут те, що звеличники католицького місіонерства на Лемківщині (коби лиш не під кермою перемиської капітули!) є одночасно пропагаторами православя! І так, збираючи підписи між війтами і населенням під меморіял до Ап. Нунція і Риму, той сам війт Дмитро Лукачик славно і явно агітував, щоби селяни підписувались за **„православним" епископом!** Але на тому ще не кінець. Одночасно зі згаданою акцією підготовляється зручно в ліському повіті два нові вогнища **православя,** щоби ними покористуватись на випадок відмовного рішення — поширити юрисдикцію апостольського візитатора на згадані три деканати. Такими вогнищами православя мають стати села Гічва і Лупків, де при кінці минулого року померли щойно тамошні парохи, оба завзяті і активні москвофіли. Зрештою про бандитський напад на о. М. Плахту, хвилевого завідателя в Гічві ми вже писали (гл. „Діло" ч. 67 з 14 березня ц. р.). Зате в Лупкові покищо кипить, бо москвофільська акція синів покійного о. Грабця не вгавае. За почином його синів російський емігрант Мусік Козакевич зорганізував місцевий хор, з яким виспівує в церкві після богослужения у **московській мові,** а саме: „Господі памілуй", „Тебе Господі", „Верую во єдінаво Бога", „Богородіцу", „попеченіє" і т.п. І хоча новий о. завідатель заборонив їм співати московським напівом, то проте диригент Козакевич і хористи далі виспівують на свій лад, ширючи згіршення між вірними.

І ті самі делегати, які їздили до Ліска і Львова, як ревні прихильники Ап. Делегатури, одночасно отверто заявляють себе прихильниками православя, — підготовленого, до речі, довголітньою працею тамошніх покійних парохів-москвофілів. Ці події кидають яскраве світло на вартість аргументів, начеб-то „українізація" в гр.-кат. церкві була головною причиною поширення православя на Лемківщині.

(j—r)

Подяка.

За дві адамашкові ковдри на вовні з фірми Р. ВАНК у Львові, які я одержав як премію з першого льосування „Діла", складаю Шановній Адміністрації „Діла" щиру подяку.

М. БОБИЛЯК учитель.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 13. КВІТНЯ 1934.

МИРОН ЗАРИЦЬКИЙ.

Астрономія в старині.*)

Початки пізнання неба сягають стародавніх віків преісторії. Тяжко сьогодні усталити цей мент часу, коли наші предки освідомили собі свої духові сили і зачали їх прикладати до пізнання світу. Не легко нам збагнути, коли зачали вони стежити за рухами зоряного неба. Коли тільки людина дійшла у своїй еволюції до такого ступня досконалости, що зуміла відріжнити своє власне „я" від предметів і явищ довколишнього світу, стрінулася доразу з безліччю явищ дивних і таємних. Мусіла поборювати могутні сили природи, яких не могла опанувати, бо їх ще не вислідила і не зрозуміла. Бачила на небі сяйва й їх рухи, та не могла дійти до їх суті, ані дошукатися їх звязку зі своїм власним істнуванням. Отже кожний могутній прояв природи вважала за божище, тому жах, подив і покірні благання були її єдиною реакцією на хуртовини, громи й затьми, а в мольбах поляки славила животворне сонце і кожне добродійне явище землі і неба.

Тисячі років минули, заки люди крім почувань змогли протиставити природі також свою думку, заки зачали явища розсліджувати і вияснювати. Не легко було пізнати самим зком правильність рухів небесних тіл, навчитися передбачувати затьміння і відріжняти планети від сталих звізд. Отже був це великий крок у розвитку культури духа, коли доцільна обсервація неба дала початок астрономії.

На розлогих долинах сходу, на врожайнім ґрунті, зрошуваним темними водами широких рік і їх виливів, у зоряних ночах тихих і погідних зродилася наша наука. Єгиптяни над Нілем, вавилонці над Евфратом і Тигром, гіндуси над Гангом і китайці над Янгтсекіянгом уже перед кількома тисячами літ найшли такі сприятливі обставини побуту і тільки вільного часу, — тої першої умовини розвитку кожної культури, — що могли відірватися від повсякденних клопотів і потреб війни і ловів, і заняти ся обсерваціею явищ ближчої й дальшої природи і з глибоким захопленням подивляти їх взаємини, звязок і правильну конечність.

У кожного з тих народів була окрема каста жерців, які плекали справи релігійного культу, але займалися також такими речами, що належать сьогодні до ділянки суддів, лікарів, мистців і вчених. Вони це вперше дучили явища неба з долею людини і обумовляли її життєві успіхи від розкладу планети у хвилини її народин. Астрольогічні гороскопи були першою спонукою пильної обсервації неба і утривалювання в письмі її вислідів.

Лічба і поділ часу були другим товчком досліду змін зоряного неба. На приказ жерців і за їх планами будували первісні астрономічні приладди й обсерваторії, яких опис находимо у сучасних і пізніших хроніках. Вони не навчили людство початків числення й міряння і оперли астрономічні поміри на точних законах математики.

Коли люди навчилися числити кількість днів, що минають між однаковими станами сонця й фазами місяця, пізнали первісно у Вавилонії, що рік триває 360, а місяць 30 днів. Це стало причиною поділу повного кута на 360°, якого не могли провалити реформаторські прямування французької революції і якого й сьогодні вживаємо. У часах Гомера й Гезіода приймали в Греції у році 6 місяців по 30 і 6 по 29 днів, так, що рік мав тільки 354 дні. Дальші поміри й обчислення доводили до щораз докладнішого пізнання часу обігу сонця і змін фаз місяця. Треба тут згадати про рахубу „Октоетеріс" і про цикль Метона оповіщений на олімпійських ігрищах 432 р. Єгипетський рік, що мав спочатку також 360 днів, зачинався більш-менш з початком виливу Нілю, коли зоря Сірій сходила разом зі сонцем. Одначе скоро запримітили, що це рік за короткий, отже по давньому повірю бог Тот виграв у карти в богині Ізиди 5 днів і подарував їх людям для доповнення року. Пізніше заведено період „Сотіс", в якому рік мав 365¼ дня і це стало основою юлійського календаря заведеного в Римі Цезаром у 46 році. Та лічба, що утановляла переступний рік що чотири роки перетривала аж до часу папи Григорія XIII, який у 1572 році скасував переступний рік що сто літ, з винятком соток подільних на 400 і цей календар до нині обовязує.

Вже вавилонці знали період „Сарос", що тривав 18 років і 11 днів, в якому повторювалися всі затьми сонця й місяця і на основі вавилонських записок міг Талес передбачити затьми сонця в 585 році. Як давніх часів сягають обсервації й реєстрації затьм, видно з давнього китайського літопису, де читаємо, що в 21[illegible] році повісили на шибениці двох астрономів Хі і Хо за те, що з причини пяства не оповістили приблизно майбутньої затьми сонця.

(Продовження буде.)

*) Реферат виголошений на шкільних сходинах астрономічного гуртка при Т-ві ім. Петра Могили

По дорозі до ліквідації.

Припинення діяльности філії „Просвіти" в Збаражі. — Припинення діяльности Кружка „Рідної Школи". — Загроза для Народніх Домів.

Збаражське Староство в останніх двох тижнях припинило в діяльности збаразьку філію „Просвіти" і читальні „Просвіти" в Збаражі, в Терпилівці, в Клебанівці, в Добромірці дві читальні в селі і на Кінці, в Гущанках, і в Шельпаках з тої причини, що державна поліція, переводячи якнайдокладнішу ревізію в бібліотеках, заквестіонувала і забрала зі собою як сконфісковані такі книжки: Король Данило, Молода Україна Франка ч. 40 і 57 На вічну память Героям, Наша школа в ярмі, Шевченкова Криниця, На трівогу. До Слави, Кобзарі Шевченка, Календарі „Червоної Калини" з ріжних літ, Колесси „Укр. Нар. Думи", Історію України Аркаса, Між молотом а ковалом, На ріках Вавилонських, Просвітні Листки, Січові Стрільці, Як Москва нищила Україну, Боротьба за волю, Чорна Рада Куліша, Мала історія України Крипякевича, Гетьман Петро Дорошенко, Дзвіночок ч. 1, Максим Залізняк, Як жив український нарід, Гайдамаччина, Картки тов. „Відродження", Просвітний Реферат, Оповідання Кащенка, Під Корсунем, Княжий город Галич, Великий день, Мапа Українських Земель. Свою постанову Староство мотивує тим, що Товариство, маючи у бібліотеці низку книжок, недозволених наслідком свого змісту до публичного вжитку, зійшло на дорогу **політичну.**

Всі повищі товариства внесли відклики до Воєвідського Уряду і одні покликалися на те, що упорядкували свої бібліотеки та висортували й усунули сконфісковані книжки на основі виказу, виготовленого згідно з оголошеннями в Моніторі Польськім, а які читальні такого списку у себе не мали, покликувалися у відкликах на те, що не знали про конфіскати тих книжок.

Оказується конечність негайного виготовлення додаткового списку сконфіскованих книжок і розіслання його по читальнях та оголошення в пресі із закликом, щоби всі публичні бібліотеки належито свої книжки впорядкували.

Крім повищих читалень збаразьке Староство припинило в діяльности дві читальні в Кобилі, то є в селі і Кутенську, в Красносілцях, в Івачанах і в Березовиці Малій за те, що приймали дітей у шкільному віці в члени читальні. Формального приняття і вписання в члени дітвори не було, бо виділи ніде не відбули в тій справі формального засідання, а тільки по деяких читальнях діти нижче 14 літ позичали діточі книжки, а по деяких тільки позголошувалися діти в члени, але виділи не вспіли ще перепровадити формальностей як провірення віку і засягнення дозволу батьків або опікунів на приняття.

Проти повищої постанови Староства повносили читальні також відклики до Воєвідського Уряду.

Виділових і голов повищих читалень покарало Староство гривнами від 150 до 300 злотих або карою арешту по 14 або 7 днів.

У Збаражі припинено також діяльність Повітового Кружка „Рідної Школи" за те, що в бібліотеці знайшла поліція книжку „Сини України".

Вкінці в тих місцевостях, де читальні або кооперативи мають власні доми і то навіть такі, що були збудовані і взяті до ужитку ще перед 1928 р. (Черниховці), зажадало Староство, щоби власники виказалися дозволом Воєвідського Уряду на ужиткування для публичних цілей будинку Народнього Дому, бо в противнім випадку буде застосований примус в арт. 48. розпор. про примусове поступування в адміністрації з 22. 3. 1928 р. Дн. зак. ч. 36 поз. 342. Державна поліція по думці повищої постанови Староства заборонила читальням сходини і взагалі якунебудь діяльність, а тільки крамниці кооператива покищо ще торгують.

Накази Староства із загрозою кари до 100 зол. дістали „Український Дім" у Збаражі, і Народні Доми у Пеньківцях, у Кошляках, Черниховцях, Терпилівці, Скориках, Лубянках Нижчих і мабуть в інших місцевостях, але досі не зголосилися.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

„Назадництво" й „опортунізм" Союзу Українок.

I.

У попередніх статтях, в яких ми обговорювали становище частини преси до Українського Жіночого Конгресу, ми старалися доказати, наскільки неоправдана є недовірчивість і неприхильність до нього деяких кол нашого громадянства та чому неприємливі для українського зорганізованого жіноцтва тези католицької „Мети". (Гляди „Діло" чч. 88 і 89 з 4. і 5. квітня ц. р. статті п. з. „Шум довкола Жіночого Конгресу" та „Загальнонаціональні чи конфесійні установи?"). Сьогодні розглянемо закиди, поставлені Жіночому Конгресові соціялістами-радикалами та націоналістами.

Радикальний „Громадський Голос" відмовляє права львівському жіночому проводові скликати Український Жіночий Конгрес тому, що на його думку організаторки Конгресу не мають нічого спільного з піонірою українського жіночого руху, Наталією Кобринською, з якої іменем і діяльністю звязаний цей ювилейний Конгрес („Громадський Голос" ч. 6. з 17. II. ц. р. стаття п. з. „Проти лукавства").

Полишаючи на боці тон названої статті та передаючи льояльно і безпристрасно хід її думок, можна в цей спосіб зясувати становище радикалів: Наталія Кобринська була соціялісткою, львівський жіночий провід „репрезентує буржуазну назадницьку ідеольогію", отже коли він звеличує память Кобринської конгресом — то це з його боку лукавство.

Ніхто з кругів зорганізованого жіноцтва не перечив ніколи, що Н. Кобринська була під впливом гурта Драгоманів-Франко-Павлик. Одначе з другого боку годі твердити, як це робить „Громадський Голос", що Кобринська була „послідовною, активною соціялісткою", що була соціялісткою в марксівському розумінні. Але не це є суттєве для нашої справи. Рішаючим у даному випадку є те, що **Кобринська перейшла до української історії не як піонірка соціялізму, а як піонірка жіночого руху** і як таку шанує її українське зорганізоване жіноцтво. Хібаж перше жіноче товариство, основане Кобринською 1884 р. в Станиславові під назвою „Товариство руських женщин", мало щонебудь спільного з соціялістичною ідеольогією, хіба воно гуртувало жінок соціялісток? І колиб навіть справді Кобринська була „послідовною соціялісткою", то чи це відбирало би право **цілому** українському жіноцтву відлавати пошану її памяті? Чи невідомо „Громадському Голосові", що деякі думки, ідеї, вартости, які для сучасного покоління мають часто характер однобічности, навіть скрайности, — згодом об'єктивізуються та стають власністю загалу? А так само творці ідей, яких за їхнього життя підтримує тільки гурт їх однодумців чи співробітників, опісля стають загально-національною (часто навіть загально-людською) цінністю. Хібаж не став власністю загалу українського громадянства та цінністю цілого Народу Іван Франко (на якого покликується названа стаття, називаючи Кобринську його співробітницею)?

Неоспоримим фактом є, що Кобринська репрезентує в нас ідею жіночого руху, а не ідею соціялізму. І тому дивовижним є закид „Громадського Голосу", що львівський провід українського жіноцтва не має до неї права. Можна ріжно ставитися до Союзу Українок, але годі хіба заперечити, що він є спадкоємцем ідей Кобринської та що він репрезентує сьогодні український жіночий рух, підготовляючи українську жінку до її великих завдань.

II.

З приводу Жіночого Конгресу появилася також низка статтей на жіночі теми в націоналістичній пресі, а саме у „Вістях" і в „Студентському Шляху". („Український Жіночий Конгрес. Черговий фаєрверок опортуністичного табору". „Вісті" ч. 8 з 15. березня ц. р. „З боку спортуністичної режісерії". „Вісті" ч. 10 з 29. березня ц. р. — „Роля жінки в житю нації". „Вісті" ч. 11 з 5. квітня ц. р. — „На актуальні жіночі теми". „Студентський Шлях" ч. 3—4 за березень-квітень 1934). З великим зацікавленням і з великою увагою ми прислухувалися все і прислухуємося до кожного голосу з кругів молоді (зокрема жіночої) тому, що надіялися почути звідси якісь нові думки про ролю української жінки в громадському житті. Можна було сподіватися, що націоналістичний табор вкаже жіночій організації і Жіночому Конгресові новий зміст або подай нові методи праці, що в нього є передумана програмка на що незвичайно важну справу, якою для майбутности Нації є рівень свідомости і громадської активности жіноцтва.

З великим жалем треба ствердити, що всі дотепеїшні голоси націоналістичної преси на жіночі теми свідчать про щось зовсім протилежне. В них не тільки не можна найти ніяких нових думок, ніякої програми, але вони грішать також неімовірним, просто непристойним незнанням навіть найбільше примітивних відомостей про те, чим був і чим є жіночий рух у світі і в нас.

Памятаємо ще минулорічні статті, які появилися були в „Нашому Кличі" та в „Студентському Шляху", де як програмку праці для „нового світу", для „піонірок нового життя" подавалося такі справи, як діточі садки, ужиткування рідної мови і переводження в життя гасла „свій до свого", отже речі, які українське зорганізоване жіноцтво робить від пятьдесяти літ. Одначе повторяти старі гасла, коли вони добрі і корисні та подавати їх за буцім власний винахід і нові ідеї — це ще не великий гріх і нікому шкоди заподіяти не може. Далеко гірше, коли під плащником нових ідей перешіплюється на український грунт таке розуміння завдань жінки, яке **є чуже нашому національному характерові та противне національному інтересові.** А до цього договорилися „Вісті" в останньому числі (з 5. квітня ц. р.).

Одначе розглянемо наперед мотиви, які спонукали „Вісті" заняти негативне становище до Українського Жіночого Конгресу. Виловити подані у названих статтях закиди та передати їх у сяк-так упорядкованій і льогічній формі річ нелегка. При найкращій волі годі вхопити споміж туманних фраз провідну думку статтей та зоріентуватися між їх суперечними тезами.

Головний аргумент „Вістей" проти У. Ж. Конгресу є той, що він є „режісерією опортуністичного табору", бо провід Союзу Українок та організаторки Конгресу це опортуністки.

Коли не помиляємося, то група, яку репрезентують „Вісті", не відмовляється від співпраці в рямцях ріжних наших національних установ, які — так само як Союз Українок — є в руках „опортуністів". Коли не помиляємося, то ця група в останніх часах бореться навіть за вплив на терені національних установ. Чому ж вона заняла інше становище до Союзу Українок і до Жіночого Конгресу? Чому вона не має цеї амбіції, щоби на терені жіночої організації виявити свою силу, зазначити свою позицію, вказати напрямні — а може навіть постаратися відсунути „опортуністки" та захопити керму організації у свої руки?

Становища „Вістей" не можна зрозуміти інакше, як тільки, що воно є признанням власної слабости націоналістичного табору на жіночому відтинку. Українське націоналістичне жіноцтво, в якого імені „Вісті" говорять, не візьме участи в Жіночому Конгресі тому, що його на жаль ще нема, що воно ще не є чинником з оформленим націоналістичним світоглядом та громадським виробленням. Тут мститься на націоналістах їх постійне легковаження жіноцтва та вживання його у власній організації тільки до підрядних функцій.

Коли ми задержалися при закиді „опортунізму", то додаймо ще, що „Вісті" не можуть навести ніодного факту, ніодного прикладу з діяльности Союзу Українок на доказ правди свого твердження. Такий „доказ" находимо зате в „Студентському Шляху", який ставить колись який реторичний запит: „Якжеж можемо ми з нашим наставленням активістичного світогляду працювати побіч наших „матерей" в рямцях їх організованого життя, коли вони не відважуються хочби скромним святом відлати пошану у роковини геройської смерти памяті свого активного члена?"

На цей запит хай мені буде вільно відповісти також запитом. Чому авторка названої статті „не відважилася" згадати прізвища жінки, про яку в цитованому уступі говорить? Чому мусіла рахуватися з такою „дрібничкою", як пресова цензура? І чому в такому разі вона не може зрозуміти, що жінки, які стоять на чолі Союзу Українок, які мають почуття відповідальности за національну установу та дорожать нею як великою цінністю, мусять рахуватися з такими „дрібничками", як закон про стоваришення. Тим більше, що консеквенції у формі закриття товариства далеко більше болючі, ніж конфіската статті.

Мілена Рудницька.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром білети до першорядних кін. 5/73 14-?

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 40—180 Телефон 25-55.

Англійський журналіст про голод на Радянській Україні.

У лондонському тижневику „Ансере" (Відповіді) з 24. лютого 1934. англійський журналіст Івейтінг Віліямс передає свої враження з недавнього побуту на Рад. Україні. Ось що він пише про голод:

„За останніх 12 місяців в европейській країні мільони людей померли з голоду. Ще й нині вмирають вони як мухи. І вмирають у найбагатшому хліборобському краю, без огляду на жнива, найкращі, як каже офіціальний комунікат від 50 літ.

Скрізь казали мені: „Тепер іще страшніше, як було у 1921 р." А я знав, що голод у 1921 р. забрав приблизно 5 мільонів жертв.

Я не оповідаю тільки про те, що тут. Коли я міг, то покидав класичну дорогу, якою водять чужинців і бачив на власні очі людей, що дослівно гинули з голоду на вулиці.

„Трупи на вулиці! Я не міг вірити. Нарешті звернувся я до одної жінки і вона відповіла мені: „Діти пробували востанне вийти на вулицю, щоб найти кусок хліба, але були такі виснажені, що падали".

Найстрашніше враження лишали мені діти. Бачив я у Харкові хлопчину худощавого, як кістяк, як лежав посередині дороги, байдужий на небезпеку. Другий хлопчина сидів на смітнику і вимірував шкаралущі з лець.

Дітиська цілими бандами бігають по місті і шукають прожитку, вимираючи як дикі звірята. Тоді, як не ставало харчів на селах, багато селян приходило до міст з дітьми і залишало їх там, сподіваючись, що може там їх хто нагодує.

— Скільки мільонів жертв забрав голод на Радянській Україні? Не маю сміливости відповісти на це. Статистика не каже про це нічого. Офіціально в Совітах ніхто не вмирає з голоду. Лікарям, державним урядовцям, не вільно стверджувати, що хтось умер від голоду. Вони мусять записувати „ослаблене серце" або „знесилення".

Заборонили свято 1. травня.

Болгарський міністр внутрішніх справ заборонив усякі травневі свята в усій Болгарії. Всіх, яких приловлять на агітації за святкуванням 1. травня судитимуть на основі закону про охорону держави.

Радять не їхати на гроби.

Японська влада повідомила китайську владу, що цісар Пуї приїде до Китаю відвідати гроби своїх предків і зажадала охорони для Пуї. Рівночасно зазначила, що робить китайську владу відповідальною за безпеку Пуї. Китайська влада відповіла, що дасть усім китайським державним урядам приказ негайно арештувати Пуї, коли б переступив китайський кордон. Китайська влада мотивує розпорядок тим, що Пуї згідно з китайським законом є китайським горожанином і що допустився супроти Китаю державної зради. Щоб не прийшло до дальших політичних заворушень, домагається китайська влада, щоби цісареві Пуї в його власному інтересі японський уряд відрадив їхати до Китаю.

Преса — це нині найпевніша зброя у змаганнях народу. Тому кожний український громадянин повинен стати передплатником „Діла".

Затонула скеля з людьми.

У Норвегії, недалеко міста Алесунда, на фіорді Та наслідком сильного приливу моря впала в море скельна стіна та з нею 39 людей. Всі загинули. Опівдня хвилі, вдаряючи тричі затопили сушу на просторі 700 м., залили два села, завалили 6 домів і затопили дальших 17 людей.

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ЕМІЛІЯ БРОНТЕ
БУРЕВЕРХИ
у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.
Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.
Обмежена скількість примірників.
ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.
Для передплатників „Діла" 1 зол. 80 сот.
Пересилка 50 сот. більше.

В обороні доброго українського імени.

Наклепи Шварцбарта і відповідь на них в американській пресі

Убивник отамана Петлюри Шолом Шварцбарт поїхав до Америки і там виступав як національний жидівський герой. Він заявляв, що виступав як месник своїх земляків тому, що Петлюра організував жидівські погроми. У нью-йоркському деннику „Сандей Таймс" з 21. січня ц. р. помістив він інтерв'ю, в якому оповідав історії про страхіття погромів. Між іншим читаємо там, що за 1919 і 1920 рік Петлюра казав зарізати 300.000 (!) жидів і що якби Шварцбарт мав у житті ще раз таку нагоду, то знову повторив би свій учинок.

На цю довгу статтю з фотографіями, у тім самім деннику дав основну відповідь д-р Г. Скегар із Шікаго. Він видрукував відозви Петлюри зі серпня 1919. у справі погромів і навів авторитетні голоси самих жидів, д-ра Арнольда Марголіна, дипльоматичного представника УНР. у Льондоні і відомого англійського письменника Ізраеля Цангвілля. Вони стверджують рішуче, що Петлюра боровся з погромами і був щирим приятелем жидів, доказом чого є прихильне відношення жидівських діячів до його уряду.

Нині
Великий Театр
Театр Ріжнородностей
„ТОВАРІЩ"
„ФАННІ"

М. ГАЛУШИНСЬКИЙ. 35

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Економічно-адміністраційна служба. — Справа поборів.

Одна з найтрудніших сторін у військовості — це грошева господарка, т. зв. економічно-адміністраційна служба. В цій справі існує ціла низка службових книжок, повних приписів, розпорядків і т. д. Надто є утворений цілий урядничо-військовий апарат, який має виключно на оці ту сторону військової служби. Приписи ті в дечім відмінні від мирних, але коли хто їх не знає, або не мав нагоди бодай трохи у тім напрямі познайомитись, той блукатиме у тім лябіринті приписів про порції, належитости і т. п. Надто сама війна ввела зараз зміни, а зміненні відносини потребували нових постанов, приписів і т. д. Коли я хотів під цим оглядом поінформуватися, то не находив серед добровольців відповідних компетентних сил. Мусів їти з тим до завідчої комісії 35 п. стр. (Verwaltungskommision). А й тут не могли мені дати відповідних інформацій, лише радили звернутись до військ. команди з проханням вияснити справу оплат, належитостей, харчування і т. д.

Як я зазначив вище, серед добровольців не було нікого такого, що виніс би з війська деяке знання військової економічно-адміністраційної служби. Вже в самих титулах і назвах, яких уживали у стрілецтві показувалося неволодіння справи. Всіх тих, які мали до діла з рахунками, називано у нас „інтендантами". І так був інтендантом і д. Індишевський, який ще може найбільше заслужив собі на ту назву, інтендантом був і провіянтовий і рахунковий старшина, таким був кожний рахунковий підстаршина. Правда, що після трьох літ війни вже з тою назвою не стрічаємося, але вона ще довго покутувала в устах добровольців і в стрілецьких актах. Я пішов зараз до полк. Молліка, щоби зарадив лихові і постарався про відкомендерування до добровольців фахової рахункової сили, не тільки тому, щоби не поробити непотрібних видатків, як радше тому, щоби добровольців не вкорочувати у тім, що їм належиться. Зі страху перед тим, щоб у чім не переступити приписів, не давали у нас добровольцям усього того, що було в дійсности вільно дати. Напевно можна сказати, що військовий скарб ощадив на нас грубі тисячі.

Вже другої днини після моєї інтервенції повідомив мене полк. Моллік, що моє прохання буде корисно поладнане. Але тільки на обіцянці покінчилось. Під цим оглядом не дала нам військовість ніякої помочі, хоч в осуді нашої господарки ставила до нас такі самі вимоги, як там, де находилися фахові сили. Одначе покищо, як довго легіон був разом, не відчували ми дуже браку фахових сил; але пізніше не було незвичайно прикре у своїх наслідках і давало досить приводу до всяких неприємностей, трудів, непотрібної праці, замішання то-що.

Ще з поживою не було великих труднощів. Дещо брали ми з військового магазину, дещо давав нам від одного доставця сам курінь 35 п. кр. об., записуючи рівночасно доставлений матеріял як гроші, а інше купували ми або на селі, або в Мукачеві. Так само ясна була справа платні (Löhnung und Feldzulage) для мужви. Ясне було також те, що старшинам, звільненим з війська, належаться далі їх побори, які побирали вони, якби дальше служили при війську. Зате зовсім невияснена була справа поборів легіонових старшин, які не були військовими офіцерами і лише в легіоні їх такими займенували. В цій справі ніхто не міг дати мені ніяких вияснень, де я не звертався. Але коли справа ставала пекучою і треба було конечно до неї поставитись ясно, я дістав з львівської військової команди акт, який має нормувати справу належитостей легіонових офіцерів. На основі Mltkmdo—Lemgerg. — Landwergruppe L. F. Nr. 3470 з 30. серпня 1914 р. побори стрілецьких стоваришень основуються на розпорядках про стоваришення, покликані на час війни до активної служби. Організація їх така: Коли число мужви такого стоваришення не переступає 50 душ, то комендантом такого відділу є підофіцер, вище пятьдесяти — офіцер-четар, вище сотки — сотник і двох четарів, вище 150 — сотник і трьох четарів, при числі 200 — сотник і чотирьох четарів,, а як вище 200 — повстає курінь. Більшої тактичної одиниці над курінь нема. Як бачимо, то ті постанови, менш-більш згідні з тим, що говорив п. Моллік, незгідні з постановами проекту який ми подали до затвердження, бо в проекті була мова про полковника і підполковника. Оплати мужви такі самі, як при війську. Опла

По широкому світі.

— Християнсько-суспільна партія в Австрії має бути з днем 1. травня ц. р. розвязана.

— Два більшовицькі літаки з рятункової залоги „Челюскіна" розбились біля рога Анадір. Летуни врятувалися від смерти.

— Мін. Барту приняв на конференції німецького амбасадора в Парижі, з яким обговорив французько-німецькі взаємини.

— Премієр Думерг відбув нараду з французьким амбасадором Лярошем у Варшаві і Ллойдом з Берліна.

— У Москві помер головний інжинір і заступник директора більшовицького летунського промислу Макаровський.

— Мадярські легітимісти влаштували жалібну академію з приводу 14-ої річниці смерти Карла. З того приводу дійшло до сутичок між студентами і легітимістами. Поліція привернула лад, арештуючи 4 особи.

— Банкир Інсул відїзджає до Смирни, де на кораблі Ексільон відїде до Зл. Держав.

— Провідник болгарської народно-соціялістичної партії Кріста Кунчев приїхав до Мінхен, де заявив, що його партія начислює 10.000 членів. Члени носять теж бруватві однострої, як гітлерівці.

Еміграційні справи.

В СПРАВІ ЕМІГРАНТІВ ДО ЗЛ. ДЕРЖАВ П. А.

Емігранти, котрі стараються за виїзд до своїх свояків до Злучених Держав Північної Америки, а мають карти вступу з назначеним дня, коли мають явитися в американськім консуляті, повинні безумовно порозумітися зі своїми в Америці, щоби провірити, чи запорука, виказуюча маєтковий стан, переслана вже до консуляту у Варшаві. Варшавський консулят не дасть ніякому емігрантові віза без докладного провірення, який є стан ощадностей взивающої особи та скільки виносить її дохід чи місячний заробіток. Інакше до Варшави нема емігрантові що їхати. Вже краще зголоситись до Еміграційного Дому (Львів Вишневецьких 4), щоби написати подання до Американського консуляту на нову карту вступу.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЕМІГРАНТІВ ДО БРАЗИЛІЇ.

Бразилійська влада змінила спосіб видавання і засвідчування візвань на приїзд до Бразилії кревних або знайомих. Візвання до Бразилії, виставлені після 15. лютого, мусять бути засвідчені „Департаменто Національ де Повоаменто", або його експозитурою, бо в противному випадку емігрант не могтиме висісти в Бразилії, хоча буде мати завізований паспорт.

З природи й техніки.

ОСВІТЛЕННЯ ЛЕТУНСЬКИХ ШЛЯХІВ І ЛЕТОВИЩ.

Сьогодні майже не вживають світлових знаків для визначення летунських шляхів. Їх виперли модерні прилади, поміщені на покладі літака; вони призначені для „сліпих" летів, себто летів, що не вимагають безпосередньої орієнтації у терені. Крім цього летун може кожної хвилини дізнатися при помочі радія, чи летить у бажанім напрямі.

Світляних знаків уживають нині переважно на летовищах і на тих місцях шляху, де літакам загрожує небезпека. Тому існує міжнародня умова, що всілякі перешкоди, як проводи високої електричної напруги, антенові вежі тощо мусять бути зазначені на шляху червоним світлом. Довжина хвилі цього світла устійнена умовою на 6100 Онгштремів.

Кожне летовище мусить мати своє характеристичне освітлення. Ліхтарня летовища мусить бути так уладжена, щоб летун міг зараз розпізнати, над яким летовищем находиться. Площа летовища обмежена згідно з міжнародніми умовами помаранчевими світлами (довжина хвилі 5960 Онгштремів). Напрям найліпшого причалу мусить бути зазначений на летовищі зеленими світлами (довжина хвилі 5100 Онгштремів).

ІСТОРІЯ КОМПАСУ.

З інтерпретації грецьких і латинських текстів виходить, що компас був відомий уже у старинним Єгипті, а саме у колах ученних (жерців). Пізніше став він професійною тайною моряків і гірників. Відомости про нього датуються від часу, коли людина стала переробляти залізні руди. Цікавий факт, що перші народи, які знали про прикладення магнетної стрілки (себто китайці, прагермани і мешканці середземноморських країв) виводилися з пустинно-степової низини Турану (між Каспійським морем і горами Тіяншан та Памір).

Записки стверджують, що у Китаю вміли користуватись магнетною стрілкою вже з початком 11. віку, у середній Европі з кінцем 12. віку, хоч деякі дослідники приймають, що в Европі компас був відомий ще вчасніше і то незалежно від Китаю.

ІТАЛІЯ ВІДВЕРТАЄТЬСЯ ВІД ВУГІЛЛЯ.

Ще 1926 р. Італія спровадила до себе 15 міліонів тон вугілля, а вже 1932 р. ввіз вугілля рівнявся тільки 8,2 міліонам тон. Причиною цього є не тільки криза, але також і переорганізація італійської комунікації.

А саме за 4 роки 60 відсотків усієї кількости комунікаційних засобів Італії має електрифікуватись. Електричного струму достарчать італійські гідроелектрівні. При помочі державних допомог розбудували крім цього сітку особових автобусів так, що довжина їх ліній рівна сьогодні 80 тисяч кільометрів. Потрібну до цього ропу побирає Італія у Радянщині, Румунії та Альбанії.

Так само при будові кораблів уряд валивав на корабельні підприємства, щоб вони не будували більше парових кораблів, опалюваних вугіллям, а лиш моторові кораблі. Тепер 62 відсотки італійської пасажирської фльоти це вже моторові кораблі. Коли річ у торговельній фльоті, то італійський уряд задумує допомогти при будові нових 100 кораблів, якщо вони будуть моторовими кораблями.

МАЙБУТНЄ КАМЧАТКИ.

Донедавна вважали Камчатку, півострів на Далекому Сибірі, поверхні 270 тис. квадратових кільометрів, пущею без більшого господарського значіння. Усього населення було там приблизно 9.000 душ, розміщених у кільканацяти селах. Одначе в останніх роках образ Камчатки зовсім змінився. А саме Камчатка належить так само, як північна частина европейської Радянщини та Сибіру, до найбагатших у дерево областей світа. Внаслідок вирубу лісів та збільшеної ловлі риб. населення Камчатки збільшилось до 40 тисяч. Головне місто Петропавловськ, що мало у 1914 р. тільки 400 мешканців, має їх нині 1.000 і стало визначною пристанею, куди улітку збирається рибацька фльота та куди правильно заїздять парові кораблі з Владивостока. На основі геольогічних дослідів відкрили на Камчатці поклади заліза, міди, вугілля, золота і роп. У 1933 р. вивезли з Камчатки 700 тисяч шестистінних метрів дерева. Ця кількість булаб більша, коли б засоби транспорту були ще вигіднійші. Сотні японських рибалок причалюють до Камчатки і виловлюють рибу зловж більших рік та морського побережжа. За рибу вторгували 1928 р. 5 і пів міліона карбованців, а вже 1932 р. 552 міліонів карбованців. У 1932 р. зловлено 197 тисяч сотнарів риб, які дали працю 15 підприємствам.

БИРДОВА ЕКСПЕДИЦІЯ ДО ПІВДЕННОГО БІГУНА.

З початком південного літа 1933-34 р. вибралися до південного бігуна 2 експедиції, а саме: 5. грудня 1933 вибрався з міста Дунедін (на півдні острова Нової Зеляндії) американський летун Лінкольн Ельфорт у товаристві норвежця Рівера Ларсена та відомого з невдалої подорожі підводним човном до Північного Полярного Моря австралійського летуна Вількінса. Зате американський адмірал Р. Евеляйн Бирд, що перший перелетів понад оба бігуни, вибрався 12. жовтня м. р. з Бостову. Бирд має крім літака (літак цей недавно мав катастрофу і не налається вже до вжитку) ще 150 псів (їх провідником є колиш літак Інніс Тейльор) на кораблі „Якіб Рупперт". Бирд дістався до старого табору з 1929 р. „Мала Америка", де свого часу мусів залишити літак та інші засоби. Завданням обох експедицій є розслідити побережжа та сушу між морем Росса і морем Веддля. Досі не знати ще, чи між цими морями нема часом морського проливу.

А. Л.

ти старшин такі, як найстаршої підофіцерської шаржі, а надто, коли вони находяться в служби, то належиться їм денний додаток (Taggeld), а саме для четаря 4 корони, для сотника 6 к., для курінного 10 кор. денно. Цей денний додаток відпадає тоді, коли який офіцер не є в служби. Назви офіцерських степенів не відповідали зовсім військовим, а були лиш: Zugs-Kompagnie і Batalions-kommandant.

Що ті постанови не відповідали відносинам, у це ніхто не вдавався. УСС. не були ніяким стоваришенням, але були військом; всеж таки впродовж вересня та жовтня отся постанова становила основу при виплаті військових платень для старшин з тим, що кожний із старшин вияснював її по свому. Щоби відтак не повертатись до тієї справи, вкажу тільки на те, що лиш четарі та деякі сотники, які не були військовими старшинами, вдоволялися зразу денним додатком. Одначе деякі з військових старшин пояснили справу так, що їм належаться і їх побори справжні, а надто як денний додаток 6 к. або 10 к., відповідно до того, яку мав команду. А не бракло і таких випадків, де, крім належної оплати, побирав старшина і полевий додаток, звязаний з веденням вищої команди, а крім того й денний додаток, приписаний для старшин стрілецьких стоваришень, з чого виходило, що побирав потрійну платню. Що внаслідок того рахункове зіставлення було дуже трудно зробити, що звязки з поодинокими складаючими рахунки були неможливі, що все треба було якось покивати. — ясне і зрозуміле.

(Далі буде.)

НОВИНКИ

— **ЧЕРЕВИКИ жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА" Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до Свого."** 68/53 20-?

— **Церковні брокати,** борти, френдзлі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан, **дзвони,** всі готові церковні річи, **плащениці,** книги, світло, **кадило,** печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове **столове накриття,** ліжка, **прапори** і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА"** у Львові, Домініканська 11/I. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. **1106 40-?**

— **„Distinction"** — косметичний кабінет вул. Коперника 42 а II. пов., тел. 72-18 виконує всякі косметичні заходи фахово-дипльомованими силами. Веде курс трьохмісячної науки косметики, що дають право виконувати практику самостійно. Вписи тріпають. 1394 2-10

— **Інститут чистоти у Львові.** При Бернардинській площі ч. 2. у Львові відкрила фірма Шіхт-Левер А. С. Варшава в середу 11. ц. м. інститут чистоти, де безплатно подаватимуть вістки як прати ріжні тканини зі шовку, вовни, біле та кольорове білля і т. п. Інститут відчинений щодня від 9. години рано до 7. вечором. Крім цього що понеділка відбуватимуться в год. 7. вечором відчити на цю тему. Ініціятива фірми Шіхт-Левер заслугує на повну увагу, бо великий досвід цеї фірми вказує, що відносно прання всякого рода тканин неодного можна буде у неї навчитись.

— **Пасхальна Драма в Городку.** На численні домагання провінціонального громадянства відбудеться пополудневе представлення Пасхальної Драми в Томину неділю 15. квітня ц. р. в год. 4. попол. в салі Т-ва „Поміч" в Городку. З огляду на високий рівень і актуальність цієї вистави, побажана була би присутність і львівського громадянства тим більше, що є догідні залізничі получення. Поїзд відходить зі Львова 14.20, а вертає з Городка 21.20.

— **„Українська Жорж Занд: любов у житті Марка Вовчка".** На цю тему виголосить відчит п. Павло Зайцев, колишній видавець і головний редактор найкращого українського історичного журналу „Наше Минуле" в Київі, відомий діяч і вчений, тепер асистент варш. університету. Відчит відбудеться заходом Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка, 14. квітня ц. р. у 18 год. в салі Української Бесіди у Львові, вул. Рутовського ч. 22.

— **Хто виграв на льотерії?** В першім дні тягнення Держ. Клясової Льотерії виграні впали на такі числа: 15.000 зол. на ч. 1161, 32836, 88178, 162744. 10.000 зол. на ч. 23511, 48440, 123434, 137243, 138000. 10.000 зол. на ч. 163744. 5.000 зол. на ч. 46731, 80000, 4481, 142714. 5.000 зол. на ч. 19746, 67690. 2.000 зол. на ч. 2880, 34808, 27500. 80739, 98325, 135461, 139611, 149612, 151809. 2.000 зол. на ч. 75048, 39399, 124946, 157731, 160439, 168416. 1.000 зол. на ч. 26288, 33036. 1.000 зол. на ч. 16248, 6804, 95552, 59360, 91517, 76236, 90747, 104211, 136157, 157531. 500 зол. на ч. 118622, 154848, 53748, 25195, 167579, 10759, 11986, 139191, 16157, 52210, 166291, 167345, 55135, 59533, 77562, 72858, 95241, 99306, 142635, 102661, 116723, 146832, 150293, 165675. 500 зол. на ч. 36407, 11529, 14511, 60534, 32336, 61483, 36721, 44134, 57778, 54058, 68490, 63450, 60794, 78576, 77787, 82040, 110012, 104401, 117437, 121814, 137301, 168976, 163124, 81618,

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Богнів ч. 4.**

Димісія м'ністра війни в Японії.

ТОКІО, 12. 4. ПАТ. Міністер війни Ґаяші подався до димісії. Його димісія була великою несподіванкою для політичних кол Японії. Димісію спричинив засуд брата міністра війни, віцепрезидента міста Токіо на 10 місяців вязниці за співучасть у надужиттях деяких товариств у Токіо. Премієр Саіто звернувся з проханням до міністра Ґаяші, щобн ві'дкликав свою димісію.

ВРЯТУВАЛИ 33 ОСОБИ.

МОСКВА, 12. 4. ПАТ. Летуни Каманін, Молоков і Слєпнєв вирятували дотепер 33 особи зпоміж розбитків корабля „Чєлюскіна". Недужому проф. Шмідтові приказав Куйбишев покинути кригу і переїхати літаком на Аляску.

Більшовицький бенкет.

ВАШИНҐТОН, 11. 4. ПАТ. Вчора відбулось в великою помпою відкриття більшовицької амбасади. На відкриття прибуло понад 800 осіб з політичних, мистецьких і наукових кругів. Між присутніми був також польський амбасадор Патек. Бенкет, який влаштував більшовицький амбасадор Трояновський, був величавий.

—o—

Бомба в дирекції поліції.

ЗАГРЕБ, 12. 4. ПАТ. Нині в год. 8. вранці вибухла бомба в дирекції поліції в Загребі. Вибух не спричинив матеріяльних шкід ні не потягнув жертв у людях.

688, 133044, 400 зол. на ч. 1206, 3639, 9243, 37105, 42941, 44314, 45583, 51399, 52883, 58454, 62773, 64758, 67233, 74400, 85972, 98897, 104010, 105081, 109104, 119741, 137336, 139825, 141999, 143289, 143605, 147392, 147926, 150458, 161616, 162642, 162860, 168076. 400 зол. на ч. 75819, 73762, 76535, 80164, 83032, 98538, 11256, 118362, 136554, 139955, 152274, 157067, 166686.

— **Шевченківська панахида в Рівному.** Сталося чудо. У рівенському соборі, де неподільно й беззастережно панувало москвофільство, зайшла нечувана досі зміна. Катехит, щоправда у катакомбі, відправляв цілий тиждень для учеників української гімназії по українськи. Враження було величезне. Старі люди, що по тридцять років не сповідалися, пішли до сповіди й були поклони. Старі міщани зі сльозами в очах виходили з церкви. Вони перший раз в житті вповні зрозуміли Службу Божу. А в неділю, 25. березня пролунала вперше українська панахида в самому соборі. Співали по українськи протоєрей, двох батюшок та двох дияконів. Співав гімназійний хор. Не хотілося вірити: чи вжеж? чи правда? Сам протоєрей говорив: Ми українці! Невже совість наших малоросів починає ворушитися? Православне священство терпить злидні. Але чи не його це вина, що воно відштовхнуло своїм москвофільством вірних від себе? Коби не були перші застівки справжньої весни, справжнього відродження наших ненаших священників! — **Рівенчанин.**

— **Чемність Мусоліні.** Недавно вийшла в нас книжка М. Островерхи про диктатора Італії п. з. „Мусоліні, Людина й Чин". Один примірник своєї книжки вислав автор Мусолініеві з відповідною дедикацією. На днях дістав М. Островерха письмо з італійської амбасади в Варшаві, ось якого змісту: Королівська Амбасада Італії. Ч. 706. Варшава, 20. березня 1934. XII. Поважаний Пане! Його Ексцеленція Голова італійського Уряду одержав примірник „Мусоліні, Людина й Чин", який Ви Йому були ласкаві переслати в доказ пошани. Оцінивши почування, які Ви виявили в цікавій праці, Його Ексцеленція Мусоліні поручив мені висловити Вам Його подяку. Виконуючи це поручення, користаю з нагоди й пересилаю Вам, Поважаний Пане, вияви мого поважання до Вас. Бастіяніні, амбасадор.

— **Наслідки надмірного обтяження.** Обезпеченева влада обчислила, що залеглости складок у всіх заведеннях обезпечень умовних службовців дійшли з днем 1. січня н. р. у відділі самого тільки пенсійного обезпечення до 63 міліонів 260 тисяч зол. Найбільший зріст залеглостей виказав ЗУПУ у Варшаві, бо 63 процзагалу залеглостей. Друге місце заняло заведення у Львові. Найбільше залягають підприємства торговельні і дрібних працедавців, як вільні професії, приватні школи, політичні, суспільні організації і т. п. Обезпеченева влада переконана, що значна частина тих залеглостей зовсім нестягальна. Висновок: громадянство є занадто обтяжене.

З фільмового світа.

ПЕРЕД УХВАЛЕННЯМ ФІЛЬМОВОГО ЗАКОНУ.

Для кінематографії настала тепер нова доба інтенсивної праці над запевненням фільмі належного місця не тільки серед світа фільмовців, але також серед найширших мас у цілому світі. Фільма стала насущним кормом для мілїонів і під духовним і під матеріяльним оглядом. Ба, навіть преса, що досі легковажила вартість і доцільність фільми, змінила вкінці своє неприхильне наставлення до неї і нині вже найповажніші часописи завели в себе фільмові додатки або сторінки. А тепер уже стоїмо на шляху, який веде до щоразто більшого зацікавлення кінематографією. Згодом стали на сторінках найбільших часописів появлятись наперед петітові згадки про фільми, що росли скоро у поважні статті, бо фільмовий промисл став м. і. економічною пробдемою, не менше важною від инших економічних ділянок.

Фільмова продукція — це колективна установа, що залежить від широких кругів, у руках яких вона лежить, та ще ширших мас, що нею цікавляться. Оця велика залежність одних від других проявилася у формі великого фільмового кодексу, що його недавно проголосив уряд Рузвельта для фільмового промислу. У Польщі працюють теж над проєктом фільмового закону. Однак зацікавлення тою справою серед політичних, господарських та економічних чинників таке мале, що майже зовсім не чути якихсь міродатних голосів на цю незвичайно важну тему. Проєкт закону передбачує в головному зарисі брати під увагу міжнародні, торговельні і політичні обставини. По обговоренні того проєкту на цілій низці господарських конференцій перейде він ще мабуть кілька змін, заки його сойм остаточно проголосить. Він перейшов уже наради сойму і недавно сенат ухвалив його без ніяких застережень. Це буде т. зв. рямковий закон, в якого межах рада міністрів видаватиме окремі заряджения. Слід вкінці згадати про те, що деякі фільмові круги взагалі заявляються проти фільмового закону, щоби відсунути державу від впливу й опіки над фільмовою продукцією.

СПІВАКИ НА ЕКРАНІ.

Поява звукової фільми на екранах світа потягнула за собою ще одну новинку: у фільмових песах стали виступати світової слави співаки, яким за царювання німої фільми й не снилося про якунебудь фільмову карієру. Вправді **Моріс Шевальє** ще перед появою звуковика виступав у кількох німих фільмах, але без успіху. Щойно справжню дорогу до фільмової карієри відкрила йому звукова фільма „Співак Парижу". Щоправда, його звукова фільма „Пажа", яка, щоправда, не дуже вдалася, зате „Пажа", яка, щоправда, не дуже вдалася, зате „Парада кохання" дала змогу Морісові направду засяяти на фільмовому овиді. З того часу він перейшов до „Парамавнту", який накрутив із ним кілька фільмових опереток, що з більшим або меншим успіхом проходили по екранах усіх країв. В останніх роках його слава щораз бліднє, бо Морісові виступи вже помітно перевелися.

Другим з черги співаком екрану став **Ал Джолсон,** свого часу кабаретовий актор. Скромний співак з Бродвею став несподіванс джерелом моральних та фінансових успіхів, коли зважити, що брати Варнер, завдяки двом його фільмам, поставили підвалини під храм кінозвукового мистецтва. Головно відомий усім „Співочий блазен" — другий з черги звуковик, — який робив по всіх містах неправдоподібну касу.

З того часу стали появлятися інші співаки-солісти, які грали у фільмах з більшим чи меншим успіхом, але часто були позбавлені мистецтва або інших прикмет, без яких фільма стає витвором всього іншого, тільки не мистецтва, стає т. зв. шмірою. До них треба в першу чергу зачислити **Льоренса Тібета,** що ніяк не здався виробництву „Метро-Ґольдвин-Меєр", бо хоч він, щоправда, добрий співак („Пісень кар гір"), та зате зовнішній вигляд зовсім дискваліфікує його до фільми. Годі також захоплюватися **Яном Кепурою,** що на естраді справді захоплює авдиторію, але на екрані виходить манекіном, без найменших ознак мистецької гри, акторського укладу та без інтерпретації змісту песи.

З найновіших співаків, які не тільки не обезвартнюють фільми, але навпаки: підносять її високу клясу, слід згадати барітона **Деніса Кінга,** що задебютував у великій коліровій фільмі „Парамавнту" п. н. „Король прошаків", а недавно пригадався в оперети „М. Г. М." п. н. „Фра Діяволо" („Чортів брат"). Австрійська фільма п. н. „Пригода на Лідо" дала нам нагоду почути прегарний теноровий голос відомого оперового співака **Альфреда Пікавера.** У „Фоксі" працює еспанець **Хозе Мохіка,** любимець европейських жінок, якому найкраще в екзотичних фільмах.

Евген Ткачук.

— **Іменування в судівництві.** Аґенція „Всхуд" повідомляє, що вже на днях іменує президент 14 апеляційних суддів і двох віцепрезидентів апеляційного суду у Львові, одного президента і сімох віцепрезидентів окружних судів і деяку кількість окружних суддів до окружних судів у Львові, Перемишлі, Самборі і Чорткові.

— **Безробітних таки виключатимуть з помешкань.** На інтервенцію управи т-ва охорони льокаторів у начальника городського суду у Львові начальник сповістив, що з помешкань 1- і 2-кімнатних не усуватимуть лише тих безробітних, які зголосилися безробітними вже давніше в державнім бюрі посередництва праці. Зате мешканева мораторія не обійме інших безробітних. І до хвилини оголошення законної мораторії, коморники усуватимуть усіх безробітних, які мають уже правосильні ексмісійні вироки.

— **Зі залізниці.** Аг. Всхуд повідомляє, що касують на шляху Львів-Краків поспішний поїзд, який відходить зі Львова в год. 23.58 (приїзд до Кракова 5.50) і поїзд, що виїздить із Кракова 0.54 (приїзд до Львова 6.20). На місце тих поїздів приспішать особові поїзди, а то: поїзд, який тепер відїздить із Кракова в год. 23.30 (приїзд до Львова 8.20) відїде з Кракова в 0.15, приїде до Львова 6.55. Поїзд, що тепер відходить зі Львова (особ.) в 22.55 (приїзд Краків 6.40) відходитиме зі Львова в 22.50 та приїде до Кракова в 5.45. — Згідно з новим розкладом їзди поїзд із Лодзі до Львова приходитиме в 7.35 замість як досі 7.20.

— **Перед присудом у луцькім процесі.** Великий комуністичний процес у Луцьку вже на днях закінчиться. Оборонці вже виголосили промови, а тепер промовляють ще самі підсудні. Підсудному Павлікові предсідник відобрав голос. Присуд оголосять мабуть уже в суботу.

— **„Маслосоюз" у Рівному.** „Маслосоюз" рік безуспішно старався отворити краминицю в Рівному. Щоби врешті не дати найменшої нагоди до закиду щодо „негигієнічної" домівки і т. п., „Маслосоюз" винаймив одну з найкращих домівок у місті. Але й ону домівку влада спечатала негайно після того, як дістала повідомлення про відкриття краминиці. Однак на сам польський Великдень органи влади зняли з домівки печатки і дозволили вести краминицю. В той спосіб Рівне матиме вироби „Маслосоюзу".

— **Лікар збожеволів.** В суспільній обезпекальні у Львові був замітний гінеколог, смеритований повітовий лікар з Поморя д-р Пазевич, що в останніх часах став проявляти неормальність. У своєму кавалерському мешканні при вул. Личаківській свистав, кричав, викидав крізь вікно булки, хліб і т. п. Остаточно покликано поліцію та пожежну сторожу, яка виломила двері і звязаного відставила до заведення для божевільних на Кульпаркові.

— **Львівська хроніка.** Організація львівських пекарів підвищила знову ціни хліба. — Арештовано Руд. Бача, урядовця львівського відділу ЗУПУ, який в характері ліквідатора чимшових належитостей спроневірив 16.000 зол. — При вул. Якова Стшеме відобрала собі життя, затроївшись світильним газом, 25-літня служниця Наталія Вовк, з жалю за нареченим, який зник наслідком пригоди на залізниці.

— **Велика пожежа.** В Бурштині пов. Рогатин згоріло 17 господарств. Загальну шкоду обчисляють на 20.000 зол. Пожежа повстала наслідком необережности з вогнем в часі Великодних свят.

— **Кривавий Великдень.** В Немирові вбили Федько Дирдач, Петро Зазуля і Федько Копитко 22-літнього Івана Андрушка з Грушева на тлі особистих порахунків. — У Гушевичах, рудецького повіту вбили Микола Язик та Ілько Пасех Гаврила Василишина також на тлі особистих порахунків. — Знову в Добрій пов. Ярослав Іван Лених застрілив з пімсти в кріса Івана Нагірного. Вбивника арештовано. В Уїздній переворського повіту Юзеф Мотовідло закрався через дах до хати Францішка Стемпака і поранив його важко сокирою. Причиною нападу були сварки за жінку Мотовідла.

— **Краєва хроніка.** В Горбачах, пов. Львів 21-літній Михайло Романовський застрілив крізь вікно 18-літню Анну Лучків. Душогуба, що допустився злочину на любовному підкладі, арештували. — В Сколім скінчив самогубством 40-літній купець Армер Бергштайн, скочивши до глибокої ріки. Причиною були родинні невигоди. — В Хирові обікрали вломники склеп Герша

Фінка, забравши товари вартости 5.000 зол. — Чи дорові в Турищі пов. Жовква знайшли збитого Фелька Копацького, місцевого господаря, ближчих подробиць нема.

— **Любовна трагедія** розігралася в Новім Селі пов. Жовква. 19-літній Іван Гривнак залюбився в 22-літній Ользі Головко, яка не хотіла вийти за нього замуж. Дня 9. ц. м. Гривнак зпав до її хати і пробив її ножем в груди та плечі. Опісля пробив себе девять разів у черево, наслідком чого помер. Ранену дівчину відвезли до шпиталю у Львові.

— **Жінки побили секвестратора.** До села Уховицька під Ковлем прийшов секвестратор скарбового уряду, щоби фантувати за залеглі податки. Однак його обступила велика юрба жінок і так його побила, що мусів утікати зі села. Поліція арештувала сім проводирок.

—**Лев на вулицях міста.** До Луцька приїхав з Варшави цирк, що між иншим показував тресуру. лева. Минулої суботи, коли присмиреник переводив лева залізним коридором на арену, він нагло завернувся і втік задним виходом із цирку. Серед публики настав переполох і багато людей поховалося по сусідних домах. Тимчасом лев пішов спокійно вулицями на міську луку. Тут сховався на короткий час серед шуварів, бо незадовго виполошила його звідси озброєна поліція. На вид свого присмиреника лев пішов спокійно назад до цирку і дався замкнути до залізної клітки.

— **Штекер бє по лиці.** У Варшаві закінчились по кільканацяти-днях дужання змагунів. Першу нагороду, золотий пояс, здобув польський змагун Штекер. На закінчення дужань Штекер вибив по лиці німецького змагуна фон Більомберга в хвилині, коли цей простягнув Штекерові руку, прохаючи вибачити за необачний стусан у голову.

— **Ріжні вістки.** В Парижі застрілив старець з Антверпії свого зятя з мести за свою доньку, яку перед 8 роками вбив зять на судовій салі. — Знову в Тальгайм у Саксонії застрілив Сіберт Курт свою наречену враз з її двома товаришками за те, що ці намовили наречену, аби вона покинула його. — На подвірі вязниці в Е-ан-Прованс страчено на гільотині французького адвоката Сврета, засудженого на кару смерти за подвійне душогубство. — Збіжева біржа в Шікаго домагається від уряду Злучених Держав підвишки мита на польське жито. — В Данії погрожує 40.000 робітників бекенярень страйком на випадок не полагідженя конфлікту. — 12.712 католицьких місіонарів працює в цілому світі. Число катехитів і місійних робітників сягає до до 73.815 осіб. Найширшу місійну працю розвинула Франція. — Пожежа знищила до тла дві великі фабрики взуття і богато будинків у голяндському містечку Вальвійк. Пожежу спричинили діти, забавляючись сірниками.

— **Новий вибуховий матеріял.** У звязку з великою шпигунською аферою, викритою у Франції, паризька поліція найшла в мешканні хеміка Райха серед записок складові частини нового вибухового матеріялу, якого вибухова сила перевищує в кількадесятеро вибухову силу знаних досі матеріялів. Показалося, що цей вибуховий матеріял винайшов після кільканацятьлітньої праці німецький громадянин, хемік, який працює в малій лабораторії в Гайнінген у Шварцвальді. Одна европейська держава старалася набути винахід того хеміка, однак він відмовився переговорювати. Зате винахід найшовся в руках шпигунської шайки.

— **Міжнародний евхаристичний конгрес у Буенос Айрес** відбудеться в днях від 10. до 14. жовтня ц. р. як 32-ий з черги. З метою підготовки конгресу покликав архиепископ у Буенос Айрес до життя спеціяльний комітет.

— **Величава статуя Ісуса Христа.** На памятку 1900-них роковин смерти І. Христа в Швайцарії побудують на вершку гори Шателяр, яку давніше називали Мон-де-Лян статую на 23 стопи. У підніжа статуї побудують капличку.

— **Конгрес „Пакс Романа".** В Римі в папських університеті Григоріянум відбувається міжнародній конгрес при участи 900 делегатів з усіх країн світу.

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Великі роковини для Станиславова. Восені цього року минає 35 літ від основання в Станиславові „Рідної Школи". Українська свідома інтеліґенція обмежувалась тоді лише до 15 членів, що разом творили касинове товариство „Руска Бесіда", а містились „кутом" у фронтовій кімнатці польського Музичного Товариства. Серед тої громади перед нами три особи, а саме проф. учит. семінарії д-р М. Коцюба, гімн. проф. Андрій Шахнович і кандидат нотаріяльний Лев Гузар. Була тоді у Станиславові (від 1873 року) філія „Просвіти". Третім народовецьким товариством, було тоді у Станиславові Т-во „Боян", котрого головою був Ромуальд Зарицький, а диригентом учитель Євген Якубович. Коли почалася в Станиславівщині акція за основанням державної „руської" гімназії в Станиславові, станиславівські громадяни внесли до сойму петицію, однак та петиція остала без успіху. Так само без успіху остала петиція родичів на основання „руської" паралельки при першій клясі державної гімназії. Тоді то за почином патріотичного нашого учительства з повіту основано в Станиславові ще одно нове товариство, а саме „Руске педагогічне товариство". Перші загальні збори відбулися в 1899 р. у „Бесіді" при участи 40 членів, переважно учителів із повіту. Отворив збори п. Микола Мороз, пізніший управитель школи вправ у Львові. Проводив зборам проф. Андрій Шахнович. По повисненні статута почалась дискусія над програмою діяльности товариства, в якій секретар зборів студент прав Ю. Олесницький поставив два внесення, які стрічались з одноду шними призначеннями цілих зборів, а саме, щоби товариство поставило собі за завдання внедазти основання української гімназії в Станиславові, а в тій ціли: 1) внесло відповідну петицію до сойму на руки нового станиславівського епископа Андрея Шептицького; а 2) в ціли запевнення фреквенції для гімназії основало бурсу при товаристві для гімназіяльних учеників. — З початком шкільного року 1900-1 основане бурсу Педагогічного Товариства, що почивалась гарно. Придбала вона каменицю на вулиці Полєщі, в котрій істувала до війни. Підчас війни бурсу звинули а каменицю продали. Який тиждень по згаданих загальних зборах здавала депутація звіт у Владики. Д-р Кобилюба захоплено оповідав, як їх радо приняв молодий, достойний і розумний Владика. Вислухав прохання, принав петицію і заявив, що всіх зусиль вжиє, бо українська державна гімназія в Станиславові справді необхідна. Треба згадати, що епископ дотримав свого пообіцяння. Як голова шкільної соймової комісії вніс він до неї петицію і враз з усіми українськими послами довів до того, що повстала українська державна гімназія в Станиславові. Шандко Владика нав'язав дуже тісні і сердечні звязки з українським громадянством Станиславова. На жаль для Станиславова не тривало це довго, бо лиш пів року був Андрій Шептицький епископом у Станиславові. Дня 1. І. 1901 року виїхав він прощений з загальним жалем, до Львова, щоби там працю свою віддати цілому нашому народові. Ось чому той рік для нас такий важний. Це 35-ті роковини від хвилини, коли теперішній Митрополит засідав на станиславівськім престолі як станиславівський епископ; 35-ліття нашого кружка „Рідної Школи" і 35-ліття хвилини, в котрій почалась успішна праця за українську державну гімназію. Хайже ті роковини розбудять Станиславівщину до нового життя, хай спомини давнього будуть товчком для нового покоління до дальшої праці, а для кружка „Рідної Школи" зворотною точкою праці. — **Ю. Е. О.**

Святочний Шевченківський концерт у Станиславові. Концерт, який відбувся дня 1. квітня в салі „Сокола", стягнув широкі маси громадянства. У концерті взяли участь наші відомі музичні сили зі Львова, співачка пані Шмериковська-Приймова і піяніст проф. Роман Савицький. Крім того на програму складалися: глибоко обдумана промова взв. д-ра Перетінця, мішані хори станиславівського „Бояна" виведені під уміло дирингентурою пп. проф. І. Нелільського й інж. М. Буковинського і деклямація п-і Марії Воробець з Підгірчар, віддана з великою безпосередністю. Твори Лисенка, Степового, Барвінського, Мусоргського, відспівані паню Шмериковською-Приймовою, дали нам знову нагоду любуватися її висококультурною інтерпретацією та милою краскою і надзвичайною гнучкістю голосу. Проф. Савицький захоплював публику своєю мистецькою грою, на яку складався надзвичайно розвинена техніка, мягкий удар та глибоке відчуття творів. Завдяки його виступові мали ми можність почути Варівського настроєві прелюдії та бравурний марш на лемківську тему, крім того Бетовена і Скарлятія. Пані Приймовій акомпанівував проф. Савицький, а хорові п-і Т. Лепківна. — **О.**

ЗБОРІВЩИНА.

Дар „Просвіті". В грудні 1933 р. переведено в повіті збірку на дар „Просвіті". З виказу виданого в локальним часописі „Зборівські Вісти" довідуємося, що збірку переведено в 29-ох місцевостях (на 72 громади) і зібрано 215.62 зол. Багато перешкоджало те, що старостве жадало знимок всіх збірників.

Збірні громади. Вже оголошено поділ зборівського повіту на збірні громади. Розпорядок влади творить 7 збірних громад. Їх осідок має бути: 1) Зборів, 2) Залізці, 3) Поморяни, 4) Озірна, 5) Олїв, 6) Богданівка, 7) Перепельники. Організацію переведено в той спосіб, що осідок збірних громад находиться в місцевости де запевнена польсько-католицька більшість.

Вшанування памяти Шевченка. З нагоди 120-ліття народин Шевченка відбудуся в читальні „Просвіти" в Серенрах дня 11. ІІІ. 1934 святочні Шевченківські Сходини. Сходини були численні. Їх отворив голова читальні о. Бородайко і підчеркнув в своїм слові вагу пізнати Т. Шевченка і його значіння для українського народу. Після того розказав д-р Годований про життя і твори Поета. З черги відчитав голова з положеннями деякі Шевченкові твори, як: „Сон (У всякого своя доля), „Наймичка" і інші. Такі самі сходини відбудуться дня 18. ІІІ. 1934 в читальні „Просвіти" в Яворівці. Сходинами проводив і виголосив реферат о. Бородайко Евстахій. На сходинах було присутніх кількадесять членів.

Загальні збори Кружка „Сіль. Господаря". Дня 25. ІІІ. 1934 відбулися заг. збори Кружка „Сіль. Господаря" в Серенрах. На збори прибув делегат філії „Сіль. Госп." інж. Голод і виголосив відповідний реферат. До нової управи вибрали збори: о. Бородайка як голову; як членів: Покору Семена, Івана Майброду й інших. Тогож дня відбулися збори Кружка „Сіль Господаря" в селі Яцківцях, де також виголосив реферат інж. Голод зі Зборова.

Паска для гуцулів. Громадяни Серенрів і Яцковець рішили зложити добровільні датки на паску голодуючим гуцулам. Датки складають в місцевих кооперативах.

Загальні збори П. С. К. Дня 31. ІІІ. 1934. відбулись звичайні загальні збори Повітового Союзу Кооператив в Зборові при участі кільмадесятьох делегатів союзних кооператив з повіту. Зборами проводив о. Юхнович з Плявої Малої. Збори відбувалися в салі Кружка „Рідної Школи". Зі звідомлення Управи П. С. К. довідуємося, що П. С. К. обединує 65 кооператив, котрі виказують власного майна 146.000 зол. (чужих фондів мають 58.381 зол.). Актива П. С. К. виказують суму 94.674.72 зол. Чистий зиск за 1933 р. 288.64 зол. Брутто зиск з рахунку товарів зол. 14.470.88 зол. Уділи союзних кооператив 36.812.55 зол., які становлять власний маєток П. С. К. Відношення власних фондів до чужих має ся як 1:1.53 (37.376.68:57.298.04). Кошти адміністрації виносили 14.040.29 зол. так, що вони зужили весь заробіток на товарах. З більших адміністраційних видатків варто відмітити: побори службовників 7.702 зол., чинш (П. С. К. помішається у наймах) 1.302 зол., податки, Каса Хорих і Пенсійне Заведення 1.738 зол., друки 1.405.95 зол., уживання телефону 990.68 зол., часописи 76.90 зол. В містечку Залізці удержує П. С. К. свою філію, яка принесла за 1933 р. поважну страту 1.120.56 зол. Філія виказувала зиску на товарах і продуктах 2.186.36 зол., а кошти завідування філії виносили 3.306.86 зол. У згаданій філії видано на платні службовників (5-ох) і їх суспільне обезпечення (Каса Хорих і Пенс. Заведення) суму 2.020 зол. і 90 сот. У страті має П. С. К. проводить деякі чужі фабрикати, хоч є вже доволі філії в Залізцях. П. С. К. в Зборові старався налагодити збут бекіру (беконів) в порозумінні з філією „Сіль. Госп.", але та акція (на жаль) не вдалася через місцеві перешкоди. Не налагоджено також дотепер збуту збіжа, який то збут находиться на 100 проц. в руках жидівських купців. Були на зборах заміти, що П. С. К. провадить деякі чужі фабрикати, хоч є вже доволі вироби українських фабрик (світло!). Доволі рухливости проявляє організаційний відділ. В 1933 р. влаштовано 19 кооперативних анкет (з того 13 на селах) у справі приєднання членів зпосеред жіноцтва. В анкетах взяло участь 896 жінок, з котрих 264 вступило в члени кооперативи. В році 1933 відбуто 55 люстрацій і 15 організаційних поїздок при передаванню крамниць. Впродовж року 1933 сконстатовано манко і вложки в 18-ох кооперативах. Особливо болючі були втрати кооператив наслідком зломів: 8 кооператив потерпіло страту в сумі 2.884.76 зол. Число членів у всіх (65-ох) кооперативах виносить 4.865 (+ 220 членів як в 1932 р.) на одну кооперативу пересічно 74 члени. З того видно, що тільки дуже незначний відсоток населення вдалося скооперувати. Сума торгів у всіх кооперативах виносить 631.996 зол., в порівнанні з попереднім роком о 17.933 зол. менше. На одну кооперативу припадає 9.732 зол. торгу річно. Торговельна кадрівість кооператив: в кооперативних установах закуплено товарів на 257.958 зол., а в приватників на 116.257 зол. В ціли запізнання крамарів з головними засадами ведення крамниць влаштував П. С. К. дві зїзди. Коли зважити, що кооперативні крамарі рекрутуються зі селянських хлопців, що не знають основних засад купецтва, то в майбутнім треба частіше влаштовувати такі крамарські курси. Кооперативний виїзкід: при співучасти П. С. К., „Сіль. Госп." і філії „Просвіти" влаштовано 3-місячний курс для сільської молоді. Організаційний відділ співпрацював тісно з філією „Сіль Госп."; П. С. К. удержує повітового агронома. На зборах вибрано нову Надзірну Раду, до якої увійшло двох священників: о. Юхнович і о. Левицький.

ПЕРЕМИШЛЯНЩИНА.

З життя Т-ва „Просвіта" в Перемишлянщині. Дня 25. березня ц. р. відбувся Загальний Збір Філії Т-ва „Просвіта" в Перемишлянах. Рівнім відбулися загальні збори в усіх читальнях району філії, на які виділа філії в кожному випадку вислала свого відповідника

Чи Ви вже пробували наш незрівняний Крем сухий (ленний піл пудер)?

Дешевий тиждень по 75 сотиків, марізети, мушлїни, препони, епоньї і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 8—365

Звіт з діяльности взяв в імені Виділу секретар філії п. м-р Р. Гуглевич і скарбник п. В. Любінець. Звіт заслуговує на спеціальну увагу, бо звязується стан цілої просвітної організації з Перемишлянщини. Між іншим довідуємося, що філія Т-ва „Просвіта" в Перемишлянах обезкуражала в кінцю 1933 року 48 читалень з перемишлянської судової округи та одну з глинянської, а то читальню в Лагодові. 25. березня ц. р. трибуна ще одна новозаснована читальня в Новосілці, а вже читальню в Мерищові взято пошвидше в діяльність. Зовсім нема читальні у слідуючих місцевостях перемишлянської судової округи: Брикун, Копинь, Майдан Лист і Чуперенсів, а вже в селі Кореличі є аж три читальні, а в Подусільній — дві. Коли мова про якість читалень, то на жаль лише шість читалень проявляли свою діяльність с році 1933 в доброму ступені, а то читальня в Подусільній, Лагодові, Білім, Уневі, Подусові, Лонях, за що може читальня в Дусанові. В „достаточному" ступені проявляли діяльність читальні в: Бачеві, Боберці, Боршові, Глібовичах Сверських, Гулькові ад Кореличі, Думанові, Кореличах (часть I. та II) Коросні, Ладанцях, Тучному, Рівному ад Подусільна, Утіховичах ті Явчині. Інші читальні проявляли свою діяльність в недостаточному ступені, а напр. читальня в Пленикові є чисто „паперовою", а читальня у Сворогах проявилася до життя щойно по 1. І. ц. р. Для зрозуміння того стану треба здати собі справу, що з початком 1933 року аж 15 читалень було цілком чи майже цілком нечинними. За 1933 рік не тільки зменшило число нечинних читалень, але взагалі всі читальні виказують зворот до кращого. Багато в тім напрямку допоміг виділ філії, виданнями власним накладом книги, потрібні до відчитів, та безпосередно удержуючи контакт з читальнями часто виїздженими на місця (55 поїздок) — не рахуючи поїздок організатора, влаштовуючи три конференції представників читалень, та три повітові сходи, як також влаштовуючи півторамісячний курс заг. освіти з 120 викладами в читальні Перемишляни і 2-тижн. в Лагодові. При зрезюмуванні осягів читалень в році 1933 виходить, що з кінцем 1933 року в усіх читальнях було округло 3300 членів, себто середньо в кожній читальні по 80. Число книжок у бібліотеках читалень з кінцем 1933 р. — 5750 не числячи бібліотеки самої філії, яка числить 844 книжок. Найбільшу бібліотеку мають читальня в Подусільній, Думанові, Ладанцях, Білім та Уневі. Число прочитаних книжок в році 1933 доходить до 12.000. Найбільше читали в читальні в Білім, Лагодові, Подусільній та Дусановій. Зокрема з філіяльної бібліотеки прочитано 3000 книжок. Коли мова про касові обороти, то загальний дохід за 1933 р. виносить округло 6000 зол., а розхід 5.000. Виброно головою філії п. д-ра Свістеля, а новий виділ представляється так: п. Іван Орловський, рільник із Дусанова, заст. голова, м-р Р. Гуглевич, адвокат, апл. в Перемишлянах, секретар, Володимир Любінець, емер. упр. школи в Перемишлянах, скарбник, Василь Зарицький, емер. суд. урядник в Перемишлянах, бібліотекар, Михайло Гулар, адвокат в Перемишлянах, референт публічних імпрез.

Дириґентський курс в Перемишлянах. Дня 19. березня ц. р. відбувався в Перемишлянах зїздом виділу філії Т-ва „Просвіта" конференція в справі організованя дириґентського курсу. На конференцію явилося пристойне число відпоручників читалень, які одноголосно заявилися за зорганізуванням такого курсу. В короткому часі приступлено до реалізації тої резолюції, бо вже дня 22. березня відбувався перший лекцій. Курсом проводить організатор просвітній філії п. Василь Осташевський. До того часу записалося 25 осіб із ріжних сіл. Курс є ведений науково, тривати має около 6 місяців з тим, що лекції відбуваються двічі в тиждень.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА, Львів, квітень, 1934, ч. 4. Зміст: На окраю днів (Актуальні замітки. І. Мартюк: Огляд експорту яєць в 1933 р. Ю. Студинський: Економічні діягнози проф. Ш. Ріста. В. Чапаївський: Економічні установи на Закарпатю. Е. Вербицька: Праця Грошеві установи на сіл.-госп. кооперації. І. Бажкевичева: Організація господарства в сіл.-госп. кооперації. І. Бажкевичева: Організація господарства в сіл.-госп. кооперації. З подорожі по Поділлю. Хроніка. Британські кооперативи в 1932. Хроніка. З преси й життя. Господарська хроніка.

ВІСТІ НАРОДНЬОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНЦІВ МІСТА ЛЬВОВА. Львів, грудень 1933. Зміст: А. Березовський: На фронті! А. Добрянський: Значіння міст у державницькій політиці Нації. А. Березовський: Дещо з історії і статистики Львова. Посол Сергій Хрущський: Місто та церква. Д-т „Просвіта" та її змагання. „Рідна Школа". З діяльности Повітового Союзу Кружків „Р. Ш." у Львові. За масову ощадність. Чи оправдалися ми над тим? Діяльність Народньої Організації Українців м. Львова.

СОЦІЯЛЬ-ДЕМОКРАТ, XV. орган закордон. організації УСДРП. Квітень, 1934. ч. 15.

ВІСТИ З ЛУГУ ч. 4 квітень 1934.

НОВА СКИБА. Вістник філії „Сільського Господаря" в Луцьку. Луцьк, 15. квітня 1934. ч. 4.

ВІСТІ УКРАЇНСЬКОГО ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ позаочного навчання при Українській Господарській Академії в Ч. С. Р.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 12. квітня год. 4·30 попол. „Тайна Богослужби" містерія Кальдерона".
Четвер, 12. IV. год. 7·30 веч. „Товаріщ".
Пятниця, 13. IV. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Коньом".

Театр Різнородностей.

Четвер, 12. IV. год. 7·30 веч. „Фанні".
Пятниця, 13. IV. год. 7·30 веч. „Фанні".

Цирк Станєвських. (Площа Бема).

Четвер, 12. квітня, одна вистава в год 8·30 веч.
Пятниця, 13. квітня, одна вистава в год 8·30 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе" (Серс Сякль).
АТЛЯНТИК: „Ескімо".
ВАНДА: „Тайний детектив".
КАСІНО: „Танцююча Венус".
КОЛІСЕЙ: „Розкішні турботи" (Моріс Шевалє), ревія „Мурована компанія".
КОПЕРНИК: „Кохає, любить, шанує".
МАРУСЕНЬКА: „Велика грішниця" і ревія з Марією Корабинкою.
МІРАЖ: „Прощання зі зброєю".
МУЗА: „Дівоцька брат" (Денис Кінг, Льорель і Гарді).
ПАЛЯС: „Мэрш Ракочія".
ПАН: „Кінг-Конг" і ревія „Візьми цю цвітку на завдаток".
ПАСАЖ: „Граф Зарос" і додатки.
СВІТ: „Король цигарів" (Хозе Моліка).
СТИЛЕВЕ: „Парада резервістів", ревія „Груді чи хлібі".
ХІМЕРА: „Моя мрія то ти" (Лілієна Гарвей).
УТІХА: „Пристань Сан Дієго", ревія „Коли нам 20 літ".

Закордонне радіо.

Четвер, 12. квітня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 18·20, 20·05 Концерт, **Братислава** (298,8) 16·00 Концерт, **Прага** (470,2) 11·05 Концерт салонової орхестри, **Париж** (1796) 20·00 Оперовий вечір, **Берлін** (356,7) 19·00 Баляди (сп. Гатезен, баритон), **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·50 Солісти. 21·15 Нар. вокальні терцети, **Мінхен** (405,4) 16·00 Концерт, **Мілянер** (522,6) 21·35 Фортепян, **Бероміністер** (539,6) 21·10 „Весела вдовичка" оп. Легара. **Будапешт** (550,5) 17·30 Співи, 21·35 Циг. орхестра, **Мілянно** (368,6) 13·10 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·00 Інстр.-вокальний концерт.

Пятниця, 13. квітня 1934.

Відень (506,8) 10·20 Хор хлопців, 19·00 Легка музика, 20·10 „Дас Розенгартен" муз. легенда Бітнера, **Кошиці** (269,5) 12·35 Концерт, **Прага** (470,2) 20·00 „Продана наречена" оп. Сметани **Лятті** (1796) 18·15, 18·40 Оп. хуети й арії, **Білгород** (437·5) 17·50 Популярні мелодії, **Берлін** (356,7) 14·15 Солісти, 16·30 Камер. музика, 19·15 Нар. пісеньки. 21·10 Цікава музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·45 Солісти. **Лянгенберг** (455,9) 16·00 Нар. пісні, 21·10 „Бастієн і Бастієна" оп. Моцарта, **Мінхен** (405,4) 21·05 Симф. концерт, **Москва** (360,6) 17·25 „Ріголєто" оп. Вердія, **Будапешт** (550·5) 17·30 Популярні мелодії, 19·30 „Дон Карльос" оп. Вердія, **Мілянно** (368,6) 13·00 Легка музика, 21·00 „Спляча царівна" муз. казка Респігія, **Рим** (420,8) 20·45 Інстр.-вок. концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 12. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція. 12·05 Сільські орхестри (гр. плити), 12·35 Концерт (музика, співи), 15·05 Збіжева біржа, театр. репертуар, 15·10 Господарські вістки, 15·20 З оперетох і звуковиків (гр. плити), 16·35 Концерт солістів (музика, співи), 17·30 Для матуристів: Вступний інформ. відчит, 17·50 Відч.: Господарські справи, 18·00 Авд. „Поет" (на осн. Нікодемія), 18·53 Життєва порадня, 19·03 Всячина, гр. плити, 19·25 Відчит, 19·40 Світовий комунікат, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум. 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт (муз. архитвори 16 - 19 століття), 21·00 Почт. техн. скринька, 21·15 Концерт (музика, співи), 22·45 — 23·00 Гр. плити, 23·05 Танкова музика.

Пятниця, 13. квітня 1934.

7·00 - 8·00 Ранішня авдиція. 12·05 Коротні симф. твори з гр. плит. 12·33 Популярні арії та пісні, 15·05 Збіжева біржа, репертуар театрів, 15·10 Господарські вістки 15·20 Година легкої музики (джезова орхестра, співи), 16·20 Серед книжок. 16·35 Мурівські пісні (Ольга Лада), фортепян, 16·55 Ревівві пісоньки (гр. плити), 17·10 Нар. мадярські пісні (Кольоман Медя баритон), 17·30 Відчит для матуристів, 17·50 Методи навчання в новій гімназії. 18·10 Легка музика, 18·55 Всячина. 19·15 Наука стенографії, 19·25 Фейлетон, 19·40 Спортові вістки, 19·43 Світовий комунікат, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Мун. балачка, 20·15 Симф. концерт; літер. фейлетон про Міцкевича, 22·40, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5·27 зол.

Золотий доляр 9·03—9·04 зол.

1 грам золота 5·92·44 зол.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Лондон 27·32—27·33, Париж 34·93 і пів, Берлін 209·30—209·80, Цірих 171·43, Амстердам 358·40, Прага 22·05, Мілянно 45·35, Бельгія 27·40, Данціг 1·71, Відень 96·50, Нюйорк кабель 5·29 і пів, Нюйорк чеки 5·29.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам від дня 7—11. IV. масло 3·30, молоко —·16, сметана —·80, яйця 2·50—2·60.

Тенденція на масло, і сметану удержана, на молоко і яйця знижова.

Маслосоюз повідомляє, що в тижні від 10. IV до 15. IV. 1934. платить свої доставщики **за 1. кг.** живої ваги птиці, яко подвірля птахомісарні „М. С." у Львові (кул. Б. Гловацького 23):

	I. кл.	II. кл.
Кури	1·00	0·60
Качки	1·20	0·60
Індики	1·50	0·80

Пантарки **за штуку** 2·25 зол.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Загальні Збори Сокола-Батька відбудуться в неділю, дня 22. квітня 1934 р. в год. 8·30 рано в руханковій салі „Сокола Батька" при вул. Руській ч. 20. — з таким порядком нарад: 1) Відкриття Загальних Зборів; 2) Відчитання протоколу з послідних Загальних Зборів; 3) Звіт з діяльности Старшини Т-ва „Сокіл-Батько" за рік 1933; 4) Звіт Провірної Комісії; 5) Дискусія над звітами і уділення абсолюторії уступаючій Старшині; 6) Вибір Старшини та Провірної Комісії; 7) Зміна цілого статута Т-ва „Сокіл-Батько"; 8) Установлення членської вкладки на рік 1934; 9) Внески і запити; 10) Зачинення Загальних Зборів. В разі браку комплету в означений годині — Загальні Збори відбудуться годину пізніше, без огляду на скількість присутних членів, з тим самим порядком нарад. За Старшину Т-ва „Сокіл-Батько" у Львові: **Інж. Іван Свірський** в. р. уряджуючий голова. **Мгр. Володимир Мигаль** в. р. справник.

Замість вінка на домовину бл. п. Івашки Витковицької складають 10 зол. на „Рідну Школу". **Хандерики.** 1405

Дорогій Рідні, Приятелям і всім знайомим пересилають щирі побажання з нагоди Христового Воскресення **Никифоряки-Крушельницькі, Станиславів.**

ІВАННА ВИТКОВИЦЬКА
емер. вчителька, членка Марійського Т-ва Пань й інших укр. Товариств
упокоїлася в Бозі дня 9. квітня, вислухавши св. Літургії і прийнявши Найсв. Тайни, у 65 році праведного і трудячого життя.
Похорон відбудеться з дому жалоби при вул. Кадецькій ч. 14 в четвер 12. квітня ц. р. в год. 4. попол. на Личаківський цвинтар.
До співучасти запрошують
Сестри, Брат і Рідня.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФІРАНКИ, напи найновіші. ручної роботи зол. 9·—. Вовняні кандри брокатові за безцінь. **Фрайліх**, Львів, Сикстуська 21. 26/33 9—?

ПОТРІБНА до лікаря - кавалїра на провінцію близько Львова молода інтелігентна, совісна господиня - українка, — привітна для пацієнтів, яка занялась би домом. Зголошення з адресою слати до Адміністрації „Діла" під „Лікар". 1399 2—3

КУРС КРОЮ, ШИТТЯ, МОДЕЛЮВАННЯ ранішній — попольудневий починаю. **М. Козловська**, Львів, Академічна 22. І. п. 22/22 4—4

СВІЧНИКИ власного виробу три полумені від золотих 17. Райцес, Городецька 23, біля Народньої Торговлі. 1319 9—10

ІНТЕЛІГЕНТНА особа, старша пошукує посади до управи дому у священика на селі Зголошення до Адміністрації під „ОЩАДНА". 1—?

ОГОЛОШЕННЯ

Без перешкод европейські стації у відбиранім динамічнім голоснику

Трилямповім відбірнику НАТАВІС

Апарат найновішої конструкції елімінує місцеві стації. Можна дістати у

ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС

Львів, пл. Марійська 8.
(Будинок Шпрехера). 5—10

Фотографічні новинки, Апарати, Матеріяли у найновіщими виборі.

Оповістка

Товариства взаїмних обезпечень „Дністер" у Львові в справі вибору представників на Загальні Збори.

Покликуючись на попереднє загальне оголошення в цій справі, подаємо до приємного відома, що в цілі вибору представників на Загальні збори „Дністра" відбудуться виборчі збори членів того Товариства в поодиноких політичних повітах та у виборчих округах як слідує:

43) в **Городку Яг.** дня 19. квітня 1934, в четвер в год. 12-ій в полудне в салі Каси „Поміч" під проводом о дек. Епіфанія Роздольського, місц. пароха, в цілі вибору двох представників з політ. повіту Городок Ягайн.

44) в **Стрию** дня 19. квітня 1934. в четвер в год. 12-ій в полудне в салі Народнього Дому під проводом п. інсп. Шасного-Соколовського в цілі вибору чотирьох представників з політ. повіту Стрий.

45) в **Бібрці** дня 19. квітня 1934. в четвер в год. 12-ій в полудне в салі Товариства Кредитового під проводом о. Осипа Дякова, місц. пароха, в цілі вибору трьох представників з політ. повіту Бібрка.

46) в **Долині** дня 17. квітня 1934. у вівторок в год. 12-ій в полудне в салі „Братської Хати" під проводом Д-ра Олекси Дерева, місц. адвоката, в цілі вибору двох представників з політ. повіту Долина.

47) в **Сяноці** дня 18. квітня 1934. в середу в год. 12-ій в полудне в салі читальні „Просвіти" під проводом о. прил. Омеляна Константиновича, в цілі вибору одного представника з політ. повіту Сянік.

48) в **Лісну** дня 17. квітня 1934. у вівторок в год. 12-ій в полудне в салі читальні „Просвіти" під проводом о. Юліяна Шуплата, місц. пароха, в цілі вибору двох представників з політ. повітів Лісно, Бяла. Горлиці, Кранів, Кросно, Новий Санч, Новий Торг, Тарнобжег і Ясло.

ДИРЕКЦІЯ
Товариства взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" у Львові.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 94 (13.639). Львів, суботи 14. квітня 1934. Poczтową opłatą opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Припинення діяльности філії „Просвіти" в Тернополі.

З Тернополя дістаємо таку вістку: Подаємо до відома, що в суботу, 7. IV. 1934 р. поліція нам урядово закрила канцелярію філії „Просвіти" і бібліотеку філії, покликуючися на поручення тут. староства. На письмі причини опечатання ще не маємо, але голова філії „Просвіти" проф. І. Брикович, при нагоді інтервенції у цій справі довідався, що Виділ філії „Просвіти" є припинений у діяльности за перетримування сконфіскованих книжок. Decизію на письмі дістанемо мабуть завтра (10. IV. 1934). Голова філії інтервенював у старості і в воєвідстві, однак, здається, безуспішно. Начальник відділу безпеки Жиборський заявив, що в цій справі мусить порозумітися з Варшавою (мін. внутр. справ) і щойно по розмові з нач. Відділу для справ меншостей, чи справ українських, дасть свою остаточну decизію. У кожному випадку стан провізії потреває найменше тиждень, за ким дістанемо відповідь з воєвідства, якщо взагалі така буде.

Дальші релігійні переслідування в Совітах.

КАП повідомляє з Москви: Щораз нові вісти, що надходять зі Совітів, доповнюють картину релігійних переслідувань, які веде на просторі цілого СРСР вже кілька літ ГПУ. Недавно еп. Антоній Малецький, скінчивши речинець свого вигнання на Сибірі, задумував вернутися до Ленінграду, звідки його вивезли. Але влада не дозволила йому виїхати поза Іркутськ і той сильний і незломний духом священник залишається й надальше у Сибірі.

В останніх місяцях ГПУ арештувало знову ряд католицьких священників, м. ін. о. Блєхмана з Києва, о. Шуберта з Одеси, о. Іллі з одеської округи, о. Гаєнбелера з Маріюполя й о. Кува з Олександрівська над Дніпром. Влада, а зокрема ГПУ переслідує невмолимо не тільки духовенство, але й світських католиків.

В останньому часі покинуло теж багато православних священників свою Церкву. Це явище, що раз частіше, стало причиною розколу у Православній Церкві у висліді його в Росії поширюються щораз більше симпатії до Катол. Церкви та Апост. Столиці, помітні зокрема в колах православного духовенства. ГПУ, добачуючи в уній (католицизмі сх. обряду) небезпечного ворога марксівських ідей, тимбільше, що унійна акція охоплює щораз більше православних, вже в десять літ веде систематичну і кроваву боротьбу з унією. Треба додати, що рад уніятів у Совітах складається головно з жінок, яких завзяття й віра в обличчі шаленої загінки ГПУ, приказує перші часи християнства.

Вістки, що надходять зі Совітів в останньому часі, свідчать про підсилення антирелігійної роботи ГПУ. В багатьох випадках католицькі жінки в тюрмах подстають нервового розстрою. ГПУ знущається не тільки над дорослими, але й над молодю і напр. недавно арештували 16-літню дівчину католичку та кількох молодших від неї хлопців.

Совітська влада тріюмфує в останньому часі, що змогла „відчистити" вже великі полоси СРСР з душпастирів. У висліді тієї загінки ГПУ на Сибірі нема тепер ані одного священика, в Туркестані й на Уралі залишився одинокий о. Будрис, а в Уфі арештували недавно останнього священика, о. Йодокаса.

Пресова війна між Німеччиною і СССР.

БЕРЛІН, 12. 4. ПАТ. Півурядова „Дойче Діпльоматіш-Політіше Кореспонденц" обвинувачує більшовицьку пресу в тому, що її кампанія проти Німеччини не обмежується до річевої критики, але переміюється у систематичну нагінку. Тому німецька преса перестерігає, що така кампанія може лише погіршити німецько-більшовицькі взаємини.

Довкола розбройної конференції.

БЕРЛІН, 12. 4. ПАТ. „Фелькішер Беобахтер" обговорюючи засідання розбройної конференції пише, що саме хід цього засідання підтвердив правильне становище німецького уряду. Німецький уряд стоїть на становищі, що конференції так довго не доведуть до ніякого успіху, доки дипльоматичним шляхом держави не осягнуть порозуміння між собою. І тому слід лишень підождати до 30. квітня ц. р. чи ситуація прояснить ся. Ініціятива належить лишень до великодержав, а в першу чергу до Франції. Німецький уряд виявив уже перед цілим світом добру волю дійти до порозуміння. І тому Франція мусить рішитися, бо без неї не можна витворити нової ситуації.

ЖЕНЕВА, 12. 4. ПАТ. Агенція Авас повідомляє, що французький делегат Масілі по розмові з представниками інших держав дійшов до переконання, щоби розбройну конференцію продовжувати далі. Масілі переконався, що становище французького уряду знайшло зрозуміння між урядами багатьох держав. Уряди зрозуміли, що основи розбройної конференції змінилися з хвилиною, коли Німеччина перестала числитися з військовими клявзулями мирових трактатів.

Жінка Сталіна скінчила самогубством.

Свого часу викликала була велику сензацію вістка про загадочну смерть жінки більшовицького диктатора Сталіна, гарної Наді Аллилуєвої. Була це жінка тиха і дуже скромна, а Сталін, як відомо, визначається жорстокістю і садистичною вдачею. З приводу тієї події кружляли різні поголоски і здогади, але властива причина смерти залишилася невияснена. Недавно появилися в англійській пресі revelяції в тій справі б. приятеля Сталіна, грузина Кирила Кабарадзе: який з політичних причин мусів покинути Радянщину і перебуває тепер у Берліні. На основі тих revelяцій жінка Сталіна скінчила самогубством серед сензаційних обставин. Сталін був з жінкою на прийнятті у команданта червоної армії Ворошилова. Підчас дискусії про відношення комунізму до селянства пані Сталінова виступила в дуже гостровою контрою більшовицької політики супроти селян і домагалася злагіднення жорстокого курсу. Сталін втратив панування над собою і зареагував дуже гостро проти слів жінки. Тоді Сталінова встала з місця і не попрощавшись з ніким, відїхала автом до мешкання Сталіна на Кремлю. Тут почула служба незадовго невольверовий вистріл. Коли виважено двері, найшли її на долівці з простріленою головою. Був при тім Сталін, Ворошилов і Каганович, яких покликали телефонічно. На столі лежав лист, адресований до Сталіна. Зміст того листу залишився для всіх тайною. Покійна користувалася великою симпатією серед комуністичних кол, як людина дуже затідної вдачі. Знана була з того, що часто полагоджувала замість Сталіна різні прохання в справі дрібних полекш, причому підтримувала літературу і пресу.

Роман Савицький

концертує

п'ятницю 13. квітня год. 20.

в салі муз. Т-ва Лисенка.

З міжнародньої метушні.

Львів, 12. квітня 1934.

Дві події спричинюють безпосередньо нинішню міжнародню метушню: 1) заходи Гендерсона й англійської дипльоматії, яка за ним стоїть, довести таки до якогось компромісу у справі розброєння чи радше німецького дозброєння і 2) заповіджена під кінець цього місяця подорож французького міністра закорд. справ Барту до Варшави. Щодо першої справи, то точку над „і" поклав Мусоліні у своїй промові на зїзді фашистівської партії в дні підписання римського пакту: коли конференція розброєння, яка й без того вже досить скомпромітувалась, не найде компромісової формули, яку прийняли б усі великодержави разом з Німеччиною, — разом з тією конференцією розлетиться і Ліга Націй; колиж найдеться така формула, все одно Ліга Націй мусить бути зреформована. Ця правда була всьому політичному світові давно відома. А всеж, так ясно проголошена, як це зробив Мусоліні, — вона підтримала престіж і вагу англійських заходів, як останніх спроб рятувати — Лігу Націй.

Не будемо на цьому місці вдаватись у розгляд надзвичайно складних частин проблеми розброєння в її останній стадії, тих частин, до яких належать питання „безпеки" і „рівности", „автоматичної і перманентної" та взагалі міжнародньої контролі, інтернаціоналізації зброєнь, регляментації продукцій военного матеріялу, поділу военного матеріялу на зачіпний і оборонний, справа військових буджетів, справа військових контингентів, справа військових організацій, справа евент. санкцій і т. д. і т. д. Пригадаємо лише, що головно справі розброєння була присвячена недавня подорож льорда Ідена до Берліна, що для здобуття собі більшої свободи рухів і ближчого звязку з Лондоном і Парижем голова розбройної конференції Гендерсон переніс свій осідок з Женеви до Льондону, що вкінці, після його безпосередніх розмов з французькими міністрами, прийшла остання англо-французька вимівка нот, в якій Франція відступила від своєї дотеперішньої непорушної засади (версайські постанови про німецьке розброєння) та пересунула дискусію на більш практичну площину: яка є „гарантія виконання" евент. нової конвенції, в якій Німеччині були би признані найдальші, точно окреслені, межі для дозброєння?

Сама техніка розбройної конференції, це страшенне важка машина, яка тим своїм важким, скомплікованим формалістично-технічним апаратом стоїть у найбільшій диспропорції з реальними висліками праці конференції і її практичною вартістю. А проте сьогодні, коли вже справді стануло рубом питання „або, або", або німецькі зброєння на власну руку, нові зброєневі перегони всіх держав і повний розвал Ліги Націй, — або рятування решток престіжу Женеви й останньої можливости франко-німецького порозуміння та всієї міжнародньої співпраці, — — відповідальні державні діячі не можуть з легким серцем замкнутись у своїх кабінетах і не пробувати найти спільну мозу у справі, в якій досі спільної мови не найшли.

Очевидно, що як взагалі в міжнародньому калейдоскопі нема подій відірваних, „самих для себе", лише всі вони стоять у найтіснішому взаємному прагматичному і хронольогічному звязку, — так і заповіджена подорож мін. Барту до Варшави стоїть у тісному звязку

Товари блаватні
ВОВНИ, ШОВКИ, ПОЛОТНА, ПОСТІЛЬ
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 41—180 Телефон 25-55.

також з проблемою розброєння, ставовищем Німеччини до Женеви і німецько-французькими відносинами. Річ ясна, що польсько-французькі відносини це тема така широка, що тут не будемо її навіть торкатись. Але — річ характеристична — саме тепер, серед найбільшої метушні довкола проблеми розброєння, яка чейже по суті є проблемою франко-німецьких відносин, у французькій пресі появляються ревеляції про польсько-німецьке порозуміння, які мають Польщу дискредитувати в очах французького громадянина: про німецько-польський плян поділу Чехословаччини, засадничу згоду Польщі на австро-німецький „аншлюс" і на німецькі зброєння, за ціну згоди на польсько-литовську унію та відмови від данціґського коридору до часу, поки для Польщі найдеться рекомпенсата... Такі поголоски ще дужче актуалізують подорож п. Барту до Варшави і Праги, але з другої сторони ще дужче насторожують Париж і проти Берліна. З другого боку німці слушно використовують нагоду, щоби підкреслювати моменти маніфестаційного німецько-польського зближення, протиставляючи його французькій непримиримості. І треба признати, що факт удекорування Кракова на приїзд горішньо-шлеської німецької прогульки німецькими прапорами зі свастикою, що такий факт свідчить безумовно про істнуючі у світі можливости радикальної зміни всяких відносин та примиювання найбільш непримиримих течій!

Як допомогати Гуцульщині.

Гасло: „На допомогу голодуючій Гуцульщині" ніколи не залишалося без відгомону серед нашого громадянства. У свому часі, коли Гуцульщина пережила катастрофу повені, виплинули на цю ціль великанські, як на наші обставини, суми. Кожне гасло: чи на „паску", чи взагалі на допомогу Гуцульщині, приносить щедрі жертви. Їх усі віддається тим, для кого призначені, але... Як бачимо, не лікують вони ґрунтовно болючої рани матеріяльного, а навіть морального занепаду Гуцульщини. Є вони хіба пластром, що приносить хвилеву пільгу дошкульному болеві.

Одначе так вічно тревати не може. Принагідними жертвами гуцулів не уздоровимо, ані матеріяльно, ані морально. Навпаки, можемо зробити з того гарного племени вічних прошаків, що завжди витягають (бо мусять) руку по милостиню. Уже слушний час винайти інший, доцільніший спосіб для ратунку Гуцульщини.

У січні ц. р. в 2-ому числі „Жіночої Долі" звертала я увагу на те, що слід нам замісць милостині, дати працю Гуцульщині, яка голодує, але — ніде правди діти — і дармує. Там вказала я на потребу ширити домашній промисл, використати мистецький хист, зручність, смак гуцулів. У той спосіб ратує себе гірське, чи взагалі сільське населення Швайцарії, Німеччини, Словаччини, Югославії й ін. країн, хоч у них куди гірші умовини успіху цього роду праці.

Не зважаючи на заклик забирати в цій справі голос, вона найшла малий відгомін. Видвигнула її поновно, бодай серед коломийського громадянства, мала довірочна нарада, що її скликав у дні 23. березня Повітовий Народній Комітет. Там, після реферату посла Пеленського, виявилась жвава дискусія на цю тему. Слідом за цим кооперативна секція при „Союзі Українок" у Коломиї скликала 25. березня нараду представників і представниць коломийських кооперативних і культурних установ. Там знову з великим заінтересуванням обговорено справу допомоги Гуцульщині.

Після цієї наради поїхала я ще до Ворохти, щоби засягнути думки деяких тамошніх громадян. Також мала я нагоду говорити зі знавцями гуцульських відносин пп. інспектором кооп. Квасницею, директором „Покутського Союзу" Пашкевичем, д-ром Заваликутом, дир. Левицьким та іншими. Зміст оцих розмов і нарад хочу подати під увагу нашого громадянства. Насамперед всі вище згадані годяться з тим, що ратунок для Гуцульщини конечний... і що використання господарства та природних багацтв Гуцульщини це найважніший, можна сказати, єдиний спосіб ратунку цієї вітки нашого народу.

В який спосіб приступити до цього? Покищо сконстатовано, що на терені Покуття і Гуцульщини істнує декілька кооператив, які зовсім успішно просперують і які могли би при поширенні своєї праці виконати величезну місію.

Є в Коломиї промислова кооператива „Гуцульщина", що істнує вже понад десять літ. Повстала вона, як дальший етап в розвитку гуцульського промислу, що його започаткував ще покійний Герасимович. З цього повстала в гомуж часі і школа деревляного промислу (тепер державна), школа гончарська (не чинна).

„Гуцульщина" має звязки із усіма майстрами, різьбарями й усякими гуцульськими ремісниками. Має у своїй крамниці в Коломиї прагарні зразки цих виробів, але хоч і не продає з втратами, то не може як слід розвинутись з двох причин: замалого капіталу і замалих звязків и ширшим світом, що міг би поширити гуцульський промисл.

Є в Коломиї теж не нова й розбудована вже кооператива „Жіночий Базар". Торгує дещо вишивками й гуцульськими виробами, але причина замалого розмаху та сама, що в „Гуцульщині".

Є нові кооперативи, що заповідають гарний розвій, якби мали більше членів. Це кооператива деревного промислу „Де-Ко". На чолі її робітні стоїть практичний знавець гуцульського й взагалі деревного промислу професор П. Гнатківський. Ця кооператива могла би ріжними засобами поширити справи деревного промислу й торговлі. Є кооператива „Розбудова", що урухомила кравецьку робітню. Вона могла би теж поширити свою діяльність дуже широко. Є швецька кооператива „Дерма", яка могла би, розвинувшись як слід, зміцнити й організувати виріб шкіряних предметів: торбинки, пояски, сандали, постоли і т. п. (могли б мати широкий збут). Досі ми частенько вживаємо подібних „закопанських" виробів. У Косові, крім гарно розвинених килимарень „Гуцульського Мистецтва", є кооператива „Збут", що торгує овочами, оріхами, ягодами, грибами, а щонайважніше доставою чистої вовни до килимарень. У Делятині недавно заснована кооператива збуту дерева опалового та будівельного починає теж гарно розвиватись.

Всі ці кооперативи на Покутті і Гуцульщині могли би при співпраці місцевого громадянства й головного кооперативного проводу у Львові сповнити оте величезне завдання, якому на імя: Праця а не милостиня Гуцульщині. А далі як добре піде, Лемківщині, Поліссю.

Чому досі не сповнили вони цього? Не через невмілий провід, або оставлені „манка", а тільки тому, що замало мають членів, замало капіталу та звязків зі світом, щоби праця їх могла сповнити таке велике завдання, яке стоїть перед нами, перед українською суспільністю.

Започаткованої праці не можна залишити. За першою нарадою мусять піти дальші. Мусить наступити порозуміння з проводами кооператив, з чільними громадянами Гуцульщини.

У руках коломийського проводу сконцентруються і фонди та розподіл їх на добре обдума-

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 14. КВІТНЯ 1934.

РОМАН ДУДИК.

У Томину неділю.

(Із споминів світової війни — 1918 р.)

Присвячую Дорогій памяті моїх Батьків.

Приїхати з Альбанії і відразу зголоситись на новопризначене місце? Не бути дома? Ні, цього не буде! Можна би вже зріктись відвідин родинного місця і рідні, але не всилі відмовити собі доброго „підкленування душі". Ми рішили з тов. Степаном поїхати додому на один тиждень, в наїстися, хоч на місяць! Бо хтож чував, щоб у нашій Галичині не годен було коли дістати хліба? А тут ніде не купиш хліба без картки, щоби й плакав! Отжеж не тільки в Альбанії, але й у цілій „нашій" державі біда. Та ми віримо, що мусять мати хліб ті, що його продукують. Ідемо до дому, тов. Степан у свої сторони, я у свої, а за тиждень зїдемося у Львові. Хоча не мали документів для подорожі додому, та найшли на це раду. Я попросту дописав на своїм документі свою стацію, а тов. Степан поїхав таки зовсім без нічого, а властиво із твердою головою...

На Томину неділю були вже дома. Тямлю, якби це сьогодні. Входжу в хату, витаюсь, а мама:

— Во Імя Отця і Сина... — хрестяться. — Чи це ти, сину? Витаюся з родичами, а мама огортають тремтячими руками мою „вояцьку" голову, на яку, як цілющий бальсам спливають гарячі сльози. Це сльози радости мами, що несподівано стрічають сина і сльози невимовного болю по свіжій втраті другого сина, який давно згинув на італійському фронті. Мама витають мене, а поцілують багато... Здовж тіла проходить у мене тремтіння, боюся, щоби не „сплямив гонору військового мундуру" і Боже борони, не прослезився. А тут в обіймах мами мені так любо, так мило...

Чи є де легча, ніжніша рука, як рука мами? Чи можуть бути щиріші очі, з яких спливали би чистіші сльози, як мамині? Заставляють стіл. Повно тут усього, ще „свяченого", чого тільки душа забапне. Значить ми з тов. Степаном не завелися, можна буде собі підїсти... Започинаю їсти. Зїв таки дуже небагато і більше не годен! Що воно таке? Невжеж очі теж беруть участь в їжі? Бачать, що стільки всього і не вже вистарчає? А може це вже така людська природа, що людина прямує тільки тоді до якоїсь цілі, а як її осягне — байдужніє!

— Їж сину, припрошують мама, чи не смакує тобі?

А тато поважним кроком проходжуються здовж кімнати і зпід ока приглядаються синові, якого стільки часу не бачили. Син вийшов з дому молоденьким хлопцем, а отсе вже правдивий мужчина! Усміх вдоволення проходить по їх добрячому лиці. Вишукують кілька яблук, ставлять переді мною на стіл.

— Бери, це тирольки, бач, як гарно задержалися.

Гощу їх альбанським тютюном, вони мене своїми німецькими папіросами, які дістали від якогось пруського офіцира. Не знаю, що мені робити. Ще не курив при родичах. Запримічують це і слідно на них вдоволення, що син не перестав їх шанувати. Припрошують, крадькома курю.

— Я вже своє кажу, говорять мама віби до тата. — Добра дитина, хочби в свому життю зійшла з правої дороги, то хіба на хвилину, на короткий час, а там все вернеться на неї назад.

— „Раз добром налите серце в вік не прохолоне" — сказав Шевченко — докидують тато.

Відчуваю, що це не якась похвала для мене, на яку я ще не заслужив, а наука, осторога для сина на будуче. Вони знають, скільки можливостей, скільки нагод і спокус дає військове життя, а ще у воєнному часі, молодому чоловікові, щоб звихнути його душу, зломати характер, розбудити приспані, а непоборені ще пристрасти. Відчуваю, що вони воліли би краще дізнатись про чесну смерть сина, ніж про яке ганебне його діло, яке сплямило би їх добре імення.

Приходить тоді мені на думку, що батьки мої, це люди „старої дати", „сентименталісти", в яких честь і мораль це те, без чого людина не є людиною. Чи на війні зважає хто на честь? А сама війна, чи це мораль?

Та слова батьків, диктовані щирою любовю пливуть просто зі серця і падуть у душу. Та чи задержаться там?...

Крізь відчинене вікно долітає у хату спів молоді. Біля деревляної церковці кінчать гагілки, „закопують Коструба",

. . . .

Чорним круком перелетіла світова заверюха. Болючим споминам відзивається її епільоґ. Змінився час, змінилися люди.

І коли сьогодні у Томину неділю „закопують Коструба" біля тої самої церкви, як тому пятнацять літ, нагадуються щасливі хвилини у родинному гнізді. І його розкинула буря по всьому світу. А по батьках залишився тільки спомин, а на їх могилі похилений дубовий хрест.

Та спомин про них кріпить душу.

. . . .

Не знаю тільки, чи добре виховати дитину так, щоби відганяла думки про своїх найдорожчих і старалася згадувати про них якнайрідше тому, що годі згадати їх без зворушення, що викликує біль і тугу?...

Юськовичі, 10. квітня 1934.

ву акцію. Львівський провід кооператив і всі наші до цього покликані громадяни зможуть наладнати збут, вимінь товарів і т. п.

Зокрема величезне значіння у відродженні Гуцульщини матиме акція Молочарського Союзу. Годівля худоби й овець це підстава гуцульської господарки. Вдала спроба з бриндзею у Ворохті доказує, що тут дається багато зробити. „Сільський Господар" мусить помогти піднести видатність пасовищ. Кооперація мусить вирвати Гуцульщину з жидівських лабет, що досі, як ніде інде висмоктують останні соки з гуцулів. Кооператива „Українське Народне Мистецтво" повинна покористуватись своїм досвідом на полі вишивок та прийти з допомогою-порадою в цій ділянці. Але до цього всього потрібно не тільки матеріяльної підмоги, але ще найінтенсивнішої помочі всіх людей доброї волі а перш за все священиків, просвітніх діячів і всіх, хто тільки має якісь звязки з Гуцульщиною. Бо найкращі інтенції, найліпша воля всього громадянства розбиваються досі з одної сторони об брак фондів, а з другої сторони об велику темноту, незорганізованість Гуцульщини. Газет доходить туди дуже мало. Книжок ще менше. Читалень, особливо діяльних мало. Кооперативи попадали. Мораль на нижчому рівні, ніж де інде, а працювати нема кому. Інтелігенція або байдужа, або розсварена, не хоче бачити, що кругом неї діється. Тому гасло „Спішім на допомогу Гуцульщині" мусить сконкретизуватись. Нас зацікавить Гуцульщина не тільки з матеріяльної сторінки, але не менше з освітньої, організаційної та моральної.

Олена Кисілевська.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, Галицька 8.
22/18

Українська еміґрація у Франції.

У днях 31. березня до 2. квітня ц. р. відбувся у Парижі другий звичайний зїзд Українського Народнього Союзу у Франції. За минулий рік Союз провів велику працю у Франції, а кількість його організацій збільшилася до 27. Наслідком цього буйного зросту українського організованого життя праці зїзду пройшли при надзвичайному піднесенні духа делегатів та гостей. Праці зїзду проводилися в комісіях організаційній, культурно-освітній, економічній та зовнішнього звязку. Цілий ряд постанов, як заложення при всіх організаціях бібліотек, поширення національної преси і т. д., скріплення організаційної сітки Союзу на цілому терені Франції, були кінцевим висліком праць зїзду.

Зїздом проводив надзвичайно вміло інж. Заворицький. У вечорі першого дня зїзду влаштовано концерт Т. Шевченка, що теж пройшов з повним успіхом. Другого вечора Українська Громада у Франції (27. Зуль. Ла Тур-Мобур) влаштувала доклад п. Гончеренка на тему: „Культ героїв", на якому були присутні делегати зїзду. Так само влаштовано на час зїзду виставку української преси та книжки.

Управу Союзу перевибрано майже в незмінному складі, а також і Ревізійну Комісію.

Полекші в сплачуванні вкладок
і оплат до суспільної „обезпечальні".

Закон з 15. березня ц. р. оголошений у „Деннику Законів" ч. 29 з 9. квітня ц. р. норме сплачування тих залеглих вкладок і оплат від обезпечених, для яких речинець заплати минув ще перед 1. липнем 1932 р. Одночасно закон признає полекші для рільних і лісних господарств при сплачуванні тих залеглих вкладок і оплат, яких речинець платности минав між 1. липнем 1932 р. до 1. листопада 1933 р.

ВІДСОТКИ І КАРИ ЗА ПРОВОЛОКУ.

Далі закон дарує всі відсотки і кари за проволоку від незаплачених вкладок і оплат за час від дня платности до кінця вересня 1933 р., якщо повищий довг слід було заплатити в „суспільній обезпечальні". Зате відсотки і кари за проволоку, належні: 1) закладові обезпечень умовних робітників чи 2) закладові обезпечень від випадків і 3) закладові емеритального обезпечення робітників, знижується до 6 проц. річно від незаплачених вкладок і оплат за час від дня платности до кінця вересня 1933 р. Суспільні „обезпечальні" подарують теж всі відсотки і кари за проволоку, належні їй від рільних і лісних господарств за незаплачені вкладки та оплати до кінця вересня 1933.

РЕЧИНЦІ ПЛАТНОСТИ ЗНИЖЕНОГО ДОВГУ.

„Обезпечальні" і вище згадані обезпеченеві установи після скреслення чи пак обниження відсотків і кар за проволоку стягатимуть залеглі вкладки та оплати в ось-таких речинцях: 1) на випадок гіпотечної забезпеки ратами, розложеними на 10 років. Перша рата буде платна 1. липня ц. р. з 4 і пів відсотками річно. Відсотки числитимуться від 1. жовтня 1933 р.; 2) якщо згадані обезпеченеві заклади та „обезпечальні" не мають гіпотечного забезпечення стягнуть свій довг ратами до 3 років. Перша рата буде платна 1. липня ц. р. з 6 проц. відсотками, які числитимуть теж від 1. жовтня 1933 р.; 3) самоврядні установи та інші публичні товариства сплануватимуть свій довг також ратами, розложеними на 10 років з 4 і пів відсотками від 1. жовтня 1933 р. Перша рата буде платна теж 1. липня ц. р. Міністер суспільної опіки разом з міністром скарбу устійнить виконним розпорядком подрібно повищі полекші і сам спосіб стягання них довгів. Аж до хвилини заплачення всіх залеглих вкладок і оплат обезпеченеві установи користуватимуться тими полекшами при їх стяганні, які признає екзекуційний закон.

НЕВИПЛАТАІСТЬ ДОВЖНИКА.

Якщо безпардонне стягання залеглостей довело би до господарської руїни довжника (підприємство) або самоврядна установа опинилась би у окруїнім фінансовім положенні, тоді обезпеченеві суспільні установи за спеціяльною згодою міністра суспільної опіки можуть подарувати в цілости або частинно залеглі вкладки та обезпеченеві оплати.

КОЛИ НЕМА НІЯКИХ ПОЛЕКШ.

Закон не передбачує ніяких полекш у сплачуванні тих залеглих вкладок і обезпеченевих оплат за умовних робітників до обезпеч. установ, якщо від їх заплати узалежнюється зачислення часу праці до складкових місяців, вимаганих законом аби можна такого умового робітника обезпечити.

Закон про полекші обовязує вже з хвилиною його оголошення, себто від 9. квітня ц. р.

Перед голенням крем або олійок

NIVEA

Вживаючи NIVEA оголитеся Пане ліпше, як досі і зовсім безболісно

Крем NIVEA по 0·40 зол. до 2·60. Олійок NIVEA зол. 1·00, 2·00 і 3·50.

польський продукт фабрики PEBECO C. A. в Познані.

Перед домашньою війною у Франції.

ПАРИЖ, 12. 4. ПАТ. „Журналь" помістив свідчення двох тайних обіжників комуністичної організації „Фронт Комюн" на доказ, що французькі комуністи підготовляють революцію у Франції. Один документ — це квестіонар з питаннями, чи члени можуть бути корисними для своєї організації та віддатися всецїло на послуги організації. Зате другий запитує, чи члени організації візьмуть участь як боївники, чи служили при війську, чи дослужились старшинського степеня і чи мають своє авто або мотоцикль.

Починають розкривати більшовицькі затії в Америці.

НЮ ЙОРК, 26. березня. (Вл. кор.) В сьогоднішнім числі „Ню Йорк Америкен" розпочав низку статтей Ролф Іслі, председник виконного комітету Нешенел Сівик Федерейшен про більшовицькі затії в Америці. Він покликується на матеріял, зібраний федеральним урядом, каже, що всі його твердження мають потвердження в документах і з таким приготуванням він розголошує: 1) Що після заключення умови між Америкою й Радянщиною у справі приверненя дипльоматичних зносин і виразної обіцянки Літвінова про цілковиту застанову більшовицької пропаганди в Америці, Третій Інтернаціонал в Москви видав наказ комуністам в Америці, щоб вони розпочали інтенсивну працю в Злучених Державах в метою забрати у свої руки все, що є власністю уряду Злучених Держав, дальше банки, копальні, фабрики, засоби комунікації, маєтки капіталістів і доми приватних одиниць. Це можна осягнути дорогою перевороту і тому цей переворот треба підготовити. 2) Що підготування більшовицького перевороту має розпочатися від першого травня ц. р. безнастанним викликуваням страйків, сіянням ворожнечі серед небільшовицьких елементів. Що для успішнішого виконання програми треба скоординувати діяльність вже істнуючих більшовицько-комуністичних організацій, які дотепер подекуди йшли окремо, часом навіть не знаючи одні одних. До таких організацій належать: Комуністична Партія Америки, Молода Комуністична Ліга, Молоді піонїри Америки, Амкіно (пропаганда при допомозі кіна), Ліга Промислових Юнїй, 21 революційних юнїй, Міжнародня Оборона Робітництва зі своїми 10 секціями і 200 відділами, Ліга Освіти Робітників, Спортовий Союз Робітників (зі 144 клюбами). Загально-американська Протиімперіялістична Ліга, Робітнича Культурна Федерація з 200 клюбами і 600 відділами.

Всі ті організації основані на зразках московських, а навіть назви мало що змінені від московських. Їх діяльність рівнородна: деякі йдуть отверто, а інші дуже скрито, щоби навіть не дати до зрозуміння, що вони стоять на більшовицьких услугах.

Іслі доказує, що вся комуністична діяльність тут має своє джерело в Третім Інтернаціоналї в Москві і стоїть під безпосереднім кермом і приказами Сталіна.

Дальші статті мають появитися в найкоротшому часі, як заповідав Іслі.

—o—

Довкола афери Ставіського.

ХТО ВБИВ ПРЕНСА?

ПАРИЖ, 12. 4. ПАТ. Ще в половині березня ц. р. до міністра справедливости Шерона зголосився комісар поліції Бенов, приділений в урядуванні з приводу афери Устріка і повідомив, що має достовірні інформації про вбивників Пренса. Вбиства доконали Перетті, власник публичного дому зі своїми помічниками Вентюрі і Грінальді. Одначе поліція не привязувала до цих вісток надто великої ваги. Тепер виявилось, що Перетті — це тіточний брат арештованого Карбона. Таким чином сходяться нитки вбивства Пренса.

ПРОКУРАТОР ЗАТИРАВ СЛІДИ ЗА СТАВІСЬКИМ.

ПАРИЖ, 12. 4. ПАТ. Обі слідчі парляментарні комісії продовжують від учора далі свою діяльність. Комісія для висвітлення вуличних заворушень переслухала свідків маніфестації на площі Згоди в ніч 6. лютого ц. о. Зате слідча комісія для висвітлення афери Ставіського переслухала провідника адміністраційної слідчої комісії Лекува, який висвітлював умовини, серед яких покликали його до слідчої комісії, щоби викрити помилки адміністраційної та прокураторської влади підчас афери Ставіського. Головною причиною недомагань слідства було становище бувшого прокуратора Пресяра. Справді Лекув не закидає Пресарові свідомого легковаження своїх обовязків, але закидає лиху організацію його уряду та повну відсутність його авторитету серед підчинених йому урядовців. Лекув подав багато фактів, які виявили в повному світлі інциденти між Пренсом і Пресаром, кажучи, що Пресар надуживав свого службового становища. Свідок заявив, що лишень завдяки Пресарові міг вганяти по Франції обманець Ставіський. Після зізнань Лекува комісія переслухала негайно б. прокуратора Пресара.

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ЕМІЛІЯ БРОНТЕ
БУРЕВЕРХИ
у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.
Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.
Обмежена скількість примірників.
ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.
Для передплатників „Діла" 1 зол. 80 сот.
Пересилка 50 сот. більше.

Непорозуміння з фемінізмом.

I.

Крім „опортунізму" наводять „Вісті" і „Студентський Шлях" ще й інші аргументи проти Українського Жіночого Конгресу. А саме находимо там цілу низку закидів і думок на тему жіночого питання. Передати ці своєрідні міркування про фемінізм у зрозумілий для читача спосіб, а тим більше полемізувати з ними, ми не беремося, бо цього при найкращій волі не були би в силі зробити. Коли з великим трудом вдається вхопити думку одного уступу, бачимо, що їй суперечить теза, подана в другому уступі. А всі вони разом, ці тези і твердження про жіночий рух, виголошувані самопевним тоном знатока, визначаються такою неймовірною ігнорацією, що від неї моторошно робиться на душі. Можна би думати, що хто береться писати статті про фемінізм, цей повинен знати про нього бодай найбільш засадничі речі, — бодай стільки, скільки можна найти в кожній европейській енциклопедії. Одначе в нашому громадянстві є люди, які вважаються покликаними говорити авторитетно про жіночий рух, хоча не мають про нього досліно ніякого поняття. (Справедливість каже ствердити, що находиться вони не тільки в націоналістичному таборі. Найбільше їх тепер в українському католицькому світі, в якому в останніх часах аж зароїлося від „спецій" від жіночого питання).

Коли з одного уступу „Вістей" довідуємося, що завданням жіночого руху є „нормувати справи, звязані з суспільною функцією жінки" та що програма Українського Жіночого Конгресу повинна обмежитися до питань так оригінально окресленого жіночого руху, то в другому місці читаємо, що фемінізм у нинішних часах — це перестарілий анахронізм, отже виходило би, що зайвим пережитком є також всі жіночі організації і всякі жіночі конгреси. Знова з іншого місця статті довідуємося, що „жіночими суспільними функціями", (які автор дозволяє обмірковувати на Жіночому Конгресі) є тільки „справа виховання дитини" та „уряджування всяких імпрез товариського характеру".

Дальше находимо цілу серію хибних понять та фальшивих тверджень про **український** жіночий рух. І так інсинуується йому, що він буцімто вводить „ще один поділ на жіночу і чоловічу частину з окремими ідеольогіями, програмами, з інш. розвязками питань" та що Жін. Конгрес — це „відмежування в окрему жіночу суспільність зі спец. жіночими ідеольогіями". („Студентський Шлях"). Закидується проводові Союзу Українок та організаторкам Конгресу, що вони „жіночому рухові серед українського жіноцтва намагаються надати невідповідаючий духові сьогоднішньої доби інтернаціональний характер, звязуючи його з найновішими течіями світового фемінізму". („Вісті").

Звідки черпають автори названих статтей свої інформації про український жіночий рух? На якій основі виробили вони собі ці дивовижні, недорічні поняття про змагання українського зорганізованого жіноцтва? Чи справді невідомо їм, що український жіночий рух ніколи не проповідував ізоляції жіноцтва від загалу громадянства, а навпаки від самих своїх початків, себто від пятьдесяти літ, свідомо і доцільно змагав до того, щоби українське жіноцтво стало **живою і якнайбільш активною частиною Нації.** А одним з головних своїх завдань вважав він саме: **ввести українську жінку в громадське життя та підготовити її до цієї ролі.** І ніколи український жіночий рух не був рухом егоістичним для якихось вузько зрозумілих жіночих інтересів. На першому місці ставив він все **обовязки, а не права,** а коли говорив про права, то розумів їх у першій мірі як **право української жінки на народній труд, на службу для Нації.** А що торкається закиду „інтернаціоналізму", то сміло можна сказати, що не було і нема другого жіночого руху, який мав би такий **суто-національний характер,** як український жіночий рух. Коли через „інтернаціоналізм" розуміють „Вісті" інформування українського жіноцтва про те, що діється на жіночому відтинку в світі, або наші звязки з міжнароднімі жіночими організаціями (завдяки яким — кажучи до речі — українське жіноцтво віддало національній справі неодну поважну прислугу), то чи можна такий „інтернаціоналізм" порахувати українському жіноцтву за гріх?

II.

Через гущу цього роду міркувань на жіночі теми доходять вкінці „Вісті" ось до якого висновку: Український Жіночий Конгрес не має змислу, бо тільки націоналістичний рух може розвязати жіноче питання. Тому треба „поставити справу т. зв. жіночого руху на правильні тори, зводячи його до націоналістичної постановки. Український націоналістичний рух є тим єдино правильним напрямком, на якому т. зв. жіночий рух може сповнити великі творчі завдання в житті української суспільности". Повдання в житті української суспільности". Повдання в житті української суспільности" на творча суспільна роля української жінки розвинеться щойно з історичною, остаточною перемогою українського націоналістичного руху".

Наведені уступи вказували би на те, що український націоналізм вірить у „великі творчі завдання жіночого руху в житті української суспільности", вірить у „творчу суспільну роль української жінки". Ці заяви приняли ми з великим вдоволенням та ждали нетерпеливо більш конкретне окреслення „творчих завдань жіночого руху" та „творчої суспільної ролі української жінки" в націоналістичному розумінні.

І ось в останньому числі „Вістей" (з 5. квітня ц. р.) появилася велика ідеольогічна стаття на цю тему п. з. „Роля жінки в житті нації". Скажім відразу, що ця стаття перейшла всі наші сподівання, а радше всі побоювання, що вона є просто скандальна. Творча суспільна роля української жінки зведена там ясно і без ніяких уже обиняків до гітлерівської рецепти „розвязки" жіночого питання. Замість широкої програмки для „піонірок нового життя" находимо один постулят: „поворот жінки до домашнього огнища".

Автор зясовує нам два ріжні ідеали: ідеал жінки поневоленої нації та ідеал жінки державної нації. Коли перша повинна бути сміливою „революціонеркою", „провідницею" й „душею" революційних рухів, друга має бути „матірю і **тільки** матірю". Як приклад першої подається в статті сучасну індійську жінку та італійку XIX. віку. Перший приклад вважаємо правильним, бо індійська жінка грає дійсно в оточенні Гандія та цілому його русі першорядну, просто домінуючу ролю. Зате зовсім не вдався „Вістям" другий приклад. Італійська жінка ніколи не брала активної участи в громадському житті ні в боротьбі за волю нації. Аніта Ґарібальді, на яку покликуються „Вісті" як на ідеал італійки XIX віку, не була — як відомо — італійкою і памятник, здвигнений фашистівським урядом в її честь, є памятником вдячности італійського народу для чужинки, яка з любови до чоловіка полюбила також прибрану батьківщину.

Прикладом другого типу жінки, себто жіночим ідеалом державної нації, є для „Вістей" „жінка сьогоднішньої Італії чи Німеччини".

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ** вул. Боїмів ч. 4.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 14. КВІТНЯ 1934.

МИРОН ЗАРИЦЬКИЙ. 2

Астрономія в старині.

Давно вже зучили звізди в групи і давали їм назви. Назви деяких констеляцій були вже знані у Вавилоні в часі около 3.000 років перед Христом. Гезіод описував рух сонця серед констеляцій Зодіяка. У десятому віці перед Христом відкрили вавилонці планети, а в пятому віці вони знали вже їх час обігів. Це була кульмінаційна точка астрономії старинного сходу. Бачимо,що давній жрець Баала знав більше астрономії, як пересічна освічена людина сьогоднішньої Европи.

Першим здобутком грецької астрономії була свідомість, яку здобули Талес, Анаксимандер і пітагорейці, що небесне склепіння не є півкулею, спертою на плоскій землі, тільки повною кулею, що оточує довкола також кулисту землю. Пітагорейці ствердили, що в ріжних краях інші зорі світять у тому самому часі в зеніті, що в південних околицях бачимо звізди невидні ніколи в північних землях і що деякі зорі не заходять ніколи, або як каже Гомер, не купаються в океані, коли їх обсервуємо в північних околицях, але заходять на кілька годин, коли їх оглядаємо в південних околицях. Вони запримітили, що тінь землі на місяці в часі його затьми є округла. Страбо й Ератостен запримітили, що насамперед бачимо горішні частини предметів, що наближуються до нас з далекої віддалі. Аристотель, а пізніше Сенека додумувалися вже, що за Гераклевими стовпами лежать Індії і треба було тільки сміливости очайдушного Колюмба, щоби відкрити Америку. Парменід ділив землю на географічні смуги, а Архіп з Тарситу обчислював перший величину земної кулі.

Треба тут усвідомити собі виразно той великий поступ астрономічного знання тоді, коли ним зацікавилися грецькі мислителі. Не забуваймо про те, що в старині знали тільки дуже малу частину поверхні земної кулі і що ніякий безпосередній досвід не міг тоді дати людям відповіди на питання, що знаходиться на схід від Індій або на захід від Ґібральтару. Сьогодні можемо землю обїхати довкола і подавати собі взаємно відомости про рівночасні астрономічні обсервації з протилежних точок земної кулі, отже округлість землі і небозводу є для нас нині фактом безпосереднього досвіду. Єгипетська й вавилонська астрономія знала тільки горизонт і небесну півкулю, вона описувала тільки явища, що їх бачила безпосередньо на небі. Це була астрономія виключно наглядна і описова. Але кулисту форму землі і неба треба було тоді на основі посередніх досвідів і при допомозі відповідного міркування шойно вирозумувати, а до цього в старині були здатні тільки греки. Отже греки є творцями наукової астрономії, яка небесні явища не тільки описувала й реєструвала, але також висвітлювала й вияснляла.

Цікавий є образ всесвіту, що його представив пітагореєць Фільоляос, який казав, що в осередку світу є центральний вогонь, а десять небесних тіл кружляє довкола нього по гармонійно впорядкованих колах, а саме сфера сталих звізд, Сатурн, Юпітер, Марс, Сонце, Венера, Меркур, Місяць, Земля і якась додумана протиземля. Маємо тут уже деякі проблиски пізніших геліоцентричних систем будови світу.

Та не тільки математики й астрономи цікавилися у тих часах явищами на небі. Були це часи, коли не було ще прірви між знанням і мистецтвом, між думкою й уявою. Астрономічні відомости подибуємо у всіх грецьких трагіків і поетів, про астрономічні новини информують час трецькі історики, а грецьке точне знання багацю завдячує духовій роботі найбільших грецьких фільософів. Не знати, наприклад, що більше маємо подивляти у Платонових діяльогах, чи незрівняний чар мови й високий лет поетичної уяви, чи безмежну глибину фільософічної думки і тверду послідовність льогічного міркування. Одначе здається, що саме ця дивна синтеза Платонової думки й уяви робить його великим понад кожну міру. І цей незрівняний поет, що збогатив безмежно зміст духової культури і своєю фільософічною системою дав початок усім пізнішим ідеалістичним напрямкам фільософії, саме той Платон цінив високо точне знання, поручав у своїй школі нові методи математики і дуже часто займався астрономічними проблемами у своїх безсмертних творах.

Було це догматичним засновком грецької астрономії, що небесні тіла як ідеальні тіла, мусять порушатися по ідеальних лініях, значить по колах. Але греки добре знали, що дороги планет не є колами. І ніхто інший, лише Платон поклав основне питання грецької теоретичної астрономії, як можна вияснити оманні складні рухи планет, якщо їх дійсні рухи мають бути правильними колами. На це питання відповів Евдоксос теорією гомоцентричних куль, Гераклейдес з Понту теорією епіциклів, а Апольоніос з Перге теорією ексцентричних кол.

Другий велитень грецької думки Аристотель займався навіть деякими спеціяльними астрономічними проблемами; він розбудував напр. теорію гомоцентричних куль Евдокса і як знаменитий систематик ріжних спеціяльних наук чимало причинився до відокремлення астрономії як окремої науки, якою занялися у геленістичній добі вже професійні астрономи.

Коли по смерти Олександра Великого його держава розпалася, повстало в Александрії головне огнище науки і там директор славної бібліотеки Ератостен обчислював довжину земного полуденника. Його ровесник Аристарх із Самос видумав нові методи поміру віддалі місяця й сонця від землі і величини поперечника місяця. Він казав уже виразно, що земля крутиться впродовж одної доби довкола своєї осі, а по колі нахиленім до рівника довкола сонця впродовж одного року. Але ні його сміливі думки пішли скоро в забуття і перемогла геоцентрична система. Його обвинили у тому, що своєю теорією про рух землі заколочує спокій богині землі Гестії і великий астроном мусів піти на прогнання. Не є це на жаль єдиний випадок в історії людства, де кара за проголошувані наукові теорії спиняла розвиток науки і відстрашувала від віри у правду.

(Докінчення буде.)

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та весільні блаватні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. дарон білети до першокласних кін. 5/73 1?-?

„Італія потребує тепер щораз то нових кадрів сміливих, хоробрих вояків для розбудови новітньої римської імперії. Отож італійська жінка повернула тепер до своїх найприродніших обовязків материнства. І сьогодні вона є матірю і тільки матірю". Вродити як найбільше жовнірів — ось до чого зводиться „творча суспільна роля" жінки в розумінні „Вістей".

Як собі „Вісті" уявляють перехід з одного типу жінки до другого, про це названа стаття нічого не каже. Як відомо, вдержати самостійність, закріпити її і розбудувати державу, багато трудніше, ніж її добути. Яку ролю визначають „Вісті" жіноцтву в цьому першому періоді державного життя націй, не знаємо. Відомо також, що навіть сильні і могутні держави можуть бути загрожені в своєму істнуванні, в своїй самостійности, можуть найтися у війні на життя і смерть. Яку ролю має тоді відіграти жінка, якої ціла діяльність, всі зацікавлення, цілий її світ замкнений у стінах її домашнього огнища? І „на цей запит не находимо відповіді у „Вістях".

Щоби нас переконати, що єдино правильна є фашистівська і гітлерівська концепція жінки, „Вісті" протиставляють їй „жінку-еманципантку", яку змальовують якнайчорнішими красками: Вона „не шукає доріг власної творчости" у всьому „старається наслідувати чоловіків", „кидається у вир життєвих роскошів", „хоче вижитися", материнство є для неї „найгіршою перепоною". Ця жінка сталася причиною всього лиха, зокрема „занепаду родинного життя й моралі і зменшення приросту населення у поодиноких державах".

Чи цього роду нісенітниці, які направду просто соромно читати, заслуговують на відповідь? Чи треба пригадувати, що жіночий рух був і є **одним з найбільше дисциплінованих і найбільш етичних рухів людства?** Що його головною програмою є збогатити людську культуру цінностями жіночого духа і саме тому він каже жінці йти **власними** шляхами. Що він змагає до **санації родинного життя і моралі,** що він ставиться з найбільшою пошаною до **материнських обовязків жінки** та що він перший видвигнув перед державою домагання опіки над материнством і дітворою. Чи треба вказувати, що причини зменшення приросту населення далеко більше складні, що їх треба шукати в соціяльній, господарській і духовій кризі та що запобігти їм не можна замкненням жінки в домашньому огнищі. А всякі спроби відпхнути жінку назад виключно до її родинних і домашніх обовязків мусять скорше чи пізніше покінчитися повною невдачею тому, що вони є **противні законам господарського і духового розвитку людства.**

Але передовсім треба якнайбільше рішучо застерегтися проти перещіплювання на український ґрунт такого розуміння завдань і ролі жінки, які **зовсім не відповідають нашому національному характерові ні інтересові.** Як можна порівнювати українську жінку з жінкою німецькою чи італійською? Треба дуже жаліти, що серед українських націоналістів найшли найсильніший відгомін саме ті сторінки гітлеризму, які в ньому найслабші.

III.

Ці трагічні чи може радше трагікомічні непорозуміння з фемінізмом, які в останніх часах находять часто свій вислів на сторінках української преси, навівають сумні рефлексії на українське зорганізоване жіноцтво. Здається ми стоїмо там, де стояла Кобринська перед пятьдесяти роками та що слід зачати наново повторяти все те, що писалося і говорилося тоді і на протязі минулих 50 літ.

Щоправда українське зорганізоване жіноцтво говорило і писало не багато, зокрема писалося дуже мало на жіночі теми в останніх кільканацяти роках, від часу відбудови нашого життя після війни та масового розвитку жіночої організації. Тут мститься на нас брак жіночої преси. Ми думали, що виступлять діла, що вони будуть говорити за **нас і за нами.** Ми думали, що ця органічна праця над вихованням української жінки на свідому громадянку, промовляє за нами більше переконуючо, ніж найрозумніші статті і найбільше красномовні промови. Ми думали, що на нашу користь говорять ці сільські жіночі кружки, які густою сіткою покрили цілий край та що найкращим доказом слушности нашої справи є цей **новий тип української громадянки,** який народився і викристалізувався на протязі останнього пятьдесятиліття **завдяки українському жіночому рухові.** І ми мали право вірити, що такий хто

кине каменем на український фемінізм, він наперед подумає, як виглядало би сьогодні українське громадянство, колиб українська жінка була залишилася на тому місці, де її застала Наталія Кобринська?

Українське жіноцтво стоїть перед подією незвичайної ваги, перед своїм Конгресом. Для підготовки Конгресу йому треба супокою, треба прихильної атмосфери громадянства. На жаль, замість супокою нам перешкоджують у праці ріжні непокликані знатоки і ментори. Замість прихильної атмосфери деякі кола витворили біля Конгресу душну атмосферу інтриг, і сплетень. Мається враження, що деякі люди поставили собі просто за завдання довести до того, щоби Жіночий Конгрес не вдався.

IV.

Вже після написання повищої статті я познайомилася з останнім числом „Мети" (ч. 13 з 8. ц. м.), в якому находжу довшу замітку п. з. „Перед Жіночим Конгресом". Переважаюча частина цієї статейки присвячена є моїй особі. Відповідати на закиди, писані тоном вуличної *лайки* і більшовицьким жаргоном („рукопашна схватка" — в католицькому журналі!) не вважаю для себе можливим. Одначе находимо в цій статті також одну заввагу загального і то засадничого характеру. Цю замітку наведемо в цілости: „Змагання поміж двома течіями в жіночому русі йдуть усюди на заході. Доказом цього хочби **гітлерівський погляд на жінку. Він далеко ближчий і більше, бо майже вповні покривається з католицьким, а не з ліберальним."**

Отже до „гітлерівського погляду на жінку" договорилися одночасно націоналістичні „Вісті" і католицька „Мета". Можна простити „Вістям", що їм закрутилося в голові від націонал-соціялістичної революції та що вони наслідують з неї те, що поверховному глядачеві найбільше кидається в очі. Але як зрозуміти католицький орган, коли він покликується на „гітлерівський погляд на жінку" та радіє, що він (цей погляд) „майже вповні покривається з католицьким"? Що за дивна ідилля і схожість поглядів? — в часах гострого напруження відносин між Ватиканом і Берліном, напруження, якого причиною є повне розходження світоглядів католицького і націонал-соціялістичного!

Як бачимо, українському жіноцтву кинено визов рівночасно з двох сторін: католицької і націоналістичної. **Бо інакше не можна назвати ці перші голоси, які осмілилися кинути українській жінці в пятьдесять-ліття її організованих змагань, гітлерівську програму жіночого питання, як визовом.** Українське жіноцтво відповість на цей визов Українським Жіночим Конгресом!

Найновішому ідеольогові жіночого руху з „Мети", треба порадити, щоби він, заки буде писати дальші статті на жіночі теми або заки виголосить слідуючі реферати про жіночий рух, прочитав собі бодай статті в „Новій Зорі." (До речі, ці статті відбивають дуже приємно від „Мети" поважним підходом до справи та розумінням головних пружин жіночого руху). З них він довідається дещо про **обективні** причини жіночого руху, які його навчать, що переводити в життя „гітлерівський погляд на жінку" — це те саме, що **бажати повернути назад нестримне колесо історії.** Але безумовно найкраще зробив би ідеольог фемінізму з під стягу „Мети", колиб залишив несвоє діло та дозволив українській жінці **самій рішати про** розуміння своїх життєвих завдань та про зміст і напрямні своєї праці!

Мілена Рудницька.

Чи Ви вже пробували наш незрівняний **Крем Сухий** (денний під пудер)?

Криваві заворушення в Люблині.

Минулої середи вибухли в Люблині заворушення безробітних, які примушували частину занятих робітників покинути працю, виславши одночасно до городського староства делегацію зі своїми домаганнями. Інша група вибила шибу в урядї посередництва праці і дійшло до реврутації безробітних. Коли прийшла поліція, демонстранти засипали її градом каміння і револьверових куль, причому одного поліцяста ранили в одного робітника вбили. Боронячись перед напором двотисячної юрби, поліція почала стріляти в ноги і ранила кілька осіб. Демонстранти розбіглися, коли прийшов новий відділ поліції, що вжив газових пістолетів. Арештовано кількадесять осіб.

Заворушення вибухли у звязку з роботами на кошт фонду праці. Тому, що інвестиційні роботи відбуваються в цілому воєвідстві, частину безробітних призначили на провінцію. Проти цього призначення виступила в городському старості окрема делегація, домагаючись, щоби робітників, які мають жінку і діти, залишити в місті. Крім того заждали вищої платні та щоби не приймати до роботи жінок. Поодинокі староство прийняло, не згодилось лише на підвищку заробків і це стало причиною заворушень.

Таємнича історія зі стрілецькою пєсою.

Хвальна Редакція не відмовить місця моєму поясненню в літературній справі.

Дня 7. 4. ц. р. Вп. д-р О. Марітчак вислав до мене зі Львова письмо такого змісту: „Вп. П. Професоре! Іменем мого кліента п. Л. Лісевича звертаюся до вас у такій справі: Ще у вересні 1933 р. п. Л. Лісевич подав до публичного оголошення виконання оперети на 3 дії під назвою „Залізна Острога", якої лібретто зладили пп. Луць Лісевич і Анатоль Курдилик, а музику М. Гайворонський. В ч. 74. „Нового Часу" з 3. 4. 1934 появилося оголошення другого сценічного твору, під тою самою назвою, зладженого Вами. З огляду на вчасніше оголошення сценічного твору під тою самою назвою п. Л. Лісевичем, цей останній набув право до назви, яка є хороняне законом (sic!). На тій підставі прохаю іменем мого кліента, щоби Ви змінили (?) оголошену вже назву Вашого сценічного твору та дали відповідне пояснення в пресі. Одночасно подаю Вам речинець до полагодження цієї справи до суботи 14. 4. 1934 р. В разі неполагодження цієї справи в поданім вище речинці, маю поручення зверзутися на судову дорогу і домагатися здержання накладу (?), згадно розпродажі (sic!) Вашого твору. З пов. Д-р О. Марітчак *т. р.*

На це письмо заявляю, що з тов. А. Лотоцьким (при допомозі тов. Левка Лепкого), ще в 1924-5 р. компонували ми рівночасно дві літературні публікації — тов. Лотоцький „Пригоди Пяпки Скоропада", я сценічні картини під наз. „Залізна Острога". Ці картини вже в 1925 р. йшли на сцені чит. „Просвіти" в Рогатині. Потім обробив я їх літературно, дав готовий рукопис переглянути тов. Василеві Ратичеві (УСС) й тов. проф. Дм. Козівві та вислав у 1927 р. Хв. Голов. Вид. Т-ва „Просвіта" у Львові. Цей рукопис хтось викрав з „Просвіти", як це провірив я особисто з тов. Семеном Магалясом, дир. „Просвіти", вже в тому році. Ще перед умовою п. Л. Лісевича з Укр. Театром ім. Тобілевича зверзувся до мене по „Залізну Остроту" Вп. П. дир. Йосип Сталник, який і має мою останню редакцію „З. О." Основа моєї „З. О." строго історична. Як основ. і член „Пресової Кватири У. С С." зібрав я чималий матеріял, брав особисте (пасивну як „князь Усусу") участь у „Зал. Острові" й думаю, що назва не є ні моєю, ні п. Л. Лісевича видумкою (винаходом...). Тому вважаю, що годі нам спорити, хто має право вживати у своїх оригінальних творах історичної назви „Залізна Острога". (Нпр „Полтава", „Роксоляна", „Мазепа" і т. ін.) На всякий випадок погоджуюся на Миров. Суд чи то Т-ва „Просвіта", чи Т-ва „Укр. Письменників і Журналістів" у Львові. Не маю теж нічого проти того, щоби п. Луць Лісевич обжаловував мене перед державним судом. Висилку книжки „Залізна Острога" здержую добровільно до 1. 5. 1934 р. Вкінці скажу, що моя „Заліана Острога" це рішучо не оперета „Залізна Острога" Л. Лісевича...

З глибокою пошаною

Микола Угрин-Безгрішний.

Рогатин, дня 10. 4. 1934.

НАЙПЕВНІША ЛЬОКАТА ГРОША У ПОЗИЧЦІ ВЛАСНОЇ ШКОЛИ. КОЖНА ПОЗИЧКА 25 ЗОЛ.

Нові подвиги летунів.

РИМ, ПАТ. Італійський летун Донаті устіпив новий світовий рекорд, бо осягнув на літаку висоту 14.500 м. і таким чином побив рекорд у висоті французького летуна Лемоана, який піднісся на 13.661 м. у гору.

МОСКВА, 12. 4. ПАТ. Комендант „Осоавіохіму" вдержався в повітрю на літаку 17 годин і 41 мінут, установивши новий більшовицький рекорд.

По широкому світі.

— В Данії починається в суботу великий страйк робітників бавовняного промислу.

У Будапешті відбулось святочне відкриття IV. міжнародніх змагань у боксі за мистецтво Европи. До змагань стануло 74 змагунів з 13 держав Европи.

Канцлер Гітлер іменував комісарем для справ внутрішньої кольонізації д-ра Федера, державного секретаря міністерства господарки.

Мячеві змагання між Польщею і Чехословаччиною за мистецтво світа, які визначено на 15. квітня ц. р. у Празі, не відбудуться, бо польські змагуни не поїдуть тепер до Чехословаччини.

Політична подорож болгарського прем'єра.

ПАРИЖ, 12. 4. ПАТ. На конференції у прем'єра Думерга і міністра Барту з болгарським прем'єром Мушановим обговорювали політичне положення на Балкані. Мушанов заперечив, начебто Болгарія піддержувала активний ревізіонізм, бо не хоче втратити користей, які випливають для неї із статті 19 пакту Ліги Націй. І хоч Болгарія не підписала балканського пакту, то проте цей пакт злагіднив напружені взаємини з Югославією. З Парижа виїхав Мушанов до Льондону, а звідтіля поїде до Берліна і Будапешту.

Вбивають чекістів.

У Харкові невідомі вбивники вбили в ночі ножем чекіста Яркого, який вів слідство в справі т. зв. харківської военної групи сепаратистів.

Комуністи підготовляли повстання у Баварії.

МІНХЕН, 12. 4. ПАТ. У Мінхені почався великий процес проти 38-ох гірників з Тенцберґу, що був твердинею комунізму у Баварії. Гірники відповідають за підготовку до збройного повстання. Поліція забрала в них 2 скорострілі, 60 крісів, 28 ґранат і багато вибухового матеріялу.

Сензаційні подробиці заговору в Румунії.

Преса широко розписується про подробиці заговору на румунського короля Карла, який своєчасно викрила влада, та в якому є вмішані найвизначніші старшини з декількома ґенералами. Заговірники задумували усунути короля Карла II. від влади і вбити його любовницю пані Люпеску. Атентат пляновано виконати при допомозі гранат, заладованих до двох скринь. Заговірники задумували цими гранатами висадити в повітря катедру на перший день Великодня, бо сподівалися, що король з найближчою рідньою і членами уряду візьме участь у торжественному богослуженні. По смерти Карла заговірники задумували проголосити королем малолітнього наслідника престолу Михайла, який уже був королем, або брата Карла князя Миколая. Провідником заговору був полковник Прікуп, який мріяв про диктатуру в Румунії, на випадок проголошення королем малолітнього Михайла. Давніше полк. Прікуп був великим прихильником короля Карла, якого привіз літаком перед трьома роками з Франції. Прікуп і військові круги, які допомогли королеві вернути з вигнання до Румунії, сподівалися, що Карло покине свою любовницю паню Люпеску. Бож саме пані Люпеску довела до того, що Карло зрезиґнував з прав до престолу за життя свого батька короля Фердинанда і помандрував до Франції на добровільне вигнання. Але їхні надії розвіялися. Карло не поєднався зі своєю дружиною. А до того п. Люпеску здобула великий вплив на вирішення політичних справ. Вона — як жидівка — вплинула на розвязання відомої політичної організації „Залізна Ґвардія", яка своїм вістрям зверталась теж проти жидів.

Заговір вдалось викрити завдяки зраді сержанта Савіяну, який повідомив полковника, що віквіз до Букарешту ручні гранати. І тому влада негайно арештувала провідників заговору. Дотепер арештували вже біля 200 осіб, а між ними половину становлять старшини.

Уряд намагається злагіднити ці враження, які викликав заговір за кордоном і тому оголосив такий комунікат:

БУКАРЕШТ, 12. 4. ПАТ. В останніх днях вркужляють у пресі вістки, які викликують лишень неспокій і подевершування. Ці поголоски походять з того самого джерела і мають ті самі ворожі тенденції, нарушити спокій, хоча держава саме тепер найбільше спокою потребує. І тому дрібні випадки, які надаються до хроніки, роздуваються до нечуваних і фантастичних розмірів. Проступки декількох нижчих службовиків за участь у переворотовій акції, проти яких ведеться уже слідство, вивеличаються до пересади. І тому румунський уряд перестерігає опінію в Румунії і за кордоном перед діяльністю, яка викликує заколот і яку піддержують вороги Румунії.

Переполох серед залоги „Челюскіна".

МОСКВА, 12. 4. ПАТ. Крига, на якій примістилась залога „Челюскіна" тріснула і повстали великі щілини. Лід знищив кухню, частину бараків, моторівку, опаловий матеріял і летовище. Тому летуни Молотов, Слєпнєв і Ушаков прибули ще в пору на ратунок розбиткам з „Челюскіна". Дотепер перевезли літаками на суходіл 62 членів залоги. На кризі залишилося ще 29 людей, яких також перевезуть негайно на суходіл. У ратунковій акції брало участь 15 літаків. Найкраще звинувся летун Молотов, який у вівторок, 10. квітня ц. р. перевіз літаком на суходіл за трьома наворотами 14 людей.

МОСКВА, 12. 4. ПАТ. Недуга проф. Шмідта погіршилась і тому перевезуть його до шпиталю у Ном на Алясці.

Арештували 400 залізничників на Радянській Україні.

На приказ Москви ГПУ переводить „енергійну чистку" на залізницях Радянської України. Дотепер арештувало ГПУ в Харкові, Одесі та по інших містах України біля 400 залізничників, яким закидають побирання хабарів. „Слідство" нібито виявило, що багато торговельних установ давало залізничникам хабарі, щоби лише одержати вагони.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-45.** Приймає футра до переховy на літо. 9-?

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів. Хорунщина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 55-100

— **З Українського Лікарського Товариства.** В суботу 14. ц. м. відбудуться в домівці Т-ва при вул. Чарнецького ч. 26/І. в год. 19. ширші товариські сходини для членів і запрошених гостей. 1414

— Пригадуємо, що курс кооперативних пропагаторок, який уладжує „Союз Українок" і Ревізійний Союз Українських Кооператив у Львові, розпочинається в понеділок, 16. квітня ц. р. в год. 4. попол. в домівці РСУК при вул. Міцкевича 12. Зголошення приймає „Союз Українок", Львів, Підвалля 7/І. пов. щоденно від год. 11—1. 1417

— **Засідання Фільольоґічної Секції НТШ.** У Львові відбудеться в понеділок, дня 16. квітня ц. р. в год. 18. у бібліотечній салі.

— **Інтеліґенція і її досліди.** Виклад на цю тему від Поради для вибору звання виголосить Володислав Ковальчук у суботу, 14. квітня ц. р. в домівці Кружка ім. Ганни Барвінок при вул. Мохнацького ч. 12/І. Початок в год. 6. веч.

— **Неофіти націоналізму з „Нового Часу".** На нашу новинку про те, як „Нов. Час" проголосив Вячеслава Будзиновського, головного редактора й передовика радянофільських часописів з останніх 10-ти літ, „предтечею сучасного українського націоналізму", „Нов. Час" виступив з довшою реплікою, в якій покликався і на історичні твори названого діяча, і на голоси неназваного критика, і на „розгрішення" „Просвітою" і на гріхи б. головного ред. „Діла" пок. Федорцева та його співробітників, і врешті на старий вік та недугу В. Будзиновського. Звичайне непорозуміння: ані ми не проголошували Вяч. Будзиновського грішником, ані не почуваємось покликаними його розгрішувати, ані теж не заперечували тому старому письменникові заслуг історичного популяризатора, та взагалі своєю заміткою не зверталися проти В. Будзиновського. Звертали лише і звертаємо увагу на повний брак почуття такту і міри у того нового співробітника й передовика „Нового Часу", який перекинувшись з активного радянофіла в неофіта націоналізму, відразу горлає про націоналізм з безмістю, яка осмішує його, часопис та всіх тих, яких він туди втягає.

— **Хто виграв на льотерії?** В другім дні тягнення Державної Клясової Льотерії впали виграні на такі числа: 300.000 зол. на ч. 74839. 100.000 зол. на ч. 75359. 50.000 зол. на ч. 141355, 154468. 20.000 зол. на ч. 138346. 15.000 зол. на ч. 78591, 128760. 5.000 зол. на ч. 72038, 115673. 2.000 зол. на ч. 115680, 150955. 1.000 зол. на ч. 88529, 17928, 18271, 38054, 74403, 78685, 52129, 114230, 116250, 140106, 147969. 500 зол. на ч. 6007, 27523, 44700, 49775, 56536, 73763, 78392, 81051, 111191, 121249, 139065, 155500. 400 зол. на ч. 140, 2080, 12638, 20720, 32413, 34491, 42045, 80706, 82477, 88119, 90830, 97265, 102352, 105633, 108698, 112902, 113727, 118123, 125045, 130791, 134795, 141525, 161177, 167670. 20.000 зол. на ч. 75926, 102738. 10.000 зол. н ач. 100879, 144148. 5.000 зол. на ч. 911, 65065. 2.000 зол. на ч. 80862, 129098, 145149. 1.000 зол. на ч. 39456, 46611, 77252, 96690, 103843, 111033, 136208. 500 зол. на ч. 5123, 6590, 36842, 97541, 59356, 148837, 93014, 93068, 71753, 95449, 106814, 114859, 117741, 148707, 156699, 167905, 168656, 169413. 400 зол. на ч. 458, 6519, 16430, 30955, 41767, 47446, 50688, 59330, 59805, 62079, 68684, 70118, 70141, 72378, 81552, 91818, 108580, 105708, 108167, 116609, 121752, 138201, 139123, 140221, 142648, 151540, 159861, 161396, 167526, 168297.

— **Відзначення митр. Дениса.** Румунський король Карло надав православному митрополитові Денисові з Варшави ордер „Зорі Румунії" з великою лентою. Цю відзнаку передав митрополитові в першому дні Великодня румунський уповажнений міністер Віктор Кадере.

— **Зі Снятина до Німеччини під вагоном.** На залізничному двірці в Бойтені під вагоном міжнародного поїзду Букарешт-Берлін німецька влада викрила Мечислава Міровського з Борщева, що їхав так від самого Снятина. Він каже, що заїхав припадково до Німеччини, бо його їзда кінчилася в Польщі. Тепер мусить відсидіти кару за нелеґальне переступлення границі, опісля буде відставлений до Польщі.

— **Здержали податкові екзикуції на селі.** Як повідомляють з Варшави, скарбова влада здержала на 14 днів податкові екзикуції на селі, згідно з новими екзекуційними приписами. Припинення ліцитацій має на меті не робити перепон хліборобам у весняних роботах.

— **Мати вгроїла дитину.** Реґіна Ґрайф вгроїла вероналем 6-літню донечку. На поліції заявила, що хотіла вкоротити муки дитини, яка була фізично та умово нерозвинена, а шкарлятина та дифтерія ще збільшили її муки.

— **Ошукав вісім наречених.** В Перемишлі арештовано з доручення польської амбасади в Парижі Юліяна Пурха, що вернув недавно з жінкою із Франції, де перебував вісім літ. Показалося, що перебуваючи у Франції, він ошукав у ріжних містах вісім наречених, яких натягнув на гроші, обіцюючи з ними женитися. Разом ошукав їх на 90.000 франків. В грудні м. р. оженився в Парижі з девятою нареченою і рішився вернути до Перемишля. Однак коли прийшов до польської амбасади за пашпортом, амбасада знала вже про його подвиги від всіх ошуканих наречених, що зголосили в амбасаді свої претенсії до Пурхи. Наслідком того Пурха опинився тепер у слідчій вязниці перемиського окружного суду.

— **Пожежа.** В Суботові пов. Станиславів вибухла 3. ц. м. в стодолі Федька Заболотного пожежа, яка знищила 11 будинків на шкоду шістьох господарів. Шкоду обчисляють на 6.000 зол. При гашенні вогню двоє людей попеклося.

— **Краєва хроніка.** На стації у Зимній Воді під Львовом кинулася під потяг 20-літня Гелена Ярнушкевич з Бродів і погибла на місці. За причину подала на картці брак засобів до життя. — В Дрогобичі відбулося у четвер 12. квітня ц. р. святочне відкриття шпиталю для нервово хорих вязнів.

— **Сутички ендеків з поліцією.** З Варшави повідомляють, що на Поморю в Скурчу дійшло до сутички ендеків з поліцією, яка заборонила віче. У відповідь юрба сформувала похід, який розігнала поліція, арештуючи 40 учасників.

Із судової салі.

СТАРА ПІСНЯ ПЕРЕД СУДОМ.

Дня 22. жовтня 1933. вийшов з корчми в Городенці Павло Марків в товаристві ще кількох парубчаків і на гостинці почав голосно співати спародіований польський національний гимн. За те 22. грудня ц. р. на виїздовій сесії чортківського суду в Копичинцях засудили Маркова на шість місяців арешту. Проти цього засуду вніс обжалований апеляцію і дня 12. квітня ц. р. відбулася апеляційна розправа в Апеляційному Суді у Львові. Підсудний боронився, що був тоді пяний і не знав, що співає, а дальше, що це стара перерібка, яка не є вимірена проти польської держави і повстала ще тоді, коли польської держави не було. Суд затвердив присуд І. суду щодо вини, а щодо кари ухилив і засудив його за проступок з арт. 152 к. з. на два місяці арешту. Судив ради. Лєневський, обвинуваченого боронив прок. Човніцький, боронив д-р Лев Ганкевич.

—o—

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Іванна Витковицька. На днях відійшла від нас відома й заслужена громадська діячка, Іванна Витковицька. Покійна брала живу участь у суспільному житті, зокрема в жіночих організаціях. Вона була співосновницею одного з найстарших жіночих товариств, а саме „Товариства руських женщин" у Стрию, а вже в післявоєнних часах була через два роки головою краєвого товариства „Союз Українок". Покійна була взірцем патріотичної і карної громадянки, а її незвичайна доброта, такт та доброзичливість до людей, зєднували Їй загальну пошану і симпатію. Вічна Їй Память!

Дешевий тиждень по 70 сотиків, марізети, мушлі, крепони, еполети і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Ботмія 11. 9—365

Дописи.

БУЧАЧ.

Загальні збори філії Т-ва „Просвіта" у Бучачі відбулися в середу дня 14. березня с. р. в домі Т-ва „Міщанське Братство". На зборах були присутні делегати 29 читалень; всіх присутніх було 62. Загальні збори відкрив голова філії о. Василь Мельник. Звіт з діяльности філії — загальний — здавав о. Мельник. У звітовому році головну увагу звертав Виділ філії на життя читалень „Просвіти" в районі філії. На всіх 53 читалень в районі філії злюстровано за рік 47 читалень. Через канцелярію філії вплинуло до Старостава Бучачі 115 подань на театральні вистави, які філія старалась успішно і на час полагодити. Крім того полагодила канцелярія філії 196 писем, які вплинули до канцелярії в різних просвітянсько-організаційних справах. Заходом філії відбулося дня 15. 12. м. р. „Свято Просвіти", дня 10. березня м. р. відсвятковано 120-ню річницю уродин Т. Шевченка „Шевченківською Академією" та з почину філії і при співпраці філії майже у всіх читальнях району філії відбулися дня 11. 3. ц. р. Шевченківські концерти. Філія висилала делегатів на загальні збори читалень, свята чи анкети і таких подібних разом з нагадками урядовця було 115. Філія видала — у звітовому році — кілька бюлетинів, в яких інформувала читальні про актуальні просвітянські справи та порушувала справи організаційного характеру. Велику увагу звертав Виділ філії на відповідне забезпечення фінансів філії, яка то справа все завдавала виділові багато клопоту. В останньому часі філія дістала з Гол. Т-ва для читалень більшу скількість книжок, яка стараєть ся, щоби подавані читальні їх закупили, з користю для себе і Матірного Т-ва. У звітовому році виділ філії відбув 15 засідань для обговорення справ звязаних з діяльністю філії. Читальні району філії дали впродовж року 100 аматорських вистав. З числа 53 читалень 17 читалень має власні домівки, 13 має домівки спільні з іншими т-вами, 6 читалень має власні площі під будову чит. домів. Майже при кожній читальні істнує аматорський гурток; при 17-ти читальнях істнує читальняний хор. Звіт касовий здавав п. С. Винницький. Загальний дохід філії виносив 1.762 зол. 81 сот., загальний розхід 1.757 зол. 69 сот. Головною рубрикою доходів філії були доходи із читалень в касті 1.124 зол. 02 сот. Іменем контрольної комісії о. Іван Галібей поставив внесення на уділення абсолюторій уступаючому виділові. Щоби вдекшити вибір нового виділу — вибрали заг. збори комісію-матку. В міжчасі виголосив делегат Матірного Т-ва п. Т. Гафткович доповідь-реферат на просвітянсько-організаційні теми. Над рефератом і в звязку зі звітами виявлявся дискусія, в якій обговорювано досягнення та недостачі і хиби просвітянського життя. На внесок комісії-матки заг. збори одноголосно вибрали слідуючий виділ філії: о. Василь Мельник — голова, д-р Роман Славар, м-р Теодор Данилів, Винницький Сильвестер, п. Семенюкова Ірина, Рогатинський Йосиф, дир. Хвоялєс Микола — виділові. Заступники: пп.: Крушельницький Корнилій, Бараболяк Марія, Кіндибалюк Дмитро. Перед новим виділом стоїть завдання поширити і погамбити дотеперішню працю філії.

Сокільський тіловиховний курс відбувся з Бучачі в днях 21. і 22. березня, зорганізований рух. Т-вом „Сокіл" у Бучачі. На курсі було двацятьсімка учасників-побратимів, між ними і учасниці-посестри, члени місцевого Т-ва „Сокіл" та відпоручники сокільських гнізд у повіті. Курс вели інструктори „Сокола-Батька", побр. інж. Благітка Я. та побр. Тихолаз Вас.

Загальні збори читалень „Просвіти". В слідуючих селах і днях, в місяці січні і лютім відбулися загальні збори читалень „Просвіти" бучацького району: Доброполе дня 28. І. — голова: о. Фанга, дел. філії: урядн. Волод. Кольо; Медведівці дня 21. І. — голова о. Юрецький, дел. філії урядн. Вол. Кольо; Цвітова дня 28. І. — голова упр. Прокіп Тихий, дел. філії з-р Михайло Гринів; Лящанці дня 28. І. — голова Іван Табаку, дел. філії м-р Теодор Данилів; Бійлівці дня 11. ІІ., Бобулинці 12. ІІ. голова чит. о. Павлюк, дел. філії о. Мельник і Вол. Кольо; Золотий Потік дня 12. ІІ. голова д-р Юревич, лікар, дел. філії д-р М. Гринів і м-р Теодор Данилів; Білявинці дня 18. ІІ. голова Фель Козира, дел. філії дир. С. Винницький; Нагірянка дня 18. ІІ. голова Кіндибалюк Дмитро, дел. філії Вол. Кольо; Рівинці дня 18. ІІ. голова Іван Скоблик с. Посафата, дел. філії м-р Данилів Теодор.

Загальні збори „Українського Кооперативного Банку в Бучачі відбулися у вівторок дня 27. березня ц. р. в салі Т-ва „Міщанське Братство" в Бучачі. Із звіту Дирекції банку слідувало, що у звітовому році кредитова діяльність кооперативного банку дещо підупала, а то наслідком слабого впливу рат і відсотків від затягнених позичок — з одного боку, як також відкликування вкладчиками вкладок і частинної сплати банкового кредиту — з другого боку. І так на внесених за рік 186 подань про позички, позитивно 123, а негативно 63 подань. З позитивних позичок 123 подань позичкових, виплачено протягом року 102 позички, а 21 ухвалених позичок не виплачено чи тому, що петенти опісля зрезигнували з затягнення позички, чи просто з браку капіталів на виплату ухвалених позичок. Виповідження вкладок, головно в лесною в першій половині звітового року, було таке велике, що дирекція була змушена здержати виплату позичок, щоби вивязатися зі своїх зобовязань супроти вкладчиків. Приплив нових ощадностевих вкладок в порівнанні з виборними вкладками був мінімальний. Виплачено 31.500 зол., вложено 19.000 зол. Зменшено 12.500 зол. більше, ніж вплинуло до каси банку. До відкликання вкладчиками вкладок причинилося в головній мірі заломання курсу зм. дол. Заломання курсу дол. вплинуло також на зменшення банкового кредиту, бо кредитуючі установи, які давали кредит долярний, з хвилиною заломання курсу долара зажадали звороту всього кредиту згори. Щойно після перемін долярового кредиту на золотовий по курсі 8.90 зол. за доляр, прийшла пролонгата банкового кредиту. Протягом року сплачено банкового кредиту на квоту 2.600 зол. У звязку зі зменшенням оборотових фондів зменшився і стан позичок, а то в порівнанні з білянсом за попередній рік на квоту 7.500 зол. Довжниками банку, якими є в 89 проц. селяни-рільники, дуже слабо сплачували устійнені позичкові рати з відсотки, а то через низькі ціни хліборобських продуктів та велике задовження у приватних осіб та кредитових установах. Залеглости на вексельних позичках — 137 позичок — виносили з кінцем року квоту 23.992 зол. В порівнанні до скількости усіх довжників залеглости ті виносили 29.5 проц., а в порівнанні до загальної суми уділених позичок — 30 проц. Щоби забезпечити інституцію перед стратою, яка могла би виринути у звязку зі заломанням курсу долара, бо майже всі позички забезпечено в долярах, перемінено долярові позички на золотові по курсі 8.85 зол. Деякі довжники, які сплатили цілий свій довг, на час сплатили його в долярах по курсі дня. Одначе інституція не понесла на тому страти, бо тіж гроші звернено долеровим вкладчикам, які в той час відкликували свої вкладки. Оборотовий капітал банку виносив в році 1932 — 119.119.90 зол., а в році 1933 — квоту 111.767.30 зол.; зменшився на квоту 7.362.60 зол. й на ту квоту зменшився стан вексельових позичок. З початком 1933 р. мав кооп. банк 626 членів. Членами банку є в першій мірі дрібні селяни-рільники, в малій скількости купці, промисловці і т. п. Дирекція банку відбула у звітовім році 8 засідань дирекційних, а чотири засідання спільно з нада. радою. По вильосуванні двох членів нада. ради, загальні збори вибрали ті самі особи до нада. ради, так, що склад нада. ради остав незмінений.

Надзвичайні заг. збори „Секції Молоді" при філії Т-ва „Просвіта" в Бучачі відбулися в неділю дня 1. 4. ц. р. в домівці Т-ва „Українська Бесіда" в Бучачі. По уступленій старій управі вибрано нову управу в такому складі: студ. Володимир Крижанівський — голова, Косарчин Ольга — заст. голови, Александрович Василь — секретар, Бараболяк Марія — скарбник, Гаврилишин Михайло — члени управи. Колись так буйне життя Секції (спочатку „Студентської Секції", опісля „Секції Молоді") почало в останніх часах вигасати. Може нова управа, до котрої вийшли по більшій частині люди молодші, котрі мають більше вільного часу, внесуть нового духа, нові думки в життя Секції та наближать до давніх і кращих часів Секції.

Ви маєте в себе кілька рідних установ, а чи Ви знаєте, що на чужині пропадають душі ваших рідних братів? Тому присилайте передплату на українську пресу та місячні видання „Просвіти" та призначуйте їх для своїх братів.

„Гостинниця під Білим Конем"

бавить — захоплює — розвеселює у Великім Театрі

„Ф а н н і"

порипає — чарує — зворушує у Театрі Ріжнородностей

ВІДГУКИ ДНЯ.

Карч і психіка.

Підсоння і географічне положення впливають дуже сильно на психіку народів. Вічні мряки над Англією, а безмежні простори вод довкола, зробили з англійців скритих, маломовних, серіозних і безоглядних купців. Сонце і синява неба дала італійцям безжурність, теноровий голос та ясний усміх. Холодна, широка Росія дала своєму народові вічну тугу за теплом (чай, водка і кожухи) та широкий жест у добрім і злім.

Підсоння і географічне положення України також немало вплинули на психіку нашого брата, але отож! Не про вплив підсоння чи географії хочу говорити в отсій розвідці.

Я мнеї про інші впливи.

Відомо всім загалом і кожному з окрема, що різні народи різно харчуються. Той любить сире мясо, цей варене, той свинину, тамтой воловину, дехто намагає рибою, дехто бульбою, а ще інший капустою.

Чи не можнаб з поживи, так само як з підсоння і географічного положення, витягати деяких висновків щодо психіки даної нації?

Чи остре підливи, сирий бефштик і пуліят не впливають на вдачу англійця? Чи паприка, перець і загалом ґуляш не зробили мадяра запальним, як стрільний порох. Чи пиво і всілякі сири не дають німцеві відваги і тягару тіла та думки? Чи кнідлі не виробили в чеха практичного змислу? Чи російське „щі" та „бліни", щедро скроплені горівкою, не дали душі москаля безпросвітної туги, розперезаної веселости, слухняности та імперіялізму?

На святах мав я нагоду обсервувати, що наше племя залюбки зїдає. Отже: ковбаса і борщ.

Хтось скаже: Не штука ковбаса, як це на свята! Звичайний будень вдоволяється бульбою і хлібом, коли є.

Правда. Але я не кажу, що ковбаса в нас завжди є, тільки, що ковбаса в нас завжди є мило видяжена.

Внесіть деінебудь, де є більше людей... наприклад... пушку сардинок. Ніхто й не оглянеться. Поставте на столі шпинку — ніхто й уваги не зверне. Так само і щодо тіст, тортів чи інших ласощів. Але розвиніть ви кусень ковбаси, то зза десятого борка замюхають. Потягне одни з другим носом і вже підвів голову і вже дивиться. Видно, наші носи вже так збудовані.

Зовсім як то у вірменській пісні співається:

.....от приятной запаха
Круґом нос вертелса".

І зараз коло вас ціла громадка. До купили, по скільки, чи не забагато часнику, який рід ковбаси найліпший, одні хвалять теребовельську, другі бріську, треті немирівську. Одним словом — широка, а фахова дискусія.

Виходить, що таки наша нація любить отой винахід. Навіть приповідку зложила: „Якби — каже — ковбаса крила мала, то це булаб найкраща пташка".

Після ковбаси обовязково приходить борщ, так, як після борщу не зашкодить ковбаса.

Ми є народ: сентиментальний, мягкий, вразливий, впертий, недовірчивий, скромний і на справедливий.

Чи часом ці всі хиби не випливають з борщу, не виходять з ковбаси?

Можеб так вичеркнути одно і друге зі списку страв, а на їх місце втягнути: бефштик з острим сосом, сири (Маслосоюз робить зовсім добрі!) чеські кнідлі і сильно паприкований ґуляш.

Хто зна, може за яких пятьдесять літ змінилося до непізнання, як давно вже нам личило, судячи по скількости населення.

Галактіон Чіпка.

СПОРТ.

Станиславів. Пролом — Адміра 6 : 1 (2 : 1). Воротя стояли: Якібчук І, Скуба й Ліськевич по 1. Пролом без Керниковича. Треті в черги змагання вирішив Пролом у свою користь. Адміра представляється дуже слабенько. Келнб не „спацерове" темпо, а передусім „снаговий настрій" проломівців, ті змагання міг Пролом виграти навіть двоциферно. Гра мало цікава, з незначною перевагою Пролому в першій половині й рівнішою в другій.

Станиславів. Ревера — Лехія 3 : 0 (2 : 0). Заслужена виграна Ревери. Лехія грала в десятку й до того з резервами, та певніше розчарувала. Видніх около 2.000. **Гаковг — Гірка 3 : 1 (0 : 1).** Несподівана програна Гірки.

Станиславів. У. С. К — Сокіл Коломия 5 : 1 (2 : 1). Заслужена виграна У. С. К-у, який був назагал дружною ціпою. В У. С. К-у добрий Ярко в нападі на пр. крайнику, але вусить „постаратись" про бір і Ліськевич II на сер помочі. Решта без тренінгу й будьякої форми По зіграній буде У. С. К. грізним противником для кожної дружини з У. С. С-у. Суддював дуже слабо п. Світний.

Тенісові змагання У. С. К-у — Сокіл Кол. закінчилися певною виграною Коломиї. Пункт для У. С. К-у здобув Мурин з Др. Кульчицьким.

Збирайте датки і дарові книжки для заспокоєння духових потреб наших заточенців і шліть на адресу Т-ва „Просвіта" у Львові, Ринок 10 I.

Краєвий біг навпростець Сокільських дружин в 40-ліття Сокола-Батька.

Другою імпрезою в ювілейнім році Сокола-Батька буде біг навпростець сокільських дружин, який відбудеться у неділю, 15. квітня п. р. у Львові.

Програма обіймає біги: для побратимів на 3 км., для посестер і учасників на 1 км. Старт і мета на площі для посестер і учасників на 1 км. Старт і мета на площі Сокола-Батька. Збірка змагунів у год. 10·30. Початок змагань у год. 11-тій передполудневі.

Змагуни з провінції вимагаються лікарською посвідкою оглядин. Оглядини львівських змагунів, які доставили вже давніше свої картки лікарських карт, відбудуться у суботу тепер не мають лікарських карт, відбудуться у суботу 14 ц. м. у год. 20. в домівці Сокола-Батька, Львів, Руська 20.

Біг відбудеться без огляду на погоду!

Здвиговий Комітет Сокола-Батька.

Театри.

Великий Міський Театр.

П'ятниця, 13. IV. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем".

Субота, 14. IV. год. 4·00 попол. „Івась і Гануся" оп.-казка Гумпердінка.

Субота, 14. IV. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем".

Неділя, 15. IV. год. 12. IV. попол. „Івась і Гануся" оп.-казка Гумпердінка.

Неділя, 15. IV. год. 3·30 попол. „Гонарія".

Неділя, 15. IV. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем".

Театр Різнородностей.

П'ятниця, 13. IV. год. 7·30 веч. „Фанні".

Субота, 14. IV. год. 7·30 веч. „Фанні".

Неділя, 15. IV. год. 3·30 попол. „Родина".

Цирк Станевських. (Площа Бема).

П'ятниця, 13. квітня, одна вистава в год. 9·30 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе" (Сесіл Сакаль).

АТЛЯНТИК: „Ескімо".

ВАНДА: „Таємний детектив".

КАСИНО: „Танцюючa Венус".

КОЛІСЕЙ: „Роскішні турботи" (Моріс Шевалє), ревія „Мурована компанія".

КОПЕРНИК: „Кохає, любить, шанує".

МАРУСЕНЬКА: „Велика грішниця" і ревія з Марією Корабинською.

МІРАЖ: „Прощання зі зброєю".

МУЗА: „Дияволів брат" (Денис Кінг, Льорель і Гарді).

ПАЛЯС: „Марш Ракочія".

ПАН: „Кінг-Конг" і ревія „Візьми цю цятку на завдаток".

ПАСАЖ: „Граф Заров" і додатки.

СВІТ: „Король циганів" (Хозе Мохіка).

СТИЛЕВЕ: „Парада резервістів", ревія „Грубі чи худі".

ХИМЕРА: „Моя мрія то ти" (Лілієна Гарвей).

УТІХА: „Пристань Сан Дієго", ревія „Кози нам 20 літ".

Закордонне радіо.

Пятниця, 13. квітня 1934.

Відень (506,8) 10·20 Хор хлопців, 19·00 Легка музика, 20·40 „Дас Розенгартен" муз. легенда Вітнера, **Кошиці** (269,5) 12·35 Концерт, **Прага** (470,2) 20·00 „Продана наречена" оп. Сметани **Лятті** (1796) 18·15, 15·40 Оп. дуети й арії, **Білгород** (437·3) 17·30 Популярні мельодії, **Берлін** (356.7) 14·15 Солісти, 15·30 Камер. музика, 19·15 Нар. пісеньки, 21·10 Північна музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·45 Солісти, **Лянгенберг** (455,9) 16·00 Нар. пісні, 21·10 „Бастієн і Бастієна" оп. Моцарта, **Мінхен** (405,4) 21·05 Симф. концерт, **Москва** (360,6) 17·25 „Ріголєто" оп. Вердія, **Будапешт** (550·5) 17·30 Популярні мельодії, 19·30 „Дон Карльос" оп. Вердія, **Мілянo** (368,6) 13·00 „Легка музика, 21·00 „Спляча царівна" муз. казка Респігія, **Рим** (420,8) 20·45 Інстр.-вок. концерт.

Субота, 14. квітня 1934.

Льондон (342,1) 20·45 „Борис Годунов" оп. Мусоргського, **Відень** (506,8) 12·00 Альпейська музика, 16·30, 22·20 Концерт, **Братислава** (298,8) 12·35, 22·10 Концерт, **Прага** (470,2) 19·30 Симф. концерт, **Копенгаген** (255,1) 20·30 Спів, **Париж** (1796) 20·45 „Ля Фовет ді Таяпль" оп. Месаджера, **Білгород** (437,3) 19·30 Оп. арії, 22·45 Циг. музика, **Любляна** (569,3) 20·45 Кунасти, 21·45 Вок. дуети, **Берлін** (356.7) 17·30 Гендлеві твори, **Лянгенберг** (455,9) 7·00, 12·00 Концерт військової оркестри, 19·00 Веселий вечір, **Мінхен** (405,4) 13·35 Оп. музика, 17·30 Гендлеві твори (музика, спів), 21·15 Весела авдиція, **Сотенс** (443,1) 20·00 „Реквієм" Вердія, **Будапешт** (550,5) 13·30 Популярні пісні, 22·10 Концерт циг. оркестри, **Мілянo** (368,6) 13·00 Тріо, 17·10 Танкова музика, 21·00 „Ля метріс де Ст. Розбо" містерія, **Рим** (420,8) 21·00 Опера.

Львівське радіо.

Пятниця, 13. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Короткі симф. твори з гр. плит. 12·35 Популярні арії та пісні. 15·05 Збіжева біржа, репертуар театрів, 15·10 Господарські вістки 15·20 Година легкої музики (джезова орхестра, спів), 16·20 Серед книжок, 16·35 Мурянські пісні (Ольга Лада), фортепян, 16·55 Ревіські піосеньки (гр. плити), 17·10 Нар. мадярські пісні (Кольоман Медя баритон), 17·30 Відчит для натуристів, 17·50 Методи навчання в новій гімназії, 18·10 Легка музика, 18·55 Всячина. 19·15 Наука стенографії, 19·25 Фейлєтон, 19·40 Спортові вістки, 19·43 Сніговий комунікат, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Мгз. балачка, 20·15 Симф. концерт; літер. фейлєтон про Міцкевича, 22·40, 23·05 Танкова музика.

Субота, 14. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·35 Концерт джезу, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Данів хор (гр. плити), 15·40 Авд. для хорих, концерт орхестри, 16·20 Лекція фр. мови, 16·35 Сп и, 16·55 Камеральне тріо (скрипка, віольончеля, фортепян), 17·30 Відчит для натуристів, 17·50 Репортаж, 18·10 Легка музика з гр. плит, 18·55 Всячина, 19·15 Балачка про моди, 19·25 Рецитації поезій, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт (спів, орхестра), 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 Техн. скринька, 21·45 Весела авд. „Мистер Пліх ратує ситуацію", 22·15 Легка музика з гр. плит, 22·30, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5·27 зол

Золото: Долари 9·00—9·05. Франки фр. 35·40—35·70 Дукати 83·60—84·00, Корони 37·40—37·80. Рублі 46·20—46·80.

Срібло: Корони 0·30, Фльорени 0·75, Рублі 1·25.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·39, Париж 34·93 і п·п, Берлін 209·25, Цюріх 171·43, Амстердам 358·43, Прага 22·03, Мілянo 45·45, Бельгія 24·50—27·40, Букарешт 41—43, Відень 97·50—98·50, Нюйорк кабель 5·29 і одна четверта, Нюйорк чеки 5·29.

Подяка.

Цією дорогою складаємо щиру подяку всім, що віддали останню прислугу нашому найдорожчому Мужові і Батькові **бл. п. о. Казимирові Германові парохові в Гошанах** та поспішили зі словами потіхи для нас у днях тяжкого смутку, зокрема: Всеч. О. Деканові Галущі Ігнатові, О. Онишкевичові Стефанові, О. Кульчицькому Семенові, О. Квітові Юрієві, О. Гринишинові Іванові, О. Гавриляевичеві Ілії, О. Вітикові Михайлові, О. Вітикові Стефанові, О. Захарієвичові Ярославові, О. Масляницові Іванові, О. Борівцеві Луці, О. Гульові Петрові, О. Павлішові Павлові, О. Хотинецькому Йосифові, О. Лисинові. Петрові; Всеч. О. Войтасьові Михайлові латинському Деканові і Парохові в Рудках і лат. Сотрудникові, усім за участь у відправі похоронного обряду; Всеч. ОО. Гринишинові, Гавриляевичові і Квітові за прощальні проповіди; Високопов. П. Генрикові Янко Патронові церкви — за поміч в уряджені похорону і слова потіхи; Вповн. Панству Войнаровським, Управам шкіл і шкільній дітворі і П. Т. Парохіянам за останню прислугу. Всім нехай Бог стократно винагородить.

Марія Германова, вдова,
Ольга Станімірова, Олена Хрущева,
Софія Голинська — доньки, зяті і внук.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Загальні Збори Тов. Вакаційних Осель відбудуться в пятницю 27. квітня 1934 р. в год. 5. попол. в домівці Марійського Тов. вул. Руська ч. 10. партер. Якщо в означеній годині не явилобись би статутом вимагане число членів, то другі Загальні Збори яких рішення будуть правосильні без огляду на число учасників відбудуться в год. 5·30 в тім самім льокалі і з тим самим денним порядком. **Виділ.** 1412

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФІРАНКИ, запи ручної роботи 9 зол Коронкові таблетки ручні, ціни сотикові, продає лише **Фрайліх.** Львів, Сикстуська ч. 21. 26/33 7—7

ГОДИННИКИ направляє прецезійно й дешево **Домбровський і Розважевський.** Львів, Академічна 2. (З провінції просимо поштою). 72/33 7—10

МОТОЦИКЛІ нові і вживані, ровери від 120 зол., поручає Автоспорт, Львів, Словацького 2. 1312 8—20

СОРОЧКИ спортові мужеські **зол. 2·36** виконує і продає **Вирібня** біля **„Реноми"** Львів, Сонішна 9. 1318 8—20

СВІЧНИКИ власного виробу три полумені під золотих 17. Райцес, Городецька 23. біля Народньої Торгівлі. 1319 10—10

ІНТЕЛІГЕНТНА особа, старша потрібує посади до управи дому у священника на селі Згодошення до Адміністрації під „ОШАДНА". 2—2

ДАМ 500 зол. за виєднання посади. Згодошення під „Умовий" до Адм. Діла. 1413 1—1

ПОТРІБНА до лікаря-каваліра на провінцію близько Львова молода інтеліґентна, совісна господиня-українка, — привітна для пацієнтів, яка занялась би домом. Згодошення з адресою слати до Адміністрації „Діла" під „Лікар". 1399 3—3

ГАРНІ КВІТИ як хочеш мати в кімнаті, на бальконі, в городі то уживай **навозові пастильки „Тесп"** (потас, фосфор, азот) **50 сот.** Жадайте в складах: „Народної Торгівлі", дрогеріях і складах насіння. 1112 15—30

ЛІКАР-ДЕНТИСТ

Ярослава Стронська-Несторович

Спеціяліст у недугах устної ями та зубів, б. лікар унів. клінік у Варшаві і Львові ординує **в ПЕРЕМИШЛІ,** Собінського ч. 2. — **(Ринок 2.)** (біля магістрату). 1336 1—1

Д-р Роман Несторович

спеціяліст внутр. і жіночих недуг

у Перемишлі

переніс ординацію на вул. Собінського 2. **(Ринок 2.)** (біля магістрату).

РЕНТГЕН. КРЕМІННА ЛЯМПА. 1356 1—1

II. ОГОЛОШЕННЯ.

Звичайні Загальні Збори Акціонарів Земельного Банку Гіпотечного Спілки Акційного у Львові відбудуться дня 25. квітня 1934 р. в льокалі Банку у Львові при вул. Словацького ч. 14. в год. 12-ій. Порядок нарад: 1) Отворення і вибір Предсідника Загальних Зборів. 2) Звіт Надзірної Ради з діяльности й стану Банку, затвердження звіту, як також білансу та рахунку страт і зисків за р. 1933. і уділення абсолюторій Дирекції і Надзірній Раді Банку. 3) Розділ зиску. 4) Вибір 4. членів Надзірної Ради на місце тих, що уступили. 5) Внесення згідно з §. 67. статуту. До участи в Загальних Зборах управнені ті Акціонарі котрі згідно з §. 60. статуту зложать у нас Банку найпізніше 7 днів перед Загальними Зборами свої акції або посвідки, передбачені законами. Управнення до вступу на Загальні Збори будуть видані легітимації. Акціонарі, котрі репрезентують найменше 1/10 частину акційного капіталу, можуть найпізніше 14 днів перед Загальними Зборами згодосити додаткові справи до порядку нарад.

Дирекція Земельного Банку Гіпотечного А. С. у Львові.

ЦІКАВІ КНИЖКИ

		Ціна	Почтова пересилка
Буреверхи — Емілії Бронте, переклав — М. Рудницький		**2·50 зол.**	0·50
Маціцький — Альфонса Доде, переклад із французької мови М. Рудницького		**3·—** „	0·50
Між ідеєю і формою — М. Рудницького		**3·—** „	0·30
Блакитна кімната та інші оповідання — Проспера Меріме, із французької мови переклав Василь Софронів		**0·95** „	0·25
З японського дому — Ст. Левинського		**2·—** „	0·25
Сміх землі — Володимира Островського		**1·50** „	0·15
Спогади — Евгена Чикаленка			
Частина І. II. III.		**8·—** „	0·50
Окрема частина по 3 зол.			
Крізь дим і згар — Мик. Матіїва Мельника		**0·50** „	0·10
Безпутні — Горпіи Брасюна		**0·50** „	0·10
Шевченко й княжна Репніна — Михайла Возняка		**1·50** „	0·15
Українці і відсіч Відня 1683 р. — д-ра Івана Німчука		**1.—** „	0·15
За Сяном — д-ра Івана Німчука		**0·50** „	0·10

Замовлятн в Адміністрації „Діла", Ринок ч. 10.
Належитість надсилати складанками П. К. О. 143·322.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і новинках . „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
куплю, продаж, винаєм і т. п. . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . . „ 0·07
слова тонстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480·—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250·—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130·—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Власне Видавництва Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 95 (13.640). Львів, неділя 15. квітня 1934. Pocztowe opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Зі шкільних практик у Бережанщині.

До відома п. Міністра Освіти.

Від кількох місяців почала Повітова Шкільна Рада в Бережанах доручувати громадам нашого повіту оречення в справі викладової мови навчання по школах. Української мови навчання **не признано ні одній школі**, лише в кількох випадках Кураторія змінила польську мову навчання на утраквістичний виклад. **Зате втратили ми дивним дивом давні українські школи в селах Костенів та Прибин**, де нема ні одного латинника; там перемінено від початку шкільного року 1934/35 українську мову навчання на мову польську на тій підставі, що — мовляв — хтось вніс декларації за 20 дітей з жаданням польської мови навчання. Дійсність виказала, **що ніхто декларацій за польською мовою навчання в тих селах не вносив.** Багато громад дістало відмовну відповідь на внесені декларації за українською мовою навчання, мотивуючи це або браком 20 проц. українського населення в даній громаді, або тим, що не минуло ще 7 літ від останнього зголошення декларацій. У всіх випадках громади внесли відклики до Міністерства Освіти. На таке становище Кураторії наші селяни почали реагувати ще в інший спосіб. В селі Чагодів, що має 90 проц. українського населення, а де всетаки введено польську мову навчання, мотивуючи це тим, що в тому селі нема навіть 25 проц. українського населення (!), — батьки шкільних дітей впровадили домашнє навчання. Заангажували вони до того дві кваліфіковані учительські сили та одного студента. Тоді пан управитель 4-клясової школи в Лагодові дозволив собі піти з командантом постерунку до хат, де відбувалася наука, та порозганяти дітей, а крім того комендант загрозив учителькам відставити їх до постійного їх місця побуту, голову місцевого Кружка Р. Ш. з місця приарештував. Однак тактовна постава голови Кружка та начальника громади, які покликалися на закон, мали успіх, бо комендант постерунку звільнив арештованого. Практичний наслідок розігнання дітей та приарештування голови Кружка був той, що тої самої днини нові батьки зголосили своїх дітей до домашнього навчання.

Приготовляюча акція за домашнім навчанням ведеться вже в Якторові, Прибині та Ушковичах.

Приняття нових кооператив в члени Р. С. У. К.

Рішенням Дирекції РСУК принято в члени Товариства такі кооперативи:

Дня 15. березня 1934 р.:

1) „Дністро", кооп. з обм. відповід. Баня Березів (пов. Коломия); 2) „Українська Райфайзенка", кооп. з обм. відповід. Новосілці (пов. Бібрка); 3) „Згода", кооп. з обм. відповід. Росохи (пов. Самбір); 4) „Згода", кооп. з обм. відповід. Серафинці-Николаївський Кут (пов. Городенка); 5) Господ.-спож. Спілка „Будучність", кооп. з обм. відпов. Ушковичі (пов. Перемишляни).

Дня 19. березня 1934.:

1) Госп.-спож. Спілка „Будучність", кооп. з обм. порукою Будзанів (пов. Теребовля); 2) „Українська Каса Райфайзена", кооп. з необм. відпов. Річиця Церковна (пов. Пружани); 3) Госп.-спож. Спілка „Єдність", кооп. з обм. відпов. Сверж (пов. Перемишляни); 4) „Районова Молочарня", кооп. з обм. відп. Якимчиці Клишко (пов. Рудки).

Дня 24. березня 1934.

1) „Добробут", кооп. з обм. відповід. Буяні (пов. Лучськ), 2) „Українська Райфайзенка", кооп. з необм. відповід. Дмитровичі (пов. Мостиска), 3) „Українська Каса Ощадности", кооп. з обм. відповід. Княжипіль (пов. Добромиль), 4) „Ощадність", кооп. з обм. відповід. Колбаєвичі (пов. Рудки), 5) Господ.-спож. Спілка „Згода", кооп. з обм. порукою Коржова (пов. Підгайці), 6) „Єдність", кооп. з обм. відп. Руське Село (пов. Перемишль), 7) Госп.-спож. Спілка „Надія", кооп. з обм. порукою Хлопятин (пов. Сокаль), 8) „Селянський Ратунок", кооп. з обм. відпов. Янівка (пов. Рівне).

—o—

Воєнні суди на Радянській Україні.

ПРИСУД СМЕРТИ НА 4-ох СТАРШИН.

З Києва повідомляють, що військовий суд у Севастополі засудив на кару смерти чотирьох членів місцевої військової організації за український „сепаратизм". І так засуджено на розстріл команданта кружляка „Краснай Кавказ" Ващенка і двох провідників чети Давиденка і Богайця та летуна Лубянку. 17 підсудних засудив суд на заслання від 5—10 років.

В'дгомін австрійської революції.

В Лінцу прийшло 12. н. м. до демонстрації здовжуж після полягих підчас лютової революції та жінок шуцбундистів, арештованих у звязку з тією революцією. Знуждовані жінки разом з дітьми прийшли масово перед будинок прокураторії та зажадали, щоби випустили їх чоловіків, живителів родин. Опісля демонстрантки пішли перед будинок краєвого суду, де сидять арештовані шуцбундисти. Звідси від'гнала їх поліція, що окружила судовий будинок. Тоді вони звернулися до намісника Главайснера, який приняв депутацію, зложену з 50 жінок. Вони зясували йому страшну нужду, в якій находяться родини взятих так довго чоловіків. Оповіли, що не мають з чого жити, що терплять разом з дітьми страшну нужду, а в додатку викидають їх з мешкань. Зажадали від уряду негайної допомоги та випущення їх чоловіків на волю. Намісник запевнив делегацію, що розгляне справу.

КОМУНІСТИЧНІ ПРОЦЕСИ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 13. 4. ПАТ. В цілій Німеччині відбувається низка політичних процесів проти комуністів за підпольну і переворотну акцію. В Пенцберґу в Баварії засудив суд 8-ох комуністів на 21 років 7 місяців вязниці, а в Хотебужі 25 комуністів на вязницю від 1—3 років. В Альтоні судять 17 комуністів за вуличну стрілянину в липні 1932 р., підчас якої кілька осіб вбили і 60 важко поранили.

—o—

Криваві бійки комуністів з роялістами.

ПАРИЖ, 13. 4. ПАТ. На віче французьких роялістів з Аксіон Францез в Онеи Літар вдерлися на салю комуністи. Дійшло до бійки, підчас якої вбили комуніста Понтен. Негайно явилася поліція, перевела ревізії і забрала більшу кількість зброї. В ночі напали соціялісти на двох роялістів. Один з них спотикнувся, впав на землю і почав відстрілюватись. Тоді поранив братанка вбитого комуніста. „Аксіон Францез" закидає, що комуністи перші заатакували роялістів. Комуністи закидають роялістам, що заздалегідь привезли до Онеи Літар озброєні бойвки.

ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
О. ЛЕВИЦЬКА і С-ка
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 307-881.
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елєгант" терпентин.
Пасту до взуття „Елєгант" воскову
Пасту до підлоги „французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри
Синку до білля
1397 помадкову і коронкову 1—?
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську.

680 сконфіскованих книжок.

Львів, 13. квітня 1934.

Передучора подали ми звістку про закриття 14 культурно-освітніх установ у Збаражині, з того 9 установ „Просвіти" й „Рідної Школи" за те, що на їх бібліотечних полицях були сконфісковані книжки. Вчора прийшла звістка про закриття з тої самої причини одної з найбільших українських бібліотек — бібліотеки філії „Просвіти" в Тернополі. Одночасно впала жертвою і тернопільська філія „Просвіти". Такі самі звістки доходять з рівних сторін краю: адміністраційна влада починає станиці наскрізь культурного й освітнього характеру, мотивуючи це тим, що ті установи проявляють позастатутову недозволену діяльність, коли у своїх бібліотеках мають книжки, заборонені цензурою.

Чи річ іде про більшовицьку або націоналістично-революційну літературу? Чи по тих установах, по бібліотеках просвітянських читалень та різношкільних кружків, навмисне, свідомо і політично-тенденційно лежать сотки протидержавних брошурок, призначених для маскованої кольпортажі, чи є там річники нелеґальних часописів і збірки різних підпольних видань?! Нічого подібного! Річ іде здебільша про „Кобзарі" Шевченка, про „Шевченкову кричицю", про „Молоду Україну" Франка, про історії України Аркаса, Д. Дорошенка чи Крипякевича, про історичні повісти Куліша, Кащенка, Нечуя-Левицького, Чайковського; про Буквар Грінченка і поезії Черкасенка, про драми Лесі Українки, про „Сина України" Золотопільця, про збірки народніх пісень і про ноти Б. Вахнянина до пісні „Боже Великий", про 1-ий том творів Богдана Лепкого... Іншими словами: річ іде про популярно-наукові книжечки поважних фахівців-авторів, про класиків українського письменства, про етнографію і фольклор, про історичну белетристику для молоді найповажніших письменників, про твори, щодо яких бібліотекарі не мають найменших сумнівів, що вони „льояльні" та що не тільки можуть, але й повинні бути у всіх українських бібліотеках.

Щоби не було таких непорозумінь з урагічними наслідками для цілої установи, Головний Виділ „Просвіти" видав „Спис сконфіскованих і заборонених українських книжок та друків у Польщі" (зібрав і склав С. Магаляс). У книжечці, на 36-ти сторінках подано список 323-ох книжок і 230 періодників, сконфіскованих до 25. липня 1932 р. В мин. році вийшов додаток до того списку, де доведено його до кінця 1932 р. У тому додатку маємо дальших 72 книжок і 12 періодників. Довідуємося, що в найближчих днях вийде в друку черговий додаток: список дальших 47 заборонених у Польщі українських книжок і 3-ох періодників. Заборона всіх тих видань була вже оголошена в „Моніторі" і директор канцелярії Гол. Виділу „Просвіти" п. Магаляс завдав собі праці у своєму виказі подати навіть число й дату даного „Монітора". Зокрема владжений до друку список 37 книжок, сконфіскованих, але ще не оголошених у „Моніторі". Іншими словами: для орієнтації українських читачень, бібліотек і виповідачень владжено виказку 679-ти українських книжок і 245 українських періодників, за-

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 42—180 Телефон 25-55.

А. Пясецький А. С.
КРАКІВ.
Замовлення приймає НАРОДНА ТОРГОВЛЯ, ЛЬВІВ.

боронених польською цензурою до 20. березня 1934. р.

Річ ясна, що коли адміністраційна влада, покликуючись на закон про товариства і на відповідне число „Монітора" з оголошенням судовою конфіскатою книжки, закривається формальною сторінкою справи — вона може скидати вину лише на необережність керманичів бібліотек по селах і містечках, що вони не тримаються букви закону. Стоячи на такому самому формальному становищі управи центральних культурно-освітніх установ можуть ремствувати на провідників краєвих клітин, що вони не користають з пересторог львівської централі і цим своїм легковажженням стягають халепу на цілу читальню, на повітову філію „Просвіти" та на Кружок Рідної Школи. Але ця формальна сторінка зовсім не вичерпує суті проблеми, яка є навіть поважнішою і глибшою від існування поодиноких читалень і кружків, хоч якою болючою втратою є кожна така заборона. Суть проблеми вміщається у тому величезному числі сконфіскованих видань (924 назв!) і у формалістичному ригорі, який місцеві органи влади стосують супроти книжкових бібліотек, безпардонно замикаючи бібліотеки й цілі інституції за — книжку. Вкінці суть проблеми у назвах сконфіскованих і заборонених книжок, у їх змісті та в підході до української книжки чинників, що займаються цензурою. Такий характеристичний причинок до цієї справи подає згаданий останній список 37-ми книжок, з яких 36 сконфіскував окружний суд у Чорткові: „Битва під Зборовом" Ю. Шкрумеляка, „Богдан Хмельницький" Гната Хоткевича, „З вершин і низин" Франка (!!), „Гайдамаки" Т. Шевченка, „Початкова географія" Ст. Рудницького. „Поезії" Т. Шевченка, Твори Ст. Рудянського і т. п.

Знаємо, що справа цензури завжди була є і буде залежна не тільки від державного устрою і від збірного суспільного світогляду, до якого належить погляд взагалі на друковане слово та межі його пропагандивного впливу, але головно від плинних і змінливих політичних відносин, від кожночасної політ. атмосфери та від особистого світогляду цензора. Тому, допускаючи навіть, що були в Галичині в останніх 15-ти роках моменти, в яких „Кобзар" Шевченка та повісти Кащенка й Нечуя Левицького могли видаватися польській цензурі грізними, — проте не можна погодитися, щоб усі ті заборони з 15-ти літ мали надалі рацію екзистенції. Не можна не признати найбільшою аномалією, щоб у малих провінціональних містечках цілком випадкові люди проскрибували класиків письменства. Не можна мовчки приглядатися, як до безконечности більшає список заборонених книжок, як конфіската книжки стає зброєю для припинювання організованого культурно-освітнього життя в краю і як нині, в 30-их рр. XX. ст. конфіскаті підлягають у Коломиї, Чорткові чи Тернополі книжки, що вийшли друком і не були переслідувані у XIX ст. у Київі, Полтаві, чи Катеринославі, а навіть такі, які у 1920-их роках пропустила цензура у Львові.

Адресуємо наші міркування до тих чинників з польського політичного й адміністраційного світа, які повинні оперувати ширшими категоріями, ніж члени постерунків поліції у Збаражчині, що як виконавчі органи кілька днів тому запечатали кільканацять читальняних бібліотек та читалень і кличемо: пора зробити ревізію описку сконфіскованих українських книжок та змінити свій підхід до української книжки!

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдетевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
22/48

„Гноблені українці".

Великий англійський журнал про українську проблему.

Лъондон, квітень.

Останнє число англійського відомого журналу Fortnighlty Review приносить велику статтю під наведеним вгорі заголовком, пера Ляйонельота Львотона. Стаття написана спонтанічно, не інспірована, це видко зразу й автор ознайомлений з нашою історією.

На самому вступі стверджує він, що українська нація, поневолена цілі століття, знайшла тепер на поверхню публичної опінії, хоч вона така стара як британська. Далі правильно знайомить читача з багатствами України, її населенням і простором:

Читаємо там:

„Україна зродилася зі столітніх мук. Вона почала існувати, бо сповнила всі умови, які ставимо до справжньої національности. Природа створила Україну націею. Ніодної речі для цього потрібної не бракувало їй, ані культурної, ані етнографічної, ані антропо-географічної, заки вона обявилась. А обявившись, стала справді европейською націею.

Характер українців мягкий через милість української природи та властивости українського клімату. Українець добре вихований, стриманий, вдумчивий, чуттевий..Та гнів, якого зазнав його нарід, зробив його упертим, недовірчивим, потаємним та дипльоматичним. У багатьох пунктах контраст між українцями та москалями маркантний. Українці осілі, любять дім, москалі схиляються до кочовництва та колективізму. Українці є **аристократична демократія** з тисячелітньою історією поза собою. Ім'я „Україна" почали вживати в XII ст. Значить „пограничча" Україна була погранична держава, остання европейська держава"...

Далі згадує автор за козаків, „степових спартанців" та культурний високий рівень старої козацької держави. За боротьби з Польщею в XVII ст. була Україна примушена шукати спілки з чимсь взагалі державою московською, що снила про наслідництво Византії та „третій і останній Рим". Україна (Галичина) була віддана Австрії".

В XIX ст. автократичний московський уряд чинив „дикі спроби вправити національні почуття з серця люду, вигнати все, що могло би їх продовжувати... В девятнадцятому столітті пивільна справа України була московська! В той-же час поли шпичка та инквізаторія були імпортовані до краю, національний рух круто душений, а провідники по московському звичаю висилані на Сибір".

„Доля українців у Галичині під Австро-Угорщиною, хоч і далека від добра, була ліпша ніж українців під Московщиною. Всі сили напружували вони, щоби спастися від панування відвічного їх ворога — польської аристократії... Та всетаки їх ситуація поліпшувалась, їх національність признавали, база їх розвитку була забезпечена.

Одною із головних причин великої війни був конфлікт Московщини з Австрією через українську справу. Це, а не як загально думають балканське питання, затроювало відносини Московщини з Австрією. Московщина була занепокоєна пробудженням української національности в Галичині...

Версайський мир, що дав незалежність Польщі, українців в результаті знов віддав у руки їх старих ворогів".

Тут автор наводить статистику шкіл і деякі факти зі шкільної політики.

І далі про сучасне становище Радянської України:

„В 1917 р. автократичний режім завалився в Московщині та його місце зайняв інший... Показалося, що **автократія не є присуща тільки московським верховодам, але закорінена в московській расі.** Найперше здалося, що українська держава стане незалежною від Москви. Конституція України прийнята в 1919 р. в Харкові проголосила, що республика „є незалежною та суверенною державою". На якийсь час цю декларацію сповнили. Але в 1920 р. (по заключенню миру з Польщею) Україна мала нагоду вступити в економічний та військовий союз з Москвою... Це було ні більше, ні менше як повторення великої помилки з XVII ст. — початок кінця самостійної України".

Бажання Москви покорити собі Україну зустрілось з опором українського населення. 90 відсотків українського населення — селяни, що мають сорого індивідуальні риси. Тоді як у Московщині земля належала сільській громаді, в Україні панували окремішні селянські господарства... Більшовики знають, що поступу комунізму можна сподіватись тільки в інших краях СССР. В Україні були люди по природі та інстинктово проти нього. Тому більшовики жорстоко нищать український націоналізм та український індивідуалізм. Зокрема зліквідували вони козацьке населення... Число розстріляних українців (на Кубані) страшне. Останки (козаків) пів мільона душ виселено на Сибір та в інші негостинні частини Московщини".

„Нині в Україні постійно стоїть окупаційна московська армія. Московські урядовці мають край у повній контролі, визначні повні українських патріотів. Під цю пору червоний імперіялізм тріюмфує.

„Совітський уряд продовжує політику царського уряду. Українські підприємства влиті до всесовітських трестів з осідком у Москві. Донецький вугляний район адміністративно виділений з України.

Накінець автор дає власні завваги:

„Українська проблема — каже він — з міжнароднього погляду незвичайно цікава. Не можна заперечити, що Европа терпить від недостачі простору та від надпродукції інтеліґенції та технічно вишколених рук. Одначе географічно Західня Европа це півострів евразійського континенту, де СССР є найбільшою частиною. Тому що Західня Европа розвивала свою домашню промислову цивілізацію, привчала своїх людей до практичного підприємства, мало що робилося в землях на схід. Україна міняла господарів увесь час своєї історії. Підозріло, що німецькі державні мужі раніше дивились і на Схід і на Захід. Гітлер дивиться тепер тільки на Схід.

Ідея включити Україну до західньо-европейської системи та відперти Московщину на схід надзвичайно спокуслива. Одначе вступ Німеччини та Польщі на Україну буде суперечний з економічними та стратеґічними інтересами Великої Британії.

Найрозумніше рішення проблеми є, на нещастя, проти практичної політики. Воно в тому, **щоб Україна дістала самостійність та щоб її незалежність була субєктом спільної ґарантії великодержав,** або щоб вона могла у відповідний час сформувати згідно зі своєю власною волею з ким їй сфедерувати.

Незалежна чи автономна Україна є неминуча для европейського економічного поступу та світового миру. Через Україну йде найкоротша сухопутня дорога зі Заходу до Персії та Індій. **Коли вона осягне самозрівняння, тоді це буде значити кінець московських византійських снів та індійських тур. Що формою її уряду буде демократія, це певно. З Україною, як ланкою демократичної федеративної системи, що настане, як надіємось, прийде до створення групи держав, з котрими Велика Британія зможе мирно співдіяти. Давно вже пора творити такі деякі групи у Східній Европі".**

К. Р.

Наради полк. Славека.

До Варшави приїхав голова клюбу ББ полк. Славек, щоби перевести важливі наради з рішаючими чинниками. Ці наради і наради синіційних політиків у Львові єднають політичні круги з поголосками про недалеке призначення полк. Славека.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі блаватні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5 зол. дарма дістає до перевозових кін.
3/73 16-9

Присуд смерти на паню Люпеску і мін. Тітулєску.

З Відня та Будапешту повідомляють, що змовники в Румунії задумували вбити не лише короля Карла II., але також міністра закордонних справ Тітулєску. Вирок смерти на обох виклала розв'язана організація „Залізна Гвардія", якої члени вбили премієра Дуку. Негайно після проголошення присуду на атентатчиків за вбивство премієра Дуки, каптуровий суд призначив два відділи, щоби виконали присуди смерти. Цей присуд вручили членам обох відділів у замкнених копертах. Про присуд смерти довідалася зразу-легіть пані Люпеску і почала істерично плакати. Міс. Тітулєску теж довідався про виданий на нього присуд смерти і негайно замкадав, щоби організацію „Залізна Ґвардія" розв'язали. Кружляють теж поголоски, що провідники „Залізної Ґвардії" вислали до короля ультимат, щоби негайно вигнав свою любку п. Люпеску, бо в противному випадку виконає терористичні акти. Тепер паню Люпеску береже завзято поліція в її віллі, а почтою дістає щодня листи з погрозами.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовни
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

Чи Ви вже пробували наш незрівняний Крем Сухий (летючий під пудер)?

Як іде позичка Рідній Школі.

Нема вже повіту, нема ніякої околиці, де не рушили би справи позички Рідній Школі. Найновіші відомости доходять про зорганізування комісій позички в **Самборі,** де головою вибрано д-ра Івана Матіяшика, заст. голови Окр. Надзн. Козбура, касієром п. Яновича, секретарем м-ра Луцького. Комісія докладає всіх зусиль, щоби позичка випала якнайкраще. Перша сільська громада, яка відгукнулася на поклик до позички, була Лука, де зложили відразу готівкою 73 зол. Самбірська інтеліґенція підписала перед Великоднем позичок на суму 400 зол. На днях відбудеться в тій справі ширша нарада відпоручників громад із повіту.

Енергійну акцію за позичкою Р. Ш. веде комісія позички у **Скольому** (голова о. Микола Притуляк, секретар м-р Володимир Кошів). Після нарад у повітовому місті пішла ширша діяльність головно у Скольому і Синевідську Вижному. Перед Великоднем видала сільська комісія до громадянства свого повіту поклик, в якому домагається, щоби кожна установа як також духовна і світська інтеліґенція декларувала і вплатила найдальше до 31. липня 1934 р. хочби й ратами принаймні одну довжну грамоту Р. Ш. У згаданому поклику є такий зворушливий уступ: „Деякі повіти, а навіть поодинокі села, установи, громадські уряди, де засідають наші ідейні радні, йдуть просто на перегони, щоби сповнити свій народній обовязок і згідно та щиро підтримати рідну установу, що не лише вчить, але й виховує на характерних членів нації великої будучини, що має в майбутності сповнити велике завдання. Такі перегони повинні у кожного з нас не лише будити подив, але й додавати заохоти, щоби кожний в нас доложив і свою цеглину до тієї будови".

Видно, що таке саме значіння надають Рідній Школі й інші околиці. Слідне це з таких фактів, що селяни складаються на одну грамоту навіть і по 1 золотому. Прим. **Стрілиська Нові** прислали вже 9 позичок й обіцюють дальшу акцію. **Білобожниця** прислала дотепер три позички. Надійшло кілька позичок із **Люблина,** зпід **Вадовиць** і з **Ченстохови**, не згадуючи про ті місцевости корінної Польщі, про яку вже була мова в часописах.

У **Снятині** зайшов такий зворушливий факт, що Михайло Павловський, здавна безробітний, відмовляє собі на найконечніші потреби і враз зі своєю дружиною підписав позичку на 50 зол.; одну позичку (25 зол.) вже вплатив, а на другу присилає ратами. Чи не є це ціло гідне наслідування?

В повіті **Камінка Струмилова** признало громадянство на своїх сходинах за комісію позички Старшину тамошнього Кружка Р. Ш. з головою о. шамбеляном Цегельським. До помочі постановлено покликати також представників замісцевих установ. Комісія взялася й розіслала в село відповідні поклики. Один з учасників (п. Чипчар) заявляє, що відозви конечні на село, „бо умовини позички є такі, що можуть на них пристати й селяни". З більших позичок в Каменеччині згадаємо: Роман Кортяк 100 зол., д-р Іван Лемішка 100 зол., д-р Володимир Бенах 50 зол., філія „Просвіти" 50 зол., а решта до часу Великод. Свят було 20 позичок по 25 зол. з міста Камінки та з Добротвора й Побужан. Акція в справі позички йде дальше.

Комісія позички в **Гусятині** зібрала дотепер позичок на 175 зол. Комісія в **Турці** в. Стр. надіслала дотепер 16 заяв. Комісія в **Дрогобичі** наділала дальших 17 заяв (між ними п-ні Анни Новицької на 50 зол.).

В **Ходорові** зорганізували районову комісію для ходорівської округи, якої головою став д-р К. Троян, скарб. п. Йосиф Копитко а референткою справи п-і Ольга Семчишин. На письмений поклик, завернений в села, доходять відомости, що позичка має прихильний відгомін. Зокрема переводять позичку місцеві установи, як це вже сталося в Ліщині, Отиневичах та інших селах. Для міста Ходорова створили окрему комісію, якої головою є дир. Олександер Кулинич, референтом проф. Роман Чучкевич, а скарбником той сам, що в районовій комісії.

Точно пильнує своїх зобовязань кооператива **„Будучність"** у Тернополі. Зараз з початком місяця квітня згідно із зобовязанням вплатили працівники тої установи дальшу рату на позичку Р. Ш. в сумі 85.50 зол.

Навіть далека **Березівщина** бере участь у позичці Рідній Школі. З **Павлокоми** надіслали три заяви на 75 зол., а то: Кооператива „Сян" 25 зол., Читальня „Просвіти" 25 зол., дир. Микола Левицький 25 зол. На це вплатили вже готівкою 35 зол.

Видно, що ані кріза, ані ніяке лихоліття не може здержати народу в його природному розвитку. Потішаюче й це, що вже широкі народні маси розуміють таку чисто ідейну справу як справу виховання. Це заповідь **Кращого!**

Німеччина відповідає Англії.

ЛЬОНДОН, 13. 4. ПАТ. Англійський амбасадор у Берліні переслав до Форін Офіс відповідь німецького уряду в справі збільшення видатків на зброєння. Німецький уряд пригадує, що версайський мир не накладає на Німеччину ніяких буджетових обмежень і уряд може по своїй волі диспонувати видатками. А тому, що нема великої надії на розброєння. Німеччина вважає себе мусить подумати про свою оборону.

Побільшення видатків на на військо з 8,7 на 32,3 мільонів фунтів штерлінгів меморіял виясняє підготовкою перемінити 100.000 армію з довгими речинцями служби на більшу армію з коротшим речинцем служби. Видатки на маринарку з 2,5 на 11.1 мільонів фунтів штерлінгів будовою нових кораблів, замість старих, незадатних до нічого. Квоту 10.5 мільонів фунтів штерлінгів замість давніших 6.6 мільонів на лотництво призначено на перебудову літаків, одні з яких мають бути трімоторові. Німецька відповідь справила в Англії погане враження. Політичні кола сподіваються, що німецька відповідь спричинить англійський уряд у конечности зближати з Францією.

Купуйте лише цикорію
„ЛУНА"
виріб кооперативи
„Суспільний Промисл"
Львів, Церковна 2.

Чи справді аж такий злочин?!

Відповідь музичним і немузичним опонентам.

Моя стаття про сучасну українську музику в числі „Сиґналів", присвяченому українській культурі й мистецтву, викликала — як бачу з української краєвої преси — справжню бурю. З гострими сиґнали виступили музики і — немузики, кваліфікуючи мою статтю мало не як національний злочин! Чудовий зразок полеміки дає „Перемога", якої редактор, що на музиці мабуть якуратно стільки розуміється, що на астрольогії, вважає мою статтю за відповідний момент до іронічних уваг під адресою „родини Рудницьких" і насвітлив цю статтю тенденційно, повириваними з неї кількома словами і реченнями, та цілу справу стягнув на площину... політики. Такої полеміки я не берусь піднімати, не дам себе до неї втягнути і згори залишаю таким „фахівцям" вдоволення, що мене „знищили."

Одначе не можу проминути мовчанкою уваг тих двох активних і поважних українських музичних діячів, які виступили на сторінках „Нов. Часу" і „Діла" з критикою мого становища, дарма, що в тих своїх критичних увагах не зуміли стримати себе від деяких колючок під моєю адресою. Ті колючки не всилі захитати моєю пошаною до їх праці й осіб, яких я ніколи ніде не ображував. Навпаки: вважаючи найважнішою підставою успішного розвитку нашої музичної культури **повну консолідацію і дружню співпрацю всіх сучасних українських музик,** я, де й коли тільки міг, підкреслював успішність діяльности саме згаданих осіб та їх важливу, позитивну ролю в нашій музичній культурі. Врешті: коли я, при всій можливій розбіжности поглядів на деякі загальні й суто українські музичні питання з тими чи іншими нашими музиками впродовж цілої своєї — цетаки вже кількинацятилітньої — музичної діяльности, виконував скрізь, де тільки міг і старався виконати **твори** сучасних українських композиторів, себто те, що в найвищій мірі репрезентує кожного композитора, — тоді хіба не заслужив я на закид, що роблю погану прислугу нашій культурній справі!

Щоби дати доказ уважливости, з якою я прочитав їх річеві замітки, та моєї доброї волі відділити річи сутні від несутніх, радо признаю слушність деяким їх закидам. Признаю, що моя стаття в „Сиґналах" не була під інформаційним оглядом задовільна; — може справді деякі мої негативні уваги вийшли надто яскраво і здеформували тенденцію статті. Але я і не мав на думці давати чисто інформаційного огляду історії української музики (тому й пишучи про **сучасну** українську музику не міг почати статті напр. від староцерковної музики, але мусів взяти за вихідну точку якусь ближчу до нас, безпосереднішу епоху і такою вважав я першу половину 19-го ст.), лише писав у загальних нарисах про українську музику на тлі **сучасної музики европейської** та її сучасних течій. Та тут лежить мій гріх: що я хотів би бачити у нас композиторів **европейської величини.** Ось головна думка моєї статті: якби ми мали справді композиторів европейської величини, то їх твори виконувались би в Парижі, Нью Йорку, Льондоні чи Сан-Франціско, —, так само, як твори Архипенка або Грищенка купують американські та европейські музеї. Може я висловив цю думку невдатно, неясно, але у дискусії слід боротись з головною тезою, а не викривленою її карикатурою. Гадаю, що аргумент, якого вживають деякі наші громадяни, що „не слід виявляти перед чужинцями наших недостач", добрий для членів одноміліонового маленького народця, а не 40-ка мільонової нації! **Великі народи не лякаються критики своїх недостач ні у себе, ні перед чужиною.** Те, що деякі наші композитори та громадяни вдоволені дотеперішніми успіхами нашої музики — може служити саме за один із проявів того нашого маленького і безкритичного самозакохання, яке завсіди все може виявляти собі на свою користь.

Можливе теж, що зміст моєї статті не зовсім відповідав наголовкові статті і — можливо

ВАЖЛИВІ НАРАДИ В ПАРИЖІ.

Німецька преса повідомляє, що мін. Барту відбув чотирогодинну конференцію з французькими амбасадорами, а саме Франсоа Понсетом з Берліна і Ляроком з Варшави. Обох амбасадорів викликали до Парижа, щоби з ними обговорити поїздку мін. Барту до східної та середущої Европи тому, що у Франції вважають їх найкращими французькими дипльоматами. Паріська преса згадуючи про цю нараду пише про конференцію „грубої трійки".

ПАРИЖ, 13. 4. ПАТ. Мін. Барту конферував вчора також з італійським амбасадором Пінаттї ді Кустоцца.

—o—

що не слід було вибирати саме таку тему для статті у польському часописі. Крик, який зявився з приводу моєї статті, переконав мене теж, що я справді, живучи довгі роки поза межами Галичини, чи то на Заході чи Сході, загратив це тонке вичуття **політичної** атмосфери і своєрідних краєвих відносин, які у нас відбиваються на способі **підходу до мистецьких проблем,** і що цих відносин я и збагнув за останній один рік побуту в краю, занятий важкою боротьбою за хліб.

Отож признаючись пп. опонентам до цих своїх гріхів, я проте не можу погодитися, щоби не могла між активними мистцями (до яких, при всьому легковажному до мене ставленні пп. опонентів, я все-таки маю певне право себе зарахувати) — існувати **різниця поглядів на мистецькі проблеми,** до яких належить теж оцінка мистецьких вартостей усіх признаних чи непризнаних величин. І на доказ, що мої **критичні** завваження на тему нашої минулої чи сучасної музики не такі вже безпідставні, не можу в цьому місці не покликатись на одиноко дані нашого музичного історика Миколу Грінченка, котрий у своїй „Історії української музики" позважився висловити кілька думок, які доказують, що ані я не написав у своїй статті нічого нового ані — тим більше — нічого „єретичного". Ось прим. на стор. 248-ій читаємо у Грінченка: „...Як не дивно, але загальна картина нашого сучасного музичного життя вимальовується в досить сумних фарбах. Ми не можемо не зупинитись перед тим яскравим фактом, що український нарід, такий співучий і талановитий в своїй співотворчості, як може ніякий інший нарід в світі, не дав нам ще й досі свого генія-музики, не дав творця-художника, що зробив би революцію в своєму мистецтві і поставив би українську художню музику в рівень з музикою інших народів. Ми не маємо ні свого Глінки, ні Ґріґа, ні Вагнера, ні багатьох інших, що перетворили музичні надбання своєї націй-нароДу в вищі художні формування музичні і тимсамим приєднали себ до великої музичної культури світу. Правда, Лисенко був першою спробою до цього, але все-таки його **абсолютне значіння** як композитора не вміщало в собі тих рис, що могли б повести його музику вселюдським шляхом розвою цієї штуки; він, повторяю, був лише **талановитою спробою** (підчеркнення Грінченка! А. Р.) до цього, спробою, що зробила його славним, але **відомим** лише серед його народу. Сучасний же художник-музика, як гучно не бреніли в його творчости мельодії його народу, повинен стати на шлях широкий, шлях перетворення музичних здобутків свого народу, здобутків хоч і високо оригінальних, але близьких і рідних лише йому, в форми зрозумілі для всіх, повинен заговорити музичною мовою, до якої прислухалися б усі, хто хоче й може бачити в музиці мову душі людської". І дальше на стор. 255-ій: „І власне, не помиляючись можна сказати, що **свою художню музику ми тепер лише починаємо".** (підчеркнення Грінченка! А. Р.).

Чи зможе хтось, хто має **добру волю,** найти в самій **суті** питання велику різницю думок між цими висказами Миколи Грінченка і моїми у статті у „Сигналах"?! Хай навіть моя оцінка неправильна та неправильна технічна форма її вислову (конструкція статті, польський часопис і т. п.), то проте не можна, на мою думку, підтягати аж до рівня „національного злочину" інший погляд на речі суто мистецькі, ніж його мають український загал та його речники. Підкреслюю, що про вартість цих річей на кристалізацію української **національної** думки, про їх значіння для **цілости національного життя** — я зовсім **не писав** і тої вартости і **того** значіння не обнижував. Річ ясна, що **й на думці мені щось подібне не було, будучи тут зовсім однозгідним з моїми опонентами.** Зокрема завжди поклонявся я перед Миколою Лисенком, як тим мистцем-громадянином, що поклав великі заслуги для організованого українського музичного життя, як української музикури та кристалізації української національно-культурної свідомости. — І в цими своїми заслугами ввійшов слушно до історії.

На жаль, мої опоненти добачили в моїй статті лише самі тіни та промовчали зпр. зовсім моє безумовно позитивне насвітлення нашої сучасної музики і її представників (при чому мої особисті критичні завваги не були для нікого образливими ані тимпаче, понижуючими!) та бадьоре закінчення статті, в якому я дав вислів своїй щирій і глибокій вірі у творчий поступ і здвиг української музики. І щоби погодилися зі мною, що диференціяція поглядів серед українських мистців, діячів української музики, може лише причинитись до її добра.

Антін Рудницький.

Берлін, березіль 1934.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український нарід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 квартярічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: **Warszawa. ul. Sienkowa 25 m. 10.**

Як додаток до „Рідної Мови" виходить тримісячник „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ". — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Европі 5 зл., поза Европою 1 амер. доляр.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

Сотні тисяч курців

домагаються нині своїх

Паперців і тутюк „Калина"

незрівняних в якости, виробу кооп. фабрики

„БУДУЧНІСТЬ" у ТЕРНОПОЛІ

Протифашистівська організація в Італії.

З Атен надійшли вістки, що італійська поліція викрила широко розгалуженну протифашистівську організацію в Месині, яка обхопила своєю діяльністю цілу Сицилію і полудневу Італію та вела завзяту акцію проти Мусолінія. До тієї організації мали належати також вищі адміністраційні урядовці та вищі старшини. Крім того в Месині викрили позіції магазини зброї та муніції і тому здогадуються, що організація підготовляла збройне повстання. Дотепер арештувала поліція понад 100 членів і провідників тієї організації.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 15. КВІТНЯ 1934.

ЕВГЕН ХВИЛЯ.

Великодні дзвони на хвилях радія.

(З приводу трансмісії Архієрейської Служби Божої з Волоської церкви у Львові.)

День устав був дуже мрячний, захмарений... Неначе казав би: Ви не глядіть нізвідки помочі, бо ця дарма. Замкніть покищо очі, бо дарма виглядати їх. А слухайте радше, що у Вас у душі діється, слухайте й кріпшайте. Зосередьтесь, передумайте, що минуло, добре передумайте і думайте нову думу, але творчу!

По ім упав малий дощ. Це спомин і жаль за Великим Воскресенням, що тревало так коротко...

Бамм! бова! бамм, бова, кликав великий дзвін Волоської церкви. Ходіть сюди, ходіть скорій на духовий празник, на підсилення Вашої віри, бо зневарa закралась до Вас. Бо Ви в ту тяжку, претяжку годину Голгофти жрете ся, як скажені собаки і кожний з Вас одны одного экзаменував би. Колоди в оці своїм не бачите. Лицеміри! Бамм, бова, бамм, бова...

І церква наповнилась і перепозналась. Преосвященний Кир Іван правив Архієрейську Службу Божу і біля нього численне духовенство. Якась дивна повага у церкві. Високо стелився дим кадила, ще вище несся дзвінкий спів дівчаток. Понад головами вірних луна в голос хору: раз тихо молитва, то могутні й потужні: Алилуя. Іже Херувими. Вірую. Отче Наш. Пригарнув грішний обрад заблискотів усією своєю величчю і небуденністю.

Неначе уже містили мури Волоської церкви так багато людей, неначе поминали торжественну Безкровну Жертву і не вперше передали її сьогодні радіом. Але саме сьогодні дивно чомусь ставало на душі. Хотілось співати голосно, якнайголосніше, щоб бодай виспівати той біль, той дивний жаль, що каменем налиг на душу.

І аж лекше стало, коли отсе Кир Іван звернувся до своїх вірних з короткою промовою. „Традиційним звичаєм — говорив він приблизно — хочу побажати Вам всім разом і кожному зокрема в імені Церкви і від себе Веселих і Щасливих Свят. Знаю, що далеко Вам і нам всім до тієї веселости й радости, бо цілий світ сьогодні в смутку, а вже щонайбільше наш Український Нарід, що здається останні рже дні переходить на Голгофті. Одначе Церква наказує нам сьогодні радуватися. Тож радуймося і в тій радости набираймо сили до Великого Воскресення. Так, як Христос воскрес із гробу, так воскресне український нарід до кращого життя і надаремне вороги опечатують його гріб. Хотів би я особливо, щоб мої побажання веселости й радости полинули на хвилях вітру на славну Україну, де по Великодні залишився тільки спомин, — і щоб надихали наших зневі речених братів надією, що Воскресення недалеке..."

Хлипання почулись серед вірних. Тут русява дівчина, що тримала хоругву, заплакалась, там ридала якась старша інтелігентна жінка, на хорах прослезився якийсь старший добродій. Небаром усюди, де не глянь, стояли людям сльози в очах. Лише молоді люди похилили голови, насупивши брови і похмуро дивились перед себе.

Напруга щораз більшала. І настає хвилина могутня. Усі: Владика, священики, ціла церква, хор — усі зливаються в пісні „Христос Воскрес". Тремтять вікна, світло свічок, б'ються людські серця.

Понісся той спів на хвилях радія (бо два мікрофони були в церкві, один коло вівтаря, другий на хорах) — далеко вшир понад поля, ріки й ліси, понад Збруч, Черемош і Карпати.

І з вереском і криком кидались електричні шубовсть удолину. Влетіли до хаток і наповнили їх радісною вісткою. „Христос воскрес" — зверпулась перша до своєї сусідки. „Воістин воскрес" відповіла ця. Радісно затремтіла перша лямпа і моргнула до другої: голосно, що Христос воскрес. Ця тронула третю лямпу і заспаний голосник і не спостерігся, як дістав у вази і почав підгукувати: Христос воскрес, Христос воскрес!...

„Воістин воскрес" відповідав мимохіть радіоаматор, при приймачі. А слухали радія наші брати скрізь в Европі, де їх тільки загнала доля. У Франції зібрались при голосвику наші робітники, слухала радія наша еміграція в Парижі, слухали його наші брати в Гамбургу, Берліні, Празі, Варшаві, Югославії та Римі...

А там на славній Україні хтось слухав потайки радія. На слухальця, а не дай Боже, на голосник! І заєдно тримав руков галку конденсатора, щоб негайно перекрутити станцію, якщоб хтось непевний увійшов у хату. Він, як ніхто інший чув, що діється там у Волоській церкві у Львові. Бо його голодне вухо вслухувалось у найменший шелест. Кажуть учені, що як дуже сконцентруватись, то можна відгадувати думки на віддаль. Так той хлопець не тільки слухав крізь радіо, але вслуханий в екстазі відчував серцем, як б'ють серця його братів так далеко у старому Львові. Це було попо другому радіо. І відчув він серцем, що хлипання й дивні звуки, які він вухом чує, це не якісь нормальні відгомони юрби, а біль серця зібраних у церкві.

І ніхто не знає, який знаний вплив має слово та пісня на радіовій хвилі у рідній мові, коли перемагає простір і вже забувати про географічні межі.

Наш правопис і В. Н. Конгрес.

Надрукована недавно в „Ділі" кореспонденція з Перемишля знову і знову підносить тяжку наболіву у нас справу нашого правописного хаосу. З кореспонденції виходить, що справа стоїть навіть гірше, ніж то ми, нефільольоги, могли уявляти собі. Виявляється, що навіть в одній школі, але в різних класах, вживається різного правопису. І то в середній школі, яка, власне, й має завданням навчити людей правильно писати. І то в Перемишлі, де навчання в гімназії взагалі завжди стояло на висоті, а, зокрема, проф. д-р Евген Грицак є знаним і дуже поважним україністом.

Але як цю справу наладнати? Це, звичайно, дуже добре, що директор гімназії турбується ненормальним станом у своїй гімназії і, скликає своїх професорів-україністів на правописну конференцію. Зворушує і та скромність, яку виявляє конференція: устійнити правопис у стінах перемиської гімназії і, як найвищий ідеал, — в школах міста Перемишля! Але якже з усіми українцями? Як з тими тисячами шкіл, де щоденно викладається український правопис, з тими сотнями українських часописів, що будуть приходити також і до Перемишля і руйнувати роботу конференції, нарешті, з тими мільонами українців, що пишуть щоденно листи, рахунки, трактати, вірші — і кожний „на свій манер".

Тут, „кроме шуток", — як казали панночки на Правобережу, справжня трагедія. Нація, що не має устабілізованого правопису, завжди може натикнутись на відмову їй культурности. Ще інші народи, які мають свою державу, можуть позволити собі на такий збиток, але — не ми. Ми — мусимо зробити з тим, нарешті, якийсь порядок.

І новий почин перемиських педагогів треба щиро привітати й усіма силами підтримати. Перемиська конференція апелює до Наукового Т-ва ім. Шевченка і до Львівської Шкільної Ку-ратерії. Це — правильно, але цього мало. Справу упорядкування українського правопису треба зробити справою **всеукраїнською,** принаймні розуміючи під цим тих десять мільонів українців, що живуть „по цей бік Збруча", в Америці та на еміграції.

А для надання їй належного авторитету й обовязковости, треба звязати її з Всеукраїнським Національним Конгресом.

Всеукраїнський Національний Конгрес повинен зібратися як орган, що має упорядкувати, по можливости, усе національне життя. Його обовязком, без сумніву, буде сказати своє слово і в справах нашого правописного хаосу. А щоби те слово було належне і відповідне, всі українські фільольоги і компетентні місця та установи (Наукове Т-во ім. Шевченка, Іст. Філ. Т-во у Празі, Високий Педагогічний Інститут і т. д.) повинні вже нині почати наново працю по устійненні правопису, притягаючи до того знавців та педагогів з Буковини, Підкарпаття, Америки і т. д.

Знаємо, що завдання це — нелегке. Знаємо, що українські фільольоги — нарід особливо непримиримий і войовничий. Але нині — час порозуміння й консолідації. Во ім'я упорядкування національного життя, — мусять і вони погодитись для сьогоднішнього дня на якомусь компромісі.

А Всеукраїнський Національний Конгрес — спопуляризує цю справу і своїм авторитетом надасть їй характеру — обовязкового для цілого світового українського шкільництва, для видавництв, для преси, для кожного українця, що уміє тримати перо в руці...

І це велике діло безумовно може статись! Необхідно лише, щоби пп. перемиські педагоги, що підняли його, не були занадто скромні, не кидалиб своєї праці, а, навпаки, провадилиб її аж... до побідного кінця.

C. S. R. М. З.

По широкому світі.

— Остен Чемберлен виступив на конференції приятелів Ліги Націй з гострою критикою проти тих англійських політиків, які є прихильниками відокремленої політики Англії.

— Судля у Шавлях, який веде слідство проти розвязаних організацій соціялістичної і християнсько-соціялістичної, доручив повідбирати від членів тих організацій паспорти на виїзд з Литви.

— Шультес, представник швайцарського уряду, заявив у Базилеї, що швайцарські вірителі не погодяться на припинення сплати довгу ні мечем.

— З приводу страйку проголосив еспанський уряд виїмковий стан у Сарагосі і збільшив число народньої гвардії на 4.000 осіб.

— Баварський уряд надав провідникам національ-соціялістичної партії повноваження краєвих начальників і як такі мають право приходити на засідання уряду з дорадчим голосом.

— Чеська преса живо обговорює заборону польського міністерства закордонних справ на виїзд польських змагунів до Праги на мячові змагання в дні 15. квітня ц. р. за мистецтво світа.

— Летуни перевезли вже всіх розбитків з „Челюскіна" на суходіл. На кризі залишився ушкоджений літак Доронїна.

— Турецький парлямент відкинув жалобу ошуканця Інсула і тому Інсул їде до Злучених Держав.

ЯПОНІЯ ВІДКИНУЛА УМОВИНИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

На пропозицію японського міністра закордонних справ, щоби Злучені Держави заключили з Японією на 10 років умову про ненапад, надійшла вже відповідь. Злучені Держави домагаються, щоби Японія підписала таку умову про ненапад ще і з СРСР і Китаєм. Одначе японські політичні круги противляться, щоби Злучені Держави підтягали до їхніх пропозицій ще умову про ненапад з СРСР і Китаєм.

—o—

През. Рузвельт це американський Керенський.

Професор Вірт подав сенсаційну заяву, що Рузвельтів „трест міяків" приготовляє комуністичну революцію. У звязку з тим переслухувала проф. Вірта парляментарна слідча комісія. Перед комісією зізнав Вірт, що свої революційні основував на твердженнях визначних осіб. Більшість тих осіб піддержала свої зізнання.

У звязку з тим переслуханням бувший член „тресту міяків" Адольф Берль заявив одному американському часописові, що на його думку Вірт упав жертвою містифікації деяких своїх політичних приятелів. Ті приятелі раз Віртові жартом сказали, що „трест міяків" уважає Рузвельта тим, чим москалі свого часу вважали Керенського та що у відповідну хвилину вистрілять його Сталіном.

ПІДПИСУЙТЕ Й ВПЛАЧУЙТЕ НА ПОЗИЧКУ РІДНІЙ ШКОЛІ ПО 25 ЗОЛ.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 15. КВІТНЯ 1934.

ЕВГЕН ТКАЧУК.

Гаїлки у Львові.

Гаїлки — це безперечно найкраща забава в Великдень, забава, яка має стільки чару й веселого та безжурного настрою, що до неї горнеться радо не тільки молодь, а й старші часом не вдержать та вхопившись за руки між молодю, витівкують про всякі „огірочки та черевички".

Дуже часто можна почути жалі, що гаїлки переводяться. По містечках молодь волить ховатися парами у найбільш невідвідуваний куток імітації парку, а по селах коли і йде під церкву, то хіба на те, щоби приглядатись, як бавляться ті „дрібні".

І в самому Львові не те. Гаїлки не то, що не переводяться, але навпаки: щораз то поширюються, тільки дещо у змодернізованій та на міський лад перелицьованій формі. Воно, правда, часто виходить з цього чиста пародія, але всеж таки колишній гарний звичай не затрачується і перед нашої львівської молоді видно добрий добру волю.

Цього року погода не була надто ласкава. Щойно другого дня блиснуло сонце зпоза молочних осіннях хмар, та так чомусь обережно, начеб боялося, щоби не наразити собі латинників, бо в їхні свята було так студено, що хоч кожух назад витягай. Але всеж таки тепло було.

Оба подвіря перед церквою св. Юра заповнені молодю. Селянські одяги вряз з міщанськими строями мішались у різнокольоровій рухливій масі. Радість зміх, пісні — все це прикмета нашого Великодня. Час до часу бамкнув дзвін.

Зараз там на першому подвірі, колись тимчасовому, ставились у гурточки дівчата, прибрані по сільському, переважно служниці й ті, що приїхали „зі Львова" послухати, як величають пани.

Спершу якось не мали відваги зачинати. Побравшись за руки, стояли й перешіптувались, та кидали очима на „воськовими", які вольно святкувати у Львові, ніж на „урльопі" на селі.

А далі одна, найвідважніша, завела:

„Вишні, вишні,
„Чому не черешні, чому не черешні?
За нею підхопила решта:
„Любивес ми, мій миленький,
„Чому ни бireш мі, чому ни бireш мі?

І зараз понеслись гаїлки у кількох місцях подвіря. Дівчата, переважно знайомі собі лише в обмежених гуртках, так і повязались у малі колеса тай співали кожна на свій лад, так, як це в їх селі співають.

Та прийшов миленький
Та чорнобривенький:
Ой, дай, мати, дай мене взяти.
Та прийшов нелюбий
Горбатий та грубий:
Ой, не дай, мати, не дай мене взяти.

Зараз щобіля завели ще третьої:

Прийди, хлопе, молотити,
Дам ти їсти й воковити,
Дам ти їсти і попити
Щей тітюну закурити.
Та ще й рипський на долюню
І гуляти ни бороню.

Це так на селянський лад. Таке, видно, співають по селах коничинецького й коломийського повіту. Але ось зараз пронеслась змодернізована гаїлка:

Ой, чомуж ти не танцюеш,
Галю, Галю?
Бо ни маю пантофельків,
Козаченьку.
Та я тобі пантофельки
Куплю, куплю
Тогди я си потанцюю,
Козаченьку.

Колись, тямлю, було: черевички, а тепер „пантофельки". Цікаво тільки, чи сатинові, чи такі прості, з Дельки.

Але в самому кутику подвіря найбільший круг людей. Йду туди і бачу колесо наших найменших. Вони мають мабуть найбільше успіху: стільки слухачів і публики довкола їх колеса, що всі інші разом не мають стільки авдиторії. Не дивниця: оці діти незіпсовані ще „модерніяком" та подувом міської культури.

Широке колесо, одна маленька дівчинка в середині, а всі співають „царівну".

„Жила, була, цаківна..."

Хотілось довше прислухуватись цій простій пісенці, але недалеко уставилась група старших дівчат, що враз з кількома молодцями завели щось таке, що спершу тоді було розібрати, ще воно за пісня. Хіба тільки по кінцевих словах кожного рядку можна було догадатись, що це „Дівча в сінях стояло", так проникливо затягали через ніс:

„Серце мое-е-е-е-е
Серце мое-е-е-е-е..."

На другому подвірі, зараз під митрополичою палатою, зібралась т. зв. „пиляхта". Це шкільна молодь, переважно гімназійна, всі інші без „постійного звання" та ті, що вбрались „а панська" на те, щоби заманіфестувати свої вищі аспірації.

Провід забави опочив у руках якогось „професора", що з розкуйовданим волоссям та розвязаною краваткою (все це вказувало, що „пан професор" прийшов уже не по одній „сильній, зміцненій") кричав що сил: „Прошу панства, тільки зі швунгом і з гумором!"

Та гаїлок тут ні сліду. Співали й бавились „пташка", так чисто, як це на „всьондзівських" приняттях бавляться, і мабуть тільки безпосередня близькість Божого храму не дозволяла на „кляштор" чи „пошту". І тут т. зв. „галерія" численна. На східцях митрополичої палати уставились „пані з товариства" і роблять свою забаву, як звичайно, сплітками:

— Дивіться, пані, Бондзячка собі на шапку якусь візнаку припяла.

— Де, де? Ая, справді, і то гімназійну. І хто би сказав, що це служниця...

Воно справді, зараз годі пізнати, чи говориш зі служницею, чи зі студенткою університету. Прибереться так чепурненько та по „інтеліґентськи", що ніяк не второпаєш. Хіба як довше порозмовляєш „фахово". Одну таку розмову вдалось мені підслухати:

— Ах, як тут тісно. Ті *міщухи* так торпляться, що я була би *горебку* затубила.

— Е, що ти дивуєшся: вони всі *безчасні*.

Ца так наші сільські по міському вакизують

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ *По цінах дуже низьких. Поручає* Ф-ма **ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.**

БАГНО СТАВІСЬКОГО.

МЕМОРІЯЛ ДРУЖИНИ ПРЕНСА.

ПАРИЖ, 13. 4. ПАТ. „Журналь де Деба" і „Тан" оголосили меморіял дружини і сина Пренса до міністра справедливости. Меморіял опрокидує гіпотезу, що Пренс поповнив самогубство або впав жертвою нещасливого припадку, бо надто багато доказів промовляє за тим, що доконано злочинну вбивства. До того здогадні вбивники не висвітлили свого алібі. Меморіял наводить шість можливих гіпотез: 1) вбивство Пренса божевільним неможливе, бо діяло трьох злочинців; 2) злочин розбійні — виключений; 3) злочин із сквапливання неможливий, бо Пренс вів нормальне життя; 4) злочину не доконали засуджені Пренсом; 5) вбивство з політичних мотивів виключене; 6) лишається гіпотеза, що вбивство тісно зв'язане з аферою Ставіського тимпаче, що саме Пренс вів важливі документи для провідника адміністраційної слідчої комісії Лекуа.

НЕВИННІСТЬ ПРОК. ПРЕСАРА.

Меморіял підкреслює, що Пренс зложив прок. Пресарові три звіти в справі Ставіського. Ці документи опісля дійсно відшукали в прок. Пресара. До того Пресар заборонив Пренсові порядкувати їх без його участи. В 1931 р. ком. Пашо зредагував ще один звіт і його Пренс вручив також прокураторові.

Далі меморіял наводить слова обурення Пренса на прок. Пресара, який закинув йому, що заховав у таємниці звіт ком. Пашо. Крім того Пресар так некультурно повівся з Пренсом, що цей думав вибити прокуратора по лиці. Після нагінки преси на прок. Пресара з приводу аферн Ставіського, цей плакав перед Пренсом. І тоді суддя заявив, що зредагує нотатку для преси в обороні Пресара. Колиж закував собі, що присягатиме перед слідчою комісією, завагався. Колиж би Пресар обвинувачував Пренса перед слідчою комісією, цей боронив би себе двома листами прокуратора, якими доказав би йому фальшиві зізнання в афері Устріка. Пренс не міг вручити документів для Лекуа в дні 17. лютого н. р., бо документи були ще в Пресара. І конфлікт з Лекуа відложив Пренс на 21. лютого н. р., але до того часу вбили Пренса. Меморіял підкреслює збіг деяких фактів і домагається, щоби їх основно перевірили.

Нова війна.

З Нью Йорку повідомляють, що між Перу і Колюмбією може в кожній хвилині розгорітися війна. Повищо в столиці Перу в Лімі радить уряд безперервно. Зате Колюмбія вислала на кордон більші відділи війська.

—o—

УМОВИНИ БІЛЬШОВИКІВ ДО ЛІГИ НАЦІЙ.

МОСКВА, 13. 4. ПАТ. Більшовицький уряд ставить такі умовини перед вступленням до Ліги Націй. Більшовики домагаються впершу чергу, щоби всі держави, члени Ліги Націй, признали СРСР. Крім того Ліга офіційно запросить більшовицький уряд і признає одноголосно більшовикам постійне місце в раді. Ці умовини відкине мабуть багато держав, але впершу чергу Англія та Швайцарія.

—o—

Уряд намовляє короля до згоди.

З Букарешту повідомляють, що премієр Татареску в імени уряду звернувся до короля Карла II., щоби погодився зі своєю дружиною Оленою і запросив її повернути до Румунії. Популярність княжної Олени і згода короля з дружиною втихомирила би неспокої у Румунії.

—o—

БОМБОВИЙ АТЕНТАТ.

ПАРИЖ, 13. 4. ПАТ. На провідника еспанських фашистів Хозе Антоніо Прімо де Ріверa, сина померлого диктатора, невідомі справники кинули дві бомби в хвилині, коли Хозе виїздав зі самоходу біля суду в Мадриті. Означе кинені бомби не вибухли. Тоді напасники стріляли тричі з револьверу, але кулі також не вцілили. Атентатники користаючи з метушні, втікли.

НОВИНКИ

„СІЛЬВА", найкраща **теч,** паста та порошки до чищення металів і посуднн. Фабрика Львів, вул. Бандурського ч. 5. Домагайтеся всюди. 1327—?

— **„Distinction"** — косметичний кабінет вул. Коперника 42 а II. пов., тел. 72-18 виконує всякі косметичні заходи фахово-дипльомованими силами. Веде курс трьохмісячної науки косметики, що дають право виконувати практику самостійно. Вписи тривають. 1394 3-10

— **Весняний сезон у Черчі.** Відкриття весняного сезону в Черчі **1. травня.** Інформації подає Управа живця: Черче, п. Рогатин. 1385 2-6

Дешевий тиждень по 75 сотиків. паркети, муляїни, кремпи, еполети і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 10-3о5

— **Крамниці „Маслосоюзу" у Рівному нема,** бо рівненське **староство відкрити крамницю вже вдруге заборонило.**

— **Допоможіть нещасливим жертвам пожежі.** Повідомляють нас з Денисова, біля Тернополя, що після страшної пожежі, яка знищила ціле село люди находяться у жахливому становищі без даху над головою, одягу та поживи. Згоріло сіно і солома, нема навіть чим дітей прикрити. Потрібна негайна поміч в одежі та постелі. Немовлята гинуть зі студені. Просимо українське громадянство на допомогу дітям з Денисова. Усі ласкаві жертви в одежі, постелі та харчах просимо слати на адресу „Нова Хата", Львів, Ринок 39.

— **„Пролом".** Так називається однодівка, що появилася у Львові з датою 8. березня, а яку видала та група т. зв. старорусинів, які поборюють москвофільських політиканів у ролі Бачинських, Яворських і комп. з ББ та Сірків-Білинських і йому подібних із РСО. Однодівка видана українською мовою.

— **Відчит у Львові.** Пригадуємо цікавий відчит п. п. „Українська Жорж Занд: любов у житті Марка Вовчка", який виголосить п. Павло Зайцев, колишній видавець і головний редактор найкращого українського історичного журналу „Наше Минуле" в Київі, відомий шевченкознавець, тепер асистент варш. університету. Відчит відбудеться заходом Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка, 14. квітня н. р. у 18 год. в салі Української Бесіди у Львові, вул. Рутовського ч. 22.

— **Перші пожертви на „Літературний Фонд 1934".** Як довідуємося, заклик Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка складати пожертви на фонд літературної нагороди за найкращий твір в 1934 р., дав уже перші успіхи. На рахунок „Літературного фонду 1934" зложили вже в Центробанку: „Маслосоюз" 100 зол., „Дністер" 100 зол., фабрика пасти „Елегант" 100 зол., „Народна Торговля" 50 зол. Крім того є дрібні датки, яких список поламо окремо.

— **Вистава образів проф. Олександра Лашенка у Львові.** Під теперішню пору перебуває у Львові проф. Ол. Лашенко, відомий артист-маляр-орієнталіст. У найближчих днях має він намір влаштувати у Львові виставу своїх гарних, сонячних образів і різнобарвних деревориту, теми яких узяті з Альжиру, Тунісу, Марока й Єгипту. Перед кількома роками львовяни мали вже нагоду оглядати образи то-

---

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 15. КВІТНЯ 1934.

МИРОН ЗАРИЦЬКИЙ. 2

Астрономія в старині.

(Докінчення.)

Найбільшим астрономом старинного світу був Гіппарх з Нікеї, що жив у II-му столітті перед Христом. Його обсервації, прилади і наукові здобутки перевищили все, що осягнули на полі астрономії його попередники. Він відкрив, що віддалення місяця від землі не є постійне і що скорість його руху є більша в перигею як в апогею. Він обчислював новою методою віддалення сонця. Задля докладної обсервації вжитав перехресних ниток, поміщених у довгім запалі, щоби не допустити шкідливих бічних промінів світла. Він збудував перший полудневий прилад і найшов нову звізду, що його спостерігано, так як пізніше Тихона Браге, склали каталог тисячі сталих звізд. Він міряв деклінації й ректасцензії звізд і полуденну висоту сонця. Він відкрив неодномаїтність річного руху сонця і обчислив докладно довжину року. Гіппарх перший запримітив, що точка перетину екліптики з рівником змінює своє положення серед поданих констеляцій, отже відкрив прецесію. Це відкриття спонукало його означити поданий рік і стверднти рух небесного бігуна. Він обчислював уже положення точок на земли при помочі астрономічних помірів і дав нам поняття географічної довжини і ширини. Вкінці згадаю ще, що Гіппарх послугувався стереографічною проекцією при рисуванню географічних карт більших просторів.

Цей скромний реєстр здобутків Гіппарха вистане, здається, щоб оцінити його як усестороннього дослідника, який виказав не тільки тілну подиву інвенцію й докладність в обсервації, але вмів також виконати точні висновки з накопиченого матеріялу.

Згадаю ще про одного ученого, на якому вівчиться блискучий розвиток грецької астрономії. Був це Птоломей з Олександрії, що жив у II-му столітті по Христі. Цьому астрономові завдячуємо менше нових осягів, як його великому попередникові. До його найважніших здобутків належить напр. відкриття астрономічної рефракції. Зате велику історичну вартість має його головний твір, „Математике синтаксіс", який араби назвали пізніше Альмагестом.

Маємо тут просторий виклад як прикласти теорію міцимлів у рухах планет і обчислити їх елементи. Помалу, але систематично зводить нас автор у проблеми плоскої і сферичної тригонометрії і на її основі описує оманні рухи небесних тіл, обсервовані з землі, як осередку світу. Означує кола, якими виявляє геоцентрично ті рухи. Дає обчислення часу сходу й заходу небесних тіл і довжини дня у різних порах року і для різних околиць. Маємо тут також теорію затьм і способи їх віщування. Птоломей долучив також каталог Гіппарха, описав будову і спосіб уживання астрономічних приладів, одним словом — маємо у нього огляд грецької астрономії, що обіймає повну систему астрономічного знання старинного світу.

Я випозичив недавно цю книжку у нашій університетській бібліотеці з нерозтятими партками. Тридцять літ лежала вона неторкана на полицях книгозбору. Це книжка сьогодні мало знана і дуже різко хтонебудь її бачить. А чейже мало є на світі книжок, що доступили колись так довготревалого признання в науці, як Альмагест Птоломея. Всі астрономи середніх і початків нових вінів з неї виключно добували свої відомости і у цьому лежить її величезна вартість для історії культури.

Коли сьогодні всі знаємо, до яких великих здобутків дійшла нова астрономія завдяки тому, що приклала математичну аналізу й видосконалила методи і прилади сучасних обсервацій, здавалось би, що можемо з легким пехтуванням кидіти на грецькі зусилля й осяги в ділянці астрономії. Але не забуваймо, що астрономія нових часів зачала розвиватися по довгій перерві саме на основі висліпів і здобутків грецьких астрономів. Скатальогувані греками висліди обсервацій є ще й сьогодні цінним порівняльним матеріялом для дослідів рухів звізд на небі. Не забуваймо також про цілком відмінні умовини астрономічної творчости в старині і сьогодні. Греки не знали теорії механіки і не мали сотень рефлекторів і рефракторів, а все таки відкрили речі дуже важні, які є трівким здобутком нашої науки. Коли нині якийнебудь ліяк має якісь відомости з астрономії, то знає їх з книжки, або від учителя, а цей знову від свого учителя. Але така регресія не може йти в безконечність. Хтось мусів науку створити. І так, як у всіх ділянках знання й мистецтва, так і в астрономії творчих початків точного знання мусимо шукати устарінних греків. Сьогодні серед сотень тисячосвічених у школах людей лише якісь вибрані одиниці відкривають дійсно нові речі, а греки-творили майже з нічого: єдиною їх силою був розвинений їм хист точного розумування і незвичайна, незнана в пізніших часах, могутня творча уява. Якщо з такого становища будемо оцінювати твори грецьких астрономів, то ніколи нас не може покинути подиву і ніколи цього не забудемо, як міг цей дивний малий нарід, у такому розмірно короткому часі створити поняття науки, показати її основні проблеми і дати так багато позитивних результатів.

Нині, в добі нужденної імітації олімпійських ігрищ, коли бездушна юрба отесує цирковця, якому здається, що наслідує грека, коли кожне і гримне свого суперника, сам ничі треба стверднти, що якщо були денебудь чуда світу, то на першому місці між ними треба покласти величні здобутки точного знання старолавніх греків.

Минула блискуча доба грецької творчости. За довгі сотні літ астрономія не робила майже ніякого поступу. Але книга Птоломея перетривала римське цісарство, перетривала експансію арабів, яким завдячуємо те, що зберегли й передали цей твір пізнішій Европі. Минула довга доба середновіччя, а ця книга запровіяві тисячі чотирохсот літ була безнастанно єдиним джерелом пізнання явищ на небі. 140 років була вона науковою догмою, догмою майже релігійною, аж до хвилини, коли науку проневолив спримусав до нових шлях і зачудував світ новим революційним розумінням будови світу великий і сміливий астрономічний геній Микол Коперник.

—o—

БІЛЬШОВИЦЬКИЙ АМБАСАДОР У ПРЕЗИДЕНТА.

ВАРШАВА, 13. 4. ПАТ. Нині президент Польщі приняв Давтяна, амбасадора СРСР, який вручив йому свої повновласти.

—o—

ПОЛЬСЬКИЙ АМБАСАДОР У КАЛІНІНА.

МОСКВА, 13. 4. ПАТ. Нині амбасадор Польщі Лукасевич зложив свої повновласти голові центрального комітету СРСР Калінінові.

го мистця в палаті штуки на площі Сх. Торгів. Ол. Лашенко походить з Великої України (Харківщина). Вчився в петербурській академії мистецтв у професорів Волкова, Дубовського, Маковського і Репіна. Всю свою працю присвятив О. Лашенко Сходові. Пустиня, верблюди, каравани, життя і праця над Нілем і в пустині — ось теми, які опрацьовує мистець. Після виставки у Львові їде проф. О. Лашенко вже 29. травня до Африки для дальшої праці.

— **Вечірка УФОТО** відбудеться в неділю 15. ц. м. у малій салі Муз. Т-ва Лисенка, не як ми подавали у числі „Діла" з дня 12. ц. м. в год. 6-ій, тільки вже в год. 5-ій. Різноманітна програма, після неї танці.

— **Писанка для Рідної Школи.** Громадянство Львова було занепокоєне, що цього року під час Великодніх Свят не було прилюдної збірки на традиційну писанку Рідній Школі. Рада Повітового Союзу Кружків Р. Ш. У Львові подає до відома, що городське староство дало дозвіл на збірку писанки аж на 15. квітня ц. р. (провідна неділя). Подаючи до відома, що перед церквами та українськими інституціями будуть стояти збирачі, Рада просить всіх, кому дороге завтра Української Нації, не минати пушок Рідної Школи. За Раду Повітового Союза Кружків Рідної Школи у Львові **М. Ластовецький, голова. М. Атаманюк,** секретар.

— **Зїзд лікарів і ветеринарів** станиславівської округи задля існування Філії Українського Лікарського Т-ва в Станиславові відбудеться 22. квітня п. р. в салі Народньої Торговлі при вул. Собіського 24. Після формальних точок програми і вибору управи виголосять реферати: д-р М. Пачівшин з ділянки внутрішніх недуг, д-р К. Воєвідка про діягнозу і лікування позаматичної вагітности, д-р М. Дзерович про лікування в живцях і д-р О. Філяс на застережену тему. Початок нарад в год. 10.30. З огляду на вагу актуальних справ побажана приявність якнайбільшого числа учасників. — За ініціятивний гурток: **Д-р Осип Гробельний, д-р Марія Ясеницька, д-р Ярослав** Хмілевський.

— **Агресивність московських батюшок.** До Барилова пов. Радехів справдився перед кількома тижнями тутешній уродженець Йосиф Харчук з Лодзі. Він покинув був законну жінку, перейшов на православя й оженився з другою. Доля хотіла, що Харчук захорів і не хотячи навернутись на гр.-кат. обряд, умер незрозкаянний. В консеквенції справджено з сусіднього села батюшку, який не зважаючи на протести, з процесією прийшов на цвинтар гр.-кат. церкви. За те має процес. Та цього було батюшці замало. На другий день Великодних Свят на цвинтарі по гробах відправляються парастаси. В саме полудне приїхав батюшка, щоби правити на гробі Харчука, в надії, що може ще кого „перетягне". Одначе парохіянам було вже того за багато. Батюшку на цвинтар не пустили, дали відповідну лекцію, а коли поліція відмовилась інтервеніювати, відїхав серед глуму і насмішок. — М. К.

Золотий дощ.

Розділивши в першім дні тягнення Державної Льотерії зрубіжні дарунки, фортуна зарезервувала найбільші зі своїх ласк на слідуючий день. Тому то 12 квітня розпочався рік обильности та полився золотий дощ на голови щасливців, на яких химерна богиня звернула винуте свій пасований погляд.

І як то звичайно буває стали па ати спершу грубі капці дощу. Отже: передовсім 300.000 золотих впало в одній з варшавських кохектур. Одначе щасливий льос ч. 74.839 мали мешканці провінції, а саме: п. із Н. з Дрогобича (під льосу), пані Ст. Б. з Пйотркова і п. Ц. Р. з Ольнуша (по четвертині).

Дещо менша, але не сильна капля, вартости 100.000 зол. впала рівнож у Варшаві на ч. 75 359. Половину виграної здобув п. А. Т. з Берестя н. Б. одну четвертину возький одної інституції, п. О., а другу четвертину — мешканець Шанотуа у Познанщині.

Дві виграні по 50.000 зол. поділила Фортуна між Варшаву (ч. 141.365) і Шлеськ (ч. 154 468). Відомий „щасливець", власник цукорні при вул. Міднім, на якого льос впав вже в одній з попередніх льотерій виграна 500.000 зол., є власником одної з четвертин. Другу набула пані Д. бюралістка, третю дентист п. Л. четверту п. Л. купець із вул. Залізної. На Шлеську 50.000 зол. поділять поміж себе пп. А. Г. з Семяновиць, Л. Б. скарбовий службовник з. Рибника, пані Ф. Б. з Катовиць і п. М. К. з Леонович.

Отже так грубі капці золотого дощу винесли разом сім мільйонів золотих. Після них сипнулася золотиста дрібнота, дрібніші капці, але серед них найшлися деякі більшого калібру, вартости двадцять, пятнадцять, десять, пять і т. д. тисяч золотих. У обох днях тягнення більш як шість тисяч виграних впало загалом понад 2 мільйонів золотих.

„Гостинниця під Білим Конем" у Великім Театрі
„Фанні" у Театрі Ріжнородностей
це дві вистави, які мусиш побачити.

ВІДГУКИ ДНЯ.

КАЛІКИ.

„Мово рідна! Слово рідне!
Хто вас забуває,
Той у грудях не серденько,
Але камінь має!"

Написав так поет, а ми потім училися в школі, а дехто більше здібний декламував і на концерті. Виходив (у синіх штанцях і вишиваній сорочині) та шарнувши нотами починав:

„Мово... рідна! Слово...рідне!
Хто... и... и... вас... и... забуває..."

І забував. Червонів, крутився, покашлював, доки учитель не підповів, а тоді вже йшло чимраз ліпше, аж до френетичних оплесків вибачливої публики включно.

Але це було на концерті, перед сотнею людей, то й не диво, що хлопчина забував рідну мову і рідне слово, звязане у віршовану китицю з ритмом і римом.

Зате в житті — майже не уявляю собі.

Ще якби когось на семім році життя вкрали цигани, а він за сорок літ утік, то можливе, що забув би рідну мову. Думаю, що не тільки українець, але німець, ба навіть англієць навчився б цигансної мови, а свою забув.

Але такого, як у нас трапляється, мабуть ніде на світі нема.

Зникне молодий галичанин з рідного горизонту на рік, на два, кажім на пять. Закінчив українську гімназію і — хоч може не зовсім правильно, але плавно говорив по своєму. А вернеться, що хоче сказати, то таки дуба стає. Так ніби зколи не вимовляв таких „тяжких" слів як „вода", „доля", „ніг", „погода" і т. п.

Особливо деякі „чехісти" відзначаються тим. З ними просто тяжко розмовляться.

— ... Я вубец не люблю того...

— Геські ботінки має та слечна.

Надрадник у нього надрада, старости — гейтман, а він сам якийсь желїтель.

Але... Бог з ним! Сидів білолаха чотири чи кілька там років на чужині, чув довкола себе тільки чеську мову, то може й справді поломив язик.

Зате по шкірі мене дере нам тутешень, що нікуди не виїжджав, весь час між своїми крутиться, тільки від 8 до 15 год. сидить у польському бюрі.

Зачніть розмову, то він вам зараз:

— Не омешкаю це повторити кому належить.

Або:

— Я вутілю, чи той рожай пропаганди є для нас цілевий. Большевики занадто перозорі!

Був я недавно в українськім лісі, серед українського національного моря і чув як подібною мовою балакав українець-лісняк. Видно, що за обовязковим українським урядуванням, не вживає української мови ні в слові ні в думці.

А може і вживає, але хоче її прикрасити чужими квітами. Вона тоді на його думку багато краща, запашніша.

Але я дуже „вутілю" в те, і коли довелось ще більше подібних квіток — не „омешкаю" їй. Читачам їх апрезентувати.

Галактіон Чіпка.

— **Арештування.** На другий день Великодня перевела поліція зі Скалата ревізію в хаті о. Григорія Плакиди в Старому Скалаті та арештувала три доньки і двох синів. По переслуханні на поліції вийшли на волю донька Наталка і син Роман. В арештах залишились ще син Павло та доньки Ольга і Маріїка. Причина арештування невідома.

— **Відгомін свята всенародньої желоби і протесту в дні 29. жовтня 1933 р.** Старосвої в Радехові покарало о. Івана Нагурського з Барилова одним днем арешту або 25 зол. і 9 зол. для свідків, за збірку в церкві на голодуючих на Україні. Суд у Золочеві, по трьох розправах увільнив пароха від кари наложеної староством. Відклик робив безінтересовно д-р Селезінка з Радехова, а боронив д-р Струсевич зі Золочева, за що складає їм щиру подяку з датком 5 зол. на Рідну Школу. — **о. Іван Нагурський.**

— **Щоби кожний українець мав паску на Великдень.** Таку акцію, як відомо, заініціював мукачівський епископ Стойка. В грошах зібрали на паску 120.000 ч. к. і багато дарунків у натурі. За гроші купили пшеничну муку та роздали між найбідніших.

— **Новий інтернаціонал.** Польська поліція занята розслідженням великої інтернаціональної банди фальшівників грошей, розгалуженої по всьому світі. Після кількамісячних розшук викрила вкінці на передмісті Варшави робітню фальшівників грошей і поарештувала багато з них. Вони фабрикували паперові англійські фунти й польські банкноти. Цих фальшивих грошей вдалося їм вже видати й пустити в рух у вартости поверх одного мільона фунтів штерлінгів. У Варшаві заарештовано досі 18 осіб, вмішаних у цю справу. В їх мешканнях найшла поліція багату кореспонденцію, з якої виходить, що банда фальшівничків мала в усіх столицях Европи своїх довірників, які поширювали їх фальшиві грошеві вироби. Найбільше листування припадає на Льондон. Повідомлено радіотелеграфічно англійську поліцію. Скатленд Ярд (головна поліція в Льондоні) арештувала 20 людей, у яких найдено дальші листування, що викрили цілу організацію фальшівників. У справу вмішані й поважні льондонські купці. Багато підозрілих повтікало. Англійська поліція стереже всю лучбу з закордоном суходолом, водою й повітрям. Показалося, що фальшівники встигли порозсилати вже обіжники до вмішаних у справу осіб до Франції, Італії, Німеччини, Австрії й Букарешту. Румунська поліція поробила всі заходи, щоби повикривати й румунських товаришів цієї міжнародньої банди небезпечних фальшівників.

— **Нова податкова ординація.** Агенція „Всхуд" повідомляє, що нова податкова ординація обовязуватиме цілою від 1. жовтня ц. р. До того часу податки вимірюватимуть на основі обовязуючих тепер законів.

— **Винагорода лікарів.** Агенція „Всхуд" повідомляє, що контрактові лікарі і дентисти, які працюють у гімназіях, семинарах і фахових школах одержуватимуть що місяця за кожну годину праці на тиждень винагороду 14 зол. Шкільні лікарі діставатимуть таку винагороду за надобовязкові виклади з гігієни і ратування, яку дістають контрактові гімназійні учителі.

— **Будівельні позички.** В середу 11. ц. м. відбулося засідання ком. розбудови м. Львова, на якому розглядали подання в справі позичок на будову домів. З призначеного для Львова контингенту уділено 148 позичок на загальну суму 874.000 зол., з чого припадає на будівництво більокове 393.000 зол. а на дрібне будівництво 478.000 зол.

— **Львівська хроніка.** В краківським готелю поповнив самогубство купець Н. Лявтерихт, підрізавши бритвою горло. Причина: невилічима недуга і скрутне положення купецтва. — При вул. Казимирівській на голову старушки Йосифи Зграк впала шітка, якою служниця чистила диван і важко її поранила.

— **Краєва хроніка.** На залізничому тілаку між Перемишлем і Медикою знайшли трупа Здзіслава Ланцуцького, ученика VII. кл., який кинувся під поїзд. Причина самогубства невідома. — В Станиславові почався процес против митних і залізничих службовців, які допустились мілїонових обманств на шкоду держ. скарбу.

— **Зловживання в заболотівській громаді.** В Заболотові викрито великі зловживання, яких допускався оглядач міської різні Волошук. Стверджено, що він присвоїв собі неправно кільканацять тисяч зол., які зайнкасував як оплати за убій худоби. Волошука арештовано. Одночасно усунено від урядування капраля громадської поліції Котлярчука, який не розчислився з громадською касою за мито.

— **Вибух етеру.** На Горішньому Шлеську в селі Куцоби наступив вибух етеру і спірту, який спричинив смерть одного пачкаря і поранив 5 дітей пачкаря Петра Грущка і його самого з жінкою. Крім того пожежа знищила будинки Грущка.

— **Великодні герці безбожників.** КАП повідомляє, що у противелнкодній кампанії ц. р., що була більш завзята, як будьколи, брало участь близько 10 тисяч спеціяльно вишколених безбожницьких агітаторів. Видно, що релігія міцно тримається ще в тому царстві сатани, коли проти одного Великодня треба аж такої армії безбожницьких пропагаторів і спеціяльного перевишколу для них.

— **Три тижні блукав по мочарах праліса.** Індіяни, шукачі золота з племени Такеро, найшли в окрузі Боліварвала (Колюмбія) останки літака американського пляшинового т-ва, який пропав іще 10. березня. З пять людей załogi остав у живих лише управитель загального капраля пального т-ва Нютон Маршал. Він блукався тои тижні по мочарнистому праліс. Кожних кілі-

яли найшли його, був зовсім виснажений препасницею, що не міг і говорити. Коли т-во дістало вістку, що літак найдено, вислало зараз спеціяльний літак із лікарем на місце, де найшли управителя. Вантаж золота та пляшки був непорушений. Пільот нещасного літака був німець Гек.

— **„Ноєс Вінер Журналь" в італійських руках.** Більше як 50 прц. уділів „Ноєс Вінер Журналь" купило одно італійське товариство. Шефом видавництва іменований бувш. прусський міністер. радник Гечек. Він був у німецькій державній службі дорадником у часописних справах зки до влади дійшов Гітлер. Потім добровільно покинув Німеччину.

— **Пригода комуністичного агента в Ню Йорку.** Крім грузина Джугашвілі, що прозвався Сталіном, є ще у Кремлі грузини Орджонікідзе і Енукідзе. А поприміх також інша грузинська братія так і преться на масненькі більшовицькі посади. Недавно приїхав з Москви до Ню Йорку більшовицький агент Юрій Алавідзе, посвячений зі Сталіном по національности і більшовизмі. Він знав трохи англійської мови, отже Москва прислала його до більшовицької торговельної агенції „Амторг" у Ню Йорку, де йому придїлили управу торговлі овочевими соками із Совітів. Алавідзе ще молодий, всього 35 літ, так четвертого дня свого побуту в Ню Йорку хотів забавитись. Пішов до шиночку на другому поверсі при 158 Вест 44-тій вулиці, де його вгостили пивом і горівкою, а рахунок виставили ніби не на горівку, а на його літа, бо аж 34 дол. Алавідзе зачав бійку. Якось люди зміркували, що в нього мошонка пабита, отже радо пристали до бійки, в чиїй мошонка з 500 дол. пропала і після якого гість з Москви опинився на сходах а далі на вулиці. Він дав знати на поліцію, яка врештувала шинкаря Альберта Ровза і шукає за іншими. Ровз вийшов на волю за поруков 5.000 дол. Небаром мала відбутись розправа. Але тимчасом Алавідзе дав ногам знати, сів на найближчий корабель і пропав як його мошонка. Можливо, що так йому звеліла старшина, щоб в Америці не розмазувати скандалів урядовців Москви.

— **Дістане ще одну жінку.** Манджурський цісар Пуї має вже першу родинну журбу. Із ним засіла на престолі 25-літня гарна жінка Лизавета, що походить із старої знатної родини. Добре вихована й образована, малярка та має одну хибу — досі не має дитини. Це передовсім не понутру японцям, які раді би основати нову династію. Тому поручили цісареві, щоби взяв собі ще одну жінку. Та проти того є цісарева Лизавета, головнож її енергічна мати. А японці хочуть, щоби ця друга жінка була японська княжна. Це знову не подобається цісареві Пуї, який, не зважаючи на всі услуги, не є прихильний японцям. Тимчасом кажуть, що тут побідниками вийдуть таки японці, а Пуї вже після гостини в Японії приведе собі до палати японську княжну. Тоді цісарева Лизавета зараз випровадилася би з палати.

— **Запертя.** Вже старі мистці лікарської штуки ствердили, що природна гірка вода **Franciszka-Józefa** знаменито перечищує кишки.

—o—

З кіна.

КІНО-РЕВІЯ: „МАРУСЕНЬКА": „ВЕЛИКА ГРІШНИЦЯ".

Зворушлива історія безталанної матері, яка не вспіла виховати дитини й примушена віддати її до сиротинського захисту. Вона сама стає кабаретовою співачкою й добуває швидко „кабаретову" славу. Оригінальна завязка в тому, що вона випадково стає спікеркою радія та говорить казки до ону малих діточок. І тут саме проявляється трагедія матері, коли вона будучи танцівницею, здобуває собі славу „тітки Доменіці", яку обожають сотні малих діточок. При помочі радія шукає своєї донечки. Головну ролю грає Кльодет Кольбар, відома з фільми „В тіні хреста", де вона була Попеєю.

На сцені весела ревія львівських акторів с оперетковою співачкою М. Хорабликов. *г. т.*

—o—

Дописи.

СТРИЙ:

Театри. Стрий був недавно свідком змагання аж трьох театрів. Майже рівночасно зголосилися театри ім. Тобілевича, „Заграва" і „Цвіркун". Кожний з них хотів недопустити другого до відкриття в Стрию весняного театрального сезону. Склалося так, що сезон відкрив театр „Цвіркун". Та хоча виставу заповіджено на 1-го, вистава не дописала так, що другу з'явилкано. Після однодневної перерви розпочав свої вистави театр ім. Тобілевича пєсою, а радше сценічною перерібкою твору „Сонце руїни". В очікуванні якогось патріотичного підйому зібралася в салі така маса патріотичного народу, якої Стрий від часу вистав бувшого „Просвітянського Театру" ще не бачив. Та вислід катастрофальний. В так погамовім світлі мабуть ще ніколи поріг, що ставив свою історію, не представав своєї минувшини. Театр завинив очевидно також тим, що вибрав якраз цю пєсу. Про дальші вистави зайве писати, бо при кінці вистав у Львові артистичні вислідки цього театру були вкінці знижені. Третім в черги виступив театр „Заграва" під проводом п. Блавацького. Хоча публіка була вже фінансово вичерпана попередніми виставами, прийшла численніше, ніж можна було надіятися. Грали інсценізацію творів Стефаника п. н. „Земля" та інсценізацію „Тараса Бульби" в перерібці п. Блавацького. Виступи „Загравн" замінила вистава фарси „Мужчина з минулим". Виконання вистав виказали значний розвиток цього театру, що стає чимраз грізнішим суперником театру ім. Тобілевича.

„Просвіта". На днях збулися загальні збори філії **Т-ва** „Просвіта" під проводом відпоручника головного виділу п. Бриляйського. Після звіту з діяльности філії, виголошеного адвокатом д-ром Калуським та після звіту ревізійної комісії розвинулася дискусія над питанням, чи філія має дальше провадити фабрикацію бетонових дахівок. Справу залишено незарішеною. Наприкінці зборів вибрано новий виділ з о. Цурковським на чолі.

Депресія серед учнівків проявляється дуже прикрими інцидентами. Один застрілився, бо всякі „кулька" зовсім опановували йому цілий час так, що не мав часу вчитися. Другий повісився, а третього ледви здержали силою, щоби не вискочив крізь вікно. В угравістичній гімназії скасовано виклади руханки в українській мові. Також скасовано науку сучасних мов і стенографії. Зате треба признати, що збання про гігієну дуже наглядне. Зокрема дівчата мусять показувати свої ніжки, чи є чисті. В жіночій гімназії піддано контролі підвязки дівчат.

„Маслосоюз" закінчив свій молочарський курс роздачею свідоцтв учасникам науки. При закритті курсу промовляли зн. і. також представники головного виділу „Просвіти" зі Львова. Роздачу свідоцтв закінчено відспіванням поклику молочарів. (б. н.)

—o—

Нові книжки й журнали.

Федір Крушинський: ТАРАС ШЕВЧЕНКО. Незрівняний Вождь України. Видання „Української Визвольної Бібліотеки", Париж, 1934, ст. 20.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 14. IV. год. 4·00 попол. „Івась і Ганусе" оп.-казка Гумпердінка.

Субота, 14. IV. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем".

Неділя, 15. IV. год. 12. IV. впол. „Івась і Ганусе" оп.-казка Гумпердінка.

Неділя, 15. IV. год. 3·30 попол. „Товаріщ.

Неділя, 15. IV. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем".

Понеділок, 16. IV. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем".

Театр Ріжнородностей.

Субота, 14. IV. год. 7·30 веч. „Фанні".

Неділя, 15. IV. год. 3·30 попол. „Родина".

Неділя, 15. IV. год. 7·30 веч. „Фанні".

Понеділок, 16. IV. год. 7·30 веч. „Фанні".

Цирк Станевських. (Площа Бема).

Субота, 14. IV. дві вистави, 4·15 попол. і 8·15 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе" (Секе Сакаль).

АТЛЯНТИК: „Ескімо".

ВАНДА: „Фріц і Фляш роблять каріеру".

КАСІНО: „Королева Христина" (Ґрета Гарбо).

КОЛІСЕЙ: „Роскішні турботи" (Моріс Шевальє), ревія „Муровані компанія".

КОПЕРНИК: „Кохає, любить, цінує".

МАРУСЕНЬКА: „Велика грішниця" і ревія з Марією Корабликою.

МРАЖ: „Прощання зі зброєю".

МУЗА: „Дияволів брат" (Денис Кінг, Льорель і Гарді).

ПАЛЯС: „Марш Рякочія".

ПАН: „Кінг-Конг" і ревія „Візьми цю квітку на завдаток".

ПАСАЖ: Кен Мейнард і Біллі Солівен.

СВІТ: „Адютант його величности" (Ві Буріян).

СТІЛЕВЕ: „Парада резервістів", ревія „Грубі чи хулі".

ХИМЕРА: „Моя мрія то ти" (Ліліян Гарвей).

УТІХА: „Пристань Сан Дієго", ревія „Коли нам 20 літ".

Закордонне радіо.

Субота, 14. квітня 1934.

Льондон (342,1) 20·45 „Борис Годунов" оп. Мусоргського, **Відень** (506,8) 12·00 Альпейська музика, 16·30, 22·20 Концерт, **Братислава** (298,8) 12·35, 22·30 Концерт, **Прага** (470,2) 19·30 Симф. концерт, **Копенгаген** (255,1) 20·50 Спів, **Париж** (1796) 20·45 „Ля Фовет ді Тампль" оп. Месажера, **Білгород** (437,3) 19·30 Оп. арій, 22·45 Циг. музика, **Любляна** (569,3) 20·45 Куплети, 21·45 Вок. дуети, **Берлін** (356.7) 17·30 Генделеві твори, **Лянгенберг** (455,9) 7·06. 12·00 Концерт військової орхестри, 19·00 Веселий веч-р, **Мінхен** (405,4) 13·35 Оп. музика, 17·30 Генделеві твори (музика, спів), 21·15 Весела авдиція, **Сотенс** (443,1) 20·00 „Реквієн" Вердія, **Будапешт** (550,5) 13·30 Популярні пісні, 22·10 Концерт циг. орхестри, **Міляно** (368,6) 13·00 Тріо, 17·10 Танкова музика, 21·00 „Ля метріс де Ст. Ромбо" містерія, **Рим** (420,8) 21·00 Опера.

Неділя 15. квітня 1934

Відень (506,8) 11·20 Симф. концерт, 18·45 Камеральна музика, 20·00 „Фріцінг ім Вінер Вальд"" муз. комедія Ашера, **Братислава** (298,8) 17·30 Концерт, **Прага** (470,2) 15·30 Діточий хор, 22·30 Два фортепіяни, **Білгород** (437,3) 15·30 Спів, 19·00 Нар. хор, **Берлін** (356,7) 20·00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Діточі пісоньки, **Лайпціґ** (382,2) 14·35 Нар. музика, 19·00 Цитристи, **Мінхен** (405.4) 17·30 Фортепіян, 20·00 „Чар голосу" вок. концерт (Ада Сарі, Геральн, Гарлян, хор, орхестра), **Бресляв** (315,8) 20·00 „Віденська кров" оп. Штравса, **Москва** (360.6) 17·25 „Льогенґрін" оп. Вагнера, **Будапешт** (550,5) 14·00, 23·15 Концерт циг. орхестри, 20·15 Оп. арії, **Міляно** (368,6) 13·00 Легка музика, 21·00 Опера, **Рим** (420,8) 15·00 Опера, 20·35 „Фільмова зірка" оп. Гільберта.

Львівське радіо.

Субота, 14. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·36 Концерт днезу, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Дитів хор (гр. плитн), 15·40 Авд. для хорих, концерт орхестри, 16·20 Лекція фр. мови, 16·35 Спів, 16·55 Камеральне тріо (скрипка, віольончель, фортепіян), 17·30 Відчит для натуристів, 17·50 Репортаж, 18·10 Легка музика з гр. плит, 18·35 Всячина, 19·15 Балачка про моди, 19·25 Рецитації поезій, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт (спів, орхестра), 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 Техн. скринька, 21·45 Веселя авд. „Мистер Плік рятує ситуацію", 22·15 Легка музика з гр. плит, 22·30, 23·05 Танкова музика.

Неділя, 15. квітня 1934.

9·00—10 Ранішня авдиція, 10·00 Популярна музика з гр. плит, 12·04 Дзвони, 12·10 Метеорольог. вістки, 12·15 Муз. поранок (фортепіян, спів), 14·00 „Добрий товар, вища ціна", 14·15 Огляд ринків рільних продуктів, 14·30 Популярна музика з гр. плит, 15·00 Балачка „Що мені ця весна пригадала", 15·20 Концерт сальонової музики, 16·00 Для дітей „Як Дудик став відразу дорослим чоловіком", 16·30 Чвертьгодинна артистів (гр. плитн), 16·45 Найновіша кулінарна штука, 17·00 Про вибір літньої хати, 17·15 Концерт, 18·00 „Ревізор" на осн. Гоголя, 18·40 Скрипка, 19·00 Літ. фейлєтон Перед премієрою", 19·10 Всячина, 19·30 Вибрані думки, 19·32 Концерт легкої музики, 21·00 „Жемчуги Адріятика", 21·15 На веселій авь. хвилі, 22·15. 22·16 Спортові вістки, 22·25 Фортепіян, 23·15 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·27 зол

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·36, Париж 39·93 і пів, Берлін 209·30, Ціріх 171·45, Амстердам 358·40, Прага 22·02, Мілано 45·39, Нюйорк кабель 5.29·35, Нюйорк чеки 5·29.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни варітас Підволочиська варітас Львів

	від	до	від	до
Жито одноціле	13·75	—14—	15·10	—15·25
Пшениця двірська			20·50	—20·75
Ячмінь бровар.	15·00	—15·50		
Ячмінь двірський	12·50	—13·00		
Ячмінь на млино	10·00	—10·25	11·25	—11·50
Ячмінь пастівний	9·00	— 9·25		
Овес двір. незам.	11·00	—11·25	13·00	—13·25
Овес збіжний	9·25	— 9·50	11·25	—11·50
Бараболі промис.	4·00	— 4·50		
Мука жит. 55 %			25·00	—25·50
Мука жит. 6 %			22·50	—23·00
Мука жит. 65 %			14·50	—15·50
Мука жит. раз. 95 %			18·00	—18·50

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 13. IV. масло 2·30, молоко —·16, сметану —·80, яйця 2·50—2·60.

Тенденція на всі артикули удержана.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Замість цвітів на могилу бл. пам Іванни Вітковицької, б. голови Кружка ім. Ганни Барвінок, зложила Старшина 20 зол на руки Комітету підмоги безробітним при т-ві св. Івана Милостивого

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФІРАНКИ, наші найновіші, ручної роботи зол. 9·—. Вовняні ковдри брокатові зі безпля. Фрайліх, Львів, Сикстуська 21. 26/33 10-?

В РИМАНОВІ-ЖИВЦІ віддам, 10 убікацій ¾ морга городу, впарендую або продам Leśnodorska, Kraków, Sobieskiego 10. 2—2

ФРОНТОВА кімната з бальконом умеблювана або ні до винайму. Клушинська ч. 9 (біля клінік). 1422 1—1

КУХОВАРКА потрібна зараз до ведення господарської кухні на селі. Зголошуватися до Адміністрації під „Солідна". 1419 1—2

ЛІСОВІ ГОСПОДАРЧІ ПЛЯНИ виконує дешево, на дотідні спізати евентуально прийму гонорар деревом. — Зголошення під інж. Рибачевський, Львів, Софії 19, 142/a 1—1

ХТО БОЇТЬСЯ ВІЙНИ, кому з львовян уже на згадку газової атаки лячно стає та дрож огортає — най завчасу подумає про схоронище для себе та своєї рідні набуваючи затишну та сонішну будівельну парцелю серед лісів на парцеляції Дібр Вп. Пані Городиської в Зимній Воді, — Ближчі інформації дає інж. Рибачевський, Львів, Софії 19. Тел. 11-44 1421 1—1

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавниче Спілка „Ділo". З друкарні Вид. Спілки „Ділo", Львів. Ринок 10.

Ч. 96 (13.641). Львів, понеділок 16. квітня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед. полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Меблі гнуті і бюрові — Меблі огородові і лежаки — поручає
А. Конєвич і Син Львів, Баторія 14, тел. 76-00. Фабричні ціни.

Філія „Просвіти" в Тернополі далі працює.

З Тернополя дістаємо таку вістку: Староство в Тернополі рішило в четвер, дня 12. 4. 1934. зняти опечатання з канцелярії і бібліотеки філії „Просвіти" в Тернополі, так, що філія веде далі правильно свою діяльність.

—o—

Під увагу б. підофіцирам б. австрійської армії.

Важне рішення Н. А. Т. в емеритальних справах.

В останніх тижнях міністерство скарбу та військових справ у Варшаві пересилає всім б. підофіцирам б. австрійської армії у відповідь на внесені ними подання про признання їм емеритур — відмовні рішення, покликуючися при тому на 95 арт. емеритального закону.

В тій саме справі проголосив недавно Найвищий Адміністраційний Трибунал у Варшаві два ідентичні присуди (вироки), в яких рішив про справу емеритур для бувших підофіцирів б. австрійської армії. Найвищий Адміністраційний Трибунал стоїть на становищі, що б. австрійським підстаршинам (ц. к. війська, маринарки, зґл. краєвої оборони) по переслуженні щонайменше 18 літ безперервної чинної військової служби належиться на основі арт. 105 обовязуючого польського емеритального закону у звязку з австрійським законом про заосмотрення військових осіб з дня 27. грудня 1875 р. — інвалідська рента, без обовязку виказування своєї зарібкової спосібности. На основі знову цісарського розпорядку з дня 9. червня 1915. р. літа перебуті на війні мають бути почислені подвійно. З уваги на те становище Найвищого Адміністраційного Трибуналу повинні всі бувші підофіцири бувшого ц. к. війська, маринарки і краєвої оборони, які відповідають вище наведеним вимогам, вносити від відмовних рішень міністерства скарбу зґл. міністерства військових справ позви до Найвищого Адміністраційного Трибуналу про ухилення цих рішень. Зазначуємо, що скарга до Найвищого Адміністраційного Трибуналу мусить бути внесена протягом 2 місяців від дня одержання відмовного рішення міністерства. Скарги ці можуть бути внесені лише через адвоката. Стемплева оплата виносить біля 50 зол. Від стемплевої оплати можуть бути звільнені лише ті, що предложать свідоцтво цілковитого убожества.

Посол д-р Стефан Вілик, адвокат у Львові.

Хто виграв?

Повідомляємо П. Т. Шановних Відборців, що дня 12. ц. м. **відбулося льосування** в нашій фірмі підчас котрого впали виграні на отсі числа

1617 — **Пані Хаєсова**, дружина заст. президента Львова — **4 метр. шовку**
582 — „ **Дрова Фростова** — **3** „ **шевйоту**
1878 — „ **Р. Дедичівна, прив. уряд.** — **4** „ **вовни**
1916 — „ **Анна Пільшак** — **1 столовий гарнітур**
1189 — „ **Софія Грицківна, прив. уряд.** — **½ туз. ручників**

Премії можна відобрати в нашім склепі.
Поручаємось ласкавій памяті П. Т. Шан. Відборців зі словами поважання.

Галицький Магазин Новостей — вул. Галицька ч. 15.

P. S. Рівночасно повідомляємо, що льотерія відбувається дальше і кожний покупець дістане в нашій касі купон до льосування.

Пародія із греко-католицькою парохією в Луцьку.

Недавно писали ми, що латинський епископ у Луцьку Адольф Петро Шельонжек зволікає з заложенням гр.-кат. парохії та іменуванням гр.-кат. пароха в Луцьку, бо це йому, як надто горячому патріотові польському приходиться важко. Видно, наша нотатка, подіяла: хоч не хоч, парохію заложено й іменовано пароха, — але... Знов таки не обійшлося без злоби шовініста: коли вже мусить бути гр.-кат. парох, то нехайже буде такий, щоби з нього не було ніякого пожитку. Подумано і так зроблено. Перед Великодними Святами призначено гр.-кат. парохом у Луцьку колишнього православного батюшку о. Василія Артеміева, по народности москаля, який по українськи вміє ледви кілька слів. Розуміється, що після богослуження відправляє він не по старославянськи, а просто з вимовою російською. Це такий дивоглял, якого в нашій Церкві ще не було! А до того споминає о. Артеміев підчас богослуження якогось митрополита Болеслава, про якого тут ніхто нічого не знає, — далі епископа Петра (опускаючи перше імя еп. Шельонжка Адольф) і епископа Миколу Чарнецького. Зі здивуванням і обуренням прислухуючіся ствердили, що голову гр.-кат. Церкви в Польщі митрополита Андрія він не поминає. Сяк чи так, виходить дивоглял, якого українці-уніяти терпіти не можуть і не хочуть і тому ніхто з луцьких українців-уніятів на ті богослуження не заглядає і не буде заглядати, а приходять на них тільки дві старенькі селянки, не-українки, із сусідніх вулиць. От так виглядає в дійсности та реклямована „прихильність" епископа Шельонжка до гр.-кат. церкви, а наслідки покажуться вскорі, бо в Луцьку вже сидить протестантський пастор-українець Кравчук і не дармує. *(к)*

Гітлерівці готові перейти в Сарщину.

Французька преса довідується, що німецькі військові організації, змобілізовані у Пфальцу і надренських провінціях, приготовляють збройний наступ на Сарський басейн, якщо у Франції вибухнуть заворушення. Кореспондент „Матене" із Штрасбурґа довідується з певного джерела, що гітлерівським відділам здовж границі Сари дано наказ перейти негайно в басейн на випадок поважніших неспокоїв у Парижі або на провінції. „Еко де Парі" приносить такі подробиці: Наказу увійти до Сари дожидають полки 69, 245, 246 і 258, стаціоновані в околиці Біркенфельду, та полки 17, 18, 22 і 23, стаціоновані у Пфальці. Крім того до басейну Сари повертають з Німеччини масово молоді люди, які переступили свого часу границю, щоби відбути військовий вишкіл у гітлерівських штурмових орґанізаціях.

—o—

Після бомбового замаху в Загребі.

БЕЛГОРОД. 14. 4. ПАТ. Слідство в справі вибуху пекольної машини в дирекції поліції в Загребі виказало, що машину підложив студент права Кутлер, який після арештування признався до вини. Замаху доконав з доручення свояка Кватерніка за заплатою 25.000 динарів.

Центральний Кооперативний Банк
У ЛЬВОВІ
(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),
приймає вкладки ощадности.
Конто ПКО. ч. 143.467.

Конференція розброєння.

Женева, дня 10. квітня 1934.

Сьогодня в пів до четвертої пополудні зійшлось Бюро Конференції Розброєння та відбуло засідання, що тривало приблизно три години. Засідання було тайне, закрите для представників преси. Формальні висліди його такі, що Бюро саме має зійтися 30. квітня, а т. зв. Головна Комісія буде скликана 23. травня, чи кільки днів пізніше.

З оголошеного тексту промов видно, що засідання відбулось під переважним англійським впливом, якому даремне намагався противитися представник Франції при досить незручній підтримці більшовицького заступника Штайна.

Засідання те цікаве з того погляду, що воно свідчить про деякий зворот у праці конференції розброєння. Ціла справа зосереджується виразно в межах чотирьох великих держав Европи. Ходить тут вже не про розброєння чи поважне зменшення зброєнь, а тільки про можливе регулювання нових перегонів у зброєнні.

В кінці своєї вступної промови говорив Гендерсон про „обовязок держав заключити розбройну конвенцію, яка єдина може стримати нові небезпечні перегони у зброєннях та запобігти зростові небезпеки війни". Завданням наступного засідання Бюра конференції буде виготовити текст тої конвенції, в основу якої має лягти проект запропонований свого часу Макдональдом. Остаточне сформулювання тексту конвенції малаб доконати Головна Комісія вкінці травня.

Головним референтом на засіданні Бюра був представник Великобританії, Іден, який розвинув тут погляд висловлений в англійському меморіялі з 29. січня. Він звернув увагу Бюра на концесії, зроблені англійським урядом у справі постійної, автоматичної контролі зброєнь та у справі забезпеки. Конвенцію у справі обмеження зброєнь на його думку можна заключити не раніше, ніж будуть вирівняні дуже поважні різниці в поглядах Франції та Німеччини на цю справу. Дотичні переговори між обома державами повинні відбутися перед новим засіданням Бюра.

Представник Франції Масіґлі противиться у деякій мірі програмі, зазначеній Іденом, головно тому, що в англійськім меморіялі з 29. січня Німеччина дістає вже досить поважне зрівнання бодай в оборонним дозброєнню. На думку французького представника „таку зміну основ праці конференції може перевести лише Головна Комісія, тому він і жадає можливо скоршого її скликання".

Незручне становище більшовицького представника при підтримуванні представника Франції полягає передовсім у тім, що навіть на тім формальнім засіданні Бюра більшовики намагалися за всяку ціну спекти свою печеню біля французького вогню. Але щоби бути об'єктивним, наведу опінію „Журналь де Женев", який пише про пана Штайна: „Його промова нагадувала гудіння мухи навколо возу. П. Штайн аж зі шкіри ліз. Він намагався доказати, що після 14. жовтня нічого не зроблено, та що все йде якнайгірше. А це тому, щоб записати на рахунок СССР конкретні висліди, яких незабаром чекають. Ця дрібна гра не змилить нікого крім читачів преси з каганцем совітської цензури. Коли ця Конференція матиме успіх, то Совіти не матимуть з цим нічого спільного. Успіх належатиме передовсім чотирьом державам та гідній подиву ролі Бельгії".

Повідомляємо наших Шановних Відборців, що знаний магазин стилевих меблів, комплєтних спалень (спеціальність тапчани) **І. СІВКА** **відчинив новий склад у Львові вул. ВАЛОВА 11.** 83/55 9—10

П. Штайн запропонував розпочати розгляд усіх пропозицій під кутом безпеки, яку можна осягти простягнувши дефініцію напасника в обов'язковій формі на всіх учасників конференції. Мало, що в даним випадку московський уряд думав лише про власну оборону проти Японії та Німеччини.

Сам виступ пана Штайна в Женеві мав би характер епізодично-комічний, коби не тенденції французької дипльомації вивести переговори про розброєння з четирокутника великих держав та пустити знову на манівці довготревалих і пустих розмов з усіми можливими спільниками, включно зі Совітами.

Саме нові спроби Франції створити на сході Европи противагу Німеччині є найбільшою перешкодою до заключення конвенції про майбутнє взаїмне відношення збройних сил европейських держав. Присутність більшовиків у Женеві робить і ті скромні надії, які повстали тут у звязку з засіданням Бюра Конференції, досить неоправданими. В усякому разі — до кінця травня є ще досить часу.

М. Данько.

Вигідна позиція п. Розмаріна.

В останньому числі „Хвилі", з неділі 15. ц. м., находимо статтю, яка через свій наголовок „Як виглядає жидівсько-український „антагонізм у Східній Малопольщі" (!) і свого автора — посла д-ра Розмаріна — є незаче офіціяльним жидівським „кредо" щодо жидівсько-українських взаємин. Стверджуємо відразу, що надзвичайно біхевіористичне „кредо", виявляє дуже примітивний і поверховний хідхід до проблеми взаємин між цими двома народами та видає яскраве світло на вигідне становище нинішніх проводирів галицьких жидів та керманичів офіціяльної галицько-жидівської політики, що не люблять порушувати неприємних для себе тем і воліють, вмиваючи руки, бристи навмання старими стежками.

Отже п. Розмарін, після коротенького вступу про „подібні статті на тему напружених відносин між жидівським та українським населенням", які викликали „занепокоєння" серед українців („яким треба для їх політичної акції „доброї слави" за кордоном"), — з признанням висловлюється про спокійний тон і обективну тенденцію документів, які оголошує „Діло", перевіряючи факти, на які покликувалась закордонна жидівська преса. Але зараз потім п. Розмарін переходить у менторський тон, який щораз далі переміняється у тон обвинувачуючого прокурятора. Коротко: п. Розмарін, натякаючи на „різні політичні комбінації, що висять у воздусі та в яких згадується також українців" (вони то ніби зміщували українські антисемітські настрої), рішуче впевняє, що антисемітизм істує серед широких українських кол та приймає щораз позаженіші форми. За це винне робить відповідальними „деяких українських провідників і публіцистів", уважаючи нинішній антисемітизм лише наслідком їхньої довголітньої агітації. „Є факт — впевняє п. Розмарін, — що ніхто з „тверезих і відповідальних" українських провідників (отже вже мова не про „деяких", а про *всіх* українських політиків. — Прим. Ред.) не перешкаджав ані не осуджував бойкотової акції по містечках і селах". Кінчає автор таким зворотом:

„Українські відповідальні провідники мусять остаточно рішитися: якщо поважно гадають покласти край конфліктам поміж українцями та жидами, то мусять передовсім винищити байдалі антисемітизму, яким так легкодушно (!) дозволили поширитися на українському селі".

Відповідаємо відразу: не можна взагалі поважно говорити про зміну українсько-жидівських відносин на краще, коли відповідальний жидівський провідник підходить з такими неповажними претенсіями. Неповажні вони тому, що бачать лише українських антисемітів і українських винуватців антисемітизму, які мають „направити" зло, що його зіби то виключно самі викликали. Коли п. Розмарін у той спосіб ставить справу та обмежує свою роль до завдань прокуратора — він згори погоджується на те, щоби події ішли своїм шляхом, *по лінії* щораз більшого загострення українсько-жидівських відносин. Тим більше, що саме п. Розмаріновi роля антиукраїнського прокуратора у жидівсько-українському спорі не лицює, бо саме п. Розмарін особисто є у величезній мірі винуватцем повстання і зросту українсько-галицького антисемітизму.

Боже ніхто інший, тільки п. Розмарін — після смерти пок. д-ра Леона Райха — як провідних східно-галицьких сіоністів співвласник „Хвилі" надав засадничий тон цілому галицькому жидівству: це той легковажити українців, „забувати", де жиди живуть, серед якого народу і з якого народу, та віддавати себе без решти польонізаторській місії. П. Розмарін згадує тільки про оголошувані нами документи. Стидливо замовчує явно наклепницький характер протиукраїнських статтей у жидівській закордонній пресі і ні чичирк про те, хто інспірував автора тих статтей п. Цанґа з Варшави. Ані словечком не відгукнувся теж на цикль статтей у „Ділі", що трактували про суті причини, про джерела галицького антисемітизму.

Але промовчування їх — не перекреслить їх. Реметвування на українських молодих хлопців, що стають антисемітами, не змінить факту, що польський зовнішній характер галицьким містам і містечкам надали і дальше втримують його жидівські кущі, які мають лише польські вивіски і торгують у польській мові. І коли „Хвиля" промовчала недавній процес Юди Парнеса і тов. із Звенигороду, то це не змінює факту, що це була яскрава ілюстрація, як жидівські торговці ставляться до українського села й українського продуцента та консумента: як до предмету такої експльоатації, що аж державна прокуратура мусить туди встрявати!

Повторяємо ще раз: ми далекі від того, щоби вимагати від жидів тотожньої з нами політичної тактики, щоби відмовляти їм права кермуватися самостійним жидівським національним інтересом. Але вимагаємо, щоби жиди на українській землі рахувалися також з національним інтересом українським та рахувалися з характером тієї землі. Коли вони цього не розуміють і розуміти не хочуть, то антисемітизм буде справжній.

„ФЕМІНА" КОРСЕТИ найкращі 2—2 **ЛЬВІВ, ПЕКАРСЬКА 1 б.**

Користайте з нагоди!
ФІРМА
Галицький Магазин Новостей
Галицька 15.
уладжує ДЕШЕВІ ДНІ ВОВНЯНИХ, ШОВКОВИХ, БІЛИЗНЯНИХ товарів та всіляких ВЕСНЯНИХ і ЛІТНІХ матеріялів по цінах **до 50 % зниженних.**
Для прикладу кілька цін:

Перкаль	0·35	Мадаполям 80 шир.	0·85
Вуаліна	0·60	Шифон 80 шир.	0·90
Крепон	0·80	Сирівка	0·55
Панама	0·90	Перкалїна кольор.	0·65
Шовк до прання	1·—	Димка на підшт.	0·65
Епонж	1·—	Зефір сирий	0·55
Шантунг-Пріма	1·50	Зефір Пріма	0·80
Птіт-рен	1·50	Сирий шовк	1·20
Птіт-рен Пріма	2·65	Попеліна на сорочки	1·35
Рипс шовк.	1·30	Вовн. рожев. 90 шир.	0·90
Маркізета шайн.	1·80	Полотно на прост. 140 шир.	1·25
Креп-Сатен	1·70	Атлас пост.	1·70
Креп-Монголь в кес.	2·80	Пошевки мереж.	2·—
Креп-Марокен	3·30	Простирадла з кант.	2·—
Креп-Жоржет	2·50	Обрусове	2·20
Вовна „шкоцька"	1·65	Капи	3·—
Вовна мішкова	1·75	Ручники вафл.	0·50
Вовна на мундурки	1·80	Ручники купел.	0·50
Вовна Буклє 150 шир.	4·90	Стирки корчин.	0·40
Вовна на плащі	6·—	Серветки	0·25
Суконко жін.	3·—	Хустинки муж. і жін.	0·15
Шевіоти 150 шир.	2·30		
Полотно 80 шир.	0·55		

При закупі товару даром білети до кін ПАЛЯС, АПОЛЛО і АТЛЯНТІК. — Замовлення з провінції полагоджуємо відворотною почтою.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 16. КВІТНЯ 1934.
(З конкурсу „Діла" під гаслом „Кожний може стати письменником.")

МИХАЙЛО АЛЕКСАНДРОВИЧ

КАМЕРА № 10.

Вночі напередодні Йордану 1921 р. нагло і сильно застукали в двері і до віконниць дому при Новім Пляні у Камінці Подільському. Під дзенькіт шиб і страшного гриміння дверей неначе диких чи пяних людей почули ми крики:

— „Отчиняй с..... сину, вихаді бандіт" та інші заохочуючі візвання.

Господині дому, стара жидівка, зірвавшись нагло з постелі почала перелякана, неначе божевільна, бігати з кімнати до кімнати, та кричати: „Ой вей мір, гевалт", а жиденята підняли такий вереск, що навіть ці люди знадвору неначе здивувались і на хвилину перестали „бомбардувати" дім. З цієї метушні скористав я, льокатор жидівки. Зоріентувавшись, у чому діло, почав я скоро позбуватись документів і „доказів контрреволюції, бандитизму і спекуляції". Умить кинув до печі папері, а облявши їх нафтою, підпалив. За кілька хвилин усе було в порядку. В моменті, коли я хотів відчинити двері товаришам, блиснула думка: як маю гроші у чужій валюті, а це значить „спекуляція", розстріл на м. ді. Щось стиснуло за серце і великий жаль огорнув мене, — „Цеж мій весь маєток".

В тій хвилині почув я стріли. Це товариші, нетерпеливі, що не відчиняють їм, стріляли до дверей. Жидівка, зімлівши упала на долівку, а жиденята зі страху позалазили під ліжка. Не було часу на застанову, тремтячими руками, затиснувши зуби, кинув я пачку грошей до печі в огонь. Прикро і болісно було дивитись, як ясні язички вогню обіймали банкноти фунтів штерлінгів, долярів, корон і рублів. З розпуки заломав я руки, бо це горів мій кількалітній дорібок, усе надбання моєї рідні.

„З чогож завтра я жити буду?; вже думав я рятувати з огню гроші та кинувся до печі, та нараз повалився на долівку.

Прочунявши, побачив довкола себе кількох товаришів з наїженими крісами, які окладаючи мене прикладами, кричали: „бандіт, где денгі і документи?" Тоді забув я вже про гроші, бо почув, що щось горячого оливало мені по голові і лиці, а коли хотів піднестись, то від болю зломаної руки знову стратив память.

Що діялось далі і як довго знущались надімною товариші, не памятаю. Хіба зломана рука, ушкоджене ребро та побита голова вказували на те, як „рятували" товариші мене зомлілого.

Пробудив мене знов крик жидівки, яка кинулася на товариша в тім моменті, коли він хотів пробити своїм крісом зомлілого. Заслонивши мене собою, бориказась з товаришем.

Вкінці внпровадили мене з хати та пігнали вперед. Ніч була ясна та дуже морозна, — по дорозі снігу по коліна та до того завірюха засипувала нам очі та дорогу. Тяжко було йти. Кров, що оливала з голови, заливала очі, від великого снігу я часто падав на дорозі, але нагаї сусідів підносили мене скоро.

З трудом зайшли около півночі до „Чека". Тут застали ми в „дючекальні" багато осіб подібних своєю долею до мене. Великий був рух у будинку „Чека". Після якоїсь години впровадили мене з кількома товаришами недолі до підвалля Чека. Були це камера глибоко під землею, сирі і без вікон. Страшний смород і запах крови розходився по камері. Пхнувши мене до середини, замкнули за мною двері. При слабім світлі червоної лямпи побачив я страшне видовище. На бетоновій долівці, попід стіною сиділи якісь наче марева, чи божевільні. Одні апатичні, навіть поглядом чи рухом не проявляли, що живуть, байдужі на все довкола, другі з болю та терпіння видився і страшним плачем душу роздирали. А там у куті якась неначе божевільна гірко ридала, з розпуки волосся на голові собі рвала і кричала: „йой, йой"... Біля неї кількалітнє хлопя обняло її ноги і потішало: „Мамочко, мамочко, не плач, завтра підемо додому".

Приглянувшись ближче, запримітив я на стіні коло себе засохлий людський мозок, а в інших місцях розбризкану кров. Цеж місце екзекуцій, прийшла мені думка. Великий страх охопив мене. Закрив я голову плащем, щоби не бачити нікого і не чути плачу. Так просидів мов скам'янілий кілька годин.

Нагло чуємо якийсь спів, спочатку слабий, відтак сильніший.

На знайомі звуки, навіть ці апатичні ворухнулись.

Чуємо: „Явился еси" і „Во Йордані".

„Мамочко, ходім на водосвяття", крикнула дитина до збожеволілої жінки. Стиснуло всіх за серце і дався чути один страшний стогін, а потім ридання і невгамований плач. Підноситься якийсь батюшка, кляка і тремтючим голосом починає співати йорданські пісні, а за ним усі нещасні потягали перериваючи спів схлипуванням.

Спів цей спровадна двох „товаришів", які вбігли до середини і почали бити кого попало, нагаями і прикладом.

(Продовження буде.)

ЗНИЗИЛА ЦІНИ першорядна робітня суконь та жіночих костюмів
М. Волянська
Львів, Собіського 12. Тел. 17-04.

лі щораз більше серед українців росте, а український відповідальний провід, розуміючи всю шкоду з такого розвитку українсько-жидівських подій, не буде спиратися отверто признати свою неспроможність той розвиток зупинити. У відповідь на признання п. Розмаріна, що „поважніші українські діячі нарешті взялися до розгляду жидівсько-українських антагонізмів" — мусимо заявити, що — на превеликий жаль жидівські діячі не вважають ще річю потрібною повчатись над цими антагонізмами, їх причинами і наслідками призадуматись.

—o—

Іменування епископа Олексія.

ВАРШАВА, 13. 4. ПАТ. Нині в 1. год. вполудне міністр освіти Єнджеєвич, в присутности начальника персонального департаменту в міністерстві освіти п. Потоцького, вручив архиепископові Олексієві номінаційний декрет на епископа волинської дієцезії. Еп. Олексій був дотепер епископом у городенській дієцезії. На його місце іменували городенським епископом Антонія.

—o—

Японія окупує острови.

ТОКІО. 14. 4. ПАТ. Японська агенція „Ренґо" оголосила рішучі заперечення представника японського міністерства закордонних справ вістей Віліяма Стровіка. Посол В. Стровік заявив у палаті репрезентантів, що японський уряд носиться з пляном заволодіти островами Алеутами на випадок японсько-американської війни. Заперечує теж революційні вістки Стровіка, ваче би він підчас свого побуту у більшовицькій Росії бачив мапи, які викрали більшовицькі шпигуни з архіву японського міністерства.

—o—

Комуністи викликують страйк у Франції.

ПАРИЖ, 14. 4. ПАТ. Вчора передполудням на заклик комуністів в Парижі застрайкували на пів години почтові урядовці. Міністр почт і телеграфів загрозив, що притягне урядовців до відповідальности. Страйкуючі урядовці зійшлися в почтовім будинку на віче, де запротестували проти останньої обнижки платень. Великі маніфестації заповідають урядовці на неділю і понеділок. У неділю влаштують страйкарі віча і демонстраційний похід проти політики теперішнього уряду, а в понеділок на одну годину перестануть працювати почтові урядовці і службовики в цілій Франції.

Такий самий страйк на пів години влаштували почтові урядовці в Люні.

З найбільшим смаком добирає краватку до кожного убрання ф-ма *RECORD CRAVATES*
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. 14—24 Буднок Шпрехера.

Перед страйком у Злучених Державах.

ПАРИЖ, 14. 4. ПАТ. Півторагодинна розмова премієра Думерґа з представниками союзу комбатантів не довела до порозуміння в справі обнижки платень, хоча між тезами уряду та ухваленими резолюціями комбатантів не було надто великої ріжниці.

ПАРИЖ, 14. 4. ПАТ. Агенція Хаваса повідомляє з Вашінґтону, що робітники самоходового промислу, невдоволені з методи праці державного уряду праці в самоходовім промислі. І тому мабуть зірвуть порозуміння, до якого дійшло перед 15 днями, завдяки ініціятиві през. Рузвельта. В багатьох містах сподіються страйку. Те саме діється в гірничім і волокнім промислі. Провідник соціялістів Леві заявив, що за 15 днів збереться 20 дивізій робітників до розпорядимости през. Рузвельта, щоби змусити власників копалень до уступок.

Похороном займеться найліпше і найдешевше
ХАРІС
ЛЬВІВ, КОРНЯКТІВ З. (В НАРОД. ДОМІ)
Наше заведення полагоджує всякі урядові чинности, виконує експозиції і перевозить в найдальші сторони з усіх шпиталів, шпиталів як і санаторій.
Не слухайте агентів, що крутяться по шпиталях і підшиваються під нашу фірму та фальшиво інформують заінтересованих.
В негоді ідіть до ХАРІСУ, а відпадуть вам усякі клопоти. 618

Досвід старших прикладом для молодих

Кілька поколінь господинь признало за недосяжну якість виробів фірми Шіхт. Молоде покоління є теж тої гадки, що з посеред багато родів мил найліпше Мило Олень Шіхт.

...а тепер таке дешеве

Розбудова українського промислу.

Зі статтей надісланих на конкурс „Діла".

Питання розбудови українського промислу і шляхи, якими вона мала би йти, було вже нераз предметом розгляду на сторінках нашої преси. Тому всякі нові проекти будуть по суті повторенням того, що вже нераз було сказане.

Хоч як реальними а навіть рентовними показалися дотеперішні наші господарські здобутки, кожний новий почин натрапляє у нас на поважні труднощі. Звичайно висувається на оправдання бездіяльности непевність ринку збуту, непевність щодо осягу відповідного продукту, а вкінці брак фондів. Брак фондів пояснюється у великій мірі двома першими причинами, непевністю, чи можна буде здобути потрібне при кожній продукції мінімум збуту і недовірям у власні сили. Саме у цьому останньому не доцінюємо себе.

Знаючи обставини, серед яких приходиться нам працювати і поширювати рідну промислову продукцію, годі вважати річю можливою реалізувати нараз все те, що було би бажане і корисне. Не кожна ділянка продукції вже має у нас запевнене існування, але є деякі товарі масового збуту, які вже давно повинен був дати рідний промисл.

Маю на увазі з поважніших: цукор, дріжджа, рафіновані олії, шкіри на обуву, цяхи, деякі сорти паперу, деякі текстильні вироби, будівельні матеріяли та вкінці паперові торби, соду, оцет чи навіть декстрину й інше.

Намічую ті товарі, які мають устійнений цифрово масовий збут через українські руки до українського консумента. Продукція цих товарів на підставі досвіду чужих невеликих фабричок і строгої оцінки інвестицій, може зовсім певно спертися на запотребуванні нашого споживача. То запотребування покриваємо навіть зорганізовано у чужих. Деякі згадані товарі можуть мати дуже поважний збут і серед чужих навіть гуртівних відборців. Продукція цукру й дріжджа має перед собою щоправда поважні труднощі, щоби дістати концесію.

Найбільше зацікавлення а то й готові кошторисн мають сьогодні рафінерія оліїв, фабрика торб, оцту, декстрини та шкіри на обуву. Ці фабрикати повинні йти на першу чергу при намічений розбудові промислу. Зосібна оліярня, гарбарня шкіри, важні для нас ще й тим, що перша дасть можність зарібку у плеканні промислових ростин, як соняшник, ріпак, мак чи соя, а другий дасть корисний збут на сирі шкіри, які наше село збуває досі за безцін.

Наш приватний капітал не виявляє великого зацікавлення зисковною новістю, якою є у нас продукція одного чи другого фабрикату. Скорше можна діждатися переходу на власність наших людей кількох нерентовних камениць, і скорше можна почути, що той чи інший громадянин втратив майно на позичках і спекуляціях серед чужих. З тих причин уважаю, що одиноко відповідним осередком розбудови промислу, який ставить собі промисл як ціль, є сьогодні „Центросоюз". Йому перш усього треба би прийти з належною піддержкою. Як другий осередок розбудови промислу, заслугуючий на підтримку, може стати у нас вкоротці задуманий „Промисловий Банк". Такий банк, якщо притягне до співпраці дотеперішні приватні і кооперативні промислові підприємства, буде не лише ініціятором, але й поважним виразником загальних наших змагань та нормуючим чинником у пляновій розбудові рідного промислу. Його тісна співпраця з Промисловою Радою, яка сьогодні є також у стадії творення, може дати йому належний престіж, а тимсамим і довіря, потрібне на придбання фондів.

А. Сербин.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
22/48

Ол. Гаркавенко здобув золотий пояс Вільного Міста Данціґу.

Данціґ, 11. квітня 1934.

У місяці березні та в перших днях квітня н. р. відбувалися в Данціґу гяжко-атлетичні змагання при участи ріжнонаціональних змагунів. У квітні ставуть до фіналових змагань світовий мистець в грецько-римськім дужанні Олександер Гаркавенко, та захопив данціґську публіку своєю небуденною силою і власною, наскрізь оригінальною технікою боротьби. На данціґськім рінґу поборов Гаркавенко Торпова та Грабовського з Польщі, Стібора з Чехословаччини, Зіфріда зі Східних Прус, Лєпу з Берліна та Штольценвальда зі Саари. Останнього подужав у фіналі та здобув золотий пояс Вільного Міста. Цілий побіди пішов гуртом український студентів побажати мистцеві. Ми стрінули його в кавярні при салі змагань. Гаркавенко незвичайно кремезний тип. Нам здавалося, що крісло, на яке він сів, ось зараз лопне. Крім сили він дуже симпатичний. Розмова пливе з ним широ та свобідно, бо в нього весела та безпосередня вдача. Він платить нам всім цілий „транспорт" пива та частує папіросами. Про своє життя на рінгу оповідає з правдивим запоріжським гумором. Згадуємо його побіду в Берліні в минулому році, де він в українських красках здобув мистецтво світа. У цих днях їде Гаркавенко знову до Берліна на змагання. Чи буде виступати в національних красках не може нам сказати, бо в цьому році переорганізовано европейських змагунів в державні союзи, а він є польським горожанином. Пів до першої по півночі прощаємо нашого мистця та бажаємо йому дальших успіхів у Берліні.

С. Гаконюк.

Найновіші неделі Найкраща якість
Найвигідніша робота Найбільший
вибір Найнижчі ціни у весняних
жіночих плащах та костюмах у фірмі
С. МОЛДАВЕР
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 17, І. пов. Тел. 46-56

Зміна уряду.

З Варшави повідомляють, що вістки опозиційної преси про недалекі зміни в уряді опираються на здогадах, а саме на поворотї полк. Славека до Варшави та авдієнції премієра Бжестевича і міп. Перацького в президента. Покищо не буде змін в уряді, хіба по візиті французького міністра закордонних справ Барту у Варшаві

—o—

Зріст населення Польщі.

ЛЬОНДОН, 14. 4. ПАТ. „Таймс" пишучи про природній зріст населення в Польщі в 1933 р. обчисляє, що якби той приріст тревав так дальше. Польща з кінцем цього століття буде мати більше населення, ніж Німеччина.

—o—

Присуди смерти на залізничників.

МОСКВА, 14. 4. ПАТ. За „хабарництво" і „надужиття" засудив суд начальника київської залізничої стації на кару смерти, а решту обвинуваченних на кару вязниці від 3 до 10 років.

—o—

Перед сарським плебісцитом.

САРБРІКЕН, 14. 4. ПАТ. На основі інформацій спеціяльної комісії, покликаної у звязку з плебісцитом у сарському басейні, кошти плебісциту обчислено на 500 тисяч місячно. Комісія має заявитися проти зміцнення сил військової охорони сарського басейну, а зате за зміцненням поліційних сил на півтрета тисячі людей.

—o—

Мобілізація праці в Болгарії.

В Болгарії заведено ще скорше ніж у Німеччині обовязкову службу праці. Відбувають її так само, як і військову обовязкову службу, тільки не зброєю а працею. Дирекція праці в Софії повідомляє, що 1934 р. покличуть до служби 25 тисяч юнаків, яких у службі називають „трудовці". З них заставлять 15 тисяч будувати дороги, а 12 тисяч заняті будуть коло висушування мочарів, валїсновання безлїсних сторін, археольогічних розкопок і подібних загально корисних робіт. „Трудовці" поділені так само, як і військо, на відділи і мають усі ранґи підстаршин і старшин. Старшин беруть з вибчених у дотичній роботі спеціялістів.

—o—

СТАВІСКІЯДА.

ОРЕЧЕННЯ ЛІКАРІВ.

ПАРИЖ, 14. 4. ПАТ. На доручення парляментарної слїдчої комісії, д-р Фрі перестудіював оречення лікарів, які перевели секцію трупа Пренса, і заявив, що самогубство Пренса виключене. Пренса вбили обезсиливши його наркотиками. Поїзд переїхав Пренса щойно в дві годині по вбивстві, привязаного до шин.

БЕЗКОНЕЧНІ КОНФРОНТАЦІЇ.

ПАРИЖ, 14. 4. ПАТ. Парляментарна комісія переслухувала прокуратора Пресара більше як пять годин. Пресар жалївся, що з ним поступили дуже строго, бо нагнали зі служби без платні. Пресар не піддержав зізнань комісаря поліції Пренов ні голови адміністраційної комісії Левуа. Тому комісія рішила сконфронтувати Пресара з Левуом, щоби висвітлити яркі суперечности в їхніх зізнаннях.

ХТО ВКРАВ АКТИ?

Справа викраденя 1.200 документів з актів афери Ставіського вияснилася. Як виходить із зізнань одного свідка, якого назвище покищо держать у тайні, смілої крадежі мав доконати один із трьох адвокатів Ставіського, Гібо-Рібо. Після списаня тих зізнань слїдчий суддя переслухав негайно згаданого адвоката, що перебуває у вязниці.

Реформацькі пігулки з маркою Чернець
ВІДОМІ ВІД 1602 РОКУ.
Управильнюють шлунок, хоронять від ревматизму, терпінь печінки, надмірної опасистости, артретизму, паморок, лагодять гемороїди, прочищують кров і для осіб схильних до обструкції є дуже добрим прочищуючим засобом.
Вжити 1 до 2 пігулки на ніч.
Домагатися з „Чернцем".

Український Великдень у Берліні.

Берлін, 11. квітня 1934.

Заходами Українського Національного Об'єднання (УНО) в Берліні зібралася поважна частина українського громадянства на святочні сходини в перший день свят 8. 4. в окремій салі в Нікольсбургер Круг. Члени УНО, запрошені гості-українці і чужинці заповнили салю. Спільний стіл (столи уставлені рядом) заставлений традиційними українськими закусками, які самі учасники зі собою принесли. Свято почалось відповідною промовою голови УНО п. Федора Короліва.

Треба відмітити, що серед присутніх на святі були між ін.: відомий прихильник українського народу, був. посол італійського парляменту, редактор італієць Інсабато з дружиною та відомий журналіст німець д-р Р. Штан. теж з жінкою.

З особливим піэмом і сердечністю витали ціх двох приятелів українського народу, зібрані в кругі значної частини української кольонії в Берліні не лише приємно провести час, а й ближче зійтися, багато нового пізнати. Були і промови, зокр. від козачої організації турінші промови, зокр. від козачої організації туристів і т. д. Свято пройшло з користю для нашої справи, як також із загальним задоволенням.

Відгомін дня жалоби і протесту 29. X. 1933.

Присуд городського суду в Лопатині в справі о. Івана Нагурського.

Sąd Grodzki, Oddział I. w Łopatynie, dnia 26. lutego 1934 r. L. czyn. Kg. 18/34/9.

W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej!

Sąd grodzki w Łopatynie przez Sędziego gr. d-ra M. Rzeszutkę w obecności oskarżyciela publicznego St. Olesiaka post. P. P. i protokulanta M. Bolka po przeprowadzeniu rozprawy głównej dnia 26. lutego 1934 r. w Łopatynie przeciw Ks. Janowi Nahurskiemu — na skutek oskarżenia Prokuratora Sądu Okręgowego w Złoczowie z dnia 8. stycznia 1934 r. II. Ds. 3204/33 o występek z art. 170 k. k. popełniony w sposób w akcie oskarżenia opisany. — Wydał dnia powyższego w obecności oskarżonego następujący

WYROK.

Oskarżony: Ks. Jan Nahurski s. Grzegorza i Anastazji z Kamińskich ur. 30/8. 1888 w Uhnowie pow. Rawa ruska zam. w Baryłowie pow. Radziechów ob. gr. kat. żonaty 1. dziecko, proboszcz ob. gr. kat. w Baryłowie z majątkiem i wykształceniem uniwersyteckim — nie karany — winien jest, że dnia 29. października 1933 w Baryłowie w wygłoszonem w cerkwi kazaniu a zatem publicznie rozpowszechniał fałszywe wiadomości a mianowicie iż na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej zamieszkałym przez ukraińców gorzej jest niż za czasów najazdów tatarskich i mongolskich i że zbliża się chwila, gdy i na tym obszarze zmartwychwstanie Ukraina.

Czynem tym dopuścił się występku z art. 170 k. k. i za to w myśl art. 54 i 170 k. k. skazuje się go na areszt przez 1 miesiąc i grzywnę 100 zł. W myśl art. 578 § 1. k. p. k. ponieść ma oskarżony koszty postępowania karnego w kwocie 49 zł. 25 gr. w myśl art. 48 Rozp. Prez. Rz. P. z 27. października 1932 r. Nr. 93 poz. 805 opłatę sąd. w kwocie 15 zł. Kary tej oskarżonemu sąd nie zawiesza.

Uzasadnienie.

Na podstawie wyjaśnień oskarżonego i zgodnych z niemi zeznań świadków: Jana Dołajczuka, Leona Martyniuka, Andrzeja Hałuszczaka i Dmytra Dołajczuka ustalił Sąd, że oskarżony 22. X. 1933 r. na kazaniu w cerkwi w Baryłowie zapowiedział na najbliższą niedzielę t. j. 29. X. 1933 błagalne nabożeństwo za głodujących „braci ukraińców za kordonem" i zbiórkę na ich rzecz — oraz że nabożeństwo takie, ze zbiórką i kazaniem w niedzielę dnia 29. X. 1933 r. w tej samej cerkwi odbył.

W kwestji kazania to przewód sądowy nie zdołał wyświetlić przez wydobycia od świadków — nawet emer. nauczycielki Tymusowej, która znajdowała się najbliżej kazalnicy — jakiej treści ewangelję odczytał oskarżony w tę niedzielę 29. X. 1933 r.

W kwestji treści kazania wygłoszonego wówczas przez oskarżonego — wierni jego słuchani w dochodzeniach policyjnych, potem prokuratorskich przez Sąd tut. w drodze pomocy prawnej prowadzonych i na rozprawie głównej — wyraźnie podzielili się na dwie grupy a to: 1-sza że treść kazania była wybitnie polityczną i dotyczyła już niebawem zmartwychwstającej Ukrainy. Ten stan rzeczy tak się przedstawiał w dochodzeniach policyjnych. Grupa ta przy dochodzeniach prokuratorskich — pod przysięgą słuchana — podtrzymała za wyjątkiem Hnata Maćkiwa — swe zeznania w policyjnych dochodzeniach złożone — a św. Andrzej Hałuszczak pytany zeznał, iż rozumiał całe kazanie oskarżonego jako skierowane tylko przeciw rządom na Ukrainie zakordonnej t. j. sowieckiej.

Grupa druga świadkowie obrony zeznali, że kazanie w całości dotyczyło stosunków na Ukrainie sowieckiej.

Między tymi świadkami jeden a to Demko Chomlak — zeznał, że 14. X. 1933 r. oskarżony odczytał list pasterski, jak mu się zdawało od Stolicy Apostolskiej — wedle którego Święta Cerkiew zarządza modlitwę i pokutę za głodujących braci ukraińców za kordonem na dzień 29. X. 1933 r.

Sąd z powyższych faktów, wyciąga ten wniosek logiczny, że wierni oskarżonego jednak mają wagę przykładają do treści najistotniejszej nabożeństwa t. j. ewangelji — natomiast wybitnie czułe ucho mają na dolę swych braci za kordonem, bo wszak jeden z nich tak był tem pochnięty, że prawie był pewny, że tych braci jego za kordonem wzięła w opiekę Stolica Apostolska — nie sama tylko Cerkiew Święta.

W tym stanie rzeczy musiał Sąd przyjąć — rozdwojenie moralnej jaźni wiernych oskarżonego.

Przyczynę tego stanu rzeczy wyjaśnia — odczytane w toku przewodu sądowego — pismo Zarządu gminy w Baryłowie z dnia 20. stycznia 1934 r. L. 15/34 — wedle którego „oskarżony posiada majątek erekcjonalny i pobiera za niego czynsz dzierżawny 150 q przenicy rocznie, kupił 20 morgów lasu, roli i łąki — intabulując to na żonę — prócz tego posiada większą gotówkę na pożyczkach. Proceśnik na całą okolicę, procesował się z większą częścią wsi, zdziera ludzi za pogrzeby i śluby tak, że dużo było pogrzebów bez księdza a nadto wierni oskarżonego brali śluby u ks. prawosławnego w województwie wołyńskiem — głosił w cerkwi przy Ołtarzu, że jest „patrjotą ukraińskim" oskarżony oczywiście wykazywał nawet zeznaniami świadka Kukiza, że podpisujący powyższe pismo wójt Martyniuk jest mu nienawistnie usposobiony, ale przecież z pisma tego wynika, że wójt ten tylko je podpisał, natomiast koncept pochodzi od kogoś innego — zaczem Sąd musi potraktować ten wybitnie charakterystyczny dokument, jako w 75 proc. prawdziwy — wykazujący jakie posłannictwo spełnia na miejscu w Baryłowie oskarżony. W punkcie samego kazania to ustalił Sąd:

1. na podstawie wyjaśnień samego oskarżonego, że poruszył w swym kazaniu stosunki panujące na Ukraine sowieckiej i jak doszło do głodu, przedstawiając, że w r. 1918 pod wpływem bolszewików, wyrżnęli chłopi panów i księży, następnie biedota wyrżnęła kułaków to jest stan średni, wkońcu ci biedacy będąc bezbronnymi musieli się poddać systemowi komunistycznemu. W punkcie zrzucenia jarzma to nawiązał, że gdyby wszystkie warstwy społeczne szły były razem, to stworzyłyby sobie państwo, jak inne narody i nie byłoby doszło do tego co teraz jest. Mówił także nawiązując do słów Chrystusa, na krzyżu wypowiedzianych: „Boże dlaczegoś mnie opuścił" i do faktu, że jak w 3 dni Chrystus zmartwychwstał tak i dzisiaj naród sow. Ukrainy woła to samo i ma nadzieję, że Pan Bóg prośb tych wysłucha i położenie niezadługo się zmieni. By zaś wiernych przekonać, że rzeczywiście na Ukrainie sowieckiej panuje głód powołał się na nazwisko austryjackiego kardynała Innitzera, który we Wiedniu założył międzynarodowe i międzywyznaniowe stowarzyszenie, celem niesienia pomocy głodującej Ukrainie sowieckiej i na nazwisko hr. Łosia, który pisać miał w prasie, iż stan głodujących ukraińców na sowieckiej Ukrainie jest tego rodzaju, iż bije 12-ta godzina dla Ukrainy.

2. Na podstawie zaprzysiężonych i zgodnych zeznań świadków: Leona Martyniuka, Jana Dołajczuka, Andrzeja Hałuszczaka, że oskarżony mówił: historja opisuje, że byli tatarzy, mongoli i inni na naszej ziemi, nas męczyli, zabierali w jasyr, ale tak nie było jak teraz jest. „Nie słuchajcie bracia i siostry, że inni odebrali te ziemie — odebrali je tylko kiedyś nasi kozacy a nikt inny i ziemia nasza jest zroszona potem i krwią na-

Галицький Магазин Новостей Галицька 15.
Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром білети до першорядних кін. 5/73 17-2

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, пост ль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 43—180 Телефон 25-55.

szą. Mam nadzieję, iż jak nie za rok za dwa lub trzy musimy to jarzmo zrzucić i Ukraina musi zmartwychwstać. Polski graf polityk Łoś powiedział, że już wybiła 12 godzina to już Ukrainie zaśpiewają: „wicznaja pamiat", ale nie traćcie nadziei, bo w piątek lub sobotę — tak jak Jezus Chrystus musi Ukraina zmartwychwstać."

3. Na podstawie zaprzysiężonych zeznań św. Dmytra Dołajczuka — że nie zrozumiał on czy to zmartwychwstanie Ukrainy dotyczyć miało Ukrainy sowieckiej czy polskiej.

Odbiegającym od powyższych ustaleń innych świadków Sąd wiary nie daje dlatego, że nie pamiętając ewangelji nie mogli pamiętać dokładniej treści samego kazania a powtóre św. Tymusowa — wedle zeznań skonfrontowanego z nią św. Martyniuka nie zechciała słuchać i zapamiętać zdań wypowiedzianych przez oskarżonego a ustalonych wyżej.

Sąd przyjmuje także — na podstawie wyników przewodu sądowego, że oskarżony nie użył ani raz w tym swojem kazaniu wyrazu „Polska."

Przechodząc do prawnej oceny powyższych ustaleń na płaszczyźnie oskarżenia — Sąd rozważył co następuje: już z wyjaśnień samego oskarżonego wynika, że nie mówił on tylko o Ukrainie sowieckiej, bo jest faktem historycznym, że rewolucja wybuchła w Rosji carskiej w r. 1917 i już w tym roku miały miejsce rzezie — zaczem mówiąc o 1918 r. — mówił o wojnie narzuconej przez ukraińców w listopadzie 1918 r. w Polsce. Mówiąc o zrzuceniu jarzma mówił oczywiście o rządach polskich co podkreślił, wskazując, że gdyby wszystkie warstwy szły były razem to stworzyły sobie państwo jak inne narody i nie byłoby doszło do tego co teraz jest. Mówiąc o zmartwychwstaniu Ukrainy — mówił o obywatelach polskich wyznania gr. kat. w województwach południowo-wschodnich. Mówiąc jaskrawo o rzeziach na Ukrainie sowieckiej mówił świadomie nieprawdę — bo z kazania jego wynikałoby, że jeszcze tu i ówdzie na Ukrainie sowieckiej znajdują się nieduże osiedla ludożerców z ostatniej biedoty się rekrutujących. Mówiąc o stowarzyszeniu kardynała Innitzera — świadomie nie podniósł, że stowarzyszenie jego dotyczyło Ukrainy sowieckiej całej — jako przedmiotu a nie wyłącznie „braci ukraińców." Mówiąc o hr. Łosiu mówił nieprawdę — jakoby ten wziął za podstawę swoich rozważeń fakt głodu na Ukrainie sowieckiej — bo wynika i z Nr. 205 (12.444) Diła z daty Lwów 7.6. 1933 r. i z logiki rzeczy, że ten dziennikarz rozważał wybitnie antynacjonalną ukraińską politykę Stalina — z powodu której zastrzelił się znany działacz Ukrainy sowieckiej Skrypnyk. Ponadto w dalszych swych rozważeniach — wychodząc z faktu ustalonego wyżej że oskarżony ani słowem nie wspomniał o Polsce — doszedł Sąd do przekonania, że oskarżony wyzyskał to błagalne nabożeństwo do celów propagandy skrajnego nacjonalizmu ukraińskiego. Dowodem tego jest fakt ustalony wyżej, że określił stosunki takie i w Polsce — jako gorsze jak za czasów mongolskich i tatarskich.

A przecież Sąd ma to głębokie przekonanie, że gdyby oskarżony jako kapłan służył tylko Bogu i wiernym swoim to przecież modły jego błagalne — a modlitwa już za czasów Mojżesza przebiła i skałę — w nikim prócz szacunku nie wzbudziłyby podejrzenia — tak jak nie wzbudza podejrzenia odezwa Episkopatu gr. kat. ogłoszona w tygodniku „Meta" Nr. 43/135 z daty Lwów 29. X. 1933 r. — odczytana w toku przewodu sądowego.

Gdy zaś ustalona wyżej treść kazania w cerkwi — więc publicznie — zawierała fałszywe wiadomości, bo przecież w Polsce nabył oskarżony 20 morgów gruntu — zebrał znaczniejszą gotówkę — do czego niedoszedłby za mongołów czy tatarów — gdy nadto z gruntu fałszywą jest wieść jakoby województwa południowo-wschodnie do trzech lat miały zmartwychwstać, bo już zmartwychwstały w r. 1918 — a wiadomości takie oczywiście mogą wywołać niepokój publiczny — Sąd przypisał oskarżonemu winę.

Przy wymiarze kary uwzględnił Sąd, że oskarżony karany nie był, że ma 1 niewinne dziecko — z drugiej jednak strony wyzyskał Dom Boży i nastrój wiernych do propagowania niepoczytalnych i z gruntu szkodliwych państwowości polskiej wiadomości — jakkolwiek ze Skarbu Państwa polskiego pobiera dotację.

Gdy zaś przewód sądowy nie wykazał okoliczności takich któreby uzasadniały warunkowe wykonanie kary — Sąd nie zawiesił oskarżonemu kary — którą wymierzył mu w rozmiarach winie jego odpowiadających.

Inne ustępy wyroku uzasadniają powołane wyżej przepisy ustawy.

Sąd Grodzki w Łopatynie. — Dr. Marcin Rzeszutko. Należyte wygotowanie potwierdza Kierownik sekretarjatu: (підпис нечитний).

здоровля підтримує людину
36/15 МОЖНА ДІСТАТИ У ВСІХ АПТИКАХ. 2—2

Трійумфальний вїзд през. Рузвельта.

ВАШИНҐТОН, 14. 4. ПАТ. Підчас повороту през. Рузвельта з ловлі риб, 200 послів виїхало на залізничу стацію з орхестрою і влаштувало президентові маніфестацій. Похід перемандрував вулицями міста і викликав серед мешканців велике зацікавлення. Такі маніфестації трапляються дуже рідко, як ось при інсталяції нового президента.

Приязнь м'ж Мадярщиною і Польщею.

БУДАПЕШТ, 14. 4. ПАТ. Полк. Тамбор у статті, поміщеній у „Мадяршаг" обговорює польсько-мадярський кордон і каже, що теперішні напружені взаємини між Польщею і Чехословаччиною являються найкращою нагодою до тісного порозуміння між Польщею та Мадярщиною. Полк. Тамбор радіє, що Польща привязує більше уваги політичному положенню в надунайському басейні.

НОВИНКИ

— **ЧЕРЕВИКИ жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА" Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до Свого."** 68/53 21-?

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-45.** Приймає футра до перехову на літо. 10-?

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хоружинa 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 56-100

— **Конфіската „Діла".** Попереднє (95) число „Діла" стало жертвою конфіскати. Городське староство счеркнуло кілька речень у статті п. н. „Гноблені українці" та одно речення в статейці п. н. „Зі шкільних практик у Бережанщині".

— **Страйк у Жовкві.** На підклалі економічних домагань застрайкувало в Жовкві 150 робітників, занятих у кушнірських варстатах.

— **Реформа вищих студій.** Як повідомляють з Варшави, міністерство освіти виготовляє проект реформи студій у вищих школах. Університетські ради виділів права і медицини надіслали міністерству свої проекти. На лікарських виділах проектують студії, що уможливлюють абсольвентам спеціялізацію. На правах мають класти натиск на практичні заняття, вводячи обовязкові семинарі.

— **7 місяців вязниці за летючки ОУН.** Перед судом присяглих у Львові відбулася 13. ц. м. друга розправа проти учениці вчительської семинарії Ольги Сень під закидом кольпортажі летючок ОУН. Перша розправа відбулася в березні ц. р. і тоді трибунал заступав вердикт присяглих суддів, які стверджуючи тільки вину її товариша Маріяна Мартини, заперечили вину Ольги Сень. Мартина дістав тоді 10 місяців вязниці. Друга розправа скінчилася ствердженням вини Сенівної, наслідком чого трибунал засудив її на 7 місяців вязниці. Боронив адв. д-р Шевчук.

— **За сім дека власного тютюну.** Львівський апеляційний суд розбирав справу Миколи Мушуляка з Баторівки пов. Копичинці, засудженого скарбовою владою за безправне посідання сімох дека тютюневого листя, яке виросло на його городі. За те відповідав він перед окружним судом в Чорткові, який засудив його на 1000 зол. гривнн і 10 днів арешту. Апеляційний суд показався лагіднішим, бо засудив його за те саме на 100 зол. і 5 днів арешту.

— **Ще одна летючка.** Перед трибуналом присяжних суддів у Львові ставив 19-літній Юрко

Засновини галицького театру і Наумович.

Один момент з недавньої історії.

До утворення цього театру причинялося найбільше як ініціяторка тодішнє львів. т-во „Руська Бесіда" під проводом посла Юл. Лавровського. Він, як ствердив Б. Дідицький у книжечці з 1876 р. п. н. „М. Качковскій і современная русская литература" перепер своїм внесенням у 1848 р. на засіданні „Руської ради головної" ухвалу, що галичани признають себе за частину 15 мілїонового народу, отже спільного з російськими українцями, бо частина галичан хотіла признати руський нарід в Австрії за окремий.

Зазив „Газети Народової" львівської у 240 ч. з 1866 р. до гр. Альфреда Потоцького, щоби він не підписав о. Ів. Наумовичеві презенти на парохію в громаді Глібовичі Великі коло Бібрки, „доки він не відречеться Москви і шизми", себто общерускости з Московщиною і очищення унїятського гр.-кат. обряду, викликав щиру, довгу відповідь о. Ів. Наумовича у 83 ч. часопису „Слово", з якої подаємо ось такі вирівки: „Як руський чоловік, не можу в Москві не видіти русских людей.... які витворили загальний руський книжний язик з великоруським виговором для всіх руських племен. Для сформування малоруської мови полишилась би Галичина і я сам був співробітником на цьому полі та сподівався як посол до кінця сесії галицького сойму в 1866 р., що польська більшість соймова, як словянська, ухвалить допомогу з податкових доходів для наших народніх шкіл й інших інституцій, щоб дати змогу витворити нашу малоруську мову незалежно від великоруської. Та голос мій у промові навіть при внесенні посла Лавровського за соймовою допомогою з тих гульденів для нашого малоруського театру був лебединим голосом, безуспішним. З ним скінчилася моя остання надія на братерство і на братню прихильність для малорущини і повстало у мене переконання, що малороси мають одинокий захист перед спольщенням лиш у засвоєнні собі готової, високоосвіченої, книжної, богатої руської (себто російської) літератури, розуміється з її мовою, як розговірною". Розвиток української мови і її літератури та театру проти волі австрійської німецько-польської влади до 1918 р. доказав хибність віри Ів. Наумовича як переконання, бо закінчився він таки перемогою в масах української мови з її малою літературою над накидуваною насильно в школах російською з літературою, богатшою від польської і то перемогою назїть на наддніпрянській Україні, а не лиш у Сх. Галичині. Сам Ів. Наумович своїми творами драматичними в українській мові причинився до розвитку нашої національної свідомости, а це чейже не робив він в інтересі австр. німецько-польської влади і Німеччини, а лише для духового розвитку, як казав „малоруського народа". Наведені слова Наумовича доказують не лише, як глибоко відчув він біль по причині відмови соймової субвенції на український театр і інші українські цілі і що ці відмови зробили його вже зовсім рішучим общеросом. Та потім став він галицьким письменником лише для освіти і отверезіння свого рідного народу. Т-во ім Качковського передрукувало частину творів Наумовича, нехтуючи розвитком нашої мови, ще й немов наумисне давнішим правописом хіба на те, щоби наш нарід не міг їх зовсім читати.

В. О. Бережанський.

М. Евальд Львів, вул. Собіського 5
Різнородні полотна фабрики Братів Чечовічка в Андрихові — на білля жіноче, мужеське, постелеве і столове. За оказанням цього витинка — при купні 5% опусту. 8—20 2/73

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.

Найбільший вибір блаватних товарів по **незвичайно низьких цінах** поручає фірма **АНТІН УВЄРА** ЛЬВІВ, УЛ. ГАЛИЦЬКА ч. 10.
23/73 4—6

Кушнір з Бартатова за поширювання летючок ОУН. На дзвінниці в Бартатові приліпив хтось відозву ОУН, яку господар Іван Бедрилo здер і передав поліції. Згодом хтось вибив шиби в хаті Бедрила. Була це пімста за здертя летючки. Підозріння звернулося проти Юрка Кушніра, тим більше, що на летючці була дописка, в якій пізнали його письмо. На основі вердикту лави присяглих суд засудив обвинуваченого на рік вязниці.

— **Коморники дістають контрольні книжочки.** Міністерство справедливости видало розпорядок, що загострює контролю над канцеляріями коморників та їхньою фінансовою господаркою. Вводиться спеціяльні контрольні книжечки до записування грошевих впливів і т. п. Крім того коморники мають складати часті рахунки перед судом.

— **Півтретя міліона зол. на будову шкіл.** Як повідомляють з Варшави, товариство, що піддержує акцію будови народніх шкіл, призначило 2.553.000 зол. на будову шкіл у теперішньому будівельному сезоні. Кажуть, що будуватимуть школи на терені цілої держави. На будову шкіл в краківському районі призначено 539.000 зол., у варшавському 254.000. Про східні райони не згадують.

— **За биття при війську.** Карна розправа перед військовим судом у Львові против двох підстаршин за биття вояків скінчилася засудом. Сержанта Древенкевича засуджено на 7 місяців твердині, а капрала Ковальчука на 4 місяці.

— **Пожежі.** В Саджаві пов. Станиславів вибухла 11. ц. м. пожежа в хаті Анни Бобак і при сильному вітрі перекинулася на сусідні загороди. Згоріло 8 хат і 21 стоділ, стаєн, оборогів і т. п. Вогонь був підложений. Велика пожежа була на сам Великдень в Чудовичах пов. Ярослав, коли люди були на богослуженні в сусідньому селі. Згоріло 5 хат і 9 господарських будинків.

— **Зафантував церкву, плебанію і цвинтар.** Сталося це в одним селі кольбушівського повіту, де розпарцельовано фільварок, на якому побудовано костел і плебанію. А що на розпарцельованій землі тяжили давні довги, яких ніхто не сплачував, суд вислав коморника і зафантував все, що на тих грунтах було.

Равт зі спільним Свяченим
уряджує в суботу 21. квітня 1934
в салях „Бесіди" і „Народнього Дому"
Товариство „Українська Захоронка".
Модерні танці — для одних,
старосвітська трапеза — для других.

— **Засудили шпигуна.** В торунським окружнім суді відбулася нагла розправа за шпигунство, при чому обвинуваченого засуджено на кару смерти з заміною на досмертну вязницю. Назвище засудженого держать в тайні.

— **Поворот з російської неволі після 20 років.** Німець Андрій Купріх зі села Дедрат у Семигороді служив у 62. полку піхоти у Тиргул Муреш. 1915 р. був він на російськім фронті й попав у полон. Його відвезли до Петропавловська в Сибірі. Коли вибухла більшовицька революція, полонені пущені на волю, мусіли жити з милостині населення. Купріх дібрався 1922 р. до Київа й працював там у фабриці аж до 1934 року. Там він оженився з Евгенією Деміхето, з котрою має 8-літню доньку, що її привіз з собою до Румунії. Купріх оповідає, що більшовики продають харчі за чужу валюту, за золото й предмети з золота. Ціни такі: 1 кг. мяса 20 рублів, 1 кг молока 1 рубель, 1 кг хліба 3 рублі. Він привіз зі собою на показ кусник хліба дуже лихої якости, якого їсти не можна.

— **Жидівський підступ.** В Кремянці живе Шулім Кац, що має сім дорослих доньок, яких нінк не може видати замуж, бо не мають приданого. Тільки в наймолодшій Естері залюбився богатий американський реемігрант і рішився з нею оженитись. Коли прийшло до вінчання і молодята станули під бальдахімом, наречений зміркував, що його наречена, хоч була завоальована, має не сині, але чорні очі. Тому адер з неї вольку і побачив перед собою найстаршу доньку Каца. Счинився крик і наречений втік з мешкання, вирікаючись одної і другої дівчини. Показалось, що Кац хотів його обдурити і в останній хвилині переміняв наймолодшу доньку на найстаршу, думаючи, що залюблений жених цього не зміркує.

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мушлайни, крепони, епонжі і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИН** А. ГАНДЕЛЬМАН. Львів, Боїмів 11. 11-365

— **Львівська хроніка.** В Краківськім готелі підрізав собі горло купець Давид Лявтербах, стративши на фінансових операціях 100.000 долярів, які привіз був з Америки. — З домівки професійного союзу мулярів при вул. Цілій вкрали вломники 500 зол., розпоровши касу. Управа міста почала ріжні примусові роботи. До 14. квітня занятих було при тих роботах 1.600 людей. Працюють при направі доріг, каналів, а при будові купальні на Замарстинові занятих є 260 людей. — М-ство промислу та торговлі визначило вибори до ремісничої палати на 8. липня ц. р. — На Галицькій площі застрілився з невідомої причини 22-літній студент політехніки Ромуальд Боязінський. — Андрій Артимяк повідомив поліцію, що власник дому при вул. Довгій на Знесінні викинув з його мешкання всі річи і вкрав 200 зол. готівкою та перстень вартости 80 зол. — Студента політехніки Йосифа Заменицького засуджено на 8 місяців вязниці, за те, що присвоїв собі 450 зол., які відобрав від почтового возного замість свого неприсутного товариша.

КІНО **МУЗА**
Просимо памятати, що премієра найкращого фільму з **Шаляпіном** п. з.:
„ДОН КІХОТ"
відбудеться вже 17-ого квітня.

— **Краєва хроніка.** В Демянові пов. Рогатин учитель із Горинлядів пов. Товмач, І. Фединин орудував так нещасливо пістолетом, що спричинив вистріл, який попав йому в око і вбив його на місці. — В Черневі пов. Рогатин два хлопці кинули у вогонь знайдене гасматне стрільно, яке вибухло й вбило одного із них на місці, другого ранило.— На стації в Букачівцях кинулася під поспіши. потяг 27-літня Марія Добровольська, місцева жінка несповна розуму. Колеса відтяли їй голову.

— **Конекрад.** Зі стайні о. Ів. Ісаєва в Крехівчах пов. Станиславів украв хтось пару коней і втік. Того дня постеручковий Паснак, роблячи службу на дорозі між Пасічною і Калушем, побачив якогось чоловіка, що тікав з кіньми в напрямі Калуша. Коли на заклик поліцая він не задержався, Паснак стріляв за ним тричі, але хибив. Тоді злодій зіскочив з коня і втік у ліс. Коні віддано власникові.

— **Власниця камяниці в нужді.** В Соснівці збожеволіла одна власниця камяниці, в якій живе 28 льокаторів. З причини безробіття вони не платять комірного, хоч рівночасно скарбова влада стягає податки, а міська комісія наказує ремонт. Власниця камяниці не має з чого жити і все те довело її до такого нервового розстрою, що вона збожеволіла.

— **Рабунок і вбийство на сам Великдень.** Вночі з суботи на неділю напали три замасковані бандити в Бильцях у Бесарабії на дім родини Розалії Гросевич. Стару жінку зарубали кількома ударами сокири, а потім і її дванятьлітню небогу Марію Борис.-Третю жінку Олену Гросевич бандити лише тяжко поранили. По цих убийствах бандити ограбили цілу хату.

— **Монахи в Чехословаччині.** Духовенство в Чехословаччині начисляє 36.504 осіб. З того числа припадає 13.249 осіб на монахів, що мешкають в ріжних монастирях. На саму Чехію припадає 5.669 монахів, на Моравію-Шлеськ 4.748, на Словаччину 2.681 і на Закарпатську Україну 300.

— **Вломники усипляють і крадуть.** До дому при Кучурівській вулиці в Чернівцях вдерлися в ночі невідомі вломники. Там мешкає Калман Айгенштайн з двома донъками та його зять д-р Мозес Айгенштайн, дентист, де він має й свою лікарню. В ночі збудилася стара Айгенштайн від якогось шелесту в спальні. Їй здавалося, що якась на чорно завинена особа ходила по спальні. Вона думала, що це сон, і заснула. Рано викрито, що з шафи в спальні викрадено грошеву касетку з 50.0000 левів, а з середнього покою з грошевої шафи 160 тисяч левів і багато золота. Викрадено разом річей і грошей на суму 200.000 левів. Поліція стверднла, що при цій роботі були спритні злодії-спеціялісти. Вони повідчинювали двері й шафи підробленими ключами а всіх хатніх протягали якимсь способом.

— **Через помилку вбив чоловіка.** Стан. Глаза вибрався зі своїм товаришем І. Палюхом зі Селиськ пов. Станиславів у відвідини до кольонії Св. Станислав. По дорозі напав на нього в ночі Вл. Ворош, думаючи, що то Ів. Туркан, з яким він мав порахунки. В обороні Глаза любив Вороша так сильно, що той незабаром помер. Секція стверднла, що Ворош лістав 20 ударів острим предметом по голові. Перед кількома днями Глаза відповідав за свій вчинок перед станиславівським судом і дістав 6 місяців арешту.

— **Словаки хочуть побити стратосферний рекорд!** Згідно з вістками з метеорольогічної станиці в Надлицях (Словаччина) тамошній обсерватор Кедрович, хоче летіти в стратосферу. Управі чеської метеорольогічної централі невідомо, хто фінансує лет, а треба для того понад пів міліона ч. к. Як впевняють словацькі часописи, Кедрович уже має такі гроші та впевняє, що на своїм бальоні долетить на висоту 40.000 м. Проф. Пікар впевняє, що бальоном можна долетіти до висоти 30.000 м., а бальон без залоги дістався досі на найбільшу висоту 33.000 м.

— **14-літній летун кружляв над леговищем на очах матері.** З Абрідського летовища біля Льондону вилетів 14-літній О. В. Отлі сам на літаку та кружляв на очах матері, яка з жахом приглядалася цьому. Цей 14-літній хлопчина перед тим летом вправляв усього пять годин, а всеж давав собі знаменито раду з апаратом і йому вдалося теж гладко осісти. Після того, як син щасливо осів, мати сказала присутнім, що найміпшою забавкою сина під найвчасніших літ був літак. Цей відважний хлопець сьогодні наймолодший летун в Англії.

— **Земля на ліцитації.** Виленський Банк Земельний виставив на ліцитацію 341 земельних маєтків, положених у воєвідствах виленськім новогородськім, білостоцькім, поліськім і волинськім за незаплачені позичкові рати. Загалом виставлено на ліцитацію 240 тисяч гектарів землі.

— **Місто збудоване за пів року.** В Італії відбудеться 15. ц. м. посвячення нового міста Сабавдія, побудованого на осушеній частині болот Агро Понтіно. Збудували його в рекордовому темпі. Шість тисяч робітників працювало шість місяців при його будові. Більшість публичних будинків уже викінчена, хоча стоїть ще небагато мешкальних домів. Над містом панує церква з 37-метровою дзвінницею. Ратуш разом з вежою високий на 45 метрів.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі товари
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

— **Ще одну церкву розібрали.** „Вечерная Москва" повідомляє, що в Ленінграді розібрали з доручення влади славну Покровську церкву. Розбірку скінчили в суботу перед самим Великоднем.

— **Цигани застрілили жандарма.** Недалеко Сучави жандарм Петру Тріху надибав при патрулюванні біля громади Адинката циганський віз. На возі були два молоді цигани й дві циганки. Жандарм задержав віз і зажадав від циган виказових паперів. Нараз вистрілив один циган до нього кілька разів з револьвера. Кулі попали жандармові в голову й груди, наслідком чого він зімлів і впав. Тоді цигани забрали від нього рушницю, патрони й торбу на хліб і втікли. Надбігли селяни й відвезли жандарма до Бурдужен, але він по дорозі вмер. Жандармська легія в Сучаві дала наказ усім довколишнім жандармським станицям, щоби вишукали тих циган.

— **Замість риб зловили шампана.** Цікава пригода трапилася американським рибалкам на водах Велфліт. Замість сподіваних риб зловили у свої сіти скриню з фляшками шампана. Заохочені тією добичею рибалки стали перешукувати околичні води і виловили з них 300 скринь цінного французького вина. Правдоподібно скрині з вином вкинув у море в часах прогібіції якийсь контрабандний корабель, що втікав перед погонею американської поліції.

—o—

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Юлія з Ґеців Паньковова, емеритована управителька вселюдної дівочої школи в Перегінську, померла 13. березня ц. р. в Кщонові, коло Люблина. Покійна була вчителькою 28 літ. По переносі її чоловіка на заточенні, захорїла тяжко. По трьохлітніх терпіннях закінчила своє стодальне життя. Вічная Їй Память! 1426

ПОДЯКА.
Товариству Обезпечень „Assicurazioni Generali Trieste", — Львів, вул. Коперника 3, складаю цією дорогою сердечну подяку за скору і акуратну виплату капіталу по бл. п. др. Евгенові Олексієві лікареві, який на жаль був тільки короткий час обезпеченний у цій інституції.
АННА ОЛЕКСІЄВА.
вдова

У неділю маєш змогу користати з культурної розривки

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР
в год. 3·30 ТОВАРИЩ
в год. 7·30 ГОСТИННИЦЯ
ПІД БІЛИМ КОНЕМ

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ
в год. 3·30 РОДИНА
(Ціни найнижчі)
в год. 7·30 ФАННІ

Саботаж на французьких залізницях.

З Парижа повідомляють, що на залізничім шляху Париж-Шербур невідомі справники виконали кілька саботажевих актів, а саме заложили рейки камінням, поперетинали дроти сигналізаційних уладжень і т. д. До катастрофи не дійшло лишень завдяки чуйности залізничих службовиків.

МЕШКАНЕВА МОРАТОРІЯ.

ВАРШАВА, 14. 4. ПАТ. У „Деннику Законів" ч. 32 появився декрет президента, який продовжує мешканеву мораторію для безробітних до 31. жовтня т. р. На основі цього декрету не будуть усувати безробітних з одно- і двокімнатних помешкань. Зате в часі від 1. листопада до 31. березня кожного року хоронить безробітних перед ексмісіями стаття 23. закону про охорону льокаторів, якщо ці безробітні мешкають в одній чи двох кімнатах.

—o—

ІНСУЛ ІДЕ ДО АМЕРИКИ.

СМИРНА, 14. 4. ПАТ. Американський корабель „Аксейльона" везе обманця Інсула до Злучених Держав. На кораблі переведли в Інсула строгу ревізію та забрали йому все, чим міг би зранити себе. Капітан корабля та американський віцеконсуль у Смирні виконують на переміну безперервно службу при Інсулі. Корабель пливтиме до Америки місяць.

—o—

ОГЛЯДАЮТЬ КОНЦЕНТРАЦІЙНИЙ ТАБОР.

ВІДЕНЬ, 14. 4. ПАТ. „Політ Кореспонденц" повідомляє, що австрійська влада дозволила гуртові закордонних журналістів оглянути концентраційний табор у Велерсдорфі. В таборі є тепер 265 нац. соціялістів і 5 соц. демократів. Журналісти ствердили, що здоровні й апровізаційні відносини добрі. Вони могли розмовляти з інтернованими й одержали від них запевнення, що інтерновані не мають ніяких зажалень ні щодо трактування їх ні щодо прохарчування.

—o—

КОМПРОМІТАЦІЯ БІЛЬШОВИЦЬКОГО ПОСЛА.

Із Будапешту повідомляють, що регент Мадярщини Горті не прийняв на авдієнції більшовицького посла Петровського, хоча Мадярщина признала СРСР і навязала з більшовиками дипльоматичні взаємини.

—o—

По широкому світі.

— Справа допущення жінок до англійської дипльоматичної і консулярної служби буде в найближчому часі розвязана згідно з домаганнями жінок.

— В трьох віденських церквах, а саме св. Стефана, св. Михайла і св. Петра вибухли ранком бомби, які не зробили ніякої шкоди.

—В Данцігу арештувала поліція 23 ох комуністів за розкидання летючок.

— До Парижа приїхав Чайлд, спеціяльний дорадник американського державного секретаря, який досліджує в Европі господарське положення поодиноких держав.

— Всі розбитки „Челюскіна", яких саме вирятували і перевезли до Ванкарем, хорі на шкорбут. Для них спроваджують городовину й овочі.

З театру.

ГАНКА ОРДОНІВНА.

„Ордонка", як звуть її популярно, має своїх противників, але і прихильників. Про скількість її прихильників свідчити може її вечір у Великому Театрі, який зібрав таку юрбу, що щоб утримати порядок, треба було інтервенції поліції. Як бачили ми ту виповнену салю та людей, які відходили без білетів, на мент забували, що існує криза. Рівночасно приходила рефлексія над сучасними уподобаннями ширших мас, яких захоплює більше легша Муза, ніж поважне мистецтво.

Ордожу реклямують як пісенькарку; це неточне. Бо зі співацького погляду Ордонка властиво не має голосу. Зате представляє вона оригінальний, сильно індивідуальний тип інтерпретаторки характеристичних картин, узятих із життя. Засобами її виразовости це спів, рецитація, танець та міміка. Кожна креація в неї перекита та передумана. У цікавий, сильний та переконуючий спосіб вміє вона передати цілу скалю ріжнородних почувань як болю, любови, шалу, туги, заздрощів, веселости і т. д.

Цілість доповняли прегарні та помислові костюми.

І. Приймова.

З кіна.

Кіно „Касіно": „КОРОЛЕВА ХРИСТИНА".

Молода шведська королева Христина, донька Густава Адольфа, що вступила на престіл формально 1632 р., як 6-літня дитина, а фактично у 17-ім році життя — людина дуже оригінальна, самостійна, примхуватс і справжня „жінова" постать. Сценаристи використали для фільми головно один момент, як вона не хоче виходити заміж за великого князя, свого кузина, якого призначив їй на чоловіка ще батько і потім її далекоглядний політичний керманич Оксенштієрна. Щоб підмалювати живіше духовий конфлікт молодої королеви, фільма виводить романтичну любовну історію з еспанським послом. Сильно піджреслена риса еротична, менше велика освіта Христини, що підтримувала вчених і мистців та зібрала славну бібліотеку. Не бачимо теж у фільмі характеристичної прикмети Христини, яка була марнотратна і дуже химерна, обставляла себе визначними людьми і роздавала між них великі почести. Та все те, що з історичних фактів, фільмовий режисер Рубен Мамуліян поминув, не зменшило ні трохи ефектового образу оригінальної непересічної володарки.

Ґрета Гарбо, сама шведка, що могла з безпосередніх джерел познайомитись ближче з дійсним життєписом Христини, найшла нову велику ролю. Це одна з найкращих і найсимпатичніших її креацій. Люіс Стон і Джільбер, першорядні її партнери. Фільма повинна мати довгий успіх.

Із судової салі.

ЛУЦЬКИЙ ПРОЦЕС КОМУНІСТІВ І ЙОГО ЗАКІНЧЕННЯ.

В середу, 11. ц. м. пополудні скінчився в Луцьку голосний процес проти 55 комуністів, між якими було 28 українців; в суботу, дня 14. ц. м. буде оголошений присуд. З отих 55 „комуністів" всього 7 призналося до приналежности до комуністичної партії Західної України (КПЗУ), в тому 2 українці; решта підсудних до такої приналежности не призналася, тільки деякі українці потвердили свою приналежність до колишнього Сельробу, коли він був партією легальною. Але процес той не тим був цікавий і не тому панувало від початку процесу (10. лютого) аж до кінця на салі небувале роздразнення і душна атмосфера, але із зовсім інших причин. Від самого початку всі підсудні твердили, що на поліції їх били, а підсудну Спекуляцт мали знасилувати; що тими побоями вимушено у підсудних неправдиві зізнання, а коли вони у слідчого судді їх відкликували, то їх (підсудних) в суперечности до приписів карної процедури відсилали назад до поліції, де їх наново мали бити: що тому зізнання на поліції і в слідчого судді є вимушені, неправдиві і без значіння. Не хотілося вірити, що щось таке є можливе. Коли підсудні зараз першого дня розправи згадали свого покійного товариша Степана Бойка, якого після їх тверджень в тюрмі вбили, а який після тверджень поліції мимо кайдан на ногах і руках і мимо ескортуючих його двох агентів вискочив з авта і втопився в ріці; — коли в його память підсудні на салі співали „Ви жертвою в бою", кинулася поліція в присутности оборонців, заступників преси і публики на підсудних і била їх ґумовими палками по голові, а тоді трибунал — не зарядкуючи перерви — вийшов зі салі. Правда, президник Новаковський при перших зізнаннях підсудних не позволяв їм описувати побоїв і в тій причині приходило часто до прикрих сцен, коли то поліція на зарядження президника дуже енергійно видалювала зі салі... Але з часом ситуація змінилася. Гол. свідок, стул. Ів. Козак оказався провокатором, який перевищив „славного" Барановського, який кожного поодинокого підсудного вказував поліції для арештування і який за вироблену нагороду тепер гуляє в Аргентині, отже на розправу не прийшов. Другий головний свідок, бувший поліційний комісар Заремба зізнав все те, що Козак сказав у слідстві; він зізнавав через сім годин і по 4 роках памятав кожну найменшу дрібничку... Ба, він наперетив категорично: немов би то він або його підвладні Ткачук і Постович били підсудних. Коли оборона його спитала, чому то міністр Складковський на інтерпеляцію в цій справі в сенаті заявив, що „не вшистко було в поржондку і я розпенсзіл цали ужонд сьледчи на чтери вітри", то Заремба мав відвагу під присягою сказати, що він говорить правду...

Це такий увікат, що навіть у Луцьку така заява викликала консернацію. А треба знати луцьку публичну тайну, що той саме Заремба вправді офіціально вже не є поліційним комісаром, але все таки робить поліційну службу...

Поліційні свідки потвердили вину підсудних на підставі конфіденціональних донесень, причім виявилися численні суперечности. З другої сторони деякі свідки потвердили оборону підсудних щодо побоїв. Між іншими свідок Щиґель, поліційний „винюдовца", який давав замкнути разом із підсудними у вязниці, на питання, чи його било в лице, відповів, що ні; а на питання, де били, відповів: „де хотьли, всюди, але вони тоді не знали, що я „винюдовца"... Інший свідок якого спровадили з вязниці, відкликав свої зізнання на поліції і в слідстві, заявляючи, що його били так довго, аж він згодився зізнавати все, що тільки поліція хотіла. А ще інший свідок (рівнож спроваджений з вязниці) втратив внаслідок побоїв память так, що навіть не памятає імени свого батька... Взагалі доказове поступування виявило жахливі практики підчас слідства: так напр. підсудному Білавці від побоїв ноги так страшно були попухли, що треба було йому купити черевики кілька чисел більші, ніж він попередньо носив!

Мимо того всі загально очікують голтрою засуду для всіх підсудних. Коли обвинуваченні закидували польську політику щодо українського шкільництва, щодо справи українського університету, справу польонізації, кольонізації, пацифікації — то президник Новаковський все їм відбирав голос і видалював зі салі. Взагалі всяке порушування польської політики супроти українців було недозволене. Не помагали аргументи оборонців, головно адвоката Барціковського з Варшави. Все, що викривало неприємну для поліції подію, виключав президник.

Коли прийшли латинські Великодні свята п. Новаковський зарядив перерву від середи до вівторка, отже аж на 6 днів; але коли були українські свята, він навіть нікого не питав, хоч не всі заявили себе невірующими (напр. Пізьо), і зарядив розправу на великодний понеділок і вівторок! Це разюче легковаження релійного почування в українів.

Прикро було слухати і дивитися на ведення розправи. Навіть підчас виголошування кінцевої оборони през. Новаковський переривав часто оборонцям і вічого дивного, що внаслідок того два оборонці — а саме адвокат Барціковський з Варшави і д-р Кауфман зі Львова — підчас своїх промов на судовій салі підпали первовому атакові і мусіли положитися до ліжка та взивати лікарської помочі. Для приладу наведемо тільки те, що один оборонець обговорив повище наведену заяву міністра Складковського, а другому оборонцеві Новаковський заборонив навіть на неї натякнути. Це, мовляв, є повторювання, хоч карна процедура такої заборони не знає.

Коли підсудні у своїм пінцевім слові згадали причини, чому дійшли до комуністичних переконань, зараз їх видалювали зі салі, а поліція виконувала той наказ з поспіхом та енергією так, що на одному підсудному подерла сурдут, другого викинула зі салі в третім кинула об замкнені двері судової салі і їх розвалила... Ба, дійшло до того, що коли кореспондент заграничних ґазет вийшов зі салі на коридор і там сказав до третьої особи кілька слів про нечемне поведення, то през. Новаковський відібрав йому право приходити на салю — мимо легітимації і перепустки...

Так і доводиться ствердити: процес цей розпочався в атмосфері загального подразнення і в такій скінчився. У ньому прийняли карної процедури не знали пошанівку. Тому сподіваємся також відповідного вироку, про що згодом окремо.

Ів.

Купуй корисно!

це засада добре веденої господарки. Найдеш знаменитий, повновартісний напій до снідання і підвечірку, коли купиш

Овомальтину

одиноку вітамінову відживку.
Всюди можна дістати від 2 зол. за коробку.
28/3 1—2

Відозви й комунікати.

ПОКЛИК ДО РОДИЧІВ У СПРАВІ ОБРАЗУВАННЯ ДОНЬОК.

На основі нового шкільного устрою учительські семінарії є в ліквідації. Фахові середні школи є щойно в розвою, а до того їх є так мало, що для ширшого загалу вони майже недоступні. Одиноку під цю пору доступною для дівчат школою є гімназія нового типу. Наука в тій новій гімназії буде тривати лише 4 роки. Після скінчення цієї 4-літньої гімназії учениця буде мати змогу продовжувати науку в 2-літнім загально-освітнім, педагогічнім або фаховім ліцею. Свідоцтво з поміченням педагогічного ліцею управнює абсольвентку до одержання учительської посади. Покінчення котрогонебудь із згаданих ліцеїв дає теж право учениці студіювати на університеті, або в іншій вищій школі.

Обовязком родичів, що бажають добра своїй дитині, є дати їй бодай освіту в 4-літній гімназії, яка отворює дівчині дорогу до всіляких ділянок заробкової праці. Не вільно допустити до того, щоби жіноту молоді залишати без освіти.

Ту освіту й доцільне виховання подає загально знана **жіноча гімназія Українського Інституту для дівчат у Перемишлі.** Власником гімназії є Товариство тої самої назви. Школа ця існує від 1897 р., а як заведення середнє загально-освітнє від 1903 р. В цій школі завжди вчилися й тепер учаться ученици не тільки з Галичини, але також із Волині, Буковини та з інших країв. Має вона за собою дуже гарну традицію; виховала тисячі українського жіноцтва, а з тім сильно вільних громадянок. Є вона під теперішню пору **одинокою українською жіночою гімназією, що має повні права державної школи.**

Гімназія є виняткова найкраще в науковім робітні, бібліотека та в усякі інші наукові засоби. Школа має також власну концертову й рухалькову салю. Будинок гімназії є уладжений по найновішим вимогам гігієни. Ученици користають із безплатної опіки шкільної лікарки. В ординаційній кімнаті лікарки є кварцова лямпа й ляжка „солюкс"; з насвітлювань користають ученици під опікою лікарки.

При гімназії находиться також зразково уладжений Інститут (інтернат) з 4-морговим городом. У городі служить до ужитку учениць тенісова площа, кругольня й спортове грище. В заведенні є уладжена в гуцульському стилі шкільна каплиця, де відправляє Богослуження катехит гімназії.

Так у гімназії, як в Інституті панує глибоко релігійний дух. Релігійне, суспільно-громадянське, гуманітарне й фізичне виховання зосереджовується в самоуправних організаціях учениць.

Управа Інституту веде зразкове господарство, де мають ученици змогу прикучуватися вести раціонально домашню господарку.

Опіка й позашкільне виховання в Інституті спочивають у руках кваліфікованих учительок і настоятельок, що помагають ученицям в науці.

Науку гри на фортепіяні подають у музичній кімнаті Інституту учительки Вищого Музичного Інституту ім. Лисенка в Перемишлі. Інститут має для вправ учениць 6 власних фортепіянів.

Вступні іспити до I. і II. класи гімназії нового типу, а також до клас V—VII. відбудуться після 15. червня ц. р. Точний речинець буде оголошений у часописах. Ученици, що зголосяться до іспиту до I. класи й вимагуться перед іспитом свідоцтвом із VI. класи всесвітньої школи, здаватимуть лише: українську мову, польську мову, географію й математику. При іспиті з польської мови провіряється відомости з історії, а при географії з природи. Учениць що таким свідоцтвом не вимагуться, здають усі предмети з виїмком рисунків, практичних занять, співу й рукання.

У справі іспитів по близші інформації можна звертатися до **Дирекції жіночої гімназії Українського Інституту для дівчат у Перемишлі,** вул. Татарська ч. 6, а в справі приняття до Інституту вул. Татарська ч. 4.

Оплати за науку в гімназії нового типу будуть умірковані в межах оплат у державних гімназіях.

Видав.

Нові книжки й журнали.

„НАЗУСТРІЧ". Число 8. Львів, 15. IV. 1934. Зміст: Д-р Володимир Левицький: Наша участь у всесвітній виставі в Шікаго; С. Гординський: Перечікуючи дощ...; Федір Креса; Василь Сімович: „Урбанізуємось" (?); Дудко: Скорописні; Ірина Вільде: Мала Зізі; Ю. Косач: Прольог до поеми; У майбутній війні; Волинські етюди; Дон Жуан; З „Літа на Моравії" (поезії); Павло Ковжун: Українець — европейський театральний декоратор; Михайло Островерха: Вистава німецького мистецтва; Мистецька хроніка; Найгарніша книжка; Антін Рудницький: Як працював і вчився великий композитор; Л. Грабуздович: У кризовому дасрканалі; Як працюють наші фотографи-аматори; Чужинна література; Розрізані книжки; Фільмова хроніка; Фільмова сторінка: Роман Турин: Хочемо української фільмової сторінки; Петро Зленко: Марійка-зрадниця; Найцікавіший народ у світі (Ескімо — Ван Дайка). Фільмова хроніка; Любовні листи великих і малих людей; Літературний Бім-Бам. Летіло 40 сорок. Ціна 50 сот.

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича: Бібрка.

15. IV. Фраскіта.
16. IV. Пісні в липах.
17. IV. Весела вдовичка.
18. IV. Сорочинський ярмарок.
19. IV. Наша парада.

З Бібрки їде театр до Жидачева, Хоморова, Рогатина.

Великий Міський Театр.

Неділя, 15. IV. год. 12. IV. попол. „Івась і Гануся" оп.-казка Гумпердінка.
Неділя, 15. IV. год. 3·30 попол. „Товаріщ.
Неділя, 15. IV. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Коньом".
Понеділок, 16. IV. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Коньом".

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 15. IV. год. 3·30 попол. „Родина".
Неділя, 14. IV. год. 7·30 веч. „Фанні".
Понеділок, 16. IV. год. 7·30 веч. „Фанні".

Цирк Станевського. (Площа Бема).

Неділя, 15. квітня, дві вистави: в год. 3·15 попол. і в год. 8·30 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе" (Секе Сакаль).

АТЛЯНТИК: „Ескімо".

ВАНДА: „Фліп і Флян роблять карієру".

КАСІНО: „Королева Христина" (Грета Гарбо).

КОЛІСЕЙ: „Роскішні турботи" (Моріс Шевальє), ревія „Мурована компанія".

КОПЕРНИК: „Кохає, любить, шанує".

МАРУСЕНЬКА: „Велика грішниця" і ревія з Марією Корабівною.

МІРАЖ: „Прощання зі зброєю".

МУЗА: „Дияволів брат" (Деннс Кінг, Льорель і Гарді).

ПАЛЯС: „Пожежа над Волгою". (Іванишевич, Наталія Конанко).

ПАН: „Кінг-Конг" і ревія „Візьми цю цигітку на завдаток".

ПАСАЖ: Кен Мейнард і Біллі Солівен.

СВІТ: „Адютант його величности" (Вл. Буріян).

СТІЛЕВЕ: „Парада резервістів", ревія „Грубі чи худі".

ХИМЕРА: „Моя мрія то ти" (Ліліяна Гарвей).

УТІХА: „Пристань Сан Дієго", ревія „Коли нам 20 літ".

Закордонне радіо.

Неділя 15. квітня 1934

Відень (506,8) 11·20 Симф. концерт, 18·45 Камеральна музика, 20·00 „Фріділґ ім Вінер Вальд"" муз. комедія Ашера, **Братислава** (298,8) 17·30 Концерт, **Прага** (370,2) 15·30 Дітячий хор, 22·30 Два фортепіяни, **Білгород** (437,3) 15·30 Спів, 19·00 Нар. хор, Берлін (356,7) 20·00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Дітячі пісоньки, **Ляйпціґ** (382,2) 14·35 Нар. музика, 19·00 Цитристи, **Мінхен** (405,4) 17·30 Фортепіян, 20·00 „Чар голосу" вок. концерт (Ада Сарі, Герлах, Гарлан, хор. орхестра). **Бреслав** (315,8) 20·00 „Віденська кров" оп. Штранса, **Москва** (360,6) 17·25 „Льогенґрія" оп. Вагнера, **Будапешт** (550,5) 14·00, 23·15 Концерт цит. орхестри, 20·15 Оп. арії, **Мілянo** (368,6) 13·00 Легка музика, 21·00 Опера, **Рим** (420,8) 15·00 Опера, 20·45 „Фільмова зірка" оп. Гільберта.

Понеділок. 16. квітня 1934.

Відень (506,8) 17·35 Фантазії на фортепіян, 19·20 Танкова музика, 21·00 „Карнавал" (муз. хор. соли. орхестра), **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Мор. Острава** (259,1) 19·30 „Отелло" оп. Верді, **Прага** (470,2) 17·15 Скрипка, 19·50 „Армида" оп. Дворжака, **Копенґаген** (255,1) 21·00 Спів, **Париж** (1795) 12·00 Концерт, 20·00 „Наступ на мене" оп. Бріно, **Білгород** (437,3) 16·00 Славянські пісні, 19·00 Пісоньки, 20·30 Опера, **Берлін** (356,7) 16·00, 21·10 Концерт, 18·30 Пісні, камерна музика **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·40 Концерт муж. хорів, 23·00 Фортепіян, **Будапешт** (550,5) 17·00 Віольончеля, 21·00 Цит. музика, **Мілянo** (368,6) 13·00 Легка музика, **Рим** (420,8) 22·10 Еспанська й півд. ам. музика.

Найкращі радіо-відбірники — поручає
РАДІО-ТЕХНІЧНА МАЙСТЕРНЯ
ІВАНА ГІРШІНҐА
„EKRAVOX"
Львів, Ліндого 10. Тел. 77-97.

Львівське радіо.

Неділя, 15. квітня 1934.

9·00—10 Ранішня авдиція, 10·00 Популярна музика з гр. плит, 12·04 Дзвони, 12·10 Метеополог. вістки, 12·15 Муз. поранок (фортепіян, спів), 14·00 „Добрий товар, вища ціна", 14·15 Огляд ринків рільних продуктів, 14·30 Популярна музика з гр. плит, 15·00 Балачка „Що мені ця весна пригадала", 15·20 Концерт салонової музики, 16·0 Для дітей „Як Дудик став відразу дорослим чоловіком", 16·30 Чверть-годинна артистів (гр. плити), 16·45 Найновіша кулінарна штука, 17·00 Про вибір літньої хатнї, 17·15 Концерт, 18·00 „Ревізор" на осн. Гоголя, 18·40 Скрипка, 19·00 Літ. фейлетон Перед прем'єрою", 19·10 Всячина, 19·30 Вибрані думки, 19·52 Концерт легкої музики, 21·00 „Жемчуги Адріятика", 21·15 На веселій льв. хвилі, 22·15. 22·16 Спортові вістки, 22·25 Фортепіян, 23·15 Танкова музика.

Понеділок, 16. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Концерт салонової орхестри, 15·05 Збіжжева біржа, театр. репертуар, 25·10 Господарські вістки, 15·20 Сявтівська балачка, хор, 15·35 Легка музика Ґвайтманової орхестри (гр. плити), 15·50 Соліст (Панкевич-Литвиновичева, мецосопран, Врага, бас), фортепіян, 16·20 Лекція фр. мови, 16·35 Концерт легкої музики (джез орхестра, пісоньки, монольоги), 17·20 Відч. „Бактерії та їх довіці", 17·40 Фортепіян. 18·35 Початки театру в Польщі, 19·00 Наука стенографії, 19·10 Всячина, 19·25 Актуальний відчит, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки 20·02 Концерт (музика. спів), 21·00 Фейлетон, 21·15 Концерт легкої музики, 22·00, 23·05 Танкова музика. 23·50 Розвязка цікав. загадки, льосування.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·26 і пів зол.

Золото: Долари 9·00—9·05. Франки фр. 55·40—35·70 Дукати 83·60—84·00, Корони 37·40—37·80. Рублі 46·20—46·80.

Срібло: Корони 0·30, Фльорени 0·75, Рублі 1·25.

На сьогоднішній варшавській біржі котовано такі курси: Льондон 27·27, Париж 39·93, Берлін 209·25, Ціріх 171·43, Амстердам 358·35, Прага 22·02, Мілянo 45·10, Бельгія 24·50—24·70, Букарешт 41—43, Відень 97·50—98·50. Нюйорк кабель 5.29·25, Нюйорк чеки 5·26 і пів.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Маслосоюз повідомляє, що в тижні від 16. IV до 22. IV. 1934. платить своїм доставцям **за 1. кг.** живої ваги птиці, яйко подане птахівничі „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

	I. кл.	II. кл.
Кури	1·10	0·80
Качки	1·20	0·80
Індики	1·50	1·00
Гуси	—	—

Пантарки **за штуку** 3·00 зол.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Товариський зїзд. Передвоєнні ученици бережанської Семінарії, курс 1, 2, 3, 4, улаштовують дня 19.—20. травня 1934 р. товариський зїзд у звязку з ліквідацією тутешньої Семінарії. Зголошення надсилати під адресою: Целестина Садовинська, Бережани. 1427

Актуальне! Всім паням цікаво навчитися крою, шиття та прикрашування рукавичок. Тимбільше, що ручно шиті рукавички зі шкіри, фільцу й шовку, відповідні до кожного костюму дуже тепер у моді. Курс шиття рукавичок влаштовує філія Союзу Українок. Початок курсу 20. IV. Зголошення й інформації в домівці С. У. Підвалля 7. І. пов. між 11—1.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФІРАНКИ, напи ручної роботи 9 зол Коронкові таблетки ручні, піни сотикові, продає лише **Фрайліх.** Львів, Сикстуська ч. 21. 26/33 8—?

ЗОЛОТО, СРІБЛО купує і платить найвищі ціни Домбровський і Розважевський. Львів, Академічна 2. 73/53 8—10

ЦИННИК обуви фірми **„Ар-Ка",** Хорунщина 11 а: Мужеські півчеревики зол. 23·—, зимівки мужеські 3·—, жіночі 2·20, обцасн мужеські 1·40, жіночі 0·70. 18—25

ГАРНІ КВІТИ як хочеш мати в кімнаті, на бальконі, в городі то уживай навозові пастильки **„Тесп"** (потас, фосфор, азот) **50 сот.** Жадайте в складах: „Народної Торгівлі", дрогеріях і складах насіння. 1112 16—30

МОТОЦИКЛІ нові і вживані, роверн від 120 зол., поручає Автоспорт. Львів, Словацького 2. 1312 9—20

СОРОЧКИ спортові мужеські **зол. 2·36** виконує і продає Вирібня білля **„Реноma"** Львів, Сокільна 9. 1318 9—26

КАМЕНИЦЯ нова, одноповерхова, городчик, бічна Гроховської, вільна від податків, ціна 2·200 зол. Продає власник Миколая 20. І. п. двері 3—4.

ПОКІЙ, кухня, фронт, півкомфорт, Стахевича 8 (кінець Гроховської) негайно до винайму. 1425 1—1

ПЕРШОРЯДНА КАВАРНЯ в центрі міста, рентовна, оказійно продається. Зголошення Бюро Марчинського, Львів, Валова 2. тел. 35-07. 14/44 1—2

ШУКАЮ на час ферій (від 15. червня по вінець серпня) трьох пінпат з кухнею або її уживанням у горах або на підгірю. Зголошення до Адм. „Діла" під „Ферії". 1—5

ОГОЛОШЕННЯ

Ліжка дитячі 25 зол. кухонні 8, подвійні 10, сітяні 20, дротяні вклади 18. **Отоманки** 30, розкладані **канапки** 30, **матераци** з подушками 14, **волосінні** 50. Найновіші **таппчани** 7·5. — Фабрика **Заксе,** Ліндого 6. Тел. 79-99. 12/73 4—20

Перероблювання з дезинфекцією дротяних сіток, залізних ліжок, матерацїв, оттоман виконує фабрика **Заксе,** Ліндого 6. Тел. 79-99. 12/73 4—20

Без перешкод европейські стації у збудованім динамічним голосником **Трилямповім відбірнику НАТАВІС**

Апарат найновішої конструкції еліміную місцеві стації. Можна дістати у:

ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС

Львів, пл. Марійська 8.
(Будинок Шпрехера). 6—10

Фотографічні новинки, Апарати, Матеріяли у найновішім виборі.

Найдешевша вирібна сіток до огороджень „SIATKO DRUT" **Львів, Замарстинівська 33.** — Комплетний матеріял до огороджень від 80 сотиків. 1429 1—3

НАСІННЯ городовинн, господарське і квітове, огородничі приладдя, засоби до поборювання рослинних шкідників, дешеві шприци, поручає

ФІРМА
E. Фреере
Львів, Трибунальська 3.
Тел. 55-70.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавниче Спілке „Діло". Зложилась Вид. Спілки „Діло". Львів, Вагнох 10.

Ч. 97 (13.642). Львів, вівторок 17. квітня 1934. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Присуд у луцькому процесі комуністів.

ЛУЦЬК, 14. 4. ПАТ. Нині в год. 17. при великому зацікавленні після 42-денної розправи видали присуд у великому комуністичному процесі.

Суд видав присуд, який засуджує на вязницю 45 спомія: 55 обвинуваченних за приналежність до КПЗУ, що старається силою змінити устрій польської держави а заступити його комуністичним. І так 1½ обвинуваченних засудили по 8 літ вязниці, 13 по 7 літ, 10 по 6 літ, одного на 5 літ, 4 по 4 роки та 3 по три роки. Десятьох увільнили. Засудженим відібрали горожанські права на 10 літ і засудили на заплату коштів розправи. Всім зарахували слідчий арешт по півчверта року.

Підчас оголошення присуду обвинувачені для демонстрації стали співати по українськи інтернаціонал. Предсідник приказав усунути обвинуваченних зі салі та після короткої перерви подав устно мотиви присуду.

Прокуратор і оборона заповіли апеляцію.

За навязання польсько-литовських взаємин.

РИГА, 15. 4. ПАТ. Із Ковна повідомляють, що в новоутвореному політичному клюбі відбулися дискусійні збори, присвячені польсько-литовським взаєминам. Референт проф. Пакштас і кореферент Ічас заявилися за окопечністю найденя компромісу та навязання взаємин із Польщею.

Гр. Зубов (який їздив до Варшави впевняє, що не був у Бельведері офіціяльно, а як своїк Пілсудського) зазначив, що теперішню хвилину вважає догідною для управильнення взаємин із Польщею та що й Литва може справу полагодити для себе в честю. Ректор вільнського університету проф. Ромеріс зазначив, що ініціятива повинна вийти від Польщі, а Литва мусить вистворити сприятливі для того обставини. В переговорах треба виминати положення, в якому один із контрагентів найшовся би на лаві обвинуваченних. Справа польсько-німецького протоколу незсна. Одно безсумнівне, що Литва є одною з найбільше на сході Европи загрожених точок із боку Німеччини. Коли б Литва утратила Клайпеду, це рівнялося би втраті політичної та госпо дарської незалежности Литви. Порозуміння між Польщею та Литвою можливе, коли сторони вирічуться максимальних домагань.

Відомий проф. Біржишка сказав: Коли б поляки заявили, що тепер не віддадуть Вильна, лише в такій чи сякій формі признають наші права, тоді можна би почати переговори.

Нині страйк державних службовців у Франції.

ПАРИЖ, ПАТ. В містах і містечках Франції відбулися протестаційні маніфестації службовців проти ощадностевих декретів уряду. Від ранку кольпортували по вулицях міст відозви ген. конфедерації праці, що пояснювали значіння демонстрацій.

У Парижі закинули думку вул. маніфестацій, щоби не прийшло до сутички з комуністами. Обмежилися до протестаційних віч і зборів професійних організацій. На всіх тих зборах ухвалили резолюції, що осуджують знижку платень і політику уряду.

На провінції були більші маніфестації. Організації почтовців, телефоністів і ін. після ухвалення протестуючих резолюцій проти зниж ки платень зорганізували похід, а делегати подали ухвали префектам. Більші маніфестації були в Ніці, Руані, Гаврі, Ліоні, Марсеї і ін.

ПАРИЖ, ПАТ. У всіх держ. бюрах і заведеннях прилюдного вжитку зорганізують у понеділок 16. квітня одногодинний протестаційний страйк.

ПАРИЖ, 15. 4. ПАТ. Міністр почт і телеграфів приняв делегації службовців телефонічної централі, яку заступала президія федерації почтовців. Делегація домагалася увільнення арештованих товаришів. Міністр відповів, що справа не належить до нього.

ПАРИЖ, 15. 4. ПАТ. Федерація почтовців у комунікаті піддержує дотеперішній свій зазив у справі протесту проти ощадностевих декретів і апелює до своїх членів, щоби задержали холоднокровність і виминали інциденти з публикою підчас 1-годинного страйку.

ПАРИЖ, 15. 4. ПАТ. Ген. федерація учителів рішила прилучитися до протесту картелю фунвціонарів інституцій прилюдного вжитку проти ощадностевих декретів і візвала своїх членів ухвалити відповідні резолюції в научних заведеннях у яких працюють і прийти на маніфестацію під ратушем. До акції приступило теж т-во директорів шкіл.

ПАРИЖ, 15. 4. ПАТ. Нині в 120 містах і містечках Франції відбулися маніфестації службовців проти декретів уряду.

ПАРИЖ, 15. 4. ПАТ. У Марсеї при стрічі маніфестаційного походу, зорганізованого професійними організаціями службовців і „Женес Патріотс" прийшло до сутички, в якій потурбували кілька осіб. Трьох членів „Женес Патріотс" арештували.

Трансмісія коронування.

НЬЮ ЙОРК, ПАТ. Коронування манджурського цісаря Пуї в Сін-Кінь передавали почасти кабльом почасти через радіо до Токія. Токійська стація передавала коронування радіостації в Камікалі. Відси перенала трансмісію короткохвилевим шляхом через Тихий Океан радіостація в Сан Франціско, далі спеціяльним сухопутним кабльом надали авдицію до Нюйорку, віддаленого 5.000 км. від Сан Франціско. Нюйореське Радіо Сіті, після скріплення трансмісії, передало її короткохвилевій стації Шенектоді. Через Атлантійський Океан надали коронування англійські стації в Тетофилд.

Найшли авто Пренсових убивників.

ЖЕНЕВА, ПАТ. В околицях Женеви найшли авто, яке, як здогадуються, є власністю Пренсових убивників. Авто це 13. березіля пропав власник гаражу Мілер, якого часово арештували були в Люкасом і Карбоном. Авто сильне, може їхати 140 км. на годину. Давніше авто належало до Полляка, теж вмішаного в справу Прейса. Той, що купив авто, найшов там підозрілі сліди, а під подушками два флякони, один мабуть із етеру.

Корабель віхав до палати.

При випливанні з венеціянської пристані схопила сильна підводна струя моторовий корабель „Барбаріго" (5.300 тон), як випливав із венеціянської пристані. З незвичайною скорістю вігнав корабель на Канонїка-Палаццо, в якому є кол. кватира інституту для вероватичних студій. Корабель знищив фронт палати та частину внутрішнього уладження. Дольоб „Барбаріго" так зарився в палату, що вдалося його витягнути щойно при помочі двох корабліів. Катастрофа скоїлася недалеко пл. Марка, при чому повстав такий гуркіт, що люди думали, що то землетрус.

НЕСПОКОЇ В ЕСПАНІЇ.

ПАРИЖ, ПАТ. У Барсельоні в домі Бутіле, голови місцевої правої організації нар. акції вибухла бомба. З сусідніх домів вилетіли шиби. Жертв у людях не було.

В звязку з фашистівськими маніфестаціями підчас святкування третіх роковин республики в Севілі арештували 70 людей.

У Більбао прийшло до бійки між баскійськими націоналістами та республиканцями. Багато осіб убито, кількадесять ранено.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ** вул. Боїмів ч. 4.

ГР. ШТАРЕМБЕРҐ ТАКИ ВВІЙДЕ ДО УРЯДУ.

У віденських політичних колах ідуть переговори в справі реконструкції уряду. Потверджується чутка, що провідник Гаймвери гр. Штаремберґ війде до уряду.

—o—

БОЛГАРСЬКА ДЕЛЄҐАЦІЯ В ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, 15. 4. ПАТ. Нині вополудні приїхала до Льондону болгарська делєґація з прем. Мушановим. Делєґація сподіється заключити в Льондоні порозуміння з британськими власниками повоєнних болгарських позичок і здобути згоду на конверсію тих облігацій.

—o—

КОНФЛІКТ В ЄВАНГЕЛИЦЬКІЙ ЦЕРКВІ.

БЕРЛІН, ПАТ. В евангелицькі церкві в Віртембергії вибух поважний конфлікт, викликаний виступом синодальної ради, яка висловила заяву недовіря своєму епископові Вурмові, якого вважають офіціяльним противником церковної політики. Заява епископа, що не уступить зі становища, спричинила інтервенцію держ. намісника. Він відніссся до еп. Мілера, як голови евангелицької церкви в Німеччині.

—o—

ВІДКЛИКАВ ДИМІСІЮ.

ЛЬОНДОН, 15. 4. ПАТ. Японський міністер війни ген. Ґаяші, який зголосив кілька днів тому свою димісію з причини афери підкупства, в яку вмішаний був його брат, після нарад із вищими військовими та під натиском найвпливовішого в япон. війську ген. Аракі відкликав свою димісію та згодився остати на своєму становищі.

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мушліни, крепони, епонжи і т. д. **БАЗАР ВЛАВАТНИЙ** А. ҐАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 11-365

КНИЖКОЮ ДОКАЖЕ, ЩО ВІН НЕ КОМУНІСТ.

Рузвельт відповість окремою книжкою на обвинувачення противників, які закидають йому, що він комуніст. У книжці на оборону свою заведе, що він не ввів і не думає вводити влади одної класи, а це головна прикмета комунізму. Він і не фашист, бо не припиняє діяльности інших партій, а головною прикметою фашизму є, що не терпить попри себе інших партій.

—o—

ПІДЛИВАВ РОЖІ ЛЮДСЬКОЮ КРОВЮ.

В Атенах арештували мультиміліонера Е. Йоаноша. Він жив у віллі з глухонімим льокаєм. Віллю окружив електричним дротом, без його згоди не міг ніхто дістатися до віллі. Останніми часами в Атенах стали пропадати жінки. Слідство устійнило, що щовечора до віллі заїздило жовте авто. Поліція окружила віллю звідусіль і після завзятої перестрілки дістався до середини. Йоаноша арештували. Він зізнав, що заманював дівчину обіцянкою 1000 драхм, як відвідає його віллю. Тут брав від неї одну каплю крови, а опісля глухонімий льокай насилував її. Кров збирав до скляних рурок, опісля підливав нею живопліт червоних рож. Досі ужив крови з 60 жінок.

ВИ НЕ МУСИТЕ ПІДПИСУВАТИ ЗАЯВУ НА ПОЗИЧКУ РІДНІЙ ШКОЛІ, ЯКЩО ВПЛАТИТЕ ВІДРАЗУ ГОТІВКОЮ.

Ширіть наш часопис!

НАЙБЛИЖЧІ ПРЕМІЄРИ МІСЬКИХ ТЕАТРІВ:

Великий Театр
„Рейтан“
драма К. Броньчика

Театр Ріжнородностей
„Карієра Лєбреш-а“
комедія Л. Вернея.

Події в Румунії.

Европейська преса і політичні круги з живим зацікавленням слідкують за останніми подіями в Румунії та присвячують тамошній внутрішній ситуації все більше і більш уваги. А внутрішнє положення в Румунії дійсно заплутане. Його ускладнює вельми неясна політична ситуація приятельки і союзниці Румунії, Франції, яка з великим трудом намагається вдержати свою загрожену гегемонію в Европі. До того активна політика Мусолінія і його більше ніж дипльоматична підтримка ревізіоністичних плянів Мадярщини, налякала не на жарт саме Румунію. Ціну італійсько-мадярської приязни мала би заплатити, крім Чехословаччини та Югославії, теж велика Румунія, яка тріянонським трактатом прилучила півтора міліона мадярів. І тому в Румунії кипить. Важке економічне положення держави, задовження по вуха селянства, руїна купецтва, застій у промислі і безробіття молоді з університетськими дипльомами в кишені, вручно використовують опозиційні партії теперішнього ліберального уряду Татареску. Цей уряд по провалі селянсько-цараністичного уряду з Вайдою-Воєводою на чолі, не лише не поправив тяжкого господарського положення в державі, але в закордонній політиці не проявляє також ширшої акції проти ревізіонізму Мадярщини і плентається у хвості політики непевної союзниці Франції. На такій почві зросла в силу „Ліга архангела Михайла“, відома під назвою „Залізної Ґвардії“ із своїм провідником Зелеа Кодреану. „Залізна Ґвардія“ здобула серед мас велику популярність не лише своїми радикальними гаслами вирятування селянства з кігтів господарської скрути, але також різким наставленням проти жидів, вказуючи на них, як на головних знуватців господарського визиску села. „Залізна Ґвардія“ здобула теж великі симпатії серед адміністраційних урядовців, війська та політичних кругів, вимагаючи, щоби Румунія зблизилась до Німеччини коштом союзу з Францією і таким чином спинила розгін мадярських ревізіоністів. Тому уряд розвязав „Залізну Ґвардію“, скориставши з убивства і терору проти жидів, але її не знищив. Навпаки! „Залізна Ґвардія“ відповіла на радикальне потягнення уряду вбивством премієра Дуки, якого вважала автором декрету, що загнав її у підпілля. Сам процес проти вбивників премієра спопуляризував ще більше крайні гасла тієї організації і приєднав для неї прихильників серед високих старшин. Не диво, що таємний суд „Залізної Ґвардії“ видав присуд смерти на мін. Тітулеску і паню Люпеску, приятельку короля, жидівку з роду, вважаючи її виновницею свого розвязання та підготовила державний переворот, який через припадок (зраду сержанта Савіяну!) не вдався і змовники не виконали свого пляну.

Тому й не диво, що мін. Тітулеску, щоби ратувати уряд, гостро виступив проти ревізіоністичних зазіхань Мадярщини на обкровання кордонів Румунії та проти Мусолінія, який не лише взяв в оборону пляни Мадярщини, але ще натякнувся на „братній румунський нарід, називаючи „грабунком“ територіяльні здобутки Румунії в останній війні. Саме мін. Тітулеску, відповідаючи на інтерпеляцію Маніва, виголосив у соймі довге експозе на тему закордонної політики Румунії, намагаючися доказати, що ревізіоністичні зазіхання Мадярщини є безпідставні та скривдили би румунський нарід. Керманич румунської закордонної політики пригадав ревізіоністам, що Румунія перед приступленням до війни по боці антанти, заключила тайну умову, на підставі якої держави антанти погодилися, що на випадок побіди, Румунія прилучить до своєї держави цілу територію аж по Тису. Зате по війні Анґлія та Америка обтяли обіцяну територію, залишаючи таким чином багато румунів під пануванням Чехословаччини, Мадярщини і Югославії. З того приводу — пригадує далі Тітулеску — делеґат на мирову конференцію, премієр Братіяну не підписав трактату у Тріянон і подався до димісії. І щойно його наступник Д. Вайда підписав умову у Тріянон, яку аж до подробиць перестудіювали англьосаксонські державні мужі... Тому ви, беручи під увагу всі претенсії мадярів, Тому годі назвати „грабунком“ теперішні кордони Румунії, як це вчинив Мусоліні. Тітулеску дуже жалів, що Мусоліні піддержує ревізіоністичні пляни Мадярщини, не знаючи добре справи. Зате мадярський ревізіонізм, який змагає до зміни кордонів, називає паригідним. Мадярщині не поможуть постанови § 19 пакту Ліґи Націй, на яку вона часто покликується, бо цей параграф — на думку Тітулеску — не передбачує територіяльних змін. На це не дозволить теж Франція. Далі Тітулеску пригадав усі союзи зі сусідніми державами, себто з Польщею, Малою Антантою та СРСР, які дають запоруку, що кордони Румунії не будуть змінені. Цю промову прийняв парлямент гучними оплесками та порішив розкинути афішами по цілій державі. Чи це багато поможе румунському урядові покаже недалека майбутність.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ“ — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

Великодні рефлекси.

Волинь, 14. 4. 1934.

I.

Темна, нехолодна ніч трохи спізненої весни. Та особлива великодня ніч, що своєю таємничою темрявою й небуденним гомоном щось ворушить глибоко в душі.

Йду й сам не знаю, куди й чого. Ще вчора, здається, бачив села Курщини, Чернигівщини, Київщини, Поділля, Призбручанщини, Покуття, Перемишльщини, Холмщини, Підляша й Полісся, — і знову я в Луцьку.

І ця радісна великодня ніч ворушить саме в душі — не радість, а сум.

В соборі годі було вистояти всю службу. Натовпно й задуха. Поза колюмнами весь час рух — одні вливаються, інші тяжкими хвилями виливаються вже на свіже повітря. А за ними навздогін несеться спів... Спів зросійщеною славянщиною, такий самий, як перед десятками років, як десь на Московщині. А на дверях собору все ще розклад служб Божих російською мовою з твердими знаками й ятями.

Чи не сон? Ні. Тисячі українських селян — у соборі, довкола нього й на вулиці хвилює українська мова. Рідко-рідко гострим цвяхом вріжеться російське слово та втоне в цьому морі українського гомону.

Вдивлені в хрести, вслухані в церковні мотиви, у власне серце, українські маси й не помічають того, що так відкрито й цинічно знущується над їх душею.

І знову мигтить думка:

Таж там, у соборі епископ-українець. Уже два роки. Зустрінутий надіями. А може це таки сон?

Майже несвідомо йду вперед темною вулицею — йду в напрямі Чеснохресної церкви. Вже вхопив за вухо український спів. Серце стукнуло. Невеличка жмінка людей. Все ті „назьонні“. Брак настрою, брак серця, щось невидиме, темне й важке, виповнює повітря. Якесь формальне „представництво“, не народу, а когось третього, якесь огидне „лицедійство“.

І селяни, як бджоли з вулика, виходять по одинці й тихцем — на вулицю й далі. Куди? Куди йдуть вони шукати того, чого прагне їхнє серце у святу великодню ніч? І чи знайдуть? На вулиці розходяться — одні наліво. Ага, до собору, до московщини. Другі — направо. Куди ж це? Може до Покровської церкви?

Ось двоє інтеліґентів.

— Йдемо до цірки: там українська служба. Кажуть, що чудово говорить.

І пішли. За ними — другі, треті, інтеліґенти, селяни, молодь...

Сум обіймається з темрявою ночі й ще сильніше огортає душу. Відлетів щирий український

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 17. КВІТНЯ 1934.
(З конкурсу „Діла“ під гаслом „Кожний може стати письменником.“)

МИХАЙЛО АЛЕКСАНДРОВИЧ.

КАМЕРА № 10.

Зболілі і від зимна скостенілі, просиділи ми день Йордану. — Мертвецька тиша панувала в камері. Навіть і божевільна перестала кричати, тільки страшними, великими очима дивилась нерухомо далі. Лихе прочуття опанувало нас.

Серед тої мертвеччини почули ми на коридорі підвалля якісь зойки. Це китайці солдати заводили страшними голосами. Їх „йойкання“ було таке жахливе, а скавуління мало в собі щось такого звірячого, що деякі думаючи, що самі дияволи заводять, почали хреститись.

Коли китайці перестали заводити, тоді почули ми високо над собою гуркіт машини. Хтось крикнув: „Зараз упаде на нас нещастя, це автомашини працюють на нашу смерть“. Мороз пішов по тілі, у голові крутилось, а серце почало битись невимовно. „А може мене розстріляють“, подумав кожний.

Згодом почули ми кроки і дзенькіт зброї. Це чекісти машерували з крісами по коридорі. Всі в напруженні очікують чогось страшного. Чуємо знов людські голоси, неначе когось силою провадять, хтось кричить, то плаче жалісно. Спроваджують його до сусідньої камери, відтак чути „раздевайся“. А за цим страшний крик, плач, — відтак стріл, один, другий.

Впала одна жертва.

Пішли за другою жертвою, потім за третьою четвертою і так далі.

Що кільканацять мінут відчинялися двері щораз то іншої камери, — звідки чекісти провадили насильно, з плачем і криком нових „злочинців, бандитів, контрреволюціонерів чи спекулянтів“. При екзекуції пятої жертви діялися несамовиті речі. Провадили жінку, що видно прочувала свій кінець і ставила опір. Чути було, як насильно волікли її по коридорі, як вона заводила страшними голосами і мабуть прикладами змушували її йти, бо моментами виривався у неї божевільний крик. Коли притягнули її до „Камери смерти“, упала на землю нежива. Не чути було вже стрілу.

Ці екзекуції, несамовиті крики і божевільне ридання морозили кров у нас, мешканців сусідньої камери. З болю і терпіння викривлялися обличча, очі виходили наверх, неначе в божевільних, зі страху боявся один на одного глянути.

Знов тиша у камері. Навіть божевільна жінка втихомирилася. Та при екзекуції пятої жертви, саме тої жінки, не видержали наші нерви. Гірко заридали ми, придушуючи в собі болісний плач. Наново почали ми числити нові стріли. Так дочисляли ми вже до десяти штук. Остання жертва була з найближчої камери ліворуч. Мимоволі подумав кожний: „А тепер черга на нашу камеру“.

Таки так сталося. Відчинились двері нашої камери, до середини ввійшло чотири чоловіки з крісами в руках. Посередині них стояв чоловік у куртці, по боках двох китайців, мабуть з бомбами в руках. Побачивши це, волосся на голові піднялось нам, а серце стиснулось. „Може це за мною прийшли“, пошибало кожному голову.

Чоловік у куртці посвітив собі червоною лямпою, а прочитавши список крикнув: „Михайло Александрович, виході!“

У голові закрутилось і я нагло зсунувся непритомний на долівку. Що далі було, не тямлю, а очуняв на коридорі, а радше „відчутили“ мене товариші ударом у бік. Зімлілого тягнуло мене кількох товаришів через коридор і вже почали впихати до „камери смерти“, але чоловічок у куртці приказав вести мене на подвіря: „Здесь нету места“, сказав. У „камері смерти“ було вже повно.

Коли ми переходили біля сходів, які вели вгору, надійшов якийсь чоловічок у шкіряній куртці. На його появу всі товариші станули і віддали честь.

„Что ви делаете с етім“? — запитав він. „Ведьом на размен“ — відповіла перша куртка. „А сколько сегодня разменялі?“ „Десять“ — рапортує друга куртка. „Хватіт на севодня, ведіте його на допрос!“ — приказав, як пізніше виявилось комендант Чека.

Тоді повели мене на другий поверх до слідчого судді.

Тут побачив я таке видовище: За столом сидів якийсь тип зі звироднілим обличчям, здається, довго немитим і нечесаним, сорочка на ньому обдерта та страшно брудна. Цей суддя в часі „допросу“ уряджував „полювання“ за пазухою, а знайшовши „вош“, тішився, говорячи: „От зловіл комуніста“. На колінах цього судді сиділа якась жінка з пяним і розгнузданим виглядом, друга напів убрана лежала на якійсь отоманці у позиції недвозначній. Біля них порожні пляшки з алькоголю.

(Продовження буде.)

дух із старенької церковці, і йдуть шукати його до кірхи.

— І як так? — чую.

— Гарно говорить! І „Боже великий, єдиний співають... і „у" не ковтають („країну" замість „Україну").

Пройшов якось перший день свят, а на другий — те саме: інтеліґенти й селяни, кидаючи чеснохресну церкву, сунуть до кірхи почути українське слово, український спів і не бачити ріжних „реєстровних"...

II.

Сумна ти, волинська дійсність, а особливо — церковна.

Чи адає собі з цього справу новопризначений архиепископ Олексій? Перші його багаторечиві, немов декларацийні виступи ріжним казьонним організаціям, що існують на папері, опубліковані в „Укр. Ниві", здається, не свідчать про це. Архиеп. Олексій не вірчув дійсности й уже з першого кроку дав себе занотити — „реєстровими" привітаннями.

А цього „реєстрового" тільки й треба було. Це їхня метода: з місця компромітувати кожного необізнаного з місцевою дійсністю новика на Волині.

І все більше дезорієнтуються українські маси. Все частіше шукають українців і провозу, — як не в штундистів, то в суботників, п'ятидесятників, тепер євангеликів.

І Бог зна — ще в кого шукатимуть!

Темна ти волинська дійсність, як була та великодня ніч! Одна надія на здоровий інстинкт мас. Може вони самі, як ті коні вночі без фірмана, таки вийдуть на правильний шлях і не заблудять.

С—е.

З листів до Редакції.

Прага, 30. березня 1934

I.

Високоповажаний Пане Редакторе!

Не відмовте, будь ласка, надрукувати на сторінках „Діла" в приводу „спростування" д-ра М. Мацюкевича („Діло" ч. 63. з 10. III. ц. р.) ще отсих кілька завважень:

а) Не дивлячись на те, що д-р М. М. мав свідків, зі свідчення яких ніби випливає, що ображеним був він, а не я, він не тільки не притягнув мене до суду, але, коли я запропонував йому посередницький суд для полагодження інциденту, ухилився від відповідальности.

б) У своєму „спростуванні" д-р М. М. признається, що „від *погроз* (підкреслення моє. К.) і його заступників боронитиметься хоч би й фізично". В дійсности *єдиною* моєю „погрозою" було бажання притягнути д-ра М. М. до громадської відповідальности... Ошек, власне і є та „мораль", проти якої я протестував у своєму листі до редакції „Діла" в ч. 30. з дня 4. лютого ц. р.

в) З притиском стверджую ще раз, що я інциденту не викликав і що я його описав правдиво, на що маю свідків, гадаю, що й самому д-рові М. М. булоб ліпше своєчасно згодитися на третейський суд, аніж пізніше вислоловлювати воїнські погрози на адресу мою та моїх заступників.

Прошу принять, Пане Редакторе, вислови моєї правдивої пошани *П. Котович.*

II.

Вельмишановний Пане Редакторе!

Тому, що в другій частині тогож „спростування" неправдиво освітлено мою розмову з д-ром М. Мацюкевичем у справі полюбовного полагодження інциденту між ним і П. Котовичем, мушу стверднти, що П. К. у листі до Редакції („Діло" ч. 30. з дня 4. лютого ц. р.) правдиво описав мою розмову з д-ром М. М., але не досить докладно. Д-р М. М. на початку розмови оповів, як на його погляд, прийшло до інциденту і назвав свідків, які не могли би підтвердити, на що я відповів, що при самому інциденті не був, що П. К. про інцидент мені оповідав цілком інакше, що третейський суд, розуміється, переслухав і д-ра М. М., і ним названих свідків, а тим часом чекаю від нього письмової відповіді на свого листа, щоби міг уконституватися третейський суд, на що д-р М. М. заявив, що письмово він відповідати не буде, а устна відповідь його така, що він жадних третейських судів не признає. Коли П. К. почувається ображеним, то може його (д-ра М. М.) потягнути до справжнього, чесного суду, або якось дві сторони можуть вийтися на поєдинку (!) у „Стромовці" (знаний парк у Празі) і додав: „а якщо Котович зі своїм заступником будуть домагатися якоїсь там сатисфакції, то і Котовичеві і його заступникові в морду дам". Почувши такі „чемні" слова, я, розуміється, перервав дальшу розмову з д-ром М. М. Отже стверджую, що д-р М. М. мене не просив засувати йому свій погляд на можливість полагодження (судового) справи а, навпаки я йому сам у листі та в розмові пропонував третейський суд від якого він відмовився. Отож д-р М. М. для полагодження інциденту з українцем поніс чужий суд, або, правда послугом здобре знаючи при тому, що П. К. є інвалід!) а за свідка при розмові зі мною прибирає собі чужинця — д-ра Томаша Гріба. Невже не можна непорозуміння між українцями полагоджувати самим, без посередництва чужого суду та участи свідків-чужинців?

З повагою *Ст. Сівоволко (залізничий).*

Товари блаватні
ВОВНИ, ШОВКИ, ПОЛОТНА, ПОСТІЛЬ
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 43—180 Телефон 25-55.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

НАШ КООПЕРАТИВНИЙ ЕКСПОРТ ЯЄЦЬ.

В кооп. пресі („Кооп. Республика", Г.К.Ч) появилась стаття дир. Центросоюзу **І. Мартюка** про вивіз яєць із Польщі в 1933 р., зокрема про ролю нашої кооперації в цьому експорті. Ми ареферуємо тут коротенько тільки ті останні міркування автора, які треба вважати міродатними з уваги на те, що дир. І. Мартюк керує нашим яєчним експортом.

У 1933 р. було 9 українських кооператив, що експортували яйця, з тільких складами, що дає 4.20 проц. експ. магазинів на території Польщі або 6.75 проц. на території діяльности наших кооп. експортерів. Політику експорту вів „Центросоюз" і він репрезентував наших експортерів. Рік 1933 був одним із найтяжчих і в заг. білянсі приніс страти. Борщів, Чортків і Бучач виказали невеличкі надвишки, Рогатин не мав ані страти ані надвишки. Наша кооперація вислала закордон 19.393 скрині у 201 посилках вартости 1,849.922.57 зол. Найбільше посилок пішло до Англії (80), а відтак до: Італії (50), Еспанії (35), Швайцарії (13), Австрії (12) Німеччини і Франції (по 5) і ЧСР (1).

Участь нашого експорту (з маркою „Кооп-союз") у заг. експорті яєць з Польщі виявляється відсотком ваги 8.36 (у 1932 р. тільки 7 проц.). Беручи під увагу відношення числа експортових магазинів (4.20 проц.) доводиться признати, що наші кооп. магазини працюють вдвоє сильніше ніж приватні польські чи жидівські магазини.

Жаль тільки, що дир. Мартюк не подав розміру матеріяльної страти, якої зазнали хочби в загальному білянсі наші кооперативні експортери. Це потрібне для представлення собі повної картини.

Польська хроніка.

ГОСПОДАРСЬКА ПРОГРАМА ПОЛЬСЬКИХ ФАШИСТІВ.

Модний фашизм пробує впустити коріння також на польському грунті. Появився він на Гор. Шлеську і в келецькому воєвідстві, тобто у сумежній з Німеччиною смузі, а тепер іде наступом (щоправда кволим, бо весь рух у Польщі покищо кволий) на Варшаву. З відозв, які розкинули там на днях „народові соціялісти" довідуємось про таку їх програму в царині господарства:

„Усуспільнення промислових варстатів праці, вивласнення обшарників у користь кооперативно зорганізованих селян, при чому мають вони заховати неподільну власність своїх ґрунтів, удержавлення копалень вугілля, нафти, гут і цукроварень, створення великих рільних державних фарм, приняття лісів державою, удержавлення торговлі збіжам і заграничної торговлі, суспільна організація торговлі в краю з запевненням працьовникам уділу в зисках, у заряді і в контролі продукції".

НАПРЯМ ПОЛЬСЬКОГО ЕКСПОРТУ. — ЕВРОПА І ЗАМОРСЬКІ КРАЇ.

Два перші місяці за біжучий рік вказують на частинне пересунення польського експорту на заморські країни, хоч останні все ще дуже мало партицинують у споживанні товарів, що походять з Польщі. І так: у січні та в лютім мин. року вивезла Польща до европейських країв 93.2 проц. а до заморських країв 6.8 проц. У цьому році на европ. суходолі продала вона 90.7 проц. вивезених артикулів, а за морями 9.3 проц. В Европі посеред відборців Польщі на першому місці дальше стоїть Англія, відтак іде Німеччина, Австрія, СССР, Швеція, Франція, ЧСР, Бельгія і Голяндія. Невдовзі — кінець квітня або початок травня — пічнуться переговори між Польщею і Англією дотично торговельного договору. З Францією, як ми вже писали, ніяк не може дійти до остаточного порозуміння справ торговельних взаємин. Труднощі лежать у контингентах, бо щодо митної тарифи осягнено вже порозуміння. Тимчасово полагоджено справу „при помочі „малої контингентової умови" на І. і ІІ. квартал ц. р. Справа заморських країв є постійно актуальна, бо з ними має Польща пасивний білянс. Вона примушена купувати там сирівці, а продавати там може дуже мало. Заради цього дехто старається Польща ріжними способами, чи то звязками з польськими емігрантами, чи то намагаючись заступити заморські сирівці краєвими (сильна акція за культурою лену, що заступити повинен бавовну, тощо).

ЗОЛОТА КЛЯВЗУЛЯ І АСЕКУРАЦІЙНІ Т-ВА.

Заповідь анулювання золотої клявзули в долярових і фунтових договорах не перестає цікавити особливо тих, яким така реформа піде в добро чи в зло. Як відомо — мала вона бути зохована при обезпеченевих договорах. У польській пресі забрав з цього приводу голос д-р Гутман, голова „Обединання асек. т-в". Він заявляє, що асек. т-ва готові добровільно додержати свої зобовязання включно з золотою клявзулею, але вони мусять жадати, щоби їхні льокати в цінних паперах і т. д. не втратили на вартости, бо рівноважать зобовязання тих товариств. Законодавець — на думку д-ра Гутмана повинен у довжників асек. товариств затримати золоту клявзулю або запевнити цим товариствам вирівнання втрат державним скарбом.

УМОВІ ПРАЦЬОВНИКИ І ДОГОВІР ПРО ПРАЦЮ.

Найвищий Суд, інтерпретуючи тепер правний принцип, який вважає договором про працю само допущення до праці, заявив, що це не дотичить умовних працьовників. Ці мусять мати виразний договір про працю.

НОВІ ПОЧТОВІ ПРИПИСИ ЩОДО ВЕКСЛЕВИХ ПРОТЕСТІВ.

Почтові уряди й агенції будуть закладати протести при невикупленях векслях до квоти двох тисяч зол. Деякі уряди на доручення міністра почти будуть могти протестувати векслі незалежно від висоти векслевої суми. Векслі мають бути виставлені по польськи, а на областях, де є в силі „мовні закони" також у мовах нац. меншин. Векслі, виставлені на території Данцігу не будуть протестовані почтою.

Світова хроніка.

ФРАНЦІЯ ІДЕ ДО ДАЛЬШОЇ ДЕФЛЯЦІЇ. — „ЩАДНИЧІ ДЕКРЕТИ". — В ОБОРОНІ СТІЙНОСТИ ФРАНКА.

Від 1930-31 р. французький буджет виявляє постійний дефіцит, що йде в мілярди франків. Ця „буджетова недуга" за ост. місяці стала таким грізним явищем, що здавалось без важких потрясень у Франції не обійдеться. Афера Ставіського хоч ще більше загострила ситуа-

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ,
22/48 ГАЛИЦЬКА 8.

цію, проте дозволила на рішучість новому премієрові. Понад головою парляменту появились його „щадничі декрети", які цілком значного зменшення державних видатків уздоровлюють буджет.

Намічена ощадність іде в двох напрямах. У першу чергу вдарив вона по кишенях величезної армії (понад 850 тисяч) державних урядовців. Декрети вирішують, що 1/10 тих урядовців, тобто ок. 85.000 має бути взагалі звільнена з праці. Вони також постановляють, що всім іншим урядовцям будуть платні поменшені на 5—10 проц., міністрам на 15 проц., а президентові республики на 20 проц. Як бачимо з того, декрети не поминули в урядничій ерархії нікого.

Другим дуже важним потягненням „уряду публичного рятунку і політичного миру" (так називають кабінет Думерґа) — це зменшення видатків на суспільне обезпечення, зокрема редукція платень б. комбатантів, тобто учасників війни. Це потягнення не менше сміле від першого, бо б. комбатанти знаменито зорганізовані і досі дуже завзято боронили свої набуті права.

Ферменти, які з цього приводу повстануть, можуть ріжно скінчитись. Енергійна дефляційна політика нового премієра зустріне не менш енергійний спротив „інфляціоністів", у першу чергу безпосередньо заінтересованих урядовців і комбатантів. Чи будуть страйки? Дехто думає, що не виключена навіть революція мас, що задихатимуться у ще більшій тісноті гроша. Щоправда — уряд має надію, що його дефляційна політика визванить зі сховків 20 мілїонів франків, стезаризованих у банкнотах, що вирівнання 4-мілїярдового дефіциту вдасться

ощадностями позволить урядові не гнатись на внутрішньому ринку за позичками, а через те і гріш буде — мовляв — дешевший. Широка програма публичних робіт, що їх також плянує уряд, має підсилити народне господарство, себто має зробити цю роботу, яку інші держави провадять при помочі валютових експериментів. Але не виключене, що збільшена дефляція змусить таки піти за кличами соціялістів і провадити саме тих валютових експериментів.

ЧИ ЗБІЛЬШЕННЯ ВАРТОСТИ СРІБЛА? — АКТУАЛЬНА ПРОБЛЄМА ЗЛ. Д. П. АМЕРИКИ.

Справа срібла вирнула наново і станула на чолі інших проблєм в Америці. У Вашингтоні замірають удержавити всі запаси срібла, так, як це було зі золотом, і визначити офіціяльно ціну на вищому рівні. Це мало би причинитись значно до зросту цін, себто докінчити цю роботу, яку підвищка вартости золота тільки частинно виконала.

ЗА СКРОМНІСТЬ ЖИДІВ. — РЕЦЕПТА НА ЗРОСТАЮЧУ ЮДОФОБІЮ.

Національні рухи, зокрема протижидівське наставлення гітлєризму, змушує жидів у цілому світі не без остраху дивитись у майбутність. Визначні уми впосеред них шукають за можливостями, щоби небезпеки, що з елементарною силою згущуються над головами жидівської діяспори, віддалити чи зменшити. Палестина, кольонізація Сирії чи інших кольоній „співчуваючих держав" не врятують ситуації. І ось жидівський фільософ Моріс Коген візвав генер — як подає жидівська преса — американських жидів, щоби вони добровільно зрікались великої влади, впливів, щоби ставали **„малі і тихі"** та не кидались в очі. В слід за тим появились рецепти, щоби жиди йшли до важкого ремесла, до продукційних занять, а не заповнювали головно ряди професій з „білими коніряками". Банкир з Ню Йорку Ф. Варбург сказав: „Жиди беруться тільки до легких занять. Так дальше не може бути. Юдофобія переділяється вже до Америки і нам не можна їй давати відповідного корму"...

В. Н—вич.

НОВИНКИ

— **Конфіската „Діла".** „Діло" ч. 96 з 16. квітня підпало конфіскаті за одну вістку (на 1. стор. 1), яку сконфісковано із заголовком і за майже весь звіт із процесу в Луцьку (на стор. 7).

— **Польські спортовці забудовують Чорногору.** Цілий ряд польських туристичних організацій задумує в цьому сезоні побудувати схоронища в Карпатах на Чорногорі. М. ін.: Карпатське Т-во Лещатарів у Львові хоче побудувати схоронище на Шпицях, Академічний Спортовий Союз із Варшави та станиславівський відділ Польського Т-ва Татрянського схоронище на просмику між Попом Іваном і Смотричем. Варшавський Клюб Гарцерський хоче будуватися на Кострищі, а коломийський відділ Польського Татрянського відділу в Краснику, присілку Жабя.

— **Пожежі.** В Ферескулі пов. Косів згоріла хата й будинки Ів. Веклича. Шкоди є на 3.000 зол. У Слобідці Пільній біля Коломиї згоріла стайня та стодола Мих. Михальчука. Шкоди є на 2.000 зол. У Вільхівці, пов. Городенка вогонь знищив усі будинки Доськи Чароницької та заподіяв шкоди на 4.000 зол. У Корневі пов. Городенка згоріла стріха хати та стайня Ів. Панькова. Шкоди було на 2.000 зол.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. дарую білети до першорядних кін. 5/73 17-?

— **Засудили пачкарів.** Станиславівський суд розглядав справу залізничників, обвинуваченних у пачкуванні шовків із Австрії до Польщі. Засудили на вязницю по 2 роки: Качмарчика, бувш. митного інспектора, Дзюжинського, зал. магазиніра, Шулєра, ревідента вагонів. Зубрицького, машиніста. Кожний має заплатити кари 10.000 зол. і тратить гор. права на пять літ. Чотирьох обвинуваченних увільнили. В понеділок має відбутися заочна розправа проти Сам. Льокера та його жінки, які втікли до Відня.

— **До цирку йшов із долярами.** Емеритованого радника скарбової палати у Львові Івана Касарабу обікрали при касі цирку Станевських. Вкрали в нього 515 долярів і книжечку Галицької Каси Ощадности на 1500 австрійських корон.

— **Львівська хроніка.** Контрольна влада опечатала гуртівну продажу закордонних специфіків в аптиці при вул. Пілсудського. 30 кг. специфіків не мало доказів митної оплати. — При вул. Кілінського ч. 3. намагався отруїти сільним квасом чоловік невідомого назвиска. Забрали його до шпиталю. В листі до поліції повідомляє, що його зредукували в фабриці лікерів. — У фабриці М. Вільчка при вул. Цловій згоріло кольонської води, листового паперу й ін. товарів на 1000 зол. — Торбинкар Газельман вирвав в 12. год. вполудне Стан. Хоцейовій торбинку. Прохожі зловили його. В його хаті при вул. Локетка ч. 4. поліція найшла багато торбинок. — На вул. Мохнацького ем. возьний Йос. Рогож програв в обманця Пант. Антонова сто зол. у „три карти". — На вул. Коперника біля української дух. семинарії стануло в полумі авто. Прохожі згасили вогонь. — Наймичка Ян. Вітошинська повідомила поліцію, що Йос. Дубан із вул. Потоцького 32. під покришкою одружіння вимантив від неї 400 зол. і плащ. — Підчас похорону полк. Нільського-Лапінського (якого тіло спровадили з Познаня) балькон гот. „Метрополь", на якім зібралося більше людей, став тріщати. Люди втікли. Тинк посипався на людей, одна цегла зранила в голову Льва Гольда. — На Жовківській вул. торбинкар вирвав течку Мих. Луговому та тайний агент зловив його. Це Яків Газельман.

— **Смерть в автомобільній катастрофі.** На шляху перед Радомом авто, яким їхав редактор Вжос із Ем. Рекером, заступником начальника прес. відділу МЗС. та його жінка, хотіло вимінути роверистку, яка замість зїхати на бік, втратила орієнтацію та стала їхати зигзаком. Ред. Вжос скрутив нагалю та при кувато. Ред. Вжос скрутив кермо. Всі випали на дорогу. Рецьому зломив керму. Всі випали на дорогу. Рецьому зломив керму. Вжос кер і його жінка згинули на місці, ред. Вжос зломив собі руку і придавив грудну клітку.

— **Не можна ворожити.** Берлінська поліція видала заборони займатися ворожбою з карт, чи з руки за грошевими оплатами. Винні невиконання цієї заборони будуть остро карані.

— **Застрілилася вдова по Манліхері.** У Відні при Фльоріяніґассе 16. застрілилася 61-літня Сесилія Манліхер, вдова по фабриканті Ферднанд Манліхер належав до найвизначніших австрійських конструкторів зброї, якого відому систему крісів ввели були в багатьох арміях. Його моделі пристосували були передовсім в австрійській армії. Перший Манліхерів піхотинський кріс походить із 1886 р., а уліпшили його в 1895 р. Цього репетирового кріса вживали в світовій війні й ще нині вживають. Манліхер збудував теж дуже добрий модель карабіну та самовладівничу пістолю.

— **Редукція урядовців у совітах.** Рада комісарів СРСР. зарядила редукцію урядничого персоналу на 10 до 15 відсотків у порівнанні з попереднім роком. Ці редукції спричинені конечністю зроблення ощадностей. Дарма, що разом із тим повстала в совітах нова армія безробітних нуждарів. Більшовики не числяться ніколи, що люди будуть гинути з голоду.

— **Кінець опришка.** В Бастії покарали смертю славного корсиканського опришка Торе. Екзекуція відбулася дуже скоро, Торе не ставив спротиву. Опришок Торе, що скривався в мочаристій гущавині, мав на совісти життя чотирьох людей.

—o—

СПОРТ.

КОПАНИЙ МЯЧ.

ЛЬВІВ. Львів — Перемишль 3:1.
БОРИСЛАВ. Львів — Борислав 5:3 (2:0).
ТЕРНОПІЛЬ. Львів — Єгуда 4:1 (1:1).
СТАНИСЛАВІВ. Ревера — Станиславовія 4:1.
РЯШІВ. Отинище (Ярослав) — Рассовія 6:2 (4:0).
ВАРШАВА. Репрезентація Польщі — Варшава 2:0 (0:0).
КОР. ГУТА. Репрезентація Шлеська побила Краків 3:0.

ЗАКОРДОННІ ЗМАГАННЯ.

У **Льондові** Англія побила Шотляндію 3:0 (1:0). Видців було 90.000, а того 30.0000 приїхало спеціяльно зі Шотляндії. На мечу був кн. Йорку та премієр Макдональд.

У **Ліль** неофіціяльно репрезентація Бельгії Діябль Руж побила оковечно фахового мистця Франції Олімпік Ліллоа 4:3. Олімпік буде противником Погоні 6. травня.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

Бібрка.

16. IV. Пісні в лицях.
17. IV. Весела вдовичка.
18. IV. Сорочинський ярмарок.
19. IV. Наша парада.

З Бібрки їде театр до Жидачева, Хоророва, Рогатина.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 16. IV. год. 7·30 веч. „І остання під Білим Конем".

Вівторок, 17. IV. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем". Остання вистава.

Середа, 18. IV. год. 7·30 веч. „Гонаріщ".

Театр Різнородностей.

Понеділок, 16. IV. год. 7·30 веч. „Фанні".

Вівторок, 17. IV. год. 7·30 веч. „Фанні."
Середа, 18. IV. год. 7·30 веч. „Фанні".
Четвер, 19. IV. год. 7·30 веч. „Фанні".

Цирк Станевських (пл. Бема).

Понеділок, 16. IV. одна вистава о год. 8·30 веч.

Вівторок, 17. IV. дві вистави: о год. 4.15 попол. і 8.30 веч. (на попольудневу виставу білети від 50 сот. (галерія) і 1 зол. (сидячі).

Середа, 18. IV. останні вистави: о год. 4.15 попол. і о год. 8.30 веч. прощальна вистава. (Пополудні від 50 сот. галерія і 1 зол. сидячі).

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе" (Секе Сакаль).

АТЛЯНТИК: „Ескімо".

ВАНДА: „Фляш і Флеш роблять карієру".

КАСІНО: „Королева Христина" (Ґрета Ґарбо).

КОЛІСЕЙ: „Розкішні турботи" (Моріс Шевальє), ревія „Мурована компанія".

КОПЕРНИК: „Кохає, любить, цінує".

МАРУСЕНЬКА: „Велика грішниця" і ревія з Марією Корабянкою.

МІРАЖ: „Прощання зі зброєю".

МУЗА: „Дияволів брат" (Денніс Кінг, Льорель і Гарді).

ПАЛЯС: „Пожежа над Волгою". (Якишенко, Наталія Ковенко).

ПАН: „Кінг-Конґ" і ревія „Візьми цю квітку на завдаток".

ПАСАЖ: Кен Мейнард і Біллі Сольвен.

СВІТ: „Адютант його величности" (Ва. Буріян).

СТИЛЕВЕ: „Парада резервістів", ревія „Грубі чи худі".

ХИМЕРА: „Моя ідея то ти" (Лілліян Гарвей).

УТІХА: „Королева Драґа" та ревія

Закордонне радіо.

Понеділок, 16. квітня 1934.

Відень (506,8) 17·35 Фантазії на фортепіян, 19·20 Танкова музика, 21·00 „Карнавал" (муж. хор, соля, орхестра), **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Мор. Острава** (259,1) 19·30 „Отелло" оп. Вердія, **Прага** (470,2) 17·15 Скрипка, 19·30 „Аріда" оп. Двожака, **Копенгаген** (255,1) 21·00 Спів, **Париж** (1796) 12·00 Концерт, 20·00 „Наступ на мнк" оп. Бріно, **Білгород** (437,3) 16·00 Славянські пісні, 19·00 Пісоньки, 20·30 Опера, **Берлін** (356,7) 16·00, 21·10 Концерт, 18·30 Пісні, камер. музика. **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·40 Концерт муж. хорів, 23·00 Фортепян, **Будапешт** (550,5) 17·00 Віольончеля, 21·00 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 13·00 Легка музика, **Рим** (420,8) 22·10 Еспанська й півд. зм. музика.

Вівторок, 17. квітня 1934.

Льондон (342,1) 21·00 „Ди Кентокі Минстрелс" мурииська ревія, **Відень** (506,8) 17·20 Пісні (Етль, бас). 19·15 Концерт трубн. інструментів, 20·40 „Ван вір адьтера", пєса Блюменталя, **Братислава** (298,8) 17·10 Твори на скрипку та фортепіян, **Брно** (325,4) 19·20 Чеські пісні з поясненнями, 21·10 „Мандрівка на Схід" пок. муз. попурі, **Прага** (470,2) 16·55 Програма для дітей, 17·50 Нар. любовні пісоньки, 19·20 Муз. вон. авдиція, **Білгород** (437·3) 12·05 Популярні мельодії, **Любляна** (569,5) 20·00 Сучасна югосл. музика, **Берлін** (356,7) 18.45 Пісні сучасних композиторів (Мартен, тенор), **Гайльсберг** (291) 16·00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·40 Давня камер. музика, **Лайпціґ** (382,2) 22·20 Норвеські нар. пісні (норв. хор), **Мінхен** (405,4) 16·00 Вок.-інструмент. концерт, **Будапешт** (550·5) 13·00 22·00 Фиг. музика, **Міляно** (368,6) 13·00 Квінтет, 20·05 Камер. музика, **Рим** (420,8) 17·10 Концерт.

Львівське радіо.

Понеділок, 16. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Концерт сальонової орхестри, 15·05 Збіжева біржа, театр. репертуар, 25·10 Господарські вістки, 15·20 Скавтінська балачка, хор, 15·35 Легка музика Гайтманової орхестри (гр. плити), 15·50 Солісти (Панкевич-Литвиновичева, меццосопран, Врага, бас), фортепян, 16·20 Лекція фр. мови, 16·35 Концерт легкої музики (джез орхестра, пісоньки, монольоги), 17·20 Відч. „Бактерії та їх ловці", 17·40 Фортепян, 18·35 Початки театру в Польщі, 19·00 Наука стенографії, 19·10 Всячина, 19·25 Актуальний відчит, 19·40, 19·45 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт (музика, спів), 21·00 Фейлетон, 21·15 Концерт легкої музики, 22·00, 23·05 Танкова музика. 22·50 Розвязка плит. загадки, льосування.

Вівторок, 17. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Популярна музика з гр. плит, 15·05 Збіжева біржа, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Концерт сальонової музики, 16·20 Охорона природи, 16·35 Спів, фортепян, 16·55 Фортепян, 17·30 Відчит „Із тайн обігу крови", 17·50 „У механічних верстатах", 18·10 Муз. скринька, 18·25 Моцарт: Смичковий квартет Ц-дур (гр. плити), 18·55 Про сх. легіон, 19·10 Всячина, 19·25 Фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Трансм. з Варшави: „Грі-Грі" оп. Лінке; в перерві „Камілька" Моріяка, 22·30, 23·05 Танкова музика.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" у Львові, Ринок 10.

ч. 98 (13.643). Львів, середа 18. квітня 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ЧИСЛА 20 сот.

На Жіночий Конґрес!

УКРАЇНСЬКА ЖІНКО!

У велику хвилину — в пятьдесятліття Твоїх організованих змагань — звертаємося до Тебе, деб не жила Ти й кличемо Тебе на Велике Свято!

Тебе, громадянко Західніх Українських Земель: Галичини, Волині, Полісся, Буковини, Бесарабії й Підкарпаття, що в незвичайно важких умовинах крок за кроком розбудовуєш національне життя.

Тебе, страднице-еміґрантко, що мусіла кинути Батьківщину, яка кривавиться під російсько-більшовицькою кормигою та серед злиднів і холоду чужини не тратиш віри в Перемогу, готуючись до неї працею й організацією.

Тебе, Українко Зединених Держав Америки, Канади, Бразилії й Аргентини, навіть як горожанка далеких багатих країн, не забуваєш за Рідний Край та передаєш своїм дітям любов до нього й тугу за ним.

І Тебе, Українко Зеленого Клину, яка на Далекому Сході свідчиш про снагу й стихійну експанзію Нації.

Тільки Тебе, мученице, жінко Великої України, не буде між нами. Перед Твоїм горем і силою духа ми клонимо голови в глибокій пошані.

У Станиславові, де тому 50 літ із почину Наталії Кобринської, піонірки українського жіночого руху, основано перше українське жіноче товариство, відбудеться в днях 23—27. червня 1934 р. Український Жіночий Конґрес.

Скликуємо його не тільки для перегляду пройденого шляху 50-літньої праці та для пошанування тих, які його промостили: наради Конґресу охоплять усі ділянки громадської праці та зясують відношення українського жіноцтва до всіх важливих питань національного життя.

Конґрес вкаже українській жінці її ролю в змаганнях Нації. Він освідомить вам нашу велику відповідальність перед Народом, як громадянок і матерей нових українських поколінь. А разом із цим він пригадає цілому громадянству, що для виповнення своїх великих завдань українська жінка мусить користувати рівноправністю на всіх ділянках життя та впливом на його формування.

У відповідальний час великого народньо го лихоліття ми кинемо гасла непохитної віри в невмируші сили Нації. Серед трагічного поділу національного організму кількома кордонами, ми, українські жінки, дамо приклад підпорядкування всіх розбіжностей наших думок та інтересів вимогам Найвищого Національного Ідеалу.

Український Жіночий Конґрес буде мірилом національної свідомости, громадянської зрілости й організованости українського жіноцтва.

У глибокому переконанні, що задумане діло випаде якнайкраще, кличемо все зорганізоване українське жіноцтво до участі в Конґресі.

ПОЧЕСНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЧОГО КОНГРЕСУ:

Почесні члени Союзу Українок:

Марія Білецька, Ольга Кобилянська, Уляна Кравченко, Софія Русова, Герміна Шухевичева.

Співосновниця першого українського жіночого Т-ва:

Іванна Остерман.

Співробітниці першого Жіночого Альманаху:

Климентина Попович-Боярська, Михайлина Рошкевич-Іванцева, Ольга Рошкевич-Озаркевичева, Сидора Навроцька-Паліева.

Президія Краєвого Т-ва „Союз Українок у Львові:

Мілена Рудницька, голова; Анна Палій, заст. голови; Ірина Лунева, секретарка; Марія Колтунюкова, скарбничка.

Діловий Комітет Українського Жіночого Конгресу:

Евгенія Макарушкова, голова; Марія Білякова, заст. голови; Олена Федак-Шепарович, секр.

Члени:

Ірина Бонковська, Евгенія Вербицька, Ірина Гургулівна, Наталія Порошенко, Олена Залізняк, Олена Кисілевська, Ольга Кміцикевич ева, Олена Кульчицька, Ярослава Музикова, Софія Олесницька, Ірина Макух-Павликовська, Кекилія Паліїв, Марія Струтинська, Евгенія Храплива, Ольга Ціпановська.

Століття народин О. Юрія Федьковича.

Заклик черновецького Ювилейного Комітету до українського громадянства.

Цього року минає 100 літ як народився найбільший український поет Буковини Осип Юрій Федькович. Для гідного відсвяткування столітніх уродин цього великого українця за для увіковічнення Його памяти утворено осінню 1933 р. з відпоручників усіх українських культурних установ і організацій Чернівців окремий Комітет для вшанування памяти О. Ю. Федьковича, що має за завдання:

1) Урядити свято столітніх уродин Поета дня 9. вересня 1934.

2) Заснувати і удержувати приватну Рідну Школу ім. О. Ю. Федьковича.

3) Здвигнути памятник Поетові в пятьдесятиліття Його смерти 1938 р.

Діловий Комітет доробив уже потрібні заходи і приготування для осягнення наміченої цілі. Між іншим рішив Комітет видати 20.000 листівок з портретом Поета та призначив чистий дохід з тих листівок як і зі всіх інших уряджень, що їх буде переводити, для покриття в першій мірі видатків, получених із основанням та удержуванням Рідної Школи ім. О. Ю. Федьковича та здвиганням памятника.

Для виконання всіх цих завдань потребує Комітет грошей.

У тій ціли звертається Комітет до всього українського громадянства з закликом, щоби українці доказали свою національну свідомість та громадянську зрілість, та кожний по своїм силам допомогли грошевими датками створити і удержувати намічений Фонд ім. О. Ю. Федьковича й увіковічнити тим память Поета.

Кожний українець складає цього року датки на Фонд ім. О. Ю. Федьковича та послуговується в переписці лише листівками з портретом Поета, що їх видав Комітет.

Гроші просимо пересилати на руки скарбника Комітету ім. О. Ю. Федьковича — п. Василя Руснака, адвоката в Чернівцях, вул. Стефан чель Маре ч. 2.

Чернівці, дня 2. квітня 1934.

Олександер Купчанко, голова; **Евген Масікевич**, заст. голови; **Василь Руснак**, скарбник; **Михайло Атаманюк**, І. секретар; **Осип Горвацький**, II секретар.

Де тліє іскра нової пожежі?

Міркування англійського публіциста про воєнні можливости та ролю України.

Прага, дня 11. квітня 1934.

Нема майже дня, щоб европейська преса не принесла нових міркувань про можливости війни та пророцтв про її вибух. Можна мати враження ніби всі хочуть, щоб ми якнайскорше і як найбільше привикли до того слова, щоби воно стало у нас буденною річчю, так, щоб ніхто у світі на випадок вибуху війни — серед безконечних нарад над розброєнням і серед патетичних деклярацій про пацифізм — не був цією подією заскочений.

Кажуть, що коли про щось довго і багато говорять, то в цьому щось є на ділі. Нема сумніву, що ця правда має застосування до розмов на тему війни. На кожний випадок деякі міркування на цю тему заслугують на увагу, особливож на нашу увагу. До таких міркувань належить теж стаття, що її можна було недавно вичитати на сторінках англійського журналу „Найтінг Сенчери енд Афтер" („XIX вік і пізніше").

Деж тліє та іскра, що з неї може чи має спалахнути нова воєнна пожежа? Всі одноголосно погоджуються з тим, що першим джерелом майбутньої війни є совітсько-японське напруження: про це виразно писалось теж у недавній вступній статті „Діла", як *про* центральну світову проблему.

На думку англійського автора до війни між Совітами й Японією прийти **мусить.** Коли до неї прийде, цього ще нині напевно сказати не можна, алеж це радше станеться скорше, ніж пізніше. Всі дані промовляють за тим, що Японія дуже пильно готується до нападу на СССР. Величезний військовий буджет, створення самостійної Манджурії як операційної бази Японії, все те, що діється довкруги питання східньо-китайської залізниці, відхинення японцями совітської пропозиції купна цієї залізниці навіть за дуже низьку ціну, як також відхинення совітського предложення заключити зі СССР пакт ненападу — все те факти, які вказують на те, що Японія зовсім не бажає собі спірних питань зі Совітами вирішувати мирними засобами.

На думку англійського журналіста ситуація для Японії складається тепер дуже корисно. Сильна операційна база у Манджурії та у північних частинах Китаю, аріст японських впливів у Монголії, добре озброєна й воєнно вишколена армія — дають Японії великі можливости легкого опанування Владивостоку і східньої частини Сибіру аж по Байкал. Отже відкривають перед Японією легкий доступ до території СССР. Також і внутрішня ситуація СССР дуже сприятлива для Японії. „Правда, у Москві вміють говорити дуже істерично й дуже по арогантськи, але кожний знає, що Совіти не змогліб оборонитися перед японським наступом — каже англійський автор. Совітська армія не має ще потрібного досвіду, а що найважніше, більшовики потребують її дома, головнож **на Україні** й у північному Кавказі". СССР не може вислати на Далекий Схід потрібних до війни з Японією військових сил, **якщо не хоче мати проти себе мільонів повстанців умутрі держави. І ті мільони, що ждуть на війну** і з окликами радости повитають кожну чужу інвазію, це ще грізніші для більшовиків вороги, ніж японці. Коли ще до того додати зовсім невпорядковані комунікаційні відносини і величезні недостачі у прохарчуванні армії, то легко й зовсім оправдано можна прийти до того переконання, що Совіти не можуть мати найменших виглядів на успіхи у війні з Японією. Можна напевне сказати, що і тепер повторилось би з усією точністю те, чого свідками були ми в часі російсько-японської війни, з тою лише різницею, що остаточний наслідок війни СССР з Японією був би для Совітів тепер

куди гірший, ніж колись для російської імперії був остаточний вислід російсько-японської війни, — тимбільше, що та війна не булаб лише виключно совітсько-японською війною.

Коли тільки вибухне совітсько-японська війна і японські війська нападуть на частину Сибіру — міркує англійський автор — і коли тільки прийдуть перші совітські невдачі, а вони прийти мусять, виступлять проти СССР нелавно погоджені західні сусіди СССР, які використають знамениту нагоду, щоби коштом СССР вирівняти свої діференції. „Польща зречеться коридору, а в нагороду за те дістане частину території СССР і котрусь із балтійських пристаней. Таким чином Німеччина відзискає назад те, що втратила у світовій війні і то таким шляхом, який не зустріне ніякого спротиву з боку тих европейських держав, що стоять на сторожі постанов версайського договору; бож таке впрішення питання нічим не нарушить тих постанов". Англійський автор думає навіть, що Европа буде рада з такої розвязки, бо таким чином буде зліквідоване одно з питань, яке нині найбільше хвилює Европу. „Ідея такої розвязки не чужа инпіпним політичним колам Европи — і Москва про це вже давно добре знає". Коли Гітлер прийшов до влади і розгромив сильну німецьку комуністичну партію, Москва не турбувалася зовсім долею німецьких комуністів, але зате її тривожило питання, що тепер може дійти до порозуміння між Німеччиною і Польщею. Ось чому то Москва була така занепокоена і поденервована, коли до такого пакту на ділі прийшло.

На випадок совітсько-японської війни Совітам грозить ще одна і то найбільша небезпека: **окупація України.** На думку англійського журналіста до такої окупації прийде рівночасно з першим японським напором на Сибір, і вона піде лекше ніж окупація з 1918 року. Їй допоможе — вповнюе англієць — в цьому на цей раз само українське населення, яке вже так багато витерпіло під більшовицьким панованням.

Малі надії можуть Совіти на випадок війни з Японією покладати на решту Европи, головно на Францію та Італію. Німецький похід на Схід Франція може тільки привітати, бо через те зменшиться німецька небезпека для Альзації та Льотарингії, а решта Европи, зокрема Італія, привітають цей похід знову тому, що в ньому вилудеться німецька енергія, що тепер загрожує і Австрії і Малій Антанті. Цікаво, що англійський журналіст не згадує в цій комбінації ні словечком про Англію, так, ніби воно само собою розуміється, що й Англія не малаб нічого проти такої розвязки східньо-европейської ситуації...

Кожному, хто читає такі міркування англійського журналіста, впадає в очі факт, що автор ніби забуває про одну дуже важну річ, а саме про совітські дипльоматичні „успіхи", якими так чваниться в останньому часі Літвінов. Якаж вартість тієї повної торби договорів, що їх на всі боки позаключували Совіти? Навіщож вони їх заключували, як не на те, щоби забезпечити своє положення в Европі і дістати вільну руку в майбутньому конфлікті на Далекому Сході? І на це питання відповідає англійський автор. Він каже: „Як гірка іронія нинішньої доби вражає кожного те, що Совіти — покидаючи крок за кроком всі свої революційні засади — і вживаючи метод старої, ними зненавидженої дипльоматії, опинилися у повені паперової „забезпеки"; потопають у пактах про ненапад, а проте їх ситуація чим далі, тим менше певна і війна загрожує їм з усіх боків". Все те, що сов. газети вважають великими дипльоматичними здобутками Літвінова, лиш ослаблює СССР. „Літвінов збирав свої успіхи на основі абстрактних понять і в часі, коли договори згенералізувалися і розмножилися вже до того ступеня, що втратили всю свою вартість, — будував всю свою політику лиш на договорах. І хоча Літвінов є репрезентантом першої в історії людства комуністичної держави, всетаки є він старомодним дипльоматом і як старомодний дипльомат зробив з дипльоматії чисту гру в шахи. Він збирав і посував свої фігурки сюди й туди, а Москві і совітській пресі наказував, як мають співати. Але коли прийде до конфлікту, то щойно тоді Літвінов переконається, що що іншого є безпека СССР, а що іншого гра в шахи".

Нам здається, що і Літвінов сам не дуже то вірить у свої успіхи чи там в усі ці договори. Пригадаймо лише собі, що він сказав, після повороту зі своєї „успішної подорожі до Америки і по Европі: „Доба пацифізму скінчилася і 1934 рік буде початком нової доби воєн і революцій". Чи дійсно джерелом цієї нової війни, так як думає англійський журналіст, буде СССР і чи Україна відіграє в ній таку важну ролю?

М-н.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29. Телефон 25-55.
7153 M—180

Приїзд мін. Бенеша на Закарпаття.

„Українське Слово" повідомляє, що міп. Бенеш устійнив остаточно починець свого приїзду на Закарпаття. В Ужгороді буде він 3. травня, в Мукачеві 4., в Берегові 5., в Хусті 6.

Польсько-кацапська конференція в Ужгороді.

Дня 30. березіля ц. р. відбулася в Ужгороді 2-годинна конференція між новим польським консулем і д-ром Жидовським, редактором москвофільської „Народної Газети" у Пряшеві. Обговорено справи політичні, дениикарські й економічні. („Українське Слово").

Орґанізація ендецького зоольоґізму.

Розлом серед польської ендеції.

Поголоски, які кружляли від довшого часу про дисонанси в ендецькому таборі, виявляються постільки правдивими, що у Варшаві група ендеків — все люди молоді, які зрештою в партійній ерархії не займали поважних становищ — виступила з партії та оформилась в „Організаційний комітет національно-радикального табору". Одночасно той новонароджений „Обуз народово-радикальни" (ОНР) оголошує програмову заяву в 10-ти точках. Ця заява, це кепське малпування німецького гітлеризму: утотожнювання нації з державою та всебічна експанзія, яка має переродити націю та довести її до найбільшої великодержавницької могучости — коштом усіх інших народів, які найшлись у межах держави! В тому й найбільша „заковика": взоруючись на німецькому націонал-соціялізмі, ендецькі „радикали" (відмова від великої земельної власности, орієнтація на малі й середні господарства та підтримування дрібного ремесла — ось і цілий соціяльний „радикалізм") забули одну маленьку ріжницю між Німеччиною і Польщею: про відсоток ненімецького населення там і непольського тут...

Уже зараз у першій точці „програми" кажеться про „культурне і політичне обхоплення" всіх земель, „які збитою масою заселюють поляки та які остають під впливами польської цивілізації". У другій точці мова про „націопальний дух в армії", третя точка ставить точку над „і" антисемітизму і підозріло „рівнорядного" трактування „інородців" — не жидів:

У польській державі прилюдні права можуть мати лише ті, які є спадкоємцями польської цивілізації, або достойні стати її співтворцями (?! що це значить? — Прим. Ред.). Людпосьць руска і білоруска повинна мати повні громадянські права. Жид не може бути громадянином польської держави — і як довго ще замешкує польські землі, треба відноситись до нього, як лише приналежного до держави.

Четверта точка говорить про „національний господарський устрій", який мусить усунути нужду і визиск **польських** працюючих мас";

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундури, костюми, чужеські убрання — та всякі товки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 18. КВІТНЯ 1934.
(З конкурсу „Діла" під гаслом „Кожний може стати письменником.")

МИХАЙЛО АЛЕКСАНДРОВИЧ. 3)

КАМЕРА № 10.

Почався допит. Моєї оборони суддя не слухав. „Не розгаварівай бандіт, всьо равно пайдьош, ти белогвардеец, петлюровец на разжен". Товариши тратили терпець від налтового суду і вкінці жінка з отоманки, обнявши суддю, просила, щоб кинув справу і пішов з нею на прохід. — „Ну, да! Разпішісь!" — і подав мені „протокол" тільки з моїми генераліями до підпису. Накінець видав суддя присуд: „За контрреволюцію і бандітізм пайдьош на разстрєл".

Повели мене до якоїсь почекальні, а звідси в товаристві сорока осіб спровадили до тюрми, кілька кільометрів за Камінцем Подільським.

Дня 21. І. 1921 р. попав я до „Камери ч. 10" тої тюрми. У маленькій кімнаті містилось 30 осіб. Не було тут ніодного стільця, ані ліжка, зрештою годі було навіть стояти, так було тісно. Впадала в очі отверта „параша" посеред камери, з якої розходився страшний сморід. Треба було лежати поруч на долівці, хоч спати було годі, бо насікомі і „вони" так кусали, що аж мікурі на тілі набігали, а до того стояли і мучили хорих на тиф, які лежали поруч нас у куті хвилюнали нас дуже. Тими хорими ніхто не опікувався, не давав їм помочі, тому інші заражувалися від них та скоро вмирали. Був навіть випадок, що один труп лежав у камері три дні, а тіло його розклалось так, що аж текло по долівці. Раз у день випускали нас до „убікації", тому сморід у камері був такий, що часто мусіли ми „їхати до риги".

Склад „мешканців" камери був дуже ріжнородний, під оглядом звання, національности і полу. Одні були обвинувачені в контрреволюції і бандитизмі, 8-ох жидків у спекуляції. Над усіми нами „панували" три справжні бандити, які вславилися грабунками, мали відповідати тільки за бандитизм. Вони і тут у тюрмі плекали своє ремесло, — від усіх забирали харчі, папіроски тощо. Особливо знущалися над жидами; коли хто з них не викупився їм, тоді перевертали „парашку" і закладали йому на голозу.

Командантом тюрми був страшний чоловік, з обличчям злочинним і осоружнім. Він сам хвалився, що вирізав цілу буржуйську родину, за що попав на Сибір. У часі революції в нагороду за це зававансував на команданта. Часто знущався над своїми тюремниками, а у засобах не перебирав і видумував страшні муки. Найбільшою приємністю для нього була контроля камер. На знак трубки мусіли всі арештанти за три мінути вбратися і стати у ряд; якщо хто спізнився, або не був ще зовсім убраний, то дістав нагайки.

Допитував обвинувачених уночі, і боявся цього кожний, бо катуванням це було кінця. Якщо хто з арештованих не видавав спільників, яких вони хотіли, тоді кидали його до кімнати без вікон і воздуху, де всі стіни і долівка були вибиті копаками. — І тут з браку воздуху кожний мляв і по хвилині діставав вибуху крови.

Серед такого окруження, у холоді й голоді, на знущаннях сходили нам дні за днями. Одні вмирали, другі байдужніли, треті очікували смерти як визволення, інші з розпуки божеволіли. Дуже мало було таких щасливців, що їх випускали на волю.

Хто виходив з тюрми, тому завдрили всі, а при прощанні з ним діялися жалюгідні сцени. Прощались з ним як з людиною, що йде на смерть.

Хоч яка була строга контроля і заказ, мали ми звязок з зовнішнім світом і довідувалися про стан справи і долю арештованих. На третім тижні нашого арештування прийшла вістка тайною дорогою, що всі ті, яких не звільнять до трьох тижнів, будуть засуджені на смерть. 21-го дня побуту в тюрмі випустили двох на волю. Тоді решта 16 осіб зрозуміла і відчула, що будемо стрчені. Цей здогад потвердила мені у записці одна приятелька, що клопоталася моїм освобожденням. „Готовіться всі до оборони, засуд запав, стараюся видобути вас". І з мого зажуреного обличчя та смутку відчули всі, що надходить близька смерть. Тому, коли двох щасливців виходило з тюрми на волю, решта попала майже у божевільну розпуку. При прощанні мало не задушили тих вільних, слізми їх заливали і ридапням не було кінця. Прощаючись кожний з нас передавав своїй родині або знайомим останні доручення і заповіт. Навіть бандити заломались і стали ненадто закаменілі.

(Докінчення буде.)

Купуйте лише цикорію

„ЛУНА“

виріб кооперативи „Суспільний Промисл“ Львів, Церковна 2.

у пятій читаємо, що „польський нарід повинен бути власчиком природних богацтв краю і єдиним їх господарем“; 6-та точка признає „право мати польську землю“ „передовсім польському хлопові“; 7-а точка заповідає вивласнення і націоналізацію всіх підприємств прибуткового вжитку та гірничого промислу й електричних стацій, оперених на чужому капіталі; 8-а точка говорить про малий промисл, ремесло і торговлю, звідки треба вигнати всіх жидів („віджидівлення польських міст і містечок є необхідною умовиною здорового розвою національного господарства“); зрештою йде мова про „ерархію жертвенности“ та „ерархічну організацію народу“. О. Н. Р. заповідає боротьбу проти міжнародніх комуністичних, масонських і капіталістичних організацій і висловлює надію, що „ціле польське молоде покоління“ підхопить ці гасла, що доведуть до здійснення ідеї Великої Польщі...

Цікаво, що поруч з націоналістично-зоологічним запамороченням, яке каже ендецьким сецесіоністам вже цілком забувати про такі речі, як історія, географія і статистика, — промовчують вони теж зовсім своє відношення до церкви. Як відомо — велика зем. власність і клир це були дві головні підпори ендеції. Зем. власність нині збанкротована і від неї не велика жертва відпекуватися. Але що зроблять „народово-радикали“ з польським клиром — і між ким вибере той клир?!

Практичний наслідок цілої тої імпрези буде мабуть покищо один: зріст антисемітської пропаганди.

За незалежність Криму.

Руська преса повідомляє, що в Севастополі радянська влада викрила змову, яка мала на меті оголосити Крим незалежною державою. Арештовано до 300 осіб, між ними визначних місцевих комуністів.

Виринає новий скандал?

ПАРИЖ, 11. 4. (Агорієнт). Масон. великий майстер масонерії сходу, бувший міністр внутрішніх справ Франції, спричинник оролпву проти 6. лютого ц. р. в Парижі пан Фрю був на удержанні мантія семіта зі Львова пана Дановського. Так виходить зі судового слідства. Тепер у колах добре поінформованих говориться, що те, що знається зі справ Ставіського є нічим у порівнянні з тим, що приготовляється і яке авантюрне „скандал Дановського“. По тому, що тут говориться, то Дановський перейшов Ставіського не лише своїми відносинами і впливами, а й грошима, які обманом забрав у французького народу.

Геть з масонами.

КАП. повідомляє з Женеви за базилейськими щоденниками, що організація „Ль'Аксіон Ельветік“ розвела акцію проти поширення масонських льож у Швайцарії.

—o—

Криваві заворушення на острові Родос.

В селі Салахі на острові Родос прийшло до кровавих сутичок між грецьким та італійським населенням того острова. 5 осіб убито, а 25 є ранених. Італійці вжили теж гідропланів, які збомбардували село. До заворушень прийшло з приводу виборів до громадської ради

—o—

Світові видатки на зброєння.

(УП) Німецька преса обраховує, що світові видатки на озброєння дійшли в роках 1930-31 до 18—20 міліярдів марок. Продукція товарів спала від року 1929 до 1932 на приблизно половину. Видатки на зброєння зросли від 1929 року на 7 прц. В міжнародній продукції припадає на зброєну продукцію 5 прц. Зріст видатків світа на зброєння зріс від 1913 року до 1931 року на 2/3.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. дарон бідати до першорядних хін. 5/73 1F-7

Чистить зуби і зберігає в здоровлю

паста до зубів ОДОЛЬ. Делікатний порошок, який міститься в пасті, не нищить емалі зубів. Паста до зубів ОДОЛЬ, завдяки високій скількости кольоідальних складників, має велику абсорпційну силу, отже чистить докладно зуби, усуває всілякого рода занечищення, барвники та — немилий запах.

ODOL

Паста до зубів

виріжнюється приємним смаком, відсвіжує і прохолоджує.

Зголошуйте дитячі садки „Рідної Школи“!

Кожне село повинно заснувати у себе дитячий садок на час пільних робіт. Ті громади, що задумують у себе вести дитячі садки, мають негайно повідомляти про це призначений Повітовий Кружок „Рідної Школи“. Повітові Кружки „Рідної Школи“ згадають вказа громад своєї области, які цього року організують у себе дитячі садки, зазначивши, чи і на котру громаду є вже намічена виховниця (і хто саме) та скільки вихованиць (для котрих громад) ще треба й перешлють ті вказки до Головної Управи „Рідної Школи“ найдальше до кінця квітня 1934. Після того Головна Управа „Рідної Школи“ прийме до відома всі намічені громадами виховниці та приділить їх тим громадам, що їх ще не мають.

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ“.

Відгуки замаху на югословянського короля.

(УП) У звязку зі судом над хорватськими революціонерами за замах на короля Олександра в Загребі виявилося багато подробиць, які спільчать про напружения відносин, яке панує в Югославії. В часі короткого побуту короля в Загребі арештувала сербська поліція, побоюючись замаху, сотки хорватів, вулицями міста ходили весь час стежі по кількадесять жандармів, прохожих піддавано масово особистим ревізіям і поламикано було навіть підлі дільниці. Коли арештували хорватських замаховців, комендант міста ген. Боїч заявив публично, що якби атентат був удався, він був би велів збомбардувати ціле місто і стратити щонайменше 300 видних громадян. Не бракувало при всьому й комічних моментів, які найкраще вказують на той страх, в якому находився сербський король і його окруження в столиці поневоленої Хорватії. Именно на прийнятті в Академії Наук орудував один зі старшин так незручно своєю папіросницею, що вона впала йому з губом на долівку. Король у вічному страху перед атентатами, в тому моменті мав перестрашено кинутись і смертельно збліднути. Скоро теж покинув прийняття. Мабуть більше й не покажеться король Олександер в Хорватії.

—o—

Комуністи, безбожники і жиди.

ВАШИНГТОН, КАП. В католицькім журналі „Ді Крос“ (Хрест) професор університету Дональд Меклін оголосив правдиво лист до редактора журналу „Світова Економічна Жидівська Федерація“ Самуеля Унтермаєра. В листі домагається відповіди на 23 питання, які мають висвітлити відношення жидів до комунізму і пропаганди безбожництва. Ось деякі з цих драматичних питань: Чи можете відповісти, скільки жидів є членами комінтерну? Чи це пересада, що на 545 найвищих більшовицьких урядовців 447, себто 83 відсотки є жидами? Чи можете подати точні числа? Чи правдою, що Ярославський (Губельман), шеф більшовицького бюра пропаганди безбожництва і творець „протирелігійного фронту“ є жидом? Чи правдою, що Троцький, Керенський, Зіновєв, Каменев, Літвінов і решта більшовицьких провідників є жидами? Чи правдою що відомий апостол комунізму і протирелігійного соціялізму, Карло Маркс, був жидом? Чи правдою, що голова жидівської банкової фірми „Кун, Леб і Спілка“ у Ню Йорку жертвував Ленінові і мілїон долярів на фінансування безбожницького комунізму? Черговє питання вагорочують комуністичну революцію в Баварії під проводом жида Курта Айснера і кровавої диктатури Белі Куна на Мадярщині.

—o—

Бойкот більшовицьких товарів.

ЛЬОНДОН, КАП. В катедрі у Бермінгем пятолосив архиепископ Вілїям пілчас богослужения на Великдень проповідь до 2.000 вірних, вакинувшись дуже гостро на тих, які торгують з більшовиками. „Нинішня Росія потопає в комунізмі та безбожництві і переслідує духовенство, а проте англійський уряд признав більшовицький уряд. Тому католики повинні рішуче запротестувати проти тієї політики і бойкотувати більшовицькі товари, як дерево, консерви та інші необхідні товари“. Проповідь архиепископа Вілїма викликала в Англії велике враження.

Ширіть наш часопис!

Боротьба з дітьми.

Чергова промова Постишева про дальші прояви „націоналістичної контрреволюції" на Україні.

Харківські „Вісті" з 26. березня подали промову Постишева на другій обласній конференції робселькорів Харківщини. З тієї промови видно, що українське населення, не зважаючи на страшні втрати наслідком голодової катастрофи та жорстоке переслідування московського уряду, вперто боронитися. Постишев підкреслює досягнення робселькорів України, зокрема Харківщини, які „подали величезну допомогу КП(б)У у викритті і розгромі класового ворога, в ліквідації відставання сільського господарства"... „За викриттям робселькорів, що надійшли тільки до нашої обласної газети „Соціялістична Харківщина", вигнано з колгоспів і сільрад 600 націоналістів, куркулів, білогвардійців та інших контрреволюційних елементів"... „Викривальна робота селькорів зустрічала шалений опір і жорстоку відсіч від класового ворога. Селькор Лебединського району зі села Боброве пише, як група куркульні, що засіла в сільраді і колгоспах того села, орґанізувала цькування селькора Холодея Олексія, селькора Сови та інших. Куркульня, щоб боротися з селькорами села, висунула на противагу нашим справжнім селькорам своїх власних куркульських селькорів для дискредитації справжніх селькорів. Куркулі поставили свою людину навіть на листоноса для того, щоб через нього розкривати кореспонденцію селькорів і таким способом не пропускати ту кореспонденцію до ґазети. Вони навіть більше зробили, вони до редакції районної ґазети проштовхнули свою людину. І ті кореспонденції справжніх селькорів, що не потрапляли до рук куркульського листоноса, потрапляли до рук куркульського агента в районній редакції, і той вже ті кореспонденції затримував і не давав їм ходу"... „Куркульня села Боброве добилась того, що кращий селькор Холодей був усунений з посади голови артілі, крім того його засудили на 6 місяців примусових робіт ніби за крадіж картоплі"... „Селькор Юхим Коваль з села Піски, лубенського районну стояв і охороняв колгоспне насіння, а коли куркулі, щоб вигнати його з поста (варти?), підпалили його хату, свого поста не залишив і не пішов ратувати свою хату, лишився охороняти громадське добро, поки не прибула зміна"... „Ось редакція близнецівської районної ґазети дістала від селькорів кілька листів з попередженням, що коли вона міститиме під замітками їхні прізвища, то вони перестануть зовсім писати, через те, що їм погрожують вбити їх". Тому редакції завше робі раду так, що фабрикують самі дописи з сіл. „В ґазеті „Червона Тульщина" співробітники Василевський та Мазур підписали 9 заміток різними назвиськами селькорів, які зовсім не існують".

Пан Постишев жалів грізно: „Треба тепер значно посилити боротьбу з переслідуваними робкорів і селькорів". Отже до кожного сільського чи робітничого кореспондента, що виконує обов'язки агента ҐПУ, треба приставити охорону з інших аґентів, а до них знову інших. Тоді буде цілком зрозуміло, чому в СРСР нема безробіття і нема кому робити.

Рекордом московського сатрапа є жадання „посилити роботи з юнкорами, з диткорами" (кореспондентами з середовища молоді та шкільних дітей). „Це питання дуже серіозне, яке вимагає виїмкової уваги. Останнім часом у школах, і сільських і міських, помітно посилилась робота контрреволюційних елементів. Націоналістичні елементи за кордоном і в нас тут закликають до боротьби „за душу молоді", „за душу дитини". Вони говорять, що нам не слід ставку робити на стомлених, треба робити ставку на „молодь". Ось ті націоналістичні елементи, що сидять ще в багатьох наших школах, намагаються прищепити у свідомість дітвори всілякі контрреволюційні шовіністичні ідеї, спрямовані против соціялізму, вони навіть нерідко нацьковують окремих ребят один на одного, не піонірів на піонірів, всіляко залякують ребят передовиків, намагаються культивувати хуліґанські вихватки серед дітей, намагаються всілякими методами розкладати дітей".

„От в одній школі у Харкові вчитель ґеоґрафії на лекції говорить дітям: „Україна і тепер є кольонією Росії, бо вугілля, сало, цукор з України вивозять за кордон і в Росію". В цій-же таки школі серед дітей поширюються балачки про те, що більшовики вирішили перевести столицю України до Києва для того, щоб приєднати промисловість України до Москви. У другій школі завідувач бібліотеки спеціяльно совав (підсував? Поганих перекладчиків має пан Постишев — Прим. Ред.) дітям книжки і брошури Троцького, Річицького, Єфремова й ін."

„Нам треба намацати, виявити ворожі елементи у школах, які провадять цю контрреволюційну роботу серед дітей. І тут наші робселькори, диткори, юнкори можуть і повинні відіграти вже серіозну ролю".

Який клопіт має московська окупаційна влада зі своїми робкорами і селькорами, видно між іншим з цікавої постанови прокурора Найвищого Суду УСРР, Беневіктова, з 26. 3. 1934, де говориться: „З матеріялів, що надійшли до прокуратури республики, і на основі статті в ґаз. „Комунівет" з 26. 3. видно, що ряд кореспондентів подає до преси явно неправдиві відомости, перекручує факти і тим самим користаючи зі свого службового стану, займається замилюванням очей та вводить в оману партійну і радянську громадськість".

Далі зазначується кореспондентів з ріжних частин України та кінчиться рішенням „передати справу показовим порядком до обсуду".

Отже є вже немало кореспондентів, які бояться місцевої людности більше, ніж „показового суду" пана Беневіктова та інших вірних слуг ҐПУ. (УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

Защо можуть викинути чужинця з Німеччини?

(УП) Недавно видав німецький уряд новий закон, яким управильнюється побут чужинців в Німеччині або заборону чужинцеві перебувати в Німеччині. Можуть комунебудь у чужинців заборонити побут в Німеччині, коли він є злочинцем по німецькому закону, без огляду на те, де він зробив злочин, в Німеччині, чи поза нею, коли він працює проти німецької держави, коли його перебування в Німеччині може причинитись до погіршення сусідських взаємин з другими державами, коли чужинець провинився проти законів митних, девізових, податкових, монополевих, імпортових та експортових, коли його особисті папері, себто паспорт і дозвіл на побут, не в порядку, коли він незаконно перебуває в Німеччині, коли провинився проти поліційних приписів щодо зголошення, коли поведення його є неморальне, коли не маючи з чого жити, став тягарем для німецької держави, дальше за жебрання, волокитство і т. п. Одначе найважнішим є параґраф про побут чужинців в Німеччині і добросусідські взаємини.

Як дбають за воєнних інвалідів в Німеччині?

(УП) В національному святі Німеччини 1. гравня візьме участь дуже багато людей. Також німецькі інваліди висловили побажання взяти участь у святі і то в першу чергу такі, що їм самим трудно порушатися. З огляду на те їхнє бажання німецький автомобільний клюб організує своїх членів на цей день з метою допомоги інвалідам та безкоштовно доставити їх на місце свята в Темпельгофі. Цей заклик увінчався великим успіхом. З радістю голосяться німецькі автомобілісти до того діла, щоби бодай в той спосіб віддячитись тим, що в боротьбі за вітчизну віддали все, що мали, а головне своє здоровля.

—o—

Як виглядає розброєння в повітрі?

(УП) Конференція для переведення розброєння зазнала ще одної невдачі. Не могучи ні до чого путнього договоритись, вона відложила свою працю до дальшого засідання, які все відтягуються в безконечність. А тимчасом її учасники переводять збройння і то в першу чергу в повітрі. Иначе позаємо деякі числа, що наглядно покажуть, до чого веде конференція розброєння. Дані торкаються часу від кінця січня ц. р. Розуміється ,що від того часу положення в дечому змінилося і нинішні числа будуть за малі. Франція 4.500 літаків, 2305 старшин і 37.527 стрільців, з чого 3.500 активних летунів. Англія 2.400 літаків, 5458 старшин, 42.351 стрільців з чого невідомо скільки активних летунів. Італія 1.500 літаків, 2.153 старшин, 22.126 стрільців, з чого 2.916 летунів. Польща 1.000 літаків, 457 старшин, 10.477 стрільців, з чого 1.300 летунів. Чехія 700 літаків, 360 старшин, 3.900 стрільців, з чого 704 летунів. Совіти 4.000 літаків, 33.150 персоналу, з того 5.400 летунів. Румунія 1000 літаків, 11.836 персоналу, з того коло 500 летунів. Америка має коло 4.000 літаків, а Японія коло 3.000. Летунський персонал Америки числить коло 16.000, а Японії коло 22.000 людей. За ними йдуть і інші держави. Так виглядає розброєння на ділі. Якось діла не годяться зі словами.

—o—

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ** вул. Боїмів ч. 4.

Троцький у Парижі.

ПАРИЖ, 16. 4. ПАТ. Преса повідомляє, що біля Парижа мешкає більшовицький комісар Лев Троцький. Вже від декількох місяців мешканці Барбюсон біля Фонтенебльо зацікавились загадочною поведінкою мешканців недалекої віллі „Сермонік". Балакали, що в віллі мешкає 7 осіб, з яких лишень дві виходили поза віллю. До того мешканці віллі не одержували безпосередньо з почти кореспонденції, але щоденно під вечір приїздив мотоцикліст і привозив листи та посилки. Минулого четверга двох жандармів спинило післанця-мотоцикліста, домагаючись легітимації, але післанець відмовився показати документ тотожности. Щойно на найближчій станції жандармерії виявилося, що мотоцикліст віз велику кореспонденцію до віллі „Сермонік". Жандармерія повідомила негайно про своє відкриття слідчу владу, яка повела слідство, сподіючись, що у віллі скривається ватага шпигунів. Тому жандармерія з прокуратором окружила віллю і по довших перегово рах увійшла до будинку. У віллі було 6 осіб, дві служниці німки, два секретарі, поляк і німець та властителька віллі. На першому поверсі при бюрку сидів мужчина, а біля нього на бюрку лежали два револьвери. І хоча прокураторові представився як Сордоф, прокурор пізнав у ньому Льва Троцького, більшовицького комісаря. Тоді здогадний Сордоф вже більше не скривав своєї тотожности і заявив, що дійсно називається Лев Троцький і показав прокураторові свій паспорт. Його видало ще в грудні 1933 р. міністерство внутрішніх справ і дозволило Троцькому на побут у департаменті Сен і Марн. Троцький заявив, що скривається тому, бо побоюється пімсти від білогвардейців. Тому прокуратор залишив віллю. Вістки про побут Троцького викликали велику сензацію в Парижі.

КРИК ПРЕСИ.

ПАРИЖ, 16. 4. ПАТ. Виявлення побуту Троцького у Франції спричинило нагальну атаку „Матена" на міністра внутрішніх справ за те, що дозволив Троцькому замешкати біля Парижа. „Матен" пригадує, що Троцький задумує заснувати четвертий інтернаціонал під гаслом викликати революцію в цілому світі і накинути всім державам один устрій. Тому „Матен" домагається, щоби Троцький поселився на Корсиці.

Як не можете спокійно спати — то підпишіть позичку Рідній Школі на суму 25 зол.

БАҐНО „СТАВІСКІЯДИ".

ВІДНАЙШЛИ ЧЕКИ.

ПАРИЖ, 16. 4. ПАТ. Афера Ставіського проясняється. Передучора віднайдено решту чеків, які виставив обманець. Чеки віднайшла поліція в помешканні батьків Ставіського. На прізвище деп. Боннора припадає чеків на 500.000 франків, а на ріжні прізвища 3,825.000 франків. Таким чином суд має вже всі чеки, які виставив Ставіський.

ЧЕРГОВЕ ВБИВСТВО.

ПАРИЖ, 16. 4. ПАТ. В неділю 8. квітня ц. р. скінчив самогубством в одній гостинниці в Ніцеї мадярський адвокат Каролі Кобач. Негайно поширилися чутки, що Кобач скінчив самогубством тому, що програв більшу суму грошей в Монте Карльо. Тепер виявилося, що критичного дня зателєфонував Кобач до своєї дружини повідомляючи, що задумує повернути до Будапешту. Негайно після такої заяви прогомоніло ще декілька невиразних слів, а пані Кобач почула великий галас та стукіт телефонічного апарату на землі. Прочуваючи лихо, негайно повідомила поліцію в Ніцеї, яка застала адвоката у ванні з підрізаними жилами. Загадочна смерть Кобача зацікавила слідчу владу. Стверджено, що Кобач приїздив частенько до Парижа в імені посідачів мадярських бонів. Кобач знаменито орієнтувався в ошуканствах ватаги Ставіського. Тому впало підозріння, що вбивство вяжеться тісно з аферою Ставіського. Ведеться слідство.

ПАРИЖ, 16. 4. ПАТ. Слідчого суддю з Діжон повідомив один вязень, що подасть вказівки, які допоможуть викрити дійсних убивників Пранса під умовиною, що його випустять на волю.

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мушліни, крепони, еспонжі і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИИ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 12-365

АНКЕТА ОСВІТНІХ ДІЯЧІВ У ЛЬВОВІ.

Заходами Головного Виділу „Просвіти" відбулася в суботу, 14. квітня, в салі засідань Т-ва анкета освітніх діячів львівських і підльвівських філій „Просвіти". На анкеті було заступлених 25 філій. Всіх учасників анкети було 78. Предметом нарад було важке матеріяльне положення Т-ва. Анкету відкрив в 10.30 год. передполудням голова „Просвіти" д-р Іван Брик. Реферат про теперішній фінансовий стан Т-ва відчитав ред. В. Мудрий. З нього присутні довідалися, що філії і читальні винні „Просвіті" 220.000 зол. за книжки. Якщо ці гроші вдалось би стягнути до кінця цього року „Просвіта" вивільнилаб у матеріяльному відношенні на чисті води і моглаб усю ту енергію, яку зужиткує тепер на боротьбу з матеріяльними труднощами, використати для освітньо-організаційної та видавничої діяльности. Цього місяця наприклад, „Просвіта" потребує аж 42 тисячі золотих, щоби вивязатись зі своїх зобовязань супроти віпителів. Позичати вона грошей не буде і тому мусить їх стягнути від філій і читалень, що купили книжки, але за них досі всієї суми не заплатили.

Над рефератом розвинулася дуже річева та поважна дискусія, внаслідок якої було те, що присутні представники філій зобовязалися до кінця цього місяця стягнути на місцях той контингент гроша, який на них наложено, очевидно контингент із зобовязань філій та підчинених їм читалень до „Просвіти".

Подібні анкети освітніх діячів у справі матеріяльного положення „Просвіти" відбуваються і по інших більших осередках для найближчих ім філій „Просвіти".

М. Евальд Львів, вул. Собіського 5. Різнородні полотна фабрики Братів Чечовічка в Андрихові — на білля жіноче, мужеське, постелеве і столове. За оказан- 2/73 нам цього витинка — при купні 5% опусту. 9—21

З ЖИТТЯ БІЛОРУСИ.

(УП) В Совітській Білорусі почався знову селянський „саботаж", що приняв грізні розміри: селяни вирізують всю худобу. В одному тільки кастюковському районі вирізано 15.000 штук худоби. Це саме доносять і з мінського, аршанського та інших 8 білоруських районів. („Слово", 21. 3. 1934.). Мінська газета „Орка" обговорюючи цей факт, каже, що його причиною не є голод, ані не бажання віддати худобу, тільки робота контрреволюційного кулацько-націоналістичного білоруського селянства („Криниця", 2. 4. 1934). Зі звіту ЦКК компартії, який проводив недавно чистку в СРСР, довідуємось, що на перший вогонь чистки пішли „загрожені ворогом" Україна й Білорусь. Чисткою виключено з партії найбільш молодих людей, здебільша селян. Вона проходила не всюди гладко, по селах її саботовано, головно на Україні й Білорусі. Мотиви чистки все однакові — „націоналізм". Після чистки число членів партії зменшало за 200 тисяч осіб („Звезда" 10. 3. 1934). Реформа білоруського правопису стрінулась зі спротивом навіть з боку білоруських комуністів. У звязку з цим ГПУ арештувала в Мінську старшину місцевого комсомолу Лепіна і Ляніцького за пропаґанду проти цих розпоряджень. Нічю з 4. на 5. березіля втікло з мінської тюрми 30 політичних вязнів. У звязку з цим посилено совітську граничну сторожу. В тій-же тюрмі поповнили самогубство проф. В. Чарнович і інж. Мікеров („Воля Беларусі, з 15. 3. 1934). Серед білоруського комсомолу переведено також численні арешти.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ ГАЛИЦЬКА 8. 92/58

Арештування в Румунії не припиняються.

БУКАРЕШТ, 16. 4. ПАТ. Змова, яку викрила військова влада, арештуючи 11 старшин, огорнула цілу державу. В останніх днях арештувала поліція знову кількацять людей у Букарешті і в Семигороді. Вже незадовго відбудеться великий політичний процес.

Переполох у кіні.

БУЕНОС АЙРЕС, 16. 4. ПАТ. Підчас сеансу в кіні у містечку Баранкій (Колюмбія) невідомий справник, переходячи вулицею, крикнув: „горить!" Переполох огорнув дітей, які кинулися до утечі. Підчас натовпу пятеро знайшло страшну смерть, а 32 важко ранених відвезли до шпиталю. Влада не віднайшла справника.

Нині! ОСТАННЯ ВИСТАВА **Нині!**
Гостинниці під Білим Конем

НА ГОСПОДАРСЬКОМУ ФРОНТІ.

Нарада Окружних Союзів Коооператив і Філій „Сільського Господаря"

У СТАНИСЛАВОВІ.

В дні 14. квітня ц. р. відбулася у Станиславові нарада Окружних Союзів Кооператив, відділів „Маслосоюзу" і філій „Сільського Господаря" та агрономів, що працюють при тих філіях з району станиславівського воєвідства. В нараді взяли участь 34 особи, в тому були заступлені Надзірні Ради і Дирекції 8 Окружних Союзів Кооператив та 12 Філій „С. Г."; між присутніми було 11 агрономів. Нарада була присвячена обговоренню агрономічної і збутової праці на терені станиславівського воєвідства, як також відношенню влади до цієї праці.

Нараду відкрив радн. **інж. В. Дутка,** який теж проводив нею до кінця. Реферати виголосили **інж. д-р Е. Храплівий** („Сільський Господар" — Львів) про сільсько-господарську працю в районі та **дир. Ю. Шепарович** („Центросоюз" — Львів) про збутову працю та співпрацю кооперації з „Сіл. Господарем". В рефератах порушено конечність розбудови нашої агрономічної роботи шляхом урухомлення всіх ділянок праці у Філіях „Сіл. Господаря", дальше обговорено відношення нашої агрономічної роботи до самоврядування та намічено головні точки цієї роботи на найближчий час. Зокрема обговорено справу 3-літнього пляну агрономічної праці в краю, який тепер устійнює централя „Сіл. Господаря". У збутовому рефераті обговорено важніші точки цієї роботи у станиславівському воєвідстві та відношення місцевої влади до тої справи. Обговорено також співпрацю „Сіл. Господаря" і кооперації як у ділянці агрономічної роботи, так теж у ділянці збуту.

В дискусії, яка висвітлила всі теперішні питання, порушеної в рефератах теми, забирали голос: дир. Бехметюк (С. Г. Делятин), інж. Семків (ПСК, Городенка), інж. Тарантюк (С. Г., Городенка), пос. С. Кузик (ПСК, Рогатин), інж. Дубрівний (С. Г., Калуш), дир. Рубчак (ПСК, Калуш), інж. Вакуловський (С. Г., Рогатин). Після дискусії і відповідей референтів прийнято такі резолюції:

1) Зїзд Окружних Союзів Кооператив, відділів „Маслосоюзу" та Філій „Сільського Господаря" станиславівського району стверджує, що українські кооперативні та господарські установи на цьому терені кермуються у своїй праці виключно господарськими оглядами і працюють виключно для господарського піднесення українського населення.

2) Зїзд Окружних Союзів Кооператив, відділів „Маслосоюзу" і Філій „Сільського Господаря" станиславівського району стверджує, що підбудовою кооперативного збуту сільсько-господарських продуктів є добре налагоджена господарська робота у селянських господарствах, яка підносить якість продуктів. Тому Зїзд уважає, що праця „Сільського Господаря" мусить бути належно і наладжена і ведена на місцях.

3) Зїзд О. С. К., відділів „М. С." і Філій „С. Г." уважає, що з уваги на чимраз дальші обмеження і труднощі в експорті сільсько-господарських продуктів, головно яєць і живини за кордон, треба належно розбудовувати внутрішній ринок збуту, про що повинен подбати Центросоюз у порозумінні з Окружними Союзами Кооператив.

Чи Ви вже зложили книжки або даток на купно доброї книжки для наших братів на заході?

Ювилей українського вченого.

Вісімдесятиліття акад. І. Горбачевського.

У половині травня ц. р. проходить 80 літ життя акад. І. Горбачевського. Українські установи й організації — вірніше ціла українська Прага — вже заздалегідь підготовляють урочисте святкування цієї видатної культурної поліі.

Акад. Горбачевський походить з Галичини. Народився він 15. травня 1854 р. в с. Зарубинцях, біля Тернополя. Середню освіту здобув у тернопільській гімназії, а високошкільні студії закінчив на медичному факультеті віденського університету докторатом медицини. У Відні розпочав і свою науково-дослідницьку діяльність під кермою відомого проф. Людвіґа. Перша наукова студія Горбачевського була видрукована в записках віденської Академії Наук, коли й автор мав усього 22 роки. Своїми науковими дослідами на полі хемії д-р Горбачевський придбав собі славу европейського вченого.

У 1883 р. його кличуть до Праги на професора лікарської хемії на чеському університеті. Продовжуючи далі свої наукові досліди, молодий український професор організує в Празі університетський Інститут Лікарської Хемії, приготовляє великий курс хемії чеською мовою (вийшло 4 томи) і вишколює десятки наукових робітників, в яких багато вславилося науковими дослідами і зробило блискучу університетську карієру. Про довіря університетських діячів до Горбачевського й про їхню пошану до нього свідчить те, що його часто вибирали деканом медичного факультету (в рр. 1889-90, 1894-95, 1904-905 і 1911-12), а в р. 1902-03 і ректором старославного Карлового університету в Празі.

Одночасно з діяльністю академічною працював проф. Горбачевський і на полі громадським та політичним. Був він довголітнім членом Краєвої Ради Здоровля Чеського Королівства, а від 1907. р. членом Австрійської Вищої Ради Здоровля. Ще в 1905 р. його іменовано радником двору, а в 1908 р. членом палати панів. За політичну діяльність проф. Горбачевський удався на бажання української делеґації у віденському парляменті. В 1917. р. він став міністром здоровля у Відні й організатором цього міністерства. Після перевороту 1918. р. Горбачевський вертається до Чехії, де й продовжує свою наукову працю. Від 1921 р. для нього представляється можливість працювати на рідному науковому ґрунті. Він став професором Українського Університету в Празі й викладає хемію на інш. високих школах в ЧСР. У 1923 р. його вибирають ректором Укр. Університету, повторюючи цей вибір і в 1931 та пізніших роках. У 1924. виходить українською мовою його великий курс органічної хемії (600 ст. друку). Він-же найбільше попрацював для виробления й усталення української хемічної термінольоґії. У 1928 р. під його головуванням відбувся І. Український Науковий Зїзд. Як ректор Університету Горбачевський є головою Укр. Академічного Комітету для міжнародньої інтелектуальної співпрац[і] при Лізі Націй, що обєднує в собі майже всі українські наукові установи та репрезентує українську науку на міжнародньому форумі. В признанню великих заслуг Горбачевського Всеукраїнська Академія Наук у Київі обрала його своїм членом, а українські лікарі й українські інжинірн, шануючи його працю, обрали акад. Горбачевського своїм почесним членом. Про довіря Горбачевського з боку українського громадянства найбільше виразно свідчить постійне одноду[шне] вибирання його головою Музею Визвольної Боротьби України, на чолі якого він незмінно стоїть від початку. Під його безпосередньою кермою розпочата й продовжується акція збудування Українського Дому в Празі. Ця справа набула вже загально-національного значіння й стала одною з найважніших завдань. Можна бути певним, що наше патріотичне громадянство своїми пожертвами допоможе проф. Горбачевському, якнайскільки дбає про здійснення цього завдання, а успіхом закінчити розпочату акцію, що Український Дім у Празі уже в найближчому часі служитиме достойним приміщенням Музею Визвольної Боротьби України. Не треба говорити, що для 80-ліття акад. Горбачевського це буловб найкращим вшануванням.

АРХИТВІР АНҐЛИЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ЕМІЛІЯ БРОНТЕ
БУРЕВЕРХИ
у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО
Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.
Обмежена скількість примірників.
ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.
Для передплатників „Діла" 1 зол. 80 сот.
Пересилка 50 сот. більше.

З відчитової салі.

Заходом Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка відчит Павла Зайцева „Українська Жорж Занд — любов у житті Марка Вовчка". 14-го IV. сали „Бесіди".

Те, чого навчились ми з біографії Марка Вовчка в гімназії було таке бліде і нецікаве, що пізніше і не думали ніколи доповнювати цього якимсь живішим матеріялом. Наш інтелігентний загал навіть і не догадувався, що такий матеріял може існувати. Павло Зайцев вибрав тему, яка могла б виповнити найбільшу салю, якби наша публика могла підозрівати, що і в нашій літературі, ще й давнішій, є ще нерозкопані скарби.

Багато із тих скарбів добули наверх останніми роками радянські літературознавці, опублікувавши листування Марка Вовчка з видатними людьми її доби. У світлі цих матеріялів авторка тихих, зрівноважених „Народніх оповідань" виринає перед нашими очима як зовсім несподівана таємна постать. „Українська Жорж Занд", як назвав її Шевченко, не звичайна фраза. Життя нашої письменниці в одній добі, мені-більше 10 років, було незвичайно бурхне, дуже романтичне. Мала Марко Вовчок у своїй фізичній природі і духовій індивідуальності щось, що притягало мужчин великого інтелекту та широкого світогляду, винятковіх і переєчтивих, сильних і слабих.

Під її чар підпали Куліш, Тургенєв, Герцен, Добролюбов, Пісарев, Кавелін, Макаров і деякі з них навзаводи від заздрощів пробували „вейняти у неї єдине, упривілеєне місце. Це тільки великі імена, а були й менші. Всі вони потребували її товариства та духової атмосфери, що була їм нераз необхідна для праці та життя, наче свіже повітря, а вона кожному із них давала тільки одну частину свого „я", залишаючись незворушно спокійною та таємною для кожного окрема.

Прелєгент зумів у незвичайно цікавій формі змалювати деякі головні романтичні пригоди Марка Вовчка, повязавши їх з літературною діяльністю. Перед нами зарисувався образ високоосвіченої европейської жінки, самостійної, зі сильною волею, свідомої своєї ролі та своїх засобів, із широкими впливовими зв'язками на чужині та багато славнішої поза межами своєї батьківщини, ніж там, де вона творила нову добу літератури. Хто із нас знає напрклад, що М. Вовчок мала монополь на російські переклади повістей Жіль Верна і що її гонорарі, фантастично високі, дозволяли їй жити на великопанську скалю?

П. Зайцев пройшов мимо цілого цікавого факту, при якому не міг, на жаль, довше зупинитись. Відчит його був такий, що любим ми мали таких прелєгентів більше, то зацікавлення нашої публики нашою літературою булоб зовсім інше.

м. р.

АРЕШТУВАЛИ РЕДАКТОРІВ.

Цілий персонал „Естерайхішер Беобахтер", який то часопис уважають гітлерівським органом Австрії, арештували після переведення ревізії в льокалі.

По широкому світі.

— Канцлер Гітлер повернув з прогульки до Норвегії.

— Мушанов, премієр Болгарії, відбув конференцію з Мекдональдом і Саймоном.

— Перед виїздом до Варшави і Праги міністр Барту зустрінеться у Парижі з міні Тітулеску. Їхня балачка буде вступом до конференцій у Варшаві та Празі.

— Підчас комуністичної демонстрації в Лондоні за виплатою підмог для безробітних мандрував у поході 15-літній син Черчіля, бувшого міністра скарбу.

— В Женеві відбудеться незадовго процес німецького журналіста Макса Бера з „Дойче Альгемайне Цайтунг", за відшкодування з приводу вимовлення йому служби в осені минулого року.

Зол. 1·50

Коштує чвертьрічна передплата гумористичного журналу

„ЖОРНА"

Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА"

Львів, Ринок 10, Конто ПКО. 503.496.

Смерть заслуженого громадянина і письменника.

М. ДЕРЛИЦЯ.

Тихо відійшов від нас Микола Дерлиця. Ознайомлені з літературою пригадують собі не прізвище, хоч автор писав мало і найжизнішa його літературна праця припадає на передвоєнну добу. До Львова дійшли звістки про його смерть дуже опізнені. Рідня часто під впливом великого горя забуває подати звістки до преси про своїх найближчих.

о. М. Дерлиця був парохом у Тростянці, коло Долини, мав титул совітника митрополичої консисторії; недужав довго і тяжко. Родився він у 1866 р. у Заставу, біля Тернополя. 25 літ був парохом Вітвиці і там виконав велику культурно-освітню працю. Від 1900-1910 р. працював часто фейлетони до „Діла" і деякі з друкованих тут творів пізніше вайшли до його збірки. Помістив теж оповідання, уживаючи псевдоніму. „Яц. Ил. ред.": деякі з них були помішувані в „Літ. Наук. Вістнику". Замітніші такі його твори: „Композитор", „Военний діяч", „Марта", „В мланах". Був теж членом Наук. Т-ва ім. Шевченка.

Була це людина скромна, дейна та роботяща. Жаль, що втративши звязки з нашим літературним рухом, не продовжував своєї літературної праці.

РАДІО НА ПОМІЧ ГУЦУЛЬЩИНІ.

Радіо — це найчутливіший інструмент сучасности. Воно доходить скрізь, не знаючи перепон, вмить долітаючи на хвилях етеру, несе воно людям поміч в біді, розвагу у хвилинах вільного часу, науку і пораду в життєвих потребах. Радіо давало нераз докази, що живо відкликається на актуальні потреби. Останнім таким доказом є увага, яку воно присвячує Гуцульщині.

Гуцульщина, ця прекрасна закутина Карпат з її мальовничим і шляхотним населенням, своєрідним народнім побутом, на жаль, за часто терпить нужду. Гори мають замало управної землі, гуцулові не стає власної управи на прожиток. Здавен-давна заробляє він на прожиток промислами. Серед гарної природи та на ґрунті природніх українських здібностей гуцул витворив своєрідний високомистецький народній промисл у ткацтві, різьбарстві, кераміці, прикрасах. Гуцульські вироби викликають захоплення знавців своєю мистецькою завершенністю і красою барв та орнаментики. Але ці багатства Гуцульщини, багатство творчости і праці гуцула на загал мало є знані широкому громадянству поза Галичиною, поза українським громадянством. Лише нечисленні одиниці в ріжних частинах Польщі мають ці вироби наслідком спеціяльного зацікавлення народнім промислом взагалі.

Зазнайомити широкі круги громадянства цілого краю з природніми багатствами краєвиду Гуцульщини, поінформувати про народній побут наших гордих верховинців гуцулів, з їхніми піснями та легендами, звичаями та характером життєвих і господарських відносин — це значить стягнути до цієї закутини туристів у відвідинах, зацікавити прекрасними гуцульськими виробами, піддержати їх збуту і таким чином піднести матеріяльне положення верховинців. Завдання це актуальне з огляду на нужду та голод серед гуцулів. Ось чому Радіо зорганізувало ряд викладів про Гуцульщину, її туристичні вартости та побут гуцулів.

Туристика в нашім краю, порівнюючи з захєвропейськими країнами, є розвинена недостаточно. Всеж таки з року на рік вона зростає, будучи в напрямі зацікавлення внутрішньокраєвими теренами. Таким чином гріш призначений туристам на відпочинок чи порятування здоровля, замість виходити за кордон, залишається в краю, переходячи до рук населення найбільш відвідуваних місцевостей. Важно є спрямувати увагу туристичного загалу на окрути, де побут туриста і йому самому і населенні дасть більшу користь. Околиця, відвідувана туристами, користає з цього подвійно: турист дає заробіток за помешкання, удержування, знайомиться з місцевим виробництвом, а зацікавлений тим і відповідно добре потрактований, набуває ці вироби і, вертаючи до дому, стає добровільно пропагатором туристичної місцевости. Коли візьмемо під увагу природню красу Гуцульщини, її цілюще гірське повітря, туристичні принади, життєрадісне, привітливе та гарне населення, то мусимо признати, що Гуцульщина має першорядні дані стати першим із туристичних місцевостей в краю. На жаль за мало досі зверталося на Гуцульщину уваги її ентузіястами. Мусіла тут прийти з допомогою належна пропаганда.

Як завжди в подібних випадках, на зустріч життєвій потребі пішло Радіо. Розповсюджуючи величезним апаратом своїх радіослухачів, Радіо надало з Коломий і Кут народні гуцульські пісні та при помочі радіостанції в Рашині несе ме і надалі на хвилях етеру вісти про край прекрасний, рай туристичний — Гуцульщину, про гуцулів, їх життя, побут і працю. Таким чином Радіо стає на поміч Гуцульщині. **П. Р.**

—o—

НОВИНКИ

— **ЧЕРЕВИКИ жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА" Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до Свого."** 68/53 22-?

„СІЛЬВА", найкраща **теч**, паста та порошки до чищення металів і посуддя. Фабрика Львів, вул. Бандурського ч. 5. Домагайтеся всюди. 1327—?

— **Весняний сезон у Черчі.** Відкриття весняного сезону в Черчі **1. травня.** Інформації подає Управа живця: Черче, п. Рогатин. 1385 4-6

— **„Distinction"** — косметичний кабінет вул. Коперника 42 а II. пов., тел. 72-18 виконує всякі косметичні заходи фахово-дипльомованими силами. Веде курс трьохмісячної науки косметики, що дають право виконувати практику самостійно. Вписи трівають. 1394 4-10

— **З Черча.** Зразково і вибагливо уладжений пансіон „Роксоляна" в Черчі відкритий від дня 1. травня. По всякі інформації звертатися до Юліяна Нижанківського в Черчі п. Рогатин.

— **Українка.** У ч. 1-му за 1934 р. паризького мистецького журналу „Л'Яр Віван" находимо статтю Армана Пієргаля про Грищенка, з двома репродукціями його образів.

— **Як щезають українські школи?** В бучацькому повіті зберіглося дивним дивом кілька шкіл з українською мовою навчання. Очевидно в чисто українських селах. До таких сіл належать ще Лазарівка, Красіїв, Бобрівники і ще кілька. Минулого тижня комендант повітерунку держ. поліції в Заларові передав до війтів згаданих громад по 20 декларацій до підпису родичам дітей у шкільнім віці за польською мовою навчання.

— **Знову ОУН.** Перед трибуналом присяжних суддів у Львові станули Волод. Осідач, 30-літний адвокатський соліцитатор, 20-літній друкар Гр. Галань і 22-літний машин. помічних Теодор Бажай, всі з Равн Руської та 22-літний студент Мирослав Стасів з Тенетиск. Всім закидують належання до ОУН та кольпортажу нелегальних летючок.

— **Спадок мясної консумції.** Статистика різні в Польщі виказує великий спадок убою худоби з причини зменшення консумції мяса. Консумція волового і телячого мяса зменшилася торік на 30 проц. в порівнанні з попереднім роком. Причиною цього явища є загальна кріза.

— **Хорим не вільно женитися.** Як повідомляють з Варшави, департамент служби здоровля виладжує проект закону про обовязок передшлюбних лікарських оглядин, що мають на меті унеможливити хорим особам входити в подружі звязки. Кандидати до подружого стану на основі проектованого закону будуть обовязані представити владі, що дає вінчання, свідоцтво, що обоє здорові. Хорим особам не вільно буде женитися.

— **Союз представників закордонної преси в Берліні,** в якому гуртуються між іншим усі кореспонденти українських часописів, вибрав на рік 1934 такий виділ: Проф. д-р Зенон Кузеля (Галичина, Канада) — голова, Карло фон Кігельген (Румунія, Польща, Естонія) — заступник голови, д-р Гуго Енгельбрехт-Шварц — скарбник, д-р А. Крумм-Геллер (Мексико), Ш. Мастрелля (Італія), д-р Курт Веш (Чехословаччина) — члени виділу. Адреса бюра: Фербанд аусляндішер Прессефертретер, Берлін В 50, Нірнберґерштрассе 53/56.

— **Українська пісня в чеському радіо.** Дня 28. березня ц. р. відбувся в братиславському радіо концерт української пісні. Співала пані Марія Галинська, віденська чешка, що в короткому часі так гарно опанувала духа української пісні. Вона свого часу виступала з українськими піснями в радіо в Празі. В програму її братиславського концерту ввійшли твори Д. Січинського, Козицького, А. Рудницького, а дальше 12 стрілецьких пісень з альбому Ярославенка. Ідею передавання українських пісень на ра-

діо подав д-р П. Мацейко, що разом зі співачкою виладна програму виступу. — (УП.)

— **Великдень серед української кольонії в Берліні.** Українська кольонія в Берліні святкувала цього року Великдень дуже врочисто. Що правда до церкви не можна було піти, бо якраз так трапилось, що священик не був на той час в Берліні, а виїхав на провінцію до своїх вірних. Зате з насолодою слухали українці трансмітованої через радіо Служби Божої зі Львова. Потім зібрались були в першу чергу студенти, а також і частина старшої генерації та традиційним звичаєм відсвяткували це свято весни — Воскресення. Завдячити це треба студентській корпорації „Зарево" в Берліні, яка в останньому часі все веде перед в таких справах. — (УП.)

— **Гаркавенко бореться за золотий пояс Німеччини.** Звісний силач Гаркавенко, що на початку цього року здобув в Берліні титул світового змагуна, виступає на днях знову в цирку Буша в Берліні проти цілого ряду світової слави силачів. На цей раз він бореться за золотий пояс Німеччини. Суперників має солідних, от кочбн й поляк Пінецький, відомий зі своїх хватів в боротьбі так званих подвійних Нельзонів. Гаркавенко сподіється вийти й на цей раз побідником. Преса ставиться до Гаркавенка ласкавіше як давніше. До прі з Гаркавенком стає й один москаль зпід знаку пятираменної звізди, з яким доведеться Гаркавенкові теж поборотись. — (УП.)

— **Автобусові лінії без концесії.** Польське м-ство комунікації зарядило, щоби автобусові лінії, на які не признано концесій, вели далі дотеперішні підприємці без концесій. Обовязує ще на 6 місяців. В усьому краю є чимало таких ліній, які одержати шляхом концесії не старалися ніякі поважніші рефлектанти.

— **Зміни в залізничому русі.** Аг. „Всхуд" повідомляє, що від 15. травня введуть новий цілорічний поїзд на шляху Львів-Бруховичі: відїзд зі Львова в 13.40, приїзд до Бруховичі в 13.59. Опісля відїзд із Бруховичі в 14.14, приїзд до Львова 14.40. Введуть теж новий поїзд у неділі для вможливлення прогулькового руху пізним вечором: Бруховичі відїзд 22.05, приїзд до Львова 22.25. Введуть теж на пробу новий поїзд зі Львова до Бруховичі, що відходитиме в год. 23.30 (досі останній поїзд до Бруховичі відходив в 21.50). Наступить зміна в приїзді поїзду з Бруховичі до Львова: досі приїзд 8.34, на основі нового розкладу їзди 8.20.

— **Не вкрали долярів.** Іванові Касарабові емеритованому радникові, який повідомив поліцію про крадіж 515 долярів і ощадностевої книжечки при касі в цирку, не вкрали долярів. Книжечку з грішми знайшов у хаті.

— **Заграва пожеж.** У селі Чудівцях ярославського повіту загоріла хата Якова Підвишинського саме тоді, коли господар і всі односельчани були на богослуженні в сусіднім селі Розборі Округлім. Пожежа знищила пять господарств. Шкода сягає понад 15.000 зол.

— **Поліцай застрілив арештанта.** На цвинтарі в Любіні Вел., пов. Городок Яг. арештовано в часі Великодних свят Федька Мартиняка під замітом, як подає польська преса, протидержавного виступу. Коли поліцай вів його на залізничу стацію, щоби відставити до Львова, Мартиняк ставив опір і пробував утікати. Поліціянт стрілив за ним двічи і поціливши в голову, вбив його на місці. Справою занялися судова влада.

— **Самогубства учнів.** Перед кількома днями згинув у Перемишлі 17-літний учень VII. кл. місцевої гімназії, Здзіслав Ланьцуцький, кинувшись під потяг. Учень був дуже здібний і пильний. З листу, який вислав до свого товариша, показалося, що причиною самогубства був конфлікт з учителем. Цікаве, що на тім самім місці згинув подібним способом також учень тоїж гімназії, Сроковський, також наслідком конфлікту з учителем.

— **Трамваєвий злодій.** Арештовано кишенькового злодія Мих. Бучака, що вкрав у трамваї Ів. Куркові з Бережан портфель з квотою 200 зол. і 22 дол.

— **Краєва хроніка.** На дорозі коло Розвадова пов. Жидачів трьох людців напало на Вацлава Врублевського зі Львова і вкрали йому портфель з квотою 45 зол. — В Пятничанах пов. Бібрка арештовано господаря Мих. Хоробатого, який підпалив свою хату, щоби дістати асекураційне відшкодування.

На всяких приняттях та іменинах збирайте датки на купно книжки для наших земляків, чиїх доля кинула навіть і до Африки. Ласкаві датки і жертви приймає Т-во „Просвіта" у Львові.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Істерична історія.

Були в нас доведавна товариства, які стояли понад розбурханим морем політичних, економічних і інших життевих пристрастей, як часом Говерля понад борунами хмар. Нерідко, навіть густо-часто чванилися тим і справедливо. Ми — мовляв — „ненарушимая стіна", ми скеля, граніт, залізобетон. Ми понадпартійні, позаконфесійні, бо всенаціональні.

Та прийшов час переоцінок та тим подібних переочень і справа круто повернулася. Товариства, колись нетикальні (як за Австрії посли), стали тикальними, як горожанин третьої категорії.

Був у нас „Союз Українок". Організація загально-, часа- і понад-. Бували і в ньому (де вони не бувають!) ріжні бракінки, центр робив уваги філії, філія касувала центр, але остаточно все кінчилося в рамцях товариства і статуту.

Почалося, як звичайно в нас, від натяків і пробомкувань, перейшло на гарячі дискусії, відтак на обвинувачення, а є в Бозі надія, що на цім воно не скінчиться. Адже рукопашний бій вже вперед розмотав навіть найбільш замотану справу і... аліквідував інституцію, для загального добра і особистого спокою.

Спершу закрутили веремію самі жінки. Довга низка безсонних ночей спрецизувала врешті їх постуляти: 1) Голова „Союзу" має приносити щомісяця посвідку сповіди. 2) Перед засіданням „Помилуй мя Боже". 3) По засіданні „Католицький Гимн" і кондак, припадаючий на той день.

Союзна „гінекомахія" захопила і деякого з мущин, навіть лікарів і то навіть не гінекольогів. Вийшла з того вже не „гінекомахія", а „андрогінеко... махінація". Ачпилудисти получилися з антиміленістами і під проводом єдного з генеральних президентів рушили в бій, аж загоміли в одних девоціоналії, з других — антирелігійні панцирі.

І часописи не лишилися поза скобками...

Ліве крило правих: „Союз Українок" повинен бути більше католицький і більше „евгеніч ний". Це його завдання і „Мета".

Праве крило правих: „Союз" мусить бути не католицький, а архікатолицький. Це є для Союзу та „Нова Зоря", яка його випровадить з темряви лібералізму.

Праве крило лівих: Менше католицизму, більше націоналізму. Це єдине виведе „Союз" через „Студентський Шлях" на шлях обнови.

Ліве крило лівих: Геть з католицизмом! Геть з обскурантизмом і ретроградством у „Союзі". Це є спільний „Громадський Голос" усіх українок з рогатинськими (яко такими!) вкючно.

Не знаю, котрий з тих голосів є справедливий, але за те знаю одно:

Нетолеранція противників навчить голову „Союзу"... толеранції.

Але все таки:

Сто корон і золотий годинник тому, хто вкаже на спосіб, як усім догодити і вдержати Союз Українок для — українок.

Галактіон Чіпка.

— **Вбив вломника.** В Любачеві поліцай здогонив двох вломників. У перестрілці вбив одного з них. Другий втік.

— **Самогубство з причини обіду.** В Лодзі побрався перед двома тижнями 23-літний приватний службовець Маріян Земрак зі 17-літною гарною дівчиною Іриною. В так короткому часі вкрадися до їх пожиття невзгодини. Коли минулої неділі Земрак вернув до дому і не заставши готового обіду, зробив жінці гострий докір, вона відповіла обурена: „Як тобі не до вподоби, то возьми собі іншу!" В тій хвилині вхопила кухонний ніж і в очах налякаюго чоловіка вбила собі його в груди. Удар був страшний, бо попав у серце і Земракова впала нежива. Сусіди перешкодили чоловікові відобрати собі також життя, бо з трудом вирвали йому ніж з рук.

— **Вкрали міліон франків.** До одного з почтових урядів у середмісті Парижа добулися незнані вломники і розпоровши панцирні каси, зрабували готівку і цінні папери в загальній вартости міліон франків. Поліція не попала покищо на сліди злодіїв.

— **На слідах Люзитанії.** Підчас світової війни затонув від німецької міни американський корабель Люзитанія недалеко берегів Англії. В касах корабля находилися великі скількости золота і дорогих камінів. Тому що в тім місці море глибоке ледви на 80 метрів, можливе є видобути ці скарби. Піднявся цього славний італійський корабель Артіліо, що добув кілька літ тому штаби золота із затопленого корабля Єгипет. Нурці з величезними електромагнетами витягнули із збутвілого кадовба корабля Єгипту залізні касетки, в яких було золото. Подібним способом хотять видобути на поверхню моря скарби Люзитанії. Початок уже зроблений. У глибині 70 метрів знайшли на дні моря затоплений корабель, що є правдоподібно Люзитанією. В найближчому часі спробують вжити електромагнесів.

— **Турецька справедливість.** Як повідомляє турецька преса, в Мецї зловили на горячому вчинку хлопця, що хотів обікрасти прочанина який прийшов поклонитися Магометові. Злодія зловили у хвилині, коли всунув праву руку до кишені прочанина. На основі традиційного звичаю суд звелів відрубати хлопцеві праву руку. Кару виконано на очах великої юрби прочан. Опісля вивішено відрубану руку на стовпі як пересторогу для інших.

— **Ноблева нагорода.** На цей рік сума, яка стоїть до розподілу в Ноблевій нагороді, дає 813039 шв. корон. Розділюється звичайно 5 нагород, на кожного в цьому році припадає 162607 шв. корон. Цілий фонд Нобля творить тепер суму 47 міліонів шв. корон. Цікаво, що цього року й Пілсудського пропонують на цю нагороду за його мирову політику.

— **Скільки варто яке місто в світі?** Англійський журналіст Форест занявся недавно справою підрахунку, скільки варто в грошах якенебудь більше місто світа. По того дістав матеріяли з Союза Народів в Женеві. По його підрахункам Нью Йорк варт нині коло 30 міліярдів долярів, Лондон 26, Париж 11, Берлін 10 і Відень 6.5 міліярдів долярів. В підрахунок взято все рухоме й нерухоме майно міст. Не знати лише, чи підраховано також і грошеві засоби, які мають ці міста в собі скомульовані.

— **Що зазнав на висоті 14.500 метрів?** Італійський летун Доваті, який здобув новий рекорд, сказав м. і., що на висоті 14.5000 м. було повітря таке рідке, що мав враження, що трісне. Лише фізичній видержанности завдячує, що не втратив свідомости та щасливо осів на землі.

З концертової салі.

Роман Савицький, пяніст.

З нагоди цього концерту (салі Муз. Т-ва ім. Лисенка) переконуємося з радістю, що розвій таланту нашого концертанта йде сміливо по простій лінії до гори. П. Савицький панує над інструментом, скаля виразовости у нього поширилася, виконання оперте на передуманні твору і творчій музикальности.

На програму склалися твори Скарлятія, Баха, Бетовена, Шопена, Нижанківського та Барвінського. Як бачимо, твори з ріжних епох та в ріжних стилях, тож дали концертантові змогу виказати свої технічні та психічні вальори. Цікаво нам було почути (вперше у Львові) „Малу Суіту" Нижанківського. Це збір листів до „вимріяної", які направду роблять настрій та приковують увагу. Головно частина про „ніжність рук" повна такої шляхотної мельодії та виразу, що по її скінченні хотілося сказати: ще раз. Твори Барвінського повні рефлексій та задумчивости находять у Савицькім все знаменитого інтерпретатора. Він не розніжнює їх, а навпаки — підходить до них здецидовано та з енергією і видно, що так треба. По скінченні програми на домагання публики додав ще прелюдії Дес-дур та Фіс-моль Ревуцького й етюди Ас-дур та Ц-моль Шопена.

В програмках крім наведення творів було їх аналітичне пояснення та загальна характеристика авторів. Огляд цей (пера д-ра Нижанківського) має ясну та приступну форму. Того роду поширення змісту програмки уважаю дуже доброю думкою, бо неодин з учасників концерту буде мати з цього велику користь.

А тепер кілька слів у сторону публики. На жаль, було її мало! Але добірна та культурна. Не треба було чекати пів години, щоб успокоїлась, видно було, що прийшла на концерт, аби послухати, а не балакати. Бо чи то все і всюди треба робити гамір?

І. Приймова.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Дописи.

КАЛУЩИНА.

Господарські наради. За почином філії „Сільського Господаря“ відбулася дня 19. III. ц. р. в Калуші садівнича анкета, на яку прибув як референт інсп. Терпиляк — відомий садівник. У докладному рефераті, вислуханім численно зібраним делегатам Кружків „С. Г.“ з повіту, основи садоводства та вказуючи на сприятливі умовини до розвитку садів в Калущині, зокрема по деяких селах вздовж долини Лімниці, візвав закладати взірцеві сади. В ухвалених резолюціях учасники висловилися за плановим закладанням садів по селах. — Слідуючого дня відбулася чергова нарада, скликана філією „С. Г.“ для представників місцевих господарських установ у справі трирічного пляну сільсько-господарської праці в повіті. Цей плян уложив і реферував інж. Дубрівний, агроном філії. У висліді принято після довшої дискусії предложений плян з деякими поправками.

Гостина театру „Заграва“. З кінцем березня ц. р. загостив до Калуша театр „Заграва“ під арт. проводом Блавацького, що відіграв кілька вистав, а саме Земля, Тарас Бульба, Мущина з минулим, Змійка і Гетто. Спеціяльно удатно випали Земля і Мущина з минулим. На жаль, каса не все дописувала. Та вину цього слід покласти головно на рахунок незорганізованости розїздів наших театрів по краю. Доказом є саме Калуш. Бо коли впродовж листопада, грудня, січня і лютого не було в Калуші ні одної вистави хотьлонебудь із наших мандрівних театрів, то зате в останньому місяці гостювали підряд театри Тобілевича, „Цвіркун“ і „Заграва“. Брак відповідного розподілу районів відбивається в першій мірі на касах театрів.

Дещо про „Акцептаційний Банк“. Багато у нас говориться про можність конвертування короткоречинцевих банкових довгів на довші, навіть 7-літні рати при помочі Акцептаційного Банку. Як виявляється, у багатьох випадках того закону не можна вихіснувати у нашій селянській дійсності. Лихо в тому, що заіслення відповідної умови для Акц. Банку потягає за собою повияний видаток в кwоті 40—80 зол. а то й більше нотаріяльної оплати. Така бодай практика завелася у Калуші, де через скарги місц. нотарів в Апел. Суді заборонено робити конверзійні умови позанотаріяльно. Пересічно задовження нашого селянина в одному банку виносить 200—300 зол. Тож должник волів заплатити одну чи дві залеглі рати в банку, ніж платити високі кошти нотар. оплати тай мати при тому сумнів, чи Акц. Банк за нього приймe поруку. Ясно, що користання зі закону про Акц. Банк в Калущині мінімальне.

Пожежа молочарської станиці в Красній. У Красній згорів в березні ц. р. дім Маруні Зварун, де містилася молочарська станиця Району Молочарні в Рожнятові. Дім цей згорів до наґаду і ледви вдалося виратувати молоч. машини. Слідство устійнило, що пожежа повстала з підпалу. Як запідозрілих у підпалі арештували Михайла Романова і Миколу Боднарчука, обох з Красної. Цікаво, що це вже друга пожежа з підпалу молоч. станиці в тих околицях. У мин. році згоріла мол. станиця в сусідній селі Петрівці.

Доповнення до звіту із Шевченківського Свята в Калуші. Через недогляд друк. складача пропущено у звіті з Шевч. Свята в Калуші слідуюче речення: „Одною із найкращих точок навіть для ляїка, це скрипкові соля д-ра Дозорського у форт. супроводі проф. Решетиловичевої, що викликали серед присутніх захоплення“.

ПЕРЕМИШЛЬ.

З ради міста Перемишля. Дня 11. і 12. ц. м. відбулася рада міста Перемишля засідання, на якому ухвалено прелімінар міського буджету і буджету міських заведень і підприємств на рік 1934-35. Буджет цей предложила раді комісарська управа міста, бо стару міську управу рішенням міністерства усунено тому, що не сповнювала своїх завдань. Від Клюбу українських радних м. Перемишля промовляв до буджету радний міста д-р В. Загайкевич. З уваги на те, що обговорюваний буджет є останнім буджетом істнуючої тепер ради міста, віддав промовець розглядові політику ради міста супроти українського населення в Перемишлі і його потреб за цілий час істнування тої ради, себто від року 1927. Огляд цей засовує д-р Загайкевич під кожним оглядом негативно. Число українських радних у Перемишлі змаліло з 3-х до 2-х, а рада міста не спромоглась на те, аби через резиґнацію тих радних, які вступили на місце уступивших українців, уможливити вступлення до ради українських заступників. Становище асесора-українця не було таке, як мало бути згідно з передвиборчою умовою. Особовий склад урядничого і службового персоналу магістрату і міських заведень виказує усування українців. В урядничім персоналі українців зовсім нема, а скількість їх на нижчих службових щаблях стоїть дуже далеко навіть поза процентовим відношенням українського населення в Перемишлі. Обговоривши справу неоголошування оповісток магістрату, що відносяться до всього населення в українській мові, непошанування прав української мови магістратом у письменних взаєминах зі сторонами навіть у межах мовного закону з 1924 р. і т. д. і т. д., здержався д-р Загайкевич над відношенням поодиноких ділів буджету до потреб українського населення. Істнуюча економічна скрута дотикає українське населення міста більше ніж польське та жидівське, бо є воно позбавлене численної інтелігенції та багатішого купецтва, отже зредуковане до прошарку бідніших верств і відчуває скруту найбільше. Вслід за тим терплять від тої скрути й всякі українські товариства, установи й інші публичні потреби більше ніж польські та жидівські, а проте відношення буджету до тих українських потреб є якраз противне і для українського населення кривдяче. Д-р Загайкевич виказав покривдження українського населення в поодиноких розділах буджету як в освітнім, в справах суспіль. опіки, в розділі про культуру та мистецтво і т. д. Не бачив бесідник зичливого відношення ради міста до потреб українського населення, яке є здане виключно на власні сили і яке опираючись на свої власні сили йде до недалеких виборів. Наслідком всіх повищих причин український клюб не може вотувати буджету і тому буде голосувати проти буджетового предложення. Промова д-ра Загайкевича викликала дискусію і відповідь зі сторони польської і жидівської.

—o—

СПОРТ.

Станиславів. ГІРКА — ПРОЛОМ 6 : 0 (2 . 0).

Змагання товариські, в яких А-клясова Гірка перевищала на цілу клясу українську дружину. Проломівці почували дуже непевно на розмоклому грищі і прикінці зовсім упали на силах, так, що противник стрілив 4 голі в останніх 12 мінутах. Публики з причини дощу небагато.

Спорт у Чернівцях.

На Великдень були в Чернівцях змагання копаного мяча за великодну чашу. Висліди такі: Ян — Борохов 4 : 0; **Довбуш — Робітники 3 : 2**; Ян — Робітники 3 : 2; **Довбуш — Борохов 1 : 0.** Великодну чашу виграв Ян. Довбуш дістав нагороду потіхи (вазу).

Ужгород. С. К. „РУСЬ“ — С. К. „ЗАЛІЗНИЧНИКИ“ 5 : 0 (1 : 0). Змагання на мистецтво, в яких „Русь“ грала дуже добре, а в другій половині зовсім опанувала грище, хоч Залізничники ставили доволі сильний опір. Голі стрілили: Кобзар у 40 м., Ковач у 13 м., Крайник у 28 м., Кобзар у 30 і 36 м.

Справлення помилок.

У вчорашньому звідомленні подано фальшиві висліди двох недільних змагань: у Бориславі виграли місцеві проти другого гарнітуру львовян 3 : 3 (2 : 0); у Ряшеві Ресовія виграла з ярославським Огнісков 6 : 2 (4 : 0).

Нові книжки й журнали.

„МОЛОДЕ СЕЛО“ Підручник для сільської молоді. Львів, 1934. Бібліотека Вид. Коопер. „Батьківщина“ ч. 1. Стор. 120, Форм. 16-о.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича: Бібрка.

17. IV. Весела вдовичка.
18. IV. Сорочинський ярмарок.
19. IV. Наша парада.

З Бібрки їде театр до Жидачева, Ходорова, Рогатина.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 17. IV. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем“. Остання вистава.
Середа, 18. IV. год. 7·30 веч. „Товаріщ“.
Четвер, 19. IV. год. 7·30 веч. „Рейтан“. Премєра Броньчика.

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 17. IV. год. 7·30 веч. „Фанні.“
Середа, 18. IV. год. 7·30 веч. „Фанні“.
Четвер, 19. IV. год. 7·30 веч. „Фанні“.

Цирк Станевських (пл. Бема).

Вівторок, 17. IV. дві вистави: в год. 4.15 попол. і 8.30 веч. (на пополудневу виставу білети від 50 сот. (галерія) і 1 зол. (сидячі).

Середа, 18. IV. останні вистави: в год. 4.15 попол. і в год. 8.30 веч. прощальна вистава. (Пополудні від 50 сот. галерія і 1 зол. сидячі).

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе“ (Сонє Сакзль).
АТЛЯНТИК: „Ескімо“.
ВАНДА: „Флін і Флап роблять карієру“.
КАСІНО: „Королева Христина“ (Грета Гарбо).
КОЛІСЕЙ: „Роскішні турботи“ (Моріс Шевальє), ревія „Мурована компанія“.
КОПЕРНИК: „Кохає, любить, шанує“.
МАРУСЕНЬКА: „Велика грішниця“ і ревія з Марією Корабиновою.
МІРАЖ: „Прощання зі зброєю“.
МУЗА: Дон Кіхот (Шаляпін).
ПАЛЯС: „Пожежа над Волгою“. (Інкишенев, Наталія Кованко).
ПАН: „Кінг-Конг“ і ревія „Візьми цю цітку на завдаток“.
ПАСАЖ: Кен Мейнард і Біллі Солівен.
СВІТ: „Адютант його величности“ (Вл. Буріян).
СТИЛЕВЕ: „За два цілунки“ та ревія „Самі зорі“.
ХИМЕРА: „Моя мрія то ти“ (Ліліяна Гарвей).
УТІХА: „Королева Драга“ та ревія.

Закордонне радіо.

Вівторок, 17. квітня 1934.

Льондон (342,1) 21·00 „Ди Кентокі Минстрелс“ муринська ревія, **Відень** (506,8) 17·20 Пісні (Етль, бас), 19·15 Концерт труби. інструментів, 20·40 „Ван вір альтери“, песа Блюменталя, **Братислава** (298,8) 17·10 Твори на скрипку та фортепян, **Брно** (325,4) 19·20 Чеські пісні з поясненнями, 21·10 „Мандрівка на Схід“ вок. муз. попурі, **Прага** (470,2) 16·55 Програма для дітей, 17·50 Нар. любовні пісоньки, 19·20 Муз. вок. авдиція, **Білгород** (437·3) 12·05 Популярні мельодії, **Любляна** (569,3) 20·00 Сучасна югосл. музика, **Берлін** (356,7) 18.45 Пісні сучасних композиторів (Мартен, тенор), **Гайльсберг** (291) 16·00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·40 Давня камер. музика, **Ляйпціг** (382,2) 22·20 Норвескі нар. пісні (норв. хор), **Мінхен** (405,4) 16·00 Вок.-інструмент. концерт, **Будапешт** (550·5) 13·00 22·00 Фиг. музика, **Мілянo** (368,6) 13·00 Квінтет, 20·05 Камер. музика, **Рим** (420,8) 17·10 Концерт.

Середа, 18. квітня 1934.

Відень (506,8) 17·10 Сучасна музика, 20·05 Симф. концерт, 22·15 „Рандеву в малій каварні“ мельодії з нової оп. Бенацького, **Братислава** (298,8) 17·30 Спів, **Прага** (470,2) 12·35 Концерт війсьм. оркестри, 20·00 „Продана наречена“ оп. Сметани, **Париж** (1796) 20·00 Вечір опер, **Атльона** (531) 21·05, 21·50 Спів, **Білгород** (437,3) 16·30 Пісоньки, **Берлін** (356.7) 18·30 Концерт, 19·20 Нар пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·45 Брамсова соната а-дур **Мілякер** (522,6) 20·10 „Інтрига й кохання“ траг. Шілера, **Будапешт** (550,5) 17·00 Циг. оркестра, 20·00 Еспанська музика, **Мілянo** (368,6) 11·15 Легка музика, 17·10 Вокальний концерт **Рим** (420,8) 21·00 Опера.

Львівське радіо.

Вівторок, 17. квітня 1934.

7·00—8·05 Раніша авдиція, 12·05, 12·33 Популярна музика з гр. плит, 15·05 Збіжева біржа, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Концерт сальонової музики, 16·20 Охорона природи, 16·35 Спів, фортепян, 16·55 Фортепян, 17·30 Відчит „Із тайн обігу крови“, 17·50 „У механічних варстатах“, 18·10 Муз. скринька, 18·25 Моцарт: Смичковий квартет Ц-дур (гр. плити), 18·55 Про сх. леґіон, 19·10 Всячина, 19·25 Фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Трансм. з Варшави: „Ґрі-Ґрі“ оп. Лінке; в перерві „Камілька“ Моріяка, 22·30, 23·05 Танкова музика.

Середа, 18. квітня 1934.

7·00—8·00 Раніша авдиція, 12·05, 12·33 Концерт джезу, 15·05 Збіжева біржа, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Вальси Ів. Штравса (гр. плити), 15·30 Для старших дітей „Про мило й губку“, 16·20 Листи та програми, 16·35 Концерт солістів, 17·30 Відч. „Желези, гормони“, 17·50 Як дістаються звірі до звіринців, 18·10 Легка музика, 18·53 Відч. про Баллиню-Холодецького, 19·05 Всячина, 19·25 Літ. фейлетон: „Небезпечні звязки літератури та фільму“, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Девята Бетовенова симфонія (з гр. плит), 21·10 Відчит, 21·25 Віртуозний концерт, 22·00, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·26 і пів зол.

На сьогоднішній варшавській біржі котовано такі курси: Льондон 27·27, Париж 34·94, Берлін 209·10, Ціріх 171·45, Амстердам 358·31, Прага 22·02, Мілянo 45·10, Нюйорк кабель 5·29 і пів, Нюйорк чеки 5·29.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 16. IV. масло 3·30, молоко —·16, сметану —·80, яйця 2·40—2·50.

Тенденція на масло, молоко і сметану удержана, на яйця знижкова.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФІРАНКИ, капи найновіші, ручної роботи зол. 9·—. Вовняні ковдри брокатові за безцін. **Фрайліх**, Львів, Сикстуська 21. 26/33 11-

КУХОВАРКА потрібна зараз до ведення господарської кухні на селі. Зголошуватися до Адміністрації під „Солідна“. 1419 1—

ПЕРШОРЯДНА КАВАРНЯ в центрі міста, рентовна, оказійно продається. Зголошення Бюро Марчинського, Львів, Балова 2. тел. 55-07. 14/44 2—2

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3·— зол., з почт. пересилкою 3.50 зол.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО“!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і повниках	„ 0·60
„ на першій сторінці	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка	1/1	зол. 480·—
„ „	1/2	„ 250·—
„ „	1/4	„ 130·—
„ „	1/8	„ 70.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.

Ч. 99 (13.644). Львів, четвер 19. квітня 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Нова голодова катастрофа на Україні.

„Нае Ціріхер Цайтунг" з 12. ц. м. повідомляє з Москви: „Дані радянської контролі про стан вижившення ріжних місцевостей України показують, що постачання муки, гречки, тючарів з муки, цукру, риби, масла і товщів зовсім старчальні. (Підкр. „Н. Ц. Ц.").

„Перший раз у Москві визнають, що на Україні, благословенним родючім краю радянської держави, бракує саме того, чого там звичайно буває надмір. Страшний голод на Волзі двацять років тому, що винищив кілька міліонів людности, викликав може більше фатальний збіг обставин, ніж свідома політика радянського уряду. Занепад шляхів, яких взагалі дуже бракувало у тих краях, що був головною безпосередньою причиною тодішньої катастрофи, можна було ще без особливого перекручування фактів звалювати наслідками громадянської війни, що лютувала там по більшовицькій революції. Але від того часу радянський уряд мав справді досить часу, щоби загоїти всі сліди цих боїв. Колиж тепер у великій частині Радянського Союзу населенню бракує головних засобів поживи, себто, коли там лютує голод, бо інакше не можна зрозуміти урядових виспідів радянської контролі, то в цьому винна лише хибна земельна політика самих більшовицьких можновладців. Ми протягом місяців вказували на основі певних повідомлень на те, що на Україні стало зростає брак засобів поживи. Москва або поминала це мовчанкою, або навіть виразно заперечувала. На останнім партійнім конгресі про голод не насмілилися згадати і одним словом, хоч радянський уряд без сумніву знав уже тоді правду. Але може він дозволить принаймні тепер подавати правдиві відомости в надії, що добродійність капіталістичних „буржуазних" країв ще раз як двацять років тому врятує Радянщину від найгіршого".

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

Більшовики деклямують про мир.

НЮ ЙОРК, 17. 4. ПАТ. Більшовицький амбасадор Трояновський виголосив у Сінсінаті в „Форін Політік Асоціейшен" промову про миролюбну закордонну політику СРСР. Згадав, що теперішнє міжнародне положення куди більше загострене, як у 1914 р. Дух мілітаризму процвітає. Майбутня війна буде куди жахливіша, ніж остання світова війна. Згадуючи про розброєневі конференції, Трояновський підкреслив, що СРСР не вдоволиться голословними запевненнями про роззброєння та пустими обіцянками без достаточних гарантій.

Чи Ліга Націй прийме більшовиків?

„Журналь де Женев" — один із найкраще поінформованих денників про Лігу Націй і про справи Радянського Союзу помістив 14-го ц. м. передовицю на ці дві теми. Ліга Націй задумується над тим, чи прийняти більшовиків до свого складу і на яких умовинах; більшовики торгуються.

Ліга Націй довго дбала за забезпеку держав, що межують з СРСР; тепер ці держави не потребують опіки Ліги, бо самі почали робити договори. Одночасно більшовики, користаючи з нової ситуації в Европі, пошукали собі нових приятелів. Повстало нове порозуміння італійсько-австро-мадярське. Гітлерівська Німеччина наводить страх на сусідів. Румунія в особі Тітулеску виступає хресною кумою Радянського Союзу на Лізі. Та і Франція хотілаб відограти цю ролю. Чому? Як завсіди у політиці французький на першому плані виступав тут відношення до Німеччини. Франція хотілаб завернути Німеччину й Японію до Ліги.

Але Гітлер не має охоти вступати наново до такого прикрого товариства. Зате Сталін претьсся туди всією силою. Він шукає охорони перед Японією, яка покинула Лігу. Одно з найважніших питань при рішенні, чи прийняти до Ліги Радянський Союз звязане з можливістю війни. Коли вибухне війна Росії з Японією, европейські держави залишаться невтральні, якщо Японія не захоче займати ні Австралії ні Кидаю. А проте ця невтральність не легка, коли Радянський Союз був би членом Ліги.

Представники Рад. Союзу виразно вазначують, що вони не дозволять Лізі вмішуватись у внутрішні справи. Якби Ліга пішла на це, тоді мусілаб забути про деякі пункти свого статуту, що говорить про людяні обставини праці для громадян. Не менше складна справа відношення совітського уряду до поодиноких союзних держав Радянського Союзу, які мали запевнену повну незалежність. Відомо, що всі ці договори одного дня стали клаптиками паперу. Ані Україна, ані Грузія, ані Азербейджан, ані Вірменія не мають не то незалежности, а навіть автономії.

Відношення до союзних держав більшовики вважають своєю внутрішньою справою, як усе, що роблять. Якби Ліга погодилась на той принцип, то тимсамим мусілаб перемазати один з основних пунктів своєї діяльности.

„Журналь де Женев" питається, чи Ліга Націй повстала на те, щоб служити егоїстичним інтересам, чи боронити справедливости? Всі дані є за тим, що шкурні інтереси візьмуть верх і престіж Ліги буде ще раз захитаний.

—o—

Умова про ненапад з Болгарією.

З Софії повідомляють, що премієр Мушанов погодився підписати крім балканського пакту ще умову про ненапад, яка міститиме постанови про вдержання і ревізію кордонів. Новий пакт зладить премієр Мушанов і міп. Тітулеску. Міністр Єфтич має теж за завдання намовити Туреччину підписати нову умову. Греція висловила вже свою згоду підписати умову.

Війна між Перу і Болівією.

НЮ ЙОРК, 17. 4. ПАТ. Кореспондент „Нью Йорк Таймсу" повідомляє з Буенос Айрес, що на кордоні Перу і Болівії ведуться вже криваві бої. Вже є кілька тисяч вбитих і ранених. Бої йдуть за місцевість Ля Конхіта, віддалену 12 миль від операційної бази болівійських військ форту Балівіян. Комунікат болівійських військ повідомляє, що війська Перу мають декілька тисяч убитих і ранених. Втрати болівійських військ невеличні. В Ля Паз, столиці Болівії, відбуваються великі маніфестації. Зате комунікат Перу повідомляє, що на фронті не було більших сутичок.

Інститут для досліду жидівської проблеми.

(УП) В Берліні заложено спеціяльний інститут для досліду жидівської проблеми. Праця в інституті вже почалася. В ній працює багато визначних молодих наукових сил. Першим завданням поставив собі інститут вияснити основно вплив жидів на політичне життя світа. Свої праці буде інститут видавати у формі науково оброблених творів. Першою публікацією цього інституту є книжка доцента Феста зі школи політичних наук в Берліні. Досі жидівське питання науково ніде не розроблене, а коли про нього й писано багато, то переважно була це або жидівська інспірація, або писали жиди самі, розуміється у своїм дусі.

ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
О. ЛЕВИЦЬКА і С-ка
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51
Телефон 60-04. ПКО. 502-681
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елегант" терпентин.
Пасту до взуття „Елегант" воскову
Пасту до підлоги „французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри
Синку до білля
1397 помадкову і коронову 2—?
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську.

Великі Весняні Вечорниці
з концертом і танцями на будову захоронки в Перемишлі для дітей емігрантів — улаштовує дня 5. травня ц. р. в салях Народного Дому „Філія Союзу Українок-Емігранток" у Львові.

Франція і Польща.

Перед подорожю мін. Барту до Варшави

Львів, 17. квітня 1934.

Були часи, коли здавалося, що Франція і Польща це союзники на життя і смерть., це державні величини, яких навіть не можна окремо трактувати, так тісно вони звязані міжнародньою політичною системою, побудованою на спільноті інтересів. Сентимент, зачерпнений із романтики спільної давнини, що надхнула Міцкевича до „Пана Тадеуша" і Жеромського до „Попіолів", та пригадки на ще давніші тісні франко-польські взаємини часів Ягайлонів чи на таку цікаву постать як Марисенка — дружина Собіського, — та ціла історична декорація, хоч як вона важлива для оформлення взаємних симпатій народів, проте у повоєнних польсько французьких відносинах не відіграла поважної ролі. Визначив ту ролю версайський договір, збудований на розвалі центральних держав і і східно-европейському революційному хаосі, на доконаних фактах, на єдиній ясній тезі: треба скувати Европу ланцюхом таких військово-політичних союзів, які булиб гарантією військово-політичної гегемонії Франції. З тієї тези льогічно випливав і характер франко-польського союзу: З одного боку Франція підтримувала Польщу, скрізь де могла, всіми своїми величезними впливами — і на Гор. Шлеську, і в Галичині і в справі Вилепщини і на терені Ліги Націй, — з другого боку французька політика і французька прилюдна опінія завжди підкреслювала ріжницю, яка істнує поміж протегом та протегованим. Сильна Польща потрібна була Франції, як „східний жандарм Европи" (так отверто охрестила міжнародню ролю відродженої Польщі французька преса), як вічна загроза Німеччині на її східних границях, — однак одночасно ніколи Франція не виходила поза межі, які визначила Польщі: як французькому експонентові. Була це вигідна для Польщі позиція, але й не дуже мила, а помалу й ставала — небезпечною. Вигідно було знати, що напр. перестає для Польщі істнувати проблема національних „меншин", бо завдяки Франції зведено її фактично до внутрішньої справи Польщі, до якої нікому мішатися. Або, що скрізь там, де треба шахувати Францію, Польща має запевнену підтримку всієї французької і мало-антантської дипльоматії, як ось напр. у справі місця в Раді Ліги, у процесах перед Гаським Трибуналом, на всіх зїздах і конгресах. Немилою ставала ситуація і матеріяль-

Повідомляємо наших Шановних Відборців, що знаний магазин стилевих меблів, комплетних спалень (спеціяльність тапчани) **І. СІВКА** **відчинив новий склад у Львові, вул. ВАЛОВА 11.**
82/55 10—10

но і морально, коли Франція казала собі за ту приязнь дорого платити. Отже передовсім торговельний франко-польський договір був фактично дуже дорогим окупом, що полягав на засипуванні польського ринку препоганим псевдо-люксусовим дрантям, дорогими перфумами і винами, таким крамом, який нагадує лиш передвоєнний балканський „Абзац" австро-німецької продукції. Французький капітал грав (і ще нині грає) дуже непочесну ролю хижака, а такий процес, як за вбивство директора Жирардова, виволікав на широке прилюдне форум яскраву картину визиску. Немилою була атмосфера, витворена перебуванням французької військової місії у Варшаві, подвійно немилою французька оцінка битви над Вкрою і Вислою, тим прикріша, що у польсько-російській війні матеріяльна французька поміч була мінімальна, а проте зявляно з нею нероздільно імя ген. Вейгана. І безумовно не може поляк відчувати це як велику честь для себе, що **першим** маршалом Польщі був — француз (Фош).

Але грізною почала ставати ситуація вже тоді, коли показалося, що Польща так довго може рахувати на поміч, приязнь і протекцію своєї старшої союзниці, як довго лише існує франко-німецький спір і як довго Франція — кажучи без обиняків — вважає за потрібне шантажувати Німеччину Польщею. Прийшли моменти, в яких показалося, що „вічність" франко-польського союзу є дуже ілюзорична: першим таким моментом було Льокарно, в якому Франція, осягнувши гарантію своїх східних границь від Англії, задовольнилася „рейнським пактом" та великодушно зрезигнувала... з гарантії західних границь Польщі. Другим таким моментом було офіціяльне проголошення французькими соціял-радикалами (одна з провідних і найбільш впливових політ. партій, якої членами є Еріо, Даладіе, Шотан і і.) своїх симпатій для ідеї безпосереднього франко-німецького порозуміння, очевидно, на платформі ревізіонізму. На буденній мові „ревізіонізм" означав кошти, які за франко-німецьке порозуміння мала би заплатити — франко-польська приязнь...

Виправдувати перед польським громадянством ті прикрощі й небезпеки аргументамч вигод і користей — це було головним, дуже важким і дуже прикрим завданням безумовно найталановитшого з усіх польських передтравневих міністрів закордонних справ — пок. Скшинського. Продовжував ту політику і Залеський, так мовити професійний дипльомат, неохочий до всяких нових тактичних метод і надто вигідний, щоби шукати нових шляхів за-

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
та шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі тканини
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

корд. політики. Але та ситуація змінилася. Прийшли акти, які почали вказувати на спроби Польщі унезалежнити себе від французького змагства закорд. справ. Спершу подабали вони радше на бажання докучити своїй союзниці, без дальших поважніших наслідків. Так було з пактом неагресії з СССР, з участю Румунії у тому пакті й із історією того пакту, врешті з історією виїзду франц. військової місії з Варшави. Але поза тими — ніби то лише колючками почали вирисовуватися обриси далеко поважніших речей: обриси нової політичної системи, твореної не лише без Франції, але і проти дотеперішньої франко-версайської системи.

Пакт польсько-німецький був лискавкою, після якої по нинішній день іде грохіт по всьому міжнародньому небозводі. Замість Франції-Польщі-Малої Антанти по одному боці та Німеччини, Совітів і — частинно — Італії з Угорщиною та Болгарією по другому, — зарисовуються нові два бльоки: Франція, Совіти і Мала Антанта з одної сторони, та Німеччина, Польща, Італія зі своїми протегованими, далека Японія і „прихильно невтральна" Англія з другої сторони. Ці обриси нових констеляцій такі виразні, що появились у західній пресі пророцтва, що швидко Польща отверто стане у лавах спільного ревізіоністичного фронту: доказом на це має бути остання стадія польсько-чеських відносин...

Той розвиток подій заскочив Францію. З ролі гегемона Европи остаточно здеградував її переворот у Німеччині. Але нині грозить їй роля ізольованої країни, зданої на ласку союзу — з Совітами! Свідомість цієї ситуації мусіла вже далеко дійти у французькому політичному світі, коли міністер Барту їде спершу до Варшави з „куртуазійною" візитою, а відтіль до Праги, — латати діри в одязі версайської системи. Але цей одяг занятий і зележалий, належить вже до вчорашнього дня і важко його златати: бо розлазиться під пальцями і до ніякої направи вже не годиться.

Підготова до революції в Аргентині.

БУЕНОС АЙРЕС, 17. 4. ПАТ. Поліція відкрила у двох домах підміської дільниці понад 1.000 бомб і ручних гранатів. Слідство виявило, що так підготовляли революцію: поліція арештувала кільканацять осіб.

—o—

Совітські приготування на Далекому Сході.

(Кореспонденція з Льондону.)

Саме під цю пору ведеться завзяте дипльоматичне змагання між Совітами і Японією. Від висліду цього змагання у великій мірі залежатиме й доля Зеленого Клина. Японія старається наладнати кращі відносини зі Злученими Державами, щоб одержати свободу ділання на азійському континенті та рівночасно старається також вповнити Велику Британію, що коли їй лишиться вільну руку в Манджурії, Монголії та в евентуальному конфлікті зі Совітами, тоді Японія не буде шукати експанзії в ту сторону, де поширені інтереси Британії. Совіти зі своєї сторони стараються втягнути Велику Британію в сітку своїх „пактів неагресії", а крім того створити ще й у Совзі Народів групу держав, які зобовязались би збройно виступити проти „держави агресора". У Льондоні поважна преса перестерігає уряд, щоби не дався втягнути в такі пакти, бо вже й ті, які досі попідписувано, обмежують свободу Великої Британії та не дають їй нічогісінького в заміну.

Дипльоматичні змагання це одна річ, а послідовні воєнні приготування, це друга справа. У льондонській пресі („Таймс" і інші) появилися останніми часами незвичайно цікаві описи совітських воєнних приготувань на Далекому Сході.

З великим поспіхом, — подає англійська преса, докінчується будову подвійної залізничої лінії з центральної Росії до манджурської границі. Радянські джерела подають, що транс-сибірська лінія вже направлена і на цілому її просторі поставлено подвійні рейки. Одна лінія лишилась тільки на мостах і в деяких тунелях.

Совіти за всяку ціну стараються виконати два завдання: 1) створити скоре і певне получення з Далеким Сходом і 2) поставити велику, справну і самовистарчальну армію для охорони Далекого Сходу, а може навіть і для нападу, коли трапиться відповідний до цього момент.

Виконання залізничої програми поступає, принайменше на папері „згідно з планом". Подвійна лінія, кажуть, вже існує від міста Самари аж по Читу, на схід від Байкальського Озера. Стару лінію зміцнено, щоби могла вдержати важкі паровики типу „Дзержинського". Ще цього року має бути закінчена „автоматизація" лінії між Омським і Ново-Сибірським, щоби забезпечити скорий хід поїздів. Кладеться подвійні рейки на просторі 2.800 км. транс-байкальсько-амурсько-усурійської лінії, понад кордони Манджурії. Працю виконує ославлена ОГПУ політичними й іншими вязнями. Великий відсоток цих вязнів дають українці. В останніх часах перевезено на Обір також і тих вязнів, що в минулому році працювали над будовою каналу між Білим Морем і Балтиком. Англійські джерела подають, що число цих вязнів-робітників перевищає сто тисяч. Провід над всіми залізничими роботами має „Сибірський і Далеко-Східний Департамент", окремо для тої цілі створений. Його осідок в Ір-

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 19. КВІТНЯ 1934.
(З конкурсу „Діла" під гаслом „Кожний може стати письменником.")

МИХАЙЛО АЛЕКСАНДРОВИЧ. 3)

КАМЕРА № 10.

(Докінчення.)

Настала ніч, студена і зимна, а у наших душах було теж холодно. Ми тремтіли від зворушення, вкінці мертвецька тиша запанувала в тюрмі. Всі готовились на прихід смерти. За хвилину жиди почали молитись, а молились так серцечно, що заохотили всіх інших до молитви. Православні збились у купку навколішках, навіть бандити хрестились. Після молитви всі почали прощатись. Кров застигала в жилах, серце переставало битись. Потім огорнула всіх резигнація і безмежна апатія; як правдиві трупи виглядали тюремники. Тільки у деяких вирівалися слова: „щоб тільки скорше кінець".

Коло півночі почули ми кроки. Відчинилися двері і до камери ввійшло кількох чекістів, окруженних салдатами. Всі зірвались на ноги, бо відчули, що аж тепер кінець. На приказ коменданта експедиції спровадив мене на моє велике здивування один жовнір з камери до канцелярії тюрми. Тут почув я від коменданта слова: „Ви свободни". Однак я не зрозумів цього і спитав удруге: „Що хочете від мене і що зі мною робите. Розлючений комендант крикнув удруге: „Товаріщ свободний".

І розписався я, зобовязуючись не покидати Камінця Подільського і заголошувати щодня до Чека. Так вирятувався я від нещастя, в яке попали мої товариші недолі. Звільнила мене від смерти моя приятелька Н. Щасливий збіг обставин сприяв мені, бо слідчим суддею у моїй справі був її одноіменник. Вона познайомившись з суддею представилась як його кузинка. Після кількох днів знайомства цієї приятельки суддя почав домагатись від неї любощів і вона згодилася на його залицяння, одначе під умовиною, що випустить мене на волю. Вкінці і на це дав свою згоду „товаріщ" суддя, але поставив приятельці дуже тяжкі умовини, а саме подати 3-ох партійних комуністів, які поручилиб за мене. І ці важкі умовини виконала геройська приятелька і тому звільнили мене в останній хвилині перед екзекуцією. Отак вийшов я на волю і викупився від смерти коштом чести своєї приятельки.

А що сталось з товаришами недолі? Коли випустили мене з тюрми около півночі сильний відділ „товаришів" випровадив усіх з камери ч. 10. до підваля Чека. Відтак спровадив їх до камери смерти. Нещасні зрозуміли, що їх чекає і тому постановили боронитись, а радше дорого продати своє життя. Розбили піч і узброївшись у каміння і цеглу очікували товаришів. А ті нічого не предчуваючи, у малім числі прийшли виконати екзекуції. У моменті, коли відчинились двері, посипалися на чекістів каміння; несподівано, але сильно напали на них арештанти, а вислід боротьби був такий, що двох комуністів на місці вбито, кількох тяжко ранено. Цю метушню використало пятьох арештантів, між ними двох бандитів, узявши коні від ранених салдатів, почали поскакати собі дорогу з Чека. І знову впало кількох товаришів, однак погоня розпочало погоню за втікаючими і двох з них у дорозі застрілили, а трьох таки втікло. З тими арештантами, що залишились, жорстоко розправились чекісти. З машинових крісів позабивали, потім бомбами порозривали нещасних так, що з них лишилася тільки маса людського тіла.

На другий день оповістили в офіціяльних „Вістях": „Ревтрибунал подає до загального відома, що Н. Н. за контрреволюцію і спекуляцію засудили на на найвищу кару, а Михайла Александровича освободили.

Як довідався я пізніше від достовірних осіб, то нещасні, яких у числі десять розстріляли в день Йордану, то вони впали жертвою провокації. А сталось воно так: Один чекіст мешкав в одного заможнішого купця в Камінці Подільському. Заприязнившись з ним, а особливо з його доньками, довірочно просив його, щоби цей купив, чи постарався купити кільканацять золотих пятирублівок, бо як твердив, потребував це на кошти подорожі до Румунії. На цю виміну дав цей чекіст банкноти, очевидно записавши собі попередньо їх числа. Купець довіряючи чекістові постарався при помочі агентів закупити кільканацять штук золотих пятирублівок. Одначе агенти Чека слідили хто і від кого купував ці рублі. Вкінці прнарештували всіх посередників і самого купця та його доньку. Між тими спекулянтами була одна жінка, яка продала для хліба для голодних своїх дітей одну „пятьорку". І за ті пятьорки то є за спекуляцію чужою і золотою валютою згинуло так тоагічно аж десять осіб.

кутську. Головою його є Кішкін, заступник комісаря комунікацій СРСР. Вся залізнича організація стоїть під військовою дисципліною ОГПУ.

Рівночасно з залізничним пляном поступає також горячкове підготування далеко-східньої червоної армії. Принцип, на якому ціле підготування побудоване є той, щоб армію зробити „самовистарчальною". У тій цілі вироблено в 1932 році окремий „кольонізаційний закон", назначено „поселенчий комітет", на якого чолі став бувший командант московської військової округи А. Муралов. Першим його кроком було створення „упривілейованої прикордонної зони". В тому прикордонному пасі дозволено жити тільки самим „благональожним" мешканцям. Інших, яких можна підозрівати в ріжних ухилах, чи це національних, чи господарських, відіслано у глибину краю, або по більшій части, в концентраційні та робітничі табори. Для тих „певних" поселенців, які лишилися в прикордонній полосі, дала совітська влада найдалі йдучі полекші, в ліжності для них внесено на цілий ряд літ всю комуністичну систему. Поселенців звільнено від абіжевих податків та реквізицій, дозволено до деякої міри вільну торговлю. Робітники, урядовці й армія в тій зоні одержують далеко більшу платню, ніж у інших провінціях Совітів. Цю мілітарну, строго контрольовану зону населюється вибраними емігрантами з Европи. В околицях Байкальського Озера засновано богато нових фабрик, які мають постачати всякий крам для нового населення і для армії. Над річкою Бурею розбудовано нові копальні вутілля. За кілька літ — коли не зайдуть які непередбачені події, — радянська влада сподіється поставити далеко-східню армію на самовистарчальну базу. В Сибірі не переводжено реквізицій збіжа та інших засобів поживи. Тому цього року там нема голоду.

Совітська армія концентрується в головній мірі біля Байкальського Озера. Протягом останнього року її число подвоїлося. Як подають англійські інформатори, складається вона з сімох дивізій піхоти. Дальші три дивізії розташовані по Зеленому Клині між Владивостоком і Хабаровськом. Ці останні дивізії находяться в боєвому приготуванні, готові кожної хвилі виступити до бою. Кожна дивізія складається з десяти тисяч крісів, себто з трьох полків піхоти й одного осібного куріня. Дивізія розпоряджає десятьма батеріями артилерії, з яких половина гаубиці. Ціла далеко-східня армія складається приблизно з 150.000 людей, у тому 10.000 кінноти, 50 важких і 500 полевих гармат біля 500 міпометів, 300—400 легких танків та 4.000 до 5.000 машинових крісів. Воєтушна фльота складається з 300 до 400 машин. Над самою манджурською границею розташована одна дивізія найкращого більшовицького війська, відділи ОГПУ. В Монголії, яка стоїть під совітським протекторатом, мають більшовики до розпорядимости дещо більше ніж одну дивізію, головно піхотчиків. До того всього треба додати нові летунські бази, нові хемічні фабрики, які мають служити запотребуванню цієї самовистарчальної армії.

Як видно з відомостей, що їх подають англійці, Совіти зовсім не так мирно настроєні, як це Літвінов представляє в Европі. Треба памятати, що новостворена далеко-східня армія нічим не скорочує загального числа офіціяльної воєнної сили Совітів в Европі. Вона творить зовсім окрему одиницю. Недавно тому виголосив Ворошилов у Москві промову, в якій говорив про готовість радянської армії до війни. Він сказав також, що вона краще змеханізована, ніж всі інші европейські армії, навіть англійська.

Чи совітська армія, хоч може технічно добре вивінована, має також відповідного „духа", це інша річ. Дехто сумнівається в цьому. Говорять, що останніми роками помітний у більшовицькій армії дуже небезпечний антагонізм між вояками і старшинським корпусом. „Армія не творить цілости", як каже автор цікавої статті в місячнику „Обсервер" (Шалтай, березень 1934). Між вояками та старшинами нема того цементу, який робить армію могутньою силою. Самі більшовики відібрали довіря мужви до старшин, коли допустили до армії політиканство, ставляючи між вояків і старшин — довіреного партійця.

Командний склад совітської армії далеко відстає від командних складів інших армій. На думку автора статті в „Обсервер"-і, виїмком є генерал Галєн-Блюхер, командант далеко-східньої армії. „Фактом є, — каже автор, — що він є найздібнішим командантом совітської армії сьогодні і тому необхідний на далеко-східньому фронті, там, де, як загально сподіються, почнуться збирати перші воєнні хмари".

Не забуваймо, що змагання на Далекому Сході торкаються посередньо, а може й безпосередньо, також і українців!

В. Ю. Кисілевський.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ —
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
22/48

Найновіші моделі Найкраща якість
Найвибагливіша робота Найбільший вибір Найнижчі ціни у весняних жіночих плащах та костюмах у фірмі
С. МОЛДАВЕР
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 17, І. пов. Тел. 46-56

За ясне означення предмету спору.

ПІДЛОЖЕ СПОРУ ЗА ОСНОВИ ЖІНОЧОГО РУХУ.

Полеміка на сторінках „Діла" у „жіночих справах" це вже мабуть проба терпеливости для шановних читачів „Діла". Колиж проте важуюся на ризиковний крок продовжувати її, то роблю це з двох причин: 1) багато зі справ порушених досі в полемічних статтях, насвітлила п. пос. М. Рудницька однобічно. 2) Також у тих статтях подала п. Рудницька невірно суть розходжень поміж Союзом Українок, чи пак поміж головою Союзу Українок і католицькими громадськими колами.

Таке доповнення дасть читачам „Діла" нагоду пізнати другу сторінку медалі, захована під цілою стиртою закидів якоїсь метушливої дрібничковости. Адже закиди, що „пішли в рух сплетні й інтриги, посипалися каміння під ноги жінок" („Діло" ч. 88), що все, що було за кулісами хай залишиться в архівах „як сумна сторінка історії нашої новочасної руїни" (тамже), закид „релігійної нетерпимости", „ніякчемної клевети", „фальшивих тверджень" і т. п. („Діло" ч. 85) — все це написане, чи сказане не прилюдно, безпосередньо чи посередньо під адресою одиниць чи католицьких громадських кругів, чейже надто поважне, щоби залишилося без відповіді. Або все те було сказане легкодушно. І тоді це буде справді сумна сторінка нашої новочасної руїни, яка, на жаль, не залишиться вже в архівах.

Отже поперше стверджую, що тенденція і висновки цілої полемічної статті п. М. Р. в „Ділі" ч. 89 п. н. „Загально національні чи конфесійні установи" побудовані на неправильно переповіджений тезі „Мети", з якою п. М. Р. полемізує. Відносну тезу сформульовано в дійсности так: „Чи товариство Союз Українок у такому складі, в якому він сьогодні є (98 проц. католичок) може і повинно далі розбудовувати ліберальний фемінізм а не католицький?" Цю тезу мотивовано теоретично: „що є суттєва ріжниця в тому, чи напр. реферати на Жіночому Конгресі будуть побудовані на засадах католицької моралі, чи навпаки, вони пропагуватимуть незгідні з тією моралю засади ліберального подружжя, вільної любови, родинного життя". Цю тезу ілюстровано теж одним фактом з практики Союзу Українок з того часу, коли велася протестаційна акція проти нового польського подружого закону, заініційована УКС. Цим фактом було недопущення резолюційною Комісією С. У. у грудні 1931 р. резолюції з протестом проти цього закону. Далі, стаття пропонує жінкам католичкам „докладно розважити дві справи: чи вони (жінки-католички) мають бути далі невідомою опорою для ліберального фемінізму, як були досі, а коли ні, то як, змагаючи до проведення в український феміністичний рух підстав католицького світогляду, мають це зробити, не ослаблюючи в нічому організаційних і національно-громадських досягнень українських жіночих організацій". Врешті була згадка про динамічні тенденції новітнього католицизму, який хоче засади, наказані католицькою Церквою проводити в життя „одиничне, громадське й політичне". Цю динаміку українського католицького руху стаття насвітлює словами: „українці-католики повинні бути свідомі того, що вони сьогодні змагаються не лише за відновлення релігійного життя, але й за те, щоби шляхом моральної переміни української одиниці поставити на тривких основах українське національне визвольництво". (Всі цитати з 10 ч. „Мети").

СПРАВА „КЛЄРИКАЛІЗМУ" І ЙОГО НАСТУПУ НА УКРАЇНСЬКІ УСТАНОВИ.

Хто хоч трохи є зоріентований у справах новітнього громадського католицизму, цей знає, що саме той католицизм дуже різко боронить проти тенденцій „клєрикалізму" у себе (під тим словом розумію узалежнення політичного і взагалі громадського життя від церковної ерархії як чинника політичної сили), чи проти того, щоби стати засобом для „окатоличування" чи „конфесіоналізації" або „політизації" громадського життя. Себто цей католицизм боронить перед тими всіми примарами, які непокоять наше громадське життя все в хвилинах більшого активізму українського католицького руху (пригадаємо на пересторогу, який счинився при повстанні УКС, гамір перед Святом УМХ і т. п.). Ті примари занепокоїли і п. М. Рудницьку, хоч їх у цитованій статті „Мети" не було. Чейже не можна з факту, що український католицизм хоче мати на терені Союзу Українок ясну відповідь на запит про пляни злійснювання Союзом „феміністичної ідеї", робити тих висновків, що їх зробила п. М. Р. А саме, що цей католицизм має намір згодом посягнути на всі українські установи, „сконфесіоналізувати" їх і внести розвал у громадське життя. Признаємо — за п. М. Р. — що це був би абсурд і примітивізм. Але, справді, цей абсурд є лише висновком з перекрученої тези і неоправданих побоювань, висновком, який п. М. Р. наломлюючи дійсність, сама зробила. Претенсію, чому тієї самої вимоги, що її ставить український католицизм до Союзу Українок, він не ставить до інших громадських установ, пояснюємо просто: якщо напр. Рідна Школа захотіла би оперти ідею виховання або Просвіта ідею народньої освіти на засадах незгідних з ідеєю Христа, то це безперечно викликалоб реакцію з боку католицьких кругів. Зрештою ні одна з ідей, які лягли в основу українських громадських організацій, отже ані виховна, ані освітня, ані кооперативна не має такої глибокої і ніжної проблематики, як саме феміністична. Намагання новочасної жінки вложити скарби своєї душі у змеханізовану гіпермодерну культуру, щоби її перетворити, йде саме перш усього шляхами відвічних етичних і релігійних конфліктів. Тому, чиж дивно, що українська католицька жінка-феміністка, а з нею активний український католицький світ, реклямує право горожанства для ідеї Христа на Конгресі українського жіноцтва? Як можна такі важливі справи, що потрясають основами сучасних національно- і соціяльно-політичних рухів, звести — як це робить п. М. Р. — до загумінкових питань конфесії, релігійної нетерпимости, злосливої інтриги? Справді нетерпима постава проводу Союзу Українок і невміння потрактувати відважно жіночу проблему в істотній для неї площині, звели спір на манівці, про який прикро думати, не то писати.

ЧИ СПРАВДІ ЗАГРОЖУЄ РЕЛІГІЙНА БОРОТЬБА?

Пані М. Р. боїться релігійної війни між католиками і православними на терені Союзу Українок. Побоювання неоправдане. Підкреслюємо з натиском, що ніхто не хотів накинути православним жінкам на Конгресі чи поза ним щось такого, що ображувало би православний світогляд. Також ніхто не хоче нагнути їхнього погляду на жінку до католицького. Саме навпаки, і без того православний і католицький погляд на жінку більше зі собою згоджуються, ніж напр. з. лібералним. Адже практика УНДО, де співпрацюють католики з православними, статут Українського Католицького Союзу, який допускає можливість членства православних в УКС, це проречисті докази, що „релігійна війна" це теж лише примара або полемічний засіб.

ЧИ УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦИЗМ Є ПРОТИ СОЮЗУ УКРАЇНОК І ЖІНОЧОГО КОНГРЕСУ?

Стверджую, що полеміка і статті на сторінках „Мети", акція зорганізованого католицького жіноцтва, врешті акція Генерального Інституту К. А. не були вимірені ані проти Союзу Українок ані проти Жіночого Конгресу. Все те, що відноситься до національної ідеї, громадянської діяльности Союзу Українок і його громадського вироблення, врешті до громадянської еволюції української жінки, було і є поза межами сумнівів і дискусій в колах українського католицизму. Навпаки, все те є тут предметом признання. А в тім весь „шум" і т. п., який піднявся довкола Союзу Українок і Жіночого Конгресу спричинив ніхто інший, як лише п. М. Рудницька своїм відомим виступом на зборах Філії Союзу Українок у Львові. Не можу заперечити, що були після цього помилки і з боку католицького. Деякі з них виясненю навіть прилюдно. Але всеж „шум" цей підтримувала далі п. М. Р. хочби тим, що, мимо

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол даром білети до першорядних кін. 5/73 20-7

настирливих пресових і прилюдних запитів, спрямованих до неї, католицький світ таки досі не знає, що вона розуміє під „феміністичною ідеєю", якій одиноко — поруч національної — признала право горожанства в Союзі Українок. Чи не краще булоб цю справу спокійно вияснити? Адже з тих двох ідей — національної і феміністичної, перша ніколи і в нікого з католиків не викликувала і не викликує ані спротиву ані непорозуміння. Та проте лише про першу говорять усі майже полемічні статті п. М. Р. Однак після цього „шуму", після помилок і розбудження пристрастей, думаю, не вистало вже було проголосити, що „наш фемінізм — це наша испохитна віра, — що в творенні національної культури та змаганнях нації за її існування, волю і силу — українська жінка має сповнити велику ролю". Цеж для кожного очевидний і загально признаний комунал.

Для прикладу хочби справа рефератів, яких допущення на Жіночий Конгрес домагалися католицькі жіночі організації. Прохання цих організацій остало два місяці без відповіді. Щотільки на сходинах 25. березня ц. р. з приводу Жіночого Конгресу п. М. Р., як голова Союзу Українок, заявила офіційно, що реферат „Релігія і жінка" допущено на Конгрес, але „відповідальність за наслідки впаде на ті товариства, що домагаються цього" (звідомлення поміщене „Новою Зорею" у 26 числі). Чому? Бо „може виникнути дразлива дискусія (справа целібату, священства, унійна акція на Волині, справа православія на Лемківщині і т. п.)" (тамже). Невжеж можна брати ці мотиви поважно? Невжеж це справжня „небезпека"? Адже цей реферат не звучить „Жінка і католицька релігія". Чому пані голова мовчить про справжні небезпеки, як дискусію про розводи, свідоме материнство і т. д.? Бо саме те розділює, ставить непоборимі перешкоди, не допускає спільної мови між приклонниками „ліберального" і „християнського" погляду на жінку. Те саме можна сказати і про другий реферат: „Народне здоровля і евгеніка". Його не допущено на Конгрес. Чому? Не знаємо. Треба здогадуватися, що теж з тих причин, щоби дискусія після реферату не зійшла на... основні питання жіночого руху.

З ВІДКРИТИМ ШЕЛОМОМ.

Думаю, що навіть найскрайніший ліберальний фемінізм, хочби й більшовицький, має свою рацію істнування, коли вже істнує. Але з цього не виходить, щоби він не був шкідливий і щоби його не треба поборювати. Та не в цьому річ. Це вже справа полеміки і громадських змагань ріжних груп, які мають амбіцію провести свої погляди в громадське життя. Тому нехай і український ліберальний фемінізм змагається за свою ідею. Але суть у тому, що цей фемінізм заслонився національним серпанком і проголосив усе, що за ним заховане, недоторканим табу. Колиж підозріння з боку католиків неоправдані і ліберального фемінізму на терені Союзу Українок нема, то чому цього не сказати отверто? Чому голова С.У. окреслила докладно лише громадську і національну сторінку діяльности С. У.? Чому — поза одною фразою — не пояснила досі тих завдань С. У., які викликали сумніви, та які можуть бути виконані лише жінкою як жінкою, а не жінкою як громадянкою? Бо, або тоді з таким виясненням частина жіночих організацій і українського громадянства не погодиласяб і тоді булаб чесна й отверта боротьба: кожному булоб ясно, за що йде змагання. Або з тими тезами погодилисяб усі, тоді не булоб „каміння" під ногами організаторок Жіночого Конгресу. Або, врешті, можнаб договоритися, що справи, про які досі стидливо мовчиться, не можуть бути прилюдно дискутовані на Жіночому Конгресі, бо для них немає ще в українському громадянстві достаточного розуміння. Тоді їх слід би взагалі з Конгресу виелімінувати, щоб його не розбивати, чи не ослаблювати. Інша річ, чи це булоб можливе. Вибрано тактику найгіршу: мовчанки і викликування підозріння, що проведеться щось на Конгресі „критим штихом".

Дискусія в пресі, політичні та громадянські змагання, це лише інший тип горожанської війни. І тут безперечно правильна думка Кропоткіна, що, коли має вже бути горожанська війна, то нехай вона ведеться за точно окреслені а не за туманні гасла. Тоді ця війна, хайби і як жорстока, будує, але не руйнує.

Врешті закид „вуличної" лайки і „більшовицького жаргону", зроблений „Метї" оперла п. М. Р. на двох словах: „рукопашна схватка" („Діло" ч. 94). Тимчасом ціла цитата є така: „Полеміка і т. д. не покажчик, що в нас у жіночому питанні наступив час змагань поміж ліберальстичним і новим жіночим рухом, опертим на католицькому чи християнському світогляді. Та, на жаль, ця перша, скажім, перестрілка грозить уже, що змагання можуть дійти на якусь карикатурну, хаотичну, рукопашну схватку. До цього свідомо стремить, як це вказує лист, оголошений у „Ділі", п. пос. Рудницька, а несвідомо можуть допустити жінки-католички і жіночі католицькі організації, якщо своєї акції відповідно не поставлять". Признаю, що стиль тут — і далі — гострий. Але його крепкі вирази чейже уступають фразі, яку вживає п. М. Р., он хочби „нікчемна клевета". Вирвала теж п. М. Р. цитату з „Мети", що „гітлерівський погляд на жінку покривається майже уповні з католицьким, а не з ліберальним". Ця фраза вивела п. Рудницьку з рівноваги. Справді без звязку з інтенціями, які пробиваються в тій і інших статтях „Мети" може й вийшлоб те, чого хоче п. М. Р. Однак у вязку з ними ці слова є лише доказом для виведення думки, що боротьбу на терені фемінізму можна звести до боротьби за два типи жіночого руху: за тип католицький і тип ліберальний. До першого — на думку статтей „Мети" — наближується навіть погляд евангелицької і православної церкви, гітлеризму і фашизму. Другий має свій найбільш яскравий прообраз у більшовицькому фемінізмі. У цій самій статті було сказане, що коли кристалізація поглядів на терені українського жіночого руху не має зійти на манівці, то слід поставити ясно вимоги католицького фемінізму, піддати докладній критиці все те, що відоме про офіційний фемінізм Союзу Українок, але зберегти при тому начальну засаду, що добро нації не сміє потерпіти, і що не слід проблеми затемнювати особистими справами. Трудно розчовпати, чому таке становище має бути „визовом", киненим українському жінцтву з католицької сторони, як це хоче п. М. Р.

* * *

Ці рядки осягнуть свою ціль, якщо шановний читач дійде до висновку, що „шум", який счинився біля Жіночого Конгресу, має куди глибші та складніші причини, ніж інтриги, сплетні й особисті непорозуміння. Та що в дійсності, у словесній полеміці, не доторкнено суті проблеми. Питання „жіночого руху" жде ще свого ідеольогічного оформлення, після якого не є виключеним зріжничкування жіночих організацій. Коли воно відповідатиме реальним потребам і ясно окресленим світоглядам українських жінок, то воно буде навіть здорове. Та очевидно це не може наступити нагло, за всяку ціну. Не може наступити тимбільше після дотеперішньої полемічної „підготовки", „шуму" і справжніх помилок. Сьогодні начальною засадою є конечність скликання і гідного та поважного переведення Жіночого Конгресу. Він мусить бути вивом не лише громадських досягнень українського жіноцтва, але також і вивом національної сили українства взагалі. На диференціяцію поглядів про всі завдання жіночого руху, як вивила дотеперішня полеміка, ще не час. Можливо, що на те буде час після Конгресу. Сьогодні треба вирівнувати грунт під цю диференціяцію. Бо він і нерівний і закиданий непотрібно хабазям. Ось тому змагання не принесли користи ні одній ні другій стороні. Радіє хтось — третій і... використовує зроблені помилки.

В. Кузьмович.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 45—180 Телефон 25-55.

З українського життя в Чехословаччині.

З Т-ВА УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ І ЖУРНАЛІСТІВ У ПРАЗІ.

Т-во Українських Письменників і Журналістів на загальних річних зборах 4. IV. перевибрало Управу в складі: Б. Гомзин — голова, Л. Білецький, Г. Омельченко, М. Омельченкова, А. Животко — члени. Рев. Комісія: С. Черкасенко, С. Шелухин, Н. Григоріїв. Ухвалили плян праці на майбутнє, між іншим: 1) провести анкету серед українських письм. і журн., яка зясувалаб умовини життя і праці українських робітників пера; 2) приняти пропозицію видавництва „Чесько-Українська Книга" щодо влаштування 1. І. 1935 р. виставки україніки в чеській мові та богеміки в українській мові, основою якої послужить збірка п. М. Павлічука.

ЗІЗД ЦЕСУС-а.

В днях 27—28. III. ц. р. відбувся у Празі X. звичайний Зїзд Центрального Союзу Українського Студентства. На Зїзді були заступлені 32 студ. організацій зі зах.-українських земель, Буковини, европ. та заокеанської еміграції. По ухваленні абсолюторії Управі вибрано нову у складі: Я. Барановський — президент, І. заст. презид. — голова студ. репрезентації СУСОПу, ІІ. заст. презид. — В. Колодій, Р. Мирович — секретар. Відділ міжн. звязків: Я. Барановський — голова, Я. Дмитрюк, О. Голубінка — члени. Економ. референт О. Чучкевич. Культ.-сусп. реф. — культ.-сусп. реф. СУСОПу, Ревіз. Комісія: др Д. Равич — голова, Я. Бойдунник, В. Янів — члени. Зїзд приняв низку резолюцій: культурно-суспільних, економічних.

З СОЮЗУ Б. УКРАЇНСЬКИХ СТАРШИН.

В Подебрадах відбувся 1. IV. ц. р. зїзд того Союзу. Звертала на себе увагу дільність управи у справах допомоги в вишукуванні праці безробітним членам Союзу. Більшість членів Союзу матеріяльно забезпечена добре. Управа дбала про гідну репрезентацію Союзу назовні. Працюючи в межах статуту і стоючи на засадах збереження традицій минулої визвольної боротьби, Союз вважає необхідним удержувати й надалі звязки зі співзвучними йому українськими організаціями. Союз одобрив працю б. старшин у „Соколі" і вважає потрібним підтримати діяльність усіх українських сокільських організацій. Ухвалено підтримати працю Музею Визвольної Боротьби, акцію будови Українського Дому у Празі та діяльність УТГІ при Українській Господ. Академії в Подебрадах.

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ.

В лютім ц. р. заснувалося у Празі видавництво „Український Пласт". Між членами В-ва є вже вкладчики з Праги, Закарпаття, Буковини, Швайцарії, Франції, Америки: пластуни і прихильники Українського Пласту. Членська вкладка — чк. 50. Членами можуть бути окремі особи й товариства. Голова В-ва пл. Н. Козицька. — Вийшов перший пластовий підручник того В-ва. **„Пластовий Впоряд"**, наклад якого вже майже розібраний.

У багатьох пластових працьовників є чимало доброго готового матеріялу. Видавництво дбатиме про видання такого матеріялу, рахуючи на ширшу матеріяльну і моральну підтримку всіх, кому пластова справа дорога. Адреса В-ва: N. Kozycká. Praha-Vinohrady Soběslavská 30.

Орган ЧУПЕ „Вісти Союзу Українських Пластунів Емігрантів, що виходив до цього часу цикльогр., тепер появився друком під назвою **„Пластові Вісти"**, що виходитимуть щомісячно крім липня й серпня. Адреса ред.: Praha XVII., Košiřska Václavka 306. Передплата на рік 10 чк.

Українські пластуни Закарпаття відновили видання свого часопису **„Пластун"**, що виходить у Севлюші (вул. Розсипала ч. 34). Річна передплата 5 чк.

Летять до стратосфери.

НЮ ЙОРК, 17. 4. ПАТ. Асошіейтед Прес повідомляє, що проф. Пікар зі своїм братом інжиніром задумують летіти до стратосфери в липі ц. р. з Детройту. Учені полетять спеціальним балёном командора Сетля, на якому він перед кількома місяцями здобув рекорд висоти.

—o—

Жиди вертаються до Еспанії

МАДРИД, 11. 4. (Агорієнт). З усіх жидів найсимпатичніші ті, що говорять еспанською мовою. Їх звуть „сефардисти". Тепер вони живуть на Балканах. Їхня організація, якої осідок находиться в Солуні, просить еспанський уряд про дозвіл повороту до Еспанії, звідкіля вони славним указом королевої Ізабелі були прогнані. Вони ще сьогодні, після стільки віків, говорять кастилійським діялектом. Число цих вигнанців доходить до 150 тисяч. З них 70 тисяч хоче вернутися до Еспанії. Що відповів уряд Еспанії на це прохання жидів, ще не відомо.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.

Диктатура трьох в Австрії.

ВІДЕНЬ, 17. 4. ПАТ. Внаслідок обединення проурядових груп дійде до реконструкції кабінету канцлера Дольфуса. До нового кабінету ввійде провідник Гаймверн кн. Штаремберг. Поки що не устійнено, чи кн. Штаремберг буде міністром чи віцеканцлером. Дотепер у кабінеті Дольфуса був мужем довіря Гаймверн віцеканцлер Фей. В політичних кругах кружляють поголоски про непорозуміння між кн. Штарембергом і віцеканцлером Феєм. Всеж таки сподіваються, що Дольфус поладнає непорозуміння. Реконструкція кабінету наступить щойно після реформи конституції. Кн. Штаремберг виїхав у суботу до Італії, де зустрінеться з Мусолінієм.

З найбільшим смаком добирає краватку до кожного убрання ф-ма RECORD CRAVATES
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. 15—24 Будинок Шпрехера.

Антикомінтерн.

(УП) Союз протикомуністичних організацій Німеччини перемінив на днях свою назву на „Антикомінтерн". Його знаком є блискавка, що прошиває пятираменну більшовицьку звізду. Завдання Антикомінтерну є поборювати Комінтерн в Москві та його роботу в цілому світі. Як відомо, Комінтерн є московсько-жидівською організацією в Москві зі секціями по всьому світі. Совітський уряд вважає Комінтерн приватною організацією. Боротьба проти Комітенрну не є боротьбою проти пануючої в Московщині системи комунізму, себто боротьбою проти Москви. Зате союз протикомуністичних організацій вів працю проти комунізму як пануючої системи, себто проти Москви. Така зміна назви вказує на покращання відносин між комуністичною Москвою і Німеччиною.

—o—

Поїздки міністрів.

ПАРИЖ, 17. 4. ПАТ. Аґенція Аваса повідомляє, що мін. Барту виїде з Парижа в цю суботу і приїде до Варшави в неділю в 6. год. вечором. У Варшаві залишиться в понеділок, а у вівторок в год. 6. вечором відїде до Кракова, звідкіля в середу поїде вже до Праги.

ПАРИЖ, 17. 4. ПАТ. До Парижа приїхав уже мін. Тітулеску з дружиною. На залізничому двірці витали міністра шеф кабінету міністерства закордонних справ і посли Румунії, Чехословаччини та Югославії.

—o—

Мін. Єфтич у Туреччині.

З Білгороду повідомляють, що Єфтич, міністр закордонних справ Югославії, приїхав до Анкари. Білгородська „Політика" виразно підкреслює, що стріча мін. Єфтича з Ружді-Беєм затіснить не лише добрі взаємини між Югославією та Туреччиною, але й закріпить ситуацію на Балкані. Політика Югославії і Туреччини змагає до збереження мира. Крім того мін. Єфтич і Ружді-Бей матимуть нагоду обговорити ще й ті проблеми, яких ніколи не спускають з очей, а саме вдержання ладу і миру на Балкані.

—o—

По широкому світі.

— Папа призначить берлінського епископа Бареса кардиналом. Таким чином Апостольська Столиця виявить свою моральну підтримку Баресові за його прилюдну оборону католицької церкви.

— Французький амбасадор гр. Кльозель зложив візиту президентові Швайцарії Мотта, щоби влекшити більшовикам вступ до Ліги Націй та намовити Швайцарію ,щоби визнала СРСР.

— Премієр Болгарії Мушанов виїде завтра до Берліна, а звідтам до Риму і до Будапешту.

— До Берліна повернувся з Італії віцеканцлер фон Папен.

— Біля Берліна впав літак; летун забився.

— Біля Миколаївська на Україні затонув на ріці Бог рибацький човен, яким перевозили людей. З 26 людей втопилося 13.

— Лев Троцький покинув з дружиною віллю „Сермонік" у Барбізон і виїхав у невідомому напрямі. В Барбізон проживав Троцький від квітня 1933 р.

— Проти ощадностевих декретів французького уряду Думерґа страйкувало 200 тисяч урядовців.

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мушліни, крепони, епонжі і т. д. БАЗАР БЛАВАТНИЙ А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 13-365

Заява Головного Виділу „Союзу Українок".

Від Головного Виділу „Союзу Українок" дістаємо до оголошення таке письмо:

Від довшого часу появляються в частині католицької преси, а також в „Мети" статті й замітки, які атакують п. Мілену Рудницьку за її діяльність у характері голови Союзу Українок, зокрема у звязку з підготовкою Українського Жіночого Конґресу. Головний Виділ Союзу Українок стверджує отсим, що за цілу діяльність нашого Т-ва та за його напрямні відповідає солідарно цілий Головний Виділ, тому всі атаки на голову С. У. мусимо вважати атаками на цілий провід Т-ва.

За свою діяльність відповідає Головний Виділ С. У. перед Загальним Зїздом Т-ва, тому мусимо осудити як зломання головних основ громадянської карности бистрини тих членів, які вважають себе покликаними переводити від ряду тижнів на сторінках преси, а саме „Мети", а останньо також „Діла" (ч. 90.) критику діяльности голови С. У.

ЗА ГОЛ. ВИДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК:
Олена Шепарович, Анна Палій заст. голови;
Ірина Лунєва, секретарка.

—o—

НА ОРҐАНІЗАЦІЙНОМУ ФРОНТІ.

Повітовий Зїзд у Сколім.

Дня 2. квітня ц. р. відбувся у Сколім в салі Українського Захисту Повітовий Народній Зїзд сільської округи в присутности посла З. Пеленського. Зїзд отворив голова П. Н. К. д-р С. Булак, який привитав присутніх делеґатів та покликав до президії п. Стефана Мушака, сельянина зі Стинави Вижної і Дмитра Савчина з Гребенова; секретарював м-р Волод. Кошів зі Сколього. Опісля д-р Булак зложив звіт з діяльности Пов. Нар. Комітету за минулий діловий час, підчеркуючи важніші моменти з українського національного життя. Порушив також справу майбутніх виборів до громадських рад і представив потребу тривкої політичної орґанізації по селах.

Відтак забрав голос посол З. Пеленський, який у довшій промові представив політичне й господарське положення українського народу в краю і за границею та звернув увагу на наші осяги на економічно-кооперативнім полі і в ділянці заграничної пропаґанди. Обговорив теж тяжку і відповідальну працю Української Парл. Репрезентації на парляментарній арені, внутрі краю, а також за границею і у звязку з тим насвітлив міжнародню політичну ситуацію. Опісля порушив справу Всеукраїнського Національного Конґресу і підготовчу працю для його скликання. Вкінці пригадав справу виборів до громадських рад і закінчив заявом до співпраці, орґанізації та солідарности.

Орґанізаційний реферат виголосив начальник кооп. складниці п. В. Садовський, представляючи недомагання в тій ділянці і конечність матеріяльної підтримки.

Над тими рефератами вивязалась жива, ділова дискусія, в якій забирали голос пп.: Стефан Мушак зі Стинави Вижної, Павло Меленьчук з Корчина, о. Воскрес зі Сопота, Василь Романишин з Крушельниці, Іван Рапеш з Коростова, Михайло Петречко зі Сопота, Йосиф Шестакович з Головецька, д-р Булак і інші. Інтерпеляцям давав відповіди і вияснення посол Пеленський.

По принятті звітів до відома переведено вибір нового П. Н. К., якого головою вибрано повторно д-ра С. Булака, адв. у Сколім. Вкінці рішено скликати ще раз ширшу нараду, присвячену спеціяльно виборам до громадських рад. Зїзд закінчився відспіванням національного гимну.

—o—

З фільмового світа.

ПУБЛИКА В КІНІ.

Публіку в кіні можнаб поділити на три основні групи: ентузіястів, невдоволених і... закоханих. Перша група це ті, що захоплюються найбільшими нісенітницями фабули, плачуть, коли героя розстрілюють (на полотні!) і тішаться, коли Чаплін утікає перед поліцаєм. Все це вони приймають без застережень. Біда тільки, коли такий ентузіяст читає на голос написи (часто вимовляючи фонетично чужі слова), коли пояснює сусідові „що тепер буде", або коли в найбільш драматичному моменті додає героєві відваги...

Другої групи кінових глядачів не любять. Вони зправила спізняються, шурають ногами, пробиваються між кріслами перед очима інших, а то й голосно критичують пєсу. Все для них пусте: герой за повільний, декорації невдатні, акція затяжна, ефекти нудні й такі, які по десять разів можна бачити і т. д. А далі: „Пощо було тут йти?" „Краще було йти деінде". Очевидно там „деінде" повторюють вони те саме. Для закоханих, особливо коли ходять до кіна парами, фільма є тільки епізодичним тлом. Коли навіть і дивляться на екран, замість у свої очі, то в переживаннях героїв бачать себе самих. Вона вживається в постать Марлени Дітріх, а він почуває себе нече Моріс Шевальє або Рамон Новаро.

Але є ще й четверта група. Це ті, що ходять до кіна одиницем й оцінюють фільму суттєво та з мистецького погляду. Вони йдуть до кіна задля змісту фільми й їм байдуже, хто у ній грає. Воно й дивно нераз, чому такі „самітні кінярі" не ходять в товаристві. Часом, щоправда, такого товариства не достає. Коли жінка намовляє мужчину на таку розривку, як кіно, тоді видно, нудиться в його товаристві. Є жінки, що ніяк не розуміють, чому мужчини не ходять до кіна вдвійку. „Шкода, що не хочете йти зі мною. Я так дуже хотіла ще раз поглянути на Рамона в „Мата Гарі". Вже тричі була й надивитись не можу. Такий чудний хлопець..." І скажіть, будь ласка, навіщо їй до цього потрібний товариш?..

ЯК ВИГЛЯДАЄ ВЕЛИКЕ ФІЛЬМОВЕ ВИРОБНИЦТВО?

Відоме американське фільмове виробництво „Фокс Фільм Корпорейшен" побудувало для себе власне міточко під назвою: Фільмове місто Фокса у 10 милях від Голівуду. Це нове фільмове містечко, де находяться всілякі робітні (лабораторії), технічні ателіє, заведення, технічні бюра й склади, займає 110 акрів, а його будова коштувала 25 мілїонів доларів. Самі будівлі займають 20 акрів а 90 акрів розділено на штучні озера, городи, гірські пасма, дикі прерії тощо, а все це разом уявляє собою природу всієї земної кулі. Чудом техніки є там величезний самоходовий парк з урядженням на 1000 авт. Не менший подив у тих, що відвідають Фокс Сіті, будять спеціяльні ґалерії, де роблять знимки, електричі сигнали, що управильнюють головний рух, а понад усе незвичайна свівтляна інсталяція, що вистала би на ілюмінацію цілого нюйорського Бродвею. У тому новочасному фільмовому місті можна бачити все, почавши від мексиканської гациенди, рибальчої оселі аж до підземної нюйорської залізниці. Не дивниця: коли накручують фільму, якої герої розщибаються по всьому світі, тоді треба мати все під рукою...

ЧИ В ГОЛІВУДІ НЕ ЗНАЮТЬ БОГА?

Багато церковних достойників уважає столицю фільмового промислу, Голівуд, новочасною Содомою та Гоморою, де, мовляв, не знають Бога, нема церкви, ні сліду правдивого релігійного життя. Та хоч і є Голівуд сучасною вавилонською вежею, де сходяться всі раси, мови, віроісповідання та пересуди, всеж під оглядом релігійних проявів в нічому не уступає іншим містам в Америці. Крім безлічі фотоґрафічних ателіє, готелів, віль та кабаретів є там багато церков, Богові посвячених місць під різними формами. Всякі свята як Великдень, Різдво, Зелені свята, Боже Тіло й ін. обходять там справді святочно. Найбільшою популярністю тішиться там утреня перед Різдвом. До найбільш віруючих артистів зачисляють Маріон Девіс, Аніту Пейдж, Нормана Кері й Рамона Новарро, якого брат і дві сестри вступили до манастиря. Існує там т. зв. центральна добродійна католицька орґанізація, між членами якої згадують Джорджа О'Брієна, Рода Рока, Нансі Кароль, Антонія Морена, Джекі Куґена, Ерика фон Штрогайма і Поллі Моран, що не може досі до ніякої віри пристати і відвідує наперемінну церкву і... синаґоґу.

Багато побожних акторів можна найти й між жидами. Вистане згадати Чарлі Чапліна, Норму Шірер, Бебе Даніельс; всі вони вірно служать Мойсеєвим законам. Слід ще згадати про одну нову секту Крісчен Саєнс Черч, яка між акторами має численних заступників. Ця секта веде дискусію над поодинокими своїми символами віри і застосовує їх до індивідуальних потреб своїх членів. Це рід „розумової" віри, якої визнавці віддаються із замилуванням метафізиці та теольоґії.

Врешті не брак теж і протестантів. Між квакрами є Чарлз Фарель, Ґрета Ґарбо є лютеранкою, а Віктор Мек Леґлен, Рональд Кольман і

Кляйф Брук належать до англіканської церкви.

На загал переважають католики, що й мають провід у всьому релігійному житті Голівуду та видають навіть свій релігійний тижневик під опікою церкви. Далі ідуть по черзі: секта Крістіян Саєнс, англікани, вільнодумці та старообрядовці. Крім того є кілька методистів, пресвітерів, музулманів, буддистів та браманів.

Евген Ткачук

З ЖИТТЯ ЗАКАРПАТТЯ.

Хто утримує „Карпаторусскій Голосъ"?

Прага, дня 11. квітня 1934.

З моментом, як тільки вийшов на денне світло тісний звязок між „Карпаторусским Голосом", „незалежним" органом „русских націоналістів", що його видає відомий д-р Фенцік і одним консулятом в Ужгороді, всім стало ясним, що бувший польський консуль в Ужгороді Свербінський не тільки дописував до „Карпаторусского Голосу", але надавав йому і відповідний напрям. Не хотіла лиш про це нічого знати аграрна партія і її преса про це довго й завзято мовчала. Аж нагло промовила й вона і то в спосіб для господина Фенціка найбільше неприємний з усього того, що досі про цю справу писалося. Шож сталося? Як довго Фенцік ішов на руку політиці аграрників на Закарпатті, так довго було все в порядку, але як тільки Фенцік „поріс у пера" і почав використовувати кожну нагоду, щоб ослабити вплив аграрної партії, ситуація відразу змінилася. Аграрна партія, якої деякі члени є не лиш передплатниками „Карпаторусского Голосу", але й його основниками, не могла стерпіти такої чевдячности і аграрна преса заговорила й собі про те, звідки бере Фенцік фонди на видавання часопису. І так ось останне число „Земедельської Політики" розбирає питання, звідки бере Фенцік гроші на „Карпаторусскій Голос". Сконстатувавши факт, що Фенцік ослабив позицію найбільшої на Закарпатті „державотворчої" партії і обговоривши плян польської політики щодо Закарпаття і в Середній Европі взагалі, „Земедельська Політика" приходить до такого висновку: Хоч після виявлення дуже тісного звязку бувшого польського консуля в Ужгороді з редакцією „Карпаторусского Голосу", консуля відкликано, то все таки цей тісний звязок редакції з давним джерелом не перервався. Змінилася тільки тактика, бо ціла акція перенеслася тепер до Праги. Тим пояснюються ці теперішні часті поїздки Фенціка до Праги, особливо точні і правильні перед першим кожного місяця. „Земедельська Політика" звертає далі увагу на те, що „Карпаторусскій Голос" не має ніяких фінансових трудностів, платить дуже точно своїм робітникам і друкарні, чого досі не було в ніякого іншого тутешнього часопису. Отже ясно — каже „З. П." — що допомога, яку Фенцік дістає з якихось загадочних джерел є велика. „Земедельська Політика" докладно вирьовує, що місячні видатки на „Карпаторусскій Голос" виносять 32.000 кч. і то без платні самого Фенціка, а прибутки тимчасом не можуть бути більші, ніж 18.000 кч. Таким чином „Карпаторусскій Голос" мусів мати лиш за два роки дефіцит 326.000 кч. Звідкиж взяв Фенцік гроші на покриття цього дефіциту — свого „незалежного" часопису — питає „З. П." — коли часопис виходить лише в 1500 примірниках, з яких лише 800 йде в передплату? Бачимо, що аграрників дуже болюче дітькнула груба невдячність Фенціка і компанії та що цілу підозрілу справу „незалежного русского" часопису на Закарпатті поставили вони рубом. Цікаво, чи і що відповість їм на це Фенцік та що скажуть на це його покровителі — чеські народні демократи, які ще так недавно на сторінках своєї преси гучно розписувалися про ювилейного „єдиного і дійсно народнього незалежного" часопису на Закарпатті? **М-н.**

—o—

БІЛЬШОВИЦЬКИЙ АМБАСАДОР У СОЙМІ.

Новий більшовицький амбасадор у Польщі Давтян відвідав маршала сойму та сенату.

—o—

ПІХОТА Й КОНТРТОРПЕДІВЕЦЬ ПРОТИ СЕЛЯН.

ЛЬОНДОН, 17. 4. Кореспондент „Дейли Тел." повідомляє з Атен, що для здавлення селянських заворушень у селі Салахі (на острові Родосі), де в сутичці з жандармерією були вбиті та ранені — візвали баталіон італійської піхоти та кілька літаків. Крім того італійський контрторпедівець бомбардував мабуть село.

Як не можете спокійно спати — то підпишіть позичку Рідній Школі на суму 25 зол.

Кілька слів на тему закривання Філій Т-ва Просвіта.

Влада закрила деякі філії і читальні „Просвіти" із тої причини, що в бібліотеці читальні чи філії найшли сконфісковані книжки. Між сконфіскованими є і мої дві книжки „До слави" ч. 1. і 2.

Щодо тих книжок, то подаю до відома, кому це придасться знати, що я не пустив тої конфіскати мимо, лише по думці § 493. австр. проц. карної (цей закон, як і увесь пресовий закон австрійський обовязує до нині) вніс до тернопільського окружного суду протести, викликав карну розправу і виграв процес т. зн. що конфіската одної і другої книжки була знесена. Присуд став уже правосильний і ті книжки конфіскаті не підлягають.

Не маю дат тих вироків, але можна їх легко знайти в карних реєстрах тернопільського окружного суду, а ближчі інформації можуть подати адв. д-р Баран і д-р Олійник.

Обовязуючий у нас пресовий закон не знає території, т. зн. кожна прокураторія може сконфіскувати друковане письмо не лиш те, що вийшло в її урядовім районі, але денебудь інде. Тому часто при конфіскаційних розправах можна почути прокураторську репліку на закид, що письменницький твір перейшов цензуру у Львові, або денебудь: „Тамтой прокуратор не сконфіскував, а я конфіскую".

Але інша річ з вироком, яким конфіскату звесено, бо судовий вирок правосильний обовязує в цілій державі. Тут не можна вже реплікувати: „Тернопільський суд ухвалив вироком конфіскату тамошнього прокуратора, а я, прокуратор чортківський, таки конфіскую, і я, чортківський суд, конфіскату затверджую".

Я не можу з дива вийти, що ми приймаємо конфіскати книжок з легким серцем і зараз кладемо вуха по собі, не користаємо з пресового закону і процедури (§ 493) і даємо конфіскаті урости до правосильности.

Через те ми признаємо компетенцію в оцінці твору цензорам, урядуючим при староствах. Якими відомостями юридичними, історичними та мовними розпоряджають ті панове, хай послужить за доказ факт, що в моїй книжці „До слави ч. I." вважав п. тернопільський цензор Петра Сагайдачного, найвольнійшого козака, за революціонера, а слово „почин", яке вийшло вже і до польського письменства, переложив на „powstanie".

В кордонім районі поконфісковано в останніх часах такі книжки, як Кобзар, Куліш і т. ін. і ніхто не вимнувся за ними!

Хтож мав право уніматися?

Кожний, кого пресовий закон потягає до відповідальности за пресовий проступок: автор, накладник, друкар. Я би сказав: і кожний інтересований, отже той, кому забрали книжку, має представляє вартість.

Ніхто того не зробив, оскільки я знаю, і конфіската стала правосильна.

Вігілянтібус юра! (Закон для того, хто його береже). Чимже тут виправдати таке недбальство?

Хіба нашим дурним: кавеант консулес... Не знати в першу чергу, хто ті консулі, а вітак напевно можна сказати, що хоч ті консулі не мають у конфіскаті правного чи матеріяльного інтересу, то вони є некомпетентними.

Коли ж ми і далі будемо такі податливі, то виконфіскують нам усю нашу літературу, а де того чейже не можна допустити, тим більше, що законна оборона є кожному громадянинові дозволена.

Наприкінці мушу звернути увагу інтересованих на припис § 37. ал. 2. прес. з., що забрання і вилучення сконфіскованого письма не дотичить примірників в посіданні третіх осіб для власного ужитку. То не лише про особи фізичні тут мова, а взагалі про особи, які можуть бути підметом права, отже і читаючі.

Інша річ, що тим особам не вільно таких книжок розповсюднювати, бо це провина з § 24. прес. з. Але на це мусять бути докази, що керманич бібліотеки сконфісковану книжку посилає іншим. В такім разі відповідав би він сам, а не товариство.

Коломия, 15. 4. 1934.

Андрій Чайковський.

Сільсько-господарська школа
в Шибалині, бережанського повіту.

Минає ледви пять місяців від заснування сільсько-господарської коедукаційної школи в Шибалині, бережанського повіту, а вже зєднала вона собі загальне признання всіх, що мали нагоду побачити її та обсервувати її працю. Не хочеться вірити, що серед наших злиднів та матеріяльної кризи, коли на кожному кроці приходиться поборювати трудноші в усіх ділянках початків істнування школи, вона змогла поставити навчання на такому рівні, що робить враження, начеб-то вона істнувала вже довгий час.

В минулому місяці відвідали школу представники Філії Товариства „Просвіта" й „Рідної Школи" з Бережан, щоби на місці перекнатися про стан та досягнення цього молодого шкільного заведення. Управа школи та вчительський збір — це кваліфіковані сили, що своїм знанням та педагогічним досвідом дають запоруку гарного розвитку. Дітвора виявила велику пильність та зацікавлення наукою і своїми відповідями на лекціях теоретичних і практичних дала доказ, що чотиромісячна праця вчительського збору не лишилась без наслідків. Коли візьмемо під увагу, з яким знанням та підготовкою виходить наша сільська молодь із вселюдних шкіл — а тільки вона творить контингент учнів школи, — тоді щойно пізнаємо великий вклад праці вчительського збору школи.

Навчання відбувається в доволі просторій клясі (покищо істнує тільки перший рік), практичні заняття для дівчат відбуваються в робітні, а навчання годівлі й рільництва переводиться у шкільному господарстві групами по 6 учнів. На найближчу весну підготовила школа низку досвідних піль, на яких буде переводити досвіди штучними потоками. Такі досвідні поля влаштовано в Шибалині та Козовій. Крім хісна для учнів, що на практиці переходитимуть навчання зразкової управи збіжа й городовини, справа ця матиме і пропагандивний характер для ширшого загалу нашого селянства, що наглядно переконається про заду поступового ведення сільського господарства.

Показчиком вражіння, яке на відвідувачів зробила школа, може бути те, що з ініціятиви голови Філії „Просвіти" в Бережанах д-ра Володимира Бемка започатковано вже підготовчу працю над вибудуванням уже в цьому році зразкового шкільного дому, де найшла би ригідне приміщення школа разом з усіми робітнями та інтернатом.

Віримо, що це шкільне фахове заведення стане вже в найближчому часі двигуном культурного піднесення й матеріяльного добробуту нашого селянства. **Обсерватор.**

При всяких нагодах збирайте датки на мандрівні бібліотеки, які підуть на західні землі.

Як виглядає наймодерніший театр у Берліні?

(VII) Уявити собі в Німеччині якесь місто без театру досить трудно. У великих, малих, та навіть найменших містечках та більших селах є коли не сталі театри, то принайменше відповідні великі салі для професійних або аматорських театральних гуртків, яких тут безконечна скількість. Німці мають все богато і то не лише своїх, а й чужих, перекладних. Навіть деякі з українських бачили німецькі сцени, правда, дуже мало. Поглянемо на театр з технічного боку. Вибрали ми для цього найбільший і наймодерніший театр у Берліні так званий „Народню Сцену" при Горст-Весселъ-Плян. Назовні це просто будівля, що мало чим різниться від інших, за виїмком хіба світляної реклями, та більшої скількости входів. Зате в середині криється багато того, що зверхньому глядачеві, який цікавиться мистецтвом і не снилось ніколи.

Сам театр збудований у 1914 році. Відкрили його в самий розгар світової війни. Коштував 2,5 міліонів марок. В ньому понад 2.000 місць, з чого в партері понад 1.000, а решта на поверхах ґардероби і каси, а дальше передсінки для кожного поверху з буфетами. Середина прибрана майже люксусово. Доступ усюди знаменитий. Вихідних дверей багато: розраховані двері так, що коли авдиторія повна, то одні двері припадають на 70 глядачів. Скрізь сигналові світла.

Та є ще й друга його частина, а саме сцена. Частину її глядач бачить під час вистави. Але далеко не все. Сцену від місця для глядачів відділює залізна завіса, яка може видержати натиск

45 атмосфер, бо може трапитися, що в час пожежі гази могли б вивалити цю завісу на публіку. Завісу поливають автоматично водою, щоб під час пожежі не розігрілася занадто.

За завісою відбувається все сценічне життя. Безконечна скількість цімнат для артистів, фризірів, одягалень, вентиляторів, витяжних шахт, все це звичайне. Найцікавіша сама сцена. Вона наймодерніша в Европі. Сама циліндрова, висічиною в 10 метрів. Електричними моторами обертається без гуку й стуку. Зміна декорацій може йти дуже скоро. Сцена просто обертається. Все приготоване. Відповідний технік натискає лише на включатель електричного мотору і все рухається. Одна частина зникає, а друга показується. Все в темноті, скоро. Здається, що ледво світло згасло, а тут вже наново засвічується і перед вами нова сцена. Частину сцени можна піднімати в гору й знижувати, а також ставити скісно сцени в разі масових виступів можна доступити. Все із залізних штаб. Для збільшення сцени в разі масових масових виступів можна ще й місце для орхестри зробити сценою, підвищи його на відповідну висоту. Сама сцена забирає стільки місця, що й місце для глядачів. Висота її в цілому 40 метрів. Сцену замикає півкругла стіна, біла, яку освічують різні рефлектори.

Рефлектори — це спеціяльна частина сцени. Заслугу в їх удосконаленні має електрична компанія АЕГ в Берліна, що спеціяльно займається сценічним ділом. Їх всюди повно. Світять і згори і здолу і збоків і спереду. Відповідно вишколені механіки надають відповідними шклами світлові барву і то так непомітно, що маємо враження, що схід сонця на сцені краще виглядає, як він в дійсності є. Там і зорі і блискавки і буря і вітер, проекційні апарати кидають на півкруглу стіну потрібні для сцени образи. Треба якогось міста у далечині, то зроблять і місто. Здається воно далеко-далеко, а в дійсності кільканадцять метрів на стіні. А все як живе, як дійсне. Відповідним освітленням зроблять небо таким, як воно є у природі, хоч барви голубої ще не вдалось найти. Над цим саме працює тепер лябораторія АЕГ. Сцена в першу чергу залежить від освітлення. Одна й та сама обстановка зовсім інакше виглядає при доброму й при лихому освітленні. Лямпи натрово-срібні мають будучність, але ще не удосконалені. На особливу увагу заслуговують краєвцька робітня та вогнева забезпечення.

М. О.

БАГНО „СТАВІСКІЯДИ".

ВБИВСТВО ПРЕНСА ВИЯСНЕНЕ.

ПАРИЖ, 17. 4. ПАТ. Зізнання автомобілевого підприємця Бріно кинуло жмуток нових подробиць на загадкове вбивство Пренса. Бріно зізнав, що в Монте Карльо запріязнився з багатими англійцями, подружжям Вотсонів. Одної днини невідомі люди запропонували йому вимантити від Вотсонів пів міліона франків, заманувши їх у засідку. Зате бандити обіцяли поділитись добичею з Бріно. Одначе Бріно відмовився від тієї ролі і повідомив негайно англійців. За кілька днів бандити зустрінули Бріно і запросили його до свого авта. Тут намагалися оглушити його гумовою палкою, але Бріно витягнув револьвер і поранив одного напасника. Другий напасник викинув його зі самоходу.

Слідство виявило, що Вотсони зустрінулись у Монте Карльо з бароном де Люсаком і Карбоном. Люсак плянував виконати напад на Вотсона за те, що цей відмовився позичити йому більше гроша. І дійсно Вотсон підтвердив зізнання Бріно кажучи, що зранений напасник називався Фурніе.

Далі Бріно заявив, що на приказ комісаря Боні убив Фурніе. Ця заява зацікавила вельми слідчу владу. Запитаний Боні заявив, що не знає ніодного з цих напасників. За те знає чесного промисловця Вотсона. Тому влада арештувала Бріно, але цей піддержав свої зізнання. Крім того згадав, що один напасник, причмелившн його гумовою палкою відозвався до другого такими словами: „Залиши його, бо вистане з нього". Тоді другий напасник відповів: „Такої уважливости не виявив ти вбиваючи Пренса". Саме тоді Бріно стрілив до Фурніе.

Преса розписується, що Фурніе був приятелем барона де Люсака, належав до його шайки і вживав псевдоніму „Гарний Жано". Від 3. квітня ц. р. зник Фурніе з овиду.

—o—

ЗВІЛЬНЯЮТЬ З КОНЦЕНТРАЦІЙНИХ ТАБОРІВ.

ВІДЕНЬ, 17. 4. ПАТ. Австрійський уряд звільнив 160 народніх соціялістів, інтернованих у концентраційних таборах. Звільнені зложили заяву, що на будуче занехають недозволену діяльність. Крім того уряд задумує звільнити з концентраційних таборів ще ті особи, які заслуговують на це.

Нині „Товаріщ" у Великім Театрі „фанн" у Театрі Ріжнородносте

Завтра Премієра К. Броньчика „Рейтан"

За приналежність до О. У. Н.

По дводенній розправі проти 4-ох молодих людей, обвинуваченних за приналежність до ОУН, видав суд такий

ПРИСУД.

Підсудних: 1) Володимира Осідача, адвокатського соліцитатора, на 3 роки вязниці по думці статті 54 § 2 за поширювання летючок, 2) Григорія Галаня, друкаря, на 2 і пів року вязниці, 3) Теодора Бакая, машинового помічника і 4) Мирослава Стасіва, студента, по 2 роки вязниці, — всіх трьох по думці статті 155 § 2 за переховування летючок.

Всіх чотирьох підсудних, на основі вердикту присяглих, трибунал увільнив від злочину державної зради зі статті 97 к. з., себто від заміту приналежности до ОУН. Підсудних боронили оборонці д-р В. Старосольський і д-р С. Шухевич.

НОВИНКИ

— **Ямна коло Яремча.** Пансіон „Веселка" створений від 1. травня. Кімнати гарні, соняшні, добре уладжені, з бальконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева, Станиславів, вул. Голуховського ч. 67/I. 1-6

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-45.** Приймає футра до перехову на літо. 12-?

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 57-100

— **Українська Порадня для вибору звання** при Головній Управі Рідної Школи у Львові, Словацького 14/III. приймає сторони щодня від 11—13. год., а від 20. квітня ц. р. також у вівторки та пятниці від 15—17. год. Зголошуватися з батьками або опікунами. 1-3

— **Вияснення.** Стаття п. н. „Радіо на поміч Гуцульщині", поміщена у вчорашньому числі „Діла", є платною реклямовою статтею Польського Радія і видрукована через недогляд редакції.

— **Вистава проф. О. Ляшенка.** Вистава образів і барвних дереворитів проф. Олександра Ляшенка буде відкрита в салі „Европейського готелю" в четвер 19. квітня в год. 1. пополудне. Вистава складається з композицій, студій та начерків, вивезених з Єгипту, Палестини, Альжиру, Тунісу і Марока, як і славної т. зв. „Східної теки" багато барвних дереворитів. Вистава ця будить велике зацікавлення в широких колах прихильників екзотики та сонця. У звязку з виїздом Ляшенка 28. травня до Марока вистава буде відчинена лише два тижні.

— **Новий Катальог Журналів Польщі і в. м. Данцігу.** Накладом Т-ва Міжнародньої Реклями у Варшаві появилось нове доповнене і поправлене видання пресового каталюгу на рік 1934. Багатий матеріял про щоденні видавництва і періодики, є тут дуже подрібно і докладно опрацьований. Поділ журналів по воєвідствах та на окремі бранжові групи дає доказ докладної знайомости преси. Зовнішна обгортка катальогу, а також естетичний графічний склад дуже гарний. Ясний огляд дає змогу скорої орієнтації навіть ляїкові. Огляди в чужих мовах (французькій, німецькій) дають змогу зазнайомитися з краєвою пресою також закордонним підприємствам, які інтересуються нашими ринками збуту, а тимсамим і реклямою у пресі. Катальог Журналів Т-ва Міжнародньої Реклями сповнить своє призначення як правдивий дороговказ в ділянці пресової реклями. Заінтересовані фірми й інституції можуть дістати згаданий Катальог даром у Централі Т-ва Міжнародньої Реклями у Варшаві, вул. Маршалківська 124.

— **Шевченківська вистава в Національному Музею у Львові.** В 120-у річницю уродин Великого Поета відкривається вистава Шевченківн. В чотирох салях виставлено 450 предметів. В тім 6 оригінальних малюнків і 2 рисунки Шевченка, 28 репродукцій його малюнків, майже всі видання „Кобзаря" і повні видання творів (83), важніші монографії й шевченківські річники (16) й інші праці про Поета (25), дещо з перекладів на чужі мови й публікації про те (51), біографічні публікації (40), пять книжок про малярство Шевченка, світлини, низка портретів, три бюсти, проекти памятників, світлини й книжки про памятники (29), медалі, композиції до образів (8), публікації про культ Шевченка (47), а тім три з 1861 р., про шевченківські музеї і виставн (6), музичні композиції до творів Ш-ка (10). З особливостей згадаємо посмертну маску, промову Куліша про китайку, рукопис драматичної перерібки „Катерини" з 1863 р. з Кубані, книжку про могилу з сучасним її виглядом, два підручники про улаштування шевченківських свят та портретів Ш-ка вразі із надрукованими у книжках 150 прим. Експонати розвішено на тлі старих наддніпрянських килимів і ручників. Відкриття виставн в суботу 21. ц. м. в год. 17 (5 поп.). Підчас відкриття виклад Є. Ю. Пеленського „Історія Кобзаря". Вступ 50 сот, для молоді 20 сот.

— **Бранка і пересунення військової служби.** Агенція „Всхуд" повідомляє, що на простор львівського воєвідства бранка треватиме від 1. травня до кінця червня ц. р. До бранки підуть річники з 1913 р. і річники з 1911 і 1912 рр., яких при минулорічних бранках признано хвилево нездібними до військової служби. Вкінці до бранки зголосяться всі ті мущини, які з якихнебудь причин не ходили до бранки. Одинаки, власники господарств, студенти і практиканти, які задумують просити владу, щоби відсунула їм речинець військової служби, внесуть прохання найдальше до 1. липня ц. р. Прохання, внесені пізніше, влада відкине.

— **Безплатна віза для відвідувачів лікувальних місцевостей у Чехословаччині.** Чеське міністерство закорд. справ доручило консулярним урядам у Польщі, щоб тим, які їдуть лікуватись до Чехословаччини давали візи без оплат. Крім цього гості тих лікувалень дістануть 50 проц. знижку на чехословацьких залізницях, коли будуть вертатись назад.

— **Українка в бельгійській пресі.** „Ля Провенс" з 21. м. м. подала звязник краєвого Союзу Українок до жінок цивілізованого світу в справі голоду на Рад. Україні. — „Ля Миз" з 1. ц. м. принесла інформацію про заклик льорда Дікінсона до англійської преси, щоби розвела збірковку акцію для льондонського Допомогового Комітету в користь голодним на Україні й Кубані. — „Ля Прованс де Намюр" з 4. ц. м. містить допис про грізне сучасне становище на Україні та неминучу нову голодову хвилю. — „Ле Нувель" із 6. ц. м. містить статтю про голод на Україні, подану Комітетом Допомоги голодним в Брюселі. — „Анналь де Жамблю", орган інжинірів державного астрономічного інституту за квітень ц. р., містить рецензію на „Український Агрономічний Вістник". — „Ль' Авені дю Люксамбур" з 7. ц. м. приносять статтю про байдуже відношення західніх соціялістів і II. інтернаціоналу до страдань українського народу та повне легковаження закликів українських соціялістів.

— **Нагінка на тайні солеварні.** Скарбова влада перевела в надвірнянському повіті ревізії, глядаючи за тайними варільнями соли, що роблять конкуренцію державним солеварням. Перешукано всі села, де находяться солянкові джерела і в результаті зліквідовано 98 тайних солеварень, причому знищено 20.000 літрів солянки і значну скількість готової соли. На конкурентів сільного монополю зроблено донесення до влади.

— **Арештування комуністів.** Постерунковий, що робив у ночі службу при вул. Королеві Ядвизі у Львові, побачив, що до дому ч. 18 увійшло двоє людей, несучи тяжку валізу. Повідомлена про це поліція перевела в цілому домі ревізію і знайшла велику скількість комуністичної агітаційної літератури. Арештовано фармацевтку Анну Діше і студента філ. Едмунда Гезунда. У звязку з тим арештовано в молочарні при вул. Пільникарській 14 комуністів, переважно кравців і фризієрів.

— **Львівська хроніка.** У Львові повісився нафтовий промисловець Давид Лявтерпехт з Відня, власник кількох копалень нафти в Бориславі. Найдено при ньому лист одного варшавського банку, що вимінюється звороту 4.800 зол., грозячи заняттям цілого маєтку. — При вул. Локетка повісився ва драбині 70-літній Ляйб Фінкельштайн з причини нужди. — Арештовано Л. Шидловського, Ст. Грохольського і М. Гендлера, які заложили при вул. Курковій ч. 4 агенцію посередництва і видурили від ріжних людей коло 1000 зол., обіцюючи їм посади, яких не мали. — Марію Місан-Козіцьку, бувшу секретарку Сталіна, засудив суд за сфальшування свідоцтва убожества на 3 місяці вязниці з припиненням кари на 2 роки.

— **Краєва хроніка.** В селі Рабчиці дрогобицького повіту невідомі справники вбили Параню Гринків і трупа прикрили гноєм. Під замітом убивства арештувала поліція чотирьох братів Парані, а саме Гринька, Петра, Михайла і Василя.

Дописи.

ОСТРІВ п. ТЕРНОПІЛЬ.

З життя „Сільського Господаря". В неділю 25. II. п. р. відбувся у нас Загальні Збори Кружка „Сільського Господаря". Проводив зборам голова п. М. Гавриляк, секретарював п. А. Богуцький. Звіт складали п. п. М. Гавриляк і Іван Гук, підчеркуючи, що кружок в минулому році не проявив — на жаль — майже ніякої діяльности. Реферат про організацію і завдання С. Г. виголосив делегат філії С. Г. з Тернополя п. Гриневич. До нової ради кружка ввійшли п. п. Антін Чернецький голова, Теофіль Лотоцький заст. голови Гриць Дзюбановський секретар. Михайло Якимішин касієр, Ст. Бедиарчук, Петро Шумський і о. Василь Глуховецький члени. До Контрольної Комісії вибрано пос. Семчишина, Івана Гука і Стаха Підгайного. Нова рада забралася вже до праці. В неділю 4. III. п. р. відбувся сходини членів. Обговорювано теперішнє господарське положення. Вписалося нових 37 членів, здебільша жінок і молоді. Уладжено вже теж цикль викладів з обсягу господарства годівлі худоби та ветеринарії. Викладали п. п. Франц Наумик ветер. лікар з Тернополя 8 год., інж. агр. Богдан Федіївський 4 год. інсп. М. С. Балко 2 год. директор Гриневич 2 год. Виклади відбувалися в днях 13 до 18. березня п. р. пополудни, і хоча не були робучі будні дні — учасників було 60, а найменше 35. При кружку є теж невелика фахова бібліотека зложена з 43 книжок, та йде мова гуртова посилка часопису С. Г. Ідуть теж заходи організацією конкурсових змагань молоді в управі деяких рослин.

Загальні Збори кружка „Рідної Школи". В неділю 18. III. п. р. відбулися збори кружка „Рідної Школи". Отворив збори і проводив на них голова п. М. Антків, секретарював п. М. Лісевич. Зі звіту за минулий рік слід підчеркнути уладження 5 ам. вистав: ще 1 виставу й 1 концерт були заборонені. Заборонено теж осягати діточий садок. Членів було 78. Каса кружка мала 297·09 зол. приходу а 296·35 зол. розходу. Делегат Пов. Союзу Кружків п. Осип Ременюк з Тернополя виголосив реферат про стан Рідної Школи та справу позички. Вибрано нову Старшину кружка до якої ввійшли п. п. о. Василь Глуховецький голова, Антін Чернецький заст. голови, Борис Ляховський секретар, Михайло Деркач касієр, Гриць Гук, Євст. Ячмінський, Гриць Дзюбановський члени; заст. п. п. Данко Михайло, Кошельовський Йосиф, Пук М. До Контрольної Комісії ввійшли п. п. Ячмінський Омелян, Семчишин Йосиф, Яремко Теодор. На позичку „Рідній Школі" задекларовано в селі 100·— зол., акція в тій справі йде далі. — В неділю 25. III. п. р. відбувся **виклад д-ра Т. Мисюка** з Тернополя про туберкульозу та переведено лікарські оглядини дітей, для яких заложено дячничі ватастри. Кружок задумує спільно зі Союзом Українок повести акцію лікування дітей, загрожених туберкульозою та робить приготування до осягування д точого садку.

Загальні Збори „Союзу Українок". Союз Українок в Острові відбув 25. III. п. р. свої другі річні загальні збори. Збори проводила голова кружка п. Ірина Глуховецька, секретарювала п. Ольга Лушпінська. Кружок у минулому році уладив свято матері, яке мало великий успіх. Прагнуверує кружок теж „Жіночу Долю". Поза тим замітнішої діяльности не проявив через байдужність загалу жіноцтва до громадських справ. Делегатка філії Союзу Українок з Тернополя п. В. Гуменюк виголосила реферат про значіння діточих садків. До нового Виділу вибрано з малими змінами давних членів. Головою остала й надалі п. Ірина Глуховецька.

Загальні Збори Районової Молочарні „Масло Союзу". Того самого дня 25. III. п. р. відбулися теж Загальні Збори Районової Молочарні М. С. в селі Бупнів, куди належить і село Острів. Молода на Районівна М. С. на перший рік свого існування виказала чистого зиску 1.487·63 зол. З того зиску призначено як підмоги для „Рідної Школи", „Просвіти", Укр. Інвалідів та на паску Гунцам по 25 зол. разом 200 зол. Зі своїх фондів Районівка декларувала ще 200 зол. на позичку „Рідній Школі". Зборам, на яких централю заступав п. інж. Никифорчук з Тернополя, проводив п. Підгайний з Березовиці Великої, а секретарював п. Гриць Дзюбановський з Острова. Головою Надзірної Ради Районівки є о. Василь Курпдас парох Буцяєва.

Перепони в освітній праці. Праця у нашому селі пішлаб далеко краще, коліб не ставі його навчити, а з них найголовніше брак самоповаги, піянство і то навіть деяких поступових діячів. При чарці йдуть голосні розмови про „політику", які не й на людей хаєпу наводять. Молодше покоління, виховане під впливом такого „патріотизму" батьків, і собі заглядає до чарки — а потім робить по селі бешкети, бійки. В наслідку у нас і досі обовязує ще поліційна година до 7-мої вечором, зміцнену варту робять тільки українці, а члени Strzelca і Straży pożarn-ої тільки контролюють наших партійників. Хотячи успішно перевести освітньо-культурну діяльність в нашому селі, треба перше всього шполотти з поміж себе власне хабазня. д.

—o—

Нові книжки й журнали.

ВОЛИНСЬКІ УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ на мішані хорн. Згармонізував М. Тележинський. Варшава 1934. Стор 16. нотного формату.

—o—

СПОРТ.

Сокільський біг навпростець.

Красний сокільський гуртовий біг навпростець, який не було на ньому нікого з нас, пройшов з успіхом. На площі Сокола-Батька, де був старт і мета, зібралось у мин. неділю ок. 50 змагунів, до яких промовив п. Карпінський. Після того рушили змагуни зі старту гуртами.

Шлях біг ніс з площі С.-Б. через вуделькі горби, поруч ставу Світязь, попад вуделькі дорогу, з поворотом на площу. Шлях для жінок довгий на 1 км., для мужчин 3 км.

У бігу жінок переміг гуртом Сокола-Батька в часі 5 мін. 50 сек. у такому складі: Коцюмбас, Лучин, Максимович, Пасічник.

У бігу учасників перемогли учасники Сокола-Батька в часі 3 мін. 48 сек., перед учасниками Сокола IV. — 4 мін. 09 сек. Гуртом С.-IV. прибіг до мети також в дуже добрій формі.

У бігу мужчин переміг перший гуртом Сокола-Батька, в часі 12 мін. 51 сек. у складі: Істревич І., П., Козачок, Лаврінів, 2) Сокіл IV. (Личаків), друга дружина в часі 13 мін. 20 сек. у складі: Любинський, Веселовський, Олійник, Мур. 3) Сокіл V. (Замарстинів) — Кульчицький, Рудий, Петріна, Гук.

Біг закінчено роздачею ювілейних відзнак за участь у змаганнях.

Змагання У. С. С. у Станиславові.

У.С.К. — УКРАЇНА Пасічна 6 : 1 (0 : 0).

СОКІЛ III. — СОКІЛ Богородчани 2 : 2.

ВИХОР Яблунця — **ПРОБІЙ** Пнев'ятне 5 : 0.

Біг навпростець на мистецтво станівся. округи виграв **Сойка II.** 2) Сойка І., 3) Гаврилюк (всі з У. С. К-у), 4) Сагайдаківський (Сокіл І.), який рівночасно як перший сокіл здобув мистецтво сокільської округи. Траса около 3.000 м., час Сойки II. 10 мін.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

Бібрка.

18. IV. Сорочинський ярмарок.
19. IV. Наша парада.
З Бібрки їде театр до Жидачева, Ходорова, Рогатина.

Великий Міський Театр.

Середа, 18. IV. год. 7·30 веч. „Товаріщ".
Четвер, 19. IV. год. 7·30 веч. „Рейтан". Премієра Броньчика.

Театр Різнородностей.

Середа, 18. IV. год. 7·30 веч. „Фанні".
Четвер, 19. IV. год. 7·30 веч. „Фанні".

Цирк Станевських (пл. Бема).

Середа, 18. IV. останні вистави: в год. 4·15 попол. і в год. 8·30 веч. прощальна вистава. (Пополудні від 50 сот. галерія 1 зол. сидячі).

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе" (Секе Сакаль).

АТЛЯНТИК: „Ескімо".

ВАНДА: „Мумія" (Борис Карлов).

КАСІНО: „Королева Христина" (Грета Гарбо).

КОЛІСЕЙ: „Дама з нічного клюбу", ревія „Весна йде".

КОПЕРНИК: „Кохає, любить, шанує".

МАРУСЕНЬКА: „Велика грішниця" і ревія з Марією Корабянкою.

МІРАЖ: „Прощання зі зброєю".

МУЗА: Дон Кіхот (Шаляпін).

ПАЛЯС: „Пожежа над Волгою". (Янкишевен, Наталія Козанко).

ПАН: „Кінг-Конг" і ревія „Візьми цю півтину на завдаток".

ПАСАЖ: Кен Мейнард і Біллі Солівен.

СВІТ: „Адютант його величности" (Вл. Буріян).

СТИЛЕВЕ: „За два цілунки" та ревія „Самі зорі".

ХИМЕРА: „Моя мрія то ти" (Ліліана Гарвей).

УТІХА: „Королева Драга" та ревія.

Закордонне радіо.

Середа, 18. квітня 1934.

Відень (506,8) 17·10 Сучасна музика, 20·05 Симф. концерт, 22·15 „Рандеву в малій каварні" мелодії з нової оп. Бенацького, **Братислава** (298,8) 17·30 Спів, **Прага** (470,2) 12·35 Концерт військ. орхестри, 20·00 „Продана наречена" оп. Сметани, **Парнж** (1796) 20·00 Вечір опер; **Ятльона** (531) 21·05, 21·50 Спів, **Білгород** (437,3) 16·30 Пісоньки, **Берлін** (356.7) 18·30 Концерт, 19·20 Нар пісні, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 18·45 Брамсова соната а-дур **Мілякер** (522,6) 20·30 „Інтрига й кохання" траг. Шіллера, **Будапешт** (550,5) 17·00 Цнг. орхестра, 20·00 Еспанська музика, **Міляно** (368,6) 11·15 Легка музика, 17·10 Вокальний концерт **Рим** (420,8) 21·00 Опера.

Четвер, 19. квітня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 13·10, 19·15 Концерт, **Братислава** (298,8) 16·00 Концерт, 19·20 „Еротікон" пісні Новака, **Брно** (325,4) 22·40 „Цілунок" оп. Сметани, **Прага** (470,2) 11·05 Концерт, 20·05 Симфон. концерт, **Парнж** (1796) 20·00 Камер. музика, **Берлін** (356,7) 19·00 „Кіндерсценен" Шумана, 19·15 Хор. пісні, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 18·00 Спів, **Лянгенберг** (455,9) 17·15 Солісти (музика, спів). **Мінхен** (405,4) 17·50 Вок. ресіталь, 19·00 Весела програма (музика, спів). **Букарешт** (212,6) 19·30 „Веселі кумоньки" оп. Ніколя, **Будапешт** (550,5) 12·05, 22·00 Цнг. музика, 13·50 Військ. музика, 22·55 Концерт оп. орхестри, **Міляно** (368,6) 13·10 Легка музика, 20·45 „Маскота" оп. Одрана, **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інстр. концерт, 20·45 Оп. вечір.

Львівське радіо.

Середа, 18. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Концерт джезу, 15·05 Збіжева біржа, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Вальси Ів. Штранса (гр. плити), 15·50 Для старших дітей „Про мило й губку", 16·20 Листи та програми, 16·35 Концерт солістів, 17·30 Відч. „Желези, гормони", 17·50 Як дістаються звірі до звіринців, 18·10 Легка музика, 18·53 Відч. про Биліну-Холодецького, 19·05 Всячина, 19·25 Літ. фейлетон: „Небезпечні звязки літератури та фільми", 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Девята Бетовенова симфонія (з гр. плит), 21·10 Відчит, 21·25 Віртуозний концерт, 22·00, 23·05 Танкова музика.

Четвер, 12. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 11·57 Сигнал часу, 12·05 Сільські орхестри з гр. плит, 12·35 Концерт (музика, спів), 15·05 Збіжева біржа, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Хор Юранда (гр. плити), 16·00 Концерт трубної орхестри, 16·35 Пісні в супр. фортепіяну, 16·55 Концерт, 17·30 Відч. „Життя то рух", 17·50 Відчит, 18·10 Авд. „Поворот", 18·53 Фейлетон, 19·05 Всячина, гр. плити, 19·25 Актуальний відчит, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·05 Концерт польської музики, спів, 21·00 Почт. техн. скринька, 21·15 Легка музика, п сонькн, 22·00, 23·05 Танкова музика.

Присилайте передплату!

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5·27 зол.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·36, Парнж 34·94 і пів, Берлін 209·75, Цюріх 174·37, Амстердам 358·65, Прага 22·00, Міляно 45·35, Відень 97—99, Нюйорк кабель 5.30 і пів. Нюйорк чеки 5·27.

Золото: Долари 8·99—9·02. Франки фр. 35·30—35·70 Дукати 83·30—83·80, Корони 37·30—37·80. Рублі 46·00—46·50.

Срібло: Корони 0·30, Фльорени 0·75, Рублі 1·25.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам для 17. IV. масло 3·10, молоко —·16, сметану —·80, яйця 2·30—2·35.

Тенденція на масло і яйця знижкова на молоко і сметану удержана.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФІРАНКИ, наші ручної роботи 9 зол. Коронкові таблетки ручні, ціни сотикові, продає лише **Фрайліх**, Львів, Сикстуська ч. 21. 26/33 9—?

ШВАЦАРСЬКІ ГОДИННИКИ продає дешево Домбровський і Розважевський. Львів — Академічна 2. 73/53 7—10

ПОДАТКИ, зізнання про дохід, відклики, житні справи, радник скарбу Бачинський, Содова 6. телефон 25-57. 1436 1—3

ГАРНІ КВІТИ як хочеш мати в кімнаті, на балькові, в городі **то уживай навозові пастильки „Тесп" (потас, фосфор, азот) 50 сот.** Жадайте в складах: „Народної Торговлі", дрогеріях і складах насіння. 1112 17—30

МОТОЦИКЛІ нові і вживані, ровери від 120 зол., поручає Автоспорт, Львів, Словацького 2. 1312 10—20

СОРОЧКИ спортові мужеські **зол. 2·36** виконує і продає **Вирібня** біля **„Реноа"** Львів, Сошіпна 9. 1318 10—20

ПОТРІБНИЙ від зая старший чоловік в віці 40—50 літ лагідної, спокійної вдачі до опіки над умово хорим, зовсім спокійним. — Першенство мають ті, які покінчили курс доглядачів хорих, або які вже займали подібне становище. — Місяць пробн. 20 зол. вдал з повним утриманням. Зголошення з адресою та з описом життя, потвердженим урядом парохіяльним слати до п. Дорожинської Стрий, Колієва 64. 1432

ОСОБА робітяща, ощадна, лагідної вдачі, знає сільську господарку, має довголітню практику, займеться пильно господарством і кухнею у малої родини найрадше на виїзд. Довільна винагорода. Зголошення до „Діла" під „Ощадна". 1434 1—1

ІНТ ОСОБА шукає праці, може заняти ся домовим господарством, дітьми або хорим. Марія Базалі. Львів, Кор. Ядвиги 27. для Я. Г. 1433 1—1

ПРОДАМ оказійно машину трикотарську швайцарську і навчу працювати на ній Львів, ул. Косцюшки ч. 3. К. Яременкич. 1435 1—3

ЦІННИК обуви фірми **„Ар-Ка"**, Хорунжина 11 а: Мужеські півчеревики зол. 22·—, лицівки мужеські 2·—, жіночі 2·20, обпаси мужеські 1·40, жіночі 0·70. 19—25

ШУКАЮ на час ферій (від 15. червня по кінець серпня) трьох кімнат з кухнею або II уживанням у горах або на підгірю. Зголошення до Адм. „Діла" під „Ферії". 2—5

ОГОЛОШЕННЯ

ДЕШЕВО! Сітки на огорожу від 55 сот. за метр **Й. КОНРАД, ЛЬВІВ,** Гетманська 22. Тел. 49-83

Міське Заставничне Заведення.
Міський Відділ Комунальної Каси Ощадности у Львові

на основі дозволу Магістрату пород. стол. м. Львова з дня 12. березня 1934 L. W. II./1. 739/34

уладжує дня 7. травня 1934 і в наступних днях від год. 9 до 13 (1) і від 16 (4) до 19 (7 вечер) у власнім льокалі при вул. Валовій ч. 9. II. пов.

ліцитаційну продажу заставів

Продаватимуть невикуплені предмети зі золота, срібла і шляхотне каміння, застановлене або оплачене лише по день 30. червня 1933 р. означені: Серія V. від ч. 1 до ч. 63197 та серія Д. (застави у долярах) від ч. 1 до ч. 5976 і непродані або зняті на попередніх ліцитаціях Серія III. від ч. 1 до ч. 106.000. Серія IV. від 1 ч. до ч. 100.000 тим, що найбільше дадуть.

Друга ліцитація по думці § 33 правильника відбудеться після закінчення ліцитацій усіх заставів.

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 100 (13.645). Львів, пятниця 20. квітня 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Інтервенція у львівського воєводи.

У звязку з останніми подіями в краю інтервенювали 18-го п. м. представники УНДО й Української Парляментарної Репрезентації: сен. Юл. Павликовський, ген. секр. Вол. Целевич і пред. Вол. Кузьмович у львівського воєводи. На цій конференції вони порушили справу політичної системи в краю в ділянці адміністраційній, господарській, культурно-освітній і шкільній.

—o—

Розписання виборів до міських рад у Галичині на 27. травня ц. р.

Дня 10. грудня 1933 відбулися вибори до міських рад на терені чотирьох галицьких воєвідств. Не переведено тоді виборів тільки в деяких містах і містечках з різних причин. Між іншим не переведено тоді виборів у Перемишлі, Самоборі, Дрогобичі, Підгайцях, Заліщиках і т. п. та в громадах, які щойно пізніше визнано за міста, як Тлусте, Мельниця, Гусятин. Всюди там у галицьких міських громадах, де досі ще не переведено міських виборів, розписано вибори на день 27. травня 1934.

Рівночасно розписано вибори до міських рад на терені центральних і східних воєвідств (Волинь—Полісся) і доручено старостам поробити відповідні заходи.

Троцького викинули з Франції.

ПАРИЖ, 18. 4. ПАТ. Уряд не дозволив Троцькому на дальший побут у Франції, бо Троцький не хотів залишитися політично невтральним.

НАДУЖИВАВ ГОСТИННОСТИ.

ПАРИЖ, 18. 4. ПАТ. Побут Троцького у Франції спричинив великий крик правої преси, яка закинула Троцькому, що надуживає гостинности. Троцький зломив своє заяву, що не буде займатися політичною діяльністю і розвів енергійну пропаґандивну акцію за заснуванням IV. інтернаціоналу. Троцький вдержував постійно контакт із замешканим у Парижі Бравшом і при його допомозі задумував зорґанізувати більшовиків ленінівців проти теперішнього комуністичного режіму в Росії. В останніх місяцях Троцький видавав, крім опозиційного бюлетину, цілу низку брошурок, в яких критикував гостро Сталіна. Завдяки припадкові з посланцем-мотоциклістом виявилася ціла пропаґандивна акція Троцького. Радикальна преса боронить Троцького, бо, мовляв, Троцький є таким самим політичним емігрантом, як утікачі з Німеччини.

ЧОМУ ТРОЦЬКОГО ВИДАЛИЛИ З ФРАНЦІЇ?

ПАРИЖ, 18. 4. ПАТ. Півофіціяльно пояснюють що до відобрання Троцькому права побуту у Франції причинився факт знайдення брошур, у яких Троцький критикував внутрішню політичну ситуацію Франції та останні події. Троцькому визначено вже речинець, коли має вибрати собі державу, де хоче поселитися. Перший раз заборонено йому перебувати у Франції в 1916 р. Цю заборону відкликано в червні м. р. під умовицною, що він здержиться від всякої політичної діяльности. Спершу визначено йому на побут Коренку, одначе з огляду на стан здоровля французька влада згодилася, щоби Троцький замешкав у Руаян. Там він не міг довше перебувати з причини напасливости юрби. Тому в грудні м. р. влада згодилася, щоби Троцький осів у Барбісоні.

—o—

Заява кн. Штаремберґа.

РИМ. 18. 4. ПАТ. „Джорнале д'Італія" оголосила інтервю з кн. Штаремберґом, який приїхав до Італії. Кн. Штаремберґ заявив, що нова австрійська конституція взорується на фашизмі в двох питаннях: зміцнення влади і корпораційний устрій. Зрештою постанови конституції випливають з духа австрійського народу. Цей народ є частиною німецького народу, але бажає боронити свою власну культуру. З Німеччиною не було би конфліктів, коли Німеччина признала би независимість Австрії. Гаймвера залишиться вірною Дольфусові. Гаймвера була все речником союзу між Австрією, Італією та Мадярщиною.

—o—

Французька неуступчивість супроти Німеччини.

ПАРИЖ, 18. 4. ПАТ. Французька відповідь В. Британії, вручена вчора міністром закорд. справ Барту англійському шарж д'афер Кемпбелеві, є доповненням першої французької відповіди з 6. ц. м. Із змісту ноти виходить, що якби навіть Франція була схильна згодитися на пропоновану конвенцію, то підвалина німецьких вимагань на військо і німецька відповідь на англійське домагання здержують її від того. Німеччина зброїться всупереч прийнятим зобовязанням і не ждучи навіть на закінчення розбройних розмов. Франція серед таких обставин не може вректися безпеки і з огляду на некорисний вислід розмов між головними державами, обстоює дальше якнайменьшу розвязку, залишаючись вірною своїй традиційній політиці.

Відгомін лютової революції в Парижі.

ПАРИЖ, 18. 4. ПАТ. Комісія для вияснення лютових подій переслухала заст. голови Огняного Хреста, Поцца лі Борго, який ствердив, що організацію фінансував спершу Коті. Тепер не дістає ніяких субвенцій, удержуючись тільки з членських вкладок. Огняний Хрест не думав ніколи розганяти палати депутованих, домагався тільки сильного уряду. Інші свідки, члени тієї організації, доказували, що Огняний Хрест не був озброєний 6. лютого ц. р. Деякі його члени були в залізних шоломах, щоб охоронити голови перед гумовими палками поліції.

Опісля зізнавав предсідник організації Молодих Патріотів Тайтінґер, який ствердив, що організація є антикомуністична і противна рухам скрайньої лівиці. Організація має 200.000 членів і розпоряджає буджетом півтора мільона франків. Участь в маніфестаціях взяло 30.000 членів. Тайтінґер атакує поліцію за брутальне поведення супроти маніфестантів і безборонного народу.

Число безробітних зменшується.

ВАРШАВА, 18. 4. ПАТ. Статистичні дані уряду посередництва виказують, що число безробітних дня 14. квітня ц. р. сягало до 381.444 осіб. За тиждень зменшилося число безробітних на 5.404.

150 золотих...

(Український Дім у Празі.)

Львів, 18. квітня 1934.

Вже більш року українська преса Галичини, денники, тижневики, місячники — поміщує інформації про велике діло, яке задумала українська еміґрація в Празі про збудування в столиці Чехословаччини — Українського Дому. Цей дім мав би бути осередком культурного й наукового життя наших земляків, що найшлися на території Чехословаччини, але передусім містив би в собі цінні національні скарби, що їх придбав і все ще збирає „Музей визвольної боротьби України". Здавалосяб, що сама ідея — мати такий музей на чужині, де збігаються тепер нитки цілої середньої Европи, повинна не то зацікавити, а й захопити українське громадянство Галичини. Здавалосяб, що справа така ясна, що про неї говорити багато не доводиться. Здавалося би, що не требаб окремих закликів і то таких частих, що українське суспільство Галичини добре розуміє велику вагу такої установи й допоможе українській еміґрації в Чехословаччині вже дуже незабаром виставити в Празі — Український Дім. Т-во „Музей визвольної боротьби у Празі", що завідує справою Музею, і що підняло думку створити „Український Дім", докладає всіх зусиль, щоби цю думку зреалізувати. Нема ніякої також нагоди, щоб її товариство не використовувало й не нагадувало громадянству про свій задум та про ті наслідки своєї праці. Вже тепер зібрано більше, ніж 70.000 ч. корон. Про збіркову акцію товариства може громадянство все довідатися з „Вістей „Музею визвольної боротьби України" і взагалі про діяльність і товариства й самого „Музею". Здавалось би, що така праця управи товариства зацікавить цілий край. А отже, крім байдужности для справ „Музею визвольної боротьби" наше громадянство нічого досі не виявило.

Від місяця грудня 1933. йдуть та йдуть статті і заклики жертвувати на „Український Дім" у Празі. Для влегчення цілої збіркової акції утворено в Земельному Банку Гіпотечному у Львові окреме конто. І що?

Сором сказати.

За весь той час по кінець березня вплинуло рівно — 150 зол. на „Музей визвольної боротьби України" у Празі.

Стопятьдесять золотих — на 4 міліони українського населення в Галичині...

Не думаємо, що чим іншим, як повною **байдужністю до культурних справ** — можна пояснити це таке невідрадне явище.

Вже 4. ч. „Вістей" „Музею визвольної боротьби України" визначило було Галичині мало не останнє місце у збірковій акції: її випередила сильно Буковина, не кажучи вже про Волинь чи еміґрацію... Від того часу пройшло знову декілька місяців — і картина мало чим веселіша. Незабаром має появитись другий „Памятний спис жертводавців" (на 1/4 1934), і на ньому Галичина знову стоїть далеко позаду української еміґрації, що відбирає собі останне від уст зі свого тяжкого заробітку і складає цеглину за цеглиною на будову такої всенародньої установи, як „Український Дім" у Празі. Та-стоїть вона все ще дуже далеко позаду Буковини й навіть позаду Закарпаття...

Коли проглянути докладніше спис жертводавців, то можна побачити між галицькими організаціями такі, як: Центросоюз, Дністер, Маслосоюз, Земельний Банк, Народня Торговля, Центробанк, Ревізійний Союз, Молода Громада, всі у Львові, Укр. Бурса у Стрию, Повітовий Союз Кооператив у Калуші, дві читальні „Просвіти", одна приватна гімназія й Українська Парляментарна Репрезентація. Ось і — все. Деж наші організації, товариства, що їх налічує Галичина не сотнями, а тисячами? Деж ті просвіти, господарські, професійні й ін. товариства, до яких звертався вже перед „Музей Визвольної Боротьби" і які мали вже

час відгукнутися на його зазив хочби й найменшою якоюсь жертвою...

І деж те українське громадянство, де поодинокі українські громадяни? Серед жертводавців бачимо імення **Митрополита** і двох епископів, і **двох** священників (з усього українського духовенства в Галичині!), одного видавця (п. І. Тиктор), пять інжиніріи, пять-шість лікарів, один посол і яких 20 нетитулованих імен.

Хібаж це не сором нам?

Правда, в нас раз-у-раз пояснюють, що, мовляв, збірок і так у Галичині багато (голодні, „Рідна Школа", втікачі з Наддніпрянщини, „Просвіта", інваліди... і т. д.). Алеж хіба всі ці пояснення — не повснення. Правда й це, що в краю справді багато жертвують. Алеж справа будови „Українського Дому в Празі" не менше важна для цілої нації, ніж усі інші галицькі місцеві національні інституції й товариства. З боку національного це **великий** прогріх думати, що „Український Дім" у Празі лишсь собі маленька справа нашої еміграції, що це справа для нас — дальша, мовляв, не краєва, не своя. „Український Дім" у Празі — не якась забаганка, а то й видумка нашої еміграції — а установа загально-національна в соборницькому розумінні. Не требаж забувати, що ініціятива до заснування „Музею Визвольної Боротьби" у Празі вийшла з кол Української **Галицької** Армії, що Музей і склався у своїй основі з архівних і музейних памяток цієї армії, та й поза ними містить у собі безліч саме галицьких матеріялів...

Алеж чи аж так далеко треба заходити, щоби доводити, що „Музей Визвольної Боротьби України" має значіння загально-національне, що а нас тут, у Галичині, ніхто не має не то підстав, але й права залишатися до збіркової акції байдужим...

Просто вірити не хочеться, що ця байдужість така вже велика. Деж таки — сточять-десять золотих за такий довгий час, після закликів по часописах, після дописів, статтей, інформацій...

А нове число „Вістей", що містить спис жертводавців за землями — принесе для Галичини ще соромніший образ. Що подумають собі про Галичину інші землі, де живуть українці й де суспільство романтичними очима дивиться на нас, той колишній український Піємонт, що його собі вони беруть за зразок...

Крайній час направити лихо! Хай ці рядки не будуть „гласом вопіющого во пустині". Хай хоч тепер посиплються жертви на „Український Дім", щоби хоч Галичина цього року **дігнала** інші землі.

Жертви шліть на Земельний Банк Іпотечний, поштова складанка 500170 з допискою МУД (Музей Український Дім).

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мушліни, крепони, спенжи і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 15-365

„Національний шлях України".

У відпській „Ное Фрає Прессе" появилося дві кореспонденції з Москви її тамошнього постійного представника, інж. Бассехеса. Одна з них, у числі з 18. березня, була оголошена під повищим наголовком і датована „в початку березня", — друга, п. н. „Кріза на Совітській Україні", появилася два дні тому (число з 15. ц. м.), і писана вона „з кінцем березня". Це статті, які сміливо можна назвати рідкістю у закордонній пресі: Вони визначаються (особливо перша з них) такими подробними і знаменитими інформаціями, що треба подивляти чужинця, який так совісно опановує фактичний матеріял до питання, про яке береться писати. Особливо яскраво видно це при порівнанні тих статтей напр. із недавно реферованою у нас статтею московського кореспондента „Газети Польскої" п. Отмара, який задовольнився тенденційними і поверховними інформаціями з офіціяльних московсько-совітських джерел та добалакався до того, що цинічно признав „користність" винищування українців на Україні!

Інж. Бассехес починає з того, що стверджує правду за поголосками про глибокі розбіжности внутрі української комуністичної партії. Після такого короткого вступу дає огляд національного всеукраїнського руху, опертого головно об інтеліґенцію, культурні й господарські установи та школи — Галичини. Автор згадує про боротьбу галичан з польським краєвим правлінням і з москвофілами, „яких створив Петербург", та ширше зупиняється на історії УСС-ицького легіону й УГА: як то ворожо до українських змагань ставилась Франція, французький десант в Одесі на чолі з шефом штабу Фрейденбергом, як Денікін проклямував „єдіну неділіму", і як українці поволи опинювались між двома млинськими каменями — білим і червоним.

Почали навязуватися невидні нитки з червоних командних місць до галицьких старшин. Тільки опершись на пролетарську Росію — розлягалися голоси — Україна може здобути свою національну самостійність. Повстала теорія про „одно-клясову націю" України, в якій впродовж історії загинули всі інші кляси за винятком селянства... Частина галицьких старшин справді перейшла зі своїми частинами до червоної армії, так само, як соціял-революційна партія боротьбістів влилась до комуністичної партії України. Як вартісні культурні сили ті старшини почали грати поважну ролю в українсько-совітському державному житті...

В перших роках по основанні української совітської Республики виявлявся сильний націоналістичний здвиг на Сов. Україні. Але й відразу розпочалася внутрішня боротьба... І тут автор подає знову приклади, як укапісти безуспішно боролися за свою організаційну незалежність і як Москва постепенно звужувала права України. Згадує імена Шумського, Хурґіна, Сіяка, Максимовича, Грушевського, Яворського. Коли проголошено сов. конституцію, протиставились їй українські комуністи й сов. український уряд. В обороні самостійности України виступив і Раковський, а з ним один з найстарших більшовиків — Скрипник. Україні признано ще тоді розмірно широкі привілеї — в закордонній торговлі, в персональній обсаді дипльоматичних позицій, у краєвій автономії.

„...Але згодом почалось витискування українців саме на господарському ґрунті. Щораз цупкіше Москва стягала поводи в закордторговлі й управі промислом. Також у дипльоматії почався упадок впливів України. Українська національна думка зосереджувалася щораз більше довкола освітнього життя й культурних питань". Почався у культурному українському житті на Сов. Україні відворот від російсько-української екзотики, від „малоруського" театру, яскравіше виступав образ Галичини і відчувалася щораз сильніша культурна орієнтація на захід. Крім тієї орієнтації голосно вже лунало гасло „геть від Москви". Внутрі комуністичної партії почало творитися націоналістичне крило під проводом Шумського, який вимагав повної української культурної незалежности від Москви. Москваж вела зручну політику, підтримуючи спершу т. зв. українізацію.

„Але швидко спалахкотіла отверта війна. Західна орієнтація України найшла в Москві оцінку не лише як єресь, але її проголосили просто контрреволюцією. Шумський мусів покинути становище наркома освіти, у партійних рядах переведено сильну чистку. Яворського, колишнього австрійського старшину, потім професора історії і члена Академії Наук, якого популярну історію України ввели як шкільний підручник, — закричали, як націоналіста і буржуя, а коли його перша жінка, що жила у Львові — він одружився вдруге на Сов. Україні — з пімсти передала партії документи і фотографії про його діяльність, як австр. старшини, підчас австр. окупації на Україні, його виключили з партії... Централізація робила у Сов. Союзі щораз більші поступи, щораз більше центральних народніх комісаріятів творено у Москві для цілого Союзу, щораз більше тратили свої автономічні права поодинокі частини Союзу.

В той спосіб прийшла „кріза на Сов. Україні". Автор підкреслює ролю в національному русі на Сов. Україні нижчого клиру, народніх

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 20. КВІТНЯ 1934.

(З конкурсу „Діла" під гаслом „Кожний може стати письменником").

О. ГОРЦЦВІТ.

КИЯНКА.*)

Оце вже другий тиждень київці позамикалися в кімнатах і ніхто й носа ніде не показує. По вулицях Києва гуляла юрба розбішеної босячні під охороною грізних матросів. Вони розбивали крамниці, вдиралися до урядів й приватних мешкань та грабили, що попало під руки. Хто тільки показався на вулиці, вертався обдертий до сорочки, а то й зовсім не вертався. Панувало одно право „грабі награбленное!".

Професор Григорович лежав сьогодні довго в ліжку, бо в кімнаті було морозно. Не зробив запасу вугілля, от і не має чим погрітись. Ще й води не стане. Клятї більшовики навіть водопроводи замкнули, чи прорвали. Хоч брати мило й ручник та бігти до Дніпра. Зайшов би до Рудченків, побачитись з Уляною. Вже довгенько у них не був. Та якби так без приключки дібратись аж на Володимирську? А може перечула яке лихо та виїхала куди на провінцію, а то останнього разу вавіть натикала щось, що не скоро побачимося. Ну, й цікава собі козачка. Гарна, весела, а мудраж. От оженитись та повезти киянку в Галичину. Якось аж тепер відчув, що до вподоби вона йому. Нудно чомусь без цієї студентки.

Він встав з ліжка і запалив примус. Так щож! Води дебанок є, і цукру кілька кісток, але запас сухарців іще передучора закінчив. І доки прийдеться голодувати? Зі злости загасив примус і неспокійно став ходити по кімнаті. Ну, й що тут робити? Не виходити на вулицю, так уже хоч здуріти треба. Покажеться денебудь, так знуж заскочить матрос і „под стенку". Алеж годі! треба ж вкінці вийти на світ божий. Може де попадеться який часопис у руки, тай хліба хунт буде можна дістати на базарі. А оце, як вісіо грізного, так можеб завтра й поскочив до Уляни.

Вагаючись отак йти, чи не йти, надягнув футро і вийшов на подвіря. Поглянув сюди-туди й на вулицю в напрямі базару. Вулиця виглядала зовсім не так, як недавно тому. Усі крамниці позачинювані. Не їхали туди трамваї, ані підводи. Хідники теж пусті. Тут і там дехто пробіжить і скоро щезне в каменичних сінях. Серединою переїхало вантажне авто революціонерів. Це були переважно молоді люди в цивільних одягах, оперезані стяжкою набоїв до машинових крісів. Таке цивільне військо навівало жахом. Ідучи далі, побачив на розі вулиці стійку чекістів. Посередині дороги стояв машиновий кріс і скринька ручних гранат. Трошки далі лежав закручений грамофон і грав „камаринскую". Його обступили босяки і з диким вереском тупцювали на камінні. В паріжному ресторані господарювали матроси. Кругом були порозкидані порожні пляшки, розлита страва і кухонні відпадки.

Побачивши таку оцінку, професор скрутив у найближчі сіни, а там через подвіря перейшов на другу вулицю. Туди й недалеко вже було на базар. Та коли прийшов на місце, побачив, що на базарній площі не було перекупок, ні одної підводи з села. Усю площу вкрили стада київських голубів, спішно шукаючи за зерном. Видно й вони відчули на собі революцію, бо декотрі, зморені голодом, аж крила поопускали. Аж у кутї базарної площі побачив юрбу. Люди нхались одні на одних і щораз підносили дикі оклики. Певно появився селянин тюхи харчів і народ оскуповує. Наблизився ближче і побачив, як на бочці стояв якийсь жидок і проповідував людям інтернаціонал. Підчас цього салдатня виносила з поблизької крамниці всяке добро. Двох брало мішок цукру за кінці, розпороли середину і розмахнувши добре, жбурляли ним в юрбу. Як голодні гієни кидались люди на це добро і хватали скільки кому попало.

Професор уже й собі хотів кинутись туди, щоби хоч дещо сминкути, та вмить зорієнтувався, що може попасти в руки чекістів і завернув в бічну вуличку. Та ось підступила якась бабушка, що спитала, чи не купив би хліба. „Давайте, Христа ради", окликнув радісно професор, начеб найшов найцінніший скарб. І добула бабушка зпіх поли і хліба, і сала кусок. Солоно казала собі за це заплатити, та професор був радий, що напитав харчів. Заховавши це все по кишенях, наче на крилах пустився домів. Ще багато бабок спиняло його по дорозі, чи не купив би що, та як перше з радости розцілував би був їх, так тепер вони йому остогидли. Це були міські спекулянтки, що в скрутний час рахували на визиск, готові за кусок хліба здерти з чоловіка шкуру.

Минув одну вуличку, другу, та вже недалеко було додому. Аж напроти нього два чекісти. Мурашки пробігли по плечах. Не надумуючись довго, він метнувся в найближчі сіни каменицї. А тут йому й напроти дуло револьверу. „Руки вверх!" — закричав чекіст. В сінях стояло панцирне авто, а коло нього варта. Зараз надбігли сюди й чекісти з вулиці і зареготались: „Вот попался галубчік-буржуйчик!" Вони прискочили до нього й перешукали всі кишені. Не найшовши ні копійки, забрали тільки документи. Опісля хустинкою завязали очі, завели на вулицю, та веліли йти наперед.

(Докінчення буде.)

—o—

*) Свідомо вміщуємо цей спомин безпосередньо після вчорашнього „Камера № 19", щоб читачі могли звернути увагу, як два різні автора находять той самий матеріял і як його обробляють. — *Редакція*

учителів і міщанської інтелігенції. Згадує про процес Союзу Визволення України, про боротьбу довкола колективізації, розчарування українців-комуністів і явно-ворожі протимосковські виступи. Згадує про розстріли (Конар і тов.), про трагедію Скрипника, Хвильового, Грушевського, про стріл Леміка у Львові.

Інж. Басехес закінчує свої дві статті твердженням, що в Совітах побідила всеросійська думка, яка розвязала теж більшовикам руки в їх закордонній політиці, вможливлюючи пакти з Польщею. Нині йде повна централізація і уніфікація політики і культури совітської держави.

З організаційного руху.

НАДВІРНЯНЩИНА.

Дня 18. III. ц. р. відбулася довірочна нарада УНДО в **Цуцилові** надвірнянського повіту, дня 25. III. в **Каміннім** тогож повіту. На обох нарадах голова Пов. Нар. Комітету в Надвірній **д-р Микола Николайчук** референував справи організаційні та представив теперішнє політичне положення нашого народу.

БОРЩІВ.

В дні 23. III. ц. р. відбувся в Борщеві Повітовий Народній Зїзд. Присутніх було 160 осіб. На 44 громади Борщівщини було заступлених 41 громад. Зїзд відкрив заст. голови Повітового Комітету п. **Андрій Стефанюк.** Згадавши кількома словами про незабутнього голову Комітету бл. п. о. дек. Дмитра Курдидика, якому присутні висказали пошану через повставання з місць, привитав представників Центрального Комітету в особах пп. сен. **д-ра А. Горбачевського** і посла **д-ра Любомира Макарушки.** До президії обрано пп.: сенатора Горбачевського, посла Макарушку, селянина Петра Іванишина з Бабинець, емер. учителя Степана Гайдамовича з Іванкова і п-ю Михайлину Витрикушеву зі Скали н. Зб. Секретарював с. Петро Гораль.

Звіт з діяльности Української Парляментарної Репрезентації здав **пос. д-р Л. Макарушка,** що торкнувся теж справи партійного органу „Свобода" та допомоги біженцям з Великої України. Про вибори до сільських рад говорив **сен. д-р А. Горбачевський.** Присутні вислухали з великою увагою обох промовців і висказали їм горячу подяку. По відповідях на деякі запити в справі виборів до сільських рад ухвалено відповідні резолюції. З черги д-р Вол. Чировський зреферував справу позички „Рідній Школі" та допомоги голодуючій Гуцульщині. Звіт з діяльности ПНК здав секретар п. Петро Гораль.

Опісля вибрано новий Повітовий Комітет з **о. Семеном Гребенюком** як головою. На Зїзді вивязалася оживлена дискусія над рефератами, в якій промовці накликували до поширювання організації УНДО. При кінці присутні зложили одноразово на потреби організації зол. 12.50. Зїзд закінчився відспіванням національного гимну.

ВАЖНІ НАРАДИ.

ПАРИЖ, 18. 4. ПАТ. Президент Лебрен прийняв пані міністра Тітулеску, який опісля конферував з мін. Барту в його приватнім помешканні. Виданий комунікат повідомляє, що обоа міністри обговорювали проблему розброєння, положення в середущій Европі і поїздку міністра Барту до Польщі.

Демонстрації проти Еріо.

ПАРИЖ, 18. 4. ПАТ. У Нант виголосив Еріо промову на тему останніх політично-фінансових випадків і апелював оборонні засоби. Соціалісти зорганізували велику демонстрацію, намагаючись не допустити членів організ. Патріотичної Молоді на салю. Щойно кінна поліція привернула лад. Чотирьох членів організації Патріотичної Молоді важко поранили і їх відвезли до шпиталю.

Пливуть ледяні гори.

БОСТОН, 18. 4. ПАТ. В північній частині Атлантійського Океану зауважено коло 40 ледяних гір, що пливуть на південь і є поважною небезпекою для кораблів. У звязку з тим видано спеціяльні розпорядки.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 46—180 **Телефон 25-55.**

Як поширити варштати праці.

Зі статтей надісланих на конкурс „Діла".

Кріза в теперішніх часах примусила неодного покинути свій варштат праці, до якого приготовлявся довгі часи, а шукати нового, який йому накинули обставини життя. Деякі з тих людей, що шукали в новій ділянці праці останнього рятунку перед життєвою катастрофою, почуваються тепер щасливими, може навіть щасливішими, якби були вперто держалися першого, вибраного заняття. Одначе свою ціль осягнули лише ті, що натрапили на добрий терен праці, на сприятливі обставини і вміло їх використали. Це є меткі люди, що фактично беруться до добре обдуманого діла і солідно його виконують.

— Годі тепер до чогось нового взятися — подумає дехто — коли люди досі вже все обдумали, кожну ділянку праці позаймали. Хто так думає, дуже помиляється. Життя дає все нові можливости кращого завтра, але лише тим, що не лякаються трудів та мають відвагу боротися з несприятливими обставинами. Наведу один приклад. Один збанкрутований богач (мабуть дідич), який перед пяти літами зайхав у наші Карпати шукати щастя, мусів мешкати з рідною в нашого гуцула на горіщі, бо на літне мешкання його не стало. Тепер він має в Татарові над Прутом найкращий на цілі гори пансіон, живе в достатках, а наші гуцули шукають у нього дешевої роботи. Чимже він розбагатів? Дрібницею. Збирав насамперед з рідною малини ціле літо і витискав сік. Дохід із цього вистарчив йому на утримання і на закупно кількацяти пнів пасіки. Коли переконався, що пасічництво дуже поплачує, доложив усіх зусиль, щоби свою пасіку побільшити. Цього року має він около 300 пнів. З доходу своєї пасіки збудував він пансіон. Гідне уваги є ще те, що утримання літників у цьому пансіоні було дорожче, як в інших, бо власник пансіону оголосив у часописах, що гості, які будуть у нього мешкати, будуть діставати снідання й підвечірок з медом із власної пасіки. Такто дрібничкою заманив до себе меткий підприємець багату клієнтелю на дуже корисних для себе умовинах.

Оцінюючи користи з пасічництва на основі цього прикладу, я переконаний, що воно може неодному дати варштат праці та запевнити певний добробут. Одначе з цього можуть користати лише ті, що мають досвід у пасічництві. Без досвіду пасічникувати — це річ дуже ризикована.

Хоча пасічнича ділянка праці не нижчими, але способи пасічничої господарки, які хочу подати, нові, досі в нас непрактиковані. На мою думку промислова пасіка повинна мати найменше 200 пнів (американських даданів або українських). Щоби забезпечитися в голодні на мід роки перед можливою катастрофою, треба 100 пнів держати в горах, а других 100 на Поділлі. Користь із цього є та, що на випадок голоду на мід у горах, пасічник рятує пасіку медом з Поділля і навпаки. Друга користь із такого розділу пасіки є та, що при медоборі використовуємо весь гірський мід, а піддаємо бджолам на зимівлю дешевий, гречаний, подільський мід з власної пасіки. Небезпечно є купувати для підгодівлі меду, бо тим можна знищити пасіку. Добрий пасічник ніколи на такий експеримент не зважиться. Користи, які осягаємо через заміну гірського меду на гречаний при підгодівлі, можемо приблизно математично обчислити. За підставу беру пересічну ціну меду з попередніх років: 1 кільо гірського меду 3 зол., а подільського 1 зол. Для зимівлі потрібно бджолам на 1 пень 8 кільо, на 100 пнів 800 кільо. Коли продамо гірський мід, яким бджоли мали зимувати за 2.400 зол. (по 3 зол. за 1 кільо), а дамо їм гречаного, що коштує 800 зол. (по 1 зол. за 1 кільо), то нам лишиться 1600 зол. Колиж візьмемо під увагу, що 800 кільо меду, який даємо бджолам у горах на зимівлю, ми могли б продати, то всеж таки нам лишається 800 зол. заощаджених грошей. Роздумаймо тепер над другим питанням, а саме: як рентується звичайно пасіка в горах і на Поділлі? Відповім на підставі інформацій, які я дістав від пасічників у ріжних гірських околицях. Бували роки, що 1 пень системи Дадана або український вулик давав 50 кільо, 20 кільо, а в найгірші т. зв. голодні роки 10 кільо меду. На основі вище поданої пересічної ціни меду 100-пневa пасіка в горах може дати приблизно 15.000 зол., 6.000 зол. і 3.000 зол., залежно від медодайности року. Подільські пасіки дають дещо більшу скількість меду, як пасіки в горах. Одначе ріжниця не дуже велика. Знаю лише 2 випадки на Поділлі, де пень давав 70 кільо меду. Отсі дані подаю на основі власного досвіду.

На закінчення додам, що пчеларенні пасіки в горах і на Поділлі можна зайнятися управою медодайних ростин. Ця ділянка пасічничої господарки стоїть досі у нас майже нерухана. Користи з неї можуть бути великі, бо управа згаданих рослин причинюється до збільшення видатности меду у власній пасіці і в додатку дає гарні приходи пасічникові за виплекане насіння. Крім цього заняття може пасічник у горах взятися ще до одного підприємства, яке вяжеться тісно з пасічництвом. В зимові місяці має пасічник мало праці в пасіці. Цей час може він посвятити на виріб вуликів, які може продавати без сумніву по конкуренційних цінах, бо в горах дістає матеріял за третину тієї ціни, яку платять на долах. В міру матеріяльних засобів можна цю акцію повести на широку скалю.

Збираючи все сказане, приходимо до висновку, що пасічництво навіть під теперішню пору господарської кризи поплачується більше, як усе інше. При цьому підприємстві не треба розмірно великих видатків, бо ціна 1 пня вагається між ціною 20—25 зол. При сприятливих умовинах вложений у підприємство гріш дає навіть у найгіршому випадку около 100 проц. зарібку річно.

Д-р Василь Вовк.

Криваві виборчі заворушення.

При доповняючих виборах до румунського парляменту, які відбулися минулої неділі в окрузі Бакеу, прийшло в багатьох місцевостях до кривавих заворушень, викликаних опозиційними елементами. В часі заворушень кілька осіб тяжко ранили, між ними адвоката Мачева в Букарешту.

Довкола афери Ставіського.

ПАРИЖ, 18. 4. ПАТ. Арештований Бріно, який зложив сенсаційні зізнання, мовляв, він застрілив вбивника Пресса, залишається під лікарською опікою. Влада доручила лікарям прослідити психічний стан Бріно, який є пяницею. І тому влада не прикладає великого значіння до його зізнань. Промисловець Ватсон зізнав, що не пригадує собі всіх подробиць, про які оповідав йому Бріно, бо деколи тратить память. Слідчий судія переслухав теж його дружину, доньку, арештованого Жо-Жаха та інших свідків, намагаючись схопити нитки між вбивством Пресса і аферою Ставіського.

Зневажливі карикатури на виставі.

ВІДЕНЬ, 18. 4. ПАТ. „Н. Ф. Пресс" повідомляє, що крім посла німецької держави протестував у чеського уряду також австрійський посол проти виставлення карикатур, які зневажують Австрію. Управа артистичного т-ва Манес, яка зорганізувала виставу, заявила, що не приноровиться до розпорядку чеського міністерства закорд. справ і не спряче карикатур. Поліція досі не інтервенювала.

Ширіть наш часопис!

СПРАВА РОЗБРОЄННЯ
І ФРАНЦУСЬКО-МОСКОВСЬКІ ВІДНОСИНИ.

Французько-московське зближення виключає можність обмеження зброєнь. Московський уряд не є в стані помогти Франції примусити Німеччину спинити її збройни, а кожне зближення між Парижем і Москвою є спробою огочити Німеччину та замкнути для неї єдино можливий східний напрямок розвитку її продукційних сил. Коли ж на спроби огочення Німеччина відповідає збільшенням зброєнь, то це зрозуміло не лише в Берлінї, а й у Льондоні та Римі.

Коли Франція в часі світової війни притягла негрів зі своїх кольоній для боротьби проти Німеччини — це союзники Франції могли ще таксяк зрозуміти, коли ж деякі французькі дипльомати готуються вже тепер, у часі миру, використати більшовиків проти Німеччини, то не ледви чи може знайти зрозуміння в европейських культурних державах.

Переговори в справі зменшення зброєнь перебувають саме тому в такім безнадійнім стані, що їм бракує передовсім основи щирости і політичної доцільности. Озброюватися можна на кожний випадок, хоч це й дуже дорого коштує, але розброєння може коштувати ще дорожче, коли держава не може заступити сили власної зброї цілком певними гарантіями. Говоритим про гарантії в часі загальної непевности, у часі світової господарської та політичної кріси, щонайменше досить ризиковно.

Для переведення навіть часткового розброєння необхідна принаймні політична консолідація Европи, яка давалаб принаймні мінімальні гарантії кожній з великих держав. Але цю консолідацію і ці гарантії можна осягнути лише у згоди означеній групі держав, себто в чотирокутнику великих держав Европи. Кожне переступлення меж цього чотирокутника, кожна можливість притягнення сторонніх сил якоюсь з чотирьох держав руйнує консолідацію европейських сил і кожну гарантію. Чи не смішне є справді наперед кожне чисельне означення збройних сил тої чи іншої держави, коли нема певности, що ця держава не скористає у випадку збройного конфлікту в Европі з допомоги більшовицьких орд, які можуть повернути в купу румовищ всі придбання европейської цивілізації.

Мати якусь надію на поважне зменшення зброєнь шляхом конвенції запропонованої Англією на зборах Бюра Конференції розброєння з 10. ц. м. можна буде лише тоді, коли Франція доконає остаточно свого вибору між трьома вищими великими державами з одного боку та московським урядом і ріжними східньоевропейськими сателітами з другого боку. А вибір цей станеться мабуть не раніше, ніж у Франції дійде до свого кінця сучасна соціяльно-політична кріза.

Сучасний „національний" уряд Франції, ані трохи не є справді національним урядом. У найкращім випадку є це уряд завішення зброї між партіями для принаймні тимчасового впорядкування державної фінансової господарки. Чи господарка ця буде впорядкована при сталім загальнім зрості світової економічної та політичної кріси, питання досить сумнівне. Але не підлягає сумніву, що мішаний під політичним оглядом склад сучасного французького уряду забирає йому всяку можність спинити розвиток „малої громадянської війни", яка підкопує державну будову Франції.

Коли радикально-соціялістичний уряд упав наслідком скандалу Ставіського та московських методів господарки соціялістичних приятелів Москви, то сучасний уряд загрожений новим скандалом грандіозної шпіонської афери на користь тої самої Москви. Не меншою загрозою для існування сучасного французького уряду є його неспроможність дати собі раду з розвитком та озброєнням комуністичних груп у Франції, керованих з Москви.

Досить переглянути московську пресу та її харківський „подголосок", щоби переконатися, що московський уряд вже господарює у Франції, як у себе дома. Чого варте лише обурення проти французької преси, яка насмілилась скопстатувати результати судового дохождення, що шпіонська організація працювала з доручення Москви. Ревеляції „Матена" і „Фіґаро" це „безглузді, провокаційні вихватки, сфабриковані німецькими фашистськими газетами. Пояснення просте: у них спільний меценат — сер Генрі Детерінґ". („Вісті" 24. 3. 1934). „Чи не підозріло, що в цій кампанії беруть участь не лише праві французькі елементи, а й підхоплюють та роздмухують її послужно деякі ліві органи преси поза межами Франції, як наприклад „Газета Польска" і „Джорналє д' Італія"... Чи не характеристично, що найбільше запалу в цім напрямі показують часописи тих країн, які, також як праві французькі кола, дуже бажають спробувати, коли не перервати то принаймні затримати розвиток привязних франко-радянських відносин?" („Ізв." 30. 3. 1934.).

Коли італійська та польська преса висловлює своє занепокоєння з приводу шпіонської та іншої більшовицької діяльности у Франції, то це є поважним доказом того, що сучасне внутрішне становище Франції є справді досить загрозливе. Дивно лише, що французький уряд не хоче цього бачити. Тим часом більшовики розвинули широку пропаґанду у французькій армії, цькують державних урядовців проти уряду, мішаються до конфліктів між робітниками та підприємцями та горячково озброюють комуністичні організації. Боротьба між прихильниками Москви та національними французькими організаціями нагадує в дечім становище в Німеччині перед приходом Гітлера чи в Австрії перед останніми кріваві подіями.

Кореспондент „Ізвестій" Жак Садуль подав в числі з 28. 3. 1934. звіт з ріжних пунктів французького побоєвища: „В Труа пролетарі обляли засідання місцевої фашистської організації, розброїли фашистів і переслідували їх по цілому місті. Протягом трьох годин пролетарі лишались панами вулиці. В Рюффене кілька тисяч працівників, головно селян, організували поважну демонстрацію проти місцевої аграрної фашистської організації. На зборах прийнято комуністичну резолюцію. Подібніж демонстрації відбулись у Ляроше́лі, де кінцеві слова промовця: „Хай живе комуна, хай живуть Совіти", вистрінуто бурливими оплесками авдиторії з 3.000 осіб". і т. д.

Разом з тим пан Садуль гірко нарікає, що „праві організації горячково вербують сили та озброюють їх. Окрім того фашисти мають величезні фінансові ресурси. Вони мають десятки тисяч боєвих кадрів, готових провадити громадянську війну". Але пошукування зброї у комуністів, що було переведено на заряджения французького міністерства справедливости і дало деякі результати московський уряд називає „провокаційною кампанією проти французької компартії". („Вісті", 30. 3. 1934.).

Отже „розвиток привязних франко-радянських відносин" московський уряд розуміє, очевидно, зовсім інакше як французький уряд. Московський уряд розуміє його як можність готувати без перешкод комуністичні розрухи у Франції, Еспанії, Швайцарії і Бельгії; французький уряд розуміє цю „привязь" як московське підтримання проти німецьких жалань у справі озброєння. Два остільки ріжні розуміння тої самої справи одно поруч другого довго очевидно істнувати не можуть. Тому треба сподіватися, що у Франції незабаром зрозуміють, що її внутрішня безпека також як і її зовнішнє забезпечення можливі лише у протимосковському фронті великих держав. А цим може бути промощений шлях і до значного зменшення зброєнь великих держав Европи.

М. Данько.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ —
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ,
22/48 **ГАЛИЦЬКА 8.**

Ви маєте в себе кілька рідних установ, а чи Ви знаєте, що на чужині пропадають душі наших рідних братів? Тому присилайте передплату на українську пресу та місячні видання „Просвіти" та призначуйте їх для своїх братів.

ФІЯСКО ПРОТИРЕЛІҐІЙНОЇ ПРОПАҐАНДИ.

ВАРШАВА, 18. 4. КАП. „Ґосіздат" видало книжку п. з. „Боротьба з релігією в новій пятілєтце", в якій знаходяться підсумки з безбожницької акції на области СССР. Звіт дуже песимістичний. Не зважаючи на великанські суми гроша, які більшовики видали на боротьбу з релігією і зусилля безбожницьких агітаторів, протирелігійна пропаганда соромно провалилася. Самі агітатори признають, що понад 90 проц. сколективізованих селян має по хатах образи і горячо молиться перед ними.

—o—

МОНАРХІСТИЧНА ПАРТІЯ В АВСТРІЇ.

ВІДЕНЬ, 18. 4. ПАТ. „Політіше Кореспонденц" повідомляє, що в Австрії повстала нова монархістична партія, яка бажає привернути в Австрії королівство. Як кандидата на короля висуває партія не архикнязя Оттона, але Евґена або Йосифа Фердинанда. Нова монархістична партія буде зорганізована на військовий лад і вже в найближчих днях розвиватиме свою ліяльність.

Замилювання очей.
ПЕРЕД ЛІКВІДАЦІЄЮ Г. П. У.

ЛЬОНДОН, 18. 4. ПАТ. „Дейлі Телеграф" одержав сензаційні вістки про зміну більшовицької системи вимірювання справедливости. При кінці лютого ц. р. „Правда" подала лаконічну вістку, що Г. П. У. зліквідують. „Дейлі Телеграф" пише, що виконавчу владу Г. П. У. сильно обмежать. І так Г. П. У. не матиме права видавати присудів смерти, карати довголітньою вязницею і висилати на заслання. Видавання таємних присудів і виконування їх без розправи скасують зовсім. 60 відсотків чекістів вже звільнили призначуючи їх на політичних комісарів по колхозах та всяких трестах і синдикатах. Решта чекістів перейде до політичного відділу нового комісаріяту внутрішніх справ, який уже повстане незабаром. Військо Г. П. У. в числі 50.000 підлягатиме комісаріятові війни. Комісаріят внутрішніх справ матиме право висилати на заслання деякі категорії арештованих до 3 років адміністративним шляхом. Зрештою за всі злочини судитимуть загальні суди після переведення явної розправи.

Сталін сподіється, що покращання господарського положення наслідок доброго урожаю, покращання міжнародного положення СССР після визнання більшовиків Злученими Державами, відпружить також внутр'шне політичне положення. Після скасування Г. П. У. мають звільнити кілька тисяч вязнів, а між ними визначних членів партії меншевиків і есерів. Г. П. У. вирішено справді зліквідувати вже кілька місяців тому, але ліквідації не переведено з приводу завзятої позакулісової, особистої боротьби за обсаду нового комісаріяту внутрішніх справ.

Ворошилов висуває на це становище свого кандидата, Акулова, ґенерального прокурора СССР. Зате Максим Ґоркій, приятель Сталіна, піддержує Ягоду, шефа Г. П. У. Незалежно від вислідів суперництва між Акуловим і Ягодою дні Г. П. У. на основі вісток „Дейлі Геральд-у" вже почислені. Головну вязницю і осідок Г. П. У. на Лубянці в Москві вже перебудовують на помешкання державних урядовців.

—o—

По широкому світі.

— Канцлер скарбу Невіль Чемберлен заявив у палаті послів, що надвижка буджету Англії виносить 20 міліонів фунтів штерлінґів.

— До Риму приїде французький сенатор Беранже, великий симпатик фашизму і Мусолінія.

— У Дрездені відкрили академію для расових і евґенічних дослідів. Цей педаґоґічний інститут має за завдання переховати німецьких громадян на свідомих державно і расово громадян. В першу чергу переховуватимуть державних і самоврядних урядовців, а опісля членів райхсвери і штурмівок.

— Китайський уряд звернувся до одної з більших американських фабрик літаків з великим замовленням на військові літаки.

— Італійська королівська пара доконала інавґурації третьої з черги міщевости на висушених понтійських багнах. Місто називається на честь королівської династії Сабавдія.

— З окруження б. цісарової Зити дементують поголоску про її задуманий поворот до Австрії.

— В Греції вибухнув 18. ц. м. 24-годинний залізничий страйк. Уряд видав відповідні розпорядки для здержання порядку.

— Остров Целебес навістив катастрофальний землетрус, що знищив багато місцевостей.

— Кораблі „Сталінґрад" і „Смоленськ" вирвалися з обіймів крит, але ледви чи допливуть до заливу Провидіння. Врятовану залогу з „Челюскіна" криголам „Красін" перевезе до заливу Провидіння, куди прибуде в половині травня. Недуга проф. Шмідта уступає.

— Троцький покинув Францію і поїхав до Еспанії.

— Міністер Тітулєску відбув довшу конференцію з Тардіє.

— В Льондоні почалися англійсько-польські переговори вуглевих промисловців.

— Французький уряд переслав своєму амбасадорові в Льондоні проект конвенції, яка заміннть виповіджений торговельний договір між Францією і Англією. Проект становитиме основу у дискусії між обома державами над новим торговельним договором.

Український народе! Памятай, що від Тебе залежить національна свідомість наших братів на далекому Сході і Заході, тому шли датки і дарові книжки на адресу Т-ва „Просвіта у Львові

Стемплеві оплати від спілок.

Закон з 15. березня ц. р. знижує стемплеві оплати з 2 прц. на 1 прц. від основного або побільшеного капіталу акційних і командитово-акційних та інших спілок; дальше ізд уділів кооператив, хіба що ті кооперативи торгують (заключують умови) лише зі своїми членами. В такому разі ті кооперативи не платять взагалі стемплевих належитостей. Кооперативи, які торгують з нечленами, не платять також стемплевої оплати, але тільки тоді, коли наленшки і товарові звороти для нечленів зачислюють до запасного, резервового або інших фондів. Задрдонні спілки платять теж 1 прц., але лише від капіталу, призначеного для ведення діяльности у Польщі. Зате власники закордонних акцій і вартісних паперів платять 1 прц., але від їх номінальної вартости. Цей 1 прц. платитимуть спілки і кооперативи від 23. 4. ц. р. до кін. 1935 р. Міністер скарбу може звільнити стемплеву оплату до 1 прц. також тим спілкам і кооперативам, які повинні були заплатити вже 2 прц. у часі від 1. січня 1933 р. до 23. квітня 1934 р.

Акційні і командитово-акційні спілки, які побільшують свій основний капітал, платитимуть занижену стемплеву оплату 1 прц. лише в тих випадках, коли вплата капіталу зачнеться найпізніше в дні 30. червня 1936 р.

Рада міністрів може продовжити речинці, передбачені цим законом.

—o—

Винагорода за вивласнені ґрунти.

На основі закону з 15. березня ц. р. платитимуть громади від 9. квітня ц. р. за приватні ґрунти, вивласнені на вулиці і громадські дороги, одну десяту їх оціночної вартости. За вивласнені приватні ґрунти на площі, торговиці і сквери платить громада половину оціночної вартости. Закон обовязує вже від 9. квітня ц. р. і відноситься до тих грунтів, що їх громада вживала і на основі правосильного плану забудови призначила їх на вулиці, дороги, площі, торговиці чи сквери. Крім того закон вимагає, щоби власність згаданих ґрунтів належала ще далі до тих осіб або їхніх спадкоємців, які передали ґрунти громаді на повищі цілі і щоби на вивласнених ґрунтах не було вже інших будівель, лише громадські.

Допомога для інвалідів.

На основі розпорядку президента з 28. жовтня 1933 р. скарбові палати припинили виплату рент тим воєнним інвалідам, яких комісії признали нездібними до праці на 25 прц. і які втратили те своє здоровля в арміях займанницьких держав, або в арміях держав запрязаних з Польщею. Тому міністр скарбу передав воєвідським урядам по 100.000 золотих, щоби воєводи розділювали цю квоту між тих інвалідів, що не мають засобів до життя

З подвигів пароха — москвофільського агітатора.

(Допис з Болшовець.)

Місточко Болшівці на основі останнього перепису населення має 3.600 мешканців, з чого гр.-католики творять абсолютну більшість. Та, на жаль, язва москвофільства як змора налягла над містом. До війни Болшівці поруч Галича були твердинею москвофільства у цих сторонах. По війні положення змінюється, нарід скоро приходить до національного освідомлення, так, що сьогодні українці творять велику більшість, а москвофільські недобитки поволи завмирають.

В останніх часах, головно в попередньому році, український національний рух проявляє велику активність. І так у мин. році відновлено діяльність читальні „Просвіти", засновано: кружок „Рідної Школи", товариство „Луг", Католицьку Акцію і господарсько-споживчу кооперативу, перебудовано будинок читальні, ведено діточий садок, улаштовано цілу низку театральних вистав, пописів, національних свят, свято матери, свято книжки, свято-андріївський і миколаївський вечір та інше.

ПРОТИ ПРАПОРА КАТОЛИЦЬКОЇ АКЦІЇ.

Не припало це до вподоби загибаючій москвофільській кліці, а передовсім її провіднико-ві, тутешньому парохові о. Володимирові Сваричевському. Настали жалюгідні події, котрих не всилі тут вичислити і котрі подано до відома Ординаріятові й Консисторії у Львові. Спровокували їх самі кацапи, коли вкрали з церкви посвячений прапор Католицької Акції, виконаний у жовто-блакитних барвах з написом „Христос — наша сила". Вправді члени Католицької Акції справили негайно новий такий самий прапор, зі шовкового адамашку гафтований, одначе небезпечно вже було тримати його в церкві. Парохіяни переховували його у приватних домах і на час богослужень вносили до церкви. Від свята Йордану цей прапор є в Консисторії у Львові в переховуванні.

ЙОРДАН БЕЗ СВЯЧЕНОЇ ВОДИ.

А воно було так: Т-во Католицької Акції Української Молоді (КАУМ) у Болшівцях з нагоди свята Йордану власним коштом справило до церкви цвіти з паперу. Між цвітами були і цвіти з жовто-блакитного паперу. Не подобалось це о. парохові Сваричевському. Він покликав до канцелярії парохіяльного уряду голову Католицької Акції Онуфрія Перепічку і наказав згадані цвіти усунути з церкви. Коли ж Перепічка відмовився, заявив о. Сваричевський, що найде на це інший спосіб. І справді о. Сваричевський пішов на постерунок держ. поліції. Зараз по його візиті на постерунку поліція повела доходження проти членів Католицької Акції. Того дня, а було це навечерія Богоявлення, покликали на постерунок кількадесять членів Католицької Акції. Там усіх питали: хто казав робити цвіти до церкви, хто їх робив і хто приніс до церкви. Відтак у сам день Йордану ранком увійшли до церкви о. Сваричевський і паламар Вихованський. Там о. Сваричевський велів паламареві задзвонити, а сам лишився в церкві. Коли по хвилині паламар вернувся до церкви, цвіти зникли.

Давнішими роками вбирали у нас на Йордан хрест на ріці російськими барвами. Цього року Католицька Акція задумала вбрати хрест українськими барвами. Та не допустив до цього о. Св., заборонивши його вбирати.

Того дня на Йордан сконсигновано аж три постерунки поліції. Коли почалася вже Служба Божа, а члени Католицької Акції тримали вже хоругви, сталося щось неймовірне: однодумці о. Сваричевського з читальні Качковського кинулися на членів КАУМ, що тримали хоругви, тяжко їх побили, що ствердив судовий лікар, а хоругви відібрали. Потім напасники заявляли, що о. Св. казав їм „битися до останньої тріски". Водосвяття на ріці не відбулося і люди з порожними посудинами, без свяченої води, вернулись домів.

У неділю по Йордані відкликав о. Св. заповіджені сходини Католицької Акції на необмежений час, а сам у той час пішов на сходини читальні Качковського.

Тут слід згадати, що деяким учасникам свята „Українська Молодь Христові" у Львові говорив о. Сваричевський, що шкода було грошей їхати, а тим, що не поїхали, казав, що мали розум, коли не поїхали. В день національної жалоби, 29. жовтня, не відчитав навіть пастирського листа в церкві в Слобідці Болшовецькій, де того дня правив Службу Божу, бо, мовляв, жалоба дотичить українців, а не русинів. Очевидячки ігнорує зарядження свого митрополита, зрештою висловлюється до парохіян про єпископів, що вони „також колотять"

НАЙНОВІШІ ПОДІЇ.

Найновіші події такі: На Великдень у часі обходу з плащеницею довкола церкви в Слобідці Болшовецькій о. Св. особисто відібрав плащеницю з рук господаря Івана Дякова за те, що він посмів носити на друге село святити шутку на „Рідну Школу", коли о. Сваричевський від того відмовився. А коли в часі Великодних Свят прийшла до о. Св. делегація зі збіркою на писанку „Рідній Школі", він відмовив датку на „Рідну Школу", при тім делегацію добре вилаяв і заявив, що „до української партії не належить" і на будуче заказав звертатись до нього в якихнебудь громадянських справах, бо не тільки до митрополита, але навіть до д-ра Дмитра Левицького, голови УНДО, ніякі скарги не поможуть. Третього дня Великодних Свят, у часі, коли люди виходили з церкви зі Служби Божої, син о. Сваричевського, абсольвент медицини, отже ніби інтелігент, тримав біля церкви, коні з поперевязаними на хвостах жовто-блакитними стяжками. В часі Свят, передовсім підчас гагілок, місцеві москвофільські „юноші" невинно провокували українську молодь, побиваючи її, при чому хвалились, що мають запевнену безкарність. Не зважаючи на незначну горстку кацапів, українська молодь не вийшла з рівноваги.

Останнього дня Свят незнані особи повибивали шиби на приходстві о. Сваричевського. Четвертого дня ранком приїхав до Болшовець комісар воєвідської команди поліції з Станиславова з шістьома тайними агентами і комісар рогатинського староства кпт. Сойка, щоб вийкрити виновників. Переведено ревізії в Івана Фігурки, Михайла Велички, Петра Костика, Петра Белея (двічі), Миколи Фігурки, Василя Бойка, Римара, Мирослава Дякова, Віктора Заседка, дальше в місцевій кооперативі і читальні „Просвіти." Арештували: Мирослава Дякова, Петра Бойка, Михайла Віцька, В. Заседка, Петра Віцька, Римара й обох синів Івана Дякова.

Коло дому о. Сваричевського настановили постійну громадську сторожу. В місті панує велике обурення на о. Сваричевського за його нетактовне поведення супроти своїх парохіян та українського народу. Сектанство шириться у скорім темпі, а о. Св., замість його поборювати, безправно припинив діяльність Т-ва Католицької Акції, а сам бавиться політикою комісаря Народнього Дому Михайла Бачинського.

Парохіяни просять отсим Ординаріят, щоби він дав їм пароха, який схотів би боротися зі шкідливим для Церкви й Народу сектанством і проповідував між парохіянами християнську любов і згоду, а не ширив незгоди й роздорів.

—o—

Так говорить постерунковий.

Дістаємо таке письмо:

Дня 11. квітня переслухував нас (стягав протокол) постерунковий Новосельський у справі побиття дяка з Ладанець. У часі протоколу казав до нас так: „Чому ви не набете свого ксьондза Боднара? Якби ви його набили, то ми бн вас не тягнули і ви би тут не сиділи".

Це говорив один раз, переслухуючи в год. 11. нас двох, себто Степана Бойчука і Михайла Куницького разом. Чув це Андрух Дух с. Миколи. Другий раз так само казав до мене, Григорія Кісіля с. Григорія, в год. 2. Чули це з другої кімнати Степан Бойчук і Михайло Куницький. Можемо своє зізнання ствердити присягою в суді.

Борщів, дня 17. квітня 1934.

Григорій Кисіль, Степан Бойчук, Михайло Куницький.

Допомога Гуцульщині.

ВАРШАВА, 18. 4. ПАТ. Гуцульські сторони, особливо косівський повіт навістили цього року рідкі стихійні нещастя, як великий неврожай та повені. У звязку з тим економічний комітет міністрів на засіданні 16. ц. м. рішив притти з допомогою дрібним господарствам Гуцульщини, щоби забезпечити їх сівним зерном і пашею для інвентаря. Зорганізуванням акції закупу потрібних матеріялів і розпорядом серед населення має зайнятися станиславівський воєвода.

—o—

З товариського життя.

ЧАЙНИЙ ВЕЧІР УФОТО.

Другий з черги Чайний Вечір, улаштований Товариством „УФОТО" в малій салі Муз. Т-ва, пройшов у дуже симпатичному настрою. Невимушена атмосфера, гумор, що його вміли на салі „господарі" Товариства, й у великій мірі концертова частина спричинили, що присутні були вдоволені та приємно провели час.

Першу концертову точку виповнив молоденький челіст **Івась Барвінський.** Це правдивий великий талант з Божої ласки. Вже нині захоплює гарним, повним тоном та своїм поважним поставленням до музики. Тож можемо йому пророкувати мистецьку карієру, якщо сповнить один з її найважніших постулятів, себто дасть великий вклад праці. Івась Б. виступив рівночасно і як композитор, бо заграв свою „Мельодію".

Сольоспів симпатичної нашої співачки п. **М. Свірської** познайомив нас з новою композицією В. Бартаровича „Оранжутанго". Ця річ спів-рецитація, удержана в ревівім тоні, мельодійна та не банальна змістом. П. Свірська віддала її голосово та мімічно дуже добре. На гучні оплески співачка додала ще „Тайну" Людкевича.

Мелянхолійно-ліричний „Вальс" Н. Нижанківського зілюструвала пластичним танком талановита танцюристка **Г. Голубовська-Балтаровичева.** Її повна краси та граціозности поява музикальність та уміння висказувати свої думки при помочі руху відповідають вимогам ритмічного танку.

По концертовій частині відбулися танці.

І. Поймова.

Найбільший вибір блаватних товарів по незвичайно низьких цінах поручає фірма **АНТІН УВЄРА** ЛЬВІВ, УЛ. ГАЛИЦЬКА ч. 10.
25/73 5—6

НОВИНКИ

— **Криниця,** пансіон „Татранська ((„Tatrzańska")) центр, комфорт, кімнати з удержанням і без, дієтетична кухня, помірковані ціни. Яблонська. 1442 1-3

— **ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.**

— **ЧЕРЕВИКИ жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА" Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до Свого."** 68/53 23-?

— **Весняний сезон у Черчі.** Відкриття весняного сезону в Черчі **1. травня.** Інформації подає Управа живця: Черче, п. Рогатин. 1385 5-6

— **„Distinction"** — косметичний кабінет вул. Коперника 42 а II. пов., тел. 72-18 виконує всякі косметичні заходи фахово-дипльомованими силами. Веде курс трьохмісячної науки косметики, що дають право виконувати практику самостійно. Вписи тривають. 1394 5-10

— **Школа Косметична** Добрянської-Рогатин у Львові, вул. Оссолінських 13. приймає вже записи на чергові фахові курси косметичні. — Дипльоми правні. 1439 1-2

— **Бібліотека Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові** дістала від Міністерства Внутр. Справ у Варшаві дозвіл на одержування всіх заграничних друків, що не мають у Польщі дебіту (заборонені), а від Міністерства Вір. і П. Освіти у Варшаві обовязковий примірник всіх друків, що появляються в українській мові в Польщі. Крім того в останнім часі Бібліотека НТШ. дістала в дарі такі цінні видання: 1) від Родини бл. п. дир. Костя Паньківського — 34 томи „Энциклопедического Словаря" А. И. Граната (Москва), 7-е вид.), 2) від п. Вол. Дорошенка — 10 томів „Малої Советской Энциклопедії" (Москва, 1931—32) і 3) від пп. В. Дорошенка й А. Жука — 20 томів „Большої Энциклопедії", вид. Т-ва „Просвѣщеніе" (С.-Петербург, 1902/3). Всім жертводавцям щира подяка. — **Управа Бібліотеки НТШ.**

— **Прогулька „Плаю".** В неділю, 22. ц. м. від будеться прогулька У. К. Т. Т. „Плай": Львів-Бруховичі-Чорна Гора-Грибовичі. Збірка: останній перестанок трам. „10", год. 10. рано. Гостям раді.

— **Курс крою С. У.** Філія Союзу Українок у Львові влаштовує одномісячний курс крою і шиття рукавичок, а також курс літніх трикотажів. Ближчі інформації від 11—1. год. попол. в домівці С. У. Підвалля 7, кожного дня. Початок курсу 20. квітня.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

— **Розвиваємося.** Знана нам усім кооператива „Суспільний Промисл" у Львові — фабрика домішок до кави — продає вже крім знаменитої цикорії „Луна" також дуже добру підмінку кави „Пражінь", котра може зовсім заступити зернисту каву. Є поживна, смачна і не дорога. Кожний хвалить „Пражінь", хто мав уже змогу його випробувати. Кілька нових робітниць дістало працю при виробі „Пражінь".

— **Арештування і ревізії в Збаражчині.** Перед місяцем і ще давніше арештовано чимало наших людей з новоселецького і збаразького судових повітів під замітом протидержавної акції. Між іншими арештовано адв. д-ра Данила Сеника і лікаря д-ра Івана Яворського, обох з Нового Села, дочку о. Петриці з Токів і чимало селян з Токів, Медині й інших сіл. Після свят по кількотижневій вязниці вийшов на волю д-р Данило Сеник, а д-р Іван Яворський та інші пробувають у вязниці ще дальше. Крім них знаходиться у тернопільській вязниці також і Теодор Когут, урядовець закритої недавної філії „Просвіти" в Збаражі. Поліційні органи після закриття кільканацяти читалень „Просвіти" в збаразькому політичному повіті задля нецензурних книжок, переводять дальше контролю діловодства і бібліотек в інших читальнях, переглядаючи теж якнайточніше і списки членів, чи нема там нелітніх між 14 і 18 роком життя між членами читальні (аматорські гуртки) без дозволу родичів. Закривають читальню негайно, якщо знайдуть хочби одного малолітного члена.

— **Ревізії й арештування.** Пишуть нам з Перемишлян: В селі Утіховичах розкинув хтось недавно якісь летючки. У звязку з тим поліція перевела у багатьох осіб ревізії, але нічого не найшла. Всеж таки арештувала Василя Чолія і Степана Костева, місцевих парубків та гімн. ученика Максимишина з Добрянич. Арештованих перевезли до Перемишлян, де вже сидять третій тиждень.

— **Нове самоходове підприємство.** Одно самоходове підприємство в Жовкві одержало концесію на виконування зарібкового перевозу осіб механічними поїздами на лініях Львів-Жовква-Мости Великі - Кристинопіль - Сокаль-Тартаків, Львів-Жовква-Рава Руська і Немирів довжини 210 км. На тих лініях курсуватиме 7 автобусів і два резервові. Полекші від нормальної тарифи признано шкільній молоді у висоті 20 проц., а державним урядовцям і військовим особам 15 проц.

— **Про український великдень в італійській пресі.** У фашистівському студентському журналі „Анно XII" з 10. квітня ц. р., що виходить у Римі під редакцією сина Мусолінія Вітторія, поміщено статтю п. н. „Великдень на Україні". Автор п. Бульба, пишучи про наші традиційні великодні звичаї, дає теж короткий політичний огляд сучасного стану українських земель. До цікавої статті додано ілюстрації. Мапа всієї України та репродукції творів Олекси Новаківського і Василя Касіяна (Голод на Україні). — **Ф. Т.**

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

— **Вдову по воєводі засудили за образу поліцая.** В карнім суді у Львові відбулася розправа проти вдови по воєводі Н. за образу поліцая. Коли поліцай упімнув її, щоби держала пса на припоні, вона відповіла іронічно: „Добре, але давніше псами інтересувався гицель, а тепер ви це робите". Поліцай наложив з місця на неї адміністраційну кару в квоті 1 зол. Пані Н., даючи постеруночкову 1 зол., сказала: „Маєте, заробіть собі". Розправа скінчилася засудженням обвинуваченої на 50 зол. гривни, при чому за обтяжуючу обставину прийнято ступінь освіти обвинуваченої.

— **Значкування товарів.** Агенція „Всхуд" повідомляє, що всі експортери товарів до Північної Америки обовязані значкувати ті товари починаючи від 8. травня ц. р. На випадок злегковаження цього рішення, платитимуть експортери 10 проц. кару як від товарів привезених без мита. До того митний уряд сам позначкує товарі.

— **Арештування польських ендеків.** В домах ендецьких діячів у Львові переведено ревізії, наслідком чого арештовано Каз. Тихоту, секретаря дільничевого комітету і студента Юрія Паньцевича, члена секції молодих. Обох відставлено до вязниці „на Замку" в Золочеві, де перебувають теж арештовані два студенти із золочівської ендеції.

— **Окрадають церкви.** В Копачинцях пов. Городенка вломилися до церкви злодії і вкрали пушку з квотою 100 зол. Тої самої ночі доконано подібного влому до церкви в сусідньому селі Кунисів, де вкрали 27 зол.

— **Львівська хроніка.** У звязку з пашпортовими ошуканствами, викритими недавно, арештовано Шльому Кравса, що він жидівські метрики в Кристинополі. — Арештовано нафтового гуртівника Ліфшіца, що ошукав нафтовий концерн „Малопольска" на кількадесять тисяч зол. — При копанні піску на звенісинських горбках робітники відкопали в глибині 60 цм. залізну касетку з особистими документами Михайлини Поворозникової і порожні касетки з біжутерії. Касетки закопали злодії, які обікрали Поворозникову в листопаді минулого року.

Чи Ви вже зложили книжки або даток на купно доброї книжки для наших братів на заході?

— **Краєва хроніка.** В гор. суді в Рогатині вмер нагло підчас зізнань свідок 78-літний Йосиф Руп, власник кредитового товариства. — В Березові Нижнім пов. Коломия найшли в полі трупа Івана Геника, якого хтось зарубав сокирою. — Йосиф Горошовський важко поранив ножем у Перемишлі Станислава Ширинського, якого перевезли до шпиталю. — В Самборі наслідком родинних непорозумінь не впустив батько до дому Станиславу Мазуин, що покинула була родичів на довший час. Дівчина напилася на порозі сільного квасу і вмерла наслідком отруєння. — В Дрогобичі к. Дубенька пов. Перемишль між Петром Палихом і його пасербом Йосифом Колею прийшло до сварки, в часі якої Коля вдарив вітчима колом по голові і вбив на місці. — Гнат і Марія Келень з Калуша заскаржили д-ра Г. із суспільної обезпечальні до суду за те, що при гінекольогічних оглядинах затроїв позовницю, вживаючи інструментів, занечищених при оглядинах попередньої пацієнтки. — При вул. Листопада в Дрогобичі застрілився 49-літній Мих. Шпрінг, референт суспільної опіки в старості. Про причину самогубства кружать різні поголоски. — В Куликові вибухла в хаті Н. Данилюка пожежа, що знищила теж кілька сусідніх будинків.

— **Загадочна подія.** Як повідомляють деякі польські часописи, в Озерянах пов. Товмач виконано бомбовий замах на гр.-кат. плебанію. Справа скінчилася вибиттям кількох шиб. Поліція арештувала двох братів Зварничів, які хотіли пімститися на пароху за якусь кривду, тощо.

— **Опір села проти екзекуції.** Перед окружним судом у Варшаві розпочався великий процес селян, що ставили опір скарбовим секвестраторам. До села Белява приїхали секвестратори з двома поліцаями, щоби перевести екзекуцію у господаря Часака за залеглі податки. На їх вид село поставилося ворожо, а затороду Часака виповнили жінки, викрикаючи до комісії. Одночасно на вулиці почала збиратися юрба селян. Коли секвестратори почали виганяти заняті корови, чаріл засипав їх протестами і лайкою. Тоді секвестратори зажадали поліційної допомоги з Варшави. Надійшов новий відділ поліції, але розярений нарід привитав їх камінням. Аж коли поліція вжила гумових палок, секвестратори докінчили екзекуцію. Остаточно 13 осіб поставлено перед суд за опір владі. На розправу покликано 50 свідків.

— **Розпяли жінку на хресті.** У великий пятницю стався в селі Александру Щіту в повіті Четатя Алба в південній Бесарабщині незвичайний випадок. Перед кількома роками поставлено на цвинтарі великий хрест. Вночі з великої пятниці на суботу розпяли невідомі люди якусь жінку на той хрест. І досі ще не розвідали, хто та жінка. Тільки знати, що її звали Марією та що вона родом з Кагулу, була дуже побожна й все ходила до церкви. Жінку зняли ще живу з хреста й відвезли до шпиталю. Але вона ще й досі не прочунялася тай не можна від неї довідатись, що з нею сталось. Влада не може вияснити цього страшного випадку. Серед населення велике обурення. Не виключено, що цей випадок стався з якогось забобону.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15.
Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі блаватні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром бідони до першорядних кіс. 5/73 21-?

— **Катастрофа на ріці.** Біля Миколаєва на Рад. Україні перевернулося рибацьке судно, що вдержувало постійну комунікацію на ріці Бог. Зміж 26 пасажирів 13 утонуло.

— **Меч Альохін-Боголюбов.** Як відомо, в німецькій провінції Баден стануло два найвизначніші тепер шахісти Альохін і Боголюбов до змагань за світове мистецтво. Спершу здавалося, що перевага по стороні Боголюбова, одначе незабаром Альохін виказав знову всі прикмети непереможного грача і після пятої партії станамагань представлявся так: Альохін з двома виграними і трьома ремі 3 і пів пункта, Боголюбов півтора пункта. Змагання відбуваються в ріжних з черги містах.

— **Зловживання на совітських залізницях.** Совітська влада попала знову на великі зловживання на залізницях, наслідком чого арештовано начальників станції в Бердичеві Козятині, Шепетівці і т. д. Стверджено, що на тих станціях вжито до нелеґальних вантажів у лютім 800 ваґонів, а в першій половині березня поверх 300 вагонів.

— **Летунська катастрофа.** У Вайсензе б. Берліна розбився спортовий літак, причому згинув пільот.

— **Червоноармійський театр у Москві.** На одній з більших площ у Москві розпічнеться в найближчому часі будова центрального театру червоної армії. Архітекти Алябін і Сімвірцев задумують створити великий репрезентаційний будинок, якого основою буде мотив 5-раменної звізди. Театр буде окружений колонадою, що створить галерії, на якої стінах будуть фрески і плоскорізьби зі сценами із життя червоної армії. В театральній салі поміститься поверх 3.000 осіб. Будинок з 14-метровою статуєю, що представляє совітського вояка, буде високий на 98 метрів.

З нових видань.

МУЗИЧНІ ВІСТИ, орган для поширення музичної культури. Видає Муз. Накл. „Торбан", Львів, вул. св. Софії 7в. Рік І., ч. 1. за квітень 1934. Зміст: Від Редакції. — Остап Нижанковський — учитель музики. — Огляд українського музичного життя за міс. березень ц. р. — Нові виданнл. — Листування. — Звідомлення Муз Накладні „Торбан", кооп. з обмеженою порукою — Новинки. — Оголошення.

Після „Музичного Вістника", що появився був ще у 1921 р. у Станиславові (ред. проф. О. Залеський), після „Музичного Листка", виданого д-ром С. Людкевичем і дрогобицького „Бокна", що виходив найдовше, появився оце на днях черговий український орган для поширення музичної культури — „Музичні Вісти". Орган покищо дуже скромний (8 сторінок 8°) і тільки від прихильности широких кругів громадянства залежить, аби „Музичні Вісти" поширили свій обем та могли під кожним оглядом дорівнятн подібним фаховим часописам у інших народів.

Закупно грамоти на позичку Рідній Школі по 25 зол. це так, як вкладка в банку. Ви вже закупили?

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „ПОЖЕЖА НАД ВОЛГОЮ".

Це фільма виробництва „А. Б." в Празі; має вона характеристичні риси чужинних фільм з російськими сюжетами: „Тройка", гітари, водка, пісні — обовязкові. Песа зображує віряість і готовість до пожертв російського старшини для царя й Росії. Сцени, коли розпяніла банда самозваного царя бенкетує в Божому храмі, нагадують сильно подібні оргії у більшовицьких фільмах. Найбільшою прикметою фільми є незвичайно чисті й яркі знимки. З акторів вибиваються Інкішінова (знаний з фільми: „Буря над Азією") у ролі „царя"-бунтаря і А. Прежан як геройський старшина. Слухача вражають неприємно розмови у французькій мові, що відбирають ілюзію, хто ці дівві особи і де йде акція. е. т.

КІНО „МУЗА": „ДОН КІХОТ" з *Шаляпіном*.

Фільма має два козирі: сценарій за відомим твором Міґуеля Сервантеса і в головній ролі короля баритонів Шаляпіна. Прегарні декорації та знаменита режисерія Пабста доповнюють цей визначний твір французької фільмової продукції. Забагато тільки в ньому повонюючих напнсів, дарма, що вони часто тут конечні, бо при лихім звуковім апараті цього кіна, не можна вилопити майже ні одного слова з розмов по французьки. Через лихий апарат тратить також багато й голос Шаляпіна. Але Шаляпін не тільки великий співак, він також незрівняний артист. Не менше добрий Санчо Панса. Дві постаті: блудного лицаря та його чури на тлі еспанського краєвиду та середньовічного еспанського міста капітальні. Знамеиита сцена боротьби з вітряками та повні трагіаму остані хвилини Дон Кіхота. Фільма виконана дуже добайливо, з повною історичною вірністю.

Із судової салі.

ЗАСУД СВЯЩЕНИКІВ ЗА ВЛАШТУВАННЯ ЦЕРКОВНОЇ ПРОЦЕСІЇ.

В окружному суді в Тернополі (окр. судля Мешковський) відбулася дня 16. квітня ц. р. карно-адміністраційна розправа проти о. Володимира Слюзара, завідателя парохії в Сущині, повіт Тернопіль, котрого тернопільське староство карним ореченням з 6. грудня 1933 укарало гривною 300 золотих або 14-денним арештом за те, що дня 16. травня 1933 (день внесення панцини) влаштував похід з церкви до панцинятого хреста без дозволу староства (прост. зі ст. 7, уст. 1. закону про збори) і тримсним безоглядним арештом за те, що на його приказ згаданий хрест помальовано українськими національними красками та що у поході йшли діти з жовто-блакитними прапорцями (прост. зі ст. 18. „право о викроченях" — нехіть і легкознаження польської держави).

Внаслідок відклику відбулася дня 26. січня ц. р. розправа в окружному суді, на котрій оборонець обвинуваченого о. Вол. Слюзара посол д-р Степан Баран поставив внески за переведення доказів з переслухання різних свідків на ствердження оборони, що це не був похід, а звичайна церковна процесія, яка відбувається річно від більше як 50 літ, що самі родичі дали деяким дітям паперові жовто-блакитні прапорці та що панцинятий хрест прималювала Марія Копит з власного почину. Суд допустив усі ті внески обороиця д-ра Барана і відложив розправу.

Свідків переслухали через городський суд в Микулинцях і вони потвердили в цілости тезу оборони. Зокрема емеритований управитель школи Володимир Левицький і інші потвердили, що від часу, як живуть у Сущині, кожного року в день внесення панцини відбувається там богослужения в церкві, а опісля ідо процесія з церкви до панцинятого хреста, де правиться молебен. І ніхто досі за ввесь той час не старався про дозвіл на процесію і нікого досі за це не потягали до відповідальности. Свідок Марія Копит під присягою стверднла, що панцинятий хрест помалювала сама з власного почину. Справа цього хреста була вже в Надвірному Суді, котрий вироком з 10. жовтня 1932 до ч. II. 3К730/32 ухилив вирок окружного суду в Тернополі з 3 червня 1932 до II. кад. 458/31 (судив тоді теж суддя Мешковський), котрим засуджено Марію Ворко за помалювання тогож хреста українськими національними барвами. Найвищий Суд у своїх мотивах навів, що згаданий хрест не стоїть під охороною консерваторів і не є нїяким історичним памятником, а саме помалювання цього хреста українськими національними красками не є зовсім карогідне і тому обвинуваченої Марії Ворко не можна за це карати.

На розправі 16. квітня ц. р. оборонець д-р Ст. Баран поставив внесок на відчитання з кодексу канонічного права канону 1290, де є дефініція процесії, на доказ, що процесію зі святого місця (церкви) до святого місця (хреста) можна влаштувати у формі зорганізованого походу під проводом духовенства (Nomine sacrarum processionum significantur solemnes supplicationes, quae a populo fideli, duce clero, **fiunt eundo ordinatim de loco sacro ad locum sacrum ad excipandam fidelium pietatem**, ad commemoranda Dei beneficia atque gratias agendas, ad divinum auxilium implorandum), а ст. 1 конкордату запоручає Католицькій Церкві в Польщі свобідне виконування релігійних обрядів згідно з правами Божими і канонічним правом.

Суд цього внеску д-ра Барана не допустив, замкнув доказове поступовання і проголосив вирок, котрим о. Вол. Слюзара признав винним проступку зі ст. 7, уст. 1 закону про збори (недозволений похід з церкви до панцинятого хреста в Сущині дня 16. травня 1933 р.) і засудив його на 150 золотих гривень або 7 днів арешту і на заплату судової оплати 15 золотих та шоктів поступовання, приймаючи в мотивах, що на таку процесію треба дозволу староства. Від інших замітів суд обвинуваченого о. Слузара увільнив.

Оборонець пос. д-р Баран заголосив касацію в справі засуду, а представник староства касацію в справі увільнення.

Тогож дня відбулася перед тим самим суддею подібна розправа (недозволена процесія в часі свята УМХ у травні 1933 р. в Покропивній, пов. Тернопіль) проти о. Михайла Решетуха, завідателя парохії в Покропивній. І тут засудили обвинуваченого, проти чого оборона заголосила касацію.

ЗА СПАЛЕННЯ ПОРТРЕТІВ.

В ночі з 21/22. жовтня 1933 р. у школі в Жидачеві виняв хтось вікно, ввійшов до середини і спалив два портрети президента Польщі, портрет марш. Пілсудського і державний знак. На шибі найшли сліди пальців, а дактильоскопічний інститут у Варшаві рішив, що ті сліди належать до Івана Гивеля, столярського помічника в Жидачеві.

Дня 3. лютого ц. р. відбулася розправа перед стрийським окружним судом на виїздній сесії в Жидачеві і там засудили його на рік і 6 місяців за проступки з арт. 125, 127, 153 і 263 § 3 і 4. Боронили його д-р Калуський зі Стрия і д-р Юрків з Жидачева.

Дня 17. IV. ц. р. відбулася апеляційна розправа у Львові, на якій ухилено присуд І. суду і видано новий присуд, яким засудили Івана Гивеля за проступки з арт. 125, 153, 263 § 3. на один рік, а уневинили за проступки з арт. 127 (образа марш. Пілсудського) і 263 § 4. Апеляційний Суд станув на становищі, що дактильоскопічні оречення є рішаючі і виключають помилку.

Щодо визнань свідків, то дав їм віру у противенстві до суду І. інст., але зазначив, що вони були неповні, бо не обіймали часу від 8. до 8.30 вечором, а щодо кваліфікації арт. 127, то признав брак тих кваліфікацій. В сенаті засідали: радники Медицький, Держевський і Ліндерт, обвинуваченого прок. Човніцький, боронив д-р Лев Ганкевич.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗДЛЕСКИЙ** вул. Боїмів ч. 4.

Нині! Прапремієра драми К. Броньчика „Р е й т а н" Нині!

Дописи.

РАДЕХІВЩИНА

Стодвацятьлїття уродин Шевченка. За ініціятивою Філії „Просвіти" і Кружка „Рідної Школи" в Радехові відсвяткувала Радехівщина 120-лїття уродин Шевченка. По вводицьких громадах повіту відбулися вистави і концерти. На день 11. березня розіслано в повіт наліпки на вікна зі світлиною поета і наліпками цими були в цей день прикрашені всі українські доми в повіті. Наліпки зладив проф. Ярослав Купчинський. В самім Радехові відбувся дня 11. березня заходом Кружка „Рідної Школи" і при допомозі всіх повітових установ мамлейний концерт з вибагливою програмою. Свято розпочав промовою директор місцевої школи „Р. Ш." д-р Петро Білянюк. Промова на тему: „Учітеся, брати мої" представила в популярний спосіб поета як великого учителя української нації. По відспіванні хором Філії „Просвіти" Заповіту Вербицького в супроводі фортепіяну, слідувала деклямація п. Ліди Возняківної, що при фортепіяновім супроводі мец. Вознякової рецитувала поему „Лічу в неволі". Мала декляматорка віддала трудну поему з великим чуттям і зрозумінням, що при добрім дострою з фортепіяном зробило на слухачів помітне вражіння. Оригінальною точкою була інсценізація частини „Великий льох", виведена пп. І. та С. Антоніщинівнами і Христею Мотаюківною. Повна трьох душ над церкою в Суботові прягадала присутїм промахи нашого минулого. Музичну частину почало скрипкове соло п. Артюна Цегельського, ученика львівської музичної школи, а дальше фортепіяновий дует, відіграний пп. О. Новицькою і проф. Сухоровським. О. П. Цегельський відіграв „Фантазію" Вітаміз і Шуберта „Заколисну пісню" і „Пчоду", а як наддаток трудний під технічним оглядом і рідко у нас граний козачок Р. Придаткевича. Прецизне виконання, великий засіб безпосереднього чуття, легкість тону характеризують того молодого музику. Оплесків публіки не було кінця. На фортепіяновий дует заложились: увертура Глінки до опери „Руслан і Людмила" і Римського-Корсакова „Шегеразада" (II часть). Виконавці виказали велике технічне опанування інструменту, що дало їм змогу вивести увертюру з великою бравурністю, а „Шегеразаду" подати слухачам зі всіми нюансами цього прекрасного твору. Мішаний хор Філії „Просвіти" під управою п. д-ра Селезінки виконав гарно Колесси „Дівчина і рута", Леонтовича „Ой горе тій чайці" і Вахнянина „Садок вишневий". Хор має вже свою марку. Участь у ньому беруть мущини і всі місцеві співучі інтелігенти обох полів. Фортепіяновий дострій сповнював у певних руках проф. О. Сухоровського. Свято закінчилося відспіванням нац. гимну. Салю була вщерть заповнена слухачами з Радехова й повіту.

ПЕРЕМИШЛЯНШИНА.

З філії „Просвіти". Надзвичайно живу акцію розвинула в цім році філія „Просвіти". Відповідно до рішення виділу в місяці лютім і березні відбулися загальні збори всіх читалень. Кожної неділї і свята виїздило 3 членів виділу та урядовець філії до тих читалень, в яких збори назначено. А що видія сподівався, що до половини березня ц. р. збори читалень покінчаться, то на 25. березня ц. р. назначено загальні збори філії. Незалежно від цього урядовець постійно обїздить читальні, де переводить анкети, контролі, а як де при читальні є хор, то переводить і проби хору.

Повіт. Кружок „Рідної Школи". Не дармує в цім році і Повітовий Кружок „Рідної Школи", бо коли в 1932 році було в цілім повіті 16 кружків, то в 1933 р. основано лише на самій області перемишлянської судової округи нових 14 кружків. (Даних про ґаяницьку судову округу дістати ми не могли, але знаємо, що і там прибули нові кружки). Слід зазначити, що на всіх з незначними виїмками, загальних зборах кружків був делегат Повітового Кружка п. Любінець. Розріст кружків та звязаних з ними справ змусили кружки освідчати в Перемишлянах Повітовий Союз Кружків, який має всі дані до доброго розвою. Про рухливість Повітового Кружка свідчить хочби те, що в 1933 р. Перемишлянщина стоїть на 3. місці щодо жертвенности на цілі „Р. Школи".

Сокільсько-лугова організація. На хоче позаду лишитись і сокільсько-лугова повітова організація. В останніх місяцях приняла вона спеціяльного організатора-урядовця, який контролює всі гнізда і поглибляє серед молоді руханково-спортову акцію. Зпоміж спортових секцій висуваються гнізда у Волковії і в Боршеві, які в найближчім часі мають розіграти між собою мячеві змагання.

Міська кооператива. Від половини березня ц. р. розпочала свою діяльність споживча кооператива в Перемишлянах „Український Союзкий Базар". І управа кооперативи, і надзірна рада, якої головою є д-р Саістель, дають запоруку, що кооператива буде гарно розвивалась. Побажатиб лише, щоб не лише місцева інтелігенція та міщанство, але й інтелігенція з повіту зрозуміла як слід гасло „Свій до свого".

Як не можете спокійно спати — то підпишіть позичку Рідній Школі на суму 25 зол.

СПОРТ.

За здорову дискусію і чесну боротьбу.

В „Новому Часі" з 13. п. м. появилася статейка п. О. Ясеницького під „принципіяльним" наголовком „Спортовий гермафродитизм", в якій автор займається виключно моєю особою. Зависть дискусійної статті появилася груба лайка, повна низьких інсинуацій, недостойна члена такої організації, якою має бути У. С. С., і дуже шкідлива для справи українського спорту. Автор не торкнувся ні одним словом суттєвих питань, які я порушував у моїх статтях, а вдоволився тим, що вилляв на мою голову ведро помий. І можна би спокійно поминути мовчанкою такий „подвиг" автора згідно з нашою приповідкою! „моя душа часнику не їла, но буде смерділа", — якби йшло тільки про мою малу особу та якби виступ п. О. Ясеницького був виключно його особистим тактичним потягненням у боротьбі У. С. С-у з „Проломом" на станиславівському ґрунті. На жаль, того роду „борців" є, і то не тільки в Станиславові, більше, а через них саме боротьба загострюється, пропасть між обидвома сторонами росте мов з глибша, словом, стає „гірше" для нас, а „ліпше" для... когось!

В своїх статтях доказував я, що „Україна" й У. С. С. коґуть і повинні йти спільною дорогою, що неминучість, яку ширить У. С. С., повинна припинитися, що співпраці У. С. С-у з „Україною" вимагає наша життєва конечність. Тут рішучо зазначую, що я проти У. С. С-у, як організації, ніколи не виступаю, а виступаю і виступати буду проти пізнаних метод деяких людий з У. С. С-у та проти тактики У. С. С-у, яка прямує до того, щоби вже щось збудоване провалити. Не можна вважати бажання реорганізації У. С. С-у за бажання той У. С. С. взагалі знищити! Представляти прихильників „України" за руйників спортового життя — **не етично й нечесно.** А треба вже хіба бути страшним фанатиком і засліпленою до краю людиною, щоби не зрозуміти того, що коли людиця з У. С. С-у вільно вливати всякі помиї на „Україну" та її прихильників, то вільно хіба „Україні" боронитись і доказувати, що дорога „України" — це не дорога „хрунівська", „опортуністична", „угодовецька" ні ще так яка, а дорога доцільна й корисна для українського спорту. „Україна" вибрала дорогу, якою йшли от хочби поляки, коли були в такому положенні як ми нині, якою йдуть всі народи в подібній ситуації.

Та скільки тут ще не говорити, скільки ще не займати дорогого місця в часописах, все те вказує на те, **що в українському спортовому житті щось не в порядку.** І тому крайна пора, щоби старші і впливові громадяни сказали своє слово в справах спорту та щоби своїм авторитетом припинили боротьбу, яка ні спорту, як зараза, перекидається вже й на інші ділянки нашого національного життя. (Напр. вистане, що члени „Пролому" зачне працювати в читальні „Просвіти", яка має спільну домівку з клюбом з У. С. С-у, а вже члени У. С. У-у поширюють вістки, що проломівець прийшов розбивати клюб У. С. С-у). А якщо, не дай Боже, не вдасться їм довести оба табори до порозуміння і співпраці, то нехай накажуть їм під загрозою громадянських санкцій **обопільну толєранцію.** бо шкодження пр. „Пролому" доходить до того, що людці з У. С. С-у напередодні змагань відновляють гравців „Пролому" від участи в змаганнях, мовляв: „Не грай у „Проломі", бо всіх тих проломівців українське громадянство буде бойкотувати, їх не будуть приймати до „Просвіти", "Рідної Школи" чи інших наших понадпартійних загально-національних установ та організацій. Без такої інтервенції старших уся енергія молодих марно розтратиться в обопільній безхосенній боротьбі, що раньше чи пізніше доведе до занепаду або й цілковитого упадку українського спорту. Тому й доцільно буде, як я вже давніше писав у „Спортових Вістях" **зарядити поважні спільні наради для вимін думок і для знайдення шляхів порозуміння,** яке при доброй волі обох сторін зовсім легко осягнути.

Богдан Ліськевич.

При всяких нагодах збирайте датки на мандрівні бібліотеки, які підуть на західні землі.

АРХИТВІР АНГЛИЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ЕМІЛІЯ БРОНТЕ
БУРЕВЕРХИ
у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.
Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.
Обмежена скількість примірників.
ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.
Для передплатників „Діла" 1 зол. 80 сот.
Пересилка 50 сот. більше.

Нові книжки й журнали.

NASZA PRZYSZŁOŚĆ, trybuna polskiej myśli zachowawczej. Tom XXXVI Warszawa, marzec 1934.

Перед обезцінюванням готівки хоронить грамота на внутрішню позичку Рідній Школі. Одна позичка 25 зол.

Листування Редакції.

Вп. Авторові допису про греко-кат. парохію в Луцьку: Ваш допис підпав конфіскаті в 96. числі „Діла", тому Ви не бачили його надрукованим.

Вп. Р. К., Хмелева: В справі, яку Ви порушили в листі, напишемо Вам окремо. Прохаємо писати частіше.

Каппа, Бережани: Всі дописи дістали і поволи будемо їх використовувати. Не помістили відразу, бо мусимо їх скорочувати.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 19. IV. год. 7·30 веч. „Рейтан". Премієра Броньчика.
Пятниця, 20. IV. год. 7·30 веч. „Рейтан".

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 19. IV. год. 7·30 веч. „Фанні".
Пятниця, 20. IV. год. 7·30 веч. „Фанні."
Субота, 21. IV. год. 7·30 веч. „Лебретева карієра". Премієра Л. Вернея.

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе" (Секе Сакаль).
АТЛЯНТИК: „Ескімо".
ВАНДА: „Мумія" (Борис Карлов).
КАСІНО: „Королева Христина" (Ґрета Гарбо).
КОЛІСЕЙ: „Дама з нічного клюбу", ревія „Весна йде".
КОПЕРНИК: „Шість жінок Генриха VIII".
МАРУСЕНЬКА: „Велика грішниця" і ревія з Марією Корабликою.
МІРАЖ: „Прощання зі зброєю".
МУЗА: Дон Кіхот (Шаляпін).
ПАЛЯС: „Пожежа над Волгою". (Іжикшенев, Наталія Коханко).
ПАН: „Кінг-Конг" і ревія „Візьми ню цвітку на завдаток".
ПАСАЖ: Кен Мейнард і Біллі Солівен.
СВІТ: „Адютант його величности" (Вл. Буріян).
СТИЛЕВЕ: „За два цілунки" та ревія „Самі зорі".
ХИМЕРА: „Моя мрія то ти" (Ліліяна Гарвей).
УТІХА: „Королева Драга" та ревія

Закордонне радіо.

Четвер, 19. квітня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 13·10, 19·15 Концерт, **Братислава** (298,8) 16·00 Концерт, 19·20 „Еротікон" пісні Новака, **Брно** (328,4) 22·40 „Цілунок" оп. Сметани, **Прага** (470,2) 11·05 Концерт, 20·05 Симфон. концерт, **Париж** (1796) 20·00 Камер. музика, **Берлін** (356,7) 19·00 „Кіндерсценен" Шумана, 19·15 Хор. пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·00 Спів, **Лянгенберг** (555,9) 17·15 Солісти (музика, спів), **Мінхен** (405,4) 17·50 Вок. ресітадь, 19·00 Весела програма (музика, спів). **Букарешт** (212,6) 19·30 „Веселі куюньки" оп. Ніколяя, **Будапешт** (550,5) 12·05, 22·00 Циг. музика, 13·50 Військ. музика, 22·55 Концерт оп. орхестри, **Мілянo** (368,6) 13·10 Легка музика. 20·45 „Маскота" оп. Одрана, **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інстр. концерт, 20·45 Оп. вечір.

Пятниця, 20. квітня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 13·40, 16·10, 20·00 Концерт, **Прага** (470,2) 17·05 Концерт квінтету, **Париж** (1796) 22·30 Танкова музика, **Білгород** (437,3) 12·05, 16·00 Нар. мельодії та пісоньки, **Берлін** (356,7) 14·15 Нар. мельодії та танці, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9·00 Нар. пісоньки, 11·30 Віольончеля, 21·15 Вагнерівський вечір, **Ляйпціг** (382,2) 19·00 Нім. муз. в вид. симф. орхестри, **Букарешт** (212,6) 18·15, 20·00 Концерт, **Будапешт** (550,5) 12·05 Тріо, 18·25 Скрипка, **Мілянo** (368,6) 11·15 Квінтет, 13·00 Легка музика, 21·00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інстр. концерт, 20·45, 22·00 Концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 12. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 11·57 Сигнал часу, 12·05 Сільські орхестри з гр. плит, 12·35 Концерт (музика, спів), 15·05 Збіжева біржа, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Хор Юранда (гр. плити), 16·00 Концерт трубної орхестри, 16·35 Пісні в супр. фортепіяну, 16·55 Концерт, 17·30 Відч. „Життя то рух", 17·50 Відчит, 18·10 Авд. „Поворот", 18·53 Фейлетон, 19·05 Всячина, гр. плити, 19·25 Актуальний відчит, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·05 Концерт польської музики, спів, 21·00 Почт. техн. скриньва, 21·15 Легка музика, пісоньки, 22·00, 23·05 Танцова музика.

Пятниця, 20. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 11·57 Сигн. часу, 12·05, 12·33 Музика на ріжних інструментах (з гр. плит), 15·05 Збіжева біржа, репертуар театрів, 15·10 Господарські вістки, 16·20 Серед книжок, 16·35 Концерт митрополитального православного хору (в славянській, грецькій та латинській мові), 17·15 Дрібні твори, тріо (з гр. плит), 17·30 Біольогічний відчит, 17·50 Нарис устрою фахового шкільництва, 18·10 Із старих і нових оперетох (гр. плити), 18·53 Критика й думка, 19·05 Всячина, 19·15 Наука стенографії, 19·25 Театральний фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Муз. баладка, 20·15 Симф. концерт; фейл. „Шляхами польської повісти", 22·40, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська парітас Львів

	від	до	від	до
Пшениця дір.	18·50	—18·75	20·50	—20·75
Пшениця збір.	16·75	—17·00	18·25	—18·50
Жито одноцінне	13·75	—14·00		
Бараболі пром.	3·25	— 3·75		
Вика чорна	9·75	—10·25		
Вика сіра	8·25	— 8·75		
Гречка на мливо	17·00	—18·00		
Висівки ячмінні			7·25	— 8·25
Мука пш. дюкс до 40 %	32·50	—33·00	35·50	—36·50
Мука пш. 45 %			34·50	—35·50
Мука пш. 50 %	29·50	—30·50	33·50	—34·50
Мука пш. 55 %	29·00	—30·00	33·00	—33·60
Мука пш. 60 %	28·50	— 9·00	32·00	—33·00
Мука пш. 65 %			31·00	—31·50
Мука пш. рез. до 95 %			24·50	—25·00
М. пш. по пер. 40 % дал. 10 %	26·50	—27·50	29·50	—30·00
М. пш. по пер. 40 % дал. 20 %	25·50	—26·50	27·50	—28·00
М. пш. по пер. 50 % дал. 10 %	23·50	—24·50	25·50	—26·50
М. пш. по пер. 55 % дал. 5 %			24·00	—25·00
М. пш. по пер. 60 % дал. 5 %	19·50	—20·50	21·50	—22·50
М. пш. посл. понад 65—70 %	14·25	—15·00	17·00	—17·50
М. пш. пастівна понад 70 %			12·50	—13·00
Висівки житні	7·50	— 8·00		
Висівки пшен.	7·75	— 8·00	9·75	—10·25
Висівки пш. груб.	8·10	— 8·20		

Інші курси незмінені.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5·27 зол.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·25, Париж 34·95, Берлін 208·80, Ціріх 171·49, Амстердам 358·80, Прага 22·00, Мілянo 45·22, Відень 97·00—99·00, Бельгія 24·75, Букарешт 40—42, Нюйорк кабель 5.29 і пів. Нюйорк чеки 5·29.

Золото: Доляри 8·99—9·02. Франки фр. 35·20—35·70 Дукати 83·30—83·80, Корони 37·30—37·80. Рублі 46·00—46·50.

Срібло: Корони 0·30, Фльорени 0·75, Рублі 1·25.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 18. IV. масло 3·10, молоко —·16, сметану —·80, яйця 2·30—2·35.

Тенденція на масло і яйця знижкова на молоко і сметану удержана.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Філія Союзу Українок у Львові повідомляє, що другий виклад п. Вербицької про кооперацію відбудеться дня 21. IV. в год. 19. в домівці С. У. — Підвалля 7. І. п. 1438 **Видія.**

На Рідну Школу зложили Вп.: Павло і Марта Дурбаки Львів 20 зол., панство Тарантюки 50 зол. замість квітів на могилу бл. п. Івашки Витицької. Вп. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа. 1441

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФІРАНКИ, капи найновіші, ручної роботи зол. 9·—. Вовняні ковдри брокатові зі бежів. Фрайліх, Львів, Сикстуська 21. 26/33 12-9

ЛІТНІ шкільні відпинки, гафтовані кропи, найновіші **пляси**, монограми, прапорці, декатизація. — **Заведення Гафтів**, Академічна 22. І. п. 23/22 1—5

ВЕЛИКА фронтова кімната з балькономъ, умебльована або ні до винайму. Клушинська 9. 1440 1—1

ОБРУЧКУ золоту з написом „Галя" знайдено. Відомість в Адміністрації „Діла"

ОГОЛОШЕННЯ

Без перешкод **европейські стації** у вбудованім динамічнім голоснику

Трилямповім відбірнику НАТАВІС

Апарат найновішої конструкції елімінує місцеві стації. Можна дістати у:

ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС

Львів, пл. Марійська 8.

(Будинок Шпрехера). 7—10

Фотографічні новини, Апарати, Матеріяли у найновішім виборі.

ЦІКАВІ КНИЖКИ

	Ціна	Почтова пересилка
Буреверхи — Еміді Бронте, переклав — М. Рудницький	**2·50 зол.**	0·50
Маціцький — Альфонса Доде, переклад із французької мови М. Рудницького	**3·—** „	0·50
Між ідеєю і формою — М. Рудницького	**3·—** „	0·50
Блакитна кімната та інші оповідання — Проспера Меріме, із французької мови переклав Василь Софронів	**0·95** „	0·25
З японського дому — Ст. Левинського	**2·—** „	0·25
Сміх землі — Володимира Островського	**1·50** „	0·15
Спогади — Евгена Чикаленка Частина І. ІІ. ІІІ. Окрема частина по 3 зол.	**8·—** „	0·50
Крізь дим і згар — Мик. Матіїва Мельника	**0·50** „	0·10
Безпутні — Гордія Брасюка	**0·50** „	0·10
Шевченко й княжна Репніна — Михайла Возняка	**1·50** „	0·15
Українці і відсіч Відня 1683 р. — д-ра Івана Нінчука	**1·—** „	0·15
За Сяном — д-ра Івана Нінчука	**0·50** „	0·10

Замовляти в Адміністрації „Діла", Ринок ч. 10.
Належитість надсилати складанками П. К. О. 143·322.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів, Ринок 10.

Ч. 101 (13.646). Львів, субота 21. квітня 1934. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Ревізії й арештування.

Пишуть нам з Соколників Гірських, п. Турка:

„О мати Божа, у райськім квіте,
Тебе благають українські діти.."

Таку пісню молитву відспівала дітвора по своїй виставі „Зелена Жаба" в другий день Великодніх Свят (9. 4.) в Соколиках, п. Турка. А зараз слідуючого дня почалися в цій справі дохождення і переслухування. В середу 11. 4. в год. 7.30 ранком дітей, які брали участь у виставі, потягнули на станицю поліції і знову переслухували до 3. год. після полудня.

Дня 12. 4. в год. 10. вечором арештували іваж. Татомира Володимира і ранком 13-го відставили до Турки.

Раковський знову кається.

МОСКВА, 18. 4. ПАТ. „Ізвестія" і „Правда" помістили лист одного з найвизначніших прихильників Троцького, Раковського, що зрікає всякі взаємини з Троцьким і просить прийняти його назад до партії на основі повного підпорядкування себе авторитетові Сталіна. Факт видрукування листу Раковського, що перебуває на сибірському засланні в Барнаум, у тих двох часописах, вказує, що його прохання буде сповнене. Так повернув би до партії останній з найвизначніших троцькістів.

Французькі монархісти озброєні.

ПАРИЖ, 19. 4. ПАТ. На вчорашньому засіданні парляментарної комісії, яка досліджує лютові події, підчас переслухання провідника монархістичної „Французької Акції" адмірала Шверера прийшло до інциденту. Свідок зізнав, що видав наказ членам організації озброїтися, щоби могли відповідати за атаки напасників. Це зізнання викликало серед лівицевих членів комісії бурю. Впали окрики „душогуб". Свідок заявив дальше, що монархісти мають на меті звалити республіканський лад, який веде край до руїни. Організація нараховує тепер 70.000 членів. Сили її зростають від памятної революції. Демонструючи в дні 6 лютого, монархісти хотіли тільки виявити свої погляди і зовсім не думали здобувати приступом палату депутованих. Підчас демонстрації монархісти не були озброєні. При кінці адмірал не вагувався поінформувати комісію, що тепер члени „Французької Акції" носять при собі постійно зброю, щоби відбити евентуальні атаки.

Протести і демонстрації не переводяться.

РЕПРЕСІЇ УРЯДУ

ПАРИЖ, 18. 4. ПАТ. Останні демонстрації урядовців проти ощадностевих декретів уряду викликали репресії уряду. Покищо з 67-ох поштових урядовців вже кількох нагнали зі служби, декількох перенесли на провінцію, а проти інших ведуть дисциплінарне слідство. Нагнали зі служби 11 урядовців державної мінянці і припинили виконування служби кільком службовикам, радіотехнікам.

Постанови уряду викликали загострений настрій серед урядовців. Тому нині урядовці влаштовують велику демонстрацію перед ратушем у Парижі. Крім того генеральна конфедерація праці запротестувала різко проти обнижки платень і заробітків службовників і критикує урядовців за їхні спокійні демонстрації.

—o—

Від кого Троцький одержував гроші?

ПАРИЖ, ПАТ. Комуністична „Юманіте" атакує завзято Троцького і питає, звідкіля він черпав гроші на пропаганду і роскішне життя. Річне комірне за наем віллі було 12 тисяч франків. Звідкіля брав гроші на платні своїх двох служниць, секретарів і мотоциклістів. Радикальна преса боронить Троцького і пише, що Троцький черпав свої доходи з говорарів за статті для лівої преси і радикального щоденника „Депеш де Тулюз".

Значіння німецької революції.

В міністерстві пропаганди в Берліні видав д-р Гебельс для членів дипльоматичного корпусу і представників закордонної преси принятя, на якому мів. Рем виголосив промову про значіння останньої німецької революції. Він зазначив, що світ все ще не розуміє значіння національної революції в Німеччині. Одначе вона є такою величезною історичною подією, як введення християнства, мандрівка народів, відкриття Америки, реформація та велика французька революція.

Міжнародня молочарська конференція.

В Римі почалось у понеділок 16. квітня ц. р. чаради міжнародньої дослідної комісії, яка працює над устійненням напрямних, щоби оздоровити світовий, молочарський ринок. Ця комісія повстала з почину секретаріяту Ліги Націй, Міжнародного Інституту Хліборобства в Римі і Міжнародньої Молочарської Федерації. На засіданні комісії устійнили ваге листу молочарських продуктів. Крім того комісія радить над методами, які дали б змогу управильнити продукцію. В нарадах беруть участь представники 15 європейських держав та Канади, Австралії і Нової Зеляндії.

Страшна катастрофа гидропляну.

ПАРИЖ, 19. 4. ПАТ. З Бізерти повідомляють про катастрофу військового гидропляну. Гидроплян упав на землю і згорів, а в полумях погибли теж страшною смертю летун, його помічник, радіотелеграфіст і двох механіків.

—o—

Секта, що приносила жертви людьми.

ПАРИЖ, 19. 4. ПАТ. Авас повідомляє з Детройт про мурницьку демонстрацію, що мала на меті запротестувати проти закриття ісламського університету і передачі під суд 14 професорів того ж університету. Показалося, що та установа була осідком релігійного культу Буду і перед двома роками її закрито, бо члени тієї секти приносили жертви людьми. Підчас демонстрації ранено 15 мурманів а демонстранти поторкли 6 поліцистів.

Чесько-польський конфлікт та українське Закарпаття.

Львів, 19. квітня 1934.

Чесько-польські відносини не тільки не покращали, а навпаки — знову погіршали. Це річ тим цікавіша, що останні тижні стоять вже чейже під знаком подорожі мін. Барту по лінії Париж-Варшава-Прага, і йде нібито підготовка до прочищування тієї дороги з усіх кільців і камінчиків, що на ній назбиралися. Тому, реєструючи дальше загострення відносин між Варшавою і Прагою, треба льогічно прийти до висновку, що або на дорозі між тими столицями лежать не лише кільці й камінчики, але й цілі колоди та камінисті гори, яких не так легко усунути, — або... не всі квапляться ту дорогу чистенько промощувати. У світлі таких висновків польсько-чеський конфлікт набірає особливої гостроти: це вже, виходить, не „сусідські непорозуміння", а суперечні, взаємно себе виключаючі цілі державної політики...

Коли ми недавно писали про загострення взаємин Польщі і з Чехословаччиною і Литвою, ми вказували як на сутнє джерело того явища — на польсько-німецький пакт з його неясними підставами і цілями. Ми натякали, що і в Празі і в Ковні виринає острах, чи Чехословаччина й Литва не платитимуть коштів ліквідації спірних територіяльних питань між Польщею та Німеччиною. В міжчасі західноєвропейська преса поставила точку над „і" тих поголосок, натяків і недосказів, і нині „тайна польсько-німецького пакту" є голосно дискутована, — очевидно при мовчанці тих кількох одиниць, які єдино її знають. По всій європейській пресі перевалилась звістка, що до тих „тайн" німецько-польських належить згода Німеччини на приключення до Польщі чеського Шлеська та обостороння німецько-польська згода на „зворот" Закарпаття Мадярщині. „Дезінтересман" Польщі в справі австро-німецького „аншлюсу" і німецьких претенсій до частини території ЧСР та також „дезінтересман" Німеччини щодо польсько-литовської державної унії — належить ніби то до дальших подробиць польсько-німецького порозуміння і має творити базу і ліквідації проблем поморського „коридору" і спільного фронту у справі Совітів. Сьогодні цікавить нас головно **український момент** у польсько-чеському спорі. Бо хоча згадана вище поголоска може і є лише поголоскою, позбавленою реальних підстав, проте не підлягають ніякому сумнівові два факти: 1) без огляду на своє засадниче антиревізіоністичне становище польська політична думка і раньше, ще перед польсько-німецьким пактом, завжди схилялася до концепції безпосередніх границь з Мадярщиною і 2) мадярська ревізіоністична пропаганда зробила в останнім часі знову великі поступи, і то спеціяльно на — Закарпатті. Таким робом Закарпаття стає предметом спорів, торгів чи просто розмов чехів, німців, поляків і мадярів, але всі ті чотири народи наче зовсім забувають і ні трохи не рахуються з фактом, що на Закарпатті живе нарід — український! І може це звучить парадоксально, що питання поїздки польських спортовців до Праги стоїть у якомусь звязку з українською проблемою, а проте — останнє польсько-чеське загострення, викликане відмовою польської спортової дружини виїхати на мистецькі змагання до Праги та одночасно ревізіонувати чеських спортовців (відмова, подиктована безумовно закордонно-політичними міркуваннями і чинниками) — ще дужче висуває проблему Закарпаття.

Трагічна доля тієї країни і подвійно трагічні нинішні обставини, серед яких знову приходиться її пригадувати! Адже справжня історична трагедія того прегарного краю і його населення звязана з періодом перебування під мадярською владою. І коли нині чуємо, що не лише мадяри зискують у світі щораз більше симпатиків для своїх зазіхань на Закарпаття, але й на самому Закарпатті зводо мадяро-

фільство, — то це страшний насміх долі над нещасними закарпатцями.

Від XVI. століття ішов наступ мадяр на всі немадярські народи у державі, касуючи поступенно всі їх права і привілеї. Сумним свідоцтвом мадярської науки є факт, що дата заснування Академії Наук у Пешті (1825) є одночасно початком безпощадної мадяризації. 1844 р. мадярський сойм вводить мадярську мову до всіх установ усіх країн угорської корони. 19. X. 1849 делегація закарпатських українців предкладає цісареві 10 точок вимог, які частинно центральний уряд старається вдоволити. Приходить ера Адольфа Добрянського, — але за нею шалена мадярська реакція. Мадярський уряд доходить до того, що творить окремий фонд, з якого виплачує нагороди ренегатам і мадяронам. У церкві і школі починає лунати мадярська мова, села, містечка, імена і назвиська осіб є мадяризовані. Наплив мадярських жидів, носіїв мадярської „цивілізації" робить із Закарпаття предмет такої експльоатації, що починається масова еміграція збіднілого населення до Америки. Кожний прояв національної свідомости, кожна спроба культурницької праці ставали причиною важких репресій.

Але й сильнішим, старшим та культурнішим націям і державам не вдалось вбити пояремлених народів, тим більше, коли ті народи мали поза межами держави мільони братів. На Національні Збори у Львові 19. X. 1918 закарпатські українці присилають меморіял з покликом: Ви, наші рідні братя, повинні станути за нами і зєднати з собою". 8. листопада у Пряшеві постає „Руська Народна Рада", яка 19. XI. 1918. домагається вже „права свобідного самоозначення". Мадярський уряд починає зміняти курс політики. У половині грудня проголошує закон про автономію угорських українців, з 4-ох комітатів має бути створена „Руська Країна". Д-р Ернест Сабов стає міністром для українських справ, д-р Гіядор Стрипський віцеміністром освіти, Августин Штефан губернатором. Але ті реформи приходили вже — як дуже часто буває в історії надто певних себе і своєї сили народів — запізно: 1500 делегатів, зібраних 21. січня 1919 року у Густі, відкидає вже проект „Руської Країни" і стає на українському соборницькому становищі. Хід подій на наддністрянських і наддніпрянських землях не дозволив зреалізувати те гасло. Плебісцит між закарпатськими українцями в Америці довів до умови між д-ром Жатковичем і проф. Масариком у Пітсбургу. Мадярські ревіндикаційні спроби не вдалися. Сан-Жерменський договір з 10. IX. 1919 остаточно прилучив Закарпаття до Чехословацької Республики, як окрему автономну країну. В жовтні тогож року велика делегація закарпатських українців була прийнята през. Масариком, який поставився прихильно до цілого ряду конкретних вимог.

На жаль, надії на широкі можливости національно-культурного відродження — через жорстоку мадяризацію в процесі національного освідомлення відсталого українського народу Закарпаття — здійснилися лише в дуже маленькій частині. З Галичини насунула на Закарпаття хмара москвофілів, ренегатів і спекулянтів. Разом із найгіршим елементом московської еміграції найшов той елемент вплавові становища на Закарпатті, під опікою і протекцією чеських аграрників. Адміністрацію Закарпаття передано під впливи чеської аграрної партії, яка гляділа на той край як лише на резервуар виборчих голосів, на терен господарської експльоатації та можливість реалізації русофільських доктрин.

Безперечно, українське культурно-національне життя на Закарпатті під владою ЧСР далеко і має без порівнання кращі можливости розвитку, ніж це було в часах панування мадяр. Але й часи інші — інші теж вимоги! І тому з надзвичайним жалем приходиться глядіти, як деякі чеські партії та відповідальні політики не використовують антимадярської політ. думки українських патріотів. Маючи до діла з малокритичним населенням, що піддається моментальним настроям і демагогічній агітації, можна звязати Закарпаття лише реальною підтримкою української культури, підтримкою нац.-культурної праці українських дівчів.

Найкраще є рахуватися з народом, який є відвічним власником землі, що стає кон'юнктуральним предметом міжнароднього спору.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 47—180 Телефон 25-55.

„Волинська шопка".

Волинь, 15. IV. 1934.

I.

Чи не мають рації ті, які кажуть, що не слід трактувати біжуче життя занадто поважно та перейматися ним? Якби на підтвердження цієї „фільософії", волинська дійсність кинула в лице життю просто анекдотичною перлиною.

Але раніше про це життя.

Всім уже добре відомо, що Волинь від кількох літ відограє ролю середньовічного кітла альхеміків. Тут ще раз випробовуються давно здискваліфікована історією методи різнимо роду асиміляції, співжиття, спільних вогнищ, підпорядкування чужого духа своїм примхам, вербування „перебіжчиків", формування „прихильних" за гроші груп і сугестіювання своїх і чужих, що, мовляв, все йде гаразд і всі задоволені.

До цілковито модерних засобів цієї альхемії відносяться автоматичні **роботи.** Роботи — політики й діячі. На біду, ці роботи такі примітивні, що цілковито подобають на ляльок стародавньої шопки.

II.

І ось іронія життя! Ніхто інший, як самі місцеві поляки помітили повну подібність волинської дійсности до шопки, а політиків-робітників до ляльок. І... створили „Волинську Шопку".

„Шопка", як твердять, була відлана цензурі й ляльки, скопіовані з волинських політично-громадських „робітників", мали щастя попасуватися перед очима лише дуже тісного гурт-ка. Очевидно, „Волинська Шопка" має щось небезпечного, бо на ширший форум ляльки — таки не вийшли.

Але — ось ще одна іронія життя! — офіційний орган „Wołyń", що так ревно обороняє волинські експерименти й усяких „робітників", узяв та й бухнув у своєму великодньому числі (1. IV. 1934 р.) світлини деяких ляльок-„робітників" разом з текстом.

І вийшло непогано. В деяких моментах навіть дуже добре. Ляльки відкривають свою внутрішню істоту й вартість та незле самі зі себе сміються. Тоб-то — зі своїх оригіналів. Але даймо голос авторам „Волинської Шопки".

Першою бачимо українську ляльку- „робітника" Сметанкова (сен. Маслова). Подаємо дослівний, правда, дуже макаронічний текст. Сметанков, зрозуміла річ, починає з „Ой, не ходи, Грицю".

Oj ne chody na piechotu,
Jak u tebe karta.
Chodzisz, jeździsz bez kłopotu,
To życie coś warta.
Jak pryjdesz u Warszawu,
Skażesz dowhu mowu,
Pijesz wodu, pijesz kawu
I powrótisz znowu.
Z Łucka jado senatory,
Rozhoworów rada.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та вспні шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 21. КВІТНЯ 1934.
(З конкурсу „Діла" під гаслом „Кожний може стати письменником").

О. ГОРИЦВІТ.

КИЯНКА.

(Докінчення.)

І ішов професор заперед. Спершу він не міг опамятатися, що це з ним сталося. В голові шуміло, як під обухом. Коли по хвилині очуняв, пірвала його страшенна лють на себе самого. І навіщо було виходити з кімнати?

Він ішов на смерть. Його думки стали живіше працювати. Пригадалася вмить Галичина, рідне містечко, рідня, кревні і знайомі. Пригадалися веселі моменти життя у Києві і його наукова карієра. Зарисувалися в уяві обриси постаті Уляни. Він тепер прощав би й як найдорожчу, одиноку, рідну. Став сам собі сповідатися. Чув на своїй совісти якийсь тягар і нікому було його зняти. Та може цей довг сплатить невинною смертю. Він ішов і хотів ніколи не переставати. Зупинка буде вістуном смерти. Що чекісти говорили між собою він не хотів чути. Кожне їх слово, це присуд.

Нараз чекіст сіпнув його за рамя, спер до якогось дерева і крикнув: „Стой і не шівелісь, а то січас шльопну!" При тім він дулом револьвера тицьнув професорові під ніс і відійшов.

Професор мучився. Не знав, чи буде суд, чи відразу розстріляють. Шуміли дерева. Сюди і туди вганяли їздці, проходили піші. Було чути переклики і прокльони матросів. З далека доходили стогони і войки.

Збліжалася рішуча хвилина. Чекіст узяв його під руку й казав підійти на якесь підвищення. Затріскотіли лампи кріс. Закладали ладунок. Професор упершє від літ пригадав. Почав молитись.

Загуркотіло авто. Було чути якісь переклики, команда, а згодом регіт якоїсь жінки. Що говорила, не чув й не розумів. До нього припали чекісти і відвязали хусточку з очей. Побачив, що стоїть на лавці в Миколаївському саді. Перед ним стояв гурт чекістів. А між ними... між ними Уляна! Загорнена в якійсь драній російській шинелі, з двома револьверами при боці. З боку стояли два салдати-китайці з наставленими до вистрілу крісами. Уляна поглянула грізно, заглузувала собі з нього і веліла салдатам здирати з „буржуя" одежу. Видно мала владу. Митю залишився в одній сорочці. Веліли тікати домів. Уляна таки зараз подяглась в його „буржуйське" футро. Решту одежі розхопили інші салдати. Коли проходив коло неї, вона кинула йому свою драну шинелю, щоб прикрив своє тіло.

Став приспішувати ходи. Глянув у бік, на лавках лежали трупи „буржуїв". Поміж них вештались групи салдатні; перешукували кишені, стягали одежу, волікли тіла. Тікав як з пекла. Аж на другий день вечором очуняв.

Став пригадувати собі усі жахливі моменти вчорашнього дня. Не міг зрозуміти, як Уляна стала комуністкою. Вонаж належала до ріжних студентських організацій. А вчора кепкувала з нього, і веліла отрабити як „буржуя". А може він в обличчі смерти так змінився, що не пізнала його? Поглянув у зеркало. Його бліде лице позеленіло, очі запали глибоко, було кілька сивих волосків. Ні, Мусіла пізнати. Попала палка киянка у крутіж революції і зрадила.

Хтось застукав до дверей. Може знов напад?

До кімнати ввійшла Уляна. Збентежився і засоромився як дитина. Лячно було. Не міг слова промовити та Уляна перша заговорила:

— Вибачте, професоре, що непрошена ввійшла в хату. Нагла справа вимагає.

Професор ні слова.

— Не лякайтесь мене! Нема чого боятися мене зрадницею народу!? Ні! Так не є. Більшовики ще не зорганізовані як слід. Я була між ними в контррозвідці. До тижня тут їх й не стане. У Білій Церкві збираються наші студенти. Німці вже у Хвастові. Я врятувала від смерти професора Тимченка і Селуцького. Ключенка розстріляли. За пізно довідалась. Вас у Миколаївському городі я освободила.

— Уляно! Моє життя! — скрикнув професор Григорович. — Я ваш, я вас кохаю. Робіть зі мною, що хочете! — і кинувся, щоб її розцілувати.

— Ні, ні! не треба, сказала, відступаючи в бік Уляна. Я вас кохала. Я вас врятувала, та сама себе стратила. Кинулась у вир революції не здобувати чоловіка, а долі народові. Моїм чоловіком буде не той, котрого я спасла від смерти, але той, що мене врятує від неї. Я прийшла до вас в іншій справі. Я здерла з вас футро, з дала вам свою шинелю, бо в ній важні документи. Краще не могла їх переховати. Давайте шинелю, щоб попороти рукави, бо вона визначного більшовицького комісаря.

Пропороли ножиком рукав, а звідси висипався жмут паперів. Їх скоренько зібрала Уляна і сховала на грудях. Опісля ще перепороли всі шви і найшли багато награблених банкнотів.

— Тепер прощавайте! — усміхнулась до професора.

— Та якжеж це? Куди ж ви? — стрепенувся професор.

— Ще цієї ночі мушу відїхати до Білої Церкви. Там наші мене дожидають. Тут мене вже зрадив один студент-комуніст. Мій терен праці між більшовиками вже скінчений.

— Так чекайте — я з вами!

— Не лячно?!

— З вами бі! Хочу вас рятувати від смерти.

— Вийшли з кімнати і зникли в темних переулках міста.

Pokazuja semafory,
O czem kazat' nada.
Więc się starasz...
Siadasz, dumasz nad sprawami
I nie widzisz celu.
Ludzie żyjut' pieniędzami
A pewnych nie wielu
Tak i jidesz u Warszawu,
Skażesz dowhu mowu,
Pijesz wodu, pijesz kawu
I powracasz znowu.

Слова ляльки характеризують не одного сен. Сметанкова, а всіх сенаторів, всіх волинських політичних і громадських „робітників".

В шопці, як у краплиці води, відбивається підлий волинський регіональний світ. Усі живуть „пеньондзами"; всім вказують „семафори", що говорити; всі не бачать „целю" (позаціми „пеньондзами"); всі, як накручені „робітники", виголошують у Варшаві та на місці довгі промови й пють воду (іноді водочку) та кавку; всі „думають над справами", які вирішують згори; всі зїдають „пеньондзе", а певних (чи пак певняків) так „не велю!"

Справді булаб дуже сумна волинська дійсність, колиб іноді не була й... смішна.

Senex.

ГОСТРА ПОЛЕМІКА.

РИМ, 19. 4. ПАТ. „Оссерваторе Романо" полемізує з промовою міністра Гебельса, виголошеною ним у радіо. Гебельс пятнує тих, які спричиняють релігійні конфлікти. „Оссерваторе Романо" пише, що до релігійних конфліктів доводять не ті, що борознть віру, обичаї та добре право, але ті, що критикують і атакують віру. Тому, що народній соціялізм вдираєтся у ділянку віри і моралі, годі не співчувати з новим потанством. І якщо народній соціялізм урятував християнську релігію перед більшовизмом, як це запевняє Гебельс, тоді хіба не вчинив цього тому, аби християнські засади виставити на нову небезпеку.

Розброєння вже зайве.

ЛЬОНДОН, 19. 4. ПАТ. Деякі англійські щоденники пишуть отверто, що розброєння вже неактуальне і розброєвій конференції не залишається нічого іншого, як піднайти чесний вихід з цілої справи. „Таймс" не піддержує побоювань Франції, начеби зброєння Німеччини були дійсно грізними і провокаційними, бо Німеччина не має зачіпної зброї, як танків, бомбовозів і важких гармат. Англійська преса вже не скриває, що британський проект уже неактуальний і що дальший хід розброєневої конференції тісно залежить від дипльоматичних успіхів у Женеві.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. дарон бідети до першорядних кін. 5/73 23-?

НАРАДИ В РИМІ.

РИМ, 19. 4. ПАТ. Мусоліні приняв кн. Штаремберґа, з яким вів дружні балачки. Опісля кн. Штаремберґ відвідав міністра Сувіча. Візита кн. Штаремберґа, провідника Гаймвери „в Римі викликала серед закордонних журналістів велике зацікавлення. Політичні кола пояснюють собі цю візиту постійним зацікавленням Італії австрійськими справами, яка вважає засадничою справою своєї закордонної політики вдержати самостійність Австрії. Візиту кн. Штаремберґа пояснюють собі ще постійним змаганням Італії підержати ті австрійські групи, які є противниками „аншлюсу" з Німеччиною. Правда, що австрійське посольство в Римі впевняє, що кн. Штаремберґ не має ніякої важливої політичної місії і до Риму приїхав у приватних справах. В дійсности кн. Штаремберґ постійно перебуває з державним секретарем Сувічем, з яким учора провів цілий вечір. Довша балачка кн. Штаремберґа з Мусоліні́ем каже здогадуватися, що шеф італійського уряду обговорював з австрійським гостем питання, чи кн. Штаремберґ не міг би вступити до австрійського уряду і чи таймвера не перейшлаб до канцлера Дольфуса. Кн. Штаремберґ залишиться в Римі до понеділка.

—o—

Політичне вбивство.

РИҐА, 19. 4. ПАТ. З Клайпеди повідомляють, що вчора знайшли в ріці члена націонал-соціялістичної партії Бзуліча, який ще 23. березня ц. р. пропав без вісти. Є підозріння, що вбивства доконав партійний товариш, щоби Бзуліч не зрадив владі фактів, що компромітують діяльність місцевих нац.-соціялістів.

—o—

Добродії й фундатори.

Як собі уявляють ініціятори збіркову акцію на будову Українського Дому в Празі.

Збіркова акція для збудування Українського Дому в Празі організована й переводиться так само, як це свого часу робили й інші поневолені народи. Вона заснована на жертвенних зусиллях **всього** українського громадянства. Своєї держави, що допомогла б збудувати Український Дім для Музею Визвольної Боротьби України, в цей час не маємо. Чужою державною допомогою Музей основно не користувався й користуватися не може, бо не сміє наражати себе на залежність від чужих політичних чинників. Музей вірить, що національна свідомість і організованість українського громадянства досягла вже такого ступня, що можуть забезпечити для **єдиного в нас Музею Визвольної Боротьби** власний Український Дім у Празі. Це тимбільше, що будівля такого дому обрахована всього на якихось 20—30 тисяч кн. долярів. Для великого народу, що нараховує більше 8 і пів мільонів населення в краю й 2 мільони еміграції в Америці, Европі й Азії, це завдання зовсім не представляється тяжким. Чехів не було більше, коли вони переводили збірку на будівлю свого національного театру в Празі. А їхнє завдання було тоді без порівнання більше.

Щоби зберегти імена своїх жертводавців для історії, Музей завів окрему памятну книгу, куди записує всіх, хто жертвує на Український Дім. Іменаж тих, що дають більші суми, записуються ще й окремо. Хто дасть не менше 10 дол., записується в окрему памятну книгу Фундаторів Українського Дому, а тих, що дають 25 дол., записують у Золоту Памятну Книгу Добродіїв Музею Визвольної Боротьби. Як Фундатори так і Добродії одержують на своє імя спеціяльні, по мистецьки виготовлені „Грамоти вдячности за допомогу національній справі". Іменаж тих наших меценатів, що дадуть 100 дол., будуть ще до того виписані на окремій почесній стіні Українського Дому; нарешті імена тих найбільших жертводавців, що дадуть 500 дол., будуть вирізьблені золотими літерами на окремій мармуровій таблиці при вході Українського Дому. Музей звертає увагу також на те, що хтось із наших людей не зможе відразу здійснити свого доброго наміру — скласти всю пожертву добродія чи фундатора — і тому допускає сплату визначної пожертви ратами... Так провадили справу інші, так її роблять тепер українці. Мала вона успіх в інших, чому не мала б успіху в нас?

А в тім, переглядаючи „Памятні списки жертводавців Музею Визвольної Боротьби України", бачимо в кожному з них сотні малих пожертв і дуже мало імен, записаних як добродії або фундатори. Коля поминути Українське Бюро в Льондоні, що прибіцяло довести свою допомогу на Український Дім аж до дол. 3.000, (але як еквівалент на зібрані серед громадянства пожертви!), ми маємо всього 14 добродіїв і 33 фундатори, та й з них лише 23 окремих осіб, рештаж установи і організації. Чим це пояснити?

Можна погодитися з тим, що серед нашого громадянства не легко знайти 50 одиниць, які могліб вписати свої імена „на мармурову плиту при вході", давши по 500 дол. і тим самим за пару місяців замкнувши цілу збіркову акцію. Та й то якщо взяти на увагу, що ми в краю й Америці маємо не тільки окремих заможних українців, а також і неодин десяток національних українських організацій (проф. союзів, кооперативних обєднань і т. п.), для яких пожертва 500 дол. на таку ціль, як наш **єдиний Музей Визвольної Боротьби України**, не є вже надмірно тяжкою справою. Ще природніше сподіватися, що серед наших добре ситуованих громадян і організацій знайдеться 250 осіб, які дадуть по сотні долярів. Ще легше розраховувати, що серед мільонів нашого національно свідомого громадянства знайдеться якась пара тисяч, що дасть по 10—25 дол., записавши себе в Фундатори Українського Дому та в Добродії Музею Визвольної Боротьби України. Принаймні так було в чехів, поляків, словаків і інших славянських і неславянських народів, коли вони боролися за здійснення своїх національних ідеалів. Чому це якось інакше має бути в нас, українців? А між тим ось уже більше року, як Музей провадить збіркову акцію. Про неї широко розписується ціла українська преса; про неї знає все українське громадянство, як про загально національну справу, що стала вже одним з найповажніших сучасних завдань... А в висліді — зібрано досі лише 5-ту частину потрібної суми... Це більше, як за рік! За розпочатою українцями справою уважно слідкує багато европейських часописів — одні з прихильною, інші з ворожою цікавістю до організаційних здібностей й жертвенности українців. Яке можуть мати вони враження і які їхні висновки?... Коли ми за рік праці зібрали лише 5-ту частину тої справді невеликої суми, що потрібна на збудування Українського Дому для нашого Музею Визвольної Боротьби, то до здійснення справи прийде не раніше як за 5 (пять!) років... А скільки то десятиліть — чи може й століть треба при такій нашій жертвенности для здійснення нашої державної хати? Наші вороги бачучи, з яким успіхом ми посуваємо справу Українського Дому, можуть бути спокійні не тільки за себе, а за своїх дітей та мабуть і внуків — українці своєю активністю не загрожують їхньому пануванню на українських землях.

Час застановитися над тим і дати відповідь. Чому ми, нащадки великого народу, що вмів жертвувати кровю кращих синів за своє будуче, не можемо відразу здійснити такої простої так очевидно потрібної речі, як Український Дім для свого єдиного Музею Визвольної Боротьби України. Де наша тисяча тих, що мають вписатися в фундатори Українського Дому й Добродії Музею Визвольної Боротьби? Для них час уже давно зголоситися. Вони мовчать, не маємо їх — хай буде так! Але маємо сотні національних організацій. Треба, щоб зголосилися вони і то без проволікання. Їхніх сил вистачить не то що для одного Українського Дому, а для кількох палат у всіх головніших столицях Европи. Колиж до закликів Музею лишаться байдужими й глухими не тільки наші „меценати", а й наші національні організації, ми наражуємо на шкоду не тільки свою єдину національну інституцію, а кадшерблюємо своє імя та репутацію...

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдетевате в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8. 22/48

Щербата доля

карпатсько-руського письменства.

Всі австро-угорські славяни почали від 1848 р. розвивати письменство у своїй рідній мові. Та це не сподобалося деяким росіянам, „збрусителям", що називали себе славянофілами себто славянолюбцями. До них між ін. належали проф. Погодін, брати Аксакови і обмосковщений українець Микола Гоголь.

Ці славянолюбці виступили тоді з ось такою плянівою думкою, у 1851 р. виявленою через Гоголя українцеві проф. Бодянському, а переповіджену приязним нам Данилевським у XII. кн. Істор. Вестника з 1886 р.: а „Нам (себто росіянам і українцям — пр. Ред.) треба писати по російськи і намагатись завести між спорідненими з нами племенами чехів, українців і сербів мову Пушкіна, як є одно евангеліє для всіх християн. Поезію талановитого Шевченка чути дьогтем (очевидно з огляду на українську мову і виписки проти Москворосії — пр. Ред.) і його можна порівнати лиш з провансальським поетом Жасменом, який не писав по французськи своїх творів, а по провансальськи". Та чехи і хорвати-серби захопилися більше своїми рідними мовами, як мовою Пушкіна і розвинули богате письменство, яке й допомогло їм утворити власні держави в 1918 р.

Російський уряд, як відомо, дозволяв українцям у Росії указом з 1863, 1857, і 1881 р. писати книжки тільки по російськи.

Австрійські москвофіли намагались робити це добровільно. Але не навчившись добре російської мови, писали говірковою мішаниною, званою „язичієм". Ці „язичники" вимовляли російські слова по нашому і як самі хотіли, все перекручуючи. Були й автори, що писали такою макароністичною мертвою мовою.

Таких авторів, помінаючи їх твори, написані по українськи, назвав рос. проф. Арістов карпаторусськими і до них зачислив: 1. Д. Зубицького, 2. А. Духновича, 3. М. Устіяновича, 4. Я. Головацького, 5. І. Раковського, 6. Адольфа Добрянського, 7. А. Павловича, 8. Антона Петрушевича, 9. І. Гушалевича, 10. І. Наумовича, 11. Богдана Дідицького, 12. Іс. Шараневича, 13. В. Залозецького, 14. А. Кралицького, 15. І. Сильвая, 16. В. Хиляка, 17. Е. Фенцика, 18. Ф. Свистуна

19. Осипа Маркова, 20. Гр. Купчанка, 21. Ю. Ставровського, 22. В. Щавинського, 23. О. Мовчаловського, 24. Амвросія Полянського, 25. В. Луцика, 26. Е. Сабова, 27. І. Процика, 28. Дмитра Маркова, 29. М. Глебовіцького. З них 2. 5. 6. 7. 14. 15. 17. 21. і 26. були угорськими русинами, 20. був буковинським русином, а решта галицькі. З них Іван Наумович у галицькім соймі 27. грудня 1866 р. у своїй промові без дозволу своїх виборців проголосив, що вірні Австрії галицькі русини є тотожні з росіянами (великоросами) і творять з ними один руський нарід.

Та наслідком свого „язичія" опинились ці письменники поза українським і російським письменством, бо росіянин А. Пипін у своїй „Історії славянскіх літератур" зачислив їх, крім ще незнаних 27, 28. і 29., до славянських письменників, а не до руських (себто російських) в IV. томі своєї Історії. За Пипіном поминули їх теж інші історики російської літератури навіть таких галицьких, що писали чисто по російськи, а не язичієм. Аж у 1915 р. видав проф. Арістов І. том книги „Карпато-русскіе писатєлі" з оцінкою діяльности і творів 1—9 письменників. Видав він тоді теж твори А. Духновича і деякі А. Полянського з виправленою мовою на літературну живу російську мову. Війна не дозволила Арістовові видати решту згаданих письменників, хоч обраховував своє видання на 30 томів. Вислід війни перемазав усі ці плани. Коли відродився український національний рух на Наддніпрянщині, галицькі москвофіли побачили, що українською мовою починають писати навіть люди інших національностей, що мешкають на Україні. Москвофільський рух у Галичині втримується нині вже тільки пенсійовими гешефтами. Ніхто вже нині не пише язичієм.

В. О. Бережанський.

Гостина мін. Тітулєску.

ПАРИЖ, 19. 4. ПАТ. Мін. Тітулєску веде далі балачки з французькими провідними політиками. До його балачок привязує паризька преса велике політичне значіння. З мін. Барту обговорив Тітулєску взаємини Румунії з Францією, Малою Антантою і Польщею. Барту погостив сніданням румунського міністра. Опісля мін. Тітулєску конферував з Тардіє, Лявалем і премієром Думергом. Офіціяльна візита мін. Тітулєску в Парижі закінчилася обідом у румунськім посольстві. Всеж таки мін. Тітулєску залишиться в Парижі неофіціяльно до суботи.

Великанський недобір.

ВАШИНГТОН, 19. 4. ПАТ. Недобір скарбу Злучених держав, з кінцем бюджетового року, зійде до 3 міліярдів долярів. Таким чином перевищить він бюджетовий недобір з минулого року. До суми 3 міліярдів долярів не вчислено зиску 2 міліярдів долярів, які Злучені Держави осягнули, відступивши від золотого паритету.

БАГНО „СТАВІСКІЯДИ".

ПАРИЖ, 18. 4. ПАТ. Нині знову суд радив, чи не пустити на волю здогадних убивників Пренса. По нараді суд рішив задержати їх в арешті ще до 3. травня ц. р. Підчас наради прокуратор заявив, що вірить в алібі Карбона, за те сумнівається вельми щодо алібі барона де Люсака і Спіріта. Оборонець Моро-Джіяфері вважає рішення суду за велику перемогу, бо нормально в таких випадках суд продовжує арешт обвинуваченим на цілий місяць.

ІНТЕРВЕНЦІЇ ПОСЛІВ ЗА СТАВІСЬКИМ.

ПАРИЖ, 18. 4. ПАТ. Перед слідчою парляментарною комісією зізнавав суддя Фонтен кажучи, що за Ставіським інтервенювало дуже багато послів і сенаторів. Фонтен згадує, що колишній міністер Бонне намагався навіть витягнути з актів одну записку. Опісля зізнавав деп. Аро, який ще в 1932 р. заскаржив Т-во „Ля Фонсієр", яке заснував Ставіський. Поладнання цієї справи дуже часто відкладалось, а опісля суд відсував дуже часто розправи. Свідок Тіссо, директор суспільних обезпечень заявив, що колишній міністер Франсоа Альбер дуже докладно знав про всі балачки Ставіського з посторонніми людьми. Вкінці Арон, директор контрольного уряду від обезпечень висвітлював історію контролі.

Зол. 1·50

Коштує чвертьрічна передплата гумористичного журналу

„ЖОРНА"

Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА"

Львів. Ринок 10. Конто ПКО. 503.495.

З життя наших установ на еміґрації.

Загальні Збори Т-ва Українських Письменників і Журналістів у Празі.

Дня 4. IV. ц. р. в Т-ві Українських Письменників і Журналістів у Празі відбулися річні загальні збори. Вибрано нову управу, склад якої ми вже подали передучора.

За звітовий рік у Т-ві відбулося 20 зібрань, на яких 23 особи прочитали реферати, а саме: Л. Білецький 4: 1) Куліш і Ерос, 2) Хвильовий як письменник, 3) Дон Хуан в українській літературі, 4) Шевченко і Гонта. Б. Гомзин свої оповідання: 1) Романтик, 2) Прутченко (з циклю „Нас було четверо"), реферати: 3) В царстві найвищих досягнень аеротехніки, добробуту і нових форм життя (кілька образів із життя УСРР), 4) Спроба характеристики світогляду Акселя Мунте на підставі його книги „Життя і смерть". С. Черкасенко: 1) Характеристика літературної діяльности М. Садовського, 2) М. Садовський як артист, 3) Недруковані вірші. Аркадій Животко: 1) Україна в творах радянських письменників, 2) Цілі й методи московського походу на Україну в рр. 1917—1920, 3) Представники російської суспільної думки XIX ст. в українській справі. П. Богацький: 1) Умовини літературної праці на Україні (УСРР), 2) Микита Шаповал і „Українська Хата". Марія Омельченкова: 1) Новітній чеський жіночий роман, 2) Англійський новітній жіночий роман. Н. Григорієв: Український націоналізм. М. Обідний: Спогади про М. Садовського. Г. Омельченко: Праця польських письменників у світлі статистики. С. Шелухин: Спогади про М. Садовського. Олександра Чернова: Аксель Мунте: „Книга про життя і смерть".

Відвідин було 195. З них на членів припадає 104, на гостей 91.

Т-во брало участь: у святкуванні ювилею С. Шелухина; в святі Шевченка; в інших національних святах; у рятунковій акції українського громадянства української реф. реальної гімназії; в Комітеті Рятунку України й ін

Брошура василіянського достойника з 1863 року.

Гарасевич чи Малиновський. — Урядовий реферат Гарасевича і книга Малиновського. — Брошура Правдолюба

У 1862 р. вийшла у Львові в малій вісімці грубезна книга, що обіймає XXVIII. ст. передмови Михайла Малиновського й перегляду змісту та 1184 ст. тексту самого твору п. з. „Annales Ecclesiae Ruthenae, gratiam et communionem cum s. Sede Romana habentis ritumque Graeco-Slavicum observantis - cum singulari respectu ad dioeceses ruthenas Leopoliensem Premisliensem et Chelmensem". Ця книга відома й цитована під трьома початковими словами як „Annales Ecclesiae Ruthenae" та як твір Михайла Гарасевича згідно з таким зазначенням його авторства на заголовку й поданням низки його почестей.

За заголовок дорікали Гарасевичеві в науці, напр. проф. Вільгельм Брухнальський, але несправедливо, бо в дійсності Гарасевич не дав ніякому свому писанню такого заголовка й він належить Малиновському. Своїм розвідкам, як загальному рефератові із 1826—1827 рр., зладженому на зазив віденської нунціятури, так і пізнішим окремим писанням, давав Гарасевич заголовок „Історична відомість", чи то „Historica notitia", бо писав свої речі завсіди по латинському.

Таку саму історію, як із заголовком книги бачимо також із її змістом. Гарасевич помер 26 літ перед виходом книги (у квітні 1836 р.), а в книзі бачимо цитати з довгої низки книг, що вийшли по смерти Гарасевича, навіть у 1858 р. На зразок своєрідної наукової солідности, серіозности й послідовности Малиновського вистане навести, що останній, сьомий, розділ книги він охрестив „De statu Hierarchiae Ruthenae unitae sub regimine austriaco ab an. 1808, seu a restauratione Metropoliae Haliciensis usque ad an. praesentem 1826", а в дійсності доводить справу аж до часу виходу книги й запозичений із реферату Гарасевича для урядового вжитку заголовок відноситься тільки до малої частини цього розділу.

Згаданий реферат Гарасевича для урядового вжитку ходив у свому часі по руках у рукописних копіях і з одного боку причинювався в дечому до пробудження національної свідомости, а з другого ставав для декого товчком займатись історією української церкви (Михайло Малиновський, Антін Добрянський, Петро Паславський).

Сказане треба мати на увазі, беручи до рук львівську брошуру з 1863 р. п. з. „Odpowiedź na historję „o unji kościoła grec. kat. ruskiego" przez ks. Michała Malinowskiego, kanonika świętojurskiego we Lwowie, w 1862 r. wydana, napisana przez Prawdoluba, Rusina, 1863 r." Свою брошуру написав автор у березні 1863 р., як подано на кінці її тексту.

Порівнявши „Annales" „із короткою історією о. Гарасевича у відписі", Правдолюб дивувався, чому Малиновський, видаючи навіть свої маленькі писаннячка під своїм іменням, не зазначив свого авторства на цій „історії, яку цілком інакше, як її написав о. Гарасевич, переробив із великою працею й мозольністю". „Чи не тому то, — питав Правдолюб, — щоб під покривкою чужої та значнішої поваги міг сміливо й безпечно викинути з себе жовч, яка кипіла в ньому віддавна, а зокрема від 1848 р.?"

Про саму книгу з 1862 р. писав Правдолюб ось-що: „Перероблюючи історію Гарасевича на своє копито, поставив собі о. Малиновський за тему доказати, „що св. українська унія це велика мученица, а поляки з езуїтами й василіянами це вбивці українців". У такій то ціли він позбирав усе, що було зле й придатне до його теми; що де зачув, навіть і небилиці, або вичитав із якого шпаргалу, листа, привілею, консисторських актів тощо, усе це вписав до своєї книги дослівно, додаючи до цього свої їддю писані уваги, переповнені часто гіркими й ущипливими колючками. Зваживши при цьому й те, що о. Малиновський цілком поминає історичні факти, які ослаблювали б його доказ, а лиш деякі малює однобічно, або ставить у далекому відтінку; що він промовчує про великі заслуги людей, імення яких історія вірно записала, для греко-католицької церкви й Руси, а наводить факти, які відносяться до приватних осіб, що не мають ніякого значіння в єрархії, або вияснюють лиш особисту характеристику начальників церкви й зовсім не належать до церковної історії, або такі неприличні, що вже сам сором не позволяв вписувати їх до історії, а ще тим більше до церковної; зваживши, кажу, те все, можна б без пересади назвати книгу о. Малиновського не історією української церкви, але швидше „кримінальним позвом", внесеним на поляків і їх прихильників перед суд Західньої Европи, тим більше, що вона написана не народньою мовою, але спліснілою латиною".

До цієї оцінки Правдолюба треба додати, що йому не відомі були розвідки Гарасевича, написані після реферату для урядового вжитку, відомого з копії Правдолюбові, хоч, що правда, своїм загальним характером пізніші писання Гарасевича не різнилися помітно від попереднього реферату. Не шкодить також зазначити, що польські історики (напр. Брухнальський) закидали Гарасевичеві ту ненависть до поляків, яку Правдолюб закинув Малиновському, й що брошуру Правдолюба лишили вони без уваги. Нарешті при закиді Правдолюба в справі мови книги набігає думка, що він написав свою брошуру по-польському головно тому, щоб і поляки могли прочитати її.

Перед відповіддю на питання, чи малюнок Малиновського відповідає дійсності, заявляє Правдолюб, що він українець і лишиться ним до кінця життя, що любить свою народність, але рівночасно шанує кожну іншу.

Свою відповідь поділив автор на три доби: першу від 1340 до 1772 р., другу від 1772 до 1848, а третю від 1848 до 1863 р.

Починав її ствердженням, що Русь сама себе запропастила, бо „Володимир Великий поділив простору й могутню українську державу між своїх дванадцятьох синів і виставив її тим самим на видовище кривавих домових і чужих воєн. Між собою не згідні й панування жадні брати нападали один на одного, і зводячи криваві бої, б'ючи, убиваючи й осліплюючи себе ослаблювалися, і ділячи знов уже й так малі свої країни між своїх синів, дрібніли щораз більше. Отже цим робом ослаблена Русь мусіла швидше чи пізніше впасти й статися добиччю якоїсь сильнішої сусідньої держави".

Михайло Возняк.

(Д. б.)

Дешевий тиждень по 75 сотиків, жаріз-ти, мушлінн. крепони, епонжі і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 16-365

З кооперативного життя
на Волині.

День пропаґанди ощадности.

Дня 10. квітня кредитова кооператива „Стир" у Луцьку в порозумінні з іншими організаціями й редакціями українських часописів улаштувала в міському театрі свято ощадности під поданою вище назвою. На свято прибуло біля двохсот осіб. Це число треба вважати замалим, коли взяти під увагу, що на інші свята збіралося значно більше осіб. Причина, очевидно, в тому, що села були повідомлені запізно та й 3-ій день Великодніх Свят не можна вважати за відповідний.

На програму свята складалися: реферат про ощадність, виголошений агрономом філії „Сіль. Госп." інж. Нищим і три фільми з українськими написами — власність кооперативи „Український Кіно-Театр", а саме: „Доля вдови Новакової" (кооперативний), „Від яйця до яйця" (господарський) і „Нечемне ворона" (гумористичний).

Гостям роздали пропаґандово-ощадностеву літературу.

Загальні збори „Українбанку" в Луцьку".

Збори відбулися 15. квітня при участи значного числа членів та пройшли дуже бурливо у звязку зі сучасним станом банку. Ці збори цікаві тим, що були вони першими зборами, на яких селяни виявили досить активности. Джерелом цієї активности, очевидно, були матеріяльні інтереси: уділи списано на страти. Підснлили селянську активність взаємні обвинувачення надзірної ради й дирекції, що робило дуже сумне враження на присутніх. Серед селян залунали вигуки: „До димісії". І справді, надзірна рада в повному складі зголосила свою димісію. Захованння членів дирекції теж було в великій мірі нетактовне й свідчило про нерозуміння своєї ролі та свого положення.

На такому тлі пройшли збори майже до кінця. Головними моментами були такі:

Зібрані члени одноголосно прийняли внесок п. В. Островського про прийняття річного звіту лише до відома (без затвердження й уділення органам управління абсолюторії) аж до переведення ревізії РСУК, після чого мають бути скликані надзвичайні збори. Внесок дискусії про зміну статуту в тому дусі, що дирекцію малиб вибирати загальні збори, одноголосно відкинуто. Майже одноголосно був прийнятий внесок п. С. Вишнівського про виконання постанови попередніх зборів щодо потягнення до покриття страт попередніми органами управління або притягнення винних до відповідальности.

Після гарячих дебат і змін регуляміну збори приступили нарешті до вибору надзірної ради. Вибрані такі особи: Гудемчук Олекса, Вишнівський Сергій, Середюк Іван, Бондарчук Микола, Косюк Гарасим, Найдко Сергій, Тивонюк Іван, Дробітко Василь і Кушнірух Тома.

Пп. В. Островський, А. Глущук, Ів. Бондарук і інші громадяни явійти в сучасних умовинах до надзірної ради відмовилися.

Треба ще додати, що збори, відкинувши проект буджету, зголошений дирекцією, ухвалили буджет у дуже скромних розмірах.

Х.

Відкриття вистави образів О. Ляшенка.

Дня 19-го п. м. відкрита у Львові вистава образів арт. Ол. Ляшенка притягла вже на перший день велику скількість гостей. Бачили ми на ній у першій мірі мистецькі та журналістичні кола. Мистці, мистецькі критики та запрошені гості ділились гуртками своїм першим враженням. Симпатичний артист вступає радо у розмову з гістьми, даючи всілякі пояснення. Зібрані картини та дереворити мають багато сонця, перетворені темпераментом мистця в кольорові перлинки, що захоплюють глядача. Це речі з прецікавого екзотичного життя і пейзажу Альжиру, Єгипту, Марока і Палестини. Вистава окрім мистецьких прикмет є дуже цікава самою екзотикою, що переносить нас зненаче у дійсність цих країн.

Дуже цікаві його дереворити, в яких 15—20 кольорів. Тека дереворитів О. Ляшенка має свою славу і взагал вони дешеві, так, що аматори можуть в цієї нагоди легко їх придбати, вони цілком заступають барвні образи, одначе чарують своєю питомою шляхотністю.

Олександер Ляшенко є українцем, родом з Харківщини. Мистецьке життя його багато й цікаве. Довший час він перебував на півдні і п'ївденні краєвиди стали улюбленою його темою. У малярстві він один із кращих представників цього жанру.

О. Ляшенко час від часу відвідує різні европейські краї, аби показати свій мистецький доробок, улаштовуючи виставн. Його твори розкидані по цілому світі та в кращих музеях і приватних збірках.

Не сумніваємося, що українське громадянство відвідає виставу, з якої винесе багато вражінь і відчує тепло південного сонця і талант його інтерпретатора.

Вечір українського екслібрісу.

З метою популяризації екслібрісу Українське Товариство Прихильників Книги в Празі дня 9. березня ц. р. улаштувало в Празі чайний вечір присвячений українському екслібрісові. Програма вечора складалася з реферату д-ра Володимира Січинського про український екслібріс, льотерію екслібрісу і виміни екслібрісами.

У своєму рефераті В. Січинський подав дефініцію екслібрісу, вказав на ріжні його роди та відміни, значіння та функціональне призначення. Коротко перейшовши історію екслібрісу в цілій Европі та розвиток колекціонерства, докладніше спинився на історії українського екслібрісу — його найстарших зразках (Бардіїв, Камянець, Холм, Волинь), розвитку у XVIII столітю та занепаді в XIX ст. З новіших часів, референт дав коротку характеристику екслібрісів Нарбута, Сосенка, Кульчицької та ін. старших мистців. Загально характеризуючи творчість молодших мистців, референт полишив на інший раз їх докладну аналізу та характеристику.

У „Льотерії екслібрісів" були льосовані три збірки (колекції) українських екслібрісів та деякі видання присвячені екслібрісові.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Ніхто не обмежує Вашої особистої свободи. Можете підписати довільну скількість позички Рідній Школі. Кожна позичка по 25 зол.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 21. КВІТНЯ 1934.

М. ГАЛУШИНСЬКИЙ. 36

З Українськими Січовими Стрільцями.
СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Один нездійсненнй плян. — Стрільці і розвідна служба.

Бачучи вже наперед трудноші у переведенні належних виплат для старшин, бачучи, що тут діється велика кривда для одних добровольців, а надто великі користи мають інші, зродився у мене один плян, який я хотів зараз у перших днях перевести. УСС складалися у своїй більшости з інтеліґентних одиниць. Нечисленні старшинські місця були вже заняті або невідповідними людьми, або молоденькими учениками, а старші інтеліґенти, що мали родини і були вже на становищах, мусіли нерідко виконувати службу мужви й діставати такуж платню. Щоби з УСС зробити справді товариство людей, яких звязала одна думка, я хотів довести до того, щоби всі зреклися своїх старшинських платень з тим, що старшини брали би найвищий полевий додаток підстаршинської шаржі. Таксамо не мало бути старшинської менажі, лише харч для всіх спільний та однакий. Зате старшина ріжниласяб від мужви старшинськими відзнаками, відповідно до його старшинського степеня, а надто йому прислуговувалиб усі почести і послух, звязаний з його становищем.

По моїй думці прийняття того проекту мусілоб викликати пошану до стрільців у інших військових органів влади, звязало би стрільців поміж собою сильним вузлом, продалиб зависти та амбіціювання, викликані по найбільшій части матеріяльною стороною діла. А може навіть це булоб не допустило і до багатьох ріжних інших наслідків, про які опісля буде мова. Я сильно переконаний, що той проект був конечний до переведення, якщо можна би було догадатися, що війна треватиме так довго. Кожний інтеліґент в УСС, якби служив при війську, був би сьогодні, в четвертому році війни, як не поручником, то надпоручником, а тимчасом у стрільцях мусів бути рядовиком, бо число старшин невелике. Мимовільно питався він, чому цей або той має крім військової пошани ще й матеріяльну користь, а він, що нераз більше себе наражає на небезпеку, має замкнену дорогу до старшинського степеня. Та коби то ще у виборі старшин була панувала якась система і до вищого степеня подавали лише самих найгідніших того! Але, на жаль, треба признати, що так воно не було. Протекції, непотизм і інші хиби панували серед стрілецтва в непереможній силі. І не одному гарному членові УСС остогидло все, він кидав стрілецтво і переносився до війська. Мій проект не остоявся, ніхто, з ким я про нього говорив, не хотів його приняти.

Зараз у самих початках нашого побуту в Городі звернув свою увагу на наших добровольців розвідчий відділ львівської військової команди — т. зв. Kundschaftsabtlg. Його метою є охоронити власну армію від шпіонів ворожої армії, а надто старатися про людей, які йшлиб як шпіони у ворожу область та приносили вірогідні вісти. Воно по-части й не дивниця, що на добровольців спеціяльно звернули увагу. Само поставлення легіону та всі для нього виїзди розпорядки йшли від розвідчого відділу начальної команди армії, а полк. Граніловнч, з яким конферував д-р К. Левицький, ніхто інший, як начальник розвідчого відділу міністерства війни.

Хто перший звернув на це увагу, щоби стрільців уживати як розвідчиків (по німецьки ніжніша назва для своїх: Kundschafter, для чужих таки: Spion), не відомо мені. Досить, що відразу стали приходити службові листки того змісту, щоби прислати до Мукачева трьох або чотирьох жвавих стрільців, з такої і такої околиці. Після карток стали приїздити до нас старшини цього відділу, щоб особисто говорити з добровольцями та намовляти їх до „патрулерки", як називали самі стрільці ту службу. Між іншими приїздив товмач цього відділу, комісар Садлінський, який зробив собі спис охочих до такої служби хлопців. Опісля прийшов приказ, що названих у списі стрільців не вільно посилати на фронт, лише треба їх залишити до розпорядимости розвідчого відділу військ команди. Впливали при тому рішенні стрільців гроші. Мусіли їм, здається, обіцяти більші нагороди за важні вісти та певно й наперед на руку давати поважніші суми, в імя засади, яку голосно голосили на початку війни: „Das Geld spielt im Kriege keine Rolle". Опісля хлопці переважно нарікали на те, що не додержували супроти них даної обітниці. Ці нарікання доходили часто до моїх ушей, одначе ближче тою справою я не цікавився, тимбільше, що симпатична вона мені не була. Одначе пізніше показалося, що це були лише початки експериментів з УСС. За тими першими спробами пішли інші, які ще в більшій мірі були шкідливі і для самої організації і для добровольців.

(Далі буде.)

З відчитової салі.

За суспільно-господарську культуру нашої молоді.

Дня 31. березня ц. р. відбувся заходами Української Професійної Порадні реферат, який виголосив д-р Ілля Витанович на тему: „За суспільно-господарську культуру вашої молоді".

В цьому рефераті прелєгент вказав на відсталість нашої суспільно-господарської культури. Щоби розбудити і збогатити всю нашу суспільно-господарську культуру, щоби наші люди могли бути активними і творчими в економічному житті, треба починати дуже важку виховну працю від шкільної молоді. В першу чергу треба цю систему виховання завести в різних школах, які мусять дати громадянству те, чого йому найбільше потрібно.

Прелєгент вказав на недомагання нашого теперішнього шкільництва, ставлячи за взірець німецькі середні школи, з яких виходять учні не тільки з необхідною загальною освітою, але з практичним вмінням — варстатом майбутньої праці.

У нас виховання молоді здебільшого відірване від сучасної дійсности. У висліді такого виховання школа дає інтелігентних консументів, що не можуть собі дати ради у реальному житті.

Говорячи про методи суспільно-громадського виховання, прелєгент вказав на корисну ролю, яку відігравав український Пласт серед шкільної молоді. У Пласті молодь мала можність навчитися плянувати гуртову працю й організувати її, навчитися таких прикмет як точність, карність, відповідальности, зарядністи, самостійности і підприємчивости.

Але і в нинішніх наших умовинах мусимо шукати способів, як впоювати в молодь суспільну культуру і громадські чесноти. Треба передовсім в очах молоді піднести гідність фізичної праці, щоби вона не була чимсь гіршим від праці умової. Життєвої практичної активности молодь може у великій мірі навчитися у своїй шкільній кооперативній організації. Очевидно праця в такій шкільній кооперативі не може зводитися до ведення одної крамниці, але мусить обіймати по можности якнайширші ділянки життя, щоби така кооперативна шкільна організація була образком правдивого суспільства. Молодь мусить мати нагоду проявити свою творчість і бачити всі наслідки своєї праці, щоби також на невдачах могла пізнавати як треба правильно поступати. У такій шкільній організації молодь має пізнати власним досвідом труднощі, добрі й злі сторони суспільного ладу та його господарські підстави.

Добре було би, коли б школа держала постійні взязки також з тими своїми учнями, що ту школу покінчили і працюють у різних ділянках господарського життя. Зв'язок школи зі своїми абсольвентами матиме той добрий вплив, що виховна система школи не відстане від вимог дійсного життя і його насущних потреб.

Добре було би уладжувати час до часу для шкільної молоді свобідні гутірки, оповідання інтелігентніших батьків про свою щоденну працю, чи якісь цікаві господарські досягнення та показувати молоді ті цікаві господарські урядження.

Дуже корисно доручувати шкільній молоді (у формі добровільних домашніх задач) спроби аналізи господарського ринку, господарських описів і опісля при дискусії над поданою темою пояснювати учням підставові явища суспільної економії, соціольогії і політики.

Дуже добрим способом зацікавлення молоді господарськими справами і викликання в ній активности до тих справ прелєгент вважає т. зв. метод проектів, що в богатьох школах Америки й Европи стала навіть виключною системою навчання. У нас завести її трудно, але було би побажаним, щоби в кожній класі всіх наших шкіл перевести бодай один проект, концентруючи коло нього науковий матеріял з усіх майже шкільних предметів. Чи не цікавий був би для учнів напр. проект: „Школа спроваджує вугіль", якби вони самі його перевели, попереджені лекціями природника, фізика, математика, географа, історика і т. д. Скільки цікавих рефлексій, питань розворушить такий проект у молодих головах?! Очевидно такі проекти мусіли би бути заздалегідь старанно підготовані і солідно переведені, відповідно до наших умов. Час, посвячений на те, хоч би зі шкодою для приписаного шкільного матеріялу, оплатиться.

Цікаво теж дати приміром класі замість звичайної задачі чисто практичну: заробити власною працею означену суму грошей на якусь суспільну ціль. Задача трудна, але хто зна, чи не одному з учнів не поможе найти себе у світі.

Практика ще багато може нам дати способів як плекати суспільно-господарську культуру серед молоді. Мусимо вже раз подбачати що-небудь бо час не жде.

Загальні Збори Товариства письменників і журналістів ім. І. Франка.

КОМУНІКАТ.

В суботу, 28. ц. м., в салі Т-ва „Українська Бесіда" у Львові відбудуться Загальні Збори Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка з таким порядком нарад:

1) Відкриття Загальних Зборів, 2) Звіт секретаря Ради з діяльности за мин. рік. 3) Звіт касіра, 4) Звіт господаря, 5) Звіт Контрольної Комісії, 6) Дискусія і абсолюторія, 7) Вибір нового голови Т-ва, Ради Т-ва і Контрольної Комісії, 8) Інші біжучі справи.

Початок в 6. год. попол.

ЗА РАДУ ТОВАРИСТВА:

Д-р М. Стахів заст. голови. *І. Кедрин* секретар.

Завзята боротьба робітників з поліцією.

БЕРЛІН, 19. 4. ПАТ. В Данії в пристані Есберґ дійшло до кривавих заворушень між страйкуючими робітниками беконового промислу і поліцією. Робітники уладили демонстрацію, не зважаючи на заборону поліції. Тому поліція розігнала юрбу замонстрантів. Страйкуючі робітники стягнули двох поліцаїв з коней і важко їх побили, а крім того кільканацятьох поліцистів важко поранили камінням. З Копенгаги надійшла підмога для поліції. Страйкуючі робітники сформували вдруге похід і тоді поліція вжила зброї. Робітники збудували на вулицях барикади. По завзятих боях поліція розігнала демонстрантів і перевела численні арештування.

—o—

АТЕНТАТ НА ПАНЦИРНИК.

З Харбіна повідомляють, що японський панцирний самохід наїхав біля Генг-Тао-Тее на динамітову міну, яку підложили хунхузи. Вибух знищив самохід до тла, а вояки віднесли важкі рани.

Клопіт з Л. Троцьким.

МАДРИД, 19. 4. ПАТ. Міністр внутрішніх справ заявив представникові агенції Райтера, що Троцький не просив еспанського уряду, щоби дозволив йому оселитися в Еспанії. Уряд не дозволить Троцькому на побут в Еспанії, бо він може під теперішню хвилю спричинити неспокій.

ПАРИЖ, 19. 4. ПАТ. Невідоме місце побуту Троцького цікавить вельми журналістів. Кружляють поголоски, що Троцький далі перебуває у віллі у Барбісон, біля якої жлуть журналісти і фотографи. Французький уряд дозволив Троцькому на побут у віллі ще декільки днів, щоби полагодив свої інтереси.

—o—

По широкому світі.

— В Німеччині продовжують акцію за купуванням лишень німецьких товарів.

— Польський амбасадор Скірмунт у Льондоні видав обід в честь премієра Макдональда.

— В Льондоні появилась друком біла книга, в якій призбирано дипльоматичні документи в справі розброєння.

— Увільнений в берлінському процесі болгарин Димітров, що перебуває в одній московській санаторії, працює тепер над книжкою про сучасну Німеччину та лайпцігський процес.

— Югославинський король підписав декрет, яким перевів реконструкцію кабінету Узуновича, при чому змінено пятьох міністрів.

— На основі розпорядку німецького уряду від 1. травня ц. р. можна буде вивозити з Німеччини без спеціяльного дозволу найбільше 50 марок.

— Вибір нового президента Чехословаччини відбудеться 24. травня ц. р.

—o—

НОВИНКИ

— **Ямна коло Яремча.** Пансіон „Веселка" створений від 1. травня. Кімнати гарні, сонячні, добре уладжені, з балконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева, Станиславів, вул. Голуховського ч. 67/I. 2—6

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-45.** Приймає футра до перехову на літо. 13-?

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хоружинна 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 58-100

— **Українська Порадня для вибору заміжжя** при Головній Управі Рідної Школи у Львові, Словацького 14/III. приймає сторони щодня від 11—13 год., а від 20. квітня ц. р. також у вівторки та пятниці від 16—17 год. Зголошуватися з батьками або опікунами. 2-3

— **Виділ Української Захоронки в Дрогобичі** влаштовує, подібно як попередніми роками в підгірському містечку Підбужі у власній санаторії **літню оселю для дітей**, яку вестиме від 15. гравня до кінця серпня 1934 року. Старших у віллі „Ольга", дітей в дитячій санаторії. Оплата для старших за умовою, для дітей по 1 зол 50 сот. денно. Знижки для незаможних передбачені! Гірський воздух, сонячна купіль і річна, прогулки в гори тощо! Харч 5 разів денно! Опіка педагогічна і лікарська! Зголошення приймає і всякі інформації дає: Олександер Горницький, Дрогобич, Суд, вул. Стрийська.

— **З Українського Лікарського Товариства.** В суботу 21. ц. м. год. 19. відбудеться в домівці Товариства при вул. Чарнецького ч. 26, I. відчит д-ра І. Довбуша: Професійні хороби.

— **Запит до керманичів Каси Хворих і її санаторії у Львові.** Три дні тому у санаторії Каси Хворих у Львові помер прокурист Банку „Дністер" Роман Конашевич. Лікувався він у Касі Хворих довго, а лікували його на очі і на горло; до останнього часу м. і. не мав приписаної ніякої спеціяльної дієти. Колиж його здоровля щораз гіршало — віддали його до санаторії К. Х. під обсерванію. І там на пятий день — помер, а шойно зі свідоцтва смерти рідня і знайомі довідалися, що він мав — цукровицю. Виринає питання: як можливо, щоби цукровиця, довготрівала і затяжна недуга, раптом показалася і довела до смерти пацієнта впродовж пяти днів?!

— **Останні два академічні вечори** у Львові відбудуться в неділю 22. і 29. квітня ц. р. Темами тих вечорів будуть: **„Католицизм і націоналізм"** — референт о. д-р М. Конрад (22. 4.) і **„Сучасні завдання української інтелігенції"** — реф. д-р М. Дзерович (29. 4.). Оба реферати будуть виголошені в салі „Української Бесіди". Початок: под. 6. веч

— **Українка.** Варшавський „Курієр Поранни" помістив інформаційну статейку в ч. 107. з 19. квітня ц. р. про нашу музику, композиторів і львівські хори пера З. Лібгарда.

— **Погода на довший час.** Зі всіх сторін Европи повідомляють про незвичайно високу температуру, що рідко буває в другій половині квітня. В Льондоні нотують температуру (24 ст. в тіні), якої не памятають у тій порі від 40 літ. У Франції не нотували від 50 літ таких горячих квітневих днів. Европейський континент находиться тепер під діланням двох барометричних високих тиснень: над Україною і Балканом. Оба ті осередки високого тиснення наповнюють сусідні краї горячим повітрям з малою скількістю вогкости, що ворожить на довший час теплу погоду.

— **Зміни шкільних програм.** Як повідомляють з Варшави, міністерство освіти має скликати незабаром кілька конференцій в справі зміни научних програм у середніх школах. У конференціях візьмуть участь куратори усіх шкільних округ, директори середніх шкіл і деякі вчителі. Практика з дотеперішньою програмою виявила деякі недостачі, а крім того шкільна влада задумує ввести в програму навчання деякі зміни та поширення. М. і. буде поширена наука анатомії основами освідомлення молоді, обовязкова буде наука писання на машині, стенографії і т. п. Ті практичні предмети будуть введені з огляду на те, що на основі нової організації шкільництва після скінчення гімназій часть абсольвентів і абсольвенток замість переходити до ліцеїв зможе посвятитися відразу заробковій праці. В педагогічних колах і серед загалу родичів проектовані зміни викликують велике заінтересування.

—**Заборона.** Надіслано нам такий документ: Starosta Tarnopolski. Nr. B. 32. Tarnopol 29. marca 1934 r. Do Zarządu Koła „Ridna Szkoła" UPT. Do rąk WP. W. Hłuchowieckiego w Ostrowie. Na podstawie art. 13 prawa o publicznych przedsięwzięciach rozrywkowych (rozp. Prez. Rz. z dnia 27. października 1933. (Dz. Ust. N. 85 poz. 653) zakazuję odegrania sztuki teatralnej p. t. „W czużim pyriu" (В чужім пірю — пр. скл.) oraz rytmicznych ćwiczeń w wykonaniu dzieci przy dźwiękach orchestry dętej w dniu 1. kwietnia 1934 w lokalu Ukr. Banku w Ostrowie, ponieważ ani członkowie Koła „Ridnoj Szkoły" ani też członkowie miejscowej orkiestry, pomimo wezwania Zarządu gminnego ogłoszonego przez Wójta, nie wzięli udziału w uroczystości poświęcenia i wywieszenia godła państwowego na budynku szkolnym w Ostrowie. Od niniejszej decyzji przysługuje prawo wniesienia odwołania do Wojewody Tarnopolskiego za mojem pośrednictwem w ciągu dni 14, licząc od dnia następnego po dniu jej doręczenia. — Starosta Powiatowy Kuderewicz, referendarz.

— **Закон про памятники.** Оголошено польський закон, що змінює декрет про затверджування проектів памятників з мистецького становищ. На основі приписів нового закону, хто всупереч декретові ставить на публичному місці памятник, статую або фігуру, змуровує або завішує памяткову таблицю, а також переводить більші направи чи перебудови, підлягає карі арешту до 3 місяців або гривни до 3.000 зол. Закон обовязує від 18. ц. м.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.

— **Надпродукція правників** у Польщі така велика, що міністерство справедливости перестало приймати жінки на судейські становища, приділюючи їх тільки в характері судових урядничок. Навіть жінки, що вже займають становища суддів, мусять вдоволитися тільки урядничою карієрою.

— **Закриття гімназії.** Куратория луцької шк. округи рішила закрити з днем 15. червня ц. р. приватну коедукаційну гімназію в Дубні з польською мовою навчання. Гімназія є власністю А. Караульника.

— **Перша адвокатка у Львові.** Перед львівським судом присяжних станули чотири члени КПЗУ, а саме студентка І. Бехкесівна, Хаскель Вербер, Ст. Гординський і Соломон Йолес за участь в протидержавній акції та кольпортажу комуністичних летючок. Розправа цікава тим, що оборони обвинуваченої Бехкесівної піднявся перший раз у Львові адвокатка Лея Зайдлер.

— **Львівська хроніка.** В друкарнях заведення ім. Осолінських у Львові робітники влаштували італійський страйк, протестуючи цим способом проти принимання незорганізованих складачів. — В домі при вул. Немцевича поліція зліквідувала тайний дім сходин, який вела Ксавера Балабан. — На Знесінні кинувся під потяг і згинув на місці 60-літній залізничий маляр Роман Ганаковський. — При вул. Міцкевича повісився 55-літний Антін Курек, б. асекураційний інкасент. — Перед двома днями на Погулянці напилася молода жінка сільного квасу. У важкому стані перевезли її до шпиталю, де нині померла. Покищо не вдалось ствердити ні причини самогубства ні прізвища тієї жінки.

— **Крайова хроніка.** В Людвиківці пов. Долина повісився в лісі 23-літній Іги. Вендельбергер зі страху перед військовою службою. — В Любіжні пов. Надвірна троє людей добулися до хати Івана Кухтарука і стріливши тричі, зажадали видачі грошей. А що грошей не було, забрали кілька речей і втікли. — Делегат львівської скарбової палати Едв. Станкевич, що виїхав на контролю до Борщева, стрілив собі в груди з револьвера в приступі нервового розстрою. Тяжко раненого перевезено до тернопільського шпиталю. — В Перемишлі арештовано мандрівних торговців Якова і Макса Горшовських з Бориславa, що збили ножами на вул. Ратушевій шевського майстра Осипа Шпринського.

— **Скажена собака** покусала у Варшаві кількох людей. Поліція уладила погоню і вбила її.

— **В справі розбудови Київа.** Московська „Правда" повідомляє, що перед кількома днями відбулася в будинку міської опери конференція в справі розбудови міста Київа, яке проголошено столицею України. В конференції взяло участь 2.500 осіб, міських і суспільних діячів. Приїхала теж делегація міської ради з Харкова, де досі находилися центральні уряди Рад. України.

— **Самоходова катастрофа** скоїлася на шосі коло Седлець. Під місцевістю Бжостовіце шофер хотів вминути селянський віз і скрутив нагло в бік, наслідком чого автобус перевернувся і впав у рів. Зпід розбитого автобусу добули одного пасажира вбитого, а двох тяжко ранених. Крім того кількох пасажирів потовклося легко.

— **Протирелігійний музей на Кавказі.** В Сухумі на Кавказі більшовики засновують великий протирелігійний музей. Хотять зібрати в ньому експонати, що характеризують релігійні культи на Кавказі, в Єгипті та взагалі на Сході.

— **Грім убив орача.** З Гельштедту (Бравншвайг) повідомляють, що там грім ударив у кліборобa, коли орав у полі. Оба коні вбило, а орача поразило тяжко. Перевезений до шпиталю не прийшов до свідомости.

— **Ріжні вісти.** Під містом Чі-Фу вилетіла в повітря китайська порохівня, причому згинуло 68 осіб. — В Лондоні помер великий фабрикант маргарини, званий „королем маргарини", Яков ван ден Берг, голосний філянтроп і протектор мистецтва. — На двірці в Сан-Рафаель у Франції згинув російський маляр Олександер Средін, родом з Москви, діставшись під колеса потягу. — В одній народній школі у Відні 36-літній вчитель Осип Курек осліп нагло на обоє очей підчас науки. — В Аргентині впав густий дощ павутиння і малих павучків.

П Я Т Н И Ц Я Великий Театр **„Р е й т а н"**
С У Б О Т А у Театрі ріжнородностей премієра **„Карієра Ґустава Лєбреша"**
Театр Ріжнородностей **„Ф а н н і"**

ВІДГУКИ ДНЯ.

ТЕЛЄФОН.

Телефон це взагалі заморська штука. Може Едізон, може Марконі, а може ще хтось інший був його батьком, не знаю напевно. Він прийшов до нас пізно, до „Діла" ще пізніше, а може ще колись загляне і до кожного співробітника кожної нашої газети (до неперіодичних включно!).

Не диво, що з телефоном ми ще — так сказати — не обтріскані. Зрештою телефонічні уліпшення йдуть так швидко, що тяжко їх наздігнати. Десь недавно не було ще телефонів позамістових — нині вже є позадержавні, десь недавно дзвонилося рукою — нині вже сам апарат дзвонить, а там — і централі і... врешті автоматичні апарати.

З тими автоматичними буде напевно клопіт. Сам дрожу на думку, що я вроблю.

Перший такий автомат бачив я в кіні. Адольф Менжу підійшов собі до столика і почав пальцем обертати якесь коліщо. За хвилю говорив уже з Ґретою Ґарбо.

Другий раз бачив я такий автомат у Маслосоюзі. Дирекція позволила мені вжити його, я кілька разів покрутив пальцем, потім десять мінут надслухував, але „Ґрета Ґарбо" не відізвалася. Замість неї зголосився... магістрат.

Звичайним телефоном, то кого хочете — викличу. Тільки: гельо-гальо! — і вже говорю. Що я позамісцевим не дуже даю собі раду і все маю трему, але ним так рідко користуюся, що не варто й згадувати.

Зате варто згадати моїх ближніх і неближніх, моїх знайомих і незнайомих, як вони ставляться до телефону і як ним користуються.

Нервовий, старший парубок...

— Гальо!

— Тиша.

— Галььо-о! Що там такого?!

— Тиша.

Старший парубок стукає потерпляче вилками.

— Що до чорта лисого!... Ну... нарешті! Пані кохана, та я вже пів години чекаю!... Подати число?... Ох, ніби вам так спішно лучити двох незнайомих! Поворкуймо хвилиночку... Я так люблю бльондинок. Ні!? Брунетка! Дуже люблю... Я!? Також брунет... Ага! Подати число... зараз... Вибачте, але направду забув...

Молода панночка:

— 20-41! Так!.., Гальо. То ти? Я хотіла тобі сказати, що нині... Хто? Та зелена жаба?... Не вір у те. Бачила? З ким-з ким?! З ним ніколи! В по-не-ді-лок? Може у вівторок, він у понеділок не був у Львові. Отже слухай: я тобі хотіла сказати, що нині...

Панночці відбирають телефон і вона згрижена сідає за роботу.

А тоді шеф півголосом:

—Панзо Марусю. Телефон є на те, щоб умовитись на „рандку", а не переводити її вже ділo.

Достойник:

— Га-а-а-льо! Хто при телефоні? Тут хто — я питаю, хто там! Я хочу знати хто. Ні? То моє поважання!... — і кидає слухавку на стіл а і потім телефон довго „занятий".

Редактор:

— 21-85! Ні-ні! 85-21... Властиво 81-25... Так.

— Гальо... Помилка. Я хотів 25-81... Гальо пан радник? Прошу принести... вибачте на хвилю, бо тут хлопець з друкарні прийшов. То дайдеся випхати!.. Ні, то не до пана радника... До чорта зі скриптом! Ні, то не з вашим. Ваш дуже добрий. Тільки доківчення прошу принести... Йдіть, хай вас не видж у... Знову той хлопець... До побачення. Так-так-так-так! Вибачте, але не маю часу... Поважання, поважання...

Зле без телефону, але часто і з ним клопіт.

Маєш його дома — дзвонить тоді, як ти положився на пообідню дрімку. Встанеш з тяжким трудом, а тоді питає тебе хтось: хто при телефоні. Ти мусиш сказати, а він — як схоче.

Маєш його в редакції — бувають дні, що десять разів на годину біжиш до телефонічної кімнати, десять разів представляється і десять разів... непотрібно тебе кликали.

Ліпше було за давних, добрих часів, а й тепер ще на провінції бувае:

— Іва... а зажени Коро...

Без централі, без слухавки, без „гальо".

Кожний вмів телефонувати і телефонував тільки тоді, як направду треба було.

Галактіон Чіпка.

З ОПЕРИ.

„Івась і Ґануся", опера Ґумпердінка.

Щоб осягнути бездоганну цілість, всі детайлі, які на неї складаються, мусять бути дуже дбайливо опрацьовані. Цього не можемо сказати про виставу опери-казки Гумпердінка „Івась і Ґануся". Опера у Львові тепер появляється тільки час до часу, тож і має характер принагідности. Орхестра, диригент, солісти та режисерія, не звязані систематичною працею, не творять ідеальної цілости. Одначе треба зазначити, що були і дуже добрі моменти.

З солістів признання належиться п. Гінґлерівній (роля чарівниці). Артистку цю знаємо добре з львівської сцени. Кожну свою креацію опрацьовує все дуже дбайливо і під голосовим і під сценічним оглядом. П-і Пеліхівна (Івась) та Пушівна (Ґануся) творили дуже симпатичну пару. Обі вони — члени станиславівської опери Тов. Монюшка. Перша має сценічний талант та приємну барву голосу, у другої є визначний голосовий матеріял. При дальшій послідовній праці дійдуть до гарних висліпів. Інші сольові партії вийшли поправно.

Оперою диригував відомий музик, директор станиславівської Муз. Консерваторії, Т. Ярецький.

Ще слід зазначити, що дуже разила при бідних одягах Івася та Ґанусі претенсіональний стрій їх мами; також ґуртові відчарованих дітей придалосяб, щоби був молодший, а то деякі діти були надто підстаркуваті.

І. Приймова.

Ніяка установа
не може
обійтись без „Діла".

Дописи.

ЧОРТКІВ.

Свято бою під Крутами. Дня 26. III. улаштувало Т-во „Молода Громада" при допомозі Т-ва „Чортківський Боян" свято бою під Крутами з досить добрим успіхом. Заміткa була річева промова м-ра Мартюка й деклямація п-ни Аксентіївної, які зуміли настроїти публіку відповідно до святочної хвилини. Бездоганно виконали музичні продукції п-і Макарушкової, пп. Лихованча і Станька, слабше деякі хорові продукції. Свято відбулося в найменшій салі польського „Сокола", бо своєї відповідної салі Чортків досі ще не має. Хоч органи затори свята стягнули поважне число публики, то все таки доходи заледви вистарчили на покриття коштів за салю.

Найменші Шевченкові. Дня 28. III. відсвятувала народня школа „Р. Ш." (на яку дехто нарікає, що не оплачується під матеріяльним оглядом) свято Шевченка з широкою програмою. Як святочна проспіва, учні V. класи, так і деклямації, ритмічні вправи, співи і пєси з життя Шевченка випали гарно. Виконавцями програми, крім 2 хорових точок, займалася учителька „Р.Ш." п-а Шимanська, хорові точки вивчила п-а Тарнавська. Присутні з признанням оцінили працю учительок і пересвідчилися, що школа „Р. Ш." під виховним оглядом заслуговує на те, щоб її всесторонньо підтримувати.

З робітничої секції „Союзу Українок". В Чорткові є одно цікаве й відрадне явище. При „Союзі Українок" істнує робітнича секція, в якій згуртовані служниці. Саме ці служниці підготовили власними силами концерт Шевченка, що складається з деклямацій та хорових частин. Хорові точки концерту виконував самостійно одна робітниця, Марія Павлишин. На жаль, через брак відповідної салі не можна цього свята улаштувати для ширшого загалу.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Павлина Величанська, донька бл. п. о. Віктора Величанського, пароха Пальчинець, власниця реальности у Збаражі, б. політичний вязень, померла в Збаражі дня 18. квітня ц. р. в 60-ім році життя. Похорони відбудуться у Збаражі дня 20 квітня ц. р. передпол. В. Її П.!

СПОРТ.

Спортовець у щоденному житті.

Всі культурні народи давно вже зрозуміли вагу та значіння спорту і здавен-давна знають, що спорт — це один з найкращих засобів виховування молоді. Гаслом спорту є: виховувати здорових фізично й морально людей. Зн. іде про те, щоби спорт лишав свої сліди також і в буденному житті молоді. Бо коли спортовець є спортовцем тільки на площі, а в житті щоденному запереченням спортовця, — то таких спортовців ніякій нації, українцям зокрема, не треба, таких спортовців треба попросту нищити. І от власне всі держави чи народи підшукують такі методи спорт. виховання, щоби те виховання мало додатній вплив на життя спортовця в буденному житті.

А як та справа представляється у нас? Представляється... взагалі ніяк! Метод виховування спортовця (це належить передусім до старших) ніхто не вишукує, ані про них не думає, а молодь, яка спортом активно займається, загально беручи, **є запереченням правдивого спортовця в буденному житті**. Можна пояснювати собі це різно, як кому це вигідніше, як хто хоче. От хочби тим, що спорт у нас молодий, не мав ще часу виховати правдивих спортовців, що в нас нема фахових провідників, що молодь **не має** фінансової спромоги і т. д. і т. д. Одначе я пояснюю собі такий стан тим, що у нас молодь ставиться до кожної справи за мало поважно а то й легковажно, що наша молодь, в загальному байдужа й лінива. (Чому воно так, це вже тема інша). Молодь у нас дуже часто за лінива, за вигідна, щоби те, чого навчиться на площі, пристосовувала в житті щоденному.

Якби спорт мав обмежуватись до площі, якби він заникався в огорожі — тоді нам, українцям, такого спорту не треба, тоді ми враще відразу зрезигнуймо зі спорту. **Спорт мусить мати вплив на життя щоденне.** А чи такий вплив корисний у житті людини, цілого народу — про це хіба не треба говорити.

Кілька прикладів. Кожний спортовець знає, що курення й уживання алькоголю ослаблює організм, причиняється до обнижування спорт. осягів. І тому що він робить? На площі, підчас тренінґу, не пе, ані не курить (бо інструктор не позволяє), зате поза площею... І чи такого „спортовця" можна назвати спортовцем? Хіба ні! Для нього спорт існує лише на ґрищі, а поза ним він спорту попросту не признає. Або, скільки то разів провід клюбу є в клопоті, бо деякі грачі приходять на змагання просто з забави! Змагання важні, йде про те, щоб виграти, а тут тобі грачі ледви на ногах стоять. Чиж не є це легковаженя обовязку, чиж не є не наскрізь неповажний підхід що так страшно відбивається в нашому цілому житті?!

Як знаємо, одною з засад справжнього спортовця є прийняти рішення судді (судді, зн. в даній хвилині авторитету) без своїх, часом дуже безглуздих, уваг і нарікань. Спортовці наші дуже часто про ту засаду забувають і на площі і ще частіше в щоденному житті. От тому в нас кожний хоче бути найвищим авторитетом у всіх без вийнятку справах, при чому всі інші або бодай противники з іншого табору, це вже люди гірші, вороги, яких ніколи і в ніякому випадку ані слухати, ані признавати не треба. Спортовець признає також вищість противника, признає, що противник, свій чи чужинець, може більше вміти і що від нього можна багато навчитись, не зважаючи на те, що він лиш противником. От тому він знає, що не завсіди мусить виграти з противником, а програючи, не вживає засобів, які перечать засаді „fair play".

Таким джентельменом повинен бути спортовець не лише на площі, але **конечно і в житті**. Спортовець розуміється, належить завсіди до якогось клюбу (самопас ходять тільки дикі спортовці) і завсіди має на думці добро та славу свого клюбу, а не добро власне. Спортовець поучує радо інших, а не ховає свого знання й досвіду виключно для себе. В противному випадку був би він егоїстом, з якого мало кому користи.

А чи вводять наші спортовці ті засади в життя, **чи вміють працювати вірно і з посвятою для клюбу — народу?** Прикро й важко ствержувати, що так є дуже рідко.

Можнаб тут ще наводити безліч доказів і фактів, як то наші спортовці обмежують спорт до площі, як не хотять бути спортовцями у своїм щоденному житті. А все те промовлялоб за тим що українські спортовці йдуть злою дорогою, що спортову ідею **викривляють у немилосерний спосіб**. Ту аномалію можна направити, треба лише признати свої дотеперішні помилки і на будуче їх вистерігатися. А передовсім треба з вина пустих і порожніх гасел і фраз перейти до діл, до пильного солідного тренінґу, аби підняти наш спорт на можливо найвищий рівень.

Богдан Ліськевич.

Закордонний спорт.

Прага. Мистецтво Чехословаччини здобула 5-тий раз Славія. Всі дружини мають вправді до розіграння ще по 2 змагання, але Славія має вже 26 пунктів, а друга в табелі, Спарта, лише 21 пунктів, так, що не може своєї суперниці випередити.

Відень. АВСТРІЯ — МАДЯРЩИНА 5 : 2 (3 : 2).

75-ті з черги змагання між цими державами принесли заслужену перемогу віденцям, найліпшою частиною яких був напад, завдяки незрівняній грі чільника Сінделара („Австрія"). Гра стояла на дуже високому рівні. Мадяри у першій частині були рівнорядних противником, у другій мусіли віддати ініціятиву технічно ліпшим віденцям. Найліпшим грачем мадярів був воротар Гада (Ференцварош). Видців 55.000.

В мистецтві веде Адміра (26 пу нктів), перед Рапідом (23) і Австрією (21). На останньому місці є Донав (13 пунктів).

В Англії веде Арсенал (Льондон, 56 пунктів), перед Гудерсфільд (50) і Тотенгем (Льондон, 47 пунктів).

В Італії веде Ювентус (Торіно, 47 пунктів) перед Амброзіяною (Мілано, 46) і Неаполем (38).

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 20. IV. год. 7·30 веч. „Рейтан".
Субота, 21. IV. год. 7·30 веч. „Товаріщ".

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 20. IV. год. 7·30 веч. „Фанні."
Субота, 21. IV. год. 7·30 веч. „Лебрешева карієра". Премієра Л. Вернея.

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе" (Секс Сакаль).

АТЛЯНТИК: „Ескімо".

ВАНДА: „Мумія" (Борис Карлов).

КАСІНО: „Королева Христина" (Ґрета Гарбо).

КОЛІСЕЙ: „Дама з нічного клюбу", ревія „Весна йде".

КОПЕРНИК: „Шість жінок Генриха VIII".

МАРУСЕНЬКА: „Велика грішниця" і ревія з Марією Корабянкою.

МІРАЖ: „Син джунглів".

МУЗА: Дон Кіхот (Шаляпін).

ПАЛЯС: „Пожежа над Волгою". (Іншенев, Наталія Кованко).

ПАП: „Син Індії" та ревія.

ПАСАЖ: Кен Мейнард і Біллі Солівен.

СВІТ: „Адютант його величности" (Вл. Буріян).

СТИЛЕВЕ: „За два цілуни" та ревія „Самі зорі".

ХІМЕРА: „Ніч кохання" Джозе Мохіка.

УТІХА: „Королева Драґа" та ревія

Закордонне радіо.

Пятниця, 20. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 11·57 Сиґн. часу, 12·05, 12·33 Музика на ріжних інструментах (з гр. плит), 13·05 Збіжева біржа, репертуар театрів, 13·10 Господарські вісти, 16·20 Серед книжок, 16·35 Концерт митрополітального православного хору (в славянській, грецькій та латинській мові), 17·15 Дрібні твори, тріо (з гр. плит), 17·30 Біольогічний відчит, 17·50 Нарис устрою фахового шкільництва, 18·10 Із старих і нових оперетов (гр. плити), 18·53 Критика й думка, 19·05 Всячина, 19·15 Наука стенографії, 19·25 Театральний фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вісти, 19·55 Сільва реруи, 20·00 Вибрані думки, 20·03 Муз. балачка, 20·15 Симф концерт; фейл. „Шляхами польської повісти", 22·40, 23·05 Танкова музика.

Субота, 21. квітня 1934.

Відень (506,8) 19·25 Концерт, **Братислава** (298,8) 16·50 Вертеп, 20·25 „Еспанський соловейко" оп. Фаля, **Мор. Острава** (259,1) 12·35 Концерт, 18·00 Легка музика, **Париж** (1796) 20·45 Популярна музика, **Штрасбург** (349·2) 20·00 „Мадам Батерфляй" оп. Пучінія, **Атльона** (531) 21·20, 21·40 Ірландські пісні, **Білгород** (437,3) 17·10 Популярні мельодії, 20·20 Нар. вечір, **Берлін** (356,7) 18·20 Камер. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Концерт, **Лянгенберг** (455,9) 20·10 Нар. пісоньки, **Ляйпціг** (382,2) 12·00 Концерт, 20·10 „Боккачо" оп. Суппе, **Мінхен** (405,4) 19·00, 20·15 Веселий вечір, **Беромінстер** (539,6) 20·00 „Дон Карльос" оп. Вердія, **Будапешт** (550,5) 13·30 Вок. концерт, 18·30 Циг. орхестри, 20·00 „Магнаш Мишка" оп Сірмаи, **Мілано** (368,6) 20·55 „Травіята" оп. Вердія, **Рим** (420,8) 17·10 Концерт, 21·00 Нац. Гимни, опера.

Львівське радіо.

Пятниця, 20. квітня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 15·40, 16·10, 20·00 Концерт, **Прага** (470,2) 17·05 Концерт квінтету, **Париж** (1796) 22·30 Танкова музика, **Білгород** (437,3) 12·05, 16·00 Нар. мельодії та пісоньки, **Берлін** (356,7) 14·15 Нар. мельодії та танці, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9·00 Нар. пісоньки, 11·30 Віольончеля, 21·15 Вагнерівський вечір, **Ляйпціг** (382,2) 19·00 Нім. муз. в вик. симф. орхестри, **Букарешт** (212,6) 18·15, 20·00 Концерт, **Будапешт** (550,5) 12·05 Тріо, 18·25 Скрипка, **Мілано** (368,6) 11·15 Квінтет, 13·00 Легка музика, 21·00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інстр, концерт, 20·45, 22·00 Концерт.

Субота, 21. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 11·57 Сиґн. часу, 12·05, 12·33 Легкий концерт, 12·30 Метеорольоґічні вісти, 15·05 Грам. плита, 15·10 Господарські вісти, 15·40 Авд. для хорих, концерт орхестри, 16·20 Лекція фр. мови, 16·35 Пісні в супроводі фортепяну, 16·50. Органовий рецітал, 17·15 Сальонові твори в вик. орхестри (гр. плити), 17·30 Відчит „Одиниця, громада, суспільність", 17·50 Репортаж, 18·10 Із старих і нових оперетов (гр. плити), 18·53 Педагогічні видання, 19·05 Всячина, 19·25 Пісні, 19·40, 19·43 Спортові вісти, 19·47 Вибрані думки, 19·50 Концерт, 20·30 Сільва реруи, 20·37 Трансм. з міланської „Ля Скаля": „Травіята" оп. Вердія: в перервах: Вечірній денник, техн. скринька та переписка, муз. фейлетон „Чи Жорж Занд кохала Шопена"?

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·27 зол.

Золото: Доляри 8·99—9·02, Франки фр. 35·30—35·70 Дукати 83·30—83·80, Корони 37·30—37·80, Рублі 46·00—46·50.

Срібло: Корони 0·50, Фльорени 0·75, Рублі 1·25.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·22, Париж 34·95, Берлін 208·60, Ціріх 171·47, Амстердам 358·80, Прага 22·01, Мілано 45·22, Відень 97·00—99·00, Нюйорк кабель 5·29·65, Нюйорк чеки 5·29·25.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 19. IV. масло 2·70, молоко —·16, сметану —·80, яйця 2·30—2·35.

Тенденція на масло і яйця знижкова на молоко і сметану удержана.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Загальні Збори Львівської Філії Краєвого Т-ва Охор. Дітей і Опіки над молодю відбудуться дня 25. квітня 1934 в год. 5. попол. в салі Української Бесіди при вул. Рутовського ч. 22. 1448

Вп. Панство Інж. Ярослави Стефановичі зложили на мої руки на Р. Ш. 15 зол. замісць квітів на могилу бл. п. Іванни Витвицької. В імени Кружка Р. Ш. ім. М. Шашкевича, складаю Вп. Жертводавцям щиру подяку.

1447 **М. Баллюк** голова

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ГОДИННИКИ направляє прецезійно й дешево **Домбровський і Розважевський.** Львів, Академічна 2. (З провінції просимо поштою!. 73/53 8—10

ГАРНІ КВІТИ як хочеш мати в кімнаті, на бальконі, в городі **то уживай навозові пастильки „Тесп"** (потас, фосфор, азот) **50 сот.** Жадайте в складах: „Народної Торговлі", дроґеріях і складах насіння. 1112 18—30

МОТОЦИКЛІ нові і вживані, ровери від 120 зол., поручає Автоспорт, Львів, Словацького 2. 1312 11—20

ШУКАЮ на час ферій (від 15. червня по кінець серпня) трьох кімнат з кухнею або її уживанням у горах або на підгірю. Зголошення до Адм. „Діла" під „Ферії". 3—5

ПРОДАМ оказійно машину трикотарську швайцарську і навчу працювати на ній. Львів, ул. Косцюшки ч. 3. К. Яремкевич. 1435 2—5

КІМНАТА ДО СНІДАНЬ у середмісті з українською кліситкою до винаймування. — Відомість під „1000" Адміністрація. 1443 1—1

ДОБРЕ місце для лікаря українця до відступлення. Зголошення Адміністрація „Діла" „Люся". 1449 1—1

ФОРТЕПЯН короткий в добрім стані продам оказійно. Бляхарська 11. на II п. від 4—5 поп. 1450 1—1

Ширіть наш часопис!

Подяка.

Невблаганна смерть забрала мені дня 18. лютого ц. р. мою найдорожчу сестру бл. п. **Марію Косович** ем. управительку ж. школи в Підгайцях. Прибита цим тяжким горем уважаю за свій обовязок зложити найсердечнішу, хоча спізнену, подяку від себе і від решти рідні всім, що були ласкаві віддати останню прислугу моїй сестрі. Передовсім дякую Вп. Паням Токаревій, Могильницькій, Дурбаковій, Кобринській, Городиській, о. сов. Костюкові, о. Книгиницькому, старшим братям: п. Головінському і п. Кучмі і братству дівчат, що занялися всім тим, що потрібне до похорону, який відбувся 22. II. Дякую о. прелатові Токареві за відправу Служби Божої. Дякую о. Деканові Барановському за провід у похороні і о. совітникам: Сендецькому, Гайдукевичеві, Содоморі, Бордуякові, Кочійові, Костюкові, о. кат. Книгиницькому, Кизимі і Баландюкові за участь у похороні. Дякую о. сов. Содоморі і о. сов. Костюкові за зворушливі проповіди. — Дякую хорові дівчат Тов. Апостольської Молитви і хорові міщанської читальні за прекрасні співи в часі похоронного походу. Дякую Вп. П. Кордубам, що прибули з Бережан, щоб мене потішити і взяти участь у похороні. Сердечно дякую Вп. учительському Зборові з обох шкіл у Підгайцях і з околиці, які разом зі шкільними дітьми взяли участь у похороні і причинилися до його величавости. Дякую Вп. П. Ястшембській за провід у шкільнім хорі. Дякую Вп. П. директорові Мадисові за зворушливі прощальні слова над гробом від товаришів і товаришок по званню. Вкінці дякую всім без ріжниці, народности і обряду, що віддали останню прислугу моїй сестрі, і всім, які чи то особисто, чи письменно зложили мені своє співчуття в моїм горі. Нехай Вас Господь Бог хоронить від усякого зла і наділяє своєю ласкою!

1446 Олена Косович учит. в Підгайцях.

Der Tag
Великий національний часопис у Німеччині
Показові числа даром висилає
Verlag Scherl, Berlin SW 68

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенєві шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол.	0.35
„ одношпальтовий в тексті і новинках	„	0·60
„ на першій сторінці	„	0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол.	0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„	0·10
шукаючі праці	„	0·07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка	1/1	зол.	480·—
„ „	1/2	„	250·—
„ „	1/4	„	130·—
„ „	1/8	„	70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 102 (13.647). Львів, неділя 22. квітня 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-25.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

„Талєргофський зїзд".

„Русскій Голос" повідомляє, що 21. травня н. р. (другий день латинських Зелених Свят) відбудеться у Львові II. зїзд б. талєргофців, що має стати загальним зїздом і переглядом сили „русских" не тільки з Галичини і з північно-західних земель, але й із Закарпаття, Буковини, Югославії і т. д. Особливо велика прогулька має приїхати на зїзд із Закарпаття. Підчас зїзду буде відслонений „памятник незнаного талєргофця" на Личаківському цвинтарі (це буде мабуть гробниця, бо туди мають перенести тлінні останки одного з талєргофських мучеників). У звязку зі зїздом львівські москвофіли приготовляють ріжні імпрези і з тією метою створили кілька окремих комісій. Збирають теж жертви на „памятник талєргофця", одначе та збірка, як видно зі звідомлень, іде дуже пиняво.

Мін. Барту конферуватиме з марш. Пілсудським.

ВАРШАВА, 20. 4. ПАТ. Вчора оголошено програму гостини міністра Барту в Варшаві. На другий день свого побуту в Варшаві мін. Барту конферуватиме з маршалом Пілсудським.

Великий політичний процес у Румунії.

БУКАРЕШТ, 20. 4. ПАТ. Слідство виявило, що змовники з полк. Прекуном, які підготовляли на Великдень державний переворот, задумували розігнати партійний уряд і ввести диктаторський уряд під проводом Прекуна, а кермою короля Карла II. Підготовка державного перевороту тягнулася вже 2 і пів року. Вночі із 7. на 8. квітня ц. р. вирішено викликати переполох у Букарешті, міністрів і вищих державних урядовців арештувати в катедрі підчас резурекції. Короля пляновано арештувати по дорозі до катедри і приневолити, щоби призвав диктаторський уряд своєю королівською владою. Переворот підготовлено теж у більших містах Румунії. В Будапешті приїзбирали змовники більшу кількість зброї і муніції. Змовників зрадив сержант Тану, якого в нагороду призначили вже підпоручником.

В пятницю 20. квітня ц. р. почався вже перед воєнним судом процес у Букарешті проти 13 змовників. Судом проводить генерал Ґрігорі Корнічу, а обвинувачує підполковник Готіняну. На лаві обвинуваченых засіли: 1) підполк. Віктор Прекун, 2) майор Василь Нікбра, 3) капітан Октавіян Флєшарю, 4) капітан Штефан Месарошу, 5) поручник Ґлігор А. Маріян, 6) підпоручник Николай Дордя, 7) підпоручник Константин Настасе та пять цивільних людей, 8) Евген Ферієару, 9) Юлю Орбан, 10) Іляя Мандрущу, 11) Теодор Пенчю, 12) Арсене Стримбу та 13) підполковник жандармерії Барбу Василе.

Японія остерігає Лігу Націй.

ЛЬОНДОН, 20. 4. ПАТ. В політичних колах Англії викликала велике враження офіційна осторога японського міністерства закордонних справ, переслана до Ліги Націй, щоби не сміла емітувати міжнародню позичку для Китаю, бо Китай може вжити ці гроші на військо. Якби це сталося, Японія розвине рішучу протиакцію. В Льондоні невдоволені з Японії, яка згідно з доктриною Монро забороняє вмішуватися до справ Китаю. Англійські політичні кола підкреслюють, що Вашингтонська конвенція устійнила засаду політики „відкритих дверей" у Китаю для всіх учасників тієї конвенції. Мін. Саймон заявив, що британський уряд ще не устійнив, хто з японського міністерства закордонних справ зладив повищу заяву. Міністер здогадується, що заяву зладив пресовий відділ японського міністерства закордонних справ.

„Манчестер Ґардіен" здогадується, що японська осторога Ліги Націй звернена до Людвика Райхмана, який посередничить між Китаєм і Лігою Націй, який ніколи не скривав своєї ненависти до Японії.

ПАРИЖ, 20. 4. ПАТ. Французька преса обговорюючи різкий виступ Японії проти Ліги Націй, підкреслює, що японська політика звертається головно проти Злучених Держав. „Інтрансіжан" пише, що в Китаю дійде до зудару двох доктрин Монро, азійської і американської, який доведе між обома державами до перегонів у збройнях. Ці збройня будуть дивним виступом до морської конференції, яку скликано на 1936 р.

ЯПОНІЯ ЗАСПОКОЮЄ.

ТОКІО, 20. 4. ПАТ. Представник японського міністерства закордонних справ, згадуючи про коментарі до заяви японського уряду про політику в Китаю, заявив, що Японія не думає ломити договори чи відхилятись від політики „відкритих дверей". Японія не думає нарушувати самостійности Китаю. Японія бажає добробуту для Китаю, бо сподіється тягнути користи з торговлі з китайцями. Одначе добробут Китай осягне власними силами, а не за допомогою чужих держав або Ліги Націй, бо це довело би до визиску Китаю.

Заворушення селян у СССР.

Бють комсомольців.

МОСКВА, 20. 4. ПАТ. Більшовики розвели широку акцію між селянами, щоби ці перевели весняні засіви. Засівна кампанія викликала саме протилежні наслідки. Селяни протестують проти комсомольців, які наглядають над інвентарем, весняними роботами і засівами. В багатьох селах колхозники побили важко своїх наставників. У Курщині приказав прокуратор притягати колхозників до строгої відповідальности за контрреволюцію, коли будуть виступати проти контролі.

Німецька повітряна сила.

В париському тижневику „Арме Модерн" появилася цікава стаття маршала Петена, тепер міністра війни, що вславився обороною Вердену. Автор остерігає французьку опінію перед можливістю німецької повітряної атаки й домагається, щоби Франція сконцентрувала свої сили на розбудову великої повітряної фльоти. Марш. Петен стверджує, що Німеччина має тепер величезну армаду із 800 літаків, готових до акції на терені Франції зараз першого дня війни. Армада має 600 бомбардових літаків і 200 легких. Якщо Німеччина змобілізує ту силу над Реном, то німецька повітряна фльота може за одним замахом кинути 500 тон бомб на міста Мец, Верден, Нансі, Штрасбург і Мезієр, 250 тон на міста Аміен, Париж, Оксер і Діжон, 150 тон на такі точки як Каєн, Ле Ман, Тур і Клєрмон. Крім того німецькі літаки можуть перетранспортувати 100 тон бомб аж над порти Брест і Бордо.

Щонайменше 100 німецьких літаків типу К45 може перевезти по 1 тоні бомб на віддаль 650 км. Тип літака К43, озброєний в 5 скорострілів, може забрати пів тони бомб на нічний лет на віддаль 500 км. Німецький великан DOX може помістити 170 осіб залоги, яка на випадок потреби може висісти поза лінією окопів і знищити легко залізничі лінії, мости і т. п.

ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
О. ЛЕВИЦЬКА і С-ка
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 503-881.
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елєгант" терпентин.
Пасту до взуття „Елєгант" воскову
Пасту до підлоги „французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазелїну до шкіри
Синку до білля
1397 помадкову і коронову 3—?
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську.

ЗА ДОБРУ ШКОЛУ.

НОВИЙ І СТАРИЙ ТИП СЕРЕДНІХ ШКІЛ. — НОВІ МІНІСТЕРІЯЛЬНІ ПРИПИСИ КОНКУРСОВИХ ІСПИТІВ ДО СЕРЕДНІХ ШКІЛ. — НЕ СМІЄМО ДОПУСТИТИ ДО ЗМЕНШЕННЯ У УКРАЇНСЬКОЇ СЕРЕДНЬОШКІЛЬНОЇ ПЛОЩІ. — СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ ДО ВЕЛИКОЇ МЕТИ.

Не дається заперечити, що новий тип середніх загально-освітніх чи ріжного роду фахових шкіл є більше практичний і більше пристосований до життя і змінених повоєнних відносин, ніж давні передвоєнні типи цих шкіл. З огляду на скорочений до половини час навчання в новітніх школах — вони розмірно й дешевші, а це також має неабияке значіння в часі перманентної кризи.

Та наше громадянство занадто зжилося з давними типами шкіл і занадто поволі призвичаюється до нового зреформованого шкільництва, щоби як слід визнавалося у змінених обставинах, приноровлювалося до них і якнайбільше використовувало їх у свою користь.

Шкільний рік 1933-34 наближується до кінця і батьки стоять перед важким питанням, що їм почати з їхніми дітьми. Дати влучну відповідь на це актуальне питання, дати добру, але дійсно добру (!) раду — дуже важко. А всеж таки годі йти в невідоме й ділати навмання, а ще гірше взагалі нічого не робити і бути тільки бездушним предметом обставин та їхньою іграшкою. І тому хочу тим справам присвятити декілька слів.

Міністерство освіти оголосило у своїм урядовім деннику з 21. березня 1934 р. ч. 2. обіжник ч. 30. з 7. березня 1934 р. (II. S-1882/34) у справі організації 1934-35 шк. року в середніх і загально-освітніх школах та заведеннях для образування вчителів. На підставі того обіжника до І-их кляс нового типу шкіл приймають дітей від 12—16 літ, що скінчили VI-тий відділ 7-клясової школи*), або I. і II. класу середньої школи старого типу, або приватистів, себто тих, що не ходили до таких шкіл, але вчилися приватно дома чи на збірних корепетиціях.

Одні і другі мусять здавати іспит до I. кляси середньої школи нового типу. Тільки ті, що мають свідоцтво VI. кляси державної чи приватної школи, або II. кляси середньої школи старого типу — здають українську мову, польську мову, географію й аритметику з геометрією, а крім того при предметі мови „справджують" також знання історії та при географії знання природи. Натомість приватисти, що не ходили до таких шкіл і не мають таких шкільних свідоцтв, здають всі предмети з VI. кляси народньої школи крім рисунків, ручних робіт, співу й рухавки.

Якщо добре придивимося тим постановам, то прийдемо до перекопання, що вступний іспит такої дитини, що має свідоцтво і такої дитини, що свідоцтва не має, не багато ріжниться. Фактично всі учні (навіть зі свідоцтвом) здають іс-

*) Якщо дитина має свідоцтво скінченої VI кляси нар. школи, то її припустять до іспиту, хочаб не мала скінчених повних 12 літ життя.

пит з усіх предметів; бож яка суттєва різниця між іспитом і „справджуванням знання"? — Тому фактично (суттєво) нема різниці. Бо не свідоцво рішає, тільки дійсно стверджене іспитом знання.

Одначе це ще не все. Більше значіння може в даних обставинах мати чергова в ряду постанова, а саме:

„Якщо здало більше кандидатів, як є місць, то першенство мають краще підготовані й більше уздібнені".

Ті, що здали іспит до І. кляси середньої школи, але їх не приймили з причини недостачі місця в тій школі, одержать — на бажання — посвідку і можуть бути приняті в іншій школі без іспиту.

Чому такі зарядження? Бо вже тепер передбачують, що наплив дітей до державних шкіл буде щонайменше двічи більший, ніж ті школи зможуть їх помістити.

Вправді згаданий обіжник міністерства освіти передбачує в таких випадках отвирання рівнорядних відділів, „де зайде потреба до цього", але в кожному такому поодинокому випадку треба предложити умотивовані внески в службовій дорозі до міністерства освіти і від нього узискати згоду. Якщо зважити, що нова реформа шкільництва мала на цілі також передовсім зменшити буджет шкільництва — не можна робити собі великих надій на рівнорядні кляси. І тому саме міністеріяльний обіжник передбачує „першенство" між учнями, що „здали іспит" у приниманні до середніх шкіл нового типу, чи — як це називає польська преса — передбачує „конкурсові вступні іспити до державних шкіл".

Так мається справа в польських середніх школах, яких число у відношенні до польського населення пропорціонально в десятеро більше, ніж число українських середніх шкіл у відношенні до українського населення. До того ж у звязку з новою шкільною реформою площина кляс в українських середніх школах зменшилася на 60 прц., як це свого часу циферно виказав інсп. В. Кузьмович.

Отже яка рада? Безумовно використати всі можливости в українських державних школах і не тільки задержати і так сильно звужений наш стан посідання, але — оскільки мога — його поширити. Одначе на цьому не кінець. Треба також головно власним почином, поповнювати браки і не допускати до жахливої духової павперизації нашого чергового покоління, якої фатальні наслідки навіть годі собі тепер уявити.

Тому нашим обовязком використати всі наші приватні середні школи, які не мають ніяких „конкурсових" обмежень і таким чином піднести нашу молодь на такий рівень знання, щоби могла конкурувати з освіченою молодю наших сусідів. Якщо поляки кажуть нині, що властиво нема в них надміру інтелігенції, тільки вона невідповідно підготована, невідповідно вжита і не на своїх місцях, — то в порівнанні з тим ми, українці, мусимо говорити не про надмір тільки про недостачу української інтелігенції, але меткої, творчої, а не давньої схолястичної, буквоїдної, пасивної, що безнадійно жде тільки на готові посади. Новий тип особливож наших приватних шкіл безперечно зближений більше до життя і повинен дати активний елемент, що серед усяких навіть найтяжчих обставин зуміє творити нові варстати праці для добра власного і добра нації. Десятки тисяч чужинців живе на нашому організмі і з нашого організму, десятки тисяч невикористаних можливостей. Одначе не використають їх ті, що не матимуть потрібної освіти, що не будуть підготовані до нових змінених безперечно дуже твердих обставин життя. Тому ґрунтовно хибна тактика піддаватися депресії і не використовувати всіх можливостей, які в даних обставинах можна і безумовно треба використати, але безнадійно „спуститися на дно". Отже фатальну прислугу роблять батьки своїй дитині все одно: хлопцеві чи дівчині, якщо можуть — кажім навіть з великими жертвами — дати їй потрібну новочасну середню освіту, а того не роблять.

І ще одно: можуть піднестися завваги, що батьки посилали би дітей до державних шкіл, бо не стати їх на оплату приватних шкіл. Такий закид нестійний, бо тепер оплати в державних школах такі великі, що рівняються а навіть подекуди перевищають оплати прив. сер. шкіл. Особливож середні школи Т-ва „Рідна Школа" йдуть якнайдальше на зустріч під тим оглядом.

Тому — поки ще час — поспішно підготовляти нарибок до І-их кляс середніх шкіл нового типу, при чому особливішу увагу звернути на середні школи „Р. Ш.", які бездоганно сповняють своє завдання, стоять на високому рівні і мають якнайкращу славу. Всі середні школи „Р. Ш." якнайкраще вивінувані в научні засоби, більшість їх міститься в прегарних гігієнічних домівках та мають відданий свому званню учительський збір з повними кваліфікаціями.

Возьмім дівочу гімназію „Р. Ш." у Львові. Вона з новим шк. роком переходить до власного будинку-палати, який з фондації незабутнього голови „Рідної Школи" пок. Іллі Кокорудза вибудувала його дружина пані Іванна Кокорудзова.

В Дрогобичі міститься коедукаційна гімназія „Р. Ш." в репрезентаційнім власнім будинку, уладженім по вимогам найновіщої техніки, педагогіки й гігієни. Те саме в Яворові і в Рогатині.

В Коломиї займає дівоча гімназія „Р. Ш." цілий поверх Народнього Дому. Вона прегарно вивінована в усі научні засоби, має в міоці простору руханкову салю й т. д. і т. д.

Гарну славу мають дівоча гімназія „Р. Ш." в Станиславові та коедукаційна гімназія „Р. Ш." в Золочеві.

Прегарні поміщення й научні засоби мають гімназії нового типу „Р. Ш.", перетворені з учительських семинарій в Самборі і Стрию. Коедукаційна гімназія „Р. Ш." в Тернополі силою обставин заступає зліквідовану у 1930 р. українську державну гімназію. Гімназія „Р. Ш." в Чорткові має найкращі умовини розвитку і приступає до будови власного будинку.

Коедукаційна гімназія „Р. Ш." в Городенці і міститься у власному будинку, а городенський повіт доволі маючий і свідомий, щоби у свому

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА і МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ! По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.

повітовому осередку удержав добре поставлену й вивіновану середню школу. Очевидно, якщо зайшлаб потреба, змінити тип тієї школи, може з огляду на близкість середніх шкіл „Р. Ш." в Коломиї і Чорткові, то заздалегідь мусілоб над цим застановитися громадянство Городенки й повіту та вирішити щось конкретного.

При цій нагоді не можу поминути дуже вартісної 3-літньої фахової коедукаційної торговельної школи „Р. Ш." у Львові, яка перенеслася до будинку „Р. Ш." при вул. Хшановської ч. 9. Вона випустила вже сотні молоді, які мають гарний незалежний хліб у руках.

До середніх шкіл повинні обовязково посилати свої діти не тільки всі інтелігентні батьки, але й селяни, ремісники та робітники. Річ у тому, щоби не дати пропадати в безпросвітній темряві ніякій талановитій людині, що може колись велику прислугу віддати свому народові. Незаможні а талановиті діти можуть числити на всякі полекші.

Щоб уможливити удержання своїх дітей, повинні селянські батьки влаштовувати дешеві бурси чи звичайні збірні станції за харчами. Чотири роки — цеж не вік!

Спільними силами мусимо змагати до піднесення культурного рівня, до створення новочасного інтелігентного громадянина, без якого ніякий нарід не може правильно розвиватися, ані зреалізувати своїх високих ідеалів.

Іван Герасимович.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 22. КВІТНЯ 1934.

РОМАН ДУДИК

АЛЯРМ!

(Спомин із австрійської старшинської школи.)

Старшинська школа XI. корпусу б. австрійської армії в Еґериндорфі на Шлеську. Тут цілий „Вавилон": українці, поляки, чехи, серби, німці, мадяри, румуни, італійці, жиди, словом—Австрія... У нас дисципліна залізна! А ми вже не люди, а машини: на приказ стаємо, на приказ лягаємо, на приказ їмо, на приказ спимо!.. Жартів у нас нема! Щось не до ладу — кримінал! А „до ладу" ніколи нема... А на муштрі, Боже! Крок рівний, якби йшов один чоловік, груди випрямлені мало не вискочать зпід „мундуру", голова вгору, зір вовка, а земли дудонить, аж стогне: **eins, zweii..· eins, zweii... eins, zweii... halt!** Грим! і стоїть мур, а над ним осіння тиша, навіть здається серце стало...

Nieder! — нема нас! Шар косою — покіс!..

Auf! уже мур!... Так, це дуже гарно, чудесно!

А щось трішки не так — кримінал, а „так" — теж кримінал... Хвалити? За що?... Військо!...

Meine Herren! Wir haben schon lange den Krieg verloren: der Mann haltet die Kape schief! — кричить пан командант школи. — **Drei Tage Arest!***)

Jawohl! — відзивається машина — і справа полагоджена.

— Співати!

Поворот до касарні і бадьорий спів, бо нам весело... А співали би вже тобі вічную память, але тихо! Ануж відгадає думку — такий він, а жартів у нас нема — отже „**Ich hatte einen Kameraden**"...

Ніч. Тільки спокою, що в ночі. Люди-околоти, ні, колоди. Здається може грюкнути наша 42½ центиметрова гавбіца, а їх не побудить! Вже від двох годин саля від хропіння трясеться, а я не сплю! О, які щасливі люди ті зі здоровими зубами, або й ті, без зубів!... Вже коби хоч боліла рука, нога, голова, живіт, все-все інше, але не зуб! Ах мати такі зуби, як має он той грубий чех. Аж то зуби, як оріхи, біленькі, здорові... Стверджую, що найщасливіші люди на світі є ті, що мають здорові зуби.

Нема ради. Встаю, вбираюся і ходжу довкола салі, ходжу і ходжу, як купець по порожній крамниці. Шукаю заняття. Готовлю все до завтрішньої муштри. Автім, у салі пронизливий голос труби. Спершу думаю жарт. Та ні! Сурмач трубить аж виски йому тремтять! Біжу до нього, питаюся, що сталося, показує на вихід. „У нас жартів нема", беру свої манатки і з ними на двір. Тут нема ще нікого. Хочу вертатись — командант!

— Хто це? питає. —Голошусь.

— Чого тут вийшли?

— Є алярм, голошу слухняно, пане сотнику, отже я вийшов на постійне місце збірки моєї сотні і жду дальших приказів — відповідаю, а думаю: все одно **drei Tage**..

А сурмач трубить далі „алярм", до якого наш брат уложив слова:

„Вставай Іване, вбирайся в штани",
Вставай Іване, вбирайся в штани...

Касарня гуде — гніздо джмелів! Одинцем вилітають з дупла... Відразу знати, що сполошені. У того наплечник на грудех, у цього кріс на шиї, а хлібник у зубах. Одна рука держить штани, а друга тремосить гачки від наплечника, що теж зі страху почіпались за що попало, не за те, що треба... Якийсь румун плаче сарака: якийсь „чортешті" вхопив його кріса, а він вояк, а ще й на війні!... „Бідні хлопці — думаю, що їм із того, що мають здорові зуби? О, мій зуб уже не болить, алярм — здоров! А якого минув клопоту! От дивіть: Доктор Гіршгорн! („наш чоловік зпід Самбора). Бідачисько з чим міг, і з тим утік: сорочка, підштанці і ремінець від штанів у зубах. У руках штани, які нині мають тільки одну ногавицю, так тяжко у них улізти. А командант глядить! Буде тобі, буде!...

Позір! — мак сій!...

Командант:

— О так, о так! (драматично): **Wir haben schon lange den Krieg verloren!**... (Грізно, як весняний грім). Це має бути алярм? Де? В школі офіцирській — повторяю: о-фі-цир-ській? Ви хочете стати офіцирами? Ви? Ви? Хто? Котрий? Виходь сюди вперед! (Павза — ніхто не виходить...) Та я його замкну, аж спухне у криміналі, заплісніє, хробаки його поточать, щурі іжеруть!... Це інтелігенція? Тьфу на таку інтелігенцію, що штани губить!...

— **Was sind sie im Zivil?**

— **Jurist — Herr Hauptman!** — відповів у сорочці д-р Гіршгорн.

— **Ach so, sie schauen doch, wie ein Paragraf aus!... Vierzehn Tage verschärften Arest!...** Там в арешті будеш роздумувати над тим, що має вояк робити, щоби ходив у штанах.

— А тепер виступлять наперед ті, що вийшли на „алярм" найскорше.

Я виступив перший, за мною ще трьох.

— Цих людей призначаю „фрайтрами", (старш. стрілець), а ціла школа має тиждень касарняного арешту, бо такий алярм, як оце був нині, це індоленція, це пародія, хамство, свинство — розуміли?...

*

Лягаємо щераз спати. Я збираю гратуляції — фрайтром став! Знову не засну. Думки насіли голову, як комарі. Адже я несподівано став... „шаржою"... Мушу якнайскорше відфотографуватися зі звіздкою, побачу як мені це буде до лиця... Світлину відошлю своїй дівчині, хай знає, що я не оферма, а фрайтер... ні краще „підстаршина". Зрештою, хай сама догадається, може й думати, що „ляйтнантом" став! „Ляйтнант" — теж одна звіздка. У всякім разі я аванзував, як і чому — це моя річ. Добре, що зуб не вміє говорити!...

— — — — — — — — — —

Рано збірка. Насуплений командант вже передмною. О, давно я вже так не витягнувся, як сьогодні! Стою, як пружина, як ялося новій шаржі.

— Де ваші відзнаки як фрайтра?

— Не мав ще часу пришити — голошу слухняно.

— **Drei Tage Arrest** — щоби мали час пришити відзнаки. **Erledigt.**

— Ага: це думаю: **Sic transit gloria mundi!**...

*) Деякі звороти переповідаю німецькою мовою, бо вони з „військового словника" і думаю, що краще не віддати їх оригінально.

Премії
для точних передплатників „Діла".

Для памяти стверджуємо, що досі проголосили ми такі премії:

1. **Радіо**-Приймач Батерійний Новий удосконалений **„ЧВІРКА Б"** PHILIPS'A — із голосником усередині і 4-ма лямпами „MINIWATT". Виробу фабрики: POLSKIE ZAKŁADY **PHILIPS, Warszawa, Karolkowa** 36/44. Вартість зол. 235.

2. **Килим,** прегарний, проєкту арт. Петра Холодного, вартости зол. 150. Килим закуплений у фірмі: ГУЦУЛЬСЬКЕ МИСТЕЦТВО, Косів коло Коломиї.

3. **Туалєтка з дзеркалом** для пань — гуцульського мистецького виробу, — вартости зол. 180. — закуплена у фірмі: Торговельно-Промисловий Дім **„Доставa"**, Львів, вул. Домініканська ч. 12.

4. **Чаю** найліпшого два кг. і **Кави** найліпшої два кг. вартости зол. 100. Товар доставить фірма: Перше Варшавське Імпортове Т-во **„E. W. I. G."** Акц. Сп. Варшава, Лєшно 10.

5. **Подорож** кораблем з Гдині до Стокгольму. Речинець виїзду дня 2-го серпня ц. р. Подорож закуплена у фірмі ПОЛЬСЬКЕ БЮРО ПОДОРОЖЕЙ **ФРАНКОПОЛЬ,** Варшава, Мазовецька ч. 9.

6. **Криниця.** Одномісячний побут враз із повним знаменитим утриманням і окремою кімнатою у пансіоні пані М. Яблонської „ВІЛЛЯ ТАТЖАНСЬКА" „WILLA TATRZAŃSKA" в Криниці.

Чергові премії подамо в дальших числах нашого часопису.

До участи в льосуванні будуть допущені ті передплатники, які в хвилині замкнення листи зголошень вирівняють передплату.

2 скрині гранатів.

Змова на румунського короля Карла І. та політично-господарський підклад діяльности „Залізної Гвардії".

Нова сенсація: у Великодну неділю змовники мали перевести в Букарешті державний переворот. Офіціяльний комунікат заперечував спершу справді фантастичні вістки, які на цю тему миттю облетіли всю закордонну пресу та старався звести всю історію до неповажної змови кількох нижчих військовиків. Однак оголошений недавно прилюдно вислід слідства ставить у стан обвинувачення м. і. таки полковника Прекупу, одного з найближчих прибічників короля, того старшину, що перевіз з гропляном Карла І. з вигнання у Парижі назад на румунський престіл. І в світлі нинішніх звідомлень з офіціяльних румунських джерел — розкрита й уларемнена змова далеко не виглядає невинно: дві скрині бомб, які мали розкинути по Букарешті в момент замаху та панцирне авто, яке буцімто мало наосліп сіяти по вулицях кулеметні кулі — це не дрібниця. Розкрив змову підстаршина, який саме ті скрині перевіз з провінціонального гарнізону до столиці. Винуватці сидять за решіткою і влада може використати змову для скріплення свого авторитету та для загострення режіму. Однак на конфіскаті скринь із бомбами проблема тривкости політичних відносин у Румунії зовсім не вичерпується. І хоча члени „Залізної Гвардії" після недавнього процесу за вбивство премієра Дуки знову стануть перед трибуналом військових суддів, — то проте обективні дані дають „Залізній Гвардії" величезне поле для найбільш неперебірчивої демагогічної аґітації, яка промощує їй шлях і до селянських мас, і старшинських кол, і навіть міщанських „зараністичних" однодумців.

Цими обектиними даними є передовсім жахлива господарська ситуація Румунії, якої винуватцем головно є хижацький французький капітал. Те, що ми кілька днів тому писали про ціну, яку Франція каже Польщі платити собі за свою приязнь, треба стосувати до франко-румунської приязни в десятикратному побільшенні. Французькі політичні і фінансові впливи є в Румунії такими могучими, як в ніодній іншій европейській державі. І ніодна теж інша держава так дошкульно тих впливів не відчуває на своїй шкурі. Не лише приватне румунське господарство, але й державний скарб є „клієнтом" французької фінансієри, у тому розумінні, що та фінансієра є фактичним диктатором на всьому румунському господарському ринку. Досить сказати, що річно 7 міліярдів лев, поверх одна четвертина буджетових походів, іде на сплати й відсотки закордонних довгів. 8 міліярдів лев має довгу румунське сільське господарство: здається, що задовжені грунти, з усім що на них находиться, не є вартні тої астрономічної суми! Коли додамо 5 міліонів лев буджетового дефіцыту, який змушує фіскальний апарат безпощадно поводитися супроти платників, — вкінці шалено розбуджену бюрократичну машину (що 50-ий румунин є державним урядовцем!), дістанемо у загальних рисах незавидний образ румунської господарської „ідилії".

Очевидно, що серед таких відносин комунізм почав ширитися у розмірах, які викликали реакцію у патріотичних кол, головно молоді і старших. „Залізна Гвардія" є саме одною із форм тієї реакції; це румунська націоналістична організація, яка висуває ліві соціяльні гасла (боротьба з чужим капіталом, вивласнення великої власности, вивласнення жидівських каменичників, перекреслення селянських довгів) та одночасно політично виявляє німецькі симпатії і виступає проти французької політ.-фінансової гегемонії. Заступити парляментарну систему представництвом усіх станів, зліквідувати міщанські партії, винищити інтернаціональні впливи масонерії та передовсім боротися безоглядно з комунізмом в усіх його видах, — це гасла неоригінального румунського виробу, а проте придатні на румунський грунт, на якому теж находять чималий відгук. Безперечно, покищо успіх тих гасел виявляється найяскравіше у зрості антисемітизму в Румунії, — але не може залишити байдужими і сфери „високої політики", де змагаються французькі й німецькі впливи.

Нічого й казати, що німцям надзвичайне залежить на приході до влади в Румунії ідейно спорідненої групи; в той спосіб за одним махом можна булоб розбити блюк Малої Антанти. Через те й французи дуже зорко дбають за втримання при владі франкофільської партії лібералів. Друга найсильніша румунська партія націонал-зараністів (б. премієра Маніва) замітно наближується до програми „Залізної Гвардії". Змушує її до цього становище кожної опозиції, яка оперує гаслами найбільш популярними, найбільш приємними для широких верств населення, в даному випадку для збіднілого і задовженого румунського селянства.

Вбивство премієра Дуки, шефа уряду лібералів, було відповіддю на розвязання ним „Залізної Гвардії". Однак трибунал 5-ти генералів звільнив голову ної організації Корнелія Зелею Корреану. Тепер на лаві обвинувачених засядуть вже самі старшини. Але без огляду на присуд — фермент ледви чи вспокоїться. Коли раз до метод боротьби ввійдуть гранати — важко ті методи викорінити самими судовими засудами.

За краєву українську фарму годівлі курей.

Голос до нагородженої статті в екон. конкурсі „Діла" з дня 15. березня ц. р. п. інж. К. Котецького.

Серед українців бувало вже нераз, що хтось видвигне якусь корисну думку в пресі, яку можна би було і зреалізувати, але ми, крім її одобрення й евентуально нагороди за статтю в цій справі якоюсь редакцією, лишаємо це все надальше в спокою, бо нема кому цих золотих думок у діло перевести. Були вправді і в нас люди, які зі сильною волею перевели неодну корисну річ у діло для добра і збогачення українського народу, — маю на думці наші фабрики цукорків, мила, паперів і найновішу: цикорії, — але більшість пляній залишається в теорії з браку людей та грошей.

Справа оснування української фарми годівлі курей на взір світових (німецьких чи американських) на мою думку як хліборобa дуже актуальна і цієї золотої думки не слід би лишити в теорії, а треба її конче перевести в діло.

Хочу подати — що так скажу — рецепту, як оснувати цю „фарму" і де взяти гроші, бо саме інж. Котецький не подав того конкретно у своїй статті.

Найважніше тут люди-специ, які це діло зуміліб повести, а відтак гроші.

1) **Специ.** Здається мені, що серед українців вони найдуться, але як треба би було, то мусимо і спровадити чужинця. Сам п. інж. Котецький пише, що він від кількох літ спеціялізується в годівлі курей. У часоп. „С. Господар" часто стрічаю статті на тему годівлі курей інж. Бучинської. З цього вже видно, що вона присвятилася тій ділянці. У Бродах живе п. Гр. Герман, управитель 7-кл. школи, який видав уже кілька книжок у справі годівлі курей і сам практично переводить спроби в ріжними расами курей. Думаю, що таких спеців найдеться більше. Сам я як хліборoб дуже цікавлюся годівлею курей, багато на цю тему читаю і переводжу у себе практично спроби з курми і кріликами.

2) **Гроші.** Звідки взяти такого великого капіталу, потрібного на оснування „фарми"? Як пише інж. Котецький, треба купити з 5 га поля і побудувати відповідні будинки, купити потрібні інструменти, машини і розплодовий матеріял, на початок хоч 1000 расових курок. Все те по його обчисленням малоб коштувати 30 тисяч зол. Це сума поважна і ні одиниця, ні якась інституція дати чи позичити її не може, але може дати ці гроші легко цілий нарід. Ця фарма для годівлі курей мала би бути центральною, краєвою, тому мусить тут бути зацікавлений кожний свідомий українець, якому лежить на серці розвій нашого рільництва, культурне його піднесення у тій ділянці та підвищення його доходу.

Рахуємо, що українців у Польщі є 6 міліонів. З тих міліонів попробуймо добути 30.000 зол. на оснування взірцевої фарми годівлі курей. Попробуймо раз перевести плебісцит, а покажеться, чи ми здібні до великих діл, чи ми здібні говорити щось у свою користь, де треба не життя дати, а 1 зол. Плебісцит мав би виглядати так: всі свідомі українці добровільно складають до якоїсь редакції свій даток до 1. вересня 1934 р. І так: селяни по 1 зол., інтеліґенти з платнею чи постійним доходом по 2 зол., місцеві інституції по 5 зол., повітові по 10 зол., краєві по 20 зол. Редакції, які дістануть датки, негайно їх реєструють у своєму органі і гроші передають до банку, що його вкаже „Сільський Господар".

Вірю і тверджу, що при відповідній підготовці у пресі і праці інтеліґенції на місцях легко добудемо тих 30.000 зол., за ті гроші купимо поле, побудуємо будинки і машини, а на дальше ведення діла, тобто урухомлення цієї „курячої фабрики", мають гроші прийти з уділів (по 25 зол.), бо це булаб **кооператива.**

3) Цією справою мало би занятись Т-во **„Сільський Господар"** аж до основання моле-

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдетевте в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ. ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8. 22/13

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мушліни, крепони, епонжи і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 17-365

ративи; для переведення підготовчої праці „С. Г." визначить 3 спеців у годівлі курей. Всі кружки і філії „С. Г." мають заняття пропагандою і збиранням датків на ту ціль.

4) Де мав би бути осідок „фарми"? Думаю, що ніколи у Львові, а лише на провінції, де дешевше буде удержати курі, де дешевше можна набути поле й будинки. Проектую на осідок **м. Броди.** Чому? Броди — місце дешеве до прожитку і можна набути під самим містом около 40 моргів поля (орне, пісок і потічок) в ціні по 250—300 зол. за морг. Тут дешевий матеріял будівельний, в місті є потрібна електрика, дальше — якщо малаб це бути фарма краєва, — то таке положення корисне для Волині. Броди лежать саме на границі Галичини і Волині, посередині наших земель, у Бродах маємо й одного спеца, п. Гр. Германа.

На мою гадку перше основуймо одну велику сильну краєву „годівлю курей", а відтак будемо творити філії по краю.

Може дехто зробить мені закид, чи на часі підносити гасло до всього громадянства „Дайте гроші на годівлю курей", коли „Р.Школа" розписала внутрішню позичку, коли „Просвіта" чи „С. Господар" потребують грошей на свою працю. На це відповідаю ось-як: Так, справа на часі. Саме в часі кріза мусимо піднести дохід нашого селянства. Статистика каже, що в нашому краю річно продається за 70 міліонів зол. яєць. Коли курі, що несуть по 70 яєць річно замінимо на курі, які несуть по 150 яєць річно (приклад Данія), то осягнемо 80 міліонів надвишки за яйця і цею сумою збагатимо наше селянство. Тоді і наші інституції, як „Р. Школа", „Просвіта" і „С. Господар" чи інші, при свідомости селянства дістануть з тих 150 міліонів за яйця хоча 1 міліон і вже зможуть лекше працювати.

Отже від теорії до діл!

„Сільський Господар" нехай дасть почин, а інші українські національні чинники нехай подадуть руку і спільними силами поведуть ударну кампанію за датками. Я переконаний, що при зводі і відповідній праці вже в осени може повстати велика, звірцева фарма годівлі курей, а може й іншого дробу.

Олександер Вислоцький,
господар і б. посол.

Гаї Дітковецькі, 12. 4. 1934.

P. S. — Інші українські часописи прошу статтю передрукувати, коли не можна повністю, то в скороченні.

УРОДИНИ ГІТЛЄРА.

БЕРЛІН, 20. 4. ПАТ. З нагоди 45-ліття уродин канцлєра Гітлєра президент Гінденбург переслав ґратуляційну телєґраму і китицю квітів, а міністр війни Бльомберґ теж телєґраму з побажаннями від війська. Ґенерал Бльомберґ підкреслив, що німецька армія береже традиції зі світової війни і приняла в спадщині традицію того полку, в рядах якого канцлєр боровся за майбутнє Німеччини. Тому міністр видав рішення, щоби казарми, де вишколювався канцлєр як охотник, названо іменем канцлєра.

Одночасно єпископ евангелицької церкви Мілєр доручив, щоби в 12 годині задзвонили всі дзвони по церквах. Президент поліції приказав замкнути всі підчинені собі уряди в год. 1-ій вполудне.

Національну свідомість ширить українська книжка і преса, тому жертвуйте датки на купно книжок для наших братів на заході.

Гостра критика підприємців.

БЕРЛІН, 20. 4. ПАТ. Д-р Лєй провідник німецького фронту праці гостро виступив проти тих підприємців, які не виявляють зрозуміння до домагань робітництва. Народні соціялісти змагають витворити спільноту, яка нічогісінько не матиме спільного з корпорацією італійських фашистів. В Німеччині існують два табори, чесних і нечесних німців. І тому з підприємцями, які окрадають робітників, годі боротися страйками. Їх слід стерилізувати.

—o—

Публичні роботи у Франції.

ПАРИЖ, 20. 4. ПАТ. Міністри Саро, Фляндєн і Марке устійнили плян видатків фонду суспільного обезпечення на боротьбу з безробіттям. Міністри порішили започаткувати великі публичні роботи, щоби зменшити безробіття.

Сотні тисяч курців
домагаються нині своїх
Паперців і тутюк
„Калина"
незрівняних в якости,
виробу кооп. фабрики
„БУДУЧНІСТЬ" у ТЕРНОПОЛІ

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український загал, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: **Warszawa, ul. Górnośląska 25 m. 10.**

Як додаток до „Рідної Мови" виходить тримісячник „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ". — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Европі 5 зл., поза Европою 1 амер. доляр.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

БАГНО „СТАВІСЬКІЯДИ".

ЖУРНАЛІСТИ БРАЛИ ХАБАРІ

ПАРИЖ, 20. 4. ПАТ. Перед слідчою парляментарною комісією заявив колишній прем'єр Далядіє, що більша частина французької преси користає з державних субвенцій. Між журналістами загуділо. „Матен" домагається оголошення прізвищ тих журналістів, які користали з таємних фондів. Одночасно синдикат більших щоденників запротестував окремим письмом перед провідником комісії проти замітів Далядіє запевняючи, що ніодин щоденник не користає з таємних фондів.

ПРОТИ КОНФРОНТАЦІЇ З ПРЕСАРОМ.

ПАРИЖ, 20. 4. ПАТ. Слідча комісія вдруге рішила переслухати президента касаційного трибуналу Левува, а опісля сконфронтувати його з прок. Пресаром. През. Левув рішуче запротестував проти конфронтації, заявляючи, що не прийде на засідання.

ПАРИЖ, 20. 4. ПАТ. Суддя Ордоно сконфронтував двох директорів і переслухав колишнього амбасадора у Ватикані Фонтено, який належав до надзірної ради каси, яку заснував Ставіський з метою фінансувати на більшу міру міжнародні роботи.

—o—

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 22. КВІТНЯ 1934.

М. ГАЛУШИНСЬКИЙ 37

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Виїзд першої сотні в поле. — Як виглядало умундурювання сотні.

Одностроїв усе ще не було. Хоч полк. Моллік запевняв, що військ. команда все робить та хоч уже навіть заповіджено, що однострої в дорозі — нічого не було. Вправи поступали поволи. З інтеліґентним матеріялом ішло дещо швидше, як з неінтеліґентними рекрутами. Всеж таки були це початки спокійної плянової роботи. До стріляння із крісів ще стрільці не бралися, тому що не було близько стрільниці, а по-друге — всі надіялися, що прийдуть манліхери.

Аж тут дня 10. вересня 1914 р. десь коло 9-ої години рано дістав я телєґраму з Мукачева, що одна сотня має бути зараз готова до вимаршу і в год. 2. попол. відіде спеціяльним поїздом із Городнн. Небавком надїхав автом полк. Моллік і звернувся до мене з тим, щоби вибрати якнайліпше підготовану сотню. Такою була 3-я сотня І-го куреня, якої командантом був Василь Дідушок. А рівночасно заявив, щоби приготовити і другу сотню. Перед самим відїздом він випробує їх і котра покажеться ліпшою, ту вишлють. Як таку визначив я 2-гу сотню II-го куреня під командою Семенюка. Від полк. Моллика довідався я, що відділи загального ополчення, які стояли на границі Угорщини (це були залізничні охоронні відділи і т. п.), перервані москалями, які вже входять в Угорщину. Стрілецька сотня поїде з Городні до Мукачева, там її умундирують і роздадуть кріси; опісля стрільці поїдуть до Волівця (Volocs), а звідтіля маршом до Верецьких, де командант сотні зголоситься у команданта групи підполковника Шнарбера. З командантом сотні виїде також і командант куреня д-р Волошин. Досить дивний приказ викликав свого роду критичні міркування у д-ра Волошина, які досить нерадо приняв полк. Моллік і пояснив собі їх досить некорисно для особи д-ра Волошина. Остаточно і тому останньому не лишалось нічого більше, як виконати приказ і готовитись у дорогу.

Вістка про вихід першої сотні у поле поділала електризуюче на стрілецтво. Цеж не здвиг, ані не забавка, але дійсна правда. Одні завидували товаришам, що небавком прийдеться їм добувати слави у боротьбі з ворогом, інші спокійно вижидали хвилини, коли на них прийде черга піти у поле. Часу не лишалося багато, але також не багато що було забирати. Ніхто з нас по правді не знав, що брати, а що лишати. Свого трену ми ще не мали. Довіз живности та річей відбувався хлопськими фірами, які ми наймали в Ґородні та Страбичеві. Перевезено лише кухні, дещо припасів живности, як хліба, мяса, консерв тощо. В год. 1-ій пополудне все було готове до відїзду. Приїхав і полк. Моллік. Він поставив обом сотникам тактичні задачі до виконання, а що сотня Дідушка ліпше пописалася, то він заявив тому останньому, що їде. До зібраних у лаві виголосив я кілька слів, підкреслюючи вагу хвилини в нашій організації. Після обовязкового „Ґурра!" та надобовязкового „Ще не вмерла" стали всідати стрільці до готових вагонів.

Приїхали ми всі до Мукачева. Хлопців завели до касарні піхоти в Мукачеві і там видали їм двісті мундурів і двісті крісів. В одну мить перемінилися наші добровольці у правильне австрійське військо з тим додатком, що стиснені сподні з мадярськими шнурками зробили з них мадярів. Ніщо не нагадувало тут українців. Вечором, як усе було готове, як забрали ще дещо провіянту з військового магазину, пішли ми всі на двірець, щоби перших товаришів попрощати при їх відході в поле. Найменше вияснена була грошева справа. Чи відділові слід дати які гроші, в яких відносинах буде він до команди в Ґородні, а в яких до групи підполк. Шнарбера, лишалося покищо тайною. Коли я з подібним запитом звернувся до полк. Моллика, він сказав мені, що сотня дістане все на місці. Я можу що-найвище дати 50 кор. на руки командантові на надзвичайні видатки! Сміх, тай годі!

Дальшу історію тої сотні розповість колись сам II кмдт., сотник Дідушок, дещо з того появилося вже друком у часописах, брошурах та календарях. Я не маю ніяких точних матеріялів до тої справи, як і взагалі мушу заявити, що може в дечім, особливо в хронольогічнім зіставленні подій, в переказуванні деяких подробиць, не буду зовсім вірний. До того треба точних записок, яких я не вів, бо не мав до того часу, а надто в перших початках війни був у того роду настрою, що волів би був усе позабути, як тямити все те. По моїй думці, річ іде найбільше про те, щоби представити саму хвилину, якою вона була, описати настрій, який панував і бути по змозі річевим та предметовим. І до того всеціло прямую.

Після двох днів повернувся д-р Волошин та розповів, як відставив сотню до Верецьких і як стрільці мусіли реквірувати фіри для перевезення провіянту, кухонь та багажу.

(Далі буде.)

Підготова до „Свята Матери".

Друга неділя місяця травня кожного року є призначена в цілому культурному світі на обходи і свята в честь Матери. І в нашій суспільности цей гарний звичай починає поволі прийматися й від кількох літ улаштовують ріжні наші установи такі свята, головно школи, читальні й кружки „Рідної Школи". Культ „Свята Матери" має велике не лиш суспільне, але й культурно-виховне значіння. Тому повинно воно в нас бути святковане із спеціяльною увагою, щоби бодай раз у рік дітвора та старші нагадали собі на великі заслуги кожної матері.

Всі наші установи, які в тому році будуть організувати „Свята чи Дні Матери" — а не знають, де добути потрібні для цього матеріяли, нехай звернуться до видавництва „Світ Дитини" Львів, вул. Зіморовича ч. 3. Видавництво це має на складі такі речі на ті свята:

1) Реферат про ролю матери-виховательки й громадянки (1 зол.). 2) „Світ Дитини" 4 зошити цього журналика з років: 1930—1933, де находиться багато цікавого матеріялу та є подані програми таких свят, бо головними виконавцями тих свят є виключно діти. (Ціна тих 4 зшитків 3 зол.). 3) „Сердечний Віночок" збірка деклямацій Юри Шкрумеляка (1.50 зол.). 4) „Шелести нам барвіночку" збірка деклямацій Уляни Кравченко (ціна 1 зол.). 5) „Матистраданиця" — поема Марійки Підгірянки до голосного читання на таких святах (1 зол.). 6) „Свято Матери" — сцен. картина в 2 діях Марії Козоріс-Барнякової, для міських осередків, дозволена для прилюдних вистав рескр. Староства Гродського у Львові з дня 6. травня 1930 до ч. 216/ог. прас. 7) „В Мамин День" — сцен. картина в 3 діях Іванни Блажкевичевої, підхожа виключно для сільських осередків, дозволена до прилюдних вистав рескр. Староства Гродського у Львові з дня 29. квітня 1931 до ч. 317/ог. прас. 8) „Сирота" — сцен. картина в 2 діях І. Ігоркова — підохожа для сирітських захистів, захоронок і шкіл — також дозволена до прилюдних вистав.

Відповідні пісні на „Свято Матери" найти можна буде в тогорічнім травневім зшитку ч. 9. (Ціна 50 сотиків).

Ці матеріяли вистарчають, щоб зложити відповідну програму, тому подаємо їх до відома всіх заінтересованих, які повинні занятися негайно підготовкою цих свят, наймиліших для матерей, а ще більше для дітвори. Свята у цьому році припадають на день 13-го травня.

---

†

Бл. П. О. Зенон Дудинський
греко-кат. парох
Межигорець, Устецького Деканату принявши Найсвятіщі Тайни упокоївся в Бозі по короткій і тяжкій недузі дня 4. квітня 1934 р. у 67. році життя, 41. р. священства. Похоронні обряди відбулися дня 7. квітня — про що повідомляє горем прибита РОДИНА.

Джерело сили і могутности Японії.

Японія притягає вже не від нині загальну увагу цілого культурного світа. Але всеж таки сміливі потягнення Японії на азійському континенті та господарська експанзія по цілому світі ще збільшили наше зацікавлення до цієї країни сходячого сонця, яка сміливо переводить свої пляни в життя і заводить лад на Далекому Сході.

Рубець заслони росту і сили тієї загадкової країни відхилить нам зріст японської преси. Вона сягає своїми початками до 60-их років XIX. віку, себто вона дуже молоденька. Але вже нині японські щоденники перейшли міліоновий наклад, а ранішнє і вечірнє видання того самого щоденника належить до таких буденних і необхідних явищ щоденного життя японця, як їда. Згадаймо ось, що щоденник „Шін Аяші" в Нагоя ще у 1932 р. мав щоденно одночасно 14 видань на провінції. Найбільші щоденники появляються друком в столиці Японії, в Токіо та Осака. Два з них „Токіо Нічі-нічі Шимбун" і „Токіо Асакі Шимбун" перегнали вже наклад міліона примірників. До буденних явищ належить там наклад кількасот тисяч примірників цього чи іншого провінціонального щоденника. Всеж таки є ще більший щоденник від своїх двох братів. Це „Осака Асакі Шимбун", який видає пресовий концерн Асакі. Він видає ще кільканацять тижневиків, присвячених театральному і фільмовому мистецтву, спортові, модам і т. д. Наклад спортової ґазети сягає понад 100.000 примірників. Одначе найбільший пресовий концерн належить до пресового потентата Седжі Нома, який видає тижневики і місячники велитенськими накладами. Діти і молодь мають до свого вибору цілу низку діточих журналів. Королем діточих журналів є Седжі Колю, що видає для молоді двотижневик у накладі одного міліона примірників.

Швидку появу японської преси уможливлює гарно поставлена редакційна техніка. Якимиж здобутками могли би похвалитись японські редактори і видавці, якби користувались абеткою культурних народів і не вживали китайського рисункового письма. Письмо европейця складається ледви з трьох десятків букв, зате японець мусить вивчитись на память бодай 10.000 значків, щоби міг прочитати книжку. Вправді на прочитання преси японцеві доволі знати 6.000 значків, але в народній школі японець вивчається на память ледви 1.000 значків. З таким знанням може прочитати лише новинки, зате не розуміє вступної статті. І дійсно, щоби прочитати японську пресу, мусить японець важко попрацювати над собою, вишколити память і загартувати волю мов сталь, а це праця не легка. Ось так вишколена воля японця доказує нині чудес.

Нам трудно уявити собі важку і мурашину працю друкарських складачів у Японії. Над зложенням щоденника з 12 сторінок працює біля 150 складачів, які приневолені послугуватися 6-ти тисячами значків. І тому поміж друкарські „кашти", розложені на землі, бігають весело маленькі хлопчики і подають бажаний значок складачам. Всежтаки японський щоденник появляється двічі на день.

Журналісти і купці послугуються радо анґлійською мовою. Важко уявити собі, якби міг журналіст телеґрафувати, послугуючись засобом символів у сумі 6-ти тисяч значків. Японці розвязали і це складне питання. Телеґрама японського журналіста складається з чисел, а в редакції швидко її розшифровують, бо телеґрафічна абетка складається з 10.000 числових значків. І тому журналісти користуються найрадше писаними кореспонденціями, які пересилають літаками. Летунські лінії покривають сіткою не лише Японію, але і Манджу-Го. Врештою кожна японська редакція має свою радіостацію і свій голубник. Японський кореспондент вибирається в дорогу з кліткою голубів. Свою кореспонденцію дочіпляє до ніжки чи шиї голуба, який заносить її до редакції. Праця японського журналіста дійсно важка.

Щоби влекшити цю працю, Мотояма, директор пресового концерну, який видає в Осака щоденник „Майнічі Шимбун" і в Токіо „Нічі-нічі Шимбун", скликав у 1921 р. спеціяльний комітет, щоби зреформував японську абетку. Проте ще нині японську пресу не складають лінотипами. Тому японська преса здемократизувала мову і послугується 6-ти тисячами значків. Мова японської преси ріжниться вельми від літературної мови, яка вживає залюбки всяких, дуже вишуканих слів.

Хоча лінотипи покищо не мають вступу до японської преси, то всежтаки преса друкується на великих американських ротаційних машинах, які в коротенькому часі викидають зі свого горла міліони примірників.

Японські редакції вдержують для своїх співробітників роскішні підручні бібліотеки, заповнені японськими й англійськими книжками.

Японська преса густо перетикана прегарними ілюстраціями, бо кожна майже редакція має апарат для схоплювання картин пересиланих крізь радіо і богатий ілюстраційний архів. Тому щоденники поміщують майже щодня фейлетони з ілюстрацією.

Ось якої важкої праці вимагає від журналістів японська преса, але ще сильнішої волі від читача, щоби її так інтенсивно читати. Треба тільки подивляти цей нарід за його працю та сильну волю.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундури, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

Троцький не покинув Франції.

ПАРИЖ, 20. 4. (ПАТ. Троцький не покинув віллі у Барбісон. Аґенція Аваса повідомляє, що Троцького повідомили про рішення ради міністрів, яка заборонила йому дальший побут у Франції. Кружляють поголоски, що Троцький виїде з Франції за 23 дні. Тому біля віллі зібрались репортери і фотографи. Кажуть, що Троцькому запропонували поселитися в Америці. Париська преса розписується про причини заборони проживати у Франції. Головною причиною вважають передрук у „Ля Веріте", органі IV. інтернаціоналу, статтей Л. Троцького, де закликав він до участи в лютневих маніфестаціях.

Брошура василіянського достойника з 1863 року.

Причини упадку Польщі та Русі. — Розуміння народности в автора. — Права українського населення в Польщі. — Унія і внутрішня боротьба між українцями.

Коли Русь перейшла під Польщу, перестала бодай розливати братню кров між собою, „а маючи забезпечені для себе народні права: лишитися при свому давньому обрядові, при своїй мові в судах, закладати народні школи, заводити церковні братства, друкарні, українські манастирі, вести торговлю тощо, могла, якщо лише була би лишилась у цілості, двигатися із свого упадку, підноситися, набирати втрачених сил, жити й досьогодні з поляками існувати. А що на жаль, сьогодні так не є, думаю, — писав автор, — що як не можна причини упадку поляків приписувати виключно українцям, так також і не випадає приписувати полякам упадок українців.

„Якщо це правда, що Польщу запропастила її власна шляхта, то не буде й це видумкою, але дійсною правдою, що й Русь запропастили її власні бояри. Якщо українська шляхта не булаб утаняла по Польщі за достоїнствами, значіннями та впливами, якщо вона булаб задовольнялася своїми великими маєтками та значінням, яке мала на Русі; якщо булаб лишилася при свому обряді й не покидала свого народу, безумовно Русь булаб утрималась і саму Польщу охоронила від упадку". Тут наводив автор приклад із Буковиною, де шляхта, не зважаючи на старання австрійського уряду й релігійні місії, лишилася при православному обряді.

Автор не перечив, що поляки не дотримували прав, признаних українцям, бо й самі польські історики роблять закиди полякам, що вони всякими способами кривдили українців. „Була це політична помилка, якої неначе навмисне на свою загибіль допустилися поляки, будучи під великим впливом переможного польського духовенства". Одначе подібні кривди діялись не лише в одній Польщі, але й в інших державах. Чи не терпіли поляки й українці в Галичині від 1772 р. кривд від австрійського уряду щодо мови в судах і школах, щодо припускання до високих гідностей при політичних, військових і навіть духовних урядах? „Цю політику влади, хоч вона переконана про її згубність, так тяжко змінити, як вилікувати рака в людському тілі". Тут і питав автор, чи ця політична помилка польської влади конче приневолювала українських бояр відступати від своєї віри й відректися від своєї національности, й лишав читачеві відповідь із поглядом на Буковину, а сам твердив, що поляки по змозі додержували українцям прав, зокрема щодо народности.

Розуміння народности в автора вузьке. У нього „українська народність опирається на українській мові умовно, а виключно на греко-українській релігії, з тією увагою, що українська мова без греко-української релігії не становить українця, а греко-українська релігія і без української мови знаменує українця". Як далеко випередив Правдолюба в погляді на народність у звязку з релігією Мелетій Смотрицький, цей досіль відповідно неоцінений апостол єдности української нації байдуже під яким релігійним прапором, православя замолоду, чи унії на старість. У „Weryfikacji niewinności" з 1621 р. пише Смотрицький „Bo nie już zaraz i ze krwie się ten wyradza, kto się w wierze odmienia: nie już kto z ruskiego narodu rzymskiej wiary zostaje, zaraz i z urodzenia Hiszpanem albo Włochem zostawa, Rusin szlachetny postaremu. Nie wiara abowiem Rusina Rusinem, Polaka Polakiem, Litwina Litwinem czyni, ale urodzenie i krew ruska, polska i litewska".

Правдолюб виводив, що „як довго нарід має свобідне право триматися своєї народньої релігії, уживати своєї народньої мови в судах і по політичних урядах, заводити народні шко-

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 48—180 Телефон 25-55.

ли та подавати в них науку в рідній мові, не тратить своєї народности, бож саме ці три кардинальні права удержують народність, а тим самим і сам нарід".

Загортаючи українські землі під своє панування, Польща „не відбирала українцям їх національних прав, але лишила їм їх і потвердила, щоби лиш заприсягнули їй вірність і послух. І тільки під тією умовою, що їм вільно буде залишитися при давній релігії своїх предків, без ніякої відміни або примусу, відкрили українці в 1340 році брами до Львова й обох замків Казімірові та склали присягу вірности й послуху".

Від того часу аж до 1772 р. полишилася Русь під польським пануванням, себто протягом 432 років. І „якщо поляки були би дійсно мали намір винародовити українців і злити в один польський нарід, було у такому довгому протязі часу без сумніву довершили цього так, щоби сьогодні ні українського сліду не було, тим певніше, що українця до поляка зближає та ніже словянська мова". Не сталося так тому, що Русь мала під польським пануванням свою окрему греко-українську церкву, своїх митрополитів і епископів, що їх вибирала українська шляхта, свої манастирі й церковні брацтва, в польська влада не мішалася до церковної управи. Як перед тим, так і за Польщі лишилася по урядах і судах для українців українська мова. Українською мовою видавались королівські привілеї для Руси, писалися права, велись і писалися владичі суди; нею говорило, писало й навчало вище й нижче духовенство. Українська мова була по дворах українських панів, а колись і польських королів конверзаційною а навіть дипломатичною мовою. Потвердження цього можна найти в актах світських і духовних урядів із часу польського панування, велика сила, яких переховується по консисторіях і манастирях, зокрема в манастирі Бернадинів у Львові; посвідчають це також українські парохіяльні метрики, збережені з того часу ще сьогодні трохи не в кожній парохії. „Польська влада не забороняла українцям фундувати численні василіянські манастирі, закладати бурси, школи, академії, заводити по манастирях і містах українські друкарні, писати й видавати без цензури українські книги, заводити по українських столицях і більших містах церковні братства, якими управляли царгородські патріярхи тощо".

Свої слова стверджував автор митрополичими й епископськими столицями, величними українськими катедрами й церквами по столичних українських містах, а зокрема в „Києві, столиці Руси, головному осідку митрополитів і наук, святому для Руси городі", величезними василіянськими будинками й церквами крім безлічі менших манастирців, василіянськими школами й друкарнями, „почаївська з яких була донедавна найславніша, бо вона одна лиш постачала уніятсько-українському духовенству церковних книг і наукових в українській мові", нарешті церковними братствами, їх бурсами та друкарнями. З уваги на сказане автор не міг „дати віри тим, що до 1848 р. самі були поляками, а від 1848 р. перейшовши на українців, кричать і пишуть, що поляки з єзуїтами й василіянами Русь запропастили. Ні! — Поляки не забороняли св. віри українцям, не заказували української мови й письма, не касували національних заведень, але з тим усім віддали їх під австрійське панування".

Тут і похопився автор, що хтось може йому закинути, що він малює річ тільки з славного для поляків боку, а поминає другий бік, дуже сумний і згубний для Руси. Автор виявдив, що утиски, яких зазнавали українці під польським пануванням, були протягом півтретя віку аж до 1595 р. того року, що вони не українську народність, але швидше українську ерархію, кривдили тому, що вона не стояла нарівні з латинською. Але тут питав автор, чи інакше було за австрійської влади, навіть за його часу й стверджував, що „не зважаючи на кількаразові вирівнювання українського духовенства з латинським, як була так і є пануючою релігією латинська, як мав, так і сьогодні має латинський клир першенство перед українським у Римі й Відні, в церкві й уряді, на соймах і всюди".

Щодо унії — вона „могла получити східню славянську церкву з західньою й урятувати Польщу від упадку, якщо булаб їй провадила божа думка й ревність про божу хвалу та спасіння душ. Одначе, на жаль, так не діялось! Уже сам задум такого великого діла не походив із чистого наміру, із справжньої пастирської ревности довести згідно з наукою Христа до одного стада й одного пастира, але з особистих лиш виглядів і доганного самолюбства". Наслідком того українці під Польщею поділились на два ворожі табори й „через півтора століття брати однієї св. віри бились і вбивались, палили та грабували й самих себе нищили!"

Та того не приписував автор польській владі, бо через 255 років вона ставилася байдуже до унії. Щойно нетолерантний Жигмонт III. прибіцяв уніятській церкві й уніятському духовенству ті самі свободи та привілеї, яких уживали латинська церква й духовенство, але „в дійсності, неначе був би невдоволений з унії, або мав якийсь інший затаєний намір, може спольщення Руси, ані він сам, ані його наслідники ніколи не припускали її до рівности".

(Д. б.) **М. Возняк.**

Проти невірної інформації.

Кілька слів під увагу Пресового Бюра в Берліні.

В українській пресі подибує громадянство щораз ріжні цікаві вістки, позначені на початку їх першої стрічки знаком „УП". Ці вістки подає активне й рухливе бюро „Українська Пресова Служба" в Берліна. Праця берлінського бюра, а теж льондонського й женевського має для нашої преси та для загалу української справи велике значіння і за неї належиться бюрам признання.

Та бажаючи якнайкращого розвитку нашій інформаційній службі, не можемо помилувати мовчанкою одної хиби, яка відноситься спеціяльно до берлінського бюра: Від якогось часу находимо у його бюлетинах вістки з краю, які що правда, не мають для нас в краю спеціяльної вартости, але зате йдуть до української преси за кордоном і мимохіть роблять їй закалу. Ці вістки редагує для берлінської „Української Пресової Служби" хтось з її кревних співробітників так, що приходиться або дивуватись безкритичному довірю керманичів бюра, що такі вістки друкують, або відказі співробітника, що просто видумує факти і свідомо подає свої видумки бюрові для поширення у пресі.

Як яскравим доказом такої „поінформованости" може бути 75 ч. бюлетину „Української Пресової Служби" з 14. ц. м., в якому у підзаголовку „Образки з життя в краю" подано не то невірні, але недійсні події з т. зв. шкільної акції, а наприкінці додано такі „інформації":

„Цікава є також постава т. зв. „паньствових ленґів" Дашкевича. От до чого вони дійшлися. У деяких львівських околицях починають ці ленґи носити польські рогатівки, а полекуди стають вірними ломічниками польської поліції та помагають їй робити ревізії в українців. От до чого доводить опортунізм, з таким пафосом пропагований, як єдиний спосіб визволення України".

Поминаючи зовсім політичну тенденцію тієї замітки і світогляд її автора, треба взагалі рішуче протестувати проти такого способу ведення „пресової служби". Таких фактів, як вкорі зазначені у бюлетині УПС, ніхто у нас не чув, не знає і не бачив. Річ не в тому, чи така вістка „напсує крови" Лугам, а в тому, що такі вістки взагалі квестіонують інформаційну вартість пресового бюра. Вістки пресового бюра мусять бути правдиві, а тенденція і політичні висновки — це речі зовсім окремі.

На таких видуманих вістках терпить найбільше довага бюра УПС в Берліні і взагалі довага української інформації за кордоном і лише тому ми звертаємо увагу керманичам бюра УПС — не давати себе використовувати несолідним і невідповідальним дописувачам.

Гей українські жінки, здалека і здвизька
Думайте у вільний час про конкурс „Оливська!
Всі готовіть проект на накриття столове,
Щоб українське було, гарне і стильове.

Пописатися сиаком велика нагода,
Жде вас слава у своїх, ще й нагорода...
Тож до праці, бо як своє — каже поведінка —
Ніхто тої не втне штуки що потрафить жінка!

КРІВАВІ ДЕМОНСТРАЦІЇ В ПАРИЖІ.

ПАРИЖ, 20. 4. ПАТ. В Парижі дійшло вперше по лютневих заворушеннях до бурхливих демонстрацій проти уряду. На бульварах зійшлося понад 2000 інвалідів, щоби задемонструвати проти обнижки воєнної емеритури. Інваліди сформували похід і дійшли на площу опери, де задумували уладити віче. Дійшло до сутичок з поліцією, яка розігнала демонстрантів.

Комуністи розкинули між робітниками летючки, щоби прибули масово на протестаційне віче біля ратуша на 6 годину вечором. Тому ратуш береже сильний відділ поліції. Комуністи накликують робітників до боротьби з поліцією.

По широкому світі.

— До Берліна завитав у своїй подорожі по Европі премієр Мушанов, де конферував з президентом Гінденбургом і канцлером Гітлєром.

— Вальдемараса покарав суд за гостру критику внутрішньої і закордонної політики литовського уряду в часописі „Таутас Бальзас".

— У Стамбулі вмуровано пропамятну таблицю на будинку, де помер Адам Міцкевич.

— У Гамбурзі зійшлись на нараду представники влади, великого промислу і торговлі, щоби устійнити напрямні розвитку німецького господарства з метою здобути закордонні ринки.

— На Капітолі відбувається міжнародний конґрес виховної фільми при участи представників 40 держав. Конґрес відкрив і виголосив привітальну промову Мусоліні.

— Закон про поворот Габсбурґів і про шляхетські титули не ввійде до нової австрійської конституції.

— Більшовики збудували великий літак „Максим Горкій" з нагоди його 40-літньої письменницької діяльности. Літак може забрати 20 людей залоги, фільмову лябораторію і радіостацію.

— Снігові і метелиці припинили перелїт залоги „Челюскіна" з Ванкувер, а кораблі „Сталінград" і „Смоленськ" борються з ледами.

— В Німеччині повстав новий уряд летунства під проводом міністра Ґерінґа. Йому підлягатиме 16 урядів по більших містах Німеччини.

— У Франції арештували міжнародього ошуканця Донелі, який як здогадуються — схопив синка Ліндберґа. Ошуканця перевезуть до Америки.

— Мін. Барту відбув нараду з польським амбасадором у Франції Хлаповським.

—o—

БАРИКАДИ В КОПЕНҐАҐЕНІ.

КОПЕНҐАҐЕН, 20. 4. ПАТ. В столиці Данії Копенгаґені застрайкували моряки і на вулицях міста побудували барикади. Дійшло до сутички поліції зі страйкуючими моряками. Страйкарі підпалили одну барикаду, щоби перешкодити поліції. У збунтованій дільниці Копенгаґену відбуваються численні ревізії й арештування серед комуністів. Поліція арештувала двох послів комуністів. Положення в Копенгаґені далі напружене.

—o—

ВЕЛИКА ПОЖЕЖА ЗАЛІЗНИЧИХ ВАРСТАТІВ.

ВИЛЬНО, 20. 4. ПАТ. У четвер, 19. квітня п. р. велика пожежа у галі залізничих варстатів у Ланах на Виленщині знищила 31 особових вагонів. Причина пожежі не устійнена. Шкода перевищає 2 міл. золотих. Підчас рятункової акції помер на удар серця начальник тих варстатів інж. Як Блюм.

—o—

НОВИНКИ

— **Гребенів,** пансіон „Модеста" центр, сонячні кімнати з бальконами враз з першорядним утриманням від 4 зол. Радкевичева. 1442

— **Весняний сезон у Черчі.** Відкриття весняного сезону в Черчі **1. травня.** Інформації подає Управа живця: Черче, п. Рогатин. 1385 6-6

— **„Distinction"** — косметичний кабінет вул. Коперника 42 а II. пов., тел. 72-18 виконує всякі косметичні заходи фахово-дипльомованими силами. Веде курс трьохмісячної науки косметики, що дають право виконувати практику самостійно. Вписи трівають. 1394 6-10

— **Збірка на писанку у Львові.** Рада Повітового Союзу Кружків „Р. Ш." у Львові подає до загального відома, що вулична збірка на писанку в неділю 15. квітня п. р. дала 647.91 зол. Всім жертводавцям та збирачам щира подяка! Замість вінка на могилу бл. п. д-ра Евгена Олексія зложив 20 зол. на „Рідну Школу" п. Денис Клосевич.

— **Відчит про астрономію.** Заходом Астрономічного Кружка відбудеться в понеділок 23. ц. м. в год. 18 в салі Бесіди (вул. Рутовського 22) відчит д-ра Володимира Левицького на

Нині

у Театрі Ріжнородностей премієра

„Карієра Ґустава Лєбреша"

тему „Сучасна астрономія", що є закінченням циклю популярних астрономічних викладів. Подається теж до відома всім, хто цікавиться астрономією, що в пятницю, 27. ц. м. відбудеться показ неба з обсерваційної вежі львівського університету. Збірка в год. 19. в Астрономічнім Інституті, вул. Длугоша 8. В разі непогоди показу не буде.

— **Виставa Ол. Ляшенка.** Передвчора відвідали виставу образів нашого земляка Ол. Ляшенка крім представників преси ще й наші мистці Ол. Новаківський, П. Ковжун, І. Іванець, та ін. В пятницю 20. ц. м. явився на виставці ректор львівського університету та вірменський архиепископ д-р Теодорович в асисті каноніків. Загально виставa має дуже численних відвідувачів, яким дає цілий час пояснення арт. О. Ляшенко.

— **Показ виробів українського промислу.** влаштовує Окружний Союз українських кооператив у Станиславові в салі українського Сокола щодень в годинах 9—19. Вступ вільний.

— **До жінок-мисткинь,** що мають узяти участь у виставі пластичного мистецтва з нагоди Жіночого Конгресу, члени Комісії звертаються з проханням присилати якнайшвидше свої праці на адресу: Музей Наук. Т-ва м. Шевченка, Львів, Чарнецького 26. Речинець висилки до половини травня.

— **Для вшанування памяти Л. Чарновського,** колишнього директора львівських театрів, актора та режисера заснували окремий Комітет, що має зібрати фонд на будову нагробника на Личаківськім цвинтарі і на пропамятну книжку. Крім цього львівський театр поставить його дресу „Діти епохи".

— **Ревізії й арештування.** В Утіховичах пов. Перемишляни поліція перевела численні ревізії й арештування у звязку з кольпортажею, як звідомляє польська преса, протидержавних летючок. Між іншими арештовано гімназиста Мацишина з Добряниці та кількох парубків. Арештованих відставлено до слідчої вязниці в Перемишлянах.

— **Передавнення даннин.** Самоврядні установи, які призабули вимірити платникові комунальну даннину, не сміють вимірювати її по уплині року.

Субота 21. квітня 1934. 8. год. вечер
уладжує „Українська Захоронка"
Равт зі Свяченим
в салях „Української Бесіди" і „Народнього Дому"
Хор під управою Вп. П. **Івана Охримовича.** — **Гагілки** під проводом Вп. П. дир. **Д-ра Барнляка.** **Оркестра** п. **Яблонська.**
2428 **Модерні танці до самого рана.**

— **Ліцитаційна продажа військових коней.** На міській торговиці (біля Різні) відбудеться 27. ц. м. в год. 8.30 рано ліцитаційна продажа військових коней. На ліцитації буде виставлених 33 штук.

— **Присуд на комуністів.** Дводенна розправа перед львівським судом присяглих проти четверо комуністів скінчилася присудом, на основі якого дістали Йолес 5 літ вязниці, Бородинський і Вебер по два і Єнта Бехкес 1 рік. Боронили: адвокатка д-р Зайдлер, д-р Паньковський і д-р Мерф.

— **Краєва хроніка.** На полі між Тартаковом селом і Тартаковом містом сокальського повіту пасинок Ващишин убив свого вітчима Онищака. — В Борщеві поповнив самогубство Едвард Станкевич, урядовець скарбової палати зі Львова, де переводив контролю в скарбовому уряді.

— **Дві жертви громів.** Над калуським повітом перейшла 18. ц. м. велика буря з громами, що потягнула за собою дві жертви людьми. В Слободі Рівненській грім ударив у Михайла Мельника, що повертав з поля і спалив його на місці. В тім самім часі в сусіднему селі Станькова грім запалив будинки Михайла Шевця. Підчас наглої пожежі згоріла в хаті жінка господаря Анастазія.

— **На залізничій лінії Львів-Варшава** бушує від якогось часу шайка злодіїв, що окрадає пасажирів спальних вагонів і першої класи. Одному вищому військовому старшині вкрали в ночі портфель з грішми й особисті документи. Загадочно представляється факт окрадення одної дами, жінки високого державного урядовця. Злодій увійшов до жіночого переділу І. кл., де находилися чотири особи, і вживши мабуть якогось насонного наркотика, вкрав торбинку з грішми та біжутерією.

— **Донька багатого промисловця комуністкою.** Суд присяглих у Лодзі розбирав справу 21-літної Ірини Каган, доньки багатого промисловця за протидержавну діяльність. Вона знана поліції комуністка і в січні ц. р. виголосила на вулиці до прохожих промову, роздаючи між них комуністичні летючки. На розправі до вини не призналася. Суд засудив її на три роки вязниці й втрату громадянських прав. Засуджена приняла присуд з усмішкою.

— **Адвокат спроневірив пів міліона золотих.** У варшавськім окружнім суді розпочався процес адвоката Л. Паржинського за присвоєння депозитів своїх клієнтів на суму пів мил. зол. Він займався переважно справами віндикації заграничних спадщин, головно американських. Спершу заробляв багато, він велику канцелярію, розщибався самоходами, їздив за границю. Одначе розгульне життя завело його у фінансові трудноші і він почав присвоювати собі гроші своїх клієнтів, пускати чеки без покриття і т. п. Врешті справою занялася прокуратория. Ошуканства управляв 9 літ, причому доказано йому 56 спроневірень.

— **Три гімназисти душогубами.** Два місяці не могла румунська влада відкрити вбивників богатого адвоката Евзебія Поповича в Букарешті. Аж тепер виявилося, що до мешкання Поповича увійшли в ночі три гімназисти: 17-літній Петро Дінеску, син апеляційного радника, 16-літній Юн Рашкану, син гімназійного вчителя, оба з Букарешту, та 17-літній Петро Ґрігів, син спенсіонованого капітана. Рашкану був свояком Поповича і знав добре розклад його мешкання. Під його проводом увійшли всі три до мешкання на грабунок. Припадок хотів, що стали теж убивниками. Від гуку крісла, яке перевернули в темноті, збудився Попович і кинувся на нічних гостей. Два револьверові вистріли звалили його з ніг і спричинили смерть, а перелякані учні повтікали, бо стріляннина збудила всіх домівчиків. Викриття цього вбивства виявилося зовсім приладково. Поліція втратила була вже надію попасти на сліди злочинців і підозрівала тільки зовсім невинну людину. Тимчасом гімназист Петро Дінеску признався до всього своїй приятельці. Дівчина так тим налякалась, що сказала все батькові того хлопця. Це було тому три тижні. Батько, як сказано, апеляційний суддя, не хотів вірити дівчині і прикликав сина, який признався до вини і назвав своїх спільників. Три тижні боровся батько зі своїм сумлінням, аж врешті пішов на поліцію і розповів, що знав. Його зізнання викликало в поліції незвичайне враження. Всіх трьох учнів 6-ої кляси арештовано і незабаром вони стануть перед судом.

— **„Доктор ленінізму".** Комуністична академія в Москві рішила надавати нові титули. Побіч звичайних академічних ступнів задумує признавати титул „доктора ленінізму", „доктора історії комуністичних партій", „доктора історії комінтерну" і т. п. Також чужинці зможуть старатися за ті комуністичні титули.

— **Демонстрація італійських фільм у Львові.** 21. 4. в год. 19. заходами т-ва „Данте Аліґєрі в салі ім. Коперника (нов. будинок університ.) демонструватимуть кілька італійських фільм, м. ін. фільму про осушування понтійських багон, де повстало місто Літорія, в справі опіки над матірю та фільму присвячену Фльоренції. Пояснюватиме лектор університету проф. д-р Джіно Льоренці. Вступ вільний.

—o—

Дописи.

ЧОРТКІВ.

Відсутність власного дому дається в Чорткові дійсно відчувати при всякій нагоді. Всі установи, яких маємо досить поважне число, мусять тиснутися в одній закуреній, відстрашаючій кімнаті, яка не дорівнює навіть першій-лїпшій читальняній домівці в культурнішому селі. Нераз буває, що 3 й 4 т-ва хотять відбути свої наради в один час і через брак приміщення мусять відбувати їх по черзі. В Чорткові існує гімназія „Р. Ш." від 1911 р. і народня школа „Р. Ш.", що по кількалітній перерві почала від минулого шк. року знову свою працю. І гімназія і народня школа не мають власної домівки, хоч від цього залежить їх дальше істнування. Деякі люди говорять на своє оправдання,

Сатирично-гумористичний журнал
„Жорна" ч. 8.
ВЕСНЯНЕ
вже появилося **Ціна 25 сот.**
Дістанете в кожній трафіці і кіоску.
Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА", Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

що через „Р. Ш." не могли досі збудувати Народнього Дому, бо, мовляв, „Р. Ш." обтяжує суспільність. На мою думку чортківська суспільність „Рідною Школою" не так дуже обтяжена, бо як гімназія, так і народня школа майже самі себе удержують. Гадаємо, що справа „Рідної Школи" такої великої ваги, що не можна ставити собі питання, чи вона оплачується матеріяльно, чи ні. Це справа: бути чи не бути. Це справа істнування нації. Лиш той нарід може сподіватися ясної будучини, в якого виховання молодого покоління є найважнішою проблемою життя. — Слід зазначити що в самім Чорткові є около 15 ріжних українських товариств, на передмістях 2 читальні „Просвіти", 2 руханково-спортові т-ва: „Сокіл" і „Чайка", але ні одно з них не має власної домівки. Вправді вже кількановість літ є готовий план будови Народнього Дому (нарисований), але до його реалізації ще потрібно доброї волі, охоти і великої жертвенности. Громадяни повіту при деякій допомозі зверху повіту могліб цього діла доконати дуже легко, оскільки наше громадянство не буде уважати будови повітових культурних центрів за справу чисто місцеву. Якби ми були краще зорганізовані то могліб створити по черзі культурно-освітні осередки в кожнім повіті краю рівномірно зовсім легко. Одначе до цього потрібно, аби якнайширші маси нашого громадянства добровільно жертвували хочби й найдрібніші лепти на такі культурні цілі, без яких ніщо не може розвиватися. В.

СПОРТ.

УКРАЇНА — ПОГОНЬ 1 Б.

Перші змагання за мистецтво Окружної Ліги розіграє Україна з Погонею І Б. у неділю 22. ц. м. на грищі Погоні. Початок: год. 10.30 передпол. Господарем є Погонь і тимсамим вільні карти вступу України (з виїмком редакційних) неважні.

ЗМАГАННЯ В БІГУ НАВПРОСТЕЦЬ.

За мистецтво українського студента відбудуться рівночасно з окружними змаганнями. Зголошення приймає С. К. „Тризуб" до 21. 4., год. 7. веч. у кооп. „Зоря", Богданівка, вул. Церковна 2.

ЧЕРНІВЦІ. Ч. Ф. Р. — ДОВБУШ 1:0.

Змагання за мистецтво Буковини. Довбуш грав досить гарно, а програв тому, що його напад грав охляло і не розумів себе як слід. На висоті завдання стояла в українській дружині тільки оборона. По цій програній перше місце займає Ян (11 пунктів), друге місце Ч. Ф. Р. (9), третє Довбуш (8). Дальше йдуть: Дрогош Вода (6), Макабі (6), Робітники (4).

ХУСТ (Закарпаття). *Слав. комбінов.* — С. К. Русь, Ужгород 3:2.

ХУСТ. С. К. Русь, Ужгород — Х. С. Е. 2:1.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Юрій Липа: КОЗАКИ В МОСКОВІЇ. Роман із XVII століття. Варшава, 1934. Стор. 234 + IV. Форм. 8°.

Р. Подільський: ХОЧ НЕЛАДНО, АЛЕ СКЛАДНО. Приказка. Тернопіль, 1934. Форм. 16°. Стор. 80

ЖУРНАЛИ.

ЖОРНА, ч. 5. з 15. квітня. Ціна 25 сотиків. Зміст: Перед жіночим конгресом. А. К.: Весняне. Аль: Весняні розмови. Мат-Йонг: Весняні клярнети. П. Кеґнет: Міністер і самохід. Адвокатський трік. Кр.: Весною. Наші патріоти. Ст. Б.: Смерть і адвокат. Розвязана загадка. З політики. Аль: Про те, як бракує теми до фейлетону. Яр: Твій запах. Все та сама. З рисунків малого Ромця. Український феномен.

Це число нашого сатиричного журналу кусає, як деякі мужчини, що допомагають нашим дівчатам зорганізувати Жіночий Конгрес. Має воно у собі тепло як фейлетони Мат-Йонга, що хотів би в сонячний день упасти на траву і попивати чорну каву. Має воно молодість А. К., що про весну вміє написати стільки фейлетонів, що треба їх ще два більше. Має воно в собі монументальність будинку обєднаних кооперативних товариств, що захистять у себе наресті український театр. Має воно невинність наших патріотів, що як напишуть часом до часописів спростування, то хоч давай його просто до „Жорен". Має воно поезію „Аля", що навіть, коли не має теми до фейлетону, завсіди може його легко і без гонорару. Вкінці має воно одного українського публіциста (не як співробітника, а як карикатурі), який завжди редакторові „Жорен", що аж тепер на ліжку буде давати йому до „Жорен" свої найгірші дотепи.

BULLETIN MEUSUEL DE REUSEIGUEMENTS ECONOMIQUES ET SOCIAUX. Nr. 3. марц 1934. XXV Année.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

Ходорів.

21. IV Наша парада.
22. IV. Сонце руїни.

Жидачів.

23. IV. Фраскіта.
24. IV. Весела вдовичка.
З Жидачева іде театр до Рогатина.

Великий Міський Театр.

Субота, 21. IV. год. 7·30 веч. „Товаріщ".
Неділя, 22. IV. год. 3·30 попол. „Гостинниця під Білим Конем" Абон. 14.
Неділя, 22. IV. год. 7·30 веч. „Рейтан" Абон. 17.
Понеділок, 23. IV. год. 5 попол. „Рейтан" (вистава закуплена).

Театр Різнороджостей.

Субота, 21. IV. год 7·30 веч. „Лебретова каріера". Премієра Л. Вернея.
Неділя, 22. IV. год. 3·30 попол. „Фанні" Абон. 16. Ціни місць найнижчі.
Неділя, 22. IV. год. 7·30 веч. „Карера Густава Лебреша" Абон. 18.

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе" (Секе Секаль).

АТЛЯНТИК: „Ескімо".

ВАНДА: „Мумія" (Борис Карлов).

КАСІНО: „Королева Христина" (Ґрета Гарбо).

КОЛІСЕЙ: „Дама з нічного клюбу", ревія „Весна йде".

КОПЕРНИК: „Шість жінок Генриха VIII".

МАРУСЕНЬКА: „Демон золота", „Підводне судно 170", ревія „Марусенька в полярах".

МІРАЖ: „Син джунглів".

МУЗА: Дон Кіхот (Шаляпін).

ПАЛЯС: „Пожежа над Волгою". (Янкишенен, Наталія Кованко).

ПАН: „Син Індій" (Рамон Новаро), ревія „Прийди до нас на пестощі".

ПАСАЖ: Кен Мейнярд і Білі Солівен.

СВІТ: „Адютант його величности" (Вл. Буріян).

СТИЛЕВЕ: „За два цілунки" та ревія „Сами зорі".

ХІМЕРА: „Ніч кохання" Джозе Моріка.

УТІХА: „Королева Драга" та ревія

Закордонне радіо.

Субота, 21. квітня 1934.

Відень (506,8) 19·25 Концерт, **Братислава** (298,8) 16·50 Вертеп, 20·25 „Еспанський соловейко" оп. Фаля, **Мор. Острава** (259,1) 12·25 Концерт, 18·00 Легка музика, **Париж** (1796) 20·45 Популярна музика, **Штрасбург** (349·2) 20·00 „Мадам Батерфляй" оп. Пучінія, **Атльона** (531) 21·20, 21·40 Ірляндські пісні, **Білгород** (437,3) 17·10 Популярні мельодії, 20·20 Нар. вечір, **Берлін** (356,7) 18·20 Камер. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Концерт, **Пянгенберг** (455,9) 20·10 Нар. пісоньки, **Пяйпціг** (382,2) 12·00 Концерт, 20·10 „Бокачо" оп. Суппе, **Мінхен** (405,4) 19·00, 20·15 Веселий вечір, **Беромінстер** (539,6) 20·00 „Дон Карльос" оп. Верді, **Будапешт** (55 ,5) 13·30 Вол. концерт, 18·30 Циг. орхестри, 20·00 „Магнаш Мішка" оп. Сірная, **Мілянo** (368,6) 20·55 „Травіята" оп. Верді, **Рим** (420,8) 17·10 Концерт, 21·00 Нац. Гимни, опера.

Неділя 22. квітня 1934

Відень (506,8) 11·20 Симф. концерт, 20·00 „Джез і кохання" песа Сахса, **Братислава** (298,8) 12·15 Концерт орхестри, солісти, **Прага** (470,2) 10·10 Давни музика, 20·00 „Продана наречена" оп. Сметани, **Лятті** (1796) 18·30 „Кулєрво" оп. Лявніса, **Білгород** (437,3) 19·00 Спів, 21·30 Сербський вокальний вечір, **Берлін** (356,7) 19·00 Шубертова фантазія на фортепян, **Пяйпціг** (382,2) 15·15 Нар. музика, 16·00 Концерт, 19·15 Студентські пісні всіх народів, **Мілякер** (522,6) 19·30 „Пікова дама" оп. Чайковського, **Бресляв** (315,8) 20·00 „Пташник із Тиролю" оп. Целєра, **Будапешт** (550,5) 10·00 Богослуження з фльорентійської базиліки, 17·10 Популярна музика, **Рим** (420,8) 15·00 Опера, 20·55 „Ль капітан Фракаса" оп. Кости.

Львівське радіо.

Субота, 21. квітня 1934.

7·05—8·05 Ранішня авдиція, 11·57 Сигн. часу, 12·05, 12·33 Легкий концерт, 12·30 Метеорольогічні вістки, 15·05 Грам. плита, 15·10 Господарські вістки. 15·40 Авд. для хорих, концерт орхестри, 16·20 Лекція фр. мови, 16·35 Пісні в супроводі фортепяну, 16·50 Органовий ресіталь, 17·15 Сальонові твори в вик. орхестри (гр. плити), 17·30 Відчит „Одиниця, громада, суспільність", 17·50 Репортаж, 18·10 Із старих і нових оперетов (гр. плити), 18·53 Педагогічні видання, 19·05 Всячина, 19·25 Пісні, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·47 Вибрані думки. 19·50 Концерт, 20·50 Сільна реруи, 20·57 Трансм. з міланської „Ля Скала": „Травіята" оп. Верді; в перервах: Вечерній денник, техн. скринька та переписка, муз. фейлетон „Чи Жорж Занд кохала Шопена"?

Неділя, 22. квітня 1934.

9·00—10·05 Ранішня авдиція, 11·57 Сигн. часу, 12·10 Метеорольогічні вістки, 12·15 Муз. поранок; в перерві відчит „2·000 літ музики", 14·00 Лісова скринька, 14·15 Огляд ринків рільних продуктів, 14·30 Популярна музика з гр. плит 15·00 Бережімося перед пожежами, 15·20 Концерт сальонової орхестри, 16·00 Для дітей „Той поний" (на осн. Гожуліцького), 16·30 Арт. Рубінштайн з гр. плит, 16·45 „Лови на тетеряків", 17·00 „Сисематичність і порядок у вихованні дітей", 17·15 Концерт польських пісень, співа, 18·00 „Трійняк" на осн. Півята, 18·40 Концерт гармоністів, 19·00 Відчит, 19·10 Всячина, 19·30 Вибрані думки, 19·52 Концерт симф. орхестри, співа, 21·00 „Мехіканське місто богів", 21·15 На веселій львівській ханді, 22·15, 22·30 Спортові вістки, 22·30, 23·20 Танкова музика з Льондону.

БІРЖА.

ГРОШІ

У Львові долар у приватних оборотах 5·26 зол.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·20, Париж 34·95, Берлін 208·05, Ціріх 171·45, Амстердам 358·60, Прага 22·00, Мілянo 45·05, Бельгія 123·75, Стокгольм 140·30, Нюйорк кабель 5.28, Нюйорк чеки 5·27 і пів.

Збіже.

Жито 15·10—15·25. Інші ціни незмінені. Обороти в пшениці, житі й висівках по досі нотованих цінах.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 20. IV. масло 2·70, молоко —·16, сметану —·80, яйця 2·30—2·35.

Тенденція на масло і яйця слаба, на молоко і сметану сильна.

Подяка.

По втраті нашого найдорожчого Батька і Дідуня **бл. п. Карла Шипайла** емер. радника вищого краєвого суду і адвоката померлого в Коломиї дня 31. березня 1934 р., складаємо отим найщирішу подяку всім тим, що віддали Покійному останню прислугу, а для нас в тім тяжкім смутку поспішили зі словами співчуття й потіхи. Зособна дякуємо Всечесній. Духовенству за відправу похоронного обряду під проводом о. Прелата Русина і за його прощальну проповідь. Також дякуємо Вп. д-рові Турянському за прощальні слова над могилою в імені коломийської делегатури С. У. А.; дякуємо також хорові під проводом Вп. Директора Рубінгера і д-ра Ставничого за звеличання похоронів своєю піснею, вкінці дякуємо всім приятелям, знайомим і численному громадянству за проводи тліних останків Покійного на вічний спочинок. **Діти й внуки.**

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Загальні Збори читальні „Просвіти" Львів—середмістє відбудуться в неділю 29. IV. ц. р. в год. 6. веч. у власній домівці Ринок 10. II. п. На випадок браку приписаної скількости членів, збори відбудуться годину пізніше. **Виділ.**

ПЕРШЕ ОГОЛОШЕННЯ.

У П Р А В А

Товариства взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" у Львові

повідомляє, що XL. Звичайні Загальні Збори відбудуться в четвер дня 26. травня 1934. в год. 10-ій рано у власній салі Товариства у Львові, при вул. Руській ч. 20. з таким порядком нарад:

1) Відкриття Загальних Зборів.
2) Відчитання протоколу XXXIX Загальних Зборів дня 27. квітня 1933.
3) Звіт Управи з діяльности і замкнення рахунків за XLI. адміністраційний рік (1933):
   а) Відділу обезпечень від огню.
   б) Відділу обезпечень від крадежі з вломом.
4) Звіт Надзірної Ради з внеском на затвердження білянсу і рахунку лисків і втрат та на удїлення абсолюторії Управі за XLI. адміністраційний рік (1933).
5) Внесення Надзірної Ради в справі:
   а) покриття біжнсового недобору Відділу обезпечень від огню і ужиття надвишки Відділу обезпечень від крадежи з вломом.
   б) в справі зміни § 1. статуту згідно з нижче поданим змістом.
6) Вибори:
   а) 4 членів Надзірної Ради на три роки (§ 34. статуту).
   б) 3 заступників членів Надзірної Ради на один рік (§ 35 статуту).
7) Означення вимагороди для членів Надзірної Ради (§ 32. т. 5. статуту).
8) Інтерпеляції членів.

До повищого порядку нарад може ⅓ частина представників зголосити додаткові справи, які мали би бути поміщенні на деннім порядку нарад, однак також жадання поміщення окремих справ на порядку дня треба зголосити Управі Товариства не пізніше як на 14 днів перед річницею Загальних Зборів.

Проектована зміна статуту:

В § 1. при кінці помістити такий додатковий уступ:

„Товариство приймає також у відділах безпосередно ведених обезпечення в коасекурацію, одначе прицьому сума обезпечень заключених в поодиноких відділах за оплатою сталих премій, не може переступати 10% збірки премій в тих відділах. Обезпечаючі за оплатою сталої премії не є членами Товариства.

XXXVI. Звичайні Загальні Збори Кооперативного Банку „ДНІСТЕР"

Товариства з обмеженою порукою у Львові

відбудуться в четвер дня 24. травня 1934. в год. 4-ій пополудні в салі Товариства взаїмних обезпечень „Дністер" у Львові при вул. Руській ч. 20. з таким порядком нарад:

1) Відчитання протоколу з XXXV. Звичайних Загальних Зборів з дня 27 квітня 1933.
2) Звіт Дирекції і Надзірної Ради з діяльности і замкнення рахунків за XXXVIII. адмін. рік (1933).
3) Звіт Надзірної Ради з внеском на удїлення абсолюторії Управі Товариства за XXXVIII. адмін. рік (1933).
4) Внесення Надзірної Ради:
   а) в справі розділу надвишки за 1933 рік в квоті зол. 29.390·34;
   б) в справі визначення найвищої квоти кредиту, яку може Товариство удїлити одному членові;
   в) в справі визначення найвищої суми зобовязань Товариства.
5) Інтерпеляції членів.

НАДЗІРНА РАДА:
Роман Сосновський,
председник

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЛІТНІ шкільні відзнаки, гафтовані **кропи**, найновіші **пліси**, монограми, пропорці, декатиза. — **Заведення Гафтів.** Академічна 22. I. п. 23/22 2—5

СІЛЯ з кількома убікаціями на клюб, касино, позичкову касу, товариство, бюра з магазинами чи на торговельні піли, промислові або наукові до винайму. Львів, Фрідріхів 5. 7/36 1—2

НАДЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Товариства „Руський Народний Дім" у Бучачі відбудуться у четвер, дня 3. травня 1934 р. в год. 3-ій поп. в домівці Т-ва „Бесіда" у Бучачі із таким порядком нарад:

1. Відкриття Зборів і вибір Президії.
2. Відчитання протоколу з поп. Заг. Зборів.
3. Звіт з діяльности Виділу.
4. Звіт Контрольної Комісії та удїлення абсолюторії уступаючому Виділові.
5. Вибір нових власті Т-ва.
6. Зміни деяких §§. статуту.
7. Устадення членської вкладки.
8. Внески та директиви.

Повідомляючи про це всіх членів, взиває до поголовної участи в Зборах

Виділ.

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3.— зол., з почт. пересилкою 3.50 зол.

Виділ Окружнього Відділу Укр Лікарського Товариства в Коломиї подає до відома своїх членів, що **II. Загальні Збори Відділу** відбудуться в домівці Відділу при Амбулаторії Укр. Гігієн. Товариства в Коломиї вул. Красінського ч. 13. в неділю, 6. травня 1934 в год. 11-ій передполудням з отсим денним порядком:

I. частина:
1) Відчитання і приняття протоколу з Основних Зборів з 5. березня 1933;
2) Звіт Виділу з діяльности за р. 1933/4.
3) Звіт Контрольної Комісії і удїлення Виділові абсолюторії;
4) Вибір нового Виділу;
5) Внески і запити.

II. частина.
Реферат п. д-ра Миколи Гнатчука про: „Pyorrhoea alveolaris"

Приявність всіх П. Т. Членів є безумовно конечна.

За Виділ:
Др. Олександер Козакевич голова — Др. Микола Гнатчук справник

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади I. II. і III. часть

Ціна 8.— зол., з почт. перес. 8.50 зол.
Окрема частина по 3 зол.

СТЕПАН ЛЕВИНСЬКИЙ

З ЯПОНСЬКОГО ДОМУ

Ціна 2 зол., з почт. пересилкою 2.25 зол.

МИХАЙЛО ВОЗНЯК

Шевченко й Княжна Репніна

Ціна 1.50 зол., з почт. пересилкою 1.65 зол.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках . „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по купно, продам, винаєм і т. п. . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480·—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250·—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130·—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 103 (13.648). Львів, понеділок 23. квітня 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Півріччя 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Франція прямує до війни.

НІМЕЧЧИНА ПОБІЛЬШИТЬ ВИДАТКИ НА ЗБРОЄННЯ.

ЛЬОНДОН, 21. 4. ПАТ. Англійська преса помістила інтерв'ю кореспондента агенції Райтера з міністром Герінгом. У розмові з кореспондентом заявив мін. Геринг, що буджетові видатки на збройння мінімальні та є дрібною частиною конечних видатків. В майбутньому видатки побільшаться. Зрештою Франція не хоче розброїтися і про це знає цілий світ. Навіщож ціла комедія. Коли Франція прямує до війни, ніхто цього не змінить. Ціла Німеччина буде боронити своїх кордонів. Нині кожний німецький робітник запротестував би проти інвазії. Захоплення Надренії неможливе.

—o—

Вуличні заворушення в Парижі.

БОЇ КОМУНІСТІВ З ПОЛІЦІЄЮ.

ПАРИЖ, 21. 4. ПАТ. Вуличні демонстрації страйкуючих урядовців і робітників закінчилися в п'ятницю 20. квітня ц. р. вечором кривавими сутичками з поліцією, яку демонстранти обкидали камінням. При вул. Реніе, колишні комбатанти, тепер комуністи, побили до втрати притомности поліційного агента. Всеж таки не вдалось перервати поліційного кордону і заволодіти ратушем. Підчас сутичок з поліцією багато осіб важко і лекше поранили. Між поліцією є також ранені. Якщо комуністи зі соціялістами не поведуть несподіваного наступу, демонстрації покищо слід вважати за покінчені.

РЕПРЕСІЇ УРЯДУ.

ПАРИЖ, 21. 4. ПАТ. Після демонстрації почтових урядовців проти ощадностевих декретів уряду, міністер почти і телеграфів наклав 35 урядовців і 459 покарав дисциплінарною, перекидаючи на інші місця чи припинивши аванси. Міністер ствердив, що в багатьох почтових урядах і телефонічних та телеграфічних централях були агітатори комуністи. Тому уряд поспішно приступає до реорганізації урядовців телефонічних і телеграфічних централь, щоби їх обсадити довіреними людьми. Міністрові переслано вже проект редукції персоналу. У телефонічних централях у Гремель і Бурж звільнили 150 урядовців.

Переполох і гнів Москви.

МОСКВА, 20. 4. ПАТ. Комунікат японського міністерства закордонних справ про напрямні японської політики в Китаю викликав гнів більшовиків. Більшовицька преса переповнена такими прочистими заголовками, як: „Японія прямує до виключної експансії в Китаю", „Японія змагає до протекторату над Китаєм", „Оголошення протекторату над Китаєм", „Погрози збройної боротьби", „Японія проголосила Китай своєю виключною кольонією".

„Комсомольська Правда" пише, що Японія голосно домагається, щоби великі держави заплющили пільтримку Китаю та влекшили японським окупантам анексійну політику. Проголошення Японією нероздільности Китаю пояснює більшовицька газета змаганням Японії змонополізувати Китай. Далі підкреслює, що становище військових кол Японії покривається з політикою японської дипльоматії. Ціла більшовицька преса поміщує цитати закордонної преси, яка заняла вороже становище супроти Японії. Одночасно більшовицька преса звертає увагу на цілковиту мовчанку дипльоматичних кол Злучених Держав. Становище більшовиків щодо японської гегемонії в Китаю доволі складне. Справді експансія Японії на полудне відвертає на довший час увагу від кордонів СРСР, але опанування Китаю Японією доведе до повстання могутньої східноазійської держави, яка вже завдалегідь лякає більшовиків.

Загострювання взаємин між Литвою і Німеччиною.

РИГА, 21. 4. ПАТ. З Ковна повідомляють, що міністерство закордонних справ Литви переслало представникам держав, які підписали клайпедський статут, фотографії документів. Ці документи виявляють протидержавну діяльність німецьких народних соціялістів у Мемелі (Клайпеді). Тому можливо, що великі держави звернуться за вияснєннями до Німеччини.

Зловтішна радість СССР.

МОСКВА, 20. 4. ПАТ. Непримирене становище Франції у справі зброєння Німеччини викликало неприятєне вдоволення серед більшовиків. „Ізвестія" обговорюючи французьку відповідь на англійську ноту про розброєння, пише, що на змагання Англії довести до компромісу дипльоматичними способами не мало ніякого успіху. Мирні заяви німецького уряду опрокидають вісти про збільшені буджетові видатки на військо, які занепокоїли Англію. І тому англійський уряд домагається вияснень від Німеччини. До того в Англії зросли впливи англійських консерватистів, які заявляються за затісненням взаємин із Францією. І тому тепер намагаються вести наради на роззбройній конференції, а не дипльоматичним шляхом. Берлінський кореспондент „Правди" сподівається, що німецька дипльоматія змагатиме вернутись з честю до Женеви.

Процес змовників у Румунії.

БУКАРЕШТ, 21. 4. ПАТ. Воєнний суд переслухав уже головного обвинуваченого полк. Прекупа, який заперечив зміст акту обвинувачення. До вини не почувається, бо державного перевороту не підготовляв. Зате з кількома товаришами вів політичну акцію, щоби прийти з допомогою королеві проти партійників. Коли предсідник згадав про факти і річеві докази з акту обвинувачення, полк. Прекуп плутався у відповідях заявляючи, що проти короля не підготовляв змови. Оборонці покликали 233 свідків. На розправу прийшло 133 свідків. Тому оборонці домагалися відсунути розправу, але прокуратор спротивився і процес тягнеться далі. Коли перевозили підсудних до суду, публика зробила проти них ворожу демонстрацію.

Троцький їде до Каталюнії.

ПАРИЖ, 21. 4. ПАТ. Репортери, фотографи і кінооператори днем і ніччю бережуть віллю у Барбісоні, але дотепер не вдалося нікому з них побачити Л. Троцького, хіба його дві служниці. Кружляють поголоски, що Троцький поселиться в Каталюнії. На побут у Каталюнії дозволить еспанський уряд лише за згодою автономного каталюнського уряду, коли цей візьме на себе відповідальність за безпеку в краю.

—o—

Центральний Кооперативний Банк
У ЛЬВОВІ
(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15)
приймає вкладки ощадности.
Конто ПКО. ч. 143.467.

У господарському лябіринті.

Львів, 21. IV. 1934.

На теми сьогоднішньої госп. політики кружляє безліч терпких дотепів, а між іншими ось такий: В одному товаристві спорили правник, архітект і економіст на тему, яка наука найстарша. Правник казав, що найстаршим є право, бо Господь виганяючи прародичів видав перший присуд. Ні, каже архітект, світ був уже в тому часі збудований, а це було ділом знання інженірської техніки. Але спір цей вирішив економіст, заявляючи, що перед створенням світа був хаос, а його могли створити тільки економісти.

Може не так економісти тут винні, що їх сьогодні беруть на терпкі дотепи, як радше ця безліч економічних знахорів, яких є більше, ніж лікарських, бо економічні недуги так усіх і вся руйнують, так відбирають можливість не то жити, але просто животіти, що фізичні недуги супроти них є дрібничкою. Всі і всюди нарікають А кожному йдуть з порадою ті „геомильні" Проекти рятунку вирівають як гриби по дощі Байдуже, що вони чисто наївні та суперечні. Не говоримо вже про тих економічних реформаторів у кавярнях, шинках чи про безліч проектів у редакційних течках і в кошах. Але маємо на думці цілі стоси списаних проектів економічних рецепт в урядових канцеляріях: протоколів, нарад, зборів, віч, соймових промов.

Дійшло вже до того, що всюди стираються погляди в справах господарських реформ з такою пристрасною завзятістю і з такою нетерпимістю, що їх можнаб порівняти хіба з віроісповідними боротьбами 16. століття. Творять тези боронені з повним фанатизмом, навіть переводяться урядово з брутальною силою, щоби невдовзі розлетітися.

Загал приймав їх колись навіть з ентузіязмом. Чейже буде, мовляв, краще, бо вірив, що щось мусить статися, що навіть повинно статись, бо так далі бути не може. І на цьому бажанні, на тій вірі галапасували урядові та неурядові економічні „реформатори". А вже найбільше похопні до цього були ті, що мають у руках силу урядового апарату. Сьогодні загал уже збайдужнів, але проекти йдуть далі.

Ось наприклад тепер всюди майже йдуть спроби урядових чинників регулювати продукцію хліборобських плодів, їх подачі та ціни. Байдуже, що це пахне російським більшовицьким експериментом, але воно ділає приємно на уяву тих, що мали б на основі цього проекту кермувати, як якісь вожді цілим хліборобським світом, його працею, словом великою і складною хліборобською фабрикою при допомозі робітничих армій, під примусом урядового апарату чи фанатизмом цієї нової екон. ідеї.

І коли так будемо приглядатися всім проектам, що вирвали від війни аж досі, то найдемо між їх авторами не архітектів будівничих, а безліч їздців на кониках своїх уподобань, що спричиняють ще більший хаос у господарських відносинах. Навіть наївний Рузвельт, що кинув гасло господарського добробуту у придїлі праці для всіх, є ближчий не успіхові, а невдачі, бо не найшов способу удїлення всім тієї праці. На цьому заломлюється також Гітлер, Сталін і всі ідейні та безідейні реформатори. Коли тут і там заблисне якась поправа, то очевидно дійсні політики і економісти ці Дози, Янги, Шахти радіють, що мають денно спокою з тими дотепами,

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 49—180 Телефон 25-55.

які западають на них за їх безрадність. Між іншими виринув з цього хаосу і реалізується господарський націоналізм. Навіть йде повною силою пари.

Кожна держава, з загостреними зубами національно-державного шовінізму під гаслом цілковитої самовистарчальности, витворює свої тритотири-пятирічки для розбудови власної продукції, насильно нормує надмір штучним експортом або зменшуванням продукції, словом замикається у своє „ґетто". Всюди гомонить гасло визволення з фінансових і господарських впливів чужої держави самовистарчальністю.

Головним представником реалізації цього економічного господарського націоналізму є ніхто інший, а більшовицька Росія. У слід за нею йде Японія, далі Америка, Анґлія, а там менші і ще менші держави. Тому не диво, що сьогодні міжнародні обороти майже зовсім упали, йдуть хіба найконечніші речі і то видушені трактатами. Ось наприклад в останніх днях Еспанія не перепустила біля сотні вагонів вовни з Польщі, між ними весь української кооперації, щоби вимогти на Польщі купно якихнебудь товарів з Еспанії, а вагони стоять на еспанській границі, байдуже, що можуть попсуватися.

Чи такий господарсько-націоналістичний шовінізм є рятунком? Історія каже, що війни ніколи не створювали добробуту, а навпаки пустошили збіране поколіннями добро. А господарський націоналізм у таких саме формах це ніщо інше як війна. Війна націй з нацією в одній державі, війна держави з державою. А висліди? Хіба ті, що вже близько 90 міліонів людей живе в нужді, чи на її краю у самих поступовіших державах, що ведуть статистику. Висліди можуть бути ще жахливіші. Господарський націоналізм створює у своєму лябіринті лише ще одну ланку хаосу, якому кінця не видко, а не допомогу.

Але недавно виринула нова дуже відважна концепція рятунку. Її хід думок ось такий: Є і буде надпродукція дібр, бо є машини, які можуть давати їх до схочу. Але чи можна вивезпортувати ці добра, коли їх ніхто не хоче купити? Хіба топити в морю, або дарувати чужій державі, якщо вона прийме. А не кожна навіть прийме такий дар, щоби не викликати ще більшого безробіття. Але чи є глуза так робити, коли в середині краю є безліч людей таких, що хоч потребують, та не можуть дістати, бо з браку праці не мають за що купити?

І дальше питання: чи є правильна теза, що виходом з кризи є дати працю всім? На це дають таку відповідь: Хибним є погляд, начебто продукцію треба скріпляти тільки на те, щоби дати людям працю. Безробіття не є ніякою суспільною недугою. Навпаки фізична праця є проклоном для людини, а наука і техніка здіймають з людини цей тягар надміру праці, так, що люди, працюючи менше, дістають змогу і повинні уживати свобідного часу на духові потреби, скріплення здоровля, культури. Не треба звалювати на машину вини за нужду, бо машина це добродійство, це діло людського ґенія для звільнення людини з ярма надмірів фізичної праці.

Але як мають жити ті, що не мають ні праці ні хліба. І на те дають відповідь: безробіття вже ніколи ніхто не усуне, воно стабілізується. Ті, що пробують його усунути, побороти, лиш одурюють себе та інших. Його не треба усувати, бо XIX. століття праці минуло, а сьогоднішня дає почин до нової фази такого розвитку, що стільки людської праці вже ніколи більш не буде і не треба. Зате треба забезпечити всім без винятку право уживати добра, чи мають вони працю, чи ні, так зв. суспільною дивіденду. Але це фантазія, скаже дехто. А на це йому відповідають: Ще донедавна було це фантазією, але сьогодні ні, що ідею вже починають здійснювати в Анґлії і в інших державах законами про охорону безробітних і про допомоги. А це не є ніщо інше, як закритою, ще не уформленою якслід суспільною дивіденду. Треба лише поширити це питання так, щоби ділити надмір продуктів, з якими нема що робити, саме між тих, що потребують, а не можуть заробити. Суспільність мусить лиш управильнити працю так, щоби всі працювали, але потроха. А це також нормується законами. Цю ідею видвигають не хтонебудь, але анґлійські консерватисти, як міністр хліборобства Елліот, як архиепископ Йорку та визначні консервативні льорди. Є вже такі аґітатори в Австралії, Канаді, а також Рузвельт слідкує за цим, при допомозі спеціяльної комісії, дуже пильно, хоч сам ще постійно бореться з безробіттям.

А всеж таки цей проект виглядає фантазією на велику скалю і хто перечитає цих кілька рядків, то мимоволі насувається йому на думку така безліч питань без відповіді, що остаточно скаже: лябіринт! А в додатку додасть: ми таки хочемо і будемо творити своє господарське визволення працею і то ще інтенсивнішою, ніж досі, а то не лише тому, що нас до такої дивіденди не допустять, але ще й тому, бо праця є для нас не проклоном, а благословенням на добрий шлях.

М. Творидло.

ПРИ НЕДУГАХ КРОВИ, ШКІРНИХ І НЕРВОВИХ НЕДУГАХ природна гірка вода FRANCISZKA-JÓZEFA управильнює чинність органів травлення. Поручають її лікарі. 1-1

Трагедія голоду.

ЛИШЕ ОДИН ЕРІО НЕ ВІРИТЬ!...

„Нае Цюріхер Цтг." оголошує під наг. „З української промислової округи" вичерпуючий звіт з Варшави про справжні відносини на Сов. Україні. Звіт опертий на зізнаннях двох інжинірів, які тільки що виїхали були з донецького басейну. Швайцарський часопис, друкуючи ті страхіття, які головно торкаються голодової катастрофи на Україні, додає на вступі, що ніхто вже в світі не сумнівається щодо факту тої катастрофи — за виїмком одного Еріота. Навіть совітські власти мусіли признати, що населення України зменшилося на 6 міліонів.

ТРУПИ Й ЖЕБРАКИ.

Інжинір Н. був зайнятий у донецькому важкому промислі. Він належав до „плянової комісії", яка складала пляни продукції, і тому мусів часто їздити службово до Харкова. Потяг, яким звичайно їздив, приходив до Харкова в 7 год. ранку. Скільки разів їхав минулого літа з залізничого двірця до міста, стільки разів бачив той сам образ: на вулицях столиці УССР лежали завжди трупи виголоднілих селян, які приїхали нічними потягами, щоби вижебрати щось у місті, але були вже такі ослаблені, що по кількох кроках попадали мертвими. Трохи пізніше заїздили „очищуючі вагони", ладували трупи і вивозили з міста. Також у промислових містах донецького басейну давала себе страшенне відчувати язва жебранини: від ранка до вечора юрби жебручах селян облягали помешкання краще винагороджених техніків і інжинірів. Дружина того інжинірa перевела літом мин. року подорож по Таврії, одній із колишніх найплодовитших частин України. Вона їхала 60 і більше кілометрів битим шляхом — не стрічаючи живої душі. Села й хутори стояли залишені мешканцями й порожні: населення або вимерло або вимандрувало.

ФАБРИЧНІ РОБІТНИКИ НА МІСЦЕ ХЛІБОРОБІВ.

Доказом шаленого виludнення України може служити факт, що підчас минулорічних жнив весь промисловий пролетаріят Донецького басейну був „мобілізований" до сільськогосподарських робіт. Не лише робітники, але й технічний персонал мусів виїхати на села, тому, що селяни або повмирали або розбрилися у пошуканці за хлібом. Ті „відкомандировані" на „фронт жнив" робітники пережили дуже важкі тижні: їм давали препогано їсти (тричі денно рідку погану зупу і 100 гр. найгіршого чорного хліба), так, що багато тих робітників повернуло до міста смертельно хворими. На роботи біля картопель фабричні робітники мусіли знову виїхати на село. Прохарчовування їх було ще гірше.

„У ЦЬОМУ РОЦІ СПРАВА З ХАРЧАМИ НЕ КРАЩА"...

Після минулорічних „рекордових жнив" дозволено на свобідну торговлю харчами, але в листопаді та „свобода" вже скінчилася. Нині тіснота з харчами не менша, як рік тому. Коли робітник заробляє 100 рб. місячно, то можна уявити собі, що він за них може купити: він є здатний виключно на „пайок", себто — постійно терпить голод. Єдиними крамницями, в яких можна все дістати, є склепи „Торґсіну", в яких торг іде виключно за чужу валюту або в яких торг іде виключно за чужу валюту або за золото. Недавно „Торґсін" видав спеціяльні золотові бони, при чому 1 „золото-рублевий бон" коштує 61—64 совітських паперових рублів. В той спосіб сов. уряд офіціяльно признав перед власними громадянами обезцінення сов. валюти...

СОВІТСЬКІ ВТІКАЧІ У МАНДЖУРІЇ.

Поклик православного архиеп. у Харбіні

Православний архієпископ Нестор видав у Харбіні такий поклик до своїх вірних:

„Жахливі речі діються у рідному краю. Над полями і рілями зринає марево голоду. Нема хліба... Якщо чиї сили ще не цілком охляли в боротьбі за істнування, кожний втікає як мога дальше, щоби шукати рятунку. Багато людей перейшло границі Манджу-Ко, щоби втекти перед голодовою смертю... Не маємо змоги помогти нашим братам у далекій батьківщині. Але тим, що врятувалися і втекли сюди — можемо дати поміч, яку вони справді дістануть. Нашим обовязком є допомогти їм. Мусимо так довго забезпечити їх перед голодом і нуждою, аж поки вони, відпочивши по пережитих злиднях і переслідуваннях, стануть корисними співгромадянами..."

З найбільшим смаком добирає краватку до кожного убрання ф-ма RECORD CRAVATES
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. 16-24 Будинок Шпрехера.

Закарпаття.

І. ЗІЗД НАРОДОВЕЦЬКОГО ЖІНОЦТВА ЗАКАРПАТТЯ.

В днях 27.—28. травня ц. р. (наші Зелені Свята) відбудеться в Ужгороді І. зїзд народовецького жіноцтва Закарпаття, при чому у рямках зїзду Дівоча Марійська Конґрегація відсвяткує свій 25-літній ювилей. Програма зїзду така: Першого дня (27. V. у неділю) по обіді в 3-ій годині наради делеґаток та оглядини міста. В 8-ій год. веч. вистава Марійської Конґрегації в театрі. Білет платить кожний за себе. Другого дня (28. V. в понеділок) в 8-ій год. рано полева Служба Божа під ужгородським замком. В 9-ій годині похід містом до Народного Дому. В 10 і пів Конґрес жіноцтва в Народньому Домі. В 1 і пів спільний обід у городському парку, який приготовить народня кухня (платиться за обід 2 кч.). В 3-ій годині народній фестин на спортовій площі. У програмі: вправи, танці, співи, деклямації (за вступ платиться). Вечором у 8-ій год. спільна забава в Народньому Домі. Привітні письма і телеґрами приймаються до дня зїзду і будуть прилюдно перечитані. Відозву в справі зїзду підписали за зїздовий комітет: Ірина Невицька, Ірина Волошинова, Аврелія Реваєва і Марія Долинська. Адреса: Жіночий Зїздовий Комітет, Т-во „Просвіта", Ужгород, Другетова пл. ч. 21.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ СОЮЗУ ПЛАСТУНІВ.

Дня 15. квітня ц. р. відбулися в Ужгороді загальні збори Союзу пластунів П. Р. при участи понад сто делеґатів-пластунів чотирьох народностей, що заступлені в Союзі — української, чеської, мадярської і жидівської. Із звіту секретаря довідалися ми, що до Союзу належить українських: 88 курінів з числом пластунів 3.280, мадярських: 20 курінів з числом пластунів 570, жидівських 26 курінів з числом пластунів 710 і чеських: 6 курінів з числом пластунів 120. Разом належить: 140 курінів з 4.686 пластунів. У порівнанні з попередніми роками — зріст. До нової управи вибрали старостою дир. А. Алискевича, начальником інсп. Ю. Реваю, секретарем уч. Ю. Білея, скарбником д-ра В. Бірчака. Начальницею дівочих відділів вибрано А. Устіяновичеву. Референтами українських відділів вибрані: Ю. Шерегій і Богдан Алискевич. З важніших подій треба занотувати, що досі група пластунів „общества ім. Духновича" та жидівська група пластунів Трумпельдор не признавали Союзу пластунів Підк. Руси, а були просто залежні від Союзу у Празі. На основі нових умов ці дві групи тепер підпорядкувалися контролі Союзу пластунів Підкарпатської Руси.

„РУССКАЯ" ДЕПУТАЦІЯ В НОВОГО МІНІСТРА ШКІЛ І НАР. ОСВІТИ.

Перед кількома тижнями їздила до Праги русофільська депутація до нового міністра шкільництва, щоб запротестувати проти народньої мови в школах та домагатися заведення „русскаво літературнаво язика". Про висліди депутації не розписувалися кацапи наші, ані не містили меморіялу, переданого чи виголошеного міністрові, що вони звичайно дуже радо роблять.

Про цю депутацію та про її висліл маємо всь-такі вірні інформації: До міністра освіти телефонував сен. Кльофач, просячи прийняти депутацію. В склад депутації входили: сен. Бачинський, Цуркановіч, Мерта, Заяць і предсідник „Учительского Товариства" Шпеник. Міністр заявив депутації, що думав, що це депутація політична, але коли серед неї є предсідник „Учит. Товариства", то видно, що вона неполітична. Делегація виступила з відомими домаганнями, які сенатор Бачинський вже вміє напамять та які ми всі вже добре знаємо. На це відповів міністр, що ситуації ще не знає і мериторичної відповіди не може дати.

Депутація мала розум і виступила тоді з другим бажанням. Член депутації, Шпеник, був директором народньої школи число 1. у Мукачеві, але з початком шкільного року 1933-34. його покарали за непорядки у шкільному господарені і по переведенні дисциплінарного слідства занизили на учителя нар. школи ч. 3 в Мукачеві. Отже депутація домагалася від міністра, щоб регабілітував Шпеника, бо він, мовляв, **упав жертвою української політики.** І тут міністр заявив, що мусить щойно переглянути акти.

Переглянувши акти, міністр переконався, що Шпеник упав жертвою не української політики, але поправді провинився проти законів. Міністр мав заявити, що коли б був знав, що в депутації є дисциплінарно каранний учитель, то загалом не був би такої депутації принав. — Ось тут і причина, чому кацапи про ту депутацію нічого не пишуть... („Українське Слово").

ПРОГРАМА ВІДВІДИН МІН. БЕНЕША.

Міністр Бенеш приїде до Ужгороду 3. V. в год. 12.04. Спершу буде мати пораду з легіонерами, а в 18.30 виклад у міськім кіні. Слідуючого дня від 9.30 прийматиме депутації і журналістів. Пополудні відїде до Мукачева, де по принятті легіонерів і депутацій викладатиме в міськім кіні. Дня 5. V. викладатиме в год. 14. у Севлюші, а в год. 20. у Берегові. В неділю в год. 10.30 викладатиме в Хусті і звідти відїде пополудневим поспішним до Праги. З Праги повідомляють, що з міністром Бенешом має приїхати також міністр рільництва д-р Годжа і міністр внутрішніх справ д-р Черни.

ВИЯСНЕНА КРАДІЖ ДИНАМІТУ.

В 1932 р. вкрадено в каменоломі в Радванці 26 кг. динаміту. Кацапська, мадярська, а за ними й польська преса під проводом краківського „Куріерка", вжила тоді тої крадіжи до нападів на українців, мовляв, украла його українська терористична організація до атентатів на публичні будови і визначні особи. Нарешті жандармерія викрила, що крадіж динаміту виконав знаний злодій Юрій Дуркота з Оноковців та уживав його до атентатів на риби в Ужі.

Свої про своїх:

взаємна характеристика „Перемоги і „Вістей".

У „Перемозі" з 15. ц. м. появилася анонімна стаття п. н. „105 — процент" з гострим випадом проти — націоналістів! Автор не перебірає у словах, характеризуючи український неонаціоналізм і його офіціяльних носіїв і — мусимо признати — робить це з талантом, а подана ним характеристика не минається з правдою. Тому, що редактор і всі співробітники „Перемоги" більш авторитетні забірати в цій матерії голос — віддаємо їм слово, що правда лише в коротких виїмках:

Великий рабін модерного комунізму „сам" Ленін був примушений зараз таки в початках практичного здійснювання комуністичної доктрини написати цікаву книгу п.з.: **„Радикалізм — діточа недуга комунізму".** Книжка ота появилась у Москві, в 1919 р. Автор з питомою собі діялектикою та й у супроводі частих кпин і грубіянств розправляється зі своїми „105-процентовцями", з отою радикалістичною язвою, яка своїм розгнуздянням, цілковитим заником всякого почуття політичного реалізму й комплетною нездібністю здавати собі відчот (?) з ускладнень дійсного життя, ставить під знак запиту цілу справу саму по собі.

Має й український націоналізм своїх „105-процентовців".

...Як перший характеристичний рис нашого 105-проц. „націоналістичного" радикалізму доводиться назвати його тенденцію до **публіцистичної скандалістики.** На наших очах, вже від низки літ відбувається прецікава, українська перманентна — не то „домашня війна", — не то „революція"; — її бастіонами є розуміється львівські кавярні й редакції. Справа йде за право на виключну „репрезентацію" націоналістичної ідеї. Наші „105-процентовці" конечно хочуть зберігти цей монополь для себе... Не можуть просто діждати цьої хвилини, коли осьтут, по цей бік греблі залишаться самі вони, а всі інші скрунять й підуть в опортуністи. З цього підложа й розвинулась їхня тактика публіцистичних нальотів на всіх і вся, що не признаються, ані не є — по їх бажанню. Чіплються раз цих, раз тих, аби лише був рух, крик, гамір, „акція"... „Ревіти мушу"... Сердега!

Без клевети, скандалістики, без інсинуацій, без підсування комусь якнайбільш дайдацьких замірів, без запідозрівання когось у свинстві цей тип „публіциста" жити теж не може. Того роду публіцистична геріля й тактика скандалічних нальотів розгортається оце у нас у своєрідну систему. Гуляє на нашім грунті не від нині ота політична 105-процентова „націоналістична" ханжа, а з нею море клевети, обмов, сплетні й особистих провокацій; створилась осьтак справжня публіцистична сутерина „унтервельт", світ політичних гангстерів — і разом з тим всім і **через** те, гіркий а часто таки кривавий глум над справедливою націоналістичною справою...

Не можна навіть сказати, аби наші „105-процентовці" були обдаровані в тому відношенню якоюсь спеціяльною фантазією, та й аби дбали про хочби мінімальну зміну свого „боєвого" репертуару. Требаб для цього частіше бувати на Замарстинові, аби відсвіжу-

---

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 23. КВІТНЯ 1934.
(З конкурсу „Діла" під гаслом „Кожний може стати письменником").

СЛАВКА НЕСТОРЕНКО.

Перша любовна пригода.

Були вакації, липень, гарячий час! Мені було тоді п'ятнадцять літ, віє безжурности й надій.

На вакації поїхала я до вуйка священика в карпатські гори. Нам знаменито жилося. Нічим не журилися, їли, спали й видумували всякі пригульки.

Одного разу, до мого вузина Бодька приїхав його товариш, елегантний-гарний матурист, пан Володко.

З його приїздом почався дуже оживлений прогульковий рух. Володко зумів згуртувати біля себе добірне товариство й підбадьорити до дальших мандрівок.

До пізна вечором розказували ми всякі історії, а потім гостинні господарі приготовили нам гарний нічліг.

Мені припало спати у малій комірі, де завжди у літку спав Бодько.

Сплю собі якнайкраще, коли нечайно, чую якийсь сильний удар „по одній" частині мого тіла.

Зросоння протираю очі й зриваюся на рівні ноги. І кого бачу?

Передомною весь червоний мов бурак, стоїть пан Володко тоненьким, як скальпельовий голосить:

— Панно Славко, — цеж така жахлива помилка,... ви зрозумієте мене, я думав, що це Бодько!... Ви розумієте мене..., — прошепотів він, і в нього появилися сльози на очах ..

З пересердя, сховалася я під покривало й роздумую, що мені робити, образитись, чи ні?

— Він-жеж не хотів цього зробити, цеж помилка, — підшептує мені якийсь голос.

Але раптом, гнів підступає мені під серце і нап'ів голосно кричу:

— Дур-ень!

Двері тихо зачинилися.

Вранці ми зібралися, наповнили свої наплечники й вибралися в дорогу.

Сонце вже добре сіло на гору і мерехтіло у блискучих краплинах роси. Та не описуватиму сонця, ані краси гір. Ми всі були так собою заняті, що не звертали уваги, на красу природи. Хіба, що під впливом її краси родилися в нас, якісь незнані почування...

Біля мене, увесь час, мандрував пан Володко. Він що хвилини червонів і прохав вибачення за раніщню „необережність".

— Алеж, пане Володку, — дайте спокій зі своїми перепросинами. Знаєте, ви дуже нагадуєте мені чиновника, з новелі Чехова „Смерть чиновника".

— Не знаю тої новельки.

— Шкода.

— Так розкажіть, будь ласка.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундури, костюми, мужеські убрання — та всякі шопки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

— Дуже радо, може в цей спосіб відчепитесь нарешті зі своїми перепросинами. Ви, здається, чули від мене одно несальонове слівце?.. — спитала я і кокетливо перехилила голову.

— Так, — сказав Володко, — ніякого згадувати, але ви мали мені розказати новельку Чехова.

— Ага — раз у театрі, сів один урядник за плечима генерала й несподівано пчихнув...

— Хто? Генерал?

— Ах, не перебивайте! Уряденк! Пчихнув і обрызкав лисину генерала... Гм! Це не було конче приємно і він прохав вибачення, ну й генерал кивнув йому головою... Урядникові видалося, що генерал гнівається на нього й ще раз перепросив його, а при виході з театру ще раз прохав вибачення. А потім, ви знаєте? Ха-ха-ха, він стільки разів перепрошував його, що врешті розлючений генерал викинув його за двері, а урядник з розпуки помер..

— Ха-ха-ха, — сміявся Володко, — то ви хочете підготовити мені таку саму несподіванку?

— Ні, але я остерігаю вас перед наслідками, — ха-ха-ха!

Розмова зійшла на іншу тему, про квітки, сонце, пташки, — а такі ліричні теми доводять інколи, гм! — але не випереджуймо фактів...

Менш-більше на полудне, були ми всі вже на полонині в колибі.

Після довшої наради, рішили ми пересидіти на полонині до вечора, трохи передріматися, доки не зійде місяць, а потім у світлі місяця йти за вершок.

Романтика, краса!

Довго сиділи ми під колибою, співали всяких пісень, а потім порозкладалися „на приліжку" в колибі й ніби дрімали.

Реформацькі пігулки з маркою **Чернець**

ВІДОМІ ВІД 1602 РОКУ.

Управильнюють шлунок, хоронять від ревматизму, терпінь печінки, надмірної опасистости, артретизму, памороків, лагодять гемороїди, прочищують кров і для осіб схильних до обструкції є лагідним прочищуючим засобом. Вжити 1 до 2 пігулки на ніч.

Домагатися з „Чернцем".

4669 4—58

вати — мовитиб — свій полемічний еляп!... Ті самі фрази повторюються занадто вже часто, аби не мали нарешті зробитись зівотно-скучними (?). Надоїло...

А проте, ціла ота „принципіялістична" скандалістика не є без свого — але... Якбижто справді ті атаки випливали з міцно уфундаментованої програми, якбижто ті люди мали перед своїми очима великий образ української соборної справи на тлі складної світово-політичної дійсности і з цього висунували свої тези й свої вчинки — усе булоб гаразд! Тоді з природи річи малось би до діла з обґрунтованими аргументами, а не — з істерією демагогічної агітки. І в тім то й все горе, що всі ті авантюри випливають тільки з ресентиментів, з психічних покладів хоробливої попросту української чуттевости. Не можна сказати аби наші 105-процентовці були обтяжені будь якими проблемами, аби важко змагались з опором безконечно трудної української політичної матерії, аби їхні висновки були результатом боротьб, іспитів власної совісти й суворих самокритик. Духовий дорібок тих людей не носить на собі відпечатка того роду змагань і творчого терпіння. Все це є тільки газетярство і ті явища слідувалоб радше розглядати в площині суспільної масової психопатольогії, колиб за ними не скривалось ще щось грізніше, з чого — за малими виїмками — мало хто із приклонників „105-процентового" розруху здає собі справу. **Річ у тім, що чи цього люди хочуть чи не хочуть, все одно, внутрішний розвиток того 105-прюц. „націоналізму" веде його самого, а за ним і суспільність, до чистої сорти більшовизму...**

Доводиться просто дивуватись, як це майже без відпору, в умовах повної інтелектуальної й психічної безборонности, на тлі повного браку будьякого політичного самокритицизму вкорінюється спосіб, метод, істота східнього **охлократичного** думання. Ціль тої методи є завжди та сама: витворити в людських головах, а там, і серед суспільности якнайбільший хаос, таку суматоху і кашу зображень і понять, аби врешті ніхто не міг визнатись, де тут брехня а де правда, що біле, а що чорне, що праве, а що ліве, що вартісне, а що гідне поборювання. Коли напр. більшовики кажуть: **„ундо-фашистівсько-попівсько-опівська контрреволюція"**, то того роду агітка має на меті викликати ті самісінькі суспільно-політичні результати, що й пропаганда „105-процентовців" на пункті поборювання: **ундівсько-попівсько - гетьмансько-угодово - партійно - тожеждіоналістичного хирявого опортунізму"...** В однім і в другім випадку **сам цей спосіб думання, сам цей світогляд є власне 100-процентовим більшовизмом.**

...Є одно таке модне словечко, нині з фанатизмом пропаговане по всім світі, слово, котре у сучасну добу набрало попросту знамен містичного закляття. Чим раз частіше робиться воно заворожною формулою, котрою розвязуеться навіть найскладніші проблєми суспільного життя.

Це чарівне слово звучить: **маса.**

Розгорніть першу з краю газету чи книту, підіть на виборче віче чи на засідання брацтва доброї смерти, почуєте скрізь ту саму сакраментальну фразу:

„Ми працюємо для мас", „Ми є репрезентантами мас". „Ми маємо мандат мас", „Культура в масу", спорт, газета, „в масу"; усі обертаються „лицем до мас", усе говорить „в імені маси", всі дбають про „підтримку мас," бються за „довіря мас", бояться „гніву мас" — скрізь — маса, маси, масі... за „довіря мас", ""а еанін енаіи наіи аіиаіи

...Цей культ маси, релігія „масовізму" є одним з підставових симптомів дегенерації й ослаблення всякої **культури** самої по собі...

...Тенденція до висування черні на перший плян політичного життя зветься в соціольогії **охлократизмом.** Одною з підставових признак **всякої** політичної черні є передовсім іманентна кожній масі **тенденція негації, заперечування.** Чернь ніколи не стоїть й не висловлюється **за** чимось, але поголовно і тільки **проти** чогось чи когось. Її природним внутрішним наставленням є завжди **патос ненависти.** Перед всім іншим власне патос ненависти є здібний поривати чернь на її політичні, отже завжди революційні виступи. Тотеж маса, чернь, охлос виступає завжди у всіх великих періодах історії, як сила нігілістична, руйнуюча, здібна нищити не тільки злі, дошкульні суспільно-життєві форми, але взагалі **всі** існуючі культурні форми...

„В чому полягає тотожність більшовизму і нашого 105%-го „націоналізму"? Перше що вдаряє, що так і кидається у вічі, це спільна їм обидвом **система й метода політичної агітки.** Не організатор національного життя на місцях, не тип людини безпосередно творчої, формуючої є для наших охлонаціоналістів життєвим гаслом. Тотеж там де принціпіяльно визнається потребу цієї агітки, там теж з природи річи наш охлонаціоналізм мусить ставитись **проти всякої** національно-формуючої, організаційно - конструктивної роботи. І він протиставиться! Ця потреба **протиставитись** определює відношення охлонаціоналістів до проблєм нашого шкільництва, кооперації, просвітянства, до праці на місцях, до укр. політичних партій, до церкви, до преси, майже до всіх проявів нашого національного життя. Все це є „опортунізм". У всьому проноситься тільки оте їх неминуче, сакраментальне: ні! Від літ звідтам приходить тільки нехтування всього і вся, тільки безпощадна, негуюча, нівелююча критика. Живуть політично лише патосом своєї ненависти і негації. З їхнього негативного відношення до справді злих і відємних сторін і явищ нашого життя ніколи не зроджується у них позитивний порив щонебудь поправити, взяти якусь справу в свої руки, повести й поставити її розумніше й краще. Те, що вони годні, це вічно бути **до** когось „в опозиції".

Є тільки дві можливости, тільки два способи у всякої поневоленої нації оберігти себе й втриматись на поверхні життя. Перший з них, це — робити суспільність відпорною й міцною шляхом її внутрішної організації, її громадського органічного ріжничкування, скріплювання й гартування в безнастанних боях за кожну пядь землі, за кожній хатній поріг, за кожну читальню чи кооперативу. Це є: організація своїх станів й професійних груп, це є будова промислу, торговлі, це є організація інтелігенції, міщанства, купецтва, ремесла, робітництва, це є протиставлення одним, чужим для нас життєвим формам рівнорядні свої життєві форми, це є шлях творчого націоналізму, шлях формування нації.

Є ще друга можливість. Вона значить, махнути на всякий конструктивізм рукою, бо він все одно „мусить довести до опортунізму і зради", але всю ставку треба поставити на агітку, на будження масових емоцій... Така експльозія не може чекати ані розчислювати на якусь спеціяльну „кон'юнктуру", розвиток ненависти як суспільного чинника має завжди свою власну закономірність, яка не питає ані про час, ані про історичну доцільність. Того роду політика є завжди політикою зі завязаними очима, політикою катастроф — а такою є власне політика нашого охлонаціоналізму..."

Свята правда! Характеристика справді правильна і правильно підхоплені питомі риси галицького гуррапатріотизму, що взяв собі монополь націоналізму і в той спосіб назву українського націоналізму здискредитував і скомпромітував. Але — чи все, що виписала „Перемога" не відноситься на 100 відс. і до неї самої, чи це не є знаменита характеристика того політичного галицького явища, що стало відоме під назвою „палійщини"?! Чи культу тієї „охлократії" не пропагував видавець і гол. редактор „Перемоги" цілими роками у „Новому Часі"?! Де є його „конструктивізм", — чим він „вславився", як не вічним опозиціонерством і каріеровичівством на „опозиції"?!

Але послухаймо, що „Перемозі" відповідають „Вісті":

З часу, як викинули з Унзд ред. Палієва й пос. Кохана, існує у Львові партійка, що прозвала себе за ундівським звичаєм „Фронтом Національної Єдности". Вона обєднує й переєднує всяких „перебіжчиків" з ріжних партій, груп чи організацій. Їх органом є двотижневик, прозваний дуже будуючо „Перемогою".

Ввесь час намагалися вони підмазатися до націоналізму, заявляли себе буцімто націоналістами і закривалися грімкими ніби-то націоналістичними фразами і словами, писаними здебільшого великою буквою. Колиж „Вісті" та „Пробоєм" не придаючи їм зрештою надто великої уваги, поставили „перемощів" в ряді тих, до кого вони по суті належать, — славетні „фронтовики національної єдности" розізлися й вельми розгнівалися. Притому, як це звичайно буває, скинули наложену і зберігану досі з таким трудом маску й показали своє правдиве обличчя.

Теж свята правда!

Словом: помалу всі „гурра"- і „теж"-націоналісти гарненько спопуляризують перед громадянством свою правдиву характеристику — і це буде їх найбільша заслуга.

—o—

Вже відкрита

Філія ФОТО-СТИЛЬ

вул. АКАДЕМІЧНА Ч. 14, про що повідомляє П. Т. Публіку **Фото-Стиль** пл. Марійська 5. 16/44 1—3

Заведення новочасної фотографії і побільшень.

Найновіші моделі **Найкраща якість**
Найвибагливіша робота **Найбільший вибір**
Найнижчі ціни у весняних жіночих плащах та костюмах у фірмі

С. МОЛДАВЕР

ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 17, І. пов. Тел. 46-56

Пав Володко „змилосердився" надімною і офірував мені свій коцик, щоб ним прикритись, але тому, що другого коцика в нас не було, пав Володко „мусів" опинитися під тим самим коциком.

У колибі розсівся сутінок, який розяснювався червоним полумям вогнища, що горіло в куті, щоб розігріти „панів".

До речі — мені й так було тепло!

Пав Володко, між іншим, поводився цілком пристойно, тільки від часу до часу, притискав мені руку...

А потім вийшов місяць зпоза хмар, і ми мусіли вибиратися в дорогу.

При місячному світлі гори й ліси виглядали незвичайно фантастично. Всюди тихесенько, тільки лагідний вітрець гладив нас ніжно по обличчях.

Стежечка вела аж на сам вершок. Було видно, вже в день, але наше товариство не трималося стежки. Біля мене весь час ішов Володко. Він підтримував мене під гору, відсував кущі ялівця, щоб не кололи ноги й старався забавляти мене розмовою.

Нараз затих, розглянувся довкруги хотів мене обома раменами за стан і почав сильно цілувати...

Вся я задихалася від несподіванки і почала для „форми", пручатися.

Та в мене сили було не багато, а він був першим змагуном в гімназії.

Остаточно його цілунки не були для мене такі дуже неприємні і щож мала я робити? Кричати? Чинити скандал?

— Славка — я, кохаю тебе — шепотів він, жагуче цілуючи мене.

— Володку — тільки без лунищь! — холм далі, — прошепотіла я й вирвалася з його палких обіймів.

І ми йшли вгору і перші добули вершок.

— За наш осяг, належиться нам нагорода, — сказав Володко й з цілим запалом молодечого жару, пригорнув мене й поцілував.

— А-а, а-а, — молодята цілуються, почули ми голос від сторони кущів, а за хвилину побачили дві цікаві головки.

Мені стало дуже ніяково, але мій товариш не стратив „фасону".

— Це моя суджена, а суджені завше цілуються! — сказав гордо й засміявся.

— Авжеж, авжеж — гукав весело Бодько, — але де „до біса" ти заручився? Ге-е!. — І він поблажливо поклепав його по рамени.

Внедовзі з усіх сторін почали вилазити „наші", а Бодько повідомляв всіх:

— Знаєте що? — Влодко заручився!

— Та де? Коли? З ким? — посипалися питання.

— Цієї ночі! Зі Славкою!

— Ов! а то „геца".

— Знаєте що? — підхопила Ірка. — мусимо справити їм тут заручини!

— Славно! Чудесно!

І всі кинулися ладити гостину. Настелили коців, насипали своїх припасів, і коли перше проміння сонця освітило гору, почався бенкет.

Мабуть ніхто ще не справляв заручин, на вершку „Пікуй" під білим граничним стовпом.

І ніхто не був такий щасливий, як я тоді.

Як скінчилась ця пригода? Вічною і подружжям.

Володка покликали згодом на війну, а коли вона скінчилася, оженився з іншою.

—o—

Найбільший вибір блаватних товарів по незвичайно низьких цінах поручає фірма АНТІН УВЄРА ЛЬВІВ, УЛ. ГАЛИЦЬКА ч. 10.
23/73 6—6

Китай проти геґемонії Японії.

ЛЬОНДОН, 21. 4. ПАТ. Китайське посольство у Льондоні оголосило заяву на еґунціяцію японського міністерства закордонних справ щодо японської політики в Китаю. Китайське посольство вважає заяву Японії лише підтвердженням її традиційної політики, яка змагає до експанзії в Азії. Тому японська політика загрожує мирові на Далекому Сході. Китай ніколи не погодиться на геґемонію Японії в Азії. Китайський уряд доручив своєму послові в Токіо зажадати вияснень від японського уряду. Припинення співпраці великих держав з Китаєм рішуче не забезпечить мир на Далекому Сході. Навпаки така співпраця може привести якнайкращі наслідки, але під умовиною, що великі держави покинуть свою імперіялістичну політику в Азії і не ломитимуть своїх зобовязань, принятих у договорах.

Розброєння невідкличне.

НЮ ЙОРК, 21. 4. ПАТ. Норман Дейвіс заявив американським журналістам, що розброєння це невідкличне конечність, хоча на міжнароднім терені тепер некорисні умовини. Дейвіс відмовився подати коментарі про европейські випадки. Зате Норман Дейвіс заявив, що задумує вернутись до Женеви ще перед засіданням головної комісії роззброєневої конференції, яка відбудеться 23. травня ц. р.

З вязниць до концентраційного табору.

ВІДЕНЬ, 21. 4. ПАТ. 81 провідників соціялдемократів і комуністів, перевезли з арештів у Відні до концентраційного табору у Вельсердорфі. Туди перевезли також посла Глекеля, колишнього президента шкільної ради. Президент Відня Зайц залишився надалі в арешті у Відні, бо проти нього ведеться судове слідство.

—o—

НА ПЕРШІМ МІСЦІ
ЛИШЕ ТУТКИ „ПРІМА АІДА".

Розброєння парляментарної сторожі.

ПАРИЖ, 21. 4. ПАТ. Парляментарна комісія для висвітлення вуличних лютневих заворушень переслухала начальника парляментарної сторожі. Цей зізнав, що перед самим засіданням послів у дні 6. лютого ц. р. президент палати послів Буасон приказав розброїти парляментарну сторожу. Колиж юрба залягла вже міст Згоди, щойно тоді Буасон погодився видати зброю сторожі. У бурбонській палаті, де приміщується парлямент, не було скорострілів. Спеціяльної залізної огорожі довкола парляменту не було. Зате вже давніше проектовано поставити довкола парляментської бібліотеки міцну залізну огорожу, бо в бібліотеці приміщені дорогоцінні книжки.

Брошура василіянського достойника з 1863 року.

Критичне освітлення становища Риму до унії. — Церковна політика Австрії та роля єзуїтів. — Українське міщанство. — Митр. Михайло Левицький.

Автор закинув і Римові нещирість до унії, бо він „із одного боку видавав були, які забезпечували уніятську церкву нарівні з латинською і забороняли перехід на латинський обряд, а з другого боку насилав єзуїтів, що скрито старалися на латинський обряд перетягати українців, а головно українських панів, сидячи по їх дворах, і українську молодь, виховання якої мали в своїх руках. З тих єзуїтських змагань, які попирали латинське духовенство й шляхта, виплило також і те, що уніятські митрополії, епископства й ігуменства почали обсаджувати не українцями з духовного стану, але поляками, світськими людьми, вояками, дворанами, сенаторами тощо з панських домів, або посвяченими з польськими князями, сенаторами, воєводами, старостами тощо.

„Отже таких людей, із світовими звичаями й обичаями, приучувано по василіянських манастирях до духовного стану, виховувано й надавано митрополії, епископства, дохідні ігуменства й упокои багатих манастирів, де вони не дбали ані про захована чернечих правил, ані про світський клер, ані також про удержання українського обряду, лиш забираючи доходи, вганяли за світовими роскошами: а були між ними й такі, що ледви вміли підписатися. Це було вже найбільшою для Руси кривдою, але Пан Біг змилосердився над бідним народом і покермував так, що вона для Руси, яка тим більші ще набирала народнього духа, чим більші кривди терпіла, вийшла на добре, а на зле її неприятелям. Український нарід, опущений своїми панами, що спольщилися, зберігаючи свою релігію й народність, знайшов у запорозькій козаччині, в якій скупчилась була українська народність, представника суспільного розвитку й оборонця греко-католицької віри".

Автор замовчував про сумні для Польщі наслідки такого звороту, а стверджував тільки, що „як унія не була проектом польської влади, так і введення її огнем і мечем не було її справою, тільки фалшивої політики Риму, виконавцями якої були єзуїти з польським духовенством і польсько-українські епископи". „Польська влада, будучи під великим впливом Риму й ще більше свого переможного латинського духовенства, була заслаба, щоб охороняти православних від переслідувань, але їх ніколи не похвалювала, що більше забороняла". На доказ своїх слів указував автор на лист кн. Льва Сапіги до полоцького архиепископа Йосафата Кунцевича й цитував слова листу з 1766 р. Андрія Замойського й самого короля Станіслава до перемиського епископа Атанасія Шептицького. Словом, „не силою, прикростями й підступом, але по-апостольському" бажала й наказувала польська влада навертати православних.

А втім, чи не відомо, з якою ревністю взялась австрійська влада заводити унію в Далмації, на Угорщині, у Семигороді й на Буковині. Що більше. У Галичині українці є уніятами, а австрійська влада не вдовольнилась тим і бажала конче перевести українців на латинський обряд. Тому спровадила єзуїтів до Галичини, що в Тернополі аж до 1848 року вдержували гімназію і фільософію, а притім, розуміється, й конвікт для польської шляхти. Поминаю — писав автор — їх усякі привілеї, які виробили для себе у влади відмінно від інших гімназій; поминаю їх цілком окрему систему навчання; замовчую про їх релігійний фанатизм, який впоювали своїй молоді й баламутили її; але згадаю тільки про те, як то вони переслідували українську молодь за її релігію, за її народність. Вони називали українську молодь „rusinkami bożemi", — відокремловали її в школі від її товаришів латинського обряду, купили собі з неї при кожній нагоді, упосліджували, а навіть і кривдили в клясах із поступів у науці; спосібніших намовляли до свого чину, а всіх заохочували вписуватися до шкаплірів, до Марійської содаліції тощо, а тим самим перейти на латинський обряд! Більше від того, що я запамятав, пригадують собі ті, що в Тернополі ходили до шкіл того чину, який, здається, при складанні своїх чернечих обітів складав також і обіт викорінення Руси. Знала про це все краєва влада, але мовчала, бо це згоджувалося з її політикою.

„А який-же інший намір, питаюся, мали ті місії, які за наших часів донедавна відправчали єзуїти по українських містах, напр. у Станиславові, Бережанах, Бучачі й по інших містечках і по селах на Поділлі, як не єдиний той, щоб уніятську Русь перевести на латинський обряд і спольщити? Ті місії, або швидше лови на уніятську Русь, відбувались очевидно за відомістю й позволенням (а може й коштом, про що не знаємо) краєвої влади, яка, слухаючи злославного губернатора, поляка, гр. Голуховського, бажала насильно відібрати українцям їх народне письмо — кирилицю, а накинути польське абецадло, українську мову із шкіл усунути, а польську завести.

„Чотириста трийцять і два роки були ми під польською владою, а такої великої кривди не дізнали, яку хотіла заподіяти нам українці-уніятам австрійська влада, щоб нас знищити. І хто знає, чи перед 1848 р., коли то наше спольщене вище й нижче духовенство загорджувало українською мовою й українським письмом, не була би вона заподіяла, якщо якийсь Голуховський був би їй піддав цю народогубну думку.

„Отже якщо справа мається так, як вона стояла в дійсності, чи признає нас світ за справедливих суддів, якщо за нашу згубу нарікаємо по більшій частині несправедливо на давню владу, а за ту саму далеко більшу згубу вихваляємо теперішню владу попід небеса? Будьмо справедливими суддями, тим більше, що ми є священиками."

Авторів малюнок другої доби, австрійської до 1848 р., уже відомий читачам „Діла" зі статті „Як винародовлювалися українці за Австрії до 1848 р." Сам Правдолюб покликувався у своєму малюнку на „Zustände der Russinen in Galizien" Гаврила Русина — Якова Головацького з 1846 р. Потверджують оповідання автора й пізніші згадки, в черновецькому „Родимому Листку" з 1880 р., Амвросія Шанковського п. з. „Воспоминанія изъ недавной бывальщины".

Амвросій Шанковський був 28 років молодший від Правдолюба, то й небагато запамятав він із часу перед 1848 р. А все таки не зашкодить пригадати тут дещо з його згадок.

„Наше міщанство — писав він — тримало ся батьківської віри й рідної мови лиш у тих місцевостях, в яких ревні й розумні душпастирі завели перед літами хоральний спів церковний; де цього не було, де лиш один дяк ревів, як умів, там переходило воно страшним способом на латинський обряд, а тим самим і винародовлювалися, зокрема коли в школах, які стояли під наглядом латинських консисторій, латинські катехити не тільки викладали катехитичну науку по-польському, але й домагалися від нашої молоді також польських молитов і водили її щодня на богослуження до костела".

З винятком Львова „із свічкою в руці" треба було шукати українця радника або циркулярного комісара. „Усі вони, а навіть канцелісти й народні вчителі переходили або сами на

Похороном займеться найкраще і найдешевше
ХАРІС
ЛЬВІВ, КОРНЯКТІВ З., (В НАРОД. ДОМІ)
Наше заведення полагоджує всякі урядові чинности, виконує ексгумації і перевозить в найдальші сторони з усіх шпиталів, шпиталів як і санаторій.
Не слухайте агентів, що крутяться по шпиталях і підшиваються під нашу фірму та фальшиво інформують заінтересованих.
В нещасті ідіть до ХАРІСУ, а відпадуть вам усякі клопоти. 648

Купуй корисно!
це засада добре веденої господарки. Найдеш знаменитий, повновартісний напій до снідання і підвечірку, коли купиш
Овомальтину
одиноку вітамінову відживку.
Всюди можна дістати від 2 зол. за коробку.
28/3 2—2

латинство, або хрестили своїх дітей в латинському обряді". У домах наших священиків „розмовляли виключно по-польському, а матері й батьки вчили своїх дітей навіть польських молитов". „Як страшно поширилась тоді польонізація між нашим священством, бачимо ще з того, що не лиш по містах, але й по селах не соромилися наші попи проповідати народові по-польському" й т. д.

Ось до чого доводило бажання зрівнятися з польським панством: Митрополит Михайло Левицький, сам син сільського священика, говорив на візитаціях до селян по-польському. Такою ж погордою до української народньої мови дихало і його оточення. Видаючи листи митр. Левицького до єпископа Івана Снігурського, вказав д-р Шурат на факт, що в 1831 р. митрополитові трудно було найти у Львові чоловіка, що потрапив би на якусь там рущину перекладену молитву на час холери переписати без помилки. Ще в 1842 р. зайшла потреба видати в Перемишлі „Ecphonemata liturgji greckiej", себто рівнобіжні тексти літургії в церковно-словянській мові латинкою та в польському перекладі, бо нове освічене духовенство часто не потрапило добре відчитати церковнословянського тексту, а тим більше не розуміло його. Перемиська книжечка була винята з книжечки Пахомія Огилевича, виданої у Вильні 1671 р., в Кракові 1685 р. й у Почаєві 1708 р. Її видавці соромливо замовчали джерело свого видання.

(Д. б.) М. Возняк.

Подяка.

Прибиті тяжким горем по смерти погибшої трагічно нашої дорогої дитини, бл. п. Теодора Мартиняка, складаємо отсим широ-сердечну подяку всім тим Громадянам (кам), що причинились до звеличання його похоронів, які стали великою народньою маніфестацією. Дякуємо Вп. П. Послові Д-рові Ст. Білянкові за його прегарну промову над могилою, дякуємо Вп. П. Д-рові Гр. Чвартацькому за його безінтересовні труди, дякуємо нашому Дорогому Парохові Вч. о. деканові Ів. Фединському і замісцевим оо. Пареві, Крукові, Кордуб'ї, Давидовичеві й Сеневу, що всі вияви дуже радо участь у похоронах, дякуємо Вч. о. Крукові з Керниці за виголошення промови при виносі домовини і Вч. о. Фединському за прощальну промову на цвинтарі коло церкви, дякуємо орхестрам з Керниці і Мавкович та хорам з Городка, Мавкович, Завидович, Містом, Любіня Великого і Любіня Малого, що своїм виступом причинились дуже значно до звеличання похоронів. Накінець дякуємо всім тим установам та учасникам, що зложили 33 вінки, та всьому народові, що в числі понад 8.000 душ явився на похоронах зі всіх близьких сіл, а навіть з далеких громад городецького, львівського і рудецького повіту, щоби вшанувати память убитого ідейного юнака.

Любінь Великий, 20. IV. 1934.

Родина Мартиняків.

М. Евальд Львів, вул. Собіського 5. Рікнородні полотна фабрики **Братів Чечовічка в Андрихові** — на білля жіноче, мужеське, постелеве і столове. За оказанням цього витинка — при купні 5% опусту. 10—20 2/73

З відчитової салі.

Про досліди над інтеліґенцією.

В суботу, 14. ц. м. відбувся останній цьогорічний реферат від Української Професійної Порадні на тему **„Інтеліґенція та її досліди"**, що його виголосив п. **В. Ковальчук.** Прелеґент обговорив дефініцію інтеліґенції у звязку з дослідами експериментальної психольоґії. Дальше перейшов до питання практичних дослідів інтеліґенції.

Досліди над інтеліґенцією ділять на дві частини. Одна це досліди над кількістю інтеліґенції, друга — над її якістю. Кількість інтеліґенції міриться „метричною скалею інтеліґенції" „Біне-Сімона", змодифікованою Л. Штерном. Штернівської модифікації вживає Европа. Америка послугується модифікацією Термана.

Досліди над якістю інтеліґенції став переводити перший Кляпаред, який приноровив методу перцентилів, уживану в статистиці Ґальтоном, до психольоґічних дослідів. Досліди над якістю це досліди здібности поодиноких людей. У звязку з цими дослідами прелеґент дав короткий огляд сучасних здобутків у психольоґії інтеліґенції. Вкінці спинився над дефініцією „придатности" одиниці до якоїсь праці. Кінцева частина викладу присвячена обговоренню всіх попередніх рефератів Порадні та про відношення українського громадянства до нашого професійного посадництва. Публики біля 100 осіб.

Якщо хочеш провести приємно полудне — йди до Великого Театру на „Гостинницю під Білим Конем" або Театру Ріжнородностей на „Фанні"
Вечером в год. 7-30 Театр Великий: „Рейтан" Театр Ріжнородностей: „Карієра Ґустава Лєбреша"

Вибори до м.ських рад у Галичині та у Львові.

Агенція „Всхуд" повідомляє: львівський воєвода Беліна-Пражмовський повідомив дня 17. квітня ц. р., щоби вибори до міських рад у Львові, Перемишлі, Дрогобичі, Самборі і Рашеві розписано на день 27. травня 1934 р. Президент м.ста Львова Дроздовський доручив магістратові виготовити спис виборців та повізвати технічну підготовку до виборів найдальше до 5. травня ц. р.

Головним виборчим комісаром у Львові призначено нотаря Бейнаровича, колишнього віцепрезидента апеляційного суду.

Довкола афери Ставіського.

ПАРИЖ, 21. 4. ПАТ. Слідчий суддя конфронтував пятьох свідків зі здогадними вбивниками Пресса бароном Де Люсаком, Карбоном і Спіріто. Двох свідків зізнали, що арештовані подібні до вбивників Пресса. Зате три рішучи не розпізнавали між арештованими вбивників. Тому слідчий суддя конфронтуватиме всіх трьох арештованих ще з 12 свідками

РЕФОРМА НЕОБХІДНА.

ПАРИЖ, 21. 4. ПАТ. Фінансіст Рошет скінчив самогубством, залишаючи три листи. В листі до премієра Думерґа пише, що хотів би, щоби його самогубство розворушило сумління французького громадянства. Для оздоровлення Франції слід перевести санацію від верхів, себто від парляменту і поліції. В листі до провідника слідчої комісії для висвітлення афери Ставіського вказав ряд осіб, які брали хабарі. В третьому листі до кардинала Вердіє прохає покійник похоронити його по християнськи, запевнюючи, що впав жертвою хабарництва сильних цього світа!

—o—

Убийник Петлюри Шварцбарт і Ставіскіяда.

„Бюлетин Польско-Український" (ч. 16.) подав за „Возрожденієм" отсі сенсаційні подробиці про вбивника бл. п. С. Петлюри Шварцбарта:

„Інспектор Боннї зізнав перед слідчим суддею про вбивників Пресса, що це вбивство мало характер наскрізь політичний і подав таку сенсаційну подробицю: Здогадний убивник Пресса барон де Люсак мав ще звязок з убийством бл. п. С. Петлюри, а саме вбивник Шварцбарт по закінченні судової розправи скривався деякий час у помешканні Люсака.

—o—

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдетальніше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, Галицька 8 22/48

З сокільської організації.

Перед Загальними Зборами „Сокола-Батька".

В цьогорічній діяльности стрінувся „Сокіл-Батько" з численними перешкодами. Найбільшою перешкодою було те, що **Т-во позбавлене тепер змоги закладати нові гнізда.** І справді в 1933-34 р. не заложено в краю ні одного гнізда, підчас коли влада розвязала аж 18 сокільських гнізд.

В теперішній хвилині обеднує сокільська організація **450 гнізд, які мають 24.645 членів.** Дається зауважити відрадне явище, що не зважаючи на зменшення числа гнізд, число членів не зменшується, а навпаки: більшає.

У такому невідрадному часі продовжав „С.-Б." свою працю і то з повним успіхом. Зі своїх матеріяльних зобовязань вивязалось Т-во вповні та **за рік виплатило на викупно „Українського Городу" квоту 1.035 ам. долярів,** чим значно збільшило всенародне майно. Викуплено досі 8 моргів землі. З площі користали 3 державні середні школи і 5 спорт. клюбів, не вичисляючи „С.-Б." та 5 сокільських станиць у Львові. Гроші на викупно площі зложили частинно громадяни, решту доложив „С.-Б." із своїх фондів.

Свою діяльність назверх виявив „С.-Б." виступами та святами. Т-во уладило одно свято в честь проф. І. Боберського, 6 імпрез руханково-спортового характеру, 2 рухавкові курси, 2 чайні вечорі з рефератами та 2 забави.

Звязок з краєм удержувало Т-во при помочі „Сокільських Вістей" або окремих писем, крім цього через своїх делеґатів на місцях. За 10 місяців відбулося 26 поїздок (у тім кілька тижневих та одна 2-тижнева), які заняли 60 днів. Поїздки були звязані передовсім із Зданґом, тепер відбуваються дальше у значно більших розмірах.

Завершенням праці Т-ва в ювилейному році буде сам **Краєвий Здвиг у Львові в днях 30. VI., 1. і 2. VII. ц. р.,** на який зголосилося вже около 4.000 вправляючих.

НАЙПЕВНІША ЛЬОКАТА ГРОША У ПОЗИЧЦІ РІДНОЇ ШКОЛИ. КОЖНА ПОЗИЧКА 25 ЗОЛ.

Більшовицькі бенкети.

ВАРШАВА, 20. 4. ПАТ. Більшовицький амбасадор Давтян дав бенкет, на який прибули премієр Єнджеєвич і міністр Бек, амбасадори і посли, вищі урядовці міністерства закордонних справ, вищі старшини з шефом штабу ґен. Гонсьоровським і представники науки, письменники, мистці і журналісти.

—o—

Дольфус скликує парлямент.

ВІДЕНЬ, 21. 4. ПАТ. Канцлер Дольфус рішився скликати парлямент, щоби ухвалив закон про нові повновласти урядові, ратифікував конкордат та одобрив усі наглі розпорядки і рішення уряду. Парлямент зійдеться з вінцем квітня, або з початком травня ц. р.

—o—

По широкому світі.

— З нагоди свята весни японський мікадо влаштував у своїм городі бенкет, в якому взяло участь 6.000 людей, між ними члени дипльоматичного корпусу, міністри, вищі урядовці, промисловці, купці і закордонні гості.

— Т-во полудньово-манджурської залізниці оголосило комунікат, що підписало з урядом Манджу-Го контракт на 7 років на будову залізниці на области Манджу-Го. Кошти будови залізничих шляхів обчисляють на 141 мілионів ен.

— До Москви прибув військовий аташе Литви полк. Скічас.

— У Вільні арештувала поліція чотирьох студентів народніх соціялістів, за демонстрацію в університеті і академії мистецтва.

— Комуністичний посол Доріо покинув посаду мера у Сен-Дені і переводить плебісцит у партії. Він довів до обєднання комуністів зі соціялістами.

Французький міністр Лямуре виїхав до Мілляво на відкриття торгів. Лямуре навязує з італійськими колами переговори в справі нормальних торговельних відносин між обома державами.

— Австрійські урядові кола заперечують вістку про уступлення з уряду віцеканцлера Фея. Реконструкція уряду відбудеться слідуючого тижня.

— Князя Штаремберґа прийняв папа дуже сердечно. Опісля кн. Штаремберґ відвідав з візитою кардинала Пачеллі.

— На днях приїдуть до Варшави визначні представники німецького рільництва, які познайомлять польські кола з політикою німецького уряду.

— Комісія для справ басейну Саари покінчила свою працю і звернулась до Ліги Націй, щоби покликала плебісцитову комісію та плебісцитовий трибунал і придбала фонди на кошти переведення плебісциту.

— На турецько-сирійському кордоні дійшло до бійки між прикордонною сторожею і 48 пачкарями зброї. 5 пачкарів вбили. Вартість зброї сягає понад пів мілиона фунтів штемплінґів.

Відозви й комунікати.

СПІШІМ НА РЯТУНОК НЕЩАСНИМ ПОГОРІЛЬЦЯМ!

ГРОМАДЯНИ!

Велике нещастя стрінуло громаду *Денисів*, тернопільського повіту. У Страстний Четвер, 5. квітня ц. р., знищив огонь дотла 178 господарств, не полишаючи населенню найменших засобів до життя. 200 родин лишилось без даху над головою. Згоріло около 500 господарських будинків, худоба, згорів увесь господарський інвентар (вози, плуги, січкарні, господарські машини), згоріла вся одіж та хатня обстановка. Що донедавна заможні господарі перемінились у жебраків. Господарі не мають чим покінчити весняних засівів, бо всі збіжеві запаси згоріли. Населення враз з живим інвентарем стоїть перед голодовою катастрофою.

В ціли несення негайної помочі погорільцям засновано в Тернополі при філії „Сільського Господаря" ПОВІТОВИЙ КОМІТЕТ ДОПОМОГИ ПОГОРІЛЬЦЯМ У ДЕНИСОВІ. Цей Комітет звертається до Вас, Громадяни, з гарячим проханням: Допоможіть Вашим братам-погорільцям у їх тяжкому положенні! Складайте жертви в збіжу і паші! Жертвуйте одіж для тих, що потерпіли! Складайте харчі на виживлення населення! Спішіть з жертвами в грошах і матеріялах на відбудову села! Нехай Ваше серце відчує той великий біль селянина-хліборода, що в двох годинах стратив дорібок цілого свого життя.

Спішіть з негайною допомогою, щоби Брати Ваші денисівці побачили, що у великому горю самих їх не залишено.

Тернопіль, 12. квітня 1934 р.

КОМІТЕТ.

Посол д-р Степан Баран, Іляріон Брикович, д-р Степан Брикович, Іван Боднар, Олімпія Вітошинська, Теодор Гринкевич, посол д-р Дмитро Ладика, д-р Микола Мелінишин, Микола Никифорук, д-р Григорій Нянчур, д-р Лука Онуферко, Ілля Посмітюх, д-р Степан Чумак.

—o—

НОВИНКИ

— **ЧЕРЕВИКИ жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА" Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до Свого."** 68/53 24-?

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-45.** Приймає футра до перехову на літо. 14-?

— **Ямна коло Яремча.** Пансіон „Веселка" отворений від 1. травня. Кімнати гарні, сонячні, добре уладжені, з бальконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева, Станиславів, вул. Голуховського ч. 67/І. 3—6

— **Школа Косметична** Добрянської-Рогатин у Львові, вул. Оссолінських 13. приймає вже записи на чергові фахові курси косметичні. — Дипльоми правні. 1439 2-2

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 59-100

— **Українська Поралня для вибору занять** при Головній Управі Рідної Школи у Львові, Словацького 14/III. приймає сторони щодня від 11—13 год., а від 20. квітня ц. р. також у вівторки та пятниці від 15—17 год. Зголошувати ся з батьками або опікунами. 2-3

— **Конкурс на посади вчителів.** Гол. Управа Р. Ш. розписує оцим конкурс на посади учителів(льок) середних шкіл Р. Ш. до нім. і лат. мови та ручних робіт. У першу чергу потрібні жіночі сили. Прохання вносити до 30. ц. м.

— **Гол. Управа Р. Ш. розписує оцим конкурс** на управительку(ля) дівочої гімназії Р. Ш. у Львові. Прохання вносити до 10. травня ц. р.

— **Українська Парляментарна Репрезентація** просить пп. послів і сенаторів на засідання Української Парляментарної Репрезентації, яке відбудеться дня 2. травня 1934 р. (середа) в год. 11-тій передполудням у кімнатах краєвої Народньої Канцелярії у Львові, вул. Підвалля ч. 7/III. поверх.

— **Вступні іспити** до першої кляси державних гімназій розпічнуться 16. червня ц. р. Вписове означено на 10 зол. Молодь перших гімназійних кляс буде платити весне у висті 223 зол., одначе діти державних урядовців дістануть 50-процентову знижку.

— **Зїзд адвокатів** відбудеться в днях 29. і 30. червня ц. р. в Кракові. На зїзді будуть виголошені реферати про теперішнє положення адвокатури в Польщі.

— **Нова аптикарська такса** буде обовязувати в найближчому часі. Такса зменшує між іншим високі ціни за готові фармацевтичні специфіки, які виробляють різні фірми хемічного промислу.

— **Наші журналісти у львівських броварах.** На запросини управи фабрики львівських броварів українські журналісти оглянули вчора всі її будинки, щоб ознайомитись з технікою продукції пива. Інжиніри супроводили журналістів і давали фахові пояснення, як починаючи від привозу ячменю аж до коркування та наклейки пляшки відбувається цей довгий і складний процес. Львівські брова ри, що займають простір 11 моргів, це величезне підприємство, яке не можна оцінити на підставі зверхнього вигляду; у підземеллях находяться там довжезні галі, склади та коридори. Величезна галя машин має могутні електричні апарати Дізля, що своєю енергією підтримують організм усієї фабрики. Солодівня на 4 поверхи має млини, заливні та елеваторн найновішого типу. У варільні бачимо мідяні кітли з алюмінієвими покришками. Алюмінієві ферментаційні каді вміщують по 10.000 гектолітрів рідини. У складницях стоять величезні бочки, що вміщають разом 60.000 гектолітрів пива. У галі, де наповнюють пиво до пляшок можна за 8 годин денної праці наповнити 32.000 пляшок і 2500 бочок. Скр'зь вражає незвичайна чистота. Із розмови з робітниками стверджуємо, що працює там чимало наших земляків. Не є їх стільки, як колись, бо загальна криза найсильніше відбилась саме на найнижчій категорії фабричних робітників і слід би сподіватись, що число їх побільшиться. Бровари мають між своїми клієнтами велику скількість українців, що пють частіше пиво, ніж дорогі вина та лікери. Мандрівка по броварах була приємною розривкою; господарі броварів приймали журналістів як завсіди з великою чемністю.

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мушліни, крепони, епонжі і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИИ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 18-365

— **Львівська хроніка.** В мешканні гр. Пінінської при вул. Земялковського отроїлася світильним газом 25-літна служниця Осипа Ліпт з причини невірности нареченого, який її покинув. — На спортовому майдані Чорних украдено підчас мячевого мечу Іванові Миськову годинник вартости 30 зол. Кишеневим злодієм був Озія Ляндесберг, якого арештовано. — Президент м. Львова Дрояновський обнизив торгові оплати на Галицькій площі за постій і страгани т. зв. „льожу" до 15, 12, 10, 8, 2 і 1 зол. — На площі св. Юра безробітна Ковальчиківна випила плящинку лізолю. Причина самогубства: погана поведінка її нареченого, який матеріяльно використав її і опісля покинув.

— **Ринок під загрозою вломників.** Минулого четверга сторожиха каменниці львівської Народної Торговлі в Ринку зробила на стриху незвичайне відкриття. В „огневім мурі", що ділить стрих Народньої Торговлі від стриху сусідної каменниці під ч. 35, була вибита велика діра, висока на 60 цм. і широка на 40 ц. м., закрита з обох сторін старанно дошками тощо. Також випята цегла та румовище були старанно прикриті шматами. Нема найменшого сумніву, що отвір у мурі є ділом злодіїв, що приготовляли в найближчому часі влом до каси Народної Торговлі. Приготування улекшувало їм мешкання на третьому поверсі дому під ч. 35, що стоїть порожнє і тому злодії могли на стриху спокійно поратися. Перед кількома днями відкрито, як відомо у недалекій каменниці в Ринку підкоп, яким злодії також приготовляли влом до склепу з бікутерією. Все те вказує, що львівські злодії розпочали поважний наступ на людське добро в Ринку.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.

— **Вкрали 425 кг. динаміту.** З фабрики гіпсу коло Марія-Шуц в Долішній Австрії вкрали недавно 17 скринь, з яких кожна містила в собі 25 кг. вибухових матеріялів. Жандармерія ніяк не може викрити злодіїв. Правдоподібно динаміт украли самі робітники тієї фабрики. Заїхали в ночі вантажним самоходом і вивезли незамітно свою добичу. На другий день не бракувало у фабриці ніодного робітника.

Чи Ви вже зложили книжки або даток на купно доброї книжки для наших братів на заході?

— **Заповів день своєї смерти.** В Сараєві помер 15. ц. м. один з найстарших знавців корану в Босній, Сакір Тузля. Він багато літ перед смертю велів зробити собі надгробну плиту і вирити на ній дату смерти, яку сам собі заповів. І справді Сакір Тузля помер природною смертю в заповіданому дні.

— **Челюскінці відкрили новий острів.** На основі перших звідомлень експедиції „Челюскіна" переведено наукові досліди головно в обсязі північних морських течій. На Карському морі експедиція відкрила новий острів, крім того зібрала великі гидрольогічні і гидрографічні матеріяли, що торкаються північного Ледового Океану, та вияснила місце постійних ледів.

LEICA УВАГА
з своїми клієнтами переводить практичні вправи на закуплених апаратах і обслугує по найнижчих цінах фірма: 3½/76 1—6
Інж. А. Шарф, Львів, Сикстуськ 2. Тел. 53-47.

— **Кривавий бій циганів.** У Віденському Лісі дві ворожі ватаги циганів звели зі собою завзятий бій, в якому взяли участь також жінки. Чотири особи згинуло, а 20 потерпіли тяжкі рани. Коли прийшла поліція, застала тільки трупи вбитих циганів.

— **630 ледових гір.** Американська надбережна сторожа, яка висилає спеціяльні стежі на Атлянтійський океан, остерегла всі корабельні лінії, що в полосі 48 ступня географічної ширини пливе на морі 630 ледяних гір. Є це дуже грізна кількість, коли уважати, що мин. року, який належав до виїмково небезпечних, зареєстровано тільки 216 штук. Мандрівка ледяних гір на Атлянтійськім океані розпочинається звичайно в половині квітня і тревае до липня. В тім часі обнижується температура не тільки моря, але й сумежних країв. Тепер стежі надбережної сторожі очищують море від тієї небезпеки, оскільки це можливе. Від часу, коли корабель „Титанік" ударився з ледяною горою, при чому згинуло півтора тисячки людей, прослїджено всі шляхи, якими пливуть ледяні гори і розпочато правильну протиледяну акцію. Побудовано спеціяльний тип кораблів, що можуть легко нищити ледяні гори термідом. Всеж таки багато тих гір перепливає незамітно дальше на південь і творить грізну небезпеку для морської плавби. Пливучі ледяні гори походять переважно з Гренляндії. Під впливом сонця вони відриваються від берегів і морські течії стягають їх на південь. Щойно тепла вода Гольфштрому топить їх і нищить. Часом причиною надмірної кількости ледяних гір є вулканічні потрясення на півночі. Тоді вони появляються масово й в інших порах року.

— **Запертя.** Лікарські досліди виказали, що при недомаганнях органів підчеревя природна гірка вода **Franciszka-Józefa** запевнює лагідне випорожнення.

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „РЕЙТАН", драма на 3 дії *К. Броничка.*

Історична трагедія; герой — Рейтан, той новогрудський посол, що 13. квітня 1772 р. на польському соймі протестував проти торговицької конфедерації. Поруч нього дві головні дієві особи: оперетковий король Станіслав Лещинський, манекін у руках царського уряду і Бранецький, повний сили та енергії зрехитрий дипльомат, права рука Лещинського, організатор конфедерації.

Песа має ту прикмету, що її герої не говорять западто багато, бодай у двох перших діях. Автор пробує навіть у І-ій дії оживити сумну історичну картину деякими моментами легкої інтриги. Кульмінаційний пункт песи — кінець ІІ-ої дії зі сценою відомою нам із славного образу Матейка. Промови Бранецького та Рейтана це першорядні зразки політичної демагогії, без огляду на вартість їх ідеольогії і без огляду на час. Ту саму фразеольогію чуємо і нині.

ІІІ-та дія не витримує вже лінії. Не витримує й гладач. Виспянський посунув патріотичний історичний патос до таких вершин абстрактної діялектики, що Броничик тільки здогаднє його. Ах! ці вірші в історичних песах! Нічого не навчились неоромантики від Шекспіра. м. р.

—o—

Дописи.

НАДВІРНЯНЩИНА.

„Луг" у Стримбі в честь Шевченка. Наш „Луг" заложений ще минулого року і при заложенні його були досить великі перешкоди. А потім те все минулося. Дня 10. квітня ц. р. в третій день Великодних Свят відбувся перший публичний виступ нашого „Луга", а саме „Луг" уладив Шевченківський концерт. Перший раз село Стримба віддало честь великому синові України Шевченкові. Програма була ріжноманітна. Чергувалися співи, деклямації і лугові вправи одної чети луговичок та одної чети луговяків на сцені. Всі точки програми були виконані добре і справно. Велике вражіння на публіку зробили особливо гарно виконані вправи луговяків і луговичок. Публіка зійшлася на концерт дуже численно навіть з дальших сторін і грімко оплескувала виконавців. Був це перший публичний виступ „Луга" у Стримбі. Він втовні повівся і заохотив луговяків та луговичок до дальшої роботи в луговій організації.

ТЕРЕБОВЕЛЬЩИНА.

Євангелики в Кобиловолоках. Село Кобиловолоки, теребовельського повіту, яке до війни належало до найсвідоміших сіл та видало більше сотки інтелігенції, по війні почало підупадати з причини релігійної гризні. Ті, що по війні вернулися з Америки, почали ширити в селі радикального і комуністичного духа, витворюючи тимсамим фермент між дотеперішніми однодумцями. В селі нема нікого, що захотів би працювати над обєднанням та культурним піднесенням села. Місцевий парох, о. Черторинський, обєднує хіба римо-католицький обряд з греко-католицьким, в цім напрямі виказує неабияку ревність. На свято Йордану цього року запросив аж двох польських священиків, які по Службі Божій відправили співану „суму" по латинському обряді, співали в церкві польські коляди, а відтак взяли участь у йорданському водосвяті. Зате о. Черторинський не проявляє ніякої діяльности ані на культурно-освітньому, ані на церковно-релігійному полі. Навпаки — у своїх коротеньких проповідях обмежується тільки до сільських сплетень та до називання людей з проповідниці не прізвищами, але назвами, уживаними по селах. Для нього нема крім поліцая ніякого авторитету, бо і про Консисторію висказується, що „я її не чую". Мешканці села зверталися уже багато разів зі скаргами до о. декана Мохнацького і до Консисторії у Львові та здається, що парох має десь угорі за сильні плечі. Люди, огірчені поведінкою пароха і мовчанкою Консисторії, починають відвертатись від гр.-кат. церкви та переходити на євангелизм. Перед Великодними Святами приїздив з Перемилова до Кобиловолок пастор, відправив богослуження і навіть сповідав людей. А третього дня Свят приїхало до Кобиловолок уже трьох пасторів; вони відправили богослуження, на якім було понад 1.000 людей і лишились у селі цілий тиждень для організації євангелицької церкви. На те все наша церковна влада мовчить.

КОЛОМИЙЩИНА.

Як працює кружок „Р. Ш." ім. Івана Франка в Хлібичині Лісним. Кружок „Рідної Школи" ім. Івана Франка в Хлібичині Лісним має 108 зареєстрованих членів, з того 32 господарів, 36 жінок, 6 дівчат і 34 хлопців у віці від 14—18 літ. З того членські вкладки виплатило вже 48 членів на загальну суму 21.35 зол. Кружок пренумерує „Рідну Школу" і „Наш Прапор" та має бібліотеку в 36 книжок. Дня 12. лютого ц. р. відбулася рідношкільна анкета у справі позички „Рідній Школі", на якій члени виказали велике зацікавлення для рідношкільних справ. Дня 25. лютого улаштував кружок жіночу анкету в приявности 75 жінок. Делегатка п. Микитчукова Настя з Коломиї виголосила змістовний реферат, після того отворено при кружку „Р. Ш." жіночу секцію, яка заснувала курс куховарства. До половини березня користало з того курсу 12 жінок. Старшина кружка ухвалила зорганізувати дітячий садок на час пільних робіт у місяцях червні, липні і серпні. В кружку „Р. Ш." сходяться члени на голосне читання книжок і часописів. Драматичний гурток „Р. Ш." підготовляє театральну виставу „Чорноморці", оперу в 3-х діях Кухаренка-Старицького. У своїй рідношкільній праці натрапляє кружок на ріжні перепони, одначе є надія, що вчасом відносини уложаться і реальна праця найде зрозуміння й підтримку у тих, які досі ставились до тої праці з упередженням.

—o—

Нові книжки й журнали.

І. Блажкевичева і О. Кобринський: „КУЛЬТУРНА РОДИНА" Про те, як мають жити між собою чоловік і жінка, батьки і діти та брати і сестри. Видавництво „Самоосвіта". Львів, квітень 1934.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича: Жидачів.

25. IV. Фраскіта.
26. IV. Весела вдовичка.
З Жидачева їде театр до Рогатина.

Великий Міський Театр.

Неділя, 22. IV. год. 3·30 попол. „Гостинниця під Білим Конем" Абон. 14.
Неділя, 22. IV. год. 7·30 веч. „Рейтан" Абон. 17.
Понеділок, 23. IV. год. 3 попол. „Рейтан" (вистава закуплена).
Вівторок, 24. IV. год. 7·30 веч. „Мистець Маноле". Вистава закуплена.

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 22. IV. год. 3·30 попол. „Фанні" Абон. 16. Ціни місць найнижчі.
Неділя, 22. IV. год. 7·30 веч. „Карєра Густава Лебреша" Абон. 18.
Понеділок, 23. IV. год. 7·30 веч. „Карєра Густава Лебреша" Абон 18.
Вівторок, 24. IV. год. 7·30 веч. „Карієра Густава Лебреша".
Середа, 25. IV. год. 7·30 веч. „Карієра Густава Лебреша".

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе" (Секе Сакаль).
АТЛЯНТИК: „Ескімо".
ВАНДА: „Мумія" (Борис Карлов).
КАСІНО: „Королева Христина" (Ґрета Ґарбо).
КОЛІСЕЙ: „Дама з нічного клюбу", ревія „Весна йде".
КОПЕРНИК: „Шість жінок Генриха VIII".
МАРУСЕНЬКА: „Демон золота", „Підводне судно 170", ревія „Марусенька в кольорах".
МІРАЖ: „Син джунглів".
МУЗА: Дон Кіхот (Шаляпін).
ПАЛЯС: „Пожежа над Волгою". (Іван Мозжухін? Інкишенев, Наталія Кованко).
ПАН: „Син Індії" (Рамон Новаро), ревія „Прийди до нас на пестощі".
ПАСАЖ: Кен Мейнард і Біллі Солівен.
СВІТ: „Адютант його величности" (Вл. Буріян).
СТИЛЕВЕ: „За два цілунки" та ревія „Самі зорі".
ХИМЕРА: „Ніч кохання" Джозе Мохіка.
УТІХА: „Королева Драга" та ревія

Закордонне радіо.

Неділя 22. квітня 1934.

Відень (506,8) 11·20 Симф. концерт, 20·00 „Джез і кохання" песа Сахса, **Братислава** (298,8) 12·15 Концерт орхестри, солісти, **Прага** (470,2) 10·10 Давня музика, 20·00 „Продана наречена" оп. Сметани, **Лягті** (1796) 18·30 „Кулерво" оп. Лявніса, **Білгород** (437,3) 19·00 Спів, 21·30 Сербський вокальний вечір, **Берлін** (356,7) 19·00 Шубертова фантазія на фортепян, **Ляйпціг** (382,2) 15·15 Нар. музика, 16·00 Концерт, 19·15 Студентські пісні всіх народів, **Мілянер** (522,6) 19·30 „Пікова дама" оп. Чайковського, **Бреслян** (315,8) 20·00 „Пташник із Тиролю" оп. Целера, **Будапешт** (550,5) 10·00 Богослуження з фльорентійської базиліки, 17·10 Популярна музика, **Рим** (420,8) 15·00 Опера, 20·55 „Іль капітан Франаса" оп. Кости

Понеділок, 23. квітня 1934.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 18·55 „Фіґарове весілля" оп. Моцарта, **Братислава** (298,8) 17·30 Фортепян, **Кошиці** (269,5) 12·35 Концерт військ. музики, **Мор Острава** (259,1) 17·15 Спів, **Прага** (470,2) 17·30 Брамсова соната на клярнет і форт. е-дур, 21·35 Скрипка, **Париж** (1796) 20·00 Камер. музика, спів, **Штрасбург** (349,2) 20·30 Муз. вечір, „Ля Фарс Поаріс" ком. оп. Герольда, **Білгород** (437·3) 19·00 Концерт солістов, 20·00 „Пікова дама" оп. Чайковського, **Берлін** (356,7) 18·30 Ляпперові та Штравсові твори, 21·20 „Цар і тесля" оп. Льорцінґа, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·15 Скрипкова соната нині й тому 150 літ, **Москва** (360,6) 17·25 „Отельо" оп. Верді'я, **Стокгольм** (435,4) 21·10 „Таїс" оп. Маснета, **Будапешт** (550·5) 13·30 Циг. музика, 20·10 Концерт, **Міляно** (368,6) 21·00 Віольончелевий ресітал Гр. Пятігорського, **Рим** (420,8) 17·30 Концерт.

ФОТ-ографія
АБО-нaменти
РАДіо - знаряддя
найдешевше
11/73 1—1 **ПЛОЩА МАРІЙСЬКА 9**

Львівське радіо.

Неділя, 22. квітня 1934.

9·00—10·05 Ранішня авдиція, 11·57 Сиґн. часу, 12·10 Метеорольоґічні вістки, 12·15 Муз. поранок; в перерві відчит „2·000 літ музики", 14·00 Лісова скринька, 14·15 Огляд ринків рільних продуктів, 14·30 Популярна музика з гр. плит. 15·00 Бережімося перед пожежами, 15·20 Концерт сальонової орхестри, 16·00 Для дітей „Той новий" (на осн. Гомулїнського), 16·30 Арт. Рубінштайн з гр. плит, 16·45 „Лови на тетерваків", 17·00 „Систематичність і порядок у вихованні дітей", 17·15 Концерт польських пісень, спів, 18·00 „Трійняк" на осн. Плявта, 18·40 Концерт гармоністів, 19·00 Відчит, 19·10 Всячина, 19·30 Вибрані думки, 19·52 Концерт симф. орхестри, спів, 21·00 „Мехіканське місто богів", 21·15 На веселій львівській хвилі, 22·15, 22·30 Спортові вістки, 22·30, 23·20 Танкова музика з Льондону.

Понеділок, 23. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 11·57 Сиґн. часу, 12·05, 12·33 Популярна музика з гр. плит, 12·30 Метеорольоґічні вістки, 12·55 Полудневий денник, 15·05 Збіжева біржа, репертуар театрів, 15·10 Господарські вістки, 15·35 Легка музика (мандоліни), 16·20 Лекція фр. мови, 16·35 Фортепян, 17·00 Спів (Сергій Бенові) в супр. фортепяну, 17·30 Біологічний відчит „Закон сильнішого", 17·50 У підземеллях конспірації (1893—1903), 18·10 Легка музика, 18·50 Наука стенографії, 19·00 Всячина, 19·15 Репитації поезій, 19·25 Актуальний відчит, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·47 Веч. денник, 19·55 Сільва реруи, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Легка музика, пісеньки, 21·00 Жінка в Совітах, 21·15 Концерт, 22·00 Легка й танкова музика з гр. плит, 22·50 Гр. плити, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5·22 зол

Золото: Доляри 8·99—9·02. Франки фр. 35·30—35·70 Дукати 83·30—83·80, Корони 37·30—37·80, Рублі 46·00—56·55.

Срібло: Корони 0·30, Фльорени 0·75, Рублі 1·25.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·11, Париж 34·95, Берлін 207·08, Цюріх 171·49, Амстердам 358·60, Міляно 45·10, Бельгія 123·72, Данціг 17, Стокгольм 140·30, Нюйорк кабель 5.24, Нюйорк чеки 5·23.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітаe	Підволочиська парітаe	Львів
	від до	від до
Жито	15·10—15·25.	

Тенденція вдержана, настрій спокійний.

ФІРМА **Користайте з нагоди!**

Галицький Магазин Новостей Галицька ч. 15.

улаштовує ДЕШЕВІ ДНІ ВОВНЯНИХ, ШОВКОВИХ, БІЛІЗНЯНИХ товарів та всіляких ВЕСНЯНИХ І ЛІТНІХ матеріялів по цінах **до 50% знижених.**

Для прикладу кілька цін:

Перкаль	0·55	Вовна „шкоцька"	1·65	Сирий шовк	1·20
Воаліна	0·60	Вовна мішкова	1·75	Попеліна на сорочки	1·35
Крепон	0·80	Вовна на мундури	1·80	Вcип рожев. 90 шир.	0·90
Панама	0·90	Вовна Букле 130 шир.	4·50	Полотно на прост. 140 шир.	1·25
Шовк до прання	1·—	Вовна на плащі	6·—	Атлас пост.	1·70
Епонж	1·—	Суконко жін.	3·—	Пошевки мереж.	2·—
Шантунг-Пріма	1·50	Шевіоти 150 шир.	2·30	Простирала з кант.	2·—
Птіт-рен	1·50	Полотно 80 шир.	0·55	Обрусове	2·20
Птіт-рен Пріма	2·65	Мадаполям 80 шир.	0·85	Капи	3·—
Рипс шовк.	1·30	Шифон 80 шир.	0·90	Ручники вафл.	0·30
Маркізета шваййц.	1·80	Сурівка	0·55	Ручники купел.	0·90
Креп-Сатен	1·70	Перкаліна колір.	0·65	Стирки корчик.	0·40
Креп-Монголь в дес.	2·80	Димка на підшт.	0·65	Серветки	0·25
Креп-Марокен	3·30	Зефір сирий	0·55	Хустинки муж. і жін.	0·15
Кр-п-Жоржет	2·50	Зефір Пріма	0·80		

При закупі товару даром білети до кін ПАЛЯС, АПОЛЬО і АТЛЯНТІК. Замовлення з провінції полагоджуємо відворотною почтою.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 21. IV. масло 2·70, молоко —·18, сметану —·80, яйця 2·30—2·35.

Тенденція на масло удержана, на молоко сметану і яйця звишкова.

Маслосоюз повідомляє що платить в тижні від 23. IV. до 29. IV. 1934 р. своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомисарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

	I. кл.	II. кл
Кури	1·10	0·80
Качки	1·20	0·80
Індики	1·50	1·00
Гуси	—	—

Пантарки **за штуку** 3·00 зол.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЗОЛОТО, СРІБЛО купує і платить найвищі ціни Домбровський і Розважевський. Львів, Академічна 2. 73/53 8—10

ГАРНІ КВІТИ як хочеш мати в кімнаті, на бальконі, в городі **то уживай навозові пастильки „Тесп" (потас, фосфор, азот) 50 сот.** Жадайте в складах: „Народної Торговлі", дрогеріях і складах насіння. 1112 19—30

МОТОЦИКЛІ нові і вживані, ровери від 120 зол., поручає Автоспорт, Львів, Словацького 2. 1312 12—20

ПРОДАМ оказійно машину трикотарську швайцарську і навчу працювати на ній. Львів, ул. Косцюшки ч. 3. К. Яремкевич. 1433 3—3

САЛЯ з кількома убікаціями на клюб, касино, позичкову касу, товариство, бюра в магазинами чи на торговельні ціли, промислові або наукові до винайму. Львів, Фрідріхів 5. 7/56 2—2

КАМЕНИЦЯ нова I. п. півкомфорт, городчик, вільна від податків, бічна Грохowської (Листопада) продасть Д-р Фрід, ул. св. Миколая 20.

ПОКІЙ, кухня, фронт, півкомфорт, Стахевича 8, (кінець Грохowської) зараз до винайму. 1458 1—1

У ВІДНІ вдова по адвокаті прийме дві панночки на станцію. Дома конверсація німецька і парижанка до науки французької мови. Оплата 120 зл. місячно від особи. О. Левицька, Wien, Josefstädterstrasse 73/6. 1459 1—2

ЗОЛОЧЕННЯ ІКОНОСТАСУ і двох бічних престолів віддамо фаховому позолотареві.

МАЛЮВАННЯ ОБРАЗІВ ДО ІКОНОСТАСУ і двох бічних престолів віддамо доброму артистові маляреві. Оферти вносити до гр. кат. Уряду парохіяльного в Долині. 1460

ЧОБОТИ англійські, французькі, туристичну обуву, поручає, виконує та направляє солідно чоботарська фірма **„Арка"**, Хорунщини 11 а. 1076 20—25

ШУКАЮ на час ферій (від 15. червня по кінець серпня) трьох кімнат з кухнею або її уживанням у горах або на підгірю. Зголошення до Адм. „Діла" під „Ферії". 4—5

ОГОЛОШЕННЯ

Переоблювання з дезинфекцією дротяних сіток, залізних ліжок, матераців, отоман виконує фабрика **З а к с**, Ліндого 6 Тел. 79-99. 12/73 5—20

Ліжка дитячі 25 зол. кухонні 8, польові 10 сіткові 20, дротяні вклади 18. **Отомани** 30, розкладані **канапи** 30, **матераци** з подушками 14, **волосінні** 40. Найновіші **тапчани** 75. - Фабрика **З а к с**, Ліндого 6. Тел. 79-99. 12/73 5—20

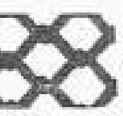

Найдешевша вирібня сітов до огороджень „**S I A T K O-D R U T**" Львів, **Замарстинівська 33.** — Комплетний матеріял до огороджень від 80 сотиків. 1429 2—3

Без перешкод європейські станції у вбудованім динамічним голоснику **Трилямповім відбірнику НАТАВІС**

Апарат найновішої конструкції елімінує місцеві станції. Можна дістати у:

ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС

Львів, пл. Марійська 8.

(Будинок Шпрехера). 8—10

Фотографічні новини, Апарати, Матеріяли у найновішими виборі.

Ч. 104 (13.649). Львів, вівторок 24. квітня 1934. Pocкoшową oprłatę opłacono ryczałtem. Рік L. V.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Загальні Збори Сокола - Батька.

В неділю 22. квітня п. р. відбулися Загальні Збори Сокола-Батька у власній рухомковій салі при вул. Руській ч. 20. Збори при виложеній салі відкрив урядуючий голова т-ва в год. 9.45 передполуднем інж. І. Свірський, згадуючи память тих побратимів, які уже відійшли. Присутні повстанням з місць вшанували память померших. Голова обійняв провід зборів і покликав на секретарів побратимів Савяка і Корейбу. З черги справник т-ва м'гр. В. Мигаль відчитав протокол з останніх Загальних Зборів, який збори приняли без змін. Опісля голова і поодинокі члени старшини т-ва зложили звіт з діяльности т-ва за діловий рік, який ми вже подали вчора в „Ділі". В імені провірної комісії побратим А. Окпиш поставив внесок признати абсолюторію уступаючій старшині. Одночасно Загальні Збори серед гучних оплесків вибрали почесними членами т-ва: 1) дир. Миколу Заячківського, довголітнього і заслуженого голову та провідника т-ва і цілого сокільства по війні та 2) С. Стебпецького, який весь свій час присвятив на збірку датків на викупно площі Українського Городу у Львові. І дійсно площу викуплено вже в 14/20 частях, яка представляє вартість 83.589 зол. і 59 сот.

Крім того Загальні Збори на внесок інж. Хроновята рішили одноголосно і серед невмолкаючих оплесків вислати привіт проф. Боберському з нагоди 60-ліття, духовому батькові українського сокільства.

Над звітами вивязалася річева дискусія, в якій забирали голос побратими: дир. М. Заячківський, Гавушевський (Станиславів), Остап Домбровський (Сокіл IV. Львів), Грень (Рудно), І. Корчинський (Галич), Добрянський (Городів) та м'гр. Падох (Стрий). Виясненпя поодиноким референтам дали побратими проф. Гайдучок та поодинокі референти, після чого Загальні Збори ухвалили одноголосно уступаючій старшині абсолюторію.

Одночасно вибрана комісія матка на внесок побр. Я. Стебновського в складі дир. Филиповича, Огоновського, Волошиновича, Романюка і Фура запропонувала на членів Старшини побратимів: 1) Інж. Хроновят — голова, 2) інж. Палій — І. заст. голови і 3) О. Карпінський II. заст. голови, 4) інж. І. Свірського, 5) 5) Огоновського, 6) Пашківського, 7) д-ра Федіва — всіх на 3 роки, 8) д-ра Мрина і 9) інж. Е. Голачітка на 2 роки, а 10) м-ра Мрина на 1 рік. На заступників Старшини запропонувала побратимів: Окпища, Семенюка, Копача, Корейбу, Березіцького та Домбровського. До провірної комісії: проф. С. Гайдучка, дир. Филиповича, Фарину, Павлика і Романюка. Загальні збори вибрали запропонованих комісією маткою членів Старшини через акламацію та одночасно ще провідників вправ, а саме: інж. Я. Голачітку, О. Москалевича, М. Тріля і Олю Мартиняк.

По 10-хвилинній перерві відчитав м-р В. Мигаль проект зміненого статуту т-ва згідно з вимогами нового закону про товариства, запропонувавши тристушневу організацію, а саме гнізда, повітові осередки як відділи централі Сокола-Батька. І здавалося, що до цього важливого питання підійдуть побратими поважно і річево, бож зміна статуту це засадниче питання дальшого розвитку т-ва. Слід лише згадати, що в діловому році Сокіл-Батько не міг заснувати ні одного нового гнізда на основі старого статуту і тому в запроектованім зміненім статуті т-во обмежило діяльність лише до поширювання руханки та змагів, а зреклося пожежництва. Та вже на початку зборів намагались деякі делегати, щоби зміну статуту передати надзвичайним загальним зборам і зняти цю точку з порядку нарад. Колиж це не вдалося, опозиція націоналістів під проводом студента Антона Романюка безнастанно видвигала нові поправки і свої внески до поодиноких статтей статуту. Завзяті бої розгорнулись над проектом прапора т-ва. І тому дискусія була дуже горяча та тягнулась аж до 8. год. вечором. Лише завдяки холоднокровности та рішучости другого провідника зборів О. Карпінського запроектований змінений статут принято. А побратим Антін Романюк діставши рішучу відправу від проф. Гайдучка під оплески присутніх, тишком вийшов зі салі.

Нині політичний процес у Львові.

Львівський окружний суд розглядатиме нині, в неділок 23. квітня, справу вбивства коменданта поліц. постерунку в Вибранівці Врубля. Вбивник Корпан засідав уже свого часу з двома інш. українцями на лаві обвинуваченых за приналежність до ОУН. Тоді Корпана увільнили. Предсідником нинішньої розправи буде апеляційний суддя Мединський, обвинувачує прокуратор д-р Прахтель-Моравинський, боронить адв. д-р Лев Ганкевич.

Перший православний ординарій на Волині.

ЛУЦЬК, 22. 4. ПАТ. На Волинь приїхав нині іменований православним синодом ординарій волинської діецезії архиепископ Олексій. Це перший волинський ординарій, бо досі Волинь підлягала безпосередньо митр. Діонізієві. Арх. Олексія витав на двірці в Рівному рівенський староста Канський. Відси відїхав архиепископ до Дубна, де виголосив у церкві першу проповідь в українській мові. Опісля з еп. Полікарпом відїхав до свого осідку в Кремянці. Всюди витали його з одушевленням. У Кремянці в проповіді зазначив, що буде старатися піднести святість православної церкви.

—o—

Сміх — дотеп — актуальна сатира Ставіскіяда в дзеркалі гумору — це „Карієра Ґустава Лєбреша"

Присуд за змову на життя румунського короля.

БУКАРЕШТ, 22. 4.ПАТ. Военний трибунал оголосив вив. ночі присуд у розправі за змову на життя короля. Всіх 13-х обвинуваченых із полк. Прекупом засудили кожного до 10 літ тюрми, крім того військових здеградували.

—o—

МІН. БАРТУ В ВАРШАВІ.

ВАРШАВА, 22. 4. ПАТ. Нині в год. 17.30 приїхав з Варшави французький міністр закордонних справ Барту із шефом кабінету Рошатом. Від прикордонної станції в Польщі Збошинь їхав із мін. Барту французький амбасадор у Польщі Лярош. У Варшаві витав міністра Барту від польського уряду шеф дипл. протоколу Ромер, від міністра закордонних справ директор кабінету Дембіцький. Був теж при витанні папський нунцій Мармаджі й воєвода Ярошевич. На перонї зібрався члени французької амбасади та військовий аташе ген. Д'Арбоно, багато закордонних і краєвих журналістів. Після короткого привітання в сальонах двірця мін. Барту відїхав до французької амбасади.

На обіді, виданому в честь мін. Барту міністром Беком, мів. Бек виголосив промову, в якій висловив радість із приїзду мін. Барту до Польщі. Зазначив, що умови, які лучать Польщу та Францію не одні з найсильніших живучих чинників міжнародньої політики, бо їх одинокою метою є організація та закріплення миру. В міністрі Барту витає держ. мужа, якого участь в опрацюванні дипл. актів у 1921 р., що творять основи польсько-французького союзу, була така значна й особиста. Подорож до Польщі дасть нагоду мін. Барту ствердити, до якої степени чинники, що 13 літ тому були основою політики мін Барту, були справедливі та відповідали конечностям. Тому мін. Бек хоче бачити в мін. Барту не лише міністра закордонних справ запримязненої держави, але теж людину, яка заняла ясне становище до польсько-французького союзу та була його найвірнішим прихильником.

На промову мін. Бека відповів мін. Барту, в якій зазначив, що складає візиту мін. Бекові за гостину у Франції у вересні м. р., одначе присутність його в Польщі виходить поза рямці куртуазії. Він гордий, що заступає Францію, яка знає ціну вірности Польщі, з якою лучать її відвічні звязки. Між Польщею та Францією приязнь перемінилася в союз. Французька та польська політика відзначаються однаковою чесністю. Не хочемо нападати на нікого ні грозити нікому, шануємо всі справедливі права. Фр.-польське порозуміння не противиться ніяким щирим стараннам відпруження. Серед скомплікованих справ, що трівожать Европу, приязнь Польщі та Франції є чинником мира, стійкости, порядку та безпеки. Скора консолідація та величавий розвиток Польщі це один із найважніших фактів сьогоднішньої Европи. Завдяки силі, яка є в ній, воля направила зло неволі. Під господарським оглядом Польща та Франція незалежно від противеств, які можуть часом виступати у звязку з їх інтересами, є згідні в тих самих змаганнях до зближення. Не маючи претенсії підносити наш ідеал до значіння приміру, всеж можемо в ньому бачити добродійне правило для всіх народів, які журяться тим, щоби любов рідного краю злучити зі солідарністю, яка виходить із духа Европи.

МІН. БАРТУ В БЕРЛІНІ.

ПАРИЖ, 22.4. ПАТ. Нині рано мін. Барту по дорозі до Польщі переїздив через Берлін. На двірці в Тіргартені привитав міністра амб. Понсе, що опісля поїхав із мін. на шлеський двірець. Тут привитав мін. Барту в імені мін. Нойрата шеф. дипл. протоколу майор Базевіц. Користаючи з довшої зупинки на шлеському двірці, мін. Барту розмовляв із німецькими дипльоматами.

СТРАШНА КАТАСТРОФА В КОПАЛЬНІ.

В одній копальні біля Сарајева наслідком вибуху завалилася частина копальні. В копальні було кількасот робітників. Добули вже 47 трупів.

ВЕРНЕТЬСЯ ДО ТУРЕЧЧИНИ.

ПАРИЖ, ПАТ. „Журналь" повідомляє, що Троцький одержав офіціяльне візвання покинути Францію, з тим, що вже не буде могти вернутися до Франції.

Тому, що еспанський уряд не згодився, щоби Троцький поселився в Еспанії, лишається йому лише одержати згоду турецького уряду, щоби наново поселився в Туреччині. Здається, не матиме тут перешкод. Покищо він у Барбісоні.

ЛІТНІЙ ЧАС В АНГЛІЇ.

ЛЬОНДОН, 22. 4. Нині ввели в Англії літній час. Годинники пересунули годину наперед. Тому час в Англії на 6 місяців зрівняється з середньо-европейським часом.

ГАЛАНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.

АРЕШТУВАЛИ АНАРХІСТІВ.

Як повідомляє варшавська преса в Варшаві поліція після цілонічної ревізії арештувала 24 особи під закидом творення анархістичної організації. Арештування анархістів у Варшаві та взагалі в Польщі зложить до відкости.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 50—180 Телефон 25-55.

Теперішні відносини на Волині.

У давній Росії сильно була прищепилася приповідка: „На шипке всьо спокойно". Цю приповідку з іронією повторювали скрізь і на кожному місці. Бо дійсність не відповідала офіційним повідомленням про спокій і „благоденствіе".

Комусь, очевидно, залежить на тому, щоби столична й льокальна преса інформувала Варшаву, що на Волині теж все спокійно, що настало мирне співжиття, „галицький штурм" відбито, комуністи скапітулювали та „перекували мечі на рала" і що все „мовчить, бо благоденствує".

Гасло, що проти комуністичного інтернаціоналізму є лише одна сила й зброя — здоровий націоналізм (не той у лапках), була тут з погордою відкинута ще перед кількома роками. Дамо собі, мовляв, раду й без національно-ідеольогічної зброї. А поможуть нам у цьому ріжні псевдо-національні організації. Доказів здорового розуму й льогіки не помогли.

І сьогодні вже кожний власними очима бачить наслідки отої політичної лінії і сили обраних засобів умиротворення Волині. Одно дивне, що ті самі часописи, які кричали про спокій на Волині, тепер мовчать, неначе води в рот набрали.

А тимчасом комуністичний рух на Волині набрав знову масового організованого характеру й агресивности. Про захованння суджених у Луцьку комуністів дещо вже через пресу пройшло й повторювати про це нема потреби.

Залишається сказати дещо про широке поле життя. Комуністичні кубла й їхні прибудівки під скромними шильдами вже від низки місяців підміновують Волинь у формі хліборобських демонстрацій за „дрібнички" — оплати магістратам за постій фір на базарах, високі ціни на фабрикати й низькі на хліборобські продукти і т. д., намовляючи селян або не везти продуктів до міст або перешкоджаючи це робити неслухняним.

„Дрібнички". А тимчасом — на Волині дуже й дуже неспокійно, бо всі добре знають, що це рух не тільки економічний, але й політичний і власне — комуністичний. Тому й застосовуються відповідні засоби боротьби з цим явищем і власне — дуже часті, а навіть масові арештування й не тільки чоловіків, але й жіноцтва.

Дуже симптоматично, що цей комуністично-економічний рух, започаткований у інших повітах, охопив уже поважну частину й спокійного луцького повіту: гміни олицьку, сильненську, тростенецьку, колківську й частинно інші. Слушно чи неслушно — це інша річ, але вину за підмінування сіл скидається на УСО, членів якої арештують.

Мусимо ясно собі сказати, що згаданий рух не є і чисто ідеольогічно-комуністичний. Він лишень находиться в руках комуністів та „усівців", але правдиві причини, що рухають масами, є економічної і національної природи.

Здається, таку саму діягнозу поставили і ті чинники, обовязком яких є відати цими справами; але їхні висновки зовсім не відповідають природі річей, а саме:

Добачаючи в комуністичному рухові причин економічні, згадані чинники звернули більшу увагу на економічну сторону життя мас, — і щораз більші гроші кидають з ріжних джерел, між іншим і з самоврядних, на піднесення хліборобської культури. Одначе те, в чиї руки йдуть ці гроші, не лише не злагіднює гостроти рухів, але навпаки — підсилює їх. Бо гроші ці йдуть на оплату агрономів і інструкторів не українців, до „кулок фільничих", „кулок молодежи вейськей", „кулок господинь", „стшельців" і т. д., себто до тих, які мають ціли не суто господарські, а господарсько-політичні, та які до господарського відродження українського народу ставляться негативно.

Отже гроші проходять повз українські маси, позбавлені права ними розпоряджати та ініціятиви й самодіяльности. Наші хліборобі часто бачать ще, що ці гроші стають знаряддям зманювання дітей і молоді на денаціоналізаційні шляхи, а значить — на шкоду для народу. Доказом цього для нас є ще й те, що спроби рятування себе від кризи й наладнання свого господарського життя власними руками у власних кооперативних і товариско-господарських організаціях — гальмуються. Хлібороби роблять з цього висновок, що це є посереднім засобом змусити їх вступити до чужих організацій, які маси під оглядом національним вважають для себе шкідливими та небезпечними.

Отже, до економічних огірчень, завдяки політичним потягненням деяких чинників в економічній ділянці життя, додається ще краплини ображеного національного почуття. А це змушує більше аражливі елементи кидатися в бік тих, що улаштовують згадані економічні виступи. При цих умовинах політичне підложжа зверхніх економічних заходів на Волині є просто життєвим абсурдом, якого не можуть добачити хіба цілковито засліплені люди.

У цьому політично-економічному хаосі покищо не бачимо ні одного промінця якогось просвітлення. Чи прийде це просвітлення? Хіба як прийдуть нові люди.

А покищо на українському економічному й політичному відтинку Волині щораз то гірше.

Senex.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
29/A8

Радіо й українці.

Ріжно можна підходити до цього питання. Можна говорити про: а) радіо техніку, б) радіо-авдиції і вкінці в) про радіо, як про суспільний чинник.

Саме над цим останнім питанням я хочу зупинитися. Радіо нині не є вже щось нове, щось сенсаційне. Воно вже має за собою роки існування і як радіо-фонія здобуває собі право горожанства в цілому світі. Не одному заступає воно сьогодні, особливо інтелігетам, що живуть по селах, театр, радше концерт, а то й навіть пресу, чи іншу лектуру. Зокрема для нас українців радіо має своєрідне значіння, коли кордони поодиноких держав відокремлюють одну частину нації від другої. Живемо в таких часах і серед таких обставин, де лише радіо зможе, бодай під оглядом духовим і то лише в частині, зєднити розшматовану українську націю.

Дивним видається, що ані на землях під Польщею, ані на жадних інших (не беручи під увагу Радянщини) досі нема постійних українських радіо-авдицій. Не треба думати, що причина цього лежить поза нами. Німців у Чехо-Словаччині є далеко менше, ніж українців у Польщі, а прецінь вони мають там свої авдиції (бодай одну годину денно). Не здобули вони тільки своєю організацією. А треба знати, що радіо-абоненти українці, які живуть у Польщі платять річно около півтора міл. зол. Отже вже хоч би з цих причин маємо моральне право домагатися постійних українських радіо-авдицій. Не чужою повинна бути для нас ідея будови

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 24. КВІТНЯ 1934.

М. ГАЛУШИНСЬКИЙ. 38

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Вістки про сотню Дідушка. — Ще про розвідчу службу.

Про вартість та діяльність тої сотні багато не скажу; передам для дальшої памяти лише те, що я чув. Всілякі чутки ходили про сотню. Була й така, що всі враз із командантом згинули. Та нас найбільше трівожила та думка, як російські війська будуть ставитись до добровольців, чи уважатимуть їх за рівнорядні відділи, за комбатантів, чи лише за банду, до якої пристосовуватимуть відповідний закон, тобто не брати в полон, але відразу карати смертю. Одначе з другої сторони і полк. Моллік і шеф штабу гр. Лямезан висказувались дуже похвально про відвагу та браву добровольців. В одній розмові зі мною підкреслив навіть той момент, що шкода, що добровольців так мало. (Мимоходом тут скажу, що один військовий вищий старшина, коли я йому ті слова повторив, усміхнувся іронічно на них та лише додав: „А хто винен тому, що в Стрию стрільців розпустили!..."). В памяти лишилось мені ще те, що загально говорено, що втрати в стрільцях тому такі великі, бо вони ризикують, де лише можливо, йдуть на багнети, чи того потрібно, чи ні. Між іншим передали мені також і те, що при здобуванні переходу через один міст добровольці відіграли дуже важну ролю, але й потерпіли чимало-втрат. Не бракувало теж і таких стрільців, які вже третьої або четвертої днини повертались до Городнди, приносячи страшні вісти про те, що їх „розбили".

Того слова „розбили" не забуду ніколи. Кожний, що без причини повертався, по правді кажучи, покидав свій відділ, мав на своє оправдання лише ті слова: „Нас розбили". Звичайно оповідав при тім несотворені річи, які сам бачив і яких не бачив. В його устах всі товарищі згинули, або дістались в полон, лише він один лишився в живих, щоби ту жахливу вістку принести до своїх. Згодом число тих одиноких, що лишилися при житті зростало так, що треба було заряджувати слідства, які поручив я ради. Рожанківському та відставляти „розбитків" назад до їхнього відділу.

У сотні Дідушка надано також перші відзначення. Я подав кількох із тої сотні на медалі хоробрости. Бо й та справа не була ясна, які відзначення можуть діставати легіонові старшини. А що Дідушок при війську був лише кадетом і як такому прислуговувала медаля хоробрости, то до того відзначення я його подав. Він сам дістав срібну медалю І-ої кл., а інші три стрільці срібну медалю II. кляси на біло-червоній стяжці.

Після відходу першої сотні справа стояла так, що небавком за нею підуть і дальші. Тому треба було конечно на перший плян поставити науку стріляння і дати змогу добровольцям віддати бодай кілька стрілів; надто треба було, щоби познайомилися з уживанням Верндля. В тій цілі уладжено під ліском за селом Страбичевом провізоричну стрільницю, на якій кожний мав віддати бодай десять стрілів. Коли так переводжено з одними науку стріляння у віддалі 100—200 м., інші тимчасом вправляли.

З другої сторони розвідча служба стала прибирати щораз більші розміри. Не було дня, щоби хто з Мукачева не приїхав та не забрав кількох добровольців. А коли це діло, на їх погляд добре йшло, бо стрільці радо зголошувалися до тої служби, то годі повстав інший плян, а саме, щоби витворити серед стрільців один спеціяльний відділ, який ішов би з вибуховими матеріялами в Галичину поза російську лінію і там нищив мости, залізниці, тунелі, віядукти то-що. Мені поручила військ. команда вибрати відповідне число стрільців і списати їх назвища. Одначе передтим мав я їх повчити, яка чекає їх служба та доля. Не закривав я того, що на випадок зловлення доля їх незавидна. З другої сторони заявив я їм, що військовий скарб зобовязується на випадок, як діло поведеться, виплатити більшу премію; на випадок пошкодування стрільця — переняти на себе фамілійні оплати то-що. Чи тільки на обіцянках скінчилося, невідомо мені. Але що учасники тих вправ більше натерпілися та понесли жертв, ніж варта була та нагорода, це цілком певна річ. По якімсь часі визначили навіть одного старшину як учителя, що мав показати, як обходитися з усіми тими вибуховими матеріялами та пекольними машинами. Його самого я не бачив і, здається, був він усього раз чи двічі. Один залишив слід по собі, що через неосторожний вибух такої одної бомби повилітали у школі та в сусідніх домах всі шиби.

(Далі буде.)

Дешевий тиждень по 75 сотиків: маркізети, мушліни, крепони, серпанки і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 19-365

коротко-хвильної пересильної радіо-стації у Львові, в Ужгороді, в Америці чи денебудь, тимбільше, що кошти будови такої стації не надто високі. Як гарно булоб, якби ми могли були деякі наші свята як нпр. відкриття памятника Франка або свято УМХ транесмітувати у світ.

Комітет Радіового Товариства скликував уже ряд авкет-нарад у цій справі. Та шож, Управа Львівського Радія не має повного голосу мимо українських авдицій, отже у важніших справах треба їхати до Варшави, а й там не чекають на нас з отвертими раменами. На це очевидно треба фондів, бо не можна чекже вимагати поїздок від приватних осіб. Крім цього члени комітету, знані й шановані громадяни, всі на поважних становищах, крім своїх станових обовязків просто перетяжені суспільною працею і не мають досить часу на такі складні справи. Наш Комітет не має досі ніяких капіталів і постановив приступити до творення Фонду організації українських рад о-авдицій. Фонд цей покриватиме кошти організаційних праць, летючок, брошур, можливих поїздок, звязаних зі справою українських радіо-авдицій у Польщі та за кордоном і т. п.

Прекрасним засобом зміцнення радіової акції був би радіотижневик, про видавання якого думали ще від осени 1931 р. Шож. коли Польське Радіо відмовляється присилати програми польських радіостацій на цілий тиждень згори, а без них тижневик був би очевидно безвартісний. Здавалось би абсурд, як можна не хотіти піддержувати пропаганду рат'а, яка в додатку нічого не коштувала би, а навпаки: збільшувала би число радіо-абонентів! Тимчасом жидівський „Пшегльонд фільмови, радійови і театральни" видаваний у польській мові у Львові, може діставати такі програми, тільки ми не удостоїлися цієї ласки.

Треба підкреслити сумне явище, що назагал львівське громадянство менше цікавиться цією справою, як провінція, хоч вона важна й актуальна. Тільки ширша дискусія могласб прояснити й напрямні.

Ілля Гірний.

З концертової салі.

КОНЦЕРТ НА ДВА ФОРТЕПЯНИ: *З. ШАФРАНОВА — Е. РЕМЛЕР-ГУБЕРОВА*
піяністки.

Концерт, який обіймав в програмі твори на два фортепяни, є вже сам собою цікавий, бо дуже рідко приходиться нам почути такі композиції. У виконанні львівських талановитих піяністок пп. Шафранової та Губерової на останній імпрезі концертового бюра Тірка почули ми: повну фінезії Сонату Д-дур Моцарта, „Патетичний концерт" Ліста, з типічно лістівською браврурою фактурою, дальше „Фантазію" Рахманінова, яка складається з поетичних картин свобідної, натхненої імпровізації та повні радісного ритму й лицарського патосу „Андалюзійські танці" Інфанта. Щодо інтерпретації цих творів, то не була вона порива́юча, ані повна відтворчого блеску, але не можна помивути тут скількости вложеної дуже сумлінної праці, музичного приготування та щирости виконання. Обі піяністки зі собою дуже добре зіграні, однак представляють ріжні тицї, які себе доповняють взаїмно: у п-і Шафранової є більше ніжности, у п-і Губерової більше темпераменту й енергії.

І. Приймова.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

УКРАЇНА У СВІТОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ.

Під цією назвою появилась окрема публікація б. доц. УГА у Подебрадах, редактора „Кооперативної Республики" д-ра К. Коберського. Покищо звертаємо тільки увагу читачів на цю книжку, маючи надію вернутись пізніше до неї в окремій рецензії.

ВОЛИНСЬКИЙ КАОЛІН І СПРАВА ЙОГО ЕКСПЛЬОАТАЦІЇ.

Санаційний луцький тижневик „Волинь" опублікував статтю „про волинські каоліни", бажаючи зацікавити цим одним із важніших природних багатств нашої землі кого слід і розбудувати його експльоатацію.

Каолін найкращого гатунку виступає біля сіл: Брельчаки, Мисаківка, Дерманка і Усте костопільського повіту. Поклади глибокі є на 6, а місцями і більше метрів. Досліди Держ. Геольогічного Інституту виказали, що волинський каолін не уступає якістю славному чехословацькому каолінові і придатний так само добре для фабричного вжитку (порцелина, папір, тощо). Експльоатація лекша, бо на Волині є він на поверхні, коли в ЧСР коло 200 метрів під поверхнею.

Волинським каоліном зацікавився спочатку гр. Роман Потоцький у Корці, який перевів кілька щасливих спроб з його експльоатацією, як шлямувати і пристосовувати до продукції паперу. Він заснував с-ку „Корецькі каоліни", до якої втягнув теж паперовий картель. Спілка добуває вже матеріял з землі, замовила потрібні машини за кордоном і в травні цей каолін має появитись уже на краєвому ринку.

Немов у доповненні до інформацій тижневика „Волинь" находимо в „Ц. Газеті Гандльовій" з 20. ц. м. вістку, що проектують у цьому році видобути і переробити в Корці, де повстане велика перетворча фабрика, 4 тисячі тон каоліну. До цього мають використати нечинну корецьку цукроварню.

Польська хроніка.

ЗА ОЗДОРОВЛЕННЯ ХЛІБОРОБСТВА. — ЧЕКАЮТЬ РІШУЧОЇ АКЦІЇ УРЯДУ.

Одною з найбільш „ударних" тем у польській пресі є поруч справи соціяльних обезпечень справа віддовження хліборобів. Дотеперішню акцію уряду в цьому напрямі разом із т. зв. фінансово-рільним законодавством уважають тільки частинною операцією болючого нароету, яким є задовження хліборобів. Криза на селі поглибшала. Село з кожним днем бідніше, а на звишку цін збіжа нема надії, бо вивіз його за границю дуже утруднений.

Кампанія, що її тепер повели, має на меті переконати уряд у необхідности „цісарського прорізу" того болька, яким є надмірне задовження. Не облекшувати сплату довгів, а зредукувати їх висоту до меж платничої спроможности хлібороба — ось думка, що її висувають у своїх міркуваннях пресові оборонці хліборобства. Один із них, п. Ю. Жарновський, обговорюючи на сторінках крак. „Часу" кредитовий апарат, що обслуговав хліборобів, обвинувачує б. мін. Грабського, який в 1924 р. позволяв банкам побирати 36 проц. річно (24 проц. плюс 12 власних коштів) і обвинувачує банки включно з кредитовими кооперативами, які цією лихвою послугувались. Він обрахував, що хто позичив би у 1924 р. 1.000 зол. і цієї квоти досі не сплатив, то правно дозволеними відсотками заплатив би досі 2.584 зол., при чому 1.000 зол. був би дальше винен. І автор кінчить свою статтю: у цих умовинах редукція довжного капіталу була би в дійсности тільки скромним зворотом побраних над міру відсотків, справедливим зворотом побраної лихви.

ЗМЯГЧЕННЯ ПРИПИСІВ НОВОГО ПРОМИСЛОВОГО ЗАКОНУ.

Новий промисловий закон, якого найважніші приписи ми вже на цьому місці реферували, надибав у колах промисловців і купців багато застережень, ба навіть протестів. Тепер — як зачувати — уряд у виконавчому розпорядку, що незабаром має появитись, а відноситься до цього закону, робить деякі устулки, особливо в тих місцях закону, які слушно тривожили всіх своєю еластичністю або довільністю інтерпретації.

ТАЙНИ БІЛЯНСІВ. — НЕДОСТАТОК ПРАВНИХ НОРМ.

Засади бухальтерії позволяють зручно маскувати справжній фінансовий стан підприємства. Поняття „фризування біляисів" відноситься не до їх зовнішньої, формальної гладкости, а до матеріяльного їх препарування. Фіктивні біляисн не є ніякою рідкістю і щойно нечайний провал підприємства показує, яке воно було хробачливе, хоч біляисн були добрі, а навіть світлі.

Тепер у Польщі славні стали дві афери, що дотичать двох могутніх підприємств: Жирардова і катовицької „Спільноти інтересів". Жирардів зумів при помочі відповідної фінансової політики і „фризування" біляисів давати саанґажованому там французькому капіталові величезні доходи в користь краєвих акціонарів і державного буджету (податки). „Спільнота інтересів" робила те саме в користь німецького капіталу.

У звязку з тим актуальною справою стали правні норми для біляисів. Щоправда в жовтні минулого року появився рамовий розпорядок президента дотично біляисування від 1. І. ц. р., але нема досі подрібного розпорядку заінтересованих міністерств, що його передбачував розпорядок президента. У дискусії, що тепер на цю тему вивязалась, пропонують теж ригор у формі особистої відповідальности провідних і контрольних органів у підприємствах.

Світова хроніка.

НЕПЕВНІСТЬ ВАЛЮТ ТРЕВАЄ. — ПОМІЖ КЛЯСИЧНОЮ СИСТЕМОЮ І НОВИМИ ТЕОРІЯМИ. — ШВЕДСЬКА СВОЄРІДНІСТЬ.

Те, що буває доляр чи фунт трішечки хитнеться і викаже 1—2 пункти нижче чи вище, не непокоїть світ, як те, коли якась нова валюта задрожить у своїй вартости. Бо тоді — при сьогоднішній валютовій нервозности і експериментуванні більшої половини світу — слушно можна ожидати чергової катастрофи. Ось у минулому тижні задрожали дві такі „нові" валюти: італійський лір і нім. марка. Що правда — щодо цих двох валют не булоб у світі занадто великої несподіванки, колиб вони нараз злетіли не на 1—2 пункти, але 20 і 30. Бо лір, а ще більше марка це гроші, яких вважають черговими кандидатами на валютовий операційний стіл. Франція поставила ставку на дальшу дефляцію. Пішов уже страйковий гомін по її містах, але кінця „рятункової акції" покищо передбачити трудно. Та цей кінець може бути теж такий, що без операції золотої вартости франка не обійдеться. А тоді піде все шкереберть: 1 гульден і швайц. франк і польський золотий. Покищо все те здоровіше від ліра чи німецької марки. Щодо тої останньої — то неофіціяльна марка давно вже здевалюована і в вона засобом для збільшування вивозу.

Америка у своєму валютовому експерименті повернулась до клясичних засад. Фактично одиноко державою, що перейшла свідомо на т. зв. „індексову валюту", тобто до визначування її вартости кожночасно на основі цін найважніших продуктів, є Швеція. Стабілізація покупної сили гроша, а не її паритетового курсу — ось що від двох літ є основою валютової політики цієї північно-европейської держави. Те, чого не довелось ще побачити Айрвінгові Фішерові, пропагаторові „індексової валюти", в його батьківщині, Америці, те проф. Кассель, шведський пропагатор, здійснив у своїй батьківщині, побиваючи тим воросів ідеї „маніпульованого гроша".

В. Н—вич.

У справі жертв на „Український Дім" у Празі.

Стаття 150 зол., що появилася в ч. 100 „Діла", могла викликати деяке непорозуміння. Справа в тому, що слова про зібраних усього 150 зол. за час від 1. грудня 1933 до кінця березня 1934. відноситься тільки до тих збірок, що за той час вплинули почтовими складанками до Земельного Банку Іпотечного у Львові ч. 500170. Дійсно, за той час туди прийшло всього 150 зол., й сума ця вказує на ту байдужість, з якою відноситься загал українського громадянства до справи будови такої важної для української нації установи, як „Український Дім" у Празі.

Але цією сумою не обмято пожертв, що вливали і вливають іншим шляхом — на цю саму ціль. Про них нічого не можна сказати, доки не появиться докладний спис жертв у ч. 5. „Вістей", що саме готується до друку. Певне, сума жертв буде більша — та все це не заперечує факту, що Галичина все ще у зборі жертв стоїть далеко за іншими землями та за еміграцією...

Нам приємно зазначити тепер та подати до загального відома, що „Українська Парляментарна Репрезентація" ухвалила дати на „Український Дім" у Празі — 1000 зол. і що сплатить цю суму у двох ратах по 500 зол. Таксамо треба з великим признанням відзначити, що між жертводавцями бачимо наші установи, які й названо у статті „150 зол."

Але не можна не відмітити з прикрістю голосів, що нераз уважають справу будови „Українського Дому" в Празі, коли вже не овою то чимсь мало- а то й меншевартну за установи краєві. Такі голоси й викликали головно статтю „150 золотих"...

Бо і справді, коли залишити на боці більші пожертви установ і декларацію Укр. Парляментарної Репрезентації, то — 150 золотих залишиться пречистим доказом байдужости нашого громадянства до такої важної установи, як „Український Дім" у Празі.

Д-р Василь Сімович,
заступник голови Т-ва „Музей Визвольної Боротьби" у Празі

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

НОВИНКИ

— **Серцеві недуги** можна лікувати тільки газовими купелями в Криниці. Перший сезон (дешевий) зачнеться 1. травня, а найкраще приміщення находять гості в знаним укр. пансіоні п. М. Яблонської (Krynica-zdrój, willa Tatrzańska). 1-2

— **За летючки ОУН.** Перед трибуналом присяглих суддів у Львові ведеться дальше розправа, відложена перед кількома днями, проти Василя Кіся з Мостів Великих, якому закинено розповсюднювання летючок ОУН. Боронить адв. д-р Шухевич.

— **Клопіт з дитиною в анатомії.** Польські газети принесли були вістку, що з обезпечальні прислали були до описової анатомії львівського університету трупа дитини. Завчасу показалося, що дитина ще жива. Міродатні чинники пояснюють цю справу так, що це був 5-місячний плід не здібний до життя та нереєстрований. Дитині підвязали пупчик, усеж до кількох годин вона померла. З інших джерел пояснили, що плід важив 510 грамів, коли вага нормального новороджа виносить 3.000 гр., тому така дитина могла жити найбільше 2—3 години. Коли в анатомії запримітили, що дитина жиє, відіслали її назад до шпиталю, та вона там померла. В справі дитини поліція веде слідство. Переслухали керманича управи анатомії та його співробітників. Нині переслухають персонал шпиталю обезпечальні. Мати немовляти все ще остає в шпиталі в тяжкому стані. Зачувати, що батько дитини хоче домагатися відшкодування від обезпечальні.

— **Усунули директора гімназії** в Ярославі Бр. Вісневського. Причиною були зловживання, які полягали на тому що будуючи собі дім, завів у ньому електрику коштом державного скарбу. Крім того брав від учнів шкільну оплату, виказуючи урядово, що вони звільнені від оплат.

— **Крав гроші на будову дому.** Перед судом у Львові станув возний скарбового уряду, Ян Бавронич, що стягав від купців гроші на рахунок залеглих податків і замість відлати гроші скарбовій касі присвоював їх собі. Так ошукав він ріжних купців на суму 10 тис. зол. Бавронич признався до вини, мовлячи, що гроші зужив на будову дому. Дістав за те 10 місяців вязниці, з чого 4 місяці даровано йому на основі амнестії.

— **Краєва хроніка.** Бурмістра і директора винницької фабрики тютюну Мілевського перенесли з Винник. — В Санославові Макс Матес пробив ножем у фризієрській робітні свого брата Соломона. Вбивника арештували. — До Повіт. Союзу Кооп. у Стрию вломилися в ночі незнані злодії й розбили касу, з якої вкрали 3.000 зол. — У Волиці Ком. пов. Сокаль перевернулася моторова січкарня, наслідком чого загинув робітник Бутрин. — На головному почтовому уряді в Перемишлі викрито поважні грошеві зловживання, якими занялася судова влада. — До надлісництва в Шепарівцях пов. Коломия вломилися злодії, що розпороли касу і вкрали 1.200 зол. — В Славську біля Сколього повісився в лісі 12-літній Федір Онашь, син заможного господаря, після того, як мати не дала йому обіду за те, що не хотів помагати в полевій роботі.

— **Ватага Чайковського перед судом.** Перед трибуналом присяглих суддів у Чорткові розпочався 19. ц. м. процес 14 членів голосної ватаги Андрія Чайковського, вбитого поліцією, за грабункові напади. На основі акту обвинувачення ватага, зложена із самих селян, ділала на терені повітів заліщицького, городенського та коломийського під проводом Андрія Чайковського званого „Грім", 36-літнього абсольвента гімназії, родом із Серафинець пов. Городенка, де його мати мала господарство. В хаті матери він уладив у кухонній печі замасковану криївку, яку викрито щойно після його смерти. Число всіх членів організації незнане, сам Чайковський подавав його на 100, а свою організацію називав „Червоною Січею". Завданням її була боротьба з капіталізмом, а гроші на це добувала з конфіскати маєтку „ворогів більшовицько-комуністичної ідеї". Чайковський старався теж навязати контакт з більшовиками і вислав свого делегата до ДПУ в Камянці, однак на ділі його діяльність не мала ніякого ідейного підкладу, причому одиною її спонукою була жадоба наживи. Свідчать про це численні грабункові напади. Перший напад був у травні 1932 р. на дім о. Петра Хомяка в Устечку н. Д., якому підпалили стирту збіжа й будинки. Опісля напали 2. вересня на дім Івана Тимчасюка в Дротничівці, реемігранта з Америки, якому вкрали 440 дол., золотий годинник і ріжні речі. За тиждень ограбили о. Лазара Боднарука в Латачі, якому забрали гроші і ріжні річи. Дальше обікрали Ізраіля Ляндмана в Цапівцях і Якова Тігера в Семаківцях, забрали йому 200 дол. і т. п. В жовтні 1932 р. напали на доми Брехнера і Мендля Коха і Мошка Гартмана в Ниркові, багатого селянина Івана Лукашка в Чагарку та Якима Швайчука в Дротничівці, яким забрали ріжні річи. В листопаді обікрали Гефнера. Поліція ніяк не могла зловити Чайковського, який затирав дуже хитро сліди за собою. Але коли поліція почала вже занадто йому загрожувати, Чайковський переніс свою діяльність в Коломийщину. В жовтні м. р. Чайковський вернувся до Серафинець і укривався в домі своєї матери. Тут заскочила його поліція. Коли переолітий за селянина поліцай увійшов до хати, Чайковський кинувся на нього з мехогоном. Одночасно мати вхопила за сокиру, як каже поліцай. Тоді він двома револьверовими стрілами положив обоїх трупом. — Розправа проти 14 спільників Чайковського визначена на два тижні.

— **Велнкі надужиття** викрили в дирекції варшавських трамваїв. За вироблювання посад у дирекції брали від службовців хабарі. В звязку з тим припинили в урядуванні заступника начальника руху, інспектора та багато нижчих службовців. Хабарі виносять около 170.000 зол.

— **Хиби каналу Сталіна.** Як повідомляє фінляндська преса, совітська влада відкрила щойно тепер, що широко реклямоване „чудо совітської техніки", канал Сталіна, який лучить Біле море з Балтійським, має поважні хиби. Стверджено, що частина того каналу, яка лучить озеро Ладога з Фінським заливом, є така плитка, що більші кораблі не можуть переплисувати. Стверджено також, і то найгірше, що дно тієї частини з причини своєї природи взагалі не дасться поглибити. Як відомо, канал Сталіна побудовано руками нещасних совітських вязнів, змушених до того голодом і кнутом.

— **На слідах злочинців.** З Ню Йорку повідомляють, що поліція попала мабуть на властиві сліди злочинців, які вхопили і вбили сина Ліндберга. Сліди ведуть до Бостону. Між іншим знайшли золотий ланцушок, який мала дитина. Купив його один американець за 50.000 дол.

СПОРТ.

ПОГОНЬ І. Б. — УКРАЇНА 2:1 (1:0).

Україна: Бутель І; Скрегота, Олійник; Підлісецький, Кішка, Бутель ІІ; Лапчук, Магоцький, Кльош, Воробець, Максимів.

Перший виступ України за мистецтво Окружної Ліги покінчився невдачею. На вступі треба зазначити, що вину програної поносить напад. Гравці нападу не розуміються взаїмно і грають лише побіч себе, а не зі собою. Одним словом напад чорно-червоних грає без системи, комбінують слабо, штопувати мяча (крім Кльоша) не вміють і тяжко є дочекатися якогось стрілу на ворота. Цим разом вдоволив лише чільник Кльош, решта грала менше або більше слабо. Поміч грала нерівномірно. У Кішки видимий брак тренінгу, дефензивно грає незле, але подання до нападу є все горшою і за сильні, так що стають легкою добичею оборони і помочі противника. Підлісецький працьовитий, але слабий технічно, не вміє порадити собі з мячем. Найкраще з помочі грав цим разом Бутель II, але під кінець не видержав темпа. Оборонці добрі. Скрегота стилєвий грач, Олійник твердий, місцями навіть брутальний. Воротар Бутель без закиту. В Погоні подобався лівий оборонець, правий помічник і трійка нападу.

Зачинає Україна, але Погонь відбирає мяч, підходить під ворота чорно-червоних, гострий стріл правого крайника боронить гарно Бутель І. Погонь дальше атакує, в 7 хв. Шабакевич дістає мяч, центрує і лівий лучник з воздуха стріляє перші ворота для Погоні. Гра стає рівна, але атаки України анемічні, не загрожують воротам противника. Грінціша є Погонь, але оборона України є все на своїм місці.

По зміні воріт Україна має 20 хвилин перевагу, але безплянові акції нападу ліквідує певна оборона противника. В 22 хв. ідe Скрегота до нападу, а Воробець до оборони. В обороні пописується Воробець гарними викопами. У 30 хв. добуває Погонь другі ворота з гарного стрілу правого лучника. В 32 хв. гарний стріл Магоцького головкою йде побіч воріт. У 41 хв. Максимів без вільного, мяч відбивається від поперечки, замішання, Кльош дістає мяч і добуває ворота для України. Ще атак Погоні і гра кінчиться. Судіював п. Гавсман. Видів 1.000.

УКРАЇНА II. — ПОГОНЬ II. 1:1 (0:1).

В Україні заслугують на похвалу Лісікевич у нападі, Якимів у помочі і Микитин на воротах.

ЗА МИСТЕЦТВО ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Краковія — Погонь 4:1 (2:0).
ВАРШАВА. Гарбарня — Легія 1:1 (1:0)
ЛОДЗЬ. Л. К. С. — Полонія 2:0 (2:0).
СЕДЛЬЦІ. Сталевий — Варта 5:2 (2:1)
КРАКІВ. Польонія — Вісла 0:0.

ЗА МИСТЕЦТВО ОКР. ЛІГИ

ЛЬВІВ. Чорні — Сокіл II. 1:1 (1:0).
ЯРОСЛАВ. Польонія (Перем.) — Огнісько 4:0 (1:0). (Тов. змагання).

ЗА МИСТЕЦТВО А-КЛЯСИ

ЛЬВІВ. Гасмонея — Т. Ш. Л. 2:2 (1:1).

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича: Жидачів.

24. IV. Весела вдовичка.
З Жидачева їде театр до Рогатина.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 23. IV. год. 5 попол. „Рейтан" (вистава закуплена).
Вівторок, 24. IV. год. 7·30 веч. „Мистець Манолє". Вистава закуплена.

Театр Різнородностей.

Понеділок, 23. IV. год. 7·30 веч. „Карєра Густава Лебреша" Абон 18.
Вівторок, 24. IV. год. 7·30 веч. „Карієра Густава Лебреша".

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе" (Сесе Сакаль).

АТЛЯНТИК: „Ескімо".

ВАНДА: „Мумія" (Борис Карлов).

КАСІНО: „Королева Христина" (Грета Гарбо).

КОЛІСЕЙ: „Дама з вічного клюбу", ревія „Весна йде".

КОПЕРНИК: „Шість жінок Генрика VIII".

МАРУСЕНЬКА: „Демон золота", „Підводне судно 170", ревія „Марусенька з козирів".

МІРАЖ: „Сини джунглів".

МУЗА: Дон Кіхот (Шаляпін).

ПАЛЯС: „Пожежа над Волгою". (Янкипенев, Наталія Кованко).

ПАН: „Сини Індії" (Рамон Новаро), ревія „Прийди до нас на пестощі".

ПАСАЖ: Кен Мейнард і Біллі Содівен.

СВІТ: „Адютант його величности" (Вл. Буріян).

СТИЛЕВЕ: „За два цілунки" та ревія „Самі зорі".

ХІМЕРА: „Ніч кохання" Джозе Мохіка.

УТІХА: „Королева Драга" та ревія

Закордонне радіо.

Понеділок, 23. квітня 1934.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 18·55 „Фігарове весілля" оп. Моцарта, **Братислава** (298,5) 17·30 Фортепян, **Кошиці** (269,5) 12·35 Концерт військ. музики, **Мор Острава** (259,1) 17·15 Спів, **Прага** (470,2) 17·50 Брамсова соната на кларнет і форт. е-дур, 21·35 Скрипка, **Париж** (1796) 20·00 Камер. музика, спів, **Штрасбург** (349,2) 20·30 Муз. вечір, „Ля Фарс Повріс" ком. оп. Герольда, **Білгород** (437·3) 19·00 Концерт солістов, 20·00 „Пікова дама" оп. Чайковського, **Берлін** (506,7) 18·30 Лянерові та Штравсові твори, 21·20 „Цар і теслі" оп. Льорцінга, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·15 Скрипкова соната нині й тому 150 літ, **Москва** (360,6) 17·25 „Отелло" оп. Верді, **Стокгольм** (435,5) 21·10 „Таіс" оп. Маснета. **Будапешт** (550·5) 13·30 Циг. музика, 20·10 Концерт, **Міляно** (368,6) 21·00 Віольончелевий реситаль Гр. Пятігорського, **Рим** (420,8) 17·30 Концерт.

Вівторок, 24. квітня 1934.

Льондон (342,1) 20·00 „Фрідерика" оп. Легара, **Відень** (506,8) 16·10. 17·25, 22·15 Концерт, **Копенгаген** (255,1) 15·50 Данські пісні, **Ятльона** (551) 19·30, 20·50, 21·20 Спів, **Білгород** (437,3) 19·40 Популярні мельодії в супр. орхестри, **Люксембург** (1340) 21·30 „Корневіяльські дзвони" оп. Плянкета, **Гайльсберг** (291) 19·15 Пісні в супр. лютні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 21·30 Швайцарські нар. пісні, **Міляпер** (522,6) 23·15 Музика сучасних композиторів, спів, **Сотенс** (443,1) 20·30 „Вертер" оп. Маснета, **Міляно** (368,6) 13·45 Кві тет, 20·05 Спів, 20·45 „Сі" оп. Масканія, **Рим** (420,8) 20·45 Вок.-інстр. концерт.

Львівське радіо.

Понеділок, 23. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 11·57 Сигн. часу, 12·05, 12·33 Популярна музика з гр. плит, 12·30 Метеорольогічні вістки, 12·55 Полудневий деннин, 15·05 Збіжева біржа, репертуар театрів, 15·10 Господарські вістки, 15·35 Легка музика (мандолінн), 16·20 Лекція фр. мови, 16·35 Фортепян, 17·00 Спів (Сергій Бенонє) з супр. фортепяну, 17·30 Біологічний відчит „Закон сильнішого", 17·50 У підземеллях конспірації (1893—1903), 18·10 Легка музика, 18·50 Наука стенографії, 19·00 Всячина, 19·15 Рецитації поезій, 19·25 Актуальний відчит, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·47 Веч. деннин, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Легка музика, пісоньки, 21·00 Жінка в Совітах, 21·15 Концерт, 22·00 Легка й танкова музика з гр. плит, 22·40 Гр. плити, 23·05 Танкова музика.

Вівторок, 24. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 11·40 Огляд преси, 11·57 Сигнал часу, 12·05, 12·35 Концерт сальонової музики, 12·30 Метеорольогічні вістки, 12·55 Полудневий деннин, 15·05 Збіжева біржа, репертуар театрів, 15·10 Господарські вістки, 15·25 Легка музика з гр. плит, 16·20 Кутові мови, 16·35 Муз. репортаж про Падаревського, 17·30 Більог. відчит „Вартість теорій і нова фактів", 17·50 Мандрівки риб, 18·10 Концерт Данового хору, 18·50 Жіночий фідак у Польщі, 19·05 Пропаганда пластиків, 19·15 Всячина, 19·25 Актуальний фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·47 Веч. деннин, 19·55 Гр. плита 20·00 Вибрані думки, 20·02 Композиторський концерт Машинського, 21·15 Оповідання: „Бугатті", 21·30 Легка музика (орхестра, пюда), 22·15 Танкова музика,

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло" у Львові, Ринок 10.

Ч. 105 (13.650). Львів, середа 25. квітня 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і волюр. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·60 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·60 зол., Австрії 7·60 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. З СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Конфіската „Діла".

Вчорашнє (104.) число „Діла" підпало конфіскаті за статтю нашого кореспондента з Волині. Це вже 17-а з черги конфіската нашого органу в цьому році.

Справа замкнення укр. кооператив на Волині перед Найвищим Адміністраційним Трибуналом.

В літі 1931 р. староство в Дубні на Волині оперувало цілу низку українських споживчих кооператив, що підлягали Ревізійному Союзові Українських Кооператив у Львові. Ці зарядження староства, які були без сумніву вислідом пануючої системи, виправдувано нарушенням чи то будівляних, чи то санітарних постанов, хоча загально відомо було, що приміщення крамниць українських кооператив на Волині та їх внутрішнє уладження було далеко краще від польських та жидівських крамниць.

Проти цих зарядженъ староства, опертих на постанові арт. 140. промислового закону, внесли управи кооператив відклик до волинського воєводи. У відклику кооперативи вказували на те, що зовсім не заходять вимоги постанови арт. 140, за основі якого припинення руху промислового заведення, отже і крамниці, може бути лише тоді, якщо ведення підприємства у високім степені загрожує життю чи здоровлю людей.

Волинський воєвода відкликів не взяв під увагу і зарядження дубенського староства затвердив. Проти оречення воєводи внесли управи кооператив низку скарг до Найвищого Адміністраційного Трибуналу і в дні 20. квітня ц. р. відбулася перша розправа кооперативи „Селянська Спілка" у Нтичі, дубенського повіту, перед тим-же Трибуналом.

Волинське воєвідство, привязуючи велику вагу до вислїду цієї розправи, вислало свого заступника в особі начальника промислового відділу волинського воєвідства Валентого Нозацького. Позиваючу кооперативу заступав на доручення львівської кооперативної централі посол д-р Степан Біляк, адвокат у Львові.

Орікаючому сенатові проводив презес Н. А. Т. Копчинський, справу референував судця Н. А. Т. Пешхальський. Після реферату судці виголосив адвокат д-р Степан Біляк довший правний вивід, виказуючи, що припинення промислового заведення, отже й кооперативної крамниці, може по думці арт. 140. промислового закону слідувати лише на основі карного оречення промислової влади, виданого згідно з постановами карно-адміністраційного поступування з дн. 22. березня 1928 р., і то під умовинною, що дальше ведення підприємства загрожує у високій степени здоровлю чи життю людей. У репліці на ці виводи твердив начальник Новацький, що кооперативна існувала нелегально, та що оцінка, чи ведення промислового заведення загрожує життю і здоровлю людей, належить до свобідної оцінки влади — і навіть не підлягає розглядові Трибуналу. З уваги за ці твердження забрав адв. д-р Біляк слово вдруге і виказав, що постанови промислового закону, зокрема постанови арт. 3., 7., 16., 139. і 140 цього закону доказують повну суперечність того, що твердив заступник воєвідства.

Після довшої наради **проголосив Н. А. Т. вирок, котрим ухилив оречення воєводи з причини хибного адміністраційного поступування та зарядив зворот кавції позиваючій кооперативі.**

В устно проголошених мотивах цього присуду Н. А. Т. винесив, згідно з правним становищем заступника позиваючої кооперативи, що постанова арт. 140. промислового закону уповажнює промислову владу до припинення руху промислового заведення лише: 1) на основі карно-адміністраційного оречення і 2) якщо дальше ведення підприємства загрожує у високій степені життю чи здоровлю людей. Коли ж названа влада не виказала, в чому добачує високий степень небезпеки для життя чи здоровля людей, а зарядження припинення кооперативного рух, не було видане після попередньо переведеного карно-адміністраційного поступування, слід було заскарження оречення воєводи ухвалити.

Це оречення Н. А. Т. має засадниче значіння не лиш для наших кооператив, але взагалі для всяких промислових заведень. Воно пояснює недвозначно постанову промислового закону, що промислове заведення може бути припинене (зліквідоване) лише шляхом карно-адміністраційного поступування (розпорядок През. з дня 22. березня 1928 р. В. З. Д. ч. 38, поз. 365). Постанови цього розпорядку передбачують змогу відкликатись до окружного суду, перед яким знову можна при помочі доказів зі свідків, знавців і т. п. довести до зміни некорисного оречення адміністраційної влади.

Перемінюють церкви на костели.

Як повідомляють із Варшави, перед окружними судами у східних районах відбувається кількасот процесів за ревіндикацією костелів, переміненних на православні церкви. На день 27. квітня ц. р. визначено пять таких процесів у справі переміни церков на костели Волині.

Польсько-більшовицький пакт продовжать.

З Москви повідомляють, що небаром підпишуть польсько-більшовицьку умову, яка продовжить існуючий між тими державами пакт неагресії на дальших десять літ. Продовження пакту взорується на подібній умові СРСР з балтійськими державами.

Тісний союз Югославії з Туреччиною.

АНКАРА, ПАТ. Єфтич, міністр закордонних справ Югославії, покинув Анкару і поїхав до Білгороду. Після конференції Єфтича з Ружді-Беєм, міністром закордонних справ Туреччини, появився офіційний комунікат такого змісту: Підчас балачок обговорювали міністри низку справ, спеціяльно інтерпретацію балканського пакту обома заінтересованими державами та політику співпраці за Балкан, яка змагає вдержати самостійність всіх балканських держав і забезпечити теперішні кордони. Обі держави вестимуть політику тісної співпраці згідно з постановами балканського пакту. З тією метою уряди обох держав подаватимуть собі всі вістки, які їх цікавлять, або інші балканські держави. Крім того обі держави рішили заключити торговельну екстрадиційну умову.

—o—

Перед упадком грецького уряду.

АТЕНИ. 23. 4. ПАТ. Внутрішнє політичне положення в Греції дуже загострене. Тому уряд Цалдаріса рішений розвязати парламент і проголосити диктатуру. Опозиційна преса запевнює, що уряд повалить парламент, коли зійдеться після свят на перше засідання і буде домагатися довіря від парламенту. Опозиція атакує уряд за прийняті зобовязання у балканському пакті, а саме, що на випадок війни Югославії з Італією, Греція допоможе Югославії. Ліберали Метаксаса, які підтримують уряд, голосуватимуть також проти уряду.

Великий злочин.

Під таким заголовком зявилась у „Журналь де Женев" з 17. ц. м. передовиця пера відомого П. Е. Бріке присвячена українській справі. Подаємо її переклад.

Безмежна рівнина, що простягається між Білим та Чорним Морем, від Балтику до монгольської стіни, чи вимагає вона єдности влади та неподільної держави? Перед очима всіх здобувачів вона викликала найбільш неімовірні мрії, які мала здійснити кіннота. Це ідеальне поле для імперіялізмів від Тамерляна до Леніна.

Століттями російський імперіялізм корчувався трьома різними шляхами. При царях він був спочатку бігуном православної єдности, потім панславізму. При більшовизмі він ломить межі і перепони. Комуністичний імперіялізм хоче бути універсальний. Цілий світ мають покрити совіт. республики сфедеровані з Росією та діставати накази з Москви. Кавказ, Туркестан, Україна, дають приклад долі приготованої для найближчих „посестрених республик".

Україна на березі Чорного Моря є шпихлєрем та копальнею безмежної держави, що хотіла опанувати цю добичу. Але доля захотіла помістити тут відмінний нарід. Українець хоч і славянин, але ближчий до заходу, ніж до росіянина. Вільнолюбний індивідуаліст він є незломним противником „міру" (селянської спільноти) Великоросії, чужої йому інституції, також як і комунізму, що хоче зробити з неї універсальну теорію.

Російсько-український конфлікт тривав три століття під панованням царів. Революція підняла його, більшовизм загострив його. Опір проти Москви втілився у двох формах — національній і соціяльній. Ленін твердив, що його цікавить лише соціяльна революція. Москва гадала приєднати собі Україну переводячи частину національної програми. Так створили Українську Соціялістичну Радянську Республику, сфедеровану і комуністичну. Російський гніт прибрав передовсім соціяльну форму, мета його була зломити спротив селянства спрямовуючи бідних проти заможніх. Пастка була занадто примітивна і не осягла свого призначення. Єдиним результатом цього була мобілізація українського націоналізму проти московського комунізму. Прийшло до голоду 1921-22.

Ленін змінив зручно напрям своїх батерій, наказав Неп. За всяку ціну треба було здобути українського селянина. Але до нього ніколи не було довіря. Українська „незалежність" чула гостро на собі московську узду. Національне почуття підхлібоване „українізацією" дразнили протилежними заходами. Створили молдавську республику на межах Румунії, твір штучний викликаний присутністю кількох румунських груп з метою відокремити частини України. Від її території відокремлено і північний Крим. Закон про „територіяльні національні групи" підкопував єдність країни. Всюди, де було кілька росіян, поляків чи жидів утворили для них автономію коштом українців. Москва заходилась навіть творити кольонії в Україні, щоб формувати з них нові „одиниці". Є їх двадцять чотири. Це були спеціяльні заходи, що переводилися на Україні та були спрямовані проти неї.

Чи можна дивуватися при таких обставинах, що політика порозуміння потерпіла фіяско? Без свободи думки, свобода говорити по українськи не мала значіння. Але НЕП зміцнив українського селянина, а разом з ним і націоналізм. Москва рішила знищити і одного і другого.

Цю нагоду давала пятилітка, і це було без сумніву одно з її найповажніших завдань. Боротьба проти України розвивалась на трьох різних фронтах; вона велась і ведеться далі на терені політичнім, економічнім та культурнім. На політичнім полі „декоративну" незалежність підкопувано звичними заходами. Управу

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7133 52—150 Телефон 25-55.

ставили в безпосередню залежність від Москви. Українське міністерство внутрішніх справ передали росіянам, які зробили з нього відділ ГПУ. Українців обмежили помалу до самого міністерства просвіти. Уряд опинився фактично в руках неукраїнців. Опозиція скристалізувалася навколо українського комуніста Скрипника. Москва виступила рішуче. Українську комуністичну партію знищили та заступили організацією, в якій українці творили незначну меншість. Україна затримала ледви тінь автономії, в 1932 році її віддали на поталу чужому диктаторові Постишеву, росіянинові з Сибіру.

Кремль винищив без милосердя все, що було українське. Величезний процес у Харкові (березень-квітень 1930) знищив цвіт української інтелігенції. Вчені, письменники, артисти помандрували на жахливе заслання, на Соловки, майже на певну смерть. 1500 інтеліґентів розстріляли. Українську автокефальну церкву позбавили її проводу. Навіть сама українська мова видавалась не досить російською, бо вона ніби напозичала за богато слів з заходу. Загрожений Скрипник скінчив самогубством (липень 1933). Від цього часу навіть українські часописи під доглядом Затонського та Косіора редагували росіяни, що знущалися над мовою; школи позбавлено їх провідників, а діти залишили нетямущими або чужинецьким учителям, які не знали їх рідньої мови.

За всяку ціну Москва хотіла зломити селянство, основу нації, що творило її у 85 проц. Колективізація зруйнувала передовсім понад 200.000 найкращих господарів, засланих у вагонах для худоби. Але український селянин боровся далі проти колхозів, де його хотіли замкнути, знесилити та піддати більшовицькій науці. Він знищив свою худобу. Росія стануда раптом перед загрозою голоду, який вибух восени 1932. Україна стала справді його першою жертвою, але боротьба через це не припинилась. Вона тепер лише пасивна. Український селянин відмовляється робити, годувати худобу, що ще лишилась, кидає пісок до тракторів, у фабриках, які, зрештою, Москва розмістила головно поза межами України, щоб зробити її більш залежною.

Самі українські колхози стали осередками боротьби проти Совітів. Тому навіть насіння у них відбирають по жнивах та видають на засів, але під доглядом. Чи цей догляд вистарчає? „Ізвестія" зазначують, що для нього потрібна армія в 800.000 чоловік. Москва починає вже й сіяти літаками!! Система доходить до абсурду. Грандіозна бюрократія стала необхідна, але що вона осягла? Голод, який Москва визнає цього разу офіціяльно у статистичних справозданнях оголошених 11. квітня 1934 року.

Україна, велика сорокмільйонова нація, бореться за свою незалежність. Москва визнавши її хоче задушити, знищити цю націю. Вона вживає для цього всіх засобів, тоді, як байдужа Европа готується приняти Совіти до Союзу Народів!

Нова виборча ординація

до міських рад.

РОЗПИСАННЯ ВИБОРІВ

На просторі пятьох воєвідств, а саме львівського, станиславівського, тернопільського, волинського і поліського розписані вже 17. квітня ц. р. вибори до міських рад у 58 містах.

Вибори в цих містах відбудуться 27. травня ц. р.

І тому ми починаємо друкувати постанови нової виборчої ординації, щоби наше населення завдалегідь з ними познайомилось і вкслід приготовилось до виборів.

ВИБОРЧА ОРДИНАЦІЯ.

Загальні постанови про спосіб вибирання до міських рад подає закон з дня 23. березня 1933 р. про частинну зміну устрою територіяльної самоуправи, який вже обовязує від 13. липня 1933 р. Крім того міністер внутрішніх справ видав дня 30. березня ц. р. новий розпорядок про виборчий регулямін до міських рад на просторі цілої держави, без шляського воєвідства. Цей новий розпорядок обовязує від дня оголошення в „Деннику Законів" (ч. 29), себто від 9. квітня ц. р. (§ 52). Таким чином стратив свою силу розпорядок міністра внутрішніх справ з дня 20. жовтня 1933 р. про виборчий регулямін до міських рад у воєвідствах краківському, львівському, станиславівському і тернопільському, який ми подрібно зреферували в „Ділі" перед частинними виборами до міських рад, що відбулися 10. грудня 1933 р.

Згадка про параграфи, без ближчого пояснення, відноситься до розпорядку міністра про виборчий регулямін; зате згадка про статті (артикули) відноситься до закону про частинну зміну устрою територіяльної самоуправи.

ПОДВІЙНІ РЕЧИНЦІ.

Виборча ординація подає подвійні речинці для поодиноких чинностей. Ці подвійні речинці слід розуміти так: менше число означує речинець для міст до 10.000 мешканців, а більше число речинець для міст понад 10.000 мешканців.

Ось приклад: списки виборців будуть виложені до перегляду в льокалях окружних виборчих комісій у містах з числом до 10.000 мешканців найпізніше 16. дня від розписання виборів, а в містах понад 10.000 мешканців 26. дня.

ХАРАКТЕРИСТИКА ВИБОРЧОЇ ОРДИНАЦІЇ.

Вибори до міських рад відбуваються на основі загальної, рівної, тайної і безпосередньої системи голосування та пропорціонального поділу мандатів (§. 2 уст. 1).

Право вибирати можна виконати тільки особисто (§. 2 уст. 2).

ХТО МАЄ ПРАВО ВИБИРАТИ?

Право вибирати міських радних прислугує кожному, польському громадянинові без ріжниці пола, який: а) покінчив до дня розписання виборів 24 р. життя;

б) щонайменше від року, рахуючи взад від дня розписання виборів, мешкає в тому місті, в якому відбуваються вибори до міських рад;

в) не втратив права вибирати до сойму по думці обовязуючих постанов закону.

Вимоги однорічного замешкання не відносяться:

а) до замешкалих у місті власників або посідачів, плоожених у цьому місті нерухомостей;

б) до державних службовиків, службовиків державних підприємств і монополів, службовиків територіяльної і господарської самоуправи, світського і чернечого духовенства та професійних військових у чинній службі і членів родин вище означених осіб, коли ці особи мешкали в місті перед днем розписання виборів. При устійнюванні факту замешкання примінюється постанови про евіденцію і контролю руху населення (стаття 3).

ПРИМІТКИ.

Однорічне замешкання доказується посвідкою замельдування. Почесних громадян даного міста не обовязує вимога однорічного замешкання.

Право вибирання припиняється для осіб на час карного поступування у справах за злочини, за які по думці статті 47 §. 1 к. а. суд орікає втрату публичних та громадянських прав і то від хвилини судового слідства; колиж карне поступування ведеться без слідства від хвилини доручення акту обвинувачення.

Право вибирання не прислугує також усім непрофесійним військовим у чинній службі (стаття 3).

ХТО МОЖЕ БУТИ ВИБРАНИЙ РАДНИМ?

До міської ради може бути вибраний кожний польський громадянин без ріжниці пола, який до дня розписання виборів скінчив 30 років життя, має право вибирання в якійнебудь виборчій окрузі даного міста і знає польську мову в слові і письмі (§. 3).

Міністер внутрішніх справ розпорядком з дня 17. жовтня 1933 р. постановив, що на 5 літ припиняється постанову про володіння польською мовою в слові і на письмі, але тільки на просторі волинського і поліського воєвідства, а не в Східній Галичині.

КОГО НЕ МОЖНА ВИБИРАТИ РАДНИМ?

Не можна вибирати до міських рад військових у чинній службі, службовиків старо-

ства і воєвідства, службовиків повітових видїлів, службовиків державної поліції та поморської сторожі (стаття 5 уст. 1).

ПОДІЛ НА ВИБОРЧІ ОКРУГИ.

Місто, яке начислює до 5.000 мешканців, може творити одну виборчу округу або бути поділене на відповідну кількість виборчих округ. Простір міст, що начислюють понад 5.000 мешканців, повітовий староста — при невиділених з повітової самоуправи містах, а воєвода при виділених містах — поділить на відповідну кількість виборчих округ та устійнить для кожної округи, в залежности від кількости її мешканців, кількість припадаючих на неї мандатів до ради.

На виборчу округу не може припадати менше, як 3 мандати.

Виборчу округу можна поділити в міру потреби на обводи голосування: тоді виборець може голосувати тільки в однім обводі. Кожна виборча округа та кожний обвід голосування має творити одну непереділену, територіяльну цілість. Виборчі округи означається римськими числами, а обводи голосування арабськими для кожної округи окремо (§§. 4 і 6).

ПРИМІТКА.

Українське населення по галицьких містах та місточках творить меншість до загального числа населення. Томуто від поділу на округи, які вибирають означену кількість радних, залежить також скількість радних, яку українці виберуть при теперішніх виборах. Можна поділити місто на округи так штудерно, що українцям важко буде провести своїх радних. Поділ переводить влада з власного почину і не питається про волю населення. Тому наші політичні організації повідомлять докладно Народню Канцелярію, як відбувся поділ міст на виборчі округи.

ЧИСЛО РАДНИХ.

Скількість радних у містах така: а) до 5.000 мешканців — 12; б) понад 5—10.000 мешканців — 16; в) понад 10—25.000 м. — 24; г) понад 25—40.000 мешканців — 32; д) понад 40—60.000 мешканців — 40; е) понад 60—120.000 мешканців 48; є) понад 120—180.000 мешканців — 56; з) понад 180—250.000 мешканців — 64; ж) понад 250.000 мешканців — 72 (Львів). У Варшаві міська рада складається зі 100 радних (стаття 34).

За підставу означення числа мешканців міст принято висліди проголошені головним статистичним урядом з останнього загального перепису населення. Число заступників радних рівне числу радних. При устійнюванні числа мешканців у поодиноких виборчих округах та обводах приймають за підставу евіденцію населення, яку ведуть громади (§ 5). (Д. б.)

—o—

З церковних справ.

СПРАВА АПОСТОЛЬСЬКОГО АДМІНІСТРАТОРА ДЛЯ ЛЕМКІВЩИНИ.

Як ми вже кілька разів повідомляли, о. д-р Микола Нагорянський рішуче відмовляється приняти становище апостольського адміністратора на Лемківщині, хоч на нього натискають у цій справі з ріжних сторін. В останніх днях прийшла вістка, що він остаточно зрікся тої почести. У звязку з тим називають нового кандидата на це становище, а саме о. д-ра Василя Масцюха, пароха в Горожанні Великій, пов. Рудки (ур. 1873 р.) та про поворот до кандидатури перемиського епископа-помічника д-ра Григорія Лакоти. На випадок їх відмови мав би бути іменований апостольським адміністратором для Лемківщини хтось з членів наших Чинів, можливо, що Преосв. д-р Микола Чарнецький.

РОКОВИНИ СВЯТА „УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ".

Генеральний Інститут Католицької Акції Греко-Кат. Галицької Провінції оголосив програму святкування роковин минулорічного Свята „Українська Молодь Христові", що обіймає два дні: суботу 5. і неділю 6. травня ц. р. В суботу має бути по всіх церквах окремий молебен та сповідь парохіян, у неділю по півголинним дзвоненні в усі церковні дзвони торжественна Служба Божа з відповідною проповідю. Після Сл. Божої процесія довкола церкви, завершена вмурованням у стіну храму пропамятної таблиці. Пополудні молебен та свент. приняття нових членів К.А.У.М. В міру можливости повинні в цей день відбутись також спеціяльні академії з рефератами та пописовими

ГАЛАНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.

Заворотна карієра кольпортера як символ епохи капіталізм у світлі сатири куліси фінансієри та їх метод це

„Карієра Ґустава Лєбреша"

точками, як: вокальні і музичні продукції, театральні вистави, руханкові пописи молоді і т. п. Мистецькі пропамятні таблиці у прекрасному вигляді, виконані в теракоті, розрисовані українським орнаментом, прегарно розмальовані й облиті шкливом, що надаються і до вмурування в мурована стіну і до прикручення до стіни деревляної церкви, треба замовляти заздалегідь у Генеральнім Інституті Католицької Акції у Львові, Романовича 10, надсилаючи найдальше до дня 28. 4. (квітня) ц. р. квоту 35 зол., яка містить у собі кошти таблиці разом з пересилкою. Можливе є розложення цієї суми на 3 рати з тим, що перша рата 15 зол. платна при замовленні, а дві по 10 зол. в одномісячних відступах часу від першої. Богатші церкви, які схочуть вмурувати собі мармурові або металеві таблиці, можуть також замовити їх через Ґенеральний Інститут К. А., при чому ціна залежатиме від бажаного матеріялу, величини та мистецького виконання. Замовлення на таблиці, які надійдуть після 28. квітня ц. р., не зможуть бути виконані до дня свята, себто до 5. V. 1934 р.

СВЯЧЕННЯ НОВИХ ГРЕКО-КАТ. СВЯЩЕНИКІВ У РИМІ.

В днях 24. і 25. III. ц. р. відбулися в Семинарії Св. Йосафата в Римі свячення девятнайцьох питомців того Папського Інституту. Свячень уділив Преосв. Діонізій Нярадий, крижевацький епископ. Дня 24. березня в часі тихої Сл. Божої одержали піддияконські свячення питомці: Михайлищук Дмитро, Сярок Станислав Йосафат, Ґрат Станислав Андрій, Івахів Павло, Оришкевич Олександер з Львівської Архиепархії; Шмондюк Йосаф з філядельфійської Епархії; Гуменюк Василь, Шумей Василь з канадійської Епархії; Ханейко Володимир з Бразилії. У цвітну неділю, 25. березня, відбулася торжественна архіерейська Сл. Божа, в часі котрої еп. Діонізій Нярадий уділив діяконських та священичих свячень 8 питомцям Сем. Св. Йосафата й одному білорусинові, питомцеві „Руссікум". Ось імена новопоставленних діяконів і священиків: діякони: Сильвестер Кіш, Володимир Ванчик — з крижевацької Епархії, Всеволод Іван Дурбак — з львівської Архиепархії; Михайло Боберський, Ярослав Лев Пеленський — з філядельфійської Епархії; священики: Григорій Гаєцький — зі станиславівської Епархії; Іван Фіфік, Степан Гулович — з пітербурської Епархії. Усі питомці Семинарії Св. Йосафата. Новопоставлений священик з „Руссікум" білорусин, Козма Найлович. Співлітургізуючими були: о. конзультор П. Кандюк ЧСВВ та о. Де Режі, ректор „Руссікум". По Службі Божій відбувся спільний обід.

З ДУХОВНОЇ АКАДЕМІЇ У ЛЬВОВІ.

Літній семестр академічного року 1933-34 у львівській Духовній Академії почався 1. березня ц. р. В зимовому семестрі Академії студіювало 327 слухачів звичайних і 4 надзвичайних. З того на фільософічному виділі було 183 слухачів (99 на I. році і 84 на II. році студій); на теольогічному виділі було 144 слухачів звичайних і 4 надзвичайних (62 на III. р., 53 на IV. р. і 29 на V. р. студій). У порівнанні з попереднім роком фреквенція слухачів зросла в цьому році на 42 особи.

РИМО-КАТ. ЛУЦЬКА ДІЄЦЕЗІЯ В ЦИФРАХ.

КАП повідомляє, що римо-кат. луцька діецезія поділена на 13 деканатів. У тому числі є й один деканат греко-католицький (т. зв. східного обряду). Діецезія на основі останнього спису населення має 275.322 душ, з того 9.550 уніятів. Парохій обряду латинського є в діецезії 120 (перед приходом еп. Шельонжка на Волинь було всього 59 парохій), парохій уніятських є 11. Священників є 221, з того 11 уніятських, а 8 перебуває на вищих студіях у краю і за кордоном.

ПЕРША СЛУЖБА БОЖА ПО ГРЕКО-КАТОЛ. ОБРЯДУ У ВОЛОДИМИРІ НА ВОЛИНІ.

(С) Дня 10. ц. м., себто на третій день Великодня, греко-катол. священик о. Бахталовський з місії оо. Редемптористів у Ковлі відправив першу Службу Божу по греко-катол. обряду у Володимирі в домі був. правосл. священика, що недавно перейшов на унію, о. Кіндрата Лавренчука. Присутніх вірних греко-католицькій церкві було до 70 осіб, переважно українців з Галичини, котрі мешкають розкидані у Володимирі і спрагнені були духової пожи. По Службі Божій о. Бахталовський виголосив відповідну проповідь. Служба Божа і проповідь зробили на присутніх помітне враження. Відтепер частіше відбуватимуться богослуження по греко-катол. обряду у Володимирі наразі в приватному домі. Згодом вірні приступлять до будови своєї каплиці чи церкви. Місце, де має бути вибудована греко-катол. церква, вже є.

ВІДЗНАЧЕННЯ ПРАВОСЛАВНОГО ПАРОХА У ЛЬВОВІ.

Підчас Великодних Свят митр. Деніс заіменував пароха православної церкви у Львові та водночас правосл. декана на Галичину, єромонаха Фільотея, архимандритом. У близьких до митр. Дениса колах кружляють упертi поголаски про те, що небавком буде ухвалена окрема правосл. діецезія, яка мала б обіймати Галичину з Лемківщиною.

З номінації львівського прав. пароха архимандритом дуже вдоволений львівський „Русскій Голос", який стверджує, що „з часу відродження (!) православного руху на Галицькій Руси новоіменований архимандрит є першим у Галичині православним духовним у такім високім чині".

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдетевите в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8. 22/48

СУВІЧ У ПАРИЖІ ТА ЛЬОНДОНІ.

ПАРИЖ, 22. 4. ПАТ. Італійський державний підсекретар м-ства закордонних справ Сувіч приїхав нині рано до Парижа та розмовляв із прем. Думергом. Опісля около полудня відїхав до Льондону.

ЛЬОНДОН, 22. 4. ПАТ. Мін. Сувіч приїхав тут вечором із офіціальною куртуазійною гостиною на три дні. Буде вести балачки з Меклональдом, Саймоном, Іденом і держ. підсекретарем м-ства закордонних справ Вансітартом.

ЗВІЛЬНИЛИ ЗДОГАДНИХ УБИВНИКІВ.

ПАРИЖ, ПАТ. Велику сензацію викликало звільнення слідчим суддею в Діжоні трьох здогадних убивників рад. Пренса: Люсаца, Спіріта та Карбона. Два останні виїхали до Марсилії, Люсаца задержали в вязниці до розпорядження паризької влади, яка обвинувачує Люсаца в крадежі брилянтів. Дотеперішні зізнання свідків і конфронтації внеможливили сл. судді підтержувати обвинувачення против тих арештованих, тому увільнив їх від закиду вбийства.

ПОРОЗУМІННЯ КОМІСАРЯ З ВБИВНИКАМИ ПРЕНСА.

Заплутане слідство в справі вбийства судді Пренса переконує французьких правників, що поголоски французької преси, начебто арештований промисловець Бріно застрілив одного з убивників Пренса на італійсько-французькім кордоні, є правдиві. Бріно склав свої зізнання, як запевняє французька преса, порозумівшись заздалегідь з керманичами слідства, щоби ввести в блуд прилюдну опінію і суд. Деякі кола запевнюють, що Бріно порозумівся з комісарем Боні.

Ширіть наш часопис!

Жахлива катастрофа в копальні.

Десятки засипаних робітників.

БІЛГОРОД, 23. 4. ПАТ. В копальні вугля в Какагі біля Сараєва вибухли гази, де знаходилося 221 робітників. Більшість з них утікла в поле і щойно вночі повернули до дому. Дотепер витягнули з копальні трупи 52 гірників. Невідомо, ще де перебувають 72 робітники. З доручення премієра Узуновича на місце катастрофи виїхала спеціяльна комісія, яка веде слідство.

†

Поминальне Богослуження

за спокій душі померших Членів Надзірної Ради, Дирекції і Службовників Земельного Банку Гіпотечного відправиться **в середу, 25. квітня 1934 р.** в Архикатедральнім Храмі св. Юрія в год. 7:30.

Надзірна Рада й Дирекція Земельного Банку Гіпотечного Як. Спілки у Львові.

Зміна в німецькому уряді?

БЕРЛІН, 22. 4. (Агорієнт). Говорить про найближчу зміну в німецькому уряді. А саме фон Папен мав би податися до дімісії. Далі кажуть, що німецька закордонна політика має конечну потребу нового керманича, що був би людиною вдачі невразливої, мужем відважним і рішучим рівночасно. На це становище намічається Розенберґ.

Совіти і Ліга Націй.

ЖЕНЕВА, 22. 4. (Агорієнт). Совіти, що хотіли запевнити прихильність Ліги Націй для себе, щоби зробити з неї який би це не був Інтернаціонал, втратили всяку надію на здійснення своїх задушевних бажань. Нема сумніву, що більшовики хотять увійти до Ліги Націй на те, щоби провірити памірі Англії, але вона зараз відповіла: „вступлення більшовиків до Ліги не є витідне". Ця мудра пересторога Англії ще раз охоронила Лігу Націй перед небезпечним більшовицьким експериментом.

Сатирично-гумористичний журнал
„Жорна" ч. 8.
ВЕСНЯНЕ
вже появилося Ціна 25 сот.
Дістанете в кожній трафіці і кіоску.
Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА", Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Троцький виїхав з Франції.

ПАРИЖ, 23. 4. ПАТ. Вчора кружляли поголоски, що Троцький покинув віллю „Барбісон" в гол. 5-ій вранці. „Сірете Женераль" не знає, куди поїхав Троцький.

М. Евальд Львів, вул. Собіського 5. Різнородні полотна фабрики Братів Чечовічка в Індрихові — на білля жіноче мужеське, постелеве і столове. За оказанням цього витинка — при купні 5% опусту. 11—20

Новий лет Цеппеліна.

З Берліна повідомляють, що балон „Граф Цеппелін" відлетить 23. червня ц. р. з Фрідріхсгафену до Буенос Айрес.

Страйки в Індії та в Америці.

БОМБАЙ, 23. ПАТ. Прядільняні робітники почали офіційний генеральний страйк. Покищо заострайкували робітники 4-ох прядільень. Причиною страйку низькі платні промисловців, щоби могли конкурувати з японськими виробами.

ВАШИНҐТОН, 23. 4. ПАТ. Президент Рузвельт домагається від 50.000 гірників, які страйкують у кількох стейтах Злучених Держав, щоби вернулися до праці. Крім того през. Рузвельт задумує перевести ревізію теперішніх платень.

ЗАСУДИЛИ ВАЛІШОВУ.

ВІДЕНЬ, ПАТ. У Леобені відбулася розправа против Павлини Валішової, жінки покараного смертю соц.-демократичного посла, яку обвинувачували в державній зраді та що доставляла харчів членам Шуцбунду, які були в бою. Засудив суд Валішову на рік вязниці.

По широкому світі.

— До Риму приїхав премієр Мушанов.

— У Мінхені відбувається конгрес народньо-соціялістичних селянських організацій.

— За крадіж на стації Балашов під Саратовом засуджено одного залізничника на кару смерти, сімох на 10 літ вязниці і кільканацятьох на инші кари.

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мушліни, крепони, еponжки і т. д. БАЗАР БЛАВАТНИЙ А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 20-365

Змова на державний переворот у Румунії.

(Кореспонденція з Букарешту.)

Телеграми подали вже вісті з сенсаційного процесу у Бухаресті: всіх засудили на 10 літ вязниці. Всетаки друкуємо нині і завтра подробиці цієї небуденної справи. — Прим. Ред.

Букарешт, 19. квітня 1934.

Вже першого дня Великодніх Свят по столиці Румунії ходили поголоски про те, що в армії розкрили змову, що готувався замах на короля Карла II-го та що в столиці і на провінції, у звязку з цим, переводять масові арешти. Тимчасом у пресі, яка вийшла на другий і на 3-ий день Великодня, не було про це ніяких вісток. Так, ніби поголоски — одна сенсаційніша від другої — були злобними вигадками.

Лише згодом появилося офіціяльне повідомлення, яке по суті нічого не засовувало, бо говорило про те, що в краю, у звязку „з деякими подіями останнього часу" поширюються алярмуючі та брехливі поголоски. Такий комунікат, замість внести успокоєння, осягнув саме протилежний наслідок. Завдяки своїй невиразній редакції він викликав зацікавлення й у тих колах, які випадково нічого не чули.

Ще 15-го квітня, себто на 5 днів до суду над змовниками, тутешня преса писала про змову взагалі якимись натяками. У чому полягала змова і проти кого вона була звернена, про те з тутешньої преси довідатися було неможливо.

Тимчасом у закордонній пресі, яка приходила до Румунії, вже появилися докладні телеграми, які точно передавали про те, що у Великодню ніч готувався замах на короля Румунії, з метою державного перевороту і введення військової диктатури. Але й без оцих вісток закордонної преси вся справа була у Букарешті секретом Полішинеля. Про неї голосно говорили не лише у так званих політичних колах, але й у звичайних казарнях і на вулиці. Говорили про неї пошепки, але те, що подається пошепки — має привабливу таємність і лунає найголосніше.

Орган консервативної партії „Епоха" цілком слушно підкреслював, що для того, щоби не поширювалися фантастичні чутки, є лише один певний засіб — це опублікувати факти. Вперше ці факти ясно були опубліковані в усій румунській пресі лише 18-го квітня, на два дні до початку процесу над змовниками.

Вони дійсно сенсаційні.

Як видно з акту обвинувачення, підполковник Віктор Прекуп два роки готувався до переведення державного перевороту. З цією метою він уже нераз концентрував свої ударні групи в Букарешті, призначаючи кожній з цих груп виразно окреслені завдання.

Вперше підполковник В. Прекуп хотів використати для державного перевороту кабінетну кризу, коли мав формуватися уряд Йорги-Аржетояну, після димісії уряду партії націонал-царанистів на чолі з Юліем Маніом. Але рішивши, що для активного виступу момент ще не надійшов, вирішив зачекати.

Удруге державний переворот мав відбутися на страстну пятницю 1933. року. Для цієї мети підполковник Прекуп змобілізував був своїх прибічників. Але, як заявляє один з прибічників полковника Прекупа, майор гірських стрільців Василь Нікора, на час не приїхав до Букарешту з Клужа поліційний інспектор підполковник Медрі. Завданням підполковника Медрі було переконати свого приятеля в Букарешті, підполковника Василя Барбу, дати до розпорядження Прекупа полк піших жандармів, при допомозі яких змовники мали обсадити всі державні установи.

Утрете для державного перевороту був визначений листопад 1933 р., знову підчас урядової кризи. Уряд націонал-царанистичної партії подався до димісії, а мав формуватися уряд лібералів. Концентрація членів ударних груп, що перебувала на провінції, була переведена телеграфічно, букарештеаські ударники були зібрані телефонічно. Коли скількість ударників (військових і цивільних) була вистарчаюча, то державний переворот рішено зробити в ніч з 13-го на 14-го листопада 1933 року, коли небіщик І. Дука відмовився творити новий уряд, бо йому не пощастило створити його з участю Жоржа Братіяну та Октавіяна Гоги.

В цю ніч підполковник В. Прекуп, в супроводі одного з найбільш активних своїх помічників домовласника Евгена Ферічіну, особисто перевів ревізію відданих йому до самопожертви ударників. Вони були поділені на три групи. Кожна з них складалася з 18—20 озброєних людей. Перша з них була розташована в ресторані „Баварія" під проводом поручника Ніколая Дордя, друга — в ресторані „Бельведер" під проводом приватного урядовця Арсенія Стримбу і третя у кінці дня вулиці Олтеца ч. 14, під проводом шофера Теодора Пенчію. Кожна з тих груп мала певні завдання, точно окреслені підполковником В. Прекупом. Підчас інспекторської ревізії тих груп, підполковник В. Прекуп роздав їм трохи грошей, бо вартість того, що вони замовили у тих ресторанах, перевищувала видані їм раніше гроші, та наказав їм чекати.

Переконавшися, що всі люди на своїх місцях, підполк. В. Прекуп коло 4-ої години ранку поїхав до помешкання підполк. В. Барбу і попросив його одягнутися та поїхати до касарень жандармського полку. Між іншим частина того полку мала піти до королівської палати і, оточивши її, оголосити короля і королівський двір полоненими. При цьому підполковник В. Прекуп між іншим заявив: „Треба, щоби ми взяли на себе кермування країною. Бо коли цього не зробимо, то ліберали доведуть її до руїни". Однак підполковник В. Барбу відмовився взяти участь у плянованому перевороті. В. Прекуп заявив, що у таких умовинах він нічого не може вдіяти.

Остання, четверта, спроба державного перевороту в Румунії мала бути переведена в ніч з 7-го на 8-ий квітня цього року, на сам Великдень.

На підставі зізнань підполковника В. Прекупа та його найближчих помічників — майора В. Ніора, підпоручника К. Настасе, Е. Ферічіну та інших, зясовано, що підполковник В. Прекуп хотів покористуватися м. ін. методою Л. Троцького, застосованою при державному перевороті в Росії. Він не хотів пускати в рух маси, а мав на увазі добитися успіху при допомозі відданих йому і добре озброєних у гранати, рушниці, петарди, динаміт і револьвери ударних груп. Постачання зброї переводив підпоручник К. Настасе, якого підполковник В. Прекуп взяв ще з дитинства, та який беззастережно виконував усі накази Прекупа. 28-го січня підпоручник Настасе передав особисто підполковникові Прекупові на північному залізничому дворці в Букарешті 40 гранат, які він привіз з Клужа у Трансільванії. В березні 1934 року підпоручник Настасе дістав від лейтзанта Маріяна Гліґора ще 45 гранат, але мусів їх звернути, бо мав вражіння, що командир полку має якісь підозріння. Акт обвинувачення вичислює теж інші бойові матеріяли змовників. Одночасно підполковник Прекуп вербував відповідні кадри певних ударників і помічників і з тою метою розїздив по краю, стрічаючись зі своїми численними приятелями.

Один з активних співучасників змови майор Нікора зізнав, що, по словах підполковника Прекупа, для державного перевороту в ніч з 7. на 8. квітня 1934 року, він мав готовими: полк прикордонної охорони, сотню жандармів під командою капітана Масарошію, 300 озброєних цивільних осіб, групу студентів політехніки під командою підпоручника Дордя та по одній четі з кожного полку, що розташовані в Букарешті. Крім того полковник В. Прекуп розраховував на допомогу 20—30 старшин з Букарешту.

Згідно з актом обвинувачення план державного перевороту був такий:

а) Підчас переїзду королівської повозки перед готелем „Бульвард", з вікон того готелю, де заздалегідь були винайняті відповідні кімнати і де розташувалася ближча рідня підполковника Прекупа (Хорія та Ніколай Прекуп) мали бути кинені ручні гранати з метою забити короля.

б) На сигнал ракетою, яку мав випустити сам підполковник В. Прекуп з помешкання військового касина (напроти готелю „Бульвард", у самому центрі столиці і дуже близько від почти і префектури поліції), мали бути виконані масові замахи у церкві „Домніца Балаша". Одночасно мали відбутися також терористичні акти у ріжних частинах столиці, щоби викликати паніку і стероризувати населення.

в) Після замахів у церкві „Домніца Балаша", капітан Масарошію, який підчас передвеликодної урочистости командував двома сотнями піших жандармів, мав доручення знищити в церкві всіх тих, що лишилися в живих, і негайно почати займати ріжні державні установи, починаючи з префектури столичної поліції, двірця, телефонів та ін., прийнявши на себе команду дирекції поліції та державної сигуранци. (Невідомо, чи був плян знищити у церкві лише державних достойників, чи взагалі всіх). Спеціяльна група під командою поручника Дордя, яка була розташована позаду префектури поліції, мала доручення зайняти почту, телеграф і телефон. Ще один відділ безробітних мав сіяти паніку і терор, розкидаючи з автомобілів по вулицях столиці ручні гранати і петарди та стріляючи з рушниць і револьверів. Під прикриттям тих терористичних актів, змовники мали захопити в свої руки весь державний апарат.

На провінції, особливо у важніших осередках, були організовані групи прибічників полковника В. Прекупа, готові прийняти на себе владу на місцях.

Так виглядала таємнича змова проти короля і уряду в Румунії. Розкрили її майже в останній мент, завдяки підстаршині Цану, який був звербований підпоручником К. Настасе. Йому обіцяли старшинський ступінь і 28. березня його представили підполковникові В. Прекупові в Клужі. 5. квітня Цану дістав від лейтнанта Гліґора 6 скринь повних гранат і мав відвезти їх до Букарешту. Тимчасом він передав ці гранати командантові 83-го піхотного полку в Клужі, а сам, без гранат, поїхав до Букарешту.

Слідство велося як мога найспішніше. Бо вже 20. квітня починається суд. На лаві підсудних всього 15 головних змовників. Решту співучасників потягнуть до відповідальности згодом.

Ця змова є найбільшою сенсацією політичного дня (і мабуть не лише в Румунії, але й поза її межами). За нею з великим зацікавленням слідкує все румунське громадянство. Були дні, коли деякі газети, що надрукували докладні витяги з акту обвинувачення, миттю були розхоплені.

Дмитро Геродот.

Фашистівсько-комуністична війна в Еспанії.

25 тисяч маніфестантів. — Генеральний страйк загрозою для уряду.

ПАРИЖ, ПАТ. Згідно з вістками з Мадриду в Ескуріялі біля Мадриду була велика маніфестація молоді, що належить до народньої акції. В поході взяло участь 25.000 молоді. Провідник нар. акції посол Джіл Роблес виголосив промову, після якої відділи молоді вшанували свого провідника спец. гимном і фашистівським поздоровом. Тому що була страшна сніговія, дальше свято відкликали. Підчас походу прийшло до інцидентів. Перевернули авта з учасниками маніфестації, комуністи счинили бійки, було багато ранених. В одній бійці поліц. агент стріляв і поранив комуністів, що атакували його. Один напасник згинув.

МАДРИД, ПАТ. На знак протесту проти амнестійного закону уряду Леру, що привертає волю всім діячам правиці, м. н. ген. Сан Хурйо, ген. Беренжерові й ін., ліві партії зорганізували 21. IV. комунікаційний страйк. До страйку прилучилися кельнери та пекарі. Припинили працю в фабриках і заведеннях прилюд. вжитку. Страйк має заг. характер. Залізничники ще не страйкують, але поїзди не їздять правильно. На провінції теж прийшло до заворушень. Нпр. у Севілі хотіли підпалити поїзд, яким їхали члени нар. акції на конгрес у Мадриді. В Манересі напали на маніфестуючих членів нар. акції та двох поранили.

Становище уряду Леру сильно захитане. Навіть коли б остав при владі, то наступлять зміни в кабінеті. М. і. теку міністра закордонних справ після Ромеро обіймить сам премієр.

З Мадриду повідомляють, що кортези прияли 269 голосами амнестійний закон, хоча ціла лівиця здержалася від голосування. Тактика лівих партій довела їх до соромної поразки. Амнестія дуже широка і обхопить теж старшин, які підготовляли переворот в Еспанії в 1932 р.

Після ухвалення амнестійного закону, посли лівиці обкидали шклянками і каламарями послів правиці. Двох монархістів поранили.

ПАРИЖ, 23. ПАТ. У багатьох еспанських містах відбулися протестаційні маніфестації проти „людової акції". В Аліканте поліція розігнала віче комуністів. Дві особи ранені.

ПАРИЖ, 23. 4. ПАТ. У Барсельоні зорганізували синдикалісти велике демонстраційне віче, домагаючись звільнення всіх політичних вязнів і синдикалістів та протестували проть приверження кари смерти. Опісля вдерлися на віче федерації християнської молоді і заатакували противників. Біля театру і на вулицях розгорілася завзята бійка. Комуністи дуже завзято атакували духовенство, яке було на вічу. Крім того демонстранти поперетинали опони на самоходах, які стояли в місті. Поліція кількома наворотами розганяла демонстрантів і вкінці зліквідувала демонстрацію.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

КОНФІДЕНТ ЧИ БОЄВИК?

Розправа проти Ст. Корпана перед львівським судом присяглих.

Про Корпана, що сидить оце на судовій салі в арештантській одежі, ходили від самого менту смерти ком. пост. Врубля з його руки незвичайні вісти. Ніхто не знав, які мотиви цього злочину і як з одного боку говорили про боєвика ОУН, що вмисне пішов у конфідентську службу, так з другого були основи догадуватись, що він — типовий слабодух, що приявся бути конфідентом, а потім одним стрілом хотів себе від цього закиду звільнити.

Розправа має вияснити справжнє тло вбивства ком. пост. Врубля на стації у Вибранівці.

На салі кільканацять людей з його села, зрештою лавки пусті. Лавки журналістів доволі обсаджені.

*

У трибуналі сидять: предс. Мединський, вотанти судді Двожак і Міхале. Обвинувачує прок. Прахтель-Моравянський, боронить д-р Лев Ганкевич.

Після вильосування суддів присяглих, починається розправа відчитанням акту обвинувачення, якого зміст такий:

ЩО КАЖЕ АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ?

В дні 23. березня ц. р. біля 8-ої години вечором у віддалі 1 км. за стацією у Вибранівці, бобрецького повіту, найшли трупа Талея Врубля, коменданта місцевої станиці поліції, з простріленою головою. За слідами чобіт — каже акт обвинувачення — яких одна підошва була зломана, а запятки з підковами ріжної величини, поліційний пес зайшов до сусіднього села Бринці Церковні, до підсудного Степана Корпана. Тому його негайно поліція арештувала під замітом убивства. Підсудний спершу не признавався до закиненого йому вбивства, а опісля признався, що команданта Т. Врубля вбив за те, що той намовив його стати поліційним конфідентом. Акт обвинувачення каже, що слідство не підтвердило оборони підсудного. Навпаки, виявило, що підсудний сам накинувся поліції зі своїми послугами конфідента і то не лише бл. п. Т. Врублеві, але також заступникові коменданта Владиславові Глінякові. Цьому останньому підсудний мав вручити з власного почину летючки та „Сурму". Т. Врубель справді зустрічався з підсудним, але „з конечности". З уваги на те, що Т. Врубель не намовляв підсудного, каже акт обвинувачення, тому він не міг відчувати жалю до покійника. Підчас ревізії поліція мала забрати в підсудного револьвер, пляшечку з порохом, складові частини кріса та десять заповідей ОУН. Крім того слідство виявило, що підсудний на день перед убивством мав їздити до Львова, а три тижні скоріше зайшов до підсудного невідомий у Бринцях Церковних молодець.

На цій основі обвинуваченого зачисляє акт обвинувачення до членів ОУН і каже, що підсудний убив Т. Врубля або з власного почину, або на приказ ОУН, бо покійник переслідував членів ОУН. Підсудний — каже акт обвинувачення — приходив на станицю поліції навіть у білий день, хоча побіч станиці у Вибранівці находяться домівки чит. „Просвіти" і кооперативи. Таким чином підсудний намагався здобути довіря Т. Врубля, щоби опісля використати його для власних цілей і для ОУН.

На тій основі прокуратор обвинувачує підсудного за злочини державної зради зі статті 97 §. 1. к. з. та за вбивство зі статті 225 §. 1 к. з.

ДОПИТ ПІДСУДНОГО.

— Літ маю 24, жонатий, зам. у Бринцях Церк. пов. Бібрка. У війську служив. Караний не був.

Предс.: Вас обвинувачують у приналежности до ОУН. Ви чули про неї?

Підс.: Я про неї чув, але з нею не погоджуюся. З часописів знаю, що видає „Сурму". Я ніколи її в руках не мав.

Пр.: А поліцаєві ви не давали 2 примірники „Сурми"?

Підс.: Ні. Я найшов тільки дві летючки „Українські школярі" і дав їх пок. Врублеві. Той сказав, що про ті летючки вже знає.

Предс.: У вас найшли декальог націоналістів. Памятаєте той декальог?

Підс.: Трохи. „Я є стихія, що вирятувала тебе з татарської неволі"... Далі не тямлю.

Предс.: А про поляків у ньому нема? Бо я знаю, що там є тільки про поляків, а нема нічого про татарів.

Підс.: Ні, про поляків там нічого нема.

ЧОМУ ВБИВ — НЕ ЗНАЄ...

Предс.: Ви вбили команданта Врубля?

Підс.: Так. Я не годен собі уявити, що я думав тоді, коли витягав револьвер... Я жив з ним дуже добре. Я не годен собі представити, як це сталося.

Предс.: А як було того дня?

Підс.: Я поїхав до Львова, до одної знайомої, позичити грошей на купно корови. Я приїхав вечором і тоді до мене прийшла якась дівчина, щоби я йшов до Врубля на тор. Я пішов. Він спитав, чого я їздив до Львова. Я сказав. Він не вірив і каже: „Кажи правду, бо я тебе арештую і будеш відповідати перед судом". Тоді я, не думаючи нічого, витягнув револьвер, стрілив в його бік і почав тікати.

Предс.: А ви думали давно його застрілити?

Підс.: Не думав. Я мав жаль до нього, бо люди вважали мене конфідентом і ворогували на мене. А тоді я був поденервований...

Предс.: Отже ви мали жаль і були понервовані. А чому ви у слідстві казали, що думали його вбити?

Підс.: Я думав, але не тоді, коли йшов на стацію.

Предс.: Отже бачите: думали. А за що ви дістали від старости 50 зол.?

Я БУВ КОНФІДЕНТОМ!

Підс.: Врубель казав мені йти до старостава. Староста сказав до мене: „Вас прислав Врубель", дав мені 50 зол. та сказав: „Розрахуєтеся з Врублем".

Предс.: Отже ви були конфідентом.

Підс.: Був, але на нікого не доніс.

Предс. Жалієте, що вбили Врубля?

Підс.: Жалію.

Предс.: А чому у слідстві ви казали: „Свого вчинку не жалію, бо Врубель був ворог українського народу"?

Підс.: Я міг таке казати, але я жалую.

Предс.: У вас був якийсь знайомий на кілька днів до вбивства Врубля?

Підс.: Був, але я його прізвища не можу зрадити. Його справа не має нічого спільного з тим вбивством. Я зізнав, що це був з ОУН і що я під його проводом працював для програми ОУН, але це неправда.

На салю приносять револьвер і на питання, звідки підс. взяв його, каже:

Підс.: Я дістав від Врубля. Я зброю дуже люблю і я просив його за револьвер. Він сказав, що має, але попсутий, а я заявив, що направлю собі його. Тоді я дістав оцей револьвер і 5 куль від нього. Дві кулі я собі ще доробив, але вбив його одною з тих, які дістав від нього.

Предс.: Не вірю, щоби командант дав вам револьвер тому, що ви любили зброю.

Підс.: Ні, дав мені як своєму конфідентові.

Прок.: Що ви робили по вбивстві?

Підс.: Я пішов до Приймича, купив у нього папіроски, пішов ще до одного сусіда і на нічліг до сина давнішого священика, Евг. Дороша.

Прок.: У вас найшли ще другий револьвер?

Підс.: Так. Це я його приніс з Городенки.

Прок.: Чомуж ви сховали той, яким вбили Врубля, в загату одного в селі? Чому потім ви казали, що кинули його у воду? Чому про той другий револьвер ви казали, що не вашого шваґра, а тепер, що ваш? Чому декальог ви сховали у хаті за сволок?

На всі ці питання підсудний не дає ясної відповіді.

НЕ НАКИНУВСЯ САМ ПОЛІЦІЇ...

З черги питає підсудного обор. **д-р Л. Ганкевич.** На ці питання підс. вияснює, що вперше закликав його на поліцію Врубель у звязку з тим, що він намовляв когось називати себе українцем, а не русином. Врубель тоді впевняв, що українці — це банда і драби, читав навіть підс. якусь книжку про те і переконував, що він повинен бути русином. Опісля в селі найшли летючки і підсудного арештували, бо один з запідозрених в розкиненні їх, Фурикевич, сказав, що летючки були від нього. Тоді Вр. сказав підс., щоби не боявся нічого і справді: Фур. і ще одного відвезли до Львова, а підсудного Врубель звільнив. Від тоді почалася його конфідентська служба. Чотири дні пізніше з доручення Врубля пішов підс. до старости, дістав від нього 50 зол. з тим, що працю мали обговорити з Врублем. Пізніше був у справі летючок підс. ще раз арештований і сидів 3 місяці в тюрмі, але на розправі, тому що Врубель зізнавав у його користь, його звільнили.

Обор.: Так отже не ви накинули свою службу поліції, а поліція вам. Так?

Вибори до міських рад у станиславівському воєвідстві.

Агенція Вехуд довідується, що в станиславівському воєвідстві вибори до міських рад відбудуться 27. травня в таких місцевостях: Богородчани, Болшівці, Бурштин, Миколаїв, Печеніжин, Розділ, Рожнітів, Журавно, Заболотів. У Городенці та Косові вибори будуть 1. липня ц. р.

Ліквідація Державного Видавництва України.

„Бюлетин Польско-Українські" подає вістку, що більшовики зліквідували „Державне Видавництво України" (ДВУ), яке кілька років тому з новим курсом політики на Україні зреорганізували та переіменували на „Державне Видавниче Обєднання України" (ДВОУ). Був це перший крок до ліквідації найбільшого видавництва на Україні, переведений вібито з метою „розбудови видавництва" після спеціяльних ділянок знання (гарне письменство, право і т. д.).

Тепер, читаємо у „Вістях", рада комісарів рішила „зліквідувати ДВОУ", щоби „наблизити керівництво видавничими організаціями зацікавлених наркоматів", як це написано в декреті з дня 21. березня ц. р. Одночасно Рада Народн. Комісарів рішила передати деякі „типізовані видавництва" деяким комісаріятам. До ліквідаційної комісії, яка мала перевести повну ліквідацію „протягом одного місяця і не пізніше як до 20. квітня ц. р." входять: Качаргін, Васанський, Хармадаріян, Ліфшіц, Валков, Агуф і Добрий (мабуть кревняк жидівського банкиря в Київі в 1918 р.).

Декрет про ліквідацію підписав П. Любченко, яким завсіди послугуються більшовики в таких випадках.

Заворушення у франції не вгавають.

ПАРИЖ. 23. 4. ПАТ. В Орлеані зорганізували ліві партії протифашистівську маніфестацію при участи 5.000 людей. На вічу домагалися від уряду розвязати всі фашистівські організації і відкликати ощадносливі декрети.

—o—

Чергова шпигунська афера у франції.

ПАРИЖ. ПАТ. У Парижі арештувала поліція Тіяліну Отеренторн під замітом шпигунства. Отеренторн приїхала до Парижа з початком квітня ц. р. і намагалася познайомитись зі старшинами та військовими інжинірами. Дуже цікавилась планами нового підводного човна „Сіркуп". Переведена ревізія потвердила здогади, що арештована працювала для чужої держави.

2.688-і роковини засновини Риму.

РИМ. ПАТ. 21. квітня відбулися в усій Італії свята в 2688-і роковини основання вічного міста. В багатьох містах святкували інавґурацію прилюдних робіт. У Римі відслонили памятник Болівара, героя латинської Півд. Америки, що його італійцям жертвували латинські півд.-американські республики.

Ще відложать розбройну конференцію.

ЖЕНЕВА. ПАТ. Тутешні політичні кола передбачують, що визначене на 30. 4. засідання президії розбройної конференції відкличуть.

Підс.: Так. Потім Врубель вислав мене кілька разів до о. Бемка, щоби я щось від нього витягнув і обіцяв мені за це кількасот зол. Я не смів навіть священика питати про щось таке і сказав про те Врублеві.

Прок.: А чому Врубель вам казав доносити про щось, а не кому іншому? Ви мусіли мати якісь вістки?

Підс.: Ні. Не знаю, чому мене вибрав.

СВІДКИ ЗІЗНАЮТЬ.

З черги почали зізнавати знавець і свідки. Знавець Б. Янковський заявив тільки, що револьвер, яким вбито Врубля і який є на столі, дуже цільний і навіть на 50 кроків бє дуже добре.

Зі свідків шваґер підсудного **Пётро Беляв ський,** з якого сестрою жонатий підсудний та **Стан. Белявський,** стрий підс. і вйт, обидва поляки, відмовилися зізнавати в цій справі.

Св. Катерина Белявська, свячка жінки підсудного, чула тільки стріл на торі й коли вийшла з хати, бачила, що біля рейок хтось лежав, а другий хтось втікав у бік села. Св. каже, що підс. був добрим чоловіком для її свячки і нарікань на нього вона не чула.

Св. Влад. Єнджейчук, пол. агент з Ходорова оповідає, як повідомлено його про вбивство Врубля, як найшов біля його трупа сліди чобіт, що мали ріжні підкови й одну зломану підошву і як за слідами їх дійшов з псом до хати підсудного.

Св. Ю. Беньковський, пол. агент з Бібрки, робив ревізію з пост. Гліняком у підс. і найшов у нього декальог націоналістів, під стелею, попсутий револьвер і білет Сихів-Вибраніка.

На питання обор., чи бив підсудного, заперечує, хоч підсудний впевняє, що так. Зате тямить, як підс. говорив: „Я вбив Врубля, бо він ворог українського народу і більше нічого не скажу, прошу відставити мене до слідчого судді!"

Свід. Мих. Кубацький, постеруновий з Вибраніки, підтверджує, що підс. був конфідентом, що доносив навіть поліції про летючки з околиці та один підпал, але в першому випадку подав фальшивий день, у другому підпал був неполітичний. Підс. часто приходив на постерунок і завжди тримав руку у правій кишені, на що звернув Врублеві увагу пост. Гліняк. Але тоді ком. Врубель сказав, що дасть собі сам раду і просив не мішатися в його діла. Св. оповідає теж, що був раз в о. Бемка службово, а тоді той сказав, що на Врубля збираються у Бринцях і він сам поборовсяб з ним, якби не мав відходити. Тоді ж о. Бемко заявив, що хочби це коштувало й кілька тис. зол., то їх варта видати, щоб позбутися такого коменданта-шубравця. Чи К. був конфідентом з наказу ОУН, як зізнав давніше, свід. не знає.

ЧИ О. БЕМКО ПОГРОЖУВАВ?

Св. о. Теофіль Бемко, адміністратор Бринець Церковних, знав Врубля з рік, але ніколи не говорив з Кубацьким про те, що Врублеві хтось погрожує. Підс. свідок знає, він уходив навіть за порядну людину, але в селі говорили, що він конфідент. Підс. приходив сам жалітися до св., що люди вважають його конфідентом і взагалі приходив частіше. Що було мотивом вбивства, свід. не знає, воно впало як грім на село.

Пост. Кубацького сконфронтовано на салі зі свідком, він повторює всю розмову, але о. Бемко рішуче заявляє, що це від початку до кінця видумане.

Обор.: Чи ви донесли про ті грізні слова о. Бемка владі?

Св. Куб.: Так. Врубель казав, що сам залагодить це. По вбивстві новому комендантові я сказав знову про те.

Обор.: Отче, скажіть, чи можливо, щоби католицький священик говорив до звич. постерункового такі ідіотичні речі?

Предс.: „Ухилям то питане!"

Свід. Петро Божиковський з Вибраніки, бачив підс. після вбивства, але не завважив у нього ніякого зворушення. Стверджує, що він хоч з тестем сварився, то господарем був добрим.

Св. д-р Корнило Троян, адвокат у Ходорові, під присягою зізнає, що мабуть бачив підс., але не знає, чи він був конфідентом.

Обор.: Ви знали Врубля; який це був чоловік?

Предс.: „Ухилям то питане".

Обор.: Так тоді що ви мали з Врублем?

Предс.: „Ухилям то питане".

ІСТОРІЯ ЗІ СВІДОЦТВОМ.

Св. Микола Кіндрись, що має дружиною сестру жінки підсудного, полян. зізнає, що живе в підсудним у постійній сварці, бачив, як Врубель щось говорив з Корпаном, бо мешкав на тім самім подвір'ю. Св. питав про це Брубля, а той казав, що підозріває Корпана політично. Свідкові було це підозріле, бо хоч кілька разів робив зажалення на підс. на постерунок, (він побивав тестя), то комендант Врубель не робив з цього вжитку. Св. чув, як на селі говорили, що К. вбив Врубля, бо був його конфідентом.

Обор. Ви є секретарем громади і ви написали у свідоцтві моральности Корпанові, що він душогуб, підпалач, авантюрист. Як ви могли писати таку неправду?

Св. відповісти не знає.

Св. Стасів Теодор, селянин з Бринець Церк., пригадує собі, що підс. боронився в читальні проти закиду конфідентства і вимагав: „доважіть мені це!"

Св. Махарський Микита, селянин укр. Інець, голова чит. „Просвіти", що говорить по польськи, такий сам Ів. Приймич і третій свідок Мик. Петруш не вносять до справи нічого нового.

Св. Катерина Корпан, дружина підсудного, зізнає під присягою, що підс. Корпан, її чоловік, говорив їй раз, що Врубель просив його бути конфідентом, другий раз, що Врубель вивів його на поле і погрожував застрілити його, якщо не приноситиме йому вісток, але чи був він конфідентом, не знає.

Після 20-хвилинної перерви зізнають дальші свідки.

Св. Катерина Врубель, вдова по вбитім Врублю, зізнає, що не знає, чи підс. був конфідентом, але на кілька днів до вбивства було так: Св. бачив, як підсудний подеверованим кроком прийшов на постерунок, з руками в кишені і почав добиватись до дверей. Св. спитав його, чого він хоче, а той голосно сказав: „Я Корпан, хочу конечно бачити коменданта". Тоді свідок пішов до чоловіка і спитав, що з тим типом зробити, а той сказав: „Скажи тому дряневі, що мене нема". Крім того св. знає, що чоловік її мав здавна прочування, що його вб'ють.

Св. Ян Гліняк, заст. ком. постер. у Вибранівці, зізнає, що Корпан сам накинувся поліції, йому приніс 3 прим. „Сурми", зрештою приходив часто на поліцію, а на всі уваги свідка Врубель відповідав, що це його річ. Підс. був конфідентом, але подавав хибні вістки, а св. має враження на основі того, що на тиждень до вбивства був у Корпана якийсь тип зі Львова, що він вбив Врубля з чийогось доручення. Врубель крім цього передчував, що К. його вб'є і навіть казав свідкові, що як К. вбє його, то хай він вбє Корпана.

Обор.: Ви зізнали, що Врубель мав довіря до К. тому, бо він змінив обряд, а К. каже, що не змінив. Як ви це обосновуєте?

Св. Маю на це доказ.

Св. предкладає письмо староства у Бібрці до гр.-кат. парох. уряду у Бринцях, що в серпні 1932 р. Корпан виступив з гр.-кат. Церкви.

Підс. заявляє рішуче, що про це нічого не знає.

Крім цього св. стверджує, що револьвера, про який К. каже, мов би дістав його від Врубля, ніколи у свого коменданта не бачив, а мусів би був бачити, як його заступник. Те саме стверджує жінка вбитого, яка сідає на салі.

З черги відчитано акти оглядин тіла вбитого і місця злочину.

Обор. Ганкевич поставив низку внесків на покликання нових свідків і відчитання актів, чому прокуратор спротивився. Після наради трибунал дозволив тільки відчитати зізнання свідка Кицери, яка раз вночі бачила Врубля з Корпаном і догадувалася з того, що він конфідент, а всі інші внески відкинув.

На цьому розправу перервали до год. 4.30 пополудні.

Після перерви предсідник відчитав присяглим два питання, а то в справі приналежности до ОУН і в справі вбивства ком. Т. Врубля. Внесок обор. д-ра Л. Ганкевича, щоби додати питання про сильне зворушення в менті злочину, трибунал приймив.

В год. 16.50 почав говорити прокуратор **д-р Прахтель-Моравянський,** який говорив всього пів години, доказуючи, що К. вбив Врубля з доручення ОУН і з премедитацією, без зворушення і просив затвердити тільки перше і друге питання.

В год. 17.20 почав свою промову оборонець д-р Ганкевич. Він доказував, що нема ні одного доказу на членство чи намову до вбивства з рамени ОУН у справі Корпана, за те його рукою кермувала ображена честь і тому просив присяглих заперечити оба перші й затвердити тільки третє питання. Промова була виголошена, як завжди у цього оборонця, з незвичайною зворушливістю і красномовністю і викликала і в суддів присяглих і серед публики помітне враження.

Останнього слова підсудний зрікся.

В год. 18.10 пішли судді присяглі на нараду й винесли в год. 18.20 такий

ВЕРДИКТ:

Питання з 97 §. — **10** голосів так, 2 голоси ні, питання з 225 (1 §.) — 12 голосів так, питання з 225 (2 §) — 1 голос так, 11 голосів ні.

На основі того трибунал присудив підсудного Ст. Корпана, що зрікся останнього слова, на

КАРУ СМЕРТИ.

Оборонець зголосив касацію, підсудний приняв кару спокійно. Під судом мають заходяться плачем дружина і сестра засудженого.

(а)

5.000 зол. за впис на університет.

У Варшаві відбувається процес проти подружа Яскульських за побирання хабарів від студентів, які хотіли вписатися на медичний відділ університету. Підсудні зажадали від студентки Шохерівної аж 5.000 зол., погрожуючи їй, що на випадок незаплачення хабаря, ніколи не зможе записатися на студії. Підсудні заперечують вину.

Вибори до міської Ради у Львові.

Хто, коли і як голосуватиме на 72 радних у Львові.

Підготовка виборів до міської ради у Львові в повному ході. Магістрат з поспіхом підготовляє списки виборців. Найдальше до 7. травня ц. р. появляться оповістки про розписання виборів до міської ради на 27. травня ц. р. та інформації, як вносити реклямації, зголошувати листи кандидатів на радних і т. д.

У Львові голосуватиме біля 180.000 виборців. Львів буде поділений на 18 або 20 виборчих округ. Воєвода призначив уже пять членів і стільки заступників головної виборчої комісії. Виборчим комісаром призначив воєвода погара Бейнаровича, а його заступн. судію окружного суду Млинарського. Крім того воєвода призначив уже половину членів окружних виборчих комісій, а решту призначить президент Дроянівський. З початком травня будуть призначені члени обводових комісій. Львів вибирає 72 радних. Найдалі до 17. травня ц. р. слід зголосити листу кандидатів на радних, яку мусить підписати найменше 1/50 виборців округи, а найбільше 300 виборців.

Страшна летунська катастрофа

На висоті 300 метрів ударилися біля Варшави три літаки. Внаслідок удару крило одного літака відломилося і літак упав на землю. Другий літак негайно станув у вогні і теж упав на землю. Летуни капрал Гебер і підпоручник Зьолковський змасакровані і спалені на вуголь. Третій літак щасливо полетів далі.

Жаліються на німецьку почту.

ВІДЕНЬ, 23. 4. ПАТ. „Зон- унд Монтагсцайтунґ" повідомляє з Праги, що чсл. управа почт зголосить у світовому почтовому союзі в Берні швайцарському жалобу проти німецької почти з причини порушення листової тайни. Чеська влада ствердила, що листи та посилки із закордону отвирають у Німеччині.

НОВИНКИ

— **Ямна коло Яремча.** Пансіон „Веселка" створений від 1. травня. Кімнати гарні, сонячні, добре уладжені, з балконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева, Станиславів, вул. Голуховського ч. 67/I. 4—6

— **ЧЕРЕВИКИ жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА" Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до Свого."** 68/53 25-?

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-45.** Приймає футра до перехову на літо. 15-?

— **„Distinction"** — косметичний кабінет вул. Коперника 42 а II. пов., тел. 72-18 виконує всякі косметичні заходи фахово-дипльомованими силами. Веде курс трьохмісячної науки косметики, що дають право виконувати практику самостійно. Вписи тривають. 1394 7-10

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорушина 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 60-100

— **До допису з Радехова** („Діло", ч. 100) повідомляють нас, що п. Артемій Цегельський, який виконав на описаному концерті у честь Шевченка скрипкові соля, є слевом Вищого Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові (класа проф. Пеофецького).

— **Українське Краєзнавчо-туристичне Т-во „Плай" у Львові** влаштовує цикль викладів про минуле й сучасне Львова з такою програмою: 24. ц. м. д-р Роман Зубик — Львів у княжій добі; 26. ц. м. д-р Роман Зубик — Львів у добі німецької кольонізації; 28. ц. м. д-р Роман Зубик — Львів від XVI. до XX. віку; 1. травня ред. Роман Купчинський — Львів у 1918 р.; 3. травня д-р Ігор Федів — Львів у числах І. частина; 5. травня д-р Ігор Федів — Львів у числах ІІ. частина; 8. травня дир. Микола Творидло — Українське промислове виробництво у Львові в передвоєнних та післявоєнних часах. Виклади будуть відбуватися в салях гімн. Р. Ш. при вул. Валовій 4. ІІ. Початок в год. 18. Щоби зазнайомити учасників з культурними, історичними та мистецькими памятками Львова, відбуватимуться рівнобіжно з викладами прогулянки.

— **Свячене на жовківській дільниці.** В неділю 22. квітня ц. р. уладнали всі наші культурно-освітні т-ва та громадянські установи на жовківській дільниці свячене для своїх членів, щоби їх тісніше обєднати та заохотити до дальшої праці над собою. В гарно прибраній домівці наших товариств при вул. Жовківській ч. 62 зійшлось доволі численно наше громадянство та засіло до спільної трапези. Свячене посвятив в год. 6. веч. сов. І. Туркевич, парох церкви св. Параскевії (Пятниць) та загрів своїх парохіян теплими словами до праці. Підчас щирої гутірки і співу народніх пісень промовляли ще о. прод. Каштанюк, проф. Ластовецький та п. Агатон Добрянський. Свято закінчила подякою гостям та представникам преси Л. Туркевичівна, голова кружка „Союзу Українок", який занявся підготовкою свяченого. Опісля присутні відспівали національний гимн.

— **Нова українська музична комедія.** Як довідуємося, пп. д-р Лужницький і Балтарович написали нову музичну комедію п. н. „Подружжа в двох мешканнях" (комедія на 5 картин). Нова комедія буде виставлена в початках травня ц. р. в салі Театру Ріжнородностей заходом львівської сценки „Богема".

— **Симфонічний концерт** львівської Фільгармонії буде в четвер 26. квітня в салі Польського Т-ва Музичного. В концерті візьме участь піяніст-віртуоз Болеслав Коп, лавреат міжнародного конкурсу у Відні та лавреат шопенівського конкурсу в Варшаві. Він відіграє з орхестрою концерт Рахманінова ц-моль і кілька сольових творів. У програмі крім того твори Й. Штравса, Рімського-Корсакова під батутою д-ра А. Солтиса.

— **На волю.** З дрогобицької тюрми вийшов на волю, відбувши кару довголітної вязниці Петро Кривеньтий.

— **Ревізії й арештування.** В Дрогомишлі пов. Яворів перевела поліція ревізію в мешканні гр.-кат. пароха о. Цепинського та кількох господарів. Арештовано абсольвента гімназії Павла Химича, якого відставлено до судової вязниці в Краківці. Причина арештування не відома.

— **Львівські торги.** На основі порозуміння з міністерством промислу і торговлі визначено речинець східніх торгів цього року на час від 1. до 16. вересня

— **Ціла громадська управа перед судом.** Контрольні органи пов. самоврядування в Криворівні пов. Косів викрили великі грошеві зловживання, яких допускалася ціла громадська управа, а саме війт Петро Зеленчук, його заступник Василь Цвілинюк, писар Осип Тріска, громадський екзекутор Іван Фокшей і касієр Іван Джурак з помічником Максимом. Вони здефравдували поверх 20.000 зол. готівкою і кількасот золотих будівельними матеріялами на шкоду громади. Створили справдішню спілку для визиску населення і коли війт накладав на громадян безправні податки та оплати, екзекутор Фокшей стягав їх до каси ошуканців а касієр Джурак ділив між спільників. Крім того брали належитости за дерево з громадських лісів і видавали асигнати. Окрему рубрику зловживань творило безправне дописування підвишки до державних податків, як дороговий, грунтовий та інвестиційний, які дали спілці також кілька тисяч зол. Контрольна влада усунула всіх ошуканців від урядування і справою занявся суд. Перед кількома днями громадські ошуканці станули перед коломийським окружним судом, але що всі пошкодовані живуть у Криворівні або в околиці, дальша розправа відбудеться на виїздній сесії в Жабю.

— **Відгомін одної маніфестації.** З нагоди ухвалення нової конституції влаштовано в Коломиї 27. січня ц. р. як і в інших містах маніфестацію, на яку попроваджено молодь усіх шкіл, у тім і українських. Підчас маніфестації учитель семинарії Рихліцький віддав у руки поліції ученика української гімназії, що буцімто на час не скинув шапки, та ще зробив донос до куратерії на двох учителів-українців. Результат такий, що ученик, покараний вже старостом гривною, дожидає своєї долі в школі, а учителів тягають на протоколи, які списує візитатор, що приїхав спеціяльно в тій цілі до Коломиї.

— **Краєва хроніка.** У Висловицях пов. Рудки побилися за грунт стрийчні брати Осип і Іван Саламаха, почому згинув Іван Саламаха, пробитий ножем у грудях. — У Горинках пов. Добромиль три замасковані грабіжники добулися в ночі до хати Марії Пахурської і загрозивши їй крісом, забрали їй в браку грошей ріжні річи.

— **Смерть визначного чеського вченого.** В середу, 18. ц. м. помер у Празі відомий чеський вчений, археольог д-р Альбін Стоцький, проф. Карлового університету, дійсний член Королівського Т-ва Наук, предсідник археольогічної комісії Чеської Академії Наук, бувший директор археольогічного відділу Нац. Музею в Празі та член багатьох чеських і закордонних наукових інституцій. Проф. Стоцький помер в 58 році життя, в повному розмаху плідної науково-творчої праці. Саме тепер працював він над кількатомовою працею про праісторію чеської землі, якої один том „Камяна доба" вже вийшов друком. Як університетський професор д-р Стоцький виховав ціли ряд наукових робітників на полі археольогії; між іншим його учнями є теж двох наших молодих археольогів доц. д-р І. Борковський та д-р Я. Пастернак.

— **3.000 боєвих літаків.** Совітський урядовий комунікат звідомляє, що червона армія має 3.000 боєвих літаків найновішої конструкції. З того 700 літаків з залогою призначено до охорони манджурської границі.

ВІДГУКИ ДНЯ.

ДО ДЖЕРЕЛА.

Пиво...

„Пили батьки пиво,
Пили батьки пиво,
Пили батьки шнапс".

Є якась така пісня, яку співається, чи радше колись співалося на празниках, іменинах і тим подібних вечерницях. Я її не співав, бо ні пива ни „шнапса" не люблю. Мене тягне до напитку, який втягнув у себе красу півдня, запах місячних ночей, колір розкішних світанків — я люблю перлисте, золотосяйне вино.

(В томі місці прошу П. Т. Т-во „Відродження" не гіршитися тим, бо я хорий на шлунок і „являюся" тільки теоретичним винопийцем!).

Але вернімся до пива.

Батьки пили — це знане нам з літописів, переказів і споминів. Сини також пють, але це вже у великій мірі зредуковане: крізою, обтинанням платень і антиалькогольною пропагандою. Прийде сонце одного з другим нашого сучасника, витягне йому язик з рота, або приліпить до відслоненого підребіння, забє віддих порохом вулиці і ралить йому відсвіжити чимсь і прополокати горло. І сучасник по довшій задумі вступає до першої ліпшої пиварні...

— Прошу мені дати *шклянку* содової *води*.

— З соком?

— Н!... чисту.

Пє чисту, на сок дивиться, а про пиво думає.

Не диво, що консумція львівських броварів впала до одної третьої.

Щоби її збільшити, запросила дирекція представників нашої преси і установ з ближчою і дальшою родиною.

Прогулька за місто, в гарний, сонячний день, завжди манить міщуха. А ще як дотати до того стопроцентову надію відсвіження при самім джерелі, то така прогулька не манить, а тягне, як ріхель.

Перешкодою в цілій виправі були історії з редукцією робітників-українців, які неодного з нас настроювали коли не антиалькогольно, то антипивно.

Не знаю, як хто, але я вже тому тридцять літ станув на такім становищі: Кожну річ можна і направити і ще більше попсувати; а тому пятнадцять літ: Кожну справу найліпше провірити на місці.

Оглядаючи машинерії, пивниці (але ж там зимно!) і інші улаяження пивоварні, я весь час думав про цю прикру обставину. Тому не дуже добре памятаю, скільки треба ячменю, скільки хмелю, як довго відбувається ферментація. Нехай цим журяться справовдавці. Знаю, що з пивоварні виходить смачне пиво і... несмачне пиво. Це друге тоді, коли суспільність довідується, що український робітник не може дістати місця в промисловій станиці, збудованій на його землі і — у великій мірі — для його земляків.

Користаючи з нагоди, що моя симпатія (дальша родина!) була захоплена розмовою із симпатичним і молодим пивоваром, я обернувся до старшого з тими справами, що весь час мулили нас усіх.

— Редукції були — відповів мені — але вони були подиктовані зменшеним продукцій.

І в довшім викладі засовував мені цілу справу.

Я признав, що завинило тут зменшення продукції, одначе при одночасним збільшенні натиску Організації Народової.

Жадала, видно, статистики зайнятих робітників і аж за голову вхопилася: 40 пр. українців!!

Раджу на будуче зладити три статистики: одну для Організації Народової з 90 пр. поляків, другу для нас із 90 пр. українців, а третю для дирекції з таким відсотком одних, других і жидів, щоб не було нікому кривди.

З огляду на те, що бувають ріжні прогульки, видати інструкцію, щоби робітники на запит якої вони національности — відповідали: „тутешні!"

Тоді і всякі натиски зникнуть і консумція буде збільшатися постійно, не тільки.. підчас прогульок.

Галактіон Чіпка.

З кіна.

КІНО КОПЕРНИК: „ГЕНРИК VIII."

Історія буває часто найкращим сценарієм для фільми. Події, навіяні кріваним трагізмом, водночас дійсним життєвим гумором, що творять контрасти наче в Шекспірових творах, надають такій фільмі непересічну вартість. Те саме виробництво, яке накрутило велику історичну фільму про життя Катерини Великої, дало новий фільмовий твір, режісерії відомого А. Корди, якого темою стало приватне життя англійського короля, Генрика VIII. Постать справді незвичайно складна й цікава: сильний, кремезний, пристрасний, суворий та запопадливий вахнсник свого народу почував себе нещасливим тільки тому, що недоставало йому правдивого і повад усе широго кохання. Усі шість його жінок, які мав за свого життя не змогли дати йому задоволення й щастя: перша була за чесна, друга була чужожонниця, третя без закиду померла при злогах, четверта німецька княжна Анна де Клев, стала його жінкою тому, що не хотів він допустити до дипльоматичного конфлікту між Англією та Німеччиною, була погана й прехитра, пята напрочуд гарна, зате невірна, вкінці шоста, яка його й пережила, була нудна й за поважна. У фільмі є кілька ефектовних сцен, як ловм, королівський бенкет, а понад усе комічна сцена, коли король, наче звичайний смертельник, крадькома вночі йде до спальні своєї надворинці. Знимки ясні, звукові ефекти виразні, а хто знає англійську мову, дуже добре чує кожне слово. *є т.*

—o—

СПОРТ.

Біг навпростець львівської округи.

В неділю відбувся окружний біг навпростець. На старті, що находився на подвірі домівки „Тризуба" на Богданівці, зібралося 100 змагунів, що бігли в двох класах: юнаків і легкоатлетів.

У бігу юнаків на 2.5 км. перемогла дружина Тризуба 26 точок, 2) Чорноморці, 3) Богун, 4) УРСК. Індивідуально переміг Дерецький (Богун) 8 мін. 39.2 с., 2) Тимків (Чорноморці), 3) Сотор (Чорн.), 4) Даниневич (Тризуб), 5) Чорній (Чорн.), 6) Скоцень (Тр.), 7) Лущак (Тр.), 8) Гдуда (УРСК), 9) Малюх (Тр.), 10) Соханський (Тр.). Зі Сокола IV. перший прибіг Мур, зі С. ІІІ. Сакєвар:

У бігу жінок на 1 км. перемогла Свенціцька УСОК в м. 29 с., що добула рівночасно мистецтво студентки, 2) Гонкіна (Тризуб), 3) Пасічник (С-Б), 4) Лучин (С-Б).

У мистецтві студента проміг Сліпко (Основа), що в бігу на 4.5 км. осягнув 15 м. 115 сек., 2) Марунин (УСОК), 3) Полотнюк (Основа), 4) Левицький (УСОК), 5) Рибачек (УСОК).

В окружному бігу вереміг Чорний (Плай), 15:12 с.; 2) Марунин (УСОК), 3) Добрянський (Плай), 4) Даниневич (УРСК), 5) Левицький, 6) Рибачек, 7) Матвійчук, усі з УСОК-а, 8) Гаврилюк (Основа), 9) Бойцун (Плай), 10) Любінський (С. IV.), 11) Істерович (С-Б).

Дружинову переміг Плай, 2) УСОК, 3) УРСК, 4) Сокіл IV, 5) Сокіл-Батько. Організація справна.

Лискавковий турнір.

В неділю відбувся на площі Тризуба — Богданівка лискавковий турнір. Виспіли такі:

Богун—Чорноморці 1:0.

Сокіл IV.—УРСК 2:2.

Під фінали: УРСК—Богун 1:0.

Тризуб—Сокіл IV. 1:0.

Фінал: Тризуб—УРСК 1:0.

Видців доволі багато. Суддювали: пп. Полянюк і Марунин.

Дніпро—Сокіл III. 4:1 (2:1).

Товариські змагання у Винниках закінчилися поразкою „Дніпра".

Дописи.

СКОЛЕ.

Скільщина на позичку „Р. Ш." Скільщина, йдучи назустріч закликові Головної Управи „Рідної Школи", зе с живу акцію в справі внутрішньої позички. По селах відбуваються анкети, на яких присутні з одушевленням приймають рощисання позички під гаслом: Скільщина 10.000 зол. для „Рідної Школи". Синевідсько Вижне перше відгукнулось, підписуючи 1.000 зол. і дальше вплинають заяви. Сколе 350 зол., одначе є надія що в позичці візьме участь усе громадянство Скільського, так, що позичка дійде до квоти 1.000 зол. Підчас Великодних свят відбулись такі анкети дня 9. IV. в Побуні і дня 10. IV. в Синевідську Нижнім пов численній участи слухачів, на яких справу референував м-р Ценко Микола, уридовець філії Т-ва „Просвіта". Присутні поставились до справи незвичайно прихильно, чого доказом, що мале село Побук підписало 400 зол. а доповнює до 500 зол., а трохи більше Синевідсько Нижне 500 зол. Підписують ще свіжі заяви. Деякі вплачували відразу готівкою. Ставимо ні села за приклад усім свідомим селам Скільщини і взиваємо їх, щоби вступали в їх сліди.

НЕ ЗАБУДЬТЕ, ЩО МАЄТЕ ВПЛАЧУВАТИ РАТИ НА 25-ЗОЛОТОВУ ПОЗИЧКУ РІДНІЙ ШКОЛІ.

З ШАХОВОГО ЖИТТЯ.

Турнір українських шахових гуртків у Львові.

В турнірі українських шахових гуртків у Львові, який тягнувся від 11. III. і скінчився 18. IV. п. р., відбулися дальше такі змагання: Вода — У. Р. Ш. Г. 3 : ?. Читальня Левандівка — Луг Львів 4 : ?. Луг Знесіння — Луг Львів 6 : 0. Читальня Левандівка — У. Р. Ш. Г. 6 : 0. Луг Знесіння — Читальня Левандівка 3 : 3. У. Р. Ш. Г. — Робітнича Громада 3½ : 2½. Луг Львів — Робітнича Громада 6 : 0. Луг Знесіння — Вода 6 : 0. Читальня Левандівка — Робітнича Громада 6 : 0.

Кінцева табеля цілого турніру виглядає ось-так:

	Пунктів здобутих		втрачених
1). Луг Знесіння	26	:	4
2). Читальня Левандівка	23½	:	6½
3). Луг Львів	16	:	14
4). Вода	12½	:	17½
5). У. Р. Ш. Г.	6½	:	23½
6). Робітнича Громада	5½	:	24½

Турнір закінчився дня 20. п. м. святочними сходинами учасників змагань у домівці Робітничої Громади у Львові, Ринок 8. У програму входили: офіціальне заякнення турніру і роздача грамот усім гуртками, що грали у турнірі; короткий реферат про шахи п. Степана Попеля і сімультина, розіграна п. Попелем б. мистцем Львова на 13 шахівницях, з таким висліком: 16 партій п. Попель виграв, 2 зремісував і 1 одну програв.

Оцінка турніру. Весь турнір, як на перший цього роду українську імпрезу у Львові, мав повний успіх. Хоч пора на турнір була вже не зовсім відповідна (шаховий сезон це поправді вина), то треба стверднти, що всі дружини були доволі здисципліновані. Три перші у табелі дружини не віддали ні одного пункту вовсі оверон. Вражає велика кількість змагань, покінчених висліком 6 : 0, що свідчить про те, що рівень дружин був може надто р жнородний. Треба надіятися, що турнір, який є в проекті на осінь, збере більшу кількість дружин, як тепер, і причиниться до ще кращого налагодження організації українського шахового руху у Львові.

М-гр В. Ж.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

SYGNAŁY, miesięcznik. Sprawy społeczne, literatura, sztuka Nr. 6. kwiecień. St. Rogowski: Niepotrzebni Dziwactwa i zdobycze. A. Baumgardten: Braciom dalekim. Halina Górska: Na granicy rzeczywistości. Z. Andrzej Kruczkowski: Vice-prezes honorowy. Tadeusz Hollender: Przedwiośnie Jarosław Lewicki: U plastyków lwowskich. K. Kuryluk: Daszyński, Brzozowski, Niemojewski w sprawie niepodległości Polski. Ukraińcy o „Sygnałach". Rozmówki o teatrze. Otrzymaliśmy listy.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 24. IV. год. 7·30 веч. „Мистець Маноля". Вистава закуплена.

Середа, 25. IV. год. 7·30 веч. „Рейтан".

Театр Різнородностей.

Вівторок, 24. IV. год. 7·30 веч. „Карієра Густава Лебреша".

Середа, 25. IV. год. 7·30 веч. „Карієра Густава Лебреша".

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе" (Секс Сакзль).

АТЛЯНТИК: „Ескімо".

ВАНДА: „Велика клітка".

КАСІНО: „Королева Христина" (Ґрета Ґарбо).

КОЛІСЕЙ: „Дама з нічного клюбу", ревія „Весна йде".

КОПЕРНИК: „Шість жінок Генриха VIII".

МАРУСЕНЬКА: „Демон золота", „Підводне судно 170", ревія „Марусенька в колірах".

МІРАЖ: „Сини джунглів".

МУЗА: Дон Кіхот (Шаляпін).

ПАЛЯС: „Пожежа над Волгою". (Інвишенев, Наталія Кованко).

ПАН: „Син Індії" (Рамон Новаро), ревія „Прийди до нас на пестощі".

ПАСАЖ: Кен Мейнард і Біллі Солівен.

СВІТ: „Світ без мужчин".

СТИЛЕВЕ: „Паприка" та ревія „Як на Гавах".

ХІМЕРА: „Ніч кохання" Джозе Мохіка.

УТІХА: „Пильнуй свого чоловіка" та ревія „На деревляній сані".

Закордонне радіо.

Вівторок, 24. квітня 1934.

Льондон (342,1) 20·00 „Фриденсна" оп. Легара, **Відень** (506,8) 16·10. 17·25, 22·15 Концерт, **Копенгаген** (255,1) 15·50 Данські пісні, **Атльона** (531) 19·30, 20·50, 21·20 Спів, **Білгород** (437,3) 19·40 Популярні мельодії в супр. орхестри. **Люксембург** (1350) 21·30 „Корневільські дзвони" оп. Планкета, **Гайльсберг** (291) 19·15 Пісні в супр. лютні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 21·30 Швайцарські нар. пісні, **Міляккер** (322,6) 23·15 Музика сучасних композиторів, спів, **Сотенс** (443,1) 20·30 „Вертер" оп. Масснета, **Міляно** (368,6) 13·45 Кві тет, 20·05 Спів, 20·45 „Сі" оп. Масканія, **Рим** (420,8) 20·45 Вок.-інстр. концерт.

Середа, 25. квітня 1934.

Відень (506,8) 15·40 Муз. авдиція для молоді, нар. пісні, 17·20 Камер. концерт, 21·30 Органовий ресіталь, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Прага** (470,2) 19·20 Спів, 20·05 Симф. концерт, **Штрасбург** (359,2) 20·30 Нар. пісні півд. Франції, **Гільверзум** (301) 22·55 „Вермість де фров Йоганна" оп. Вріза. **Атльона** (531) 21·05 Спів, **Білгород** (437,3) 13·10 Популярні мельодії, 16·30 Оп. арії (співає Босанько), **Берлін** (356,7) 18·05 Летунка над Океаном (Авд. Одн Шефер), 18·30 Концерт Гелєсових творів, **Гайльсберг** (291) 16·00 Концерт, 19·20 Студентські пісоньки, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·20 Танкова музика, 20·10 „Ґрі-Ґрі" оп. Лінке, **Ляйпціґ** (382,2) 20·15 „Дон Паскале" ком. опера Доніцетти, **Мільякер** (322,6) 20·30 „Лас Шпіцентух дер Кенігін" оп. Й. Штравса, **Москва** (Комінтерн 1714) 20·00 Авд. Багріцького „Тарас Шевченко", (Стадія 360,6) 17·25 „Князь Ігор" оп. Бородіна, **Бероміністер** (539,6) 19·50 „Сила долі"" оп. Вердія, **Будапешт** (550,5) 13·30 Циг. музика, 18·45 Спів, 19·15 Концерт, **Міляно** (368,8) 17·10 Вок. авдиція, **Рим** (420,8) 14·00 Концерт орхестри, 21·00 Опера.

Львівське радіо.

Вівторок, 24. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 11·40 Огляд преси, 11·57 Сигнал часу, 12·05, 12·33 Концерт сальонової музики, 12·30 Метеорольогічні вістки, 12·55 Полудневий дзвінок, 15·05 Збіжева біржа, репертуар театрів, 15·10 Господарські віттки, 15·0 Легка музика з гр. плит. 16·20 Куток мови, 16·35 Муз. репортаж про Падаревського, 17·30 Біольог. відчит „Вартість теорій і нова фактів", 17·50 Мандріука риб, 18·10 Концерт Данового хору 18·50 Жіночий Фідак у Польщі, 19·03 Про пластиків, 19·15 Всячина, 19·25 Актуальний фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·47 Веч. денник, 19·55 Гр. плита. 20·00 Вибрані думки, 20·02 Композиторський концерт Машинського, 21·15 Оповідання: „Бугатті", 21·30 Легка музика (орхестра, пила), 22·15 Танкова музика,

Середа, 25. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 11·40 Огляд преси, 11·57 Сигнал часу, 12·05, 12·33 Популярна музика з гр плит, Метеорольог. вістки, 12·55 Полудневий денник, 15·05 Збіжева біржа, репертуар театрів, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Концерт солістів (музика, спів), 15·50 Для дітей: „Три мільони шурів", Пісеньки для найменших, Загадки, 16·20 Листи та програми, 16·35 Музика для найменших (із гр. плит), 17·30 Відчит про Кокановського. 17·50 „Святохресні гори, як туристичний терен", 18·10 Твори Петра Чайковського на симф. орхестру, 18·55 Законодатні новини. 19·05 Всячина, 19·25 Літер. фейл. „Письменники морської школи", 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·47 Веч. денник, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт легкої музики, пісоньки, 21·00 Терниста дорога до праці, 21·15 Фортепіян, 22·00 Відчит в есперанто „Лябораторія боротьби із заразними недугами", 22·20 Конкурс теноріз (гр. плити з поясненнями), 22·30 Танкова музика з Льондону, 23·00 Метеорольог. вістки, 23·20 Гр. плити.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5·21 зол.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·08, Париж 34·96, Берлін 207·60, Цюріх 171·55, Амстердам 358·60, Прага 22·00, Міляно 45·00, Нюйорк кабель 5.26, Нюйорк чеки 5·25

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 23. IV. масло 2·70, молоко —·18, сметану —·80, яйця 2·20—2·30.

Тенденція на молоко, сметану і масло сильна на яйця зниження.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

„Релігія в житті людини". Від Центр. Ж. Кружка при Укр. Кат. Союзі дня 25. квітня н. р. (середа) в год. 5·20 попол. в домівці Марійського Т-на Пань при вул. Руській ч 10. О. др Микола Конрад виголосить реферат: „Релігія в житті людини". На цей реферат Управа запрошує членів Кружка і введених ними гостей. 1462

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЛІНІ шкільні відзнаки, гафтовані **кропи**, найновіші **пляси**, монограми, пропорці, декатиза. — **Заведення Гафтів**, Академічна 22. I. п. 23/22 3—3

ГАРНІ КВІТИ як хочеш мати в кімнаті, на бальконі, в городі то уживай навозові пастильки **„Тесп"** (потас, фосфор, азот) **50 сот.** Жадайте в складах: „Народної Торговлі", дрогеріях і складах насіння. 1112 20—20

МОТОЦИКЛІ нові і вживані, ровери від 120 зол., поручає Антоспорт, Львів, Словацького 2. 1312 13—20

У ВІДНІ вдова по адвокаті прийме дві панночки на станцію. Дома конверсація німецька і паризанка до науки французької мови. Оплата 120 зл. місячно від особи. О. Левицька, Wien, Josefstädterstrasse 73/6. 1459 2—2

ШУКАЮ на час ферій (від 15. червня по кінець серпня) трьох кімнат з кухнею або II уживанням у горах або на підгірю. Зголошення до Адм. „Діла" під „Ферії". 5—5

ІНТЕЛІГЕНТНА особа середніх літ. знає сільську господарку і варення, огадна, доматорка шукає посади господині. — Адмін. „Діла" „Спрожні вимоги". 1465

РОЗПИЛЯЧІ і пудерниці — направляє перфумерія „Темпо" Львів, Пілсудського ч. 19. 1—1

Присилайте передплату!

Чарльз Ляфтон у фільмі „Генрик VIII". в Кіні **„Коперник"**

ЦІКАВІ КНИЖКИ

	Ціна	Почтова пересилка
Буреверхи — Емілії Бронте, переклав — М. Рудницький	2·50 зол.	0·50
Маціцький — Альфонса Доде, переклад із французької мови М. Рудницького	3·— „	0·50
Між ідеєю і формою — М. Рудницького	3·— „	0·50
Блакитна кімната та інші оповідання — Проспера Меріме, із французької мови переклав Василь Софронів	0·95 „	0·25
З японського дому — Ст. Левинського	2·— „	0·25
Сміх землі — Володимира Островського	1·50 „	0·15
Спогади — Евгена Чикаленка Частина I. II. III.	8·— „	0·50
Окрема частина по 3 зол.		
Крізь дим і згар — Мик. Матіїва Мельничука	0·50 „	0·10
Безпутні — Гордія Брасюна	0·50 „	0·10
Шевченко й княжна Репніна — Михайла Возняка	1·50 „	0·15
Українці і відсіч Відня 1683 р. — д-ра Івана Німчука	1.— „	0·15
За Сяном — д-ра Івана Німчука	0·50 „	0·10

Замовляти в Адміністрації „Діла", Ринок ч. 10.
Належитість надсилати складанками П. К. О. 143·322.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.

Ч. 106 (13.651). Львів, четвер 26. квітня 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 149.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полудн.
Рукописів не вертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 100 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Важні наради про Закарпаття у Празі.

Чеська преса повідомляє, що мин. тижня відбулися у Празі важні наради в справі Закарпаття, на які чсл. уряд покликав телефонічно през. краю Розсипаля. Розсипаль був на послуханні у през. Масарика і конферував з премієром Малінетром, міністром внутр. справ Черним та міністром освіти д-ром Крчмаржем. Після того през. Розсипаль брав теж участь у засіданні ради міністрів, присвяченому справам Закарпаття. На тому засіданні радили м. ін. про поїздку міністрів д-ра Бенеша, Годжі і Черного на Закарпаття. Чи і які рішення прийняла рада міністрів у справі Закарпаття, чеська преса не подає.

Крівава масакра над Дністром.

БУКАРЕШТ, 24. 4. ПАТ. На Великдень улаштували більшовики криваву масакру своєму населенню над румунським кордоном. У ночі з 7. на 8. квітня ц. р. у церквах у Румунії відбувалися торжественні богослуження. Спів і звук дзвонів стягнув теж на більшовицький кордон багато населення, яке на колінах горячо молилось. Нагло надїхав відділ більшовицьких кінноти, які скоростріляли постріляли всіх селян, що не могли втічи.

Мін. Барту у марш. Пілсудського.

ВАРШАВА, 24. 4. ПАТ. До Бельведеру прибув мін. Барту в товаристві французького амбасадора Ляроша, мін. Бека і державного підсекретаря Шембека, де мав нараду з марш. Пілсудським.

Текст японської декларації.

ЛЬОНДОН, 24. 4. ПАТ. Географічне положення, спеціяльний світоглях і становище Японії в китайських справах часто не гармонізують у всіх подробицях з політикою інших держав. Японія мусить напружити свої зусилля, щоби сповнити своє післанництво та вивязатись з наложеної відповідальности в східній Азії. Японія вмушена була покинути Лігу Націй, бо не могла погодитись з Лігою у засадничих справах як вдержати мир на Далекому Сході. Відокремлене становище Японії щодо Китаю випливає з географічного положення та післанництва Японії. Японія мусить самостійно діяти беручи на себе повну відповідальність за вдержання миру і ладу в східній Азії. Така роля Японії випливає з її обовязку. Ніяка держава крім Китаю не може відповідати з Японією за вдержання миру в східній Азії. Обєднання, територіяльна неподільність та лад у Китаю дуже побажані для Японії. Історія вчить, що Китай осягне це лише власними зусиллями. Тому Японія буде енергійно противставитися всім намаганням Китаю здобути підтримку чужих держав до боротьби з нею. Японія поборюватиме акцію Китаю вкупі одну державу проти іншої. Усі спільні виступи чужих держав у Китаю, навіть у ділянці господарській і фінансовій мають політичне значіння і можуть довести до ускладнень, які тепер важко передбачити. Такі переговори спричинили би далекосяглі наслідки для Японії і на Далекому Сході. Ось тому Японія застерігається проти того роду потягнень. Заяв Японія не буде ставити перепон державам, які приватно переговорюють з Китаєм у фінансових і господарських справах, коли такі переговори не загрожують мирові в східній Азії. Достава літаків до Китаю будова летовищ у Китаю, висилка військових інструкторів і військових дорадників до Китаю та уділювання позичок за політичні цілі, доведе до холодних взаємин між Японією, Китаєм і іншими державами та може нарушити мир і лад у східній Азії. Тому Японія рішучо виступатиме проти того роду потягнень.

Японія остерігає Францію і Злучені Держави.

ВАШИНГТОН, 24. 4. ПАТ. Японський амбасадор Сайто в інтервю з редактором „Вашінгтон Стар" висказав побажання Японії, а саме, щоби держави, які заключують умову з Китаєм, заздалегідь порозумівались у таких справах з Японією. Легковаження цих вимог державами Японія вважатиме неприятельським кроком. Сайто додав, що група французьких банкірів підготовляє позичку для Китаю. Також має вістки, що у Злучених Державах організують для Китаю позичку, призначену ніби на купівлю збіжа і бавовни. В дійсности заявив Сайто, Китай купує зброю і муніцію. Політичні кола покищо мовчать.

ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
О. ЛЕВИЦЬКА і С-ка
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 503-881.
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елегант" терпентин.
Пасту до взуття „Елегант" воскову
Пасту до підлоги „французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри
Синку до білля
1997 помадкову і коронкову 4—2
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шерстку.

Перед самоуправними виборами у Львові.

Львів, 24. квітня 1934.

На день 27. травня ц. р. розписані у Львові вибори до міської ради. Будуть це перші по війні самоуправні вибори у Львові. До них готовляться вже пильно і поляки і жиди. Бачимо підготовчі кроки до виборів і серед українського населення. Відбулося вже кілька конференцій і зарад, а на 28 квітня ц. р. заповіла Народня Організація Українців м. Львова ширшу довірочну нараду в справі виборів.

Українське населення під самоуправних виборів не може ніяк відтягатися. Навпаки, на самоуправну ділянку мусить воно звернути якнайпильнішу увагу, мусить нею занятися і вести активну боротьбу за діяльну участь у громадській самоуправі. Зокрема у Львові мусить українське населення виявити свою громадську та національну зрілість, мусить одною суцільною лавою піти до виборів та забезпечити собі таким чином належну репрезентацію у львівському самоврядуванні і належний вплив на його господарку.

Львовяни не можуть ні на хвилину забувати, що на них, на їх поставу і видержаність у національній праці і зусиллях дивиться цілий край. Львів це столиця західньо-українських земель. Львів — це мізок української нації в Польщі. Львів інструює, Львів наказує, Львів поучує. Львів вимагає від усього українського населення по цей бік ризької лінії в усіх важних моментах життя народу збірних чинників і подвигів. І тому Львів мусить бути для нашого громадянства зразком у праці, у консолідації національних сил, у спільних зусиллях, у боротьбі, словом в усіх справах, які формують життя нації та надають йому напрям. Львів мусить стати також зразком організованої боротьби за вплив у самоврядуванні.

На 300 тисяч населення у Львові повинно бути по нашим обчисленням коло 70 тисяч українців. Це велика сила, якщо вона добре організаційно вишколена і якщо свідома своїх завдань та своєї важної ролі в житті народу. Ясно, що така сила може мати поважний вплив на хід самоуправних виборів і на їх наслідки. Боже не треба забувати, що 70 тисяч населення — це вже велике місто. Правда у Львові це наше населення розпорошене і розсіяне поміж іншими мешканцями нашої столиці. Але на те й є організованість, на те є національне самопочуття, на те є громадське вироблення, щоби не занедбати громадських обовязків, щоби їх допильнувати, щоби їх виконати до найменших подробиць.

Львів наказував усім українським міським і сільським виборцям у краю йти до громадських самоуправних виборів із самостійними українськими листами, йти сконсолідовано, одною суцільною національною лавою. Тепер Львів мусить сам виконати те, що доручав іншим. І до того мусить це виконати якнайкраще, зразково словом, мусить виконати все так, щоби з нього брало приклад і на ньому вчилось виборчої праці та боротьби все українське населення.

Нема сумніву, що як усюди, так і у Львові буде при виборах багато труднощів та перепон,

---

Wyciąg z protokułu wspólnego posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI. I. karny we Lwowie w składzie S. O. A. Szulisławski jako przewodniczący, S. O. M. Dr. J. Lockar i dr. L. Dworzak jako głosujący, w sprawie konfiskaty Nr. 95 czasopisma p. t.: „Diło" z daty, Lwów, dnia 15 kwietnia 1934, do Sygn. VI. I. Pr. 168/34 na posiedzeniu niejawnem w dniu 14 kwietnia 1934 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 14 kwietnia 1934. przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t.; „Diło" Nr. 95. z daty. Lwów, dnia 15 kwietnia 1934. zawierającego: 1) w artykule p. t.: „Hnobleni ukraińci", a) w ustępie od słów: „Wsi siły" do słowa: „arystokracji"; b) w ustępie od słowa: „Wersalskij" do słowa: „worohiw" — znamiona występku z art. 170 k. k. i 127 k. k., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 k. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w §. 21 ust. druk. z dnia 17 grudnia 1862, Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863. t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej ustępów artykułu ma na celu szerzyć nieprawdziwe wiadomości dotyczące współżycia narodowościowego w Polsce, mogące zaniepokoić bezpieczeństwo publiczne a także podniecić uczucia separatystyczne Według §§. 487, 489. 493 p. k. oraz §§. 36 37 ustawy prasowej jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący A. Szulisławski w. r. Protokulant Sołtysik w. r. Za zgodność Janowicz st. sekretarz.

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI. I. karny we Lwowie, w składzie S. O. A. Szulisławski jako przewodniczący, S. O. Dr. J. Lockar i S. O. Dr. L. Dworzak jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 96 czasopisma pt. „Diło" z daty Lwów, dnia 16. kwietnia 1934 do Sygn. VI. I. Pr. 165/34, na posiedzeniu niejawnem w dniu 18. kwietnia 1934 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną przez Starostwo grodzkie we Lwowie, konfiskatę czasopisma pt. „Diło" Nr. 96 z daty Lwów, dnia 16. kwietnia 1934. zawierającego: 1) w artykule pt.: „Parodja i t. d." w całości wraz z tytułem, 2). w artykule pt.: „Iz sudowoji sali" w ustępie od słów: „Wid samoho" — do końca artykułu — znamiona występku z art. 187 i 170 k. k., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17/12 1862. Dz. p. p Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułów ma na celu złośliwe imputowanie biskupowi rzym.-kat. w Łucku działalności szowinistycznej i tendencyjne ujemne przedstawienie osoby nowomianowanego proboszcza gr.-kat. w Łucku, a tem samem wywołanie niechęci tamt. ludności do jego osoby, oraz podanie kłamliwych wiadomości z procesu łuckiego mogące wywołać niepokój publiczny. Według § §. 487, 489 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący A. Szulisławski w. r. Protokulant Sołtysik w. r. Za zgodność Janowicz st. sekretarz

Wpierajcie nasz czasopis!

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7135 33—180 Телефон 25-55.

буде й немало немилих несподіванок у самій підготовчій праці до виборів, але все те треба вже завчасу мати на увазі і завчасу приготовитись до успішної боротьби з усіми небажаними явищами. З уваги на те вся виборча акція у Львові повинна бути сконцентрована в одному відповідальному тілі. Скажім, що не буде Центральний Український Виборчий Комітет. Йому повинні бути беззастережно підчинені всі дільничні чи пак окружні та обводові виборчі комітети. Виборча централя мусить проявляти через цілий час передвиборчої та виборчої акції велику ініціятиву, мусить мати зорке око на все, що діється на цілому просторі виборчого терену. Від провірки списків виборців аж до самого голосування мусить бути на ногах і на постах в виборчого центру цілий штаб вироблених і обізнаних з виборчою ординацією громадян. Бо всього треба допильнувати і за всім пильно слідкувати, щоби не допустити до нїякого недогляду і нїякого занедбання з нашої сторони. Буває часто, що якенебудь маленьке занедбання з нашого боку мститься потім болюче на висилках великої та мозольної праці не одиниць, але цілих організацій.

Львів має вибирати 72 радних. Управнених до участи у виборах має бути у Львові круглo 180 тисяч. Важко тепер бавитися в пророцтва та устійнювати завчасу число мандатів, яке повинні здобути українці. Воно повинно бути пропорціональне до числа українських виборців. Одначе це число важко нам тепер означити. Та коли б ми його навіть означили, то це не було б для виборчого висліду міродайним, бо Львів буде поділений на виборчі округи з окремими списками виборців. Кожна округа буде виставляти для себе листи кандидатів на радних. Як ці округи будуть викроєні — ми не знаємо. Тимсамим не знаємо, в яких округах буде найбільше і в яких найменше скупчення українських виборців. Округи можуть бути спрепаровані так, що українці тільки при найбільшому напруженні зможуть у них добути потрібну скількість голосів для проведення своїх самостійних лист. І саме тому вже завчасу треба мобілізувати свої сили, треба пильнувати справи.

При виборах у Львові треба мати на увазі ще один дуже важний момент, а саме не виключно тільки таку чи іншу скількість вибраних радних, але передовсім максимальну участь виборців у виборах. Це необхідне для нас з національно-престіжових і національно-виховних причин. У Львові ні один український громадянин, що має право участи у виборах, не сміє від них відтягнутися. У Львові всі українці йдуть одною суцільною лавою до виборів і голосують на самостійні українські виборчі листи.

З найбільшим смаком добирає краватку до кожного убрання ф-ма RECORD CRAVATES
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. 17—24 Будинок Шпрехера

Нова виборча ординація
до міських рад.

II.

РОЗПИСАННЯ ВИБОРІВ.

Вибори до міської ради розписує в містах, — невиділених з повітової самоуправи — повітовий староста, а в містах, виділених з повітової самоуправи — воєвода. Старості і воєводі прислугує загальний надзір над виборчими чинностями (§ 6 уст. 1).

Примітка: У Галичині виділеними містами є тільки Львів і Краків. Мають бути виділені з повітового самоуправного звязку ще такі міста: Перемишль, Дрогобич, Станиславів, Коломия і Тернопіль.

У рішенні про розписання виборів необхідно подати: день розписання виборів, день голосування, можливий поділ на виборчі округи й обводи голосування, кількість мандатів радних і їхніх заступників, що припадають на місто, кількість мандатів у кожній виборчій окрузі, як також прізвища председників, їхніх заступників і вкінці двох членів та їхніх заступників головної і кожної окружної виборчої комісії. Зміст рішення про розписання виборів подає староста чи пак воєвода зверхникові міста і председникові головної виборчої комісії (§ 6 уст. 2). Перед розписанням виборів влада, що заряджує вибори (себто староста або воєвода) доконує поділу простору міста на виборчі округи й обводи голосування та устійнює кількість мандатів у поодиноких округах (§ 6 уст. 3).

Примітка: До Народньої Канцелярії слід подати вістки про день розписання виборів і про день голосування тому, що канцелярія веде евіденцію міських виборів у цілому краю.

ВИБОРЧІ КОМІСІЇ.

До переведення виборів покликує влада головну виборчу комісію й окружні виборчі комісії. На випадок поділу виборчих округ на обводи голосування слід також покликати до життя обводові виборчі комісії (§ 7 уст. 1).

Примітка: Місто **Львів** буде поділене на 18 до 20 виборчих округ, а кожна виборча округа на декілька обводів голосування. В такому випадку виборець зможе голосувати тільки в одним обводі голосування.

Для міста, що начислює до 5.000 мешканців і творить одну виборчу округу, покликується до життя тільки головну виборчу комісію, а на випадок поділу на обводи голосування, також обводові виборчі комісії. Всі чинности окружних виборчих комісій, передбачені отсим розпорядком, сповняє тоді головна виборча комісія (§ 7 уст. 2).

З КІЛЬКОХ ЧЛЕНІВ СКЛАДАЮТЬСЯ ВИБОРЧІ КОМІСІЇ?

Головна й окружні виборчі комісії складаються з председника, його заступника, чотирьох членів і стількиж їхніх заступників. Председника, його заступника та двох членів і їхніх заступників призначує влада, що розписує вибори, (себто староста — при невиділених з повітової самоуправи містах, а воєвода при виділених містах). Решту двох членів і їхніх заступників покликує зверхник міста (президент або бурмістр) та повідомляє про це председника головної виборчої комісії (§ 8 уст. 1). Обводові виборчі комісії складаються з пятьох членів і стількиж заступників (председника, його заступника, 4 членів і 4 їх заступників), покликаних головною виборчою комісією (§ 8 уст. 2). Председник, члени виборчих комісій та їх заступники мають мати право вибирати до тої міської ради, до якої розписано вибори. Председник і члени виборчої комісії та їхні заступники не можуть кандидувати на радних і то: председник та члени головної виборчої комісії на просторі цілого міста, а председник і члени окружних і обводових виборчих комісій на просторі відносного виборчого округа (§ 8 уст. 3).

Примітка: Треба повідомити Народню Канцелярію, чи і скільки українців увійшло до головної, окружних та обводових виборчих комісій у поодиноких містах.

РІШЕННЯ ВИБОРЧИХ КОМІСІЙ.

До важних ухвал виборчих комісій конечна присутність председника (заступника) та найменше 2 членів (заступників). Рішення западають звичайною більшістю голосів присутніх. На випадок рівности голосів переходить внесення, за яким голосував председник (§ 9 уст. 1). Заступник председника та заступники інших членів виборчих комісій беруть участь у голосуванні на засіданні комісій тільки на випадок відсутности особи, яку заступають. Одначе заступник председника виборчої комісії має право брати участь у всіх засіданнях комісій (§ 9 уст. 2). Письма й оповістки виборчої комісії підписує в імени комісії председник (заступник — § 9 уст. 3).

СПИСКИ ВИБОРЦІВ.

У списках виборців мають бути поміщені ті особи, які мають право вибирати до міської ради. Списки виборців укладає зверхник міста (президент або бурмістр) на основі реєстру мешканців та на підставі тих даних і матеріялів, які має громада наслідком ведення реєстру мешканців. Почесних громадян громади вписують на початку списку виборців, а на випадок поділу міста на округи й обводи голосування на початку списку обводу 1 округа І. (§ 10 уст. 1). У містах, які начислюють до 5.000 мешканців, а не поділені на виборчі округи ані на обводи голосування, виготовляють один список виборців для цілого міста. В містах, поділених на виборчі округи, але не поділених на обводи голосування, виготовляють виборчі списки окремо для кожної округи. В містах, поділених на обводи голосування, виготовляють виборчі списки для кожного обводу голосування. Окружні виборчі списки означують числом округи, обводові списки числом обводу, а в разі поділу міста на округи й обводи, обводові списки означують числами округи та обводу. Управа міста ухвалою може рішити, щоби крім окружних та обводових списків виборців, виготовлено теж загальний список виборців, який обійматиме всіх виборців цілого міста (§ 10 уст. 2). Списки виборців, крім загального, будуть виготовлені на основі вулиць та чисел домів або в поазбучній черзі прізвищ виборців. Про зладження такого чи іншого укладу списків виборців рішає міська управа відповідно до місцевих умовин. Уклад загального списку виборців має бути виготовлений в поазбучній черзі прізвищ виборців (§ 10 уст. 3).

Зверхних міста доручує списки виборців председникам виборчих комісій у таких речинцях: а) у містах, які начислюють до 10.000 мешканців, найпізніше 14 дня від дня розписання виборів; б) у містах, які начислюють понад 10.000 мешканців, найпізніше 24 дня від дня розписання виборів (§ 11 уст. 2).

У містах, що мають до 10.000 мешканців, найпізніше 10-го дня від дня розписання виборів, а в містах, що мають понад 10.000 мешканців, найпізніше 20-го дня від дня розписання виборів головна виборча комісія оголошує афішами:

а) поділ міста на виборчі округи й обводи голосування; б) склад головної, окружних і обводових виборчих комісій, в) льокалі та години урядування головної й окружних комісій; г) речинець і місце виложення списку виборців та (зголошування) вношування рекламацій; ґ) число радних, яке має бути вибране в кожній поодинокій виборчій окрузі; д) речинець зголошування лист кандидатів; е) число виборців, управнених до зголошення лист кандидатів для кожної виборчої округи.

В оголошенні слід зазначити, що по упливі означених речинців не будуть приймати рекламацій, а до голосування будуть управнені лише особи, вписані до окончено устійненого списку виборців (§ 12).

—o—

Найновіші моделі Найкраща якість
Найнебагливіша робота Найбільший вибір
Найнижчі ціни у весняних жіночих плащах та костюмах у фірмі
С. МОЛДАВЕР
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 17, І. пов. Тел. 46-56

НАПРЯМНІ ПОЛІТИКИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

ВАШИНҐТОН, 24. 4. ПАТ. Державний секретар Гул подав журналістам напрямні внутрішньої і міжнародньої політики Злучених Держав. Господарська і суспільна розбудова Злучених Держав спирається на засадах здорової ліберальної політики під кермою демократичних урядів. Уряд має дві програми. Перша обчислена на короткеньку мету і зводиться до боротьби з трудностями господарської скруги та вимагає негайної акції. Друга випливає з господарського розвитку Злучених Держав і вимагає для свого здійснення довшого часу. Розбудова протягнеться довший час, осягнені здобутки теперішньої політики підтверджують її правильність. Бажанням уряду є теж підвищити рівень господарського життя на основі здорової та постійної співпраці капіталу і праці. Головним завданням уряду — боротьба з безробіттям та буджетова рівновага. В монетарній політиці уряд вистерігається неконтрольованої інфляції і змагає до стабілізації. Уряд працює теж над тим, щоб привернути нормальні торговельні взаємини зі сусідами на основі рівноправности і взаїмних користей. Не буде відбудови міжнародньої торговлі, годі думати про підвищення життєвої стопи. Гул гостро зачепив господарський націоналізм, який є дуже шкідливий для міжнародньої торговлі. Злучені Держави вийдуть переможно зі скруги не лише з ясною програмою внутрішньої політики, але і міжнародньої, яка спиратиметься на міжнародній господарській співпраці на ліберальних торговельних засадах.

ПРИСУД НА ШПИГУНІВ.

ГЕЛЬСІНҐФОРС, 24. 4. ПАТ. Великий шпигунський процес у Фінляндії, що тягнувся майже два місяці, вже закінчився. Суд в Або засудив головну підсудну Марію Шуль на 8 років тюрми, підсудного Якобсона на 5 років, а решту підсудних від 2-ох до 6 років.

за 80 сот. обід
за 40 сот. експортове пиво
у Калуській Харчівні і Пиварні
Львів, — **Ринок 45,** ріг Гродзіцких
1366 **Іван Білий**

ПЕРЕД СПІВАЦЬКИМ ФЕСТІВАЛЕМ У ПРАЗІ.

Прага, квітень 1934.

1934 рік це ювилейний рік двох великанів чеської музики: Бедржіха Сметани й Антоніна Дворжака. Чеський нарід достойно святкує цей ювилей. Ряд концертів з творів обох композиторів по цілій Чехословаччині, циклі їх опер в празьких і провінціональних театрах, майже щоденні авдиції на всіх радіових чехословацьких стаціях, спеціяльні публікації, менші чи більші статті по спеціяльних музичних журналах і в щоденній та періодичній пресі, нова стація грамофонових плит з творами обох композиторів і т. д. і т. д. все те виявляє велику пошану чеського народу для обох композиторів і велику вдячности за те, що вони оба найбільше причинилися до того, що чеська музика заняла таке визначне місце у світовій музиці. Але кульмінаційною точкою святкування ювилею це співацький Фестіваль, що його в днях від 21. квітня до 1. травня влаштовує в Празі „Чеська Співацька Громада" (Pěvecká obec česká). Фестіваль складається з кілька концертів. І так: 21. квітня відбудеться в Сметановій Салі Громадського Дому концерт празьких співацьких жуп, 22. квітня у великій промисловій палаті на виставовій площі „День молоді", в якому візьме участь 10.000 співаків учнів шкіл всіх категорій від народніх шкіл почавши. Дня 29. квітня буде перший, а 1. травня другий головний фестівалевий день. У цих днях відбудуться теж в промисловій палаті великі концерти всіх співацьких організацій ЧСР. В кожному з цих концертів візьме участь по 5.000 співаків. Концерт 1. травня присвячений спеціяльно творам Сметани й Дворжака. Дня 28. квітня мав ще відбутися всеславянський концерт. У ньому мали взяти участь болгари, югославяни, поляки, москалі й українці. Та цей концерт не відбудеться, бо свою участь в ньому відкликали поляки з паспортових причин і болгари з причин фінансових. Але українці все таки участь у фестівалі візьмуть. Господарі фестівалю дали українському хорові місце в програмі концерту дня 29. квітня. Український хор під орудою відомої нашої диригентки доц. Щуровської-Росиневичевої відспіває на цьому концерті чотири пісні. Бажаємо нашому хорові такого успіху, як він його мав на попередньому співацькому фестівалі в Празі, коли то тодішний фестівалевий хор здобув собі одно з найбільш почесних місць між хорами інших славянських народів.

Як пройде цілий фестіваль і як виявляється зі свого нелегкого завдання український хор, ми подамо нашим читачам вже після закінчення цілого фестівалю.

М—н.

Війна в Арабії.

З Каїру повідомляють, що на основі інформацій з Мекки війська короля Геджасу, Ібн-Савда розгромили відділи Імама Ємену. Ватажки скружали війська Імама в Налді і дійшли до північних границь Ємену, займаючи головний осередок тієї частини краю, місто Сада. Кілька ємен'ських племен збунтувалося і пристало до ватажків.

Заворушення в Еспанії.

ПАРИЖ, 24. 4. ПАТ. У Мадриті заворушення не вгавають. У найбільшій кавярні вибухла бомба і зруйнувала зовсім внутрішню обстановку. Недалеко церков і манастирів кинули багато бомб і пляшок з вибуховим матеріялом. Робітничі газівні застрайкували і в місті темрява. Поліція розганяла демонстрантів стріляючи з крісів угору. Генеральний страйк робітників перервали, але мабуть не надовго.

Рада міністрів радила вчора цілий день аж до півночі над напруженою ситуацією у державі.

—o—

Як викрили тайне помешкання Троцького у Франції.

Недалеко від гол. шляху що веде з Фонтенебльо до Барбізону, стоїть у великому парку вілля Couer Monique. Перед трьома місяцями замешкали в ній якісь загадочні мешканці. Ворота до парку були як день так ніч замкнені, а ще й два непривязані великі пси стерегли входу до віллі. Навіть пралка й продавець харчів передавали свої речі до віллі крізь решітку. Двері до віллі ніколи й для нікого не відчинялись. Лиш деколи можна було побачити в парку людей, що говорили якоюсь чужою мовою. Була це старша жінка і добродій в окулярах і з посивілою вже борідкою. До містечка Барбізону вони ніколи не показувалися. Сюди заходили лиш, і то дуже рідко два інші мешканці віллі — молоді панки, але і вони не навязували ніяких знайомств з місцевим населенням.

У малому містечку, де всі знаються, тяжко довго задержати інкогніто, але в цьому випадку, якби не сліпий припадок, цікаве населення було би цього інкогніта не розкрило. А місцеве населення старалося за всяку ціну довідатися, хто то такий мешкає у віллі. Ніяких, навіть найменших відомостей не міг йому дати і місцевий листонош, бо мешканці віллі не діставали ніяких посилок з місцевої почти. Всю почту для них привозив мотоцикліст просто з Парижа і він був тим одиноким зпоза віллі, перед яким відчинялися ворота парку. В містечку запанувало занепокоєння й усі одноголосно почали говорити, що у віллі поселилася якась шпіонська організація. Всіх приманювала надія виявлення якоїсь нової афери.

Тайні поліційні агенти, що кружляли довкруги віллі, попадали в розпуку — їхня добре зорганізована служба не давала ніяких результатів. Але загадка розвязалася, як то часто в таких випадках буває, сама зі себе, ненадійно і, як ми вже казали, цілком припадково.

В один пізний вечір місцева жандармська стежа побачила на шляху з Барбізону якогось мотоцикліста, що їхав без світла. Стежа його задержала й казала йому вилегітимуватися, а коли він не хотів її послухати, забрала його з собою на жандармську станицю. При особистій ревізії найдено у нього багато ріжних підозрілих листів. Був це мотоцикліст, що віз до Парижа почту з віллі. Загадка розвязана!

Цієї ночі місцева жандармерія і т. зв. рухома гвардія, яку стягнули з сусіднього містечка, обступили довкруги віллю й ждали на приїзд спеціяльної комісії. Вона приїхала аж на другий день рано. Були це прокуратор республики, судця та кількох інспекторів детективної служби. По місті рознеслася нова сенсаційна вістка: у віллі скриваються вбивники судді Пренса.

Довго комісія дзвонила до віллі і довго ніхто не виходив їм відчинити. Вже думали виважувати браму, коли зявився один із цих молодих панків з віллі і він щойно, коли вчув рішучий заспів: „в імя закона відчиніть" — впустив комісію до середини.

В одній з кімнат віллі на першому поверсі комісія найшла за столом панка в окулярах і з посивілою борідкою. Перед ним лежали два револьвери великого калібру. На запит прокуратора, хто він — була відповідь: „Я Седов". Але прокуратор вже знав, що це не Седов. „Ви Троцький" — „Так, я Троцький". Ревізія документів, але вони в порядку. Функція комісії скінчена. Їй нічого тут далі робити, тож вона покидає віллю, а на прощання Троцький ще заявляє прокураторові: „Я скривався тому, що боявся помсти з боку білогвардейців. Я старий конспіратор. Тепер працюю над утворенням IV. інтернаціоналу".

Кореспондентам місцевої преси прокуратор заявив, що Троцький жив у Барбізоні з дозволу міністра внутрішніх справ. Навіть прізвища Седов вживав Троцький з дозволу тогож міністра. Седов це дійсне прізвище одного його секретаря. Другий його секретар це якийсь поляк. Це ці два молоді панки, що жили разом з Троцьким у віллі.

Вілля, в якій скривався Троцький є власністю окружного судді Лямота. Її винайняв від нього недавно інж. Молініе для одного зі „своїх приятелів". Молініе це колишній французький комуніст, а нині великий приклонник Троцького.

Ось так Франція дійшла до нової афери.

М-н.

Вага вакаційних осель для молоді.

ЩО ПОЧУЛИ ПРЕДСТАВНИКИ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ НА ПРЕС. КОНФЕРЕНЦІЇ.

Комісія оселі і мандрівок при „Т-ві охорони дітей та опіки над молодю" у Львові скликала на понеділок 23. ц. м. до домівки Лікарського Т-ва представників української преси на конференцію, щоби познайомити їх з акцією вакаційних осель для молоді, організованих в цьому році згаданим Товариством. На конференцію явились дуже численно представники національної преси, в тому числі в комплеті представники преси дїточої і для молоді.

Отворив конференцію короткою промовою **м-р Е. Ю. Пеленський,** повитавши присутніх та подавши мету конференції. Після того учасники вислухали трьох коротеньких рефератів: **д-ра Кордюка,** що говорив про вагу осель для молоді з лікарського становища, **п. Палівної,** що вказувала на значіння таборування головно під національно-суспільним оглядом та п. **Коржинського,** що подав інформаційні дані про українські вакаційні оселі для молоді. З того реферату ми довідалися, що в цьому році наші оселі зможуть дати приміщення для 700—800 учасників при 3—4-тижневому сезоні. (Поляки ще в 1929 р. мали 750 осель зі 150.000 учасників!). В цьому році наше Т-во організує 8 осель для молоді обох полів, з того 3 табори для дітей від 6—12 літ. Українське громадянство повинно собі вже раз усвідомити вагу тих осель і допомогти Т-ву в їх реалізації не тільки під матеріяльним, але й під моральним оглядом.

По короткій дискусії замкнув конференцію **м-р Е. Ю. Пеленський,** апелюючи до представників преси, аби спопуляризували цю преважну справу у своїх органах і таким чином зацікавили громадянство акцією вакаційних осель для української молоді в цьому сезоні.

ЗАГ. ЗБОРИ Т-ВА ВАКАЦІЙНИХ ОСЕЛЬ.
Явімся всі численно

в пятницю (27. ц. м.) в 5. год. вечора **на Загальних Зборах Вакаційних Осель** у домівці при вул. Руській 10, партер. Почуємо звіт з цілорічної роботи тої неголосної, а своєю діяльністю такої преважної організації — почуємо, з якими труднощами бореться вона, щоби громадці — на жаль, тільки громадці — українських дітей запевнити бодай на кілька місяців побут на селі, кращий харч, свіжий воздух, багато сонця, зелені і простору. А труднощі виринають не лише від чужих, але й від своїх, які повною байдужністю до справ виховання дітвори та її фізичного розвитку підривають у починах усі змагання товариства до сильнішого розмаху, до поширення своєї діяльности на сотки-тисячі дітей.

Ви певно читали в часописах, як поляки дбають про свою дітвору й молодь — не тільки що в краю, але й ту зза кордону. На літні місяці стягають її з Німеччини, Франції, Данії, щоби тут між своїми у власній державі скріпила національного духа і відсвіжена на здоровлі, напоєна пахощами рідних піль, вернулась на чужину, повна віри в силу своєї нації, яка найменшій одиниці не дасть пропадати, маркуватися фізично ні морально. А таку охоронну акцію веде не тільки сама держава, але в підмогу їй спішать ріжного роду товариства, спішить ціле польське громадянство, яке розуміє вагу молодого, здорового покоління, глядить прозорливо в майбутнє.

А ми? Недержавна нація, яка обмежена в цілому своєму розвитку на всіх ділянках на власні — виключно власні сили. Що робимо ми, щоби наші діти не гинули у страшних відсотках взарані літ на ріжні недуги з браку відповідних гігієнічних умовин, серед певничної темряви, вогкости, недоживлювання?... А є й у нас чейже товариства, які метою ставлять собі поміч українській дитині, українській молоді. Одним з таких є Товариство Вакаційних Осель. У пятницю (27-го) його річні Загальні Збори. Тож прийдіть на них якнайчисленніше, докажім своєю присутністю зацікавлення справою, яка під теперішню пору чи не одна з найбільш пекучих-животних: рости нам у наших дітях — чи вигибати?

Конст. Малицька.

Фузія двох найбільших банків в Австрії.

ВІДЕНЬ, 24. 4. ПАТ. Фузія двох найбільших австрійських банків, а саме „Вінер Банкферайн" з „Естерайхіш Кредіт Анштальт-ом" є фактом доконаним. Одночасно підвищили основний капітал нового банку до 25 міліонів шилінгів. Акції закупить Народній Банк Австрії. Провід злучених банків обійме дирекція „Естерайхіш Кредіт Анштальту".

Один із найцікавіших процесів.

(Кореспонденція з Букарешту.)

Букарешт, 21. квітня 1934.

Вже зранку 20-го квітня, біля військового суду, де відбувався процес змовників на державний переворот у Румунії, панував великий натовп. До салі суду пропускали лише нечисленні одиниці з пропусками. Для представників преси були спеціяльні місця.

В салі особливу увагу звертав на себе великий стіл, на якому лежали ручні гранати, бомби з динамітом та екразитом, револьвери, набої та інша зброя і приладдя, які мали служити для терористичних актів у Великодню ніч. Тут-же лежали ракети російського типу 1916-го року, при допомозі яких підполковник В. Прекуп мав дати знак для загального виступу змовників. Один зі старшин фахівців звертає журналістам, яку руйнуючу силу мали ріжні вибухові матеріяли, що їх відібрано у змовників. Одної з 6-ти екразитних бомб, каже він, вистарчило би для того, щоби висадити в повітря величезний будинок розміру військової касарні.

На лаві підсудних засіло 13 осіб, а саме: підполковник Віктор Прекуп, майор Василь Нікора, капітан Флешарів, капітан Месарошу Степан, поручник Бачів Тіберій, поручник Гліґор Маріян, підпоручник Дордя Ніколай, підпоручник Настасе Константин, Евген Ферічяну, Юлій Орбан, Миндраців Еміль, Пенчів Теодор і Стримбу Арсеній.

Звертає увагу факт, що підсудні довший час не могли знайти собі адвокатів. Головного-ж обвинуваченого, підполковника В. Прекупа, не згодився боронити ніякий адвокат. Тому, що закон вимагає, щоби в таких випадках призначити оборонців з уряду, то для оборони підполковника В. Прекупа призначено підполковника Мірчя Дімітріва та капітана Грібінчія, при чому в наказі про призначення їх підкреслено, що їх відмова буде означати небажання виконувати свої службові обовязки.

Першим зізнає ініціятор змови підполковник В. Прекуп. Він заявляє, що зроблені йому закиди — дивовижні. Йому закидають організацію компльоту і державного перевороту, тимчасом він, очікуючи після закінчення процесу „Залізної Гвардії" димісії ліберального уряду й у звязку з цим важких подій, був готовий віддати себе до розпорядження королеві і лише з цією метою зібрав біля себе групу відданих йому людей, з якими поділився своїми плянами.

Голова суду: Хто вам сказав, що його величність є в небезпеці?

В. Прекуп: Я не гадав захоплювати владу в свої руки, але коли ліберали гадали стягнути до Букарешту 150 тися душ, то я вважав, що його величність находиться у небезпеці. З моїми людьми я хотів боронити короля, не організуючи ніяких змов і не займаючися ніякою політикою. Я радив моїм друзям не мати ніякої іншої зброї, крім тієї, яка потрібна для особистої самооборони.

Голова суду: Але-ж ви мали 40 гранат, які вам привіз Настасе, передані йому Маріяном Гліґором?

В. Прекуп: Про ті гранати нічого не знаю...

Підполк. Прекуп заперечує, навіть хотів творити уряд, заявляє, що Румунії потрібний уряд з „правдивих румунів", але „чистою фантазією" називає здогад, наче би він, Прекуп, хотів просити короля, щоби віддалч йому владу... Колиж його питають, що він хотів робити з петардами, які найшли в його валізі, підп. Прекуп відповідає іронічно: „Ви гадаєте, що двома петардами можна висадити у повітря Букарешт?"

Взагалі підполк. Прекуп не тільки не почуває себе до вини і не признається до вчинків, які йому закидає акт обвинуваченія як організаторові і душі цілої змови, але старається доказати, що вся та історія його ні трохи не торкається.

Колиж його оборонець, адвокат Банчів просить голову суду запитати обвинуваченого про ту ролю, яку він відігравав підчас творення Великої Румунії, а також і підчас реставрації монархії у 1930 році при повороті до Румунії короля Карла II., — голова суду відповідає, що він не може поставити тих питань, бо суд цікавиться не минулим, а сучасним підсудного. Зате дуже цікавим моментом являється признання підполк. Прекупа, що спочатку відгрожувався під адресою одної особи і погано про неї висловлювався, але „Це була жінка, а не мушина". Хто така та жінка — суд не питається. Майор Нікора теж впевняє, що підполк. Прекуп, не виявляючи своїх плянів, відгрожувався одній особі в спільній".

Підсудний капітан Флешарів зізнає, що він не знав докладно плянів підполковника В. Прекупа, але був певний, що він приймає участь у патріотичній акції, бо лише про патріотичну акцію він розмовляв як з підполковником В. Прекупом, так і з підпоручником Настасе.

Закінчуючи свої зізнання, капітан Флешарів підкреслює, що вірність династії є культом в їхній родині, що карієра його чиста і що він невинуватий.

Зі зізнань сотника жандармерії Месарошу виявляється цікава подробиця, як начальник столичної поліції казав дискретно слідкувати за підполк. Прекупом і як сотн. Месарошу не зважувався повідомляти про плян вивести полк жандармерії на вулиці, гадаючи, що про це знають вищі чинники.

Інші обвинувачені признаються лише до звязку з полк. Прекупом, який заповідав їм якусь патріотичну акцію, не вдаючись в подробиці. Вони мали беззастережне довіря до того полковника, знаючи про його близькість до особи короля і ролю в реставрації монархії. Всіж до одного обвинувачені декларують свою вірність королеві і впевняють, що їх наміром було едино боронити короля і державу...

Суд мав переслухати яких 200 свідків, між ними найчільніших політиків, кол. премієрів, міністрів і і. Але величезна більшість тих свідків відпала: рішено, видно, не входити в подробиці політичного пляну змовників і політ. підкладу тої справи. Суд закінчився у двох днях: обвинуваченим не дали віри. Не засудили їх теж на смерть, як дехто думав, а всеж на 10 літ вязниці, з позбавленням старшинського ступня.

Дмитро Геродот.

Уживаймо лише знаменитої цикорії „ЛУНА"
і здорової підміники до кави „Пражінь"
виробів української кооперативної фабрики
1301 „Суспільний Промисл" у Львові.

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Наші найменші бавляться...

В суботу 21. ц. м. відбулася заходом захоронок при церкві св. Юра (під проводом п. Ганушакової) і при вул. Руській (п. Яворська) дуже цікава й мила весняна забава наших найменших.

Салю „Бесіди" заповнили малі, менші і найменші гості, очевидно в товаристві своїх матінок, що ввесь час з забави своїх „кохасів" бавилися куди краще, як їх діти. Усі ці гості були вбільшості чудово зодягнені за козаків і полтавок, а хороводи їх під орхестру виглядали скорше на рухливу китичку квіток, як на поважну забаву.

І забави вийшли: за діточими забавами, в яких вони всі брали участь і в яких було пізнати, що значить виховання в захоронці для дитини, чергувалися пописи маленьких декляматорів і співаків (Жмуркевич Нуся, Грабовичівна Нінка, Присяжнюк Калинця, Полулівна, Галюся Н. і найкраща з усіх Ганушаківна Сяся). І з цих пописів було видно, як багато користають діти з захоронок та як високо виховують їх там і під інтелектуальним і під громадсько-національним оглядом. На закінчення усі діти — : це була найбільш зворушлива картина — відеклямували гуртом „Боже, ми Твої діти".

Веселого, більш забавового, як на усіх забавах, настрою доповнювала фантова льотерія, в якої діти мали чимало втіхи та дешевий а дуже добрий буфет під пров. пп. Филиповичевої і Юзичевої, що осолоджував і так солодку що весняну, таки справді весняну забаву. ак.

Подробиці жахливої катастрофи.

130 робітників живцем погребані.

БІЛГОРОД, 24. 4. ПАТ. Рятункова акція, щоб видобути робітників із засипаної копальні Залїце біля Сараєва йде далі. Устійнено, що лише 7 шахтярів урятувалося з копальні, а 130 знайшло свою смерть. Покищо витягнули трупи 109 шахтярів і приготовили 130 домовин. Важко, щоби вдалось вирятувати решту робітників живими. Вибух спричинили болотні гази. Король Олександер призначив 100 тисяч динарів на допомогу родинам нещасних вуглекопів. Директор копальні, який рятував робітників, важко ранений.

Брошура василіянського достойника з 1863 року.

Перетягання з гр.-католицького на латинський обряд. — Доба „весни народів". — Відродження українців. — Митроп. Григ. Яхимович. — Додаток до брошури.

Про те, скільки тратила уніятська церква в Галичині через перетягання гр.-католиків на римо-католицький обряд, цікавий може довідатись з праці о. мітрата Тита Войнаровського **„Das Schicksal des ukrainischen Volkes unter polnischen Herrschaft"** (Відень 1921). На підставі даних деканальних урядів автор обчисляє за час від 1801 до 1851 р. скільскість перетягнених на 210.488 душ.

Може дехто закинути Правдолюбові неоправданість докорів за т. зв. „Руський інститут", мотивуючи скасування його тимчасовим його призначенням. Та саме річ провідників народу подбати, щоби така чи інша інституція приносила якнайбільше користи народові та щоб із тимчасової корисної інституції зробити постійну. Та про якісь заходи в таких напрямках мовчить історія.

Третю добу почав Правдолюб від 1848 р., коли то піднялись усі народи австрійської монархії та „накінці й українці, пробуджені криком і галасом своїх сусідів із довго-довговікового сну", просили цісаря Фердинанда I. „нічого більше, тільки признати їм їх народність — і випросили. Зайнявши належне місце між австрійськими народами й оглянувшися на всі боки, Русь спостерегла, що всі її ниви лежали облогом, св. віра впала, духовенство спольщене, українська мова упосліджена, нарід темний; заплакавши гірко й обтерши сльози, узялася спішно за діло й доказала стільки, що українську мову заведено в нижчих і вищих школах; на університеті і заведено догматику й пасторальну по-українському; у семінарії, між вищим і нижчим духовенством заведено українську мову й письмо; заведено в українській мові проповіді й науки для народу по катедрах, містах і по селах; основано українську Матицю і сам монарх Франц Йосиф I. поклав угольний камінь під народний дім у Львові".

Автор вираховував здобутки українців у Галичині до 1863 р., що мали тоді два політичні й чотири літературні часописи, своїх письменників: поетів, граматиків, істориків і інших, свою „Бесіду", також інститут для десятьох кандидатів на вчителів для народніх шкіл завдяки інспекторові народніх шкіл Якову Кульчицькому.

Словом, „український нарід двигається й підносить те, що попередні епископи та їх прелати занедбали. Він украшує божі святині й ставить нові, для піднесення св. віри, що впала, заводить по містах церковні братства, закладає бурси для бідної шкільної молоді, заводить народні школи по селах, а на вівтарі „народности" складає тисячі на різні нар. цілі, фундує студ. стипендії, бідним українським студентам дає запомогу, і так різними способами рятує й заохочує не лиш у Львові, але й на провінції шкільну молодь, бо на ній тільки покладає усю свою надію на краще майбутнє".

Сучасне духовенство хвалив автор за щиру працю для добра народу, за засновування шкіл, за те, що воно не щадило навіть свого марного дорібку, часто з кривдою для своїх власних дітей, щоб лиш піднести народ, за змагання очистити обряд „від помилок", які вкралися через недбалість спольщених наставників".

Свою відповідь Малиновському закінчив автор: „Так діяє та працює сьогодні український нарід під проводом не своїх панів, що спроневірились йому й покинули його, але свого підного духовенства, яке він поважає, йому довіряє та слухає його, над поправою своєї долі на майбутнє, а то з тим більшою охотою, ревністю й пожертвуванням, що має на чолі правого мужа й батька, що, хоч обтяжений високим віком, ослаблений довголітніми працями та за свою прихильність до монаршого дому в часах намісництва й міністерства гр. Голуховського мусів часто замість подяки випивати чаші отруйливої гіркости, що, кажу, любить свій нарід і сміливо допоминається за його права, що ходобко боронить науки Христа.

якій проводить, від злосливих напастей і готов за свої вівці, йдучи за прикладом доброго пастиря, самого Господа нашого Ісуса Христа, й своє життя покласти!“

Це мова про митроп. Григорія Яхимовича. Чи дійшли ці слова признання до нього в друкованій брошурі? Дня 29. квітня 1863 р. він попрощавсь із світом.

До брошури Правдолюба доданий цікавий „Додаток і кінець“, що й сьогодні подекуди не тратить своєї актуальности. Свій додаток почав автор такими словами: „Написавши те, що ми по прочитанні книги отця Малиновського під заголовком „Annales Ecclesiae Ruthenae“ мали на серці й на думці, уважаємо за необхідну потребу згадати в додатку про шкідливий вплив ліги святоюрців на розвиток української народности“.

Автор стверджував, що Наддністрянщина завдячувала свої здобутки від 1848 р. тим людям, що „в 1848 році за прикладом своїх братів поляків завязали Головну Руську Раду у Львові“, яка мала народній характер, бо брали в ній участь і світські представники. Одначе по її розвязанні утворилася комісія для „народнього дому й другої міської церкви“. Саме ту комісію називав автор лігою святоюрців, бо вона складалась із святоюрських крилошан, що, зразу добравши собі декого із світських, з пізніше без них робили, що їм подобалося. **М. Возняк.**

Інтервенція англійського уряду в Токіо.

ЛЬОНДОН, 24. 4. ПАТ. Агенція Райтера повідомляє, що англійський уряд переслав свому амбасадорові в Токіо ноту для японського уряду. Нота обговорює взаємини Японії з Китаєм та пригадує засади договору 9-ох держав, якими Англія керується в тій справі.

ПЕКОЛЬНА МАШИНА В ТЕАТРІ.

ВІДЕНЬ, 24. 4. ПАТ. У Зальцбурґу в театрі відбувались збори Гаймвери. Підчас промови майора Гаймвери Ляра, який є одночасно заступником бурмістра Відня, вибухла бомба, скрита у вазонку квітів та важко поранила трьох гаймверівців. Відламки бомби поранили теж лекше диригента та членів військової орхестри і знищили частинно естраду. Всеж таки диригент приказав відограти орхестрі марш Радецького і тому переполоху між публикою не було. Бомба мала механізм годинника. Справника поліція не схопила.

ВІДГОМІН ЗЕЛЕНИХ СВЯТ ПЕРЕД СУДОМ.

ПРОЦЕС ПРОТИ ІВ. БРОНЦЯ Й ТОВ. ПЕРЕД СУДОМ ПРИС. У ЛЬВОВІ.

Дня 5. червня мин. року, у другий день Зел. Свят відбувалося на Личаківському цвинтарі традиційне богослуження з панахидою на гробах Героїв. В панахиді взяло участь кілька тисяч людей. Серед цього гурт молоді почав співати патріотичні пісні, а коли поліція почала розганяти святочну громаду, з того гурту посипалися оклики „Ганьба поліції!“ й каміння, а навіть револьверові стріли в бік поліцаїв.

Поліція почала рішучу акцію, у висліді якої розігнала з цвинтаря приявних та крім цього арештувала кільканадцять осіб, підозрілих у чинній акції проти поліції, у співі нелеґальних пісень та ворожих окликів проти польської держави. Деяких з них звільнено зі слідства, а пятьох поставлено перед суд присяглих, обвинувачуючи їх у злочині зі ст. 129. та 163 кк. (публична зневага держ. службовика і викликання публичного неспокою).

РОЗПРАВА ПРОТИ ПЯТЬОХ

У вівторок, 24. ц. м. відбулася в історичній салі при вул. Баторія у висліді згаданої події розправа. Проводив нею радн. Бендашевський, вотували радн. Тертіль і Млинарський.

На лаві обвинувачених засіли: 21-літній друкарський учень Іван Бронець, 26-літній торг. пом. Маріян Мартин, 25-літній студент Дмитро Миронa, 33-літній робітник Дмитро Величко і 33-літня господиня Марія Господарченко, усі зі Львова. Боронили їх д-р Старосольський, д-р Шухевич і д-р Гіршшпрунґ.

До розправи викликано 10 свідків, з того вісім поліцаїв і поліц. командантів.

На розправі усі підсудні не признавалися до вини, заявляючи, що випадково найшлися на цвинтарі і що поліція арештувала їх теж випадково уже розганяючи святочну публику. Зате поліційні свідки обтяжили підсудних і тільки щодо підс. Мирони поліцай, який арештував його не пізнав його на розправі, зрештою ці свідки зізнали під присягою, що підсудні кидалися чинно на поліцію, а підс. Ґосподарченко приходили з каменем в руці та на окликах „Ганьба“, якими закликала інших приявних до виступу проти поліції.

Після промови прокуратора д-ра Прахтель-Моравянського, що короткою промовою вимагав присуду на всіх обвинувачених, говорили черговo оборонці.

Д-р Шухевич доказував, що підс. Ів. Бронця арештували помилково в товпі замісць іншої особи, що в таких випадках дуже можливе; щождо підс. Мирони, то він на думку оборонця невинен, бо на розправі не зізнав ніхто проти нього й навіть той, що обвинувачував його, заявив сьогодні, що на цвинтарі був якийсь інший бльондин, до тогож студ. теольоґії, чим обв. Мирона ніколи не був. Обор. просив звільнити обох згаданих підсудних від вини й кари.

Д-р Старосольський виказував, що підс Мартин був на цвинтарі припадково, не йшов з метою перешкаджати поліції в урядуванні чи співати заборонені пісні і проти нього є тільки один факт — що його арештували. Підс. Величка навіть поліція не обвинувачує: його арештували під брамою цвинтаря, далеко від місця події, теж мабуть через помилку і навіть обвинувачення каже тільки про його участь у товпі, а не про кидання каміння на поліцію — а тому і він і Мартин мусять бути звільнені

Д-р Гіршшпрунґ говорив мабуть вперше на тій салі й у політичній розправі. Він теж виказував, що підс. Ґосподарченко не може бути суджена за участь у злочині атаку на поліцію, бо не мала цього на меті, йшла на гріб батька і найшлася в товпі випадково. Хоч свідки зізнали, що бачили її з каменем в руці — то раз — зізнання свідків є завжди проблематичні, друге — вона ніколи не була політично активна і на цвинтар йшла тільки й виключно молитись, за що її судити не вільно.

ПРИСУД.

В год. 12.50 прис. судді винесли вердикт, яким заперечили вину підс. Бронця 12 голосами, підс. Мартина 10 голосами, підс. Мирони 12 голосами, підс. Величка 12 голосами і підс. Ґосподарченко 9 голосами.

На основі цього трибунал

ЗВІЛЬНИВ УСІХ ПІДСУДНИХ

від вини й кари. З них залишилися в арештах тільки підс. Мартин, що відбуває кару з іншого присуду та підс. Мирона, що перебуває у слідчому арешті (а)

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
ЗМАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ“ — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

Відновлення філії Українського Лікарського Товариства в Станиславові.

Загальні Збори філії, що були рівночасно окружним зїздом лікарів Станиславівщини, відбулися в неділю 22. ц. м. при участи біля 50 лікарів (між ними 7 зі Львова) і представників місцевих установ. По привітах від львівських центральних орґанізацій і місцевих, вибрано новий виділ у такому складі: голова д-р К. Возвідка, заст. гол. д-р Дозорський (Калуш), секретар д-р Ясеницька, члени виділу д-р Гребельна і д-р Хмілевський. На тему загального лікарського зїзду в 1935 р. і розбудови кооператини „Лік. Самопоміч“ виголосив реферат д-р Т. Бурачинський. Опісля були учасники ґреміяльно на відкритті виставки нашого промислу, а потім відбувалися дальші наради. Д-р Філяс реферував на дуже актуальну тепер тему: „Праця лікаря в Суспільній Опіці“, д-р Панчишин „Про поборювання туберкульози і диспанзери“, д-р Возвідка: „Про позаматочну вагітність“, а д-р Дзерович: „Про лікування в жницях“. По відчитах були дуже живі дискусії; мірою зайнтересування учасників може бути обставина, що наради тревали від 11. год. до 7. вечором. При тому намічено програму діяльности на найблизчу будуччину й обговорено цілу низку цікавих проектів з ділянки суспільної і практичної медицини.

Подорожуючи Польським Фіатом стрічаємо всюди раціонально зорганізовані стації обслуги, що разом зі знаменитим возом запевнюють нам максимум успішности в подорожі.

Польський фіат
S. A.
Відділи і представництва по всіх більших містах.

СПІЛЬНЕ СВЯЧЕНЕ.

В УКРАЇНСЬКІЙ ЗАХОРОНЦІ.

В суботу 21. ц. м. Т-во „Українська Захоронка“ у Львові уладило в салях „Української Бесіди“ спільне свячене, на якому явився Преосв. Н. Будка і дещо гостей, представників українських установ. На жаль, присутніх було за мало, тому на святі не було такого настрою, який панує звичайно на подібних імпрезах.

В часі свята співав хор „Сурма“ під проводом дир. І. Охримовича. Опісля гурток дівчат зі Знесіння у народніх строях вивів під мистецьким проводом дир. Бариляка низку прегарних гагілок, що подобались загально. Завершенням того свяченого були танці, до яких грала орхестра Яблонського.

В Т-ВІ УКРАЇНСЬКИХ ДОЗОРЦІВ „ВОЛЯ“.

Крім свяченого на Жовківському передмісті (див. „Діло“ ч. 105) уладило в неділю 22. квітня в годині 3. пополудні Т-во українських дозорців „Воля“, Ринок 10., II. пов., спільне свячене для дітей своїх членів від літ 3. до 12. Посвячення довершив о. радн. Ґорчинський, після чого залунала з уст дітвори пісня „Христос Воскрес“. Потім о. Ґорчинський виголосив промову до дітей про значіння свята Воскресення і поділився свяченим яйцем з дітьми та роздав їм на памятку образки. Дітвора засіла за столи, при чому голова Т-ва „Воля“ п. Козіцький Іван з виділом принимали дітей чаєм і солодощами. В тім часі дітвора співала ріжні пісні (Їхав стрілець на війноньку, Тарасе, Ой полола горлиця лободу і т. д.) По принятті почалась діточа забава при звуках власної мандолінової орхестри. Неодному членові капали сльози з очей, коли дивився на забаву тих наймеших. Бо довго ми належали до спільних товариств з поляками, а ніхто не подбав за таке свято, як подбало своє рідне Т-во „Воля“ під проводом теперішнього голови Козіцького Івана. На закінчення свята відспівано „Ще не вмерла Україна“ і дітвора у веселости розійшлась домів.

—o—

По широкому світі.

— До Москви прилетіла ескадра пятьох турецьких літаків під проводом полк. Джіляль-Бея.

— До Кельн приїхала японська військова місія, складена з 18 старшин і оглянула портові уладження, арсенал і школу військової німецької маринарки.

— З нагоди 50-ліття першої німецької кольонії в Африці відбулися пропаґандові виклади по школах Прусії.

— Сувіч з амбасадором Ґранді конферував з мін. Саймоном та Іденом.

— До Риму приїхав премієр Мушанов і конферував з Мусоліні. З Риму виїде до Будапешту, опісля мабуть до Білгороду на нараду з мін. Єфтичем.

— Суд покарав гривною 250 літів президента Мемеля за те, що відмовився прийти до суду в характері свідка.

— Проф. Шмідт уже здоровий. Вчора вилетів з Ном до Фербенку, але завернув наслідком снігової.

— В селі Бабін на Словаччині згоріло 130 хат і 3 особи. 600 людей залишилося без даху над головою.

— Над французьким парляментом літав дуже низько літаком учень летунської школи і викликав острах та сензацію між публикою і поліцією. Поліція веде слідство.

Вже відкрита
Філія **ФОТО-СТИЛЬ**
вул. АКАДЕМІЧНА Ч. 14, про що повідомляє П. Т. Публіку **Фото-Стиль** пл. Марійська 5. 1034 2—3
Заведення новочасної фотографії і поб'ільшень.

Воєнна цензура.

НЬЮ ЙОРК, 24. 4. ПАТ. Воєнна фльота Злучених Держав виїхала на великі маневри на Тихий Океян. Всі вістки преси про рухи воєнних кораблів фльоти Злучених Держав підлягатимуть гострій цензурі. Цензурі підлягатимуть в першу чергу вістки про воєнні кораблі, які брали участь у маневрах.

НОВИНКИ

— **ДО ЦЬОГО ЧИСЛА долучуємо складанки П. К. О., якими просимо надсилати передплату на травень. — АДМІНІСТРАЦІЯ.**

— **Від Управи Черча.** На численні запити лікувальців у справі їзди до Черча, Управа жваця повідомляє, що вже від 30. червня на станції Потік-Черча до кожного потягу чекають на гостей повозки. Купелі чинні від 1-го травня.

— **Серцеві недуги** можна лікувати тільки газовими купелями в Криниці. Перший сезон (дешевий) зачнеться 1. травня, а найкраще приміщення находять гості в знаним укр. пансіоні п. М. Яблонської (Krynica-zdrój, willa Tatrzańska).

— **Нова праця проф. Д. Дорошенка.** В останньому томі лондонського „The Slavonic Review" (April 1934) надруковано статтю проф. Д. Дорошенка „The Uniat Church in Galicia" (1914—1916), в якій на основі автентичних матеріялів подано огляд російської політики щодо греко-католицької церкви і тих переслідувань, яких ця церква зазнала від російської окупаційної влади. („У. Т.")

— **Українська „золота" молодь.** Елегантний ресторан „Брістоль" у Львові, відомий під іменем його власника Центута. Яка 10 год. вечір — ресторан повний гостей. Входить туди вчора вісьмох молодих людей, з шумом, з розмовами на весь ресторан. Займають великий стіл, — який швидко стає осередком уваги всіх гостей і всієї прислуги. Молоді люди, випивши по одній чарці, стають ще голосніші, а з кожною дальшою чаркою змагається крик. Усі знають, що це — українці, — і тому може й не дивуються, коли та молода українська братія, ледви засівши за стіл, відразу починає співати. Але дивна якась та українська пісня: „Налей, налей, таваріщ", — а згодом інші пісеньки з репертуару московських кабачків і кабаретів! Чи це буди може „русскій" молодці? Нічого подібного: сини одного відомого рідношкільного діяча, сини одного поважного урядовця одної з центральних наших господ. установ, і сини інших українських громадян. Батьки нині за своїх синів не відповідають, — це правда, — — але румянець стиду заливав лиця українців, випадкових свідків тої сцени, — стиду за тих „золотих" власників призвища своїх скромних чесних батьків, за тих молодих людей, що вдають „сметанку" української молоді, а є її найгіршою сирваткою.

— **Купальні у Львові.** На Замарстинові при вул. Вейській та Грунвальдській будує управа міста купальню на просторі вісім моргів. Працює при роботах 250 робітників. Будуть там два басейни, один для купелі, глибокий 60—120 см., другий для спортовців глибокий 150—200 см. Для вжитку публики віддадуть купальню з кінцем червня. — В найближчу неділю віддадуть до вжитку публики купальню за Залізній Воді.

— **З успіхів Гаркавенка у Берліні.** Пишуть нам: Наш славний змагун, Олександер Гаркавенко, приступив до міжнароднього турніру греко-римського дужання за „золотий пояс Німеччини" в неділю 15. квітня. Його перша зустріч з найтяжчим німцем, Йосифом Ферінгером, принесла йому перемогу у 16 хвилині. Другим противником українського спортовця-лицаря був найкращий змагун Радянської Росії, Владімір Цейсіх, що за пять зустрічей з сильними конкурентами мав тільки одну поразку від молодого багатообіцяючого німця, Ганса Шварца, після 2 год. 42 хвилин тяжкої боротьби. В. Цейсіх виступає під червоним прапором. Вже перша зустріч Гаркавенка з ним виповнила вщерть будинок цирку. По всіх часописах і на плякатах зазначалося „Україна проти Росії". Саме в день народження Адольфа Гітлера відбулася рішаюча зустріч у присутности багатьох представників різних міністерств, війська і партій. Олександер Гаркавенко гідно підтримував українську славу в символічній боротьбі. За 62 хвилини проголошено перемогу України. Присутні зробили О. Гаркавенкові овацію.

Велике свято краківських українців.

Гостина Пресв. Коциловського, — Святочна академія. — Посвячення відновленої церкви.

В суботу і неділю 14. і 15. квітня ц. р. переживала українська громада у Кракові незвичайно торжественні хвилини. Приїхав у тих днях до Кракова Преосв. Йосафат, владика перемиський, на посвячення відновленої і свіжо мальованої нашої церкви Воздвиження Чесного Хреста, чи — як її загально, хоч неслушно називають — св. Норберта. Ся церква, що походить з половини 17. ст., а традицією своєю тісно звязана з церквою Преч. Діви Марії при вул. св. Івана з к. 18. в. та церквою Чесного Хреста на словянській площі з к. 14. в., а може ще й старшою, бо після деяких навіть і польських істориків (Нарушевич) з часів Кирило-Методіївських, була відновлена і мальована в 90. роках мин. ст. на основі проектів славного польського маляря Матейка. У тяжких воєнних часах вона доволі запустіла і тепер відновили її наші молоді студенти краківської Академії Мистецтв: Касараб, Продан, Наконечний і Зорій. Іконостас знаменито відчистив Кисілевський.

Вже далеко перед 5. год. попол. численно зібране українське громадянство Кракова привитало владику, що завитав до церкви в год. 5.30. У тріюмфальній брамі, прикрашеній папськими та українськими прапорами витав владику радник Пацкань, а діти „Рідної Школи" вручили Преосвященному китицю цвітів. По відспіванні пісні „Витай нам, наш Архієрею" місцевим церковним мішаним хором під проводом п. Білинського, привитав владику перед дверми церкви завідатель парохії о. д-р Й. Хрущ, а хор відспівав многоліття. Опісля владика відправив у церкві молебен зі суплікацією та виголосив науку, витаючи теплими словами усіх зібраних в церкві.

Того самого дня в год. 8. вечором старанням усіх місцевих українських товариств відбулася в гарно прибраній домівці „Просвіти" святочна академія в честь Достойного Гостя". При дверях домівки привитав владику п. Новосільський, один з найстарших і найдіяльніших громадян Кракова, словом та хлібом і сіллю, після того в часі входу на салю мішаний хор відспівав многоліття. Святочну Академію розпочав проф. Богдан Лепкий своєю пригарною промовою, в якій вказав на значіння гармонійного співділання в житті чинника ідеального і реального, духового та світського і зложив щиру подяку владиці, що першим з перемиського престола загостив в домівки краківських товариств. Після цього мішаний хор під проводом п. Білинського відспівав: „Витай нам, наш Архієрею". Від найменших українців зложив привіт і поклін 5-літній Женя Хрущ, висказуючи його відважно, зі зрозумінням і діточою сердечністю. З черги діточий хор під проводом п. О. Шевчика відспівав: „Витаєм Вас, Владико наш" (слова Заремби, муз. Шевчика). Після авторецитації Ярослава Заремби мішаний хор відспівав псалом Бортнянського: „Сей день". На закінчення промовив владика, дякуючи громадянству за той щирий і сердечний привіт, а зокрема звернувся з сердечними словами до наших найменших, яким на спомин гарних хвилин цього вечора роздав образці.

В неділю 15. квітня в год. 9. рано відбулося посвячення нової церкви й архієрейська Служба Божа, з проповідю о. ігумена Чепеля і Преосвященного. Діяконували: о. д-р Й. Хрущ та о. д-р Масляник.

Свято це причинилося до піднесення духа вірних нашої краківської парохії і вказало рівночасно на те, що нам варіяти вірний своїй церкві та її провідникам. Краківські громадяни доказали цим святом свою любов, пошану і привязання до свого перемиського владики.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ —
найлішевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ,
22/18 **ГАЛИЦЬКА 8.**

Криваві бійки в Злучених Державах.

У Клівленд у стейті Огайо дійшло до бійки між страйкуючими робітниками та товаришами, які спішили до праці. В бійці брало участь понад 6.000 робітників. Поліція не могла дати собі ради. Цілком змішані відділи кінної поліції привернули лад. У Шібойгея 400 страйкуючих робітників намагалися перервати кордон поліції і розігнати з фабрики своїх товаришів. Поліція вжила слізних гранат і привернула лад. Кількацять робітників ранених, 17 арештованих.

Оживлена діяльність народних соціялістів в Австрії.

ВІДЕНЬ, 24. 4. ПАТ. Народні соціялісти в Австрії відновили свою терористичну діяльність. Слідство виявило, що вони підкинули бомбу до театру в Сальцбургу.

Віденська преса повідомляє, що минулої пятниці народні соціялісти кинули теж бомбу на віллю інж. Гольцінберга, яка знищила віллю до тла. Влада арештувала багатьох провідників, і яких вислала до концентраційних таборів.

— **Боголюбов не москаль.** „Діло" подало раз, що противник москаля Алехіна у шаховому турнірі, Олександер Боголюбов, є також москаль. Це не відповідає дійсности. Боголюбов — син священника з Київщини і походить з козачого роду Боголюб. Родина Боголюбів є свідомою українською родиною. Славний шахіст ще в київській духовній семинарії вважав себе українцем. Підчас світової війни О. Б. був інтернований у Німеччині. Він підтримував звязок з одним українським табором і з своїми шкільними товаришами. Після відновлення Української Держави Боголюбов кілька разів публично і в пресі зазначив, що він є українець.

— **Подання на дозвіл привозу заборонених товарів.** Промислово-торговельна палата у Львові повідомляє, що подання в справі дозволу привозу заборонених товарів, для яких устійнюється 2-місячні контингенти, треба вносити до палати найпізніше до 5. травня ц. р. Ближчі інформації в бюрі палати (кімната 8).

— **Новий костел** будують у Старій Гуті на Волині на більшовицькому пограничі. Римокат. парох у м. Людвиполі Л. Самосенко звернувся в польській пресі із закликом складати грошеві датки на будову того костела.

— **Пожежа.** В Яворові згорів у понеділок, 23. ц. м. дім читальні „Просвіти", в якому находилася філія „Просвіти", „Союз Українок", редакція „Українського Слова" та ріжні товариства. Згоріли теж сусідні будинки. Шкоду обчіслюють на 20.000 зол. Пожежу викликала злочинна рука — В Домешківцях пов. Рогатин вибухла наслідком недбалости в загороді Мих. Барткова пожежа і знищила три господарські будинки. Вогонь перекинувся на сусідну загороду Анни Мацьків, де знищив три будинки. В часі пожежі в стодолі Барткова вибухли три гарматні стрільна, які збереглися там ще із часів світової війни.

— **Краєва хроніка.** Послові Остроз'кому (ББ), що вертав із зїзду легіоністів у Варшаві, вкрали в потязі на лінії Варшава-Львів портфель з готівкою і документами. — В Коломиї виловили з Прута тіло Симона Кастнера, що находилось у воді чотири тижні. Є це мабуть самогубство. — В трушовецькому дворі біля Перемишля 22-літня Анна Кіянка пробилася на смерть на вилах, скочивши необережно з купи сіна. — На залізничій лінії Ряшів-Ясло згинув Влад. Кочовський, особистий секретар гр. Мнцельського, кинувшись під потяг.

— **Дефравдації в Перемишлі** не сходять з денного порядку. Після електрівні (Пазенький), магістрату (Антоневич, Баран), граничної сторожі (Гродинський, Фридлевич) і вязниці (Макар) прийшла черга на інші уряди. На почті допустилася зловживань референтка радіевого відділу Худзікевич. Справою занялася прокураторія. Одночасно зловживання на більші розміри викрито в скарбовім уряді. Два урядовці, Енгель і Кшесімовський вели подвійну бухгальтерію, записуючи менше, між брали, а ріжниця пропадала в їх кишенях. Енгель удав академика а Кшесімовський артиста. Оба вели життя ширше, ніж позволяла їм їхня платня.

ПІДПИСУЙТЕ Й ВПЛАЧУЙТЕ НА ПОЗИЧКУ РІДНІЙ ШКОЛІ ПО 25 ЗОЛ.

— **6-літня дівчинка згоріла.** В Лінині Вел. пов. Турка вибухла пожежа в домі Мих. Пичила і при сильному вітрі перекинулася до сусідні будинки. В часі ратункової акції Пичили забули, що в хаті лишилася 6-літня донечка Анна, яка й згоріла. Мати дитини, очуняши з першого жаху, кинулася у вогонь, щоби рятувати дитину, але було вже за пізно. Пичилова тяжко попеклася, так що ледви добули її з вогню. Перевезена до шпиталю бореться зі смертю. Пожежа вибухла наслідком підпалу. Показалося, що підпалив сусід Михайло Лагодський з пімсти за програний процес. Палія арештовано.

— Поширений нагляд над шкільною молодю. Зіпсуття і моральне здичіння румунської шкільної молоді, що зазначується в останніх часах щораз частішими кримінальними вчинками, викликало строгі протиміри державної влади. За ними прийдуть мабуть ще гостріші. Чернівецька поліція вистановила всім середньошкільним учителям окремі легітимації, які дають учителям і учителькам вільний вступ на вистави та сеанси по театрах, кінах і всіх публичних льокалях. Цими заходами хоче уряд виконувати при допомозі підчинених органів дійсний нагляд над позашкільним життям молоді.

— Убив дівчину і закопав у землю. В Жукові пов. Городенка пропала з дому 22-літня Парашка Стецюк. Доходження викрили, що її завів до ліса О. Семянович, там її убив і закопав у землю. Душогубства доконав на еротичному підкладі. Семянович признався до вини.

— Втікли з дому родичів. Купець з Немирова Яків Калісман повідомив слідчий уряд у Львові про втечу своєї 17-літної доньки Хани. Дівчина навязала знайомість з 17-літнім Миколою Голіяном і за його намовою втікла до Львова, правдоподібно до його свояків в Сигівці. Батько дівчини побоюється, що Голіян намовить її вихреститися й оженитися з нею, тому просить поліцію, щоби придержала малолітну доньку і відставила до дому родичів.

— Розбудова залізничого вузла в Київі. Як повідомляє більшовицька преса, з хвилиною, коли рішено, що столицею Рад. України має стати Київ, почалася розбудова київського залізничого вузла. Будують новий залізничий дворець і нові сортівні. Залізнична ремиза в Київі буде перемінена в ремизу виключно пасажирську, зате головний осередок товарового руху перенесуть цілком до Дарниці по другому боці Дніпра, що стане складовою частиною великого київського вузла. Нові уладження і механізми перемінять київський залізничий вузол на протязі 2—3 літ в один з найбільших на Україні.

— Похорон живої людини. В Москві відбувся цікавий процес. Партійна управа московської фабрики продуктів щоденного вжитку потягнула до судової відповідальности комуніста інж. Лейтіна за недогляд, наслідком чого продукти виходили лихі. Не дожидаючи висліджів технічної експертизи, почали переслідувати інжиніра, причому партійна управа з представництвом професійної організації влаштувала демонстраційний похорон Лейтіна, підчас якого спалено портрет інжиніра. Тимчасом дохождення виказали його невинність. Після демонстрації Лейтін відобрав собі життя. Наслідком того аранжерів демонстрації потягнено до відповідальности і засуджено на примусові роботи від 5 місяців до 1 року.

— Глядять за незнаним рукописом Шекспіра. Льондонська поліція ломить собі голову над розвязкою незвичайної загадки. Свого часу повідомлено її про систематичні крадежі мурованих коминків в опущених домах, що походять з кінця 18-го століття. Коминки були переважно ділом знаного архитекта Адамса. Тому, що ніхто нині їх не купив би, годі погодитися з думкою, щоби хтось крав їх задля грошей. Насувається здогад, що крадено їх з іншою метою. В останньому часі вплинуло до поліції донесення, що коминки мали спеціяльні скритки та що в одному з них переховувався незнайний рукопис невідомого досі твору Шекспіра. Поліція, яка спершу легковажила справу, занялася тепер глядянням за винуватцями крадіжей. Крім того ведеться строгий нагляд над всіми антикварями, головно в жидівській дільниці Льондону.

З театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: „КАРІЄРА ҐУСТАВА ЛЄБРЕША“ комедія на 7 яв Ї. Верпея.

З вуличного продавця ґазет на банкового воєнного, а з нього на директора великого банку. Щастям і хитрощами, може й талантом, бо з пісси не довідуємося нічого, чи вміє цей гольтіпака робити справжні фінансові операції. Знаємо тільки, що Париж має патент на жіночі вилиги; мабуть тому, що жінки досі не зрівняні у правах із мужчинами. Що значить жіноча протекція, знаємо і в нас, де не можна, як у Варшаві або Ню Йорку, починати карієри від вуличного продавця ґазет.

Ця досить сучасна історія написана під впливом велитенської афери Ставіського, блідне поруч того всього, що читаємо із справоздань скандального паризького процесу. Якби бодай можна часто сміятись сміхом тих, що не впали жертвою великого ошуканця. Одна із найслабших пєс Верпея, хоч перші її сцени обіцюють багато. Артисти теж не повсім добрані. Партнерка Красновецького вводить у подив глядача... як при таких даних може чарувати. Неприємний був завсіди Мацальський.

м. р.

Драматична експресія — прегарна літерацька форма це „Рейтан“ у Великім Театрі

Сатира — гумор — актуальна тема — ревеляція це „Карієра Ґустава Лєбреша“ у Театрі Ріжнородностей

ВІДГУКИ ДНЯ.

Воробець у жмені.

Я не фінансіст ані калькулятор, але деякі речі направду добре розумію.

Наприклад:

Винен мені хтось пятьдесять золотих. Не віддає рік, не віддає два, врешті на третій рушила його совість.

— Чоловіче, — каже до мене — я не маю звідки віддати тобі.

— Знаю і бачу.

— Отже: погодімся. Можу тобі нині дати двацять золотих, але під одною умовиною: Ти не маєш до мене більше претенсій.

Я, очевидно, годжуся, бо ліпше воробець у жмені, як журавель у Єгипті...

Колиб так поступав податковий уряд, то доходи з податків напевно булиб далеко більші, хоч прелімінар виглядав би далеко скромніше.

А так — прелімінар імпозантний, але... лишається прелімінарем, хоч і імпозантним.

Каже мені один лікар, чи адвокат, не пригадую собі — врештою це неважне. Важне те, що каже:

— Я три роки платив солідно і точно податки. По трьох роках підвищили мені їх на 50 відсотків. Я платив, але вже несолідно й неточно, майже все під впливом аргументів екзекутора. Пізніше підвищили мені податок ще на 50 прц. Я вніс рекурс. Ще не дістав відповіди, як прийшов ще новіший вимір податку, тимрасом на 100 прц. вищий. Тоді я сказав і їм і собі: Не буду платити. Не буду, бо не можу, а заплачу часть — однаково зафантують. І вже пять років не плачу...

— А хатня обстанова?

— Все це моєї жінки, до того сепарованої.

— А одіння?

— Маю дуже мало. Часом заберуть старе убрання, але воно і десятої части не варте того, що я платив, коли платив. Останнього разу взяли мені штани з пофарбованого сукна на стіл і дві камізольки без ґудзиків...

А другий хтось каже:

— Я заявив, що можу платити сто золотих. Визначили мені тисячу — я нічого, спустили на шістьсот — я нічого, спустили на двістапятьдесять — я нічого, прийшли фантувати — нема що, тоді погодився на пятьдесять і я точно виплачую...

Але це діялося не у Варшаві, навіть не у Львові, а в малім містечку нашої невеличкої країни. Зробив цю штуку сірий урядовець, який не має виглядів на велику карієру, зате дуже багато практичного змислу.

Я зробив би його начальником від податків. Його податковий прелімінар мав би бодай воробця у жмені.

Зовсім як нижчепідписаний, коли бере двацять золотих замісць пятьдесять.

Галактіон Чіпка.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

Нова міська управа. Перед недавним часом обняло урядування нова міська управа, до якої входить президент міста емер. полковник 51 полку піхоти з Бережан Відацький, віцепрезидент колишній майор Павловський — оба очевидно легіоністи — та чотирьох радників: два поляки і два жиди. Міська рада складається з 32 радних (в цьому три українці) і 6 членів управи, отже разом з 38 членів. Досі на 48 радних українців було 10 і стало від часів міської самоуправи один вєсесор, а бували часи, що кілька каденцій з черги бурмістром міста був українець, покійний адвокат д-р Володимир Лучаківський. Сьогодні вперше місцева українська людність, що виносить близько 30 відсотків з числом душ біля 10.000 не буде мати нікого заступництва у міській управі, на що звернено увагу вже в сторінках польської опозиційної преси.

Позов до Найв. Адм. Трибуналу. Воєвідський уряд відкинув український протест проти уневажнення української листи у III. виборчій окрузі (околиці Нового Города) при виборах до міської ради дня 10. грудня 1933 з головним кандидатом проф. Із. Бранковичем, квестіонуючи важність 32 підписів на 90. Тому що дотичні заголошення листи кандидатів у цій виборчій окрузі треба було 49 підписів, а зі квестіонованих підписів 32 більшість мусить бути узнана яко важні і що у цій окрузі один мандат українці у кожному випадку можуть здобути, рішено внести позов до Найв. Адмін. Трибуналу. Такий обширно мотивований позов виготовив з доручення Укр. Виборчого Комітету посол д-р Степан Баран і його вже внесено. Справа отже згаданих виборів буде предметом розправи і вироку Найв. Трибуналу, що евентуально ухилить рішення Найв. Адм. Трибуналу і доручить розписати нові вибори у згаданій виборчій окрузі.

З магістрацького балагану. За ліху господарку в магістраті мається потягнути до відповідальности декого з великих риб в магістраті, а навіть з дотеперішної управи міста і з управи Міської Комунальної Каси Ощадности. Загально відомий магістратський балаган був предметом завзятої дискусії на одному з останніх засіданнь нової міської ради, на якому радний д-р Вендриховський атакував дуже завзято і безпощадно давну міську управу та міських урядовців, погрожуючи навіть, що тут порядок зробить прокуратура і зрештою суд. „По магістратськи“ господаровано не тільки в самому магістраті, але і у Міській Комунальній Касі Ощадности і супроти цього є найближчому часі має уступити дехто з начальних урядовців магістрату, між ними начальний директор магістрату Тертаковер та ціла управа (дирекція) М. К. Каси Ощадности з довголітнім директором Кіттнером на чолі. Одинокий український член цієї дирекції о. крилош. Вол. Громницький уступив добровільно вже давніше і тепер чистка обійде виключно жидів і поляків. Попередній президент міста д-р Ленкевич зійшов цікавенько з тутешнього овиду і то зовсім безславно.

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мушліни, крепони, спінжи і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 21-365

Карно-судове слідство проти лікаря. Проти трьох тернопільських лікарів — між ін. і проти одного міського головного лікаря — ведеться карно-судове слідство в напрямі злочину обману згідно надужиття урядової власти. Ці лікарі виставили недавно лікарське свідоцтво одній 40-літній жінці, що від пяти л'т на рака лечника хорувала і на 4 тижні перед смертю обезвічнилася на поважну квоту, а згадані лікарі узнали її за зовсім здорову. Як причину смерти подали запалення легенів, а не недугу рака. Товариство обезвічень заквестіонувало ті всі лікарські свідоцтва і ціла справа знайшлася у слідчого судді, бо обман тут очевидний а помагав у ньому дехто з лікарів, що стоїть під опікою магістрату. Слідство досі ще не покінчене.

ЧОРТКІВ.

Магістрат Чорткова при праці. Ще перед кількома роками був Чортків місцем заслання для всіх урядовців і правдивим чистилищем для його мешканців. Страшні болота на вулицях міста, головно на Вигнанці Долішній, та стовпи порохів, що сягали під хмари, не позволяли нікому вийти з хати, ані відчинити вікна. Отже не дивно, що кожний мріяв про те, щоби якнайскорше видертися з Чорткова. Та зовсім инакше виглядає місто тепер. Завдяки праці теперішньої управи магістрату місто прибирає привабний вигляд. Щезло з вулиць болото, на вулиці Колейовій, яка була найгіршою, тепер ані сліду болота чи порохів. Місто щодня замітають і кропляють. На площах, які давніше були сміттниками, тепер заложені городці і позасаджувані дерева. Словом: хочеться вийти на місто. Якщо праця магістрату, в першу чергу теперішнього бурмістра, нотаря Міхаловського, піде в тім напрямі дальше, то Чортків завдяки ще й своєму гарному положенню готов перемінитись у цвітуче місто.

Професор українець — не розуміє по українськи. Як вище згадано, в середмісті Чорткова, напроти Народнього Дому, заложило місто невеличкий, гарний городець, засаджений цвітами. Городець довкола обмурований невисоким, бетоновим муром із залізними баріярами, є правдивою окрасою міста. Та проф. української мови в мужеській семінарії в Чорткові п. Василеві Ковалеві забаглось одного дня перейти вподперек згаданих цвітників, хоч сторож звертав йому увагу, що перехід через городець заборонений. Замітити треба, що сторож, знаючи проф. Коваля, знаючи, що він українець, говорив що нього по українськи. Та українське слово не промовляло до переконання п. професора, він не послухав і пішучи цвітник, перейшов на другу сторону. Магістрат покарав за це п. Коваля грішною 50 зол. Проти такого вимору кари вніс п. профе-

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.

сор спротив до старости і як личить такому недалекоглядові-батькові, що свої діти посилає на латинську релігію, бо не хоче, щоби ходили на релігію нашого катехита, — по польськи. На своє оправдання подає, що він тому не послухає завваги сторожа, бо сторож — „якісь мейські паховек зумів до него якімсь мейсцовим жаргоном, якого он не розумі, бо узнає тилько едем чизик паньствови". Сподіємося, що здорово думаюче українське громадянство витягне з того факту відповідні висновки

—o—

СПОРТ.

З ЛЬВІВСЬКОГО СУБРЕФЕРАТУ КОП. МЯЧА.

Комунікат ч. 3.

В дні 26. ц. м. почнеться в домівці У. С. С., Домініканська 11, І., курс суддів копаного мяча. Зголошуватися можна перед початком курсу до год. 8. веч. До іспиту будуть допущені учасники, що поміняли 21 літ.

Всі клюби, які мають секції копан мяча, подадуть свої точні адреси до 30. ц. м.

В неділю 29. ц. м. відбудуться на площі Сокола-Батька весняні, підготовчі змагання для копунів. Початок: год. 9. ранку. В програму змагань входить: мет булавою, вилаз по 7-метровій линві без помочі ніг, дружинове перетягання линви і дружинований біг навпростець. Участь у тих змаганнях мусять взяти всі дружини (11 змагунів), які зголосилися до змагань за мистецтво. **Львівський Субреферат копаного мяча.**

СПОРТОВИЙ РУХ У СТАНИСЛАВОВІ.

СТАНИСЛАВІВ. **Пролом — Ревера II. 6:1 (2:0).** Тов. змагання. Ворота стріляли: Базюк 2, Придун II. 2, Коровайчук І 1, Андріїшин II 1 з карного. Ревера II. представляється зовсім добре. Пролом цим разом загра добре, в дружині не було виразно слабого пункту. Найліпші оба оборонці. В нападі дуже добре грав молоденький Базюх. Пролом виступив без Демянчука, Керницевича II. і Янівчука, які ще „чули в костях" мяч з Гіркою.

Пролом II. — Станиславовія II. 2:12 (0:3). Перші змагання в цьому сезоні програв Пролом II. заслужено. Станиславовія значно перевищала фізично Пролом II., що не виявив ні зіграння ні тренінгу.

Станиславовія — Гакоах 7:0 (3:0). Високочінферена виграна дуже доброї Станиславовії.

Ревера — Раз Два Три 3:1 (2:0). Ревера гонла в другій половині в 9. РДТ заповідається на грізного противника Пролому в Б-класі.

ЗМАГАННЯ У. С. С. У СТАНИСЛАВОВІ.

Біг навпростець за мист. станисл. округи виграли два Сойки, перераховши рівночасно тасьму. На третьому місці орнітов несподівано Мікльош. Траса мала около 4500 м., час 15,36. Стартувало 12 змагунів.

Сокіл III. — Вихор Ямниця 1:0. По завзятій боротьбі виграв заслужено Сокіл III.

Україна Пасічна — Каменярі Вовчинець 6:1.

Б. Л.

З ДІЯЛЬНОСТИ У. С. К. „БЕРКУТ" У ПЕРЕМИШЛІ.

Клюб закінчив свою зимову працю руханковим вечором, який відбувся в дні 15. квітня ц. р. в салі Народнього Дому і пройшов з великим успіхом. У програму входили: вільноручні вправи — вежі і вправи на скрині малих хлопців, вправи на дручку й поручах, смолоскипи та живі образи й ритмічні вправи жінок. Попис приготовляли т. І. Медвіть і М. Гусарівна. В новому сезоні найдільнійші будуть секції лещатарська і руханкова.

В половині квітня клюб розпочав свою працю на стадіоні. Свою працю розпочали вже секції коп. мяча, легко-атлетична і водна. Секція легко-атлетична зорганізувала окружний біг навпростець та приготовляється до змагань в „Дні Українського Спортовця", що відбудеться у травні.

Секція коп. мяча скріпилась кількома новими змагунами і треба сподіватися, що Беркут надальше задержить передове місце в Перемиській Волости. Дня 29. квітня зачинається перша рунда футболевого мистецтва перемиської волости У. С. С. У змаганнях за мистецтво буде грати 7 клюбів: Беркут, Сокіл і Спортан з Перемишля, Кармелюк — Коровники, Степ — Бушковичі, УСК — Добромиль і Запорожець — Нижанковичі.

Окружний біг навпростець у Перемишлі.

З доручення Організац. Комітету перем. околиці зорганізував Беркут дня 22. квітня ц. р. окружний біг навпростець на 8.500 м. за мандрівну нагороду д-ра Р. Несторовича. Участь у бігу взяло 18 змагунів з 5 клюбів: Беркута, Сокола, Лугу і Спартака з Перемишля, Кармелюка — Коровники, Довбуша—Негрибка, Спорт. Секції — Пикуличі й УСК-у — Добромиль. Перше місце здобув удруге Медвіть (Беркут) у часі 11.14.8 2) Солган (Кармелюк) 11:46, 3) Данисо (Кармелюк) 4) Гарабач (Довбуш), 5) Ярославський (Беркут), 6) Скірка (Луг), 7) Зелеа (Беркут), 8) Іващко (Беркут), 9) Хома (Добромиль), 10) Мадараш (Спартак).

ТЕРНОПІЛЬ. ПОДІЛЛЯ — КРЕСИ 1:0.

Гра дуже жива, по стороні Поділля слабі комбінації. Судіював п. Бужацький слабо й невміло. Української публики небагато.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

ВІДЕНЬ. Адміра — В. А. Ц. 5:2; Вієнна — Рапід 2:1; Австрія — Вакер 4:1; Спортклюб — Лібертас 4:1; Ф. А. Ц. — Донав 2:1; Він — Гакоах 2:2. Табеля представляється так: 1) Адміра 26 пунктів, 2) Рапід 23, 3) Австрія 23, 4) Вієнна 21, 5) Ф. А. Ц. 18, 6) Спортклюб 16, 7) Гакоах 16, 8) В. А. Ц. 16, 9) Ф. Ц. Він 15, 10) Лібертас 15, 11) Вакер 14, 12) Донав 13 пунктів.

ПРАГА. Славія — Кладно 6:4; Спарта — Вікторія (Гільсно) 5:3; Теплітцер — Чехія Карлін 4:0; Наход — Жіденіце 2:2; Вікторія Жіжков — Богеміенс 2:2

БУДАПЕШТ. Ф. Т. Ц. — Уйпешті 2:2; Будай — III Округа 2:1; Немзеті — Сомогі 1:1; Аттіла — Бочкай 3:0; Угорія — Шегед А. Ц. 3:1.

ГЛЄСГО. У фіналі за чашу Шотляндії Глесго-Рейджерс переміг Ст. Міррен 5:0 (2:0). На змаганнях було поверх 100.000 видців.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 25. IV. год. 7·30 веч. „Рейтан".
Четвер, 26. IV. год. 5 попол. „Рейтан". Вистава закуплена.

Театр Ріжнородностей.

Середа, 25. IV. год. 7·30 веч. „Карієра Густава Лебрета".
Четвер, 26. IV. год. 7·30 веч. „Карієра Густава Лебрета".

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе" (Секе Сакаль).

АТЛЯНТИК: „Ескімо".

ВАНДА: „Велика клітка".

КАСІНО: „Королева Христина" (Грета Гарбо).

КОЛІСЕЙ: „Дама з вічного клюбу", ревія „Весна йде".

КОПЕРНИК: „Шість жінок Генряха VIII".

МАРУСЕНЬКА: „Демон золота", „Підводне судно 170", ревія „Марусенька в колірах".

МІРАЖ: „Син джунглів".

МУЗА: Дон Кіхот (Шаляпін).

ПАЛЯС: „Пожежа над Волгою". (Іванишнев, Наталія Коханко).

ПАН: „Син Індії" (Рамон Новаро), ревія „Прийди до нас на пестощі".

ПАСАЖ: Кен Мейнард і Біллі Солівен

СВІТ: „Світ без мужчин".

СТИЛЕВЕ: „Паприка" та ревія „Як на Гаваях".

ХІМЕРА: „Ніч кохання" Джоне Мокіка.

УТІХА: „Пильнуй свого чоловіка" та ревія „На деревляній саді".

Закордонне радіо.

Середа, 25. квітня 1934.

Відень (506,8) 15·40 Муз. авдиція для молоді, нар. пісні, 17·20 Камер. концерт, 21·30 Органовий реціталь, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Прага** (470,2) 19·20 Спів, 20·05 Симф. концерт, **Штрасбург** (349,2) 20·30 Нар. пісні відд. Франції, **Гільверзум** (301) 22·55 „Верміст де фрон Ногання" оп. Вріза. **Атльонв** (531) 21·05 Спів, **Білгород** (437,3) 13·10 Популярні мельодії, 16·30 Оп. арії (співає Босанько), **Берлін** (356,7) 18·05 Летунка над Океаном (Авд. Оди Шефер), 18·30 Концерт Гелерових творів, **Гайльсберг** (291) 16·00 Концерт, 19·30 Студентські пісоньки, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·20 Танкова музика, 20·10 „Грі-Грі" оп. Лінке, **Лайпціг** (382,2) 20·15 „Дон Пасквале" ком. опера Доніцентія, **Мільямер** (522,6) 20·30 „Дас Шіпіцентух дер Кенігін" оп. Н. Штравса, **Москва** (Комінтерн 1714) 29·00 Авд. Багріцького „Тарас Шевченко", (Стадін 360,6) 17·25 „Князь Ігор" оп. Бородіна, **Беромінстер** (539,6) 19·50 „Сила долі"" оп. Вердія, **Будапешт** (550,5) 13·30 Циг. музика, 18·45 Спів, 19·45 Концерт, **Міляно** (368,8) 17·10 Вок. авдиція, **Рим** (420,8) 14·00 Концерт орхестри, 21·00 Опера.

Четвер, 26. квітня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 13·10, 20·00 Муз. вок. концерт, 15·40 Програма для дітей, **Братислава** (298,8) 16·00 Концерт, 19·20 Скрипка, **Прага** (470,2) 11·05 Концерт салонової орхестри, 20·20 Концерт із участю спів. Ади Сарі, **Копенгаген** (255,1) 20·10 „Маскарада" оп. Нільсена, **Париж** (1736) 12·50 Концерт, 20·20 Вок. вечір, **Білгород** (437,3) 20·00 Сучасна югосл. музика, **Берлін** (356,7) 19·00 Концерт солістів (музика, спів). **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·30 „Поетове кохання" Шуманові пісні (Шіцінг баритон), 17·45 Пісні Гугона Вольфа (Мартен, тенор), **Лайпціг** (382,2) 15·19 Молоді солісти, 20·15 „Альпейська симфонія" Р. Штравса (під дир. композитора). **Мільякер** (522,6) 11·10 Шуманові й Регерові пісні (Зідер, альт), 23·00 Концерт композ. Гассе, **Ленінград** (1224) 17·30 Вок. концерт (рос., білірус. та українські пісні). **Букарешт** (312,6) 19·30 „Пімста лялька" оп. Н. Штравса, **Будапешт** (550,5) 17·30 Скрипка. 20·30 Симф. концерт, **Міляно** (368.6) 13·10. 13·45 Легка музика, **Рим** (420.8) 17·00 Вок. інстр. концерт, 20·45 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 25. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 11·40 Огляд преси, 11·57 Сигнал часу, 12·05, 12·33 Популярна музика з гр. плит, Метеорольог. вістки, 12·55 Полудневий денник, 15·05 Збіжева біржа, репертуар театрів, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Концерт солістів (музика, спів), 15·50 Для дітей: „Три мідіони шурів", Пісеньки для наймолодших, Загадки, 16·20 Листи та програми, 16·35 Музика для наймолодших (із гр. плит), 17·30 Відчит про Кохановського, 17·50 „Святохресні гори, як туристичний терен", 18·10 Твори Петра Чайковського на симф. орхестру, 18·55 Законодатні новини, 19·05 Всячина, 19·25 Літер. фейл. „Письменники морської школи", 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·57 Веч. денник, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт легкої музики, пісоньки, 21·00 Терниста дорога до праці, 21·15 Фортепіян, 22·00 Відчит в есперанто „Лябораторія боротьби із зараженими недугами", 22·20 Конкурс тенорів (гр. плити з поясненнями), 22·30 Танкова музика з Лондону, 23·00 Метеорольог. вістки, 23·20 Гр. плити.

Четвер, 26. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Популярна музика з гр. плит, 12·35 Концерт (музика, спів), 15·05 Збіжева біржа, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Легка музика, 16·35 Фортепіянові прелюдії Дебіссі, (з гр. плит), 16·45 Авд. „Бранденбурські концерти" Бах (з гр. плит), 17·10 Польські політ. письменники XVI. стол., 17·30 Будова дешевих мешкань, 17·50 Авдиція „Людина в екрану", 19·02 Фейлетон „Франк Ведекінд", 19·15 Всячина, 19·25 Актуальний відчит, 19·40, 19·45 Спортові вістки, 19·55 Гр. плита, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт орхестри, спів, 21·00 Техн. почт. скринька, 21·15, 22·00, 23·05 Легка й танцова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5·21 зол.

Золото: Доляри 8·99—9·03. Франки фр. 35·30—35·70 Дукати 83·30—83·80, Корони 37·30—37·80. Рублі 46·00—46·50.

Срібло: Корони 0·30, Фльорени 0·75, Рублі 1·25.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·05—27·03 і пів, Париж 34·96 і пів, Берлін 207·00, Ціріх 171·55, Амстердам 358·65, Прага 22·00, Міляно 45·10, Відень 97·00—99·00, Букарешт 39·00—42·00, Нюйорк кабель 5.25 і одна четверта, Нюйорк чеки 5·24 і три четверті.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська парітас Львів

	від	до	від	до
Пшениця двір.	17·75—	18·00	19·75—	20·00
Пшениця збірна	16·00—	16·25	15·50—	17·75
Ячмінь дворський	11·00—	11·25		
Ячмінь на мливо	9·75—	10·25		
Ячмінь пастівний	9·25—	9·50		
Кукурудза кр.	17·00—	19·00		
Вика чорна	9·25—	9·75		
Вика сіра	7·75—	8·35		
Гречка на мливо	16·50—	17·50		
Крупи гречані	34·00—	36·00		
Конюш. чер. н.	110·00—	120·00		
Кон. ч. вільна від нан.	160·00—	170·00		
Кон. ч. нас. вільн. від нан. 97%	220·00—	230·00		
Мак синій	40·00—	45·00		
Мак синий	33·00—	38·00		
Мука пш. люкс. до 40%	31·50—	32·00	35·00—	36·00
Мука пш. 45%			33·50—	34·50
Мука пш. 50%	28·50—	29·30	32·50—	33·50
Мука пш. 55%	28·00—	29·00	32·00—	32·50
Мука пш. 60%	27·50—	28·00	31·00—	32·00
Мука пш. 65%			30·00—	30·50
Мука пш. рав. до 96%			23·50—	24·00
М. пш. по пер. 40% д. 10%	25·50—	26·50	28·50—	29·00
М. пш. по пер. 50% д. 10%	22·50—	23·50	24·50—	25·50
М. пш. по пер. 55% д. 5%			23·00—	24·00
М. пш. по пер. 60% до 5%	18·50—	19·50	20·50—	21·50
М. пш. по пер. 60% д. 70%	14·00—	15·00	16·00—	16·50
М. пш. пастівна понад 70%			12·00—	12·50
Висівки пшенич.	7·50—	7·75	9·50—	10·00
Висівки пш. грубі	7·90—	8·00		

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 24. IV. масло 2·70, молоко —·18, сметану —·80, яйця 2·20—2·30.

Тенденція на масло, молоко і сметану удержана на яйця слаба.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ШВАЙЦАРСЬКІ ГОДИННИКИ продає дешево Домбровський і Ромажевський. Львів — Академічна 2. 73/53 8—10

ЧОБОТИ англійські, французькі, туристичну обувъ, поручає, виконує та направляє солідно католицька фірма **„Ар-Ка"**, Хорунжини 11 а. 1076 21—2?

ЛІТНІ шкільні відзнаки, гафтовані кропи, найновіші пліски, монограми, пропорці, декатиза. — **Заведення Гафтів.** Академічна 22. І. п. 93/22 4—5

КОСІВ. Винайму на літниско, умебльовані 3 кімнати кухня, веранда, всяке запотребування до життя на місці. Адреса М. Чорній, емерит п. Косів 1466 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

Звичайний Загальний Збір Т-ва Народна Лічниця,

відбудеться у суботу дня 12. мая с. р. год. 5½ вечером у власній домівці т-ва (П. Скарги ч. 4.), з ось таким денним порядком:

1) Отворення Збору.
2) Відчитання протоколу з останнього Заг. Збору.
3) Звіт Ради.
4) Звіт Дирекції.
5) Звіт контрольної комісії.
6) Вибір нової Ради і контрольної комісії.
7) Справа будови шпиталя ім. Митрополита Андрея.
8) Внески й інтерпеляції.

Якби в означеному часі не явилася приписана сількість членів, відбудеться Загальний Збір годину пізніше при якій небудь сількости учасників.

За Раду Т-ва Н. Лічниця:
В. Децикевич, голова. **Др. Т. Бурачинський**, директор.

ДЕШЕВО! Сітки на огорожу від 55 сот. за метр **Й. КОНРАД,** ЛЬВІВ, Гетманська 22. Тел. 49-83.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавниче Товариство „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів-Рынок 10.

Ч. 107 (13.652). Львів, пятниця 27. квітня 1934. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ощадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Український Клюб у Львівській Хліборобській Палаті.

Дня 19. квітня п. р. відбулося у Львові в „Сільському Господарі" засідання українських радників Львівської Хліборобської Палати, на якому, поза обговоренням важних господарських справ, утворено Український Клюб радників Львівської Хліборобської Палати.

Головою Українського Клюбу Львівської Хліборобської Палати вибрано о. мітрата Тита Войнаровського, заступниками голови сен. інж. Юліяна Павликовського та пос. Остапа Луцького, а секретарем інж. д-ра Евгена Храпливого. Бюро Клюбу міститься в „Сільському Господарі", Львів, Ринок 10. II. і на цю адресу треба звертатися в усіх справах, що відносяться до праці Львівської Хліборобської Палати. До Українського Клюбу належить 15 радників Львівської Хліборобської Палати.

„НАШ ПРИЯТЕЛЬ" НА ІНДЕКСІ.

Католицька Пресова Аґенція повідомляє, що львівська Кураторія заборонила приймати до шкільних бібліотек і поширювати в школах журнал для нашої молоді „Наш Приятель", який видає і редагує Марійське Т-во Молоді.

Командант червоної армії на Україні.

Революційна воєнна рада СРСР іменувала дотеперішнього заступника начальника політичного уряду червоної армії на Україні, Михайла Амеліна, начальником того уряду або політичним комісаром цілої червоної армії на Україні. Амелінові тепер 38 літ і він з фаху столяр. У світовій війні брав участь як радовий царської армії, а до комуністичної партії належить від 1917 р.

Мін. Барту у Чехословаччині.

ВАРШАВА, 25. 4. ПАТ. Нині вечором відїхав мін. Барту з Варшави до Кракова в товаристві мін. Бека і вищих урядовців міністерства закордонних справ та французького амбасадора Ляроша.

КРАКІВ, 25. 4. ПАТ. З Кракова виїхав мін. Барту до Праги.

Злагіднений конфлікт між Польщею і Чехословаччиною.

ПРАГА, 25. 4. ПАТ. Рада міністрів після подрібної дискусії приняла одноголосно звіт міністра Бенеша про взаємини Чехословаччини з сусідніми державами. Одночасно приняла виявлення міністра про управильнення спірних справ між Польщею і Чехословаччиною.

Повітряні зброєння Японії.

Бюро Райтера повідомляє з Токіо, що японська повітряна фльота, яка складається тепер із 640 літаків, має бути до трьох літ підвищена до 1.150 апаратів. Потрібну до цього суму 44 мілїонів ен вставлено в державний буджет на найближчий рік.

Клопіт Англії з японською декларацією.

ЛЬОНДОН, 25. 4. ПАТ. Політичні кола Англії не перестають цікавитись напрямними японської політики в Китаю, зясованими в декларації з 18. квітня ц. р. японського міністерства закордонних справ. Крім „приятельських завват", висловлених у спеціяльній ноті до японського уряду, завтра оголосить мін. Саймон у палаті послів нову декларацію. Китайський посол у Льондоні відвідав мін. Саймона і засував побоювання китайського уряду з приводу дипльоматичного наступу Японії. Англійський уряд у клопоті, бо не хотів би вразити Злучених Держав і попсувати добрі взаємини з Японією.

Наступ на віллю Троцького.

Втеча перед псами.

ПАРИЖ, 25. 4. ПАТ. Паріська преса дуже сумнівається, чи Троцький далі мешкає у віллі в Барбісон. Щоби переконатися, хто там живе, журналісти вдерлися до віллі, де стрінули двох мужчин і одну жінку. Самого Троцького не заповороту до Туреччини. стали. Мешканці віллі спустили пси, але журналісти щасливо втікли.

ПАРИЖ, 25. 4. ПАТ. Л. Троцький ще не виїхав з Франції. Мін. Саро заявив, що Троцький переговорює з турецьким урядом щодо

Масові страйки у Злучених Державах.

ПАРИЖ, 25. 4. ПАТ. З 20.000 страйкуючих робітників у стейті Вірджінія 75 прц. вернулось уже до праці. Зате 15.000 вуглекопів не годиться на запропоновані платні ген. Джонсоном і страйкують далі. У вугляним басейні страйкує 50.000 робітників. У фабриках трикотів у Філядельфії страйкує 4.000 робітників. У фабриках муніції в Гартфорд 3.000 робітників. Страйк охопив теж робітників ткацького промислу у стейті Месачусетс 3 і пів тисячі, електрівні в Дітройті — 1000 та фабрики штучного шовку в Пенсильвенії 13 тисяч.

Довкола афери Ставіського.

ПЕРЕСЛУХАННЯ ПРЕСАРА.

ПАРИЖ, 25. 4. ПАТ. Слідча парляментарна комісія переслухала колишнього прокуратора Пресара. Пресар признав, що поплутав у своїх візнаннях конференцію з 31. січня ц. р., в якій брали участь президент, генеральний прокуратор і суддя Пренс з іншою нарадою з 8. січня ц. р., яка відбулася в кабінеті президента Драйфуса. Пресар запевняв, що з Пренсом вдержував приятельські взаємини. Опісля комісія переслухала президента Левуа.

Ширіть наш часопис!

Побут і виїзд мін. Барту.

Львів, 25. квітня 1934.

Як можна було сподіватися — варшавські господарі та парнські гості спільно докладали всіх зусиль, щоби маніфестувати назовні польсько-французьку приязнь. Правда, ревність у цій справі проваляли не лише офіційяльні чинники, зобовязані канонами міжнародньої куртуазії, але й ендецькі менери, які при цій нагоді рішили спекти подвійну печеню: чванитися перед французами, що вони „більші приятелі Франції" ніж санація та демонструвати перед урядом франкофільські симпатії польської вулиці. І тому на варшавський залізн. двірець явилася несподівано, „з власної пильности", „почесна чета" — галерчиків, а привітальне слово виголосив найбільш несподівано — емеритований ген. Міхаеліс, один із військових лідерів ендеції, автор численних протинімецьких публікацій. Зате не чекав на двірці сивого довголового керманича закордонної політики Франції, члена Академії Безсмертних і колишнього члена 18-ти французьких кабінетів — багато молодший віком і політичним стажем керманич закордонної політики Польщі: бо в політиці обовязують інші норми, а в даному випадку тією нормою було бажання пригадати достойній старшій союзниці, що й мін. Бека на паризькому залізн. двірці не витав толішній фр. міністер закорд. справ Поль Бонкур, лише шеф дипльоматичного протоколу...

А всеж, як сказано, поза такими маленькими дисонансами обидві сторони взаємно лімітували себе у взаємному висловлюванні собі радости, пошани, приязни і любови. Офіціяльні польські особи мало говорили: міністер Бек відзначається маломовністю (знаменитий приклад — останне експозе у сенатській закордонній комісії), а маршал Пілсудський у закордонній політиці тримається зовсім протилежної тактики, ніж її стосував супроти своїх внутрішніх заличників і противників! Короткою і прикрашеною тільки найбільш необхідними квітками була промова-тост мін. Бека на офіціяльному обіді. Суттєвою у тій промові була заява, що „умовини, які лучать Польщу і Францію, є одним із найсильніших і найтрівкіших чинників міжнародньої політики". Зрештою, ролю декляматорів приняли на себе всі без виїмку, — санаційні, ендецькі й соціялістичні, — польські часописи.

Зате балакучим був мін. Барту. Цей надзвичайно меткий і повний енергії 70-літній старець відповів удвоє довше на привіт мін. Бека, справжнє велике експозе виголосив перед представниками варшавської преси і тамошніми закордонними журналістами, та ще й окреме інтервю дав „Газеті Польській", „Курєрові Поранному" і „Курєрові Варшавському". У тих своїх прилюдних заявах старався п. Барту дуже виразно відмежуватися від „помилок" своїх попередників, без обинників признаючи їх факт. Він яскраво підкреслював повну політичну самостійність Польщі в ділянці її закордонної політики, керованої її власними інтересами; заявляв, що „союз не значить підчинення"; що Франція знала про польсько-німецький пакт і тепер ще певніше переконалась, що той пакт не суперечить польсько-французькій приязні; щиро признавав, що існують „дискретні проблеми", про які не личить прилюдно казати, та дуже зручно пригадував свої особисті заслуги для відродженої Польщі та своє давне знайомство з марш. Пілсудським.

Річ ясна, що все те, що в устній або писаній формі дістається до відома широкої публики, не має великого значіння, коли річ іде про тонкі справи закордонної політики. Без сумніву: сама подорож мін. Барту до Варшави була вже — як ми про це окремо писали — наївним доказом бажання Франції затіснити розхитані звязки з Польщею, по змозі перевірити правдивість хвилюючих поголосок (напр. про становище Польщі до справи „Аншлюсу"), та пере-

Апарати і фотографічне приладдя та зреорганізовану робітню аматорських робіт, що виконує відбитки за кілька годин, поручає:
Інж. А. Шарф, — Львів, Сикстуська ч. 2. 34/76 1—3 **Тел. 53-47.**

шкодити формуванню такої нової конфігурації держав, в якій Польща не стояла би біч-у-біч Франції. Тостами і промовами цього не робиться. Витворюється, щоправда, настрій, який не є ніколи байдужий для рішаючих постанов. А проте й настрої міняються і настрої можна — коли треба — відповідно формувати (доказ: недавній конфлікт з Чехословаччиною). Коли казати про сутні речі, які довідався мін. Барту у Варшаві, та які полагодив у той чи інший спосіб, — то єдиним форумом, на якому це сталося, була нарада у Бельведері. Але саме про ту двохгодинну нараду ні один з її учасників — марш. Пілсудський, мін. Барту і мін. Бек — не сказав (і не скаже) пресі ні слова.

Сутні речі, які могли бути темою тої розмови, це становище до Німеччини, до Малої Антанти, до проблеми розброєння, до проблеми „Аншлюсу". Але передовсім — до проблеми Совітів. Безумовно: обидві сторони мають спільні предмети зацікавлення, але не в однаковому ступні. Бо коли напр. і для Франції і Польщі проблеми Німеччини і Совітів стоять впереді всіх інших закорд. політ. проблеми, то проте Совіти лежать від Франції далеко, а від Польщі — дуже близько... А від Німеччини ділить Францію англійська ґарантія рейнського пакту, а Польща такої перегороди не має. І тих геополітичних ріжниць ніщо вирівняти не всилі: можна тільки говорити, поскільки вони не перешкаджають польсько-французькому союзові.

Практичний вислід тих розмов та реальний наслідок цілої подорожі мін. Барту буде відомий щойно згодом: його виявить хід міжнародніх подій, що найкраще свідчитиме про цілі і завдання державних політик: Франції і Польщі, які мають спільні, але й мають ріжні, дуже ріжні турботи.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
22/48

Нова виборча ординація
до міських рад.

III.

ВИЛОЖЕННЯ ВИБОРЧИХ СПИСКІВ.

Списки виборців мають бути виложені до перегляду в льокалях окружних виборчих комісій найпізніше 16 дня від розписання виборів у містах до 10.000 мешканців та 26-го дня від розписання виборів у містах понад 10.000 мешканців — 7 днів, найменше по 5 годин денно, а до того бодай 2 години після 4-ої (16) пополудні. В тому часі кожному мешканцеві міста вільно переглянути списки виборців і локонувати відписи. Семиденний речинець виложення списку мусить бути без перерви (§ 13 уст. 1).

РЕКЛЯМАЦІЇ.

В часі виложення списків, кожний мешканець міста має право внести обосновану відповідними доказами реклямацію до окружної виборчої комісії і то з приводу невписання його самого або когонебудь іншого до списку виборців, а також проти вписання до списку особи неуправненої до голосування. Реклямації слід зголошувати письменно або устно до протоколу; пересилати почтою не можна. Підчас виложення списку виборців повинні бути присутні найменше два члени (заступники) виборчої комісії (§ 13 уст. 2).

Примітка: Виборці-українці негайно по виложенні списків виборців повинні їх дуже докладно переглянути і ствердити, чи вони вписані до них і чи не поміщено таких осіб, яким не прислугує право голосування. Хай кожний громадянин українець береже свого права, себто вносить реклямації проти невписання управнених або вписання неуправнених до голосування.

ПОЛАДНАННЯ РЕКЛЯМАЦІЙ.

Реклямації проти невписання до списку виборців полагоджує окружна комісія по змозі негайно, але не пізніше як до трьох днів від дня зголошення реклямацій, а найпізніше 26 дня (по містах понижче 10.000 мешканців) або 36-го дня (міста понад 10.000 мешканців) від дня розписання виборів. Про рішення комісія повідомляє реклямуючого (§ 14 уст 1). Коли внесено реклямацію проти вписання когось до списку, комісія повинна найпізніше слідуючого дня після внесення реклямації повідомити про це особу, проти якої внесено реклямацію та повчити її про те, що вона має право внести свою оборону до комісії на письмі або устно вже слідуючого дня, коли її устно або письменно повідомили. При доручуванні письменних повідомлень обовязують постанови розпорядку президента з дня 22. березня 1928 р. про адміністраційне поступування. Реклямації проти вписання вирішує окружна комісія до двох днів від упливу речениця оборони, що має наступити найпізніше 26-го або 36-го дня від дня розписання виборів і негайно повідомляє про своє рішення зацікавлені особи (§ 14 уст. 2). Від повищих рішень нема відклику (§ 14 уст. 3).

Після вирішення реклямацій окружна виборча комісія вписує додатково виборців, яким признано виборче право в реклямаційному поступованні, в окружних або обводових (районових) списках виборців і замикає списки. Опісля доручує оба примірники списків предсідникам обводових виборчих комісій (§ 14 уст. 4).

Окружні виборчі комісії повідомляють головну комісію про всі зміни, що їх переведено у списках з приводу реклямацій. Головна виборча комісія провірює чи одна і та сама особа не находиться у списках виборців у кількох округах або обводах, колиж так було би, тоді головна виборча комісія рішає, в якій окрузі чи обводі прислугує тій особі право віддати голос (§ 14 уст. 5).

КАНДИДАТСЬКІ ЛИСТИ.

Найпізніше 20-го або 30-го дня від розписання виборів виборці мають право зголошувати до головної виборчої комісії листи кандидатів на радних. Кандидати на радних мають мати всі законом передбачені вимоги (себто до міської ради може бути вибраний кожний польський громадянин без ріжниці пола, який до дня розписання виборів скінчив 30 років життя, має право вибирання в якійнебудь виборчій окрузі дотичного міста і знає польську мову в слові і в письмі). Число кандидатів на поодиноких листах не може перевищати потрійної скількости радних, що припадають на дотичну виборчу округу (§ 15 уст. 1).

Ту саму листу кандидатів не можна зголосити в кількох виборчих округах (§ 15 уст. 2).

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 27. КВІТНЯ 1934.
(З конкурсу „Діла" під гаслом „Кожний може стати письменником").

ЯРОСЛАВ ЯРИМОВИЧ.

Мій перший лет.

Ще змалку я мріяв про те, щоби колись стати летуном і з лету птаха любуватися красою свого рідного краю. Подивляти згори золотоверхий Київ його Печерську Лавру і собор св. Софії. Понад грізним Дніпром і порогами його, де колись наші славні козаки так відважно переправлялись на своїх чайках, щоби самому султанові з Царгороду загрожити!

Яке щастя, коли в день моїх 21-их уродин мені, учневі летуньскої школи призначили перший самостійний лет! Мушу доказати, що піврічна праця вадімною, щоби стати летуном, не пішла на марно. Нині мушу доказати, що умію панувати не тільки над собою, але і над сталевим велитнем.

Приїжджаю рано до школи, бо школа міститься за містом при летуньскім майдані, а всі ми, кандидати на летунів, мешкаємо в місті. Вже зі звички підходжу до таблиці метеорольоґічних комунікатів, щоби переконатися, яка буде погода, тим більше, що повіває легкий північний вітер, а це значить, що зміна може наступити дуже легко. Припадково повертаю голову в сторону таблиці головних комунікатів і бачу вписане своє назвище. Я не сподівався нічого, тимбільше, що попереднього дня мав довгий і тяжкий ґричвертигодинний лет, мій пільот-інструктор ви, мучив мене добре і заявив, що дасть мені цілий тиждень спокій. А на таблиці виписане, що нині в год. 3-ій відбудеться мій перший самостійний лет, ґанґар ч. 3, літак ч. 7, легкопад ч. 23 і що годину перед летом маю зголоситися ще до дижурного лікаря.

В першій хвилині почуваю шалену радість, а згодом непевність. Жалую, що мені нічого не бракує, що почуваюся дуже добре і вірю в повпіху. Находить мій інструктор-пільот. Пробую його, чи не можна би мій лет відложити на час пізніший, бо нині непевна погода і я втомлений. Та він знає нас всіх добре. „Ви повинні бути горді, що я вас вибрав на свою першу офіру, що будете нашим шкільним „ґлікманом"...

Сідаю собі за ґанґаром так, щоби мене ніхто не бачив, бо мушу спокійно уплянувати собі цілий лет. Споглядаю на підвозя розбитого літака, на котрім тепер сиджу. Два роки тому один болгарин так скінчив свій перший лет.

Вже полудне, треба йти на обід, але до касина не можу піти, бо там на мене ждуть товариші, що вже певно знають про лет. Не хочу з ними бачитись. Ще маю годину часу, то походжу по місті.

Дослід у лікаря пішов так, як я припускав: можу летіти. Ах який той комбінезон нині тяжкий і легкопад якось дивно тягнеться до землі, а має ще і мене у воздусі держати. Насилу пхають мене до літака. Навіть не бачу, де його перед, а де зад. Бачу тільки здалека стартера з білою хоругвою, як дає знак, щоби відірватися від землі. Літак щось не хоче піднестися. Підбігає до мене інструктор і щось кричить, але я нічого не чую і взагалі не можу зорієнтуватися чому я сам.

Тепер чую вже, як гуде мотор, вже щось собі пригадую. Бачу, як підбігає двох механіків, ловлять літак за крило і скручують знову на старт. Бачу вже всіх своїх директорів, інжинірів, товаришів і їх перелякані лиця. Сильний ґаз і підношуся коротким американом відразу вгору. Лук ліворуч-праворуч, ще один гострий ліворуч і вже лечу яких пятьсот метрів понад летуньским майданом, ще один „люпінґ" і вирівнюю „до простої". Тепер приникаю ґаз, щоби переконатися, чи мотор рівномірно працює, чи не заводить чуття, але ні, літак зовсім спокійно і рівномірно летить. Дивлюся на орієнтаційну мапу і перевірюю напрям на компасі, бо треба дальше летіти, ще маю тридцять хвилин до кінця лету.

Вже ніяких будинків не бачу, самі поля, поорані межами, виглядають згори немов чекляда, порізана на дрібні куски. Ні, не над такими краєвидами хочеться летіти, а над степами, де земля ще не порізана, до Чорного Моря, щоби хоч раз побачити рідні кораблі. Так було колись, а тепер радше пересістись на важкий літак і полетіти до Смоленська, щоби „товарішам" летунам кинути кілька бомб на памятку. Час уже вертати, там певно вже нетерпеливляться, може де збудив, а може й осів на віки.

І довгим легким луком завертаю у сторону летуньского майдану. Вже видно ґанґари і біле коло на середині майдану. Ще раз перелітаю понад головами зібраних, підіймаюся дещо вліво, бо вітер змінив напрям, і легко, щоправда, з двома підскоками, осідаю на лінії білого кола. Знову механіки, тримаючи літак за крила, начеб він іще хотів зринути до лету, спрямовують його в сторону ґанґару. Ще раз пробую його працю, сильний ґаз, але вже на місці, і мовчки він, немов би застидався, що так швидко повернув.

В тім моменті огорнула мене шалена радість, щойно тепер, як мотор затих, я зовсім спамятався і освідомив собі, що це був мій самостійний лет, що за мною вже ніхто не сидів і не поправляв моїх похибок. З радости сльози тиснуться мені до очей, не знаю, що маю зі собою зробити, але бачу інструктора, що надходить, скоро відпинаю легкопад і біжу до нього, щоби йому в першій мірі подякувати, бо тільки завдяки йому мені нині так добре повелось. По спільних поцілунках він каже: Ну, добре, але тепер мусите мені дати слово, що й на будуче будете солідно працювати і сміло виконувати мої прикази, а тоді ще неодну прислугу зробите своїй батьківщині на крилатій потворі.

Тепер щойно відчуваю шалене змучення і голод. Товариші тягнуть мене на спільний обід, цього їм не можу відмовити, бо це належить до традиції школи, але від вечірньої пиятики викручуюся, бо хочу бути сам, щоб успокоїтися.

Тому використовую право, що мені прислуговує, значить: право безплатного перелету на всіх летуньских лініях. Сідаю на пасажирський літак і лечу до Берліна на ґаківкові змагання Кавала—Німеччина. І щойно під впливом гарної гри канадійців і криків шалених глядачів уже зовсім успокоюся.

На листі кандидатів треба докладно подати число виборчої округи, ім'я, прізвище, вік і точну адресу замешкання кожного кандидата. Прізвища кандидатів означуються черговими числами. До листи кандидатів треба долучити заяву кожного кандидата, потверджену власноручним підписом:

а) що погоджується на зголошення його кандидатури на дотичній листі і в дотичній виборчій окрузі;

б) що має право бути вибраним радним;

в) знає зміст статтей 6, 8 і 9 закону з 23. березня 1933 р. про частинну зміну устрою територіяльної самоуправи. На випадок відсутности такої заяви головна виборча комісія викреслює кандидата з листи (§ 16 уст. 1).

Примітка: Згадані статті закону постановляють: Хто дає свою згоду на посталення своєї кандидатури на радного, обовязаний прийняти мандат і виконувати його до кінця каденції або доки мешкає на просторі того міста і має право бути вибраним.

Зложити мандат перед кінцем каденції має право кожний на основі закону, коли обняв публичний уряд або прийняв мандат в іншім органі того самоуправного союзу або в іншім самоуправнім союзі.

Влада дозволяє зложити мандат перед установою каденції особам, які: а) наслідком фізичного каліцтва або дуже поганого здоровля або також лихого господарського положення не можуть виконувати публичних обовязків; б) постійно заняті поза простором міста або мають заняття, получене з частим чи довшим покиданням осідку міста; в) подадуть інші важні причини, які заслуговують на увагу. Влада має право наложити на особу, яка безправно відмовилася прийняти мандат, або зложила його перед закінченням каденції і від тих обовязків не звільнена по думці вище наведених постанов, одноразову кару у висоті від 10—1000 зол. на користь міста. Покараному присługує право внести жалобу на повище рішення в речениці 14 днів після його доручення до приналежного воєводи, який вирішує справу оконечно при співучасти воєвідського виділу (стаття 6).

Хто без оправданих причин не явиться на трьох чергових засіданнях міської ради, тратить мандат (стаття 8).

Членам вирішальних органів самоуправного звязку не вільно входити у правні взаємини в ролі контрагента з тим самоуправним органом, якого є членом (стаття 9 уст. 1).

З КІЛЬКОХ ЛІСТ МОЖНА КАНДИДУВАТИ?

Кандидувати можна тільки з одної листи і в одній виборчій окрузі. Коли того самого кандидата помістили на кількох листах, то важним вважається його зголошення на тій листі, до якої долучив свою згоду з найпізнішою датою. На випадок однакових дат викреслюють кандидата зі всіх ліст (§ 16 уст. 2).

Предсідник головно виборчої комісії має право візвати кандидата, щоби переконатись, чи він володіє польською мовою в слові і в письмі. Коли кандидат не явиться на правильно йому доручене візвання, то головна виборча комісія може його викреслити з листи кандидатів. Від цього рішення нема відклику (§ 16 уст. 3).

ХТО МОЖЕ ЗГОЛОСИТИ ЛІСТУ КАНДИДАТІВ?

Кожна ліста кандидатів має бути підписана **власноручно** найменше одною пятьдесятою (1/50) частиною всіх виборців, вписаних до списку виборців дотичного міста чи виборчої округи. Основою устійнення числа вимаганих підписів є списки виборців, зладжені зверхником міста, при чому не беруть під увагу часу реклямації. Листу може підписати також і той виборець, якого вписано до списку виборців щойно на реклямацію. **В кожному випадку число триста (300) підписів є вистарчаюче. Кожний виборець може підписати тільки одну листу.** На випадок підписання двох або більше ліст, підписи на листах, пізніше зголошених, є неважні, якщо підпису, поміщеного на листах скоріше зголошених виборець не відкличе найпізніше 24 або 34 дня від розписання виборів. Предсідник має право візвати виборців, які підписали листу і провірити власноручність їхніх підписів на листі та уневажнити підписи тих, які не явилися в точно означеним речениці (§ 17 уст. 1).

Ті, що підписують листу, мають подати адреси своїх мешкань. Смерть підписуючого або пізніша втрата права вибирання не потягає за собою уневажнення листи. Виборець має право стягнути свій підпис на листі кандидатів найпізніше дня 24-го або 34 від розписання виборів (§ 17 уст. 2).

Повновласником листи, уповажненим порозуміватися з виборчою комісією, вважають того, що є підписаний на першому місці; заступником повновласника підписаного на другому місці, коли в листі не вказано виразно особи як повновласника чи його заступника (§ 17 уст. 3).

Примітка: Зголошування ліст кандидатів є дуже важливою справою. Слід додержати при зголошенні всіх формальностей, бо в противному випадку ліста буде уневажнена. Зовсім кандидати на радних мусять долучити до листи своєї заяви, виготовлені в точно приписаний законний спосіб і мусять знати постанови статтей 6, 8 і 9 самоуправного закону з 23. III. 1933 р.

„Я і ти", „Лиш раз у житті", „кожний з нас приніс вам серце" — це пісоньки, що їх співатиме кожний хто прийде на виставу нової музичної комедії — Меріям Лужницького й Й. Балтаровича

„Подружжя в двох мешканнях".

Премієра в перших днях травня в салі „Театру Ріжнородностей".
1469 1-3

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі товари
ЗМАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

Як іде позичка „Рідній Школі".

ЛЬВІВ.

Тому, що дотепер не було ніде прилюдної згадки про становище жовківської дільниці **Львова** до справи позички „Рідній Школі", думав би хтось, що ця частина столиці, замешкана здебільша робітництвом, не бере участи в цьому ділі. Тимчасом заходом кружка „Р. Ш." ім. Короля Данила відбулася там нарада ще 4. березня при участи 51 осіб, представників усіх верств громадянства цієї дільниці. Нараду відкрив і зреферував справу позички голова кружка ю. А. Каштанюк. На цій нараді зложили окрему комісію позички та видали поклик, щоби кожний голова родини підписав щонайменше одну позичку. В дискусії забирали голос пп. Микитович і Заяць. Вони вказували на завдання й дотеперішні осяги „Р. Ш.". Всі присутні з одушевленням приняли рішення Загальних Зборів Загального Зїзду „Р. Ш." про внутрішню позичку і заявили свою готовість взяти в ній якнайширшу участь. Таки зараз на нараді підписали частину декларацій і вплатили навіть поважну гону готівку. До комісії позички ввійшли: о. А. Каштанюк, о. В. Лончина, Ігуменат ОО. Василіян, Михайло Стецьків, О. Микитович, М. Панасюкова, Ю. Слівка, Софія Паранкевич, В. Васильків, Семен Рижий.

КОСІВ.

Ще 21. лютого на своїй нараді видвигла Старшина кружка „Р. Ш." окрему комісію позички в особах д-ра Сабата й кооператора д-ра Прибитківського. Комісія спільно зі Старшиною, особливо головою д-ром М. Гаврецьким намітила спосіб переведення тієї позички та громадян, які цим ділом занялись би. Дотепер підписали 42 позички, в цьому кооп. „Народня Хата" 50 і радн. Волод. Лаврівський 50 зол.

СУДОВА ВИШНЯ.

Дня 21. 3. відбулась анкета представників культурно-освітніх та економічних інституцій судово-вишенської округи у справі безпроцентової позички „Р. Ш.". В кілька днів пізніше реферував цю справу дир. Франц Заяць на нараді місцевих громадян (міщан та інтеліґенції). На цій нараді вибрали комісію позички, до якої ввійшли: о. Вас. Полянський, о. Зв. Модрицький, мец. Вол. Гаєвський, мец. Ром. Громницький, д-р П. Бобак, проф. Ів. Молещій. Зараз на нараді підписали 8 позичок на суму 250 зол. і вплатили готівкою 120 зол. О. Іван Заяць із Тулиголов підписав і вплатив зараз 50 зол., а кред. кооп. „Зоря" із Судової Вишні підписала також 50 зол., вплачуючи 25 зол.

ЖИДАЧІВ.

Позичка „Р. Ш." розрушила і тутешню околицю. Позичкову комісію складають: Старшина кружка „Р. Ш." та голови товариств: церковного братства, Союзу Українок, читальні „Просвіти", „Сокола", кооп. „Народній Дім" „Зоря", о. дек. Михайло Раковський та проф. Михайло Хавлюк підписали відразу позичку, складаючи готівкою 161 зол. 20 сот. Дальша акція йде добре.

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мушліни, крепони, еповази і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ**
А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 22-365

ДОБРОМИЛЬ.

Дня 12. березня ц. р. відбулася під проводом голови кружка „Р. Ш." п. Григорія Турка нарада, на якій запальними словами реферував справу д-р С. Антонович. Зорганізовано комісію позички, яка уладжує в цій справі наради по селах. Із самого міста Добромиля підписали дотепер позичку на 525 зол.

СТАРИЙ САМБІР.

Дещо слабше представляється наразі справа позички в Ставросамбірщині, але це не виключене, що в найближчих днях відношення поправиться, бо в цій справі робляться вже перші заходи. На нараді про безпроцентову позичку „Р. Ш." зложили повітову комісію, до якої ввійшли в пілости Старшина кружка „Р. Ш." та від „Союзу Українок" п-і Дашова і Яворська.

НАДВІРНА.

Також з Надвірної ще не наспіли відомости про хід позички. Дотепер тільки д-р Селепей переслав на ту ціль від себе 100 зол.

ВОЙНИЛІВ.

Войнилів переслав дотепер 9 позичок, у цьому від Районової Молочарні 50 зол.

ПЕРЕМИШЛЯНИ.

Ладанці (пов. Перемишляни) підписали дотепер 5 позичок, у тому Районова Молочарня на суму 100 зол.

КРАКІВ.

З Кракова надіслали дотепер 10 позичок, при чому вплачено на них готівкою 165.50 зол.

ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД.

Найбільше позичок до цієї пори вплинуло зі Львова (1.143), далі зі Стрия, Терчополя, Дрогобича, Перемишля. З більших позичок у Львові (крім тих, про які вже була згадка) підписали ще: „Карпатія" 250 (впл.), „Народня Торговля 300, Самопоміч Службовців Нар. Торговлі 750, д-р Степан Федак 200 (впл.), кооп. „Суспільний Промисл" 150 і по 100 зол.; Народня Гостинниця (впл.), проф. Скоробогатий (впл.), книгарня ім. Шевченка, д-р Маріян Дзерович (впл.), Евгенія з Іванчуків Левицька, Григорій Пеліховський, д-р Ярослав Гинилевич (впл.), „Скора Поміч" при кружку „Р. Ш." ім. Б. Грінченка (впл.). — Як рату на підписані позички вплатили вже підписувачі більших позичок у поважній сумі (Ревіз. Союз 775, „Укр. Преса" 325, Центросоюз 266.50, Самопоміч Н. Т. 250, Фабрика „Зоря" 250, Суси. Промисл 50).

ДО ВІДОМА ВСІМ:

У справі позички просять нас з Головної Управи „Р. Ш." оповістити, щоби приклакуючі готівку на позичку конечно зазначували це вгорі на середній частині чеку ПКО. словом „позичка". Таксамо й на відтинку почт. переказу. Інакше книговодчик не знав би, як записати, а з того могли би зайти немилі похибки.

Також просять нас пригадати, що всі ті, які перебрали готівку як рату на позичку, мусять цю готівку переслати негайно до Головної Управи. Всі підписані заяви на позичку треба теж негайно сюди переслати без огляду на те, чи вже рати вплачені, чи ні. Всякі проволікання перешкоджують справности книговодства, опізнення проголошення позички, ба й шкідливі похибки.

По широкому світі.

— В Москві відкрили нову радіостацію Комінтерн на 5000 кільоватів.

— У січні і лютім ц. р. закупила Німеччина в Злучених Державах складових частин до літаків за 650 тисяч долярів. Зате в Англії закупила Німеччина 80 моторів до літаків.

— У Мілано підписали торговельну умову між Італією і Францією.

— У травні відбудеться в Ковні міжнародня залізнична конференція з метою уґлядення тарифи на залізницях за транспорт з СРСР до Німеччини. В нарадах візьмуть участь також польські делеґати.

— З копальні біля Сараєва видобули тіла 111 вуглекопів. Парлямент призначив 25.000 динарів як допомогу для родин вуглекопів.

— Австрійський уряд дозволив на поворот архикн. Евгенові Габсбурґові. Архикнязь Евген поселиться в Ґумпольдскірхен в осідку німецького липарського ордену.

— В Анкарі підписали торговельну умову між Німеччиною і Туреччиною.

— На острові Коттінґа знайшли діямант 250 ґрамів. Вартість діямянту неоцінена.

—o—

Жиди проти Англії?

НОВА АКЦІЯ В СПРАВІ ПАЛЕСТИНИ.

Дня 23. п. м. мав у Львові для представників преси відчит один із членів центрального комітету сіоністів-ревізіоністів д-р Й. Гофман з Риґи про нову акцію, яку почали жиди у світі у справі Палестини. Акція ця почата 1. січня п. р., що кінчиться у травні, має на меті зібрати якнайбільшу скількість петицій, спрямованих до англійського короля та до англійського парляменту, щоби пригадати зобовязання, які взяв на себе англійський уряд, приймаючи мандат над Палестиною від Ліги Націй.

Петиції підписують жидівські організації та поодинокі особи. Індиайдуальні петиції, що йдуть через уряд даного краю, де живуть жиди, збиратимуть тільки у тих краях, де жиди живуть більшою масою і де відчувають потребу емігрувати (Польща, Литва, Латвія, Румунія, Австрія, Закарпаття, Греція).

Яка причина цих петицій?

У ріжних краях зміцнився протижидівський рух; він стоїть подекуди у звязку з загальним явищем, що держави наслідком безробіття хотіліб позбутись якнайбільшої скількости своїх громадян, не своєї національности. Одночасно жиди надибують постійні труднощі, коли хотять емігрувати до Палестини.

Ліга Націй передала в 1922 р. мандат над Палестиною Англії; в основу цього мандату лягла славна деклярація англійського міністра Бальфура, який уже раніше висловив свої симпатії для сіоністичних змагань і проголосив тезу, що жиди мають право на відбудову свого давнього національного огнища. Англія приняла зобовязання допомогти у цьому жидам політичними та економічними засобами. Хоч поняття „національного огнища" загальне, нема сумніву, що для жидів воно покривається з ідеєю самостійної держави. Жиди мають право домагатись з гуманітарних оглядів, щоби на світі мали бодай один клаптик власної землі, як найменші народи. З другого боку під напором обставин, які приневолюють їх до того, вона мусять добитись доступу до Палестини.

Англія не виконала своїх зобовязань супроти жидів. У Палестині веде вона на перемін політику для зацитькування арабів і коли одного року сприяє жидівській еміграції, на другий спинює її. На 25.000 цертифікатів, які мав призначити за один рік англійський уряд видав дозвіл тільки для 5.000 осіб і з тої суми ще 2.000 зарезервував для себе. Між Трансйорданією і Палестиною нема кордону, пашпортів ні віз. Наслідком цього, араби втікають від голоду у Палестину і тимсамим ослаблюють постійно жидівський елемент.

Земля в Палестині у 60 відсотках „державна"; англійський уряд видав у свій час закон, що рілля необроблена три роки, переходить на власність держави. Поселенці мають величезні труднощі, щоб її викупити; вона дорожша там, ніж у найдорожших міських осередках, у Шікаго або в центрі Льондону. А проте успіхи в Палестині незвичайні; перед світовою війною мали жиди в Палестині 450.000 дунамів землі, у 1930 р. — 1.200.000 дунамів з прегарними садами; місто Тель-Авів з пустині перемінилось у промисловий осередок із 83.000 мешканцями. До 1933 р. повстало в Палестині 3.281 промислових підприємств із капіталом 4 і пів міл. фунтів і 16.492 робітниками.

Економічні можливости Палестини необмежені; вона лежить у вузловім пункті морських, залізничих і повітряних шляхів, що єднають поодинокі частини світа. Англія, що тримає її в руках, має і матиме вічно суперечні інтереси з арабами і мусить природно опертись у цій боротьбі на жидах у Палестині. Тимто не слід робити загальних висновків про ворожий конфлікт жидівства й англійського уряду. Жиди подекуди самі собі винні, що в палестинській політиці не поставили питання руба: нехай Англія вибирає між ними або арабами. З огляду великодержавних інтересів Англія не має вибору, бо ці інтереси суперечні з арабською політикою, яка мусить воювати з англійцями.

Нинішня гостра проблема безробіття в усіх країнах дає жидам підставу сподіватись, що всі держави підтримають їх еміграційну акцію до Палестини.

ПІДПИСУЙТЕ Й ВПЛАЧУЙТЕ НА ПОЗИЧКУ РІДНІЙ ШКОЛІ ПО 25 ЗОЛ.

„GUTE LAUNE"
Веселий настрій може тепер кожний мати читаючи
GUTE LAUNE.
GUTE LAUNE
це новий місячник для веселих людей і тих, що ними хочуть бути.

Брошура василіянського достойника з 1863 року.

Будова Народнього Дому. — Тодішні святоюрські достойники.

Від кільканацятьох років складав нарід жертви на будову народнього дому, сума жертв сягала до півтораста тисяч ринських, а будови народнього дому не закінчено. „Чому? — писав автор, — цього нарід не знає, бо названа комісія лише прихід подає до відома, а досіль ми не бачили розходу грошей, де й на що їх видано: чи на балі? чи на часті подорожі до Рідня? чи тільки на будову народнього дому?" Навіть намісник Голуховський уже декілька разів нарікав на самовільне господарювання народніми грішми. Автор пригадував, що Малиновський закинув у своїй книзі єп. Білянському, що він украв капітулі близько пів міліона золотих польських, а „чому він, — питав автор, — будучи членом комісії народнього дому, не запобіжить тому, щоб у відповідному часі не закинув нарід чогось подібного йому й усій комісії?"

Авторові насувалася думка, що святоюрці були такої думки, що вони не були обовязані складати рахунків перед народом, бо останній повинна була заспокоїти сама їх повага. „Їм здається, що народній дім це їх власність і що там ніхто більше не має права, тільки вони самі. Тому й вони, будучи цієї помилкової думки, а до того привикши вже віддавна — коли то ще не були українцями, але польськими аристократами — поступати деспотично з підвладним духовенством, прийповни на Бесіду, де збирається українська інтелігенція, а на декляматорські вечорі й академічна молодь, осмілюються показувати якусь вищість смішною своєю надутістю, а часом забувшися, що вони не в консисторі, навіть імпонувати". Тут і питав автор, „чи не задумують вони знов закувати український нарід у свої доби, в яких тримали й мучили його через 74 років".

Автор закликував український нарід до бачности словами: „Народе! майся на бачності. Ти зложив уже крім матеріялів тощо на народній дім до сто пятьдесять тисяч, а ось, тринацять літ уже минуло, ще не закінчений! а скількиж тисяч мусиш зложити на церкву, якщо святоюрці так далі, як досіль, господарюватимуть твоєю тяжкою працею — самовільно?!" Свій заклик уважав автор за умотивований уже тому, що крилошани навіть не мали часу займатися чимсь поза консисторськими справами, що загирили в своїх руках Матицю, яка не видавала таких писань, як інші Матиці, що в 1851 р. захопили в свої руки комісію для видавання українських книжок для народніх шкіл, але не надавалися до цього й мусіли в 1863 р. передати таку важну справу в руки світських людей.

Далі переходив автор до справи фонду на вдови й сироти. Тут ставив він львівській консисторії на зразок перемиську епархію, де щороку відбувалися наради з участю епархіяльного духовенства, а наставники подавали щороку стан приходів і розходів у часописах до відома загалу. Навпаки, святоюрці держали справу фонду в таємниці й хіба декілька разів можна було вичитати в польських часописах про поважні втрати фонду з причини лихої адміністрації.

Таким самовладним і недбалим веденням народніх справ тратили святоюрці віру й довіря серед народу й пошану в нього, бо й народ і духовенство знеохочувались.

Нарід знеохочувався, бо 1) давав тисячі на народній дім, а не знав, на що та як вони видавалися; 2) бачив, що святоюрці відсунули від участи в чистонародніх справах світську інтелігенцію, яка совісно й щиро працювала для його добра й освіти; 3) бачив, що святоюрці знеохочували своєю непристойною гордістю академічну молодь, для якої він надавав стипендії й щороку складав тисячі на запомогу для бідніших учнів, й ослаблювали національного духа в ній, споглядаючи на неї не батьківським, як на дітей народу, але аристократично-імпонуючим оком; 4) бачив, що святоюрці займалися цілком неналежними до них справами, а занедбували свої властиві обовязки щодо піднесення релігії, привернення відправи наболоження в його первісній чистоті, його поваги й величности, щодо видавання книжок для народу в народній мові з поясненням літургії й інших церковних обрядів, із життями святих тощо, щодо видавання шкільних підручників для національних шкіл і заведення в них навчання хову худоби, садівництва, бджільництва тощо, а передовсім церковного співу, бо він підносить віру, заохочує людей до церкви й піддержує моральність. Обовязком святоюрців було засновувати школу для дяків, якої не було у Львові, завести кращий лад для брацтв і паламарів при церквах, добрий лад і контролю церковних кас, щоби вони так часто не ставали лупом злодіїв і жертвою вогню, усунути надужиття й здирства по деяких парохіях, розпорядити під карою й гострим надзором уже віддавна непрактиковані катехизації для молоді в неділі й свята по парохіях. Останнім способом бажав автор усунути „те велике, для релігії дуже шкідливе, а для парохіян утяжливе надужиття, що новоженці, замість науки перед шлюбом, через цілий тиждень мусять робити для священика, бо инакше не дасть їм шлюбу, тощо".

(Д. б.) **М. Возняк.**

З відчитової салі.

Відчит о. д-ра М. Конрада п. н. „Католицизм і націоналізм".

В неділю 22. п. м., у салі „Бесіди" відбувся у серії „академічних відчитів" — відчит о. д-ра М. Конрада на тему „Католицизм і націоналізм". Найкращим доказом зросту зацікавлення подібними проблемами серед української інтелігенції, головнож серед студентської молоді, зацікавлення слушного та справданого, була вщерть виповнена відчитова саля: такої маси слухачів давно вже ніякий відчит у нас не бачив.

Здається, що хибою відчиту була надто широка диспозиція, яку собі ш. прелєгент намітив: через те він порушив велику силу моментів тієї великої проблєми, яку творить націоналізм і його спільні чи розбіжні точки з католицизмом, з другогож боку не міг вже довше над ріжними сторінками проблєми зупинятись і мусів оперувати загальниками (напр. про італійський фашизм: у виголошеному з великим захопленням історичному нарисі про повстання і здвиг фашизму не було ні згадки про ті його негативні, для нас особливо цікаві та не байдужі, сторінки, як напр. національна політика; так само вражали поверховні пеани про гутенберґівський рух, по суті реакційний рух східно-пруських юнкрів, що мали з націоналізмом дуже мало спільного, та про зарахування Дмовського до ряду сучасних націоналізмів! Те саме торкається лише згадки про Сореля, з промовченням його фільософ. системи, що мала величезний вплив на націоналістичну публіцистику — і т. д.).

Прелєгент казав спершу про ті можливости національного розвитку, які існують лише в національних державах. Дуже влучно згадав тут теж про Швайцарію, як приклад мирного нац.-держ. співжиття народів, обєднаних традицією та географічно-господарськими інтересами. Згадавши побіжно про націоналістичний рух у ріжних країнах, ширше зупинився над українським сучасним націоналізмом. Неправильно — на нашу думку — зарахував туди й деякі прояви студентського життя, які випливали з традиції ще передвоєнного студентського руху, перебільшив теж ролю „Заграви". Зате дуже правильною була оцінка впливу на молодь Д. Донцова і його деструктивного, „ірраціонального" та „вольонтаристичного" ніцше-

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЄСКИЙ** вул. Боїмів ч. 4.

анізму. Як приклад ментальности молодих людей, захоплених такою ідеольогією, цитував вірші В. Янова „іду — реву — ревіч мушу — мушу" (той цитат слухачів здорово розвеселив).

Прелєгент протиставив анархістичному чуттевому ірраціоналізмові розум, керований засадами христ. етики. Доказував, що ідеалізм і активність це спільна платформа католицизму й націоналізму. Обидва світи — католицький і націоналістичний — займають однаково ворожу позицію супроти світа матеріялістично-ліберальстичного, супроти соціялізму (Совітів) та хижацького капіталізму. Сучасний український націоналізм має в собі ще силу ліберальстичних і матеріялістичних хиб. Прелєгент поставив сміливу тезу, що „меч і хрест" є нерозлучними поняттями і творять проблєматику новітнього націоналізму. Атеїзм укр. націоналізму є одним із залишків ліберальстичного світогляду. Релігія не може бути засобом до цілі, бо булаб тоді якоюсь людською видумкою. Релігія є понаднаціональною, але є теж корінням національної свідомости і нац. культури. Понаднаціональною є етика, але не може кожна нація творити для себе етику окрему. Сучасний український націоналізм живе ще старими категоріями, хитаючись поміж кількома фільософічними системами, які собі взаємно суперечать. М. і. відзначається сучасний український націоналізм культивуванням поверховности і дилетантизму, ставленням абсурдного понад раціональне, шуканням для самого шукання („чин для чину"). Ділами (чинами) повинні і мусять кермувати воля, розум, світогляд. Ірраціоналізм Донцова веде до анархії думки.

Католицизм є непримиримим ворогом ніцшеанізму. Практика націоналістичних держав (Італія, Німеччина) доказує пересування ядра ніцшеанізму (егоїзм) в сторону ядра християнізму (альтруїзм): доказом господарські реформи. Будучність націоналізму залежить від успіху його пошуканки звязків з католицизмом.

Відчит тривав близько 2 години, при чому прелєгент весь час швидко читав. У наслідку слухачі, що пильно слідкували за думками прелєгента були такі втомлені, що ніхто не зголошувався до дискусії, дарма, що напевне були між ними охочі забрати в цій матерії слово. Говорив лише п. радн. д-р І. Копач який у делікатній формі звернув увагу на дещо проповідницький спосіб вислову прелєгента (емфаза, категоричний тон) та перестерігав перед перемішуванням святих речей з речами дрібонькими.

Відчит був дуже цікавий і можна булоб порадити ш. прелєгентові — видати його друком після усунення деяких хиб, указаних на вступі цього побіжного звіту.

Хто такий архиепископ Олексій?

Волинський архиепископ Олексій Громадський — це типовий холмщак. Уродився на Підляші мабуть у с. Ботокудах, пов. Біла. Батько його був дяком (б. уніятський дяк) в цім селі. В церкві в цім селі укривали частину мощів св. Йосафата; вид цих мощів, як говорив сам О. Громадський, сильно подіяв на нього.

Учився він у Холмі, як і багацько українських селянських синів у цім часі з Холмщини й Підляша; учився там і брат О. Громадського, що є суддею.

Перед війною був О. Громадський в Бесарабії, де був мабуть префектом якогось жіночого наукового заведення. В часі війни, коли Росія заняла Галичину, вислали О. Громадського до Галичини, щоби ширив тут православ'я: був він мабуть в околицях Жовкви і Рави Руської. Та скоро вернувся він звідси, заявляючи, що „там нема кого навертати, а радше треба би від них дечого навчитися"; таке говорив він мені сам опісля в Бересті. Подобався йому голосно вселюдний спів по наших церквах в Галичині і такий спів хотів він опісля завести і в православних церквах.

По берестейськім мирі перебував О. Громадський у Бересті і у своїх родинних околицях. Не був ворогом унії, але ставив їй, як і всі холмщаки, одно: вредлжати для церкви й українства Холмщину і Підляша, бо в іншім разі унія не буде мати ніякого впливу на решту української інтеліґенції.

О. Громадський делікатної чисто української натури, інтеліґентний, по українськи добре говорить і є свідомим українцем.

М. Михановський.

Як не можете спокійно спати — то підпишіть позичку Рідній Школі на суму 25 зол.

ЗА ДОБРУ ШКОЛУ.

Станиславів, 22. квітня 1934.

Високоповажаний Пане Редакторе!

В „Ділі" ч. 102. з 22. ц. м. находиться стаття п. І. Герасимовича п. н. „За добру школу", в якій шан. автор по загальних інформаціях про нові гімназії та про відношення громадянства до школи закликав посилати діти до шкіл, вичисляючи всі середні школи „Р. Ш." та підносячи прикмети кожної зокрема. На жаль, переочив шан. автор і не згадав ні словечком деяких українських шкіл, які вправді не стоять під егідою „Р. Ш.", але проте — сподіюся — роблять також добру службу для рідного народу.

І так: Дівочий Інститут і гімназія в Перемишлі, гімназія СС. Василіянок у Львові, семінарія і гімназія СС. Василіянок у Станиславові, семінарія СС. В. у Дрогобичі і Яворові — це також школи добрі, вивіновані і примішені мабуть не найгірше, а щодо кваліфікацій учит. зборів, то також сумнівів не може бути.

Прошу Вп. Пана Редактора помістити цей „додаток". — З глибокою пошаною

Григорій Заморока.

На підставі інформацій, засягнених у кругах „Р. Ш.", подаємо до цього листу такі зазвваги: „Рідна Школа", отвираючи свого часу дівочу гімназію у Львові, не робила конкуренції істнуючій тут василіянській гімназії, бо гімназія СС. Василіянок була класична, а гімназія „Рідної Школи" гуманістична. Натомість СС. Василіянки у Станиславові, замість перемінити свою учительську семінарію — кажім — на захоронкарську семінарію, або якусь фахову середню школу, творять другу гуманістичну гімназію, хоча така гімназія „Рідної Школи" істнує там вже від літ і сповняє якнайкраще своє завдання. Те саме бачимо в Дрогобичі і Яворові, коли одночасно нема у нас, українців, буквально ні одної (!) захоронкарської учительської семінарії. З того ясно виходить, як шкідливо є творити безпляново такі самі середні школи в тих самих місцевостях. Тому крайня пора, щоб українські власники шкіл якнайскорше порозумілися між собою щодо раціонального розміщення приватних шкіл ріжного типу.

При всяких нагодах збирайте датки на мандрівні бібліотеки, які підуть на західні землі.

Шевченківський концерт львівських дівочих шкіл „Рідної Школи".

Молодь шкіл Т-ва „Рідна Школа" дівочої гімназії й 7-клясової вселюдної дівочої школи ім. Т. Шевченка у Львові влаштувала 24-го ц. м. в салі Академічної гімназії при вул. Сапіги концерт у шану Тараса Шевченка.

Програма була велика й ріжноманітна. Почалась „Заповітом" Шевченка-Стеценка, що його відспівав злучений хор. Після цього йшла деклямація гімн. учениці М. Дротомирецької — В. Самійленко „26 лютого". Дитячий хор вселюдної школи виступив із двома точками-піснями М. Гайворонського „Тихо,тихо Дунай воду несе" та „У неділю рано", у другій частині програми відспівав у супроводі фортепіяну „Закувала зозуленька" до слів Шевченка невідомого композитора і „Ой літа орел" Стеценка. Скрипкове соль у супроводі фортепіяну мала гімн. учениця О. Михайлівська, після цього йшла деклямація В. Лепкого „Шевченкова верба", жіночий хор „Гагілка" С. Людкевича, деклямація гімн. учениці С. Янович „Псальмів Давидових", фортепіянове соль Коржинської: В. Барвінського „Думка" і „Колискова пісня", збірна деклямація кількох учениць „Лічу в неволі" і жіночий хор „Думи мої" і „Похід" композиції Б. Кудрика до слів Шевченка. Фортепіяновий супровід вела учениця І. Абрисовська. Хори вишколені під проводом проф. І. Гриневецького.

Концерт мав дуже поважний, наскрізь святочний настрій і стояв на високому рівні.

Засудили трьох редакторів.

ТОРУНЬ, 25. 4. ПАТ. Суд у Торуні засудив трьох редакторів на кару арешту від 4 місяців до півтора року та на гривну за образливі статті для начального лікаря Каси Хорих д-ра Скарбек-Телішевського. Засуджені зголосили апеляцію.

Важні господарські наради

Тернопільщини.

Зїзд Філій „Сільського Господаря", Окружних Союзів Кооператив, Відділів Маслосоюзу та агрономів тернопільського воєвідства.

Дня 21. квітня ц. р. відбувся в Тернополі Зїзд Окружних Союзів Кооператив, Відділу „Маслосоюзу" та Філій „Сільського Господаря" і їх агрономів з району тернопільського воєвідства. На зїзді було присутних 34 делегати, що заступали 27 господарських установ, у тому 2 централі, 12 Філій „Сільського Господаря", 10 Окружних Союзів Кооператив, 1 Український банк, 1 Відділ „Маслосоюзу" та 1 Подільська Пасічнича Спілка. Між делегатами було 13 агрономів.

Зїзд відкрив в імени Головного Т-ва „Сільський Господар" у Львові **інж. д-р Е. Храпливий** та подав до відома, що його скликано від Інспекторату Агрономічної Праці для обговорення чергових питань нашої господарської та збутової праці в районі. До президії вибрано членів Головної Ради Т-ва „Сільський Господар" радників **М. Луцького** (Янчин) та **проф. П. Чайківського** (Теребовля); секретарював **інж. агр. Філінський** (Тернопіль).

З черги виголосив реферат **інж. д-р Е. Храпливий,** в якому обговорив працю „Сільського Господаря" на цьому терені, представив напрямні трилітнього плану праці цеї організації, обговорив відношення „Сільського Господаря", до нової госп. політики держави, а зокрема до львівської Хліборобської Палати. Представив теж справу незатвердження через тернопільське воєвідство нових статутів „Сільського Господаря" та заходи, які робиться в цій справі, щоб цю трудність усунути. Вкінці представив чергові завдання фахової і організаційної праці „Сільського Господаря" на найближчий час.

Другий реферат виголосив дир. „Центросоюзу" **О. Радловський,** в якому обговорив збутову роботу нашої кооперації і „Сільського Господаря", ведену під кермою „Центросоюзу", звертаючи зокрема увагу на збут безрiг, який на цьому терені стрічає чимало перепон. Також обговорив можливости збуту дробу та звернув увагу на збут яєць. У рефераті порушив також низку торговельно-технічних справ збуту.

У дискусії забирали слово: інж. О. Федорук (Подільська Пасічнича Спілка Тернопіль), проф. П. Чайківський (О. С. У. К. Теребовля), М. Луцький („С. Г." Перемишляни), інж. А. Чемерис („С. Г." Скалат), інж. В. Радловський („С. Г." Теребовля), д-р П. Таращук („С. Г." Збараж), дир. І. Наконечний (П. С. К. Борщів), д-р Гринкевич („С. Г." Тернопіль), дир. Малаховський (П. С. К. Тернопіль), інж. Жолнірчук („С. Г." Збараж), інж. Р. Мамчин („С. Г." Золочів), інж. Р. Голод („С. Г." Зборів), інж. Я. Мушій („С. Г." Копичинці), інж. Ст. Кушей („С. Г." Борщів), д-р Т. Вацьо („С. Г." Буськ), дир. М. Снітинський (П. С. К. Зборів), інж. Самокішин („С. Г." Підгайці), інж. О. Стойкевич („С. Г." Зборів), інж. Філінський („С. Г." Тернопіль). Дуже жива кількагодинна дискусія винесла чимало господарських справ та дала основу для дальшої здорової праці наших господарських установ у Тернопільщині. Наради закінчив предсідник Митрон Луцький зясуванням висліднів цього зїзду.

Зїзд приняв такі резолюції:

1) Зїзд філій „Сільського Господаря", Окружних Союзів Кооператив, Відділів „Маслосоюзу" та інших кооперативних установ і агрономів Тернопільщини ствердкує поступ у господарській праці, яку ведуть філії „Сільського Господаря" з нашою кооперацією. Одначе зазначує, що ця праця находить поважні перепони без вини зі сторони наших організацій помимо того, що їх завданням є виключно господарське підвисшення хліборобського населення.

2) Зїзд уважає, що господарську працю „Сільського Господаря" належить скріпити в усіх її ділянках та її поглибити, бо вона є основою піднесення доходовости дрібних селянських господарств, а зокрема вона підготовляє належний продукт для нашого кооперативного збуту, що для нашої кооперації, яка дбає не тільки про про скількість, але передовсім про якість збуваних продуктів, є першої ваги.

3) Зїзд уважає, що по налагодженні кооперативного збуту вовни та бекреш, слід у районі приступити до кооперативного збуту дробу, підготовляючи його належною господарською роботою відносних філій „Сільського Господаря".

4) Зїзд уважає, що супроти зруйнування можливостей експорту живця поза кордони краю належить розбудовувати внутрішній ринок збуту, що повинен взяти на увагу „Центросоюз" у своїй програмі праці на найближчий час.

5) Зїзд уважає, що супроти великої потреби помічників для агрономів у районі, які могли б вести роботу на селах під керму агрономів, треба використати існуючі практичні господарські курси „Сільського Господаря" в Янчині коло Перемишляни, а тому доручає Окружним Союзам Кооператив та філіям „Сільського Господаря" вислати на ці курси відповідних кандидатів.

Цей зїзд, у якому взяли участь представники всього господарського життя Тернопільщини, полагодив усі важні справи з ділянки нашої господарської та збутової роботи та причинився певно до її скріплення у цьому районі нашого краю.

З організаційного руху.

ЛЕМКІВЩИНА

На бажання громадян села Гладишова, повіт Горлиці, відбулася дня 15. березня ц. р. о год. 2-ій пополудні в домі п. Вахновського Петра політична довірочна нарада, в якій взяли участь громадяни села Гладишова і найближчої околиці. Нараду відкрив студент прав п. Михайло Дудра, витаючи на Лемківщині представника УНДО й Української Парляментарної Репрезентації посла Гриня Терпаківця. До президії нарад увійшли пп.: д-р Шевчук Михайло, Хомяк Данило, Михаляк Василь, Вахновський Петро і Дудра Михайло.

Посол Терпаковець, передаючи громадянам Лемківщини привіт від УНДО й Української Парляментарної Репрезентації, вказав на важну ролю, яку має тепер і в будуччині відіграти Лемківщина як забороло нашого народу на західному пограничі наших земель. Відтак у тригодинній промові змалював положення українського народу та працю Української Парляментарної Репрезентації на терені законодатних палат та широко обговорив справу нового виборчого закону до громад, збірних громад і повітових рад.

По промові посла, яку зібрані приняли гарячими оплесками, вивязалася дискусія на різні теми, в якій забирали голос інтелігенти і селяни.

По дискусії о. Андрій Згупко зложив подяку Української Парляментарній Репрезентації за оборону прав українського народу на терені законодатних палат і в краю а зокрема пос. Терпаківцеві, котрий на доручення УНДО не жалував труду приїхати на Лемківщину, щоби здати звідомлення, повчити про вибори та заохотити до орґанізації, єдности і праці для добра свого народу. Зібрані приняли ці слова грімкими оплесками і висказали своє довіря до УНДО та просили і надальше не забувати за Лемківщину.

На нараді не обійшлось без малого інциденту. А саме збори задумували розбити три задурманені москвофільством селяни, котрих з розмислом прислали ті, яким залежало на тому, щоби нарада таки не відбулася. Коли згадана трійка розпочала крики, щоби під цим претекстом поліція розвязала зібрання, яка перед хвилиною все перевіряла і не найшла підстави до його розвязання, рішуча постава президії і посла спричинила те, що поліція усунула тих розбивачів зі салі і збори йшли спокійно дальше.

Слід згадати, що село Гладишів лежить близько чехо-словацької границі, має в себе постерунок державної поліції і воєнничу сторожу. Не гірське село віддалене від Горлиць 21 км. Церква в часі горлицького прориву в 1915 р. спалена і на її місце до сьогодні не поставлено нової (лише є дерев'яна капличка), бо ані австрійський ані польський уряд не дав нїякого відшкодування. Парохіяни через брак заробітку й еміґрації зовсім зубожіли. В доокольчих селах через різнородну агітацію ширяться православія і сектанство, та проте село Гладишів завдяки праці місцевого завідателя парохії й української інтелігентної молоді, як також свідомости селян, видержало ціле при греко-католицькому обряді.

Ніхто не обмежує Вашої особистої свободи. Можете підписати довільну скількість позички Рідній Школі. Кожна позичка по 25 зол.

Товари бавовняні, вовни, шовки, полотна, постіль

Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни. Львів, Ринок ч. 29. Телефон 25-55.

7153 54—180

Довірочна нарада між. Бартом з марш. Пілсудським.

З Варшави повідомляють що під час візити мін. Барту в Бельведері, відбувалась балачка керманича французької політики з марш. Пілсудським у чотири очі. Ця балачка тянулася більше як годину.

Торговельні переговори Франції з Польщею.

До Польщі приїде французька делеґація для торговельних переговорів. Приїзд такої делеґації заповіли в поїзді Варшава—Краків мін. Барту і амб. Ларош. Делеґація розгляне три питання: 1) активізування польського торговельного білянсу з торговлі з Францією: 2) непорозуміння, до якого дійшло тепер у Польщі з французьким капіталом і 3) поміщення французьких капіталів у Польщі

Виборчий блок ББ. зі сіоністами.

Польська Агенція Телеґрафічна заперечує вістку польської преси, наче би між ББ і сіоністами дійшло до згоди, щоби при виборах до міської ради у Львові виставити спільну листу.

—o—

Страйк і заворушення в Індії.

БОМБАЙ, 25. 4. ПАТ. Страйк ткачів поширюється і обхопив дотепер 50.000 робітників. На 40 фабрик 18 замкнених. Дійшло до сутичок з поліцією. Влада видала низку заряджень, щоби не допустити до заворушень.

—o—

З нових видань.

Денис Лукіянович: Я — З БІЛЬШІСТЮ. (Девять розділів мандрівки.) Львів, 1934. Накладом Видавництва „Неділя". Обгортка Ніни Голіян. ст. 202.

Відомий нам іще з перед війни автор „За Кадильну" мовчав довгі роки. Дав був іще сатиру „Філістра" під псевдонімом що пройшла незамітно і від війни вважали ми його за одного з тих із старої ґвардії, що перегомпились, або заохотились до пера і взялись за практичніше діло, ніж література. Від війни минуло чимало літ і ще більше подій, тимто й дивуєшся трохи, що аж тепер виходить у нас більший твір, що пробує її пригадати. Дивуєшся тільки у першій хвилині; адже всі знаємо, як довго лежать рукописи наших авторів, заки ознайомиться на чих який видавець.

„Я — з більшістю" твір на межі спомнінів і повісти. Це сатира на австро-угорський шлендріян; пише її буковинський учитель від себе. Це його „я" повторяється скрізь і вилізає на перше місце. Чи сарака він, чи герой з голосом і то гострим? хто його знає. Автор ходить з ним поміж дощ. У деяких моментах маємо вражіння справді неприємно-непевної ситуації що її творила воєнна австрійсько-буковинська салямаха, але приходять теж хвилини, коли таки хочеш знати, з ким маєш до діла: яке обличчя цього героя, маринованого як оселедець в арештантсько-політичному сосі.

Оповідає цей учитель, якого неодно пече і озлоблює, довго та широко, про всякі речі і різних людей. І матеріял, який зібрав, пригнітає його самого: не знає, на чому довше зупинитись і біля чого пройти мимо. Нелегка атмосфера, в якій нас квасить, має свою просту причину у самій композиції твору, що хитається на два боки. Якби це були спомини про дійсні події та дійсних діячів, тоді ми мали б запах, що йде, хочби з найсіршої, відорваної вітром історичної сторінки. Але називати факти, політиків і дипльоматів, прикрашуючи їх епітетами мало почесними для їх ролі — небезпечна справа. Лишається друга можливість: скомпонувати повість, де навіть дійсні, відомі нам люди виступають як „герої". Та для цього треба великої поетичної уяви. Від довгих літ ждемо у Галичині за повість із сучасного життя надаремне.

Перемішати дійсність з уявою найважче. Ще важче вибрати на героя твору себе самого, себто вкладати в його уста те, що нас мулить, болить і дратує. Сатирикові не вільно ставати сентиментальним тоді, коли перо повинен мачати в оцті та жовчі.

Книжка Д. Лукіяновича перейшла зразкову коректу і немає рівної за останні роки щодо чистоти літературної мови. Передмова В. Вериволі пробує читачеві хоч трохи вияснити, що це таємна країна була ця нещаслива вчорашній Буковина, не щасливіша і нині. Ж. р.

—o—

Смертні присуди в Харкові.

Харківський суд засудив на кару смерти управителя фабрики мила Ачкасова та урядовців Бережницького і Левінзона за те, що давали хабарі урядовцям залізниці в Харкові

—o—

Цікаві маневри воєнної фльоти.

НЮ ЙОРК, 25. 4. ПАТ. Воєнна фльота Злучених Держав, яка складається із 111 великих кораблів, переплила за 24 години панамський канал з Тихого Океану на Атлянтійський.

—o—

НОВИНКИ

— **Ямна коло Яремча.** Пансіон „Веселка" створений від 1. травня. Кімнати гарні, сонячні, добре уладжені, з бальконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева, Станиславів, вул. Голуховського ч. 67/I. 5—6

— **ЧЕРЕВИКИ жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА" Львів — Ринок 21. Сповнять гасло „Свій до Свого."** 68/53 26-?

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-46.** Приймає футра до перехову на літо. 16-?

— **„Distinction"** — косметичний кабінет вул. Коперника 42 а II. пов., тел. 72-18 виконує всякі косметичні заходи фахово-дипльомованими силами. Веде курс трьохмісячної науки косметики, що дають право виконувати практику самостійно. Вписи трівають. 1394 8-16

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів.** Хорунжа 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 61-100

— **З Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові.** Засідання Історичної Секції буде в пятницю 27. ц. м. в год. 19. в Бібліотеці НТШ.

— **Концерт на дохід українських півосель.** Комітет українських півосель у Львові повідомляє, що дня 4. травня відбудеться концерт відомих музиків проф. Евгена Перфецького, скрипака і проф. Романа Савицького, пяніста, з якого дохід призначений на львівські півоселі. Надіємось, що ріжноманітна й інтересна програма, а також благородна ціль, на яку дохід призначений, спонукає наше громадянство до численної участи, яка засвідчить, що всі розуміємо вагу півоселі і хочемо їх матеріяльно піддержати.

— **Обсервація неба.** Управа Астрономічного Кружка пригадує, що в пятницю 27. ц. м. відбудеться показ неба з обсерваційної вежі львівського університету. Збірка о год. 19. в Астрономічному Інституті, вул. Длугоша 8. В разі непогоди показу не буде.

— **Не забуваймо за наших мистців!** Від Українського Т-ва Прихильників Мистецтва у Львові дістаємо такий поклик: Сьогоднішне положення справді важке. Кожний у закупах обмежується лише до конечних річей. Одначе не вільно забувати суспільству за наших талановитих мистців, які ще в більшій мірі відчувають теперішню кризу. Тому замість безвартісних олійодруків купуймо лише оригінальні образи наших мистців, памятаючи, що вони є найкращими і направду цінними дарунками, на імянини, уродини чи інші нагоди, та в цей спосіб причиняємося до зменшення їх матеріяльної скрути. Отже не минаймо нїякої нагоди і звертаймося до Українського Товариства Прихильників Мистецтва у Львові, яке продає по дуже приступних цінах і на догідних умовах образи тільки наших мистців, котрі беруть участь у виставах і мають за собою критичні оцінки своєї праці. При дорожчих образах висилаємо на бажання замісцевим знимки для перегляду. Замовлення і всякі запити на адр.: Українське Товариство Прихильників Мистецтва у Львові, на руки Вп. Ївонни Левицької, вул. Набеляка 39/I. п.

— **Українська „золота" молодь".** Навязуючи до вчорашньої новинки про „золоту" молодь, у звязку з можливими непорозуміннями, почуваємо себе до обовязку вияснити, що мова бу-

„Карієра Ґустава Лєбреша“

Гумор — сатира — дотеп
події аферіста у стилі Ставіського.

ла там не про сина „відомого рідношкільного дівча“, лише про сина колишнього рідношкільного службовика, який давно вже в „Рідній Школі“ в ніякому характері не працює.

— **Львівський Український Театр „Цвіркун“**, як нас повідомляють, переводить тепер свою реорганізацію та збільшує склад новими силами. Крім ревій ставити він буде оперетки, ревіо-оперетки та фактомонтажі. У найближчому часі виставить „Цвіркун“ дві нові оперетки: „Лючі“ і „Кавказьку любов“ та фактомонтаж „Терністим шляхом на Соловки“.

— **Ревізії й арештування серед комуністів.** Поліція перевела у багатьох комуністів у Львові масові ревізії й сконфіскувала запаси агітаційних летючок. Наслідком того арештовано 30 осіб, мужчин і жінок. Стверджено, що вони приготовляли більшу акцію у звязку з недалеким робітничим святом 1-го травня.

— **Свято садження дерев.** Управа м. Львова рішила залісити велику пісковату площу між Янівською рогачкою та Левандівкою і 28. ц. м. відбудеться офіціяльне свято садження дерев.

— **Стрілянина в школі.** На стрільниці II. гімназії у Львові один учень пострілив підчас вправ у стрілянині свого товариша, 19-літнього Стан. Вишинського тяжко в черево. В тяжкому стані відставлено раненого до шпиталю.

— **Напад на дім священика.** 22. квітня трьох опришків вдерлося крізь вікно до хати о. Івана Бурого в Цетулі (Ярославщина) та під загрозою револьверів перешукали хату. Забрали 7 зол. і годинник із ланцюжком вартости 65 зол. Після того опришки заборонили священикові виходити з хати, щоби мали час втікти перед заалярмуванням сусідами.

— **Хлопець намагався покінчити самогубством.** 17-літн. Володимир Возняк скочив у Перемишлі з моста у Сян. По кількох хвилинах пожежна сторожа витягнула хлопця з води. В шпиталі ствердили, що хлопець сильно потовкся спадаючи з висоти кільканацяти метрів. Причина намаганого самогубства невідома.

— **Краєва хроніка.** В Передриміхах пов. Жовква арештовано Павла Бойда, Теод. Дрозда і Мих. Валька, що стріляли в лісі до гаєвого Петра Лозинського. — Над товмацьким повітом перетягла буря з громами, з яких один ударив у залізничу стацію в Отинії, другий в одну хату в Миловання. В Богородчині грім убив Оспа Михайлишина. — На залізничому шляху біля Тисьменниці наїхав потяг на 10-літнього хлопця Мих. Федорова, що хотів перебігти крізь шлях. Тяжко покаліченого відставлено до шпиталю в Надвірній. — В Микитинцях пов. Станиславів згоріла господарська загорода, яку підпалила жебрачка Анна Василів, наслідком чого її арештували. — У Перемишлі осунувався комітет для будови польського костела при вул. Дворовського. — Катерина Петлюх із Пожинь (Ярославщина) побила так тяжко синову, що вона померла. Причиною були родинні невзгодини. Петлюхову арештували.

— **Б. адвокат перед судом.** Голосний із сенсаційних процесів за ошуканства б. львівський адвокат Генрик Авін станув перед судом під закидом спроневірення ще в 1926 р. бриллянтового перстеня на шкоду ювиліра Байтля. Розправа скінчилася увільненням з причини передавнення. Свого часу Авіна засудив варшавський суд на кару вязниці за ошуканства та позбавлення титулу доктора прав.

— **Згоріла мати з трьома дітьми.** В селі Лесяках пов. Серадз вибухла пожежа в хаті Франца Кремеля. Вогонь поширився так швидко, що не було часу винести троїх дітей. В критичній хвилині пробувала рятувати їх мати і скочила до хати, щоби більше звідтам не вийти. Згоріла разом з дітьми.

— **Кривава бійка поліції з бандитами.** Повітова команда поліції в Рашеві дістала 24. ц. м. вістку, що глядані віддавна бандити Бик і Мазістку укриваються у Каз. Ноги в Гжегоржуві. Негайно виїхав на місце повітовий комендант з 10 постерунковими й агентами та поліційним псом. Коли поліція наближалася до хати, Бик вискочив вікном а Мачуга дверми. Попереду нього станула в дверях жінка Ноги з кількома дітьми, тому агент Васілевський не міг стріляти. Скористав з того Мачуга і стрілив до нього з короткого кріса, цілячи в ногу. Стрілив розривною кулею, яка розторощила агентові чогу нижче коліна. Опісля втік до ліса. Тимчасом за Биком, який вискочив крізь вікно, кинувся поліційний пес і вхопивши його за руку, звалив на землю. Бик стрілив до пса двічи з револьвера і прострілив йому ухо. Дальше затявся йому револьвер і Бик почав бити пса кольбою по голові. Наслідком того пес упав на землю і Бик почав тікати до ліса. За ним посипались крісові стріли поліцаїв і Бик, видко поцілений, впав на хвилину. Однак згодом підвівся і таки втік до ліса. За обома бандитами шукає поліція. Раненого Вісневського відставлено до ряшівського шпиталю, де ампутували йому ногу.

— **Різні вістки.** Берлінський театральний видавець Фріц Вреде пробував відібрати собі життя з причини фінансових трудностів — Біля Пуцка впав гидроплян, причому згинув пільот Вальковяк. — В Женеві відкрито виставу котів. За одного з них княжна Ратібор заплатила 15.000 шв. франків. — Біля Москви віддано до вжитку нову радіостацію Комінтерн зі силою 500 кільоватів. — Апеляційний суд в Або видав присуд у фінсько-совітській шпигунській афері. Марія Шулц дістала 8 літ, російський жид Якобсон 5 літ примусових робіт, інші обвинувачені 1—5 літ. — У словацькому селі Бабин згоріло 130 хат, причому згинули 3 особи і багато худоби. — В Хорватії згоріло ціле село Кралевач.

— **Шаховий меч за світове мистецтво.** Осьма партія, яку розіграли Альохін і Боголюбов у Фрайбурзі, скінчилася після 64 тягів ремі. Стан змагань є такий: 2:0 при 6 ремі в користь Альохіна.

— **Від Гомера до сьогодні.** Атенська накладня Дімітракос стала видавати великий словар грецької мови, що буде містити все грецьке мовне багатство від Гомера до сьогодні. Працюють при словарі першорядні грецькі та чужинні лексикографи. Словар подаватиме всі старогрецькі слова, опісля слова з грецьких середньовічних і нових часів, слова новогрецької літературної мови (катаревза) та слова новогрецької народної мови (димотіка). Пояснення поодиноких слів подане в новогрецькій літературній мові. Весь словар матиме 300 аркушів друку.

— **Напад китайців на японський потяг.** На японський панцирний потяг у Манджурії напали китайські бандити, які підложили динамітову бомбу, наслідком чого потяг вискочив із шин. Ціла залога потягу сильно потерпіла. Два транспорти японського війська, що їхали за панцирним потягом здержано в останній хвилині перед місцем катастрофи.

— **Грім ударив у літак.** В часі нічного лету в стейті Техас грім ударив у літак, який запалився і впав на землю. Згинули чотири пасажири, між ними дві жінки.

— **Від Управи Черча.** На численні запити лікуванців у справі їзди до Черча, Управа живця повідомляє, що вже від 30. червня на стації Потік-Черче до кожного потягу чекають на гостей повозки. Купелі чинні від 1-го травня.

—o—

З листів до Редакції.

До Вп. Пана Редактора „Діла“ у Львові.

Прошу ласкаво помістити в найближчому числі Вашого часопису отсю заяву:

Оцим заявляю перед українським громадянством, що від часу заарештування мене польською владою у березні 1926. р. перервалася й моя приналежність до Комуністичної Партії Західної України.

Виступ Хвильового й Шумського у 1927. р., боротьба КП(б)У проти їхніх кличів, розлам у КПЗУ у 1928 р., спосіб переведення колективізації та ціла політична дійсність Наддніпрянської України, ілюстрована самогубством Хвильового та Скрипника, відношення Комуністичної Партії до визвольних змагань українського національного табору на політичному, культурному й економічному полі на західно-українських землях та оцінка Комун. Партією З. У. Організації Українських Націоналістів — усе це унеможливлює мені погодити далалі свою ідеольогічну позицію з приналежністю до Комуністичної Партії, що можливим для мене було у специфічних волинських умовинах 1924—1926 р. р.

Зазначуючи, що у найблизчім часі я прилюдно заберу слово у всіх справах української дійсности, заявляю окрім, що, вийшовши з польської вязниці, я стаю в ряди українського громадянства на позицію дальших змагань за здійснення українських ідеалів.

Дякуючи заздалегідь за видрукування цієї заяви, прошу Вас, Вп. Пане Редакторе, прийняти запевнення високого поважання.

Варшава, 17. березня 1934. р.

Павло Сом-тинецький.

Ширіть наш часопис!

З концертової салі.

СИМФОНІЧНИЙ КОНЦЕРТ ЖИД. Т-ВА АРТ.-ЛІТЕР.

Симфонічні твори Ґлюка, Брамса та Мусоргського, зіставлені побіч себе, дають нам образ еволюції, якій підлягала орхестра. Можемо перевести цікаву паралєлю між різними стилями та засобами, якими висловлюють свої думки згадані композитори.

Ґлюк, великий реформатор опери, усуває віртуозність, а поглиблює драматичний перебіг. Він перший вводить програмову увертюру. Його увертюру до „Іфіґенії в Авліді“ (1772 р.), яку ми чули, характеризує ідейний звязок з драмою.

Брамс, музик інтелектуальний, класик серед романтиків, репрезентує у противенстві до програмового напрямку виключно культ абсолютної музики. Не зважаючи на свою вспість, його музика тяжка. Безпосередньо ділає стонована краса звукової барви. Виведена Симфонія Ц-моль — це могутній твір великого духа.

Зовсім протилежний рід музичного таланту виказує „Ніч на Лисій Горі“ Мусоргського. (Опрацювання на велику орхестру Римського-Корсакова). Реалізм та програмовість цього твору, оргіястична ритміка просто несамовито ділають на слухача.

Як соліст виступив у концерті відомий піяніст проф. Ґінсберґ. Концерт Ес-дур Моцарта викликав щире захоплення серед публіки, головно інтерпретація другої частини була дуже гарна. Якою популярністю тішиться проф. Ґінсберґ, свідчили найкраще грімкі оплески, тож додав ще „Румунський танок“ у своїй обробці та „Привику“ Мельцера. Однак від піяніста тої міри, що Ґінсберґ, можемо вимагати інших виддатків, а не тільки обчислених на зовнішній ефект.

Творами дириґував талановитий молодий дириґент М. Гороніц, якого повна запалу праця мала поважний мистецький успіх.

І. Приймова.

—o—

З кіна.

КІНО-РЕВІЯ „МАРУСЕНЬКА“: „ДЕМОН ЗОЛОТА“.

Молоде американське виробництво „Колюмбія“ йде назустріч найновішим вимогам кінопродукції: дати в пєсі якнайбільше цікавого, емоційного, а при тому оригінального матеріялу. „Демон золота“ — це вправді моряцька фільма, яких цілі десятки бачили ми вже на екранах, та проте вона така цікава й оригінальна, що слідимо за акцією зі запертим віддихом. Цікаві знимки, як нурець спускається на дно моря, як перешукує затоплену перед шести роками підводну лодку, шукаючи за скринею золота та понад усіх прецікава сцена боротьби нурця з восьмерником (велика потвора з породи головоногих т. зв. мутняк). Вкінці незвичайно гарні кольорові світлини морських живин. Фільма накружена у німецькій та анґлійській мові.

На сцені ревія п. з. „Марусенька в кольорах“ з Марією Корабянкою і з іншими відомими львівськими акторами. (ст.)

НЕ ЗАБУДЬТЕ, ЩО МАЄТЕ ВПЛАЧУВАТИ РАТИ НА 25-ЗОЛОТОВУ ПОЗИЧКУ РІДНІЙ ШКОЛІ.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Олена Ґлібовицька, жінка о. Василя, пароха в Жабю, померла 18. квітня в Волчківцях. В. Їй П.!

Дописи.

СКАЛАТЩИНА.

Велика повітова господарська нарада в Скалаті. Філія „Сільського Господаря“ в Скалаті уладила повітову господарську нараду в дні 17. квітня ц. р. 150 присутніх осіб на нараді у весняний робочий день (деякі аж зі сіл віддалених 30 км. від Скалата) оказувало наглядно на те, як сильно доцінює село свою найповажнішу в повіті господарську установу „Сільський Господар“, який у 70-ох своїх станицях, кружках і кооперативах, має зорганізованих поверх 7 (сім) тисяч фізичних членів на всіх около 10 тисяч господарств (без ріжниці народности) в повіті. Голова Філії „Сільського Господаря“ о. Гр. Плахида зі Скалата Ст. оказав на вагу с.-господ. праці в повіті та кинув гасло: „Нових 5 (пять) тисяч членів для „Сільського Господаря“, що присутні прийняли з одушевленням. Після того агроном філії „С. Г.“ інж. А. Чемерис виголосив реферат, у якім подав спосіб розбудови сіл.-госп. ділянки в повіті. Всі інтеліґентніші одиниці охочі до праці, в першій мірі провідники економічних установ, будуть діставати від агронома Філії, чи від членів Ради Філії (під догляд яким розділено поодинокі села) відповідні інструкції щодо праці в повіті. По рефератах вивязалась жива й річева дискусія, по скінченні якої одноголосно ухвалено вимогу резолюцій.

БЕРЕЖАНЩИНА.

Просвітянські анкети. Дня 6. м. м. в салі „Надії" відбулась просвітянська конференція в справі культ.-освітній та організаційній читалень Бережанщини. Конференцію що скликала Філія „Просвіти" в Бережанах. Основний реферат виголосив представник Матірнього Т-ва у Львові п. П. Петрик. По вислуханні реферату й переведенні дискусії присутні представники читалень „Просвіти" та інших установ бережанського повіту ухвалили відповідні резолюції, що обовязують всі читальні, кооперативи й інші українські установи. Таку саму конференцію і з такими самими резолюціями відбула Філія „Просвіти" в Бережанах у Козові дня 7. III. для Козівщини, яка по розвязанні Філії в Козові підлягає Філії в Бережанах.

Справа позички „Р. Ш.". Українське громадянство Бережанщини, розуміючи велику вагу і значіння „Рідної Школи", щиро відгукнулось на поклик Головної Управи в справі підписання II внутрішньої безпроцентової позички і в тій цілі за ініціятивою Повітового Кружка „Р. Ш." в Бережанах покликало до життя повітовий комітет позички, в якого склад увійшли представники всіх товариств та кругів суспільности. Головою комітету є о. кан. Евзевій Бачинський, I. заст. гол. д-р Михайло Західний, II. заст. гол. о. дек. Василь Кушнір, III. заст. гол. о. дек. Павло Штокайло, секр. д-р Володимир Бемко, скарбн. адв. Фран. Бабек. До організаційної комісії увійшли: д-р Володимир Гриневич, інж. Іван Хамик, д-р Михайло Прийдун, члени: о. кан. Микола Вергун, Марія Левицька, о. Павло Олійник, о. Степан Городецький, Марія Гриневичева, д-р Микола Стадник, Гриць Пришляк, Осип Пелехський і Ярослав Шлундер. Комітет видав до громадянства поклик підписувати внутрішню позичку „Р. Ш." і зібрав уже поважну скількість декларацій та готівки.

Свято Шевченка. Для вшанування памяти Шевченка Філія і читальні „Просвіти" влаштували в неділю 25. III. в год. 12. полудня святочну академію, на яку з усіх сіл бережанського повіту прибула велика маса народу. Велику салю „Надії" виповнено вщерть. Та все таки ще така сама скількість людей, що в салі, товпилась по сінях, бічних салях і перед будинком. Академію почалось відспіванням „Заповіту" читальняним хором з Саранчуків під дир. П. Климкова. Святочну промову виголосив м-р Логуш, що зробила на присутніх помітне враження. Дальше слідували продукції читальняних хорів: з Шибалина, Баранівки в Гиновичах під пров. п. Кадайського, з Саранчуків під пров. п. Климкова, з Потуторів під пров. п. Буняка і з Бережан під пров. лік. Мігоцького. Хори вивязались зі своїх завдань бездоганно. Деклямації через неприявність деклиматорів не відбулися. Академію закінчено відспіванням національного гимну. На академії не обійшлося й без інциденту. В часі промови м-ра Логуша вийшся на салі постерунковий, який, добачуючи в тій промові щось незгідне з програмою, заборонив дальше говорити; але коли промовець дав постерунковому належну відправу, він вийшов зі салі. Другим разом заборонила поліція співати нац. гимн. Вдерлись на салю підчас співання нац. гимну, кричала й розганяла присутніх. Але ніхто не рушився, тільки як скінчили співати, почали люди поволи розходитися домів. Поліція арештувала була за опір владі молодого парубка з Лісник, Івана Грабського. Канна.

—o—

СПОРТ.

ЛІКАРСЬКА СПОРТОВА ПОРАДНЯ.

Лікарська Спортова Порадня Гігієнічного Товариства у Львові відчинена від дня 23. квітня 1934 для мужчин у понеділок і четвер від год. 7—9 вечором, для жінок у вівторок від години 7—9 вечором у льокалі Порадні Матерей при вул. Ходоровського 15.

УКРАЇНА — ПОЛЬОНІЯ (ПЕРЕМИШЛЬ).

Змагання між поважними дружинами за мистецтво Окружної Ліги відбудуться у неділю 29. квітня на грищі Чорних. Польонія — це одна з найсильніших дружин в Окружній Лізі, претендент на цьогорічного мистця, тому слід надіятися, що наша одинацятка доложить усіх старань, щоби з таким поважним противником добути якнайкращий вислід для себе. Початок змагань в год. 4 (16).

РЯШІВ, 22. 4. СЯН — РЕСОВІЯ II 2:1 (0:1).

Перемогу в перших змаганнях за мистецтво А-кляси завдячує „Сян" майже виключно своїм моральним вартостям. „Ресовія", що виступила до цих змагань з кількома старими А-кляcовими „асами" та поповнена кількома дуже добрими грачами зі зліквідованої Б-клясової „С. М. П.", була в першій половині дружиною кращою під кожним оглядом і мала сильну перевагу. Чуже грище й чужа публика створювали в природі речі несприятливі для „Сяну", а сприятливі для „Ресовії" зовнішні умовини. Здавалося, що „Сян" програє поважно, тимбільше, що наш напад демонстрував гру так, як вона не повинна виглядати. Від програної рятує нашу дружину моральна витримка амагунів та опанування нервів. При стані 0:1 для „Ресовії" кінчиться перша половина. Вже сам початок другої половини приносить повну зміну. „Сян" накидає противникові систему приземної гри і швидке темпо. Одначе напад „Сяну" не зумів використати як слід сильної переваги, перестрілюючи нераз з 5—10 кроків, хоч мав перед собою порожні ворота противника. У відношенні 2:0 для „Сяну" кінчиться друга половина. „Сян" виступив до цих змагань без Макарухи, якого заступав добре Левчаковський Е. Судіював поправно п. Драбіховський.

РЕЧИНЕЦЬ РОЗГРИВОК „СЯНУ" ЗА МИСТЕЦТВО А-КЛЯСИ.

3. 5. Сян — Польонія II; 10. 5. Чувай — Сян; 21. 5. Сян — Чувай; 31. 5. Корона — Сян (у Самборі); 3. 6. Сян — Огнісько (ці змагання будуть правдоподібно перенесені на день 27. 5.); 10. 6. Огнісько — Сян (у Ярославі); 17. 6. Сян — Ресовія; 29. 6. Сян — Корона; 5. 7. Польонія — Сян. Дружини на першому місці є господарями.

Звязок зі світом дає „ДІЛО" за 5 зол. місячно.

Листування Редакції.

Вп. Павло Сомчинський, Варшава: З пенатурних оглядів примушені ми викинути з Вашого листу два невеличкі місця.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича. Рогатин.
26. IV. Чумаки.
27. IV. Ельга.
28. IV. Наша парада.
29. IV. Сонце руїни.
30. IV. Пепіна.
1. V. Корневільські дзвони.
З Рогатина іде театр до Бережан.

Великий Міський Театр.
Четвер, 26. IV. год. 5 попол. „Гейтаж". Вистава закуплена.
Пятниця, 27. IV. год. 7·30 веч. „Товариш".

Театр Ріжнородностей.
Четвер, 26. IV. год. 7·30 веч. „Карієра Ґустава Лебреша".
Пятниця, 27. IV. год. 7·30 веч. „Карієра Ґустава Лебреша".

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе" (Секе Сакаль).
АТЛЯНТИК: „Червоний віз", „Виправа Челюскіна".
ВАНДА: „Велика клітка".
КАСІНО: „Королева Христина" (Грета Гарбо).
КОЛІСЕЙ: „Американський шал", ревія „Жемчуг світа, це жінка".
КОПЕРНИК: „Шість жінок Генриха VIII".
МАРУСЕНЬКА: „Демон золота", „Підводне судно 170", ревія „Марусенька в кольорах".
МІРАЖ: „Син джунглів".
МУЗА: Дон Кіхот (Шаляпін).
ПАЛЯС: „Переслідувані люди".
ПАН: „Затровні душі" та ревія.
ПАСАЖ: Кен Мейнард і Біллі Солівен
СВІТ: „Світ без мужчин".
СОНЦЕ: „Чудотворець" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Паприка" та ревія „Як на Гаваях".
ХИМЕРА: „Ніч кохання" Джозе Мохіка.
УТІХА: „Пильнуй свого чоловіка" та ревія „На деревляній салі".

Закордонне радіо.

Четвер, 26. квітня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 13·10, 20·00 Муз. вок. концерт, 15·40 Програма для дітей, **Братислава** (298,8) 16·00 Концерт, 19·20 Скрипка, **Прага** (470,2) 11·05 Концерт сальонової орхестри, 20·20 Концерт із участю спів. Ади Сарі, **Копенгаген** (255,1) 20·10 „Маскарада" оп. Нільсена, **Париж** (1736) 12·50 Концерт, 20·50 Вок. вечір, **Білгород** (437,3) 20·00 Сучасна югосл. музика, **Берлін** (356,7) 19·00 Концерт солістів (музика, спів), **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·30 „Поетове кохання" Шуманові пісні (Шіклінг баритон), 17·45 Пісні Гугона Вольфа (Мартен, тенор), **Ляйпціг** (382,2) 15·19 Молоді солісти, 20·15 „Альпейська симфонія" Р. Штравса (під дир. композитора). **Мільакер** (522,6) 11·10 Шуманові й Регерові пісні (Зідер, альт), 23·00 Концерт композ. Гассе, **Ленінград** (1224) 17·30 Вок. концерт (рос., білорус. та українські пісні). **Букарешт** (312,6) 19·30 „Піснта ли- лика" оп. И. Штравса, **Будапешт** (550,5) 17·30 Скрипка, 20·30 Симф. концерт, **Мілано** (368,6) 13·10, 13·45 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інстр. концерт, 20·45 Симф. концерт.

Пятниця, 27. квітня 1934.

Відень (506,8) 16·10, 19·15 Концерт, **Прага** (470,2) 17·05 Смичковий квартет, 20·00 Концерт у честь Сметани, **Копенгаген** (255,1) 21·10 Данські пісні, **Париж** (1796) 12·30 Легка музика, **Білгород** (437,3) 17·30 Популярні мельодії, **Берлін** (356,7) 19·00 Фортепяновий ресітал, **Мінхен** (405,4) 13·35, 21·15 Концерт, **Ослько** (1186) 20·00 „Пташник із Тиролю" оп. Целера, **Москва** (Сталін (360,6) 17·25 „Мадам Батерфляй" оп. Пучінія, **Будапешт** (550,5) 16·00 Циг. музика, 19·30 Опера, **Мілано** (368,6) 13·00 Легка музика, 20·45 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інстр. концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 26. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Популярна музика з гр. плит, 12·35 Концерт (музика, спів), 13·05 Збіжева біржа, 13·10 Господарські вістки, 15·20 Легка музика, 16·35 Фортепянові прелюдії Дебіссі. (з гр. плит), 16·45 Авд. „Бранденбурські концерти" Бах (з гр. плит), 17·10 Польські політ. письменники XVI. стол., 17·30 Будова дешевих мешкань, 17·50 Авдиція „Людина в екрану", 19·02 Фейлетон „Франк Ведекінд", 19·15 Всячина, 19·25 Актуальний відчит, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Гр. плита, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт орхестри, спів, 21·00 Техн. почт. скринька, 21·15, 22·00, 23·05 Легка й танкова музика.

Пятниця, 27. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Джезовий концерт, 12·30 Метеорольог. вістки, 13·05 Збіжева біржа, 13·10 Господарські вістки, 15·20 Ревія, фільма, оперетка (гр. плити), 16·20 У службі великої ідеї, 16·35 Пісні Ружицького й Навроцького в супр. фортепяну співає Полінська-Левіцька, 17·00 Камер. концерт у виконанні смичкового квартету, 17·30 Відч. „Польська література доби Станислава", 17·50 Відч. „Постава вчителя при здійснюванні нових програм", 18·10 Легка музика, 18·53 Недоцінювані вороги, 19·05 Всячина, 19·25 Актуальний фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Гр. плити 20·02 Муз. балачка, 20·15 Симф. концерт; у перерві „Балачки з авторами та читачами", 22·30, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·22 зол.

Золото: Доляри 8·99—9·02, Франки фр. 35·30—35·70 Дукати 83·30—83·80, Корони 37·30—37·80, Рублі 46·00—46·50.

Срібло: Корони 0·30, Фльорени 0·75, Рублі 1·25.

На сьогоднішній варшавській біржі потовано такі курси: Льондон 27·10—27·11, Париж 34·96 і пів, Берлін 207·55, Ціріх 171·57, Амстердам 358·25, Прага 22·00, Мілано 45·10, Відень 97·00—99·00, Букарешт 39·00—42·00, Нюйорк кабель 5.26 і одна четверта, Нюйорк чеки 5·25 і одна четверта.

ЗБІЖЕ.

	Ціни парітас Підволочиська від	до	парітас Львів від	до
Пшениця двір.	17·55	17·75	19·00	19·25
Пшениця збірна	15·75	16·00	17·25	17·50

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 25. IV. масло 2·70, молоко —·18, сметану —·80, яйця 2·20.

Тенденція на масло, молоко і сметану сильна, на яйця слаба.

ОПОВІСТКИ

Почнинальне богослуження за спокій душі бл. п. Ярослави Кліш відправиться в неділю дня 29. квітня 1934 в Успенській Церкві в годині 12-ій в полудне. Родина та співробітники „Червоної Калини" запрошують до участи. 1470

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ГАРНІ КВІТИ як хочеш мати в кімнаті, на бальконі, в городі **то уживай навозові пастильки „Тесп" (потас, фосфор, азот) 50 сот.** Жадайте в складах „Народної Торговлі", дрогеріях і складах насіння. 1112 21—30

МОТОЦИКЛІ нові і вживані, ровери від 120 зол., поручає Автоспорт, Львів, Словацького 2. 1312 14—20

Присилайте передплату!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках . „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. „ 0·10
шукаючі праці „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480·—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250·—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130·—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 108 (13.653). Львів, субота 28. квітня 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічне 15·00 „ Піврічне 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 6 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

У СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Німеччина про побут мін. Барту в Польщі.

БЕРЛІН, 26. 4. ПАТ. Німецька преса присвятила уваги візиті мін. Барту у Варшаві. „Дойтше Діпльоматіш-Політіше Кореспонденц" підкреслює, що головною темою розмов були взаємини між Францією і Польщею. Польський офіціяльний комунікат не заскочив Німеччини, а саме енунціяція, що польсько-французький союз конструктивний у розвитку европейської політики. Німеччина не признає союзу, звернего проти третіх держав. Найважніший для Польщі факт, який випливає з візити мін. Барту у Варшаві, це унезалежнення польської політики від французької. Назва Польщі мін. Барту великодержавою це здобуток польської закордонної політики, яка перенесла свої потягнення з Парижа до Варшави. Взаємини Польщі і Франції спиратимуться на рівноправности.

Мирова політика Японії.

БЕРЛІН, 26. 4. ПАТ. Японський амбасадор в Берліні в розмові з представником „Райн Вестфал. Цтг." дав низку цікавих пояснень щодо становища Японії на Далекому Сході. Внутрішні відносини в Китаю ще мало сконсолідовані, говорив амбасадор, щоби могли позволити на здоровий розвиток держави. Японський уряд мусить пильно слідкувати за відношенням Манджурії до Совітів і Китаю. Щоби забезпечити спокій на Дал. Сході, Японія прямує до повного порозуміння з Китаєм. В нашім інтересі вести також мирову політику супроти Совітів та омминати конфлікт з ними. Зброєння Совітів на Дал. Сході не грозять небезпекою, якщо вони занехають все, що комплікує ситуацію.

ДИМІСІЯ ЕСПАНСЬКОГО УРЯДУ.

МАДРИД, 26. 4 ПАТ. Уряд премієра Леру уступив. Причиною димісії було непримирне становища президента республики Заморри до амнестійного закону. Президент Заморра заявив, що підписує амнестійний закон із застереженням і це подасть до прилюдного відома. Теперішній уряд Леру істнував від 3. березня ц. р. Попередній його кабінет подався до димісії 1. березня ц. р. тому, що уступили міністри внутрішніх справ Баріос і міністр фінансів Лярі. Президент Заморра приняв димісію уряду Леру і веде балачки з провідниками політичних партій.

Кривавe повстання в Болівії.

ЛЬОНДОН, 26. 4. ПАТ. У столиці Болівії Ля Паз збунтувалися юнаки військової школи. Підчас стріляниии згинуло 100 людей. Юнаки з допомогою військових відділів захопили команду поліції і кількох інших урядів. Уряд стягнув на підмогу до столиці вірні війська, яких повстанці привитали скорострілами. Бійка з повстанцями тягнулася декілька годин. Повстанці піддалися щойно тоді, коли урядові війська покористувалися гарматами. Уряд певняє, що повстання не було спрямоване проти нього.

Дипльоматична програна СССР.

РИГА, 26. 4. ПАТ. Телеграфічна агенція Латвії оголосила такий комунікат: Німецький уряд повідомив уряд Латвії, що більшовики запропонували Німеччині підписати умову з гарантією незалежности і непорушности території прибалтійських держав та заманіфестувати ось-так наладнання добрих взаємин між обома державами. Німеччина відкинула більшовицькі пропозиції, бо прибалтійські держави не загрожені і такого протоколу не підписала.

Одночасно більшовицький уряд повідомив про відмовну німецьку відповідь уряди держав Литви, Латвії і Естонії.

Китай зброїться в повітрі.

ТОКІО, 26. 4. ПАТ. Офіційні японські кола занепокоєні вісткою, що Китай закупив 13 літаків в Італії. Два італійські інструктори учать китайський персонал в Нанчані. Крім того є там німецькі промисловці, що задумують заложити фабрику летунських апаратів.

Перемога Лєйбур Парті.

ЛЬОНДОН, 26. 4. ПАТ. При доповняючих виборах на передмістю Льондону Гамерсміт, які відбулися після смерти посолки з консервативної партії, переміг кандидат Лейбур Парті Вест. До перемоги причинилась абстиненція 7.000 виборців, головно лібералів. При доповняючих виборах Лейбур Парті здобула вже пятий мандат від консерватистів. Таким чином Лєйбур Парті здобуває впливи в давніх виборчих округах, де вийшла переможно при виборах у 1929 р., зате програла при виборах 1931 р. на користь уряду національної єдности.

Муссоліні посередничить.

ЛЬОНДОН, 26. 4. ПАТ. Державний підсекретар Сувіч заявив у Льондоні, що на думку Мусолінія слід все зробити, щоби тільки довести до розброєневої конференції та одночасно вимінути протинімецький бльок.

Задорога позичка для Москви.

МОСКВА, 26. 4. ПАТ. Президія центрального виконавчого комітету СССР противиться урядові дуже ратифікації умови зі Швецією в справі уділення позички, бо, мовляв, умовини шведського некорисні.

Жахлива катастрофа в Катовицях.

КАТОВИЦ, 26. 4. ПАТ. Вчора пополудні поліцай Лукосевич наїхав мотоциклем на 68-літнього старушка Германа Ковалїка і зломив йому ногу. Рятункова каретка, везучи його до шпиталю, переїхала дві маленькі дівчинки, 4-літню Наталку Герліх і 6-літню Гільду Купрману. Обі дівчинки негайно померли

ВАТИКАН-ВАРШАВА-ТЕРНОПІЛЬ.

Ex legibus et rebus practicis.

Остають ще у свіжій памяті події зперед двох літ у ліському повіті, викликані поголоскою, яка розійшлася між селянами у Лісщині що пани хотять завести панщину і у тій цілі понищити всюди памяткові панщизняні хрести та викопати з під них цісарську грамоту свободи, що буде видимим знаком відновлення панщини. Епільог тих подій, як відомо, розіграся на судових розправах у Сяноці. Як один з обронців чув я там зізнання обвинуваченних і десятків свідків на розправі, що найбільше хвилювала лемків думка, що їхній найбільший святості, панщизняним хрестам, грозить небезпека.

Панщизняні хрести стоять досі не лише у розмірно темній Лісщині. Є вони на цілому просторі від Сяну по Збруч і всюди у великому пієтизмі у наших селян. Щорічно в дні 16. травня йде до них церковна процесія, відправляють молебень і в молитвах дякують правнуки панщизняків, що минулося панщизняне лихо їх прадідів.

І ніхто не ставив перепон цьому народньому пієтизмові, що проявлявся у рямцях церковно-релігійних обрядів. Не треба було дозволу зі староства на влаштування церковної процесії. Було це перед війною і ще довгі літа після війни. Змінилося воно щойно у минулому році і то майже виключно на Поділлі, зокрема у Тернопільщині, де панщизняний утиск був може найсильніший і де тому пієтизм до тих хрестів найбільший. Церковні панщизняні процесії взяла державна поліція під свій строгий догляд, а що традиційним звичаєм ніхто не старався за дозвіл на влаштування процесії в дні 16. травня, посипалися поліційні доноси на священиків за влаштування недозволеного походу, що скваліфіковано як проступок зі ст. 7, уст. 1, закону про збори. Посипалися карно-адміністраційні кари на священиків. Одно тернопільське староство укарало за це — наводжу тільки відомі мені факти — о. Володимира Слюзара зі Сущина (і то гривною аж 300 зол.), о. Степана Вонса з Ігровиці, о. Михайла Решетуху з Покропивної. Окружний суд у Тернополі затверджував з правила старостиньскі присуди, виходячи з погляду, що на влаштування церковної процесії до панщизняного хреста треба дозволу зі староства. Проти засудів вніс я касацію і тепер Найвищий Суд справу остаточно вирішить.

Так само в очах тернопільського староства були каригідні процесії у чисто церковному обсязі, що їх по ріжних селах Тернопільщини влаштовано минулого року з нагоди свята „Українська Молодь Христові" згідно з дорученням церковних властей. На донос поліції тернопільське староство стануло на становищі, що на церковну процесію зі священиком, хоругвами і співом церковних пісень у часі свята УМХ треба теж дозволу староства і покарало о. Івана Шулима з Городища (нині у Винниках біля Львова) гривною (евент. арештом) за проступок зі ст. 7, уст. 1, зак. про збори, себто за недозволений похід. Ці справи ще у суді. Таких випадків є більше.

На судових розправах в окружному суді я, як оборонець обвинуваченних священиків, старався виказати, що у поведінці підсудних нема нічого каригідного та зокрема в розумінні проступку зі ст. 7, уст. 1, закону про збори. Польська конституція у ст. 113 говорить: **„Кожна релігійна організація (związek), признаний державою, має право влаштовувати збірні і прилюдні Богослуження"**, а у ст. 114. уст. 2: **„Католицька Церква управляється власними правами. Взаємини Держави до Церкви будуть означені на підставі умови з Апостольським Престолом".**

Ці взаємини нормує загально конкордат з 1925 р. у статті 1, що звучить: **„Католицька Церква, без ріжниці обрядів, буде користати в Польській Річпосполитій з повної свободи. Держава запевнює Церкві свобідне виконуван-**

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі товари
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

ня її духовної влади і юрисдикції й свобідне управління її справами і майном, згідно з правами Божими і правом канонічним". Справу влаштовування процесій нормує знова канон 1290 кодексу канонічного права дослівно так, „Nomine sacrarum processionum significantur solemnes supplicationes, quae a populo fideli, duce clero, **fiunt eundo ordinatim de loco sacro ad locum sacrum ad excipandam fidelium pietatem,** ad commemoranda Dei beneficia atque gratias agendas, ad divinum auxilium implorandum". (Під назвою церковних процесій розуміємо торжественні молитви, які вірний нарід під проводом священиків заносить ідучи в порядку зі святого місця, щоби виявити побожність народу, згадати про Божі добродійства і за них подякувати та молити Божу поміч).

Що влаштування церковних процесій, про які згадано вище, не підпадає під санкцію ст. 7, уст. 1, закону про збори, вказує на це поруч вичислених постанов польської конституції, конкордату і кодексу канонічного права, ще і сама постанова закону про збори, котра каже (ст. 27, уст. 1 б,): **„Постанови цього закону не мають пристосування: а)..., б) до рел. зібрань і походів, влаштованих рел. і правнопризнанними організаціями, якщо відбуваються в спосіб, традиційно установлений, або передбачений в акті, що признає дане віроісповідання, як також до весільних і похоронних походів, як рівнож до паломництв".** Державна адміністраційна влада має тільки право на випадок нарушення постанов статті 27, уст. 1, передбачене в уст. 2 цієї статті: „Якщо зібрання, наведені в точці б, ц), д) могли би загрозити публичній безпеці, спокоєві або порядкові, може влада видати відповідні розпорядження". А цього в обговорюваних випадках процесій до панщизняного хреста і свята УМХ не було, тому згадані священики не нарушили в нічім постанов закону про збори.

Про відому справу чорних і червоних риз в дні 11. листопада 1933 р. і кари на священиків на терені повітів: тернопільського, збаражського і скалатського не згадую. Вони, в наслідок касації, яку я вніс до Найвищого Суду, ще досі невирішені.

Згадаю ще про часті випадки відбирання шкільними інспекторатами нашим священикам права навчання релігії в державних вселюдних школах з приводу їхньої здогадної (недоказаної) „неблагодьожности" (пр. о. Прокопові Слободянові в Рожисках пов. Скалат, о. Яремі Онуферкові в Кривім, пов. Скалат, о. Онуфрієві Чубатому в Добриводах, пов. Збараж, о. Ярославові Мельникові в Зарубинцях, пов. Збараж і т. д.). У вселюдних школах тих парохій **не вчить ніхто греко-кат. релігії,** хоч велика більшість тамошньої шкільної дітвори є грекокат. обряду і дотичні священики вчать цю дітвору в церкві як своїх парохіян, щоби не позбавити їх знання основ релігії і моралі.

Ті всі факти відомі Митрополичій Консисторії у Львові і вона в оборонї підчинених собі священиків відносилася нераз до президії воєвідського уряду чи там до виділу публичної безпеки з відповідним представленням справи. На свої письма дістала вона з Тернополя відповідь, зредаговану у такому тоні, що дальше листування вважала за недоцільне. Не поладнана ще справа і з львівською шкільною кураторією.

Чи про ті всі факти знає Ватикан чи пак його варшавська нунціятура, чи знає про них польський центральний уряд і чи відомий їм пр. драстичний факт чинної зневаги о. Антона Онуферка, пароха зі Скалата? Знаю тільки, що досі на терені тернопільського воєвідства у взаєминах цивільної політ. адміністрації до греко-католицького українського духовенства діється багато такого, що повинно би змінитися.

Варшава далеко, Ватикан ще дальше, а Тернопіль на місці!

Д-р Степан Баран.

Нова виборча ординація

до міських рад.

IV.

ЗГОЛОШУВАННЯ ЛИСТ.

Председник головної виборчої округи видає на домагання повновласника листи письменну посвідку зголошення листи і зложення заяви кандидатів (§ 18 уст. 1).

Зголошена листа кандидатів дістає черговe число порядкове відповідно до зголошених лист. Нумерування лист відбувається окремо для кожної виборчої округи (§ 18 уст. 2)

ПЕРЕВІРКА ЛИСТ.

Председник головної виборчої комісії провірює, чи зголошені листи кандидатів відповідають обовязуючим постановам. На випадок догляднення недостач і помилок, які можуть спричинити неважність цілої листи або уневажнення поодиноких кандидатур, председник головної виборчої комісії взиває повновласника листи, щоби найпізніше 23-го або 33-го дня від розписання виборів усунув ці недостачі і помилки. Одночасно звертає листу повновласникові з підкресленням недостач і помилок (§ 19 уст. 1).

УНЕВАЖНЕННЯ ЛИСТ.

Коли повновласник не усуне недостач і помилок найпізніше дня 24-го або 34-го від розписання виборів, головна виборча комісія стверджує протоколом неважність листи в цілости або неважність кандидатур, дотично яких председник ствердив недостачі і помилки та про своє рішення повідомляє повновласника листи. Від того рішення нема відклику (§ 19 уст. 2).

ЗМІНА КАНДИДАТУРИ.

або дописавня нової — вже після підписання листи вимаганою кількістю виборців (найменше 1/50, а найбільше 300) — **недопустиме і спричинює уневажнення зміненої або дописаної кандидатури. Про уневажнення рішає головна виборча комісія і про своє рішення повідомляє повновласника листи. Від цього рішення нема відклику** (§ 19 уст. 3).

УСУВАННЯ ПІДПИСІВ.

Устійнені в повищий спосіб листи кандидатів не можуть бути змінені. Коли ж деяка кількість виборців усуне свої підписи з листи кандидатів (найпізніше 24-го або 34-го дня від дня розписання виборів) **і дотична листа не матиме вимаганого числа підписів виборців, головна виборча комісія стверджує неважність дотичної листи** (§ 19 уст. 4).

Лучення (бльок) **лист є недопустиме** (§ 19 уст. 5).

Примітка: Побажаним було би, щоби листи кандидатів підписало більше число виборців, як цього вимагає закон. До того листи повинні підписати такі свідомі виборці, яких не можна було би намовити чи навіть настрашити, щоби опісля усунули свої підписи з листи.

ВИБІР РАДНИХ БЕЗ ГОЛОСУВАННЯ.

На випадок, коли в даній виборчій округі зголошено лише одну листу кандидатів, що обіймає найбільше стільки прізвищ правильно зголошених кандидатів, кілько припадає мандатів в дотичній виборчій окрузі — голосування не відбувається, а радними лишаються правильно зголошені кандидати. Місця заступників радних лишаються в такому випадку необсаджені. Якщо зголошено менше число кандидатів, як число мандатів у дотичній виборчій окрузі, тоді правильно зголошені кандидати лишаються радними; необсаджені мандати радних обсаджується переведенням доповняючих виборів (§ 20 уст. 1).

ГОЛОСУВАННЯ НА РАДНИХ.

Коли зголошено в дотичній виборчій окрузі тільки одну важну листу кандидатів з більшим числом кандидатур, як у дотичній окрузі припадає мандатів або на випадок зголошення двох або більше важних лист кандидатів без огляду на кількість всіх важних кандидатур — слід перевести голосування. Коли

Чванитеся приналежністю до великої української нації — то підпишіть і вплатіть до кінця липня 1934 р. позичку Рідній Школі. Одна грамота 25 зол.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 28. КВІТНЯ 1934.

АНТІН РУДНИЦЬКИЙ.

БЕРЛІНСЬКА ОПЕРА.

У кожному провіднику по Німеччині найдете біля гасла „Staatsoper Berlin" — зірку. А кожний, хто збагнув тайни бедекерівських гієрогліфів, знає, що зірка значить: „безумовно оглянути"! І мабуть ні один турист, — байдуже звідкіля він приїздить, з Персії чи Аляски, — не виїде з Берліна, не кинувши (підчас обовязкового проходу по Унтер ден Лінден), бодай оком на будинок Державної Опери; так само, як і не забуде оглянути Статуї Перемоги чи Бранденбурських Воріт. Зрештою, як переочити Оперу, коли вона лежить поміж колишньою палатою кронпринца (сьогодні: музей нового мистецтва) і — трохи далі положеною — велитенською палатою останніх цісарів, і коли напроти неї — університет, держ. бібліотека, воєнний музей — а кілька кроків далі великі музеї старовини, малярства і різьби, протестантський собор і т. ін. Все це — будівлі, які вже своїм зверхнім виглядом приневолюють зупинити на них свій зір.

Назверх берлівська Опера досить скромна в порівнянні зі своїми „товаришками" у Відні чи Парижі; зате, щодо внутрішнього уладження — вона з погордою може глядіти на інші театри. Після її повної внутрішньої віднови в 20-их роках, ледви чи знайдеться сьогодні другий оперовий театр, який дорівнював би берлівському під оглядом вигод, комфорту і смаку (як там підібрані килими на ділогах, електричні лямпи на стінах, і всі інші дрібниці інтеріору!).

Проте театр це інституція, якої вартість мінімо не її положенням чи зовнішнім або внутрішнім виглядом, а виключно її мистецькими досягненнями. А вони — у великій мірі залежні від мистецького проводу даного театру. Під цим оглядом берлінська Опера могла майже все гордитись правдивими світочами. І коли напр. згадуючи віденську Оперу не можна не згадати Ґустава Малера, так само з берлінською Операю нерозлучне стало назвище Ріхарда Штравса, який перед війною був 10 літ її великим провідником.

Сьогодні „фірмою" берлінської Опери є Вільгельм Фуртвенґлер — згідно з опінією всього музичного світа найбільший сучасний диригент побіч Тосканіні, донедавна разом з ним диригент нюйорських Симфоніків, у Німеччині наступник Нікіша і її найвизначніший національно-мистецький репрезентант-виконавець. Довгі роки всі найбільші оперові театри старалися притягти Фуртвенґлера до праці; але те, що не вдалось їм ніколи, зумів зробити після перевороту в Німеччині новий уряд, звернувшись до громадсько-патріотичного почуття всіх мистців-німців: взяти активну участь у творенні нової німецької культури. Тоді й Фуртвенґлер прийняв запропоновану йому директуру берлінської Опери (побіч неї, він до речі є також директором тутешньої фільгармонії і „Гевандгавз-у" у Лайпцігу) і вині має вона зовсім нове обличчя. Крім Фуртвенґлера має берлінська Опера ще трьох диригентів: Еріха Клайбера, Лео Блеха (оба вони були у свій час директорами тойж Опери) та Роберта Гегера. Їх офіційний титул спільний: „державний диригент". Інтендантом усіх пруських держ. театрів, отже в їх числі і берл. Опери є Гайнц Тітіен, драматургом д-р Юліюс Кап, режисером Франц Герт. У руках тих людей спочивав вся діяльність цього найвизначнішого із 60-ти(!) німецьких оперових театрів.

Коли згадати про ансамбль виконавців, то про орхестру і хор нема що й казати: вони на найвищім ступні мистецтва і ніякі суперлятиви супроти них не надто великі. Щодо співаків, то загально-державні зміни відбились чимало на їх складі. Відійшли (точніше: мусіли відійти) всі жиди, на їх місце прийшли нові, здебільша молодші, сили. Між рівними першорядними, справді знаменитими співаками, визначаються такі як ліричні тенори Росвенге і Вітріш, баритони Шлюснус і Бовен, баси Кіпніс і Ліст, а зпоміж співачок: драмат. сопрани Конетні і Райнгард, кольоратурова Перрас та ін.

Сенсацією репертуару цьогорічного сезону була премієра „Арабеллі"" Ріхарда Штравса. Цей останній твір 70-літнього композитора виставлений уперше влітку м. р. в Дрездені, зустрівся там із захопленням, віщуючи йому ще більший успіх, як у свому часі мав — і має до нинішнього дня — Штравсівський „Кавалер з трояндою". Але вже обі дальші премієри — у Берліні і Відні та в міжчасі вистави на майже всіх німецьких сценах, виказали, що все таки „Арабелля" далеко не дорівнює „Розенкавалірові". Хоча акція відбувається знову у „віденському середовищі — цим разом у другій половині мин. століття — хоча друга дія: т. зв. „фіякерський" баль дав Штравсові необмежені можливости для... віденських вальсів, хоча врешті не бракує в лібретовій інтризі „перцю" (молода дівчина, змушена обставинами вдавати хлопця, щоби допомогти старшій сестрі найти відповідну „партію", конфлікт на цьому тлі і врешті пікантне кві-про-кво вночі, в кімнаті одної із сестер) все таки ні це лібретто Гофмансталя, ні музика Штравса не цікавлять в тій мірі, що перші твори їх обох: „Електра", „Розенкавалір" чи „Ані-

Лібретто Меріям-Лужницького
Музика В. Балтаровича
Виступ. М. Сабат-Свірської
Балет О. Суховерської
Екзотичний танок Голубовської-Балтарович
Постановка П. Сороки
дають запоруку, що музична комедія
„Подружжя в двох мешканнях",
вдоволить вповні нашу публіку.
Премієра в перших днях травня н. р. в салі „Театру Різнородностей"

в останньому випадку кількість всіх важних кандидатур на всіх листах менша, як число мандатів у дотичній виборчій окрузі, годі решту необсаджених мандатів радних, після переведення голосування, обсаджується шляхом доповняючих виборів (§ 20 уст. 2).

На випадок вибору радних без голосування головна виборча комісія зладжує протокол і оголошує афішами найпізніше 31-го або 41-го дня від розписання виборів:

а) що в дотичній виборчій окрузі зголошено тільки одну важну листу кандидатів, яка начислювала менше число прізвищ кандидатів, як припадало в дотичній виборчій окрузі мандатів і тому не відбулося голосування, а радними вибрано всіх правильно зголошених кандидатів; б) імена, прізвища, вік і місце замешкання вибраних радних; в) оповістку, що до 7-ох днів від оголошення висліду виборів — 1/50 а найбільше 300 виборців можуть внести протест проти виборів і домагатися уневажнення виборів у цілости або уневажнення вибору поодиноких радних (§ 20 уст. 3).

Примітка: Партія ББ змагає до того, щоби при виборах була тільки одна листа кандидатів і щоби не було голосування. Тоді виглядало би так, що всі мешканці міст без огляду на народність є за партією ББ.

ОГОЛОШЕННЯ ЛИСТ КАНДИДАТІВ І РЕЧИНЦЯ ГОЛОСУВАННЯ.

Найпізніше 26-го або 36-го дня від розписання виборів головна виборча комісія оголошує афішами:

а) листи кандидатів, признані важними (без підписів зголошуючих) для кожної виборчої округи, під числами, які надано тим листам;

б) день і час тривання голосування;

в) льокалі, в яких відбудеться голосування;

г) зміст §§ 23, 26, 33, себто спосіб голосування.

Голосування відбувається одного дня у всіх виборчих округах, у неділю або святочний день найпізніше 30-го або 40-го дня від розписання виборів (§ 21 уст 1 і 2).

ГОЛОСУВАННЯ.

Голосування відбувається в льокалях окружних виборчих комісій, а на випадок поділу на обводи (райони) голосування — в льокалях обводових комісій і триває без перерви від год. 9-ої рано до год. 7-ої (19-ої) вечором (§ 22 уст. 1).

Від початку голосування аж до хвилини обчислення голосів у виборчому льокалі мають бути присутні без перерви председник або його заступник і щонайменше двох членів комісії або їх заступників. У виїмкових випадках председника окружної або обводової комісії або його заступника може заступити один з членів окружної або обводової комісії згідно з призначенням председника головної виборчої комісії (§ 22 уст. 2).

МУЖІ ДОВІРЯ.

При оглядині урни, голосувачні, обчисленні та устійнюванні висліду голосування виборчою комісією, перед якою відбувається голосування, мають право перебувати у виборчому льокалі мужі довіря виборців, зголошені повновласниками лист, по одному від кожної комісії. Муж довіря має мати право вибирання до міської ради відносного міста і предложити председникові виборчої комісії **поіменне делегаційне письмо, видане повновласником дотичної листи і потверджене** председником головної виборчої комісії (§ 22 уст. 3).

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ —
найдетевте в текстильнім магазині
„ТАНИП СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИП, ЛЬВІВ,
22/48 **ГАЛИЦЬКА 8.**

Совіти приготовляють жидівську республіку.

Ралф Барнес, кореспондент „Геральд Трибюн", телеграфує з Москви, що совітський уряд приготовляє проголошення з кінцем цього року ще одної совітської республики. Буде це Біро-Біджан над Амуром на Сибірі як жидівська республика. В цій околиці, що лежить на границі ново утворевого цісарства Манджу-Го, живе тепер уже яких 8.000 жидів. Одначе дотеперішні полекші совітського уряду для жидівських кольоністів не багато помогли, бо на 1.000 жидівських поселенців, що прибули сюди напротязі двох останніх літ з Америки та Европи, половина втікла. Коли совітський уряд проголосить совітську республику для жидів, то надіється, що багато жидів ще зголоситься, а це може мати далекосяглє політичне значіння з огляду на японське сусідство.

Тепер у Біро-Біджані є 50.000 населення, а простір обіймає 15.400 квадратних амер. миль отже два рази більше ніж напр. американський стейт Ню Джерзи.

10-ліття найріднішої школи.

Кілька слів про вагу дитячих садків.

I.

Літом цього року минає 10 літ від основання першого дитячого садка в галицькім селі. Перший садок отворено заходом Товариства Українських Жінок у Отрию в селі *Угерську*, стрийського повіту. На загальних зборах філії „Просвіти" у Стрию в червні 1924 р. мені довелось порушити справу діточих садків та заохотити наше свідоме селянство Стрийщини до основування садків. Ще й досі дивно, як згадаю, яким скорим темпом прийнялась у нас ця думка та як швидко зрозуміла Стрийщина благодать, якою стала згодом для українського села наша „найріднішa школа"! Загальні Збори відбулись у торговий день в четвер, де вперше кинено цю думку прилюдно, а в суботу в год. 5. рано приїхав голова читальні з Угерська вже із жінкою та маленьким хлопчиком, щоб забрати „ту паню, що має вчити тих наших найменших". У неділю основано перший жіночий кружок при читальні, бож треба було докопче мати згуртоване жіноцтво, яке би взялося за ведення й удержання садка. Так за час 3 днів отворено перший садок і перший жіночий кружок при чит. „Просвіті" в Угерську, який згодом перемінено в кружок „Союзу Українок".

Зійшлися жінки на нараду, поділили село на чотири райони, з яких господині мали по черзі давати по 1 літрі молока до молочарні на рахунок винагороди вчительки. Молочарня виплачувала гроші кооперативі й учительці утворено конто на всі товари, яких тільки потребувала для прохарчування. Ярину, овочі й курчата зносили радо мами добрій опікунці своїх дітей. Безлітні люди теж почувались до обовязку причинитись до удержання шкілки. Тямлю, що начальник громади дав фіру дров, а декотрі складали оплати згори за білні сусідські діти. Доходом з діточих імпрез доповняли салівнички своє удержання. За свою повну посвяти працю мали нагороду, а за серце, яке давали там найдрібнішому українському цвітові, збирали вдячність цілого села.

В кілька днів опісля повстав другий з черги садок у селі *Лисятичах*. Першими салівничками, які прегарно вивязались зі своїх завдань, були п. Стефа Пеленська у Угерську і п. Юлія Кушівна в Лисятичах. З радісною посвятою займались вони порученою їм дітворою з раннього ранку до пізньої ночі. Бо як тільки виходили родичі в поле, маленька дітвора бігла під хату вчительки та щебетом своїм приневолювала вчительку звертати увагу на себе. Обі ці молоді панночки надзвичайно докладно здавали собі справу з того, що від їхньої доброї, щирої праці залежить, чи ідея дитячих садків прийметься та чи село зрозуміє вагу тієї найріднішої школи.

Згадую це сьогодні нароком, бо повних 10 літ я пильно слідкую за розвоєм діточих садків у різних повітах. Мені як ініціяторці закладання садків по селах справа ця незвичайно близька й дорога, — тому з цілою певністю можу стверднти, що діточі садки сповнять тільки тоді своє прекрасне завдання, якщо провідниці садків будуть жінки ідейні, інтеліґентні, з підготовкою не тільки фаховою, але теж під громадянським оглядом вироблені. Якщо виїдуть на село не для забави, ані виключно на те, щоби трохи заробити, але в першу чергу з думкою сповнити свій відповідальний обовязок виховувати 2—3 чи більше місяців наше наймолодше, найбільше податливе на добрий і лихий вплив покоління. Село чекає на вчительку з великою нетерпеливістю. Слідкує безперервно за способом її підходу не лиш до дітей, але й до громадської роботи в селі. Рахує на поміч і пораду у всяких справах освітніх чи організаційних, бо дуже часто ця провідниця є одинокою інтеліґентною людиною в селі, а як ще до того „прислана зі Львова", то повинна обовязково на всім визнаватись. І справді, коли веде садок інтеліґентна, тактовна, працьовита людина — в дуже короткому часі зуміє незвичайно багато корисного в селі зробити, през чому за її тяжку, відповідальну працю село вміє теж добре винагородити. Колиж до веденя садка береться людина мало інтеліґентна, непорадна, вперта й без належної підготовки, то згори можна бути переконаним, що ніхто з істнування садка в селі вдоволений не буде. Замість користи, принесе тільки шкоду й на довгі роки відбере охоту організаторам садків на місцях братися за їх поширення.

Цю справу треба добре розважити всім установам у краю, які вестимуть садки. Чи більше керуватись ніякими іншими оглядами в анґажуванні учительок, як тільки добром, яке має принести належне виховання нашого наймолодшого покоління українському народові!

Наталія Селезінкова.

ядна". Бракує тут тої безпосередности почування, глибини й експресії, якими така багата „Електра", та безжурної, роскішної атмосфери „Кавалєра", повної безлічі геніяльних, епізодичних сценічних і музичних ідей. Очевидно, такий мистець як Штравс, не може написати твору, який і тут і там не цікавив би, ба навіть не захоплював би; але саме для тогож Штравса, який створив згадані опери та ще й „Сальоме", цього мало.

Побіч цієї премієри в берлінській Опері — виставленої, очевидно, з найбільшим пієтизмом і найкращими силами — треба згадати дві цікаві віднови: „Вільгельма Теля" і „Вільного Стрільця". Россінівський „Вільгельм Тель" — це від десятків літ журба всіх оперових сцен. Є в ньому місця зовсім рівнорядні з геніяльною музикою „Севільського Цирульника" (хоча й зовсім другого характеру) і зовсім гідні його великого творця. Але що зробити з тою всією „водою", з цими всіми цілком трафаретно-неоригінальними частинами, яких так багато в цій опері? Що зробити з її розірваною, сценічно часто неоправданою і неефектовою акцією?! Над цими питаннями ломили собі голову мабуть усі режисери й диригенти, яким колинебудь доводилось виставляти „Телля". Драматург тутешньої Опери, д-р Кап, узявся за основну перерібку твору, усуваючи з нього все нетеатральне, непотрібне, переставляючи і доповняючи музикою з Россіня „Мозеса". Так повстав „Тель" у новому виглядї — і треба признати, зовсім удатному, завдяки якому зможе мабуть нарешті здобуте собі право громадянства у всіх театрах. Музична сторона всіх перемін і вистави була в руках Гегера; сама вистава — без закиду і більш як цікава.

Недавня віднова Веберівського „Вільного Стрільця" („Фрайшіц") — під орудою Фуртвенґлера, з Марією Міллер, нинішньою найвизначнішою ним. співачкою в ролі Ехен — було м. ін. тріюмфом директора сцени і машинерії. Те, що творилось на сцені підчас дії у „Зовчому долі" переходило всі межі уяви глядача і його поняття про те, що можна зробити на сцені. Бачили ми на сцені не тільки „несамовиті", зовсім фільмові, появи „духів", як перелітали через усю сцену, відкриті гроби, кістяки, які складались й знову розпадались на окремі частини, але навіть — блискавку із громом, який на очах глядачів розколював і запалював дерево. Було так „страшно", що в перерві театральний буфет заробив мабуть удвоє більше як звичайно, на ковбасках і пиві від всіх тих, що хотіли очунити.

Із „залізного" репертуару правдивими мистецькими белькетами є Ваґнера „Майстерзінґери" і „Трістан і Ізольда", дириговані Фуртвенґлером. Музиці, який сучасно думає й відчуває, трудно сьогодні бути „ваґнеріянцем": — надто далекий нині для нас не тільки його літературно-драматичний світогляд, не тільки арифметична чи хронометрична точність, з якою виступають і зникають його „лайтмотиви", але навіть його техніка володіння орхестрою. Все це, безумовно, геніяльне, одиноке у своєму роді і було для розвитку світової музики мабуть необхідне. Час і поступ мають свої вимоги. А все ж, слухаючи „Трістана" чи „Майстерзінґерів" в такому виконанні, як воно буває, коли диригує Фуртвенґлер — забуваємо про все: про різниці поглядів чи почувань, про те, що більше, чи менше подобається, чи відповідає власному смакові, а тільки слухаємо; не Ваґнера і не Фуртвенґлера — лише чисту, непорочну, ідеально відтворювану музику...

Берлін.

З природи й техніки.

ШІСТЬДЕСЯТЬЛІТНІЙ МАРКОНІ.

25. квітня ц. р. минає шістьдесять років від хвилі, коли у Вілля Ґріфоне біля Больоні (у північній Італії при вході в Апеніни) народився з батька італійця, багатого землевласника, та його другої жінки, молодої ірландки Аннети Джемзон третій з черги син: Ґільєльмо Марконі. Дещо пізніше батько змінив італійське „підданство на англійське, одначе ціла родина остала в Італії. Літом перебувала вона у Вілля Ґріфоне, зимою у положеній дещо на південь Фльоренції, або у штучно висипаній пристані лігурського моря Ліворно.

Народню школу відвідував Ґільєльмо у Фльоренції, до гімназії ходив у Ліворно. Тут уперше познайомився з фізикою, якої вчив його проф. Россі. Тому, що діти (сини Люїґі від першої жінки, дочки дуже багатого больонського банкира, Альфонсо і Ґільєльмо від другої) щороку перебували деякий час в Англії й Ірляндії, швидко навчилися англійської мови. Одначе 16-літній Ґільєльмо почав займатися пильно фізикою не на університеті, а тільки у Вілля Ґріфоне. Старий Марконі не згодився, щоби син студіював на університеті, бо університет уважали тоді огнищами революційної ляльности... Швидко зазчайомився молодий Ґільєльмо з італійським фізиком Ріґім, що літом перебував теж у стіп Апенінів недалеко Вілля Ґріфоне. Безперечно це знайомство незвичайно корисно вплинуло на Марконія: Ріґі від довшого часу займався передбаченнями Мексвелом, викритими Ґерцом електромагнетичними хвилями.

Перебуваючи літом 1894 враз з братом Люїґі в Андроно (в Альпах), задумав Ґільєльмо вперше передавати на віддаль знаки при помочі електричних хвиль. Перші успішні спроби у цім напрямі поробив з братом Альфонсо осінню у Вілля Ґріфоне. Спершу у мешканні, а весною 1895 р. і на дворі. Випробувавши усе докладно, переїхав до Англії, де заінтересував своїм винаходом капіталістів та дослідників. До спілки з керманичем англійської телеграфії В. Прісом після удатних спроб на віддаль 90 метрів зумів порозумітись у травні 1897 р. „без дроту" на віддаль 5,3 кільометрів (між рогом Левернок і острівцем Флейтгольм у бристольськім каналі). У червні 1897 р. передали знаки електричними хвилями з одного берега бристольського каналу на другий на віддаль 14 кільометрів.

Успіхами Марконієвого винаходу зацікавилася італійська влада. Тому у липні цьогож року Марконі повторив з успіхом свої експерименти у заливі военної пристані Спеції. Тут вислав електричні хвилі на віддаль 18 кільометрів. Кілька днів пізніше здавав у Римі справу зі свого винаходу фахівцям, представникам влади, послам і сенаторам. За цими першими успіхами пішли дальші. З південнофранцускього побережжа телеграфував при помочі електричних хвиль себто „без дроту" до Корсики (175 кільометрів!), дальше з рога Лізар (у графстві Корнваль у південно-західній Англії) на острів Вайт (на південь від Савтгемптен), що віддалений з рога Лізар на 300 клм. 12. грудня 1901 р. імпровізована радіостація у Ст. Джонс (на острові Ню-Фавндленд у британській Америці) одержала перші бездротні сигнали з Европи, з віддаленої на 3.400 кільометрів радіостації у Польдгу (графство Корнваль, півд.-зах. Англія). У 1902 р. бездротні знаки цієїж стації дійшли до нових стацій у Тейбль Гед (у Ледянім заливі у східній Канаді, віддаль 4.100 кільометрів) та у Вельфліт при розі Код на східнім березі Зл. Держав П. А. (віддаль 5.100 км.). Правильну бездротну телеграфічну комунікацію розпочала зі стації Польдгу в Англії канадійська стація на розі Бретон. Щоби розслідити справність свого винаходу в ріжних умовинах, улаштував Марконі провізоричну радіостацію на кораблі „Філядельфія", що плив з Америки до Европи. Подібні експерименти повторив він пізніше на італійських военних кораблях. У новіших часах збудував собі Марконі для своїх власних дослідів величавий паровий яхт „Електру".

Свої початкові досліди переводив Марконі при помочі електричних хвиль середньої довжини (від 400 до 1000 метрів). Впарі з розвитком радіотелеграфії почали вживати щораз то довших хвиль так, що сьогодня уживають хвиль довгих навіть на 20 кільометрів. Одначе Марконі завернув сьогодня зовсім до коротких електричних хвиль (від 100 до 10 метрів). Що більше: його найновіші винаходи торкаються ще коротших хвиль (від 10 до 1 метра себто ультракоротких хвиль) та мікрохвиль (нижче 1 метра). Напр. радіотелефонічні розмови між Затиканом і на 20 кільометрів віддаленою палатою Кастель Гандольфо на збочі римських Апенінів (на південь від Риму) відбуваються Марконієвими апаратами на пів-метровій хвилі. 14. серпня 1932 р. Марконі порозумівся радіотелефонічно на пів-метровій хвилі між рогом Фігарі у Сардинії та Рокка ді Папа (біля Риму).

Тут слід зазначити, що прилади Марконія, які витворюють такі короткі електромагнетні хвилі, досить прості. Їх необхідною частиною є параболічні рефлектори, що спрямовують вислані електричні хвилі в точно означену сторону, де находиться сприймальний апарат. Цей винахід Марконія відіграє велику ролю у майбутній війні, де треба буде передавати бездротні знаки тільки своїм точно визначеним відділам.

Якщоб ми хотіли схарактеризувати коротко заслуги 60-літнього нині Марконія для радіотехніки, то перш усього мусимо признати йому геніяльну вмілість використовувати, уліпшувати і злучувати в одну цілість поодинокі здобутки його попередників. Чейже Герц умів уже витворювати електричні хвилі, а Ріґі робив це ще краще. (Осцилятора Ріґія уживав Марконі постійно!). Антена була відома ще перед Марконієм Попову, а когерер Оліверові Лоджові. Отже поодинокі частини Марконієвих апаратів не були оригінальні. Те саме можна сказати і про найновіші короткохвильні Марконієві апарати, які основуються на обсерваціях Баркгавзена і Курца з 1920 р. Одначе сущною прикметою винахідника є інтуітивне пізнання цілі, яку може осягнути, та зіставлення зґл. створення засобів, при помочі яких цю ціль легко схопити. Те саме й бачимо у Марконія.

РАДІО НА СЛУЖБІ ПОЛІЦІЇ.

Віденська поліція може почванитися тим, що її службовики вивінувані найновішими здобутками радіотехніки. І так поліційні авта мають повну сприймальну та висилаючу станію, що послугується короткими хвилями на віддаль, яка відповідає віддалі Відня від Ґрацу. Крім цього віденська поліція має цінні радієві прилади, що викривають неомильно заборонені радіостації.

Кожний віденський поліцист, що вміє телеграфічне знакування, може носити при собі мініятурну радієву висилаючу станію, завішену на шиї. При помочі дзвіночка, що його поліцист держить у правій руці, може він надавати телеграфічні знаки. Батерія (60 вольтів) радієвого приладу находиться у кишені плаща, антеною є дріт, що, овинений гумовою поволокою, служить до завішення апарату на шиї. Вислана електрична хвиля не довша від 100 м. Цілий радієвий апарат (враз з батерією) не важить навіть 1 кґ., а надається до порозуміння з віддалі кількох кільометрів.

А. Л.

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мушліни, крепони, епонжі і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИК** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 23-365

Наука релігії під контролею.

Пишуть нам: На конференції управителів шкіл у Бережанах дня 11. 4. шкільний інспектор п. Бек наказав усім управителям контролювати якнайчастіше години релігії в усіх школах пов. бережанського, підгаєцького та перемишлянського. Контроля ця має бути вправді пасивна, але всеж таки священик має учити релігії в асистенції управителя школи. Досі нагляд над наукою релігії мали шкільні ординаріятські комісарі, іменовані Консисторією. Пан Бек, екс-священик, ввважав себе покликаним поручити це світським учителям. Не знати, яка ціль отсього зарядження, однак здається, що з мотивів політичних, щоб часом священик на релігії не ужив слова український, а це мають по наказу інспектора реєструвати учителі.

Хай живе король!

ПАРИЖ, 26. 4. ПАТ. На засіданні кортезів дійшло до бучі між послами.

Після відчитання декрету про димісію уряду Леру, посол монархіст Мавра крикнув: „Хай живе король". Посипалися протести та окрики „Хай живе республіка". Предсідник мусів перервати засідання, щоби втихомирити послів.

Гостре поготівля в Еспанії.

МАДРИД, 26. 4. ПАТ. Вчора вечором проголосили в цілій Еспанії гостре поготівля війська.

119 домовин.

БІЛГОРОД, 26. 4. ПАТ. Дотепер витягнули із засипаної копальні 119 вуглекопів. Покищо нема вістох про 40 вуглекопів. Втрати власників копальні сягають до 400.000 долярів. Богато установ і громадян складають пожертви для родин засипаних вуглекопів.

Сатирично-гумористичний журнал
„Жорна" ч. 8.
ВЕСНЯНЕ
Ціна 25 сот.
Дістанете в кожній трафіці і кіоску.
Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА", Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Брошура василіянського достойника з 1863 року.

Становище духовенства до будови Народнього Дому. Закінчення брошури.

(Докінчення.)

Знеохочувалося й духовенство, бо 1) воно проводило народові, представляло йому його потреби, заохочувало до складок і само давало, отже мало право домагатися щорічного рахунку зі складок, щоб не стягнути на себе підозріння в ошуканстві; 2) бачило, що управа його фонду для удів і сиріт була якнайгірша, що йому не вільно було промовити за своїм фондом, навіть знати про його приходи й розходи; 3) бачило, що його голос від кількаканацятьох років за добрими дяками, здатними вчителями й потрібними шкільними книжками розбивався без висліду об грубі святоюрські мури; 4) бачило, що за свої найщиріші намагання піднести віру й завести одностайність у відправі літургії замість похвали й заохоти одержувало гострі нагани від святоюрських наставників. А там, „як щоденно бачимо — писав автор — і вже по часописах читаємо, зформувалися дві секти, з яких одна дивиться на схід, а друга споглядає на захід, і кожна з них відправляє св. літургію по-своєму!! Єсть там ще й третя секта, яку називають просто „шептухами". Вона, щоб лиш відшептати свою літургію якнайшвидше, хочби й у десятьох мінутах, не дбає про нічо більше. А чи не є це якнайбільше згіршення для уніятського духовенства, для світської інтеліґенції і для усього народу? Якщо між 9 чи 10 святоюрськими кришанами бачимо дві образові секти (про третю не згадуємо), то скількиж їх можемо сподіватися між тисячами духовенства обох дієцезій? Сумні це явища й можуть потягнути за собою якнайсумніші наслідки для уніятської церкви".

Та слова перестороги Правдолюба не могли поширитися серед українського громадянства. Австрійська цензура сконфіскувала брошуру. Наслідком того й не брали її під увагу за австрійських часів.

Правдолюб це псевдонім о. Омеляна Коссака. Народився 1804 р. з міщанської родини в Дрогобичі й при хрещенні дістав імення Ілля. Початкову науку побирав у народній школі місцевого василіянського монастиря, а до гімназії ходив у Самборі. У школах дуже бідував, тим більше, що батьки двічі (1817 й 1822 р.) погоріли, і скінчив і гімназію в Самборі і фільософічний курс у Львові, даючи лекції, на що тратив щоденно 4—6 годин. Вступивши до Василіян, він скінчив 1827 р. новіціят у Львові. У 1828 р. ходив на перший рік теольогії у Львові й тоді мав нагоду стверднти основну польонізацію української духовної семинарії у Львові. На дальші роки теольогії вислав його чин до віденського конвікту, де прожив найкращі хвилини свого життя. По третьому році теольогії висвятився в Пряшбурзі у вересні 1830 р. Висвятив його румунський владика Самійло Вулкан, колишній віцеректор генеральної семінарії у Львові. По висвяченні скінчив четвертий рік теольогії у Відні та влітку 1831 р. вибрався до Галичини. На рідній землі зробили на нього незатерте вражіння оповідання про палення опирів у Нагуєвичах, родинному селі Франка. Відпочивши, поїхав до Львова, звідки вислали його до Бучача на посаду гімназійного вчителя. У 1833 р. склав на львівському університеті іспит із загальної й австрійської історії, з естетики й грецької та латинської літератури. У 1838 р. одержав управу бучацької гімназії; у 1839 р. ректорат бучацького монастиря та префектуру (директуру) гімназії. На тих становищах полишився до 1846

р., коли вибрали його протоігуменом. Тоді виїхав до Львова. А коли прийняв іще й ігуменство крехівського монастиря, переселився 1849 р. до Крехова. У 1861 р. фундував дві „святоюрські стипендії" по 105 зр. річно для українців-правників. Дня 18. червня 1879 р. дав на бурсу ставропигійського Інституту 1000 зр., на „Шкільну Поміч" 1000 зр., а по 500 зр. на бурси в Тернополі, Станиславові, Стрию й Коломиї та для „Общества руских дам".

Дня 29. вересня 1880 р. святкували врочисто 50-літній ювилей його священства. До Крехова зїхалося тоді або прислало привіти багато визначних людей не тільки зі Львова, але й з цілого краю, між ними й передові москвофільські діячі, як Антін Петрушевич, Венедикт Площанський і Богдан Дідицький. Широкий опис ювилею подало тоді „Слово" в чч. 103—109 п. з. „Пятьдесять-лѣтняя годовщина священства впр. о. Иліи Емиліана Коссака въ монастырѣ Чина св. Василія В. въ Креховѣ". Богдан Дідицький написав у честь ювилята панегірик, надрукований і в „Слові" й в окремому виданні розданий у часі свята, п. з. „Его Високопреподобію О. Иліи-Емилію Коссаку... въ день 50-лѣтнаго священства". Панегірист між іншим апострофував так ювилята:

Гніздо твоє — Дрогобич родний
І Бучач — твій престол колись,
І руські бурси, Дім Народний
Твоїми жертвами здвиглись
І від твоєї благодати
Можуть знов жити і ділати.

Підніс також Дідицький, як

І молодіж та руська бідна,
Що з нужди гибла нам не раз,
Що в школах гола, боса, встидна
Пред світом соромила нас,

дістала харч і одіж завдяки щедрим пожертвам ювилята, що дав на шкільну молодь капітал усього свого життя.

Захоплення москвофілів для Коссака, що колись кидав такі громи на святоюрську лігу, саме наскрізь москвофільську, велить здогадуватися, що святоюрцям і москвофілам удалось уговкати Правдолюба, щоб не було кому домагатися публичного рахунку з громадських фондів і робити інші пригадки.

Найближчого року по ювилеї, по чотириденній хоробі на тиф помер Омелян Коссак 7. березня у 77 році життя й 51 р. священства. Повідомляючи про його смерть, писало „Діло" в ч. 16 з 1881 р.: „Відомий був у цілому нашому краю як щирий і жертволюбний патріот і до останньої хвилини свого життя дбав про добро свого народу, підпомагаючи морально й матеріяльно всяке патріотичне й пожиточне діло". А повідомляючи в найближчому числі про похорони покійника, які відбулися при участі численного духовенства й народу, „Діло" зазначило, що покійник був такий скромний, що, складаючи щедрі пожертви, не хотів навіть подавати свого ймення до загальної відомости.

М. Возняк.

По широкому світі.

— **111 воєнних кораблів Злучених Держав** переплило панамський канал за 47 годин.

— У Султангур дійшло до сутичок між поліцією і юрбою музулман. Вбито 10 осіб, а поранили 20.

— Австрійський уряд задумує обєднати всі формації до міліції, а в першу чергу організації молоді. Керманичем міліції буде кн. Штаремберг.

— Англійський амбасадор обговорив з японським міністром закордонних справ становище міністра Саймона у справі японської політики на Далекому Сході.

— У Львові підписав віцеміністр Коц позичкову умову з т-вом Вестінгавз, а опісля мав нараду з державним підсекретарем Стенгов.

— До Москви приїхало 300 шуцбундівців, які після заворушень в Австрії, втікли до Чехословаччини.

— У Турингії розвязала влада робітничу народно-соціялістичну організацію „Рейхсбанер".

— Німецький посол у Варшаві фон Мольтке приняв польських журналістів перед їх поїздкою до Німеччини.

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ЕМІЛІЯ БРОНТЕ
БУРЕВЕРХИ
у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.
Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.
Обмежена скількість примірників.
ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.
Для передплатників „Діла" 1 зол. 80 сот.
Пересилка 50 сот. більше.

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Загальні Збори Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами.

Дня 20. квітня ц. р. відбулися у Львові Загальні Збори Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами, присвячені звітам з діяльности та наміченню праці на черговий рік. Зборам, що були незвичайно численні, проводив голова цього Товариства, дир. М. Заячківський. Не зважаючи на застій, який панує тепер в еміґрації, Товариство виказало чималу діяльність. Бюра Товариства полагодили впродовж 1933 р. понад три тисячі справ інформаційного характеру. Крім того інформації подавав „Український Еміґрант", який виходив двічі у місяць. Товариство інтервеніювало у справах еміґрантів в різних урядах, консулятах чужих держав, вело розшуки пропавших членів родин, поборювало несовісну роботу еміґраційних обманців і т. д. Свою працю вело Товариство при помочі бюра у Львові та Кружків у Тернополі, Чорткові та Сяноці.

Після вислухання звітів Збори одноголосно ухвалили абсолюторію Управі.

При доповняючому виборі вайшли до Управи: дир. М. Заячківський, през. В. Децикевич, д-р Л. Ганкевич і посол З. Пеленський, як члени і п. К. Малицька та А. Рижевська, як заступниці. У склад Контрольної Комісії ввійшли: дир. О. Саєвич радн. П. Берест і дир. М. Лазорко, як члени, дир. О. Пащак і дир. М. Кисілевський, як заступники.

Управа уконституувалася, вибираючи головою Товариства дир. М. Заячківського, І. заст. голови о. мітрата О. Базюка, ІІ. заст. голови през. В. Децикевича, секретарем д-ра Говикозича, касієром д-ра Л. Ганкевича.

НАЙПЕВНІША ЛЬОКАТА ГРОША У ПОЗИЧЦІ РІДНОЇ ШКОЛИ. КОЖНА ПОЗИЧКА 25 ЗОЛ.

Погоня поліції та війська за бандитом.

ЛЬОНДОН, 26. 4. ПАТ. Американська поліція і військо переслідують генгстера Діллінґера. Влада видала приказ за всяку ціну зловити його живим або вбити. Покищо Діллінґера не схопили, який враз з любкою та товаришами зручно вихоплюється з рук поліції. Це викликало обурення в Америці. Поліції закидають нездарність. Міркують, що Діллінґер утік до Канади. Е

Европейці морськими розбишаками.

ДЕЙРЕМ. 26. 4. ПАТ. Трибунал засудив пятьох европейців за розбишацтво на морі. Двох німецьких громадян Тандлера і Васермана засуджено на кару смерти, швайцарського громадянина Ґавчі і німця Мілєра засуджено на досмертну вязницю, а німця на 10 літ вязниці. Минулого року вони вдерлися на китайський корабель задля грабунку і вбили 10 осіб.

НОВИНКИ

— **Від Управи Черча.** На численні запити лікуванців у справі їзди до Черча, Управа живця повідомляє, що вже від 30. червня на стації Потік-Черче до кожного потягу чекають на гостей повозки. Купелі чинні від 1-го травня.

— **Музичний вечір у честь чеського композитора Йозефа Сука.** В неділю, дня 29. квітня ц. р. відбудеться в малій салі Муз. Т-ва ім. М. Лисенка у Львові, вул. Шашкевича ч. 5, в год. 7.30 вечором **Музичний Вечір**, присвячений творчости великого чеського композитора Йозефа Сука, з приводу його 60-ліття. Програма зложена з творів фортепянових, скрипкових і струнового квартету, у виконанні елевів Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка (Е. Барвінська, К. Гвоздецька, М. Глинянська, І. Котовичіана, О. Пясецька, О. Шикулівна (фортепян), — Е. Козулькевич (скрипка), — О. Березовський, І. Ковалів, Р. Согор, А. Цегельський (квартет), форт. супровід. проф. М. Байлова. Музичну частину вечора попередить реферат В. Барвінського (про творчість Й. Сука), та особисті спомини д-ра З. Лиська (колишнього учня Сука; про Й. Сука як учителя і людину). Вечір той з незвичайно цінною і цікавою програмою повинен притягнути нашу музикальну публику. Вступ вільний, програмка 50 сот.

— **Курс для інструкторів (ок) КАУМ.** В днях від 19—26. травня ц. р. відбудеться у Львові курс для інструкторів (ок), що мали би займатися наладнанням і веденням організаційної праці в Кружках КАУМ у поодиноких деканатах. Рівень інтелігенції кандидатів повинен стояти на висоті середньої освіти. Подання в справі приняття на курс слід слати через дотичні деканальні уряди до Секретаріяту КАУМ, Львів, Сикстуська 39 а. до 5. травня ц. р. Кошти удержання денно приблизно 2 зол. — **Архієпархіяльна Рада КАУМ.**

— **Відомого ученого д-ра Ганса Іберсберґера,** проф. східно-европейської історії і б. ректора віденського університету, покликали до Бреслав для ведення східно-европейського інституту. Таксамо покидає на постійне Відень знаний нашому ширшому громадянству б. доцент **д-р Ганс Кох,** який обіймає професуру церковної славістики в Кеніґсберґу. Ці покликання визначних учених є для Відня великою науковою втратою, а рівночасно вказують на те, що нова Німеччина прикладає велику вагу до розбудови своїх окраїнних східних університетів у певному напрямку.

— **Прогульку до Черновець** влаштовує окружна дирекція залізниць в Станиславові. Участь можуть взяти також подорожні зі Львова. Зголошення та інформації в бюрі „Орбіс", пл. Марійська. Відїзд зі Львова 1. травня год. 23.50, приїзд до Черновець 2. травня год. 10, звідки поворот 3. травня год. 20 і приїзд до Львова 4. травня год. 5.50. Потрібний особистий доказ.

— **Похоронна допомога для умовних службовців.** В найближчому часі буде оголошена новеля до розпорядку президента про обезпечення умовних службовців. Буде встановлена емеритальна чинитьба у виді т. зв. похоронної допомоги. До такої допомоги будуть управнені особи, які покриють кошти похорону обезпеченого в ЗУПУ, оскільки небіжчик не лишив членів родини. Висота похоронної допомоги не може перевищити одномісячної основної плати обезпеченого небіжчика.

— **Коли почтовці можуть уживати зброї?** Видані приписи в справі ношення і вжиття зброї почтовими службовцями постановляють, що пальної зброї можна вжити тільки на випадок справжнього і безправного нападу або замаху, що загрожує безпосередно життю службовця, життю третіх осіб або почтовому майну, яким він розпоряджає, розуміється, коли іншим способом відперти нападу не можна а проволока грозить небезпекою. Вжити пальної зброї можна тільки після одноразового остереження. Якщо з огляду на обставини даного випадку устна осторога неможлива, вжити пальну зброю можна тільки після одноразового вистрілу в повітря. Без остороги вільно вжити пальну зброю тільки тоді, коли всяка проволока грозить безпосередньою небезпекою життю службовця чи третіх осіб, або наразила би на певну втрату почтового майна. На випадок конечности вжити пальну зброю треба старатися тільки зробити нешкідливим напасника, оскільки вимагають цього обставини.

— **Реформа фахового шкільництва в Польщі.** Міністерство освіти задумує перевести в найближчому часі основну реорганізацію фахового шкільництва в Польщі. Проектуються механічні школи з рівнем гімназій для виведення кваліфікованих шлюсарів, токарів і ковалів, а також ліцеальних шкіл варстатових техніків і конструкторів. З нових технічних шкіл будуть створені школи: гутничі, відливничі, електричні і гірничі. Новий устрій торговельних шкіл передбачує: торговельні доповнюючі школи для практикантів і купецькі гімназії, до яких прийматимуть молодь з шестої кляси вселюдної школи. Наука в тих школах буде обіймати м. і. організацію товарової торговлі, рекляму, товарознавство, торговельну географію, бухгальтерію і продажу товарів. Наука буде сполучена з практичними вправами на майбутніх купців. Перші купецькі школи нового типу повстануть в 1935-6 р.

— **На докормлення сільського населення.** Як повідомляє польська преса, уряд підвищив на 20 тисяч тон скількість збіжа, призначеного на допомогу для сільського населення, що терпить голод. Збіже призначене виключно до власного вжитку населення у виді муки, разової або темної питльованої, чи навіть у виді хліба, в заміну за відповідний відробок на спеціяльно зорганізованих публичних роботах, що мають на меті направу доріг, мостів, будову гребель, дрібні меліорації і т. п. Крім того призначено 10 тисяч тон збіжа на відживлювання дітей.

— **Не вільно бити в школах.** Така заборона є вже віддавна, одначе випадки биття особли-

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 55—180 Телєфон 25-55.

во у сільських школах не належать все ще до рідкостей. Міністерство освіти видало в останньому часі розпорядок, що учитель, який вдарить дитину, каже клячати на горосі або дає іншу кару, що викликує фізичний біль, буде потягнений до дисциплінарної відповідальности і позбавлений права навчання.

— **Газ має дешевіти.** На зїзді делегатів купецьких і промислових організацій у Львові президент міста Дрояновський заявив, що в найближчому часі подешевіє газ з причини зменшення продукції штучного газу у Львові та переходу на газ земний, який спроваджують з Дашави. Одночасно буде змінена електрична тарифа введенням блькових ставок для більших відборців.

— **Підозріла продаж релігійних образків.** У Львові придержано Романа Матвіяса й Івана Пітріха за нелегальну продаж релігійних образків на дохід комітету гр.-кат. церкви в Тулиголовах. Оба зізнали, що ті образки дістали від Евгена Кубая. Поліція перевела в його мешканні ревізію і заквестіонувала печатки, легітимації та відозви в тій справі. Після списання протоколу всіх залишено на вільній стопі.

— **Справа жидівочки з Немирова** починає вияснюватись. Батько її, купець Каліхман розказав у Львові, що його донька Хана перейшла на християнство в греко-кат. обряді і перебуває в одному львівському монастирі. Відшукав також Мих. Голіяна, який вивіз її з Немирова до Львова, але довідався тільки те від нього, що в найближчому часі обоє мають повінчатись. Каліхман рішив до того не допустити і вибрався до монастиря, одначе донька не хотіла навіть з батьком бачитись.

— **Злочин у Коломийщині.** Перед кількома днями знайшли на полі біля Березова пов. Коксмин мужчину з розваленою головою. Показалося, що то Геник, громадянин з того села. Чував ще слабі знаки життя. Поліцай дав йому олівець до руки, щоби написав, хто його бив. Тяжко ранений написав тільки букви „Аг". Доходження довели до арештування Агнішки Геник та її двох братів. Агнішка грозила йому кривавою пімстою за те, що обляв її бараболю нафтою. У арештованих найшли закривавлений кийтар. Геника відставлено до шпиталю в Коломиї, де він все ще жие, хоч з розбитого черепа витекла частина мозку.

— **Строга кара.** В окружному суді у Львові відбулася розправа против двох газдів, Осипа Кошиковського і Ів. Паславського, занятих у міських лісах, за те, що продавали з ревіру Білогорща дерево і траву, а гроші вжили для себе. Кошиковського за спроневірення 350 зол. засудили на 2 роки, а Паславського за 150 зол. на півтора року. Строгий присуд на злодіїв громадського майна викликав велике враження.

— **Крайова хроніка.** З мешкання Абр. Полєра в Медиці пов Перемишль вкрали злодії убрання, в якому находився шнур перел, перстень з бриляитами та мішочок срібних монет ваги 6 кг. — З українського консуму „Надія" в Перемишлі вкрали зломники більшу скількість товарів і готівку. — До ріки Сяну скочила з невідомої причини Марія Зибель, селянка з Полонич, пов. Перемишль і втопилася

— **Стріл на поліцая.** Слідчий уряд у Львові повідомлено, що в часі патролювання в селі Піддубці пов. Рава Руська, комендант поліційної станиці Шляхціковський почув біля церкви крісовий стріл. Поліцай підійшов до церкви і побачив у передсінку двох людей, з яких один стрілив до нього, ранячи в обойчик. Опісля оба втікли. Доходження викрили, що були це Гринь Криса і Дмитро Труш, місцеві громадяни. Крису арештували, а за Трушом вислано стежні листи, причому слідчий уряд визначив нагороду за його зловлення.

— **Погоня за двома бандитами.** У звязку з кривавою розправою поліції з бандитами під Ряшевом арештовано Казимира Ногу, що стояв у порозумінні з бандитами. Жінку Ноги з огляду на дрібні діти лишено покищо на волі, хоча вона пробувала заступити собою бандита Мачугу й улекшила йому втечу. Арештовано теж брата Ноги Бронислава, що стояв на сторожі бандитів і остеріг їх перед поліцією. Стверджено, що в часі обосторонньої стріляниии впало 200 стрілів, з чого самі бандити дали 50. Мачуга, втікаючи лісом, потав на двох лісних, що складали дерево. Стероризував їх крісом і побіг дальше в гущавину. Поліція надіється зловити обох у найближчому часі, бо пущено за ними кілька поліційних псів.

— **187 австрійських емігрантів до Совітів.** З Берна Моравського виїхало до Совітів 187 австрійських політичних емігрантів. На совітській території група поділиться на менші відділи, що поїдуть до Харкова, Москви, Ленінграду і Сталінграду.

— **Спростування тернопільського воєвідства.** Urząd Wojewódzki Tarnopolski, Nr. BN. 20. Tarnopol, dnia 25. kwietnia 1934. — Do Pana Aleksandra Kostyka. Redaktora odpowiedzialnego „Dila" we Lwowie, Rynek 10, II p. W Nr. 81 „Dila" pojawiła się 28. III. br. notatka zatytułowana „Kobzar Szewczenka na indeksi" z podtytułem „Rewizja u filji „Proświty" w Ternopoli", której ustęp końcowy brzmi następująco: „Pidczas rewizji pobicz inszych specjalno cikawywsia odyn z funkcjonariw policji „Kobzarem" wydannia Simowycza, nyszporjujuczy po wsich połyciach za toju knyżkoju. Cej fakt łysz potwerdżuje te nenormalne jawyszcze, pro kotre pomistyło „Dilo" z 23. III. c. r. dowszu peredowu stattju p. n. „Szewczenko u Warszawi i Hałyczyni". U Warszawi najwyżczi derż. dostojnyky swojeju prysutnistju na Szewczen-

Штаремберґ віцеканцлєром.

ЛЬОНДОН, 26. 4. ПАТ. „Н. Фр. Пр." повідомляє: Краєві коменданти Гаймвери з кн. Штаремберґом і віцеканцл. Феєм явилися вчора в канцлєра Дольфуса та повідомили, що в усіх справах осягнули вже згоду. Штаремберґ увійде до кабінету як віцеканцлєр, коли дотеперішній віцеканцлєр Фей задержить і надалі теку безпеки.

Сувіч у Брюселі.

ЛЬОНДОН, 26. IV. ПАТ. Італійський міністр закордонних справ Сувіч відлетів нині рано до Брюселі.

Мін. Барту у Празі.

ПРАГА, 26. 4. ПАТ. Нині в год. 9. рано приїхав з Кракова мін. Барту з шефом кабінету Ропе. На залізничому двірці Вільсона привитав французького міністра мін. Бенеш з декількома членами уряду та вищими урядовцями.

—o—

Напад на Ґандія.

ЛЬОНДОН, 26. 4. ПАТ. Індійські ортодокси напали на самохід, яким їхав Ґанді. Дійшло до завзятої бійки. Трьох прихильників Ґандія важко поранили. Причиною бійки є терта між індійськими консерватистами і прихильниками Ґандія, який бореться за визволення парій. Ґанді заявив, що наложить на себе покуту, якщо виявиться, що його прихильники спричинили бучу.

—o—

Бомбовий замах на міністра.

ПАРИЖ, 26. 4. ПАТ. З Мадриду повідомляють, що в ночі виконали бомбовий замах на міністра внутрішніх справ. Міністр майже чудом вийшов цілo. Бомба вибухла як міністр переїздив автом. Атентатчик утік. У місті велике схвилювання. Рахуються з можливістю нової громадянської війни. Тому, що годі заволодіти кабінетовим кризою, в Мадриді кружляють чутки про уступлення президента республики.

—o—

Німецька рільнича делегація у Варшаві

ВАРШАВА, 26. 4. ПАТ. Нині рано приїхала до Варшави делегація німецького рільництва з 9 осіб під проводом комісаря д-ра Райпле.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 28. КВІТНЯ 1934.

М. ГАЛУШИНСЬКИЙ. 39

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Клопіт з чужим шумовинням. — Сотня Семенюка

Десь коло 20. вересня 1914 р. повідомила мене військ. команда, що в дуже важній справі має говорити зі мною один рітмайстер угорської жандармерії. Коли ми зійшлися разом, він сказав мені, що до Горонди прийшло ще дещо цивільних осіб, які зголошуються добровільно до всіх того роду небезпечних підприємств. Усі ті цивільні особи будуть на харчі та платних УСС. Стали вони надтягати зразу малими партіями, а пізніше й численніше, так що під кінець місяця було їх вище сотки. В дійсности справа малася так: Угорська жандармерія оповістила, що потребує до ріжних добре платних підприємств людей. На це оповіщення далося зловити саме шумовиння. Вже сам вигляд тих людей нагадував катилінарні екзистенції. Кожний з них мав певно тюремну історію за собою. Коли те товариство опинилося серед УСС, то й нам самим стало моторошно. Зараз почалися скарги населення на крадіжі й лиху поведінку з людьми. Тоді я поїхав з представленням справи до військ. команди. Тут не дали мені наразі ніякої ради. Але коли й ті самі, що зголошувалися, не були вдоволені з харчів, а надто ще вимагали від мене грошей, а я їм відмовив, вони стали поволи розбігатися. Радий із такої розвязки, використав я й ту обставину, що стрільці мали відходити в поле та зібрав решту тої голоти і під ескортою відставив їх до жандармерії в Мукачеві. Одначе наші власні лишились. А було їх до сорока осіб, над якими обняв провід один із Заклинських, Ростислав або Володимир. Поміж тими, які зголосилися, були імена декого з пізніших легіонових офіцерів, як Мажевський. В який спосіб приготовлялися ті добровольці до тої небезпечної виправи, вказує одна збережена у мене записка, де говориться, які треба приготовити предмети до виправи: зброя, отруя на випадок зловлення, компас, мапи, годинник, прилад до наслідування голосу птахів, убрання до виправи. Є також згадка про контракти, хто їх має підписати й умовини.

Тимчасом австрійські війська, які стояли в Карпатах, не могли дати ради сильному напорові російських військ і мусіли щораз більше уступати. Ані артилерії, крім кількох старих гармат, ані машинових крісів, лише нечисленні відділи старих ляндштурмістів зі всіх залізничих охорон. Та й ті старі люди привикли вже півтора місяця до того, щоб лише утікати. Кепсько узброєні у старі Вердлі не могли рівнятися з російським військом, що підбадьорене переможним походом хотіло якнайскорше дістатись або до Відня, або до Будапешту. Наслідок того напору був такий, що дня 17. вересня знову пойшов розказ до мене вислати другу сотню в поле. Тим другим був тепер Семенюк із своїми 200 стрільцями. Він мав відійти до групи підполк. Трекслера на Ужоцький провал. І знову спровадили бідних добровольців до Мукачева та й там їх перебрали. Але для них вже не було нічого більше, лише плащі та шапки. Решта одіжи була їх власна цивільна хто в полотнянці, хто в сурдуті, а ученики у своїх учениць. Аж жаль було дивитись на те, як відходили вони такі вбогі! Серце краялось, а ради годі було найти на це. Одна відміна була у тім, що замість Вердлів дістали всі німецькі Мавзери. Зброя добра, але добровольці були з нею зовсім не обізнані; а надто загрожувала друга небезпека, а саме, що як вийде вся амуніція, яку мали добровольці то вони залишаться зовсім голіруч. Дотично другого відділу таксамо була непрояснена справа прохарчування. Під цим оглядом обі сотні бідували дуже. Звіт, що його опісля написав про все те сотник Семенюк, вказує, яка то велика була прогалина отся невияснена точка економ.-адміністративної сторони УСС. Найперше ніхто не хотів виплачувати ані старшинам, ані мужві належних платень. А коли остаточно побачили, що так не може дальше йти то дали всім лиш плату рядовика. А наші сотні, приняті на прохарчування до інших відділів, діставали лише по пів порції належної кожному рядовикові. Остаточно сотник Семенюк дістав із каси групи Трекслера 2.000 корон, щоб обігнати потрібні видатки.

(Продовження буде.)

kiwśkij Akademji uszanowujut pamiat poeta, a daleko „na Kresach", chocz by i u wojewidśkim misti „Kobzar" toho poeta je odnym z najnebezpeczniszych drukiw". Ponieważ wspomniana notatka, a przedewszystkiem przytoczony tu ustęp zawiera twierdzenia niezgodne z prawdą, mogące wskutek tendencyjnego naświetlenia nadwerężyć powagę lokalnych władz państwowych, proszę na podstawie § 19 ustawy prasowej z dnia 17. grudnia 1862 r. o zamieszczenie następującego sprostowania: Nieprawdą jest, aby funkcjonarjusze policji podczas kontroli bibljoteki filji „Proświty" w Tarnopolu szukali specjalnie za dziełami Szewczenki, a w szczególności za utworem „Kobzara", natomiast prawdą jest, że kontrola bibljoteki miała na celu ujawnienie wszystkich druków nielegalnych, zakazanych do rozpowszechniania na skutek prawomocnych wyroków sądowych — bez względu na tytuł lub nazwisko autora. W wyniku kontroli zakwestjonowano 91 (dziewięćdziesiąt jeden) różnych druków nielegalnych, które przekazano do dyspozycji władz sądowych. Nieprawdą jest, aby na terenie Wojewóedtwa Tarnopolskiego miały dzieła Szewczenki napotykać na nieuzasadnione utrudnienia, natomiast prawdą jest, że taka insynuacja jest z gruntu fałszywa i nieprawdziwa. Na terenie bowiem Województwa za zezwoleniem władz odbywają się uroczystości ku czci wieszcza Szewczenki, dzieła poety objęte zostały programami nauczania państwowych szkół jako lektura obowiązkowa dla języka rusińskiego, wreszcie po miastach i miasteczkach znajdują się ulice, którym za zgodą wszystkich trzech narodowości (polskiej, rusińskiej i żydowskiej) dla uczczenia pamięci poety nadano nazwy — „ulica Tarasa Szewczenki". Prawdą zaś jest, że jedno z wydań „Kobzara", a mianowicie nakład ukr. wydawnictwa w Katerynosławiu wydania D-ra Wasyla Simowycza z r. 1921 uległo w Sądzie okręg. w Tarnopolu prawomocnej konfiskacie i jeden egzemplarz tego druku został rzeczywiście znaleziony podczas kontroli bibljoteki filji „Proświty" w Tarnopolu. — Za wojewodę: Żyborski, Naczelnik Wydziału.

Вже сходить з репертуару найліпша комедія сезону „Товаріщ" отже користай з нинішньої вистави!

ВІДГУКИ ДНЯ.

Признаки кінця.

Буржуазія не має права істнувати. Пережилася, здегенерувалась і тепер тільки зубами шамкає. Найліпше це видно на Франції, місці її уродин і дитячих літ.

Винаймає інжинір Молінарі віллю „Серце Моніки" (що є власністю слідчого судді!), під самим носом Парижа для свого приятеля. Той приятель спроваджується там і живе в ній тихо та відокремлено, мов якийсь монах, дивак, чи Ляндрі. Ніхто до віллі не має вступу, молочарка подає молоко через штахети, доставець хліба перекидає бохонці через браму. По городі крутяться два великі, а недобрі пси і біда влізливцеві, що переступив би територію. Роздерлиб на шкамаття.

Тільки часом, у темну ніч затріскотить на дорозі, що йде з Парижа мотоцикль. Якийсь чоловік підіздждає до віллі, стукає і йому відчиняють.

Доколичне населення дуже зацікавлене таємничістю приятеля інжиніра Молінарія. Може це Ставіський, може убивники Пренса, може пані Люпеску, а може навіть Вільгельм II?!... Підглядають, довідуються, випитують — нічого.

Дають знати поліції, поліція слідить, нюшить, вітрить — нічого.

Приятель інжиніра і кінець.

Але вдається в те найбільший Шерльок Гольмс — припадок.

Таємничий мотоцикліст їде без світла. Його задержують, хочуть леґітимувати — він не дається, ведуть на постерунок !...

В „Серці Моніки", під носом Парижа, живе Лейба Бронштайн, по російськи Лев Троцький, по французьки Седов.

Телефони, телеграми шифрою і так. Поліція обступає віллю і стереже: муха не пролетить, миш не пролізе. Стереже день, два і жде на генерального прокуратора чи якоїсь подібної риби. Врешті риба приїздже, дзвонить до брами — ніхто не відчиняє.

Вязується діяльоґ, спершу між ґенеральним прокуратором і псами, потім між комісарем поліції і якимсь секретарем, льокаєм чи іншою фігурою з віллі.

Риба: Гальо! Є там хто?

— Пси: Гав, гав, гав.

Риба: Гей! Є там хто?!

Пси: Гар-р-р-р!

Комісар: Отворіть, бо вломимо браму!

Якийсь тип: Протестую! То насильство!

Комісар: Хлопці, до роботи. Давайте ломи.

Якийсь тип: Уступаю перед силою, але ми вам покажемо.

Поліція входить до віллі.

В одній кімнаті сидить старший пан з борідкою і двома револьверами

— Хто ви такий?

— Седов.

— Ви не Седов, а Троцький.

Борідка потрясається від сміху.

— Хай буде.

— Що ви тут робите?

— Організую IV. Інтернаціонал

— Ваші папери?

— Прошу.

Папери в порядку, на назвище Седова, підписані міністром Шотаном, братом масонської льожі, особистим знайомим Ставіського...

— Вибачте, що потурбували.

— Не шкодить. Тільки на другий раз з меншим криком.

Борідка знов трясеться від сміху, а ноги представників влади зі страху... Шотан, Блюм, а тут люди мають жінки, діти — втратити посаду не тяжко.

А тепер так:

Під Києвом замешкав хтось у самітній віллі. Коли спитати кого — відповідає: інженір Линенко винаняв для свого приятеля.

Люди підглядають, поліція слідить — нічого. Врешті переловлюють мотоцикліста з почтою

Готовий! — а тепер
NIVEA
Вистарчить зовсім легко натерти руки. Домашня праця не залишить тоді ніяких слідів і шкіра стане вседовзі делікатна та відпорна.
Зол. 0·40—2·60.

— краєвою і заграничною. Дають знати де треба, поліція обступає віллю і жде на генерального прокуратора Криленка. Він не дуже квапиться, врешті надтягає.

Йдуть довгі переговори з мешканцями, врешті-решт мешканці відчиняють віллю

В кімнаті сидить якийсь пан з борідкою і двома револьверами.

Хто ви такий?

— Седов.

— Неправда, ви Андрій Лівицький.

— Нехай буде.

— Ваші папери!

Оглядають — у порядку. Пашпорт на назвище Седова, а підписаний — Затонський.

— Що ви тут робите?

— Приготовляю другий Союз Визволення України.

Салютують, перепрошують і відходять.

Колиб таке сталося, кожний сказав би:

— Більшовики стоять перед упадком. Пережилися, здегенерувались і тільки зубами шамкають.

Галактіон Чіпка.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ **По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.**

Із судової салі.

„ЯКБИ МИ ВСІ РАЗОМ ТРИМАЛИСЯ..."

Розправа проти Вас. Черкавського перед судом присяглих у Львові.

В четвер 26. ц. м. відбулася перед львівським судом присяглих розправа проти 38-літнього свідомого селянина й секретаря читальні „Просвіти" у Хлівчанах, пов. Рава Руська, **Василя Черкавського,** обвинуваченого у злочині з 156 § (накликування до спротиву владі), якого він мав допуститися тим, що 14. грудня м. р. у млині в Леопольдівці накликував приявних там людей не платити податків.

На розправі, якою проводив **радн. Бендашевський** і в якій обвинувачував **прок. Кун,** а боронив **д-р Ст. Біляк,** підсудний заперечив зміст акту обвинувачення і заявив, що згаданого дня критикував тільки господарку своєї гром. ради та устійнені нею високі оплати за пасовиська. Проти плачення податків не виступав зовсім, навпаки, сам точно платить їх.

Зі свідків зізнав тільки особистий ворог підсудного **Микола Мисак,** радний з Хлівчан, проти якого кандидував Черкавський, селянин, що не належить ні до чит. „Просвіти", ні до кооперативи та є проти тих установ і його син **Василь Мисак,** що критичного дня підс. у приявності кількох осіб казав: „Якби ми всі трималися, то нам нічого не зробилиб і ми моглиб не платити податків. От я мав 7 екзекуцій і що мені зробили?" Крім цього той св. упевнює, що підс. намовляв Анну Турчинську не платити податків, яка навіть на те жалувалась якомусь Воронці. Інші свідки: **Андрій Зелений, Вас. Хомин і жид Альтман** чули тільки, що підс. говорив щось про податки та високі гром. оплати; останній св. заявив, що підс. казав: „Якби ми всі трималися, як на Заході, то булоб добре!" Зате св. **Анна Турчинська** заявила рішуче, що підс. ніколи не намовляв її не платити податків, навіть не говорив на цю тему з нею.

Трибунал поставив присяглим одно питання про вину підсудного, опісля говорив прокуратор, що своє обвинувачення спирав головно на зізнаннях Миколи й Василя Мисаків і вимагав засуду для обв-го. Йому відповідав обор. **д-р Біляк,** який доказував, що ціла ця справа є неполітична і виключно висліддю порахунків з гром. радою, яка обтяжує селян та вислідом образи Мик. Мисака, якому підсудний Черкавський уперше чергу закидав неправильну господарку у громаді. Ніодин свідок, крім Мисака, не підтвердив вини підсудного і тому він повинен бути звільнений, бо злочин є злочином тільки тоді, коли його роблять умисне, з відповідною метою і продумано. Д-р Біляк говорив з питомою собі вервою і промова його зробила помітне враження на присяглих, хоч оборону підсудного взяв він з вини останнього на неціліх 24 год. до розправи.

Після промови оборонця говорив і підсудний, прохаючи звільнити його, бо він невинний і не виступав ніколи проти податків, розуміючи, що вони мусять бути.

Присяглі заперечили вину підсудного 8 голосами і на основі цього трибунал **звільнив його від вини й кари.** (а)

ЗАСУД СВЯЩЕНИКА ЗА ВЛАШТУВАННЯ ПРОЦЕСІЇ ПІДЧАС СВЯТА „У. М. Х."

В окружному суді в Тернополі (окр. суддя Мешковський) відбулася дня 23. квітня ц. р. карно-адміністраційна розправа проти о. Степана Вовса, пароха в Ігровиці, котрого староство в Тернополі укарало гривною сто золотих або пятиденним арештом за влаштування процесії з нагоди свята „У. М. Х." в Ігровиці дня 14. травня 1933 р. без дозволу староства, що сквал'фіковано як проступок зі ст. 7., уст. 1., закону про збори.

Засуджений о. Ст. Вовс зголосив спротив, внаслідок чого відбулася в окружному суді в Тернополі 28. березня ц. р. розправа, на котрій переслухано двох поліційних свідків, поданих у донесенні постерунку поліції. На внесок оборонця посла д-ра Ст. Барана допущено доказ зі свідків оборони, яких переслухано на поновній розправі в дні 23. квітня ц. р., а саме постерункового Станислава Зайонца, війта Ігнацого Наконечного і дяка Івана Мацієвича, які зізнали, що процесія з церковними хоругвами при співі церковних пісень під проводом обвинуваченого як пароха вийшла з церкви до двох фігур, де відправлено короткий молебен, після чого процесія вернулась назад до церкви. Деякі діти мали жовто-сині паперові хоругвки.

Оборонець д-р Степан Баран поставив внесок зажадати від Греко-Кат. Митропол. Ординаріяту у Львові письма на доказ, що парохіяльне духовенство дістало весною 1933 р. доручення влаштувати у рямцях церковного свята богослуження з процесією для місцевої української молоді як свята „У. М. Х.", що ті свята були влаштовані виключно як церковні свята в границях виконування церковних обрядів згідно з канонічним правом. У звязку з цим поставив д-р Баран другий внесок на відчитання постанови 1290 канону кодексу канонічного права, де міститься дефініція процесії, покликуючися при мотивуванні внесків на постанови статті 113. і статті 114. польської конституції та ст. 1. конкордату Польщі з Ватиканом з 1925 р., що виключають якунебудь каригідність вчинку обвинуваченого о. Вовса.

В часі розправи приходило кількакратно до сцен між суддею Мешковським та оборонцем д-ром Бараном, згадані внески котрого суд відкинув. Відкинув теж внесок оборони покликати свідків на ствердження обставин, що перед кількома роками в часі канонічної візитації польського єпископа Лісовського в Ігровиці йому на стрічу виїхала бандерія в українських національних одягах, а в процесії несено українські національні прапори і за це нікого не потягали до відповідальности.

Проголошено вирок, котрим суд признав о. Степана Вовса винним проступку зі ст. 7., уст. 1., закону про збори за влаштування без дозволу староства з церкви до фігури в Ігровиці дня 14. травня 1933 р. в часі свята „У. М. Х." і засу-

днів його ареш ту, на заплату судової оплати 5 зол. і на заплату судових коштів. Оборонець д-р Ст. Баран проти присуду вголосив касацію.

Того самого дня і перед тим самим суддею відбулася друга карно-адміністраційна розправа проти о. Івана Шулима, колишнього завідателя парохії в Городищі, повіт Тернопіль, нині сотрудника у Вишниках коло Львова. І його старостю в Тернополі покарало подібно, як і о. Вонса, за те, що дня 14. травня 1933. влаштував у Носівцях і в Городищу процесію з нагоди свята „У. М. Х". без дозволу староства. Перша розправа відбулася 5. квітня ц. р., котру на внесок оборонця д-ра Ст. Барана відложили на день 23. квітня ц. р. для переслухання свідків Михайла Якимчука, Степана Поліщука, Луця Лукіяського й Івана Шинкарика на оборону обвинуваченого, що це не був похід, тільки звичайна церковна процесія. Переслухані свідки в суді це стверднли. Оборонець д-р Баран поставив подібні внески, як у справі о. Вонса, котрі суд відкинув. Розправу суд ще раз відложили, бо суд рішив підвестися до постерунку поліції в Янківцях із запитом, чи в процесії були діти з жовто-блакитними прапорцями.

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": *„ПЕРЕСЛІДУВАНІ"*.

Чеська фільма з дуже добрими артистами. Будь який сюжет, а приємно дивитись, як виведений. Чоловік, якого підозрівають, що вбив свою любку, втікає у світ. Минає багато часу. Живе зі сином під прибраним прізвищем; поліція шукає за ним; як зацькований звір, кидається він на всі боки. Нарешті в одному цирку в Празі юрба передає його в руки влади. Сензаційний зворот. Справжній убивник має викиди совісти і признається до вини. Все добре кінчиться. Незрівняна гра відомого чеського артиста Й. Роваського. Поруч нього малий Янек Фегер, що нагадує американського „Чемпа", але має більше душі та сентименту. Малу ролю циркіски грає вісюма Магда Соня.

КІНО „АТЛЯНТІК": *„ЧЕРВОНИЙ ВІЗ"*.

Історія карієри циркового артиста. Побутові сценки з мандрівного життя провінціяльних цирковців; бізнесмени, цигани, присмирниця тигр, кровані порахунки суперників в інтересі та в коханні. Фільма трохи за довга своїми ріжними епізодами, які можна би пропустити без найменшої шкоди. Назагад дові сентиментальні романи вперед 40—50 літ, назагал банальні, з кількома зворушливими моментами. Фільма не нова.

Дописи.

ЗБАРАЖ.

Смерть громадянки - патріотки. В дні 18. квітня ц. р. померла у Збаражі гром. Параска Величанська, яка записала своє повадне майно, а саме великий мурований дім з дворищем та город, положений у середині міста, для Т-ва „Українська Захоронка". Покійна була сиротою по священику, о. Вікторі Величанському, що був парохом у Пальчинцях, збаразького повіту. Колись, перед війною, мала Покійна велике майно, одначе воно пропало через девалюацію, тому жила дуже скромно, майже в недостатку, зберігаючи решту його на те, щоби з нього користало наше найбідніше покоління та виховувалося в національному дусі. Збаразьке громадянство відпровадило Покійну 20. квітня ц. р. на вічний відпочинок, а велике число прибиших свідчило, яку симпатію та пошану мала ця громадянка, що у своєму житті дічі переходила теж важку долю політичного вязня. Похорони вели Вел. о. о. Боліновський, Коделєвський, Заварич, Гусак і Яструбецький, співав церковний мужеський хор під проводом дир. Красноперн. Величавими похоронами вшанувало наше громадянство діло Покійної, якої записом зупинилося не тільки наше народне майно, а прибула ще й одна установа, яка кластиме тріски підвалини під майбутнє нашого народу. Такі тріски пямятницї своєї пямяти, як оце Покійної, у нас чимраз рідші, тому це діло громадянки - патріотки треба підкреслити, як велику подію для нашого міста та його національного життя.

БЕРЕЖАНЩИНА.

Заг. Збори кооперативи в Раю. Дня 18. III. ц. р. відбулися в салі читальні „Просвіти" в Раю загальні збори кооперативи „Єдність" у Раю. Збори відкрив і ними проводив член надзірної ради інж. Баран. Секретарював п. М. Клецор. Звіт із діяльности здав член управи п. Ганачевський. Кооператива заложена з 1927 р. і від того часу переходила ріжні фази розвою. Були часи, що вона стояла дуже добре, та були й такі, що приходилося її дівідувати. А все не залежало від людей, які нею керували. Одначе вона не впала, бо знайшлися люди, які з посвятою взялися до роботи і поставили її в ряд кращих кооператив. За м. рік кооператива, хоч не всі громадяни Раю купують у ній, бо йдуть до жида, мала гарний оборот і при закінченні річного білянсу мала чистого зиску на суму 253 зол 64 сот. Цей зиск ухвалили заг. збори придїлити до запасного фонду. За добре ведення кооперативи управа й надз. рада дістала від Р. С. У. К. похвалу, а від заг. зборів одобрення. Побіч цих добрих прикмет кооперативи має ще деякі недомагання: мала скільність членів (70), істнуванни боргів і т. п. Кооператива, розуміючи вагу власного куточка, закупила парцелю під будову за 209 зол. і старається викупити ще й другу. По звіті приступлено до перевибору управи і надз. ради. На місце уступившого п. Юрчишина Мих. вибрано до надз. ради п. Пришляка Вол., а на його місце до управи п. Мих. Клецора. Збори прийняли низку внесків щодо поліпшення господарки в кооперативі.

Збори читальні „Просвіти" в Раю. Дня 5. III. ц. р. відбулися у власній домівці загальні збори читальні „Просвіти" в Раю. Є це найстарше товариство в селі, яке в 1932 р. святкувало 30-ті роковини свого істнування. За той довгий час читальня „Просвіти" виховала у своїх рядах чимало ідейних одиниць, які вложила із нац. свідомість та підготовила грунт під інші культ.-освітні чи економічні установи. Тепер у селі істнує кружок „Р. Ш." і кооператива, посестри читальні. Та на жаль багато ще людей ставиться до них чомусь байдуже. Не знати, чи зі страху, чи з якоїсь іншої причини. Та не знаючи на те, горстка молодих ідейних людей разом із деякими старшими громадянами, які ставляться до освітньої справи прихильно, не закладає рук, але працює. І вислідн тої праці вже бачимо 8 роках, коли була добра господарська кон'юнктура, вибудувала читальня власний дім (деревяний поки що), а коли будуть гроші, то приступить до будови мурованого. Закупила інвентар до читальні, справила бібліотеку, так, що тепер є в ній 270 книжок. Аматорський гуртох давав майже кожної неділі вистави і дотепер дав около 200 вистав. Та в останніх часах трохи змінилося. Доходів щораз менше, бо члени не платять вкладок, вистави не дають стільки, як давніше а ще прийшов новий закон, який накладає високі стемплеві оплати й істнування амат. кружка стало просто зайве. Одиноке джерело доходів — не членські вкладки. Як виказав звіт за попередній дільовий рік, каса мала приходу 92 зол., а розходу 88 зол., чистого заску 4 зол. Це просто ніщо в порівнані до давніших літ. Але трудно! Тепер у читальні є 68 членів, істнує теж мішаний хор (30 членів). Проводить ним п. Осип Ганачевський. Збори відкрив голова п. Василь Клецор. Проводив п. Іван Кухар, секретарював п. Михайло Клецор. По звітах які здавав голова, касієр і бібліотекар, виголосив п. М. Клецор реферат про вагу „Просвіти" та взивав вступати масово в її ряди. По тім вибрано новий видїл. Головою став п. Василь Клецор.

Каппа.

СПОРТ.

ЧЕРНІВЦІ. **Довбуш-Робітники 3 : 0; Ян—Макабі 2 : 1; Драгош—Ч. Ф. Р. 4 : 1.**

Мин. неділі Довбуш зробив своїм численним прихильникам милу несподіванку, бо побив Робітників 3 : 0. Голі стріляли: Мігайлюк І., Якубович і Суховерський II. Склад дружини був такий: Попович, Лесько, Будний; Кульчицький, Цопа, Унгуряк; Рибак, Якубович II., Мігайлюк, Янковий, Суховерський. Після цих висліднх табеля зявилася: 1) Ян 13 п., 2) Довбуш 10, 3) ЧФР 9, 4) Драгош 8, 5) Макабі 6, 6) Робітники 4. Довбуш залишиться на другому місці. Є одна можливість, щоби Довбуш здобув мистецтво, але лише тоді, як Робітники виграють з Яном, а Довбуш виграє останні дві гри проти Яна й Макабі.

В понеділок грала запасна дружина Довбуша проти запасної дружини Робітників та виграла 4 : 1.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Рогатин.
27. IV. Едьга.
28. IV. Наша парада.
29. IV. Совнце руїни.
30. IV. Пепіна.
1. V. Корневільські дзвони.
З Рогатина їде театр до Бережан.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 27. IV. год. 7·30 веч. „Товаріщ".
Субота, 28. IV. год. 7·30 „Гостинниця під Білим Коньом".

Театр Різнородностей.

Пятниця, 27. IV. год. 7·30 веч. „Кар'єра Густава Лебреша".
Субота, 28. IV. год. 7·30 веч. „Фанні".

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе" (Секе Сакаль).

АТЛЯНТИК: „Червоний віз", „Виправа Челюскіна".

ВАНДА: „Велика клітка".

КАСІНО: „Королева Христина" (Ґрета Ґарбо).

КОЛІСЕЙ: „Американський тато", ревія „Жемчуг світа, це жінка".

КОПЕРНИК: „Шість жінок Генриха VIII".

МАРУСЕНЬКА: „Демон золота", „Підводне судно 170", ревія „Марусенька в колірах".

МІРАЖ: „Син джунглів".

МУЗА: „Сховайте ваші смутки" (Лорель і Гарді).

ПАЛЯС: „Переслідувані люди".

ПАН: „Затроєні душі" та ревія.

ПАСАЖ: Кен Мейнард і Біллі Солівен

СВІТ: „Пожежа над Волгою".

СОНЦЕ: „Королівський Любко", ревія „Катеринка в сонці".

СТИЛЕВЕ: „Паприка" та ревія „Як на Гаваях".

ХІМЕРА: „Ніч кохання" Джоза Мо хіка.

УТІХА: „Пильнуй свого чоловіка" та ревія „На деревяній саді".

Закордонне радіо.

Пятниця, 27. квітня 1934.

Відень (506,8) 16·10, 19·15 Концерт, **Прага** (470,2) 17·05 Смичковий квартет, 20·00 Концерт у честь Сметани, **Копенгаген** (255,1) 21·10 Данські пісні, **Париж** (1796) 12·30 Легка музика, **Білгород** (437,3) 17·30 Популярні мельодії, **Берлін** (356,7) 19·00 Фортепіановий рецітал, **Мінхен** (405,4) 13·35, 21·15 Концерт, **Осло** (1186) 20·00 „Пташник із Тиролю" оп. Целера, **Москва** (Стадіон (360,6) 17·25 „Мадам Батерфляй" оп. Пучіні, **Будапешт** (550,5) 16·00 Циг. музика, 19·30 Опера, **Мілано** (368,6) 13·00 Легка музика, 20·45 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інстр. концерт.

Субота, 28. квітня 1934.

Відень (506,8) 16·25 Легка музика, 17·30 Концерт симф. орхестри, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Париж** (1796) 20·00 Муз. фестіваль, **Білгород** (437,3) 16·30 Оп. арії (співає Цнеіч), 20·00 Весела авдиція, **Любляна** (569,3) 21·00 Вок. концерт, **Берлін** (356,7) 20·30 Легкий концерт солістів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10·10 Діточі пісоньки, 20·45 Німецько-італ. концерт (співи, музика), **Лянгенберг** (455,9) 19·00 Весенний вечір.— **Ляйпціг** (382,2) 19·50 Нар. пісні (хор), **Мінхен** (405,4) 16·00 Вок. муз. концерт, **Москва** (Стадіон (360,6) 17·20 „Севільський цирульник" оп. Россіня, **Букарешт** (212,6) 20·00 Скрипковий реціталь, **Будапешт** (550,5) 18·30 Концерт циг. орхестри, 23.30 Концерт, **Мілано** (368,6) 13·00, 13·45 Концерт трія, **Рим** (420,8) 17·00 Легка музика, 21·00 Опера.

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3.— зол., з почт. пересилкою 3.50 зол.

МИХАЙЛО ВОЗНЯК

Шевченко й Княжна Репніна

Ціна 1.50 зол., з почт. пересилкою 1.65 зол.

Присилайте передплату!

Львівське радіо.

Пятниця, 27. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Джезовий концерт, 12·30 Метеорольог. вістки, 13·05 Збіжева біржа, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Ревія, фільма, оперетка (гр. плити), 16·20 У службі великої ідеї, 16·35 Пісні Рунницького й Наврінського, в супр. фортепіяну співає Полінська-Левицька, 17·00 Камер. концерт у виконанні смичкового квартету, 17·30 Відч. „Польська література доби Станіслава", 17·50 Відч. „Поставa вчителя при здійсненні нових програм", 18·10 Легка музика, 18·53 Недоцінювані вороги, 19·05 Вечірка, 19·25 Актуальний фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Гр. плити 20·02 Муз. балачка, 20·15 Симф. концерт; у перерві „Балачки в авторами та читачами", 22·30, 23·05 Танцова музика.

Субота, 28. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 17·50, 19·15 Свято ліса, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Пісні (Гуцовська), 15·40 Авд. для хорих, реціталь фісгармонії, 16·20 Лекція фр. мови, 16·35 Концерт солістів (музика), співа (Желеховський, баритон), 17·30 Літер. відчит „Міцкевич", 18·10 Концерт трьох Штрасів (з гр. плит), 18·50 Балачка „Калінах", 19·04 Вечірка, 19·25 Рецитації поезій, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Гр. плита, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Транси. з Ярослава зі свята 2. п. стрільців, 20·50 Година в Еспанії (легкий концерт), 22·00 „Місова музика, 22·15 Авд. з Познання, 23·15 Вилепська заграва.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5·24 зол.

Золото: Доляри 8·97—9·01. Франки фр. 35·30—35·70 Дукати 83·30—83·80, Корони 37·30—37·80. Рублі 46·00—46·50.

Срібло: Корони 0·30, Фльорени 0·75, Рублі 1·25.

На сьогодішній варшавській бірні котовано такі курси: Льондон 27·12, Париж 34·96 і пів, Берлін 208·20, Ціріх 171·59, Амстердам 358·55, Прага 22·00, Мілано 45·11, Відень 97·00—99·00, Букарешт 39·00—42·00, Нюйорк кабель 5.27 і одна четверта, Нюйорк чеки 5·25 і три четверті.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська парітас Львів

	від	до	від	до
Пшениця двір.	17·00	17·25	19·00	19·25
Пшениця збірна	15·25	15·75	16·75	17·00
Гречка на мливо	16·00	17·00		
Крупи гречані	33·00	35·00		
Мука пш. люкс. до 40%	30·50	31·00	34·00	35·00
Мука пш. 45%			32·50	33·50
Мука пш. 50%	27·50	28·50	31·50	32·50
Мука пш. 55%	27·00	28·00	31·00	31·50
Мука пш. 60%	26·50	27·00	30·00	31·00
Мука пш. 65%			29·00	29·50
Мука пш. разова до 95%			22·50	23·00
М. пш. по пер. 40% а 10%	24·50	25·50	27·50	28·00
М. пш. по пер. 40% а 20%	23·50	24·50	25·50	26·00
М. пш. по пер. 50% а 10%	21·50	22·50	23·50	24·50
М. пш. по пер. 55% а 5%			22·00	23·00
М. пш. по пер. 60% а 5%	18·50	19·50	20·00	21·00
М. пш. посл. понад 65—70%	14·50	15·00	16·00	16·50
М. пш. пас. п. 70%			19·00	12·50

Інші курси незмінені.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ГОДИННИКИ направляє прецезійно й дешево **Домбровський і Розважевський.** Львів, Академічна 2. (З провінції просимо поштою). 73/53 9—10

ЛІТНІ шкільні відznаки, **гафтовані кропи**, найновіші **пліси**, монограми, пропорці, декатизація. — **Заведення Гафтів.** Академічна 22. I. п. 23/22 5—5

ЗРЕДУКОВАНА УЧИТЕЛЬКА шукає будь якої праці. Може взяти на себе також виховання і навчання дітей на провінції. Умови байдужі. Зголошення під „Негайно" до Адм. „Діла". 1—1

ХТО з Українців потребує старшого, практичного господаря. Ласкаві зголошення прошу слати до Адміністрації „Діла" під „Господар". 1471 1—1

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавниче Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів.-Ринок 10.

Ч. 109 (13.654). Львів, неділя 29. квітня 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ҐРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Сема премія
для точних передплатників „Діла".
ГРЕБЕНІВ. Двотижневий побут
враз із повним першорядним утриманням і окремою кімнатою у віллі „ЗЕЛЕМІН" в Гребенові у скільських горах.

Нові українські кооперативи.

Рішенням Дирекції РСУК з дня 31. березня ц. р. принято в члени Товариства кооперативи: 1) „В Єдности Сила", кооп. з обм. пор. з Зущині (пов. Городок); 2) „Українська Каса", кооп. з необм. пор. в Залізцях; 3) „Українська Райфайзенка", кооп. з необм. відп. у Кудинівцях (пов. Зборів); 4) Торговельно-промислова кооператива „Розбудова", кооп. з обм. пор. в Коломиї; 5) „Селянська Поміч", кред. кооп. з обм. відповід. Товстеньке (пов. Копичинці), 6) „Самопоміч", кред. кооп. з обм. пор. в Жирявці (пов. Львів); 7) Господ.-торг. с-ка „Чорногора", кооп. з обм. пор. в Микуличині (пов. Надвірна); 8) Господ.-кред. с-ка дрібного кредиту й ощадности „Надія", кооп. з обм. відповід. в Раповій (п. Самбір); 9) „Перемога", кооп. з обм. відповід. в Андріївці (пов. Сокаль); 10) С-ка для заг. закупу і збуту „Перемога", кооп. з обм. відп. в Соколиках (пов. Турка); 13) Господ.-спож. с-ка „Самопоміч", кооп. з обм. пор. в Порудні (пов. Яворів).

ЩОДЕННО ТІЛЬКИ „АЛЬОЕ"
Всі купуємо тільки „АЛЬОЕ".

Перед зміною уряду.

Після від'їзду міністра Барту, польська преса пише, що премієр Бінджевич уступить. У санаційних колах кружляють поголоски, що до зміни в уряді дійде в половині травня. Невідомо покищо, хто буде наступником премієра Бінджевича. Зрештою в уряді будуть іще інші зміни.

Безпосередні переговори Японії з Китаєм.

ТОКІО, 27. 4. ПАТ. Японський міністр закордонних справ поінформував китайського посла в Токіо, що японський уряд думає завязати безпосередні переговори з Китаєм, щоби полагодити невирішені справи між обома державами. Японський міністр згадав про недавню декларацію в справі напрямних японської політики в Китаю, кажучи, що деякі місця декларації не здогади. Міністр сподівається, що китайський нарід співпрацюватиме з Японією, бо обі держави відповідають за лад на Далекому Сході. Міністр заявив, що Японія шанує інтереси чужих держав у Китаю і суверенність китайської республики.

За оживлення пакту чотирьох.

ЛЬОНДОН, 27. 4. ПАТ. Гриденний побут італійського державного секретаря Сувіча в Льондові не мав успіху. Сувіч домагався, щоби англійський уряд закинув свій плян розброєння і прийняв плян Мусолінія. Своєю нетактовністю зразив собі Мекдональда. Не вдалося теж Сувічові оживити пакт чотирьох і довести до порозуміння між Англією, Францією та Італією, щоби устійнили спільно своє становище в Женеві і борожо не виступали проти Німеччини. Англійські кола міркують, що таке становище не давало би свободи рухів Великій Британії.

Троцький вертається до Туреччини.

ЛЬОНДОН. 27. 4. ПАТ. Турецький уряд дозволив вернутись Троцькому назад на острів Принкіпо.

ПАРИЖ, 27. 4. ПАТ. Вчора вже пакували речі Троцького. У віллі залишилися ще секретарі. Один з них заявив, що Троцький уже покинув віллю.

Мін. Барту в президента Масарика.

ПРАГА. 27. 4. ПАТ. Вчора міп. Барту склав візиту мін. Бенешові та мав одногодинну конференцію. Передполуднем мін. Барту відвідав теж президента Масарика, який погостив французького гостя сніданком.

Боротьба за владу в Еспанії.

МАДРИД. 27. 4. ПАТ. Проголошення уніжмованого стану в цілій державі та атентат на міністра внутрішніх справ викликали велике вражіння. Кажуть, що президент Заморра виступив з гострою критикою уряду Лєру і парляменту. Президент критикував амнестійний закон і закон про поворот до чинної служби полишених військових старшин, противників республиканського режіму. На думку президента, держава наражається на нові перевороти. Крім того президент закидає парляментові, що деякими поправками до амнестійного закону помилували змовників зі серпня 1932 р.

До того посол Гіль Роблес, провідник „народної акції" заявив, що його партія не підкреслить покищо республиканського характеру. Його партія хоче тепер удосконалити методи парляменту. Цю заяву попередньо бажанним зберегти невтральність під час кабінетової кризи.

Представник Рузвельта у Берліні.

БЕРЛІН. 27. 4. ПАТ. Вчора прибув тут надзвичайний амеріканський економіст, представник Рузвельта Чайльд.

Філія „Союзу Українок-Емігранток" у Львові
уладжує в суботу, дня 5. травня 1934 р.
в салях Народнього Дому, вул. Рутовського ч. 22.
Великі Весняні Вечорниці
з концертом і танцями — в концертовій частині беруть участь В.П. артистки: О. Кривіцька, М. Свірська, проф Др. М. Нижанковський і ревелерси. Початок 8-а год. веч. Білети можна набути в Книгарні Т-ва „Просвіта", Руська вул. ч. 1. в год. 8—7 веч. Дохід призначений на будову захорони в Перемишлі 1482 для дітей-емігрантів.

ЧИ МОЖУТЬ СОВІТИ ІСНУВАТИ БЕЗ ТЕРОРУ?!

З приводу поголосок про ліквідацію ГПУ.

Львів, 27. квітня 1934

26. жовтня 1917 року Бронштайн-Троцький з емфазою проголосив на засіданні петроградського совіту кінець Тимчасового Уряду та початок панування совітської влади. Стару історичну правду, що лекше владу здобути, ніж її втримати, прийшлось новим володарям відчути зараз у перших днях свого тріюмфу: не дармо Росія була класичною країною змов проти носіїв державної влади! Засіб, яким можна ту владу затримати, вказали раді народніх комісарів — кронштатські матроси: вони в той спосіб закріплювали своє панування на кораблях воєнної фльоти, що всіх старшин, без огляду на вік і ступінь, викинули за борт, у море, а на тих, що перебували в той час у Петрограді, — уладжували на вулицях справжні лови. Слідом озвірілих моряків пішла вуличня юрба: важко хворих недавніх міністрів, Кокошкіна і Шингарйова, не лише членів Тимчасового Уряду, але й членів російської інтелектуальної еліти, виволікла юрба зі шпиталю на вулицю і там буквально роздерла на шматки. І рада народніх комісарів пішла за тими вказівками: вже 7. листопада 1917 року Ленін підписав декрет про основання „надзвичайної комісії для поборювання контрреволюції, саботажів і службових провин". Чим має стати та „комісія", які її компетенції та яка екзекутивна сила — про це не знав ані сам Ленін, ані мабуть ніхто з тодішніх перших творців і керманичів тої установи. Надали їй справжній зміст пяний дурман російської революції та особистий садизм випадкових одиниць. З цілої плеяди людей, яких імена на віки вписані до крівавої книги історії Че-Ка („Чрезвичайна Комісія"), називають ого-

бливо 4-ох людців, що оформили „ілеольогію" та вказали „напрям праці" чрезвичайки: це Зіновєв і Мозес Уріцький, Дзєржинський і Менжинський (перші два — жиди, другі два — поляки). Коли в 1927 році всі найвищі московські достойники брали особисто участь у великій параді на честь чрезвичайки з приводу її 10-літнього „ювілею", то Сталін схарактеризував ту установу, як „сторожа революції" і „безпощадний меч пролетаріяту".

Скільки голов стяв той меч — голов дійсних і здогадних ворогів пролетаріяту, в тому числі і голов найбільше пролетарських — того нині не знає докладно ні один статистик у світі. Але був уже час, коли від задухи крови ставало моторошно і непривітно самим головачам СРСР, які відчували, що „державна рація" вимагає впустити дещо свіжого повітря. Так було після закінчення російсько-української та російсько-польської воєн і після здавлення всіх повстань та білогвардійських ескапад. 120.000 жертв, якими мадярський жид Беля Кун покрив маленький півострівець Криму, було не лише памятником розгрому Врангеля, „блискучим" завершенням одного етапу „діяльности" Чеки. Наставала епоха НЕП-у і треба було трохи розвіяти червоне мряковиння, що відстрашувало чужинецький капітал і чужинецьких „спеців", — тих обидвох артикулів буржуазного і контрреволюційного світа, якими доконче треба було будувати пролетарсько-революційну „пятилітку". Таким робом 15. XI. 1923 рску „Чрезвичайну Комісію" перейменували на „Главное Політическое Управленіе" (Г. П. У.). Фактично, це було лише перемалювання вивіски і законне санкціонування дотеперішніх узурпованих собі прав старої Чеки.

Нині знову у совітській пресі появилися звістки про плян „реорганізації" центральних сов. установ у тому напрямку, що мають ніби зовсім зліквідувати Г. П. У. „Особне отдели" ГПУ (військові частини, вживані виключно до карних експедицій і екзекуцій) мають влучити до червоної армії, політична розвідка має перейти до новоорганізованої клітини комісаріяту внутр. справ, право видавати присуди матимуть лише суди, а слідча служба буде підпорядкована прокуратурі. А концентраційні табори, те справжне едине у світі пекло на землі, перейдуть нібито в управління наркомісаріяту справедливости.

Ось короткий зміст поголосок про ліквідацію ГПУ, які мандрують нині — **безумовно з відома та інспірації самого ГПУ** — по всій совітській і чужинецькій пресі. Ті поголоски є теж джерелом наївної надії ріжних весельчаків, що в Совітах буде „зміна курсу", що прийде там „демократизація устрою" і що взагалі Совіти „европеїзуються". Сам пропагандивний апарат, підчинений в цілості ГПУ, як також усі його закордонно-політичні вічейки, що працюють під фірмою дипльоматичних і торговельних представництв, з найбільшою ревністю підтримують ті поголоски і працюють над витворюванням опінії, потрібної для — „політичного НЕП-у". І тому вже чуємо навіть, що буде проголошена амнестія для всіх тих політ. емігрантів, які в справі японсько-совітського конфлікту заявилися за необхідністю боронити „Россію" перед „хижацьким імперіялізмом" японців (на такому становищі „спільного російського фронту" стануть Мілюков і група паріських генералів), а дехто заповідає навіть „амнестію" взагалі для всіх політ. емігрантів, що спасали ідеал боротьби у Совітах і власне життя.

Нема сумніву, що в ері розмов про вступ до Ліги Націй, та навіть торгів за постійне місце в Раді Ліги, — в ері залицянок до американського капіталу та французької дипльоматії, врешті в ері протестів проти „гітлерівсько-дольфусівського" терору та вимін „культурних цінностей" з гнилим заходом, — у цих наших кумедних часах не лицює втримувати на мурах Лубянки вивіски ГПУ, яка навіває неприємні рефлексії всім — навіть найкраще угощуваним — туристам. Тому треба знову змінити вивіску.

Ясна річ, що годі поважно говорити про якусь „амнестію" так само, як про зміну системи правління в СССР. Цеж мрія ГПУ — не потрібувати вживати таких драстичних засобів, як з ген. Кутеповим у Парижі, а заманити масово протибільшовицький контрреволюційний емігрантський табор до краю — і там його, помалу, систематично, без шуму і гуку, зліквідувати. Але мабуть і ГПУ не вірить в успіх такого амнестійного „тріку", здискредитованого практикою „боротьбістів" і „укапістів", ріжних Тютюників і — Савінкових.

Ні — в 1934 році непорушною є засада, яку встановив у жовтні і листопаді 1917 року Ленін: диктатура, оперта на терорі. Терор, як засіб збереження влади, має у СССР нині ту саму вартість, що мав її тому 17 літ. Кажуть, що під впливом того терору зм'нилася не лише психіка совітських громадян, але й змінився антропольогічний тип мешкання просторів від Білого по Чорне Море. Вічне почуття страху стало базою, на якій спірається весь устрій держави і вся система влади. Чи можна вирвати ту базу самому собі зпід ніг?! Чи можна посуджувати людей, які кровю мілїонів цементували свою хату, що вони стануть той цемент самі лупати?

Совіти і терор — це тавтольогія і такою залишиться — доки існуватиме влада Совітів.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ —
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ,
22/48 **ГАЛИЦЬКА 8.**

Подяка.

Високоповажаному пану професорові д-рові Маріянові Паньчишинові

складаю ощи найгарячішу подяку, за трьохмісячне, успішне й на глибокому знанню оперте лікування мене по важких операціях, та за щиру й повну посвяту опіку, на яку може спромогтись тільки людина - лікар найблагороднішого й найщиршого серця.

Лисятичі, 26-го цвітня 1934 р.

о. Андрій Пеленський
парох Лисятич.

Чи вдасться Японії погодитись з Америкою?

Совітська тактика поглиблювати ріжниці між чужими великодержавами.

„Я підкреслюю проблему мира тому, що існує гостра небезпека війни і міжнародня ситуація напружена більше, ніж у 1914 році. Імперіялістичні та націоналістичні пристрасти киплять так, що досить найменшого товчка, щоби викликати ненаправну біду. Ми не належимо до того типу пацифістів, які хочуть мира за всяку ціну, навіть за ціну існування власної країни. Більше того, ми говоримо, що не відамо ані ліктя **нашої** землі як заплату за мир". Так казав недавно „полпред" СРСР у Зл. Державах Америки, амбасадор Трояновський. Не превеликий жаль, він не перечислив усіх „наших" земель, як це робили посли старих московських володарів. Тому невідомо, чи до них належать і чужі землі під фактичною московською владою, як Україна, Грузія, Білорусь та інші, чи також і Зовнішня Монголія, більшовизовані частини внутрішнього Китаю і територія східно-китайської залізниці, яку більшовики ніяк не можуть продати.

„Я не є оптимістом, але всеж не бачу ніякої безпосередньої небезпеки війни. Люди, які твердять, що сучасна ситуація подібна до ситуації з 1914 р., помиляються". Так казав Мусоліні до пані Анни Мек Кормік, кореспонденки „Ню Йорк Таймс".

Що Мусолінієму можна вірити більше ніж Трояновському, цілком зрозуміло. Але й Мусоліні мабуть сам не вірить в те, що більшовики лише „помиляються", оголошуючи свої войовничі прогнози. Вони зовсім не помиляються, але цілком свобідно шантажують світ загрозою війни, намагаючись вимусити від великих держав оборону перед Японією. Більшовики знають чудово, що не „мир за всяку ціну", а саме війна є смертельною небезпекою для дальшого істнування московської великодержави. Основами московського „пацифізму" є: передусім страх московського уряду перед власними громадянами, яким він ніколи не зважиться дати зброю в руки в разі загальної мобілізації, потім катастрофальний стан совітських фінансів, і нарешті дезорганізація державного апарату та цілковитий хаос цілої „плянової" державної господарки.

Тимчасовою гарантією істнування московської деспотії моглаб бути лише війна між великими державами без участи СРСР, томуто московська дипльоматія і працює повною парою над поглибленням та загостренням протиставств між поодинокими великими державами, як це отверто визнав пан Каганович на останнім партійнім конгресі, щоби підбальорити внутрішніх та зовнішніх співробітників московського уряду.

Головні зусилля того уряду звернені тепер цілком природно на загострення американсько-японських протиставств. Над цим працює тепер цілий совітський пресовий, дипльоматичний та агентурно-комуністичний апарат у Злучених Державах та на міжнароднім терені. У цімже напрямі працюватиме і московська делеґація, коли їй пощастить дістатися до Союзу Народів.

Ціла совітська преса переповнена статтями та відомостями про величезні досягнення американсько-совітської приязні, дарма, що відносини між американською демократією та московською деспотією властиво не виходять поза межі пресової балаканини. Уряд Злучених Держав запропонував фінансовим інституціям та організаціям не давати ніяких кредитів на замовлення московського уряду до часу вирішення справи не лише царських боргів, а й уряду Керенського. Тим самим вивіз до СРСР, яким більшовики так вабили деяких американських фінансістів, фактично спараліжований, так само як совітський довіз до Зл. Держав.

Про свою миролюбність японці говорять розмірно дуже мало, але нема сумніву, що у своїх заходах вирівняти помирним шляхом противенства з Зл. Державами японці роблять і дуже конкретні пропозиції. Ці заходи розпочалися негайно після виступу Японії з Союзу Народів, дальшим кроком є відоме листування між Хіротою та Геллем; одночасно йде невпинно вимін поглядів у пресовій дискусії та при допомозі півофіціяльних посередників. Одним з таких виступів був поклик японського клюбу впливових японських дівчіт, „Шіюнсо", до Америки з конкретною платформою розвязати актуальні японсько-американські проблеми. З найбільшим обуренням подають „Ізвестія" проект японського дневника у Харбіні „Харбин Сімбун". У тій проекті японсько-американського співробітництва між іншим говориться: „Колиб можна було спільними засобами великого японського та американського капіталу купити амурську залізницю, зробити зі совітської території на схід від Байкалу невтральний край та добувати там безмежні поклади золота, рубати ліс і переселювати туди більшими масами корейців, то це булоб найкращим засобом здійснення японсько-американської приязни".

Коли відомости про те, що американський капітал бере участь у деяких підприємствах у Манджурії правдиві, то проект харбінського щоденника не є наскрізь фантастичний. Є він у всякім разі наскрізь миролюбний. Поруч з франко-німецьким спором ам.-японські противенства є найбільші. Колиб їх справді пощастило вирівняти на платформі організованого співробітництва великих держав на Далекому Сході, то Японія дісталаб повну свободу рухів у своїй протисовітській політиці.

Покищо вона переводить систематично ліквідацію московських впливів у межах Манджу-Го. Більшовицька преса повна скаог проти „наскоків" манджурської влади на „культурні установи" східно-китайських залізниць та повна протестів проти арештів урядовців тих залізниць та інших совітських громадян. Так само систематично працюють японці над витворенням добрих відносин з урядом Північного Китаю, щоб мати забезпечене запілля на випадок японсько-московської війни.

Річ ясна, що справа війни чи миру на Далекому Сході залежить не стільки від розвитку самих тамошніх подій, як від постанов у Вашінґтоні та столицях великих держав Европи.

М. Данько.

Ніхто не обмежує Вашої особистої свободи. Можете підписати довільну скількість позички Рідній Школі. Кожна позичка по 25 зол.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український загід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 квартьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації:

Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.

Як додаток до „Рідної Мови" виходить тримісячник **„БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ"**. — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Европі 5 зл., поза Европою 1 амер. доляр.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

Нова виборча ординація

до міських рад.

V.

ПЕРЕДВИБОРЧА АГІТАЦІЯ.

У день голосування не вільно у виборчому льокалі, у виборчому будинку, на вулицях і на площі перед входом до будинку в промірі 100 метрів виголошувати промов до виборців, роздавати картки до голосування і в якийнебудь інший спосіб агітувати. Ті постанови обовязують також і мужів довіря (§ 23).

ВЛАДА ПРЕДСІДНИКА.

Предсідник комісії піклується вдержанням ладу підчас виборів — як у виборчому льокалі, так і перед тим льокалем. Предсідник може видалити з виборчого льокалю особи, а навіть і мужів довіря, коли нарушують спокій або постанови § 23 (себто агітують у виборчому льокалю). Предсідник може видавати розпорядки, які запевняють виборцям доступ до льокалю і до виборчої урни (§ 24 уст. 1).

Повітове староство може для запевнення безпеки і ладу в часі виборів визначити при поодиноких виборчих комісіях поліційну сторожу (§ 24 уст. 2).

УРНА І КАРТКИ ДО ГОЛОСУВАННЯ.

Перед початком голосування виборча комісія стверджує, чи урна є порожна, а опісля замикає урну. Від цеї хвилини аж до покінчення голосування не вільно відчиняти урни в ніякому випадку (§ 25).

Голосування відбувається картками. Картки до голосування не можуть бути іншого кольору лише білі. Картка має вміщати число, евентуально назву одної з важно зголошених лист кандидатів та прізвища кандидатів, на яких виборець віддає голос. **Недостача числа або назви листи не спричинює неважности карти, коли всі кандидати, вписані на карті, походять з одної листи, або коли на карті поміщено прізвище тільки одного важно зголошеного кандидата. Картка тільки з числом або назвою листи бодай без одного прізвища важно зголошеного кандидата є неважна** (§ 26 уст 1).

Виборець може голосувати виключно на кандидатів, яких прізвища є поміщені на одній тільки листі кандидатів, зголошеній важно в дотичній виборчій окрузі (§ 26 уст. 2).

Кожний виборець має стільки голосів, скільки радних вибирається в дотичній окрузі і має право частину або всі свої голоси віддати на одного і того самого кандидата. **В такому випадку виписує на картці до голосування стільки разів прізвище того кандидата, скільки голосів хоче йому віддати (§ 26 уст. 3). Зміст картки до голосування можна видрукувати або написати рукою** (§ 26 уст. 4).

Картки до голосування вкидається до урни в копертах, остемпльованих печаткою міської управи. Всі коперти мають бути однакової краски та однакового формату. Крім печатки коперти не можуть бути значені ніяким знаком, який виріжнював би їх від інших. Предсідник головної виборчої комісії доставляє всім комісія остемпльовані коперти (§ 27).

СПОСІБ ГОЛОСУВАННЯ.

Голосування відбувається в слідуючий спосіб: виборець підходить до стола, при якому урядує виборча комісія і подає своє імя, прізвище та адресу помешкання. Коли провіриться, що згадане імя та прізвище находиться в списку виборців дотичної округи чи обводу, виборець дістає коперту до голосування, вкидає до неї картку до голосування і подає предсідникові комісії. Предсідник провірює печатку на коперті і вкидає її до виборчої урни в присутности виборця. Одночасно члени комісії зазначують у відносних рубриках обох примірників списку виборців віддачу голосу (§ 28).

Предсідник або його заступник та члени комісії можуть зажадати устійнення готовности голосуючої особи. Одначе можуть це зробити, доки виборець не віддав голосу (§ 29 уст. 1).

Виборець, який не має при собі документів, признаних комісією за вистарчаючі, може покликатися на свідоцтво двох віродостойних свідків, знаних виборчій комісії. Від рішення комісії в справі ідентичности виборця нема відклику (§ 29 уст. 2).

ПЕРЕРВА ГОЛОСУВАННЯ.

Голосування не вільно переривати. Коли би непередбачені події уземожливили виборчі чинности, виборча комісія може продовжити години голосування або відложити до слідуючого дня. Таке рішення мусить бути негайно прилюдно оголошене в спосіб, принятий у відносному місті (§ 30 уст 1).

На випадок перервання голосування виборча комісія опечатує акти і виборчу урну та віддає їх на перехована предсідникові під його особистою відповідальністю. Коли голосування починається вдруге, слід ствердити протоколярно, що печатки були ненарушені (§ 30 уст. 2).

ЗАКІНЧЕННЯ ГОЛОСУВАННЯ.

У годині 7-ій (19-ій) вечором предсідник наказує замкнення виборчого льокалю. Від тоді можуть голосувати лише ті виборці, які у хвилині заряджения замкнення голосування находилися у виборчому льокалі. Комісія уважає також перед 7-ою годиною вечором признати голосування за покінчене, якщо всі виборці, вписані до списку, віддали свої голоси (§ 31).

ОБЧИСЛЕННЯ ТА УСТІЙНЕННЯ ВИСЛІДУ ГОЛОСУВАННЯ.

Обчислення віданих голосів переводять ті виборчі комісії, перед якими відбувається голосування. Голоси обчислюється негайно після закінчення голосування (§ 32 уст. 1).

Предсідник комісії відчиняє виборчу урну й опісля числить зложені в ній коперти, не отвираючи їх. Одночасно устійнюється на основі записок у списку виборців число голосуючих (§ 32 уст. 2). Якби число голосуючих ріжнилося від числа коперт, вийнятих з урни, треба не зазначити в протоколі, подаючи обставини, які могли би вияснити причину цієї незгідности (§ 32 уст. 3).

Коли ця праця покінчена, комісія починає негайно обчислювати картки до голосування, важно віддані на поодинокі листи кандидатів та голосів, важно відданих на поодиноких кандидатів. З тією метою предсідник комісії отвирає коперти, виймає з них картки і відчитує голосно наперед число листи, опісля пріз-

Лічнича радіоактивна сіль купелева,

яку записують ВП. П. лікарі при ліченню: ревматизму, гіхту, рахіту, скруфульозних залїз, ісхіясу, жіночих і дитячих хвороб. —

Продається в оригінальних скринках á 1 і 3 кг.
1476 1—5

ПРИ ШЛУНКОВИХ НЕДОМАГАННЯХ, згазі, браку апетиту, обструкції, тиску в околиці печінки, злім самопочуванні, дрожання кінчин, сонноті шклянка природної гірької води **FRANCISZKA-JÓZEFA** діяє скоро і живно на ослаблене травлення. Поручають її лікарі.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 29. КВІТНЯ 1934.
(З конкурсу „Діла" під гаслом „Кожний може стати письменником").

ЙОСИП ФІЛЬЧИН.

ЖІНОЧА ПЕРЕМОГА.

(Воєнний спомин).

Над Верещицею тягнувся боєвий фронт. Кожного пополудня стріляли гармати з Мавковичів на Любінь, а зі Столілок на Завидовичі. Вистрілювали 21 разів на добу, мов би щоденно у них наслідник престолу родився, і змовкали.

Кожний день забирав собі якусь данину зі села: стрільно розвалювало хату; спричиняло пожежу; розривало людину або вбивало тварину. Часом пощастива доля робила збитки. На печі тріснув старенька бабуся і кітка. Крізь дах вігналася гарматня куля, бабусю порвало на кусні, а кітка лишилася жива і ніч ненарушена.

Мешканці фронтової смуги звикали до воєнних гараздів і терпеливо зносили накладену долю. Господар не важився навіть оком моргнути, коли на його обійсту газдували посторонні яґотіли. Вояк залицявся до жінки, зачіпав доньку, глузував собі з батька, а наш сердега одно тямив собі завдно, що якнебудь опозиція коштує 25 буків, або кілька день „форшпану", й тому волів наклясти в душі, а назверх вдавати придуру, ще й всміхатися.

Місяцями тягнулися позиційні бої. Звіночі ві нації обіймалися з сірою, полиняллою нудьгою і лінивo літали над стрілецькими ровами.

Переривалося одноманітне життя, коли у хмарах затарахкотів літак і зачинав лоскотіти скорострілом, мов хлощі деркалом у Великий Пятницю. У відповідь гуркотіли зі злости та сичіли з ненависти кулі противника аж цілим відтинку. Доганяли літак, перескакували його, окутували хмарами диму, а він поважно мов перед річною собак, відлітав у захисне запілля, сповнивши своє завдання.

Бувало нераз, що фальшивий аларм сколихував цілу прифронтову смугу. Толі цілі села вимандровували зі своїх осель. Господарі тягнули на шнурках вимореху худібку. За ними їхали або йшли жінки з челядю та достатками. Звичайно заводили так гірко й жалісно, гейби живцем їх пилував ще й тупою пилою.

Нераз приходили звістки, що ворог фронт прорвав. Тоді патлаті старигани з Хишевич мобілізували своїх унуків, а навіть жінок, дівчат; узброювали їх вилами, сокирами, залізними дрюками і вихром летіли своїх братів спасати. Страшно було глядіти, як дві три сотні дітей зі старими ділами гнали з диким огнем в очах, з гарячкою на лицях, з геройством у серці. — гнали, мов градова туча на ворожі, дрітяні засіки.

На жаль, траплялося, що ворог часом таки вкрадався в котресь село. Не шадив він тоді нікого. Шелпо нагороджував буком, частував револьверовою кулею і звільняв господарів від всього, що тільки міг зі собою забрати. Найгірше ранить ворожа нарута над національними і релігійними почуваннями безборонних. А ворог все з цього калібру влучає в душу переможених.

Напередодні нового року пав цілісіньку днину густий сніг.

Сутеніло. Сніг сипав, мов пильована мука з вальців у млинську скриню. Здавалося, що що крок свіжа біла плахта ховає якусь таємницю перед вашим оком. В чорну невідь провезнить вам дорогу звичайна ліхтарка, але білої пітьми навіть не розжене сильний рефлектор. Нічна темрява тривожить, лякає, але така одностайна сніговиця вас тушить, дрезнить, лоскотить до божевілля. В пояс нападало снігу. На двір не пускає людини неприятна негода, а в хаті не дає втриматися нудьга й темрява. Світити не вільно, бо фронт. Ще чуєш нервами й вухом, що на твоїм подвірю, довкруг хати, в цілім селі коїться щось незвичайне і цей неспокій шарпає твій мозок, як голодний крук стерво при битій дорозі.

По таємній метушні, по придавлених свистах і сигналах приплила над село лиховісна хвиля тривожного вижидання. Повіяло нараз такою мертвечиною, що дух у грудях заперло, цвіркун замовк під припічком, дитина не важилася заплакати.

Чуло серце, що щось має статися.

Десь коло десятої з вечора счинилося пекло над селом.

Запищали шрапнелі та шарахкотіли по бляшаних дахах; гуком грому стрясли повітря великі гармати; затарахкотіли скорострільні так злобно й ненависно, гей би легіон чортів пекольно заготовався. Морозом смерть за шкіру заглядає. серце малощо в грудей не вискочить.

Таки тут, у селі, злеться струмками людська кров, твориться геройські чини, записуються нові сторінки свіжої історії, а вас кількалесять кроків від боротьби засипає густий сніг; почуваєтесь беззахисною платинкою снігу серед життевої заметілі.

Недалеко вас розгорілась пожежа. Кровавими упирями гойдається вона по білих смереках. Тріскотом бальок по хатах глушить чийсь крик. Вне собака: проситься рятунку. Подумінь закрадається до будні, вже лиже очі собаки. Заскиглів і втихомирився. Людей стократ гірша мука чекає. Вперто сумнів закрадається у ваш черел і точить з мізку тороки підозріння: „Ворог переможе, ось-ось займе село; скує його насильством, вогнем, злочином і неволею...

(Докінчення буде.)

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 56—180 Телефон 25-55.

звища кандидатів, написаних на картці. Перед відчитанням змісту картки до голосування председник ствержує її важність. **Про неважність рішає виборча комісія.** Коли председник відчитує, двох членів комісії списують кожний зокрема листи обчислення, до яких вписують окремо число важних карток до голосування, відданих важно на поодинокі листи кандидатів, а окремо голоси, важно віддані на поодиноких кандидатів. Підсумки обох членів комісії повинні зі собою згоджуватися. Коли обчислення скінчене і підписане всіми присутніми членами комісії, треба долучити їх до протоколу. На основі лист обчислення виборча комісія устійнює: а) скільки важних карток до голосування одержала кожна листа кандидатів і б) скільки кожний з кандидатів дістав важних голосів (§ 32 уст. 4).

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та вовняні шапки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

Запити посла Рис Дейвіса в анґлійськім парляменті в українських справах.

Дня 15. п. м. поставив посол Рис Дейвіс запит до міністра закордонних справ, чи міністрові відомо, що польський уряд у виконанні до українців постійно нарушує меншостеві договори. Посол Дейвіс запитав також, чи за останніх шість місяців наспіли які петиції до Союзу Народів від українців. Йому було цікаво знати, чи британський уряд, згідно з постановами договору про меншости, підписаного Великою Британією спільно з іншими державами та з Польщею у Версаю дня 28. червня 1919. року, які то постанови увійшли в життя дня 10. січня 1920 р. та на підставі додаткових постанов, які опісля приняла Рада Союзу Народів, задумує зробити які кроки в тому напрямі?

На запит посла Дейвіса відповів сер Джан Саймон, що в останніх шістьох місяцях не було нових петицій до Союзу Народів від української меншости в Польщі, але в Союзі розглядають все ще одну українську петицію, яка була подана до відома членів Союзу Народів ще у вересні минулого року.

Посол Дейвіс поставив ще один запит до міністра справ закордонних, а саме в справі реформи конституції в Польщі. Він запитав, чи британський уряд поінформований про те, що через зміну конституції, яку саме тепер переводять у Польщі, українці будуть позбавлені їхніх конституційних прав і на підставі нового закону не будуть допущені до сенату. Чи введення такого закону не суперечить тим умовинам, на підставі яких Рада Амбасадорів дня 15. березня 1923. приняла свої рішення в справі Східної Галичини, зобовязуючи Польщу надати тій території автономію? Що задумує зробити в цій справі уряд Його Королівської Милости?

Сер Джан Саймон відповів, що він поінформований про те, що в Польщі ведеться дискусія над зміною конституції, але справа ще не вирішена, тому й годі відповісти на другу часть запиту. *(Укбюро Льондон.)*

Франція вселить чужинців-комуністів.

ПАРИЖ, 27. 4. ПАТ. Міністр внутрішніх справ заявив, що наказав завдалегідь наладнати оборону з приводу 1. травневих обходів. Міністр порішив виселити всіх тих чужинців, які візьмуть участь у перше-травневих маніфестаціях.

Великодній настрій в Нюйорку.

НЮЙОРК, 2. квітня. (Вл. кор.) — Цьогорічний американський Великдень, святкований звичайно з великою виставністю в Нюйорку при Пятій авені, не дописав числом попереднім святам. Погода була прегарна, після богослужень в епископальній англіканській церкві і в католицькій катедрі св. Патрика висипалось множество людей на вулицю, щоб попарадувати, але замітна була відсутність більшого числа богатих людей, які попередніми роками вели перед у парадах. Зате велике число було між глядачами. Це явище приписують фінансовій скруті, бо вже й богатші не мають досить гроша на нові виставні убрання.

В українських церквах в околиці Нюйорку замітне було велике число молоді з нагоди квітної неділі. В українській католицькій церкві св. Юрія явилося найбільше число молоді на другій (тихій) Службі Божій в год. 9-ій рано а старші прийшли громадно на співану Службу в год. 10.30. Після вечірні відбувалася вистава Христових страстей у церковній галі, виведена на фільмі Василем Авраменком на повне вдоволення публики. Після вистави заговорив п. Авраменко до присутніх ще щирим словом і зворушив їх до сліз. Промовляли також і присутні душпастирі, оо. Понятишин і Тарнавський, а гром. Гиса висловив подяку Авраменкові за піднесення святочного настрою і додання до релігійних картин ще деяких картин з народнього життя та побажав йому гарних успіхів на новій ділянці праці.

Перед політичними несподіванками
в Швайцарії.

Крутіж політичних напрямків повоєнної Европи захопив і таку мирну країну, якою є Швайцарія. Минулорічна революція в Женеві, хоча і під вилиняним соціялістично-комуністичним прапором, освітлила на мить нуртуючі політичні напрямки в цій країні згідливого та зразкового співжиття трьох націй: французької, німецької та італійської. Крайні і демагогічні гасла соціялістично-комуністичної спілки, які довели до проливу крови над Леманським озером, гинвили наглядно не лише вертичну роботу прихвостнів і агентів Москви, але протверезили негайно громадянство Швайцарії та викликали в суспільности протилежні течії. Минув рік і громадянство Швайцарії загальним голосуванням 11. березня ц. р. приняло закон про охорону публичного ладу. Але на тому ще не кінець. У Швайцарії ведеться тепер жива акція за зміною основного закону держави — конституції, теж шляхом загального голосування. Його легко перевести, бо 50.000 підписів вповні вистарчає, щоби союзний уряд передав до вирішення важливіші справи цілому громадянству. Тією акцією керують т. зв. фронтисти, які домагаються зміни конституції згідно з вимогами часу, взорукчись на зразках італійського корпоратизму і на реформах німецьких гітлерівців. Фронтисти обіцюють викоренити „корупцію", яка звила своє кубло в сприятливих умовинах господарського лібералізму. І хто зна, чи акція фронтистів не увінчається повним успіхом, бо настрій громадянства їм прихильний. До того уряд засадничо не противиться зміні конституції. Остання основна ревізія конституції відбулася ще 1874. року, себто кругих 60 років тому. Зате у міжчасі доскакували деякі нові постанови до конституції. І визначні правники вже від давна вважають основну зміну конституції неминучою. Словом — вимріяне підложжа для рухливої і галасливої акції фронтистів.

Уряд і законодатні установи побоюються, щоби громадянство не захопилося надто радикальними гаслами фронтистів і тому проурядова преса з поважним демократичним щоденником „N. Ціріхер Ітг." на чолі, дуже обережно підходить до зміни конституції та остерігає своє громадянство, щоби не захоплювалося „фашистівською демагогією". Бо демагогія міцна в нищенні, але нездібна до творчої праці.

Помірковані кола сподіються побідити тоді, коли обєднаються з соціял-демократами і випередять „союз негації" себто фронтистів з радикальними соціялістами. Тому домагаються від соціял-демократів, щоби викреслили зі своєї програми гасло „диктатура пролетаріяту" та голосували за буджетом краєвої охорони. І якщо соціялісти погодяться на таку операцію своєї програми, вскочуть ще до центрального уряду.

І цікаво, що професійні робітничі союзи натискають на своїх провідників соціял-демократів, щоби приняли без застережень оферту помірканих демократів. А два кантональні партійні зїзди, що відбулись 25. і 26. березня ц. р. поставили рубом таке засадниче питання до своєї соціял-демократичної верхівки. Провідники партії закинуть тактику безплідного радикалізму і стануть на демократичній і патріотичній основі, обєднавшись з помірканими колами демократичного уряду та уможливлять таким чином участь соціялістів у кермі державою, беручи на себе відповідальність за долю держави. Коли ж партійні провідники далі будуть триматися сліпо своєї програми, уможливлять лише зріст фашистівської небезпеки. Така різка постанова кантональних зїздів доведе мабуть до розбиття соціял-демократичної партії і перегрупування партії у законодатних установах. А тимчасом фронтисти сміливо і пляново поширюють свої гасла за зміною конституції та готовляться до захоплення влади у Швайцарії.

Дешевий тиждень по 75 сотиків: маржінети, мушлівки, крепони, еполєти і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ**
А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 21-365

Подяка.

Високоповажаному Пану
Д-рові Францові Мерерові
операторові - урольогові
у Львові вул. Трибунальська ч. 1.

складаю прилюдну щиру подяку за вдале й вповні вдатне переведення трьох важких операцій та дуже совісну опіку після операцій. Рівночасно щиро дякую Лікарям Санаторії Червоного Хреста у Львові, Вп. П. П. **дир. д-рові Я. Яклінському й д-рові Ч. Белєцові та сестрі Стефанії,** за дуже дбайливу опіку в часі мого побуту в згаданій Санаторії.

Лисятичі, 26-го квітня 1934 р.

о. Андрій Пеленський
парох Лисятич.

Вияснення Японії.

ЛЬОНДОН, 27. 4. ПАТ. Британський амбасадор у Токіо переслав мін. Саймонові звіт з конференції з японським міністром закордонних справ на тему політики в Китаю. Англійські кола міністерства закордонних справ студіюють запопадливо цей звіт.

БЕРЛІН, 27. 4. ПАТ. Японський амбасадор у Берліні подав кореспондентові „Райніш-Вестфаліше Цайтунг" деякі вияснення. Японія змагає до основного порозуміння з Китаєм. Інтерес Японії вимагає мирної політики супроти Росії. Ця політика не хоче довести до конфлікту з Росією. Зброєння Росії на Далекому Сході не є небезпечні, коли більшовики зречуться своїх ходів, які ускладнили би положення. Японія виступила з Ліги тому, що не було зрозуміння своєрідних умовин на Далекому Сході. Одначе Японія не поставиться ворожо до Ліги та вповні оцінює її вагу для поладнання міжнародніх справ.

По широкому світі.

— У Ґмундені вибили націонал-соціялісти сотні вікон у домах бурмістра, старости і директора фабрики цементу з приводу ревізій та арештувань між ними.

— У Бадені припинили на необмежений час появу католицького щоденника „Еклезія".

— У Франції утворили чотири спеціяльні комісії до боротьби з дорожнечею засобів поживи. Провідниками комісій вибрали міністрів Келя, Еріота, Тардіє і Саро.

— У Празі помер архиепископ о. д-р Ф. Кордач.

— У Штетині судять ватагу 60 паліїв, які за 6 років підпалили 350 будинків на шкоду 3 міліони марок.

— В Острогомі (Естергом) на Мадярщині відчули мешканці землетрус. У богатьох домах зарисувались стіни і попадали комини.

Сотні тисяч курців
домагаються нині своїх
Паперців і туток
„Калина"
незрівняних в якости, виробу кооп. фабрики
„БУДУЧНІСТЬ" у ТЕРНОПОЛ

10-ліття найріднішої школи.

Кілька слів про вагу дитячих садків.

II

З приводу 10-ліття існування й розвою дит. садків, приходиться перевести теж аналізу відношення громадянства до тієї преважної установи. Так часто з нагоди ріжних зборів, зібрань, анкет, чи то у пресі стрічаємось із словами найбільшого признання для дошкільного виховання. Всі одноголосно стверджують, що виховання молодого покоління мусить зачинатися вже в передшкільному віці, бо вік цей (3—7 літ) найкраще надається до вщіплювання в молоді душі громадянських прикмет. Стверджують, що під національним оглядом є просто конечністю впоювати вже в молоденькі діточі серця велику, святу любов до всього, що рідне, що своє! Ми це все розуміємо прекрасно!

Та, на жаль, на ділі воно щось зовсім не те виходить. Золоті слова, голошені на зборах про майбутнє нації, про кращу долю народу, його силу й будучність, пригарні фрази про виховання найдрібнішої літвори є порожним звуком, бо в дійсности дуже мала частина українського громадянства цікавиться якслід цією справою, а загал не присвячує їй у практиці належної уваги. Так часто трапляється, що молода, ідейна людина, покликана до ведення садка, сповняє взірцево свої обовязки, виховує, навчає малих, вправляє зі сокілками, виголошує відчити є читальні, улаштовує вистави не лиш діточі, але й грає в аматорському гуртку, — а за всю цю працю дістає, крім мінімальної винагороди — самі прикрости, критику й болючі дотинки. Крім 2—3 просвітян, членів „Союзу Українок" або „Рідної Школи", значить: кількох одиниць, які в даному випадку займаються садком, загал нашого громадянства ставиться до садка переважно зовсім байдуже, або навіть вороже.

З буль-якої дрібної причини, звичайно чисто особистого характеру, або й зовсім без ніякої причини — дуже часто поборюють таки наші люди всякі починання цієї найближчої серцем нашої школки, нетуючи все та часто єгаалять роботі прихильних ідеї садка одиниць великі перепони. А тут у першу чергу треба підтримати морально ініціяторів, які беруться до ведення садка, опісля причинитись до його вивінування та удержання, забезпечити його матеріяльну сторінку, а щойно відтак ставити свої вимоги. Бо коли не буде активної, сердечної підтримки не лиш родичів, але й усього українського населення села, то важко кільком одиницям подбати про ідеальне виконання завдань садка.

Щоби на самому початку уникнути всяких евентуальних непорозумінь, які могліб повстати з причини, мовляв, „компетенції" чи некомпетенції установи, яка займатиметься в даному селі чи містечку веденням садка, найкраще було би скликати все перед отворенням садка не лиш родичів дітей, а й загал українського громадянства та спільно про всякі плани, завдання і зобовязання поговорити.

Виховання нашого наймолодшого покоління не можна полишати кільком одиницям, а вся суспільність повинна й мусить бути цілою справою зацікавлена. Перш усього подбати, щоби українські діти перейшли цей перший етап національного виховання у здоровій, симпатичній атмосфері. Не ставити завеликих вимог до учительки садка поза шкілкою, бо коли вона совісно й точно сповняє свої обовязки по 8—10 годин денно в садку, то поза тим заслуговує вповні на відпочинок. Виховання і навчання іноді й 70 чи 80 дітей — це річ нелегка і для такої праці треба зрозуміння! Великою, хто зна, чи не найбільшою перепоною в улаштуванні й веденні садків є безумовно все матеріяльна сторінка. Тому не зле булоб мати на увазі нашу скромну, але правдиву народню приказку: „Громада по нитці, білому сорочка". Як будучність народу не є справою одиниці, а громадянства цілого, так кожний мусить доложити свою хочби й найменшу цеглинку до будови нового храму.

Неонілія Селезінкова.

„Я і ти", „Лиш раз у житті", „кожний з нас приніс вам серце" — це пісоньки, що їх співатиме кожний хто прийде на виставу нової музичної комедії — Меріям Лужницького й Й. Балтаровича

„Подружжя в двох мешканнях".

Прем'єра в перших днях травня
1469 2-3 **в салі „Театру Ріжнородностей".**

Зжову серед ледів.

Більшовицький арктичний корабель „Сталінград", що вибрався був рятувати розбитків „Челюскіна", окружили ледяні гори. Таж доля стрівула кораблі „Совєт" і „Смоленськ". Всі вони не можуть рушитися з місця. Спроби розсадити ледяні криги не вдалися. Так, як колись „Челюскін", ті кораблі під напором вихру посуваються, окружені ледами, на північ. Їм на поміч пливе криголам „Красін". Він найдеться на місці окружених ледами кораблів около 10. травня.

Посвячення греко-католицької парохії в Празі.

У минулу неділю 22. квітня п. р. передполуднем у церкві св. Климентія відбулось торжественне богослуження. Співав гарно церковний хор. Після богослуження відбулась інсталяція і посвячення нової греко-католицької парохії в Празі. Опісля до обіду засіли представники архиепископської капітули в Празі, заступник пряшівського епископа о. крилошанин Ковинчак, представник міністерства освіти, уряду і греко-католицьких студентів.

Шпиталь суспільної „обезпечальні" у Львові.

З пресової конференції у шпиталі при вул. Курковій.

В четвер 26. квітня п.р. влаштувала управа суспільної обезпечальні у Львові конференцію для представників преси в свому шпиталі при вул. Курковій ч. 31.

В конференції взяли участь від управи „обезпечальні" дир. д-р І. Шумський, начальний лікар „обезпечальні" д-р Мізюра, директор шпиталю при вул. Курковій д-р Добжанський і примарі поодиноких відділів у шпиталі, а саме: д-р Тишка (відділ чахотки), д-р Чижовська (внутр. недуги), д-р Груца (хірургія), д-р Зайдлер (положництво) і примар окулістичного та ляринґольоґічного відділів.

Конференцію відкрив д-р І. Шумський короткою промовою, в якій зазначив між іншим, що величава будова при вул. Курковій була первісно призначена на санаторію для недужих на чахотку. Одначе практика показала, що для чахоточних ні Львів, ні місце, в якому будинок побудований не вповні підходять. Тому санаторію перемінено на загальний шпиталь суспільної „обезпечальні", передтим Каси Хорих. У шпиталі є всі відділи, в тім і для чахоточних. Після промови дир. Шумського пішли всі учасники оглядати шпиталь і його уряджения. Шпиталь поставлений на дуже високий рівень і вивінуваний теж достаточно в усі необхідні засоби для лікування. Після оглядин цілого шпиталю і всіх його операційних саль інформували лікарі учасників конференції про працю в шпиталі та про рух недужих. З обширного реферату директора шпиталю д-ра Добжанського ми довідались, що в шпиталі працює 21 платних лікарів і 48 адютованих та практикуючих лікарів. Шпиталь нараховує тепер 360 ліжок для недужих. Користають з нього обезпечені в суспільній „обезпечальні" і дістають у ньому утримання та лікування безплатно.

У 1933 р. було в шпиталі лише 340 ліжок, а пересічне денне їх обложення виносило 315 недужих денно. За цілий 1933 рік скількість лікованих у шпиталі дійшла до числа 7.336. На відділі внутр. недуг було 1.777, на хірургічному

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 29. КВІТНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 40

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

З рапортів сотн. Семенюка.

Там, куди йшов Семенюк, стала лютувати холера. Прикро було за людей. Та в короткім часі поширилася вона на цілі Карпати й угорське Підкарпаття. Битви на Ужоцькім пасі були досить горячі, відносини між групою і стрільцями не такі, як у Шпарбера. Цей останній використовував вправді сили наших добровольців до останка, але поводився гарніше, як Трекслєр.

Надто доходили до нас страшні вісти про великі втрати, про те, як москалі мстяться на добровольцях. Були такі, що на свої очі нібито бачили, як москалі добивали раних і мучили живих. Між іншим розповідали про те, як ученика моєї гімназії Короля зловили у свої руки та живцем мучили, а його страшний крик, його заклинання на родичів доходили аж до нашої лінії. Згадували щось, що австрійський уряд, поробив заходи через американську амбасаду, щоби Росія признала добровольців за комбатантів; але заки це здійсниться, заки дізнаються про це військо, впаде багато невинних жертв. На щастя, опісля показалося, що всі ті вісти були неправдиві, а мій Король, як кажуть, живе здоров у російськім полоні.

Оскільки мені відомо, сотн. Семенюк поза тими 2.000 коронами не дістав більше нічого. А про точне виконання приказу в тім часі не могло бути навіть мови, бо відділи змінялися безупинно і якогось правильного діловодства не було зовсім.

Для характеристики подаю тут майже дослівний рапорт сотн. Семенюка до команданта групи. Рапорт датований Revhely 9. жовтня 1914 р.

„На підставі приказу з 8. жовтня 1914 кмнда Сотні УСС подає отсе:

Від 20/9 до 1/10 1914 діставав кожний доброволець Зк. 60 с. на декаду, лише сотник і рах. підофіцер по 9 к. без ніяких додатків. Але й тих поборів не дістає сотня точно, бо ось напр. по вищій день поборів, які нам від 1/10 ц. р. належаться, не виплатили, а на нашу просьбу сказали нам, що грошей нема.

Сотня є без льорнет і бусоль.

Кожному воякові належиться по 400 г. мяса, а ми від початку (18/10) діставали лише по 300 г., а дуже часто третину із мяса становили кости (прим. голова з зубами). Замість 20 г. товщу діставали ми лише по 10 г. на голову денно.

Належить до кавових консерв 25 г. цукру, а ми діставали 25 г. до звичайної кави, в якій було більше фусів, ніж кави.

Ярини належить 140 г., ми діставали найвище 100 г. А хліба дістаємо від початку лише 2½ порції на 5 день. Щодо тютюну, то дістали ми всього 880 малих пачок до файки.

Від самого початку не дістали ми горівки, ані належитости за неї. Всього тричі дістали до чаю по 1 л. рому на цілу сотню. Не дістали ми ні разу вина, ані фелютум; таксамо не дістаємо грошей ані на солому, ані на опал.

За 11 днів мали ми лиш одну двокінну підводу. Тому, що один раз дістали 25 кг. вівса, мусіли ми і ту одну підводу відпустити додому.

Шоб охоронити себе проти холери, повідомляю, що ми не маємо на те ані засобів, ані гроша на справлення тих засобів.

Кухня складається з одного котла обему 100 л. без покрови і в тім котлі мусимо усе варити.

До крісів не маємо приладів до чищення, а також не маємо ані вазеліни, ані нафти. Семенюк сотник вр."

Той сам сотник в іншій дописці до кадри із шпиталю в Najsegehaza з 15. 11. 1914 повідомляє: „Отсим повідомляю, що сотня від 20. 9.—10.11. 1914 дістала плату в той спосіб: від 20. 9—30. 9. всі як рядовики по 3.60 к. від угорського ополчения, крім сотника і Яксва, що дістали по 9 к. Від 1. 10.—10. 10. не дістав платні ніхто, бо управа угорського ополчения оправдувалася, що не має грошей. Від 11. 10.—20. 10. від 66. п. п. на основі виказу і ранг. Від 21. 10.—10. 11. ніхто не дістав плати, бо не було відки виплатити. Семенюк сотник вр."

На рахунку, предложеним сотником, доповнив полк. Трекслєр власноручно: „Diese zurückzahlen— nur von den Schützen— Rechnungen für zahlen — nur von den Schützen-Rechnungen für Getränke etc. — vorlegen zu lassen. Revhely 9/10 1914. Trexler Obst. mp."

(Продовження буде.)

1.582. В тому році на гінекольогічно-положничому відділі було 2.259 пацієнток, з того 994 родило, з чого було 855 правильних породів і 139 операційних. Крім того перевели на тому відділі 618 гінекольогічних операцій і скробаток. На 994 новонароджених було 934 доношених і здорових, 22 живих недоношених, 35 нежиних доношених і 14 нежиних і недоношених. На 1005 уроджених дітей померло 22, що дає 2 проц.

На ізольованому відділі грудних недуг загальне число недужих, що лежали, було 607, а таких, до яких примінювано операційні лікарські заходи було 1972, в тому було 1.937 грудних заходів. На ото-ляринґольогічному відділі було 574 недужих, що лежали і 681 амбулаторійних. Операційних заходів спеціялістичних було за рік 495. В окулістичному відділі було 301 недужих, які лежали і 497 амбулаторійних. Операційних спеціялістичних заходів було 154.

На загальне число 7.085 недужих було 182 випадки смерти, що дає 2 і пів проц. загального числа недужих.

У рентгенольогічному відділі виконано у 5.755 недужих 11.541 заходів, себто знимок, пересвітлювань і насвітлювань. У шпиталі є власний радіонадавчий апарат, яким надають між іншим виклади для положниць про гігієну пологів і про доживлювання дітей. Двічі в місяць відбуваються у шпиталі науково-лікарські засідання. В шпиталі відбуваються також виклади для студентів медицини з одної ділянки хірургії.

По рефераті дир. Добжанського давали ще окремо інформації про поодинокі відділи шпиталю їхні примарі.

Конференція була довга і перевантажувала учасників надміром фахового матеріялу.

—o—

Страшні буревії.

КОШИШ, 27. 4. ПАТ. Буревій знищив вчні село Бабин біля Орави. Зі 178 хат залишилось ледви 20. Одночасно в сусіднім селі постала пожежа, яка спопелила 41 хат.

—o—

Бійки в Бомбаю.

ЛЬОНДОН, 27. 4. ПАТ. Страйкуючі ткачі у Бомбаю напали на робітників, які пішли до праці. Надїхала поліція, яку страйкуючі ткачі обкидали камінням та поранили пятьох поліцаїв. Поліція вжила зброї і розігнала страйкуючих та арештувала пятьох робітників.

—o—

Нова австрійська конституція.

На 30. квітня ц. р. скличуть національну і союзну ради, які затвердять декрети австрійського уряду, видані в останніх місяцях. Одночасно 1. травня ц. р. уряд проголосить нову конституцію.

НОВИНКИ

— **Ямна коло Яремча.** Пансіон „Веселка" отворений від 1. травня. Кімнати гарні, сонячні, добре уладжені, з балконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева, Станиславів, вул. Голуховського ч. 67/I. 6—6

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-46.** Приймає футра до перехову на літо. 17-?

— **„Distinction"** — косметичний кабінет вул. Коперника 42 а II. пов., тел. 72-18 виконує всякі косметичні заходи фахово-дипльомованими силами. Веде курс трьохмісячної науки косметики, що дають право виконувати практику самостійно. Вписи трівають. 1394 9-10

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів. Хоружина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 62-100

— **Письменникам і журналістам** пригадують, що в суботу 28. квітня відбудуться загальні збори Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка. Початок у 6. год. у салі Т-ва „Українська Бесіда".

— ***„Сучасне Шевченкознавство"*** *буде предметом викладу директора Нац. Музею на вставі 120-ліття народин Шевченка (вул. Мохнацького 42) в неділю 29. квітня в год. 12. Вступ 50 сот. і для молоді 20 сот.*

— ***Правдолюб-Омелян Коссак*** *писав у своїй брошурі з 1863 р. про дві* **обридові** *секти серед святоюрських юрилошан у Львові, а не образові, як помилково надруковано в останньому числі „Діла".*

— ***Податкові полекші.*** *М-ство скарбу вияснило обіжником до скарбових палат, що пільгові оплати оборотового податку одержують ті ремісники, які викупили ремісничу каотр.*

Панічний страх ком. Літвінова.

Нота С.С.С.Р. до Німеччини.

МОСКВА, 27. 4. ПАТ. Більшовицька преса помістила комунікат ТАСС-а про ноту уряду СРСР до Німеччини в справі закріплення заг. мира, головно у сх. частині Европи, а також для поліпшення взаємин між СРСР і Німеччиною та з пропозицією підписати протокол, яким СРСР і Німеччина узгіднюють свою закордонну політику зобовязанням вдержання незалежности балтійських держав.

До протоколу могли би приступити теж інші держави.

В дні 14. квітня ц. р. німецький амбасадор у Москві Надольна повідомив ком. Літвінова, що німецький уряд відкидає більшовицькі пропозиції. Ком. Літвінов повідомив 21. квітня ц. р. амбасадора Надольного, що відмовна відповідь німецького уряду викликала широкий жаль. Пропозиція уряду СРСР змагала до консолідації миру. Нарушення миру в східній Европі може спричинити і спричинить початок нової світової війни і тому більшовицький уряд мусів звернути увагу на вдержання миру саме в тій частині Европи. Вістря пакту, яким СРСР і Німеччина загарантували незалежність прибалтійських держав спрямоване саме проти тих держав, які задумують нарушити цей мир. Більшовицький уряд вважає гарантійний протокол за найкращий засіб, щоби розсіяти підозріння, що балтійським державам грозить щонебудь від СРСР. Вкінці заявляє, що уряд СРСР готов розглянути конкретні предложення, які причиняться до закріплення взаїмного довіря між державами.

Довкола афери Ставіського.

ДОМАГАЮТЬСЯ УСУНЕННЯ КОМІСАРЯ.

ПАРИЖ, 27. 4. ПАТ. Слідчий суддя випустив на волю тимчасово теж Жо-Жаха. Після звільнення з вязниці здогадних убийників Пренса, французька преса пише, що місія ком. Боні не повелась. І тому „Ля Ліберте" домагається, щоби ком. Боні перенесли на емеритуру.

ПАРИЖ, 27. 4. ПАТ. Міністр справедливости склав звіт на раді міністрів з вислідів слідства проти Ставіського і заявив, що тепер працює над реорганізацією державної ради.

Ширіть наш часопис!

— **Ревізії й арештування.** В неділю 15. IV. ц. р. перевела політична поліція з Бережан тригодинну (від 7. рано до 10. передпол.) ревізію у Михайла Білуди, столяря в Бережанах, шукаючи за кореспонденцією, зокрема за якимись підозрілими листами з „заграници". Не найшовши нічого, списали протокол і відійшли. — Підчас Великодних Свят хтось розкинув у селі Потуторах, бережанського повіту, летючки ОУН і завісив на церкві тогож села жовто-синій прапор. Внаслідок цього місцева поліція перевела численні ревізії серед місцевих студентів і свідомих селян та арештувала: Лапуньку, студ. прав. і Лонкевича, уч. IV. кл. гімн. По переслуханні на постерунку поліції їх випустили на волю. Та вже 19. IV. ц. р. їх арештували повновно і відвезли до арешту в Бережанах. — Такі самі летючки розкидано також у с. Рибниках. Поліція перевела у звязку з цим ревізії й переслухання, однак нікого не арештувала. — Під замітом приналежности до ОУН арештували перед Великодними Святами Омеляна Семчишина, студ. прав з Конюх, бережанського повіту й відставили до слідчого арешту в Бережанах, де досі перебуває.

— **На нагробник для гуцула-лещетаря.** Підчас лещетарських змагань, які відбулися 19. І. 1934 в Коломиї, помер трагічно один з найвизначніших, найбільш свідомих і діяльних юнаків Гуцульщини — Андрій Кіфяк. Його смерть покрила сумом цілу Верховину, де покійний знаний був як народній працівник на господарсько-освітнім і спортовім полі. Він один з перших зрозумів вагу спорту для селянських мас, особливо спорту лещетарського, який має в горах велике практичне пристосування. Ставши головою філії Карп. Лещ. Клюбу в Космачі, довів цю філію до розцвіту і згуртував у ній багато молодих гуцулів, ентузіястів лещетарського спорту. За його заслуги рішили лещетарі виставити на його могилі гідний памятник, що довгі часи зберігав би память одного з перших піонірів спорту по наших селах. Філія КЛК у Ворохті зібрала на цю ціль 18 зол., до того прилучилися датки членів львівського матірного товариства і є надія, що незабаром на могилі молодого гуцула-лещетаря стане нагробник. Карпатський Лещетарський Клюб звертається отсею дорогою в першу чергу до всіх українських лещетарів, до всіх українських спортовців, а вкінці до цілого українського загалу: Присилайте навіть найменші складки на нагробник молодого юнака, що згинув як вояк на становищі! Жертви слати на адресу: Центро-Банк, Львів, ч. конта 11.000.

— **Подорожні дієти урядових службовців.** Оголошено розпорядок ради міністрів про службові дієти для цивільних і військових службовців. Дієти державних службовців, що находяться в службовій подорожі, устійнено на 6—80 зол. денно. Найвищі дістають маршал і предсідник ради міністрів, 60 зол. генерали і т. д. Для гімн. директорів признано 15 зол., вчителів середних шкіл 12, управителів вселюдних шкіл 12, вчителів 10, для возних 6 зол. денно.

— ***Свято Гуцульщини.*** *В салі залізничої дирекції в Станиславові відбулося під проводом віцевоєводи Червінського засідання організаційного комітету для устійнення програми „свята Гуцульщини", що відбудеться в днях 7. і 8. липня ц. р. у Ворохті і Жабю. Свято, яке влаштовують тільки поляки, буде сполучене з виставою і продажю гуцульських виробів.*

— **Польська „Мацерж Школьна"**, культурно-освітна організація, що діяле головно в середущих і східних воєвідствах, мала з початком ц. р. 240 кол, які ведуть 439 читалень і світлиць, 5і вселюдних, 13 середніх і 47 фахових шкіл з 8445 ученицями. Крім того т-во удержувало 28 бурс і 41 захоронок з 2.163 дітьми та 797 бібліотек з 434.037 книжками. В дні 3. травня ц. р. збирають поляки в цілій державі фанти на Шкільну Мацерж. Все те повинно мати на увазі українське громадянство і тим більш піддержувати матеріяльно й активно діяльність „Просвіти" та „Рідної Школи".

— **Дорогові чинитьби в натурі.** М-ство внутрішніх справ вияснило громадам, які завели дорогові чинитьби в натурі, щоби вони устійнили заздалегідь загальну вартість необхідних чинитьб на громадських дорогах. Громади устійнять вартість чинитьби, виконаної кіньми і працею рук після місцевих цін. Опісля цю шарваркову вартість розділять між платників безпосередніх (грунтових) податків. Селянин може за згодою громади відробити свій шарварок також доставою потрібних матеріялів

— **Пожежа в крамниці „Маслосоюзу".** В пятницю біля 11-ої год. передпол. у крамниці „Маслосоюзу" при вул. Городецькій ч. 46 вибух примус, на якім службовичка Степанія Гнатівна пригрівала молоко. Від розлитої бензини загоріло одіння і волосся нещасливої службовички, яка вибігла з криком на вулицю. Прохожі і робітники, заняті направою хідника, поспішили на рятунок і вгасили вогонь. Непритомну та опарену нещасну жертву відвезла рятункова каритка до шпиталю.

— **Замісць жебрати — працювати.** На основі останніх присудів варшавських судів евакуовано примусово з Варшави до дому примусової праці в Орішеві коло 300 жебраків. Крім того 150 жебраків уміщено примусово в добродійних заведеннях.

— **Львівська хроніка.** Поліція арештувала 2-х боксерів, Макса Шварца і Теодора Роміра за недозволену торговлю зброєю. — До бюра Ретіка вломилися злодії К. Михалишин та І. Коцур, де розбили касу. Один зі сусідів повідомив поліцію, яка схопила вломників на горячому вчинку. — Петро Городечний, безробітний возьний, кинувся під поїзд на стації Підзамче. Важко пораненого відвезли до шпиталю. — Городське староство у Львові заборонило німецьку націонал-соціялістичну партію на терені міста. — При вул. Панєнській повісився на водопровідній рурі 74-літній рубач Микола Коваль, що находився в крайній нужді.

— **Краєва хроніка.** В Хотимі пов. Калуш ограбив хтось нагробник гр. Лосьової. — В Луці пов. Калуш згоріла наслідком підпалу стерта пшениці на шкоду землевласника Прога Стирта мала 270 кіп. — Начальника городського суду в Тлустім обікрали злодії, забравши йому гардеробу вартости 1.500 зол. — *Коло Сокільник напало на сільську фіру, що їхала до Львова, кількох опришків і побивши селян тяжко, відобрали їм хліб, молоко та яйця.*

— ***Друкарський складач і Гітлерові імянини.*** *В Есені арештовано друкарського складача „Есенер Цтг.", який на телеграмі президента Гінденбурга до канцлера Гітлера виписав знак питання біля слів з побажаннями довгого життя та успіхів. У звязку з тим „Есенер Цайтунг" припинено на 8 днів.*

— **Самогубство дідича з нужди.** В селі Твердовіцах пов. Бендзіни жив дідич Стан. Грабинський, що перед кількома роками мав шість фільварків і вважався богатою людиною. Наслідком довгів і господарської кризи продав майже все, так що лишилось йому ледви 60 га. Коли вкінці й решту мусів продати, застрілився з револьвера.

— **Скажений чоловік покусав семеро осіб.** До шпиталю в Ніредьгаза на Мадярщині відставлено 44-літнього селянина, якого покусав скажений пес. Коли лікарі хотіли його оглянути, він кинувся на них і почав їх кусати. Так покусав 5 лікарів і дві сестри. Незабаром він помер у страшних муках.

— **Бідні на гроші, богаті на діти.** Всякі прояви суспільної недуги приписують тепер економічній депресії. Щось противного замічує американський Милбенк Меморіял Фонд, що оголосив недавно свій звіт за час від 1929 до 1932 р. Директори кажуть, що в цих роках замітили дивне явище, а саме, що найбідніші фамілії мали найбільший приріст у родині, всупереч загальному поняттю, що упадок числа народин в Америці треба приписувати фінансовій кризі. Провірка виказала також, що найбільше недуг появилося у найбідніших родинах. Ці помічення оголошено на підставі перевірки відносин у 8.000 родин у восьмох великих містах, включаючи і Нюйорк. Є не перша цього роду студія суспільних відносин. Пересічний дохід в тих родинах виносив в році 1929 дол. 1.700, а в 1932 році дол. 900. Отже дохід спав дуже значно.

— **Трагічні самоходові перегони.** В Олесандрії відбулися минулої неділі автомобілеві перегони при участи найвизначніших італійських спортовців. Перегонова траса мала 84 км. Під кінець перегонів склалася катастрофа. Автомобіліст Подрацині не вспів на скруті вдержати свій віз у рівновазі і перевернувся, вбиваючись на місці. За хвилину Міноці втратив панування над возом і вїхав у товпу, вбиваючи 6 осіб. Дальше впав жертвою нещасливого випадку Ферарі, якого віз згорів до тла, а він сам тяжко потовкся. Серію нещасливих випадків замкнув автомобіліст Нуволярі, який намагаючись на вузькій дорозі перегнати Варція, зачепив за його в'з. Варці їдучи зі скорістю 140 км. на годину, вирятував свою машину, зате Нуволярі втративши панування над возом перевернувся, причому зломив собі ногу. Тимчасом Варці осягнув знову свою попередню швидкість і їдучи в темпі 160 км. на годину, приїхав перший до мети.

— **Дансінг.** В неділю дня 29. ц. м. в год. 6. веч. у кімнатах „Русского Касина" в Народнім Домі улаштовує У. С. С. К. — Якнайгарніша забава запевнена.

— **Запертя.** Свідоцтва Гінекольогічних клінік потверджують, що природна гірка вода **Franciszka-Józefa** запевнює лагідне випорожнення і тому положниці повинні її вживати.

— **1. травня** починаються купелі в Черчі. На гостей чекають до кожного поїзду повозки на стації Потік-Черче (3-ий перестанок за Ходоровом). В попередніх оголошеннях вийшло помилково, що — повозки чекають до кожного поїзду від „30. червня", має бути — від **30. квітня.** 1468 1-2

—o—

З нових видань.

Павло Ковжун: „ГРИЩЕНКО". Львів, 1934. Видавництво Асоціяції Незалежних Українських Мистців. Серія: Сучасне Українське Мистецтво. Ст. 46. Ціна 6 зол.

Нове артистичне видання АНУМ-а зі студією про нашого визначного мистця, одночасно у французькій мові, з 29 репродукціями його образів. П. Ковжун із великою шкодою для свого мистецького таланту вхопив від довшого часу за перо, щоб виповнити одну велику прогалину — познайомити нас із рідними нашими мистцями, яких знаємо щонайбільше із прізвиська. В організаційній та видавничій праці він невтомний і треба подивляти енергію, з якою уміє він спонукувати людей до видавництв, обчислених на невеликий гурт аматорів мистецтва.

Життєпис Грищенка оповів нам Ковжун так живо, барвисто і з такою теплою симпатією для карієри свого земляка, що його студію можна поставити за зразок нашим мистецтвознавцям, як слід писати про мистецтво не тільки для втаємничених. Маємо тут і аналізу мистецьких напрямків і характеристику техніки та стилю мистця, а проте ні на хвилину не відчуваємо, що ввійшли в атмосферу фахової студії.

Життя Грищенка — прецікаве. Як чернатівський рід чумаків зложився на те, що зродив перського мистця не подибнка історія. Від чернігівського крамаря фіг іще хлопцем до-Від чернігівського крамаря фіг іще хлопцем до-відується Грищенко, як можна „мішати" барви. Крим прокидає в ньому перше захоплення морем. Київ дає йому перші технічні підстави у малярських школах, петербурський університет загальну освіту в історико-фільольогічному факультеті, репресії царського уряду у 1905 р. прокидають революційний спротив і знову Київ дає перші академічні мистецькі студії. Потім Москва втягає його в атмосферу великих мистецьких збирачів, музеїв, приватних галерій, модерних вистав.

1910 р. — подорож на Кавказ і Крим, щоб малювати море. 1911 — Париж, оглядини музеїв, „Осінній Сальон" із передовими мистцями, що шукають нових засобів для вислову того, що їх не задовольняє у дотеперішніх осягах мистецтва. Знайомости з великими мистями, меценатами, купцями. Поворот до Москви, нові мистецькі гурти, що замічують нові шляхи у російському малярстві; Грищенко грає скрізь першу ролю, влаштовує власні виставки. У 1913 р. видає теоретичну книжку про малярство, пише численні статті, що находять відгук і в Парижі. Подорож до Італії; мандрівка пішки по 28 містах. 1914 р. — професура у московському Народньому Університеті, праця у власній Мистецькій Студії з передовими мистцями. Мобілізований як гарматчик оглядає церкви в околиці Москви, Новгорода, Пскова. Перші дні революції; нова книжка про ікону та іконописне малярство і нова самостійна теорія про них.

Ще раз новинний фронт уже в характері члена Музейної Колегії та професора державних мистецьких майстерень. 1918 — нова виставка, оживлена громадська й педагогічна праця. Втеча з Москви на Україну, а звідти перед більшовиками у Константинополь з голими руками і дірявими кишенями. Подорож до Греції, а звідти у Париж. Багатий американець дає на якийсь час мистцеві змогу проіснувати: захопився його образами і купив їх. Успіхи мають перерви важкої боротьби за хліб. Париж — середовище, де найбільше рішають звязки та особисті впливи. Але мистецький талант перемагає; зявляються прихильні критики, приятелі, покупці. Виставка за виставою, прихильна оцінка за оцінкою, чудова книга дволітнього побуту у Константинополі і нарешті спокійна, зрівноважена праця загально цінного мистця.

Тепер він мандрує по Еспанії, Португалії або де забажає, як справжній англієць, що не возить зі собою нічого більше крім одної підручної валізочки. У ній тільки фарби. А втомиться — вертається до свого чарівного Кань. Якби в Києва був переїхав, замість у Константинополь, до Львова, був би досі вів злиденне життя нікому невідомого мистця, якому з ласки часом дали би „більшу" роботу: розмалювати якусь сільську церкву, або зробити портрет якогось ювилейного достойника. *м. р.*

—o—

Із судової салі.

ЗА ЛЕТЮЧКИ, ПИСАНІ РУКОЮ.

Пополудні 26. ц. м. довінчувалася перед судом присяглих у Львові розправа проти молодого селянина з Мостів Великих, Василя Кісь, обвинуваченого у написанні кількох протидержавних відозв до молоді та розкиданні їх у селі. Розправу відкладали вже кілька разів, востаннє, щоби ще один графольог дослідив, чи писав їх підсудний, який це заперечив.

Розправу, якою проводив судля д-р Льокер, почали зізнанням знавця-графольога д-ра Обляса, що робив над цими відозвами подрібну, мікроскопійну і квасосу експертизу й у висліді заявив, що вони писані рідким атраментом, на рідких паперах, та що деякі з букв проби письма підсудного та на летючках подібні.

Після промови прокуратора, що вимагав присуду, говорив обор. д-р Шухевич. Він доказував, що підсудний не писав і це поширював летючок. Велику частину промови присвятив оборонець графології, виказуючи, що між письмом підсудного і письмом летючок є великі й дуже поважні різниці, що графологія не може бути доказом у процесі, що експерти, яких було в цій розправі двох, суперечні собі, що кренті в експертизі знавця д-ра Обляса і в відході до неї є люки, суперечности і недотягнення. „А тому, що доказу, справжнього доказу нема ні в судовім проводі ні у графології, підсудний — закінчив свою ефектову промову оборонець — повинен бути звільнений".

Після репліки прокуратора, що намагався підважити деякі докази оборонця, які зробили враження на суддів присяглих, та після контрреплики д-ра Шухевича, присяглі пішли на нараду і в год. 18.50 прочитали вердикт, яким заперечили перше питання (зроблення відозв) 7 голосами і друге (поширювання їх) 9 голосами. Внаслідок цього підсудного, що мав проти себе оце вже четверту розправу увільнили від вини й кари.

Підсудний відповідав з вільної стопи.

Це був другий увільнюючий присуд лави присяглих одного й того самого дня. *(а)*

ВІДГУК ШКІЛЬНИХ САБОТАЖІВ.

Перед городеньким судом у Бережанах відбулася дня 5. 4. ц. р. карна розправа проти Матвія Адамова, молодого селянина з Жовківки к. Бережан, обвинуваченого за провину з уст. 170. к. к., якої мав допуститися в той спосіб, що дня 18. листопада 1933 р. на громадськім зібранні, скликаному війтом місцевої громади в цілі обняття громадою матеріальної гарантії за евентуальні шкоди, вчинені шкільними саботажами, обвинуваченій мав публично заявитися пішуче проти такої гарантії. Цим викликав він, як каже акт обвинувачення, забурення публичного супокою і ворожий настрій до польського народу та влади. Обвинуваченій боронився тим, що він у тій справі не забирав публично голосу, а тільки при кінці зібрання у приватній розмові з одним з місцевих селян висказав свою думку, що ніхто з громадян не може матеріяльно гарантувати за такі шкоди, бо їх може зробити зовсім чужий чоловік. По переведенні розправи й переслуханні кількох свідків суд увільнив обвинуваченого від вини й кари, приймаючи, що він лише тільки у приватній розмові виступав проти обняття мат. гарантії. Боронив адвокат д-р Володимир Гриневич з Бережан.

Нині в суботу, в год. 7·30 веч., **Завтра** в неділю в год. 3·30 попол. та **в понеділок** в год. 7·30 веч. **З останні вистави З „Гостинниця під Білим Конем"** — Ціни найнижчі.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Дописи.

БЕРЕЖАНЩИНА.

Збори „Нар. Дому". Дня 10. III. ц. р. відбулися в салі „Української Бесіди" при великій скількості членів річні загальні збори кооперативи „Народній Дім" у Бережанах. Збори відкрив і ними проводив о. кан. Бачинський. Секретарював вчит. Прийдун. Зі звіту довідалися присутні, що кооператива має в місті свої відділи: мясарню, харчівню і спожівчу крамницю (на Адамівці) які розвиваються добре і дають прибуток. Сама кооператива стоїть міцно у своїх основах та розвивається добре. Є що правда деякі недомагання, але їх вдасться усунути. Над звітом розвинулась ділова дискусія, в якій учасники подавали ще свої помічення щодо праці в кооперативі; відтак на внесення контрольної комісії збори одобрили діяльність управи й надзірної ради та приступили до скомплетування управи й надз. ради, голо-вою котрої вибрали ем. проф. Бобяка Гр. Новообраний голова скликав дня 25. III. ц. р. до салі „Української Бесіди" членів кооперативи на анкету, призначену в цілости справам кооперативи. Реферат чи пак свої помічення про праці в кооперативі на будуче виголосив сам голова. Анкета була дуже цікава й ділова, доказом чого була велика прихильність членів.

СТАРИЙ САМБІР.

Свячене „Союзу Українок". Заходом „Союзу Українок" у Старому Самборі відбулося традиційне свячене дня 22. ц. м., яке згуртувало до 200 осіб рідного віку і стану. По довершеним благословенні „дарів" о. Анар. Бемціном, парохом, всі присутні при звуках оркестри „Христос Воскресе" поділилися свяченим, бажаючи собі любови і спільности у праці. Весь час настрій був дуже святочний і поважний. В своїй промові о. ігумен Пелех з Ливорна, крім теми про значіння мук-терпінь і воскресення Іс. Христа, дуже змістовно звязував значіння недалекого конгресу жіноцтва; промова та вповні освідомила і членицьі „Союзу Українок" і всіх присутніх. Всеч. о. Юліян Татомир у своїй глибоко обдуманій промові вказав громадянству на нові напрями у рідних ділянках нашого життя. Вкінці д-р Іван Максимчук представив присутнім дуже змістовно історію наших змагань та невдач. У перервах лунала пісня воскресна, як і пісні народні. Цей незабутній вечір був урівноважений гарячим, що їх вимагала дуже справно п. Стефанія Тлустьо. По святочній відбулися вечерниці, підчас котрих пригравала власна оркестра під батутою п. Івана Вовчика. Не було дійсно гарне свято вдалося.

КРЕМЯНЕЦЬ.

За тих, що полягли за рідний край. Дня 16. квітня вічас провід на манастирському цвинтарі у Кременці відправлено панахиду на могилах козаків, що полягли в боротьбі з москалями-більшовиками у 1918 р. за незалежність України. Відправило 5-х священиків: митрофорний протоєрей М. Тучемський, прот. П. Вилибіда, прот. Ю. Боришкевич, прот. В. Васькевич і свящ. І. Давидович; співав хор під орудою п. Котульського. Урочисте відправа українською мовою і гарний хоровий спів зібрали більш 1000 людей. Молодь упорядила могили, прикрасила вінцями, національними, відзнаками та еблемами і червоною китайкою.

Арештування. В с. Буглові, кременецького повіту, 6. квітня заарештували Анатія Мельничука, студента греко-катол. семинарії у Львові, і посадили до кременецької вязниці. Обвинувачують його з арт. 154 § 2 к. к. (похвалювання політичного злочину).

Громадські вибори у Кремянці. На день 27. травня адміністраційна влада розписала у Кремянці вибори до міської ради. Покищо ніякого передвиборчого руху не помічається. ББ старає до того, щоби виставити єдиний християнський список і для міського ока поставлять пару своїх українців. Жиди виступають з власними списками.

Приїзд архиепископа Олексія Громадського до Кремянця. Дня 21. квітня приїхав до Кремянця новопризначений волинський архиепископ Олексій. Місцеве населення зготовало йому урочисту зустріч. Обумовано 2 арки з українськими написами і прапорцями. В імені Українського Громадського Комітету вітав владику проф. М. Кобрин. Від українських культурно-освітніх та економічних організацій (філія „Сільського Господаря", Українбанк, Союз Українок і Пов. Союз Кооператив) виголосив привітання Б. Козубський. Народу зібралося кілька тисяч.

Загальні збори філії Т-ва „Сільський Господар" у Кремянці. Дня 22. квітня відбулися у Кремянці перші річні загальні збори членів філії „Сільського Господаря". З загальної кількости членів 402 прибуло на збори 90 осіб. Перший рік праці не дав значніших успіхів, тому що зі зголошених до реєстрації 9 кружків: у Почаєві, Лопушні, Бодаках, Васьківцях, Болязубах, Гнидаві, Пережитях, Попівці, Татаринцях — адміністраційна влада зареєструвала лиш один кружок — у Болязубах. Решта заборонена „зе взгляду на безпеченьство публічне". Перший рік був присвячений лише організаційним справам. У звітовому році в Кремянці прочитано два реферати: інж. Ромашенка на тему: „Агрикультурні шляхи піднесення нашого селянства" і студ.-агроном Мальченюк на тему: „Засоби боротьби з кріссю". Організовано бюро правних порад для членів, яке веде адвокат В. Сидоренич безплатно. За матеріяльною допомогою почаївського Українбанку виделеговано члена Ради філії А. Бобчука на сільсько-господарські курси до Янчина. З кооперативом філії споваджено для членів кущі винограду і щепи, а також безакцизовий цукор для підкормки бджіл. Організовано при філії пасічничу секцію, яка обединяла вже 150 членів і має власні вальці до виробу вощини. Обороти філії в 1933 були 1.819 зол. 97 сот. Згідно зі статутом обрано: головою Ради Б. Козубського (поновно), заступником голови А. Бобчука скарбником Я. Данилюка, секретарем П. Яськевича, членами Ради М. Семенюка, І. Трохимлюка і Г. Галинця. До Контрольної Комісії: Ю. Никитюка, І. Романюка і П. Скакальського.

Арт. 154 § 1. к. к. В с. Лопушно из Кременеччини, 4 квітня поліція заарештувала молодих громадян Василя Яремка й Арсена Бабовала, яких відставили до вязниці у Збаражі, Степана Журибіду, Тадея Романишина і Макара Сушка, яких посадили до кременецької вязниці. Обвинувачують їх за те, що у них в часі ревізії поліція знайшла переписану пісню про Біласа та Данилишина. За цю самуж пісню заарештували у Красносільцях і Синиглазі 7 хлопців. А вже 6 місяців сидять у кременецькій вязниці, дожидаючи судової розправи, Якій Латурняк є 4 хлопців із с. Болязубів кременецького повіту, за те, що співали туж саму пісню

—o—

Листування Редакції.

Всч. о. Гр. Плакида, Скалат Ст.: Допису не можемо, на жаль, помістити, бо цензура не пустить.

Вп. Авторові допису з Любіня Великого: Ми помістили тільки подяку родини Мартиняків, а з самим описом убийства бл. п. Теодора Мартиняка мусимо стриматись з цензурних причин до часу переведення слідства, яке, як нас запевняють, ведеться у прискореному темпі.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА, МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.**

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ЕМІЛІЯ БРОНТЕ
БУРЕВЕРХИ
у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.
Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.
Обмежена скількість примірників.
ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.
Для передплатників „Діла" 1 зол. 80 сот.
Пересилка 50 сот. більше.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича.
Рогатин.
28. IV. Наша парада.
29. IV. Сонце руїни.
30. IV. Пепіна.
1. V. Корневільські дзвони.
З Рогатина їде театр до Бережан.

Великий Міський Театр.
Субота, 28. IV. год. 7·30 „Гостинниця під Білим Конем".
Неділя, 29. IV. год 3·30 попол. „Гостинниця під Білим Конем".
Неділя, 29. IV. год. 7·30 веч. „Товариш".
Понеділок, 30. IV. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем".

Театр Різнородностей.
Субота, 28. IV. год. 7·30 веч. „Фанні".
Неділя, 29. IV. год. 3·30 пол. „Кандіда".
Ціни найнижчі.
Неділя, 29. IV. год. 7·30 веч. „Карієра Густава Лебреша".

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе" (Секс Сакзль).
АТЛЯНТИК: „Червоний ніс", „Виправа Челюскіна".
ВАНДА: „Велика клітка".
КАСІНО: „Королева Христина" (Грета Гарбо).
КОЛІСЕЙ: „Американський шал", ревія „Жемчуг світа, це жінка".
КОПЕРНИК: „Шість жінок Генріха VIII".
МАРУСЕНЬКА: „Демон золота", „Підводне судно 170"; ревія „Марусенька в кольорах".
МІРАЖ: „Син джунглів".
МУЗА: „Сховайте ваші смутки" (Лоурель і Гарді).
ПАЛЯС: „Переслідувані люди".
ПАН: „Затроєні душі" та ревія.
ПАСАЖ: Кен Мейнард і Біллі Селівен
СВІТ: „Пожежа над Волгою".
СОНЦЕ: „Королівський любко", ревія „Катаринка в сонці".
СТИЛЕВЕ: „Паприка" та ревія „Як на Гаваях".
ХІМЕРА: „Ніч кохання" Джозе Мотіка.
УТІХА: „Пильнуй свого чоловіка" та ревія „На деревляній салі".

Закордонне радіо.

Субота, 28. квітня 1934.

Відень (506,8) 16·25 Легка музика, 17·30 Концерт симф. оркестри, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Париж** (1796) 20·00 Муз. фестіваль, **Білгород** (437,3) 16·30 Оп. арії (співає Цвєтч), 20·00 Весела авдиція, **Любляна** (569,3) 21·00 Вок. концерт, **Берлін** (356,7) 20·30 Легкий концерт солістів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10·10 Діточі пісоньки, 20·45 Ніженькотал. концерт (спів, музика), **Лянгенберг** (455,9) 19·00 Веселий вечір, **Ляйпціг** (382,2) 19·50 Нар. пісні (хор), **Мінхен** (405,4) 16·00 Вок. муз. концерт, **Москва** (Сталін (360,6) 17·20 „Севільський пирухник" оп. Росінія, **Букарешт** (212,6) 20·00 Скрипковий реціталь, **Будапешт** (550,5) 18·30 Концерт циг. оркестри, 23.30 Концерт, **Міляно** (368,6) 13·00, 13·45 Концерт тріо, **Рим** (420,8) 17·00 Легка музика, 21·00 Опера.

Неділя, 29. квітня 1934.

Відень (506,8) 11·55 Симф. концерт, 19·20 Скрипковий реціталь, **Братислава** (298,8) 19·30 Славацькі п соньки в супр. циганської орхестри, 21·30 Популярні словацькі мельодії, **Мор. Острава** (259,1) 21·30 Соната на віольончелю, **Прага** (470,2) 15·30 Концеот хорів, 21·30 Югосл. вечір, 2·20 „Праська вулиця співає" муз. репортаж, **Копенгаген** (255,1) 15·25 „Віденська кров" оп. Й. Штрауса, **Париж** (1649) 13·00 Концерт, 17·00 Комедія, музика, пісеньки, 20·00 „Мюзик-Голл", **Білгород** (439,8) 15·30 Арії, пісні, **Берлін** (356,7) 18·40 Романт. музика, спів, 20·00 Концерт радіорхестри, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·50 Весела авдиція, **Ляйпціг** (382,2) 15·10 Камер. музика, 16·00 Он музика, **Мінхен** (405,4) 14·30 Музика ріжних часів, 20·00 „Цар і теслі" оп. Льорпінга, **Бреслява** (315,8) 10·20 Нар. пісні, 18·40 Солісти (музика, спів), **Москва** (Сталін 360,6) 17·25 „Кармен" оп. Бізета. **Міляно** (368,8) 20·55 „Вертер„ оп. Маснета, **Рим** (420,8) 20·45 „Ля фаволя ді Орфео" оп. Каселя, „Цар Едип" оп. Стравінського.

Львівське радіо.

Пятниця, 27. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Джезовий концерт, 12·30 Метеорольог. вістки, 13·05 Збіжева біржа, 13·10 Господарські вістки, 15·20 Ревія, фільма, оперетка (гр. плити), 16·20 У службі великої ідеї, 16·35 Пісні Рушницького й Навроцького в супр. фортепяну співає Подінська-Левінська, 17·00 Камер. концерт у виконанні смичкового квартету, 17·30 Відч. „Польська література доби Станислава", 17·50 Відч. „Постава вчителя при здійснюванні нових програм", 18·10 Легка музика, 18·53 Недоцінювані вороги, 19·05 Всячина, 19·25 Актуальний фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Гр. плити 20·02 Муз. балачка, 20·15 Симф. концерт; у перерві „Балачки з авторами та читачами", 22·30, 23·05 Танкова музика.

Неділя, 29. квітня 1934.

8·30 Ранішня авдиція, 9·30 Познанські торги, 10·15 Отворення та посвячення пам. летовища в Варшаві, 11·10 Місійний відчит, 11·30—11·57 Гр. плити, 12·10 Метеорольог. вістки, 12·15 Муз. поранок, 13·30 Польща-Австрія (боксерський меч), 14·00 Рільнича скринька, 14·15 Огляд торгів рільних продуктів, 14·30 Авд. 15·20 Концерт сільської орхестри, 16·00 Для дітей „Цап гір", Пісоньки про ліс, „Малий Трот" (Ліхтенберга), 16·30 Літерат. чвертьгодинна „Паломник Карапета", 16·45 Балачка, „Що року нова весна", 17·00 Трансм. з ситківського нечу Берлін-Варшава, 17·30 Концерт (музика, спів), 18·00 Авд. „У травневому сонці", 18·40 Фортепян, 18·50 „Корпус Сестер Червоного Хреста", 19·00 Всячина, 19·30 Боксерський меч Польща-Німеччина в Познані, 19·50 Вибрані думки, 19·52 На веселій львівській хвилі, 20·57 Трансм. з міланської „Ля Скала": „Вертер" оп. Маснета: в перерві відчит про Маснета, „Побіджений" романс Гетого, 23·45, 23·46 Спортові вістки.

БІРЖА.

ГРОШІ

У Львові доляр у приватних оборотах 5·23 зол.

Золото: Доляри 8·97—9·01. Франки фр. 35·30—35·70 Дукати 83·30—83·80, Корони 37·30—37·80. Рублі 46·00—46·30.

Срібло: Корони 0·30, Фльорени 0·75, Рублі 1·25.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·02, Париж 34·97, Берлін 208·50, Ціріх 171·50, Амстердам 358·45, Прага 22·01, Міляно 45·11, Відень 97·99, Букарешт 39·00—42·00, Нюйорк кабель 5·26 і пів, Нюйорк чеки 5·26.

Присилайте передплату!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

МОТОЦИКЛІ нові і вживані, ровери від 120 зол., поручає Автоспорт, Львів, Словацького 2. 1312 15—20

ДО ВИНАЙМУ на літній сезон домівка К. Л. К. в Славську. Кухня, 5 кімнат і сала. Найкраще сонячне положення, купіль через дорогу. Надається під оселю для молоді або пансіон. Зголошення приймає дир. **Паньків**, Гевінга 16, тель. 6-24. 1475 1—3

ЧОТИРИ покої, кухня, новітній комфорт, центральне огрівання, городчик, **Грохівська 4**, ріг Листопада при трамваєвій зупинці. 1474 1-3

ЧОТИРИ покої, два передпокої, кухня, повний комфорт, городчик, до полудня, побіч Маслосоюзу **Декерта 11** (вілля), комірне 120 зол. 1474 а 1—2

САМІТНІЙ особі покій, передпокій неумебльований, балькон, перший поверх Декерта 11 побіч Маслосоюзу, 30 зол. місячно. 1474 б 1—1

ПОВАЖНА промислова установа прийме управителя роботні, енергічного, обовязкового, рухливого, найрадше б. військового. Зголошення до адм. під УПРАВИТЕЛЬ. 1478 1—3

ПАНСІОН „АННА" В КОСОВІ поручає сонячні кімнати, першорядна кухня. Ціни дуже приступні. 1481 1—10

Вже вийшла V. кн. „Вістника". Зміст: Юрій Клен: Мандрівка сонця. Евген Маланюк: Смертний танець і Голль: Пісенька Маніяни. Ростислав Єндик: Торонне мольфування. Марія Струтинська: З подиниках фільмів. П. Романов: Соціялізм на практиці. Юрій Липа: Боротьба з янголом. Б. Романенчук: Іван Мазепа в европейській літературі. Гордій Явір: Між золотих ватр. Габріель Брюнс: Про критику. Дм. Донцов: Чи захід? Макявель: Про державу і політику. Абель Бонар: Режім без обличя. М. Л.: З пресового фільму. Бібліографія. Від Адміністрації. — Річник II. Том II.

Адреса Редакції й Адміністрації: Львів. Чарнецького 26. м. 21. Чекове конто П. К. О. 500.371.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15	Остання сторінка 1/1	зол. 480·—
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках .	„ 0·60	куплю, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10	„ „ 1/2	„ 250·—
„ на першій сторінці .	„ 0·80	шукаючі праці	„ 0·07	„ „ 1/4	„ 130·—
		слова тонстим друком подвійно.		„ „ 1/8	„ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

ч. 110 (13.655). Львів, понеділок 30. квітня 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ощадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед. полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Відповідь Німеччини на більшовицьку ноту.

БЕРЛІН, 28. 4. ПАТ. Ком. Літвінов повідомив дня 28. березня ц. р. німецького посла в Москві, що більшовицький уряд хоче надати конкретний зміст обосторонім змаганням поправити взаємини між Німеччиною і СРСР. І тому пропонує підписати німецько-більшовицький протокол, яким обі держави гарантували би непорушність прибалтійських держав.

Німецький уряд відповів на ці пропозиції таке: Бажання СРСР привернути довіря у взаєминах між Німеччиною і СРСР слід з найбільшим вдоволенням повитати. Німецький уряд при кожній нагоді висловлював такі бажання. Одначе засіб пропонований ком. Літвіновим, з багатьох причин не доведе до мети. Характеристичний сам факт, що Літвінов звернувся до німецького уряду з проектом заґарантувати територіальну непорушність прибалтійських держав, хоча цей самий проект скоріше обговорював з урядом іншої держави. Його вістря мало звертатись саме проти Німеччини. І тому німецький уряд дуже дивується, що більшовицький уряд звертається до нього з подібним проектом. А до того, на думку німецького уряду, цілий проект не має ніяких основ. Німецький уряд не сподівався, щоби непорушности і самостійности прибалтійських держав загрожувала яканебудь небезпека від СРСР. Зате рішуче мусить застерегтись проти таких здогадів щодо Німеччини. Напрямні німецької політики на сході Европи засував отверто канцлер Німеччини і тому німецький уряд мусить рішуче запротестувати проти піддавання в сумнів тієї політики. А тому, що прибалтійським державам не загрожує ніяка інша держава, тимто німецький уряд не має підстави підписувати протоколу з більшовицьким урядом, щоби запевнити безпеку тим прибалтійським державам.

Німеччина вже не слухає наказів.

БЕРЛІН, 28. 4. ПАТ. Міністр заграничних справ Нойрат заявив німецьким журналістам становище німецького уряду на останню французьку ноту, вислану до англійського уряду в справі розброєння. Міністр збивав закиди французької ноти щодо підвищення буджету на військові цілі. Німеччина бореться за рівноправність. Уряд призначив спеціяльного повновласника до переговорів у справі розброєння і тим підкреслив своє бажання осягнути порозуміння. Ніякий уряд не полишає на ласку чужих рішень своєї безпеки. Німеччина дуже докладно здає собі справу з повази хвилини і важкого положення. Але час ультимативних наказів для Німеччини вже минув. Лише озброєна Німеччина запевнить мир. Німеччина простягнула руку до згоди.

Англія домагається заплати позичок.

БЕРЛІН, 28. 4. ПАТ. У державнім банку відбувається трансферова конференція з вірителями Німеччини. В нарадах беруть участь представники Англії, Франції, Зл. Держав, Голляндії та Швайцарії. Покликано два підкомітети та обговорено „трансферові" трудноші.

ЛЬОНДОН, 28. 4. ПАТ. Англійський амбасадор у Берліні інтервеніював у німецького уряду в справі припинення сплати позички Дооа і Юнга. Амбасадор заявив, що обі позички затягнула Німеччина після міжнародних конференцій у 1924 р. і 1930 р. і тому німецький уряд мусить їх сплачувати.

Франція протестує.

ПАРИЖ, 28. 4. ПАТ. Французький амбасадор у Берліні остеріг німецький уряд перед лихвами наслідками для Німеччини на випадок припинення заплати позички Дооа і Йонга.

Уряд національної єдности в Еспанії.

ПАРИЖ, 28. 4. ПАТ. Президент Заморра доручив утворити кабінет міністрові промислу і торговлі Рікардові Самперові. Сампер задумує утворити кабінет національної єдности, який мав би моральну силу перевести невідкличні економічні та суспільні реформи. Тому задумує покликати до участи в уряді також праві кола, які боронять республіканського ладу.

Відношення Японії до Китаю.

ЛЬОНДОН, 28. 4. ПАТ. Японський мін. заграничних справ Гірота доручив британському й американському амбасадорові однозвучну ноту, що повсюю напрямні закорд. політики в Китаю. Японія не думає нарушувати незалежність і суверенність Китаю ані мішатися до прав інших держав у Китаю, оскільки вони мають на меті справді добро Китаю. Однак у звязку зі своїм географічним положенням Японія не може бути байдужною на акцію чужих держав, що може загрожувати мирові або має на меті визиск Китаю та егоістичні користи. Тією нотою японський уряд влагіднив враження своєї заяви з 18. ц. м., що зробила некорисне враження за кордоном.

Довкола афери Ставіського.

НИЗКА КОМПРОМІТУЮЧИХ ДОКУМЕНТІВ.

ПАРИЖ, 28. 4. ПАТ. Слідчий суддя в Дижон одержав низку документів, які залишив недавно один померший генерал. Між документами находиться лист, який компромітує багатьох визначних послів, адвокатів і суддів. Дуже частенько згадується в листі назвище вбитого судді Пренса і таємної особи, скритої під криптонімом „Н. Ф."

МІНІСТЕР СПРАВЕДЛИВОСТИ БРАВ ХАБАРІ.

ПАРИЖ, 28. 4. ПАТ. Парляментарна комісія для висвітлення афери Ставіського переслухала колишнього міністра справедливости Реноольда. Цей зізнав, що за посередництвом посла Ельо згодився в 1926 р. боронити Ставіського і вимагав навіть увільнення Ставіського з арешту. В тому часі Ставіський скривався перед поліцією. І тому Ренольд інтервеніював у цій справі у прокуратора. За цю інтервенцію дістав від Ставіського за посередництвом посла Ельо 50.000 франків. Зізнання колишнього міністра викликало велике враження серед присутних. Ренольд не переконав парляментарну комісію, наче би ця квота була нормальним адвокатським гонорарем. Тому міністер справедливости Шерон передав справу Ренольда прокураторові та адвокатській палаті.

ВІД ДРАМИ ДО КОМЕДІЇ.

Посол Сабіяні, заступник мера у Марсей, скликує мешканців міста на віче в неділю 29. квітня ц. р. Сабіяні каже, що ком. Бюї викрили слідство у справі вбивства Пренса.

Центральний
Кооперативний Банк
У ЛЬВОВІ
(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),
приймає вкладки ощадности
Конто ПКО. ч. 143.467.

ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
О. ЛЕВИЦЬКА і С-ка
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 50?-881.
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елєгант" терпентин.
Пасту до взуття „Елєгант" воскову
Пасту до підлоги „французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри
Синку до білля
1397 помадкову і коронкову 5—?
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську.

Проти ренегатів і спекулянтів — за співпрацю з чесними людьми!

Львів, 28. квітня 1934.

Справа галицького т. зв. москвофільського чи староруського табору є безперечно по нинішній день одною із найповажніших проблем українського національного життя. Щоби не було непорозумінь, треба відразу заначити, що повищена проблема не є з політичних оглядів. Навпаки: політично лише т. зв. москвофільського табору має значіння лише як протиукраїнська диверсія, при чому й ніхто з самих найбільших протекторів москвофілів, як політичної групи, не перечить, що це диверсія кон'юнктуральна, часто тактична, переходова. Ясно теж, що при сучасному стані українського організованого національного життя у Галичині та при існуючому стані ваги української проблеми в міжнароднім масштабі — навіть смішно казати про якунебудь поважну небезпеку від того політично гальванізованого і використовуваного табору. І тому не в політичній площині, на яку силоміць хоче дехто звести всю ту справу, лежить суть галицького москвофільства (під яким на цьому місці й у даному випадку розуміємо лише т. зв. „старорускнй" табор, залишаючи осторонь всі суто політичні москвофільські українські течії). Його суть — передовсім у процесі національного освідомлення, який неначеб зупинився перед отим розмірно дуже малим гуртом земляків та створив із них наче острівець серед українського національно-свідомого моря. Таким робом головне значіння тої проблеми лежить у національно-духовній площині, у площині експанзії української національної культури, економіки, товариських та особистих впливів. Вкінці другий момент тої проблеми торкається моральної площини, себто знову таки вимагає від національно-свідомих українців підходу не політичного, а чисто етичного.

Виходячи з такого заложення, основаного на історії національно-політичної думки галицьких українців, головно від 1848 р. до 1918. включно, ми не трактуємо т. зв. москвофільського (старорускього) табору, як щось суспільне, — не генералізуємо поняття галицького „старорускього" москвофільства. Коли призадумуватись над його поділом на різні групи, то справді добачити в ньому можна три яскраво різні групи: до першої з них належать ті, які приняли до щоденного життя і родинного життя російську мову, перейнялись настільки російською культурою, що виховують по російськи дітей, а у своєму політичному світогляді і в практичній політичній діяльності заступають цілком російські політично-великодержавницькі цілі. Такі одиниці під-

Реформацьк ПІГУЛКИ **ЧЕРНЕЦЬ** з маркою (Zakonnik)

регулюють шлунок, хоронять від терпінь печінки, надмірної опасистости паморок, загоюють гемороїди і при нахилі до обструкції є лагідним проочищуючим засобом. Вживати 1 до 2 пігулок на ніч. 8/89 1—7

падають на 100 відс. під наукову дефініцію ренегатства. Вони відпали від рідного народу, є нині (як усі яничари) явними і здекларованими ворогами всього українства. — і їх ми трактуємо також як своїх порогів та безпощадно поборюємо. На щастя (інакше й бути не моглоб) той гурток людей серед москвофільського табору — найменший і зводиться фактично до кількох одиниць, які можна на пальцях порахувати.

Другою, численнішою вже, а проте все ще для цілого табору неміродайною (дарма, що сильно компромітуючою і дискредитуючою групою) є група спекулянтів. Вони спекулюють передовсім на польсько-українському політичному спорі, потім російсько-українському, на самому факті існування того т. зв. старорускього табору і на — людській наївності. Вони слушно рахують на те, що серед таких відносин можна „поживитися", а засобом до наживи і предметом продажі зробили — національність. Це найгидкіший тип людей, бо вони не мають по своїй стороні навіть тих аргументів, які мають нац. ренегати: захоплення чужою культурою (але культурою) і чужими ідеалами (всетаки ідеалами). Це просто торговці власними душами і посередники в купівлі їн. душ. Це люди національно — безполові, — куріоз XX. століття, які що якийсь час готові змінять свою національну фірму, за ціну грошей, особистих вигод і „почестей". І тих одиниць у москвофільському таборі небагато, та — на превеликий жаль — силою обставин вони ведуть від 12-ти літ у цілому таборі „рух", вони стоять на чолі богатих установ і затівають раз-у-раз нові історії, які коштують величезні гроші та викликують замішання, що втягає у свій крутіж найріжнороднішні та найповажніші чинники.

Зате найбільшу групу творять люди, що були вірні традиції батьків вперед 1848 р., працювали з діда-батька у вузькому середовищі однодумців і залишились позаду великого процесу українського національного освідомлення. Туди належать передовсім селяни у деяких повітах і поважний гурт інтелігенції. Всі ті одиниці вживають дома і в прилюдному житті-української мови (іншої і не знають), особисто вони чесні, є далекі від спекулювання на національних і політичних відносинах і щиро почуваються до спільноти з цілим народом, серед якого живуть. З приводу загострелої національно-політичної боротьби нераз переживають особисту душевну трагедію, відчуваючи для себе як найбільшу і незаслужену кривду, що їх трактують всуміш з ренегатами і спекулянтами і що збіг обставин примусив їх перебувати в отому баговинні.

З тими людьми, з тою цілою великою більшістю т. зв. старорускього табору, ми, свідомі українці, повинні не лише підтримувати зв'язок, але й співпрацювати на кожному можливому полі — для спільного всенароднього добра. Ми повинні до них ставитись, як до меншого брата та залишати природному процесові повного національно-культурного обєднання — справу влиття тої групи людей в один український національний організм. Всяка нагінка, всяке насильство і всяка нетерпимість тут не на місці. Віра в силу рідної культури і слушність рідної справи є найкращим способом приспішити процес національного освідомлення тої решти наших братів.

І ось саме можемо зареєструвати надзвичайно відрадний факт. Саме у моменті найбільшої протиукраїнської нагінки ренегатів і спекулянтів, саме у моменті найкращої для одних і других „кон'юнктури", — кристалізується гурт молодих і старих „старорусинів", які отверто зривають з анахронізмами і спекулянтами. Обурені особистою поведінкою і руїницькою господаркою офіціяльних москвофільських вожаків по старих всенародніх установах — вони виступають проти них та стихійно збли-жуються до українського національного табору. На Великдень появилась у Львові однодневка „Пролом". Друге число того часопису, що отсе перед нами, заповідає перетворення його у двотижневик. Обидва числа повні ревеляцій про куліси господарки у двох найстарших українських культурних установах, в яких господарять випадкові москвофільські менери. Група „Пролому" відкидає „язичіє" і московщину, вживає чистої української мови, стає на національному ґрунті. Витаємо її! Витаємо її, як чесних людей, яких душа збунтувалась проти митарств. Група „Пролому" є теж наявним і яскравим прикладом, що не поможуть ніякі штучні „інекції" у мертві організми. Що ніщо не вспіє стримати процесу природних національних рухів. Що москвофільство мусить остаточно збанкротувати і щезнути і що мусить побідити велика українська національна ідея!

LEICA УВАГА

з своїми клієнтами переводить практичні вправи на закуплених апаратах і обслугує по найнижчих цінах фірма: 36/76 2—5

Інж. А. Шарф, Львів, Сикстуська 2. Тел. 53-47.

Нова виборча ординація

до міських рад.

VI.

ВАЖНІСТЬ І НЕВАЖНІСТЬ КАРТОК ДО ГОЛОСУВАННЯ.

Неважні є:

а) картки до голосування, вложені до коперти, урядово неостемпльованої;

б) картки іншої краски як біла;

в) картки до голосування невиповнені або виповнені зовсім нечитко;

г) картки, які містять прізвища кандидатів з ріжних лист важно зголошених у дотичній виборчій окрузі, але без ближчого окреслення листи, на яку виборець голосує;

д) картки, які містять тільки число або назву листи без прізвища бодай одного важно зголошеного кандидата (§ 33 уст. 1).

З кількох, найдених у коперті, правильно виповнених і з однаковим змістом карток до голосування, слід признати важною лише одну картку. Коли в одній коперті найдено дві або більше карток до голосування ріжного змісту, всі картки признається неважними (§ 33 уст. 2).

Коли на картці до голосування поміщена більша кількість прізвищ кандидатів, як є число радних, вибираних у даній виборчій окрузі, то це не спричинює неважности картки, лише надчисельні прізвища кандидатів виборча комісія скреслює в такій черзі, як є поміщені на картці (§ 33 уст. 3).

Коли на картці до голосування поміщені прізвища кандидатів, які не є вписані на ніякій з важно зголошених лист кандидатів у дотичній виборчій окрузі, то це не спричинює справді неважности картки до голосування, лише виборча комісія викреслює прізвища тих кандидатів (§ 33 уст. 4).

Коли картка містить число або назву однієї з важно зголошених лист у дотичній окрузі і прізвища кандидатів з ріжних лист важно зголошених у дотичній окрузі, тоді картка є важна. Одначе виборча комісія викреслює прізвища кандидатів, які вписані з інших лист, як на це вказує число і назва листи поміщені на картці. Коли би в цей спосіб поскреслювано всі прізвища, поміщені на картці, картка є неважна, бо вважається невиповненою (§ 33 уст. 5).

Скреслення прізвища кандидата та дописання іншого не спричинює неважности картки до голосування (§ 33 уст. 6).

З найбільшим смаком добирає краватку до кожного убрання ф-ма *RECORD CRAVATES*

ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. 18—24 Будинок Шпрехера

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 30. КВІТНЯ 1934.
(З конкурсу „Діла" під гаслом „Кожний може стати письменником")

ЙОСИП ФІЛЬЧИН. 2

ЖІНОЧА ПЕРЕМОГА.

(Воєнний спомин).

(Докінчення.)

Розпука і скажена безрадність озоплюють ваші нерви, здається вам, що ви стали собакою привязаною на кріпкім ланцюгу, а перед вашим чолом чорніє дуло, що хоче конче плюнути вам вогнистим оловом просто в череп. Вам в очах чорніє, коло серця млоїть. Ні втекти, ні випросити не дасться. Свідомо згинете! Сто раз в литаєте себе: Чи люди ще людьми, чи вже тічною скажених собак?

Ах! У безладі втікають ваші! Загнтили одинокою вулицю в селі. Там ще пафкають кріси, а назипередки втікають: трен, шпиталь, кавалерія, сусідні села, піхота, канонірн, люди, худоба. Психоза втечі оволоділа вашим єством, панічний переляк малюється в очах хорої дружини. Ви свідомі небезпеки, а не маєте змоги втікати, бо дружина тяжко вездужає, в хаті двоє дуже дрібненьких діток, в кишені ні сотика, ні коня, ні воза, ніде тікати.

У таких хвилинах можна збожеволіти.

Десь опівночі не лишилося в селі нікого з ваших стрільців. Кожної хвилини загряне ворог. Село завмерло. В ухах дзвонить, пищить, то гоpяч вас обливає, то наперебій судорогами стрясає. Для рідної жінки не находите ні дрібки надії, ні слова розради.

Поміж вікна мигнула одна постать, друга, третя. Рипнули сінешні двері. Хтось скочив у кухню. Виходите до непрошених гостей. Кілька револьверів спрямовано до ваших грудей.

— Видати схованих стрільців і зброю!

Ви залякані. Але пізнаєте в одним свого давнього товариша з гімназії. Давно вже розійшлися ви в ним як діти спільної Матери, а нині стрінулися ворогами: дуло його револьвера шукає за вашим серцем. Він вас також пізнав. Скрижувався ваш погляд з його очима. І у вас жива погорда взяла верх над жахом. Він відчув цю погорду. Вирвається з його горла: „Проклята стріча!" Втікає з компанією із вашої хати.

Не забути вам віколи тої новорічної ночі.

Близько півтора тисячі чужого війська галасує в селі. А ваших втікло всього-на-всього 230 люда і дві гармати. Не можете мати ні крихітки надії на визволення. Жлете смерти і дивно вам, що так довго вона не приходить. Ви духовник, а кожний обірванець вас сіпає, штовхає, лає, глузує з вас, вашої нації та вашого духовного звання при вашій родині. Старшини погрожують смертю! заповідають тортури!

Над ранком упала на землю мряка. Така густа, така їдка, що вам здається: це безмежне море затопило світ. Вволено приймаєте його: нехай синіми водами залле вас, ваших воротів, і цілу землю. Лекше вам умирати поспіл з ворогами. Вам хочеться побачити на їх лицях замість тріюмфу і цинізму конвульсійні судороги передсмертного жаху. На очі лізуть вам уже диковижні примари. Злобно кривитеся до них, відплачуєтеся за недавне приниження вашої людської гідности.

Велика стежа чвалом перелетіла через ваше подвіря в напрямі Хишевич. Ряди салдатів посуваються групами до церкви і там шикуються до наступу.

Чим ближче світанку, тим густішим морем мряки вкрилася земля. Нараз понісся над селом бравурний клекіт скорострілів, рясно загафали кріси, а хвилини на хвилину зачагався гуркотливий крик. Завертає свої ряди ворог. Радуєтеся його панічною втечею. Росте у вас дух: певно прийшла значна поміч.

Остання ворожа стежа відстрілюється у відвороті. Вашим двором перебігає ранений ворог. Вихром перелітають три перелякані коні без їздців. Стогне ворожий салдат, кров заливає йому очі. Сердечно жаль вам його, хоч може недавно збиткувався він над вами. Людина бере верх над звіриною! Хвилюють груди. Напружуєте око, щоб ні момент не проминув безпостережно. Хочете прихильним серцем і вдячною думкою битати своїх спасителів.

Жваво висувається з мряки розстрільна. Кількадесять стрільців, одна скорострільна і трохи дядьків з домашньою зброєю. Кричать, щоб додати собі відваги. Розпізнаєте їх обличчя. Самі знайомі. Провідником ваш односельчанин. Минають вашу хату. Ховаються за пазухою мряки в наступі на село. Певно аж за першою розстрільною покотяться густі лави сподіваної помочі.

Дармо виждаєте, їх не буде.

Хишівські жінки дали відсіч ворогові!

Підчас відвороту наших скрилося в Хишевичах кількадесять стрільців зі сил ворогом зайнятих, щоб перекрастися до свого дому і зажити мирним життям.

Коли ж кінна стежа ворога зближалася крадьки до села, тоді жінки вигнали зі своїх дворів усіх цих марудерів і дезертирів з крісами, а своїх старих батьків з вилами проти ворога. Самі, хто чим мав, затарабанили в пательні, несвоїм голосами закричало ціле село. У густій мряці счинилося страшне пекло. Воно змагалося стихійно, росло, з усіх боків окружало ворога, грозило загладою. Не втерпіли коні, не стримували їх їздці. Паніка заразила недавно ще бундючну масу. Її привиділися залізні полки, непоборні танки. В моменті розвіялася відвага і пірнула безлишно в новорічній мряці.

Кандидатів, вписаних на картці до голосування у такий спосіб, що не устійнює безсумнівно особи кандидата, виборча комісія скреслює.

Згадка імени кандидата конечна лише тоді, коли на дотичній листі кандидатів є двох або більше кандидатів того самого прізвища. Коли на листі є двох або більше кандидатів з тим самим іменем і прізвищем, необхідно на картці до голосування згадати імена батьків тих кандидатів. Помилки і неточности письма не спричинюють неважности голосу, коли немає сумніву щодо тотожности кандидата (§ 33 уст. 7).

Закреслені картки або картки з прізвищами закреслених кандидатів, про важність яких рішала комісія, означується порядковими числами і долучується до протоколу. В протоколі подається коротко причини чому картку або поодинокі голоси признано важними або неважними. Коли причиною уневажнення була неправильність коперти, долучається також коперту, яку означується черговим числом дотичної картки (§ 34).

Всі інші, віддані підчас голосування картки до голосування, комісія запаковує та опечатує і на опакованні дає напис, який вказує виборчу округу або й обвід (район) голосування. Окремо опаковується коперти (§ 35).

ПРОТОКОЛ ВИБОРЧОЇ ЧИННОСТИ.

Кожна виборча комісія, перед якою відбулося голосування, зладжує протокольарний спис, подаючи:

а) число осіб, управнених до голосування на основі списку виборців зазначуючи скільки голосів мав кожний виборець;

б) число всіх відданих карток до голосування;

в) число відданих неважних карток до голосування;

г) число всіх відданих важних карток до голосування;

ґ) число важних карток до голосування, віданих на поодинокі листи кандидатів;

д) число важних голосів, відданих на поодиноких кандидатів (§ 36).

Коли голосування відбулося в обводовій комісії, ця комісія виготовлює спис висліду голосування і також протокол своїх чинностей. У цьому протоколі подає прізвища членів виборчої комісії, години започаткування і закінчення та перервання голосування, всі рішення комісії з обоснованням і важніші подробиці з ходу голосування. Цей протокол підписаний предсідником і членами комісії разом зі списком вислідів голосування та всіма виборчими актами обводова комісія пересилає негайно до окружної виборчої комісії (§ 37).

ПЕРЕВІРКА ПРОТОКОЛІВ.

Окружна виборча комісія перевірює протоколи та обчислення вислідів голосування, а може теж взивати предсідників обводових виборчих комісій, щоби давали вияснення. Окружна виборча комісія може ухилити рішення обводової комісії про уневажнення або признання важною картки до голосування або поодиноких голосів та повинна поправити перевірені арифметичні помилки. Після окончного устійнення вислідів голосування в усіх обводах, окружна комісія зладжує спис висліду голосування в цілій окрузі (§ 38).

ПОДІЛ МАНДАТІВ.

Після списання висліду голосування у виборчій окрузі, окружна виборча комісія приступає до поділу мандатів поміж листи кандидатів. І тому загальне число важних карток до голосування відданих у дотичній виборчій окрузі на поодинокі листи, ділиться по черзі через 1, 2, 3 і т. д. аж до тої хвилини, коли в цей спосіб можна скласти по черзі стільки найбільших чисел, скільки є мандатів до поділу в окрузі. Поодинокій листі кандидатів признається стільки мандатів, скільки припадає на неї чисел зпоміж устійненого в повищий спосіб ряду чисел. Про признання мандату одній з двох або більше лист, що виказують однакові кінцеві числа, рішає жереб, що його витягне предсідник виборчої комісії (§ 39 уст. 1).

Колиж число мандатів, здобутих дотичною листою, є більше як число важно голосів-

шейших на тій листі кандидатів, тоді надчисельні мандати лишаються необсаджені. Їх обсаджується після переведення доповнюючих виборів (§ 39 уст. 2).

Приклади: Місто начислює 12.000 мешканців і вибирає 24 радних. Його поділено на три виборчі округи. Одна з виборчих округ, що має вибрати 8 радних, має 1.300 осіб, управнених до голосування. Зголошено в цій окрузі 4 листи кандидатів, на які віддано 1125 важних карток до голосування. З того:

Листа ч. 1 зібрала 350 важних карток до голосування. З того:

кандидат	А	дістав	306	голосів
„	Б	„	1656	„
„	В	„	654	„

Листа ч. 2 дістала 595 важних карток до голосування.

Кандидат	Г	дістав	800	голосів
„	Ґ	„	1512	„
„	Д	„	1200	„
„	Е	„	1200	„
„	Є	„	0	„
„	Ж	„	0	„

Листа ч. 3 дістала 120 важних карток до голосування.

Кандидат	З	дістав	240	голосів
„	І	„	240	„
„	Ї	„	240	„
„	К	„	224	„

Листа ч. 4 дістала 60 важних карток до голосування.

Кандидат	Л	дістав	150	голосів
„	М	„	250	„
„	Н	„	64	„

Насамперед приступаємо до поділу 8 мандатів поміж листи кандидатів. Тому ділимо по черзі числа 350, 395, 120 і 60 через 1, 2, 3 і т. д.

Листа ч. 1.	Листа ч. 2.	Листа ч. 3.	Листа ч. 4.
350 (2)	595 (1)	120 (7)	60
175 (5)	297 (3)	60	30
116	198 (4)		
	148 (6)		
	119 (8)		

Вісім по черзі найбільших чисел є: 595, 350, 297, 198, 175, 148, 120 і 119. І тому:

Листа ч. 1 одержує 2 мандати. Листа ч. 2 одержує 5 мандатів. Листа ч. 3 одержує 1 мандат. Листа ч. 4 залишається без мандату.

Якщо твоя дитина має розвиватись з успіхом

то мусить діставати точно Овомальтину. — Овомальтина, одинока вітамінова відживка, має в собі всі вартісні відживчі субстанції, необхідні для розвою тіла і скріплення кістної будови і мускулятурй. Овомальтина, яку поручають лікарі, є легкострава, має знаменитий смак, завдяки чому діти дуже радо її споживають.

Краще заощадити на чимось іншім, і дати дитині необхідну для здоровля Овомальтину. 25/8

Могутня обезпеченева інституція

і великі висліди довіря до неї.

Візита в Льондоні начального Директора Товариства Обезпечень „Пшезорносьць", Акційна Спілка.

У році 1933 Товариство „The Prudential" „Assurance Company Limited" розпочало у Польщі безпосередню обезпеченеву діяльність у відділі життевих і огневих обезпех.

85-ті річні загальні Збори Товариства „Prudential" відбулися у Льондоні дня 8. березня н. р. З цієї нагоди відбувся, як звичайно, в Централі в Льондоні з'їзд представників Товариства з простору Великої Британії і усіх частин світу, даючи Товариству „Prudential" дуже цінну нагоду безпосередньо обговорити справи Товариства і поглибити товариські взаємини зі своїми представниками.

Від Товариства обезпечень „Пшезорносьць" Акційної Спілки у Варшаві, що належить до концерну „Prudential„, були приняні на загальних зборах у Льондоні панове: Начальний Директор В. ін. Пйонткевич і Директор Л. Г. Бльомфільд, які мали виняткову нагоду познайомитись на місці з організацією цієї могутньої установи, яка веде фінансові операції на цілім світі.

Незбиті докази солідности Товариства „Prudential" та постійного розвою його діяльности подав у справоздавчій промові Голова Управи Товариства Сер Ейгар Горн, який ствердив, що актива „Prudential" на дні 31. грудня 1933 р. дійшли хо більш як 277,000.000 Фунтів штерлінгів, що робить надвишку більш як 13,700.000 Фунт. штерл. у порівнянні із загальною сумою активів під кінець року 1932. Аналіза подрібного виказу льокат поробленых через Т-во „Prudential" дав чистий образ сили і величезних фінансових засобів цього Товариства.

У відділі звичайних обезпечень на життя, нова продукція, придбана за 1933 рік, перестуває величезну квоту 23,500.000 Фунтів штерл. в сумі обезпечення, що робить надвишку 4,260.000 Фунтів штерлінгів у порівнянні з роком 1932.

Збір складок за обезпечення рент, рівний 2,140.500 Фунтам штерлінгів.

Поза границями Великої Британії Товариство придбало в році 1933 нову продукцію у життєвім відділі, в сумі обезпечення коло 4,000.000 Фунтів, що робить надвишку около 1,000.000 Фунтів штерлінгів у порівнянні з роком 1932.

Серед ряду дуже цікавих позицій бізнесового справоздання, „Prudential" заслуговує на підкреслення факт, що Товариство виплатило в році 1933 обезпеченевих чинитьб на суму 24,000.000 Фунт. штерл. що робить понад 10.000 Фунт. штерл на годину робочого дня в справоздавчім році.

У Польщі Товариство Обезпечень „Prudential" веде безпосередно діяльність незалежно від „Prudential" Товариства Обезпечень „Пшезорносьць" Акційна Спілка, що належить до концерну. Обі ті установи мають у цілій Польщі порганізовані станиці. Бюра, що ведуть агенди для обох Товариств у Львові містяться при вул. Академічній 7, а саме: Окружна Дирекція життевого відділу Товариства „Пшезорносьць" і заступництво життевого відділу Товариства „Prudential". Телеф. ч. 17-97, Генеральна Репрезентація елементарного відділу Товариства „Пшезорносьць і заступництво вогневого відділу Товариства „Prudential", телефон число 71-78. 12

З українського життя на Далекому Сході.

УКРАЇНСЬКА РАДІОПРОГРАМА.

В неділю 25. березня н. р. вперше харбінська радіостація передала спеціяльно українську програму. А треба знати, що харбінська радіостація дуже сильна і тому її програму слухають геть у цілому Далекому Сході. Українська програма складалася з таких точок: 1) „Культ Шевченка" — відчит Д. Барченка. 2) Опісля хор відспівав „Заповіт". 3) „Плавай, плавай, лебедоньку" — сольоспів п. Лисунєнка. 4) „Родинне життя — мрія Шевченка" — відчит О. Ільчука. 5) „Чорна хмара зза лиману" — відспівав хор. 6) „Перебендя" — А. Кулябко-Корецький. 7) „Заповіт Шевченка" — відчит п. М. Самарського. 8) „Україна" — композиція Давидовського — відспівав хор. 9) Вірш „Тарасова ніч" — віддеклямував п. О. Андрущенко. 10) „Ми і Шевченко" — відчит д-ра М. Мільна. 11) „Ой Дніпре, мій Дніпре" — сольоспів І. Гнідавського. 12) „Українці в Азії" — реферат І. Сеїта. Програму-концерт закінчив хор, який виступив під орудою С. Т. Кукурузи, відспіванням українського національного гимну. Цей радіоконцерт мав великий успіх у Манджурії та цілому Далекому Сході. Кожну точку програми, її зміст пояснювали японською мовою. Решту информацій про поодинокі точки програми подавав кепманич радіопрогамами п. Гособатенко.

ОРГАНІЗАЦІЯ МОЛОДІ „ЗЕЛЕНИЙ КЛИН".

У Харбіні повстала організація під назвою „Зелений Клин". Метою тієї організації є зорганізувати українську молодь Зеленого Клину, щоби вона не йшла до чужих організацій, де нічого не навчиться, але може загубити своє національне обличча. Українська молодь, для якої Зелений Клин став другою батьківщиною, прямує до того, щоб виборотн для себе самостійну державу „Зелену Україну" і допомогти всьому українському народові.

ВЕЛИКДЕНЬ У ХАРБІНІ.

Харбінські українці відсвяткували Великдень дуже торжественно в українській Свято-Покровській церкві, в якій на перший день свят відправлялася Служба Божа українською мовою.

Похороном займеться найліпше і найдешевше

ХАРІС

ЛЬВІВ, КОРНЯКТІВ 3., (В НАРОД. ДОМІ)

Наше заведення полагоджує всякі урядові чинности, виконує ексгумації і перевозить в найдальші сторони з усіх шпиталів, шпиталів як і санаторій.

Не слухайте агентів, що крутяться по шпиталях і підшиваються під нашу фірму та фальшиво інформують заінтересованих.

В нещасті ідіть до ХАРІСУ, а відпадуть вам усякі клопоти. 6 8

Уживайме лише знаменитої цикорії „ЛУНА"

і здорової відмінки кави (ERZATZ-у) „Пражінь"

виробів української кооперативної фабрики „Суспільний Промисл" у Львові. 1301

Вже відкрита
Філія **ФОТО-СТИЛЬ**
вул. АКАДЕМІЧНА Ч. 14, про що повідомляє П. Т. Публіку **Фото-Стиль** пл. Марійська 5. 16/VI 3—3
Заведення новочасної фотографії і побільшень

Закарпаття.

ПРИЇЗД МІНІСТРА БЕНЕША.

Як повідомляють „Лідове Новіни", міністер Бенеш приїде на Підк. Русь на день скорше, як було первісно плянованої як ми писали. Значить, в Ужгороді буде 2., в Мукачеві 3., в Берегові і Севлюші 4-го, а в Хусті 5-го. Програма викладів і принять незмінена.

Ті самі „Лідове Новіни" подають, що по Бенешові приїде на Закарпаття міністер хліборобства д-р Годжа, а в червні міністер внутрішніх справ д-р Черні. Зголосили теж свої відвідини посол д-р Стрянський і предсідник аграрної партії Беран.

Ці всі відвідини спричинені не тільки майбутніми виборами, але й теперішнім міжнародним політичним положенням.

„НАРОДОВЕЦЬКИЙ СОЮЗ" У МУКАЧЕВІ.

Дня 1. квітня ц. р. в Мукачеві відбулися установчі збори культурно-політичного товариства „Народовецький Союз". До тимчасової управи товариства увійшли: як голова Іван Роман, урядовець та як члени: Микола Вайда, учитель, Лев Канюга, студент прав, Степан Росоха, студент фільософії, Юрій Шпилька, учитель і Петро Янута, учитель. До Ревізійної Комісії ввійшли: голова Івзн Ігнатко, господар; члени: Евген Дзямка, студ. прав та Іван Гопко, учитель.

До створення товариства привело останніми часами стихійно поширене між всіми верствами нашої суспільности бажання вивести наше національне життя з мовно-партійницького хаосу, поставити добро й честь народу понад все й надати нашому народовецькому рухові крім ідеольогічних основ і ясні практичні напрямні.

ДРУГИЙ ЗІЗД МОЛОДІ.

Дня 27. березня ц. р. відбулися в Мукачеві наради між представниками Союзу Підкарпатських Українських Студентів з Праги і представниками молоді Закарпаття з ріжних міст у справі скликання II. Зїзду Народовецької Молоді. Постановлено, що зїзд відбудеться в Мукачеві 1. липня ц. р. Вибрано Організаційний Комітет, що має прибрати до помочі представників з усіх міст Закарпаття. Із усіма справами, що відносяться до II. Зїзду Народовецької Молоді Закарпаття, треба звертатися на адресу секретара (Юліян Химинець, торговельна академія, Мукачів).

ДОПОМОГА МАДЯРСЬКОМУ ТЕАТРОВІ.

Довідуємося, що мадярському театрові на Закарпатті хочуть дати 50.000 ч. к. субвенції. Принагідно пригадуємо про український театр, який за браком підтримки мусів ліквідуватися. Пригадуємо нашу Верховину, де тисячі українського населення терплять голод, тиф... Чсл. міністри певно призабули, що чсл. артистів до Мадярії — ще не так давно — не пустили? Половина мадярських артистів на Закарпатті це жиди з Будапешту. А вже жиди зокрема заслужилися у нас, щоби підтримувати їх. Адже це всюди вперто бойкотують українську мову, українську школу, українську культуру. Вони бойкотують все наше — крім грошей наших і пильно допомагають закладати на Закарпатті чеські школи. („У. С.")

—o—

По широкому світі.

— Перший мадярський посол у СРСР Юлєр Арнатті вручив свою грамоту Калінінові.

— До Будапешту приїхав премієр Мушанов.

— „Франкфуртер Нахріхтен", один з найстарших німецьких щоденників, припинив своє існування наслідком господарської скруги.

— Міністр Сарро предложить президентові Лебренові декрет про реорганізацію поліції „Сюрете Жевераль", яка після реорганізації буде називатись „Сюрете Насіональ" (Народня Безпека).

— До Німеччини виїхала нині літаком процесія польських журналістів.

— Кн. Штарємберг обійме провід над австрійськими спортовими організаціями.

— Бельгійський національний банк обнизив дисконтову стопу з 3 і пів на 3 прц.

— Литовський уряд підготовляє меморіял у справі блоку прибалтійських держав.

— Німецьке Інформаційне Бюро заперечує, начебто проф. Бавзе зайнятий на техніці у Бравншвайгу збройні проблеми.

10-ліття найріднішої школи.

Кілька слів про вагу дитячих садків.

III.

Третьою справою, яка насувається на думку на підставі обсервації за час 10-літнього існування садків, є само навчання, себто зміст і методи навчання в садках. З цього приводу приходить дуже часто до зовсім зайвих непорозумінь між учителькою і родичами.

Час праці садка дуже короткий, іноді не цілі 2 місяці, а часто тільки місяць (що уважаю вже рішучо недоцільним). Провідниця садка почувається до обовязку в цьому часі приготовити якнайскорше попис і вибирає для цього діти, які найскорше зуміють навчитись віршиків, танків чи вправ. І саме тут приходить дуже часто зразу до непорозумінь — головно тоді, як тими „вибраними" дітьми не є саме діти голови чи виділових кружків „Рідної Школи", „Союзу Українок" чи „Просвіти".

Мені самій довелось у кількох випадках такі конфлікти злагіднювати, бо „покривджені" родичі ставлять справу дуже гостро, забирають діти з садка, перестають платити і творять партію невдоволених, т. зв. опозицію. А яким це все шляхом дальше йде, не треба говорити, бо в нас — на жаль — ця справа надто добре відома. Очевидно, коли провідниця людина вишколена фахово і має велику дозу такту, то не дійде навіть до непорозумінь. Та все таки треба вирозуміння з одної і другої сторони. Тому треба громадянам села все мати на увазі, що діточі садки є тою рідкою у нас інституцією, для якої не існують партії зи боротьба за впливи. Тож треба справжньої консолідації сил такі „поважні" причини непорозумінь усувати.

В цьому випадку треба обовязково підтримати провідницю садка і вияснити родичам, що всі діти є добрі й мудрі, тільки не всі однаково розвиваються: одні скорше, інші поволіше, що іншим разом його дитина буде виступати і т. д.

Друга справа — це добір пісень і деклямацій та дитячих промов. Завдяки видавництвам „Світа Дитини", „Дзвіночка" й „Нашого Приятеля" та інш. маємо вже доволі поважну дитячу літературу, підхожу для вичування в садку. Співанники Колесси, Гайворонського, рухові гри й забави Суховерської, Гайдки Бариляка та безліч наших прегарних народніх пісень можуть служити як невичерпане джерело для плекання рідної пісні й хороводів. На жаль, деякі наші садівнички їдуть на село неприготовані і без відповідного „пописового" матеріялу, вичують дітей трудних, зовсім непідхожих віршів, яких ані діти, ані ті, що слухають, не розуміють. Завданням садка є не тільки навчити дітей як папуг усього без розбору напамять, щоб тільки зробити добре враження на попис, але засівати в молоде серце здорове зерно любови та зрозуміння до рідного слова, пісні, щоб вони спалахнули згодом великою любовю до Рідного Краю.

Не робити з дітей манекінів, а змалку призвичаювати їх до думання, гарного співжиття з іншими дітьми, приготовляти душу й тіло на всі життєві труднощі, щоб опісля не гнулись під буревіями, а сталили характери, яких нам так дуже потрібно.

IV.

Отсих кілька завваг кидаю під розвагу українського громадянства та міродайних чинників, в яких руках буде ведення дитячих садків. Себто в першу чергу подаю це кружкам „Р. Ш.", а далі всім установам, які візьмуться за ведення садків.

Головна Управа „Р. Ш." утворила ц. р. комісію для дошкільного виховання, яка влаштувала курс для вишколу провідниць діточих садків, видала правильник для організаційно-фінансової підтримки діточого садка, видала обіжники в справі творення курсів для провідниць по більших повітових осередках у краю та справді енергійно заходиться для правильного розвою й поширення такої важної установи, якою є для нас головно під цю пору дитячі садки. Всеж таки справа ця буде у нас трактована все доривочно і не вповні вистарчаючо, як довго не повстане у Львові фахова школа для фребляпок, яка вишколюватиме рік-річно кадри українського молодого жіноцтва на найкращих виховниць нашого наймолодшого покоління. Тому, що найвищою національною владою для справ виховання української молоді є „Рідна Школа", й теж черговим завданням буде утворити в найкоротшому часі постійну семинарію для фахового вишколу провідниць дитячих садків.

Справа ця незвичайно важна і на її здійснення чекає українське громадянство нетерпеливо, бо віриться, що з хвилиною утворення постійної семинарії дитячі садки по селах перейдуть із стадії переходової суспільної установи у постійні виховні установи для наймолодшого квіту української нації.

Неоніля Селезінкова.

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Загальні Збори Товариства Вакаційних Осель.

Дня 27. ц. м. відбулися в домівці Марійського Товариства у Львові при вул. Руській ч. 10. Загальні Збори Т-ва Вакаційних Осель. На Зборах явилось понад 40 членів, переважно жінок, і кількох священників. З преси були заступлені тільки „Діло" і „Нова Зоря".

Отворила Збори голова Т-ва п-і О. Бачинська, що привитала присутніх і помянула щирими словами померших членів. Опісля секретарка Т-ва п. М. Ліщинська відчитала протокол минулорічних Заг. Зборів, який зібрані приняли до відома. Звідомлення з діяльности Т-ва складала п-і О. Бачинська (докладне звідомлення було вже в „Ділі" друковане). З того звідомлення згадаємо тільки отсе: Товариство існує вже 29 літ і в останніх роках приходиться йому працювати щораз важче. Стративши у війні все майно, Т-во бореться по війні особливо з матеріяльними труднощами, тим більше, що від родичів дітей впливає на потреби Т-ва дуже мало. Т-во має всього 130 членів. У мин. році висилало 170 дітей на 3 оселі, з того 130 дітей зі шкіл „Р. Ш." — По звіті секретарки п. М. Ліщинської і касієрки п. Й. Паньківської поставила п-і Павликовська ім. Контр. Комісії внесок ухвалити уступаючому Виділові абсолюторію.

В дискусії над звідомленням промовляли: п-і Малицька, п-і С. Пашкевич і ін. По ухваленні абсолюторії вибрано на внесок о. крил. Дзеровича дотеперішній Виділ у незміненому складі, себто: Ольга Бачинська — голова, о. кан. Василь Лициняк — заст. голови, Марія Ліщинська — секр., Йосифа Паньківська — скарбник, виділові і заступники: Марія Заячківська, Зенон Зелений, Евгенія Гриньовська, о. Іван Новосад, дир. Степан Похмурський, д-р Дарія Чубатова, д-р Теодозія Надрага і Михайло Крилошанський. Контр. Комісія: Ірина Павликовська, Ірина Бонковська, Евгенія Макарушкова.

При внесках розвинулась широка дискусія про дальші напрямні праці Т-ва, зокрема про притягнення більшого числа членів і про необхідність здобути власну хату на потреби оселі чи то на селі недалеко Львова, чи в горах. В цій дискусії промовляли: п-і Малицька, один робітник, п. Похмурський, п-і Донцова, п-і Павликовська й о. Новосад. Відповідала їм голова п-і Бачинська, що закінчила Збори подякою всім приявним за участь.

Найновіші моделі Найкраща якість
Найвибагливіша робота Найбільший вибір
Найнижчі ціни у весняних жіночих плащах та костюмах у фірмі
С. МОЛДАВЕР
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 17, І. пов. Тел. 46-56

ОДНА ПОДІЯ В РИБНИКАХ.

В селі Рибниках, пов. Бережани, сталася така подія: Свідомі громадяни висипали коло церкви могилу і прибрали її національними стяжками. В другий день Великодних Свят попросили місцевого пароха о. Заверуху відправити над нею панахиду, що о. парох і зробив. Помоливши над могилою, розійшлися побожні громадяни домів, нічого не прочуваючи. Та коли пополудні прийшли під церкву, застали на місці могили зрівнану землю й остатки могили, порозкидані по цілій площі. Цього діла допустився поліціянт з Потутор, якому не понутру була оця могила. Він ривалем розкопав її і порозкидав землю по цілій площі, щоби й сліду з неї не стало. А зробив не зараз після Служби Божої, коли вже нікого коло церкви і в церкві не було. Після свого вчинку пішов до місцевого пароха за інформаціями: хто і за чиєю намовою висипав цю могилу.

На другий день приїхало з Бережан чотирьох поліційних агентів, які разом з двома мундурованими поліціянтами з Потутор почали слідство. Покищо без ніяких конкретних вислідів.

Лібретто Меріям-Лужницького
Музика В. Балтаровича
Вистуи. М. Сабат-Свірської
Балет О. Суховерської
Екзотичний танок Голубовської-Балтарович
Постановка П. Сороки
дають запоруку, що музична комедія
„Подружжя в двох мешканнях",
заколодить вповні нашу публіку.
Прем'єра в перших днях травня ц. р. в салі „Театру Різнорідностей"

Мусоліні невдоволений.

РИМ, 28. 4. ПАТ. Генеральний секретар Ліги Націй Авеноль відвідав папу і Мусоліні, з яким обговорив питання розброєння. Мусоліні критично ставиться до останньої французької ноти, яку вислано англійському урядові. Кружляють поголоски, що Авеноль не мав ніяких успіхів зі своєї розмови з Мусолінієм.

НОВИНКИ

— **Ямне біля Яремча.** Від 15. травня кімнати з цілим утриманням, домашнім харчем, дієтичною кухнею, по поміркованих цінах поручають: Софія і Володимира Зарицькі, до 15. квітня, Львів, Шимоновичів 5, а від 15. травня також Ямне, вілля Зубрея. 1483

— **Живець Черче.** Пансіон „Вілля „Надія" відчинений від 1. травня поручає комфортові кімнати враз з удержанням. 1480 1-5

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6. — Насс.** 1486 1—4

— **Марійське травневе богослуження** в церкві св. Духа (Духовної Академії) при вул. Коперника у Львові починається в понеділок, 30. ц. м. в 6. год. веч.

— **Представники економічних установ — Рідній Школі.** Вже були в нас згадки про це, як прикладно ставляться українські економічні установи та працівники українського господарства до позички Рідній Школі. До цих вісток можемо долучити дальші гарні прояви глибокої свідомости того значіння, яке має виховання української молоді. Довідуємося, що торговельна централя **„Центросоюз"** підписав 500 зол. позички Рідній Школі, Краєвий Молочарський Союз **„Маслосоюз"** у Львові підписав за централю і свої відділи у Львові, в Стрию, в Станиславові, Коломиї, Тернополі, Луцьку, Прогобичі, Перемишлі, Самборі, Катовицях і Бельську суму 1.250 зол., вплачуючи зараз готівкою 300 зол. Службовики цієї інституції, зорганізовані у „Взаїмній Помочі Маслосоюзників", підписали на 1.602 зол.; Екзекутива Ради Службовиків „Дністра" підписала 750 зол., вплачуючи готівкою 250 зол. Ці факти повинні стати прикладом для всіх інших економічних установ у Львові та на провінції, які ще позички не підписали або не вплатили, чи може підписали менше, ніж це відповідало би їхньому становищу серед української дійсности. Великі осяги добудемо тільки спільними зусиллями.

— **Молодий Театр „Заграва"** під арт. проводом В. Блавацького дасть ряд вистав у Коломиї. В неділю, 6. травня зачне „Заграва" своє гостину інсценізацією творів Василя Стефаника п. з. „Земля". На цій славній вже в краю виставі буде присутний сам В. Стефаник, що причиниться без сумніву до святочного настрою на сцені і салі. З інших вистав побачить Коломия: „Тараса Бульбу", „Мужчину з минулим", „Гетто", „Птаха" і прем'єру чеської комедії Я. Скружного „Рай без жінки".

— **Український концерт у Кракові.** Українська співачка Мэрія Сокіл виступить 1. травня ц. р. з концертом у салі Больонського в Кракові. В програму концерту входять оперові арії та пісні.

— **На Український Дім у Празі** зложили через Адміністрацію „Діла" Вп. пані Ліна Малицька і п. Микола Малицький з Шляхтинець по 10 амер. долярів. Разом 20 амер. долярів

— **Зайняття брошури на церковні теми.** Дня 19. ц. м. урядовець жовківського староства прийшов до друкарні ОО. Василіян у Жовкві і забрав увесь наклад тільки що надрукованої брошури під наголовком: „У лоні незедчанні Праці", видавництва о. прот. Тавбінського. Забираючи наклад, урядовець заявив, що він ще не знає, чи брошура буде сконфіскована, чи ні. Брошура є третім випуском „Української бібліотеки церковного зєднання" й містить низку статтей на теми з українського церковного життя.

— **„Східні кресн" кольонізаційним ,ереном для безробітних Шлеська.** Не вперше у польській пресі лунає поклик заліквідувати безробіття на заході Польщі шляхом кольонізації української національної території на сході. Тепер наново видвигнула цю справу санаційна преса. „Газета Польська" з 27. ц. м. обмірковуючи перенаселення Шлеська пише між іншим: „З тим більшою силою виринає проблема зорганізування акції поселення надміру шлеської людности суспільними групами на „Сх. кресах". Там де на 1 кв. км. є всього 30—18 людей, там відчиняються нові можливости праці. Шлеський кольоніст понесе там велике громадське почуття, орган. здібности і надасть тим сонним, тихим сторонам своє темпо праці". „Г. П." кінчить ось-як: „На протилежних „кресах" осяде твердий, роботящий шльонзак, щоби з двох сторін будувати Р. Посполиту".

— **За зневагу польської держави.** Війта зі села Черхави пов. Самбір, Михайла Бичика засуджено на 6 місяців арешту за те, що на судовім коридорі висловився прилюдно зневажливо про польську державу та його уряд. Крім того усунено його з війтівства.

— **Самоврядна політика в Рівному.** Всім ще памятні вибори до міської ради в Рівному, вибори президента Цалуня, а також тріюмфальні вигуки з цього приводу рептильної преси. І ось наслідки подібних виборів і подібної „самоврядової" політики. З багатьох фактів один найяскравіший: У фундаменті електрівні, що її будує місто, знайдено сміття, старі шмати й інший подібний „будівельний" матеріял. Президент Цалунь подався до димісії, а віцепрезидент, що перебуває на відпочинку, повідомив, що більше не вернеться. І місто на передодні виборів лишилося без голови. Очевидно, буде призначений комісар. Але чи це змінить самоврядову політику й віддасть міста Волині в руки не гастрольорів, а самого населення! Сумнівно!

— **В мандрівку.** Пишуть нам: Дві ученици кремянецького ліцею Гільшерівна і Солодунівна, маючи по 13 років, начиталися книжок про мандрівне життя і рішили піти у широкий світ. До них мало пристати ще декілька товаришок, але в останню хвилину побоялися покинути рідні оселі. Дня 20. квітня Гільшерівна (донька директора ліцеальної гімназії) і Солодунівна зникли з дому. Два дні шукали їх в околицях Кремяниця, нарешті поліція затримала їх коло Козина на Дубенщині (пройшли більш 50 км.) і вернула їх додому.

— **Пожежі.** В Кукизові пов. Львів згоріло 8 господарств. — На Покутті були пожежі в Обертині, Вовчківцях і Княжолуці, де згоріло по кілька будинків. — У Сторожах пов. Рівне згоріло два тартаки гр. Потоцького і млин загальної вартости 200.000 зол. Поверх 100 людей втратило працю.

— **Син залізничника хотів спричинити залізничу катастрофу.** В Марківцях (Станиславівщина) син залізничого службовця Франц Фіхтель, гімназійний абітурієнт, 7. листопада м. р. поклав на залізничому шляху два пороги. До катастрофи поїзду не прийшло, бо на дві хвилини перед приїздом поїзду усунув ті пороги зворотничий Кретус. Суд у Станиславові засудив Фіхтеля за цей „жарт" на кару 60 зол. Обвинуваченій боронився, що не хотів спричинити залізничої катастрофи, а хотів зробити жарт залізничому магазинірові.

— **Львівська хроніка.** Мих. Бурдакові з Оброшина, що привіз бульбу на продаж, вкрали біля городецької рогачки з кишені 100 зол. Арештовано кишенькового злодія Ашкеназе. — На Яківському цвинтарі пробував отруїтися йодиною Мирослав Ізнішин, невиліченно хорий на туберкульозу кости.

— **Два самогубства.** У „Земянському Готелі" при вул. Вірменській у Львові застрілився 25-літній Стан. Білохович зі Скалата. Служив при війську в Золочеві. Причина самогубства невідома. — Учениk III. р. кадецької школи Степ. Абчинський пострілився з кріса з причини суперечки з товаришем. Абчинського забрали до шпиталю.

KATOL ВБИВАЄ КОМАХИ НАСІКОМИ
65/1 Японський 1—20

— **Краєва хроніка.** Замкова Гора в Кудринцях над Збручем із руїнами замку Гербуртів перейшла на власність Подільського Туристично-Краєзнавчого Т-ва в Тернополі. Дотеперішнім власником гори був Йосиф Осія Бартфельд. — Війта з Дублян Маріяна Ляховського суд засудив на 6 місяців вязниці за малверзації на шкоду громади.

— **Зловживання в Сокалі.** У звязку зі зловживаннями, викритими в сокальському магістраті, арештовано з доручення городського суду Евгена Оборського, міського архитекта, та його спільника Хаїма Цолера.

— **За марксівську методу навчання історії.** У всеукраїнському марксівсько-ленінівському інституті відбулася нарада вчителів історії, на якій Кілерог виступив з великим рефератом. Нарада була у звязку з ліквідацією націоналістичних ухилів у ріжних ділянках науки.

— **Ріжні вістки.** В німецькій місцевості Вінтріх 20-літній син лісничого Клеменса застрілив у сварці свого батька, після чого пострілився смертельно в голову. — В Тифлісі страчено шофера Карнаухова, що переїхав автом якогось прохожого. — Чотирьох арабів, що вбили задля грабунку німця Рудольфа Мая й американця Фішера над Евфратом, засуджено на кару смерти й страчено. — В селі Вроцімовичах пов. Мехів дві доньки вбили колами рідну маму підчас бійки за поділ грунту. — Суд присяжних у Берліні засудив на потрійну кару смерти 33-літнього Оттона Вайге, що вбив свою жінку, пасербицю і доньку.

— **Управильнення цін у Німеччині.** Німецький уряд оголосив розпорядок, що управильнює ціни на сирівці і вироби волоконного та шкіряного промислу. Самовільна підвишка цін не дозволена, рух цін в нутрі краю має годитися з цінами на заграничних ринках. За нарушення тих постанов передбачені строгі кари вязниці та гривни.

— **Спомини Рахманінова.** Недавно вийшли з друку спомини славного російського музика Рахманінова, в яких він подає м. і. цікавий епізод зі свого життя на початку своєї артистичної карієри. Одного разу він попав у сильну депресію і втратив усяку віру у свій музичний талант. Цілими днями лежав без руху на оттомані, не хотів з ніким бачитися і тільки в ночі виходив на самітний прохід. Один знайомий, що стрінув його в такому стані, порадив йому звернутися за порадою до знаного тоді російського психіятра, проф. Даля, який лічив гіпнозою. Рахманінов послухав ради і піддався лікуванню. Суггестія професора, що він мусить знову взятися до творчої праці і його композиції стрінуться з признанням, вплинула

На весну цера відроджується

Довгі зимові місяці — цера була виставлена на вплив злої погоди. На весну відроджується вона на ново, однак треба її у тім допомогти: Мило Еліда 7 квітів, досліджене поважними спеціялістами, має незрівняні косметичні прикмети і робить церу гарнішою, чистішою і делікатнішою.

ДОСЛІДЖЕНЕ ДЕРМАТОЛЬОГІЧНО.

Нині! Великий Театр
3·30 „Гостинниця під Білим Конем" найнижчі ціни
7·30 „Товаріщ"
Театр Рїжнородностей
3·30 „Кандіда" найнижчі ціни
7·30 „Кар єра Густава Лєбреша"

ВІДГУКИ ДНЯ.

Клин клином.

Буває так:

Ніби нічого. Ніби організм зовсім здоровий, а-те десь там зачервонілася шкіра і маленький горбик зробився. Ніхто не звертає уваги на такі дрібниці і живе собі спокійно, дякуючи Богу за здоровля. Шкіра собі далі червоніє, горбик собі далі побільшується, а людина собі далі живе.

Аж одної днини приходить катастрофа.

Горбик тріскає і тоді виявляється, що не буде дуже небезпечний для організму болян. Виходять при цім на верх різні недомагання, які спричинили болян. І нирки не в порядку і жовч не функціонує і зі шлунком неясно, а перемінна матерії просто „під псом".

— Лічіться! — вговорює лікар, — бо може бути з вами зле.

І пацієнт лічиться, не на болян (цей уже давно присох), а за те все, що цей болян викликало.

І вилічується. І довгі роки живе в здоровлю та вдоволенні.

Тріс у Франції великий болян — Ставіський.

Ще тому рік-півтора ніхто не був би припустив щось подібного. Трохи, що правда, була почервоніла шкіра на деяких міністрах, трохи зробився горбик на деяких директорах поліції чи інших достойниках, але назагал — Франція мала здоровий вигляд і незле почувалася.

Нараз тріс болян і виявилися різні-преріжні недомагання. Риба почала смердіти від самого чубка голови і то так, що на цілий світ запахло.

Прийшли лікарі і сказали до пацієнтки.

— Лічіться, пані Франціє, бо може бути з вами зле.

Вправді цирульники з масонських лож: „Великого Сходу" і „Вдовиних Синів" запевняли її, що вона здорова як риба, але пацієнтка не повірила.

І лічиться.

Один за одним вилітають з теплих позад достойники, одні до сто чортів, другі до криміналу, аж коліт стає. Трясеться „Великий Схід", ревуть з жалю „Вдовині Сини", бо не тільки шкода спенсіонованих братчиків, але пацієнтка зраджує охоту змінити спосіб життя...

Хтось подумає: Яка бідна Франція! Таке нещастя як Ставіський!..

А мені здається: Яка щаслива Франція! Час до часу має Ставіського!

Не кожна країна має таку ласку в долі, а тим більше Україна.

Один болян, правда, першорядної величини, виявив сто різних недуг, що скрито підточували організм.

Чи не здавсяб був нам у часах нашої державности такий, бодай нів такого, бодай чверть!? Тріс би і виявив, що щось не в порядку. Як не нирки, то шлунок, як не печінка, то мозок.

А так... Маленькі горбики, прищики і пів-хурці. Появлялися і присихали, а організм був певний, що все з порядку.

Був певний і не лічився.

Як скінчилося, — всі знаємо.

Та що говорити про минуле! Хто зна, чи й тепер не здалась би нам бодай мала Ставіщина!..

Галактіон Чіпка.

ча дальшу карієру Рахманінова. Незабаром показався новий його твір, який приняв музичний світ з захопленням, а згодом дальші твори, що запевнили йому славу. Рахманінов пише у своїх споминах, що творив свої композиції під впливом гіпнози.

— **Напад павуків на місто.** Із Чіле повідомляють, що на місто Льтофагасте напали тисячі довгих павуків і викликали серед населення великий переполох. Павуки нападають людей, колючи їх завзято. Мешканці втікли зі своїх домів і живуть на вільних площах у шатрах. Двацятьпять осіб, між ними девятеро дітей, привезено до шпиталю, де вони борються зі смертю. Загально стверджено, що таких великих і смілих павуків досі ще не бачили. Лікарі поїхали літаками до Сантіяго, де заявили, що вони безсильні супроти тієї інвазії. Уряд обіцяв допомогу висилкою спеціяльних відтруй.

— **Старий Габсбург жениться.** З Ішлю повідомляють, що б. архикнязь Франц Сальватор, колишній зять цісаря Франца Йосифа, жениться в найближчому часі. Він має 68 літ, його наречена баронова Мелянія ф. Різенфельс рахує собі 36 весну життя. Франц Сальватор Габсбург належить до найбогатших землевласників в Австрії. З першого подружя з архикн. Марією Валерією мав трьох синів і чотири доньки.

— **Мадяри хотять вернутись до поганства.** Мадярський письменник д-р Елек Надь написав книжку, в якій накликує мадярів, щоби вернули до старої туранської релігії зперед 1000 літ. Туран або високорівня Памиру була на думку деяких учених первісною батьківщиною туранських народів, між ними й мадярів. Д-р Надь домагається, щоби його земляки зірвали з християнською релігією, усунули її вплини в школі та родині, створили мадярську національну церкву, ввели вільні подружя і т. п. Нова мадярська ера має зачинатися від приходу мадярів до Европи.

— **Альохін-Боголюбов.** Девяту партію за світове шахове мистецтво розіграли Альохін і Боголюбов у Пфорцгаймі (провінція Баден). Боголюбов зробив помилку на самому початку гри і після 47 тягу мусів піддатися. Стан 3:0 про 6 ремі в користь Альохіна.

— **Пошесть чорних вовків.** В стейті Арканзас появилися великі тічні чорних вовків, що роблять великі шкоди серед худоби на пасовиськах. На просторі 100 миль вовки пожерли в кількох днях 400 коней, мулів та інших домашніх звірят. Фармери виставляють окремі сторожі і палять вночі вогні, щоби відстрашити хижаків.

— **Вистави Українського Театру „Цвіркун"** починаються в Коломиї в салі Каси Ощадности у вівторок 1. травня ц. р. Того вечора йде фактомонтаж у 5 образах п. н. „Сараєво".

— **1. травня** починаються купелі в Черчі. На гостей чекають до кожного поїзду повозки на стації Потік-Черче (3-ий перестанок за Ходоровом). В попередніх оголошеннях вийшло помилково, що — повозки чекають до кожного поїзду від „30. червня", має бути — від **30. квітня.** 1468 2-2

З концертової салі.

VIII. Симфонічний концерт Львівської Фільгармонії.

Цей симф. концерт обіймав твори, цікаві з огляду на знаменну їх інструментальну техніку, творчий розмах та інтересний зміст. Ми почули симфонічну поему „Смерть та визволення" Ріхарда Штравса, форт. концерт ц-моль Рахманінова та симфон. суіту „Шегерезаду" Рімского-Корсакова. Одначе зіставлення цих творів побіч себе на одному вечорі, не зважаючи на їх красу та імпозантність, томило слухачів. Обєм цих композицій, їх звукова й виразова сила напружує увагу та нерви.

Як соліст виступив Болеслав Кон. Крім згаданого форт. концерту виконав він у сольовій точці твори Шопена та Варіяції б-моль Шимановського. Кон — молодий піяніст, лавреат варшавського та віденського форт. конкурсу. Техніка в нього незвичайно розвинена і має свій індивідуальний спосіб грання. У нього на першому пляні є проблема ритму. Той спосіб грання не кожному відповідає і не до всіх творів надається, бо головний акцент твору не все лежить у ритмі. Є також деякі традиційні нюанси, напр. у творах Шопена, які трба зберігати.

Диригував, витаний овацийно, дир. А. Солтис з сумлінною докладністю в подробицях та відтворчим темпераментом.

І. Приймова.

Піт ніг, рук, пахвин і ін. усуне ться через вживання спеціяльного пудру „CSAVE"
Мілїони вдячних 68/27 1—3
Перфумерії **С. ФЕДЕРА**
Сикстуська ч. 7. — Львів. — Коперника ч. 15 а

Відшкодування за невідбуті спортові змагання

ВАРШАВА, 28. 4. ПАТ. Чеський союз копаного мяча домагається відшкодування 300.000 зол. за мєч Польща—Чехословаччина, який не відбувся. Про висоту відшкодування рішить Рімет із міжнародньої федерації копаного мяча.

Сніг у Німеччині.

МІНХЕН, 28. 4. ПАТ. Після кількох гарячих днів в півд. Німеччині впала дуже температура. В баварських Альпах упав сніг. В Оберстдорфі сніг грубий на 20 цм.

У справі свята „У. М. Х."

Тому, що з технічних причин багато з парохій дістало обіжник у справі уладштування Свята „У. М. Х." і вмурування пропамятних таблиць запізно і тимсамим не мали змоги на час замовити пропамятної таблиці, Генеральний Інститут К. А. продовжує речинець замелювання вище згаданих таблиць до дня 20. травня н. р. з тим, що в тих парохіях вмурування пропамятних таблиць відбудеться у дні 27. травня, незалежно від переведеного в дні 5-го і 6-ого травня свята.

Німці на посвяченні польського летовища.

НІМЕЦЬКИЙ ЛІТАК ВІДЛЕТІВ ДО ПОЛЬЩІ.

БЕРЛІН, 28. 4. ПАТ. Нині в год. 16.30 відлетів із летовища в Темпельгофі німецький літак на свято відкриття летовища на Окенці біля Варшави. Відїхали на свято відкриття летовища теж 4 представники німецької преси з кап. Вайсом, нач. редактором „Фельківшер Бебахтер" і президентом союзу німецької преси. Від нім. Інформаційного Бюра виїхав ред. Штернштайн, з редакції „Ангріфу" Кренцляйн, а вид. концерну Шерля Венчер. Це отворення правильної лет. комунікації між Берлїном і Варшавою. Літак вертається до Берліна в неділю пополудні

Чому Словаччина домагається автономії?

ПРАГА, 28. 4. ПАТ. Був тут відчит провідника словацького національного руху о. Глінки п. з. „Чому домагаємося автономії". О. Глінка ствердив, що взаємини між чехами та словаками є основною справою чсл. держави та від рішення тієї справи залежить будуччина Чехословаччини. Словаки стоять на становищі одної держави, одначе не творячи спільно з чехами одного народу. Вкінці о. Глінка поставив домагання автономії.

Франція запросила мін. Єфтича.

БІЛГОРОД, 28. 4. ПАТ. Преса повідомляє, що французький уряд запросив югосл. міністра закорд. справ Єфтича до Парижа. Часопис „Політіка" довідується, що Єфтич приїде до Парижа з початком червня.

Новий італійський парлямент.

РИМ, 28. 4. ПАТ. Нині в год. 10.30 король доконав святочної інавґурації нарад нового парляменту. Король і королева, князі та почот приїхали до парляменту в галевих каретах, супроводжених кінними кірасієрами.

Клопоти бувш. президента.

НЮ-ЙОРК, 28. 4. ПАТ. Як повідомляє „Геральд Трібюн", бувш. президент Куби Мачадо, якого видачі домагається кубійський уряд, а який тому від якогось часу не вертається вже до своєї хати в Нюйорку, повідомив за посередництвом приятеля, що радо віддасться до розпорядження ам. влади, коли мотиме остати покищо за кавцією на волі у вижиданні постанови в справі видачі його кубійській владі. Його заступник сказав, що предложить документи, які потвердять, що бувш. през Мачадо політичний еміґрант і як такого не вільно його видати. Та кубійський уряд обвинуваче бувш. президента в убийстві й малверсаціях. Як твердить згадавний часопис „Політія енергійно шукає Мачада.

Дописи.

РАВА РУСЬКА.

Концерт у честь Шевченка в Любичі Князях. Дня 10. 4. стараннем читальні „Просвіти" і „Союзу Українок" у Любичі Камеральній уладжено в домівці в Любичі Князях концерт, присвячений памяти Шевченка. На програму уложилися: вступне слово, яке виголосив голова читальні п. Королько Осип, деклямації, хорові продукції мішаного хору читальні „Просвіти" в Любичі Камеральній під управою п. Королька Осипа і хорові продукції діточого хору під управою п. Лесі Козюпівної. Виступи діточого хору і деклямації зробили на присутніх поміте враження. На закінчення програми діти відіграли діточу пєсу „Сядьмо Тарасе". Концерт закінчено відспіванням національного гимну. Свято пройшло з повним моральним і матеріяльним успіхом. На концерті явилося численно місцеве і довколичне громадянство

БЕРЕЖАНЩИНА.

Проблема безробіття серед українців, зокрема серед інтелігентів, яке повстало внаслідок невідрадних відносин політичного й економічного життя нашого народу, набирає серед українського громадянства великої

актуальности. Розважають її у першій мірі безпосередньо нею зітхнені українські безробітні і в пресі : на анкетах, а також старше громадянство, яке з журбі за долю своїх дітей хотіло би в якийсь спосіб прийти їм з помічю. В Бережанах, напр., де є багато безробітних українських інтелігентів, робиться старання розв'язати це болюче питання. Скликають наради, робять відчити в цій справі, а навіть були заходи створити кар-стати праці при кооперативі „Народній Дім", де могло би мати приміщення кількох безробітних. Але на цім і станули. Недавно ця справа знову виринула на терені Бережан. У велику п'ятницю 6. 4. ц. р. в год. 7. вечором відбувався в салі „Української Бесіди" при співучасти 30 чл., з яких більшість творила молодь обох полів, анкета, складана кількома старшими громадянами. Нараду отворив і нею проводив проф. Божиківський. Реферат п. н. „Безробіття української інтелігенції і його розв'язка" виголосив студ. прав Ганчук О. На думку референта є ще дуже багато ділянок невикористаних, в яких могло би знайти поважне число безробітних добрий і оплатний вартат праці. Тільки тра'а сильної волі, ініціятиви й енергії, а працю можна найти. Над рефератом отворено дискусію, в якій забирали голос старші поважні громадяни і молодь; дискусія була поважна й ділова і принесла неодному з присутніх багато нових річей, які не були обняті рефератом.

Філія „Союзу Українок" у Бережанах, відсилена молодим елементом, взялась охоче до праці. В першій мірі звернула вона увагу на села й туди спрямувала свої організаційні кроки, бо свідома того, що на ній лежить відповідальність за долю сільського жіноцтва, в своїй більшості неосвідомленого і незорганізованого, яке живе ще відокремленим життям і тільки здалека приглядається тому всьому, що діється навколо нього. Отже відновила діяльність кружка „С. У." у Саранчуках, відбула установчі заг. збори в с. Лящинах ; Кривім та робить старання заложити свої відділи в тих селах, де їх ще нема. Одначе у своїй орг. праці натрапляє на перепони, роблені адмін. владою. В місті створила філія жіночу робітню, в якій працює кілька дівчат, відкрила були курс крою і шиття, та — на жаль — мусіла його закрити, бо мала скількість курсисток не давала спроможности удержати учительку. Окрім цього перевела серед бережанського громадянства акцію за позичкою на „Рідну Школу". Оту всю працю веде ледви кілька одиниць, бо напр. на 60 членів у поїздках ми селя бере участь аж... 6 жінок.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича.
Рогатин.
29. IV. Сонце руїни.
30. IV. Пепіна.
1. V. Корневільські дзвони.
З Рогатина їде театр до Бережан.

Великий Міський Театр.
Неділя, 29. IV. год. 3·30 попол. „Гостинниця під Білим Конем".
Неділя, 29. IV. год. 7·30 веч. „Товаріщ".
Понеділок, 30. IV. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем".

Театр Ріжнородностей.
Неділя, 29. IV. год. 3·30 пол. „Кандіда". Ціни найнижчі.
Неділя, 29. IV. год. 7·30 веч. „Карієра Густава Лебрета".
Понеділок, 30. IV. год. 7·30 веч. „Фанні", всі місця 1 зол.

Кіна.

АПОЛЬО: „Ординанс".
АТЛЯНТИК: „Червоний вів", „Виправа Челюскіна".
ВАНДА: „Велика клітка".
КАСІНО: „Королева Христина" (Ґрета Ґарбо).
КОЛІСЕЙ: „Американський шал", ревія „Жемчуг світа, це жінка".
КОПЕРНИК: „Шість жінок Генриха VIII".
МАРУСЕНЬКА: „Демон золота", „Підводне судно 170", ревія „Марусенька в колірах".
МІРАЖ: „Син джунглів".
МУЗА: „Сховайте наші смутки" (Льорень і Гарді).
ПАЛЯС: „Нещлюбна ніч".
ПАН: „Затрові душі" та ревія.
ПАСАЖ: Кен Мейнард і Біллі Соівен.
СВІТ: „Пожежа над Волгою".
СОНЦЕ: „Королівський любко", ревія „Катаринка в сонці".
СТИЛЕВЕ: „Паприка" та ревія „Як на Гаваях".
ХІМЕРА: „Ніч кохання" Джозе Мохіка.
УТІХА: „Пильнуй свого чоловіка" та ревія „На деревляній салі".

Закордонне радіо.

Неділя, 29. квітня 1934.

Відень (506,8) 11·55 Симф. концерт, 19·20 Скрипковий рецітал, **Братислава** (298,8) 19·30 Славацькі пісеньки в супр. циганської орхестри, 21·30 Популярні словацькі мельодії, **Мор. Острава** (259,1) 21·30 Соната на віольончелю, **Прага** (470,2) 15·30 Концерт хорів, 21·30 Югославський вечір, 22·20 „Празька публіка співає" музревю-репортаж, **Копенгаген** (255,1) 15·25 „Віденська кров" оп. Й. Штравса, **Париж** (1649) 13·00 Концерт, 17·00 Комедія, музика, пісеньки, 20·00 „Мюзик-Голь", **Білгород** (439,8) 15·30 Арії, пісні, **Берлін** (356,7) 18·40 Романт. музика, співа. 20·00 Концерт радіорхестри, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·50 Веселя авдиція, **Ляйпціг** (382,2) 15·10 Камер. музика, 16·00 Оп музика, **Мінхен** (405,4) 14·30 Музика ріжних часів, 20·00 „Цар і теслі" оп. Льорцінґа, **Бреслав** (315,8) 10·20 Нар. пісні, 18·40 Солісти (музика, співа), **Москва** (Стадін 360,6) 17·25 „Кармен" оп. Бізета, **Мілано** (368,8) 20·55 „Вертер" оп. Маснета, **Рим** (420,8) 20·45 „Ля фаволя ді Орфео" оп. Каселя, „Цар Едип" оп. Стравінського.

Понеділок, 30. квітня 1932.

8·00 Ранішня авдиція, 11·15 13·30, 14·35, 16·30 Репортаж із лету Варшава-Берлін, 11·30 13·00, 15·35 Гр. платн, 12·05, 12·53 Сальоновий концерт, 13·05 Збіжжева біржа, 15·10 Господарські вістки, 15·50 Співу супр. фортепіяну, 16·10 Балачка, 16·20 Лекція фр. мови, 17·00 Фортепіян. 17·30 Відчит про Міцкевича, 17·50 Оповідання „Про хлопців зутіх", 18·10 Вепховинські та військ. пісні, 18·50 Жіночі часописи, 19·05 Всячина, 19·15 Наука стенографії, 19·25 Відчит, 19·40 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт легкої музики співу, 21·00 Весна безробітних у Буенос Айрес, 21·15 Концерт з пилю „Сучасна фортепіянова музика ріжних народів", 22·00 „Прощання" муз. репортаж, 22·45 Гр. платн, 23·05 Танкова музика.

Львівське радіо.

Неділя, 29. квітня 1934.

8·30 Ранішня авдиція, 9·30 Познанські торги, 10·15 Отворення та посвячення пам. летовища в Варшаві, 11·10 Місійний відчит, 11·30—11·57 Гр. платн, 12·10 Метеорольог. вістки, 12·15 Муз поранок, 13·30 Польща-Австрія (боксерський меч), 14·00 Різьнича скринька, 14·15 Огляд торгів рільних продуктів, 14·30 Авд. 15·20 Концерт сільської орхестри, 16·00 Для дітей „Цао гір", Пісоньки про ліс, „Малий Трот" (Ліхтенберґа), 16·30 Літерат. квартальна „Паломник Карапета", 16·45 Балачка, „Що року нова весна", 17·00 Трансм. з ситківського мечу Берлін-Варшава, 17·30 Концерт (музика, співа), 18·00 Авд. „У травневому сонці", 18·40 Фортепіян, 18·50 „Корпус Сестер Червоного Хреста", 19·00 Всячина, 19·30 Боксерський меч Польща-Німеччина в Познані, 19·50 Вибрані думки, 19·52 На веселій львівській хвилі, 20·57 Трансм. з міланської „Ля Скала": „Вертер" оп. Маснета; в перерві відчит про Маснета, „Побіджений" романс Гетого, 23·45, 23·46 Спортові вістки.

Понеділок, 30. квітня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 16·10 Солісти, 19·25 „Дер Айзерне Гелянд" оп. Оберлайтнера, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, 17·50 50 Співів, **Прага** (470,2) 21·00 Двожакія фестіваль (музика, співа), **Копенгаген** (255,1) 20·00 „Капельмейстереї" оп. Пера, **Париж** (1649) 20·00 Вечір опер, **Білгород** (439,8) 16·30 Пісоньки. **Берлін** (356,7) 20·50 Камер. концерт, **Гайльсберг** (291) 21·10, 21·35 Вокальний реціталь, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·30, 17·55 Пісні, **Мінхен** (405,4) 16·00 Концерт, 17·50 Симф. етюди Шумана, **Штутгарт** (522,6) 20·45 Симфонія ч. 1. ес дур Бородіна, **Осльо** (1181) 18·50 Вок. реціталь, 20·40 Хор, **Москва** (Стадін 360,6) 17·25 „Раймонда" балет Глазунова, **Мілано** (368,6) 13·00 Легка музика, 21·00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 12·30 Квінтет, 22·00 Концерт скрипака Джоле Бакара.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5·23 зол.

Золото: Долярн 8·95—9·00. Франки фр. 35·20—35·60 Дукати 83·20—83·70, Корони 37·30—37·80. Рублі 46·00—46·50.

Срібло: Корони 0·30, Фльорени 0·75, Рублі 1·25.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Лондон 27·07, Париж 34·96·5, Берлін 208·80, Ціріх 171·72, Амстердам 358·50, Прага 22·01, Мілано 45·11, Відень 97·00—99·00, Букарешт 38·00—41·00, Нюйорк кабель 5·26·5, Нюйорк чеки 5·26.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 28. IV. масло 2·90, молоко —·18, сметану —·80, яйця 2·20.

Тенденція на масло знижкова, на молоко і сметану сильна, на яйця слаба.

Маслосоюз повідомляє що платить в тижні від 30. IV. до 6. V. 1934 р. своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвірп птахомісарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·80
»	I класа	1·10
»	II »	0·60
Індички за 1 кг.	I класа	1·30
»	II »	1·80

Тенденція знижкова.

Сирий білянс Земельного Банку Гіпотечного С. А. у Львові

на день 31. березня 1934.

Чинний стан: Каса і суми до диспозиції в Банку Польськім і П. К. О. 103.671·45. Заграничні валюти 65.207·05. Цінні папері: а) державні позички 51.399·90. б) заставні листи 70.719·57, в) акції 17.383·70. Консорціяльні інтереси 32.589·80. Краєві банки 13.502·51. Заграничні банки 56.202·64. Вексаї 5,151,789·09. Рахунки біж. (дебет. сальда) а) забезпечені 816.401·88, б) незабезпечені 80.533·05. Термінові позички 412.739·02. Недвижимість 474.469·31. Ріжні рахунки 1,840.708·69. Кошти і т. п. 67.938·25. Агенції 171.610·14. Довготермін. гіпотечні позички 223.754·08. Ріжні гіп. відділу 27.720·41. Разом 9678.540·34.

Довжний стан: Власні капітали: а) акційний 5,000.000, б) резервовий 232.309·65, в) інші резерви 25.047·19, г) амортизаційний 160.950·—. Вклади: а) терм нові 1,169.533·94, б) à vista 994,191·18. Біжучі рахунки (кред. сальда) 386.660·05. Інкасові зобовязання 2.176·42. Реескомпт 825.778·95. Краєві банки 500·—. Заграничні банки 1.205·81. Ріжні рахунки 318.656·21. Відсотки провізії й ріжні внески 143.061·41. Агенції 171.476·36. Застані листи 223.754·08. Фонд уморення заст. листів 3.465·31. Ріжні гіпот. відділу 21.764·78. Разом 9,678.540·34.

Гарантій 3.841·80. Інкасо 20·019·70.

1485

ФІРМА **Користайте з нагоди!**

Галицький Магазин Новостей **Галицька ч. 15.**

улаштовує ДЕШЕВІ ДНІ ВОВНЯНИХ, ШОВКОВИХ, БІЛИЗНЯНИХ товарів та всіляких ВЕСНЯНИХ І ЛІТНІХ матеріялів по цінах **до 30% зниженнх.**

Для прикладу кілька цін:

Перкаль	0·55	Вовна „шкоцька"	1·65	Сирий шовк	1·20
Воаліна	0·60	Вовна мішкова	1·75	Попеліна на сорочки	1·35
Крепон	0·80	Вовна на мундурки	1·80	Вовн. рожев. 90 шир.	0·90
Панама	0·90	Вовна Буклє 130 шир.	4·50	Полотно на прост. 140 шир.	1·25
Шовк до прання	1·—	Вовна на плащі	6·—	Атлас пост.	1·70
Епонж	1·—	Суконко жін.	3·—	Пошевки мереж.	2·—
Шантунг-Пріма	1·50	Шевіоти 150 шир.	2·30	Простирала з кант.	2·—
Птіт-рен	1·50	Полотно 80 шир.	0·55	Обрусове	2·20
Птіт-рен Пріма	2·65	Маданолян 80 шир.	0·85	Капи	3·—
Рипс шовк.	1·30	Шифон 80 шир.	0·90	Ручники вафл.	0·30
Маркізета швайц.	1·80	Сирівка	0·55	Ручники купел.	0·50
Креп-Сатен	1·70	Перкалїна колір.	0·65	Стирки корчин.	0·40
Креп-Монголь в дес.	2·80	Димка на підшт.	0·65	Серветки	0·25
Креп-Маронен	3·30	Зефір сирий	0·55	Хустинки муж. і жін.	0·15
Креп-Жоржет	2·50	Зефір Пріма	0·80		

При закупні товару даром білети до кін ПАЛЯС, АПОЛЬО і АТЛЯНТІК.
Замовлення з провінції полагоджуємо відворотною почтою.

ОПОВІСТКИ

Заходом Кружка Р. Ш. ім. Т. Шевченка відбудеться дня 29-го ц. м. в Читальні Просвіти стрийського передмістя, Супінського 23. Початок точно в годині 6-ій вечером. 1—1

Подяка. Складаю прилюдну подяку В. Пану Дентистові Нассові, Львів, вул. Сикстуська 17. за дбайливе і совісне лікування і пльомбування зубів. **М. Котович.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЗОЛОТО, СРІБЛО купує і платить найвищі ціни Домбровський і Розважевський. Львів, Академічна 2. 73/53 9—10

ЧОБОТИ англійські, французькі, туристичну обуву, поручає, виконує та направляє солідно католицька фірма **„Ар-Ка"**, Хорунжини 11 а. 1076 22—25

КОРИСНО продам з причини виїзду добре впроваджену крамничку робітню — першорядна клієнтеля. Згодошення до Адміністрації п'д „Фортуна". 1489 1—1

ЧОТИРИ покої, кухня, новітній комфорт, центральне огрівання, городчик, **Грохівська 4,** ріг Листопада при трамвайній зупинці. 1474 2—3

ЧОТИРИ покої, два передпокої, кухня, повний комфорт, городчик, до полудня, побіч Маслосоюзу **Декерта 11** (віллп), комірне 120 зол. 1474 а 2—2

ПРОДАМ дешево уділ Жинци Черче. — Згодошення „Чапче" до „Ліза". 1487 1—1

СИРОТА по священику, літ середніх — займеться газдівством на селі або в місті яко помічниця пані. Скромна платня згідно з умовою. — Ласкаві згодошення Адміністрація „Бескид'у — Перемишль ул. Осінського ч. 5. для А. В". 1473 1-2

ЗРЕДУКОВАНА УЧИТЕЛЬКА шукає будь якої праці. Може взяти на себе також виховання і навчання дітей на провінції. Умови байдужі. Згодошення під „Негайно" до Адм. „Ліза". 2—3

ОГОЛОШЕННЯ

Без перешкод европейські стації у вбудованім динамічним голосником

Трилямповім відбірнику НАТАВІС

Апарат найновішої конструкції елімінує місцеві стації. Можна дістати у:

ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС

Львів, пл. Марійська 8.

(Будинок Шпрехера) 9—10

Фотографічні новини, Апарати, Матеріяли у найновішими виборі.

Найдешевша вирібня сіток до огороджень „SIATKO-DRUT" **Львів, Замарстинівська 33.** — Комплетний матеріял до огороджень від 80 сетиків. 1429 3—3

Утреваленний сік чіснику „ЕБЕ",

споряджений найновішою методою **Марійської Аптики** у Львові.

Домагайтеся безплатної брошури

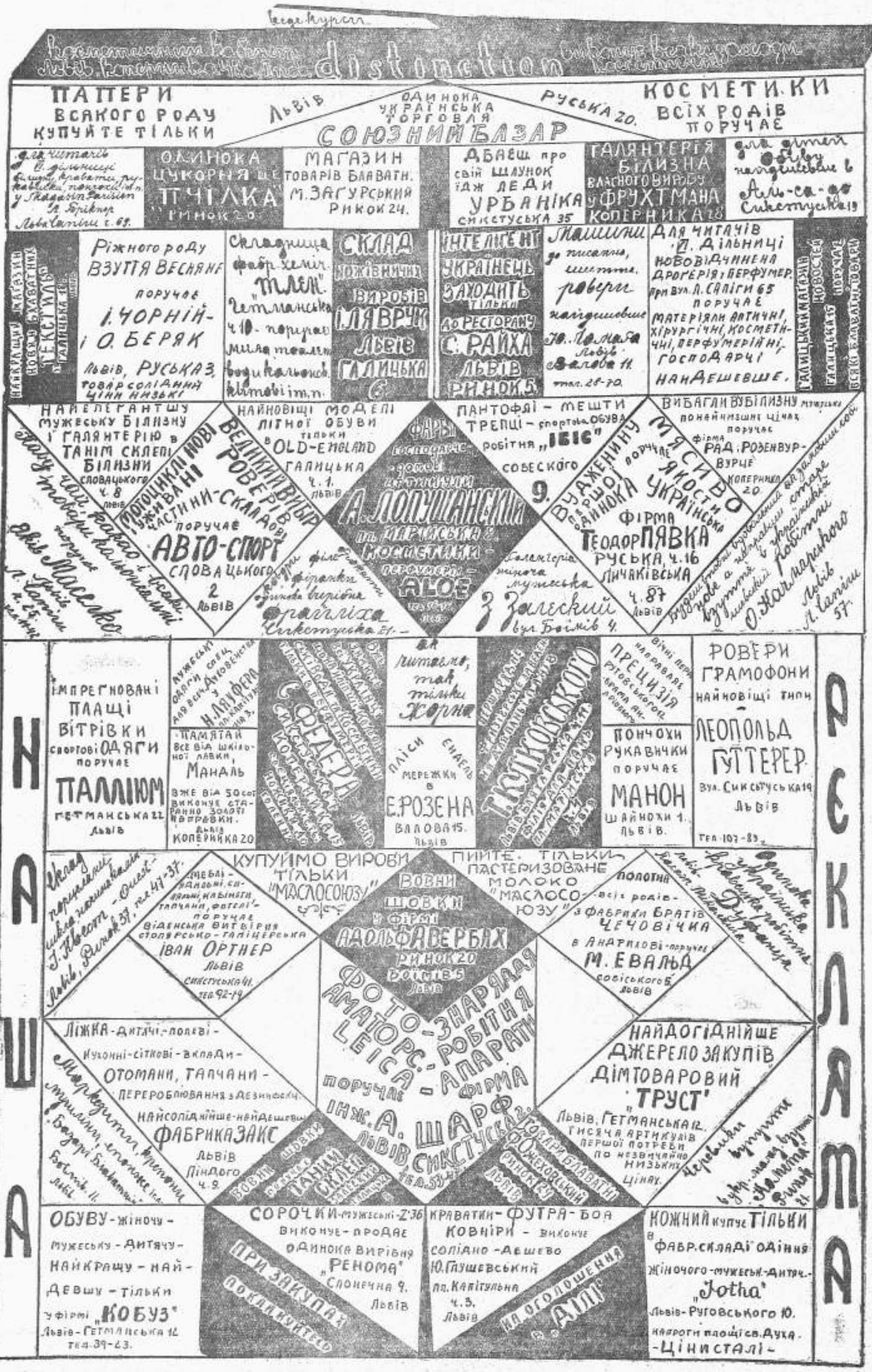

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Ділo" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 111 (13.656). Львів, вівторок 1. травня 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Український виборчий комітет у Львові.

У суботу 28. квітня п. р. на год. 6-ту вечором скликала Народна Організація Українців м. Львова до своєї домівки українських громадян на довірочну нараду в справі виборів до міської ради у Львові.

Вага справи притягнула до домівки всіх активніших громадян (нок). Голова Народньої Організації д-р С. Біляк зясував докладно вагу і значіння активної участи українського громадянства при виборах до міської ради у Львові. Секретар Н. Організації А. Добрянський виголосив змістовий реферат, спинившись основніше над технічною та фінансовою сторінкою виборів. З черги вивязалася жива дискусія та вибрано комісію-матку, яка намітила би членів до виборчого комітету. Вирішено одноголосно взяти активну участь у виборах і то самостійно та масово і вибрати окремий виборчий комітет. Прийнято одноголосно внесок комісії-матки, щоби до виборчого комітету покликати 115 найактивніших громадян (-ок) і залишити місце представникам преси, культурно-освітніх та господарсько-економічних установ у Львові.

Вибрано через аклямацію президію виборчого комітету з 9-ох осіб. І так головою вибрано **д-ра Ст. Біляка;** першим заст. голови о. пралата **Л. Куницького,** а крім того зарезервовано місця для представника міщанства, радикальної партії (бо українські соціял-демократи йдуть до виборів з професійними спілками, себто з П. П. С.) та жіноцтва; секретарем **А. Добрянського;** касієром дир. **О. Радловського** і пресовим референтом **ред. Гладкого.**

Пізно вечором закінчилась ця ділова нарада вирішенням фінансових справ, звязаних із виборчою акцією у Львові.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ТОВАРИСТВА ПИСЬМЕННИКІВ І ЖУРНАЛІСТІВ ІМ. ІВАНА ФРАНКА

В суботу 28. ц. м., в 6 год. попол., у салі „Української Бесіди" у Львові відбулися Загальні Збори Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка. Збори відкрив заст. голови д-р М. Стахів, який повідомив присутніх, що — на жаль — голова Т-ва проф. Богдан Лепкий не міг приїхати, та запропонував вибрати на голову Зборів ред. В. Мудрого.

Ред. Мудрий, обнявши провід, на секретаря покликав ред. Юру Шкрумеляка. Після прийняття протоколу з останніх Загальних Зборів перший складає звіт з діяльности Ради Т-ва секретар Ради Т-ва ред. І. Кедрин. Рада мала за минулий рік 22 засідання. Діяльність Ради йшла головно в напрямку популяризації фірми Т-ва і придбання їй авторитету та в напрямку оживлення літературного руху. З професійних справ залагоджено один спір між автором і накладцем, одну справу кандидата на редакційну посаду та переведено громадський суд, скликаний на бажання одного члена. Рада управильнила справу домівки Т-ва, розписала і перевела літературний конкурс на рік 1933-34 та розписала конкурс на рік 1934-35; склала регулямін дисциплінарної комісії і покликала до неї 5 членів, які — на жаль — не розсудили одної прикрої справи, яку їм Рада передала; вислала кілька дрібних допомог товаришам, членам Т-ва, що сидять у вязниці, вислала привіти на ювілеї Ольги Кобилянської (Чернівці), Сергія Шелухина (Прага) та о. Августина Волошина (Ужгород); уладила 5 дискусійних вічнтів і вечір роздачі літературних премій; прийняла 5 нових членів; видрукувала членські легітимації; щодо залеглих вкладок — рішила скреслити залеглости по кінець 1932 року; та найважніше — перевела ремонт літньої домівки в Ямній і купила туди меблі. Намітила теж цілу низку точок діяльности на будуче, як переведення точної статистики українських робітників пера, створення фонду допомоги і ін.

З черги господарський референт ред. В. Софронів-Левицький інформував ближче про домівку Т-ва в Ямній. Ремонт і умеблювання переведено за минулорічне комірне і дар з Америки від „Обєднання" (200 долярів). Скарбник Т-ва ред. Дм. Палій склав точний рахунковий звіт. У дискусії забирали слово п-і Конст. Малицька (в справі допомогового фонду, членської вкладки і приєднування членів), ред. Павлів (про звязок Т-ва з громадянством), ред. Р. Купчинський (в справі домівки) і ред. Е. Храплівий (про проект допомогового фонду).

На внесок Контрольної Комісії (ред. В. Мудрий і ред. Р. Голіян) Збори одноголосно дали абсолюторію уступаючій Раді. Комісія-Матка у складі: ред. д-р І. Німчук, ред. Е. Храплівий і ред. Юра Шкрумеляк запропонувала і Збори одноголосно вибрали таку нову Управу Товариства:

Голова Т-ва — ред. Роман Купчинський. Члени Ради: ред. І. Кедрин, д-р Мирон Коновалець, ред. Василь Софронів-Левицький і д-р Матвій Стахів. Заступники: ред. д-р Мик. Гнатишак і ред. Іван Квасниця. Контрольна Комісія: ред. Василь Мудрий, Роман Голіян, Юра Шкрумеляк. Мировий Суд: д-р Лев Ганкевич, д-р Іван Німчук і д-р Стецюк.

Перед закриттям Зборів ред. В. Мудрий повідомив присутніх, що д-р Мирон Коновалець предложив йому уповноваження від д-ра Гр. Лужницького заступати на Загальних Зборах Т-ва відклик цього останнього від рішення Ради Т-ва у віломій справі, якою займався Громадський Суд. Д-р Коновалець в імені д-ра Г. Лужницького резигнує з дальшого ведення тої справи і бере відклик назад. На цім Збори закінчилися. Вони відзначалися великою діловитістю: полагодили силу справ та тривали несповна півтора години — рідкість у наших установах і організаціях! Присутніх було 29 членів і кількох гостей.

Голова рад народніх комісарів Радянської України.

МОСКВА, 29. 4 ПАТ. Голова ради народніх комісарів Рад. України іменований Любченко.

ПОЛЬСЬКІ ЖУРНАЛІСТИ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, ПАТ. 28. квітня в год. 11.45 на летовищі Темпельгоф осів німецький літак, що привіз учасників прогулькн польських журналістів до Німеччини.

На летовищі привитали гостей представники польського посольства, а від Німеччини легаційний радник Зайпель і Маєр-Гайдевгаген із м-ства пропаганди. Опісля учасники відїхали до гот. „Есплянаде", де замешкали.

—o—

З черги господарський референт ред. В. Софронів-Левицький інформував ближче про домівку Т-ва в Ямній. Ремонт і умеблювання переведено за минулорічне комірне і дар з Америки від „Обєднання" (200 долярів). Скарбник Т-ва ред. Дм. Палій склав точний рахунковий звіт. У дискусії забирали слово п-і Конст. Малицька (в справі допомогового фонду, членської вкладки і приєднування членів), ред. Павлів (про звязок Т-ва з громадянством), ред. Р. Купчинський (в справі домівки) і ред. Е. Храплівий (про проект допомогового фонду).

На внесок Контрольної Комісії (ред. В. Мудрий і ред. Р. Голіян) Збори одноголосно дали абсолюторію уступаючій Раді. Комісія-Матка у складі: ред. д-р І. Німчук, ред. Е. Храплівий і ред. Юра Шкрумеляк запропонувала і Збори одноголосно вибрали таку нову Управу Товариства:

Голова Т-ва — ред. Роман Купчинський. Члени Ради: ред. І. Кедрин, д-р Мирон Коновалець, ред. Василь Софронів-Левицький і д-р Матвій Стахів. Заступники: ред. д-р Мик. Гнатишак і ред. Іван Квасниця. Контрольна Комісія: ред. Василь Мудрий, Роман Голіян, Юра Шкрумеляк. Мировий Суд: д-р Лев Ганкевич, д-р Іван Німчук і д-р Стецюк.

Перед закриттям Зборів ред. В. Мудрий повідомив присутніх, що д-р Мирон Коновалець предложив йому уповноваження від д-ра Гр. Лужницького заступати на Загальних Зборах Т-ва відклик цього останнього від рішення Ради Т-ва у віломій справі, якою займався Громадський Суд. Д-р Коновалець в імені д-ра Г. Лужницького резигнує з дальшого ведення тої справи і бере відклик назад. На цім Збори закінчилися. Вони відзначалися великою діловитістю: полагодили силу справ та тривали несповна півтора години — рідкість у наших установах і організаціях! Присутніх було 29 членів і кількох гостей.

Товари бавовняні

ВОВНИ, ШОВКИ, ПОЛОТНА, ПОСТІЛЬ

Ф. Ожеховський

Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.

Львів, Ринок ч. 29.

Телефон 25-35.

Кінець Комісії про Руссія?

„Іл. К. Ц." повідомляє з Риму, що наслідком уступлення еп. Д'Ербіні зі становища голови Комісії Про Русія більшість відділів тієї установи тепер ліквідують. Тому, що досі не іменували нового голову Комісії Про Русія, загально здогадуються, що цю комісію зовсім зліквідують. Гурт священиків східного обряду російської національности з о. Волконським покинув Рим і переніс свою діяльність до Франції.

НОВИЙ УРЯД В ЕСПАНІЇ.

МАДРИД, ПАТ. Премієр Самлер устійнив склад нового кабінету і представив нових міністрів през. Заморі. Теку закордонних справ одержав Ромеро, внутрішніх справ Альонзо, військових справ Гідальго, фінансів Мараго. До кабінету входять: 8 радикалів, 1 поступовець, 1 ліберальний демократ, 2 незалежні.

—o—

НЕ ОДЕРЖАВ ДОЗВОЛУ ДО ТУРЕЧЧИНИ

ПАРИЖ, ПАТ. „Парі-Соар" повідомляє, що в противенстві до поголосок, Троцький не одержав дозволу осісти в Туреччині. Троцький далі скривається у Франції перед оком цікавих і постійно змінює місце побуту.

—o—

ПРЕСТОЛЬНА ПРОМОВА ІТАЛ. КОРОЛЯ.

РИМ, ПАТ. Отворення парляменту відбулося святочно. Сенатори та посли прийшли в чорних фашистівських одягах, прикрашених орденами та стяжками. Заки прийшов король співали „Джовінецу". Король, отвираючи парлемент, зазначив, що Італія ступає в авангарді народів, які взялися за реформу в дусі фашистівської карности та дисципліни. Італія бажає широї мирної співпраці з усіми народами світа, головно зі сусідами та державами, на яких основується західна цивілізація. Найбільшою забезпекою мира є італ. армія. Італія далі вестиме систематичну діяльність у своїх колоніях, де пацифікацію вже покінчено. Опісля король обговорив внутрішню та фінансову політику Італії.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8. 22/48

Барту обкидали камінням.

ПАРИЖ, 29. 4. ПАТ. Преса повідомляє, що як мін. Барту вертався з Праги, малощо не впав жертвою замаху. Поїзд, що ним їхав міністр, обкидали камінням біля Рішкуру. Каміння вибило шибу в спальному ваґоні.

ПАРИЖ, 29. 4. ПАТ. Нині в год. 12.45 вернувся до Парижа міністр Барту.

МІН. БАРТУ ПРО СВОЮ ПОДОРОЖ.

ПАРИЖ, 29. 4. ПАТ. Після повороту до Парижа сказав мін. Барту журналістам, що завдяки гостині в обох краях ствердив вартість великої приязни для Франції. Зачасто Франція занедбувала такі нагоди. Балачка з Пілсудським була щира. Мін. Барту задивувала ясність памяти, живий ум і бистрота оцінки европейського положення Пілсудським. Виконав із ним працю тим хосенніщу, що не щадили правди. Дійшло до щирого порозуміння, тому союз скріплено. Польща велика держава, що ще не дала справжньої міри своєї величини. З Чехословаччини Барту не мав полагоджувати ніякі спори. З подорожі, відбутої задля мира, привіз закріплююче довіря та безпеку.

—o—

„ГАЙЛЬ ПІЛСУДСЬКИЙ!"

Із Хойниць (Торунщина) повідомляють, що німецький прикордонний службовець прийшов службово до одної польської прикордонної станиці та тамошніх польських прикордонних сторожів привитав, піднісши руку вгору, окликом „Гайль Пілсудський!" На запит пояснив, що німецька влада обіжником приказала при стрічі з польськими службовцями так здоровити їх.

Подорож Барту з женевської перспективи.

Женева, 25. квітня 1934.

Міністер закордонних справ Франції, пан Барту, мав мабуть нагоду переконатися у Варшаві, що на Сході Европи зайшли поважні зміни, що відносини держав в цій частині Европи вже не можна оцінювати виключно з погляду інтересів самої лише Франції та з погляду додержання за всяку ціну умов версайського миру.

Коли відносини між Німеччиною та СРСР були приязні, а відносини Польщі з цими державами більше чи менше ворожі, відносини між Францією та Польщею були надзвичайно щирі і зрозумілі. Польща була державою, зданою на оборону французького союзу і французького капіталу. Занепад СРСР примусив французький уряд шукати порозуміння з Варшавою; а поважні завдання, які має до переведення Німеччина Гітлєра, відсунули на другий плян спірну справу коридору та допровадили до порозуміння між Німеччиною та Польщею.

Противенства між Німеччиною та СРСР з одного, та між Францією і Німеччиною з другого боку, створили для Польщі міжнародню ситуацію, яка дозволяє їй в деякій мірі провадити самостійну зовнішню політику, стануги в цім відношенні на щабель рівний з великими державами Европи. Барту приїздив до Варшави розуміється не лише на те, щоби привезти Польщі титул великої держави. Чи полягає великість держави в її внутрішній силі та розвитку, чи в мінливій комбінації відносин між великими державами, це питання досить спірне. У всякім разі не підлягає сумнівові, що надаючи цей титул Польщі Барту мав на меті приверкути старі відносини між Францією та Польщею, коли Польща ще великою державою не була, себто позбавити титул його конкретного змісту.

Спонукуючи польський уряд станути виразно на французький бік, намагається Барту одночасно поставити Польщу і на московський бік в німецько-московськім спорі. „Еко де Парі" пише про подорож Барту між іншим: „Можна вважати, що довкола французької тези розброєння тепер групуються не лише Польща, Мала Антанта та держави балканського пакту, але також і Совітська Росія. Уможливити поляком совітське співробітництво, це одно з завдань, які поставив собі Барту". Уможливленню цього ж „співробітництва" має очевидно служити і приспішене продовження умови про ненапад між Польщею та Московщиною.

Не можна не добачувати тої обставини, що в той час, як Барту перебуває в Варшаві, у Льондоні перебуває як представник Італії мін. Сувіч. І в Льондоні гадають, що французький уряд не раніше почне знову переговорювати в справі розброєння, аж поки виявляться висліди подорожі Барту на схід Европи. Годі передбачати всі висліди акції Франції на сході. Поміщо французька преса дає пізнати трудноші, з якими Барту стрінувся у Варшаві. Польща — здається — хоче вдержати французько-польський союз, але змінити в дечім його основи. Вона хоче полишити собі можність не вязатися дуже з Чехословаччиною, хоч і бажає лишатися союзницею Румунії. А комбінацію цю здійснити досить важко з огляду на істнування Малої Антанти, яка творить цілість в її зовнішній політиці. До того ж Польща безумовно не має інтересу робити труднощі Німеччині в справі „аншлюсу".

Тяжко припускати, щоб акція Барту на сході Европи мала метою лише підготування до нового етапу конференції розброєння у Женеві. Це булоб справді стріляння з гармат по горобцях. Програма Барту очевидно значно ширша. Агенція Аваса повідомляє, що Барту мав порушити в часі своєї подорожі і справу незалежности Австрії та справу вступлення СРСР до Союзу Народів. А тому, що про незалежність Австрії дбає цілком достаточно Італія, головним завданням Барту лишається очевидно створити східно-европейський блок з участю більшовиків для підтримання політики Франції.

Але Франція ділить ризико цього підприємства з своїми союзницями не дуже справедливо. Коли зближення з Москвою є для Франції лише внутрішньою небезпекою, для східно-европейських держав є воно і внутрішньою і зовнішньою небезпекою. І то не лише від Московщини, а й від Німеччини, а для декого з союзниць Франції також від Італії та Мадярщини.

Чи зможе Франція дати всім своїм союзницям достаточні рекомпенсати та забезпечення за безоглядну підтримку французької політики? Приклад Польщі, що здобула собі титул великої держави від Франції зрівноваживши свої відносини до Франції та **Німеччини**, може бути досить заразливий і для Малої Антанти, яка може придбати також цей титул, занявши посереднє становище між Францією та **Італією**.

Не треба бути великим оптимістом, щоби твердити, що виглядн Барту на значний успіх подорожі — невеликі. Повернути колесо історії назад та створити на сході Европи стан відносин з 1919 року неможливо; остільки ж неможливо і вдержати сучасні непевні, у всякім разі небезпечні відносини між державами середини та сходу Европи. А без впорядкування відносин між націями на схід від польського кордону, ніодна з новостворених держав взагалі не може вважати себе цілком забезпеченою.

Коли міністер Французької Республики спонукує свої східно-европейські союзниці мостити більшовикам шлях до женевського, хоч як слабкого серця Европи, то це не є добра прислуга ані для союзниць Франції, ані для самої Франції, ані для цілої Европи. Значна частина французької преси і без сумніву ще значніша частина французького громадянства не погоджується з сучасною французькою політикою супроти московського уряду. Треба сподіватися, що подорож по сході Европи викличе й у самого французького міністра сумніви щодо слушности його сучасної політики. Йому можна побажати щасливого повороту не лише до Парижа, а і на лоно чотирьох держав. Чи надача великодержавного титулу Польщі не підготовляє їй доступу до пакту чотирьох?!

М. Данько.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА і МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Воїнів ч. 4.**

НОВА УСТАНОВА З ДАЛЕКОСЯГЛИМИ ЗАВДАННЯМИ.

Дальший етап у боротьбі з безробіттям.

Недавно читали ми таки в „Ділі" цікавий документ: Львівське староство не прийняло до відома засування українського товариства для боротьби з безробіттям, бо мовляв, таке т-во загрожувало би спокоєві, а той спокій заключається в тому, що:

„Вже істнують: Державний Фонд Праці, Міські комітети фонду праці й Громадянські комітети боротьби з безробіттям, а створення спеціяльного комітету для якоїсь народности могло би ослабити матеріяльні підстави істнуючих установ з очевидною шкодою для загальної й одностайної акції помочі безробітним".

Той документ неначе завершив мову в пресі про наше безробіття й турботи громадян у Львові про створення якоїсь громадянської установи, яка ближче цікавилась би питанням нашого безробіття. Дехто вже поставив над цим хрестик, мовляв: почалося і свінчилося, як багато важних справ у нас вже по перших невдатних спробах завмерло. Дехто був огірчений і опустив руки, дехто кинувся іншим способом радити

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 1. ТРАВНЯ 1934.

РОДУС.

ІДЕАЛІСТ.

Містер Стенлі Льорсестер, 62 літ, бездоганний, худощавий, лисий і страшенне багатий, рішився остаточно розпрощатись із життям іще нині вночі. Сто разів розчарований, не менше разів обріхуваний, не відчував він ніякої потреби, щоби тягти далі своє порожне, невеселе животіння. Мав усього досить. Досить кревняків, що чекали з годинником на його кінець, досить так званих приятелів, що постійно придумували нові трюки, щоб випорожнити його портфель, досить усього світа, що весь наповнений жадобою гроша...

Була 8-а год. вечір. Стенлі сів за своє бюрко і написав тремтючою рукою заповіт. Він відчував дивольську насолоду, уявляючи собі скажені лиця своєї рідні, коли вона довідається, відчинивши заповіт, що все своє майно записав на добродійні цілі. Коли клав підпис, засміявся коротким охриплим голосом, вложив аркуш до коперти і сховав її до шуфляди.

Звідси вийняв довгий револьвер. Дивився на нього непевним оком. Чого ще йому ждати? Та Стенлі почував, що ще перед його смертю мусить щось трапитись. Закі переїде в кращий світ, хоче ще зазнати якоїсь малої приємности, зробити малого збитка...

Його погляд спочив на в'язці банкнотів на столі. Всміхнувся. Хотів іще зробити собі останній жарт... Старий чудак ухопив в'язку і почав розсипати банкноти через вікно на вулицю.

Крізь віконце у кутку помешкання почав він стежити за тим, що діється на вулиці.

Вітер порозсипував банкноти, але мистецькою рукою з блискавковим поспіхом. Кільна з них упало на хідник, якийсь туман покрив маленькі східці перед крамничкою стрижія, інші збилися перед решіткою каналу. Навіть на дяку малого розвізного візка, що стояв перед домом, світився один банкнот на 100 фунтів штерлінгів.

Прохожі збіглись з усіх кінців. Хутко на хіднику повстала юрба. Чоловіки, жінки та діти бігли навпередки. Штовхались, тягли, штовхали, перли, проклинали і за кожний банкнот ішла окрема бійка. Навіть на дах візка вилізло пять осіб за 100-фунтовим банкнотом.

Стенлі сміявся. Сміявся у своєму сховищі як ворона. Ця мала вуличка сценка; боротьба всіх проти всіх, надолужила йому за всі ті удари, які завдали йому люди за життя.

Прохожих збігалось щораз більше. В одному кутку під воротами дому лежав іще 50-фунтовий банкнот досі незапримічений. І тут почалась нова бійка, що хутко охопила всю вулицю.

Тільки один не брав у ній участи. Був це молодий, блідий мужчина, що непорушно придивлявся цій метушні. Вітер зірвав 100-фунтовий банкнот і кинув його просто під ноги молодця. Але молодець не схилився. Він дивився за ним і кивав головою.

Стенлі не вірив своїм очам. Молодець мав сірий, витертий капелюх і явнощений лоєм вилинялий плащ. Мусів бути якимсь малим урядовцем. Стенлі ще раз виглянув крізь вікно. Молодець усе ще стояв на тому самому місці і приглядався то юрбі, яка перевалювалась, то банкнотові під його ногами.

Старий збіг униз сходами. Він пробивався крізь юрбу. Вхопив молодця за рамя і крикнув:

— Ходіть за мною! Це ваше щастя!

— Чим можу вам служити? — спитав молодець, коли вже сидів перед Стенлієм у його кімнаті.

— Як ви звете?ь?

— Робурт Уейльс.

— Ваш лрофесія?

— Рахівничий у фірмі Барлея і син.

Стенлі кивнув задоволений головою і звернувся до нього:

— Послухайте. Гроші, які валяються тепер на вулиці мої. Я викинув їх через вікно.

— Ви? — здивувався молодець?

— Так, я хотів ще перед своєю смертю раз добре забавитись за свої гроші. Хотів побачити, як люди за кілька банкнотів розбивають собі голови. Всі — з винятком вас.

— Я не міг — відповів молодець природно.

— Браво, молодий приятелю, браво! — гукнув Стенлі. — Ви не могли, бо для вас ця вулична бійка так само осоружна, як для мене. Бо і ви погорджуєте грошем, так само як я. Ви єдиний, що не зігнувся. Єдиний, що не вхопив за банкноти... Ви самі не підозріваєте, як мені це подобається у вас.

Стенлі стискав гостеві руку:

— Ви останній ідеаліст. Але таку силу характеру треба винагородити. Саме тому, що ви погорджуєте гріпіми, то будете їх мати

Стенлі підбіг до стола, витягнув чекову книжечку і записав щось.

— Так... прошу... тут маєте пять тисяч фунтів.

Після цього витягнув заповіт і подер його.

— Я хотів покінчити зі собою — говорив старець і очі йому блищали — але тепер буду жити далі. Ви звернули мені віру в людство.

Молодець ішов по сходах і думав:

Пять тисяч фунтів? Тепер усе добре... Тепер уже можу оженитись із Бессі... — і був щасливий.

Бо коли бачив на вулиці розсипані банкноти, не міг сарака при найкращому зусиллі схилитись, тому, що підчас останньої медальної прогулки, впучись на скелю, нарушив собі стрижень.

Переклав *А. Б.*

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі тканини
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

язані безробіття. І ото повстала у Львові кооператива „Гуртом", яка підійшла безпосередньо до інтересів безробітних та організує працю для своїх членів. Було це безумовно заслуженим завдяки первісно подуманого товариства для боротьби з безробіттям. Проте є це доказ, що ми безумовно переоцінюємось, що вже не признаємо меж для своєї енергії, зібраної на виконання якогось конечного завдання.

Не було причин огірчуватись і невдачами при основанні т-ва для боротьби з безробіттям. Бо й там раз підйнята ініціятива вже не згасла. Ініціятори — самі таки безробітні, що зі сумної практики знають смак безробіття, й професійна організація („Супруга"), яка майже день у день зустрічається з нуждою працюючого світу та гіркою долею тих, що раз лишились без праці — не могли спинитися над перешкодою для здійснення своєї ініціятиви. За поважна це справа — безробіття. І ото 23. квітня розходяться по Львові запрошення:

З покликом на письмо основанків „Товариства для дослідів над безробіттям"... маю честь запросити на основуючі загальні збори того Товариства, які відбудуться дня 26. квітня 1934. р." — Підписаний один з ініціяторів п. Іван Камінський.

Дня 26. квітня відбулися ті збори. Отворив їх п. І. Камінський, вказуючи коротко на важливе питання безробіття й перенесівлюючи короченьку а заразом досить довгу історію чаших турбот про ту справу.

Головою зборів вибрали п. посла Остапа Луцького. П. посол кількома думками дуже ясно представив далекосяглі завдання „Товариства для дослідів над безробіттям". Правда — це т-во не підходить до безробітного безпосередньо, не обіцює йому негайної матеріяльної помочі. Зате воно має дібратися до коріння безробіття. Т-во має розсліджувати можливости розбудови існуючих варстатів праці, щоби через це дати змогу приложити до них свої руки новим кадрам працівників. Т-во має розсліджувати широкі в час можливости творення нових варстатів праці, які дадуть хліб тому поколінню, яке відразу стає безробітним, не зазнавши смаку праці. Т-во має подбати про перевишкіл людей праці, щоби достосувати їхне знання до потреби ринку праці. Отже Т-во має розслідити вже пройдений нами шлях праці і можливости, що є перед нами та підготовити людей до потреби. Безумовно — є це новий осередок незвичайно важної праці.

На збори прибуло 38 членів нового Т-ва, які вибрали Раду й Контрольну Комісію Т-ва разом у скількости 20 осіб. До Ради в абучному порядку війшли такі особи: головою Т-ва посол Остап Луцький, а членами Ради пп.: дир. Герасимович Сильвестер, ред. Гладкий Гриць, д-р Гижа Іван, Дужий Микола, д-р Коберський Карло, дир. Колтунюк Ярослав, меп. Корчинський Михайло, інсп. Кузьмович Володимир, о. прелят Кунницький Леонтій, інж. Лучишин Іван, сен. інж Павликовський Юліян, ред. Паліїв Дмитро, інж. Палій Андрій, д-р Старосольський Володимир, інж. Творидло Микола, ред. Целевич Володимир, дир. Шепарович Юліян; до Контрольної Комісії вибрані пп.: д-р Волошиновський Стефан, Сполітакевич Іван і Бонковська Ірина.

Зараз по зборах відбулося перше засідання вибраної Ради Т-ва, яка уконституувалася таким чином: заступники голови: о. прелат Кунницький і д-р Старосольський, скарбник д-р Гижа і секретар ред. Гладкий. Крім того згідно з правильником Т-ва Рада вибрала діловий комітет Т-ва, до якого на внесення мец. Корчинського ввійшли пп.: дир Мартюк, пос. д-р Макарушка Любомир, Камінський Іван, Чижевичівна Стефанія і Жук Андрій.

Новому Товариству, перед яким величезні, але й нелегкі завдання, щасть Боже!

Гр. Гладкий.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

НАШ ПРОМИСЛ НА ВИСТАВЦІ У СТАНИСЛАВОВІ. — АКТИВНІСТЬ ЛЬВІВСЬКОГО КРУП-а.

Коли ці рядки дійдуть до наших читачів, виставка українського промислу у Станиславові мабуть буде вже зачинена. Призначена вона була на час від 22. до 29. квітня, після чого — як довідуємось — має переїхати до Сокаля. Чи і куди дальше вона переїде — покищо невідомо. Окр. Союзові Українських Кооператив у Станиславові поміг в улаштуванні виставки чимало теж львівський КРУП (Ком. Розб. У. Пром. при Техн. Т-ві), акцентуючи дуже міцно своє існування на виставці. КРУП виставив між іншим діяграми і таблиці, що мають наглядно переконати відвідувачів про наші успіхи за останні роки. Є в них чимало помисловости. Ось напр.: на таблиці нарисований блюк, на якому тягне кулі трьох розмірів завішений на другому кінці шнура лист із негативною відповідю на вчасному оферту на посаду. Над меншою кулею подавний р. 1914, і число існуючих у тому році наших промислових підприємств (7), над більшою рік 1924 і збільшене число підприємств до 12 і врешті рік 1934 і 38 промислових станиць. Над ним написано: Готових посад нема, закладаймо власні варстати праці. КРУП розвісив теж на стіні гасла в роді „Уміцуй ощадности творчо — тобто у промислі і торговлі", або „Вчися любити творче ризико" і ще інші в тому роді. Вони і оміщені теж у брошурці, виданій з нагоди виставки, ОСУК-ом, п. н. „Український промисл на виставці в Станиславові". Окремо видав КРУП летючки, в яких помістив „думки під розвагу українській суспільності", доказуючи власникові капіталу конечність і корисність уміщування грошей у промислі, а власникові ініціятиви і знання необхідність уперто йти до перемоги. Рівночасно пропагує КРУП необхідність основання Промислового Банку, як посередника між власником капіталу і власником ініціятиви.

„МУРАВЕЛЬ", ЕКОНОМІЧНА ГАЗЕТКА ШКОЛЯРІВ.

Заходом кооперативи „Чайка" при Торговельній Школі „Просвіти" у Львові появляється невеличкий обемом шкільний місячник, присвячений економічно-кооперативним справам. Досі вийшло два числа.

Польська хроніка.

ВІДВІДИНИ МІН. БАРТУ І ГОСПОДАРСЬКІ ВЗАЄМИНИ ПОЛЬЩІ І ФРАНЦІЇ.

Обговорюючи польсько-французькі взаємини в царині господарства на цьому місці, ми вже підкреслювали, що скупі контингенти Франції для ввозу польських товарів і труднощі торговельного поровуміння не дуже гармонізують з деклярациями про взаємну політичну любов. Тепер з приводу приїзду мін. Барту до Польщі зросли надії також на поправу господарських взаємин між нею і Францією. Газети цитують думку франц. міністра, яку він висказав в інтерв'ю зі співробітником одного варшавського щоденника. На занит, чи побут його в Польщі вплине теж на покращання господарських взаємин обох держав, п. Барту відповів: „Так, я вповні в тому переконаний. Я дістав у цьому напрямі інструкції з Парижа від п. Думерґа, які дозволили мені устійнити ряд засадничих справ з п. мін. Беком. На мою думку прийде поліпшення госп. і фін. відносин між Польщею і Францією". При іншій знову нагоді заявив п. Барту, що „в справах господарських дійдемо незабаром до конкретніших результатів ніж досі". Також згадав франц. гість про спекуляційний французький капітал (Жирардів!), яким обіцяв зацікавитись.

„П. Газета Гандльова" згадуючи повище в окремій передовиці д-ра А. Бжеґа надіється, що „і на господарському ґрунті найдеться відповідна форма порозуміння в царині так важких справ, як поглиблення товарового обміну, зафіксованого в торговельному договорі, узгіднення справи контингентів, мита, кредитові помочі" і т. д.

ПІДГОТОВКА „СВІТОВОЇ ВИСТАВИ". В ВАРШАВІ 1934 РОКУ ВЖЕ ПОЧАЛАСЬ.

Після познанської виставки 1929 року, що мала показати досягнення Польщі за перше десятиліття відновленої державности, планована „світова виставка" має показати 25 літні осяги. Саме докладно перед роком відбула своє конститууюче засідання Технічна Комісія виставки, яка покликала до життя 5 секцій: теренову, комунікаційну, меліор.-водопроводну, сили світла і тепла та огородництву. Від квітня ц. р. появляється окремий пресовий орган Тимч. Комітету п. н. „Виставка Світова". Перше число, яке є в наших руках, обговорює цілу низку організаційних питань і приносить багато інформацій про те, що досі зроблено.

ДОЛЯРОВА БОЛЯЧКА ТРЕВАЄ ДАЛЬШЕ. — ГІПОТЕЧНІ ВІРИТЕЛІ І СПАДОК ВАРТОСТИ ДОЛЯРА.

Факт подвійної валюти доляра і золотого в Польщі впродовж років занадто ввійшов в усі комірки господарського життя Польщі, щоби девалюація доляра могла пройти як важний, але не дуже поважний у наслідки епізод. Це все ще жива, актуальна справа будня, яка товчеться по банках, торг. і промислових підприємствах, у судах, у приватних розмовах і в пресі. В нас наново видвигнув цю справу „Український Бескид" у серії статтей п. н. „Долярова жививо". З уваги на те, що ця серія ще не скінчена, лишаємо наші завваження на пізніше. Покищо згадаємо ,що в польській пресі появляються дуже часто статті, які обговорюють долярову болячку з тої чи іншої сторони. Ось напр. гіпотечні вірителі кривдують собі, бо мораторійний закон з 23. березня 1933. заморозив їхні претенсії, відтак зниженно їм відсотки. Девалюація доляра зредукувала значно випозичений капітал і ще дальше зредукувала вартість отримуваних відсотків. Гіпотечні вірителі — мовляв — стали жертвою збігу обставин (мораторій не передбачувала девалюації), потерпіли почвірну кривду. І тому, на думку заінтересованих, треба або виключити долярові довги зпід діяння згаданого закону, або довготречинцеві гіпот. довги перерахувати по курсі 8.90 за доляра.

Світова хроніка.

НЕВДАЧІ МІЖНАРОДНЬОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ ВІДБУДОВИ. — НАПЕРЕД СТАБІЛІЗАЦІЯ ВАЛЮТИ, ПІЗНІШЕ ТОВАРОВИЙ ОБМІН.

На засіданні німецької групи Міжн. Торг. Палати зявився теж президент цієї Палати Фентенер фон Фліссінґен, який признав, що всі спроби відбудувати нормальні господарські відносини у світі при помочі міжнародних зусиль не довели до нічого. Устійнення вартости валют і полагодження справи довгів — це передумова господарських взаємин. Щойно після успішного поладнання цих двох справ зможе Міжн. Торг. Палата подбати за те, щоби докінче ожинити торговельні звязки поодиноких держав.

Ця заява, зложена в Німеччині, послужила аргументом, що ним справдує гітлерівська преса слушність нових потягнень нім. уряду в напрямі дальшої самовистарчальности. Треба, мовляв, себе рятувати, коли спільний рятунок не вдався.

БАНКОВІ І ВАЛЮТОВІ ПОДІЇ В АВСТРІЇ. — ЧИ ДЕВАЛЮАЦІЯ ШІЛІНҐА?

Австрія заповідає велику реформу своєї банковости і валюти. Передбачена є фузія себто обеднання двох великих банків „Вінер Банк-Ферайну" і „Кредіт-Аншталту" в один банк, якого капітал підвищений буде ще на 25 міл. шіл., зложений в цілости Австр. Нац. Банком. Перейдуть туди також активи і пасиви третього банку „Нідер-естерр. Ескомпт Гезельшафт", який перейде до промислу. Ця банкова реформа має на меті пристосувати структуру австрійської банковости до скромних розмірів теперішньої Австрії і її кредитово-фінансових операцій та віддати рішаючий голос Нац. Банкові. Разом із тим має бути переведена валютова реформа, якої вислідом буде вища оцінка металевих резерв Нац. Банку (замість офіціяльного курс клірінґовий). Рахунковий зиск 26 міл. шіл. буде ужитий теж на банкову реформу. Валютову *реформу вважають тотожною* з офіц. девалюацією шілінґа.

НОВА ВНУТРІШНЯ ПОЗИЧКА В РАДЯНЩИНІ

В половині квітня оголошено субскрипцію на позичку „другої 5-тилітки емісії другого року". Починаючи від т. зв. „першої промислової позички" перед сімома роками Москва щороку сягає до кишень своїх громадян, видушуючи все нові мільони для „промислу". В „Трибуні Радзецкій", більшовицькому щоденнику в польській мові, находимо ряд дописів з України, де в різних містах і сіль. колективах „з одушевленням" на 100 відс. підписали цю позичку.

В. Н-вич.

Китай обвинувачує Японію.

ЖЕНЕВА, ПАТ. Китайський делеґат у Женеві Гю зложив представникові міжнародньої преси заяву, що є відповідю на заяву японського представника Йокоями. Він гадає, що заява Йокоями потверджує японський плян домінації в Азії та на Пацифіку. Японські амбіції не обмежуються вже до Манджурії та Джеголю. Японія хоче узурпувати собі право вето та вета до всього Китаю та в справі китайських взаємин із Лігою Націй та іншими державами. Японський уряд запевнив собі теперішню поміч Ліги Націй, щоби сконсолідувати діяльність на Пацифіку та зєднити Китай. З тих самих причин Китай старається співпрацювати з великими закордонними державами. Цівітучий Китай був би чинником, що міг би причинитися до побореннн господарської кріси та став би чинником світового мира. Та саме того не хоче Японія. Щоправда, вона впевняє, що не бажає протекторату над Китаєм, усеж хоче протиставитися помочі закордону, яка булаб „шкідливою" для вдержання мира та порядку й сама собою хоче бути одиноким суддею в справі того, яка поміч є шкідлива. Отже, без уваги на свої заперечення, хоче здобути в Китаю упривілеєне становище, яке не дається погодити із суверенними правами Китаю та міжнародньою практикою.

Нині! Невідклично останній раз **„Гостинниця під Білим Конем“** найнижчі ціни.

НОВИНКИ

— **Залізнича катастрофа.** 29. квітня з год. 5.39 рано між стаціями Більче-Волиця та Миколаїв-Дроговиже вискочив зі шин наслідком зломання ресори тендер машини при особовому поїзді, що їхав зі Стрия до Львова. Поїзд спізнився на 204 хвилин. Раненых не було. Матеріяльні шкоди невеликі.

— **Шлюб вихрещеної.** В неділю відбувся в церкві св. Юра у Львові шлюб Каліхманівни з Немирова, яка перейшла на гр.-катол. віру з різницьким челядником Іваном Голіяном. Одержала вона на імя Марія Людмила. Батьки ще в останній хвилині старалися відмовити дочку, та вона не послухала. Після шлюбу з чоловіком відїхала до нової родини.

— **Пожежі.** В Устриках Дол., пов. Ліcько, повстала пожежа в хаті Ів. Свідерського. Загалом згоріло 5 господарств. Причина пожежі мабуть підпал. У Райському, пов. Ліcько, повстала пожежа в хаті Вання Тимочка. Вогонь перекинувся на сусідні будинки й згоріло 9 господарств. Шкоди є на 16.316 зол. Вогонь підложено.

— **Жид розібрав хлопа.** Володимирові Осьмакові з Немирова на львівському Ринку невідомий чоловік обіцяв працю в фабриці мила при пл. Голуховського ч. 1. Тут узяв від Осьмака в застав, що буде добре працювати його маринарку. Поліція арештувала того хитрого обманця Нелькена фальзе Зільбермана, якого Осьмак пізнав по розтятій губі. — Два обманці теж на Ринку обіцяли безробітному зі Станиславова посаду льокая в адвоката при вул. Крашевського. Тут безробітному сказали, що „не випадає“ входити до адвоката обдертому, тому безробітний віддав їм свої черевики, блюзку та капелюх. Сказали ще, що коли їх конференція з адвокатом протяглася би, хай сам війде до канцелярії на І. пов., де ждатимуть його. Безробітний ждав і не діждався своїх посередників. Колиж війшов до адв. канцелярії, довідався, що впав жертвою обманців, які втікли перехідною брамою.

— **Львівська хроніка.** Сторож огородничої школи Вілька Капітанська на Замарстинові пострілив нехотячи наймичку Пік, що переходила городом. — У Мендля Шульмайстра при вул. Гловацького 11. викрили фальсифікати „Радіону“ Шіхта. Хоч Шіхт заскаржив Шульмайстра, цей далі фальшував його виробн. Тепер конфіскували в Шульмайстра 2.500 підроблених картонів „Радіону“. — Поліція арештувала Із. Ляндесмана, який вислав співвласникові фабрики цукорків „Гавет“ Гамерові смертний приговор, коли на КПЗУ не дасть 10.000 зол.

— **Самогубство за поділ майна.** У Малехові біля Львова застрілився з кріса 30-літній Йосиф Брик. Він почувався покривдженим при поділі майна та з того попав у розпуку.

— **Душогубство на тлі конкуренції.** В Бірчі в мин. суботу вибрався на прохід із знайомим власник пекарні та крамниці Із. Кріґер. До Кріґера незамітно підійшов якийсь чоловік і пробив його кілька разів ножем. Ранений помер у шпиталі в Перемишлі. Перед смертю зізнав Кріґер, що вбив його з конкуренційних причин пекар Шим, Штарк. Штарка арештували.

— **Катастрофа в цукорні.** В варшавській цукорні Лярделія завалилося долівки 30 квадратових метрів, 25 стоників і кілька колірових стовпів і з цвітами впало до пивниці. Завинили тут інжинірн, що перебудовували салю. Завинив теж і сам Лярделі, бо, як кажуть, як він тому 30 літ був в Індії, якийсь ворожбит виворожив йому, що доживе гарних літ, як не перестане будувати ні на один місяць. Тому Лярделі будує все і перебудовує. В Варшаві побудував щось десять льокалів. Підчас катастрофи впало до підземелля 3 людей. Серед публики, що була на салі, счинився переполох. Жнди кинулися до дверей з криком: „Бють, стріляють!“

— **Воронов жениться в четверте.** 68-літній проф. Воронов оженився в Букарешті з 20 літньою австрійкою Шват. Це вже четверте подружжа Воронова, який, як впевняють, вповні сил. Приятель Воронова хірург Дартіль сказав що вік Воронова невідповідний вже для відмолодження.

СПОРТ.

УКРАЇНА — ПОЛЬОНІЯ (ПЕРЕМИШЛЬ) 3:3 (3:2).

Україна: Бутель; Скрегота, Олійник; Підлісецький, Кіцила, Бутель II; Лапчук, Магоцький, Кльош, Воробець, Максимів.

У перших 20 хвилинах Україна грала дуже добре і провадила навіть 3:0 і здавалося, що вийде з цих змагань переможцем. При стані 3:0 стріляли чорно-червоні карного, але Бутель II не умів його використати, стріляючи побіч воріт. До 20 хв. першої частини грала ціла дружина добре, потім виступив брак тренінгу в одних грачів, технічні браки у других, так що як цілість робила дружина відмінне враження. З нападі на перший плян вибився цим разом Магоцький, котрий від початку до кінця працював. Воробець працьовитий, у другій частині грав у помочі на місце розбитого Бутля II і був безперечно найліпшим змагуном України. Крайники Лапчук і Максимів мають добру голю, але грають слабо. В помочі добре держався Кіцила, Бутель II слабий, під кінець першої частини розбитий у другій не грав, так що Україна грала у 10-ку. Гра Підлісецького не могла захопити. В обороні разила непевність Олійника, Скрегота вже грав кращі змагання. Бутель І з трьох пропущених воріт повинен був щонайменше одні оборонити. У Польонії подобалася помічі і правий лучник. Слаба оборона і воротар.

Україна має гарний старт. У 4 хв. Кльош випускає Магоцького і цей стріляє перші ворота. В 6 хв. оборонець Польонії „кіксує“, мяч дістає Магоцький і добуває другі ворота. В 15 хв. Україна стріляє трете ворота (Воробець). У 19 хв. Бутель II перестрілює карного. Тепер до голосу доходить противник. У 28 хв. Польонія стріляє перші ворота і за мінуту другі по вилеті утля і з воріт.

У другій частині Польонія має легку перевагу і в 6 хв. добуває правий лучник треті вирівнуючі ворота. Гра стає гостра, обі сторони стараються добути рішучі ворота, але вислід остає незмінений. Видів 000. Суддював слабо п. Курцвайль.

ЗА МИСТЕЦТВО ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Погонь Стшелец 3:0 (1:0).
КРАКІВ. Краковія — Л. К. С. 4:3 (2:2).
КРАКІВ. Подгуже — Легія 2:0 (1:0).
ПОЗНАНЬ. Варта — Варшавянка 8:0 (2:0).
КАТОВИЦІ. Рух — Вісла 4:1 (3:0).
ВАРШАВА. Гарбарня — Польонія 2:0 (1:0).

ЗА МИСТЕЦТВО ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Погонь І Б — Другий Сокіл 1:1 (0:0).
ЛЬВІВ. Ресовія — Сьвітязь 5:1 (1:0).

ЗА МИСТЕЦТВО КЛЯСИ А.

ЛЬВІВ. Гасмонея — Єгуда 4:1 (3:0).
РЯШІВ. Огнісько — Ресовія II. 3:1 (1:1).

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

БУКАРЕШТ. Румунія — Югославія 2:1 (1:0). Змагання за мист. світа. 40.000 видців.

ПРАГА. Мадярщина — Чехословаччина 2:2 (1:2). Змагання за чашу Европи.

ЛЬОНДОН. На стадіоні в Уемблі зібралося 92.000 видців, що без огляду на хуртовину з громами приглядалися фіналам копаного мяча за чашу Англії. До фіналу станули дружини Манчестер і Портсмет. Вислід мечу 2:1 для Манчестеру. На змагання прийшли вісті з усієї Англії, Шотляндії та Ірляндії. Був і король Юрій, якому представили обі дружини.

НЕВДАЧІ ПОЛЯКІВ НА ДУЖАННЯХ ЗА МИСТЕЦТВО ЕВРОПИ.

РИМ, ПАТ. У дальших дужаннях за мистецтво Европи в Римі польські змагуни потерпіли ряд дальших невдач. У когутячій вазі Руда програв із шведом Тувесоном, у перцевій Дворака поборов швед Персон, у легкій вазі Байорека побив чех Прятіль, у півтяжкій вазі Генсевіньского побив лотиш Бетаіс, а в середній вазі Уняку побив на пункти мистець Европи Корифішер.

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мушліни, кренони, епонжі і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИН** Л. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 24-365

Нові книжки й журнали.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ, ілюстрований популярно-науковий журнал-місячник. Рік VII. ч. 5. Львів, травень 1934. Зміст: Місяць травень Франкові; Акад. І. Гвоздецький; В. Січинський: Чернигів; Е. Малик: Дещо з життя нашої зозулі; Я. Рудницький: Визначний укр. мандрівник XIX ст.; С. Б.: Медицина старовинного Єгипту; М. Андрусяк: Мих. Качковіський і укр. нац. рух; Р. Кахникевич: Дещо про електричні трамваї та залізниці; М. С.: Людський рід у цифрах; Я. Пастернак: Вандали в Галичині; В. Сімович: „Велико-українські“ вислови; М. Миханько: Українці лівні причинялись до уміньшення Відня; Освіта й виховання; Бібліотечний порадник.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Рогатин.

30. IV. Пепіна.
1. V. Корневільські дзвони.

З Рогатина їде театр до Бережан.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 30. IV. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем“.
Вівторок, 1. V. год. 7·30 веч. „Весілля“.

Театр Ріжнородностей.

Понеділок, 30. IV. год. 7·30 веч. „Фанні“, всі місця 1 зол.
Вівторок, 1. V. год. 7·30 веч. „Моя сестра та я“ усі місця по 1. зол.

Кіна.

АПОЛЬО: „Ординанс“.

АТЛЯНТИК: „Червоний вів“, „Виправа Чедюскіна“.

ВАНДА: „Велика клітка“.

КАСІНО: „Королева Христина“ (Грета Гарбо).

КОЛІСЕЙ: „Американський шал“, ревія „Жемчуг світа, ця жінка“.

КОПЕРНИК: „Шість жінок Генриха VIII“.

МАРУСЕНЬКА: „Демон золота“, „Підводне судно 170“, ревія „Марусенька з полірах“.

МІРАЖ: „Син джунглів“.

МУЗА: „Сховайте наші смутки“ (Лорель і Гарді).

ПАЛЯС: „Нещаслива ніч“.

ПАН: „Затроєні душі“ та ревія.

ПАСАЖ: „Лицарі степу“, „Що може Париж?“

СВІТ: „Пожежа над Волгою“.

СОНЦЕ: „Королівський любко“, ревія „Катаринка в сонці“.

СТИЛЕВЕ: „Паприка“ та ревія „Як на Гавані“.

ХИМЕРА: „Ніч кохання“ Джоже Мохіна.

УТІХА: „Пильнуй свого чоловіка“ та ревія „На деревляній сві“.

Закордонне радіо.

Понеділок, 30. квітня 1932.

8·00 Ранішня авдиція, 11·15 13·50, 14·55, 16·30 Репортаж із лету Варшава-Берлін. 11·30 13·00, 15·35 Гр. плити. 12·05, 12·33 Симфонічний концерт, 13·05 Збіжева біржа, 13·10 Господарські вістки, 15·50 Спів у супр. фортепяну. 16·10 Балачка, 16·20 Лекція фр. нови. 17·00 Фортепян, 17·30 Відчит про Міцкевича, 17·50 Оповідання 7Про хлопців зухів“, 18·10 Верховинські та військ пісні, 18·50 Жіночі часописи, 19·03 Всячина, 19·15 Наука стенографії, 19·25 Відчит, 19·40 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт легкої музики, спів, 21·00 Весна безробітних у Буенос Айрес, 21·15 Концерт з пляцу „Сучасна фортепянова музика різних народів“, 22·00 „Прощання“ муз. репортаж, 22·45 Гр. плити, 23·05 Танкова музика.

Вівторок, 1. травня 1934.

Відень (506,8) 9·15 Травневі пісні (Вінер Зенгер Кнабен), 9·45 Промова канц. Дольфуса, 17·00 Концерт, 19·15 Австр. нар. музика, **Мор. Острава** (259,1) 9·20 Хор. пісні, **Прага** (470,2) 8·45 Концерт, **Штрасбург** (349·2) 20·30 Концерт есп. музики, **Атльона** (531) 19·50, 20·30, 21·00 Спів, **Білгород** (439,8) 12·05 Популярні мельодії, 19·00 Пісоньки, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12·40 Пісні, **Штутгарт** (522·6) 17·35, 18·30 Нар. музика, **Беромінстер** (539,6) 19·10 Пісні, 21·10 „Царівна ная“, **Мілянo** (368,6) 13·00 Квінтет, 20·45 „Маскота“ оп. Одрана, **Рим** (420,8) 20·45 Скрипка (Аріго Серато).

Львівське радіо.

Понеділок, 30. квітня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 16·10 Солісти, 19·25 „Дер Айзерне Гелянд“ оп. Оберлайтнера, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, 17·50 50 Спів, **Прага** (470·2) 21·00 Дворжаків фестіваль (музика, спів), **Копенгаген** (255,1) 20·00 „Капельместерен“ оп. Пера, **Париж** (1649) 20·00 Вечір опер, **Білгород** (439,8) 16·30 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 20·30 Камер. концерт, **Гайльсберг** (291) 21·10, 21·35 Вокальний реціталь, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·30, 17·45 Пісні, **Мінхен** (405,4) 16·00 Концерт, 17·30 Симф. етюди Шумана, **Штутгарт** (522,6) 20·45 Симфонія ч. 1. ес дур Бородіна, **Осльо** (1181) 18·30 Вок. реціталь, 20·40 Хор. **Москва** (Сталін 360,6) 17·25 „Раймонда“ балет Глазунова, **Міляно** (368,6) 13·00 Легка музика, 21·00 Симф. концерт. **Рим** (420,8) 12·30 Квінтет, 22·00 Концерт скрипака Джодк Банара.

Вівторок, 1. травня 1934.

7·00 Ранішня авдиція, 11·57 Сигнал часу, 12·05, 12·33 Популярна музика з гр. плит, 15·05 Збіжева біржа, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Концерт сальонової музики, 16·20 Відч. „У вогні революції“, 16·35 Спів, 16·50 Концерт (фортепян, скрипка, віольончель), 17·30 Відч. про Словацького, 17·50 Відч. „У світі атомів,“ 18·10 Гр. плити, 18·25 Авд. „Бранденбурські концерти“, 18·53 Туристичний бюлетен, 19·00 Перші роковини конституції 3. травня, 19·15 Всячина, 19·40 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Трансм. з Варшави „Віктория та її гузар“ оп. Абрагама; в перерві: „В ресторані“, „Пригода“ 22·30, 23·05 Танкова музика.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Ділo“. З друкарні Вид. Спілки „Ділo“. Львів. Ринок 10.

Ч. 112 (13.657). Львів, середа 2. травня 1934. Pocztowe opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ҐРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-43.
„ Друкарні: 29-25.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Меблі гнуті і бюрові — Меблі огородові і лежаки — поручає
А. Конєвич і Син Львів, Баторія 14, тел. 76-00. Фабричні цінники.

Думки ріжних европейських державних мужів про можливости війни.

Прага, квітень 1934.

Відомий американський журнал от Нікебокер відбув недавно подорож по Европі і тут в інтерв'ю з ріжними державними мужами перевів ніби анкету про можливости війни.

В останній своїй статті в еспанському часописі „Ель Соль" Нікебокер реасумує всі ті думки про можливости війни, а виглядають вони так:

Президент Чехословаччини Масарик сказав, що війни не буде, бо нема на це грошей. Міністр Бенеш вираховує можливости війни в найближчих роках на 50 прц. Угорський регент Горті думає, що до війни не прийде, бо війна це за велике ризико. Югославянський король Олександер є певний, що війна не зачнеться на Балкані, а болгарський король Борис вірить, що війни не буде, як довго при кермі політики стоїть покоління, що пережило всі страхіття світової війни. На думку австрійського канцлера Дольфуса европейський мир залежить від збереження самостійности Австрії. Югославянський міністр закордонних справ Єфтич на питання чи тривалий мир забезпечено бодай на рік, відповідає, що так. Міністр закордонних справ Франції Бартю сказав: „Перед роком я писав, що війна у 1934 р. є неможлива, нині вже не можу бути цеї думки". Угорський премієр Ґембеш поставив собі таке питання: Мир на десять років? а відповів на нього так: „Так не думаю, хоч дуже собі цього бажаю". Відомий англійський політик Черчіль в англійському парляменті проголосив: „Жахаюся цього діла але він не так то далеко, може рік, може півтора". Муссоліні відповів коротко, але й дуже загадочно: Мир на десять років Німецький міністр Ґерінґ заявив: Гітлер це мир.

Особливу увагу звертав на себе факт, що в цих міркуваннях про можливости війни дуже часто згадується річниць десяти років. Американський журналіст пояснює це тим, що за десять років спогади про світову війну вже, так сказавши, зблідлуть, а далі цей річниць ставить він теж у звязок з десятилітнім німецько-польським пактом.

Коли всі ці думки порівняти з тим, що тепер діється у світовій міждержавній політиці — можна сміло сказати одне: цей мир, що в якого вірять державні мужі можна назвати „превентивним миром", який несе зі собою одно певне, а це певність загального зброєння. Це мир, що погоджується в цілому з давним гаслом: „Якщо хочеш мира, готуйся до війни". *М-к.*

АВАНС ЧУБАРА.

Власе Чубар був 11 років головою Ради народніх комісарів УССР, або як зрозумілій мовою був головою більшовицького уряду на Україні. За одинадцять років праці заслужився так добре для Москви, що його тепер призначили заступником голови Ради народніх комісарів СССР у Москві. Його наслідником на становищі голови уряду СССР став відомий малорос Любченко. Більшовицька преса вважає призначення Чубара на становище заступника голови Союзного совітського уряду в Москві великим авансом, тобто підвищенням на кілька щаблів у совітській бюрократичній драбині.

Кардинал Каковський на Волині.

ЛУЦЬК, 30. 4. ПАТ. До Луцька приїхав о. кардинал Каковський в товаристві епископа Пшездзецького на візитацію духовної семінарії східного обряду в Дубні.

Жиди оселюватимуться в Анґолі.

ЛЬОНДОН, 30. 4. ПАТ. До Лісабони приїхала спеціяльна жидівська делеґація на нараду з португальським урядом у справі оселення жидів в Анґолі. Кажуть, що португальський уряд погодився на кольонізацію. Також Англія прихильно поставилась до цього проекту. Тепер залишились ще технічні справи. Комісар Ліги Націй Ґіллєс Медовальд виголосить на засіданні ради важну енунціяцію щодо поселення жидів в Анґолі. Англійські організації рішились пожертвувати два мільйони фунтів на реалізування того плану. Метою кольонізаційного плану є утворити автономну жидівську державу під протекторатом Ліги Націй. Португальський уряд виступає проти таких планів бо не хоче допустити до того, щоби Ліга Націй вмішувалася до справ на його кольоніяльних просторах.

Австрійський парлямент радить.

ВІДЕНЬ, 30. 4. ПАТ. Нині відбуло засідання парляменту віце-президент Рамек. Посол Гамечель домагався, щоби парлямент розвязали. Цей вимог перепав. На засіданні прийнов канцлер Дольфус з міністрами, якого привітали оплесками. Засідання парляменту замкнули тому, щоби конституційна комісія переднискутувала низку урядових проектів.

Надзвичайний конґрес радикальної партії.

ПАРИЖ, 30. 4. ПАТ. Низові організації радикальної партії ведуть підготовку до надзвичайного конґресу, який відбудеться у Клермон-Ферран. На вчорашній нараді союзу радикалів департаменту Марни порішено домагатися від конґресу, щоби негайно перевів санацію в партії і притиснув до строгої відповідальности тих членів, які поповнили нечесні вчинки.

Троцького не пускають до Еспанії.

ПАРИЖ, 30. 4. ПАТ. З Мадриду повідомляють, що влада вислала прикордонним станицям жандармерії інтерпеляцію Троцького з приказом, не пустити його до Еспанії.

Перемога уряду Думерґа.

ПАРИЖ, 30. 4. ПАТ. При довершених виборах до парляменту в окрузі Нант побіду здобув міністр заграничної торговлі Сарро. Остаточний проект зміни Конституції повалився.

Непрошений опікун балтійських держав.

Цікава історія з балтійським пактом, якого ніхто не хоче з Совітами підписувати.

Львів, 30. квітня 1934.

Манія пактів з усіми і про все, яка огорнула Совіти, починає державам надоїдати. Правда, чим більше записаного паперу і чим більше підписів на ньому — тим менша його вартість: таку штудерну практику виявили тичелїття всесвітньої історії, а памятаючи про неї — мудрі дипльомати не вважають зовсім предметом вартним спору — ще один і другий проект пакту. І тому з приємною усмішкою всі всі такі проекти підписують, прилучаються до відповідного куртуазійного прикрашування пакту стереотиповою фразеольоґією про закріплення мира ще на одному міжнародньому відтинку. У висліді — як знаємо — наплодилось стільки пактів „неагресії" — поруч із пактами приязни і порозуміння — всіх з усіми, що властиво не повинно би на земній кулі бути ні одної точки — небезпечної для загального мира. Факт, що щораз частіше чуємо порівнювання 1934-го року до року 1914-го, видається на тлі тої „пактоманії" якимось дивним парадоксом.

Люди так привикли читати про щораз новий якийсь пакт, що справжню сенсацію викликала звістка, що проект балтійського пакту згинув фіяска. Вже віддавна товклась по пресі справа того пакту, який — за ініціятивою Совітів (хтож би інший гнався за „мировими ґарантіями"!) — мали підписати: Польща, Совіти і балтійські держави. Потім та справа затихла, вже повисла у воздусі, але було прилюдною тайною, що Польща делікатно від тої імпрези відмовилась: формально покликуючись на неузгіднене становище балтійських держав, фактично з огляду на польсько-німецьке порозуміння і на совітську тенденцію надати балтійському пактові протинімецький характер. Але про це — як згадано — преса дискретно мовчала і цієї теми взагалі не порушувала.

Аж ось раптом вибухла бомба: у Москві і Берліні появляються офіціяльні комунікати про пропозицію, яку Совіти зробили Німеччині підписати балтійський пакт, і про відмовну німецьку відповідь! Очевидно, совітський комунікат „дисловлює жаль", що Німеччина не підхопила совітської ініціятиви затіснити „розхитані" взаємини між обома великодержавами, а совітська преса старається ту німецьку відмову використати для антинімецьких пропагандивних цілей: що ця відмова санціонує ґуґенберґівський меморіял і розенберґівські концепції, що німецький „імперіялізм" та „інтервенціонізм" скинув маску і т. д. Зате совітська преса не вдається в аналізу мотивів, поданих у відмовній німецькій відповіді. Тимчасом ті мотиви дуже цікаві: Німеччина „не припускає", щоби балтійським державам грозила небезпека від Совітів; застерігається рішуче проти підсувания агресивних думок Німеччині, при чому пригадує заяву Гітлера; одночасно не вірить, „щоби незалежність і недоторканість" балтійських держав „могла бути загрожена третьою державою" (виразно мова про Польщу). Льогічно — Німеччина не бачить ніякої причини такий пакт заключувати. Зате висловлює своє „здивування", що Совіти приходять тепер до німців з тою самою пропозицією, яку передтим зробили і — безуспішно — дебатували з ким іншим (поляками). Цей останній закид Літвінов простує: мовляв Польщі Совіти пропонували підписати спільну „декларацію" в справі безпеки балтійських держав, а Німеччині — підписати „протокол"! Повстання цілком переважає: різниці між „декларацією" і „протоколом" не вмів би добачити дипльомат школи кардинала Рішельє, а не то „пролетарський" політик!

Та найвеселіше в тій історії, що самі балтійські держави зовсім не є захоплені пактами, деклярціями чи протоколами, які мають „гарантувати" їхню самостійну екзистенцію. Нав. фін-

Данція просто відмовилась підписати дольсько-совітсько-балтійський пакт. В той спосіб протектори протегують „покривджених" — проти їхньої волі!...

Гра йде за сферу впливів над Балтикою. Але гра йде теж за шляхи, за концепції реорганізації Сходу Европи, яка обхопилаб і Балтик. Гра за високу ставку. В усякому разі покищо в цій грі — Совіти скомпромітувалися. Їхній страх, що каже для себе самих (не для балтійських держав) шукати гарантій у пактах, доводить вже до смішности.

Жертва шантажу.

ПАРИЖ, ПАТ. Слідчий уряд у Діжоні переслухав одного журналіста, який дав йому фотографію документів, що мають доказати, що Пренс упав жертвою шантажу. Зізнання свідка можуть звернути все слідство на зовсім нові стежки.

Таємний винахід.

ВІДЕНЬ, 30. 4. ПАТ. Сенатор Марконі, який святкує 60-ліття своїх уродин, працює на своїм кораблі „Електра" над новим таємним винаходом. Марконі заявив, що за рік або два оголосить винахід не менше сензаційний, як висилка радіевої телеграми у 1901 р. через Атлантійський Океан. Лябораторію Марконія береже окрема сторожа.

ГЕТЬ З ФАШИСТАМИ!

ПАРИЖ, 30. 4. ПАТ. У Барсельоні відбулася велика протифашистівська маніфестація, в якій взяло участь 40.000 членів лівих політичних організацій крім комуністів. Маніфестанти дефілювали перед президентом Каталонії д-ром Масією, який виголосив промову, взиваючи до обєднання і оборони волі.

—o—

Маніфестації в Румунії.

БУКАРЕШТ, 30. 4. ПАТ. Вчора відбулася велика маніфестація декількох тисяч студентів у шану короля Карла II. Після віча на університетській площі, де виголошено декілька промов, підкреслюючи вірність королеві, студенти перейшли головними вулицями до палати короля. Коли король появився на бальконі, студенти привитали його овацийно, а голова корпорації студентів виголосив палку промову. Король подякував студентам за маніфестації та запевнив про свою любов до молоді.

Після поїздки мін. Барту до Польщі.

Голоси чеської преси.

Прага, квітень 1934.

При своєму відїзді з Польщі Барту заявив, що його поїздка до Варшави дала позитивні висліди. Що розумів Барту під цими „позитивними вислідами" лишається загадкою, бож загадкою лишається зміст найважнішої розмови міністра закордонних справ Франції з фактичним керманичем політики Польщі маршалом Пілсудським. Те, що про цю розмову пише там польська, як і закордонна, а між тим і французька преса, це тільки комбінації та здогади. Говориться, що лиш початок цеї розмови вівся в присутности міністра Бека, а далі вона продовжувалася вже зовсім довірочно лиш між Барту і Пілсудським. І що було саме змістом цеї довірочної розмови не знає ніхто, не знають цього навіть французькі журналісти, які супроводжають Барту на цій його політичній подорожі, а які мали точні інформації про всі варшавські розмови Барту.

Ранне видання пражського денника „Чеського Слова" з дня 26. IV., що стоїть близько до особи міністра закордонних справ Чехословаччини д-ра Бенеша, пишучи про те, що Барту говорив з Пілсудським теж про чехословацько-польські взаємини, звертає особливу увагу на вислів Барту до співробітника „Курєра Варшавского", в якому Барту заявив, що хоче заховати цілковиту дискрецію, якщо йде про відношення Польщі до сусідних держав, щоби — мовляв — не ускладнювати непотрібно ситуації. „Чеське Слово" гадає, що Барту мав на думці головно відношення Польщі до Литви.

Переглядаючи білянс вислідів поїздки Барту до Варшави „Чеське Слово" зводить його до такого одного остаточного результату: Польща застерігла собі цілком вільну руку в політиці супроти Німеччини і хоча Польща не думає зрікатися всіх тих вигід, що їх дає союз із Францією, то все таки вона буде і надалі вести самостійну закордонну політику головно супроти Німеччини й СССР.

Інший чехословацький денник, який теж стоїть близько міністра д-ра Бенеша „Лідове Новіни" вважає, що для Чехословаччини з розмов Барту в Варшаві особливо важним є той факт, що Пілсудський в обговоренні середньоевропейської ситуації, підкреслив лиш союз Польщі з Румунією. Таким чином Пілсудський — на думку „Лідових Новін" — вказав на цілковите десінтересман Польщі в питаннях середньоевропейських, отже і в т. зв. надунайській проблемі і в питанні т. зв. аншлюсу. Таке становище Польщі подиктоване її теперішним відношенням до Німеччини.

Ці самі „Лідове Новіни" в числі з наступного дня в статті „Чого очікує Польща з варшавських нарад" кажуть, що Франція дістала згоду Польщі для свого дальшого поступування в Женеві, а зате Франція зобовязалася підтримувати **змагання Польщі визволитися з рямців меншинових зобовязань**, які „не відповідають новому міжнародньому положенню польської держави". Не від речі може буде тут пригадати нашим читачам польську резолюцію внесену на останньому засіданні Союзу Народів польським делегатом гр. Рачинським, в якій Польща домагається, щоб зобовязання про охорону меншин, вложене лиш на деякі держави — між ними і на Польщу, були поширені на всіх членів Союзу Народів. Далі Л. Ч. подають, що Франція дістала теж запевнення від Польщі, що Польща буде рука в руку з Францією старатися про вступлення СССР. до Союзу Народів.

Поза цими трьома більше маркантними голосами чехословацька преса досить скупа в оцінці вислідів поїздки Барту до Польщі. Вона цитує переважно лиш голоси чужої преси, головно французької. Треба думати, що чехословацька преса жде аж на висліди пражських відвідин Барту, так як ці обі поїздки французького міністра закордонних справ стоять в найтіснішому звязку.

М-и.

Чи Ви вже зложили книжки або даток на купно доброї книжки для наших братів на заході?

Боїться, щоби його не схопили до Польщі.

РИГА, ПАТ. Із Ковна повідомляють, що бувш. премієр Вальдемарас, який тепер живе в Карасах, нездужає на переслідуючу манію. Кілька днів тому Вальдемарас повідомив міністерство внутрішніх справ, що йому грозить схоплення та вивезення до Польщі. Міністерство перевело слідство й устійнило, що побоювання Вальдемараса це овоч його буйної уяви.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 2. ТРАВНЯ 1934,
(З конкурсу „Діла" під гаслом „Кожний може стати письменником").

МИКОЛА ВОЛОДИМИРІВ.

Арештанти.

І. АКУРАТНИЙ РЕГУЛЯМІН або: НІЧЛІГ У СІНЯХ.

Мій знайомий живе з родиною на передмісті. Кілька днів тому трапилась йому дивна пригода:

Рано-вранці, ще й сусідські півні не співали, почула жінка, що в сінях щось наче порушилось...

Собак у них нема, котів теж. Слухає — тихо. Може приверзлося зпросоня. Заснула.

Чоловік памятає добре: звечора зачинив сінешні двері на ключ, на защіпку і засувку, а щось наче стукнуло... Слухає — — тихо. Ще — ні чирчирк. Померещилось та й годі. Заснув.

Повставали, готують сніданок, про нічні „страхи" забули.

Виходить жінка до сіней — дров треба було, чи вугілля, — аж глянь: за скринею щось лежить...

На мент задеревіла, а там прожогом назад у хату:

— Ух, ух! Рятуйте, Злодій! Злодій у сінях!

Вийшов господар. Перед сінешними дверима стояв парубок, схопивши рукою за клямку:

— Ти хто?!

Він опустив руку.

— Добрийдень вам — каже — дозвольте зайти в хату...

Зайшли. Сіли.

— Не гнівайтесь, хазяїне, що не просившись, переночував у вас... Ще вчора під вечір випустили мене з тюрми. Мені в село далеко, сорок верств, поночі йти не хотілося. Кажу до тюремного дозорця: Будь ласка, пане, залишіть мене ще одну ніч у тюрмі, завтра раненько піду собі і вам щиро подякую. Не відмовте, прошу, дозвольте ще одну ніч.

— Ні — каже — не можна ані години більше!

Ми вилускаємо акуратно. Речинець скінчився, марш, куди хочеш.

— Не помогло нічого. Взяв я оцей свій клуночок і подався. Не пропаду, думаю, між добрими людьми. Став я проситися на ніч, заходив до кількох хат, — всюди подивляться на мене, дехто спитається, звідки йду, — та й гонять з хати: Йди геть, злодію, у нас нема місця для тебе. Обидно стало слухати, — я зроду не крав ніколи... Ходив я, ходив вулицями, аж зайшов до вашої хати.

Двері були відхилені, нікого на дворі не видно, то я й забрався в сіни і засунувся в куток за скриню. Не хотів просити, боявся, що проженете, а рано — думаю — вийду непомітно та й у дорогу. Ви зачинили після того двері, я лежав, затаївши дух, щоб не запримітили. Вибачте, що перелякав вас... А тепер прощайте. — Він устав.

Господар затримав його:

— Сідайте, напетеся з нами чаю, вам далеко додому, — та розкажіть нам дещо з тюремного життя.

ІІ. СОЛІДНИЙ ЛЬОКАТОР.

У місті шу-шу, шу-шу, шу-шу. Облетіла всіх святотатська вістка: злодії обікрали костел. Багато дечого забрали. Загальне обурення.

Органи безпеченства поставлені на ноги, порушені всі пружини, — злочинці мусять упасти в руки. Не мине їх кара.

По кількох днях зловили.

Один був. Якийсь тип без паперів і „довідів особистих". Облертній, *аврослий*.

Сюди його, туди його і — суд.

У суді: Як називаєтеся?

Тип: Мусій Хрін.

Суд: Років?

М. К.: Буде з тридцять...

С.: Звідки?

М.: З Радянщини втік.

С.: Чому?

М.: Бо там таке... що погано, їсти нема.

С.: А як перейшли кордон?

М.: Перейшов — —

С.: Ну, а ви знаєте, що костел гріх обкрадати?

М.: Не знаю, не чув... усі кажуть, що не гріх — —

С.: Гм...

М.: Гм...

С.: Нащож ви це робили?

М.: Їсти хотілося.

(Нарада суду).

Присуд: За такийто злочин, на підставі такогото параграфу, такогото Мусія Х., радянського підданця, засуджуємо на рік вязниці. Чи підсудний хоче ще щось сказати? Чи приймає кару?

Мусій сяє на цілому зарослому лиці, блаженно посміхається, задоволено жмурить очі.

С.: Ну?

Мусій кланяється:

— Дякую, дякую сердешно вашмосцям... Якщо можна просити, то будьте ласка, вельможнее панство, дайте хоч два роки, хоч два...

Суд переморгнувся, в декого дрогнули вуси, — та сміятися в таку поважну хвилину не годиться. — Вязниця дістала солідного льокатора.

ІІІ. „Шпик".

Недовго він і сидів. Засудили мужика на смерть. Такого простого мужика, зовсім простого. А він про це і не знав. Щось багато-багато говорили: раз голова, раз прокуратор, раз ще хтось, то знову голова, то знову прокуратор, прокуратор-голова, голова-прокуратор, хто їх там розбере, в голові закрутиться. Він і не дуже розумів їх, що вони таке говорили.

Питалися: Що ти передавав через межу на той бік?

Мужик: Або я знаю..., папери якісь — —

— Де ти їх узяв?

— Панок якийсь дав, казав передати — —

— Знайомий?

— Ні, незнайомий.

Нова виборча ординація

до міських рад.

VII.

ПОДІЛ МАНДАТІВ ПОМІЖ КАНДИДАТІВ.

Після закінчення поділу мандатів поміж листи кандидатів, окружна виборча комісія починає устійнювати, котрих зпоміж кандидатів вибрано до міської ради (§ 40 уст. 1). Про першенство і чергу вибору до міської ради поодиноких кандидатів дотичної листи рішає черговість, розмірна більшість голосів, відданих важно на поодиноких кандидатів тої листи. На випадок, коли однакова кількість голосів впала на двох або більше кандидатів, першенство до мандату має кандидат, поміщений на першому місці листи, а про першенство поміж іншими кандидатами, рішає жеребок, витягнений предсідником виборчої комісії (§ 40 уст. 2).

Коли на листу припадає більше як один мандат, а кандидат, поміщений на першому місці тої листи — згідно з повищими засадами не дістав би мандату, тоді треба зачислити додатково на користь того кандидата надвишку голосів, яку дістали інші кандидати тої листи понад число т. зв. квоти себто означеної виборчою листою. Коли загальну кількість голосів, яка впала на дану листу поділимо на число мандатів поставлених із тої листи, тоді дістанемо т. зв. квоту себто необхідну скількість, щоб дістати один мандат. Дроби, що залишаються з ділення заокруглюємо вгору до цілости (§ 40 уст. 3).

Коли число кандидатів, на яких голосували з дотичної листи, не вичерпає повної кількости мандатів, признаних тій листі, тоді решту мандатів розділюють між інших кандидатів тої листи у тій черзі, як вони поміщені на листі (§ 40 уст. 4).

Приклади. Листа ч. 1 одержала 2 мандати. Кандидат А осягнув 306 голосів: кандидат Б осягнув 1656 голосів; кандидат В осягнув 654 голосів.

Тому, що кандидат А, поміщений на першому місці листи не міг би дістати мандату (лише Б і В), а листа ч. 1 має більше, як один мандат, тому треба загальне число голосів, що впали на листу ч 1 (306 + 1656 + 654) — 2616 поділити через кількість здобутих мандатів, отже через 2 і надвишку голосів інших кандидатів понад осягнену решту зачислити на користь кандидата А:

2616 : 2 = 1308; 1656 — 1308 = 348 голосів.

Таким чином кандидат А матиме 306 + 348 = 654 голосів; кандидат Б матиме 1656 — 348 = 1308 голосів; кандидат В матиме 654 голосів.

Перший мандат дістає кандидат Б, другий мандат дістає кандидат А, бо хоча і має таку саму кількість голосів що і кандидат В, то має першенство до мандату тому, що займає перше місце на листі кандидатів. Листа ч. 2 осягнула 5 мандатів.

Кандидат	Г	дістав	800	голосів
„	І	„	1512	„
„	Д	„	1200	„
„	Е	„	1200	„
„	Є	„	0	„
„	Ж	„	0	„

І. мандат дістає кандидат Г; ІІ. мандат дістає кандидат Д; ІІІ. мандат дістає кандидат Е; IV. мандат дістає кандидат І. Тому, що лишається ще один мандат, а за решту кандидатів тої листи не голосували, тому пятий мандат припадає черговому кандидатові, себто Є. Листа ч. 3 дістала один мандат.

Кандидат	З	дістав	240	голосів
„	І	„	240	„
„	ı	„	240	„
„	К	„	224	„

Тому, що кандидат З, поміщений на першому місці листи, дістає він мандат, хоча має таке саме число голосів, яке дістали кандидати І та І.

Загальний вислід виборів в окрузі такий:

Вибрані до міської ради: з листи ч. 1 кандидати Б і А; з листи ч. 2 кандидати Г, Д, Е, Г; з листи ч. 3 кандидат З.

ЗАСТУПНИКИ РАДНИХ.

Заступниками радних у поодиноких виборчих округах признається тих кандидатів з дотичної листи, які мандату не осягнули, а придбали найбільшу з черги кількість важних голосів. Число заступників радних з кожної листи не може бути більше, ніж припадає на цю листу мандатів радних (§ 41 уст. 1).

Коли на заступників радних треба більше осіб, ніж вони поміщені на листі кандидатів, тоді заступниками стають особи, що поміщені і на дальших місцях листи. (§ 41 уст. 2).

Колиж після вибору радних, решта кандидатів не обсадить усіх місць заступників радних, тоді на вільні місця не вибирають уже нікого (§ 41 уст. 3).

Після устійнення висліду виборів, окружна виборча комісія зладжує протокол, до якого вписують прізвища членів окружної комісії, та чинности окружної виборчої комісії, а передовсім все те, що торкається ходу голосування; крім того вписують імена, прізвища, вік і місце замешкання вибраних радних і їх заступників. Протокол підписують члени окружної виборчої комісії (§ 42).

Виборчий протокол з усіми виборчими актами окружна комісія пересилає негайно головній виборчій комісії, яка перевірює протоколи й обчислення висліду виборів та поправляє можливі помилки підрахунку голосів. Опісля на основі тих протоколів виготовляє загальний звіт про вислід виборів у цілому місті з усіх виборчих округ та оголошує вислід афішами. Зі своїх чинностей комісія зладжує протокол, який підписують предсідник і всі присутні члени (§ 43 уст. 1).

Виборча комісія мусить в оповіщенні подати:

а) число відданих важних карток до голосування в кожній виборчій окрузі;

б) число важних карток до голосування відданих у кожній окрузі на поодинокі листи кандидатів;

в) число мандатів, придбане поодинокими листами кандидатів;

г) імена, прізвища, вік і місце замешкання вибраних радних у кожній окрузі з кожної листи кандидатів;

д) імена, прізвища, вік і місце замешкання заступників радних з кожної листи кандидатів;

е) зміст постанов про виборчі протести (§ 43 уст. 2).

НЕВАЖНІСТЬ ВИБОРІВ.

Вибори є неважні:

а) коли стверджено, що в дотичній виборчій окрузі при виборах були підкупства, фальшування або якінебудь хитрощі, а ці проступки могли вплинути на вислід виборів;

б) коли вибори переведено незгідно з постановами цього розпорядку, а помилки наслідком цього вплинути на вислід виборів (§ 44).

Від 1. травня ц. р.

Бюра Адміністрації „Діла“

відчинені

до години 6. вечір.

Літ ніг, рук, пахвин і ін. усувається через вживання спеціяльного пудру „CSAVE“

Мільони вдячних 68/27 2—3

Перфумерії **С. ФЕДЕРА**

Сикстуська ч. 7. — Львів. — Копернина ч. 15 а

— А нащож ти брав від нього?

— А дав мені десять золотих..., де їх тепер заробити?

— А ти читати вмієш?

— Неграмотний, прошу панства — —

— Крутиш, Грицю!

— Та де...

Справа ясна, політична. Шпик. Повісять.

Пришкандибала жінка з села. Малощо не спізнилася, та раніш не могла, не було з ким дітей покинути.

Зустрілися в суді на порозі.

Вона: То оце вже й суд? — —

Він: А суд. — —

— А я тобі хліба принесла — —

— Мабуть не треба, щось не хочеться —

— А додому хутко?

— Мабуть, що ні: хутко

— А щож казали?

— А хто їх зна, багато балакали. якийсь лишгуж, смерть —

— Яка смерть?

— Мабуть повісять, чи що — —

(Маленька павза).

— То таке, старий, шкода, що я таку дорогу ходила.

— А шкода, стара.

— А тобі мабуть уже не ходити?

— Мабуть, що ні... — —

— То тобі й чоботи непотрібні, га?

— Мабуть, що не — —

— То скидай чоботи, я їх додому заберу, пригодяться.

(Скинув чоботи, вона тут-же завязала їх у торбу).

— Ну, то бувай-же здоров, старий, а не забувай за нас — —

— Будь здорова, стара, а доглядай там дітей — —

— Не хутко побачимся — —

— Мабуть, що ні...

Стара потюпала з торбиною у село. Старого повели. Таке їх було побачення.

—o—

Боротьба проти більшовицької преси.

Харківські „Вісті“ з 8. 4. подають дуже цікаву постанову харківського обкому КП(б)У, в якій між іншим говориться: „Районова преса сигналізує низку фактів знищення колгоспних стінгазет куркульсько-петлюрівськими елементами, підкуркульниками та комуністами, що збюрократились і втратили партійне лице. У кулажинському колгоспі, пирятинського району, викритий у стінгазеті підкуркульник С. Шипайло зірвав стінну газету і знищив її. У колгоспі ім. Калініна, онопріївського району, сиз розкуркуленого, якого судили давніше за зрив державних заходів, Юхим Довгопол, за допомогою своєї сестри знищив стінну газету, яка викрила його як класового ворога, дезорганізатора колгоспників і симулянта. Голова просянської сільради купянського району, М. Самойлов, зірвав зі стінної газети замітку, в якій викривалась його безділяльність. Голова колгоспу ім. 8. березня, козельщинського району, член партії Минитенко, зірвав стінгазету, в якій було відзначене незадовільне готування колгоспу до сівби, і погрожував селькорам розправою. Про подібні факти повідомляють також і з липово-долинської, чутівської, н.-водолазької та інших районів.

„Вважаючи, що ці факти свідчать про недостаточну боротьбу органів прокуратури і суду, а також і редакцій газет проти затискувачів (?) селькорівської критики — бюро обкому ухвалює: Запропонувати облпрокуророві тов. Брову („стопроцентовий“ українець — УБ) перевірити по кожному із відзначених тут фактів, яких заходів вжили районні прокурори до покарання осіб, що знищили стінгазету. Якщо тих осіб не притягнули до відповідальности, або покарали недостатньо, негайно переглянути ухвали райпрокурорів або нарсудів і показовим порядком судити зривачів стінгазет з усією суворістю революційного закону. Райпрокурорів і нарсудів, що не виступали на оборону селькорів, також притягти до суворої відповідальности. Про вжиті заходи повідомити бюро обкому не пізніше 15. квітня 1934 р.

Про волю „революційних“ судів згадувати не варто, цеж „буржуазний“ винахід. Але потішаючим фактом є, що і призначених московським урядом прокурорів зарахували тепер до цілого українського населення, яке бореться з московськими агітками.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ

на шайові мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки

З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ“ — Ст. ЗАЛЄСКА

вул. Галицька ч. 18.

Москва витискає знову з населення 3,5 міліярда папірців.

Московський уряд наказав перевести державну внутрішню „позичку“ другої пятилітки. У наказі підкреслюється „цілковиту добровільність“ позички. До гострішого витискання грошей з населення московський уряд заохочує „сокільські республики“, полишаючи їм ласкаво за роботу 15 проц. цілої здобичі. На дворах „позички“ рахує очевидно, дуже незначна частина населення, бо її мають звернути по 10 роках. Зрештою і попередні позички виплачує московський уряд грішми, що втратили майже всяку вартість. Торгсін числить тепер за один золотий рубель 64 папероваи.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

Проти французько-московської приязни.

„Журналь де Женев" пише у статті „Дипльоматичні подорожі" про відвідини Барту у Варшаві та Празі і Сувіча у Льондоні таке:

„І один і другий дискутують зі своїми співрозмовцями спільне питання: евентуальне приступлення СССР до Союзу Народів, яке займає увагу урядів після того, як Женеву покинула Японія та Німеччина. Своїм непривітним становищем ці дві держави, противниці більшовизму, піднесли Совіти на педестал та підготували в дійсності їх кандидатуру до Союзу Народів.

Перша Франція, а потім Мала Антанта, пізніше також інші держави, занепокоєні оборотом подій, гадали, що вони повинні шукати славнозвісну стару „рівнovагу держав", щораз прихильніше слухаючи майстрів національного та соціального поневолення. Варту, від якого можна було б сподіватися чогось ліпшого, став комівояжером більшовицької кандидатури у східній Европі та прихильником констеляцій, що в дивний спосіб загадують становище перед самим вибухом світової війни. Коли перед 1914 р. союз республиканської Франції з царською Росією мав славу противприродного союзу, — що можна сказати про нове порозуміння між державою, яка більш ніж яка інша має завдання боронити західну цивілізацію, з московськими потентатами, що вгілюють східну систему гноблення та переслідування?!

І таку політичну операцію хочуть прикрити плащем засад Союзу Народів?"

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

Серед наших „русских".

ЯК ЗАДОВЖЕНИЙ „НАР. ДІМ".

„Пробоєм" (ч. 2) приносить отсі ревеляції про справи львівського „Нар. Дому", зокрема про його задовження: „Ось ваш штаб (роз. „Р. С. О.") поширює „во всеуслишаніе" слухи, що від 1. 5. заряд „Н. Домом" переймає „колегія пятьох". (Фатальна пятка завсіди мусить бути, тільки її звена разураз міняються: з давних, т. є місяць тому названих нині лишаються тільки пп. Гулла, Цебринський і Яворський. Як зачуваємо, д-р К. зрікся тієї почести, з нових кандидатів є п. Ганасевич, пяте місце мабуть ще вільне. Усі зпід старої фірми РСО). Мабуть вже є запевнена конверсія довгів, так, що річно має бути амортизовано 60.000 (шісдесять тисяч) золотих, ну і біжучі проценти. Платні відразу мабуть мусілиб бути залеглі податки і судові кошти.

Приймаємо „ен бльок", що усі ці заповіди здійсняться, особливо, що буде дана інтересованими вірителями згода на конверсію довгів та сплату тих довгів у ратах по 60.000 золотих річно, та звераємося до одного з наших найдосвідніших правників і знавців справи із запитом, що на його думку буде дальше. І дістаємо таке пояснення: **Загальна сума довгів „Н. Дому" перейшла півтора міліона золотих.** Залеглости в процентах, податках, судових коштах і т. д. переходять **600.000 (шістьсот тисяч) золотих. Разом ок. два міліони двіста тисяч зол.** Річний процент від цього довгу вичесе ок. 220.000 зол. (двіста двацять тисяч золотих), дальше неминучі ще й судові кошти. Вже першого року прийшлось би платити ок. 220.000 зол. процентів і т. д., 60.000 зол. рату довгу, до цього кошти адміністрації, біжучі податки, неминучі судові кошти, а таки негайно 600.000 зол. залеглостей. Разом першого року прийшлось би заплатити ок. 900.000 зол., а мабуть і цілий міліон золотих. В дальших кількох найближчих роках ок. 300.000 (триста тисяч) золотих. Цей рахунок ставить цілу згадану концепцію під поважним знаком питання, бо звідкіль у нинішніх умовинах добути один міліон золотих, що має бути платий негайно майже в цілости? А то і в найближчих роках при нинішній господарській скруті майже безвиглядно представляється спроможність сплати около 300.000 золотих річно з маєтку із вельми невдачною адміністрацією, коли візьмемо під увагу, що навіть бездоганно адміністровані, куда більші майна польських магнатів не дають тепер навіть у приближенні таких доходів.

Як бачимо, вигляди препогані, хочби і ціла концепція теперішніх генералів з „РСО" здійснилася.

Наш висновок: „Великою політикою" тут уже нічого не вдіете. Треба вернутись до „малої політики". А „мала політика" — це приязність, це співпраця загалу, цілої суспільности. Та не суспільности в розумінні генералів з „РСО", бо для тієї суспільности як показчик її ефективної фінансової спроможности і одна тисячка золотих за багато. Тільки тієї другої суспільности, що в теорії генералів з „Р.С.О" не істнує. Тільки що якраз ця друга суспільність не дасть ані одного сотика, поки панове генерали з „РСО" не підуть „в отставку". Особливо, що спасати „Н. Дім" у такому стані, у якому він находиться нині, могліб бути наказом не матеріяльного інтересу, тільки національної гордости, що вимагає ще одної жертви".

НОВА УПРАВА СТАВРОПИГІЙСЬКОГО ІНСТИТУТУ.

В Томину неділю відбулися по думці статуту щорічні збори Ставропігіона, на яких вибрали нову Управу. Збори відбулися в присутности 54 членів (на 180), з чого ок. 40 було львівських. З того видно, що провінція вельми мало цікавиться всім, що діється в центрах. Безналійно сумний прояв! Настрій і кандидати до нової Управи були заздалегідь приготовані десятком львівських генералів з „РСО", що захопили у свої руки центральні народні установи.

Коли деякі кандидати відмовлялися прийняти гідність та загрожувала небезпека неможливости скомплетувати Управу, розігралися драматичні сцени, аж до візвання до послуху в ім'я присяги включно. Вкінці через аклямацію вибрали нову Управу, зложену з дітчів, що творять у приближенні „нумерус клявзус" „РСО" на львівському терені: п. Гулла — сеніор, його заступники пп. Сивуляк і Білинкевич Семен, члени: пп. Вербицький, Ганасевич, Гудз, д-р Копистянський, Кенс, Куспісь, Плешкевич, Цебринський, д-р Чемерис, Глиняський, Томчук. Контрольна комісія: пп. Пернаровський, Монастирський, Елісєвич.

Не увійшли до Управи „неблагонадьожні", що не є 105-процентовими поклонниками теперішнього курсу і діяльности „РСО": пп. Сметанський, Сосенко, д-р Юліян Заяць, Темех, Малець Григорій, Павенцький, Денисюк.

НОВА ДИРЕКЦІЯ В „ЗАЩИТІ ЗЕМЛІ".

З днем 1. квітня ц. р. звільнили з посад усіх урядовців „Защити Землі". Вони від кількох місяців не дістали платні. Управа покликала спершу на одного директора п. Рудавського, а другим директором іменував п. Г. з „Р. Рев. Союзу" бувшого урядовця „З. Землі" п. Стасюка. Та оба кандидати не приняли пропонованих їм посад. Вкінці директорами стали назначені та переняли агенди п. Поповицький, російський емігрант і п-на Годлевська, б. урядничка „Защити Землі", якій також не виплатили належностей.

ЗМІНИ В МОСКВОФІЛЬСЬКИХ РЕДАКЦІЯХ?

Зачуваємо, що в москвофільській пресі, в редакційному складі і в її напрямних мають зайти великі зміни. І так з редакції „Землі і Волі" відходить п. Яблонський, який дійсно цей часопис редагував. Мабуть надоїло йому вже становище редактора з рівночасним обовязком предсідника в ріжних надзірних радах і комітетах „экономическихъ обществъ", яке вельми легко в теперішньому положенні може завести перед судові кратки. Рація! Молодий, спосібний чоловік не має потреби замикати перед собою життя для вигоди й інтересу ріжних патентованих патріотів. Покищо „Землю і Волю" редагує комітет, зложений з кількох студентів під управою п. Г.

Ще більші зміни мають зайти з „Русскимъ Голосомъ". Цей часопис є приватною власністю п. Сірка-Білинського, який є його видавцем і відповідальним редактором. Зачуваємо, що повстала якась видавнича спілка, що має закупити від п. Сірка-Б-го „Русскій Голосъ".

Бачимо, що не тільки в Америці та Чехословаччині, де люди мають так багато грошей, що не знають, що з ними робити, але і в нас,

Дешевий тиждень по 75 сотиків, жарківети, мушліни, препони, епоняни і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 25-365

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8. 22/18

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 2. ТРАВНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 11

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Телеґрама до цісаря і відповідь з цісарської канцелярії. — Присилка одностроїв. — Що заявив полк. Моллік. — Надпор. Кватернік.

Як тільки вийшла та сотня в поле, не знаю вже за чиєю порадою, але в кожнім разі не за власною ініціятивою, вислав я телеґраму до цісаря з чолобитнею з нагоди виходу перших сотень УСС у поле. Чергові днини, тобто 19. вересня, дістав я ось-таку телеґраму: „An den Kommandanten des ukrainischen Freiwilligenkorps Professor Michael Haluszczyński — Munkacs. Wien-Schönbrunn. Milt-Kanzlei S. M. Nr. 2808. Seine k. u. k. Apostolische Majestät geruhten die anlässlich des Abgehens der zwei ersten Kompagnien des Ukrainischen Freiwilligenkorps auf den Kriegsschauplatz dargebrachte Loyalitätskundgebung allergnädigst dankend zur allerhöchsten Kenntnis zu nehmen und allerhöchst seine besten Wünsche zur zukünftigen Tätigkeit des Korps auszudrücken. Im Allerhöchsten Auftrage: Bolfras, General der Infanterie".

Дня 20. вересня 1914 р. авізували мене, що два вагони з мундурами для УСС надійшли і я маю їх перебрати на стації Ґоронд-Страбичів. Це була може перша приємна вістка від початку моєї участи в організації УСС. Тут кожного дня міг прийти приказ до дальшого вимаршу, тимбільше, що ходили вісти про те, що москалі посуваються нестримно наперед, що військ. команда Львів думає переносити свій осідок аж до Дебречину. А тут стрільці неодягнені, а що найважніше — босі. Не можна було й думати, щоби дістати обуву в якімсь військовім магазині. По нараді з полк. Молліком та інтендантурою військ. команди зробив я умову з одним доставцем у Мукачеві, жидом Зальцбергером, що він доставить кілька сот пар черевиків по ціні 12—14 кор. за пару. Оплачено це із спеціяльних грошей на справи УСС, які я дістав через полк. Моллика від гр. Лямезана. Було тих грошей разом 14.000 корон. Надто закупив я більшу скількість гуртів, що мали заступати ремені для несення крісу та багнету, наплечників, полевих пляшок і шальок до їдження. В той спосіб бодай дещо потрібного зроблено. Одначе коли прийшли для нас 2.000 штук одностроїв з цілим озброєнням, без крісів, багнетів, шпат, то закуплені річи стали непотрібні і я на приказ військ. команди вислав їх до запасних тіл інших полків, або до ріжних ополченських відділів. Стрільці в нових мундурах представлялись дуже гарно.

Не забули ми також про обі вже вислані сотні і заладували по двіста штук усього у два вагони й один післали до Волівця на адресу групи Шпарбера, а другий до Сянок до групи Трекслера для приділених там сотень УСС. Одна сотня таки зовсім посилки не дістала, а друга мала ще змогу її відобрати. Остаточно і найшовся другий вагон, який блукав по цілій австро-угорській монархії, але був майже ви порожнений до-останку. Хто лише там загляк кув, то забирав для себе, що уважав за потрібне.

На день 22. вересня 1914 р. зарядив полк. Моллік перегляд УСС. Коло 10 год. рано чекали всі три курені в найбільшім порядку під страбичевським лісом на приїзд полк. Моллика. Коли він надіхав, курінні зложили рапорт. Після рапроту став він оглядати стрільців. Робив уваги дотично самого убору, вимагав однострайности в розміщенні річей, шальок, цельтів і т. д. А після того ставив деякі задачі до переведення. Одначе все те було дуже поверховне. Як звичайно, мусів бути невдоволений, мусів критикати то одному то другому командантові відповідні зарядження. Найбільше був вдоволений з Коссака, найменше — з д-ра Волошина. Після перегляду був парадний марш перед полк. Молліком.

Коли вже стрільці відійшли, він заявив мені, що зложить звіт перед шефом штабу, що стрільці вже приготовані до виходу в поле і що

хоч скрута (офіційно криза!) велика, все ще найдуться аматори на антикітети.

П. Б. має вести в майбутньому тільки часть ідеольогічну і літературну часопису. Мабуть у звязку з тим була заініційована полеміка „Р. Голосу" з православним „Словом", яка дала п. Сіркові нагоду заявити свою толерацію для уній та гр.-кат. Церкви. Новий напрямок мав би йти по лінії політичної співпраці українців з ісповідниками теорії національної єдности москалів і русинів. (Га, правда! В політиці та в аптиці усякі мікстури можливі, особливо, як треба рятувати смертельно хворий організм від неминучої смерти. Тільки, що така мікстура небезпечна, бо може спричинити іноді ще більшу недугу).

Це покищо тільки слухи. Та знаємо з польських газет, що в лютім ц. р. робив п. Білинський спроби заложити на спілку з п. Майбавмем, б. редактором „Слова Польского", яке тоді перестало виходити, новий часопис у роді „Польсько-Українського" Бюлетину; та мабуть „міродайні сфери" не вважали за доцільне такою концепцією заінтересуватися. Також знаємо позитивно, що п. Б. підняв спроби переміняти „Р. Голос" на щоденник і з тою метою відбув недавно „путешествіе" по Волині. Виходилоб з вище наведеного, що безуспішно.

(„Пролом").

„Я і ти", „Лиш раз у житті", „кожний з нас приніс вам серце" — це пісоньки, що їх співатиме кожний хто прийде на виставу нової музичної комедії — Мерім Лужницького й Й. Балтаровича

„Подружжя в двох мешканнях".

Премієра в перших днях травня в салі „Театру Різнородностей".

1469 3-3

Відкинули апеляцію.

БУКАРЕШТ, 30. 4. ПАТ. Воєнний трибунал на нічному засіданні постановив відкинути апеляцію 13 засуджених у процесі за участь у змові, зорганізованій полк. Прекупом

—o—

Божевільний вбив священика.

НЮЙОРК, 30. 4. ПАТ. У Джеран Сіті божевільний тесля, кілька хвилин після богослуження застрілив священикаЮлія Мескаті, пароха католицької церкви Нотр Дам ді Мон Кармель. Вбивник зранив тяжко братову священика. Парох згинув від кулі вбивника, як старався боронити жінку перед божевільним нападником.

Як не можете спокійно спати — то підпишіть позичку Рідній Школі на суму 25 зол.

Лічнича радіоактивна сіль купелева,

яку записують ВП. П. лікарі при лічению: ревматизму, гіхту, рахіту, скруфульозних заліз, ісхіясу, жіночих і дитячих хвороб. —

Продається в оригінальних скриньках á 1 і 3 кг.

1476 2—8

За добру школу!

Вартість приватних шкіл з правом і без права прилюдности в минулому й тепер.

„Батьківський Кружок при школах СС. Василіянок у Станиславові" переслав мені летючку з датою: Станиславів, дня 14. квітня 1034 р., в якій звертається до читачів з таким зазивом:

„Ваша Всечесносте! Дозволяємо собі переслати на Ваші руки цей поклик і просимо переслати його ласкаво по прочитанню Веч. о. Катехитові, Вп. Учителям (Учителькам) та заінтересованим П. Т. Родичам". А дальше: „Рівночасно полагаємо за згодою Дирекції до відома тимчасові інформації".

З другої сторони летючки в горі: „Просимо прочитати і передати заінтересованим. Діти до шкіл!"

Описуючи, які необхідні прикмети повинна мати кожна школа „без огляду на її тип і безпосередню ціль", інформує цей „Батьківський Кружок" своїх читачів м. і. ось-як (наводжу дослівно з мовними похибками):

„Якщо ходить про школи приватні, то не вистарчить лишень фактичне знання і умілости, що їх дають молоді. Они мусять ще й про те подбати, щоби їх документи (свідоцтва) були владою признані як прилюдно важні документи, бож знаємо, що нині і за тим питають. Коротко кажучи, школа мусить відповідати вимогам влади і мати права державних шкіл. Без сповнення тих умов ледви чи зможе яка небудь школа довше удержатися, а без котрих із них взагалі не має рації істнования".

Припускаю, що ці летючки дістало чимало українських батьків. З огляду на те, що вище наведені інформації „Батьківського Комітету" тенденційні і в дечому неправдиві та можуть неосвідомлених батьків сильно занепокоїти і збентежити, уважаю необхідним подати вияснення про дійсну вартість приватних шкіл з правом прилюдности і без права прилюдности в минулому й тепер.

Право прилюдности мало до недавна велике значіння як для самих шкіл, так і для батьків-державних урядовців, учителів та інших державних службовників. Чому? — Бо ті батьки діставали від держави звороти їхніх шкільних оплат у приватних школах з правом прилюдности. Це безперечно була величезна полекша для урядничих родин. З другої сторони — дотична приватна школа мала в тих зворотах (очевидно можливо найвищих ставок) головну і певну матеріяльну основу свого істнування.

Одначе ситуація змінилася цілковито з хвилизою, коли держава перестала виплачувати звороти. Від того часу право прилюдности перестало бути притягаючою силою і для шкіл і для батьків і для самих учнів.

Право прилюдности має тепер тільки теоретичне значіння, а не практичне. Говорю це з власного досвіду. Одну мою дольку вже давніше посилав я до гімназії „Рідної Школи" без права прилюдности, бо не будучи державним урядовцем, я так чи сяк не мав права на державні звороти, отже не робило мені різниці. Моя донька скінчила гімназію „Р. Ш.", здала матуру і тепер в університеті. Друга донька ходить ще тепер до гімназії „Р. Ш." і не маю найменшої причини ані наміру змінять заведення.

Взагалі неправдиві є твердження станиславівського „Батьківського Комітету", що мовляв — документи (свідоцтва) приватних шкіл без права прилюдности не є признані владою як прилюдно важні документи. Навпаки: важні є одні і другі свідоцтва та однаково важна одна й друга матура. Хоча — як відомо — дуже важко дістатися нині навіть з прегарним свідоцтвом зрілости з державної гімназії напр. на медицину, то всеж таки є на медицині, навіть у Львові, б. учні гімназії „Рідної Школи" без права прилюдности, що там і матурували: І це річ самозрозуміла: На медицину, на техніку, чи на права, бо й на інші факультети треба тепер крім матури здавати ще вступні іспити. Отже кінець-кінцем таки остаточно рішає „фактичне знання й умілости", а не те, чи внаслідок якихось позакулісових торгів вдалося якійсь школі переходово набути право прилюдности, а учневі з чиєїсь протекції пересовгнутися через матуру...

Тому не слід не доцінювати або перецінювати права прилюдности, а треба брати справи так, як вони фактично є. — Головна річ, щоби сама дотична школа була добра і як слід спопуляла своє завдання. А це, чи вона з правом чи без права прилюдности, в теперішніх змінених обставинах не є найважніше і для фактичної вартости даної школи і для тих учнів, що її покінчили не в міродайне

Досвідчений батько.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.

Марш ветеранів на Вашинґтон.

ВАШИНҐТОН, 30. 4. ПАТ. Палата послів прийняла вдруге більшістю 2/3 голосів закон про виплату рент ветеранів, хоча президент Рузвельт заложив своє вето. Зараз після ухвалення закону в багатьох містах почали ветерани підготовляти похід на Вашинґтон з домаганням негайної виплати запомоги. Між ветеранами кружляє відозва, розіслана з Вашинґтону під гаслом „Геть з фашизмом і деспотизмом" та взиває до чину. Уряд уважно слідкує за тією акцією, але покищо міністерство справедливости не видало пільних наказів, щоби цей рух знищити на початку. Уряд збирає матеріяли. Нема сумніву, що у відповідний момент здавить з цілою енергією протидержавну акцію.

Будучий устрій Німеччини.

БЕРЛІН, 30. 4. ПАТ. Шеф нац. соціялістичного уряду закордонної політики Розенберґ виголосив у Мальборгу в салі Хрестоносного Чину промову, в якій зясував будучий устрій Німеччини. Хрестоносний Чин був творцем поширення та забезпеки німецького „простору життя". Таким теж буде будучий устрій нац.-соц. Німеччини. Німеччина вже багато зреклася, та не зречеться кольонізаційних просторів на сході, які до нині є основою прохарчування народу. Завданням будучої Німеччини буде защепити в духа будучих поколінь память вел. руських королів і мужів хрестоносного чину. Третя Німеччина дістане форму німецької держави чину, на зразок Хрестоносного Чину. Із 70-міліонового німецького народу мають вибрати еліту, якої завданням буде кермувати державою. Керманич нац. соц. такого чину проводитиме державі, яку Розенберґ назвав монархією з республиканськими основами. Від рішення канц. Гітлєра залежатиме форма, в якій буде відбуватися визначення наслідника начального вождя. Чи станеться це на основі іменування чи на основі вибору або Гітлєрового завіщання, ще невідомо. Всеж прината раз форма буде обовязувати й на будуче.

Проти Дольфуса і за Німеччиною.

ВІДЕНЬ, 30. 4. ПАТ. В год. 12.20 почалося знову засідання національної ради. Справоздавець конституційної комісії пос. Ліндсавер сказав, що конституційна комісія ухвалила принати до відома всі розпорядки уряду, в скількості 471, м. и. розпорядок про нову конституцію. В дискусії промовляв в імені великонімців пос. Фонд. Він запротестував проти теперішнього Дольфусового правління та домагався обєднання Австрії з Німеччиною. Зате посол Айнчер висловив канцлерові Дольфусові заяву довіря від християнських суспільників та обстоював самостійність Австрії. Проект конституції приняли 76 голосами проти 2-ох послів великонімців. Перед голосуванням покинули парлямент посли Ляндбунду, а опісля великонімці. Пополудні збереться сокома рада, яка прийме рішення національної ради.

ВІДЕНЬ, 30. 4. ПАТ. Кружляють поголоски, що два міністри Кербер і державний секретар Гляйз, члени Ляндбунду зголосили свою димісію тому, що посли Ляндбунду покинули парлямент. Канцлер Дольфус димісії не прийняв.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 59—180 Телефон 25-55.

Кооперативи праці і господарські можливости.

Зі статтей надісланих на конкурс „Діла".

Наші суспільно-господарські відносини обумовлені не лише природою, внаслідом історичної еволюції, а й у великій мірі сьогоднішніми політичними обставинами вимагають від нас не лише багато волевої напруги, фізичного й морального здоровля у підході до їх розвязки й корисної дня нації розбудови; вони вимагають від нас теж інтеліґенції і незвичайної громадської солідарности. Розвязка наших суспільно-господарських проблем багато труднїша, ніж в інших народів. Проблема законної регуляції нездорового в нас земельного ладу не в нашій силі, **зате в нашій спромозі дати землі те, чого не дадуть їй самі закони, а чого вона в нас найбільше потребує: інтеліґенцію.**

Жмінка нашої інтеліґенції, що є лише невеличкою прибудівкою такої простої нашої суспільної структури не має де серед сучасних обставин виявити своїх здібностей після дотогочасного її фахового виховання і інтелектуального зацікавлення.

Отсе дві основні наші проблеми, що їх треба конче розвязати, чи радше послідовно, з надумою, постепенно розвязувати дальше, бо успішні початки вже зроблені.

За господарську розбудову, як підставу всебічних наших національних прямувань мусить узятися передовсім наша інтеліґентна молодь і стати наперед рядовником поруч сільської молоді в господарських змаганнях. А змагання ці дадуть їй багато нагоди виявити й загартувати свої мужеські прикмети та поглибити її ідейність.

У змаганнях цих виконає українська молодь **службу праці,** що вимагає не менш геройства й самовідречення, як і служба крови для нації. Побачимо теж, що в тих господарських змаганнях придасться навіть дуже висока інтеліґенція, вказуючи спосіб і шлях дужим, зеднаним рукам.

Наша сільсько-господарська культура починає вже помалу переходити на інтензивніші позиції, але початки ці ще дуже марненькі. Помітний цей рух у засновуванні садків, повороті до забутого у нас прадідного пасічництва, найбільший поступ зробила завдяки „Маслосоюзові" й „Сільському Господареві" годівельна й молочна господарка; „Центросоюз" починає піклуватись пляновим плеканням безрік на бекони, явилися спроби стандаризованого, кооперативного збуту дробу. Керму на тих полях успішно веде „Сільський Господар", принявши цікаву систему Гуртків Молоді, що стають солідарно до конкурсів-змагань.

Чи не добре булоб у найближчому часі спрямувати оці конкурси-змагання на найбільш може занедбану в **нас продукцію городовини,** а навіть ще й цього року (правда це вже досить пізно) підготовити першу кампанію, притягаючи до неї й безробітну інтеліґентну молодь? Можна би давати для неї бодай коротенькі курси; постачати (в порозумінні з Народньою Горговлею й українськими годівельниками насінь, напр. у порозумінні зі стрийським „Українським Городником") добре насіння. До того задавалась би в першу чергу молодь, що живе безробітна на селі, близько міст і залізничих шляхів і має власні шматки поля, хоч й інші моглиб теж приєднуватись й підготовлятись до того діла, студіюючи заздалегідь ринки збуту (літом у містах і літнищах), які треба не лише найти, добути, але й часто собі виховати. До цього треба багато сприту й інтеліґенції. Бо менша це штука нераз добре випродукувати, як добре збути, в **час доставити, по справедливій ціні, в стандаризованій формі і то додому,** як це буває на Заході по містах, особливо в Америці. Добре, якби такі звязки продуцента з консументом організували в нас і диференційовані кооперативи праці (про які в нас в останніх часах щораз частіше починають говорити), безробітні інтеліґенти всякої професії і для того требаб конче створити для розбудови того-роду обединань окремий організаційний реферат при РСУК. Така організація, що була би лучбою нашого села з містом і навпаки у всіх господарських взаємнинах дуже конечна. Якби вона була, чи не поширився би і збут мясного виробництва, збут прядива, клочча, невиправлених шкір і т. і.?

Але вернімся до справи продукції збуту й перерібки городовини. Городовину незбуту у свіжій формі літом і в осени треба би приспособити до зимового вжитку, тимчасом домашніми способами **квашення й сушення** (городини і овочів) — очевидно у стандаризованій формі — й так помалу змагати до фабрикації на більшу скалю **яринних консерв.** Чи не використатиб для тої ціли і не спрямуватиб на оті шляхи молоденького кооперативного завязку „Продукції", що мин. року успішно почала перерібовочів на повила й мармеляди? Може так розбудовуючись і незадовгий час маленька „Продукція" зрівналась би з „Маслосоюзом" тим більше, що може користати з його досвіду.

Не можу помінути в тому місці ще одної справи. Якщоб дійсно щасливо лиш почав розбудовуватись цей і спориднені з ним роди нашого хліборобського промислу, то на перше місце висувається потреба **власної кооперативної шкляної гути,** яка, хто знає, чи й дуже сьогодні не придаласяб, якщо зважимо, скільки чужого шкла споживає „Маслосоюз", „Народня Торговля", Пасічнича Спілка „Рій", скільки тільки шкла до лямп потребують наші сільські кооперативи? Чи не подумалиб про те наші кооперативні централі, а також зорганізувавшись, українці гутники майстри й помічники, яких є вже чимало зредукованих (напр. у Жовкві та й у самому Львові) та чи це не булоб на руку нашим отим кільком смільчакам інжинірам, що стали в нас добувати свій вуголь, а він до гут потрібний і добрий. Початиб можна з невеликою гутою, на яку й небагато капіталу треба. Зрештою згадані кооперативи праці, виробничі й мішані, мусілиб спиратись на таких, безпосередньо заінтересованих і причасних членів, а паї моглиб бути навіть досить високі, тільки сплачувані невеличкими сплатами від першого заробітку члена почавши постійно до кінця. В міру тих впливів та інших своїх прибутків можнаб розбудовувати кооперативні обединання в той спосіб, розсудливо та з рахунком піти в розбудові щораз далі. Ще скорше можнаб спробувати з фабричкою оцту (вартоб теж перевірити потреби й кошти організації фабрички косметичних і лічничих олїв; а чи багато в нас по селах випадків, щоб селяни творили кооперативні олійні, а їх кожне майже село потребує, тоді як вони звичайно в чужих руках).

Мусимо здати собі справу, що великого промислу відразу не створимо, а треба зачинати від малого, числячись з природними й господарськими вимогами краю.

Таких можливостей створити, або розбудувати вартості праці можнаб начислити ще багато, треба лише більше завзяття й пошани до отих життевих проблем та більше віри у власні сили й охоти теж до економ. праці. Треба підкреслити важність для розбудови нашого народнього господарства й суспільної самооборони кооператив праці, що так тепер надаються до наших обставин. Всі безробітні, усякої професії нехай тямлять, що скорше найдуть працю й справедливу заплату за неї лише в своєму кооперативному гурті, ніж бючись на всі боки самопас. Кооперативи праці — це випробована в культурному світі форма обединань умових і фізичних робітників для спільного добра. А всіх тих, що шукають протекцій, ждуть на посади, шукають протекцій, впевнюю, що далеко цікавіше й з більшою для них самих і народу користю буде, якщо візьмуться плекати ростини, сортувати товар, студіювати ринки збуту, шукати покупців, організувати лучбу, а інтеліґенція їх при тому далеко більше вигострить, радість життя збільшиться та суспільний організм і учасники тих змагань зміцняться.

Д-р І. В—нч.

НАПАД ЗІ СКОРОСТРІЛАМИ.

ШІКАҐО, 30. 4. ПАТ. До бюра в будинку польського „Звіонзку Народового" ввійшло 6-ох бандитів зі скорострілами, які сторожували всіх урядовців і забрали від касієрки 1.524 долярів готівкою, 5000 цінними паперами та чеки на 10.000 долярів. Каса була обезпечена.

Прем'єр Енджеєвич переходить на нове становище.

У Варшаві кружляє поголоска, що прем. Енджеєвич у половині травня покине уряд і перейде до канцелярії президента. Одночасно присвятить увагу вихованню середньошкільної молоді і студентів університету.

—o—

По широкому світі.

— У Ризі відбувається зїзд представників студентства прибалтійських держав Естонії, Литви і Фінляндії.

— До Естонії їде 3. травня ц. р. польська делєґація під проводом соймового маршала Рачинського.

Сатирично-гумористичний журнал
„Жорна" ч. 9.
ТРАВНЕВІ АКОРДИ
Ціна 25 сот.
Дістанете в кожній трафіці і кіоску.
Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА", Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Концерт і свячене на Городецькій дільниці.

У неділю 29. квітня ц. р. уладила дітвора VII-клясової школи ім. Б. Грінченка при вул. Городецькій ч. 95. під проводом учительства, яке із самопосвятою працює над розбудовою рідного шкільництва в тій дільниці м. Львова, святочний концерт у шану 120-их роковин уродин Шевченка. Простору шкільну салю виповнили по береги батьки, здебільша робітники, які зі своїх дрібних заробків удержують власними силами цю VII-клясову школу хлопячу і дівочу, а крім того ще промислову без допомоги централі. „Р. Ш." На програму концерту склались хорові виступи і деклямації. Дівочий хор під орудою учительки Врещіони відспівав дві пісні „Журавлі" і „Гамалія", а хлопячий хор під орудою управительки Рілєвої три пісні: „Учітеся, брати мої", „Ой, вербо вербо" та „Гей, гук мати гук". Учениця II. кл. відделямувала вірш „Тарас Шевченко", учениця IV. кл. „Маркевичівні". Хлопчики відделямували вірші: „Матірня мова", „Як умру". „Шевченкова верба" та ще мельодеклямацію зі „Сну".

Зараз після концерту присутні перейшли до двох шкільних кімнат на свячене. Чину посвячення доконав о. Семчишин, загріваючи присутніх до дальшої праці в кружку „Р. Ш.", який під управною рукою п. Олексина мусить побороти всі труднощі. З черги промовляли пп. д-р Боцюрків, проф. Березовський, інж. Віткозицький, як представник „Маслосоюзу", п. Русенко від Сокола III. та мґр. М. Хомяк від „Діла", „Свободи" та „Неділі". Це миле свято відвідали також Преосвященний епископ Н. Будка та о. прелат Л. Куницький, які теплими словами загріли учасників до витревалої праці. Серед співу церковних і народніх пісень та симпатичної гутірки затягнулось це свято до пізного вечора.

—o—

НОВИНКИ

— **Ямне біля Яремча.** Від 15. травня кімнати з цілим утриманням, домашнім харчем, дієтичною кухнею, по поміркованих цінах поручають: Софія і Володимира Зарицькі, до 15 травня, Львів, Шимоновичів 5, а від 15. травня також Ямне, вілля Зубрея. 1483

— **Гребенів,** пансіон „Модеса", центр, сонячні кімнати з балконами враз з першорядним утриманням від 4 зол. Радкевичева. 1442

— **Живець Черче.** Пансіон „Вілля „Надія" відчинений від 1. травня поручає комфортові кімнати враз з удержанням. 1480 2-3

— **Серцеві недуги** можна лікувати тільки газовими купелями в Криниці. Перший сезон (дешевий) зачнеться 1. травня, а найкраще приміщення находять гості в знаним укр. пансіоні п. М. Яблонської (Krynica-zdrój, willa Tatrzańska). 1457 1-3

— **Акційна Спілка** для будівельного промислу давніше Іван Левинський виплачує з днем 5. травня ц. р. дивіденду за рік 1933 у висоті 1 зол. від акції через Кооп. Банк „Дністер", Львів, вул. Руська ч. 20. 1490a

— **Яке буде літо.** І найславніші метереольоги не можуть передбачити, яке буде літо, тимбільше, що такої вчасної, притому гарячої весни, навіть найстарші люди не затямили. Як довідуємось, сезон у Черчі вже почався. Всі пансіони відчинені. Сподіваний великий напливгостей. Гості приїзджають і без окремих оголошень, бо на станції Потік-Черче до кожного потягу чекають повозки. 1492

Кині! Театр Ріжнородностей Ставіскіяда у світлі сатири і гумору „Карієра Ґустава Лєбреша" Кині!

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ** в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6. — Насс. 1486 2—4

— **ЧЕРЕВИКИ** жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА" Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до Свого." 68/53 27-?

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** Приймає футра до перехову на літо. 18-?

— **„Distinction"** — косметичний кабінет вул. Коперника 42 а II. пов., тел. 72-18 виконує всякі косметичні заходи фахово-дипльомованими силами. Веде курс трьохмісячної науки косметики, що дають право виконувати практику самостійно. Вписи трівають. 1394 10-?

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів. Хоружина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 63-100

— **Вистава політехнічних праць** українських студентів, членів Т-ва „Основа" у Львові, отворена до дня 3. травня ц. р. в салях Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка, Чарнецького 24, щодня від год. 10—17. Вступ 50 сот., для шкільної молоді 25 сот., для прогульок по 10 сот. від особи.

— **Наукове Т-во ім. Шевченка у Львові** влаштовує з нагоди 120-ліття уродин Патрона Товариства Тараса Шевченка святочні сходини, що відбудуться дня 6. травня 1934 р. в год. 11. в салі Музею Т-ва (вул. Чарнецького 24/I) з такою програмою: 1) Відкриття сходин. 2) Відчит акад. д-ра С. Смаль-Стоцького: „Українські літературнознавці і Шевченкова творчість". 3) Відчит д-ра М. Андрусяка: „Досягнення і завдання сучасної української історіографії". 4) Відчит д-ра Р. Єндика: „Закони генетизму". Вступ вільний для членів Т-ва і впроваджених ними гостей. Окремих запрошень не висилається. Численно явитись просить Виділ Т-ва. — **Д-р В. Левицький в. р. Д-р Р. Цегельський в. р.**

— **„Ukrainische Illustrierte Rundschau"**, тижневик у німецькій мові, має появитись 1. червня ц. р. в Чернівцях (вул. д-ра Рота 32), як про це повідомляє черновецький „Час".

— **Українка.** Найбільший ілюстр. чеський тижневик „Pestry Tyden" (ч. 16. з 21. IV.) надрукував 10 образків із текстом „Казки про діда і бабцю та деревяне телятко". Автором казки, як і рисунків, є Галина Мазепівна.

— **Добрий стан озимин.** На основі звідомлення міністерства рільництва стан озимин цього року сильно поправився, до чого причинилася незвичайна на місяць квітень висока температура. Подібного стану не потовано від 28 літ. Оскільки в найближчих тижнях не виступлять приморозки та не буде посухи, будемо мати знамениті жнива.

— **Парцеляційний плян.** Як повідомляють з Варшави, в найближчих пятьох роках рішено розпарцелювати 625 тисяч гектарів. З того 225 тисяч га. припаде на парцеляцію державну, 400 тис. на приватну. В 1934 р. буде розпарцельований простір 94 тис. га. Увесь парцеляційний запас землі призначено на творення самостійних осель та на доповнення карлуватих господарств.

— **Вирвався з більшовицького пекла.** Коло села Перебийківці над Дністром переплив до Румунії селянин Никифор Кондрюк, громадянин совітської молдавської республики. Він утік спершу до Польщі, а звідси крізь Дністер до Румунії. Тут арештували його зараз жандарми і відставили до інспекторату жандармерії в Чернівцях. Утікач оповів цікаві речі про селянські гаразди під більшовицьким режімом. Населення голодує масово. Хоча торічні жнива були дуже злі, влада стягала безоглядно високі данини. Люди продають все, навіть одіж зі себе, щоби тільки заплатити податки. Хто не може дати, того викидають зі села. Сотками переселюють з кожної громади на робітничі осади в Сибірі. Кондрюк був також між такими виселеними. Одначе йому вдалося по дорозі втікти і дістатись на Буковину.

— **Кепський інтерес з небіжчиками.** В похоронному заведенні при вул. Собеського ч. 14 у Львові знайшли серед ломовини на вазі соломи тіло власника цієї фірми, 48-літнього Юліяна Курковського, що отруївся світильним газом. У залишеному листі Курковський подав за причину самогубства грошеві труднощі. Давніше він був директором міського похоронного заведення „Конкордія", опісля почав вести власний інтерес, але він з причини конкуренції не йшов. Не могучи дати собі ради з фінансовими труднощами, відобрав собі життя. За два останні тижні його заведення не мало ніодного похорону.

— **Краєва хроніка.** В Перемишлі отроїлася діда родина д-ра Юлія Дама, власника фабрики панчіх, наслідком матеріяльних клопотів. Крім Дама отроїлася вероналем його 32-л. жінка Дора та 11-л. донька Ільона. — В Стрию вибухла пожежа в домі, де находиться почт.уряд і кооп. залізнича каса. Вогонь погашено, причому ствердженo сліди підпалу, бо балки в кількох місцях були облиті нафтою. — У Станиславівському шпиталі вискочив з другого поверху хорий на умі Андрій Линич з Угринова і смертельно потовкся.

— **Крадіж курей.** На Знесінні невідомі злодії вкрали вночі кури у гром. Вертипороха і преспокійно відійшли з добичею.

— **Телефонічний будильник.** Телефонічне бюро у Варшаві заповіло від червня ц. р. новину: на бажання телефонічного абонента буде будити його в умовленій годині. Якщо абонент не зголоситься до телефону на перше дзвонення, телефон повториться вдруге після 5 мінут і евентуально втретє після 10 мінут. Таке будження буде коштувати 20 с. денно

— **Спека і пожежі.** Наслідком великої спеки в Берліні пожежну сторожу взивали з ночі на 30. квітня шістьдесять разів. Атмосферичні виладування були дуже сильні. — В Румунії наслідком спеки горять ліси. В околиці Брашова пожежа знищила в суботу кількасот гектарів ліса, причому 6 робітників тяжко попарилося. В лісах біля Тарговіште лютує грізна пожежа, що вже знищила значний простір ліса. Згоріло 80.000 м. куб. дерева. Гасить вогонь військо, та не може дати собі ради. Біля Бістріцу невідомі люди підложили вогонь, що знищив 300 гектарів ліса. В лісі був тайний арсенал якоїсь політичної організації, бо з ліса чути разураз відгомони детонації вибухаючої муніції. Недалеко Клюжу вогонь знищив гартак на шкоду 100.000 зол. Коли не впаде дощ, у багатьох околицях, сонце спалить засіви. Тому селяни переорюють спалену пшеницю і чекають дощу, щоби вдруге засіяти.

— **Ріжні вістки.** Десята шахова партія, розіграна у Пфоргаймі за світове мистецтво, скінчилася першою у цьому турнірі перемогою Боголюбова над Альохіном. — Китайське міністерство освіти заборонило всім китайським студентам курити. — У Фінфкірхені згинув під час атлетичних дужань 22-літній Осип Едорф, кинений своїм противником так нещасливо об землю, що зломив карк. — Наслідком наглого спадку температури в Альпах упав сніг і покрив деякі околиці сніжною верствою на 20 цм. високо. — В Японії придумано скоростріл, що викидає 10 тисяч стрілів на мінуту.

— **Весна надійшла.** В жадній іншій порі року люди не ставляться так легкодушно до свого здоровля як саме на весну. При перших тепліших промінях сонця зміняють тепле зимове убрання на літнє і навіть пересиджують так легко вбрані на свіжім повітрю. Потому платять за це кашлем, катаром, ревматизмом і іншими недугами з простуди. Отже будьте обережні в часі перших теплих весняних днів. Та коли всеж таки застудитеся, то поборюйте негайно простуду при помочі **Аспірини** в таблетках, яка допомагає організмові побороти недуготворчі заразні і забезпечує його перед дальшим розвоєм недуги.

—o—

СПОРТ.

І. Біг навпростець у Комарні.

Дня 29. IV ц. р. улаштувала Сокільська Спортова Секція „Хуртовина" в Комарні, член У. С. С., перший біг навпростець. Траса бігу 2250 м. вела весь час лісовою доріжкою з легкими горбками. До бігу зголосилося 17 змагунів. Перший до мети прибув Кос Осип у часі 8 мін. 14 сек., 3 кроки за ним Педенський Михайло, третій Кос Михайло. Не скінчив бігу один змагун. Цей перший біг у Комарні викликав велике зацікавлення, доказом чого публика, яка в числі около 200, розміщена вздовж траси сліджувала за ходом змагань.

В. Н.

ЩОДЕННО ТІЛЬКИ „АЛЬОЕ"
Всі купуємо тільки „АЛЬОЕ".

З концертової салі.

Музичний Вечір, присвячений творчости Йосифа Сука.

З приводу 60-ліття Йосифа Сука зорганізував самоосвітній гурток „Домінанта" при Вищ. Муз. Інституті ім. Лисенка у Львові дня 29. квітня ц. р. музичний вечір, присвячений творчости того чеського композитора.

Вечір цей заслуговує не тільки на згадку, але й на велику похвалу. Реферат дир. Барвінського дав нам синтетичний погляд на композиторську творчість Сука та схарактеризував його твори з погляду їх музичної вартости і внутрішньої предиспозиції. Д-р Лисько, колишній його учень науки композиції, у своїх „Споминах" дуже цікаво представив нам Сука як людину та вчителя. Річ ясна, що після такого роду настрового вступу дуже численно зібрана авдиторія з великою користю та цікавістю слухала інструментальних продукцій. Твори Сука збуджують відгомін у кожній вражливій душі своєю новагою, шляхетністю думки і чуття, принятою та мельодійно пливкою інвенцією. Твори його, як згадав дир. Барвінський, говорять нам про любов, і це один із засадничих чинників та моторів його творчости, чи це буде любов до своєї дружини, сина, батьківщини, чи велика любов до природи. Наче велід за любовю йде смерть, яка творить трагічні ситуації в його творах.

Усім виконавцям належиться щире признання за їх дбайливе приготування та повне зрозуміння творів. Не буду тут згадувати про прикмети поодиноких виконавців: ролі одних була більша, других менша, одначе кожний з них вивязався зі своєї ролі та вимог, які вона ставила перед нього, дуже добре. Участь в інстр. точках узяли: К. Гвоздецька, М. Глинянська, О. Писецька, Е. Барвінська, І. Котовичівна (форт. класи дир. Барвінського), О. Шикулівна (форт. класа проф. Савицького), Е. Ковульківевич (скрипк. конц. кур. проф. Москвичева), А. Цегельський, І. Ковалів, Р. Согор (скрипк. класа проф. Перфецького), О. Березовський (віольонч. класа проф. Пшеничної). Акомпанювала проф. Байлова.

І. Приймова.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Авторові допису з Угнівщини: Про всі ті події не можемо писати нічого з цензурних причин. Ваші матеріяли, як і матеріяли двох інших громадян у цій самій справі, передали ми до вияснку Українській Парл. Репрезентації.

Вп. Senex, Волинь: Статті „Невдалий штурм" не можна ані помістити ані переробити, бо вся вона непевзурна.

Вп. Микола Володимирів, Рівне: „Арештантів" містимо у скороченні, вичеркнувши розділи, що могли б нагнати нас на конфіскату.

—o—

Дописи.

РАВА РУСЬКА.

Пожежі. Дня 4. 4. вибухла пожежа в хаті Івана Барановського у Любичі Майдані. Згоріли забудування Барановського, Мокрини Величко, Луця Кондратовича і Кіцак Анни. Жертвою пожежі впали також дім читальні „Просвіти" враз із цілим читальняним інвентарем і бібліотекою. — Дня 12. 4. згоріли забудування Кота Юстина, Лиса Теодора й одна стодола Сахрина Луця в громаді Карові. — Дня 14. 4. згоріло все забудування Равлика Михайла у Тенетиських. Причина пожеж невідома.

Спільне свячене. Старанням культурно-освітніх установ Камінки Бобровідів відбулося дня 15. 5. в домівці читальні „Просвіти" в Камінці Бобровідах спільне свячене. Присутніх на свяченім около 300 громадян з Камінки та делегати з повітових установ, а саме: п. Богачевська Ростислава, д-р Богачевський Данило, інж. Адамчук Андрій, і п. Совик Степан. Посвячення довершив о. Саламон, парох Камінки, співав мужеський хор читальні під управою п. Лагодича Василя. Коротку промову виголосив о. Саламон, а по ній д-р Данило Богачевський. Крім згаданих промовляли коротко інж. Адамчук, Демчина Федь, який коротко й рівно змалював недавні минуле Камінки, Тушик Василь, Гонін Юзко і голова читальні Кудрик Ізак. Свячене

закінчено відспіванням національного гимну. — Того самого дня відбулося спільне свячене у Раві Руській, уладжене Виділом „Української Бесіди". Акту свячення довершив місцевий парох о. А. Твердохліб. Присутніх на свяченім було дуже мало равських громадян, тому й не було такого настрою, який повинен би бути на таких святах. — Дня 22. 4. Окружний відділ Б. П. У. Б. у Раві Руській уладив у кімнатах „Української Бесіди" спільне свячене для своїх членів. Свячення довершив місцевий катехит о. проф. Лещук Осип. Співав учительський хор. Потім о. проф. Лещук у короткій промові зясував значіння свяченого взагалі, зокрема під сучасний момент, та вложив присутнім побажання. Крім о. Лещука промовляв іменем учительства дир. Оглексин Ж. і Хміль Тимотей. Свято пройшло гарно.

БЕРЕЖАНЩИНА.

Розвязання кружка „Р. Ш.". Бережанське староство розвязало минулого тижня кружок „Рідної Школи" в Лапшині за те, що кружок своєю діяльністю переступив межі статуту.

Завішення читалень в їх діяльности. Те саме староство завісило в діяльності читальні „Просвіти" у Вільхівці і Посухові за те, що в членах читальні були люди, які своєю діяльністю виступали проти польської держави, накликували до бойкоту польського монополю і т. п. Відклик від цього внесено через канцелярію д-ра Бемка Володимира в Бережанах, який є головою філії „Просвіти".

Курс кухонарства в Лісниках. В с. Лісниках відбувся заходом місцевого кружка „С. У." 5-денний курс кухонарства. Вела його заст. голови філії „С. У." в Бережанах п. Гриневичева, одна з тих нечисленних пань, що беруть участь в організаційному й культурному житті жіноцтва на терені бережанського повіту. Курс покінчено 24. III. п. р. спільним обідом і спільною вечерею. При цій нагоді слід підчеркнути, що кружок „С. У." в Лісниках є дуже діяльний та обединює поважну скількість жіноцтва.

Пожежі. Перед святами і в часі свят у кількох селах бережанського повіту шаліли великі пожежі. М. ін. у Мечищові згоріли дві хати і двоє дітей, в Куряних одно господарство. Капча.

М. Евальд Львів, вул. Собіського 5. Ріжнородні полотна фабрики **Братів Чечовічка в Андрихові** — на білля жіноче мужеське, постеляве і столове. За оказанні 7/73 ним цього питинка — при купні 5% опусту. 12—21

ЯВОРІВЩИНА.

Пожежа в українських інституціях. З неустійнених дотепер причин повстала дня 23. квітня ц. р. вранці пожежа в домі міської читальні „Просвіти" в Яворові. Деякі люди оповідають, що чули в будинку якийсь гук, ніби удар грому, пізніше інші завважали дим, що видобувався з одної кімнати дому на I. поверсі. Початкова рятункова акція була дуже утруднена, воду треба було носити ведрами в віддаленої студні і щойно згодом прибула І магістратська сикавка, а за годину друга. При цьому виявилося, що магістрат не має достаточної кількости заряжених коней для пожежних приладів. Вогонь з одної кімнати дістався в сумежні, льокалі та на стрих. Хоч була це дуже пізня пора — около 3-ої год. надранком — вістка про пожежу облетіла мигом сусідні й дальші вулиці і населення кинулося на рятунок. Розпука огорнула українське громадянство. Цеж горів дім, у якому містилося кілька наших інституцій та велика й цінна — 15.000-томова бібліотека „Рідної Школи". З розпучливим завзяттям кинулися передовсім наша молодь рятувати загрожене майно. Вкінці вдалося пожежу побороти. Страти великі, около 15.000 зол. Найбільше потерпіли Філія „Просвіти", яворівський місячник „Українське Слово", міська читальня „Просвіти" і Братство св. Юрія, ці два останні товариства потерпіли як співмешканці дому. Значні страти потерпіло також ремісниче т-во „Гарасд", Філія „Сільського Господаря", драматичний гурток, філія „Союзу Українок" та інші. Крім шкід у будинку, згорів кімнатний інвентар, запаси книжок, бібліотека філії „Просвіти", книги, акти і т. п. Ця пожежа глибоко діткнула усе громадянство і на місці та в повіті робляться старання, щоби хоч части відбудувати матеріяльні страти, бо страт організаційного характеру ніщо вже не зможе винагородити. Внаслідок пожежі зірвалися організаційні нитки філій з читальнями, з також „Українського Слова" з передплатниками.

Пожежа у Бердихові. Вечором 26. 4. згоріло в Бердихові, пов. Яворів, 36 будинків 13-ох господарів. Пожежа повстала у стайні Мих. Рубая. Школи велики.

Крадежі в молочарнях. Уночі 4. квітня вкрали крізь вікно 20 кг. масла з Районової Молочарні в Рогізні. В ночі з 12. на 13. квітня вкрали около 3 центнарів. В ночі з 12. на 13. квітня злодії при помочі підроблених ключів вкрали около 100 кг. масла з пивниці Районової Молочарні в Яворові. В цім випадку злодіїв відшукали і відібрали майже все масло та ще й багато інших речей, що походили з крадежей.

Нарада „Сільського Господаря". Дня 16. 4. відбулася в Яворові нарада представників кружків „Сільського Господаря" Яворівщини при участи 130 делегатів, щоби поширити й поглибити діяльність кружків та скріпити організаційні звязки з філією та централею. Реферати про ці справи виголосили: голова філії о. Ломницький та агроном філії інж. Р. Почорецький. Дискусія була цікава й оживлена, переважаючим напрямом справою створення при кружках річних секцій. Обговорювано теж „приватну" акцію інж. Я. Цімури, який чи то на власну руку чи в порозумінні з партією УСП („Нове Село") робить деякі починання в господарській ділянці, що йдуть — як про це висловлювалась на згаданій нараді — против плановости в праці „Сільського Господаря". Тут мимоходом мусимо зазначити, що в повіті завважуємо від деякого часу оживлену акцію УСП, головою якої є тут згаданий інж. Я. Цімура.

Н.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Андрій Чайковський: БОГДАНКО, історичне оповідання з другої половини XVI. століття. Львів. 1934. Накладом Т-ва „Просвіта". Стор. 64.

Фр. Коковський: ЗА УКРАЇНУ. Оповідання з недавного минулого. Ілюстрації М. Фартуха. Львів, накладом В-ва „Світ Дитини". Стор. 64. 1[illegible]

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.
Вівторок, 1. V. год. 7·30 веч. „Весілля".
Середа, 2. V. год. 8 веч. Академія Т. Ш. Л.

Театр Різнородностей.
Вівторок, 1. V. год. 7·30 веч. „Моя сестра та я" усі місця по 1. зол.
Середа, 2. V. год. 7·30 веч. „Карієра Густава Лєвреша".

Кіна.

АПОЛЬО: „Ординанс" (на осн. Мопасана, реж. Тужанського).

АТЛЯНТИК: „Червоний віз", „Виправа Челюскіна".

ВАНДА: „Велика клітка".

КАСІНО: „Королева Христина" (Грета Гарбо).

КОЛІСЕЙ: „Американський шал", ревія „Жемчуг світа, це жінка".

КОПЕРНИК: „Шість жінок Генрика VIII".

МАРУСЕНЬКА: „Демон золота", „Підводне судно 170", ревія „Марусенька в волірах".

МІРАЖ: „Сини джунглів".

МУЗА: „Сховайте ваші смутки" (Лорель і Гарді).

ПАЛЯС: „Нещасна ніч".

ПАН: „Затроєні душі" та ревія.

ПАСАЖ: „Лицарі степу", „Що може Париж?"

СВІТ: „Пожежа над Волгою".

СОНЦЕ: „Королівський любко", ревія „Катаринка в сонці".

СТИЛЕВЕ: „Паприка" та ревія „Як на Гавані".

ХІМЕРА: „Ніч кохання" Джозе Мохіка.

УТІХА: „Пильнуй свого чоловіка" та ревія „На деревляній салі".

Закордонне радіо.

Вівторок, 1. травня 1934.

Відень (506,8) 9·15 Травневі пісні (Вілєр Зенгер Кнабен), 9·45 Промова канц. Дольфуса, 17·00 Концерт, 19·15 Австріяр. музика, **Мор. Острава** (239,1) 9·20 Хор. пісні, **Прага** (470,2) 8·45 Концерт, **Штрасбург** (349·2) 20·30 Концерт есп. музики, **Ятльона** (531) 19·50, 20·30, 21·00 Спів - **Білгород** (439,8) 12·05 Популярні мелодії, 19·00 Пісоньки, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12·40 Пісні, **Штутгарт** (522·6) 17·35, 18·30 Нар. музика, **Бромінстер** (539,6) 19·10 Пісні, 21·10 „Царівна ная", **Мілянo** (368,6) 13·00 Квінтет, 20·45 „Маєнота" оп. Одрана, **Рим** (420,8) 20·45 Скрипка (Арґо Серато).

Середа, 2. травня 1934.

Льондон (342,1) 22·10 „Валькірії" оп. Вагнера, **Відень** (506,8) 12·00 Концерт, 19·30 Популярна й танкова музика, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Париж** (1649) 20·45 Симф. концерт, **Штрасбург** (349,2) 18·30 Солісти (музика, спів), 20·30 „Книжна долярів" оп. Фала, **Берлін** (356,7) 19·20 Нар. пісні, **Кельн** (455,9) 16·00, 17·15 Концерт солістів (музика, спів), **Ляйпціг** (382,2) 22·20 Форт. реціталь, **Штутгарт** (522,6) 19·00 Концерт оп. музики, спів, **Букарешт** (365) 17·00, 18·15 Концерт, 20·45 Спів, **Стокгольм** (426,1) 20·00 Скрипковий реціталь Телевизія, **Мілянo** (368,6) 11·30 Легка музика, 17·10 Вок. концерт.

Львівське радіо.

Вівторок, 1. травня 1934.

7·00 Ранішня авдиція, 11·57 Сигнал часу, 12·05, 12·33 Популярна музика з грампит, 15·05 Збіжева біржа, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Концерт сальонової музики, 16·20 Відч. „У вогні революції", 16·35 Спів, 16·50 Концерт (фортепян, скрипка, віольончеля), 17·30 Відч. про Словацького, 17·50 Відч. „У світі атомів." 18·10 Гр. плити, 18·25 Авд. „Бранденбурські концерти", 18·53 Туристичний бюлетен, 19·00 Перші роковини конституції 3. травня, 19·15 Всячина, 19·40 Спортові вістки, 19·55 Сільва реруи, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Трансм. з Варшави „Вікторія та її гузар" оп. Абрагама; в перерві: „В ресторані", „Пригода" 22·30, 23·05 Танкова музика.

Середа, 2. травня 1934.

7·00 Ранішня авдиція, 11·40 Огляд преси. 11·57 Сигнал часу, 12·05 Оркестра гармоністів (гр. пл.), 12·30 Метеорольог. вістки, 12·35 Концерт (оркестра, скрипка, фортепян, спів), 15·05 Збіжева біржа, театр репертуар, 13·10 Господарські вістки, 15·20 Мельодії з оп. „Джудіта" оп. Ляхмана (гр. пл.), 15·50 Авдиція для дітей, 16·20 Листи та програми, 16·35 Фортепяновий реціталь, 17·00 Камер. концерт смичк. квартету, 17·30 Відчит про Словацького, 17·50 Відчит про 3. травня та школи, 18·10, 18·30 Гр. плити (польська музика), 18·20 Завдання Т. Ш. Л. під теперішню хвилину, 18·40 Авд. артистичної групи, 19·03 Всячина, 19·25 Фейд. Ямпольського „Театральний критик на пензурованому", 19·40 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум. 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт симф. оркестри, спів (Москаковський бас), 22·40 Гр. плити, 21·05 Мінкевичівський вечір із Вильна, 22·00, 23·05 Танцова музика.

Присилайте передплату!

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5·23 зол.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·07, Париж 34·95, Берлін 208·70, Ціріх 171·55—171·60, Амстердам 358·55, Прага 22·02, Мілянo 45·10, Нюйорк кабель 5·26 і пів, Нюйорк чеки 5·26¼.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Маслосоюз повідомляє що платить в тижні від 30. IV. до 6. V. 1934 р. своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льокодвіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·80
„ „	I класа	1·10
„ „	II „	0·80
Індички за 1 кг.	I класа	1·30
„ „	II „	1·80

Тенденція лишкова.

ОПОВІСТКИ

Повідомляється Вп. Членів Українського Технічного Товариства, що в середу, 2. п. м. відбудеться у власній домівці при вул. Костюшка реферат інж. В. Несторовича під заголовком **„Актуальні господарські проекти".** 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЧОТИРИ покої, кухня, новітній конфорт, центральне огрівання, городчик, **Грохівська 4**, ріг Листопада при трамваєвій зупинці. 1474 3—3

Загальні Збори
Т-ва Прихильників Осв'яти у Львові

відбудуться дня 21. травня 1934 р. в год. 17. (5. пополудні) в салі „Української Бесіди" при вул. Руговського ч. 22. І. п. Порядок нарад: 1) Відчитання протоколу, 2) Звіт з діяльности Виділу за дідовний рік 1933., 3) Звіт Контрольної Комісії, 4) Перевибір членів Виділу, що по думці § 23 статуту уступили, заступників, ревізорів та мирового суду, 5) Евентуалія. Коли в означенім часі не зібралося визначене статутом число членів, то Збори відбудуться годину пізніше без огляду на число присутніх (§ 18. статуту). Вступ на салю за членськими випасами, а ті видається лише тим членам, які вирівняли вкладки.

За Виділ: **Др. Ю. Савчак** в. р., голова, 1491 **Інж. Я. Мілянич** в. р. секретар.

Акційна Спілка для будівельного промислу — давніше Іван Левинський Львів.

Рахунок білянсу з днем 31-го грудня, 1933 р.

Активи: 1. Готівка в касі зол. 30·31; 2. Довжники в зол. 14367·38; Довжники в дол. зол. 159977·07; 3. Речи й зол. 1739·60; Речи в дол. зол. 1253·00; 4. Нерухомости зол. 144204·28, 5. Машини і інвентар знаряддя зол. 41831·35; 6) Інсталяції зол. 2131·39; 7. Матеріяли зол. 12067·66; 8. Вартісні папери 1965·15 зол.; 9. Уділи зол. 10000·01; 10 Спеціяльний рахунок перехідний курсових зол. 73581·73. — Сума зол. 459145·93.

Пасиви: 1. Акційний капітал 100000·00 зол.; 2. Резервовий фонд зол. 55000·00; 3. Фонд спеціяльної резерви 1100·00 зол.; 4. Фонд амортизаційний 20422·23 зол.; 5. Податкова резерва доходового податку зол. 12221·79; 6. Вірителі в зол. 36379·32; 7. Незаплачені податки зол. 1079·92; 8. Еквівалєнт проданих ґрунтів зол. 209622·02; 9. Непіднята дивіденда за рік 1932 зол. 24·00; 10. Зиск за рік 1933 15011·80 зол.; Решту зиску з року 1933 зол. 8284·85. — Сума зол. 459145·93.

Рахунок страт і зисків.

Страти: 1. Торговельні кошти 14944·15 зол.; 2. Податки зол. 5978·84; 3. Курсові ріжниці зол. 8612·84; 5. Амортизація фабричних будинків зол. 4340·48; 6. Амортизація інсталяцій 195·62 зол.; 7. Зиск за рік 1933 зол. 15011·80; Решта зиску з року 1932 зол. 8284·85; — Сума зол. 60608·54.

Зиски: 1. Винайм льокалів зол. 13805·74; 2. Винайм машин і інвентаря зол. 1585·89; 3. Відсотки зол. 8318·67, 4. Наєм 272·65 зол.; 5. Матеріяли зол. 20804·90; 6 Інвентар зол. 7535·80; 7. Решта зиску за рік 1932 8284·85 зол. — Сума зол. 60608·54.

Поданий білянс та рахунок страт і зисків затверджено XII. Звичайні Загальні Збори, які відбулися дня 18. квітня 1934 року.

Управа:
Інж. Павло Дурбак в. р.
пп. Інж. Роман Колтунюк в. р.

МОТОЦИКЛІ нові і вживані, ровери від 120 зол., поручає Автоспорт, Львів, Сховацького 2. 1312 16—20

ДО ВИНАЙМУ на літній сезон домівка К. Л. К. в Славську. Кухня, 5 кімнат і сіля. Найкраще сонячне положення, купіль через дорогу. Надається під оселю для молоді або пансіон. Зголошення приймає дир. Панькін, Генінга 16, тел. 6-24. 1475 2—3

ПАНСІОН „АННА" В КОСОВІ поручає сонячні кімнати, першорядна кухня. Ціни дуже приступні. 1481 2—10

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 113 (13.658). Львів, четвер 3. травня 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143,322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічне 15·00 „
Піврічне 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Нові диктатори України.

Хто такий голова Раднаркому УССР Любченко і хто такий його перший заступник І.Шелехес?

Постановою Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету з 28. квітня ц. р., говориться у більшовицькій пресі, а на ділі з ласки теперішнього московського сатрапа на Україні Постишева, головою ради народніх комісарів Укр. Соц. Сов. Республики став **Панас Петрович Любченко.** Він українець з роду. Уродився на Київщині в 1897 р. в м. Катеринку в селянській родині. Членом КП(б)У є він від 1918 р. У 1920 р. був секретарем київського губерн партійного комітету КП(б)У, а з кінцем цього року вже начальником політичного відділу другої кінної більшовицької армії. Отже вже від 1918 р. був типовим русотяпом. Під кінець 1927 р. став одним із секретарів КП(б)У. У 1933 р. Любченко був заступником голови Раднаркому УССР.

Новопризначений заступник Любченка **Ізяя Савельович Шелехес** — це родовитий москаль. Уродився в Москві у 1891 р. в ремісничій родині. У партії працює від 1908 р. У часі горожанської війни був начальником постачання 8-ої більшовицької армії. Працював досі на відповідальних становищах у Курщині, в Сибірі, потім на Україні. Від 1933 р. був він головою харківської міської ради.

Українські інтерпеляції в румунському парляменті.

БУКАРЕШТ 30. 4. (Тел. вл.) В румунському парляменті вніс посол д-р Волод. Залозецький такі інтерпеляції: 1) проти повторення іспитів з румунської мови, які мали робити вчителі національних меншин; 2) в справі регуляції берегів Прута; 3) в справі засіву буряків на Буковині; 4) в справі фондації Рутковського.

Рішуче становище Злучених Держав.

ВАШИНГТОН, 1. 5. ПАТ. Амбасадор Злучених Держав конферував у Токіо 28. квітня ц. р. з Гіротою, міністром закорд. справ Японії. Амбасадор зясував становище Злучених Держав до декларації Японії в справі політики в Китаю. Взаємини Злучених Держав з Китаєм спираються, як і з Японією та іншими державами, на загально принятих засадах міжнародного права та підписаних умов. Злучені Держави мають до Китаю деякі права та обовязки. Крім того з Китаєм та Японією мають умови, які нормують права та обовязки на Далекому Сході. Ті умови підписали теж інші держави. Умови можна змінити або припинити обовязуючу силу, але тільки за згодою всіх тих держав, які підписали умови. Злучені Держави шанують умови і зобовязання супроти інших держав, але домагаються теж пошани від інших держав. Уряд та американський нарід міркують, що ніяка держава не може без згоди інших держав покидати своєї волі, бо тут входять зобовязання інших держав. Уряд Злучених Держав веде мирну політику зі сусідами і вестиме з тими державами, з якими звязаний відповідними умовами.

Европейський капітал проти Европи.

ЖЕНЕВА, 28. 4. (Агорієнт). Відома світова протикомуністична організація „Аксіон е Сівілізасіон" повідомляє про скріплення злочинної політичної активности в усій Европі. Гроші, які европейські банкірі позичають Совітам, повернені на підтримку терористичної акції в Европі, щоби повалити її буржуазію. На чолі двох консорцій, голяндської і шведської, які позичили Совітам гроші, стоять два жиди. І ті банкірі з Нюйорку, які були повели акцію за тим, щоб Совітам дати позичку, поминаючи заборону права Джонсона, є також жиди. Ця дивна постава жидівських банкирів вяжеться зі симпатіями до комунізму деяких відомих банкирів Парижа, Льондону, Амстердаму. „Аксіон е Сівілізасіон" остерігає уряди Европи перед цим явищем і закликає їх, щоб вони, в інтересі миру й цивілізації Европи, зединилися й повели боротьбу.

День 1. травня державним святом Німеччини та Мадярщини.

БЕРЛІН, 1. 5. ПАТ. Президент Гінденбург і канцлер Гітлер оголосили маніфест з нагоди 1. травневого народного свята в Німеччині. „Це вперше в історії Німеччини приглянемо братовбивчу боротьбу та обєднано всіх німців. Здійснилась мрія, до якої зітхали від 100 років наші батьки. Нинішне покоління може бути гордим, що сповнило гідно свій обовязок і може стануги на суді історії. Нарід може з вдоволенням святкувати 1.травневе свято". А віцеканцлер Папен заявив: Хоча нині німецький нарід має ще ріжні погляди, то хіба щодо шляхів розвитку. Зате мета є спільна і непорушна.

БУДАПЕШТ, 1. 5. ПАТ. День 1. травня признав уряд святом праці. Всі уряди і приватні підприємства без заведень публичного вжитку будуть замкнені. Преса теж не появиться. Публичні збори заборонені.

Розпучливі заходи більшовиків за позичкою.

ЛЬОНДОН, 1. 5. ПАТ. Переговори між СССР і Злученими Державами в справі довгів рушились з мертвої точки. Комісар Літвінов написав листа до президента Рузвельта і вчора відбулася нарада у білім домі з більшовицьким амбасадором Трояновським. Трояновський вручив президентові листа, який вияснює позитивно багато важливих справ. У тих нарадах брав участь державний секретар Гул.

Німецькі й австрійські політичні втікачі творять у Совітах військові формації.

ВІДЕНЬ, 28. 4. (Агорієнт). Політичні втікачі, соціял-демократи з Німеччини і розбитки з лютневої революції в Австрії, формуються тепер у СРСР у військові відділи для боротьби з фашизмом. Триста цих соціялістичних бойовників спеціяльним поїздом виїхали недавно з Ч. С. Р. до Совітів. Тепер збирається до відїзду тудиж іще пятьсот осіб.

Нове міністерство освіти і виховання.

БЕРЛІН, 1. 5. ПАТ. Президент Гінденбург покликав розпорядком нове міністерство під назвою „міністерство освіти і народнього виховання". На внесок канцлера Гітлера першим міністром нового міністерства призначив президент пруського міністра освіти Руста.

Др. Семен Кивелюк
б. довголітній лікар гінекольогічної клініки І загального шпиталю у Львові — переніс свою канцелярію зі Львова і ординує
у внутрішніх і жіночих недугах
КРЕМЯНЕЦЬ вул. Широка

ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
О. ЛЕВИЦЬКА і С-ка
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 507-881.
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елєгант" терпентин.
Пасту до взуття „Елєгант" воскову
Пасту до підлоги „французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри
Синку до білля
1397 помадкову і коркову 6—7
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську.

Сумерк демократії над Дунаєм.

Проголошення нового державного устрою в Австрії.

Львів, 1. травня 1934.

Саме напередодні 1-травневого свята, яке не лише всі соціялісти, але й уся демократія світа напевне використовує для популяризації своїх гасел, — у ще одній демократичній державі покладено хрест на могилі демократії. Похоронили австрійську демократію ще у половині лютого, серед гуку кулеметних і гарматніх стрілів та розвалюваних мурів, що були її — хоч як непривітним — останнім прибіжищем. Непривітним було те прибіжище тому, що велика частина найвпливовіших господарів, австр. соц. демократів, з Дойтшом і Бауером на чолі, заступала вже погляд, що рятунок соціялізму і робітничих надбань — у союзі з протидемократичним комунізмом. А всеж, справедливість каже признати, що друга частина австрійських соціялістів таки вбачала своє спасення у спасенні демократії — і боролася та гинула за демократію.

Згинув австрійський, здавалось би незрушений, соціялізм, погром зазнав австрійський комунізм, але й смертельний удар австрійській демократизм. Чи людськість від цього втратила чи ні — це зовсім інша проблема. Реєструємо тут обєктивно факт. До тих фактів належить і те, що й само робітництво — праця й охорона праці — своїх прав і надбань мабуть не втратило і що напевне не замінило би їх на практику робітничих прав і робітничого добробуту — у царстві комуни, в якому в дні 1-го травня над усіми домами мають святочні прапори...

І ось саме вчора розігрався у Відні епільог лютневих днів. Церемоніял здвигнення нагробника відбувся тихо і смирно, без ніяких інцидентів, ніяких демонстрацій і протестів: безвиглядність такого кивання пальцем була надто очевидна, і добре сталося, що свідомість зайвости нових жертв заощадила Віденві нових потрясень. В той спосіб цілa історична подія зміни основного державного устрою Австії сталася впродовж 3-годинного засідання парляменту („національної ради") — яке стало теж останнім засіданням в його 16-тилітній вегетації.

В год. 10.45 віцепрезидент парляменту перервав засідання, щоби конституційна комісія могла „розглянути" „низку" урядових законо-

проектів. Цей „розгляд" пішов у рекордово-спішному темпі, бо вже в 12.20 год. референт конституційної комісії заявив парламентові що комісія рішила прийняти всі проекти уряду у числі 471 (!), а між ними проект нової конституції. Ніякої теж дискусії над тією конституцією не було: соціялістичні члени парляменту були ще в лютім позбавлені мандату (деякі і життя), члени „Ляндбунду" вийшли зі салі, а лише 2 посли — „всенімці" голосували демонстраційно проти. 76-ох християнсько-суспільників та членів інших дрібних груп, що підтримують канцлера Дольфуса, голосувало „за" — і в той спосіб нова конституція, яку лише підпише ще президент, стала законом. У чомуж її суть?

Передовсім Австрія **перестає бути офіційно республикою.** Того слова ніде нова конституція не вживає, кажучи лише про „союзну державу" („Бундесштаат"). Відпадає підстава демократичного ладу, якою є „воля народу", проявлювана у загальному голосуванні при виборах до законодатних тіл. Відпадає вреші друга найважніша підстава демократичного устрою: право законодатної ініціятиви і контролі парляменту. Інституція парляменту („Бундестаг") є в новій конституції збережена, але лише як автоматичне обєднання 4-ох дорадчих **корпорацій.** Цими корпораціями є: 1) т. зв. державна рада (40—50 осіб), іменована президентом держави на 10 літ; 2) рада культури (30—40 осіб), зложена з делегатів віроісповідних громад, шкіл і наукових установ; 3) господарська рада (70—80 осіб), складена господарськими установами і організаціями, вкінці 4) краєва рада, зложена з делегатів кожного союзного краю (по 2 делегати). Законодатна ініціятива лежить виключно в руках уряду і парлямент може лише прийняти в цілості закон або відкинути; передтим корпорації видають свою опінію на предложені їм проекти законів. Державний буджет уряд предкладає парляментові не питаючи передтим корпорацій. Загальне голосування (плебісцит) можливе тоді, коли уряд заапелює до цілого населення в справі відкиненого парляментом закону, або в якійнебудь важній справі. Окремо уряд має право декретувати деякі закони, іменувати та димісіонувати цілий уряд і окремих міністрів — це виключне право президента держави. Його ж самого вибирають загальні збори всіх австрійських міських посадників (бурмістрів), яких є разом 4.700; вони вибирають з трьох кандидатів, що їх пропонує парлямент. Ненарушности конституції береже спеціяльно покликаний трибунал. Зрештою нова конституція затримує децентралістичний устрій: краєві сойми і громадські репрезентації. Цей конституційний закон складається з 13 частин і 182 статтей.

Від феодальної держави, через освічений абсолютизм, парляментарну монархію і демократичну республику до корпоративізму — довгий *предовгий* шлях. Довгий шлях має за собою Австрія і нова конституція напевне не є останнім словом її історичного існування.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 60—180 Телефон 25-55.

Революція в шістьох державах.

ПАРИЖ, 1 5. ПАТ. У Брюселі викрила поліція конспіративні сходини міжнароднього революційного комітету, який радив над викликанням заворушень у 6-ох столицях європейських держав. Поліція арештувала одного швайцарця, двох голяндців, двох поляків, двох сербів, одного німця та одного італійця. Конспіратори намагалися понищити компромітуючі документи, але це їм не вдалося. Зі сконфіскованих документів виявилося, що найбільше уваги присвячено викликанню заворушень у Парижі.

Ліквідація Комітету будови українського театру.

Останнє засідання Комітету будови українського театру і передача театрального майна кооперативі „Український Дім".

Львів, 1. травня 1934.

Вчора, 30. квітня ц. р., відбулося останнє ліквідаційне засідання „Комітету будови українського національного театру" у Львові. В засіданні взяли участь члени комітету през. д-р Кость Левицький, дир. Микола Заячківський, проф. д-р Кирило Студинський, д-р Микола Шухевич, радн. Йосиф Дрималик, д-р Михайло Волошин, д-р Ст. Людкевич, інж. Лев Левинський, інж. Олекс. Пежанський, д-р Копач Іван, д-р Савчак Юл. і радн. Стеблецький Ст. та редактор В. Мудрий. Засідання відкрив през. д-р Кость Левицький і заповів, що це засідання комітету є ліквідаційним.

З тої нагоди през. **д-р Кость Левицький** поінформував присутніх про початки Комітету та про його діяльність від 1886 р. Від початків існування українського театру в Галичині аж до 1886 р. давав він свої львівські вистави у салі Народнього Дому. У тому році москвофіли відмовили салі для нашого театру з чисто політичних мотивів. Це викликало велике обурення серед тодішнього нашого громадянства. І тоді рішено приступити до збірок на будову українського театру. Рівночасно в цьомуж 1886 р. почали збирати жертви на купно дому „Просвіти". Збірки йшли до одного фонду. Така акція тривала до 1892 р., коли утворено окремий комітет для театральної збірки. На чолі комітету стали: проф. о. В. Ільницький, радн. Теофіль Мандичевський і радн. Теоф. Бережницький. Вони перебрали для театрального фонду з дотеперішньої збірки суму 3.500 австр. золотих. Під їх проводом збірка сильно зросла. Вони рахували на крайцарові збірки. Найменший datok був тоді 2 кр., себто чотири сотики. Такими складками їм удалося зібрати кількадесять

KATOL ВБИВАЄ КОМАХИ НАСІКОМИ
55% Японський 2—29
З найбільшим смаком добирає краватку до кожного убрання ф-ма RECORD CRAVATES
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. 18—24 Будинок Шпрехера.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 3. ТРАВНЯ 1934.

Д-Р ВАСИЛЬ ВИТВИЦЬКИЙ.

Українські впливи у Шопена.

Серед пісень різних народів українська народня пісня займає зовсім виняткове місце. Десятки разів стверджували знавці, свої і чужі, що під оглядом ритмічного і мельодичного багацтва, під оглядом оригінальности тональних систем і гармонічного підкладу не має вона рівної в Европі.

Не диво, що така багата і повна краси пісня вплинула на артистичну музику. З одної сторони була вона підложам, з якого виросла українська музика, з другої у численних випадках поділала на творчість композиторів інших народів.

Мало хто задумується над тим, як багато елементів української народньої музики можна найти у Фридриха Шопена (1810—1849), одного з передових композиторів XIX. віку.

Нинішня наша студія має на меті: 1) зібрати те, що досі написане про українські впливи у творчості Шопена, 2) піднести моменти біографічні, які вказували на те, що композитор мав змогу пізнати українську народню пісню, 3) виказати на окремих фактах істнування українських впливів у шопенівській музиці і дати напрямні для остаточного висвітлення питання, яке можна перевести цілком після підготовчих праць, головно з обсягу української музичної етнографії.

Справу українських впливів у Шопена порушували вже кілька разів. Перший, що звернув на це увагу, був Бернард Шарліт (поляк) автор дуже цікавої книжки про Шопена, написаної по німецьки і призначеної для німецької публики (Бернард Шарліт „Шопен" Лайпціг. 1919. сторін 280). Багато уваги присвятив Шарліт самій українській народній пісні, яку характеризував дуже цікаво. Подаю кілька місць у перекладі. „У порівнянні з польськими, українські народні пісні, звані „думками", багато кращі і довершеніші. Що більше, завдяки своєму безприкладному багатству мельодій, глибині почувань, безмежного сумu і небаченого жалю, нема ніякої нічого рівного їм поміж народніми піснями людського роду. Вони серед музичного світа ще — на жаль — мало знані, тому, що досі видана заледви невеличка їх частинка. Та коли у свій час цей просто невичерпаний скарб пісень добудуть наверх, тоді ясно зарисуються нитки, що ведуть зійдти до музики Шопена. Тоді покажеться перш за все, що саме ті риси, якими відзначаються його ноктюрни... творять також основу українських пісень". — Українські народні пісні „мусіли сильно притягати до себе Шопена своїми елементами, спорідненими із глибиною його душі". „А що, певно, найбільше тянуло нашого композитора до українських пісень, то те почування, що з нього зродились ті пісні, почування, яке з літами виповнило майже цілковито душу Шопена, а для якого навіть назви в німецькій мові нема: це жаль".

До смілого висновку доходить Шарліт: ноктюрни Шопена, що створили новий світ у музиці, що вплинули на великого творця „Трістана й Ізольди" — Вагнера, ноктюрни ті зродились із українських народніх пісень. Гарними висловами і порівняннями описує автор шопенівські ноктюрни. Посувається він аж так далеко, що кладе їх поруч пітагорейської „музики сфер". Вартість Шарлітового „Шопена" лежить головно в поетичному і мистецькому підході творчості композитора; зате слабою стороною монографії є її наукова метода. Свої твердження про впливи українських пісень на ноктюрни Шопена поставив Шарліт у той спосіб, якби справа була вже давно докладно розсліджена і якнайпевніше доказана. Зі свого боку не дав він ні одного доказу, ніодного порівняння і тільки у відсилачі своєї книжки видрукував для прикладу дві українські пісні („Ой, не ходи Грицю" і „У сусіда хата біла") із зазначенням, що це пісні знані й у Німеччині.

Коротко кажучи все, що Шарліт сказав про українські впливи в ноктюрнах Шопена, з музикольогічного погляду не здогади, гарно подані думки, але без сліду обґрунтування. Зазначує це проф. д-р З. Яхимецький у своїй монографії про Шопена (Краків 1937). Обговорюючи шопенівські ноктюрни, автор каже: „Бернард Шарліт висунув також жаль, як домінуючий чинник у музиці ноктюрнів і вдаючи поетичні аналогії між ноктюрнами Шопена і музикою любови і ночі другого акту „Трістана і Ізольди" Вагнера доходить до смілого твердження, що ноктюрнові помисли Шопена „формувалися з українських пісень ночі", а українських думок. Твердження цього Шарліт нічим не доказав. Якщо так було би дійсно, якщо між Шопеном і українськими думками булиб якісь стичні пункти, без сумніву поінформувалиб нас про це знавці українських думок (напр. проф. Філярет Колесса), яким не чужий також Шопен". (Стор. 64—65.).

Правдоподібно за Шарлітом також д-р Г. Лайхтентріт, визначний сучасний музикольог і професор університету, каже у своїй „Аналіз фортепіянових творів Шопена" (Берлін, 1921), що українські „думки" вплинули на мельодику шопенівських ноктюрнів.

Українські впливи у двох сольових піснях Шопена підмітив д-р С. Барбаґ у своїй студії про шопенівські пісні, якій присвятимо кілька завваг пізніше.

Зпоміж українських авторів торкнувся нашої теми Борис Кудрик у книжечці „Українська народня пісня і всесвітня музика" (Львів, 1937, видання „Просвіти"). Автор, зачеркнувши надто велике поле, не міг, поза кількапятьома цікавими порівняннями і влучними помічеными, дати щось цінішого. Зрештою автор хотів — здається — тільки заповнити і заповнив в дійсности некучу для нас недостачу того роду праці, хочби й популярно написаної. Всетаки твердженням, якого не можна не піддати у сумнів, є те, де Кудрик каже, що „досить марними щодо скількости" покажуться приклади українських мельодій у польській музиці. Автор не взяв на увагу, що не тільки у Шопена і Монюшка, але у багатьох інших польських композиторів визначніших і менше визначних (напр. у Ліпінського, Зарембського) можна найти значні українські впливи. — Про Шопена читаємо на ст. 26: „Великий польський фортепіяніст Фрідріх Шопен в одним із 19-ох ноктюрн на фортепіян вдарив в тон української думки". Після цього йде 9 тактів ноктюрна ф-мольон 55 ч. 1.

(Далі буде.)

тисяч ринських. На ті часи були це дуже поважні гроші. Секретарем цього Комітету був д-р Кость Левицький. Цей Комітет існував до 1903 р.

У 1903 р. комітет зреформовано. На внесення д-ра Евгена Олесницького перетворено його в Краєвий Комітет будови українського театру. Його головою був **д-р Евген Олесницький.** До президії входили ще д-р Кость Левицький і проф. Волод. Шухевич. Цей Комітет купив у пані Анни з Ялюф Мьончинської площу під театр на розі вулиць Сапіги і Сикстуської. Перевели купно цієї площі і дуже багато для справи зробили д-р Ст. Федак і д-р Микола Шухевич. За площу відразу всього не заплатили готівкою, бо перебрали заінтабульовані на неї довги. Всі ці довги сплатили пізніше після парцеляції площі. Місце, де стоїть будинок Музичного Т-ва ім. Лисенка і де стоять доми при вул. Шашкевича, належали до театральної площі. Під театр лишилася та площа, яка тепер обгороджена і яка притикає до вулиць Сапіги, Сикстуської та Шашкевича. Площа по нинішній день чиста, нічим не обтяжена і представляє собою величезну вартість.

У 1910 р. будівельне підприємство Фельчера і Гельмера у Відні виготовило було на замовлення комітету плян українського театру. Проти цього пляну були поважні заміти. Найважнішим був той, що будинок театру не був в українському стилі. Поважні громадяни члени і нечлени Комітету були за тим, щоби будинок українського театру був в українському стилі. За цим заявилися були між іншими митрополит Андрій Шептицький, арх. проф. Левинський і Волод. Шухевич. Ця справа спинила на деякий час будову українського театру. Нарешті дійшов Комітет до того переконання, що будувати театр в українському стилі неможливо. Тоді звернувся ще раз до спілки Фельчер і Гельмер у Відні за новими справленими планами будови театру. Ці пляни прийшли і комітет рішив приступити до будови. Кошти будови мали виносити 660.000 корон. Галицький Краєвий Виділ мав дати на будову 300.000 корон, а 330.000 мав покрити комітет із всенародніх збірок. Весною 1915 року мала початись будова театру. Театр був обрахований на 1300 місць. Світова війна, що заскочила всіх у 1914 р., всі ті пляни повернула внівець.

По війні ми лишились тільки із театральною площею та зі здевалюованою театральною збіркою. Тепер театральний фонд розпоряджає сумою **десять тисяч золотих,** зложених у Центробанку. По війні повстала у Львові „Театральна Українська Кооператива", яка поставила собі за ціль опікуватись українським живим театром. Коли Комітет будови українського театру відновив свою діяльність, тоді ввійшов у контакт з театральною кооперативою в справі будови театрального будинку. Одначе до реалізації будови не дійшло з ріжних причин, а передовсім з тих, що не було на ще відповідних засобів. Пізніше прийшла ще одна комбінація, а саме: Комітет будови театру і Театральна Кооператива ввійшли у ділові звязки з Краєвим Т-вом допомоги інвалідам у справі будови репрезентаційного українського дому з театральною салею на театральній площі спільними коштами. Але й ця комбінація розбилася. До будови дому не прийшло.

Ще за австрійських часів застановлявся Комітет над тим, як правно оформити установу, що взялаб у посідання й управляла майном Комітету. Тоді переважала думка, щоби покликати до життя окрему фондацію „Український Театр". Історія з Народнім Домом за польських часів показала, що ця думка не була щаслива. І тому тепер засновано окрему кооперативу „Український Дім", якій рішено передати все майно Комітету будови українського театру разом із площею, яка була заінтабульована на „Просвіту". Кооперативу „Український Дім" засновано в травні 1933 р. До неї ввійшли тільки правні особи. Досі є її членами лише деякі львівські центральні українські установи. Вона вже перебрала в посідання театральну площу при помочі спростування грунтової книги.

Нинішнє засідання має рішати про передачу всього іншого майна та всіх актів і справ Комітету цій новій установі — говорив през. д-р Кость Левицький. Під кінець заявив, що всі заміти на адресу Комітету, зокрема заміт про те, що ніби то щонебудь із театрального майна змарновалось — є цілком нестійні. Комітет пів весь час дорученну собі справу гідно та чесно, не допустив до змарнування навіть дрібної частини народнього добра і передає нині установі площу чисту та незадовженою разом із тими гріхами, що збереглися, не зважаючи на девалюації, які не минули нікого.

Після того радн. Дрималик відчитав протокол з останнього засідання Комітету будови українського театру, який принято.

З черги радн. Дрималик зложив звіт із завідування театральною площею за час від кінця 1916 р. по нинішній день. З кінцем 1916 р. радн. Дрималик дістав письмове уповноваження від пок. голови „Просвіти" радн. Івана Кивелюка, щоби занявся адміністрацією театральної площі. На основі цього уповноваження він занявся справою. Першим його починком було виходи, щоби взяти площу в посідання, бо на ній побудував був собі за короткий час воєнного лихоліття п. Мих. Войко хату і стайню, плекав корови та вважав себе власником площі. Відібрати від нього площу не було легко. Треба було вести процес, що тривав два роки. У 1919 р. його усунено. Тоді винаймив площу міський апровізаційний відділ та побудував на ній барак, у якому продавали харчові продукти. По двох роках відзаймили площу п. Йосиф Гофман та інш. Вайда. Вони відкупили барак від магістрату та вмістили на площі на залишому пляні склад вугілля. Барак у переробленому виді стоїть на площі по нинішній день і в ньому є постійна вистава машин. Чинші за піднайм площі були ріжні. У 1923 р. чинш виносив 200 мільонів марок річно. По реформі валюти він виносив менше 100 доларів річно, а пізніше від 1929 р. — 200 зол. На висота лишилась до вчорашнього дня. За весь час адміністрування чинш дав суму 10.679 зол. і 29 сот. З того 172 зол. заплачено за огорожу (першу по війні). Тепер є там нова огорожа, побудована підпасмцями, але вона є власністю Комітету. Далі 61 зол. коштували стемплеві оплати. Податки за той час виносили 8.375 зол. 78 сотиків. Усіх видатків було 8.608 зол. 05 сот. Чистого прибутку є 2.070 зол. 28 сотиків.

Присутні приняли цей звіт до відома і висловили радн. Дрималикові подяку за старанне і совісне завідування площею.

По тім присутні приняли на внесення д-ра Миколи Шухевича постанову про ліквідацію Комітету будови українського театру і про передачу всього майна, всіх актів і діловодства кооперативі „Український Дім".

Так закінчила свою довголітню діяльність ця поважна громадська установа, що придбала для нації поважне добро. *В. М.*

Від нині
Кіно Атлянтік

Не зважаючи на теплу пору не щадили ми коштів і законтрактували найновіший, авангардний сукцес радянської кінематографії говорений і співаний в російській мові
Останній Отаман Анненков
фільма, що ілюструє у високо реалістичний спосіб останні надзвичайно завзяті і кровавi бої Білої Гвардії проти Червоної Армії. — Початки сеансів: 3·30, 5·30, 7·30 . 9·30. 1503

Жахлива катастрофа в копальні.

ЛЬОНДОН, 1. 5. ПАТ. У копальні вугілля в Лей графства Ленкешір вибухли гази. Підчас вибуху в копальні працювало 300 вуглекопів. Покищо витягнули трупи пятьох вуглекопів. Що діється з іншими робітничками, нема вісток.

Нова виборча ординація
до міських рад.

VIII.

ВИБОРЧІ ПРОТЕСТИ Й УНЕВАЖНЕННЯ ВИБОРІВ.

Коли головна виборча комісія оголосить вислід виборів, тоді до 7-ох днів можна зголосити виборчий протест. Протест проти виборів у дотичній окрузі має право зголосити таке число виборців дотичної виборчої округи, яке має право зголосити листу кандидатів себто 1/50 всіх виборців управнених до голосування в дотичній виборчій скрузі. Виборці можуть домагатися, щоби влада уневажнила вибори в цілости або лише вибір деяких радних. Протести проти виборів треба зголошувати на письмі до головної виборчої комісії, комісія пересилає до трьох днів цей протест разом із відповідними виясненнями і виборчими актами тій владі, яка вирішує протест. Протест проти виборів припиняє уконституування новообраної міської ради (§ 45 уст. 1).

Від рішень влади нема вже відклику до вищої влади; зате можна на таке рішення зажаржити враз з виборчим протестом до Найвищого Адмін. Трибуналу у Варшаві (§ 45 уст.).

Коли хочуть уневажнити вибори у цілости або часинно, або влада або виборці, то рішає про це повітовий староста — в містах невиділених із самоуправного звязку — або воєвода — у виділених містах (§ 46 уст. 1).

На випадок уневажнення вибору поодиноких радних з власного почину або внаслідок внесеного протесту, на місце тих радних вступають їхні заступники. Коли влада уневажнить вибори в цілости в цілій дотичній виборчій окрузі, тоді та сама влада розписує нові вибори в дотичній окрузі до 14-ох днів. Нові вибори відбуваються на основі тих самих списків виборців і їх переводять ті самі виборчі комісії. Списки виборців може виборча комісія змінити тільки внаслідок обоснованих реклямацій, внесених на основі цього розпорядку (§ 46 уст. 2).

РОЗВЯЗАННЯ ВИБОРЧИХ КОМІСІЙ.

Коли виборці не внесуть протесту проти виборів у приписаному річниці, тоді головна виборча комісія передає всі виборчі акти зверхникові міської громади, щоб їх переховати в архіві. Коли виборчий акт є вже правосильний, влада (староста або воєвода) розвязує виборчі комісії.

ДОПОВНЯЮЧІ ВИБОРИ.

Коли вибирають радних без голосування (§ 20) або на листі кандидатів є менше число, ніж на цю листу припадає число мандатів (§ 39 уст. 2) або коли підчас каденції число радних зменшується на 22 або 30 відс., а листа заступників вичерпається зовсім, тоді влада може розписати доповняючі вибори. При обчисленні 20 або 30 відсотків дроби заокруглюється вгору до повної одиниці (§ 48).

При доповняючих виборах обовязують постанови цього розпорядку, які відносяться до розписання виборів, виборчих комісій, ліст кандидатів, списків виборців, вибору радних без голосування, оголошення лист кандидатів і речинців голосування, способу голосування, обчислення і устійнення висліду голосування, виборчі протести та уневажнення виборів і розвязання виборчих комісій (§ 49 уст. 1).

Влада може вдержати поділ міста на виборчі округи без зміни, як це було при останніх головних виборах, або може цей поділ змінити, коли цю зміну виправдує побільшене або зменшене число мешканців міста або в поодиноких виборчих округах (§ 49 уст. 2).

Коли при доповняючих виборах на поодинокі виборчі округи припало би менше як 3 мандати, тоді влада (староста або воєвода) може ці округи обєднати зі сусідніми так, щоби при доповняючих виборах кожна округа вибирала 3 мандати (§ 49 уст. 3).

Поділ виборчих округ на обводи (райони) голосування можна теж затримати тоді, коли вдержано поділ на округи або цілі округи обєднано зі сусідніми (§ 49 уст. 4).

Заступників радних вибраних при доповняючих виборах, будуть покликувати на тих самих основах, як вибрачих заступників при головних виборах (§ 49 у т. 5)

КІНЦЕВІ ПОСТАНОВИ.

Кошти на вибори бере на себе міська громада. Міська управа мусить дати виборчим комісіям льокалі з усяким потрібним уладженням та допомічні сили, яких предсідники можуть покликувати до помочі виборчих комісій при виконуванні своїх обовязків. Всі прохан-

Уживаймо лише знаменитої цикорії „ЛУНА"
і здорової відмінки кави (ERZATZ-y) **„Пражінь"**
виробів української кооперативної фабрики
1301 „Суспільний Промисл" у Львові.

Найновіші моделі Найкраща якість
Найвибагливіша робота Найбільший вибір
Найнижчі ціни у весняних жіночих плащах та костюмах у фірмі
С. МОЛДАВЕР
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 17, І. пов. Тел. 46-56

Ставіський -- Інсул -- Кастіліоні -- Устрік -- Мадам Ано -- Кріґер -- Бармат -- це прототипи героя

„Карієри Ґустава Лєбреш"

ня і свідоцтва у виборчих справах вільні від стемплевих та адміністраційних оплат, коли вони звернені до самоуправних постанов (§ 50 уст. 1).

ПЕРЕДВИБОРЧІ ЗБОРИ.

Закон з 11. березня 1932 р. постановляє, що в часі виборів до самоуправних установ існує свобода зборів. На основі статті 24. цього закону можна скликувати на областях, обнятих виборами до самоуправних установ, збори з метою обміркувати всі справи, які тісно звязані з виборами. Свобода зборів існує від розписання виборів аж до дня виборів. Ця свобода зборів полягає на тому, що коли вибори відбуваються в замкнених льокалях, не треба на них ніякого дозволу ані зголошення у влади. Передвиборчі збори під голим небом вимагають зголошення (а не дозволу) в адміністраційної влади. Справ, незвязаних з виборами, не можна обговорювати на таких зборах.

(м. х.)

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
22/48

Як іде позичка „Рідній Школі".

Одною з перших інституцій, що взяли до тепер участь у позичці „Рідній Школі", була **Українська Парляментарна Репрезентація,** яка підписала позичку на 1.300 зол. і вплатила вже 465 зол. Коли взяти на увагу великі громадські обтяження й невелику скількість членів тієї Репрезентації, то треба назвати як підписану, так і вплачену суму — прикладною.

Заходом Повітового Кружка „Р. Ш." в **Тлустому,** заліщицького повіту, відбулася дотепер анкета у 18 місцевостях, на яких референував представник Пов. Кружка. Дальші наради відбудуться на днях. Важко в теперішній час здобутись селянам на позичку: всеж таки заходи Пов. Кружка не йдуть на марне. Вже підписали позичку: з **Бураківки** кооп. „Будучність"; з **Кошиловець** кооп. „Будучність", церковні сестриці, церковні братя, кружок „Р. Ш.", разом із Т-вом ім. Лесі Українки; з **Лисовець** — кооп. „Пчола", кооп. „Самопоміч", читальня „Просвіти", о. Теодозій Атаманюк; з **Садків** — кружок „Р. Ш." ім. І. Франка, кооп. „Народній Дім", о. Павло Вецал; з **Тлустого** — Іванна Сосьова, Петро Дорожинський, о. Антін Навольський, дир. Микола Сайовський. Кружок „Р. Ш." в Цапівцях вплатив від себе одну позичку „Р. Ш.", а зобовязалися зложити ще чит. „Просвіти", кооператива і кооперативна каса. Кружок „Р. Ш." уладив своїми власними силами нараду з місцевими хлопцями й дівчатами, які також зобовязалися зложити одну позичку (вже мають ускладаних 7 зол.).

На дотеперішніх **84 позичок у львівському сільському повіті** підписали по 100 зол.: проф. Юлія Шубертівна з Кожич, кооп. „Єдність" з Підберізців і Районова Молочарня в Ременові.

У **місті Львові** знову прибула одна позичка, а саме від кооп. „Взаїмна Поміч Маслосоюзників" на 200 зол.

З **Дрогобиччини** надходять дальші позички, між іншим від Пов. Союзу Кооператив 300 зол., від Союзу Українських Брутовців „Підойма" 50 зол. Від села **Грушева** надіялися 13 позичок. Тимчасом там підписали вже 15 позичок та біцюють дати 18.

Всі, що підписали позичку, нехай **не забудуть на обовязок вплачувати рати;** бо вплачена сума мусить покривати зголошені позички".

—o—

Чванитеся приналежністю до великої української нації — то підпишіть і вплатіть до кінця липня 1934 р. позичку Рідній Школі. Одна грамота 25 зол.

Зміни в німецькім уряді.

БЕРЛІН, 1. 5. ПАТ. Канцлер Гітлер призначив на внесок премієра Ґерінґа пруським міністром внутрішніх справ д-ра Фріка, який був дотепер міністром внутрішніх справ для цілої Німеччини. Одночасно канцлер Гітлер призначив дирекцію мін. Ґерінґа. Мін. Ґерінґ довершив великого діла, бо зреформував політичну поліцію в Прусії і передав керму Гіммлерові, начальникові охоронних штафет. Таким чином міністрові Фрікові не буде вже підлягати політична поліція в Прусії, бо керма над політичною поліцією Німеччини спочиває в руках Гіммлера.

—o—

Буревій над Берлїном.

БЕРЛІН, 1. 5. Минулої ночі лютував над Берлїном і в околиці буревій з градом. Буревій заподіяв великі шкоди в місті та в околиці. На вулицях завмер рух, а вода залила в Народнім Театрі фое. Публика в переполосі втікла на галерію. В однім шпиталі винесли всіх недужих з партеру, бо його залила вода. Пожежна сторожа інтервенювала 900 разів. Куди більші шкоди заподіяв буревій в околицях Ангермінде й Еберсвальд, де хмаролім знищив усі засіви на полях. Біля Ангермінде грім ударив у самохід і викинув шофера до рова.

Ґенеральний страйк у Парижі.

ПАРИЖ, 1. 5. ПАТ. Комуністи закликають всіх робітників, щоби взяли участь у ґенеральному страйку в дні 1. травня. До страйку приключаться також шофери таксівок. Преса появиться за винятком комуністичної. „Юманіте" і соціялістичного „Попюлєр". Комуністи скликали віче до ліску Вінсен. Поліція в гострому готовлі і має за завдання не впустити маніфестантів до міста. Крім того до Парижа надійшли нові полки війська для зміцнення залоги. Ґен. Претеля переглянув усі військові відділи, які складаються з декількох полків чорних піхотинців, ескадри драґонів, кінної та змоторизованої артилєрії і т. д.

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мушліни, крепони, еполєти і т. д. **БАЗАР ВЛАВАТКИ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 26-365

По широкому світі.

— До Берліна вивезли більшовики через Ригу 4 тони золота, яке походить із сибірських копалень.

— Часопис „Ґріне Пост", який видавав концерн Ульштайна, уряд припинив на 3 місяці тому, що поміщено відкритого листа до мін. Ґебельса за його критику німецької преси.

— Вибори президента в Австрії на основі нової конституції відбудуться щойно в осені 1935 р.

— З Франції видалили 542-ох робітників з Польщі.

— Формель, видавець припиненого органу католицького центрум „Данцїґер Фольксцайтунґ" зверався з жалобою до високого комісара Ліги Націй, щоби цей розглянув справу і дозволив на видавання часопису.

— Провідником італійського парляменту вибрали через аклямацію міністра комунікації Кіано. На його місце призначили Пучіні державного підсекретаря з міністерства фінансів.

— Заступник ґенерального секерарія Ліги Націй Вольтерс і шеф економічної секції Смутс приїхали до Риґи з інформаційною метою.

— Один з найбільших банків у Швайцарії „Банк д'Есконт" припинив виплати.

— Джемс Макдональд заперечив, ніби він мав якінебудь вістки про оселення жидів в Англії.

— У Парижі відслонили памятник перед Сорбоною великому французькому фільософові з XVI. в. Монтеневі.

— Поліція в Данц'ґу називатиметься жандармерією.

— Англійський кабінет радив над питаннями внутрішньої політики і над розброєнням. 8 травня ц. р. відбудеться в палаті послів нарада над закордонною політикою і розброєнням.

Ширіть наш часопис!

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 3. ТРАВНЯ 1934.

АНАТОЛЬ КУРДИДИК.

ЇДУ ДО ЧЕРЧА!...

Ви чуєте чар цього заголовку? Знаєте, що таке сказати собі: „Їду!" і справді їхати? І що таке Черче, мрія всіх хворих і здорових?

З самої весолоди від цього слова вже можна заведужати.

*

Про Черче я мріяв відколи тільки зявилося перше сонце і перша закохана пара на моїй вулиці, на якій м. ін. нема ще, завдяки дбайливій опіці магістрату, ні одної ліхтарні.

Це слово переслідувало мене. Минулого року був я у цій роскішній оселі на закінченні сезону, коли черчанські акації, лавочки і травники зівали вже смутком старої панни, що багатобагато пережила. Нас було ледви кілька осіб, дощ сіяв безупинку, але в Черчі ніхто цього не бере під увагу.

Черче не барометр, щоби з нього тетіло вниз. Палатка гордо пишалася серед квітників, березових альтан та лавочок, а вечором у ній зі струн скрипки вичаровував дир. Льоньо такі мельодії, що зникала непогода, розсівалася перспектива повороту до Львова, пропадала вся наша дійсність з її кучерявими проблемами і спіральними лініями політики. Душа купалася у настрої краще, як у день тіло в боровині. Тоді останні паралітики і видужанці злазилися потихоньки десь з усіх кутків Черча до Палатки і на кожному обличчі було життя, кожного знайомого чи незнайомого зустрічав усміх -- Черче було великою родиною, а широку молодшний директор (той сам) був добрим вуйком, що дбає про вигоду і гумор своїх земляків. Йому секундував добре дир. Бовванко і дир. Бігус і ця „трійця" робила з Черча справжній небесний передпокій. Вечорі тягнулися поза північ, північ поза досвіт, а коли ми йшли спати — сідав на наші ліжка шум черчанських ясенів і шептав нам, ніби стара няня, казку про усміхи людської долі, що на три літні місяці їздить до Черча й обсипує всіх у ньому своїми дарами: хворих здоровлям, сумних — усміхом, тужливих — сповненими мріями, спрагнених — повною чаркою кохання, а здорових і сильних усіми роскошами здоровля й сили.

У день дир. Льоньо сумнів і не міг собі найти місця. „Фамілія" розїздилася і що дня мазіла на одну-дві особи, яких під брамою прощали всі як дорогих, всі від директора до кельнера з Палатки включно. Пустіли кімнати, алеї — і дир. Льоньові пустіло серце, не могло собі найти місця.

На другий рік до побачення: — стискалися всі руки щирим, сонячним привітом.

*

На другий рік!

Їду. Черче вбило мені щось, ніби цвяшок у серце, що мулює, що під весняне сонце пече і не дає спокою. Я ще не паралітик, ані хворий на нирки і не спрагнений еротики, тихої, сільської, вечірньо-української, — але проте чую, як прошибає мене втіха, коли в кишені намацую білет на завтра і 30 зол. готівкою, що вистануть на тиждень... може і довше.

Тамтого року я закінчував, цього року розпічну сезон. Знаю, що не буде там замріяних професорових, тужливих меценасовних, смотриків з досвідом, від якого наші бабки могли би багато навчитись і вас, кохані мужатки, що маєте тіхт і ревматизм у ногах до хвилини, коли з воза по дорозі зі стації Потік-Черче побачите Палатку. Знаю, що не буде Галактіонів Чіпок, що пострілюють в зимі сотнями заяців, а в літі сотнями жіночих сердець, вас, старих вояків з „Молодої Громади", що ще сьогодні у кожній стрічній на дорозі бачить ворота, вас, директори, що цілий божий рік порпаєтесь у маслах, бриндзях, цикоріях, пастах й інших гірчицях, вас, сальонові леви і пантери, що в коханні називаєте себе соловейками і мишками і вас, джентельмени-елєґанти, що тільки й маєте спочинку від запротестованих векслів, що в Черчі. Бракуватиме вас у Черчі — але не мені. Я люблю Черче, коли воно ще не арена сміху, танку і кохання, а тоді, коли воно таке тихе, як хата моєї матері, коли всі у ньому такі щирі і добрі, як вічно всміхнений директор та аранжер.

Їду до Черча, як до хати матері. Щоби на тиждень не чути доказів і протидоказів, не мусіти міркувати, хто має рацію в організації Жіночого Конґресу, не дискутувати на тему рабінатських статтей у „Перемозі", не бачити наших усіх королів преси, тузів політики і лицарів абсурду, не читати заяв, спростувань і наклепів, не дошукуватись ліній і не обсервувати загальної дволичности, вочісвітности, комплїментарности та провокації на мінімальну, більшу і велику скалю. За тиждень залишу у Черчі всі міазми, що десь там внутрі душі й тіла назбиралися від цього всього і вернусь не людиною, що дивиться на життя крізь льогіку, аналізу і хемію, а крізь свіже серце, свіжий ум і свіжу думку.

*

Ніщо сильна воля і кількацять золотих можуть переродити людину до самого ґрунту. Але мусить вона знати, що з ними зробити, так, як я!

Лібретто Меріям-Лужницького
Музика В. Балтаровича
Виступ. М. Сабат-Свірської
Балет О. Суховерської
Екзотичний танок Голубовської-Балтарович
Постановка П. Сороки
дають запоруку, що музична комедія
„Подружжя в двох мешканнях“,
вдовольнить широкий загал публіки.
Прем'єра в перших днях травня ц. р. в залі „Театру Різнородностей“

З церковних справ.

З уваги на велике зацікавлення у нас церковно-релігійними справами містимо нижче зібрані нами інформаційні дані про найбільш відомий і поширений у нашім народі Чин оо. Василіян. У черговик числах помістимо також дані про Чин св. Ізбавителя (Редемптористів), Чин оо. Студитів, а далі про стан унійної акції на північно-західніх землях, про стан православного руху в Галичині, про папську гр.-кат. семінарію в Дубні і т. д. — **Ред.**

ЧИН ОО. ВАСИЛІЯН.

Чин св. Василія Великого оснований при кінці IV. століття св. Василієм, архиепископом Цезарії і митрополитом Кападокії. Чин поширився небавком по всьому Сході. На Руси повстали перші чернечі селища мабуть ще перед офіціяльним приняттям у нас християнства. Після того монастирі зростали у нас постійно. А коли (на початку XVIII. стол.) у нашім народі остаточно закріпилась унія, то всіх Василіянських монастирів було тоді 202. По розборах Польщі більшість Василіянських монастирів (144) дісталась під панування Росії, яка їх постепенно зовсім зліквідувала. Під Австрію попало 58 монастирів, з яких більшість скасовано за Йосифа II. У 1882 р., коли прийшло до реформи Василіянського Чину, було у нас всього 14 монастирів оо. Василіян.

Тепер Василіянський Чин на території Польщі становить одну Провінцію, на яку складається 19 монастирів і дві місійні станиці. З того 8 монастирів у Перемиській Епархії, по пять монастирів у Львівській Архиепархії і Станиславівській Епархії, один осідок у Варшаві та наразі дві місійні станиці на Холмщині, а саме в Городлі і Грабівці. Парохій обслуговують оо. Василіяни при своїх монастирях вісім, а саме у Львівській Архиепархії одну (Краснопуща), в Перемиській Епархії пять (Дрогобич, Лаврів, Кристинопіль, Острів коло Перемишля і Жовква), у Станиславівській дві парохії (Погоня, Улашківці враз з Милівцями). Священиків під цю пору має ця Провінція усіх 105, клириків 92, братів 128, разом 325 черців. Та не всі вони працюють у межах матірньої Провінції, але й поза нею. У Римі Архимандрича Курія має 5 членів Галицької Провінції, Папська Семинарія св. Йосафата трьох священиків, на Закарпатті пять черців, а в американсько-канадійській Провінції сімох.

Галицька Провінція Василіянського Чина крім новіціяту у Крехові, де заправляє вступаючих кандидатів до чернечого життя (під цю пору їх близько пятьдесять), удержує ще й домі студій, а саме: Бучач — ювенат і нижча гімназія з 50 учениками, Лаврів, де находяться гуманістичні студії і реторика, що відповідають вищій гімназії (35 учнів), Добромиль — фільософія схоластична (2 роки) з 24 слухачами, Кристинопіль — богословія з 26 слухачами, врешті Жовква — 8 слухачів священиків, що приготовляють останні іспити з богослов'я.

Крім Галицької Провінції істнує ще Провінція св. Николая (Закарпатська) оо. Василіян, що має 5 монастирів на Закарпатті (Ужгород, Мукачів, Боронава, Імстичево, Малоберезне), 1 на Мадярщині, 1 в Румунії й 1 станицю в Югославії (двох священиків при дух. семинарії в Загребі). Всіх черців має та Провінція 148 (36 священиків, 51 клириків і 61 братів). Провінція Американсько-Канадійська має монастирі в Едмонтоні й Мундаре та станиці в Абітібі, Шікаго, Монтреалі і Вінніпегу. Всіх черців має та Провінція 101, з того священиків 29, клириків 55, братів 17. Віцепровінція Бразилійська має монастирі в Ірасемі і Прудентополіс та станицю в Куритибі. Всіх черців має та Віцепровінція 15, з того 10 священиків, 2 клириків і 3 братів.

Весь Василіянський Чин мав з кінцем 1933 р. 161 священиків, 203 клириків і 205 братів, разом 569 черців.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання —, та всякі шапки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ“ — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

„Сільський Господар“ на Волині.

Загальні збори філії „Сільського Господаря“ в Луцьку.

Збори „С. Г.“ в Луцьку відбулися дня 22. квітня ц. р. при участи 53 делегатів кружків і 12 делегатів кооператив, 67 членів з дорадчим голосом, членів ради й контрольної комісії філії, представника Головної Ради „Сільського Господаря“ й „Центросоюзу“ **пос. З. Пеленського** та представників місцевих відділів „Маслосоюзу“ й „Народньої Торговлі“. Всього взяло участь у зборах 142 особи.

Збори відкрив і головував на них голова філії **п. В. Островський,** що покликав на свого заступника **п. П. Боднарука** й на секретаря **п. С. Вишнівського.** Привітавши представників наших господарських централь, кружків та кооператив повіту і всіх присутніх на зборах, запропонував зібраним вшанувати память померлих членів повстанням.

З черги **пос. З. Пеленський** привітав збори від Головної Ради „Сільського Господаря“.

Згаданими зборами філія кінчила пять літ своєї тяжкої праці, звіт з якої частинно, а за останній рік у цілості, був видрукований у власному часописі „Нова Скиба“. Тому **п. Островський,** не повторюючи того, що вже було відоме всім членам з розісланого звіту, змалював головні моменти життя філії від її скромного початку в 1928 р. і підкреслив, що в той час, коли в моменті кризи сильніші господарські організації захитались або й перестали істнувати, а щонайменше — вимагали значних підтримок з боку, філія „Сільського Господаря“ в Луцьку все йшла вперед власними силами, а в останньому році якщо не доконала чуда, то в кожному разі показала, як слід працювати й господарювати: мала 2.311 членів і 54 кружків, утримувала 3 службовників (проти 1 в попередньому році), значно розширила свою працю і ще закінчила рік з білянсовим зиском. Цей успіх є наслідком не лише зросту господарської свідомости хліборобів-волиняків, але й дисципліни в організації, яка проводиться залізною рукою, не спиняючись перед викресленням неакуратних членів і ліквідуванням бездіяльних кружків.

Звіт з грошевих операцій (понад 18.000 зол. обороту) і білянс прочитав з поясненнями скарбник **інж. А. Сполик,** а звіт з ревізії контрольної комісії **інсп. Льонгин Кобилянський,** запропонувавши в імени комісії ухвалити Раді абсолюторію і висловити подяку.

Після дискусії, в якій взяли участь представники кружків, низових кооператив, повітових установ і пос. Пеленський та яка пройшла в надзвичайно поважному й діловому тоні, останні пояснення дав голова зборів п. Островський. Потім збори приняли звіти і предложення контрольної комісії одноголосно.

На такому самому високому щаблі діловитости стояла дискусія над планом праці і буджетом на 1934 р., що їх принято одноголосно, при чому ухвалено додаткову членську вкладку до створення фонду на заложення при філії власного зразкового господарства.

На голову філії через аклямацію зібрані вибрали пятилітнього голову її **п. В. Островського,** який, згоджуючись на кандидування, поставив дві вимоги: дисципліна й відповідна рада. *На предложения нововибраного голови вибрано раду через аклямацію в такому складі:* заступник п. Павло Боднарук, секретар п. С. Вишнівський, скарбник інж. А. Сполик; члени пп. А. Глущук, Т. Кушніpук та Ів. Середюк; контрольна комісія: інсп. Л. Кобилянський, п. К. Вишневецький і п. М. Тимощук.

Збори закінчилися в год. 4. пополудні й залишили по собі надзвичайно приємне враження в усіх його учасниках, бо дали доказ чийсь зросту господарської свідомости нашого хліборобського стану.

Присутній

ТОҐИ для П. Т. Адвокатів чистий камгарн по 80 золотих
продає: **Фабрика РОТ і РУДЕРФЕР**
Львів, вул. Леґіонів 3. і п. — (над кіном „Палляс“). 1493

БІЛЬШЕ ЛІСА!

(З нагоди „свята лісів“ у Львові 28. IV. ц. р.).

Ліси, якими мати-природа ще перед віками покрила велику частину нашої землі, сильно зменшила рука людини на користь рільного господарства, а часто-густо і понад потребу винищила. Ліс залишився лише майже на тих становищах, які під інший рід господарки були непридатні, лишився на так званій „виключно лісовій землі“.

В такому способі господарки, господарки безоглядної у відношенні до ліса, людина посунулася вже за далеко. Система та вийшла частинно з конечности, з браку землі під засів, але дуже часто з грабіжницької захланности людей. Людина запустила свої кігті трохи занадто глибоко до гармонійних законів природи, псуючи тим не тільки чудові творива природи, але — як найновіші досліди учених лісників та агрономів виказують — вона принесла своєю девастаційною системою велику шкоду для самоїж земельної господарки (бо, як відомо, через зменшення лісостанів заникає рівномірність атмосферичних опадів, творяться мокляки і т. п.).

Вже перед століттям учені фахівці прийшли до переконання, що треба конечної поправи в користь лісової господарки, але — на жаль — їх гасла не знайшли великого зрозуміння. Щойно в останніх часах гасла, кинені перед сотою літ, почали відживати й упевнювати широкі маси серед рільників, що ліс є дуже важним господарським обектом та що його винищення може мати катастрофальні наслідки для загального господарства (візьмім напр. Карст).

В цілому культурному світі ведеться в напрямі поправи лісового господарства велика пропаганда, чи то уладжуванням відчитів, чи то уладжуванням „свята лісів“. Дня 28. квітня відбулося таке „свято лісів“ враз з циклем лісознавчих викладів у нас у Львові. Свято відбулося, але чи та ідея дійде до нас, не знаю! В кожному разі було добре, якби дійшла!

Наші предки, будучи ще поганами, уважали ліс за божище („святі гаї“). А ми? Кожний у нас думає, якби то найбільше в лісі вирубати; але про заліснення ніхто не думає.

Скільки то неужитків є у нас, які можна би було використати під заліснення! Як виглядають ліси наших селян, ліси парохіяльні чи громадські? Скільки там неужитків, а скільки ліса?

Тож нехай ідея в цілій Европі пропагованого „свята лісів“ і у нас принесе овочі! Тому поставмо собі за ціль і переведім ту ціль в життя:

1) Площу заліснену — треба захоронити й охоронять.

2) Там, де ліс зужитковано — обновити.

3) Неужитки і голі склони — заліснити.

Через це з ходом часу будемо мати дохід, а ліс сповнить своє завдання в загально-суспільнім господарстві.

Інж. Ю. Купчинський.

—o—

З українського життя в Чехословаччині.

СВЯТО ШЕВЧЕНКА У БРНІ.

„Чехословацько - Українське Товариство“, „Українська Студентська Спілка“ та „Українська Громада“ у Брні при співучасти відомих українських сил, спроваджених із Відня та Праги і визначних чеських громадян, що перебрали на себе реферати, влаштували академію, присв. Шевченкові.

Академію, що відбулася в найбільшій салі міста, почав голова „Чехосл.-Укр. Товариства“ **проф. А. Груза,** який у короткій і добре опрацьованій промові сказав про значіння Шевченка для українського народу, а вказуючи на Шевченковий твір „Іван Гус“ та на звязки українського поета з Шафариком, зясував, чому й чехи віддають поклін Генієві України.

Другим промовцем був **кап. О. Земек,** знаний приятель українців, який видав мин. року книжку п. н. „Тарас Шевченко“, та відомий українському загалові також із численних статтей у чеській пресі про український визвольний рух, в яких з вірою у справедливість української справи та в її остаточну перемогу боронить державницькі змагання українців. Кап. Земек у своїй промові, виголошеній із глибоким чуттям, познайомив слухачів із життям Шевченка і його головнішими творами, зупинився над загальним положенням українського народу ще від доби Хмельницького та вказав, що Шевченко, як „будитель“ українського поневоленого народу, належить вправді своїй рідній, рідній землі, але його велике значіння і для всіх поневолених народів та цілого люд-

ства, як того, що виступив на безлощадний бій з деспотією, національним утиском і сатрапським кнутом. „Сто двадцять років — кінчив кап Земек — не малий час. Та діло Шевченка живе далі, удосконалюючи весь український нарід. Діло Шевченка живе, кличе, воює, перемагає і — побідить! Вірю твердо, що ще не вмерла Україна! Вірю, що сповниться закон справедливости людської і Божої та український нарід засяде у колі вільних народів!"

Третій реферат — українською мовою — про значіння Т. Шевченка для нашого визволення виголосив **інж. С. Добай.**

На концертову частину зложилися твори українських композиторів: Лисенка (сопран), Стеценка, Ніщинського, О. Нижанківського (хор), В. Барвінського (сопран, також „Варіяції" на чельо і форт.), Ревуцького (форт.), Ст. Людкевича (сопран), Д. Бортнянського (чельо і форт.), Н. Нижанковського (форт.), Ст. Турій-Ванич-Лісовської (сопран).

Відомий наш челіст **проф. Богдан Бережницький** (з Відня) виказав, як звичайно, досконалість та глибоку музикальність у виконанні „Варіяцій на українські теми" Барвінського та „Scherzo" Д. Генса. Опер. арт. **п-і Ірена Туркевич-Мартинцева** (сопран) відспівала цілу низку пісень і своєю інтерпретацією творів Людкевича полонила публіку, що у більшости складалася з чужинців. До співу супроводила композиторка п-і **Ст. Туркевич-Лісовська.** Віртуозка фортепіяну п-і **Д. Карановичева** (з Відня) симпатично виконала композиції Н. Нижанківського і Ревуцького.

Концерт доповнював місцевий мужеський хор, який під кермою **інж. А. Швеця** відспівав твори Стеценка, Нижанковського, Ніщинського та народні гимни. („У. Т.")

Дайте дітям цікаву історичну книжечку!

Ніхто не заперечить, що найважнішим засобом національного виховання дітей і молоді — це запізнання їх зі славним минулим рідного народу. Тому від найдавніших часів культурні народи дбали про те, щоби своїм дітям дати таке знання. Старинні греки казали своїм дітям вивчувати на память цілу Іліяду та Одисею. І сьогодні державні народи в усіх школах ставлять на першому плані основне пізнання минувшини свого народу й країни. І вчать у тих школах про те славне минуле не лише своїх дітей, але також дітей інших народів, що живуть у тій державі. Коли ті недержавні народи мало відпорні та небайливі за свою будучність — то з часом їхні діти в чужій школі захоплюються чужим славним минулим, а до свого байдужіють та згодом і винародовлюються і побільшують стан посідання державного, чужого народу.

Нарід, що хоче жити, не сміє до цього допустити, — а щоб не дати збайдужіти своїм дітям, мусить дати їм знання свого славного минулого. Та якжеж його дати, коли не має впливу на плян шкільної науки і добір шкільної лектури?

Зрештою, сухими підручниками рідної історії, хочби як гарно і приступно написаними, не багато тут можна помогти. Не кожна дитина має охоту вчитися крім обовязкової історії державного народу ще й рідної історії. Тут одинока рада дати дітям змогу пізнати рідну історію у спосіб, що викликав би зацікавлення до рідного минулого. А цей спосіб — це гарне письменство! — Значить: треба подавати дітям і молоді славні вчини з рідного минулого у вид оповідань, повістей і т. п., себто заступити суху шкільну науку гарним письменством.

За прикладами, що це одиноко доцільний спосіб, не треба нам далеко шукати. До світової війни були недержавним народом поляки. Їх землі були розділені між три держави — Росію, Німеччину й Австрію. В Австрії, що правда, вони мали у своїх руках школу. Та не так було в Росії та в Німеччині. Там школа була російська й німецька — і польські діти мусіли вивчуватися російської та німецької історії; польської історії не вчили, або як і вчили дечого, то в дусі російському чи німецькому. Та тут стали до помочі полякам усіх трьох займанщин їхні письменники. Вони засипали книгарські полиці оповіданнями і повістями з минулого Польщі. Польська молодь залюбки читала їх і освідомлювалася вже з малку національно та набирала духа й гарту. Історичні повісти Крашевського, Тереси Ядвіги, Качковського, Пшиборовського, Сенкевича, Ґонсьоровського — виховали цілі покоління в польському національному дусі і ніщо не мало сили тому протидіяти. І мусимо признати, що коли поляки здобули рідну державу, то велика тут заслуга польських письменників, що писали історичні повісти.

На жаль, ми не маємо тих видавничих і — так мовити — „консумційних" можливостей, що їх мали поляки. Бо вони мали численну і багату інтеліґенцію, багате міщанство, що могло купувати дорогі книжки. А наша інтеліґенція здебільша бідна, справді „пролетарська", а маса — небагате селянство. В одних і в других нема ні грошей на закупно дорогих великих повістей, (як от напр. Богдана Лепкого трильогія „Мазепа") та зема й часу на читання їх. Треба дати народнім масам, у першу чергу дітям і молоді, малі історичні оповідання. Воно в нас вже й робиться. Наші письменники засилюють книгарський ринок повістями й оповіданнями з нашого минулого. Їх видають „Червона Калина", „Світ Дитини", „Українська Бібліотека" Тиктора й видавництво „Ока" в Коломиї.

Робиться, та всього того ще замало. Нам треба видавництва, що систематично видавалоб історичні оповідання і повістки з нашого минулого і то не тільки з козаччини, як у нас досі волиться, а від найдавніших часів. Скажу виразніше: треба нам цикль історичних оповідань, нехай і невеличких по два-три аркуші друку, гарно ілюстрованих (це необхідна річ), що обнимав би і печерникиву, княжу, литовсько-українську, козацьку і новішу нашу історію. Такий цикль обхоплював би яку сотню дрібних оповідань. Це булаб національна школа наших дітей і народніх мас, яка не тільки вчилаб історії, а й розбуджувалаб любов до минулої слави народу та гартувалаб молодь до невсипущої праці для народу, до боротьби за кращу будуччину.

Та в цьому біда, що на таке видавництво треба фондів, а їх у наших видавців нема. Однак фонд на таке видавництво треба створити. Як? Наш нарід знає на це раду: „Громада по нитці, а бідному сорочка". А тут іде не про одного бідного, а про власну будуччину. Треба з добровільних датків одиниць доброї волі, що не пожалюють гроша на таку ціль і з пожертв наших фінансових інституцій утворити фонд на видавання оповідань і повістей з нашого минулого, щоб їх масово кинути між наших дітей і молодь.

Якщо зробимо це, то зробимо велике діло для запевнення будуччини народу. Врятуємо для народу всі наші діти й нашу молодь і то не тільки в краю, а й на еміґрації. Чи може існувати вища ціль?! *Антін Мельниченко.*

День 1. травня у Львові і в Польщі.

Хід робітничого свята у Львові відбувся спокійно. Всі заведення приладного вжитку працювали нормально. Лише трамваї виїхали щойно в 1. год. вполудне. В 10. год. передполуднем зійшлося з орхестрами на площу Ґосевського мале число членів УСДП, ППС і Бунду, звідкіля по промовах пішли походом до Великого Театру і тут розійшлися. Українські службовики зійшлися в салі т-ва „Українська Бесіда", де відбулося спокійно 1. травневе свято. Комуністи намагалися розбити похід членів Союзу Професійних Союзів біля Промислового Музею, але поліція комуністів розігнала та арештувала декількох, Л. Леблянка, Р. Молнку, А. Шахта і Х. Енар.

На площі Ґосевського промовляли проф. д-р В. Старосольський і Кушнір від УСДП, ред. Щирек, посол Гавзнер від ППС та Шерер і Гофман від Бунду. Всіх учасників було ледви 3 тисячі.

У Лодзі теж хід свята був спокійний. Поліція плагалі не інтервеніювала. Зате у Варшаві комуністи раз-у-раз намагалися викликати заворушення. До сутичок комуністів з поліцією дійшло вже рано при вул. Новолінкі, де комуністи обкидали поліцію цеглами і камінням. Чути було противерхавні гасла. Поліція вжила зброї. Біля 200 комуністів намагалося доскочити до походу незалежних соціялістів. Бійку ліквідувала поліція і арештувала пятьох комуністів. Велику демонстрацію вдаштували комуністи на передмістю Окенце. Опісля пішли походом до міста, але поліція їх розігнала. Вперше взяв участь у 1. травневім святі „Легіон Млодих", організація польських студентів. Кружляють поголоски, що з цього приводу дійде до розбиття тієї організації.

1. ТРАВЕНЬ У МОСКВІ.

МОСКВА. 1. 5. ПАТ. Більшовики — як щорічно — зігнали на Червону площу багато війська, яке вряд з комсомольцями та озброєними відділами робітників зв. ворошиловцями, дефілювало перед Сталіном, Ворошиловом, Молотовом, Калініном і Кагановичем. Ворошилов уже в 8 год. рано переглянув уставлені полки війська і по звичаю виголосив промову, в якій підкреслив значіння червоної армії. Мовляв, лише червона армія творить єдину реальну силу у заплутанній політичній ситуації. Підчас тієї дефіляди крутляв найбільший більшовицький літак „Максим Горкій".

—o—

Криваві бійки.

ПАРИЖ. 1. 5. ПАТ. Після виборчої побіди Сарре, кандидата народнього блоку в окрузі Нант, прихильники кандидата лівиці Бержера уладили велику демонстрацію у Нант. Демонстранти вибили вікна в домівці народнього блоку, знищили льокалі двох правих щоденників та напали на священника, який утік до гостинниці. Юрба побила прислугу та вибила вікна в готелі. Дійшло до бійки з поліцією. 30 осіб є ранених. Щойно військо допомогло ліквідувати демонстрацію.

НОВІ ВЗОРИ ДЕСЕНЕВИХ
ШОВКІВ
надійшли вже після страйку
Текстильна Ґуртівня
Тільки РИНОК 30. зараз побіч Бачевського
36/76 1—8

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6. — Насс.** 1486 3—4

— **Гребенів,** пансіон „Модеса", центр, сонячні кімнати з балконами вряд з першорядним утриманням від 4 зол. Радкевичева. 1442

— **Серцеві недуги** можна лікувати тільки газовими купелями в Криниці. Перший сезон (дешевий) зачнеться 1. травня, а найкраще приміщення находять гості в знанім укр. пансіоні п. М. Яблонської (Krynica-zdrój, willa Tatrzańska). 1457 2-3

— **Спів соловейків.** Цього року появились передучасно не лише бузьки, але й соловейки. Як нам подають з Черча — вже від тижня лящить їх спів, якому залюбки прислухуються гості-лікуванці, захоплені красою весни та вимріяним сезоном. 1492

— **Управа львівських телефонів** повідомляє отсим П. Т. Абонентів, що Міністерство Почт і Телеграфів видасть **додаток** до загальнопольського списку абонентів на 1934 р. У звязку з тим, треба заголосити писемно до Бюра Абонаментів П. А. С. Т., Сикстуська 26 (тел. 11-55) в непереступнім речениці до 15. травня 1934 р., всякі зміни, які треба виказати в додатку до списку абонентів. 18/44

— **Подяка.** Вп. п. Ользі Кмициківичевій за дар 10 (десять) ам. долярів, Дирекції Земельного Банку Гіпотечного за підмогу в сумі 50 (пятьдесять) зол. і Дирекції Кооперативного Банку „Дністер" за такуж саму підмогу складає Виділ товариства „Українська Захоронка" щиру подяку. 1500

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.

— **Нове число „Жорен".** Жорна ч. 9. з дня 1. травня стоять під знаком першотравневих маніфестацій і весни. Першотравневі маніфестації робітництва у світі звелись на нінащо, від коли більшовики та німецькі державні фашисти ввели їх офіціяльно як державні свята. Тільки така добра карикатура, як А. Климка, може показати не веселе явище. Осій Гольтіпака, змучений політикою і лектурою преси, тужить за зеленою травичкою, сонцем і маївкою. Маг-йонг описує, як виглядає такий революційний місяць у всесвітній політиці. Окремий погляд на цю справу має другий фейлетоніст „Аль", спеціяліст від першомайських настроїв. Одна легковесняна ілюстрація показує нам львівського Генрика VIII., друга засідання виділу Т-ва „Бесіда", що хоче забавитись на 1. травня, третя невдачі Троцького у Франції та Еспанії. Поруч іде щось поважніше: принципіяльна стаття про ролю пива в галицькій політиці. Ті, що збирають марки, мають зразки нових філятелістичних новин. Ті, що проповідують мораль, можуть поглянути, як виглядає подвійна моральна бухгальтерія. Дух Франка зявився вперше на засіданні „Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка" і що його появу вдалось схопити на знимці. Про те, що рисує Малий Ромцьо, можна теж довідатись тільки з „Жорен". Але рисунки Чорнія таки кращі.

— **Передтравневі арештування.** Щоби забезпечити спокій в часі робітничого свята в дні 1. травня варшавська поліція перевела масові ревізії серед знаних комуністичних агітаторів

і арештувала 121 осіб. Сконфісковано притім кількадесять кг. протидержавних відозв.

— **Український лікар у Кремінці.** Довідуємося, що в Кремінці при вул. Широкій відкрив ординаційну канцелярію український лікар **д-р Семен Кивелюк** (брат покійного голови „Просвіти"), який має за собою довголітню практику у загальному шпиталі у Львові. Д-р Кивелюк є спеціялістом жіночих і внутрішніх недуг.

— **Тайна комуністична друкарня.** В мешканні Герша Діямандa, з фаху столяра, викрила поліція тайну друкарню комуністичних летючок. Знайдено цикльостиль, коло сто рефератів і відозв і ріжні приладдя до друку. Підчас ревізії то мешкання Діямандa прийшов його помічник Мандель, якого теж арештовано.

— **В справі каналізації міста Львова.** М-ство внутрішніх справ затвердило нові каналізаційні приписи для м. Львова. Дотеперішні приписи були перестарілі і незгідні з новим будівельним правом. Нові приписи уможливлять громаді м. Львова введення раціональної каналізаційної господарки.

— **Залізничні вагони для ексмітованих.** Дирекція залізниць у Львові передала 8 старих особових вагонів і 4 товарові до вжитку локаторів, яких судова влада викинула з мешкань. Вагони будуть уміщені на узгірю біля жидівського цвинтару на Янівськім.

— **Гігієнічні зшитки до писання.** М-ство освіти видало розпорядок, що вводить з новим шкільним роком однаковий тип шкільних зшитків для молоді вселюдних шкіл. Нові зшитки мають на меті охорону очей і лінії будуть виконані згідно з приписами лікарів окулістів. Наслідком зведення фабрикації зшитків до одного типу, вони подорожіють, бо вироблятиме їх одна фірма без ніякої конкуренції.

— **Підпалюють молочарні.** У Краснім пов. Калуш згорів дім Маруні Зварун, де містилася молочарська станиця районової молочарні в Рожнітові. Дім згорів до нащаду і ледви вдалося вирятувати молочарські машини. Слідство устійнило, що пожежа повстала з підпалу, наслідком чого арештовано Мих. Романова і Мик. Боднарчука, обох з Красної. Це вже друга пожежа молочарської станиці наслідком підпалу в тій околиці. Тоді згоріла молочарська станиця в Петриці.

— **Хмаролім.** Над селами Швейків і Заставче пов. Тернопіль перейшла буря з хмаролomом і знищила засіви на 75 проц. Також над Кудринцями і Завалем перейшла градоза буря і наробила великої шкоди.

— **Любовна трагедія** розіграласа у Дзвинячі пов. Заліщики. Юрко Мартинчук, чоловік жонатий, батько двоїх дітей, завернув собі голову 20-літною Анною Догалюк. Тому що обоє не могли побратися, не бачили іншого виходу тільки — вмерти. Обоє відфотографувалися разом, вбралися як до вінчання, заставили стіл запитками та весільними дарунками й бавилися цілу ніч. Досвіта він стрілив дівчині в голову та в серце, вбиваючи її на крісли. Третім вистрілом відобрав собі життя. Обох знайшли сусіди на кріслах, виложених подушками. В листі просили, щоби за 50 зол., які лишили на столі, заграла їм на похороні орхестра.

— **Ліси горять.** В Прусинові пов. Сокаль згоріло 10 моргів молодого ліса, що є власністю м. Белза. Причиною пожежі була необережність зі сірниками. З тої самої причини вибухла пожежа в лісі фірми Годулі у Стороселій пов. Дрогобич і знищив два морги смерекових та бучини.

— **Краєва хроніка.** На дім Мих. Маркіяна в Острові Новім пов. Рудки напав у ночі Мих. Химяк і вдарив жінку господаря кілька разів колом по голові. Арештований сказав, що хотів піместитися за те, що затримали йому гроші, які належалися йому за службу. — В Камені Довбуша коло Ямної пов. Надвірна відобрала собі життя Марія Зигмунтова, зажиливши 20 порошків „з когутиком" та запалюючи одночасно вогонь у печі. Причина самогубства невідома. — У Яслі викрила поліція фабрику фальшивих 5-золотівок. — В селі Воронцках пов. Золочів Стефан Шелюк, везучи гній з поле, перевернувся з возом в рів і згинув на місці.

— **Літературна нагорода.** Конкурсовий суд літературної нагороди м. Варшави на 1934 р. признав між 9 кандидатами нагороду Шимоновi Ашкеназе, авторові творів: „Кн. Понятовський", „Лукасінський", „Легіон Домбровського" і інших. Нагорода в сумі 5.000 зол. разом трьома, давніше признаними нагородами, артистичною, літературною і музичною, буде виплачена лавреатам у дні національного свята.

— **Вбивство у монастирі.** До православного монастиря в Малих Загайцях пов. Луцьк прийшов недавно якийсь Сергій Фотняк з Биковичі, що був несповна розуму на релігійному підкладі. Перед кількома днями причаївся біля келії монаха Спіридіона Видри і поблизивши його, ударив його кілька разів сокирою по голові. На крик нападеного збіглися інші монахи і зловили напасника за руки. Тяжко ранений монах умер у шпиталі в Луцьку. Душогуба арештовано.

— **Поліцай застрілив урядовця.** Два брати Чеслав і Бронислав Шуманські в Познані, вертали з мячевого мечу, причому Бронислав, трохи підпитий, почав голосно співати. Тоді заступив їм дорогу поліцай Павляк і коли на його заклик до спокою пяний не хотів успокоїтися, ударив його гумовою палкою. В обороні брата станув Чеслав і вдарив поліцая в лице. У відповідь на те Павляк стрілив йому з револьвера в груди і положив його трупом на місці. Убитий був всекураційним урядовцем.

— **Правники громадськими писарями.** Румунський уряд рішив приймати на громадських нотарів перш усього абсольвентів прав. Так хоче поправити громадську адміністрацію інтелігентами з вишою освітою та дати хліб безробітній дипльомованій молоді. В черві кандидати на сільських нотарів відбудуть у Букарешті практичний курс при міністерстві внутрішніх справ, а від 1. липня ц. р. обіймуть посади. Покищо дістане посади 355 абсольвентів права в цілій державі.

— **Гльорія Сванзон знову розводиться.** Адвокат фільмової артистки Гльорії Сванзон заповів, що його клієнтка внесе незабаром у Голівуд розводову скаргу проти свого четвертого з черги чоловіка, Михайла Фарнера. Своє домагання Сванзон мотивує тим, що характер і темперамент її чоловіка не годиться з її вдачею. Як відомо, Гльорія Сванзон розводилася досі вже тричі. Хто буде пятим її чоловіком?

— **Минулорічні марки.** Статистика марок, які появилися у 1933 р., виказує наглядно, що випуск марок, доволі змаліявший у перших післявоєнних роках, тепер поволеньки устійнюється. І так минулого року появилося 1660 нових марок у цілому світі, а в 1932 р. 1682. До тих самих приблизно цифр доходили випуски нових уже від 1924 р., хоча були відхилення від 1500 до 1600 нових. Стабілізаційну тенденцію завважуємо у всіх частинах світа і майже у всіх краях. В Европі появилися минулорічного року 502 нових, в 1932 р. 540; в Азії 240, в 1932 р. 273; в Америці 495 нових марок проти 498 в 1932 р. Африка й Австралія, отже континенти пасивні, колоніяльні, разом із тихо-океанськими островами виказують значно більший хитання. І так в Африці маємо 352 новини проти 260 у 1932 р., отже зріст випусків більше ніж на третину, далеко в Австралії та Океанії 62 нові марки, проти 110 у 1932 р., тобто зменшення майже на поло-

Від 1. травня ц. р.

Бюра Адміністрації „Діла"

відчинене

до години 6. вечір.

вину. Зі загального числа 1660 нових марок маємо 1168 марок чисто почтових, справді необхідних, решта припадає на всілякі приналежні та рекламитні марки, отже зайві для почти. Тих зайвих марок менше, як минулими роками. По середині між необхідними і зайвими стоять марки повітряної почти, яких у минулому році появилося 361 вартостей, себто 23 проц. загального марочного випуску. („У. Ф.").

— **3.500 осіб арештували у Відні.** В ночі на 30. квітня ц. р. арештували у Відні коло 3.500 політично підозрілих осіб, яких задержали в превенційних арештах, щоби не допустити до порушення порядку підчас офіціяльного 1-травневого свята та щоби запобігти евентуальним демонстраціям у звязку з новою конституцією. Підчас ревізії в мешканнях і каналах поліція, як кажуть, знайшла велику скількість вибухового матеріялу. Границну сторожу над чехословацькою границею зміцнено, щоби запобігти напливові агітаційного матеріялу.

СПОРТ.

ТРЕНІНГИ „СТРІЛИ".

Літні тренінги жін. спорт. клюбу „Стрільа" відбуваються на площі Сокола-Батька у вівторки і четверги в 5 год. 16—18 і в неділі від год. 9—11.

СПОРТОВИЙ РУХ У СТАНИСЛАВОВІ.

Пролом — Раз Два Три 1:6 (1:1). Воротя стрілна Базюк. Пролом грав безнадійно слабо. Поза, як звичайно, доброю обороною і Чаплинським у помочі, ніхто більше не станув хочби на середньому рівні своїх можливостей. Грачі, дослівно, „спацерували" по грищі, а противник, слабий зрештою, стрілав ворота, як знову Олійник безнадійно пропускав.

Пролом II. — Раз Два Три II. 0:3 (0:1).

Олд Бої Ревери — Гакоах 0:0.

Ревера II. — Єдність 4:2 (1:1).

Змагання У. С. С.

Минулої неділі відбувся у Станиславові **крайовий біг навпростець** для мужчин і жінок. Траса мужчин 4.600 м.; для жінок 1000 м. Зі зголошених 31 (Станиславів 11, Львів 10, Надвірна 4, Коломия і Княждвір по 2, Яблиця й Боднарів по 1) стартувало всі, до мети дійшло 28. Жінок стартувало 8 (Львів і Княждвір по 3, Станиславів і Коломия по 1), дійшло 7. До біту дружинового зголошених було 6 дружин. Вилціа около 350. Траса вела шільними дорогами, дуже тяжка. Від старту біг веде Рибачек, опісля Савчак аж до півметку. Півметок минають змагуни у такім порядку: Марунин, Савчак, Добринський, Матійчук, Сойка І., Хамула й Чорний, інші у відступі 20 м. від чоловіка. По півметку веде Марунин, але по 500 м. Савчак знову попереду й веде певно аж до 300 м. перед метою. Тут „спопіляно дістає корчі й не вспів перешкодити змагунам, що його по черзі минають. До мети прибігає перший Добринський (Плай) в часі 16.45, 2) Чорний (Плай), 3) Матійчук, 4) Марунин, 5) Левицький (усі з УССК Львів), 6) Валько II (Вихор Яблиця), 7) Грелжун (Каменярі Княждвір), 8) Савчак (УСК Станиславів), 9) Рибачек (УССК), 10) Хамула (Плай). **Дружиново:** 1) УССК Львів, 2) Плай, 3) УСК Станиславів. Біг жінок скінчився перемогою **Повзанюківної** (Тризуб) у часі 6.0. Траса тяжка, місцями багниста. Від старту до мети вела певно Повзанюківна, 2) Свенціцька (УССК) на 5 м., 3) Пакай на груди, 4) Каратняк, 5) Васильчук (усі Каменярі Княждвір), 6) Ясінська (Сокіл III Станиславів), 7) Гонківна (Тризуб). До мети не дійшла Кульмінна (Сокіл Коломия).

Відбиванка: У. С. К. Станиславів — Тім Плай-У.С.С.К. 30:24! У. С. К. Стан. — Луг Надвірна 30:14

Кошівка: У. С. К. Стан. — Тім Плай-У.С.С.К. 20:16!

Копаний м'яч: У. С. К. — Пробій Павенче 7:0 (3:0). Велика перевага УСК-у. Суддював безнадійно п. О. Ясеницький. **Сокіл III — Україна Пасічна** 4:0 (2:0) (мист.). Тут слід завважувати незацикльованість грачів України, з яких один „тайком" увійшов на грище і грав змагання, хоч суддя усунув його за небезпечну гру з грища. Суддював дуже добре п. С. Панчишин. Г. Л.

Табелі мистецьких розгривок станиславівського Пролому в Б-клясі.

Перша руида: 13. 5. Раз Два Три — Пролом. 20. 5. Бистриця — Пролом. 17. 6. Пролом — 49 п. п. 1. 7. Алміра — Пролом. 8. 7. Пролом — Гакоах. 15. 7. Дрор — Пролом.

Друга руида: 5. 8. 49 п. п. — Пролом. 12. 8. Пролом — Дрор. 19. 8. Пролом — Алмірa. 26. 8. Пролом — Бистриця. 16. 9. Пролом — Раз Два Три. 23. 9. Гакоах — Пролом.

Дружини на першому місці є господарями.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича:
Бережани:

3. V. Корневільські дзвони.
4. V. Чуйкин.
5. V. Ельга.
6. V. Сонце руїни.
7. V. Наша парада.

Великий Міський Театр.

Середа, 2. V. год. 8 веч. Академія Т. Ш. Л.

Четвер, 3. V. год. 3·30 Весілля" (вистава закуплена).

Четвер, 3. V. год. 7·30 веч. „Рейтан".

Театр Різнородностей.

Середа, 2. V. год. 7·30 веч. „Карієра Густава Лєбреша".

Четвер, 3. V. год. 7·30 веч. „Карієра Густава Лєбреша".

Кіна.

АПОЛЬО: „Ординанс" (на осн. Мопасана, реж. Тужанського).

АТЛЯНТИК: „Отаман Анненків" (фільма в російській мові).

ВАНДА: „Велика пічка".

КАСІНО: „Королева Христина" (Ґрета Гарбо).

КОЛІСЕЙ: „Любка з кабарету", ревія „Це мені вистане".

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Бадь біляк міжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Чібі" (віденська комедія), ревія „Травень, літо, травка!"

МІРАЖ: „Ясноволоса мрія" (Лілієна Гервей, Анрі Гара).

МУЗА: „Сховайте ваші смутки" (Льорель і Гарді).

ПАЛЯС: „Нещасна ніч".

ПАН: „Затроєні душі" та ревія.

ПАСАЖ: „Лицарі степу", „Що може Париж?"

СВІТ: „Пожежа над Волгою".

СОНЦЕ: „Королівський любко", ревія „Катаринка в сонці".

СТИЛЕВЕ: „Дайте мені чоловіка!" (Анні Ондра), ревія „З усього серця".

ХІМЕРА: „Ніч кохання" Джоан Мохіка.

УТІХА: „Дама й боксер", ревія „Вуха до гори!"

Закордонне радіо.

Середа, 2. травня 1934.

Льондон (342,1) 22·10 „Валькірія" оп. Вагнера, **Відень** (506,8) 12·00 Концерт, 19·30 Популярна й танкова музика, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Париж** (1649) 20·45 Симф. концерт, **Штрасбург** (349,2) 18·30 Солісти (музика, спів), 20·30 „Княжна долярів" оп. Фала, **Берлін** (356,7) 19·20 Нар. пісні, **Кельн** (455,9) 16·00, 17·15 Концерт солістів (музика, спів), **Ляйпціг** (382,2) 22·20 Форт. реціталь, **Штутґарт** (322,6) 19·00 Концерт оп. музики, спів, **Букарешт** (365) 17·00, 18·15 Концерт, 20·45 Спів, **Стокгольм** (426,1) 20·00 Скрипковий реціталь Телеманія, **Міляно** (368,6) 11·30 Легка музика, 17·10 Вок. концерт.

Четвер, 3. травня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 21·00 Концерт, **Братислава** (298,8) 17·15 Віольончеля, 17·50 Спів 16·30 **Концерт для Закарпаття, Прага** (470,2) 20·00 Концерт Сметани, **Копенгаген** (255,1) 20·10 Пісні Гуг. Вольфа, **Париж** (312,8) 20·10 „Мізантроп" кон. Моліера, **Атльона** (331) 20·00, 20·30, 21·15 Спів, 22·00 Арфа. **Білгород** (439,8) 12·05 Популярні мельодії, **Любляна** (569,3) 20·00 Спів, **Берлін** (356,7) 19·00 Спів (Шефер, баритон), гітара, 20·15 Концерт, **Ляйпціг** (382,2) 12·00 Концерт, **Мінхен** (405,4) 16·00 Концерт оркестри, спів (Мібавер, меццо-сопран), **Штутґарт** (522,6) 20·10 „Івась і Гануся" оп. Гумпердінка, **Стокгольм** (426,1) 21·00 Музика 18-го століття, спів, 22·00 Органовий концерт, спів. **Міляно** (368,6) 13·10 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·10, 20·45 Вок.-інструмент. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 2. травня 1934.

7·00 Ранішня авдиція, 11·40 Огляд преси, 11·57 Сигнал часу, 12·05 Оркестра гармоністів (гр. пл.), 12·30 Метеорольог. вістки, 12·35 Концерт (оркестра, скрипка, фортепян, спів), 15·05 Збіжева біржа, театр репертуар, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Мельодії з оп. „Джуліта" оп. Лехнана (гр. пл.), 15·50 Авдиція для дітей, 16·20 Листи та програми, 16·35 Фортепіяновий реціталь, 17·00 Камер. концерт смичк. квартету, 17·20 Відчит про Словацького, 17·30 Відчит про 3. травня та школи, 18·10, 18·30 Гр. плити (польська музика), 18·20 Завдання Т. Ш. Л. під теперішню хвилину, 18·40 Авд. артистичної трупи, 19·03 Всячина, 19·25 Фейл. Ямпольського „Театральний критик на пензурованому". 19·40 Спортові вістки, 19·55 Сільва верум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт симф. орхестри, спів (Мосаповський бас), 22·40 Гр. плити, 21·05 Міцкевичівський вечір із Вильна, 22·00, 23·05 Танцова музика.

Четвер, 3. травня 1934.

9·00 Ранішня, авдиція, 9·40 Гр. плити, 10·10, 17·00, 18·00 Балачка про 3. травень, 10·18 Релігійна музика з гр. плит, 12·00 Старт і фрагмент бігу в Варшаві. 12·20 Муз. поранок; у перерві фейл. „Шопен і Вагнер", 14·10 Село та 3. травень, 15·20 Концерт нар. капелі, 16·00 Авд. для дітей „Свято весни," 16·30 Чвертьгодина славних артистів із гр. плит (Падаревський), 16·45 Літер. чвертьгодина „Початок бою над Автою", 17·15 Концерт хору, 18·45 На страру нуту (весела муз. авдиція). 19·45 Сільва верум, 19·50 Вибрані думки, 19·52 Концерт орхестри, спів, 21·00 Фейл. „Дух історії Польщі". 21·15 Популярна музика, спів, 22·15, 22·16 Спортові вістки, 22·25, 23·03 Легка й танкова музика з гр. плит.

БІРЖА.

ЗБІЖЖЯ.

Ціни пар. Підволочиська	від	до
Пшениця дворська	15·75	16·00
Пшениця збірна	14·50	14·75
Ячмінь броварний	14·50	15·00
Ячмінь дворський	12·00	12·50
Ячмінь на мливо	9·00	9·75
Овес дворський незамокдий	10·50	10·75
Овес дворський	9·25	9·76
Овес збірний	8·75	9·00
Гречка на мливо	15·00	16·00
Крупи гречані	31·00	33·00
Конюшина червона натур.	90·00	100·00
Конюш. чер. вільна від кан	120·00	150·00
Конюш. черв. насіння вільна від кан. 97 %	180·00	210·00
Мак синій	35·00	40·00
Мак синий	30·00	35·00
Мука пш. люкс. до 40 %	29·00	29·50
Мука пшенична 55 %	26·00	27·00
Мука пшенична 60 %	25·50	26·50
Мука пшенична 65 %	25·00	25,50
Мука пшен. по пер. 40 % дальше 10 %	23·00	24·00
Мука пшен. по пр. 40 % дальше 20 %	22·00	23·00
Мука пшен. по пр. 50 % дальше 10 %	20·00	21·00
Мука пшен. по пр. 60 % дальше 5 %	17·00	18·00
Мука пшен. посл. понад 65 % дальше 70 %	12·50	13·50
Мука житня І. кат. 55 %	19·50	20·50
Мука житня І. кат. ситк. 70 %	10·50	11·50
Висівки житні нетто без пішка	7·50	7·65
Висівки пшеничні	7·50	7·50
Висівки пшеничні грубі	7·50	7·75
Інші курси незмінені.		

Ціни парітас Львів	від	до
Пшениця дворська	17·50	17·75
Пшениця збірна	15·75	16·00
Ячмінь на мливо	10·75	11·00
Овес дворський незамокдий	12·50	12·75
Овес дворський	11·25	11·75
Овес збірний	10·75	11·00
Мука пшен. люкс. до 40 %	32·50	33·50
Мука пшен. 45 %	31·00	32·00
Мука пшен. 50 %	30·00	31·00
Мука пшен. 55 %	29·50	30·50
Мука пшен. 60 %	28·50	29·50
Мука пшен. 65 %	27·50	28·50
Мука пшен. по пр. 40 % дальше 20 %	24·00	24·50
Мука пшен. по пр. 50 % дальше 10 %	22·00	23·00
Мука пшен. по пер. 55 % дальше 5 %	20·50	21·00
Мука пшен. по пер. 60 % дальше 5 %	18·50	19·50
Мука пшен. посліднє понад 65 % до 70 %	14·00	14·50
Мука пшен паст. понад 70 %	10·50	11·00
Мука житня ІІ кат. до 55 %	23·50	24·00
Мука житня І. кат. до 65 %	21·00	21·50
Мука житня ІІ. кат. сіткова до 70 %	13·00	14·00
Мука житня разова до 95 %	16·50	17·00
Висівки житні нетто без піш.	7·00	7·75
Висівки пшен.	8·50	9·00
Інші курси незмінені.		

ОПОВІСТКА

НАДЗІРНА РАДА „Карпатії" Товариства взаїмних обезпечень на життя й ренти у Львові завіщує отим згідно § 29 нового статуту Товариства вибори представників на Загальні Збори Товариства.

Загальні Збори Товариства складаються згідно з новим статутом із представників членів і представників уділових листів (уділовців). Число представників 36, з цього припадає на обезпечених 24, а на уділовців основного капіталу 12 представників. Представників членів вибирають члени Товариства письменно на протяг шістьох (6) діт.

Кожний член може мати при виборі представника один або більше голосів, залежно від висоти обезпеченої суми. При обезпеченнях до золотих 10.000·— обезпеченому прислугує 1 голос, при обезпеченнях від 10.000·— — 20 000·— 2 голоси і т. д. до золотих 100,000·— включно 10 голосів. При сумі обезпечення вище зол. 100.000·— обезпеченому прислугує тільки 10 голосів. При обезпеченних рент, за суму обезпечення вважається 10-кратну суму річної ренти.

При обезпеченнях заключених у чужих валютах обчислюється кількість голосів через перечислення до паритету. Особи правні, неповнолітні як також невиспівільні голосують через своїх правних заступників.

Власникам уділових листів прислуговує за кожних 25 уділів 1 голос.

Представників членів вибирається в поодиноких виборчих округах. На найближче 6-ліття визначується 4 округи, а саме: львівське воєвідство з 10 представниками, станиславівське воєвідство — 7, тернопільське — 6 і краківське з тешинською частиною шлеського — 1.

Уділовці вибирають своїх представників тільки в одній виборчій окрузі (львівській).

Кожний представник на Загальних Зборах має один (1) голос. Представниками членів можуть бути тільки члени Товариства, а представниками уділовців тільки уділовці, яких не позбавлено горожанських прав. Одначе виключені під вибору в члени Управи та чинні службовики Товариства.

Члени й власники уділових листів мають до дня 19. травня п. р. при рівночасному заподанні числа поліси ти то уділових листів, жадати від Товариства щоб надіслало їм картки до голосування, які перешле їм Товариство вряд з конвертою. Виповнені картки голосування мають члени й уділовці звернути Товариству до дня 3 червня п. р. включно.

Віддані голоси вважатиметься важними лише в тому випадку, якщо перешлеться їх у назначеному речениці й то в замкнених конвертах та на картках одержаних на ню ціль від Товариства, на яких також буде унаглядна кількість прислугуючих голосів.

Кожний член вибирає в окрузі свого осідку лише стільки представників скільки припадає на його виборчу округу. Якщо на картку голосування вписано більше кандидатів, відпадають ніпцеві.

Отвирання виборчих карток відбудеться в присутности нотара, одного члена Надзірної Ради й одного члена Управи. Протокол з висліду скрутінія предложиться найближчим Загальним Зборам.

Вибору представників докопується більшістю голосів. При рівному числ. голосів рішає жереб.

Уряд представників є почесний.

Вибраного представника повідомиться про вибір.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5·23 і пів зол.

Банк Польський платив за доляри по 5·21—5·22 зол.

Золотий доляр 8·99—9·00 зол.

На сьогоднішній варшавський біржі нотовано такі курси: Льондон 27·03, Париж 34·94, Берлін 208·65, Цюріх 171·50, Амстердам 358·65, Прага 22·01, Мілано 45·11, Бельгія 24·61, Відень 98·50, Данціг 1·72.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ШВАЙЦАРСЬКІ ГОДИННИКИ продає дешево Домбровський і Розважевський. Львів — Академічна 2. 73/53 9—10

ЧОБОТИ англійські, французькі, туристичну обувт, поручає, виконує та направляє солідно католицька фірма **„Ар-Ка"**, Хоружинин 11 а. 1076 23—25

ЗРЕДУКОВАНА УЧИТЕЛЬКА шукає будь якої праці. Може взяти на себе також виховання і навчання дітей на провінції. Умови байдужі. Зголошення під „Негайно" до Адм. „Діла". 3—3

СИРОТА по священику, діт середніх — займеться газдівством на селі або в місті яко покоївниця пані. Скромна платня згідно з умовою — Ласкаві зголошення: Адміністрація „Бескиду" — **Перемишль**, ул. Осінського ч. 5. **для А. В".** 1473 2-2

РОЗПИЛЯЧІ, пудернички, ракети направляє фірма „Темпо", Львів, Пілсудського 19. 1496 1—1

ГЛЯДАЮ для моєї кревнячки-панни, осміченої, наочої, культурного друга життя від літ 32. На анонїми не відповідаю. Листи до Адм. „Діла" під „Ідея". 1498

ЛІКАРЯ на сезон негайно шукаємо. Відомість: Громадський Уряд — Гребенів к. Сколього. 1499 1—2

ФРОНТОВА кімната мебльована, 2 вікна, видна і тепла, особі на становиську до винаму. Вул. Вислинського 31. 1502 1-3

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

ОГОЛОШЕННЯ

Без перешкод европейські стації у вбудованім динамічнім годоснику

Трилямповім відбірнику НАТАВІС

Апарат найновішої конструкції ел'м'нує місцеві станції. Можна дістати у

ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС

Львів, пл. Марійська 8.

(Будинок Шпрехера). 10—10

Фотографічні новини, Апарати, Матеріяли у найновішім виборі.

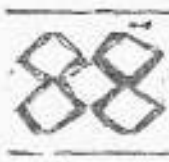

ДЕШЕВО! Сітки на огорожу від 55 сот. за метр **Й. КОНРАД, ЛЬВІВ,** Гетманська 22. Тел. 49-83.

ГРЕБЕНІВ

Пансіон „ЗЕЛЕМІН"

в найгарнішому положенні, подальше від гостинця, гамору і куряви. Простірні, соняшні кімнати з балькопами. Річні і соняшні купелі. Смачний, здоровий харч, знаний з доброти і щедрости. Ціни уміркованні.

Відкриття 15-го травня ц. р.

КІНО

ч. 69—70 вже в розпродажі

Прецікавий зміст — багато ілюстрацій.

Ціна тільки 25 сотиків

Адреса: „КІНО" — Львів, вул. Бляхарська ч. 8. І. п.

Б. лікар. від. клінік і львівс. шпиталів

Др. мед. Олександер Рибачевський

ординує від 1. V. 1934 р. у

Моршині--Живці.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і новинках . „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480·—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250·—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130·—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70.—

Зв. редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 114 (13.659). Львів, пятниця 4. травня 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 6·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

НУЖДА НА СЕЛІ.

Пишуть нам з Заліщиччини:

Весна в цім році на південнім Поділлю почалася надзвичайно рано. В другій половині березня почались уже весняні роботи і до травня вони покінчені. Озимина вийшла зі зими слабо. миші вигли дуже багато; в села, де майже всі подальші поля треба було переорати. Морозні вітри багато пошкодили, особливо житам; решти допрацює посуха. Урожай овочів заповідається гарно.

З огляду на вчасну весну і загальну нужду видно надвишку робочих рук на селі. По дворах платять 50—60 сот. денно на своїх (себто робітника) харчах і то дорослому робітникові за 12 годин праці!... А тих, що зголошуються до праці є так багато, що їх попросту не приймають, бо кажуть, що і 50 сот. нема звідки заплатить.

Страшний прояв кріси!

Р. К.

—o—

Криваві демонстрації у Франції.

Барикади в Парижі.

ПАРИЖ, 2. 5. ПАТ. Робітниче свято 1. травня в Парижі перемінилося на повстання комуністів. Справді не всі робітники страйкували, бо лише одна третина. Комуністи уладили великий мітінг на передмістю Паряжа Зенсен, а на вулицях робітничої дільниці збудували барикади. Поліція здобувала їх від самого ранку і щойно по кількагодинній завзятій боротьбі здобула барикади. Тоді комуністи поховалися до домів, звідкіля обстрілювали далі поліцію. Поліція з тяжким трудом здобувала дім за домом і щойно пізним вечором опанувала ситуацію. Прикладами крісів довелось розбивати двері. У здобутих домах перевела поліція основну ревізію. На дахах розміщено поліційні стежі, які внеможливили втечу комуністів. На вулицях не залишилася ніодна ліхтарня. Всі вікна в домах повибивані. На вулицях повно розкинених меблів, кухонного начиння і пляшок від пива, якими комуністи жбурляли на поліцію. Поліція арештувала багато комуністів. В містечку Івві арештували комуністичного посла. У Сен Дені обкидали камінням трамваї. Відбулися численні арештування. В Офранвіль маніфестанти повивертали кількадесять телеграфічних стовпів. Дійшло до бійки між соціялістами і комуністами. Є кількадесять ранених. В Анжер демонстранти кинули сірні бомби між учасників віча, яке скликала права партія. Підчас бійки зранено комісаря поліції. Один поліцієнт помер. І тут теж відбулися численні арештування.

Американський католицький священик на місії в Москві.

НЬЮ-ЙОРК, 13. квітня. (Вл. кор.) Тижневик „Бруклин Теблет" містить депешу з Берліна про діяльність американця, католицького священика Леопольда Бравна, в більшовицькій Москві. Депеша каже, що там є епископ-монах чина Августинів з Франції, о. Неве, апостольським адміністратором над одною французькою католицькою церквою і двома польськими, о. Брави, що був перед тим професором в католицькій колегії у Вустер, Масс., править Службу Божу у французькій церкві і має кожного дня повно людей, а в неділі церква переповнена не лише католиками, але і російськими православними. О. Брави має дозвіл від совітського уряду бути там шість місяців, після чого надіється дістати продовження дозволу. Він виходить на вулиці у священичому убранні і це викликує загальне зацікавлення, тимбільше, що він є монахом.

Телеграма каже, що на Великдень московські безбожники підготовили при допомозі уряду велику протирелігійну кампанію, до якої найняли 10.000 агітаторів. Безбожницьку пропаганду ведуть при помочі фільм, промов і писань під опікою Російського Наукового Товариства.

2.000 осіб зімліло.

БЕРЛІН, 2. 5. ПАТ. Вчора від ранку надбаджали до Берліна безнастанно надзвичайні поїзди з делеґаціями з цілої держави. Передполудневом орґанізації молоді і дітей заповнили народній парк у Берліні, а звідси перейшли вулицями міста. Зате головне державне свято праці відбулося на велитенській площі Темпельгоф біля Берліна, де зійшлося понад півтора мільона людей. В год. 4-ій пополудні приїхав самоходом канцлер Гітлер і засів на великій трибуні з членами уряду та дипльоматичним корпусом. Здовж дороги, якою переїздив канцлер на довжині 10 км. стояли штурмовики. Канцлер виголосив промову на тему внутрішньої і закордонної політики. Гавив невдоволених господарською політикою уряду та його боротьбою з безробіттям. Народні соціялісти свідомі, що питтєвого рівня німецького народу не можна вдержати бюрократизацією господарського життя. І тому приватна ініціятива мусить продовжувати почини уряду. Уряд не думає спирати свого авторитету на гарматах і скорострілах, тільки на довірю суспільности. Перебираючи перед роком владу національні соціялісти довели до обєднання німецької нації. Національні соціялісти знають, що не всі громадяни стали національними соціялістами. Німецький нарід не знає почуття помсти і не бажає ніякої злоби. Хоче простягнути руку до згоди з кожним народом. Одначе до останку сил буде боронити своїх прав до життя перед кожним. Підчас тієї маніфестації кружляли над Темпельгофом численні ескадри літаків. З причини спеки 2.000 осіб зімліло.

Розпука Л. Троцького.

ПАРИЖ, 2. 5. ПАТ. Троцький попав у розпуку тому, що ніяка держава не хоче дозволити йому на побут на своїй території. Тому французький уряд його інтернує, хіба що якась держава згодиться до 48 годин на азиль для Л. Троцького. Троцький імовірно зі страху перед атентатом їздить від гостинниці до гостинниці в околиці Парижа з дружиною і приватним детективом. Після виїзду з віллі у Барбісон Троцький не спав довше, як одну ніч.

Ґенеральний страйк в Еспанії.

МАДРИД, 2. 5. ПАТ. У Барселюні і Мадриді застрайкували всі робітники. Навіть заведення прилюдного вжитку не працювали. Ресторани і склепи були замкнені. Вийшов лише урядовий щоденник. Службовики телеграфічного і телефонічного уряду страйкували також. Без інцидентів з поліцією також не обійшлося.

Димісія віцеканцлєра Фея.

ВІДЕНЬ, 2. 5. ПАТ. Президент Міклас прийняв димісію віцеканцлера Фея, який обіймав провід міністерства безпеки. Віцеканцлером призначив президент кн. Штарембеґа.

Ширіть наш часопис!

Мораль
у міжнародніх взаєминах.

(Кореспонденція з Нюйорку.)

Нюйорк, 21. квітня 1934.

Існує у Вашингтоні Фондація Карнеґія для Міжнародного Миру і Закордонної Політики. Минулого тижня оголосила вона звіт зі своїх помічень над ріжними міжнародніми мировими договорами і гарантіями. Гарантії розтягаються від зречення воєнних кроків до наладження міжнародніх непорозумінь при допомозі заповіту Ліги Націй та пакту Кельога-Бріяна аж до двосторонної заяви про ненапад.

Державні мужі і світові політичні провідники признають, що всі ці „мирові" договори не є вдоволяючі. Разураз появляються нові погрози війни, а перед у них веде Франція, яка для себе домагається „забезпеки" від інших держав у виді цінн за уступства в обмеженні зброєнь. Д-р Джеймс Брави, один із членів управи згаданої фондації твердить, що всі ці мирові інструменти не осягають своєї цілі, бо держави, що їх підписують, не мають на думці того, що підписують, а якісь інші, закриті цілі.

Майже одночасно з оповіщенням фондації Карнеґія для Міжнародного Мира появилася на книжковому ринку праця Р. Б. Мовата, професора з Оксфорду в Англії, під наголовком „Прилюдна і приватна мораль". Коли би так проф. Моват був членом названої фондації, то можнаб було підозрівати, що між фондацією і ним є якесь порозуміння. Коли звіт фондації стверджує явище, то книжка Мовата пояснює, звідки воно береться. Він приходить до висновку, що у світі нема поступу у властивому значінні слова, не зважаючи на безупинні перехвалки, або пропаганду, ведену самими державними урядами. Коли мова про поступ, то проф. Моват кладе як передумову поступу мораль. І коли дивитися з тієї точки на поступ, то можна сказати, що в цій справі були і бувають від кількох століть важкі розчарування.

Ходить головно про прилюдну мораль, яку практикують держави, уряди і нації. Автор стверджує, що у справах прилюдної моралі люди дійшли до переконання, що вона цілковито ріжниться від приватної моралі. На ділі існують тепер у цілому світі два моральні кодекси: один для приватних одиниць, а другий для держав. Ці два кодекси мають великі розбіжности і вже тепер видатні одиниці бачать що так далі не може бути і один з моральних кодексів мусить бути усунений. Коли б так сталося, що більше риґористичний кодекс приватної моралі мусить уступити перед дуже плавким кодексом прилюдної моралі, тоді прийде упадок і приватної моралі, а коли це станеться, тоді довершиться упадок західної цивілізації. Це, одночасно, буде остання з цілої низки революцій, які постепенно підкопують, а вкінці цілком знищать солідну будову людської величі.

Найбільше трагічною рисою невдач в епохальнім 1933-ім році є те, що цивілізоване людство зуміло взяти під свою контролю все, крім самого себе. Контроля над силами природи дійшла майже до досконалости. Людська вдача не то, що не вміє контролювати сама себе і шукати за кооперацією одних з одними, а навпаки, вишукує якнайбільше противенств.

Опісля Моват з професорською відлагою моралісти каже, що такі відносини у світі витворили державні уряди, які тепер є контрольорами моралі. Дальше послідовно доказує як-ці уряди є безморальні. Найбільше моральна приватна одиниця, коли стане на чолі держави, цілком нехтує в прилюдних справах засади приватної моралі і допускається „в імени держави" найбільше неморальних вчинків, на-чеб це належало до його обовязків. Убивства підпали, викликування воєн, віроломства підступи, ошуканства і т. п. злочини вважає державний муж за щось звичайного, бо цього вимагає „інтерес нації".

Дешевий тиждень по 70 сотиків жаркінетки, мушлівки, крепони, епонжі і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** А. ГАНЦЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 27-365

Заломання міжнародньої моралі почалося з часу, коли держави приняли засаду своєї суверенности і присвоїли собі право найвищого авторитету в укладанні законів. Суверенність вимагає такої незалежности, щоби ніхто не мав права вмішуватися до „внутрішніх справ" нації чи держави.

Розвиток ідеї суверенности як найвищого поняття незалежности пішов у напрямку неморальности. Тому, що ніхто державі не сміє звертати уваги, що і як вона має робити, державний уряд нераз придумує спеціяльні закони, на підставі яких може йти всупереч цивілізованій моралі, отже загально тепер принятій християнській моралі. За тим слідує аморальність у міжнародніх зносинах.

Історично представляє проф. Мозат цю безморальність держави як останки з поганських часів. Головно виказує, що грецьк: держави, або старинна Греція як цілість, була знана з дуже слабих моральних підстав. Зате римську державу представляє автор як строго моральну і наводить на це приклади. Це не значить, щоби старинна римська імперія не була брутальною і не вживала насильства, але, як вживала, то не старалася оправдувати цього якимсь закритим інтересом держави чи нації.

Навіть і середновіччя не було таке безморальне у міжнародніх зносинах, якби дехто хотів думати з теперішности. Традиція, що папа є духовним батьком усіх народів, мала свої добрі сторони, бо володарі мусіли дивитися на те, чи засоби, якими вони послугуються, не йдуть у розріз з християнськими засадами. Аж як прийшла реформація і настала засада „Чия релігія, того закон", тоді монархи протестантські проголошували закони так, як їм хотілося, а за ними пішли і монархи католицькі, щоби похвалитися, що вони також незалежні суверени.

Відомий зі своєї безморальности у приличному діланні був Наполеон. Коли після його поразки прийшов до сили „Святий Союз" у 1815 році, заложений з австрійського, німецького та російського монарха, то цей союз приняв засаду поступування на підставі християнської моралі, але було зазначено на самому вступі. Слабою стороною Святого Союзу було те, що не було його спільного органу і тому він скоро розпався. Але його недостачі послужили за вказівки для автора заміту Ліги Націй, тобто американського президента Вільсона і тепер створено секретаріят Ліги та унормовано способи поступування одних держав супроти других.

Найбільшим нещастям теперішних часів вважає автор поширювання ненависти. Ненависть розбуджує нетолеранцію навіть до існування одного народу поруч другого, а з тим і одної одиниці поруч другої. За тим іде безупинне недовіря одних до одних і бажання перехитрити свого сусіда.

Автор дає на всі згадані недомагання одну пораду, а то: каже, що державні мужі мусять здобутися на відвагу і в приличному житті послуговатися строго моральними засадами так само як і в приватному. Іншими словами: Коли прийде на денний порядок якась міжнародня справа, кожний уряд має запитати себе: чи вона сама собою є моральна і чи дана держава має моральний обовязок її вирішувати.

Патріотизм треба толкувати як любов і посвяту для свого народу, як почуття, що облагороднює і вивищує членів народу, і як таке, що приневолює добро чинити своєму ближньому.

Коли наука перейметься приверненням тих засад у практичному житті, то за нею підуть і державні мужі. Щойно тоді можна буде говорити про справжню міжнародню мораль, на якій вдасться збудувати новий міжнародній лад. Так міркує проф. Мозат у кінцевому уступі своєї книжки.

С. Демидчук.

ТРІВОГА КИТАЮ.

ЛЬОНДОН. 2. 5. ПАТ. Китайський посол у Льондоні попрохав виясснення від міністерства закорд. справ щодо промови мін. Саймона, який у палаті громад заявив, що Японія має спеціяльні права в Китаю і нимя не поділиться з іншими державами. Китайському послові вияснили, що мін. Саймон мав на думці більші привілеї які на основі міжнародніх і спеціяльних умов має Японія. І так Японія має спеціяльні привілеї на полудньово-маджурській і східньо-китайській та інших залізницях. Крім того експльоатує деякі простори в Маджурії та в Китаю. Посол вдоволився такими вияснсннями.

Чеська оцінка поїздки Барту.

(Від власного кореспондента.)

Прага кінець квітня 1934.

Сталося, як ми припускали. Чехословацька преса взялася за оцінку результатів варшавських відвідин Барту аж після того, як відбулася його візита в Празі. Досі, як ми вже на це звернули увагу, чехословацька преса оцінювала висліди варшавських відвідин Барту дуже стримано, обмежуючись переважно до цитування голосів чужої преси, головнож французької. Але як лише Барту в суботу в полудне покинув Прагу так уже недільні видання чехословацької преси розписалися ширше не тільки про празьку, але і про варшавську його поїздку. Зі всіх цих голосів чехословацької преси вибираємо лиш один, але на нашу думку найбільш замітний. Є це голос одного із найкращих чеських журналістів д-ра Борського, колишнього чехословацького дипльомата, отже публіциста, який в оцінці міждержавних питань має відповідну рутину і досвід.

В празькій „Народній Політиці" з неділі, дня 29. квітня д-р Борський в статті „Здогади про висліди" робить підсумки празьких та варшавських відвідин Барту ось як:

Дати оцінку висліду празьких відвідин Барту не важко. Те, що Барту сказав у Празі журналістам, вповні вичерпує зміст празьких нарад.

У Празі оба міністри говорили лише про европейські справи, а тому не обговорювали найважнішого нині питання світової політики, себто проблеми Далекого Сходу.

Темою празьких нарад були переловсім середньоевропейські питання. В аналізі неї проблеми йшло головно про те, щоби в дальшому відношенні до Італії найти такий шлях, який давав би можливість зближення з Італією і який тим самим не допустив би до витворення в середній Европі двох суперницьких блюків.

Далі було в Празі сконстатовано, що балканський пакт не тільки, що не йде в розріз з головними напрямами політики Малої Антанти, але навпаки, він її ще підсилює і таким чином цей пакт є в цілковитій згоді з політикою Франції.

Дуже важним предметом празьких розмов була співдіяльність дунайських держав з іншими заінтересованими державами. Це торкається теж і питання Східньої Европи, себто Польщі та СССР

Само собою, що був теж із Праги проблений поклін у бік Союзу Народів та в бік конференції розброєння.

Аналіза всіх цих питань — каже д-р Борський — цілком ясно підтвердила повну згоду між Францією і Чехословаччиною, бо „де є добра воля до такої згоди, там найдеться і шлях до неї". (В чий город цей камінчик? — прим. наша).

Куди складніші були варшавські розмови. Про них пише чеський публіцист знову таке:

Чехословаччина це держава, яка не хоче нічого більше, як тільки задержати своє і в мирі та спокою уживати свого обновленого державного життя. Тому то ЧСР думає і працює лише для своєї оборони. Зовсім інакше є з Польщею. Польща, яка до 1933 р. сильно зростала популяційно, мріє про поширення, збільшення, про славу і про великодержавницьку ролю в міжнародній політиці, а тому керманичі польської державної політики не вдоволяються тільки обновленням польської державної самостійности... І відси головні напрямні польської політики. Польща хоче мати вільну руку у своїй закордонній політиці і хоче її вести відповідно до вигідної ситуації і то не лише у Східній Европі, але і на інших відтинках світової політики. Вона хоче свою політику вести за своєю власною оцінкою сил, яка дуже ріжниться від французької оцінки і то часто і в найважніших справах.

Франція хотіла би своє теперішнє міждержавне положення скріпити ще й союзом зі СССР. Але Варшава не оцінює СССР так високо, як Франція, а до того Польща хоче мати вільну руку при розвязці ситуації на Далекому Сході. Чи вдалося міністрові Барту переконати маршала Пілсудського про вигоди французької концепції — не знати. Так само не знати, чи вдалося йому переконати маршала про потребу реязії відношення до Малої Антанти. Це покажеться щойно після візити міністра Бека в Румунії.

Беручи в цілому — каже д-р Борський — можна сконстатувати, що поїздка Барту принесла вияснення в міжнародній ситуації, бо нині вже всім стало ясно, де нічого не змінилося, а де є зміни можливі і відповідно до дальшого розвитку подій правдоподібні. Треба сподіватися, що на такій точці залишиться міждержавна політика в Европі й надалі, поки не прийде чи бодай поки не покажеться, що за короткий час може прийти позаевропейський товчок (Японія?).

Іншими словами: з цього заключення чехословацького публіциста виходить, що міжнародня політика залишиться й надалі в такому плинкому стані, в якому находиться тепер, а тому треба бути приготованим на всякі непередбачені можливости

М—н.

Піт ніг, рук, пахвин і ін. усуне ться через вживання спеціяльного пудру „CSAVE"
Міліони вдячних 68/27 3—3
Перфумерії **С. ФЕДЕРА**
Сикстуська ч. 7. — Львів. — Коперника ч. 15 в

Польська меншина на Підкарпатській Руси?!

Прага, квітень 1934.

„Ілюстровани Курєр Подзєнни" писав недавно про польську меншину на Підкарпатській Руси і про її тяжке положення. Вже тоді викликало це живий відгомін у чехословацькій пресі, а нині берненські „Лідове Новіни" пишуть з цього приводу дослівно таке:

Згідно з даними останнього перепису населення в ЧСР живе на Підкарпатській Руси побіч 447.000 українців, 35.000 чехословаків, 102.000 мадярів, 90.000 жидів, 13.000 німців та 12.000 румунів ще й 1.644 людей інших національностей; між ними є й невеличка кількість тих, що видають себе за поляків. Отже польської меншини на Підкарпатській Руси нема.

Таксамо неправдива вістка „Іл. Курєра" про те, що чехословацькі уряди виселюють з Підкарпатської Руси польських громадян. У минулих роках виселили з Підкарпатської Руси кількох польських громадян, але все це були виключно українці, а перед їх виселенням ішла все на сторінках тої преси, яка має тісний звязок з польським консулятом в Ужгороді, гостра кампанія. Ще й недавно ця преса домагалася ревізії і відібрання чехословацького громадянства всім тим українцям, які це громадянство дістали вже після 1930 р. Треба думати, що точні інформації щодо цього дістала ця преса з польських урядових місць.

В останньому часі нема й мови взагалі про якесь громадне виселювання польських громадян, а тим менше про якісь реторні заряджения. Правда, чехословацькі уряди на Підкарпатській Руси ревідують час до часу документи дозволу на побут чужим громадянам на Підкарпатській Руси, але це робилося й давніше, і то супроти всіх громадян. Так само мається справа і з недавно переведеною контролею дозволу на працю чужинцям. Вона мала лиш одно на меті: охорону домашнього ринку праці

М—н.

Очима чужинця на нинішню Москву.

Італійський журналіст Франческо Монаркі, який перебуває тепер у Москві, помістив у римському щоденнику „Іль Мессаджеро" низку цікавих дописів. У них описує дуже широко свої спостереження про сучасний комуністичний устрій у щоденному житті підданих Совітів.

„Добре приглядьмося — говорить він — і зовсім безсторонньо всім контрастам, які потвердять прогресивний упадок багатьох утопій.

„Славна „Красная площа", яка в усіх віках була видовищем найважливіших подій історичного значіння, сьогодні продовжує туж історію.

„Традиції не перериваються.

„...Існують тут упривілєєні класи. Чи це з причини платень, чи помешкань, чи продовольчування устійнено скалю цінностей, що йде згори (політичні провідники, поліція, військо) і сходить униз: техніки, „специ", „ударники". А всеж те противиться комуністичній ідеї.

„Приватна власність скасована, — говорить згаданий кореспондент, — але можна ще бути тепер ціле мешкання на вжиток родини. А

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундури, костюми, мужеські убрання — та всякі шапки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЄСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.**

чимало є таких, які заробляють більше, і взята мають. Та більшість не може на це позволити собі, бо не стає грошей."

Про славний „Торгсін", що продає крам лише за чужу валюту, або за золото і срібло, еже створилася одна цікава анекдота.

„Один старушок пішов у „Торгсін" зі срібною ложкою. Там у заміну дістав бон на кілька копійок.

— І за ці гроші, — спитав, — що я зможу купити?

— Купи собі бляшану ложку! — йому відповіли.

Всі інші крамниці опустілі майже, а то й зовсім.

„Але є в Москві льокалі люксусові, де грають добрі орхестри, де танцюють, де можна їсти гідну вечеру й шампана випити.

„І в цих льокалях ви побачите не лише чужинців, а й москалів: тих москалів, які належать до упривілеєних категорій, про які я вище згадав.

„Маса, ота правдива маса, не знає великих готелів царської епохи, що то були прибрані в імператорський люксус, де сальони-їдальні мали золочені богаті стуки, лакеї у білому чи в смокінгах, музиканти з орхестри в цовках, — таких готелів маса не знає. Ця маса одно тепер знає: кожного дня вистоювати „в черзі", чи то сніг чи дощ, холод чи спека, і з карткою у руці вижидати, щоб собі купити необхідного на нужденний прожиток".

„Тож життя великих готелів, люксусове життя, дозволене лише провідникам, тим небагатьом, на яких народ, маса, глядить з явним докором".

Стільки оспіваної рівности, добробуту всіх, про що голосять по світі більшовики, бачив італійський кореспондент у Москві: під оком Сталіна.

М. З.

БАГНО „СТАВІСКІЯДИ".

МІНІСТЕР СПРАВЕДЛИВОСТИ ХАБАРНИКОМ

ПАРИЖ, 2. 5. ПАТ. Слідчий суддя переслухав спільника Ставіського, Айо. Айо обтяжив вельми колишнього міністра справедливости Ренольда, кажучи, що Ренольд прийшов виднати відкликання наказу арешту Ставіського в 1926 р. Далі Айо заявив, що Ставіський вручив убитому послові Гальмо 800.000 франків і за ці гроші вирішили атекти до Гітлєра. Одначе Гальмо зрадив Ставіського і присвоїв собі цілу квоту.

З церковних справ.

ЧИН ОО. РЕДЕМПТОРИСТІВ.

Чин оо. Редемптористів (св. Ізбавителя), відомих проповідників, поширений сильно на Заході, де має дуже багато монастирів і станиць. Заснований він 1732 р. св. Альфонсом Ліґорі і займається головно місійною працею та катол. освітою молоді. До Галичини приїхали перші оо. Редемптористи з Бельгії за старанням Ексцел. Митрополита Шептицького в р. 1911 і прийнявши греко-кат. обряд, замешкали спершу в Уневі.

Ще перед війною поселились вони в Збоїсках, де ведуть 6-клясову гімназію (ювенат), а небавком набули ще й великий город зі ставом і домом у Голоську під Львовом, де ведуть 1-річний новіціят. По скінченні того новіціяту питомці його їдуть ще на 5 літ на богословські студії до Лювену і Боплято в Бельгії — на кошт Чину.

У Збоїсках вибудували оо. Редемптористи великий 3-поверховий будинок на приміщення гімназії, в Голоську гарний 2-поверховий дім на приміщення новіціяту. В обох тих будинках улаштовані прегарні домашні каплиці в стилі греко-катол. обряду, а в Збоїсках відправляють оо. Редемптористи всі богослуження також для вірних у церкві, що стоїть у їх городі (в селі є теж окрема парохіяльна церква). Вже перед війною кількох оо. Редемптористів їздило з проповідями і на місії по галицькій провінції.

В часі війни (1916 р.) приїхали перші оо. Редемптористи до Станиславова, де перейняли церкву на Гірці за залізничим дворцем, яку вели зразково. Одночасно стали розглядатись за місцем під власну церкву-каплицю, яку й вибудували у формі мурованого бараку при вул. Голуховського. Та тимчасова церква, що тішиться завсіди великою фреквенцією вірних, притикає безпосередньо до домику, що є монастирем оо. Редемптористів.

По війні виїхали перші оо. Редемптористи на Волинь у 1926 р. на весну (між ними був і теперішній епископ для північно-західних земель Преосв. д-р Чарнецький). Спершу думали ті черці поселитись у Загорові, Вишнівці або Яличах, але що до б. монастирів у тих місцевостях могли мати претенсії чи то латинники чи то православні, то оо. Редемптористи вибрали на місце свого осідку Костопіль, де винаняли дім та отворили каплицю на 100 осіб. Зробили це тому, що в околиці Костополя жило неабияке число уніятів з Галичини, які там купили собі поле або були на роботах. Колиж виявилося, що менші чи більші гуртки галицьких уніятів, живуть також у Ковельщині, Володимирщині, Горохівщині та Сарненщині, оо. Редемптористи переселились вже в 1927 р. у Ковель, з якого легкий доїзд у всі ті повіти. У Ковлі збудували собі оо. Редемптористи гарний мурований монастир (1932 р.) при дерев'яній церкві, яку набули від військової влади, до яких вона належала як церква гарнізонова. З Ковля ведуть оо. Редемптористи унійну працю майже на цілій Волині, обслуговуючи — поза тими уніятськими парохіями, які мають своїх священиків — кільканацять станиць.

В Галичині мають оо. Редемптористи ще одну церкву, а саме в Тернополі, де були вже перед війною і куди повернулись перед двома роками.

Позатим оо. Редемптористи греко-кат. обряду працюють ще між українським народом у Канаді і на Закарпатті, де теж мають свої монастирі і станиці.

Східна (гр.-кат.) галузь оо. Редемптористів сформована тепер в окрему Галицько-Канадійську Віцепровінцію, залежну безпосередньо від їх бельгійської Провінції. Тільки оо. Редемптористи на Закарпатті в числі 8 належать до Провінції Чеської. Всіх священиків того Чину є в Галичині і на Волині 26, у Канаді 10, разом 36. Клириків є 27, братчиків 40. У ювенаті (гімназії) в Збоїсках є під цю пору 110 хлопців.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Від 1. травня ц. р.
Бюра Адміністрації „Діла"
відчинене
до години 6. вечір.

—o—

Мін. Барту їде до Італії.

РИМ. 2. 5. ПАТ. „Джорнале д'Італія" довідомляє з Парижа, що мін. Барту мабуть приїде до Риму. Цей щоденник згадує, що французький уряд сподівається дуже багато від тієї візити. Мін. Барту сподівається полагодити в Римі низку актуальних, пекучих політичних питань. Подорож мін. Барту до Риму відбудеться мабуть перед подібною подорожю до Білгороду та Букарешту.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 4. ТРАВНЯ 1934.

Д-Р ВАСИЛЬ ВИТВИЦЬКИЙ. 2)

Українські впливи у Шопена

2. Учитель, одна збірка і приятель.

Коли шукаємо доріг, якими українська народня музика йшла до Шопена, то як перша з них насувається наука у Й. Ельзнера. Ельзнер, ця незвичайно симпатична постать у біографії Шопена, був не тільки учителем сухих формулок і правил композиторської техніки, але був і на довгі роки лишився близьким приятелем Шопена у його творчій праці. Знаємо, що Ельзнер звертав його увагу на народні пісні і заохочував компонувати в їх дусі. А цей самий Ельзнер перебував від 1792 р. до 1799. на становищі диригента театру у Львові, де мав змогу пізнати українську народню музику. Що так дійсно сталося, свідчать тут і там розкинені сліди українських впливів у оперетах і Singspiel-ах Ельзнера. Як бачимо, дуже можливо, що саме Ельзнер звернув увагу свого геніального учня на українську народню пісню.

У Варшаві і пізніше в Парижі часто стрічався, або листувався Шопен з людьми, які чавіть заслужилися для української музичної етнографії; це Кароль Ліпінський і Оскар Кольберг. Перший з них видав незвичайно цінну збірку „**Muzyka do pieśni polskich i ruskich ludu galicyjskiego, zebranych i wydanych przez Wacława z Oleska**". Збірка ця, що вийшла друком у 1833 році, з певністю дійшла до рук Шопена, коли візьмемо під увагу, що як перше того роду видання, була дуже цінним явищем у тодішньому музичному світі і що видавець її — як знаємо з біографії Ф. Гезіка — вже по 1833 р. відвідував Шопена в Парижі. З монументальної біографії Гезіка довідуємося, що Шопенові посилав у Париж свої записки Оскар Кольберг, заслужений збирач м. і українських народніх пісень у Галичині 1-автор 3-томового „Покуття"

Та одним з найближчих людей для Шопена, тим, що приятелював з ним не тільки у Варшаві, але також у Парижі, рівночасно горячим любителем української народньої творчости — був Богдан Залєський. У своїх спомінах з варшавських літ згадує Залєський часто Шопена „як вигравав прекрасні свої композиції" і як зачаровував слухачів. Геніяльний композитор і талановитий поет перебували дуже часто разом і багато часу присвячували музиці. У своєму деннику записав Залєський враження із одного вечора у Шопена (уже в Парижі); композитор грав багато своїх виданих уже творів, пізніше імпровізував: „**zawodził w płacz dumek**" — каже Богдан Залєський.

Не маємо безпосередньої згадки про те, щоб Шопен колинебудь записував від Залєського українські пісні. Але є багато слідів, які говорять за тим, що Шопен пізнав українську народню музику у великій мірі за посередництвом Залєського. Знаємо, що Залєський молоді свої літа прожив на Україні, що жалібно вслухувався у сільську пісню і довго був під її могутнім впливом. „Тугою пронялася поезія Залєського — пише Брікнер — і безперервно звучить та нута розжалена, сліпива: жалю поета за краєм його молодости ніщо не може зменшити; він навіть у небі прагне своєї України". Сам Залєський згадує, що нераз стрічав на Україні тих „згорблених віком, біловолосих дідів, що на згадку про Січ очима іскрили, відгрожувались загискаючи пистуки... Наслухався я пісень..." — Заходить питання, чи можливе, щоби Шопен, який завсіди так уважно прислухувався народнім пісням, так шукав нагод, щоб з ними стрінутися, якого ніжним способом не можна було відтягнути з під вікна сільської хати, коли в ній грала скрипка, чи можливе, щоб він не хотів використати знання народніх пісень від такого їх експлєяіста як Богдан Залєський?

Деяке світло на цю справу кине перегляд сольових пісень Шопена. На усіх 17 пісень зауважуємо українські впливи у трьох: „**Narzeczony**", „**Dwojaki koniec**" і „**Niema czego trzeba**". У першій з них ужитий тільки ритм коломийковий, зате друга і третя відзначається наскрізь українським характером ритміки, мельодики і гармоніки. Частинно звернув на це увагу згаданий уже д-р С. Барбаг у праці „**Studjum o pieśniach Chopina**"*). А обі пісні: „**Dwojaki koniec**" і „**Niema czego trzeba**" написані саме до слів Б. Залєського. До речі буде додати, що перша з них (говориться в ній про смерть козака) є перерібкою Залєського з української народньої пісні. — Коли Шопен на усіх 17 сольоспівів відзначив чисто українською нутою саме ті два, що мають тексти Залєського, то це факт, який варт підкреслити.

Не є виключене, що Шопен таки сам, без чужого посередництва, стрінувся з нашою народньою музикою, перебуваючи кількома поворотами довший час у свого приятеля Т. Войцеховського на селі в Люблинщині. Цікаво, що навіть українські танки не були чужі для Шопена. Гезік, при характеристиці живого темпераменту молодого ще композитора, каже, що Шопен „навіть козачка танцював знаменито". У листах Шопена є одна тільки коротка згадка про нашу народню пісню. У листі до П. Войцеховського з 5. червня 1830 р. згадує Шопен, що попала йому в руки композиція кн. Радзівіла. „Є це варіяція на українську думку; тема

*) Вражає в ній — зрештою вартісній — студій помішання понять. Ось що пише автор про згадані пісні на ст. 19: „Так у цій пісні як і у другій легко стверднти впливи малоруських (українських) думок. Не-на-суміну, що Шопен свідомо і з підду шукав вмотів у російських(!) піснях, хотячи знайти відповідне музичне відданнн для „думок" Залєського". — На кінець порівнює Барбаг мельодію Шопена з російською піснею. Такі речі в книжці виданій в 1927 р., до того у Львові — дуже дивують.

Століття „Зорі“ Маркіяна Шашкевича.

Віддача „Зорі“ до цензури у Львові. — Брак цензора для української книжки. — Висилка книжки до Відня. — Дві цензури Копітара і поворот „Зорі“ до Львова. — „Зоря“ в руках о. д-ра Венедикта Левицького

Саме минуло сто літ, як Маркіян Шашкевич виготовив і 4. травня 1834 р. відав до цензури альманах п. з. „Зоря, писемце посвященое рускому языку“. Таким робом Шашкевич і його товариші розійшлися з задушевним бажанням Вацлава Залеського, яке він висловив у вступній статті до виданого у Львові 1833 р. свого збірника п. з. „Pieśni polskie i ruskie ludu galicyjskiego“. Залеський писав: „З вищих оглядів це вилучування українців від нашої літератури видається мені дуже шкідливим для загальної славянської літератури, до якої вічно й завжди ми повинні змагати. Словаки, славяни на Шлеську, Моравськім прилучилися до чехів; а до кого мають прилучитися українці? Або чи маємо бажати собі, щоб українці мали свою власну літературу? Щож було би сталося з німецькою літературою, якщо окремі германські племена булиб намагалися мати власну літературу? Хто не зрозуміє мене в цьому пункті, тому не можу помогти, бо не можна мені ясніше висловлятись“.

Львівський уряд для цензури книг не мав окремого цензора для українських речей і тому передав рукопис Шашкевича президії губернії для призначення цензора. Президія відіслала 10. червня 1834 р. рукопис „Зорі“ до віденської надвірної поліції, де цензором грецьких і славянських книг був славіст Вартоломей Копітар.

Уже 21. червня 1834 р. була готова думка Копітара про „Зорю“ Шашкевича. З уваги на те, що опінія Копітара й розкриває значіння виступу Шашкевича й сильно заважила на долі весінівки нової української літератури в Галичині, подаю опінію Копітара в перекладі з німецької мови на українську, тим більше, що рідко хто з читачів „Діла“ читав її в оригіналі. Ось Копітарове

Звідомлення про „Зорю, писемце, присвячене рускому язику, Маркіяна Шашкевича“:

1) Наша Галичина має понад 2 мільони русняків, а Угорщина мільон, що дуже прихильно привитають це видання у своїй мові.

2) Так само привитає його 6—7 мільонів російських русняків тієї самої мови.

3) Отже його круг діяння розпростирається на 9—10 мільонів душ! (Наші уніяти, російські не зединені).

4) Одначе треба брати під увагу, що наші й російські поляки дивитимуться з завистю й ненавистю на цю досіль неупривілейовану літературу.

5) Те саме буде з боку петербурських і московських великоросів, що досіль єдині були упривілеовані й у своїх руках мають державну владу Росії. (Малорущина ріжниться так від великорущини, як чеська мова від польської!).

6) Природний ріст цієї нової літератури розвиватиметься коштом польської й великоруської.

7) Перед Австрією повстає питання: чи вона може й має підпирати русняків (малоросів) коштом і на досаду польської літератури?

8) Чи має вона це робити також коштом і на досаду великоруської літератури? Правда, цей розвиток поставив би 6—7 мільонів мешканців найбагатших і найкраще положених полудневих провінцій Росії в духову опозицію до тамошньої петербурської влади, але ті 6—7 мільонів тільки серед дуже рідких обставин прилучилисяб до наших трьох мільонів. Можна йти в заклад 10 проти 1, що петербурська влада знайде незабаром засіб звернути цю опозицію проти самої Австрії.

9) Зміст самого рукопису в основі цілком гладкий, що більше, в цілості щодо мови, матеріялу й оброблення досить ґрунтований, ба, деколи навіть дуже дотепний. Ядро книжечки творять русинські народні пісні, життєпис Хмельницького в прозі, також мале популярне оповідання, комічна й сатирична супліка на нового священика, що добре розуміє і виконує свій уряд тощо, усе в добрій русняцькій мові, але вже наслідком поміщення уривків пісень про козацького гетьмана Хмельницького вороже полякам.

10) Нарешті тому, що при такому важливому рішенні мусить референт мати докладне знання, в русняцька (малоруська) мова, яку свіжо мають увести в літературу, не має ще ніякого словника, звідки можна би засягнути поради в сумнівних випадках, треба, якщо я, як звичайний грецько-славянський цензор, маю у Відні вирішити справу та зреферувати її, наперед порозумітися щодо цього з львівським місцевим цензором, і або погодитися з його умотивованим (і затвердженим) внесенням, або в кожному разі ще закомунікувати мені як загальному центральному цензорові.

На четвертій сторінці аркуша з опінією Копітара виписав урядовець надвірної поліції дня 26. червня домагання, щоб із уваги на те, що при відкритті галицької губернії не установлено цензора для української мови, віденський цензор висловив ясно свою гадку, чи можна дозволити друкувати книжечку згідно з загальними цензурними нормами.

Діставши наново рукопис до оцінки, Копітар написав 1. липня 1834 р. ось-що:

„Зоря-aurora - Morgenröte, мала книжка, присвячена руському язикові. Видав М. Руслав (Ruslan) Шашкевич. 1834.

„Дозволяється згідно з загальними цензурними нормами! Але, що це саме строго конкретна й чисто політична справа, урядова мушу наперти на попередню опінію й мотиви львівського місцевого цензора. Місцевий цензор знає відносини обох націй у Львові в Галичині (а саме польських панів у минулому й українських у майбутньому) й може відповідно до цього мотивувати свою політичну думку, а віденець ні! Якщо у Львові малиб право не знати українщини, то оскільки більше у Відні! Віденська консисторія не має також ні чеського, ні польського, ні ілірського цензора; але вона вміє в даному випадку завсіди знайти його. Так само повним правом можна сподіватися по львівському урядові для цензури книг, що він вишукає фахового приятеля із знанням мови для оцінки цієї справи, як при накопиченні таких нових справ може саме цей приятель-помічник одержить посаду українського цензора. Уніятська консисторія у Львові має пару таких знавців, почавши від самого архиєпископа Левицького. А втім по-українському видано у Львові катехізм тощо. Хто їх цензурував? Певне консисторія, про голос якої можна тим самим покищо запитати також у справі іншого українського твору“.

Після того вилежався поверх півроку рукопис „Зорі“ в надвірній поліції, бо відіслано його щойно 15. січня 1835 р. до львівської президії губернії з домаганням порозумітися з львівською уніятською консисторією в справі передачі „Зорі“ до реценції знавцеві політичних відносин у країні та з поставленням жадання до президії висловити свою гадку в справі кваліфікації кандидатів на становище цензора для українських книжок. Президія губернії відіслала 23. лютого 1835 р. рукопис „Зорі“ митрополитові, що 3. березня передав його до реценції д-рові Венедиктові Левицькому, професорові моральної теольогії на львівському університеті.

М. Возняк.

(Докінчення буде.)

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП“ — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8. 22/18

і закінчення гарні“**). Із способу, в який автор „Ноктюрнів“ згадує оту „українську думку“, не маємо враження, щоб це було щось для нього чуже і незнане.

Не місце тут подрібно розглядати ті композиції Шопена, в яких находяться українські впливи. Всежтаки, щоб дати точку опертя нашій студії, приглянемося ближче одному дуже маркантному примірові. Візьмемо один з Ноктюрнів: g-moll, op. 37, ч. 1.

Ноктюрн цей, викінчений у 1839 р., видав Шопен разом з ноктюрном G-dur як opus 37. Яхимецький стверджує, що обі ці композиції ставить шопенівська критика на першому місці між ноктюрнами. Шарліт підкреслює гармонічні здобутки ноктюрну g-moll. За словами Гезіка цей ноктюрн це „мелянхолійна елегія з пригарною мельодією, надиханою зітханнями в акордовому супроводі лівої руки“. Інший шопенольог називає ноктюрн g-moll „найчистішою і найкращою перлиною в тій ділянці шопенівської творчости“. Із наведених думок переконуємося, що композиція ця належить до перших у ряді творів Шопена.

Кілька речень треба присвятити її описові. Цілість збудована у формі A B A, т. зн. по першій частині йде контрастуюча друга, після чого перша вертається. У головній частині (A) виступають дві мельодії (обі по 8 тактів), які чергуються на спосіб форми ронда (a b a b a). Мельодія „a“ розпочинається тоном d^2 і секундами сходить у долину до fis^1. Мельодична лінія третього і четвертого такту іде в гору від g^1 до es^2 і спочиває на тоні a^1. Ці чотири такти з деякими змінами повторяються. Під оглядом гармонічним слід звернути увагу на модуляційне вихилення до рівнобіжної тонації (B-dur). Мельодія „b“, вийшовши від тону g^1, пнеться щораз вище вгору і доходить до g^2 потім b^2. Пануючою тонацією восьмитакту „b“ є рівнобіжна B-dur. (Д. б.)

**) F. Hoesick „Chopin“ (Korespondencja Chopina). Warszawa 1912. st. 235.

З МИСТЕЦЬКОГО ЖИТТЯ.

Олександер Ляшенко.

На виставу картин, яку влаштував Ляшенко в салях „Європейського Готелю“ не звернув український загал ширшої уваги. Причиною те, що імя Ляшенка досі невідоме українському громадянству, ані навіть мистецьким колам. Життєві обставини і спеціяльне замилування до екзотичної тематики держало мистця оподалік ближчого контакту з земляками. Всетаки приємно ствердити, що при цьому мистець не затратив почуття звязку зі своїм народом.

Походить він з Харківщини зі старого богатого козацького роду. Почав малювати від молодости, а перші його орієнтальні праці походять з Кавказу і Туркестану, куди їздив з батьком дванацятилітною дитиною. Кілька літ пізніше оглянув Єгипет. Мистецьку освіту придбав у Петербурській Академії Мистецтв. Учителями його були між іншим Маковський і Репін. Майже всі довоєнні роки були присвячені далеким і довгим подорожам по Орієнті. Це мабуть одинокий український мистець, що відбув такі численні та далекі мандрівки. У цих подорожах він не лише малював, але й займався археольогічними студіями (між іншим був присутній при відкритю гробниці Тут-енк-Амона в Люксорі), а крім того полював, бо Ляшенко запалений мисливий. Важніші місця його подорожей це: Індії, Австралія, Нова Зеляндія, Фіджі, Самоа, Таїті, Занзібар, Танаріва, Канарійські Острови, Єгипет, Палестина, Сирія, Центральна Африка, Судан, Конго, Уганда, Абісинія, Альжир, Туніс, Мароко.

Перші його вистави були ще перед війною в головніших містах Росії й України. Підчас війни був на німецькім фронті як полковник артилерії. Підчас революції був короткий час віцеконсулем уряду гетьмана П. Скоропадського в Москві. Від кінця 1918 року перебуває в Польщі у Влоцлавку на Куявах, де веде малярську школу. Мандрує він і далі передовсім по північній Африці, звідки привозить нові свої праці і виставляє по ріжних центрах західної Европи (Париж, Брюссель, Берлін і інші). У Львові має виставу вперше. Другу задумує зробити нарік після повороту з нової подорожі.

Картини Ляшенка належать своїм мистецьким стилем до старшого передвоєнного мистецтва імпресіоністичної школи, в якій головну ролю мали проблеми світла і барвних вальорів. Модерні напрямки сучасного мистецтва не зачіпили зовсім мистця. Ніякі складні мистецькі проблеми мистця не займають, бо у своїх картинах старається він передати лише зорові враження, спокійно, тоном справоздавця. Його картини мають поправний рисунок і дрібничково-педантичний обріб — через те ширшому загалові мусять дуже припадати до вподоби навіть тоді, якби не мали тої екзотичної тематики. Але всетаки тематика в Ляшенка відіграє першу ролю. Перед очима глядача пересуваються барвисті картини екзотичного побуту, облиті горячим сонцем півдня.

Працьовитість мистця подивугідна. Видно це не лише на його великих, нераз дуже великих, картинах, але й на деревортах, які він виконує мозольною японською технікою, деколи навіть у 7-ох барвах. Хто знає трудноші техніки барвного деревориту, той мусить оцінити цю працю, яку треба виконати на сьомих окремих дощинках, щоби в результаті добути з них семибарвну відбитку.

Всетаки під мистецьким оглядом найвище треба поставити його дрібніші олійні картини, які промовляють безпосередністю, скопленими „за жива“ з натури моментами. До найкращих належить „День жінок на Ель Каттар“ і „Ярмарок“. Деякі з більших картин, передовсім ті з водою, мають деяку застиглість фото-

графічної знимки. Також не завсіди переконує нас у деяких фігуральних картинах занадто сильне обчеркування темною фарбою контурів штафажу на першому пляні. Але все це не перешкоджає уважати Ляшенка за мистця у своїм стилю цікавого і культурного.

Любителі реалістичного мистецтва з ефектовною тематикою з приємністю і користю можуть оглянути праці Ляшенка.

Д-р Мих. Драган.

Громадські вибори

вже розписують!

Тому замовляйте собі негайно

II. Справлене видання Самоуправного Закону

враз з виборчим регуляміном д-ра Степана Барана. Замовляти в Адміністрації „Діла". Львів, Ринок 10. II. Ціна примірника: зол. 0·80 (з почт. оплатою зол. 0·95).

УПРАВА ТЮТЮНУ.

УГНОЄННЯ.

В наших господарських умовинах давно вже минули ті добрі часи, коли вся господарка зводилася до того, що по кількох посівах вияловлений до деякої міри ґрунт залишалося й на ряд літ відлогом, доки знову не підсилиться й буде здатний до управи. Тепер мусимо ґрунт підсилювати штучно, бо не маємо таких просторів, щоби ми могли їх не обсівати, чекаючи на відпочинок ґрунту після довшої управи, і кожний рільник дуже добре знає, в якій великій мірі врожай на його полі залежить від угноєння.

Ця загальна засада цілком стисло відноситься й до тютюну.

Тютюн — це рослина, що дуже сильно реагує на угноєння і відповідним угноєнням можна піднести його видатність удвоє, а то й більше. Вже говорячи про ґрунт, згадували ми про те, що деякі мінеральні складники але впливають на якість тютюневого сирівця, на його забарвлення, запах, смак і силу спалення. З цього також виходить, що погної під тютюн треба вживати з великою обережністю й великим знанням, бо коли вони невідповідні, то можуть причинитися до того, що хоч і дістанемо достатній збір, але якість тютюну значно понизиться. Такі прикрі випадки трапляються досить часто та нераз бувають причиною знеохочення рільника до тютюневої плянтації, хоч по правді це розчарування, що з ним він зустрівся, виникло цілком з його власної вини.

Першим погноєм, що дуже але впливає на тютюневий сирівець під оглядом його якости, є людські відходи, тому то їх ні в якому випадку не вільно вживати під тютюн. Причиною їх відємного впливу є в першій мірі велика кількість хльору, що дуже зле впливає на силу спалення тютюну. Позатим, людські відходи мають у собі значні кількости азоту, а як відомо, азот опізнює дозрівання тютюну, що в наших кліматичних умовинах є явищем цілком небажаним, а крім того листя тютюну від азоту грубшає і видає при спаленні неприємний запах і смак, що нагадує спалене піря. При надмірнім угноєнні азотом листя ні в якому разі не матиме властивої для кращих ґатунків тютюну ясної й жовтої барви, а буде завжди темного або зеленкавого кольору.

З азотових погноїв можна вживати під тютюн чілійську салітру, але лише в дуже обмеженій кількости, а саме яких 50 кільоґрамів на гектар. Салітру треба вживати під вожний кущ зокрема, невеликими давками, відразу після першого мотичення, в тім випадку, коли рослини мають анемічний, бліди кольор. Якщо барва тютюну після угноєння поправиться й прибере темнозелений кольор, то більше вживати салітри не слід. Лише якби і після першої давки салітри кущі надалі мали бліди жовто-зелений кольор, можна давку салітри повторити перед або в часі розвинення квітових пуп'янків. Подібно до того можна вживати теж і амонову салітру.

Потасові погної під тютюн треба теж уживати з великою обережністю, бо хоч засадничо погас добре впливає на якість тютюневого сирівця, а саме збільшує силу його спалення й дає більший попіл, то всеж треба памятати, що загальновживані у нас потасові погної, як каїніт і потасова сіль, мають теж у собі велику кількість хльору, отже з тої причини їх не вільно вживати під тютюн.

Дуже добрим потасовим погноєм для тютюну є деревний попіл, бо має в собі, залежно від ґатунку дерева, 6 до 13 прц. потасу, а поза тим теж 4 до 7 прц. фосфорового квасу, що теж дуже добре впливає на тютюн, а саме, на барву листя й за швидше дозрівання. Попіл удавних рослин є ще кращий від деревного, а саме має ще більше потасу, бо залежно від ґатунку рослин, від 14 до 20 прц.

Попіл не найкращий потасовий погній під тютюн. Господарі повинні його зміншувати зі звичайним гноєм чи то з компостом або збирати його в бочках і переховувати в сухім місці, щоб запобігти вилуговано попелу від впливом вогкости, що потягає за собою стратu частини потасу й вапна. Попелу можна вживати під тютюн у кількостях до 10 мерт. сотн. на гектар. Ця кількість залежить від якости ґрунту, а саме на тяжких ґрунтах треба давати попелу більше, на лекших — менше.

Як фосфоровий погній, під тютюн можна вживати на тяжких ґрунтах — суперфосфат, на лекших томасину в давках від 2—3, а навіть до 4 метр. сотн. на гектар. Фосфорові погної, не погіршуючи якости сирівця, причиняються в значній мірі до збільшення збору, а передовсім значно прискішують дозрівання листя.

Тютюневій рослині також необхідне як поживна вапно. Крім того, незалежно від своєї відживчої вартости, вапно найчастіше буває потрібне для поліпшення структури ґрунту. Необхідно вживати вапна на мокрих ґрунтах, що мають тенденцію зливатися й зашкурупльовatися. Відноситься це теж у повній мірі до всіх закваш ених та тяжких ґрунтів.

Вапно можна вживати у досить значних кількостях, біля 10 метр. сотн. на гектар, і залежно від роду ґрунту можна його давати більше або менше.

Найкраще давати вапно палене й змелене. Вапно треба розсівати просто на полі, заборовуючи після розсіву, щоби змішувати його з землею. Розсівати треба завжди восени, бо вапно є сильним лугом, і тому випирає зі сполук амоняк, входячи на його місце, отже вжите на весні, вапно віднесувало би інші весняні погної.

Треба ще зазначити, що розпускальний фосфоровий квас злучується з вапном у нерозпускальні звязки, а через те суперфосфат цілком тратить свою вартість.

Томасина, що має теж у своїм складі їдке вапно, має подібні властивости.

З тої причини ані вапна, ані томасини не вільно давати разом з суперфосфатом або сірчаном амону, а треба їх уживати в осени, щоб їдке вапно мало час перемінитися в ґрунті на вуглян вапну, що вже цілком не має вище вказаних властивостей випирати амоняк з амонових звязків та злучуватися з фосфоровим квасом.

Штучні погної набирають щораз то більшого значіння в сільськім господарстві, одначе це не заперечує факту, що всеж таки тості у господарствах здебільша головне значінни має природний гній — обірник. Обірник з огляду на свої специфічні прикмети ніколи не можна цілком заступити штучними погноями, бо він найбільше впливає на структуру ґрунту та на його теплові властивости, а крім того, впроваджує до ґрунту щораз нові кількости дрібноустроїв, бактерій, що сильно причиняються до збільшення ферментації землі та її поживности для рослин.

Оскільки обірник ужити безпосередньо під тютюн, він може, як і штучні азотові погної, відємно вплинути на якість тютюну, отже слід його вживати лише під передпосів. Оскільки ми маємо плянтацію довший час на однім місці, а це, як ми вже вказали в попередніх статтях, додатньо впливає на покращання якости тютюневого сирівця, то ні в якому разі не вільно вживати обірника на весну, бо в тім випадку присутні в ньому великі кількости азоту і хльору безперечно вплинуть на пониження якости тютюну, а позатим можемо потерпіти значні втрати від великої кількости шкідників, що найкраще розвиваються на свіжо угноєних полях. Позатим, весняне угноєння має ще ту відємну сторону, що поле міцно заростає бурянами, а де додає рільникові багато праці при очищуванні плянтації, полишаючи вже те, що бурини позбавляють ґрунт великої кількости поживних складників і тим самим зменшують вартість самого угноєння.

Коли збір тютюну зменшується, дістаємо мало змістовне й тонке листя. В тім випадку власне мусимо вживати обірнику, одначе слід його дати раньої осени та відразу мілко приорати, щоби він міг добре розложитися; пізніше даємо глибоку зимову оранку й у тім часі можемо теж дати вапно, якщо взагалі маємо намір його дати.

Ще кращим природним погноєм є компост. Компост має в тій самій, або ще більшій мірі всі добрі прикмети обірника, зате в значно меншій мірі має його хиби, отже не має відємного впливу на якість листя й не спричиняє такого сильного поросту бурянів. З тих причин компост найкраще надається до тютюневих плянтацій.

Загалом добрий обірник і компост, окрім фосфору, має у більшости випадків зовсім досить азоту і потасу для розвою тютюневої рослини та задовільних результатів на плянтації.

І. Шпак.

Ідемо здобувати міліон.

Вже тільки кілька днів ділить нас від дня 3-го травня, коли розпічнеться найважніший - останній акт 29-ої Державної Льотерії: тягнення четвертої класи. На протязі двох тижнів буде рішатися доля кандидатів на великі виграні, як: 250 тисяч злотих 150 тисяч злотих, 100 тисяч злотих, чотири по 50 тисяч, десять по 20 тисяч, двадцять пять по 15 тисяч, пятьдесять по 10 тисяч золотих і цілі сотні й тисячі менших виграних.

Найбільше емоційний буде, очевидно, останний день тягнення, 24-го травня б. р. Бож у тім дні за лькс, на який припаде перша найвищча виграна, а саме 200 золотих, його щасливий власник дістане повний міліон золотих, якщо не буде нумер, що на нього в одній з попередніх класс упала вже будь яка виграна (хоч-би тільки потішення), то крім міліона йому припадуть також усі 400 додаткові виграні по 2.500 золотих кожна, що дасть у сумі другий міліон.

Щоби без зайвого загаєння та якнайнебуть труднощів отримати виграну суму, треба виконати лиш одну, але необхідну умову: викупити льос у речниці.

Кожне спізнення або занедбання остаточного речинця відновлення льосу може стати джерелом численних непорозумінь, прикрощів і розчарувань *).

Тому гаслом кожного грача повинно бути:

— Ще сьогодні піду до колектора й викуплю свій льос, бо й я хочу бути міліонером!

*) Не слід забувати, що після речинця льос уже залишається в виключнім розпорядженні колектора, що може з ним поступити по власній вподобі. 66

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ** в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6. — Насс. 1486 4—4

— **ЧЕРЕВИКИ** жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА" Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до Свого." 68/53 28-7

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** Приймає футра до перехову на літо. 19-7

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів. Хоругви на 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 64-100

— **Живець Черче.** Пансіон „Вілля „Надія" відчинений від 1. травня поручає комфортові кімнати враз з удержанням. 1480 3-5

— **Серцеві недуги** можна лікувати тільки газовими купелями в Криниці. Перший сезон (дешевий) зачнеться 1. травня, а найкраще приміщення находять гості в знанім укр. пансіоні п. М. Яблонської (Krynica-zdrój, willa Tatrzańska). 1457 3-3

— **Гребенів,** пансіон „Модеса", центр, соняшні кімнати з бальконами враз з першорядним утриманням від 4 зол. Радкевичева. 1442

— **Стоматольог-дендист д-р Богдан Нелільський** переніс своє дентистичне заведення в Станиславові до нового льокалю при вул. Карпінського ч. 16, перший поверх. 1505 1-2

— **Перший травня у Львові.** Радикально-соціялістична українська партія, як довідуємось, святкувала у Львові 1. травня зовсім самостійно, зорганізувавши власний похід. Крім цього відбулися в салі Українського Робітничого Дому збори, на яких реферати мали д-р М. Стахів і К. Коберський.

— **„Głos Lasów", jednodniówka. Jaworów, w kwietniu 1934.** Під цим наголовком появився журнал, виданий повітовим інспекторатом лісовим за допомогою комісаря охорони лісів д-ра інж. К. Пілята, присвячений лісовим справам, зі спец. увагою до лісів Яворівщини. Серед багатого польського матеріялу є кілька статей в українській мові, а саме о. Манзеватого Івана, Назаря та Гриця Сиглового і вірших селянина Івана Шипка.

— **Сонатовий вечір Евгена Перфецького і Романа Савицького.** Вечорі камерної музики, які за границею належать чи не до найбільш поширеної та улюбленої мистецько-виконавчої ділянки і тішаться найбільшою фреквенцією музикальної публики, яка вписується масово в члени т. зв. товариства камерної музики, — належать у Львові до рідкостей. Тим більше зацікавлення повинен викликати заповіджений на 4. травня сонатовий вечір відомих і цінених наших виконавців, професорів Е. Перфецького і Р. Савицького. На програму складаються три архитвори — сонати на скрипку й фортепян: Брамса А-дур оп. 100, Цезара Франка А-дур і Ґріґа ц-моль. Брамс компонував цю сонату в 1886 р. над Тунерським озером. Чудова, повна сердечности і краси мельодика та вирівняність форми відзеркалюють як не можна краще цей інтимний надземський настрій, в якому тоді композитор находився. Ніякого сліду чогось вишуканого-робленого. Соната Франка — не одна з найкращих сонат у всій всесвітній літературі. Писана в тому році, що й Брамсівська соната, виказує надзвичайну свободу та сміливість у формі. Прекрасна мельодика, пастелева чудова гармонїка, яка ще нині вводить у полив

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 61—180 Телефон 25-55.

своєю „меденістю" фраз з питомою Франкові глибиною думки, вяжеться в незрівняну цілість, яка захоплює не тільки музика, але й музикального лайка. Програму кінчить поетична, повна темпераменту в обох крайніх частинах соната Ґріга, якого музика нині вже зрозуміла всім. Треба надіятися, що цим концертом зацікавляться ширші круги нашої суспільности, тимбільше, що з духовим пожитком для себе здужить кожний і таку потрібну поміч для української бідної дітвори, яка не має за що виїхати на літній відпочинок.

— **Хто виграв долярівку?** При тягненні долярівок впали виграні на такі числа: 12.000 дол. на ч. 1358325. 3.000 дол. на ч. 181032, 1222526. 1.000 дол. на ч. 844238, 819250, 1469961, 941154, 174734, 139727, 1188356. 500 дол. на ч. 1476569, 1248107, 1723032, 1154501, 1161888, 1266573, 1163954, 785918, 650584, 393495. По 100 дол.: 714026, 160480, 364020, 895303, 1457764, 1233382, 1465576, 1285408, 1166213, 679976, 603204, 423156, 1328229, 124301, 590415, 209678, 1352189, 1234084, 158798, 45382, 240222, 1276747, 1493593, 1270708, 1115877, 1137844, 292814, 1269761, 777672, 550029, 720345, 659927, 865411, 444676, 1092303, 1056199, 106867, 1485132, 1131585,, 1108542, 327542, 327915, 626834, 1095811, 890809, 307435, 321504, 64325, 891580, 638652, 1000865, 743077, 881977, 168289, 949421, 811321, 1106564, 832463, 690552, 606541, 891342, 463169, 1308420, 967914, 501361, 1315238, 795103, 298476, 73766, 824426, 682664, 506808, 263272, 613327, 877222, 1049718.

— **Курява на вулиці св. Войтіха** у Львові нестерпна, бо ніколи не скроплюють водою. Мешканці прилягаючих домів не можуть відчинити вікон, бо тією вулицею постійно машерують сюди і туди військові відділи на площу т. зв. „Кайзервальду" на вправи. Може би так заведення чищення міста і вислало туди тягатрове авто та скроплювало і цю вулицю.

— **В справі здирства коморників.** Томущо деякі коморники пояснювали фальшиво приписи в справі такс за їхнє урядування і брали від сторін за великі оплати та суми на видатки, які їм не належалися, мін. справедливости видало обіжник, який регулює ту справу. Може нарешті населення перестане нарікати на дотеперішні практики коморників, що утруднювали справне і швидке переведення екзекуцій.

— **Лікарська порада на вексель.** Лікарські палати обмірковують тепер справу забезпечення лікарів перед визиском пацієнтами. Буває часто, що лікар, покликаний з ночі до хорого, не дістає нагороди за візиту й допомогу з браку грошей, або таки зі злої волі пацієнта. Томущо пізніше судове доходження вимагає доказів, лікарські палати міркують над тим, чи не краще брати лікарям від пацієнтів векслі за покриття їхніх зобовязань.

— **Нема весни.** Природа наслідує економіку і йде під знаком кризи. Всі тішились ранньою весною і ворожили їй та собі неодну приємність. Тимчасом весна цього року зробила нам збитка і вислала свого заступника — літо. Останні дні квітня і перші травня нагадують липневі та серпневі спеки. Люди вже пріють, жаряться, зітхають до води. Власники львівських басенів, де води як кіт наплакав, не були зовсім приготовані на купальний сезон і ще не відчинили своїх прохолодних воріт. Тільки крамниці з морозивом тішаться і дітвора з ними. Зате хлібороби споглядають недобрим оком на небо, звідки не паде ні крапелинка. Земля сохне безплодна, у місті чути подих канікули.

— **Ще в справі дитини, яку мали живцем різати.** У звязку зі слідством у справі живої дитини, яку шпиталь суспільної обезпечальні відставив до заведення описової медицини, відбулася ексгумація тіла, похованого управою шпиталю зараз після смерти, яка наступила після повороту з медичного заведення. Відкопане тіло дитини відставлено до інституту судової медицини, де відбулася секція, щоби стверднти вік дитини і причину смерти. Виспід секції рішить про дальший хід судового слідства.

— **Родинна драма** розігралася в мешканні лікаря д-ра Врублевського при вул. Гловінського у Львові. Померла його 26-літна жінка Яніна, заживши ціянкалі. Передтим вислала 5-літню донечку на прохід. Родина Врублевської каже, що вона стала жертвою нещасливого припадку, заживши замість успокоюючого ліку більшу скількість ціянкалі. Тіло небіжки відставили до інституту судової медицини.

Союз Китаю з Японією.

СЕНЗАЦІЙНА ВІСТКА АМЕРИКАНСЬКОЇ ПРЕСИ.

Щоденник „Вашингтон Стар" подає сензаційну таку вістку. В Токіо відбулась таємна конференція між міністром закордонних справ Ґіротою та делегатами китайського уряду Чанґ-Кай-Шека. На конференції дійшло до згоди між Японією і Китаєм. Обі держави вестимуть однозгідну політику на Далекому Сході виступаючи проти західних великодержав. Одночасно конференція вирішила, що Китай протестуватиме далі проти японської політики. та заявлятиме свою солідарність із західними великодержавами проти Японії, щоби приспати чуйність західних політиків. Цей щоденник повідомляє, що японські агенти розвели широку акцію у Сіямі, Кохінхіні, на малайському архіпелягу та в Індіях про володіння західних великодержав.

Побили Молісонів рекорд.

ЛЬОНДОН, 2. 5. ПАТ. Англійські летуни Рубін і Волер, які вилетіли з Дарвіну в Австралії, осіли в Істборні в Англії. Перелет тревав 8 днів, 19 годин, 55 хвилин. Так побили вони Молісонів рекорд, установлений в 1932 році, на 2 год. 30 хвилин.

По широкому світі.

— З концентраційних таборів випустили 100 національних соціялістів, бо ті склали заяву льояльности. Концентраційний табор у Кайзер Штайнбрух зліквідували.

— День 1. травня святкували торжественно в цілій Австрії з приводу введення нової конституції.

Бомба в друкарні Ю. Яськова.

ЛЬВІВ, 2. 5. ПАТ. Нині в 1. год. вполудне вибухла бомба в друкарні Юрія Яськова і С-ки, яка приміщується при вул. Хорущини. Вибух знищив внутрішну обстанову і шафу. Від сили вибуху повилітали всі вікна. Жертв у людях не було, бо друкарі були в сусідній кімнаті. До друкарні зайшла в год. 12.30 вполудне якась жінка, заплатила передплату за часопис „Праця" і попросила, щоби їй переховали клуночок, що який пізніше зголоситься. 20 хвилин пізніше наступив вибух. Поліція веде енергійне слідство.

У друкарні Яськова друкувались часописи „Громадський Голос", „Праця" і „Нове Село" та польський „Пшеґльонд Жемєсльнічи".

— **Бурлива ексмісія.** При вул. Нешкого у Львові мали викидати з мешкання кравця Маєра, що не платив комірного. Коли прийшов коморник, щоб урядово перевести ексмісію, зібралося коло 100 осіб, щоби до того не допустити. Одночасно вдерлися до мешкання власнички дому Френкльової й викинули всі її меблі, постіль та інші річи на вулицю. Поліція розігнала юрбу, але ексмісія таки не відбулася.

— **Крадіж.** Зі склепу одягів Ерни Баранової при вул. Городецькій вкрадено в ночі товари вартости 2.170 зол. Арештовано злодіїв Карла Сухораба, Осипа Сенецького і Ів. Мотиля, в яким цілу добичу відобрано.

— **Крайова хроніка.** В Золочеві вибухли фабрику фальшивих монет, наслідком чого арештовано двох людей. — У Павловіцах (біля Кельць) пожежа знищила 94 будинки, 300 людей остало без даху, згоріло 7 осіб, а кілька було тяжко попарених.

— **В конечній самообороні.** Перед карним трибуналом у Львові станув Семко Мазурок, рільник із Скварявн Нової пов. Жовква, що вбив свого вітчима Гриня Берка в Хамах. Дня 10. лютого ц. р. оба посварилися за гроші, заторкнені при звожені дерева. Від сварки прийшло до бійки, причому вітчим вхопив за люшню, а пасерб за кіл. Пасерб ударив так сильно вітчима по голові, що той на другий день помер. Після переведеної розправи трибунал засудив Мазурка на 10 місяців вязниці, приймаючи, що вбивства він доконав не навмисне, але з конечности самооборони.

Із судової салі.

ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ У КРЕМЯНЦІ.

Дня 20. грудня минулого року у Кременці рівенський окружний суд засудив був на кару вязниці від 1 до 6 років 27 учнів за приналежність до ОУН. Шістьох з них (Пшеничний, Шубський, Закидальський, Козубський Юрій, Львович і Медвецький Микола) до розправи переслідали у вязниці по півтора року, а решта відповідала з вільної стопи і після присуду полишена була на волі. Коли після проголошення вироку поліція вела засуджених через коридор суду, то серед зібраних почулися оклики. Також коли заковані засуджені зближалися до вязниці, то під самою брамою стрінула їх молодь, серед котрої чути було різкі оклики.

З початку поліція на це не реаґувала, лише зауважила серед присутніх кілька знаних собі осіб — п. Бориса Козубського, п. М. Черкавську, голову „Союзу Українок" у Кременці, п. Ольгу Шубську (сина котрої засудили на 5 літ) і тих з засуджених учнів, що їх полишили на волі. Поліція донесла прокуратурі, що це вони уладили демонстрацію і тому підпрокуратор Обст зарядив арештування декотрих осіб; при тому п. Черкавську заарештували ще 20. XII. на коридорі суду, п. Шубську, Б. Козубського, А. Трачука, дві сестри Медвецькі і Комаревичівну — 21. грудня, Михайла Медвецького — 12. лютого й Ананія Мельничука — 4. квітня; всіх їх посадили до кремянецької вязниці. І от їх всіх поставили в стан обвинувачення за злочин з арт. 154, § 2 к. к., себто за публичне похвалювання державної зради, якого мали допуститися, витаючи засуджених оклнками „слава хлопці; слава терпцю, терпіт хлопци долгія літа, вік молодий"...

Цілу справу прокуратура поділила на 3 частини. В першій вогонь пішли: Б. Козубський, Трачук, сестри Медвецькі і Комаревичівна, котрих 10. березня рівенський окружний суд у Кременці засудив: Козубського на 6 місяців вязниці, а решту по 10 місяців.

Дня 28. квітня ц. р. засіли на лаві обвинувачених перед тимже судом у складі: Сіновича (предсідник), Хоткевича і Тайльора пані: Марія Черкавська й Ольга Шубська. Обвинувачував підпрокурор Енскальт. Боронив підсудних адв. М. Багринівський з Рівного. Два поліцаянти Пацевич і Бачинський, прокураторські свідки, рішуче твердили, що бачили на коридорі суду, як обвинувачені кричали „Слава хлопці", плескали в долоні і підносили до гори руки. Свідки оборони намалювали картину розпуки матері Шубської, яка, обливаючись сльозами, від зворушення слова вимовити не могла, бо її єдиного сина засудили на 5 років вязниці. А в той саме час, твердили свідки, п. Черкавська стояла під стіною, потішаючи одну з плачучих учениць. Прокуратор Енскальт почав свою промову твердженням, що українці в Польщі мають усі права, мають свої школи і діляться на 2 табори — один прихильний до польського уряду, другий протидержавний, ворохобницький; до того останнього належать і обвинувачені. Накинувся теж на п. Шубську, емеритовану учительку народньої школи, за те, що вона від польського скарбу побирає емеритуру. Накидався на немилих йому свідків, при чому висловив свій негативний погляд на українську ґімназію у Кременці. Додав, що твердження поліції є для нього непомильні, а зізнання свідків оборони не заслуговують на довіря. Вина підсудних для нього не підлягає сумніву, тому просить суд суворо покарати їх, бо суд не має права таких річей толерувати. Адвокат Багринівський у спокійній, річевій промові збивав твердження прокуратора, аналізував інкримінований вчинок намалював картину душевної драми, яку переживали в день суду обвинувачені, особливо п. Шубська, оспорював непомильність прокураторських свідків, характеризував зізнання всіх свідків і тло самої події: врешті просив суд уневинити обвинувачених за відсутністю їх вини. Суд по одногодинній нараді признав обох винними і **і засудив п. Черкавську на 10 міс. вязниці і п. Шубську на 8 міс. вязниці** Засуджених полишили на волі до управосильнення вироку. Засуджені присуд прияняли спокійно. Оборона заголосила апеляцію.

А третя і покищо остання серія обвинувачених в тій самій справі дістала в цих днях акт обвинувачення. Тепер мають судити 10 учнів, що їх вже були засудили в процесі 20. грудня мин. року за приналежність до організації „Юнак", але кару завісили: К. Гараччук, 17 л., А. Мельничук, 21 л. (сидить у вязниці), А. Лобар, 19 л., В. Янчар, 17 л., Р. Зелинська 20 л., Галина Козубська, 15 л., Евг. Трачуківна, 17 л., В. Шереметіївна, 18 л., В. Ключинська, 19 л. і Михайло Медвецький, 19 л. (сидить у вязниці). Розправа має відбутися в кінці травня у Кременці.

Ширіть наш часопис!

З листів до Редакції.

Станиславів, 29. квітня 1934

Високоповажаний Пане Редакторе!

Ані мені не снилося, що моє доповнення списку „добрих шкіл" викличе завваги про „конкуренцію" деяких шкіл, а навіть її історію (див. „Діло"", ч. 107). І як Вас, Вп. П. Редакторе, прошу принаймні кілька слів довершень до тих завваг, то не так тому, щоби вияснювати, як дійшло до того, що СС. Василіянки у Станиславові рішилися відкрити гімназію (це було зрештою вже в „Ділі" перед приблизно двома роками вияснено, коли то СС. В. звернулися були до місцевих чинників з предложенням віддати справу сіти наших шкіл до вирішення — по розглянені і розважені обективних даних — центральними установам у порозумінні з дотичними власниками, — котрого то предложення тоді не принято), як радше тому, що вповні поділяю думку, висловлену в тих завважах, „щоб українські власники шкіл якнайскорше порозумілися між собою щодо раціонального розміщення приватних шкіл різного типу".

Думаю, що пословиця „ліпше пізно, як ніколи" ще й нині не стратила свого значіння. Уважаю, що крайня пора перевести на цю тему (в пресі, чи може краще при столі) річеву і сяке іраст студіо дискусію, якої одиноким висліком може лише бути: скінчити з безладовістю і люксусовими аномаліями (як в одним місті або й містечку є по кілька однакових шкіл). Це буде напевно пожаточніше, як взаїмні докори й оправдування.

З глибокою пошаною *Т. Заморока.*

—o—

З нових видань.

Володимир Січинський: „АНДРІЄНКО", Львів, 1934. Видавництво Асоціації Незалежних Українських Мистців. Серія: Сучасне Українське Мистецтво. Накладом І. Тиктора. Ст. 18 і 19. 20 ілюстрацій. Ціна 6 зол.

Поруч Грищенка друга ревеляція: Михайло Андрієнко. Ще один мистець, що так само як Архипенко та Грищенко, виїхали у широкий світ і єдиною силою свого таланту зуміли виборотн собі ім'я у великих осередках, де змагаються нові мистецькі ідеї, нові напрямки, школи, впливи та інтереси. Рід Андрієнка, як і Грищенка, з Чернигівщини, теж з козацького роду. Першу науку малярства придбав собі ще в гімназії у Херсоні. Одночасно мав великий нахил до театру. Двічі викидали його з гімназії за аматорські вистави; нахил цей не був причиною або непорозумінням. Андрієнко належить також до передових новаторів театральної декорації. Перший успіх мав він на виставі у Петербурзі у 1914 р. як 20-літній юнак. Одночасно висилає свої праці на виставу до Ляйпціґу і працює в російській ілюстрованій пресі.

Короткий побут у Київі, Херсоні і Одеса. Революція і театр захоплюють його; дає короткий час перші спроби декорацій в одеському „Камерному Театрі", видіє в Херсоні, мріє про втечу до Парижа у розчалі революційної стихії в 1920 році. Ця його втеча Дністром серед зими це справжня романтична пригода. Трьохмісячна вязниця в Акермані, подорож до Кишинева, Букарешт, Прага — довгі та тяжкі етапи в боротьбі за Париж. У Букарешті малює декорації для королівської опери. Прага це наче вступний іспит до Парижа. Все, що зробив Андрієнко у Празі до 1924 р. дало міру його розмаху та оригінальности.

Мистець, якому замовляли декорації для державного театру „Одеон" не потребував уже пізніше рекомендацій, хто він. Нині імя Андрієнка як театрального декоратора відоме знавцям театру.

В. Січинський, у своїм коротким, ядернім нарисі пояснює головні моменти розвитку декорації в европейському театрі. Андрієнко надав декорації наново перспективу, але зовсім іншими засобами, ніж це робили режисери давньої натуралістичної школи, що пробували копіювати дійсність готовими предметами, розкладаючи їх на сцені. Одночасно зумів він зосередити увагу глядача на тому обмеженому просторі, де йде дія. Все мистецтво Андрієнка в тому, що він дає своїй уяві повну свободу оперувати площинами, лініями та масами так, начеб дитиною будував повітряні палати. А при цьому все в нього опановане холодною льогікою, наче геометричні виміри. Відомо, що з перехресних ліній і площ можна добути більше комбінацій та ефектів, ніж із переставлюваних стін, меблів, килимів, образів, а навіть дверей і вікон,

Окрему групу творів Андрієнка становлять його театральні костюми, графічні композиції та композиції з наліплених матеріялів. Неодич із них бентежить око глядача неосяженого з вистепенішими здобутками західньо-европейських мистців у даному напрямку. На щастя, Андрієнко може не рахуватись із нашим смаком і поглядами лаїків тим більше, коли вони не належить до його покупців. Його фігурові композиції чи геометричні форми мертвої природи розвязують деякі спеціяльні технічні питання, над якими залюбки задумуються теоретики модерного мистецтва. Коли ми навіть їх не розуміємо або хотіли би наголос протестувати проти дивоглядів, декше стає на душі, що є у світі знавці, які вміють їх розяснити, оцінити та покищо придбати для чужих великих музеїв.

м. р.

Вже в суботу

Весілля Фонся

найзнаменитша комедія

ВІДГУКИ ДНЯ.

Щонебудь, аби одно!

Кожний нарід має своє минуле і теперішне, а майбутнє — як Бог дасть. Воно має бути, тому майбутнім я не буду нині займатися.

Минуле двох народів: польського і українського цікаве тим, що обидва народи в давнині інакше називалися: Українці — русинами, або русичами, поляки — лехітами або ляхами.

Ні нас, ні поляків не повинна ображувати стара національна назва і тому не маю претенсій до нікого, коли мене назве русином, мій нарід руським, а мою країну Руссю. Те саме, думаю, діється з поляком, коли хтось скаже на нього лехіт, чи лях, а на польську землю — Лехія. Аджеще донині турки кажуть і пишуть Лехістан.

Але одна просьба. Вона відноситься так до приватних осіб, як і до урядовних, так до цивільних, як і до нецивільних: устійніть, панове, нашу назву в себе!

Вже щодо речівника, то менш-більш назва устійнена: одні пишуть „русини", а другі „українці". Але щодо прикметника від того речівника, то таки направду ще требаб над тим подумати. Мав я вже неприємність писати про цю справу в фейлетоні, одначе, як дуже часто з нашими писаннями буває — безуспішно.

Є тих прикметників аж чотири. Маю вражіння, трохи за багато. „Руські", „русиньскі", „малорускі" і „українські".

Кожний з цих прикметників має свою рацію, коли станути на становищі того, який цього прикметника вживає. Каже хтось „русін" — буде рускі, каже хтось „малорусін" — буде малорускі, каже дехтось „українец" — буде „українські". Але зі словом „рускі" трапилася погана історія: воно в давній Россії значило россійський, дарма, що писане через одно „с". Через те завелася нова цяцька: „русиньскі".

Але нехай би. Витримали ми неодно, пережили неодну дивовижу, то й цю, при Божій помочі, перетрівалиб. Вже чого як чого, але терпеливости нам доля не поскупила. Маємо її майже стільки само що впертости, чи підозрливости.

Зате терпцю нам не стає на перемішання інших речівників з іншими прикметниками.

Подає собі якась там варшавська чи львівська газета нотатку про нас:

„Ukraińcy podczas wielkanocnych ruskich świąt zorganizowali akcję propagandową za rusińskiemi spółdzielniami."

Або:

„Rusini nie mogą narzekac, że język ukraiński niema prawa obywatelstwa. Setki małoruskich pism i tysiące wydawnictw dają możność szerzenia rusińskiego miana, którego nikt ukraińcom nie chce odbierać."

Направду панове редактори! Погодіться на один прикметник, так як ми погодилися давно і щодо вас і щодо себе.

Галактіон Чіпка.

Апарати і фотографічне приладдя

Інж. А. Шарф, — Львів, Сикстуська ч. 2. 34/76 2—3 **Тел. 53-47.**

та зреорганізовану робітню аматорських робіт, що виконує відбитки за кілька годин, поручає:

Відозви й комунікати.

ВІДОЗВА.

Дня 10. грудня 1933 р. помер у Празі відомий український письменник, громадський діяч і меценат **Володимир Леонтович** і тамже, в Празі, похований на православному цвинтарі.

Бажаючи зберегти від забуття цю дорогу для українського громадянства могилу, Союз Українських Журналістів і Письменників на чужині має намір поставити на могилі *В. Леонтовича* нагробник і з цією метою звертається з проханням до всіх, хто шанує память незабутнього письменника, допомогти своєю пожертвою Союзові — зреалізувати його намір

Жертви треба надсилати на конто Союзу в Почтовій Щадниці у Празі ч. 3787 або на адресу — I. Mirnyj. Praha XII. Chodská, 16.

В інших державах, де є почтові чекові уряди, пожертви можна складати на тамошнє конто „Почтової Щадниці в Празі", але обовязково з дописком числа конта Союзу „3787".

У Польщі — P. K. O. Nr. 191500 — „Poštovni Spořitelna v Praze".

У Німеччині — Postscheck-Konto Nr. 108.870. Berlin — „Poštovni spořitelna v Praze".

У Франції — „Caisse d' Epargue postale de Praha", chéque postal 80026 Paris.

У Бельгії — „Caisse d' Epargue postale de Praha", chéque postal 3.328 Bruxelles.

Ст. Сірополко, голова Союзу. **Ф. Филонович,** секретар.

З кіна.

Кіно „Паляс": „НЕШЛЮБНА НІЧ".

В оригіналі зветься ця сьогоднішня комедія „Дівчина з чортом у тілі". Чеська фільма з чеськими акторами, у манері та темпі найкращих французьких фарс. Жонатий мужчина у 40-котромусь році ще шумить, мов дешевий шампан, хоча має прегарну, молоду жінку. Вона не знає про це, але робить знайомість із прегарним молодцем, в якому закохується від першого погляду. Подружа пара вибирається нарізно на цілу ніч на забаву так, що одне не знає про другого. Окрему ролю чорта-спокусника відограє в цій пекольній забаві молода служниця. Дві чеські артистки: Германова і Барова, знамениті. Мужеські ролі розділені теж між першорядних артистів. Недавня славна франц. комедія „Паприка" з мадярською артисткою Шілягі не була краща.

Звязок зі світом

дає „ДІЛО"

за 5 зол. місячно.

Дописи.

КРЕМЯНЕЦЬ.

Теж „діяльність". Недавно у Кремянці посол з ББ В. Серафинович заложив „Українське Добродійне Т-во". Дуже похвальна річ помагати ближнім у їх нужді, осушати їх сльози, творити діло христіянського милосердя, але не личить розпочинати своєї діяльности загарбуванням чужого добра, бо це вже пахне більшовизмом. У 1932 р. адміністрація завісила діяльність кремянецької „Просвіти". Проти цього зложено відклик до міністерства внутр. справ, але вже два роки справа та лежить без руху і не можна дочекатися її вирішення. Залишилося майно „Просвіти" — бібліотека, урядження канцелярії і читальень. Майно те очевидно є приватною власністю Т-ва „Просвіта"; ним можуть розпорядитися лише ліквідаційні загальні збори „Просвіти". Тимчасом по селах серед несвідомих селян гмінні урядовці й солтиси, стягаючи податки, збірають підписи під поданням, заздалегідь заготовленим, до кремянецького старостава, щоби воно дозволило книжки з бібліотек читалень „Просвіти", передати на власність новоповставшого „Українського Добродійного Т-ва", яке з них має утворити бібліотеки по селах, де помічається від часу припинення діяльности читалень „Просвіти" великий голод на книжку... Невже „Українське Добродійне Т-во" хоче йти у своїй діяльности слідами паразитів?

БЕЛЗЧИНА.

На рідношкільному фронті. В неділю 29. квітня п. р. відбулася заходом кружка „Р. Ш." в Белзі (як повітового) нарада для представників сільських громад у справах „Рідної Школи". Проводив голова кружка „Р. Ш." в Белзі о. дек. Гела, покликуючи на заступника гром. Охрима й на секретаря студ. Базарка. До зібраних 98 представників 16 сільських громад і кількасотьох місцевих інтеліґентів промовив відпоручник Гол. Управи „Р. Ш." з Львова, гром. Лев Ясінчук. У довшому рефераті звязав проповідь ідеольогію, закінчив й освяти „Рідної Школи" в ділянці національного виховання, вказуючи виразно на відновлення Со-

кальщини до загального стану рільничої організації, членства, жертвенности. Приняті приняли одноголосно резолюції із зобовязанням для себе та покликом до громад Белзчини, щоби всюди потворити дійсні кружки „Р. Ш.“, приймати в члени „Р. Ш.“ по можности батьків родини; подбати, щоб якнайбільше число українських сільських установ та громадян підписало позичку „Р. Ш.“ та організувати вже цього року дитячі садки з огляду на їх високе суспільне значіння. Справу дитячих садків зреферувала в гарному рефераті п. Сайкевичівна, абсольвентка цьогорічного курсу провідниць у Львові. По рефератах забирали голос: д-р Салагуб Ілля, голова „Союзу Українок“ о-і Мизюкова, пп. Музика з Жужелю, Охрим і гром. зі Себечева. Нарада мала поважний діловий характер аж до кінця. Можна сподіватися, що вона не залишиться без наслідків для всіх порушених на ній справ.

РАВА РУСЬКА.

Вибір бурмістра і лавників. Дня 26. квітня відбулося засідання міської ради в справі вибору бурмістра і лавників. По довшій і завзятій боротьбі поміж самими поляками й жидами вибрали бурмістром міста таки дотеперішнього бурмістра д-ра Полякевського Юзефа (поляк), його заступником д-ра Бардаха Юліюша (жид), лавниками інж. Холоневського Томаша (поляк), Лещія Павла, бувшого асесора (українець) і Готліба (жид). Слід пригадати, що в склад міської ради входить 12 поляків, 10 жидів і лише 2 українців, а саме д-р Данилів Богачевський і м-р Волод. Котовський.

—o—

СПОРТ.

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТОВИЙ ОРГАН.

З датою 1. травня ц. р. появився у нас спортовий орган „Готові“, часопис Українського Спортового Союзу. На зміст числа складаються статті: „Спорт у масах“, „Відзнака спортової справности і її національно-виховне значіння“, „Земітки до діяльности секцій ножного мяча“, „Праця в клюбах“, а дальше йдуть комунікати, хроніка, звідомлення то-що.

Число зредаговане цікаво і містить доволі різнородний матеріял. Бракує покищо ілюстрацій, які певно найдуться в чергових числах. Оскільки новий журнал не буде стояти на вузькому становищі і не вмасатиме до нашого спортового життя ще дальшої боротьби й зайвому непотрібних терть та непорозумінь, то слід йому побажати якнайбільшого поширення серед молодого покоління.

Адреса Редакції й Адміністрації: Львів, Домініканська ч. 11, І. п. Ціна числа 20 сот.

Чванитеся приналежністю до великої української нації — то підпишіть і вплатіть до кінця липня 1934 р. позичку Рідній Школі. Одна грамота 25 зол.

КОМУНІКАТ ЛЬВІВСЬКОГО СУБРЕФЕРАТУ НОЖНОГО МЯЧА У ЛЬВОВІ Ч. 4

1. Субреферат подає до відома, що свою участь у змаганнях за першенство округи зголосили такі клюби: Тризуб, Чорноморці, Сокіл III, Сокіл IV, Богун, УРСК — всі зі Львова, Дніпро з Винник, Сокіл з Бібрки і Хуртовина з Комарна.

2. Мистецтва рішено переводити в двох групах — а саме в першій групі 5 клюбів, у другій 4.

Першу групу творять: У. С. К. Тризуб, Л. У. С. К. „Чорноморці“, У.С.К. Дніпро, Сокіл III і Сокіл (Бібрка).

Другу групу творять: Сокіл IV, У.Р.С.К., У. С. К. Богун і У. С. К. Хуртовина (Комарно).

3. Витягнено жеребом такі речинці змагань:

І. група: 6. 5. Сокіл III — Дніпро; Чорноморці — Тризуб 13. 5. Тризуб — Дніпро; Чорноморці — Сокіл III. 3. 6. Сокіл (Бібрка) — Сокіл III; Чорноморці — Дніпро. 10. 6. Сокіл III. — Тризуб; Дніпро — Сокіл (Бібрка). 24. 6. Чорноморці — Сокіл (Бібрка). 8. 7. Тризуб — Сокіл (Бібрка).

ІІ. група: 6. 5. Богун — УРСК. 13. 5. Сокіл IV — Хуртовина (Комарно). 3. 6. Хуртовина — Богун. 10. 6. Сокіл IV — Богун. 24. 6. Сокіл IV - УРСК. 8. 7. УРСК — Хуртовина.

Клюби подані на першому місці є господарями. Господарі є обовязані повідомити колегію суддів і противну дружину найменше три дні перед змаганнями про час і місце стрічі. Переступлення цього правила каратиме субреферат грошевими карами, а змагання будуть признавані 3:0 (вок-овер) для противника.

4. Перед кожними змаганнями мусять провідники дружин доручати судді склад дружини, виписаний читко чорнилом і ся кожне домагання судді мають давати повні вияснення

КАЛЄНДАРИК РОЗГРИВОК ЗА МИСТЕЦТВО У. С. С. У СТАНИСЛАВІВЩИНІ

До розгривок зголосилося 10 дружин кол. мяча, які поділено на дві групи:

І. група: 29. 4. Чайка (Товмач) — Вихор. 6. 5. Вихор — УСК. 13. 5. УСК — Чайка. 3. 6. Луг — УСК. Сокіл (Отинія) — Вихор. 10. 6. УСК — Сокіл. 17. 6. Луг — Чайка. 24. 6. Сокіл — Луг. 8. 7. Чайка — Сокіл.

ІІ. група: 29. 4. Пасічна — Бельведер (Сокіл III). 6. 5. Сокіл (Богородчани) — Чайка (Калуш). Бельведер — Пробій. 13. 5. Бельведер — Сокіл. Пробій — Чайка. 3. 6. Бельведер — Чайка. Пробій — Пасічна. 10. 6. Сокіл — Пробій. Чайка — Пасічна. 17. 6. Пасічна — Сокіл.

УЖГОРОД. С. К. „РУСЬ УЖГОРОД — С. К. „ДУХНОВИЧ“ МУКАЧІВ 9:0.

—o—

Нові книжки й журнали.

ВІСТНИК, місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Львів, 1934. кн. 5. за травень. Зміст: Ю. Клен: Мандрівка совиця; Е. Маланюк: Смертний танець; І. Голль: Пісенька Манієнна; Р. Єндик: Торонке мольфування; М. Струтинська: З полинених фільмів; П. Романов: Соціялізм на практиці; Ю. Липа: Боротьба з янголом; Б. Романчук: І. Мазепа в европейській літературі; Г. Явір: Між золотих ватр; Г. Брюне: Про критику; Дм. Донцов: Чи Захід?; Макіавель: Про державу і політику; А. Бонар: Режім без обличчя; М. Л. З пресового фільму; Бібліографія.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Укр. Нар. Театр ім І. Тобілевича Бережани:

3. V. Корневільські дзвони.
4. V. Чумаки.
5. V. Ельга.
6. V. Сонце руїни.
7. V. Наша парада.

Великий Міський Театр.

Четвер, 3. V. год. 3·30 Весілля" (вистава закуплена).
Четвер, 3 V. год. 7·30 веч. „Рейтан".
Пятниця, 4 V. год. 7·30 веч. „Товаріщ" Абон. неважний.

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 3. V. год. 7·30 веч. „Карієра Густава Лебреша".
Пятниця, 4. V. год. 7·30 веч. ціни найнижчі „Родина" Абон. 12.

Кіна.

АПОЛЬО: „Ордонанс" (на осн. Мопасана, реж. Тужанського).

АТЛЯНТИК: „Отаман Анненків" (фільма в російській мові).

ВАНДА: „Велика клітка".

КАСІНО: „Королева Христина" (Грета Гарбо).

КОЛІСЕЙ: „Любка з кабарету", ревія „Це мені вистане".

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих ліжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Чібі" (віденська комедія), ревія „Травень, літо, травка!"

МІРАЖ: „Ясноволоса мрія" (Ліліянн Гервей, Анрі Гара).

МУЗА: „Сховайте ваші смутки" (Льорель і Гарді).

ПАЛЯС: „Нещасна ніч".

ПАН: „Затрояні душі" та ревія.

ПАСАЖ: „Липарі степу", „Що може Париж?"

СВІТ: „Пожежа над Волгою".

СОНЦЕ: „Королівський любко", ревія „Катаринка в сонці".

СТИЛЕВЕ: „Дайте мені чоловіка!" (Анні Ондра), ревія „З усього серця".

ХІМЕРА: „Ніч кохання" Джозе Мохіка.

УТІХА: „Дама й боксер", ревія „Вуха до гори!"

Закордонне радіо.

Четвер, 3. травня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 21·00 Концерт, **Братислава** (298.5) 17·15 Віолончеля, 17·30 Спів 18·30 **Концерт для Закарпаття, Прага** (470,2) 20·00 Концерт Сметани, **Копенгаген** (335,1) 20·10 Пісні Гуг. Вольфа, **Париж** (312,8) 20·10 „Мізантроп" ком. Мольєра, **Ятльона** (531) 20·00, 20·50, 21·15 Спів, 22·00 Арфа. **Білгород** (439,8) 12·05 Популярні мельодії, **Любляна** (569,3) 20·00 Спів, **Берлін** (356.7) 19·00 Спів (Шефер, баритон), гітара, 20·15 Концерт, **Ляйпціг** (382,2) 12·00 Концерт, **Мінхен** (405,4) 16·00 Концерт оркестра, спів (Мібавер, мецосопран), **Штуттгарт** (522,6) 20·10 „Івась і Гануся" оп. Гумпердінка, **Стокгольм** (426.1) 21·00 Музика 18-го століття, спів, 22·00 Органовий концерт, спів. **Мілляно** (368,6) 13·10 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·10, 20·45 Вок.-інструмент. концерт.

Пятниця, 4. травня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 21·30, 22·15 Концерт, **Кошиці** (269,5) 16·30 Концерт військової орхестри **Лятті** (1807) 17·25 Спів, **Ятльона** (531) 19·50, 20·45 Спів, 22·40 Флєт, **Білгород** (439,8) 16·00 Пісеньки, 17·00 Популярні мельодії, 20·00 Вок. реситаль із Загреба (Слабін, мецосопран), **Ковно** (1935) 20·20 Спів, **Берлін** (356.7) 12·00, 16·00 Концерт, 19·15 Регерові твори, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9·00 Нар. пісні, 18·00 Камер. музика, 19·00 „Поворот до природи" нар. пісн. **Кельн** (455,9) 12·00 Концерт військ. орхестри, 19·00 Весенний музик.-вок. вечір, **Мінхен** (405,4) 20·15 Концерт із нагоди 60. роковин Пфіцнера (дир. композитор), **Мілляно** (368,6) 11·30 Квінтет, 20·45 Кам. концерт, **Рим** (420,8) 18·00 Легка музика, 17·00 Вок. інстр. концерт, 20·45 „Сумерк богів" оп. Вагнера.

Львівське радіо.

Четвер, 3. травня 1934.

9·00 Ранішня, авдиція, 9·40 Гр. плит, 10·10, 17·00, 18·00 Балачка про 3. травень, 10·18 Релігійна музика з гр. плит, 12·00 Старт і фрагмент бігу в Варшаві, 12·20 Муз. поранок; у перерві фейл. „Шопен і Вагнер", 14·10 Село та 3. травень, 15·20 Концерт нар. капелі, 16·00 Авд. для дітей „Свято весни," 16·30 Чвертьгодина славних артистів із гр. плит (Падаревський), 16·45 Літер. чвертьгодина „Початок бою над Антою", 17·15 Концерт хору, 18·45 На страру нуту (весела муз. авдиція), 19·45 Сідьва реруи, 19·50 Вибрані думки, 19·52 Концерт орхестри, спів, 21·00 Фейл. „Дух історії Польщі". 21·15 Популярна музика, спів, 22·15, 22·16 Спортові вістки, 22·25, 23·05 Легка й танкова музика з гр. плит.

Пятниця, 4. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 11·40 Огляд преси, 11·57 Сигнал часу. 12·05, 12·33 Популярна музика з гр. плит, 15·05 Збіжева біржа, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Легка музика, пісеньки, 16·20 Муз. загадки, 16·35 Концерт оравського хору, 17·00 Скрипковий ресіталь у супр. фортепіяну, 17·30 Відчит про Красінського, 17·50 Горожансько-держ. виховання в нових програмах нар. школи та гімназій, 18·10 Муз. авдиція, 18·40 Легка музика, 18·55 Театр. фейлетон, 19·05 Всячина, 19·25 Актуальний фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки. 19·55 Сідьва реруи, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Фейл. „На літературному фронті", 20·15 Муз. балачка, 20·30 Ірансм. зі Стокгольму: Міжнар. концерт шведської музики, 21·30 Симф. концерт, 22·40, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові 5·23 5·24 і пів, нім. марка 2·02—2·05, фр франки 34·80—35·00, шв. франки 171·30—171·60, фунти стерлінги 27·00—27·10, австр. шилінги 97·00—99·00, чеські корони 21·50—21·80, рум. леї 38·00—41·00.

Золото: Доляри 8·95—8·98. Франки фр. 35·20—35·60 Дукати 83·20—83·70, Корони 37·30—37·80. Рублі 46·00—46·50.

Срібло: Корони 0·30, Фльорени 0·75, Рублі 1·25

Акції та вартісні папери.

Банк Польський 83·75 — 84·25, 84·00. 5 проц. конверз. позичка 64·25, 64, 64·25; 6 проц. долярова позичка 76·25; 7 проц. стабілізаційна позичка 62·85, 62·25, 65·50 — сотки.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 2. V. масло 3·10, молоко —·20, сметану —·80, яйця 2·20.

Тенденція на масло і молоко звижкова, на сметану сильна, на яйця удерж.

Присилайте передплату!

ОПОВІСТКИ

Виділ Т-ва Вакаційних Осель прохає усіх охочих до збірки, що відбудеться в дні 20. травня ц. р. у Львові явитися в пятницю дня 4. травня год. 5. попол. в домівці Марійського Т-ва Пань при вул. Руській ч. 20. партер в ціли її зорганізовання й розділення місць збірки.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

МОТОЦИКЛІ нові і вживані, поверн від 120 зол., поручає Автоспорт, Львів, Словацького 2. 1312 17—20

ДО ВИНАЙМУ на літній сезон домівка К. Л. К. в Славську. Кухня, 5 кімнат і сіни. Найкраще сонячне положення, купіль через дорогу. Надається під оселю для молоді або пансіон. Зголошення приймає дир. Панькін, Генінга 16, тель. 6-24. 1475 3—3

ЛІКАРЯ на сезон негайно шукаємо. Відомість: Громадський Уряд — Гребенів к. Сколього. 1499 2—2

ФРОНТОВА кімната мебльована, 2 вікна, видна і тепла, особі на становищу до винаму Вул. Виспянського 31. 1502 2-3

ОГОЛОШЕННЯ

КІНО ч. 69—70 вже в розпродажі

Прецікавий зміст — багато ілюстрацій.

Ціна тільки 25 сотиків

Адреса: „КІНО" — Львів, вул. Бляхарська ч. 8. І. п.

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3.— зол., з почт. пересилкою 3.50 зол.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
„ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60	купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
„ на першій сторінці	„ 0·80	шукаючі праці	„ 0·07
		слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка 1/1	зол.	480·—
„ „ 1/2	„	250·—
„ „ 1/4	„	130·—
„ „ 1/8	„	70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 115 (13,660). Львів, субота 5. травня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед. полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

КОНФІСКАТА „ДІЛА".

Вчорашнє (114) число „Діла" підпало конфіскаті за одну новинку. Це вже 18-а з черги конфіската нашого орґану в цьому році.

Справа апостольського адміністратора для Лемківщини.

Із зовсім певного джерела довідуємося, що о. к-р Миколи Наторянський, іменований перед кількома місяцями апостольським адміністратором для девятьох деканатів Лемківщини відмовився від тої почести дефінітивно. Одночасно з тим він перейшов уже на еменітуру. Щодо обсади становища апостольського адміністратора, то кандидатура о. Масцюха, як довідуємося, не входить в рахубу. Можливо, що компетентні церковні круги звернуться в цій справі ще раз до перемиського епископа-помічника Преосв. Лакоти, або до Преосв. Чарнецького на Волині. Не виключене також, що на це становище покличуть когось із членів наших чернечих чинів. Нотуємо теж чутку, що вся та справа буде відложена ad calendas graecas.

Великий здвиг американських українців по церквах на Великдень.

НЮ ЙОРК, 9. квітня. (Вл. кор.) Цьогорічний український Великдень приніс одну велику несподіванку. В церкві св. Юрія в Ню Йорку, а також і в українсько-католицьких церквах у Бруклині, Джерзи Сіті та інших в околиці, явилося небувале досі велике число молоді на богослуженні. В Ню Йорку був такий великий здвиг народу на воскресній утрені опівночі, що не стало місця для людей. На тихій Службі Божій в год. 9.30 рано був такий сам натовп, серед якого переважала молода генерація, а в часі Великої Служби Божої, відправленої Преосв. Константином, явилася молодь також у великому числі і дорівняла старшим. Архиерейська Богослужба розпочалася в 11-ій годині з місцевими душпастирями, оо. Понятишином і Тарнавським як присутніми, о. Процьком, ректором інтернату (семинарія) при Українсько-Католицькій Вищій Школі у Стемфорді, як діяконом і 8 студентами зі Стемфорду, як асистою. Це була невидана досі на Великдень парада в нюйоркській церкві, від часу її 35-літнього існування, як це назначив о. адм. Понятишин у промові після проповіди.

Евангеліє відчитано у 4 ох мовах, а саме: владика читав по грецьки, о. Понятишин по латинськи, о. Тарнавський по українськи, о. Процьку, як за добрих передвоєнних часів.

Після проповіди виголосив промови оо. Понятишин і Тарнавський із зазивом до підтримки й жертв на школу в Стемфорді. Від о. Тарнавського довідалися вірні, що владика має на утримання школи у Стемфорді біля тисячки долярів у місяць і крім цього ще яких 500 дол. на утримання питомців у Римі і в Галичині. Заповіджена збірка на школу у Стемфорді принесла 200 дол., крім звичайної дворазової парохіяльної колекти в часі архиерейської Служби Божої. В церкві були присутні в повнім комплекті СС Василіянки з монастиря в Асторії під Ню Йорком.

Церемонію витання владики, деяких частин відправи в церкві і проповіди, а також і виходу владики з церкви серед прапорів і хоругов зловила на фільму фільмова студія Авраменка, щоб опісля висвітлити її серед інших „новин з українського життя". Хоральну частину виконав мішаний Український Хор під управою пром. Теодора Онуфрика на велике вдоволення вірних. Після виходу з церкви ціла Сема вулиця між обома церквами була залита масою українського народу.

УСТУПАЄ ДВОХ МІНІСТРІВ.

Вперті поголоски про сподівану реконструкцію уряду в половині травня п. р. кружляють далі. Крім премієра Єнджеєвича мав би уступити ще міністр скарбу д-р Завадзький. Також дотеперішній віцеміністр освіти Перацький відійде, а на його місце мав би прийти директор департаменту міністерства освіти Макух.

Військові конференції марш. Пілсудського у Вильні.

Польська преса повідомляє, що в середу 2. травня марш. Пілсудський конферував з начальниками військ. Темою нарад були военні вправи. Марш. Пілсудський залишиться до 4 травня п. р.

Сварки між польськими комуністами.

Робітниче свято 1. травня виявило, що польські комуністи поділилися на два ворожі табори. Один творять прихильники Л. Троцького, другий прихильники Сталіна, себто теперішньої політики в СССР. „Сталінівці" святкували окремо, а „троцькісти" брали участь враз із соціялістами.

Великі віча соціялістів у л'сах.

Австрійські соціялісти уладили 1. травня п. р. декілька більших віч у лісах біля Відня. На вічі в лісі Тафельберг зійшлося яких 10 тисяч соціялістів, які вислухали декілька промов і віли, а між ними після з Чехословаччини Яшка.

Ліквідація політичних партій в Австрії.

НАРОДИНИ „ФРОНТУ БАТЬКІВЩИНИ".

ВІДЕНЬ, 3. 5. ПАТ. Вчора уряд оголосив розпорядок про народини проурядової політичної партії т. зв. „фронту батьківщини". Ця нова партія матиме публично-правний характер і репрезентуватиме державну політичну думку Австрії. Метою „фронту батьківщини"— обєднати всіх австрійських громадян на основі самостійної християнської, німецької і станової союзної держави — Австрії. У проводі „фронту батьківщини" стане канцлер Дольфус, як провідник союзних держав. Побіч канцлера у політичні партії в Австрії. рядує рада провідників. При кермі кожного союзного краю стоїть краєвий провідник. Члени „фронту батьківщини" можуть бути послами в закордонних установах тільки за згодою союзного провідника. Союзний провідник і краєві провідники матимуть право інтервенювати в союзних краєвих і громадських урядах. Списки членів „фронту батьківщини" оголошуватимуть принайменше двічі до року. Назву „фронт батьківщини" береже закон. Таким чином розпорядок уряду ліквідує всі

Др. Семен Кивелюк

б. довголітній лікар гінекольоґічної клініки і загального шпиталю у Львові — переніс свою канцелярію зі Львова і ординує

у внутрішніх і жіночих недугах

КРЕМЯНЕЦЬ вул. Широка

Концерт

козацьких і стрілецьких пісень

уладжує 16-го травня ц. р. в салі Муз. Т-ва ім. Лисенка, Український Академічний Хор „БАНДУРИСТ".

У повені проєктів.

Спроба синтези і критики думок економічних статтей надісланих на конкурс „Діла".

1.

На проголошений у „Ділі" 15. січня ц. р. конкурс на статті п. н. „Як створити або розбудувати варстати праці для українців у рідному краю", що для нього премії уфундував наш заморський земляк п. Тихий, наспіло — як уже відомо — 39 статтей. Пять із них було на основі оцінки журі преміованих і видрукованих на сторінках „Діла". Журі у своєму комунікаті заявило, що і в непреміованих статтях є теж тут і там думки чи проєкти не позбавлені ширшого громадського інтересу. Через те, що всіх статтей видрукувати годі, та й більшість не дуже заслуговує зрештою на те, появилась необхідність вибрати цікавіші думки зпосеред „великих слів великої сили", щоби вони таки зовсім не пропали безслідно.

У цій статті маю саме намір дати перегляд цілости конкурсу, хоч застерігаюсь, що це завдання сповняю не без закиду. Не потребую доказувати, що воно не легке. Матеріял дуже великий, деякі статті — це розміром цілі реферати.

На конкурс відгукнувся не лиш край, але й еміґрація. І так: Львів дав 7 статтей, галицька провінція — 8, Волинь — 6, заточенці з зах. Польщі — 2, ЧСР — 4, а решта, тобто 12 на жаль псевдо- і криптонімна, або автори, хоч і підписались, не подали місця свого осідку.

Статті вийшли зпід пер майже самих мужчин, бо — якщо залишити згадані псевдо- і криптоніми — то тільки 1 жінка зголосилась до конкурсу. Освіта авторів ріжна, від „простої грамотности" до університетської освіти включно з науковою титулятурою. І хоч з цієї першої категорії не вийшли лавреати, проте не без цікавости можна було читати безпретенсіональні думки цих „невчених людей", що хотіли б, аби наш нарід жив у гарязді, а не терпів від матеріяльних злиднів.

Назагал автори трималися теми. Тільки 2 статті доводиться дискваліфікувати як зовсім недоречні. Близько половина авторів опрацювала тему загально, аналізуючи наше господарське положення в його цілости і натякаючи лишень на ріжні можливости, що їх — на їхню думку — можна би зреалізувати і поліпшити тим господарське положення нашого народу. Який десяток авторів проєктує розбудову кількох варстатів з ріжних ділянок господарства і обговорює їх подрібно. Решта спиняється біля одного варстату (годівля кріликів, куряча фарма, перерібка овочів, насінництво, гощо, чи капелюхарня, цегольня і т. і.) або розгортає пляни організації промислу чи торговлі в нас мало чи зовсім непрактикований, вибираючи до того одну якусь ділянку. Ось напр. пляна, я-

кий починає з покращання культури лену і конопель і ці сіль.-господарські продукти вяже з одної сторони з продукцією полотна, шнурів, кідників, тощо і їх збутом, з другої сторони — з олійним промислом. Така організація для нас не нова, нагадує прим. наш молочарський промисл, але нагадує саме те, що в нас найщасливіше зорганізоване. Цю форму організації розвинув у своїй статті широко інж. Я., виходячи від продуцента через відповідні варстати перерібки сирівців і фінансову установу до збуту шляхом звязаних тісно з ними торговельних станиць. Він дав докладну організаційну схему, пропонуючи 8 союзів продуцентів з усіми згаданими ступнями, завершуючи будову єдиним організаційним центром. Як згадав я вище — така організаційна будова для нас не нова, хоч зреалізована тільки одною категорією продуцентів (МСоюз). Зате зовсім непрактикована в нас наприклад організація на велику скалю агентурної продажі виробів домашнього промислу, також відповідно зорганізованого і поставленого. Це перш усього докладно представив п. Вислоцький з ЧСР (друге премійоване місце), який як добрий знаток у той спосіб зорганізованого домашнього текстильного промислу і збуту його виробів, намагається зашіпити і в нас цю ідею.

На цьому місці слід замітити ось що: чимало авторів не зрозумію благородної інтенції фундатора премій п. Тихого, а також інтенцій редакції, що проголосила конкурс на сторінках „Діла". В основі їх намірів не лежало запроектувати будову варстатика якогось „попитного артикулу, біля якого приютилось би десяток чи два або й три десятки людей. Ніхто не буде перечити, що капелюхарня, мебляриа чи транспортове бюро з селянських підвод придалибся і поширилиб наш економічний стан посідання. Але вони, навіть колиб повстали, не поліпшилиб положення мас, збогачуючи в найліпшому разі одного чи кількох підприємців. Про помітне зменшення дошкульного сьогодні безробіття при зорганізуванні й більшої кількости таких варстатиків, говорити не доводиться. Тому стаття — яка мала навіть до подробиць опрацьований плян організації того роду варстатика, не могла бути виріжнена, бо розминалась із метою конкурсу. Цією метою було найти проект чогось, що малоб усенародне значіння і що закріпилоб кращу екзистенцію як не мас, то бодай великого круга громадян. Такі проекти найшлись у деяких статтях, хоч не все були вони реальні, бодай у теперішніх обставинах (трудноші напр. деревного промислу, хоч не перечимо, що „можна в цій бранжі заробити міліони", фабрикація цукру — монополь і т. і.). Проекти, що лежать у межах спроможности і є доцільні, числом 2—3, повинні справді започаткувати в нас акцію, яка свідчитиме про омніпотенцію національної волі. Посторонні голоси, що вже відізвались — маю на думці голос б. посла Ол. Вислоцького про запроектовану інж. Котецьким курячу фарму, — доказують, що проекти ці корисні й актуальні.

Не хочу відібрати зовсім значіння тим усім проектам, що пропонують заложення одного чи кількох, такого чи іншого малого варстатика. Очевидно — такі варстатики, розсіяні у великій масі по цілій нашій національній території в Польщі, можуть заступити нам фабричний промисл і повести нас під господарським оглядом дуже далеко. Але вони мусять бути пристосовані до ріжноманітних потреб людини і мусять бути продуктом рухливости та підприємчивости великого числа людей. Маючи це на увазі, треба ці проекти в сумі (а не одиницем) уважати тематичним матеріялом і також їм приглянутись із близька.

В. Несторович.

Найголосніша новина

„РОДИНА"

нині по найнижчих цінах

Демонстрації і бійки в Америці.

По більших промислових містах відбулися на 1. травня масові робітничі демонстрації, здебільша безробітних. У Сінсінаті декілька тисяч демонстрантів несли куклу президента Рузвельта, яку спалили на площі та накликували проти держави. Поліція розігнала юрбу. Кількадесять людей важко ранених. У Торонто дійшло теж до сутичок поліції з безробітними, які намагалися понищити і пограбувати крамниці.

НУДЬГА І ДОНОСИ

радянської преси.

Беру першу з газет і дивлюся на величезні, як звичайно в радянських газетах, наголовки:

На чільному місці у три кольони йде редакційна стаття, яка називається: „Щодоби — 37.000 тон руди". Зміст цієї статті можна передати у кількох реченнях, які я і наводжу буквально (не минаючи мови й правопису) такий:

„Криворзький басейн — основна рудна база нашої металюргії".

„Погано розгортають у Кривбасі капітальне будівництво".

„На будовах погано організовано працю і тому продуктивність робітника часто становить 60—70 відс. від програмної".

„Занедбані житло-побутові умови будівників. Відставання капітального будівництва — справа абсолютно нестерпна".

„Гірників Криворіжжя треба включити до бойового змагання металургів. А це вимагає... рішучої ліквідації канцелярщини й засідательської метушні".

„У Кривбасі є три особливо відсталі рудні — Дзержинська, Фрунзівська й Артемівська. Вони тягнуть донизу весь басейн".

Закінчує газета свою редакційну статтю так:

„Криворожці повинні рушити в бій за реалізацію постави ЦКВКП(б)*) про Донбас, за здійснення ухвал XVII зїзду партії, за 37.000 тон високоякісної руди щодоби".

Поруч з редакційною статтею іде наголовок у пять кольонок: „На повний ход всі трактори, живе тягло". З наголовка видно, що справа йде про посівну кампанію.

Отже візьмемо і з того відділу кілька цитат:

Спеціяльний кореспондент з Новоукраїнки Юр. Дольд, пише під наголовком: „Загрозливий стан" таке:

„28. березня минув термін, встановлений обкомом*) для закінчення сівби ранніх в районі, а засівно 27 відс. Коли зважити на те, що сіяли досі на підготовленому ґрунті, то,

*) **Примітка:** Пояснення деяких скорочень: ЦКВКП(б) — Центральний Комітет Всесоюзної Комуністичної Партії більшовиків; Обком — Обласний Комітет; Політвідділ — політичний відділ, МТС — Моторно-тракторна Станція; Колгосп — Колективне Господарство; Райвиконком — Районний виконавчий комітет.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, жіночі убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 5. ТРАВНЯ 1934.

Д-Р ВАСИЛЬ ВИТВИЦЬКИЙ. 3)

Українські впливи у Шопена.

3. Один ноктюрн та інші композиції.

Українська народня пісня, що стала матеріялом, з якого повстав ноктюрн g-moll, належить до улюблених і дуже широко розповсюджених пісень. Микола Лисенко записав її в Катеринославщині і видав у „Збірнику українських пісень" (Київ 1905 р. випуск II., ст. 58, „Вийду я на гіроньку").*)

Пісня складається з двох самостійних частин. Першу з них ужив Шопен з деякими змінами як головну мельодію ноктюрну (означене нами „a"). Розпочинається вона так само довшою нотою від d^2 і секундами сходить до fis^1. У третьому такті мельодія переходить від g^1 до d^2. Ріжниці в мельодичних лініях пісні і ноктюрну невеликі і не мають суттевого значіння (головно орнаменти). Другу частину пісні (від слів „А ж тої пригодоньки не боюся") використав Шопен як „b" ноктюрну, змінюючи її передовсім під оглядом ритмічним і скорочуючи.

Цікаво, що Шопен послужився навіть тою самою прикрасою (т. зв. обіжником), яка є на початку нашої пісні; ріжниця та, що в ноктюрні прикраса веться довкола терції тонічної, а в пісні довкола квінти. Зате мусимо підкреслити, що в пісні „Вийду я на гіроньку" так само як у ноктюрні g-moll виступають модуляційні вихили до рівнобіжної тонації B-dur. Лисенко із незвичайним відчуттям передав їх своєю гармонізацією пісні.

Порівнання виказує сильну залежність ноктюрну g-moll від згаданої народньої пісні, залежність, яка торкається в такій самій мірі його мельодики як і гармоніки. Та коли ми виказали поодиноко анальогії форми (в широкому розумінні слова), вільно нам також звернути увагу на цілковите споріднення нашої пісні і ноктюрну g-moll Шопена під оглядом змісту себто настрою. У пісні і в ноктюрні є саме той „жаль", який домінує в більшості українських народніх пісень, а яким відзначається велика частина композицій Шопена.

З інших ноктюрнів Шопена дуже цікавий для нас g-moll op. 15, ч. 3, в якому маємо цілі дві частини, опертi на двох ріжних українських мельодіях. У першій частині ноктюрну бачимо мельодію пісні „Та забіліли сніги" (Лисенко „Збірник українських пісень", вип. II., ст. 32) змінену в той спосіб, що останній мотив пісні творить початок у шопеновій мельодії. У третій частині ноктюрну пізнаємо характеристичну колядкову мельодію. Багато мельодичних повторень запримічуємо при порівнянні ноктюрнів: c-moll, op. 48, ч. 1 з піснею ч. 61 у збірнику Александра Хведоровича (Одеса 1903); f-moll, op. 55, ч. 1 з піснями із Лисенкових збірників, вип. VI., ч. 10 і 19, вип. VII., ч. 23.

Більші або менші мельодії із питомими для нашої народньої пісні зворотами знайдемо в усіх майже родах композицій Шопена, не виключаючи навіть концертів (напр. концерт e-moll). Є вони також у таких композиціях як етюди (напр. етюд es-moll, op. 10, ч. 6), є й у мазурках. Мазурок cis-moll, op. 50, ч. 3, завдячує свою красу й оригінальність перш усього пригарній мельодії українського походження. Мельодії цієї вжив Шопен імітаційно вже на самому початку мазурка, а в його третій частині розвів її у чисто Бахівській поліфонії.

Наведені тут порівнання і приміри вказують на те, що у Шопена є багато мельодичних повторень за нашою народньою піснею. Анальогій знаходимо розкинені по всій творчости того великого композитора, що своєю музикою вплинув на цілий ряд визначних композиторів другої половини XIX. віку.

Та постараємося виказати, що ані на використанню цілих пісень (як це має місце напр. у обох ноктюрнах g-moll), ані на повторенню поодиноких зворотів мельодій не кінчаться ще впливи української народньої музики на творчість Шопена.

*

Якщо впливи української народньої музики на Шопена кінчились би на тому, що він уживав поодинокі мельодії чи їх уривки, то вони не сягалиб ще так дуже глибоко у Шопенову музику. Так мається зрештою справа із музикою неодного композитора, напр. Бетовена, який з українською нардоньою піснею запізнався головно за посередництвом кн. Разумовського. А проте є деякі моменти, які вказують на те, що Шопен більше заслухався в нашу народню пісню, ніж це моглоб видаватись на підставі самих ужитих в нього мельодій.

Кілька завваг муситься присвятити питанню, яке взагалі було відношення Шопена до народньої пісні і як дивився він на ролю тієї пісні в артистичній музиці.

Шопен не був прихильником гармонізацій і обрібу народніх мельодій; його одинокий твір того роду op. 13 „Фантазія на теми польських пісень" (між якими знайшлася також наша коломийка) походить з першої доби творчости композитора. Зрештою Шопен писав його не так із власної артистичної потреби, як більше під впливом тогочасної моди „роблення" всяких фантазій і варіяцій на народні і взагалі чужі теми. До дуже цікавих висновків доводить переглял мазурків Шопена, що були тою лінією його музики, яку творив цілє своє життя.

(Докінчення буде)

*) Щоби вдержити порівнання згадаю, що ню пісй ню опрацював Василь Барвінський і помістив у своїй збірці „6 фортепянових мініятюр на українські народні пісні" (Universal Edition), як ч. 5. п. з. „Думка". Безвзаємний задержав подану Лисенком мельодію без найменших змін. Тонація у Лисенка і Барвінського g-moll.

Товари блаватні
ВОВНИ, ШОВКИ, ПОЛОТНА, ПОСТІЛЬ
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 62—180 Телефон 25-55.

очевидно, що нинішні темпи особливо загрозливі.

Замість виявити справжні причини відставання, перерозподілити (!) сили, замість мобілізувати партійні організації на боротьбу за якість, провід району розгубився, пішов лінією найменшого опору.

Заступник начальника політвідділу*) Новоукраїнської МТС*) Липченко в присутности вашого кореспондента умовляв голову колгоспу*) „Нове Життя" — сіяти вручну по стерні, хоч той категорично суперечив, правильно говорячи, що від такої роботи не чекати високого врожаю.

Це неподинокі факти ігнорування якости. У колгоспах імени Молотова, „Комінтерн", „Партизан" — сіють неперечищеним насінням.

Сьогодня голова колгоспу „Жовтнева хвиля" звернувся до голови райвиконкому*) Маріенгольца з проханням допомогти обміняти 16 центнарів непридатного до висіву вівса. Маріенгольц відповів:

— Сій, що є.

Трактори в Новоукраїнському районі відремонтовано так, що більшість з них перестоює. У піщанобродській М. Т. С. з 19 „Інтерів" стоїть 16. У колгоспі імени Лаврентія — 3 трактори не працюють, бо нема причіпного знаряддя. У леонтовичській сільраді ось уже шостий день стоїть 5 тракторів. А разом в районі вийшла з ладу половина тракторів. Який тут мав бути вихід? Треба було оперативно, використавши всі внутрішні можливости, повторно відремонтувати машини, організувати на полі пересувні майстерні для швидкої допомоги.

Тут зробили інакше: знайшли вихід в тому, що практикують неприпустимо мілку оранку на 8 цм. Плугами не орють, а просто таки ряпають зверху землю.

Не зважаючи на загрозливий стан з сівбою — на базарах повно людей. Акуратно святкують вихідні дні. 25-го березня влаштували собі вихідний день навіть колгоспники передової артілі „Правда". Голова Колгоспу ім. Котовського Стензя таксамо наказав „соблюдать" 25. березня вихідний день.

Цілком очевидно, що без серйозної **практичної допомоги** (всі підкреслення беремо з цитованої газети. Д. Г.) від одеського обкому партії, допомоги швидкої, рішучої, без оперативного втручання район **провалить** весняну сівбу".

В телеграмі РАТАУ (Радянського Телеграфного Агентства України) з Тирасполя, під наголовком: „На увагу молдавського Обкому" находимо такі відомости з посівного фронту:

„Вкрай незадовільно працюють трактори обох МТС, 4 трактори піщанської МТС (директор тов. Подар. нач. політвідділу тов. Мельников) за 3 дні вибрали в колгоспах „Друга пятирічка" ім. Леніна тільки 20 га".

„У **рибницькому районі** (секретар РПК, то пак Районного Партійного Комітету — тов. Абрамович, голова РВК, то пак Районного Виконавчого Комітету т. Сулима) трактори дуже часто перестоюють через брак пального. 24. березня в артілі „Звільнена Бесарабія" трактори стояли з цієї причини цілий день. Того-ж таки дня 20 підвід, приїхавши по пальне, простояли марно на подвірі воронківської МТС, бо завідувач бази Буберман виїхав до Рибниці".

„У **кодимському** районі артілі: „Ш-й вирішальний", „Друга пятирічка", ім. Яковлева продовжують сіяти вручну. У колгоспі ім. Фрунзе жадного га ще не засіяли сівалками, а голова управи Митиченко, парторганізатор Тимкован вечорами скликають наради, виголошують промови, а в полі не бувають. 25. березня, з дозволу цих „керівників" колгоспники влаштували вихідний день.

В колгоспах „Авангард", „1. травня", ім. Сталіна **рибницького** району, таксамо сіють руками, в забур'янений грунт".

Цю телеграму редакція супроводжує такою нотаткою: „Звертаємо увагу молдавського обкому на ці неподібні факти, насамперед на геть незадовільне використання тракторів у Балтському і Рибницькому районах".

С. Винницький у кореспонденції з Києва, накликує: „Краще керувати відсталими районами", В. Фесенко з Прилук на Полтавщині (які тепер належать до Донецької Округи) відкає у кореспонденції: „Чи не можна швидче", та майже вся друга сторінка зайнята статтями під такими наголовками: „Ще міцніше наполягти на організацію хлібозакупівель", „Працюють над пляном" та „Ф. Д." під ударами саботажу". Остання величезна стаття трактує про саботажі у фабриці паровозів у Луганську. Третя сторінка містить статті: „У відстаючих радгоспах", „Іржа функціоналки на нових верстатах", бібліографію про книжку Фіхтера: „На тракторі" і відділ: „З фронту індустріялізації". На 4-ій сторінці надруковані оголошення і ріжні телеграфні інформації здебільша взакордону. Але й тут є такі вістки як: „Качанівський колгоспний курорт" та „Розведення коропа на Україні".

Дмитро Геродот.

(Докінчення буде.)

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, Галицька 8.
22/bb

Українське свято праці.

Перший травня в „СУПРУГА".

З нагоди 1-го травня „СУПРУГА" у Львові уладив членські сходини, які відбулися в салі „Української Бесіди" в 12-ій год. вполудне. Сходини відчинив коротеньким вступом голова „СУПРУГА" **Гр. Главацький,** підкреслюючи вагу свята в пристосуванні до наших умовин. Потім незвичайно цінний реферат виголосив пос. **Остап Луцький.**

У свому часі українська влада проголосила день 1-го травня державним святом молодої Української Держави. Ідеєю тієї постанови було, щоби український нарід — нарід праці по своїй будові — не тільки був, але щоби хотів бути нацією праці; — щоби праця й право до праці перестали бути в свідомості народу знаменом пониження й неволі. Бо століття політичного й господарського поневолення зложились на те, що навіть працюючі українські люди дуже часто вважали працю карою за первородний гріх, допустом Божим. З другого боку — українець працюючий для себе, але на чужому й серед найпоганіших умовин засвоїв собі бажання перехитрити переможця і де лиш удасться — зменшити напругу своєї праці без утрати зарібку, а дати гіршу працю за недостатню винагороду.

Суттєвим предметом побажання сучасної людини є перемога в життєвій борні. До цієї перемоги веде лиш великий тренінг труду, а вартість людини є однозначна з напругою його волі до трудового змагання. Кожна нація перетворюється в один великий табор праці. Апостоли лінивства стають предметом громадянської погорди. В таких умовинах вибивається й людина праці в нас українців, а працю наших службовиків по установах знаменує найвища посвята.

Окремо спинився п. посол над справою безробіття і звернувся до зібраних з апелем піддержати недавно основане Товариство для дослідів над безробіттям.

Незвичайно богатий змістом і гарно виголошений реферат п. посла Луцького зробив найкраще враження.

Сходини закінчилися відспіванням національного гимну.

Арештування у Відні.

Комуністи і соціял-демократи намагалися уладити демонстрації проти уряду в 12-ій і 20-ій дільниці Відня. Поліція демонстрантів розігнала і деяких арештувала. Заворушення на 1. травня не вдалися, бо поліція розігнала учасників. Двох поліцистів і 20 учасників поранили. Поміж арештованими є теж націонал-соціялісти.

—o—

По широкому світі.

— До каналу Ламанш упав англійський літак, який вертався з Женеви до Лондону. Летун і двох англійських студентів вирятувалися. Літак знищений.

— Французький уряд дозволив Троцькому поселитися в одній місцевости віддаленій 300 км. від Парижа.

— До Туреччини відлетів німецький міністер комунікації інж. Бобковський з метою наладнати правильну летунську комунікацію між Туреччиною і Польщею.

— Внаслідок пожежі лісів у Німеччині горять ліси і фабрики. Недалеко Фоер згоріло 600 гектарів ліса, а в Кобургу фабрика каросерій з магазинами бензини і ліквру.

Сатирично-гумористичний журнал
„Жорна" ч. 9.
ТРАВНЕВІ АКОРДИ
Ціна 25 сот.
Дістанете в кожній трафіці і кіоску.
Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА", Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Користаймо з фахових шкіл!

Під увагу батькам і молоді.

Наше фахове шкільництво розмірно молоде та вбоге числом, хоча вартісне якістю. Одначе наша суспільність не доцінювала його давніше зовсім, а тепер теж не цінить як слід. Священик, учитель, суддя, пізніше адвокат, ріжне лікар та інжинір це була звичайна життєва карієра нашої молоді до війни.

Війна багато в цьому змінила. У нас появився великий аріст числа покінчених студентів філософії, права, медицини, техніки працює багато молоді з покінченими ріжного роду практичними науками, які досі були у нас мало відомі, як вищі студії торговельні, ріжнородні технічні, передовсім агрономічні, фармацевтичні та інші студії. Одначе це все майже виключно високо-шкільники. Натомість розмірно небагато прибуло нам молоді з покінченими фаховими студіями середніми, які для нас найбільше надаються. Бо наші господарські підприємства ще переважні і вимагають попри високоосвічених керманичів добрих, з середньою освітою фаховою, дальше практично, як теоретично вишколених співробітників; а таких у нас поза торговельниками є дуже небагато.

Причина цього, попри недоцінювання тих шкіл у нас, є також мала скількість українських фахових шкіл. До війни була одинока торговельна школа Т-ва „Просвіта" і кравецька „Труд" у Львові, господарська Т-ва „Просвіта" в Мілованні і Т-ва „Сільський Господар" у Коршові та молочарський курс у Стрию. По війні прибув ще курс абітурієнтів при Торговельній Школі, фахова школа СС. Василіянок у Львові, господарські курси в Ланчині і Сущині та фахово-доповняючі школи у Львові, Тернополі, Перемишлі і Станиславові. Ось і весь наш дорібок на цьому полі, бо торговельні школи у Станиславові й Городенці не удержалися.

Тому увага наших рідношкільних діячів у краю повинна бути під цю пору спрямована на розбудову фахового середнього шкільництва. А покищо треба нашій молоді користати передовсім з держанних, а там, де їх нема, також з чужих приватних шкіл фахових. Доступ до них не є тяжкий, як це дехто, заохочуючи молодь до гімназії, представляє; навпаки — наші фахові школи приймають молодь без обмежень ще й деякі ріжні пільги, а до чужих теж не трудно дістатися.

Тепер часи тяжкі, за працю не легко. Та коли візьмемо під увагу, що в нашому господарському житті працює багато некваліфікованих людей, що господарське життя розбудовується у нас і щораз нових сил буде потребувати, то виглядн на працю по скінченні фахових шкіл у нас є і будуть ще рости. Тому можемо щиро фахові школи поручити, тимбільше, що наука в них недовга, бо коротка: 1—4-річна.

Л. Коренець.

Дешевий тиждень по 75 сотиків: маркізети, жупаники, крепони, спенжи і т. д. БАЗАР БЛАВАТНИЙ А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 28-365

За українську гімназію у Кремянці.

Кремянець, 25. IV.

У перших днях жовтня минулого року сповнилося 15 літ життя кремянецька українська гімназія С. Міляшкевича. Подія для волинських українців велика, навіть дуже велика.

Але пройшла вона зовсім невідміченою ані в пресі, ані якимись актом у стінах самої гімназії або нашого міста. А це тому, що ювілей цей припав на час політичного судового процесу проти української молоді, який відбувся саме тоді в Кремянці та в якому на лаві обвинувачених засіла значна кількість учнів, або бувших учнів тої гімназії.

Отже під сумним знаком пройшло це свято пятнадцятиліття одного з трьох наших культурних осередків на Волині, що й без того стоїть декому бітьмом в оці. Коротко кажучи, на гімназію від процесу повіяло вітром кладовища.

Українська гімназія у Кремянці повстала, як державна школа, за часів Гетьманату і як існуюча вже станиця культурна, пристосувалася — після довгих зволікань з видачею дозволу на її дальше існування — до вимог нового життя, коли західня Волинь знайшлася під владою Польщі. З початку безправна, пізніше з повними правами середніх шкіл, з яких то прав і користує нинні.

Останніх роках якась чудна атмосфера утворилася навкруги гімназії. З одного боку тут видно найбільшу жертвенність батьків, які вчать у гімназії свої діти (є такі, що платять за науку щомісячно 75 зол.!), найбільшу дбайливість учнів (як правило: найбільший зпоміж інших середніх шкіл міста відсоток зданих матур), самовідданість дирекції і вчителів, що побирають мізерну плату за свою тяжку працю (а іноді зрікаються платні за літні місяці); з другого боку — постійне, коли кінчається шкільний рік, ставлення на чергу питання про замкнення гімназії. І так власне тягнеться з того року, як п. концесіонера гімназії С. Міляшкевича призначили інспектором Духовної Семинарії у Кремянці і він відійшов від директури в гімназії.

Прикрі чутки про замкнення гімназії, що ширяться — очевидно — підірвати її матеріяльно, поширюються вже довший час (кілька літ) різними чинниками. Дехто базується при цьом, на вимогах, що їх диктують приписи шкільної влади, ставлені до гімназій. „Не відповідає будинок", „порука маєткова потрібна", „нема гімнастичної салі" і т. п. Але пятнацяті роковини записуються до її історії саме тим, що всі повищі закиди, коли вони й дійсно мали якесь оправдання перше, тепер відпадають. Бо хоч гімназія міститься в наятому помешканні, але його збільшено вдвоє; поруку маєткову дають батьки; салю гімнастичну вже давно є; учителів допускає до навчання (всім відомо) по довгій перебірці зпоміж кандидатів Рівенська Куратория. Залишаються ще хіба тільки такі справи, як поповнення гімназіяльної бібліотеки й оборудування в належний спосіб фізично-природничого кабінету, а також... побореня постійних спліток, що навколо гімназії пускають її вороги.

Слід іще зазначити, що візитації, коли відбуваються, залишають назавтрі прихильні й додатні для школи характеристики; про те саме свідчать і результати іспитів. Таксамо йде назустріч гімназії Куратория у випадках неможливости відразу задовольнити якісь вимоги шкільних приписів. Одначе коли гімназія просить якоїсь допомоги, її ніколи нема. Довгий час, напр. просили призначити для гімназії хоч один етат: їздили, балакали, писали прохання й меморіяли, але з тих просьб нічого не вийшло. Подібно бував і в затверджуваннями учителів.

А одночасно вже три роки не може дістати затвердження в суді Т-во, яке намагаються заложити деякі громадяни українці міста Кремянця, що мало би взяти на себе матеріяльне забезпечення гімназії. Вже й гроші за затвердження статуту побрали, а віз все на місці стоїть, бо ще треба зложити посвідки, що... основники українці

Але поруч тих прикрих і шкідливих для нашої гімназії фактів мусимо зазначити тут прихильне відношення до гімназії за час всього її існування Повітового Кремянецького Сойміку й магістрату м. Кремянця: щороку в буджеті тих двох інституцій були якісь суми, як субвенції для української гімназії. За це й належиться тим інституціям поляка. Також соймик у Дубні минулого ще року теж приходив гімназії зі своєю допомогою. На жаль, в останньому році він уже уважав це зайвим...

В теперішньому часі, як зазначено, гімназія потребує доброї бібліотеки й належно обставленого фізично-природничого кабінету. А в просьбі дозволу на збірку для направи того дефекту — відмовлено...

Направа стану гімназії з найближчим шкільним роком повинна бути переведена через а) масовий наплив дітей до гімназії, що відразу вдвоє чи втрое знизить платаю за навчання дітей: б) зголошення до гімназії якнайбільше дітей духовенства, що дало би можливість просити волинського владику Олексія взяти гімназію під свою високу опіку, бо в гімназії майже виключно вчаться православні; в) заложення для дітей інтернату, де би діти були завжди під належним доглядом і не могли би підпадати під вплив несовісних „просвітителів молоді", або брудних совістю недоучків, що їх розпліднлося тепер за багато; г) жертвенність громадянства на гімназію індивідуальну і збірну: ґ) збудування власного будинку.

До тебе, громадянине Кремянеччини, цей голос. Дай-же відповідь на нього не балаканиною, а ділом.

Кременчанин

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боґнів ч. 4.**

Століття „Зорі" Маркіяна Шашкевича.

Опінія митрополита Михайла Левицького про „Зорю". — Заборона друкувати „Зорю" на підставі опінії о. Венедикта і митрополита Михайла Левицьких. — „Русалка Дністрова". — Чого не було в „Русалці" з того, що мало бути в „Зорі"? — Слідство в справі „Русалки". — Гідна постава М. Шашкевича. — Доля рукописів „Зорі".

(Докінчення.)

Видко, маленька книжечка завдала багато праці вченому професорові, бо він щойно 19. травня 1835 р. звернув рукопис консисторії зі своєю опінією, якої досіль не відшукано. Думки Венедикта переповів другий Левицький, митрополит Михайло, відсилаючи 1. червня 1835 р. рукопис із рецензією до президії губернії разом із своїм звідомленням.

Із доповіді митрополита в німецькій мові подаю в перекладі першу її частину, яка відноситься до „Зорі", щоб переповіданням її не наразити себе на закид нехоті взагалі до роду Левицьких. У своїй доповіді писав митрополит і пізнішний кардинал (в усякому разі не за заслуги для української церкви, тим більше для української нації) Левицький ось-що:

Ваша ексцеленціе! Відсилаючи назад рукопис „Зоря, писемце, посвященое рускому язику" Руслана (Russland!) Шашкевича, який переслала мені в. екс. з письмом вис. президії з датою 23. лютого б. р. 3.819, почуваюся до обовязку ось-що сказати в цій справі: а саме І. щодо допущення до друку згаданого саме рукопису.

Згідно з вказівкою в. екс. я передав цей рукопис докторові теольогії й професорові, почесному крилошанинові Венедиктові Левиць-

Ніхто не обмежує Вашої особистої свободи. Можете підписати довільну скількість позичок Рідній Школі. Кожна позичка по 25 зол.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 5. ТРАВНЯ 1934.

ДМИТРО БАНДУРЕНКО.

Штука написати фейлетон.

Сон не брався моїх повік. Після довгих місяців уперше вдалось мені дістати позитивну відповідь від редактора, що мій останній фейлетон буде видрукований. Але він не знає ще коли; мабуть у найближчих днях. У редакції за багато матеріялу, спершу мусять піти актуальні речі; це від нього не залежить, бо першенство мають політичні статті.

Питався я теж за гонорар. На гонорарі не менше мені залежало як на друку фейлетону. Хотів я раз краще пообідати, підстригтись, мав охоту на скарпитки без дір, черевик варта би залатати, бо підошва підтерта. Нагадав я собі слова одного товариша (що теж хворе на ту саму недугу — писати фейлетони, які не йдуть до друку), що правдивий фейлетоніст повинен завсіди бути трохи голодний і мати всякі діри, не тільки в черевиках.

І так у ліжку думав я напереміну про фейлетон і гроші. Не вірив я якось і дві ті речі в одній комбінації: щоб видрукували, ще й заплатили. Якось минулого місяця кинув до мене літературний референт:

— Ви, пане товаришу, зовсім неорієнтований в наших літературних відносинах. Навіть письменники з іменем не можуть жити з пера. Хіба що писали би щось популярного і то так багато, щоби кожного місяця давали якусь більшу річ в інше видавництво. А жити з часописних фейлетонів? Гляньте...

Відчинив шуфляду і показав цілу скирту рукописів:

— Усе це жде на друк. Без гонорару. Ще вдячні, що їх видрукують. Правда, це не професійні письменники, тільки аматори, але їх нариси часто краще підходять для нас, неліте-ратурного часопису...

Важко було це слухати і мабуть від тих важких дум я заснув. Щось мав я собі купити. Але що? Не міг нагадати собі. Приснився мені сон. Велика купа грошей, самих банкнотів, таких з Косцюшком. Ділю цю купу на три менші. Одна для „Рідної Школи", друга для голодних у Радянській Україні, третя... Що з тою зробити? І ту теж поділив на дві частини: одну для Академічного Дому, другу для Інвалідів. Стою і зіхаюсь: „Нехай знають, який я патріот..."

Але треба би щось і для себе взяти. Хоч на чорну годину. Тягну один банкнот, а це шкарпетка... Потягнув із нею шклянку з водою і мій „шляфкамрат" пробудився.

Ні він ні я не могли довго заснути. Він гнівався на мене, а я на себе, що випустив із рук стільки гроша.

Та ось бачу перед собою число „Діла". Є в ньому мій „Мурцьо". Таки у фейлетоні!

— Пане редактор! я такий вам вдячний...

— Нема защо.

— Якби ще так могли — —

— Що ви вже говорите про дальші?!

— Ні, я про гоно — —

— Я-ж вам казав, що при нинішній кризі...

— Розумію, розумію...

Заплющую очі. Не хочу псувати собі гарного враження. „Правдивий фейлетоніст повинен... голодний... Письменники з іменем не можуть жити з пера..."

Приходить до мене директор цирку і каже:

— Пане! я читав нині ваш фейлетон про котика „Мурця..." Ми маємо у себе кілька тресованих котів, але вони вже старі. Нам треба молодого, інтелігентного, такого як ваш Мурцьо. Даємо вам за нього сто золотих!

Отже таки за один фейлетон можна дістати 100 золотих!

Я аж підскочив з радощів. І аж тоді побачив, що це знову сон... Холодний піт облив моє чоло.

Боюся йти до редакції. Йду аж годину пізніше, як звичайно. Таки є мій фейлетон. Але не про „Мурця". Беру один примірник із адміністрації і збігаю по сходах, щоб спокійно прочитати його „на валах", на лавочці.

— Боже мій! це ж не мій фейлетон, а кусні з мого приватного листа до редактора...

Лють мене охопила. Йду просто рішений сказати йому, що думаю про таку методу.

— Пане редакторе! ви мабуть помилились... Це-ж не мій фейлетон, а лист...

— Перше був лист, а тепер фейлетон.

— Я-ж не думав давати цього до друку...

— Саме тому, що не думали, вперше за весь час написали щось цікавого.

Я витріщив очі і не розумів. А він спокійно каже:

— Ви уявляєте собі, що написати фейлетон це проста справа. Тимчасом це велика річ. Є такі люди, що мусять чекати ціле життя, заки не вмре їм хтось близький або не збанкрутують і тільки тоді одиський раз на віки вічні вдається їм фейлетон. Я хотів показати вам, яка це штука і мусів узяти ваш приватний лист, переробити його, додати дещо з бруліону попереднього фейлетону і як тепер гадаю є тут щось... Але це не правдивий фейлетон, тільки спроба.

— Щоби мене заохотити?

— Ні, щоби вам доказати, що редакція це страшна фабрика і хто до неї входить, ніколи не знає, чи не втратить там пальця або цілої руки, коли підложить їх у невідповідне місце.

кому для докладного розсліду. Згідно з його тут у залученні 2/2 доданою опінією містить цей рукопис як щодо змісту, так щодо вжитих висловів багато такого, що можна закинути зі становища тутешніх провінціяльних відносин, отже не надається до друку.

З цією думкою професора й почесного крилошанина Венедикта Левицького я цілком погоджуюсь і не зважаючи на те, що цей рукопис цензурна влада признала дозволеним до друку згідно з загальними цензурними нормами, на мою думку, він із уваги на провінціяльні відносини цілком не надається на це, бо він

1) пригадує сумні історичні події щодо релігійних і політичних утисків, які витерпіли тутешні мешканці й тубільці українці від поляків головно під намовою єзуїтів і через жидів, у житих як знаряддя до цього, а з чого вийшли кріваві репресії в козацьких війнах під проводом Хмельницького, які ще досіль заховались у народній традиції, і через це може викликати (Зоря) гіркі почування — і

2) ця книжечка моглаб дати тим, що на привязаний до цісарсько-австрійського уряду греко-католицький клир і на українсько-(ruthenisch) галицьку націю дивились косими очима, причину поширити думку, неначе вона схиляласяб до Росії й до неєдиненої церкви, а це головно з тієї причини, що цю книжечку склав вихованець гр. кат. семінарії Мартин (!) Шашкевич під видуманим іменням Руслан (Russland!), і не містить нічого путнього в собі — далі

3) хоч не треба би спинювати росту літературних талантів поміж молоддю, та не можна підтержувати тенденції, яку вибрав собі цей вихованець, як із уваги на нього самого, так і інших, бо — для нього найближче покликанню поле — богословська мораль, поучення народу, студіювання біблії й церковна історія. На цьому полі він почуває в собі такий великий нахил спробувати літературних сил у народній мові, написати загальнокорисне моральне народне письмо й цим визначитися, у справі чого він дістає від мене вказівку. Також

4. Тепер запримічується нахил і тенденцію у молоді осягнути розвідками й віршами авторську звісність, а цієї схильности тим менше повинно бути в кандидатів духовного стану, що

а) їх спинюється через це в їх фахових студіях, і що

б) вони деколи можуть стикатися з одиницями із шкідливою тенденцією й переверненими поглядами.

На карб інтелігенції обох Левицьких треба покласти те, як ті аристократи й через це противники української народньої мови потралили з Руслана, більше романтично-поетичного ніж словянського імення, зробити „Русслянд" — Росію. У всякому разі два камені зі спільною назвою „Левицький" здавили й припечатали „Зорю" Шашкевича. Її дальша історія чисто формальна. Президія губернії відіслала обидва цензурні примірники рукопису „Зорі" з опініями обох Левицьких 4. липня 1835 р. до віденської надвірної поліції, звідки одержала назад обидва цензурні примірники разом із письменною забороною з 31. липня 1835 р., друкувати „Зорю" Шашкевича.

Що містила в собі „Зоря", дещо можна сказати певно, а дечого тільки здогадуватися. У своїх спогадах написав Яків Головацький, будьто він переписав текст „Зорі" й видав його в Будапешті п. з. „Русалка Дністровая" з датою 1837 (у дійсності вийшла під кінець 1836). Але сам Головацький оповів, що ще в часі переписування „Зорі" для цензури „Шашкевич відніс до цензури копію малюнку Хмельницького, який відрисував один семінарист, виясняши цензорові, що це ein verdienstvoller Mann und Feldherr (заслужений чоловік і полководець)" і в тійже мінуті одержав дозвіл на друкування". Не увійшов до „Русалки" й життепис Хмельницького, згаданий у рецензії Копітара. Нема в ній і згаданої там само супліки. Остання це без сумніву Некрашевичів „Замисл на попа", що ходив у рукописних копіях без означення авторства головно по Надпряшинні. Від Шашкевича переписав собі ею річ латинкою Жегота Павлі й копія її зберігається разом з іншими його паперами в Ягайлонській Бібліотеці в Кракові. Нема в „Русалці" також ніяких уривків пісень про Богдана Хмельницького, що були в „Зорі".

Без сумніву були в „Зорі" всі писання Івана Вагилевича, які приходять у „Русалці", сконфіскований також на підставі опінії Венедикта Левицького, як цензора українських книжок. Що більше, у днях 13—15 червня 1837 р. він перевів слідство з усіма трьома названими авторами писань у „Русалці". І саме в часі того слідства зізнав Вагилевич 14. червня, що підписані його йменням речі він згадав у 1834 р. й дав Маркіянові Шашкевичеві до альманаху „Зоря". Після нього зізнавав Головацький 15. червня, заявляючи, що свої речі з „Русалки" написав коло 1834 р.

Щодо писань Шашкевича в „Русалці", з певністю можна твердити, що передмова до неї або нова, або змінена й що не було в „Зорі" рецензії на видане в 1835 р. в Перемишлі „Ruskoje Wesile" Осипа Лозинського. Про свої писання в „Русалці" сказав Шашкевич на допиті 13. червня, що він виготовив їх перед чотирма або пятьма роками, коли, будучи в світському стані, ходив на дволітній фільософічний курс.

Шашкевич був добре свідомий того, що робив. Його допитував Венедикт Левицький першого й він не мав змоги порадитися з кимсь що та як говорити. Тому й щира правда — такі слова Шашкевича: „Я пробував своїх сил в українській мові, як своїй рідній, що значно ріжниться від московської й церковної мови, і думав покласти підвалину під її дальший розвиток і через це зарадити недостачі української літератури.

„При писанні низки моїх речей головною моєю ціллю було прикластися до культури української мови й причинитися до літератури в цій мові, наскільки позволяли на це мої слабі сили. А що я переконався, що ця мова значно ріжниться від церковної й московської мови, шукав я її в устах народу; тому, де трапилась мені нагода, за прикладом Вацлава з Олеська, збирав я народні пісні, народні байки, щоб із них докладніше дослідити будову української мови".

Свідомість надає виступові Шашкевича окремого значіння. Треба схилити голову перед людиною, життя якої скапало в праці для ідеї національного відродження Галичини, серед неймовірно твердих відносин на галицькому камянистому ґрунті. Не тільки українська література, але й школа й церква має йому дещо завдячувати. Звідкиж теперішня тиша в століття „Зорі" Шашкевича? На доказ, як мало скришів і став плодовитшим галицький камянистий ґрунт.

Не відшукано й досіль рукопису „Зорі" Шашкевича. Головацький пригадував собі, що між рукописами, які передав цензурний комітет у 1848 р. до університетської бібліотеки, була й „Зоря". Але не написав, чи один чи два примірники. Крім того був примірник, з якого переписував Головацький для „Русалки". У часі свого довгого пошукування я почув в одному місці слова Данте: „Lasciate ogni speranza!" Але все таки, хай і один примірник вернув із напів зогнилими рукописами з львівської університетської бібліотеки до поліції, як писав видавець творів трійки Коцовський, лишається ще один примірник із цензури й другий, з якого переписував Головацький. Тільки старанне перешукання святоюрських закамарків і перегляд зборів людей, що закуплювали вишкартовані з урядів папери, зокрема всієї спадщини по Жеготі Павлі, може поставити ясно справу, є надія, чи нема надії відшукати „Зорю", а бодай роздобути докладну вказівку про її зміст. Та для одних це неможливе, для інших байдуже, бо якже інакше може бути на камянистому галицькому ґрунті.

М. Возняк.

З організаційного руху.

НАРАДИ УНДО В ПІДГАЄЧЧИНІ.

Боків. Нарада відбулася 6. квітня п. р. Обговорювано справу громадських виборів і нар. організації. По дискусії вибрано місцевий партійний комітет, до якого увійшли: голова п. Василь Галій, заст. голови п. Ізяк Фурдай, с. Василя, секретар п. Корнель Сабат, скарбник п. Іван Фурдай.

Шумляни. Нарада відбулася 7. квітня ц. р. в год. 12-ій вполудне. Головою місцевого комітету вибрали о. Миколу Старуха, заст. голови п. Миколу Католика, секретарем п. Корнеля Водзуда, скарбником п. Костя Бучавина.

Славятин. Нарада відбулася того самого дня (7. квітня) в год. 3-ій пополудні. Вибрали місцевий партійний комітет у складі: голова п. Осип Пригода, заступник п. Олекса Леуш, секретар п. Олекса Костів, скарбник п. Кость Мартиновський. На всіх тих зборах промовляв п. Гринько Скасків.

Литвинів. На третій день Великодніх Свят, 10. квітня ц. р., відбувся перший районовий з'їзд громадських комітетів УНДО з восьми сіл, які мають творити литвинівську волость. Учасників було 61 осіб. Про політичне положення українського народу, зокрема про умовини на Великій Україні, говорив заступник голови ПНК та ініціятор з'їзду п. Гринько Скасків який і провадив з'їздом. У президії були пп. Михайло Скасків Литвинова і Микола Стефкевич з Божикова. Крім загальних справ обговорили на зараз. самоуправний закон і справу громадських виборів. По дискусії вибрали районовий комітет, до якого увійшли представники громадських комітетів (по одному з кожного села). Головою комітету вибраний п. Гринько Скасків з Божикова, заступником п. Михайло Скасків з Литвинова, секретарем п. Микола Стефкевич з Божикова, скарбником п. Василь Малярський з Рудник, членами комітету пп: Михайло Пшеничник з Лисої, Іван Фурдей з Бокова, Корнель Водзуд з Шумлян, Олекса Костів зі Славятина і Михайло Леськів з Волощини.

Завалів. Дня 15. квітня п. р. відбувся районовий з'їзд південно-західної частини Підгаєччини. Прибуло 54 представників комітетів УНДО з громад: Завалів, Заставча, Носів, Середне, Затурин, Маркова, Завадівка, Горожанка, Дрищів, Гнильче і Яблонівка. В президії були: голова п. Гринько Скасків, заступник п. Петро Пришляк з Заставча, секретар п. Іван Кифор Зі Середнього. Обговорено партійні й самоуправні справи та справу поширення й передплати „Свободи". Вибрано районовий комітет, який обійматиме три майбутні волості. До комітету увійшли пп.: голова п. Петро Пришляк з Заставча, заступник п. Петро Сокольський з Завалова, секретар п. Іван Кифор із Середнього, скарбник п. Дмитро Дідора з Завалова. Члени комітету: п. Іван Семак з Горожанки, п. Михайло Пруси з Дрищова, п. Микола Пула з Затурина, п. Микола Рінецький з Яблонівки, п. Василь Митанчук с. Михайла з Маркової, п. Атанас Гладжий із Завадівки, п. Евген Татарин з Гнильча і п. Стефан Колісник із Заставча

II. Справлене і доповнене видання
Самоуправного Закону
враз
з виборчим реґуляміном

д-ра Степана Барана можете дістати в Адміністрації „Діло", — Львів, Ринок ч. 10
Ціна примірника: зол. 0·80 (з почт. оплатою зол. 0·95).

СПРОСТУВАННЯ.

Воєвідський Уряд Тернопільський ч. BN 20 R. Z. Тернопіль, 30. квітня 1934.

До Пана Олександра Костика, відповідального Редактора „Діла" у Львові, Ринок 10, II. пов.

Дотичко статті п. н. „Ватикан-Варшава-Тернопіль", поміщеної в „Ділі" з дня 28. квітня 1934 р. ч. 105, прошу на основі § 19 пресового закону з 17. грудня 1862 р. помістити в найближчому або другому в черги числі отсе спростування:

1) Неправдою є, що місцеві органи влади загальної адміністрації на терені тернопільського воєвідства застосували в минулому році виняткові репресії супроти так званих „національних" свят дня 16. травня, бо правдою є, що влада поставилась до тих свят згідно з постановами закону про збори, дивлячись на них — залежно від їх характеру — або як збори у розумінні закону про збори арт. 2. пункт 2, або як релігійні свята, згідно з постановами арт. 27. буква в) згаданого закону. Правдою є, що тих зимних, які влаштовували згадане свято у спосіб суперечний з вимогами арт. 2., пкт. 2. закону про збори, потягли до відповідальности, при чому виявилось на підставі судових присудів, що становище місцевої влади в тому відношенню було згідне з вимогами закону.

2) Неправдою є, що органи льокальної влади приняли невластиву інтерпретацію закону про збори льокальних свят „У. М. Х." бо правдою є, що та інтерпретація була слушна, тимбільше, що сам Виконавчий Комітет свята „У. М. Х." у Львові поставився до того свята як збори, що підпадає під постанови закону про збори, тим, що вніс до Львівського Воєвідського Уряду прохання дозволити влаштувати ті свята на дні 6. та 7. травня 1933 р. у Львові, а Пан Львівський Воєвода рішенням з дня 5. травня 1933. ч. NB 80/10/33 такий дозвіл дав. Далі правдою є, що згадане рішення Пана Львівського Воєводи не признало генеральних упрашнень для терену всіх трьох південно-східних воєвідств, але обмежилося виключно до самого міста Львова.

3) Неправдою є, що арт. 113 Конституції полишає релігійним союзам незмінну свободу діяльности супроти державного закону, бо правдою є, що наведений артикул, на який покликується авторстатейки, кінчиться саме постановою, що „проти ніодин релігійний союз не може бути в суперечности із законами держави", а засади її пізніше не заперечує конкордатний закон.

4) Правдою є, що деяких гр.-кат. священиків потягли до відповідальности за відправу дня 11. листопада 1933 р. як у дні обходу радісного державного свята — богослужебня у жалобних знаках, як теж і правдою є те, що Найвищий Суд, присудом з дня 6. березня 1934. р. ч. 2K 74/34 від-

кинув у тому напрямку наклепу о. Ярослава Мельника з Зарубинець.

5) Неправдою є, що дозбавляється гр.-кат. священників права навчати релігію в державних вселюдних школах з огляду на здогадну та недоказану „неблагонадьожність", зате правдою є, що цього роду факти трапляються у випадку засуду вчителя релігії з протидержавну діяльність, або за нарушення педагогічних обовязків підчас навчання в школі.

6) Неправдою є, що тон, в якому давали відповіди Консисторії була невластивий, зате правдою є, що висилані до Консисторії письма мали тон і форму відповідні і для влади, що висилала письмо і для адресата.

7) Неправдою є, що органи центральної влади не були повідомлені про інцидент з о. Антонієм Онуферком у Скалаті, який підчас богослуження 11. листопада 1933. допустився єресної зневаги в присутности представника армії, зате правдою є те, що повищий факт, як і взагалі про інші події повідомляють актуально компетентну владу у Варшаві.

8) Неправдою є, що супроти гр.-кат. духовенства органи загальної адміністрації спричинили такого роду події, які міг би змінити, зате правдою є, що відношення влади основане на приписах закону, зберігаючи пошану, належну духовному станові.

За Воєводу:
Начальник Виділу *Жиборський*.

Чи Ви вже зложили книжки або даток на купно доброї книжки для наших братів на заході?

На мужеські весняні убрання
СУКНА
бельські і оригінальні англійські
ТЕКСТИЛЬНА ГУРТІВНЯ
тільки в Рынку 30.
36/76 **зараз біля „Бачевського".** 1—8

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Нова Рада Товариства письменників і журналістів ім. І. Франка.

Ковонабрана Рада Товариства письменників і журналістів зібралась 3. ц. м. під проводом голови ред. Романа Купчинського та уконституувалась в той спосіб: заст. голови д-р М. Стахів, скарбник — ред. І. Квасниця, господарський референт ред. З. Софронів-Левицький; щодо секретарства, то тому, що воно вимагає багато технічної роботи, а і ред. І. Кедрин і ред. Мирон Коновалець перетяжені професійною і громадською працею — Рада просила обох їх займатись секретарством та вести його по взаємному порозумінні.

Курс практичного пасічництва і шовківництва.

Дня 16. травня ц. р. починається на Практичних Курсах „Сільського Господаря" в Янчині другий а черги курс, а саме курс практичного пасічництва і шовківництва.

Курс буде тревати 6 тижнів, то є до кінця місяця червня ц. р. У програмі навчання узглядненні в всі ділянки пасічництва та шовківництва як також орґанізація збуту пасічничих і шовківничих продуктів.

Наука буде вестися теоретично і практично на власній пасіці і годівельні шовкопрядки.

Умовини приняття на курс такі:

1) укінчений 18 рік життя. 2) покінчення щонайменше народньої школи, 3) вложення оплати за науку 30 зол. за цілий курс. Удержання (помешкання і харч) коштує 30 зол. місячно.

Учасники цього курсу можуть залишитися, як цього забажають, на дальші практичні курси, які будуть по цім курсі слідувати.

Зголошення на курс слати на адресу: ПРАКТИЧНІ КУРСИ „СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРЯ" В ЯНЧИНІ, почта в місці.

Чванитеся приналежністю до великої української нації — то підпишіть і вплатіть до кінця липня 1934 р. позичку Рідній Школі. Одна грамота 25 зол.

НАРОДНІ ТРИБУНАЛИ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН. 3. 5. ПАТ. У Німеччині оголошено закон, який змінює карний закон і карну процедуру. На основі нового закону за злочин державної зради каратимуть спеціяльні народні трибунали. У склад народнього трибуналу входитимуть професійні судді — правники і члени трибуналу, призначені канцлером Гітлєром на внесок міністра справедливости. Непрофесійними суддями „народніх трибуналів" можуть бути тільки такі люди, які мають досвід у боротьбі з ворогами держави.

Криваві бійки в Амстердамі.

АМСТЕРДАМ. 3. 5. ПАТ. Голяндські націонал-соціялісти уладили тут свій зїзд. Проти учасників зїзду почала демонструвати публика, яку поліція розігнала, вживаючи поліційних псів. Число націонал-соціялістів зросло за рік з 6.000 на 12.000.

НОВИНКИ

— **Справа посад у Маслосоюзі.** Кандидатам і кандидаткам на посади в Маслосоюзі подаємо оцим до відома, що жадних вільних місць у Маслосоюзі нема. Одночасно не маємо змоги полагодити безлічі подань, які щодня наплинають. Отже зайве вносити подання, наражувати себе на видатки та вживати впливів, бо в причині браку вільних місць, подання не будуть розглядані. Рівночасно повідомляємо всіх петентів(ток), що внесені ними подання — відкинені. Свідоцтва і всі залучники просимо відобрати собі в канцелярії Секретаріяту Союзу. Окремо про це нікого не повідомляємо. — 1508 **Дирекція Маслосоюзу.**

— **З Українського Лікарського Товариства.** В суботу 5. ц. м. в год. 19. відбудуться в домівці Т-ва при вул. Чарнецького ч. 26. реферати д-рів О. Філяса, М. Хомина і С. Коржинського на тему: „Праця лікаря на вакаційних оселях".

— **Марійська Академія у Львові** в перші роковини свята „УМХ" відбудеться в неділю 6. ц. м. в гімнастичній салі акад. гімназії. В програмі виступ усіх Марійських Дружин на терені Львова. Початок: год. 7. веч.

— **Нові літературні напрямки і галицькі українські поети.** Заходом Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка у Львові відбудеться дня 6. травня (неділя) ц. р. о 18 год. в салі „Української Бесіди" у Львові (вул. Рутовського 22) відчит на згадану тему. Виголосить його д-р Микола Гнатишак.

— **Концерт у Львові.** В суботу, 5. травня відбудеться концерт відомих музиків, чорнака проф. Ев. Перфецького і пяніста проф. Романа Савицького в салі Лисенка при вул. Шашкевича 5. Початок год. 8. веч. Ріжноманітна і інтересна програма, зложена з творів Брамса, Франка і Ґріґа повинна спонукати наше громадянство до численної участи. Дохід з концерту призначений на львівські півоселі, на які зголосилось поверх 500 дітей. Прийдім на концерт і поможім нашим дітям!

— **Студенти правники** з львівського університету можуть вносити прохання до деканату виділу права найдальше до 10. травня ц. р., щоби їх допустили до іспитів в червні або у вересні. Цього речинця вношення прохань мусять студенти правники доконче придержуватися, бо можуть втратити право здавати річні іспити. Крім того матимуть клопоти. Кандидати, які студіюють право на основі старої системи, мусять також вносити прохання до 10. травня ц. р., якщо задумують скінчити свої студії на основі нових приписів.

— **Виставка УФОТО.** Святочне відкриття виставки української фотографіки відбудеться у неділю 6. травня ц. р. в год. 12.30 вполудне у салях Національного Музею при вул. Мохнацького 42. У виставі беруть участь 52 автори, які дають преріжні зразки українського фотомистецтва. Поінформовані впевняють, що цьогорічна мистецька вистава УФОТО далеко переростає попередні під оглядом високого мистецького рівня і цим підтверджують запевнення, що молоді українські світлиці доходять у своїй творчості до щораз-то кращих успіхів. Кожний, хто піде оглянути виставу — переконається про це наглядно.

— **Свячене на Замарстинові** влаштувала в неділю, 29. м. м. вечором парохіяльна рада при церкві св. Йосафата, яка міститься в домівці читальні „Просвіти" при вул. Львівській ч. 56. Зійшлися самі старші парохіяни, бо молодь, користаючи з погоди, воліла піти на прохід за місто. Присутніх було 82 особи, що вислухали наперед звіту парохіяльної ради з її діяльности. Отже довідалися як стоїть справа з площею від магістрату під будову церкви та що незабаром зачнуть перевозити матеріял деревляної церковці, щоби поставити тимчасову церковцю. Парохіяльна рада вишле своїх членів за збіркою на будову церкви в Замарстинові. Опісля о. радник Туркевич і о. Жовнірчук з Голоська довершили освячення. Вислухавши промов священників, зібрані відспівали кілька воскресних пісень. Чистий дохід остався в квоті 54 зол. 15 сот.

— **Посвячення домівки Т-ва св. Йосифа.** У неділю 29. квітня ц. р. Преосвящений Іван Бучко в асисті о. крилошанина Д. Лопатинського й ігумена ЧСВВ Й. Лучинського посвятив домівку католицького Т-ва українських дівчат ім. св. Йосифа у Львові, при вул. Руській ч. 10. Підчас цілого свята співав хор дівчат. Преосвящений Іван виголосив відповідну проповідь, а опісля відбулося спільне святе для дівчат. Промовляли: п-і О. Бачинська від Марійського Т-ва Пань, о. протоігумен Решетчло, п. Е. Тишинська від Т-ва „Будучність" і п-і д-р Сімович від Матірнього Т-ва „Просвіти".

— **Хрущі на обході.** Кілька років з черги мали дерева спокій від своїх відвічних ворогів, якими є маєві хрущі. Цього року ті шкідники зачинають пригадуватися і проявляють уже в деяких сторонах оживлену активність. В Чехословаччині хрущі появилися масово й обжирають свіжу зелень дерев. Освідомлене населення виступило до завзятої боротьби з тими шкідниками.

— **Ще про бурхливу ексмісію.** У вівторок, 1. травня ц. р. зайшов коморник Кізель до мешкання кравця Маєра при вул. Неницького у Львові, щоби його усунути з помешкання за неплачення комірного. Коли коморник почав урядувати, зібралася на борзі юрба комуністів, які виломили залізну браму і перешкодили коморникові перевести ексмісію. Опісля юрба вдерлася до приватного мешкання властительки дому Фрейкльової, де понищила кухонну посуду, поломила всі меблі, повибивала всі вікна та побубала двері. Зі столика юрба забра-

Еміґраційні справи.

В СПРАВІ ВИЇЗДУ ДО ЗЛ. ДЕРЖАВ.

Не зважаючи на остороги до американського консуляту у Варшаві часто зголошуються еміґранти або без ґарантій з Америки, або з переданнями ґарантіями з 1932 і 1933 р. Еміґранти приїзжають деколи із дальших сторін, витрачуються на дорогу і мусять із нічим вертати назад, бо консулят не хоче їм видати візи, доки не одержить запевнення, що еміґрант після приїзду до Америки буде мати забезпечення і повне утримання.

Без ґарантії ніхто не може одержати візи. Тому кожний, що має намір виїхати до Америки, повинен ще перед одержанням карти вступу написати до тих, що його спроваджують до себе, щоби вони коче і негайно вистаралися ґарантію. Ґарантією є: посвідка з американських банків, яка стверджує висоту вкладів, посвідка роботодавця, яка подає висоту заробітку особи, що спроваджує до себе свояка і „афідавіт ов сіпорт". Якщо взиваючий має в Америці доходове підприємство, то повинен також прислати відповідний документ до консуляту.

Ґарантії може спроваджуючий переслати або просто до консуляту або до Т-ва Опіки над Укр. Еміґр. у Львові, а воно його дальше спрямує.

ЕМІҐРАЦІЯ ДО КАНАДИ.

В постановах канадійського уряду про приїзд чужинців до Канади не зайшли ніякі зміни. Дальше можуть до Канади їхати: жінки до чоловіків, недолітні діти до 18 літ життя до родичів, наречені до наречених і особи, що їдуть до дальших свояків в Канаді, якщо наслідком окремих заходів дістануть дозвіл на одержання канадійської візи.

Без перміту можуть їхати реемігранти, що вертають до Канади протягом одного року від дня залишення пристані в Канаді. Реемігранти можуть забрати зі собою жінки та діти до 18 року життя. Коли мине речинець, а реемігрант не зможе вернути до Канади, мусить старатися про новий дозвіл на виїзд.

на 200 зол. Після того вандальського знищення вивісили на бальконі червону хоругов і розкинули комуністичні летючки. Одночасно один з орди вишкварив промову, що ексмісії вже більше не буде, бо всюди так зробляють. У тім самім домі мешкає ще 22-ох льокаторів, з яких 17 не платить від 4-ох років чі сотика. Зате властительку екзекують за залеглий податок за 4-ий квартал 1933 р.

— **„Я з батярами не говорю".** Перед суддею Вітошинським у Львові станув аптикар Якім Гельбарт, бурмістр Ширця, за зневагу президента Річпосполитої та образу урядовця в службі. Сталося це на засіданні місцевої шкільної ради в Ширці, на якому обмірковувано справу мешканевого додатку для управителя школи Влад. Березовського. На основі акту обвинувачення Гельбард сказав: „Що мене обходять декрети президента Річпосполитої". а на заміт Березовського в урядовім характері відповів: „Я з батярами не говорю". На розправі обвинуваченій виперся вини щодо президента Річпосполитої, а другий закид потвердив. Так до Березовського справді сказав, але не як до урядовця, тільки як до приватної особи. Розправа скінчилася засудом на 90 зол. гривни за образу п. Березовського.

— **Як нас-троять пекарі.** Скарбову владу повідомлено, що львівські пекарі вживають при печенні хліба купальної соли. Переведена контроля ствердила справді в багатьох пекарнях, особливо жидівських, купальну сіль, якої вживано замісць кухонної, яка є дорожча. Всі винуваті будуть відповідати перед судом.

— **Драма, яких багато.** 32-літній Франц Лозьний, б. службовець городського суду у Львові розпився і втратив посаду. Жінка його покинула і замешкала як субльокаторка при вул. Шептицьких, а він скитався по Львові без постійного кутка. Нараз довідався, що його жінку відвідує шевський челядник Антін Сметанюк. Мин. середи прийшов під їх двері і заставши їх замкнені, почав гримати кулаками. Перестрашена жінка втікла, вискочивши вікном. Колиж Лозьний хотів теж вікном влізти до середини, щобн порахуватися зі Сметанюком, той стрілив до нього з револьвера і ранив його тяжко. Сметанюка арештовано.

— **Великі пожежі.** В селі Жужель коло Белза пов. Сокаль вибухла в ночі на 1. ц. м. в загороді Івана Дякова пожежа, що перекинулася на сусідні будинки. Разом згоріло 11 будинків на загальну шкоду 15.000 зол. Вогонь був підложений. — В Павловичах пов. Ілжа згоріло 94 будинків, наслідком чого 300 осіб лишилось без даху над головою. У вогні знайшло смерть 7 осіб, а кільканацять тяжко попарилося.

— **Присуд на ватагу Чайковського.** В Чорткові оголошено присуд у процесі членів бандитської ватаги Чайковського, т. зв. „Червоної Січи", що грабувала в заліщицькому і сусідніх повітах. Присяжним суддям поставлено коло 100 питань. На основі їхнього вердикту трибунал засудив: Володислава Тишковського на 12 літ вязниці, Петра Лесьова на 12, Йосифа Побігуна на 10, Мик. Лазаровича на 8, Гриця Маціборського на 8 літ, Василя Папушака, Івана Дідича і Сильвестра Фоюка на 5 літ, Івана Лединюка на 4, Петра Рогозинського на 3, Андр. Химича і Петра Бричка на 2 роки. Стеф. Шараварку і Гриня Івасюка увільнено. Крім того всі втратили громадянські права на 10 літ.

— **Загадочний напад.** На Шмуля Гірша, збіжевого купця з Камінки Стр., напало 3. грудня м. р. вечором коло Руданець львівського повіту двох опришків, які звалили його на землю й зрабували сорок кілька золотих. Один із них ухопив Гірша за горло і вложив йому в рот пальці, щоби не кричав. Кілька днів пізніше Гірш побачив у Ременові Василя Калівошку і сказав на нього, що то він його ограбив. Наслідком того Калівошка, знаний в околиці неспокійний дух, станув 30. м. м. перед судом присяжних у Львові. Однак на розправі Гірш не вмів подати певних доказів проти обвинуваченого і тому суд Калівошку увільнив.

— **Засудили громадських ошуканців.** В Жаб'ю скінчився перед виїздним суддею в Коломиї процес громадської старшини з Криворівні під замітом зловживань і ошуканств на шкоду населення. Як виказала розправа, головним ошуканцем був громадський касієр Іван Джурак, який сам один присвоїв собі понад 7.000 зол., а помагав йому громадський екзекутор Осип Тріска, що стягав з населення податки, які наложив самовільно Джурак. Суддя засудив Джурака на 1 рік, знижуючи кару на основі амнестії на 10 місяців вязниці, Тріску на 14 місяців з обнижкою на 1 рік, Федора Максимюка на 8 і Василя Цвілинюка на 7 місяців. Двох обвинуважених суд увільнив.

— **Залізнича катастрофа від спеки.** Коло Замостя вискочив зі шин особовий потяг, що їхав до Люблина. Машиніста тяжко потовкло, тойник зазнав потрясення мозку. Вагони попадали зі шляху, але не перевернулися. Кількох пасажирів потовклося. Причиною була спека, від якої розширилися шини.

— **Жертва купелі.** В Сяні під Перемишлем утонув під час купелі Людвик Лечко, уч. VI. гімн. кл.

— **Богата жебрачка.** В Щебрешині пов. Замостє приарештовано бездомну 66-літню Осипу Маньковську, при якій знайшли суму 71.266 зол. Ті гроші вона зібрала жебранином і носила при собі у спеціяльно вшитому мішочку. Мандрувала по цілій Польщі і задержалася довший час у Щебрешині. Справу переказано судові, який засудив її на 6 місяців вязниці і 500 зол. гривни за жебранину, хоч мала маєток і не потребувала бути тягарем для населення.

— **10 мілюнів страти.** У звязку з реорганізацією варшавського магістрату ствердженo, що після війни стратило місто наслідком кепської господарки і частих зловживань 10 мілюнів золотих.

— **Крівава статистика.** На протязі квітня ц. р. у Варшаві 132 особи рішили покінчити самогубством, одначе тільки 32 загинули. Від самоходових випадків згинули дві особи, ранених було 75. Трамваї переїхали на смерть 3 особи, а 26 покалічили. Душогубств було 6. Від летунської катастрофи згинули 2 летуни. Наслідком зачадження вмерли 4 особи.

— **Сталевий острів на океані.** Англійські сталеві заведення Вікерса з інж. Вудзоном вилади ли величезний проект сталевого острову для постою літаків, що буде уміщений під 40-ним ступнем північної ширини на Атлянтійськім океані коштом 16 мілюнів долярів. Сталевий острів буде одночасно портом для кораблів. Конструкція заведень Вікерса є постійна, коли проект Вудзона є рухомий і через те відпірніший на бурі.

— **Гітлер на похороні кравця.** Перед кількома днями канцлер Гітлер взяв участь у похороні нірнберського кравця Йосифа Гайнріха. Небіжчик був одним з найстарших членів національ-соціялістичної партії.

— **Населення Берліна і Відня.** З кінцем січня ц. р. місто Берлін мало поверх 4 міл. 215 тис. мешканців. В порівнанні з попередніми місяцями населення столиці німецької держави незначно зросло. Повільний приріст населення ствердженo теж у Відні. На основі перепису, переведеного у квітні ц. р., в столиці австрійської держави ствердженo 1.900.000 мешканців. На протязі останніх десятьох років скількість віденського населення зросла тільки на 15.000 осіб.

— **Тома Морус святим?** Англійські католицькі кола заходяться в справі канонізації Томи Моруса. На петиції, висланій у тій справі до Риму, находиться 65.000 підписів людей з ріжних кол англійського громадянства.

— **50.000 долярів за зловлення бандита.** Як повідомляють з Америки, за бандитом Ділінгером і членами його банди шукає ціла армія поліцистів і детективів. Змобілізовано яких 100.000 службовців, одначе всетаки без успіху. В десятому тижні погоні перешукано цілу околицю Сінсінаті, де хтось бачив, як бандити перевантажували кілька скорострілів з одного самоходу на другий. Одночасно в Шікаго поліція арештувала ватажка іншої банди, Логлінса, що доконала багато крадіжей, уведень і шантажів, заробляючи на тім коло 50 міл. долярів. Тимчасом американська влада підкинула первісну нагороду за співмання Ділінгера із 25.000 на 50.000 долярів. Із Шікаго повідомляють, що поліційна стежа, зложена з трьох людей, дігнала самоходом авто, в якому находилося четирьох членів банди Ділінгера. Поліцаї хотіли їх арештувати, але бандити добули машинові пістолети і казали піднести руки в гору та машинувати в поле біля гостинця. Поліцаї мусіли послухати, а коли один пробував ставити опір, бандити тяжко його побили. Опісля бандити втікли.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Евген Мальчинський ЧСВВ, родом холмщак, помер у Краснопущі 1. V. ц. р. в 63. році життя. Покійний був довголітнім адміністратором парохій у Львові, Жовкві, Кристинополі і Краснопущі. В. Й. П.!

—o—

Спортові висліди.

МИСТЕЦТВА ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

Львів. Лехія—II. Сокіл 2:0 (1:0).

Звязок зі світом

дає „ДІЛО"

за 5 зол. місячно.

З нових видань.

Олена Пчеляська. СНІДАНІ БОСИХ НІЖОК та інші оповідання. Накладом Відділу Т-ва Взаїмна Поміч Українського Вчительства в Самборі. 1934, ст. 66.

Автора — сільська вчителька зібрала в тій збірці свої нариси з життя малих школярів, за якими має нагоду стежити довгими роками. Прикмета тих нарисів — велика простота та материнське тепло. Від часів оповідань Франка та Степана Ковалева змінилась техніка таких нарисів, хоч неозному може видаватись дивне, як можуть змінятись такі речі в таких простих справах. Бачиш і описуєш, що бачиш, і нівець. Тимчасом виявляється, що найважніше в таких простеньких описах: на чому зупинчаєш свій зір і що це передаєш.

Перший нарис про босі ніжки дітей, що, залишають сліди на снігу, можна би вважати чимсь у роді символічного вступу, хоча авторка не писала його з тією думкою. Всі ці дрібні епізоди щоденного життя у сільській школі і поза нею, за якими слідкує народна вчителька, буцім то дуже відомі, аж ось одного дня запримічує вона їх уперше, йдучи до школи або вертаючись із неї.

Дуже важко змальовувати ворухливі зворушеного серця, щоб не попасти у дешевенький сентиментералізм, коли хочемо до цього додати ще й педагогічну нотку, хочаб яку делікатну! Ось приклад. Описує авторка, як найкращий школяр став найгіршим; аж згодом виявляється, що він працює як наймит у чужій хаті. Ще й господиня йде до вчительки прохати, щоб його виписати зі школи. Вчителька зрозуміла терпіння школяра, взяла його під свою опіку і вівчить свій „образок": „Я провинила й мушу направити зло, яке несвідомо зробила. Але як? Чи вільно мені другі діти карати, а його ні? Чи буловб це справедливо?..." — і кінчить: „Чи забуде він коли кривду, яку я йому зробила?"

Така рефлексія занадто проста, як на літературні нариси. Читач хоче, щоб останній акорд мав у собі тепло справжнього зворушення. Такі акорди находимо в деяких нарисах, як „Весела могила", „Він не вмре", „Поліх волі". Казка про „Боговець-хліба" має потрібні нотки легкої фантазії. Неодному нарисові бракує трохи більше літературної композиції але відомо, що композиція в цього роду творах належить часто від живішого сюжету. Школа, що Видавництво, яким опікується наше вчительство, не полюбе при таких виданнях, щоб мова в них була чиста, літературна. Хоч нагадав в усій збірці вона вище ніж середня (коли брати пересічну моду наших шкільних підручників, усе ще макаронічну!), проте є тут іще сила, зовсім елементарних москалізмів і польонізмів, як „більше чим", зам. більше як, „лучі" зам. промені, проміння, „хрустальних" зам. кришталевий, „опустили школу" зам. покинули, залишили, „пиповник" зам. винуватець, „невмолимий" зам. невблагальний, „зближаєсь (!)" зам. збліжається, „не помагало вживання розчів" зам. не помагало і те, що вживали... „легче о (!) стьоци" зам. па, „хлипання уставало" зам. припиновалось, втихало, „забувало про що ходить (!)" зам. йде, „не йшла як належить" зам. якелія, „перебіг хороби" зам. хід, „средство" зам. засіб, „спосіб поступування (!)" зам. поведінки, „так грішним" зам. таким грішним, „жалаю розігнання на четирі (!) вітри", зам. домагаюсь, щоб розігнали... Все це тільки частина помилок: крім цього і правопис трохи штикульгає „внешністю", „бліше", „цеї" і т. д.

м. р.

З концертової салі.

Леопольд Мінцер, піяніст.

Концерт Леопольда Мінцера можемо зачислити до найгарніших цьогорічного концертового сезону. Мінцер, який здобув собі славу як віртуоз не тільки у краю, але й за границею, заслужився у Львові не також як знаменитий педагог. Програма концерту була дуже ріжнородна і може аж за багата. Ми почули твори 10-ох авторів, почавши від Моцарта та Скарлятті аж до Дебісі та Скрябіна. Одначе в кожний твір концертант умів вжитися, знаходячи в саме ядро твору, та віддати його з великим почуттям стилю. Технічна сторона є вже доведена до вершин досконалости. Найтяжчі технічні проблеми розв'язує з небувалою легкістю. Шкода тільки, що в програмі переважали твори більш технічної натури, а менше було настроєвих та глибших змістом. Бо саме Мінцер прегарно вміє відзеркалювати інтимні настрої, доказом того було Адажіо Моцарта, „Кон мото" в Сонаті Шуберта та Ноктюрн фіс-дур Шопена. Твори Дебісі, повні вишуканої образовости, фасцинували своєю фантазії та нахолювали колоритом. На салі панував ентузіястичний настрій, тож оплескам не було кінця. Концертант був нагороджений до цілої низки дарунків.

І. Приймова.

Дописи.

РОГАТИНЩИНА.

Просвітянські конференції. Дня 16. квітня відбулася культурно-освітня конференція, скликана філією „Просвіти" в Рогатині, на котру запрошено представників усіх місцевих товариств, інтелігенцію та свідоміших міщан. Участь у конференції взяло 27 представників товариств та інтелігенції. Конференцію скликав Виділ філії, щоби дати змогу орієнтувати в культурно-освітній ділянці місцевій інтелігенції та студентству, котрі нарікали, що їх усувають від співпраці. Конференцію отворив голова філії д-р Дмитрів, що виголосив реферат п. н. „Напрямні культурно-освітньої праці". Над рефератом розвелася широка дискусія. Усі бесідники погоджувалися з головними тезами реферату. Представники студентства заявили, що в щирість інтенцій Видіву не вірять, тому від співпраці відмовляються. Одначе не всі студенти погоджувалися зі становищем своїх представників. При філії зорганізовано відчитову секцію, в склад котрої війшли головно члени учительського збору української гімназії. — Дня 22. квітня відбулася повітова освітня конференція, на котру запрошено виділи всіх читалень, сільську інтелігенцію та свідоміших селян. Явилися представники 20 читалень. Голова філії д-р Дмитрів виголосив реферат п. н. „Методи культурно-освітньої праці". Представники читалень здавали звіти з діяльности своїх читалень за останні чотири місяці. Кожна читальня в присутніх на конференції відсвяткувала свято Шевченка. Виділи читалень відбули 112 засідань. Виголошено 37 рефератів. Прочитано 4.676 книжок. Аматорські гуртки відіграли 37 вистав. З забав, вкладів, вистав зібрано 2.668 зол. 68 сот. На конференції порушено багато справ, повязаних з поглибленням освітньої праці по читальнях. Читальні згодилися виріжнити частину своїх залеглостей і є надія, що рогатинська філія зложить до половини травня 500 зол. Матірньому Товариству за відібрані книжки та дружа

Повітове Народне Свято в 120-ліття народин Шевченка. Заходом філії „Просвіти" при співучасті читалень повіту відбулося дня 29. 4. Повітове Народне Свято в 120-ліття народин Т. Шевченка. Програма свята багата та різнородна. Особливо гарно виявили хорові точки хору з Підгородзя. Рідко стрічаємо селянський хор так вишколений та підготовлений. Треба завдячувати це п. Грицаєві, гімн. вчителеві, що не жалував праці, аби довести хор до такого ступня перфекції. Добре співав хор чит. „Просвіти" з Язвя. П. Якимець захопив усіх грою на бандурі. Гарно спричинилася теж мандолінова орхестра Т-ва „Зоря" в Рогатині. На жаль, інтелігенції, з винятком одного священика, майже не було, хоч у Рогатині її доволі багато.

—o—

СПОРТ.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

ВІДЕНЬ. 29. 4. Адміра — Ф. А. Ц. 3:2; Рапід — Гакоах 5:2; Вієнна — Донав 2:0; Вак — Австрія 4:2, Вакер — Спортклюб 2:1; В. А. Ц. — Либертас 5:4

ВІДЕНЬ, 1. 5. Адміра — Вієнна 3:1; Рапід — Донав 8:1; Австрія — Гакоах 5:0; Либертас — Ф. А. Ц. 3:1

Дружини 1. ліги мають розіграти ще по два змагання, так що 13. п. м. мистецтва закінчаться. Мистецтво Відня добула окончено Адміра, яка має вже 32 пункти; другий у табелі Рапід має 27 пунктів і може добути лише 31 пунктів у двох змаганнях, тоєть місце держить дальше Австрія (25 пунктів); 4) Вієнна 23; 5) Ф. А. Ц. 18; 6) В. А. Ц. 18; 7) Ф. Ц. Вак 17; 8) Спортклюб 16; 9) Вакер 16; 10) Гакоах 16; 11) Либертас 15; 12) Донав 13 пунктів. До другої ліги впаде правдоподібно Донав по своєрічній побуті в 1. кляс; на його місце увійде Фаворіттнер А. Ц., мистець II. ліги (знимше: „Герта").

МІЛЯНО. Мистецтва Італії скінчені. Мистецтво добув четвертий раз Ювентус (Торіно) 53 пункти. 2) Амброзіяна (Мілано) 45. 3) Наполі 44; 4) Больонія 42 і т. д.

ЛЬОНДОН. Мистецтво I. ліги добув Арсенал (Льондон); до другої ліги спадають Шефільд Юнайтед і Ньюкастль Юнайтед.

—o—

Нові книжки й журнали.

РІДНА МОВА, ч. 5. Зміст: І. Огієнко: Надзвичайська еміграція й рідна мова. Є. Грицак: Українська мова в сучасній школі. І. Огієнко: Шевченкова мова: І. Шевченкова графіка. І. Дощенк: Румунські слова в українській мові на Буковині. Ф. Коковський: Назви сіл у Свидничині в XV столітті. Й. Шемаєй: Прислівники на -о, -е в українській мові. С. Шелухин, Р. Завалович, І. Кр-ч, о. Ю. Київ, Т. Олесіюк: Окремі замітки про українську мову. Життя слів. Чистота й правильність української мови, відповідь на запитання наших Читачів. Мова наших видань („Баран і вівці" С. Гординського) Я. Рудницький: Музичний словник. Українська мова в „Записках" ВУАН. Чеський голос про „Різну Мову". Дописи Прихильників рідної мови. Розділ для самоуків і дітей: Початкова Граматика укр. літературної мови.

УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЯТЕЛІСТ, місячник. Рік X. ч. 3—4 за березень-квітень 1934. (Адреса: Wien XVIII, Gersthoferstr. 138/8.). Зміст: † Володимир Кипріян. — М. Секретар: Пропам'ятні марки. — В. Кипріян: Півнична памятка. — Генеральні Збори Союзу Філателістів України у Бердичеві. — А. Лішка: Філят. спомини з України. — Л. Кальмус: З історії пошти в Галичині й Буковині. — Нові марки. — Дрібні вісти. — Критика й бібліографія.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича Бережани:

4. V. Чумаки.
5. V. Ельга.
6. V. Сонце руїни.
7. V. Наша парада.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 4. V. год. 7:30 веч. „Гонаріяш" Абон. неважний.

Субота, 5. V. год. 7:30 веч. премієра „Фонсеве весілля" комедія Рушковського. Абон. 19.

Театр Різнородностей.

Пятниця, 4. V. год. 7:30 веч. цінн найвищі „Родина" Абон. 12.

Субота, 5. V. год. 7:30 веч. „Кар'єра Густава Лебреша" Абон. 18.

Кіна.

АПОЛЬО: „Ордонанс" (на осн. Мопасана, реж. Тужанського).

АТЛЯНТИК: „Отаман Анненків" (фільм в російській мові).

ВАНДА: „Везика квітка".

КАСІНО: „Королева Христина" (Ґрета Гарбо).

КОЛІСЕЙ: „Любка з кабарету", ревія „Це мені вистане".

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Бадь більш ніжечок" (із Містенгет), Барту в Польні.

МАРУСЕНЬКА: „Чібі" (віденська комедія), ревія „Травень, літо, травка!"

МІРАЖ: „Ясноволоса ірія" (Ліліана Гервей, Анрі Гара).

МУЗА: „Сховайте ваші смутки" (Лорель і Гарді).

ПАЛЯС: „Нетаюбна ніч"

ПАН: „Затроєні душі" та ревія.

ПАСАЖ: „Липарі степу", „Що може Париж?"

СВІТ: „Пожежа над Волгою".

СОНЦЕ: „Королівський любко", ревія „Катаринка в сонці".

СТИЛЕВЕ: „Дайте мені чоловіка!" (Анні Ондра), ревія „З усього серця".

ХІМЕРА: „Ніч кохання" Джозе Мохіка.

УПХА: „Дама й боксер", ревія „Вуха до гори!"

Закордонне радіо.

Пятниця, 4. травня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 21·30, 22·15 Концерт. **Кошиці** (269,5) 16·30 Концерт військової орхестри Лятті (1807) 17·25 Спів. **Атльона** (531) 19·50, 20·45 Спів, 22·40 Флят. **Білгород** (439,8) 16·00 Пісеньки, 17·00 Популярні мельодії, 20·00 Вок. рестталь із Загреба (Слабін, меццосопран). **Ковно** (1935) 20·20 Спів. **Берлін** (356.7) 12·00, 16·00 Концерт, 19·15 Регерові твори. **Кенігсвустергавзен** (1571) 9·00 Нар. пісні, 18·00 Камер. музика, 19·00 „Поворот до природи" нар. пісні. **Кельн** (455,9) 12·00 Концерт пійськ. орхестри, 19·00 Веселий музик.-вок. вечір. **Мінхен** (535,4) 20·15 Концерт із нагоди 60. роковин Пфіцнера (двн. композитор). **Мілано** (368,6) 11·30 Квінтет, 20·45 Кам. концерт. **Рим** (430.8) 15·00 Легка музика, 17·00 Вок. інстр. концерт, 20·45 „Сумерки богів" оп. Вагнера.

Субота, 5. травня 1934.

Давентрі (1500) 20·20 „Приватне життя Дон Хуана" репортаж із фільми кирібні Імп. Студіос при участі Фербенкса. **Відень** (506,8) 19·45 Тирольські мельодії, **Братислава** (298.8) 12·35 Концерт, 16·50 Вертеп, **Мор. Острава** (259,1) 16·05 Концерт. **Прага** (470,2) 19·00 „Бранденбуржії-пі в Чехії" оп. Сметани, **Париж** (1649) 20·00 Легка музика, солісти. **Білгород** (439.8) 14·00 Популярні мельодії, 16·30, 21·00 Спів, 20·00 Весела авдиція. **Берлін** (356,7) 16·00 Популярна музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12·10 Травень у пісні, **Лайпціг** (382.2) 20·10 „Бокаччіо" оп. Суппе. **Мінхен** (405,4) 17·30 Пфіцнерові пісні, 20·10 Веселий вечір. **Штутгарт** (522,6) 19·30, 20·15 Нар. музика. **Стокгольм** (426,1) 16·00 Популярна музика, спів, **Мілано** (368,6) 13·05 Тріо, 20·55 „Манон Леско" оп. Пуччіні. **Рим** (420,8) 17·10 Легка музика, 20·45 Концерт.

Львівське радіо.

Пятниця, 4. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 11·40 Огляд преси, 11·57 Сигнал часу, 12·05, 12·33 Популярна музика з гр. плит, 15·05 Збіжжева біржа, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Легка музика, пісеньки, 16·20 Муз. загадки, 16·35 Концерт оравського хору, 17·00 Скрипковий рестталь у супр. фортепіяну, 17·30 Відчит про Красінського, 17·50 Горожансько-держ. виховання в нових програмах нар. школи та гімназії, 18·10 Муз. авдиція, 18·40 Легка музика, 18·53 Театр. фейлетон, 19·05 Вечірка, 19·25 Актуальний фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сіґнал часу, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Фейл. „На літературному фронті", 20·15 Муз. бадячка, 20·30 Трансм. зі Стокгольму: Міжнар. концерт шведської музики, 21·30 Симф. концерт, 22·40, 23·05 Танкова музика.

Субота, 5. травня 1934.

7·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Джазовий концерт, 15·10 Господарські вістки, 15·40 Авд. для хорів, концерт садьонової орхестри, 16·20 Лекція фр. мови, 16·35 Скрипковий концерт славного скрипака Кальовського в супр. фортепіяну, 16·50 Джезова музика, спів, 17·15 Відчит про Новиця, 17·35 Репортаж, 19·03 Гр. плит. 19·15 Всячина, 19·25 Пісні, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сіґнал часу, 20·00 Шопенівський концерт, 20·35 Почт. тех. скринька, 20·50 Легка музика, спів, 21·50 Спів. рестталь у супр. фортепіяну, 22·20 Легка музика садьонової орхестри, спів, 23·05 Легка музика з гр. плит.

ОПОВІСТКИ

Замісць щирої подяки Всім за пасканну участь у похоронах сестри, бл. п. Іванни Вітковицької складають на Рідну Школу 50 зол. **Сестри і брат.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ГОДИННИКИ напрямає прецезійно й дешево **Домбровський і Розважевський.** Львів, Академічна 2. (З провінції просимо поштою). 73/53 10—10

ПАНСІОН „АННА" В КОСОВІ поручає сонячні кімнати, першорядна кухня. Ціни дуже приступні. 1481 3—10

ФРОНТОВА кімната мебльована, 2 вікна, видна і тепла, особі на стаціонарну до винайму. Вул. Винницького 31. 1502 3-3

ОГОЛОШЕННЯ

Пасічники!

Загальні Збори Кооперативи „Рій".

Дня 10. травня 1934. в салі Бюра Посередництва Праці, Львів, Ринок ч. 10, II поверх (галерія на право) в год. 10-ій передполудньом відбудуться Загальні Збори Кооперативи „Рій" з таким порядком нарад:

1) Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів.
2) Звіт з діяльности кооперативи за діловий рік 1933.
3) Затвердження більансу.
4) Розділ чистого зиску.
5) Вибір Надзірної Ради на 3-літню каденцію.
6) Внески і завити.

На випадок, коли не буде вимаганої статутом скількости членів, Загальні Збори відбудуться без огляду на скількість — годину пізніше, себто в годині 11-ій. **Надзірна Рада.**

Слухайте родичі! Радійте діти

Вже вийшла І. частина оповідань з історії України пера Антона Лотоцького п. з.

„Було колись на Україні"

Вісту й ілюстрацій зладив арт. маляр П. Андрусів.

Перша частина обіймає найдавніші часи історії України. Оповідання написані дуже легко та гарно. Книжечка призначена для дітей і молоді, але з приємністю і пожитком прочитає й старший.

Ціна за примірник 70 сот., з портом 85 сот. Десять примірників з портом коштує тільки 6·50 зол. —

Замовляти з одночасною висилкою грошей на грошевих переказах по адресі:

„НАШ ПРИЯТЕЛЬ"
Львів, ул. Сикстуська 39 а.

або краще почтовими складанками число конта 504.104. 1507 1—5

КІНО ч. 69—70 вже в розпродажі

Прецікавий зміст — багато ілюстрацій.

Ціна тільки 25 сотиків

Адреса: „КІНО" — Львів, вул. Бляхарська ч. 8. І. п.

DerTag

Великий національний часопис у Німеччині

Показові числа даром висилає

Verlag Scherl, Berlin SW 68

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3.— зол., з почт. пересилкою 3.50 зол.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і новинках . „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 350·—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250·—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130·—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 116 (13.661). Львів, неділя 6. травня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00 „, Піврічно 30·00 „, Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Восьма премія
для точних передплатників „Діла".
ЯМНЕ. Одномісячний побут
з окремою кімнатою і повним знаменитим утриманням — у пансіоні „ВЕСЕЛКА" в Ямнім коло Яремча, в чудесних гуцульських горах.

Закарпатська Україна дістане автономію.

В Ужгороді м'ін. Бенеш виголосив 3. ц. м. велику промову, в якій обговорив справу Закарпатської України. Боротьба Закарпатської України за своє національне визволення — говорив він — знайшла епільог у прилученні цього краю як автономічної території до Чехословаччини. Чехословаччина в кожному випадку виповнить свої зобовязання супроти Закарпатської України, однак не допустить до ніякої ревізії Міз. Бенеш запевнів надання Закарпат. Україні автономії вже в найближчому часі.

—o—

Протиукраїнська пропаґанда у жидівській пресі в Анґлії.

(Власна кореспонденція з Лондону.)

„Джуіш Кронікл" з 20. квітня подає у своїй кореспонденції з Польщі між іншим таке: „Протижидівська кампанія росте в силу та з цілого краю повідомляють про всякі насильства. Повідомляють також, що українці у підльвівських селах у Східній Галичині відновили протижидівські бойкоти та повели нову терористичну акцію. В Сасові, у Східній Галичині, вибухла бомба в клюбі Організації Ревізіоністичної Молоді. Будинок знищений. Поліція дошукується за злочинцями. Про сильний протижидівський бойкот повідомляють також з польського Горішнього Шлеську. В деяких випадках покупцям не дозволили заходити до жидівських крамниць..."

Далі в статті говориться також про інші випадки бойкоту жидів на терені Польщі, про засинування „польської нації-партії" та про її симпатію до Гітлера і його системи.

Нові українські кооперативи.

Рішенням Дирекції РСУК з дня 16. квітня ц. р. прийнято в члени Т-ва такі кооперативи: 1) Господ.-кред. т-во „Стрипа" Плотича Вел. (пов. Бережани); 2) „Українська Райфайзенка", шапл.-кред. кооп. Костільники (пов. Бучач); 3) „Згода", кооп. Смільниця (пов. Добромиль); 4) „Українська Райфайзенка", кооп. Білоголови (пов. Збараж); 5) „Праця", кооп. Лани Польські (пов. Камінка Струм.); 6) „Добробут", шевська кооп. з обм. відп. Степань (пов. Костопіль); 7) „Каса Стефчика", кооп. з відп. необм. Коритів (пов. Рівне); 8) Госп.-спож. с-ка „Згода", кооп. Татари; 9) „Єдність", кооп. Фельштин (пов. Самбір); 10) Госп.-спож. с-ка „Надія", кооп. Нижнів (пов. Товмач); 11) „Любов", кооп. з обм. відпов.. Мякуш Новий; 12) „Український Народній Дім", кооп.. Ярослав (пов. Ярослав).

Рішенням Дирекції РСУК прийнято в члени Товариства дня 30. квітня 1934 кооперативи: 1) „Правда", господарсько-спожнича кооператива з обмеженою відповідальністю Полиничі (пов. Ярослав).

Яйця на еспанській границі.

З кінцем минулого місяця здержали на еспанській границі 152 ваґони яєць, вивезених з Польщі, в цьому 6 ваґонів яєць української кооперації. До цього часу Еспанія не ставила ніяких перешкод для ввозу яєць і щойно з цим моментом перейшла на континґенти ввозу з кожної держави. У Варшаві відбулася нарада усіх яєчних експортерів та представників торговельних палат і міністрів, зацікавлених тою еспанською подією і на цій нараді ухвалено: негайно вислати до Еспанії двох представників зпоміж яєчних експортерів. Одним із цих представників визначили директора Центросоюзу п. Ю. Шепаровича. В останній хвилині довідуємося, що частину задержаних на еспанській границі яєць треба було передати до холодільні (в цім три ваґони української кооперації — Рогатин, Борщів, Збараж), решту ваґонів перепустили через границю.

Папа про небезпеки, які грозять вірі.

Як повідомляють з Ватикану, в консисторській салі прочитано 21. м. м. в тайні папи декрет про канонізацію місіонаря Піетра Ромата Роге. В церемонії взяли участь колегія кардиналів, патріярхи, епископи та багато інших достойників. На промову о. Станбета відповів св. Отець промовою, в якій вказав на великі небезпеки, що грозять нині християнській вірі. Тому треба її всіми засобами боронити. Вирінули сильні ворожі течії, що проявляються навіть в новому поганстві, яке навзято виступає проти церкви, доходячи інколи до абсурду. Дальша загроза виявляється у відступництві від католицької церкви. Віра, основа всякого християнського життя, виставлена на небезпеку. Вірні мусять стояти на сторожі, боронити віри й молитися до Всемогучого, щоби віра не згасла в серцях людей.

Боротьба з невдоволеними в Німеччині.

БЕРЛІН, 4. 5. ПАТ. У травні розвине міністерство пропаганди широку акцію проти невдоволених політикою уряду. З тієї метою по цілій Німеччині відбудеться низка віч, на яких промовці виступатимуть проти легковажників і опозиціонерів уряду.

Холодник на масло по 1 зол.
продає фірма
О. ОНИСЬКО, СКЛАД ПОРЦЕЛЯНИ.
513 Львів, Галицька ч. 20.

ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
О. ЛЕВИЦЬКА і С-ка
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 502-881.
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елеґант" терпентин.
Пасту до взуття „Елеґант" воскову
Пасту до підлоги „французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазелїну до шкіри
Синку до білля
1397 помадкову і коронову 7—?
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську.

Азія для азіятів!

Японсько-китайський фронт проти білих визискувачів.

Львів, 4. травня 1934.

І знову очі цілого міжнародньо-політичного світа звернені на Далекий Схід, знову у кабінетах найвідповідальніших керманичів великих і малих держав Европи й Америки йдуть наради над центральною міжнародньою проблемою — проблемою Далекого Сходу. Вчергі знову — ініціятива розвитку далекосхідних подій, які у свій крутіж силоміць втягають буквально всі важніші міжнародні справи обох півкуль землі, вийшла від Японії та надалі спочиває в її руках.

Коли на ці теми була останній раз мова на цьому місці, ми звертали увагу, з якою залізною послідовністю реалізує Японія свій, виготовлений до детайлів, плян поширення своїх політичних і господарських впливів на азійському суходолі. Надзвичайне передумання всіх можливих подробиць того ґіґантського пляну проявляється від довгих літ у тактичних ходах, яких справжнє значіння виявлялося щойно згодом, з історичної перспективи. Так напр. усім нині відомо, що голосна у свій час на весь світ диверсія японської военної фльоти у Шанґаю, з бомбардуванням міста і подібними трагічними наслідками, була лише тактичним маневром, що відвертав увагу Китаю та европейських держав від подій у Манджурії. Так само нині всі здають собі справу, що жарти чи навіть кепкування американських і французьких часописів з приводу реституції монархії у Манджурії та інтронізації цісаря Пу-І, — було доказом великої примітивности тої преси: бо відновлення ґранд-манджурської династії було

Д-р Дарія Лежогубська Чубатова
лікарка
упокоїлася в Бозі по довгій і тяжкій недузі, прийнявши Найсв. Тайни, в ночі з 3. на 4. травня 1934 р. в 38 році життя. — Похорони відбудуться в суботу 5-го травня в год. 3. попол з дому жалоби при вул. Глибокій ч 4. на Личаківський цвинтар до родинної гробниці. — На той сумний обряд запрошуюрь кревних друзів та всіх побожних християн горем прибиті
МУЖ. МАТИ і СЕСТРА
Заупокійне Богослужение — відправиться в архикатедральній церкві св Юра в суботу, 12. ц. м. в год. 8 рано. 1516 1—1

знаменитим японським тактично-політичним ходом, який викликав найприхильніші настрої у т. зв. внутрішній Монголії та в північному і навіть середньому Китаю. Вкінці — похід Японії у Манджурії та її експансія в напрямку Сибіру викликував назовні вражіння, що річ іде тише за опанування географічно найближчих теренів для кольонізації надвишкою населення та збуту промислових товарів. Тимчасом японські державні дячі та національні ідеольоги ніколи не забували про провідну місію свого народу: витворювати і кристалізувати паназійський рух, станути на його чолі і здійснювати велике гасло „Азія для азіятів"!

Кілька днів тому Японія голосно пригадала те гасло цілому світові. Появилася півофіціяльна деклярація японського уряду, що Японія вважає своїм обовязком опікуватися Китаєм та боронити його перед чужинецьким визиском. Конкретно Японія заповіла, що не допустить до того, щоби Зл. Держави давали Китаєві позичку та постачали зброю в заміну — очевидно — за дальші політично-господарські концесії.

Така заява викликала — річ ясна — величезний шум в американській та европейській пресі: адже політика т.зв. „отверлих дверей" у Китаю була основою величезних матеріяльних інвестицій Сполучених Держав і европейських великодержав на азійському далеко-східньому суходолі і — ще більших зисків. Боротьба за т. зв. концесії і їх екстериторіяльний характер, облудна „оборона" Китаю перед „імперіялізмом" Японії, всі міжнародні комісії Ліги Націй, делеговані на Далекий Схід для „розслідування" тамошніх відносин та відоме останне становище Ліги Націй, яке довело до висупу Японії з женевської установи, — все те було і є лише покришкою для своїх власних, американських і европейських, наскрізь егоістичних матеріяльних інтересів. Ідилічна гармонія, що вязала всіх чужинецьких взаємних ворогів на терені Китаю, полягала на солідарності хижаків, що ділили між собою китайську шкуру. Аж ось настає сумерк тих знаменитих інтересів і тої солідарности експльоататорів.

Передовсім дозріла думка, що потурати деяким великодержавам, черпати соки з Китаю і завдяки ним скріплятися, — це дуже обосічна і ризикована справа. Цю правду шораз краще розуміє передовсім Англія щодо двох „партнерів": Сполучених Держав і Росії. І тому Англія нині отверто признає, що помилкою було приєднуватися до становища Ліги Націй проти Японії, і тому теж нині приймає японську заяву не тільки стримано, але навіть — прихильно. Перспектива розбити московсько-совітського великана саме через його погром на азійському суходолі, стає для Англії надто принадливою, щоби ангажуватися в протияпонській акції — для гарних американських очей. Франція має клопіт з кризою державного устрою та банкрутством версайської політ. системи в Европі. Італія і Німеччина переживають період національного відродження і закріплювання свого великодержавницького престіжу в Европі. Кон'юнктура для Японії просто вимрійна.

Очевидно, Сполучені Держави обурені японською заявою і — грозять. Але від погроз до діла велика дорога. У даному випадку тим важча справа, що річ іде про „оборону" партнера, який найменше тужить до такої оборони. Вправді представник Китаю у Лізі Націй громи кидав на Японію і мабуть дальше Китай кричатиме про японське насильство, але нема ніякого сумніву, що Китай і Японія найдуть далеко швидше спільну мову, ніж Китай і Америка, чи Китай і Европа. Важко теж Сполученим Державам вокати з Японією за те, що вони самі давно вже проголосили у відношенні до себе: бо чим є гірше гасло „Азія для азіятів" від гасла „Америка для американців", яке є каноном усіх америк. політиків і патріотів?

Якщо правдою є, що вже існує тихе таємне порозуміння між Японією і Китаєм, звернене не проти Спол. Держав, Франції і Совітів, то японська заява є проголошенням початку нової епохи в азійсько-европейських відносинах. „Азія для азіятів" не означує ще мітичної „жовтої небезпеки" для Европи. Зате передовсім означає викинення з Азії тих европейських пришельців, які загарбали азійський край і не лише експльоатують його безмірні богацтва, але й затроюють його населення імпортованими ідеями. А тому, що це викинення не може пройти „мирним" шляхом, а на 1 місці між ворогами прочищення азійського грунту є совітська Московщина, — ми, українці, можемо лише витати гасло „Азія для азіятів".

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
22/48

Торговельна війна Англії з Японією.

ЛЬОНДОН, 4. 5. ПАТ. Міністр торговлі Рансімен передав японському амбасадорові в Льондоні „супровідний меморіял", (ед мемовр) гимаючи відповіди до трьох днів, коли Японія рішиться вести офіційні торговельні переговори з Англією на загально-світовій основі. Колиж Японія відмовиться від переговорів на тій основі, тоді Рансімен оголосить в парляменті оборонні мита та контингенти на японські товари. Кошти ґеати зменшили би японську торговлю, бо англійські кольонії в Азії, Африці та острови на Тихому Океані ввозять дуже багато японських товарів. Таким чином дійшло би до торговельної війни Англії з Японією.

СССР благає Францію.

ПАРИЖ, 4. 5. ПАТ. Радник більшовицької амбасади в Парижі Розенберг відвідав мін. Барту негайно після його повороту до Парижа і обговорював приступлення СССР до Ліги Націй. Щоденник „Левр" пише, що Розенберг обговорював теж японську декларацію про напрямні політики Японії в Китаю і на Далекому Сході. Французькі політичні кола живо обговорюють хід нарад японського міністра закордонних справ з президентом китайської республики в присутности німецького генерала фон Секта. При тій нагоді політичні кола Европи згадують, що між Японією і Німеччиною існує тайний союз проти СССР.

—o—

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 6. ТРАВНЯ 1934.

Д-Р ВАСИЛЬ ВИТВИЦЬКИЙ. 4)

Українські впливи у Шопена.

(Докінчення.)

Перетворювання народніх мельодій. — Роля мельодики.

Усіх композицій, що носять назву мазурків, написав Шопен понад 50; крім того мазурками є також багато мельодій розсіяних по ріжних його творах напр. у сольових піснях. На перший погляд роблять мазурки Шопена вражіння, що в їх основу лягли найавтентичніші народні мазуркові мельодії. Але це тільки так здається. Бо коли схочемо знайти оригінали мельодій Шопенових мазурків, то побачимо, що то не легка справа. Переконуємось про це із спеціяльної праці п. Г. Віндакевичової п. з. „Взори польської народньої музики в мазурках Шопена" (справ. Акад. Наук в Кракові 1926). Авторка, після найдокладніших розшуків і дослідів, знайшла дуже мало польських народніх мазурків у „мазурках" Шопена.

Отже не гармонізація і не опрацювання оригінальних народніх мельодій було метою Шопена. Відношення артистичної музики до народньої поставив Шопен на інших основах і і сягнув у неї глибше не тільки від своїх сучасників, але й від пілих генерацій пізніших композиторів. Недурно признавався Едвард Ґріґ, що Шопен навчив його „писати по-польськи". На чому-ж полягала „людовість" Шопенової музики? Лежала вона поперше у наскрізь свобідному користуванні з народніх мельодій, у їх перетворюванні, по друге і то головно у перебранні найбільше характеристичних рис народньої музики. Питомі народній музиці елементи ритміки, мельодики й гармоніки і права її форми вніс Шопен у засоби своєї композиторської техніки. Не займався записуванням пісень і не присвячувався спеціяльним студіям — та геніяльним відчуттям переняв характеристичні прикмети народньої музики і при їх помочі створив свою індивідуальну музичну мову.

І коли ми хочемо досліджувати, як далеко сягають українські народні впливи у музиці Шопена, то ствердивши мельодичні повторення, мусимо взяти під увагу чи — і які складники нашої пісні ввійшли у композиторські засоби Шопена.

Як найближчу річ, яку слід би підмітити, це багатство і ріжноманітність Шопенових мелодій. У їх ритміку ввійшов перш за все наскрізь оригінальний і сильний ритм польської танкової музики. Одначе там, де над ритмічним елементом бере верх мельодичний, там мусіли поділати українські впливи. Їх добачуємо вже у самому характері Шопенових мельодій, у їх мягкості і співучости, так само у перевазі мінору. Зокрема пробивається, як одна з основних і глибоких стичностей між українською народньою музикою і творчістю Шопена, багатство орнаментики та її велике значіння й вага для мельодики. У наших думах, у співі, інструментальному супроводі та великому числі інших народніх мельодій орнаменти сповняють дуже важну ролю і часто є наче засобами змін, подібно до варіяційної техніки в артистичній музиці.

У Шопена орнамент має таке велике значіння, що навіть не можна його вважати за прикрасу; він належить органічно до мельодії і творить її важну складову частину. Як це виказують найновіші досліди над Шопеновою музикою, ведені на стислих наукових основах, орнаментальна мельодика є найхарактеристичнішою і найзвичайнішою постаттю мельодики Шопена (гл. Броніслава Вуйцік-Кевпрулян „Мельодика Шопена", Львів 1930). Дуже цікаве те, що саме у ноктюрнах Шопена, у тому роді його творчости, де запримічуємо може найбільше мельодичних повторень за нашою музикою, саме в них орнаментика якнайбільше прикладена.

Українські впливи завважили на тому, що Шопен уживав найріжнородніші форми т. зв. церковних тонацій. Свій архаїчний характер завдячує українська народня музика перш усього старим ладам, відмінним від дурових і мольових тонацій. Ясна річ, що за деякими ознаками даних ладів напр. квартою лідійською, що була у польській музиці, — не мусів Шопен шукати аж в українській музиці. Одначе українська вплинула на нього тими описами, які у польській народній музиці не переховались. Польська народня музика, як ближча заходові і податливіша на його впливи, не відзначається таким багатством і ріжноманітністю давніх тональних систем як українська.

При порівнянні музики Шопена з українською народньою піснею мусимо підкреслити — окрім згаданих — ще одну важну рису: Шопен переняв у склад своїх гармонічних засобів, питомі для нашої пісні модуляції. Всуперед загально прийнятому поглядові, що народня музика оминає переходів з одної тонації в другу, українська народня музика відзначається саме багатством модулюючих вихилів і модуляцій. Між ними на перший плян виступає вихил або перехід до рівнобіжної тонації, через що постає незвичайно цікава сполука двох відмінних характером тонацій. Микола Лисенко писав у листі до Ф. Колесси: „В українській пісні я смакую оригінальний сумішок мажора з мінором". Слід додати, що українська народня пісня не є виключно одноголосна; нарід співає її дуже часто із т. зв. підголосками, при яких помочі основи народньої гармоніки можна дуже точно означити.

Яким робом і в якій мірі вплинула українська народня пісня на витворення музичної мови Шопена, це питання, яке можна остаточно висвітлити щойно після підготовчих студій. Треба студій перш усього з обсягу української музичної етнографії; треба також спеціяльних праць про Шопенову творчість, яких досі маємо ще дуже небагато.

Сьогодні стверджуємо, що українські впливи у Шопена існують понад усякий сумнів. Приходимо також до переконання, що роля цих впливів не була підрядна. А коли візьмемо під увагу те, що в історії музики XIX. в. творчість Шопена завважила дуже сильно, що вплинула на багатьох визначних композиторів і стала однією з підстав, з яких виростала новочасна музика — бачимо, що факт ствердження українських впливів у Шопена має для нас не мале значіння. Бачимо, як наш нарід вносив посередньо ріжні цінности у скарбницю загальної музичної культури.

Перемишль, січень 1934.

—o—

У повені проєктів.

Спроба синтези і критики думок економічних статтей, надісланих на конкурс „Діла".

II.

Наш нарід, зокрема наша інтелігенція найшлася після війни в зовсім інших умовинах, ніж була до війни. Життєва конечність наказує найти вміння і в тих обставинах жити та дорабляться. Одна із учасників конкурсу оповідає у своїй статті, як то по розділі церкви від держави у Франції після революції духовенство, позбавлене джерел доходу, почало „промишляти". Воно — не маючи капіталів — розбудувало численні варстати, де виробляло предмети щоденного вжитку і швидко збогатилось. Той сам автор згадує про одного російського емігранта, який у 1922 р., маючи 10 дол. майна, почав у Львові виробляти лапки на миші. За рік він хотів уже за нів уділу 1000 долярів!

Слушно кажуть, що в нас не треба їхати нівкуди, бо в краю є ціла маса ріжних можливостей, які можуть дати хліб і то добрий хліб. Для малого продукційного варстату — а ці мають тепер більше право існування, ніж великі фабрики — не треба багато грошей. Для фабрикації гузиків, які купуємо в чужинців, треба — як каже той чи інший автор конкурсових статтей — бляхи або рога і машини до витискання, до багетів треба ясеня і гострого ножа, до виробу чоколяди — какао і цукру, а до мармоляди — яблок, винарг з цукрових буряків і кітла. З річей, що на перший погляд не представляють вартости, створити можна поважні варстати праці (ріг — виріб гребенів, щітина — щітки, кости — костяна мука, пісок і рівь — цементові дахівки, бетонія тощо). Проєктів в авторів статтей багато, хоч самі вони ні на одному з них не збогатились. Та чи ъ'дбирає їм це моральне право „радити"? Ні, такий гострий критерій був би тут не на місці. Є й такі, що може й не збогатились, але живуть і то добре живуть із того, що іншим радять, а є такі, що під літ займаються іншим ділом, проте думають і завважують те, чого інші не добачують.

Ми нарід у 80 відс. хліборобський і тому не диво, що автори проєктів здебільша посвячують свою увагу сільсько-господарській продукції і вибирають село та його інтереси як вихідну точку для своїх міркувань. Село продукує і село має свої потреби. Продукує село ще здебільша так, як продукувало колись за давних часів і для усунення цієї відсталости треба ще багато працювати. Інтензифікація сільського господарства — це точка, що вже від літ увійшла в нашу господарську програму і діло посувається вперед. Багато авторів звертає увагу на городництво, садівництво, бджільництво, дріб, кріликів, рибні стави, тощо.

На плекання ярин — кажуть деякі автори — в нас рішуче за мало звертають уваги. А скільки можна заробити, коли її в час і по справедливій ціні достарчити до міських мешканъ, літом у свіжому виді, а в зимі сушену і квашену. Чи мало заробили фабрики яринних консерв?

Та тим входимо в ділянку збуту і перерібки сільс.-господарських продуктів. Один з конкурсовців обчисляє, що наші хлібороби видають річно на свої потреби біля 200 міл. зол. Збувають ці гроші шляхом продажі своїх продуктів, головно збіжа (около 100 міл. зол.). Коли б тільки збут збіжа переходив через наші руки, впало б у нас безробіття дуже сильно. А додаймо перерібку збіжа (млинарство, крупарство, пекарні, тощо). Сам Львів спроваджує 75 пр. муки з поважальських млинів! Тому не диво, що є такі, які гадають, що вже само зорґанізування збуту і перерібки продуктів нашого селянства, поставило б нас повністю за ноги. Вони радять творити в першу чергу окрему збутову кооперацію» окремо від споживчої хоч при спільному центрі. (Центросоюз).

Збут і перерібка торкається також інших продуктів. Бо мало вибирати „оптимальні цифри", вартости, що їх у найкращих обставинах добути можна в році: 1 морг саду зі 100 щепами дає стільки прибутку, що 25 моргів поля. Важне коли він дає цей прибуток? Дає — коли овочі зуміємо збути по ціні справедливій, або подбаємо про їх перерібку. Мармоляди, овочеві вина і консерви — ось те, про що слід подумати. Є ще боровики й інші лісні ягоди, є гриби — велика, для себе окрема ділянка.

Кількох авторів, роздумуючи над поліпшенням нашої матеріяльної долі, повертає думками до прадідного бжільництва, доказуючи цифрами „як на долоні" його велику прибутковість. Це тим більше, що збут тут легкий, попит великий і збувається, що навіть котрийсь наш Пол. Союз Кооператив на його збуті збогатиться. А чи в добавок не можемо виробляти меду до пива? Це не гарно.

Залюбки говорить дехто про кріликів. І плодяться вони швидко! м'ясо з них добре, а добрий хавч для мас — це здобуток нації. Найпоширше вживання кріликів на простирало з обох боків, то не краще найбільш панської ковдри — заявляє один автор із Закарпаття. Зрештою чи не треба нам капелюхів? Чи не слід би здобутись на різку фабрику артикулів, що їх уві восьмо? Такі і тим подібні запити дивляться на нас з чорних рядків проєктодавців. Ми взагалі — мовляв — господарські примітиви: достарчаємо сирівець і відкуповуємо його за солені гроші в переробленому виді. Тому не тільки з браку великих матеріяльних засобів, але перш усього для збереження важної для покупної сили нашого села бази сирівців — якою є сільс. господарство — лише інж. Ш. — не можемо зовсім від цього сільс. господарства відділитись. Мусимо звести наше промисловування головно до перерібки сільс.-господарських продуктів.

З ділянок, що торкаються нашого села і що їх порушують конкурсовці, згадаємо ще рибні стави, насінництво і мясарство.

Двох авторів спинюється біля справи плекання риб. Багато — мовляв — наших селян має мочариські сіножати. Сіна там мало і тому з користю можнаб там завести рибчі садзанки чи стави. Очевидно, що й відповідну продаж риб треба би відтак зорганізувати, а зглядом використати теж інші можливости (консерви, вудження, сушення і соління, виріб технічних продуктів, як: клей, рибна мука і т. ін.).

Про насінництво пише добрий фахівець. Він пропонує заложити при помочі п. Тихого зразкове господарство 400—600 моргове, для плекання добірного насіння. Збут запевнений, а стандаризований матеріял можнаб навіть експортувати. Автор подав рисункову схему, в якій докладно представив організацію українського насінництва.

У справі мясарень і масарень забирає голос 2-х авторів. „Масарський чоловник" доказує цифрами кілько самі кооперативи збувають мясних виробів і кілько людей найшло би працю, коли би розсіяли по краю добре зорганізовані мясарні і масарні. Другий автор, вікзуючи на широке поле діляння для наших мясарень, бо кликується на розпорядок (Дн. зак. 32 поз. 280 з 29. III. 1933) про різні а правом монополю признаним громалі, яка поставить різню, відповідно до вимог цього розпорядку. Добре поставлена різня — пише він — булаб певним джерелом доходів для громади. Експльоатацію її моглаб громада уступити спілці за кільканайцять чи кількасесятьтім контрактом. Холодільня, потрібна до цього, моглаб відлаватя рівночасно службу молочарській справі.

Ось те все, що дотичить села і промислу збудованого на базі сільських сирівців. Та проєктодавці не забувають і за місто, за фінанси, за нове виховання і за організаційну верхушку. Про це іншим разом.

В. Несторович.

Поминальне Богослуження
за бл. п.
Івана Матіїва візитатора шкіл
відправиться в неділю, 6. травня 1934 р. в год. 12. в полудне в Успенській Церкві у Львові, на яке запрошує
РІДНЯ.

Нова шпигунська афера у Франції.

ПАРИЖ, 4. 5. ПАТ. Влада арештувала Станислава Кравса під замітом шпигунства. Арештований признався до вини і виявив прізвище свого спільника Фрожета з Бельфору. Слідство виявило, що минулого року появилися в пресі оповістки якогось Творита, який пробіцював позички старшинам і державним урядовцям на догідних умовинах. Влада зацікавилася цими оповістками і виявила, що Творит покинув Париж та переїхав до Амстердаму і туди мандрувала з ним кореспонденція та зголошення. Тоді до Творита зголосився один французький старшина і продав йому деякі документи, повідомивши заздалегідь французьку владу. Таким чином поліція арештувала німецького шпигуна.

—o—

Вибори до міської ради у Львові.

ПОДІЛ М. ЛЬВОВА НА ВИБОРЧІ ОКРУГИ.

У четвер, 3. травня ц. р. склалася головна виборча комісія на м. Львів. Предсідником головної виборчої комісії є нотар Бейнарович, а його заступником радник окружного суду Млинарський. До складу комісії входять ще 4 члени і 4 їхні заступники.

Головна виборча комісія поділила Львів на 20 виборчих округ. Кожну виборчу округу поділила на 3 до 8 обводових районових комісій голосування; всіх буде у Львові 123.

УРЯДОВІ ГОДИНИ.

Головна виборча комісія урядує щоденно одну годину, від 6 (18) до 7-ої (19) вечором, без огляду на неділі і свята. Окружні виборчі комісії урядуватимуть без перерви пять годин денно, від 3-ої (15) до 8-ої (20) вечором, теж у неділі і свята.

ВИБОРЧІ РЕКЛЯМАЦІЇ.

Тоді кожний громадянин м. Львова може переглядати список виборців, зладжувати відписи виборців, вносити реклямації на випадок, коли не вписані до списку виборців особи управнені до голосування, або вписані особи неуправнені. Реклямації слід зголошувати до окружної виборчої комісії тільки письменно або устно до протоколу. Реклямацій не можна рішуче висилати поштою до окружних комісій.

ЗРАЗКИ РЕКЛЯМАЦІЙ.

До
Окружної Виборчої Комісії ч. І. у Львові.

Іван Наконечний, замешкалий у Львові, при вул. Руській ч. 10 прохає Окружну Виборчу Комісію ч. І у Львові помістити його у виборчім списку округи ч. І обводу ч. 3 при виборах до міської ради у Львові. Підписаний є:

1) польським громадянином і не втратив на основі обовязуючих законів праве вибирати до сойму;

2) покінчив 24 роки життя до дня розписання виборів, себто до 17. квітня ц. р.;

3) мешкає у Львові від року, бо від 15. квітня 1933 р. (Вимога одноріного замешкання не обовязує того, хто у Львові чи в інших містах, де відбуваються вибори, є власником або посідачем нерухомости). І тоді в реклямації пише:

4) є власником нерухомости у Львові при вул. Руській ч. 10. (Вимога одноріного замешкання не обовязує також державних або самоуправних службовиків та їх родин, якщо були присутні у Львові перед днем розписання виборів). Тоді в реклямації пише:

5) є суддею городського суду заміського у Львові і

6) мешкає у Львові від 16. квітня 1934 р.

На доказ правдивости наведеного підписаний долучує:

1) документ тотожности;

2) метрику уродження;

3) посвідку зголошення замешкання у Львові і т. д.

Львів, дня 13. травня 1934 р.

Іван Наконечний в. р.

ОБВОДОВІ ВИБОРЧІ КОМІСІЇ.

Обводові виборчі комісії урядуватимуть тільки в дні виборів, себто 27. травня ц. р.

У понеділок 7. травня ц. р. головна виборча комісія оголосить афішами:

1) Поділ м. Львова на виборчі округи й обводи голосування.

2) Особи, які входять до головної й окружних виборчих комісій.

3) Льокалі та урядові години головної й окружних комісій.

4) Речинець і льокалі, де будуть виложені списки виборців та речинець зголошування реклямацій.

5) Число радних, яке вибирають поодинокі виборчі округи. Всіх радних у Львові буде 72-ох.

6) Речинець зголошування кандидатських лист.

ОГОЛОШЕННЯ СПИСКІВ ВИБОРЦІВ.

У Львові будуть виложені списки виборців, управнених до голосування у домівках окружних виборчих комісій у неділю, 13. травня ц. р. підчас 7 днів. Тоді можна буде переглядати списки виборців і вносити реклямації. По містах, які мають до 10.000 мешканців, списки виборців вже оголошені.

ЗГОЛОШУВАННЯ КАНДИДАТСЬКИХ ЛИСТ.

Вже від вівторка 8. травня ц. р. можна буде найдалі до четверга 17. травня ц. р. включно зголошувати листи кандидатів на радних у

Кожний виборець повинен купити собі

ІІ. Справлене видання Самоуправного Закону

враз

з виборчим реґуляміном

д-ра Степана Барана. Замовляти в Адміністрації „Діло". — Львів. Ринок ч. 10

Ціна примірника: зол. 0·80 (з почт. оплатою 0·95).

Львові. Тієї самої листи кандидатів не можна зголошувати у кількох виборчих округах, тільки в одній. По містах до 10.000 мешканців можна вносити листи кандидатів найдальше до 7. травня ц. р.

ЗРАЗКИ КАНДИДАТСЬКИХ ЛИСТ.

До Головної Виборчої Комісії у Львові.

Ми, підписані виборці, вписані до списку виборців округи ч. І. м. Львова зголошуємо в законному речинці таку листу кандидатів на радних округи ч. І. м. Львова:

1) Радн. Василь Бесідович, 52 роки. Ринок ч. 2.
2) о. Ілля Смирний, 41 р., вул. Шашкевича ч. 5.
3) Інж. Петро Винахідчик, 36 р., вул. Шевченка ч. 7.
4) . . . . . .
5) . . . . . .
6) . . . . . .

Одночасно в załączeniu предкладаємо заяви вищеназваних кандидатів, які вони власноручно підписали.

Заявляємо, що повновласником цієї листи, уповноваженим порозумівати ся з Головною Виборчою Комісією є Анатоль Левицький, власник реальности у Львові, замешкалий при вул. Домініканській ч. 11, а його заступником Осип Швидконогий, столярський майстер у Львові, замешкалий при вул. Бляхарській 10/І.

Львів, дня 8. травня ц. р.

Слідують підписи виборців округи ч. І.:

1) Роман Голосний, Львів, вул. Домініканська ч. 5.
2) . . . . . .
3) . . . . . .
4) . . . . . .

Примітка: 1) Листи кандидатів повинні підписати всі свідомі виборці, поміщені у списку виборців, виписуючи дуже докладно своє ім'я, прізвище й адресу.

2) Листи кандидатів на радних слід виготовляти на одному великому аркуші паперу, так щоби і саме зголошення і всі підписи виборців помістити на одному і тому самому аркуші паперу (не на двох чи більше аркушах).

3) Листу кандидатів на радних мусить підписати більше число, ніж 1/50 частина виборців дотичної округи, а то на те, щоби не уневажнили цілої листи, коли уневажнять на ній кілька підписів.

ЗРАЗОК ЗАЯВИ КАНДИДАТА НА РАДНОГО.

Я, інж. Петро Винахідчик, 36 р., замешкалий при вул. Шевченка ч. 7 у Львові заявляю, і стверджую власноручним підписом, що:

1) Погоджуюся на зголошення моєї кандидатури на листі кандидатів на радних у виборчій окрузі ч. І. м. Львова, зголошеній Анатолем Левицьким і тов.

2) Маю право бути вибраним радним.

3) Знаю зміст статтей 6, 8 і 9 закону з дня 23. березня 1933 р. про частинну зміну устрою територіяльної самоуправи (Д.З. ч. 35 поз. 294).

Львів, 8. травня 1934.

Інж. Петро Винахідчик,
Львів, вул. Шевченка 7.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український нарід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації:

Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.

Як додаток до „Рідної Мови" виходить тримісячник „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ". — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Европі 5 зл., поза Европою 1 амер. доляр.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

НУДЬГА І ДОНОСИ

радянської преси.

(Докінчення.)

Читач певне нудиться вже від такого докладного переліченя змісту радянської ґазети... І мабуть гадає, що цитую якінебудь „Радянські Технічні Вісти", або „Радянський Сільський Господар", а тимчасом це орган Центрального Комітету Комуністичної Партії (більшовиків) України: „Комуніст" ч. 74 з 29. березня.

Зміст усіх радянських ґазет до трафарету однаковий, дуже нескладний та одноманітний. Складається він з пеанів по адресі Сталіна та комуністичної партії, з паперового ентузіязму, з доносів і з незначної скількости тенденційно по комуністичному препарованих інформаційних вісток. Кожна ґазета є в першу чергу листком доносів, в яких кореспонденти, чи вірніше агенти ГПУ, отверто вимагають „оперативної інтервенції обласного партійного комітету", або й заявляють просто: „про ці факти повідомлена прокуратура та обком партії".

У „Комуністі" з 29. березня є навіть черговий наказ московського диктатора на Україні Постишева до робітничо-селянських кореспондентів (доношників), щоби вони звертали „серйозну увагу на опорні пункти" та викомували „боєве завдання".

Те „бойове завдання" Постишева зайвий раз стверджує загально відомий факт, що на фронті так званої живої тяґлової сили, на фронті домашніх тварин у радянських республіках, висловлюючися їхньою термінольоґією, видно не тільки „великий провал" а цілковиту катастрофу.

Більшовики всюди є „на фронті" і все, що вони роблять впродовж всього свого істнування, переводять у „бойовому порядку". Річ ясна: війна з підвладним населенням не припиняється ні на один мент!

Завдяки своїм питомим рисам — радянська ґазета надзвичайно нудна. Населення на Україні радянських ґазет не читає. Їх з обовязку читає лише адміністраційний та партійний апарат. Одні, щоби переконатися — чи не стали вони обектом чергового доносу, а другі, щоби довідатися — які саме „бойові" завдання стоять на чорзі дня та з якого приводу треба маніфестувати „ентузіязм пролетаріяту" перед „незрівняним" Сталіном.

Не зважаючи на те, що перша пятилітка так званої індустріялізації закінчилася, не зважаючи на організацію по цілій Україні Моторно-Тракторних Стацій, які по суті є додатковими відділами органів ГПУ, засів іде вручну, землю обробляють недбало і засівають її засміченим та невисокої якости зерном.

Дуже характеристичним для радянських умовин є те, як то начальник політвідділу радив сіяти вручну по стерні. Він і сам, не гірше радянського кореспондента, знає, що від такого засіву не можна чекати ніякого врожаю! Чимже тоді пояснити таку поведінку? Свідомим шкідництвом? Ні! Загальною запаморочністю. Радянською специфічною системою, при якій цінують не якість, а скількість, де беруть під увагу не працю, а галас, де, нарешті, всяке недотягнення до тих теоретичних — завсідно перебільшених — норм, які устатує начальство, вважають злочином і карають у більшовицький дикий спосіб.

Адже вся радянська преса лише про те і пише, що в тому чи іншому районі, де на чолі стоять такі-то особи, „не дотягує". Отже кожний намагається отримане завдання виконати, або бодай дістати посвідку, що воно виконане. Бо кожного дня преса друкує підсумки посівної кампанії.

Звичайно галасливі більшовицькі числа не дають ніякого образу дійсного стану річей. Вони брехливі, агітаційні, тенденційні. Коли вся радянська преса та всі більшовицькі підголоски за кордоном будуть зі захопленням писати, що всі посівні плани не тільки виконано, але й перевиконано, і почнуть уже підраховувати майбутній урожай, то одночасно думатимуть: чи не дасть якнебудь держава позички?

Дмитро Геродот.

Бійки з комуністами у Франції не вгавають.

ПАРИЖ, 4. 5. ПАТ. У Версаю посол Анріо виголосив відчит. Коли публика виходила з відчиту, 1500 комуністів напало на тих слухачів. Дійшло до бійки з комуністами, яку припинила поліція. Один поліцай ранений.

—o—

З життя наших центральних установ.

Загальні Збори акціонарів Земельного Банку Гіпотечного

акційної спілки у Львові.

Дня 25. квітня ц. р. відбулися Загальні Збори Земельного Банку Гіпотечного, акц. т-ва у Львові при значній участи акціонарів як з духовних, так і з кругів наших центральних установ та приватних осіб, які заступали разом майже 95 пр. акційного капіталу. Зборами проводив През. Надзірної Ради Банку п. Модест Каратницький.

З предложеного Загальним Зборам звіту з діяльности Банку за 1933 рік довідуємося, що рік цей не приніс поправи загальної господарської ситуації, яка продовж цілого звітового року була дуже тяжка а під фінансовим оглядом навіть важча, як у попередньому році. І хоча у поодиноких ділянках господарського життя можна було в минулому році завважити обяви деякої стабілізації, а подекуди навіть поліпшення ситуації, та проте в рільництві, яке обіймає переважаючу кількість населення держави, не було ніякої поправи. А якщо зважити, що ціни на рільничі продукти в мин. році далі обнизилися, то треба принати, що положення рільництва у порівнанні до стану з 1932 року далі погіршилося. Це погіршення положення рільництва прьневолило державні чинники до дальшої акції в справі помочі рільництву як у напрямі здержання дальшої знижки цін на рільничі продукти так і в напрямі полекш у сплаті рільничих побовязань. Всі ці акції не принесли замітнішої поправи господарського стану рільництва.

Під фінансовим оглядом рік 1933 приніс далі замітне погіршення. Заломання доляра й постепенна девалюація аж до 60 пр. первісної його вартости та дальше обниження вартости англійського фунта як також інших валют збільшили світовий валютовий хаос і боротьбу за посідання запасів долота та викликали серед широких кругів нове занепокоєння та острах перед обезцінением валют. Внаслідок таких настроїв було недовіря до кредита від поодиноких валют і нова тезаризація золота. Цимиж тривожними настроями широких кругів пояснюється також значний відплив валютових вкладів у першу чергу долярових, які лише в части вертали назад по перемині на золоті.

Супроти тяжкої господарської та фінансової ситуації, як також з огляду на трудноші в ліквідації уділених кредитів фінансові установи, загрожені девалюацією доляра та інших валют як також вибиранням льокат, не мали можности урухомити свої значні капітали, уложені за часів ліпшої конюнктури у промислі та рільництві, як також оживити свою діяльність та збільшити доходи. Тому також кредитова акція фінансових установ у минулому році була дальше в застою та дальше зменшилася у порівнанні з попереднім роком.

Під впливом того роду тяжкої господарської і фінансової ситуації, як це вище коротко начеркнено, була також діяльність Земельного Банку Гіпотечного в минулому році. Помітно гірша виплатність довжників та значні трудноші в ліквідації кредитів взагалі, а рільничих кредитів зокрема відбилися некорисно на діяльности Банку, спричинюючи дальший застій у кредитовій акції Банку та зменшення оборотів.

Девалюація доляра спричинила обниження вартости долярових активів і пасивів, які згідно з обовязуючими приписами принято до білянсу по курсі з останнього дня місяця грудня м. р. та викликала потребу їх зрівноваження. Це зрівноваження долярових активів і пасивів осягнено. Банкові з приводу спадку доляра та інших валют не грозить ніяка небезпека. Позатим заломання доляра спричинило Банкові деякий відплив вкладів, який одначе був розмірно нечисленний, а на кожний випадок менший ніж у інших банках.

Доходовість Банку у звітовому році дещо обнизилася. Це зменшення доходовости виправдується не лише заломанням доляра, але також

Кині! Премієра „Весілля Фонся" Кині!

лальшим тріванням господарської крізи, а головно тяжким положенням нашого села, яке є головним довжником Банку. Катастрофальне положення рільництва вимагало від Банку зрозуміння його ситуації та пільг у сплаті рільничих зобовязань, які то пільги уділював Банк у межах власної спроможности у випадках, що заслуговували на узглядненя. Мимо цих далеко йдучих оглядів для рільників всетаки їх залеглости у сплаті відсотків були значні та в значній мірі спричинили обниженя доходовости Банку. Та проте Банк таки далі удержав свою активність а зменшену доходовість вприміяв відповідною редукцією видатків як персональних так і реальних, які продовж звітового року обнизилися майже на 25 прц.

Виказану білянсом надвижку в квоті зол. 27.066.03 ухвалено перенести на рахунок 1934. року, а через те за рік 1933 дивіденда не буде виплачувана.

Хоч як скромний цей білянсовий виспід діяльности Банку за рік 1933, то все таки супроти погіршення фінанс. ситуації як також з уваги на те, що інші акц. установи в краю в ліпших умовинах не мають спроможности виказати більшу доходовість та виплачувати дивіденду, належить цей виспід уважати вповоляючим, тимбільше, що Банк мимо заломання доляра і мимо зменшення виплатности головних своїх довжників — рільників, все таки вспів удержати свою активність та повну ліквідність.

Вкінці належить згадати, що згідно з постановами статута переведено вибір 4-ох членів Надзірної Ради на місце вильосуваних, а вибрані були о. ректор д-р Сліпий, дир. Володимир Кузьмович, інж. д-р Михайло Холевчук і д-р Осип Назарук.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі товари
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

Приїзд до Львова епископа Сави на день св. Юрія.

(Рефлексії православного українця)

На 6. травня ц. р. приїзджає до Львова люблинський прав. епископ Сава. Свято для православних. Чи і для українців?

Ні. Епископ Сава — москаль родом. Але і митрополит Петро Могила не був українцем з роду, одначе...

Смішні річі. Митрополит Петро Могила був з молдавського боярського роду; отже, по термінольогії В. Липинського, розумів, що то голос Землі. Епископ Сава — з російської (петербурської) урядничої бюрократії, тієї з Валуєвською традиціею: „Не било, нет і не будет".

Митрополит Могила — син Молдавії, Епископ Сава — син Росії, що завсіди хотіла бути „третім Римом" та не перестала мріяти про те, що „славянскіе ручьі сольются в русском морє". Нинішній російський епископат не вирікся надій на третю Росію. Для неї треба зберігти російські стратегічні пости на українській території. Тому не може ніколи ніодин росіянин стати Петром Могилою.

Хочби говорити навчився по українськи, коли їсть український хліб. І того не ждіть! Москаль не тільки не визнає українських національних святощів, він над ними ще сміється. Візьміть до рук варшавсько-російське „Слово". Що там виписують панове редактори — галицький москвофіл та білорусин „русской культури"!

Спеціяльно епископ Сава зазначився в памяти українців своєю поведінкою на холмсько-варшавськім епархіяльнім зїзді. Галицькі москвофіли і люди „русской культури", — в тому й парох Львова архимандрит Філофей — хотіли було перефорсувати резолюцію про мову в богослуженні, яка по суті осуджувала ідею рідної мови в богослуженні. Посол Хрульский запропонував зняти з денного порядку цю резолюцію. Автори не хотіли; і як їм був оплески епископ Сава, аж підскакував, хоч сидів за президіяльним столом та й, як епископ, мусів бути третьою стороною в спорі між двома групами своєї пастви. Митрополит Діонісій знав резолюцію; він бачив, що величезна більшість голосувалаб за внесенням посла Хрущького.

Ця історія мені пригадалась, бо нині — як чути — православні українці Львова домагаються, щоби богослуження у львівській православній церкві відбувалось один раз у славянській мові, а другий — в українській. Тому можна побоюватись, що епископ Сава прийде з допомогою тим львівським москалям, що не хочуть вдоволити бажання українців.

Дня 6. травня у Львові — два престольні свята св. Юрія: одно — в галицькій митрополитальній катедрі, друге — у православній, певажно емігрантській церкві. Чи конче мав бути в тій останній престольний храм саме на св. Юрія? Та чи конче треба було спровадити православного епископа до Львова саме в цей день? Колиб у проводі Православної Церкви в Польщі стояв українець — цього, напевно, не булоб. А нинішній прав. митрополії і львівським аранжерам приїзду православного епископа до Львова власне йде про підчеркнення старої тези — „Москва — третій Рим", іде про вповоєння думки: „Якщо ти хочеш бути православним, то мусиш почувати себе споріднепим з москалями". З другого боку, москалям вигідна є засада — дівіде ет імпера. Та чи одним тільки москалям?

Доля так хотіла, що епископ Сава приїзджає до Львова в моменті, коли з нагоди приїзду на Волинь архиепископа Олексія „Українська Нива" забула за все на світі і славословить польські чинники за українізацію Православної Церкви. Тому слід пригадати, що епископ Сава став епископом Холмщини саме тоді, коли був висвячений на Волинь епископ Полікарп.

Про українські ґрамофонові плити.

З розмови з диригентом „Сурми" п. Іваном Охримовичем.

По Львові розійшлася вістка, що наш заслужений та ідейний хор „Сурма" під проводом дир. І. Охримовича наспівував у Варшаві плити. Я зраділа сильно цією вісткою. В нинішнім музичнім житті ґрамофонова плита має першорядне значіння. Добра плита має не тільки атракційну вартість, але й мистецько-педагогічну. Те, що вдалося диригентові Охримовичеві перевести цю справу в нинішніх часах, таких важких на всякі підприємства, треба уважати великим моральним успіхом, бо теж одна цеглина більше в нашій музично- культурній праці.

Думаю, що неодного може зацікавити моя розмова на цю тему з дир. Охримовичем, яка познайомить читачів ближче з цією справою.

— Як Ви вийшли — поставила я запит — в контакт з фірмою „Сирена-Рекорд", яка має ще свою передвоєнну марку? Це хіба не була легка справа?

— Я пізнав представника тої фірми, симпатичного п. Ржечинського, у приватнім товаристві. Тут якось говорилося про красу української пісні: колиж вія довідався, що я веду від довшого часу хор, навязали ми відразу річеву розмову. Справа, яка здавалася на перший погляд така легка до переведення, тривала два роки, заки вдалося її зреалізувати.

— Чому це так довго тревало?

— Головною перешкодою була фінансова справа та технічне переведення цілої імпрези. Треба було наспівати 25 плит, тобто 50 пісень, щоби вернулися кошти подорожі та триденне утримання у Варшаві 15-ти осіб. Чужі (російські) співочі гуртки оферували свою готовість наспівувати українські пісні за багато менший ці-

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мушліни, крепони, сповзки і т. д. БАЗАР БЛАВАТНИЙ
А. ГАНПЕЛЬМАН. Львів. Боїмів 11. 29-365

пу, бо вже були на місці у Варшаві. Одначе тут грав ролю добір репертуару та його виконання.

— Чи крім звороти кошгів Ви дістали инший говорар?

— Так, але це був говорар мінімальний і зовсім не рівноважився з працею, яку ми вложили та стратою часу при майже щоденних пробах. Але нас переконувала більш ідейна сторона, ніж матеріяльна.

— Як виглядає наспівування пісень на плити?

— Ми наспівували 50 пісень цілих 3 дні, від 11-ої год. передпол. до 6-ої вечором з малими перервами. Співаки сиділи, а як диригент мусів стояти у великім напруженні уваги та нервів, тож при кінці третього дня я вже ледви клигав. Тепер зовсім инакше наспівується, як перед війною. Давніше співали повним голосом до труби; тепер співається до мікрофону легко, не форсуючи голосу. Мікрофон є сполучений з другою кімнатою, в якій інжинір відбирає голос на воскову плиту. Дикція мусить бути дуже виразиста, динаміка та фразування незвичайно прецизні. Мікрофон є такий чуткий, що передає кожний сильніший відлих, навіть шелест необережно оберненої сторінки нот. У великій салі, в якій співаємо, мусить панувати ідеальна тишина; покажеться сине світло — починаємо співати. Інжинір при плиті має цілу апаратуру, якою може регулювати силу відібраного голосу на плиті. Час тривання пісні на одну плиту не може переходити 3 хвилини та 15 секунд. В операторні, як заявив нам д-р Людкевич, який там слухав, голос виходить так, як буде виглядати на плиті. По відспіванні кількох пісень інжинір залемонстрував нам їх. На нас всіх зробило це вельми радісне враження та ми й набрали досвіду, як маємо тальше співати.

— Який був Ваш репертуар?

— Я подбав, щоби в тих піснях були заступлені характеристичні типи пісень нашої музичної літератури, як: народні пісні, колядки щедрівки, великодні, козацькі, стрілецькі, ну й любовні. Всі вони в дуже гарному музичному опрацюванню авторів: Вербицького, Воробкевича, О. Нижанківського, Тополькицького, Лисенка Ф. Колесси та Людкевича. Ми наспівали теж „Многая літа", щоб стануло в пригоді на весіллях та іменинах, якщо нема співаків, а прихильникам доброї чарки підбадьорюючу пісоньку „При чарці".

— Коли ті плити появляться в розпродажі?

— Думаю, що а кінцем травня ц. р. вразі з окремим катальогом. Я пляную залемонструвати ті плити в одній з наших саль перед нашим громадянством.

І. Приймова.

Революція в Ємені.

ЗАВЗЯТІ БОЇ В АРАБІЇ.

КАЇРО, 4. 5. ПАТ. Між військами Ібн Савда та Імана Ємену ведуться завзяті бої. Емір Фейсаль, син Ібн Савда скоро посувається наперед. З Порт Сайду надійшли вісти, що Іман Ємену помер, а в столиці Гедейдель збунтувалося військо. Найстарший син Імана Сейфуль Іслям утік. Ібн Савд використав революцію і підійшов з військом до столиці Ємену. Військо Імана піддалося Ібн. Савдові.

Програма еспанського уряду.

МАДРИД. 4. 5. ПАТ. Премієр Сампер оголосив у кортезах програмову заяву нового уряду. Вона зводиться до трьох гасел: справедливість, праця і честь. Кортези висловили довіря урядові 217 голосами против 47.

По широкому світі.

— У Ню Йорку помер Віліям Вудін, колишній державний секретар скарбу в 66. р. життя.

— Міністерство внутрішніх справ у Німеччині наділює батьків спеціяльною відзнакою за більшу кількість дітей.

— Воздушна труба перелітала середущу Надренію і заподіяла великі шкоди. В Обервінтер буревій позривав дахи з кількадесять домів, повирівав з коріннями дерева, понищив сади і городовину.

Багно „Ставіськіяди".

ВИНА ПРОКУРАТОРА ПРЕСАРА.

ПАРИЖ, 4. 5. ПАТ. Парляментарна підкомісія устійнила вину урядовців за відкладання розправи проти Ставіського і висловила за це нагану колишньому прокураторові Пресарові. Підкомісія ствердила суперечности між звітами слідчої комісії.

Чи Ви вже зложили книжки або даток на купно доброї книжки для наших [illegible] на заході?

Товари блаватні
ВОВНИ, ШОВКИ, ПОЛОТНА, ПОСТІЛЬ
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 63—190 Телєфон 25-55.

Напрямні японської політики.

ТОКІО. 4. 5. ПАТ. На обіді губернаторів провінцій міністр закордонних справ Японії Гірота звернув напрямні закордонної політики. Міністр заявив, що Японія відповідає за удержання миру у Східній Азії. Японія бажає, щоби Китай власними силами обмежився і здержав територіяльну непорушність. Протияпонська кампанія незабаром вигасне. Міністр Гірота згадав, що в Китаю справедливо і широ оцінять приязні наміри Японії. Вкінці заявив, що кожна діяльність, яка загрожувала би незалежности маньчжурської держави, зустрінеться з рішучим спротивом Японії.

Японія вияснює.

Побажання Франції.

ПАРИЖ. 4. 5. ПАТ. Японський амбасадор відвідав мін. Барту і вручив письмо з виясненнями відомої декларації представника японського міністерства закордонних справ з 17. квітня ц. р. І так Японія не задумує нарушувати права чужих держав у Китаю, обовязуючих міжнародніх умов і основи політики „відкритих дверей". Не згодиться, щоби треті держави використували заплутане положення в Китаю до інтервенції на східних просторах, бо з уваги на своє географічне положення був би загрожений життєвий інтерес Японії. Мін. Барту висловив свої побажання для Японії і побажав, щоби японський уряд в сумнівних випадках згідно з іншими державами придержувався вашингтонської умови.

ПРИ ЗВАПНЕНИХ КРОВОНОСНИХ ПОСУДАХ МІЗКУ І СЕРЦЯ, вживаючи щодня малу скількість природної гіркої води FRANCISZKA-JÓZEFA осягаємо легке випорожнення. Поручають її лікарі. 1-?

НОВИНКИ

— **Новий самоуправний закон.** Вже вийшла з друку в другому виданні книжка **посла т-ва Ст. Барана п. н. „Новий самоуправний закон".** Книжка в другому виданні справлена та доповнена. Обіймає сто сторінок друку. Є вона необхідним підручником і дорадником для всіх громадських діячів, для сільських радних, для громадських управ і взагалі для всіх наших селянських і громадських установ. Її наклад невеликий. Тому треба книжку негайно замовляти в Адміністрації „Діла", Ринок 10/II. пов. Ціна одного прим. 80 сот., а з пересилкою 95 сот. У книжечці присвячено багато місця і виборчій ординації до гром. самоврядування. І тому вона тим необхідніша для нашого села, особливо з уваги на недалекі вибори до сільських самоуправних установ у Галичині.

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** Приймає футра до перехову на літо. 20-?

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів.** Хорунжа 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 65-100

— **Не забудьте.** що в суботу, 5. травня **Весняні Вечерниці** в салях Народного Дому на цїль будови захоронки в Перемишлі для дітей-емігрантів. Початок в год. 20-й.

KATOL ВБИВАЄ КОМАХИ НАСІКОМИ
65/4 Японський 3—20

— **Свячене Комітету будови церкви** при вул. Потоцького 95 відбудеться в неділю 6. ц. м., в год. 5. попол. Запрошення при вступі. Комітет запрошує громадянство Львова взяти численну участь у тому святі.

— **Обнижені оплати за службу.** Зачувати, що з днем 1. червня ц. р. будуть обовязувати обнижені оплати за домову прислугу. На основі найновіших постанов суспільне обезпечені слуги з платнею до 20 зол. обнижено до 3.19 зол. (замість 6 зол.), з оплатою 30 зол. до 5.10 зол., зі 40 зол. до 7.91 зол. і т. д.

— **Ще в справі екзекуційних оплат.** На основі розпорядку міністра справедливости коморникам не вільно брати кількакратної оплати за екзекуцію, яку переводить в кількох місцях у користь одного вірителя. Вільна теж від оплати перевірка движимостей перед ліцитацією, якщо вірителя не повідомлено завчасу. Те ж саме. За упімнення, доручені особисто, вільно брати оплату тільки у висоті 80 сот., а за упімнення, пересилані возними або почтою, тільки 40 сот. Не підлягають оплаті доручення, сполучені з іншою екзекуційною роботою, напр. заняттям річей? Сторони повинні домагатися від коморників посвідок при плаченні.

— **З успіхів Гаркавенка в Берліні.** Олександер Гаркавенко прилучив до своїх перших успіхів проти Німеччини (Феринґер) і Радянського Союзу (Цейсіх) ще три блискучі перемоги за час останнього квітневого тижня. Чемпіона Центральної Америки, Томсона, поклав Гаркавенко за 48 хвилин. Лотиша Грінберга за 3 (!) хвилини. Німця Майергайза за 7 хвилин. Турнір перейшов з виключенням одної третини конкурентів, що мали по 6 поразок, у другу стадію. З 20 учасників, які ще залишилися, 9 не мають поразок. Заступник України має кількох незвичайно сильних противників. З них у першу чергу слід згадати б. світового чемпіона, естонця Яна Яго. Далі слідують: німець Ганс Шварц, естонець Олександр Петерсон, італієць Джюліо Траваліні, заступник Зл. Держав Півн. Америки, негр Реджінальд Сікі, російський німець Якоб Затурський, бесарабський румун Василь Колев і німець Людвик Дозе. Полян Леон Пінецький тимчасово в турнірі участи не бере, мотивуючи це своїм пораненням (?) у боротьбі з Дозе. Кожний виступ Гаркавенка зустрічає все теплішу оцінку в німецькій пресі. — Ж.

— **Роля студентства в українському політичному житті.** Спілка Студентів-Українців у Німеччині (перша організація нашого студентства в Берліні) скликає на 15. травня великі сходини всіх берлінських українців. Сходини присвячено питанню про ролю студіюючої молоді в загально-українській визвольній боротьбі. У рефератах буде також зясована справа невідрадних явищ у діяльності Центрального Союзу Українського Студентства, який за останні роки перетворився в експозитуру одної політичної групи.

— **Ліси горять.** В Іванисках пов. Дрогобич згоріло 10 гектарів ліса, коли лісна сторожа пішла на свято 3-го травня з Трускавця. Причина пожежі не стверджена. Правдоподібно причинилася до того спека.

— **Оборона перед ексмісією.** У Львові не можливо в останніх часах виконати урядової ексмісії, бо мешканці разом зі сусідами стають до збірної оборони. При вул. Бернштайна мали вижинути з мешкання якусь Карніольову, що не платила довший час комірного. Коли прийшов коморник, вона положилася до ліжка, вдаючи хору. Однак покликаний лікар стверднв, що вона здорова. Коморник почав урядувати, а тоді всі домівники счинили великий крик і плач. Збіглася ціла вулиця, наріл добувся до мешкання власника дому і зажадав, щоби дав спокій Карніольовій. Мусіли покликати більшу скількість поліції, але тимчасом власних згодився задержати Карніольову на якийсь час в мешканні. Подібна сцена склалася при вул. Локетка і при вул. Під Дубом, де також сусіди і юрба з вулиці ударемнили ексмісію.

— **Святотацтво.** Пишуть нам: В ночі з 2. на 3. травня невідомі злочинці вломилися до церкви в Старому Місті, пов. Ланцут, і по розбитті вікна над хорами увійшли до середини, звідки забрали 3 чаші, лушку, монстранцію, винесли скриньку, в якій було до 20 зол., котру розбили на цвинтарі, гроші забрали, а скриньку лишили і відійшли. Поліція робить доходження. Шкоди є около 1.200 зол.

— **Зі статистики середнього шкільництва.** На основі міжнародньої статистики найбільше середніх шкіл у порівнанні з числом населення має Швайцарія, де на 22.700 мешканців припадає одна середня школа. Опісля йде Німеччина, де одну середню школу має пересічно 25.300 мешканців, у Франції 25.440, Бельгії 31.430, Румунії 40.750, Австрії 40.590, Польщі 43.030 і Чехословаччині 49.470. Слабше стоїть Італія з 50.000, Мадярщина з 53.670 і Югославія з 82.000 мешканцями на одну середню школу.

— **Трагедія неофіта.** Пасажири, що їхали потягом з Бродів до Красного, були 3. ц. м. свідками жахливої трагедії. Перед станцією Ожидів ішов шляхом напротив потягу якийсь молодий чоловік і в моменті зустрічі з машиною кинувся нагло під її колеса. Потяг приспішено і добуто трупа нещасливця, якому колеса відтяли обі ноги й розторощили голову. Хто він, покищо не знати. Попереднього дня він зголосився був в управі місцевого тартаку і просився до якоїсь роботи. Казав, що походить з Підкаменя і вихрестився з жидівської віри в греко-кат. обряді. В тартаку йому роботи не дали і він, не маючи сили шукати дальше праці, скінчив самогубством.

— **Львівська хроніка.** У звязку з вибухом бомби в друкарні Юр. Яськова при вул. Хоружчани слідча влада перевела льокальну візію, вислід невідомий. — В цегольняному ставі біля Зеленої оогачки втопився в часі купелі 11-літний Каз. Товариницький.

— **Страшною смертю** згинув 18-літний Чеслав Бляер, учень III. року вчительського семінаря в Тернополі. Він дістався до придорожної печери, облив себе бензиною і підпалив себе сірником. Стануши цілий у вогні, вибіг на поле, де побачили його прохожі і з трудом згасили вогонь. Страшно попеченого відставили до шпиталю, де він незабаром помер. Причиною самогубства було побоювання перед лихою наглою.

— **Краєва хроніка.** В Повітні пов. Городок Яг. молоді пастухи кинули 6-літну Агафію Лепейко в розпалений на пасовиську вогонь, наслідком чого вона так попеклася, що перевезена до львівськог шпиталю померла. — На дорозі коло Нагірян пов. Львів Франц Чорний пострілив тяжко з револьвера свого сусіда Каз. Павлячка. Чорного і його спільника П. Срочинського арештовано.

Сотні тисяч курців
домагаються нині своїх
Паперців і туток
„Калина"
незрівняних в якости,
виробу кооп. фабрики
„БУДУЧНІСТЬ" у ТЕРНОПОЛІ

— **Недоспілий Робінзон.** На головному дворці у Львові придержала поліція 11-літнього Петра Черху, що втік з дому своїх родичів у Сарнах за намовою двох товаришів, з якими мав зійтися у Львові. Найшовшись на головному дворці у Львові він розплакався, бо товаришів не було, а він сам не знав де подітися у великому місті. Поліція взяла його тимчасом до арешту.

— **Грабіжницький напад на поліцянта.** Комендант поліційної станиці в Кострі коло Пружан, Мих. Карась вибрався 2. ц. м. ровером до почтового уряду в Сухополі, щоби взяти пенсію для себе і підчинених службовців. Коли вертав лісом назад, хтось стрілив до нього з кріса і ранив тяжко в ногу. Незабаром надїхала возом одна селянка і побачивши раненого на землі, поїхала швидко до недалекого села, щоби повідомити війта. Тимчасом бандит стрілив другий раз і положив Карася трупом. Опісля відобрав йому 695 зол., револьвер та ровер і втік. За пів години переходив туди учитель зі сусідного села і побачивши вбитого поліцянта, повідомив найближчу поліційну станицю. За злочинцем глядають тепер в цілій околиці. Перед двома тижнями згинув подібним способом залізничий дорожник Ст. Борушко.

ГАЛАНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЄСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.

— **Катастрофа військового літака.** Коло Грудзьондза впав до Вісли військовий літак з пільотом підхор. Юрком і обсерватором кпт. Вл. Покорним. Причиною катастрофи був низький лет понад водою, наслідком чого колеса літака вдарили по поверхні ріки. Пільот уратувався і приплив до берега, а кпт. Покорний впав у воду і втопився. Місцеве населення добуло ушкоджений літак з ріки і передало військовій комісії.

— **Їзда на зломання карку.** На площі т-ва циклістів у Варшаві відбував тренінг варшавський мотоциклїст Вронський, приготовлючись до перегонів. Коли їхав зі швидкістю 100 км. на годину, перевернувся разом з машиною і вбився на місці. Подібною смертю згинув варшавський мотоциклїст Маковецький, що перевернувся до рова і вмер, перевезений до шпиталю.

— **Буча в костелі.** Підчас богослуження, яке правив епископ Томчак у катедрі в Лодзі гру-

ли членів польської народової партії намагалися розбити богослуження окликами, співами та бійкою. Того самого дня польські народовці авантурувалися на вулицях, зачіпаючи жидів і вибиваючи жидам шиби. Арештовано кілька осіб.

— **Згорів залізничий двірець.** На товаровому двірці в Ляйпцігу вибухла велика пожежа, що поширилася на весь вантажний терен і знищила всі товари. Поліція евакуювала дві сусідні вулиці, бо грозила експльозія великих запасів бензини. Ратункова акція ще тревае.

— **Буддійський монастир в Німеччині.** Над Боденським озером біля Людвігсгафену має повстати буддійський монастир, який засновує угорський жид Требіч-Лінкольн, б. пастор в Англії. Після війни перебував у середущій Азії, де з черги став буддійським монахом.

— **Різні вісти.** 11-у шахову партію у Штутгарті виграв Альохін, наслідком чого стан змагань за світове мистецтво представляється у відношенні 4:1 в користь Альохіна зі 6 ремі. — В Англії зударилися два військові літаки, наслідком чого згинули чотири летуни.— В Ангсбурзі згоріла наслідком підпалу велика співацька галя. — В редакції щоденника „Асагі" в Токію явився якийсь чоловік і ножем зранив кількох редакторів. Арештований зізнав, що вімстився за статтю про провідника його партії.

— **15 найкращих повістей.** Професор англійської літератури в американському університеті Ейль, проф. Віліям Ляйон Фелпс оголосив в одному англійському журналі список 15 найкращих повістей світової літератури, які появились до 1884 р. Є там такі твори: „Робінзон Крузо" Дефо, „Подорож Гулівера" Свіфта, „Кларисса" Річардсона, „Історія Томи Джонса" Фільдінга, „Евгенія Гранде" Бальзака, „Три мушкетери" Дюма, „Давид Коперфільд" Діккенса, „Багровий лист" Готторна, „Анрі Есмонд" Текері, „Пані Боварі" Фльобера, „Батьки та діти" Тургенева, „Нуждарі" В. Гюго, „Анна Каренїна" Толстого, „Брати Карамазови" Достоевського та „Гакльбері Фінн" Марка Твайна.

— **Чеські літературні нагороди.** Чеські видавництва „Дружстевні Праце" та „Фр. Борови" розписали були конкурс на літературні твори. На конкурс прислали 110 збірок. Журі не признало першої нагороди нікому, а 15.000 чк. розділили між трьох письменників: Івана Чарека за збірку „Гвезди на небі", Йос. Гора за „Две мінути тіха" та Віт. Незвала за „З богем в шатечек" (Прощавай і хусточка). Нагороджені твори вийдуть у травні рівночасно накладом обох видавництв. Чарек видав уже в 1920—1929 чотири томи поезій. Він службовець м-ства залізниць. Журі, що рішало в справі найліпшої повісти, мало до розгляду 80 повістей, не признало першої та другої нагороди. Зате відзначило повість п. з. „Гляву проті зеді" (Головою в стіну), з тим, що видавництво видрукує тієї повісти 7.000 примірників. Автор повісти Вол. Прнак дістає за повість по 180 чк. за аркуш друку та 1000 примірників книжки.

— **З фільмових новин.** Олександер Корда, що створив фільму „Сім жінок Генриха VII" накручуватиме в Англії фільму з життя Ісуса Христа. — В Америці накручують фільму про Пастера, якого ролю творить Варнер Бакстер. — Веселі пригоди Тартарена з Тараскону (Доде та) накручує творець „Деревляних хрестів" Р. Бернард як пропаґандивну фільму про туристичну красу Альжиру. — Більшовики, мовляв, зачинають накручувати нетенденційні фільми для закордону. На першому місці є Достоевського „Петроградські ночі". — В Америці накрутили продовження „Кінг-Конга" п. з. „Кінг-Конгів син". — Сфільмували відому повість Фойхтвангера „Жид Зіс". В головній ролі Конрад Файт. — Режісери Шікан і Мотль гикінчили сценарій для Власти Буріяна на осн. Леонженового лібретта „Капітан Коркоран". Вл. Буріян відтворить фільму після турне по Чехословаччині. Крім того реж. Шікан готовить популярну оперету „На св. Копечку".

— **Запертя.** На підставі опінії шпиталів, навіть хорі, що лежать у ліжку радо приймають природну гірку воду **Franciszka-Józefa** і цей засіб дуже добре знозять.

—o—

З кіна.

КІНА „КОПЕРНИК" і „МАРУСЕНЬКА": „ЧІБІ".

Американське виробництво, французький сценарій, німецькі актори. Сценарій та актори вложились на дотепну, дуже свіжу комедію, з першорядною фарсовою завязкою. Дорослі жінка, переодягнена за дівчура і то з такою появою, що мужчини ні на мить не догадуються кого мають перед собою. Деякі сцени вопросту ідеальні. У головних ролях відомий Гермая Тіміг, славна Леопольдина Константін, Франческа Галь і веселий Тібор Гальмай. Повгарна, легка музика. Вся фільма в німецькій мові дає подвійну приємність слухачеві, що розуміє дотепні розмови.

З нових видань.

II. УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВИЙ ЗІЗД У ПРАЗІ. Вид. Українського Академічного Комітету. Прага, 1934. 166 стор. в. 40 кч., для членів Зїзду — 20 кч.

Назване видання Українського Академічного Комітету містить у собі праці II-го Українського Наукового Зїзду, що відбувся у Празі в днях 20—24. березня 1932 р. Тут ми находимо не лише відомости про організацію Зїзду, про склад й учасників, про хід праці Зїзду на його пленарних, секційних і підсекційних засіданнях, але — й усі ті 18 рефератів, які мали своїм завданням підвести підсумок праці української еміґрації за останнє десятиліття в окремих галузях науки та резюме й теза більшости їзних рефератів, виголошених на Зїзді. На жаль, фінансові засоби Комітету позбавили його можливости поширити це видання в такій мірі, щоб уділити в ньому місце для резюме й тез тих рефератів, які подали цей матеріял на сторінках часопису „Український Інженер" ще до виходу у світ видання Академічного Комітету. Тому в названому тут виданні не находимо тез значної кількости рефератів технічно-математичної секції та економічно-кооперативної підсекції. Це, розуміється, є дефект видання, але оправданий фінансовою скрутою Українського Академічного Комітету, який і без того вложив на це видання всю свою готівку.

Безперечно, згадане тут видання Комітету радо привитають не лише учасники II-го Українського Наукового Зїзду, як дорогу памятку про свято української науки, але й ті, хто хотів би познайомитися з головнішими здобутками українських наукових працівників по цей бік Збруча.

Залишається додати, що зовнішній вигляд книжки робить дуже приємне враження, гарний папір і читкий шрифт.

Ст. Сіроволко.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Д-Р ДАРІЯ ЛЕЖОГУБСЬКА-ЧУБАТОВА.

Клепсидри на мурах міста Львова повідомляють, що нестало між живими д-ра Дарії Лежогубської Чубатової, члена Українського Лікарського Товариства, Українського Католицького Союзу, Товариства Вакаційних Осель та інших українських установ. Відійшла від нас тихо й несподівано в молодечому віці, полишаючи по собі глибокий жаль у всіх тих, що її знали.

Дарія Лежогубська уродилася в 1897 р. у відомій з патріотизму й жертвенности українській родині. Ходила до гімназії СС. Василіянок, матуру уложила з відзначенням в українській гімназії у Відні в 1915 р. Після того записалась там на медичний факультет, який і закінчила докторатом по скінченні світової війни. Одначе по повороті до Львова прийшлось їй віденський докторат нострифікувати, як і багатьом іншим абсольвентам закордонних університетів.

Своє лікарське знання віддавала на послуги рідного народу ще в часі війни, виїхавши на якийсь час з Відня як медичка до праці між нещасними українськими виселенцями у Гмінді. Неодну сльозу вона там осушила, неодному хорому помогла прийти до здоровля! А по окончнім повороті до краю станула до лікарської праці у львівських шпиталі, де працювала з посвятою кілька літ. В ост. часах була зайнята в характері шкільної лікарки у школах ОС. Василіянок. Як совісно виконувала вона там свої обовязки, з якою відданістю й любовю ставилась до поручених її опіці дітей, можуть розповісти найкраще ті діти.

Покійна — це був взір української жінки-громадянки. Високоідейна, характерна, прямолінійна, незвичайно працьовита — визначалась теж великою жертвенністю на народні цілі. Не було у нас такого доброго почину, до якого вона не причинилась би грошевим дотком зі своєї скромної платні чи заробітку. Назвище її можна було все вичитати у списках жертводавців по українських часописах.

Від кількох літ недужала на нирки, але ніхто не думав, що це може довести до катастрофи. Тимчасом в останніх тижнях стан її здоровля погіршився настільки, що не помогла тут уже і найкраща лікарська поміч. А вчора Дарія з Лежогубських Чубатова розпрощалася з цим світом раз на все. Нехайжеж рідна земля пером їй буде!

—o—

Листування Редакції.

Вп. Дописувачеві в Монастириськах: Три останні листки з Вашого дописку пропускаємо, бо не пройдуть цензури.

Вп. Дописувачеві у Містковичах, пов. Самбір: Одержаного не можемо помістити з незрозумілих огляднн.

Дописи.

МОНАСТИРЕЧЧИНА.

Свячене в Слобідці Горішній відбулося дня 16. квітня заходом хружка „Союзу Українок" і читальні „Просвіти". Було воно величаве, традиційне. Свято відкрив молитвою і щирим побажанням усім присутнім о. Л. Білинський, парох Монастирищ. Реферат про воскресення нашої ідеї виголосив раз. Осип Миселич. Підчас свяченого співав читальняний хор під проводом п. Ол. Криси.

Академія в честь Шевченка в Монастириськах. Дня 22 квітня відбулася заходом аматорського гуртка в Монастириськах академія в честь Шевченка. Реферат про творчість Шевченка виголосив п. Норберт Рибак, деклямували п. К. Чайковська, п. Марута Лазькович і Кость Вовчук. Співали: читальняний хор із Слобідки під пров. Ол. Криси і хор просвітний місцевий під пров. п. Н. Рибака. Присутніх, на жаль, було дуже мало. Академія та мала відбутись у призначному річнику, але спізнилася через тих людей, які звичайно кидають аматорському гурткові колоди під ноги.

Районова академія в честь Шевченка у Велесневі. Дня 29. квітня відбулася величава районова академія в честь Шевченка у Велесневі. Реферат про життя і творчість нашого Генія виголосив радн. О. Миселич. Співали хори: читальняний із Заліся і місцевий під проводом дяка п. Курчинського. Присутніх понад 500. Враження свята дуже гарне, бо це тут перше свято від давних літ.

СПОРТ.

УКРАЇНА — ЧОРНІ.

Змагання цих дружин за мистецтво Окружної Ліги відбудуться в неділю 6. ц. м. на грищі Чорних, які є господарями. Початок: год. 4.15 попол.

БОГУН — УРСК і СОКІЛ III — ДНІПРО.

У неділю, 6. травня ц. р. відбудуться мячові змагання цих дружин на площі Сокола-Батька в год. 10.30 рано, а змагання

ТРИЗУБ — ЧОРНОМОРЦІ

на грищі Свічені в год. 1-ій вполудне.

ЧЕРНІВЦІ. Довбуш — Макабі 1:1.
ЛІЛЬ. Олімпік Ліюн — Погонь (Львів) 1:0 (1:0).

МИСТЕЦТВА ЛИГИ.

ВЕЛИКІ ГАЙДУКИ. Рух — Полгуже 13:0.
КРАКІВ. Гарбарня — Краковія 4:0.
СЕДЛЬЦІ. Сташелен — Легія 1:1 (0:1).

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Володимир Січинський: ОЛЕКСАНДЕР АНТОНІЙ ТАРАСЕВИЧ. 1672—1720. Українське товариство. Прага, 1934, ст. 24. 3 таблиці.

Д-р Карло Коберський: УКРАЇНА В СВІТОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ. Прага 1933. Вид. Українська Стрілецька Громада в Зх. Д. Прага, 1933. ст. 80

ЖУРНАЛИ.

НИВА, часопис присвячений церковним і суспільним справам. Квітень 1934. Зміст: о. прот. П. Табінський: Сучасний церковний розкол та його причини. о. Ол. Квіт: Конечні рахунки. о. д-р Г. Костельник: Матерія й дух. о. В. Рабій: Про церковний спів. Православний в Підляшша: Голос до Галичини зпомж Галичини. Яків Янкевич: Справа семинських університетів. о. Юл. Дзерович: Вісти з Тов. св. Андрея. о. Мик. Галянт: Власна допомога.

НАЗУСТРІЧ. Число 9. Двотижневик. Львів, 1. 5. 1934. Література, мистецтво, наука, громадське життя. Зміст: Михайло Рудницький: Сонячні скобети; Святослав Гординський: Весняний фейлетон; Петер Альтенберг: Мініятури; Юрій Косач: З провінних співів. Володимир Січинський: За мистецьку культуру української книги; Я. Мандюкова: Франц Верфель і його нова повість; Ст. Левинський: Краєвки над і; Юрій Косач: Коти в ночі сірі (оповідання); Д-р Роман Домбровський: Ідея всенаціональних конгресів; Віденський богемієт; Володимир Ласовський: Два східні клини в Парнж; Сценарій і сценарист у мозерній фільмі (Перша розмова з Деспаном); Письменники шукають Голови; Королева, що не хотіла вийти заміж; Вистава О. Лишенка у Львові; Алйна Лин: Подвіря й вулиця; Літературна хроніка; Любовні листи великих і малих людей; Етієн Рей: Афоризми; Літературний Бім-Бам; Розрізані книжки; Летіло 40 сорок. 17 ілюстрацій. Ціна 50 сот.

НОВА ХАТА, журнал для плекання домашньої культури. Травень, ч. 5. Зміст: Ада Негрі: Поезія. Д-р Єлисавета Кан: Чи материнська любов конечна? Марія Шпеліга: Над Осльвою. Надійка: День матері. Е. Хр.: Мати і світлина. Ірина Вільде: Вритований. Софія Яблонська: Китайські подорожі. К. Мацицька: Іванна Вітковицька. Нові книжки. Дрібнички, косметика, помідори, столовий дріб, приписи. О'Коннор-Вілінська: Лисенки й Старицькі. 10 ілюстрацій.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ, травень 1934, ч. 10.

ВІДРОДЖЕННЯ, ілюстрований орган українського протиалькогольного і протинікотинового руху, ч. 7. 1 квітня.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО, березень 1934, ч. 3 (11)

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЧИННИЙ СТАН: **БІЛЯНС ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО АКЦ. СП. У ЛЬВОВІ ЗА р. 1933.** ДОВЖНИЙ СТАН.

	ЗОЛОТІ		ЗОЛОТІ	
Каса і суми до диспозиції в Банку Польськім і П. К. О.			288.662	06
Заграничні валюти			82.610	44
Цінні папери:				
а) державні позички	35.232	80		
б) гіпотечні папери	70.210	97		
в) акції	17.383	60	122.826	77
Уділи і акції в консорц. інтересах			32.589	57
Краєві банки	14.661	52		
Заграничні банки	29.586	05	44.247	57
Векслі			5,306.682	02
Біжучі рахунки (дебетові сальда):				
а) забезпечені	1,055.414	13		
б) незабезпечені	59.478	57	1,114.892	70
Термінові позички			316.680	83
Недвижимости			474.429	31
Різні рахунки			1 721.11?	40
Гіпотечні позички			223.754	08
Гіпотечні відсотки			29.914	91
			9 758.462	59

	ЗОЛОТІ		ЗОЛОТІ	
Власні капітали:				
а) акційний	5,000.000	—		
б) резервовий	232.309	65		
в) прочі резерви	35.047	19		
г) амортизаційний капітал	160.950	—	5,428.306	84
Вклади:				
а) термінові	1,349.228	44		
б) à vista	937.130	62	2,286.359	06
Біжучі рахунки (кредитові сальда)			301.450	06
Інкасові зобовязання			2.343	27
Реескомт			869.698	77
Заграничні банки			2.543	46
Різні рахунки			349.062	06
Заставні листи			221.754	08
Непідняті купони заст. л.			23.293	19
Векслеві відсотки на р. 1934			58.566	89
Зиск			27.066	07
			9.758.462	59

Гарантії	4.577.20
Інкасо	46.733.25

ВИДАТКИ: **РАХУНОК СТРАТ І ЗИСКІВ** ДОХОДИ.

	ЗОЛОТІ	
Виплачені відсотки і провізії	229.431	14
Адміністраційні кошти	252.906	04
Податки	87.896	98
Амортизація	11.873	51
Відписи	4.909	69
Різні	82.444	54
Зиск	27.066	07
	696.437	93

	ЗОЛОТІ	
Побрані відсотки і провізії	594.886	31
Доходи з недвижимостей	7.196	38
Різні	87.355	24
	689.437	93

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:
Модест Каратницький, Володимир Кузьмович, Евген Барановський.

ГОЛ. БУХГАЛЬТЕР:
Яків Косоноцький.

ДИРЕКЦІЯ:
Володимир Сінгалевич, Др. Павло Кривуцький Степан Волошинновський.

Театри.

Укр. Нар. Театр ім І. Тобілевича Бережани:
5. V. Ельга.
6. V. Сонце руїни.
7. V. Наша парада.

Великий Міський Театр.

Субота, 5. V. год. 7·30 веч. премієра „Фонсеве весілля" комедія Рушковського Абон. 19.

Неділя, 6. V. год. 3·30 пол. Остання виставa по цінах найнижчих „Гостинниця під Білим Коньом" Абон. 14.

Неділя, 6. V. год. 7·30 веч. „Фонсеве весілля" Абон. 19.

Театр Ріжнородностей.

Субота, 5. V. год. 7·30 веч „Карієра Ґустава Лебреша" Абон. 18.

Неділя, 6. V. год. 3·30 пол. ціни найнижчі „Фанні" Абон. 16.

Неділя, 6. V. год. 7·30 веч. „Карієра Ґустава Лебреша" Абон. 16.

Кіна.

АПОЛЬО: „Ордонанс" (на осн. Мопасана, реж. Тужанського).

АТЛЯНТИК: „Отаман Анненків" (фільма в російській мові).

ВАНДА: „Побіда".

КАСІНО: „Казанова" (Із. Мозжухин).

КОЛІСЕЙ: „Любка з кабарету", ревія „Це мені виставе".

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Бал бідних дівчаток" (із Містенгет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Чібі" (віденська комедія), ревія „Травень, літо, травка!"

МІРАЖ: „Ясновидоса мрія" (Ліліяна Гервей, Анрі Гара).

МУЗА: „Сховайте ваші смутки" (Льоредь і Гарді).

ПАЛЯС: „Нещасна ніч".

ПАН: „Затроєні душі" та ревія.

ПАСАЖ: „Липарі степу", „Що може Париж?"

СВІТ: „Пожежа над Волгою".

СОНЦЕ: „Королівський любко", ревія „Катаринка в сонні".

СТИЛЕВЕ: „Дайте мені голівіна!" (Анні Ондра), ревія „З усього серця".

ХІМЕРА: „Чорти в коханні".

ЧІНХА: „Дама й боксер", ревія „Вуха до гори!"

Закордонне радіо.

Субота, 5. травня 1934.

7·00 Ранішня авенція, 12·05, 12·33 Джезовий концерт, 12·10 Господарські вістки, 15·10 Авд. для хорих, концерт сальонової оркестри, 16·20 Лекція фр. мови, 16·35 Скрипковий концерт сліпого скрипака Каньовського в супр. фортепіяну. 16·50 Джезова музика, співи, 17·15 Відчит про Норвіда, 17·35 Репортаж, 19·03 Гр. плити, 19·15 Вечірка, 19·25 Пісні, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільна ренуя, 20·00 Шопенівський концерт, 20·35 Почт. тех. скринька, 20·50 Легка музика, співи, 21·10 Співи. реціталь у супр. фортепіяну, 22·20 Легка музика сальонової оркестри, співи, 23·05 Легка музика з гр. плит.

Неділя, 6. травня 1934.

Льондон (344,1) 18·30, 21·05 Концерт, **Відень** (506·8) 11·10 Симф. концерт, 20·10 „Дер Гер Професор" оп. Белі Уй **Братислава** (298,8) 16·30 Концерт 21·00 „Русалки" муз. комедія Косталя. **Мор. Острава** (359,1) 20·40 Відгомони піан. країн (муз. авд.) **Прага** (470,2) 10·30 Фестіваль Сметани, 19·15 Веселі оповідання з життя журналістів (оповість Тума - Зевлун), 20·25 „Кохання ростин", **Лянґі** (1807) 11·00 Солісти (арфа, фортепіян), **Білгород** (439,8) 12·05 Концерт трубної оркестри кор. гвардії, 16·30, 22·15 Пісоньки, 19·20 Співи, 20·00 Нар. пєса з музикою, **Ковно** (1935) 19·55 Співи. **Рига** (514·6) 20·20 Лотиські пісоньки, **Берлін** (356,7) 12·00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Діточі пісні, 19·30 Веселий вечір, **Ляйпціг** (382,2) 10·00, 13·15 Концерт. 18·20 Гітара, **Штутгарт** (522,6) 18·40 Нар. пісні, **Букарешт** (365) 11·00, 12·15 Концерт, 20·00 Співи, **Беромінстер** (539,6) 19·55 „Оберон" оп. Вебера, **Будапешт** (550,5) 17·00, 23·10 Циг. музика, 18·45 Концерт оркестри кор. опери. 22·30 Скрипка, **Міляно** (368,6) 17·00 Легка музика, 20·55 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 18·00 Легка музика, 21·00 Вок. інстр. концерт.

Львівське радіо.

Субота, 5. травня 1934.

Давентрі (1500) 20·20 „Приватне життя Дон Хуана" репортаж із фільми пирібні Імп. Студіос при участі Фербенкса, **Відень** (506,8) 19·45 Тирольські мельодії, **Братислава** (298·8) 12·35 Концерт. 16·50 Вертеп, **Мор. Острава** (359,1) 16·05 Концерт, **Прага** (470,2) 19·00 „Бранденбургійці в Чехії" оп. Сметани, **Париж** (1649) 20·00 Легка музика, солісти, **Білгород** (439,8) 14·00 Популярні мельодії, 16·30, 21·00 Співи, 20·00 Весела авдиція. **Берлін** (356,7) 16·00 Популярна музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12·10 Травень у пісні, **Ляйпціг** (382,2) 20·10 „Бокаччіо" оп. Суппе, **Мінхен** (405,4) 17·30 Пфіцнерові пісні, 20·10 Веселий вечір, **Штутгарт** (522,6) 19·30, 20·15 Нар. музика, **Стокгольм** (426,1) 16·20 Популярна музика, співи, **Міляно** (368,6) 15·05 Тріо, 20·35 „Манон Леско" оп. Пуччіні. **Рим** (420,8) 17·10 Легка музика, 20·45 Концерт.

Неділя 6 травня 1934.

9.00—10·00 Ранішня авдиція, 11·00 Релігійні плити, 11·57 Сигнал часу, 12·15 Муз. поранок, 14·00 Плекання хрінників „Ангора" (дієльог), 14·15 Огляд ринків рільних продуктів, 14·30 Муз. авдиція, 15·00 „Сильні рої — меду сила", 15·20 Сальонова музика з гр. плит, 16·00 Весела авдиція дітей від 5—90 л.т 16·30 Фортепіяновий реціталь, 16·45 „Перстень Агарадзі", 17·00 „Парцелеві городи та їх вплив на суспільність", 17·15 Концерт музики симф. оркестри, 18·00 Авд. „Цензура", 18·40 Вокальні дуети (Марцішкіна, сопран Чеховичівна, контральт), 19·00 Естетика щоденного життя. 19·10 Вечірка 19·50 Вибрані думки, 19·32 Вен. концерт симф. оркестри, співи (Ігн. Дигас, тенор). 21·00 На стрічу сонця, 21·15 На весілій львівській хвилі. 22·15, 22·16 Спортові вістки, 22·25, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долляр у Львові в приватних оборотах 5·24 і пів зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·05, Парнж 34·97, Берлін 208·55, Ціріх 171·55, Амстердам 358·45, Прага 22·02, Мілляно 27·07, Відень 97·00—99·00, Букарешт 38·00—41·00, Нюйорк кабель 5·27½, Нюйорк чеки 5·27½.

Золото: Долляри 8·95—8·98. Франки фр. 35·20—35·60 Дукати 83·20—83·70, Корони 37·30—37·80. Рублі 46·00—46·50.

Срібло: Корони 0·30, Фльорени 0·75, Рублі 1·25.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Маслосоюз повідомляє що платить під дня 4. V. п. р. своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, лише подвіря птахомісарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·80
Кури „	I клясса	0·95
„ „	II „	0·55

Тенденція знижкова. На когути, індиків, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

У вівторок 8. травня год. 19 в домівці С. У., Підвале 7. відбудуться шкрні сходини філії С. У. праз з відчитом п. **Елі Олесницької: „Мода, її найновіші напрямки й добре розуміння ощадности в убранню". Видїл філії С. У.**

Філія Кр. Тов. Охорони Дітей і Опіки над Молодю повідомляє, що збірка переведена 22. квітня 1934. принесла зол. 516·—. Вп. Жертводавцям і збірщикам дякує **Видїл.**

†

Українське Лікарське Товариство у Львові
подає до відома, що його член

Д-р Дарія Лежогуйська-Чубатова

лікар у Львові, померла дня 3-го травня 1934 р. Похорони відбудуться дня 5-го травня в год. 15. з дому жалоби при вул. Глибокій ч. 4. на Личаківський цинтар.

Видїл Українського Лікарського Т-ва

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

П'ЯКІЙ. кухня, комфорт, Остроленїська 17. бічна Потоцького. 1515 в 1—3

МОТОЦИКЛІ нові і вживані, роверн від 120 зол., поручає Автоспорт, Львів, Словацького 2. 1312 18—20

ПОВАЖНА промислова установа прийме управителя робітні, енергічного, обовязкового, рухливого, найрадше б. військового. Зголошення до адм. під УПРАВИТЕЛЬ. 1478 2—3

ПОЇМУ негайно панну з шиттям до дітей. Зголошення до адміністрації під „Виховання". 1514 1—2

МУРОВАНА віллі з двома мешканнями: 5 покоїв, кухня і 1 покій, кухня. стайня, возівня, електрика, вода. 80 метрів фронту, 1.600 сажнів городу і саду (жорг) 15 хвилин від трамвайної зупинки, а від 1 вересня 3 хвилини, дуже оказійно за 20.000 зол. продам. Ігнат. Куркова 24. 1515 1—2

ЧОТИРИ покої, новітній комфорт, горопчник, центральне огрівання. Гроховська 4. ріг Листопада. 1515 а 1—2

САМІТНІЙ особі стаднія поверх 20 зол. Декерта 11. 1515 б 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

Оголошення конкурсу

Кооператива „Будучність" в Терно полі оголошує конкурс на проекти рисунків (етикет) на:

1) Коробки для тутюк „Калина".
2) Орнамент для самих тутюк.

Для принятих проектів назначується нагороди: під перша 75 зол., друга 50 зол. під 2- одна нагорода 20 зол.

Ближші вияснення що до формату і виповнення рисунків подасть інтересованим устно або письменно Управа кооперативи.

Речинець надсилання проектів назначується на 25. травня п. р.

До кожного проекту зі знаком автора має бути долучена замкнена коверта з поданням його назвиська і адресу.

Приняті проекти стають власністю кооперативи „Будучність", неприняті будуть звернені на вказані адреси

За Управу кооперативи:
І. Брикович, Др. Ст. Чумак.

КІНО ч. 69—70 вже в розпродажі

Прецікавий зміст — багато ілюстрацій.

Ціна тільки 25 сотиків

Адреса: „КІНО" — Львів, вул. Бляхарська ч. 8. І. п.

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Ділo". З друкарні Вид. Спілки „Ділo", Львів. Ринок 10.

Ч. 117 (13.662). Львів, понеділок 7. травня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щодн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічне 15·00 „ Піврічне 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-25. З СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Святочне відкриття сиротинця у Пряшеві.

У Пряшеві відбулося святочне відкриття сиротинця Пряшівської Греко-Католицької Епархії. На це величаве свято прибув крижевацький епископ о. д-р Діонізій Нярадий, який давніше був апостольським адміністратором Пряшівської Епархії. Сиротинець збудований заходом о. епископа П. Гойдича з добровільних жертв вірних греко-католицької церкви.

РОКОВИНИ ВЕЛИКОГО ЗДВИГУ.

Львів, 5. травня 1934.

Сьогодні і завтра Греко-Католицька Церква й усе українське зорганізоване у Гр.-Кат. Церкві громадянство святкує перші роковини свята „Українська Молодь Христові". Саме рік тому скромна релігійна маніфестація перетворилась у величезну маніфестацію всенародього характеру та своєю величю перевищила всі зовнішні прояви релігійно-патріотичного духа, які колинебудь бачила Галицька Земля. І тому дата минулорічного Свята У. М. Х. вписалась незатертими золотими літерами не лише до історії Гр.-Кат. Церкви, але й узагалі до історії цілого українського народу: і тому слушно Гр.-Кат. Церква святкує роковини тієї важливої події, а разом з нею святкує той день весь український нарід.

Так мало в нашій новітній історії дат, які можемо згадувати з радістю без викликування одночасних гнітучих рефлексій! Здається, що одною із найяскравіших рис і найбільших прикмет Свята УМХ це гордий і радісний, ніякою критичною рефлексією незатьмарений спомин, який воно залишило в умах і серцях усіх його учасників. Це спомин про великий підйом духа, про духову й організаційну стійкість українських мас, про стихійний вияв здоровля душі українського селянського молодого покоління, про тісне єднання українського села і міста, про єдність Церкви й Народу, про побіду благородности і розуму над злобою і глупотою... Це був радісний день, коли 100-тисячна маса залила 10 квадратних моргів українського майдану і коли кількадесять тисяч сільської молоді, сільських хлопців і дівчат, стройними рядами, з піснею на устах, під проводом своїх пан-отців, скромних сільських душпастирів, машерувало вулицями Львова! З опухлими ногами, що промандрували бувало й поверх сотку кільометрів (адже й із Збаражчини прийшов пішки гурт прочан!), голодні, запорошені, втомлені, — йшли проте стрункo, дбаючи ще за рівний хід і лад, з сяючими від доброти очима. Окники „слава" товаришили тим рядам і казали замовкнути та стидатися всім маленьким і короткозорим людцям, що кидали камінчики під добре діло і старалися його провалити.

Це був радісний вид — і природа разом з людьми тоді раділа. У перші роковини Свята УМХ природа мабуть знову обєднається з почуваннями вірних: чудова травнева погода сприяє починові гідно відсвяткувати ті небуденні роковини.

* * *

Генеральний Інститут Католицької Акції Греко-Кат. Галицької Провінції оголосив програму святкування роковин минулорічного Свята „Українська Молодь Христові", що обіймає два дні: суботу 5. і неділю 6. травня ц. р. У неділю по півгодинним дзвонінні в усі церковні дзвони відбудеться торжественна Служба Божа з відповідною проповідю. Після Сл. Божої процесія довкола церкви, завершена вмурованням у стіну храму пропамятної таблиці. Пополудні молебен та свент. принятя нових членів К.А.У.М.

У неділю в 7 год. вечора у салі Акад. Гімназії у Львові (вул. Сапіги 14), під протекторатом Ексц. Митрополита Кир Андрея, відбудеться заходами Марійських Дружин Львова Святочна Академія. Програма обхоплює 11 точок вокально-музичних концертових продукцій.

ЩОДЕННО ТІЛЬКИ „АЛЬОЕ"
Всі купуємо тільки „АЛЬОЕ".

Центральний Кооперативний Банк
У ЛЬВОВІ
(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15), приймає вкладки ощадности.
Конто ПКО. ч. 143.467.

Війна між Геджасом і Єменом.

Клопоти Англії. — Італія висилає воєнні кораблі.

ПАРИЖ, 5. 5. ПАТ. Побіда Ібн Савда, султана Геджасу над військами Імама, султана Ємену знайшла широкий відгомін у французській пресі. Перемога Ібн Савда відновить всеарабський рух, який змагає обєднати цілу Арабію. „Ля Репіблік" пише, що цей рух загрожує Англії втратою цілої Арабії, а навіть Іраку, крізь який веде шлях до Індій. Цей рух загрожує теж планам сіоністів у Палестині. Ібн Савд є тієї думки, що Палестина заселена в більшости арабами і тому її треба приучити до Великої Арабії. Побіда Ібн Савда знайде теж великий відгомін в Єгипті. Ось тому впливи Англії загрожені.

РИМ, 5. 5. ПАТ. До Годейди, столиці Ємену відплили 3 воєнні італійські кораблі, стаціоновані на Червоному Морі, тому, щоби берегти життя та майна італійських громадян. Агенція Стефані додає, що на побережжі Червоного Моря дуже загрожені інтереси Італії.

Співпраця Малої Антанти з СССР.

ПАРИЖ, 5. 5. ПАТ. „Ле Журнал" помістив інтервю з міністром Бенешом. Мін. Бенеш заявив, що незадовго дійде до нормальних взаємин між Малою Антантою і СССР. Тепер держави Малої Антанти ждуть на висліди переговорів між Румунією і СССР. Чехословаччина не сподівається великих політичних змін з цього приводу, але сподівається торговельних і господарських користей із взаємин з СССР.

Японська фльота на водах Китаю.

З Нанкіну надійшли вістки, що на водах Китаю концентрується повна фльота Японії. Кружляють поголоски, що Японія задумує напасти на провінцію Шантунг. Китайський уряд доручив японському послові, щоби запротестував перед японським урядом проти концентрації воєнної фльоти на водах Китаю.

Мін. Бенеш в Ужгороді.

Львів, 5. травня 1934.

Ще надовго перед подорожю д-ра Бенеша різні групи, різні люди, старалися завдалегідь обезцінити значіння тої поїздки і з тою метою пускали у світ найбільш тенденційні вістки: що, мовляв, мін. Бенеш їде як делегат своєї — народньо-соціялістичної — партії маніфестувати свою солідарність з новим, русофільським, напрямком свого партійного лідера, — що метою його подорожі є відвідати якийсь з'їзд легіонерів, — та врешті він хоче навязати особистий звязок з різними місцевими провідниками. І хоч усякій літньої було ясно, що подорож до Ужгороду найчільнішого, поза през. Масариком, державного діяча Чехословацької Республики, стоїть у тісному звязку з посиленою мадярською ревізіоністичною кампанією та пресовими поголосками на тему здогадних тайних умов польсько-німецького пакту, — то проте тій хмарі дезорієнтуючих вістоk про характер подорожі Бенеша дійсно вдалося настроїти людей скептично. Мабуть рахуючись із цим д-р Бенеш на самому вступі на Закарпатську Землю заявив ясно і недвозначно, він не приїхав з ніяких партійних ні особистих мотивів, а явився туди в найбільш офіціяльному характері, як міністр закордонних справ держави, як член уряду, уповноважений казати в імені держави й уряду найповажніші слова. І ті слова він в Ужгороді дійсно сказав: його подорож стала не лише тактично-політичним засобом чехословацької дипльоматії і не лише маніфестацією державної єдности Закарпаття з ЧСР та симпатій закарпатського населення до самої особи достойного гостя, але й справжньою історичною подією в житті тої країни. Бо такою подією треба вважати велику політичну промову, яку він виголосив на святочній академії з Ужгороді.

Мін. Бенеш давно мав славу першорядного знавця закарпатських відносин. Ту славу він своєю промовою у цілій ширині підтримав, доказуючи, що знає не лише історію тої країни і її сучасні суспільні течії, але й уміє знаменито характеризувати її обличя, типове для того закутка, положеного на межі сходу і заходу та виставленого впродовж століть на дикий наступ мадярської екстермінації. До точної аналізи різних тез, проголошених в ужгородській промові, прийдеться нам ще повернути. Тимчасом зазначимо моменти найбільш суттєві.

Отже передовсім мін. Бенеш не тримається засади промовчувати прийняті державою міжнародні зобовязання супроти частини державної території і її населення. Навпаки: сам ті зобовязання пригадує, підтримує їх і складає авторитетну заяву щодо їх реалізації. У часах, коли де-

---

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego I. Sąd okręgowy Wydział VI. I. karny we Lwowie, w składzie: S. O. T. Będaszewski jako przewodniczący, S. O. Dr. J. Locker i S. O. M. Młynarski jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 104 czasopisma pt. „Dilo" z daty Lwów, dnia 24. kwietnia 1934. do Sygn. VI. I. Pr. 179/34, na posiedzeniu niejawnem w dniu 27. kwietnia 1934 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną przez Starostwo grodzkie we Lwowie, konfiskatę czasopisma pt. „Dilo" Nr. 104 z daty Lwów, dnia 24. kwietnia 1934. zawierającego: 1). w artykule pt.: „Tederiszni" w tytule oraz w treści, znamiona występku z art. 187 i 170 k. k. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 e. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17/12 1862. Dz. p. p Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu szerzenie niedrawdziwych wiadomości o szerzeniu się wywrotowego ruchu na Wołyniu, mogących zaniepokoić bezpieczeństwo publiczne. Według §§ 487, 489 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący T. Będaszewski w. r. Protokulant Soltesik w. r. Zgodność Janowicz st. sekretarz.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
715364 —180 Телефон 25-55.

які міжнародні зобов'язання стають менше партійними від кляптика паперу, на якому вони списані, коли сильний може довільно зобов'язання затримати чи не дотримати, та коли мода державних централізмів не рахується ані з територіальними ані національними окремішностями громадян, — слова міністра Бенеша мають особливе значіння. Особливе значіння має пригадка, що даний край є не лише власністю держави, але і споконвічних мешканців того краю. Особливе значіння має наукове стверджения автохтонности населення і признання йому власницьких прав до рідного краю..

Для зовнішнього світа поважне значіння має рішучий відпір мадярським претенсіям до Закарпаття. Сила аргументів міп. Бенеша не у гарних фразах, ані теж навіть у погрозі боронити Закарпаття зі зброєю в руках. Сила його аргументації в історичній пригадці: як мадяри поводились з немадярським населенням Закарпаття, як забрали за його культуру, і як поводяться нині зі своїми „меншинами".

Врешті для внутрішніх відносин величезне значіння має заява, що уряд не буде дефінітивно вирішувати культурно-політичні спори різних закарпатських течій. Міп. Бенеш занрав виразно представників москвофільського та українського народовецького таборів взаємно порозумітись та узгіднити платформу практичної співпраці: це, мовляв, передумова закарпатської автономії. Не знаємо, як на це зареагує закарпатський політичний світ, але нам здається, що це становище мужеське, розумне і державно-творче.

Наприкінці цих загальних уваг про побут і промову міп. Бенеша в Ужгороді не можемо не зауважити, що позитивне враження, яке викликує та подорож у всіх українців, псує сама празька урядова преса: останній час перевести ревізію анахронічної та історично, політично і фактично пісенітної термінольогії. Міп. Бенеш ані словом не казав, що на Закарпатті живе російський нарід. — навпаки, він казав про пробудження української національної свідомости, про перехід до українізму як реакцію на мадяризацію і т. д. Чому ж „Прагер Пресе" вжипав назалі терміну „Карпаторусланд" і що значить нпр. зовсім непричесний до тексту промови міністра титул про „месіяністичний руссофілізм"?! Може би редактори урядової „Прагер Пресе" зревідували свій передвоєнний погляд на значіння слова „Русланд" та не вічнили заходів міністра Бенеша нормалізувати закарпатські відносини.

З найбільшим смаком добирає краватку до кожного убрання ф-ма RECORD CRAVATES
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. 19-24 Будинок Шпрехера

У повені проєктів.

Спроба синтези і критики думок економічних статтей, надісланих на конкурс „Діла".

III

Мабуть не багато артикулів, що їх фабрикацію пропонують автори статтей, доведеться ще додати до тих, що їх згадав я у попередних двох моїх статтях. Доцільність оснування шкляної гути фанатично обстоює двох учасників конкурсу, доказуючи, що в нас багато доброго піску і коло Львова і коло Жовкви і на сході коло Косова. Не бракує теж фахових робітників, а — мовляв — сама кооперація багато скла зужиткує (фляшки, шклянки, скло до ламп і т. д.). Згадаймо ще до всього згаданого текстильку, трикотарство, гарбарство і шкіряне виробництво, діточі забавки, оцет, дріжджі, декстрину, паперові торби і цяхи і вся фантазія проектодавців щодо артикулів мабуть буде вичерпана.

Все те разом і зокрема очевидно не утопії — хоч автори залишають, буває, без уваги трудноші, які, як прим. справа приділу спірту при фабрикації оцту, підкошували найсильніші спроби реалізації того чи іншого проекту, — але потрібні до того підприємчивість або організація чи пак одно і друге, а врешті гроші. Ті, що хопили за перо, щоби відгукнутись на розписаний конкурс, розуміли ці речі ріжно, кожен на свій лад, хоч у статтях найти можете і згармонізовані голоси.

Про те, **як підсилити в нашому дорості підприємчивість**, говорить трьох конкурсовців. Один автор пропонує розбуджувати фантазію молоді відповідною літературою. Це слушне, тільки сумніваємось, чи пропозиція його „видавати дешеву сензаційно-бульварну літературу" запалянть молоде покоління підприємчивістю у позитивному змислі. Краща безумовно є пропозиція іншого автора, щоби завести серед молоді „службу праці", господарське змагання, що провокує до підприємчивости. Погодитись треба з одним із старих педагогів, який акцентує у своїй статті необхідність **ревізії шкільного виховання молоді.** Треба нам шкіл з господарським наставленням (у містах торговельних і промислових, по селах сільсько-господарських шкіл), треба якнайбільше фахових курсів, треба перешколити безробітну інтелігенцію і дати їм нові фахи в руки. Так це правда, — ми в такому положенні, що великий це промах і страшна короткозорість виховувати майже всю молодь у чисто-класичній, або чисто-гуманістичній школі. Але про це може колись іншим разом ширше.

Згадаємо тільки, що автори, які торкнулись міста і скріплення т. зв. „середнього стану" не можуть найти досить переконуючих аргументів на те, щоби доказати конечність заложення школи ремесла у Львові. Ліпше — каже один автор — заліквідувати і семінар. Менше — мовляв — буде калік.

Та коли ми вже при тих, що турбуються нашим „середнім станом" то годі не піддати критиці їх одностороннього розгляду справи. Ремісники і ще раз ремісники! Ми розуміємо корисність ремісничих цехів (другий автор, вопнак, хоче „артілі"), розуміємо користи з дешевого обслуговання ремісників, з фабрикації потрібних їм артикулів (прим. для шевців: виправа скіри, фабрикація смоли, кілків, копит і т. і., що — між іншим можуть уже мати з рідної фірми „Дендра"), розуміємо і вагу обелднання таких цехів для закріплення нас по містах, розуміємо врешті потребу Ремісничого Банку (хоч автор проекту помішав дещо поняття банковости і добродійности і не подав, як забезпечити позичені капітали). Але чей ремісництво не вичерпує цілої проблеми міста! Чейже залишається приватне купецтво з різними можливостями. А про нього у статтях майже нічого нема тоді, коли ремеслові, посвячено повністю 4 статті.

Один із авторів, інж. Я. підкреслив **значіння організації** влучною цитатою слів американця Карнегі: „Відберіть мені всі наші фабрики, нашу торговлю, артерії транспорту і гроші, оставте мені лиш нашу організацію, а протягом 4 років я знову відбудую своє майно".

Так, — організація потрібна, особливо тепер, коли визнано скрізь потребу планування. Але в нас за багато мабуть акцентується потреба проводу, верхушки, а за мало активність мас і відповідне їх наставлення. Організація теж вимагає відповідного грунту, особливо коли нема можливости примусу. Для неї потрібні не лиш творчі одиниці, але і творчий загал. Загал підприємчивий, здібний до господарського фанатизму (такий фанатизм зумів Рузвельт викресати для акції т. зв. „Найр-и") і готовий на творче ризико, такий загал запевнить успіх організації. При байдужности, недовірю і полохливости, тим паче при дефетизмі, себто при недостачі віри у здійснення намічених завдань найкращим організаторам вянуть мусять руки.

Керуючим всегосподарським центром, називаючи його різними іменами, займалось аж 6 авторів. Поза тим ще кількох натякнуло, що такий організаційний осередок потрібний. „Найвища Рада Нар. Господарства" чи „Ліга для поширення рідної торговлі і промислу" (чи як її звати) з різними секціями і підсекціями, з повітовими і громадськими клітинами — ось інституція (аполітична і безпартійна!), яка мала б обняти керму в нашій господарській розбудові, мала б працювати над „замкненням ланцюга взаїмної і солідарної вимінн дібр і услуг" — як висловлюється один із проектодавців.

Самовистарчальність — услугуймо себе самі — свій до свого — це гасла правильні, корисні і потрібні, але не зужуймо знову поняття самовистарчальности. **Нам треба** — коли вже хочемо начеркнути повну нашу господарську програму — **не господарського націоналізму, а господарського імперіялізму.** „Торгувля поміж земляками — каже австрійський меркантиліст Шредер — є тільки забавкою, перекладанням багатства з одної кишені до другої. Справжнім джерелом багатства є торгувля з закордоном". І це слід нам памятати! Для нас тим закордоном є всі неукраїнці. Те, щоби торгувати якнайбільше з чужинцями, збільшувати тим наш національно-суспільний дохід і збогачуватись — може видатись декому менше важне, як „замкнути ланцюг взаїмної національної вимінн". Очевидно — кольосальне значіння має вже те, щоби спинити відплив наших матеріяльних засобів у чужі кишені, себто господарський націоналізм у тісному того слова значінні. Але щонайменше нарівні треба поставити продаж продуктів наших рук і ума та наших услуг чужинцям і паралельно це практикувати! На це ні один із авторів не звернув уваги.

Щоби вичерпати думки, що їх вяжуть проектодавці з організаційним центром, слід ще згадати: ведення ним чорної книги для тих, які виявили досі липкі руки на народній гріш, регулювання праці і заробітків (проти двох-трьох посад, високих платень, затруднювання еменітів чи чужинців у некористь молодих) і т. і., а зокрема диспозицію фондами, призначеними для розбудови промислу і торговлі.

Справу **кредитів** обговорює кількох авторів, вважаючи, що вони скріплять дотеперішні верстати праці або допоможуть поширити старі і збудувати нові. Шлях до зібрання потрібних фондів намічають вони ріжно. Один радить розписати національну позичку „брат братові" серед нашої американської і канадійської еміграції. Призначена вона була б для хліборобів які маючи свої кредити 1) не продавали б землі в чужі руки, 2) купували б землю при парцеляції і вона не йшла би в чужі руки. Наші емер земляки нічого не втратили б, бо забезпечилися би гіпотечно. Інший автор заявляє, що гроші вложені в рільництво і в реальности, безналійно заморожені. Кредит треба дати купцям і промисловцям і як довго їх фінансується, так довго запевнити собі контролю.

Третій автор пропонує фонд „Нарід собі", зібраний поголовним 10—20-сотиковим податком на взір акції, що її перед 40 роками повів з великим успіхом вождь негрів Букер Уошінгтон. Колегія, яка розпоряджалась би тим фондом, 2/3 його давала би на процент як продукційний кредит для розбудови нашого промислу і торговлі, а 1/3 віддавала б на добродійні цілі (Рідна Школа, тощо). Поза тим не було б ніяких матеріяльних обтяжень громадянства. Ще інший автор пропонує, щоби краєві установи і підприємства та заморська еміграція склала 1/2-мілионовий фонд, партиципуючи в підприємствах, які були ним фінансовані. При тому кількох конкурсовців згадує Пром. Банк, що його засновує Ком. Розбудови Українського Промислу (Круп) при Техн. Т-ві, хоч самої Комісії як також Пром. Ради, що вже завязалась у Львові, не згадує ніхто, дарма, що вони вже роблять свою роботу.

Тим я здається вичерпав думки і проекти, поміщені в конкурсових статтях, не беручись до основної їх критики чи розгляду, бо до цього треба би ще трьох статтей

В. Несторович.

М. Евальд Львів, вул. Собіського 5. Ріжнородні полотна фабрики Братів Чечовічка в Андрихові — на білля жіноче, мужеське, постелеве і столове. За оказанням цього витинка — при купні 5% опусту. 13—20. 2/73

Радянщина не має грошей на плачення довгів.

„Дейлі Телеграф" з 24. квітня ц. р. повідомляє з Москви, що Совіти дуже сильно обмежили всякий привіз чужих товарів, бо не мають грошей, щоб за нього платити. Шукають кредитів, але ніхто не хоче ризикувати і значити гроші без гарантій. Цього року Совіти мають заплатити Німеччині оборот поживки 650 мілионів марок. Злучені Держави Америки також відмовилися дати якийзебудь кредит Совітам. Це навіть викликало непорозуміння в Москві, бо там сподівалися, що коли наладнаються дипльоматичні взносини з Вашінґтоном, то буде можна наладнати також і грошеву справу в користь Совітів. Тимчасом справа мається трохи інакше.

У шведському парляменті мають в короткому часі вирішити питання, чи дати Совітам кредит, чи ні. В Льондоні фінансові круги є тої думки, що парлямент відмовить дати згоду на уділення кредитів.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Подорож Барту і московські пляни.

Варшавський кореспондент „Нае Цюріхер Цайтунг", пишучи про наслідки подорожі Барту до Варшави, між іншим повідомляє, що Барту намагався спонукати польський уряд підписати умову про взаємне підтримання, отже мілітарний союз з Совітською Росією, на що Польща не згодилась. Проти приступлення СССР до Союзу Народів не має Польща нічого, але при умовині, що дістане постійне місце у Раді Союзу Народів.

Зі свого боку московський уряд виступає оборонцем інтересів Польщі перед Францією. „Известія" пишуть: „Наука Локарно та пакту чотирьох не минула для Польщі даремно. Вона домагається для себе гарантій, що в будучім їй не загрожуватимуть такі несподівані рішення у французькій зовнішній політиці, які часто не тільки не відповідають інтересам Польщі, а навіть бувають противні їм. Нема сумніву, що у варшавських переговорах поважну ролю будуть грати і фінансово-господарські питання, які є невідільною частиною всяких переговорів Франції з її союзниками".

Дуже характеристично, що московський уряд, домагаючись від Франції, щоб вона добре заплатила Польщі за підтримання московського плану походу на Европу, разом з тим пропонує Німеччині „гарантувати" непорушність кордонів балтійських держав. Але московські пляни, як кажуть москалі, шиті білими нитками, тому вони завадно кидаються всім у вічі, і тому Москва дістала коша майже одночасно і в Берліні й у Варшаві. Подорож Барту Москві очевидно не багато поможе.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

Рознуздане життя більшовицьких комісарів.

НЮ ЙОРК, 15. квітня. (Вл. кор.) Гарольд Денні телеграфує з Москви до „Нью-Йорк Таймсу", що совітська тайна поліція ДПУ арештувала в Москві 30 високих урядовців за „лиходійство і розпусту". Це були високі совітські достойники з Азербейджану, що приїхали до Москви в урядових справах. Їм дуже подобалася столиця і тому вони не спішилися з відїздом, а пустилися на нічне життя, рахуючи собі за кожний день високі діети на кошт уряду. Вони дістали по місяцеві арешту, а після виходу будуть відставлені під військовою ескортою, закуті в кайдани, до своїх місць. Таке прикладне позорище має відстрашити інших совітських урядовців від вибриків в урядуванні.

При всяких нагодах збирайте датки на мандрівні бібліотеки, які підуть на західні землі.

Москва покровителькою Румунії.

„Іввестія" з 21. квітня пишуть про „кризу в Румунії" між іншим таке: „Відвідини румунського міністра закордонових справ у Парижі є може останньою спробою хістати ще раз фінансову підтримку на французькім ринку і тимсамим запобігти державному банкротству, перед яким тепер стоїть Румунія.

Говорячи далі про висліх процесу против учасників замаху на Дуку, часопис висловлює такі думки свого уряду: „Румунські фашисти, підбадьорені своїм успіхом на суді, виступили з широкою агітацією, головною точкою якої є вимога пірвати ті сокоші відносини, які вяжуть Румунію з Францією від скінчення імперіалістичної війни. Разом з тим румунські фашисти ставлять домагання устійнити найтісніші та найближчі відносини з сучасною Німеччиною. Це домагання і буде головним аргументом, яким п. Тітулеску буде орудувати у своїх паризьких переговорах. Тепер ідеться вже не тільки про рятування Румунії від банкрутства, а — що має значно більше значіння — ідеться про вимінення цілковитого сторогу в зовнішній орієнтації цієї країни. Румунський міністр слушно може покликатись на те, що відмова Франції урятувати Румунію від банкрутства буде рівнозначна з відмовою від тих відносин, які за останніх 15 років були основою французької політики в Центральній Европі. Мала Антанта перебуває гостру кризу, і одним з найбільш небезпечних моментів тої кризи є внутрішнє становище Румунії".

Отже — гроші, чи життя Малої Антанти! Коротко і ясно. У звичайнім житті подібні домагання звуть вимушенним і караються досить довгим побутом у вязниці. У більшовиків це зветься зручною політикою, якою так відзначається пан Літвінов. Чи скористає п. Тітулеску з більшовицької науки, це його справа. Союзники Франції коштують їй справді багато. Як довго француски будуть платити на підтримання більшовиків та інших „союзниць" Франції, питання інше.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

Московські успіхи в Парижі.

„Ізв." з 22. 4. 34. повідомляють з Парижа, що там „відбулася поважна демонстрація державних службовців, колишніх воїків та безробітних, у якій взяло участь 40.000 осіб, комуністи, соціялісти, реформісти, увітарпісти. Вони йшли під гаслами: „Все в обороні нашої заробленої платні!", „Хай живе єдність акцій!", „Хай живуть Совіти!" Більш як годину юрба помагала демонстрантам відбивати жорстокі напади поліції. Від 7. до 8. вечора демонстранти були цілковитими господарями вулиці. Життя в центральних дільницях було зовсім спаралізоване. Рух спинений. Московська „приязнь" коштує Францію очевидно не самі лише гроші. *(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)*

Чи Ви як виборець замовили собі вже

Новий Самоуправний Закон

враз з

виборчим реґуляміном

д-ра Степана Барана? Замовляти в Адміністрації „Діло", — Львів. Ринок ч. 10

Ціна примірника: зол. 0·80 (з почтовою пересилкою 0·95).

З церковних справ.

ЧИН ОО. СТУДИТІВ.

Чин оо. Студитів сягає своїми початками V. віку. Його основником був консуль Студій Але щойно в VIII. віці під проводом св. Теодора Студита зріс Чин у силу і поширився з Константинополя по всьому Сході, а навіть в полудневій Італії. В X. віці поширився цей Чин по цілій Руси. Головним центром Чину оо. Студитів у нас була Печерська Лавра в Київі. Святі оо. Теодозій та Антоній надали обличча не лише Печерській Лаврі, але також усім монастирям на Руси, які вже в XI. віці придержувалися правил Чину оо. Студитів.

Діяльність оо. Студитів була дуже широка й ріжнопільна. Крім строгого аскетичного життя істнувала при Печерській Лаврі малярська школа і процвітала книжна наука. Братчики переписували не лише церковні книги, але також списували важливіші події нашої княжої держави (літописець Нестор). Крім того вели шпиталі, працювали на ріллі і плекали городництво.

У Галичині відновили оо. Студити свою діяльність XIX. в. Тоді то у двох місцевостях: у Волсвині біля Кристинополя і в Олеську біля Золочева почали деякі селяни гуртуватися разом і жити чернечим життям, розділюючи свій час на молитву і працю, якою заробляли на життя. Коли ж митрополит Шептицький став ігуменом монастиря оо. Василіян у Кристинополі, звопікувався ними та примістив їх 1901 р. на Вульці, тоді підльвівській оселі. В 1903 р. закупив для них 30 моргів поля і побудував монастир у Скнилові біля Львова та злагодив правила-статут для „Студитської Лаври св. Антонія у Скнилові". З тим моментом число Студитів стало постійно зростати. Таким робом відновлений Чин оо. Студитів виповнив у нас болючу прогалину чернечого життя, обєднуючи тих селян і робітників, які не могли без ширшої освіти вступити до Чину оо. Василіян.

У 1908 р. повстав другий монастир Чину оо. Студитів, а саме у Боснії, призначений для наших еміґрантів з Галичини. Одначе по великій війні (1923 р.) монастир цей через спротив югославянського уряду мусів бути аліквідований.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 7. ТРАВНЯ 1934.

ВІКТОР КУРМАНОВИЧ,
ген.-хор.

Відворот УГА. за Збруч.

СТОРІНКА З НАШОЇ ІСТОРІЇ.

Пару разів доводилось мені читати на сторінках нашої преси критичні погляди про доцільність плану Начальної Команди, згідно з яким УГА мала би — свого часу — відступати замісць на схід себто за Збруч, — на південь себто за Дністер і в Карпати.

Як колишній шеф штабу при НК. УГА, беру оце в цій справі голос. Хочу подати пояснення, а власне аргументи, котрими я покористувався при оцінці та обмірковуванні тогішньої стратегічної ситуації, а зокрема тих, що дозволили мені до плану відступу УГА за Дністер, можливе і в Карпати. Підпятий мною план був випрацьований спільно з моїм співробітником майором Льонером і його в цілості затвердив комендант УГА, ген.-пор. Омелянович-Павленко.

Для стратегічних рішень військового проводу міродатним є: власне і вороже положення, як теж і політичні відносини. 22. березня 1919 р., насліком інтервенції Антанти, починається наші операції і кінчиться остаточно наша бравурна офензива на відтинку Судова Вишня—Городок Ягайлонський.

УГА стояла проти західнього ворога (Польщі) на широко розтягненім, для оборони несприятливім відтинку, без якихнебудь природних перешкод. Шоправда, ліве крило опиралося на Карпати, Гірська Бригада дуже слаба чисельністю, але праве крило під Сокалем висіло зовсім у повітрі, бо „Холмська Група" не являла в той час майже ніякої активности. Широкий фронт, незабезпечені крила, надавалися до фориву чи до обходового наступу. Таким ворожим акціям годі було щось протиставити, бо не було в нас частин у запасі. А навіть коли б вони і були, то за недостатком відповідних шляхів та перевозових засобів, годі було їх відповідно до потреби перекинути. Коли наше запілля не спромоглося в часі нашої офензиви посилати фронтові частини для завершення успіху, то трудно було сподіватися і в найближчому часі таких резерв, які би були вспіли не тільки доповнити прорідженний боєвий фронт, але і вдихи йому нову пробоєву силу для дальших операцій. Не краща була справа і з матеріяльним забезпеченням фронтових частин.

Щодо західнього ворога, то Антанта вже при першій інтервенції заповіла нам перевіз зорганізованих у Франції, і модерно вивінуваних польських військ, з якими ми мусіли числитися в найближчому часі. Бож як перша так і друга інтервенція Антанти мала на меті лише виграти час для посилення нашого ворога. До тої пори мали ми перемогу й ініціятиву в наших руках. Та зі заломанням нашої березневої офензиви, що була кульмінаційним пунктом нашої активности, ставав ворог з дня на день сильнішим, а тимсамим перебирав теж і ініціятиву в оперативних акціях. Він мав за собою Антанту і її підмогу під кожним оглядом. Треба додати, що щодо підвозу своїх військ був ворог у дуже корисному становищі, бо мав у своїх руках залізниці: Новий Сонч-Хирів, Краків-Львів, Люблин-Рава Руська, Хирів-Ярослав-Рава Руська. Таким робом міг він зосередити війська по вподобі.

Зі сходу підходили до Збруча більшовики. Армія УНР, відступила за Горинь в околицю Сарни-Рівне-Кремянець, відкриваючи наші запілля за Збручем. НК., була наслідком цього змушена — хоч як це тяжко було, — організувати фронт проти більшовиків, відволюючи туди частини зі західнього фронту. Мабуть більшовики напирали більшими силами, коли Армія УНР, мусіла залишити цілу територію. Згідно з відомостями, які ми тоді діставали, стан Армії УНР мав 14.000 багнетів, але її боєздатність наслідком безнастанних відступових боїв була сильно підупала.

Якіж були загально-політичні відносини? Майже ціла Европа була в революційному стані, а зі сходу загрожував їй більшовизм. Покищо боролися проти нього деякі царські генерали, а на чолі Армії УНР стояв Гол. Отаман Петлюра. Та він не знайшов у Антанти відповідної підтримки. У неї **Польща мала бути тим заборолом, що поставить опір дальшому походові більшовизму на захід,** що в той час уже мав свій зародок в осередку Европи, Бела Кун на Мадярщині, — Курт Айснер у Баварії. Польща сама, як новоутворена держава в середині несконсолідована, мала наверх коїм нас багато клопотів іще зі своїми сусідами, як чехами, німцями та литовцями. За посередництвом Антанти прийшло на тих відтинках до частинного перемиря, одначе з нами мусіла Польща вирішати спір зброєю. Виходило ясно, що молода Польща, підсилена військами Галлера, докладатиме всіх зусиль, щоби виказатись перед Антантою якимись успіхами та аліквідu-

Похороном займеться найлише і найдешевше
ХАРІС
ЛЬВІВ, КОРНЯКТІВ 3., (В НАРОД. ДОМІ)
Наше заведення полагоджує всякі урядові чинності, виконує експумації і перевозить в найдальші сторони в усіх шпиталів шпиталів як і санаторій.
Не слухайте агентів, що крутяться по шпиталях і підшпаються під нашу фірму та фальшиво інформують заінтересованих.
В нещасті ідіть до ХАРІСУ, а відпадуть нам усякі клопоти. 618

Війна знищила теж монастир у Скнилові. По війні осілися Студити в Уневі біля Перемишляни, де є тепер їх Лавра. Крім того існують ще їх монастирі в Зарваниці і на Новім Знесінні у Львові (зараз за Личаківським двірцем, де мають чудову деревляну церковцю, перенесену перед 4 роками з села Кривка, пов. Турка). В окремих двох домиках на Личакові ведуть оо. Студити хлопячий сирітський захист. Поза тим мають ще оо. Студити три невеличкі місійні станиці на Поліссі і Підляшші.

Студії відбувають вони у Львові в своїй школі при вул. Петра Скарги, де находиться теж гарна й цінна бібліотека до історії унії та поліхромована каплиця в строго візантійському стилі кисти славного мистця Бойчука, професора Академії Мистецтва в Київі.

Найвищим головою Чину оо. Студитів є митрополит Андрій, фактичним керманичем — о. ігумен Климентій Шептицький.

Всіх єхимників, себто братів з вічними обітами, є 71, з того священиків 11 і діяконів 7. Братів, які не зложили вічних обітів, начисляють 56. Досить численний новіціят працює в Уневі.

При кінці варто ще завначити, що існує теж жіноче згромадження СС. Студиток, з головним осідком у Якторові та домами в Уневі, Гаях Великих біля Тернополя і Підгайцях. Всіх сестер є 85.

В Єпархії Перемиській та Станиславівській нема ані Студитів ані Студиток.

(За „Оріенсом".)

*

Крім трьох наших чернечих Чинів: оо. Василіян, Редемптористів і Студитів, появилися на наших землях в останніх роках ще Єзуїти східного обряду і Капуцини тогож обряду. І Єзуїти і Капуцини східного обряду працюють на північно-західних землях, при чому в руках перших є теж виховання питомців у папській семинарії в Дубні. Незалежно від того підготовляється у нас ще Чин гр.-кат оо. Салезіян і з тією метою вислала Перемиська Єпархія кількох молодих учеників на студії до того Чину в Римі.

Ґанді потовкся.

РИМ, 5. 5. ПАТ. Авто, яким вертався Ґанді з приятелями з містечка Равві, перекинулося на закруті дороги до рова. Ґанді з приятелями потовкся

Великодна радіопрограма в Америці.

НЮ ЙОРК, 15. квітня. (Вл. кор.) З нагоди Великодня відбувся спеціальний концерт на радіогодині Сурми зі стації ВІНС в Ню Йорку. Концертову програму виповнила сличкова оркестра проф. Гайворонського, який тим способом закінчив свій сезон і вибрався на відпочинок в південно-західні стейти. В програму ввійшли такі точки: Українська Рапсодія — Тимольського. Баркарола — Лисенка, Коломийки — Колесси. Гаївка — Гайворонського; крім цього скрипково-мандоліновий гурт оркестри проф. Гайворонського відограв такі композиції Гайворонського: Веснянки в Гаївки, Український Танок, і „Ой, ти, дівчино" — вальс.

Святочну промову й святочні желання виголосив гром. Мирон Сурмач. Він також приготовив спеціальний ефектовний скеч, опертий на новелі Шевченка: „На Великдень, на соломі", а арт. Шикура відспівав „Христос воскресе" мельодією з Підкарпаття. Опісля одна дівчина відспівала наше „Христос воскрес". Ціла програма була справжньою насолодою, бо була достроєна до святочної хвилі.

Через виїзд проф. Гайворонського на вакації буде перепинена наука і праця його оркестри і щойно в місяці вересні розпічнеться праця наново. В минулому сезоні ця орхестра виступала на трьох громадських концертах і принесла повне признання своєму диригентові.

—o—

Відкладають війну на 1936 рік.

НЮ ЙОРК, 15. квітня. (Вл. кор.) Студенти артистичного відділу університету НЮ ЙОРК, а також учні інжинірського виділу оголосили квестіонар, поставлений їм у різних справах. Більшість висловила погляд, що депресія в Америці покінчиться у 1936 р. і того самого року Америка буде вмішана в якусь більшу війну. Студенти признають добрі сторони Найри, але не хочуть, щоб її ділання було постійне.

—o—

Поможім добрій справі.

Бібліотека дитячих історичних книжечок. — Найкращий виховний засіб.

У надзвичайно актуальній статтейці п. н. „Дайте дітям цікаву історичну книжечку"!, поміщеній у 113 ч. „Діла" з дня 7. травня ц. р. порушив п. Антін Мельниченко, педагог по фаху, преважну справу: потребу видавати історичні оповідання для дітей і молоді, які воскресили б перед нашим дорослом світлий образ минувшини українського народу і тим самим стали виховним засобом для молодого покоління. Патріотичне виховання молодого покоління — це справді центральна проблема українського життя і тому треба призадуматися, як цю справу треба би перевести в життя. Актуальність тієї справи підкреслює і та важна причина, що нові наукові програми для вселюдних шкіл зовсім не торкають науки української історії; вони говорять виключно лише про історію Польщі. Тому не диво, що українська дитина, міська та ще більше сільська, не придбає у школі знання історії свого народу, не перейметься величю і красою своєї рідної землі.

Учительство наше тут безрадне! Воно мусить строго й акуратно придержуватися обовязкових наукових програм та поступати при навчанні історії по вгорі накресленому плині.

Щоби бодай у малій частині прийти вчительству в поміч у підшуканні відповідних матеріялів з обсягу історичної белетристики якою моглоб воно покористуватися як засобом для позашкільної лектури, на яку можна би звертати увагу дітворі й молоді — надрукувала редакція педагогічного тримісячника „Шлях Виховання і Навчання" (гляди 3-тя книжка за рік 1933) джерельну статтю Зорівна Вільшанецького п. н. „Українська лектура в навчанні історії", в якій автор подав учительству багатий матеріял, що ним можна покористуватися при позашкільному навчанні, шляхом т. зв. „приватної лектури".

Але це ще не вичерпує усіх засобів, якими моглоб послугуватися не лиш учительство, але і постороні виховні чинники, у першу чергу батьки, потім кружки „Рідної Школи", читальні та парохіяльні дитячі бібліотеки. Тому треба би подумати над способом, яким можна би досередкувати продукцію дитячої лектури, головно історичного змісту, призначеної для шкільної молоді.

Вилаванням дитячої літератури в нас займалося до війни виключно УПТ., а по війні перейняло ту ділянку суспільно-виховної діяльности відоме і заслужене Видавництво „Світ Дитини", яке за 15 літ свого істнування зуміло серед дуже важких і невідрадних умовин видати, як на наші відносини, надзвичайно велику скількість добірних книжечок для дітей; присвоїло нашому письменству класичні перлини всесвітньої дитячої літератури і дальше змагає до поширення загального читальництва серед нашої літвори і молоді шляхом маленьких (і милих дитячим серденькам) книжечок „Діточої Бібліотеки", яку почало видавати від січня 1934 щомісячними випусками. Про вартість видань „Світа Дитини" висказалися вже з великим признанням й одобренням наша фахова літературна критика і педагогічні круги, які книжечкам того видавництва признали надзвичайно цінні виховні вартости.

Підписаному довелося приватно говорити з видавцем „Світа Дитини", який накреслив свої плани видавничої акції на найближче майбутнє. Він приступає саме тепер до видавання комплекту дрібних книжечок (2—4 аркуші друку) з *історичними оповіданнями для дітей*. До княжої доби около 30 книжечок; до історії Галицько-Володимирської Держави — теж стільки, а з доби Козаччини — около 40. Деякі з тих книжечок уже находяться в друку. Всі вони гарно ілюстровані.

Отже маємо вже запевнену продукцію того рода літератури, що про неї говорить у своїй статтейці п. Мельниченко. За нами оставала би потреба й обовязок занятися зібранням рідновійного фонду, який вможливив би тому заслуженому на полі виховання молодого покоління видавництву повести як слід свою намірену видавничу акцію книжечок з обсягу історії нашої минувшини.

Цю справу можна легко і при добрій волі перевести в діло, а саме: Тепер іде широка акція культурної допомоги для наших окраїн, головно для західних і північних земель, щоби ратувати там у першу чергу молоде покоління, що пропадає для нас у неукраїнській школі. За зібрані з пожертв наших установ та приватних рідних фонди — закупім у Видавництві „Світ Дитини" 500 бібліотек, кожна заложена бодай із 100 дитячих книжечок і киньмо їх туди, де грозить небезпека нашому молодому дорослові. Даймо йому в руки відповідну книжечку, бо при її допомозі врятуємо наші діти для народу а Видавництву „Світ Дитини" допоможемо розвантажити магазин дитячих книжок та дамо йому змогу видати 100 нових історичних оповідань. Вони нашій дітворі заступлять поза школою науку рідної історії!

Дмитро Великанович.

ГАЛАНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЄСКИЙ вул. Вотіна ч. 4.

вати наш фронт. Хоча більшовики підходили до її границь, та їх ще стримувала армія УНР і полякам ішло про те, щоби час, коли їм доведеться зміритись із більшовиками, відсунути, а зіпхати тимчасом на інші плечі це завдання.

До найголовнішого завдання військового проводу належить заздалегідь оцінити як слід ситуацію, та вивести армію з несприятливого положення в ті райони, зберігаючи її цілість і внутрішні вартости, в яких вона матиме спромогу під корисніщими умовинами продовжувати боротьбу, поставивши натомість ворога у становище для нього несподіване, ненадійне і непригоже.

Начальна Команда УГА передбачувала близький наступ поляків і ясно здавала собі справу, що той наступ буде сильний та що наш фронт серед тодішніх умов не вдержиться на довший час. Передбачали ми конечність відступу.

Той відступ під ворожим натиском чи з фронту чи з крил, міг узяти загальний напрям тільки на схід, у райони, які ні з тактичного, ні з оперативного огляду не надавались до затяжного оборонного бою. Що правда ліве крило — полудневе, — по переході групи Кравса (Хирів-Самбір) через Дністер коло Нижнева на північ, опираючись би об Дністер, дало праве крило — північне, — висіло би далі у повітрі і противник міг окопити його на кожнім новім, нами занятім боєвім відтинку. Це примушувало би нас до дальшого відступу. Притім також не було виключене, що і більшовики (маючи проти себе над Збручем тільки підрядні наші відділи, — Наддніпрянська Армія стояла в околиці Рівного — які досьвідчи всилі були видержати сильніший ворожий натиск), підуть у наступ з метою зреволюціонізувати своїми кличливими гаслами галицький терен, та через Карпати подати помічну руку Белі Кунові. Були відомости, що над Збручем появилися мадярські частини, сформовані більшовиками з полонених мадярів.

І тому вижидати польського наступу значило би для Нач. Команди стільки, що піддатися згори всякому диктатові ворога. УГА не мала би іншого напряму для свого руху, як тільки на схід, отже примушала би між молот і ковало, т. зн. до своєї ліквідації, а у всякому випадку до цілковитого покинення власної території. А це хіба не сміло бути метою Начальної Команди.

Начальна Команда рішилася з метою переведення пляну — ще перед загальним польським наступом — скріпити якнайбільше ліве крило і групу „Рудки", перекинувши скорим темпом відділи з інших фронтів та зосередити Армію за Дністром. Задати офензивними акціями, чи оборонним способом продовжувати боротьбу рідної землі до останнього. Тим чином ми задержували в наших руках хоч частину нашого краю. Ніхто не заперечить, що райони за Дністром, а ще більше Карпати, був дуже пригідний до ведення затяжних, упертих боїв, чого найкращим доказом приклади зі світової війни. Перед фронтом Дністер з „Великим Болотом", як поважна природна перешкода — не вимагав такої сильної обсади. Ліве крило оперте об гористий терен, більше надається до оборони, ніж рівнина на північ від Дністра. Праве крило, як довго румуни не будуть активні, не буде загрожене.

(Докінчення буде.)

Англійські коментарі до варшавської подорожі Барту

Англійська преса обмірковує широко подорож французького міністра закордонних справ Барту до Варшави. На загал панує думка, що подорож мала на меті відзискати для Франції польську приязнь або краще сказавши, повернути Польщу під впливи Франції.

В Льондоні говорять, що для осягнення тої цілі Франція годиться підпирати навіть ті домагання Польщі, яких до сепер не підпомагала, а саме, домагання Польщі, щоб її прийнято в постійні члени Сокозу Народів та щоби *знести зобов'язання супроти меншин, які тяжать на Польщі* та інших східно-европейських нових державах. Це останнє домагання торкається безпосередньо українців.

„Манчестер Ґардіян" з 28. квітня пише в статті „Франція і її приятелі" між іншим: „Одним з найгірших наслідків признання Польщі великою державою було, як подають з Варшави, негайне виповідження меншостевих договорів на тій підставі, що великій державі не годиться бути звязаною такими договорами. Це виповідження без сумніву поставить українську меншість в Польщі в ще більш незавидне положення, ніж вона тепер находиться.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Вбили начальника ОПУ на Україні.

Англійська преса повідомляє, що на Україні недалеко Харкова вбили одного начальника ОҐПУ України, Вайсберґа. Він виїхав переводити ревізії за хлібом в одному селі, де селяни сховали більшу скількість зерна. Доведені до крайности голодом і переслідуваннями селяни вбили Вайсберґа. Негайно вислали з Харкова відділи ОҐПУ, які окружили село й арештували все його населення. Тепер всі ждуть на присуд.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Товариство „Будучність" — Шевченкові.

Як наші служниці на Личакові вшанували память Шевченка.

В минулу неділю 29. квітня п. р. уладив Кружок Т-ва „Будучність" на Личакові у Львові концерт у честь Тараса Шевченка. Т-во „Будучність" гуртує львівські служниці-українки і дбає за їхнє національне та релігійне виховання.

Згаданий концерт уладив Кружок Т-ва „Будучність" у своїй домівці при вул. Личаківській ч. 96., при чому всі точки програми виконали бездоганно дівчата-служниці. Хор виступав кількакратно з піснями, з котрих деякі напр. „Ой, війшла вода", хоч трудні до виконання, випали зовсім гарно. Хорові точки переплітали декламації, між ними й інсценізація з „Великого Льоху": „Три душі", що викликала помітне враження.

Одна з членищь роб. Гавришко виголосила гарно обдумане слово про життя та діяльність Тараса Шевченка. Дбайливо опрацьованого реферату цієї робітниці не постидалась би і молода студентка з університетською освітою.

Кінцеве слово на цьому концерті виголосив посол д-р Степан Біляк, котрий як голова Народньої Організації Українців міста Львова висказав слова признання за працю в Товаристві і вказуючи до заклику Шевченка „Обнімітеж, брати мої, найменшого брата", вказав, що саме Т-во „Будучність" є одною із тих наших установ, що цей Шевченковий заклик найкраще реалізує.

Технічну сторінку концерту підготовила голова Кружка п. Олена Ріплева, яка не жалувала труду, щоби вивчити членищі Т-ва деклямацій та хорів і за це їй належиться признання. Наше львівське громадянство, зокрема наші пані з кругів інтеліґенції, повинні звернути увагу на Т-во „Будучність", яке поставило собі завдання зорганізувати і виховувати в національному та релігійному дусі наші служниці, отже наші найбільші дівчата, наражені у великому місті на безліч небезпек. Співпрацею з виділом цього Т-ва допоможуть вони до здійснення важних та гарних цілей цієї установи.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундури, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАҐАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

Урухомлення Оселі Т-ва Письменників і Журналістів у Камені Довбуша.

КОМУНІКАТ.

Т-во Письменників і Журналістів ім. Ів. Франка віддає з днем 1. червня п. р. свою віллю до вжитку членам Т-ва. Вілля у цьому році відновлена, уладжена та умебльована. Т-во віднайме чотири великі, соняшні кімнати, кожна вигідна й на три особи. Нагляд над віллею буде мати окремий відпоручник Т-ва, який буде займатися, евентуально, теж спільною кухнею оселян.

Члени Т-ва, які бажають одинцем, чи з родиною зайняти місце в оселі, зволять, найдальше до 20. травня ц. р., звернутися по ближчі інформації до господаря Т-ва В. Софронова-Левицького між 12. і 13. годиною кожного дня, вул. Міцкевича 12, телеф. 69-40.

На випадок, коли б були вільні кімнати, Т-во віднайме їх і для посторонніх громадян.

РАДА ТОВАРИСТВА.

—o—

„Брістоль"

ЛЬВІВ, ЛЕҐІОНІВ 21.

Ресторан і кімнати до снідань

поручають як свою спеціяльність на літній сезон великий вибір вибагливих ярських страв по одноцілій ціні 60 сот.

МЯСНІ І ЯРСЬКІ ОБІДИ
в ціні . . . зол. 1·50
В абонаменті зол. 1·40

Гарантію свіжости страв дають спеціяльно уладжені автоматичні електричні холодільні систему Linde-Riediger.

Півоселі для львівських дітей.

Апель до українського громадянства.

Вже минулого року акція півосель для львівської дітвори увінчалась успіхом. Сталось це не тільки завдяки пильній праці ініціяторів та впорядчиків, але й завдяки жертвенности українського громадянства, яке, треба признати, зачинає чимраз краще розуміти велику вагу таких півосель для морального та фізичного виховання української дітвори у столиці краю.

Інформації про ті півоселі подавало „Діло" нераз, а по їх минулорічному закінченні принесло прегарно написане ширше звідомлення з їх праці пера заслуженої письменниці п. Константини Малицької, яка приглядалася праці львівських півосель зблизька і була й висліпами просто захоплена.

В цьому році є плян зорганізувати 8 (вісім) українських півосель у Львові, а саме: 1) у св. Юрі для 150 дітей, на Жовківському передмісті для 150 дітей, 3) на Личакові для 60 дітей, 4) на Левандівці для 60 дітей, 5) на Клепарові для 60 дітей, 6) на Стрийському передмісті (при вул. Супінського) для 60 дітей, 7) на Богданівці для 50 дітей, 8) на Знесінні Старому для 50 дітей.

Щодо коштів удержання, то їх обчислено для одної дитини на час 6 тижнів на 15 зол. Кошти всіх осель — на 8.000 зол. Діти будуть приміщені на півоселях від год. 9 рано до 5 год. попол., де дістануть друге снідання, обід з двох страв і підвечірок. Управа всіх півосель буде в наскрізь фахових руках, тому є запорука, що діти наших львовян скористають з них не менше, як і в попередньому році.

Тепер тільки черга за українським громадянством, яке повинно ті півоселі підтримати якнайінтенсивніше і під моральним і ще більше під матеріяльним оглядом.

ПІДПИСУЙТЕ Й ВПЛАЧУЙТЕ НА ПОЗИЧКУ РІДНІЙ ШКОЛІ ПО 25 ЗОЛ.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 7. ТРАВНЯ 1934.

ОЛЬҐА МОЧУЛЬСЬКА.

Наталя Романович-Ткаченко.

(1884—1933.)

Надійшла спізнена, сумна відомість з України — смерть забрала знов одно творче життя — перестало бити серце відомої письменниці Наталі Данилівни Романович-Ткаченко. Вона померла, як пишуть, ще в осени 1933 р. від якоїсь пошесної недуги, якою заразилась була від своєї внуки. На короткий час перед смертю її здоровля було покращало, так, що вона навіть стала виходити з хати. Смерть прийшла до неї несподівано.

Наталя Ткаченко народилася 1884 р. Дитячий вік і перші гімназійні роки прожила вона в містечку Гуляйполі (Златополі). Згодом батьки Наталі Данилівни перевезли її до Києва кінчати гімназію і осемили її у благородному пансіоні. Вже дванацятилітню дівчинку непокоїли ріжні життєві проблеми, як економічна та соціяльна нерівність; вона хотіла знайти на них відповідь у книжках, але в пансіоні це було виключене, тому Наталя Дан. не витримавши року, просила батьків влаштувати її інакше. Живучи приватно, молоде дівчатко проглитувало багато книжок, які бодай частинно зясовували їй проблему про дивовижні контрасти людського життя. Дуже корисний вплив на молоду дівчину мали теж виклади історії проф. Щербини, одинокі виклади в гімназії, яких учениці слухали з напруженою увагою

У тих часах тяжкого політичного гніту, літературне і національне життя містилось у тісних рямцях гуртків, що складались переважно зі старших людей, людей теорії і науки. А молодь манило само життя, і вона вже в вищій гімназії заправлялася і приготовлялася до революційної діяльности, організуючись у гуртки, де вона здобувала собі політичну і економічну освіту, та мала навіть звязок з робітничими гуртками, де вела агітацію і пропаганду. Такі то гуртки творили велику нелеґальну організацію середнешкільників. Отже нетрудно було і Наталі ще в гімназії ледви 16-літньою дівчинкою попасти в такий революційний гурток. Розуміється, що такий гурток мав характер всеросійський, говорили там про те, як здобути політичну і соціяльну волю тільки для цілої Росії.

Знайомство молодої Наталі з українськими революціонерами припадає аж на часи після скінчення гімназії і звільнення з праці у фабричній школі в селі Балаклеї, на Сміянщині. Стративши посаду, Наталя Данилівна знов опинилась у Києві, і тут з початком 1902 навязує контакт з молодою Революційною Українською Партією (Р. У. П.) через М. С. Ткаченка, за якого пізніше вийшла заміж.

Велике враження зробило на молоду дівчину відкриття, що є українська революційна партія, яка вела цілу свою роботу в українській мові і ставила своєю метою не тільки здобути політичну та соціяльну волю, ще й визволити Україну від царату, хоч ще самим провідникам невідомо було в якій формі, чи у формі автономії чи федерації.

Наталя Дан. офіційно ніколи не належала до Р. У. П., але все своє життя цікавилася життям партії і навіть помогала їй активно: друкуючи відозви на гектографі, переховуючи нелеґальну літературу, кольпортуючи її, тощо.

Одначе скоро само життя відкинуло Наталю Дан. на бік від активної революційної праці. Вона вийшла заміж за М. С. Ткаченка, пізнішого видного міністра Центральної Ради, після народження дитини її звязки з партією ослабли, як про це вона згадує в „Уривках зі споминів" („Україна" кн. 4. 1925 р.). „Зо мною трапилася звичайна історія, що буває з жінками. Рветься дівчина на сцену, починає працювати, вчитися в артистичному колі і раптом вийде заміж за артиста. Тут діти і артистка вмерла: народилася жінка і мати...Піде до науки на медицину, рік, другий учиться, далі за студента-медика вийде заміж і вже не жінка-лікарка виходить, а жінка лікаря. От і мені судилося, — кинувшись до революції, до боротьби, несподівано опинитися жінкою революціонера, коло колиски, що не боротьби вимагає, а затишку і спокою".

Коли Р. У. П. поширила свою діяльність, показалася потреба зорганізувати ширшу видавничу діяльність за кордоном — у Галичині. Тоді вдалося деяким членам партії, звільненим з вязниці, дістатися за границю, до Галичини, де вони й налагодили видавничу діяльність. Виїхали були тоді Лозинки, Канівець, Скоропис і обоє Ткаченки з дитиною.

Перше враження від побуту за кордоном пише у „Споминах" Наталя Ткаченкова, лякнуло емігрантів і викликувало велике захоплен-

Дешевий тиждень по 75 сотиків: маркізети, мушліни, крепони, епонжі і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** А. ГАНПЕЛЬМАН, Львів, Ботмів 11. 50-365

КОНФЕРЕНЦІЯ ГІТЛЄРА З ПРЕЗИДЕНТОМ ГІНДЕНБУРГОМ.

БЕРЛІН, 5. 5. ПАТ. До президента Гінденбурга прибув нині передполудневим канцлер А. Гітлер і обговорили актуальні питання з політики. Нарада викликала живе зацікавлення в політичних кругах.

—o—

ІБН САВД ПРОПОНУЄ ПЕРЕМИРЯ.

КАІРО, 5. 5. ПАТ. Король Геджасу Ібн Савд запропонував урядові Ємену перемиря на таких умовах: абдикація Імама Ємену; окупація на 5 літ прикордонних смуг Ємену військом Геджасу; прогнання колишнього князя Ассіру. Престолонаслідник Ємену збирає військо і задумує боронити місто Саная.

—o—

НАПАД НА СЛУЖБОВЦІВ ПОЛЬСЬКОГО КОНСУЛЯТУ.

МОРАВСЬКА ОСТРАВА, 5. 5. ПАТ. На авто, яким трьох службовців польського консуляту в Моравській Острові та дружина одного з них верталися з богослужения 3. травня, вдав камінь і зранив шофера. Відломки розбитого скла поранили теж службовця Урбаньця. Справників дотепер жандармерія не схопила.

—o—

По широкому світі.

— Міністр Бек виїде 9. травня ц. р. до Бухаресту.

— Колишнього канцлера Брінінга запросило декілька закордонних університетів до себе на виклади. Брінінг відмовився ніби то тому, бо сподівається ще брати участь у політичному житті.

— Провінціональний синод евангелицько-лютеранської церкви в Саксонії рішив обєднатися з державною, евангелицькою церквою.

— Більшовицькі летуни далі перебувають заложниками в „Челюскіна".

— Лорд Сесіль домагається, щоби втікачі з Німеччини одержали документи, які заступили би паспорти.

— У Римі на Капітолю відбувається X. міждержавний конгрес обезпечених математиків. Конгрес відкрив Мусоліні.

— До Москви, Ленінграду і Харкова приїздять французькі учені. Опісля до Франції приїдуть з візитою більшовицькі вчені.

— З початком червня ц. р. починаються торговельні переговори між Польщею та Англією.

— У Вінтербах у Віртемберзії завалився шкільний будинок і присипав школярів враз з учителем. Вже витягнули трупи учителя і пятьох школярів.

— Норвеський совгарський союз адвокатів дискваліфікував на 2 роки трьох своїх визначних совітарів. Балягрунда. Ставеруда і Егнестангена за те, що цього року брали участь у змаганнях у СССР без дозволу союзу.

Багно »Ставіскіяди«.

НАГЛА СМЕРТЬ ДЕКІЛЬКА ОСІБ.

ПАРИЖ, 5. 5 ПАТ. Велике враження викликала смерть Депляса, урядовця суспільних обезпечень і особистого секретаря міністра Даляме, вмішаного в аферу Ставіського. „Ля Ліберте" підкреслює, що смерть Депляса після смерти д-ра Давіда буде притоком до нового хвилювання. Тому домагається перевести секцію над трупом Депляса, хоча на думку лікаря його смерть спричинила недуга.

ПАРИЖ, 5. 5. ПАТ. У віллі Мон біля Тур померла нагло п-і Шотекур, дружина Міжона, власника кіна, вмішаного в аферу Ставіського. Міжон користувався псевдонімом Шотекур і був приятелем адвоката Гібо-Рібо. Цей дав переховати Міжонові тальони чеків Ставіського. Смерть п-і Шотекур дуже таємнича. Три лікарі не могли ствердити причини смерти. Зате у віллі найшли коробочку з насонних порошків. Цікаве теж, що кількох італійських змагунів, які мешкали у віллі, покинули її на декілька годин перед занедужанням п-і Шотекур. Прокуратор веде слідство. „Парі-Соар" вповнює, що п. Шотекур померла тому, що зажила забагато порошків на сон. Тому не слід її смерти мішати з аферою Ставіського.

СЕНЗАЦІЙНІ ЗІЗНАННЯ СЕКРЕТАРЯ СТАВІСЬКОГО.

ПАРИЖ, 5. 5. ПАТ. Права преса широко обговорює зізнання Романіна, спільника і секретаря Ставіського. Ставіський використовував дружбу з політиками, щоби згрошевити байонські і мадярські боны та зреалізувати свої великі плани саме при допомозі відданих собі політиків. Романіно зізнав, що Ставіський підтримував з послами Гессем, Ренольдом, Оденом, Прустом і багатьома іншими політиками, а між ними теж з провідником ліванці Франкліном-Буйон. Франклін-Буйон запротестував рішуче, проти вмішування його до афери з „каналіями", які брали гроші від Ставіського та Романіна. Преса підкреслює, що Романіно намагався скомпромітувати найбільше колишнього міністра фінансів Боене. „Ля Ліберте" домагається виясненнь від міністра або перед парляментарною комісією або слідчим суддею.

—o—

НОВИНКИ

— **Ямне біля Яремча.** Від 15. травня кімнати з цілим утриманням, домашнім харчем, дієтичною кухнею, по помірковання цінах поручають: Софія і Володимира Зарицькі, до 15. травня, Львів, Шимоновичів 5, а від 15. травня також Ямне, вілля Зубрея. 1483

— **Живець Черче.** Пансіон „Вілля „Надія" відчинений від 1. травня поручає комфортові кімнати враз з удержанням. 1480 4-5

— **Стоматолог-дентист д-р Богдан Нєдільський** переніс своє дентистичне заведення в Станиславові до нового льокалю при вул. Карпінського л. 16, перший поверх. 1505 2-2

— **Морожене** поручає першорядна цукорня І. Стецькова, Миколая 7. 1525 1-30

LEICA УВАГА

з своїми клієнтами переводить практичні вправи на закуплених апаратах і обслугує по найнижчих цінах фірма: 31/76 3—5

Інж. А. Шарф, Львів, Сикстуська 2. Тел. 53-47.

— **ЧЕРЕВИКИ жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА" Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до Свого."** 68/53 29-7

— **Виділ Українського Туристично-Краєвознавчого Т-ва „Плай"** повідомляє, що заповіджені виклади „Про сучасне і минуле Львова" з незалежних від Виділу причин не могли відбутися в заповідженім річниці. Час, в якому виклади відбудуться подамо в пресі.

— **Про нові літературні напрямки в Галичині й про нових поетів.** Заходом Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка у Львові відбудеться дня 6. травня (неділя) ц. р. в 18. год. в салі „Української Бесіди" у Львові (вул. Рутовського 22) відчит на згадану тему. Виголосить його д-р Микола Гнатишак.

— **Веселі куми з Віндсору.** В пятницю, 11. ц. м. відбудеться в салі Великого Театру у Львові вистава комічної опери О. Ніколая п. н. „Веселі куми з Віндсору". Опера, що визначається гарною ефектовною музикою та гумором, буде виставлена заходом польського Музичного Т-ва при участи найкращих сил оперової школи і хорів та симфонічної орхестри Філгармонії під управою д-ра Адама Солтиса.

— **Дальша регуляція Львова.** Управа міста Львова рішила продовжити вул. Легіонів крізь вул. Полтвяну і сполучити її з Клепаровом. Торговиця на площі Сольських буде перебудована і трамваєва лінія перенесена з вул. Сонішної на нову вулицю. На місці, де стоять тепер жидівські будки, стане велика торгова галя. Одночасно перебудують вул. св. Софії, яку злучать з двірцем на Перзенківці.

Уживаймо лише знаменитої цикорії і здорової відмінки кави (ERZATZ-у) „ЛУНА" „Пражінь"
виробів української кооперативної фабрики „Суспільний Промисл" у Львові
1130

— **Під психіятричну обсервацію.** М-ство суспільної опіки виладило закон про опіку над особами умово хорими. На основі того закону адміністраційна влада має право дати під психіятричну обсервацію особи духово ненормальні, що можуть бути небезпечними для загалу. Закон має ту слабу сторону, що дає можливости до зловживань.

— **Хто виграв на льотерії?** В першім дні тягнення Державної Класової Льотерії впали виграні на такі числа: 15.000 зол. на ч. 10031, 15.000 зол. на ч. 128347, 10.000 зол. на ч. 77845, 10.000 зол. на ч. 119217, 5.000 зол. на ч. 67356, 100452, 162561, 5.000 зол. на ч. 1923, 55938, 80715, 97930, 107311, 148418, 2.000 зол. на ч. 3477, 6568, 11640, 20847, 42641, 49389, 59907, 79228, 86645, 90454, 121639, 129575, 137814, 143447(, 149025, 151415, 155755, 158055, 2.000 зол. на ч. 14253, 12329, 19677, 47992, 51213, 57065, 69803, 71108, 85078, 101736, 112701, 126983, 133472, 140003, 141105, 149797, 168369. 1.000 зол. на ч. 3256, 15830, 15135, 18238, 21777, 26179, 27405, 28048, 31022, 37122, 41040, 51111, 50902, 62063, 63755, 68375, 70709, 86156, 89730, 96350, 98386, 101884, 104116, 107059, 107840, 115779, 118660, 124555, 125534, 157565, 157959, 159552, 160849, 165350, 167198. 1.000 зол. на ч. 8573, 9585, 13507, 12170, 16857, 22686, 25491, 27112, 28070, 32458, 32063, 34395, 35647, 37427, 45100, 47389, 50804, 61574, 62276, 63762, 66189, 70223, 72628, 75984, 79047, 84188, 86598, 87038, 89463, 89721, 99563, 107792, 108110 111741, 116593, 119015, 127336, 128765, 129455, 132532, 134343, 135503, 149856, 159395, 162625.

— **Львівська хроніка.** У власнім домі при вул. Генінга застрілився з невідомої причини Як. Вількошевський, урядовець міського електричного заведення. — Поліція глядає за шевцем Стефаном Дмитерком, що вимантив від робітниці Катерини Монсівної 600 зол., обіцюючи з нею оженитися і щез. — На Святезі втопився в суботу 5. травня ц. р. в саме полудне на очах

ня, що всюди чути було українську мову, що можна було промовляти прилюдно і викладати в університеті по українськи, та переховувати у помешканні революційні книжки, не боячись ревізії.

У Галичині довелося Т-ій та її рідні жити в тісноті і великих недостатках. Згодом було вже у них двоє дітей, служниці не тримала вона, тому, що хотіла бути революціонеркою не тільки в теорії, але й цілим складом свого життя. Тимто мусіла сидіти дома, доглядати дітей та вести хатнє господарство, ще й заробляти коректою та перекладами („Історія західньоєвропейської літератури" Стороженка). Це щоденне тісне клопітне життя у чотирьох стінах не заспокоювало душі Т-ої. Вона прагнула проявити себе назверха, а що всякій громадській діяльности стояло на перешкоді виховання дітей, брак змоги покинути хоч на короткий час хату, то вона ночами, коли діти поснули, бралася писати новелі.

Наталю Дониліву пізнала я в Києві 1910 р. чи 11 р. в українському клюбі[1]. Це була надзвичайно скромна тихенька та меланхолійна жінка з глибокими сумними очима, якими слідила невпинно за своїми дрібно дітьми, що бігали весело по салі. Вона говорила спокійно, притишеним голосом. Ближче познайомилися ми аж 1916 року в часі війни, коли вона з доручення „Союзу Городів", приїхала до Галичини організувати в запіллі захисти для воєнних сиріт і загалом галицьких селянських і міщанських дітей[1]).

Захисти і школи при захистах були українські, не чути там було одного московського слова. Діти вчилися виключно з українських букварів Грінченка, шкільних підручників Рускової, Степана Рудницького, а історію України з книжечки М. Грушевського „Про старі часи на Україні".

Одного вечора, взімку тогож 1916 р. Наталя Ткаченкова розказала мені, як вона стала письменницею. „Чи знаєте, що моїм „хресним батьком" у літературі був Іван Франко? Раз, коли я віддавала йому коректу, я занесла йому свій зшиток з моїми новелями, щоби довідатися, чи вони що варта на його думку". Франко сказав прийти їй аж за кілька днів до Наук. Товариства. В означений день дуже схвильована ввійшла вона у кімнату Наукового Товариства, але Франка там не було. Гнатюк мовчки подав їй зшиток, який вона збентежено вхопила і вийшла. І аж на лавці на „валах" вона розгорнула той зшиток та на свою велику радість помітила, що всі записані сторінки вирізано. За кілька днів Ткаченкова зустріла Івана Франка, який поспитав її „Чому не приходили? А я чекав, не знав як підписати ваші твори. Друкуємо у „Вістнику". Я підписав Наталя Романович[2]). У коректі можна змінити". Це було 1905 р., перед виїздом на Україну. І так під цим псевдонімом писала Наталя Ткаченкова ціле життя, аж після революції 1917 р., коли вже непотрібно було конспірації, додала вона до Наталя Романович ще Ткаченко.

(Далі буде.)

---

1) З тих часів є її статейки за 1917 р. „Ил. Наук. Вістник".

2) М. С. Ткаченкова зголосилася був на львівську реєстрацію як Павло Романович.

Полотна
на білля і постіль
ковдри, матераци, коци, дерки солідно й дешево
Гуртівня Текстильна
36/76 **ЛЬВІВ, РИНОК 30.** 1—8

своїх товаришів Бенямін Кремер, 18-тилітний ученик промислової школи. Причина смерти мабуть наглий удар серця або скорч тіла. — На вул. Сикстуській Станислав Ягельський, безробітний кельнер, випив плящинку сільного квасу тому, що його покинула наречена. У важкому стані перевезли його до шпиталю.

— **Пожежу в державних лісах** в Іванисках, що належать до надлісництва Доброгостів пов. Дрогобич згашено 3. ц. м. попол. Вогонь знищив 800 куб. метрів будівельного дерева, власність одної дрогобицької фірми та 500 куб. м. опалового дерева, власність держави. Загальна шкода від пожежі, що охопила 4 га, переходить 10.000 зол. Вогонь повстав наслідком необережности робітників.

— **Краєва хроніка.** До почтового уряду в Яремчу вломилися злодії й забрали коло 500 зол. та службовий револьвер. — В Коломиї Ян Спульніцький пробив ножем Марію Поргус у серце, убиваючи її на місці, після чого пробив себе в груди і повісився. — Робітник Іван Кретович у Бориславі стрілив з револьвера до своєї кревної Аделі Войтович, ранячи її небезпечно в груди, опісля другим вистрілом відобрав собі життя.

— **Учениця заразив цілу клясу.** В одній школі в Амстердамі ходив довший час на науку ученик хорий на туберкульозу легенів. Коли врешті дізналися про це лікарі і перевели огляди-ни цілої кляси, показалося, що всі товариші хорого були заражені туберкульозою. Цілу клясу відставлено до санаторії і наказано викрити, хто має відповісти за таке каригідне занедбання.

— **Слідами Ділінгера.** В місцевости Фасторія в стейті Огайо доконано 4. ц. м. нападу на банк, причому зграбовано 12.000 долярів. На думку поліції в нападі брали участь товариші бандита Ділінгера, за яким глядають тепер по цілій Америці. Кажуть, що Ділінгер покинув уже Америку і находиться в дорозі до Англії або Ірляндії. Поліція із Шикаго звернулася телеграфічно до англійської влади з домаганням, шоби уважала на корабель „Княгиня Йорку", який приїздить до Ліверпулю. Здогадуються, що Ділінгер находиться з одним своїм товаришем на тому кораблі.

— **Згоріло 5.000 качок.** Як повідомляють з Рівергід у Зл. Державах, у Кальвертоні згоріла фарма, що належала до Михайла Костюшка. У вогні згинуло 5 тисяч качок. Причина пожежі невідома.

— **Алькогольна пропаганда в Туреччині.** Переводячи ріжні реформи в Туреччині, Кемаль Паша зніс також заборону пити вино і пиво. Щоби переконати турків про користи пива та вина, заложив у себе великий бровар, що продукує з турецького ячменю знамените пиво. Щоби поширити теж консумцію вина, заложив у своїх добрах винниці, що достарчають 44.000 літрів вина річно. За прикладом диктатора йдуть богаті турки, що бачать у броварництві і винницях значне джерело доходів.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. **Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах.** При закупні товару від 5. зол. даром бістри до першородних кін. 3/73 23-?

— **Згоріли корабельні доки.** В доках корабельного т-ва Бербера в Бруклині вибухла пожежа, що приняла величезні розміри. Пожежна сторожа, що наспіла на кораблях, мусіла обмежитися тільки до охорони сусідних будинків. Чотири особи згоріли, а кільканацять пожежників попеклося. Док згорів до тла. Шкоди обчисляють на 5 міл. дол. Пожежа лошириласа тому так швидко, що горіли великі запаси сирої гуми і терпентини. Величезні стовпи вогню стріляли високо і були видні здалека. Горяч була така велика, що смажилася фарба на кораблях у значній віддалі.

— **Напад на плебанію.** До мешкання рим.-кат. пароха в Путні коло Радовець на Буковині, добулися вечором три замасковані бандити і заставши дома тільки господиню, зазвали її та забрали з касети 12.000 левів. Коли пробували отворити панцирну касу, надбігли сусіди, наслідком чого вивязалася стрілянина, при якій ранено дві особи. Бандити, що були вбрані в смокінги, втікли.

— **Вкрали шкільний будинок.** Америка це, як відомо, країна всяких неможливих можливостей. Не тільки лінчують там мурина, ловлять дітей, нападають в білий день на банки, але й кралуть цілі будинки. Такий випадок стався в стейті Місурі, де в одному малому і затишному містечку діти прийшли рано до школи і не застали її. Школа щезла без сліду. Ніхто не видів коли і як це сталося. Ще вечором школа стояла на місці, а рано площа була пуста. Вкрадення школи заскочило найбільше поліцію. Переведене слідство виказало, що злодії приїхали в ночі під школу з вантажними самоходами, розібрали швидко деревляний будинок і забрали все до останньої дошки та останнього цвяха. Добичею злодіїв стало теж ціле внутрішне уладження школи, отже лавки, столи, таблиці, наукові прилади і т. п. Поліція не впала досі на слід злочинців.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ —
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
22/55

— **Музей Наукового Товариства ім. Шевченка** у Львові, вул. Чарнецького 24, мав у місяці квітні 68 катальогових чисел приросту до ч. 24490 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольогія 44 і 8 збірок черепів, побутова старовина 2, історичні памятки 2, етнографія 148 (в цьому багато вишивок із Збаражчини), репродукції більші 3, литівки 24, фотографії 10, монети 4, банкноти 4, медалі 2, плакета 1, печатки історичні 2. Жертводавцями були пп.: Банах, проф. Возняк М., проф. Вахнянин В., Галапа В., проф. Гнатишак М., дир. Дорошенко В., Елнів Я., „Жіночий Клюб" при „Просвіті" в Ужгороді інж. Кіпецький М., д-р Крипякевич І., Кудик А., Коломиець З., д-р Левицький В., Лазуркевич А., Музикова Я., Нижанківський Т., с. Назарія СС., інж. Пастернак С., Почапський Я., Рибак С., Світий Е., Сушко О., Цинкаловський О., дир. Ціпановська О., „Червона Калина", Янушевич Л., о. сов. Ясеницький К. Управа Музею складає всім щиру подяку. — Музей відкритий щодня від 8—13, в неділі і свята від 10—12.

— **Справлення помилки.** В замітці п. н. „Нові українські кооперативи" („Діло", ч. 116) зайшла прикра помилка тому, що пропущено ціле останнє речення. Передруковуємо ціле те речення ще раз: „Рішенням Дирекції РСУК прийнято в члени товариства дня 30. квітня 1934 кооперативи: 1) „Правда", господарсько-сложівча кооператива з обмеженою відповідальністю Жогатин (пов. Добромиль), 2) „Пролом", кооператива з обмеженою відповідальністю Полячичі (пов. Ярослав).

Весілля Фонея Соняшна комедія гумор **Карієра Ґустава Лебреш** актуальна сатира французький дотеп
оце нинішний репертуар вечірніх вистав Міських Театрів.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Відгомін жартів.

Першокві́тневі жарти! Не знаю відколи вони існують і з якої нагоди, але тому, що існують у цілім світі, то завелися і в нас.

Свого часу написав я першого квітня геополітичну статтю в „Ділі" про залізницю Київ—Багдад. І хоч стаття мала „агу 1. квітня — викликала цілу бурю. Була під рубрикою „З світової політики", яку вів один берлінський дописувач. Дописувач прочитавши її образився на „Діло" за те, що... воно заанґажувало другого референта. Крім цього земляки за границею збиралися протестувати в Льондоні проти пертрактацій з більшовиками, які „не мають права давати концесії під залізницю на песвоїй землі".

Другим разом виляг народ на... посвячення угольного каменя під Український Театр, а цього року кількацять теоретичних пуритан збіглося на перші сходини „Т-ва Прихильників Нудизму" і — здається — ті були найбільше обурені. Не так на авторів жарту, як на „Прім Апріліс", бо через те втратили дуже добру нагоду до рішучого протесту проти розмуздання.

Вчора приїшов до мене лист із Америки. Хоч американські листи давно втратили свою атракційність — привичка то друга натура: руки мені тремтіли, як я розривав куверту. Апуж! Ех... бували часи просперітч, коли в Америці доляри по вулицях валялися, а в нас на доляра ціла кавярня зглядалася.

Всеж таки і тепер не шкодить нашому братові, коли до письма долучений якийсь зелений папірчик.

Роздираю куверту і диво дивлюся. Не тільки нема доляра, але й жадного письма. Тільки вирізок з одної америко-української газети. А на вирізку червоним олівцем закреслені сензації.

Читаю і очам не вірю. Всі ваші „прімаапріліс" родзинки передруковані товстим друком і на почесним місці.

І про виклад д-ра Нізарука на Українським Жіночім Конґресі про поліпшення раси через подружній добір, і про згоду між жінодтром щодо рефератів на Конґресі, і врешті — про М. Островерху та про його заанґажування до опери Ля Скала.

Ця остання сензація вийшла в заморській газеті далеко лізше бо підлита широ-американським сосом.

А щоби виглядало ще краще, то замість „Львів" написано „Медіолян" — звайте — мовляв — громадянин, що то ми маємо кореспондента і в Медіолянї.

З телеґрами медіолянського кореспондента виходить ясно як на долоні, що в справу обвали премієр-тенора в премієр-опері вмішався сам премієр-міністр Муссоліні, а крім нього відбувалася інтервенція італійських політичних чинників.

Здається, тільки бракові місця завдячують читачі тієї газети, що не вичитали про величавий ентузіязм італійців до справи негайної збройної інтервенції на окупованих землях України.

Направду, зробив мені приємність американський лист.

Прирікаємо на другий „прімаапріліс" заморським часописам стільки сензацій, що буде що передруковувати цілий божий рік.

Галактіон Чіпка.

Похорони бл. п. д-р Дарії Лежогубської Чубатової

Величаві були похорони бл. п. д-р Дарії з Лежогубських Чубатової! Бо прийшли супроводжати її в останню дорогу всі ті громадяни, що її знали і поважали за життя, представники всіх тих установ, у яких вона працювала, а передовсім шкільна молодь, для якої вона все мала добре слово і несла їй в потребі лікарську пораду.

Панахиду в домі Покійної при вул. Глибокій ч. 4 відправив Преосв. Будка в окруженні численного вищого й нижчого духовенства. А потім рушив вулицями міста довгий жалібний похід, у якому йшли жіночі школи СС. Василіянок з вул. Длугоша і Потоцького з вінками, кляса польської гімназії, в якій господарем є муж Покійної, проф. М. Чубатий (теж з вінком), хор радн. Купчинського, духовенство під проводом о. прал. Куницького, а за домовиною найближча родина, учительство шкіл СС. Василіянок, представники Українського Лікарського Товариства й інших установ та багато вірних. Співав увесь час хор.

Біля гробниці пок. о. Тодозія Лежогубського на Личаківському цвинтарі духовенство відправило панахиду, після чого попрощав Покійну від Церкви о. прал. Куницький. Опісля промовив голова Українського Лікарського Товариства д-р Л. Максимнюк, п-і проф. Кандякова від учит. збору шкіл СС. Василіянок, учениця VII кл. Прокопович від учениць гімназії СС. Василіянок при вул. Длугоша та ще одна учениця від учениць семинарії СС. Василіянок при вул. Потоцького. Закінчив похорони хор зворушливим „Христос воскрес" (по грецьки) та співом „Вічная память".

—o—

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Дня 30. квітня 1934 р. згинув трагічною смертю в селі Містковичах пов. Самбір 26-літній селянин бл. п. **Іван Запавський,** син Олекси і Катерини.

В похоронах трагічно померлого молодого селянина взяли участь доокольчні села Самбірщини, Рудеччини, а навіть з мостиського повіту. Похорон відбувся під проводом місцевого пароха з участю пятьох сусідніх священиків.

Реформаційні пігулки **ЧЕРНЕЦЬ** з маркою (Zakonnik)
регулюють шлунок, хоронить від терпінь **печінки**, надмірної **опасистости**, **паморок**, лагодить **гемороїди** і при **нахилі до обструкції** є загоєнням **прочищуючим** засобом. Вживати 1 до 2 пігулок на ніч. 3/69 6—7

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Укр. Нар. Театр ім І. Тобілевича Бережани:
6. V. Сонце руїни.
7. V. Нама парада.

Великий Міський Театр.
Неділя, 6. V. год. 3:30 поп. Остання виставa по цінах найнижчих „Гостинниця під Білим Конем" Абон. 14.
Неділя, 6. V. год. 7:30 веч. „Фонсеве весілля" Абон. 19.
Понеділок, 7. V. год 7:30 веч. „Фонсеве весілля" Абон. 19.
Вівторок, 8. V. год. 8 веч. Польс. Т-во Муз. „Веселі жунецьки з Віндсору" оп. Ніколяя.

Театр Різнородностей.
Неділя, 6. V. год. 3:30 поп. ціни найнижчі „Фанні" Абон. 16.
Неділя, 6. V. год. 7:30 веч. „Карієра Густава Лебреца" Абон. 16.
Понеділок, 7 V. год. 7:30 веч. „Карієра Густава Лебреца" Абон. 18.
Вівторок, 8. V. год. 7:30 веч. „Родина" ціни найнижчі.

Кіна.

АПОЛЬО: „Ординанс" (на осн. Мопасана, реж. Тужанського)
АТЛЯНТИК: „Отаман Анненків" (фільм з російської воєні).
ВАНДА: „Побіда".
КАСІНО: „Казанова" (Із. Мозжухін).
КОЛІСЕЙ: „Любка з кабарету", ревія „Це мені виснане".
КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Бал білих лілєчок" (із Містенгет), Барту в Польщі.
МАРУСЕНЬКА: „Чібі" (віденська комедія), ревія „Травень, літо, кранка!"
МІРАЖ: „Ясноволоса ірія" (Лілієна Гервей, Анрі Гара).
МУЗА: „Сховайте ваші смутки" (Льорель і Гарді).
ПАЛЯС: „Нешлюбна ніч".
ПАН: „Затроєні душі" та ревія.
ПАСАЖ: „Липарі степу", „Що може Парнж?"
СВІТ: „Пожежа над Волгою".
СОНЦЕ: „Городівський любко", ревія „Катаринка в сонці".
СТИЛЕВЕ: „Дайте мені чоловіка!" (Анні Онфра), ревія „З усього серця".
ХИМЕРА: „Чорти в коханні".
УТІХА: „Дама й боксер", ревія „Вуха до гори!"

Закордонне радіо.

Неділя, 6. травня 1934.

Льондон (342,1) 18·30, 21·05 Концерт. **Відень** (506,8) 11·20 Симф. концерт, 20·10 „Дер Гер Професор" оп. Белі Уй. **Братислава** (298,8) 16·30 Концерт. 21·00 „Русалки" муз. комедія Косталя. **Мор. Острава** (259,1) 20·40 Відгомони пісн. країн (муз. авд.) **Прага** (470,2) 10·30 Фестиваль Сметани, 19·15 Веселі оповідання з життя журналістів (оповість Тума - Зеврун), 20·25 „Кохання ростин", **Лятті** (1807) 11·00 Солісти (арфа, фортепян), **Білгород** (439,8) 12·05 Концерт трубної орхестри кор. гвардії, 16·30, 22·15 Пісеньки, 19·20 Спів, 20·00 Нар. песа з музикою, **Ковно** (1935) 19·35 Спів. **Рига** (514·6) 20·20 Латиські пісеньки, **Берлін** (356,7) 12·00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Діточі пісні, 19·30 Веселий вечір, **Ляйпціг** (382,2) 10·00, 13·15 Концерт. 18·20 Гітара, **Штутгарт** (522,6) 18·30 Нар. пісні, **Букарешт** (365) 11·00, 12·15 Концерт, 20·00 Спів, **Бромінстер** (539,6) 19·55 „Оберон" оп. Вебера, **Будапешт** (550,5) 17·00, 23·10 Циг. музика, 18·45 Концерт орхестри кор. оперн. 22·30 Скрипка, **Мілано** (368,6) 17·00 Легка музика, 20·55 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 18·00 Легка музика, 21·00 Вок. інстр. концерт.

Понеділок, 7. травня 1934.

Льондон (342,1) 20·15 Муз. фестіваль. **Відень** (506,8) 17·30 Скрипка, 21·20 Форт. реціталь Ізерліса, **Братислава** (298,8) 17·05 Форт. реціталь, 19·20 „Погана та здінній" авд., 20·00 Рел. концерт у честь Двожака, **Кошиці** (269,5) 12·35 Концерт, **Прага** (470,2) 17·15 Фортепян, 19·20 Весела програма, **Атльона** (331) 19·55, 20·40, 21·15 Спів, **Білгород** (439,8) 16·30 Популярна музика, 20·30 Опера, **Люксембург** (1304) 21·00 „Дон Паскаль" ком. оп. Доніцетті, **Берлін** (356,7) 12·00 Концерт, 18·30 Пісні (хор, мандоліни, цитри), **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·30 Нар. пісні. 17·35 Форт. музика, **Ляйпціг** (382,2) 17·25 Старовітн. музика, **Штутгарт** (522,6) 20·15 „Багдадський цирульник" оп. Корнеліуса, **Букарешт** (212,6) 17·30 Спів, 20·00 Концерт. **Стокгольм** (426,1) 19·20 „Льогенгрін" п. Вагнера, 22·00 Пісні, музика, **Будапешт** (550,5) 17·30 Спів, 18·30 20·00 Концерт. **Мілано** (368·6) 11·30 Квінтет, **Рим** (420,8) 12·30 Квінтет, 17·30, 21·00 Концерт, 22·10 Віольончеля.

Львівське радіо.

Неділя 6 травня 1934.

9.00—10·00 Ранішня авдиція, 11·03 Релігійні пісні, 11·57 Сигнал часу, 12·15 Муз. поранок, 14·00 Плекання кролів „Ангора" (діяльог), 15·15 Огляд ринків рільних продуктів, 14·20 Муз. авдиція, 15·00 „Сильні рої — меду сила", 15·20 Сальонова музика з гр. плит, 16·00 Весела авд. для дітей від 5—90 дит. 16·30 Фортепіновий реціталь, 16·45 „Перстень магараджі", 17·00 „Паралелі городів та їх вплив на суспільність", 17·15 Концерт музики симф. орхестри, 18·00 Авд. „Цензура", 18·40 Вокальні дуети (Марціпівна, сопран. Чеховичівна, контральт), 19·00 Естетика щоденного життя. 19·10 Вечірка 19·50 Вибрані думки, 19·52 Веч. концерт симф. орхестри, співи (Ігн. Дигас, тенор). 21·00 На стрічу сонця, 21·15 На веселій львівській хвилі. 22·15, 22·16 Спортові вістки, 22·25, 23·05 Танкова музика.

Понеділок, 7. травня 1932.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 11·57 Сигн. часу, 11·05, 12·33 Концерт сальонової орхести, 14·05 Збіжева біржа, 15·10 Господарські вістки, 15·35 Ревієві пісеньки й мелодії (гр. плити), 16·08 Балачка, 16·20 Лекція фр мови, 16·35 Концерт творів Вертаїма (співа. Лозінська. скрипка, фортепян), 17·30 Відчит про Сенкевича. 17·50 Батько польського театру Богуславський, 18·10 Наука стенографії, 18·45 Гр. плита 18·53 Кілька слів про охорону краси старого Львова, 19·10 Вечірка. гр. плити, 19·25 Актуальний відчит. 19·40. 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум. 20·00 Вибрані думки, 20·02 Трансм. з Варш. консерваторії. 21·10 Історія льняної сорочки (фейл.), 21·25 „Спогади" від забутих до нових шлягерів (два фортепіяни, рефрени), 22·10 Великий концерт варш залізн. орхестри, 22·40, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 5·24 і пів. зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·97 і пів—26·98 і пів, Париж 34·93 і пів. Берлін 208·45, Цюріх 171·57, Амстердам 355·45, Прага 22·02, Мілано 45·06, Нюйорк кабель 5·27 і одна четверта, Нюйорк чеки без трансакцій.

ЗБІЖЖЯ.

Ціни пар. Підволочиська	від	до
Пшениця двірська	15·50	15·75
Пшениця збірна	14·25	14·50
Жито одноліде	13·25	13·50
Жито збірне	12·50	12·75
Мука пшенична люксусова	28·50	29·00
Мука пшенична 50 %	25·00	26·50
Мука пшенична 55%	25·50	26·00
Мука пшенична 60%	24·75	25·25
Мука пшен. по пр. 40% дальш. 20%	21·50	22·50
Мука пшен. по пр. 50% дальш. 10%	20·00	20·50
Мука пшен. по пр. 60% дальш. 5%	17·00	17·50
Мука пшен. посл. понад 65% дальш. 70%	12·50	13·00
Мука житня І. кат. 55%	19·00	20·00
Мука житня ІІ. кат. ситк. дальших 10% до 70%	22·50	23·50
	16·50	11·00
Висівки житні	7·30	7·50
Ціни парітас Львів	від	до
Пшениця двірська	17·25	17·50
Пшениця збірна	15·50	15·75
Жито одноліде	14·60	14·75
Жито збірне	14·25	14·50
Мука пшенична люксусова	34·00	35·00
Мука пшен. 45%	30·00	31·00
Мука пшен. 50%	29·50	30·50
Мука пшен. 55%	29·00	29·50
Мука пшен. 60 %	28·00	29·00
Мука пшен. 65 %	27·00	27·50
Мука пшен. по пр. 50% дальш. 10%	25·50	26·00
Мука пшен. по пер. 40% дальш. 20%	23·50	24·00
Мука пшен. по пр. 50% дальш. 10%	22·00	22·50
Мука пшен. по пер. 60% дальш. 5%	18·50	19·00
Мука пшен. послідня понад 65% до 70%	13·50	14·00
Мука житня І. кат. до 55%	23·00	23·50
Мука житня ІІ. кат. ситкова до 70%	13·00	13·50
Висівки житні	7·50	7·50

Інші курси непівнені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 4. V. масло 3·10, молоко —20, сметану —80, яйця 2·20.

Тенденція на масло, молоко і сметану, сильна, на яйця удержана.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 5. V. масло 3·10, молоко —20, сметану —80, яйця 2·20.

Тенденція на масло, молоко і сметану сильна, на яйця удержана.

Ласкава Пані! Найелєгантніші плащі і сукні найдешевше дістанете в **Домі Моделів Ебля** давніше Мих. Обгрі — Рутовського ч. 7.

ФІРМА **Користайте з нагоди!**

Галицький Магазин Новостей Галицька ч. 15.

улаштовує ДЕШЕВІ ДНІ ВОВНЯНИХ, ШОВКОВИХ, БІЛИЗНЯНИХ товарів та всіляких ВЕСНЯНИХ І ЛІТНІХ матеріялів по цінах **до 50%, зниженних.**

Для прикладу кілька цін:

Перкаль	0·55	Вовна „шкоцька"	1·65	Сирий тюк	1·20
Вояліна	0·60	Вовна мішкова	1·75	Попеліна на сорочки	1·35
Кренон	0·80	Вовна на мундурки	1·80	Вепп рожев. 90 шир.	0·90
Панама	0·90	Вовна Буяле 130 шир	4·50	Полотно на прост. 140 шир.	1·25
Шовк до прань	1·—	Вовна на плащі	6·—	Атлас пост.	1·70
Епонж	1·—	Сукенко жін.	3·—	Пошевки мереж.	2·—
Шантунг-Прима	1·50	Шевіоти 150 шир.	2·30	Простирала з кант.	2·—
Птіт-рен	1·80	Полотно 80 шир.	0·55	Обрусове	2·20
Птіт-рен Прима	2·65	Маданолям 80 шир.	0·85	Капи	3·—
Рипс тонк.	1·20	Шифон 80 шир.	0·90	Ручники вафл.	0·30
Маркізета шайн.	1·80	Сирівка	0·55	Ручники кушел.	0·50
Креп-Сатен	1·70	Перкалїна колір.	0·65	Стирки корчик	0·40
Креп-Монгель в дес.	2·80	Димка на підшт	0·65	Серветки	0·25
Креп-Марокен	3·30	Зефір сирий	0·55	Хустинки муж. і жін.	0·15
Кр. п-Жоржет	2·50	Зефір Прима	0·80		

При закупі товару даром бігти до кін ПАЛЯС, АПОЛЬО і АТЛЯНТІК. Замовлення з провінції полагоджуємо відворотною почтою.

ОПОВІСТКИ

На „Рідну Школу" 20— зол. замість окремої подяки за висловл співчуття з приводу смерти бл. п. Йосифа Карповича. здожила вдова і діти. 1523

Ситнівкові токи на Плоші Сокола-Батька, основно перероблені, забезпечені сіткою, до вжитку П. Т. Ситнарів що дня від год. 5. ранку. — **Старшина С.-Б.** 1521 1—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЗОЛОТО, СРІБЛО купує і платить найвищі ціни Домбровський і Розважевський. Львів, Академічна 2. 73/53 10—10

ЧОБОТИ англійські, французькі, туристичну обуву, поручає, виконує та направляє солідно католицька фірма **„Ар-Ка"**, Хоружинин 11 а. 1076 24—23

ПОВАЖНА промислова установа прийме управителя робітні, енергічного, обовязкового. рухливого, найрадше б. військового. Зголошення до адм. під УПРАВИТЕЛЬ 1478 3—3

ПОЇМУ негайно панну з виттям до дітей. Зголошення до адміністрації під „Виховання". 1514 2—2

МУРОВАНА вілля з двома мешканнями: 5 покоїв, кухня і 1 покій, кухня. стайня, возівня. електрика, вода. 80 метрів фронту, 1.600 сяжнів городу і саду (морг) 15 хвилин від трамвайової зупинки, а від 1 вересня 3 хвилини, дуже оказійно за 20.000 зол. продам. Ігнат, Куркова 24. 1515 2—2

ЧОТИРИ покої, новітній комфорт, городчик, центральне отріпання. Грохівська 4. ріг Листопад. 1515 а 2—2

САМІТНІЙ особі станція поверх 20 зол. Декерта 11. 1515 б 2—2

ПОКІЙ, кухня, комфорт, Остроленцька 17. бічна Потонського. 1515 в 2—3

ПОКІЙ, кухня, фронт, півкомфорт, Стахевича 8 (кінець Грохівської) негайно до винайму. 1520 а 1—1

ЛЬОКАЛЬ на крамницю (б. ресторан), 4 убікації, комфорт, винайме господар Миколая 20 (ріг Жибинцевича). 1520 1—1

ЧЕЛЯДНИК масарський українець, що працював у більших фірмах. при виробі вудженини, з довшою практикою буде негайно принятий. Зголошення враз з відписами свідоцтва челядничого і засвідченими практики які фабрика відішле, і вказаною висотою винагороди. слати під адресою „Фабрика вудженини „Поділля", Тернопіль, Ринок 12. 1521 1—1

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3.— зол., з почт. пересилкою 3.50 зол.

Присилайте передплату!

Задурно
до кожної пачки !!

долучаємо одну вартісну премію всім П. Т. Клієнтам, що закуплять у нас один з нижче поданих комплєтів. — Премії, які ми призначили такі: Мужеські убрання, жіночі пальта, решткн камгарів на убрання, решткн шовків на жіночі сукні, плятери, годинники, емалієві начиння та 2.500 інших повновартісних предметів,

Цього ще не було 70% знижки.

ч. 1. Лише за зол. 9·90

висилаємо: 4 м. найновішого десеневого матеріялу на літню жіночу сукню, 1 жіночий пульовер найновішого виробу, 1 кольорову жін. сорочку з прикр. „Толедо", 1 нагрудник відповідний до сорочки, 1 пару кольорових реформ, 1 пару жіночих панчіх (бажана красна) 3 кольорові хустинки до носа, 1 пару жін. пантофлинків (подати число) 1 хустку у взорн на голову, 1 гарну брошку та 1 щіточку до зубів.

Ч. 2. Лише за зол. 10·40

висилаємо: 3 м. корту на літне мужеське убрання або на жін. пальто повної подвійної ширини, 1 муж. сорочку, 1 пару підштанців сатинової виключні 1 пару вварнованих скарпиток, 1 пару мужеських підвязок з доброї гуми, 3 хустинки до носа з кантами, 1 гаманець на гроші та 1 заштовий насос з нікльовою кляпкою.

Вище згадані комплєти висилаємо за почтовою післяплатою, платиться при відборі товару. Без ризика, якщо товар не сподобається приймаємо його назад і гроші негайно звертаємо. Замовлення просимо адресувати лише до нашого фабричного складу:

Łódzka Tomaszowska Tkanina
Łódź, ul. P. O. W. № 3/D.

УВАГА: Висилаємо також на бажання ріжні інші товари по фабричних цінах. Домагайтеся найновіших цінників 1524

Слухайте родичі! Радійте діти!

Вже вийшла І. частина оповідань з історії України пера Антона Потонського п. н.

„Було колись на Україні"

Вінету й ілюстрації зладив арт. малер П. Андрусів.

Перша частина обіймає найдавніші часи історії України. Оповідання написані дуже легко та гарно. Книжечка призначена для дітей і молоді, але з приємністю і пожитком прочитає й старший.

Ціна за примірник 70 сот., з портом 85 сот. Десять примірників з портом коштує тільки 6.50 зол. —

Замовляти з одночасною висилкою грошей на грошевих переказах по адресі:

„НАШ ПРИЯТЕЛЬ"
:-: Львів, ул. Сикстуська 39 а. :-:

або краще почтовими складанками число конта 504.104. 1507 2—2

Вибагливе мужеське білля
по найнижчих цінах поручає
Ф-ма **Рад і Розенвурцель**
Львів, Коперника 24.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 118 (13.663). Львів, вівторок 8. травня 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.922.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічне 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

В перші роковини Свята „У. М. Х."

Святочна Академія Марійських Дружин у Львові.

Величаво відсвяткували Марійські Дружини Львова перші роковини незабутнього Свята „Українська Молодь Христові". Ці роковини, започатковані святочними богослуженнями у всіх львівських церквах (не було тільки вмуровування пропамятних таблиць через спротив консервативного уряду, який досі проекту тих таблиць не затвердив), завершила велика академія під протекторатом Екс. Митрополита Шептицького, що відбулася в гімнастичній салі академічної гімназії. Академію ту величали своєю присутністю оба владики Бучко і Будка, протоігумен оо. Василіян С. Решетило, багато гнилого й нижчого духовенства, визначні українські громадяни (ки) та маси молоді обох полів. Сала була виповнена вщерть, а до того багато охочих мусіло відійти через відсутність місця.

На богату, дуже доцільно зложену програму свята зложилися: „Марійський гимн" у виконанні хорів акад. гімназії і філії під проводом проф. Козака, вступна промова студ. Ю. Фединського, хор фах. школи СС.Василіянок під проводом п. Д. Котка, що відспівав „Хваліте Бога" Лірина, декламація поеми А. Юрдиняка „Марії" (уч. гімн. „Р. Ш." І. Курочко), сольоспів уч. гімн. „Р. Ш." Р. Ярославич „Богородице Діво" Ніжанковського і на домагання ще й надаток, хор семинарії СС. Василіянок, що відспівав під проводом проф. К. Гладиловича „Молитву" Гаватмана й „Услыши Господи" Кишакевича, фортепіянові соля молоденького віртуоза Сев. Сапруна (Шуберта „Імпромпту Ас-дур" і Бетговена „Варіяції Г-дур), сольоспів студ. Р. Гумнілович (Люцці: „Ave Maria"), декламація учен. філії акад. гімназії А. Пшивого („Христос" Врхлицького-Чеховича), хор малої духовної семинарії під проводом Д. Котка, що відспівав „Через поле широке" і „Нині отпущаєши" Веделя. Закінчив свято ефектовний, хоч трохи за довгий лицний образ у виконанні семинарії СС. Василіянок і Католицький гимн, що його відхопила вся сала. Акомпаніював до всіх точок проф. д-р Б. Кудрик.

Свято, випадене незвичайно добайливо, и зі смаком, полишило по собі незатерте вражіння і буде певно для всіх його учасників милим спомином на все життя.

Свячене у Львові.

Свячене Комітету будови церкви СС. Василіянок при вул. Потоцького.

Традиційне вже свячене Комітету будови церкви СС. Василіянок при вул. Потоцького ч. 95, відбулося вчора при численній участи громадянства тої дільниці Львова і запрошених громадян з інших частин міста. Комітет будови явився на це свято в комплеті.

Попередили це спільне свячене гагілки, виведені на подвірю монастиря ученицями семинарії під проводом проф. М. Ганицької. Зібрана публика горячо оплескувала виконавців. Опісля гості перейшли до великої салі, де вислухали кількох продукцій хору під проводом проф. К. Гладиловича.

З черги о. прал. Куницький довершив посвячення яйця і присутні в числі до 100 осіб засіли до заставлених столів. Перший промовив о. прал. Куницький, що привитав учасників, підніс вагу церкви в тій дільниці Львова і побажав Комітетові якнайкраще довершити розпочате діло. А зальше промовляли: голова Комітету будови о. Ю. Дзерович (двічі), о. д-р Застирець, мец. д-р М. Возовин і мец. д-р Боцюрків від Чар. Організації Українців міста Львова. Крім того відчитано привіт від Союзу Українок такого змісту: „На розбурханому морю української тіснощі новий дім Божий є не тільки спокійною пристанею, де крім знеможеної душі зможуть найти успокоєння у своїх смутках та зневірі, але також найсильнішою твердинею проти винародовлення, проти переходу в табор щасливіших переможців. Тому іменем Союзу Українок бажаю щиро Комітетові будови церкви, щоби якнайкраще виповнив своє велике завдання та здвигненням цього храму на хвалу Богові засвідчив про непохитну віру в Бога поміч українського народу, зокрема українського Львова".

При кінці голова Комітету будови повідомив присутніх, що посвячення площі і фундаментів нової церкви відбудеться вже за кілька тижднів, як тільки магістрат прийме затверджені плани будови.

Свячене в т-ві дозорців „Воля".

До кращих післявеликодних свят належить безперечно свячене, яке відбулося мин. неділі в т-ві українських дозорців „Воля", що має свою домівку в домі „Просвіти". Це молоде товариство вспіло за півтора року згуртувати понад 800 членів, має свій прапор, свою музику і відграє в організаційному руху українських низів у Львові важну ролю. В год. 5. попол. зібралося в просторій салі при гостинно заставлених столах поверх сто членів. Посвячення доконав як парох о. крил. Лопатинський і виголосив гарну святочну промову. Опісля заговорив о. крил. Лаба, а згодом Преосв. еп. Будка, привітну промову виголосив голова т-ва Козицький, витаючи запрошених гостей і представників преси. Підчас гостини промовляли: еп. Будка, який незабаром мусів відійти, опісля о. крил. Лаба, дальше від Народної Організації пос. д-р Степан Білик і секр. Добрянський, від преси ред. Кузьма і від громадянства адв. д-р Марітчак. Була теж деклямація маленької дівчинки Мелимук.

Святочні сходини пройшли серед сердечного настрою зібраних і гармонійного обєднання нижчих та вищих кол українського громадянства.

Згорів Володимир.

САРНИ, ПАТ. 5. травня в місті Володимирі вибухла велика пожежа, якої жертвою впали майже всі будинки. Пожежні сторожі зі Сарн і околиці врятували почт. уряд, поліційну станицю та гром. уряд. Пожежа трезне жалі. Причина невідома.

САРНИ, 6. 5. ПАТ. Подробиці пожежі такі: 5. травня в год. 14.50 загорілася в одному домі белька й увесь будинок станув у вогні. Сильний вітер переніс вогонь на сусідні будинки та захопив усе містечко. З околичних місцевостей приїхали 4 вогневі сторожі, одначе не могли перешкодити, щоби вогонь не поширювався, тому рятували лише найважніші обекти, як: полїц. станицю, громадський уряд та почт. агенцію. Ті будинки врятували, зате згоріли городський суд, жидівська громада, божниця, 7-кл. народня школа, православне приходство та понад 200 домів. Згоріли теж крамниці з харчами. Втрат є на міліон золотих. Дві тисячі людей остало без даху. Пожежу зльокалізували щойно в неділю в год. 11. передполуднем.

Таки хоче балтійського пакту.

ПАРИЖ. ПАТ. Соціялістичний „Попюлєр" в телєграмі з Риги повідомляє, що ком. Літвінов хоче довести до пакту, що гарантував би незалежність балтійських держав, без уваги на відмову Німеччини. Задля того Литвинов нібито напалює переговори з Парижем і Лондоном, щоби здобути підтримку тих урядів. Уряд СССР рад би запевнити незалежність балтійських держав при помочі Англії, Франції, Польщі та скандинавських держав.

Чи Ви як виборець замовили собі вже

Новий Самоуправний Закон

враз з

виборчим регуляміном

д-ра Степана Барана! Замовлять в Адміністрації „Діло", — Львів, Ринок ч. 10.

Ціна примірника: зол. 0·80 (з почтовою пересилкою 0·95).

ПРОДОВЖЕННЯ ПОЛЬСЬКО-БІЛЬШ. ПАКТУ. СССР не буде встрявати в польсько-литовський спір.

МОСКВА, ПАТ. 5. травня польський амбасадор Лукасевич і комісар Літвінов підписали протокол, що продовжує річницю важности пакту неагресії між Польщею та СССР на 10 літ, себто до 31. грудня 1945, з тим, що після того річниця пакт автоматично продовжується на два роки.

В кінцевому протоколі того акту устійнили, що ноти комісаря Чічеріна з 1926 р. до литовського уряду при підписуванні пакту неагресії між СССР і Литвою не вільно інтерпретувати так, начеб її метою було встрявання уряду СССР в управильнення територіяльних справ, звязаних у них нотах.

—o—

ПРЕЗ. ГІНДЕНБУРГ ХОРИЙ.

БЕРЛІН, 6. 5. ПАТ. Кружляють тут чутки, що президент Гінденбург захорів. Погіршився стан здоровля після операції, який нібито Гінденбург піддався на днях. З урядового боку нема ніяких вісток у тій справі.

—o—

ТРОЦЬКИЙ НА ОСТРОВІ.

ПАРИЖ, 6. 5. ПАТ. „Пті Парізієн" стверджує, що Троцькому на місце побуту визначили острів Е, який має ледви 2—3 квадр. км. поверхні та 1000 душ населення. Тому діяльність Троцького на цьому острові могимуть без труду контролювати.

—o—

ВАГАБІТИ ЗАНЯЛИ ГОДЕЙДУ.

КАІРО, ПАТ. Потверджується вістка, що арабські війська під проводом Савда заняли пристань Годейду. Горожани чужих держав, які схоронилися на острів Камаран, вернулися до Годейди, бо Ібн Савд запевнив чужинцям безпеку. Савд, як зачувати, піде негайно походом вперед. Емір Фейсал, Савдів син, сказав що піде на столицю імама Ємену, Сана.

—o—

ЗМІНИ В ПОЛЬСЬКОМУ КАБІНЕТІ.

Варшавська „АБЦ" потує чутку, ніби в найблизшому часі прийде до змін в польському кабінеті, а саме на становищі міністра освіти. На місце Вацл. Енджеєвича стане міністром дотеперішній віцеміністр Каз. Перацький. Рівночасно є чутки, що віцеміністр Бобковський одержить теку міністра комунікації на місце Буткевича.

—o—

ЗГИНУЛО 6 РАДЯНСЬКИХ ІНЖИНІРІВ.

МОСКВА, ПАТ. У Кривому Розі на Україні згинуло трагічною смертю підчас катастрофи в копальні залізної руди 6 визначних інжинірів. Сталося це підчас досвідів над новим способом добування руди, що його придумав інж. Мосичченко. Він також згинув у катастрофі. Згинув теж начальний інжиніер тресту та його заступник. Всіх поховають на кошт держави, а їх родини одержать забезпеку.

Дешевий тиждень по 7½ сотиків, марципани, мушлини, крепони, еполєти і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** А. ГАНДЕЛЬМАН. Львів, Боїмів 11. 31-365

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 65—180 Телефон 25-55.

Український Народній Союз.

(З приводу 40-ліття.)

Американські українці переживають цього (1934 р.) року незабутній підйом. Ще в лютому минуло 40 років від тієї хвилини, коли наші нещасні еміґранти під впливом сердешних слів своїх нечисленних провідників, може перший раз відчули потребу лучитися в організацію за прикладом інших народів. Ця організація, це Український Народний Союз. Тоді коли американські українці захоплені своєю ціннюю організацією святкують по різних кінцях Америки 40-літній ювилей У. Н. Союзу, слід би й нам збільшити їхню радість з того приводу хочби лише зареєструванням тих обставин, серед яких він народився і тих осіб, які бічи його трудилися, і тих основ, які У. Н. Союз добув у різних напрямках своєї 40-літньої діяльности.

У сімдесятих роках 19-го століття, коли почалася українська еміґрація до Америки, не було там законів про суспільну допомогу робітникам. Нема їх поправда й сьогодні. Тому треба було подумати над організуванням відповідних установ. Угорські „русняки" (з теперішнього Закарпаття) мали вже в той час свою допомогову організацію „Соединенія" і свій часопис „Русский Вістник". Керму цілого руху закарпатських „русняків" тримали в руках русофільсько-мамалиґарські священики. Та незабаром прибули туди з Галичини деякі українські священики. Вони то розглянулися у відносинах і побачили, що треба усунути русофільські впливи. В 1893 р. основав тоїшній парох українців Джерзі Сити о. Григорій Грушка (нар. 1859 р., † 1913 р.) часопис „Свободу". Він сам був її власником, редактором і сам возив часопис на почту. Вже в числі з 1. листопада писала „Свобода", що „конечно треба заложити в Америці народне общество під назвою „Народний Русский Союз" з такою метою: „Помагати хорих і виплачувати посмертне; закладати читальні і вечірні школи для дорослих; ширити просвіту між народом та помічю корисних книжок, як це робиться в старім краю; наставати на те, щоби русини були американські папери і ставали обивателями тієї землі, на котрій живуть. Дальше закладати політичні клюби і брати живу участь при виборах".

По пятьох місяцях постійної аґітації за такою організацією, яку повела „Свобода", горстка українських еміґрантів, що осіли в Шамокин (Па) основала перший відділ Союзу під назвою Брацтво св. Андрея. Це брацтво істнує до сьогодні. Незабаром основалися ще відділи в Монте Кармел (Па) Джерзі Сити (Н. Дж.), Олифанті (Па), Мейфілд (Па) і Вилкс Бер (Па). Дня 22. лютого 1894 р. в тому дні, коли американський нарід святкував память Батька краю, Юрія Вашінґтона, зійшлися представники тих відділів у Шамокин на перші збори і там склали першу головну управу з головою Теодозієм Талпашем, Іваном Головою як касіром і о. Іваном Констанкевичем як секретарем.

„І, о диво, трупи встали і очи розкрили! І брат з братом обнялися і проговорили слово тихої любови".

Такими словами привитав ці перші збори о. І. Грушка. А „Свобода" приняла ту велику подію віршом:

„Веселися, Русе Мати,
Діти не пропали!
В Америці вони пізнались
Наче з гробу встали.
Обнялися твої діти,
„Союз" заложили,
Братня любов, спілька поміч
На вік їх скріпили".

Від першої хвилини свого істнування станув Н. Р. Союз на виразно національному ґрунті та став приятелем і опікуном українського робітника в Америці. Від перших днів своїх Союз боротьбу з темнотою та з рабськими прикметами народу, відкривав еміґрантам очі на те, хто вони і якого роду, славив силу й твердість духа народу. „О, неломима сила руського духа. О, віро руська, твердіша від ґранітних скал вікового зеленого Бескида", так писала „Свобода", яку „Союз" відкупив від Грушки на орґан товариства.

Чергові збори товариства (звані Конвенцією) відбувалися у різних місцевостях і були справжньою маніфестацією тоїшньої горстки свідомих робітників і відданих їхній справі гр.-кат. духовників. До 1902 р. Союз не мав постійного місця осідку. За осідок товариства уважалося місцевість кожночасного секретаря. Щойно в червні 1902 р. винаймили постійну домівку у Джерзі Сити, в лютім 1911 р. закупили на власність Союзу каменицю при вул. Ґренд ч. 83, до якої перенесли також „Свободу" з друкарнею. З початком 1928 р. докупили ще сусідню каменицю. Обі ці камениці розібрали й вибудували модерний, огнетрівкий, будинок, на якого чоловій стіні пишається ьнкутий у ґраніті український та англійський напис „Український Народний Союз".

Лев Ясінчук.
(Д. б.)

СВЯТОЧНІ СХОДИНИ

„НАУК. Т-ВА ІМ. ШЕВЧЕНКА" У ЛЬВОВІ.

З нагоди Шевченкових роковин відбулись в неділю 6-го ц. м. в год. 11-ій у салі музею „Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові святочні прилодні сходини членів Товариства та запрошених гостей. Голова Т-ва д-р В. Левицький, відчиняючи коротким словом ці сходини, підкреслив, що з огляду на 120-ліття народин патрона Т-ва цього року представники всіх трьох секцій виняткове складаються на три реферати.

Замість неприсутнього акад. Ст. Смаль-Стоцького, що не міг приїхати з Праги, частину його реферату „Сучасні літературознавці і Шевченко" прочитав д-р В. Сімович, пояснюючи на вступі своєрідний підхід до студій Шевченкознавства нашого сеніора-фільольоґа. Ст. Смаль-Стоцький стоїть на тому, що всю аналізу „Кобзаря" треба переводити з самого тексту поета, відкидаючи всяку т. зв. впливольоґію. Всі характеристичні риси Шевченкової творчости коріняться в його власнім світогляді та світогляді українського народу. Вся історична спадщина українського народу та його народній побут відбились у своєрідних Шевченкових душах, наскрізь оригінальних, яким нема у світовій літературі ні паралелі ні пари.

Д-р М. Андрусяк дав огляд дослідів сучасної української історіографії, наводячи найзамітніші праці наших істориків, зовсім загальні та спеціяльні. У цьому огляді згадав про післявоєнний період живої праці наших істориків при „Українській Академії Наук" і про ті політичні причини, які дуже хутко відобрали нашим ученим змогу свобідшого розвитку старовини й по-

---

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 8. ТРАВНЯ 1934.
(З конкурсу „Діла" під гаслом „Кожний може стати письменником").

СОФІЯ ЛАЗОРЕНКО.

ОДНА НІЧ.

Над горами ходили важкі, сиві хмари. Снувалися низом, зачіпали за верховіття стручких смерік. У повітрі було парно. Тихо-непорушне стояли дерева. На заході стелилися багряні хмарини й закривали собою сонце. Надходив вечір. На крилах сірих хмар спускався на землю.

З малої, лісної стації відходила „льокалька". Довгі вагони повні були зрубаних смерекових пнів. Вечором їхали до сіл робітники й туристи. Ми з розпукою дивилися на повні вози. Годі було приміститися, а „балічки" заєдно дивилися на небо й ворожили, що вночі впаде дощ. Їхало ціле товариство. Треба було пропихатися ліктями й робити собі місце на льорах. Десь далеко на переді возіз свиснула протяжно машина й поволі рушила з місця. Ще кілька осіб вспіло вчепитися возів.

Остаточно лишилася тільки я, що того дня була „міхоношею", тобто двигала коци й харчі. Важко було пропхатися з таким тягарем і тому я безрадно дивилася, як на закруті за лісами сповзась щораз вужча смужечка диму.

Сутеніло. Якийсь гомін пішов лісами. Може верталися робітники з ліса й кричали дорогою. Хмари нависли зовсім низько і горами зідбивався голос грому. Страшно стало. Ніде не було хатини. До найближчого села дві години ходу, якщо йти рейками. Лісом уночі можна заблудити.

Недалеко шляху між деревами стояла стара буда. Може колись сіно до неї складали, може зробили її робітники, щоби можна було сховатись у час негоди. Це був звичайний дах на стовпах, доволі низько спущений і просторий. Ще стало тільки часу, щоби сховатися туди й простелити собі оті „прокляті", тепер такі дорогі коци. Посередині під дахом стояла велика купа ріпа. Вона-ховошила мене з одної сторони, а з другої видніло темне небо й дивилася просто ввічі чорна ніч. Дощ лив. Моє сховище лежало на горбку так, що вода спливала просто до потока.

Ліс шумів. Недалекий потік зібрав мабуть, бо розбивався тепер голосно на прибережному камінню.

Крізь шум зливи почули ми якісь важкі кроки і сопіння. Хтось ішов мабуть скоро до мого захисту. Шільно обвинулася я коцом і завмерла. Близько себе почула я важкий віддих і прокльони. Звичайні, людські прокльони, що сипали громами на погоду й Карпати, тільки стилізовані по німецьки. Либонь якийсь нічний товариш, що заблукався, чи може відбився від своїх. Він поліз просто на другу сторону піддаша і я лекше відітхнула. Добре, що така темрява огорнула світ. Я лежала тихо й не ворухнулася. Мій товариш довго вовтузився, кляв на чому світ стоїть, а вкінці почав легко віддихати. Заснув. Після зливного дощу небо випогодилося і в моє сховище заглянули зорі. Вкінці сон завитав і до мене.

Сонце вже було високо, як я прокинулася і розглянулася довкола. До потока сходив саме мій товариш ночі й набирав води до якогось казанчика. Я лежала спокійно за барикадою ріпа й він не міг мене доглянути.

Потік шумів. Ліс стояв увесь золотий. Мінився всіми барвами веселки на тлі ясно-блакитного неба.

Мій товариш вертався з водою. Розкладав огнище під високою смерекою. Мокре гілля не хотіло мабуть горіти й тому він прийшов до мого сховища, щоби набрати сухого патиччя. Вкінці мене відкрив. З рук випало йому ріпа й він дивився на мене, як занімілий. Вкінці зачав сміятися голосно, дзвінко, аж гомін пішов лісом.

„Новий Адам, новий Адам" — підспівував собі якусь арію й сміявся. Був ясноволосий і високий, мав такі дивні, дитячі очі, певне скорі до радощів і сміху. Вкінці ми порозумілися. Говорили по німецьки, він віденським діялектом, я — шкільною „класичною" мовою.

Спільними силами варили ми снідання. Він сотий раз переповідав нашу нічну історію й вкінці став рецитувати із Біблії про сотворення жінки.

„Так, тепер бачу, як дуже мусів здивуватися Адам тим більше, що не бачив ніколи таких двоногих „істот".

Чи я чула як він клявся? Мусів викричатись, але він не знав, що недалеко нього лежить ясноока „Фея". Він студіює, а на феріях блукає світами. Тепер пізнає Карпати. Тут так гарно. Як пустий хлопчище ляг горілиць у траву й дивився в сине небо на верховіття смерек, вкінці спинався поглядом на моїх очах.

„Ще бракує до нашої історії яблука, що його Ева дала Адамові, правда?" — І він витягнув із свого наплечника велике, червоне яблуко й положив його на зеленій траві.

В лісі чути було стук сокир. Гейкали рубачі „гей р-у-п-п" і після того важко валилася стара смерека. А сонце світило так ясно, гори купалися в сяєві й маленькі смерічки тремтіли тихо. Може будив їх гомін рубаного ліса, а може раділи, що після бурі засяло сонце? Надїздила льокалька. Приїхало багато осіб. Мій товариш знайшов своїх. Привітали нас сміхом і криком. Треба було розставатись.

Як я сиділа вже на льорі, на мої коліна впало червоне яблуко з карточкою, привязаною шнурочком. Машина рушила з місця.

Мій товариш дивився вслід і його дитячі очі були чомусь сумні.

На закруті дороги прочитала я карточку на яблуці. Стояли там тільки два слова: „Die Schade doch".

Думало я над тим, чого йому шкода. Життя було прегарне, сонце золотило ліс. Забігало зайчиками по голих зрубах, шукало може давніх смерік?

Ішов удар сокир. Залізо відалося у тіло смерік і плила з них живиця. Ішов дим жертвенний, пахощі ладану кудись у небо. А за кожним ударом сокири боляче здригалося серце.

І все це разом: та вічна зустріч із гимном природи залишили спомин, що виділяється досі зпоміж тисячі інших.

Чому? Зрозуміють не тільки ті, що самі пережили таку ідилію.

вішої доби. Згадав теж про розмірно слабий рух чисто наукових історичних праць у Галичині та його причини.

Д-р Р. Єндик дав коротенький огляд „законів генетизму", зупиняючись трохи ширше на заслугах Мендля, з нагоди 50-ліття його смерти. „Генетика" термін утворений Бейтсоном означає ту частину біольогії, що займається унаслідкуванням прикмет, їх змінами, розвитком та еволюцією. Наука ця, зовсім нова, старається здати собі справу, чому і завдяки чому організми мають наслідком спадщини схожі та різні риси. Методи цієї науки основані на обсервації та експерименті, засувають цілу низку філософічних проблєм.

На закінчення сходин голова Т-ва піддав думку, щоб переслати привіт від „Наук. Т-ва ім. Шевченка" з нагоди 80-ліття нашому найбільшому сучасному вченому д-рові І. Горбачевському у Празі.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8. 93/48

ВИСТАВА

УКРАЇНСЬКОЇ ФОТОГРАФІКИ У ЛЬВОВІ.

6. ц. м. відчинило „Українське Фотографічне Т-во" у Львові свою пяту виставу в салях Національного Музею. Вистава ця в двох салях показує 216 знимок, що перейшли сувору оцінку журі, бо рівень їх дуже високий. Наші фотоаматори стараються зробити фотографію справді мистецькою і здоганяють своєю технікою чужинців, що працюють у цій ділянці від давна.

У виставі взяло участь 52 членів: Олекса Балицький (Бортники), Тарас Володимир Банах (Збора), Богдан Борщ (Львів), Лев Вась (Самбір), Микола Глинський (Львів), Нуна Говинхович-Рожанківська (Львів), Володимир Голіян (Львів), Ярослав Горалевич (Львів), Марія Городиська (Львів), Мар'ян Гавдяк (Станиславів), Петро Гембарський (Товмач), Юліян Дорош (Львів), Евген Дурделло (Львів), Ярослав Елиів (Львів), Степан Жук (Львів), Іван Заяць (Львів), Яків Капрі (Кутиська), Ярослав Коваль (Шінева), Дарія Колесса (Львів), Роман Крохмалюк (Львів), Василь Лев (Львів), Галя Левицька (Львів), Олекса Левицький (Львів), Степан Лепкий (Дрогобич), Евген Лотоцький (Львів), Мирон Лятишевський (Пулави), Ліна Малицька (Шляхтинці), Ів. Волод. Манастирський (Львів), Ярослав Маренін (Львів), Ярослав і Роман Масляки (Львів), Теодор Мацьків (Ходорів), Олександер Мох (Львів), Степан Микитка (Львів), Роман Мирович (Прага), Нестор Нижанківський (Львів), Володимир Паньків (Львів), Іван Пашкевич (Коломия), Олекс. Пежанський (Львів), Василь Пронь (Яворів), П. Ю., Ірина Русин (Львів), Володимир Савницький (Львів), Ярослав Савка (Львів), Роман Совяковський (Львів), Володимир Тарнавський (Львів), Микола Угрин-Безпрішний (Рогатин), Данило Фіголь (Камінка Стр.), Ф. К., Евген Храплинний (Львів), Омелян Царевич (Тарнів), Степан Ігор Шурат (Львів), Анатоль Яросевич (Прага).

Найбільше експонатів дали львовяни. А здавалось би, що саме на провінції є найбільше часу та нагоди робити знимки!

Вистава видко зацікавила публіку, бо на відчиненні було багато відвідувачів.

—o—

ПРИЛЮДНО ЗДЕГРАДУВАЛИ.

БУКАРЕШТ, ПАТ. 5. травня в год. 10. в присутності всіх військових одиниць і багатотисячної юрби відбулася деградація 8-х старшин, засуджених за участь у змові полк. Прекупа. При звуках труб і барабанні вивели засуджених на чотирокутник, що його утворили військові відділи. Після відчитання присуду один із старшин зірвав засудженим еполети та шліфи, а один підстаршина поломив їх шаблі. Споміж публики почулися окрики ворожі для засуджених. Опісля засуджених відвели назад до військ. вязниці.

—o—

БЕЛЬГІЙСЬКОГО КОРОЛЯ ВБИЛИ?

ЛЬОНДОН, ПАТ. Наслідком заяви, що її зложив полк. Гечінсон, нібито бельгійський король Альберт не згинув у нещасливому випадку, а його вбив невідомий чоловік, бельгійський амбасадор висловив глибокий жаль і ствердив: „Я жалію, що таку неправду сповістили".

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. дарую бідети до першорядних кін. 5/73 23-7

„Весілля Фонся" у Великім Театрі в Театрі Ріжнородностей „Карієра Ґустава Лєбреш"

Економічний огляд.

Українська хроніка.

БУХАЛЬТЕРІЙНО - БІЛЯНСОВЕ БЮРО. — НОВА КООПЕРАТИВА ПРАЦІ.

У стадії організації є коопер. „Комерція", яка має стати помічною і дорадчою інституцією для нашої торговлі і нашого промислу. Покищо в обсяг її діяльности входитиме: закладання правильного і упрощеного книговодства, ведення книговодства доходячими силами, якими будуть її члени, складання біляисів і всяких рахункових зіставлень, бухальтерійні експертизи, а також обчислювання складок до Усп. Обезпечальні, тощо. Згодом прийме кооператива на себе теж інші завдання, як: податкове дорадництво, ріжні інтервенції в урядових установах, кунецька інформація, інкасо як теж аґентурне діло. Цю нову станицю організують фахівці-високошкільники, беручи під увагу потребу цього роду інституції при постійному зрості нашого торговельного і промислового дорібку.

Польська хроніка.

ДЕМОКРАТІЯ, ДЕФЛЯЦІЯ, БЮРОКРАТІЯ І ДЕВАЛЮАЦІЯ.

В польській пресі розвинулась цікава дискусія, до якої притоку дав редактор варшавського „Роботніка" Недзялковський одною економічною тезою, яка знову не подобалась п. І. Матушевському з „Ґазети Польскої". В полеміку вмішались ще: „Курєр Варшавскі" і краківський „Час", коментуючи цю „економічну тезу" на свій спосіб.

Теза п. Недзялковського є така, що демократичні держави лекше переходять кризу капіталізму, ніж фашистівські і півфашистівські держави („Роботнік", 26. квітня ц. р.). Цю тезу збиває п. Матушевський („Ґаз. Поль." з 28. квітня). Ліпше і лекше — мовляв — перетримують кризу деякі держави на заході Европи не тому, що їх політичний устрій ставить їх у ряді демократичних держав, але тому, що вони переводять у себе невблагано процес дефляції. Фахові міркування автора перекозують безіменного передовика „Часу" (з 3. травня ц. р.), хоч має він свої застереження щодо аргументів. Зате п. С. З. з „Курєра Варшавского" (з 2. травня ц. р.) — хоч признає, що „послідовна і всестороння дефляція є певним і випробованим ліком на кризові недужання", то стверджує, що „там, де починається безпосередній вплив державної екзекутиви, там кінчиться дефляція. Вона діє справно в ділянці приватної господарки. При дверях держ. господарки її спинює бюрократія". „Державний відтинок" у Польщі живе під знаком кредитової інфляції і через те Польща лежить все ще „на дні кризи". Там буде лежати так довго — кінчає п. С. З. — поки дефляція в Польщі не побідить бюрократії.

ЛЕН, КОНОПЛІ І ВОВНА НА СХ. ТОРҐАХ.

Польська преса подає, що великою атракцією цьогорічних Торгів у Львові буде спеціяльна виставa лену, конопель і вовни. Для її реалізування покликано окремий комітет.

ЗДОБУВАННЯ ВНУТРІШНЬОГО РИНКУ. — РАЙОНОВІ ЦІННИКИ.

При обговорюванні збуту виробів польського промислу заєдно згадують „східні креси", як ті „дівичі терени", що на них експанзія поль. промислу має великі виглядн. Збільшити запотребування товарів на сході Польщі, здобути чи краще витворити там внутрішній ринок, певніший і рентовніший, ніж ринки закордовні — це гасло не сьогоднішнього і не вчорашнього дня. Діло тільки в тому, що до того потрібно відповідної покупної сили населення на сході Польщі, а ця покупна сила при міцно-хліборобському характері цього сходу і при смішно-низьких цінах сіль.-хліборобських продуктів є розмірно невелика...

Маючи це на увазі, Синдикат Залізних Гут обнизив ціну заліза на 10 зол. від тони для воєвідств: волинського, полісього, виленського, новгородського і части білостоцького воєвідства. Ця знижка дуже невеличка, проте започатковує дальшу акцію в напрямі здобування внутрішнього ринку, що досі було тільки темою теоретичних міркувань.

ПРОЄКТ МЕЛІОРАЦІЇ ПОЛІССЯ.

На 1. травня увійшов в життя розпорядок президента Польщі про проєкту меліорації Полісся. До проєкту має увійти справа обчищення пошт ін робіт і загосподарення Полісся і справа відготовки планів, як обіймувати ці роботи і загосподарення. Проєкт має взяти під увагу регуляцію рік і меліорацію ґрунтів на підставі техн'чних поміріи і природних та господарських дослідів.

ЧЕРГОВА ПРОГУЛЬКА ДО МОСКВИ. — НАДІЇ ЕЛЄКТРО-ТЕХНІЧНИХ ПРОМИСЛОВЦІВ НА РАДЯНСЬКИЙ РИНОК.

У перших днях червня виїде до СССР півдванацять представників найбільших електротехнічних фабрик у Польщі. Мета прогульки: навязати торговельні зв'язки безпосередньо на місці. Чи не буде це незабаром нова тема до статті про легендарну поємність радянського ринку?

ЗДЕРЖЛИВІ ФРАНЦУЗИ. — ГАШЕННЯ ОПТИМІЗМУ ПІСЛЯ ВІДВІДИН МІН. БАРТУ.

Попереднього тижня подали ми на цьому місці думки, що їх висказав у Варшаві п. Барту дотично господарських взаємин Франції з Польщею. Згадали ми теж про оптимістичні думки, які з цього приводу появились. Саме одним із обявів цього оптимізму була телеграма з Варш. до одного французького фінансового часопису, в якій „спеціяльний кореспондент" передбачував уже швидкий приїзд делеґації до Варшави для обговорення госп. справ, що ніби то міністр торговлі із Парижа телефонував про це панові Барту до Варшави. Французьке міністерство торговлі здементувало цю вістку, завваживши, що „вона зовсім безпідставна". З уваги на те, що це „дементі" зробило на декого погане враження, франц. уряд за посередництвом аґ. „Авас" пояснив, що переговори у Варшаві щодо оживлення торговельних звязків є передбачені, але не є правдою, що вже негайно виїде туди якась делеґація.

БІЛЬШЕ НІЖ 80 ПОДАТКІВ.

В „І. Курєрі П." появилась стаття д-ра Яна Гупки, в якій автор вичислив ріжні роди податків, що їх платять громадяни Польщі, а які сумою недалекі є до сотки.

Світова хроніка.

ЧИ ВАРТІСТЬ ДОЛЯРА БУДЕ ДАЛЬШЕ ОБНИЖЕНА? — АМЕРИКАНСЬКІ СПЕКУЛЯНТИ.

Ціни сирівців в Америці, що у звязку з обниженням вартости доляра пішли були в гору, тепер знову захитались, але цим разом з тенденцією зниженковою. Разом із тим виринуло питання, чи през. Рузвельт не захоче знову підтримати ціни, обнижуючи доляра на дальших 10 відс., до чого має законне право. Очевидно — ніхто не може це питання ані вповні заперечити, ані йому притакнути, бо потягнення, що пішли досі з Білого Дому були в значній більшости для всіх несподіванкою. Проте заграничні преса вважає мало правдоподібним, аби президент обнизив дальше доляра до половини первісної його вартости. Є це очевидно тільки здогади.

Загальну увагу світа звернув на себе один фрагмент із боротьби Рузвельта зі спекуляцією. Цим разом ідеться про срібло, яке спекулянти з великої фінансієри, в очікуванні його ревальоризації громадили у великій кількости і ховали. Рішучий президент видав розпорядок, аби негайно заголосити запаси срібла, після чого почав друкувати спис тезаврaторів срібла. Виявилось, що нюйоркські великі банки зібрали неймовірно великі маси срібла, надіючись на спекулятивні зиски. У звязку з цією подією ціна срібла на світових ринках обнизилась на 10 відсотків.

ВПЛИВ ДЕВАЛЮАЦІЇ ЧЕСЬКОЇ КОРОНИ НА ЗАГРАНИЧНУ ТОРГОВЛЮ ЧСР.

Тут і там появляються усякі господарські „сенсації", які концентрують на собі загальну увагу і те, що було ще вчора сенсацією сьогодні відходить у тінь, бо знаходиться щось нове. Цікавимось питанням загостреного „трансферу" Німеччини у звязку з заповіджением репресій Англією, то знов небуденним крахом найбільшого в Женеві, а одного із найбільших у Швайцарії банку („Дисконтового"), а те, що ще недавно було небуденною сенсацією — девалюація чеської корони — сходить на господарських сторінках газет до невеличких нотаток. Тимчасом саме найцікавіші є наслідки девалюації. Як свідчать достовірні факти — девалюація осягнула свою мету. За квітень нема ще даних, але в березні вивіз з ЧСР зріс на 30 відсотків. Чи такий вислід не може діяти спокусливо? Та покищо ЧСР не знайшла дальших наслідувачів. В. Н-вич.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЄСКИЙ вул. Ботині ч. 4.

НОВИНКИ

— **Свячене у Львові на Личаківській дільниці** відбулося в неділю 6. травня 1934 р. заходами Кружка „Рідної Школи ім. Князя Льва в гарно прибраній салі читальні „Просвіти" при великій участі громадянства з ріжних верств суспільности. Посвячення доконав о. Чемеринський та в імені Личаківської гр.-кат. парохії зложив побажання на руки голови Кружка Р. Ш. проф. д-ра Панчишина. Промовляли: від Гол. Управи „Р. Ш." дир. Іван Герасимович, від Організації Українців м. Львова дир. Орест Радловський, від читальні „Просвіти" на Личакові дир. Сухий та на актуальні біжучі теми д-р Агатон Добрянський. Настрій був дуже святочний і поважний, а при тому щирий, невимушений — так сказатиб — семейний. Такі свята причиняються до того, що українське громадянство взаїмно запізнається, зближається, а в слід за тим стає суцільним у своїх змаганнях.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундури, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

— **Торбинкар сам зголосився.** На вул. Гроховській у Львові торбинкар вирвав Ядв. Корнацькій торбинку з 120 зол. і документами. Кілька днів опісля в хаті Корнацької зголосився якийсь обірванець і сказав, що принесе їй торбинку за винагородою. Корнацька дала арештувати його. Це торбинкар Степан Стасів.

— **Пожежа вагону.** На стації Шакова вибухла пожежа в залізничому вагоні, в якому були дрібні посилки. Вогонь перекинувся на магазин, та його врятували. Пожежа повстала з того, що від карбідової лямпи занялися гази, які добувалися з бочок бензини й етеру. Шкоди є на 5.000 зол.

— **Пожежа Гредлевих лісів.** У суботу вибухла пожежа в лісах бар. Гредлів у Гребенові та Коростові. До рятунку забрали всіх лісових і гартаковних робітників.

— **Влом до костела.** В Синевідську Вижнім злодій розбив у костелі кивот і вкрав чашу вартости 450 зол. Найсвятіші Тайни розсипав.

— **Вітер зірвав дах вагону.** З почтового вагону поїзду, що їхав із Перемишля до Кракова, вітер зірвав дах. Заалярмували машиніста та поїзд зупинили в Медиці. Почтові посилки перенесли до іншого вагону й поїзд поїхав далі.

— **Князь зголосився до арешту.** На зазив судової влади зголосився до арешту в Пшчині князь Пшчинський, щоби відсидіти 3-тижневу кару. Засудив суд кн. Пшчинського на арешт за те, що без дозволу адміністрації давав у себе працю чужинцям.

Дописи.

РАВА РУСЬКА.

Заг. Збори Повітового Кружка „Р. Ш.". Дня 19. м. м. відбулися річні загальні збори Повітового Кружка „Рідної Школи" в Раві Руській. Присутніх на загальних зборах 18 делегатів з кружків та 17 фізичних членів. Збори отворив і ними проводив заступник голови кружка д-р Данило Богачевський, адвокат у Раві Руській. Загомлення з діяльности Старшини кружка зложив п. Совик Степан. Зі загомлення слід зареєструвати ось-такі дані: Старшина кружка у діловому році вела біжучі справи правної поради, зокрема займалася переводжуванням шкільного плебісциту, а саме провірювала і вносила до влади шкільні декларації за українською школою та відказки до міністерства від рішень Кураторій, як теж домагалась від органів шкільної влади усунення зі шкіл учителів, які у школах поводилися супроти дітей некультурно та ображували їх національні почування. Багато енергії і часу посвятила Старшина кружка й організаційній праці в повіті. Не зважаючи на перешкоди, за діловий рік основано 7 кружків „Р. Ш.", а саме: в Дениськах, у Голім Раєвськім, у Камінці Мощана, Корчмині, Радруж-Ліс Гаєвий, Радруж-Сопіт Малий та у Верхраті, так що правне існують у Равщині 22 кружки „Р. Ш.", в тім 1 кружок з правами Повітового Кружка „Р. Ш." в Угнові. У минулому діловому році адміністраційна влада заборонила на основання кружків „Р. Ш." у Каровій, Любечі Кулайцях, Махнові і в Салашах. Як причину заборон подала влада, що існування проектованого товариства не дасться погодити з правом і може спричинити загрозу публичного порядку з уваги на склад Старшини. У всіх випадках внесено умотивовані відклики до Воєвідства, одначе Воєвідство затвердило рішення староства. Не менше уваги присвятила Старшина кружка на своїх засіданнях справі ведення акцій за масовою жертвенністю на цілі „Р. Ш.". В діловому році відбулось 26 поїздок до сіл Равщини, виєлано 5 обіжників до установ і громадян та 466 писем. Вислід акції увінчався успіхом, бо переведена трічі публична збірка на цілі „Р. Ш." дала, як на раєвський убогий повіт, досить поважну квоту, а саме: 2.637 зол. Крім того влинуло до каси кружка за рік з-інших доходів квота 2.782 зол. Отже разом у приходах влинуло до каси кружка 5.419 зол. Висилано Головній Управі „Р. Ш." і розходовано на потреби кружка 5.232 зол. Цифри ті наглядно доказують, що громадянство Равщини розуміє значіння „Рідної Школи". Усіх членів „Р. Ш.", зареєстрованих по кружках, є 1.418. В часі ділового року влинуло до кас кружків зол. 3.230, розходовано 2.983 зол. Книжок по бібліотеках кружків є 1.289 томів, читачів 656. Прочитали вони книжок за діловий рік 2.502. Повітовий Кружок „Р. Ш." у Раві Руській удержує власним коштом постійно передшкільне заведення у Раві Руській, до якого ходить пересічно 30—40 дітей обох полів. Крім того треба зазначити, що в повіті ведуть дошкільні заведення церковні Сращтва, а саме: в Потеличі, Угнові і Шепитаві. По звідомленні п. Совика Степана і звідомленні їнж. Терелюка Василя як члена Контрольної Комісії та короткій дискусії, Збори ухвалили уступаючій Старшині одноголосно абсолюторію і вибрали нову Старшину Пов. Кружка „Р. Ш." в такому складі: голова о. А. Твердохліб, заст. голови д-р Д. Богачевський, секретар п. Совик Степан, скарбник п. Паньчевич Теодор; до Старшини входять іще д-р Карпевич Богдан, мґр Котовський Володимир і дир. Кзшір Іван. В цьому діловому році постановила нововибрана Старшина Повітового Кружка повести енергійну акцію за масовим основуванням дитячих садків у повіті.

СПОРТ.

ЧОРНІ — УКРАЇНА 3:2 (3:0).

Україна: Бутель І; Скрегота, Олійник; Підлісецький, Кіцила, Цимбала; Лапчук, Магоцький, Кльош, Воробець, Максимів.

Треба признати, що Україна з цих змагань вийшла з честю, бо потрафила з таким реномованим противником видержати рівну гру. Кожна з дружин мала для себе одну половину. В першій безперечно лішими були Чорні, у другій Україна.

Напад грає у полі добре, спеціяльно Лапчук і працьовитий Магоцький, Кльош розігрався у другій частині. Воробець працьовитий. Максимів мав багато слабих моментів. У помочі подобався лише Цимбала. З оборонців лішими Скрегота. Воротар Бутель має на совісти одні ворота.

У чорних певна оборона і дуже добрий Чижевський на середині помочі. Україна зачинає, але Чорні відбирають мяч і сильно атакують, але стріли ідуть в аут. В 18 хв. Максимів має догідну ситуацію, але фатально перестрілює. У 22 хв. добуває противник по гарній комбінації перші ворота. У 31 хв. Лемішко сильно стріляє вільного, Бутель відбиває, а правий крайній добиває в сітку. В 43 хв. стріляють Чорні треті ворота. Половина 3:0 для Чорних. У другій частині гра дуже цікава. Більше в грі має Україна. Лапчук вписується гарними біганами. У 23 хв. по гарній комбінації Магоцький-Лапчук, стріляє Кльош перші ворота. В 27 хв. перестрілюють Чорні з певної позиції. Гра стає рівна, раз одні, раз другі ворота є в небезпеці. У 32 хв. добуває Кльош другі ворота. Україна старається вирівнати і часто атакує головно правою стороною. Лапчук перестрілює догідну ситуацію. Під кінець гра гострішна, вислід остає без зміни. Видиць 2.500, судив п. Тарчинський.

ЧОРНІ II — УКРАЇНА II 4:1 (1:0).

ЗА МИСТЕЦТВО ЛІГИ.

ЛОДЗЬ. РУХ — Л. К. С. 3:1 (1:1).

ЗА МИСТЕЦТВО ОКР. ЛІГИ.

ПЕРЕМИШЛЬ. Польонія — Сільтезь 3:1 (2:0)
РЯШІВ. Ресовія — Лехія 2:1.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ЛЄНС. Погонь (Львів) — Репр. Поль. Еміграція 7:2 (5:0).
ПОЗНАНЬ. Теніс Борусія (Берлін) — Варта 4:2.
ГЛІВІЦЕ. Вісла — Форверте (Нім. Шл.) 2:2.

Як не можете спокійно спати — то підпишіть позичку Рідній Школі на суму 25 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 7. V. год. 7·30 веч. „Фонсеє весілля" Абон. 19.

Вівторок, 8. V. год. 8 веч. Польс. Т-во Муз. „Веселі кумоньки з Віндсору" оп. Ніколая.

Театр Різнородностей.

Понеділок, 7. V. год. 7·30 веч. „Карієри Густава Лебреша" Абон. 18.

Вівторок, 8. V. год. 7·30 веч. „Родина" ціни найнижчі.

Кіна.

АПОЛЬО: „Дерев'яні хрести" (на осн. повісти Родинда Доржелеса).

АТЛЯНТИК: „Отаман Анненків" (фільма в російській мові).

ВАНДА: „Побіда".

КАСІНО: „Казанова" (Їн. Мозжухин).

КОЛІСЕЙ: „Любка з кабарету", ревія „Це мені виснане".

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль біних ліжечок" (із Містенгет), Варту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Чібі" (віденська комедія), ревія „Травень, літо, травка!"

МІРАЖ: „Ясноволоса мрія" (Лілієна Гервей, Анрі Гара).

МУЗА: „Сховайте ваші смутки" (Льорель і Гарді).

ПАЛЯС: „Нещасна ніч".

ПАН: „Затроєні душі" та ревія.

ПАСАЖ: „Пат і Патахон у жіночому пансіонаті", „Улани, улани".

СВІТ: „Пожежа над Волгою".

СОНЦЕ: „Королівський любко", ревія „Катаринка в сонці".

СТИЛЕВЕ: „Дайте жені чоловіка!" (Анні Ондра), ревія „З усього серця".

ХІМЕРА: „Чорти в коханні".

УТІХА: „Остання царица" та ревія.

Закордонне радіо.

Понеділок, 7. травня 1934.

Льондон (342.1) 20·15 Муз. фестіваль; **Відень** (506,8) 17·30 Скрипка, 21·20 Форт. реціталь Іверліса, **Братислава** (298,8) 17·05 Форт. реціталь, 19·20 „Погана та сліпий" авд., 20·00 Рел. концерт у честь Двожака. **Кошиці** (269,5) 12·35 Концерт, **Прага** (470,2) 17·15 Фортепян, 19·20 Весела програма, **Ятльона** (531) 19·05, 20·40, 21·15 Спів, **Білгород** (439,8) 16·30 Популярна музика, 20·30 Опера, **Люксембург** (1304) 21·00 „Дон Пасквль" ком. оп. Доніцетія, **Берлін** (356,7) 12·00 Концерт, 18·30 Пісні (хор, мандоліни, цитри). **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·30 Нар. пісні. 17·35 Форт. музика, **Ляйпціг** (382,2) 17·25 Старовітал. музика, **Штутгарт** (522,6) 20·15 „Багдадський цирульник" оп. Корнеліюса, **Букарешт** (212,6) 17·30 Спів, 20·00 Концерт, **Стокгольм** (426,1) 19·20 „Льогенгрін" п. Вагнера, 22·00 Пісні, музика, **Будапешт** (550,5) 17·30 Спів, 18·30 20·00 Концерт. **Міляно** (368,6) 11·30 Квінтет, **Рим** (320,8) 12·30 Квінтет, 17·30, 21·00 Концерт, 22·10 Віольончеля.

Вівторок, 8. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 11·57 Сигнал часу, 12·05 Роля університету й акад. шкіл (відчит для абітурієнтів), 12·10, 12·33 Популярна музика в гр. плит, 13·05 Збіжева біржа, 13·10 Господарські вістки, 13·20 Концерт солістів, фортепян, спів (Сонільська), 16·20 Куток мови, 16·35 Легка музика джезової орхестри; спів (Межеський), 17·30 Відчит про Бол. Пруса, 17·50 На вулканах Яви. 18·10 Фортепіяновий реціталь, 18·30 Сальонова музика в гр. плит, 18·53 Сучасна надерська повість, 19·10 Всячина та гр. плити, 19·25 Актуальний фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Музика незалежної Польщі (спів: Лучай, бас), 21·30 Поезії про льон, 21·45 Легка музика (орхестра, гармонія, баньо), 22·30, 23·05 Танкова музика.

Львівське радіо.

Понеділок, 7. травня 1932.

7·00—8·00 Ранішня авдиція. 11·57 Сигнал часу, 12·03 Концерт салонової орхестри, 14·05 Збіжева біржа, 15·10 Господарські вістки, 15·35 Релісві пісоньки й мельодії (гр. плити), 16·08 Балачка, 16·20 Лекція фр мови, 16·35 Концерт творів Вертайма (спів. Лозівська скрипка, фортепян) 17·30 Відчит про Сенкевича. 17·50 Батько польського театру Богуславський, 18·10 Наука стенографії, 18·45 Гр. плита. 18·53 Кільна слів про охорону краси старого Львова, 19·10 Всячина, гр. плити, 19·25 Актуальний відчит. 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Трансм. з Варш. консерваторії, 21·10 Історія льняної сорочки (фейл.), 21·25 „Спогади" від забутих до нових шлягерів (два фортепяни, рефрени), 22·10 Великий конкурс варш. залізн. орхестри, 22·50, 23·05 Танкова музика.

Вівторок, 8 травня 1934.

Давентрі (1500) 16·30 Класична музика, 19·20 Фортепян, 21·10 Ревісва програма в присутності короля та королевої, **Відень** (506,8) 12·00, 13·10, 19·15 Концерт, **Братислава** (298,8) 17·10 Камер. музика **Прага** (470.2) 2·30 „Продана наречена" оп. Сметани, **Білгород** (439,8) 16·30 Пісоньки, **Рига** (514,6) 16·2 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 18·45 Сучасні мінхенські композитори, 20·15 „Дер арме Гайнріх" муз. неса Пфіцнера (піл дир. композитора), **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·30 Солісти, 17·40 Пісні Гуг. Вольфа (Мартен, тенор), 20·15 Скрипка, **Мінхен** (505,4) 14·20 Ергерові творн, 17·50 Давні пісні, 19·00 Нова популярна музика, **Букарешт** (365) 20·20 Симф. концерт, **Стокгольм** (426,1) 21·20 Скрипка, **Будапешт** (549.5) 20·45 Концерт оп. орхестри. 22·20 Циг. орхестра, **Міляно** (368,6) 13·10 Квінтет, 20·45 „Мадам зі Теб" оп. Льомбарда, **Рим** (420,8) 13·10 Квінтет, 21·00 „Мефістофель" оп. Аріго Боіта.

ОПОВІСТКИ

Сигнівкові токи на Площі Соколи-Батька, основно перероблені, забезпечені сіткою, до вжитку П. Т. Сигнарів від дня від год. 5. ранку. — **Старшина С.-Б.** 1521 2—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПАНСІОН „АННА" В КОСОВІ поручає сонячні кімнати, першорядна кухня. Ціни дуже приступні. 1481 4—10

В КОЛОМИЇ шукаю покою евентуально з харчем. Зголошення з поданням умов: Адміністрація „Діла" під „Сейчас!"

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів Ринок 10

Ч. 119 (13.664). Львів, середа 9. травня 1934. Pocztowe opłate opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

ЩЕ ОДИН „КОНТРРЕВОЛЮЦІОНЕР".

Прийшли до нас звістки, що галичанина Василя Бобинського, відомого поета, що кілька літ тому виїхав до Харкова, комуністична влада засудила на „ізоляцію", як контрреволюціонера. Бобинський видавав у Львові радіофільський журнал „Вікна", а у Харкові викладав в Інституті Народньої Освіти. Своїми поглядами він все був комуніст.

Закарпаття дістає радіостацію.

Акція краєвого заступництва закінчилася успіхом: Міністерство почти у Празі рішило поставити радіостацію для Закарпаття, котра стане в Берегові з переносом з Кошиць. Задля того кошицький радіовисилач буде підвищений на 60 кільоватів на радіових хвилях 206,5 м.

За приключення басейну Саари до Німеччини.

БЕРЛІН, 7. 5. ПАТ. У Цвайбрікен відбулася велитевська маніфестація мешканців басейну Саари за приключенням до Німеччини. Председник німецького фронту в басейні Саари Ірро заявив, що до тієї організації вписалося 450.000 мешканців себто 95 прц. населення. Міністр Геббельс накликував населення басейну Саари, щоби вірили в перемогу і записувалися до організації німецького фронту. Гостро виступив проти діяльности німецьких еміґрантів і закинув їм зраду німецького народу. Влалі басейну Саари закинув переслідування німців. Заявив, що Німеччина не піде на ніякі компроміси ні уступки в справі басейну. Німецький уряд виготовив плян, як збільшити добробут мешканців басейну. Цей плян реалізує після повороту басейну до Німеччини.

Европейський пацифізм.

ЖЕНЕВА, 5. 5. (Агорієнт). Міжнародній Комітет „Аксіон е Прогре" для боротьби проти комунізму, повідомляє, що на східні сибірські корлони висилають тисячу літаків, що на території СССР вдуть горячкові приготування до війни. При цьому зазначується також, що при совітському комісаріяті війни на місце дорадників німців, які тому рік покинули ці місця, прийшли французи. І тоді, коли Німеччина відмовляється права зброїтися, — в Парижі, в домі совітської амбасади минулого тижня зустрілися французький генерал, начальник генерального штабу Гамелєн, військовий аташе Франції у Москві і деякі делеґати совітського комісаріяту війни. Був присвяний теж уповноважений СССР Розенберґ.

Констатуємо при цій нагоді, що й в інших країнах відбуваються збірнини генеральних штабів: на Балканах, за два тижні, зійдуться штабовці Малої Антанти й союзу балканських країн: у Парижі військова парада французів і совітів. І хоч усюди процітає ця военна активність, то все таки горлається рівночасно про мир.

Франція не хоче ґарантії Англії.

ЛЬОНДОН. 7. 5. ПАТ. „Дейлі Телеґраф" повідомляє, що французький уряд повідомив англійський уряд про своє становище в справі розброєння. Франція не вимагатиме додаткових ґарантій Англії і погодиться на свободу збройнин. Свої зброєння побільшить, а Німеччині не думає признавати права до зброєння. Франція не боїться перегонів у збройні, бо Німеччина не зможе побільшувати зброєння з приводу економічної і політичної скрути. Франція старається і числить лише на свої сили. „Дейлі Телеґраф" пише, що англійський уряд мусить змінити свою тактику на найближчій розброєневій конференції з активної на пасивну.

Заповідає японсько-російську війну.

Кореспондент нюйоркського „Таймса", Брус Бартон, пише із Шанґаю, в Китаю, про недалеку японсько-совітську війну. Він каже, що в Японії вірять в перемогу Японії над Совітами, якби вибухла війна, а у Совітах в перемогу совітської армії. Але між Японією і Совітами є 400,000.000 китайців, каже він. З них яких 399.000.000 не цікавляться війном. Це фармери, які фармують як їх предки від 4.000 літ. Вони не дбають про війну ані загалом про громадські справи, ані про владу. На їх думку кожна влада гола, бо тільки дбає про податки. Але є маленька група націоналістів, яка тепер при влалі в Китаю, а саме в Нанкіні. Кореспондент розмовляв з одним із 6 головних керманичів тієї влати.

Він говорив: Совіти мають на Далекому Сході 400.000 війська, яке хоче воювати, а коли війни не було, то те військо вчинче переворот. У Владивостоці Совіти мають щось 12 підводних суден, які пливали туди частями по суходолі. Мають теж до 700 военних літаків, що у війні могли б знищити великі японські міста. Японія не так то дуже готова до війни, але війна неминуча. Вона вибухне в осені. До цього можна ще додати, що якби вибухла війна на Далекому Сході, то вона перекинеться й до Европи.

Оживлена більшовицька активність в Америці

НЮЙОРК, 20. квітня (Вл. кор.). З ріжних вісток пізнати, що американські комуністи підняли надобре голову після признання Совітів Америкою. Такі факти говорять за себе. В Нюйорку плянували соціялісти демонстрацію з нагоди першого травня на Юніон Сквер і впору внесли зголошення до поліції. Опісля зголосилися комуністи. Поліція повідомила їх, що на пополудне занятий Юніон Сквер соціялістами і щойно вечором, після 4 години, можуть прийти комуністи, бо ранком буде площа занята ветеранами чужинних воєн.

Комуністична преса розпочала крикливу агітацію проти „вкорочування їх прав" до Юніон Скверу і страшила міську управу насиллям над соціялістами. Мейор Ла Ґвардія прикликав представників соціялістів і порадив їм... уступити місця комуністам „для святого спокою". Соціялісти будуть мати свою демонстрацію в Медісон Сквер Ґарден, а комуністи на прилюдній площі, Юніон Сквер.

Вашингтонський кореспондент газети „Нюйорк Сан" присилає довге звідомлення про те, як федеральний уряд відкрив, що плянований новий марш американських ветеранів з усіх кінців Злучених Держав до Вашинґтону на 10. травня є організований комуністами запід прапору Троцького, щоби тим способом наробити якнайбільше клопоту урядові і приготовити комуністичну революцію. Марш має на меті ніби протест проти невиплачування бонусів ветеранам.

В Орендж, Н.Дж., уладили комуністи зібрання і на нього запросили тих робітничів, що працюють по лісах в часі безробіття під назвою Громадянський Корпус Консервації. Молоді робітники прийшли у великому числі, спокійно вислухали промов комуністів і їх натасткей на американську конституцію та на президента, опісля закотили рукави і здемолювали цілу салю, в якій відбувалося віче. Бійка була така завзята, що не остало нікого на салі, а коли поліція довідалась і прийшла на ратунок, мусіла шукати за ранеными аж у шпиталі

Др. Семен Кивелюк
б. довголітній лікар гінекольоґічної клініки і загального шпиталю у Львові — переніс свою канцелярію зі Львова і ординує
у внутрішніх і жіночих недугах
КРЕМЯНЕЦЬ вул. Широка

Львівські вибори.

Львів, 7. травня 1934.

Вибори до львівської міської ради в повному ході. Підготовча акція усіх груп і таборів у Львові з дня на день скріплюється. Нині годі вже сумніву, що всі польські та жидівські групи стануть до цих виборів одною суцільною лавою. З увати на те, наше завдання в тих виборах дуже відповідальне і важке.

Як усякі вибори, так особливо вибори до самоуправних установ є важним громадсько-політичним актом і одночасно одним з найважніших засобів політичних змагань між усіними громадськими групами. Зокрема у Львові є ці вибори ще й актом національно-громадських змагань. Вся польська преса вже в теперішній виборчій стадії висуває гасла закріплювання польськости у Львові при допомозі цих виборів. Ми вже вміємо розуміти та розшифровувати такі гасла польської опінії і тому знаємо, що вони вимірені в першу чергу проти нас. Нашою єдиною відповідю на це може бути тільки одноду шна постава всього українського населення до цих виборів. Якаж має бути та постава?

До громадських виборів у Львові йдемо одним суцільним фронтом. Виставляємо свої безалежні листи кандидатів і солідарно на них голосуємо.

Вибори до міських рад відбуваються, як відомо, на основі пятиприметникового виборчого права. Є це без сумніву найкраще демократичне право, що є вислідом довголітньої боротьби за нього найкращих представників демократії усіх західньо-европейських народів. Додатні та добрі сторінки цього права зводять майже вивець постанови виборчої ординації та виборчого регуляміну. Тільки найбільша консолідація сил та найпильніша, виборча участь як у підготовчій стадії так і в самому голосуванні можуть дати українцям відповідні виборчі успіхи та потрібний вплив на міську самоуправу.

На основі теперішньої ординації та виборчого регуляміну поділено Львів, що має вибрати 72-ох радних, на 20 виборчих округ. З тих округ девять має вибрати по 3-ох радних, 10 по чотирьох, а 1 пятьох радних. Уже само викроєння виборчих округ переведено під кутом якнайменшої скількости українських управнених до голосування виборців. Здобуття мандатів у тих округах, в яких мимо виборчої ґеометрії всеж таки найлегше поважніше скупчення українських виборців, є можливе лише під умовною поголовної участи наших виборців у голосуванні.

Право голосування буде прислугувати тільки тим, що будуть поміщені у виборчих списках. Ці списки будуть виложені в окружних виборчих комісіях через 7 днів, а то в часі від 13. до 19. травня щодня від 15-ої до 20-ої години вечором. Списки складені на основі т. зв. мельдункових книг. Нема сумніву, що в них є багато і похибок щодо правильности прізвищ українських громадян. Коли крім того зважити, що ті списки виготовлювали з незвичайним поспіхом, то це число похибок ще збільшиться. Тому то завданням і обовязком кожного українського виборця (тобто кожної особи, що покінчила 24 рік життя і бодай від 17. квітня м. р. живе у Львові) провірити списки, а зокрема, чи імя, прізвище та інші дати, подані в списках правильно і що найважніше провірити, чи всі наші громадяни управнені до участи у виборах, є в тих списках. Можна це зробити тим легше, що списки виборців будуть розвішені. Одні складені в дозбучному порядку,

Нині! 2 вистави по найнижчих цінах 2
у Великім Театрі Товаріщ у Театрі Ріжнородностей Родина

в другі після вулиць і чисел домів. Цей другий список дасть змогу кожному: провірити, чи всі українські виборці з тої самої каменици чи вулиці є на виборчих списках.

Право вносити реклямації в справі недокладностей чи пропусків у списках прислугує не лише у власній справі, але також у справі пропущення інших виборців так само, як щодо поміщення у списках неуправнених до голосування.

Другою обставиною, що зменшує вартість цього пятиприкметникового права є коротість речинців виборчого календарика. Виборчі списки будуть виложені щойно 15-го травня, а останній речинець зголошування лист кандидатів припадає вже на 17-го травня. Підписи виборців під листою кандидатів мусять відповідати виборчим спискам, дарма, що до 17-го вони ще не зможуть бути в цілости провірені. Ця обставина незвичайно утруднить зголошуючи лист кандидатів, тим більше, що кожне зголошення мусить мати 200 до 250 підписів.

Всі ті обставини, як також і те, що у виборчих комісіях ні в головній, ні в окружній, ні в обводових нема українців, наказують нам стояти послідовно і гідно на сторожі наших виборчих прав і на сторожі нашої участи у міському самоврядуванні. Бо тільки солідарною і однодушною поставою в тих виборах зможемо як слід маніфестувати наше громадське і національне вироблення та зберегти нашу національну честь.

Пос. д-р Ст. Білак.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8. 22/55

Проблєми Закарпаття.

Виїмки з промови мін. Бенеша в Ужгороді 3 ц.м.

ПРО ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ЗАКАРПАТТЯ.

„...Ця частина Республики належить до нас і буде до нас завсіди належати. Вона належить теж до вас і буде до вас належати, ніхто теж не зможе вам її більше відібрати. Це переконання, за яким стоїть цілий нарід від Праги до Ужгороду твердо і непорушно, і коли хтось колись хотів би на цю землю покласти руку, — це буде означати бій до останньої краплини крови..."

(До тої самої справи повертає міністр ще раз у тій частині промови, яка присвячена історії передвоєнній Закарпаття та міжнародній розвязці питання його приналежности у 1918 році:)

„...Чехословаччина, яка прийшла в посідання цього краю рішенням мирової конференції, ніколи не зречеться Підкарпатської Руси (вживаємо офіц. термінольогії д-ра Бенеша — Прим. Ред.), не допустить до ніякого ревізіонізму та разом із карпаторуським народом боротиметься цей край до останньої краплини крови. Це справа державних і національних гордощів та почуття чести Чехословаччини, яка вважає своїм обовязком виконати наложене на неї мировою конференцією завдання, а саме — вирятувати Підкарпатську Русь, культурно й суспільно піднести її та приготовити до кращого життя. Те своє завдання Чехословаччина виконає за всяку ціну. Тому доля Підкарпатської Руси вирішена остаточно на століття. Підкарпатська Русь належить до карпаторуського народу і Чехословацької Республики..."

РУСИНИ — НАЙПЕРШЕ НАСЕЛЕННЯ КРАЮ.

„...Нинішнє словянське населення Підкарпаття наплинуло сюди поступенно впродовж віків від кінця XII аж до XVIII ст., коли угорська кітловина перейшла під панування мадяр, втискались сюди з полудня мадярські впливи. Чехословаки й мадяри прийшли сюди грубо пізніше, так, що русини є найпершим населенням краю і творять властиву політичну історію Підкарпатської Руси („Прагер Прессе", з якої беремо переклад цього уступу, вживає слова „ді Рутенен",—„Карпаторусскій Голось" скрізь тенденційно вживає терміну „русскій", навіть у тих місцях, де виразно д-р Бенеш протиставить „карпаторуське" населення „російській" концепції чи „русофільському" месіянізмові, підкреслюючи його етнічно-українську спільноту. Жаль, що не маємо автентичного чеського тексту промови д-ра Бенеша. — Прим. Ред.)

„XVI століття завело угорських русинів у західно-европейську сферу культури... Щоби вирвольтися з негідної ситуації, православне духовенство підхопило думку про унію, яка обіцювала піднести духовий стан..."

ВІДРОДЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ДУХА.

Переходячи до історії Закарпаття у 2-ій половині XVIII століття, коли зросли західні впливи, які внесли до краю також нові національні ідеї, д-р Бенеш стверджує, що тоді

„...починає формуватися руська („рутеніи" — себто українська — прим. Ред.) національна свідомість. Поміж народом і його інтеліґенцією існує всетаки прірва, яка поглиблюється тоді, коли інтеліґенція після відступу латинських впливів перед мадярськими — підпала мадяризації. Тільки священична інтеліґенція зберігла звязок з народом, а скрізь добре поступав процес денаціоналізації.

У XIX. ст. знову відродилось національне почуття карпаторуського народу, але після поразки мадярської революції в 1848 році національне життя русинів утратило на інтенсивности і російщина ввійшла як книжна мова, при чому всетаки була далі замечищена діялектами...

„...Для духового розвитку епізод 1848-49 рр. мав велике значіння, у тому моменті, коли російська армія вступила на угорський терен: а саме, вона надала напрямок змаганням угорських русинів до відродження. Цей напрямок — це месіяністичний русофілізм. Однак так само, як на Словаччині, так і на Підкарпатській Русі появилась реакція (проти месіяністичного русофільства), яка виявляється у **переході до українізму у формі навороту до народу,** що був гноблений господарськи і соціяльно..."

„РУСИНІЗМ" — ЗАСІБ МАДЯРИЗАЦІЇ.

„...Мадярський уряд старався здушити обидва напрямки (русофільство й українізм — Прим. Ред.) насаджуючи на їх місце „русинізм", щоби ізолювати нарід від джерел культури, до яких він змагав та поставити його в умовини, при яких слабку „русинську" (руснацьку — Прим. Ред.) культуру витиснула би сильніша — мадярська.

(В той спосіб мін. Бенеш виступив виразно проти руснацького „регіоналізму", та проти теорії „самостійности руснацького народу", вважаючи її слушно штучним твором на службі чужинецької асиміляції. — Прим. Ред.).

МАДЯРСЬКА ДВОЛИЧНІСТЬ.

„...Світова війна принесла карпаторускому народові нові терпіння, а саме з одного боку через жорстокі переслідування, яких жертвою впало ок. 100 духовників, з другогож боку через безпосередні наслідки війни. Мадяри, які спершу рахувалися з повстанням української держави, стежили за українським рухом і почали навіть для пропаґанди українською мадярських взаємин видавати газету, проте **не зараховували угорських українців до української нації і реклямували їх для угорської держави.** (У тому місці д-р Бенеш висловив уже зовсім недвозначно свій єдино науково правильний погляд, що карпаторуське населення творить етнічну єдність з великим **українським** народом — Прим. Ред.). Щойно після капітуляції Австро-Угорщини, коли наближувалась небезпека розпаду Угорщини, уряд Каролія хотів іти назустріч національним вимогам і застановити їх національною автономією. Тоді мін. Ясі переговорював зі словаками і румунами але українців мадяри завжди ще легковажили, будуючи свої пляни на їх повному безсиллі".

* * *

Дальші виїмки з прецікавої промови д-ра Бенеша, особливо на тему ріжних міжнародніх можливостей розвязки закарпатської проблеми, на тему „кон'юнктуральних" та „трівких" сил у політиці, та про автономію для Закарпаття і передумови її правильного функціонування, — подамо з технічних причин завтра.

Багно »Ставіскіяди«.

300 МІЛІОНІВ КРЕДИТУ ДЛЯ СТАВІСЬКОГО.

ПАРИЖ, 7. 5. ПАТ. Заступник предсідника слідчої комісії оголосив звіт про банкові обороти Ставіського. У банку „Кредіт Ліоне" рахунок Ставіського виносив за 10 років від 1924 до 1934 р. 125 міліонів франків. В інших банках вели рахунки Ставіського під його прізвищем Олександра, або його спільників Бонцора, Айота та інших. Обороти викритих рахунків Ставіського сягають 300 міліонів франків.

—o—

Учитель і 7 школярів убиті.

БЕРЛІН, 7. 5. ПАТ. Під звалищами шкільного будинку у Вінтербах найшло смерть 7 школярів та учитель. 36 дітей важко ранених. Підчас катастрофи в будинку находилося 121 школярів і трьох учителів. Катастрофу спричинило обсунення фундаментів внаслідок земних робіт.

—o—

По широкому світі.

— Між державами, які поміщені на чорній дошці довжників з приводу незаплачення залеглих рат Злучених Державам, находиться теж СССР.

— Папський нунцій у Берліні запротестує в міністерстві закордонних справ против нападів посла Габіхта на Апостольську Столицю. Габіхт заявив, що Німеччина уневажнить повний конкордат після прилучення Австрії до Німеччини.

— Французькі радикали з департаменту Сени виступили проти співпраці з комуністами.

— Ґубернатор Клайпеди замкнув несподівано перед речинцем сесію соймику.

— Синод евангеликів з Надренії і Вестфалії рішуче виступив против єпископа Міллера, закидаючи йому насильство і самоволю та домагався, щоби уряд не вмішувався в церковні справи.

Американський голос про поїздку Барту.

Прага, травень 1934.

В загальній оцінці поїздки французького міністра закордонних справ Барту до Варшави і Праги дуже замітне місце займає голос паризького видання американського часопису „Ню Йорк Геральд". До поїздки Барту ставиться „Геральд" назагал скептично, бо вона ясно показує, що все в міждержавному положенні вертається до старого. „Не забуваймо — пише „Ню Йорк Геральд", — що війна 1914 р. вийшла з ідеї великодержавности, скомбінованої зі системою союзів. У 1918 р. всі народи бажали покинути цю систему і замінити її чимсь новим. „Одначе післявоєнний ідеалізм трівав лиш дуже короткий час. Тепер світ і політично і морально злітає з ідеалістичних висот. Кого обвинуватувати в цьому, чи поодинокі держави, чи поодиноких політиків — тяжко сказати; але все треба з жалем зазначити, що подорож Барту — не найкращий доказ повороту до старих метод. Видно, що Европа 1934 року, Европа після світової війни, не багато ріжниться від Европи з часів Талейрана".

Крім поїздки до Варшави і Праги Барту має ще незабаром відвідати Букарешт і Білгород, а паризький „Ексцельзіор" подає досить сенсаційну вістку, що в короткому часі має прийти теж до візити Барту в Римі. **М-н.**

Угорщина шукає нових союзників.

Прага, травень 1934.

На одному із останніх засідань угорського парляменту довшу і палку промову на тему ревізії виголосив пос. Мільотай. Звернувши увагу на те, що ще ніколи таке не бувало, щоб мирною згодою повернено комусь ту територію, яку йому забрано при допомозі зброї, Мільотай сказав, що Угорщина не сміє обмежуватися лиш до ревізіоністичної пропаганди, але мусить здобути собі ще й певних та сильних союзників. Приязнь Італії й Австрії не вистарчає. Треба за всяку ціну зробитися союзу з Польщею і з Німеччиною. Угорщина не має чого боятися пропаганди німецького націонал-соціялізму. Її спинить Угорщина тим, що німецькій меншині у себе забезпечить всі культурні права. Угорщина не сміє стояти на становищі упривілеєння рас, бо велика Угорщина може відновитись лиш на історичних основах і на основі братньої згоди зі словаками, хорватами, німцями й українцями.

Кілька місяців тому Мільотай написав брошуру на тему прилучення Словаччини до Угорщини. **М-н.**

Необхідна книжка для нашого села, з уваги на недалекі вибори до сільських самоуправних установ:

Новий Самоуправний Закон

враз з

виборчим регуляміном

Ціна тільки: зол. 0·80 (з почтовою пересилкою 0·95 зол.). — Замовляти в Адміністрації „Діло", Львів, Ринок ч. 10.

Лискучо білі зуби через ПАСТУ ДО ЗУБІВ

Співацький фестіваль у Празі.

(Від нашого кореспондента.)

„Піснею до серця, серцем до батьківщини". — День молоді. — Головні фестівалеві концерти. — Фестіваль і українці.

Прага, травень 1934.

Цілих десять днів, бо від 29. квітня аж до 1. травня жила Прага в якомусь піднесеному, святочному настрою, якось ніби без журби — весело, ціла якась розспівана. Цих десять днів жила вона під безпосереднім і сильним вражінням співацького фестівалю, що його влаштовувала Чехословацька Співацька Громада в ювілейний рік двох великанів чеської музики, в трицятилітню річницю смерти А. Дворжака і в пятьдесятилітню Б. Сметани.

Цьогорічний співацький фестіваль, вже третій зряду, відбувався під старим чеським гаслом „піснею до серця, серцем до батьківщини", а тому то його метою було не лише показати висоту чехословацької пісневої творчости та її хорові репродукції, але теж відтворити, відсвіжити славну традицію чеської пісні.

В історії чехословацького народу пісня відіграла особливу ролю. Були довгі доби в житті чехословацького народу, коли пісня мала більше значіння, ніж слово. Вона була вільніша і її не гноблено і не переслідувано так, як слово. В широких народніх масах чеська пісня виконувала велике діло національного освідомлення багато раніше, ніж політична діяльність і ці численні співацькі кружки й бесіди по цілій чехословацькій землі були часто одинокими осередками народньої волі і визвольних змагань там, де не було інших організаційних можливостей.

Пісня в житті чехословацького народу відіграла теж ролю важного обединуючого чинника. Любов до пісні була одним із головних чинників, який зібрав разом в одну громаду, в одну велику родину людей різних суспільних клас спершу тільки для плекання самої пісні, а опісля цю єдність переніс і на інші ділянки національного життя. Можна сміло сказати, що пісня в ролі цього обединуючого чинника, це теж одна із причин витворення у чехословацького народу правдивого і здорового розуміння демократизму.

Пісня й її плекання серед широких народніх мас мала ще й друге велике, а саме культурне значіння в житті чехословацького народу. Співучість народньої вдачі була головним джерелом творчости чеських музичних геніїв, творчости, яка чи не найбільше допомогла чехам промостити шлях до круга інших культурних народів і таким чином зробити їх імя відомим у світі вже тоді, коли ще й не збиралося на світанок їх політичної самостійности.

Пісня протягом довгих років у житті чехословацького народу сповняла дійсно завдання, що міститься в старому гаслі „Піснею до серця, серцем до батьківщини". І не диво, що в нинішніх часах це гасло знову пригадується цілому народові і під ним влаштовується цьогорічний співацький фестіваль. І кожний, хто дивився на цей фестіваль, не тільки як на чисту музичну імпрезу, бачив, як з нього знову пробивалася карність і самопосвята одної великої громади без огляду на суспільні класи та партійні переконання. Яка це велика наука для тих, що більше, ніж хто інший потрібують нині такої єдности, одушевленої спільною волі і всенародньою тугою за вільним народнім життям. Яка це велика наука для нас, що маємо славу співучого народу.

В програму цьогорічного фестівалю входили крім кількох менших концертів такі три головні: т. зв. день молоді і два монстр-концерти. Головні фестівалеві концерти відбувалися у величезній виставовій промисловій палаті яку для цієї цілі перетворено на концертову салю з естрадою для шістьохтисяч співаків та з приміщенням для чотирьохтисяч слухачів.

Фестіваль почався дня 20. квітня концертом празьких хорів у великій Сметановій салі Міського Дому. На програмі були найновіші чеські хорові композиції. Сам концерт крім числа співаків не відріжнявся нічим більше замітним від звичайних празьких хорових концертів і стояв на значній мистецькій висоті.

Дня 22. квітня відбувся День Молоді, себто концерт, в якому взяло участь десятьтисяч учнів шкіл ріжних типів. Були це учні народніх шкіл, шкіл виділових, ріжних середніх шкіл та т. зв. інтонаційних шкіл з цілої республіки.

На програмі концерту був цілий ряд композицій, вибраних відповідно до рівня технічного вишколу молоді. І так чули ми на цьому концерті інструментальні хори Цмірала, Крейчіго, Зрна й ін. більше складні композиції Айма, Ферстера та Кличіки і малі кантати та зрілі хорові композиції Гільмери, Яначка, Шнайдра Тринавского, а навіть хори Сметани, Дворжака та Сука. Диригувало 15 ріжних диригентів, а між ними дві жінки.

В цілому цьому ряді одно- дво- та триголових дитячих хорів, в мужеських хорах та в хорах мішаних могли слухачі побачити ясно спосіб і стан теперішнього музичного виховання чехословацької молоді та підготовку нового співацького дорасту. Цілий концерт показав, що чеське хорове мистецтво має певно забезпечене своє майбутнє.

Сам концерт робив незвичайне вражіння. Ви уявляєте собі величезну, амфітеатральну естраду, а на ній шість тисяч співаків від семи-восьмилітніх дітей, аж по вісімнацять-девятнацятьлітніх хлопців і дівчат? Можете уявити собі ці могутні акорди, в які зливалися щебетання діточих голосочків і повні звуки зрілих вже голосів? Уявляєте собі це море розрадуваних лиць, що в непроглядних рядах пильно і уважно слідили за рухами своїх дири-

---

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 9. ТРАВНЯ 1934.

ВІКТОР КУРМАНОВИЧ, ген.-хор. 2)

Відворот УГА. за Збруч.

(Докінчення.)

На наших задах чехи були нам ралію прихильні як ворожі. Армія могла скоротити свій теперішній фронт на одну третину, а зліквідувавши Окружні Команди зі запасовими кошами і приділеними відділами на північ від Дністра могла незабаром скріпитися фізично і матеріяльно. Залізничий шлях Самбір—Коломия, а відногами, давав змогу скоро пересувати запасові частини. Два залізничі шляхи, Самбір—Ужгород та Отрий—Мукачів лучили нас зі закордоном, а нафтовий басейн у наших руках давав змогу матеріяльного обмісу головно муніції з закордону. Спеціяльних заходів треба було вжити для прохарчування армії. Одночасно з відступом намічено зорганізувати партизанську війну в найширшому розумінні, за терені на північ від Дністра. Омінаючи рішаючого бою з західним ворогом через своєчасне відтягнення власного фронту з північ на південь від Дністра, була армія у змозі з мінімальними втратами відірватися від ворога і занять придатніший район для наступу, чи оборони в затяжних боях.

Там її зліквідувати не вдалось би скоро, а в усякому разі, якби і вдалось, то не так уже скоро, як це сталось. Таким ходом: щоби наша армія відступила за Дністер, найшовся би ворог у зовсім несподіваній ситуації. Поляки були би приневолені спрямувати свої військо на Збруч, щоби загородити більшовикам їх дальший можливий похід на захід. Це могли поляки зробити тільки частинно, ослабивши ті сили, що стояли проти нашого фронту. В той час, коли ми позбувалися одного ворога — більшовиків — і наших задів, то саме той ворог прибував полякам і вони були би приневолені боротися на два фронти. При чому ми з нашого становища за Дністром загрожували би полякам із крила і заду. Сумніваюсь, чи поляки з подібним маневром нашої армії числилися. В такім випадку головний наступ їх травневої офензиви повинен був би бути спрямований за наше полудневе крило. Можна припускати, що і на той випадок ми були би приготовані, бо Нач. Команда передбачувала скупчити в районі Хирів і на полудне від нього головні свої сили.

В якому разі це числила Нач. Команда при вирішуванні цього пляну на якунебудь підмогу від Антанти, як про це доволі часто пишеться в пресі, бож було очевидне, що Антанта на боці нашого противника. Антанта огірчена на нас, що ми не хочемо мати до неї довіря та надіємось без неї виборотн свої права, допомагала всебічно Польщі, щоби нам дати добру школу. Антанта і Польща числилися зі скорою ліквідацією нашого фронту, щоб мати вільну руку проти більшовицької загрози Европи. При нашім плані повставала зовсім нова ситуація: УГА висмикнулася незліквідована і стоїть за Дністром чи в Карпатах, та в чинником, з яким усякий мусів числитись. А в той час більшовики над Збручем, не маючи проти себе якого опору, бо як сказано, армія УНР стояла в околицях Рівного і Кременця, могли йти у глиб краю, що ставило поляків перед конечністю творити новий фронт. Нач. Команда прямувала таким чином при своїм пляні не благати ласки в Антанти, але зберігаючи цілість УГА, залишатися якнайдовше на своїй території, обороняючи її до останньої каплі крови. Бо тільки так могла вона представляти той могутній чинник, котрий мав при вирішуванні чужими нашої долі, відповідно запажити.

Твердження, що цей „незбагнений" план знайшов прихильників у рядах наших політиків, мушу опровинути і наперед, що власне тодішній політичний провід, а саме премієр міністрів д-р Голубович спротивився сильно тому планові, бо —мовляв — армія за Дністром чи в Карпатах згине з голоду. Це відкинення наміченого маневру спонукало вкінці командира Армії ген. Омеляновича-Павленка і мене як шефа штабу зректись своїх становищ. Бож ми добачували в плані відступу на схід початок кінця УГА, того фізичного носія державної незалежности. Відповідальности за загибіль УГА ми свідомо не могли взяти на себе.

Під натиском переважаючих польських сил, що сильно тиснули рівночасно на наші крила, на відтинок Мостиська—Судова Вишня, приневолена була УГА відступати на схід, а вкінці за Збруч на територію Великої України. Слід підкреслити, що поляки старалися всіми силами представити перед Антантою, нашу в той час гарно дисциплінованну армію як „більшовицьку банду". Це їм удалось перед всемогучими тоді французами, наслідком чого і дістали довіл ужити галерівську армію проти нас.

Підчас відступу УГА над і за Збруч відкидає Наддніпрянська Армія своїми протинаступами більшовиків у район Старокостянтинова, і тим уможливлює нам відступ без поважніших боїв рівночасно і з поляками і більшовиками. Злучені тоді Наддніпрянська і Галицька Армія, переводять пізніше успішну офензиву проти більшовиків у напрямі на Київ і далі.

Переаналізуймо, які користи виринали для поляків через наш відступ на схід за Збруч та нашу офензиву на Київ. Нашим відступом за Збруч стають поляки панами зах.-українських земель. Галицька армія для них зліквідована і це їх перший мілітарний успіх. Той успіх підносить високо престіж молодої польської держави в очах Антанти та зміцнює її вагу на світовому форумі як „одинокого" заборола проти більшовизму.

Блискучі скорі успіхи злучених Українських Армій у напрямі Вінниці—Бердичів, приневольують більшовиків скупчити проти нас

гентів і співали не лише певно й добре, але й з молодечим завзяттям? Уявляєте собі ентузіязм слухачів? Цілий цей концерт молоді був чимсь таким незвичайним, з чим лише рідко коли можна стрінутися. Для самих чехословаків він мав ще особливе значіння. Він окріпив у них надію на світле майбутнє народу, що має таку молодь. А в нас, що слухали могутніх акордів фіналу концерту в поході Сука „В нове життя", зроджувалися теж особливі думки... та не питайте які!

Дня 29. квітня відбувся концерт співацьких груп з цілої ЧСР. На програмі концерту були композиції ріжних чехословацьких композиторів як Ферстера, Новака, Сука, Кржічки, Спільки, Ереміяша, Белі, Індржіха, Зіхи та ін. Деякі з цих композицій відспівали хори поодиноких жуп, а деякі мужеські, жіночі та мішані хори всіх жуп разом. Кількість співаків у хорах була ріжна: 85, 150, 280, 400 та 700 в поодиноких жупних, та 1000, 2000 та понад 3000 в обединених хорах. Всіх учасників було біля 6000 і всі вони разом відспівали на початку концерту в супроводі великої дутої орхестри чехословацький державний гимн. Диригувало 13 диригентів, а між ними найбільше відомі чеські диригенти як напр. Долежіль, диригент хору праських учителів, Дик, диригент братиславської радійової стації, Гзельгофер, диригент хору „Сметана" в Пільзні, Польманова-Прецлікова, диригентка хору „Глаголь" з Німбурга й ін. Виконання програми стояло на високому рівні, а деякі точки як напр. мужеський хор Ферстера „Святий Вацлаве" (2000 співаків) були тріюмфом чеської хорової репродукції.

І цей концерт зробив на нас величезне враження. Він показав нам наглядно, яке значіння може мати пісня, або хоровий спів у житті народу, не лише як чинник чисто мистецької натури, але й як організаційний чинник всенародного обєднання. І з цього концерту пробивалося яскраво провідне гасло фестіналю „піснею до серця, серцем до батьківщини", тим більше, що тексти співаних композицій були переважно патріотичного змісту.

Дня 1. травня відбувся останній фестівальний концерт, присвячений виключно хоровій творчости Дворжака і Сметани. Цей концерт, в якому взяло участь все співацтво Чехословацької Співацької Громади був кульмінаційною точкою цілого фестіналю. Це був глибокий поклін цілого народу памяти двох геніїв музичної творчости чехословацького народу, це був вияв всенародньої вдячности тим, що чеську музику зробили складовою частиною світової музики. Концерт цей мав теж і найбільш святочний характер — на ньому був теж присутній і голова держави президент Масарик.

У рямцях фестівалю відбулося теж свято на могилах Дворжака і Сметани. Все співацтво, що прийшло походом на цвинтар, поклонилося обом дорогим кожному чехові могилам, відспівало відповідні пісні та положило вінки. Святочну промову про значіння Дворжака і Сметани виголосив професор братиславського університету Орель.

У другому фестівалевому концерті з дня 29. квітня взяли участь теж українці. Як ми вже повідомляли, мав у рямках співацького фестівалю відбутися окремий всеславянський концерт, на якому побіч українців мали виступити ще болгари, москалі, поляки і югославяни. Але цей концерт не міг відбутися, бо болгари відмовилися взяти в ньому участь з фінансових причин, а поляки з причин т. зв. паспортових трудноцїв. Та гостинні господарі все таки дали можливість українському хорові, який є членом Чехословацької Співацької Громади, виступити на фестівалю, відступаючи йому місце як обединаному українському хорові в програмі концерту жуп. Таким чином українці були одинокими з інших славянських народів, що взяли участь у цьогорічному співацькому фестівалю в Празі.

Українці вже вдруге беруть участь у співацькому фестівалю. Перший раз виступив український хор разом з хорами інших славянських народів перед шести роками. І як тоді, так і тепер виступ нашого хору увінчався повним успіхом.

Український мішаний хор в силі біля 80 співаків, під батутою нашої відомої диригентки п-і **П. Щуровської-Росиневичевої** відспівав три пісні: Косенка „Червоний бенкет", Леонтовича „Ой пряду, пряду" і Кошиця „На зулиці скрипка грає".

Мусимо признатися, що ми боялися за цей виступ нашого хору. Що більше — ми дивувалися незвичайній сміливості нашого невеличкого хору виступати на естраді, що може помістити 5—6000 тисяч співаків. Але вже після перших звуків ми переконалися, що наші побоювання були цілком неоправдані. Показалося, що ця сміливість основувалася на мистецькій вартости хору, на його звукових властивостях, які дали йому всі можливости розвинувати і найбільшим щодо кількости співаків чеським хорам.

Щоби в оцінці виступу нашого хору бути найбільш об'єктивним, скажемо лиш тільки: чотири тисячі слухачів, між якими можна було бачити всю еліту чехословацьких музиків і музичних критиків, бурею оплесків нагороджували наш хор після відспівання кожної точки, а музична критика написала про виступ нашого хору дуже прихильно. Найвибагливіші музичні критики кажуть, що виступ нашого хору ожив у чехів спогади на тріюмф української пісні в Празі в часі виступів Української Капелі. Чиж може бути ліпша оцінка, коли пригадати собі, що писалося про тодішні виступи Української Капелі в Празі? Концерт, на якому виступали українці, висилало праське радіо не лиш до ЧСР, але і за мордон між ін. і до Америки.

Незвичайно тепло і з виявами великої симпатії приняли теж чехи участь нашого хору у святі на могилах Дворжака і Сметани, що відбулося 30. квітня. Український хор взяв участь в поході всіх учасників фестівалю до чеського Пантеону на вишеградському цвинтарі в Празі і тут поклав вінки з блакитно-жовтими стяжками на гробах обох великанів чеської музики.

Дехто з української громади в Празі каже, що українці не повинні були брати участи у фестівалю, коли не виступили на ньому інші славянські народи. А ми гадаємо навпаки. Український хор добре зробив, що виступив на співацькому фестівалю та ще й з таким успіхом і за це належиться йому щира подяка й гаряче признання. Обовязком нашої еміґрації є використовувати кожну нагоду для пропаганди нашого імени, нашої справи. Тимбільше треба таку нагоду використати тоді, коли українці мають з чим показатися перед світом! І треба зі здивуванням підкреслити тут сумний факт, що ширша українська громада в Празі, головнож т. зв. старше громадянство, що все ще претендує до провідної ролі на еміґрації, поставилося до цілої справи участи українського хору в фестівалі якось байдуже, і якби не справдішня посвята і велике завзяття самих співаків, а головнож диригентки хору, що поборола всі ті тяжкі умовини, серед яких приходиться нашому хорові працювати, то хто знає чи було б прийшло до виступу взагалі, або що найменше чи був би цей виступ досягнув такого успіху.

Сподіємося, що цьогорічний виступ нашого фестівального хору має ще й той успіх, що переконав нашу громаду про вагу істнування доброго українського хору в Празі і про те що такий хор може в такому осередку як Прага відіграти незвичайно ролю. От що повинно взяти під увагу наше т. зв. старше громадянство. Пора цеж той чинник, що може обединати усіх.

М-ц.

Товари блаватні

вовни, шовки, полотна, постіль

Ф. Ожеховський

Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.

Львів, Ринок ч. 29.

7153 66—180 Телефон 25-55.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ

на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шопки

З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА

вул. Галицька ч. 18.

усі ті сили, які дотепер були звернені на захід — отже і проти Польщі. Таким чином перебираємо ми на себе перед більшовиками захист не тільки Галичини і Волині, але і районів дальше на північ себто польського фронту. Тимсамим захищаємо ми і Польщу перед більшовицькою навалою. Ми йдемо нашому західному воротові сиромість на руку, так начеб ми виконували директиви польського ґенерального штабу. Зліквідувавши Галицьку Армію, забезпечений нами перед більшовиками, він дістав спромогу звести частину сил, що стояли на фронті проти нас, чи проти більшовиків на інші відтинки, оспорюгані і ними сусідами. Він у спокою переводив внутрішню консолідацію корінної Польщі та загарбаних чужих країн.

Стоїть тривко і ніхто не може опровинути твердження, що на період 1919 р. тільки ми, українці, оборонили Европу — в тім і саму Польщу — перед більшовицькою навалою.

Який хід мали би воєнні події після відступу УГА за Дністер і в Карпати важко тепер стверднти. Оцінку того плану треба залишити цілком об'єктивним критикам, яким будуть доступні так наші, як теж і ворожі архіви тої доби. Але напевно можна твердити одно, а саме, що галицька справа в її цілому не була би так скоро ліквідованим епізодом, як це мало місце. Це доказують досвіди світової війни, коли то бої в Карпатах відограли таку визначну ролю.

У вищенаведених рядках закував я коротко оба плани можливих відступів Української Галицької Армії, з погляду чисто мілітарного. Зокрема хочу стверднти, що Нач. Команда весь час керувалася при своїх рішеннях фактами й не іншими мотивами, як тими, що намагалися зберегти інтереси „армії в повному розумінні того слова. Бо й дотю чи недотю передали нам у наші руки. Цим твердженням хочу здати всі ці безпідставні закиди, начебто Нач. Команда поза своїм військове провідництво, вела й ще якусь-будь політично-патріотичну політику.

За краєву фарму годівлі курей.

(Голос до нагородженої статті в конкурсі „Діла" з дня 15. III. ц. р. п. інж. К. Котецького і до статті п. О. Вислоцького.)

Піднята думка п. Котецьким щодо основання курячої фарми є дуже на часі. Як такий, що цікавлюся розвоєм годівлі курят, підносив я вже кілька разів на ріжних анкетах цю справу. Раз пропагував я, щоби розвести тип курят Роде Ісланд Ред, себто кармазинів. Коли я задемонстрував їх, то один селянин відповів мені: „Саме то біда, що ті кури не вміють утікати; хто має „добрих" сусідів, що їм не виплачується виголовувати курята, то скоро їх позабудеться, бо їх легко вкрасти". На це присутні признали йому повну рацію, а я не мав що до того додати.

Купувати поле під фарму вважаю за річ недоцільну. Хто може винаймити 5 га, радо згодиться на чинш і якийсь процент у спілці або проц. від зиску. Грунтів до винайму є нині досить. Найбільше зацікавлений у справі продукції расових курят безпосередньо, а їх продуктів, себто яєць, посередньо буде Маслосоюз і Центросоюз, як головні наші установи, що торгують тими продуктами. Від доброго курячого поголовя залежить головний експортовий продукт села, сільська „золота" валюта на передповку яйця. Саме весною, як нема вже що продати, кури дають селянинові одинокий прихід та уможливлюють набути найконечніші товари. В сільській кооперативі весною весь торг іде за яйця. Справник їде до Повіт. Союзу по товар з двома скринями яєць і 30 сот. на візд до міста.

Тяжка справа з основним капіталом. Одначе коли найдуться люди, які мають певність, що справа піде добре, то певно найдуть і членів-спільників. Хай буде це кооператива, а її членами сільські кооперативи і поодинокі годівельники, котрі далиб по 10 зол. уділу. Члени годівельники малиб напр. якийсь проц. опусту при набутті товару — розплодових штук та одноденних курят. Де є збут (околиці літниськ), знайдеться досить членів. Головна річ: солідність і добра обслуга купуючих.

Добрий є помисл, щоби централя була у Бродах, тим більше, що там живе перший наш фахівець від годівлі дробу, п. Г. Герман, і — як пише п. Вислоцький — поле там дешеве, то й дешево можна винаймити.

Треба нам людей і то людей діла. Село нині страшно нікому не вірить. П. О. Вислоцький вважає за відповідне, щоби весь наш нарід зложив тих 30.000 зол. на курячу фарму. Сумніваюся, чи це дасть сподіваний вислід. „Полотно", „Спілка Агрономів" так людей навчили, що волять дати гроші до П. К. О., як вложити в якесь підприємство. Такого підєму до основання курячої фарми годі тепер ждати! Цією фармою повинна занятися спілка людей, що себе знають і собі вірять. Вони, як хотять їсти хліб, будуть певно так поступовати, щоб їхній інтерес.

Роман Коник.

Дешевий тиждень по 75 сотиків. маркізети, мушліни, крепони, епонжі і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 32-365

Премієра „Подружжя в двох мешканнях“ Премієра
музична комедія на 5 картин Мерієм-Лужницького — музика В. Балтаровича
17 дня травня ц. р. Театр Різнородностей 17 дня травня ц. р.

Вибори до міської ради у Львові.

I

20 ВИБОРЧИХ ОКРУГ.

У понеділок, 7. травня ц. р. появилися оповістки головної виборчої комісії, що м. Львів поділено на 20 виборчих округ і 123 обводи (райони) голосування.

СКЛАД ГОЛОВНОЇ ВИБОРЧОЇ КОМІСІЇ.

Председником є д-р Ян Бейнарович; заступником Модест Млинарський; членами: д-р Людвик Френкель, д-р Бронислав Михалевський, Ванда Соболівна, проф. Евстахій Жиліньский; заступниками членів: інж. Вавжинец Дайчак, Евгенія Томкевичева, д-р Леопольд Варзагер і Зигмунт Зигмунтович. Головна виборча комісія урядує в домівці при пл. Домбровського ч. 3. щоденно одну годину, від 6-ої (18) до 7-ої (19) вечором без огляду на неділі і свята.

ЗГОЛОШЕННЯ ЛИСТ КАНДИДАТІВ І ВИБОРЧІ СПИСКИ.

Листи кандидатів можна зголошувати найпізніше ще 17. V. ц. р. Списки виборців, управнених до голосування будуть виложені в домівках окружних виб. комісій уже в неділю 13. травня до 19. травня ц. р. Тоді кожний мешканець може переглядати списки виборців і вносити реклямації щоденно від години 3-ої (15) до 8-ої (20) вечором без перерви пять годин денно. Зразки реклямацій з ближчими поясненнями подали ми в „Ділі“ ч. 116.

ПОДІЛ 72 МАНДАТІВ МІЖ ВИБОРЧІ ОКРУГИ.

Головна виборча комісія поділила 72 мандати між 20 виборчих округ так:

округа	I — 3	манд.,	6 обв.	голосування.
„	II — 3	„	7	„
„	III — 3	„	6	„
„	IV — 4	„	7	„
„	V — 4	„	6	„
„	VI — 4	„	6	„
„	VII — 5	„	8	„
„	VIII — 3	„	7	„
„	IX — 4	„	7	„
„	X — 4	„	7	„
„	XI — 3	„	6	„
„	XII — 4	„	6	„
„	XIII — 3	„	4	„
„	XIV — 3	„	5	„
„	XV — 3	„	6	„
„	XVI — 4	„	5	„
округа	XVII — 4	манд.,	7 обв.	голосування.
„	XVIII — 4	„	6	„
„	XIX — 4	„	7	„
„	XX — 3	„	4	„

СКІЛЬКИ ВИБОРЦІВ МОЖУТЬ ЗГОЛОСИТИ КАНДИДАТСЬКІ ЛИСТИ.

В округах 3-мандатових можуть зголосити листи кандидатів до головної виборчої комісії найменше 170 свідомих виборців, які є помішені у списках виборців дотичних виборчих округ; в округах 4-мандатових — 230 виборців, а в округах 5-мандатових 270 виборців. Листи кандидатів на радних слід виготовляти на одному великому аркуші паперу, так щоби і саме зголошення і всі вимагані законом підписи могли управнені виборці помістити на одному і тому самому аркуші паперу. Виборці виписують дуже докладно своє ім'я, прізвище й адресу. Зразки кандидатських лист і заяви кандидата на радного подали ми в „Ділі“ ч. 116.

ДОМІВКИ ТА СКЛАД ОКРУЖНИХ ВИБОРЧИХ КОМІСІЙ.

Округа I. Окружна виборча комісія урядуватиме при пл. Стрілецькій ч. 8 в державній економічній школі. Председником є Тадей Гефлінгер, а заступником Мечислав Опалек. **Обвід 1** обіймає вулиці: Ринок, Домініканську і Руську; **обвід 2** обіймає вулиці: Камінського, пл. Голуховських 1, Корнякгів, Скарбківську, Стрілецьку і пл. Стрілецьку 5, 6, 8, 10, 12, 12а, 14, 15 і 16; **обвід 3** обіймає вулиці: Бляхарську, Боїмів, пл. Домініканську, вул. Підвале, Сербську, Шклярську, пл. Векслярську, Зацерковну, Заброєвну; **обвід 4** обіймає вулиці: Гродзіцьких, Краківську, Вірменську, Рутовського парисгі від 12 і непарисгі від 13 до кінця та Трибунальську; **обвід 5** обіймає вулиці Галицьку, пл. Капітульну, пл. Марійську 8, 9 і 10, вул. Рутовського непарисгі до 7 і парисгі до 10. Собіського, пл. Трибунальську, вул. Валову непарисгі; **обвід 6** обіймає вулиці: пл. св. Духа, Дідушицьких, Пасаж Феллєрів, Фурманську, пл. Голуховських 4, 5, 9, 10, 11, 15 і 16, вул. Гетьманську, Кілінського, Легіонів, Лукасінського і св. Станислава.

Округа II. Окружна виборча комісія урядує при вул. Сокола ч. 2 в будинку гімназії VII. ім. Т. Косцюшка. Председником є д-р Бруно Покорни, а його заступником д-р Володимир Яворський. Ділиться на 7 обводів і обіймає такі вулиці: **Обвід ч. 1** — вул. Фридрихів, Кальча, Коральницька, Малецького, Сокола, Сташіца і Зіморовича; **обвід ч. 2** —вул. Бельовського, Хорущини, Тиху, Цитадслю, Домбчанської, пл. Домбровського, Ліндого, Осолінських і Сенкевича; **обвід ч. 3** — пл. Бернардинську 1 до 3, 9 до 17, Чарнецького непарисгі, Коперника непарисгі, Криву, пл. Марійську 1 до 7, Валову парисгі; **обвід ч. 4** — вул. Академічну, пл. Академічну, Батерого, Бурлярда, Фредри, пл. Галицьку, Кубалі, Шимона, Клементини Тайської; **обвід ч. 5** — вул. Концік, На Скалці, Якова Стшеме, Зибликевича; **обвід ч. 6** — вул. Длугоша, св. Марка, Супінського; **обвід ч. 7** — вул. Хмельовського, Лелевеля, св. Миколая, Мохнацького.

Округа III. Окружна виборча комісія урядує при вул. Рутовського ч. 15 в домівці хлопячої школи ім. А. Міцкевича. Председником є Бернард Ціф, а заступником інж. Фелікс Тилько. Округа ділиться на 6 обводів голосування. **Обвід ч. 1** — вул. Городецьку непарисгі до 49, Зигмунтівську; **обвід ч. 2** — вул. Баденіх, Браєровську, пл. св. Юра від 3 до 9, Маршалківську, Міцкевича, Монюшка, Неціла, Петра Скарги, Шептицьких парисгі до 16, Замкнену; **обвід ч. 3** — вул. Клайнівську, Косцюшка, Город Косцюшка, Крашевського, 3-го Мая, св.

здоровля підтримує людину
можна дістати у всіх аптиках.

KATOL ВБИВАЄ КОМАХИ НАСІКОМИ
5/36 Японський 4—20

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 9. ТРАВНЯ 1934.

ЮЛЬГА МОЧУЛЬСЬКА. 2)

Наталя Романович-Ткаченко.

(1884—1933.)

Від 1905 р. безперервно рік за роком друкуються у „Літ. Наук. Вістнику“ її оповідання, а в 1913 р. зачинає друкуватися там-же її велика повість, трильогія, якої перша частина має заголовок „Мандрівниця“, а друга „Манівцями“. Потім світова війна переривав нитку українського культурного життя, отже й „Вістник“ перестає виходити. Аж з вибухом революції 1917 р. відновлено знов видавництво „Вістника“ у Відні, і тоді появляється друком третя частина повісти „За водою“. У 1918 р. виходить друком у видавництві „Сіяч“ збірка оповідань Наталі Романович під заголовком „Життя людське“. В цю збірку ввійшли оповідання друковані ще до війни в „Літ. Наук. Вістнику“ і декілька нових.

В останніх літах Н. Р. була співробітницею журналів: „Життя і Революція“ та „Червоного Шляху“.

У 1925 р. вийшла друком у видавництві „Сяйво“ друга її повість „Чебрець-Зілля“.

Зваємо, що вже з ранніх літ душу Наталі захоплювала ідея боротьби за матеріяльне поліпшення і справедливість та щастя для всіх, й цю ідею кладе вона в основу всіх своїх творів. Вона розвивав невпинно думку про те, яким шляхом людство зможе найскорше придбати кращі матеріяльні та моральні умовини життя. Наче рефрен у всіх її творах повторяється речення: „Треба, щоб краще всім жилося“.

Твори Ткаченкової містять у собі багато автобіографічного, багато дійсних фактів з її життя. Автобіографічним назвати можна оповідання „А дух переможе колись“, якого основу творить ідея щастя для людства. Героїня оповідання Любов Павлівна нагадує своїм психічним образом авторку. Вона подібно, як авторка, відірвана родинним життям, вихованням дітей від активної революційної роботи, страждає відокремлена від життя і шукає його змісту в творчости, — зачинає писати, але не знаходить заспокоєння; її мучать сумніви, чи її творчість принесе яку користь людству. Вона в хвилинах упадку духа сумнівається, чи загалом боротьба є потрібна, чи принесе вона щастя людям. „Чи й без нашої праці еволюція, хід історичного й економічного життя, не зробить свого діла“ і настане щастя для всіх.

Другою не менше важною темою великої скількости її оповідань і обох повістей є питання, чи жінка, яка присвячується поважній і корисній праці, науці чи революції та загалом громадянській діяльности, має право на особисте життя: кохання, подружа і материнство. Відповідь Ткаченкової позитивна; людям не сила змагатися із законами природи, а тимбільше жінці, якій природа виразно визначила шлях життя — материнство. Але жінка повинна себе так виховати, щоб кохання для неї не було всім, щоб мужчина не заступав їй цілого світа. Розуміється роля матері відриває жінку за якийсь час від активної участи в громадській роботі, бо коли жінка не хоче довірити виховання дитини нані, то не може на довший час покидати хати, як цього вимагає громадянська праця. Участь у революції може брати тільки вільна жінка.

Надя — героїня повісти „Мандрівниця“, мабуть психічний образ авторки, втомлена щоденними хатніми клопотами і працею коло дітей, ні страхом думає: „Так, материнство — це має бути, це життя, але не тільки саме воно, не тільки це інтимне жіноче життя. Воно не може шляхом життя її стати“. Вона хоче конечно знайти собі мету в житті і бути не тільки жінкою свого чоловіка, але бути сама для себе, бути самостійна і незалежна від свого чоловіка.

Питання самостійного заробітку заміжньої жінки не дає спокою авторці; особливо в оповіданні „Петрусь, Нінусь, Юрусь“ викладає ясно свою ідею про заробітки. Вона говорить устами Катрусі, жінки Петруся: „Жінка, що любить свого чоловіка, тим більше хоче самостійного заробку, чим дужча її любов до чоловіка, хібаж можна дивитися спокійно як коханий над силу працює і на себе і на дітей — і ще на мене? Жінка, що не любить свого чоловіка (а живуть разом для дітей) тим більше хоче бути матеріяльно незалежною, чим менше його любить — бо хібаж можна дозволити, щоб він, якого не любиш, і від якого так далеко стоїш, якому ти чужа, щоб він працював на тебе. Ні, з гордощів — ні?“

У повісти „Чебрець Зілля“ змалювала Ткаченкова вже зовсім новітню жінку, композиторку Аду, жінку Андрія, управителя партійною школою. Вона змагається завзято з одного боку з чуттям до чоловіка і інстинктом материнства, а з другого боку зі своїм артистичним я, яке перемагає. Для Ади мета життя — її мистецька творчість і громадська праця; коли вона стала вагітна, вона переживає тривожні хвилини, що дитина і хатні обовязки знівечать її талант, її мистецьку працю і вона рішена піддатися операції. Після операції, вона записує у своєму деннику: „Як дивно чоловіки в одруженні, в коханні черпають творчі сили, розцвітають душевно, а ми... ми вянемо, людське в нас вяне, розцвітає жіноче, самиче...“ Ада, це вже піонірка нового подружого життя, в якому, основа не полова любов — економічна залежність жінки від чоловіка, але приязнь жінка і чоловік йдуть поруч себе одною стежкою життя. Перше місце у жінки займає громадянське, духове і культурне життя, а потім діти і чоловік. Ада рішуче обстоює духову і економічну незалежність: „Маю своє життя духове й свою кишеню“ (Докінчення буде.)

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром дістанете порцелянових кіл. 5/73 24-2

Михайла, Словацького паристі до 8: **обвід ч. 4** — вул. Сікстуську; **обвід ч. 5** — Баворовських, Коперника паристі до 42 б. Матейки, Никоровича, Льва Сапіги паристі до 10, Словацького 3, 5, 14, 16 і 18, Шайнохи, Шашкевича, Технічну, Уйського, Земяковського; **обвід ч. 6** — вул. Карпінського, Шептицьких паристі від 18 до 44 і непаристі до 45.

Округа IV. Окружна виборча комісія урядує при вул. Казимирівській ч. 38 в будинку хлопячої школи ім. св. Анни. Председником є д-р Абрагам Ангештрайх, а заступником д-р Емільо Бляйх. Округа ділиться на 7 обводів голосування. **Обвід ч. 1** — Пасаж Гавсмана, Ягайлонську, Колонтая, Подлевського, Рейтана, Різницьку, пл. Смольки, Шопена; **обвід ч. 2** — вул. Казимирівську непаристі, Красіцьких, Судову; **обвід ч. 3** — вул. Бернштайна, Яковича, Карну, Казимирівську паристі; **обвід ч. 4** — вул. Арцішевського, Ненцького, Шпитальну, Водну; **обвід ч. 5** — вул. св. Анни і Рапапорта; **обвід ч. 6** — вул. Клепарівську непаристі від 5 до кінця, Шведську, Терцієрську, Вільну, Золоту і Золоту бічну; **обвід ч. 7** — вул. Інвалідів, Клепарівську паристі від 6 до 36, Майзельса і Вегеранів.

Округа V. Окружна виборча комісія урядує при пл. Місіонарській в будинку школи ім. М. Рея. Председником є д-р Ізидор Цірлер, заступником інж. Фелікс Рот. Округа ділиться на 5 обводів голосування. **Обвід ч. 1** — вул. Газову, Медову від 1 до 5, 7 і 9, Жерельна паристі; **обвід ч. 2** — вул. Алембеків, Жерельна непаристі, Жерельна бічна; **обвід ч. 3** — вул. Під Дубом, Сонішну 57 і 59; **обвід ч. 4** — Полтвяну 1 а, 3, 5, 7 і 9, Сонішну паристі, Вагову, пл. Збіжеву; **обвід ч. 5** — вул. Цехову, Сонішну непаристі до 55; **обвід ч. 6** — вул. Берка Йоселевича, Коженьовського і Котлярську.

Великі успіхи Ібн Савда.

ЛЬОНДОН, 7. 5. ПАТ. Емір Файсаль, син короля Ібн Савда приступив до облоги столиці Ємену Сан, положеної в горах. Файсаля проголосять мабуть королем Ємену. Тому син імама Ємену налягає на свого батька щоби зрікся престолу в користь Ахмеда.

КАІРО, 7. 5. ПАТ. В Голенді перебрали адміністрацію урядовці Ібн Савда. В цій здобутій пристані захопив Ібн Савд велику кількість муніції, яка надійшла в Европи для імама Ємену.

ЛЬОНДОН, 7. 5. ПАТ. Емір Шовір, начальник одної армії Ібн Савда взяв у полон велику каравану з муніцією, призначену на оборону м. Сан столиці Ємену. Між полоненими находиться двох старших европейців. Агенція Райтера повідомляє, що це два італійські інструктори, які минулого року вишколювали гарматників Ємену.

За співпрацю Франції з Німеччиною.

БЕРЛІН, 7. 5. ПАТ. До Берліна приїхали в неділю визначніші французькі політики, які змагають довести до згоди між Францією і Німеччиною. Метою подорожі обмінятися думками з провідниками Німеччини. Французькі політики примістились у німецькім товаристві Ліги Націй.

Рішучий протест Німеччини.

Німецький посол у Ризі запротестував перед урядом Латвії за образу канцлера Гітлера. Під час походу в дні 1. травня ц. р. в Ризі несено куклу канцлера Гітлера. Посол домагається, щоби уряд справників покарав.

Жахлива пожежа в Німеччині.

У копальні потасу з Бігінген вибухла пожежа внаслідок короткого сіпнятя. Більша частина робітників втікла з горівчої копальні. У вогні залишилося 80 робітників.

Франція годиться платити свій довг.

НЮ ЙОРК, 7. 5. ПАТ. Французький уряд задумує покинути своє непримиримє становище і заплатити Злученим Державам частину свого довгу.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИГМУНТ ЗАЛЄСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.**

Вписи до народніх шкіл „Рідної Школи" у Львові.

Вписи до всіх кляс народніх шкіл „Рідної Школи" у Львові (в місті і передмістях) відбуватимуться **в днях 21., 22., 23., 24. і 25. гравня** п. р. в канцеляріях дотичних управ шкіл від 8—1. год. передполуднем і від 4—6. год. попол.

„Рідна Школа" удержує такі всенародні школи у Львові:

Для середмістя і стрийської дільниці: 7-клясова дівоча ім. Шевченка — **вул. Мохнацького ч. 12;** 6-клясова хлопяча ім. Шевченка — **Супінського ч. 21.**

Для городецької дільниці: 6-клясова дівоча ім. Грінченка — **площа** св. **Юра ч. 5;** 7-клясова хлопяча ім. Грінченка — **вул. Городецька 93.**

Для жовківської дільниці: 6-клясова мішана школа ім. Короля Данила — **вул. Жовківська ч. 62.**

Для личаківської дільниці: 6-клясова мішана школа ім. Князя Льва — **вул. Крупярська 13.**

Левандівка: всенародня мішана — **вул. Варшавська ч. 8.**

Клепарів: всенародня мішана — **в „Нар. Домі" (біля церкви).**

До 1-шої кляси гімназії нового типу (давнішої третьої) можуть здавати вступний іспит абсольвенти 6-ої кляси народньої школи та приватисти, які мають 12—16 р. життя. Початок іспитів буде оголошений.

Підльвівські родичі!

Майте на увазі, що нині тільки вищестуючі народні школи дають дитині право до дальшої освіти в середніх чи фахових школах **тому масово вписуйте свої діти до шкіл „Р. Ш." у Львові, де кому найдогідніше**

Українські Громадяни!

Сповніть свій обовязок і повписуйте свої діти до шкіл „Р. Ш." у Львові.

Повітовий Союз Кружків „Рідної Школи" у Львові.

Окружна освітня анкета в Дрогобичі.

Критичне матеріяльне положення примусило Т-во „Просвіта" оголосити окружну анкету до Дрогобича. З Централі вийшли запрошення до філій в Самборі, Ст. Самборі, Сколім, Стрию, Турці н. Стр. і Дрогобичі. Анкету назначено на неділю, 29. 4. п. р. в 15-ій год. Від Головного Виділу приїхав голова д-р І. Брик з інсп. М. Брилинським. Були заступлені філії: Самбір, Сколе, Стрий, Турка н. Стр., з Дрогобича усі виділові філії, були заступлені майже усі читальні, крім цього багато місцевого громадянства, разом повад 150 осіб. Дрогобицька філія вивязалася зі своїх обовязків господаря, як звичайно, прекрасно, а організація „Просвіти" дала доказ зростаючої відповідальности.

Анкету отворив вступним словом голова дрогобицької філії д-р Ст. Витвицький. З питомою щирою вигошенний привіт викликав під адресою голови Т-ва „Просвіта" бурю оплесків.

Вичерпуючий реферат д-ра І. Брика, багато ілюстрований цифрами, представив зібраним генезу положення М-го Т-ва, проаналізував скрупулятно поодинокі ділі господарки, поставив перед очі зібраних усю велич завдань і праці „Просвіти", увесь уже пройдений шлях та ці завдання, яких досі не вдалося виконати, але які мусять бути виконані в інтересі Духа цієї підвалини життя й праці одиниці й Нації.

Логічно розвинена думка привела слухачів до переконання, що відповідальности за положення „Просвіти" не можна перекинати на неї. Це переконання закріпилося і найшло вислів у голосах бесідників, гол. по доповнюючім рефераті інсп. М. Брилинського, який цифрами, зібраними саме з районів застопорених філій, виказав цілий ряд промахів, недоглянень і хиб, що у висліді відбиваються шкідливо в першу чергу на Централі.

В дискусії забирали голос представники усіх філій. В їх промовах звучала бадьора вотка, а свіжо наложений обовязок, як щось самозрозуміле, не викликав ніяких застережень. Дехто з бесідників, як о. ігумен С. Баранин, д-р І. Блажкевич (обоє з Дрогобича), інсп. Щ. Соколовський (Стрий), д-р Ст. Булак (Сколе) подали цінну вказку цінних рад і завваг.

Дуже живо і цікаво велена анкета мусіла закінчитися в 10-ій год. Замкнув її председник д-р Ст. Витвицький запевненням вложеним голові Т-ва „Просвіта", що усі вимоги Централі завсіди будуть респектовані і виконані. *Учасник.*

Нова українська установа.

Установчі Збори Союзу Українських Професійних Музик.

Вже віддавна відчували ми в нашому музичному житті потребу професійної організації музик, яка ставала тимбільше пекучою, що в останніх роках помітно збільшились у нас ряди музик-професіоналів та що відповідальна праця над поширенням і поглибленням нашої музичної культури вимагає конче зорганізованости.

Група наших найвизначніших музик перевела цю думку в діло і після затвердження владою статуту відбулися в дні 12. 4. ц. р. перші загальні збори „Союзу Українських Професійних Музик" (СУПРОМ). Збори відкрив дир. **Василь Барвінський,** якого й вибрали председником. Секретарював п. **Роман Савицький.** Після відчитання статуту й рішень влади, яка цей статут затвердила, вибрано першу Раду СУПРОМ-у в ось-якому складі: **голова — Нестор Нижанківський, заст. голови — Зиновій Лисько, секретар — Роман Савицький, члени — Евген Перфецький і Тарас Шухевич, заступники — Микола Колесса і Петро Пшеничка.** Контрольна Комісія: В. Барвінський, Р. Криштальський і С. Людкевич. Після вибору Ради розвинулась оживлена вимина поглядів на майбутню працю. Потім збори встановили висоту членських вкладок. А саме: для членів І зол., для членів-прихильників 1.50 зол. місячно. Вписове 2 зол.

При цьому треба зазначити, що звичайним членом СУПРОМ-у на підставі § 5 статуту може стати кожний український музика, відповідно кваліфікований, що скінчив 21 літ та якого головною професією є праця в ділянці музики. Про відповідність кваліфікацій рішає Рада Союзу на основі квестіонаря, виповненого тим, що хоче стати членом Союзу. При цьому відразу слід зазначити, що „відповідні кваліфікації" треба розуміти в широкому змислі. Кожний український професійний музика, де би він і якого роду музичну працю не виконував, найде місце для своєї ділянки у відповідній секції Союзу.

Членом-прихильником може бути кожна фізична або правна особа, що буде принята Радою Союзу, зложить вписове як дійсний член та зобовяжеться вплачувати установлену вкладку місячно чи річно згори, або зложить одноразово 300 зол.

Рада Союзу звертається отсим до всіх українських музик та прихильників з горячим зазивом масово вступати в члени СУПРОМ-у. З огляду на відсутність адрес багатьох наших музик і прихильників просимо всіх, кому залежить на упорядкуванні та розквіті нашого музичного життя у всіх його ділянках, та всюди, де тільки живуть українці, звертатися у справі впису (висилка друків) особисто або письменно до секретаріяту СУПРОМ-у, який урядує щоденно крім неділь та українських свят від год. 15—19 в домівці Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка, Львів, Шашкевича 5, тел. 37-15. До письменних зголошень просимо долучувати 50 сотиків у поштових марках на покриття коштів друків та кореспонденції. В місцях осідку філій Музичного Інституту ім. Лисенка можна звертатися в справах впису до СУПРОМ-у до дирекції дотичної філії.

З відчитової салі.

Сучасні завдання української інтеліґенції.

В неділю, дня 29. квітня ц. р. відбувся заходами українського Академічного Сеніорату і Богословського Наукового Т-ва останній відчит д-ра **Маркіяна Дзеровича** на тему: „Сучасні завдання української інтеліґенції". Виклад відбувся в салі „Української Бесіди" у присутності 120 слухачів з найінтеліґентніших кругів м. Львова.

Прелєґент вийшов у своєму рефераті з заложення, що наша інтеліґенція вихована на ліберальстичному світогляді минулого віку, носить у собі дуже багато елєментів деструкції та анархізму. Ці елементи ніколи і ніде не були позитивно творчими, але навпаки вносили в громадське збірне життя руїну. Тут прелєґент старався зілюструвати це приладами з нашого життя. Наприклад: „велика частина нашого духовенства — казав прелєґент — не може отрясти зі себе пороху бездіяля та цілковитого незрозуміння виїмкових часів, які вимагають

вже жертв на зразок жертв апостолів. Не промовчую і страшної, просто каригідної інерції світської інтелігенції, яка немов би пустила кермо з рук і дивиться в отупінні на поріг нового покоління, яке шукає само доріг, блукаючи переважно по манівцях".

Ліком на це вважає прелегент перевиховання нації інтелігенції і нашого народу в дусі твердої християнської моралі та підпорядкованости інтересів одиниць вищій колективній єдності, якою є родина, громада і нація.

„Належить із цілою рішучістю — кінчав прелегент — усунути з нашого життя усі залишки ліберастичного світогляду, щоби не було можливим на його погною плекання наших расово-національних хиб... Минуле навчило нас, що ми були будівничими зле підготованими і то не тільки ділово, але й душевно, коли вся наша будова повернулася в нівець завдяки нашим національним хибам. Нехай майбутність буде щасливіша, але не починаймо її без пристосування до неї старої, глибокої нашої народньої приповідки: „Без Бога, ані до порга". Завданням нашого покоління є провести в життя гасло старих високоморальних народів, які дбали все про те, щоби кожний їх член міг стверднти про себе: „non omnis moriar".

Після реферату була жива дискусія, що тривала півтори години. В дискусії впало багато дуже цінних думок, а між іншим дискутанти висловили бажання, щоби прелегент подрібно розробив основні тези свого реферату та зілюстрував працю над духовим відродженням нашого народу в усіх ділянках нашого життя.

НОВІ ВЗОРИ ДЕСЕНЕВИХ
ШОВКІВ
надійшли вже після страйку
Текстильна Гуртівня
Тільки РИНОК 30. зараз побіч Бачевського
36,76 2—8

НОВИНКИ

— **Ямна коло Яремча.** Пансіон „Веселка" отворений від 1. травня. Кімнати гарні, сонячні, добре уладжені, з балькончми. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. 1437 1—2

— **Знамените гігієнічне морожене** лише в цукорні Д. Стецькова, Львів, вул. Миколая 7.

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-46.** Приймає футра до перехову на літо. 20-?

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорушина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 65-100

— **ЧЕРЕВИКИ жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА" Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до Свого."** 68/53 29-?

— **Щіплення проти віспи** з Української Поради Матерей у Львові (вул. Ходоровського 15) відбувається щоденно від год. 10—11 в днях 10—31. травня п. р. — **Д-р Туна-Надрага.**

— **„Мода та її найновіші напрямки й добре розуміння ощадности".** Відчит на цю тему виголосить п. Еля Олесницька у вівторок, 8. травня, в домівці С. У. Підвалля ч. 7 у Львові. Початок відчиту в год. 19.

— **Вистава Ол. Ляшенка** продовжена до 13. ц. м. включно з огляду на її великий успіх і фреквенцію. Як відомо, преса і мистецька критика прийняла виставку нашого цікавого мистця і подорожника дуже тепло, бо і заслужено. Праці О. Ляшенка користуються величезним успіхом, вони виконані з метою служити високим цілям і обзнайомити тих людей, які вміють відчувати у кольорі і рисунку властивости далекої нам екзотики, які в історії кожного мистецтва займають поважне місце. Виставку повинні безумовно оглянути не тільки аматори мистецьких творів, але й ті, що через митців мистецтво О. Ляшенка матимуть змогу ознайомитися з далекими, незнаними країнами та їхнім життям.

— **Хто виграв на льотерії.** З другому дні гяннення Держ. Класової Льотерії впали виграші на такі числа: 150.000 зол. на ч. 85938, 20.000 зол. на ч. 160979, 15.000 зол. на ч. 69210, 10.00 зол. на ч. 21563 72362 113514 27350 166268 161819, 5.000 зол. на ч. 49298 50993 62925, 2.000 зол. на ч. 6811 28992 38936 40763 41567 41940 55931 66877 84962 91301 116112 123182 149413 150657 11748 12288 18080 26826 42177 47032 47383 49181 55711 77019 78707 93421 96969 104552 122981 162534 163091. 1.00 зол. на ч. 3035 8178 9737 21348 27321 34984 36786 46499 52331 59347 63812 67335 81356 85036 88337 91499 93866 105539 113333 116791 116359 134272 162859 165905 168024 4874 5352 5655 5795 7264 9665 12251 13692 14867 15957 22351 23595 26982 28771 31973 41083 43661 49428 56602 73818 83981 85513 86432 92268 95614 102977 103122 103890 103935 108344 117866 126956 130831 137633 147301 150733 152290 154285 160697 165776.

— **Краєва хроніка.** На ріці Стрий в Межибродах біля Синевідська Вижного на державній дорозі Львів-Климець викінчили деревляний міст, розпряжности 156 м. 12. травня міст посвятять і віддадуть до прилюдного вжитку. — В ночі на 4. ц. м. напало на дім Ст. Нановського в Антонівці пов. Жидачів трьох озброєних бандитів і зажадали грошей. Коли грошей не дістали, постріляли його тяжко в черево, наслідком чого він незабаром помер. — В Дулібах пов. Стрий арештовано Едварда Захарка, що брав участь у вломі до стрийського Союзу Кооператив, де вкрали 3.350 зол. — В Ясеневі пов. Тернопіль Максим Татарчинський викопав глиняний горнець, в якім було 65 срібних монет із 17. віку.

— **Поліцай вбив напасника.** ПАТ повідомляє: На поліцая Білінського, що над ранком виконував вартову службу в Бориславі при вул. Костельній напав Вол. Міськевич з ножем у руці. Поліцай постріляв Міськевича й він небаром потім помер.

Із судової салі.

О. АНТІН ОНУФЕРКО ПЕРЕД СУДОМ.

Городський суд у Скалаті (асесор К. Блашкевич) вироком з 10. лютого 1934 визнав винним о. Антона Онуферка, 64-літнього пароха в Скалаті, жонатого, батька 4 дітей, досі не караного, проступку зі ст. 127 к. к. (словна зневага війська), поповненого в цей спосіб, що 11. листопада 1933 у Скалаті в часі богослуження з нагоди 15-ліття незалежности польської держави, що відбулося в місцевій церкві, публично зневажив польське військо, репрезентоване там кап. Пйотром Кабатою і плютоновими Марійном Майкшаком і Пйотром Фельчаком. А образив він їх, уживши слів: „Прошу клякати", а також слів: „Хто не визнається на церковних обрядах, нехай до церкви не приходить і нехай виноситься вісн". За це засудили його на кару чотиромісячного безоглядного арешту, на заплату коштів процесу і судової оплати в квоті 20 золотих. Обв. о. Онуферко заперечив вину, а зокрема слова „Хто не визнається" і т. д. і навів на свою оборону свідків, котрих асесор Блашкевич не допустив і свій вирок опер на зізнаннях повищих трьох військових.

Проти повищого вироку вніс пос. д-р С. Баран апеляцію, внаслідок чого дня 1. травня п. р. відбулася в окружному суді в Тернополі апеляційна розправа, на котрій обвинуваченого боронили посли д-р Ст. Баран і др Ладика. Розправу вів віцепрезес окр. суду д-р Вендриховський, обвинувачував підпрокурор Рибіцький. Обв. о. Онуферко особисто на розправу не явився.

Згідно з вносом в апеляції д-ра Барана допущено доказ зі всіх свідків вже переслуханих, як і тих, котрих суд у Скалаті не допустив.

Перший зізнавав кап. Кабата, тепер інструктор фізичного виховання в Бучачі, зізнавав дуже нервово, понад одну годину. Заявив, що не український зовсім не розуміє і не знається на церковних обрядах. При першому хвилику укляк нув, але за хвилину повстав, бо з причини перебутої грипи не міг клячати; при другому дзвонінні не клякнув зовсім, як також і обо плютонові. Перед ним стояли шкільні діти, а побіч урядові делегації. В церкві було чимало вірних. Коли обвинуваченнй обернувся від вівтаря, крикнув кількакратно підвеселим тоном „Прошу клякати", а опісля по скінченім богослуженні, переходячи через церкву, сказав по польськи „Хто не визнається на церковних обрядах, нехай не профанує і не плюгавить святині і нехай відси виноситься". Ці слова взяжав за сказані під свою адресою і за образу для армії. Питання оборонця д-ра Ст. Барана, то опісля зробив свідок, вийшовши з церкви і що зізнав у своїх доходженнях перед капітаном жандармерії в чортківського дивізіону у Скалаті з причини цивної заввази о. Антона Онуферка (проступок зі ст. 133 § 2. к. к.), предсідник ухилив тому, що ця справа належить до військового суду і там ведуться дохолження. Натомість допустив другє питання д-ра Барана, що свідок помилився зізнавши перед капітаном жандармерії, що обвинувачений був караний за те, що 11. листоп. 1931 р. вивішував у демонстраційній спосіб в церкві у Скалаті національні і відповідні для свідка за українського отамана Петра, полковника австрійського німецького офіцера, що воював у боротьбі проти Польщі в околицях Скалата 1919 р. На внесок обор. д-ра Барана предсідник стверднв з актів, що о. Онуферко досі взагалі не був караний, а зокрема не був караний у зв'язку з яким богослуженням за отам. Петра.

Свідок плютоновий Майкшак зізнав, що чув тільки слова „Хто не розуміється на обрядах, нехай виноситься з церкви", а свідок плют. Фельчак, що чув слова: „Хто не знається на церковних обрядах, нехай відси виноситься і більше до церкви не приходить". На питання обор. д-ра Ладики обо ні свідки стверднли, що йдучи до церкви з кат Кабатою, не стрінули по дорозі обвинуваченого, інакше як се Кабата, котрий зізнав, що йдучи з плютоновим до церкви стрінув по дорозі о. Онуферка.

Св. учителька Попельова чула тільки слова „Хто не визнається на обрядах, нехай до церкви не приходить", — інших слів не чула.

Св. листоноша Антоні Головінин чув знову слова, котрих не потвердив ні один свідок, що тут церква, а не корчма і то сказані рідким голосом.

Обв. о. Онуферко в суді у Скалаті боронився тим, що звертаючись від вівтаря до вірних не бачив зовсім військової делегації, а бачучи, що дехто в цивільних не клякнув, сказав „Прошу клякнути", а по богослуженні, звертаючись до всіх, сказав: „Коли приходимо до Божого дому, то треба віддати честь належну Богові", не маючи спеціяльно на думці військової делегації.

Св. П. Чепельовський, начальник скарбового уряду, зізнав, що поведення о. Онуферка було зовсім тактовне та що свідок сам не клякнув, бо був хорий.

Св. Павлина Яременко зізнала, що багато людей в церкві не клякнуло, не тільки військова делегація і потвердила в цілости оборону обвинуваченого. Також і дальші свідки Пелагія Кравчук, Григорій Китай, Микола Крупельницький, Петро Заболотний, Настя Кардаш і Марія Шевчук (всі свідки були слухані під присягою) підчеркують уповні оборону обвинуваченого та категорично перечать, щоби упали з уст о. Онуферка слова, наведені в акті обвинувачення.

Обор. д-р Баран вніс на переведення льокальної візії в церкві у Скалаті на доказ, що обвинуваченнй не міг бачити від вівтаря військової делегації і на переслухання двох знавців теольогів на доказ, що священик обовязаний звернути увагу присутніх у церкві на те, щоби придержувались обовязуючого церемоніялу. Оба внески суд відхилив і проголосив вирок, котрим не прихилився до апеляції прокуратора й оборони і затвердив у цілости вирок суду першої інстанції.

Оборонець пос. д-р Баран заголосив касацію.

—o—

З нових видань.

Три псевдоніми: ШАНГАЙ. (Пригоди военного кореспондента та ще дещо). Накладом автора. Львів, 1934, ст. 102.

Уся книжечка пахне маленьким чудацтвом. Уже назва автора „Три псевдоніми" замість якогонебудь анонїму або криптоніму вказує на своєрідне замилування до таємничости. Від першого оприділання „Шангай" збільшується це ніякове враження. Тема нібито проста, а зав'язка заплутана, з подихом сенсації. Український щоденник хоче вислати свого кореспондента на терен китайсько-японської війни. Грошей нема, кореспондент теж їхати не хоче, але що є в місті кавярня „Шангай", то дотепний журналіст обіцює поїхати до „Шангаю". З такої теми можна би зробити добру гумореску, як нпр. якийсь український часопис дістає автентичні кореспонденції з Шангаю, відписувані з кавярняних часописів. А проте з оповідання автора із потрійним псевдонімом ніяк не вгадаєш, куди спрямоване вістря його сатири; він губиться по дорозі в епізодах, часто зовсім незрозумілих.

Любить наш автор дрібні маленькі сценки, які можна би назвати „чехівськими". Підглядне одну риску (більше й не треба для гострооко го сатирика!) і розмазує її, ні, навіть не розмазує, а замазує так усі на боки, що кліпаєш очима. Пародія на Васильченка. Не тому, що маєш перед собою футуриста або перогриза з апокаліптичною уявою, навпаки: почуваєш увесь час перед собою тиху, скромну людину, але з такою „фіялкою", що сама вона (ця писацька людина) не знає, чим цю фіялку підлити. І підливає міркуваннями; і так ними обставляє сюжет, що білолаха-автор сам не може до нього дістатись.

Уся збірка полишає враження літературних спроб самотника, що не має з ким порадитись, своєумно складає собі слово до слова і витворює пречудернацький стиль. Цей стиль — напівдак книжкової схоластики та претенсійної канцеляризми.

Ось приклади:

„Він зрезигнував з дальшого нагромаджування обтяжуючого матеріялу..." „Річева й пов-

ча красномічних моментів-цінностей Жевжикова промова, мала великий успіх, який уже зразу було помітно хочби й у цьому, що після цієї зацарнла в кімнаті побажана й вельми надійна тишина".

„Продовж тиші, що наспіла після Жевжикової промови..."

„Тепер Журбенка стало мучити саме дожидання цих намічених для нього, людини з голкою в шлунку, жахливих, передсмертних мук і болів".

„Бо взагалі продовж заходів біля направи ліжка..."

„Те все якупі, хоч і не передбачувало для загадочної дами надто привадного вигляду, проте ніяк не вияснювало тайни..."

Попросту стиль старого радника на пенсії, що почав сиромішь вибирувати всякі модні слова і класти їх поруч. Деякі речення можуть стати зразками, як не треба писати. А шкода, бо автор має проблиски таланту. Тільки не знає, що з ними зробити. м. р.

—o—

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА

Лугове свято в Рудянцях. Руханково-спортове Т-во „Луг" в Рудянцях, пов. Львів, відсяткувало лугове свято в память гетьмана Павла Полуботка в дні 22. 4. п. р. Почалося свято молитвою „Боже Великий", а далі йшли вправи на основі програми. Приємно було дивитись на добрі виспіди праці, при чому можна було зауважити велику дисципліну і порядок, який був всюди. Вправи і луговців і луговичок зворушували до глибини, а вже на справжню похвалу заслуговують хлопці (доріст), котрі під проводом свого четаря Нестора Жишковича виконували чудові вправи шабельками та дівчата (доріст), котрі під проводом чет. Еви Бартіш у вправах хоругвами виказали велику справність. Свято закінчив голова місцевого „Лугу" п. Петро Рак подякою всім присутнім. Реферат про значіння й ролю гетьмана Павла Полуботка виголосив п. Григорій Бартіш. На святі на площі був теж о. Куній Львреті, Редемторист зі Збоїськ, котрий на той час у нас мав Службу Божу. Він був зворушений тим святом і зложив щиру подяку Луговій Організації за її щиру народню працю. Публики було понад 1.000. При кінці відспівали всі національний гимн і „Гей у Лузі", після чого зібрані вимаршерували гордо при звуках оркестри до читальні „Просвіти". Р. П.

М. Евальд Львів, вул. Собіського 5. Різнородні полотна фабрики Братів Чечовічка в Андрихові — на білля жіноче, мужеське, постелеве і столове. За оказанням цін цього питинка — при купні 5% опусту. 14—20.

РАВА РУСЬКА.

Акція за основуванням дитячих садків у повіті. Від кількох місяців розпочала Старшина Повітового Кружка „Р. Ш." у Раві Руській спільно з Відділом Ф-ії „Союзу Українок" акцію за масовим основуванням дитячих садків по селах тут повіту. Та, на жаль, дотепер акція та найшла повне зрозуміння громадянства лише у таких місцевостях: в Любичі Камеральній, Любичі Князі, Корчмині, Камінці Боброїдах, Воробличині та у Верхраті. В інших місцевостях повіту немає чого сь у громадянстві належного зрозуміння для тої справи. Тому, що справа дитячих садків дуже важна під сучасний мент і нема багато часу на приготування, сказанним є, щоби наше духовенство усіх трьох декантів повіту справу основання дитячих садків приладало громадянству у найближчу неділю в церкві. За докладними інформаціями в цій справі звертатися до Старшини Повітового Кружка „Р. Ш." у Раві Руській. Наконець слід зазначити, що в ціли вишколу фахових провідниць до ведення дитячих садків у повіті, рішила Старшина Кружка „Р. Ш." удадити при істнуючій захоронці у Раві Руській однотижневий курс в часі від 22. 5. до 26. 5. п. р. для абсольвентів семінарії. Тому ті абсольвентки семінарії равського повіту, які хочуть присвятитися цій праці, повинні негайно надіслати відповідне подання праз їх свідоцтвом укінчення семінарії найдальше до дня 14. 5. до Пов. Кружка „Р. Ш." на руки п. Совина Степана.

—o—

СПОРТ.

ПЕРЕМИШЛЬ, 3. 5. **СЯН — ПОЛЬОНІЯ І Б 2:0 (1:0).**

Другі з черги змагання за мистецтво А-класи вирішив Сян знову у свою користь після гарної, жертвеної і твердої три цілої своєї одинадцятки. Польонія, що виступила до цих змагань скріплена 3 грачами своєї репрезентаційної одинадцятки, не вспіла в першій половині віддати до воріт Сяну буквально ні одного стрілу. Тільки завдяки великому щастю знаменитого зрештою воротаря Польонії вислід змагань обмежився вислідом 2:0. Видів, задоволених в безлічі емоціональних моментів самої гри та підбрамкових ситуацій, що їх створював Сян, було около 1.000.

5. 5. СЯН II — ЧУВАЙ II 3:4 (1:1).

Товариські змагання, які звернули на себе увагу численних глядачів стилевою грою нашої Сяну II. Зате поміч Сяну окрім середини, не істнувала.

—o—

Нові книжки й журнали.

ВЕЛИКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ. Зшиток ч. 4. Кітень 1934. ст. 145—192.

Слухайте родичі! Радійте діти!
Вже вийшла І. частина оповідань з історії України пера Антона Лотоцького п. з.
„Було колись на Україні"
Вінету й ілюстрації зладив арт. маляр П. Андрусів.
Перша частина обіймає найдавніші часи історії України. Оповідання написані дуже легко та гарно. Книжечка призначена для дітей і молоді, але з приємністю і пожитком прочитає й старший.
Ціна за примірник 70 сот., з портом 85 сот. Десять примірників з портом коштує тільки 6.30 зол. —
Замовляти з одночасною висилкою грошей на грошевих переказах по адресі:
„НАШ ПРИЯТЕЛЬ"
:-: Львів, ул. Снистуська 39 а. :-:
або краще почтовими складанками число конта 504.104. 1507 3—3

Загальні Збори Т-ва Українських Наукових Викладів ім. П. Могили відбудуться 21. травня 1934 в год. 5-тій (17) в Національному Музеї з ось таким порядком нарад:

1) Відчитання Протоколу з попередніх Загальних Зборів.
2) Звідомлення уступаючого виділу.
3) Звідомлення Контрольної Комісії
4) Вибір нового виділу.
5) Внески і запити.

В разі відсутности приписаної скількости членів, збори відбудуться годину пізніше без огляду на скількість членів.

Головна Рада.

Львів, дня 6. V. 1934.

Звичайні Загальні Збори Товариства Українська Захоронка у Львові відбудуться дня 15. травня н. р. в 4 год. пополудні в саді Українського Бесіди, Рутовського 22. Якщо не будуть вимагані статутом спільности членів, збори відбудуться годину пізніше без огляду на число присутних.

Порядок нарад:

1) Відчитання протоколу з попередніх Зборів.
2) Звіт з діяльности Товариства за рік 1933.
3) Звіт касовий.
4) Звіт контрольної комісії.
5) Вибір Виділу.
6) Внески і запити.

За Виділ Товариства:

Софія Ракова — голова
Марія Донцова — секретарка

Театри.

Укр. Нар. Театр ім І. Тобілевича Підгайці.

8. V. Корневільські Дзвони.
9. V. Фраскіта.
10. V. Пісні в липах.
11. V. Королева ніна.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 8. V. год. 7·30 веч. „Товаріщ."
Середа, 9. V. год. 7·30 веч. „Фонсеве весілля".

Театр Різнородностей.

Вівторок, 8. V. год. 7·30 веч. „Родина" ціни найнижчі.
Середа, 9. V. год. 7·30 веч. „Карера Густава Лебрета".

Кіна.

АПОЛЬО: „Деревяні хрести" (на осн. повісти Ролянда Доржелеса).
АТЛЯНТИК: „Отаман Анненків" (фільма в російській мові).
ВАНДА: „Побіда".
КАСІНО: „Казанова" (Ів. Мозжухин).
КОЛІСЕЙ: „Кохання на приказ" і ревія „Щось для кожного".
КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих ліжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.
МАРУСЕНЬКА: „Чібі" (віденська комедія), ревія „Травень, літо, травка!"
МІРАЖ: „Ясноволоса мрія" (Ліліяна Гервей, Анрі Гара).
МУЗА: „Сховайте ваші смутки" (Лоредь і Гарді).
ПАЛЯС: „Нещасна ніч".
ПАН: „Дика дівчина" (Кіяра Бов).
ПАСАЖ: „Пат і Патахон у жіночому пансіонаті", „Улани, улани".
СВІТ: „Пожежа над Волгою".
СОНЦЕ: „Королівський любко", ревія „Катаринка в сонці".
СТИЛЕВЕ: „Дайте мені чоловіка!" (Анні Ондра), ревія „З усього серця".
ХІМЕРА: „Чорти в коханні".
ЎТІХА: „Остання царица" та ревія.

Закордонне радіо.

Вівторок, 8. травня 1934.

Давентрі (1500) 16·30 Класична музика, 19·20 Фортепян, 2 ·10 Ревієва програма в присутності короля та королеви, **Відень** (506,8) 12·00, 13·10, 19·15 Концерт, **Братислава** (298,5) 17·10 Камер. музика, **Прага** (470,2) 2·.·0 „Продана наречена" оп. Сметани, **Білгород** (439,8) 16·30 Пісоньки, **Рига** (514,6) 16·2 Пісоньки. **Берлін** (356,7) 18·45 Сучасні мінхенські композитори, 20·15 „Дер арме Гайнріх" муз. пєса Пфіцнера (під дир. композитора), **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·30 Солісти, 17·40 Пісні Гуг. Вольфа (Мартен, тенор), 20·15 Скрипка, **Мінхен** (405,4) 14·20 Ергерові твори, 17·50 Давні пісні, 19·00 Нова популярна музика, **Букарешт** (365) 20·20 Симф. концерт, **Стокгольм** (426,1) 21·20 Скрипка, **Будапешт** (549.5) 20·45 Концерт оп. орхестри. 22·20 Циг. орхестра, **Мілляно** (368,6) 13·10 Квінтет, 20·45 „Мадам ді Теб" оп. Льомбарда, **Рим** (42 ·,8) 13·00 Квінтет, 21·00 „Мефістофель" оп. Аріга Боїта.

Середа, 9. травня 1934.

Відень (506,8) 17·15 Співи, 19·15 Концерт вільськ. орхестри, 21·20 Регерові твори (музика, співи), **Братислава** (298,8) 17·05 Бетовенова соната а - дур на скр. і форт. **Прага** (470,2) 19·35 Весела програма, **Париж** (1649) 20·45 Симф. концерт, **Атльона** (531) 19·55, 20·35, 21·14 Співи, **Білгород** (439,8) 19·00 Популярні мельодії, **Любляна** (369,3) 20·00 Опера, **Берлін** (356,7) 18·30 Квінтет Брікнера ф - дур. 19·20 Нар. пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Концерт оп музики, 19·00 Нар. пісні, **Мінхен** (405,4) 20·15 „Паяци" оп. Леонкавала, **Штутгарт** (522,6) 11·10, 15·00, 15·30 Пісні, **Будапешт** (549,5) 12·05 Концерт, 18·30 Фортепян, 19·50 „Джудіта" оп. Легара, **Мілляно** (368,6) 17·10 Співи, **Рим** (302,8) 20·45 Тріо.

Львівське радіо.

Вівторок, 8. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 11·57 Сигнал часу, 12·05 Роля університету й акад. шкіл (відчит для абітурієнтів), 12·20, 12·33 Популярна музика з гр. плит, 13·05 Збіжева біржа, 13·10 Господарські вістки, 15·20 Концерт солістів, фортепян, співів (Совіньська) 16·20 Куток мови, 16·35 Легка музика джезової орхестри; співи (Межеєвський), 17·30 Відчит про Бол. Прусса, 17·50 На вулканах Явн. 18·10 Фортепіновий ресіталь, 18·30 Сазонова музика з гр. плит, 18·53 Сучасна мадярська повість, 19·10 Всячина та гр. плити, 19·25 Актуальний фейлетон, 19·30, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва веруи, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Музика незалежної Польщі (співи: Лучай, бас), 21·30 Поезії про льон, 21·45 Легка музика (орхестра, гармонія, банъо), 22·30, 23·05 Танкова музика.

Середа 9. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Праця фахової інтелігенції на провінції (для абітурієнтів), 12·20 Легка орхестра з гр. плит, 12·35 Концерт (орхестра, фортепян, співи, Ронська), 13·05 Збіжева біржа, театраль. репертуар, 13·10 Господарські вістки, 15·20 Скрипковий концерт Чайковського (з гр. плит), 15·50 Балачка для дітей, 16·20 Листи та програми, 16·35 Джезова 2 - форт. музика, 17·00 „Рам-тамтам" (пісоньки в вик. муз. хору), 17·30 Відчит про Ед Ожешкову, 18·10 Муз. репортаж: „Інші часи, інші люди", 18·53 Законодатні новини, 19·10 Всячина, 19·25 Літер. фейл. „Литва в польській поезії", 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва веруи, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Легка музика, співи, 21·00 Актуальний фейлетон. 21·15 Концерт симф. орхестри (у програмі: Українська увертюра Гроснана „Марія") співає: Волівський (тенор). 22·00 Відчит в есперанто: „Польська духова культура в ост чвертьстоліттї", 22·20, 23·05 Танкова музика, 22·40 Гр. плити.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 5·23 і пів зол

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·98, Париж 34·94, Берлін 208·45, Цюріх 171·57, Амстердам 338·55, Прага 22·02, Мілляно 45·05, Нюйорк кабель 5·27 і одна четверта, Нюйорк чеки без трансакцій

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 7 травня н. р. платив кооперативам за:

1 кг. масла десерового	3.10 зол.
1 л. молока	—·20 „
1 л. сметани	—·80 „
1 к. яєць	2·20 „

Тенденція на масло, молоко і сметану сильна, на яйця вдержана

Маслосоюз повідомляє що 7. V. п. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, дьоко подвірн штахомісарні „М. С." у Львові (вул. Б. Хлопицького 23):

Курята за 1 кг.		1·80
Кури	„ I класа	0·95
„	„ II „	0·55

Тенденція знижкова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

МОТОЦИКЛІ нові і вживані, ровери від 120 зол., поручає Автоспорт, Львів, Словацького 2. 1312 19—20

ПОКІЙ. кухня, комфорт, Остроленцька 17, бічна Потоцького. 1515 в 3—3

ФІЛІЯ „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР" У ДРОГОБИЧІ приймє **агронома - практика** до агрономічної праці в повіті, від дня 1. червня н. р. Платня за умовою. Зголошення слати до 20. травня 1934. на руки п. інж. Володимира Дидинського, Дрогобич, вул Пілсудського ч. 18. Непринятї зашиваться без відповіді. Рада „С. Г". Дрогобич. 1537 1—3

АСЕСОР нотаріяльний глядає заступства евент. постійної посади, Будзиновський, Хирів 1529 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

ГРЕБЕНІВ

Пансіон „ЗЕЛЕМІН"

в найгарнішому положенні, подальше від гостинця, гамору і куряви. Просторі, соняшні кімнати з балконами. Річні і соняшні купелі. Смачний, здоровий харч, знаний з доброти і щедрости. Ціни умірковані. 1501 2—?

Відкриття 15-го травня ц. р.

МИХАЙЛО ВОЗНЯК

Шевченко й Княжна Репніна

Ціна 1.50 зол., з почт. пересилкою 1.65 зол.

СТЕПАН ЛЕВИНСЬКИЙ

З ЯПОНСЬКОГО ДОМУ

Ціна 2 зол., з почт. пересилкою 2.25 зол.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.

Ч. 120 (13.665). Львів, четвер 10. травня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ощадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 золяр. Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол. Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
„ Друкарні: 29-25.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

СВЯТО НА МОГИЛІ У. С. С. У ВІВСІЮ.

Філія Т-ва Охорони Воєнних Могил у Підгайцях подає до відома П. Т. Громадянства, що в понеділок (другий день Зелених Свят) 28. травня ц. р. в год. 10. ранком на могилі УСС у Вівсію, підгаєцького повіту, відбудеться, як щороку, поминальне богослуження за полеглих борців за волю України.

Закликаємо все Громадянство взяти участь у цьому святі, а освітні товариства просимо вислати хори й орхестри.

Пригадуємо товариствам, що вінки з тризубами можуть бути адміністративною владою задержані, а дотичні товариства потягнені до адміністративної відповідальности.

Підгайці, 4. травня 1934.

ЗА ВИДІЛ ФІЛІЇ Т. О. В. М.:
Ліна Карпякова, голова. Іван Даньків, член видїлу.

Літературний скандал у Москві.

МОСКВА, 8. 5. ПАТ. У Москві чергový великий скандал. Виявилося, що двох обманців Бройде і Ґанцбурґ уже від кількох років підписувалися на творах двох талановитих російських письменників Лугіна і Любич-Кошурова і заробляли таким чином понад 100.000 рублів річно. Ґанцбурґа засудили на 2 роки вязниці, а Бройде, скарбника т-ва більшовицьких письменників, будуть щойно судити.

—o—

Хотів виконати замах на Дольфуса.

В Горішній Австрії на австро-німецькій границі арештовано 17-літнього Гавса Пацїґа, який стрілив двічі до австрійського митного урядовця Рітера. Відставлений до Лінцу зізнав, що походить з Дрездена і хотів дістатися до Відня, щоби виконати замах на канцлера Дольфуса. Цікаве, що австрійська влада знала наперед про його перехід крізь границю, діставши повідомлення від німецької влади.

Частинна девалюація шілінґа.

Президент Австр. Національного Банку оголосив, що стан цього банку в 30. квітня ц. р. уложено перший раз на основі фактичного курсу золота і девіз. Дотеперішній бїлянс банку стояв у суперечности з фактичним станом, бо справдся за обчисленні вартости золота у відношенні 100 шілінґів в золоті за 100 шілінґів паперових, хоча на ділі 100 шілінґів у золоті коштує 128 шілінґів паперових.

Віденська преса обговорює широко вияснення Національного Банку. Тепер кільоґрам срібла коштуватиме замість поверх 4 тисяч, поверх 5 тисяч шілінґів. Односторонне переведення урядової девалюації шілінґа-не мало, на думку преси, поважних причин і є досить незрозуміле.

Чи Ви вже зложили книжки або даток на купно доброї книжки для наших братів на заході?

Мадярщина простягає руки по Закарпаття.

БУДАПЕШТ, 8. 5. ПАТ. Премїр Ґембеш виступив у парляменті проти теперішніх кордонів Мадярщини. До спорів між Австрією і Німеччиною Мадярщина не мішається. Зате без Мадярщини питання Закарпаття не буде розвязане. Привернення монархії неактуальне.

Японський адмірал у Ґінденбурґа.

БЕРЛІН, 8. 5. ПАТ. Вчора приїхав до Берлїна з офіційною візитою японський адмірал Матсушіта шеф японської ескадри шкільних кораблїв. Матсушіта склав візиту президентові Ґінденбурґові.

Мін. Єфтич у Болгарії.

СОФІЯ, 8. 5. ПАТ. Міністер закордонних справ Югославії Єфтич приїхав учора до Софії в товаристві шефа політичного департаменту Мартінаца, шефа кабінету Марковича і югославяньских журналістів. У Софії буде два дні. Міна. Єфтича приняв на довгій авдієнції король Борис. Вечором конферував з премїром і міністром закордонних справ Мушановим.

Ібн Савд окупує Ємен.

КАІРО, 8. 5. ПАТ. Сина короля Геджаса, Ібн Савда, еміра Фаісаля проголошено еміром Годейди. Ібн Савд задумує окупувати цілу територію Ємену.

Анґлія і Італія радять.

ЛЬОНДОН, 8. 5. ПАТ. Англійський та італійський уряди радять над заплутаним положенням, викликаним війною між Ібн Савдом і імамом Ємену.

По широкому світі.

— До Нью Йорку приплив корабель з обманцем Івеуласом, якого негайно відвезли до Шікаго.

— Горючу копальню потасу у Бінґенґен герметично замкнули враз з 86-ма робітниками, яких не вдалося врятувати, не зважаючи на всі зусилля. Підчас вибуху пожежі в копальні працювало 150 робітників. Звуглені тіла вилобудять щойно за два тижні.

— Німецький тижневик „Дер Штірмер" оголосив статтю, що жиди доконали 131 ритуальних убивств в роках від 169 до 1932. Німецькі жиди запротестували перед канцлером Гітлером проти лиховаги жидівської релїґії.

— Більшовицький амбасадор запротестував проти рішення Кумміка, що ССРР не платить за свої зобовязання.

— Офіційно заперечують, наче би президент Ґінденбурґ занедужав.

— Корабель „Смоленськ" приплив з розбитками „Челюскіна" до заливу Провидіння. Корабель „Ленінград" борється з лїдами.

— У суботу, 5. травня п. р. лютував ґураґан над британськими островами. У пристані Барлінтот вилила злива на годину, щоби рибацькі кораблї могли причалити до порту.

—o—

Др. Маркіян Дзерович
спеціяліст внутрішніх недуг
Львів, Романовича ч. 10.
виїхав як щорічно до Щавниці

ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
О. ЛЕВИЦЬКА і С-ка
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51
Телефон 65-04. ПКО. 50'-881.
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елєґант" терпентин.
Пасту до взуття „Елєґант" воскову
Пасту до підлоги „французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри
Синку до бїлля
1397 помад-ову і коронову 5—?
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську.

Посуха і її господарські наслїдки.

Львів, 8. травня 1934

Цїй весни треба відмітити два головні удари по нашій хліборобській продукції. Перший з них це лише перезимування озимини, а головно жита, а другий це велика посуха від кількох тижнів, яка має надзвичайно поганий вплив на всі весняні сподівання наших хліборобів. Ці два удари відбіються безперечно дуже важко на господарському положенні нашого села, а разом з тим і на цілому нашому народньому житті.

Погане перезимування озимини, довело в багатьох околицях до того, що її треба було переорювати та засівати яриною. Зокрема жита вийшли у нас зі зими цілком погано, а до того кинулася небувала миша, яка в деяких сторонах краю знищила озимину так, що її необхідно було переорювати. Такі випадки трапляються в господарюванні і колиб весна була гарна та мала належну скількість опадів, то на цих полях маліб ми сьогодні гарну ярину, бульбу, пашні мішанки чи щонебудь іншого. Одначе тут прийшла друга справа, яка зробила зовсім ілюзоричною таке вирівнання зимових втрат, а саме посуха. З багатьох околиць повідомляють, що довготрівала посуха спинила цілком ріст збіжа, городовини й інших рослин та що нема виглядів, якщо скоро не впадуть обильні дощі, на те, щоби збори цього року були принаймні можливі. Навпаки, богато околиць сподівається повного неврожаю, якщо не буде в скорому часі опадів.

Треба тут підкреслити, що в богатьох околицях великі труднощі представляло також пізновне засіяння переораної озимини, а то тому, що не сподіючись ще одного засіву і маючи на карку величезні тягарі платностей, наші селяни мусіли випродати майже цілком зерно так, що на додаткові нові засіви не стало насіння.

Коли взяти під увагу, що наші селянські господарства і так працюють з дефіцитом, що вони покривають найконечніші видатки тільки коштом недоїдання та зменшення найконечніших потреб убрання і життя до мінімум, то стане нам ясно, що при катастрофі неврожаю, яка прийде внаслїдок того, що не дописала озимина та що тепер панує посуха, грозить нашому селу в будучому році просто голод.

На цю справу треба звернути увагу вже тепер всім нашим громадянським чинникам, які можуть і повинні прийти в допомогу нашому селу у випадку цієї катастрофи. Треба звернути на це увагу тому, бо ця допомога для наших сіл, коли їм недостає найпотрібнішої поживи, коли дітвора голодує і не має доспівши в чому вийти до школи, коли з нужди починають шипучися на-

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 67—180 Телефон 25-55.

різливі ведуги. — є звичайно дуже невластрчаюча. Згадати хоч би, що до щорічних катастроф повені, які справді обіймають куди менший простір нашого краю, наше громадянство майже призвичаїлось та не відгукується більшими і постійними жертвами на тих, що від повені рік-річно терплять. А це нещастя повені є куди менше, ніж те, яке йде на нас від посухи в цьому році. Бо поки жертвами повені були обнят тільки деякі частини краю, частини бідніші, то нещастя недороду чи повного неврожаю діткне переважно богаті частини нашого краю, на яких спирається у своїх основах не тільки господарське, але й національне життя нашого народу. Бож не треба завидувати правди, що при катастрофі неврожаю потерпіють не тільки індивідуальні господарі та їх рідні, але також усі наші установи, які спираються чи то на зборах і вкладках з нашого селянства, чи то ведуть свої агенди для заспокоєння господарських потреб цілого села. Тому це нещастя, яке повисло над нашим селом, мусить бути уважно завчасу сліджене усіми нашими національними, а передовсім відповідальними господарськими чинниками, щоби завчасу можна було змеліорувати грядуче лихо та помогти нашому селянству в загрожених неврожаєм околицях перебороти рік лихоліття до найближчих жнив.

Для нас будуть тепер важними два питання: 1) перебороти населення через час зими і весни майбутнього року, себто пору, у якій найбільше відіб'ється неврожай і звязаний з ним дуже важкий передновок та 2) забезпечення насіння вже на цю осінь та на майбутню весну для засівів. Хоч як воно дивне, що серед такого надміру насіння у світі, про це саме тепер пишемо і це підкреслюємо, то все-таки досвід цієї весни, де багато господарів не мало вже чим засіяти перезорані озимини, вказує на те, як дуже скупими і прямо на зерна вирахованими засобами розпоряджає наш селянин.

Тому, передбачуючи дуже важкий рік для наших селян, якщо у ближких днях не впадуть обильні дощі в цілому краю, мусимо уважати цю хвилю за підходячу до того, щоби наші відповідальні чинники подумали вже тепер про те, як зарадити лихові, що йде на наше село. А зарадити можна тільки спільним зусиллям усіх наших національних, а передовсім господарських установ, бо тут треба буде великого зрозуміння взаїмної помочі та сусідської і братньої вирозумілости та допомоги, щоби загроженим братам перетрівати лихоліття.

Інж. д-р Евген Храплівий.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, Галицька 8.
22/18

Автономія Закарпаття.

Дальші виїмки з промови мін. Бенеша 3. ц. м. в Ужгороді.

З КАРПАТОРУСЬКІ ОРІЄНТАЦІЇ: ЗА УКРАЇНСЬКОЮ — НАРОДНІЙ РУХ!

„...Визвольницький рух на самому Підкарпатті почався пізніше, ніж акція американських земляків. Карпаторуський нарід зголосив свої права через створення Національних Рад, яких орієнтація не була однозначна. Була тут мадярська, українська та чехословацька орієнтація. За першою стояла частина інтелігенції, за другою — **народній рух у східній частині Карпатської Руси**, третя й остання була виразом реальної оцінки існуючих фактичних даних та практичного обміркування міжнародніх обставин. Кермуючі чинники Закарпатської Руси зрозуміли, що автономія краю в рамах Чехословацької Республики буде найкращою розвязкою..."

(Передаючи дальші історичні виводи мін. Бенеша — **„Прагер Прессе" знову вживає цілком фальшиво термінольогії „русскій"**, стосуючи її до закарпатської Національної Ради: „...nach der feierlichen Entscheidung des russ. Zentralnationalrates... Яка це була „російська" Нац. Рада, коли на її чолі стояли найсвідоміші українці, до нині проводирі українського національного відродження Закарпаття! — Прим. Ред.).

ПРОБЛЄМА САМОСТІЙНОСТИ ЗАКАРПАТТЯ.

„...Прилучення Карпатської Руси до ЧСР не було проявом ніякого імперіялізму чи експансивности Чехословаччини. Ця проблема повстала щойно з часом, коли розпад старої Угорщини викинув на верх цілу справу національностей Угорщини. На мировій конференції розглядали всі можливі форми розвязки карпаторуської проблеми. Всі союзники та всі політично думаючі люди були свідомі, що Підкарпатська Русь не може бути цілком самостійною державою, тому, що вона ані господарськи ані культурно не є самовистарчальною і тому стала би пилкою у руках сусідів. За дальшим перебуванням Карп. Руси в границях нової Угорщини ніхто не заявився на мировій конференції. Всі мали перед очима ту обставину, що нема ніякої певности щодо розвитку карпаторуського народу в Угорщині, а **теперішній стан меншин в Угорщині цілком потверджує слушність того погляду.**

Також не була можливою евентуальність прилуки Карпатської Руси до Української Республики або до нової Росії. Годі припускати, щоби це було в будуччині можливо. Бо для української розвязки стала перешкодою Польща, яка зголосила претенсію до Східної Галичини, а російська розвязка викликала би велике потрясення в Европі, яке обхопило би однаково Польщу, що й цілу середню Европу.

Тому можна було перевести інше чехословацьку розвязку. Мирова конференція поняла її тому, що знала, що ніодна з 4-ох наведених розвязок не дала би спокою і мира для зміцнення середне-европейських відносин. Вона вважала чехословацьку розвязку за найбільш льогічну, найкориснішу і найтрівкішу. Чехословацька Республика дала під цим оглядом найбільші гарантії..."

„ЧСР НЕ ЗАБУЛА ПРО СВОЇ ЗОБОВЯЗАННЯ".

„...Уряд Чехословацької Республики ніколи не забув про свої зобовязання і ніколи про них не забуде. Вона заведе автономію так, як до цього зобовязалася і як вона ввійшла до конституції Республики, чесно і послідовно, у згоді з усіми, **і то у недалекому часі.** До часу загальних виборів до празького парляменту, які відбудуться в найближчому році, вийде вже кілька законів, потрібних для реалізації автономії, і швидко після виборів поодинокі закони й розпорядки будуть застосовані в практичному житті. Про те, як швидко поступатимуть справи, рішення мусить вийти з самого Підкарпаття. Це залежить не лише від уряду і від Праги, **але також і від того, як Підкарпатська Русь сама погодиться щодо ріжних питань і як її чинники політично будуть підготовані..."**

(Після того, як д-р Бенеш присвятив увагу мадярській і жидівській меншині та говорив про погляд закордону на відносини на Закарпатті і вдоволення Ліги Націй, — міністр вернув ще раз до справи автономії:)

„...Тепер уже дійшли ми до кінця підготовчих праць, так, що можна в найближчім часі приступити до переведення автономії. Уряд не має тут нічого затаювати. Він усеж таки зажадає від карпаторуського народу деяких актів та повної відповідальности за той далекосяглий крок. Рішаючий момент для постепенного введення автономії наближується і ситуація до цього назрівае. Відповідний міністеріяльний комітет уже займається конкретними приготуваннями..."

ПРОЦЕС КРИСТАЛІЗАЦІЇ НАЦ.-КУЛЬТ. ОБЛИЧЯ.

„...У звязку з історичним розвитком краю, Підкарпатська Русь є типічною країною переходу поміж Заходом і Сходом, як також поміж ріжними культурними орієнтаціями. Щойно твориться постепенно племінна свідомість народніх мас, окремі класи й околиці починають щойно диференціюватись і проникати до народньої свідомости, і тому йде така гостра боротьба за остаточну культурну орієнтацію, за книжну мову та релігію як національну традицію, — словом, за створення одностайного народнього типу. **Чехословаччина не хоче і не буде накидати Підкарпаттю національної і культурної орієнтації.** Вона буде йому лише братерськи допомічна у боротьбі за культуру, щоби його національне відродження закінчилось в европейському і світовому дусі. Треба відділити державно-політичні проблеми Підк. Руси від проблем більшости славянського населення, без огляду на те, чи це є росіяни, українці чи люди з льокальною орієнтацією. Щодо питання, як населення само вирішить поміж орієнтацією всеросійською, українською чи місцевою карпаторуською, — **не хочу вмішуватись до внутрішніх спорів і не хочу диктувати, що те населення повинно зробити..."**

ПЕРЕДУМОВА ФУНКЦІОНУВАННЯ АВТОНОМІЇ.

„...Але в автономному карпаторуському соймі **всі руські напрямки, які разом представляють 63 відс. населення, мусять творити одностайну цілість провідної та управляючої більшости.** Вони мусять порозумітись у теорії і практиці щодо мовних і шкільних питань. Якщо вони не приймуть одноцільну національну школу й мову, тоді прийде до компромісу, яка мова має бути головною і які мови, згідно з меншинними приписами, мають існувати побіч головної. Очевидно, що чехословацька мова матиме ті самі права, що головна мова краю. Отже головною проблемою Підк. Руси є те, щоби російщина та українщина за всяку ціну порозумілись разом з чехословаками щодо одностайної будучої політики, політичного правління, господарської і соціяльної політики та культурного розвитку цілого краю, щоби цілу автономію могли справді перейняти у власні руки... Політичні партії ріжних карпаторуських напрямків мають вже сьогодні створити коаліцію державно-творчих партій. Спроби тої чи іншої партії **витворювати нову мадярську орієнтацію чи перегрупувагись в українському, польському або російському розумінні — це фантазія і забавка невідповідальних елементів...** Залишається факт, що при географічному положенні Підк. Руси, з нинішньої політичної і територіяльної ситуації, з нинішнього стану Польщі, Чехословаччини, Угорщини, Румунії, України і Росії виходить, що ніяка інша розвязка карпаторуської проблеми для Середньої Европи і самої Підкарпатської Руси не булаб такою корисною, як чехословацька..."

Український Народній Союз.

(З приводу 40-ліття.)

II. Грошеві клопоти Союзу та його реорґанізація.

До червня 1932 мав Український Народній Союз 33.468 членів (20.493 дорослих і 12.975 молодечих), згуртованих у 394 відділах (гей би філіях), розміщених у 23 стейтах Зл. Держав і Канади. Теперішнім головою є Микола Мурашко, що живе в Рачестер (Rochester, N. Y.), головний секретар Дм. Галичин, фінансовий секретар Роман Слободян, управителем друкарні „Свободи" Петро Маційовський.

За 30 літ істнування Союзу майно Т-ва зросло на один мілюн долярів (у 1894 р. було 220.35 дол., а в 1924 — 1,164.207.64 дол.). Потім уже росло майно швидше: 1928 р. було 2,032.556.83 дол., 31. грудня 1931 — 3,022.315.88 дол., а з днем 31. грудня 1933 ціле майно Союзу 3,846.377.57 дол., крім власної друкарні, книгарні і ріжних фондів. Яким добродійством є Союз для своїх членів, вистане навести кілька цифер: від початку свого істнування до кінця 1928 Союз виплатив посмертного 2,615.115.78 дол. та допомог на суму 136.198.15 дол.

Важною справою є доля сиріт по українських емігрантах. Не буде над ними рідної опіки, то вони пропадуть. Була у членів УНС думка оснувати т. зв. „сиротинець". На ту ціль зложили члени окремо 50.000 дол. Але в Америці не радо примінюють касарняний спосіб виховання. З другого боку — сиротинець був би на теперішній час надто важким тягарем для членів, які не в силі заплатити за себе своєї рати. Тепер придумують, яким способом найкраще прийти з допомогою сиротам.

Не менше журби завдає У. Союзові потреба опіки над старцями. Їх число зростає, не зважаючи на те, що й число померших росте (1925 р. померло 145 членів УНС-у, 1926 — 114, 1927— 140, 1928 — 199).

Якби так зрахувати, скільки грошевої допомоги дав УНС, не лиш єсвоїм членам, але й усяким інституціям рідного краю, тоді його заслуга надзвичайна, бо тих жертв пішло від нього на пів мілюна долярів! Коли в 1919 р

Уживаймо лише знаменитої цикорії „ЛУНА“ і здорової відмінки кави (ERZATZ-у) „Пражінь“ вироби української кооперативної фабрики 1301 „Суспільний Промисл“ у Львові.

еміграційний уряд ЗУНР був у потребі і вислав д-ра Мишугу до Америки організувати негайну допомогу. гол. уряд УНСоюзу дав відразу 5.000 дол. Коли в 1929 р. я промовив від „Рідної Школи“ на конвенції того Союзу в Ню Йорку, запало рішення дати „Рідній Школі“ 1.000 дол. допомоги.

Але заслуга УНС-у не тільки в допомогах. Він виховував своїх членів на українських громадян і помагав їм морально у всяких справах. Коли українські католики в Америці були здані на юрисдикцію чужонаціональних єпископів, У. Н. Союз ухвалив на своїй конвенції у Філядельфії 7. липня 1908 р. вислати делегацію до Апостольського Нунція у Вашингтоні з проханням дати Зл. Державам українського владику. І коли американські українці мають сьогодні свого католицького єпископа, то в цьому чималу заслугу має і Союз. Свого національного єпископа не мають для себе й до сьогодні американські поляки, яких є далеко більше, бо іменований у 1932 р. перший єпископ-поляк, призначений для західньої Америки, де поляків майже нема.

Так то заходами відданих померших і живучих громадян часто їх моральними терпіннями, а то й матеріяльними витратами росла найбільша у світі під теперішню пору національна українська установа.

Але й над нею нависли хмари. Не так саме над нею, як над тими, які спішать, щоби під її дахом мати захист. Щоби це зрозуміть, треба вглянути у давну організаційну основу Союзу.

Належати до Союзу уважалося за патріотичний обовязок, а не за купецький. Ця риска ідейности союзової організації ще й сьогодні помітна. Патріотові вистарчало, коли він з початком (напр. у 1894 р.) платив місячно 50 цнт. вкладки; а в 1900 піднесли вкладку на 70 цнт. місячно. Зрештою — емігрант не числився з тим, що він остане в Америці. Йому був байдужний капітал. За 13 літ істнування начислив Союз 7.888 членів і 8.520.01 зол. капіталу. Якби так було треба майно Союзу поділити на члена, то на одного було би випало 1.08, хоч він платив за рік 8 дол. 4 цнт. Тоді завели т. зв. розметову систему, яка узалежнювала місячну вкладку від скількости посмертних запомог. Але й ця система не придбала капіталу й не забезпечила правної резерви. Вона відстрашувала від членства в Союзі. З кожним роком еміграція старілася й траплялося більше випадків смерти. Тому приходилося платити більше розмету, а в слід за тим — молодші члени не хотіли до Союзу вступати, бо — й старі — деколи виступали. Від 1915 р. завели систему платити відповідно до літ і суми обезпечення. Всі ті вплачувані вкладки давали тільки право на посмертне, але не давали членові ніякого забезпечення. Коли член переставав платити вкладку, він тратив право до вплаченої суми й не міг користати з продовженого безплатного обезпечення. Не міг також затягнути позички на свою полісу. Словом — мусів платити до смерти, хочби вона як пізно прийшла під загрозою утрати права на посмертне. А все ж, хоча з Союзу виступило 14.000 членів (через створення нових допомогових товариств — Робітничого Союзу і Провидіння) й остало по них 100.000 дол. резерви, то наслідком численних випадків смерти (епідемія грипи в 1918 р.) Союз ледви встоявся при допомозі додаткової доплати живих членів. Так дійшло до великої загальної кризи в Америці, що почалася в осені 1929 р.,

Багато українців потратило роботу, а тим самим утратило змогу платити вкладки. Їм грозила втрата вплаченого капіталу. Були такі, що не могли зрозуміти (а були й такі, що вдавали буцімто не розуміють), чомуто не можна би трохи надібрати з тих 3-ох міліонів майна й дати декому полатати його біду. Мало кому приходило на думку, що за такі низькі вкладки товариство не може дати більших користей. Коли колись член переставав платити і його вкладки пропадали у користь всіх інших членів, тоді, панувала втіха серед тих, що лишалися. Але, коли неплачення вкладок стало масовим явищем, тоді почався рух.

І саме під кінець правління попереднього Головного Уряду (1931 і 1932 р.) підняли питання, якбито завести нову систему обезпечення, таку, яка істнує в загальних обезпеченевих товариствах. Щоби зубожілі члени не втратили своїх прав, Головний Уряд ухвалив у міс. лютому 1932 р. забрати (чи пак — зазичитися) 25.000 зол. з т. зв. „народнього“ й допомогового фонду, який члени окремо складали і з тої суми покрити на якийсь час вкладки найбільше потребуючих членів. Томуто в 1932 р. крайові товариства дістали так малу допомогу від У. Н. С-у. (Навіть „Рідна Школа“ дістала лише 200 дол., хоч звичайно діставала найменше 1.000 дол.). У товаристві пішов поклик — лучити менші відділи в один більший, визначуючи навіть премію за злуку. Це мало би далекосягле значіння, бо раз, що була би дешевша адміністрація, а друге — коштувала би менше конвенція, бо з меншого числа відділів було би менше число делегатів. До речі: За участь у конвеції платить Союз кошти подорожі й по 10 дол. денно кожному делегатові; членові комісії по 15 дол., а предсідникові по 25 дол. денно. Конвенція в Ньюарку, Н. Дж., у 1929 р. коштувала 40.000 дол.

Національну свідомість ширить українська книжка і преса, тому жертвуйте датки на купно книжок для наших братів на заході.

А хто мав нагоду її бачити, той мусів зміркувати, що таку високу суму не дуже то доцільно вужиткували.

Щоби освідомити членів про потребу злуки відділів і переміну системи вплат, треба було незвичайно утяжливої праці: скликати наради, анкети, їздити з рефератами, вияснювати причини дотеперішніх недомагань і будучі користи. Дещо, а саме зміну роду забезпечення перевела остання конвенція, що відбулася в травні 1933 р. в Дітройт, Міш. На підставі переведеної зміни У. Н. Союз став модерною асекурацією. Тепер уже членам не треба аж смерти, щоби дістати допомогу; на це вистане якийсь час уплачувати вкладки. Колись при найменших перемінах в товаристві, багато членів виступало. Сьогодні вже не те; дарма, що Америка має багато й дешевих обезпеченевих товариств, українці тримаються свого У. Н. С-у. В 1933 р. на 20.702 дорослих членів половина перейшла на новий рід обезпечення.

Лев. Ясінчук.

Вибори до міської ради у Львові.

II.

ДОМІВКИ ТА СКЛАД ОКРУЖНИХ ВИБОРЧИХ КОМІСІЙ.

Округа IV. Окружна виборча комісія урядує при вул. Кушевича ч. 5 в будинку гімназії ім. Жовківського від год. 3-ої (15) до 8-ої (20) вечором без перерви пять годин денно. Предсідником є д-р Бернард Грісс, а заступником д-р Генрик Крох. Ділиться на 6 обводів голосування і обіймає такі вулиці: **Обвід ч. 1** — вул. Бальснова, Об'їздова, Замарстинівська паристі від 36 до 62 і непаристі від 11а до 51а; **обвід ч. 2** — вул. Якова Германа, Кушевича, Локетка, Місіонерську, пл. Місіонарську і Вибранівського 2, 3; **обвід ч. 3** — вул. св. Яна 4, Пільнікарську, Старий Ринок, Смерекову, Замарстинівську паристі від 10 до 34 і непаристі від 7 до 11, Жовківську паристі від 12 до 30; **обвід 4** — Божнича, Цибульна, Гусева, Ломана, Лазенна, Медова 6, 8, 10, Полтвяна 4, Старотандитна, Старозаконна, пл. Теодора, Вугляна, Замарстинівська 1, 3 і 5; **обвід ч. 5** — пл. Краківську, Овочеву, пл. Різні, Смочу, Веселу, Жовківську непаристі до 37; **обвід ч. 6** — вул. Байцера, пл. Бенедиктинську, Чацького, Кляшторну, Костельну, Пішу, Рибячу, пл. Стрілецьку від 1 до 4, Шкарпову, Сніжну, пл. Марії Сніжної, Жовківську паристі до 10.

Округа VII. Окружна виборча комісія урядує при вул. Мартина ч. 6 в будинку дівочої школи ім. св. Мартина від год. 3-ої (15) до 8-ої (20) вечором без перерви пять годин денно. Предсідником є Соломон Фішер, а його заступником Адольф Фройд. Ділиться на 8 обводів голосування і обіймає такі вулиці: **обвід ч. 1** — (Замарстинів) вул. Львівську від 1 до 56, 58, 60, 62, 64, Короля Яна III, Падеревського, Східну, Коротку, Нецілу, Ткацьку, Криву, Івашкевича, Зелінського, Жеромського, Наленчу, Нецілу бічну; **обвід ч. 2** — вул. Паненську, Ткацьку, Вибрановського від 4 до 11, Вільчків; **обвід ч. 3** — вул. св. Кінги бічну, Любомирських, св. Мартина непаристі до 17 і паристі до 16, Пястів; **обвід ч. 4** — вул. Жовківську непаристі від 39 до 175 (лільниця III. і IX.); **обвід ч. 5** — (Знесіння) вул. Жовківську, Жовківську бічну, Доїздову, Міцкевича, Довгу, Довгу бічну, Крашевського, Бічну; **обвід ч. 6** — вул. Караїську, Жовківську від 32 до 136; **обвід ч. 7** — вул. Огіркову, Підзамче, Підзамче П. Д. К. Львів, Строму, Студенну, Шкільну, Татарську; **обвід ч. 8** — вул. Купелеву, Льва, Підгірну, Сходову, Синявську, Спадисту, Високий Замок, Замкову і Замкову бічну.

Округа VIII. Окружна виборча комісія урядує при вул. Старознесінській (за мостом) в будинку народньої VII-клясової школи від год. 3-ої (15) до 8-ої (20) вечором без перерви пять годин денно. Предсідником є Адам Бачевський, а його заступником інж. Теодор Брись. Ділиться на 7 обводів голосування і обіймає такі вулиці: **обвід ч. 1** — вул. Боєву, Боєву бічну, св. Мартина паристі від 18 і непаристі від 19 до кінця „Пезет“; **обвід ч. 2** — вул. Адамову, Габрієлівку, Нову Різню, Нову Різню бічну, Волинську, Зборівських; **обвід ч. 3** — (Знесіння) вул. Акцизову, Словацького, Казимира Великого, Смілу, Веселу, Берка Йосельовича, Райха, Фрухтмана, Крамнерів; **обвід ч. 4** — (Знесіння) вул. Замкнену, Коротку, Руську, св. Фльоріяна, Івана Франка, св. Петра, Ясну, Здоровля, Костельну, св. Яна, Рівну, Криву, Середню, Тараса Шевченка, Просвіти, Чернечу Гору, Граничну, Граничну бічну, Святих Пятниць; **обвід ч. 5** — (Знесіння) Старознесінську, Сонішну, Поперечну, Нову, Поперечну Бічну І, Східну, Липкову, Втяту, Городову, Дорогу до фарбарні; **обвід ч. 6** — (Знесіння) вул. св. Якова, Торову, Домч на опоці, Цмінтарну, Цмінтарну бічну, Гетьмана Яблоновського, Короля Собіського. Суху; **обвід ч. 7** — вул. Кіпцеву, Собіщину, Театинську непаристі, св. Войтіха, Знесіння, Цигановку.

Округа IX. Окружна виборча комісія урядує при вул. Личаківській в будинку хлопячої школи ім. Зіморовича від год. 3-ої (15) до 8-ої (20) вечором без перерви пять годин денно. Предсідником є Юрій Шмідт, а його заступником інж. Тадей Завістовський. Ділиться на 7 обводів голосування і обіймає вулиці: **обвід ч. 1** — вул. Генінга, Малу, Піскову, Піскову бічну, Солодову, Вісвянського, Павлинів і Павлинів Горішню; **обвід ч. 2** — вул. св. Антонія, Гроттера, Куркову паристі, Мончинських; **Обвід ч. 3** — вул. Чарнецького паристі, Францішканську, Кармеліцьку, Личаківську непаристі до 21, Вузьку; **обвід ч. 4** — вул. Куркову непаристі, Театинську непаристі, Люблинської Унії; **обвід ч. 5** — вул. Крупярську, Лісну, Лісну Бічну, Мучну, Мучну Бічну, Станію П. Д. К. Личаків, Войтівську; Відок, Відок Бічну, Копальну, Копальну Бічну, Бжільну, Убоч, Копальну-продовження; **обвід ч. 6** — (Кривчичі) Кривчичі, Кривчицьку дорогу до Кольонії, Кольонію Кривчицьку, Кривчицькі Пасіки, Будка Рогачка, Личаківську від рогачки до кінця, Ялівець, Яр Кривчичі, За Тартаком, вул. Кривчицька, **обвід ч. 7** — вул. св. Йосифа, Лучаківську непаристі від 23 до 171, Личаківську бічну.

Округа X. Окружна виборча комісія урядує при вул. Головінського 8 в будинку хлопячої школи ім. св. Антонія від год. 3-ої (15) до 8-ої (20) веч. без перерви пять годин денно. Предсідником є Володимир Криницький, а його заступником д-р Едвард Вейвода. Ділиться на 7 обводів голосування і обіймає такі вулиці: **Обід ч. 1** — вул. Личаківську паристі від 16 до рогачки, Гавзнера паристі, Клушинську; **обвід ч. 2** — вул. Головінського, Миколая Рея непаристі, Гофмана, Боніфратрів, Голуба; **обвід ч. 3** — вул. Пекарську непаристі від 19 до кінця, Миколая Рея непаристі, Різьбарську, Глиняну; **обвід ч. 4** — пл. Бернардинську 5, 6, 7, Цлову, Личаківську паристі до 14. Пекарську непаристі від 1 до 17, Жулінського, Скшинського; **обвівд ч. 5** — вул. Пекарську паристі, Домагалічів, Сакраменток; **обвід ч. 6** — вул. Асника, Госевського паристі до 10, Кльоновича, Мілковського, Пілсудського, Лозінського; **обвід ч. 7** — вул. Госевського непаристі, Кохановського непаристі, Рибацька, Охоронок.

Округа XI. Окружна виборча комісія урядує при вул. Стельмаха ч. 9 в хлопячій школі ім. св. Софії від год. 3-ої (15) до 8-ої (20) веч. без перерви пять годин денно. Предсідником є д-р Вацлав Несьвятовський, а його заступником Тадей Стройний. Ділиться на 6 обводів голосуванм і обіймає такі вулиці: **обвід ч. 1** — вул. Гавзнера непаристі, св. Павла, Піярів, Піярів Бічна І, Піярів Бічна ІІ; **обвід ч. 2** — вул. Цетнерівську, Цетнерівську Бічну, Добрянського, св. Петра, Варненьчика, Вітовкову; **обвід ч. 3** — вул. Маєрівку, Мазурівку, Пасічну, Дорогу Пасічну, Пасічну Бічну І, Пасічну Бічну ІІ, Личаківські Пасіки; **обвід ч. 4** — вул. Филипівку, Солтиса, Потуляняку, Квітневу, Серпову, Торосевича Бічну; **обвід ч. 5** — вул. Белоську, Гданську, Гнезненську, Карпатську, Красучни, Новий Львів, Галицькі Пасіки, Сихівську Дорогу, Собінського, Стельмаха, Михальського, Зелену Бічну, Тешинську, Каменецьку, Каменецьку Бічну, Кремянецьку, Познанську, Угорську, Залізну Воду, Неназвану, Зелену від ч. 34 паристі до кінця, Зелену Бараки; **обвід ч. 6** — Козільники.

З відчитової салі.

Заходом Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка: Д-р М. Гнатишак „Сучасна галицька лірика". (Саля „Бесіди").

Прелегент застерігся на самому вступі, що відчит його не зовсім буде покриватись із деякими надто широкими заголовками, які йому надало Т-во в оповістках і що хоче обмежити його тільки до деяких характеристичних проя сучасної галицької лірики. Саму цю тему попередив огляд кількох головних напрямків в европейській поезії. Для галицької поезії дуже характеристичне явище те, що інтелігентний загал нею не цікавиться і вважає її тим родом літератури, що найбільше відбіг від актуальних питань дійсности. Цей погляд хибний, бо саме післявоєнна наша поезія старалася яко мога актуалізувати ріжні настрої нашого національного життя.

Прелегент охопив своєю характеристикою поетів, що виступили за останніх 20 літ і тих зі старшого покоління, що досі не перестають працювати. Признаючи досягнення наймолодших представників нашої лірики, що під впливом нових течій і поетичних шкіл посунули вперед форму та поширили тематику, не можна погодитись на чисто словесну еквілібристику та суспільницько-програмові тенденції, що вбивають талант. Коли рівняти тих наймолодших із поетами старшого покоління, то старші таки втримують домагання поезії на вищому рівні.

Прелегент дуже обережно підійшов до старших поетів з „Молодої Музи", молодших і наймолодших, не поминаючи майже нікого, хто видав яку збірку. Одночасно не стримував своїх симпатій для тих чи тамтих. За підставу поділу взяв він ті групи, що утворились самі, не за літературними напрямками, а суспільно-політичним світоглядом.

Відчит був дуже совісно оброблений і приносив багато матеріялу так, що дав товчок до широкої дискусії, в якій забирали голос: М. Рудницький, д-р І. Копач, Р. Купчинський, М. Матіїв-Мельник і прелегент. На жаль, гостей було мало. У гарний недільний день люди воліли піти студіювати поезію на лоно природи.

З найбільшим смаком добирає краватку до кожного убрання ф-ма *RECORD CRAVATES* ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. 20—24 Будинок Шпрехера.

У Перемишлі будують новий костел

Під проводом перемиського епископа Бараї і воєводи Беліни-Пражмовського утворився в Перемишлі комітет будови нового костела при вул. Дверській в околиці ремісничо-торговельної бурси ім. М. Вистрицького. Багато польських громадян уже жертвувало кількадесять тисяч золотих на будову того костела. Площу подарувала управа міста. — А коли буде завершена будова нашої церкви на Засянні?

Весняне свято читалень „Просвіти" у Львові.

В неділю 6. травня ц. р. відбулося стараннем філії Т-ва „Просвіта" ім. М. Шашкевича у Львові (Львів—повіт) весняне свято читалень. Програма того свята складалася: 1) з святочного концерту в 120-ліття уродин Т. Шевченка, який відбувся в салі Ремісничої Палати та 2) попису хорів на площі Сокола-Батька.

На програму святочного концерту зложилися: вступне слово, хорові точки та деклямації. У концерті та попису хорів взяли участь: Ляшки Мур. (муж. хор). Зашків (міш. хор), Ременів (міш. хор), Грибовичі Вел. (муж. хор), Любінь Вел. (міш. хор), Любінь Малий (міш. хор), Лісневичі (міш. хор), Підбірці (муж. хор), Скнилів (міш. хор), Містки (міш. хор). Хорові точки вийшли назагал добре, особливо подобалися мужеські хори. Сильне вражіння викликали деклямації маленьких хлопчиків: „Меаі тринацятий мизав" (Квінтюк Ст.), „Шевченко — наше сонце" (Гринчишин П.), „Україно моя мила" (Граб Б.). Це один з дуже цінних здобутків.

Пополудні відбувся на площі Сокола-Батька попис хорів, що почався з годинним опізненням з огляду на те, що концерт у салі Ремісничої Палати протягнувся. Як у салі, так також і на площі хорові точки випали добре, особливо спільна точка всіх хорів. Дуже добре випали також точки орхестр з Підборець та Малехова, які відіграли вязанку українських пісень.

На жаль, і на салі і на площі львівське громадянство явилося в дуже малому числі. Причиною цього факту мабуть те, що того самого дня і в тому самому часі відбувалось у Львові кільканацять інших імпрез.

З товариського життя.

Вечерниці філії „Союзу Українок-Емігранток".

У суботу 5. ц. м. у салях „Української Бесіди" у Львові відбулися Вечерниці, уладжені філією „Союзу Українок-Емігранток" із чистим доходом на захоронку у Перемишлі. Скількість і добір учасників були найкращим доказом тривких звязків наших наддніпрянських земляків з цілим рядом місцевих галицьких родин, та взагалі великої теплої симпатії, якою втішається у львівського українського громадянства — громада наддніпрянських емігрантів, що очинилась у цій частині спільної української землі з волі лихої воєнно-революційної хуртовини.

Серед присутніх ми бачили кількох українських послів, кількох чільних громадян, колишніх СС-ів і членів армії УНР, за двома добірними буфетами стояли пані галичанки разом із наддніпрянками, — приємно теж вражала численна присутність молоді обох полів, — тим більше, що літній час не заманює до танців!

Вечір був уріжнороднений низкою точок концертових продукцій, які стояли на високому мистецькому рівні та причинились до витворення милої культурної атмосфери. Зокрема слід згадати виступ арт. Кривіцької та українських ревелерсів.

Під адресою пп. організаторок слід лише вповісти увагу, що вони зробили помилку, що не зазначили на запрошеннях, що на вечорницях обовязує звичайний одяг: у світі нема звичаю серед спеки літа зодягатись у важкі чорні вечірні вбрання, з другого боку чимало людей воліє зовсім не явитися на забаві, ніж має погано почуватися в іншому одязі, ніж більшість присутніх.

Тютюн і його управа.

В ряді статтей, друкованих від довшого часу на шпальтах „Діла", ми розглядали найважніші чинники, що впливають на управу тютюну.

Щоби замкнути в одну цілість цей перший цикль статтей з ділянки управи тютюну, слід ще додати на закінчення кілька найважніших уваг щодо добору відповідного ґатунку тютюну й доброго насіння, і врешті витягнути остаточні висновки.

Добір відповідного ґатунку й доброго насіння — це річи не малого значіння при управі кожної рослини, а при плянтуванні тютюну це набирає особливого значіння.

Вища чи нижча якість тютюневого сирівця, вирощуваного в якійсь околиці, залежить у першій мірі від ґатунку тютюну. Ця якість має для продуцента першорядне значіння, бож залежно від якости тютюневий сирівець зачислюють до відповідних клас і груп, а тим самим плянтатор дістає за нього вищу або нижчу ціну.

Вимоги, які ставлять до тютюневого сирівця щораз зростають, сегрегування його з року на рік стає щораз докладніше. При викупі все більше звертають увагу на якість листя й спосіб його висушення. На перший погляд здається, що все це лише додає рільникові багато праці при управі тютюну й ніяких матеріяльних користей. Одначе так не є. Кожний досвідчений плянтатор знає, що кількість праці, потрібної до відповідного висушення й якости листя залежить у першій мірі від ґатунку тютюну. Наприклад, рано дозріваючі ґатунки тютюну в тім відношенні представляються дуже корисно, бо в наших кліматичних умовинах вимагають від рільника ледве половину тої праці, що ґатунки пізно дозріваючі.

В наших господарських умовинах сам плянтатор не може рішати про такий чи інший вибір ґатунку тютюну, бо в цій справі потрібне є рішення відповідних урядів. Не можна заперечити, що

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 10. ТРАВНЯ 1934.

ОЛЬГА МОЧУЛЬСЬКА. 3)

Наталя Романович-Ткаченко.

(1884—1933.)

(Докінчення).

Авторка рішуче боронить материнства у жінки й устами Рахілі, партійної дівчки, говорить про майбутню долю жінки: „Домове господарство зникатиме до Нархарч. — колективна кухня і колективне виховання дітей. Але жінка мусить бути матірю".

Ткаченкова, сама мати з великою любовю і знанням дитячої психіки, малює життя дітей в оповіданнях „Петрусь, Нінусь і Юрусь" та ін. В оповіданні „Сашко" авторка аналізує любов батьків до дітей, батьків, які люблять своїх дітей егоїстично як забавки, а не думають, хто доглядає і виховає їх дітей, коли їх не стане. Авторка ілюструє цю проблему яскравим малюнком сумної долі хлопчика-сироти „Сашка", який тиняється по родині, де ніхто не старається зрозуміти його душі і безкритично осуджують як злочин кожну його навіть найменшу провину, не задумуючися над тим, що було причиною того проступку. Тим способом авторка доводить, що виховання дітей повинно стати громадським обовязком, громадською справою, „щоби діти зі смертю батька і матері теряли тільки близьких людей, а не всю свою долю".

В оповіданні „Марко та його мама" маємо веселу картину захоплення дітей-підлітків, революцією. Діти невсвідомим змагають здобути собі самостійність від мамів, а далі йде пробудження у них національної свідомости. Марко, втомлений після дитячих обірів, вже лягаючи спати ще мугикає „Ще не вмерла Україна".

В оповіданні „Із днів волі", у формі денника, авторка малює инколи дуже дотепно переживання перших днів революції, — опяніння волею, та шукання політично-національної програми. Являються одночасно і прихильники „самостійної України і федеративної", а старше покоління заявляє „Далі автономії не можна".

З розмов із Ткаченковою і з її творів видно було її велику симпатію до Галичини. На спомин побуту у Львові назвала вона й свого сина, що родився у Львові — Левком, як це вона з усмішкою сказала мені.

Зворушливими словами розказувала вона мені про велике збентеження і страшне вражіння, яке зробив на київських українців переможний похід царської армії у Галичині, та здобуття Львова. Ця подія розбила до тла всі надії привіпрянських українців. Про корисний вплив життя в Галичині на українських емігрантів, на їх національне освідомлення згадує авторка в повісти „Мандрівниця", вона говорить устами революціонерки Катрі, колись централістки, а після побуту на еміграції в Галичині — свідомої українки: „Галичина — життя інтеліґенції... рух селянський і робітничий там... своя самостійна культура, свій склад життя і зрозумію відчула я, що треба розвивати це, берегти це і праця серед пролетаріяту має бути національна праця".

Не тільки у творах, писаних до 1918 р., але і в повісти „Чебрець зілля" і в оповіданнях, виданих уже за радянських часів, не малу ролю грав національна стихія. У повісти „Чебрець зілля" організація політ-освітньої роботи на селі не вдається, бо селяни не розуміють по московськи. Комуністи-українці стараються у наукових програмах партійної школи дати перевагу мові над іншими предметами. „Тут треба дати перевагу мові, вже її були урізали... і завжди урізали — царський уряд гнав її і тому її так не знають і треба більше часу, щоб навчити її" — говорить комуніст-українець. А тут товариші неукраїнці кричать: „ви ріжете комунізм, історія партії і історія комунізму, це тепер найголовніше".

Далі авторка боронить народні звичаї; не треба боротися з виявами народньої творчости, не треба заборонати щедрівок і колядок, цеж стара символіка. Тимчасом комуністи неукраїнці підносять крик про релігійну пропаґанду, бо відомо, що у москалів нема ні щедрівок ні колядок. У повісти „Чебрець зілля" дуже яскраво представлена невпинна боротьба українських комуністів з московськими за українську мову, українські звичаї і загалом все, що українське.

Ткаченкова, хоч виросла в атмосфері революції, ніколи не була активною революціонеркою, це лишилося її нездійсненою мрією, якій вона, щоб заспокоїти свою душу, старалася дати реальну форму у своїх творах. Майже всі її оповідання навіяні подихом революції. У деяких її оповіданнях і в обох повістях дає вона нераз цілі виклади своїх ідей про революцію і відношення жінки до неї і цим підриває літературну вартість деяких оповідань, особливо повістей. Її повісти слабо сконструговані, надто розтягнені, через те нудні. Оповідання виходили у неї кращими, а деякі з них зворушують читача своєю щирістю і безпосередністю, читати їх можна з напруженою цікавістю.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бляватні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром бідеть до першовидних кін. 5/73 27-?

ще має свої добрі сторінки, бо завдяки веденим на широку скалю досвідам багатьох досвідних станиць, іде плянова акція, щоби впровадити до управи щораз вищі ґатунки тютюну, при тому спеціяльно увагу звертають на папіросові тютюни, що мають найбільший збут.

Управа нових кращих ґатунків папіросового тютюну звичайно дуже вигідна для плянтаторів, бо ціни за сирівець тих ґатунків значно вищі, ніж ціни посередньо плянтованих ґатунків. Коли додамо до цього, що видайність цих нових ґатунків цілком не менша від попередніх, то прийдемо до висновку, що плянтування нових, відповідно дібраних ґатунків тютюну підносить суму загальних впливів за тютюн, а тимсамим підносить і поплатність самої управи. І дійсно, за останніх 10 років можемо запримітити, що поплатність управи тютюну постійно зростає.

Одначе хоч статистичні дані виразно доказують, що для управи тютюну за останнє десятиліття помічаємо великий поступ, всеж і самі плянтатори могліб через немало причинитися своїм власним досвідом, щоб значно піднести стан своїх плянтацій, виплекуючи відповідні ґатунки тютюну.

На доказ слушности цього твердження наведемо приклад знаного російського плянтатора А. Мєртца, що колись дістав насіння незнаного йому ґатунку тютюну й випродукував прекрасний сирівець, з таким смаком і запахом, якого не давали ніякі ін. ґатунки, дарма, що за час своєї довголітньої практики він мав нагоду пізнати багато різних відмін тютюну.

Крім цього, ми могліб навести цілий ряд інших фактів на доказ правильности нашого здогаду, що навіть при плановім веденню дослідів, ми могліб знайти ще багато дуже добрих відмін тютюну, досі в нас не знаних, що в наших кліматичних умовинах могліб дати прегарні наслідки.

Переведені досліди вказали, що макроклімат Галичини й Волині, як також і ґрунт, є відповідні до плянтування деяких непоганих відмін тютюну. Одначе макроклімат не має рішаючого значіння для всіх місцевостей на такому значному просторі. Треба припускати, що по всій імовірности на такім просторі можемо знайти місця з таким місцевим кліматом і ґрунтом, що на них ми могліб плекати з цілком добрим наслідком навіть найкращі відміни тютюну що деінде почуваються але й макросклопово ніде у нас не дозрівають. Річ ясна, що таке місцеве положення досвідчений плянтатор може й повинен використати.

Знаємо, наприклад, що в підгірських і взагалі пофалдованих околицях тютюневі плянтації слід заводити на південних узбіччях, щоби збільшити соняшні вигріви. Уявім собі, що ми знайшли би таке узбіччя, оточене з усіх боків лісом, що якнайкраще захищає плянтацію від вітрів, та що в даній місцевости ніколи не переходять градові бурі ані великі зливи, а крім того й ґрунт маємо найвідповіднішний для високовартісного ґатунку тютюну. Очевидно, що маємо тоді можливість завести там першорядну плянтацію.

А чи можливо такі речі дослідити макроскопово на більшу скалю? Очевидно, що ні?

Отже очевидно, що до дослідження таких річей може причинитися лише мудрий, досвідчений плянтатор.

Вести такі досліди на місцях це для нашого рільництва поважне завдання — не так з наукового, як з чисто практичного характеру. Наші плянтатори повинні докладно дослідити можливости впроваджувати до плянтацій нові кращі ґатунки.

Щоб заводити їх, на це треба дозволу. Отже слід би побажати, щоби, з одного боку, не забракло охочих серед плянтаторів, що маючи на ощі свою особисту користь і загальні інтереси рільництва, старались би за таким дозвіл, з другого ж боку, щоби зі сторони відповідної влади така дослідна праця знайшла належне зрозуміння і відтримку та щоб такого роду дозвіл видавали бажаючим без особливих трудностів.

Подібно представляється теж справа добору доброго насіння.

Всім плянтаторам добре відомо, що згодом тютюн може вироджуватись і його ґатунок погіршуватись. Щоби цьому лихові запобігти, плянтатор мусить дбати час від часу про сповіжання свіжого, доброго насіння. З ціло метою насіння у плянтаторів викуповують і піддають пільному рядові проб на станицях оцінки насіння. Коли проби переїли такі станиці рішають, чи доставлене насіння ще відповідає ставленим до нього вимогам, чи ні. Коли рішення випадне додатньо, насіння доставляють знов плянтаторам до посіву. У противежному разі слід спровадити нове оригінальне насіння.

Одначе часто може зайти випадок, що якийсь ґатунок тютюну в даній місцевости находить такі добрі кліматичні умовини й так добре акліматизується, що не тільки цілком не вироджується, а навпаки, кращає та витворює якусь спеціяльну відміну, вартіснішу, що має примети сирівця кращі, ніж ґатунок добутий з оригінального спровадженого насіння. На це треба звернути спеціяльну увагу.

І в цьому випадку, як і в попередніх, плянтатор може відограти дуже велику ролю. Пильний доглял над плянтацією та відповідні досліди можуть причинитися до належного висвітлення цих справ.

Тепер зберемо коротко наші думки про управу тютюну на наших землях та зробимо відповідні висновки.

Отже, у своїх статтях ми стверджували що Волинь, а спеціяльно Галичина, дуже добре налагоджуються до управи тютюну, з огляду на кліматичні умовини, як і на рід ґрунту.

Тютюневі плянтації не вимагають спеціяльно важкої управи й дуже добре можна погодити з цілістю сільського господарства бо дають змогу у найбільше гарячих порах для рільництва (весняні засіви, жнива, осінні роботи) свобідно займатися управою інших рослин.

Устабілізування ціни та напевнений збут дають змогу докладної калькуляції та забезпечують рільника від несподіваних страт.

Завдяки введенню щораз нових вартісніших, і дорожчих ґатунків тютюну зі значною видайністю поплатність управи тютюну постійно зростає.

Досліди над управою тютюну переводять постійно і дають плянтаторам щораз більші можливости, а власні досліди самих плянтаторів можуть цей обсяг ще далі побільшити. Тимго не є виключене, що перед рільництвом Галичини й Волині відчиняється нова ера, коли беремо під увагу справу плянтування тютюну, що може привести значно більші, віж досі користи й значно поліпшити економічний стан нашого рільництва.

І. Шнок.

МІН. БЕК ВИЇХАВ ДО БУКАРЕШТУ.

ВАРШАВА, 8. 5. ПАТ. Нині пополудні виїхав до Букарешту мін. Бек з дружиною, шефом кабінету Дембіцьким і особистим секретарем Фрідріхом.

Дальша війна за Ємен.

ГОДЕЙДА, 8. 5. ПАТ. Частина тутешнього населення та чимало спомїж новозаангажованих новобранців армії Савді звернулися до Фейсала, щоби проголосився королем Ємену. Фейсал відповів: „Ідіть до Сана та ласуйте справу мою батькові".

КАІРО, 8. 5. ПАТ. Згідно зі звідомленням король Ібн Савд затвердив іменування Фейсала еміром Годейди. З Джеди повідомляють, що майже нема сумніву, що Ібн Савд хоче занятн весь Ємен.

КАІРО, 8. 5. ПАТ. Із Арабії повідомляють, що на фронті Нейран ємениці мали останніми днями 2.000 вбитих або ранених і мусіли оставити побідникам 9 панцирних авт, 32 гармати та 360 верблюдів. У боях між Садаг і Самтар попало в полон 400 Савдієвих вояків, добичею побідників впало 7 панцирних авт і дві гармати. Знищили 20 панцирних авт, що посувалися на Ібта. Князь Ахмед Сейфул Іслям, старший імамів син, ставить спротив військам Ібн Савда.

—o—

НОВИНКИ

— **Навіть задавнені жіночі недуги** можна лікувати купелями в Криниці. Перший сезон (дешевий) почався 1. травня, а найкраще приміщення є у знаним укр. пансіоні п. М. Яблонської (Krynica-zdrój, willa Tatrzańska). 1-?

— **Гребенів, пансіон Яблонських** (давніше „Модеста"), положений у центрі, соняшні кімнати з бальконами, першорядне утримання від 4 зол. денно. Ольга Радкевичева. 1534a 1-?

— **Знамените гігієнічне морожене** лише в цукорні Д. Стецькова, Львів, вул. Миколая 7.

— **Живець Черче.** Пансіон „Вілля „Надія" відчинений від 1. травня поручає комфортові кімнати враз з удержанням. 1480 5-5

— **Концерт Бандуриста.** Український академічний хор „Бандурист" уладжує в середу 16. травня в салі Т-ва ім. Лисенка свій програмовий концерт. В програму концерту входять козацькі пісні Ф. Колєсси, М. Лисенка і С. Людкевича та неспівані ще досі стрілецькі пісні Р. Купчинського і Л. Лепкого, аранжовані Б. Кудриком, С. Людкевичом і Я. Ярославенком. Хором управляє п. Омелян Плешкевич.

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, муслінів, крепонів, епонжів і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 33-365

— **Заходом Секції Жіночого Центрального Кружка при** У. К. С. відбудуться в домівці Католицької Акції (Личаківська 96) в пятницю, дня 11. травня ц. р. **сходини членів секції у справі виборів до міської ради у Львові.** Крім того на сходинах буде реферат на тему: „Більшовизм і соціялізм". Початок в год. 5-ій пополудні.

— **Виставa французького графіка** Фелікса Вальотона відчинена у Міському Промисловому Музею (вул. Гетьманська 20). Дня 10. ц. м. в год. 12. вполудня відбудеться там відчит про мистецтво Вальотона д-ра Г. Блюмівної.

— **Прогулька до Італії.** Т-во „Данте Аліґієрі" варшавський відділ організує 17-денну прогульку до Італії, коли збереться бодай 80 осіб. Вибереться 17. травня до Відня (два дні), Венеції, Фльоренції (3 дні) та Риму (7 днів). Повні кошти участи 650 зол. (III. кл. поїзду) або 770 зол. (II. кл. поїзду). На домагання буде додаткова прогулька з Риму до Неаполю й околиць за доплатою 130 зол. (II. кл. поїзду). Інформації та записи в секретаріяті т-ва „Данте Аліґієрі", вул. Сенкевича 12.

— **Свячене на Галицькій дільниці.** В неділю, 6 травня ц. р. зійшлися громадяни галицької дільниці на свячене в домівці „Р. Ш." при вул. Супінського ч. 21. о. Василів довершив посвячення яйця і присутні засіли до заставлених столів. Перший промовив п. А. Домбровський, що як директор школи і господар привитав присутніх. Опісля промовляли ще п. М. Таранько (двічі) від чит. „Просвіти" і п. Ющишин від Народньої Організації Українців м. Львова. Серед співу церковних і народніх пісень, які вивчила п. Соневицька, невтомна робітниця серед членів т-ва „Будучність", протягнулося це свято до пізного вечора.

— **Осторога перед збірщиками на церкву в Замарстинові.** Дійшло до нашого відома, що якісь люди вештаються по краю й збирають на будову церкви в Замарстинові. Заявляємо цим, що ми обмежилися тільки до збірки серед парохіян Замарстинова, більше ніде й нікого не вислали. Церкву будуємо покищо тимчасову, деревляну, на яку дала матеріял Митрополича Консисторія. Відкликуємося з проханням до прихильних нам Отців Парохів, бо кому як кому, а замарстиновянам випадало би помогти, тільки не до рук фальшивих колектантів, а прямо-почтою до „Української Щадн. Позичкової Каси" в Замарстинові п. Львів 23 на книжочку ч. 10. — **Гр.-кат. Парохіяльна Рада в Замарстинові.**

— **Втратили 380 міліонів зол.** Перед кількома днями припинив виплати великий швайцарський „Банк д'есконт Свіс". Банкрутство того банку потягнуло фатальні наслідки для багатьох польських громадян, які не маючи довіря до краєвих фінансових установ льокували свої капітали в банках швайцарських. Зачувати, що в тім банку здепоновано з Польщі капітали в сумі 380 міліонів зол. і то на пів процент річно. Тяжко, щоби вдалося щось з тих грошей врятувати, бо швайцарське законодавство дає першенство швайцарським громадянам.

— **Хто виграв на лотерії?** В третім дні тягнення Держ. Кляс. Льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 3727 53511 56976. 15.000 зол. на ч. 55800 116245 148690 138116. 10.000 зол. на ч. 47469 77799 139201. 5.000 зол. на ч. 79731 102017 122736 149981 5995 14437 86523 100122. 2.000 зол. на ч. 14637 17390 32569 46695 57404 58994 64729 64918 73317 74045 100343 124572 131646 132801 133109 133367 140191 18847 26341 28666 40342 40542 54403 51650 75515 79767 83492 104345 107039 132229 135118 142023 147917 146122 148845 151499 164452. 1.000 зол. на ч. 8376 8389 22146 23155 27407 27730 30106 34232 36171 45623 46623 49097 55889 63323 68831 72257 74112 74958 77044 84102 87701 89956 91791 92185 100112 110889 118851 124096 126252 126546 139916 142861 144936 149341 151923 2490 5321 8448 8502 8760 13309 15507 18461 31894 40615 42352 46858 50466 53519 56537 58077 69483 75385 84223 85329 86003 88694 94258 95186 99925 111018 119489 120726 133682 138987 143308 142813 145825 146916 157363 159765 160859.

— **Щоби запобігти самогубствам** серед шкільної молоді, які бувають що року в часі іспитів зрілости, шкільні кураторії мають видати розпорядки задля запевнення спокійного ходу тих іспитів. Звертається увагу вчительства на оголошений тому два роки обіжник у справі точного виконування матурального правильника. Педагогічний персонал, що входить у склад іспитових комісій, має вважати, щоб іс

З ПРИРОДИ І ТЕХНІКИ.

ОСКАР ФОН МІЛЛЄР ПОМЕР.

9. квітня ц. р. помер несподівано у Мінхені Оскар фон Міллер, основник славного „Німецького Музею архітворів природознавства і техніки", у віці 79 літ.

Для його характеристики вистане подати до відома тільки кілька фактів: 26-літній організує у Мінхені першу міжнародню електротехнічну виставу. Підчас приготовних праць до цієї вистави довідується, що й у Відні плянують у цім часі подібну виставу. Міллер їде на авдієнцію до австрійського посла у Мінхені. За кілька днів приходить вістка з Відня, що віденську виставу відложили на рік. З приводу цієї міжнародньої електротехнічної виставки прийшло до сварки між Міллером і баварським міністром Файлічом, який домагався 20 тисяч марок відшкодування для різничого товариства, яке широку робило свої виставі у палаті, де мала відбутися цим разом електротехнічна виставка. 26-літній інжиніреський практикант на державній службі так рішуче говорив з державним міністром, що цей мусів занехати відшкодування. За спонукою М. передали 1882 р. електричну енергію металевим проводам на віддаль 57 кільометрів з Місбаху (р Альпах) до Мінхену. Таким робом М. викавав, що його думка, пересилати електричну струю високої напруги довгими і тонкими металевими проводами на величезні віддалі без великих страт, не була утопією, як думала більшість сучасних йому електротехніків. Підчас тої вистави (1882 р.) казав М. запалити у Мінхені першу електричну лукову лямпу і то перед домом своєї судженої.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА і МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЄСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.**

Підчас електротехнічної виставки, що відбулася 1891 р. у Франкфурті, передали до вжитку вибудовану Міллером лінію електричних проводів з гидроелектрівні Лауфен над Некаром до Франкфурту над Майном. Електрична напруга цих проводів була на тодішні часи величезна: 15 тисяч вольтів. Цей експеримент став початком нової епохи в електричній господарці. Від цього часу Міллер став розбудовувати більші европейські електрівні.

До історії техніки перейде Міллер теж як основник „Німецького Музею" у Мінхені. Завданням цього музею є знайомити найширші кола з розвитком природничих наук та техніки та осягами найкращих німецьких дослідників та техніків.

ВОДНА ЕЛЄКТРІВНЯ НА... САГАРІ.

В англійськім „Географічнім Журналі" (82. том, 289. стор.) находимо цікавий проект д-ра Балля як збудувати гидроелектрівні на Сагарі.

Річ у величезній (20 тисяч квадратних кільометрів!) западині (депресії) лібійської пустині, якої найглибше місце лежить 134 метрів нижче морського рівня. Ця западина вкрита покладами соли, одначе має й дві оази: оаза Могара незамешкана, в оазі Гара міститься маленьке село. Западина називається Ґаттара і лежить на південь від египетського купелевого місця Марса Матрух над Середземним Морем.

Цю западину виміряли докладно щойно у 1926 р. Зараз і поробили плани, як найкраще її зужиткувати. Д-р Балль проектує повести з півночі від Середземного Моря на 20 кільометрів довгий канал і впустити до нього воду з нього моря. Звідси на південь повестя три тунелі, які кінчилися би у западині на висоті 50 метрів нижче морського рівня. Цей спад морської води вистарчив би для електрівні потужности 330 тисяч кільоватів. Гидроелектрівня давалаб електричну струю долішньому Єгиптові, що віддалений від западини не більше 300 кільометрів.

Найцікавішим питанням цього проекту є те, куди подіти морську воду, що спадаючи виконала вже свою працю. Природній відплив цієї води до моря неможливий тому, що гидроелектрівня положена нижче морського рівня. Тут приходить з помічю пустинний клімат: зужита вода випаруе. Розуміється, що спочатку ця вода випоанилаб цілу западину і утворилаб озеро. За якийсь час повсталаб рівновага: стільки води випаруе, скільки її прибуде. Одначе після парування залишиться ще сіль. Кількість її щораз збільшувалась би і за 1230 років не сталоб місця на воду: ціле озеро булоб виповнене сіллю. Бачимо з того, що вік цієї проектованої гидроелектрівні згори почислений. Можнаб його продовжити, зужитковуючи сіль, що залишилась після парування зужитої морської води.

Стільки каже цікавий проект д-ра Балля. На всякий випадок електрична струя з западини Ґаттара булаб значно дешевша від струї, якої нині достарчае долішньому Єгиптові гидроелектрівня на Нілю біля міста Асуан.

ВІТАМІНА Ц СЕБТО АСКОРБІНОВА КИСЛОТА.

Ще з 1907 р. знаємо, що гнилець себто цинга є недугою, викликаною браком певного додаткового відживчого засобу, який назвали вітаміною Ц. Ця вітаміна є у свіжій городині та овочах (капуста, помідори, шпінак, помаранчі, цитрини, малини), зате нема її у муці, фасолі, горосі, сушеній городині, консервах та виварених стравах.

Хемічний склад вітаміни Ц виявили 1932 р. досліди мадярського вченого Сент Дердія. Цей дослідник дійшов після довголітньої праці до висновку, що вітаміна Ц. є кислотою нескомплікованої хемічної будови, званою гексуроновою кислотою. Цю кислоту добув Сент Дерді з деяких звіринних тканок (прицирча) та з соку деяких овочів. Численні експерименти виказали, що гексуронова кислота дійсно запобігае гнильцеві і тому Сент Дерді запропонував назвати її аскорбіновою (противскорбутною) кислотою. Тут слід зазначити, що висновки Сент Дердія потвердили дослідники цілого світа.

Одначе Сент Дерді, що працює науково як професор лікарської хемії на університеті у Сеґеді, виказав недавно, що сік зі свіжих (зелених) овочів паприки, якої так багато в околицях Сеґеду, має порівнюючи, значно більше аскорбінової кислоти себто вітаміни Ц ніж сік помаранчі. З цього приводу славна хемічна фабрика Мерка приступила до масового виробу чистої вітаміни Ц, яку можна дістати як готовий препарат в аптиках.

РЕКОРД ВИСОТИ ЛЕТУ ЛІТАКОМ.

На днях осягнув італійський военний летун Ренато Донаті на своїм літаку висоту 14,5 кільометра. Його лет відбувся з летовища Монте Челіо. Досі рекорд висоти лету мав французький летун Лемоан, що піднісся 28. вересня 1933 р. на висоті 13.661 метрів. Цікаво, що Донаті застав на висоті 14,5 км. температуру 56 ступнів нижче зера.

МІЖНАРОДНІЙ КОНКУРС.

Саксонська академія наук визначила дві тисячі нім. марок нагороди („Richard-Avenarius-Preis") за наукову працю на тему: „Які консеквенції приносять для теорії пізнання теорія квантів та теорія піль модерної фізики?" Праці з гаслом (враз з вясненням гасла у зачиненій копертї) слати до 1. квітня 1936 р. Саксонській Академії Наук, Ляйпціґ, Університет.

А. Л.

пити відбувалися в нормальній атмосфері і не приходило до трагічних подій, які трапляялися минулими роками.

— **Кваліфікація шкільних книжок.** Міністерство освіти оголосило розпорядок з приписами про кваліфікацію шкільних книжок і допомічних засобів науки. Рішення, які книжки надаються на шкільні підручники видає міністер освіти. При міністерстві існуватимуть кваліфікаційні комісії з дорадчим голосом, складені із спеціялістів усіх ділянок науки. Такі комісії можуть існувати теж при кураторіях. Автор або видавець при зголошенні до оцінки книжок оплачує адміністраційну оплату. При оцінці шкільних підручників і допомічних книжок до підручників заховуеться в тайні імя і прізвище автора та видавця. При оцінці інших книжок зберігається в тайні імя і прізвище автора та видавця лише на бажання. Міністр дозволяе шкільний підручник до вжитку на 5 років. Виняткова може означити коротший речинець. До хвилини вигасшення дозволу нові наклади шкільних підручників не вимагають окремого дозволу, хіба що видання змінене. Книжки допомічні до підручників дозволяе міністр на три роки. Якщо по трьох роках міністр не дасть вже дальшого дозволу, допомічною книжкою можна послугуватися ще два роки.

— **Арештування в Бережанщині.** Агенція „Всхуд" повідомляе: В бережанському повіті перевела поліція низку ревізій та арештувань серед українців. М. і. ревізії відбулися в мешканнях українських студентів, що живуть у Потуторах. Після ревізій арештовано студента прав Лабуньку й учня IV гімн. кл. Довженича. Оба опинилися у слідчій вязниці в Бережанах. Арештування стоять у звязку з кольпортажею летючок ОУН. Крім того арештовано студ. прав Семчишина з Конюх під замітом приналежности до ОУН.

— **Що це таке?** Перед нами 1. і 2. число часопису „Greko-Katolik", що в піднаголовку має напис: „czasopismo miesięczne dla grecko-katolickich Polaków". Виходить „Greko-Katolik" у Кракові, як основник його фігуре проф. Теофіль Ступницький, як відповідальний редактор Михайло Паславський. Оба ті числа — це одна велика напасть на Греко-Католицьку Церкву, її ерархію і духовенство. Особливо гр.-кат. українському духовенству дістаеться від „Greko-Katolik-a" не тільки в кожній майже статейці, але й у кожній дрібній замітці. І все тут змішане разом: нікчемні наклепи, явні брехні й очевидні провокації та просто виссані з пальця інсинуації. Тішиться „Greko-Katolik" тільки одним: номінацією окремого епископа для Лемківщини, якого він не називае інакше, як „біскупем польско-лемковскім"... Переглядаючи ті два числа „Greko-Katolik-a", питаемо себе мимохіть: Що це таке? І кому потрібний такий „Greko-Katolik", що одиноким своїм завданням ставить ніщо інше, тільки боротьбу саме з Греко-Кат. Церквою?

— **Катастрофальна посуха.** Як повідомляють з Дрогобиччини, наслідком довготревалої посухи і високої температури став засівів представляється катастрофально. Збіже низьке І марце. Трави вянуть. Гірські потоки переважно повисихали, води в ріках виказують дуже низький стан.

— **За напад на професора.** У вівторок 8. травня ц. р. перед суддею Нементовським відбулася розправа проти підс. Миколи Матвійчука, обвинуваченого за напад і побиття в дні 17. березня ц. р. д-ра Яна Роговського, професора філії державної гімназії з українською мовою навчання у Львові. Проф. Роговський заявив, що побиття мало політичне тло, бо покривджений входив до організаційного комітету для уладження свята з нагоди іменин марш. Пілсудського. Після промови оборонця д-ра В. Старосольського суд звільнив підсудного. Розправа не доказала, начебто проф. Роговського побито при виконуванні урядової чинности.

— **Горів залізничий міст.** В понеділок попол. почав горіти залізничий міст на допливі Дністра між стаціями Пасічна-Миколаїв. Наслідком надпалення порогів припинено залізничий рух на кілька годин. Тепер рух потягів на лінії Стрий-Лавочне відбувається в тому місці з пересіданням.

— **Злодійська активність.** В останніх часах львівські злодії проявляють велику активність. Нема дня а власнво ночі, щоби не доконано якогось більшого влому а безліч менших крадіжей. В ночі на 6. ц. м. вломники вирізали отвір у дверях до мешкання Софії Ґарфункель при вул. Красіцьких 15 і діставшись до середини, розбили панцирну касу, з якої забрали 6.830 зол. і біжутерію. Тої самої ночі ограбовано пивницю Анни Кеніґ при вул. Жовківській 83 і вкрали товари вартости 2.500 зол.

— **За спротив проти ексмісії** при вул. Соніній ч. 27. арештувала поліція 8 осіб та передала їх до розпорядження слідчого судді. Виявилося, що арештовані належали до т. зв. ексмісійної ячейки, яка виступала майже при кожній ексмісії в жидівській дільниці та заохочувала прохожих не допускати до ексмісій.

— **Злодій „джентельмен".** У Єзуїтському городі у Львові якийсь прохожий приступив до К. Валінківни та спитався, куди можна дістатися на пл. Юра. Коли Валінківна вказала йому, він з вдячности поцілував її в руку та відійшов. Тепер Валінківна запримітила, що їй з руки пропав годинник. Прохожі арештували „джентельмена"-злодія. Це нідо немельдовений Йосиф Фріґат.

— **Домовий арешт.** Окружний суд у Варшаві видав недавно в кількох випадках рідко практиковану кару домового арешту. Таку кару можуть дістати тільки особи досі не карані і вродостойні. Арешт у власному мешканні можна накладати тільки при карах, що не переступають 7 днів позбавлення волі. Домових а

рештантів пильнують поліційні службовці на кошт засуджених. Підчас такого арешту не вільно приймати ніяких візит.

— **Львівська хроніка.** Яків Лубій вискочив через вікно городського суду міського у Львові і важко потовкся, тому, що суддя засудив його на 7 місяців арешту за переховування краденних річей. — На головному дворці пробував відобрати собі життя 25-літній Марія Банах з Винників пов. Опрів, випивши більшу скількість мильного розчину. В грізному стані відставленого його до шпиталю. — Сюди приставлено теж 31-літнього І. Винницького з Козільник, який втративши посаду громадського гаєвого, напився амоняку. — При вул. Сонішній арештовано 8 комуністів, що робили перешкоди при урядовій ексмісії одної льокаторки.

— **З димом іде юдське майно.** В Боршовичах пов. Львів вибухла 7. ц. м. вечором пожежа, що знищила три господарські загороди. Згоріло разом шість будинків з цілим інвентарем, причому жертвою вогню впала пара коней і 6 штук рогатої худоби. Шкода велика, около 30 тисяч зол., бо погоріли богатиші господарі. Причина вогню покищо невідома. — У Слобідці пов. Жидачів згоріло 6 господарських загород. Вогонь повстав припадково. В часі ратунку пожежі попікся Ст. Романюк. Незабаром після вгашення пожежі вибухнув вогонь в іншім місці того самого села і знищив 7 господарств. Шкоду обчислюють на 25.000 зол.

— **Труп з відтятою головою.** Люди з Рясни Польської під Львовом, ідучи до пільних робіт, знайшли на залізничому шляху Львів-Рава Руська тіло коло 60-літнього мужчини з відтятою головою. Голова лежала між шинами. При небіжчику не було ніяких документів, що вказували б на його назвище. Правдоподібно є це випадок самогубства, хоча не виключене душогубство. Вбитого могли злочинці кинути на шини. Справою занялася слідча влада.

— **Краєва хроніка.** В Самборі повісився 60-літній мужчина Антін Ґригусь, вдовець, тому що діти спротивилися його женячці з молодою дівчиною. — В залізничій буді при шляху Львів-Ходорів повісився з невідомої причини 35-літній Петро Дідина, обходовий залізничник зі Старого Села.

— **Ліси горять.** В державних лісах у Зеленій пов. Надвірна згоріло 13 гектарів зрубу, 1.200 куб. метрів дров, загайник на просторі 5 га і грубший деревостан на просторі 14 га. Пожежу спричинили припадково робітники. — В Количкові коло Белза згоріло 120 моргів ліса, з того 70 моргів соснини.

— **Воліє мандрівку до Варшави ніж 3-тижневий арешт.** Микола Скрупюк із Микуличина вибрався пішки до Варшави. Там хоче зложити Пілсудському просьбу, щоби йому дарували кару 3-тижневого арешту. Засудили Скрипюка за те, що в бюрі ПЗУВ, коли йому не признали премії за погорілі будинки, сказав, що цю справу вони полагодили б йому, коли дав хабаря.

— **Душогубство.** На станиці поліції в Пабяніцькій Руді біля Лодзі поліцай Йосиф Вавжонковський застрілив свого товариша Каролю Стефаняка за те, що цей залицявся до його дружини. Після вбивства Вавжонковський скінчив самогубством. Коли брат покійного Вавжонковського довідався про смерть свого брата, важко поранив свою братову. Брата арештовано.

— **Катастрофальна посуха,** що навістила Закарпатську Україну, сприяє масовим пожежам лісів. На румунському пограниччі горять ліси на просторі кількасот гектарів. У багатьох місцях підпалили самі селяни, щоби тим способом здобути пасовиска.

— **Замість вінка на могилу бл. п. д-р Дарії з Лежогубських Чубатової** зложили п-і Ольга Бачинська і Міка Зелена 20 зол., а д-р Т. і Ол. Надраги 10 зол. на Т-во Вакаційних Осель у Львові.

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „ВЕСІЛЛЯ ФОНСЯ", комедія на 3 дії *Рушковського.*

Стара, 30 чи 40-літня польська комедія, що колись викликувала голосний сміх і в якій артисти показували, що вміють. Нинішній глядач відчуває від першої сцени, що нелегко артистам відтворити тини, які колись були смішні самою своєю появою. Чи вина це артистів, режисера чи твору? Нелегко сказати. Подекуди тини та сцени все ще комічні і надолужують за інші. Психольогія? важко твердити, що нема і нині на світі молодих пар, які беруть шлюб на злість недавнім нареченим, що їх покинули. Вся ця фарса кінчиться досить несподівано, дарма, що басальною розв'язкою. У дусі каміюки, коли хто йде в театр на те, щоб посміятися, така комедія заступає дуже добре сеанс водо з пляшковим роком. *в.*

ВІДГУКИ ДНЯ.

НЕ ВМІРУ.

Бувають дні, тижні, ба місяці, в яких чоловік жде на якусь імпрезу, як каня на дощ. І добра року добра і час ідеальний (го „першім"!), а тут хочби... ну, скажім: хочби пробне праження кави в „Народній Торговлі". Б скучне нелільне пополудня повістится можна. Ходиш по місті, розпитуєш людей: може який концерт, виставка, пошис, відчит, виклад, вкінці навіть доклад... Нічого! А тут погода така, що про прогульку за місто і думати не можна. Йдеш до кавярні і перечитуєш переглянене, переглядаєш перечитане, а врешті зівнувши раз, другий і третій манджаєш додому — спати.

Писав я свого часу про вплив галицького підсоння на психіку й мешканців. Неправду, чимраз більше переконуюся, що не свята правда, дарма, що в малім фейлетоні.

Ось уже другий місяць спеки і спеки. Народ по селах благає в Бога хоч краплину дощу, бо збіжа вигорить ванщо, народ по містах теж уже оглядається за дощевою хмарою, бо порохи відних запирають, в парках дерева пригаяли і квіти не пахнуть, бо врешті — масло дорожіє.

Та не тільки те. Всі знають, що як відчиняться колись небесні лотоки, то буде лити й лити, аж закиснемо всі в болоті, аж забудемо як властиво виглядає тинява ребо, золоте сонце і суха дорога. Без стриму, без гіри падатиме дощ, дороги розможнуть, ріки заллють, збіжа вилежуться.

Як з підсонням, так бувае і з імпрезами.

Нема, нема і ще раз нема, потім ще зо два рази нема, врешті одної неділі:

„Свячене": на Потоцького, на Личаківі, на Стрийській, на Старім Знеснні; в т-рі „Воля". Свято читалень „Просвіти" на площі Сокола-Батька, академія в память Шевченка в НТШ, вистава УФОТО, відчит д-ра Гнатишака на „Бесіді", Марійська Академія, а крім того меч України—Чорні і ще три інші, теж цікаві речі.

Щоби хтось мав найбільш ідеально поняття про український Львів, то не може припустити, що українці можуть виповнити на всіх тих імпрезах салі чи площі

Не дивуюся, що в понеділок усі світи о імпрезі одноголосно нарікають: „На жаль, львівська публика не дописала".

Не дописала, бо не могла! Чотирнадцять імпрез то не жарт навіть для Нью Йорку!

А ще одно.

Свято читалень „Просвіти" пройшло при дуже малій фреквенції львівського громадянства. Так каже звіт.

А я додам:

Ніякої пропаганди, ніякої реклями в пресі, афіші в останній хвилині, рахуючи не на дні, а на години...

Перепрошую: Чи можна числити на фреквенцію, не числячись із силою реклями, що і з — чотирнадцять імпрезами.

Бувають дні, тижні, ба місяці посухи.

А там — дощі, дощі, ба — зливи.

Таке вже галицьке підсоння!

Галактіон Чінка.

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „КАЗАНОВА".

Життя славного гульвіси, найбільшого суперника Дон-Жуана — Казанови — ось ласий шматок для кінофабрикантів і кіноманів. Сам він мав нахабство твердити, що побив Дон-Жуанів рекорд 1003 любовних пригод і якщо вірити його життєписам, то не брехав. Але як вибрати з такої суми найкращі, найцікавіші чи найбільше фотогенічні? Французькі режисери майстри від скорочування довгих історій і ті дві-три сцени, що показали нам для прикладу, заступають предовгу низку інших, що певне були би одноманітні. Мозжухин у ролі Казанови має одну дуже важну прикмету, сильнішу за інші: магічну силу зору. Його очі розсяюють неодин його несподіваний успіх.

Фільма дуже дбайливо, показує теж гарні будівлі та краєвиди.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі товари
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

Дописи.

САМБІР.

Сокільство — проф. Ів. Боберському. Небуденне свято мало сокільство і громадянство Самбірщини в дні 6. травня п. р. Це велика академія в честь батька української руханки, проф. Івана Боберського, на яку зложилися: деклямації (Дм. Артимович із Татар і Одекс. Городиський із Самбора), мішаний і мужеський хор зі Старої Ропи, дута орхестра із Самбора, вступне слово д-ра Рабія Юліяна, реферат п. Стебельського Богд. та вправи сокільських гнізд із повіту. А саме: 48 побр. і 12 пос. зі Старої Ропи, 22 побр. і 8 пос. із Бусовиська, 12 побр. із Хирова, 12 побр. і 9 пос. із Луки, 16 побр. із Татар, 25 побр. 10 пос. із Тершова та 25 побр. і 4 пос. із Самбора, разом 203 членів. Академія закінчилася дефілядою усіх вправляючих, останнім словом делегата С.-Б. зі Львова п. В. Тихоліза, сокільськими та національним гимном. Поважна скількість селянства, міщанства та молоді слідкувала з великим запінавленням за поодинокими точками академії. Брак місцевої інтелігенції (поза кількома одиницями) давався відчути на святі. Пополудні відбулись із цієї нагоди змагання в відбиванні між Хировом і Самбором із висліком 25 : 27 у користь Самбора.

БЕРЕЖАНЩИНА.

Заборони. З початком цього року приїшов до Бережан новий староста, п. Войцеховський, який за час свого коротного урядування показав свою тверду руку тим, що заборонив кружкові „Р. Ш." в Козовій відбувати в лютому свято Круг, кружкові „Р. Ш." в Потуторах грати аматорські вистави, філії „Просвіти" в Бережанах співати національний гимн, філії „Союзу Українок" у Бережанах заложити свій відділ у Поручині й інше. Займемося тільки двома справами: забороною грати аматорські вистави в Потуторах і заложенні кружка „С. У." у Поручині. Кружок "Р. Ш." в Потуторах вніс у січні ц. р. прохання до староства на дозвіл відіграти в часі 2 (двох) місяців отсі аматорські вистави: „Невольник", „Пошились в дурні", „Давно те діялось", „Степовий гість", „Шлюб циганки". За тиждень надіслало староство на руки головн кружка пром. Івана Хичія письмо з дати 26. І. 1934, В. 49., в якім по думці арт. 75. уст. з. розп. През. Р. П. 92 з 1928 р. про поступування адм. (D. U. P. P. 26) забороняло повищі вистави грати, опираючись на тім що „decyzja niniejsza jako pozostawiona calkowicie swobodnej ocenie władzy, nie wymaga bliższego uzasadnienia". Від цього закону вніс др Гриневич Володимир адвокат у Бережанах, відклик до воєвідства. Друга справа виглядає так: Свідоме жіноцтво села Поручин звернулося з прохання до філії „С. У." у Бережанах заложити в них кружок „С. У.", деб жінки могли сходитися та обмірковувати справи, звязані з життям жіноцтва. Філія пішла їм радо назустріч. Селянка установчі заг. збори, на яких вибрано виділ, і внесла до старости повідомлення про заложення свого відділу. Письмо внесено дня 13. І. 1934, а сподівана апробата чи відмова мала прийти дня 10. II. 1934. Коли цей речинець минув, а закалу не було, філія вислала свою делегатуку до Поручина відчинити офіціяльно кружок „С. У". Та яке було здивування делегатки, коли показали їй заборону заложити кружок. Письмо старости в цій справі виглядає так: Starosta Powiatowy Brzeżański. Nr 8—12. Brzeżany, dnia 17. lutego 1934 r. Do założycieli Stow. Zwyklego Oddziału Stow. p. n „Sojuz Ukrainok" na ręce p. Marji Boluch w Poruczynie. Na zasadzie art. 13 prawa o stowarzyszeniach z dnia 27. października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 808) zaskazuję założenia zgłoszonego mi Stowarzyszenia zwyklego Oddziału „Sojuz Ukrainok" w Poruczynie, albowiem istnienie tegoż nie da pogodzić się z prawem i może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego, albowiem w skład zarządu stowarzyszenia wchodzą osoby, które nie dają należytej rękojmji że działalność stowarzyszenia będzie prowadzoną w ramach statutu. — Ponadto stowarzyszenie nie odpowiada względom pożytku społecznego, albowiem w Poruczynie istnieją już organizacje o podobnych celach społecznych. Od niniejszej decyzji przysługuje Panu Prawo wniesienia odwołania do Wojewody Tarnopolskiego za mojem pośrednictwem w ciągu 14 dni, licząc od dnia następnego po dniu jej doręczenia. Starosta powiatowy (-Wojciechowski). Письмо це дістала голова „С. У." у Поручині 2. III. п. р., саме напередодні відкриття кружка, а йшло воно з Бережан до Поручина від 17. II. до 2. III. п. р. поручено! Дивно стає, коли подумати, що до Поручина, до якого з Бережан є 16 км., поручене письмо йде два тижні, а ще дивніше, коли воно не може бути доручене з почти п. Біще, з якого до Поручина всього 15 км. Проти цієї заборони вніс до воєвідства відділ адвокат др. В. Гриневич. І вийшла цікава річ: В наслідок того відклику до воєвідства староство в Бережанах знулювало свою заборону і позволило вкінці заложити повищий кружок.

СТРИЙ.

Свячене в „Міщанській Бесіді". Найстарше у Стрию українське товариство „Міщанська Бесіда" відсвяткувало у провідну неділю традиційне „свячене". В міжчасі виглядало вже так, що всі українські товариства заєднуть при одному столі до спільного свяченого як одна обєднана національна родина. На жаль між ініціяторами пішла боротьба за право першенства й керми в улаштуванні такого обєднаного свята. Виділ Т-ва „Міщ. Бесіди" радо повитав був цю думку обєднаного свята. Не діставши відповіди, мусів вкінці реалізувати свою ухвалу на власну руку для своїх членів. Свячене посвятив о. кат. Лішинський. Промовляли м. ін. нов. д-р Луженький і м-р Падох. На свято не прибули відпоручники українських товариств з Ланів, та — на жаль — забракло чолових членів українського стрийського громадянства. Навіть синдик, правний дорадник товариства, теж не явився. Цей прикрий бойкот міщанського товариства почався мабуть від часу виборів до громадської ради. Не тут місце викликати вовка з ліса, але відважимося сказати собі правду в очі, що обі сторони вини у наших громадських нездачах. Та сама основа була причиною поразки в серед- і передмістю. Ведьми бажаним будоб, щоб шан. сеніор Стрийщини, п. меценас д-р А. Герасимів, склинав анкету всіх виділів українських товариств серед- і передмістя. Тоді на спільній нараді можнаб розважити, яким чином виборішити лихо та нададнати колишнє співжиття між поодинокими товариствами і громадянами для загального національного добра.

Міщанин.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

СПОРТ.

МИСТЕЦТВА У. С. С.

ЛЬВІВ. **ТРИЗУБ — ЧОРНОМОРЦІ 3:1 (1:0).**

Змагання цих двох чолових дружин стояли на дозвіл високому рівні. Гра фер, у першій половині рівнорядна, в другій з перевагою Тризуба, в якому вирізнювався напад. У Чорноморців найкраща була лінія помочі. Слід відмітити спортову виробленість Чорноморців, які, хоч програвали важкі для них змагання, ні одним словечком не противилися рішенням судді і не викрикували між собою. Нижчі Тризуб, зокрема Краєвський і Ярош, поводилися на грищі зовсім не по спортовому. Суддював п. Лев Нєзер.

ЛЬВІВ. **БОГУН — У. Р. С. К. 4:2 (0:2).**

Перший виступ Богуна в цьогорічних мистецтвах вийшов зовсім удачно. Дружина молода, слаба ще може фізично, зате добра технічно і має зрозуміння для збірної гри. УРСК, що він у першій половині 2-0, легко-важивши молодого противника, позволив видерти собі певну перемогу і стрінути по черзі четверо воріт. Суддював п. Повзанюк.

ЛЬВІВ. **III. СОКІЛ — ДНІПРО (ВИННИКИ) 4:2 (0:2).**

Ті змагання, як і змагання Богун — УРСК, відбулися у рамках спільної імпрези на площі Сокола-Батька і дали такий самісінький вислід. Багато причинився до такого висліду вітер. Назагал кращою дружиною був Дніпро, який теж повинен був ті змагання рішити у свою користь. Суддював п. Стемпурський.

ХОДОРІВ. **У. С. Т. — РОКСОЛЯНА (РОГАТИН) 4:1.**

СПОРТОВЕ ЖИТТЯ У СТАНИСЛАВОВІ.

Станиславів, Пролом — Гакоах 2:0 (1:0). Ворота стрілив Якібчук. Пролом виступив у складі: Розловський, Можлович Андрійшин II; Борисевич, Росяк, Кулібаба; Демянчук, Керникевич, Стрецях, Якібчук I, Прідун II. Цим разом зробив Пролом своїм симпатикам дуже милу несподіванку, виграючи з Гакоахом. У Проломі найліпше грала оборона звінка. Розловський поправляється. Найслабше грав напад, не вдовів міг задовольнити лише Якібчук. Демянчук і Керникевич вправно в хавлевій недисозиції, бо обо не можуть приходити на тренінги через фахові заняття. Гра сама не стояла на високому рівні, але проте була дуже цікава і тримала видів у напруженні. Безліч догідних стабрамкових позицій не використали обо напади, стріляючи з кількох кроків поза ворота. Судія не призвав двох воріт, стрілених зовсім правильно Керникевичем на початку гри, а Андрійшин стрілив карного воротареві в руки. Видів около 600.

Пролом II Гакоах II 3:2 (0:2). Вислід міг бути далеко кращий, якби трійка більше стріляла і якби дружина була більше зіграна.

Світязь — Ревера 3:2 (0:1). Гра Світязі подобалася, яка технічно переважала на цілу клясу Реверу. Ревера без Рудзяка й Вебера. Видів ок. 1.500

Станиславовія — Раз Два Три 6:1 (3:0). Макабі — Ревера II 3:1.

ЗМАГАННЯ У. С. С. У СТАНИСЛАВІВЩИНІ.

Вихор Ямниця — Чайка Отинія 3:1 (0:1) (мист.).

Сокіл III — Пробій Пнівлче 3:2 (мист.) Сокіл III змагковажив противника, виступаючи з 4 резервовими. Пробій стрілив обо голи з карного, які подиктував неслушно суддя п. О. Ясеницький, що зрештою суддював дуже невміло.

Вихор Ямниця — У. С. К. 2:1 (мист.). Перша виграна селянської дружини, яка на своїм грищі показалась дуже небезпечною. Суддя м-р Світний.

Сокіл Богородчани — Чайка Калуш 1:0 (1:0). (мист.). Перевага Сокола, якого напад не зумів використати догідних позицій. Чайка представляється зовсім слабо, особливо фізично. Суддював добре п. С. Пагацій, який вибивається на одного з кращих суддів У.С.С-у.

В мистецтвах веде: в I. групі Сокіл III. Станиславів-Бельведер, у II. групі Вихор Ямниця, який є найповажнішим кандидатом і на цьогорічного мистця.

Б. Л.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ „ПРОЛОМУ".

Дня 17. 5. в год. 11. у малій салі „Сокола" відбудуться Загальні Збори У. С. Т. „Пролом" у Станиславові.

ДО ВІДОМА ВСІХ КЛЮБІВ У. С. С. У ЛЬВОВІ.

З причин технічного характеру **легкоатлетичні окружні змагання** переложено з 16. і 17. на дні 26., 27 і 28. травня. Також **„День Українського Спортовця"**, що мав відбутися 20. ц. м., відбудеться щойно 17. червня ц. р.

Внутрішньо-клюбові легко-атлетичні змагання мають всі клюби перевести у себе до дня 25. ц. м.

Львівський Реферат У. С. С.

СОКІЛЬСЬКІ ЗМАГАННЯ У ВІДБИВАНЦІ.

Сокільські краєві змагання у відбиванці, що входять у програму III. Краєвого Здвигу Українського Сокільства, відбудуться **у Стрию дня 20. травня ц. р.** У тих змаганнях можуть взяти участь лише сокільські дружини, які зголосять свою участь до дня 15. травня ц. р. Зголошення до змагань треба слати на адресу Українського Повітового Пож. Рух. Союзу у Стрию (вул. Дрогобицька ч. 7), який займається організацією тих змагань. Спізнені зголошення не будуть брані під увагу. Ближчі дані про ті змагання будуть поміщені в „Ділі" безпосередньо перед змаганнями. Здвиговий Комітет взиває сокільські гнізда взяти якнайчисленнішу участь у тих змаганнях. Всі учасники змагань дістануть ювилейні змагові відзнаки, а три перші дружини дістануть грамоти.

КУРС ЗДВИГОВИХ ВПРАВ.

Курс здвигових вправ побратимів, посестер, учасників та учасниць відбудеться **у Львові в дні 17. травня п. р. (четвер).** Курс зачнеться о год. 8-ій рано на площі Сокола-Батька і триватиме весь день. Курс є безплатний. Сокільські гнізда повіту: львівського, городецького й перемишлянського, які не брали участи у попередньому курсі, вишлють на цей курс одного побратима і посестру.

Здвиговий Комітет.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Укр. Нар. Театр ім І. Тобілевича

Підгайці.

9. V. Фраскіта.
10. V. Пісні в диких.
11. V. Королева кіна.

Великий Міський Театр.

Середа, 9. V. год. 7·30 веч. „Фонсеве весілля".

Четвер, 10. V. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем".

Театр Ріжнородностей.

Середа, 9. V. год. 7·30 веч. „Карера і Густава Лебреша".

Четвер, 10. V. год. 7·30 „Фанні".

Кіна.

АПОЛЬО: „Деревяні хрести" (на осн. повісти Ролянда Доржелеса).

АТЛЯНТИК: „Отаман Анненків" (фільма в російській мові).

ВАНДА: „Мій приятель король" (Том Мікс).

КАСІНО: „Казанова" (Ів. Мозжухін).

КОЛІСЕЙ: „Кохання на приказ" і ревія „Шось для кожного".

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих ліжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Чібі" (віденська комедія), ревія „Травень, літо, травка!"

МІРАЖ: „Ясновидюса мрія" (Ліліана Гервей, Анрі Гара).

МУЗА: „Біда лелія (з Ол. Мей).

ПАЛЯС: „Панна Жозета моя жінка".

ПАН: „Дика дівчина" (Кіяра Бов).

ПАСАЖ: „Пат і Патахон у жіночому пансіонаті", „Уявіть, уявіть".

СВІТ: „Божевільна ніч у звіринці".

СОНЦЕ: „Королівський любко", ревія „Катастрофа в сонці".

СТИЛЕВЕ: „Дайте мені чоловіка!" (Анні Ондра), ревія „З усього серця".

ХІМЕРА: „Чорти в коханні".

УТІХА: „Остання царица" та ревія.

Закордонне радіо.

Середа, 9. травня 1934.

Відень (506,8) 17·45 Спів, 19·15 Концерт військ. оркестри, 21·20 Регерові твори (музика, спів), **Братислава** (298,8) 17·05 Бетовенова соната а-дур на скр. і форт. **Прага** (470,2) 19·35 Весела програма, **Париж** (1649) 20·45 Симф. концерт, **Атльона** (531) 19·55, 20·35, 21·14 Спів, **Білгород** (439,8) 19·00 Популярні мельодії, **Любляна** (569,3) 20·00 Опера, **Берлін** (356,7) 18·30 Квінтет Брінкера ф-дур 19·20 Нар. пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Концерт оп музики, 19·00 Нар. пісні **Мінхен** (405,4) 20·15 „Паяци" оп. Леонкавалля, **Штутгарт** (522,6) 11·10, 15·00, 15·30 Пісні, **Будапешт** (549,5) 18·05 Концерт, 18·30 Фортепян. 19·30 „Джудіта" оп. Легара, **Мілляно** (368,6) 17·10 Спів, **Рим** (402,8) 20·45 Тріо.

Четвер, 10. травня 1934.

Відень (506,8) 11·20 Симф. концерт, 19·15 Опереткова музика, **Братислава** (298,8) 12·15 Концерт. **Прага** (470,2) 19·30 „Далібор" оп. Сметани, **Атльона** (531) 20·45, 21·20 Пісні. **Любляна** (569,3) 11·00 Пісонька **Берлін** (356,7) 17·20 Пісні, **Лайпціг** (382,2) 15·20 Дрезденський квартет, **Мінхен** (405,4) 12·00 Популярна музика **Букарешт** (365) 20·00 Хор пісні, **Будапешт** (550,5) 17·30 Циг. музика 21·50 Камер. музика **Мілляно** (368,6 20·55 „Мефістофель" оп. Аріґа Боіта, **Рим** (420,8) 3·05 Легка музика.

Львівське радіо.

Середа 9. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Прання фахової інтелігенції на провінції (для абітурієнтів), 12·20 Легка оркестра з грамофону, 12·55 Концерт (оркестра, фортепян. спів, Ромська), 15·05 Збіжева біржа, театрадь, репертуар, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Скрипковий концерт Чайковського (з гр. плит), 15·50 Балачка для дітей, 16·20 Листи та прогнози, 16·35 Джезова 3-фост. музика, 17·00 „Рам-там-там" (пісоньки в вик. муж. хору), 17·30 Відчит про Ел Ожешкову, 18·10 Муз. репортаж: „Інші часи, інші люди", 18·53 Законодатні новини, 19·10 Всячина, 19·25 Літер. фейл. „Литва в польській поезії", 19·40 19·43 Спортові вістки. 19·55 Сільва веруш, 20·00 Вибрані думки. 20·02 Легка музика, спів, 21·00 Актуальний фейлетон, 21·15 Концерт симф. оркестри (у програмі: Українська увертюра Гросмана „Марія") співає: Волінський (тенор). 22·00 Відчит в есперанто: „Польська духова культура в ост. чвертьстоліттї", 22·20, 23·05 Танкова музика, 22·40 Гр. плити.

Четвер, 10. травня 1934.

9·00—10·00 Ранішня авдиція, 10·10 Популярна музика з гр. плит, 10·30 Катедральний хор із Валленси, рел. музика з гр. плит, 11·57 Сигнал часу, 12·10 Метеорольог. вістки, 12·15 Муз. поранок, 14·00 Різьбична балачка, 14·20 Сільські танці та співи (гр. пл.), 15·10 Гр. плити, 15·20 Концерт джез. музики, 16·00 Для дітей: „З весною", пісоньки, „Пригода хрущa", 16·30 Чвертьгодина славних артистів із гр. плит (Рогачевський, тенор) 16·45 Летунське оповідання, 17·00 Цікавання шкоди на весну, 17·15 Концерт солістів (фортепян. спів), 18·00 Авд. „Лет.-гая. атака", 18·40 Пісоньки (Рищ. Тавбер із гр. плит), 18·55 Румунія гарна 19·03 Фейл. „Марсейська легенда", 19·15 Всячина. 19·30 Фейл. „Око в око із законом", 19·45 Комунікат Т-ва плекання коней, 19·50 Вибрані думки. 19·52 Авдиція з нагоди нац. свята Румунії. 20·25 Гр. плити, 20·57—24·00 Трансмісія з віденської „Ля Скала": „Мефістофель" оп. Аріґа Боіта. В перерві: 1) Муз. фейл. 2) Фейл. „Філософія вартости життя в „Фавсті", 3) Спортові вістки.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 5·28 зол.

Золото: Долари 8·94—8·97, Франки фр. 35·00—35·50 Дукати 83·00—83·50, Корони 37·20—37·60. Рублі 46·00—46·50.

Срібло: Корони 0·28, Фльорени 0·75, Рублі 1·25.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·00, Париж 34·94, Берлін без трансакцій Ціріх 171·53, Амстердам 358·35, Прага 22·05, Мілляно 45·06, Відень 98·00—1·00, Букарешт 37·50—4·00 Нюйорк кабель 5·28 і пів, Нюйорк чеки 5·28.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська парітас Львів

	від	до	від	до
Пшениця двірська	15·00	15·25	16·50	16·75
Пшениця збірна	13·75	14·00	15·25	15·50
Жито одноціле	11·50	11·75	13·50	13·75
Жито збірне	11·00	11·25	13·00	13·25
Кукурудза красна	17·00	18·00		
Бобик	10·00	11·00		
Вика чорна	8·25	8·75		
Вика сіра	6·75	7·25		
Гречка на мливо	14·00	15·00		
Крупи гречані	30·00	31·00		
Просо красне	18·50	19·50		
Мука пшенична люксус. до 40%	28·00	28·50	32·00	32·50
Мука пшен. 50%	25·00	26·50		
Мука пшен. 55%	24·50	25·50		
Мука пшен. 60%	24·25	24·75	28·00	28·50
Мука пш. разова до 96%			20·00	20·50
М. пш. по пер. 40% д. 10%	23·00	23·50	25·00	25·50
М. пш. по пер 40% д. 30%	21·00	22·00	23·00	23·50
М. пш. по пер. 50% д. 10%	19·50	20·00	21·50	22·00
М пш. по пер. 55% д. 5%			20·00	21·00
М. п. по пер. 60% д. 5%	16·50	17·00	18·00	18·50
М. п. посл. понад 65—70%	12·00	12·50	13·00	13·50
М. пш паст. д 70%	10·00	10·50		
Мука житня I. кат. 55%	18·50	19·50	22·50	23·00
Мука житня I. кат. до 65%			20·50	21·00
Мука житня II. к. ситк. до 70%	10·00	10·50	12·50	13·00
Висівки житні	6·75	7·00	7·00	7·25
Висівки пшен.	6·75	7·00	7·00	8·50
Висівки пш грубі	7·15	7·25		
Крупи ячм. грубші			20·00	21·00
Пшоно			43·00	45·00
Пеняк			20·00	21·00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 8. травня ц. р платив кооперативам за:

1 кг. масла десерового	3.10 зол.
1 л. молока	—·20 „
1 л. сметани	—·80 „
1 к. яєць	2·20 „

Тенденція на масло, молоко, сметану і яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє що 8. V. п. р платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці. Ціни подані птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·80
Кури „	I клясс	0·95
„	II „	0·55

Тенденція занижкова. На ногути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПАНСІОНИ! Ковдри, фіранки, капи бронати за безцінь, догідні умовини. **Фрайліх,** Синетуська 21. 1535 1—?

ШВАЙЦАРСЬКІ ГОДИННИКИ продає дешево Домбровський і Розважевський. Львів — Академічна 2. 73/53 10 10

ЧОБОТИ англійські, французькі, туристичну обувт, портове, виконує та направляє солідно патодицька фірма **„Ар-Ка"**, Хоружинин 11 а. 1076 25—25

ФІЛІЯ „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР" У ДРОГОБИЧІ приймає **агронома - практика** до агрономічної праці в повіті, від дня 1. червня п. р. Платня за умовою. Зголошення слати до 20. травня 1934. на руки п. інж. Володимира Дидинського, Дрогобич, вул Пілсудського ч. 18. Неприняті залишаться без відповіді. Рада „С. Г". Дрогобич. 1527 2—?

УНЕВАЖНЮЮ згублену мною 25. квітня, 1934 року військову книжечку видану мені 1925 року через П. К. У. у Львові. Семен А. Пилипів. 1537 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

ГРЕБЕНІВ

Пансіон „ЗЕЛЕМІН"

в найгарнішому положенні подальше від гостинця, гамору і куряви. Просторі, соняшні кімнати з бальконами. Річні і сонячні купелі. Смачний, здоровий харч, знаний з доброти і щадрости. Ціни уміркованні. 1501 3—?

Відкриття 15-го травня ц. р.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавниче Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 121 (13.666). Львів, пятниця 11. травня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·00 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Тільки свіжо і вміло **Пражена кава** є повновартісна та зберігає свій питомий смак і арому.

„Народня Торговля"

продає свіжо пражену каву — з власної

Електричної пражарні

в усіх своїх складах у Львові і в краю.

КАВУ ВИСИЛАЄМО ПОЧТОЮ ДВІЧІ ТИЖНЕВО.

Знавці і любителі кави

зволять покривати свої запотребування тільки у складах Народньої Торговл

До місцевостей, де нема складів Народньої Торговлі, висилаємо пражену каву харчевими посилками в довільних скількостях.

806 1—2 Для кооператив і купців даємо відповідні рабати

Передвиборче віче під голим небом, на площі св. Юра — відбудеться не в 7-ій, як заповіджено на афішах, але в 5-ій год. пополудні в четвер дня 10. травня ц. р.

З голодного більшовицького раю.

(УП) Газета „Крістеліґет Дагбляґ" з 18. 4. повідомляє (за Антикомінтерном) про голод на Україні. Село Немиринці має з 700 душ населення лише 5 виголоднілих родин. Зновуж у сусідньому селі з 3.000 мешканців умерло з голоду 1.900. Село Самброд має тепер 2.200 мешканців, а перед голодом мало 3.000. Голод викликав дуже багато випадків людоїдства, хоч Москва карає за це смертю. Людям все одно, як умирати: чи з голоду, чи в підвалах ГПУ від кулі. Як це все взяти на увагу, то стане ясно, чому більшовики тайком заходяться над купном пшениці на суму коло 500 міліонів долярів. А перед жидівсько-московською революцією Україна годувала своїм хлібом всю Европу.

Атентат на губернатора Бенґалії.

БОМБАЙ, 9. 5. ПАТ. Підчас кінних перегонів чотирьох бенґальців виконало атентат на губернатора Бенґалії, сер Джона Андерсона. Губернатор вийшов живий. Це вже другий атентат на Андерсона за останні два роки. Один з револьверових стрілів зранив жінку, яка сиділа за ступеницї за ложею губернатора. Атентатчиків арештували. Одного з них застрілив підчас атентату комісар поліції.

Французи на московських маневрах на Україні?

(УП) Преса повідомляє, що більшовицький генерал Ворошілов запросив французьких старшин генерального штабу на московські маневри на Україні. Допущення більшовицьких старшин до шкіл у Франції вказувалоб на те, що французько-московська приязнь поглибилась і що французи візьмуть участь у тих маневрах. Дивне лише, чому більшовики роблять свої маневри на Україні, коли їхні границі з того боку забезпечені пактами ненападу з Польщею. Проти кого вони звернені? Чи не краще робитиб їм маневри десь на Далекому Сході або й у Прибалтиці, де їхні границі ще зовсім не забезпечені?

Ґенеральний страйк не вдався.

ПАРИЖ, 9. 5. ПАТ. Генеральний страйк у Барселюні не вдався, бо до страйку прилучилися робітники декількох фабрик і варштатів. Дійшло до сутичок з поліцією, яка арештувала кількадесять осіб. На провінції всі робітники працювали; лише вуглекопи копалень Сардона, Сурія і Саллен не прийшли до праці.

Невдалий замах у Румунії.

ЧЕРНІВЦІ, 9. 5. ПАТ. На поспішний поїзд Чернівці—Букарешт двох справників намагалися виконати замах і тому розкрутили рейки. Жандармерія схопила обох винуватців. Почалося слідство.

Перед зміною уряду?

Велика промова полк. Пристора у Кракові.

Львів, 9. травня 1934.

Прийнялась у „післятравневих" роках у Польщі своєрідна „традиція", що приблизно з кінцем щорічної бюджетової сесії змінюється уряд. Це зветься „зміною варти", для підкреслення, що в сутній ситуації все остає по старому. Тому й до тих кабінетних криз ніхто не привязує особливої ваги, тим більше, що не лише системи правління залишаються давніми, але й у гру входять ті самі особи, що — так мовити — взаємно себе лише заступають на становищі премієра та кількох інших найвищих посадах, зберігаючи за собою надалі величезний вплив на хід державних справ. І тому важко на память вирахувати скількість кабінетних змін у Польщі після травня 1926 року, стільки їх уже було, а проте все чути ті самі назвища: Пілсудський, Бартель, Славек, Свїтальський, Пристор. Із них лише хіба один проф. Бартель має трохи іншу політичну фізіономію, як людина неналежна до т. зв. полковницького табору (врешту, його 4-кратне перебування на становищі премієра теж не визначилось якимись окремішними питоменностями внутрішньої політики), зате ще кілька інших прізвищ, називаних принагідно як кандидатів на премієра (напр. полк. Бек, ген. Сосновський, полк. Перацький), не висуває абсолютно ніяких виглядів на якунебудь — в якомучебудь напрямку — зміну існуючих відносин.

Поголоски про кожночасну недалеку зміну уряду ще й тому нецікаві, що широкий загал ніколи не знає, яка її причина і чому саме на чолі нового кабінету стає та, а не інша людина. Тому теж і цьогорічні поголоски про недалеку перекачу позиції премієра п. Бжандзевичем комусь іншому, які вирнули ще під кінець соймової сесії, плавають у темряві, без якихнебудь — широкому загалові відомих — льогічних аргументів. А проте ці поголоски не припинялись. Ми чули, що зміна кабінету відсунена лише з огляду на приїзд до Варшави мін. Барту. Нині читаємо, що на перешкоді зміни стануда подорож до Букарешту мін. Бека. Але одночасно ті польські зв'стки „з добре поінформованого джерела" (тією фразою прикрита звістка часто з воздуха схоплена) повідомляють, що ось уже в найближчий понеділок буде формально завершена димісія кабінету премієра Бжандзевича і призначення нового кабінету — полк. Пристора.

Ім'я полк. Пристора відсунуло в останніх днях у пресових „кризових" поголосках усі інші кандидатські імена. Сталось це головно у звязку з великою промовою полк. Пристора, яку він виголосив два дні тому у Кракові на відкритті „курсу для керманичів суспільної і господарської праці у воєвідських секціях ББ". Ту промову вся проурядова й опозиційна польська преса одноголосно характеризує як свого роду кандидатську промову, як заповідь програми нового премієра.

Промова безперечно досить цікава — в устах б. двократного післятравневого міністра і б. премієра. Торкалась вона деяких загальних явищ внішніх політичних відносин у Польщі, зокрема на тому полі, на якому ріжні спритні типи вміють обєднати „державний патріотизм", вірність панучій системі та „любов до маршала" — з особистим інтересом. Полк. Пристор виступив проти легкодушної господарки громадським грошем, проти викидання податкових „доходів" (два драстичні, але надзвичайно вірні приклади способу стягання тих доходів: остання корова зарібниці та ремісниче знаряддя робітника) на позички фабрикантам, проти протекціонізму та проти жирування на вірності режімові: „Не вільно бути добродієм з чужої кишені, не вільно здобувати собі популярности громадськими гріхами". Полк. Пристор назвав просто шантажем патріотичну ревність ріжних метких людців, що з „ентузіязму до особи маршала" виступають напр. з проектами будувати мавзолей. Пілсудському памятник: ніхто не має відваги протиставитись такому проектові. - Василіск такий, що швидко йде до

Товари бавовняні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 68—160 Телефон 25-55.

Варшавська просьба вислати гроші на докінчення памятника. „Хай живе Пілсудський — давай гроші!" Промовець напитував явище трусливости і лицемірства і тої сарани, що обсіла державу, чіпляючись володіючого табору, та взивав „гнати буком" отих псевдо-патріотичних „шантажистів".

Промова безумовно цікава. Але ще цікавіше, — ніщо не програмова заповідь діяльности будучого премієра, — як п. Пристор, який уже був міністром праці й суспільної опіки, міністром торгу й промислу і премієром, — як він уявляє собі реалізацію тієї програми. Нпр. ми самі могли б подати чимало конкретних прикладів про те, як то деякі люди тратили громадські гроші на злобування собі популярности. Ось недавно на судовому процесі казалося про видачу кількох тисяч зол. з каси народньої культурної установи на добування собі мандату з листи ВВ, „широка" господарка довела ту установу до руїни, а проте той панок, який є типічним прикладом людини, що примазалась до власть імущих, усе ще є державним комісарем тієї установи!! Можемо служити цілою низкою прикладів про великанські суми витрачені з державної каси впродовж літ на безвартісні штучні суто політичні експерименти.

Цікаво, які будуть практичні наслідки промови пол. Пристора: чи діло прийде за словами, чи може слово останеться знову лише словом...

В Берліні зліквідувалось австрійське бюро подорожей.

(УП) З огляду на труднощі, які стоять за перешколі кожному подорожуючому до Австрії німцеві, з травня минулого року почавши, рішилась австрійська дирекція залізниць замкнути в Берліні своє бюро подорожей, бо воно в останньому часі стало дефіцитовим підприємством. Також нема виглядів на те, щоби в скорому часі налагодились нормальні взаємини між Берліном та Віднем. Видавані тим бюром бюлетини будуть появлятись дальше незалежно від тієї ліквідації.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
22/58

Невідома сила у сучасній Европі.

Англійська книжка про українське селянство.

H. Hessel Tiltman: „PEASANT EUROPE". London, Jarrolds Publishers, 1934. Ст. 282.

Рівно рік тому бачило кількох наших земляків у Львові одного англійського журналіста. Непоказний, скромний, одягнений як прогульковець, не звернув на себе більше уваги як десятки інших мандрівників. Метнувся сюди-туди, глипнув на малу і поїхав на село автом. Був це репортер великого стилю, що досліджує наочно політично нецензурні проблеми, які обминає европейська преса з огляду на свої уряди, Лігу Націй і... клопіт з такими темами.

Гессель Тільтман має за собою великі книжки про терор в Европі, про причини, чому вона йде на дно (Slump!), про політичну карієру Макдональда і три великі репортажі (до спілки з полковником Еткертоном) про Пацифік, Манджурію та Японію.

Остання його книжка „Селянська Европа" це, вислід довших студій над політично-економічними відносинами у Східній Европі у звязку з загально-европейською ситуацією: нинішньою і завтрішньою. Тільтман узявся до своєї праці як справжній англієць: спершу познайомився теоретично з країнами, до яких вибирався, потім сів на поїзд і з поїзду на авто, щоб власними очима перевірити все на місці і на власні вуха почути тих, яких ніхто не слухає.

Тільтман вийшов із загально-відомого факту европейської кризи. Криза ця якнайтісніше звязана з післявоєнним мировим договором та несподіваним розвитком машини. Як пояснити собі те, що в Европі чуємо про економічну кризу, коли безмежні простори землі можуть дати стільки хліба, що його досить для прожитку всіх голодних мільонів? Автор „Селянської Европи" відповідає на це ясно: мільони селян, що складаються на головну частину населення у країнах між европейським Заходом і Радянським Союзом, представляють найбільшу цілість, поділену нині штучними політичними кордонами.

Уряди, що панують у цих країнах ніколи не слухали голосу селян і досі тримають їх майже у стані рабства; селяни пригнічені надмірними податками і штучно нормованими цінами на плоди їх праці, мусять досі, як і колись, великим зусиллям заробляти на сірники, сіль та нафту, ходити обдерті та шукати єдиного захисту у пасивному спротиві.

Тільтман є тої думки, що селянин, який підчас миру постачає найбільше необхідні засоби пожиття, а підчас війни найбільшого контінгенту до війська, є тою силою, яка нині рішає у великій мірі про економічний стан Европи, а завтра, у війні, рішатиме про її успіхи. Селянин, згідно зі своєю віковою психольогією настроєний мирно, не хоче війни, але водночас прагне свободи думки і свободи для землі своїх предків. Його консерватизм витримує зміну урядів, влад і соціяльні землетруси.

Автор цієї прецікавої книжки з пребагатим фактичним матеріялом переїздже кордони і показує болісні місця нинішньої европейської недуги: бачимо Австрію, Сербію, Хорватію, Болгарію, Румунію, Бесарабію, Буковину, Мадярщину, Польщу, Чехословаччину й українців у кожній з тих країн зокрема і разом, як націю, якої Европа ще не знає нині, але мусить пізнати завтра. Саме сторінки, присвячені українцям, їх минулому, сучасному політичному становищу, спільним звязкам культури, мови та політичного ідеалу належать до найкращих.

Від часу війни не мали ми в чужій мові книжки, написаної з такою широкою перспективою і з такою щирою симпатією для нашого народу. Книжки, писані земляками для чужинців, здебільша пахнуть дешевим сентименталізмом або агіткою, якої чужинець не може читати так само, як і ми не любимо предметів, реклямованих на експорт. Книжки, писані чужинцями для заробку або для автореклями, звичайно такі поверховні, що европ. преса не хоче їм навіть присвятити кілька рядків згадки. Книжка Тільтмана має внутрішній вогонь речника індивідуальної та суспільної свободи. Цей автор виступає в обороні поневолених націй в ім'я тих самих принципів, які, вірить він, забезпечили свободу Англії, Франції, Америці.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 11. ТРАВНЯ 1934.

С. ЯБЛОНСЬКА.

ЛИСТ З КИТАЮ.

На площі смертних присудів.

За двісті метрів від моєї хатини в Юнанфу простягається площа екзекуцій, де часто розстрілюють китайських піратів. У тому виновищі, на яке можу дивитися досхочу з мого подвіря, найбільше мене дивує байдужість на вид тих екзекуцій, китайців, звичайно хапчивих на враження.

У час екзекуції на цій площі збирається лавами кількох китайців та гуртом дітей, що прибігають сюди лише на те, щоб послухати вистрілу рушниці, бо до цієї зброї зони мають незвичайну пошану. „Нагла" смерть людини зовсім не зворушує їх. До смерти вони занадто звикли! Та якби тих піратів мучили, як давніше перед їх очима, тоді що іншого: тоді площа була б повна народу. Один старий китаєць, аматор тортур, пояснив мені причини цієї байдужости. „Ця зміна, казав він, існує від часу, відколи заступили в Юнані кару смерти звичайним розстрілом". „Дивно, він уважає, що розстріл це не правдива кара смерти", завважила я. „Колись, бувало, злочинця вели у деревляній, тяжкій арці через місто під звуки голосних барабанів. Це було зовсім щось інше. Тоді здовж вулиць збиралася велика юрба, яка мала право до деякої участи в екзекуції. Люди кидали камінням на засудженого, кололи, били його, а навіть іноді йому ломили кості. Не було нудна юрбі!

Поволі, з „деякими" перервами (певне коли злочинець падав долів із виснаження та не міг відразу підвестися, подумала я) приводили засудженого на площу, — так оповідав далі китаєць з явною насолодою, — поволі натягали у спеціяльних рамах його тіло й виставляли його на кількагодинний показ. Робили це для прикладу, а також з огляду на права покривджених, які так могли особисто перед його смертю помститися на ньому.

Часто, вправивши терпець, юрба нерувалася і мстилась на тілі злочинця. Хвилина екзекуції по таких тортурах була визволенням, а не карою для злочинця.

Після екзекуції юрба глядачів не квапилася і не розходилася як тепер. Чекала до кінця церемонії. Коли відрубана голова трохи прострігла та випливула з неї вся кров, кат перевертав її догори горлом й одним майстерним рухом убивав у середину гортанки довгий, загострений спис, який застрягав аж у мізку. Той спис з насадженою головою виставляли на площі на кількаденний показ. Ще й тепер в Юнанфу іноді бачу насаджені або завішені на стовпах голови піратів, що їх виставляють для прикладу. Ті голови, мовляв, відоубують тепер шойно після розстрілу.

— А як карали у вас за дрібні провини?

— За крадіжі, відповів китаєць, відрубували злодіям руку, якою він крав. І дивно — докинув він жартівливо, — майже всі злодії вправляли, що вони крали лівою рукою, яку самі підставляли під топір ката. В разі опору їм відрубували праву руку. Це все варто було почути. А тепер? За крадіж у вязницю, а за убійство чи інші важніші провини під стіну! Який-же тут приклад? Так умирати зовсім не цікавим! Чи-ж варто тепер турбуватися, щоб побачити як тіло розстріляного паде на землю? — додав китаєць з погордою і деяким огірченням.

— Скільки то речей, давніх традицій, знівечив у Китаї вплив европейської культури! Шкода! Неправда? — запитала я із зовсім явною іронією, якої він зовсім не зрозумів.

— Догадуюся, що за причина вашої погорди до модерної екзекуції — докинула я провокаційно. — Брак вражінь, правда? Ні мук, ні катування, ні давної агонії! Навіть не видно крови, що охляпує фартух та голого до паса ката! Ні сокири, що півколесом підноситься над покірно схиленою головою засудженого, ні цієї хвилини, коли вістря доторкає ще живого тіла, ні кругленької голови, що спадає на зелену траву!

Жахливий образ китайської тортури віджив у моєму спомині — переслідуючи мене своїми подробицями. — Нема насолоди бачити останньої гри мязів на розрубаним горлі, ні останніх судорогів кадовба! Ні потім — широко відчинених очей, що вперто дивляться на вас своїм вмерлим поглядом, в якому лишилися останні вирази одчаю й мук, ні розявленого рота, з якого спливають липкі краплини крови, ні білих, затиснених зубів. При розстрілі нема цього всього! Шкода? — перепитувала я пильно слідкуючи за висловом його обличчя. Та його обличчя прийняло вираз насолоди.

— Так, — признав він. — Тепер уже нема на що дивитися.

— Яка втрата, — докинула я щораз то більше роздратована.

Ні, рішуче китайці не розуміють іронії. Він зовсім поважно відповів з пошаною для моєї обсервації.

— Як бачу, ви зовсім не ляїк! — вміяте о-

пезнили могутність Англії, як найбільше поступової та найбільше консервативної европейської країни. Його великі симпатії для нашого національного руху та мудрости, збереженої у старій культурі нашого селянства, пливуть не із припадкового сентименту або якогось особистого інтересу; вони є висліцом глибокої аналізи европейських відносин, яким далекоглядна Англія не ворожить нічого доброго, коли їх пробують направляти диктатурою та насильством.

Величезне місце, присвячене нам у цій книжці, подиктоване нашою чисельною силою та тій ролі, яку мусять відограти у найближчій будуччині землі, звязані географічно та історично з просторами Радянської України. На 47 ілюстрацій у „Селянській Европі" 13 з життя українських селян. м. р.

Українське Бюро в Льондоні повідомляє, що заможніше в автора обмежене число примірників, щоб віддати їх до вжитку нашого громадянства по зниженій ціні 12 шіл. і 6 пенсів (около 3 ам. доляри), доплачуючи з власних фондів ріжницю (книжка коштує в книгарнях 18 шіл.) Гроші й замовлення слати на адресу:

The Secretary, Ukrainian Bureau, 27. Grosvenor Place, London. S. W. 1.

Оживлена акц'я націоналсоціялістів.

БОМБА У ВІДНІ.

ВІДЕНЬ, 9. 5. ПАТ. В понеділок 7. травня п. р. націонал-соціяліст Антін Гекель в товаристві жінки зайшов до кавярні Сіті і підложив бомбу. Вибух бомби знищив підлогу, зеркала і вікна. Шкода сягає до 100.000 шилінгів. Справника схопили. У вівторок вранці вибухли одночасно в гардеробах трьох залізничих станцій у Відні три петарди, сховані в куфрах. Шкода невелична.

Українська виборча акція у Львові.

ПЕРЕДВИБОРЧІ НАРАДИ.

Президія Українського Виборчого Комітету взялась дуже енергійно до підготовки виборів. Для цього вже відбула низку нарад і намітила дальші наради, щоб ознайомити українських виборців з новими виборчими законами та приписами. Це завдання полекшує Комітетові велике зацікавлення українського громадянства виборами. Наслідком того зацікавлення справа виборів виринає при кожній нагоді, де лиш можна довідатись чогось більше про вибори та про нашу участь у них.

Досі відбулися передвиборчі наради в таких районах:

29. квітня на **Личакові** й **Левандівці.** По рефератах і дуже оживленій дискусії вибрали там перші окружні виборчі комітети, які переняли на себе обовязок підготовити свої округи до виборів.

3. травня нараджувалося **Знесіння.** На нараду прийшло поверх 200 осіб. Проводив м-р Жовнір, справу виборів референували пп. пос. д-р Степан Біляк і А. Добрянський. По дискусії вибрали виборчий комітет VIII (знесінської) виборчої округи.

5. травня (субота) відбулося у салі Т-ва „Зоря" конференція в **середмістю.** На цій конференції постановили **скликати передвиборчу нараду в четвер 10. травня** і запросити на неї тих усіх виборців-українців, що організуються у своїх станових товариствах „Зоря" „Воля" й інші.

Тогож дня **5. травня** відбулась нарада на **жовківському передмістю.** Проводив о. Туркевич, справу виборів референували пп. пос. д-р Степан Біляк і А. Добрянський. Зібрані так захопилися справою, що для належної підготовки до виборів вибрали до комітету аж 70 осіб, в тому багато жінок. Головою комітету вибрали о. Туркевича та постановили скликати на днях віче для цілого жовківського передмістя. Ближчі відомости про те віче будуть подані в окремих афішах.

Дня **6. травня** відбулися три передвиборчі наради, а крім того громадянство інформувалося про вибори при нагоді спільного священого, яке відбулося в тому дні аж у 5-х районах. І так відбулись наради:

На Богданівці. Зібралося поверх 100 осіб. Проводив п. Бучко, референував д-р Марітчак. Головою комітету вибрали п. Василя Ковалика.

На Замарстинові проводив нарадою п. Боголка, референував м-р Бородайко. Вибрали виборчий комітет у складі 16 осіб та постановили: закупити бльочки для розпродажі на виборчий фонд. У вівторок 8. травня в год. 16-ій постановлено відбути нараду виборчого комітету, а 13-го травня ширшу виборчу нараду.

Вступна нарада під проводом д-ра Боцюркова і при участи біля 100 осіб відбулася на **подвірю святоюрських забудувань.** Крім д-ра Боцюркова промовляв п. А. Добрянський. Постановлено скликати на четвер на нараду всі виборчі округи городецького передмістя.

Крім тих нарад справу виборів порушено на 4-ох „священих", а саме на: **Знесінні Старому, Личакові, серед дозорців і слуг та домашньої прислуги.** На Знесінні Старому й на Личакові говорив про вибори п. А. Добрянський, серед дозорців промовляли о. Лаба і пп. д-р Біляк та Добрянський, а серед слуг і домашньої прислуги о. дек. Лопатинський, о. Горчинський, Добрянський і інші.

Дальша окружна нарада відбулася для галицького передмістя в понеділок 7. травня п. р. в год. 7-ій веч. у салі при вул. Супінського 21. Референували пп. пос. д-р Біляк і м-р Бородайко.

ПІДПИСУЙТЕ УКРАЇНСЬКІ ЛИСТИ КАНДИДАТІВ НА РАДНИХ.

Листи вимагають 170—270 підписів.

Листу кандидатів на радних можна зголосити щойно тоді, коли її підпише у 3-мандатових округах 170 виборців, у 4-мандатових округах 270 виборців, а в 5-мандатовій окрузі 270 виборців. Не сьогодні, то завтра, чи ще за день-два зголоситься до вас представник Українського Народнього Виборчого Комітету з єдиною українською листою кандидатів. Коли не будете знати того представника особисто, то зажадайте від нього легітимації Комітету чи справді є він його представником. Переві-ривши це, підпишіть листу і як лиш можете, полекшіть представникові Комітету виконання його почесного, але тяжкого завдання; вкажіть йому адреси знаних вам виборців-українців, а в потребі й особисто поможіть при збиранні підписів. Не легковажте цього, бо часу на зібрання підписів дуже мало, підписи мусять відповідати вписам у списку виборців, з того можуть випливати ріжні непорозуміння і виборча комісія може деякі підписи скреслити. Тому треба зібрати їх щонайменше півтора раза стільки, як того вимагає виборчий регуламін і т. д.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. дарує бідати до першорядних кін. 5/73 28-?

Можна дістати у всіх філіях і заступництвах.

Небувала нагода; Великий Театр невідклично останній раз **Гостинниця під Білим Конем**

Льосовані вистави по 1 зол. Театр Ріжнородностей чаруюча комедія **ф а н н і**

НАЦІОНАЛЬНА ЖАЛОБА В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН. 9. 5. ПАТ. Жахлива катастрофа в копальні у Бігінген викликала в Німеччині щиру вражіння. Президент Гінденбург, канцлер Гітлер і міністр господарства Шмідт вислали до дирекції копальні заяви співчуття. На урядових будинках в Берліні, в басейні Руру повівають прапори, схилені до половини маштку на знак жалоби. Жертвам катастрофи асигнували 50 тисяч марок допомоги.

—o—

Литва творить бльок прибалтійських держав.

БЕРЛІН. 9. 5. ПАТ. Німецьке Інформаційне бюро повідомляє з Ковна таке: У Римі розглядають литовський меморіял з 25. квітня п. р. в справі співпраці прибалтійських держав. Посол Литви двічі конферував з литовським міністром закордонних справ Завіюсом. Естонія веде переговори з Латвією. Більшовицький посол у Ковні відвідав міністра Завіюса. На цій авдієнції обговорювали заходи СССР заґарантувати незалежність прибалтійським державам.

РЯТУЮТЬ РОЗБРОЄНЕВУ КОНФЕРЕНЦІЮ.

ЛЬОНДОН. 9. 5. ПАТ. Англійська преса повідомляє, що премієр Макдональд за всяку ціну намагається переконати своїх товаришів, щоби англійський уряд заґарантував нові ґаранції безпеки та врятував таким чином розброєневу конференцію.

ПАРИЖ. 9. 5. ПАТ. Гендерсон приїздить нині до Парижа на нараду з мін. Барту, заступником конференції Політісом, японським амбасадором Сато, більшовицьким шарж д'афер Розенбертом та чехословацьким послом. У п'ятницю вертає Гендерсон до Льондону.

Інсула були-би злінчували.

ЛЬОНДОН. 9. 5. ПАТ. На залізничій станції в Шікаго юрба пошкодованих обманцем Інсулом була би його злінчувала. Перешкодили тому спішні відділи поліції, які кордоном окружили поїзд і відвезли Інсула серед гострих окликів юрби до вязниці. Інсул дістав удару серця і його відвезли до шпиталю.

ШІКАҐО, 9. 5. ПАТ. Прокуратор переслухав уже Інсула. Судія згодився звільнити Інсула до розправи за кавцією 200 тисяч долярів.

цінювати вражіння. — Це дивно, дивно — завважив китаєць майже до себе.

— Вас дивує, що біла людина, а надто біла жінка вміє також обсервувати...

— Не те мене дивує, а те, що ви — з вашої раси — вмієте помистецьки придивлятися до смерти. Білі люди звичайно не мають відваги — бояться ще більше вигляду смерти, ніж її самої.

— Не так вигляду смерти ми боїмося, як не терпимо бачити мук людей. Це по нашому називається садизм а не відвага.

— Життя, це також садизм, — докинув філософічно китаєць. — Смерть для нас це не мука, а визволення.

— Смерть інших?!

— Смерть інших це також деякого роду визволення. Стрівайте, я розповім вам один незвичайний випадок.

— Цим разом чомусь я не могла довше слухати його сповідань, хоч вони завсіди були незвичайно цікавими малюнками китайського життя. Він підвівся з тапчану, де лежав зранку до вечора, викурюючи сто люльок опію, щоб попрощатись зі мною, бо я обірвала розмову на пів слові і вийшла на двір. В його очах я побачила вираз погорди — погорди до моєї „білої" вразливости, себто життєвої незлагности.

Вертаючись домів через площу екзекуцій, біля якої мешкав цей старий китаєць, я прийшла до переконання, що причина його садистичних нахилів зовсім не така складна як мені здавалося. Це вина його мешкання, якого вікна дивляться просто на площу. Змалку він бачив щоденний обряд смерти, до якого певідно звик. Я певна, що кожний із нас став би згодом таким китайцем.

Шевченківська вистава

в „Національному Музеї“ у Львові.

З нагоди 120-роковин народин Шевченка дирекція Українського Нац. Музею у Львові влаштувала виставу автографів Поета (або фотографій із них), видань Його творів, Його малюнків, багатьох праць із Шевченкознавства та памяток, що по Поетові залишилися. Вистава дуже цікава. Дуже дбайливо все поукладане, директор радо поспішає всякому з поясненнями. Є дещо таке, чого деінде не побачиш: невідомий портрет Шевченка, змальований Гаврилом Софійським. Мало відомий маляр часкіцував портрет іще за життя Поета й потім викінчував його навзаводи з Крамським, відомим мистцем-малярем, автором відомого портрету Шевченка. Цікаві новіші видання, які не кожний із нас мав нагоду бачити. І те, що посередньо відноситься до творчости Поета, позбирала дирекція Укр. Нац. Музею (напр. образи Мамаїв у звязку з „Гайдамаками“) — на тлі всього цього ще вскравіше виходить Шевченкова творчість. Є й багато **рідких** речей, напр. плянована Кулішем і видрукувана (але не видана) промова... Є й інші дуже вартні Шевченкіяна...

Це вже **втрете** Український Національний Музей улаштовує такі вистави. Все з нагоди важних днів, сполучених із Шевченковим життєписом. Усьому старшому поколінню ще й досі в памяті вистава з 1914 р., з нагоди століття вродин Поетових — тоді провідало до війни її до 500 людей, а коли російські війська заняли Галичину ще бачило її до 900 провідувачів. На другій виставі з 1920 р. з нагоди 80-ліття появи „Кобзаря“ (1840 р.) число провідувачів доходило до 1200. А третя вистава, відкрита три тижні тому (21. квітня 1934) виявляла до 7. травня рівно 93 провідувачі, не враховуючи 3. та 4. класи вчительської семинарії СС. Василіянок. Цікаво, що директор Українського Національного Музею, д-р Свенціцький **двічі** відносився до дирекцій державних українських гімназій із **просьбою**, щоб зорганізували провідини вистави учнями, та досі звідтіль відповіді не було: провідало її з них установ **яких 15 осіб**...

Ще одне цікаве. З нагоди відкриття вистави Укр. Фотографічного Товариства дня 6. травня ц. р., вистави, що теж відбувалася в помішеннях Національного Музею, директор запрошував **численних** провідувачів вистави УФОТО, щоб після неї заглянули на Шевченківську виставу — та охочих найшлося дуже, дуже небагато.

І це в 120-ліття народин Шевченка... Ми говоримо багато про культ Поета серед нас, та як ми у практиці його **розуміємо** — на це доказ 93 провідувачів на Шевченківській виставі. Внутрішнього змісту в наших словах про культ немає. Колись бувало інакше. З назверхнім культом звязували охоту **пізнати** і **знати** Шевченка. Тепер, здається, інакше. Що на все це сказати — не знаю...

Василь Сімович.

ПІДПИСУЙТЕ Й ВПЛАЧУЙТЕ НА ПОЗИЧКУ РІДНІЙ ШКОЛІ ПО 25 ЗОЛ.

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мушліна, крепони, еполєти і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 34-365

Комісія для релігійних культів.

ВАРШАВА. 9. 5. ПАТ. При центральнім виконавчім комітеті СССР покликали комісію для справ релігійного культу під проводом Смідовича. Кружляють поголоски, що в СССР дійде до упорядкування взаємин між релігією і державою.

—o—

Розріст корпоративізму.

(За італійською пресою).

На наших очах бачимо, що старий політичний і економічний лад хитається. Соціялізм своє зробив, комунізм зі своїми утопіями шаленим темпом доходить до остаточної руїни.

В той час у фашистівській Італії виринає нова західня форма держави — корпоративістична.

І в політичній та в економічній сумятосі безладдя багато держав Европи приймають корпоративізм і в себе. Це бачимо в Литві, в Андорі та Португалії. Найрадикальніше корпоратизується Австрія.

В італійській пресі, яка дуже уважливо слідкує за корпоративізацією деяких держав Европи, являються від часу до часу цікаві завваги на цю тему. В одному з останніх чисел ремісничого щоденника „Ілль Джіорнале д'Італія“ появилася стаття автора Розарія Сотгіляро п. н. „Шляхи корпоративізму“. В ній говориться що корпорації в Італії незабаром почнуть своє життя. І почнуть життя не тому лише, що останній закон це постановляє, а ще й тому, що суспільність духово вже є підготована до корпоративного устрою.

Дальше автор цієї статті переходить до тих европейських держав, що рятуючись перед руїною політично-економічною, заволять і в себе корпоративізм. І гостро їх критикує.

„Не вадить тут сказати, — каже Р. Сотгіляро, — що фашизм живцем, таким, яким він є, не може бути перенесений на ґрунт тих держав, яких мучить політична й економічна криза. Та, справді, абсурдом є здійснювати фашистівський корпоративізм, як перше не підготується до цього суспільности. А „Ілль Пополло д' Італія“ нещодавно писав: „Цеж утопія виконувати економічну революцію, без виконання тієї духової революції в одиницях і в усій суспільности.

.....Багато визначних людей думки й чину, замість того, щоби здійснювати корпоративізм, заходяться реформувати, модернізувати старі концепції... Або хапаються професіоналістичних професійних форм: а вони нічого спільного з фашистівським корпоративізмом не мають“.

„Отож ясне, що ці рухи є: реакційні, реформістичні, а не революційні. Вони бачать у житті лише одно: економічний бік. Там самим ці рухи, це відпадки минулого, а не будівничі нової цивілізації.

„Хиба ще ясніше виходить на верх, коли у фашистівському корпоративізмі хоче хтось бачити лише економічну концепцію, чи звичайну економічну політику.

„...Щоб уводити корпоративізм повний, основний, революційний, то треба трьох умовин, на які ясно вказав Мусоліні:

„Одинокої партії, у яку побіч економічної дисципліни входилаб чинність і політичної дисципліни. А понад усі контрастуючі інтереси усіх мусить єднати спільна віра.

„І ще не все. Окрім одинокої партії, треба однопілої держави, себто держави, що вклалаб у себе всю енергію, всі інтереси, всі цілі народу й усе те, перетопивши, зявити на зверх своєю могутністю.

„І ще не все. Третя й остання й найважнійша умовина: треба жити періодом найвищого ідеального напруження“.

Оце ті умовини, без яких не можна й думати про введення корпоративного устрою.

М. З.

З освітнього фронту.

(Окружна освітня конференція представників філій „Просвіти“ в Перемишлі.)

В дні 3-го травня ц. р. відбулася в Перемишлі окружна освітня конференція представників філій „Просвіти“ з Перемишля, Ярослава, Судової Вишні, Лежайська, Устрик Дол., Добромиля і Мостиськ, представників українських установ та видніших громадян, що несуть відповідальність за цілину національного життя в тій окрузі. На конференцію загостив голова Матірнього Т-ва д-р **Іван Брик** разом з **інсп. П. Петриком.**

Саму конференцію попередила нарада з представниками місцевих фінансових установ. На обидвох референтів звернув він зібраним дотеперішні змагання й досягнення „Просвіти“ на всіх ділянках нашого життя та теперішні її змагання творчо й позитивно перевиховати духа народу для всіх його завдань — близьких і далеких. Зокрема сильними й переконуючими аргументами виказав конечну потребу участи в тій роботі всього ідейного й тямучого громадянства та потребу створення якнайсильнішої матеріяльної основи для освітньо-виховних змагань. Переходячи всі фази розвою Т-ва, спинився довше на причинах теперішнього задовження централі. Тут прийшлося зібранним вислухати гіркої правди — і зовсім заслужено. Бож задовження потопкав не лише централі, але й цілої її організації — філій і читалень, які винні централі за забрані від неї книжки кругло 220.000 зол. Вже ця сума вистала би на звільнення централі від найпекучіших зовнішніх долярових довгів. А скільки то можнаб завощадити на самих відсотках! Всі ті ощадности можнаб обернути на розбудову освітньої організації.

В досадних цифрах зілюстрував інсп. Петрик, як виконують свої обовязки супроти „Просвіти“ філії, читальні, інші установи та громадянство тієї округи.

В дискусії говорило багато учасників. З їх голосів можна було вичути, що слова голови Т-ва сильно заторкнули совість учасників конференції. Падали слова-заяви: „Крайня пора дати поміч „Просвіті“, допомогти їй звільнитися зовсім з довгів“ (о. дек. Маринович), „Поміч потрібна негайно, бо через звільнення освітньої організації від довгів допоможемо їй перейти до поглибленої праці серед народу“ (дир. Перський), „По повороті додому мусимо зібрати потрібну для централі квоту і відіслати її до кінця місяця травня по призначенню“ (о. Пшепюрський). Далі підносили думки, що треба зацікавити справою віддовження централі якнайширші круги громадянства, викликати в ньому зрозуміння ваги хвилини та допильнувати масового членства.

Можна вірити, що врешті після цієї конференції громадянство отрясеться з дотеперішньої байдужости і дасть йому негайно конкретний висліх. А на марґенесі тієї і всіх інших, саме тепер переведених, конференцій у краю одна думка, що раз-ураз настирливо аж до болю вертається: Цеж питання нашої національної чести!... Ця справа домагається хоч крихітки солідности й пошани громадянства супроти себе самих.

Прияв.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі товари
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ“ — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

Позір, львівські виборці!

Чергові передвиборчі наради відбудуться у Львові: для Середмістя (округа 1) дня 10. травня (четвер) год. 6. вечором у салі Т-ва „Зоря“ при вул. Вірменській: для Городецького передмістя (округи 3, 4. і 14—18) дня 10. травня ц. р. (четвер) год. 5-а вечором на площі св. Юра ч. 5: для Личаківського передмістя (округи 9—11) дня 13. травня ц. р. (неділя) год. 12-а вполудне в чит. „Просвіти“ при вул. Крупярській ч. 15: для Замарстинова і Клепарова (округи 19. і 20.) дня 13. травня ц. р. (неділя) год. 5-а в салі чит. „Просвіти“ на Клепарові.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ
ВИБОРЧИЙ КОМІТЕТ
НА М. ЛЬВІВ.

По широкому світі.

— Французький уряд звернувся до англійського уряду за вияснениями в справі доставк Німеччині моторів і англійських літаків.

— Вчора повернула до Варшави прогулька польських журналістів з Німеччини. Перед відїздом журналісти була на авдієнції в міністра пропаганди Ґебельса.

— У Берліні відбувається нарада 40 делеґатів націонал-соціялістичної преси.

— У Цвікав засудив суд 67 молодих комуністів на 47 років вязниці, а двох звільнив.

— Літоріна, секретаря Івара Кройгера, засудили на рік вязниці за співучасть в обмеженнях „сірникового короля“.

— Шверський посол у Берліні запротестував у міністерстві закордонних справ проти лековажения шведських інтересів на „трансферовій“ конференції, яка відбулася у Берліні

Зол. 1'50
Коштує чвертьрічна передплата гумористичного журналу
„ЖОРНА“
Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА“
Львів, Ринок 10, Конто ПКО. 503.496.

З церковних справ в Америці.

ПОМЕР МИТРОПОЛИТ ПЛАТОН.

Дня 20. квітня ц. р. помер у своїм помешканні при 204 вулиці в Ню Йорку російський православний митрополит Платон Рождественський у 69. році життя. Він помер у місяць після смерти російського (більшовицького) митрополита Івана Кедровського.

Оба вони були роду українського; але оба були виховані поросійськи і вважались „русскими". Колись Кедровський був священиком під владою митр. Платона, але поїхав у Москву до збільшовиченого православного синоду, який зробив його архиепископом і доручив йому відібрати в Америці собор, мешкання і владу свого голови Платона. Кедровський зачав процес і вкінці відібрав через суд собор і хату в старого митрополита та зачав відбирати парохії.

Старий Платон не зрадив своєї церкви. Захист дали йому американські протестанти, відступаючи йому церкву й хату.

Покійний родився в Курську, учився в Київі. Був жонатий і повдовів. Його донька віддана за священика Успенського в Америці.

Платон перед війною був митрополитом в Америці. Відтак вернувся до Росії. За української влади був митрополитом в Одесі. В 1923 році знову вернувся до Америки з доручення патріярха Тихона, котрого відтак більшовики замучили. В Америці стрінув боротьбу на старі літа. Вороги намагались переслідувати його до смерти.

НОВИЙ „ЖИВОЦЕРКОВНИЙ" МИТРОПОЛИТ В НЮ ЙОРКУ.

На місце пок. Кедровського прислав православний синод з Москви митр. Венямина Федченка. Він має обняти собор св. Николая при 97 вулиці в Ню Йорку і владу над тими парохіями, котрі признавали Кедровського.

Православні парохії в Америці відмовились були признати Кедровського, але признавали владу Платона і покійний патріярх Тихон признав був самоуправу російської православної церкви під Платоном. На підставі тієї автономії вона далі править і скличе свій собор.

Федченко (чи Федченков) робить заходи, щоби приєднати більше парохій до своєї влади, але що його синод у Москві симпатизує з більшовиками і признає їх, то справа буде трудна.

При всяких нагодах збирайте датки на манрівні бібліотеки, які підуть на західні землі.

Новина для господинь!

у всіх харчевих крамницях появилися

БУДИНІ І КРЕМИ Д-ра Ваидера

які так, — як порошок до печива Дава, ванілевий цукор, — олійки і аромати д-ра ВАНДЕРА є незаступні.

28/8 1—2

„У багато дечому закарпатський нарід стоїть вище ніж у нас думають".

Мін. Бенеш вдоволений з подорожі.

Подорож міністра закордонних справ д-ра Бенеша по Закарпатті закінчилася в неділю побутом у Хусті. В понеділок мін. Бенеш вернувся до Праги.

Мін. Бенеш сказав, що є дуже вдоволений подорожю по Закарпатті. Йшло про загальнодержавну маніфестацію єдности республики, проявив дійсної правди, які є справжні почування, погляди та політичні змагання закарпатського народу. Міністр Бенеш зазначив, що від 1921 р. коли востаннє був на Закарпатті, багато змінилося та що в багато дечому закарпатський нарід стоїть вище, ніж це думають у Чехії та що це фальшивий погляд, коли чехи дивляться на Закарпаття, як на країну зацофану. Треба ствердити, сказав міністр, яка велика свідомість приналежности та льояльности до республики є в населення не лише славянського, а теж у жидівського й мадярського. Одначе не заперечує, що не все вже готове. Передовсім у господарських справах є тут багато недомагань, які треба би лікувати. Всеж консолідація Закарпаття поступає зпачно.

Мін. Бенеш закінчив заяву, що з розвитком відносин на сході республики, „хоч ми свідомі ще всіх недомагань і коли схочемо далі витревало працювати на початому шляху, можемо бути вдоволені та дивитися спокійно і з певною надією в будуччину".

Як не можете спокійно спати — то підпишіть позичку Рідній Школі на суму 25 зол.

Шевченківські свята.

Концерт молоді академічної гімназії у Львові.

Молодь академічної гімназії (головне заведення) у Львові влаштувала 8. ц. м. концерт у 120-і роковини уродин Шевченка. Концерт, попереджений поранком з тою самою програмою для малоді, відбувся вечором у гарно прибраній гімнастичній салі гімназії для запрошених гостей з усіх кругів українського громадянства. На тому святі явився теж куратор Л. Ш. О. п. Гадомський і начальник виділу сер. шкільництва п. Юс.

На доволі богату програму концерту зложилися: „Заповіт" Стеценка у виконанні міш. хору, що його вислухали всі присутні стоячи, змістовна промова-реферат уч. VII. кл. Зев. Гординського, що розбирав ближче перше видання „Кобзаря", „Хор Норманів" у виконанні муж. хору, деклямація „Хустини" у знаменитому виконанні уч. І. кл. Ол. Пеленської і низка лемківських пісень, відспіваних дівочим і хлопячим хором. У другій частині почули ми скрипкові соло талановитого уч. VIII. кл. І. Ковалева (уч. проф. Е. Перфецького): „Слав'янський танок" Дворжака-Крайслера і „Перпетуум мобіле" О. Новачека, що крім того на загальне домагання виступив іще з надлатком, деклямацію уч. VII. кл. Р. Залуцького (Остання поезія Шевченка), мужеські хори: „Дівчина і рута" Ф. Колесси, „Ішов жовняр з войни" і „Пою коні" С. Людкевича та живі картини-ілюстрації до різних місць у поемах Шевченка.

Весь концерт був підготовлений дбайливо, поодинокі точки програми йшли справно і гладко. Найбільше подобались безперечно живі картини, скомпоновані наскрізь оригінально і виведені поправно учнями й ученицями гімназії.

Свято закінчилось відспіванням національного гимну. Диригував хорами: проф. Вол. Козак та уч. І. Ковалів. Фортепіязовий супровід мав у своїх вправних руках п. В. Перфецький.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Закарпаття.

КЛЮБ ГРЕКО-КАТОЛИКІВ В УЖГОРОДІ.

„Лідове Новіни" повідомляють, що „греко-католицька інтеліґенція" на Підкарпатті має заложити клюб греко-католиків, без огляду на мовний напрям. Клюб цей має мати з того огляду велику вагу для віри. До того майбутнього клюбу має прихильно станитись епископ Стойка і сподіється, що клюб той усуне мовний спір.

Стільки „Лідове Новіни". Наскільки це все правда — не знаємо, а якщо правда, то подивляємо геніяльну думку створення такого чудотворного клюбу, який зробить те, чого інші великі сили не могли зробити. Ми певні, що одні будуть тягнути в напрямі „тутешньої" мови, інші в напрямі російської, а з того вийде: чиста мадярська мова. *(„Українське Слово".)*

МАДЯРИ ПРО МОСКВОФІЛЬСЬКОГО СЕНАТОРА БАЧИНСЬКОГО.

Мадярський опозиційний „Аз Ошлако" рекомендує на губернаторське місце сенатора Бачинського, як найліпшого й найпридатнішого кандидата: бо він має великі заслуги перед Угорщиною, є більше мадяроп, аніж русин, що й по перевороті займав на Угорщині урядові посади, які покинув не з легким серцем. Отже коротко кажучи: він є тою особою, яку кожен мадяр радо привітав на губернаторськім місці. — Редактором „Аз Ошлако" є Аладар Возарій, недавно засуджений на 8 міс. вязниці за шпіонажу в користь Мадярщини.

АДВОКАТУРА НА ЗАКАРПАТТІ.

На Закарпатті, в порівнянні з іншими краями Чехословаччини, є надпродукція адвокатів. По статистиці, виданій Адвокатською Палатою в Турчанськім св. Мартині, на території Закарпаття дня 31. грудня 1933 р. було зареєстрованих 172 адвокатів. З того припадає на: 1) Ужгород — 50 адвокатів, 2) Мукачів — 34, 3) Берегів — 28, 4) Хуст — 14, 5) Севлюш — 12, 6) Тячів — 8, 7) Рахів — 6, 8) Іршава — 6, 9) Вел. Бережне — 5, 10) Волове — 3, 11) Свалява — 1, 12) Комно — 1, 13) Вілок — 1, 14) Середне — 1.

Із загального числа 172 адвокатів величезну більшість творять жиди. І так в Ужгороді є 33 адвокатів-жидів (на всіх 50), у Мукачеві 23 (на всіх 34), в Берегові 23 (на всіх 28).

Точної статистики адвокатів українців на Закарпатті не маємо. Знаємо тільки, що їх там небагато — всього кількасятнят.

—o—

Велитенські надужиття.

ПОРТО АЛЕҐРО, 9. 5. ПАТ. З Ріо де Джанейро повідомляють, що там викрили велику біржеву аферу. Героєм тієї аферу є Каесто, який ошукав членів біржі в Ріо де Джанейро на 5 і пів мільова мільрейсів.

—o—

Допомога для Ібн Савда.

КАІРО, 9. 5. ПАТ. Емір Фейсаль вислав Годейлу, щоби особисто керувати війском при облозі м. Сава, столиці Ємену. Армія Фейсаля вже другий день маширує до м. Сана. До Мекки надійшло 10 тисяч арабів, які спішать на допомогу Ібн Савдові.

Знижка воєнних довгів.

ВАШИНҐТОН, 9. 5. ПАТ. Кружляють поголоски, що президент Рузвельт зажадав від парляменту нових повноважень. Рузвельт задумує знизити відсотки від воєнних довгів Великій Британії та іншим державам на 1½, прп. Ці відсотки зачислили би взад. Зате на сплату воєнного довгу зажадає Рузвельт 6 прц. від довжної суми. Цю квоту можна буде сплатити в 30-ох річних ратах.

НОВИНКИ

— **Ямна коло Яремча.** Пансіон „Веселка" отворений від 1. травня. Кімнати гарні, соняшні, добре уладжені, з бальконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. 1437 2—2

— **Ямна коло Яремча.** Пансіон „Веселка" отворений від 1. травня. Кімнати гарні, соняшні, добре уладжені, з бальконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева, Ямна коло Яремча. 1437 1-?

— **Навіть задавнені жіночі недуги** можна лікувати купелями в Криниці. Перший сезон (дешевий) почався 1. травня, а найкраще приміщення є у знанім укр. пансіоні п. М. Яблонської (Krynica-zdrój, willa Tatrzańska). 2—?

— **Гребенів, пансіон Яблонських** (давніше „Модеста"), положений у центрі, соняшні кімнати з бальконами, першорядне утримання від 4 зол. денно. Ольга Радкевичева. 1534a 2-?

— **Союз Українських Купців і Промисловців у Львові** уряджує **традиційне свято празника св. Юра,** яке відбудеться дня 13. V. 1934 р. — з такою програмою: 1. Год. 9-та рано, Богослуження в храмі св. Юрія. 2. Год. 18-та товариський вечір з танцями в салях Бесіди при вул. Рутовського ч. 22. І. п. Хор Українських Ревелерсів. Музика п. Яблонського. Вступ вільний. Стрій довільний. Гостям раді! 1539

— **З Українського Лікарського Товариства.** В суботу 12. п. м. в год. 19. відбудуться в домівці „Народньої Лічниці" при вул. П. Скарги ч. 4. сходини членів, присвячені вшануванні памяти д-ра І. Курівця; д-р О. Фідес виголосить реферат: „Нові погляди на етіольогію і хід недуги". 1542 1-1

— **Пригадка:** Пригадуємо членам, що Загальний Збір т-ва Народна Лічниця відбудеться в суботу, дня 12. ц. м. у власній домівці т-во (П. Скаоги ч. 4) в год. 5:30 вечір. 1538 1-2

Ще тільки до дня 14. травня приймаємо зголошення на морські прогульки:
I. До Ленінграду 28. V. — 4. VI. Ціни від зол. 220·— **Без паспортів і віз; Одноклясовий корабель!**
II. Копенгаген-Стокгольм, 19—26 травня. Ціни від зол. 190·— **(Міжнародні змагання ніжної пилки'.**
Зголошення і подрібні інформації: 1543 1—2
Лінія Ґдиня-Америка, — Львів, ул. Коперника ч. 3. — Тел. 10-29.

— **ЧЕРЕВИКИ** жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА" Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до Свого." 68/53 3L-?

— **Робітни футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** Приймає футра до перехову на літо. 23-?

— **Знамените гігієнічне морожене** лише в цукорні Д. Стецькова, Львів, вул. Миколая 7.

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущина 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 67-100

— **Новий ревіовий театр у Львові** під проводом Юрія Лещина відчинений у Львові 10. травня в год. 7.15 веч. під назвою „Золотий Ас". Театр находиться в ласажі Міколяша в льокалі „Скіз" і давatиме щоденно дві вистави в год. 7.15 і 9.30 веч. Це буде єдиний постійний ревіовий театр у Львові. Перша вистава „Золотий Ас витає Вас" з участю артистів столичних сцен.

— **Жінок-мистців,** що хотять брати участь у виставі з нагоди Жіночого Конгресу у Станиславові в половині червня, прохає мистецька акція висилати якнайшвидше свої праці на адресу Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові, вул. Чарнецького 24.

— **Українка.** „Українське Культурберіхте", орган Українського Наукового Інституту в Берліні, приносять у випуску ч. 10 статті: проф. унів. д-ра Д. Ріхтгофена (Кенігсберг) „Славянська правітчина в найновішій літературі"; з викладів доц. В. Леонтовича в Укр. Н. Інституті на тему „Початки державного життя на Україні"; виклад доц. д-ра Б. Крупницького на тему „Теофан Прокопович і Шведи" і докінчення статті про „Українські стоваришення в Польщі 1930—1932".

На мужеські весняні убрання
СУКНА
бельські і оригінальні англійські
ТЕКСТИЛЬНА ҐУРТІВНЯ
тільки в Ринку 30.
36/76 **зараз біля „Бачевського".** 2—8

— **Кваліфікації гром. секретарів.** М-ство внутрішніх справ видало дальші пояснення в справі кваліфікацій, вимаганих від громадських секретарів. На основі тих пояснень в часі до 1. січня 1936 р. від кандидатів на громадських секретарів у воєвідствах львівському, станиславівському, тернопільському й інших, які виказалися 5-літною практикою в бюрі громадського уряду, не треба вимагати нової тримісячної практики у сільській громаді.

— **Залізничі кондуктори дістануть зброю.** М-ство шляхів має видати незабаром виконний розпорядок до закону про зберігання порядку на залізницях. Кондуктори дістануть побільшені управнення в поліційній ділянці. Можуть задержувати пасажирів і відставити до найближчої поліційної станиці. Дістануть теж пальну зброю. Окремі приписи будуть управильнювати справу накладання наглих грошевих кар до 5 зол. за проступки підчас їзди залізницею.

— **Що може заздрість.** На вул. Монастирській на Засяні в Перемишлі стрілив вечором Омелян Фридинський до учня 7. гімн. кл. Романа Ділети, що йшов з ученицею 4-го року семинарії Ольгою Крижановською. Із трьох куль одна ранила легко Крижановську, а дві інші попали в її товариша. Одна куля пробила язик і вибила два зуби, а друга застрягла в шиї. Коли студент і ученниця попадали на землю, Фридинський, думаючи, що їх убив, стрілив до себе, але ранився тільки легко. Опісля пустився на втікача, аж зловив його один залізничий робітник і передав поліції. Причиною замаху була заздрість.

— **Пожежі.** В Ямниці пов. Станиславів вибухла пожежа в загороді Олекси Пяста і перекинувшись на сусідні будинки, знищила 7 хат і кільканацять господарських будинків. Школу обчислюють на 30.000 зол. — В Москалівці, пов. Кремянець згоріло 91 мешкальних і господарських будинків. — В лісах громади Опоки пов. Дрогобич згорів зруб на значному просторі. — Коло Підбужа пов. Дрогобич згоріло в лісах фірми Годуля 250 куб м. берен вартости 2.500 зол. і на просторі 3 га смерекової культури на шкоду фірми Лянґер вартости 1.500 зол. — Про великі пожежі повідомляють з Люблинщини, де погоріло село Крилів (80 господарів) і Общанська Воля (64 господарів). — В Глібовичах Великих пов. Бібрка згоріло 9. ц. м. 30 господарств. Вогонь повстав наслідком необережности.

— **Який буде врожай?** З ріжних сторін трьох південно-східних воєвідств приходять ріжні звістки про положення в хліборобстві. Завдяки теплій весні збіже виросло майже на два тижні скорше. На легкій землі виколосилося вже жито, що правильно буває щойно в другій половині травня. Доволі цікаво представляється наводнення теренів. Стверджено, що хоч загалом ц. р. є посуха, а дощів майже нема, то всеж повна посуха і недостача дощів торкається лише деяких теренів, а на інших теренах дощі бувають часто, а навіть трапляються переходові бурі. В поодиноких околицях, слабше наводнених, хлібороби побоюються за врожай з причини посухи. Думають, що повна недостача дощів може дійсно спричинити неврожай на слабих землях, зате на сильніших грунтах збіже представляється добре.

— **Хто виграв на льотерії?** В четвертім дні тягнення Державної Класової Льотерії впали виграні на такі числа: 50.000 зол. на ч. 72321, 129777. 20.000 зол. на ч. 63297. 10.000 зол. на ч. 59971. 5.000 зол. на ч. 1879, 79016, 104594. 5.000 зол. на ч. 14885. 28121. 2.000 зол. на ч. 8655, 15089, 18194, 27141, 35413. 49181, 51037. 63084, 73984. 77251. 78564, 102760, 107278, 112350, 116927, 118750, 118306, 121834, 126543. 134745. 2.000 зол. на ч. 1301, 8922, 36442, 43113, 58092, 65009, 71645, 78777, 80656, 81571, 86481, 93200, 93989, 95216, 96829, 99642, 102964, 103829, 114097 117647, 143872, 145351, 147690. 157690, 157602. 160590. 1.000 зол. на ч. 12758, 19734, 20545. 22983, 28733, 28842, 37865, 39846, 49321, 50227, 60673, 64206, 67247. 67437, 73144, 85097, 86668, 92647, 98377, 99517, 101742, 105573. 108454, 110556, 110624, 112459, 113827, 117949. 123782, 126738, 136028, 137135, 140491, 145318, 147874, 154246. 154525. 155407. 157242. 1000 зол. на ч. 710, 1078, 10766. 14061, 15853, 17780, 17891, 20217, 33736, 38693, 43121, 45365, 48038, 49338, 50197, 54854, 58552, 64438, 75220, 77376, 78108, 80820, 83422, 84675, 85759, 87908, 88775, 90727, 106097, 106131, 111512, 115790, 116500, 141252, 142942, 144714, 145628, 148680, 149709, 152608, 152991. 153785, 163189, 167168, 168009, 168190.

— **Шкільні зшитки подорожіють.** У м-стві освіти розглядають справу устійнення ціни знормалізованих шкільних зшитків для народних шкіл. Одна варшавська фабрика зголосила ціну 8 сотиків за зшиток. Т-во продуцентів шкільних зшитків признало цю ціну занадто низькою та предложило 12 сотиків за зшиток. Знижку тієї ціни вважають можливою після евентуальної знижки зшиткового паперу. Такі заходи мають робити в м-стві промислу та торгівлі. Продуценти зшитків домагаються, щоби детайлічна ціна за зшиток була 10 сотиків.

— **Старі Заліщики — скасовані.** На основі розпорядку міністра внутрішніх справ сільську громаду Заліщики Старі в заліщицькому повіті скасовано, а їх територію включили до міста Заліщики.

— **Тлусте-місто й Мельниця — містами.** Міністер внутрішніх справ зарядив, що громади: Тлусте-місто в заліщицькому повіті та Мельниця в борщівському повіті зараховано до ряду міст і з 1. квітня одержали вже права, які виходять із зарахування тих громад до ряду міст.

— **Пошесні недуги лютують.** На просторі тернопільського воєвідства лютує плямистий тиф. Санітарна влада намагається винищити ню пошесну недугу. В березні і в квітні захоріло на плямистий тиф 145 людей; 10 померло. Крім того в тому самому часі нездужало 600 людей на одру; з того 3 випадки смертельні. Черевний тиф ширіться в меншій мірі.

— **Крівава драма** розіграласи в Познані на вул. Шкільній. Чоловік одної адвокатської мундантки стверднв, що його жінку баламутить якийсь Качмарек. Справу рішив поладнати револьвером і зустрівши його на вулиці, стрілив до нього. Однак був кепський стрілець, бо замість свого суперника попілив свого судового апліканта, що переходив вулицю. Справою занялася поліція.

Повстання і розстріли на Рад. Україні.

(УП) З Туапсе повідомляють, що у звязку з подіями в чорноморській фльоті вивезли на північ 200 українців. Серед старшин фльоти переводять основну чистку. Кружляють поголоски, що на 1. травня ц. р. мала чорноморська фльота виступити проти більшовицької Москви.

У м. Керчі переводять вдруге чистку серед робітництва з приводу недавнього страйку. Перша чистка показалась недостаточною, бо ее усунули з партії всіх українців. Масові чистки переводять у тих українських військових частинах, які ще якимсь чудом залишилися на Україні. Серед робітництва в Одесі поширено масово протимосковські летючки з вістками про голод по селах. Дотепер вдавалося закривати голод перед робітниками.

Коло Брайлова зловили більшовики повстанський відділ хорунжого української армії Тараненка. 14 осіб вивезли до Києва. Їх розстріляли. Дня 7. квітня черкесько-козацькі повстанці знищили міст на ріці Кубані між стаціями Хадижинською та Черниговською. Відділи ГПУ, які вислано на місце подій, повстанці розбили, але опісля мусіли самі втікати в гори перед переважаючими силами москалів. У місті Білий Ключ на південь від Тифлісу невідомі люди обстріляли ставицю ГПУ і втікли. В Туапсе ГПУ строго контролює всіх приїжджаючих і виїжджаючих моряків. Підозрілих арештує. З пристані випускають на море лише відомих правдивих комуністів. Ряди кавказьких повстанців побільшуються щоденно здемобілізованими червоноармійцями, які в дома не мають що їсти. Тому в той спосіб заробляють на хліб насущний і „захищають" пролетарську батьківщину".

Харківський уряд дістав з Москви наказ не висилати на села відділи ГПУ, а зі селян здирати хліб силами місцевої міліції. Такий наказ видали тому, бо у відділах ГПУ помітна деморалізація.

Замкнули Собор св. Софії.

АТЕ подає, що совітська влада замкнула найстаршу в Київі церкву, славний Собор св. Софії. Досі там ще час до часу відбувалися Богослужения в українській і церковно-словянській мові. Тепер відібрали вірним спроможність користати з Собору й віддали цілий будинок до диспозиції окружного уряду рільництва.

— **За податкові зловживання.** Власника лісової оселі „Броди" Рудрофа арештовано за податкові зловживання підчас його побуту у Варшаві. З доручення прокуратора відставлено його до окружного суду в Золочеві.

— **Арештували „3-картових" обманців.** У ресторані III. кл. на головному зал. двірці у Львові поліція арештувала „3-картових" обманців: Михайла та Дмитра Хомянчука. Антона Козловського та Розалію Пазух. На поліційному комісаріяті при ревізії найшли в них дві талії по „3 карти", 95 долярів, а в панчосі Роз. Пазух 20 долярів. Ці обманці обгривали подорожніх у поїзді та допускалися кишенькових крадежей. Слідчий відділ взиває пошкодованих, щоби зголосилися для розпізнання виновників.

— **Краєва хроніка.** Стверджено, що мужчиною, якого переїхав потяг біля Рясни Польської під Львовом, є Микола Жеребецький, родом з Рокитна. — В Кулачківцях пов. Коломия згинув Микола Гарасимчук наслідком вибуху найденого гарматнього стрільна, яким забивав цвяхи у двері.

— **З фільмових новин.** Чехословацький режісер Карло Ламач некручує в Мінхені фільму „Маленька Доріт" на основі Дікенсової повісти. — Після великих успіхів фільми „Шість жінок Генриха VII", якої первісний титул був „Приватне життя Генриха VII.", амер. комікн Льорель і Гарді створили пародію „Приватне життя Олівера VIII". — Американський автомобільний король Генрі Форд дав зготовити фільму з життя Томи Едісона. — В паризькому кіні „Льорд Байрон" мали давати американську фільму „Дім Ротшільдів". В останній хвилині фільму заборонили, бо влада боялася, щоби фільми не вважали жидівською пропагандою та щоби не викликала протижидівських демонстрацій. Кажуть теж, що фільму заборонили на інтервенцію Ротшільдової родини.

— **В погоні за Діллінгером.** Поголоска, що голосний американський бандит Джон Діллінгер ограбивши минулого тижня банк у Фаторії (стейт Огайо), втікає кораблем до Англії, показалася неправдивою. Поліція перешукала корабель „Княжна Йорку", але Діллінгера не знайшла. Арештувала зате голосного авантюриста Літкольна Требіча, що їхав пароплавом за буддійського монаха під назвищем Гао-Кун. Про останній напад на банк подають такі подробиці: До банкового бюра увійшло двох

людей зі скорострілами, які укрили під своїми плащами, і приказали шістьом урядовцям, що находилися в кімнаті, піднести руки вгору й обернутися до стіни. Коли це сталося, бандити ограбили всі каси й сейфи. Опісля приказали касієрові і бухгальтерові йти наперед себе, щоби хоронили їх перед евентуальним наступом поліції. Швидко завантажили свою добичу на самохід, який ждав перед банком, поставили своїх закладників як охорону на ступнях біля себе і втікли, відстрілюючись перед поліцією, що гнала за ними. Впало яких сто стрілів, причому ранено три особи. Після обчислення показалося, що бандити захопили поверх 17.000 долярів. За Ділінгером і його спільниками глядає тепер в Америці поверх 10.000 детективів і поліцистів. Один віденський часопис повідомляє, що Ділінгер походить з Австрії, а саме з одної місцевости в Стирії.

— **Жінки хотять бути катами.** Дотеперішнього державного ката на Мадярщині усунули дисциплінарним шляхом з того становища, тому багато осіб зачинає старатися за ту вільну посаду, хоча не оголошено ніякого конкурсу. Державним катом хотять бути представники різних суспільних кляс, навіть багато людей з вищими студіями і дипльомами. Найцікавіше, що навіть дві жінки зголосили свою кандидатуру на посаду ката. Одна з них є жінкою різника, друга була цирковою акробаткою.

— **Ученики окрадали церкву.** В лютім і березні ц. р. окрадали часто церкву в Ясах. Парох обвинуважував дяка Даскала, але цей дав знати поліції, яка стала глядати за вломниками. Довший час годі було їх знайти. Аж на днях Даскал підійшов спритно ученика VI кл. народньої школи, 13-літнього Евгена Моряну, який признався до вини. На поліції він видав своїх спільників, а саме І. Чоботара, уч. VII кл. і Думітру Пана, уч. III кл. Справою занялася прокураторія.

— **Літра вина 5 левів, содової води 6.** В місті Лугож на Семигородщині продають літру вина по пять левів, а літру содової води по шість. Це вказує на повну невпорядкованість торговлі в Румунії. Ціни винограду для бідного населення недоступні і то в державі, де продуценти винограду не знають, що з ним робити, таку малу ціну дають їм гуртівники.

— **Найдовший німецький водотяг.** Великий німецький порт Бремен не має доброї води до пиття, бо вода, черпана з ріки Везери, щораз більше занечищена брудними відпливами з фабрик, які находяться здовж ріки. А що верження в околицях міста не виказали також доброї води, то управа міста рішилася спровадити воду з далеких гір Гарцу. Отже будують рури на просторі 200 км., що будуть доставляти містові 5 мілїонів куб. метрів води річно. З кінцем цього року цей найдовший німецький водотяг буде готовий і Брема дістане нарешті добру воду до пиття.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.

— **Грім привернув зір сліпій дитині.** В англійському селі Міклетвейт відзискала нагло зір 4-літня сліпа від уродження Мюріель Фірнлей у хвилині, коли в часі бурі грім ударив у дерево коло дому. Незвичайним явищем занялися лондонські лікарі.

— **Нема слова „японці" тільки ніппонці.** Японський уряд доручив своїм закордонним представникам, щоби покинули назву „Японія" і „японський", а вводили в чужих краях рідну назву „Ніппон", „ніппонський", бо тільки тих назв уживають з давен-давна в... „Японії". Ніппон значить — родом із сонця або дитина сонця. Славний італійський подорожник (родом з Венеції), Марко Поло, був в 1275 р. (він тоді ішов теж через Україну) в Пекіні, що тоді називався Камбалук. Там чув про Ніппон. Але він переняв китайську вимову Жіпон, а передав по італійськи Япон. Французи опісля вимовляли Жапон, англійці Джапен, а славяни Японія. Поправді має бути — Ніппон.

— **Відкриття, що хоронить перед запаленням легенів.** Лавреат нагороди Нобля в ділянці хемії за 1929 р. шведський професор Ф. Айлер відкрив у соку цитрини і інших овочів нову субстанцію, що хоронить людський та звіринний організм перед запаленням легенів. Субстанція виявляється разом з вітаміною як антишкорбутова, але не є з нею ідентична.

— **Австрійські емігранти як фільмові актори.** В СССР будуть накручувати фільму про революцію австрійських робітників. Основою фільма буде репортаж Іллі Еренбурга, а гратимуть у ній австрійські емігранти, які тому тиждень вернулися з Чехії до Москви.

— **Кінь і корова як передплата на газету.** В Гавата, Кензас, виходить часопис „Гавата Ворлд". Через господарську кризу фармери не мають грошей на передплату того часопису, але не хотять з ним розстатися, отже платять в натурі. Газета назбирала вже шляхом передплати велику скількість бараболь, оріхів, збіжа, вудженини, навіть бочку квашеної капусти. А недавно редактор приняв коня як передплату. На другий день один фармер привів корову і дістав посвідку на заплачену передплату до 1945 року.

З концертової салі.

Сонатовий вечір проф. Е. Перфецького та Р. Савицького.

Сонатовий скрипково-фортепіяновий вечір, уладжений професорами Вищого Музичного Інституту Е. Перфецьким та Р. Савицьким у пятницю 4. 5. в салі Лисенка, був — не зважаючи на передчасний літній сезон у цім році та на різні несподівані перешкоди — одною з кращих музичних імпрез. Програма складалася із трьох прекрасних, хоча і яких відмінних скрипкових сонат неоромантиків: Брамса А-дур, Ц. Франка А-дур та Ґріґа Ц-моль.

Виконавці, як на короткий час співпраці, вспіли дуже добре достроїтись під кожним оглядом, так, що добули із кожного майже твору те, що у ньому литоме, гарне й інтересне. Коли з початку концерту у крутих драперіях сонати Брамса вичували ми потребу трохи більшого спокою та більш поглибленого цизельовання, то у середній, а змісчивій, раз серафічно-задушевного настрою, то знову у темпераментній та вибуховій музиці сонати Франка солісти почували себе вже майже зовсім гарно. А у типово нордійській сонаті Ґріґа вспіли добути стільки ритмічної пластики, динамічних та кольористичних ефектів, що захоплена публика вимагала виздатків, не зважаючи на спізнену пору, та приневолила їх відіграти гопака із сюїти Шитого. Із концерту виконавці повинні мати повне моральне вдоволення.

С. Л.

Сокільські рухавкові курси

Як приготування до Краєвого Сокільського Здвигу відбулася в минулому тижні ціла низка рухавкових курсів, а саме:

Дня 28. і 29. квітня в Комарні. Вправляло 34 побратимів і 24 посестри. Крім Комарна заступлені були ще Якимчиці. Курс перевели інструктор С.-В. побр. Савяк В і пос. Фусяк Л.

Дня 3. 4. і 5. травня в Самборі. Заступлені були гнізда: Самбір, Бережниця, Бусовиська, Кульчиці, Стара Ропа, Татари, Тершів і Хирів. Вправляло 26 побр. і 14 пос. Інструктор побр. Тихоліз В.

Дня 5. і 6. травня в Судовій Вишні. Заступлені Судова Вишня і Чернево. Вправляло 11 побр. і 12 пос. Інструктори побр. Тріль М. і пос. Пасічник Ст.

Дня 6. і 7. травня в Бібрці. Заступлені Бібрка, Вільховець, Глібовичі і Стрілки. Вправляло 33 побр. і 16 пос. Інструктори побр. Савяк В. і пос. Фусяк Л.

Дописи.

КАЛУШ.

Новий спосіб грабунку наших сел. Міста й містечка Східної Галичини є щорічно підчас торгів частими свідками явних і масованих обманств та грабунків наших селян всякими пройдисвітами. Хапаються вони всяких можливих засобів, щоби тільки видурити, вкрасти чи явно заграбити з трудом, часто за останню корову чи безрогу, придбаний гріш. Побіч старих загально відомих вже обманів, як напр. „перша виграє, друга програє", які всеж таки находять ще свої жертви, віднаходять щораз-то інші й більше рафіновані обмани. На диво оця злодійня гуляє цілими роками безкарно, змінюючи що-найпізше час до часу терен праці. У своїй безличности посуваються ті обманці ще дальше, вибираючися на грабунки в наше село, в якому досі не оперували. Цікавий випадок отакого модерного грабунку трапився у велику п'ятницю ц. р. в селі Станьковій, калуського повіту. А саме група мущин, зложена з ок. 15 осіб, увала несподівано до цього села і розділившись на дві частини, впадали до хат, де переважно були тільки діти (бо старші пішли до церкви) та забирали приготоване на свята печиво, м'ясо, яйця та взагалі все, що попало їм під руки. Зазброєних власників, які пустилися відібрати своє добро, стероризували погрозами, а декого навіть побили. Ці типи — це переважно добре зодягнені по міськи мущини, які подавалися за безробітних. Між собою порозумівалися по польськи. — Крайня пора, щоби тими обманцями і грабіжниками занялися ближче органи влади.

Нова кооперативна крамниця в Калуші. Повітовий Союз Кооператив у Калуші відкрив у п'ятий ц. р. крамницю спожівчих і мішаних товарів у середмісті у відновленому льокалі „Рідної Школи". Потреба такої крамниці в центрі Калуша давалася вже давно відчувати, тож цей новий крок у розбудові нашої кооперації слід широ повітати і підтримати.

Необхідна книжка для нашого села, з уваги на недалекі вибори до сільських самоуправних установ:

Новий Самоуправний Закон

враз з

виборчим реґуляміном

Ціна тільки: зол. 0·80 (з почтовою пересилкою 0·95 зол.). — Замовляти в Адміністрації „Діло", Львів, Ринок ч. 10.

Пасха голодуючим селам. Повітовий Комітет допомоги потерпівшим від повені в Калуші при допомозі Повіт. Союзу Кооператив розділив у квітні ц. р. між найбільше пошкодовані повінню, вже тепер голодуючі села, а саме Слинки, Довге Калуське, Хотинь і Мединю, відповідну кількість муки.

РОГАТИН.

Жіноча повітова анкета. В неділю 6. травня відбулася в Рогатині жіноча повітова анкета, скликана Філією „Союзу Українок". На анкету прибуло 168 жінок, які заступали 22 кружки „Союзу Українок" рогатинського повіту. Наради відкрила голова Філії п. Кузикова, витаючи численно зібране жіноцтво й делегатку Головного Виділу „С. У." п. Селезінкову. До президії упрошено п. Гургулову з Рогатина, п. Голод з Дібринова, п. Чопик з Помонят, п. Паруту з Чесник і п. Винницьку зі Стратина. На програму зложилися 3 реферати на теми: 1) Всеукраїнський Жіночий Конгрес у Станиславові, 2) Участь жіноцтва в кооперації, 3) Дитячі садки. Перший і третій реферат виголосила п. Селезінкова, другий п. Хоптякова. По рефератах відбулася оживлена дискусія, в якій забирали голос пп. Гладжа, Гургулова, Хоптякова, Ратичева, Пазій і Воробцева. Відповідали на запити обі референтки і п. Кавкова, управителька Народньої Торговлі в Рогатині. Всі три реферати вислухало жіноцтво дуже уважно, виказало до всіх порушених справ повне зрозуміння і заняло прихильне становище. У зв'язку з рефератами предложила п. Кузикова зібраним відповідні резолюції, які ухвалено одноголосно. Відспіванням нац. гимну закінчено анкету.

ЗОЛОЧІВ.

Заг. Збори Повіт. Союзу Кооператив. Дня 24. квітня відбулися Загальні Збори Повітового Союзу Кооператив у Золочеві. Зі звіту дирекції присутні довідалися, що крізь відбилася теж на справах кооперації, а зокрема Союзу, бо торги за 1933 р. значно зменшилися, що в свою чергу мусіло відбитись на дохідности Союзу. Всеж таки Союз крізу поборює і звільна веденням справ довів до того, що за перший квартал ц. р. торги в Союзі збільшилися в порівнанні з попереднім роком на 18 проц. Загальні Збори затвердили звіти й бідже Союзу та доручили дирекції відкрити в Бродах складницю на місце П. С. К.-Броди, який внаслідок закриття дуже багатьох кооператив Волині — членів Союзу мусить ліквідуватися. Золочівський Союз буде обслуговувати кооперацію брідського району і торговельно й організаційно. На Зборах перевибрали Л-ть членів Надзірної Ради, а саме д-ра Безпалька, д-ра Щебровського і п. Федорука та вибрали Рев. Комісію Заг. Зборів у складі пп. Реджевича, Боднара і Вагуян.

Рух у сільських кооперативах. Тепер по всьому повіті відбуваються загальні збори кооператив. Що неділя і свята виїжджають делегати П. С. К.-Золочів на загальні збори кооперативних осередків. Від часу загальних зборів Союзу дотепер відбулися збори в 10 громадах. На зборах полагоджують також справу закладання жіночих секцій плекання дробу.

Анкета крамарів і скарбників. Дня 3. 5. ц. р. відбулася в П. С. К. анкета крамарів і скарбників; на анкеті було заступлених 50 кооператив.

Шевченківська академія. Дня 22. квітня ц. р. улаштувала філія „Просвіти" в Золочеві Шевченківську академію. Програма складалася з хорових продукцій, що їх виконали хори читалень з Олесьма, Закомарів, Шішок-Плугова і Зарваниці та з деклямацій. Вибивався хор з Олеська, хоч і решта хорів виявилася взагалі добре з відспіваних пісень. Одно побажання булоб до диригентів читальняних хорів, а саме, щоб вони вибирали лекші пісні, бо запродуковані на святі майже без виїмків були для виконавців трудні. Добрі були теж усі деклямації. Реферат про напрямні ідеї в творчости Шевченка виголосив адвокат д-р Безпалько. Вражало, що на святі було мало інтеліґенції Золочева.

Хто спинює організацію жіночого жіноцтва. Тому, що місцева філія „Союзу Українок" до часу обовязуючої сили нового закону про товариства не встигла зорганізувати кружків „С. У." по селах, осмуцала вона при читальнях „Просвіти" жіночі секції. На цей рік філія „С. У." виготовила плани праці по тих секціях і задумала до наміченої праці втягнути все інтеліґентне жіноцтво. Але у перших початках своєї праці, такої потрібної в повіті, Союз Українок натрапив на перешкоди деяких членів виділу філії „Просвіти". А саме: з уваги на те, що представниці Союзу Українок мають їздити до жіночих секцій при читальнях, вийти обох філій умовилися, що філія „Просвіти" буде висилати дві представниці Союзу Українок-делеґатів. Тимчасом

з. б. п. р. секретар філії „Просвіти" п. Вагула відмовився підписати таку делегацію двом панам з С. У., хоч головна філії делегацію підписав і хоч обі пані є членами „Просвіти", одна має семінаріяльну матуру, а друга з вищою освітою. Головному Виділові Т-ва „Просвіта" у Львові слід би вглибити в ті відносини, які запанували в золочівській філії.

—o—

СПОРТ.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ У ВІДБИВАНЦІ.

ЛЬВІВ. С.-Б. — Сокіл IV 30:8. Сокіл IV — Сокіл V 18:30. С.-Б. — Сокіл V 30:20.

УЖГОРОД. Ч. С. К. УЖГОРОД — С. К. РУСЬ 3:2.

По тижній боротьбі перемогла нашу чоловічу одинадцятку на Закарпатті дружина Чеського Спортового Клюбу, що здавна намагається вирвати першенство автохтонам. По цій несподіваній невдалі „Русь" все одно є на першому місці в табелі мистецтв, але мусить берегтись перед дальшими можливими несподіванками.

ЧЕРНІВЦІ — ЛЬВІВ.

Змагання у кожному мячі між репрезентаціями обидвох міст відбудуться в четвер 10. ц. м. в Чернівцях. Замітне, що в обох репрезентаціях бере цього року участь значна кількість змагунів українців, а саме в репрезентації Львова чотирьох гравців України: Бутель (воротар), Воробець, Лапчук і Магоцький (у нападі), а в репрезентації Чернівець кількох гравців Довбуша, який саме тепер у добрій формі. Решта змагунів Львова — це гравці Чорних (п'ятьох) і Лехії (двох). Бракує — як бачимо — гравців Погоні, яка виїхала за границю! Їх саме заступають гравці України. Слід надіятися, що гравці України гідно запрезентують рівень українського спорту на міжнародньому терені, тимбільше, що про ці змагання буде широко розписуватися уся преса.

Р. К. С. — УКРАЇНА (КОМБ.).

Комбінована дружина України розіграє у четвер 10. ц. м. в год. 16.30 товариські змагання з Робітничим Спортовим Клюбом на його грищі на Богданівці (недалеко церкви і кооп. фабрики „Суспільний Промисл"). Р. К. С. - це одна з найсильніших А-класових дружин, яка має у своєму складі кількох знаменитих гравців (переважно українців!), між ними репрезентаційного воротаря Зуба. На місце гравців, які виїхали до Чернівець, вставляє провід України видатних змагунів з другої дружини і тут саме буде нагода зорієнтуватися, хто з них надається до першої дружини. Що першу дружину треба би відмолодити — це кожному ясно, одначе відповідних резерв, на жаль, нема та ще і Бутель II зломав на змаганнях з Польщею ногу. Тому повищі змагання заповідаються дуже цікаво, бо молоді резервові гравці, що захотять попасти до першої дружини, напевно доложать усіх старань, щоби показатися гідними цього авансу. Буде це теж добрий тренінг перед змаганнями за мистецтво Окружної Ліги

УКРАЇНА — ЛЕХІЯ.

які відбудуться у слідуючу неділю, себто 13. травня, в год. 16.30 на грищі Погонь Господарем буде Україна.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

СВІТ ДИТИНИ ч. 9. Травень. Зміст: 1. Розмова дитини з матірю. 2. Хай говорить серце. 3. Дитяча казка. 4. На Свято Матери (пісня з нотами до слів Улини Кравченко, музика Б. Вахнянина). 5. Серце материнське далеко чує. 6. Хтож це? 7. Як у Галичині сонце засіяло (про внесення пашники). 8. Негода. 9. Материнська любов. 10. Розчесаний хвостик (про вивірку). 11. Ой якжбо ти матусю (пісня до слів Улини Кравченко). 12. Мамині сварби. 13. Із щоденника Славка Вірного. 14. Миш, жаба та бузько. 15. Щастя матусі. 16. В нашій хаті. 17. Галя. 18. Син мій милесенький (пісня на хор дитячий). 19. Мамина втіха. 20. Мати-вчителька. 21. Моїй мамі. 22. Моє батько-неньку. 23. Вчимося англійської мови. 24. Я тебе кохаю. 25. Качурик Квак святом. 26. Забава в годинник (з співами). 27 Війна. 28. Народня пісня про матір. 29. Відповіді. 30. Загадки. Лист одної матери. Від Адміністрації. О повістки. — Ціна числа 50 сотиків.

ВІСТИ МУЗЕЮ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ. ч. 5. Прага, квітень.

УКРАЇНСЬКИЙ ПАСІЧНИК, ч. 5.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО, 1 травня 1934, ч. 5.

НОТИ.

Борис Кудрик: „ІХАВ КОЗАК ЗА ДУНАЙ", варіяції на тему української народньої пісні на фортепян на дві руки. Вид. Прага „Мозартеум".

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича Підгайці.

10. V. Пісні в лицях.
11. V. Королева кіна.

Великий Міський Театр.

Четвер, 10. V. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Білим Конем".

Пятниця, 11. V. год. 7·30 веч. „Веселі кумоньки з Віндсору" ком. оп. Ніколяя.

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 10. V. год. 7·30 „Фанні".

Пят ниця, 11. V. год. 7·30 веч „Моя сестра та я".

Кіна.

АПОЛЬО: „Перевязні хвести" (на осн. повісти Розенда Доржелеса).

АТЛЯНТИК: „Отаман Анненків" (фільм в російській мові).

ВАНДА: „Мій приятель король" (Том Мікс).

КАСІНО: „Казанова" (Пв. Можжухин).

КОЛІСЕЙ: „Кохання на приказ" і ревія „Щось для кожного".

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих ліжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Чібі" (віденська комедія), ревія „Травень, дітко, травка!"

МІРАЖ: „Ясновидоса мрія" (Лідіяна Сервей, Анрі Гара).

МУЗА: „Біля лелія (з Ол. Мей).

ПАЛЯС: „Панна Жозета моя жінка".

ПАН: „Дика дівчина" (Клара Бов).

ПАСАЖ: „Пат і Патахон у жіночому пансіонаті", „Уланн, уланн".

СВІТ: „Божевільна ніч у зверинці".

СОНЦЕ: „Сірий дім" і ревія.

СТИЛЕВЕ: „Дайте мені чоловіка!" (Анні Ондра), ревія „З усього серця".

ХІМЕРА: „Чорти в коханні".

УТІХА: „Остання парнця" та ревія.

Закордонне радіо.

Четвер, 10. травня 1934.

Відень (506,8) 11·20 Симф. концерт, 19·15 Оперетнова музика, **Братислава** (298,8) 12·15 Концерт, **Прага** (470,2) 19·30 „Далібор" оп. Сметани, **Атльона** (531) 20·45, 21·20 Пісні. **Любляна** (569,3) 11·00 Пісоньки. **Берлін** (356,7) 17·20 Пісні, **Ляйпціг** (382,2) 15·20 Дрезденський квартет, **Мінхен** (405,4) 12·00 Популярна музика **Букарешт** (365) 20·00 Хор. пісні, **Будапешт** (550,5) 17·30 Цит. музика, 21·50 Камер. музика. **Мілянo** (368,6) 20·55 „Мефістофель" оп. Аріга Боіта, **Рим** (420,8) 13·05 Легка музика.

Пятниця, 11. травня 1934.

Відень (506,8) 16·40 Солісти 20·00 Концерт, **Братислава** (298·8) 12·35 Концерт, **Парнж** (1649) 12·30 Концерт. **Штрасбург** (349,2) 20·30 Вечір оперетон, 22·00 Популярна музика. **Атльона** (531) 19·55, 20·30 21·15 Спів, **Білгород** (439,8) 16·00 Пісоньки, **Рига** (514·6) 15·00 Популярні пісоньки й мельодії, 19·05 „Фіялка з Монмартру" оп. Кальмана. **Берлін** (356·7) 9·00 Нар. пісні, 19·15 Бетовенова соната д-дур, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9·00 Нар. пісні, 17·45 Механічна музика. **Мінхен** (405,4) 14·20 Нові пісні, 16·00 Вок. інстр. концерт, 17·50, 18·30 Пісні та дуети, **Бероміпстер** (539,6) 21·00 Нар. пісні (хор), **Будапешт** (549,5) 19·30 „Дон Карльос" оп. Верді, **Мілянo** (364,6) 11·50 Квінтет, 20·45 Симф. концерт. **Рим** (420,8) 17·00, 20·45 Вок.-інстр. концерт

Львівське радіо.

Четвер, 10. травня 1934.

9·00—10·00 Ранішня авдиція, 10·10 Популярна музика з гр. плит, 10·30 Катедральний хор із Варшави, рел. музика з гр. плит, 11·57 Сигнал часу, 12·10 Метеорольог. вістки, 12·15 Муз. полудень, 14·00 Різьнича балачка, 14·20 Сільські танці та сценки (гр. пл.), 15·10 Гр. плити, 15·20 Концерт джез. музики, 16·00 Для дітей: „З весною", пісоньки, „Пригода хлопця", 16·30 Чвертьгодинна славних артистів із гр. плит (Рогачевський, тенор) 16·45 Летунське оповідання, 17·00 Пасування шкіри на весну, 17·15 Концерт солістів (фортепян, спів), 18·00 Авд. „Лет.-гал. атака", 18·40 Пісоньки (Рим. Тавбен із гр. плит), 18·55 Румунія гарна 19·03 Фейд. „Марсейська легенда", 19·15 Вспчина, 19·30 Фейл. „Око в око із законом", 19·45 Комунікат Т-ва плекання коней, 19·50 Вибрані думки, 19·52 Авдиція з нагоди нар. свята Румунії, 20·05 Гр. плити, 20·57 —24·00 Трансмісія з віденської „Ля Скала": „Мефістофель" оп. Аріга Боіта. В перерві: 1) Муз. фейл. 2) Фейл. „Філософія вартости життя в „Фаусті", 3) Спортові вістки.

Пятниця, 11. травня 1934.

7·00—8·800 Ранішня авдиція, 11·57 Сигнал часу, 12·05 Кооперативна праця та фахова інтелігенція, 12·33 Популярна музика з гр. плит, 15·05 Збіжева біржа, театр. репертуар, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Шубертові й Мендельсонові пісні (співає Юлія Ільницька в супр. фортепяну), 15·35 Концерт сальонового квінтету, 16·20 Серед книжок, 16·45 Арії та пісні: Льоманто, тенор (з гр. плит), 16·50 Фортепянонний рецітадь. 17·30 Відчит про Виспянського. 17·50 Сусп. авдиція підтержки будови нар. школи, 18·53 Наука стенографії, 19·08 Вспчина, 19·25 Актуальний фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва веруи, 20·00 Вибрані думки, 20·15 Симф. концерт, 22·40, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 5·25 зол

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·03 і пів—27·04, Париж 34·94 і пів, Берлін 209·50 Ціріх 171·65, Амстердам 358·60, Прага 22·03, Мілянo 15·05, Нюйорк кабель 5·27 і пів, Нюйорк чеки без трансакцій.

АКЦІЇ.

Банк Польський 86 і пів—87 зол

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 9 травня п. р. платив кооперативам за:

1 кг. масла десерового	3.00 зол.
1 л. молока	—·20 „
1 л. сметани	—·80 „
1 кг. яєць	2·20 „

Тенденція на масло знижкова, на молоко, сметану і яйця здержана

Маслосоюз повідомляє що 9. V. п. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, якою подарля птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята	за 1 кг.	1·80
Кури	„ I ляса	0·95
„	„ II „	0·55

Тенденція знижкова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

Подяка.

Оповиті смутком у непосильному горі, що найшло на нас із смертю бл. п. о. Олекси Яворського, пароха Котузова багатостраждального і незабутнього Батька клонимось у глибокій шані перед Усіми, що виявили свою поміч у часі недуги і підчас похоронів Покійного.

В першу чергу складаємо подяку Вповажаному Панові Др. Омелянові Шклярові, дікареві з Вишнівчика за надлюдську посвяту і безкорисне діяння. Дякуємо теж Всч. о. сов. Василеві Головінському за відвідини в часі недуги, слова потіхи, заходи коло похоронів і за проповідь. За прихід із Найсв. Тайнами до Покійника о. архимонахові Йосафатові Чина ОО. Студитів.

Також дякуємо за проповідь о. Йосифові Кніцикевичові з Молодівки і о. Ігорсвві Сенденькому з Бурканова. Щира подяка о. прнлатові Іванові Сенденькому деканові зі Золотнин за провід у похоронах. Та ов. сов. Миронові Головінському з Вишнівчика, Андрієві Гумницькому зі Соколова, Павлюкові з Бобудинець, Галяві з Кайданова, Константинові Шереметі зі Соснова, Миколі Мулярчукові з Білокерниці та Фандзі з Доброполя.

Сердечне Спасибі о сов Василеві Костюкові та Вп. п Меценасові др. Евгенові Ловінському з Підгаєць за труди в уладженні похоронів. Щира подяка для молоді з Котузова, що кінною бандерією відпровадила Покійного на місце спочинку і П. Василеві Гольові за прошання від Народа. Домом, прешті п. Мр. Ізидорові Комаринському за зорганізування процесії з Михайлівки щисе Спасибі.

Біг заплать начальникові громади Котузова п. Іванові Дзецюхові та п Олесі Дідушикові за поміч у влаштуванні похоронів.

Дуже дякуємо Високодостойному Панству Дідичам Кальбам із Мозоніки, Вп. п. Директорові Бандурі М. та Вп. панові Гертонгорнові з Котузова, як і Вп. П. Добродійці Марійці Головінській зі Зарваниці за поміч у часі похоронів.

Усім церковним співцям та громадянству з околиць за участь у похоронах, як і Всім, що висловили нам співчуття сердечна подяка. Хай Всевишній заплатить Вам Усім за труди.

Діти: Теодозій, Зенон, Марійка, Хризант і Сергій

Котузів, 26. III. 1934

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НА ФЕРІЇ! Bruges Poinlesse взори, додатки вишиває **Фрайліх**, Сикстуська 21. 1535 1—?

ВІЛЛЯ „ОЛЕНА" — ЯМНЕ. До винайму в цілости або поодиноко вісім кімнат з кухнею в комплетною комфортовою обстановою зараз. Інформації дає інж. Володимир Дутка, Станиславів, вул Казимирівська 17. 1540 1—8

НАЙЕЛЕҐАНТНІШІ ЖІНОЧІ ПЛАЩІ і костюми виробляє з причини закінченого сезону по дуже низьких цінах фірма И. Посемент, Львів, ул. Лінде нічна 2. (Готель Жоржа). 1544 1—4

ДВА ПОКОЇ, передпокій, кухня, повний комфорт. Остроленцька 17, бічна Потоцького 1545 1—2

ОСОБА літ 30, інтелігентна, совісна, працьовита, шукає праці до управи дому, охотно у самостійної вчительки можливо до пансіону на провінції. Зголошення під „Сирота". 1—2

ПАНСІОН „АННА" В КОСОВІ поручає сонячні кімнати, першорядна кухня Ціни дуже приступні. 1481 5—10

МОТОЦИКЛІ нові і вживані, рокери від 120 зод., поручає Автоспорт, Львів, Словацького 2. 1312 20—20

ФІЛІЯ „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР" У ДРОГОБИЧІ приймє **агронома - практика** до агрономічної праці в повіті, від дня 1. червня п. р. Платня за умовою. Зголошення слати до 20. травня 1934. на руки п. інж. Володимира Дидинського, Дрогобич, вул. Пілсудського ч. 18. Неприняті залишаться без відповіді. Рада „С. Г". Дрогобич. 1527 3—3

УНЕВАЖНЮЮ згублену мною 25. квітня 1934 року військову книжечку видану мені 1925 року через П. К. У у Львові. Семен А. Пилипів. 1537 2—3

ОГОЛОШЕННЯ

Слухайте родичі! Радійте діти!

Вже вийшла І. частина оповідань з історії України пера Антона Лотоцького п. з.

„Було колись на Україні"

Вінету й ілюстрації зладив арт. маляр П. Анцрусів.

Перша частина обіймає найдавніші часи історії України. Оповідання написані дуже легко та гарно. Книжечка призначена для дітей і молоді, але з приємністю і пожитком прочитає її старший.

Ціна за примірник 70 сот., з портом 85 сот. Десять примірників з портом коштує тільки 6·50 зол. —

Замовляти з одночасною висилкою грошей на грошевих переказах по адресі:

„НАШ ПРИЯТЕЛЬ"
Львів, ул. Сикстуська 39 а.

або краще почтовими складанками число конта 504.104. 1507 4—5

МИХАИЛО ВОЗНЯК

Шевченко й Княжна Репніна

Ціна 1.50 зол., з почт. пересилкою 1.65 зол.

СТЕПАН ЛЕВИНСЬКИЙ

З ЯПОНСЬКОГО ДОМУ

Ціна 2 зол., з почт. пересилкою 2.25 зол.

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3.— зол., з почт. пересилкою 3.50 зол.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10

Ч. 122 (13.667). Львів. субота 12. травня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 149.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Півріччя 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол. Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

У подвійні роковини.

Саме минуло двацять літ від оснування у Львові окремої **міської філії „Просвіти"**, що з нагоди 100-ліття уродин Тараса Шевчанка назвалась його великим іменем. Почала вона свою роботу напередодні світової війни при чинній участи велитня Галицької Землі, Івана Франка. Тепер має вона під своєю опікою і проводом у великому Львові 14 читалень.

Їх то силами влаштовує вона **ювилейну академію в честь Шевченка** з добірною програмою. Виступають злучені хори шістьох читалень і злучена симфонічна орхестра. Святочну промову скаже п. Вол. Целевич. Одна читальня самостійно підготовила інсценізацію Шевченкової поеми „Бувае в неволі..." Докладна програма в афішах.

Академія відбудеться уже **в найближчу неділю**, себто 13. травня ц. р., у великій салі „Народнього Дому" (Театр Ріжнородностей), вул. Рутовського ч. 22. **Початок точно в 12. год. полудня.**

Хоч ця імпреза має — так мовитись — репрезентаційний характер, то всетаки ціни вступу дешеві, **від 2 до 1 зол.** А це — з уваги на справді гарну і збайливо підготовану програму — повинно бути притягаючим моментом для всього українського громадянства Львова.

Білети вступу можна вже дістати **в книгарні „Просвіти"**, вул. Руська ч. 1, щоденно від год. 8. ранку до 7. вечором.

Слід пригадати, що цілий дохід з тієї академії призначений на цілі **„Просвіти"**.

Загадочне вбивство на стрийському цвинтарі.

У середу, 9. травня ц. р. в год. 10.25 вночі невідомі справники застрілили на стрийському цвинтарі студента Якова Бачинського. При убитім найдено дві його легітимації, одна з виділу права львівського університету, а друга з політехніки. Убитий уродився в Самборі 1907 р. Його батьки селяни. Від сімох років перебував у Львові. Спершу мешкав в Академічнім Домі при вул. Супінського, а пізніше при вул. Декерта в Марти Карпяк. Польська преса подає, що при ньому найдено лист з проханням, щоби вечором вийшов на ріг вул. Кадетської біля Стрийського парку.

—o—

БІЛЬШОВИКИ ХОЧУТЬ ВИНИЩИТИ СЕЛЯНСТВО.

У паріському театрі „Амбасадер" Таня Черновина, якій вдалось втікти з СССР, мала цікавий відчит про відносини в СССР. Черновину представив публиці член парляментарної комісії закорд. справ Суліє.

М. і. Черновина сказала, що відколи в СССР. почалася пятилітка настала там велика біда. Більшовицька влада хоче винищити селянство. Для переведення того плану вихісновує цілу армію невільників, два мільони людей, які працюють денно по 16 годин. В СССР нема рівноправности. Каст нема, зате потворили категорії, серед яких члени ГПУ, найбільше упривілеєні. Одно з найбільших лих у СССР це безробіття, яке дається тепер у знаки більше ніж колинебудь.

Америка не спішиться відписати довги Совітській Росії.

НЮ ЙОРК, 25. квітня. (Вл. кор.). Американський федеральний уряд дуже обережно і повільно йде вперед з відписанням довгів Совітам після їх признання, як про це пише в „Геральд Трибюн" Альберт Ворнер. Хоч Совіти дуже негодують за це на Америку, особливо атакують законопроект сенатора Джансона, щоб не давати нових позичок тим державам, які не сплачують давніх зобовязань, то американський уряд нічого собі не робить з цього, хочби мало прийти навіть до стагнації у зносинах зі Совітами. Кажуть, що така поведінка Америки була якраз причиною, чому Японія недавно проголосила себе опікункою Азії, бо вона побачила, що уряд Америки не такий дуже наївний, щоб кинутися в обійми Совітів. Через те Японія почуває себе сміливішою. Таксамо важна є заява американського уряду, що Федеральний Банк для імпорту і експорту не дасть кредиту Совітам, заки не буде наладжена справа довгів. На те відповів совітський уряд, що не буде замовлень в Америці через законопроект Джансона і всі запотребування товарів підуть до европейських держав.

Уряд не скриває тих труднощів і каже, що переговори зі Совітами ведуться дальше, але нема виглядів на скоре наладнання цієї замотаної справи.

Наладнання взаємин між Еспанією та Ватиканом.

МАДРИД, КАП. Президент Заморра призначив колишнього міністра закордонних справ Піта Ромеро надзвичайним амбасадором Еспанії при Апостольській Столиці. Новий амбасадор виїде до Риму ще цього тижня.

—o—

Сіямський князь прибув на науку до Америки.

НЮ ЙОРК, 25. квітня. (Вл. кор.). Одинадцятьлітній синок сіямського короля Варнанд, приїхав до Ню Йорку французьким кораблем Шамплейн, щоби розпочати науку в одній зі шкіл у Вашингтоні. З ним приїхали ще інші сіямські князі, що мають доглядати королевича. Королівська пара приїде до Зл. Держав у вересні. Корелевич любив дуже спагетті (макарон) в часі своєї подорожі кораблем — опрацюють доглядач.

Умова про ненапад між Болгарією і Югославією.

РИМ, 10. 5. ПАТ. Італійська преса повідомляє, що побут міністра закордонних справ Югославії Єфтича у Софії закінчиться підписом умови про ненапад між Югославією і Болгарією. До нього будуть могти приступити всі балканські держави. Умова про ненапад взоруватиметься на такійже умові між Німеччиною і Польщею.

Заява президента Рузвельта.

ВАШИНГТОН, 10. 5. ПАТ. На пресовій конференції през. Рузвельт заявив, що Злучені Держави будуть домагатися заплати военних довгів, але розглянуть скрупне положення певжав-довжників. На питання чи 15. червня секретаріят фінансів прийматиме рати довгу, президент заявив, що уряд буде розглядати кожний випадок окрема.

Несподіванки виборчої геометрії.

Львів, 10. травня 1934.

У 8. числі „Бюлету Молодих" з дня 5. травня ц. р. є цікава стаття п. Рейслєра, в якій автор між іншим говорить про демагогію в законодавстві. Демагогія звичайно криється в тому, що правна норма проголошує якесь політичне гасло, не створюючи одночасно у виконних приписах чи законах обовязку реалізації цього гасла. Скільки, наприклад, напрарних засад розсіяно у дуже ліберальній польській конституції з 1921. р., а яку форму приймають ті високі засади в законах, що реалізують ті засади. Програмова засада, що звичайно міститься в першому артикулі закону, є на думку, автора, лише „демогогічним фронтоном", за яким нічого нема. З прикладів, які він наводить, може найяскравішим є те, як виглядає в практичному правному застосуванні засада особистої вільности громадянина, загарантована конституцією. Всупереч „фронтовому" приписові (арт. 169 кпк) про особисту свободу і недоторканість інші приписи дають майже необмежену можливість стосувати арешт „вільного" засаднично громадянина.

Коли я читав цю статтю п. Рейслєра, то мимохіть прийшов мені на думку ще один приклад з теперішнього моменту. Львів живе під знаком виборів. Вибори мають відбутись на найліберальнішій засаді не тільки рівного, вільного, прямого, тайного, але й пропорціонального голосування. І коли би справді йшло про справедливе і цілковите застосування цієї засади, то Львів представляв би одну виборчу округу. Тоді справді кожда з народностей, яка його заселює, мала би можність вибрати таке число радних, яке відповідало би її пропорціональній чисельности. Припустім, однак, що на такий вислід виборів дехто не хотів би згодитись і бажав би мати можливо більше мандатів, але без формального нарушення конституційних виборчих засад. Як тоді можна осягнути максімум мандатів, що не стоялю би ні в якій пропорції до числа виборців даної народности?

На поміч у такому випадку приходить т. зв. виборча геометрія. Виборча геометрія може творити просто чудеса, так що із засади рівного і пропорціонального голосування може лишитись лише спомин. Для ілюстрації візьмемо наприклад місто А. Припустім, що в цьому місті є 100.000 виборців, в тому числі — 38.000 росіян, 18.000 українців, 17.000 жидів, 16.000 поляків і 11.000 молдаван. Місто має вибрати 7 радних. Оскільки би була фактично застосована засада рівного і пропорціонального голосування і місто творило би одну виборчу округу, то здобули би при системі Д'Гонта: росіяни — 26 мандатів, українці — 12 мандатів, жиди — 12 мандатів, поляки — 11 мандатів і молдавани — 9 мандатів. Але росіяни — скажемо — хочуть мати можливо більше мандатів, без нарушення виборчих пятиприкметникових засад. Колиб вони бачили, що всі народности розселені рівномірно по цілому місті, тоді їм треба би лише поділити місто на 35 округ а двома мандатами в кожному. І тоді всі 70 мандатів одержали би росіяни, хоч їх є в місті лише 38 прц., а ін. народности, що всі разом дають 62 прц., не одержали би ні одного мандату. Ось що з засади рівного і пропорціонального голосування зробила би штучна виборча геометрія.

Одвидно може бути видумана виборча геометрія, побудована на іншій засаді. Скажемо у місті Б. є 35.000 росіян, 50.000 українців і 15.000 жидів; при чому в перших десятьох дільницях від І.—Х. рівномірно мешкають росіяни в числі 30.000 тисяч, решта в інших дільницях; українці в числі 45.000 рівномірно мешкають в інших десяти дільницях від XI.—XX., а решта в перших десятьох; жиди як рівномірно розселені по всіх дільницях. Тоді росіяни, бажаючи здобути максімум мандатів, призначають у дільницях від ч. І.—Х. по пять мандатів на кожну дільницю, а в дільницях від ч. XI.—XX. по два мандати. Внаслідок цього росіяни здобули би 50 мандатів, а українці — 20 мандатів, дарма, що росіяни творять 35 прц. населення, а українці 50 прц.; жиди не одержали би ні одного мандату. Ніяких вибор-

Одинока нагода „Моя сестра і я"

Льосована вистава по 1 зол.

чих „чудес" не діялося, не треба було і „мертвих душ" у виборчих списках. Засада пропорціонального і рівного голосування в кожній окремо ділянці не порушена. Отже формально все в порядку. Правда, що при такій виборчій геометрії один мандат припадав би у перших десятьох ділянках на 600 виборців, а в інших десятьох ділянках від ч. XI.—XX на 2.250 виборців, але така річ не тільки теоретично можлива. Для нас, українців, наприклад це не є жадною новинкою, бо й виборча ординація до сойму призначує один посольський мандат на 30.000 виборців в західніх частинах держави і такий-же 1 мандат на 112.000 виборців в одній з округ на Волині[1]. Бачимо, що і ця друга виборча геометрія також досить чудодійна.

У Львові, як звісно, в чистому і такому драстичному вигляді не застосована ані одна з описаних вище виборчих геометрій, лише до деякої міри комбінована з обидвох, бо Львів поділений є на 20 округ: з них 9 є 3-мандатові, 10 — 4-мандатові і 1 — 5-тимандатова.

Однак, це не повинно охолодити нас у виборчому запалі; мусимо йти на вибори всі, як один, без огляду на всі труднощі, бо тільки масова участь може дати нам успіх у виборах. З другого боку, чим безвиглядніші виборчі шанси, тим більше наймасову масова участь у виборах. Своїм і чужим. За Гітлером при доповнюючих президентських виборах вдруге голосувало 15 міліонів німців, хоч вони знали, що не перемогуть на цей раз у виборчій боротьбі. Зате пізніше вони добули більшу перемогу і дійшли до влади.

С. Хрущкий.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

Велитенські зловживання в СССР.

МОСКВА, 10. 4. ПАТ. У всесоюзнім, волоконнім тресті викрили велитенські зловживання. Арештували директора, книговодця і кількох урядовців тресту. Виявилося, що директори вимантили за пів року від державного банку два міліони рублів.

Боротьба двох таборів.

Бурхливе українське життя в Манджу-Ті-Го. — Самостійницька лінія чи „общий котелок"?.— Азія відкривае українців

З останніх чисел харбінського „Манджурського Вістника" довідуємося, що боротьба деох українських таборів у Харбіні розгоріласъ на добре. Справою, за яку йде боротьба, є н'би те, хто має володіти Українським Національним Домом, що його недавно повернула українцям нова манджурська влада. Очевидно володіти мають ним українці і не було би ніякої заковики, коли б не розбиття українського громадянства в Харбіні на два непримиримі табори. З одної сторони станули молоді, активні елементи, здебільша емігранти з виразно самостійницькою ідеольогією, що з душі ненавидять московський більшовизм і хочуть з ним боротись, звільнюючи передовсім Зелений Клин зпід московської окупації й облекшуючи побіду зах.-української течії. Належать туди п. Світ, редактор „Манджж. Вістника", д-р Мілько, П. Марчишин і багато інших, — з другої знову стороны, як противники перших, станули здебільша старі харбінці, т. зв. автохтони, згуртовані в „Українській Національній Громаді" на чолі з пп. Кулябко-Корецьким і Самарським. Останні репрезентують компромісовий український елемент на харбінському терені, не погоджують „общим котьолком" з москалями, турбуються тільки місцевими справами, при чому вразливі є на опінію російської „харбінської общественності", тощо й уходять в очах першого, самостійницького табору за „ідеольогів малоросійщини".

Для засування самої суті конфлікту вистарчить мабуть зацитувати два короткі уступи з довгої статті п. Мих. Мілька в останньому числі „М. Вістника"" п. з. „Наші завдання (частина 2). Він пише:

„Питання таке: чи Укр. Нац. Дім посередньо є майном й української національної колонії взагалі і використовуватиметься його в інтересах цілої нашої нац. еміграції, чи У. Н. Дім має бути майном харбінських „доброліїв" української національности і служитиме цілям, що їх диктувати буде „харбинская общественность"?

В залежности від того — пише дальше п. Мілько — буде і розумління культурно-освітніх потреб, яким служити має У. Н. Дім. Пропаганда українських визвольних змагань і притягнення нових еміграцийних кол до активної роботи, чи співи, танці, вечірки й активізація „самозатверднених малоросіян"?

Вважаючи Харбін центром підготовчої української національної роботи на Далекому Сході в обличчі важних а недалеких уже там політичних подій, згаданий автор питає: хто має робити цю роботу? Чи харбінські українці, ця особлива порода людей, що не знала ні революції ні голоду яка боролась у більшости тільки за посади, яка доживає свого віку : все, що могла зробити, вже зробила? Ні! ними мають бути еміграційні кола збігців з Зеленої України (Зеленого Клину), а сама робота має йти не в площині інтересів харбінського т-ва Гаркун-Задунайського, а в інтересах саме цих еміграційних елементів, звязкових із Зеленою Україною.

Мабуть не потребуємо підкреслювати, що ми українці в Европі, душею по стороні цієї активної, самостійницької групи, що дивиться на українську справу ширше, обіймає своїм зором її в цілости і готовиться на „велике завтра".

З цитат, які ми дотали вище, виходить, що справа, за яку йде боротьба, є глибша і не можна зводити її тільки до того, хто, мовляв, буде у проводі У. Н. Дому. При політичному обличчі одної і другої групи, особливо коли це обличчя розглядатимемо у світлі назріваючих подій на Д. Сході і ролі, яку може передеться у цих подіях відограти українцям, то навіть боротьба наша за львівський „Нар. Дім" не так близька буде в аналогії до боротьби на харбінському ґрунті, як це могло би декому здаватись.

Як глибоко дивляться на справу репрезентанти самостійницького табору в Харбіні, про це скажуть нам ще деякі цитати зі статті п. Мілька. Він пише між іншим ось-що:

Проблема українського Далекого Сходу, що ще вчора була липень твором мрій кількох місцевих фанатиків, сьогодні є одною із складових частин політики рішаючих чинників тут в Азії й активізація цього питання стає завданням місцевих нац. українських кол. Харбін є нині незаперечним осередком далекосхідньої української роботи. Наші організації набрали ширшого значіння. Елемент політичности, що його так уперто усували наші автохтони з порядку денного, почав владно пертися через вікно.

Наскільки можна твердити, що проблема українського Далекого Сходу взагалі і Зеленої України зокрема є частиною загально-української проблеми, а визвольна боротьба українців на Зеленій Україні звязана з усеукраїнським визвольним рухом, то діла і ситуація українців у м. Харбіні не може не цікавити цілу нашу еміграцію. (Автор тут пропустив мабуть через неувагу зах.-українські землі).

П. Мілько зазначує в дальшому, що розвязка питань нашої визвольної боротьби не прийде з Манджурії, але „вже сама активізація питання Зеленої України може надати більше реальний політичний характер роботі нашої еміграції в Зах. Европі".

Автор підкреслює, що коли би вдалось у кутті московської імперії заснувати українську буферну державу, то це був би початок побіди за-

Закупно грамоти на позичку Рідній Школі по 25 зол. це так, як вкладка в банку. Ви вже закупили?

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 12. ТРАВНЯ 1934.

ДЕНИС ЛУКІЯНОВИЧ.

ПІСНЯ ДЕНЦІВКИ.

(Уривок із повісти).

В пізню осінь 1914 року добився до розвідної станиці в Осмолоді юнак УСС, склав командантові звідомлення і вийшов розглянутись по оселі, де була приміщена станиця.

Приміщена була станиця в **Новій Прибилівці**, в двірку, що здіймався осторонь під лісом. Цеж Прибила молодий, Юрій йому на імя, приїхав був із Канади, обібрав собі оселю на кам'янщині, на девятдесятдевять років її наймив і понакладав будинків. Кому багато — а йому ні, бо він у Канаді до розмаху звик, до простору.

Чи з тою він думкою, чи по те він рушив з Канади, щоб тут будуватись

І не з такою думкою він їхав, і не так далеко він вибирався. Лиш до Перегінська задумав з Канади: на звіди пригнався, і якстій збирався назад за море.

Юрій про себе й не їхав би був! Це його батько старий, Семен, а ще більше мама, не переставали гірко тужити за Перегінськом. Це вони сина післали на розгляд. Старим на готове переселитись бажалось, щоб на батьківщині віку дожити, хоч самим, а хоч при Юрі, якщо поїхав би з ними. На фармі в Канаді хай би залишались двоє молодших і зять. Не бачили вони старого краю на свої очі ніколи, тимто й не бачать його тепер ні в снах. А Юра? Як Бог дасть. Народився він у Галичині, виріс у Канаді; мама при ньому наяві снила про високі Ґорґани, мріяла про верхи і небо, зелень і струмочки живі малювала. Але він — на двоє: чи лишиться в краю, чи втече за море — не сказав батькам. Як собі полюбить.

Так собі Прибили все те завязали, а розвязалось воно не так. Юра пригостив до Перегінська, допитався і відшукав колишню Прибилівку в недалекому сусідстві з митрополичою палатою. І роскішний клин, що ним три царини збігали вниз, між два потічки; і велика млака, що ріно широко сперлась на Лімничю шумливу; і плайок і полонинка і синяві звори за річкою, під безхмарим небом, і саме небо, синє та глибоке, безкрає; і бистрий орел поважним летом, і мрійний овид — захопили Юрія. Горда верховина його полонила чаром-розмаєм таємного шуму, шумливої тиші, тихого спокою. І якстій рішився молодий Прибила, що проміняє степову, широку фарму в Канаді за високі гори, за хвилясте море буйної фої, незайманих, вічно зелених, запашних лісів на косогорах.

Ще причарувала його пригода: В селі між хатками, на плаї під верхами, злегка довились мінливою краскою, мріли тихою ласкою — голубі зірки Марчукової Марічки. Таж вічний плюскіт Лімниці-ріки, і він його ніжно, закохано манив, леліяв. І тоді Юрій порівисто вирік, що буде звивати тепле гніздечко під стрімким масивом високого Росища[1]).

Рішився й вибрав; та щож! Недурно рік пливе за роком; пливе і минає. А стійте-ж! Чи перше, чи десяте літечко тужило за весною; пята, чи двацята осінь тікала перед зимою; котра весна вже на зиму наступала, відколи Семенишка Прибили в Канаді банувала, та Перегінська не бачила?

Вже двацятьпятий обновець, не жди, як побілить плаї Гомотівки над Перегінськом, відколи Прибили цих любих верхів не оглядали; вже двацятьпять розтопів розлилось на води, а Семенишка не чула, як Лімниця грає.

Вже двацятьпять літ, чверть віку минуло. І вже... не для Прибилів черемха цвіла при дідових воротах; не для Прибилів на батьковій груші зозуля кувала. Вже дідизна Прибилів за двацятьпять років роздерта, поділена, у треті руки, Семене, досталась; уже твоє право викупу, купцям висловлене, давно погасло. Вже ти, Юрію Прибило, не сядеш на покуття у батьківській хаті, а й сам Семен на сволок не гляне[2]), лиш здалеку з жалем на синяві царини дивився би уже, і втер би лице полою...

Ще одна пригода Юру найшла. Вже не в полонині, не поміж хатками з добрими людьми. Цеж вона, ця нова пригода, Юру загнала геть горі, там, де верхи вже тісно зсуваються, де ще нема широкого, шумкого і гомінкого розливу вод бистрої Лімниці, такого, як долів, там, при Небилові, внизу при розточі, та геть на царинах Решнятого, та на Слободах.

Наскочила пригода. Коли наш молодий Прибила почав женитись та бігав за дозволом, за призволом, за печатками, тоді ожила, чи тільки народилась, чи тільки здумана явилась

[1]) Гіоський лапшог верх Перегінська

[2]) Не положить його на лаві під сволоком — не вимре в рідній хаті.

Поминальне Богослуження

за бл. п.
др. Дарію Лежогубську Чубатову, довголітнього члена управи Тов. Вакаційних Осель відправиться в неділю 13. травня 1934. в год. 12-ій в полудне в Успенській Церкві у Львові на яке запрошує

Управа Т-ва Вакаційних Осель.

гальсько-української нац. революції. А це — мовляв — при небезпеці збройного конфлікту на Дал. Сході не є неможливе.

Ось міркування людини, яку разом з т. Світом можна вважати ідеольогами далеко-східних активістів, що в програму свою вставили інтереси всієї України. Розповсюджуючи пресовим тижневиком згаданим уже „М В-ном", ці активісти мають поважний вплив на всю українську колонію в Манджурії і їм напевно не дуже страшна боротьба, яку мусіли підняти з харб. т. зв. „автохтонами". Згадати ще треба, що від червня ц. р. активісти видаватимуть в українській і англійській мові місячник „Ватра", як другий орган національної державницької думки! Це вказує безумовно на їх силу.

Ми не думаємо, щоби можна було повсім-злікві дувати табор Кулябко-Коретського і йому подібних, що за деревами не бачать лісу і не здають собі справи, що „малоросійство" є пережитком і що історичні події на Дал. Сході вимагають від українців, зрідка ли вони не походили, спільної праці для справи батьківщини. Думаємо однак, що самостійницька думка та конечність боротьби із більшовизмом при використанні всіх міжнародніх можливостей і там переможе і що великі „тутешні" будуть зведені до ролі доживаючих своїх днів „бувших людей".

В. Сенер.

Єзуїт-душехват.

Пишуть нам з Жидачівщини:

Від коли управу відомого відпустового місця Кохавинн обняли польські єзуїти, стали вони стягати до себе й наших людей і перетягати їх жіночими способами на латинський обряд. Особливо „подвизається" в цьому напрямі єзуїт кс. Бури (й), що з тією метою вживає всяких можливих засобів, які абсолютно не лицюють католицькому духовникові.

Цікаво, чи знає про це гев. єзуїтів Ледоховський в Римі?

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, 22/38 ГАЛИЦЬКА 8.

Вдова Леніна в неласці.

МОСКВА, 10. 5. ПАТ. „Правда" гостро накинулась на вдову Леніна Надежду Крупську за її спогади, в яких вона прихильно відноситься до Плеханова і Троцького. „Правда" закидає Крупській, що вона не засувала вірно діяльности Сталіна перед революцією. Напади „Правди" викликали в Москві велику сензацію.

Скандал в російській церкві йде на рахунок греко-католиків.

НЬЮ ЙОРК, 25. квітня. (Вл. кор.). В місцевости Ровей, Н. Дж., склалася трагедія в російській православній церкві св. Івана у вівторок 17. квітня. Там здавна ворогують зі собою два ворожі табори і це було причиною суперечки в парохіяльнім домі, при чому постріляно жінку Марію Полак. Подібних трагедій, хоч менших розмірами, є тепер повно по ріжних православних церквах і вони для нас не інтересні, бо майже щоденні. Одначе вони дотикають нас українців тим, що майже всі православні церкви стидаються своєї назви, а розголошують перед американським світом, що вони „греко-католицькі". Так і про ровейську подію розписалися широко місцеві і сусідні газети, а тим приносять шкоду українському імени, бо українці до недавна, а ще й тепер дуже часто називають свою церкву „греко-католицькою". Час подумати, якби перепинити таке приписування своїх гріхів кому іншому.

Вибори до міської ради у Львові.

III.

ДОМІВКИ ТА СКЛАД ОКРУЖНИХ ВИБОРЧИХ КОМІСІЙ.

Округа XII. Окружна виборча комісія урядує при вул. Яблоновських 13 в будинку школи ім. К. Тиської від 3-ої (15) до 8-ої (20) вечором без перерви пять годин денно. Предсідником д-р Теофіль Зайферт, а його заступником Отто Копель. Ділиться на 6 обводів голосування і обіймає такі вулиці: **обвід ч. 1** — Кампіяна, Кохановського паристі до ч. 44, Конопніцької, Романовича, Сенаторську, Вінцентого Поля, Зелену від 1 до 32, 35, 37; **обвід ч. 2** — вул. Шевченка, Вагилевича, Кохановського паристі від ч. 48 до кінця, Зелену непаристі від 41 до кінця; **обвід ч. 3** — вул. Черешневу, Яблоновських, св. Яцка, Офіцирську, Сопківську паристі; **обвід ч. 4** — вул. Красінського і Тарнавського; **обв. ч. 5** — вул. Дверницького, Лукасевича, Сопківську непаристі, Сопківську Бічну, 22 Січня, Застінок, св. Софії непаристі і Жижинську; **обвід ч. 6** — вул. Боднарівку, Над Яром, Юстгяцівка, Персенківка дім М. Е. З. (Козільницька ч. 1), Залізнича Будка, Персенківка, Понінського, пл. Повставова, Рацлавицька, Власна Стріха, Гундуліча (Вербова), Софії паристі.

Округа XIII. Окружна виборча комісія урядує при вул. Дверницького 17 в будинку VIII. гімназії від год. 3-ої (15) до 8-ої (20) вечором без перерви пять годин денно. Предсідником є д-р Адольф Чудовський, а його заступником Володимир Савіцький. Ділиться на 4 обводи голосування і обіймає такі вулиці: **обвід ч. 1** — вул. Кульпарків, Кульпарків заведення і Кульпарків Липники; **обвід ч. 2** — вул. Болгарську Домбровського, Грецьку, Обертинську, Обозову, Пелчинську непаристі, Понятовського, Пулавського, Стрийську непаристі, Стрийську паристі до ч. 48, Стрийський Парк, Турецьку; **обвід ч. 3** — Гербуртів, Калецьку Бічну, Похилу, Стрийську паристі від ч. 50 до кінця, Стрийську Бічну, Вулецьку від ч. 9 до кінця, Вулецьку Дорогу, Вулецьку Бічну, Паненську Вульку і Паненську Вульку Бічну; **обвід ч. 4** — вул. Богуславського, Ходоровського, Лазаря, Пелчинську паристі, Врановську.

Округа XIV. Окружна виборча комісія урядує при вул. Потоцького в будинку гімназії ім. К. Ядвиги від год. 3-ої (15) до 8-ої (20) вечором без перерви пять годин денно. Предсідником є Станіслав Батиський, а заступником Казимир Рачинський. Ділиться на 5 обводів голосування і обіймає такі вулиці: **обвід ч. 1** — вул. Дзеслевського, Гроховську, Гроховську Бічну, Обводову, Остроленцьку, Болеслава Хороброго, Левицького, Ольшевського, Стахевича, Гроховську за залізничим шляхом; **обвід ч. 2** — вул. Потоцького паристі від ч. 38 до кінця, Здоровля, Содову, Мурарську від ч. 19 непаристі і від ч. 22 паристі до кінця, Шимоновичів непаристі від ч. 29 до ч. 37, Потоцького Бічну, Чвартаків; **обвід ч. 3** — вул. Потоцького паристі від ч. 2 до 36, Снядецьких, Льва Сапіги непаристі від ч. 1 до 25, Софії Хшановської, Лонцького; **обвід ч. 4** — вул. Бартосівної, Ходкевича, Коперника паристі від ч. 48 до 60, Марії Магдалини, Потоцького непаристі; **обвід ч. 5** — Абрагамовичів, Ісаковича, Косинерську, Ленартовича, Малеховського, Набеляка, Шитову, Стшалу, Вулецьку від ч. 1 до 86.

Округа XV. Окружна виборча комісія урядує при вул. Шимоновичів 13 в будинку XI гімназії ім. Снядецьких від год. 3-ої (15) до 8-ої (20) вечором без перерви пять годин денно. Ділиться на шість обводів голосування і обіймає такі вулиці: **обвід ч. 1** — Городецьку непаристі від ч. 51 до ч. 75, св. Йосафата, Шумлянських; **обвід ч. 2** — пл. Більчевського від ч. 1 до 5, Домса, пл. св. Юра 1, Льва Сапіги паристі від ч. 12 до 30, св. Терези, Захаріясвича; **обвід ч. 3** — вул. На Байках паристі і ч. 37, 39, Японську, 29 Листопада непаристі від ч. 1 до 7, Мурарську від ч. 4 до 11, Окульського, Льва Сапіги непаристі від ч. 29 до 91, Вишневецьких; **обвід ч. 4** — вул. На Байках непаристі від ч. 1 до 31, Глубоку, 29 листопада непаристі від 11б до кінця, 29 Листопада Бічну, Новий Світ; **обвід ч. 5** — Грюнвальдську, 29 Листопада непаристі, Моджеєвського; **обвід ч. 6** — вул. о. Бандурського, Дунін-Борковських Бічну, Гіпсову, Яна з Дукли, Ожешкової, Шимоновичів від ч. 1 до 22.

Округа XVI. Окружна виборча комісія урядує при вул. Дунін-Борковських ч. 21 в будинку школи ім. Г. Сенкевича від год. 3-ої (15) до 8-ої (20) вечором без перерви пять годин денно. Предсідником є Тадей Ольхава, а заступником Станіслав Барановський. Ділиться на 5 обводів голосування і обіймає такі вулиці: **обвід ч. 1** — вул. Білінських, Білінських Бічну, Кентшинського паристі, За Городецькою Рогачкою, За Город. Рогачкою Бічну; **обвід ч. 2** — вул. Даниловичів, Анчевських, Львівських Дітей, Кентшинського непаристі, Кентшинського Бічну, Рогозн. Рашинську, пл. Берестейської Унії; **обвід ч. 3** — вул. Задвірянську, Збараську; **обвід ч. 4** — пл. Більчевського від ч. 6 до ч. 12, Дзалинських, Городецьку непаристі від ч. 101 до 127, Кубасевича, Кульпарківську Дорогу, Кульпарківську Дорогу Бічну, Лучникову, Під Заліжнею, Поперечну, Поперечну Бічну; **обвід ч. 5** — вул. Сигнівка Мала, Кустановича, Сигнівка Велика, Костельна, Коротка, Лісна, Летовище, Болотна, 3-го Мая, Найгебавера, Нову, Пуету, Собіського, Театральну, Урбановичів, Замкнену, Зелену, Болотну Бічну.

*

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК.

У „Ділі" ч. 120, у статейці **Вибори до міської ради у Львові** помилково надруковано: Округа IV. має бути **Округа VI.** Прохаємо теж справити в **Окрузі IX, — Обвід ч. 4.** — вул. Театинську непаристі на **Театинську паристі. —** У вчорашньому „Ділі" (ч. 121) у статейці **„Українська виборча акція у Львові"** зайшла одна помилка. Видруковано там, що листу кандидатів на радних можна зголосити тільки тоді, коли її підпише у 3-мандатових округах 270 виборців; має бути: **230 виборців.**

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мушлінки, крепони, єпонки і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** Я. ГАНПЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 33-365

військова повинність. Щоб її спекатися, Прибила мусів звязатися з кимось, щоб так хтось сильний, поважний — за нього заступався. І тоді знайшовся митрополичий арендатор: він Юру до спілки, він йому наряв і допоміг згодити довговічний наєм, він йому казав землі не купувати, а гроші збивати.

І мусів Юра молоду Марічку з Підгір'я забрати високо, в глибокі гори, на Осмолоду, аж там, де потік Мшана в Лімницю спадає. Там Юрій Прибила і вібле дерево, і різані протеси і тесані бруси потоком спустив; майстри підбалини з тесаних брусів на всі чотири вугли зарубали; з віблів одвірки звязали, з протесів остроуб[2]) мостили й у зажки[3]) на вуглах складали; на сволок наклали стелю з дощок і мохом стіни пообтикали.

Таке гніздечко Прибила звив у далеких горах на Осмолоді; від ранку до ночі тудй Марічка їхала в терках[4]) — **Нова Прибилівка** ясно засяла. Тоді Прибила займив ліси, рубав клиці, трачки гонив, гроші збивав, на всю Верховину від Перегінська по Осмолоду знали його — **Нова Прибилівка** значно гомоніла.

Понад Горґани орли літали, верхи за верхами звільна пустіли, бо стрункі клиці, гордих гір князівни падали під ноги напасним прибудам, поволоцькі з гір під пилу йшли.

Вже в Марічки легінь від скрині до лави „лубці" ходив, старша помічниця сама з миски їла, а Юрій гонив дебрами, лісами і сонливу трачку годував. Тільки багацько доброї долі Бог їм посилав, що вони збирали з полонин чічки і долів потоком пускали на мир хрещений за Бог-да-прости.

В одне тепле літо, вереня чудове та миле, коли ліс і води, пташка, звір і люди свій гаразд в спокою аж через верх переливали — нагло дикий шум приніс такі труби із далеких міст, що все відразу аморіло, завмерло. Всі трачки і всі пили не Лімниці зніміли, гірська залізниця нагло перестала шибати собою та сіпати довгі, довжезні ряди вантажних возів. А згодом прибігли військові частини зачисту шукати в недоступних горах, бо в Дністрі москаль, гордий переможець свої верхівці бистрі напував і в серце Карпат уже запускався потоками та ріками, на п'яти австрійській армії ступав.

А шож ти, Прибило, може ти забув, що на „камеральним" ти побудувався? А тепер не знаєш, що ти в чужій хаті? Чомуж опір ставиш? Чому не хотів виступити з хати? Може ти не знав, що таке війна, що мадярський вояк? Ти гадав, небоже, що ти ще в Канаді? А чи Перегінсько теж може не знало, що в тебе гроші заховані в скрині?

За таке Прибилу вивели за шіпку. І на протесі різаному і на камені білому — забагріла кров. І під перканом виросла могилка і з прутчиків хрестик. А тоді Марічку пігнали на долі, діти пішли потім, на заєку, між люди...

Це пісня Денцівки. Це Денцівка грала таку радісну, таку сумну пісню. Грала-вигравала на горбі під лісом, а розвічник молодий аж тут забився — стояв, стояв і слухав...

[2]) Деревляне стіка.

[3]) Таке звязання будівельного матеріялу, що краї вирубані в клин, не виступають поза площу.

[4]) Заптаж на гірського коня.

З вистави мистця Ол. Ляшенка.

Дар мистця для „Рідної Школи"

Вистава проф. Олександра Ляшенка, проходить з винятковим успіхом. Громадянство сприймає її так, як бажав собі сам мистець, а саме: пензлем і фарбою передати ті враження, які він сам, як досвідний подорожник, бачив, відчував і переживав у країнах Сходу.

Він, як перший український мистець, виключно Орієнту, поставив усе своє мистецтво меті видобути з країн Африки те, що може захопити глядача і дати одухотворену уяву незнаних нам східних країв.

О. Ляшенко вперше відвідав нашу тісніщу батьківщину, від кількадцяти літ взагалі не бачучи рідної землі. Був заскочений і нашим життям і тим духом, який повіяв на нього зі зустрічами з нашими людьми. З молодечим запалом втягає питому нашу культуру з наших музеїв і мистецьких скарбів, прислухується до наших розмов, ловить кожну друковану сторінку паперу.

Аби увійти в ближчий контакт з українською суспільністю, **мистець жертвував Т-ву „Рідна Школа" щедрий дар,** одну із кращих своїх композицій „Голова Бедуїна", яку репродукували в численних європейських виданнях; цей образ розльосують у користь „Рідної Школи". Образ виставлений в книгарні Н. Т. ім. Шевченка. Окрім того, мистець визначив один день, понеділок 14. травня, у який увесь дохід зі вступів на виставу його творів, призначений на „Рідну Школу".

Наше громадянство повинно тепло прийняти шляхотний жест мистця і в понеділок відвідати виставу його творів, поодиноко і збірними гуртами.

Вистава відчинена від 10. год. до 8. вечора. Вступ групою по 20 сот., шкільні і робітничі гуртки по 10 сот.

KATOL ВБИВАЄ КОМАХИ НАСІКОМИ
5/36 Японський 5—20

Засівна кампанія в Совітах іде „добре".

(УП) Пресовий бюлетин Антикомінтерну в Берліні повідомляє, що по урядовій статистиці більшовиків засівна кампанія на Україні проходить добре. Зате що інше говорить повідомлення сель-корів з місць. Урядово до 15. 4. засіяно вдвоє стільки землі, що минулого року. Селькори кажуть, що в прославській окрузі поля ще не приготовлена під посів, що коні зовсім обезсилені так, що 4 коні можуть з великим трудом виконати ту працю, що нормально легко виконують 2 коні, що рогата худоба здихає, сіна нема, трактори без пального матеріялу не хотять працювати, а до того насіння на засів ще не розподілено по місцях, а куди вже його довезено, то воно таке запліснявіле, що врожаю з того не сподівається великого. В сталінградській окрузі приготовлено під засів лише 3/4 засівної площі, а засіяно лише 1.5 пр. Засіви винищують великі хмари голодного птаства. Замість обійжка та коней до роботи, селянам показують фільми, як годувати коней та радіом вихвалюють успіхи соціялістичного господарства.

Новий зшиток „Української Загальної Енцикльопедії".

Перший зшиток із тому „Україна".

24-ий зшиток „У. З. Е." починає ту частину в першій українській енцикльопедії, що виповнить іще більшу прогалину в нашій науці, ніж загальна частина нашої енцикльопедії. Відділ „Україна", що матиме 5 зшитків дасть у загальних суцільних оглядах усе те, що в поодиноких дізнаках українознавства можуть дати спеціялісти.

Увесь зібраний матеріял розкладений так, що від найзагальніших дисциплін іде до щораз більше спеціяльних. Кожна стаття підписана окремим автором подає на кінці головну літературу даного предмету.

Том „Україна" починається гаслом „назва", де І. Крип'якевич роз'ясняє його історичне походження. Після цього йде фізична географія (М. Дольницький) України, геольогія (Ю. Полянський). Корисні копалини (С. Пастернак), Клімат (Гр. Дрогомирецький), ростинність (М. Дольницький—І. Раковський), тваринність (М. Дольницький—І. Раковський), антропольогічні прикмети українського народу (І. Раковський), праісторія (Л. Чикаленко), мезоліт (Я. Пастернак), енеоліт (В. Шербаківський), від бронзової до княжої доби (Я. Пастернак), антропогеографія й демографія (В. Кубійович), етнографія (І. Крип'якевич), сучасний одяг (З. Кузеля), мистецтво (В. Січинський), вишивки (І. Гургула), кераміка (Я. Пастернак і В. Січинський), писанки (І. Гургула), шкляні вироби і вироби з паперу (В. Січинський) народні музичні інструменти (Н. Нижанковський).

Поодинокі статті мають рисунки, які пояснюють текст. Крім тих, що є в тексті ввійдуть іще до тому окремі таблиці.

При всяких нагодах збирайте датки на мандрівні бібліотеки, які підуть на західні землі.

Корпоративізм у Швайцарії.

У Швайцарії наслідком економічної кризи багато людей сумнівається чи сьогоднішній устрій держави відповідний. Старий устрій та відносини були підхожі для старих, патріярхальних часів, коли селянин, промисловець і торговець були головними підпорами невеличкої федеративної держави. Тимчасом нові часи створили у Швайцарії нові стани, з яких найважніший робітничий.

Переважно селянська країна перетворилася в переважно промислову. Тому всі суспільні справи, які даються в знаки всім европейським західним державам, стали актуальними й у Швайцарії.

Консерватисти ради би вдержати дотеперішній устрій, та являються і фашистівські рухи, як противага соціялізму. У деяких кантонах дуже сильна є католицька партія. Вона вже довго розглядає питання, якби то корпоративізм перешепити на клясичну територію демократизму. Першу таку спробу зробили у фрайбурському кантоні. І фрайбурський сойм 51:19 голосами приняв закон про корпоративізм. На основі корпоративного закону мають перетворити господарське та суспільне життя населення фрайбурського кантону. Цей закон хоч торкається доволі малої території все ж дуже важний, бо то є спроба пристосувати корпоративну систему в країні безспірно демократичній.

Як не можете спокійно спати — то підпишіть позичку Рідній Школі на суму 25 зол.

Дві обласні освітні конференції.

(Тернопіль — Чортків).

Слідкуючи за працею наших установ у краю, мусимо завважити відрадне явище, що Т-во „Просвіта" своєю безперервною та посиленою організаційною роботою здобуває щораз більше зрозуміння і признання в широких кругах нашого громадянства. Коли в парі з тим моральним наставленням українського громадянства піде теж і належна матеріяльна підтримка освітніх змагань, то Головне Товариство матиме змогу не лише їх скріпити на місцях, але й розбудувати відповідно до потреб сучасної хвилини.

На освітню роботу потрібні завсіди поважні фонди. Про них старається в першу чергу централя, але це мусить стати журою всього громадянства, зокрема зорганізованого в наших установах і в першу чергу самих організаційних клітин „Просвіти".

Головний Виділ Т-ва „Просвіта" у Львові скликав у квітні і травні ц. р. низку обласних освітніх конференцій у краю. На них стрінулися представники Гол. Виділу безпосередньо з провідниками освітніх та інших організацій для обговорення найпекучіших справ, звязаних з життям і працею усієї освітньої організації.

Такі конференції відбулися між іншими 14. квітня в **Тернополі** і 15. квітня ц. р. в **Чорткові.** На обі конференції запросив Головний Виділ відпоручників філій „Просвіти" й інших установ тернопільської і чортківської области. Треба признати, що обі конференції були належно заступлені відпоручниками тих областей.

На конференцію в **Тернополі** крім відпоручників філій „Просвіти" Тернополя, Теребовлі і Зборова явилися відпоручники районів Грималів, Скалат, Збараж та відпоручники 19 установ самого міста Тернополь, а то й поодинокі громадяни. З тернопільської области не було відпоручників Нового Села й Підволочиськ.

На конференції в **Чорткові** явились відпоручники філій „Просвіти" й установ з Чорткова, Борщева і Мельниці, Копичинець, Гусятин, Заліщик і Тлустого. Незаступлена Бучаччина й Монастиреччина.

Присутні на обох конференціях провідники і громадяни зазнайомилися докладніше на тлі змагань і досягнень „Просвіти" з маєтковим станом Головного Товариства під теперішню пору. Основний реферат на цю тему виголосив секретар Т-ва „Просвіта" у Львові п. **Микола Дужий.** Плян акції для добуття потрібних фондів на освітню організацію та й роботу виголосив інсп. „Просвіти" п. **Волод. Гафткович.**

З обох тих рефератів довідались поодинокі відповідальні провідники філій „Просвіти" й установ, скільки вложили вони праці у своєму районі, щоби піти назустріч найлекучішим вимогам Т-ва „Просвіта", що дав моральну й матеріяльну „Просвіті" їхній район, поодинокі установи і навіть поодинокі громадяни. Оба реферати виказали присутнім, що не зважаючи на великанський вклад організаційної праці централі, є все ще деякі райони, що виказують поважні недомагання, які треба негайно усунути.

Відповідальні провідники філій „Просвіти" мусять здвоїти енергію, аби здобути потрібні фонди для централі. Бо кожне, хочби маленьке, недотягнення на місцях, відбивається зараз на централі. Змагання „Просвіти" мусять захопити цілу нашу організацію, всі наші установи та загал українського громадянства. Треба помогти „Просвіті" — це значить: помогти самим собі.

„Просвіта" не звертається за милостинею, але за тревалою матеріяльною підтримкою. А різниця така, що вже аж ніяково пригадувати про неї. Тут все таки треба виткнути і членську вкладку до „Просвіти" і „Дар Просвіті" і внутрішню позичку для неї, а навіть зворот довгів за побрані книжки від централі. Самі заяви-декларації, хочби й найкращі, помочі не дають.

Цілу акцію мусимо переводити з усією рішучістю. Щойно тоді можемо виказувати наш успіх.

Оці думки й висказували поодинокі громадяни на обох конференціях. Усі вони поставилися до справи надзвичайно гідно, при чому всі промовці заявилися за негайним віддоженням „Просвіти", за скріпленням акції на місцях.

Моральний успіх тих конференцій великий. Учасники не лише себе пізнали, але й порівняли працю у своїх районах. Коли за словами піде робота, то „Просвіта" двигнеться під оглядом змісту та здобуде конечну матеріяльну поміч. Ту поміч „Просвіті" мусимо дати всі. Бо там, де йде змагання за духове виховання й перевиховання українського народу, за престіж нації, там — зволікати не вільно!

—o—

По широкому світі.

— Французький літак, який вилетів з Ле Бурже до Кройдея, передмістя Льондону, упав до моря і затонув з шістьома пасажирами.

— Між. Бек приїхав в дружиною до Букарешту.

— Дальші переговори між представниками німецького і польського рільництва, які започатковано у Варшаві, продовжуватимуть у Берліні.

— На основі декрету більшовицького уряду, Біробіджанщина, яку призначили на поселювання жидів, творитиме автономну жидівську республіку.

— На сесію ради Ліги Націй, яка починається 14. травня п. р. виїде міністр Іден. Міністр Саймон залишиться у Льондоні.

Свіжо відчинена харчівня
при вул. Городзіцьких 4
(поруч готярні Кузика)
поручає здорові мясні та яринні харчі.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.**

Суспільна обезпечальня у Львові й українці.

З нагоди пресової конференції в шпиталі львівської обезпечальні. — Завдання таких пресових конференцій. — Число обезпечених українців в обезпечальні та їх права і вплив в установі. — Диспропорція між обовязками і управненнями українців.

(Стаття з наших лікарських кол.)

У 109. ч. „Діла" з дня 26. квітня ц. р. читали ми звідомлення про пресову конференцію, яку влаштувала управа суспільної обезпечальні. В останніх часах, ми є свідками сильних атак на діловодство та господарку нижчих обезпечалень, доведена Кас Хорих. Атаки відносяться передовсім до обмеження прав на лікувальні допомоги обезпеченим. Сталося це після введення в життя нового закону про обезпечення на випадок занедужання.

Щоби відібрати громадянству змогу здорової критики діловодства установи, якої існування та змога праці має у своїй основі тільки громадський гріш — влаштовується від часу до часу пресові конференції, на яких подається до приглядного відома тільки самі додатні сторінки праці та діяльности обезпечалень.

Признаючи незвичайно великі користи а існування так самої обезпечальні як і шпиталю тієї установи — саме у Львові — в напрямку здоровлювання широких шарів працюючого громадянства, не можна всеж не висловити при нагоді згаданого звідомлення деяких завваг, що торкаються засадничої справи, а саме української частини правильно обезпечених в обезпечальні та їх прав у ній.

Перш за все питання: 1) Скільки приблизно українців є обезпечених у львівській обезпечальні? 2) Які права мають українці розмірно до числа обезпечених? і 3) До якої міри українці користуються цією установою?

У наших центральних культурно-промислових і торговельних установах правне приблизно 1200 умовних робітників і всі вони є обезпечені. „Рідна Школа" має 69 обезпечених, „Просвіта" — 18, Банки: Дністер — 93, Земельний Банк — 33, Карпатія — 12, Центробанк — 7, Бібльос — 62, Керос — 11, К. І. Р. — 34, Левицька — 17, Маслосоюз — 97, Народна Торговля — 50, Нова Хата — 5, РСУК — 76, Сільський Господар — 6, Суспільний Промисл — 16, Фортуна Нова — 39, Груд — 12, Хром — 9, Центросоюз — 57, і т. д. До них треба дорахувати щонайменше 2 особи, а густо-часто і 4—5 осіб членів родин обезпечених, що у загальнім висліді дає понад 4.000 інтеліґенції — не вчисляючи сюди службовників та працьовників у редакціях часописів та видавництв, у друкарнях, приватних дрібних промислово-торговельних установах, українців-службовців у самоуправних, державних та приватних — ненаших установах.

Скількість фізичних українських працівників, себто робітників, під теперішній час скруги, важко подати докладно. Самих дозорців-українців обезпечених є біля 4.500, з того біля 2.000 зорґанізованих у товариствах. До них треба дорахувати членів їх родин щонайменше по двоє. Домашня прислуга, як чинний елемент і не все національно свідомий дає теж великий контингент обезпечених. При самих церковних братствах та товариствах є їх понад 7.500. Разом у Львові — з загального числа поверх 60.000 українців — обезпечених є кругло 25.000 душ, себто 1/3 українського населення. Було б дуже корисно зібрати точні числа всіх обезпечених.

Одначе треба завважити, що ці числа відносяться тільки до самого Львова, а чейже до Суспільної Обезпечальні у Львові належать ще такі округи — Львів-повіт, Бібрка, Городок Ягайлонський, Яворів, Рава Руська, Сокаль і Жовква. Таким чином число українців, обезпечених у Львівській Обезпечальні є щонайменше вдвоє більше.

Здавалось би, що така кількість обезпечених має слушне право за свій гріш корисно впливати на діловодство та господарку в дотичній установі. На ділі так не є. Самоуправну (на ділі партійну) господарку урід привінив і поставив там у 1929 р. урядового комісаря, який урядує по нинішній день. Отже і тепер вплив обезпечених на господарку та діловодство в тій установі зводиться до зера.

Якже відноситься управа до українських обезпечених? Перш за все слідне там цілковите нехтування прав української мови не тільки у внутрішнім і зовнішнім діловодстві та переписці й оповістках, але й в урядуванні у лікувальних заведеннях та в шпиталі. Нехтування це помітне не тільки в самій управі, але й у всіх клітинах установи, не виключаючи лікарів, зокрема серед служби. (Нпр. інцидент з ін. Павла Дурбака в літі 1932 р. в Касі Хорих при вул. Фредра з придверником.) На український запит з правила не дістається ніякої відповіді. Свої належать також перепони для праці українського духпастиря в шпиталі обезпечальні, про що писалося в „Ділі" минулого року. Також знані нам перепони у висилці дітей українських обезпечених на українські вакаційні оселі. У тій справі свого часу інтервенювали наші посли у воєвідстві.

Подібних фактів дасться зібрати цілу низку. Нас інтересує тут і справа персональної політики управи обезпечальні. Адміністрацію ведуть службовики, серед яких дійсно на пальцях двох рук можна вирахувати — з загальної скількости біля 400 службовників — службовників-українців. Те саме треба сказати і про помічну нижчу прислугу. Щодо лікарів, то їх персональне відношення незвичайно цікаве. На підставі виказу лікарів та лікувальних районів обезпечальні у Львові в фактичного стану з дня 1. березня ц. р. виходить: загальна кількість лікарів, що працюють постійно в обезпечальні виносить 210 осіб. На ту скількість припадає українців-лікарів 7 (сім) у Львові, 1 у Щирці, 1 в Яворові — та двох (2) у шпиталі обезпечальні (з них у виказі подано тільки 1). Разом на 210 лікарів спомїж українців-лікарів працює ледви 11. Між працюючими є: 6 лікарів внутрішніх недуг, 2 гінекольоґів (у шпиталі), 1 рентґенольоґ, 1 бактеріольоґ, 1 інектор. У виказі не подано також лікарів заступників, яких загально нараховують біля 30 голов, а між ними ледви 2-ох українців.

У шпиталі обезпечальні на директора, 8 примарів, 21 платних і 48 адюстованих лікарів (разом 75), є тільки двох українців на підрядних становищах. Числа кажуть самі за себе. До цього вистає не додати, що персональна політика управи б. Каси Хорих, а тепер обезпечальні — була предметом інтерпеляцій Укр. Парл. Репр. в соймі, зокрема в справі одного українського лікаря, якого звільнили після 7-ми літньої праці в Касі на підставі фіктивної реорґанізації лікування (д-р Філяс). На однорічну безплатну практику, яку обовязково мусить відбути кожний лікар, — до шпиталю обезпечальні українців ні одного не приймають (д-р Коновалець та інші). Опорожнений після смерти пок. д-ра Олексія — гінекольоґічний район у Львові — не дали лікареві українцеві, який про те старався, а розділили між інших двох не-українців.

При цій нагоді варто зазначити, що поважне число працюючих в обезпечальні лікарів не-українців живе не тільки з праці в тій установі, але має ще й інші джерела прожитку. Дотичить це лікарів — військових, доцентів університету, примарів шпиталю і цілої низки інших.

Кошти прожитку та лікування в шпиталі обезпечальні виносять 11—12 золотих. (У порівнанні зі шпитальною таксою II. класи на 50 прц. дорожче). Найдивовижніше при цьому те, що дотичний недужий мусить ще крім тих 11 золотих платити примареві відділу (нпр. туберкулічного відділу) ще 5 зол. в день. Примарі приймають у шпиталі амбуляторійно також своїх приватних недужих до лікувальних заходів як пневмоторакси і т. п. Проти таких поведінок піднесла польська преса ще торік голос („Газета Поранна"), який лишився до нинішнього дня без відповіди.

Не вдаючись в оцінку фахової допомоги обезпечальні, яка, до речі, залишає теж багато до побажання, — саме при нагоді подібних пресових конференцій — слід нам подбати, щоби зібрати точні дані, які торкаються всіх ділянок взаємовідношення українців до обезпечальні та навпаки і в решті решт повпоратати за наші слушні права, за наш громадський гріш. Вказаним було б, щоби всі шари громадянства цікавилися на дотичні справи свої посяди.

Шевченківські Свята.

Концерт філії державної гімназії з українською мовою навчання у Львові.

По концерті у честь Шевченка, що його влаштувала молодь академічної гімназії у Львові, прийшла черга і на концерт філії державної гімназії з українською мовою навчання, що відбувся вчора 9. травня в тій самій гарно прибраній гімнастичній салі головного заведення. Явились на тому концерті, крім професорського збору гімназії під проводом о. дир. Залеського, родичів учнів і кількох визначних українських громадян, також представники Кураторії: віцекуратор п. Шульц і радник п. Гумеліч з дружиною.

Богата програма концерту складалася з святочної промови уч. Т. Сахмана, з хорів мужеських і мішаних, барітонового соля, продукцій музичних і деклямацій, що всі були підготовлені дуже солідно і виведені наскрізь поправно. Подобались особливо сильні хори мужеські („Дайте руки" Шашкевича-Людкевича, „Тече вода" Шевченка-Воробкевича і „Сонце заходить" Шевченка-Роздольського) та великий міш. хор, що відспівав цілу вязанку народніх пісень композиції Степового. З окремим барітоновим сольом („Спів Яреми" Шевченка-Лисенка) виступив уч. Ол. Долгий, що має дійсно прекрасний, вже довгі вишколений голос, над яким повинен би дальше працювати.

Щодо музичних продукцій, то треба зазначити, що філія має знаменитих виконавців, а навіть одного композитора (уч. Б. Бака), якого „Прелюд" на скрипкове тріо з фортепіяном виконано з успіхом на концерті (виконавці: Б. Лончина — піяніст та Ол. Вороняк, Р. Бородіевич і Я. Шуст — скрипаки). З музичних точок почули ми ще: Шуберта „Moment musical", фортепіянове сольо Б. Лончини (Бетовена „Rondo C-Dur") та скрипкове сольо Ол. Вороняка (Моцарта „Концерт G-Dur" ч. I). Обі ті солісти мають уже значну техніку і поважне муз. вишколення.

Деклямацій було на концерті дві: „У моїй хатині" — уч. Р. Кухара і „Сон" (I. частина) — уч. О. Оришкевича. Обі декляматори вивязались зі свого завдання дуже добре, деклямуючи з чуттям і зрозумінням.

Концерт почався „Заповітом", що його вислухали всі присутні стоячи, а закінчився національним гимном. Хорами проводив проф. В. Козак та уч. Я. Шуст. Вражало тільки одно, а саме мала скількість батьків шк. молоді.

Громадські вибори вже в короткому часі, тому негайно замовте собі

Новий Самоуправний Закон

враз

з виборчим регуляміном

д-ра Степана Барана. — Замовляти в Адміністрації „Діло" Львів, Ринок ч. 10. — Ціна примірника 0·80 зол. — (з почтовою пересилкою 0·95 зол.). Можна теж почтовими значками.

Число католиків у Злучених Державах.

ВАШИНҐТОН, КАП. У Нюйорку появився друком на 1934 р. річник п. н. „Офіційний Католицький Провідник", який подає числові дані про розвиток католицької віри у Злучених Державах. Всіх католиків у Злучених Державах начислюють 20,322.594. За останній рік навернулося на католицьку віру 49.181, себто на 8.955 більше, як у 1932 р.

Товари блаватні

вовни, шовки, полотна, пост'ль

Ф. Ожеховський

Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.

Львів, Ринок ч. 29.

7153 69—180 **Телєфон 25-55.**

Церковна справа в Замарстинові.

Початки Замарстинова. — Замарстинів вчора і нині. — Богослуження в читальняній домівці. — Потреба церкви й окремого священника. — Перенесення деревляної церковці з Клепарова. — Дальші плани.

Ще перед трьома роками Замарстинів — то велике село під Львовом з власною гром. радою і т. д. Тепер він приключений до Львова і належить до VIII. дільниці Великого Львова.

Замарстинів — це колишня оселя румецького кольоніста Зоммерштайна. Там побудував він свій хутір і від прізвища того кольоніста названо його хутір „Зоммерштайнгоф". І звідси пішов Замарстинів. Тепер ні хутора і сліду нема.

Лежала ця оселя доволі далеко від осередка Львова. В міру, як розросталось місто Львів, то й ближче було до Замарстинова. Колись давно були тут великі пасовиська, довкола них росли вільхи і вербина. А ще давніше, около 1283 року, за князя Льва, розборився був тут хан Телебуга зі своїми награбованими чередами худоби. Замарстинів ще перед кільканадцятьма роками був малим сельцем під Львовом з гарним чорноземом, де осіли м. ін. православні болгари-огородники, які з часом приняли нашу католицьку віру й несли свої вота та дари до церкви св. Параскеви або Миколая.

Нині Замарстинів то звичайне передмістя Львова, в якім живе поверх 3.000 душ греко-католиків; і ті 3.000 вірних не мають своєї церкви. Молодші, оскільки хочуть, ходять до церкви св. Василіян або до церкви св. Параскеви чи Миколая; старші сидять дома, бо до найближчої церкви декому з них дальше, як тон кільометри, або йдуть до найближших костелів. Туди ведуть і своїх дітей, бо там, мовляв, гарно грають на органах, а властиве то „вшистко єдно — то єден Пан Бут". Наш парох св. Пятниць просто не вміє знати, хто греко-католик і скільки тих греко-католиків в його великій парохії. Він хіба довідується про це тоді, коли той греко-католик до процесу з господарем дому потребує посвідки збожества, на основі котрої буде звільнений від стемпля. Або довідується тоді, коли хтось женеться і потребує оголошення оповідей. Довідується також ще тоді, коли хтось умре: тоді приходить родина до священика, щоби похоронив небіщика безплатно. При хрещенні буває, що кумм постараються перекувати родичів, щоби дитину охрестили після римського обряду, „бо й так ма в Польщі, то дитині того обряду й віри буде потреба". Так виглядає Замарстинів...

Ще перед великою війною головно заходами старших громадян Замарстинова отворено в домівці читальні „Просвіти" в одній з кімнат богослужебну каплицю і від того часу поверх 20 літ відправляє в ній у неділі або й часом у свята доходячий духовник Службу Божу. На тій Службі Божій від год. 10—12 передпол. буває небагато людей, мабуть через невідповідну пору. Бо саме в тому часі матері варять їсти, а батьки йдуть на біржу шукати заробку або по заробленні гроші. Досить, що таки буває пересічно присутніх около 100 осіб.

Цього року вперше улаштовано тут реколекції, в яких брало участь около 200 осіб. Реколекції перевів редемторист, о. віцепровінціял Йосиф Де Вохт. Хоч була недостача сповідників, приступило до св. Причастія понад 150 осіб. На Замарстинів це дуже велике число. Щож з цього виходить? Виходить ясно те, що тут треба конче церкви, а при ній окремого духовника, який умів би приєднати старих та молодих для тої церкви.

Кожний зрозуміє, що богослуження у світлиці не настроює людей до побожности так, як у церкві. Тому теперішні парохіяни рішили постаратись за площу й купили її від Т-ва „Праця" та гарно огородили, щоби на ній поставити з часом деякі будинки, дохід з яких мав би в будучнині священик. На тій гарній огородженій площі вправляють тепер соколи й сокілки та грають у відбиванку то-що.

На цю площу звезено тепер матеріял на тимчасову деревляну церковцю, який набрано з Клепарова, де вже випрявляють нову мурована церкву, в якій буде йти відтепер відправа. Своя мурована церква для греко-католиків може при Божій помочі стане в іншому місці у Замарстинові, але на це ще треба кілька літ почекати.

Так то зі всіх передмість Львова Замарстинів розвивається чи не найповільніше. Але як тільки зєднаються його всі сили в одно і для одної цілі, тоді Замарстинів дожене певно інші дільниці. Хоч це є найбідніша дільниця, то все-таки віра тих людей тверда, тому є надія, що тимчасову церковцю зложать вони зі своїх власних зборок, як і досі всі потреби самі покривали. Колиж би з яких причин забракло фондів і Замарстинів відкликнувся до нашої суспільности, то сподіємося, що ніхто не відмовить своєї помочи, як що тільки розважить, що потреба тут Божого Дому є невідкличка і що це буде перший дарок українського громадянства для Замарстинова.

К.

†

Софія з Ігнатів Тоганева

ем. учителька

померла по довших терпіннях приняваши св. Тайни в 55. році життя. — Про похорони, що відбудуться в суботу дня 12. травня, в год. 9. рано в Новім Селі ад Чесаніа тяжким горем прибиті повідомляють МУЖ, ДОНЯ і РІДНЯ

— **Пожежі.** На терені надлісництва Небилів пов. Калуш згоріло 112 гектарів ліса. — На Поліссі горять безнастанно цілі села. М. і. згоріло в Тишківцях 45 господарств, в Осівниці 18 господарств, в Борках 17, Бостах 14 і в Сінкевичах 8 господарств.

— **Самогубство.** Болеслав Дорош, безробітний кравець та інвалід з нужди закінчив самогубством. Тому випив пляшку йодини і почетвертував своє черево.

— **Землетрус на Шлеську.** В середу вранці мешканці Катовиць відчули сильний землетрус, який тревав чотири хвилини. Вікна задрожали, а образи поспадали зі стін.

— **Краєва хроніка.** В Комарові пов. Станиславів відбулося посвячення нового моста на ріці Лімниці. — В Станиславові в касарні 44 п. п. застрілився вояк Ян Бонк, абсольвент 4 гімн. кл. — В Сколім арештовано Ярослава Токара, що обікрав церкву в Коростові, забравши дві чаші, вартости 700 зол.

— **Самохід наїхав військо.** На передмісті Рівного склалася трагічна пригода зі самоходом. Шофер Ян Фрайман їхав вантажним самоходом, везучи телєфонічні стовпи. Самохід мав вантажну причіпку. Нараз шофер утратив панування над кермою і наїхав на відділ війська, що маширував дорогою. Наслідки наїхання були такі, що 12 вояків потовкло тяжко, а 9 легко. Рапених 12 вояків у тяжкому стані відставлено до місцевого шпиталю.

— **Обновлення образів на Холмщині.** В Підгірцях пов. Грубешів обновилися 2. ц. м. в церкві два образи: Матери Божої та св. Николая. Образи були вже так потемнілі, що не можна було розпізнати, хто на них намальований, і навіть рішено вже було усунути їх з церкви. Кожний образ обновився в інший спосіб: на образі Матери Божої сильніше обновилася прикраса образу з білого якогось металю, вже від давности в деяких місцях знищеного, лице-ж Матери Божої прояснилось настільки, що має вигляд такий, як лиця на інших образах церкви або на портретах. На образі св. Николая чудотворця навпаки прикраса образу з якогось жовтого металю менш прояснилась і має вигляд бронзи крім вінця над лицем святого, з тогож металю, який блестить немов золото. Рівнож надзвичайно прояснилось лице святого Николая; воно є біле з румянцями і робить враження живого, тількищо мальованого. Цікаве, що образи відновилися не відразу, але постепенно і в них далі ще відбуваються зміни, просто на очах людей. Образи оглядав уже один церковний маляр і признав, що тільки чудом можна пояснити це обновлення. В селі і в околиці надзвичайний підйом релігійних почувань. Село Підгірці 6. травня ц. р. відвідав пос. Сергій Хруцький. Про чудесну подію вже повідомлена вища церковна влада, яка на місци переведе відповідне дослідження.

— **Сталінова наймичка.** Американський інжинір Купер, який працював при будові Дніпрельстану, оповідає, як то він раз був на обіді в Сталіна. Сталінова наймичка принесла всі страви нараз. Сталін мусів сам покраяти мясо та подавати гостям страви. Вкінці мусів сам наливати гостям і каву. Купера це дуже счудувало, а Сталін пояснив йому це так: „Ця жінка служить у мене вже три роки. В закордоні зовуть мене диктатором, та в цієї жінки я не можу осягнути навіть стільки, щоби мені радо служила. Вона ходить на університет і каже, що низько є для неї служити, хай би то було й такому чоловікові, як я".

— **Столиця королєвої Саби.** Французький письменник Мальро відбув перед кількома тижнями великий лет понад недоступні околиці Арабії й відкрив останки таємної столиці королєвої Саби. Останнє число „Ентрансіжан" приносить враження цього письменника з його лету. Напів засипане піском легендарне місто про-

ПІДПИСУЙТЕ Й ВПЛАЧУЙТЕ НА ПОЗИЧКУ РІДНІЙ ШКОЛІ ПО 25 ЗОЛ.

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— **Навіть задавнені жіночі недуги** можна лікувати купелями в Криниці. Перший сезон (дешевий) почався 1. травня, а найкраще приміщення є у знаним укр. пансіоні п. М. Яблонської (Krynica-zdrój, willa Tatrzańska). 2—?

— **Гребенів, пансіон Яблонських** (давніше „Модеста"), положений у центрі, соняшні кімнати з балконами, першорядне утримання від 4 зол. денно. Ольга Радкевичева. 1534a 2-?

— **Генеральний Інститут Католицької Акції** повідомляє, що передав фірмі „Достава" (склепи: Львів, Перемишль, Тернопіль) заступництво на продаж пропамятних таблиць з нагоди рокового свята У. М. Х., куди треба відсилати всі дальші замовлення. Натомість рати за давніше замовлені таблиці проситься, як досі, надсилати на давню адресу (Львів, Романовича 10/III.) 1553

— **Знамените гігієнічне морожене** лише в цукорні Д. Стецькова, Львів, вул. Миколая 7. 1525

— **Особисте.** Дня 18. квітня 1934 р. відбулася в Авлі Ягайлонського Університету в Кракові промоція на доктора фільософії мґр. Софії Рабіївної, учительки прив. жін. семинарії СС. Василіянок у Дрогобичі, на підставі праці п. з. „Діялект Бойків". Промував проф. д-р Казимир Ніч. 1547

— **Філія української державної гімназії переноситься до нового будинку.** Довідуємося, що з найближчим шк. роком філія української держ. гімназії у Львові переноситься з III. поверха Нар. Дому до величавої палати гр. Семенського при вул. Пекарській ч. 19, де найдуть дуже вигідне приміщення всі салі викладові, кабінети, робітні і т. д. Крім того є там окрема саля гімнастична, туші своя капелиця, а до того величезне 1-моргове подвіря. Всі викладові салі соняшні, звернені до полудня. В порівнанні до теперішнього приміщення філії, де ні молодь ні учительство не мають ні спокою ні воздуху ні сонця ні подвіря, де нема гімнастичної салі, де до того під боком вештається цілими днями й вечорами всяке шумовиння — нове приміщення філії просто вимріяне, тимбільше, що й положене воно у потрібній віддалі від акад. гімназії. Ця обставина важна особливо для батьків шк. дітей на Личакові і в сумежних районах міста, яких синам буде тепер значно ближче до своєї сер. школи. Нотуючи покищо коротко цю вістку, ми переконані, що все наше громадянство прийме її з правдивим вдоволенням до відома.

— **Німецька преса з кінця 18. століття історичним джерелом для історії України.** На цю тему виголосить доц. д-р Б. Крупницький в пятницю, 11. ц. м. вечором виклад у салі Українського Наук. Інституту в Берліні.

— **Повні одностроі в школі.** З новим шкільним роком починається обовязок повних одностроїв у школах. Шкільна влада робить уже відповідні приготування. Появиться незабаром спеціяльний обіжник, який устійнить, що шкільні одностроі мусять годитися зі зразками, які устійнило міністерство освіти і не допускаються ніякі ухили. Шкільна молодь обовязана носити їх не тільки в часі шкільного року, але й в часі ферій.

— **Небезпечна манія.** Коли настала спека, віджила манія опалюватися на бронзово, а навіть на чорно, поширена головно серед молоді. Манія зовсім неестетична, особливо у жінок і шкідлива для здоровля, як свідчить стаття проф. Г. Бордіера, члена французької лікарської академії, поміщена в останньому випуску двотижневика „Ля Натюр". Проф. Бордіе доказує на основі наукових дослідів, що ультрафіолетні промінні сонця можуть викликати поважні зміни з крови осіб, які надуживають сонячних купелей. Годі повторити в короткій нотатці наукові аргументи автора. Вистане осторога французького вченого, що виставляти ціле верхню тіла на ділання сонячних променів дуже небезпечно для здоровля.

Зол. 1·50

Коштує чвертьрічна передплата гумористичного журналу

„ЖОРНА"

Замовлятн: Адміністрація „ЖОРНА"

Львів, Ринок 10, Конто ПКО. 503.496.

стягається на широкому просторі, окружене останками величезних мурів і башт. Летуни, обминавшись до висоти 100 м., могли розпізнати знаменито збережені будинки, святині та вежі. Більшість будинків виказує характеристичну форму трапезу. По середині міста находиться щось в роді акрополю, що підіймається на терасах, які сходять до ріки. Нагла мрява не дала сміляк летунам осісти.

— **Поворот до давних танців.** З Парижа повідомляють, що в товариських кругах замічається поворот до давних танців, які танцювали люди на провінції та в Еспанії. В паризьких салонах танцюють завзято еспанський танець фанданго, подібний до менуета.

— **Ще про Требіч-Лінкольна.** Як ми вже повідомляли, в Ліверпулі при пошукуванні бандита Ділінгера попали на світового авантюрника Требіч-Лінкольна. Требіч-Лінкольн із скромного мадярського жида дійшов до того, що був навіть представником Англії, а зрештою був і протестантським пастором, німецьким шпіоном в Англії, а останніми часами перемінився в будійського черця та перезвався Чао-Кань. Тепер Требіч-Лінкольна арештували за те, що давніше його були прогнали з Англії та що постанова ця все ще остає в силі. Требіч-Лінкольн сказав, що рад би остати в Англії чотири місяці, щоби відвідати Льондон і інші міста та проповідувати буддизм, як християнські місіонарі проповідують християнство в Китаї. Лінкольнові товаришить 10 буддійців, родом французів, німців і китайців. Тих Требічевих членів не арештували й вони ждуть в одному пансіонаті в Ліверпулі, аж їх учителя випустять із вязниці. Та Требіча і його товаришів відішлють до Канади.

— **Божевільний світогляд.** „Осерваторе Романо" наводить таке місце з одного італійського спортового органу: „Хто не розуміє боксерського мечу як вияви мужеської радости життя і не тремтить, коли кров бризкає з отвертих жил, той не є сином нових часів, які не хоронять слабовитих, тільки сильних хотять бачити ще сильнішими". Полемізуючи з такою життєвою фільософією, ватиканський часопис додає: „До расизму та інших нісенітниць повертає ще один світогляд, який приносить ще один доказ, що людство справді сходить на дорогу божевілля. Природа, здоровля і розум вимагають, щоби кров залишилась у жилах і не робила ніжних водограїв для приємности людей хорих, здеґенерованих. Часи не стались „новими", тільки все відновляються, а править ними розум. Те, що сказано вище, є такою самою дивовиною і садизмом, яким були колись двобої ґладіяторів в амфітеатрі. Вислову того не знали, але видовище вже тоді було огидне. Дика охота імпонувати і самохвальба складаються на прагматику деякої спортової преси".

— **Злодійська академія.** Поліція в Празі арештувала Яна Кубіка, що він вищу злодійську школу в празькій дільниці Жіжков. Мав він кільканадцять слухачів, яких вишколював у злодійському мистецтві і після кількох тижнів відпускав з дипльомами. М. і. вчив їм красти по склепах, до яких заголосилися як субєкти. Сам Кубік був посередником між злодіями і купцями вкрадених річей. „Академія" розвивалася кілька років і мала багато абсольвентів.

— **Хлопець із жіночим голосом.** У Бостоні при фільмовій продукції запримітили, що голос одного 6-літнього хлопця в мікрофоні так змінюється, що подобає на найгарніший жіночий голос. Робили з хлопцем спроби й усі кінчилися однаково. Потім цей хлопець, що зветься Джан Клінлів, говорив до радія. Слухачі дуже счудувалися, як потім довідалися, що то не був жіночий голос, лише хлопчика. Хлопець одержав багато похвальних листів, а багато радіослухачів просили радіостацію, щоби хлопець частіше співав і говорив. Одначе цей хлопець із дивним голосом хорий на чахотку й лікар заборонив йому співати та грати. Хлопець є з убогої родини, тому найшлися меценати, які післали його на свій кошт до санаторії для вилікування. Малий Джан має теж акторський талант і коли видужає, буде з нього першорядний артист споміж діточих фільмових артистів.

— **Катастрофальна посуха в Румунії.** В Румунії, як повідомляють з Букарешту, тревае від довшого часу велика посуха, що приймає щораз більші розміри. В різних сторонах горять ліси, переважно наслідком підпалу. Населення користає з посухи і палить ліси, головно державні, щоби пімститися за те, що не позволяють йому пасти худобу. Досі арештовано поверх 50 селян під замітом підпалу. Багато арештованих признавалося до вини. Далеко більші шкоди робить посуха в засівах і яринних городах. З огляду на небезпеку неврожаю, який грозить населенню, міністр земельних справ наказав списати всі запаси збіжа по млинах, у купців і хліборобів, а крім того префекти мають звернути увагу населенню, щоби ощадно зужикало збіже. Заборонено сільському населенню вживати солому й сіно на топливо. Позволено випасати в державних лісах, щоб зощадити властиві пасовиська. Дальші розпорядки торкаються засівів на місці знищених збіж, наказуючи обсівати поля кукурудзою, просом і викою. Крім того уряд хоче заборонити вивіз збіжа за границю.

— **Кінець ґрамофонових плит.** Ґрамофони за останніх двацять літ основно змінилися. Великі ґрамофонові апарати з трубами заступили маленькими валізковими ґрамофонами без труб. Всеж ґрамофонові плити остали. Та здається, ґрамофоновим плитам прийшов кінець, бо в Парижі появилася новинка, що означає революцію в ґрамофоновому промислі. Ґрамофонові плити заступлять целюїдовими стяжками, а звук будуть відтворювати, менше-більше так, як при звукових фільмах, себто при помочі ламп. Новий ґрамофон матиме добрі прикмети. Вже не будемо слухати співу чи музики найбільше кілька хвилин, а моґтимемо слухати цілу годину, поки не скінчиться стяжка. Для ґрамофонового промислу дає це нові можливости награвання. Целюїдові стяжки дуже тривкі, а крім того мають інші добрі прикмети. Нпр. можна якусь частину стяжки викроїти, а остаючі частини зліпити разом і через те репродукція не потерпить. Винахідники признають, що винахід досить дорогий, одначе з постепенним удосконаленням вдасться зробити з нього справжній народній апарат.

—o—

Відозви й комунікати.

До Українського Громадянства.

Як що-року, так і тепер Комітет допомоги Брат-Братові в Перемишлі звертається до Українського Громадянства з горячою просьбою: допомогти найменшим вигнанцям — дітям емігрантам. Примістім цих дітей у себе бодай на час вакацій! Даймо змогу найменшому братові побути серед рідного оточення, набрати Євшанзілля та зміцнитись фізично і національно! Хто не міг би примістити у себе дітей, просимо прислати довільну жертву для оплати вакаційної оселі. Виконаймо свій обовязок супроти найменшого брата! Зголошення і жертви просимо надсилати на адресу П. Шкурата, Перемишль, Ринок 14.

Комітет допомоги Брат-Братові.

Премієра „Подружжя в двох мешканнях" Премієра
музична комедія на 5 картин Меріям-Лужницького — музика В. Балтаровича
17 дня травня ц. р. Театр Ріжнородностей 17 дня травня ц. р.

відгуки дня.

Вороги качок.

Маленька собі подієчка, а наслідки... ніхто й не уявляє собі, які можуть бути великі.

В Америці згоріла фарма з 5000 качок. Словами: з пятьма тисячами!

Слідство (так пишуть часописи) виявило, що вогонь був підложений якоюсь злочинною рукою, зате не виявило досі, хто був власником тієї злочинної руки.

Цікаво, що це не відокремлений факт підпалу качачої фарми, таких підпалів було вже кілька і то в дуже короткому часі. Перестрашені фармери назначили навіть грошеву нагороду за викриття качачого палія, але як досі — безуспішно.

Нинішні часи тяжкі, заробити гріш — як воду з каміня добути, тому я спокусився розчовпати цю загадку.

Перша часть слідства покінчена і мене не обходить.

Але уявляю собі, як воно виглядало.

Приїхала поліція з псом. Спершу оглянула все загально і ствердила, що фарма справді згоріла. Потім подрібно: всі кути, кутки, стежечки і перелази. В однім місці знайшли сірничок, а трохи далі на полі цілу пачку.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15
Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром білети до першорядних кін. 5/75 29-?

Американські поліцисти не в тім биті. Як почали думати, обмірковувати, розчовпувати, то не минув і тиждень, а вже знають.

— Підпал! — кажуть.

І правду кажуть, хібаб помилялися.

Друга справа: хто це зробив?

Пустили пса.

Пес сюди-туди і шнурком через поля до сусідньої фарми.

Поліцисти навздогін за ним, а револьвери на поготові. Ось-ось і сягнуться око в око з палієм.

Пес на подвіря — вони за ним, він до були — вони за ним. А там... другий пес, тільки жіночого роду.

Нема дивоти! І поліційний пес має серце. Такі помилки траплялися і трапляються не тільки в Америці...

Після такої невдачі з поліційним псом справа ускладнилася, або — як то кажеться — станула на мертвій точці.

Від цієї мертвої точки я хочу рушити.

Хто може підпалювати качачі фарми?

Ясно, хтось, кому залежить на тім, щоби було якнайменше качок!

Комуж може на тім залежати?

Самим фармерам? Невиключене.

Палять ячмінь, висипують у море каву, виливають до риштоків молоко, то чому не маліб палити качок. Вища ціна буде.

Але тоді не назначувалиб нагороди за викриття палія. Могловб так трапитись, як у нас бувало: стирту підпалив сам власник маєтку, хоч теж оголошував, що дає нагороду за викриття злочинця.

Довго я ломив собі голову, хто це міг зробити і врешті відкрив.

Фарму з качками підпалив якийсь передплатник американської газети.

Одну підпалив один, другу другий, але загально взявши це — на мою думку — зорґанізована акція доведених до розпуки читачів. Кожного дня ціла газета повна денникарських качок, як не про розброєння, то про кінець кризи, як не про миролюбивість, то про досягнення Совітів.

Качка на качці їде і качкою погоняє.

Нищити їх, де тільки вдасться — може буде більше правди на світі!

Галактіон Чіпка.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

З кіна.

Кіно „Паляс": „Панна Жозета моя жінка".

Весела французька комедія з преніжною Аннабелею і мужеським (на 100 відсотків) Жаном Мірв. Батьки молодої, гарненької дівчини дістають спадщину на 3 міл. франків з тим, що їх донька мусить до двох місяців вийти заміж. Тимчасом той, якого вона кохає (ще й потайки) далеко мандрує світами і вернеться аж за рік. Дівчина рішає вийти заміж за свого хресного батька, симпатичного старшого парубка, що хоче допомогти їй у клопоті і „жертвується". А втім пошлюбна подорож має свої несподіванки. Оповідати про них не слід тому, що вони саме розраховані на апетит кінових відвідувачів, які не хотять заздалегідь знати всього.

—o—

Дописи.

ГУСЯТИНЩИНА.

Гусятинщина — Шевченкові. Філія „Просвіти" в Гусятині поставила собі за завдання улаштувати в кожній читальні по всіх громадах Гусятинщини Шевченківські свята. А з огляду на те, що Гусятинщина безпосередньо межує з Радянською Україною, доложила всіх старань, щоби ці свята випали по змозі величаво. В довершенні цього завдання філія улаштувала 22-го м. м. в Гусятині ювилейний концерт у честь Шевченка. Концерт цей мав характер повітового і відбувся силами читальняних хорів з Гусятина, Вільківчика, Лучковець, Трибуховець, Самолусковець і Босир. Душа радувалась неначе, коли ми бачили, як хористи, мальовничо прибрані в національні строї, прибували неначе зорґанізовані чети — відділ за відділом. Радість огортала всіх учасників, коли дивились на хористів, які на заклик філії явились в такому великому числі (180 осіб), потягаючи за собою багато учасників навіть з найдальших сіл. Сади будь вщерть виповнена. Давно вже, бо ще за часів передвоєнних, Гусятинщина справляла таке величаве свято. Коли підіймавсь завісса, 6 хорів під управою орудою Васиця Недостойного порушили присутніх „Заповітом" Шевченка, бо ще дві сотні просвітян вилівали пісню не лиш пошану найбільшому Синові України, але й передавали через тихий близький кордон своїм братам привіт. А коли адвокат м-р М. Шахнович у своїй бадьорій промові згадав від мілінів серпень, країни сліз, там, де голод

смерть і руїна — покаїв Вішому Пророкові, а відтак просив, щоби Дух Поета всім братам там на Україні подав сили й гарту та щоби скріпив їх серця, що плачуть — то не випадково таке поміне вражіння, що бура оплесків гомоніла довго на салі. Потім полинули народні пісні. Перший хор читальні в Гусятині під орудою Васяя Недостойного відспівав удатно „Лаврове віно", „Ой пряду, пряду", а далі ще й наддатки. Мішаний хор з Вільховець виступив у прекрасних строях під управою О. Здебіка і відспівав з бравурою „Чого жені тяжко" й „Овлин" та ще дві додаткові пісні. Диригент Володимир Курій пописувався на переміну 3-ма мішаними хорами з Личковець, Трибуховець і Самодуговець. Як обіймані около 80 осіб, так і поодиноко відспівали: „Розрита могила", „Дуни ної", „Дніпро реве", „Учітеся" і ще декілька пісень. Знаменито теж відспівав під проводом Ю. Гешетили мужеський хор з Боєпр дві пісні зі сольовим виступом і заслужив собі повне признання. Наїнець мужеський хор з Гусятина своїм могутнім „Чом тужиш" зібрав бурю оплесків. Тим співам не було кінця, бо хори шляхетно суперничали за первенство, а одушевлена публіка щораз викликувала їх змушуючи до наддатків. Виступи хорів були переплітані іншими точками. Помітне вражіння викликала поява гурта діточок у шкільнім строї, які ложили „Покрів Коблареві" і до сліз побудили усіх моменг, коли діточки, повякавши, з піднесеними рученятами складали Учителеві свою присягу на любов і вірність для Неньки-України. Декламацію „Розрита могила" виголосила зі зрозумінням Зеня Шахновичівна. Т. Самборський своїм баритоновим со лькон у пісні „Мишули діти молодії" зібрав заслужене признання. Уфіномантичнення у програму вніс смичковий дует, що його відограли вдатно В. Недостойний і П. Хамрин. Це небуденне свято-концерт закінчилося пригарно інсценізованою гурговою декламацією козаків „Гамазів" під проводом п. Льва Бекенбаха та національним гимном. Концерт відбувся з повним моральним і матеріяльним успіхом. Просвітяни відїхали відбудовані на дусі до дальшої просвітньої праці. А вже найбільше вдоволення мали хористи, бо мали нагоду зміряти свої сили з іншими хорами.

БЕРЕЖАНЩИНА.

Вселюдна школа „Р. Ш." Шевченкові. Вселюдна школа кружка „Рідної Школи" в Бережанах улаштувала дня 29. квітня н. р. в год. 12-30 в салі Т-ва „Надія" концерт у честь Шевченка. Ведика сала була виповнена видними щерть. Концерт почався з'єднанням „Заповіту", що його виконав мішаний діточий хор під проводом учителя п. Гошовського. Відтак була святочна промова ученині з VI кл. М. Греськів, яка переповіла життя і діяльність нашого генія та підкреслила його значіння для нас. В дальшому були декламації, співи, ритмічні вправи, музика і сценічна картина „Одної ночі", а все це у виконанні самих дітей. Дуже гарне вражіння робив хор цих малих дітей, які збирали заслужено бурю оплесків. Добрі були ритмічні вправи: дівчат до сліз пісні „Човник хитається" і „Покрів Тарасові" та хлопців „Стоїть явір над водою". Мило та зворушливо діяв танок маленьких дівчаток до пісні „Видиш, брате мій". Концерт закінчено відспіванням національного гимну. Підготовкою концерту займався учитель Гошовський, за що належиться йому подяка. Годиться ще зазначити таке: концерт, всупереч місцевій традиції, почався точно в означеній порі, що декого чимало здивувало, але й уразувало, бо ніхто не зрозуміє ціну часу; але не було на салі відповідного порядку, через що терпіли самі вхідні.

Припинення діяльности кружка „Р. Ш." в Лапшині. Кружок „Р. Ш." в Лапшині дістав рішення старшини. Кружок „Р. Ш." в Лапшині дістав рішення старости в Бережанах з 16-го IV. 1934. Б—19, яким то рішенням це староство припинило діяльність того кружка. Мотивом до такого рішення послужив аргумент, що діяльність stowarzyszenia wykracza przeciw obowiązującemu prawu i zagraża bezpieczeństwu, spokojowi i porządkowi publicznemu, tworząc bazę operacyjną dla elementów wywrotowych. Na podstawie przejawów działalności i zachowanie się poszczególnych członków należy bowiem przyjąć, że źródłem ich występnych i karygodnych poczynań jest właśnie wspólnie z tamiejszą czytelnią Proświty Kružok Ridnoji zkoły w Łapszynie tembardziej, że tenże w sposób wyraźny toleruje przestępczą działalność swych członków choćby faktem niewykluczenia ich ze stowarzyszenia: Підписано: Староста Войцеховський. — Як видно, цей кружок не розвязаний тільки припинений у діяльности, і то не за те, що кружок своєю діяльністю переступив межі статуту, як це подав дописувач з Бережанщини в ч. 112 „Діла", тільки під поданими вище мотивами. Замічаємо, що рішення староства в Бережанах з 16. IV. 1934. ч. Б 42 дістав також Кружок у Бишках, бережанського повіту, з дослівно такими самими аргументами як повище. — В обох випадках внесений спротив до воєвідства.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 11. V. год. 7·30 веч. „Веселі кумоньки з Віндсору" ком. оп. Ніколяя.

Субота 12. V. год. 7·30 веч. „Фонсеве весілля"

Театр Ріжнородностей.

Пят ниця, 11. V. год. 7·30 веч. „Моя честна та я".

Субота, 12. V. год. 7·30 веч. „Карієра Густава Лебреша.

Кіна.

АПОЛЬО: „Деревляні хрести" (на осн. повісти Роляяда Доржелеса).

АТЛЯНТИК: „Отаман Анненків" (фільма в російській мові).

ВАНДА: „Мій приятель король" (Том Мікс).

КАСІНО: „Казанова" (Ів. Мозжухин).

КОЛІСЕЙ: „Кохання на приказ" і ревія „Шось для кожного".

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих ліжечок" (із Містенгет), Барту в Польні.

МАРУСЕНЬКА: „Чібі" (віденська комедія), ревія „Травень, дітю травка!"

МІРАЖ: „Ясноволоса мрія" (Ліліяна Гервей, Анрі Гара).

МУЗА: „Біла леді" (з Од. Мей).

ПАЛЯС: „Панна Жозета моя жінка".

ПАН: „Дика дівчина" (Клара Бов).

ПАСАЖ: „Пат і Патахон у жіночому пансіонаті", „Уланн, уланн".

СВІТ: „Божевільна ніч у звіринці".

СОНЦЕ: „Сірий дім" і ревія.

СТИЛЕВЕ: „Дайте мені чоловіка!" (Анні Ондра), ревія „З усього серця".

ХИМЕРА: „Чорти в коханні".

УТІХА: „Остання царица" та ревія.

Закордонне радіо.

Пятниця, 11. травня 1934.

Відень (506,8) 16·40 Солісти 20·00 Концерт, **Братислава** (298.8) 19·35 Концерт, **Париж** (1649) 12·30 Концерт, **Штрасбург** (349,2) 20·30 Вечір оперет ок, 22·00 Популярна музика, **Ятльона** (531) 19·55, 20·30 21·15 Спів, **Білгород** (439,8) 16·00 Пісоньки, **Рига** (514·6) 16·00 Популярні пісоньки й мельодії, 19·05 „Фіялка з Монмартру" оп. Кальмана, **Берлін** (356.7) 9·00 Нар. пісні, 19·15 Бетовенова соната д-дур, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9·00 Нар. пісні, 17·35 Механічна музика, **Мінхен** (405,4) 14·20 Нові пісні, 16·00 Вок. інстр. концерт, 17·30, 18·30 Пісні та дуети, **Беромінстер** (539,6) 21·00 Нар. пісні (хор), **Будапешт** (549,5) 19·30 „Дон Карльос" оп. Верді, **Мілянo** (368,6) 11·30 Квінтет, 20·45 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17·00, 20·45 Вок.-інстр. Концерт

Субота, 12. травня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 22·05 Концерт, 18·00 Скрипка, 19·25 Легка музика, спів, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Прага** (470,2) 19·00 „Лібуша" оп. Сметани, **Париж** (1649) 20·00 „Мадмуазель Преодом" оп. Барвона, **Ятльона** (531) 19·40, 20·20 Спів, **Білгород** (439,8) 13·00 Пісоньки, 16·30 Спів, **Ковно** (1935) 20·20 Спів, **Берлін** (356,7) 16·00 Розривковий концерт, **Мінхен** (405,4) 14·20 Солісти, **Букарешт** (365) 19·20 Пісоньки, **Будапешт** (549,5) 12·05, 22·30 Циг. орхестра, 18·20 Концерт оп. орхестри, **Мілянo** (368.6) 13·00 Тріо, 17·10 Танкова музика, **Рим** (420,8) 13·00 Легка музика, 21·00 „Франческа да Ріміні" оп. Заяонія.

Львівське радіо.

Пятниця, 11. травня 1934.

7·00—8·800 Ранішня авдиція, 11·57 Сигн. часу, 12·05 Кооперативна правна та фахова інтелігенція, 12·33 Популярна музика з гр. плит, 15·05 Зб'жева біржа, театр. репертуар, 15·10 Господарські вісти, 15·20 Шубертові й Мендельсонові пісні (співає Юлія Ільницька в супр. фортепіяну). 15·35 Концерт салонового квінтету 16·20 Серед книжок, 16·45 Арії та пісні: Льоманто, тенор (з гр. плит), 16·50 Фортепіяновий рес таль 17·30 Відчит про Вислинського. 17·50 Сусп. авдиція підтримки будови нар. шкіл, 18·53 Наука стенографії 19·08 Вістинка, 19·25 Актуальний фейлетон, 19·40, 19·45 Спортові вісти, 19·55 Сільва верум 20·00 Вибрані думки. 20·15 Симф. концерт, 22·40, 23·05 Танкова музика.

Субота, 12. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Концерт салонової музики, 12·30 Метеорольог вісти, 15·10 Господарські вісти, 15·20 Спів (Нентжиновська) в супр. фортепіяну, 15·40 Авд. для хорих, концерт оркестри, 16·10 Міжнар. день шпитальництва, 16·20 Лекція фр. мови, 16·35 Легка музика в вик. джезової орхестри, пісоньки, 17·20 Відчит про Жеромського, 17·40 Репортаж, 19·00 Творчий Львів, 19·12 Вістинка, 19·25 Рецитації поезій, 19·40 Спортові вісти, 20·00 Шопенівський концерт у вик. симф. орхестри, 20·30 Почт. техн. скринька 20·45 Концерт творів Фр. Сметани (симф. орхестра), 22·00 Виступ хору Юранда. 23·05 Танкова музика.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 10. травня н. р. платив кооперативам за:

1 кг. масла десерового	2·90	зол.
1 л. молока	—·20	„
1 л. сметани	—·80	„
1 к. яєць	2·20	„

Тенденція на масло знижкова, на молоко, сметану і яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє що 10. V. н. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, дьоно подвірня птахомісячні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·80
Кури	„ I кляса	0·95
„	„ II „	0·55

Тенденція знижкова. На ногути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

Заупокійне Богослужения за душу бл. п. д-р Дарії Лежогубської-Чубатової відправиться в архикатедр храмі св. Юра в суботу 12. травня н. р. в год. 8-ій рано. 1549

Товариство Укр. Робітниць „Будучність у Львові влаштовує дня 13. травня н. р. (в неділю) в салі „Реміснічої Палати" Концерт у пяту незабутнього Генія ТАРАСА ШЕВЧЕНКА. На програму концерту складаються: промови, декламації і жива картина. — Початок в год. 6·30 веч. Вступ за добровільними датками. 1152

ДРУГЕ ОГОЛОШЕННЯ.

УПРАВА

Товариства взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" у Львові

повідомляє, що XL. Звичайні Загальні Збори відбудуться в четвер дня 24. травня 1934. в год. 10-ій рано у власній салі Товариства у Львові, при вул. Руській ч. 20, з тими порядком нарад:

1) Відкриття Загальних Зборів
2) Відчитання протоколу XXXIX Загальних Зборів дня 27. квітня 1933.
3) Звіт Управи з діяльности і заключення рахунків за XLI. адміністраційний рік (1933):
   а) Відділу обезпечень від огню,
   б) Відділу обезпечень від крадежі з взломом.
4) Звіт Надзірної Ради з внеском на затвердження білянсу і рахунку зисків і втрат та на удїлення абсолюторії Управі за XLI. адміністраційний рік (1933).
5) Внесення Надзірної Ради в справі:
   а) покриття білянсового недобору Відділу обезпечень від огню і ужиття надвишки Відділу обезпечень від крадежи з взломом.
   б) в справі зміни § 1. статуту згідно з нижче поданим змістом.
6) Вибори:
   а) 4 членів Надзірної Ради на три роки (§ 34. статуту),
   б) 3 заступників членів Надзірної Ради на один рік (§ 35 статуту).
7) Означення винагороди для членів Надзірної Ради (§ 32. т. 5. статуту).
8) Інтерпеляції членів

До повищого порядку нарад може 1/5 частина представників зголосити додаткові справи, які мали би бути поміщені на денним порядку нарад, однак таке жадання поміщення окремих справ на порядку дня треба зголосити Управі Товариства не пізніше як на 14 днів перед річними Загальних Зборів.

Проектована зміна статуту:

В § 1. при кінці повістити такий додатковий устуи:

„Товариство приймає також у відділах безпосередно веденних обезпеченнь в асекурацію, одначе поищому сума обезпечень заключених в поодиноких відділах за оплатою сталих премій, не може переступати 10 % збірки премій в тих відділах. Обезпечаючі за оплатою сталої премії не є членами Товариства.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

БІЛИЗНЯНІ матеріали, коронки, ручні мотиви за безцінь, **Фрайліх**, Сикстуська ч. 21. 1535 1—?

УНЕВАЖНЮЮ згублену мною 25. квітня, 1934 року військову книжечку видану мені 1925 року через П. К. У. у Львові. Семен А. Пиндиїв. 1537 3—3

ВІЛЛЯ „ОЛЕНА" — ЯМНЕ. До винайму в цілости або поодиноко вісім кімнат з кухнею в комплетною комфортовою обстановою зараз. Інформації дає інж. Володимир Дутка, Станиславів, вул. Казимирівська 17. 1540 2—8

ОСОБА літ 30, інтелігентна, совісна, правовирита, шукає праці до управи дому, охотно у самостійної вчительки можливо до пансіону на провінцію. Зголошення під „Сирота". 2—2

НАЙЕЛЕГАНТНІШІ ЖІНОЧІ ПЛАЩІ і костюми випродує з причини закінченого сезону по дуже низьких цінах фірма **И. Посамент**, Львів, ул. Академічна 2, (Готель Жоржа). 1544 2—4

ОЖЕНЮСЯ з панною господарною заїдною (родинне посередництво). Листи під „Канд. вдя." до Адміністрації.

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3.— зол., з почт. пересилкою 3.50 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

ЗАЯВА.

З приводу поширювання різними людьми неправдивих з правдою спліток; складаю таку заяву:

1. Я ніколи не належав і не належу до жадного з комуністичних угрупувань (КПЗУ, Сельроб і т. п.)

2. За ввесь час моєї праці в громадянському житті, керуваюсь тільки напрямними, ідеольогічно-підставовими думками українського державника-самостійника можливими при сучасному „status quo" на українських землях.

Коломия, 27. IV. 1934 р. **Голуб Іван**

ГРЕБЕНІВ

Пансіон „ЗЕЛЕМІН"

в найгарнішому положенні, подальше від гостинця, гамору і куряви. Просторі, сонячні кімнати з бальконами. Річні і сонячні купелі. Смачний, здоровий харч, знаний з доброти і щедрости. Ціни уміркованні. 1501 4—?

Відкриття 15-го травня ц. р.

СТЕПАН ЛЕВИНСЬКИЙ

З ЯПОНСЬКОГО ДОМУ

Ціна 2 зол., з почт. пересилкою 2.25 зол.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
„ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60	купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
„ на першій сторінці	„ 0·80	шукаючі праці	„ 0·07
		слова тонстим друком подвійно.	

Остання сторінка 1/1	зол.	480·—
„ „ 1/2	„	250·—
„ „ 1/4	„	130·—
„ „ 1/8	„	70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавниче Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Рином 10.

Ч. 123 (13.668). Львів. неділя 13. травня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
У СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Тільки свіжо і вміло **Пражена кава**
є повновартісна та зберігає свій питомий смак і арому.

„Народня Торговля"
продає свіжо пражену каву — з власної
Електричної пражарні
в усіх своїх складах у Львові і в краю.

КАВУ ВИСИЛАЄМО ПОЧТОЮ ДВІЧІ ТИЖНЕВО.

Знавці і любителі кави
зволять покривати свої запотребування тільки у складах Народньої Торговлі.
До місцевостей, де нема складів Народньої Торговлі, висилаємо пражену каву. харчевими посилками в довільних скількостях.

806 2—3 Для кооператив і купців даємо відповідні рабати

ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
О. ЛЕВИЦЬКА і С-ка
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. КОРДЕЦЬКОГО ч. 31
Телефон 61-04. ПКО. 503-881
поручає власні виробн найкращої якости
Пасту до взуття „Елєгант" терпентин.
Пасту до взуття „Елєгант" воскову
Пасту до підлоги „французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри
Синку до білля
1397 помадкову і коронкову 9—?
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську.

Українська виборча акція у Львові.

ПЕРЕДВИБОРЧЕ ВІЧЕ У ЛЬВОВІ.

Український Народній Виборчий Комітет у Львові скликав на день 10. травня ц. р. передвиборче віче в справі виборів до львівської міської ради. Віче відбулося на полюрю забудуваль св. Юра в год. 5-ій попол. На вічу було присутніх около 700 людей, переважно робітників, міщан і нижчих функціонарів. Замітна була теж значна скількість жінок. Та 700 присутніх на 70.000 українців у Львові свідчить, яке мале зацікавлення серед наших людей такими важними виборами.

На вічу промовляли: голова Виборчого Комітету пос. д-р Ст. Вілляк та о. прал. Л. Куницький. Перший пояснив виборчий закон і регулямін та візвав українців м. Львова до масової участи у виборах. Зокрема промовець підчеркнув, що виборчі округи й обводи так викроєно, щоб українці вибрали якнайменше радних. Тому українці повинні піти масово до виборів, бо нераз кілька голосів може рішати про вибір радного О. пралат Куницький пояснив зібраним, чому вибори до міської ради у Львові важні для нас і яке завдання будучих наших радних.

В дискусії промовляли: п. Агатон Добрянський, д-р Карло Коберський і п. М. Галібей. Коли п. Добрянський згадав минуле українського Львова і його присягу на вірність українському народові, представник влади зажадав, щоби промовцеві відібрати голос, інакше розвиже віче. Промовець зрікся сам голосу. Д-р Коберський говорив від Української Соціяльно-Радикальної Партії. Він підчеркнув м. ін. хибну тактику наших соціялістів зпід стягу УСДП, котрі рішили йти до виборів спільно з польськими пепеесівцями (ППС). П. Галібей як представник нашого міщанства закликав до масової участи у виборах і до припильнування, щоби всі управнені до виборів були вписані у виборчих списках.

Віче скінчилося в год. 7. відспіванням національного гимну.

ПЕРЕДВИБОРЧА НАРАДА.

Передвиборча нарада у Середмісті відбулася в четвер 10. травня ц. р. в салі Т-ва „Зоря". На нараду прийшло понад 150 осіб. Проводив посол М. Матчак, справу виборів і поділ міста на округи т. зв. виборчою геометрією референував посол С. Хрущький. Опісля посол М. Матчак заявив присутнім вагу масової участи українських громадян у виборах до міської ради та візвав голосувати лише на українську національну листу. По рефератах вивязалася жива дискусія. Промовці-робітники гостро виступили проти виборчого блоку УСДП з ППС і Бундом та взивали своїх товаришів голосувати лише на українську національну листу. На внесок комісій-матки вибрали зібрані виборчий комітет на округу І. (Середмістя) з 20-ти осіб з правом кооптації нових членів.

Осторога для українців-виборців.

Листи кандидатів на радних мають бути підписані 170—270 виборцями. Довідуємось, що деяким українцям предкладають до підпису неукраїнські листи. Отже по перше треба знати, що один виборець може підписати лиш одну листу. Подруге — виборці українці мусять перевіряти, хто предкладає їм листу до підпису, щоби замість своєї української не підписати чужої.

Представники Українського Виборчого Народнього Комітету, що збиратимуть підписи на єдиній українській листі кандидатів, мусять виказатися посвідкою Комітету, що саме вони є покликані до зібрання підписів.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ
ВИБОРЧИЙ КОМІТЕТ
на м. Львів.

Важливі наради в Льондоні.

ЛЬОНДОН, 11. 5. ПАТ. Вчора приїхав літаком до Льондону фон Ріббентрон, спеціяльний делегат канцлера Гітлера до розброєневих справ. Німецький делегат конферував пополудні кілька годину з міністрами Саймоном та Іденом. Ріббентрон мовчить про зміст наради. Конференція відбулася на бажання німецького уряду.

—o—

Поклін Матері.

Львів, 11. травня 1934

Найближча неділя, 13. ц. м., по здорічній традиції як друга неділя у місяці травні, проголошена „днем матери". В найближчу неділю кожний, хто лише відчуває потребу віддати матері поклін, — має те своє почування заманіфестувати у збірній вселюдській маніфестації, в якій нема рас, народів, кляс і партій, а є лише — мати і її діти...

Культ матери не є новиною: відколи існують світ і людскість і відколи кров є спонукою до вияву почувань, то в усіх тих почувань любови і ненависти, радости і гніву, егоїзму і посвяти, легковаження і пошани, — перші найкращі, найніжніші й найблагороднішї почування звертались у сторону матери. Але світова війна з другого десятиліття XX. ст. так потрясла людскістю, такі спустошення заподіяла у світі моралі, так порвала звязки між найближчими собі одиницями, що виринула ідея видвигнути прилюдно потребу культу матери та зробити з цього один із засобів відродження людскости. Культ матери це не лише підкреслення ідеї материнства, це не лише вияв любови і пошани до одиниці, яка у власних болях дала нам життя. Культ матери — це признання ваги тісних родинних звязків, це поклик до відбудови родини, як основної клітини громадського і народнього життя. Чуттєвим центром тої клітини є мати. Від сили промінювання того центру залежить сила цілої родинної клітини, від духової сили суцільної родини залежить суцільна сила громадянства, нації.

І тому культ матери перестав бути приватною справою одиниць, тому теж він далеко переступив межі трафаретного проповідницького моралізаторства. Не диво, що в деяких державах, напр. в Австрії, День Матери є офіціяльним святом. Бо те свято пригадує не лише громадянству установу родини і матери, але й матері пригадує її спільноту з громадянством. Таким робом свято матери набрало характеру й загально-громадського свята, а культ матери — став великою громадською проблемою.

Інакше й бути не могло. Адже змінилися часи не лише під тим оглядом, що стали суворіші, сіріші і брутальніші. Змінилася не лише психіка людей під враженням военних страхіть, але й змінилися до грунту соціяльні і громадські відносини: жінка станула за верстатом щоденної заробіткової праці і жінка звійшла як рівноправний і рівновартний чинник до організованого національно-громадського життя. І тому проблеми материнства не можна в Дні Матери розглядати у відірванні від проблеми матери-громадянки. Культ матери на цьому не тратить. Навпаки: його база ще дужче поширена і завдяки актуальному вселюдському і національно-громадському моментові того культу — він перебуває у світі найширших і чисто людських і національно-громадських почувань.

День Матери є днем поклону перед Матерею родини і перед жінкою-громадянкою, щоб не забула про свою завітню місію. Є днем вияву пошани і любови для тих цінностей, які єдино жінка-мати може внести в життя родинне, громадське, національне. І тому День Матери — є днем справді великого свята.

Розподіл Росії.

В останньому числі паризького „Тризубу" появилася під повищим наголовком цікава стаття відомого діяча п. Славінського на тему, яка з усіх існуючих міжнародніх та українських тем є для українців найбільчою, найцікавішою і найбільше життевою. Адже „поділ Росії" це самостійність України! Передруковуємо ту статтю лише з мінімальними правописними змінами та додатком субтитулів для кращої орієнтації читачів. — Прим. Ред.

ПАНІКА СЕРЕД РОСІЙСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ.

Міжнародня кон'юнктура сьогодні така, що начебто наближається час, коли з ріжних кінців розпочата буде справа, що її можнаб звати упорядкуванням Сходу Европи, але яка в дипльоматичних канцеляріях дістала назву — розподіл Росії, як про це свідчать російські емігранти, що служили колись в імператорських посольствах та самі по тих канцеляріях могли бачити зловісні, як вони кажуть, „папки" з тим заголовком.

Як відомо, російські емігранти з цього приводу вдарили в усі дзвони. З публичними відчитами та з іншими проявами виступили — Мілюков і Денікин, Казем-бек і Бернацький, Струве і Керенський, і багато інших представників усіх політичних напрямків, ультра-правими монархістами зачинаючи і соціялістами кінчаючи. Виступали в Парижі, Льондоні, Берліні, Білгороді, у Празі — одно слово, в усіх емігрантських осередках; стався немов би імпровізований плебісцит на болючу для них тему — розподіл Росії.

Зміст усіх тих виступів, — щоб не спиняти на кожному зокрема, — можна звести до таких тез:

РОСІЙСЬКІ ТЕЗИ ПРО ПОДІЛ РОСІЇ.

Перша: Настав час, дуже сприятливий для розподілу Росії. А цьому: а) що деякі великі держави в ньому заінтересовані, вважаючи його для себе корисним; б) що всі народи на території СССР, — усе їх не чисто московське велике пасмо від України, козацьких земель, Кавказу й Туркестану і далі цілий Сибір аж до Зеленого Клину на Тихому океані, — усі мають непохитну волю відокремитися від усякої Росії і прикладають до того всіх своїх зусиль і в) що більшовики підупали з середини, а назовні не в силі оборонити від когобудь російські державні кордони.

Друга: Розподіл Росії зачнеться в час, коли СССР примушений буде воювати з кимбудь в Азії, чи в Европі і буде виконаний ззовні ворожими силами, зсередини — силами вказаних чинників.

Третя: Внаслідок розподілу Росія може бути територіяльно зведена до кордонів Московського Царства на початках XVII. століття, а то й до епохи Івана IV. до того її часу, коли донські козаки на чолі з Єрмаком не встигли ще були подарувати тому цареві Західній Сибір.

Тези, як бачимо, безсоганні, проти них тяжко виставити якібудь заперечення. Можна лише дивуватися, звідки це так нагло прийшло до росіян оте об'єктивне становище до Росії, якого вони досі ніколи не виявляли. Однак для уважного спостерігача причина цілком ясна. Це — паніка, смертельний переляк перед немічучістю, — почуття, під впливом якого люди, як відомо, дуже часто видають тайні свої думки, в голос говорять про те, у чому раніше самі собі боялися признаватися. Росіяни були заскочені останнім зворотом міжнародніх подій, що видався їм несподіваним, хоч і має він цілком природні органічні свої корінця у світовому житті. Ці події такі: японська плянова експансія на азійському суходолі; відтворення історичного германського Drang nach Osten, тобто змагання, інакше, — та сама експансія на Схід; польсько-німецький пакт, антибільшовицькі та взагалі антиросійські настрої у деяких европейських держав, особливо в Англії, де відживає гостре почуття російської небезпеки в Азії, і т. і. Зіставивши ці події з наявним — зсередини і назовні — знесиленням більшовиків, з наочною активністю поневолених народів СССР та їх еміграції, росіяни якось неначебто враз прозріли, побачили речі такими, якими вони є, злякалися і заговорили на гвалт.

Злякалися і проговорилися, але з того не слід робити собі якихбудь ілюзій. Все те сталося лише на час, на годину; росіяни схаменулися і заразже після тез стали виробляти рецепти нової тактики, як оборонити свою справу перед самостійниками, в який спосіб аргументувати в її користь перед світовою опінією. Рецепт отих предкладено кільки; вкажемо на них загально:

ЯК РОСІЙСЬКА ЕМІГРАЦІЯ ДУМАЄ РЯТУВАТИ РОСІЮ?

Перша з них належить Мілюкову. Старий вчений професор та ще й історик ясно собі уявляє, що в час занепаду більшовиків Росія розвалиться на свої складові частини. Тому, аби запобігти тому занепадові, а тим самим і розкладові, закликає він усіх росіян беззастережно стануть по боці більшовиків, якщо їм доведеться з кимбудь воювати. Для щирого імперського патріота такий заклик, треба признати, цілком льогічний, хоч і дуже сміливий, а для політика, можна сказати, — розпучливий. Бож коли більшовики впадуть, то разом з ними западеться і Мілюков із своїм закликом, і то назавжди. Колиж би сталося таке несподіване чудо, що більшовики свою справу таки виграють, то Мілюкову з тої виграної не припаде й найменшої частини. Для нас ця рецепта цікава лише одною своєю стороною. Бож ще раз і категорично свідчить вона, що росіян, — хочби й якими були вони демократами, — і найбільша біда не научить людської правди любити, що для нас вони чи більшовики чи монархісти, то все одна швайка, як говориться в наших піснях.

Друга рецепта належить Денікінові. Він рубає нібито по вояцьки. Рекомендує, використовуючи ту чи іншу війну з більшовиками, з одного боку завалити більшовиків, а з другого — примусити поневолені нації залишатися в складі Росії. Рецепта, як бачимо, не нова, а та сама, яку вже раз випробував Денікін за той час, коли він мав можливість прикладати до життя свої рецепти. Тоді він, як відомо, погнався був зразу за двома зайцями, за Москвою та за Києвом, ні одного не зловив, зате сам, як третій заяць, мусів тікати до Криму, а звідти за кордон, де перебуває й тепер. З тим, хто хотів би ще раз випробувати ту рецепту, сталосяб те саме, що й з його автором, а може й ще щось гірше. І це, як здається, росіяни вже собі таки втямили.

Третя та четверта рецепта належить младоросові Казем-бекові та соціялістові Керенському. Вони не дуже то виразні, але подекуди сусідують з попередніми; одна, Казем-бекова, — з рецептою Мілюкова, друга, Керенського, — з рецептою Денікіна. Тому про них можна більше не говорити.

Пяту й останню рецепту можна скласти з вказівок решти російських політиків. До речі, — це треба памятати, — як раз за цими політиками з імени, коли не рахувати Струвого, людьми не дуже то маркантними, йде переважна маса російської еміграції, її масив, бо з ними й так званий Військовий Союз, і монархісти і взагалі всі праві політичні і громадські угруповання, до складу яких належить чи не 80—90 відсотків цілої „закордонної Росії". Вказані вище вияви подекуди ріжняться один від одного, але в головних рисах, викладених у них, рецепта така: Більшовиків завалити треба, але виконати це й закріпитися на московській батьківщині можна, по-перше, вступивши в союз з тою державою, яка воюватиме з СССР, а по-

Галицький Магазин Новостей Галицька 12.
Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром білети до першорядних від. 5/73 30-7

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундури, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 13. ТРАВНЯ 1934.

РОМАН ДУДИК

Засідання Ради Громадської.

— Гальо! Гальо! Прошу спокійно! Зачинаємо!

— Панове, бійтеся Бога, ми мали почати в першій, а вже пята... Один, два, три... п'ятнадцять — вистарчить. Отже, прошу панів, зачинаємо!

Секретар ще раз потягає папіроску, кидає нею у вільний кут кімнати, спльовує їй услід, відчиняє великі книги...

За столом, побіч секретаря війт та ще декілька більше прихильних війтові радних. Інші на лавках уздовж стін, на „сірім кінці" — опозиція... Такий уклад усім вигідний, а може й безпечний...

— Наперед відчитаю „порядок дня". Панове, прошу вже успокоїтися! (Така титулятура завсіди переконує. Наш секретар, давній Усусус, чоловік бувалий, знає, що й як із чим почати!) — Отже: 1. Відчитання протоколу попереднього засідання. 2. Ухвалення буджету на новий буджетовий рік. 3. Справа забезпечення сироти по бл. п. Овенці Пидик. 4. Вільні внески і запити.

— Приступаємо до точки першої, себто до відчитання протоколу із попереднього засідання.

— Може не читати би його? Шкода часу!

— Треба було прийти раніше — був би час на все!

— Я прийшов під до першої!

— Не бреши! Ти в и третій бувалже тут, а тебе не було!

— Ти вже коли сказав правду?

— Та вас обох ще в четвертій не було!

— О, маєш!

— Гов! Гов! Тільки не так, панове! — умовляє секретар. Всі нараз не говоріть, бо з цього ніщо не вийде. Треба „парляментарно" говорити: один говорить, решта слухає. Але говорить тільки той, що „дістає голос".

— Ми всі маємо голос — не риби!

— Або то який „парлямент"?

— Де хлопа туди впустять!...

— Панове, прошу вспокоїтися! Отже як зробимо? — звертається секретар до війта.

— Про мене, як собі хочете! — відповідає знехотя війт.

— Отже читаю попередній протокол із дня...

Голосування:

— Хто за тим, щоби читати попередній протокол — рука до гори!

— Один, два, три... вісім — більшість.

— Рахуйте ще раз, нема вісім!

Порахували — є. Рахують ще раз — нема! Це радний Мацьків не знає, що із собою робити. Глядить війт, не підносить пальців, глядить опозиція — голосує.

— Алеж то із вас Мацьків ременний дяшель! — гримнув якийсь із „опозиції".

— Якої біди від мене хочеш? Підніс руку — зле, не підніс — теж зле!.. Ігі! Та про мене читайте, не читайте, як собі хочете!

— О, маєш разного! Із котрого ти „кола" вийшов?

— Із млинського!...

— Ти сам дурень!...

— Тихіше, панове, тихіше! Зараз усе зробиться! Поволеньки!...

Секретар крутить папіроску із четвертини „спорта". Тютюн — зараза. Курить один, починають усі. Курять тут тютюн усякого роду, найбільше „махорку" і „ковбої", яких дядьки звуть „набоями". Якийсь дядько смалить тютюн, з якого дим заносить спаленим волоссям, чи пір'ям. Є це якась мішанина махорки, люльково го, „набоїв" і преріжних частинок усього того, що може найтися у кишені камізольки... Папіроска з таких сполук шкварчить, якби мала у собі стрільний порох, або салітру, а пах із неї разом із димом інших папіросок творить густу хмару, ізза якої годі догледіти сусіда на віддаль двох кроків...

Минає десять хвилин. Час зробив своє: без ніякої згадки про якийсь протокол, приходить на чергу найважніша точка: буджет.

Коли йде про буджет, то це найкраща нагода для опозиції „переїхатися" по війтові, секретареві і всіх інших, що побирають якусь платню із громадської каси.

— Війтові вистарчить дві сотки на рік! Нині час тяжкий!...

— То ви можете за такі гроші обгризатися із цілою громадою!

— То вступіться, подякуйте за службу, — буде другий.

— То моя річ, як мені схочеться, так буде!

— Побачимо!

— Секретареві теж обтяти! Нині всім панам пообтинали пенсії...

Гамір і крик. На світло дня виходить неодна справа, неодин гріх, про які годі булоб довідатись деінде.

Атмосфера стає щораз тяжча і густіша... Ті, яким надоїла балачка, або їдкий дим тютюну, тихцем виносяться...

— Та що там будемо довго мучитися! — кукає якийсь із „опозиції". — Люди! Що будемо жалувати своїм людям: ще місяць два... А там знову до ціпа...

Премії
для ТОЧНИХ передплатників „Діла".

Досі проголосили ми такі премії:

1. **Рад'о-Приймач Батерійний Новий** удосконалений **„ЧВІРКА Б"** PHILIPS'A — із голосником усередині і 4-ма лямпами „MINIWATT". Виробу фабрики: POLSKIE ZAKŁADY **PHILIPS, Warszawa, Karolkowa** 36/44. Вартість зол. 235.

2. **Килим,** прегарний, проєкту арт. Петра Холодного, вартости зол. 150. Килим закуплений у фірмі: ГУЦУЛЬСЬКЕ МИСТЕЦТВО, Косів коло Коломиї.

3. **Туалєтка з дзеркалом** для пань — гуцульського мистецького виробу, — вартости зол. 180. — закуплена у фірмі: Торговельно-Промисловий Дім **„Доставa"**, Львів, вул. Домінікаиська ч. 12.

4. **Чаю** найліпшого два кг. і **Кави** найліпшої два кг. вартости зол. 100. Товар доставить фірма: Перше Варшавське Імпортове Т-во **„E. W. I. G."** Акц. Сп. Варшава, Лєшно 10.

5. **Подорож** кораблем із Гдині до Стокгольму. Речинець виїзду дня 2-го серпня ц. р. Подорож закуплена у фірмі ПОЛЬСЬКЕ БЮРО ПОДОРОЖЕЙ **ФРАНКОПОЛЬ,** Варшава, Мазовецька ч. 9.

6. **Криниця.** Одномісячний побут враз із повним знаменитим утриманням і окремою кімнатою у пансіоні пані М. Яблонської „ВІЛЛЯ ТАТЖАНСЬКА" „WILLA TATRZAŃSKA" в Криниці.

7. **Гребенів.** Двотижневий побут враз із повним першорядним утриманням і окремою кімнатою у пансіоні „ЗЕЛЕМІН" в Гребенові у скільських горах.

8. **Ямне.** Одномісячний побут з окремою кімнатою і повним знаменитим утриманням у пансіоні „ВЕСЕЛКА" в Ямнім коло Яремча, в чудовних гуцульських горах.

Чергові премії подамо в дальших числах нашого часопису.

До участи в льосуванні будуть допущені ті передплатники, які до хвилини замкнення листи зголошень вирівняють передплату та теж всі нові передплатники.

Великий політичний процес у Кремянці.

Дня 22. травня ц. р. перед виїздною сесією рівенського окружного суду в Кремянці розпічнеться великий політичний процес 63 осіб, яких обвинувачують зі статті 97, к. о. за приналежність до Комуністичної Партії Зах. України. Серед головних обвинуваченых: інж. Шпринґ (бувш. легіоніст), учитель Шашков, маляр Гервіц, кравець Шерер, Обезюк, Корнійчук, Бочелюхівна, Валецький, Тригуба, Берештайн, Розенберґ, Мовшит, Колесник і ін. Розправу розписано на два тижні

Українці в Шикаго протестують.

Шикаго, Ілл., 21. квітня.

Вчора вечором з приводу приняття совітського амбасадора Олександра Трояновського тутешні українці знову піднесли голос протесту проти винищування своїх братів на Рідній Землі. Була плянована імпозантна демонстрація в середині міста. За пляном впорядників демонстрації середина міста, а головно кругом готелю Памер Гавс, мала зароїтися цвітом українських дівчат у національних строях, які мали роздавати летючки. Була готова сотня українських дівчат і багато українських молодців, щоб відбити можливі напасти з боку міської юрби.

Одначе демонстрацію треба було відкликати. Причина відклику ось-яка: Один з репортерів, а саме репортер щоденника „Шикаго Трибюн", не міг видержати тайни й оголосив у своїй газеті демонстрацію наперед. Більшовики негайно зачали протвакцію, мобілізуючи своїх у цілому місті для нападу на українських дівчат. Впорядники демонстрації, маючи на увазі досвід із 17. грудня 1933. (коли то на вулицях Шикаго полилася кров і впало кілька трупів), уважали за відповідне демонстрацію відкликати, щоб не наражувати наших дівчат на брутальність напасників.

Натомість кількох українських патріотів дісталось до бенкетової салі і в часі промови амбасадора міжнародного комунізму розсипали летючки з балькону. Счинилась буча, серед якої один з українців, Андрій Новиків, син знаного оперового балетмайстра з Київщини, був трохи потурбований. Були потурбовані і більшовики.

Летючки, які п. Новиків розсипав, розсіялись кругом амбасадора та майже його „засипали".

Всі американські часописи в Шикаго подали про український протест, а „Шикаго Трибюн" передрукувала вчастині український протест.

За хвилину летючки появились також у цілім центрі міста.

Ширіть наш часопис!

Японія проти допомоги для Китаю.

ЛЬОНДОН, 11. 5. ПАТ. Представник японського міністерства закордонних справ заявив японським журналістам, що Японія противиться технічній допомозі Ліги Націй для Китаю. Поради делеґата Ліги Націй д-ра Райхмана перевести на широку мірку будову доріг і меліорації піль у полудньово-західнім Китаю — на думку японського делеґата нереальні. Зрештою Японія буде їх поборювати всіма доступними засобами.

ЖЕНЕВА. 11. 5. ПАТ. Делеґат Райхман склав звіт співпраці з Китаєм, який обіймає 88 сторінок друку. Місія Ліги Націй співпрацювала з народнім економічним комітетом Китаю та допомогала зорганізувати публичну освіту і гігієнічну опіку. Звіт згадує про поширення залізничої сітки, мореплавства, повітроплавства і радійових стацій. Райхман подає теж плян про можливу співпрацю Ліги Націй з урядом Китаю.

Бомбові атентати в Зальцбурґу.

ВІДЕНЬ, 11. 5. ПАТ. У Зальцбурґу відбулася велика маніфестація „Фронту Батьківщини". Канцлер Дольфус виступив гостро проти підсиленої, терористичної акції націонал-соціялістів та аґітації радіостації у Мінхені. Націонал-соціялісти підкинули в кількох місцях петарди, а до ріки Зальцбах пустили дошки з бомбами. На летовищі найдено пекольну машину. На залізничий шлях біля Зальцбурґа виконано два замахи. Комунікація перервана. Підчас ревізії у комуністів забрала поліція багато муніції. Націонал-соціялісти завісили прапор зі свастикою. Коли стягали прапор, поранили поліцията, якого відвезли до шпиталю. Арештували чотирьох націонал-соціялістів.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдетеване в текстильнім магазині

„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, Галицька 8.

22/A8

Помер червоний кат.

МОСКВА 11. 5. ПАТ. Аґенція ТАСС повідомляє: Вчора помер у Москві шеф ҐПУ — Вацлав Менжинський, з походження поляк. Уродився 1874 р. і покінчив правничі студії. Від наймолодших років брав участь у революційному русі. Від 1907 р. був на еміґрації у Бельгії, Швайцарії та Франції. Після лютневої революції в 1917 р. вернувся до Росії і входив у склад більшовицького уряду. В роках 1918—19 був ґенеральним консулем у Берліні. Але вже від 1919 р. входив до президії страхітливої черезвичайки. Від 1923 р. був уже заступником шефа ҐПУ, а від 1926 р. шефом ҐПУ. Менжинського поховали у Кремлі на кошт держави.

Буджет ухвалений.

Ще справа сироти по Оленці Пядик.

Молода дівчина Оленка, кругла сирота, пішла до міста на службу. Там закрутив їй голову якийсь пройдисвіт, видурив у неї гроші, сам кудись утік, а Оленка повила у шпиталі дочку... Довго там не мучилась, до тижня вмерла, а дитину громада має перебрати під свою опіку. Покищо дитину взяли старі Сохи. Хоч самі бідні, живуть комірниками, але люблять дуже маленьких дітей (така їх примха!..). Кажуть, що старий Соха зробив уже навіть для дитини колиску із старих нецок, а стара Сохачиха не може нахвалитися яка мудра дитина...

— Хай Соха собі його тримає, як узяв!

— Та що дитина винна?

— Не турбуйтесь! Виросте, буде така, як мама...

— Яблуко не впаде далеко від яблуні!...

— Ні, так не можна справи брати! Мусимо бодай якось заопікуватись дитиною, а там може дасться упхати де в яку захоронку, чи до сирітського захисту...

Показується, що до важности якійсь ухвали замало вже присутніх радних...

Старий громадський годинник із підковою і великим ключем замість важок, видзвонив одинадцяту годину, як перепрацьовані „батьки села" повагом вертали домів...

Блідий місяць якоюсь здеформованою брилою піднісся вже високо понад сонні хати.

Тільки де-не-де блимало темне світло.

На другому кінці села там, де мешкають старі Сохи чути пісню парубків:

„Червона калина ягідки зродила
Бодайся сирота на світ не родила..."

Юськовський

—o—

Друге, за допомогою так званих самостійників чи за їх сприятливою невтральністю. Бож, мовляв, може статися й так, що самостійники, відокремившися від СССР, пізніше ради своїх цілей та щоб мати поруч з собою безсилого сусіду, допоможуть більшовикам утриматися на властивій Московщині. Тому з самостійниками необхідно завчасу зговоритися і погодитися, визнати за ними право на незалежне існування їх національних держав і в обмін за визнання дістати від них допомогу на поворот до Москви. Іншого шляху сьогодні нема. Щож до майбутнього, то там буде видко. За майбутнє, на думку авторів цієї рецепти, нічого непокоїтися, бо за деякий час чи самі самостійники освідомлять собі свої помилки і повернуться до Росії, чи можна їх буде в той або інший спосіб і примусити до того освідомлення. Ця остання рецепта, в якій з такою примітивністю і безсоромністю виявлене старе єзуїтське правило про так звану **reservatio mentalis**, тепер дуже популярна серед росіян. З нашого боку, як здається, коментарів вона не потребує. Про неї можна лише таке сказати: Добре, що вона виголошена, раз існує. Принаймні, ясно й точно знаменито з чим маємо до діла, а знаючи, відповідно до того й поставимося.

М. Славінський.
(Д. б.)

Обовязок українського виборця у Львові.

1) Запамятай собі, до якої виборчої округи й обводу належить вулиця, при як й мешкаєш і де містяться їх комісії, бо в льокалі окружної комісії будуть списки виборців, у яких маєш бути записаний ти і твої найближчі, а в обводовій комісії дня 27. травня ц. р. будеш голосувати.

2) Від неділі 13. травня до суботи 19. травня включно, від 15-ої до 20-ої год. кожного дня, в льокалю окружної виборчої комісії будуть виложені до перегляду списки виборців. Йди, перевір, чи взагалі вписано та чи правильно вписано там тебе й твоїх найближчих, а коли ні, то вноси реклямацію про впис. Коли цього не зробиш, то стратиш своє право голосування, бо лиш ті, що будуть у списках, матимуть право віддати свій голос.

3) Переглянь виборчі списки чи не записані в них такі особи, що не мають права голосування, а коли таку особу найдеш у списку, внеси реклямацію, щоби її скреслили.

4) Всяких потрібних порад і вказівок шукай лише у своїм Українськім Виборчім Народнім Комітеті (Львів, вул. Підвалля ч. 7. III. пов.), або в Українськім Виборчім Комітеті своєї дільниці. Бо всякі інші інформації можеш дістати таки на те, щоби тебе завести з правильної дороги.

5) В день виборів дня 27. травня ц. р. вже 9-ій год. рано з виборчою карткою, які дістанеш у своїм Виборчім Комітеті, будь у льокалі обводової виборчої комісії і віддай свій голос на єдину українську листу кандидатів та подбай, щоби той свій обовязок сповнили твої найближчі і знайомі. Бо від того залежить успіх нашої виборчої боротьби.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ
ВИБОРЧИЙ КОМІТЕТ
на м. Львів.

ЛЮДИ ЩО ТЕРПЛЯТЬ НА ЗАПЕРТЯ СТІЛЬЦЯ і получене з тим перекровавлення органів підчеревя, пампороки, болі голови і биття серця, як теж ті, що терплять від слизової болони кишок, розпалини відходової кишки, гемороїди і фістули, — пють по чверть шклянки природної гіркої води FRANCISZKA JÓZEFA зрана і вечором. — Поручають її лікарі. 1—1

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український загід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: **Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.**

Як додаток до „Рідної Мови" виходить тримісячник „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ". — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Европі 5 зл., поза Европою 1 амер. доляр.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

Український Народний Союз.

(З приводу 40-ліття.)

Ш. МОЛОДЬ. — „СВОБОДА".

Справа особлившої ваги для УНСоюзу, це притягнути якнайбільше число молоді народженої в Америці, справа **молодої крови** в Союзі. Річ іде не про якубудь ставку, але про те, щоби в найближчій майбутності було кому передати велику й цінну спадщину, щоби задержати якнайдовше **імя України** в Америці, щоби підховати одиниці, які збережуть УНСоюз для дальших поколінь. Річ і в тому, щоби вкладками молодих членів запевнити чинитьби старшій генерації членів. З 31. грудня 1933 стан молодих членів був 9.612. Майно цього молодечого департаменту виносило в тому році 331.995.22 дол.

Старе покоління, яке виросло на рідній землі, виховалося на інших ідеалах. Воно не тільки бачило рідний край, але й жило в ньому, скріпляло його своїми силами. Тому не диво, що воно має зовсім інакші почування для тієї землі і для кожної справи з нею звязаної. Що молоде покоління, виховане в Америці, не перебере в цілості сентименту своїх батьків до рідного краю — це річ ясна. Воно ледви чи зрозуміє, що треба працювати для такої організації, як У. Н. С. тому лише, **що це українська організація.** Тому Союз мусить дати змогу утримувати сотки робітників чи у своїх бюрах, чи як народніх діячів. Тоді прибудуть нові Союзовці, які у своєму життевому інтересі будуть примушені дбати, щоби українське життя по американських громадах не завмерло. В той спосіб можна надіятися, що багато освіченої молоді приляпне до Союзу й притягне дальшу молодь до української організації. Журитися тим, що така організація спиралась би на матеріялістичній основі — нема потреби. От і в нас, у краю, організуються маси дуже часто на основах кооперації, в якій при всіх ідейних фразах таки небуденну ролю грає матеріяльна користь. Ці можливости можна би перевести в діло тільки при переміні УНСоюзу з допомогової-філянтропійної організації в асекураційно-„бізнесову".

В той спосіб стає У. Н. Союз купецьким підприємством, в якому заінтересовані і ті з теперішної молоді, що не дуже то ще свідомі. А, що це товариство українське, то й національна українська свідомість членів у гурті буде кріпшати.

Не можна говорити про Український Народній Союз, щоби бодай не згадати про щоденник „Свободу". Не тому саме, що він у теперішній час одинокий український щоденник поза межами рідного краю і тримає в зацікавленні українськими справами мало не 100-тисячну українську масу, але тому, що без „Свободи" не було би й самого У. Н. Союзу. „Свобода" була його предтечею. Вона будила совісту українську еміграцію, кидала в її втомлене серце, що вкрило від туги за рідними сторонами, перші гасла національної єдности, запалювала в тих серцях іскру перших свідомо-національних проблисків, учила організації, перегоплювала різноплемінні частини в один нарід, в частину української нації. Буквально — не було української справи під сонцем, яку „Свобода" була би могла поминути не освітивши її, не зайнявши становища, бодай не заресестувавши. Без „Свободи" — булаб еміграція прямо зівяла, зсохла, як відчімхнена галузка. „Свобода" освітлювала всі українські справи на рідній землі, боронила й боронить українську думку й українську націю перед усім, що їй загрожує, промощує у світовій опінії шлях українській самостійницькій, державницькій ідеї.

Коли зважити, який великанський вплив мали родинні чи приятельські звязки еміграції на кристалізацію думки наших українців тут, дома, то й не буде перебільшенням сказати, що значіння „Свободи" для українського народу не буде загалом багато менше від того значіння, яке в нас має краєва українська преса. Колиж мова напр. про Лемківщину, то без ризика можна сказати, що стежку української думці серед тої вітки українського народу промостила у високій мірі — „Свобода". Лемки, що виходили до Америки, були або зовсім байдужі, або затроєні капацьким „єдінством". Вони прозрівали щойно під впливом американської української преси та в першій мірі „Свободи", яка доходила до своїх членів щодня. Ці то прозрівші лемки ширили потім українство серед своїх земляків-односельчан усякими дорогами. Вони організували й матеріяльну допомогу на всякі цілі й давали її з виразною вимогою, що вона може служити тільки українській ідеї.

Не можна, очевидно, промовчати факту, що траплялись в останніх роках випадки, коли бажана й необхідна гармонія поміж „Свободою", як відповідальним керманичем прилюдної української думки в Америці, та кермуючим відповідальними краєвими чинниками — псувалася. Очевидно, що болючим відгомоном мусіли у краю відбитися деякі статті „Свободи", що били в авторитет краєвого проводу, який — ясна річ — не може бути залежний від якихнебудь осередків еміграції. Тому треба радіти, що в останньому часі знову вернула рівновага і що „Свобода" помістила на своїх сторінках офіційні заяви повні політичної врозумілости й льояльности до всіх тих, що в краю змагають до добра нації без огляду на шлях, яким вони йшли без огляду на засоби, яких вони хотіли би вжити.

Назагал під політичним оглядом „Свобода" ніколи не зійшла із загально національного шляху, ніколи не підчинилася ані не віддала себе на службу ніякій політичній ані українській ані американській партії, ніякій доктрині. Так і мусіло бути з огляду на різношерстний щодо світогляду склад членів УНСоюзу, для яких вона в першій мірі призначена. Вона завжди гордо, сміло й високо держала й держить жовто-блакитний прапор над головами українських синів і дочок, що осіли на прибраній батьківщині й льояльно ставиться до всіх проявів серед українського народу, які мають на меті чи прискорюють здійснення нашого національного ідеалу, які його розяснюють і насвітлюють. Нинішній високо ідейний, повний оптимізму та незвичайно меткий і палкий керманич „Свободи" д-р **Лука Мишуга** дає запоруку, що „Свобода" й надальше остане загально національним часописом.

Ця неоцінена роля, яку відіграв Український Народній Союз як централя і як поодинокі його відділи не тільки для еміграції, але загалом для української справи, хвалить на нас милий обовязок побажати, щоби ця національна допомогова й культурна організація якнайжвавіше зростала та якнайміцніше кріпшала, задержуючи в одних ідейних руках свій подвійний характер: матеріяльної й національно-моральної опіки.

Лев Ясінчук.

Криваві сутички робітників з поліцією.

АТЕНИ, 11. 5. ПАТ. У Калямата дійшло до кривавих сутичок портових робітників з поліцією. Робітники рішуче запротестували проти вивантажування збіжа з кораблів машинами. Четирьох робітників убитих, кількинадцять ранених. Сутички викликали обурення в цілій Греції. Посли заголосили низку інтерпеляцій у парламенті з приводу безоглядної поведінки влади.

Марш вагабітів на столицю Ємену.

Як повідомляють з Каіро, війська вагабітів розпочали великий похід у північно-східному напрямі на столицю Ємену Саана, положену серед високих гір. Вагабіти взяли в полон 2 австр. старшин. З інших джерел зачувати, що вагабіти мали великі втрати в кривавих боях, а саме коло 2.000 людей вбитими. Ємени здобули 27 панцирних возів і 36 гармат.

Франція висилає військо до Арабії.

ПІДГОТОВКА ДО ПРОТИНАСТУПУ.

КАІРО, 11. 5. ПАТ. З Бейруту надійшли вістки, що адмірал Жубер, начальник французьких збройних сил на Середземнім Морі, виїхав з военним кораблем на Червоне Море. З Єрусалиму надійшли вістки, що колишні старшини турецької армії вступають до армії Ібн Савда. Панцирні авта і кіннниця покинули Годейду, щоби обєднатися з військами, які заступають на столицю Ємену, Санаа. Кружляють вістки, що імам Ємену телєграфічно просив Ібн Савда замиритися. Ібн Савд відповів, що його умовини миру відомі. Щоби замиритися, треба їх принятн.

ЛЬОНДОН, 11. 5. ПАТ. З Адену надійшли вістки, що імам Ємену станув на чолі 200-тисячної армії, щоби боронити столицю. Його армія обєдналася з армією наслідника престолу. Імам Ємену сподіється перекинути військові операції на територію Геджасу.

—o—

Страшна катастрофа.

ГАМБУРГ, 11. 5. ПАТ. У горах Борненберг літак витягнув линвою на висоту 1.000 метрів щоглу, на якому почав кружляти летун Шмідт. Нагло на висоті 400 метрів щоглу збився з рівноваги і впав на землю. Летун Шмідт убитий.

—o—

Вибори до міської ради у Львові.

IV.

ДОМІВКИ ТА СКЛАД ОКРУЖНИХ ВИБОРЧИХ КОМІСІЙ.

Округа XVII. Окружна виборча комісія урядує при вул. Кордецького ч. 13 з будинку хлопячої школи ім. Кордецького від год. 3-ої (15) до 8-ої (20) вечором без перерви пять годин денно. Предсідником є д-р Людвик Трояновський, а його заступником Маврик. Лемель. Ділиться на 7 обводів голосування і обіймає такі вулиці: **обвід ч. 1** — вул. Декерта Бічну, Королевої Ядвиги парисгі; **обвід ч. 2** — вул. Кордецького; **обвід ч. 3** — вул. Декерта, Королевої Ядвиги непарисгі і Затишну; **обвід ч. 4**—Каспра Бочковського, Городецьку непарисгі від ч. 81 до 99, Каштелянську, Немцевича; **обвід ч. 5** — п. Бема, Дембінського, Городецьку парисгі, Спульдзельчу; **обвід ч. 6** — вул. Гольдмана, Фридріхівську побіч Янівської Рогачки, Янівську парисгі, Клепарівську ч. 2, 3 і 4, Пилиховську, Пилиховську Бічну, Гольдмана Бічну, Янівську Бічну; **обвід ч. 7** — вул. Янівську непарисгі, Кошарову, Магазинову, Провіянтову, Бема.

Округа XVIII. Окружна виборча комісія урядує при Алеї Фоша в будинку школи ім. Пілсудського від год. 3-ої (15) до 8-ої (20) вечором без перерви пять годин денно. Предсідником є Вільгельм Маля, а його заступником інж. Михайло Оркіш. Ділиться на 6 обводів голосування і обіймає такі вулиці: **обвід ч. 1** — вул. Нову, Оборони Двірця, Олеховського, Орля, Просту, Пташу, Рівну, Спокійну, Торову, Торову Бічну, Дорогу Любинську, Дорогу Любинську Бічну, Кондукторську, Окружну, Ділову, Суху; **обвід ч. 2** — вул. Алея Фоша, Богданівку, Міську, Людову, Церковну, Церковну Бічну; **обвід ч. 3** — вул. На Блоне, На Блоне Бічну, Ченстоховську, Ченстоховську Бічну, Святохресну, Святохресну Бічну, Варштатову; **обвід ч. 4** — вул. Барську, Коротку, Короля Лещинського, Ванди; **обвід ч. 5** — вул. Чаховського, Рицерську, Травгута; **обвід ч. 6** — вул. Бартоша Гловацького, Хотинську.

Округа XIX. Окружна виборча комісія урядує при вул. Городецькій ч. 92 в домівці міського уряду VII. дільниці від год. 3-ої (15) до 8-ої (20) вечором без перерви пять годин денно. Предсідником є інж. Ян Навроцький, а його заступником Зигмунт Ебербах. Ділиться на 7 обводів голосування і обіймає такі вулиці: **обвід ч. 1** — вул. (Голоско Мале) Борсука, Домаральського, Дільца, Фірлея, Галяра, Герчука, Грушецького, Голощанську, Горнунга, Яворського, Коцуя, Корнацького, Макуховського, Городову, Шпалі, Слівінського; **обвід ч. 2** — вул. (Клепарів) Варшавську парисгі від ч. 40 до кінця, Йорданську, Капулинських, Лисенка, Лімановського, Спортову, Комана, Івашкевича, Капустянського, 15 Серпня, Реймонта, Стефчика, Падеревського, На Боїско, Белзи, Стражацьку, Маєву, Каспровича, Під Рясною, Смелі, Старцьку, Тадея; **обвід ч. 3** — (Клепарів) вул. Варшавську непарисгі, Гірну, Всіх Святих, Янічку, Єнджеєвського, Галлера, Дурського, Поштову, Річну, Антикевичів, Лукомського, Міллера, Шпалі, Залізничу Бічну; **обвід ч. 4** — (Левандівка) вул. Варшавську, Чарнецького, 3-го Мая, Жвірки, Вігури, Сенкевича парисгі від ч. 32 до 60, Тиху, Люблинську всі непарисгі і парисгі до ч. 24, Словацького непарисгі від ч. 31 до кінця і всі парисгі, Потоцького, Затише, Болонну; **обвід ч. 5** — вул. Білогорську, Білогорську Бічну, Янівське Болоння, Городецьку парисгі від ч. 129 до 147; **обвід ч. 6** — (Левандівка) Грунвальдську від ч. 81 до кінця, Собіського, Конопніцької, Сенаторську, Сенкевича від 1 до 29 і непарисгі від 31 до кінця, Люблинську парисгі до ч. 22, Словацького непарисгі до ч. 29, Пястів, Замойського, Ягайлонську, Бема, Станцію Клепарів, Рея, Шевченка, Нову; **обвід ч. 7** — (Левандівку) Грунвальдську від ч. 1 до 79, Міцкевича, Коротку, Бартоша Гловацького, Костюшка, Шкарпову, Лісну, пл. Фабричну, Гетьманську, Замкнену, Каштелянську, Стрілецьку, Барську, Шевченка Бічну, Багнисту, Родзевичівної і Міську.

Округа XX. Окружна виборча комісія урядує при вул. Львівській ч. 88 (Замарстинів) у громадському будинку від 3-ої (15) до 8-ої (20) вечором через пять годин денно без перерви. Предсідником є д-р Антін Янковський, а його заступником Кароль Мрочковський. Ділиться на 4 обводи голосування і обіймає такі вулиці: **обвід ч. 1** — (Замарстинів) Городищську, Ількевича, Тісну, Замкнену, Оборони Львова, Владислава Ягайла, Старицку, Річну, Болотну, Казимира Великого, Вербову, Львівську від ч. 57 до 65 непарисгі і від 63 парисгі і непарисгі до кінця, Пільну, Пільну Бічну, Господарську, Грунвальдську, Галлера, Ломану, Конопніцької, Склепінського, Стебелинських, Кайзера, На Торфи, Старокоритну; **обвід ч. 2** — (Замарстинів) Граничну, Граничну Бічну, Нову, Нову Бічну, Надбережну, Михайла, Ставову, Ставову Бічну, Вузьку; **обвід ч. 3** — вул. (Клепарів) Варшавську парисгі від ч. 2 до 38, Мосьціцького, Тетмаєра, Шевську, Хорошого, Складовську, Орльонт, Казимира Вел., Беліни, Спокійну, Вінярського, Гощинського, Ордона, Панську, Галля, Кресову, Львівську, Альбіновських, Садловського, Жеромського, Над Полтвою, На Болоння; **обвід ч. 4** — вул. Полтвяна непарисгі від ч. 11 до кінця і ч. 46, Полтвяна Бічна і Перервана.

Крівава подія в Мостищині.

ПАТ повідомляє: Дня 9. ц. м. в пополудневих годинах у громаді Мокряни пов. Мостиська на повертаючих двох постерункових П. П., які допильновували усунення з порядкових оглядів усипаного кінця у формі могили з протидержавними написами, напала група людей і чинно зазакувала поліціянтів. Поліціянти замкнулися в одній хаті в селі Куневичі Старі, не допускаючи нападників. Відпираючи напасть оба поліціянти Корвінський і Вільк були поважно потурбовані, причому одного з нападників убили, а кількох ранили. Після втихомирення юрби поліції пішли на постерунок П. П. в Конюшках Семяновських. Негайно прибув сильний відділ поліції і привернув повний порядок, арештуючи учасників нападу. На місце події прибув прокуратор окружного суду в Самборі і під його проводом ведеться енергійне слідство.

Агенція „Всхуд" повідомляє, що доходження веде прокуратор Мітрашевський. До арештів у Самборі привезли з Мокрян 9-ох селян під замітом нападу на поліціянтів. Доходження незабаром закінчаться і арештовані стануть перед судом.

В справі крівавої події в Мокрянах одержала редакція „Діла" від нашого кореспондента звідомлення, якого, на жаль, з огляду на цензуру не можемо помістити. Тому то обмежуємось поки що тільки до повищої вістки ПАТ-а.

Висліди візити в Букарешті.

БУКАРЕШТ. 11. 5. ПАТ. Появився офіційний комунікат: Міністр Бек тричі розмовляв з премієром Татареску і мін. закордонних справ Тітулеску. Оба міністри ствердили однозгідність своїх поглядів на політичні питання та затіснення приязни між Польщею і Румунією. Оба міністри рішили зустрічатися частіше та узгіднювати політичну акцію обох держав. Мін. Бека принав румунський король. Нині мін. Бек вернувся до Варшави.

Японці вимордували 20.000 людей.

Агенція ТАСС повідомляє із Шангаю, що біля місцевости Іляна в часі боїв з повстанцями в Манджурії прийшло до нечуваної масакри, якої доконав японський карний відділ на повстанцях. Карна експедиція, що розпоряджала артилерією і літаками, вимордувала в часі бомбардування села 20.000 людей.

Сотні тисяч курців

домагаються нині своїх

Паперців і туток

„Калина"

незрівняних в якости,
виробу кооп. фабрики

„БУДУЧНІСТЬ" у ТЕРНОПОЛІ

Політичні наради.

У Варшаві кружляють поголоски, що марш. Пілсудський, після повороту з Вільна, відбув довшу нараду з декількома членами уряду.

Страшна летунська катастрофа у Варшаві.

З Варшави повідомляють, що в пятницю, 11. травня ц. р. передполудньом упав літак на площу, де бавилося кількалацять дітей. На крик прохожих діти розбіглися з площі й не було ніяких жертв. Літак розбився, а летун Юрій Новотник важко ранений, помер у шпиталі.

Американський синдикат мізків.

НЬЮ ЙОРК, 25. квітня. (Вл. кор.) Проф. Раймунд Моллі, бувший найближчий дорадник през. Рузвельта, а тепер редактор тижневика „Сьогодні", пише в останнім його числі про так званий „Брейн Трост", тобто досі невияснену групу інтелектуальних одиниць, що окружили президента і допомагають йому в управі державою. Він каже, що є властиво аж три групи людей науки, що помагають президентові. Тому можна говорити аж про три синдикати мізків, на скільки таке слово загалом надається на означення тих людей. Першу групу творять одиниці, які займаються монетарною політикою Злучених Держав і дораджують президентові в справі інфляції чи може дефляції долара. До неї належать між ін.: проф. Воррен, Фішер і Роджера. Другу групу творять правники з Гарвардського університету і до них належить проф. Фелікс Франкфуртер, Тома Коркоран, Джеймс Ландіс і Бенямин Коген. Вони займаються точним приноровленням протитрестових законів і вірять, що законними способами можна наладнати справи цінних паперів та біржевих відносин. До третьої групи належать ті, що хочуть знайти спосіб кооперації державного уряду з представниками великих підприємств. До таких належать ті практичні люди, що кермують новими організаціями, як: ген. Джансон, голова Найри, проф. Тугвелл і Берле та інші.

По широкому світі.

— Гендерсон конферував з мін. Варту про розброєневі справи. Після конференції Гендерсон омивав журналістів.

— У Букарешті закінчилася десятиденна господарська конференція Малої Антанти. Метою наради усунути торговельні трудноші між державами Малої Антанти.

— У Вінер Найштадт суд засудив Граїнера, провідника Шуцбунду на два і пів року вязниці. В Ґрацу засудив суд сімох членів Шуцбунду на кару від двох до трьох місяців, а 16 увільнив.

— Князь Штаремберґ заявив у Зальцбурґу, що Австрія кожної хвилини погодиться з Німеччиною під умовиною вдержання своєї самостійности.

— У стейті Канзас уладили безробітні великі демонстрації. Дійшло до сутичок, які зліквідували відділи кінноти та піхотинців, вживаючи слізних бомб.

— Американське міністерство війни замовило 80 великих бомбових літаків.

— До Букарешту приїхав Тефік Руждї Бей, міністр закордонних справ Туреччини.

— Юрба бразилійських фармерів напала на японську ділянку у Сао Павльо і вбила пятьох японців тому, що японець в обороні своєї доньки вбив бразилійського донжуана.

Народня Корпораційна Рада замість парляменту.

РИМ. 11. 5. ПАТ. Центральний Комітет Корпорацій предложив план корпораційного устрою в Італії. Фашистівський парлямент буде знесований. На його місце буде народна корпоративна рада.

Товари блаватні

вовни, шовки, полотна, постіль

Ф. Ожеховський

Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.

Львів, Ринок ч. 29.

7153 7д—180 Телефон 25-55.

Міжнародне становище й українське завдання.

Політичне життя світу вступає в нову стадію свого розвитку. Кінчаться слова, починаються чини. Занепад Союзу Народів і конференції розброєння свідчить яскраво про безуспішність переговорів, які мали своєю метою затримати дотеперішній стан міжнародніх відносин. Озброєння Німеччини та рішуча заява Японії в китайських справах належать до тої самої категорії чинів.

Цілком хибно булоб думати, що дозброєнчі на виклад виступи Німеччини загрожують світовому мирові більше, ніж фальшиві запевнення деяких держав про їх миролюбність, чи безконечні женевські балачки про розброєння.

Найбільшою загрозою миру є теперішний розвиток світової кризи, і тому цілком природно, що держави, які терплять найбільше від перенаселення та неможливости знайти ужиток для надвишки своїх продуктивних сил — отже Німеччина та Японія, ставлять до інших великих держав домагання розпочати чинну боротьбу за упорядкування світових відносин, чи дати їм право і можність забезпечити своє найближче існування власними засобами і на власну руку.

Не є випадком, розуміється, що від кризи терплять найбільше саме великі держави, які межують зі СССР, джерелом і огнищем світової кризи. Остільки ж зрозуміло, що натиск Німеччини спрямований на схід, а Японії на захід.

Намагання Франції втягнути московський край у крутіж суперечок великих держав можна лише вітати, бо акція викликає завжди протиакцію, а СССР розсипеться при зударенні великих держав як глиняний горщок між залізними казанами. Уникнутик цього зударення великі держави можуть лише впорядкувавши спільно сучасні хаотичні відносини на території СССР та почасти вже збільшовизованого Китаю.

Не підлягає найменшому сумніву, що зацікавлення українськими справами в Европі впливає остільки ж з сучасних внутрішніх відносин у СССР, як і з сучасного міжнародного положення.

За цілий час від упадку української державности до останнього року не було у світовій пресі і літературі написано стільки про українські справи, як протягом одного останнього року. Досить лише згадати про такі праці, як книжка Тісерана у французькій та книжка Тільтмана в англійській мові. Нема також сумніву, що в повені пресового матеріялу починає викристалізовуватися думка, яка знайшла може найбільш яскравий вислів у статті редактора Бріке, в „Журналь де Женев", що поневолення України Московщиною є з інтернаціонального погляду „злочином".

Але на те, щоби витворити яскраву концепцію державної незалежности України, щоби зв'язати її в логічну цільність з політичними конечностями Европи, щоби зробити її наскрізь життєвою, актуальною і популярною, на те ще треба великої і тяжкої праці, труднощі якої знають лише ті, що постачали українські інформації чужоземним авторам не те що для книжки, а навіть і для звичайної газетної статті.

Тимчасом ця робота наскрізь необхідна, але без урядження поважного інформаційного апарату, що міг би справді задоволити вимоги європейської преси, без тижневика в одній зі світових мов, не може бути й мови про поважне співробітництво учасників української акції з чужинецькими прихильниками незалежности України.

За довгі роки примусового перебування за чужині серед української еміграції виробилось кілька журналістів, промовців, осіб з деяким політичним досвідом і знанням чужини, що могли би провадити українську акцію на міжнароднім терені. Але з причин дуже зрозумілих їм бракує грошевих засобів. Не менше зрозумілим мусить бути, що акція може провадитися лише засобами самого українського громадянства, отже тих мільонів українського населення, що перебуває поза межами Совдепії.

З другого боку західно-українські землі тим щасливіші, між Велика Україна, що мають своє легальне заступництво, яке в тій чи іншій формі може поставитися до акції підтримання боротьби України проти Московщини на міжнароднім терені, може висловити свій погляд на потребу і можність постачання засобів для української визвольної акції на міжнароднім терені.

Трагедія України під московським пануванням така безмежна, а сучасне міжнародне становище таке корисне, що сягнутися на засади, які не виявили своєї життєвої вартости, булоб історичним злочином. А тепер властиво прийшла остання пора виявити національно-політичну вартість засади соборности.

Українська акція на міжнароднім терені зовсім не є єдиним засобом підтримати боротьбу України проти Московщини взагалі, це, може і не є найважнішим засобом у цім напрямку, але неможливість мобілізувати українське громадянство для придбання вічносте дуже корисних засобів для української акції на чужині, коли за різні кольові справи вільні находяться, булаб страшним свідоцтвом фактичної убогости ідеї української суверенности.

Трагічне закінчення недавньої збройної боротьби за самостійність української держави може бути для українців добрим осторогою перед гаслами, що не виявили своєї життєвости та спровадили боротьбу на манівці „ідейних" суперечок, розбиття національних сил та поразок. Наближаючись тепер до нового може вирішального моменту в боротьбі за державну самостійність, треба мати точний перегляд сил і яскраво означену національно-політичну програму. Кожна імпровізація може бути фатальною для вислїду боротьби.

Світ переходить від слів до чинів. Мусимо знати на чім стоїмо і що маємо, як для себе так і для чужинецьких чинників.

М. Лонько.

Арештування з приводу вбивства у Львові.

Агенція „Всхуд" повідомляє, що з приводу вбивства Якова Бачинського на стрийському цвинтарі на приказ прокуратора арештували декілька осіб, підозрілих у вбивстві. Слідство ведуть далі.

80-ліття проф. І. Горбачевського.

15-го травня ц. р. святкує Український Вільний Університет у Празі 80-ліття нашого славного вченого хеміка проф. І. Горбачевського святочною академією. Академія відбудеться в салі інституту лікарської хемії Карлового Університету в Празі (II. вул. Катержинська ч. 32). У програмі: 1) Вступне слово голови Комітету проф. д-ра Ст. Дністрянського. 2) Відчит проф. С. Комарецького. 3) Повітання і вручення дипльому доктора прав. Комітет свята складають: Проф. д-р Ст. Дністрянський, проректор Українського Вільного Університету і голова Комітету, проф. Д. Дорошенко, декан філософічного факультету Укр. В. У-ту і проф. С. Шелухин, декан факультету права і суспільних наук Укр. В. У-ту.

Жиди проти американських німців.

НЮ ЙОРК, 25. квітня. (Вл. кор.) „Ді Джуіш Боллетин" приніс першу чергову статтю про ділальність німців в Америці. Закидає їм протижидівський характер і насвітлює засоби їх пропаґанди. Каже, що за рік будуть злучені в одну тріпку організацію організації фашистів, які тепер ділають окремо. До тих організацій належать: „Срібний Легіон", Хрестоносці Економічної Волї, Хакі-сорочковці, Ордер з 1876 р., Кю Клакс Клен, Континентальний Конґрес, Партія Волі, Товариство для обмеження богацтва (сенатора Лонґа), Націоналістична Партія (з Нью Йорку), Націоналістична Партія (з Тексасу), Союз Фашистів в Злучених Державах. Всі згадані групи стоять під проводом Приятелів Нової Німеччини. До них перейдуть ріжні невдоволені групи комуністів і за рік пічнеться такий танець, який йшов в Німеччині перед приходом Гітлера до влади. Вже тепер ті ґрупи дістають вказівки з Німеччини. Їхня праця розтягнеться не лише на цивільні організації, але й на військо американське та на фльоту.

Між ґрупами, які є предметом найзавзятішого поборювання, находяться жиди — твердить „Жидівський Бюлетень". Хоч уряд у Вашинґтоні є безсторонний у справі жидів, то там іде тиха протижидівська пропаґанда фашистів. Найгірше те, що ніхто не хоче серіозно братися до знищення гітлеризму в Америці в самих зародках — міркує „Бюлетень". Коли так, то вже незабаром побачимо в Америці сильну гітлерівську організацію, яка розпічне терор — переконує автор статті, Пат Мк'Ґрейлі.

Барикади комуністів біля Парижа.

ПАРИЖ, 11. 5. ПАТ. У Ґардон біля Парижа відбувалося віче організації Залізного Хреста. Комуністи почали демонструвати і намагалися розірвати кордон поліції та вдертися на віче. Коли ж поліція розігнала комуністів, тоді вони почали будувати барикади. Поліцію обкидали камінням. Щойно зміцнені відділи поліції розігнали комуністів. Кількох поліцистів ранили. Одного комуніста застрілила напалений шофер.

Полотна
на білля і постіль
ковдри, матераци, коци, дерки солідно й дешево
Гуртівня Текстильна
36/76 **ЛЬВІВ, РИНОК 30.** 2—8

Вибори в Бересті і Пінську.

Вибори до міських рад у Бересті і Пінську розписано на 10. червня ц. р. У Бересті вибирають 40 радних, а в Пінську 32-ох радних.

НОВИНКИ

— **Ямна коло Яремча.** Пансіон „Веселка" отворений від 1. травня. Кімнати гарні, сонячні, добре уладжені, з бальконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева, Ямна коло Яремча. 1437 2-?

— **Навіть задавнені жіночі недуги** можна лікувати купелями в Криниці. Перший сезон (дешевий) почався 1. травня, а найкраще приміщення є у знанім укр. пансіоні п. М. Яблонської (Krynica-zdrój, willa Tatrzańska). 4—?

— **Гребенів, пансіон Яблонських** (давніше „Модеста"), положений у центрі, соняшні кімнати з бальконами, першорядне утримання від 4 зол. денно. Ольга Радкевичева. 1534a 4-?

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** Приймає футра до перехову на літо. 1287 23-?

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хорущина 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 524 68-100

— **Знамените гігієнічне морожене** лише в цукорні Д. Стецькова, Львів, вул. Миколая 7. 1525

— **Пригадка:** Пригадуємо членам, що Загальний Збір т-ва Народня Лічниця відбудеться, в суботу, дня 12. ц. м. у власній домівці т-ва (П. Скарги ч. 4) в год. 5.30 веч. 1538 2-2

— **Репрезентаційна академія в честь Шевченка** у Львові відбудеться завтра 13. травня в 12. год. полудня у великій салі „Народнього Дому" (вул. Рутовського 22). Влаштовує її міська філія „Просвіти" силами своїх читалень. Імпрези її тішилися завсіди доброю славою. І на цей раз програма недовга, зате цікава й добірна, а ціни місць дуже дешеві. Громадянство повинно масовою участю вшанувати память Генія Шевченка.

— **Шевченківська вистава** у Національному Музею у Львові, уладжена у 120-ліття уродин Поета із збірок Національного Музею (354 предм.), Бібліотеки Наук. Т-ва ім. Шевченка (76 предм.), Музею Н. Т. Ш. (5) і приватних збірок д-ра І. Свенціцького (12), д-ра К. Студинського (3), д-ра О. Павенцького (1) і о. д-ра Й. Застирця (1). Досі відвідало виставу 170 осіб. — Довідуємося, що Дирекції обох українських держ. гімназій дуже прихильно поставилися до вистави й доручили пп. професорам-українцям повести туди молодь. Досі вже відвідали виставу: ученці III. і IV. курсу семинаря СС. Василіянок, фах.-доп. школа Р. Ш. під пров. проф. д-ра Деркача й VII. і VIII. кл. акад. гімназії під проводом д-ра Гординського й проф. Назара.

Управа Національного Музею.

— **З приводу судових розправ** проти деяких священників на провінції за влаштування церковних процесій підчас минулорічного свята У. М. Х. поширюється між иншим погляд, що Діловий Комітет Свята У. М. Х. у Львові просив в адміністраційної влади дозволу на влаштування походу у Львові і таксамо, мовляв, повинні робити священики на провінції. З поінформованих кол ми одержали саме вістку, що згідно з обовязуючими приписами Діловий Комітет У. М. Х. у Львові не вносив прохання дозволити влаштувати свято У. М. Х., а виключно тільки повідомив адміністраційну владу, що у Львові відбудеться свято з масовим процесійним походом.

— **Українська вистава в Парижі на дохід голодних Рад. України.** 4. ц. м. зорганізував у Парижі Комітет політично-економічного Т-ва „Франція-Схід" виставу українського народнього та модерного мистецтва на дохід голодних Радянської України. Вистава була сполучена з вокальними продукціями, танцями та дитячою пантоміною. Вступ був вільний; відвідувачі могли купувати виставлені зразки мистец-

тва. Успіх моральний і матеріяльний був повний. Ближчі подробиці про цю виставу подамо окремо.

— **Полекша в залізничій тарифі.** М-ство шляхів уведе незабаром на пробу в життя абонаментові білєти, важні на 10 їзд на протязі двох місяців. Ближчі подробиці будуть оголошені незабаром.

— **Першенство** до середних державних шкіл — як повідомляє агенція „Всхуд" — матимуть зпоміж найкраще підготованих кандидатів, діти учителів усіх родів шкіл, державних урядовців, інвалідів та батьків, відзначених державними орденами.

— **337 мілюнів недобору.** Польська преса повідомляє, що недобір державного скарбу за квітень ц. р. виносить 15 мілюнів золотих. Загальна квота недобору за минулий буджетовий рік 1933-34 виносить 337 мілюнів зол.

Дешевий тиждень по 75 сотиків маркізети, мушлїни, крепони, спонжі і т. д. **БАЗАР БЛАВАТИНИ** А. ГАНПЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 36-365

— **Адвокати мусять виступати в тогах.** На основі розпорядку львівського окр. суду всі адвокати в часі розправ обовязані виступати в тогах, а то в окрузі львівського окружного суду в судах городських від 1. липня, а в суді окружнім уже від 15. травня ц. р.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні Держ. Клясової Льотерії впали виграні на такі числа: 50.000 зол. на ч. 49357. 15.000 зол. на ч. 77730. 10.000 зол. на ч. 1000, 45185. 10.000 зол. на ч. 52959, 65713, 72978. 5.000 зол. на ч. 6992, 67740, 74517, 101146, 117299. 5.000 зол. на ч. 19938, 55054, 133697. 2.000 зол. на ч. 3373, 10556, 19291, 40762, 64857, 72708, 74419, 80163, 106267, 111266, 144773, 155741, 159230, 161456. 2.000 зол. на ч. 426, 45983, 54269, 94704, 52798, 94550, 98821, 102309, 126486, 124690, 125579, 134222, 135055, 150261, 153717, 154896, 162405, 162734. 1.000 зол. на ч. 3152, 11977, 18772, 20672, 20209, 31729, 38688, 39635, 41472, 41719, 46462, 56258. 67306, 70039, 70088, 71343, 72700, 80481, 83271, 96669, 96786, 100115, 100651, 105830, 115804, 120731, 121776, 128510, 136017, 136811, 139536, 139699, 147121, 149588, 150025, 150066, 169850, 1000 зол. на ч. 10676, 14993, 15476, 15466, 19102, 29863, 32737, 34060, 36961, 41278, 42579, 59882, 61243, 63616, 68598, 68294, 91887, 87017, 99545 100065, 100755, 102961, 119781, 129344, 134373, 136559, 139400, 143188, 144764, 144686, 147452, 155063, 162471, 169216.

— **Львівська хроніка.** На передмістях Львова появилися фальшиві срібні і ніклеві монети. На Сигнівці арештовано якогось Мях. Галу, що пускав їх в обіг. — Минулого четверга перелетіла над горішним Личаковом хмара саранчі, з якої багато впало на землю і дахи домів. Саранча полетіла на схід. З Данцігу повідомляють, що там також перелетіла саранча, прямуючи в сторону Поморя. — У пятницю, 11. травня ц. р. застрілилась з револьверу 17-літня Олеся Орищин, служниця рівника Германа Гімпля при вул. Східній ч. 17. Причина самогубства невідома.

— **1. травня на Волині** загалом пройшов спокійно. В містах були визначені вулиці для походів. Спроби заколоту в місточках зліквідовано на місці. Лише біля Киверець дійшло до сутички з селянами. Інцидент упродовж тижня зліквідовано. Загалом свято 1. травня не потягло за собою селянства.

— **Спека загрожує.** На Волині спека доходила до 35—40 ст. Цельсія. Озимина, що була дуже добра, ще сяк-так тримається. Ярі посіви гинуть. Засохло дуже багато свіжо посадженних щеп. Гине городина. Луки висихають. Якщо дощу не буде ще зо два тижні, врожай буде дуже загрожений.

— **Вишкіл крою й шиття.** Дня 6. б. філія „Сільського Господаря" в Луцьку закрила вишкіл крою й шиття при кружку „С. Г." в с. Воротневі, що тревав 2 і пів місяців. Виспіди дуже добрі, про що свідчили праці учасниць вишколу. Відбулася врочистість родинного характеру, на яку прибув з Луцька голова філії „С. Г." з інструктором, що зробив дві світлини.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.

— **Тиф зліквідований.** Луцькому соймикові вдалося зліквідувати тиф, який рапчьою весною вибухнув у сильненській гміні. Як довідуємося, селяни ставили деякий опір, але санітарний відділ під проводом фельчера-українця здужав людей постригти, вимити й ізолювати, зліквідувати зразу.

— **З пожежної хроніки.** В Дулібах пов. Бучач вибухла 6. ц. м. пожежа, мабуть наслідком великої спеки. Жертвою пожежі стала більша частина села. Також у Хмелівці біля Добропо-

Своєрідний гумор — сонячний усміх — погода — це „Весілля Фонся"
Сензація — сатира — дотеп
це „Карієра Ґустава Лєбреш"

ВІДГУКИ ДНЯ.

Перша купіль.

Спека вигнала мене з хати, вивела з міста. Там — у прекрасній околиці Львова схованися від духоти, пороху і камяничої атмосфери. Зі мною песик, якого я вистарався на нещастя всіх черевиків, пантофлів, рукавичок і подушинок. Спущений з ремінця, біжить весело зеленими горбами Вульки і бадьоро вимахує жовтим хвостиком. Що крок пхає ніс у мишачу дірку та інформується про життя-буття під землею.

Ніс ямника, то прецизний інструмент. Його скала нюхових вражінь на цілє небо більша від нашої. Ми то щонайвище занюхаємо цибулю крізь вікно, чи гроші в знайомого.

Не диво, що людина, стративши майже зовсім зюх — пхає свій ніс де треба і не треба, бо хоче щось занюхати. Буває стоїш на вулиці, балакаєш із товаришем, а вже чийсь ніс-запхався між нас і вітрить. Буває сидиш у кавярні з кимнебудь, а від другого столика витягається ніс у твою сторону, може занюхає якусь цікаву для себе річ.

Часом на жаль, часом на щастя людина не ямник.

А мій малий ямник аж приляже до землі. Десять дір тільки сконтролював, до одинадцятої причіпився на добре. Тягне носом підземні пахощі і скавулить з радости. Напевно є миш і то велика.

Але нема часу чекати аж він її видобуде. Мене манить до себе ліс, а в крайній мірі бодай якийсь гайок, що має холодну тінь і непритоптану траву.

Сонце ще за небі, але вже схиляється за школу Васпліянок. Не пече, як у полудне, але горяче повітря дихати не дає.

З далеку блиснуло до сонця зеркало води. „Світязь"! Донедавна одиноке, тепер одно з незчисленних львівських озер.

Ех, Перемишле, Перемишле, місце моєї гімназійної едукації, який ти щасливий, що замість озер маєш Сян! Десь там у тебе, на зелених берегах будки, будки... Може й досі ще є „Купецький Заклад" Дуцьової, де ми так часто купалися. Пані Дуцьова мала купецький змисл: вивісила на своїх будках жовто-блакитну хоруговку і притягала нею українську публіку, а в першу чергу патріотично настроєних гімназистів. Щоправда, давала нам опуст, а деколи й побоґтувала, але це хіба в дуже холодний день.

Коби так можна було полетіти до Перемишля і просто на Сян. Коли вже не до будок, то бодай на „окрут", де підчас грошевої посухи ми собі самі улаґоджували купелевий заклад.

Пригадався мені Перемишль, Сян і забажала душа, щоби тіло окупалося.

— Ходім, ямцю, на „Світязь", попробуєм.

Пішли.

На берегах озерця народу а пароїв. Гріються до сонця, мов аліґатори на берегах Нілю. Такі самі сонні і непорушні. Час до часу тільки отворить око, глипне довкруги і знов замкнеться. Між аліґаторами гіпопотами. Ці більш рухливі. Ліпар, видно, наказав не тільки сонячну купіль, але й рух і воду. Летить така купа мяса берегом — земля двигтить, шубовсне у воду — хвиля на пів метра встає. Проплине двацять кроків, ви-ступить стовп води і до берега. Був рух і вода — тепер тільки зважитися.

Ми з ямником довго надумуємося, чи ліпати у воду. Девятнацять ступнів — зовсім ще не окріп. На кожний випадок — сонячну купіль можна. Кладемося на піску і замикаємо очі.

Як легко тоді перенестися не тільки над Сян, але й над Адрію, до якогосьтам Сорєнто, чи іншого Капрі.

Пес мій, видно, ще далі заїхав, бо аж над Ніль, де на березі сплять крокодилі, а у полі вигойдуються гіпопотами.

В один момент гаркнув і кинувся до води. Я схопився. Попри беріг плила перекаюча і фукаюча гора мяса, жіночого роду.

Кажуть, що пси родяться пливаками, але я не хотів ризикувати. Мав би я дома празник, як би вернувся без отого жовтого дурника.

Скочив у воду (19 ступнів, трохи мало!) і це була моя перша купіль цього року.

Коротка і не добровільна, але всеж таки купіль.

Галактіон Чіпка.

Дописи.

СТАНИСЛАВІВЩИНА

З освітнього життя в Павелчі. Село Павелче від Станиславова належить до найсвідоміших у повіті, хоч воно під загально-культурним оглядом далеко що не дорівнює такій наприклад сусідній Ямниці. Багато шкодить тут положення села. Воно не розбудовано довкола якогось осередка, люди не живуть укупі, хатя розкидані по обидвох берегах потоку, який за Ямницею вливається до Бистриці. Так і маємо своєрідну децентралізацію: село поділяється на Долішнє Павелче з осідком громадського уряду, долішнім двором і сзідом церкви, яка тут колись здвигалася від сторони Вовчинецької Гори та села Ямниці, далі на Середнє Павелче з будинком 5-клясової вселюдної школи в центрі та з невеличким іще домом читальні „Просвіта", в якому примішається кооператива й усі інші місцеві товариства й де є простора театральна світлиця; натомість з другого боку дорога проти читальні пішшається поли чава нова церква, крім того в прегарному положенні є головний двір дідича Станислава Менцля і вгорі третій новий фільяльний дворок та зовсім серед поля головний місцевий цвинтар, нарешті за битим шляхом є ще Горішнє Павелче з романтично положеною старою церквою і приходом біля неї. На приналежних до Долішнього Павелча ґрунтах на горі під лісом стоїть залізничий перестанок і серпентиною вється залізничий шлях з одного й другого боку села, доки не щезне високо в тязівському лісі. Гарне й незвичайно здорове положення цього підгірського села вказує на розбудження спортового руху серед тутешньої селянської молоді. І так зимою маємо тут лещатарських рухотників, а в теплі місяці сильно розвинена гра в м'яча кількох, згуртованих у „Прообою", який змагається за першенство з іншими українськими міськими та сільськими мячевими ґуртами Станиславівщини. Загально на всіх полях громадської праці помічне в Павелчі теперішнє суперництво в праці між старшими й молодшими. Таке дужання нешкідливе, аби тільки воно не переміпилося в ворожнечу й випередження амбітників та збив мало ідейне підложжя. Змагання молодших із старшими помічне було потрохи й на загальних зборах читальні „Просвіти" в Павелчі. На внесення місцевого відділу вибрали збірні громадяни села головою зборів п. Івана Ставинського. З звіту уступаючого видно показалося, що в минулому адміністраційному році мала читальня 160 членів, у бібліотеці є 109 справлених книжок, силою яких 6 досіль не читаних молодію, видно відбув 9 засідань, драматичний ґурток дав 4 аматорські вистави і брав з успіхом участь у цьогорічних зимових мистецьких міс-

тих і сільських просвітянських аматорських гуртків у Станиславові, добувши почесне пяте місце в загальній класифікації, видав удостоєний 3 свят і запросив відомий музичний хор „Думку" в Станиславові на свято в честь українського гетьмана Івана Мазепи. В часі уборів виголосили делегат станиславівської філії „Просвіти", м-р прав Петрушів чудову промову на найактуальніший для села тему, а відпоручник львівського Revізійного Союзу Кооператив, п. Мазурак, просто захопив зібраних своїм глибоко-життєвим рефератом на економічні вільніші питання. Під кінець забрано новий виділ читальні, до якого — на внесення п. Івана Когуча — райшли: о. Іван Стефанчук — голова, п. Василь Свинцин — заст. голови, п. Василь Стасинець — секр., п. Юрко Тимінський — скарбник, п. Михайло Повазинець — бібліотекар і пп. Василь Матанчук та Микола Тимінський с. Васили — члени виділу. Заступниками вибрані пп.: Микола Табачин, Федь Андрусишин і Василь Федишин. У складі прозірної комісії найшли пп.: Іван Когуч, Ілько Боднар та Андрій Когуч. Промовою голови збори із дезидератом до нового виділу повести на 100 проц. кращу діяльність, зніж у минулому році й закінчити цілковито знаєвору та в середині читальню, і відтоді з братовством трудовитому співголовому провіднікові читальні, о. Стефанчукові, покінчились загальні збори.

—o—

СПОРТ.

УКРАЇНА — ЛЕХІЯ.

В неділю 13. ц. м. відбудуться на гриші Погоні атракційні змагання за мистецтво Окружної Ліги між Україною і Лехією. Початок тих змагань в год. 4.30 попол. Попередять змагання резерв.

Важко щось сказати, котра з обох тих передових дружин Окр. Ліги виграє змагання, бо обі вони менше-більше однаково сильні. Рішати тут буде правдоподібно більша видержливість та відповідне оцінування перших.

При цій нагоді слід також звернути до української публики, аби вона старалась залишувати над своїми нервами та непотрібними вигуками не бентежила ні грачів ні судді. Старші, розважніші громадяни повинні впливати в цьому напрямі на молодь, тимбільше, що всякі некультурні крики та свисти не можуть мати нїякого впливу на вислід змагань.

ЧОРНОМОРЦІ — СОКІЛ III.

В неділю 13. ц. м. відбудуться на гриші „Сойгезі" (кінець вул. Мартина — трамвай ч. 9) цікаві мистецькі змагання між Чорноморцями і III. Соколом (давня „Комета"). Початок в год. 10. рано

ДНІПРО — ТРИЗУБ.

У Винниках відбудуться цієї неділі важні змагання І. групи на гриші Дніпра. Початок в год. 4 пополудні.

Змагання **Сокіл IV — Хуртовина** (Комарно) переложені на 20. ц. м.

СПОРТОВІ ВИСЛІДИ.

Змагання **Україна (комбін.) — Р. К. С.**, заповіджені на четвер 10. ц. м., не відбулися

ЧЕРНІВЦІ. **ЧЕРНІВЦІ — ЛЬВІВ 4:1 (1:1).**

Міжмістові змагання Чернівці — Львів покінчились поразкою Львова у відношенні 4:1. Одинокого гола для Львова стрілив Магоцький у 10 мін. гри. Змагання ті від суддя Розенман дуже тенденційно, з краєдою львовян, у яких дружині грало двох українців: Магоцький і Лапчук. Видців ок. 5.000.

МИСТЕЦТВА ЛІГИ.

КРАКІВ. Вісла — Варта 2:2 (2:1).
ВАРШАВА. Легія — Варшавянка 1:0 (1:0)
ВАРШАВА. Польонія — Подгуже 2:2 (1:1).

МИСТЕЦТВА ОКР. ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Польонія — Свїтязь 3:0 (3:0).
РЯШІВ. Ресовія — Другий Сокіл 1:1 (1:1).

ЗМАГАННЯ ТОВАРИСЬКІ.

ЛЬВІВ. Рекорд — Корона (Самбір) 4:4 (2:0).
СТАНИСЛАВІВ. Ревера — Гасмонея (Львів) 4:1.
САМБІР. Стшелец — Дністер 2:1 (1:1). Змагання за мист. Б-класи. Гра назвгал рівнорядна, при чому українська дружина презентується дуже добре.

ГАСМОНЕЯ И ОГНІСКО ВХОДЯТЬ ДО ОКР. ЛІГИ?

В найближчому тижні має бути вирішена остаточно справа поширення львівської Окружної Ліги до 10 клюбів, так, аби в ній могли грати ще й Гасмонея та Огніско.

ВІДЕНСЬКА АДМІРА У ЛЬВОВІ.

Мистецька дружина Австрії віденська Адміра, розіграє небавком 3 змагання в Польщі. Перші змагання розіграє Адміра у Львові дня 31. ц. м., в нагоди ювилею Л.З.О.П.Н. Варто замітити, що Адміра побила на днях другу в табелі славну дружину Рапіду, у відношенні 8:0 (5:0) і здобула остаточно мячеве мистецтво Австрії. Переможній дружині вручив чашу присутній на змаганнях президент Австрії Ніклас.

—o—

Нові книжки й журнали.

Дзвіночок, часопис для українських дітей, ч. 31, травень.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Укр. Нар. Театр ім І. Тобілевича

Підгайці.
12. V. Наша парада.
13. V. Батурин.
Після Підгаєць їде театр до Бучача, Чорткова, Копичинець, Боршева та Заліщик.

Великий Міський Театр

Субота 12. V. год. 7·30 веч. „Фонсеве весілля"
Неділя, 13. V. год. 3·30 веч. „Товаріщ".
Неділя, 13. V. год. 7·30 веч. „Фонсеве весілля".

Театр Ріжнородностей

Субота, 12. V. год. 7·30 веч. „Карієра Густава Лебреша.
Неділя, 13. V. год. 7·30 веч. „Карієра Густава Лебреша".

Кіна.

АПОЛЬО: „Деревяні хлопці" (на осн. повісти Розинда Доржелеса).
АТЛЯНТИК: „Отаман Анненків" (фільм в російській мові).
ВАНДА: „12 вірші" (Вл. Бурин, Димша).
КАСІНО: „Казанова" (Ів. Мозжухин).
КОЛІСЕЙ: „Кохання на прикаї" і ревія „Щось для кожного".
КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Бал бідних ліжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.
МАРУСЕНЬКА: „Чібі" (віденська комедія), ревія „Травень, літо, травка!"
МІРАЖ: „Остання генералова любка," „Жінка на 250 000 долярів".
МУЗА: „Біда лелія (з Ол. Мей).
ПАЛЯС: „Панна Жозета моя жінка".
ПАН: „Дика дівчина" (Клара Бов).
ПАСАЖ: „Пат і Патахон у жіночому таксіоматі", „Улани, удали".
СВІТ: „Божелідьна ніч у звіринці".
СОНЦЕ: „Нічні суди" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Дайте мені чоловіка!" (Анні Ондра), ревія „З усього серця".
ХІМЕРА: „Чорти в коханні".
УТІХА: „Остання парнця" та ревія.

Закордонне радіо.

Субота, 12. травня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 22·05 Концерт, 18·00 Скрипка, 19·25 Легка музика, співи, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Прага** (470,2) 19·00 „Лібуша" оп. Сметани, **Париж** (1649) 20·00 „Мадмуазель Нітуш" оп. Барнсова, **Атльона** (531) 19·40, 20·20 Співи, **Білгород** (439,8) 13·00 Пісоньки, 16·30 Співи, **Ковно** (1935) 20·20 Співи, **Берлін** (356,7) 16·00 Розривковий концерт, **Мінхен** (405,4) 14·20 Солісти, **Букарешт** (363) 19·20 Пісоньки, **Будапешт** (549,5) 12·05, 22·30 Циг. оркестра, 18·20 Концерт оп. оркестри **Мілано** (368,6) 13·00 Тріо, 17·15 Танкова музика, **Рим** (42·,8) 13·00 Легка музика, 21·00 „Франческа да Ріміні" оп. Зандонаї.

Неділя, 13. травня 1934.

Льондон (349,1) 18·20 Композиторський вечір О. Штравса **Відень** (506,8) 11·20 Концерт, 20·00 „Яблука" оп. Штравса, **Брно** (325,4) 9·00 Пісні, **Прага** (470,2) 20·00 Фестиваль Сметани, **Білгород** (439,8) 15·00 Популярні мельодії, **Берлін** (356,7) 15·30 Шуманові пісні, 20·15 „Матері всього світа співають козацькі пісні" (анд.), **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·30 Співи, **Кельн** (455,9) 20·30 „Ніжит. у Гранаді" романтична опера Коєлнера, **Мінхен** (405,4) 18·50 Солісти. **Сотенс** (443,1) 20·30 „Лукія з Ламермуру" оп. Доніцетія, **Будапешт** (549,5) 20·10 Оп музика, співи, 22·00 Циг. музика **Мілано** (368,6) 16·00 „Сила долі" оп Верді, **Рим** (420,8) 17·00 Воєнінстр. концерт, 20·55 „Маскота" оп. оп. Одрана.

Львівське радіо.

Субота, 12. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Концерт салонової музики, 12·30 Метеорольог. вістки. 15·10 Господарські вістки, 15·20 Співи (Венгжиновська) в супр. фортепіяну. 15·40 Авд. для хорих, концерт оркестри, 16·10 Міжнар. день шпиталь-ництва, 16·20 Лекція фр. мови. 16·35 Легка музика в вик. джезової оркестри, пісоньки, 17·10 Відчит про Жеромського, 17·40 Репортаж, 19·00 Твочий Львів, 19·12 Всячина, 19·25 Рецитації поезій, 19·40 Спортові вістки, 20·00 Шопенівський концерт у вик. симф. оркестри, 20·30 Почт. техн. скринька 20·45 Концерт творів Фр. Сметани (симф. оркестра), 22·00 Виступ хору Юранда. 23·05 Танкова музика.

Неділя, 13. травня 1934.

8·30 Ранішня авдиція, 10·35 Гоамофонові релігійні та популярні пісні, 11·57 Сигнал часу, 12·10 Метеорольогічні вісти, 12·15 Музичний поранок, співи, 14·00 Лісова скринька, 14·15 Огляд ринків рільних продуктів, 14·30 Травневі пісні, 14·45 Популярна музика з гр. плит, 15·00 Крайня пора вишити шкідників, 15·20 Джезовий концерт, 16·00 Авдиція для дітей, 16·30 Чвертьгодина славних артистів із гр. плит, 16·45 Літер. чвертьгодина „Конґрінґс", 17·00 Бадачка: Про штуку закупна, 17·15 Музика Підгалля (симф. оркестра, співи), 18·00 Авд. „Що раз сталося в Сидоні", 18·40 Фортепіановий реситаль, 19·00 Осолінеум на лані обвинуваченних" (історія знереду сто літ), 19.10 Всячина, 19·50 Вибрані думки, 19·52 Легка музика, пісоньки, 20·16 На порозі Банського Сходу, (фейл.) 20·50 На весняній львівській хвилі, 22·15, 22·16 Спортові вістки, 22·25, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ

Долар у Львові в приватних оборотах 5·25 зол

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·03, Париж 34·95, Берлін 208·55, Цюріх 171·56, Амстердам 358·65, Повга 22·04, Мілано 45·07, Нюйорк кабель 5·28 і пів, Нюйорк чеки 5·28.

АКЦІЇ.

Банк Польський й 90·00—90·75 зол

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 11. травня п. р. платив кооператівам за:

1 кг. масла десерового	2·80 зол.	
1 л. молока	—·18	„
1 л. сметани	—·75	„
1 к. яєць	2·20	„

Тенденція на масло, молоко, сметану знижкова, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє що 11. V. п. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, якої подарія птахомисарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·80
Кури „	І клясе	0·95
„ „	ІІ „	0·55

Тенденція знижкова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

Замісць квітів на могилу бл. п. Павлини Величанської зі Збаража зложила п. Стефанія Хоралдива зі Львова 10·— зол. на „Рідну Школу".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПАНСІОНИ! Кондом, фіранки, капи брокати за безцінь, догідні умовини. **Фрайліх**, Сикстуська 21. 1535 2—?

НАЙЕЛЕГАНТНІШІ ЖІНОЧІ ПЛАЩІ і костюми випродує з причини закінченого сезону по дуже низьких цінах фірма **И. Посамент**, Львів, ул. Академічна 2. (Готель Жоржа) 1544 3—4

ЛЬОКАЛЬ на реставрацію або склеп в Ринку у Львові до винайму. Відомість телефон 85-83. 1558 1—1

ФАБРИКА Споживчих Артикулів пошукує **добре презентуючихся, вимовних жіночих сил** для пропаганди своїх виробів — за постійною платнею. Перше-ство мають ті, що вже працювали в тій ділянці Листовні згол.шення з заподанням курікулум вітє і св танною до Адміністрації під „Вимовна". 1559 1—2

ХОЧЕШ ПІЗНАТИ ЦІЛЮЩУ СИЛУ ЛЕМКІВСЬКИХ ВОД, хочеш пізнати **лемківське плем'я**, хочеш гарно провести відпочинок — їдь до пансіону **Т-ва „Пер. Еп. Поміч" у Жегестові Живці** p. Żegiestów Zdrój. Сезон отворений від 15. травня. В першім і третім сезоні ціни купелів і утримання значно знижені. 1557 1—?

ВЕСЕЛО І ЗДОРОВО проведете літне дозвілля виїхавши у прегарну околицю в Карпатах. Ліси, ріка добра комунікація Зголошення: Парохіяльний Уряд. Топільниця п. п. Стрілки (Strzyłki). 1556 1—2

ВІЛЛЯ „ОЛЕНЯ" — ЯМНЕ. До винайму в цілости або поодиноко вісім кімнат з кухнею з комплетною комфортовою обстановою зараз. Інформації дає інж. Володимир Дуткз, Станиславів, вул Казимирівська 17. 1540 3—8

КОСІВ — пансіон „Victoria" біля заведення д-ра Тарнавського поручає сонячні кімнати з повним утриманням по дуже низьких цінах. Великий сад. На балянія виспаються проспекти. 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

Слухайте родичі! Радійте діти!
Вже вийшла І. частина оповідань з історії України пера Антона Лотоцького п. з

„Було колись на Україні"

Віньєту й ілюстрації зладив арт. маляр П. Андрусів.

Перша частина обіймає найзначніші часи історії України. Оповідання написані дуже легко та гарно. Книжечка призначена для дітей і молоді, але з приємністю і пожитком прочитає й старший.

Ціна за примірник 70 сот., з портом 85 сот. Десять примірників з портом коштує тільки 6·50 зол. —

Замовляти з одночасною висилкою грошей на грошевих переказах по адресі:

„НАШ ПРИЯТЕЛЬ"
:-: Львів, ул. Сикстуська 39 а. :-:

або краще почтовими складанками число конта 504.104. 1507 5—5

Підлюте - Каменець

Сонячні кімнати з балькончми - враз з першорядним утриманням. Ціни умірковані. **Галя Чапельська.** Львів, пл. св. Юра ч. 5. до 25. травня а опісля Підлюте-Каменець п. Перегінсько.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і новинках . „ 0·60
„ „ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . зол. 0.15 „ 0·10
шукаючі праці . . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка	1/1	зол.	480·—
„ „	1/2	„	250·—
„ „	1/4	„	130·—
„ „	1/8	„	70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 124 (13.669). Львів, понеділок 14. травня 1934. Pocztowe opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічне 15·00 „ Піврічне 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Свято козацьких могил під Берестечком.

В цьому році традиційне святкування памяти козаків, що полягли під Берестечком — девята пятниця — припадає на день 8. *червня*. З кожним роком на козацькі могили приходить все більше й більше прочан. Не тільки православні волиняки і поліщуки, але й греко-католики з Галичини мандрують під Берестечко, щоби поклонитися останкам козаків, що полягли тут у 1651 р. З кожним роком день 9-ої пятниці зачинає все більш приймати характер українського церковно-національного свята. В минулому році у звязку із заповідженою Т-вом „Відродження" у Львові на той день прогулькою своїх членів на Козацькі Могили волинська адміністрація заборонила була прочанам піти на берестецькі поля. Але вже було за пізно і це не стримало людей, яких було вдвоє більше, як у попередніх роках. В цьому році можна сподіватися, що мандрівка на Козацькі Могили і саме свято буде відбуватися без яких перешкод.

Основи корпораційного устрою в Італії.

РИМ, 12. 5. ПАТ. Агенція Стефані повідомляє, що центральний корпораційний комітет ухвалив законопроект нового устрою Італії. Всіх корпорацій буде 22 і обєднані будуть у трьох групах. Перша група корпорацій обєднуватиме продуцентів збіжа, вина, оливи, цукрових буряків та цукрової тростини, садівників, промисловців тваринних і рибних переробів, деревного і ткацького промислу.

Друга група обєднує промисли: металюргії, механічний, конфекційний, хемічний, будівельний, паперовий, пресовий, волняний, газовий, скляний і керамічний. Ремесло не творить самостійної корпорації, але ввійде до поодиноких ділянок промислу.

Третя група обєднує всі інші фахи та установи, а саме: обезпечення, кредитові установи, професійні і мистецькі установи, морський промисл, сухопутню та повітряну комунікацію. Председників поодиноких корпорацій призначуватиме премієр міністрів; заступників председників призначатиме фашистівська партія. Таким чином державна адміністрація обєднається з корпораціями, бо представники поодиноких ділянок державної адміністрації засідатимуть в адміністраційних радах поодиноких корпорацій. Законопроект спирається на співпраці поодиноких установ і робітників та підприємців. Устрій так збудований, що ніодна група не зможе числом своїх делегатів змайоризувати другу групу. До того фашистівська партія матиме рішаючий вплив, бо призначуватиме провідників до поодиноких корпорацій. Число представників робітників і підприємців у поодиноких корпораціях буде рівне.

Франція не буде платити воєнних довгів.

ПАРИЖ, 11. 5. ПАТ. Політичні кола в Парижі сподіються, що Франція не заплатить в дні 15. червня п. р. чергової сплати воєнного довгу Злученим Державам. Льондонські банкірі міркують, що Англія не заплатить довжної рати, бо закон Джонсона зачисляє до неспілатних держав також ті держави, які сплачують свій довг меншими сплатами. Інші фінансові кола натискають на уряд, щоби заплатив рату довгу сріблом. Таким чином уряд придбав би 50 відсотків ощадности.

ВАШИНГТОН, 12. 5. ПАТ. Президент Рузвельт не скличе загальної конференції державдовжників. Зате в найближчих днях складе конґресові заяву в справі довгів.

—o—

Німеччина не відступить від своїх домагань.

ЛЬОНДОН, 12. 5. ПАТ. Висланник канцлера Гітлєра фон Ріббентроп заявив, що домагання Німеччини до розбройної конференції не змінилися, бо вони є мінімальні. Коли всі заінтересовані народи докладуть зусиль, розбройна конвенція вже незабаром дійде до кінця, бо інших засадничих розходжень нема.

—o—

Свобода рухів ком. Літвінова.

МОСКВА, 12. 5. ПАТ. Вчора появився декрет більшовицького уряду про скасування колеґіяльної системи в комісаріяті закордонних справ. Комісаром залишається далі М. Літвінов, а його заступниками: Крестінський і Стомоняков. Два заступники Карахан і Сокольніков перейдуть на інші становища.

Чергова перемога військ Ємену.

Війська Англії та Італії в Арабії

РИМ, 12. 5. ПАТ. З Адену повідомляють, що еменські війська перемогли вдруге військо Ібн-Савда і перейшли до протинаступу. До порту Годейди приїхали англійські та італійські війська, щоби боронити інтересів своїх громадян.

Боротьба з опозицією.

БЕРЛІН, 12. 5. ПАТ. Вчора відбулося у спортовій палаті велике віче, на якім промовляв міністр пропаганди Ґебельс. Промовець гостро виступив проти тих, які не виконують постанов уряду. Згадав про жидівський бойкот німецьких товарів за кордоном. Такою постаною закордонні жиди виконують найгіршу прислугу своїм братам у Німеччині. Коли би бойкот пошкодив німецькому господарству, тоді німецький нарід виступив би проти жидів у Німеччині. Націонал-соціалісти не повинні терпіти, що Німеччина не може платити довгів закордонним вірителям. Націонал-соціалісти не затягали довгів, тільки давніші уряди.

Інсул протестує.

СПІЛЬНИКИ ПРИЗНАЛИСЯ ДО ВИНИ

ШИКАҐО, 12. 5. ПАТ. Адвокат Інсула запротестував проти арештування банкира-обманця турецькою владою. Спільники Інсула признались до вини. Інсула випустили на волю за кавцією 200.000 долярів. Опісля Інсула знову арештували, бо його обвинувачують за нові справи. Тому Інсул склав додаткову кавцію 50.000 долярів і вийшов на волю.

Центральний Кооперативний Банк
У ЛЬВОВІ
(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),
приймає вкладки ощадности.
Конто ПКО. ч. 143.467.

Розброєння в сліпій вулиці.

(Кореспонденція зі Швайцарії.)

Женева, 8. травня 1934

Сесію комісії Конференції розброєння, що мала розпочатися в кінці квітня, відложено до кінця травня, до скінчення весняної сесії Союзу Народів. Чи розпічне Конференція розброєння дійсно тоді свою працю наново, чи її знов відложить, покищо невідомо. Переговори в справі розброєння, які ведуться без перерви, не дають ніяких вислідів. Нема згоди ані між Францією та Німеччиною, ані між Францією та Англією.

Справа розброєння сама по собі найшлася в стані остільки безнадійнім, що її не варто було би порушувати на сторінках української преси, колиб вона не мала, так мовити, симптоматичного значіння, колиб вона не була показчиком сучасних мінливих відносин між великими державами.

Над цілим політичним життям Европи панують тепер два протилежні процеси — політична боротьба між Німеччиною та Францією та змагання до утворення справжнього пакту чотирьох держав. Поріжнення між Францією і Німеччиною є властиво єдиною поважною перешкодою на шляху до поважного зменшення зброєнь великих держав. Осягнення дійсного пакту чотирьох держав буде рівнозначним з далеко ідучим розброєнням великих держав.

Тимчасом справа розбройної конвенції стоїть тим більше безнадійно, що відносно неї нема згоди не лише між урядами Франції та Англії, а навіть і єдности поглядів у політичних колах цих держав. Швайцарська преса повідомляє з Льондону, що там при досить прихильнім відношенні Макдональда до Німеччини непомітно нахилу дати якісь гарантії Франції. В англійській пресі вказується на те, що без участи Зл. Держав Америки та англійських доміній у гарантіях для Франції Англія ризикувала би в випадку війни опинитися у ворожім становищі і до одних і до других.

З огляду на те, на загал неприхильне до гарантій становище Англії, в Льондоні стрінули з великим вдоволенням повідомлення, що Франція сама відмовляється від гарантій з англійського боку, а буде шукати забезпечення держави лише в силі самої французької армії. На думку французьких військових фахівців у Німеччині скорше вигасне гітлеризм ніж вона матиме фінансову та мілітарну можність розпочати війну. Оскільки це повідомлення відповідає дійсним поглядам французького уряду і оскільки воно є пробним бальоном, преса стверджувати не береться.

Не підлягає сумніву, що Франція шукає гарантій проти німецької зброї не лише в Англії, а й в Італії, Польщі, Малій Антанті, а навіть і в Москві. Але чим більше гарантій вона шукає, тим більше сумнівними вони показуються, і тим більше віддалюється Франція від дійсної гарантії миру, порозуміння з Німеччиною в межах пакту чотирьох держав. Не виключене, розуміється, що Франція прийде до нього манівцями, випробувавши всі засоби та обійшовши всі держави, у яких вона шукає свого забезпечення. Про це зрештою ще завчасу говорити.

Теперішній настрій французьких політичних кол, судячи по французькій пресі, для конвенції розброєння досить несприятливий. Не встигла ще французька опінія заспокоїтися з нагоди збільшення німецького військового бу-

джету, як її знов схвилювала гостра агітаційна промова Гебельса перед стотисячними зборами на межі Сарської провінції. І треба побоюватися, що справа цього спірного терену буде загострювати політичну атмосферу Европи аж до самого переведення плебісциту. Тут, як це було вже і в деяких інших справах, Франція минає добру нагоду вирівняти свої відносини до Німеччини зрікаючись голосування. Тимчасом, коли внаслідок голосування буде полишення теперішнього стану та устійнення режиму Союзу Народів, буде Сарщина, як перед війною Ельзас-Лотрингія, затроювати відносини між Францією та Німеччиною і далі.

Повстає питання, як довго Европа зможе при сучаснім швидкім розвитку світової кріан витримувати це напруження і як довго зможе витримувати це нервове напруження сама Франція? Відповісти на це питання не легко, але треба зауважити, що Франції доводиться боротися на двох фронтах, — проти можливої ізоляції в Европі при надмірнім продовжуванні франко-німецького конфлікту та проти обединаного соціялістично-більшовицького табору в самій державі. Можна думати, що більшовизм при сучаснім темпі його розвитку у всякім разі більше і скорше знесилить Францію ніж московська армія скріпить її, загрожуючи Німеччині.

Не буде пересадою сказати, що питання роззброєння є остільки ж европейською як і внутрішньою справою. Поки до французького уряду належать такі отверті приятелі московського уряду як Еріо, поки з французьких політичних кол не виключені елементи, які вважають можливим користати з допомоги більшовицьких сил проти якоїсь з европейських держав, доти ціла Конференція роззброєння та всі заходи в напрямі якоїсь конвенції роззброєння будуть лише жалюгідною комедією.

Говорячи про подорож Барту до Варшави „Ізвестія" з 26. IV. ц. р. між іншим пишуть: „Чи пощастить французькій дипльоматії осягти відмовлення Польщі від тої політики очікування, яку вона додержувала супроти німецьких збройонь, ще невідомо. Деякі симптоми промовляють за тим. Було би даремним намагатися згадати, чи Барту пощастить осягти його мету. Ясно лише одно: німецький військовий буджет забив останній цвях у труну Конференції роззброєння". Сперечатися про те, хто забив останній цвях у труну Конференції роззброєння є наскрізь зайвим, нехай сучасні женевські мерці ховають самі своїх мертвих. Але не підлягає найменшому сумніву, що останній удар конференції завдав Барту, намовляючи східноевропейські держави до порозуміння з Москвою проти одної з европейських держав.

М. Данько.

М. Евальд Львів, вул. Собіського 5. Різнородні полотна фабрики Братів Чечовічка в Андрихові — на білля жіноче мужеське, постелеве і столове. За оказання цього витинка — при купні 5% опусту. 15—2 2/73

Перед білорусів.

ВРАЖІННЯ ЗНАД ДВИНИ.

Жити довгі літа посеред свого народу, а потім нагло опинитися поміж чужими, більш сотні миль від рідної землі, це силою обставин викликає в людині чимало прерізких рефлексій. Так і зі мною. Вже від кількох літ живу серед білоруського народу, близько Литви, Латвії і Совітів, в самім найдальше на північ висуненім рукаві Польщі, недалеко від самої Західньої Двини. Тому й хочу поділитися з шан. читачами деякими враженнями з білоруських земель, що зібрав їх за час побуту. Зупинюсь тільки на загальних рисах без претенсій вичерпати весь матеріял.

НАРІД, ЩО ПОЧИНАЄ ЖИТИ.

Як не всі, то принаймні інтеліґенція наша знає, що білоруський нарід щойно зачинає жити і робити перші кроки на шляху до розвою і поступу до кращого завтра. Невеличка тільки частина Білорусі знайшлася в межах польської держави, а куди більша творить у Совітах ославлену „Білоруську Республику", яка хіба тим ріжниться від „Радянської України", що про неї менше чути, як про Україну. Всілякі „академії" й інші „високі школи" тощо на совітській Білорусі, переважно в Минську, стільки мають спільного з Білорусю, як тепер Українська Академія в Києві з Україною. Вісток про тамті сторони якось дуже мало в пресі і зясувати собі, що там діється, дуже тяжко; в усякому разі там воно не багацько краще, а може й однаково, як на Радянській Україні. В останніх часах пролетіли на часописних сторінках вістки, що на Совітській Білорусі зачав сильно зростати національний рух, навіть серед самих визначних білоруських комуністів, що проявилося у формі ріжних „ухилів". Більшовики мусіли перевести чистку. Чим то скінчилося, можна відразу догадатися. Чистка компартії і всілких нижчих та вищих шкіл, головно Академії в Минську, масові арешти, розстріли та смерть найкращих синів білоруського народу чито з більшовицької руки, чи знову зі своєї, коли виділи, що діється довкола них. Та живого духа не скувати!

ЗЛИДЕННЕ СЕЛЯНСЬКЕ ЖИТТЯ.

Білоруси це нарід хліборобів-селян. Піскуваті поля, мокравини, ліси і цілими милями одноманітний вигляд країни, це загальне враження для людини, що перший раз дістанеться на ці землі. Скільки разів мушу їхати шляхом Вильно-Рівне, чи знову Молодечно-Ліда-Рівне, увесь час дивлюся у вікно і намагаюся затямити все, що тільки цікаве. Одначе небагацько цього можна найти. Котиться поволі поїзд, минає оселі, денеде річка, містечко, багна, ліси, а то й часто-густо голі піски. Цікавіший і справді гарний краєвид тільки в околицях Вильна. А на цих землях живе нарід бідний, пригноблений, спокійної вдачі, якого одиноким бажанням у нинішній економічній скруті є хіба те, щоби тільки звести кінці зі собою і якось прожити до другого року. Це не життя, а просто злидні, крайня нужда, що присіли білоруського селянина і не дають йому просвітної години. Скільки разів бачу в ярмарковий день білоруських селян, що мусять нераз за півдурно продавати плоди своєї праці, то якось тяжко стає на душі. Правда і в нас не багацько краще. Але коли виджу обдертих людей, замість чобіт постоли з лика і ноги обвязані шматами, навіть серед найбільших морозів, а на плечах подерта кожушина чи стара, полатана свитка і витерта, видиняла шапка, виджу образ цього життя, що його мусить вести цей селянин увесь свій вік.

ТЕМРЯВА І ЧУЖА ШКОЛА.

Серед широких верств білоруського народу панує іще кромішня темнота, а з нею маса забобонів і пересудів. Письменних людей небагацько тут знайдеш, навіть у порівнянні з українським народом. Царський уряд не дбав про просвіту народу, бо волів панувати над темними масами, зновуж тепер іще не змогло витворитися нове, письменне покоління тимбільше, що хоч школи є і є шкільний примус, то вони мовою чужі і дитина часто-густо не всилі зрозуміти вчителя, хочби він мав і найкращі заміри. Та всеж я особисто цієї думки, що краща навіть чужа школа, ніжби її ніякої не мало бути.

МІСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

ЛЬВІВ, ул. СОБІСЬКОГО ч. 16.

полагоджує всілякі формальности звязані із шлюбами, — доставляє повози коні тощо.

1561 1—3

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 14. ТРАВНЯ 1934.

МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА.

Орвієто.

У снах, іще тих галицьких снах, увижалася мені фасада собору міста Орвієто. Білий мармур, насичений живою поліхромією і сонцем. І сонце і цей мармур прокидали своїм сієнським ґотиком мою тугу. І я хотів одного: взяти трохи сонця у мою кров, таки так матеріяльно, зазнисно, ненаситно, багато, але тільки з цих білих мармурових мережок Льоренца Майтанія й А. Орканьї. І то саме в ту хвилину пити те сонце, коли воно, заходячи, рожево припадає до цих мережок.

Мрія стала дійсністю. Я в Орвієто!

Мале місто. Навіть не повітове. Розложилося високо на стрімголовій скелі, яка шпилю не має, а навпаки: широко розстилається. Ось і на цій широкій скельній розлозі розкинулося доволі вигідно місто, яке налічує двацять дві тисячі мешканців.

По середині міста стоїть Дуомо, якого ґотицькі, у золоте сонце занурені вежі, бачите вже здалеку з поїзду. Й до них ваші розпалені очі швидше долітають, ніж ви самі.

Про старовину Орвієта: з міфології знаємо, що основником міста був Янус, перший італьський король, що зі Сатурніном панував над Лаціем.

Дехто припускає, що орвієтани походять із Єгипту. А на це похолодження вказував би тип статуї Венери, яку тут найшли, та інші мистецькі останки і фрески в могилах етрусків, які находиться біля скель на північний захід від Орвієта.

Пізніше, у феодальних, а й ренесансових часах перебували тут папи. Було їх тут усіх тринадцять і двох. Боніфатій VIII. у 1298 р. тут ввів-ли на „Квітучо поле Полезьо". З початком шістнадцятого віку, коли в Римі французькі війська зробили погром, папа Климентій VII. утік до Орвієто...

*

Переходите стаційний будинок, і перед вами не дорога, а стрімка стіна скелі. За пять хвилин мотузковою залізничкою ви на горі в місті.

Місто вже дещо затратило свій характер старовини. Деякі домн вже й виправлені. Але ще ті вузькі вулиці, ті двері зі старовинними орнаментами, зберігають дух давнини. З головної вулиці звертаєте ліворуч і незабаром із боку бачите оспіпану фасаду катедри Орвієта. Із неї ваші очі не сходять уже, не можуть зійти! Бо ні катедра Реймсу, ні Нотр. Дам, ні Марко, ні вихвалена міляньска катедра — своїми фасадами не можуть стануги з нею до суперництва. Ця фасада своїм ґотиком у сяйві неба, що ясніє на мармурі, що мінливо грає зеленими, то червоними мармуровими орнаментами, що запалюється золотом і кольорами багатих чудових мозаїк, — немов знімається й землю покидає.

Катедра стара. Її будову почали в 1290 році. Будували Ґвідо, Орлянло і Мартіно Козматі. Ця рідня мистців Козматів від XII. до поч. XIV. віку як мармористи і мозаїкарі була славна не лише на всю Італію, а й поза її бордонами у Франції й Англії.

Та в будові катедри були такі хиби, що покликано зі Сієни майстра Льоренца Майтанія, якому поручили скріпити зачату будову й взагалі взяти будову у свої руки.

І він за це діло взявся з таким глибоким знанням усіх толішніх стилів, перетоплюючи їх у своїй мистецькій уяві, з таким захопленням, що дав твір, який в архітектурі переходить усі твори ґотицького стилю толішнього часу. Ця катедра це зі знанням і зі смаком злучені стиль льомбардський і остроарковий. І з цьому сполученні стилів „не має виключности ні стилю базилікального, ні візантійського, ні зовсім льомбардського, ні зовсім остроаркового". „Майтані вільний від усяких умов обійму й інших, положеному йому завдалегідь, підходить до фасади по своєму. І саме в ній виявляє себе глибоким знавцем усіх стилів знаних у його час; він уміє так доладно їх сплатати, що хто глядить на цей чудовий твір, не находить ніодного з тих стилів, бо виходить лиш один стиль — новий.

„Фасада катедри Орвієта, якій рівної нема, вдоволяє око, промовляє до серця". Інший історик мистецтва каже, що ця фасада, це „лиш дух, а не тіло". Це той правдивий ґотик Італії, вільний від усяких містицизмів півночі, від усяких блідих аскетичних зідхань знемощілого духа в знемощілому тілі — це ясний порив душі, що нестримно і сміло буйним зайалом лине в сяяї простори. Посмів би я сказати, що до цього твору, фасади, найбільше в усіх зближена девята симфонія Бетовена: ці два твори одинокі у своєму мистецтві займаються один поруч одного у безмежжя вічно гармонійної вічности.

На фасаді, від наддверей під сам верх, серед мармурових візерунків, великі мозаїки пишаються: історія життя Матері Христа. Над самими дверима статуя Мадонни зі Сином на руках долота Андреа Піззано (1325). Долиною, проміж трох дверей плоскорізьба: історія старого і нового завіту й апокаліптичний Страшний Суд.

На самій горі під головним середнім остролуком по самій середині мармурове — мережкове вікно, — по італійськи Росоне чентрале — яке виконав Андреа Орканія (1359). Це вікно-вітраж: претендітної роботи мережка в мармурі, що здається, від подиху вітру ворухнеться, затремтить. Це вікно, мов корона на кінцевій ноті твору Майтанія.

*

В середині церкви соняшно, ясно. Зі стін виринають останки фресків італійських примітивістів. Біля самих дверей ліворуч, за хрестильницею, супокійними, добрими очима глядить на вас Мадонна зі Сином на руках: малював Джентіле да Фабріяно (1370—1427), учень Беата Анджеліка. Цей твір має у собі всі прикмети переходу мистецтва з доби середньовіччя у ренесанс. Сідлете

Біда тільки в тому, що куди більша частина вселюдних шкіл не має найпримітивнішого приміщення; нераз доводиться сидіти в одній, душній хатині з маленькими віконцями шість-десятьом, а то навіть і більше дітям. Можна собі уявити працю учителя в таких обставинах! Сухоти незабаром. Я сам виджу тут нераз народні школи, про котрі годі говорити. І чи в таких обставинах можна осягнути якісь кращі висліди в науці? Ніяк! В зимі половина дітей не йде до школи з тої простої причини, що не має в що взутися ані вбратися. Шкільна влада тут безрадна, а коли доводиться мені з деякими її представниками часом говорити про це, то нераз здвигають раменами, що не вспілі зарадити. А проте знаю людей, що хотіли би з чистої ідеї як учителі, без огляду на тенденції школи, щоби уся дітвора ходила до школи. З розмов зі шкільною владою і з того, що я бачив чи бачу, аж лячно стає мені нераз на душі, що тепер діється на білоруському селі, яка тут панує нужда і злидні.

БРУД І ГОЛОД.

Нужда загніздилася враз з темнотою на білоруському селі і обняли одна одну. Сам вигляд примітивно будованих хатинок, з маленькими, нерідко повибиваними віконцями, найпримітивніша управа ріллі, бо ще рало в повнім ході, нужденна худоба і маленькі коники, ось меншбільш образ маленьких білоруських сіл, що мають по 15—20 хатинок, а рідко коли більше. Білої хатини, як у нас, навіть не побачиш. А як у середині хати, краще про це не писати. Брудно. Нарід іще не переконався, що чим більша, ясніша і чистіша хата, то тоді і здоровля більше. Зрозуміло, що в таких обставинах є дуже багацько хорих, котрі може і лікувались би та нема зашо. Голод на Білорусі дуже частий гість і мало є таких літ, щоби вистарчило від хліба до хліба. Передусім цього року, коли на Білорусі було слітне літо і пропало збіжа та головна підстава життя широких верств народу — картофля, голод шаленим темпом наблизився до хати білоруського селянина. Це видно на кожному кроці. Від Нового Року почався вже правдивий голод. Доводилось мені говорити з дотичними урядовцями в цій справі і вони самі признають, що голод серед населення страшний і треба повести широку рятункову акцію, щоби хоч частині населення прийти з деякою матеріяльною допомогою. Та чи дасться це перевести в широких розмірах, не знати. Та поміч від уряду, це крапля в морі. Знаю одно, що є цілі сільця і села, де вже місяцями люди не виділи куска хліба, а як обчисляють, то біля 20 проц. білоруського населення вповні голодує, просто дивиться смерті в очі.

Д-р Микита Думка.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ —
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП“ — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ,
ГАЛИЦЬКА 8.
22/48

Розподіл Росії.

II.

ТРОХИ ПОМУДРІШАЛИ...

Від рецепт перейдемо до аргументів. Насамперед мусимо зазначити й таке явище. За останній час росіяни в своїх виступах на адресу самостійників майже цілком перестали користатися старими нерозумними і несмачними твердженнями про те, що начеб-то в колишній Росії завжди була лише одна нація, що тамошні національні рухи або вигадка кучки інтеліґенції, або інтрига якоїсь чужої держави. І випадає так, що росіяни, — принаймні в цій площині, — за час еміґрації всетаки дещо собі засвоїли, бо їх аргументи підвелися вже до вищого рівня. Поділити їх можна на дві категорії: 1) аргументи з площини історично-ідеольоґічної і 2) аргументи, застосовані до постійної практики, властиво до рутини міжнародніх політичних взаємовідносин.

КОНЦЕНТРАЦІЯ ЧИ ДИФЕРЕНЦІЯЦІЯ.

Першу категорію можна звести до такої ідеольоґічної формули: Еволюція державного будівництва в Европі і по цілому світі за останнє століття йде в напрямі не диференціяції, а концентрації. З малих держав утворюються великі, бо лише ці останні, розкладені на великих територіях, маючи численне населення і централізований провід, можуть дешево, легко й всебічно обслужити матеріяльні та інтелектуальні потреби свого народу чи народів. На ґрунті цієї еволюції за вказаний час повстали в сучасній подобі свої такі державні ґіганти — Британська Імперія, Сполучені Держави Північної Америки, Франція з її кольоніями; далі Німеччина та Італія, а в Азії — Японія. Тому то й утворена на Сході Европи та в Азії Росія, чи то в подобі СССР, чи в якій іншій, має бути збережена як ціліть, бо існування її відповідає історичним тенденціям світового розвитку.

За джерелом, з якого випливала ця формула, нема чого далеко ходити. Бож на око вже видко її повну аналоґію з такою поширеною і з части визнаною Марксовою теорією концентрації чинників світової промислової та всякої іншої технічної продукції. Творець наукового соціялізму таким чином мав би наче стати в обороні історичної Росії. До якої міри вказана формула може бути прикладена до економічної площини державного життя — поминаю. Шож до сфери державного будівництва, тут її можна булоб прийняти лише умовно і то з дуже великими суттєвими застереженнями; бо не тільки не виправдана вона цілим комплексом історичних фактів, але в значній мірі йде їм і всупереч.

Поперше, у світовій історії за останнє століття в цій площині переходив не один еволюційний процес, а два, і лише один з них був концентраційного характеру, бо другий якраз навпаки — був диференційний. І не знати, який з них був сильніший, бо одночасно з тим, як одні великі держави концентраційно посилювалися, другі так само великі, диференційно розпадалися на свої складові частини. Так на протязі вказаного часу з мапи европейського суходолу остаточно зникла могутня колись концентрація Отоманської Порти, залишивши сьогодня за собою, як історичну памятку, лише Царгород з невеликими околицями; так само на наших очах занепала і розвалилася в Европі Австро-Угорська імперія, а в Азії — вже тридцять літ як іде спадом колись така велика і концентрована китайська імперія. Причина того ясна і скрізь однакова. Центральний провід вказаних концентрованих держав, як правило, не тільки не сприяв всебічно розвиткові народів, що входили до складу концентрації, але впрост навпаки, ставив на його дорозі всі можливі перепони. Концентровані народи миритися з тим не могли, зачинали боротьбу, і та боротьба поступово розхитувала аж поки зрештою з часом не розвалювала цілу концентрацію. Конфлікт між процесами концентраційним та диференційним в остаточних наслідках завжди кінчався перемогою останнього. Сторонні впливи у такого роду боротьбі грали цілком другорядну ролю, бож чужоземні інтервенції, як то видко з численних історичних фактів в минулому на Балканах, а за наших днів — у Середній Европі та на Близькому й на Далекому Сході, могли причинитися й причинилися лише до прискорення цілого процесу. Але самий процес виникав, наростав і посилювався завжди і без них, бо він був органічний. Більше за те, навіть і внутрі тих держав, що розвинули й розумною політикою заховали свою концентрацію, можна всюди з наявністю констатувати існування й

Весняна свіжість цери

Брак воздуху, світла і тепла підчас зимових місяців зле впливає на церу. Тому треба їй на весні допомогти знову відродитись: Мило — Еліда 7 квітів, досліджуване славними спеціялістами, посідає незрівняні косметичні прикмети і робить церу кращою, чистішою і делікатнішою.

ДОСЛІДЖЕНЕ ДЕРМАТОЛЬОҐІЧНО.

тут просто на східцях хрестільниці й вишком поринаєте в синяву одежі Мадонни й у її благодатні очі. Тихо! Лиш на дворі сонце бешкетує.

Біля головного престолу й над престолом фрески сієнської школи XIV. віку. Кроєє пребагатий інтарсіями. Ліворуч каплиці дель Сантіссімо Корпорале. Тут теж фрески сієнської школи (видно недавно дуже обережно вміло й зручно відновлені). Тут-же великий образ — темпера — Покрови пензля мистця Ліппо Меммі, родич і учениk Сімоне Мартінія. Твір уже дещо наближений до фльорентійської школи. Є тут і вітраж Джіованнія Боніна (1325—1334) і кивот у марморі, де й переховується С. Корпорале — роботи Ніколя Нутія (1358).

*

Напроти цієї каплиці, себто праворуч, находиться Нова Каплиця. І тут є той славний Страшний Суд, який у фресках виконали Беато Анджеліко і Люка Сіньореллі. Увійдете до тієї каплиці й ви в іншому світі. Ваш зворушений зір спершу вловить блаженно-супокійні тони Фра Анджеліка, потім палкі й несупокійні Сіньореллія. Проте ви зупиняєтеся на Христі-Судді в Пантократоні, розмальованому на золотому тлі зі славними ангелами Фра Беата. Христос підніс руку, відкидаючи проклятих до пекла. Праворуч хор пророків. Оце дві праці на стелі (яка поділена на вісім площин) пеналя самого Фра Беата. Інші шість за його рисунками, по його смерти, виконав уже Л. Сіньореллі. Уся стеля — небо: золоте тло й на ньому на білих хмарках Чисті Діви, хори апостолів, хори докторів церкви, всі, навіть ізаід руки Сіньореллія, в атмосфері вічного блаженства найбільшого співця душі неба, містика Фра Анджеліка.

В ґірляндах орнаментики, на стелі, побіч образів, бачите масу голівок, яких 150.

Нижче на стінах великі фрески Л. Сіньореллія. Це: проповідь Антихриста, Покликання Вибраних, Засуджені за пекло, Воскресіння мертвих. А треба тут згадати, що після смерти Фра Анджеліка (восьма четвертина XV віку), до фрескування каплиці були покликані, між багатьома іншими, Беноццо Ґоццолі, П. Перуджіно. Та ніхто з них своїми проектами не вдоволив вибагливих черців. Щойно з 1499 року припав до вподоби молодий — як бачимо з автопортрету на образі „Проповідь Антихриста“ — Люка Сіньореллі“.

Страшним Судом в Орвієто Л. Сіньореллі став передвісником Страшного Суду Мікельанджелля в Сикстинській каплиці. По фресках Піра делля Франческа в церкві С. Франческо в Ареццо (1452), по „Тайній Вечері“ Леонарда да Вінчі в Мілано (1499). Сіньореллі береться до третього монументального твору золотої доби ренесансу — „Страшного Суду“ в Орвієто. І починає його в 1499 р. а кінчить у 1503. Перед цим Страшним Судом він уже дав зразки свого розмаху, сили у фресках „Навернення Павла“ в Лорето, „Сошествіє св. Духа“ в Урбіно й інші твори в інших місцевостях.

Про твір „Страшний Суд“ іде голосна луна по Італії. Тут, у цьому творі, зія ґенно сплав мистецтво містичної Умбрії з мистецтвом розрадуваної Тоскани. По суворій, непорушній монументальности Мазаччя, а ще більше Піра делля Франческа, Сіньореллі — Страшному Суді дає зовсім нове: рух, життя. У всіх сценах бачимо гамір, ралість, елемент, жах, утечу, бійку: мязи вовтузяться, то гармонійно проникаються до життя, простягаються, корчаться; перспективічні скорочення — не мармурово супокійні, як у Мантенія, а — повні гармонійно напруженої ґрації серед вибранців, повні настирливости, різкої напруги в проклятих.

Посмів би я докинути думку, що Страшний Суд в Орвієто спонукав панів Фльоренції, що вони у 1503 році поручають Леонардові і Мікельанджелеві, щоб вони в салі Ради в Старій Палаті намалювали: — фреском — перший — епізод із баталії фльорентійців із міланцями під Ангіярі (1440), а другий — епізод війни між Пізою і Фльоренцією (1364).

(Докінчення буде.)

чинність процесу диференційного, певна річ, в різних його стадіях. Для характеристики тих стадій вкажемо хочби на такі явища: в Англії — на еволюцію доміній, нині фактично самостійних держав, на відрив Ірляндії, на змагання Індії; у Франції — на рух провансальський чи бретонський; у Сполучених Державах— на чорний рух, на припинення раніше штандартної асиміляції новітніх генерацій еміграції ірляндської, жидівської, німецької, української.

ГІН ДО НАЦІОНАЛЬНОГО ОБЄДНАННЯ.

Подруге, вказана вище концентраційна формула мовчить про те, що не всі державні концентрації викликані однаковими причинами. Бож коли, скажемо, Англія та Франція розвинули свою концентраційну могучість на ґрунті поширеної кольоніяльної експанзії та звязаних з нею великих економічних інтересів, то з другого боку, три чверти XIX століття европейської історії перейшли під знаком боротьби за національне обєднання Італії та Німеччини, які за цей увесь час ставили свою концентрацію на непохитній волі націй жити вкупі, в одній державі. Вказані вище експанзія та інтереси прийшли до них пізніше, бо в цих прикладах маємо приклад того, як диференційний процес став підложжам для концентрованої єдности.

До тих історичних справок треба додати ще одну. Вказівка на те, що в могутніх концентраціях держава має можливість подбати про найліпший розвиток націй, які входять до її складу, не відповідає засвідченим фактам. Має, але майже ніколи отого не робить. Найліпший всебічний національний розвиток находимо якраз у малих, іноді в найменших державах, що повстали й живуть внаслідок процесу диференціяції, як, скажемо, Голяндія, Бельгія, Швайцарія, Данія, Норвегія, Швеція, щоб не говорити тут про новіші. Навпаки, у великих концентраціях, навіть в одионаціональних, істнує завжди велика небезпека,що інтелектуальний,а почасти й матеріяльний рівень її провінції зниженій буде на користь збільшення рівня столиці з її околицями. Так вже сталося з Парижем у сутo концентрованій Франції, того самого боятся тепер і в Німеччині, бо беруться вже й до деяких заходів, щоб тому перешкодити.

(д. б.) М. Славінський.

Думерк Еріота.

Бурхливі наради французьких радикалів.

Конгрес якоїсь закордонної чужинецької партії — це, здається, справа для нас українців далека і байдужа. Однак пригадавши собі величезні наслідки для цілого політичного світа й усіх міжнародніх проблєм — отже й посередньо української проблєми — напр. з побіди національ-соціялістичної партії в Німеччині, чи зі зміни укладу політичних сил в Англії, — не можна вважати й такі події річами зовсім для нас байдужними. Саме тепер іде у Франції конгрес соціял-радикальної партії: це найважніша подія французького дня, яка займає повні сторінки французької преси. Вона теж викликує величезне зацікавлення у чужинецькій пресі, яка пильно стежить за ходом отого партійного конгресу. В чомуж його вага?,

Серед великої скількости французьких політ. партій і груп — французькі соціял-радикали займають особливе місце. Це не лише одна з найсильніших партій числом мандатів, але й ідеольогічно находиться на межі світа ліберально-міщанського і доктринерсько-соціялістичного і тому без неї не може обійтися ніяка комбінація парляментарної більшости: чи центролеву, чи т. зв. картелю лівиці, чи т. зв. національного фронту, що з виключенням монархістів лучив би центр і помірковані праві та ліві групи. Тепер править Францією саме та остання коаліція, з премієром Думергом, б. президентом републики, на чолі. У його кабінеті засідає теж 5-ох соціял-радикалів, разом із лідером партії — Еріотом.

Імя того політика нам, українцям, добре відоме: це той сам „радянський гість", якого подорож до Совітів стала голосною совітською реклямою. Радянофільська фізіономія Еріота, лідера соціял-радикалів, характеризує теж закордонно-політичне обличя тої партії. Французькі соціял-радикали, в страху за чистоту свого соціялістичного вірування, як усі нинішні соціялістичні партії світа (за виїмком українських) раз-ураз переступають з ноги на ногу: щоб утримати владу в руках — лучаться з правицею, а щоб не забути про соціялізм — горлають про „твердиню соціялістичного будівництва" в Совітах та про можливости тактичного блоку — з комуністами. Така дволичність мусить доводити до гострих конфліктів, у наслідку яких м. і. згинула й німецька соціял-демократія та гине французька соціялістична партія Блюма.

Але одночасно переживає та центральна партія французької лівиці ще одну кризу: моральну. Ні одна з французьких партій так не скомпромітувалась в афері Ставіського, як соціял-радикальна. Спроба реституції свого політичного авторитету, якою був прихід до влади Шотана, довела до нової шаленої компромітації. Ради збереження спокою — прем. Думерг допустив до коаліційного кабінету Еріота і його співпартійців. Але участь лідера соц.-рад. у тому кабінеті не вдоволяє нікого: одні вважають, що це Еріо особисто хоронить свій старий престіж, інші лають його за опортунізм, інші знову вважають його імя у кабінеті — компромітацією цілого кабінету.

Провал Еріота на конгресі соціял-радикалів означав би компромітацію сильної французької групи, політично та комерційними інтересами звязаної з Совітами. Санація рядів тої партії означалаб знову її визволення зпід впливів міжнародньої мафії, яка так чудово проявилась у „Ставіскіяді". Очевидно, що для нас не може бути річю байдужою, чи у Франції мають голос радянофільські трубадури чи ні.

* * *

ЕРІО УСТУПАЄ З ПАРТІЇ.

ПАРИЖ, 12. 5. ПАТ. Вчора почав свої наради у Клєрмонферран конгрес радикальної партії. Конгрес відкрив голова партії міністр Еріо і виголосив довшу промову. Еріо заявив, що братиме участь у нарадах до кінця і відповідатиме невдоволеним із співпраці радикалів з урядом Думерга. На внесок Еріота вибрали комісію з 21 членів з метою усунути з партії всіх тих членів, які вмішані в аферу Ставіського. Адвокати, члени комісії склали заяву, що не є членами надзірних рад фінансових установ і не беруть гонорарів від часописів, які побирають субвенції. Інші члени комісії подали своє звання і джерело прожитку. На конгрес приїхали всі міністри радикали, які входять до уряду Думерга. Вже на вступі дійшло до інциденту з опозицією, яка вимагала, щоби до президії конгресу ввійшов її провідник посол Удіно. Пополудне на промову сенатора Кайо гостро зареагував Удіно та Альбер Беллі, який вичислив прізвища всіх членів партії, вмішаних в аферу Ставіського. До гострих перепалок довела дискусія над внеском референта Баета як уздоровити партію. Промовці вимагали гострих постанов. Гатіне вимагав припинити членських правах тих провідників, які вступили до уряду Думерга. Еріо заявив, що додержить слова премієрові Думергові та вимагатиме від конгресу заяви довіря до своєї особи. Конгрес заборонив обеднувати посольський мандат зі званням адвоката. Посли адвокати не матимуть права критикувати буджетові ощадности держави і самоуправних установ.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 71—150 Телефон 25-55.

Творча сила кооперації.

Волинь, 11. V. 1934.

Українська справа на Волині опинилася у цілковито сліпому куті. Про це, між іншим, свідчить і розбіжність поглядів на цю справу серед польського громадянства. В той час, як окремі групи того громадянства у Варшаві, а навіть і тут на місці називають деякі явища позитивними, інші називають їх негативними, і навпаки.

До тих, що мають можливість впливати на опінію місцевого польського громадянства, належить група органу „Волинь". На цю групу в деякій частині складаються ендеки з б. „Землі Волинської", що ввійшли до „Волиня" після її фузії з „Пшеґльондом Волиньским" і занесли туди свій специфічний підхід до всього українського. Таким чином „Волинь" мимохіть набрала ендецького характеру, хоча є органом санації.

Ми не порушувалиб цих справ, коліб вони болюче не зачіпали життя нашого народу і життя, спокою та розвитку Волині взагалі. Мовчати тиж не можемо, бо льогіка і життєва правда по нашій стороні і день за днем стверджують ці рідкі сумні явища й факти. Адже ніхто вже не скриває, що економічний стан широких верств дуже тяжкий, і що він спонукує вже до всяких спішних — тимчасових — заходів.

Українська інтеліґенція, яка близько стоїть до мас, добре знає цей стан, як і те, що налагодження розстроєного господарського життя є головною і категоричною вимогою дня.

Знає вона і те, що завдання це у місцевих умовинах відсталої організації, яка прийшла в спадщині по Росії, є надзвичайно важке й коштовне. Нема тої державної чи самоуправної сили, яка моглаб його двигнути власним апаратом і грішми.

Навіть коллись багатий російський уряд прийшов до того самого переконання після скасування панщини, і створив досить ліберальне земство, побудоване на засадах власної ініціятиви самого населення. Отже українське громадянство, яке з муси студіює економічні питання і явища, прийшло до ужасаючого висновку, що всі заходи, ведені поза умożливленою ініціятивою і самодіяльністю найширших шарів населення, мусять бути в дачих умовинах безуспішні.

І тому само українське громадянство мусіло взятися до пробудження цієї приспаної росіянами ініціятиви і самодіяльности українських мас, щоби рятувати їх від повного зубожіння, а країну від анархізації. Єдиною економічною формою цієї праці є і лише може бути вільна кооперація, бо кооперації примусової взагалі нема на світі, а те примусове, як у Совітах, що називають кооперацією, в дійсності кооперацією не є.

До того самого висновку прийшли й маси населення — і то не лише українського, — і почали повставати кооперативи ріжного типу: для загального закупу і збуту, кредитові, промислові й інші під проводом РОУК та молочарські, обеднані в „Маслосоюзі".

Фахівці кооперації високо доцінюють працю українських кооператив. Доцінюють її велике ратівниче значіння й не фахівці, що вміють об'єктивно оцінювати життя, а передовсім — бачити його.

Досить глянути на ті села й цілі повіти Волині, де істнують кооперативи, і порівняти як не добробут їх, то бодай менш тяжке господарське положення — з тими повітами і селами, де кооператив нема, щоби сказати, що українська кооперація всіх типів робить велике і корисне господарське діло, що вона є в наші дні як не абсо-

Похороном займеться найліпше і найдешевше
ХАРІС
ЛЬВІВ, КОРНЯКТІВ З., (В НАРОД. ДОМІ)
Наше заведення полагоджує всякі урядові чинности, виконує ексгумації і перевозить в найдальші сторони з усіх шпиталів, шпиталів як і санаторій.
Не слухайте агентів, що крутяться по шпиталях і підшиваються під нашу фірму та фальшиво інформують заінтересованих.
В нещасті ідіть до ХАРІСА, а відпадуть вам усякі клопоти. 618

Уживаймо лише знаменитої цикорії „ЛУНА"
і здорової відмінки кави (ERZATZ-у) „Пражінь"
виробів української кооперативної фабрики
1301 „Суспільний Промисл" у Львові.

лютно цілющим, то бодай заспокоюючим бальзамом на пекучі господарські рани Волині.

Роблячи свою корисну економічну роботу, українська кооперація одночасно добре виконує частину загальної економічної роботи країни, і за це їй належалосяб признання.

А тимчасом? Тимчасом лише деякі польські фахові й політичні часописи признають велику ратівничу й будуючу роботу української кооперації на Волині. Між іншими й „Бюлетин Польско-Українські" приносить статтю про працю „Маслосоюзу" та про труднощі, звязані з нею.

Зате місцева преса, опанована, як сказано вище, в деякій мірі ендеками-ліяками в кооперативній справі, систематично нападає на українську кооперацію, а навіть дозволяє собі недвозначно довозити по старій звичці та по ендецькій засалі: „все, що українське, — зле".

Отак, з приводу згаданої статті у „Бюлетин Польско-Українськім" якийсь п. Й. пише у „Волині":

„Ця стаття — то свого роду панегірик на честь загально знаної торговельної інституції (отак добре знають „Маслосоюз", — інституція торговельна!), якою є „Маслосоюз". Ця остання, як хтось судив би по перечитанні статті, разом із своїми крамницями неначеб є правдивим добродійством для Волині"... „Що це прийшло до голови „Бюл. Поль.-Укр." повчати польське громадянство доцінювати „Маслосоюз" та й його діяльність?" „Чи в наступному числі маємо сподіватися статті про дуже добрий вплив РСУК на наш терен?"... „Адже малі діти знають, що воюючий український націоналізм уживає плаща громадської праці для ширення своїх націоналістичних гасел".

Хочеться спитати: чи ті „націоналістичні гасла" ширить „Маслосоюз" серед коров, що дають молоко для сметанкових збірень і молочарень? Чи серед польських і закордонних консументів, що платять ефективною валютою, яка впливає до Польщі? І взагалі, чи знає п. Йот., що таке „Маслосоюз", кооперація і — „націоналізм"?

Не будемо полемізувати з п. Йотом, бо добре знаємо, що в серед поляків категорія людей, для яких усе українське є червоною плахтою. Не будемо нагадувати і про конституцію, яка запевнює українцям господарський розвиток. Азі навіть знаних нам їхніх змагань.

Не про це нам ходить.

Останні травневі події, тяжке економічне положення хліборобських мас — наших і не наших — вимагають здорового, тверезого розуму, знання діла й ситуації, та розумного й чесного підходу до справи, щоби наладнати якось легковажно загострені відносини на Волині та господарське положення хліборобських мас.

А замість цього бачимо просто дивовижне комбатанство людей, що не мають найменшого поняття про громадські справи, і що постійно заогнюють й без того заогнені відносини.

Senex.

Парляжент видає послів.

ПАРИЖ, 12. 5. ПАТ. Міністр справедливости домагається від парляменту, щоби видав судові посла Рено́льда, колишнього міністра справедливости і сенатора Пруста. Одночасно повідомив адвокатську палату, щоби покарала дисциплінарно посла Ессе.

По широкому світі.

— В Римі закінчилися господарські переговори між Італією, Австрією а Німеччиною. Італія та Австрія платитимуть вищі ціни за мадярську пшеницю. Зате Мадярщина купуватиме промислові товари з Італії та Австрії.

— Австрійський міністр справедливости звільнив більшу кількість арештованих членів Шуцбунду.

— У Москві помер славний фізик проф. Хвольсон.

— „Морнінг Пост" гостро напав на премієра Макдональда тому, що розбройна конференція зайшла у сліпий кут. Народи Европи не слухають порад премієра Англії і думають про свою безпеку. Англія також повинна подумати про свою безпеку.

— У Берліні вчора вночі дійшло до стріляниии. Одну особу вбили. Причина і тло не устійнені.

— Один із найстарших німецьких часописів „Франкфуртер Цайтунг" перестав виходити.

Реформацькі пігулки ЧЕРНЕЦЬ з маркою (Zakonnik) **регулюють** шлунок, хоронять від терпіння **печінки, надмірної опасистости, паморок, дагодять гемороїди** і при нахилі до обструкції є лагідним **проочищуючим** засобом. Вживати 1 до 2 пігулок на ніч 8.62 7—?

Радіон в малих пачках!

На бажання Пань-господинь, можна тепер дістати Радіон також у малих пачках по 45 сот. штука.
Ця нововведена новина дала змогу багатьом дрібним господарствам уживати при пранні такого ідеального засобу яким є Радіон.

РАДІОН

для всіх доступний — до всього придатний

З життя Союзу українських пластунів-еміґрантів.

Прага, 10. V. 1934.

Вже рік минає від тої хвилини, як з СУПЕ відійшло тих 4—5 осіб, що старалися його завернути на шлях, що ним іде одна із знаних політичних груп. Так зліквідовано конфлікт, що грозив цілковитим розбиттям СУПЕ, але цілорічної, невтомної праці було ще за мало, щоби загоїти всі рани з того часу. Зокрема критичний є фінансовий стан СУПЕ з огляду на довги, що їх поробила попередня Команда. Всеж таки СУПЕ вже переміг кризу і з новим завзяттям починає працю для добра Українського Пласту та взагалі Українського Народу.

І так: Теперішня Команда СУПЕ рішила розширити та друком видавати **„Пластові Вісті"** (замість „Вістей СУПЕ", що їх дотепер видавала на цикльостилі), щоби так навязати звязок з ширшими кругами нашої молоді та краще пропагувати пластову ідею. Вже вийшло 1—2. та 3. число Пороблено старання для утворення гуртка „Пласт-Приятў" у Празі. Голосно Т-во Українських Інжинірів ставиться прихильно до цього пляну. Підготовлено мандрівний табор у Карпати на час 1—31. VII. ц. р. Започатковано курс картографії та теренознавства (єри 14. Курінї у Празі). Зорганізовано при допомозі Спілки Українських Лікарів курс першої помочі, який поведуть наші визначні фахівці-лікарі. До диспозиції маємо анатомічний інститут проф. Вайґнера у Карловому університеті— з його знаменитими моделями та приладдям.

14. Курінь у Празі уладжує в кожний вільний день прогульки (11. III., 25. III., 15. IV., 29. IV., 6. V.). Крім того 15. II. зроблено екскурзію до радіо-стації в Страшніцах. 14. III. улаштовано святочні сходини з нагоди 84-літніх уродин Т. Г. Масарика, 10. III. брали пластуни участь у загальному святі Т. Шевченка — пластуни мали службу на салі та уладили малу виставу. 18. III. улаштовано реферат на тему „Український Червоний Хрест" та малу пл. виставу з тої нагоди. 22. IV. закінчено сходини в домівці — відтепер відбуваються на прогульках. 29. IV. (по прогульці) Курінь взяв участь у чеському святі Юрія, де виступав з українськими національними танками та піснями перед численною публікою та цілим пражським Кошем (чеським). Цей виступ був принятий надзвичайно прихильно і є черговим успіхом у взаєминах з чужими пластунами. Цей виступ схопив фільмовий журнал і тепер його можна побачити у всіх важніших кінах Праги. 6. V. по цілоденній прогульці улаштовано в Ржевницях ватру з нагоди свята Юрія. Співи, танки, акробація, вежі, надавання пл. імен і т. п. притягнули багато публики з Ржевниць та з Праги. Зокрема було помітне велике вражіння, що його зробив цей виступ на нашу молодь, що вчиться у гімназіях в Ржевницях. Традиційна буря з дощем не зіпсувала бадьорого та веселого настрою, бо пл. шатра не дали нікому змокнути.

5. Курінь у Брні відбуває постійні сходини та прогульки. Виголошено реферати про „Український Сокіл" та про фізичне виховання. Ведуться курси фотографії, картографії, теренознавства та пластово-ідеольогічного вишколу. Пластуни займаються вихованням у національному дусі дітей української еміґрації. Удержується сердечний звязок з чеськими пластунами. Підготовляється діточа забава.

9. Курінь у Загребі розширено (передтим був це гурток). У часі ферій працюють пластуни між нашими переселенцями в Боснії. Сходини відбуваються щотижня. Відчитано реферати на такі теми: Берестейський мир; Дніпрові пороги і Дніпрельстан; В роковини скасування кріпацтва; Ярослав Мудрий; Історія змагань східно-галицьких українців; Провідні ідеї Т. Шевченка. Крім того виголошено два реферати про історію України для югославянських пластунів, з якими Курінь живе в тісному звязку. Курінь старається про приняття до Союзу Югосл. Пластунів, як самостійна одиниця. На ферії Курінь приготовляється до участи у югослав. водному таборі.

8. Курінь у Граці відновив свою діяльність. Приготовляється до пл. іспитів.

13. Курінь у Відні приготовляється до спільного виступу з австрійськими пластунами та до участи в чеських інструкторських таборах та наших у Карпатах.

Крім того майже всі члени СУПЕ працюють у студентських та громадських організаціях.

Хоч який короткий та побіжний цей перегляд праці СУПЕ за останній чвертьрік, то все таки помітно, що СУПЕ, поборовши всі ворожі зусилля перешкодити йому у праці та його ослабити, з новою силою та завзяттям продовжає працю на правильному пластовому шляху, згідно з традиціями колишнього УПУ у краю.

У всіх справах СУПЕ треба звертатися на адресу: Ing. Evžen Kulčyckyj, Praha XVII., Na Košířské Václavce 316. C. S. R.

З найбільшим смаком добирає краватку до кожного убрання ф-ма *RECORD CRAVATES* **ЛЬВІВ. АКАДЕМІЧНА 7. 21—24 Будинок Шпрехера**

ВИБОРИ У ЛЬВОВІ.

ВИБОРЦІ — УКРАЇНЦІ!

Українці йдуть до виборів до Ради міста Львова єдиною, спільною українською виборчою листою. Для організованости виборчої акції ще дня 28. квітня ц. р. **вибрано єдиний на місто Львів Український Виборчий Народній Комітет. До того Комітету війшло 120 представників виборців-українців усіх суспільних верств і станів, інтелігентів, міщан, ремісників, дозорців і слуг.** Для безпосереднього керування виборчою акцією вибрали на тій нараді президію Комітету, до якої входять: **голова посол д-р Степан Біляк, заступники голови: о. пралат Леонтій Кунинський, дир. Осип Навроцький, п. Евгенія Макарушкова, п. Теодор Преторіус, п. Анна Палій, секретар п. Агатон Добрянський, заступник секретаря д-р Карло Коберський, скарбник дир. Орест Радзовський, пресовий референт ред. Гриць Гладкий.**

Канцелярія Українського Виборчого Народнього Комітету **міститься в домівці Народньої Організації Українців м. Львова, вул. Підвалля ч. 7/III. пов.** У всіх справах, звязаних з виборами, треба звертатися лише на ту адресу, або до Українських Виборчих Комітетів по окремих дільницях.

Виборці Українці!

На мурах міста появилися офіціяльні звідомлення про вибори. Слідкуйте за ними та прильнуйте, щоби в приписаних речницях перевірити, чи ви записані у виборчих списках, щоби не стратити права голосування. А в день виборів — 27. травня — всі як один ідіть до виборчих урн із карткою української листи кандидатів на радних.

Львів, дня 11. травня 1934 р.

Український Виборчий Народній Комітет.

Купон

на даровий

знаменитий шампон до волосся або 2 ножики до голення або тоалетове мило — при купні 1 пачки пудру „C S A V E" проти ПОТУ ніг, рук, пахвин тощо, який вистане на довший час за 1 зол. Мільони вдячних. — Почтова висилка відворотна франко за надісланням у почт. марках зол. 1·40

Перфумерія

С. Федера **Львів, вул. Сикстуська 7, або Коперника ч. 15 а.**

Передсоборна нарада.

ВАРШАВА. 12. 5. ПАТ. Вчора відбулася нарада у палаті митрополита Денисе. В нараді брали участь крім митрополита, епископи Олександер і Олексій та з м-ства освіти й віросповідань дир. Ф. Потоцький, нач. Сухевек-Сухецький з віцеміністром Сечковським і волинський воєвода Юзефський. На нараді обговорювали скликання собору православної церкви в Польщі.

—o—

Міліони тон куряви.

НЬЮ ЙОРК. 12. 5 ПАТ. Над Ню Йорком і околицею появилися велитенські хмари, що мають у собі міліони тон куряви. Принїс їх вихор із середущо-західних стейтів. Хмари ті такі грузі та густі, що часом за дня стає зовсім темно в місті. Курява, що вже стала опадати, вдирається до мешкань крізь найменші шпарки. Віддихати дуже тяжко, люди мусять часто полоскати горло. В середущо-західних стейтах після опадения куряви настала страшна посуха, тому худоба гине масово. На Шикаго впали велитенські маси чорнозему, що їх вихор принїс із стейтів Мінесота, Дакота й Іллінойс у виді куряви.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЄСКИЙ вул. Ботмів ч. 4.

Розбитки „Челюскіна".

Криголам „Смоленськ" забрав на свій поклад 77 розбитків „Челюскіна".

—o—

Змова проти клайпедського директоріяту.

БЕРЛІН. 12. 5. ПАТ. Німецька преса принесла вістку ніби то губернатор Клайпеди Навакас приготовляє змову проти клайпедського директоріяту під претекстом, що він не протидіяв протидержавним нац.-соціялістичним організаціям. Згодився на це ніби то вже ковенський уряд, призначив членів будучого клайпедського директоріяту, а саме одного директора школи, далі провідника литовських стрільців і б. президента краю як голову та двох членів. Німецькі часописи називають спекуляцію клайпедської комісії до інтервенції.

Погода є щодня

Товаріщ

лише нині в год. 3'30 у Великім Театрі

Проти села і священика.

Село Вишенка в Городеччині і його заслужений парох. — З подвигів урядового комісаря, учителя Піщаловського. — Проти свята „У. М. Х." — Загарбання церковної площі. — Що на це повітове староство в Городку?

В городецькому повіті, кільканацять кільометрів за Яновом у напрямі Яворова, лежить широко розложене **село Вишенка,** що має сім миль в обводі та складається з понад трицяти присілків. Воно розкинуло свої присілки серед лісів та ярів, має чисто українське населення, яке зберегло незвичайно помітну чистоту української мови, звичаїв та побуту. До недавна життя у Вишенці плило спокійним, громадсько-згідним руслом, громадою правила місцева рада, а над усім сторожила особа місцевого пароха, **о. декана Радзикевича,** що торік святкував 25-літній ювилей громадянської та освідомлюючої праці у Вишенці незвичайно торжественно і є загально шанованою особою в цілому повіті.

Але той гарний стан Вишенки в останньому часі став помітно псуватися. Зачалося від того, що староство розвязало громадську раду і надало урядового комісаря в особі народнього учителя з Малотина (присілок Вишенки), б. старшину УГА, п. **Піщаловського.** Пан комісар на програму своєї громадянської „діяльности" намітив собі у першу чергу довести за всяку ціну до роздору між селом і священиком, що є направду гідним провідником своїх парохіян і на церковному, і на народньому полі. Цій напрямній служить п. Піщаловський від перших кроків свого комісарювання і послідовно прямує до цього та використовує кожну нагоду, щоби лише підорвати авторитет пароха серед селян. Такі вислови перед людьми, що, мовляв, **„ваш ксьондз вірить у цапа"** (sic!) — це тільки один зразок поведінки того комісаря. Не помогли всякі спротиви й домагання свідомих громадян до Кураторії, щоби учитель Піщаловський не був водночас комісарем; не пошкодила йому й давня участь в Усусусах, бо п. Піщаловський велів переказати парохові, що „ja nie jestem ani Ukrainiec, ani Rusin, tylko Polak".

До помочі покликав собі цей комісар відомого кацапа й украіножера, селянина **Сліпця,** який на становищі заступника комісаря хоче бути в політиці свого шефа „mehr päpstlich, als der Papst selbst". Зачалося від того, що о. Радзикевича відсунули від місцевої шкільної ради, бо йшло про те, аби декан не мав найменшого впливу на хід громадських справ. Той-же Сліпец не вагався зробити на о. Радзикевича донос в 1926 р., що, мовляв, парох особисто зривав шини на залізничому торі коло Верещиці. І лише завдяки вмілій обороні увільнив тоді о. Радзикевича доразовий суд, ствердивши, що це був нікчемний наклеп.

Торічне Свято „У. М. Х." було сіллю в очі обом тим „господарам" громади. Коли їхні зусилля виявилися безуспішними і коли о. Радзикевич таки зорганізував велику процесію до Львова, тоді вони бажали бодай заманіфестувати перед людьми своє невдоволення з того приводу. І ось підчас торжественної Служби Божої в селі, походу та відпроваджування учасників свята з Найсвятішими Тайнами, вони, представники громадського уряду, не тільки не взяли участи в святі, але замкнулися в громадській канцелярії, що находиться безпосередньо під церквою. Зрештою свого ворожого наставлення до того свята вони навіть не скривали.

Останній і найновіший подвиг п. Піщаловського і С-ки, спрямований також проти пароха і громадян, мав місце в початках ц. м. Біля церкви находиться у Вишенці майдан, званий „дяківкою", що від непамятних літ уживала його церква. Там мешкав з давен-давна дяк і площею користувалися селяни по своїй вподобі. А тепер оба ті радні підчас відсутности в селі о. Радзикевича зробили тихцем контракт та **дарували площу під будову поверхового дому для поліційної станиці.** Це до-краю обурило свідоміших вишенчан, що враз зі своїм парохом рішили за всяку ціну боронити церковного добра.

Чи не зацікавилося би ближче староство в Городку Яг. політикою п. Піщаловського та його гідного заступника п. Сліпця? Бо та політика ледви чи доведе до мирного життя у громаді та не принесе спокою, над яким саме мають сторожити громадські уряди.

Р. М. Богородченко.

Апарати і фотографічне приладдя **та зреорганізовану роботню аматорських робіт, що виконує відбитки за кілька годин, поручає:**

Інж. А. Шарф, — Львів, Сикстуська ч. 2. 34/76 1—5 **Тел. 53-47.**

НОВИНКИ

— **Вп. проф. Олександрові Ляшенкові** за щедрий дар дереворитів на цілі Кружка ім. Ганни Барвінок щиру подяку складає **Старшина.** 1565

— **Навіть задавнені жіночі недуги** можна лікувати купелями в Криниці. Перший сезон (дешевий) почався 1. травня, а найкраще приміщення є у знанім укр. пансіоні п. М. Яблонської (Krynica-zdrój, willa Tatrzańska). 4—?

— **Гребенів, пансіон Яблонських** (давніше „Модеста"), положений у центрі, соняшні кімнати з бальконами, першорядне утримання від 4 зол. денно. Ольга Радкевичева. 1534a 4-?

— **Знамените гігієнічне морожене** лише в цукорні Д. Стецькова, Львів, вул. Миколая 7. 1525

— **Михайло Стець — кравецький сальон,** Львів, Костюшка 5, І. пов. 1564 1-5

— **ЧЕРЕВИКИ жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА" Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до свого."** 68/53 32-?

— **Велика академія м. філії „Просвіти" у Львові** для вшанування 120-х роковин Шевченка патрона тієї філії, відбудеться в неділю 13-го травня ц. р. у великій салі „Народнього Дому" при вул. Рутовського 22, в 12-ій год. полудня. Програма добірна й на високому рівні, вступ на салю дуже низький.

— **Т-во „Будучність" Шевченкові.** Т-во українських робітниць „Будучність" у Львові влаштовує в неділю 13. ц. м. в салі Ремісничої Палати концерт у честь Шевченка, на програму якого складаються: промови, хори, деклямації і жива картина. Вступ за добровільними датками. Початок: год. 6.30 веч.

— **Хто фотографує, збільшує радість життя.** На цю тему відбудеться в неділю, 13. травня ц. р. в год. 12-ій вполудне в рамах V. виставки української фотографіки у Національнім Музею у Львові (вул. Мохнацького ч. 42) виклад д-ра Нестора Нижанківського. При викладі демонстрації світлин і фотоприладдя.

— **Вписи до вселюдних шкіл у Львові.** Міський шкільний інспекторат у Львові оповіщує: Вписи до публичних вселюдних шкіл у Львові відбудуться в днях 22., 23. і 24. травня ц. р. Приняті будуть діти в обовязуючому шкільному віці перед 31. грудня 1927, що мешкають в районі даної школи. Діти 7-літні, під фізичним і умовим оглядом добре розвинені, можуть бути приняті до шкіл приватних. При вписі слід предложити метрику або метрикальний витяг і посвідку щеплення віспи, а також доказ, що мешкають у шкільному районі.

— **Загальні збори „Патронату"** т-ва опіки над вязнями та їх родинами у Львові відбудуться в пятницю, 25. ц. м. в год. 17.30 в салі розправ присяжних окружного карного суду при вул. Баторія 3.

— **Провідник для матуристів.** У звязку з цьогорічними іспитами зрілости видано урядову інструкцію в справі різних помічних засобів, нотаток і т. п., якими користуються абітурієнти. Якщо предсідник комісії завважить, що матурист користується недозволеними джерелами, треба його остерегти. Після другого остереження можна відобрати йому стемпльовані аркуші, видані до писемного іспиту.

— **Після 15 літ вязниці доказує свою невинність.** Нагий суд у Самборі у 1919 р. засудив

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. **Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. дарує білети до першорядних кін** 5/73 31-?

Визначні українські діячі на Соловках.

До нас наспіли вістки, що визначних українських діячів, митрополита української автокефальної церкви Миколу Борецького і проф. В. Чехівського перевезли більшовики з концентраційного табору в Ярославлі на Соловки. Обох цих діячів враз з іншими запроторили більшовики до концентраційного табору після відомого процесу проти членів Союзу Визволення України.

Від нещасливих засланців зі Соловецьких островів нема ніяких вісток.

—o—

ТРОЦЬКИЙ СКІНЧИВ САМОГУБСТВОМ?

У Парижі кружляють поголоски, що Л. Троцький скінчив самогубством. Його прихильники запевняють, що Троцький намагався відобрати життя вистрілом з револьверу, але син перешкодив йому. Тепер Троцький лишається під опікою лікаря, але місце побуту держать в тайні. Причиною самогубства було пригноблення Троцького, що майже всі держави відмовили йому побуту.

на кару смерти поручника української армії Банькова за те, що без суду велів розстріляти двох польських вояків. Засудженому перемінено кару смерти на безречинцеву вязницю, яку він відбуває в Дрогобичі. Засуджений заперечив свою виновність і шляхом кореспонденції старається винайти свідків, які ствердили би його алібі. Після 15 років йому вдалося знайти адресу одного австрійського полковника, коменданта дивізії, в склад якої входив полк, де служив Баньків. Полковник, що як емерит мешкає в Граці, має ствердити, що в часі розстрілу обох польських вояків Баньків находився деінде. У звязку з тим один варшавський адвокат піднявся оборони засудженого і домагається ревізії процесу.

— **Не саранча, а водяна бабка.** Всю пресу пробігла вістка, що біля Львова та в інших сторонах появилася саранча. Тимчасом показалось, що це була не саранча, тільки звичайна водяна бабка, комаха для хліборобів і городників дуже пожиточна, бо зїдає масово менші комахи, що роблять великі шкоди в ростинности. Бабка появилася так масово наслідком великої спеки та висихання ставів, річищ і мочарів. Хмари водяної бабки летять переважно з Полїсся і появилися, як відомо, на Поморю, а навіть у західній Галичині. В суботу 12. ц. м. летїли в полудне понад Львів.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненні Держ. Кляcової Льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 16381. 10.000 зол. на ч. 154478 7973 12699 98560 132630. 5.000 зол. на ч. 2964 88626 110746 21196 54879 96177 148993. 2.000 зол. на ч. 9406 9444 11539 13144 34443 41867 45868 47899 61269 669997 67329 70393 81082 91699 99106 107445 114796 129215 138850 158885 161725 167246. 2.000 зол. на ч. 3358 12125 41738 64334 64859 69 761 72758 98575 101481 116523 127999 128171 132761 131905 141086 143646 156084. 1.000 зол. на ч. 5361 8516 8890 13238 18089 22624 26316 35650 46421 63759 60949 64288 75035 79272 81444 85533 88661 90561 91559 94348 106877 140706 148666 155529 162827 160103 7665 14549 34976 35647 42095 45406 49508 58033 66316 69355 85388 881196 88971 89298 89325 90063 93933 95753 111756 116610 117304 133722 135959 136012 136646 136975 137815 140767 141876 147625 150446 159089 162763 167809.

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мушлїни, крепони, еполжи і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ**
А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 37-365

— **Будують новий костел і „дом людови"** Т. Ш. Л. 92-ох кольоністів у селі Ярчівцях біля Зборова. З тією метою розвели широку збіркову акцію, щоби зібрати ще цього року 5.000 зол. Кошти будови костела і „людового дому" обчислені на 9.000 зол. Крім того згадані кольоністи жертвували 1.500 зол. на відбудову костела у Зборові. На нараду в цих справах приїздив до Ярчівець зборівський староста Коцул і кс. декан Завадецький.

— **Печатки приватних шкіл без орла.** Міністерство освіти рішило, що тільки державні школи вживатимуть печатки з державним гербом. Печатки приватних шкіл міститимуть на обводі назву школи, а посередині на місце державного гербу, назву місцевости. („Всхуд").

— **35 літніх поїздів** виїде в літі зі Львова п. р. і то в Карпати, до Трускавця, над море, до живців і т. д. Час виїзду дирекція оголосить у пресі.

— **Арештування.** Пишуть нам: Недавно в с. Лопушню у Кремянеччині вночі хтось стрілив через вікно до жида-крамаря, котрого підозрівають, що він причинився до закриття з селі кооперативи. В звязку з цим поліція зладешту-вала Івана Огінського й Опанаса Бабовала, котрі перебувають у кремянецькій вязниці. Справу передано до прокуратури рівенського окружного суду, котра веде слїдство. — З кінцем квітня ц. р. арештовано в с. Угринові Старому, калуського повіту, Михайла Ількова, молодого селянина, під замітом поширювання протишкільних летючок. За те саме перебуває у слїдчій вязниці вже другий місяць І. Заболотний з Бабина Середнього.

— **Львівська хроніка.** При вул. Пелтвінській найшли робітники при направі каналу трупика 3-місячного хлопчика. — На площі Марійській наїхав трамвай на самохід і ушкодив його.

— **Семеро дітей** виратував з ріки шофер Фільковський з Ченстохови. Діти, які їхали човном по ріці, перевернулися до води і стали потопати. На щастя надїхав шофер Фільковський і витягнув з води дві дівчини і трьох хлопців, а троє врятувалися самі.

— **Негід хотів закопати живу жінку.** Із Дішок пов. Зборів привезли до львівського шпиталю 30-літну Францішку Шовду, жінку богатого господаря, в стані високої горячки. Показалося, що чоловік поводився з нею жорстоко, тому що вона не мала дітей, бив її часто, а недавно всадив її хору на фіру, вивіз на цвинтар, викопав яму і розібравши її до нага, кинув до ями. Вранці знайшов її громадський поліцай, добув при допомозі людей з гробу і повіз на поліційну станицю в Підберізцях, де списано з нею протокол. Тепер вона находиться непритомна на обсервації в шпиталі, покищо непереслухана з причини високої горячки.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

— **Згорів Володимирець.** Польська преса подала недавно вістку про пожежу у Володимирі. На дїлі згорів не Володимир (повітове місто), а місточко Володимирець сарненського повіту на Поліссі, тепер у волинському воєвідстві.

— **Живцем похована.** В Кніселі пов. Бібрка поховали 50-літну Анну Тихай, жінку місцевого господаря. Вправді священик, кропячи її перед похороном, зміркував був, що її лице легко здрігнулось, і заявив, що без посмертної картки лікаря не відправить похорону, одначе люди почали впевнювати, що то тільки так здавалося, бо вона вже 48 годин лежить мертва, і похорон відбувся. Нараз грабар, засипуючи сам один домовину землею, почув якийсь стогін із середини. Перелякний побіг до села і повідомив родину про все. Коли згодом отворили віко домовини, лице і губи небіжки були подрапані, а з носа текла кров. Покликаний зі Стрілиськ лікар д-р Тимків ствердив, що нещасну поховали в летаргу та що вона вмерла наслідком удушення. Подія викликала в цілій околиці велике враження, тимбільше, що три сини покійної мали після похорону сон, в якому бачили маму, яка жалувалася, що її поховали живцем.

— **З пожежної хроніки.** В повіті воложинському згоріло місточко Трапи. Самих мешкальних домів знищив вогонь 90. Крім того згоріло багато господарських будинків, школа, дві синагоги, багато склепів і т. п. — В луцькому повіті горять ліси Чарторийського, а в селі Лички згорів молодник на просторі 10 га. — Біля Живця пішло з димом 10 га лісової культури. Під Луковом згоріло 80 моргів ліса. В янівському лісництві жертвою вогню стало 160 га ліса.

— **Пожежі в Румунії** тревають дальше. Дня 8. ц. м. згоріли три села і великі простори лісів біля Клюжу. Одночасно в Бесарабії і дельти Дунаю напливають вістки про пожежі. Недостача води і сильні вітри утруднюють рятункову акцію. В Бузеу згоріла піла дільниця міста. Недалеко горять масово ліси. Згорів м. і. монастир Негру Вода, в якому находилися цінні памятки церковного мистецтва. Втрати є на 50 мілєвів. В Брасові згорів великий млин, коло Фольтичен горить 150 га ліса, горить теж ліс коло Бузеу. У Кімполюнзі на Буковині згоріло 50 домів. Уряд проголосив до населення нову прокляманію, в якій закликає щадити збіжеві запаси. Збіжева спекулянція строго заборонена. Влада сконфіскувала всі запаси кукурудзи.

— **На Буковині горять ліси.** Чернівецький „Час" повідомляє: В Насиптулі (границя між громадами Бродина—Селетин) горить ліс релігійного фонду; у трьох місцях згоріло дотепер яких 50 гектарів. Підпалили гуцули, здається, з пімсти за пашу. Над гашенням працює около 150 людей. Вночі з 5. на 6. ц. м. вдалось згасити пожежу. Одночасно хтось запалив ліси в Гинь Солован, Лунгулі, Бродиножі і районі лісничого Найвірта. В селі не видно робітників: всіх забирають до пожежі. Скільке дотепер згоріло на всіх місцях, ще не обчислено. Шкода виходить у мілїони. Приїхало 20 чужих жандармів і інспектор релігійного фонду Іліуц з Чернівець. Люди вже тижнями не сплять. Як не впаде дощ, не вдасть ніхто згасити вогнів, бо дуже великий вітер. Горить далі. Зі Стражі йшла на поміч сотня людей. З Фалкова їх завернули, бо вже й там горить.

— **Один із львівських часописів** огодосив відомість про покарання Окружним Судом у Львові багато осіб 2, 3, 4 і 6 місячним арештом за відріб порошку д-ра Еткера. Добрий і відомий товар спонтує переступників шукати дешевих заміток підробками. Тому остерігаємо всіх перед купном „дешевих" фальсифікатів, бо вони шкідливі і ніхто не повинен наражувати свого здоровля та здоровля своїх близьких для кількох сотиків. Остерігаємо також наслідувати, яких мусить стрінути доля львівських „фабрикантів", бо тих, що фальшують наші вироби будемо переслідувати безоглядно. Тимто обережно з фальсифікатами! Тільки правдиві препарати д-ра Еткера є поживні смачні і здорові. Просимо вважати на наш знак „Ясна гвязда" і „Др. Еткер".

—o—

З концертової салї.

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ В ЧЕСТЬ ПРЕСВ. СЕРЦЯ ХРИСТОВОГО.

В низці обходів у роковини свята „УМХ" влаштували й учениці жін. фах. школи СС. Василіянок у Львові свою святочну академію в честь Пресв. Серця Христового, що відбулася в салї гімназії при вул. Длугоша 17, в год. 6. веч. ман. пятниці.

Програму академії почав хор учениць під орудою п. Котка, що відспівав „Хваліте Господа" й „Підіймим свій аїр в гору" та крім цього в дальшій частині вечора „Садок Христовий" і „Слава Ісусу Христу". Хор виказав велике вироблення і має добрі голоси. Обі декламації (Н. Рувько й О. Тиктор) вийшли добре, тільки деклямовані твори були слабші й декляматорки добули з них, що могли. Зате правдивою сензацією були сольоспіви: М. Гумінілович (Ізраїль у Єгипті), яку ми вже бачили нераз на цій сцені і яка щораз краще виробляє свій голос та Ів. Кулик (Мир Вам, прославляти буду Тебе), що цим першим своїм виступом вилявила завдатки на добру солїстку. Дует обох солїсток був бездоганний, таксамо й фортепіянове соло А. Бережницької. Зате абсолютно задовгий та надто научний, повний дат і прізвищ був реферат про культ Серця Хр. М. Царівної, що надавався б скорше до якогось літ.-наук. журналу, як на концертову салю. Фортепіяновий акомпаніямент мав проф. д-р Б. Кудрик.

Старше громадянство не зацікавилося як слід тією академією. За виїмком кількох осіб з церковних кол, кількох старших громадян і кількох учительок — не видно було нікого. (а)

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

МИХАЙЛИНА З НИЧАЇВ КОЛОДНИЦЬКА.

Дня 11. ц. м. відпровадила стрийська громада на місце вічного спочинку Михайлину з Ничаїв Колодницьку, вдову по Омелянї, гімн. проф. та сотнику УГА, що погиб у визвольній боротьбі на Вел. Україні, за яку пішов у часї відвороту УГА разом з двома малолітніми синами. Покійна була членом управи Народнього Дому у Стрию, дуже дїльною громадянкою та взірцевою мамою. По смерти чоловіка лишилася без якихнебудь засобів до життя, бо їй відмовлено вдовичої платні, та проте з праці рук змогла виховати і вивести в людей трох сиріт, не занедбуючи і громадянських обовязків. Українське громадянство м. Стрия уладило Покійній маніфестаційні похорони. В. Їй П!

Громадські вибори вже в короткому часі, тому негайно замовте собі
Новий Самоуправний Закон
враз
з виборчим регуляміном
д-ра Степана Барана. — Замовлять в Адміністрації „Дїло" Львів, Ринок ч. 10 — Ціна примірника 0·80 зол. — (з почтовою пересилкою 0·95 зол.). Можна теж почтовими значками.

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 13. V. год. 3·30 веч. „Товаріщ".
Неділя, 13. V. год. 7·30 веч. „Фонсеве весілля".
Понеділок, 14. V. год. 7·30 веч. „Фонсеве весілля" Абон. 19.

Театр Різнородностей

Неділя, 13. V. год. 7·30 веч. „Карієра Густава Лебреша".
Понеділок, 14. V. год. 7·30 веч. Варшавська Оперетка „8·30" „Жінка яка знає, чого хоче", муз. комедія Штрауса.

Кіна.

АПОЛЬО: „Деревяні хрести" (на осн. повісти Ролянда Доржелеса).
АТЛЯНТИК: „Отаман Анненкін" (фільма в російській мові).
ВАНДА: „12 пріся" (Вл. Бурин, Дивса).
КАСІНО: „Казанова" (Ів. Мозжухин).
КОЛІСЕЙ: „Кохання на приказ" і ревія „Щось для кожного".
КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль бідних дівчаток" (із Містенгет), Барту в Польщі.
МАРУСЕНЬКА: „Чібі" (віденська комедія), ревія „Травень, літо, травка!"
МІРАЖ: „Остання генералова любка," „Жінка за 250.000 долярів".
МУЗА: „Біла лелія (з Од. Мей).
ПАЛЯС: „Панна Жозета моя жінка".
ПАН: „Дика дівчина" (Клара Бов).
ПАСАЖ: „Пат і Патахон у жіночому пансіонаті", „Удали, удали".
СВІТ: „Божевільна ніч у звіринці",
СОНЦЕ: „Нічні суди" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Дайте мені чоловіка!" (Анні Ондра), ревія „З усього серця".
ХІМЕРА: „Чорти в коханні".
УТІХА: „Остання парнця" та ревія.

Закордонне радіо.

Неділя, 13. травня 1234.

Льондон (342,1) 18·30 Композиторський вечір О. Штрауса. **Відень** (506 8) 11·20 Концерт, 20·00 „Ябука" оп. Штрауса, **Брно** (325,4) 9·00 Пісні, **Прага** (470,2) 20·00 Фестіваль Сметани, **Білгород** (439,8) 15·00 Популярні мельодії, **Берлін** (356,7) 18·30 Шуманові пісні, 20·15 „Матері всього світа співають колискові пісні" (авд.), **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·00 Спів, **Кельн** (455,9) 20·30 „Нічні у Гранаді" романтична опера Кройцера, **Мінхен** (405,4) 18·50 Солісти. **Сотенс** (443,1) 20·30 „Лукія з Ламермуру" оп. Доніцетія, **Будапешт** (549,5) 20·10 Он музика, спів, 22·00 Циг. музика, **Мілянo** (368,6) 16·00 „Сила долі" оп. Верді, **Рим** (420,8) 17·00 Вок.-інстр. концерт, 20·55 „Маскота" оп. оп. Одрана.

Понеділок, 14. травня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 16·10 Інстр.-вок. концерт, 20·35 Арії та дуети, **Братислава** (298,8) 20·10 Нар. пісоньки, **Прага** (470,2) 17·45 Скрипка, 20·05 Концерт (музика, спів), **Париж** (1649) 20·00 „Біла жінка" оп. Боальє, **Білгород** (439,8) 16·00, 17·00 Спів, 20·00 Опера із Загребу, **Рига** (514,6) 20·20 Лотиські пісні, **Гайльсберг** (291) 19·30 Сучасна музика, спів, **Кельн** (455,9) 17·15 Солісти (музика, спів) **Лайпціг** (382,2) 21·00 Нар. пісоньки, **Москва** (Сталін 360,6) 17·20 „Мазепа" оп. Чайковського, **Будапешт** (550,5) 19·15 Популярні арії, **Мілянo** (368,6) 13·00 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·05 Інстр.-вок. концерт.

Львівське радіо.

Неділя, 13. травня 1934.

8·30 Ранішня авдиція, 10·55 Грамофонові релігійні та популярні плити, 11·57 Сигнал часу, 12·10 Метеорольогічні вістки, 12·15 Музичний поранок, спів, 14·00 Лісова скрипка, 14·15 Огляд ринків різних продуктів, 14·30 Травневі пісні, 14·45 Популярна музика з гр. плит, 15·00 Крайня пора винищити шкідників, 15·20 Джезовий концерт, 16·00 Авдиція для дітей, 16·30 Чвертьгодина славних артистів із гр. плит, 16·45 Літер. чвертьгодина „Комірник", 17·00 Балачка: Про штуку закупна, 17·15 Музика Підгалля (симф. орхестра, спів), 18·00 Авд. „Що раз сталося в Сидоні", 18·40 Фортепіянові реситаль, 19·00 Осолінеум на лані обвинуваченних" (історія вперед сто літ), 19.10 Всячина, 19·50 Вибрані думки, 19·32 Легка музика, пісоньки, 20·36 На порозі Близького Сходу, (фейл.) 20·50 На веселій львівській хвилі, 22·15, 22·16 Спортові вістки, 22·25, 23·05 Танкова музика.

Понеділок, 14. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Практичні ради для тих, що вступають на техніку, 12·20, 12·33 Популярна музика з гр. плит, 15·00 Травневі пісні, 15·05 Збіжева біржа, 15·35 Спів. 15·55 Скрипка, 16·20 Лекція фр. мови, 16·35 Орхестрові транскрипції орх. форт. творів (гр. плити з поясненнями), 17·30 Іст. відчит: Спадчина Болеслава Хор. та Казимира В., 17·50 Гірська природа як джерело сили та вічної молодости, 18·10 Віртуози на джезових інструментах (трубки, саксофон, фортепян, пузон, гітара), 18·53 Наука стенографії, 19·05 Всячина, 19·15 Відповідальність шофера за самоходові випадки, 19·25 Відчит, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва репуи. 20·0 Вибрані думки. 20·02 Концеот (муз. архитвори XVI XX стол) 21·00 Трубка та папфенштрайх 21·02 Фейлетон, 21·17 Симф. конперт спів. 22·00 Муз. репортаж, 23·05 Танкова музика.

Подяка.

Філія „Союзу Українок - Емігранток" у Львові, після дорогою складає свою сердечну подяку всім особам і установам, а також цілому громадянству, що своїми пожертвами або безпосередньою участю допомогли удалити „Весняні вечерниці" на будову захоронки у Перемишлі для дітей емігрантів. Зокрема В. П. М. Колтуновській, А. Левицькій, І. Луцькій, Н. Макарушковій. Е. Маньківич, С. Мельниковій, С. Манастирській, І. Павлиновській, Г. Павієвій, М. Рудницькій, Д. Сімовичевій, І. Скопликовій, Д. Старосольській, С. Тарнавській, Г. Тендецькій, О. Федаківні, І. Шепаровичевій і О. Шепаровичевим, — які своїми заходами удадили буфет, а також ласкаво погодилися взяти на себе обовязки господинь, п. К. Бонковському за ласкаву поміч В. П. господиням при буфеті. В. П. Олександрі Кривіцькій та хорові ревелерсів „Евгена" за безінтересовну участь у конперті, та п. Т. Витвицькому за провід танцями.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові в приватних оборотах 5·26 зол

Золото: Доляри 8·92—8·95. Франки фр. 34·80—35·30 Дукати 83·00—83·50, Корони 36·90—37·40. Рублі 46·00—46·50.

Срібло: Корони 0·28, Фльорени 0·75, Рублі 1·25.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·03, Париж 34·95, Берлін 209·00, Цюріх 171·70, Амстердам 358·70, Прага 22·03, Мілянo 45·05 і пів, Відень 98·00—1·00, Букарешт 37·50—40·00, Брюселя 123·67, Данціг 172·67, Нюйорк кабель 5·29, Нюйорк чеки 5·28 і пів.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська парітас Львів

	від	до	від	до
Пшениця двірська	15·75	16·25	17·25	17·75
Пшениця збірна	14·50	14·75	16·00	16·25
Жито одноліте	11·75	12·00	13·25	13·50
Жито збірне	11·25	11·50	12·75	13·00
Ячмінь двірський	12·50	13·00		
Ячмінь на мливо	10·50	10·75	11·75	12·00
Ячмінь пастівний	10·00	10·25		
Овес двір. незам.	11·75	12·00	13·75	14·00
Овес двірський	10·50	11·00	12·50	13·00
Овес збірний	10·00	10.25	12·00	12·25
Кукурудза красва	17·50	18·50		
Горох Вікторія	27·50	28·50		
Горох пів Вікторія	23·50	25·50		
Горох польовий	15·50	17·50		
Горох зелений	18·50	20·50		
Горох Фольгера	22·50	24·50		
Бобик	10·50	11·50		
Вика чорна	8·75	9·25		
Вика сіра	7·25	7·75		
Гречка на мливо	14·50	15·50		
Мука пшенична люксус. до 40%	29·00	29·50	33·00	33·50
Мука пшен. 50%	26·00	27·00	30·50	31·00
Мука пшен. 55%	25·50	26·50	30·00	30·50
Мука пшен. 60%	25·25	25·75	29·00	29·50
Мука пшен. 65%			28·00	28·50
Мука пш. разова до 96%	16·50	17·00	21·00	21·50
М. пш. по пер. 40% д. 10%	23·00	24·00	26·00	26·50
М. пш. по пер. 40% д. 20%	22·00	23·00	24·00	24·50
М. пш по пер. 50% д. 10%	20·50	21·00	22·50	22·00
М. пш. по пер. 55% д. 5%			21·00	22·00
М. п. по пер. 60% д. 5%	17·50	18·00	19·00	19·50
М. п. посл. понад 65—70%	13·00	13·50	14·00	14·50
М. пш паст. д. 70%			11·00	11·50
Мука житня І. кат. 55%	19·00	20·00	23·00	23·50
Мука житня І. кат. до 65%			21·00	21·50
Мука житня ІІ. к. ситк. до 70%	10·50	11·00	13·00	13·50
Мука житня разова до 95%			16·50	17·00
Мука житня посл. понад 70%			00·00	00·00
Крупи ячмінні			21·00	22·00
Пеницан			21·00	22·00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 12. травня п. р. в наслідок хитної тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 кг.	молока	—·18 „
1 кг.	сметани	—·70 „
1 кг.	яєць	2·20 „

Тенденція на масло хитка, на молоко, сметану і яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє що 12. V. п. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвір'я птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·80
Кури „	І кляса	0·95
„ „	ІІ „	0·55

Тенденція занижкова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

Без закиду як завжди

вдасться печиво, якщо застосуємо всесторонньо випробовані засоби

Д-РА ЕТКЕРА

Поручаю свою багато ілюстровану книжечку „F" з приписами. Ціна: 40 сотиків.

Dr. A. Oetker.

ДЕШЕВІ ДНІ

ЛІТНІХ, ШОВКОВИХ, БІЛИЗНЯНИХ І ВОВНЯНИХ ТОВАРІВ по цінах **до 50% зниженних улаштовує**

Галицький Магазин Новостей Галицька ч. 15.

Для прикладу кілька цін:

Перкаль	0·55	Вовна „шкоцька"	1·65	Сирий шовк	1·20
Вовняна	0·60	Вовна мішкова	1·75	Попеліна на сорочки	1·35
Крепон	0·80	Вовна на мундури	1·80	Вовн рожев. 90 шир.	0·90
Панама	0·90	Вовна Букле 130 шир.	4·50	Полотно на прост. 140 шир.	1·25
Шовк до прання	1·—	Вовна на плащі	6·—	Атлас пост.	1·70
Епонж	1·—	Суконко жін.	3·—	Пошевки мереж.	2·—
Шантунг-Пріма	1·50	Шевіоти 150 шир.	2·30	Простирала з кант.	2·—
Птіт-рен	1·50	Полотно 80 шир.	0·55	Обрусове	2·20
Птіт-рен Пріма	2·65	Мадаполам 80 шир.	0·85	Капи	3·—
Рипс шовк.	1·30	Шифон 80 шир.	0·90	Ручники вафл.	0·30
Маркізета шайн.	1·80	Сирівка	0·55	Ручники купел.	0·50
Креп-Сатен	1·70	Перкалїна колір.	0·65	Стрики корчик.	0·40
Креп-Монголь в дес.	2·80	Димка на підшт	0·65	Серветки	0·25
Креп-Марокен	1·30	Зефір сирий	0·55	Хустинки муж. і жін.	0·15
Крепон-Жоржет	2·50	Зефір Пріма	0·80		

При закупі товару даром білети до кін ПАЛЯС, АПОЛЬО і АТЛЯНТІК.
Замовлення в провінції полагоджуємо відворотною почтою.

ОПОВІСТКИ

Загальні Збори Товариства Україн" ська Захоронка, відбудуться дня 15. травня п. р. в годині 4-ій попол. в салі Української Бесіди, вул. Рутовського 22 зі звичайним порядком нарад. Заупокійне Богослуження за померших Членів Товариства відправиться 15 травня п. р. в 8. год. рано в церкві Усп. Пресв. Богородиці при вул. Руській. По Зборах льосування премій для Членів Т-ва. Просимо ласкаво численно явитись.
1563 **Виділ.**

На „Рідну Школу" зложив зол. 12·— дня 10. II. п. р. п. Іван Одіжинський в Коломиї у 17-ліття роковини смерти донъки Ярослави.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НА ФЕРІЇ! Bruges Poinlasse взори, додатки вивчає Фрайліх, Сикстуська 21. 1535 2—?

ПАНСІОН „АННА" В КОСОВІ поручає сонячні кімнати, першорядна кухня Ціни дуже приступні. 1481 6—10

ВІЛЛЯ „ОЛЕНА" — ЯМНЕ. До винайму в цілости або поодиноко вісім кімнат з кухнею з комплетною комфортовою обстановою зараз. Інформації дає інж. Володимир Дутка, Станиславів, вул Казимирівська 17. 1540 4—5

НАЙЕЛЕГАНТНІШІ ЖІНОЧІ ПЛАЩІ і костюми випродує з причини закінченого сезону по дуже низьких цінах фірма **И. Посамент**, Львів, ул. Академічна 2. (Готель Жоржа). 1544 4—4

ФАБРИКА Споживчих Артикулів пошукує **добре презентуючихся, вимовних жіночих сил** для пропаганди своїх виробів — за постійною платнею. Перщенство мають ті, що вже працювали в тій ділянці. Листові заголошення з заподанням курікулум віте і ся танною до Адміністрації під „Вимовна". 1559 2—2

КОЛИШНІЙ У. С. С. шукає посаду керовника підприємства, торгівлі, касіера, інкасента, магазинера, експедиента, заступника фабрик. аків зитора, агента або якусь іншу. Зложу кавцію. Листи ласкаво „Діло" під „Працьовитий". 1562 1—1

ХОЧЕШ ПІЗНАТИ ЦІЛЮЩУ СИЛУ ЛЕМКІВСЬКИХ ВОД, хочеш пізнать лемківське плем'я, хочеш гарно провести вільний час — їдь до пансіону Т-ва „Пер. Еп. Поміч" у Жегестові Живці р. Żegiestów Zdrój. Сезон отворений від 15. травня. В першім і третім сезоні ціни купелів і утримання значно знижені. 1557 2—3

ОГОЛОШЕННЯ

ГРЕБЕНІВ

Пансіон „ЗЕЛЕМІН"

в найгарнішому положенні, подальше від гостинця, гамору і куряви. Просторі, соняшні кімнати з бальконами. Річні і соняшні купелі. Смачний, здоровий харч, знанний з доброти і щедрости. Ціни умірковані. 1501 5—?

Відкриття 15-го травня ц. р.

Лише правдивий зі знаком **„ЕБЕ"**

утреваленний сік часнику

приладжений найновішою методою, має в собі всі діяльні складники і без огляду на це не викликує и яких прикрих проявів. **Флякон 2 зол.**

МАРІЙСЬКА АПТИКА у ЛЬВОВІ

на жадання висилає безплатно брошуру!

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Українського Краєвого Товариства Охорони Дітей і Опіки над Молодю у Львові, відбудуться в четвер, дня 31. травня 1934 в салі тов. „Українська Бесіда" у Львові, вул. Рутовського в 10 год. передпол.

Порядок Зборів:
1. Відк. риття Зборів.
2. Звіти секретаря, скарбника і провірної Комісії та уділення абсолюторії.
3. Вибір Голови Товариства і 12 членів Головної Ради.
4. Вибір ревізійної Комісії.

На випадок браку комплету відбудуться правосильно збори пів години пізніше.

Головна Рада:
М. Каратницький голова. **Г. Павлюх** секретар.

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.

Ч. 125 (13.670). Львів, вівторок 15. травня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00 „, Піврічно 30·00 „, Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Нині в Театрі РіжНородностей в год. 7·30 веч. Варшавський Театр „8·30".

„Жінка, яка знає, чого хоче"

з Г. Маковською.

Купецьке свято св. Юрія.

Союз Українських купців і промисловців у Львові святкував учора 13. п. м. щорічний празник свого патрона св. Юрія. В год. 9-ій рано відправив Преосв. Будка Богослуження в Архикатедральному Храмі, виголосивши глибоко продуману проповідь, звязану з купецьким празником.

Вечором у салях Бесіди зійшлись члени т-ва з родинами на товариську забаву. Зявилось теж чимало запрошених нечленів, між якими не бракло і декого з наших старих діячів. Танці, добірний буфет і мила атмосфера про яку подбали теперішній голова т-ва п. Скопляк і референт імпрез п. Стефанович, причинились до вповні вдатного закінчення станового свята.

Димісія польського уряду.

Проф. Козловський творить уряд.

ВАРШАВА, 13. V. ПАТ. Нині в год. 10. рано, після засідання ради міністрів прем. Єнджеєвич вручив президентові держави в імені своїм і всього уряду просьбу димісії. Президент димісію приняв а новий уряд поручив створити проф. д-рові Леонові Козловському.

Проф. Козловський переговорював із особами, що мали би війти в склад нового уряду. Закінчення тих розмов і представлення президентові держави повної листи членів нового кабінету можна сподіватися в понеділок вполудне.

Проф. Козловський від 1921. до 1930 року викладав праісторію у львівському університеті. В 1930. р. покликали Козловського на становище міністра земельних реформ. Як м-ство хліборобства і земельних реформ злучили, Козловський уступив із кабінету й одержав становище держ. підсекретаря в м-стві скарбу. Козловський є резервовим поручником.

При всяких нагодах збирайте датки на мандрівні бібліотеки, які підуть на західні землі.

В останній хвилині перед 12-ою.

БЕРЛІН, ПАТ. У програмі селянського тижня в Бресляві мін. Даре в промові звернувся проти ідеольогії лібералізму, яку поширювали передовсім жиди та викликали в господарському житті боротьбу всіх проти всіх. Передвоєнний господарський розцвіт був лише позірний та мав у собі зародок смерти для білої европейської раси. Господарський хаос відбився передовсім на хліборобстві, хлібороб перший пізнав цю небезпеку. Бог зіслав в останній хвилині перед 12-ою Гітлера, щоби в останньому менті вирвати жидам ще раз панування над світом.

Загальна амнестія в Австрії?

У Відні говорять, нібито уряд задумує проголосити загальну амнестію, що торкалася би всіх гітлерівців і шуцбундівців, які є в вязницях і концентраційних таборах.

КАРА СМЕРТИ.

БІЛГОРОД, ПАТ. 12. травня виконали тут смертний присуд на Оребі та Беговичеві за змову на життя короля. Третьому змовникові Подгорельцеві замінили смертну кару на довічну тюрму.

Виключення з партії.

ПАРИЖ, 13. 5. ПАТ. На зборах конгресу радикалів у Клермон-Феран ухвалили виключити деп. Бонара та Гарата й бувш. міністра Речольда, Даліміра й Геса. Зате постановили оставити в партії Бондого, Мальвія та бувш. держ. підсекретаря Гюліна. Провідник опозиції в радикальній партії Кідене уступив зі становища заступника предсідника партії.

Нова політична партія у Франції.

ПАРИЖ, 13. 5. ПАТ. Сецесіоніст радикалів Кідене основав нову політичну партію зв. радикально-соціялістичною імені Камілі Пелетан, яку вибрали почесною головою партії.

Арештували вбивника й аферіста.

РИГА, 13. 5. ПАТ. Поліція арештувала в поїзді, що приїхав із Берліна Ердмана вель Прізе, відомого аферіста та політичного провокатора, який, на думку „Севодня" брав участь у вбивстві німецького посла Мірбаха, ген. Айхгорна та в компромітації Савінкова. Крім того закидають йому крадіж дорогоцінностей, документів і грошей у Сазонова. Суму крадіжи обраховує жінка Сазонова на 350.000 долярів.

КАТАСТРОФА НА РІЦІ.

БЕРЛІН, ПАТ. Із Бремергафен повідомляють, що на Везері корабель „Альберт Баллін" ударився з гольовником „Меркурій". Гольовник затонув із 8 людьми залоги. Врятували 5 моряків із капітаном.

Товари блаватні

ВОВНИ, ШОВКИ, ПОЛОТНА, ПОСТІЛЬ

Ф. Ожеховський

Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 71—180 Телефон 25-55.

Громадські вибори вже в короткому часі, тому негайно замовте собі

Новий Самоуправний Закон

враз

З виборчим регуляміном

д-ра Степана Барана. — Замовляти в Адміністрації „Діло" Львів, Ринок ч. 10. — Ціна примірника 0·80 зол. — (з почтовою пересилкою 0·95 зол.). Можна теж почтовими значками.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
22/48

Промова Еріота.

Постанови радикального конгресу.

ПАРИЖ, 13. 5. ПАТ. Промова Еріота на конгресі радикалів у Клермон-Феран зробила велике враження. Переходячи до положення, яке витворилося після подій 6. лютого Еріо зазначив, що можливі були три розвязки: 1) створення лівого уряду, що здавалося нереальчим, 2) розвязання палати й нові вибори в атмосфері горячки, 3) уряд нац. єдности. В ділянці закордонної політики Еріо остає вірним формулі: арбітраж - безпека - розброєння. Вкінці Еріо зазначив, що сказав уже, чому остане міністром у теперішньому кабінеті. Колиж тих вияснень не признали би достаточними, тоді Еріо не остав би на становищі голови партії.

Опісля присутні ухвалили майже одноголосно резолюцію, яка одобрює Еріотову політику й осуджує кампанію проти нього та Даляді'ра й Шотана. Резолюція висловлює довіря рад. міністрам теперішнього кабінету та домагається від уряду: 1) запевнення пошани задля принципів, якими кермувалися при творенні уряду, 2) пошани всіми льояльними людьми і рад. партією теперішнього розему, 3) безстороннього ужиття авторитету для здушення правих бунтівничих організацій та здавлення пропаганди проти держ. мужів лівиці, 4) при праці над фінансовим піднесенням і привернення державі авторитету й у ділянці закордонної політики кермуватися демократичними принципами, від яких республіканська Франція не може відступити. На внесення Кайо додали до того тексту параграф, який домагається континуування політики мира, веденої Еріотом, Бонкуром, Даляді'ром і Саротом.

АМБАСАДОР ЗЛ. ДЕРЖАВ ЯК БІЛЬШОВИЦЬКИЙ АКТОР.

МОСКВА, ПАТ. Амбасадор Зл. Держав Буліт виступив у звуковій фільмі, накрученій Союз-Кіно-Хронікою з короткою промовою в російській мові. В щирих словах запевнив більшовицьку суспільність, що буде старатися створити тісну більшовицько-американську приязнь. Амб. Буліт, як зачувати, впевнив пр-з. Рузвельта, що вивчить російську мову до 3 місяців від хвилини, як займе становище амбасадора. Копію фільми вислали до Білого Дому.

РЕКОРД ВИСОТИ.

РИМ, ПАТ. 12. травня кап. Мавро та старший десятник Оліварі побили рекорд висоти, осягнувши на апараті, обтяженому 2.000 кг., висоту 8.200 м. Дотеперішній рекорд виносив 7.507 м., а здобули його були французи.

ПІДПИСУЙТЕ Й ВПЛАЧУЙТЕ НА ПОЗИЧКУ РІДНІЙ ШКОЛІ ПО 25 ЗОЛ.

СЕРЕД БІЛОРУСІВ.

ВРАЖІННЯ ЗНАД ДВИНИ

II.

На найконечніші потреби не має білоруський селянин нічого з нікуди взяти. Продати нема що, а заробити не заробиш, бо брак якихось заробітків. Хоч гинь. І невесело стає на душі, коли бачиш, як на ярмарок їдуть цілі валки маленьких, селянських, однокінних возиків, або знову малесеньких саночок, а на них, якась вівця, часом дріб, якийсь десяток яєць, купка дров, або невеличка копичка сіна. Деколи проїдуть запіндурно кабана, якщо було защо вгодувати. Як страшно тяжко тепер на білоруському селі, годі собі просто уявити! Наглядний доказ, що як Латвія отворила тепер візд до себе на весняні роботи, то на цей поклик тисячна юрба залягла державні, повітові уряди, щоби виїхати на роботу і якийсь гріш заробити. А треба зазначити, що праця в Латвії дуже тяжка, заробітки дуже нужденні, куди їм до тих, що були колись перед війною в Німеччині, куди стільки відїздило наших селян. Самохіть приходить на думку, що таке саме воно і у нас. І від нас поїхали би тисячі народу на заробок, та нема де. — Коли приходить вечір — всюди темно на білоруському селі, бо нема за що світла купити.

НЕДОСТАЧА УСТАНОВ І СЛАБА ПРЕСА.

Всяке культурне, білоруське життя, щойно зачинає прозябати. Економічних білоруських установ майже ще нема, тільки денеде по більших містечках. Нема майже ніде ні молочарень, ні кооператив, не згадуючи вже про читальні. У нас принаймні сильні економічні установи намагаються всіми можливими способами розбудувати ріжні галузі промислу і торговлі, щоби так зарадити тяжкому положенню народу. Аж серце радується, коли в наших часописах читаєш, що раз-ураз то тут щось нового створено, то там, то знову там, щоби тільки рятуватися. На Білорусі всього цього ще нема, а як навіть дещо є, то воно щойно в перших початках. Вся майже торговля в руках жидів. Часопис на білоруському селі рідка річ. Дрімає ще народня маса, бо нема кому її добру навчити.

НАРОДНЯ НОША. РІДНА ІНТЕЛІГЕНЦІЯ.

Народня ноша то ще не перевелася хіба тільки в дальших від міста околицях. Все населення, а головно молодь, недалеко від містечок, ходить в дорого плаченім, а дрантивім і тандитнім, купованім лахмітті. У нас є також ця хороба, але щоби в такій мірі, як тут, то ні. І це одно з лих білоруського селянина, що руйнує його мізерне і злиденне господарство. Народня ноша пропадає.

А якжеж справа з інтелігенцією? Нечисленної білоруської інтелігенції майже ніде не видно. Денеде більші жмінки по містах, що взяли на себе завдання нести сонце правди між нарід. Та їх так мало, що годі говорити. Декілька білоруських гімназій не в силі стільки дати, щоби всюди поставити своїх людей. Тай і та інтелігенція, яка де є, а зосереджується головно у Вильні, розсварена між собою і не може знайти спільної платформи до розмов. Одні до ліса, другі до біса.

На селі, як є якась інтелігенція, то вона московська і духом, часто-густо і походженням. Щоби її схарактеризувати, то про це навіть не хочеться думати. Таких колись у нас схарактеризував чудово Шевченко. Інакше не можна. Бувають деколи речі, що соромом бють в лице. Безхребетність, ось стільки. Їх діти часто не знають не то що писати рідною мовою, але навіть і не вміють нею говорити, а послугуються правдивим московсько-польсько-білоруським волапіком.

ДУХОВЕНСТВО.

Одинокою бодай трохи інтелігентною особою на селі, буває православне духовенство, та малоосвічене, чуже народові і походженням і духом, заняте виключно особистими справами і залякане так, що навіть власної тіни боїться, творить часто цілком чужі і відокремлені серед народніх мас острови. Не брак тут доносництва, а навіть і лизунства. Рідкий це випадок, що православний священик почуває себе рідним народові, серед котрого живе. Ціле богослужіння ще московське, а декоративна обрядовість, цілковито забила духа церкви. Треба з жалем ствердити, що церкви стоять назагал порожні. Горе для білоруського народу, що він поділений релігійно на дві частини: православних і римо-католиків. Цих останніх уважають всі за поляків, хоч денеде священики сміло уважають себе синами свого народу. Та це дуже рідкі випадки.

УНІЙНА АКЦІЯ І ПРАВОСЛАВНІ.

Щодо унійної акції на білоруських землях, то в нинішніх часах не вірю в її успіх; занадто багато упередження до себе, щоби ця акція могла розвиватися. Якщо навіть є денеде, якісь практичні висліди, то вони дуже слабі. Це й зрозумів сам Рим. Православне духовенство, хоч яке воно нераз чуже народові, серед котрого живе, доложить усіх зусиль, щоби протиставитися унійній акції і певно що не без успіхів. А проте слід підкреслити, що про нашого Достойного Владику Митрополита Андрея Шептицького всі тут добре знають, а само православне духовенство висловлюється про Нього з якнайбільшими похвалами. Православне духовенство дуже добре памятає могутнє слово Митрополита Андрея в обороні православних церков.

Здається, не помиляємося, коли скажемо, що білоруський нарід у тому самому становиші, в якому ми були тому сімдесять чи вісімдесять років. Праці тут треба, величезної праці, щоби білоруський нарід випровадити „з дому неволі". Поле лежить облогом, дрімають народні сили глибоко закриті в його, і тільки денеде видно перші вогники на шляху до поступу, в боротьбі за краще Завтра. Національна свідомість ще дуже слабонька. Для білоруського народу щойно починає сходити зоря його відродження.

Д-р Микита Думка.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі тканини
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

З преси.

Що пишуть мадяри про гостину мін. Бенеша на Закарпатті

На промову мін. д-ра Бенеша в Ужгороді, в якій він м. ін. підчеркнув, що автономне Закарпаття належить і буде належати до Чехословаччини, відгукнулась дуже живо вся мадярська преса. Та промова дала мадярській пресі нагоду до великої кампанії проти Чехословаччини й одночасно проти інших держав малої антанти.

Офіціоз **„Будапешті Гірлап"** заявляє, що промова Бенеша робить враження, немовби і Бенеш і чехословацький уряд пізнали, що для Закарпаття „вибила дванадцята година". Подорож Бенеша через Словаччину і Закарпаття послужила йому тільки до проголошення нібито демократичних фраз. А його гостина в Ужгороді була можлива тільки завдяки всяким поліційним заходам; тільки тому не прийшло до очікуваних протестів.

„Мадяршаг", націоналістичний щоденник, розписуючись у подібному дусі, наводить протиревізіоністичну промову міп. Татареску у Клявзенбургу, яку ставить у найтіснішій звязок з промовою Бенеша в Ужгороді, що була теж протиревізіоністична.

„Пешті Гірлап" представляє поїздку д-ра Бенеша у рямках міжнародньої політики і за-

---

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 15. ТРАВНЯ 1934.

МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА 2)

Орвієто.

(Докінчення.)

До орвієтанського музею необхідно треба зайти. І тут багато цікавих старовинних творів малярства, різьби, інтарсії, золотарства. Та я коротко зупинюся лише на триптику сієнського маляря Сімоне Мартінія. Це його Мадонна з Сином на руках, а побіч апостоли та святі. Цієї Мадонни, хто раз бачив, забути ніколи не можна. Чомусь маю таке враження, що хоч цей твір скромний, то надхненням перевищає „Благовіщення" готок Мартінія у фльоревтійських Уфіцці. Передовсім оті очі, що людині незнаним спокоєм незбагнутого глядять: ті уста, в яких орієнія губа на беріжку ледви біліє, немов дище пречистим, білим аж пахучим, трішки лискучим пружком: те підвісся над устами, що ясним усміхом сумує. А в усьому тому почувається ту непорочність із тих часів, коли ще Мадонна не була проголошена Непорочною. Та непорочність жила, дихала на золотому візантійському тлі, у тій візантійській справді непорочній формі, яку знищив реалізм у мистецтві.

Колиб я був поетом, музикою, я із них уст зачерпнув би таку силу, багатство немов тогосвітньої музики, що я світ здивував би...

*

А потім, коли сонце починає хилити свою повну неба чашу у долину, яка ось зеленіє виноницями, мріє маслинами, рветься угору тополями, кипарисами, прибирається річкою Паолія, мов стрічкою, — тоді ви йдете на погребище — некрополі — етрусків. Відвідати гробниці тих народів, що жили тут у середущій Італії, якими Італія завдячує своє мистецтво, ренесанс, якого світ не матиме. Може етруски прийшли (як учені догадуються) з Єгипту, а може й ні. Більше промовляє, що так. Одно певне: римляни, не були культурні варвари, одно знали: війна і грабіж. Усе, що хотіли мати з мистецтва, творили їм греки. Римляни завойовують етрусків і вливають у свій політичний організм. Етруски культурно-духово розвинений нарід перелив свої духові скарби в народ цієї землі і згодом виринає ця висока культура духа, якої вершком був ренесанс.

По дорозі до некрополю розляглася пополудняшня літня тиша. По її білій мантії стрикотять цикади, злегка повіває вітрець. У хаті при шляху регочуться дівчата. В тіні маслини, вперши ноги в лозу винограду, на якій висить стиглє русяве гроно, спить якийсь обходисвіт. Дехто проминає ровером, чи автом. Шумить струмок. Селянин обиває горіхи, а діти, які ведетуть як струмок, збирають їх.

Ліворуч доріжка з написом: „Етрурійський некрополіс". Садком проміж виноград і маслини входите у вузьку вуличку. Обабіч рівно йдуть, на яких три й пів метра високі, мури, а в них двері. Мур із каменя „туфо" гладко тесаний. Над дверима написи в цій-же етрурійській мові, якої, таки так щиро, навспражки, ніхто досі не відчитав. Характер письма зближений до грецького, але ще більше до орієнтального.

Заходимо до одної, до другої гробниці. Усі вони, це невеличкі келії. Стеля з трьох верств величезних бльоків тесаного туфо остроглуково підноситься угору. А зверху тонша верства бльоків і потім ще одна, що прикриває. Камінна пріч, яка йде — від входу — при лівій стіні: й заходить — кутом 45° — під стіну, що в глибині. Праворуч нічого нема. Отож на пріч клали мерців всюди по двох, декуди одного, ніде трьох. А під пріч їжу, в амфорах питво і денце зарядля. Мерці були багато прибрані та ще вони старого Риму ограбили їх. Двері — три плити і то грубі з туфу. Вся ця будова не знала цементу. На верху кожної келії був завжди округлої форми пень із каменя. А ще слід сказати, що всі келії однаковісенькі будовою, розміром, розміщенням.

*

Сонце на небі, як на парубкові бриль, на бекрень. Блукаєте по місті. Заходите й то інших церков: усюди виринають давні ті жорстокою силою людини сильні віки. На вулицях кипить італійське життя: сміх, спів, голосні балачки, бренькіт склянок у трактирах, блиск золотом, чи рубіном вина, палаючі чорні очі жінок, які оглядають вас небезпечніше ніж вино.

З вулиці дель Пополо на початку вул. Дж. Кардуччія заходите до сільського трактиру й сідаєте на лавці при столику. Над вами стеля з винної лози, крізь яку лляться багато неба. Перед вами: на столі бресквн, сир, чорний хліб і славне орвієтанське вино, а ще далі — долина: далека, до забуття синявою огорнена й умбрійськими горбами прикрашена! Вона мріє тихо, легко рожевим заходом літнього сонця. Вам здається, що ця рожевість її, це відблиск вина, що стоїть перед вами.

А коли долина стала у фіолетві хитони загортатися, ви ще раз ідете в напрямку собору. Сідаєте на лавці напроти собору, напроти тієї душі раннього ренесансу: фасади. Сонце заходить. Кожний його промінчик цілко держиться золота, колірів мозаїк, орнаменту фасади. Вікно Орканії рожевиться пелюстками троянди. Ще хвилину й з найвищих веж цього палкого, пишного ґотику сонце знялося і музикою пірнуло в синій-синій блакиті.

Прийшов сумерк. Назустріч йому висипались зорі. І небо, наче — не сто, а — мільйоноокий Аргій, впило свої очі у фасаду собору в Орвієто.

На ступенях собору, то на лавках напроти собору, то стоячи гуторять орвієтавці у вечірньому настрою.

А я —

За пять хвилин і мотузковою залізничкою вже був на долині: на звичайній землі.

Орвієто, 17. вересня 1933.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефірн, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром бідете до першорядних кін. 5/73 32-?

являє, що **польсько-мадярська приязнь є самозрозуміла по самій своїй природі,** тимбільше, що „Польща має теж багато ворогів, напр. росіян, литовців і чехів". Дальше сказано так: „При віднові польської держави були ми теж чинні. Нехай-жеж Польща буде теж чинна при віднові нашої держави".

За тісною закордонно-політичною співпрацею Польщі й Мадярщини заявляється також б. шеф пресового виділу у президії ради міністрів **Елемер Суді** у статті, що її він помістив в **„Аз Ешт".** Ця стаття — це апель до Мусоліні і Пілсудського, аби вони подали собі руки до майбутньої спільної закордонної політики і закріпили між собою щиру дружбу.

*

Негативне відношення мадярської преси до промови міп. Бенеша в Ужгороді зовсім зрозуміле і нікого не здивує.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.**

З музичного життя.

МУЗИЧНИЙ ВЕЧІР У ТЕРНОПОЛІ.

Заходом Спів. Т-ва „Тернопільський Боян" і Муз. Т-ва ім. Лисенка в Тернополі відбувся 6. грудня ц. р. Музичний Вечір, якого осередньою точкою був виклад голови обох цих товариств п. Сіяка Остапа на тему „Єство музики". В цьому викладі замітніші були такі думки: Доволі приступно на прикладах очеркнене поняття явища музики як джерела творчости композиторів, роля фахових дослідників музики, почування слухачів, коли мотиви виконуваних музичних творів вляжуть естраду з авдиторією, музика як предмет дискусій і дослідів для психольогів, істориків, фольклористів, соціольогів і т. д. та значіння музичної культури для загальної і національної культури.

Із вокально-інструментальної програми, виконаної — як оповіщено — для ілюстрації теми викладу назагал влучно підібраних творів, помітне враження на авдиторію зробили: 2 твори Гріґа для орхестру, музичне тріо Березовського на народніх мотивах і Мендельсона „До жайворонка" на мішаний хор.

Хорами диригував В. Березовський, орхестрою Т. Салтирник. Сольові партії виконали: О. Людзінський (баритон) і Ст. Чубатий (тенор). Фортепіяновий дострій обняли учні вищих курсів: О. Боднарівна і М. Осадца. Музичне тріо виконали: Качмарчук І. (скрипка), О. Вацик (віольончеля) і М. Осадца (фортепіян).

Кожний виступ наших учнів Муз. Інституту і хору „Тернопільського Бояна" дає нам змогу ствердити постійний поступ обох тих установ. Треба признати, що обі ці інституції постійно й послідовно ведуть працю для плекання і поширення музичної культури та здвигають собі не лиш признання, але й прихильників, а на останньому вечорі дійсно у великій мірі витворилась духова єдність виконавців з авдиторією.

Прихильник.

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— Українська пропаганда в полудневих стейтах. Як повідомляють з Ню Йорку, до базару „Сурма" в Ню Йорку наспіли газети з двох міст, положених в полудневих стейтах Злучених Держав: „Ню Орлінс Айтем" і „Гюстон Пресс" з міста Гюстон (Гавстон) в Тексас з 28. березня. У всіх згаданих газетах є обемисті звістки про побут в полуд. стейтах Зл. Держав п-і М. Скубової з Ню Йорку з предметами народнього українського мистецтва, головно килимами, вишиванками, вироб ами гончарськими і деревляними гуцульськими. В статтях є докладніший опис згаданих предметів, згадки про паню Скубову, а також і фотографічні знимки з виставки тих предметів. В Ню Орлінс відбулася виставка в Мрс Рід Геллеріс, і на образку пані Рід представлена в українському народньому костюмі побіч пані Скубової, а в Гюстон відбулася виставка в міській публічній бібліотеці. На образку побіч пані Скубової представлені також українські дівчата, родом з Гюстон, де здавна осіло кілька українських родин. В газеті „Гюстон Кроникл" згадані імена тих дівчат, а то: Ольги Куріци ,Ольги Балабан і Олени Барабаш. На образку видно також напис по англійськи: „Україна", вишитий на одному з рушників.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

„НАРИС СУСПІЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІЇ".

Під цим наголовком появився перший аркуш студії відомого господарського історика **д-ра Іллі Витановича,** як книжковий додаток до травневого зшитка „Кооперативної Республики". Автор назвав її „популярним викладом" і дійсно перші уступи, які покищо появились, написані дуже приступно й цікаво. До студії повернемо, коли її друк буде закінчений. У тому самому числі „Кооп. Р." находимо м. і. теж більшу статтю п. н. **„Конверзія валюти"** пера **Ілярія Ольхового,** що вибивається у нас як знавець і популяризатор трудних валютових питань.

„ТОРГОВЕЛЬНО - ПРОМИСЛОВИЙ АЛЬМАНАХ". — ЮВИЛЕЙНА КНИЖКА СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ.

При кінці минулого року святкували наші купці десятиліття своєї станової організації. Сьогодні дістали ми до рук книжку, що має залишитись тревалою памяткою ювилею, п. н. „Торг.-Пром. Альманах". З уваги на те, що зміст книжки вимагає довшої рецензії, обмежуємось на цьому місці тільки до короткої згадки.

Польська хроніка.

ЩЕ ПРО ДОЛЯРОВІ ЗОБОВЯЗАННЯ. — ЧИ ПОЯВИТЬСЯ ЗАКОННЕ РІШЕННЯ ДОЛЯРОВОЇ ПРОБЛЄМИ?

У справі долярових зобовязань висказався на днях у „Ц. Газет-і Гандльов-ій" президент Поль.-Амер. Палати Л. Котновський. Він порушив справу покупної сили доляра в Америці і в нас та дійшов до висновку, що при теперішньому стані річей долярový віритель у Польщі куди в гіршому положенні, ніж мешканець Зл. Д. П. Америки. Автор покликується на цифри, що їх публікує ам.статистичний уряд праці й інші міродатні установи та знавці, з яких виходить, що зменшення вартости доляра дуже мало вплинуло на кошти прожитку. Ці кошти зросли від грудня 1932 до грудня 1933 всього на 2.9 проц., не зважаючи на значне обезцінення гроша. Це треба мати на увазі в Польщі і тому законне вирішення долярової справи не легке. Проте — як довідуємося з інших джерел — законне вирішення таки прийде. Таке сказав бодай віцемін. справедливости Сєчковський делегації союзу вірителів крак. воєвідства,яка предложила у Варшаві постуляти гіпотечних вірителів. Сєчковський заявив, що справа долярових довгів уже дозріла до її законного вирішення і що незабаром пічнуться відповідні праці для всесилого розглянення долярової проблеми.

ЯК СКЛАДАТИ БІЛЯНСИ? — НОВІ ПРИПИСИ СТАЮТЬ ОБОВЯЗКОМ.

Ще минулого року в жовтні появився розпорядок президента дотично засад складання білянсів, рахункових замкнень і справоздань правних осіб, що примушені вести торговельні книги. Тепер у Дн. Законів ч. 37 поз. 337 видруковано виконавчий розпорядок міністрів пром.- і торг. та скарбу і таким чином нові приписи обовязують усіх. Ми не маємо тут місця для ширшого обговорення нових засад біляисування і відсилаємо заінтересованих до згаданого Дневника Законів. Згадаємо тільки коротко, що ці нові засади мають на меті через докладніше поміщення в білянсах ріжних даних зробити неможливим затаювання дійсного стану річей, т. зв. „фризування білянсів" так, як це потрібно підприемствам

РАТИ ДО ВИСОТИ 40 ВІДС. ПЕНСІЙ.

Заповідають новий закон дотичпо роздрібної продажі товарів на рати і на чеки. Зобовязання урядовця до рат не зможуть переступити 40 відс. його платні. Хлібодавець (в тому і приватні фірми) мусітиме вести реєстр векслевих і ратово-чекових обтяжень працьовників та давати інформації тим фірмам, які цього зажадають, коли працьовник захоче в них купити щось на кредит.

Світова хроніка.

ВІД 1929 ДО 1934 РОКУ. — ВАЛЮТИ І ЗОЛОТИЙ ПАРИТЕТ. — ЩЕ ОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ?

З 41 найважніших валют світа, що ще в 1929 році основувались на золоті, всього 13 бодай формально зберегли золотий паритет. Замітне те, що поміж ними нема ні одної з півночи Европи. На заході появились уперті вісти, що пропагована знаменитим англійським економістом проф. Грегорі нова валютарна конференція буде дійсно скликана. Має в ній взяти участь тільки 5 великодержав, а саме: Англія, Франція, Німеччина, Злуч. Д. П. А. і Японія.

СКОМПЛІКОВАНА ГРОШЕВА СИТУАЦІЯ В НІМЕЧЧИНІ.

Фінансові і господарські трудноші, що їх багато держав старається побороти покиненням золотої основи чи зниженням вартости гроша, себто девалюацією, німці пробують побороти спритними плянами і зарядженнями (ріжні типи марок, тощо), які ми вже коротко представляли на цьому місці. Та не все йде їм гладко. Проблема трансферу натрапила на поважні застереження вірителів, особливо Англії. Тому, що німці задержують у себе претенсії вірителів, Англія обіцює взаїмність (реторсію), погрожуючи клірінгом у товаровому обміні і задержанням торговельно-білянсової надвишки. Ця надвишка малаб покривати претенсії англійців до німецьких довжників. Одначе ситуація Німеччини таки дійсно важка, а не „роблена" геніяльним д-ром Шахтом. Покриття німецької марки нестримно паде і крутиться вже біля 5 відс. Проте як д-р Шахт, так і мін. фін. гр. Шверін-Кросік знову рішуче ствердили, що девалюації марки не буде. За зручними ходами німців, кожний дальший крок яких може довести їх до господарської і фінансової катастрофи, слідкує пильно весь світ.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЄМИ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ.

Усі політичні справи, з виїмком хіба справи розброєння, зійшли зовсім на другий плян в обличчі майже безнадійно замотаного вузла господарських турбот, трудноців і невдач. Вашинтон комплікує дальше справу не тільки внутрішніми експериментами, які не залишаються без впливу на економіку інших країв, але теж тим, що наново відгребав с п р а в у д о в г і в. Тепер довжника діляться на три категорії: 1) що платять нормальні рати (унікат — Фінляндія), 2) що платять символічні рати (Англія, Італія, ЧСР, Литва і Латвія), 3) що зовсім не платять (Франція, СССР й інші). До останніх приноровлятимуть т. зв. карні санкції Джонсона. — Е к с п а н з і я я п о н ц і в, як відомо, не обмежується тільки до східнього суходолу Азії. Її демпінговий експорт розливає цілу масу товарів по всьому світі. Початок господарської війни, що її виповіла Японії Англія, покищо в текстильній ділянці, не бентежить японців, які — як усе — зберігають холодну кров (не даром називають їх англійцями сходу). — П е р е г о в о р и м і ж І т а л і є ю, А в с т р і є ю й У г о р щ и н о ю, що ведуться тепер у Римі, є близькі кінця, але тільки в долонині, між Італією й Австрією. Остаточний кінець осьось буде, бо передбачений на 15. ц. м. Зате з мадярами йде справа трудніше і мабуть довше затягнеться. Пильно слідкують за переговорами крім Франції, що погодилась уже з наддунайською концепцією Риму, держави Малої Антанти. Франція пробує впливати на ЧСР, також і Рим безпосередньо ділає в Празі (місія маркіза Теодолі). Є навіть вісти, що Бенеш відвідає батьківщину фашизму. Зате найтруднішe буде помирити Румунію і Югославію з політикою Італії над Дунаєм.

В. П—ович.

— Плянують цілоденну українську школу в Ню Йорку. Нюйорська українсько-католицька парохія св. Юрія уладила 15. м. м. у своїй церковній галі при 7-мій вулиці перший раз „свячене" при співучасти біля 300 осіб. Яка сотня не дістала місця і мусіла відійти. Настрій був дуже сердечний, на сцені виступив Український Хор під орудою гром. Онуфрика й танцюристи під керовництвом арт. Авраменка, а крім того виголошено низку добрих промов. Відкрив свято парох церкви св. Юрія, о. Петро Понятишин і відав провід другому душпастиреві о. Филимонові Тарнавському, а цей уділив голос по черзі гром. Миколі Мурашкові, д-ру С. Демидчукові, М. Матвіянову. Промовляв теж о. Тарнавський, який підав думку, прийняту голосними оплесками, щоби вже осінню приступити до відкриття цілоденної школи при українсько-католицькій парохії в Ню Йорку. Після промов пішов о. Тарнавський з підносом і зібрав поважну суму гроша на цю важну ціль. Але всі були у веселому настрою і ніхто не відійшов голодний, бо харчі подарували і приладили безплатно щедролюбиві парохіяни і парохіянки.

— Горять ліси на Закарпатті. Наслідком спеки повстало на Закарпатті кілька великих лісових пожеж. В кількох випадках вогонь підложено. В воловській окрузі горить кількасот гектарів державного ліса. Гасить вогонь 300 робітників. Також мечульський ліс горить уже четвертий день. Сильний вітер поширює пожежу. В суботу став горіти ліс у Косовській Поляні. Вогонь знищив молодняк і всі стоси дров. Горить теж старий ліс біля Великого Бочкова. Всюди гасить місцеве населення. Шкоди немалі, годі їх обрахувати.

— **Намагане самогубство.** У Стрийському парку у Львові зранився смертельно 30-літній Роман Кульчицький. Револьвера біля нього не найшли. У шпиталі не прийшов до притомности, тому годі ствердити причину намаганого самогубства.

— **Бурлива ексмісія.** З дому д-ра Юнгермана при вул. Підзамче 5, коморник прийшов виконати ексмісію безробітної Юлії Ковалик із дочками. Одні з посторонніх людей хотіли не допустити до ексмісії, інші станули на боці господаря. Дочку Коваликової зранили в руку. Прийшла поліція та вможливила перевести ексмісію. Проти тих, що провинилися, зробили донесення до суду.

— **„Рибалка".** Поліцію повідомили, що невідомий злодій вкрав крізь закрато'ване вікно вудкою мужеську та жіночу гардеробу на шкоду Іс. Вахса, орендаря фільварку в Сигнівці Малій. Шкоди є на 1000 зол.

— **Вломи.** Злодій відімкнули браму при вул. Зеленій ч. 57 у Львові та дістались до кабінету інж. Цесліковського. Тут розбили вогнетревалу касу й забрали 3 золоті перстені зі самоцвітами вартости 1000 зол., льомбардовий квіт МКО вертости 1000 золотих долярів. — З хати Марії Павло при вул. Головінського 27, злодій вкрав жіноче футро вартости 1000 зол.

— **Постріляння в військовому магазині.** Військовий вартівник при магазині в Голоську пострілив якогось чоловіка, що найшовся в замкненому районі, а на приказ не зупинився.

— **Пожежа.** У Спасі, пов. Долина, вибухла пожежа в хаті машиніста Моронця. Вогонь перекинувся на сусідній тартак і знищив салю, кузню та кітлівню. Шкоди є на 20.000 зол.

— **Народини у вязниці.** У Тарнові у вязниці привела на світ дитину жінка, яка вже пятий рік відсиджує кару. Польська преса пише, що з цього приводу нагнали тюремного фельчера Тимінського.

— **Помер син Ґоркого.** У Москві помер на запалення легенів у 36. році життя син Максима Ґоркого. Більшовицький уряд і центральний комітет компартії вислали до Ґоркого листи зі спочуваннями.

— **50.000 австрійців вернуло до католицької церкви.** „Осерваторе Романо" вказує з великим вдоволенням на великий поворотний рух до католицької церкви в Австрії. В останніх двох місяцях у самому Відні 30.000, в цілій Австрії 50.000 осіб заголосило своє вступлення. Часопис додає, що історія церкви дуже рідко записує такий величезний підйом народніх мас з релігійного індеферентизму. Рух тим замітніший, що відбувається в атмосфері баламуцтв і фальшивих обіцянок. Ходить перш усього про фабричних робітників, що довгий час стояли під впливом соціял-демократичного терору.

— **Будуть висилати електрику радійом.** Миколя Тесля, винахідник і професор колюмбійського університету в Ню Йорку, розмовляв з представником аґенції „Юнайтед Пресс" і сказав йому про поступ у пересиланні електричної струї радійом. Він передбачує, що літаки незабаром возбудуться тягару власних моторів і будуть літати силою електрики, яку діставуть з електричних заведень на землі. Тоді вони зможуть підноситись до великих висот та гнати з небувалою швидкістю. Тоді перелетіти Атлянтійський або Тихий Океан не буде ніякою штукою. Навіть дослідники, що перебуватимуть на полудневому бігуні або на високих шпилях гір, не мусять мерзнути, бо будуть мати в кишенях апарати, які зможуть наставити так, як тепер наставляється радіо-апарат, і дістануть при їх допомозі електричну струю, яка їх моментально огріє. Таксамо зможуть там світити вигідно електричні лямпи. Коли це станеться, Тесля не знає. Можливо, що вже після його смерти — каже він, але на нічого не значить. Досить, що так воно буде. Тесля знає це з досвіду, бо ціле своє життя присвятив на винайдення способів пересилати енергію і винайшов цілком нові прилади, про які світ ще не знає. Поки він не розлобуде гроша на їх конструкцію, доти вони не будуть розповсюднені. Але вони будуть початком для дальшого розвитку, який у своїх розмірах буде ґіґантичний.

— **Катастрофа з літаками.** До каналу Ля Манш упав французький пасажирський літак. Пільот, радіотелеґрафіст, кельнер і три подорожні згинули на місці. Кілька годин пізніше знайдено на морі останки знищеного літака, але без людей, які згинули. Причиною катастрофи була мабуть мряка. — У Варшаві впав на вул. Солярія літак, кермований хор. Новотняком. Літак розбився, причому пільот наслідком вибуху бензини тяжко попікся і перевезений до шпиталю помер.

— **В інтересі чистоти обичаїв.** Чехословацьке м-ство освіти одержало від епископів письмо, що домагається загострення правильника для молоді середніх шкіл. Спільні прогульки молоді обох полів мають бути заборонені, коли передбачена евентуальність спільного нічліту. Не вільно виступати на прогульках тільки в тренінгових штанцях або купільнім одязі. Спільна купіль хлопців і дівчат недопускальна. Заборона має обовязувати також підчас ферій.

— **Крівава афера.** Париська преса подає список жертв, які потягнула за собою афера Ставіського. У звязку з тою аферою втратило життя 8 осіб, а саме: Ставіський („самогубство"), Бляншар (самогубство), Давід („самогубство"), Пренс (убитий), Повльовак („самогубство"), Деспа (підозріла смерть), п-і Анрі (підозріле вбивство). Три особи пробували скінчити самогубством: судовий урядовець Нерльо, адв. Юбер і п-і Анрі. Хорий є адв. Голіє. До тих назвищ, замішаних в аферу Ставіського, слід ще додати 27 убитих 6. лютого т. р. і багатьох ранених.

— **Бандити вхопили міліонера.** З Льос Анджелес повідомляють про незвичайний подвиг двох бандитів. Вони вхопили міліонера Вілліяма Джетля, знаного нафтового магната, як гостив більше товариство у своїй сільській посілости. Десять осіб находилося в мешкальнім будинку, а міліонер зі своїм приятелем пішов до басену купатися. Коли після купелі почали убиратися, з корчів вискочили два замасковані бандити, які стероризували їх револьверами і звязали. Приятеля міліонера привязали до дерева з затканим ротом, а самого Джетля затягнули до авта і повезли. Погоня, яка пустилася за ними, не здіяла нічого, бо бандити щезли без сліду. Бандити зажадали 75.000 долярів окупу. Ідуть переговори з бандитами. Сподіються, що до 24 годин справу полагодять.

Дешевий тиждень по 75 сотиків. маркізети, мушліни, крепони, епоньжі і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** А. ГАНДЕЛЬМАЧ. Львів, Боїмів 11. 38-365

СПОРТ.

УКРАЇНА — ЛЕХІЯ 4:3 (2:1).

Україна: Бутель І; Скрегота, Воробець; Підлісецький, Кіцила, Якимів; Лапчук, Магоцький, Кльош, Юськевич, Максимів. Україна виступила з двома резервовими в місце Олійника і Цимбали, яких заступили Якимів і Юськевич.

Гра сама не стояла на високому рівні, але була цікава і напруження видців дійшло до кульмінаційного пункту, коли Лехія провадила у другій частині 3:2.

Україна з місця бере ініціятиву і осідає на довший час на половині противника. В 5 хв. біг Лапчука, гострий стріл йде в аут. Юськевич дописується гарними подаваннями до Максимова і Кльоша. В 15 хв. Кльош викладає Магоцькому і перший голь для України. В слідуючій хвилині є 2:0. Лапчук дістає м'яч, перебігає кількох противників, подає по землі Юськевичеві і цей до бує другі ворота. Тепер до голосу приходять Лехія кілька разів небезпечно атакує, але Скрегота і Воробець ратують. В 32 хв. Лапчук по сольовім бігу добре центрує, але Кльош перестрілює. У 43 хв. добуває Лехія ворота. Половина 2:1 для України. По зміні піль вже у 1 хвилині вирівнує Лехія. Тепер є найліпший час Лехії, у 7 хв. гострий стріл правого крайнього боронить Бутель. Лехія дальше атакує; оборонці України слабнуть. В 22 хв. атак Лехії, м'яч дістає лівий крайник Круш і добуває треті ворота. 3:2 для Лехії! Всі сподіються нової програної України, тимбільше, що бічні помічники ослабли і Лехія має перевагу. Але у 29 хв. Кіцила подає м'яч Кльошові, цей Магоцькому, а цей продовжує до Максимова, гострий стріл під поперечку і 3:3. З черги Україна має перевагу, Кльош стріляє в аут. У 34 хв. вільний до Лехії. Стріляє Магоцький, воротар відбиває а Максимів добуває рішаючі ворота. Серед атаків України кінчиться гра. Україна була дружиною більше вирівнаною від Лехії і виграла заслужено. На спеціяльну згадку заслугує Лапчук у нападі і Кіцила в помочі. Юськевич і Якимів, мимо цього, що грали перший раз такі тяжкі змагання, вповні вдоволили. Видців 1.000. Суддя п. Пшибильський.

МИСТЕЦТВА ЛІҐИ.

КРАКІВ. Стшелец — Подгуже 0:0.
КРАКІВ. Гарбарня — Варшавянка 4:0 (2:0).
ЛОДЗЬ. ЛКС — Польонія 1:0 (1:0).
ВАРШАВА. Рух — Легія 2:2 (0:1).

МИСТЕЦТВА ОКР. ЛІҐИ.

ЛЬВІВ. Чорні — Свїтязь 2:0 (1:0).
ПЕРЕМИШЛЬ. Ресовія — Польонія 3:0 (2:0).

МИСТЕЦТВА А-КЛЯСИ.

ЛЬВІВ. Гасмонея — Ютшенка 2:0 (1:0).
СТРИЙ. Погонь (Стрий) — Білий Орел 2:4 (2:3).

ПРОҐРАНА ПОҐОНІ В БЕЛЬҐІЇ.

ЛЕОДІЮМ. Репрезентація Пол. Бельгії — Погонь (Львів) 1:0 (1:0).

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 14. V. год. 7·30 веч. „Фонсеве весілля" Абон. 19.

Вівторок, 15. V. год. 7·30 веч. „Фонсеве весілля" Абон. 19.

Театр Різнородностей.

Понеділок, 14. V. год. 7·30 веч. Варшавська Оперетка „8·30" „Жінка яка знає, чого хоче", муз. комедія Штравса.

Вівторок, 15. V. год 7·30 веч. Варшавська Оперетка „8·30" „Жінка, яка знає, чого хоче", муз. комедія Штравса.

Кіна.

АПОЛЬО: „Вірхниця" (чеська комедія).

АТЛЯНТИК: „Отаман Анненків" (фільма в російській мові).

ВАНДА: „12 крісел" (Вл. Буряк, Дикша).

КАСІНО: „Казанова" (Із. Мозжухин).

КОЛІСЕЙ: „Кохання на приказ" і ревія „Щось для кожного".

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих ліжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Чібі" (віденська комедія), ревія „Травень, літо, травка!"

МІРАЖ: „Остання генералова любка," „Жінка за 250.000 долярів".

МУЗА: „Біла лелія (з Оп. Мей).

ПАЛЯС: „Панна Жозета моя жінка".

ПАН: „Дика дівчина" (Клара Бов).

ПАСАЖ: „Пат і Патахон у жіночому пансіонаті", „Улани, улани".

СВІТ: „Божевільна ніч у звіринці",

СОНЦЕ: „Нічні суди" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Дайте мені чоловіка!" (Анні Ондра), ревія „З усього серця".

ХИМЕРА: „Чорти в коханні".

УТІХА: „В кожній пристані дівчина" та ревія.

Закордонне радіо.

Понеділок, 14. травня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 16·10 Інстр.-вок. концерт, 20·35 Арії та дуети, **Братислава** (298,8) 20·10 Нар. пісоньки, **Прага** (470,2) 17·45 Скрипка, 20·05 Концерт (музика, співи), **Парнж** (1649) 20·00 „Біла жінка" оп. Боальєв. **Білгород** (439,8) 16·00, 17·00 Співи, 20·00 Опера із Загребу, **Рига** (514,6) 20·20 Лотиські пісні, **Гайльсберг** (291) 19·30 Сучасна музика, співи, **Кельн** (455,9) 17·15 Соїсти (музика, співи) **Ляйпціґ** (382,2) 21·00 Нар. пісоньки, **Москва** (Сталін 360,6) 17·20 „Малеца" оп. Чайковського. **Будапешт** (550,3) 19·15 Популярні арії, **Міляно** (368,6) 13·00 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·05 Інстр.-вок. концерт.

Вівторок, 15. травня 1934.

Льондон (342,1) 20·25 „Шванда-дудар", оп. Вайнбергера, **Відень** (506,8) 12·00 Концерт, 17·30 Пісні до слів П. Гайзе, 19·25 Опера, 22·30 Танкова музика, співи, **Братислава** (298,8) 16·00 Концерт, 17·40 Гесойська соната Д-дур Новака. **Кошиці** (269,5) 20·05 Симф. концерт, **Прага** (470·2) 19·25 Фортепян, **Парнж** (1649) 20·00 Театр. музика, **Білгород** (439·8) 12·05, 20·00 Співи, **Берлін** (356,7) 18·30 Пісні наших часів, **Кельн** (455,9) 17·15 Соїсти (музика, співи), **Москва** (Сталін 360,6) 17·20 „Русалка" оп. Даргожимського, **Букарешт** (365) 19·20 Співи, **Беромінстер** (539,6) 19·50 „Циганський барон" оп. ім. Штравса, **Будапешт** (549,5) 13·30 Циг. музика, 18·20 Співи, 19·20 Фортепян. **Міляно** (368,6) 20·45 „Но, но Нането" оп. Юменса, **Рим** (420,8) 17·10 Квінтет, 20·45 Інстр.-вок. концерт.

Львівське радіо.

Понеділок, 14. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Практичні ради для тих, що вступають на техніку, 12·20 12·35 Популярна музика з гр. плит, 15·00 Травневі пісні, 15·05 Збіжева біржа, 15·35 Співи, 15·55 Скрипка, 16·20 Ленція фр. мови, 16·35 Орхестрові транскрипції орх. форт. творів (гр. плити з поясненнями), 17·30 Іст. відчит: Спадчина Болеслава Хор. та Казимира В., 17·50 Гірська природа як джерело сили та вічної молодости, 18·10 Віртуози на джезових інструментах (трубин, саксофон, фортепян, пузон, ґітара), 18·53 Наука стенографії, 19·03 Всячина, 19·15 Відповідальність шофера за самоходові випадки, 19·25 Відчит, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·0 Вибрані думки, 20·02 Концерт (муз. архитвори XVI—XX стол) 21·00 Трубка та цапфенштрайх, 21·02 Фейлетон, 21·17 Симф. концерт співів, 22·00 Муз. репортаж, 23·05 Танкова музика.

Вівторок, 15. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·37 Джезовий концерт, 15·00 Гейнал, травнева пісня, 15·05 Збіжева біржа, театр. реперт. 15·10 Господарські вістки, 15·20 Фільма й оперетка (гр. плити), 16·20 Відчит, 16·35 Італійські пісні (гр. плити), 16·50 Концерт, 17·30 Істор. відчит „Боротьба за Балтик", 17·50 Охорона природи та суси. гіґієна, 18·10 Муз. скринька, 18·25 Форт. ресіталь, 18·58 З мовчазного дому, 19·10 Всячина, 19·25 Фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Трансм. з Варшави: „Орлон" оп. Граніхштедтена; в перерві „Нарешті ми самі", 22·30, 23·05 Танкова музика.

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костир Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів. Ринок 10.

Ч. 126 (13.671). Львів, середа 16. травня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед. полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
З СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Мадярські ревізіоністичні спроби.

ЖЕНЕВА, 14. 5. ПАТ. До Ради Ліги Націй вплинула нота мадярського уряду, що домагається інтервенції в справі граничних югославянсько-мадярських інцидентів. Нота викликала в політичних колах здивування, бо ніхто не чув про такі інциденти. Дивуються навіть італійські політичні кола, які стверджують, що Італія ніколи не була поінформована про задуманий відклик Мадярщини до Ліги Націй.

„Журналь де Насіон", обговорюючи мадярську ноту, висловлює думку, що є це спроба сил ревізіонізму, яка має на меті приготовити атмосферу для піднесеная справи ревізії на вересневій сесії Ліги Націй.

Почалася сесія Ради Ліги Націй.

Мадярсько-югославянський конфлікт

ЖЕНЕВА, 14. 5. ПАТ. 7-ма сесія Ради Ліги Націй почалася нині пополудні під проводом Вескусельоса, бувш. премієра Португалії, при участи мін. Барту, льорда тайної печаті Ідена, мін. Рачинського, мін. Альойзія, міз. Осуського (ЧСР) й інших. На довірочному засіданні радили над мадярською нотою в справі прикордонних югославянсько-мадярських подій. Мадярський делегат сказав, що його уряд не може згодитися на негайну дискусію над нотою, яку ложать у суботу. Ноту постановили розглянути на найближчому засіданні, яке збереться для полагоди й інших справ. У дискусії мін. Барту спитався мадярського делегата, коли приключилися обговорювані випадки та які дипльоматичні заходи поробив мадярський уряд у цій справі. Мадярський делегат відповів вимінаючо зазначуючи, що тепер іде процедуральна дискусія, а не меритична.

Найближче засідання у вівторок.

Війна в Арабії.

ЛЬОНДОН, 14. 5. ПАТ. „Дейлі Мейль" приносить інтерв'ю з королем Ібн Савдом, який зазначив, що все був прихильником мирної розвязки арабських справ. Він не думав ніколи про територіяльні здобутки і не хоче здобувати Ємену. Тому 10 літ здобуття Геджасу вважнув йому ворожий виступ короля Гусеїна. Подібно тепер володар Ємену порушив мир, атакуючи границі королівства Ібн Савда. Отже Ібн Савд ставить тепер такі мирові умовини: відкликання військ Ємену, звільнення закладників і негайна підтача втікачів з Дрізі. Ця війна є чисто арабська справа і тому всяке посередництво іззовні чобажане. Тимчасом володар Ємену звертається до різних позаарабських чинників за посередництвом.

Домагання французьких комбатантів

ПАРИЖ, 14. 5. ПАТ. Вчора відбулася маніфестація 6. комбатантів департаменту Секвани. Підчас походу прийшло до сутички між комбатантами комуністами, що вивісили червоні прапори на ліхтарнях, і правицевими комбатантами, які зривали ті прапори. Прийшло до бійки, яку ліквідувала поліція, арештуючи кілька осіб. Опісля похід перейшов брів Елізейські Поля і вислав до міністра Саро делегацію, яка заждала санації відносин і строгого слідства в справі скандалів, звязаних з аферою Ставіського.

Величезні американські маневри.

Найбільші маневри на воді, які знає американська історія морської війни, скінчилися 10. ц. м. після 6-денного бою на Карібському морі. Участь у военних операціях взяло 114 военних кораблів різної величини, 350 военних літаків і 50.000 людей залоги та 1600 вояків з летунської обслуги. Американський велит повітреплав „Меков" знищили теоретично ворожі літаки.

Японська експанзія.

Совітська преса присвячує багато місця ситуації на Далекому Сході, нотуючи пильно всі прояви зростаючої експанзії Японії та приготування до війни. Одночасно китайські джерела повідомляють, що Японія планує тепер якнайшвидше перекинення війська до Манджурії, з тим, що перевезуть його у 55 годинах. Відповідна та плани діланя.

Японський уряд звернувся до китайського уряду з нотою, в якій закидує йому, що заінсценізував у Манджурії революцію з метою звалити цісаря Пуї. З Китаю мала надійти повстанцям зброя, муніція, гроші но до того вилаштовано розклад їзди на японських залізницях.

На основі вісток з Токіо, японський уряд

Болівійсько-параґвайська війна.

З Асунціон повідомляють про нові бої на болівійсько-параґвайському фронті. Параґвайські війська осягнули в локальних сутичках деяку успіхів, але без значіння для загальної воєнної ситуації. Акцію параґвайських військ попередило бомбардування болівійських позицій літаками. Комунікати штабу параґвайської армії говорять про кілька тисяч болівійських вояків, взятих до неволі і численних убитих та ранених.

Свято Орлеанської дівчини.

Минулої неділі ціла Франція святкувала память своєї національної героїни Жанни д'Арк. Перед памятником на площі Пірамід у Парижі відбулася передполудневим військова дефіляда в присутності кардинала Верде, міністрів і генералітету. Вополудне величезний похід рушив з площі св. Августина на площу Пірамід. Побіч організації патріотичної молоді, сокіл націоналістів і роялістів у поході взяли участь перший раз члени „Огнистого Хреста". Подібні свята відбулися у всіх більших містах Франції. В Казабланці участь у святі взяв марокканський султан Сіді Мохамед.

Троцький їде до Швайцарії.

„Матен" повідомляє, як певне, з достовірного джерела, що Троцький хоче поселитися у Швайцарії. Троцький, мовляв, виїхав уже до Швайцарії, бо її уряд згодився дати йому притановище.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бляхатні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром білети до першорядних кін. 5/73 33-?

ЗА УСПІХ ЖІНОЧОГО КОНҐРЕСУ.

Проголошений — вже близько місяць тому — поклик про скликання Всеукраїнського Жіночого Конґресу — безумовно належить до тих актів, які творять історію українського організованого життя. Складена в тонах достойних і величних, накреслюючи ядерно і виразно гол. напрями діяльности Конґресу, згадана відозва закликала українське жіноцтво всіх українських земель, еміґрації та по тому боці океану, до участи в Жіночому Конґресі.

Поклик той, як відомо, попереджала пильна підготовча ідеольоґічна й організаційна праця, в наслідок якої Конґрес дочув низку розроблених і широко опрацьованих рефератів, що охоплюють діяльність української жінки в усіх сферах родинного, громадського, культурного й економічного життя. Уже навіть нині, коли через якісь непередбачливі і надсподівані причини, до Конґресу не дійшло, — перероблена праця не пропаде надармо, творючи ще один етап на шляху організації і поступу українського жіноцтва. Але віримо, що Конґрес відбудеться і що українське жіноцтво буде мати велику нагоду перевести генеральний огляд усієї праці, яка стелиться перед ним на широкій національній ниві, поміркувати над засобами і способами реалізації її, а також оглянути свої сили і можливости. Саме в нинішнім останнім етапі підготовчої організаційної праці годиться дати ініціяторкам та організаторкам Конґресу бадьорости кількома теплими словами, та звернути увагу цілого українського загалу на велику роботу, яку вони виконують.

І тут мимохіть насуваються кілька міркувань, які слід адресувати до українського громадянства.

Отже було б найбільшою помилкою, коли би переялись поглядом, що Жіночий Конґрес це виключно жіноча справа і турбота лише української жінки. Сам Конґрес підготовляється виключно жіночими силами і жіночими руками, але Український Жіночий Конґрес, як явище суспільного характеру, не може не цікавити ц і л о ї української нації, як щось найближче. Під оглядом суспільним, жіночий світ — це не окремий світ і українська жінка від віків по нинішній день провадить свою велику роботу в нації і для нації — в родині, у хаті, на полі, у школі, біля верстатів праці економічної і громадської — поруч і разом з чоловіком. І це у якнайбільшій мірі відбилось і на самій програмі Конґресу, що вачіпає ділянки українського національного життя, — однаково важливі як для жіноцтва, так і для чоловіків, і для цілої нації взагалі.

І тому обовязком ц і л о ї цієї нації, та передових її верств у першу чергу, не ізолювати себе повхічно від Конґресу, як спеціяльно жіночого, а розглядати його так, яким він дійсно є і мусить бути, а саме — явищем з а г а л ь н о - н а ц і о н а л ь н о г о характеру. Коли ж так воно є, то всі ми повинні подбати, щоби створити довкола недалекого Жіночого Конґресу атмосферу поділу загально-національної.

Мусимо передовсім тямити, що українського народу навіть лише на захід від лінії Збруча так багато, що замало організованих і громадськи свідомих жінок, щоб виключно на власних плечах нести тягар інформаційної праці. Жіночі сили за слабі для того, щоби відповідно поінформувати хоча би саме жіноцтво, розкидане по цілому світі, про Жіночий Конґрес, його завдання і обовязки українського жіноцтва супроти Конґресу.

Не знаємо праці Дізового Комітету Конґресу, але вважаємо природною річю, щоби кожний український священик, учитель, кооператор, громадський діяч і рядовий свідомий громадянин по цілому світі, — кожний у сфері свого впливу,

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 72—180 **Телефон 25-55.**

— уже нині якнайширше інформував українське жіноцтво про Жіночий Конґрес. Українських жінок — міліони, отже кожному з нас мусить бути ясно, що може значити свідоме відношення до Конґресу та його праці хоча би кожної десятої сотої жінки-українки!

Але маємо у цій справі ще одне дуже важливий момент. Сталось так, що українська нація живе нині під знаком ще іншої справи всенаціонального значіння, а саме — майбутнього Всеукраїнського Національного Конґресу. Отже мусимо освідомити собі, що ці дві події, — силою річей навіть без попереднього уплановання, стоять у тісному взаємному звязку.

І коли ми надаємо Всеукраїнському Національному Конґресові великої ваги та находимось біля його успіху, то повинні памятати, що цей успіх тісно вяжеться також із успіхом Жіночого Конґресу. Бо передовсім Жіночий Конґрес перенив на себе цілу низку праць, якими — без нього — мав би занятись Національний Конґрес. Сюди належать переважні справи виховання молодого покоління, боротьба з денаціоналізацією, виховання жінки-громадянки, питання домашнього господарства, економічного добробуту, народнього здоровля і т. д.

І чим більшу роботу переробить Жіночий Конґрес, тим кращий ґрунт знайде для себе Національний Конґрес. Бо, знову таки, Національний Конґрес це не буде лише сорава мущин, тільки справа загально-національна, в найширшому значінні слова, і для успіху Всеукраїнського Національного Конґресу та його постанов так само необхідні національно-свідомі громадянки-жінки, як і громадяни-чоловіки...

І тому нині, коли у хвилину важких переживань народу, українська жінка, виявляючи може глибший жіночий інстинкт самоохорони нації, — перша змагає до обєднання національних сил, до великої національної праці, всі мусимо цей почин привитати і всі мусимо причинитися до його найбільшого успіху.

П. К.

М. Евальд Львів, вул. Собіського 5. Різнородні полотна фабрики Братів Чечовічка в Ридрихові — на білля жіноче, мужеське, постелеве і столове. За оказан-2/73 ним нього витинка — при купні 5% опусту. 16—20.

Від тих, що не забули...

(З нагоди 80-ліття проф. І. Горбачевського.)

Третій дзвінок, стискають нам руки товариші студенти краківського університету, а на переді Богдан Лепкий. У нього сльози в очах, хотів би нас всіх обняти і всіх притиснути до свого золотого серця.

Ідемо далі на захід. Невеликий наш ґурток, щось 27 молодих студентів з першого року права і фільософії. Ідемо перший раз у чужі край. Мимохіть робиться нам важко на душі. Переїзджаємо чеську границю і вже на першому дворці витає нас чеське населення не тільки окликами й піснями, але кидає нам квіти й усякі харчі. Нас це з початку так бентежить, що в першій хвилині ми не реаґуємо, а пізніше з наших ґрудей впривається їхній чеський національний гимн. Це повторюється майже на кожній більшій станції.

На саму Маланку дня 13. січня 1902 р. в 10. год. ранку заїхали ми на празький дворець. Тут чекали вже на нас сотні чеського студентства під проводом найбільшого нашого майбутнього приятеля Еди Цмунта (тепер проф. університету), голови „Spolku českych mediku", а далі студенти „Všhrdu", „Filozoficke Jednoty" і члени Славянського Клюбу. Відбирають від нас річи, всаджають до повозів і їдемо до міста. По дорозі переїзджаємо „Ovocni Trh" і перекупки на базарі кидають нам до повозок квіти, овочі, а навіть усяку ярину. Незвичайно живо й ентузіястично витає нас по дорозі населення Праги. Заїзджаємо до Мішанської Бесіди. Тут чекають на нас представники старшого чеського громадянства під проводом нашого професора д-ра Івана Горбачевського. Побіч нього незабутній професор університету медичного факультету д-р К. Ходоуський, голова чеського „Сокола" д-р Шайнер, ред. „Славянського Пшеґледу" д-р Адольф Черни, асистент медичного факультету д-р Семерад, а з нами приїхали крім Еди Цмунта, Юрій Трапель, сьогоднішний директор шпиталю в Берні, його брат Карло Трапель, сьогоднішний міністер фінансів, медик Дворжак, сьогодні відомий драматург, Кирило Душек, один з найближчих професора Масарика, пізніший редактор його органу „Час", Рудольф Броші, словом усі ті, що стали найкращими, найсердечніщими товаришами. З Пшібраму приїхав Желехівський, голова „Ватри".

А вечором у тій самій салі Мазанчин вечір з участю чеських, хорватських, сербських і словацьких студентів. Незабутні дві промови: редактора Розволи, що взиває всіх славян до розбиття кайдан царської неволі і хорвата Марушіча, який кінчить свою промову в честь Вільної України.

А на другий день ранком ми вже на університеті. Не знаємо мови і схвильовані, зібрані в салі не знаємо звідки почати. І ось надійшли три професори: Іван Горбачевський, Тома Масарик і декан правничого факультету Геннер і відходять до нас з незвичайною ніжністю і ласкавістю. Відбирають від нас індекси і самі їх виповнюють. Чи можна не колинебудь забути?

І так почався перший рік сепесії в Празі, незвичайно корисний і для нас самих-студентів і для української справи. Під проводом і опікою проф. Горбачевського, проф. д-ра Івана Полюя, Адольфа Червого, д-ра Ходоуського, д-ра Шайнера, д-ра Семерада і при помочі тих найсердечніших наших молодих товаришів Цмунта, Душка, Броша, Вінтера, двох Трапів і інш. могли розвести і живу агітацію за український університетом у Львові та в численних рефератах в Празі і по цілому чеському краю знайомити з історією і відносинами нашого народу.

А хата проф. Горбачевського на Виноградах Коменського 9 це була наша централя, де ми учились і нас учили. На всі свята ми були у професора. А чи можна забути такий момент, як в один холодний вечір ми зібралися у професора і коли ми згодом прощалися, один з наших товаришів, тов. Качала, тоді студент прав, сьогодні парох під Бережанами завважив, що щезло йому його тоненьке, вітром підшите пальто, а на його місці висіло тепле пальто професора, який переконував Качалу, що це його вкриття.

Серед цієї корисної праці минув шкільний рік. Ми мали вертати до краю. Влаштовано прощальний комерс.

Велика саля „у Покорних" заповнилася по береги. На салі чути голосні розмови майже на всіх славянських мовах. При головному президіяльному столі засіли: Іван Горбачевський, Тома Масарик, Карло Ходоуський, Геннер, Адольф Черни, редактор „Народної Політики" Ґаврік Бляжек, редактор „Глясу Народа" Гевера. А далі засіли представники „Všhrdu", „Spolku českych mediku", „Слави", „Fil. Jednoty", „Радбузе", словінського „Шумадія", словацькоговацького „Детван", редактори студентських журналів Душек, Брош і Арно Вінтер. А далі маса студентства, кількох українських робітників, що працювали в Празі і приходили до нас до Української Громади. Не прийшли тільки наші вояки з празького гарнізону, яким ми в тім році влаштували курс неграмотних, а на Великдень свячене, але прислали нам подяку і бажання щасливої дороги. На комерс прийти не могли.

Прощаємо передовсім свого батька і опікуна професора Горбачевського: „Ми дякуємо Тобі за все, Пане Професоре, дякуємо за все, що Ти для нас зробив. Сьогодні, прощаючися з Тобою, ми не забудемо ніколи тих хвилин, що пережили з Тобою. І спомини ті будуть для нас у тяжких хвилинах життя ясним промінням, що не дасть спроневіритися нашим ідеалом. Ти був для нас взірцем, як і ми маємо поступати у дальшому житті і ми певні, що між нашим ґуртом не буде ні одного такого, за якого Ти пізніше мусів би соромитися".

І прощався з нами професор. Був глибоко зворушений, говорив дрожачим голосом, що українська суспільність може бути вдоволена зі своєї молоді і може з певнішою надією дивитися в будучність, коли ті ідеали, що оживляють теперішне молоде покоління, увійдуть глибоко в цілий народ, „бо я памятаю — говорив професор — гірші часи, де нас було дуже а дуже мало і де нераз і мене огортала крайня розпука, але сьогодні бажаю вам, молоді товариші, якнайкращих успіхів у вашій праці по повороті домів".

У цій хвилині ми всі присягли нашому коханому Професорові, що ніколи не перестанемо працювати для нашого нещасного народу.

А потому говорили інші професори, говорили чеські, словацькі, словінські, хорватські студенти і цього вечора українська академічна молодь, горда і щаслива була ще одною подією, бо її коханого Професора вибрано саме в чеському, тоді Карло-Фердинандовому університеті ректором на рік, в якому чеський університет мав святкувати 500-літній ювилей ректорату Івана Гуса...

Лев Ганкевич.

Купон
на **даровий**
знаменитий шампон до волосся або 2 ножики до голення або тоалетове мило — при купні 1 пачки пудру „C S A V E" проти **ПОТУ** ніг, рук, пахвин тощо, який вистане на довший час за 1 зол. Мільони вдячних. — Почтова висилка відворотна франко за надісланням у почт. марках зол. 1·40
Перфумерія
С. Федера Львів, вул. Сикстуська 7, або Коперника ч. 15 а.

Розподіл Росії.

III.

ОБНИЖЕННЯ КУЛЬТУРИ НАРОДІВ, ЗАВОЙОВАНИХ РОСІЄЮ.

З викладеного ясно, що вказана вище теза про державну концентрацію ні в який спосіб не може бути прикладена до СССР чи до Російської імперії взагалі. Російська концентрація не підходить ні до одної з европейських формул, ні до англо-французької, ні до італо-німецької, ні до американської. Хоч якраз про цю останню найчастіше згадують, говорючи про Росію. Бож, вкажемо, Англія остаточно встановила свою концентрацію на принципах свого „Великого Бунту" з XVII століття, а Франція — на анальогічних принципах Великої Революції, які стали провідними в політичному житті цілого світу. До своїх концентрованих народів і за океани несли вони не лише утиск і визискування, але й високі цінности ідейного порядку. Їх, так мовити, концентраційне панування над іншими народами дало тим останнім повищення культурного життя, бо причинилося до засвоєння творчих ідей европейської цивілізації. Разом з мінусами давало воно великі плюси, бо внаслідок його могло розпочатися і розпочалося культурне, економічне і політичне відродження багатьох, здавалося, навіки заамерлих національностей. Російська-ж імперія все забірала у концентрованих нею народів і нічого їм не давала. І не могла давати. Бож лише незначна частина підвладних їй азійських народів культурно стояла подекуди нижче властивої Московщини, а всі інші народи, особливо підбиті мечем та вогнем европейські нації на її півдні та на заході, мали далеко вищий за неї цивілізаційний рівень усіх своїх суспільних верств. Москва тяжко вдарила по тому рівні, знизила його, оскільки було її сили. В цьому якраз, може, з найбільшою силою й виявився не-европейський підклад її концентрації. Бож в той час, як Англія чи Франція щодо концентрованих нами народів вели лінію рівняння на самих себе, тобто на **вищого,** Москва хоч і вела анальогічну лінію, рівняла також на себе, але це було **рівняння на нижчого.**

„БАТОГОВА" МЕТОДА „ЄДИНОЇ" НАЦІЇ.

Ще менше, — коли це ще можна сказати, — підходить російська концентрація й до формул італо-німецької чи американської. Італійська і німецька концентрація, як вказано було вище, утворилися на органічній волі їх націй до співжиття в єдиній національній державі. Американська концентрація знайшла свої сили, утворивши на своїх просторах на протязі XIX століття нову, другу англійську націю з дуже рівноманітних національних одрізків, які явилися до неї малими партіями як імігранти, розперошувалися серед населення й розпливалися в ньому без остатку, без спротиву з свого боку і без насильства з боку американців, бо попадали вони до атмосфери високої політичної та

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ** вул. Воїмів ч. 4.

іншої культури. Годі було для такого роду явищ шукати аналогій у російській концентрації. Їх нема. Бож утримувалася вона не якимись цінностями культурного порядку, а виключно фізичною силою, силою війська та поліції, бо хоч і зробила вона була спробу утворити з численних поневолених нею народів нову єдину **російську націю,** але спроба та збанкротувала зразу, між іншим і тому, що творилося це методами чисто батогового характеру.

Російська концентрація завжди була й до самого свого кінця остається Европі чужою і ворожою, бо корінням своїм вросла вона до іншого ґрунту. Генетично походить вона не від західних, а від азійських великих концентрацій деспотичного типу. Перебудувати свою структуру на европейський лад, як то зробила свого часу, скажемо, Японія, вона не сміла, бо не мала доброї волі до того. Спробу, що правда, були. Свого часу Петро І змагався надати Росії подобу так званої поліційної держави; Ленін, а за ним і Сталін на наших очах дбали про її подобу соціялістичну. Що з того вийшло, знаємо. Ні поліційною, ні соціялістичною в европейському сенсі цих слів Росія не стала, а залишилася тим, чим і була завжди. І сьогодня в той чи інший спосіб підтримувати російську концентрацію, це означалоб **клопотатися над консервуванням історичного анахронізму, змагатися затримати при житті гальванізований в подобі СССР концентраційний труп.** Як здається, в Европі вже починають добре розуміти

СТРАХ ПЕРЕД СХІДНО-ЕВРОПЕЙСЬКИМ БАЛКАНОМ.

Про **другу категорію** вказаних вище аргументів скажемо лише кілька слів. Вона спрямована на штандартну психольогію дипльоматичних рутинерів серед европейської політики, і може бути зведеною до одного терміну — **балканізація.** Балканські народи, як відомо, відірвавшися від Туреччини і зорганізувавшися в окремі держави, стали центром тертя, інтриг і конфліктів; наробили, роблять і тепер багато клопоту европейським дипльоматам. Після великої війни, так мовити, балканізована була й середня Европа, і це також причинилося до ускладнень і до труднощів для дипльоматичної рутини. Щож то, мовляв, буде, як балканізованою стане ще й ціла територія Східньої Европи? Аргумент, як бачимо, дуже упрощений і розрахований на примітивний рутинізм але його не слід недооцінювати. Европейські дипльомати — такі самі люди, як і всі інші і між ними так само мало високообдарованих і далекосяглих, як і у всіх інших площинах громадського й політичного життя. Крім того, не всі европейські держави мають точно означені й вироблені пляни східньої політики. Таким переходити з навиклого рутиною способу ведення справ до якогось нового, невипробованого й многогранного — це річ тяжка. Тяжка, але не непереборна, і це видно вже в деяких зворотах европейської політики. Скаржитися на балканізацію, ясна річ, будуть і далі, але будуть з нею рахуватися, як з фактом, для Сходу нормальним і творчим, а для цілої Европи корисним.

На цьому покищо й закінчимо з несподіваним російсько-емігрантським плебісцитом. Для росіян він, мабуть таки, був потрібний, а нас він лише закріплює на наших старих і певних позиціях.

М. Славінський.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шонки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

Шевченківські свята.

Академія в честь Шевченка, влаштована філією „Просвіти" у Львові.

У неділю 13. травня ц. р. уладила філія Т-ва „Просвіта" ім. Шевченка у Львові у 20-ті роковини свого істнування і з нагоди 120-ліття уродин свого Патрона силами міських читалень у великій салі „Народнього Дому" академію в честь Шевченка. Академія, яка пройшла в достойному настрою та залишила по собі цілу низку гарних вражінь, дає „Просвіті" добре свідоцтво, бо вона силами своїх членів зуміла влаштувати свято на дійсно поважному рівні.

Промова п. В. Целевича без зайвої фразеольогії, але багата змістом, залишила по собі помітне враження. Промовець підкреслив важніші ідеольогічні моменти у творах Шевченка та вказав на постуляти, які ставить нам перед очі великий Геній.

Хори злучених читалень під проводом п. В. Манька à cappella, а будьто в супроводі симф. орхестри, звучали повно та виказали велику дисципліну. Слід піднести баритонове сольо п. Матіяша в „Заповіті" Вербицького; соліст має дуже гарний голосовий матеріял.

Спеціяльна похвала належиться симф. орхестрі під орудою п. В. Панасюка. Хто знає, як важко зібрати орхестру, той належно оцінить труд її дириґента. Ми можемо при цій нагоді побажати їй гарного дальшого розвитку. Симфонія Д-дур Вербицького в інструментації Людкевича викликала заслужену бурю оплесків.

Програму закінчила настроєва інсценізація „Буває в неволі" у виконанні пп. Когута та Лазора. Помислова інсценізація вірша додала йому більше сили та пластичности. Інсценізація була дбайливо обдумана в декорації, освітленні та деклямації.

При кінці свята всі присутні відспівали національний гимн.

І. Приймова.

Музей Визвольної Боротьби України.

Лист до Редакції.

Останні статті в українській пресі (див. „Діло" чч. 98, 100, 101, 104 та „Новий Час" чч. 84., 87, 89) поставили перед усім українським громадянством у всю широчінь справу Музею Визвольної Боротьби України та Українського Дому в Празі.

В Управі Музею ця підтримка з боку нашої впливовішої преси в Краю і з боку Української Парляментарної Репрезентації зробила велике враження і викликає почуття щирої вдячности.

Музей ВБУ сполівається від усього свідомого українського громадянства одностайної допомоги на Український Дім у Празі.

Тут мова йде про те, щоб цю справу перевести й закінчити в найкоротшому часі, як того вимагає наша національна честь, а не протягати її на довгі роки, що булоб тяжкою компромітацією нашої національної гідности перед усім світом.

Ні в кого не жадається жертви понад сили так, щоб привела когось аж до зубожіння, — треба тільки, щоб **усі одностайно** відгукнулися на заклик Музею, хто якою може пожертвою: і Ви, читачу, і Ваш часопис, і всі його співробітники і все наше громадянство.

Отож нехай в найкоротший час складуть свої пожертви — одноразово або ратами, хто як і скільки може:

1) Особисто кожний українець і кожна українка, свідомі почуття національної єдности й солідарности, чи то безпосередньо, чи також шляхом збірки в кожнім українськім осередку і в окремих родинах.

2) Кожна українська установа, організація, парохія, заведення, кооператива, школа, підприємство, видавництво, часопис, гуртки молоді і т. д. Гроші посилати через Земельний Банк Гіпотечний у Львові почтовою складанкою ПКО ч. 500170 з допискою „МУД" (Музей, Український Дім), або на адресу директора Музею (Проф. Д. Антонович, **Praha-Nusle, 245, Czechoslovakia), та** одночасно подати Музеєві точно ім'я й прізвище жертводавця та повну адресу для памятних книг Музею. Музей збереже Україні у своїх памятних книгах імена всіх і тих найменших жертводавців; хтож дасть відразу або частками 10 ам. дол., буде записаний в окремій памятній книзі Фундаторів Українського Дому; а хто дасть 25 ам. дол., —

KATOL ВБИВАЄ КОМАХИ НАСІКОМИ
5/56 Японський 6—26

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 16. ТРАВНЯ 1934.

МИКОЛА АНДРУСЯК.

Досягнення і завдання

СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІОГРАФІЇ.

(Відчит на Шевченківській Академії Наук. Т-ва ім. Шевченка 6-го ц. м.).

Досліди над історією України в першому післявоєнному десятиліттю розвивалися на Придніпрянській Україні в кількох осередках: провід над ними був головно в руках Михайла Грушевського, керманича київської Науково-дослідчої катедри історії України та голови Історичної Секції при Укр. Академії Наук і пок. акад. Дмитра Багалія, керманича харківської Науково-дослідчої катедри історії української культури. Спеціяльні питання з обсягу нашої історії, як от досліди над історичною географією, історією права, громадськими течіями на Україні, тощо, розробляли поза Історичною Секцією Української Академії Наук спеціяльні комісії Історично-фільольогічного та Соціяльно-економічного Відділів (згодом після „реформи" 1930 р. Соціяльно-Економічного й Історичного Відділу) УАН. У звязку з історичними установами УАН працювали науково-дослідчі організації в краю, як от Інститут Народньої Освіти (згодом „Соціяльного Виховання") в Ніжині, Кабінет Вивчування Поділля у Вінниці, Одеське Наукове Товариство, Полтавський Інститут Народньої Освіти (згодом Соціяльного Виховання) й інші та „Ленінградське Т-во дослідників укр. історії, письменства та мови". Звязки з акад. Грушевським удержували також галицькі історики, згуртовані в Історично-Фільософічній Секції Наук. Т-ва ім. Шевченка; з останніми був знову в живому контакті українські історики на еміграції, згуртовані при „Українському Історично-фільольогічному Т-ві" в Празі, „Укр. Науковому Інституті" в Берліні та в останніх часах в „Укр. Науковому Інституті" у Варшаві.

Отже до часу нагінки більшовицького уряду на українських наукових робітників, початої процесом „Спілки Визволення України" та веденої в чимраз більших розмірах, могли українські історики на Придніпрянщині мати звязки з своїми сподвижниками на Заході. Осторонь стояли тільки ті історики-марксисти, що були згуртовані при Інституті Марксизму-Ленінізму в Харкові, які займалися радше пропагандою марксизму, ніж дослідами історії. Від 1930 р. цією пропагандою займається вже й переформована більшовицьким урядом В.У.А.Н. й краєві інститути соціяльного виховання; до того, мусять нагинатися й старі історики, як от Микола Петровський у Ніжині. З огляду на те тепер дослідами української історії можуть займатися тільки українські історики в Західній Україні та на еміграції. Як до 1918 р. так і тепер знову мусить бути Українською Академією Наук Наукове Т-во ім. Шевченка у Львові й вести ту працю, яку не дозволив вести більшовицький уряд Української Академії Наук в Києві.

Аби зорієнтуватися, в якому напрямі повинні йти досліди над нашим минулим, треба розглянути досягнення сучасної української історіографії. Після війни довів акад. Михайло Грушевський свої систематичні досліди над історією України-Руси до гетьманування Богдана Хмельницького включно. Маємо спроби загального огляду історіографії та історії України проф. Дмитра Дорошенка з національно-державницького становища. Ту саму працю в ширшому нарисі, але з марксистським підходом, розпочав пок. акад. Дмитро Багалій, що дав огляд княжих і козацьких літописів, української історіографії в XIX і XX ст. та історії України Руси в добі натурального господарства, себто від найдавніших часів аж до упадку галицько-волинської держави. Очевидно, згадую тут тільки ці спроби синтетичного нарису історії України та вважаю зайвим вичисляти її післявоєнні нариси шкільно-підручникового чи популярного характеру з національно-державного становища в Західній Україні і на еміграції та з марксистського на Радянщині.

Спеціяльні проблеми історії України не були рівномірно досліджувані в післявоєнній українській історіографії. Очевидно, дослідники звертали увагу на такі питання, що вяжуться з сучасними актуальними українськими національними проблемами. Питання початків Руси та генези української нації викликували час до часу живу дискусію поміж українськими історіками.

Маємо нариси про звязки України із західньо-европейським світом у минулому; деякі наші історики пробували навіть виказати впливи західнього християнства на Україну в доволодимирській добі. Спроба нарису історії української церкви з підчеркненням впливів на неї західньої церкви, доведена тільки до половини XII ст.; про пізніші її унійні змагання маємо тільки хронікальні причинки.

(Продовження буде.)

буде записаний в золотій памятній книзі Добродіїв Музею Визвольної Боротьби України.

Збірку треба закінчити якнайскорше, щоб скорше (вже в осені ц. р.) відбути свято закладин першого каменя, а на свято десятиліття Музею ВБУ в 1935 р. Український Дім у Празі, щоб уже був готовий.

Буде це справді гарне свято української національної єдности й злагодности, свято перемоги!

МУЗЕЙ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ:
Проф. д-р І. Горбачевський, в. р. голова Управи, проф. д-р В. Сімович, заст. голови, проф. Д. Антонович, в. р. директор Музею, проф. С. Сірополко, в. р. секретар.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8. 22/48

Один обіжник мостиського старости.

Ми дістали до поміщення такий обіжник з Мостиськ:

Starosta powiatowy mościski
L. BP. 9/209/34

W sprawie wznoszenia figur w miejscach publicznych. Mościska dnia 7. maja 1934 r.

Do PILNE - TERMIN.
Zarządu gminnego
(według rozdzielnika).

Zdarzają się wypadki, że ludność w tut. powiecie wznosi kopce, nasypy i krzyże na miejscach publicznych, nie posiadając na to zezwolenia kompetentnej władzy.

Wobec powyższego polecam natychmiast ogłosić w tamt. gminie w sposób w tamt. gminie praktykowany, że po myśli Dekretu Naczelnika Państwa z 3. I. 1919 w przedmiocie zatwierdzenia projektów pomników ze stanowiska artystycznego (Dz. Praw. P. Nr. 5 poz. 93) w brzmieniu ustawy z dnia 13. III. 1934) Dz. U. R. P. Nr. 33. poz. 298) na wzniesienie w miejscu publicznem pomników, posągów, figur, względnie wmurowania lub zawieszenie tablicy pamiątkowej, należy uzyskać zgodę Ministerstwa Wyznań Relig. i Oświecenia Publicznego.

Winni niezastosowania się do powyższych przepisów będą karani karą aresztu do 3-ch miesięcy lub grzywną do 3.000 zł., a nielegalnie postawiony krzyż czy pomnik zostanie usunięty.

Niezależnie od tego na Pana Wójta nakładam obowiązek dopilnowania, by żadne figury, pomniki, krzyże, kopce i t. p. nie były wznoszone na miejscach publicznych tamtejszej gminy bez zezwolenia władzy.

Postawione kopce i krzyże w gminie Jatwięgi, Chliple, Czyżowice i Podliski, Mokrzany Wielkie, Dydiatycze, Mistyce i w innych gminach tu niewymienionych, a w których kopce zostaty usypane i postawiono na nich krzyże, należy natychmiast usunąć.

O wykonaniu powyższego należy mi odwrotnie donieść, podając dzień i godzinę wykonania.

Starorosta powiatowy
(-) Dr. Pomiankowski.

—o—

Вистава виробів
українського промислу в Станиславові.

Чий хліб і праця — того і земля.
Леся Українка („На руїнах").

Маючи на увазі сучасне становище (безробіття!), а в першу чергу майбутнє нашого народу, почав наш господарський актив, наші молоді інжинірі й торговельники, з молодечим запалом творити нові вартати праці й розбудовувати рідний промисл. В тому напрямі працюють вони по цілому краю.

Секція Українського Технічного Товариства в Станиславові задумала також від себе доложити цеглину до цієї будови українською промисловою виставою у Станиславові. У вересні 1933 р. зробила вона анкету місцевих господарських установ, яка одобрила ініціятиву інжинірів. На анкеті вибрано ділови комітет з відпоручників Окружного Союзу Українських Кооператив, Українського Технічного Товариства, Цеху українських ремісників та місцевої філії Союзу Українських Купців. Виставовий комітет поділився на кілька секцій, куди увійшли кооптовані інжиніри. Окружний Союз Українських Кооператив відразу згодився дати фірму виставі.

Ціль вистави була подвійна. Віддавна пропагується у нас гасло „свій до свого", одначе повного змісту набрало воно щойно зі зростом українського виробництва. Тепер звучить воно „свій до свого по своє" й тому вимагаємо від свідомого громадянина не лише купувати у своїх, але також своє, себто вироби рідного промислу й ремесла. Вагу рідного промислу в емансипаційних змаганнях народу зрозуміли ширші кола нашого загалу, які своїм закупном утримують дотеперішні фабрики і робітні та дають їм змогу досконалити свої вироби й поширювання. Одначе не вся ще суспільність свідома свого завдання супроти рідного промислу. Український споживач не жадає настирливо своїх виробів — чи то з байдужости, чи з причини незнання істнуючих товарів марки „Made in Ukraina". Нема де правди діти, цьому винна також слаба ще реклама наших вирібень так, що сьогодні не найдете українського краму в Станиславові й певне по інших містах не то в чужих, але навіть по українських крамницях. Тож головною метою вистави було широко пропагувати вироби українського промислу й ремесла і тим самим створити підстави до дальшої його розбудови. Вистава в Станиславові мала також показати чужим добру якість українських виробів та поглибити серед нашого загалу ідею нашої господарської самовистарчальности.

Починаючи свою важливу працю, порозумівся виставовий комітет раніше з Промисловою Радою при Центросоюзі та Комісією Розбудови Українського Промислу у Львові, від яких дістав цінні вказівки та адреси наших вирібень, які в січні ц. р. запрошено до участи у виставі. З 63 запрошених фірм зголосилося понад 50. Це показне число служить доказом конечности улаштування таких показових вистав по всіх галицьких і волинських містах. Вагу вистави зрозуміли також місцеві ремісники, які прикладалися своїми станками до вистави, надаючи їй таким чином промислово-ремісничий характер.

Виставовий комітет доложив усіх зусиль, аби вистава випала якнайкраще. Це вдалося йому на 100 відс. Серед останніх приготувань стрінула його одна трудність від місцевого староства, яке домагалося зміни розліпленої вже афіші „Показ виробів українського промислу" на „Показ виробів українського промислу кооперативного походження". Два останні дні і ночі перед виставою, кипіло в „Соколі", мов у муравлищі. Одні привозили з двірця експонати й кіоски, інші вимірювали замовлені площі, треті метушилися при інсталяції відповідного освітлення, інжиніри монтували „українське" радіо К. І. Р-а, а метка молодь помагала складати безліч експонатів, тощо.

В неділю передполуднем ішла ще остання вигляда. Наближалася хвилина святочного отворення вистави, на яке нетерпеливо ждав український Станиславів, зацікавлений розданими тиждень тому летючками та заінтригований двома родами афіш.

Вже перед 12-ою годиною зібралася біля „Сокола" велика гурма народу, яка на жаль, не могла вся бути присутня на отворенні, бо тільки мала частина могла приміститися на галерії та в ложах, зарезервованих для публики. Отворення вистави почалося відчитанням головою виставового комітету, інж. В. Дутком, привіту для

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 16. ТРАВНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 43

З Українськими Січовими Стрільцями.
СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Яке завдання мали виконати добровольці. — Перед вимаршом 600 стрільців.

Та вже 22. вересня приїхав Кватернік сам до команди УСС і тут взяв мене на конференцію. Насамперед показав мені те письмо, яке написав до шефа ген. штабу. По думці цього письма не треба легіонів ужнвати до правильної війни. Слід використати їх інтелігенцію, запал до боротьби та ненависть до відвічного ворога і вести з ними свого роду герілляю, або — як він це назвав у пропамятнім письмі — вести „Kleinkrieg". А це ведення „малої війни" мало полягати в тому, що потворять із добровольців малі відділи в числі двацять душ під проводом команданта, яких обовязком буде дістатись поза наші й ворожі лінії та непокоїти там нападами обози (трени) і вищі команди. Аби вони могли це перевести, треба так зложити двацятки, щоби вони походили або знали ті околиці, до яких підуть. Марш має відбуватися лише в ночі, а в день мають відділи відпочивати по лісах та недоступних місцях. Діяльність „двацяток" має розтягатися від Станиславова аж поза Перемишль. Утворять щонайменше пядесять таких відділів. На кожну роту підуть по два відділи — по змозі окремими, але в сусідстві положеними дорогами. А це тому, щоби вложена задача була конечно виповнена. Колиб одному відділові не пощастило, то другий мав довершити те, що було задумане. У цілій тій виправі не було важне те, щоби вести отверту війну, не важне число вбитих ворогів, про полонених навіть не могло бути мови: найважніша річ — сіяти неспокій, ширити замішання. Як напр. який відділ дізнається, що десь розложений московський табор, або що в якімсь селі є вища команда, треба підкрастися якнайближче, дати кілька стрілів та знову зникати й ховатися. Така підїздова боротьба мала тревати один місяць; після упливу того речинця мали „двацятки" зійтися знову там, звідки вийшли, евент. мали старатися прийти на нашу сторону і тут зголосити, що зробили.

На видатки та харчі, крім належних поборів, було визначено на кожного учасника по 60 кор., для команданта на надзвичайні видатки ще 200 корон.

Мені поручив надпор. Кватернік зараз приготовити таких тридцять „двацяток", тобто 600 стрільців. На командантів велів брати по змозі старшин, без ріжниці на степень, отже й сотників, а коли тих уже не стане, то найстарших та найінтелігентніших підстаршин. Назвав мені зараз і подав письмом дороги, якими ті стежі мали йти і велів дібрати відповідних людей, знайомих із тою околицею і людьми, куди будуть посуватися. Те знайомство з людьми мало послужити їм на те, щоби могли ліпше переховуватися та щоби російські команди не могли їх винайти.

Все те на папері виглядало досить гарно. Думати про те, чи воно до переведення, чи ні, навіть не було часу, бо ще того самого дня пополудні приїхав надпоручник Кватернік і привіз зі собою мапи та 104.000 корон на видатки для „двацяток". Поручив мені зараз нарисувати для всіх дорогу, а як нестане мап, бо й тих на початку війни було обмаль, то порисувати шкіци, щобн кожний командант патрулі мав їх при собі для орієнтації, куди йти. Прийшов поділ „двацяток", треба було кожному виплатити гроші на дорогу та забратися до виготовлення шкіців.

Чергової днини, а було ще 23. або 24. вересня, а може й днем скорше, прийшов приказ, що визначені до стеж 600 стрільців мають вечором виїхати з Горонди. Того дня я був там занятий всякими справами, тимбільше, що особисто мав відвести стежі на місце призначення, де їх мали розділити та вислати в дорогу, що до приготування шкіців не було зовсім часу.

Над вечором надїхав полк. Моллік, щоби попрощатися із старшинським корпусом та із стрільцями. Надпор. Кватернік заявив мені, що приїде автом з Мукачева до Волівця на другий день рано і що я маю там його вичікувати, бо він хоче бути особисто при висиланні стеж. Було вже зовсім темно, як стали збиратися стрільці. На площі коло команди зібралися всі ті, що їхали та й ті, які лишались. Перший промовив до зібраних полк. Моллік. Говорив щиро. Згадав про ту працю, за яку взялися стрільці і побажав, щоби вона вийшла на користь Україні. Відтак говорив я. Хвилина була дуже настроєва. Я не говорив довго, але говорив від серця. Я прощався з великою частиною стрільців, які йшли на дуже непевне діло. Я уявив собі тоді, що та висилка стеж рівняється майже розбиттю цілої організації, яку я так старався зложити й довести до ладу й порядку. Мимовільно стануло мені тоді в уяві, що та робота, до якої визначили 600 молоденьких стрільців далеко тяжча, як побут у розстрільній, а на випадок зловлення їх чекала їх незавидна доля. У мої слова зложив я бажання, щоб усе їм склалося якнайгарніше та щоби ми могли знову скоро побачитись у тім самім числі, в якім ми розстались.

(Далі буде.)

Премієра „Подружжя в двох мешканнях“ Премієра
музична комедія на 5 картин Меріям-Лужницького — музика В. Балтаровича
17 дня травня ц. р. Театр Ріжнородностей 17 дня травня ц. р.

виставлених установ та підприємств, відпоручникам наших центральних господарських установ та зібраним глядачам. Після поіменного привіту приявних владики Латишевського, директора Центросоюзу посла О. Луцького та місцевого старости передав бесідник виставу під опіку Центросоюзу. У надзвичайно гарному й змістом глибокому слові представив посол О. Луцький наші дотеперішні осяги на господарському й економічному полі та вивів перед улівою присутніх підбадьорюючий образ наших дальших завдань. Закінчуючи свою промову закликом творити нові станиці рідного промислу, отворив посол О. Луцький виставу, перетином символічної жовто-блакитної стяжки.

Із судової салі.

За приналежність до ОУН.

Перед судом присяглих у Львові почалась у понеділок 14. травня ц. р. розправа проти *Микити Бучка, Теодора Здріля і Петра Василини*, трьох молодих селян зі села Поздимира, сокальського повіту, що потревав два дні. На салі пустка. Розправою проводить радник Бендашевський, обвинувачує пров. д-р Прахталь-Моравянський, Двох підсудних, М. Бучка і П. Базилину боронить адв. д-р Лев Іванкевич, Т. Здріля боронить з уряду д-р Вол. Гриньовський, обоє адвокати зі Львова.

ЩО КАЖЕ АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ?

Прокуратор потягає до відповідальности всіх трьох підсудних за приналежність до ОУН у 1933. р. у селі Поздимирі і тому обвинуачує їх за злочин державної зради зі статті 97 § 1. к. з. Акт обвинувачення каже що підсудні Микита Бучко і Теодор Здріль та Михайло Цар, який ще дотепер скривається перед владою, напали вночі з 21. на 22. квітня 1933 р. на хату війта Степана Марценюка в Корчині з метою загарбати 600 зол., які були власністю громади. Цих грошей потребувала організація ОУН у Поздимирі на протидержавну акцію. Ініціятива до нападу на війта вийшла від Івана Мельника, який теж ще дотепер скривається. З тією метою оба підс Т. Здріль і Михайло Цар вибралися з крісами під хату війта Марценюка. Провідником — як каже акт обвинувачення — був підсудний Микита Бучко. По дорозі вручив йому Іван Мельник бравнінг калібру 6.35 мм. та прирік, що зі загарбаних грошей частину задержать підсудні собі, а решту віддадуть на цілі ОУН. Всі три напасники помазали собі чорною шминкою лице і підійшли під хату війта С. Марценюка. М. Цар застукав до дверей хати, кажучи: „Відчинити, тут посторунковий Калета“. На питання війта, чого собі бажає, Цар відповів, що „прийшов сконтролювати варту“. Підс. Здріль станув теж побіч Цара біля дверей, а підс. Бучко ходив з бравнінгом довкола хати, щоби війт не міг утікти і кликнути на поміч сусідів. Одначе війт зорієнтувався, що не має до діла з посторунковим Калетою і не відчинив дверей. Тоді Цар підбіг до освітленого вікна з крісом і наложеним багнетом та закричав: „Віддайте з громадської каси гроші, бо вас шляк трафить!“ Жінка війта, Євка Марценюк, почала дуже голосно кричати, а війт виліз на горище, розгорнув стріху і теж почав кликати сусідів на поміч. Щоби вдаремнити погоню, підс. Бучко стрілив до стріхи, де стояв війт 4 рази, а підс. Здріль і Цар віддали по одному стрілі з крісів і повтікали. Віддячі стріли не зранили війта Марценюка. І тому обох цих підсудних прокуратор притягає до віповідальности за злочин грабіжі зі статті 259 к. з.

Крім того акт обвинувачення закидає, що підс. Петро Василина помічив підс. Здрілеві перед нападом за війта свій кріс зі стрільнами і його притягає прокуратор до відповідальности за замаганий злочин грабіжі по думці статтей 23. § 1. і 259 к. з.

Вкінці акт обвинувачення каже, що підс. Микита Бучко намовляв 27. червня 1933 р. у Поздимирі Федька Здріля, Ілька Шевчука і Михайла Цара, щоби вбили громадського секретаря Клима Царика тому, що він мав 28. червня 1933. р. взяти участь у „святі моря“ і завезти вінець до Кристинополя та пустити його на ріку Буг. І дійсно підс. Здріль, Ілько Шевчук та М. Цар відали 4 стріли крізь вікно до Клима Царика, але стріли хибили. З того приводу наглий суд у Сокалі на розправі в днях 22. і 23. вересня 1933 засудив підсудних Здріля і Шевчука на досмертну вязницю, а справу підс. Бучка передав судові присяглих. Тому прокуратор притягає до відповідальности підс. Микиту Бучка ще й за намову до вбивства по думці статтей 26. і 225. к. з.

ПІДСУДНІ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ СВОЮ ВИНУ.

Після півгодинної перерви зізнавали підсудні, які наперечили свою вину. Підс. зізнали, що до ОУН не належать ні не знають, до чого змагає ця організація. На питання прок. і обор. д-ра Л. Ганкевича підс. М. Бучко заявляє, що не розуміє взагалі слів солідаризуватись, конспіративний чи ідеал, які записані до протоколу в його зізнаннях про його приналежність до ОУН. Підсудні кажуть одностайно, що всі свої зізнання на поліції склали під важкими побоями і то спершу на станиці поліції в Яструбичах, сокальського повіту, опісля в Сокалі. Підс. Т. Здріль каже, що його „мордували“ сам комендант повітової поліції в Сокалі Козловський і тайний аґент, високий і чорний на лиці (імени ні прізвища підсудний не знає. Підс. М. Бучко додав, що п. Паперник, комендант станиці поліції в Яструбичах вручив йому навіть 10 зол., щоби він повідомив його про все те, що довідається в селі від хлопців. Крім того комендант додав, що за конкретні вістки дістане 300 зол. (Що пропозицію поставив коменд. Паперник підсудному вже після доконання злочинів, описаних в акті обвинувачення). Підсудні подрібно збивають поодинокі заміти акту обвинувачення і на кожне питання предсідника, прокуратора і своїх оборонців дають ясні відповіді, де і з ким були, що робили у критичних днях. Підсудні зізнають, що після першого їхнього арештування у червні 1933 р., поліція взагалі не закидала їм злочинів грабіжі грошей чи нападу на Царика і т. д.

ЗІЗНАННЯ СВІДКІВ.

Перший свідок Ілько Шевчук, молодий селянин, зізнає без присяги, бо тепер відсиджує кару досмертної тюрми у Бронках, на яку засудив його наглий суд у Сокалі у вересні 1933 р. за напад на К. Царика. Оповідає, що брав участь у нападі на секретаря К. Царика з М. Царем і підс. Т. Здрілем. Перед нападом стрінувся з підс. М. Бучком і згадував йому, що має кріс. Підс. Бучко не просив тоді позичити кріса і не згадував про сам напад на К. Царика. Крім тієї вустрічі свідок не говорив уже з підс. Бучком ніколи про „свято моря“ і за напад та кріс. Про цілий плян нападу на Царика і взагалі їхню широку розмову перед нападом свідок довідався щойно при конфронтації на поліції в Сокалі. Там побачив, що підс. Василина був „лапцюгований“, на лиці почорнів і відзивався дуже тихим голосом. І тоді свідок зі страху перед побоями підтвердив усе те, що комісар поліції Козловський і конфронтований підс. Бучко говорили про плян нападу.

Я НЕ БРАВ УЧАСТИ В НАПАДІ...

Після таких зізнань свідка встав підс. Здріль і дрижучим та обуреним голосом заявив, що він не брав участи в нападі на К. Царика і зізнання св. Шевчука про його участь у нападі неправдиві.

Після обідової перерви зізнавали дальші свідки акту обвинувачення.

Св. Василь Химко зізнав, що підсудні намагалися розігнати в літі 1933 р. фестин у Волі Комаревій тому, що тоді була ще жалоба після смерти Біласа і Данилишина. Чи дійсно розігнали не знає.

Св. Роман Химко, оповідає про історію ОУН у с. Поздимирі. Коли існувала ОУН, в селі було дуже неспокійно. Одної неділі приїхали до читальні „Просвіти“ якісь студенти і найближчого четверга був уже атентат на Клима Царика. Тепер у селі спокійно, бо нема підсудних. Всі селяни і свідок бояться ОУН, бо члени ОУН вбивають людей. Чергові свідки: Степан і Євка Марценюки, Олекса Гуменюк і Петро Климочко оповідають подробиці з нічного нападу на війта С. Марценюка в Корчині.

Після того розправу відложили до вівторка до 9. год. рано. Зізнаватимуть дальші свідки акту обвинувачення, здебільша поліцаї.

НАЙПЕВНІША ЛЬОКАТА ГРОША У ПОЗИЧЦІ РІДНОЇ ШКОЛИ. КОЖНА ПОЗИЧКА 25 ЗОЛ.

НОВІ ВЗОРИ ДЕСЕНЕВИХ
ШОВКІВ
надійшли вже після страйку
Текстильна Гуртівня
Тільки РИНОК 30. зараз побіч Бачевського
36/76 3—6

НОВИНКИ

— **Ямна коло Яремча.** Пансіон „Веселка“ отворений від 1. травня. Кімнати гарні, сонячні, добре уладжені, з балконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева, Ямна коло Яремча. 1437 3-?

— **Навіть задавнені жіночі недуги** можна лікувати купелями в Криниці. Перший сезон (дешевий) почався 1. травня, а найкраще приміщення є у знаним укр. пансіоні п. М. Яблонської (Krynica-zdrój, willa Tatrzańska). 5—?

— **Гребенів, пансіон Яблонських** (давніше „Модеста“), положений у центрі, сонячні кімнати з балконами, першорядне утримання від 4 зол. денно. Ольга Радкевичева. 1534a 5-?

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** Приймає футра до перехову на літо. 1287 24-?

— **Знамените гігієнічне морожене** лише в цукорні Д. Стецькова, Львів, вул. Миколая 7. 1525

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорунжина 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 524 69-100

— **ЧЕРЕВИКИ** жіночі, мужеські і дитячі **купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА“ Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до свого.“** 68/53 33-?

— **Шіплення проти віспи** в Українській Пораді Матерей у Львові (вул. Ходоровського 15) відбувається щоденно від год. 10—11. в днях 10—31. травня ц. р. — **Д-р Туна-Надрага.**

— **Наша Служба Божа в радіо.** В четвер 17. ц. м. буде трансмітована в радіо наша Служба Божа з церкви Успення Пресв. Богородиці. Початок: год. 9.45. Проповідь виголосить о. д-р Костельник. Співатимуть два хори на переміну: мішаний хор Волоської церкви під орудою проф. Орленка-Прокоповича і жіночий хор гімназії „Р. Ш.“ під орудою проф. Іляріона Гриневецького.

— **З Вишого Музичного Інституту ім. Лисенка.** В четвер 17. ц. м. відбудеться у Станиславові в салі „Сокола“ збірна концертова продукція елевів Музичних Інститутів ім. Лисенка зі Львова, Станиславова, Перемишля, Стрия, Дрогобича та Коломиї. З огляду на обем програми, що обіймає продукції фортепіяну, скрипки, челя й сольоспіву, початок продукції точно в 7. год. веч. Подробиці у програмках при вступі.

— **Ревіндикаційні процеси в Рівному.** Окружний суд у Рівному розглядав дві ревіндикаційні справи, в яких римо-католики домагаються звороту православних церков у місточках Вишгородок і Межиріче. Суд відкинув домагання римокатолицької курії. (ВУ.)

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні Держ. Кінсової Льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 136725, 158411. 15.000 зол. на ч. 4119, 61757, 149352. 10.000 зол. на ч. 53688, 157179. 5.000 зол. на ч. 82142, 101326. 115172, 133999. 5.000 зол. на ч. 24424, 38021. 39852, 155198. 2.000 зол. на ч. 12200, 14016. 30343, 40808, 57845, 62353, 79555, 80352, 161691. 163629, 166554, 166885, 168310. 2.000 зол. на ч. 24780, 26205, 35922, 39268, 44751, 51035, 51411. 55361, 59703, 69997, 71653, 86745, 98352, 124032. 124510, 147910, 150774, 168555. 1.000 зол. на ч. 1426, 5229, 6636, 18395, 21236, 24650, 32770. 33991, 35145, 36193, 39283, 46793, 56410, 68708 75736, 76707, 78409, 81363, 81894, 97481, 100244. 105105, 107224, 109680, 111457, 112283, 117951. 123112, 152694, 158592. 1.000 зол. на ч. 4278, 13166, 14221, 19779, 24042, 28285, 35998, 39299. 44283, 47140, 57670, 70174, 72173, 77632, 91118. 92776, 96045, 97248, 104076, 105352, 116442. 119806, 163719, 168422.

— **5.000 пільгових білетів** до Чехословаччини призначила влада на цей сезон. Пільговий паспорт з додатковими коштами виносить 155 зол. і є важний на 4 тижні. Паспорти видає влада прогульковцям і недужим, які їдуть до живців. Пільгові паспорти видають повітові староства.

Більшовики затрівожені японсько - німецькою приязню.

МОСКВА, 14. 5. ПАТ. „За Індустріялізацію" в статті „Підозріла приязнь" зраджує велике занепокоєння з причини німецько-японського зближення, яке, на думку часопису, захоплює ділянку дипльоматії, преси та господарки. Часопис твердить, що є тісний контакт між райхсвером і японською армією. Німецька преса займає прихильне становище до японських аґресивних тенденцій, вічно повторює аргументи про перенаселення, поступову ролю Японії на Далекому Сході, анархію в Китаю та червону небезпеку. З другого боку більшовицький часопис закидає японській пресі підтримку збройних Німеччини і ревізію версайського миру. Зближення між Японією і Німеччиною маніфестується при кожній нагоді. Часопис згадує про взаємні відвідини визначних політичних і господарських діячів, вказуючи на візиту адмірала Матсуїми у Берліні. „За Індустріялізацію" іронізує — що Німеччина робить вибори для Японії в теорії раси. У Німеччині перебуває тепер японська господарсько-військова місія. Німецький промисл одержав великі замовлення з Манджурії. Японія і Німеччина змагають повалити версайську та вашінґтонську умови. Ціла та аґресивна діяльність звернена против СССР.

Перемиря.

ЛЬОНДОН, 14. 5. ПАТ. Прийшли тут вістки про перемирл в боях за Ємен. Володар Ємену, як зачувати, згодився без застережень на умовини перемиря.

Більшовики обстрілювали корабель

ТОКІО, 14. 5. ПА. Із Ціцікару повідомляють, що корабель Манджуко в неділю рано обстрілювала більшовицька батерія. Подробиць нема.

—o—

Вбивство біля вартівні.

ПАТ повідомляє: В неділю 13. травня п. р. Михайло Рибак з товаришем вступив на Голоську біля Львова до замкненого району для публики. Коли на трикратне візвання вояка: „стій! стріляю" М. Рибак і товариш пречишили ходу, тоді вояк пострілив М. Рибака. Раненого перевезли до шпиталю у Львові, де він нині помер.

— **Під замітом убивства студ. Якова Бачинського,** касієра кооп. „Русалка" у Львові арештувала поліція справника тієї кооперативи Михайла Вербовецького та урядовця Тимка Бойка. Польська преса пише, що арештовані застрілили Я. Бачинського з пімсти тому, що він боровся з їхніми зловживаннями. На кілька днів перед убивством, наняті злочинці напали на бл. п. Я. Бачинського і поранили його ножами. Тому Бачинський мусів відлежати кілька днів у ліжку. При вбитім найшла поліція записку такого змісту: „Якщо мене вбють, то це вчинили М. Вербовецький і Т. Бойко". Арештовані сидять уже в Бригідках.

— **Арешт за податкові неправильности.** Вістник державних законів оголосив нову податкову ординацію, що приносить багато нових приписів. Новий закон постановляє м. і., що скарбові уряди дістають компетенції рівнорядні з городськими староствами, вимірюючи кару за податкові проступки. Скарбові уряди будуть мати право визначувати не тільки грошеві кари за укривання доходів або неправильности у веденні книг, але також вільно їм накладати кари арешту. Відклик від таких кар можливий до двох тижнів. Нова податкова ординація входить в життя з днем 1. жовтня п. р.

— **Копець ім. Й. Пілсудського** збудують у Кракові з нагоди зїзду легіоністів на зразок копця Костюшка. Спеціяльна комісія устійнила вже плян будови.

— **Бандитизм в краю.** До хати Зісмана в Курилівці пов. Ланьцут добулося пізним вечором п'ятьох замаскованих бандитів і не заставши його дома, почали грабити. Незабаром надійшов Зісман, до якого один бандит стрілив з револьвера і положив його трупом. Збіглися сусіди і сполошили бандитів, які зрабували 500 зол., 10 долярів і ріжні цінні річи. На місце злочину прибула з Ланьцута поліція з псом. Підозрівають, що між бандитами находилися теж ославлені Бик та Мачута.

— **Краєва хроніка.** Окружний суд у Тернополі засудив Володимира Стефанціва на 6 місяців арешту за підпал „світлиці" стшельців у Рашівцях. — В Синевідську Вижнім пов. Стрий посвячено нововибудований міст на державній дорозі Стрий-Климець. — До ріки в Стрию кинулася зі 7-місячною дитиною на руках Марія Двулят, яку покинув чоловік. Прохожі вирятували обоїх. — Підчас руханкових вправ на площі польського Сокола в Станиславові помер наслідком удару серця учень VI. гімн. кл. Казимир Фургальський родом з Галича.

— **Любовна трагедія.** 30-літній Владисл. Фукслят із Заліся пов. Тернопіль наслідком відмови родичів своєї нареченої Антоніни Демчук на подружя з нею, прийшов минулої неділі до неї і після короткої розмови стрілав до неї двічи, ранячи її тяжко. Опісля побіг у поле і там вистрілом у голову відобрав собі життя.

— **За ревізію процесу.** У звязку з новинкою про політичного вязня б. українського старшини Володимира Панькова (не Банькова) пояснюємо, що засуджено його в 1930 р. після повороту із заграниці. Закинено йому, що у грудні 1918 р. велів розстріляти двох селян поляків під Станиславовом. Паньків у своїй оборонї покликується на свідоцтво б. свого коменданта ген. Кравса.

— **Пожежна хроніка.** В Новоселиці (на Буковині) вибухла в ночі пожежа. Почала горіти синагога, з якої вогонь перекинувся на інші будинки. Згоріло 17 домів. Підчас пожежі вибухла з великим гуком нафта, що находилася на складі. Згоріла теж аптика. Жертв людьми не було.

— **Проти культу наготи.** Віденська шкільна влада заборонила ученицям вселюдних і середніх шкіл виступати на руханкових вправах у легких спортових одягах. Уживані досі руханкові штанці для дівчат будуть заступлені спідничками, що сягають нижче литки. Вживати блюзки з короткими рукавами заборонено. Як довгі мають бути рукави при гімнастиці, ще не рішено. Зачувати, що спільні руханкові виступи хлопців і дівчат будуть заборонені. Одночасно введено строгу контролю купальних костюмів на пляжах.

— **Катастрофа на самоходових перегонах.** Підчас самоходових перегонів у Фонтенебльо склалася минулої неділі страшна катастрофа. Самохід Бугаті, ведений Ериком Льора, на 300 метрів перед метою з невиясненої причини впав на публику, що тисячною масою приглядалася перегонам. Наслідки були страшні. Шість осіб згинуло на місці, а кільканацять, між ними й шофера відставлено в безнадійному стані до шпиталю. Одній жінці самохід відтяв голову.

— **Домагаються подвійного окупу.** Як повідомляють з Нюйорку, бандити, які вхопили нафтового магната Віліяма Джетля, звернулися до його правного заступника в Льос Анджелес, адв. Ренкона з домаганням, щоби зложив окуп у висоті 75 тисяч долярів. Ранком розпочав з бандитами переговори. Одночасно бандити зажадали від матері Джетля, щоби зложила окуп у висоті 40 тисяч долярів.

— **Душогубство.** Орендар маєтку Грохоцін біля Плоцька, Мечислав Хотиський застрілив адв. Баліньского з Варшави, коли він, як куратор, контролював рахунки. Після вбивства арендар скінчив самогубством.

— **Помер міністер-мурин.** Муринський посол у французькому парляменті Діянь, який був теж членом Лявалевого уряду, як підсекретар у м-стві кольоній помер у пятницю вечором. За війни Діянь був начальним комісарем кольоніяльних відділів, був першим муринським міністром у французькій владі.

— **Берлінська Мата Гарі.** В Берліні відбувся судовий процес проти кількох осіб за шпигунство і державну зраду. Розправа була зовсім тайна, так що місцева преса не подала про неї ніякої вістки. Як повідомляє французька преса, головну обвинувачену Кіті ф. Берг, жінку інжиніра фабрики Сіменса, засуджено на смерть, а б. польського ротмістра Юрія Сосновського на 20 літ вязниці. Ще в березні п. р. появилася була вістка, що в Німеччині викрито велику шпигунську аферу. Тайна поліція арештувала тоді 20 осіб під замітом державної зради і шпигунства в користь Польщі. Головою шпигунської організації був б. польський старшина Юрій Сосновський, колишній старшина австрійський. Він вів у Берліні широке життя, хоч особисто не мав маєтку і ніхто не знав, звідки він має гроші. Між арештованими находився один урядовець міністерства заграничних справ, дальше син генерала Фалькенгайна, що на початку світової війни був міністром війни, кавказька княгиня Катя Берберіян, директор повітряного відділу у Сіменса Ф. Берг і його жінка, бувша жінка Фалькенгайна і ін. Сосновському закинули, що при допомозі інших обвинуваченик роздобув пляни німецьких повітряних моторів, що послугуються парою і продав Польщі.

— **Ділінґер у порозумінні з поліцією.** Американська поліція викрила, що Ділінґер був у порозумінні з впливовими поліцистами, тому годі було його зловити. І так на днях арештували б. президента поліції в Шикаго Мек Лефлена. Із сконфіскованих у Лефлена документів виходить, що він дістав від Ділінґера і його братаги 50.000 дол. Ділінґеровому батькові тепер 70 літ, живе в Мурсвілі (стейт Індіяна) як фармер. Ділінґерова сестра Андре Генкок живе в Мейвуді в тімже стейті. Батько каже, що син усе був добрий і розумний хлопець і що ніодне з 9 дітей не завдавало йому менше журби, як теперішній бандит Джан. Першого злочину допустився вже давно, за який відсидів 10 літ тюрми. 8. квітня відвідав батька, говорив йому про все, не згадував лише про свою втечу.

— **На основі § 19.** У звязку зі статтею п. з. „З лемківських дивоглядів", поміщеною в ч. 98 „Діла" з 13. м. м. просимо на основі § 19. прес. зак. помістити слідуюче спростування: Не є правдою, що померший о. Т. Грабец, парох в Лупкові, був завзятим і активним москвофілом та що православіе в Лупкові було підготовлене довголітною працею тамошнього пароха москвофіла, зате є правдою, що покійний парох в Лупкові о. Т. Грабец був свідомим членом руського народу і вірним сином гр.-кат. церкви, та що покійний ціле своє життя зумів удачно боротися з американським православним впливом і боронити в селі позицію гр. кат. віри і обряду. В Лупкові, 12. травня 1934 р. — **Ольга Грабец, Мірослав Грабец.**

—o—

З нових видань.

ІСУС ХРИСТОС. Його життя, наука й чуда. Згармонізований переклад чотирьох Евангелій на основі грецького тексту з поясненнями. Уладив о. Михайло Кравчук. Львів 1934. Накладом Національного Музею. 8°, 288 + 6 некум. стор. + 2 карти.

Книжка, яка лежить перед нами, виросла із перехрестя двох важливих сучасних течій. Це з одного боку таке видне поглиблення релігійних почувань, навіть якась помітна тута за релігійними переживаннями, видна серед найширших кол інтелігенції й простолюдя, з другого блискучий розвиток особливого літературного жанру: біографії в літературному обробленні. Книжка о. Кравчука це рівночасно памятник релігійного письменства, і твір літературної вати.

І це точний, переданий літературною мовою переклад усіх місць із чотирьох Евангелій, що взаємно себе доповнюють й представляють події в їх часовій послідовності. Таким робом повстала нова цілість, що ві трохи не відбігає від канонічних текстів, всеж дає куди суцільніший образ життя, навчання й чудес Ісуса Христа. Досі таких згармонізованих перекладів ми не мали. Доводилося користуватися т. зв. гармоніями, себто показчиками, які — до речі — походять з XVII—XVIII. вв. й малодоступні. Тимсамим ніяк не могли вдоволити сучасного читача, чи дослідника.

Книжка о. Кравчука своїми численними, витягаючими поясненнями удоступняє широкому читачеві текст Евангелія. Буде вона невідступною книжкою кожного священика, що в ній дуже легко найде й опис потрібної йому події з життя Христа, або приповість із відповідними поясненнями. Це й є особливо цінне для проповідників. Повинна теж найтися ця праця в кожній шкільній бібліотеці, такій звичайно вбогій на цього роду лектуру.

Рівночасно є це видання вибагливе, майже бібліофільське. Гарний папір, модерний шрифт, далі 42 образки із Богородчанського Іконостасу, одної із найвеличавіших памяток старого українського малярства (поч. XVIII. в.) з уваги на те ціна не є висока (6 зол. з порученою пересилкою). Розуміється само собою, що праця вийшла за дозволом і одобренням гр.-кат. Митрополичого Ординаріяту (10619/К ч.).

Авторові цих рядків доводилося чути перші голоси читачів і перші рецензії. Всі вони дуже похвальні. Зокрема чужинна поставилася дуже прихильно (Америка, Швайцарія). Можна надіятися, що й у краю книжка зустрінеться з прихильністю читачів.

Окремою відбиткою вийшли „Страждання, смерть і прославлення Ісуса", популярне видання, гарно ілюстроване й пояснене. (Ціна 50 сот.)

Є. Ю. Пеленський.

—o—

Зі сцени й естради.

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЦІ — ШЕВЧЕНКОВІ.

Як справно працюють і організуються українські робітниці Львова у своїй організації „Будучність" — це могло українське громадянство побачити на концерті, який ця організація влаштувала у Ремісничій Палаті дня 13. ц. м.

Концерт, що був водночас показом праці „Будучности", був незвичайно багатий програмою. На простій, на швидку руку побудованій сцені ми бачили стільки доказів пильної праці над українськими дівчатами-робітницями, що хоч позднокі точки концерту були дуже до себе подібні, приємно було сидіти на ньому й

гордість за виконавців, цих найвідповідніших, до недавна занедбаних наших сестер, наповнювала груди.

„Будучність" мала що показати постороннім публиці. Правда, на кілька її кружків при львівських церквах тільки три виставило свої хори (св. Юр, Личаків, Стрийське) і стрийський був найкраще вироблений, хоч і св.-юрський не уступав в нічому йому, а личаківський мав найбагатший репертуар. Правда теж, що деякі (св. Пятниці) були на цьому концерті заступлені тільки одною декляматоркою, а всіх деклямацій було забагато. Правда теж, що відпала кінцева точка програми, інсценізація „Тополі" з приводу невідповідної сцени, а точки чергувалися так, що хто мав у руці програмку — був у розпуці. Правда, що й промова п-і Тишинської, голови Т-ва була задовга й за важка, коли брати під увагу авдиторію з робітниць і служби, хоч була добра змістом і з патосом виголошена. А проте цілість концерту залишила враження, як мало Шевченківських концертів.

Всі ті хори дівчат у нац. строях, що виконали „Заповіт", „Явір" (кр. св. Юра), „Садок вишневий", „Чоловічку, куди йдеш" (кр. стрийської дільниці), „Ой вербо, вербо", „Гей гук, мати", „Реве та стогне" і „Коломийки" (кр. Личаків), всі ті деклямації (Стрільбицька, Ладиківна, Трохимівна, Гавришківна, Романовичівна і Карсімівна), з яких деякі стояли направду на високому рівні — усе це доказ, як поставлена організація „Будучности" та скільки вкладає зона в нашу загальну справу, організуючи й виробляючи українських дівчат до того, що зони, вбільшості домова прислуга, спромоглися на такий концерт, який, закінчений нац. гимном і промовою д-ра Ст. Біляка, що візвав членів „Будучности" дальше пильно працювати й організуватись, залишив у публики помітне враження. Шкода тільки, що її було мало. ак.

ПОПИС НАЙМЕНШИХ.

Захоронка при соборі св. Юра, що працює справно під пров. п. Ганущакової, влаштувала у мин. неділю попис своїх вихованків для батьків і запрошених гостей на сцені. У програму попису, до речі незвичайно багату й різноманітну, входили хорові продукції, деклямації, забави при пісні, оценки й вежі (навіть!), а виконавці її, з яких найстарший не скінчив ще 6, наймолодший 4 роки, виказували таку дисципліну, вироблення й освоєння зі сценою, що до сліз і щирого сміху зворушували авдиторію, з якою зрештою тримали зі сцени постійний контакт. Героєм попису була 3-літня Калинця зі своєю деклямацією, хоч і інші виконавці, зокрема малі Усусуси у поході, збирали заслужені оплески.

Враження з попису, щирі усміхи й сльози батьків і матерей, хай будуть заплатою п. Ганущаковій за те, що у захоронці під своїм проводом справді робить з наших дітей громадян.

а.

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

Показ ручних робіт. Заходом філії Союзу Українок у Тернополі влаштовано в днях 13. до 20. травня п. р. в салі „Української Бесіди" в Тернополі показ ручних робіт, а саме вишивок хрестиковим низинчик, мережок, килимів, гобеленів, волічкових робіт, білих гафтів, тонкого, філе, темеріфа і батік, різьб і кераміки. Громадянство Тернополя й околиці повинно відвідати цю цікаву виставу, у котру філія „Союзу Українок" вложила дуже багато праці і котра є мовчазним доказом корисної діяльности цього товариства на тернопільському терені

ГОРОДЕНКА.

Свято „Просвіти". Заходом філії „Просвіти", при співучасти вісьмох сільських хорів та одного драматичного гуртка відсвятковано в неділю 22. м. м. в Городенці Свято „Просвіти". Простора сала Нар. Дому заповнилася учасниками так, що важко було добитись до середини. На салі бачили ми селян, міщан, інтелігенцію — жінок і чоловіків, старше громадянство й літвору, мешканців Городенки і ближчих та дальших сіл повіту. Усім так й був в обличчя святочний настрій. Свято почалося просвітним гимном, що його відспівали злучені хори — „Городенський Боян" і серафинецький під орудою п. Садового. Після цього була святочна промова проф. Гусака. „Ой три шляхи", „Чого мені важко" й „Думи мої" відспівав міщанний хор чит. „Просвіти" у Вікні під упр. п. Жука. Мужеський хор кружка „Р. Ш." в Торговиці під орудою п. Литчука відспівав дві пісні: „Замувала та снег зазуля" і „За рідний край". Черлянський муж. хор „Народнього Дому" виступив з пазанкою і „За річкою". Диригував п. Бодлярчук. З черги муж. хор чит. „Просвіти" на Котиківці під упр. п. Семенюка відспівав „Вряз побратими" й „Туман хвилями ляже". За ним виступив міш. хор чит. „Просвіти" в Семенівцях під упр. п. Хитрого з двома піснями: „Не плакати вам" та „Ой летіла горлиця". „Місяцю ясний" відспівав міш. хор чит. „Просвіти" на Монастирському Кут. Серафинецьким міш. хором чит. „Просвіти" диригував п. Садовий. Цей знаний усім хор відспівав „Журбу", „Косив козак сіно" й „Ой та соловейку". Добре сталося, що на сам кінець виступив хор чит. „Просвіти" в Поточиськах, який під орудою п. Юськова показав правильним, як треба співати. Хор цей виступав двома частинами. Раз мужеський з піснями „Лірники" й „Ой чи нув ти, Олексію", другий раз мішаний з піснями „Ой на горонці" і „Шуми". Гром. І. Боднарчук з Чернятина віддеклямував з життям „Кавказ", а мала Катруся Комісарук з Костиківки „І я знаю за Просвіту". Третій декляматор (з Топорівець) чомусь не прийшов. Не явився теж і хор з Вербовець, хоч свою участь у святі зголосив. На закінчення драм. гурток чит. „Просвіти" в Семенівцях відіграв одноактівку Курандика „Ой, та Просвіта". Свято закінчено відспіванням національного гимну. — Свято вийшло зовсім вдоволяюче. Прислухуючись до виступів поодиноких хорів, треба було подивляти витревалість і завзятість диригентів, що своєю мертвістю зуміли перетворити сіру селянську масу в зовсім приличні співацькі гуртки. Майже щороку бачимо виступи цих хорів і з приємністю мусимо підчеркнути, що вони направду йдуть вперед. Вперше побачили ми цього року хор віконський і поточиський. На спеціяльну увагу заслуговує цей останній, чисельно великий і голосово дуже міцний. Виконані пісні кажуть нам догадуватися, що в ньому мусить панувати взірцева дисципліна — підстава всього, і повне зрозуміння свого обовязку в кожного (-ої) хориста (-тки). Недалекі будемо від правди, коли скажемо, що одиноким під цю пору хор у нашому повіті — це хор у Потоцьких, що поставлений дир. п. Юськовим справді на европейську міру. Бо не лиш спів, але й сам виступ того хору робить на глядача гіпнотизуюче враження. Куди приємніше дивитись на однородні народні строї дівчат і хлопців, як на несмачну якусь мішанину білих штанів, райток, кафтанів та інших краваток. Наконець одно побажання до наших сільських хорів: Старайтеся виступати все в однакових строях! Нехай це буде звичайний селянський, але обовязково однаковий. Беріть приклад з ваших поточиських товаришів-співаків!

КАЛУШ.

Загальні Збори філії „Просвіти". Дня 6 травня п. р. відбулися звичайні загальні збори філії „Просвіти" в Калуші, на які прибув делегат Гол. Т-ва п. Петрик. Філія обединює під цю пору 46 читалень. На 50 сіл, які є в районі діяльности філії, мала читальень тільки в 4 селах, а саме в Берлогах, Яворівці, Підмихайлі і Добрівлянах; в цьому останньому староство заборонило основати читальню. Вповні діяльних читалень є 39, у 7-ох праця недомагає. Власні домівки має 28 читалень. При читальнях було зорганізованих 28 драматичних гуртків, 25 хорів, 2 дуті орхестри. За один рік уладили читальні 273 імпрези, в тому 194 театр. вистави. Дві читальні вели дїточі садки. Всі читальні разом мали 2.597 дійсних членів, других стільки не вирівняло вкладок. Обороту у касах готівкою було 15.080 зол. У бібліотеках читалень було 7.066 томів книжок, користало з них 1.718 членів, що перечитали 14.299 книжок. Найбільшу бібліотеку має читальня в Новиці. У зв'язку з кампанією за збільшенням числа книжок по читальнях, яку повів видїл філії у діловому році, читальні закупили книжок на 6.632 зол. Канцелярія філії полагодила 1.813 справ, внесла 331 подань до староства, урядовець філії відбув 84 поїздки до читалень. Крім цього філія уладила свята в честь Шевченка, Мазепи і „Просвіти" та переводила організацію куховарських курсів. Філія має 711 фізичних членів, 19 кооператив і 3 господ. установи. На приходи філії складалися датки і вкладки установ Калуша, поодиноких громадян та священників на загальну квоту зол. 2.471.80. Читальні вложили всього 102.80 зол. До зібраних вкладок головою за минулі роки причинилися у великій мірі інкасенти, зангажовані філією. Після уділення абсолюторії уступаючому видїлові та цікавої дискусії, яка розвинулася над виголошеним звітом, вибрано новий видїл у майже незміненому складі, а саме: голова дир. П. Мигович, члени д-р І. Сохацький, б. Володимир Тисовський, дир. Ст. Загаевич, м-р В. Ничай, м-р І. Аронець; заступники: В. Люпуль, О. Микула і Ст. Залеський. Контрольна комісія: д-р М. Воробець, д-р Я. Дозорський і дир. Я. Рубчак. Опісля урядовець філії п. І. Король виголосив цікавий реферат про стан і працю поодиноких читалень у повіті, злагоджений на основі переведеної інспекції читалень у районі. В дискусії, яка розвинулася після цього реферату, вирнуло багацько здорових думок, зреалізування яких причинилось би дуже до активізування читалень. З таких внесків слід відмітити справу основання хорів при читальнях та створіння при філії окремого референту для організування хорів, потребу притягнення до свідомої роботи безробітного студентства, основання мандрівних дїточих бібліотек і ін.

Нафта. У звязку з відкриттям сильних нафтових теренів у селі Перевозі, калуського повіту, одна закордонна фірма законтрактувала там 300 моргів поля під експльоатацію нафти. Власниками цих піль в цілі селяни. Експльоатацію нафти мають розпочати, як тільки направлять дороги, що представляються покищо фатально.

БУЧАЧ.

Ювилей 50-ліття священства о. кан. Дениса Нестайка, пароха Бучача, відзначковано з ініціятиви і заходом духовенства бучацького деканату дня 11. квітня ц. р. В часі Служби Божої, яку відправив сам Ювилят, виголосив гарну і змістовну проповідь о. Василь Мельник, парох Зеленої. Опісля складали Ювилятові побажання з нагоди ювилею представники духовенства, громадянства та парохіян. Від громадян Бучача вручено о. Д. Нестайкові пробамятну грамоту з підписами управ усіх місцевих товариств.

Свячене в Т-ві „Українська Бесіда" відбулося 21. м. м. для членів Товариства та запрошених гостей. Акту посвячення довершив о. кан. Денис Нестайко, що вложив опісля всім зібраним сердечні побажання. При дружній гутірці та співі пісень протягнувся свячене до пізної ночі. Годиться згадати, що в Бучачі від передвоєнних часів це мабуть перше свячене, святковане хочбудь товариством.

Загальні Збори Т-ва „Сокіл" в Бучачі відбулися 22. м. м. в салі „Міщанського Братства". По звітах Старшини Т-ва і контрольної комісії, з яких видно було, що Т-во розвивається, хоча не зроблено ще багато з того що можна і треба було зробити та по ухвалитині абсолюторії уступаючій Старшині Т-ва вибрано нову Старшину в такому складі: Сильвестер Винницький — голова, м-р Михайло Білоскурський — заст. голови, Чорний Іван — справник, Крижанівський Осип — скарбник. Александрович Василь — начальник. Бартків Микола — господар та дир. Хархаліс Микола і м-р Кізімович Іванна — заступники. В дискусії над звітами і при внесених обговорено справи, звязані з життям Т-ва та намічено напрям дальшої праці. Збори закінчено відспіванням сокільського гимну.

Надзвичайні Загальні Збори Т-ва „Народній Дім" в Бучачі відбулися 3. травня ц. р. в год. 3 попол. в домівці Т-ва „Українська Бесіда". По мотивуванні старого перед трьома місяцями вибраного видїлу вибрано новий видїл, зложений з девятьох членів і трьох заступників з о. Іваном Галябеєм як головою. Крім вибору нового видїлу важною справою була зміна деяких постанов статуту, вже дуже перестарілого. Тепер той статут пристосовано до змінених обставин нашого життя.

РАВА РУСЬКА.

Основання нових кружків „Р. Ш". У місяцях березні і квітні основано кружок „Рідної Школи" в Любичі Камеральній, Любичі Свять, а дня 22. 4. основано кружок „Р. Ш." ім. Івана Франка в Камінній Горі. Загальними зборами в Камінній Горі проведено та пояснено значіння і ціль „Рідної Школи" делегат Повітового Кружка д-р Карпович Богдан, адвокат з Рави. Головою Кружка вибрали п. Говду Василя.

Забороняють читати книжки. При церковному братстві у Забірю, равського повіту, є зорганізована дитяча бібліотека, з якої користають члени братства. Не подобалося це чомусь посторунковим держ. поліції з Гійча Папежові і Галайкові і вони ходять по хатах та конфіскують визначені книжки, а читачів, зокрема малих дітей, беруть на допити, страшать їх арештами та заборонюють належати до церковного брацтва і визначати звідти книжки, бо — мовляв — книжки затумаюють їх. Подаємо це до відома компетентним чинникам.

КРЕМЯНЕЧЧИНА.

Червоний півень гуде по Волині. Відсутність дощів і катастрофальна посуха разом із суховіями сприяють масовим пожежам, котрі в останніх часах дуже поширилися у кремянецькому повіті. З початку квітня згоріло кільканацять господарів у с. Радошівці. Дня 25 квітня в с. Мізорницях зовсім погоріло господарство А. Бойчуки — згоріли господарські будинки, коні, корови і пасіка. Ратуючи свої пожитки, дозволився старі батьки, котрі тепер лікуються у лікарні. Дня 8. травня були дві пожежі — в с. Москалівці погоріло 21 дворів, залишилося лише 3 господарів. Шкоди великезні, бо увесь селянський дорібок згорів. І на передмісті Почаєва — Пляшці спалилося 17 садиб. Погорільці залишилися з малими дітьми на передмістю без даху над головою і без поживи. Необхідна негайна допомога.

СПОРТ.

ЗМАГАННЯ У. С. С.

ЛЬВІВ. ЧОРНОМОРЦІ — Ш. СОКІЛ 6:1 (3:1).

Обі дружини виступили у своїх найкращих складах. В Чорноморцях виступили вперше Палох і Рондяк з розвязаної Мети. Гру починає Сокіл і переважає перших 10 хвилин. Відтак ініціятиву переймають Чорноморці і добувають перші ворота зі стрілу Гібалевича. Соколові вдається це вирівняти, але по кількох хвилинах Гібалевич підвищує вислід до 2:1, а Петрівський з карного до 3:1. По зміні ініціятива дальше в руках Чорноморців, які вже в двох перших хвилинах добувають

„Жінка, яка знає, чого хоче"
з Г. Маковською.
ще тільки нині і завтра.

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, муслінів, гребонів, епонжі і т. д. БАЗАР БЛАВАТНИЙ А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 39-365

двоє воріт зі стріли Гібалевича і Петрівського. Вислід устаглює Гібалевич з гарного пробою. Сокіл грав другу половину в десятку, бо судда п. Глібовицький виключив Гуньку О. за неспортове поведення.

ВИННИКИ. ТРИЗУБ — ДНІПРО 2:0 (1:0).

Другі змагання в цьому сезоні за першенство львівської округи принесли Тризубові заслужену виграну. Гра на поважнім рівні і фер. під знаком переваги Тризуба. Починає Дніпро, але мяч переходить до Тризуба, який сильно загрожує Дніпрові. Вже друга хвилина приносить вільний мет для Тризуба за пронах воротаря з карної лінії, одначе Тризуб не використовує. В третій хвилині Краєвський випускає мяч на крила Мамосі, цей подає до середини і Чевський добуває ведення для своїх барв. Гра обох дружин захоплює публіку головнож оборонне тріо Тризуба з дебютантом Босим на воротах. В другій половині Тризуб починає гру і надає їй сильніше темпо. Мяч переходить на карне поле Тризуба, де за руку Филиповича судда диктує карний мет, якого Дніпро не використав. В 65 хв. Мамоха приземним „міксом" стріляє у ворота, але уставлений воротар пускає і 2:0 для Тризуба. Дніпро збентежений, одначе грає дальше амбітно і знову момент під воротами Тризуба, де Майхер віддає сильний стріл, але Босий ловить певно. Ще кілька випадів і судда кінчить змагання. Суддював п. Процінський. Видів біля 200.

З УСПІХІВ У. С. Т. „БЕСКИД" У НАДВІРНІЙ.

Українське Спорт. Т-во „Бескид" у Надвірній розпочало цьогорічний сезон під досить щасливою звіздою. Т-во має власне, гарно опорядковане грище, в якого будову вложило у двох попередніх роках дуже багато труду і багато гроша. Будову грища скінчено в 1933 р., а вже з початком цього року наглядними стають кожному користи власного грища. Дружина Т-ва може грати, коли хоче і не мусить рахуватися з тим, чи на чужім грищі дістане змогу в бажанім речинці грати, чи ні. Паркан дозволяє робити касу і тимсамим дає змогу Т-ву не числити виключно на... недобори. Грище винаймають під свої змагання жиди і поляки, хоча в Надвірній є ще також і польське грище.

Українське Т-во „Бескид" грало вже в цьому році два змагання з Ж. С. Т. „Гакоаг" у Надвірній з вислідом 13:1 і 5:1 в користь Бескиду.

Дня 6. травня ц. р. зробив Бескид Надвірній велику і дуже милу для українців несподіванку, бо виграв чашу, уфундовану на Надвірну „Спортовими Відомостями", які виходять у польській мові в Станиславові. До розгривок за чашу станули всі надвірнянські спортові клюби, а саме Б-клясова дружина П. К. С Бистриця і дві Ц-клясові дружини: Ж. К. С. Гакоаг і У. С. Т. Бескид. Було майже певне, що чашу виграє Бистриця, одначе так не сталось завдяки великій амбіції наших грачів, гарній, комбінованій грі, а головно завдяки внутрішньому зрівноваженню грачів Бескиду. Грали по пів години мечі і реванші, а вислідн поодиноких змагань були такі:

Бистриця — Гакоаг 2:1 (0:1).
Бескид — Бистриця 1:0 (0:0).
Бескид — Гакоаг 1:0 (0:0).
Бистриця — Бескид 0:0.
Бескид — Гакоаг 2:0 (1:0).
Бистриця — Гакоаг 2:0 (1:0).

У вислідї Бескид, що не дав собі стрілити ні одних воріт, здобув 7 точок, Бистриця 5, а Гакоаг не здобув ніодної точки.

Після змагань редактори „Спортових Відомостей" пп. Маркевич і Крук вручили Бескидові чашу, бажаючи йому якнайліпшого розвитку. Від Бескиду подякував Редакції як фундаторці чаші на Надвірну голова Т-ва „Бескид" д-р Д. Семенів.

Дуже численно заступлена на змаганнях українська публика приняла перемогу Бескиду з гордістю і радістю та очікує від Бескиду в розгривках за мистецтво якнайкращих вислідів.

СПОРТОВІ ВИСЛІДИ З КРАЮ.

ЛЬВІВ. Кадур — Степ 3:0 (вок-овер). З причини зникнення гриша судда відсвистав змагання вок-овер у користь Кадуру. В товариських змаганнях переміг певно Степ 2:0.

ДРОГОБИЧ. Бетар — Дністер (Самбір) 1:1. Змагання за мистецтво Б-кляси.

ЗОЛОЧІВ. Ж. Т. С. Г. — Український Сокіл 5:2 (4:1). Ворота для Сокола здобув Кобилецький і Попадюк (з карного).

БРОДИ. Ж. Т. Г. — Луг 2:1 (1:0).

БРОДИ. Богун — Ж. Т. Г. 2:1 (0:0). Відплатні змагання цих дружин закінчились перемогою Богуна, для якого ворота стріляв Хромяк.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича. Бучач:

15. V. Корневільські Дзвони.
16. V. Катерина.
17. V. Батурин.
18. V. Ельга.
19. V. Наша парада.
20. V. Сонце руїни.

З Бучача їде театр до Чорткова.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 15. V. год. 7·30 веч. „Фонсеве весілля" Абон. 19.

Середа, 16. V. год. 7·30 веч. „Товаріщ" ціни найнижчі. Абон. 13.

Четвер, 17. V. год. 7·30 веч. „Фонсеве весілля" вистава закуплена Абон. неважи

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 15. V. год 7·30 веч. Варшавська Оперетка „8·30" „Жінка, яка знає, чого хоче", муз. комедія Штрауса.

Середа, 16. V. год. 7·30 веч. Варшавська оперетка „8·30", „Жінка, котра знає чого хоче".

Кіна.

АПОЛЬО: „Вірність" (веселя комедія).

АТЛЯНТИК: „Отаман Анненків" (фільма в російській мові).

ВАНДА: „12 крісел" (Вл. Бурин, Дитта).

КАСІНО: „Казанова" (Ів. Мозжухин).

КОЛІСЕЙ: „Кохання на приказ" і ревія „Щось для кожного".

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих ніжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Чібі" (віденська комедія), ревія „Травень, дітко, травка!".

МІРАЖ: „Остання генералова любка," „Жінка за 250.000 долярів".

МУЗА: „Біла лелія (з Ох. Мей).

ПАЛЯС: „Панна Жозета моя жінка".

ПАН: „Чанду".

ПАСАЖ: „Пат і Патахон у жіночому пансіонаті", „Удани, удани".

СВІТ: „Божевільна ніч у звіринці".

СОНЦЕ: „Нічні суди" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „1002 ніч" і ревія „Зелений карнавал".

ХІМЕРА: „Чорти в коханні".

УТІХА: „В кожній пристані дівчина" та ревія.

Закордонне радіо.

Вівторок, 15. травня 1934.

Льондон (342,1) 20·25 „Шванда-дудар", оп. Найнбергера. Відень (506,8) 1·00 Концерт, 17·30 П-сні до слів П. Гайзе, 19·25 Опера, 22·30 Танкова музика, співи. Братислава (298.8) 16·00 Концерт. 17·40 Го ойська соната Д-дур Новака. Кошиці (269,5) 20·05 Симф. концерт. Прага (470.2) 19·25 Фортепян. Париж (1649 20·00 Театр. музика, Белград (439.8) 12·05, 20·00 Співи, Берлін (356.7) 18·3 Пісні наших часів, Кельн (455.9) 17·15 Солісти (музика, співи), Москва (Сталін 360,6) 17·20 „Русалка" оп. Даргомижського, Букарешт (365) 19·20 Співи, Бероміністер (539,6) 19·30 „Циганський барон" оп. ім. Штрауса, Будапешт (549.5) 13·30 Цит. музика, 18·20 Співи, 19·20 Фортепян. Міляно (368,6) 20·45 „Но, но Нането" оп. Юменса, Рим (420,8) 17·10 Квінтет, 20·45 Інстр.-вок. концерт.

Середа 16. травня 1934.

Відень (506,8) 17·20 Співи, Братислава (298,8) 12·35 Концерт, Прага (470,2) 20·00 „Дві вдови" оп. Сметани, Копенгаген (255,1) 20·00 „Фавст" оп. Гунода, 22·05 Музика 18. століття, Берлін (356.7) 18·30 Регерові твори, 19·20 Нар. пісні, Букарешт (365) 13·15 Легка музика, Будапешт (549.5) 19·30 „Джудіта" оп. Легара, Міляно (368,6) 11·30 Легка музика, Рим (420,8) 17·10 Концерт.

Львівське радіо.

Вівторок, 15. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Джезовий концерт, 15·00 Гейнал, травнева пісня, 15·05 Збіжева біржа, театр. реперт. 15·10 Господарські вістки, 15·20 Фільма й оперетка (гр. плитн), 16·20 Відчит, 16·35 Італійські пісні (гр. плитн), 16·50 Концерт, 17·30 Істор. відчит „Боротьба за Балтик", 17·50 Охорона природи та сусп. гігієна, 18·10 Муз. скринька, 18·25 Форт. рецітадь, 18·58 З жовчаного дому, 19·10 Вечірня, 19·25 Фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Транси. з Варшави: „Орлов" оп. Граніхштедтена; в перерві „Нарешті ми самі", 22·30, 23·05 Танкова музика.

Середа, 16. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 11·57 Сигн. часу, 12·05 Середвістк. виклади: „Академічна дівоча молодь і криза", 12·20, 12·33 Популярна музика з гр. плит, 15·05 Збіжева біржа, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Джезові твори на два фортепіяни, 15·30 Для дітей: „Горобець, хрущ і черешня", пісоньки, загадки, 16·20 Листи та програми, 16·35 Легкі пісоньки (гр. плитн), 17·10 Твори на клярнет у супр фортепіяну, 17·30 Істор. відчит: „Ягайонська Польща", 17·50 Подорожній відчит, 18·10 Легка музика, 18·53 Відчит про 40. роковини школи Стшалковської, 19·10 Вечірня, 19·25 Літер. фейл. „Невідомі Прусові твори", 19·40, 19·43 Спртові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт, 21·02 Завмерле місто, 21·17 Вечір циганських пісень, 22·00, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долляр у Львові в приватних оборотах 5·26 зол

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·04, Париж 34·94, Берлін 209·25, Ціріх 171·85, Амстердам 358·75, Прага без трансакцій, Міляно 45·05, Нюйорк кабель 5·29 і три осьмі, Нюйорк чеки 5·28 і три четверті.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 14. травня ц. р. в наслідок хитної тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 л. молока	—·18 „
1 л. сметани	—·70 „
1 кг. лепь	2·20 „

Тенденція на масло хитка, на молоко, сметану і яйця здержана.

Маслосоюз повідомляє що 14. V. п. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомісарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·86
Кури	„ I кляса	0·95
„	„ II „	0·85

Тенденція знижкова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема

ОПОВІСТКИ

В дівочій гімназії СС. Василіянок у Львові (вул. Длугоша ч. 17 а) відбудуться вступні іспити до I-ої і II-ої кл нового устрою, як і до клас V—VII-ої клясичного типу та V—VI-ої гуманіст. типу в днях 15—20 червня. Приватистки можуть приступати до вступних іспитів уже в днях 11—14 червня. Зголошення до іспитів пожадані перед 10. червня. 1568 1—3 **Управа.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

БІЛИЗНЯНІ матеріяли, коронки, ручні мотиви за безцінь, **Фрайліх**, Сикстуська ч. 21. 1535 2—3

ВІЛЛЯ „ОЛЕНА" — ЯМНЕ. До винайму в місяці або поодиноко місця кімнат з кухнею в комплетною комфортовою обстановою зараз. Інформації дає інж. Володимир Дутка, Станиславів, вул. Казимирівська 17. 1540 5—8

ХОЧЕШ ПІЗНАТИ ЦІЛЮЩУ СИЛУ ЛЕМКІВСЬКИХ ВОД, хочеш пізнать лемківське плем'я, хочеш гарно провести вільний час — їдь до пансіону Т-ва „Пер. Еп. Поміч" у Жегестові Живці р. Żegiestów Zdrój. Сезон отворений від 15. травня. В першім і третім сезоні ціни купелів і утримання значно знижені. 1557 3—3

МОРШИН. Найдешевше і найздоровіше мешкання знайдете у вілі „Ксеня" 1569 1—3

КОСІВ — пансіон „Victoria" біля заведення д-ра Тарнавського поручає сонячні кімнати з повним утриманням по дуже низьких цінах. Великий сад. На бажання висилається проспекти. 2—2

ОГОЛОШЕННЯ

ГРЕБЕНІВ

Пансіон „ЗЕЛЕМІН"

в найгарнішому положенні, подальше від гостинця, гамору і куряви. Просторі, сонячні кімнати з балконами. Річні і сонячні купелі. Смачний, здоровий харч, знаний з доброти і щедрости. Ціни уміркувані. 1501 6—?

Відкриття 15-го травня ц. р.

МИХАЙЛО ВОЗНЯК

Шевченко й Княжна Репніна

Ціна 1.50 зол., з почт. пересилкою 1.65 зол

За видавництво відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів, Ринок 10.

Ч. 127 (13.672). Львів, четвер 17. травня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. ощадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Перевірюйте списки.

Реклямуймо свої виборчі права!

Від 13. травня ц. р. виложені в окружних комісіях до публичного перегляду списки виборців. Такі списки бувають часто неточні та мають звичайно багато помилок. Незаписаний чи неправильно записаний у списках виборець тратить своє право голосувати. Тому кожний виборець обовязково мусить іти до Окружної Комісії своєї виборчої округи і перевірити, чи є записаний у списках. Перевірюючи свій впис, треба також поглянути, чи є записані у списках члени родини і знайомі.

Списки виборців будуть виложені до дня 19. травня. Проте перевірити їх треба негайно, щоби не спізнитися та на випадок потреби внести реклямацію.

Український Народній Виборчий Комітет на м. Львів.

Конфіската „Діла".

Вчорашнє (126) число нашого органу підпало конфіскаті за два місця у звідомленні з судової салі. Це вже 19-а з черги конфіската „Діла" в цьому році.

Виборчі протести перед Найвищим Судом.

ВАРШАВА, 15. 5. ПАТ. Найвищий суд наказав львівському судові переслухати свідків у справі виборів до сойму в окрузі Львів-місто ч. 50 Одночасно найвищий суд відкинув два протести проти виборів з округи ч. 24. (Луків), а на основі третього протесту наказав слідство

ВАЖНІ НАРАДИ У БІЛГОРОДІ.

БІЛГОРОД, 15. 5. ПАТ. Вчора приїхали до Білгороду спеціяльним поїздом з Букарешту міністр. Гітутеску і Тевфік Ружді Бей з урядовцями. Гостей зустрічав на двірці міністр. Єфтич, який гостив їх снідайком. Метою нарад цих трьох міністрів закордонних справ — консолідація взаємин на Балкані.

Блюк трьох прибалтійських держав.

БЕРЛІН, 15. 5. ПАТ. Посли Латвії й Естонії вадіслали відповідь литовському урядові на його ноту з 29. квітня ц. р., яка закликала до співпраці прибалтійські держави. Уряди Латвії і Естонії радо заявили свою згоду на співпрацю. Тому запропонували безпосередні дипльоматичні переговори на основі меморіялу литовського уряду. Одночасно обі держави запропонували литовському урядові приступити до союзної умови між Латвією та Естонією з 17. лютого ц. р.

ЛИТВА ПРОТЕСТУЄ.

РИГА, 15. 5. ПАТ. Литовський посол у Берліні вручив ноту з протестом міністрові закордонних справ Нойратові проти систематичної нагінки німецької преси проти Литви. Литовський уряд звертає увагу, що така пляномірна нагінка з вислідами може нарушити взаємини між обома державами

Ґебельс поїде до Атен.

У найближчу неділю приїде до Атен німецький міністр пропаґанди Ґебельс. Візьме участь в отворенні олімпійських ігор. Тоді починається велика прослава 40. роковин відновлення олімпійських ігор. У цьому святі візьме участь 40 держав. Німецькі атлетичні товариства заступлені значно у святі. Крім атлетів приїхало до Атен сто німецьких артистів, які дадуть великолєпну виставу в одному з атенських театрів Ґебельс прилетить літаком на сам день виставу з Берліна. Приїде й міністр внутрішніх справ Ґерінґ.

Перемиря в Арабії.

ЛЬОНДОН, 15. 5. ПАТ. Мін. Саймон заявив у палаті громад, що одержав звіт британського посла в Геджасі. Посол повідомляє, що Ібн Савд припинив воєнну акцію проти військ Ємену з дрома домаганнями: Військо Ємену покине гірську територію Азіру і Найрану та звільнить всіх закладників племен, які підлягають Ібн-Савдові.

ЛЕТ У СТРАТОСФЕРУ.

БЕРЛІН, 15. 5. ПАТ. У неділю в год. 8. рано з летовища Біттерофельд у Саксонії вилетів у стратосферу найбільший німецький балон „Барч фон Зігофельд". До полудня в понеділок не було ніяких вістей від залоги балону. Балоном керує інж. Шренк, з яких поїхав теж метеоролог Мазух.

СТРАШНІ НАСЛІДКИ ХМАРОЛОМУ.

ЄРУСАЛИМ, 15. 5. ПАТ. Вчора обірвалася хмара над містом Тиверіядою, яке лежить над Галилейським озером. Вода залила стару дільницю міст і знищила кілька вулиць і багато домів. Зпід звалищ домів витягнули вже 20 трупів. Багато осіб ранених.

ЛЕТ ЧЕРЕЗ ОКЕАН.

ЛЬОНДОН, 15. 5. ПАТ. З Нової Фундляндії вилетіли нині летуни Сабеллі і Пола на літаку „Леонардо да Вінчі" і летять через океан. Атмосферичні умовини для лету над океаном добрі. Нині вечором сподіються летунів в Англії. Завтра рано летуни вже осядуть у Римі, якщо не буде ніяких випадків

З національного обовязку

Ви мусите обезпечити дозволену законом 1/3 частину вартости своїх будинків в одинокому українському

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер",

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Ближчі інформації у агентів „ДНІСТРА" — майже в кожній місцевости.

ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ

О. ЛЕВИЦЬКА і С-ка

У ЛЬВОВІ, ВУЛ. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51

Телефон 60-04. ПКО. 503-881.

поручає власні вироби найкращої якости

Пасту до взуття „Елегант" терпентин.
Пасту до взуття „Елегант" воскову
Пасту до підлоги „французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри

Синку до білля

1397 помадкову і коронову 10—?

Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську.

Зміна без зміни.

Львів, 15. травня 1934.

Плянована зміна польського уряду стала доконаним фактом, тільки (як звичайно від 1926 року!) сталося зовсім інакше, ніж усі газети писали і ніж стомовна сплетня голосила. Коли ще три дні тому „певно" новим премієром мав стати полк. Пристор, то в день пізніше стало відомо, що премієром буде якраз хто інший.

Став ним проф. Леон Козловський, людина, якої кандидатура в ніяких попередніх поголосках та комбінаціях не фіґурувала. Нема, здається, ніякого сумніву, що маємо в даному випадку до діла з вислідом якоїсь закулісової гри, яка мабуть велася палко в останніх днях кабінетної кріси поміж ріжними гуртками одного, найбільш впливового, сапаційного гурту. Європейська преса, яка залюбки дошукується закулісових джерел ріжних подій, розмазує їх і на свій спосіб інтерпретує, у цьому випадку теж називає цілий ряд імен, — хто з них іде тепер з новим премієром „вгору" та хто „вліз" та завіяли якимсь тайним силам вискочила листа нового кабінету.

Для нас це річ зовсім байдужа. Сповнилося те найважніше, що було загально відоме та що ми кілька днів тому на цьому місці зазначували: що це нова зміна суто формального характеру і що тому ніякої суттєвої зміни ані в загальній системі правління ані в поодиноких ресортах державної політики не буде.

Не буде ще й тому, що й формально реконструкція уряду обхопила лише становище премієра та два міністерства — торгу й промислу та суспільної опіки, — при чому в першому з тих міністерств міністром став віцеміністр, а в другому — один із воєвідів, себто вищий урядовець адміністраційного апарату. Не можна теж добачувати ніякого політичного значіння у факті, що вийшли з кабінету два ґенерали, а замість них прийшли старшини нижчих військових ступнів!

Найцікавіша ще може справді зміна на становищі премієра. Януш Єнджеєвич правив у періоді, в якому відбулися три важні для Польщі події: т. зв. „позичка народова", нова конституція і польсько-німецький пакт з усіми дотепер-ішніми його наслідками. Чому п. Єнджеєвич відійшов — цього ніхто поза невеличким гуртком втаємничених не знає. Те саме торкається причини приходу на його місце п. Козловського: б. легіоніст, по фаху вчений археольоґ, соймовий посол БВ, б. міністр земельних реформ і віцеміністр фінансів, займається від деякого часу головно господарськими справами. Польські часо-

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego I Sąd okręgowy Wydział VI. I. karny we Lwowie, w składzie: S. O. T. Będaszewski jako przewodniczący, S. O. Dr. J. Locker i S. O. M. Młynarski jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 114 czasopisma pt. „Dilo" z daty Lwów, dnia 4. maja 1934. do Sygn. VI. I. Pr 205/34, na posiedzeniu niejawnem w dniu 9. maja 1934 r. po wysłuchaniu z dania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną przez Starostwo grodzkie we Lwowie, konfiskatę czasopisma pt. „Dilo" Nr. 114 z daty Lwów, dnia 4. maja 1934. zawierającego: 1). w artykule pt.: „Szcze w sprawi dytyny i t. d." w całości znamiona występku z art. 187 i 170 k. k., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl S. 493 n. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17/12 1862. Dz. p. p Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu publiczne rozpowszechnianie przed rozprawą główną wiadomości z dochodzeń bez zezwolenia władzy. Według §§. 487, 489 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione i przewodniczący T. Będaszewski w. r. Protokulant Sołtysik w. r. Za zgodność Janowicz st. sekretarz.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 73—180 Телефон 25-55.

писи добачують саме в цьому останньому моменті знак, що як попередній премієр клав більшу вагу на справи політичні і культурні (заснування Академії Письменства, Т-ва підтримки театру і т. д.), так новий більший запал кластиме на справи господарські. Що саме конкретно новий уряд задумує в цій ділянці вдіяти і які плани нового премієра — цього теж ніхто не знає.

Спеціяльно щодо нас, українців, то можемо хіба зареєструвати факт, що п. Біляжевич заявив був про потребу „направи помилок" у національній політиці та заповів якісь конкретні акти, — яких проте не перевів у життя. Остались лише слова, а чи його наслідник їх підхопить і чи те вічне і невпане нам „конкретне" схоче реалізувати, — це стоїть теж під знаком запиту. Про політичне обличчя нового премієра, що торкається української проблеми — годі щонебудь ближче казати. За час свого перебування на становищі міністра фінансів займався головно відомим вовим кооперативним законом.

Сумніваємося теж дуже, чи новий уряд у ділянці національної політики поступить бодай кроком вперед. Алже це справа все ще „неактуальна", ніхто її поважно не трактує і все йде „автоматично". Багато теж ще води у Вислі пропливе, поки вона дозріє у світогляді кермуючих польських чинників до проблеми, про яку взагалі думається й говориться при кабінетних змінах.

На Совітській Україні.

Розмова посла С. Хруцького з учителькою середньої школи на Україні.

Я мав честь розмовляти з учителькою середньої школи, що недавно вернулася з України. Вона була дуже втомлена дорогою і переживаннями. Ті, що вертають зі Совітів, е. кажуть, апатично пасивні. Не зважаючи на втому я всеж таки засипав учительку численними питаннями.

Перше моє питання, що настирливо рвалось на уста, було: які великі розміри прибрала голодова катастрофа на Великій Україні? Бож ходило мені про те, щоби дізнатися, **в якій мірі загрожує українській нації фізичне винищення.**

І почув я відповідь тривожно-жахливу своїм змістом. Я довідався, що голодує до десяти мільонів, хоч правда, точної статистики немає. Бож уряд тим не цікавиться. І безпосередньо за тим моя співрозмовниця додала: Факти людоїдства стверджені понад усякий сумнів. У місті, в якому я жила, чоловік зїв жінку; батьки зїдали дітей.

— Чи далі зависла над Україною загроза фізичної загибелі? — О, так! По селах далі голодують селяни, їдять буряки та різні сурогати. Масово вимирають по селах мужчини — сумно говорить учителька. В українському селі не видно майже працездатних мужчин.

Новий таки незрозумілий засіб. Селяни спасаючись від голоду, їдуть за хлібом до Харкова. Та можна вести тільки 8 кг., а за більше карають на 100 карбованців. Деж узяти грошей? І тому трапляється, що селяни-батьки привозять до міста своїх голодних дітей, їх тут покидають, а самі мандрують за працею. Коли її не найдуть, тоді чекає на них смерть. Проблеми безробіття у нас немає, бо безробітні засуджені на голодову смерть.

А як реагує на це село? — Селяни прибиті, затуркані. Вони добре розуміють, чому саме на Україні шалів голод, тимбільше, що вони бачать, як масово споваджується на опустілі місця росіян. Видять вони і **нищення української інтелігенції та культури.**

В останніх часах повели більшовики ударну кампанію проти української інтелігенції. Українців-інтелігентів виселюють за межі України, або позбавляють посад. А на їх місце спроваджують росіян та жидів. Українська Академія Наук фактично не істнує. Нове покоління інтелігенції має бути безбатьченками: звязок із минулим переривається. Історію літератури починають від Котляревського; багато письменників заборонених. Не вільно читати Грінченка, Винниченка, Марка Вовчка. З творів Нечуя-Левицького дозволений лише „Микола Джеря". За виклад про психольогію козацтва учитель був позбавлений посади. Всюди по Україні лише памятники та портрети Леніна. Шевченко памятника не дочекався, хоч і зроблено з нього більшовика; розписаний щойно конкурс на памятник Шевченкові. І не дивно, що українське слово — цей останній сторож прав нації — трактують ворожо. Російська мова ніколи не переставала бути державною на Україні, тому її викладають і в народніх школах. У військуж все панувала виключно російська мова, а нині витиснула вона українську мову ще з залізниці і почти. Більшість видань і газет виходить у російській мові. Ще по деяких урядах тиняється українське слово, але все більше і більше уступає місця російській мові. На вулицях Харкова і Києва вже не почуєте української мови — характеристичний показчик настроїв. Українське слово сховалось на село як колись за часів Валуєва.

— Від коли почався цей похід проти української культури й інтелігенції? — питаю я. — Особливо з часів замирення на заході — падає відповідь.

Як живеться пересічному інтелігентові на Україні? — Чую відповідь: Учитель середньої школи заробляє пересічно 200 карбованців на місяць. За мешкання платить 35 карбованців, а цінник в кооперативних крамницях виглядає так:

Назва споживчого продукту	Ціна за кг. в карб.	Увага
Хліб чорн	2	Можна купити лише 800 грам.
„ сірий	3	
Мясо вол.	11	
Свинина	15	
Масло	30-35	
Сало		В продажі нема
Цукор	3	
Молоко	2	За 1. літ.
Яйця (дес.)	6- 7	

Ціна товарів	Ціна	Увага
Мило	3	Раніш 10
Черевики дам.		
Чорні	100	
Ясні	150	
Убрання жін.		
трикотяж.	70	
товкове	200	
шерстяне (вовняне)		Значно дорожче хоч лише в продажі нема
Голки і цвяхи		

Цей цінник, що я його склав на підставі інформацій учительки вимагає деяких коментарів. Інший незрівнано дешевший цінник є в закритих кооперативах, що обслуговують ГПУ, військових старшин і верхівку комуністичної партії. Друга примітка просто неймовірна. — Знаєте, казала мені пані, і жах світився в її очах — смальцю ми не купуємо в крамниці, бо боїмося, чи немає там домішки перетопленого людського товщу. Голку можете купити, але лише на базарі у китайців на їх столиках. Заплатите 10 копійок за одну. Ну, а з цвяхами — гірша справа. Бож ми прямуємо до соціялізму і „ніяких гвоздей" — ходить дотепна анекдота: гвозді — це цвяхи. Про цвяхи та голки і справді забули в плянетарній розбудові важкої промисловости, бож перш за все виробляли аероплани, танки, самоходи, трактори і т. і. Я бачила військо у Києві на параді; вражала кількість танків і самоходів. А в повітрі кружляло безліч аеропланів. Військо одягнене дуже гарно та добре харчоване.

(Докінчення буде.)

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 17. ТРАВНЯ 1934.

МИКОЛА АНДРУСЯК. 2)

Досягнення і завдання

СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІОГРАФІЇ.

(Відчит на Шевченківській Академії Наук. Т-ва ім. Шевченка 6-го ц. м.)

Краще представляється справа з дослідами над історією українського права. Кільком дослідникам завдячуємо спроби її синтетичних оглядів, в крім того низку аналітичних праць, присвячених „Руській Правді" і розглядам державного й правного ладу в литовській державі та в старій козацькій Гетьманщині.

Також і інші ділянки Гетьманщини XVII—XVIII ст. досліджували українські історики. Маємо низку причинків до політики Богдана Хмельницького, Івана Виговського, діячів Руїни, Івана Мазепи, Петрика, мазепинської еміграції, врешті до часів „малоросійських колегій" та реформ Розумовського. Економічну історію Гетьманщини обробив М. Слабченко; крім його праці появилася також низка причинків і матеріялів до економічно-соціяльної історії в цій добі.

Останні часи Запороської Січі, гайдамаччина, моменти завоювань закріпоченого козацтва з кінцем XVIII. і з початком XIX. ст., скитання запорожців — викликали помітне зацікавлення у сучасних українських істориків.

Досліди над історією українських культурних рухів від XVI. ст. до найновіших часів займають визначне місце в післявоєнній українській історіографії, як от спроби нарисів освітнього руху, огляди українського друкованого слова в різних періодах та низка причинків і матеріялів до поодиноких моментів.

До мало досліджуваних істориками перед світовою війною XIX—XX століть появилося в останньому десятилітті багато розвідок і матеріялів. Відносяться вони здебільша до історії Придніпрянщини. Крім систематичного огляду економічно-соціяльної історії XIX ст. М. Слабченка маємо розвідки й матеріяли, що висвітлюють відносини між поміщиками й селянами на Придніпрянщині в І-ій половині XIX. ст., настрої й рухи серед громадянства в часах Наполеонівських воєн, рух декабристів на Україні, громадські й культурні течії 30-их і 40-их рр. Кирило-Методіївське братво, селянські заворушення на Україні перед і після реформи 1861 р., освітній рух 60-их рр., культурні звязки Придніпрянщини з Галичиною, революційні рухи на Придніпрянщині в II-ій половині XIX і в початках XX. ст., врешті українське національне й культурне життя за царської конституційної Росії. Значний відсоток матеріялів до історії останнього пятьдесятиліття займають спомини. Щодо історії Галичини в добі національного відродження, то маємо поза поверховною історією 1848—1914 рр. тільки незначні спроби висвітлити своєрідні змагання й настрої галицько-українського громадянства. Наслідки такого стану є помітні в найновішому „Нарисі Історії України" Дорошенка: там галицька історія в добі національного відродження не все представлена вірно; очевидно, не можна тут обвинувачувати в тому нашого заслуженого історика-синтетика; недокладности в його нарисі щодо галицької історії є наслідком недостачі розвідок з обсягу місцевої історії.

Коли не брати під увагу популярних перерібок з польського „Географічного Словника" та праць, що відносяться до історії памяток мистецтва в галицьких місцевостях, то ледви яких двадцять поважних причинків до галицької місцевої історії появилося після війни; тоді коли на пробудженому Закарпатті число нарисів і матеріялів із місцевої історії доходить до 40, та появилося яких 30 популярних нарисів історії ріжних місцевостей на Холмщині й Західній Волині.

Багато краще представлялися досліди над місцевою історією на Придніпрянщині до 1930 р. До культурної і соціяльно-економічної історії самого Києва й найближчої околиці від найдавніших до найновіших часів маємо за останні десятиліття до 150 причинків і матеріялів. Для дослідів над минулим Києва й Київщини в останніх часах заслужилися Володимир Щербина, Михайло й Олександер Грушевські й інші. Маємо нариси історії кількох місцевостей Київщини (у межах кол. київської губернії), не залишилися без історичних дослідів і родинні місця Шевченка. Маєтність Павла Енгельгарда та селянські гаразди в Кирилівці в 40—50 рр. XIX ст. представив Осип Гермайзе (З минулого Шевченкового села), економічно-правний стан селян у Кирилівці й Моринцях від кінця XVIII. до 70-их рр. XIX. ст. — Оксана Степанишина (Сторінка з історії 1861 р. в Шевченківських селах); давнішу історію Звенигородщини (XV—XVI. ст.) досліджував Віктор Юркевич.

До старої своїм минулим Чернигівщини появилося близько сотні нарисів і матеріялів, головно до історії Чернигова й Ніжина. З локальної історії інших земель: Полтавщини, Харківщини (Слобожанщини), Запоріжжя (Катеринославщини), Одесько-Херсонського Приморя, Поділля й Східньої Волині маємо по якій пятьдесятці нарисів; Донеччина (Луганське) має 6 новіших історичних нарисів, Кубанщина яких 20.

(Докінчення буде.)

Серед закарпатських „русских".

Галєрія „русских" типів. — Що розуміє під укр аїнством мін. Бенеш, а що закарпатські москвофіли. — Москвофіли, члени урядових партій, говорять лише по мадярськи! — Пора заперестати підтримувати москвофілів!

З Ужгороду ми отримали допис, який з іншої сторони каже про відносини на Закарпатті, про які казав недавно мін. Бенеш. Закарпатське москвофільство є страшною та могучою болячкою і тому зрозумілий жаль Автора допису до всіх тих, що те москвофільство підтримують. До уваг Автора допису у звязку з заявою мін. Бенеша ще повернемо. — Прим. Ред.

Компанія невеличка — Фенцик і Жидовський — один „репрезентант" Закарпаття, а другий Пряшівщини. Завзяті „істинно-русскіе" вожаки із спільним єдиним клопотом як найлекше вигубити українців. Фенцик уже стільки разів міняв орієнтації і приятелів, що годі сказати, кому він служить. Вірніший уже Жидовський: він вірний слуга чеського фабриканта і старого русофіла Крамаржа. Але обоє вони — мають гроші і разом вони „обороняють" інтереси голодного, обдертого закарпатського селянина та лісового робітника без праці, виступають від імени цих двох груп населення та „репрезентують" їх. Лихо лише, що й аграрна партія — в особах „русских" вождів партії Бачинського та Ширецького має також претенсію на репрезентацію та „оборону" селянських інтересів. Автономіст „русскій" Бродій вважає себе взагалі одиноким справжнім представником й „обороцем" цілого автохтонного закарпатського населення. А всі вони вважають, що оборона їх полягає покищо виключно в обороні „русскости" місцевого українського населення та в поборюванні українського народнього руху, дарма, що ані їм самим ота „русскость" не дуже близька, ані народ з неї не дуже ситий. Про „русскую" культуру ріжні Фенцики Бродії і Бачинські мають таке саме поняття, як і про китайську чи японську — вона їм знана хіба з оповідань московських еміґрантів. Ніхто з них не вміє кілька московських слів зв'язати в путнє речення, а їх часописи писані жахливою мовою, яку можна вважати з таким-же самим успіхом московською як і болгарською, це славянський „волапік", яким ніхто не говорить. Говорить більшість з них **по мадярськи** та місцевим **українським діялєктом...**

Д-р Бенеш у свому відчиті в Ужгороді досить яскраво звернув увагу на джерело і вартість закарпатської „русскости". Він пригадав, що для духового розвитку Закарпаття „значив багато епізод з 1848-49 рр., коли московське військо вступило на мадярську землю; це дало напрямок змаганням до відродження карпаторосів: по лінії місіянського русофільства. Але подібно, як на Словаччині, так само і на Підкарпатті прийшла швидко реакція, що означала перехід до українства у формі „завернення до народу, гнобленого економічно і соціяльно"...*) Член чужого народу і член русофільської (націонал-соціялістичної) партії, д-р Бенеш всетаки як учений соціольоґ і як політик, що орієнтується у відносинах, мусів прилюдно ствердити, що українство є наверненням до економічно і соціяльно гнобленого народу, а тим самим ствердив, що **український рух на Закарпатті є боротьбою проти економічного й соціяльного визиску народу.** У світлі того ствердження яскраво виявляється весь фальш псевдо-народолюбної фразеольогії москвофілів. Бо справді: джерела їх любови та ненависти до „народу" приходиться шукати зовсім деінде.

Правду про це кажуть собі нині взаємно розсварені підкарпатські москвофіли. Напр. недавно „русскіе" аграрн спитали „русского" Фенцика **звідки він бере гроші** на покриття досить значного щомісячного дефіцитну, що приносить виданна „Карпаторусск. Голосу". Але „русскіе" знають себе взаємно як лисі коні й тому Фенцик замість відповіди сам запитує „русских" аграрів: **звідки вони здобувають кошти** не лише на покриття дефіциту своїх видань, але й на будування віль? Відповідь на запит запитом може розсердити навіть найближчого приятеля і тому „русская" аграрная газетка „Земледѣльческая Политика" ч. 15 починає сердитися на Фенцика й накидається на Фенцика, ось як: „яким „русским" націоналістом був д-р Фенцик до війни, цей палкий патріот? Що зробив цей чоловік для нашого народу перед війною? Бож у час перевороту він був уже 28-літнім мужчиною. В якій народній раді він працював? Хіба неправда, що **вся його родина нині говорить виключно по мадярськи**, а його рідний брат з Берегова при останньому переписі населення записався мадяром? Яке має право така людина вчити нас національізму? Національної моралі? Людина, в якої мораль можна сумніватися? В минулому числі нашої газети ми поставили д-ру Фенцикові досить ясне питання: де бере він гроші на свою гіпернаціональну „русскую" політику?"...

Справедливість каже признати, що такі самісінькі заміти можна зробити напр. аграрному „русскому" провідникові Бачинському, якого матірною мовою є також мова мадярська та який так само ні в якій раді ні до перевороту ні після перевороту не працював та до свого народу не признавався. Другому аграрному „русскому" провідникові Ширецькому міг би Фенцик ще неприємніші поставити запити: 1) при яких обставинах та при чиїй участі розстрілювали Колчака та 2) звідки він, Ширецький, бідний верховинець, що повернувся з СССР як **комуніст,** що завзяту провадив на Верховині **комуністичну пропаганду,** після вступу до аграрної партії раптом здобув оборотовий капітал для своєї найбогатшої на Закарпатті **корчми** та на закупку свого майна?! Про казкове раптове збогачення Ширецького існують вже цілі легенди на Верховині...

На члена чеської націонал-демократичної партії та „русского" провідника за Пряшівщині Жидовського та редаговану ним рептильку згаданої партії „Народн. Газету", що виходить у славянському „воляпіку", часопис автономіста Бродія „Русск. Вѣсти." ч. 15—16 (1934 р.) жаліється, що він не виступає проти насильної словакізації. Зате Жидовський, як завзятий яничар, палко бореться зі всім українським. Нам не приходилося ще читати у своїм житті таких хуліганських виступів проти українців, які друкує цей пан в цій „Нар. Газ.". Коли „Українське Слово" вмістило було замітку про те, що Жидовський конферував був з польським консулем, то він у своїй газетці з обуренням написав, що українці „провокують", бо з вміщеної замітки „правдою є лише те, що д-р Жидовський зробив візиту (!) консулеві, як відповідь на його візиту".

Такі то типи ведуть провід у цілому русофільському таборі Карпатської Руси і надають йому напрям. Вони видають часописи з найтемніших фондів, в членами партії державної коаліції, мають „вплив", мають гроші, — з ними конферують, потурають їм і взагалі дозволяють їм **грати ролю як політичний чинник. Мадяри по душі й культурі, більшовики по свому політ. минулому та нинішніх методах політ. боротьби,** — вони находять підтримку і послух у могучих чесько-словацьких політ. партіях і окремих діячах та завдяки їм вносять шалений хаос і деморалізацію у місцеве життя.

*) Lidov. Nov. ч. 223.

Уживайте лише знаменитої цикорії „ЛУНА"
і здорової відмінки кави (ERZATZ-у) „Пражінь"
виробів української кооперативної фабрики
1361 **„Суспільний Промисл" у Львові**

Чи це є той славлений мін. Бенешом об'єктивізм чеських чинників у підході до карпаторуських справ? Чи спиратись на таких людях і підтримувати їх та весь їх „русскій" „рух" це справді державний інтерес Чехословаччини? Чи ті змадяризовані Фенцики і збільшовичені Бачинські є добрим і творчим заборолом проти мадярської ревізіоністичної пропаганди?!

Найвищий час з нинішньої „приятельської розмови" внутрі русофільського табору вивести таку практичну науку, щоби порвати звязки з тими людьми і тим табором, який лише дискредитує чехо-словацьку владу.

М. О.

—o—

Шлях Італії на Схід.

З розростом економічного а в першу чергу політичного значіння фашистівської Італії в сучасній Европі, починає у неї зростати й духова експанзія на зовні. Італія саме глядить для себе цих шляхів духової експанзії.

Недавно мав Мусоліні промову, яка торкалася виключно вище згаданих змагань Італії. Між іншим, цю промову італійське радіо надавало на всю Італію. Коротенько й ми передамо характеристичні місця цієї промови.

Мусоліні говорив:

„Історичні об'єктиви Італії мають дві назви: Азія, Африка. Південь і Схід це кардинальні пункти, які мусять викликати в італійців зацікавлення й волю чину. На півночі мало, а то й нема там що робити. Нема що робити й на заході, ні в Европі, ні поза океаном.

„Не йде про територіяльні здобутки (це хай знають усі сусіди близькі й далекі), а про натуральну експанзію, яка повинна змагати до співпраці між Італією і народами Африки, між Італією і державами Сходу близького й далекого. Тут іде про діяльність, яка мусить вальоризувати джерела ще незначні обох континентів. Передовсім ті джерела Африки, які треба використати що краще для цивілізації світу. Італія це може зробити: її положення у Середземномор'і, це море, яке знову забирає своє історичне місце й стає лучкою між Сходом і Заходом — дає їй на це повне право і обовязок...

„Італія має привілей нації, що є з точки погляду географічного, найбільше відрубною, з точки погляду етнографічного, мовного, морального, найбільше компактною. З точки погляду географічного Італія є більше островом, ніж півостровом... Уся Італія лежить на морі. Сам Рим також на морі"...

Як бачимо, то за фашизму Італія так спотужніла в середині, що тепер шукає шляхів для своєї експанзії й поза кордонами. А як говориться про експанзію на Схід, той близький, то тут, безперечно, Мусоліні має на думці й Україну.

М. З.

Приїзд архиеп. Олексія на Волинь.

I

Призначення як урядуючого архиепископа волинської епархії українця архиеп. Олексія Громадського є безумовно в історії української православної церкви фактом дуже великої ваги.

Волинська епархія по своому просторі, скількості визнавців-українців і свідомості населення та, його природньому гоні до повного національного і культурного життя займає перше місце серед усіх православних епархій у Польщі. Незважаючи і так звані „регіональні" умовини сьогоднішнього життя тут запалто лекарні, щоб не призвати на Волині й у церковній ділянці першого місця.

Все це говорить за те, що архиепископ Волині мусить бути непересічною людиною, щоб вести доручений йому церковний корабель по розбурханім морю між Сциллою українських національних течій та Харибдою московських заходів і політичних умовин. Висунений групою „впливових" одинець єпископ Полікарп є завдяки молодим і недосвідченим єпископам, щоби можна було думати про вложення на його плечі такого великого й відповідального тягару, як управління волинською епархією. Він не спромігся вийти поза звичайну групу й стати епископом усіх і для всіх. З першого дня свого архиепастирства замкнувся в цьому маленькому гуртку „своїх" осіб і послушно уникав усіх тих, що до цього гуртка не належали. Одним словом, не мав сили стати незалежним провідником православної маси.

Це всі зрозуміли й відчули, і кандидатуру епископа Полікарпа напів сам той гурток не брав під увагу, коли вирішувало питання про відібрання в митрополита Деніса волинської епархії та призначення туди правлячого епископа-українця.

Зір усіх звернувся в сторону архиепископа Олексія (Громадського), як людини значного архипастирського підготування і життєвої практики та й відповідних особистих прикмет — орієнтаційних і дипльоматичних здібностей та доброго церковного теоретика.

Всі ми памятаємо про якісь закулісові ходи, щоб не допустити архиепископа Олексія до волинської катедри. Памятаємо і про пресову кампанію. Велася й устна кампанія, що мала на меті понизити його і як українця і навіть як людину. І всеж сталося так (усі пружини ще нам невідомі), що архиепископ Олексій став волинським владикою.

З цього моменту починається другий період політичної й церковної іншої гри, зв'язаної з особою новопризначеного архиепископа Олексія.

II.

Перед приїздом на Волинь архиеп. Олексія гарячково почали творитися комітети для його зустрічі. Характер тих комітетів уже знаний з їхньої зустрічі владики Полікарпа — той сам гурт-

МІСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

ЛЬВІВ, ул. СОБІСЬКОГО ч. 16.

полагоджує всілякі формальности звязані із шлюбами, — доставляє повози, коні тощо.

1561 2—3

ковий. Одночасно від цього гуртка посипалися численні писемні привітання нового архиепископа. Не тратили надії і батюшки російської орієнтації: мовляв, новий владика походить не з тих українців, що афішуються, що вони „щирі" „з діда праліда". Може якось вдасться втримати його у своїх руках, як митрополита Дениса...

Лише місцеве українське громадянство з маси неначеб рішили зберігти резерву. Мовляв, зустрічали ми вже одного українця. Приливимося. Бо й говорять рідне.

Нарешті прибув архиеп. Олексій на галицьку землю. Від самого кордону возівства аж до самого Кремянця відбулися зустрічі. Те саме забарвлення, ті самі думки промов, майже ті самі обличчя — „общерусскія" і „певняцькі", лише не загально-церковно-українські. Досвідчене око нового архиепископа не могло не состоріжти тенденції скритої цілі і сильців.

Після переїзду арх. Олексія через Волинь до Кремянця зараз-же поширилися чутки, що він „таки українець", що десь звернув увагу священикам, які витали його не по українськи, що в якомусь соборі перервав привітання російською мовою, що нагадував підлеглому духовенству, що він українець і т. д. Скільки в цьому правди перевірити нам не вдалося. Одночасно „Укр. Нива" заповнила цілі свої сторінки описами зустріч. Мовляв, він „наш".

Дня 5. і 6. травня арх. Олексій мав прибути до Луцька. Тут теж створився „громадський комітет" для його зустрічі, звичайно без представників місцевих громадян і українських мас. Серія зустріч мала бути тут закінчена особливо урочисто, як і повинно бути в столиці Волині.

І раптом — повідомлення того самого „комітету", що владика Олексій 5. б. в Луцьку не буде та що про день його приїзду прийде своєчасно звістка.

Разом з цим поширилися (невідомо, оскільки правдиві) поголоски, що архиепископ буцім то висловив нехіть щодо зустрічних маніфестацій. Чи загалом до маніфестацій чи лише гурткових — невідомо. Одначе цей факт уже свідчить про те, що арх. Олексій орієнтується у волинських умовинах і хоче бути субектом, а не обектом церковно-громадського життя, до чого дехто змагав. І не власне починає окрилювати маси деякими чутками, що новий архиепископ буде справжнім церковним володарем, а не знаряддям у сторонніх руках.

Але чи це справді так буде, побачимо.

Православний.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ —
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
ГАЛИЦЬКА 8.
22/48

ПЕРЕД ВИБОРАМИ У ЛЬВОВІ.

СХОДИНИ УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА.

Великі сходини українського львівського жіноцтва в справах виборів до міської ради відбудуться у Львові в четвер 17. V. в год. 16. у салі „Української Бесіди". Реферуватиме пос. д-р Біляк. Присутність якнайбільшої кількости жіноцтва обовязкова.

ЗА ВИБОРЧИЙ КОМІТЕТ:
Евгенія Макарушкова, Софія Олесницька, Анна Палій.

ПЕРЕДВИБОРЧЕ ВІЧЕ НА КЛЕПАРОВІ

У неділю 13. б. ц. р. відбулось передвиборче віче на Клепарові. **Посол С. Хрущький** говорив про значіння виборів та про штудерність виборчої ординації, особливо підкресливши одну її рису, що вносить заразки анархії в ряди здисциплінованого громадянства та підсилює нездорові льокальні амбіції кандидатів на радних (можливість перекидати свої голоси з одного кандидата на другого на тій-же листі). **Д-р К. Коберський,** вказавши на те, як росте сила українців у Львові, зазначив, що все ще не всі українці перебороли в собі нехіть виразно показати своє національне обличчя. Підчеркнувши далі шкідливість позиції, занятої у виборах УСДП, д-р К. Коберський закликав робітників і ремісників створити свої самостійні професійні організації. В дискусії один зі старших громадян оповів, як то ще перед війною робітництво всіх народностей Львова висунуло було при виборах кандидатуру заслуженого соціяліста Миколи Ганкевича, одначе цьому спротивився тоді провідник ППС Дашинський, рахуючи недопустимим, щоби Львів репрезентував українець. Інші промовці говорили про конечність дисципліни й послуху при виборах та масової участи у них. Віче на Клепарові своїми настроями і ходом робило найкраще враження.

Учасник.

З фільмового світа.

МІСТО КІН.

Є ним Антверпен. Хоча має небагато населення (350.000 з передмістями) має воно 50 кін, а в двох із них по 3.000 місць.

Кіно має в Антверпені свій чар. Побудоване виключно для фільмових видовищ, заступило театр, музік-гол, оперетку й ревію. Причина такого великого поширення кіна лежить у мовній кризі, яку тепер переживає вся Бельгія. На півночі говорять бельгійці по фламандськи, в середущих околицях враз з Брюсселем та Ліежом по французьки, на полудні по валонськи. Ця ріжність мов доводить нераз до того, що двох бельгійців-сусідів не може зі собою порозумітися. Такі обставини спричинили прикрі наслідки театрів і театральних дружин. На французькі песи ходила виключно інтеліґенція, селяни й міщани на фламандські вистави, але ця публика не всилі матеріяльно підтримати театр. Тих невідрадних обставин не направили й міські грошеві підмоги. Театри стали поволі конати. Нині вже з французької песи ні сліду, а фламандські театри мають слабі акторські сили і ніхто ними не цікавився.

Серед таких обставин розвинулося кіно. Не маючи конкуренції загорнуло монополь розривкових установ та льокалів. Кіно стало для бельгійців театром, парком, цукорнею та... біржею. Салі уладжено вибагливо, вистави, що відбуваються двічі денно, тягнуться три години, місця нумеровані, білети купують завдалегідь, при чому ознакою доброго тону є мати постійний абонамент бодай до трьох більших кін.

Найбільший успіх мають воєнні фільми. Коли фільма має сцени, де жовніри знущаються над поневоленим населенням, тоді касовий успіх запевнений.

КРАЇНА КІН.

Це Китай. В ніякій іншій країні не має фільмове мистецтво стільки приклонників, що в Китаю. Китаєць пропадає за всім, що цікаве, незвичайне, несамовите, за тим, що світить, сяє та бряжчить. Святочність, декорація, таємність — все це бенкет для китайця. З появою фільми він покинув свій театр, що майже ніколи не виходив поза межі шабльону. Цей театральний шабльон довів до того, що можна було все наперед передбачити, який буде кінець і що станеться з дієвими особами. У них завелося таке, що були вже окремі строї, відповідно до ролі актора. „Однострій зрадника" вказував відразу, що у нього зодягнена людина стане причиною зла й нещастя (у нас „чорний характер"). Так само був окремий однострій нещасного аманта, мудрця, гільтая і т. п. Коли напр. входить на сцену театральна служба та підчас вистави принесуть вигідний м'ягенький матрац, то це знак, що небарем „чорний характер" встромить амантові ніж у груди. Таким робом китайські вистави не виходять із меж наївности та примітивізму. Зате фільма приносить самі нові незнані речі. Ніколи нічого наперед не можна передбачити. „Чорний характер" такий самий, як інші актори. Треба думати, задумуватися і слідкувати за ходом акції. Та найзажіншa новина, яку принесла китайцям фільма, це жінка. Бо треба знати, що в китайському театрі виключними акторами були мужчини. Треба було видобувати зі себе тоненький жіночий голосок та наслідувати ніжне, китайське залюблене дівчатко. Кінове підприємство найкраще розвивається. Китаєць видасть на кіно останній сотик. Всеж таки їх краєва продукція слаба й майже ніяка. Китаєць відчуває неподборний ляк перед апаратом, бо серед них існує повіря, що коли кого сфотографують, тоді забирають йому душу. Той сам, що перед хвилиною захоплювався дією на екрані, ховає жахливо лице в долоні, коли на нього наставити обектив. Це мабуть чи не одинока країна, де дівчата не мріють про те, щоби стати фільмовою зіркою.

Евген Ткачук.

З найбільшим смаком добирає краватку до кожного убрання ф-ма *RECORD CRAVATES*
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. 22—24 Будинок Шпрехера.

ЗА ДОБРУ ШКОЛУ.

(Відповідь „досвідченому батькові").

В „Ділі" ч. 112 заатакував безіменний „досвідчений батько" наш поклик **„Діти до шкіл"**, закидуючи, що поширюємо тенденційні і неправдиві інформації та твердження, що документи (свідоцтва) приватних шкіл без права прилюдности не є признані владою як прилюдно важні документи. „Навпаки — твердить „батько" — важні є одні і другі свідоцтва та однаково важна одна і друга матура", а „право прилюдности має тепер тільки теоретичне значіння, а не практичне"!

Ми не є ніякими герольдами ані оборонями права прилюдности (тимбільше, як хтось його не потребує), одначе уважаємо своїм обовязком повищі закиди спростувати і перед деяким баламутством загал родичів і наші шкільні круги, що диляться на школи не тільки під кутом фреквенції на найближчий рік, але й на їх істнування і можливість праці на дальшу мету — остерегти.

Щодо важности свідоцтв, нехай рішить отсей виїмок: Д-р Ст. Тинельський „Практика школьна", стор. 159: „Младзеж шкул приватних, не посядайонцих прав публічносьці, отшимує зе свих шкул сьвядецтва, ктуре не майон значеня документу публічнего; о іле хце отшимаць сьвядецтво о значеню документу публічнего, мусі се поддаць егзамінові в публ. школе повшехней".

Це про школи вселюдні. Те саме відноситься очевидно і до середніх шкіл, зріжничковане відповідно до степеня управнень школи (стор 216 і 217).

Справи матури у нашім поклику взагалі не порушувано, бо статут для 4-літньої гімназії її не передбачує. Натомість передбачує значіння „свідоцтва покінчення гімназії", до яких хіба також будуть відноситись повищі уступи. А дотично того, що шан. „батько" має доньку, яка покінчила гімназію „Р. Ш." без ніяких прав, на університеті, то нам відомі особи, що взагалі ніякої школи не бачили і поздавали матури як екстерністи та є тепер на університетах. Чи в такім разі не бути би нам послідовними і не зрезигнувати не лише з управнень шкіл, але й зі шкіл взагалі?

Що всі матури однаково важні, це правда, але матури переводять не школи, лиш ад гок покликані Кураторією комісії, з тим, що в школах державних або приватних з правом прилюдности у склад комісії входять звичайно члени учит. збору дотичної школи й ученики здають деякі предмети, а в інших і склад комісії ріжний і ученики здають усі предмети. (Інша справа, що всі ці матури нині варта. Тому ми про них і не згадували і не ставили їх ані університетів за одиноку ціль, лиш визначили ще інші цілі, про які шан. „батько" не згадує).

Отже не в нашім поклику є неправдиві і баламутні інформації, лиш деінде. Щодо теоретичного тільки значіння права прилюдности, то позволимо собі ще замітити, що чули вже з неодних поважних уст таку інтерпретацію арт. 4. закону з дня 11. березня 1932 про прив. школи, що — мовляв — хто знає, чи право прилюдности не буде на будуче правом на істнування школи взагалі. Тоді готово воно бути аж надто „практичне" і не слід би його легковажити.

Вкінці просимо шан. „батька" дарувати, що кінцеві інсинуації його статті („Позакулісові торги і протекції"), як зовсім неповажні, залишаємо без відповіди.

Станиславів, дня 4. травня 1934.

За „Батьківський Кружок" при школах СС. Василіянок у Станиславові.

Марія Ширбова вр., Евген Стебновський вр.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Совіти в пісеньках і анекдотах.

Цими днями в Парижі мала прилюдний відчит про радянські анекдоти й „частушки" п-ї Чернавина, що кілька місяців тому втекла з „совітського раю" разом із своїм чоловіком, професором московського університету, засланим на Соловки за „вредітельство".

Наводимо, за „Последніми Новостями", найцікавіші з тих анекдотів.

Ось, напр. анекдот про „Шість заповітів Сталінових", який яскраво характеризує сучасне життя й становище інтелігенції на Радянщині:

„Заповіти Сталіна:

1) Не думай; 2) коли думаєш — не говори; 3) коли сказав — не пиши; 4) коли написав — не друкуй; 5) коли надрукував — не підписуйся; 6) коли підписався — зречися".

Цікава „частушка" про модниць:

„Атчево муки не стало?
Ілі урожай плохой?
Аттаво, што все девчонки
Сталі пудріться мукой..."

Про сучасні подружі відносини в Совітах співають:

„Раньше білі времена,
А тепер моменти:
Даже кошка у кота
Проціт аліменти..."

А ось пісонька, яка характеризує радянський побут:

„Папочка, і мамочка,
Доченька і син —
Бегают по уліцам,
Іщут керосін..."

Або загадка:

„Яка країна найбагатша у світі?

Відповідь: СССР! Чого-чого тільки в нас **нема!** Мануфактури нема, цукру нема, нафти нема, хліба нема, нічого нема".

Радянські часописи аж надриваються від натуги вихваляти „улюбленого вождя", товариша Сталіна. Яким у дійсности улюбленим він є в народі, показують такі народні дотепи:

Букви СССР розшифровують так:

„Смерть Сталіна Спасе Росію".

Або букви — УССР:

„Убий Сталіна — Спасеш Росію".

Серед москвичів ходить про Сталіна така загадка:

— Чому так пильно охороняють матір Сталіна?

— Тому, щоб другого такого не породила!

Але найбільшу ненависть до Сталіна мають селяни. Ось селянський анекдот про нього:

„Пішов Сталін купатися. Забрів у річку, плавати не вміє, став топитися. Іде берегом селянин, бачить — людина тоне, не розібрався — хто, кинувся спасати. Спас він Сталіна, а Сталін йому:

— Ну, тепер, товаришу, вимагай від мене, чого хочеш. Усе тобі дам. Я — Сталін!

Злякався мужик, шапку скинув, на коліна впав.

— Нічого, — каже, — не треба мені, товаришу. Про одно тільки прошу: нікому, борони Боже, не кажи, що я спас тебе — уб'ють!"

Про Леніна ходить такий анекдот:

„Вмер Ленін, приходить до раю. Стукає в браму, а звідти йому:

— Товаришу, в нас тепер тут також „чрезвичайка з трьох". Доведеться тобі перед нею іспит складати. Якщо пропустять — твоє щастя, якщо ні — назад підеш.

— А хто в трійці? — питає Ленін.

— Петро І, Олександер ІІ і Микола ІІ.

Злякався Ленін, але нічого не вдієш: треба йти. Приняла його трійця, дає запити.

Петро І питає: „Я прорубав вікно до Европи, а ти заткав його. Що скажеш на це".

Мовчить Ленін.

Олександер ІІ питає: „Я розкріпостив селян, а ти знов їх закріпачив. Що скажеш на це?"

Мовчить Ленін.

Микола ІІ говорить: „Про те, що ти зробив зі мною — вже не говорю. Але ось я дав сякутаку свободу друку, зборів, погануньку свободу, а всеж дав, а ти все взяв і назад відібрав. Що скажеш на це?"

Мовчить Ленін.

Взяли й викинули його з раю. Стоїть він коло брами, шкода йти назад. Коли жидок проходить повз нього.

— А що, товаришу Леніне, в чім справа?

— Та ось до раю не пускають.

— Не пускають? Ну, ми з цим якось раду дамо. Лізь до мішка.

Поліз Ленін до брудного мішка, завязав його жидок мотузом і стукає до брами.

— А що там? Чого тобі треба?

— Відчиніть! Карло Маркс, тут у вас?

— У нас?

— Ну, то приніс я його шмаття. Забирайте!"

Цікавий анекдот про селянина, якому повсюдно радіо-передачу:

„Ось сюди, — кажуть, — треба говорити. Якеб слово не сказав — увесь світ почує тебе.

— Та ні, правда, що ввесь світ? Не брешеш?

— Ну, кажуж тобі — кожне твоє слово ввесь світ почує!

— А можна сказати?

— Говори.

— Підбігає селянин до мікрофона й кричить на все горло:

— Рятуйте, людоньки божі, рятуйте!"

В додаток до цих, оповіджених Чернавинсю пісеньок, наведемо ще одну, вже українську, яку недавно ми записали з уст утікачаукраїнця:

Тато — в хозі,
Мама — в хозі,
Діти плачуть на дорозі:
„Нема хліба
Нема сала,
Бо совітська власть настала!"

Nemo.

Вже за два дні
премієра в Театрі „Ріжнородностей"
нової музичної комедії
Мерім - Лужницького і В. Балтеровича
„Подружжя в двох мешканнях"
Білети раніше в книгарні ім Шевченка від години 11—1 і від 5—7.
В четвер, 17-го ц. м.

В лябораторії штучних лискавиць у Берліні.

(УП) Може такий наголовок і дивно виглядає, але він правдивий. Перед кількома днями найбільша електрична компанія в Берліні АЕГ дала змогу декільком журналістам оглянути її фабрики трансформаторів, а при цій нагоді й лябораторію для праці з електричним током високого напруження, або, як кажуть, лабораторію штучних лискавиць.

АЕГ придумала недавно новий тип включателя для току високого напруження. Досі такі прилади працювали в олію. Бувало часто таке, що цей олій при включуванні чи виключуванні току експльодував тому, що запалювався від електричної дуги, що все повстає в моменті виключення чи включення току. Це спричиновало пожежі фабрик. Для уяви, що значить така експльозія, наведемо, що у виключателі середньої величини находилося все около 60 тисяч кільограмів олію.

Новий винахід АЕГ зменшив небезпеку експльозії. Новий виключатель працює не в олію а в струї сильно згущеного повітря, яке не запалюється й від найбільшого жару. Ідея сама по собі не нова, але конструкція відповідного апарату вимагала поборення великих технічних труднощів. І їх вдалось усунути інжинірам АЕГ під проводом проф. Вірмана.

Дінева фабрика трансформаторів — це — так би сказати — велика лабораторія для випробування виготовлених машин при високому напруженні току. Окрема знову лабораторія служить для дослідів над ділянням току високого напруження на електричні проволи і т. п.

В лабораторії. Напівтемна кімната з великою скількістю машин. Нам пояснюють, що там можна витворити напруження в 2.5 міліонів вольтів. Це страшна сила. Нам демонструють штучні лискавки, які розбивають куски дерева, щось як грім у природі. Дальше йдуть методи, якими можна запобігти нещастю удару грому, а ще дальше демонструють нам катодні промені і світячий під їх впливом кристал вапнового шпату. А потім найінтересантніше явище — махінації з апаратом Теслі. Гук страшний, коли експльодують 2 міліони вольтів. Не треба й гармати. Катодні промені мають таку силу, якби промінювало разом 10 тисяч кільограмів природного радю.

Треба взяти на увагу, що праця з електрикою мусить проходити дуже скоро. Там не рахують секундами, а стоміліоновою частиною секунди. Вже є апарати, які вказують і на те, що відбувається в такому короткому часі в апараті. Голим оком можна за ціле побачити все те. Для кращого вияснення справи показують нам спеціально зроблену фільму, в якій весь процес проходить поволі, так, що й лаїк може все зрозуміти, що це не якесь собі чудо, а природний хід справ.

Фабрика трансформаторів служить для виробу апаратів для розподілу і трансформування токів. Ток з електрівні виходить з малим напруженням, але зате в великою силою. Щоб його привести до консумента, треба би було на це дуже грубих мідяних проводів. А це знову коштувало би дуже дорого. Тому нині роблять так, що силу току зменшують, а зате збільшують його напруження і проводять ток тонкими дротами без великих страт. При вживанні його напруження мусить бути знову знижене з огляду на те, що високе напруження небезпечне для людського життя. Те все роблять трансформатори.

Другою такою машиною є включатель чи виключатель електричного світла в хаті, а тою лише різницею, що тут ідеться про ток високого напруження. При включанні чи виключанні такого току повстають дуги дуже високої температури і не раз доводять до катастроф. Завдяки новому винаходові включателя зі стисненим повітрям небезпека зменшується.

М. С

Галицький Магазин Новостей Галицька 15.
Поручає повни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5 зол даром білети до першоходячої кіт. 5/73 34-?

Вистава виробів
українського промислу в Станиславові.

II.

Фірми й експонати. — Що маємо і чого нам треба.—Нагороджені кіоски і заслуга організатора.

До загальної картини, як відчинили виставу виробів українського промислу у Станиславові, хочемо дати огляд кіосків та експонатів. Стояли вони довгими рядами в салі, вестибулю та на сцені „Сокола". Ось їх перелік: **Центросоюз** виставив свої безконкуренційні додо якости мила до прання, миття і тоалетні; **Сільський Господар** діяграми своєї праці, свої видання та перевів рекляму гасла „Розвиваймо шовківництво; **Маслосоюз** свої знані в цілому світі вироби: кооператива **„Суспільний Промисл"** Львів, ул. Церковна 2 смачну цикорію „Луна" й нову здорову підмінку кави „Пражінь"; **Народня Торговля,** кольоніяльні товари та овочеві перетвори (мармеляди, повило, джеми) фабрики **„Продукція"**; фірма **„Індохіна"** (Львів, ул. Валова 14) в оригінальному кіоску в стилі пагоди добірний чай і свіже какао; копальня вугілля **Кальор** (Новоселиця, п. Рожнів к. Заболотова) у привабливій і відзначеній нагородою шахті висококальорове (до 7.000) та повнополумінне вугілля, кооперативна фабрика **„Будучність"** (Тернопіль) у найкращому й відзначеному першою нагородою кіоску знані паперці й тутки; ткальня **М. Хамули** (Глиняни) прегарні й барвносвіжі килими, ковдри, тощо; Кравецька робітня **Основа** (Станиславів), жіночу одіж; фабрика **Міка** (Львів, ул. Городецька 121) пять родів добірної французької і кримської гірчиці: **А. Клапоущак** (Станиславів, ул. Зосина Воля 81) мясарські вироби; **Нова Фортуна** (Львів, ул. Кордецького 23) 43 знані роди цукорків, чекоряд та солодке печиво (андрути, сухарці, медівники, тощо); Мистецька Секція філії **Союзу Українок** у Станиславові, вишивки, піжами, подушки, тощо; **Кооператива Інжинірських Робіт** (К. І. Р., Львів, ул. Сапіги 53) в оригінальному і відзначеному кіосці (робот-велитень) плани будівель і радіоапарати; фабрика хемічних виробів **О. Левицька й С-ка** (Львів, ул. Кордецького 51) на відзначеному другою нагородою станку багаті збірки пасти до взуття і долівки, вазеліну до шкіри, синку до білля, мазь до черевиків, шевський віск і смолу; хемічна фабрика **Атра** (Львів, ул. Сапіги 6) писальне чорнило й шевський клей, фабрика **Сільва** (Львів, ул. Бандурського 5) рідину, пасту й порошки до чищення металів та мазь до возів; хемічно-косметична виробня **Фамоза** (Львів, Потоцького 58) порошки й пасту до зубів та мило до голення, фабрика **Декоро** (Львів, ул. Потоцького 58 а) ріжнородні картонові й паперові вироби; нова фабрика **Дендра** (Львів, ул. Потоцького 58 а) представила процес виробу шевських кілків; **Шапкарня Українських Інвалідів** (Львів, Потоцького 48) виставила ефектовні мазепинки, українки, лугові, гімназійні, лещатарські й смушкові шапки; краєве пасічниче обединання **Рій** (Львів, ул. Бляхарська 20) штучну вощину, мід та пасічницьке знадібя; фабрика паперових виробів і друкарня **Бібльос** (Львів, ул. Японська 7) торговельні книги, зошитки, бльокн, записники, теки, альбоми, регістратори, тощо; фабрика футер **Хром** (Львів, ул. Городецька 95) багату колекцію жіночих та чоловічих футер і курток та ріжнородні шкірки; кооперативна складниця **Пласт** (Львів, ул. Городецька 95) спортове приладдя і руханкові однострої; **Пасічнича Спілка** (Львів, Підвалля 9) штучну вощину й па-

Перенесення тлінних останків бл. п.

Олени Іванни Думінівної

до родинної гробниці відбудеться в суботу, дня 19. травня 1934 в год. 7·30 рано на Личаківськім цвинтарі у Львові.

На цей сумний обряд запрошують кревних і знайомих

Родичі і рідня

січницьке знадібя; виробничо-збутова кооператива **Гуцульщина** (Косів б. Коломиї) придніпрянські й західньоукраїнські килими, багату збірку інших ткацьких і керамічних виробів (медарки, чутри, цвітарки) та вкладаної різьби (між іншим наймодніші тепер дамські інкрустовані гудзики); різьбарська робітня **М. Бумби** (Сколе) різблені карніші, посуду, рамці, тощо; хемічна фабрика **Альое** (Львів, ул. Генінга 16) світової марки пасту й порошок до зубів та креми; **інж. М. Букоємський** (Станиславів, ул. Голуховського 46) модель дворединного дому; нововідчинена артистично-керамічна робітня **Око** різьбаря С. Литвиненка (Львів, ул. Потоцького 58 а) вази, тарелі та інші керамічні вироби; промислова кооператива **Українське Народне Мистецтво** (Львів, Ринок 39) пречудні вишивки, жіночі торбинки, народні строї, модні блюзки, стилеві ляльки, портіери, обруси, рушники, серветки та інше рукоділля; електро-інсталяційний варстат **І. Головенка** (Станиславів, ул. Собіського 24) фізикальне приладдя та інструменти; фабрика свічок і хемічних перетворів **Керос** (Львів ул. Окружна 108 а) свої солідні вироби; видавництво **„Червона Калина"** (Львів, ул. Зіморовича 20) всі свої видання; садівниче заведення **Терпиляка** (Залуква, п. Галич) ріжнородне насіння і щепи. Пропаганда за розбудовою українського промислу та Промислового Банку **Комісії Розбудови Українського Промислу** дала цінний статистичний матеріял.

Вистава тревала цілий тиждень від 22.—29. квітня й випала понад всякі сподівання дуже гарно. Фірми, які заступали зорганізований фабричний кооперативний промисл, як також домашній промисл та ремесло, доложили всіх старань, щоби надати виставці своїми виробами живий образ нашого виробництва. Для кращої орієнтації видав виставовий комітет книжку „Український промисл на виставі в Станиславові", куди ввійшли теоретичні статті, провідник, оголошення та адресар. Підчас вистави були такі виклади: дир. Ю. Шепарович про „Шляхи розвитку українського промислу", інж. Л. Палій про „Українську молочарську кооперацію в нашому народньому господарстві" та окремий відчит для селян пані інж. Ст. Чижович про „Участь українців у світовій виставі в Шікаго".

Виставу відвідало понад 7.000 зареєстрованих глядачів і тимсамим безумовно осягнула вона свою мету.

При буфеті, який вела цілий тиждень станиславівська філія „Союзу Українських Купців" висказували відвідувачі вистави свої вражіння і в один голос були захоплені. Технічно була влаштована вистава на европейський лад. Одначе щодо самих експонатів — паста, шварц, шевські кілки! — робила вона вельми мізерне вражіння. Чорнило, цикорію, мило виробляли ми вже перед війною; чи не моглиб нині виробляти хочби коси, капелюхи, гребені, пера, зачіски, папір, електричне знадібя, тощо.

Виставу закінчив 29. квітня в год. 21. веч. дир. станиславівського Окружного Союзу Українських Кооператив інж. І. Семянчук, збираючи підсумки вистави. На закінчення проголошено осуд оціночної комісії, яка признала першу нагороду за найкращий кіоск кооперативі „Будучність" у Тернополі, другу К. І. Р-ові, третю фабриці „Елегант", четверту фірмі „Кальор". Після закриття вистави відбулося прощання виставців при спільній вечері. А на кінець кілька слів признання: ціла заслуга за влаштування вистави належиться інж. В. Дутці, який був її ініціятором і душею. Реалізував його замисл молодий інж. Марко Бачинський, що повний місяць віддався цій справі.

Виборче число
гумористичного журналу
„Жорна" ч. 10
Вже появилося.
Ціна 25 сот.
Чвертьрічна пренумерата зол. 1·50. — **Редакція і Адміністрація: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.**

Московська еміґрація на Далекому Сході.

(УП) На Далекому Сході, себто в Манджукуо і Китаю, живе дуже багато московських еміґрантів. Ріжниця між москалями на Далекому Сході і в Европі та, що в Европі вони розсварились між собою, а на Далекому Сході працюють для поставленої собі цілі. Там також трошки менше ріжних бувших політиків, зате більше ділового військового елементу. Цим лише треба собі пояснити більше сконсолідовану працю на Далекому Сході.

Так у місті Шанхаю живе коло 20 тисяч москалів. Живуть краще, як дома, переважно у французькій концесії. Піддержують приятельство, започатковане ще в старих часах за війни. Політична активність почалася ще в 1927 році, коли московський ґенерал Глібов зорґанізував був там військовий відділ у часах китайської революції. Той відділ приділили тепер як полк під командою полк. Іванова до інтернаціонального корпусу в Шанхаю. В порозумінні з французами старались вони заінвідувати й Українську Громаду, що там оснувалась. Та проте вона дальше існує, що правда, в концесії інтернаціональній, а не французькій.

Другим таким еміґраційним центром є місто Харбін. Там нараховують москалів аж 150 тисяч, хоч ця цифра видається нам трохи перебільшеною. Скільки там українців, того не кажуть, бо це невигідно тепер. І там мають вони свою військову частину під командою ґенерала Вербицького. Настрій протибільшовицький. Повним темпом ідуть підготування до війни. Разом з тим робляться старання у японців, щоб не допустити до відокремлення якоїнебудь частинки московської території. В цій справі співпрацюють з ними й деякі так звані „наші" ґетьманці. Головні старання йдуть у тому напрямку, щоб якимнебудь чином ухопити у свої руки Зелений Клин, чи, як українці звуть, Зелену Україну, аби мати базу для протибільшовицьких операцій.

Усміх Марії Сокіл у Кракові.

Дістаємо з Кракова таку кореспонденцію з просьбою помістити її:

1. травня п. р. відбувся у Кракові у концертовій салі В. Больовського концерт оперових арій і пісень Марії Сокіл, якої імя стає щораз більше відоме всім, — не лише землякам артистки. — хто лиш цікавиться співом та музикою. Концерт став подією дня і мав величезний успіх. П-і Сокіл — це справді велика артистка. Передовсім сама природа вивінувала її у великі зовнішні богацтва. Щодо голосу, то він чарує широкою, переливною скалею, прецизовою рівністю, до якої артистка дійшла через працю і техніку, врешті повнозвучною теплою краскою. Цілий реєстр тонів виходить повно і дзвінко, опертий на правильному відниху та опанований емісії голосу. Доходить до того велика муаїкальність та зрозуміння ваги бездоганної дикції.

Співала п-і Сокіл у 5-ти мовах (по українськи, італійськи, польськи, німецьки й російськи). У програмі концерту почули ми композиції Каталянія, Вердія, Шопена, Штрявса, Пучіні, Василенка, Косенка, Лиська, Лятошинського, Ружицького і Чайковського, а після концерту дуже численно зібрана публика примусила артистку відспівати ще низку пісень на наллаток. Ліризмом та силою голосу, мистецтвом школи і красою повен артистка полонила краківську публику.

Дискретний і вмілий фортепяновий супровід спочивав у досвідчених руках Антона Рудницького.

Не дивниця, що після такого успіху пара артистів дістала пропозицію на низку дальших виступів.

Краків, 5. травня 1934.

Стефан Романовський,
режисер опери у Кракові, керманич оперової студії в Муз. Інституті у Кракові.

*

Вся польська краківська преса помістила з виступу п-і М. Сокіл найбільш захоплені рецензії. „ІКЦ" схарактеризував її виступ як винагороду краківських слухачів за недостачі в цьогорічнім концертовім сезоні та як „образ артистичного явища, що стоїть у блеску сьвоєї краси і цінної вартости". Так само захоплена оцінка у „Часі".

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мушліни, крепони, еполєти і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ**
А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 40-363

Новий польський уряд.

ВАРШАВА, 16. 5. ПАТ. Президент підписав в год. 12-ій вполудне такий номінаційний декрет: премієром — проф. д-р Леон Козловський, Броніслав Перацький — міністром внутрішніх справ, Йосиф Бек — міністром закордонних справ, марш. Йосиф Пілсудський — міністром військових справ, проф. Владислав Завадський — міністром скарбу, Вацлав Єнджеевич — міністром освіти, Чеслав Міхаловський — міністром справедливости, д-р Бронислав Наконечніков-Клюковський — міністром рільництва і рільних реформ, Генрих Фльоріян Райхман — міністром промислу і торговлі, інж. М. Буткевич — міністром комунікацій, П. Пацьорковський — міністром суспільної опіки та інж. Е. Калінський — міністр почт і телєграфів.

По широкому світі.

— Торговельним представником СССР у Варшаві призначений Тамарін по відході Абеля.

— Ком. Літвінов виїде в найближчих днях до Женеви на розброєневу конференцію.

— Болгарський премієр Мушанов зголосив димісію цілого кабінету.

— Німецький уряд підготовляє закон про злуку всіх евангелицьких церков.

— У Німеччині почали будувати канал ім. А. Гітлєра, який лучитиме Горішній Шлеськ з ріков Одрою.

— До Варшави прилетить літаком друга прогулька німецьких журналістів.

— В Австрії розвязався клюб послів християнсько-суспільної партії і започаткував ліквідацію партії.

— При доповняючих виборах у Вестгем на передмістю Льондону мандат консерватистів здобули лейбуристи.

— До секретаріяту Ліги Націй напливають петиції з басейну Саари. Німецький фронт подає зі звітами комісаря Кнокса, який побоюється щоби фронтовики не змінили устрою басейну Саари.

— На думку петентів звіт Кнокса має на меті утворити міждержавну політичну поліцію в басейні Саари.

Нещасливий німецький лет у стратосферу.

З Москви прийшли вістки що німецький стратосферний бальон „Барч фон Зігфельд", який вистартував у неділю, в год. 8. рано з летовища в Саксонії, найшли в понеділок на більшовицькій території в місцевості Серет біля лотиського кордону.

Бальон „Барч фон Зігфельд" був найбільший німецький бальон. Містоти мав 3.500 м³. Вистартував ним пільот інж. Шренк і метеоролюг Масух. Та в ґондолі найшли лише тіло пільота. Тіло його на домагання німецького посольства в Москві мають секціонувати й тоді щойно можна буде вияснити тайну смерти пільота. Випадок тимбільше загадочний, що досі нема ніяких вісток про долю метеоролюґа.

Здогадуються, що бальон упав тому, що виходив із нього ґаз. Навіґаційні причандали та німецький прапор із свастикою найшли в середині ґондолі. Лет у стратосферу відбувся при підтримці німецького м-ства летунства.

Сокільські руханкові курси.

В мин. тижні відбулися заходом організаційної секції С.-Б дальші поїздки для вивчення здвигових вправ. Поїздки відбулися і в селах львівського повіту і в більші організаційні осередки.

У львівський повіт були поїздки в такі місцевости:

13. 5. Рудно. — Вправляло 18 побратимів і 12 посестер. Інструктори побр. Тріль М. і пос. Михалевич Ст.

13. 5. Пустомити. — Вправляло 15 членів (ниць). Інструктори побр. Р. Копач і пос. Хоркава І.

12. і 13. 5. Толщів. — Вправляло 9 побр. і 9 пос. Інструктори побр. Благітка Е. і пос. Пасічник З.

12. і 13. 5. Зелів. — Вправляло 7 побр. і 10 пос. Інструктори побр. Корейба Ю. і пос. Палажій О.

12. і 13. 5. Містки. — Вправляло 19 побр. і 9 пос. Інструктори побр. Вальчик О. і пос. Оглій І.

12. і 13. 5. Мавковичі. — Вправляло 13 побр. і 6 пос. Інструктори: Савяк В. і пос. Лутчин Ст.

Про поїздки у більші осередки подамо окремо.

Пров. Реф. С.-Б.

НОВИНКИ

— **Навіть задавнені жіночі недуги** можна лікувати купелями в Криниці. Перший сезон (дешевий) почався 1. травня, а найкраще приміщення є у знанім укр. пансіоні п. М. Яблонської (Kryniса-zdrój, willa Tatrzańska). 7—?

— **Гребенів, пансіон Яблонських** (давніше „Модеста"), положений у центрі, сонячні кімнати з бальконами, першорядне утримання від 4 зол. денно. Ольга Радкевичева. 1534а 7-?

— **Знамените гигієнічне морожене** лише в цукорні Д. Стецькова, Львів, вул. Миколая 7. 1525

— **Адміністративна карта Галичини** 1:600000, опрацьована доцентом В. Кубійовичем і М. Кулицьким, є в книгарській розпродажі в цінї 2.50 зол. На карті зазначено політичний і церковний адміністративний поділ, усі громади і парохії Сх. Галичини та українські установи. Головний склад у книгарні „Просвіти", Львів, Руська 1. 1577 1-2

— **Українська поезія у львівському радіо.** У четвер 17. ц. м. від год. 18.52 до 19.15 почують радіоабоненти деяких сучасних українських поетів у польському перекладі. Вибір і самі переклади зробили два молоді львівські поети Олександер Бавмгартнер і Здіслав Кунстман.

Реклямуйте своє виборче право! Чи Ви вже перевірили, чи Ви є записані у списках виборців?

— **В справі закупу грису філіями „Сільського Господаря".** „Сільський Господар" повідомляє, що його члени можуть набувати через філії „Сільського Господаря" грис для годівлі корів з Шефівства інтендантури О. К. VI. зі складниць інтендантського матеріялу у Львові, Станиславові, Золочеві і Стрию в міру того, як в тих складницях буде запас грису. В цих справах слід звертатися до філій „Сільського Господаря", які на місцях пороблять відповідні заходи прямо у складницях інтендантського матеріялу та дадуть членам потрібні пояснення.

— **Рясний, весняний дощ** упав у вівторок 15. травня ц. р. пополудні у Львові та в околиці і скропив трішки висушену землю. Привяле листя дерев і рослин в одну мить позбулось зверстви сивого пилу. Мешканці Львова з радістю вилягли на вулиці, щоби вдихнути повною трудю свіжого весняного воздуху, бо вже від пять тижнів не бачили ні краплини дощу. Та вже найбільше благословлять цей животворний дощик наші селяни, яким страшна довга посуха понищила засіви.

— **Великий політичний процес у Перемишлі.** Перед судом присяжних у Перемишлі розпочався 15. ц. м. процес 23 українських студентів і інших молодих людей під замітом належання до ОУН і саботажних актів. Точний звіт з розправи подамо в чергових числах „Діла".

— **Аптичні концесії.** На основі обовязуючих приписів одна аптика в Польщі має припадати на 15 тисяч мешканців. Тому на будуче, після заповнення теперішнього контингенту, будуть видавати в часі кожних двох років по три аптичні концесії, бо таке число відповідає приростові мешканців.

— **Проект кавалєрського податку.** Головна рада польського евгенічного товариства розглядала проект евгенічного закона. Проект передбачує м. і. створення евгенічного фонду на допомогу одиниць, додатних зі становища евгеніки. Закон проектує створити цей фонд оподатковуючи кавалерів. Крім того висуває низку постанов, що обмежують розродність відемних одиниць (ізоляція, стерілізація і т. п.)

— **Води для звірят!** Під таким наголовком видала львівська Ліга охорони звірят відозву, закликаючи людей до особлившої опіки над звірятами в часі літної спеки. Відозва звертає увагу, що особливо ланцюхові пси, позбавлені руху і свободи, мліють зі спраги, а це не тільки їх ослаблює, але й може стягнути на них скаженину. Пошесть скаженини, яка шириться літом по селах серед псів, вибухає тільки тому, що люди не дають ланцюховим псам води до пиття. Так само іншим домовим звірятам треба все давати чисту посуду зі свіжою водою, яка є необхідна для їх здоровля. Уважати треба теж на коні, яких вживаємо при будовах, перевантажуючи їх часто товарами, що переходять їх сили. Вкінці відозва звертає увагу інтересованих людей на обовязуючий закон про охорону звірят, який передбачує високі грошеві кари на тих, що його нарушують.

— **Лікарства на кошт держави** видаватимуть всі аптики, на основі урядових рецепт і підпису ординуючого лікаря суспільної „обезпечальні".

Нині у Великім Театрі Невідклично останній раз в суботу, неділю і понеділок

ТОВАРІЩ по найнижчих цінах

Весела львівська хвиля

Із судової салі.

За приналежність до ОУН.

ЗІЗНАННЯ СВІДКІВ.

Другого дня розправи проти Микити Бучка і товаришів, у вівторок 15. травня ц. р., зізнавали дальші свідки.

Св. **Клим Царик,** громадський секретар із Поздимира, зізнавав цілий час по польськи, хоча предсідник почав питати його по українськи. Свідок широко оповідає про шкідливість аґітації ОУН на селі. Каже, що члени ОУН на передодні „свята моря" повиймали серця з дзвонів, щоби дзвонами не можна було дзвонити. Опісля вивісили на церкві жовто-блакитний прапор з погрозою на карточці: „Хто цей прапор здійме — того убє ОУН". І тому прапор з церкви зняв щойно коминяр зі Сокаля за оплатою 20 зол. Вкінці заявляє, що за те все несуть відповідальність підсудні.

Черговий св. **Степан Підлужний,** селянин, теж зізнає по польськи і підтверджує акт обвинувачення. Опісля зізнавали ще командант поліції зі Сокаля Козловський та постерункові Лісовський, Чернушка і Кузьмінський згідно з актом обвинувачення.

На внесок прокуратора і оборонців трибунал допустив частинно нових свідків і тому перервав розправу до слідуючої каденції, себто до червня.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тяганні Державної Клясової Льотерії впали виграні на такі числа: 50.000 зол. на ч. 24882. 15.000 зол. на ч. 3865, 138923, 144640. 10.000 зол. на ч. 47839, 47357. 10.000 зол. на ч. 77240. 5.000 зол. на ч. 11344, 57203, 92065, 100392, 137143, 160822. 5.000 зол. на ч. 14170, 39939, 48515, 52114, 89127, 91936, 100249, 105392, 160377. 2.000 зол. на ч. 4000, 4514, 7806, 8394, 23999, 53772, 54733, 61681, 65505, 73659, 87256, 94789, 106488, 107485, 111946, 113708, 116813, 121883, 139237, 148015, 144822, 157969, 159529, 160966. 2.000 зол. на ч. 2505, 3574, 22249, 31682, 45523, 66110, 50597, 81553, 105833, 107091, 116076, 129134. 1.000 зол. на ч. 13800, 15684, 26927, 27193 29750, 36849, 42672, 50631, 51619, 53628, 54523, 62262, 72364, 81861, 86683, 94014, 96917, 100950, 104965, 107710, 110229, 113391, 137298, 145319, 150871, 151187, 155180, 158704. 1.000 зол. на ч. 1.000 зол. на ч. 9408, 18218, 17556, 20788, 22678, 22585, 21336, 27086, 32372, 37059, 41754, 48980, 54806, 55751, 63887, 66102, 67338, 69125, 72983, 73901, 85560, 89082, 97464, 100387, 111960, 115620, 119405, 118340, 122770, 127270, 128159, 130674, 133807, 144081, 144911, 145531, 158264, 160074, 165958.

ГАЛАНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Ботмів ч. 4.

— **Вияснення сумної справи.** Відносно до нотатки в ч. 123 „Діла" про „Самогубство матуриста" вважаю своїм громадським обовязком спростувати зміст тої вістки, яка кривдить память многонадійного юнака та його чесну під кожним оглядом родину. З тої вістки виходить, що „він був вмішаний у якусь крадіж ровера, а саме, що купив крадений ровер і був потягнений до відповідальности". Отож ця новинка пятнує того бідного хлопця як злодійського спільника, плюгавить його память і вкриває бідну родину ганьбою. Це не відповідає правді, бо справа представляється інакше і датується ще з осені мин. року. Один з учеників української гімназії, що мешкав у матері покійного Володимира Вонсуля, приніс додому револьвер. Покійник відобрав йому його, та заки оглянувся, вже прийшла поліційна ревізія, забрала револьвер і приарештувала його як співвинного. Справа опинилася в суді і суд **уневинив** Волод. Вонсуля. Всіх **винуватців** з тої крадіжи повиганяли з гімназії, а Володко лишився і ходив далі до школи. Тимчасом справа пішла до куратора і Володкові дісталась лиха нота з поведення. Питаюся яким правом? Суд його уневинив, а хтож є покликаний до вирішення про вину одиниці як не суд? Чи має право яка інша влада робити ремедуру судового уневинняючого вирішення in pejus? Таким чином можна знищити всю шкільну молодь. Досить внести на молодого чоловіка донесення і поліційні доходження, і неоглядаючися на те, що скаже суд, скрутити йому вязи і зломити його на віки. На нещасну родину Вонсулів з причини того самогубства летять з усіх боків інвективи, сплетні, напасти, до того ще часописні клевети. Справді треба сумніватися в крихітку християнської етики тих напасників. — Коломия 14. V. 1934. **Д-р Андрій Чайковський.** До цього вияснення додамо, що нотатку про самогубство пок. В. Вонсуля подали ми за польською пресою, не маючи змоги перевірити правдивість її детайлів. — **Ред.**

— **Реєстрацію всіх позашкільних організацій,** до яких належить шкільна молодь, переводить шкільна влада з доручення львівської куратор. Агенція „Всхуд" пише, що реєстрація має зясувати шкільній владі зацікавлення молоді. На основі таких інформацій шкільна влада зможе кермувати молодю, щоби вона не зійшла на манівці.

— **За вбивство свого товариша** Ф. Бачуна станув перед трибуналом 15. травня ц. р. у Львові Ф. Пелех, 18-літний торговельний практикант з Вязової пов. Жовква. До бійки дійшло тому, що покійний Бачун зачіпав дівчину, з якою йшов підсудний та ще побив його по лиці. Ф. Пелех зі сльозами в очах зізнавав, що не мав наміру вбити Бачуна. Хотів його тільки покарати за чинну зневагу.

— **Польський театр у Тернополі.** Перед кількома днями на сходинах у президента Тернополя Відацького вибрано діловий комітет з метою утворити постійний польський театр у Тернополі. Ще в травні задумує комітет скликати польське гром. на велике віче в тій справі.

— **Львівська хроніка.** В городі Костюшка ночований злодій Ст. Костів украв Людв. Магдів ручну торбинку з готівкою 20 зол. Грабіжника арештовано. — Подібну штуку втяли два інші торбинкарі Взал. Содома і Ян Зельони, що вирвали в парку Кілінського торбинку учительці Олені Галецькій і втікли. Ограблена пізнала обох злодіїв в альбомі на поліції, наслідком чого обох швидко відшукано й арештовано. — Магістрат розпочав перебудову горішної частини Янівської вулиці коштом 330.000 зол. — Амалії Апфельбавмовій на пл. Теодора злодій вирвав торбинку з документами та 4 зол. Злодія арештували. Це Станислав Стадник. — При вул. Якова Германа ч. 16 згоріла стайня Марії Березівської. Шкоди є на 200 зол.

— **Краєва хроніка.** В Дрогобичі застрайкувало 70 пекарських робітників, що домагаються підвишки платень на 25 проц. — В Сяні коло Перемишля утопився 14-літній ученик Людвик Лев, син залізничника.

— **Польща експортує обуву до Америки.** В тих днях завершила транзакцію продажі до Америки тутешня Польська Спілка Обуви Бата в Хелмку. Як пробну висилку навантажено вже в Гдині 20.000 пар обуви. Експорт за кордон збільшиться імовірно вже в найближчому часі, коли вибудують у Хелмку нові фабричні галі, бо хоча Хелмок працює все повною парою, не може ще випродукувати потрібної скількости для краю і Данцігу.

— **Віддавна цього бракувало.** Такими словами приймає кожна господині всіляку новину, про яку знає, що поможе їй заощадити час, труд і гроші. Томуто із вдячною втіхою повитала нові пачки Радіону, які коштують тільки 45 сот. Радіон, засіб, що сам пере. Непередбачене прання перестало тепер утруднювати життя. За 45 сот. Радіон пере масу хустинок, комірчиків та інших дрібничок, які інакше лежали би і ждали на найближче велике прання. Всі господині, які ще не знають Радіону, тішаться також появою цієї новини, бо за таку малу ціну — тільки 45 сот. можуть мати знаменитий засіб до прання.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Теодор Гоза. Дня 13. травня ц. р. упокоївся бл. п. емер. проф. Гоза Теодор, б. сотник У. Г. А., довголітній і вельмизаслужений голова Кружка „Рідної Школи" в Перемишлі і член багатьох українських товариств. Похорони відбулися у вівторок 15. травня в год. 3.30 попол. з дому жалоби при вул. Баштовій ч. 24. на місцевий цвинтар. В. Й. П.!

—o—

СПОРТ.

СПОРТОВИЙ РУХ У СТАНИСЛАВОВІ.

СТАНИСЛАВІВ. **Пролом — Раз Два три 0:2 (0:0).** Ворота дістав пролом на 7 хв. перед кінцем змагань. Перші мистецькі змагання програв Пролом зовсім несправедливо, маючи весь час легку перевагу. Програту завинила анемічна трійка нападу, яка прекрасно „іде" під ворота противника, зате тут не використовує просто ідеальних позицій. Відбивається тут „маломистечковий" спосіб переводження тренінгів: грачі підчас тренінгу без кінця й міри „валять" до брами, то й не дивно, що на змаганнях не вспівають тратити до воріт, коли противник не позволяє вигідно уставити мяча. В Пролом добре грала тільки оборона й воротар.

Пролом II — Раз два Три II 2:4 (2:0). Мист. Ц-кл. Пролом не видержав темпа через велику горяч і позволяв стріляти собі в другій половині аж 4 брами, з яких 3 воротар повинен був зловити.

Адміра — 49 п. п. 1:2 (0:1). Мист. Б-кл.

Гакоах — Бистриця 1:0 (1:0). Мист. Б-кл.

Бельведер — Єдність 0:1 (0:0). Мист. Ц-кл.

ЗМАГАННЯ У. С. С.

Сокіл III. Бельведер — Сокіл Богородчани 5:1 (3:1) (мист.). Богородчани здобули почесну браму з карного. Судив п. Свіжий.

У. С. К. — Чайка Отинія 6:1 (4:0) (мист.). Чайка здобула ворота з карного. Судив п. С. Панашій.

Б. Л.

З УСПІХІВ С. К. „РУСЬ".

Ужгородська „Русь" може повеличатися новим успіхом: високою перемогою на румунському терені. А саме з приводу нац. румунського свята ділала Русь запрошення розіграти змагання в м. Сату Маре з дружиною „Олімпія Сату Маре". „Русь" запрошення прийняла, виїхала до Сату Маре і перемогла „Олімпію Сату Маре" 5:1. Перемогу „Руси" приняла численно зібрана публика овацийно.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

БУДАПЕШТ. Мадярщина — Англія 2:1 (0:0). Ц: сенсаційні змагання принесли заслужену перемогу мадярам, які мали більше з гри і були технічно ліпшою дружиною. Ворота для мадярів добули Авер і Кемени. Англійці добули одинокі ворота із замішання під воротами. Видів 40.000.

ВІДЕНЬ. Остання рунда за мистецтво І. ліги привесла такі вислідн: Рапід — Адміра 3:0!!; Рапід зрівнявся за катастрофальну програну з Адмірою в мин. четвер за чашу Відня 0:8. Австрія — Спортклюб 5:0: Вієнна — Вакер 4:2; Ф. Ц. Він — Ф. А. Ц. 3:2; Донав — Лібертас 2:2; В. А. Ц. — Гакоах 2:0. — Кінцева табеля представляється так: 1) Адміра 33 пункти, 2) Рапід 30 3) Австрія 28, 4) Вієнна 27, 5) В. А. Ц. 22. 6) Ф. Ц. Він 21. 7) Ф. А. Ц. 19, 8) Спортклюб 18, 9) Вакер 18, 10) Гакоах 17, 11) Лібертас 16, 12) Донав 15. Як бачимо, мистецтво добула четвертий раз Адміра (в роках 1927, 1928 1932 і 1934). Крім мистецтва добула Адміра і чашу Відня втрете (в роках 1928, 1932 і 1934). До другої ліги спадає Донав, а до першої входить мистець II. ліги Фавоpітнер А. Ц. (передше Герта). До розгривок за чашу середущої Европи стануть три перші у табелі, а саме: Адміра, Рапід та Австрія. Як четвертий представник буде переможець кваліфікаційного турніру, до якого стають 4, 5, 6 і 7 в табелі, опже турнір розіграють Вієнна В. А. Ц., Він і Ф. А. Ц.

—o—

Нові книжки й журнали.

ПЛАСТУН, часопис пластової молоді, виходить у Севлюші. Рік XII, ч. 3. з 1. травня 1934.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім І. Тобілевича, Бучач:

16. V. Катерина.
17. V. Батурин.
18. V. Ельга.
19. V. Наша парада.
20. V. Сонце руїни.

З Бучача їде театр до Чорткова.

Великий Міський Театр.

Середа, 16. V. год. 7·30 веч. „Товариш" ціни найнижчі. Абон. 13.

Четвер, 17. V. год. 7·30 веч. „Фонсеве весілля" вистава закуплена Абон. неважи

Пятниця, 18. V. год. 7·30 веч „Діти епохи" Л. Чарнівського.

Театр Ріжнороднюстей.

Середа, 16. V. год. 7·30 веч. Варшавська оперетка „8·30", „Жінка, котра знає чого хоче".

Четвер, 17. V. год. 7·30 веч. Вистава Українського Театру: „Подружжя в двох мешканнях".

Кіна.

АПОЛЬО: „Вірність" (чеська комедія).

АТЛЯНТИК: „Отаман Анненкін" (фільм в російській мові).

ВАНДА: „12 хрісен" (Вл. Бурин, Димша).

КАСІНО: „Таємний детектив", „Вороги подружжя" (Льорель і Гарді).

КОЛІСЕЙ: „Кохання на приказ" і ревія „Щось для кожного".

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Бадь більших ніжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Чібі" (віденська комедія), ревія „Травень, літо, травка!"

МІРАЖ: „Остання генералова любка," „Жінка за 250.000 долярів".

МУЗА: „Біла лелія (з Ол. Мей).

ПАЛЯС: „Панна Жозета моя жінка".

ПАН: „Чанду".

ПАСАЖ: „У домі страхіть", „Саноцвіти кохання".

СВІТ: „Божевільна ніч у звіринці".

СОНЦЕ: „Нічні суди" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „1002 ніч" і ревія „Зелений карнавал".

ХІМЕРА: „Чорти в котанні".

УТІХА: „В кожній пристані дівчина" та ревія.

Закордонне радіо.

Середа 16. травня 1934.

Відень (506,8) 17·20 Спів, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Прага** (470,2) 20·00 „Дві вдови" оп. Сметани, **Копенгаген** (255,1) 20·00 „Фавст" оп. Гунода, 22·05 Музика 18. століття, **Берлін** (356,7) 18·30 Регерові твори, 19·20 Нар. пісні, **Букарешт** (365) 13·15 Легка музика, **Будапешт** (549,5) 19·30 „Джудіта" оп. Легара, **Мілянo** (368,6) 11·30 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·10 Концерт.

Четвер, 17. травня 1934.

Давентрі (1500) 20·00 „Арабеля" оп. Р. Штравса, **Відень** (506,8) 12·00, 19·45, 21·30 Концерт, **Братислава** (298,8) 16·00 Концерт, 20·00 Спів, **Прага** (470·2) 20·05 Спів, **Париж** (1649) 12·30 Концерт, **Білгород** (439,8) 12·05 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 21·00 Сучасні пісні, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 17·30 Оп. музика, **Мінхен** (405,4) 12·00, 16·00 Вок. інстр. концерт, 17·50 Сонати на скрипку та фортепян, 18·30 Улюблені пісні 7 століть, **Бероміністер** (539,6) 20·15 „Ідь Аміно Фріц" оп. Масканія, **Будапешт** (549,5) 12·05, 17·30 Спів, 19·10 Циг. музика, **Мілянo** (368,6) 20·55 „Сила долі" оп. Верді, **Рим** (420,8) 17·10 Вок. інстр. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 16. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 11·57 Сигн. часу, 12·05 Середущи. виклади: „Академічна дівоча молодь і криза", 12·20, 12·33 Популярна музика з гр. плит, 13·05 Збіжева біржа, 13·10 Господарські вістки, 13·20 Джезові твори на два фортепяни, 13·50 Для дітей: „Горобець, хрущ і черешня", пісоньки, загадки, 16·20 Листи та програми, 16·35 Лекі пісоньки (гр. плити), 17·10 Твори на кларнет у супр фортепяну, 17·30 Істор. відчит: „Ягайонська Польща", 17·50 Подорожній відчит, 18·10 Легка музика, 18·53 Відчит про 40. роковини школи Стшалковської, 19·10 Вечірня, 19·23 Літер. фейл. „Невідомі Прусові твори", 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки. 20·02 Концерт, 21·02 Заммерле місто, 21·17 Вечір циганських пісень, 22·00, 23·05 Танкова музика.

Четвер, 17. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 9·45 **Богослуження з Волоської церкви у Львові**, 12·05 Виклади для абітурієнтів середніх шкіл: „Вищі військові студії", 12·20 Музика з гр. плит, 12·35 Концерт (музика, спів — Дигас, бас), 13·05 Збіжева біржа, 13·10 Господарські вістки, 13·20 Оп. фантазії та арії (з гр. плит); в перерві в год. 16·00—16·10 „Блески та нужда м. Львова", 16·35 Легка музика, пісоньки. 17·30 Іст. відчит: „Польський парляментаризм", 17·50 Комунікаційні потреби в Польщі, 18·10 Авд. „Четвертий до боїджа", 18·53 **Жартівливі хвилини (рецитації поезій, м. н. твори сучасних українських поетів)**, 19·15 Всячина й комунікат т-ва плекання коней, 19·25 Актуальний відчит, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Авдиція з нагоди нац. свята Норвегії (промови, гимни, концерт симф. орхестри), 21·15 Як повстає пісонька (вок. авдиція), 22·00 Форт. реціталь, 23·30, 23·05 Танкова музика.

ОПОВІСТКИ

В дівочій гімназії СС. Василіянок у Львові (вул. Длугоша ч. 17 а) відбудуться вступні іспити до I-ої і II-ої кл. нового устрою, як і до клас V—VII-ої класичного типу та V—VI-ої гуманіст. типу в днях 15—20 червня. Приватистки можуть приступати до вступних іспитів уже в днях 11—14 червня. Зголошення до іспитів пожадані перед 10. червня. 1568 2—3 **Управа.**

Звичайні Загальні Збори кооп. „Священича Санаторія" кооп. з обм. відповідальністю у Львові відбудуться **18. травня 1934.** в год. 5. попол. в Канцелярії Митрополичої Консисторії при пл. св. Юра ч. 5. з таким порядком нарад: 1) Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів. 2) Звіт з діяльности за діловий рік 1933. 3) Відчитання звіту з переведеної ревізії РСУК. 4) Затвердження більансу за рік 1933. і розділ зиску. 5) означення висоти зобовязань кооператнвн, як також висоти кредиту для одного члена. 6) Внески й запити.

Надзірна Рада.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 5·25 і пів зол

Золото: Долари 8·92—8·95. Франки фр. 34·80—35·30 Дукати 83·00—83·50, Корони 36·20—37·40. Рублі 46·00—46·50.

Срібло: Корони 0·28, Фльорени 0·75, Рублі 1·25.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·04, Париж 39·94 і пів, Берлін 209·30, Шріх 171·85, Амстердам 358·85, Прага 22·04, Мілянo 45·04, Відень 98·00—1·00, Букарешт 37·50—40·00, Брюселя 123·67, Нюйорк кабель 5·28 і три четверті, Нюйорк чеки 5·28 і три восьмі.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська парітас Львів

	від	до	від	до
Пшениця двірськ.	16·75	17·00	18·25	18·50
Пшениця збірна	15·50	15·75	17·00	17·25
Жито одноліте	12·25	12·50	13·75	14·00
Жито збірне	11·75	12·00	13·25	13·50
Ячмінь двірський	12·75	13·25		
Ячмінь на мливо	10·75	11·00	12·00	12·25
Ячмінь пастівний	10·25	10·50		
Овес двір. незазн.	12·50	12·75	14·50	14·75
Овес двірський	11·25	11·75	13·25	13·75
Овес збірний	10·50	11.00	12·50	13·00
Гречка на мливо	16·00	17·00		
Крупи гречані	33·00	34·00		
Мак синій	40·00	45·00		
Мак сивий	35·00	40·00		
Мука пшенична люксус. до 40%	31·50	32·00	35·00	35·50
Мука пшен. 50%	28·50	29·50	32·50	33·00
Мука пшен. 55%	28·00	29·00	32·00	32·50
Мука пшен. 60%	27·75	28·25	31·00	31·50
Мука пшен. 65%			30·00	30·50
Мука пш. разова до 96%	18·00	18·50	22·50	23·00
М. пш. по пер. 40% д. 10%	24·50	25·50	28·00	28·50
М. пш. по пер. 40% д. 20%	23·50	24·50	26·00	26·50
М. пш по пер. 50% д. 10%	21·50	22·00	24·50	25·00
М. пш. по пер. 55% д. 5%			22·00	23·00
М. п. посл. понад 65—70%	13·50	14·00	15·00	15·50
М. пш паст. д. 70%			12·00	12·50
Мука житня І. кат. 55%	19·50	20·50	23·50	24·00
Мука житня І. нат. до 65%			21·50	22·00
Мука житня II. к. ситк. до 70%	11·00	11·50	13·50	14·00
Мука житня разова до 95%			17·00	17·50
Висівки ячмінні			8·50	9·00
Крупи ячм. грубі			22·00	23·00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 15. травня ц. р. в наслідок хиткої тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 л. молока	—·18 „
1 л. сметани	—·70 „
1 к. яєць	2·20 „

Тенденція на масло знижкова, на молоко, сметану і яйця здержана.

Маслосоюз повідомляє що 15. V. ц. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомісарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·80
Кури	I клясa	0·95
„	II „	0·55

Тенденція знижкова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПАНСІОНИ! Ковдри, фіранки, капи, брокати за безцінь, догідні умовини, **Фрайліх**, Сикстуська 21. 1535 3—7

ПАНСІОН „АННА" В КОСОВІ поручає сонячні кімнати, першорядна кухня. Ціни дуже приступні. 1581 7—10

ДО МАТУРИ можуть приготовитися екстерністи, не змінюючи свого місця побуту. Довголітня практика, найкращі поручення. Устно вчу у Львові. Тільки поважні зголошення з почтовою маркою на відповідь до Адм. під „Успіх". 1572 a 1—2

ВОРОХТА — пансіон „Черемшина", над самим Прутом, догідна купіль сонячна і в Прутві, сезон отворений від 1. травня. Зголошення приймає Наталя Семенюкова. 1573 1—3

ТІЛЬКИ 10 ЗОЛ. тримісячний курс англійської (або французької, німецької італійської) мови. Окремі лекції (2 години тижнево). 8 зол. місячно. Приходжу до учнів. — Зголошення до Адмін. під „Ферії". 1572 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

Авта і мотоциклі НАПРАВЛЯЄ

Механічний варстат інж. Райтарівського. — Львів, ул. Якова ермана 26. Телефон 62-70.

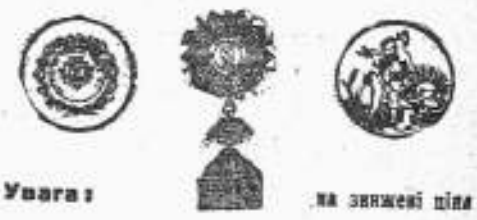

Увага: на зниженні ціни

Першої в'денської хем'чної пральні і штучної барвильні

Львів ул. Лєлєвеля 5 б. — Тел. 70-58

Хемічне чищення мужеського убрання від . . . . . зол. 3·50
Хемічне чищення мужеського або жіночого плаща від . . . зол. 3·50
Хемічне чищення жіночого костюму . . . . . зол. 3·00
Хемічне чищення суконки . . зол. 2·00
Хемічне чищення светеру . . зол. 1·00
Шовкові блюзки . . . . . зол. 1·00
Спідничка . . . . . зол. 1·00
Фарбування муж. убрання або жіноч. плаща . . . . зол. 6·00
Для П. Т. держ. Урядовців 10% знижки
Відбір і достава задурно.
Спеціяльність: чищення кишимів і фіранок
Заволення з провінції полагоджуємо негайно. 1575 1—10

Оголошуйтеся в найстарш'м укр. щоденнику „ДІЛО"!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавниче Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 128 (13.673). Львів. пятниця 18. травня 1934. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Пів-річно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА КОРДОНОМ: В Америці 1 долар. Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ПЕРЕД ВИБОРАМИ У ЛЬВОВІ.

ВИБОРЧІ РЕКЛЯМАЦІЇ.

В деяких виборчих округах у Львові члени виборчих комісій або не хотять розуміти української мови, або відмовляються від українських виборців приймати реклямації в українській мові. Також подвійно вписано виборців на листу, напр. в окрузі XI, дім 3.

У звязку з цим з доручення Головного Українського Народнього Виборчого Комітету інтервеніював дня 15. ц. м. **посол З. Пеленський** у Головній Виборчій Комісії.

Мусимо, на жаль, ствердити, що не всі громадяни доцінюють вагу переглядження виборчих списків. У виборчих списках є багато помилок і пропусків. Голосувати зможе лише та особа, котрої прізвище й імя буде вірно вписане чи пак не пропущене.

Всі наші приготування до виборів не здадуться на ніщо, коли українське громадянство не використає останніх трьох днів, до суботи включно, на переглядження виборчих списків і в разі потреби не внесе реклямацій. Свідомий громадянин обовязаний не лише сконтролювати, чи є вписаний на листу, але також провірити, чи є вписані його сусіди.

Без належно провірених виборчих списків не можемо рахувати на успіх.

Окружні виборчі комісії урядують що-дня до суботи 19. ц. м. включно від год. 15-ої до год. 20-ої (год. 3-та до 8-ої веч.). Про евентуальні зловживання в комісіях треба негайно повідомляти наш Комітет, вул. Підвалля ч. 7, III. пов.

Громадяни, сповніть ваш обовязок, переглядайте виборчі списки!

Український Виборчий Народній Комітет на місто Львів.

Посвячення площі під будову церкви у Львові.

Комітет будови церкви СС. Василіянок у Львові при вул. Потоцького ч. 95 повідомляє, що посвячення площі під будову церкви й поставлення пропамятного хреста відбудеться в неділю 20. травня в год. 5. попол. біля монастиря СС. Василіянок. Благословення площі довершить Ексцел. **Митрополит Шептицький.** Комітет сподівається, що на це свято явиться численно все українське громадянство Львова.

ЩО Є З ЛЬВІВСЬКИМ „НАР. ДОМОМ"?

Найновіше (3.) число „Пролому" повідомляє, що про передачу „Нар. Дому" новій управі, колегії з 5-ох, що мало статися з днем 1. травня ц. р., не чути нічого. Про новий річинець тої події не відомо теж нічого. Хто дійсно завідує тепер „Нар. Домом": ком. Бачинський, чи примусова управа, також не знати. Відомо тільки, що до тої нової управи (директоріяту) мали увійти: сеніор Ставропігії і голова „Р. С. О." Л. Гулда, заст. голови „Р. С. О." Цебринський, директор „Русского Ревія. Союзу" Гнасевич, дир. Іван Слезюк і посол о. Яворський.

Абонаментові залізничі білєти.

ВАРШАВА, 16. 5. ПАТ. Міністерство комунікації оголосить на днях розпорядок про абонаментові білєти. Власник абонаментового білєту матиме право їхати 10 разів поспішним поїздом на деяких залізничих лініях. Ціна такого абонаментового білєту не перевищатиме нормальної ціни 8-ох білєтів на особові поїзди. Абонаментові білєти будуть мати 2 місяці. Крім того будуть теж родинні білєти, на які зможе їхати найближча рідня.

Злучені Держави за розброєнням.

ВАШИНГТОН, 16. 5. ПАТ. Президент Рузвельт вислав на розбройну конференцію до Женеви свого делегата Дейвіса. Президент Рузвельт підержить розброєневу конференцію, якщо держави згодяться на розброєння.

Мекдональд не поїде на конференцію до Женеви.

ЛЬОНДОН, 16. 5. ПАТ. Мекдональд заявив у палаті громад, що не поїде до Женеви на розбройну конференцію. Не поїде туди також міністр війни Гейлшем. Англію заступатимуть у Женеві міністри Саймон та Ідем.

Ліга Націй радить...

Таємні наради у Женеві

ЖЕНЕВА, 16. 5. ПАТ. Вчора почались наради Ліги Націй. На тайному засіданні рада полагодила декілька адміністраційних справ. Призначене засідання ради відложено до четверга 17. травня ц. р. Комітет ради Ліги Н. оголосив звіт про підготовку до плебісциту в басейні Саари, який відбудеться в січні 1935 р. Важних справ звіт не заторкує, бо їх ще не обговорили міністри на таємних нарадах.

Мін. Барту конферував з мін. Іденом про розброєння, а з італійським делегатом Альойзим про плебісцит у басейні Саари. Франція вимагає гарантій від Німеччини, що не буде переслідувати тих осіб, які голосуватимуть проти прилучення басейну Саари до Німеччини. Коли Німеччина згодиться дати такі гарантії, тоді Франція не буде домагатися, щоби басейн Саари обсадила міжнародня поліція.

Делегати держав у Женеві ведуть покищо тайні наради.

За вступлення СССР. до Ліги Націй.

ЛЬОНДОН, 16. 5. ПАТ. Представникові Лейбур Парті мін. Саймон відповів, що кожна держава має свобідну ініціятиву вступити до Ліги Націй або ні. Дотепер СССР не виявив тієї ініціятиви і британський уряд нічого не знає про намір уряду СССР вступити до Ліги Націй. В кожному випадку таке бажання уряду СССР знайде прихильність британського уряду.

Сутички на австрійсько-німецькому кордоні.

ВІДЕНЬ, 16. 5. ПАТ. Урядовий комунікат повідомляє, що на австрійсько-баварському кордоні біля Дірнберга у Зальцбургу німецькі штурмовики і цивільні особи стріляли зі сховища в поділок 14. травня ц. р. до станиці жандармерії і поранили коменданта Адерле та жандарма Флячера. На місці стріляниня найдено гітлерівські летючки та німецькі предмети.

Півтора мільярда доларів на відбудову.

ВАШИНГТОН, 16. 5. ПАТ. Президент Рузвельт вилав поклик до конгресу, щоби ухвалив додаткові кредити у висоті півтора мільярда доларів як видатки на публичні роботи в 1935 р. З тієї квоти призначили 100 мільонів доларів на будову доріг, 40 мільонів на розбудову портів. Крім того президент домагається повновластей, щоби міг брати гроші з надзвичайних фондів.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром бідати до першорядних кін. 5/73 35-7

Грошова політика і господарність суспільности.

Для загалу ніяк незрозуміле, чому сьогодні так тяжко за гроші, за кредит навіть на високі відсотки, чому так тяжко відлати довг, або здобути гроші навіть для такого підприємства, що безумовно може добре рентуватися. Чому сьогодні вертаємо аж до тяжкої і невигідної натуральної виміни товарів, знаної хіба в історичних описах або у первісних людей, коли можна було би видрукувати дещо більше грошей, пустити їх в обіг і справа грошової тісноти булаб полагоднана. У Польщі підносяться голоси за конечністю такого налагодження справи і мотивують це тим, що коли німецький банк емісійний має ледви пять відсотків золота у своїй скарбниці за покриття цілости пущених в обіг банкнотів і їх ціна не паде, то Польський Банк має аж близько 50 відсотків. Сьогодні нуртує навіть у Польщі вже така думка, що уряд мусить у найблизчому часі випустити нову емісію паперових грошей.

Приглянімося теж проблемі грошової політики, бо вона і для нас має велике господарське значіння, дарма, що не маємо на неї ніякого безпосереднього впливу.

Пересічна людина бачить у понятті „оборотовий капітал" гроші — золоті чи паперові байдуже, звідки вони беруться і як ростуть. Але в народньому господарстві оборотовим капіталом є кількість тих дібр, якими підприємець чи пак загал підприємців збільшив при допомозі продукції своє майно і має їх у своїй розпорядимости на те, щоби далі продукувати для ринку нову кількість дібр. Значить ця надвишка дібр, чи цей інший рід дібр, на який ця надвишка була вимінняна (наприклад на гроші) оскільки не була вужита (зїджена, зношена у виді одіжі, спалена вогнем чи взагалі знищена якимось іншим робом), є тією основою, з якої твориться оборотовий капітал. Чим більше зростають ці надвишки, тим більший господарський рух, тим легше за заробітки. У капіталістичному устрою має ця надвишка вид грошей і то золотих, срібних, більонів або таких платничих документів, що кожночасно і в довільній кількости можуть бути вимінені на золото. Це є т. зв. циркуляційний чи плинний капітал, який працює і більше нормально і рівнорядно зі збільшеним доходів. Коли гріш завдяки зростові доходів обігає нормально, так як кров у здоровому людському тілі, завдяки нормально побиранній здоровій поживі, тоді не має у нар. господарстві ніяких заburень.

Але коли з якихнебудь причин (наприклад з надміру публичних обтяжень на продуцентів загального вироблу в продукції, зужиття надвишки на непродукційні цілі, а то й увязнення в будівлях, тощо), меншає ця надвишка, тоді, очевидно, меншає й оборотовий капітал, дорожіє кредит у виді щораз більших відсотків, стає щораз менше доступним, бо й вкладчиків забракне навіть при високих відсотках. Це не є недостача обігових значків, але брак дохолового капіталу у виді тих знаків.

Ще можна рятувати ситуацію місцевими чи заграничними позичками, осягненими під заставу варстатів праці, себто прибаного колись, може ще предками інвестиційного капіталу (будинки, машини, залізничий парк, земля, ліси, фабрики), чи під заставу монополевих прав (напр. сірники). Але це вже діло ризиковне, бо позиченим оборотовим капіталом уже не так легко і відсотки відлавати і ситуацію направляти словом важко прийти до нормального стану. Тоді довжник мусить працювати вже на вірителя. Але тоді бувае, що й довгу не відлає і заставлене до-

Дешевий тиждень на 75 сотиків мариненти, нужників, срепонь, вивіжки і т. п. **БАЗАР БЛАВАТНИКИ** А. ГАНЦЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 41-365

бро тратить. Таким чином нищиться основна субстанція майна. Буває добре, коли гаманчик йде на скріплення продукції, бо може вдасться з положення вибрести. Але часто пова йде на консумцію. І тоді буває, що заграниця, побоюючись за свій капітал, не позичає, або йде на позичку тільки під рентовними, дорогими умовами.

Можна ще продати заінвестований капітал і так осягнути оборотовий, але яка господарська вартість оборотового капіталу, коли не стало верстатів праці?

Колиб цей брак грошей збільшити не грошем таким, що є заощадженим доходом з продукції, але просто грошем видрукованим на машині у висоті більшій від заощаджений дохід, то ця штучна інекція в господарський організм могла би навіть побудити його до рухливішого життя, але гріш який не був виразником доходів, т. зв. інфляційний, вийшов би хвилево на користь і то тільки довжника коштом вірителя, та невдовзі обезцінився би так, що вартість грошей взагалі впалаб. Колиб ще інфляція була регульована, то може не викликалаб надмірних опустошень. Але регулювання легко вихоплюється з рук, а тоді власники грошей можуть лишитись зі жмутком обезцінених паперів у руках.

Другим практикованим засобом ратунку, не множити гроші друкарнею, але навпаки зменшувати грошевий оборот пропорціонально до зменшених доходів і таким робом держати гроші на висоті ціни золота. Одначе тому, що доходи меншають, витворюється такий стан, у якому через зменшення грошових оборотів меншають товарові обороти, заробітки, можність покривання зобов'язань. Усі добра тратять на ціні і вартости. Щож партії наприклад фабричні будинки, які продукують менше або зовсім не продукують і вже не дають гарантії для зобов'язань, що на них тяжать.

Це називається політика занижування цін. Тоді й уряд має менші доходи, а щоби зменшити видатки, мусить занижувати платні урядовцям, взагалі всі видатки, не робити нових інвестицій, не амортизувати дібр, себто мусить жити коштом надбань з минулого і довести до того, щоби засіб обігових грошей вистарчив. Це примусова опалість. Так живе кожний власник, кожна установа і держава. Є ще система дефляційної господарки. Характеристичним мотом цієї системи дефляційної господарки є те, що вона виходить на користь вірителя, але коштом довжника. Навіть штучно піддержувані ціни на деякі продукти монополеві чи картелеві, витримують піддержку лише до деяких границь, а далі також заломлюються, бо й за них менша попит, тому, що в порівнанні до інших, у нас до хліборобських артикулів заборгі та недоступні.

Є ще один тепер знаний спосіб паралізувати ненормальному стані грошевого обігу, а це роздрібнення гроша, себто законне зменшування його ціни, щоби дати його загалові у руки легшого мірила претенсій і зобовязань. Це роздрібнення називається девалюацією. При її застосуванні бідніють і тратять усі: довжник і вірителъ, власник і робітник. Це є т. зв. втеча валюти від золотового паритету, або як жартом кажуть, відіслання золотого штандарту на відпочинок. Такий гріш дає до якогось часу можність занижки цін, довгів, у цій валюті затягнених, всяких чинитьб, і що найважніше можність конкурувати з чужими валютами на їх ринках та експортувати товар і таким чином оживити господарство в краю. Але й це є хилевою допомогою, бо вона відстрашує людей від ощадностей зі страху перед стратами і тим ще більше заломлює основи до збільшування доходів.

З цих виводів бачимо, що емісійний банк зовсім не є джерелом нового капіталу для нормального госп. життя, він може бути лише виконавцем потреб для госп.-суспільства продукції та регулятором грошевого обігу, а недостачі обігового капіталу може запобігти тільки уможливлення такої продукції (а до продукції належить також і торговля!), що давалоб належну надвишку дібр як доходи, здощаджувані на дальшу продукцію. І це є одиноким шляхом для повороту до нормального госп. стану.

У Польщі була вже колись інфляція, сьогодні панує напрям дефляційної політики, а наслідки її усім нам сьогодні ясні. Є що прихильники девалюацій. Може й вона буде невдовзі випробувана.

Але в Польщі вирнає щораз більше ще радикальніша концепція, так зв. вязаного господарства. Це вже є концепція зірвання з теперішнім вільним господарством, а перехід до зовсім іншої господарсько-суспільної структури, в якій гріш дістав би знову іншу ролю та інші функції.

Так воно є в державі. У недержавній суспільности, яка не друкує власних грошей, здоровля її господарського життя залежить щоправда сильно від грошевої політики даної держави, але ще сильніше від такої господарки загалу, в якій не то, що не відається придбаного добра, але навпаки, збільшуються прибутки господарки, а з цих прибутків твориться після покриття всіх видатків ощадности для дальшої продукції дібр.

М. Творидло.

Реклямуйте своє виборче право! Чи Ви вже перевірили, чи Ви є записані у списках виборців?

Австро-німецькі відносини.

(Від власного кореспондента).

Відень, 12. V. 1934.

Дві братерські держави, з тою самою мовою і культурою, злучені зі собою століттями спільної історії, Німеччина й Австрія, тепер є нібито ворогами. Правда, ця ворожнеча є в дійсности тільки ділом офіціяльних кругів. Австріець як такий любить свій німецький нарід, до котрого завсіди ясно і в кожному разі щиріше, як напр. швайцарські німці, признається. Але в Німеччині на одному, в Австрії на другому боці кордону жие нарід, такби сказати, своїм окремим життям. Народній характер, життеві вимоги, світогляд та ідеали і змагання всеж таки тут і там ріжняться доволі сильно.

Не можна сказати, що не зроблено нічого для обопільного зрозуміння, для зближення одної частини німецького племени до другої. Навпаки! Коли в 1918 р. у Відні перші національні республиканські збори урочисто заявили: „Німецька Австрія є частиною Німецької Республики", то за цими словами стояло майже повних 100 проц. австрійського населення. Народні голосування в Тиролі і Зальцбургу потвердили це 1920 р. ясно і недвозначно. „Нічого без Німеччини" — було ще гаслом великого австрійського канцлера Зайпеля. А його наслідник д-р Шобер, доцільно намагався скасувати митні границі між Австрією й Німеччиною та якнайбільше зрівняти австрійське публичне право з німецьким. Не зважаючи на спротив заграниці, така пронімецька лінія в австрійській політиці панувала від 1918 до 1931 р. і трималися її не тільки одні політики. Весь майже нарід без огляду на партійну приналежність, притакував та обстоював ту лінію.

Ідея „аншлюсу" так довго була жива по обпі Австрії, поки в Німеччині не став зростати до неймовірних розмірів вплив національного соціялізму. З того часу з обох боків взялися партійні політики до діла і зробили все можливе, щоб загострити австро-німецькі відносини. Виключно тому, що австрійські соціяльні демократи та християнські суспільники хотіли такого тільки „аншлюсу", що відповідав би їх партійній програмі, а тимчасом вони почувались загроженими від націоналістичної хвилі і відчували, як затремтіли їхні партійні трони, — всі австрійські партійні „лідери" стали противитись від того часу кожному австрійсько-німецькому зближенню. А тому знову, що з противного боку гадали, що австрійця можна за одним махом злити в одно з державним німцем, замість поволи і переконуючи запрягти його до співпраці у службі спільної нац. ідеї — на-

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 18. ТРАВНЯ 1934.

МИКОЛА АНДРУСЯК. 3)

Досягнення і завдання

СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІОГРАФІЇ.

(Відчит на Шевченківській Академії Наук. Т-ва ім. Шевченка 6-го ц. м.)

(Докінчення.)

З порівнання дослідів над місцевою історією на Придніпрянщині і в Західній Україні бачимо, що в нас ці досліди дуже мінімальні. На некористь української історіографії випаде порівнання з українськими працями дослідів польських істориків на терені Західньої України. Правда, треба признати, що після війни зацікавлення місцевою історією в Галичині більше, ніж перед війною. До війни нещастям для галицько-українського громадянства було те, що після природного захоплення своєю місцевою історією в початках національного відродження, згодом під впливом гасел, що охопили галицько-українське громадянство в другій половині XIX ст., зацікавлення дослідами місцевого минулого підупадає. Не заперечуючи зовсім ваги й користи ідейного впливу придніпрянців на галичан для галицько-українського національного й політичного розвитку, треба признати, що галичани, задивлені на Придніпрянщину, почали чимраз більше нехтувати своїм місцевим минулим. Автім не вина придніпрянців, не вина Шевченка, що галицькі народовці, запроваджуючи його культ у себе, хибно вважали, що треба висміювати старше покоління за його захоплення княжою державною традицією в Галичині та треба виховувати громадянство виключно на традиції оспіваної Шевченком козацької України. Не знали, що Шевченко та його друг Плятон Лукашевич захоплювалися Галичиною та вважали, що галицька сучасна мова є нашою „праділівською" (староукраїнською), — не знали, що деякі придніпрянці, як от Теофан Лебединців, не находили слів похвали для національної роботи саме тих галицьких діячів, яких молодше галицьке покоління звало згірдливо то „саятоюрями", то „рутенцями" чи навіть безпідставно посуджувало їх у москвофільстві.

Недоцінювання самими галичанами себе й своєї минувшини, занедбання в плеканні любови до рідної землі відбилося болюче на галичанах у часі визвольних змагань. Молоде галицько-українське покоління, виховане виключно на українській козацькій традиції, тому що передвоєнні галицькі історики, учні Грушевського, популяризували в значній мірі серед галицько-українського громадянства козацьке минуле, кинуло гасло: „Через Київ на Львів", а не навпаки: дарма, що деякі сучасні придніпрянські діячі самі висловлювали думку, що без Галичини української держави збудувати не можна.

З того видно аж надто ясно, що для виховання громадянства в любові для своєї рідної землі треба змалювати йому його місцеве минуле. А що питання дослідів над тим є пекуче, бачимо це із відруху самого громадянства в останньому часі; в ріжних місцевостях появляються вже тепер історичні видавництва, більшого чи меншого наукового характеру.

Але, звертаючи увагу на досліди над місцевою історією, я зовсім не жадаю занедбання дослідів над всеукраїнським минулим, чи над козацькою державою. Західньо-українські історики, згуртовані при Науковому Товаристві ім. Шевченка у Львові, повинні — на думку акад. Грушевського, висловлену в передмові до 150 тому „Записок НТШ" — не тільки виходить „у своїй роботі від проблем історії західньо українських земель, обслуговуючи наукові потреби місцевого громадянства в цій сфері", але також розробляти й проблеми загально-українського характеру. Ще в часі, коли історики, згуртовані біля Української Акад. Наук, вели інтенсивні досліди над історією України, вважав Грушевський, що „й проблеми загально-українського характеру дуже корисно і навіть необхідно бачити в аспекті взаємовідносин західніх і східніх українських земель, і самі ці взаємовідносини повинні обслідуватися під кутом зору Наддніпрянщини й Наддністрянщини, щоби про них можна було виробити собі об'єктивний суд. Ріжні ділянки української культури, і так само — наукового досліду можуть розроблятися повніше й корисніше, то в нашому українському науковому центрі (себто в УАН, то в західньо-українському (себто в НТШ)".

Як бачимо, ще перед процесом СВУ уважав Грушевський, що буде корисніше, якщо проблеми загально-українського характеру обробляти-муть західньо-українські історики. Тим більше тепер, після цілковитого розгрому української науки на Радянщині ці думки батька сучасної української історіографії повинні найти належний відгук.

Врешті саме життя й змагання нації в сучасний мент насуває проблеми історичних дослідів. Як після державного будівництва в 1917—20 рр. бачимо досліди українських істориків над державно-правним станом колишньої Гетьманщини та українськими національними

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Ботмів ч. 4.**

ціонально-соціялістичні проводирі з шумом вмішалися в австрійську домашню малодержавну політику. Через заборону виїзду з Німеччини до Австрії хотіли гітлерівці силою примусити австрійський уряд уступити. Одначе цей удар упав тимчасом не на партійників, а на ті широкі круги австрійського населення, головно в Альпах, що жили майже виключно з німецького туристичного руху. Страта тих щонайменше 70 міліонів шілінгів річно означає для готелевого промислу західно-австрійських країн просто господарську руїну. Але рівночасно з тим закрито і сотням тисяч подорожних та любителів австрійських Альп з Німеччини доступ до Австрії. Отже знищено і важну можливість обопільно зблизитись і порозумітись. Позбавлення можливости до особистого контакту позбавляло і можливости до обопільної вимін думок і вражінь та привело поволи й до ідейного відокремлення. Не диво, що це підготовляло грунт до того, що і з одного і з другого боку могли найти собі віру серед населення ріжні газетярі, агітатори і крикуни, що оповідали своїм неінформованим слухачам Бог зна які брехні про страшні відносини за кордоном.

В дійсности ані Німеччина не є пеклом, ані Австрія островом щасливих. Ба, розмірковуючи справу докладніше, тут і там розвиток політичних та господарських подій іде майже паралельною лінією. Господарські клопоти має Австрія не від нині. Перед і по лютневих подіях хорувала ця держава на руйнуючій через свою великодушність „соціяльній" політиці. Цей державницький соціялізм характеризується значно збільшеним числом публичних урядовців, ще більшим числом державних пенсіоністів та осіб, що дістають публичну допомогу. Позички та нові податки, накінець нововведений „податок для безпечности" немало обурюють населення, бо служать тільки для продовження тої політики безцільної роздачі публичних засобів. До того ще приневолено тепер промислові круги дати працю тим добровольцям, котрих уживали до боротьби проти червоного лютневого повстання; а ті нові робітники — сумнівної якости. Аранжують усякі примусові акції й організації, вислідом котрих є тільки нові жертви працюючих на користь нових „секретарів", нових „проводирів" та нових „політиків", що користають з хвилевої політичної кон'юнктури.

Відомо, що відносини в Німеччині під цим оглядом ледви чи багато кращі. І там стогне народне господарство в ярмі державної опіки. Є очевидним, що теперішне оживлення кількох індустрій нової Німеччини є явищем тільки переходовим і нетривалим. Не треба забувати, що саме вивіз Німеччини — життева неминучість для такого промислового народу, як німецький — сильно втратив на обємі. Виглядів на скору поправу нема, а чи можливо буде навіть таким славним економістам, як д-р Шахт, Кросік і ін., утримати в порядку німецьку валюту і німецький державний буджет, нині ніхто не може напевно сказати. Зате в одно вірять у Німеччині (що відчуває і кожний чужинець), що — без огляду на господарські труднощі — політичне хотіння нової держави таке сильне та одноцільне, як рідко коли. Політичні противники нового курсу очевидно ще довго не мерзнуть. Але крім жидів та деяких церковних верств мало хто тужить за вигнаними старими проводирями. Одушевлення, з котрим широкі лави населення нині, по році від часу переходу влади до національних соціялістів, стоять за новим урядом, можна відчути на кожному кроці. Є воно сильніше навіть від ріжного, також безперечно існуючого, незадоволення з редукцій платень, з примусу до самообмеження і всякого публичного дозору. Зате теперішній порядок, чистота державного апарату, лад по урядах і на вулицях, далекосягле уніформування мужеського населення, відновлена військовість та блеск мілітарних парад, як взагалі приділ якоінебудь функцій якнайбільшому числу людей, що належать до С. А., до С. С., чи взагалі тільки до партії — відповідає на 100 проц. німецькому, особливож пруському національному характерові. Тисячі й тисячі одушевленої молоді можна що неділі бачити, як вони в густих рядах машерують в околицю великих міст на військові вправи, на параду і — так принаймні здається постороньому — на приготовлення нової війни за ліпшу, за більшу Німеччину...

„Принцип проводиря", „тоталістична держава", вилучення політичних партій, зводження публичної опінії в пресі, літературі та зборах до одного знаменника бачимо і в Німеччині і в Австрії. І тут бачимо блискучі паради, маніфестації з промовами проводирів то-що. Але чи з захопленням? Хоч у противенстві до Німеччини не відібрали австрійському робітникові з його промислових прав ані одного, не обмежили нічого з так званих „соціяльних досягнень" (хіба, що поарештували і відігнали його так чи сяк непролетарських, головно жидівських проводирів), — то маса австрійського робітництва, колись еліта міжнародньої соціяльної демократії, стоїть нині осторонь і чекає тільки на нагоду виступити проти зненавидженого уряду Дольфуса. У тайних перепотравних маніфестаціях червоних у віденському ліс брало участь около 10.000 людей, не менше, як на наказний урядовій маніфестації на ринку! Таксамо непримирно ставляться до уряду австрійські національні соціялісти. Але може ще більше характеристичний є незвичайний розмір байдужости, ба — іронії, з якою широкі маси австрійського населення слідкують за поведінкою уряду. Зроджені з того настрою сотки народніх дотепів на Дольфуса та його помічників осягнули вже чи не міжнародню славу! Але й без того вічна ривалізація в урядових кругах тільки з трудом дається затаїти.

Тому не диво, що австр. урядові не вдалося досі осягнути тої міри публичної безпеки, яку хвалять з повним правом у Німеччині. Невідрадне явище вуличного жебрацтва в Австрії, особливож у Відні, набрало форм, негідних вже культурного міста. Коли по містах Німеччини не видно ніодного жебрака на вулицях, то це тому, що там залізною рукою вигнали працездатних до робітничої служби, а старих і немічних посадили до захистів. В австрійській натурі може не лежать такі гострі засоби, але за те нарід легко одушевляється кожним, коли тільки бачить, що він робить щось у його користь. Таких діл, енергійних, доцільних, далекосяжних і пожиточних державі нарід очікує. А мир з Німеччиною був би таким ділом, котрим можна би приєднати собі нарешті і ті стотисячні лави рівнодушних та здержливих.

Віденець.

Завсіди помагає!

в малих пачках тільки 45 сотиків

Для всіх доступний до всього придатний

На Совітській Україні.

Розмова посла С. Хруцького з учителькою середньої школи на Україні.

II.

Нині у другу пятилітку бачимо зворот до легкої індустрії, яка виробляла би фабрикати першої життєвої потреби. З „планетарних" розмірів у дечому зрезигновано. У нашому місті побудували величезну фарму птахівництва. Але завелася масова пошесть на курн і нині... у більшості стоять пустками величезні будови, а курей дозволили годувати селянам. Бо і від колективів треба було відмовитись: корів і безрог селяни повирізували, заки вступили до колективу; коні пізніше виздихали підчас голоду, а робити Бог зна для кого селянин не хотів. Зрештою і праця велась безпляново; наприклад буряки пололи восени, коли свиріпа сягала до пояса. Я сама полола таку свиріпу — додала учителька. Колективи провалилися і більшовики перейшли на артіль — добровільне спілкове господарство, — та дозволили селянам держати корову, безроги, кури. Перемогла індивідуально-власницька вдача українця. Як наслідок примусових колективів лишились черевики на гумових підошвах (бо шкіри немає) та мясна проблема, до розвязки якої тепер приступили, пропагуючи між іншим годівлю кріликів. Прийшла ще одна зміна в економічній політиці. Проголошена

„УСТАНОВКА" НА ЕСТЕТИКУ І РАДІСТЬ ЖИТТЯ.

В містах, особливо всюди, де могло би заглянути око чужинецького кореспондента, побачите квіти. Салі залізничого двірця в Харкові виглядають, як якась оранжерія. У публичних „столових" на столах укритих обрусами, стоять квіти. Інша річ, що обід, який дають у тих столових, не смашний і мало поживний, та що встаєш напів голодний від стола. Цвіти, ця усмішка неба в більшовицькому раю, стали гримасою сатани.

Голодному не до естетики, а тимбільше не до танцю. А проте нині майже обовязок правовірного громадянина Совітів танцювати в клюбах вечорами; грає музика, веселі пари витанцьовують польки, вальси, танга, та найновіші фокс-тротн і т. д. дарма, що це все буржуазні танці. Колиб нині Еріо чи інший журналіст заглянув навіть у районове (повітове) місто, він побачив би квіти та почувши музику вже справді не повірив би у нужду, не то що голод на Совітській Україні.

Прийшла ще одна зміна з уваги на чужинців, опеціяльно на Америку. Припинили явну антирелігійну пропаганду. А всеж відразу і невідклично позбавили би праці всякого, хто відважився би піти до церкви. Зрештою церков майже немає: вони то перероблені, то позамкані, то знищені. Нечисленні священики — найбільші нуждарі. Церковного похорону немає: хоронять самі, іноді з музикою. Релігійність безперечно впала. Розводи надзвичайно облегчені: вистарчає простої заяви, хочби одної зі сторін: „Не зійшлись ми характерами".

НЕВІЛЬНИЦТВО ДУХА.

Під впливом слів моєї розмовниці у мене самого оживають переживання з життя під більшовиками до 1922 р. Памятаю більш, ніж матеріяльні злидні (я пережив перший великий голод 1921 р.), пригнічувало почування духового поневолення: ніякої свободи думки, переконання, віри, а разом з тим постійне відчуття, що й особиста свобода, посада, майно і саме життя нічим незабезпечені. Питаю: чи під тим оглядом щонебудь змінилось? Ні, чую відповідь. Ще загострилось духове рабство. Всюдн шпигунство. Більшовики слідкують, щоб і приязнь між людьми не повставала. Листи, що приходять з закордону надзвичайно довго йдуть; їх — особливо листи до інтеліґенції — перечитують, а за тими, хто дістає заграничні листи особливо слідкують. Все більш росте по школах купа нерозрізаних книжок, які ледви закінчені друком, а вже за ріжні „ухили" заборонені. А поруч з тим над усім життям панує дух велюдської жорстокости. Життя людини не має ніякої вартости. Навіть не цінять робучої сили людини. Доказ — доля безробітних, що найспокійніше у світі засуджені на голодову смерть. Так було і з безпаштортними — додає розмовниця. Коли розгружували Харків і взагалі великі міста, безпашпортних просто вивозили поїздами за місто, там викидували, а поїзд

течіями, що були підкладом наших визвольних змагань, так тепер, коли вже маємо багато оповіщених документів і мемуарів до історії нашого останнього визвольного зриву, пора на його критичні розсліди для державницького виховання майбутніх поколінь; початки в цьому напрямі вже помічаємо.

Також потребу розгляду інших питань з минулого видвигає сучасний стан української нації. Не маю змоги в цьому короткому нарисі вичисляти всього. Тільки для прикладу подаю, що ось розклад української нації на церковному грунті під сучасну пору викликує пекучість основно, науково обгрунтованого нарису історії української церкви з національного становища.

Але, щоби західньо-українські історики могли досліджувати конечні проблеми нашого минулого, слід поставити міцно видавничу діяльність Наукового Товариства ім. Шевченка. Та сучасний матеріяльний стан нашої невінчаної Академії Наук не обіцює багато в цьому напрямі. На лихо, цим станом НТШ зовсім не турбується західньо-українське громадянство, якого про це не інформує в останніх роках ані слід своя преса. В останньому часі появились тільки дві річеві статті на цю тему.

Поставити Наукове Товариство ім. Шевченка на твердому грунті, дати змогу науковій видавничій роботі — повинно бути змаганням усього західньо-українського громадянства. Тільки живий звязок народу з надбаннями власної науки, а головно зацікавлення для свого минулого може врятувати його перед національним занепадом серед теперішніх невідрадних обставин.

Ширіть наш часопис!

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29. Телефон 25-55.
7133 74—180

вертався назад. Повна свобода — йди куди хочеш, на всі сторони світу.

На тому тлі економічної нужди, де нема ні правних і моральних підстав, у громадському житті сильно зростає злочинство, особливо крадіжі в поїздах. Але й крадіж — це умовне поняття у Совітах, бо коли крадену річ найде поліцай, то напевно власникові її не віддасть.

ЯКІ НАСТРОЇ В ГРОМАДЯНСТВІ?

На це питання дістаю таку відповідь: В українській масі зросла ненависть до комуністів, до жидів і до росіян. Антисемітизм великий, бо жиди обсіли всі найкращі і впливові посади. З другого боку вони вороже ставляться до українського слова й культури. Тому ненависть до комуністичного режіму сполучена з ненавистю до жидів і росіян. Особливо не криються зі своєю ненавистю українські жінки-селянки. Настрої серед української інтеліґенції жахливі: повна безнадійність, вже від війни люди нічого не ждуть, хоч в газетах все пишеться про можливість війни з Японією.

ЯК НАСТРОЄНА МОЛОДЬ

у середніх і вищих школах? Серед неї хіба нема незадоволення, бож вона іншого життя не бачила. Цікаво, що саме серед молоді незадоволення може найсильніше. Нераз я чула на лекціях такі питання: А чому покінчив з собою Хвильовий? або Скрипник? І коли я відповідала урядово, що він не міг примиритись з новим ладом життя, падало нове питання: „А чому не міг?" І хоча я відповідала, що не вільно так дискутувати, чула твердження: „Бо не можна примиритись з таким життям". Або коли на лекціях обговорювали ми твори, що змальовують кріпацтво, в клясі було пролунає несподівана рефлексія: „А всеж таки кріпацтво було краще, ніж нинішне життя". Молодь не з більшовиками.

І тим бадьорим акордом закінчилась моя розмова з панею вчителькою.

Посол Сергій Хрущький.

Купон
на даровий
знаменитий шампон до волосся або 2 ножики до голення або тоалетове мило — при купні 1 пачки пудру „C S A V E" проти **ПОТУ** ніг, рук, пахвин тощо, який вистане на довший час за 1 зол. Мільони вдячних. — Почтова висилка відворотна франко за над'сланням у почт. марках зол. 1·40
Перфумерія
С. Федера Львів, вул. Сикстуська 7, або Коперника ч. 15 а.

Закон про памятки природи.

У Деннику Законів з 13. квітня ц. р. ч. 31 появився закон про охорону памяток природи й обовязує вже від 14. травня ц. р. Тому, що на просторі західньо-українських земель найдеться теж багато памяток, яких берегтиме цей закон, друкуємо суттєві приписи цього закону.

ЯКІ ПАМЯТКИ ХОРОНИТЬ ЗАКОН?

Охороні закону перед змінами чи пак знищенням підлягають такі твори природи: земля, її форми та вигляд, печери, озера, ріки й джерела, водопади, береги тих вод, тваринн, рослини, мінерали, скаменілости і то не лише гатунки і громади, але також поодинокі роди. Їх зберігає закон у первісному незміненому стані, влади; 2) вживати і ужиткувати бережений ука, з історичних, естетичних і памяткових оглядів. Законові підлягають теж деякі памятки тому, що творять оригінальний краєвид або влада признала їх памятками природи (стат. 1).

Таким чином закон берегтиме перед змінами чи пак знищенням деякі місця природи і цілі парки. Це будуть менші і більші т. зв. резервати природи. Законові підлягатимуть нерухомости, саме: ліс, гори з оригінальними скалами, озера, степ, старинні церкви, замки і т. д. До нерухомостей належать дерева і корчі, дичина в лісі, риби в ставах, озерах і ріках і т. д.

КОРОТКОРЕЧИНЦЕВІ І НЕОБМЕЖЕНІ ЗАБОРОНИ.

Згадані заборони не дозволяють: 1) на короткий час або на час необмежений робити якихнебудь суттєвих змін на береженім предметі або його окруженні без дозволу державної влади; 2) вживати і ужиткувати бережений предмет, полювати, ловити рибу, стинати дерева, нищити рослини, занечищувати воду, змінять її річище, видобувати землю (чи глину) скали і мінерали; 3) позбувати, купувати, перевозити і вивозити за кордон предмети, бережені законом; 4) ставити таблиці, поміщувати надписи, реклями і т. д. на бережених предметах; 5) будувати будівлі взагалі або до деякої висоти або спеціяльної якости, уладжувати промислові, торговельні і т. д. заведения; 6) входити постороннім особам (крім власника, його родини і служби); на простір, де державна влада виконує охоронні роботи, саме: де будують вали, регулюють ріки, заліснюють пустарі, засаджують рослини тощо (стаття 2).

КОГО ОБОВЯЗУЮТЬ ЦІ ОБМЕЖЕННЯ.

Перестерігати ці закони мусить кожночасний власник нерухомости і всі ті особи, які мають право до неї, напр. ужитковці і т. д. (стаття 3). Ці законні обмеження будуть вписані до гіпотечних книг для дотичної нерухомости (стаття 7 § 2).

КОШТИ ОХОРОНИ.

Власника не можуть притягати до виконування робіт ні накладати на нього коштів з метою охорони памяток природи. Кошти бере на себе фонд охорони природи. Колиб власник береженого обєкту осягнув які матеріяльні користи з тих заходів, які перевела влада, тоді влада може наложити на власника частину коштів охорони. Коли власник добровільно не згодиться взяти на себе частину коштів, тоді рішає городський суд даної округи.

ЯКА ВЛАДА НАГЛЯДАЄ НАД ПАМЯТКАМИ ПРИРОДИ.

Міністер освіти і віроісповідань керує і наглядає над виконуванням законних приписів про охорону памяток природи (стаття 12 § 1). Виконним органом державної влади є воєвода. Він видає рішення, які обекти природи підлягають охороні закону. Перед рішенням вислухує думку державної ради охорони природи, — а в деяких випадках думку управи державних лісів (стаття 5). Своє рішення переслає власникові нерухомости і повідомляє державну раду для охорони природи. Крім того рішення воєводи оголошує громадський уряд, згідно з місцевим звичаєм, але тільки тоді, коли крім власника ще й інші особи мають права на хороненім предметі. Невдоволені особи можуть до 30 днів відкликатися від рішення воєводи до міністра освіти (стаття 6). Правосильне рішення оголошує влада в „Моніторі Польськім", повідомляє державну раду охорони природи, громадський уряд та вписує до реєстрів, які веде міністерство освіти і воєвідство. Коли правосильне рішення оголошено в „Деннику Законів", тоді вже влада не повідомляє нікого, себто ні власника, ні громадський уряд і т. д., а обмеження не вписується до гіпотечних книг (стаття 8 § 2).

ФАХОВІ ОРГАНИ.

Фаховими органами адміністраційної влади (воєвідства) є **консерватері природи,** які входять до воєвідського уряду. Консерватора природи призначує і накреслює його права міністер освіти в порозумінні з міністром рільництва. Дорадчим органом міністра освіти буде **державна рада охорони природи.** Міністер освіти видасть розпорядок про організацію, склад і місце осідку тієї ради.

Для деяких просторів може міністер освіти, вислухавши думку державної ради охорони природи, покликати окремі **комітети охорони природи. Матеріяльною сторінкою справи управляє „фонд охорони природи",** який є правною особою і підлягає міністрові освіти.

РЕЗЕРВАТИ ПРИРОДИ.

З околиць з гарними і ріжноманітними краєвидами, де охорона природи не може обмежитися до поодиноких предметів і обіймають простір найменше 300 гектарів, рада міністрів окремим розпорядком творить народній парк.

ВІДШКОДУВАННЯ І ПЕРЕДАВНЕННЯ.

Коли охорона предмету звязана з такими суттєвими змінами, що власник хороненого предмету або інші особи, які мають права до нього, зазнали шкоди, тоді можуть вони домагатися відповідного відшкодування. **За відшкодування відповідає державний скарб або „фонд охорони природи"** (стаття 17 § 1). Про висоту відшкодування рішає властивий суд, в якого окрузі лежить хоронений предмет. **Відшкодування треба домагатися під загрозою передавнення найдалі до 5 років від дня оголошення рішення влади в „Моніторі Польськім", що якийсь предмет підлягає охороні природи або від дня, коли починає обовязувати розпорядок ради міністрів** (стаття 17 § 5).

ВИВЛАСНЕННЯ І ПРАВО ВИКУПУ.

Коли звичайне обмеження не доводить до охорони предмету, тоді він переходить на власність скарбу або на „фонд охорони природи" або інші правні особи, які займаються охороною природи (стаття 18). Вивласнення відбувається на основі загального закону про вивласнювання (стаття 19 § 1). На просторі чотирьох воєвідств: львівського, станиславівського, тернопільського і краківського та тешинській частині шлеського воєвідства вивласнення відбувається на основі австрійського закону з 18. лютого 1878 р. (стаття 31).

Про добровільну продажу нерухомости яка підлягає законові про охорону природи, нотар повідомляє воєводу до двох тижнів, від дня, коли зладили в нього контракт. До двох місяців державний скарб або „фонд охорони природи" можуть викупити продану нерухомість на умовинах контракту і за зворотом коштів (стаття 22 § 2).

КАРИ ЗА НАРУШЕННЯ ПОСТАНОВ ЗАКОНУ.

Хто свідомо нарушує постанови закону або не виконує наказів влади, того повітовий староста може покарати карою арешту до 6 тижнів і гривною до 3.000 зол. (статті 23 і 27 § 1)

Воєнний стан у Латвії.

РИГА, 16. 5. ПАТ. Уряд Латвії проголосив воєнний стан на просторі цілої держави на 6 місяців. Оповістку підписали премієр Ульманіс і міністр війни ґен. Бальодіс. Всі урядові будинки, залізничі стації і мости береже військо. У Ризі на мостах ріки Двини стоять скорострільні. Міністр внутрішніх справ заборонив віча і демонстрації. В цілій державі відбуваються численні арештування серед правих і легіоністів, щоби вони не викликали збройного повстання. Влада арештувала теж декільках провідників соціял-демократичної партії, щоби не допустити до ґенерального страйку. Військо обсадило будинок, де був осідок соціялістів. У предс. парляменту д-ра Каліньса і соц. посла Пельмса найшла влада більшу кількість зброї, тому ревізії в пошукуванні зброї відбуваються далі. Нині лійде до реконструкції кабінету. До уряду увійде колишній премієр Скуєнієкс, провідник поступової партії.

Уряд оголосив відозву до громадянства, в якій подає причини проголошення воєнного стану. Боротьба політичних партій відобрала довіря громадянства до парляменту. Парляментарна більшість, перевівши зміну конституції, втратила останки довірія у громадянства. Акція уряду не звертається проти демократії, тільки проти боротьби кляс.

Багно »Ставіскіяди«.

Чистка серед адвокатів.

ПАРИЖ, 16. 5. ПАТ. Адвокатська рада розглянула справу адвоката Ренольда, колишнього міністра справедливости, вмішаного в аферу Ставіського і викреслила його зі списку адвокатів.

Гонорарі від Ставіського.

Парляментарна комісія переслухала посла Бонора, який допомагав Ставіському в його ошуканствах з мадярськими вартісними паперами. Ставіського пізнав у 1931 р. Грошей від Ставіського на виборчу кампанію не брав. Каже, що Ставіський платив йому тільки гонорарі за адвокатські поради. Живо цікавився проектами Ставіського про фінансування щоденника „Вольонте" тому, що мріяв про велику радикальну пресу. Перед приступленням до „Вольонте" конферував з провідниками радикальної партії. Тоді секретар партії Мільо перестерігав його перед редактором цього щоденника Дібаррь. Боннор запевняє, що про пляни Ставіського фінансувати „Вольонте" знали: президент паризької поліції Шіяп, комісар Кольомбані та всі ті члени партії, які брали участь у конґресі партії в Тулюзі.

Станислав'в перед Українським Жіночим Конґресом.

До Конґресу всього шість тижнів. У Львові кипить гарячкова праця над підготовкою Конґресу. Програма Конґресу остаточно випрацьована. Вся енергія конґресових комісій звернена тепер на реалізацію цілої програми до найменших подробиць, що їх передбачила програмова комісія. Ті комісії, що вели підготовчу працю вже від кільнох місяців, а саме всі мистецькі комісії та комісії виставок, викінчують уже свої завдання. Їхня праця вінчається успіхом: з усіх усюдів засилають до Львова ріжного роду експонати, — вишивки, прикраси, вражки й моделі домашніх вчробів, світлини визначних громадянок, книжки українських письменниць, образи малярок та їчну всячину.

Інші комісії, яким подібно тепер припала головна роля в організації Конґресу, працюють з подвійним запалом та енергією. На перший плян висуваються дві комісії: мандатова та резолюційна. Списати всі жіночі організації та визначні одиниці з краю та еміграції, що мають взяти участь у Конґресі, вишукати їхні адреси та порозумітися в справі скількости мандатів, вкінці повисилати проспекти та запрошення — це нелегка праця мандатової комісії. Прочитати конспекти рефератів, устійнити головні напрямні Конґресу та скласти відповідні (а певзурні!) резолюції — це завдання резолюційної комісії.

Зокрема — напередодні Конґресу — вся відповідальність за справне технічне переведення Конґресу паде на станиславівську технічно-господарську комісію, якої головою є голова філії С. У. у Станиславові п. Амалія Рубчева. Ця комісія обіймає собою цілий ряд підготовчих праць і тому ділиться на такі підкомісії: харчеву, мешканеву, льокалеву, санітарну, впорядчиць, імпресеву. Завданням мешканевої комісії (якої головою є п. Никифорукова) є подбати за приміщення для делегаток. Харчева комісія (гол. п. Рубчахова) займеться влаштуванням ріжного роду перекусок підчас нарад та замовить ресторани для делегаток. Льокалева (гол. п. Повхова) подбає за домівки на ділові наради, імпрези, виставки, а також площі для спортових змагань та на вічте. Санітарна (гол. п. д-р Гробельна) зорганізує санітарне поготівля та вестиме в разі потреби лікарську поміч. Комісія впорядчиць (гол. п. Свончополь) вдержуватиме порядок за всі дні Конґресу та вказуватиме дорогу приїзжим. Вкінці імпрезова комісія (гол. п. Барчинська) займеться виведенням популярного свята силами Крайових С. У. станиславівського повіту та влаштує ранг. на якому господарями буде станиславівське громадянство.

При такій добре зорганізованій і розділеній праці — можна сподіватися — технічна сторінка Конґресу вийде дуже добре. А коли станиславівське жіноцтво зуміє розбудити активне зацікавлення Конґресом в усьому громадянстві у Станиславові та створить пригожу й теплу атмосферу — таку конечну для того роду національної маніфестації — тоді можна буде сміло стверднти, що станиславівське жіноцтво взяло на себе важку й відповідальну працю, яку виконало на сто відсотків.

НАйКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі товки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

LEICA УВАГА
з своїми клієнтами переводить практичні вправи на закуплених апаратах і обслугує по найнижчих цінах фірма: 3)76 4—5
Інж. А. Шарф, Львів, Сикстуська 2. Тел. 53-47.

Великий політичний процес у Перемишлі.

ШКІЛЬНІ САБОТАЖІ ПЕРЕД СУДОМ ПРИСЯГЛИХ.

(Від власного кореспондента.)

Перед окр. судом у Перемишлі розпочався 15. травня великий політ. процес у звязку із протишкільною акцією ОУН, яку переведено в Перемищині.

На лаві підсудних засіли: **Василь Боднарчик**, селянин, **Онуфрій Конкольовський**, селянин, **Василь Конкольовський**, торг. помічник, **Микола Ткач, Михайло Сабат, Осип Івашко, Петро Хома, Іван Янковський, Микола Феник**, селяни, **Іван Кучерепа**, абс. гімн., **Евген Гарабач**, абс. гімн., **Дмитро Хамуляк, Теодор Хамуляк, Михайло Капко**, селяни, **Михайло Данчук**, зарібник, **Володимир Подвірний**, селянин, **Мирослав Прокоп**, студ. IV. р. прав, **Омелян Антонович**, студ. прав, **Ярослав Демчук**, торг. помічник, **Осипа Демчуківна**, абс. гімн., **Олена Федоровичівна**, абс. гімн., **Микола Качмар** та **Олекса Новак**, селянин. З вільної стопи відповідають: Іван Янковський, Евген Гарабач, Теодор Хамуляк, Михайло Хапко, Михайло Данчук, Володимир Подвірний і Микола Качмар.

Зацікавлення розправою велике.

Боронять адвокати: **д-р Шухевич** зі Львова (перешкоджений і неприсутній), **м-р Навроцький** та **д-р Ломінський** з Перемишля. Трибунал у складі: предсідник віцепрезес суду **Пехе.** Ботанти: с. о. **Харлампович,** с. о. **Матна** і заступник с. о. **Цецерський.** Обвинувачує прокуратор **Мітана.**

Після вильосування 12-ох суддів присяглих і двох заступників оборонець **м-р Навроцький** ставить внесок від підсудного Онуфрія Конкольовського, щоб акт обвинувачення відчитали і в українській мові. Внескові противиться прокуратор. Трибунал іде на нараду й у висліді її відкидає внесок оборонця.

З черги предсідник стягає генералії від обвинувачених. В год. 10. починає читати акт обвинувачення.

ЩО КАЖЕ АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ?

Прокуратор обвинувачує перших 21 підсудних у тому, що в 1932 і 1933 рр. належали до ОУН. Крім цього Василя Боднарчика, Онуфрія Конкольовського і Миколу Ткача в тому, що в ночі з 24. вересня 1933 р. у Красничах знищили і кинули в ріку Сян портрет презид. держави, Михайла Хапка і Михайла Данчука в тому, що в Косеницях знищили памятник 10-ліття незалежности, а Івана Кучерепу, що намовив їх до цього. Врешті Миколу Качмара й Олексу Новака обвинувачує в тому, що у вересні 1933 р. у селах Тисовій та Мацьковичах розкинули протишкільні летючки ОУН, що вавали до нищення польського шкільництва, накликували постиставитись польському вчительству та прогнати польських учителів з українських сіл та нарешті саботувати в школах.

Вияснюючи цілі ОУН, акт обвинув. каже, що одним з численних проявів діяльности цієї організації було переводження осінню 1933 р. на терені Галичини „антишкільної акції" на знак протесту проти некорисних висліднв шкільного плебісциту за українською школою. Переводячи цю акцію, розкинено масу летючок, знищено чимало держ. емблемів та портретів достойників держави і розвішено на школах жовто-блакитні прапори з протидержавними написами.

В Перемищині відбулася ця акція у Красичах, Мельневі, Тисовій, Рокшинцях, Вільшанах, Мацьковичах, Белзіні та Косеничах. У Красичах знищено держ. емблєм на школі, портрети президента та м. Пілсудського, замазано тером емблєми на трафіках і вивішено великий прапор з протидерж. написом та розкинено летючки; в Мільневі знищено шк. таблицю з держ. емблемами, вивішено прапор і виписано крейдою на таблиці „Хай живе молода Україна, слава і честь Україні". В Тисовій знищено шк. вивіску з держ. емблемом, на її місце завішено жовто-блакитний прапор і розкинено летючки. В Рокшинцях, Вільшанах і Мацьковичах розкинено летючки. У Белзіні вивішено на школі прапор з протидерж. написом та розкинено летючки. В Косиничах розкинено летючки, вивішено на цвинтарі прапор з протидерж. написом та на памятнику 10-ліття незалежности П. Д. наклеєно написаний афіш з протидерж. написом. Дальше замазано тером емблеми двох трафік і вкинено в мешкання учителя-поляка цеглу з летючкою.

На терені Красич підозріння впало на Василя Боднарчика, що признався до поповнених вчинків і виявив прізвища Василя й Онуфрія Конкольовських, Михайла Сабата та Миколу Ткача, які теж признавлися до того, що виконали вищенаведені саботажі у своєму селі. Крім цього Боднарчик зізнав, що всякі інструкції щодо протишкільної акції дістав від Миколи Фенина з Вільшан. Феник признався на поліції, що є районовим комендантом і що всякі приручення виконував на приказ Мирослава Прокопа. Від нього діставав і нелегальну літературу.

Водночас на підставі поліційних обсервацій стверджено, що другим організаційним райїном у Перемищині проводив Іван Кучерепа. Він зізнав, що Теодор і Дмитро Хамуляки, Михайло Хапко, Володимир Подвірний і Михайло Данчук виконали протишкільну акцію в його районі. Дальше, що в справах організаційних і літератури контактувався з Омелянном Антоновичем у Перемишлі. В цей спосіб виявилося, що Мирослав Прокоп та Омелян Антонович контактувалися з Кучерепою та Феником, районовими комендантами, що напевно займали визначні пости в організації, а саме в Пов. Екзекутиві ОУН.

На підставі конфіденціональних вісток стверджено, що до Повітової Екзекутиви ОУН у Перемишлі належали ще Ярослав Демчук, Осипа Демчуківна й Олена Федоровичівна. У Демчуків переведо ревізію, висліпом якої було заквестіонування 5 пачок протидерж. літератури з написом „Пер", а крім цього в комині лист від Федоровичівної, яка наказувала Демчуківній поїхати до Львова по летючки, ключик і 20 зол. В листі були вказівки, як треба перевозити летючки. Так виявлено два організаційні райони і Повітову Екзекутиву ОУН у Перемишлі.

На підставі прокураторських доходжень акт обвинувачення уважає Прокопа районовим комендантом, Омеляна Антоновича, боєвим референтом, Ярослава Демчука пропагандичим референтом, Осипу Демчуківну кур'єркою, а Федоровичівну лучником між повітовою екзекутивою і краєвою екзекутивою ОУН.

Усі майже присутні призналися на поліції і і слідчого судді до закидуваних їм вчинків. **Один зпоміж 23-ох обвинуваченых, Омелян Антонович не признався до нічого.** Згодом усі підсудні свої зізнання відкликали перед слідчим суддею.

На розправу покликано 20 свідків, між іншими Юзефа Хоржевського з львівського воєвідства, знавця українських нелегальних організацій.

По відчитанні акту обвинувачення предсідник зарядив півгодинну перерву.

ЗІЗНАННЯ ПІДСУДНИХ.

Перший зізнає обв. **Василь Боднарчик,** який до вини не почувається. До ОУН не належав. Дальше признається, що переводив шкільну акцію в Красичах на припоручення Фенина, щоби тим запротестувати проти некорисних висліпів плебісциту за українською школою. Для переведення цієї акції попросив чотирьох своїх свояків, а саме Василя й Онуфрія Конкольовських, Сабата і Ткачика.

На питання предсідника, чому змінив зізнання, боронитьсяся тим, що на поліції його били і він мусів так зізнавати, як казала поліція.

Обор. М. Навроцький: Яке населення у вашому селі, скільки українців чи поляків?

Пр.: Ухилям то питане.

Обор.: Як виглядав плебісцит за українською школою у вашому селі?

Пр.: Ухилям то питане.

Обор.: Чи преса подавала зловживання в плебісциті?

Пр.: Ухилям то питане.

Обор.: Чи були спроби легальної боротьби за українську школу?

Пр.: Ухилям то питане.

Обор. Навр. відкликується до трибуналу на постійні заборони запитів до підсудного Трибунал затверджує постанову предсідника.

Зізнання **Онуфрія Конкольовського, Василя Конкольовського і Миколи Ткачика** не вносять до розправи нічого нового. Всі відповідають, що до ОУН не належали, але участь у протишкільній акції брали.

Обв. Михайло Сабат до вини не почувається, до ОУН не належав. У протишкільній акції участь брав.

Предс.: Чому?

Обв.: Два факти наклонили мене до цього. Коли учителька побила дітей...

Необхідна книжка для нашого села, з уваги на недалекі вибори до сільських самоуправних установ

Новий Самоуправний Закон

враз з

виборчим регуляміном

Ціна тільки: зол. 0·80 (з почтовою пересилкою 0·95 зол.). — Замовляти в Адміністрації „Діло", Львів, Ринок ч. 10.

Предс.: Тут не є розправа проти вчительки. Не дозволю про це говорити. Хто вас втягнув до протишкільної акції?

Обв.: П. Боднарчик просив мене, щоб я розкинув летючки.

Предс.: Що вас склонило до цього, що ви взяли участь у протишкільній акції?

Обв.: Причиною було те, що я вже хотів сказати. Учителька в нашому селі називала наших дітей бандитами, хамами і більшовиками й коли вона побила діти до синяків, а батьки запізвали її до суду, то суд увільнив її. Це мене дуже боліло. Другий факт — це те, що при передачі шк. деклараций в інспекторат одна пані, що їх відбирала, відмовилась їх почислити, зате зважила їх на вазі, а на ургенси, щоби таки почислила, вона відповіла, що має приказ декларації важити. І наші декларації за українською школою пропали.

Обор. Навроцький: Чи ваші всі зізнання на поліції протоколували?

Обв.: Ні, не всі.

Обор. Навр.: Чи вас з поліції привели до суду, а потім знову відвели на поліцію?

Обв.: Так.

На цьому перервали розправу до слідуючого дня.

Виборці! Українці!

Дня 19-го травня, в суботу, кінчиться речинець перевірювання списків виборців.

Хто з виборців українців ще не перевірив, чи є записаний у виборчих списках, хай це зробить негайно, щоби в день голосування не стратити можливости голосувати.

Допильнуйте, щоби це зробили і ваші сусіди та знайомі.

УКРАЇНСЬКИЙ ВИБОРЧИЙ НАРОДНІЙ КОМІТЕТ.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, **галицька 6.** 2/48

Викинули Еріота.

З Парижа повідомляють, що Ліга оборони прав чоловіка у Люні рішила девятьома голосами проти чотирох виключити Еріота зпоміж членів тому, що входить до уряду Думерга. Не відомо, чи Еріо не відкличеться до загальних зборів Ліги.

Всеевропейська господарська конференція.

ВІДЕНЬ, 16. 5. ПАТ. Нині відкрив гр. Куленгове Калєгрі у будинку австрійського парляменту II. всеевропейську господарську конференцію. На відкриття прийшов канцлер Дольфус і міністр торговлі Стотінгер. Після привітальних промов почалися наради комісій: валютової, торговельної, рільної, правничої і суспільно-політичної.

Затонув корабель.

ГЕЛЬСІНҐФОРС, 16. 5. ПАТ. На озері Кальвесі корабель наїхав на підводну скелю і весь затонув. Потонуло 30 людей, а між ними троє дітей.

По широкому світі.

— У басейні Саари арештувала поліція ґенерала, члена німецького фронту, під замітом схоплення двох мешканців та передання їх німецькій тайній поліції.

— У Берліні відбувається другий конгрес преси, на якому виголосить промову канцлер Гітлер.

— Італійські летуни Сапеллі та Бенд перелетіли Атлянтійський Океан і осіли в Ірляндії, бо мотор літака попсувався.

— Великий англійський корабель „Олімпік" ударився з невеличким кораблем „Нейтінет", який за дві хвилини затонув зі сімома моряками. Решту załоги врятував „Олімпік".

Напружені відносини між Югославією і Мадярщиною.

БУДАПЕШТ, 16. 5. ПАТ. Уряд Югославії відкликав свою делеґацію, яка виїхала до Будапешту на торговельні переговори, бо нині вигасав вже торговельна провізорія. Делеґацію відкликано тому, що мадярський уряд вніс жалобу до Ліґи Націй.

Українські жінки у виборах міста Львова.

Великі сходини українського львівського жіноцтва в справах виборів до міської ради відбудуться у Львові в четвер, 17. 5. о год. 16. у салі „Української Бесіди". Реферуватиме пос. д-р Біляк. Присутність якнайбільшої кількости жіноцтва обовязкова.

ЗА ВИБОРЧИЙ КОМІТЕТ:
Евгенія Макарушкова, Софія Олесницька, Анна Палій.

Сокільські руханкові курси.

Для приготування здвигових вправ відбулися руханкові курси в таких організаційних осередках:

Дня 13. і 14. 5. в Камінці Струмиловій. Заступлені були гнізда Камінка і Талаве. Курс укінчило 16 побр. і 15 пластер. Інструктори: побр. Тихоліз В. і пос. Писарівська Н.

Дня 13. і 14. 5. в Яворові Вправляло 30 побр. і 23 пос. Інструктори: побр. Москалевич О і пос. Заборська А.

Дня 13. і 14. 5. в Чесанові, пов. Любачів, у місцевости, де вже є лиш кільканадцять таких хат, у яких ще говорять по українськи. Заступлені були гнізда: Чесанів, Жуків і Нове Село. Вправляло 22 побр. і 11 пос. Інструктори: побр. інж. Благітка Я. і пос. Фусякіна Л.

Пов. реф. С.-Б.

Змагання у відбиванці.

Здвиговий Комітет повідомляє, що краєві сокільські змагання у відбиванці, які входять у програму Краєвого Здвигу, відбудуться невідклично в неділю 20. травня ц. р. в Стрию. Початок змагань в год. 10-ій рано. Відїзд львівських змагунів у неділю в год. 7.15 рано з гол. двірця. Поворот вечором.

Здвиговий Комітет.

НОВИНКИ

— **Ямна коло Яремча.** Пансіон „Веселка" отворений від 1. травня. Кімнати гарні, соняшні, добре уладжені, з балконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева, Ямна коло Яремча. 1437 4-?

— **Живець Черче.** Пансіон „Вілля „Надія" відчинений від 1. травня поручає комфортові кімнати враз з удержанням. 1480 1—5

— **Навіть задавнені жіночі недуги** можна лікувати купелями в Криниці. Перший сезон (дешевий) почався 1. травня, а найкраще приміщення є у знанім укр. пансіоні п. М. Яблонської (Krynica-zdrój, willa Tatrzańska). 8—?

— **Гребенів, пансіон Яблонських** (давніше „Модеста"), положений у центрі, соняшні кімнати з балконами, першорядне утримання від 4 зол. денно. Ольга Радкевичева. 1534a 8-?

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** Приймає футра до перехову на літо. 1287 25-?

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущина 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 524 70-100

— **Знамените гігієнічне морожене** лише в цукорні Д. Стецькова, Львів, вул. Миколая 7. 1525

— **Адміністративна карта Галичини** 1:600000, опрацьована доцентом В. Кубійовичем і М. Кулицьким, є в книгарській розпродажі в ціні 2.50 зол. На карті зазначено політичний і церковний адміністративний поділ, усі громади і парохії Сх. Галичини та українські установи. Головний склад у книгарні „Просвіти", Львів, Руська 1. 1577 2-2

— **З Українського Лікарського Товариства.** У суботу 19. ц. м. в год. 19. відбудуться у домівці Товариства при вул. Чарнецького 26/I сходини членів, з рефератом інж. Гавриленка: Плекання лічничих ростин та їх економічне значіння. 1579

— **Повідомляємо інтересованих,** що речинець конкурсу оголошеного Кооп. „Будучність" в „Ділі" з неділі, дня 13. ц. м. в справі проектів на коробки туток „Калина" продовжений до 31. травня ц. р. 1586

— **ЧЕРЕВИКИ жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА" Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до свого."** 68/53 34-?

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

На мужеські весняні убрання
СУКНА
бельські і оригінальні англійські
ТЕКСТИЛЬНА ҐУРТІВНЯ
тільки в Ринку 30.
36/76 **зараз біля „Бачевського".** 3—8

— **Українська Порадня для вибору звання у Львові** (вул. Словацького 14, III) приймає сторони для психотехнічних і лікарських дослідів та уділяє інформацій кожного вівторка і пятниці від год. 3—5 пополудні (крім свят). Крім того Порадня уділяє інформації про різні фахові школи кожного будного дня від год. 11—12.

— **Панахида за С. Петлюру.** В імені української політичної еміграції у Львові сповіщаємо українське громадянство, що в неділю, 20. травня ц. р. відбудеться у Свято-Юріївській православній церкві при вул. Францішканській **Панахида за бл. п. голову Директорії і головного отамана військ Української Народньої Республики, Симона Петлюру і всіх поляглих за волю України.** Початок в годині 12.30. — Відділ Т-ва Укр. Центральний Комітет, Союз українок-емігранток, Укр. Т-во Допомоги емігрантам.

— **Заходом Сокола V** в Замарстинові і Сокола в Клепарові відбудеться дня 20. травня ц. р. місцевий сокільський попис. Власна площа Т-ва при вул. Кайзера ч. 1. Початок год. 4. попол.

— **Драматург відкритий після смерти.** Довгі роки був у Львові директором театру Людвік Чарновський. Ставив усякі песи і чимало, але своєї, яку мав у рукописі, не виставив. Чи ставився до неї занадто критично як добрий режисер, чи не мав часу її підготовити? невідомо. Щойно тепер, після його смерти, дирекція львівських театрів, до спілки з комітетом, що хоче щось зробити для памяти доброго актора, виставляють цю песу 18. ц. м. у Великім міськім театрі Офіціяльний комунікат каже, що Л. Чарновський мав драматичний талант.

— **Радіо в Моравській Остраві передає українські пісні.** В середу 16. ц. м. передавала радіостація в Моравській Острави (Ч. С. Р.) від год. 18.20 українські народні пісні. Співав мішаний хор моравсько-шлеської опери під диригентурою п. Бартля. Слід зазначити, що радіостація в Моравській Острави передавала в цьому році вже тричі українські пісні, дістаючи за їх виконання звідусіль признання.

— **Виклади українського письменства у Загребі.** Студентський клюб славістики зорганізував цього місяця цикль викладів з історії славянських літератур. Про українське і білоруське письменство викладає д-р Іван Ешіг.

— **Виборчий гумор.** Галицькі вибори мають свою славу. Знають їх навіть на чужині ще з австрійських часів; на них грала визначну ролю староукраїнська найкраща страва — ковбаса Веселі не були вони ніколи, хоч і без горілки не минали, але анекдотів про них оповідали сила-силенна. Тож і не диво, що останне число „Жорен" присвятило великій події виборів до міської ради у Львові окреме число. На самому фронті бачимо д-ра Ст. Біляка, голову виборчого комітету, перед яким самі леви, що боронять входу до магістрату, втікають з острахом. Передовик-поет попадає в поетичний транс на саму тему про вибори: „Має Франція — розпусту, Греція старовину, має Данія калусту і городину, Італія має гори, а Галичина вибори!" З фейлетону „Той, на кого я голосую" можна довідатись, які сильні кандидати на радних трапляються. „Виборча енциклопедія" дає пояснення найважніших терміні, як „буки", „виборець", „вибори", „голос", „кандидат", „комісія", „комітет", „льокаль", „одинка", „підсумки", „радний", „справедливість" та „урна". Гіяцинт Брунька пояснює у своїх настроях, чому він воліє вибирати жінки, а не радних. Маємо ще й окрему наукову розвідку (якби всі наукові розвідки були такі веселі!) „Теорія кандидата", сцену з „Прощального засідання бувших радних міста Львова" і кілька інших актуальних справ, як подорож о. Й. Сліпого до Палестини та дир. Ю. Шепаровича до Еспанії. Спілки загально-громадського характеру зібрані в рубриці „Кажуть, що..."

— **На будову шпиталю, чи до власної кишені?** Пишуть нам зі Львова: Якісь дві пані, одна старша, друга молодша, або два панове ходять по українських домах у Львові, подаючи себе за делеґаток чи делеґатів комітету будови шпиталя ім. митрополита Шептицького і збу-

рають жертви на докінчення будови шпиталя. Як легітимацію оставляють образок св. Николая, вартости 15 сот., на якого відвороткій стороні є наліпка комітету будови шпиталя з друкованим текстом і печаткою комітету. Текст уложений штудерно і робить враження, що весь дохід з розпродажі призначений на будову шпиталя. Ціна такого образка 2.— зол. Як ми стверднли, є це приватне підприємство, що дає за наліпку комітетові будови шпиталя 15 сот., а до своєї кишені ховає за безвартну річ 1.85 зол. Таких образків продано вже досить. Люди видко дають радо в переконанні, що жертвують 2 зол. на докінчення шпиталя, а в дійсности жертвують на помислових підприємців, бо шпиталь одержує з того 15 сотиків. При цій нагоді не можемо не висловити нашого здивування, що комітет будови так легкодушно згодився на видачу наліпок, з яких дохід є мінімальний, а шкода велика, бо кожний жертводавець, що хотів дати 2 зол. на докінчення будови, своє дав, а що з того комітет дістав лише 15 сотиків, то не вина жертводавця.

— **Податковий екзекутор дефравдантом.** Екзекутором скарбового уряду у Львові був Метислав Лукович, колишній торговельний помічник, який так солідно сповняв свої обовязки, що вже в короткому часі спроневірив 1.500 зол. Одначе замість викинути його з уряду та потягнути до судової відповідальности Луковича приділили як екзекутора на львівський повіт. Тут він знову здефравдував 1.628 зол. а крім того сфальшував квіти скарбової каси на суму 566 зол. Поставлений перед кількома днями перед суд признався до вини, мовляв, що здефравдовані гроші пропив з товариші ами та протратив на любовницю. Несовісного екзекутора засудили на півтора року вязниці та втрату прав на 5 літ.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненні Держ. Клясової Льотерії впали виграні на такі числа: 15.000 зол. на ч. 53842. 10.000 зол. на ч. 60668 74736 95830 108157 136410 26196 91602 121326 125611. 5.000 зол. на ч. 37051 52248 77138 84872 103364 157477 97703 100364. 2.000 зол. на ч. 9946 16008 18145 20845 25759 39497 40046 47439 56213 56365 58869 59967 60931 75030 88681 96239 98445 99181 111010 114266 125074 128869 140462 153585 930 1190 18465 34155 35605 50519 51496 72256 73159 78817 84626 86127 92929 93634 211396 111808 127555 142675. 1.000 зол. на ч. 3792 5636 12624 14684 18785 19894 31724 36384 37794 46065 55612 57384 57503 67842 70171 72236 72383 84777 86190 93357 94726 98763 99102 112583 114091 115412 128408 127291 127683 133342 138447 141959 144524 144653 145303 147561 148443 149851 153419 156741 160006 169476. 1.000 зол. на ч. 12840 15747 44158 45335 57454 58266 58908 63262 76406 83646 84189 88839 98709 102183 103745 104564 104869 105218 105598 106937 118978 119339 120441 131055 132960 133592 134488 145213 145394 150316 151961.

— **Катастрофальна буря на Волині.** Над Рівенщиною перейшла минулого вівторка катастрофальна градова буря, що перемінила цілу околицю в пустиню. Села Дятковичі, Милостів, Яневичі, Помеляни і По Ярку засипав град завбільшки курячого яйця. Поля, сади і хмілярні знищені в 100 процентах, так що населення пустило на них худобу на пашу. Вікна так повибивало, що люди позатикали їх подушками. Буря зірвала багато домів і повиривала дерева з корінням.

— **Ще про вбивство Ф. Бачуна.** У вчорашньому числі „Діла", в новинці п. н. „За вбивство свого товариша", підсудний Ф. Пелех боронився перед судом, що покійний Бачун напав на нього з дівчиною і чинно його зневажив. В дійсности — як нас повідомляють — підсудний Ф. Пелех напав на Ф. Бачуна, коли він став в оборону нападеної Пелехом дівчини і вбив його на смерть. Покійний був свідомим українським робітником і мав найкращу опінію в Жовкві. Тому українське громадянство Жовкви взяло дуже численну участь у його похоронах. Трибунал засудив Ф. Пелеха на півтора року тюрми.

— **Злочин у стодолі.** В селі Рокітно пов. Львів знайшли 15. ц. м. вранці в стодолі замасковане тіло 21-літнього Павла Сілецького, на якому стверджено 7 колених ран на голові і грудях. Злочину доконано в ночі підчас сну Сілецького, правдоподібно наслідком маєткового спору. Справою занялася поліція. Показалося, що в тій самій стодолі спав брат Сілецького, 12-літній Михайло, який зі страху навіть не відізвався. Аж пізніше зрадив убивників, яких арештовано. Є це Ян Палецький і В. Кривула з Ясліск пов. Городок Яг.

— **Перелет водяних бабок** на північ бачили і в Стрию, як нам звідти про це пишуть. В мин. пятницю пополудні і в суботу рано летіли вони в дуже великій скількости від Сколього через Стрий у напрямі Львова. Не творили вони тісної хмари, але летіли в замітній розстрільній у кілька або й кількадесятьметровій віддалі від себе.

Щепко і Тонько — по знижених цінах
у Великім Театрі
в суботу 19, неділю 20, понеділок 21. **Весела львівська хвиля**

ВІДГУКИ ДНЯ.

До нового життя.

У Москві трапився цікавий випадок: Помер якийсь урядовець. Родина плакала чи ні — не знаю, але що священика не було, то похорон відбувся „во кратці". Взакували небіщика в домовину, положили в похоронне авто і відіслали до крематорії. Точніше: хотіли відіслати, бо небіщик до крематорії не добився. Скоїлася в дорозі пригода: авто з небіщиком зударилось із вантажним автом. Зудар був такий сильний, що з одного вилетів шофер і вугля, а з другого шофер і трумна з небіщиком. Трумна від упадку отворилась, а з неї вискочив небіщик і в крик. Далі штигульк, штигульк — просто на тротуар. Сів біполашний на камені і давай матіркувати шоферові: Ти — каже — сякий-такий сину! Як ідеш, трястя твоїй бабі?! Ногу мені зломив, сволоч одна, а тепер ще й очі з лоба вирячув!

Зібрався довкола народ, розпитує, дивується, дехто й про чудо бомкнув. Розпитують голосно, дивуються ще голосніше, а про чудо — тільки шепотом, бо це „релігійним дурманом" пахне.

Накляв небіщик скільки влізло, поклікав вовія і поїхав до шпиталю... лікувати ногу...

Кажуть люди, що як колось зроблять небіщиком, то такий сотню літ поживе, совітський урядовець певно дотягне до двіста. Алже ріже їхав у домовині до крематорії і колиб не катастрофа — був би нині жмінкою попелу, разом з неполоманими ногами...

Нічого нового під сонцем і ніщо під сонцем не останнє. Бували вже такі випадки і ще напевно будуть. Людина витягнеться, перестане дихати, його тащать, чи хочуть таскать в сиру землю, а він вараз пробудиться. Звичайно від якогось більшого потрясення чи гуку. І потім вераз живе ще довго — часом на радість, часом на горе рідні.

Летарґ трапляється не тільки фізичний, буває часом і психічний.

Возьмім наприклад політику. Одного дня якийсь громадянин політично вмре. Не істнує, нема його, труп. Хоч у сиру землю, або до крематорії. Дивись на нього — не рухається, притули вухо — не дихає. Поплачуть за ним (часом), покритикують (завжди) і забудуть. А ось трапиться якесь сильніше потрясення, якийсь зудар і небіщик вискакує на тротуар, живий як риба, хоч часом з підломаною ногою.

Тоді його політичного життя і колом не добеш.

Буває таке і в літературі. Замовкне якийсь вірше- чи прозо-писець, часом на радість, деколи на сум рідній громаді. Ні пальцем не рушить — мертвець тай годі. А прийде якийсь зудар, „душетрус", чи інша катастрофа і він знову на тротуарі письменства.

Тоді вже пише і пише. Деколи ліпше, деколи гірше, але все багато.

Був час, коли один наш знайомий теж „працював" у поезії. Але прийшли часи, коли поезія по двох літах ставала старою, по пяти — трафаретою, а по семи — тарабарщиною. Наш знайомий пожурився, посумував, а потім взяв і поетично вмер. Минали роки, а він не то риму, а й асонансу жадного не написав (хоч це багато лекше і вдячніше!) Словом — поетичний труп.

Колись приходить до мене і каже:

— Всі знаки на небі вказують, що я можу збудитися. Ще пять, ще десять таких поезій, які мені довелося прочитати в останніх часах і вискочу з трумни як опарений. Не, щоби показати, як має виглядати поезія (борони мене Боже від зарозумілости!), але щоби наляскти, кому це справедливо належиться.

Галактіон Чіпка.

— **З пожежної хроніки.** В Сенечові пов. Долина згорів мешкальний дім Б. Фрайліха разом з крамницею, причому згинули три корови. — В Джуркові пов. Городенка згоріли загороди М. Грайфа і Петра Рачковського, правдоподібно наслідком підпалу. — В Горошковичах під Грубешовом згоріли дворські будинки, а в стайнях і оборі 45 штук коров і свиней.

— **Вино на ліцитації** Скарбовий уряд у Бродах визначив на 18. ц. м ліцитацію рухомостей Станислава Рудрофа, власника лісової фірми „Броди", якого, як відомо, арештовано за податкові неправильности. Ліцитація обіймає великий запас вина з домової пивниці Рудрофа. Мають продати 2.700 фляшок вина, оцінених екзекуційно на суму 11.000 зол. Між вином находиться велика скількість шампана, який оцінено по 20 і 25 зол. за бутельку. Крім того проладуть коло 400 літрів бочкового вина і 50 бутельок ріжних лікерів. У списі предметів, виставлених на ліцитацію, є кілька тисяч порожніх фляшок і багато дубових бочок з вина. Все те на вирівнання податкових залеглостей в користь державного скарбу.

— **Горять ліси.** Наслідком посухи горять у ріжних місцевостях станиславівського воєвідства ліси. Пожежі спричинили неосторожні пастухи, розпалюючи огнища. Перед кількома днями згоріло 9 гектарів смерекового молодняка у Волощині пов. Надвірна, а в Татарові згоріла частина приватного ліса. В Яблонниці тогож повіту згорів на досить великому просторі високопенний ліс, власність держави. — В Уричі, пов. Дрогобич згоріли два морґи деревостану і 38 куб. м. опалового дерева, власність фірми Перніцер.

— **Окрадають церкви.** В Довгій пов. Калуш вломилися два парубки, Франц Гушпіт і Федь Федоришин до місцевої церкви і вкрали золоту чашу. Арештовано їх у Журавні, коли хотіли чашу продати. В Долині вломився до церкви злодій, якого сполошив вистрілом нічний вартівник. У Ляховичах украли незнані злодії дві скатерті з вівтаря, золоту ложечку і більшу скількість воску та свічок.

— **Виорав старі гроші.** На полі в Ясенові (Брідщина) селянин виорав глиняний горнець із срібними польськими грішми з XVII століття. Нарахували 65 штук монет, що розмірно добре збереглися. Злożили їх у гарольдському архіві в Бродах.

— **Хмаролім у Коломийщині.** У вівторок в год. 11.30 був у Коломиї хмаролім. Зливний дощ із градом величини волоського горіха падав пів години. В інших місцевостях повіту граду не було, тому шкоди на полях повстали лише в околицях Коломиї.

— **Студент врятував три особи від утоплення.** На ставі у міському городі в Дрогобичі їхали човном три члени табору праці. Нараз наслідком неосторожности човен перевернувся і пасажири почали тонути. Побачив це студент політехніки Абрагам Вайнфельд і не надумуючись довго, скочив у воду і вирятував по черзі всіх, що топилися.

— **З Польщі.** У Варшаві скінчив самогубством фільмовий артист З. Станевич наслідком безробіття і матеріяльного недостатку. — Карно-скарбовий виділ окружного суду у Варшаві потягнув до відповідальности 30 варшавських фірм за митні зловживання. — В домі купця Бекермана у Варшаві відкрито фабрику фальшивих срібних монет, наслідком чого арештовано кілька осіб.

— **Посуха в Европі.** Довготревала посуха затопила багато країв на обох півкулях. В деяких краях посуха приняла такі розміри, що викликує паніку серед хліборобів і урядових кол. Такої посухи на Угорщині не було вже від 150 літ і тому пшеничні і житні засіви представляються там дуже слабо. Так само в Румунії, Югославії та Болгарії. Ситуація в Чехословаччині не представляється зле. В Радянщині заноситься на кепські жнива, хоча на думку влади теперішній стан засівів є вдоволяючий. Але більшовикам не можна вірити, бо для них не істнує голод ні голодова смерть кількох мілїонів людей. Погіршилися засіви в Німеччині, Франції та Еспанії. Тільки в Італії, де панує переважно погода вогка, цьогорічні жнива будуть подібні до торічних.

— **Ріжні вістки.** В Румунії впали великі дощі, що можуть причинитися до поправи засівів. — Розіграна в Мінхені 15-а партія шахового турнію за мистецтво світа між Боголюбовом і Альохіном скінчилася ремісово. Теперішній стан 9:6 в користь Альохіна. — У пристані в Босфорі згоріли великі магазини нафти. Сильні експльозії викликали серед населення паніку. — Арх. Отто Габсбурґ виїхав зі своєю матірю, б. цісаревою Зитою з Бельгії до Базелю, де відбув нараду з арх. Евгеном про можливість повороту цісарської родини до Відня.

З театру.

„ВЕСЕЛІ КУМОНЬКИ З ВІНДСОРУ".
Комічна опера *Оттона Ніколяя.*

Опера ця на мене особисто ні своєю музикою ні змістом ніколи не робила враження навіть як я бачила її у першорядній обсаді у Відні чи в Парижі. Але якщо хто любить комічну оперу, то виконання її тепер у Львові могло вповолити й чибагливого видця.

Опера ця повна гумору та дотепу, мельодійна і ставить співакам поважні вимоги щодо технічної справности голосу, як і сценічного вироблення. Виконавчі сили, як солісти, так і члени хору — це учні Львівської Консерваторії. Всі вони відповіли вповні своєму завданню. Не тільки голосово були дуже добре та дбайливо приготовані, але і гра сценічна була свобідна та випрацьована у детайлях.

На перший плян вибилася характеристична постать Фальстафа (п. Снежек з кляси проф. Любінецького), п. Єнджейовська (кляса проф. Діяні) креувала ролю пані Флют з притомою собі певністю й темпераментом. Клясу проф. Козловської репрезентували пані: Зарицька, Менкесівна і п. Божик, що віддали свої партії з великою музикальністю. П-на Зарицька має багато зовнішніх сценічних вальорів. Гарні голосові матеріяли виказали пп. Плешкевич, Зубик, Лаврівський та Маргулес (кляса проф. Любінецького).

Орхестрою диригував дир. А. Солтис, що збирав уповні заслужені грімкі оплески за працю, яку мусів вложити у виведення цього твору.

І. Приймова.

„ЖІНКА, ЯКА ЗНАЄ, ЧОГО ХОЧЕ".
Музична комедія (перерібка з комедії *Вернея*).
Музика Оскара Штравса.

На салі дуже мало публики, лінива атмосфера вижидання. Один з рецензентів каже, що прімадонна дала знати, що їх театр зветься „8.30", отже має час прийти три на девяту. Гарна перспектива! Але вкінці входить за пульпіт капельмайстер, обовязково з довгим розвіяним волоссям та в оксамитнім сурдуті.

Починається увертюра, яка загадує дуже цирковий вступ перед тресурою коней. Розграється акція, аж проситься крикнути: Темпо, темпо! Але акторам не хочеться грати, певно думають про дефіцит у касі. Весь ансамбль, який прибув з Варшави, з малими виїмками слабий. Чому то стільки людей відкриває в собі сценічний талант, якого не мають? Прімадонна все співає, що знає, чого вона хоче, але не чути — чого саме? Здається, що багато любовників...

Комедія має одну добру прикмету, що нема в ній порнографії, а в останніх оперетах та ревіях, як відомо, порнографії вже аж забагато. Зате комедія дає кілька направду дотепних ситуацій...

Музика шабльонова.

І. Приймова.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Дня 9. травня ц. р. згинув трагічною смертю в селі Купновичі Старі 28-літній селянин **Андрій Хома.** В. Й. П.!

СПОРТ.

Перші ситківкові змагання в цьому сезоні.

Два найкращі львівські ситківцові клюби, ЛКС і УССК, започатковують цьогорічний сезон змаганнями, що відбудуться в днях 19. і 20 ц. м. від год. 15·30 в обі дні, на токах при вул. Супінського 21. (Акад. Дім). Змагання ті мають за собою традицію, як одні з цікавіших у сезоні, тому й не сумніваємося, що в суботу і неділю стрінуться на них всі прихильники того гарного спорту. Вступ за добровільними датками. В черговому числі подамо точну програму.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

H. Widewski: NIEBEZPIECZENSTWO ŻYDOWSKIE Poznań 1934. Str. 96. Form. 8-o.

Olgierd Górka: „OGNIEM I MIECZEM" a rzeczywistość historyczna. Warszawa 1934. st. 140

Olgierd Górka: DZIEJOWA RZECZYWISTOŚĆ A RACJA STANU POLSKI NA POŁUDNIOWYM WSCHODZIE Warszawa 1934, st. 32.

ЖУРНАЛИ.

„ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ" Ч. 5. Львів, травень 1934. Зміст: Постій — Ф. Невестюк; Одна картина — Ф. Коковський; Відворот УГА за Збруч — ген. Курманович; Спомини розвідчого старшини 1919—1923 — І. Вислоцький; Над ставом — Ан Курдидик; Бій за Калинівку — Мих. Островерха; Шляхом слави 9-ої Бригади УГА — д-р Ст. Божик; Памятка минулого — В Бачинський; Історія 8-ої Галицької Бригади — д-р І. Карпинець; Холодний Яр говорить — Горліс-Горський; Бібліографія.

MORZE, organ Ligi Morskiej i Kolonjalnej. Warszawa maj, 1934. r. 5.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича, Бучач:

17. V. Батурин.
18. V. Ельга.
19. V. Наша парада.
20. V. Сонце руїни.
З Бучача їде театр до Чорткова.

Великий Міський Театр.

Четвер, 17. V. год. 7·30 веч. „Фонсеве весілля" вистава закуплена Абон. неважні
Пятниця, 18. V. год. 7·30 веч. „Діти епохи" Л. Чарновського.

Театр Різнородностей.

Четвер, 17. V. год. 7·30 веч. Вистава Українського Театру: „Подружжя в двох мешканнях".
Пятниця, 18. V. Театр нечинний. Генеральна проба „Дівчата в одностроях".

Кіна.

АПОЛЬО: „Вірниця" (чеська комедія).
АТЛЯНТИК: „Отаман Анненків" (фільма в російській мові).
ВАНДА: „12 крісел" (Вл. Бурян, Дениша).
КАСІНО: „Таємний детектив", „Вороги подружжя" (Льорель і Гарді).
КОЛІСЕЙ: „Подумя", ревія „Під газом".
КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Бал білих ліжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.
МАРУСЕНЬКА: „Чібі" (віденська комедія), ревія „Травень, літо, транка!"
МІРАЖ: „Остання генералова любка," „Жінка за 250.000 долярів".
МУЗА: „Біда ледія (з Ол. Мей).
ПАЛЯС: „Панна Жозета моя жінка".
ПАН: „Чанду".
ПАСАЖ: „У домі страхіть", „Самоцвіти кохання".
СВІТ: „Божевільна ніч у звірині".
СОНЦЕ: „Нічні суди" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „1002 ніч" і ревія „Зелений карнавал".
ХІМЕРА: „Чорти в коханні".
УТІХА: „В кожній пристані дівчина" та ревія.

Закордонне радіо.

Четвер, 17. травня 1934.

Давентрі (1500) 20·00 „Арабелля" оп. Р. Штравса, **Відень** (506,8) 12·00, 19·45, 21·30 Концерт, **Братислава** (298,8) 16·00 Концерт, 20·00 Спів, **Прага** (470·2) 20·05 Спів, **Париж** (1649) 12·30 Концерт, **Білгород** (439,8) 12·05 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 21·00 Сучасні пісні, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 17·30 Оп. музика, **Мінхен** (405,4) 12·00, 16·00 Вок. інстр. концерт, 17·50 Сонати на скрипку та фортепян, 18·30 Улюблені пісні 7 століть, **Бероміністер** (539,6) 20·15 „Ідь Аміко Фріц" оп. Масканія, **Будапешт** (549,3) 12·05, 17·30 Спів, 19·10 Циг. музика, **Мілянo** (568,6) 20·55 „Сила долі" оп. Вердія, **Рим** (420,8) 17·10 Вок. інстр. концерт.

Пятниця, 18. травня 1934.

Льондон (342,1) 19·30 Два фортепяни, 22·00 „Сумерк богів" оп. Вагнера, **Відень** (506,8) 17·25 Скрипка, **Братислава** (298,8) 19·30 „Лис Микита" оп. Іначека, **Париж** (1649) 12·30 Концерт, **Білгород** (439.8) 17·00 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 18·30 Пфіпнерова соната на скр. і форт. е-моль, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 20·15 Німецька музика, спів. **Ляйпціґ** (382,2) 21·00 Спів, **Мінхен** (405,4) 20·15 „Зуавинна тайна" оп. Вольф-Ферарія, **Осльо** (1181) 20·00 „Ляйли" оп. Ольсена. **Будапешт** (549·3) 13·30 Циг. музика **Мілянo** (368,6) 11·10 Квінтет, 17.10 Вок. інстр. концерт, 20·45 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інстр. концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 17. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 9·45 **Богослужения з Волосьної церкви у Львові**, 12·05 Виклади для абітурієнтів середніх шкіл: „Вищі військові студії", 12·20 Музика з гр. плит, 12·35 Концерт (музика, спів — Дигас, бас), 15·05 Збіжжева біржа, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Оп. фантазії та арії (з гр. плит); в перерві в год. 16·00—16·10 „Блески та нужда м. Львова", 16·35 Легка музика, пісоньки, 17·30 Іст. відчит: Польський парляментаризм", 17·50 Комуніканійні потреби в Польщі, 18·10 Авд. „Четвертий до боїжа", 18·53 **Жартівливі хвилини (рецитації поезій, м. н. твори сучасних українських поетів)**, 19·15 Всячина й комунікат т-на плекання коней, 19·25 Актуальний відчит, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва реорум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Авдиція з нагоди напсанта Норвегії (промови, гимни, концерт симф. орхестри), 21·15 Як повстає пісонька (вок. авдиція), 22·00 Форт. реціталь, 23·20, 23·05 Танкова музика.

Пятниця, 18. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Концерт сальонової орхестри, 15·05 Збіжжева біржа, театр. репертуар, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Сальонова музика з гр. плит, 15·40 Реціталь (альтівка, фортепян). 16·00 Спів (Мокшицька) в супр. фортепяну, 16·20 Серед книжок, 16·30 Наука стенографії, 16·40 Музика з гр. плит, 16·50 Польська музика (фортепян), 17·30 Літер. відчит: „Каспрович", 17·50 Фахова школа як підготування до життя, 18·10 Концерт Данового хору, 18·53 Театральний фейлетон, 19·10 Всячина, 19·25 Актуальний фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Муз. балачка, 20·15 Симф. концерт; у перерві „Віткевич, письменник і малар," 22·40 Балачка про моди, 22·52, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 5·26 і пів зол

Золото: Долари 8·92—8·95. Франки фр. 34·80—35·30 Дукати 83·00—83·50, Корони 36·90—37·40. Рублі 46·00—46·95.

Срібло: Корони 1·20, Фльорени 0·70, Рублі 1·25.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·04, Париж 39·94, Берлін 209·35, Цюріх 172·12, Амстердам 358·85, Прага 22·05, Мілянo 45·04, Брюсель 123·72, Копенгаген 120·60, Осльо 135·85. 136·50, Стокгольм 139·40—140·10, Нюйорк кабель 5·29, Нюйорк чеки 5·28 і пів.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 16 травня н. р. в наслідок хиткої тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 л.	молока	—·18 „
1 л.	сметани	—·70 „
1 к.	яєць	2·20 „

Тенденція на масло знижкова, на молоко, сметану і яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє що 16. V. н. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомісарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·80
Кури	І кляса	0·95
„	ІІ „	0·85

Тенденція знижкова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

Подяка.

Не маючи змоги особисто подякувати, складаємо цією дорогою щире „Спасибіг" Установам і Громадянам, які ділом і словом виказали нам своє співчуття з приводу смерти нашої Мами бл. п. Михайлини Колодницької.

Омелянa, Омелян і Дмитро Колодницькі
Мелянія і Юліян Мінко.

ОПОВІСТКИ

В дівочій гімназії СС. Василіянок у Львові (вул. Длугоша ч. 17 а) відбудуться вступні іспити до І-ої і ІІ-ої кл. нового устрою, як і до кляс V—VII-ої клясичного типу та V—VI-ої гуманіст. типу в днях 15—20 червня. Приватистки можуть приступати до вступних іспитів уже в днях 11—14 червня. Зголошення до іспитів пожадані перед 10. червня. 1568 3—3 **Управа.**

Загальні Збори Філії Товариства „Просвіти" в Тернополі відбудуться дня 31. травня 1934 в годині 10-ій перед полуднем в салі Міщанського Брацтва. — Денний порядок звичайний. 1584

Вакацйна Оселя Станиславівської філії „Учительська Громада" **„Маковиця"** в Ямнім приймає гостей-членів Т-ва в трьох сезонах, які тревають від 15. V. — 15. IX. Кімнати в сезоні від 15. VI. — 15. VIII. в ціні від 40 зол. місячно, в першому і третьому сезоні 40% дешевше. Харчі (4 рази денно) для дорослих і дітей по 14 році життя 3 зол.; за дітей між 8—14 роком життя 2 зол., а у віні від 4—1 року 1·50 зол. денно. — Постіль привезти. — Зголошення із поданням кількости осіб і часу, слати вже на адресу: Філія Т-ва „Учительська Громада" в Станиславові на руки д-ра Івана Рибчина, проф. ІІ. держ. гімназ., Зосина Воля 55 а. 1580

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НА ФЕРІЇ! Bruges Poinlasse взори, додатки вивчає Фрайліх, Сикстуська 21. 1535 3—?

МОРШИН. Найдешевше і найздоровіше лешкання знайдете у віллі „Ксеня". 1569 2—3

ПРИЙМУ здібного молодця до науки. — Портретне ателіє арт, маляра Чуйка. Львів, Потоцького 71. 1585 1—1

ПРОДАМ більшу скільність раків. Зголошення Адм. „Діла" під „Раки". 1583

МАШИНА до писання українська „Underwud" оказійно на продаж. Длугоша 3, партер ліворуч. 1583 1—1

ВОРОХТА — пансіон „Черемшина", над самим Прутом, догідна купіль сонячна і в Пруті, сезон отворений від 1. тоавня. Зголошення приймає Наталя Семанюкова. 1573 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

Др. мед. Олександер Рибачевський
ординує
в Моршині-Живці
1578 **Вілля „Рожа".** 1—2

Др. Гр. Чвартацький
ординує
в живці Любіні-Великім
в хоробах ревматичних, — нервових і жіночих.
1581

Дегоа
Великий національний часопис у Німеччині
Показові числа даром висилає
Verlag Scherl, Berlin SW 68

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видавництво Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10

Ч. 129 (13.674). Львів, субота 19. травня 1934. ryczałtową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Вже тільки два дні для перегляду виборчих листів.

Вже тільки в пятницю, дня 18. травня і в суботу 19. травня ц. р. в годинах від 8-ої до 5-ої пополудні можна переглядати виборчі списки і вносити реклямації, коли кого поминули або в списках неправильно записали.

Звертаємо увагу, що дуже багато наших виборців незаписаних у списках. Не занедбайте останніх реклямаційних днів і обовязково перевірте в окружній комісії, чи Ви є у списках правильно записані. Від того залежить, чи зможете голосувати, а від кожного українського голосу залежить успіх нашої виборчої боротьби.

УКРАЇНСЬКИЙ
ВИБОРЧИЙ НАРОДНІЙ КОМІТЕТ.

Більшовики живуть коштом капіталістичних держав.

ГІТЛЄР ПРО СУСП.-ГОСПОДАРСЬКУ ПРОГРАМУ ТА КОМУНІЗМ.

БЕРЛІН, ПАТ. У будинку б. пруського сойму на конгресі фронту праці при участі всіх міністрів Німеччини та союзних країв і представників нац.-соц. партії канцл. Гітлер зясував сусп.-господарську програму. Спротивився формам конуністичного етатизму. Колиб пристосувати соціялізацію до установ суспільного життя Німеччини, це скінчилося би невдачею господарства. СССР. опирається все на капіталістичних державах, користується їх технічною поміччю, як машинами і інжинірами. Совіти живуть лише коштом некомуністичних уладжень. Нац.-соціялісти хочуть можливо найбільше розвинути творчі сили німецького народу, виступаючи проти егоістичних одиниць і гуртків. Недоцільно пристосовувано досі форми боротьби груп у нім. суспільности. Лише авторитет держави може успішно протиставитися таким методам. Держава не буде знаряддям ні підприємців, ні робітників, стоятиме понад гуртами. Хай фронт праці не тратить надії, цієї найбільшої сили світа. Всі ми, що пережили війну, знаємо, що метою політики не може бути ведення війни. Ми не зломимо мира, одначе нова Німеччина не зречеться ніколи своїх прав, ніколи не зрезигнує із своєї землі. Ні мецький нарід фанатично боронитиме свого права до життя на цьому світі. Хай ніхто не думає, що могтиме нас згнобити підчас мира.

Демонстрації словаків на відчиті мін. Дерера.

Хай живе Словаччина! Геть із чехами!

БРАТИСЛАВА, 17. 5. ПАТ. Міністер справедливости Дерер мав у Братиславі відчит, у якім доказував конечність нац. едности чехів і словаків для інтересу обох народів. Політична автономія булаб, мовляв, для словаків великою небезпекою,бо ослаблювала би словаків назовні та моглаб довести до розпаду. Незалежна Словаччина стала би іграшкою сусідніх держав і скоро втратила би незалежність.

Присутні на салі словацькі автономісти стали гостро протестувати проти деяких міністрових тверджень. Кількох на силу вивели зі салі. Після відчиту гурт словацької молоді уладив на вулицях Братислави демонстрації співали словацькі пісні та кричали „Хай живе автономія! Геть із чехами! Словаччина для словаків!" і т. і. Поліція розігнала маніфестантів і арештувала кільканацять осіб.

Ще про катастрофу німецького бальона.

У звязку в катастрофою німецького стратосферного бальона „Барч фон Зігсфельд", який впав на більшовицькій території, повідомляють німецькі часописи, що німецький повітреплавний союз вислав на місце катастрофи своїх представників. У гондолі знайшли прапор із такенкрайцом і чорно-біло-червоний прапор. Із паперів, що їх держав убитий летун у руці, стверднли, що це обсерватор Мазух. Тіло керманича д-ра Шренка найшли 15 км. від місця катастрофи. Тіла вбитих летунів відставили до Москви, а відтам відставлять до Німеччини.

Чому арештували анґлійського журналіста?

У мин. середу арештували чрезвичайники берлінського кореспондента „Дейлн Експресу" Стівенса недалеко Акену біля Ангальту, як переїздив автом через ліс із жінкою та ще з одним анґлійцем. Після 24 год. Стівенса на інтервенцію анґлійського консуля увільнили, а наложили на нього домашній арешт у готелі.

Нім. Інф. Бюро в комунікаті пояснює, що Стівенса арештували, як фотографував хемічні заведення біля Магдебурга. Пробуючи фотографувати фабрику нарушив Стівенс давно істнуючу заборону. Тогож дня його випустили.

Приготування нової революції в Австрії.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецька преса принесла, як твердить, автентичний текст рапорту австрійського шефа безпеки ген. майора Ромґе. Рапорт зясовує канцлерові дані про приготування до збройного виступу. В самому Відні є понад 74.000 зорганізованих шуцбундівців, які мають 44.000 крісів. Рапорт признає, що переслідування переворотового руху в Австрії малоуспішне. Рух цей в даних обставинах може бути поважною небезпекою для Відня.

Шукають Троцького.

БЕРЛІН, ПАТ. У звязку з чутками нібито Троцький є в Швайцарії, федеральна влада пильно шукає його. Устійнили, що Троцький не переступив швайцарського кордону. Міродатні швайцарські кола здогадуються, що чутки про побут Троцького в Швайцарії поширюють нарочно, щоби замаскувати справжнє місце його побуту.

ГЕРІНҐ У БІЛГОРОДІ Й АТЕНАХ.

БІЛГОРОД, 17. 5. ПАТ. Пруський премієр Ґерінґ відвідав мін. Єфтича, опісля пішов на цвинтар німецьких вояків, які згинули на війні та зложив вінець. Опісля відїхав на летовище, відки в год. 11. із товаришами подорожі відлетів до Атен.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 75—180 Телефон 25-55.

Новина для господинь!
у всіх харчевих крамницях появилися
БУДИНІ І КРЕМИ
Д-ра Вандера
які так, — як порошок до печива Дава, ванілевий цукор, — олійки і аромати д-ра ВАНДЕРА є незаступні.
Можна дістати у всіх крамницях „Народної Торговлі" і „Маслосоюзу". 28/8 2—2

Чому Вас так тяжко переконати,
що Ви, — як свідомий українець, повинні обезпечити свої будинки в дозволеній законом 1/2 частині їх вартости в українськім
Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер",
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі блаватні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. дарон білети до першорядних кін. 5/79 36-9

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдетевше в текстильнім магазині
„ТАНІЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
2/48

ДИМІСІЯ БОЛГАРСЬКОГО УРЯДУ.

СОФІЯ, 17. 5. ПАТ. Король приняв димісію кабінету Мушанова та поручив йому створити новий кабінет.

ЖАХЛИВА КАТАСТРОФА В БЕЛЬҐІЇ.

У копальні вугля в Патіражі (в Бельгії) вибухли ґази в коридорі в глибині 805 м. під землею. Працювало там 46 робітників. Пятьох із них добули страшно попарених. Решта не відповідала на сигнали. Нічо стверджено, що 41 шахтярів згинуло. Їх тіла звуглені. Із емігрантів із Польщі, яких у тій копальні працює багато, не було ніодного вбитого або раненого. Як трупів добули з копальні, мусіли шиб замурувати, бо став горіти. На місце катастрофи приїхав король і члени уряду.

Нова катастрофа.

БРЮСЕЛЯ, 17. 5. ПАТ. Учора в полудне в копальні Патіраж приключилася нова катастрофа. Коли в шибі була рятункова дружина та технічна комісія інжинірів, вибухли знову ґази, що спричинили пожежу. Врятували всього 6 осіб, дуже попарених. Решта, себто 5 інжинірів і 9 шахтярів згинули.

ҐЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК У БЕЛЬҐІЇ.

БРЮСЕЛЯ, ПАТ. В околиці Шарльроа шахтярі уладили голосування, в висліді якого 90 проц. голосів упало за негайним проголошенням ґен. страйку. Дирекції копалень у звязку з ост. катастрофою постановили перенести редукцію платні з 22. травня на 3 червня. Та мабуть „шахтярі не ждатимуть початку черання, а проголосять ґен. страйк уже вівторок. До них прилучаться металюрґічні робітники.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА В БАДЕНІ.

БЕРЛІН, 17. 5. ПАТ. Вчора рано в Пфорцгеймі в Баденії пересувальна льокомотива ударилася з особовим поїздом, що відїздив на станцію. Три особові вагони роздавило. Згідно з дотеперішніми вістками було 4 убитих і багато ранених.

Господарські перспективи Волині.

Теперішність і майбутність в офіціяльному світлі.

У краківському „Час-і" з 9. і 11. ц. м. помістив п. Витовт Вольф репортаж з Волині, в якому подає своє інтерв'ю з віцевоєводою Годлевським і президентом Хліборобської Палати з Луцьку І. Кржижановським. Попробуємо зреферувати думки обох достойників, бо в них відзеркалюється з одної сторони катастрофальна господарська дійсність на наших північно-західніх землях, з другої сторони висовують вони господарську програму уряду чи Хліб. Палати на цих землях та беруть під увагу не дуже відомі у нас економічні можливости Волині.

Зачнемо від майбутности, якою займається віцевоєвода, перший з черги інтерльокутор п. Вольфа.

Положення Волині вимагає особливих заходів уряду і громадянства. Фінансово-хліборобська акція як скрізь так і тут принесла — мовляв — поважні пільги. Але важне, щоби пристосувати хліборобство до нових кон'юнктуральних умовин. Іде про те, щоби використовуючи почву і клімат перейти на більше оплатну продукцію. Олійні рослини, особливо соя, льон, коноплі, тютюн, конюшина, садівництво з досі імпортованими кавунами і мельонами — ось продукти майбутности. Пшениця затримує дальше своє значіння, як теж хміль, впроваджений чехами, особливо після заснування Хмелярського Банку в Дубні.

Змагаємо — каже віцевоєвода (подаємо тут його думки скорочено, але докладно) — до піднесення годівлі овець. У горохівському повіті народний промисл виробу кожухів може ще дати працю багатьом людям. Знамениті вислід дала спроба годівлі каракулів у Кремянецькому Ліцею і в Мяневичах, ковельського повіту. Хоч Волинь, так як Познанщина, залишиться по суті хліборобська, проте і тут є промислові можливости. Причиняються до того близькі поклади вутілля і мало покищо використані інші мінеральні багацтва, які є запорукою господарського ренесансу Волині. Тепер крім каменоломів, що з кожним роком краще розвиваються, маємо не дуже розбудований ще хліборобський і лісовий промисл, а саме цукроварні, горальні, броварі і тартаки. Добра кон'юнктура є тепер для лісового промислу (він головно в руках держави), годі вдоволити всі замовлення закордону. Дикти, клепки на долівку, тощо (приватний промисл) мають також поважний збут за кордоном. Очевидно стан хліборобського промислу, звязаного з заг.-хліб. кон'юнктурою, не є вдоволяючий.

Волинь скриває безчисленні можливости. Вона ще геольогічно не досліджена, а гіпотези геольогів вказують на існування вугля і міди. Грудка 95%-вої місцевої міди є у „Волинському Музею". Геольогічний Інститут при помочі Фонду Праці веде тепер досліди і хто знає чи в майбутності не будемо мати **багатого волинського басейну.** Із зовсім конкретних справ, підкреслює п. Годлевський перш за все каменоломи. Волинь має величезні запаси каміння від пісківців до граніту в ріжних відтінях. Експльоатація досі розмірно дрібна (Іванова Долина, Клесів). Польща споваджує каолін з ЧСР і СРСР, хоч має його на Волині. Живицю переробляти можна на каляфонію замість купувати в далекій Каліфорнії. Розвій промислу принесе з собою урбанізацію і добробут. Найбільшою болячкою Волині — це — мовляв — залізничні тарифи (пільги схід-захід, замість у напрямі північного сходу), дальше — меліорація північних мокрих повітів (останнього року переведена була на просторі 200 км. ковельського повіту, а тепер ведеться меліорація здовж річки Неретва) і врешті — як третій постулят Волині називає віцевоєвода усунення дрібного торгівця збіжжам, поправу організації збуту.

Другий інтерльокутор краківського репортера, п. Кржижановський переплітає і кінчає свої думки сумним акордом: **Волинь стоїть перед господарською катастрофою.** Положення хліборобства на Волині характеризує він коротким реченням: повне вичерпання хліборобства і перші обвали психічного заломання населення. Задовження величезне, кредитів нема, катастрофальний упадок цін довів до руїни чертвого і до нечувано редукції живого інвентаря.

На фінансово-хліборобську акцію дивиться президент Хліб. Палати в Луцьку інакше, як віцевоєвода. Вона прийшла запізно, є дорога і занадто формалістична. Вона не дає генеральної мораторії а тільки індивідуальну, не пристосована до сьогоднішних цін сільг.-госп. продуктів і диктує відсотки (6½), які є рішуче за високі.

Шлях до покращання ситуації — це на думку п. Кржижановського: зменшення публичних тягарів, обниження відсотків і поширення пільгової тарифи.

Волинська Хліб. Палата накреслила собі — як каже її президент — такі напрямні:

1) спертись на „зорганізованому елементі" (польському);

2) до кожної проблеми підходити з погляду збуту а не продукції (через те перехід на продукцію попитних артикулів);

3) підкреслювати годівлянну господарку (особливо вівчарство у північних повітах);

4) виключити жито з чорноземних повітів у користь олійних рослин і конюшини;

5) побільшити меліораційну акцію на т. зв. Волинському Поліссі;

6) розвинути народний промисл і управу конопель та лену для влекшення ситуації дрібної власности.

Щодо точок 2—6, як тих, що торкаються господарства Волині з мериторичного боку не маємо нічого до закинення. Зате не тільки з суто-українського, але теж з обективно-господарського становища вважаємо великим промахом думку, висказану в першій точці. Спертись на зорганізованому елементі, на „Рольніках", тощо, значить спертись на „осадніках" і „земянах", залишаючи в стороні мілионові маси, справжніх автохтонів Волині. Національний склад Хліб. Палати в Луцьку гармонізує вповні з напрямною, що її висказав у першій точці президент цієї Палати. Але треба дуже сумніватись, чи насильно вдержувана господарська пасивність населення Волині — коли то в обороні примітивних прав господарської самопомочі треба йти аж перед Найвищий Трибунал — чи така поведінка спричиняти буде цьому „ренесансові" волинської землі, про якого багатонадійно говорив п. віцевоєвода і до чого змагає Хліб. Палата в Луцьку.

В. Н—вич.

Реклямуйте своє виборче право! Чи Ви вже перевірили, чи Ви є записані у списках виборців?

За добру школу.

„Публичний документ" чи дійсна вартість школи?

Передвчорашня відповідь „Батьківського Кружка при школах СС. Василіянок у Станиславові" на мою статтю п. н. „Вартість приватних шкіл з правом і без права прилюдности в минулому й тепер" („Діло" ч. 112 з 2. травня 1934) є тенденційна та розминається з правдою. Ось докази:

Автори тої відповіди — з браку інших аргументів для доказання единоспасаємости шкіл з правами прилюдности — наводять цитат з книжки д-ра Станіслава Тинельського (що колись називався Тихоліс!). Одначе книжка д-ра Тинельського („Д-р Станіслав Тинельські: Практика школьна. Варшава, 1929. Накладем Звйонзку Научицельства Шкул Повшехничх") — не ніякий закон ані розпорядок, ані навіть ніяке офіційне видання, тільки зовсім **приватний** підручник про адміністрацію шкіл. І тому ця книжка не має офіціяльного значіння.

Зокрема цитований „Батьківським Кружком" уступ з Тинельського (стор. 159) відноситься до приватних **народніх** шкіл (заголовок того уступу звучить: „Приватне школи **повшехне** без прав"), а не до гімназій. Якщо зважити що закон з 11. березня 1932 р. (Д. З. Р. П. з 20. 4. 1932, ч. 33, поз. 343) дав зовсім нові норми устрою приватного шкільництва, а на підставі ст. 14. тогож закону „тратять силу всі приписи, видані в справах унормованих оним законом", то — річ ясна — уступ на стороні 159 книжки д-ра Тинельського з 1929 р. не має вже тепер ніякого значіння і для приватних народніх шкіл! Отже пощо його цитувати й баламутити людей?

Але „Батьківський Комітет" цитує ще сторони 216 і 217 книжки д-ра Тинельського, отже придивімся, які справи там порушено. На стороні 216: ані одного слова про значіння свідоцтв шкіл з правами чи без прав прилюдности, а на стороні 217 сказано, що учні при переході до інших шкіл здають вступний іспит. — Чи я цьому коли перечив? Таж саме я поставив цю справу ширше. Я спеціяльно підніс і підкреслив, що всі матуристи як з державних, так і з приватних шкіл мусять складати окремі вступні іспити на університет чи техніку, високу торговельну школу, фармацевтику і т. д. на доказ, що „публичний документ" у виді свідоцтва фактично не звільняє від іспитів, отже **рішає фактичне знання.** І то всупереч неправдивому твердженню „Батьківського Комітету", мовляв — „не вистане лишень фактичне знання й умілости, що їх дають молоді"... А на доказ навів я факти: Коли йшло про **конкуренцію знання,** то на медичний факультет львівського університету зпоміж сотки кандидатів з ріжних державних і приватних гімназій — поздавали абітурієнтки гімназій „Рідної Школи" без прав прилюдности і саме там з успіхом продовжують свої студії. Цеж хіба найкращий доказ фактичної вартости гімназій „Р. Ш." і цього ніщо не в силі зменшити ані затемнити.

Тенденція нової шкільної реформи іде саме в напрямі зріжничкування учнів та їх доцільної селекції. Тому і в майбутньому асілякі іспити (все одно, в якій формі: матури, кінцеві, вступні чи спеціяльні іспити) будуть міродайні без огляду на характер школи, до якої ходив учень та його свідоцтво. Отже практично і в майбутньому рішатиме таки фактичне знання.

Ніколи також я не перечив тому, що іспити екстерністів рівновартні з іспитами учнів, що ходили до державних чи приватних шкіл, ані не обезцінював самостійної праці екстерністів. Навпаки, я завсіди з великим респектом і признанням для тих одиниць, що власними силами без ніякої школи зуміють осягнути потрібне для себе знання. — Це також наглядний і найкращий доказ, що рішаючим чинником є не „публичний документ" (свідоцтво), але фактичне знання.

І ще один аргумент видвигнув „Батьківський Кружок":

„Матури переводять не школи, лиш ад гок покликані Кураторією комісії, з тим, що в школах державних або приватних з правом прилюдности у склад комісії входять звичайно члени учит. збору дотичної школи й ученики здають деякі предмети, а в інших і склад комісії ріжний і ученики здають усі предмети".

Передовсім не є ніяким нещастям, як учні здають і здадуть усі предмети. Навпаки — в часах такої **оцінки знання** виходить це не на шкоду, але саме на **користь** дотичних абітурієнтів. Одначе дивно звучить цей „аргумент" саме у станиславівських відносинах. Бо якраз до матуральних комісій в учительській семінарії СС. Василіянок з правом прилюдности в Станиславові приділювала Кураторія Л. Ш. О. учителів з інших шкіл (до історії, географії, польської мови). Міжтим у гімназії „Р. Ш." без права прилюдности в Станиславові за ввесь час істнування тоїж гімназії від 1920 р. покликала Кураторія Л. Ш. О. тільки один раз учителя до польської мови з іншої школи!

Останнім, найважнішим аргументом за правом прилюдности вважає „Батьківський Кружок" ст. 4. закону з 11. березня про приватні школи. Хто не знає тексту тої статті закону, міг би подумати, що там є засуд смерти на школи без прав прилюдности. Тимчасом там нема про це ані слова. Дотична стаття звучить дослівно так:

Ст. 4. Шкільна влада, що виконує надзір, може зачинити школу, якщо та влада рішенням стверднть, що: а) школа була нечинна напротязі трьох місяців без оправданої причини; б) науковий або виховний рівень школи напротязі 3 останніх літ незвстарчаючий; в) школа не прилержується обовязуючих приписів та постанов статуту школи; г) навчання або виховання молоді відбувається в нельояльному для держави дусі, або коли школа не протидіяла успішно шкідливим впливам на молодь під виховним оглядом.

Перед виданим осудом про зачинення школи має шкільна влада, що виконує надзір, дати змогу управі школи подати вияснення в речениці-означеним шкільною владою.

Виконний розпорядок міністра освіти з 7. 6. 1932 постановляє до ст. 4:

§ 16. 1) Перед виданням рішення про замкнення школи шкільна влада подає до відома школи закиди, визначуючи заразом до удіяння вияснень речениць не коротший як 2-тижневий.

2) Замкнути школу на підставі точки б) ст. 4 закону можна тільки тоді, як напротязі трьох по собі слідуючих літ шкільні власти кожного року повідомляли школу, що науковий і виховний рівень незвстарчаючий,

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маргізети, мушліни, крепони, епонжі і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 42-365

Отже де тут мова про те, що „право прилюдности є правом на існування школи"? Пощо-ж страшити непоінформованих батьків? — А зрештою, як Міністерство Освіти могло зачинити українську **державну** гімназію в Тернополі, то що може перешкодити йому в даному випадку зачинити якусь приватну школу з правом чи без права прилюдности? На всякий спосіб право прилюдности не є ніяким охоронним панцирем для даної школи!

Але на цьому ще не кінець! Немалою, а просто революційною несподіванкою буде, коли наш загал довідається, що та гімназія СС. Василіянок у Станиславові, якої „Батьківський Кружок" так розпинається за правом прилюдности, сама донині не має права прилюдности! Це факт.

Отже натяки на „позакулісові торги і протекції" не такі то „неповажні", ані зовсім безосновні. Ясно, що управа гімназії СС. Василіянок у Станиславові хоче такими своїми виступами вія „Батьківський Кружок" звернути на себе увагу „власть імущих" і... ревно заслужити собі в майбутньому на право прилюдности, щоби мати „аргумент" проти гімназії „Рідної Школи"*). І тому „Батьківський Кружок" зводить есенціональну виховну вартість до „публичного документу", дарма, що дійсне життя, особливож повоєнне, доказує саме протилежне.

Натомість „Рідна Школа" поставила собі за ціль виховати у своїх школах — все одно: з правом чи без права прилюдности — людину так, щоби могла дати собі раду в дійсному житті і серед усяких, навіть найтяжчих обставин. І саме в тому пристосуванні до теперішніх обставин і до життя є велика і безперечна вартість усіх шкіл „Рідної Школи".

Досвідчений батько.

*) Не від речі буде згадати про генезу повстання стан. гімназії СС. Василянок. Представники українського громадянства Станиславівщини на 3 анкетах у 1932-33 р. ухвалили, що нема змислу отварати СС. Василянкам конкуренційної гімназії проти гарно поставленої гімназії „Р. Ш.", хіба захоронкарську семінарію. І дійсно в 1932 р. СС. Василянки не важилися отварати гімназії. Щойно з 1933-34 роком відкрили І. клясу конкуренційної гімназії, до якої ходить тепер 13 учениць (просто перегнали зі своєї 6-клясової народньої школи до І. класи!). — Тимчасом у І. класі гімназії „Р. Ш." є тепер 25 учениць (а було 29).

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

Обласна освітня конференція в Станиславові.

На день 10. травня ц. р. скликав Головний Виділ Т-ва „Просвіта" обласну освітню конференцію в Станиславові. На конференцію прибули відпоручники 17-ти філій „Просвіти". Були на ній заступлені: Станиславів, Галич, Калуш, Войнилів, Долина, Рожнітів, Городенка, Святин, Тисьменниця, Товмач, Отинія, Надвірна, Делятин, Коломия, Богородчани, Солотвина, Бурштин. Не були заступлені райони: Болехів, Журавно, Косів, Кути.

На конференцію цю прибули також запрошені відпоручники наших економічних і інших установ, і то з самого міста Станиславова і поодиноких повітів. Треба стверднти, що на зазив Головного Виділу „Просвіти" явилися чільні провідники наших освітніх, економічних і інших установ цієї области. Явилися, щоби застановитися над важним під сучасну хвилю питанням, в який спосіб вдержати стан посідання освітньої організації і належно її розбудувати.

Конференцію отворив і нею проводив голова філії „Просвіти" в Станиславові д-р Юлій Олесницький, який привитав прибувшого на конференцію голову „Просвіти" д-ра І. Брика і всіх присутніх та віддав голос голові Т-ва. Голова Т-ва „Просвіта" д-р І. Брик у своєму глибоко продуманому рефераті представив присутнім теперішній стан просвітньої організації і чергові її завдання. Вказав на величезне змагання українських мас поглибити освіту при помочі самоосвітніх гуртків, вказав на масове творення бібліотек у цілому краю, що в останньому часі набрало певного розмаху, на поширення членства, акцію внутрішньої позички „Просвіті", а зокрема обговорив матеріяльний стан „Просвіти". Перед „Просвітою" стає конечність кинути на кожний район, а навіть на кожне село-читальню освітнього робітника, бо тільки в той спосіб ми двинемо освітній рух вперід. На цю акцію потрібні великанські фонди, а в першу чергу тих освітників треба належно вишколити. Це питання вяжеться тісно з потребою основання просвітнього інституту, якого брак відчував „Просвіта" дуже, а покищо курсів для вишколу освітників. Всі ці справи вимагають фондів, а тих фондів „Просвіта" не має. І фонди можна здобути, але вперед треба викликати відповідне настановлення громадянства до „Просвіти", до просвітніх змагань. Просвітні змагання мають бути не лише змаганнями просвітян, але й змаганнями усіх активних сил української нації. „Просвіта" хоче виховати кадри нових просвітян, живих активних громадян, які будуть змагати до кращого завтра нації. Одним із чергових важних завдань організації — це напружити всі наші сили, здобути енергію — добути фонди, щоби вже раз звільнити „Просвіту" від непотрібних довгів. Просвітня організація, це підбудова народнього життя теперішнього і будучого.

На конференції почули ми й реферат інспектора „Просвіти" В. Гафтковича, який відмалював стан досягнень просвітньої організації в поодиноких районах, беручи під увагу, як просвітня організація старається виконувати свої обовязки супроти централі. Слухали ми виводів референта і аж соромно ставало, які ми обовязкові. Більша частина поодиноких виділів філій „Просвіти" забула, коли була членами „Просвіти", бо не заплатила вкладки. Або великі райони, як: Коломия, яка обдаває 95 читалень закупно себе увагу „власть імущих" і... ревно заслужити собі в майбутньому на право прилюдности, щоби мати „аргумент" проти гімназії „Рідної Школи"*). І тому „Батьківський Кружок" зводить есенціональну виховну вартість до „публичного документу", дарма, що дійсне життя, особливож повоєнне, доказує саме протилежне.

Натомість „Рідна Школа" поставила собі за ціль виховати у своїх школах — все одно: з правом чи без права прилюдности — людину так, щоби могла дати собі раду в дійсному житті і серед усяких, навіть найтяжчих обставин. І саме в тому пристосуванні до теперішніх обставин і до життя є велика і безперечна вартість усіх шкіл „Рідної Школи".

Досвідчений батько.

*) Не від речі буде згадати про генезу повстання стан. гімназії СС. Василянок. Представники українського громадянства Станиславівщини на 3 анкетах у 1932-33 р. ухвалили, що нема змислу отварати СС. Василянкам конкуренційної гімназії проти гарно поставленої гімназії „Р. Ш.", хіба захоронкарську семінарію. І дійсно в 1932 р. СС. Василянки не важилися отварати гімназії. Щойно з 1933-34 роком відкрили І. клясу конкуренційної гімназії, до якої ходить тепер 13 учениць (просто перегнали зі своєї 6-клясової народньої школи до І. класи!). — Тимчасом у І. класі гімназії „Р. Ш." є тепер 25 учениць (а було 29).

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

Обласна освітня конференція в Станиславові.

На день 10. травня ц. р. скликав Головний Виділ Т-ва „Просвіта" обласну освітню конференцію в Станиславові. На конференцію прибули відпоручники 17-ти філій „Просвіти". Були на ній заступлені: Станиславів, Галич, Калуш, Войнилів, Долина, Рожнітів, Городенка, Святин, Тисьменниця, Товмач, Отинія, Надвірна, Делятин, Коломия, Богородчани, Солотвина, Бурштин. Не були заступлені райони: Болехів, Журавно, Косів, Кути.

На конференцію цю прибули також запрошені відпоручники наших економічних і інших установ, і то з самого міста Станиславова і поодиноких повітів. Треба стверднти, що на зазив Головного Виділу „Просвіти" явилися чільні провідники наших освітніх, економічних і інших установ цієї области. Явилися, щоби застановитися над важним під сучасну хвилю питанням, в який спосіб вдержати стан посідання освітньої організації і належно її розбудувати.

Конференцію отворив і нею проводив голова філії „Просвіти" в Станиславові д-р Юлій Олесницький, який привитав прибувшого на конференцію голову „Просвіти" д-ра І. Брика і всіх присутніх та віддав голос голові Т-ва. Голова Т-ва „Просвіта" д-р І. Брик у своєму глибоко продуманому рефераті представив присутнім теперішній стан просвітньої організації і чергові її завдання. Вказав на величезне змагання українських мас поглибити освіту при помочі самоосвітніх гуртків, вказав на масове творення бібліотек у цілому краю, що в останньому часі набрало певного розмаху, на поширення членства, акцію внутрішньої позички „Просвіті", а зокрема обговорив матеріяльний стан „Просвіти". Перед „Просвітою" стає конечність кинути на кожний район, а навіть на кожне село-читальню освітнього робітника, бо тільки в той спосіб ми двинемо освітній рух вперід. На цю акцію потрібні великанські фонди, а в першу чергу тих освітників треба належно вишколити. Це питання вяжеться тісно з потребою основання просвітнього інституту, якого брак відчував „Просвіта" дуже, а покищо курсів для вишколу освітників. Всі ці справи вимагають фондів, а тих фондів „Просвіта" не має. І фонди можна здобути, але вперед треба викликати відповідне настановлення громадянства до „Просвіти", до просвітніх змагань. Просвітні змагання мають бути не лише змаганнями просвітян, але й змаганнями усіх активних сил української нації. „Просвіта" хоче виховати кадри нових просвітян, живих активних громадян, які будуть змагати до кращого завтра нації. Одним із чергових важних завдань організації — це напружити всі наші сили, здобути енергію — добути фонди, щоби вже раз звільнити „Просвіту" від непотрібних довгів. Просвітня організація, це підбудова народнього життя теперішнього і будучого.

На конференції почули ми й реферат інспектора „Просвіти" В. Гафтковича, який відмалював стан досягнень просвітньої організації в поодиноких районах, беручи під увагу, як просвітня організація старається виконувати свої обовязки супроти централі. Слухали ми виводів референта і аж соромно ставало, які ми обовязкові. Більша частина поодиноких виділів філій „Просвіти" забула, коли була членами „Просвіти", бо не заплатила вкладки. Або великі райони, як: Коломия, яка обдаває 95 читалень закупно вує в одному році в „Просвіті" аж одну бібліотеку на сплату. А в той саме час маленькі підгірські райони змагають до того, аби в кожній читальні була бібліотека і беруть книжки з магазину „Просвіти", аби в той спосіб створити можливости централі позбутися книжкових магазинів і дати їй потрібний гріш. Або „Дар Просвіті", членські вкладки читалень і т. ін., річні вплати читалень. Це фонди централі „Просвіти" і їх треба централі відіслати. Бо за членську вкладку централя має рати читальні книжки чи журнали. Так повинно бути, а дійсність каже інакше. Деякі філії „Просвіти" задержують ці фонди в себе, нераз і довше: к рік і через це спиняють правильну працю в читальнях і централі. Така політика філій „Просвіти" шкідлива, а такими способами просвітньої акції треба скінчити. Джерела доходу на просвітню акцію є. Але їх треба належно використати. А коли б навіть тих джерел не було, то сама організація має їх створити. Стягнути треба лише розкинені фонди читалень, а цеж дасть поважний капітал просвітніх організацій. Ці і подібні справи вимагають праці-діл, а не заяв. Кожний район нехай сповнить те, що до нього належить, а просвітня організація буде не лише вратована від матеріяльних зобовязань, але і належно розбудована.

В дискусії над рефератами порушено цілий ряд важних справ. Дискусія була жива. Надали рішучі домагання до проводу-централі: не толерувати промахів філій і читалень. Не дозволяти, щоби до проводів філій і читалень входили нечлени „Просвіти". Якщо філії і читальні не придержуються постанов статуту і набирають нечленів — не приймати вибору виділу до відома. Цілий ряд промовців заявився за допомогою „Просвіті".

На цій конференції ухвалили на внесення представника філії „Просвіти" і Повітового Союзу Кооператив у Калуші постанову, якої переведення в життя дасть змогу „Просвіті" здобути належний фонд. А саме: українська кооперація завдячує „Просвіті" початок свого існування. Українська кооперація виросла з просвітньої організації, находила все ломіч в просвітніх організаціях, приміщення в домівках, нераз і безплатно, а й тепер находить: користала з матеріяльних підмог просвітньої організації через уділювання позичок з фондів просвітньої організації, бо й тепер є вложений поважний капітал просвітньої організації в наших кооперативах.

Маючи це все на увазі українська кооперація як правдива посестра „Просвіти", яка розуміє, що без просвітньої організації, без просвітньої акції виховання громадян — не зможе розвинути належно своїх плянів у життя, та маючи на увазі, прикрий матеріяльний стан Т-ва „Просвіта", який не дав змоги просвітній організації повести належну працю, українська кооперація мусить прийти Т-ву „Просвіта" у Львові з належною матеріяльною допомогою. А саме: українська кооперація це є централі різних виділів, ПСК, банки разом з низовими клітинами зложать на фонд відбудовлення „Просвіти": кожний ПСК, або банк зложить до кінця червня ц. р. квоту від 2—3 тисячів золотих платну в готівці або ремесами у формі внутрішньої позички. В цей спосіб українська кооперація дасть змогу Т-ву „Просвіта" позбутися довгів долярових. Фонди зложені українською кооперацією — це акт вдяки просвітній організації за дотеперішню працю в підготовці кооперативної організації.

Резолюцію цю прийнято одноголосно. Наложено обовязок на поодинокі філії „Просвіти" здобути до кінця травня ц. р. потрібні фонди для централі

Як село боронить української школи.

(Допис із Хмелеви, пов. Городенка).

Село Хмелева, пов. Городенка, наскрізь українське. Нема в школі ні одної польської дитини. Тому й слушно в нашій 1-клясовій школі досі збереглась українська мова як викладова. Та новому шкільному інспекторові п. Л. Пижові такий стан не подобався. Він постановив змінити її на польську. В тій ціли з його доручення приїхала до нас у великодню п'ятницю учителька з Колінок п. Тужанська, покликала собі до помочі двох синів місцевого війта то дідича Стритавки і війта Минуту Дашмуку, дала їм декларації, повчила, що і як мають робити і післала по селі до родичів шкільних дітей, щоб ті декларації підписали.

Помічники вявилися гіднимі ловіря. Дізнавши потрібні поучення від названої учительки, зараз таки, хоч і ніч вже була, ревно забрались до роботи. Спішилися, щоб часом люди за скоро не дотлумачились, про що річ іде. Від 8-ої год. вечора до 1-ої полівночі ходили по селі, стукали у вікна, будили людей (та страшили дітей) і веліли підписувати предложені декларації. На зпит родичів, на що тих підписів, відповідали, що за те, „аби в нас була 7-клясова школа, бо тепер треба дітям більше науки, а книжки і все потрібне для всіх бідних буде давати безплатно пан староста". Треба зазначити, що декларації були друковані в українській мові, а в них при кінці була така дрібна замітка: „Висказуємо бажання, щоб до істнуючої публичної загальної школи в Хмелевій була введена державна мова навчання". Цього останнього речення збуджені зі сну селяни одні й не дочитали, а інші п'ь-грамотні, не зрозуміли, то й не підозрівали підступу. Трьох підписало власноручно ті декларації, за інших робив сам хрестики і підписував Адам Стритавка.

Другого дня раділи і п. Тужанська і її помічники, що так легко вдалось їм доконати такого діла. Та раділи не довго. Бо тогож таки дня селяни краще протерли очі, докладно відчитали одну з декларацій, що лишилася в їх руках і з острахом пізнали, що впали жертвою обманців. Тому зараз в місця і устами делегації і писемно вявили через староство в Городенці до шк. інспекторату в Коломиї якнайрішучійший протест проти такої поведінки і зажадали уневажнення тих декларацій. Крім того внесли скаргу до судової прокураторії в Коломиї проти всіх трьох вище названих збирачів підписів за поповнене ними ошуство.

Додамо, що в нашому селі Позіт. Виділ заложив був „пшиспособне рольніче", а пізніше й „Кулко млодзежи вейскей". Перше мало навіть деякі успіхи. Але по цьому шкільному обмані все розлетілося і сліду вже з того нестало. Так зареаґувало село на негідну спробу ошукати його і зломити його волю.

Ми віримо, що справу виграємо, а п. Пижові дякуємо, що так скоро і виразно відкрив нам своє правдиве обличча

Громадяни.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

НОВИНКИ

— **Замкнення вистави проф. О. Ляшенка.** По трьох тижнях замкнено 14. ц. м. цю популярну виставу. Необхідність приїзду до Африки вже в дні 28. травня приневолила мистця замкнути виставу в повні її успіху; вистане згадати, що навіть в останнім дні оглянуло виставу около 1.000 осіб. Не дасться заперечити, що й цим разом Львів виявив себе гостинним містом і доказав, що не мали рації песимісти, які твердили, що львовяни в останніх часах мало цікавляться мистецтвом. Адже 16. проданих дорогих образів і майже 200 дереворитів проф. Ляшенка говорять ясно самі за себе! Якщо до цього додати тисячі осіб, що оглянули цю виставу в такому короткому часі, то треба признати, що вистава проф. Ляшенка осягнула величезний, дійсно непересічний успіх. Нема найменшого сумніву, що підчас чергової вистави, яку проф. О. Ляшенко нам обіцяв, стріне наш мистець з Оріенту ще більшу громаду сердечних приятелів і прихильників його сонкшного, повного радости мистецтва.

— **З успіхів Гаркавенка в Берліні.** Олександер Гаркавенко з кожним днем здобуває все більші успіхи в берлінському турнірі за „золотий пояс Німеччини". Він поклав ще трьох противників. Француз Рауль Сан Мар, що дозволив собі в останній зустрічі з Гаркавенком ударити його кілька разів, поплатився поразкою вже в 15-тій хвилині. Румунський заступник (українського походження!), Василь Колев, хоч і виказав себе у турнірі незвичайно гарним техніком, міг тільки 40 хвилин утриматися проти українського чемпіона. З найбільшим зацікавленням і напруженням чекали тисячі прихильників спорту в будинку цирку Буш у понеділок 14. травня вкслід третьої зустрічі Гаркавенка з американським негром, Реджінальжом Сікі, який переміг усіх противників — крім молодого німця, Ганса Шварца — своїм спеціяльним хватом, „американською краваткою". Сікі був переконаний, що йому вдасться поконати також і Гаркавенка. Та не так воно сталося. По 31 хвилині показав наш лицар своє незвичайне мистецтво: він піднісся після кількох хвилин „краватки" і блискавично метнув переднім нижнім поясом здивованого негра на дві лопатки. Присутні на змаганнях влаштували Гаркавенкові справжню овацію. Турнір закінчиться в четвер 17. травня. Без поразок залишився крім нашого заступника тільки молодий Шварц. Отже між ними відбудеться рішаючий двобій за найвищу нагороду Німеччини. Берлінські українці з великим зацікавленням слідкують за ходом турніру і вірять у перемогу Олександра Гаркавенка.

— **Українка.** Празьке „Pravo Lidu" ч. 112. з 15. травня принесло довшу згадку про проф. І. Горбачевського з нагоди його 80-их роковин уродин. До замітки доданий портрет ювілята.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні Держ. Клясової Льотерії впали виграні на такі числа: 15.000 зол. на ч. 167763. 15.000 зол. на ч. 30315, 73733, 150897. 5.000 зол. на ч. 8455, 63713, 86023, 145632, 28064, 131312, 133097. 2.000 зол. на ч. 2060, 15164, 22338, 22681, 24713, 33418, 36756, 55103, 56701, 57222, 81684, 112229, 113814, 132406, 150720, 156905, 166141, 82804, 17102, 25290, 26911, 32279, 36396, 40443, 58937, 79743, 8310, 89553, 90425, 96701, 100144, 134900, 136987, 145677, 156628, 166277. 1000 зло. на ч. 1914, 12841, 13712, 27106, 35340, 35738, 38917, 39019, 41443, 42923, 44445, 49237, 52693, 57656, 73656, 73675, 80730, 93214, 94232, 106075, 108129, 111391 111529, 112098, 114332, 118264, 125645, 131881, 132295, 133457, 146653, 148280, 149040, 151653, 154007, 158071, 32211, 41284, 52611, 55550, 53943, 65161, 66748, 70197, 73146, 74940, 75496, 82805, 89415, 102159, 110453, 114301, 120028, 123446, 126725, 129499, 134331, 140923, 146206, 150824, 153287, 163742.

— **В справі аполітичности суддів.** Міністер справедливости Міхаловський пригадав обіжник, що забороняє суддям і прокураторам належати до всяких без виїмку політичних партій. Заборона не торкається тільки стрілецької організації.

— **Буря над Любачівщиною.** Понад Любачівщину перетягнула 16. ц. м. шалена буря, що поперевертала дерева і наробила великої шкоди в громадах Жуків, Олешичі і Старе Село. Потерпіло багато дахів.

— **Святотатство.** У Дубравці пов. Жидачів вломилися до церкви злодії й вкрали 75 зол. та щадничу книжочку на 100 зол. Тої самої ночі ті самі мабуть злодії добулися до церкви в Буянові, де вкрали кілька золотих.

— **Вибили шиби.** Невідомі люди вибили в друкарні „Хвилі" у Львові при вул. Підвалля три великі шиби вартости 1000 зол.

ГАЛАНТЕРІЯ ЖІНОЧА і МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИМ вул. Боїмів ч. 4.

— **Кістяк мамута** знайшли робітники в Локитках пов. Товмач при роботі в камінеломі. Кістяк зберігся дуже добре. На місце приїхав від покутського археольоґічного товариства др Грабовський, щоби допильнувати робіт при добуванні цінного предмету.

— **Краєва хроніка.** Повитуху з Нароля, Йосифу Струмидло засудив львівський суд на один рік вязниці за переведення недозволеної операції, наслідком чого пацієнтка Анеля Корона померла. — На залізничому шляху біля Гарволіна знайшли тіло 19-літнього гімназиста Мечислава Глендера зі Львова з відтятою головою. Причина самогубства невідома. — В Ярославі в касарні 39. п. п. сержант Гайда застрілив з револьвера свою жінку. Причиною були родинні невзгодини.

— **Новий трансантлянтійський лет.** Два італійські летуни, Сапелі і Бенд, вилетіли з Ню Йорку понад Атлянтійський океан в дорогу до Риму. В 32 годинах поконали океан, однак до Риму не долетіли, бо наслідком дефекту в моторі мусіли осісти на березі Ірляндії. Перших 21 годин наслідком мряки летіли зовсім навмання. Дефект мотору запримітили в часі, коли находилися 400 миль від берегу. Не рахували вже на те, щоби долетіли і вважали себе страченими. При осіданні на нерівному ґрунті знищився спід літака. Після направи полетять дальше до Риму.

— **Реорганізація шкільництва в Совітах.** Декрет, підписаний Сталіном і Молотовом, уводить нову організацію совітського шкільництва, яка відповідає передреволюційному поділові на школу вселюдну, прогімназію і гімназію. Привернено навіть назву кляси замість дотеперішної групи і директорські титули для управителів середніх шкіл.

— **Знайшли грецькі папіруси.** При розкопках у старинному грецько-римському місті Телетуніс, що лежить на території старої египетської провінції Фаюм, знайшла археольоґічна експедиція понад тисячу грецьких папірусів. Більшість з них збереглася знаменито.

— **Більшовицька аристократія.** З Москви повідомляють, що більшовицька влада проголосила в себе нову аристократичну суспільну клясу, до якої можуть належати тільки люди заслужені для совітської держави. Названо їх „шляхотними людьми нашого краю", причому преса заохочує всіх інших діячів взятися до роботи за приміром аристократів.

— **Незвичайне розводове темпо.** Голосна фільмова артистка Джоан Гарльов, платинова білявка з Голівуду, розвелася з третім своїм чоловіком Гарольдом Росоном, не могучи з ним погодитись. Артистка має 23 роки і що року розводиться.

— **Увільнення осіб, вхоплених бандитами.** Американський нафтовий магнат Джетл, якого вхопили 10. ц. м. біля Льос Анджелес бандити, знайшовся здоров і цілий. Як відомо, бандити зажадали за увільнення Джетла 75 тисяч долярів. Дня 14. ц. м. родина мільонера дістала загадочний телефон. Повідомлена про це поліція перевела доходження й арештувала три особи, між ними три жінки. На основі добутих інформацій поліція впала до малого дому недалеко Льос Анджелес і знайшла Джетла. Він лежав звязаний на ліжку з завязаними очима. В домі находилися два мужчини, з яких одного арештовано, а другий, як каже Джетл, провідник банди, втік. Джетл оповідає, що поводилися з ним добре, відживляли незле, був тільки звязаний. Здивувався, що був так близько свого дому, бо бандити возили його самоходом кілька годин. Вістка про врятування Джетла викликала в Льос Анджелес велике вражіння. Народ хотів злінчувати зловленого бандита. — Одночасно повідомляють про віднайдення 6-літньої доньки богатого годівельника худоби в стейті Арізона, Джюна Робелса. Досі не відомо, чи зложено за неї окуп. В листі до губернатора стейту, який писали мабуть самі бандити, означено точно місце, де укрито дівчинку. Інтересовані пішли на вказане місце біля міста Туксон і тут у безлюдному місці, в печері 2 метри довгій і метер глибокій знайшли звязану дівчинку в стані повного виснаження. Біля жертви стояв збанок з водою, шматок сухого хліба і кілька помаранч. Дитина була страшно занедбана, а печера занечищена і повна хробацтва. Передали її лікарській опіці, здержуючись від переслухання.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича, Бучач:

18. V. Ельга.
19. V. Наша парада.
20. V. Сонце руїни.
З Бучача їде театр до Чорткова.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 18. V. год. 7·30 веч. „Діти епохи" Л. Чарновського.

Субота, 19. V. год. 7·30 веч. Весела вдова.

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 18. V. Театр нечинний. Генеральна проба „Дівчата в одностроях".

Субота 19. V. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях", пєса Вінсльо. Премієра.

Жидівський Варшавський Артистично-Літературний Театр у салі „Колісею" дасть 10 вистав:

Пятниця, 18. травня, год. 8·45 веч.

Субота, 19. травня, год. 12 вполудне та 8·45 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Під жаром Туркестану" „Фордансерка".

АТЛЯНТИК: „Отаман Аннєнків" (фільма в російській мові).

ВАНДА: „12 крісел" (Вл. Бурлак, Дмшз).

КАСІНО: „Таємний детектив", „Вороги подружжя" (Льорель і Гарді).

КОЛІСЕЙ: „Полуня", ревія „Під 1 а-лом".

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Бадь більш ніжечок" (із Містенґет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Чібі" (віденська комедія), ревія „Травень, літо, травка!"

МІРАЖ: „Програма 6 зірок", „Фдіп і Фдіп як карієровичі".

МУЗА: „Біла лелія (з Ол. Мей).

ПАЛЯС: „Цісарські ловн" („Унзер кайзер").

ПАН: „Чанду".

ПАСАЖ: „У домі страхіть", „Самоцвіти кохання".

СВІТ: „Божевільна ніч у звіринці".

СОНЦЕ: „Нічні суди" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „1002 ніч" і ревія „Зелений карнавал".

ХІМЕРА: „Новий пох".

УТІХА: „В кожній пристані дівчина" та ревія.

Закордонне радіо.

Пятниця, 18. травня 1934.

Льондон (342,1) 19·30 Два фортепяни, 22·00 „Сумерк богів" оп. Вагнера, **Відень** (506,8) 17·25 Скрипка, **Братислава** (298,8) 19·30 „Ліс Мишка" оп. Яначека, **Париж** (1649) 12·30 Концерт, **Білгород** (439,8) 17·00 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 18·30 Пфіцнерова соната на скр. і форт. е-моль, **Кенігсвустергавзен** (1571) 20·15 Німецька музика, співи. **Ляйпціг** (382,2) 21·00 Співи. **Мінхен** (405,4) 20·15 „Зузаннина тайна" оп. Вольф-Ферарія, **Осльо** (1181) 20·00 „Лілія" оп. Одьсена, **Будапешт** (549,5) 13·30 Циг. музика, **Мілянo** (368,6) 11·30 Квінтет, 17.10 Вок. інстр. концерт, 20·45 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інстр. концерт.

Субота, 19. травня 1934.

Відень (506,5) 12·00 Концерт трубної орхестри, 16·05 Популярна музика, 20·05 „Країна усміху" оп. Легара, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Прага** (470,2) 19·30 Концерт військової орхестри, **Париж** (1649) 12·00, 20·00 Легка музика, **Штрасбург** (349,2) 20·30 „Ле Пті Дік" оп. Лекока, **Білгород** (439,8) 13·00 Пісоньки, 20·40 Сербський вечір, **Берлін** (356,7) 16·00, 20·15 Весела програма, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·00 „Сонце приятель і ворог чоловіка", 18·25 „Лібесліденвальцер" Ів. Брамса (вок. квартет), **Мінхен** (405,4) 15·15 Цитра, рецитації, **Бреслява** (315,8) 20·25 „Пан королеви" оп. Ґенза, **Букарешт** (365) 20·00 Співи, **Будапешт** (549,5) 12·05 Військ. музика, 13·30 Співи, 22·00 Циг. музика, **Мілянo** (368,6) 11·30 Легка музика, 13·00 Тріо 20·45 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 17·10 Легка музика.

Львівське радіо.

Пятниця, 18. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Концерт сальонової орхестри, 15·05 Збіжжева біржа, театр. репертуар, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Сальонова музика з гр. плит, 15·40 Ресіталь (альтівка, фортепян), 16·00 Співи (Мокшицька) в супр. фортепяну, 16·20 Серед книжок, 16·30 Наука стенографії, 16·40 Музика з гр. плит, 16·50 Польська музика (фортепян), 17·30 Літер. відчит: „Каспрович", 17·50 Фахова школа як підготування до життя, 18·10 Концерт Данового хору, 18·53 Театральний фейлетон, 19·10 Всячина, 19·25 Актуальний фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Муз. балачка, 20·15 Симф. концерт; у перерві „Віткевич, письменник і малір," 22·40 Балачка про моди, 22·50, 23·05 Танкова музика.

Субота, 19. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня музика, 12·05, 12·33 Популярна музика з гр. плит, 12·30 Метеорольог. вістки, 15·10 Господарські вістки, 15·35 Пять хвилин вітру від моря, 15·40 Авд. для хорих, концерт орхестри, 16·20 Лекція фр. мови, 16·35 Легка музика (орхестра, співи), 17·20 Істор. відчит „Ідея Баторія", 17·40 Виглядн на експорт, 19·03 Фейл. „Наші за кордоном", 19·10 Всячина, гр. плити, 19·25 Рецитації поезій, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Фортепянові варіяції, 20·40 Почт. техн скринька, 20·55 Концерт орхестри, співи 22·00 Відчит у фр мові: „Що вносить польська література до заг. світової скарбниці", 22·15 Легка музика з гр. пл., 23·05 Танкова музика.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 130 (13.675). Львів. неділя 20. травня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і зокр. Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Девята премія

для точних передплатників „Діла".

КОСІВ к. Коломиї. Одномісячний побут

враз із повним, знаменитим утриманням, — (на бажання дієтетичним) і окремою кімнатою у пансіоні „АННА", п. Анни Герасимович, у Косові к. Коломиї, у стіп мальовничої гори „Михалків", побіч славного водопаду „Гук".

Українські листи кандидатів на радних міста Львова.

I. округа — Сердемістя: Козіцький Іван, Матвійчук Микола, інж. Мацьків Петро, Волянський Михайло.

II. округа — Галицьке: Таранько Михайло, Гординський Діонізій, Макарушка Евгенія, Косовнин Григорій.

III. округа — Городецьке: Павлжковська Ірена, д-р Бурачинський Тит Евген, Олексин Іван, Глинчак Іван, Гоїм Петро, Костишин Антін.

IV. округа — Городецьке-Янівське: Листи не вношено.

V. округа — Жовківське: Голяк Теодор, Каштанюк Олена, Штаєр Михайло.

VI. округа — Жовківське: Микитович Осип, Брилинський Михайло, Кармазин Анна, Сливка Юрій.

VII. округа — Жовківське-Замарстинів: Децикевич Володимир, Маслюкевич Михайло, Огроднік Параскевія, Заяць Василь, Васильків Василь, Кульчицький Василь, Хруцький Сергій.

VIII. округа — Жовківське-Знесіння: о. Дзерович Юліян, Тарнавський Семен, Симеон Семен, Куртяк Петро, Гронь Петро.

IX. округа — Личаків: Радловський Орест, Зацерковна Марія, Луцишин Іван, Лисий Ілько.

X. округа — Личаків-Галицьке: о. Лопатинський Дамян, Терлецький Омелян, Конрадова Антонія, Пеленський Зиновій.

XI. округа — Личаків-Галицьке: Чорний Тома, Ріппель Олена.

XII. округа — Галицьке: Русин Юліян, Палій Анна, Глушевський Юліян, Зубач Еміліян.

XIII. округа — Галицьке: інж. Рижевський Теофіль, Новосад Лев, Ярицький Михайло, Мицак Анна.

XIV. округа — Городецьке: Березовський Амброз, о. Семчишин Дмитро, Навроцький Осип.

XV. округа — Городецьке: Стефанівський Михайло, Ракова Стефанія, Слюсарчук Гриць, Великанович Дмитро.

XVI. округа — Городецьке-Сигнівка: д-р Коберський Карло, Харкевич Володимир, Остафійчук Яків, Стоцький Михайло.

XVII. округа — Городецьке: д-р Волошин Михайло, д-р Олексишин Ярослав, інж. Храпливий, інж. Чапля Микола.

XVIII. округа — Городецьке-Богданівка: Стевчак Іван, Бучко Іван, Кулик Микола.

XIX. округа — Клепарів-Левандівка-Голоско: інж. Мудрак Юліян, Полянський Володислав Петро, Воробець Михайло, Корець Андрій, Цьонка Осип, Вертипорох Йосиф.

XX. округа — Замарстинів-Клепарів: д-р Марітчак Олександер, Воюлка Володимир, Польовий Іван, д-р Макарушка Любомир, Гриневецький Володимир.

ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
О. ЛЕВИЦЬКА і С-ка
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 502-881.
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елегант" терпентин.
Пасту до взуття „Елегант" воскову
Пасту до підлоги „французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазелїну до шкіри
Синку до білля
1397 помадкову і короносу 11—7
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську.

Тертя та розлом між православними українцями в Америці.

Зараз по смерти епископа української православної церкви в Америці о. д-ра Йосифа Жука дійшло до тертя й непорозумінь між священиками тієї церкви. Одна частина священників під проводом о. Середи невдоволена тим, що о. Підгорецький став тепер адміністратором епархії. Тому оголосила відкритий лист до православних парохіян з покликом, щоб обєднались з автокефальною православною церквою в Америці. Головою української автокефальної церкви в Америці є архиепископ Теодорович, якого висвятив митрополит Липківський у Київі. Православний патріярх уважає митрополита Липківського і висвячених ним епископів неканонічними та називає їх „самосвятами". Всеж таки православні кола сподіються, що патріярх визнає українську православну автокефальну церкву в Америці під умовиною, що архиепископ її прийме ще раз свячення згідно з обовязуючими канонами.

АРЕШТУВАННЯ ГРЕКО-КАТ. СВЯЩЕНИКА НА БУКОВИНІ.

На основі доносу, яких у Глібоці не купити, на українських діячів, арештували 11. ц. м. на-шого гр.-кат. священика о. Волянського. Закидають йому, що він мав сказати дітям, які прийшли до церкви з трибарвними рум. кокардами та прапорцями, поскидати кокарди й покидати прапорці. Священика відставлено до прокуратурії у Сторожинці. Не перший це донос на о. Волянського. Усі доноси дотепер показалися провокацією знаного учителя-сигуранцника з околиці. Маємо надію, що й цим разом покажеться, що о. Волянський упав жертвою чергової провокації тих самих людців („Рада".)

НЕСПОДІВАНА ВІЗИТА У ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, 18. 5. ПАТ. В середу вечором приїхав до Льондону несподівано Гіманс, міністр закордонних справ Бельгії та мав довшу нараду з мін. Саймоном. „Дейлі Телеграф" повідомляє, що оба міністри обговорювали нові гарантії для територіяльної непорушности Бельгії. Тепер безпека кордонів Бельгії спирається на умові в Льокарно в 1925 р. Бельгійський м'ністр змагає збільшити ці гарантії Льокарна. Гіманс обговорив з мін. Саймоном і мін. війни Гейльсгемом, яке становище занялаб Англія на випадок нарушення невтральности Бельгії Бельгійський міністр побоюється, що розброїну конференцію відсунуть на необмежений час і покличуть спеціяльну комісію Ліги Націй до розброєвених справ. Італія пропонує, щоби до тієї комісії входили делєгати сімох держав, Великої Британії, Франції, Італії, Німеччини, Злучених Держав, СССР і Польщі. Бельгія лишилась би без делєгата.

ПЕРЕД ВИБОРАМИ У ЛЬВОВІ.

Чим ближче до виборів, тим більше несамовитих несподіванок для українських виборців.

Весь урядовий виборчий апарат у повному русі. Українські виборці пильно перевірюють списки і переконуються, що в усіх виборчих округах цілі маси українських прізвищ пoперекручувано. Далі численні українські громадяни, що живуть десятками літ у Львові, відкривають зі здивуванням, що їх і їхніх родин у виборчих списках нема. Зате подибують наші громадяни у списках виборців давно померших, але неукраїнців, стрічають також таких неукраїнців між управненими до голосування, що вже по кілька літ не живуть у Львові. В численних випадках на реклямації українських громадян виборчі органи глухі, або вразливі остільки, що ставлять до реклямуючих безліч вимог. Коли ж ті вимоги поладнані, тоді приходить остання, а саме, вимога доказати своє польське горожанство. Провести цей доказ не легко і часу на це треба бодай два тижні. Таким чином усі ті, що дістали таку вимогу, мусять розпрощатися з правом голосування.

З днем 17. травня минув речинець зголошування лист кандидатів. Зорганізовані в своїх національних виборчих комітетах українські виборці повносили листи своїх кандидатів з приписаним числом підписів. На диво якимсь несамовитим чином пропала одна українська листа кандидатів, листа з поверх чотирома сотнями підписів. Таке чудо сталось із листою українських кандидатів у виборчій комісії 7-ої виборчої округи на Замарстинові. Опис цієї несамовитої події подаємо на іншому місці.

В пятницю, 18-го травня почали урядові чинники провірювати підписи виборців на зголошених українських листах кандидатів. У тій ціли виборці дістали письменні візвання, щоби явитись до Городського Староства. Численним виборцям доручували ці візвання в 3-ій і 4-ій год. досвіта. Являтись до Староства треба було того самого дня в год. 8-ій, 9-ій, 10-ій і т. д. При тому діялись численні дива. Візваних на год. 10-ту викликували до провірки підписів уже в 9-ій годині ранку. Було й навпаки. Коли заінтересовані викликувані в девятій годині упоминались потім за своє право і доказували візван-

нам, що їх кликали щойно на 10-ту год., то це в численних випадках нічого не помагало. Вони своїх підписів підтвердити уже не могли. Були такі випадки, де, на Сигнівці наприклад, доручували візвання до Староства на год. 9-ту в годині 8.45. Самозрозуміле, що на час зі Сигнівки до Староства ніяк не можна було прийти. Стрічали ми і таких численних громадян у Львові, які отримали візвання на стверджения своїх підписів цілу годину пізніше по речинцеві, в якому вони мали явитись у Городському Старостві.

Що з того всього можна вносити? З усього описаного дуже легко зробити непомильні щодо виборчих перспектив висновки, а саме: у Львові можна сподіватись уневажнення всіх українських лист кандидатів. Чому? Тому, що відповідні чинники „не могли" стверднти ідентичности всіх підписів на тих листах.

До описаних і їм подібних практик ми вже привикли. Львівські самоуправні вибори та їх хід є для українського громадянства ще одною дуже переконуючою, практичною і показовою лекцією на те, що найвідповідальніші нині в Польщі чинники трактують українців per non ist з ними не рахуються і рахуватися не хочуть та дають їм лишній раз до пізнання, щоби вони махнули рукою на належні їм права. Ясно, що ніхто з українських громадян зі своїх прав ніколи не зрезигнує і буде їх доходити вперто та послідовно аж до переможного кінця.

KATOL ВБИВАЄ КОМАХИ НАСІКОМИ
5/46 Японський 7—20

Воєнний стан в Латвії.

РИҐА, 18. 5. ПАТ. У звязку з проголошенням воєнного стану міністр внутрішніх справ припинив діяльність міських рад і заборонив низку часописів скрайних тенденцій як лівих так і правих. Президент Ульманіс дістає з різних сторін краю телеґрами з висловами радости з приводу акції уряду.

НОВИЙ УРЯД.

РИҐА, 17. 5. ПАТ. Около полудня утворили вчора новий кабінет: премієр і закордонні справи Ульманіс, віцепремієр Скуєнікс, внутрішні справи Ґульбіс, військові справи Балодіс.

—o—

Олімпійський конґрес.

АТЕНИ, ПАТ. У середу в атенській академії відбулося отворення міжнароднього олімпійського конґресу в присутності президента республики, членів уряду, дипл. корпусу та представників 24 держав. Вечором у нац. театрі була святочна вистава в честь учасників конґресу.

—o—

ФОН РІБЕНТРОП У РИМІ.

РИМ, 17. 5. ПАТ. Нині рано приїхав тут німецький розбройний делеґат фон Рібентроп. Його приняли в венецькій палаті.

—o—

Конференції у Вашинґтоні.

З Вашинґтону повідомляють, що Норман Дейвіс відбув довшу нараду з президентом Рузвельтом. Оба устійнили текст промови, яку Дейвіс виголосить на розбройній конференції у Женеві.

ЛЬОНДОН, 18. 5. ПАТ. Вчора відвідав президента Рузвельта британський амбасадор Ліндсей і передав меморіял. Зміст меморіялу та їхньої розмови держать у тайні. Преса пише, що В. Британія заплатить 15. червня тільки частину сплати воєнного довгу. Коли би Злучені Держави вважали В. Британію невиплатною, тоді вона не заплатить нічого.

—o—

По широкому світі.

— Австрійський уряд відобрав почтовий дебіт на один рік більшовицьким часописам: „Известія" та „Правда", комуністичному щоденникові в Парижі „Юманіте" та декільком німецьким щоденникам з Чехословаччини та Данцігу.

— Литовський посол у Льондоні Шідзікавскас уступив. На його місце прийшов посол з Вашинґтону Балютіс.

— В університетах в Австрії підкинули студенти націонал-соціялісти воячі бомби. Арештовано 10 студентів. У концентраційних таборах у Веллерсдорфі почало голодівку 300 націонал-соціялістів.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бляхатні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром бідети до першорядних кін. 5/73 37-7

Ще одна диктатура.

Виїмкові розпорядки уряду у Латвії.

Львів, 18. травня 1934.

Воєнний стан, усі державні обекти бережені військом, маршал сойму і цілий ряд чільних політиків під ключем, кільна часописів припинених, заборона віч і всяких зборів, на вулицях столиці скорострільні. Який-же це край по черзі переживає такі приємности устрою, якому народові судилося зазнавати таке потрясення? Цим разом мова йде про маленьку Латвію.

Великою ту державу справді назвати не можна. Латвія має всього округло 65.000 квадратових км., себто грубо менше від Галичини (Східна Галичина й краківське воєвідство — 78.000 км.²). Ще менше населення: у переписі в 1926 році було там усього 1.857.000 людности, себто приблизно половина українського населення Східної Галичини! Топографічні умовини краю того рода, що на 1 км. живе там пересічно лише 28 мешканців. Ця маленька країна, що складається головно з б. Курляндії і Ліфляндії, сусідує на суші з Естонією, Совітами, Польщею і Литвою та має близько 500 км. морського берегу. Три четвертини населення творять латиші, на решту складаються москалі, жиди, німці, поляки, білоруси й литовці. Мимоходом кажучи — тамошні національні меншини користуються культурно-шкільною автономією, а доказом можливостей їх культурного розвитку є виховний факт, що у 1926 р. на 126 високих шкіл — 56 належало національним меншинам. Здобув собі латиський нарід державну самостійність після упадку царату та погрому російської армії, яка відступила з краю під наступом німців. Користали теж латиші у своїй визвольницькій боротьбі кількакратно з чужинецької допомоги: в 1919 році саме нинішній фактичний диктатор Латвії (тоді полковник) ґен. Вальодіс проганяв московських більшовиків з краю у союзі з німецькою армією ґен. Ґольца, потім нинішній премієр очищував край з німців при допомозі естонців, які-ж у 1920-ім році використали військову допомогу поляків. Завдяки своїй хоробрості та зручності своєї політики в переломових воєнних роках — зуміли закріпити свою державність та здобути в січні 1921 року признання її Радою Амбасадорів. Спирається передовсім на союзі з сусідньою Естонією, з якою має митну унію, та на приятельських взаєминах з двома іншими балтійськими державами — Фінляндією і Литвою. Культурно стоїть безперечно під сильним німецьким впливом, — політично найбільш загроженою є від сторони Совітів, які єдиною можуть посягати на її незалежність. Врятуватися від загину у „свобідному" звязку з Сов. Союзом і від подібної долі, що її назнала Білорусь та Україна, вдалося Латвії — як уже згадано — головно щасливому для неї ходові воєн. подій (німецько-російська та польсько-російська війна). Устроєво Латвія є (на підставі конституції з 7. XI. 1922) демократичною республикою із соймом (100 осіб), що вибирає президента, та радою міністрів, відповідальних перед соймом.

На жаль, та маленька держава і її нарід не змогли втримати ненарушною ту національну єдність, яку проявили у критичних визвольницьких роках. Латвія попала в крутіж тих самих суперечних суспільних течій, які роздирають весь світ. З одного боку безпосереднє сусідство Совітів сприяє комуністичній пропаганді, з другого боку молодь захоплюється екстремістичними гаслами націоналізму. Сильна латиська соціял-демократія найшлась, — як в Італії, Німеччині, Австрії та в останнім часі у Франції, — поміж двома таборами, проти яких даремне силкується зберігти і свою соціялістичну непорочність і капітал, здобутий у демократично-капіталістичному устрою. Оця боротьба саме й витворила такі відносини в краю, що уряд був примушений встрявути туди своїми рішучими заходами.

Конкретно йшла боротьба поміж фашистівською організацією т. зв. „перкон-крустовців" та спортовими організаціями, що стояли під впливом соціялістів. Уряд розвязав згадану фашистівську організацію та кількох її провідників арештував, однак соціялісти дальше закидали урядові, що тихцем сприяє правиці. 6-го ц. м. у Ризі відбувся конґрес латиської соц.-демократії, на якому впали голоси, що треба упередити фашистівський переворот та проклямувати ґенеральний страйк, який доказав би силу соціялізму. Стало ясно, що лівиця підготовляє збройний виступ. Уряд відповів розвязанням лівих спортово-військових організацій. Ситуації це не врятувало, бо додало відваги націоналістам: край став тереном постійних кривавих сутичок. Останне засідання сойму 11-го ц. м. було наче прелюдією громадянської війни.

Ситуацію ускладнював момент закордонної політики. Німецько-совітське напруження актуалізувало проблему Балтику і Совіти почали глядіти на балтійські держави, як на німецьку „випадову браму", Німеччина стала більш заінтересована, щоб не допустити до поширення балтійського „радянофільства". Допустити в такій ситуації до громадянської війни — було б, очевидно, самогубством. Уряд рішив протидіяти божевіллю скрайних течій. У ще одній країні прийшов край соціялізмові.

Бельґо-Український Комітет Рятунку України.

В наслідок заходів української еміґрації, зокрема представництва Головної Еміґраційної Ради та Брюсельського Т-ва „Незалежна Україна" в серпні мин. року повстав у Бельгії „Комітет Допомоги Голодним Україні й Кубані", що розвинув широку акцію в цій державі.

Щойно тепер при діловому комітеті, що складається з інж. Ю. Яковлева — голови, Я. Олексюка — секретаря, утворився почесний комітет до складу якого погодилися ввійти видатні бельгійські ґрунчі та високі члени місцевої преси.

Слід відмітити зокрема активну участь почесних членів вікомта Ш. Терміндена, професора лювенського університету та інж. Р. Біярда, голови Бельгійської Палати Експорту, як і прихильність та жертвенність ґенерала Гелебота, бувш. міністра.

Комітет є до послуг українських і чужинецьких організацій для допомоги голодній Україні та просить надсилати йому інформації, документи та інші матеріяли.

Адреса Комітету: Comitè de Secours aux Affancés de l'Ukraine et du Kouban, Bruxelles, 39 rue Aviateur Thiéffry.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8. 2/48

Господарська конференція між Польщею і Німеччиною.

БЕРЛІН, ПАТ. Господарські переговори довели до частинного порозуміння. Обі делеґації погодилися, щоби експорт обох держав зорганізувати на раціональних основах. Німеччина погодилася на збільшений ввіз хліборобських продуктів з Польщі. Зате Польща ввозитиме деякі німецькі промислові товари.

—o—

ПЕРШІ КРОКИ НОВОГО УРЯДУ.

РИГА, 18. ПАТ. Вчора відбулося засідання нового латвійського уряду під проводом премієра Ульманіса. Головною темою нарад було підвесення добробуту широких верств населення. Міністрові хліборобства доручено прослідити вбіжевий ринок і обнизити ціни на хліб та опрацювати законопроект поділу землі між колишніх вояків, які боролися за самостійність Латвії. Міністрові суспільної опіки доручено поробити заходи, щоби закінчити страйк у деяких підприємствах.

Влада арештувала 10-ох австрійських шуцбундівців, які були гістьми латвійських соціялістів.

ТАЛІН, 18. 5. ПАТ. Переворот у Латвії викликав в Естонії прихильні настрої.

Порозуміння між Францією і Німеччиною.

ПАРИЖ, 18. 5. ПАТ. „Пті Парізієн" повідомляє, що на тайнім засіданні ради Ліґи Націй обговорювали висліди розмов між Женевою і Берліном. Кружляють поголоски, що між Францією і Німеччиною дійшло до порозуміння. Обі держави мали погодитися, що не будуть доводити до репресій з приводу якого чи такого висліду плебісциту в басейні Саари.

Вибори у Львові розпочалися.

Четвер, 17. травня ц. р. був першим активним днем у львівських виборах. Це був останній день вношення лист кандидатів. Український Народній Виборчий Комітет зібрав підписи на листах в 19-ти округах. Не вносять листи тільки в одному IV-ому окрузі, замешканому майже виключно жидівським населенням. На всіх листах зібрано майже два рази стільки підписів, скільки законно було потрібно. Всі українські листи **підписало разом 5.232 виборців!** Це перейшло навіть сподівання Українського Виборчого Народнього Комітету, бо з уваги на те, що Львів поділено аж на XX округ і через те розпорошено українське населення по різних округах, Виборчий Комітет не думав, що буде міг внести листи аж у 19-ти округах. Комітет думав, що внесеться листи в яких 14-ти до 15-ти округах.

З останньої хвилини.

ОБРАЗКИ ВИБОРІВ У ЛЬВОВІ.

ПРОПАЛА УКРАЇНСЬКА ЛИСТА.

Вчора між год. 6-ою а 7-ою вечором повновласники українських лист вносили в льокалі Головної Виборчої Комісії листи Українського Народнього Виборчого Комітету. Як першу вніс повновласник листу з VII-ої виборчої округи, **на якій чолозим кандидатом був дотеперішній голова Клюбу Українських Радних п. президент Володимир Децикевич.** Цю листу вложено в присутності інших повновласників, які також передавали листи зі своїх округ цьому самому секретареві Головної Виборчої Комісії. Секретар заявив, що посвідки на одержання листи видасть пізніше, як тільки прийде предсідник Головної Виборчої Комісії п. Бейнарович. Всі повновласники одержали посвідки, не одержав тільки посвідки повновласник з VII-ої округи. На його інтервенцію, як також на інтервенцію присутнього в льокалі Головної Виборчої Комісії посла Біляка і самого президента Децикевича, (який на попереднє прохання посла Біляка зявився на цей час у льокалі Головної Виборчої Комісії) заявили предсідник і секретар Головної Виборчої Комісії, що такої листи вони до рук не дістали. Зазначуємо, що ця листа мала найбільше підписів з усіх українських лист, бо аж 425. Сталося з листою чудо!

ПРОВІРКА ПІДПИСІВ.

Почавши від 12-ої годині ночі українські доми у Львові були зааларомовані. Поліція доручувала українським виборцям, — які підписали листи кандидатів — візвання до Городського Староства для провірки підписів на виборчих листах. Ці візвання були переважно на год. 8-му і 9-ту рано. Українські виборці, що прийшли до Городського Староства на визначену годину, застали на коритарі тоапи людей, які ждали на свою чергу. Переважно були це виборці українці і з польських виборців ті, які підписали листу т. зв. католицьку-народову. Урядник городського староства станув в дверах канцелярії і півголосом та з великим поспіхом відчитав цілий ряд прізвищ та ствердивши, що відчитаних нема, замкнув двері канцелярії. Цього, що він відчитував не чули навіть найближче стоячі особи, не говорячи про тих, які товпилися в коритарі за закрутом і не бачили навіть дверей канцелярії, до якої мали дістатися. Позатим є цілий ряд випадків, що виборцям доручували візвання пізніше від речинця, в якому вони мали зголоситися в Городському Старості. Були такі випадки, що поліція залишала візвання у дозорців, які візвання доручували виборцям щойно около год. 8-ої рано. Виборці на Левандівці і на Сигнівці одістували доручення безпосередно перед 8-ою годиною, а як відомо, щоби зі Сигнівки чи Левандівки дістатися до міста, треба найменше пів години часу. Одначе слід замітити, що українські виборці зголосилися масово до стверджения підписів. Всякі інтервенції не помагали. Тільки вимково доступили одиниці того щастя, що могли виконати свій громадянський обовязок. Так виглядає в практиці постанова уст. 1 § 17 розпорядку Міністра Внутрішніх Справ з дня 30. III. 1934 *про виборчий регулямін до міських рад* про провірку підписів виборців на листах кандидатів!

ДИСКВАЛІФІКАЦІЯ УРЯДОВИХ ДОКУМЕНТІВ

При провірці власноручности підписів урядовець, вказавши на підпис і спитавши, чи це власноручний підпис даної особи та чи була вже цілковито виповнена листа, коли її підписувала дана особа, вслід за тим розказував представити документ, який стверджував би ідентичність особи. При тому, річ цікава, за вистарчаючий документ узнавався лише „довуд особісти". Наприклад урядовий витяг з книг сталої людности, який представила дружина посла Хрущького, був визнаний за невистарчаючий, хоч власне цей саме документ є правною підставою для видачі особистого „довуду" і признання прав горожанства; не помогло й особисте свідоцтво за дружину самого посла Хрущького. Коли хто, не маючи „довуду особистого" пробував виказатися іншими документами, то ті документи в різний спосіб дискваліфікували. Внаслідок цього у всіх, що являлися на провірку, витворилося переконання, що дуже трудно було ствердити ідентичність своєї особи.

ІНТЕРВЕНЦІЇ У ВЛАДИ.

Тому, що на основі § 19. згаданого вгорі виборчого регуляміну до міських рад провірка підписів належить до Городського Староства, яке дійсно цю провірку виконує, голова Виборчого Комітету мав намір інтервеніювати у адміністраційної влади, щоби змінила свій спосіб поступования, бо ці виборчі практики унеможливлюють взагалі самі вибори. Ця інтервенція не вдалася. Тому вислано до міністерства внутрішніх справ телеграму слідуючого змісту (подаємо її в польському оригіналі):

Pan Minister Spraw Wewnętrznych
Warszawa.

Praktyki wyborcze we Lwowie przebierają nieprawdopodny charakter. Od północy przez całą noc doręczano wyborcom wezwania do Starostwa w sprawie podpisów. Całemu szeregowi wyborców doręczono wezwania po terminie. Przybyłym wyborcom uniemożliwiano sprawdzenie podpisów. Następują masowe unieważnienia podpisów na listach kandydatów. Interwencja we Lwowie u kompetentnych władz niemożliwa ponieważ Pan Wojewoda i Pan Naczelnik Wydziału Bezpieczeństwa wyjechali. Pan Wicewojewoda w sprawach wyborczych nie przyjmuje. Pan Starosta Grodzki niema dzisiaj czasu.

Za Ukraiński Komitet Wyborczy:
Przewodniczący poseł Bilak.
Lwów, Podwale 7.

При затроєнні викликаним зіпсованими стравами, як теж алькоголем, нікотиною, морфіною, кокаіною і опієм треба вживати природної гіркої води **Franciszka Józefa** як цінного помічного засобу. Поруч. її лікарі.

Якщо хочеш брати участь у виборах до громадських рад, то негайно замовте собі

Новий Самоуправний Закон

разом із

виборчою ординацією

д-ра Степана Барана.
Замовляти в Адміністрації „Діло" Львів, Ринок 10.
Ціна примірника 0·80 зол.
(з почт. пересилкою 0·95 зол.).

Під один дах!

Як зарадити занепадові товариського життя!

Наше товариське життя поділилося і роздробилося не все з конечности, з потреби, а ще рідше з користю для ідеї тісного співжиття нашої громади. Жалуються громадяни, що підупало життя нашого найстаршого касинового обєднання: „Української Бесіди" у Львові та не можна сказати, щоби воно надто буйно процвитало в інших установах, які мають у цілости або частинно за мету товариське обєднання. Причини такого явища ріжні: грошова скрута, всякі клопоти життєві, непевність положення, занепад цілих верств давніше добре, а бодай виносимо ситуованих людей і т. і. не сприяє товариському співжиттю людей, та все таки воно могло би бути краще, якби йому дати відповідні рямці і всіх обєднати. На нашу думку непотрібно від головного пня, нашої старої Бесіди, відпали деякі гурти, щоби жити самостійним життям не маючи потрібних сил на те, щоби зажити як слід. Тому „Бесіда" підупала, а вони теж тільки вегетують.

Якаж на це рада? Чейже з „Просвіти" виріс цілий ряд окремих установ і ніхто не хоче завертати історії. І я того не бажаю, тим більше, що думаю про обєднання, які товариське життя мають лише за одну і не все головну ціль, тож я не хочу їх дучити разом, я бажав би тільки **звести їх під один дах.** Конкретно кажучи: **„Бесіда" повинна** війти у ближчий контакт з „Молодою Громадою", Укр. Технічним Товариством, Учительською Громадою, Т-вом Лікарським, Укр. Журналістами, Союзом Українок і і., що піднаймають собі домівки, або і кутом приміщуються, і на свій або спільний контракт **винаймити просторий, гарний льокаль,** де кожне з товариств у міру своїх потреб і засобів занялоб виключно для себе одну чи більше кімнат, а крім того, щоби була одна або і дві більші салі на ширші сходини чи забави, які в деякі дні були би застережені до виключного вжитку поодиноких товариств, а поза тим весь льокаль міг би служити на спільні великі сходини, якщо ці товариства того забажали би.

Користь із так поставленої справи була би така, що всі важніші товариства, які не потребують чи не можуть мати відповідного льокалю найшлиб дешево відповідне приміщення, а що найважніше люди ріжних фахів і звань стрічались би зі собою зразу бодай на спільнім коридорі, а з часом і на спільних сходинах та забавах. Пізнавались би, наближали до себе люди ріжних фахів і поглядів, загалом назрівало би між ними щораз ближче і тісніше обєднання, бо люди пізнавались би зі собою та зживались би. Зискалиб на тім теж і фахові товариства, бо їх члени також частіше заходили би до свого льокалю хочаби з нагоди побуту на „Бесіді"

Тепер за більший льокаль не важко, можна його дістати розмірно дешевше ніж менший, тому це діло легко перевести у життя. Я підносив це вже на загальних зборах „Бесіди", а тепер підношу на сторінках „Діла" в надії, що зацікавлені цим товариства обміркують мій проєкт та не ждучи на почин інших, якщо зі мною згодяться, самі скличуть анкету зацікавлених проєктом.

У Львові, 9. 5. 1934.

Д. Коренець.

Великий політичний процес у Перемишлі.

ДРУГИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

ДАЛЬШІ ЗІЗНАННЯ ПІДСУДНИХ.

(Від власного кореспондента.)

Обв. Осип Івашко до вини не почувається, до ОУН не належав. У протишкільній акції участи не брав.

Предс.: Чому ви на поліції призвалися, що заложили „пятку"?

Обв.: Поліція запевняла мене, що коли так буду зізнавати, буду звільнений.

Предс.: Чому таксамо ви зізнавали в слідчого судді?

Обв.: Агент Василевський запевняв, що після потвердження зізнань, складених на поліції, негайно мене звільнять.

Обор. Навр.: Чи вас від слідчого судді вертали ще раз на поліцію?

Обв.: Так.

Обв. Петро Хома зізнав, що брав участь у протишкільній акції. З тижневику „Український Бескид" читав, що український нарід покривджений у шкільництві. Колиж довідався про шкільні саботажі по інших селах, рішився виконати їх у своїм селі, в Мельнові. Тому скинув зі шкільного будинку вночі державний емблем і завісив жовто-блакитний прапор. Летючок не розкидав у селі, тільки їх сховав у лісочці над Сяном.

Предс.: Про які кривди читали ви в „Українським Бескиді"?

Обв.: Я читав, що були великі зловживання, коли переводилось шкільний плебісцит і хотів запротестувати.

Обв. Іван Конкольовський зізнав, що брав участь у протишкільній акції в селі Тисовій. Летючки одержав від пілс. Феника, але їх не розкидав.

Предс.: Чи ви давали кому летючки?

Обв.: Так, дав коршмареві

Предс.: Чому?

Обв.: Тому, що летючки вилетіли мені з кишені. Коршмар ними дуже зацікавився.

Предс.: Чому ви рішилися виконати протишкільну акцію?

Обв.: Бо в нашому селі живуть самі укра-

інші і тому повинна бути українська школа. Вивіски на шкільному будинку повинні теж бути написані в українській мові, а бодай по польськи і по українськи.

На питання предсідника заявляє, що до ОУН не належить, тільки до чит. „Просвіти", де був заступником голови.

Обв. Микола Качмар зізнає, що одержав летючки від піде. Янковського.

Опісля починає зізнавати **обв. Микола Феник**, який обтяжив своїми зізнаннями, складеними на поліції і перед слідчим суддею інших підсудних. Тому публика з великим напруженням прислухується до його зізнань.

На питання предсідника відповідає, що належить до читальні „Просвіти", т-ва „Луг". Крім того був начальником районової молочар-

ні у Вільшанах. До ОУН не належить і нікому про ОУН не говорив. У березні 1933 р. на анкеті невідомий мущина дав йому пакунок. Той мущина приступив до підсудного в листопаді 1932 р. і питався, чи підсудний знає Скіцка. В хаті підсудний розпакував пакунок, де були „бюлетини". Підсудний почав читати, але їх не розумів. Коли обв. Боднарчик просив його, щоби дав дещо читати, тоді підсудний дав йому бюлетин.

П р е д с.: Чи між підсудними є цей мущина?

О б в.: Ні!

П р е д с.: Може підс. Прокіп?

О б в.: Ні!

В осени 1933 р. підсудному знову дав той невідомий мущина більший пакунок, кажучи: „Зробіть так, як там написано". Згодом ще раз підсудний стрінув того мущину і він заявив, що треба перевести протишкільну акцію, як протест проти шкільного плебісциту. В хаті переконався, що це протишкільні летючки та брошури. Їх передав підс. Боднарчикові, Конкольському та Івашкові, щоби собі прочитали, що там написано. За свої гроші купив матерію на прапори і роздав їх.

Предс.: Це на вашу думку українському шкільництву діється кривда?

Обв.: Ні! На думку всіх українців.

Предсідник відчитує зізнання підсудного, складені на поліції та в слідчого судді, де м. ін. кажеться, що тим невідомим мущиною був підс. Прокіп. Крім того підсудний мав зустрічатися з підс. Антоновичем. При конфронтації з підсудними Прокопом і Антоновичем підс. Феник заявляє, що цих людей не знає.

— **Прок.:** Чи до політичної партії належите?

Обв.: Ні!

Прок.: Якого ви політичного переконання?

Обв.: Я не орієнтуюся в політиці.

Обор. Навр.: Чи якби хто інший проводив протишкільною акцією, а не ОУН, то ви згодились би брати участь?

Обв.: Так.

Обв. Дмитро Хамуляк до вини не почуває ся, до ОУН не належав, тільки до легальних товариств. У протишкільній акції участи не брав. Обв. Кучерепу знає від трьох років.

Обв. Теодор Хамуляк теж до вини не почуває ся, до ОУН не належить. Прапору не шив. У крамниці з блаватними товарами купував синій кльот на шаравари. Їх має в дома.

Після того предсідник перервав в год. 3-ій пополудні розправу до пятниці 18. травня ц. р. до год. 8.30 рано.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український загін, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації:

Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.

Як додаток до „Рідної Мови" виходить тримісячник „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ". — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Европі 5 зл., поза Европою 1 амер. доляр

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Загальні Збори Т-ва „Народна Лічниця".

Збори відбулися при участи 35 членів дня 12. ц. м., перший раз у власній домівці, тобто у партері шпиталю ім. митрополита Андрея. Голова В. Дещикевич, відкриваючи збори, відмітив радісний момент і пригадав заслуги ініціятора шпиталю Н. Лічниці пок. д-ра Курівця, якого портрет кисти Новаківського прикрашує салю засідань Н. Лічниці.

Зі звіту Управи довідалися приявні, що амбулаторія Лічниці поширилася в минулому році на партер новозбудованого будинку; туди перенесено гінекольогічний і дерматольогічний відділ, прилади Рентгена та ціле лікування світлом (кремінна лямпа і віталюкс). Це уможливило цілковите відокремлення діточого відділу в давнім будинку так, що тепер ординація і для хорих і для лікарів стала вигіднішою і гідповідає санітарним вимогам. Крім давніших ординаторів (12) заангажовано ще двох: д-ра Парфанович на жіночому відділі і д-ра Довбуша, що обняв новоутворений урольогічний відділ. Рух хорих у діловому році дещо зменшився в порівнанні з минулим роком. Нових хорих у р. 1933. зголосилося 9204, повторних візит було 12.151, що дало в сумі 21.355 лікарських заходів. По народности було хорих українців 65 прц., поляків 25 прц., жидів 8.3 проц. а інших 1.7 прц.

З фінансового звіту виходило, що вплив теж зменшився: з оплат хорих вплинуло 16.230 зол., на 12 прц. менше, ніж у 1932 р.; субвенцій дістала Лічниця тільки 300 зол. від магістрату м. Львова і 300 зол. від Гал. Каси Ощадности; а членських вкладок і збірок вплинуло 2.600 зол. Кошта адміністрації, оплата персоналу виносили 9.168 зол. Всі прибутки обертала Управа на оплату дальших коштів будови шпиталя, якій то справі присвячувано дуже багато праці. На кошта будови видано досі суму 367.384.70 зол.

По уділенні абсолюторії, вибрано нову Раду в такому самому складі як давніше: голова през. В. Дещикевич, звст. гол. о. кан. Ю. Даєрович, секретар д-р Я. Кристальська, скарбник д-р Т. Е. Бурачинський, члени Ради: д-р О. Надрага, д-р О. Подолинський і М. Стефанівський; заступники: М. Галібей, д-р В. Кашубинський і д-р Л. Максимонько; члени контр. комісії: радн. Ю. Мудрак, д-р М. Мушка і І. Стернюк.

Окрема точка денного порядку була присвячена справі дальшої будови шпиталю. Цього року має бути зреалізована решта фундації львівської Арх. Ради; разом з іншими льокаціями буде Т-во розпоряджати сумою дещо понад 20.000 зол. Відповідно до тих фондів буде вестися будову далі. За цю суму мають бути вибудовані сходи (головні і бічні), будуть виконані виправи стін від середини і деякі дрібніші адаптації. Всі заходи Управи, щоби дістати інші фундації ліжок остали поки що без успіху. Т-во увійшло вже в посідання запису пок. Анни Фединяк, яка у своїм завіщанні записала Лічниці парцелю в Замарстинові обсягу 76 кв. сяжнів вартости біля 2.000 зол. та ця парцеля ще непридатна і некорисно було би її тепер продавати. Дальша будова шпиталю в руках широкого загалу. Тому нововибрана Рада звертається до громадянства з горячим апелем, щоби воно підтримало зусилля Ради через присилання жертв і евентуальне пригадування легатів на це велике діло. Всякі жертви приймають наші центральні фін. установи: Дністер, Зем. Банк Гіпотечний, Нар. Торговля і Центробанк. На бажання висилає Управи чек.

ЗА РАДУ Т-ВА НАР. ЛІЧНИЦЯ:
В. Дещикевич голова. *Т. Бурачинський* директор, *Д-р Я. Кристальська* секретар.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі товари
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

На організаційному фронті.

З ДІЯЛЬНОСТИ ПОВІТОВОГО КОМІТЕТУ УНДО В ЗОЛОЧЕВІ

Повітовий Комітет УНДО в Золочеві, переводячи в життя постанови партії про перереєстрацію та приєднування членів узявив дня 12. травня в салі ім. Шашкевича сходини для інтеліґенції з політично-суспільним рефератом, що його виголосив запрошений на ту ціль зі Львова ген. секр. УНДО п. *Володимир Целевич*. При досить значному, як на дотеперішні золочівські відносини, зацікавленні інтеліґенції — присутніх було біля 80 осіб — реферат пройшов з великим успіхом і викликав живу дискусію, особливо на тему шкідливої безпартійности нашої інтеліґенції. Присутні майже без виїмку висловили охоту приступити до політичної організації УНДО, одначе при цьому виявилося, що наша інтеліґенція дуже слабо обзнайомлена з програмою, тактиком і завданнями цієї і якоїнебудь іншої політичної партії. Тому дуже бажане було би, щоби наша преса присвячувала більше місця на теоретично-політичні теми. Сходини тревали від год. 7. до 11. вечором. Присутні розібрали заяви приступлення в члени УНДО і постановили утворити організацію українців міста Золочева. *Р. О.*

Наша молодь у Лювені в Бельгії.

Недавно мала я нагоду відвідати наше студентство в Бельгії, у місті Лювен й хотіла звернути увагу нашого громадянства на цей давній освітній осередок, який наче сотворений на те, щоб у спокою й повазі посвятитися науці.

Найперше дещо про місто.

Воно дуже старинне, невелике, бо має ледве до 50 тисяч мешканців, але гарне. Монументальні, дивної краси будівлі, про які, як каже історія, Наполеон мав сказати, що треба би було забрати ці чуда в Париж, бо не місце їм тут, у тихій бельгійській закутині. Дуже гарна величава, сива від старости катедра й будинок міської ради.

Численні університетські будівлі й величава ново-відбудована по війні університетська бібліотека, якій рівної, багатої й в столицях важко знайти. 300.000 томів книжок, рідкі рукописи. У ній у величавих салях бачила я сотні молоді, похиленої над книгами.

Високі школи в Лювен є під орудою католицького духовенства, одначе тут не тільки теольогічні високі школи (з яких вийшли такі добре нам знані отці Редемптористи), але також усі факультети.

Більш пятьсот літ наукової слави має за собою лювенський університет. У склад його входять від непамятних часів найкращі наукові сили Европи, тож не диво, що стягає він до себе молодь з усього світу.

Тисячі студентів, представників сорок пять націй, студіює під цю пору у лювенських високих школах.

Багато з них мають як от американці, канадійці власні студентські доми. Минулого року наших студентів було у Лювені звиш 50, нажаль цього року, хоча які там добрі умовини праці й малі кошти утримання число студентів змалило до половини і є їх ледви 24. Між ними є дві студентки. Головою Студентської Громади в Лювені є студент П. Тодорів.

Наші студенти з маленькими винятками мешкають у студентському домі, де має приміщення й молодь інших націй.

Кожний студент має окрему вигідну кімнатку й здоровий смачний харч. (Мала я нагоду про це переконатися, користаючи з запросин до спільної вечері). Досить велика їдальня нашої молоді, прикрашена нашими образами, довкола салі народня вишивка, таксамо й у вестибулю. Ще кращий малюнок у сусідній салі, що минулого року належала до наших студентів (тепер дісталася численнішим москалям). Її прикрашено крутом бордюрою, що алегорично представляє обовязки молоді наукою добути кращу долю Україні: книжка, на ній шабля й галузка червоної калини. У рідному стилі уладжена теж капличка для вжитку студентів.

Добрим опікуном і приятелем нашої молоді є отець Журден. Студентки мешкають в Інституті св. Ґертруди. Тут познайомилась я з черницею матірю наставницею й за її дозволом скористала з гостинности наших студенток та переночувала в них.

Спершу наше студентство мусіло поборювати упередження, а то й перепони, які робили тут ріжні наші „приятелі". Із усіх трудних ситуацій вийшла наша молодь переможно й гідно і своєю тактовною поведінкою, солідною наукою, претарним хором (який мин. року дав кілька концертів), роблять наші студенти нашій нації якнайкращу прислугу й пропаґанду. Це признавали всі поважні люди, з якими мала нагоду познайомитися між іншими й голова Української Національної Ради в Бельгії п. Дм. Андрієвський, з яким стоїчалася я в Боюселлі.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 76—180 Телєфон 25-55.

пан Граб, що мабуть чи не перший із нашої молоді перед 10 роками покінчив університетські студії у Бельгії і нині придбав уже собі хліб на бельгійськім терені.

За тим, щоб наша студіююча молодь взяла на увагу лювенський університет промовляє і те, що життя й наука в Лювен незвичайно дешеві. За приміщення й ціле утримання в студентськім домі, з усіма вписами й оплатами за науку платять там по 300 бельг. франків місячно, себто тільки 75 зол.

Наша молодь замість тратити дурно гроші, здоровля й час по великих столицях могла би користати з прегарних умовин праці у Лювені.

Адреса голови Громади: M. P. Todoriw 161 de Malines. Louvain Belgique.

О. Кисілевська.

Як іде позичка „Рідній Школі".

З постійних проголошувань позички, які систематично появляються в журналі „Рідна Школа", може громадянство зорієнтуватися, що справою позички „Р. Ш." зацікавився весь наш загал. Не знати, чи була вже у нас така справа, яка в незвичайно короткому часі (два місяці) могла би придбати напіть без віякої моральної принуки стільки заявлених і стільки готівкою вплачених сум. Тому, що стан і заяв і готівки змінюється не то кожного дня, але — буквально — кожної години, важко перед закінченням позички подавати якісь окончечні цифри.

Але всетаки слід відмітити деякі особливші випадки. Бо чи не заслуговує на окрему увагу нпр. те, що в Любліні, куди „Рідна Школа" ще формально не дійшла, підписали дотепер на заході п. Ольги Вишиванюк 22 позички на 550 зол., в чому — що правда — сам п. Петро Бережницький 250 зол. а Микола Бабич і С. Мурин по 50 зол. Чи не замітне те, що наші заточенці з кольбушівської округи переслали 14 позичок і обіцюють незабаром надіслати дальші. Теж ті самі люди, які полишали свої родини на сході і мусять удержувати два доми.

Заслуговує на особливу увагу і пропорність такого села, яке уладжує забаву на дохід позички „Р. Ш." (Дорогів). В Коломиї загрозив межи сер аматорського гуртка, що уступить, якби аматори не погодилися віддати повний дохід з театральної вистави „Майстер Копитко" на позичку „Р. Ш." Заслуговує на увагу й така помисловість, де селяни тримають заяви на позичку „Р. Ш." у читальні на столі в часі сходин і кожний підписує таку суму, на яку його стати. Так повстають 25-золотові сільські позички.

В Коломиї підписали дотепер позичку „Р. Ш." на 1.300 зол. Найбільшу суму дав д-р Володимир Ганківський (100), п. сенаторка Олена Кисілевська (100), Госп.-Споживча Спілка „Єдність" у Коршові (50), а тамошня Райфайзенова Молочарня 100 (обі вплачені готівкою).

Дуже гарно поставилися до позички теж кооперативи, приналежні до Повітового Союзу Кооператив у Підгайцях. Цей то ПСК переслав на днях від своїх кооператив 1.020 зол. готівкою, крім того дві кооперативи уже переслали 75 зол. через Пов. Кружок „Р. Ш.". Найбільші суми дали: сам ПСК 200, а Пов. Спілка в Підгайцях, „Єдність" у Новосілках, „Зоря" в Мозолівці, „Єдність" у Вівсю по 50 зол. Всі кооперативи вплатили готівкою. Стільки то можна зробити при добрій волі!

Всі, що підписали заяви на позичку „Р. Ш." повинні памятати на обовязок безумовно придержуватись речинців рат, щоб їх не накопичувати.

Купон на даровий знаменитий шампон до волосся або 2 ножики до голення або тоалетове мило — при купні 1 пачки пудру „C S A V E" проти ПОТУ ніг, рук, пахвин тощо, який вистане на довший час за 1 зол. Мільони вдячних. — Почтова висилка відворотна франко за надісланням у почт. марках зол. 1·40
Перфумерія С. Федера Львів, вул. Сикстуська 7, або Коперника ч. 15 а.

Перед Жіночим Конґресом.

ЖМУТОК ІНФОРМАЦІЙ ПРО УЧАСТЬ У КОНГРЕСІ.

1. Делегатки.

Право участи в У. Ж. К. в характері делегаток мають відпоручниці українських жіночих організацій, які Головний Виділ Союзу Українок та Діловий Конгресовий Комітет запросять на У. Ж. К. Число мандатів для кожної організації визначить Діловий Конгресовий Комітет.

Організація, яка бажає взяти участь в У. Ж. К., мусить до дня 30. травня н. р. зголосити число своїх делегаток та подати їх імена і прізвища. Після приїзду до Станиславова делегатки зголосяться в конгресовім бюрі з повноваженнями, підписаними президією своєї орґанізації, де за оплатою 2 зол. від особи дістануть карту учасництва в У. Ж. К. та конгресову відзнаку.

Делегатка має право забирати слово в дискусії та голосувати. Одна особа може заступати тільки одну організацію та має тільки один голос.

Вступ на салю дозволений тільки тим особам, які мають карту учасництва.

2. Оплата організацій.

Кожна організація, яка бажає вислати делегатки на У. Ж. К., мусить вплатити до дня 30. травня н. р. на цілі У.Ж.К., оплату, якої висоту означить її Діловий Конгресовий Комітет.

3. Гості.

Право участи в У. Ж. К. в характері гостей мають: а) представники українських національних установ, які Діловий Конгресовий Комітет і Головний Виділ Союзу Українок запросять на У. Ж. К.; б) спомагаючі члени Союзу Українок; в) члени тих жіночих організацій, які беруть участь в У. Ж. К.

Карта учасництва для гостей, вичислених під б) і в) — 2 зол. від особи.

Гості мають право прислухуватися нарадам, забирати слова ні голосувати не можуть. Тому, що число гостей з огляду на брак місця обмежене, вони мусять зголосити свою участь до дня 30. травня н. р.

4. Вистави.

Карта учасництва управнює тільки до участи в нарадах. Вистави і імпрези (концерт, театральна вистава) за окремими вступами. Вступ на вистави для делегаток і гостей по 50 сот. (для селянок по 10 сот.).

5. Кошти побуту.

Кошти побуту в Станиславові (себто квартира і харч) від 3—6 зол. денно (залежно від якости квартири). Організація, яка бажає, щоби для її делегаток підготовити квартири, повідомить про це до 30. травня н. р. Просимо подати, на які квартири делегатки рахують (готель: окрема кімната чи спільна, масове приміщення в бурсах і школах).

6. Залізничі знижки.

Діловий Конгресовий Комітет робить заходи в справі залізничої знижки для учасниць У. Ж. К. Докладні інформації про це будуть своєчасно подані в львівській пресі.

7. Оглядини Львова.

Учасниці У. Ж. К., які приїдуть зпоза меж Галичини та зупиняться в переїзді у Львові, матимуть змогу оглянути його в днях 20—22. червня н. р. в товаристві фахових провідниць.

8. Прогульки.

Спільні прогульки учасниць У. Ж. К. на Гуцульщину відбудуться безпосередньо після закінчення У. Ж. К. та будуть тривати: одна 3, а друга 7 днів. Кошти побуту денно 3—5 зол. Участь у прогульках слід зголосити до дня 30. травня н. р.

9. Народній стрій.

Просимо учасниці У. Ж. К., які мають народній стрій, узяти його зі собою.

10. Адреса.

Письма і привіти просимо надсилати до 20. червня на адресу: „Союз Українок", Львів.

Від 20. червня на адресу: Конгресове Бюро, Станиславів. Український Сокіл.

Зовнішня політика Бельгії.

„Ніколи проти Німеччини без Англії..."

Брюссель, 12. V. 1934.

Віконт Пуле, колишній премієр-міністр та сучасний представник Бельгії в Лізі Націй, дав інтерв'ю бельгійській католицькій пресі, де висловився широко над зовнішньою політикою Бельгії. П. Пуле вважає, що Бельгія не сміє цілковито підпорядковуватися буденній політиці великодержав і не повинна брати участи в міжнародніх справах, які її безпосередньо не торкаються. Він пропонує статут повної й добровільної нейтральности для Бельгії.

Далі п. Пуле критикує становище Франції в останніх нарадах щодо роззброєння та поділяє промову в сенаті премієра де Брокіля.

Він кінчає: „Нема іншого виходу: аліянти мусять порозумітися з Німеччиною. Це в єдиний спосіб, щоб мати щонебудь у своїх руках: хоч би контролю. Не хотіти жадної полагоди це абсурд".

„У всякому разі Бельгія мусить триматися такої методи: „Ніколи не йти проти Німеччини, якщо Англія не йде з нами".

Ці декларації п. Пуле знайшли прихильний відгомін у берлінській пресі.

—o—

Французи летять понад океан.

ПАРИЖ, 18. 5. ПАТ. Французький летун Мермоз з шістьома пасажирами відлетів до Наталю в північній Бразилії.

Сотні тисяч купців
домагаються нині своїх
Паперців і тутюк
„Калина"
незрівняних в якости, виробу кооп. фабрики
„БУДУЧНІСТЬ" у ТЕРНОПОЛІ.

З культурного життя Станиславова.

Відчити і проект заснування музею.

Станиславівська філія Товариства „Учительська Громада" була до недавна одним із тих товариств у Станиславові, що чи не найбільш піддержувала культурно-духове життя серед тутешнього громадянства. Останні роки звернули діяльність „Учительської Громади" на інші ділянки, так, що жива лавіми роками відчитова та освітна секція серед старшого громадянства та молоді нині доволі слабо.

Одначе слід відмітити в сьогорічній відчитовій акції цікаві та повчальні виклади двох наших учених, що завітили до Станиславова, щоби познайомити широке громадянство та молодь з вислідами своєї праці.

В березні виголосив доцент краківського університету д-р В. Кубійович два виклади, один для молоді про пастирське життя на карпатських полонинах, другий для ширшого громадянства про українську національну територію в Европі.

Особливо цінний був цей другий виклад, де прелєґент використовуючи опрацьовану ним мапу, представив територіяльне розміщення українців, найважніші прикмети української етноґрафічної території та ступінь опанування її українським елєментом.

У квітні виголосив відомий археольоґ д-р Я. Пастернак виклад для молоді про археольоґію Криласа зокрема, та про археольоґію цілого висшого Галичу в її історичному розвитку. Особливе теплою згадкою вшанував прелєґент памяти бл. п. Льва Чачковського та підкреслив його великі заслуги для археольоґічних розслідів князького Галичу, Теребовлі, Белза та Звенигорода.

З нагоди свого побуту виявивши д-р Пастернак думку основати в Станиславові при одному з існуючих товариств провінціяльний музей для археольоґії та Гуцульщини. Думка, яку колись почав реалізувати бл. п. Лев Чачковський, при реальній підтримці всіх станиславівських культурно-освітніх товариств повинна дійснатися свого вирішення. Найвищий час, щоби Станиславівщина для виявлення археольоґічних цінностей. Почуття та для захована побуту такої готової вже у світі Гуцульщини пішла слідами сумбірської „Бойківщини".

М. К.

Дешевий тиждень по 75 сотиків. наркізети, мушліни, крепони, епонжі і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 43-365

Зміна поліського воєводи?

У варшавських політичних колах кажуть, що віцеміністр Седлецький, після уступлення з президії ради міністрів одержить становище поліського воєводи на місце воєводи Костека-Бернацького. Віцеміністром на місце Седлецького іменували би Даляша директора соймового бюра.

Марево війни на Далекому Сході.

Англійський часопис „Сандей Рефері" повідомляє, що в Японії дуже голосно балакають про вибух війни на Далекому Сході. Нема тільки одностайности, коли війну розпічнеться. Одні домагаються війни вже цього року, а інші пересувають річницю війни на два роки до закінчення будови каналу Осака-Цуруга.

ЛЬОНДОН, 16. 5. ПАТ. У палаті громад відбувалася широка дискусія над закордонною політикою. Міп. Саймон відповів послові Кріпсові, що ані В. Британія, ані якнебудь інша держава не підписала з Китаєм умови про військову допомогу на випадок нарушення незалежности Китаю. Умова девятьох держав у Вашінґтоні каже, що територіяльну непорушність Китаю слід шанувати.

Китай зрікається Монголії для СССР?

Японська преса принесла вістку зіби то уряд СССР і нанкінський уряд заключили умову, на основі якої Китай зрікається суверенних прав до внутрішньої Монголії в хосеи СССР. Умову підписали делеґати обох урядів у Тієн-Шині. До Шиї-Чуаву приїхали більшовицькі інжиніри; будуватимуть пять автомобільних доріг стратеґічного значіння. В місті цьому, що є осідком консуляту СССР, є тепер 80 вантажних авт і 4 панцирні авта. Передбачують будову двох більшовицьких радіостанцій та військового летовиска. Також у Каґгані є ґурт більшовицьких військових знавців. Більшовицька агенція ТАСС заперечує повищі вістки.

Полотна
на білля і постіль
ковдри, матераци, коци, дерки солідно й дешево
Ґуртівня Текстильна
36/76 **ЛЬВІВ, РИНОК 30.** 3—8

НОВИНКИ

— **Ямна коло Яремча.** Пансіон „Веселка" отворений від 1. травня. Кімнати гарні, соняшні, добре уладжені, з бальконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева, Ямна коло Яремча. 1437 5-?

— **Живець Черче.** Пансіон „Вілля „Надія" відчинений від 1. травня поручає комфортові кімнати враз з удержанням. 1480 2—5

— **Навіть задавнені жіночі недуги** можна лікувати купелями в Криниці. Перший сезон (дешевий) почався 1. травня, а найкраще приміщення є у знаним укр. пансіоні п. М. Яблонської (Krynica-zdrój, willa Tatrzańska). 9—?

— **Гребенів, пансіон Яблонських** (давніше „Модеста"), положений у центрі, соняшні кімнати з бальконами, першорядне утримання від 4 зол. денно. Ольга Радкевичева. 1534a 9-?

— **Знамените гігієнічне морожене** лише в цукорні Д. Стецькова, Львів, вул. Миколая 7. 1525

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** Приймає футра до перехову на літо. 1287 27-?

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущине 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 71-100

— **Засідання Фільольоґічної Секції НТШ.** у Львові відбудеться 19. ц. м. в 18. год. в бібліотечній салі.

— **Оселя для хлопців** від 8—13 року життя, уладжена Т-вом Охорони Дітей і Опіки над Молодю у власній віллі на Остолорі 6. Підлютого, відбудеться вже від 20. червня до 17. липня ц. р. Оселя має запевнену лікарську опіку й педагоґічну професорів середніх шкіл. Оплата 45 зол. Зголошення й точні інформації дає інж. Маркусь, „ЕКО", Львів, Сикстуська 29.

— **Весняна вистава образів.** В неділю, 20. ц. м. в год. 12. впол. буде відкрита в павільоні Східних Торґів весняна вистава, влаштована польським Т-вом прихильників мистецтва у Львові. На виставу зложиться коло 500 експонатів львівських артистів і ґрафіків з Варшави.

— **Вечір творів Остапа Нижанківського** відбудеться у 15-ліття смерти дня 23. ц. м. в год. 8. веч. в малій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка у Львові. Виконавці: Марія Сабат-Свірська (сольоспів), Спів. Т-во „Сурма", при фортепяні Нестор Нижанківський.

— **Відвідини Музею НТШ.** Управа Музею Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові, вул. Чарнецького 24, подає до відома громадянства, що після виставленого сезону музейні збірки є вже наново інстальовані та приступні для відвідувачів щодня від 8—13, в неділі і свята від 10—12. год. Дирекції шкіл проситься зголошувати прогульки по змозі день наперід.

— **Українська Бібліотека ім. С. Петлюри в Парижі** за 5 років істнування зібрала вже 13.000 книг різними мовами. В читальні є 102 органи преси. Бібліотека має пять філій. Завдання бібліотеки служити своїм і чужинцям та бути покажчиком культурних надбань українського народу. Вона стоїть понад партіями, понад симпатіями. Заложена емігрантами для вшанування памяти С. Петлюри, вона й далі істнує при допомозі засобів, що приходять переважно від емігрантів зі всього світу. Ці засоби менші, ніж потрібно. Потрібна допомога усіх українців, що розуміють вагу бібліотеки, загально-національної культурної встанови на чужині. Треба мати буджет бодай 25.000 франків річно, між тим за 1933 р. видано всього 16.000 фр., а буджет на цей рік складено лише на 14.000 фр. День смерти С. Петлюри, 25. травня, оголошено віддавна днем збірок на бібліотеку. І тому рада бібліотеки просить читачів нашого часопису в цей день скласти пожертву на бібліотеку і вислати її на ім'я бібліотекаря: Monsieur Ivan Rudicev. 41. Rue de la Tour d'Auvergne. Paris 9. France.

— **На будову шпиталю чи до власної кишені.** У звязку з вчорашньою нотаткою під цим наголовком про розпродаж образків з наліпкою Комітету будови Народньої Лічниці, при чому з розпродуваної ціни 2 зол. на цю ціль ішло лише 15 сот., дістаємо таке пояснення від Комітету будови: Комітет передав одному українському переплетникові-видавцеві частину портретів Митрополита Андрея, з чого весь дохід іде на будову шпиталю. Крім того той видавець закупив у Комітеті якусь скількість наліпок по 15 сот. За те, що його несовісні продавці, покликуючись на ті наліпки, кажуть, що весь дохід з розпродуваних образків, його приватної власности, іде на Нар. Лічницю — Комітет не відповідає. Про цей спосіб розпродування образків Комітет довідався вперше з „Діла", а раніше від його інформатора і негайно вжив заходи, щоби це не повторювалось.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні Державної Клясової Льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 100451. 10.000 зол. на ч. 35535, 126142. 5.000 зол. на ч. 24515, 64042, 83691, 146371. 5.000 зол. на ч. 15925, 100223, 168806. 2.000 зол. на ч. 15940, 48507, 50428, 54545, 79817, 87080, 113878, 119412, 130098, 131945, 152392. 2000 зол. на ч. 15183, 15206, 14982, 25199, 56815, 65202, 80762, 89308, 100617, 106726, 118535, 119219, 135595, 137387, 143528, 147831. 1.000 зол. на ч. 4515, 5440, 7706, 8534, 10013, 16524, 28910, 35853, 39427, 40436, 61491, 62809, 64785, 68230, 72579, 77344, 78254, 82668, 96997, 101547, 112858, 117110, 127963, 145456, 146844, 149897, 156906, 158911, 163816, 165096, 168657, 169078. 1.000 зол. на ч. 7174, 11500, 13574, 17708, 20707, 24956, 29852, 31366, 40904, 40764, 41968, 44120, 42714, 55506, 57275, 59381, 60780, 60606, 63569, 66141, 66089, 82654, 86709, 92868, 98776, 100980, 100925, 102347, 103112, 104577, 106895, 109411, 109290, 111022, 113687, 116589, 120048, 120748, 126639, 128759, 143833, 153360, 156470, 167466.

Паризькі українці голодним братам.

Добродійний концерт і базар.

Париж, 12. травня 1934.

Паризькі українці своїм голодним братам на Радянській Україні! Звучить це як жарт, або гірка іронія. Недавно ще мав той Париж стільки українців, що могли їх показувати в музею; недавно ще Україна була тим шпихлірем, що міг нагодувати сто Парижів. Нині паризькі емігранти, що самі борються важко за прожиток на такому ґрунті як паризький брук, улаштовують велике „матіне", щоб із розпродажі різних предметів жертвованих на цю виставу, зібрати ленту на допомогу голодним рідним братам на пребагатій землі.

Вибрали найкращу салю у славній дільниці, що памятає ще часи делеґації з паризької конференції. Фірма комітету „Франція—Схід" під протекторатом фр. міністерства закордонних справ. Добродійний базар поєднаний із концертом попередила відозва до земляків. Другу таку відозву, коротеньку, — зразок, як треба писати такі покликні! — помістили на французькій програмі для всіх. Голова комітету „Франс-Оріян" Ленай і Абдон Бусон, його засновник, разом зі своєю дружиною допомогли своїми впливам, наші землячки пані Шульгинова, Никитюкова та Єремієва взяли на себе організаційні справи.

Програма „ранкового концерту" — різнонамітна; поруч наших народніх пісень і земляків-артистів, співачка з „Опера-Комік" Жакліна Доля і Перро Зеккаро баритон з опери в Монте Карльо та державного театру в Римі. Хэри під орудою досвідного музики Андрія Чехівського, композитор Хведір Акименко сам грав на фортепяні свої композиції, а дружина туркестанського діяча п-ні Чокаєва співала його романси. Забули ми згадати, що І-а частина почалась грою на бандурі п. Сергія Тарапули, щоб увести присутніх у своєрідний настрій. Хорових співів було чимало і всі вони чарували чужинців: англійців, росіян, румунів, греків, вірменів — на салях можна було чути крім французької неодну чужу мову. П Олекса Чехівський, відомий уже своїми соловими виступами, відспівав композицію Понамарева „Могили героїв". Пані Ефрон, італійка, заміжня за росіянина, з великої симпатії для України заграничувала прегарну балетову пантоміну, де як українка виступала Наталка Єремієва.

Поруч концертової салі у другій ішла пропаґанда. Тут різні книжки: наукові та мистецькі про Україну, окремо брошури про голод, зразки хліба, який їдять голодні, мапа з сіткою голоду в Рад. Союзі, різні українські часописи, гроші-марки — все це влаштоване бібліотекою С. Петлюри в Парижі.

Ще більшу увагу звертали наші мистці своїми працями: Софія Левицька, В. Хмелюк, В. Перебийніс, Кричевський, Савченко-Більський, Андрієнко, Л. Перфецький, Омельченко, М. Палтов. Поруч них сенсацією були два кіоски на двох протилежних кінцях салі із прегарними народніми виробами, що їх прислало „Українське Народне Мистецтво".

Свято затяглось до пізнього вечора, до 8-ої год. Народу було багато, українці, на диво, призабули на цей день свої політичні переконання і почувались одною рідньою. Матеріяльний дохід був, але відомо, що це крапля в морі тої нужди, яка панує на Україні. Більше значіння мала тут сама маніфестація.

ПОЗІР! ПОЗІР!
Т-во Охорони Дітей і Опіки над Молодю уладжує в неділю, дня 20-го ц. м. в 3-тій год. по пол. на площі Сокола-Батька
Великий Фестин
Добірна дута орхестра, загальні танки, веселі несподіванки! — Год. 4½: ХУРТОВИНА (Комарно) — СОКІЛ IV. — Змагання за миттецтво УСС — копаний мяч. — УССК - СОКІЛ IV.: відбиванка мужчин і жінок. — Біг на 3.000 метрів. — Добірний і дешевий буфет. — Вступ 50 сот.; для молоді 30 сот.: місця до сидження 1— зол.

— **Відбувся зїзд москвофілів** у селі Беремщинах, зборівського повіту. На зїзді — як подає агенція „Всхуд" — виголосив довший реферат п. Плешкевич, делеґат Русского Ревізійного Союзу Кооператив у Львові. Плешкевич заохочував москвофілів ширити по селах читальні ім. М. Качковського, бо тільки ці читальні виховують льояльну русску молодь.

— **Хто він і чого шукає?** Львів, 17. травня 1934. Високоповажаний Пане Редакторе! Прошу ласкаво не відмовити мені місця у Вашім часописі на сторінку українських домів у Львові в такому випадку: По українських домах у Львові ходить якийсь підозрілий мужчина, високого росту, чорнявий, інтеліґентного

НИНІ! у Великім Театрі: **„Весела львівська хвиля“**
в Театрі Ріжнородностей: премієра **„Дівчата в мундурках“.**
В неділю і понеділок грає Великий Театр ТОВАРІЩ
в годині 3·30 останні два рази

блича, літ около 30 і представляється як незакінчений студент права, представник фотографічного заведення при вул. Потоцького 74. Залежно від розположення піднаходить претекст, щоби ввійти в хату. Зачинає — буває — від: „Я свій — прошу впустити“, а відтак: „Може шклянку чаю дістану?“ Оповідає про своє злиденне життя, відтак переходить у резерву І за всім пильно, хоч удає апатичного, слідкує. В міжчасі оферує замовлення на побільшення знимок, хоч взорів ніяких при собі не має, „бо взяв, мовляв, його товариш“. Іншим разом приходить до тої самої хати на обід, то знову перед год. 10. вечора, мабуть на „нічліг“. Буває, просить малої позички, залежно від дому і „знайомства“. Відповідно до цього теж так і вдягається. Хто він і чого шукає? — Підпис.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Ботінів ч. 4.**

— **Щоб не працювати безплатно.** Союзи вчительства вселюдних шкіл вислали меморіял до міністерства освіти в справі внесення приписів про безплатну вчительську практику. Вони ставлять учительство в положення гірше, ніж представників інших фахів, бо бо мусить після довгих студій працювати даром. Меморіял домагається, щоби міністерство внесло безплатну практику з новим шкільним роком.

— **Окружні лікарі по селах.** Лікарі осідають переважно по містах, а тимчасом села не мають лікарської опіки. Одночасно багато лікарів не має з чого жити. Щоби запобігти тому, міністерство суспільної опіки створило 33 становищ окружних лікарів у місцевостях, позбавлених лікарської опіки. Ті становища будуть обсаджені безробітними лікарями. Кожний з них діставши до помочі сестру службовицю і буде вести осередок здоровля, опікуючись населенням своєї округи. Крім того може викомувати приватну практику. За свою працю буде оплачуваний з державного фонду праці.

— **В справі адміністраційних кар** видано такі урядові пояснення: Виконання кари можна відложити тільки на прохання засудженого і то з важних причин. Такими можуть бути родинні і маєткові обставини, як напр. неможливість залишити малолітні діти без опіки, перервати пільні роботи і т. п. З тих самих причин можна теж перервати виконання вже розпочатої кари. У відношенні до хорих кару можна відложити до часу подужання, а до вагітних жінок на час вагітности і дальші три місяці.

— **Д-р Ос. Когут перед судом.** Перед судом у Станиславові розпочався 17. ц. м. процес адв. д-ра Осипа Когута з Богородчан і сімох товаришів під замітом знеславлення д-ра М. Стахова, редактора „Громадського Голосу“. Д-р Когут видав брошуру, в якій виводячи на денне світло деякі закулісові справи соц. рад. партії, доторкнувся деяких моментів з приватного життя д-ра Стахова. Розправу відложено задля покликання нових свідків.

— **Катастрофальна посуха на Поділлі.** Із Чортківщини повідомляють: Від ранньої весни на Поділлі не було дощу. Малі спорадичні дощики звогчили вправді в деяких сторонах землю, але тільки зверху, не проникаючи глибше, а від п'ятьох тижнів панує без перерви гаряча і вітриста погода. Жита пропали зовсім, яре збіже ледве вжовкне, ранні бураки ледви показалися на поверхні, а посівні в половині квітня ще не пробили землі; бульба якби зварена спочиває неначе завмерла, конюшина дійшла до висоти 10 цм., а пасовиська випалені. Незорані ще жита ледви перейшли дощі 14. ц. м., кажуть, в Румунії була злива, але в Чортківщині дощу не було. Навіть якби в найближчому часі впали більші дощі, жнива пропащі, бо спізнена пора не дасть ростинности розвинутися.

— **Стихійна катастрофа.** З Баранович повідомляють, що 15. ц. м. перетягла над повітом страшна буря з градом, зливою та громами. Буря наробила великої шкоди в полях, які вибито град, в лісах і садах, де повирвало багатовік то дерев з корінням. Повалило й зорозносило багато будинків. В селі Острові звалило дві церковні вежі, в Кулнках град убив 20 овець, на тій стації вивернуло великий залізничий магазин.

— **З хроніки самогубств.** На львівському цвинтарі у Львові напилася йодини 23-літня Елеонора Франк, яку відставлено до шпиталя. — Дорожкальний повісився наслідком родинних невзгод ин. — В Кривичах Малих за личаківською рогачкою порізався тяжко в самогубному намірі бритвою Петро Дан. Його відставлено до шпиталя.

— **Трагедія жінки.** До львівського шпиталя привезено 28-літню Анну Бобелю, жінку столяра з Підборець пов. Львів, що дісгала зараження крови наслідком недозволеного заходу. Лікарська поміч була спізнена і Бобеля померла. Справою занялася прокуратура, потягаючи всіх винуватців до судової відповідальности.

— **Краєва хроніка.** На засіданні міської ради в Стрию 17. ц. м. вибрано президентом міста дотеперішнього президента Каїма, віцепрезидентом віцестароросту Райфа. — У Мшанці під Львовом вломилися до мешкання Катерини Навроцької злодії й вкрали річі вартости 1.500 зол. У звязку з тим арештовано відомих місцевих злодіїв Волод. Соломинку і Михайла Воробія та їхню спільничку Каролину Завалкевич у Львові, у якої знайдено майже всі вкрадені річі. — У Братишові пов. Тоамач Параска Бойчук удушила шнуром свого чоловіка Вас. підчас сну. Причиною злочину були непорозуміння наслідком подружої зради, якої допускалася душогубка. — Під закидом надужить арештували громадського секретаря Тисьменниці Едв. Риніцького. — Робітник цукорні Кровіцького в Станиславові Ярослав Жеребецький зранив тяжко трьома револьверовими стрілами буфетову Софію Загайкевич, опісля сам пострілився. Обоє забрали до шпиталю. Причина: непорозуміння на любовному тлі. — У Винниці біля Коросна в пятницю вибухла пожежа в нафтовому шибі „Малопольського Нафтового Промислу“. Весь шиб згорів. Шкоди є на 50.000 зол. Вогонь повстав від іскри при верченні. Попарився тяжко один робітник.

— **За вбивство на політичному підкладі.** Окружний суд у Рівному засудив Теодора Кореавича на 12 літ вязниці, Сергія і Андрія Галатюків та Григ. Балицького по три роки вязниці за те, що вбили Ізидора Тарашинського та хотіли вбити Петра Листопада. Закинено їм, що рішили позбутися Тарашинського і Листопада тому, що вони повідомляли поліцію про тайну діяльність ОУН.

— **Таємна смерть інжиніра.** У львівському шпиталі помер серед загадочних обставин 37-літній інж. Вальтер Рідль, родом із Чехословаччини, занятий у фабриці дріжджей в Лисиничах за личаківською рогачкою. Його привезли без памяти і потовченого на цілому тілі до санаторії Червоного Хреста, де лікарі ствердили у нього запалення мозкових опон. Здогадуються, що він став жертвою якоїсь бійки у фабриці.

— **Бійка кольоністів.** У містечку Рожищах на Луччині дня 15. травня ц. р. побилися німці-кольоністи за дівчину так, що Краузе, привезений до Луцька, того самого дня вмер, а Букранд бореться зі смертю на місці, в Рожищах.

— **Справлення помилки.** У статейці п. н. **„Закон про памятки природи“** („Діло“ ч. 128) зайшла прикра друк. помилка тому, що 15. рядок пропущено і вставлено зовсім інший рядок. І тому друкуємо щераз ціле речення, в якому зайшла ця помилка. Воно звучить так: **„Їх зберігає закон у первісному, незміненому стані, коли того вимагає публичний інтерес, а саме наука з історичних, естетичних і памяткових оглядів“.**

— **Запертя.** На підставі опінії університетських клінік, діяння гіркої води **Franciszka-Józefa** є певне, а хорі радо її приймають.

Найприємніших запахів
квітові води на вагу 100 гр. від 85 сотиків
купиш лише в перфумеріях
С. ФЕДЕРА
Львів, ул. Свистуська 7, — або Коперника 15 а
71/25 **(побіч палати гр. Потоцького).**

З концертової салі.

Концерт Українського Акад. Хору „Бандурист“.

Такий гарний осяг хору, на який складається по більшій частині сирий голосовий матеріял, а не професійні співаки, це чин, який заслуговує на найщиріше признання. Приявні мали багато естетичного вдоволення, як слухали інтеліґентного виконання творів. Теперішній „Бандурист“ здисциплінований, незвичайно гнучкий, уміє віддати різні нюанси динамічні, фразування взірцеве, інтонаційно дуже чистий. Та ще одна велика прикмета, а саме дуже дбайлива дикція, так, що кожне співане слово розумієш. Що всі згадані, такі важні вальори є заслугою диригента хору п. О. Плешкевича, вдаємо собі дуже добре справу всі. Тож крім щирого признання хочу йому побажати дальших гарних успіхів у праці, яка вимагала великого труду й енергії.

Програма була поділена на 2 частини. Перша обіймала пісні козацькі в опрацюванні Ф. Колесси, Лисенка та Лисенка, у другій почули ми пісні стрілецькі в опрацюванні Б. Кудрика, Людкевича та Ярославенка. Народня пісня — це невичерпане джерело зацікавлення і програма була доказом мистецької активности наших композиторів. „Козаки в народніх піснях“ Колесси лунали вперше від часу війни виконання в цілости. Пісні стрілецькі принесли зі собою інший подих на салю. Вони своїм змістом і мельодикою займають, зацікавлюють, порвають. Вони мають вартість не тільки чисто музичну, але є чимось більше. Мають уже свою традицію, стоять наче на окремій платформі зі своєю психікою тих борців, які їх творили. Я сказавлаб, що по деяких піснях мене разили оплески, як напр. по „Журавлях“. Пісня цл в опрацюванні Людкевича — це правдивий клейнод хорової літератури під оглядом ведення голосів. Великий ентузіязм викликали „Ой та нажурились“ Кудрика. Грімкі оплески змусили співаків повторити цю повну темпераменту пісню. „Мав я раз дівчиноньку“ Ярославенка відлане було з великою фінезією. Я не погоджувавсяб тільки з темпами у деяких піснях, напр. „Гей на горі“ Колесси було рішуче за скоре. Має бути темпо маршове, співається „женці йдуть“, а не біжать.

Що хор „Бандурист“ тішиться у нас популярністю, дала доказ численно зібрана публика, яка розійшлася домів з милим почуванням гарно переведеного вечора.

І. Приймова.

З театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: „ПОДРУЖЖА В ДВОХ МЕШКАННЯХ“, музична комедія на 5 дій *Мерім-Ґужницького і В. Балґаронича.*

У тій комедії „щось“ є і „щось“ їй бракує. Таке загальне враження залишає інколи жінка, що хоче йти за модою — складе свій одяг із ріжних добрих частин, а глянеш — щось їй бракує.

Залишім питання: що це таке музична комедія, ота нова назва на пасу, яку важко відріжнити від оперетки. Ми позбулись реалістичних домагань і не дивуємось, коли люди після найповажнішої, навіть трагічної розмови починають зараз танцювати і весело виспівувати. Автор може викликувати на сцену які хоче особи і коли йому забагнеться, мов духи при спіритистичнім столику, але мусить мати провідну нитку, мусить знати чого хоче від своїх дієвих осіб і осіб на салі.

„Подружжа в двох мешканнях“ має добрі поодинокі сцени, три добрі типи, навіть дотепи і з того всього можна би склеїти оперетку. Передовсім треба би сцени та героїв звязати якоюсь інтригою; глядач конче хоче знати, чому дантист і директор плентаються по чужих хатах чи автор звертає свою сатиру проти таких типів, чи хоче покепкувати за тему модерного подружжа, чи просто йде за примхою своєї фантазії. Скласти комедію з нашого сучасного життя дуже важко: наші автори виховані на побутовім театрі і без практики на театральних дошках мусять самі засвоювати собі сценічну техніку, а там, де позичають модерні сюжети загаджують нам безліч кінових пес, де техніка доведена до майстерної черги повязаних сцен. Тимто так важко догодити нашому смакові.

Спілка композитора з драматургом явний клопіт. Ми бачили веселі сцени на межі фарсу (як фарсу слід би грати всю цю комедію), а в них наскрізь ліричні, сентиментально-настроєві вставки. Було враження механічних додатків, а не інтеґральної частини твору. Саме леса з такими переходами потребує дуже досвідчених артистів, щоб своєю грою виповнювали залишені прогалини. Дуже добру креацію дав О. Ольський, свобідний і цікавий був П. Сорока, заміненим В. Сорокова; М. Сабат-Свірська мала роль голосно призначену до співу. Про всю музичну частину нехай висловиться фахівець.

м. р.

З кіна.

КІНО „АПОЛЬО“: „ВІРЛИЦЯ“

Чеська комедія на тему багато разів використану у ріжних фільмах чужинних і польських. Симпатичний, гарний молодий мужчина закохується в симпатичній, гарній молодій дівчині, не знаючи точно, хто вона така. Прогулька в гори, ще одно „кві про кво“ з другою закоханою парою, дві-три комічні ситуації, один добрий комічний тип і — брак живішого сюжету. Зрештою все не безинтересне і цікаве.

СПОРТ.

УКРАЇНА — РЕСОВІЯ.

В неділю 20. ц. м. виїздить І. дружина України на гостинний терен до Рашева, де розіграє змагання за мистецтво Окружної Ліги з першою в табелі, Ресовією. Виграти ці змагання міг/аб Україна тільки при найбільшому напруженні нервів і сили волі.

ХУРТОВИНА (КОМАРНО) — СОКІЛ IV.

В неділю 20. ц. м. в год. 16.30 відбудеться спільне фестину „Т-ва опіки над молодю" на площі С.-Б. перша стріча цих дружин за першенство львівської округи У. С. С.

Рівночасно відбудуться **товариські змагання у відбиванці** а) жінок У. С. С. К. — Сокіл IV Б; б) мущин: У. С. С. К. — Сокіл IV Б. Потім біг на 3000 м. змагунів У. С. С. К-у і Сокола IV.

СИТКІВКА: ЛКС — УССК.

Точна програма ситківкових змагань така: субота 15.30 Грушкевичівна — Ліщинська; Рожанковська, Рожанковський б. — Синицівна, Маруняк; Дзерович — Пачовський; **неділя:** 5.30 вик. Рожанковський — Хямуля; Рожанковський Яр., Маруняк — Рожанковська Синицівна; В. і Яр. Рожанковські — Маруняк, Хямуля. Змагання відбудуться на токах УССК-у при вул. Сушінського 21. Вступ за добровільними датками.

ПЕРЕМИШЛЬ. ЧУВАЙ — СЯН 3:1.

Третє з черги змагання за мистецтво А-кляси ЛЗОПН розіграв Сян з сильною дружиною Чувая і не встоявся, програвши 1:3. Одинокі ворота здобув Сян з карного.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЛЬВІВСЬКІ АРХІЄПАРХІЯЛЬНІ ВІДОМОСТИ Рік XLVII., ч. IV. з 15. квітня 1934.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО. Рік II., ч. 5 (13.) за травень 1934.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича, Бучач:

19. V. Наша парада.
20. V. Сонце руїни.
З Бучача їде театр до Чорткова.

Великий Міський Театр.

Субота, 19. V. год. 7·30 веч. Весела хвиля.
Неділя, 20. V. год. 3·30 попол. „Товаріщ", Неділя, 20. V. год. 7·30 веч. Весела хвиля.

Театр Різнородностей.

Субота 19. V. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях", неса Вінсльо. Премієра. Неділя, 20. V. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях".

Жидівський Варшавський Артистично-Літературний Театр у салі „Колісею" дасть 10 вистав:

Субота, 19. травня, год. 12 вполудне та 8·45 веч.
Неділя, 20. травня год. 12 вполудне, 8·45 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Під жаром Туркестану", „Фордансерка".

АТЛЯНТИК: „Отаман Анненків" (фільма в російській мові).

ВАНДА: „12 крісел" (Вл. Бурин, Димша).

КАСІНО: „Таємний детектив", „Ворота подружжа" (Льорель і Гарді).

КОЛІСЕЙ: „Полуня", ревія „Під 1 азом".

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих ліжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Пімста д-ра Фу-Манчу" та ревія.

МІРАЖ: „Програма 6 зірок", „Фліп і Фляп як карієристи".

МУЗА: „Ніч у Каїрі" (Рам. Новаро).

ПАЛЯС: „Цісарські ловці" („Умер найвер").

ПАН: „Чанду".

ПАСАЖ: „У домі страхіть", „Самоцвіти кохання".

СВІТ: „Чому я згрішила", „Чарлі ритує Европу".

СОНЦЕ: „Нічні суди" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „1002 ніч" і ревія „Зелений карнавал".

ХИМЕРА: „Новий пол".

УТІХА: „В кожній пристані дівчина" та ревія.

Закордонне радіо.

Субота, 19. травня 1934.

Відень (506,5) 12·00 Концерт трубної орхестри, 16·05 Популярна музика, 20·05 „Країна усміху" оп. Легара, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Прага** (470,2) 19·30 Концерт військової орхестри, **Париж** (1649) 12·00, 20·00 Легка музика, **Штрасбург** (349,2) 20·30 „Ле Птї Дік" оп. Лекока, **Білгород** (439,8) 13·00 Пісоньки, 20·40 Сербський вечір, **Берлін** (356,7) 16·00, 20·15 Весела програма, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·00 „Сонце приятель і ворог чоловіка", 18·25 „Лібесідервальцер" Й. Брамса (вок. квартет), **Мінхен** (405,4) 15·15 Цитра, рецитації, **Бресляв** (315,8) 20·25 „Паж королеви" оп. Генза, **Букарешт** (365) 20·00 Спів, **Будапешт** (549,5) 12·05 Військ. музика, 13·30 Спів, 22·00 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 11·30 Легка музика, 13·00 Тріо 20·45 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 17·10 Легка музика.

Неділя, 20. травня 1934.

Відень (506,8) 11·25, 12·15 Концерт, 19·20 Два фортепіяни, **Прага** (470,2) 20·00 „Шпунок" оп. Сметани, **Париж** (1649) 18·00 Концерт, **Білгород** (439,8) 12·30 Хор, 16·30 Оп. арії, **Рига** (514,6) 19·05 „Цигапське кохання" оп Легара, **Берлін** (356,7) 21·00 Вок. інстр. концерт, **Лайпціг** (382,2) 15·35 квартет (дві скрипки, альтівка і віольончеля), 20·00 „Дер фердьорене Вальцер" оп. Штольца, **Мінхен** (405,4) 14·30 Вок. інстр. концерт, 16·00 Концерт симф. орхестри, **Москва** (Сталін 360,6) 17·20 „Князь Ігор" оп. Бородіна, **Букарешт** (365) 20·00 „Ен Коап де Парадї" оп. Боргована, **Будапешт** (549,5) 13·00 Концерт оп. орхестри, 18·30 Цит. музика, 19·45 Оперетка, **Міляно** (368,6) 17·00 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інстр. конперт, 20·45 „Бамбу" оп. Карабелі.

Львівське радіо.

Субота, 19. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня музика, 12·05, 12·33 Популярна музика з гр. плит, 12·30 Метеорольог. вістки, 15·10 Господарські вістки, 15·35 Пять хвилин вітру від моря, 15·40 Авд. для хорих, конперт орхестри, 16·20 Лекція фр. мови, 16·35 Легка музика (орхестра, спів), 17·20 Істор. відчит „Ідея Баторія", 17·40 Виглади на експорт, 19·03 Фейл. „Наші за кордоном", 19·10 Вечірка, гр. плити, 19·25 Рецитації поезій, 19·40, 19·45 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 1·00 Вибрані думки, 20·02 Фортепіянові варіяції, 20·40 Почт. техн. скринька, 20·55 Конперт орхестри, спів, 22·00 Відчит у фр мові: „Що вносить польська література до заг. світової скарбниці", 22·15 Легка музика з гр. пл., 23·05 Танкова музика.

Неділя, 20. травня 1934 р.

9·00 Ранішня авдиція, 12·05 Авдиція, 12·30 Муз. поранок, 14·00 На зеленому Шлеску, 14·30 Травневі пісні, 15·00 Гр. плити, 15·10 Балачка, 16·00 Про Гдиню, 16·30 Ситківковий меч: Польща-Франція, 16·45 Львів у боротьбі з кризою, 17·00 Відзивна дітей та молоді на весну. 18·00 Авд. „Найщасливіший чоловік у світі", 19·00 Прогулька по Марсилії, 19·10 Вечірка, 19·50 Вибрані думки, 19·52 Легка музика, спів, 21·02 Під знаком півмісяця та мінаретів, 21·17 Легка музика, 22·00 Спортові вістки, 22·10 Славні артисти: Тіто Руфо (гр. пл.), 22·25—23·25 На веселій львівській хвилі, 23·25—24·00 Комунікати, танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 5·25 і пів зол.

Золото: Долари 8·91—8·94, Франки фр. 34·80—35·30 Дукати 83·00—83·50, Корони 36·90—37·40, Рублі 46·00—46·50.

Срібло: Корони 1·20, Фльорени 0·70, Рублі 1·25.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·98, Париж 34·94, Берлін 209·23, Ціріх без трансакцій, Амстердам 358·95, Прага 22·05, Міляно 45·04, Відень 98·00—100, Букарешт 37·50—40·00, Брюселя 123·70, Данциг 172·63, Копенгаген 120·70, Стокгольм 539·30. Нюйорк кабель 5·28, Нюйорк чеки 1·27 і пів.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 18. травня ц. р. в наслідок хиткої тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 к. молока	—·18	„
1 к. сметани	—·70	„
1 к. непь	2·20	„

Тенденція на масло знижкова, на молоко, сметану і яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє що 18. V. ц. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомісарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·80
Кури	„ І кляса	0·95
„	„ ІІ „	0·55

Тенденція знижкова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

Комунікат Тов. Вакаційних Осель. Тов. висилає в половині червня ц. р. дівочу оселю до Милованпя і до Коршова а в половині липня хлопячу до Милования. Повна оплата за одну дитпну 40 зол. і 10 зол. на кошти дороги. Для бідніших знижки, вругві сироти безплатно. Тов. висилає лише дітп від 7—14 літ. Лікарські оглядини для зголошених дітей відбудуться в школі ім Шевченка вул. Мохнацького 12: для дівчат дня 22 ц. м. для хлопців 25, оба рази в год. 3·30 попол. Для придбання фонлів удаштовує Тов. 20. ц. м. публічну збірку та оцим гаряче закликає все укра'нське Громадянство до матеріяльної піддержки наших гуманітарних змагань. **Управа.**

Порядок Богослужень у неділю, дня 20 травня в день храмовий празника перенесення Мощей св. М. Николая і торжество Посвячення Нового Кивота для церкви. **Субота Навечерія празника 19. травня 1934.** Година 17 Всеночне, Литія, Наука, благальна пісня, піспування Мира з Мощей св. М. Николая. **Сповідь вірних від 17—21 години. Неділя, 20. травня 1934. день празника.** Год. 5·30 Утрення воскресна, год. 6, 7, 8 і 9 читані Літургії. Год. 9·30 прибуття Архіерея. Год. 9·45 торжественне посвячення Нового Кивота жертви церковних Брацтв, парохіян і побожних христіян. Год. 10 торжественна Архіерейська Служба Божа, на якій Їх Екселенція Преосвященний Кир Никита висвятить новопоставлених дияконів. Год. 10·30 Проповідь. Год. 12·30 принятя нових членів до Брацтва св. О. Миколая при церкві. Сповідь вірних від год. 6—13. Год. 16 Вечірня, Молебень до Божої Матері, Наука, Суплікація, Обхід з Найсв. Тайнами, Благословення і цілования св. Мира. Вірних парохіян і побожних христіян запрошуємо оцим до численної участи в цім торжестві для осягнення повного відпусту під звичайними умовинами.

Свящ. В. Лончина.

Українська Євангельська Реформована Громада у Львові улаштовує свято Матери, 20. травня **в неділю в год. 7 вечір**, підчас котрого заходом аматорського гуртка цієї громади виставлена буде неса на 4 дії **„ВОСКРЕСЕННЯ"** (В. Чубатого) при ласкавій співучасти п. арт. А. Юрчакової, Ол. Заневського, Сороки і Я. Гевка у великій гімнастачній салі німецької евангельської школи, ріг вул. Кампіяна і Кохановського ч. 18. Вступ від 35 сот. до зол. 1·49. 1591

Коломийські матуристи 1904. 30-літній зіїзд з пінцем червня. Зголошення до вінця травня: Добрянський, Колонна, Шопена. 1596

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

БІЛИЗНЯНІ матеріяли, коронки, ручні мотиви за безцінь, **Фрайліх**, Сикстуська ч. 21. 1585 2—?

ТІЛЬКИ 10 ЗОЛ. тримісячний курс англійської (або французької, німецької, італійської) мови. Окремі лекції (2 години тижнево). 8 зол. місячно. Приходжу до учнів. — Зголошення до Адміп. під „Ферії". 1572 2—2

ДО МАТУРИ можуть приготовитися екстерністи, не зміняючи свого місця побуту. Довголітня практика, найкращі поручення. Устно вчу у Львові. Тільки поважні зголошення з почтовою маркою на відповідь до Адм. під „Успіх". 1572 а 2—2

ВОРОХТА — пансіон „Черемшина", над самим Прутом, догідна купіль сопячна і в Пруті, сезон отворений від 1. травня. Зголошення приймає Наталя Семанюкова. 1573 2—3

ПАНСІОН „АННА" В КОСОВІ Анни Герасимович поручає соняшні кімнати, першорядна кухня. Ціни дуже приступні. 1581 7—20

МАШИНУ до писання українсько-польську оказійно продасть „Машинополь", Сикстуська 9. 1590 1—2

ШЕШОРИ, Косівщина. Прегарне літнище. Цілоденне утримання від 3·50 до 4·50 зол. Зголошення приймає І. Бурачинська, Шешори, почта Пістинь. 1589 1—3

ОКАЗІЯ. Продам корпусову цеглу, блях, камінпи, двері, вікна з розбірки вул. Вагова біля Великого Театру. Відомість на місці. 9/56 1—1

ЛІТНИКІВ приймаю і цього року в найгарнішій гірській околиці. Денно 2·50—3 зол. залежно від вимог. Гірський мід безплатно. Школа в Нягрині почта Вельдіж (Weldzirz) повіт Долина. 1588 1—1

Присилайте передплату!

Подяка.

Невблагана доля забрала мені по 30 літах найщасливішого співжиття, найдорожу жінку, доні Маму а Рідні Сестру бл. п. **Соню Тоганеву**, ем. учительку в Новім Селі біля Чесанова. В тім тяжкім горі, невисказанім болю поспішили нам з помічю, словом і ділом громадяни, яким за їх труд, співчуття і на кождому проці виявлену поміч складаємо за це честь і сердечну подяку. Передовсім Впр. О. Деканові і Кан. І. Костекові, місцевому парохові і довголітньому сусідові найглибша шана і подяка за прихід із Н. Тайнами, за розраду, за всі відправи дома і в церкві і за щиру, зворушливу промову над домовинною бл. п. Покійної, Впр. о. Миронові Колтунюкові за провід а Впр. О.О. Ю. Черкавському і Кан. р. обр. Венгжиняківі з Чесанова за відправу і участь у похоронах. ВПов. Панству Меценас. Микитинам за поміч перед смертю і головно по смерти, труд і розраду. Вп. П. Др. Шиманському за лікарську опіку в часі довгої недуги Покійної і всякі можливі заходи, щоб урятовати її життя. ВП місцевому і окольчньому Учительству Товаришам і Товаришкам Покійної, що громадно віддали останню прислугу Своїй Товаришці і здожили від себе вінок, Хв. „Взаїмній Помочі" за співчуття, складення вінка і її відпоручникові дир. Гр. Лебедовичеві за прощальну промову над гробом Покійної, Всім Культурно-освітнім Товариствам з Чесанова і Н. Села за участь через відпоручників у похоронах і за вінки з надписами, чесанівському і новосільському хорові під управою п. Мачая за гарний, зворушливий спів, в часі цілого похоронного обряду і відспівання Служби Божої, Побратимам „Соколам" що в одностроях несли домовину Покійної зі школи до церкви і далі на цвинтар — ще й власним трудом і коштом улаштували прегарний похоронний віз увесь у квітах, Вп. П. Мазураком з Горойця за підтримування нас на дусі, Вп. П. П. Михайкові Боднарові і Богданові Костекові за щиру поміч в часі недуги і влаштування похоронів, Хв. Церковному Брацтву, ученицям Покійної, що квітами прикрасили її домовину дома, Вп. п. Дир. Тов. „Дністер" Колтунюкові за надіслані вислови співчуття — за ті всі численні устні і письменні слова потіхи всіх добрих людей, і тим сотням громадян Ново Села і Чесанова за участь у похоронах, усім щира подяка, бо це, що учинили Ви в своїй доброті серця є одинокою розрадою для нас у тім тяжім горю. Ще раз приймїт стократне „Спаси Біг".

Нове Село, дня 17. травня 1934.

Іван Тоган, муж, Дарія, доня, Марія Ігнат, сестра, Іван і Стах Ігнат брати, Марія і Олена Ігнат, братові, Любов, Лілія, Галина Вишневські, Лідія і Юрій Ігнат, сестрінищ і сестрінок.

ОГОЛОШЕННЯ

ГРЕБЕНІВ

Пансіон „ЗЕЛЕМІН"

в найгарнішому положенні, подальше від гостинця, гамору і курявп. Просторі, соняшні кімнати з бальконами. Річні і соняшні купелі. Смачний, здоровий харч, знаний з доброти і щедрости. Ціни уміркованні. 1501 7—?

Відкриття 15-го травня ц. р.

„Транспорт у Ґдині"

Бюро експедиційно-торговельне вул. Шлеська (ŚLĄSKA) 20, Тел. 1013. Полагоджує всякі експедиційні справи, інкассо, комісі, складовину товарів і т. п. — На бажання першорядні референції.

„Транспорт-Тчев"
Е. Русин
1594 1—10
Бюро експедиційне Галлера 7. Тел. 287.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"

За окаклнім відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 131 (13.676). Львів, понеділок 21. травня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік L V.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Конфіската „Діла“.

Вчорашне (130) число „Діла“ підпало конфіскаті за передову статтю, яку сконфісковано в цілости, і за кілька заміток на актуальну львівську тему на третій стороні, що підпали конфіскаті теж у цілости. Це вже 20-а з черги конфіската в цьому році.

Конфіската української виборчої відозви.

Відозва Українського Народнього Виборчого Комітету на місто Львів підпала конфіскаті. Нижче подаємо з тої відозви повний склад Українського Народнього Виборчого Комітету.

Склад Українського Виборчого Комітету у Львові:

Голова: д-р Степан Біляк. Заступники голови: о. Леонтій Куницький, Осип Навроцький, Евгенія Макарушкова, Анна Палій, Теодор Преторіюс. Секретар: Агатон Добрянський. Заст. секретаря: д-р Карло Коберський. Скарбник: дир. Орест Радловський. Пресовий референт: ред. Гриць Гладкий.

Члени Комітету:

Інж. Бекесевич Петро, Березовський Амброз, м-р Бородайко Богдан, д-р Боцюрків Ілярій, Боюлка Володимир, Микола Бочилюк, Бурак Петро, д-р Бурачинський Тит, Бучко Іван, Васильків Василь, Волянський Михайло, Воробець Михайло, Галібей Михайло, Гануляк Григорій, Гарматій Микола, Гевак Степан, Глинчак Іван, Глушевський Юліян, Горбаль Василь, Гординський Денис, Громницький Сидір, Гузар Ярослав, Ґаба Микола, о. Галянт Микола, Ґілевич Петро, д-р Ґижа Іван, Ґоїм Петро, о. Горчинський Омелян, Ґресяк Василь, Децикевич Володимир, о. Дудкевич Евген, Езерський Кость, Зачкевич Петро, Заяць Василь, Заяківський Микола, Зелений Андрій, Зубач Еміліян, м-р Жовнір Василь, Ігнат Евстах, Капралева Катерина, Карачеківна Марія, Карий Володимир, Кармазинова Анна, о. Каштанюк Антін, Квічаловський Харитон, Кебало Степан, о. Козицький Петро, Козицький Іван, Колтунюкова Марія, Конрадова Антоніна, Косовнин Гриць, д- Копач Іван, Кривецький Микола, Кулик Микола, Кульчицький Іван, Курдидик Анатоль, Лаверів Станислав, Лазорко Михайло, Литвинова Антона, о. Лопатинський Дамян, Луцишин Іван, Магалас Семен, д-р Максимонько Леонтій, інж. Манастирський Витовт, д-р Марітчак Олександер, Марітчакова Стелля, Мартюк Іван, Матвійчук Микола, інж. Мацьків Петро, Мельник Онуфрій, Микитович Осип, о. Милевич Ярослав, інж. Мудрак Юліян, Новосад Лев, Олесницька Софія, Огородник Микола, Онисько Олександер, інж. Павликовський Юліян, Павлишова Марія, Петрик Петро, Петруняк Марія, Польовий Іван, о. Попель Теодор, Похмурський Степан, Процьків Сильвестер, о. Прийма Мирон, інж. Рижевський Василь, Русин Юліян, Стахова Франка, Слюсарчук Гриць, Сеняця Мойсей, Сидорак Юрій, Слизка Юрій, Слука Петро, дир. Скопляк Ярослав, Сосновський Роман, Старецький Едвард, Стефанівський Михайло, інж. Стефанович Ярослав, Стевчак Іван, Стоцький Михайло, Стронський Іван, Сухий Михайло, Таранько Михайло, м-р Топольницький Микола, Терлецький Омелян, Терлецька Марія, інж. Творидло Микола, Тиктор Іван, Тишинська Евстахія, о. Туркевич Іван, Тусевич Парамон, Фай Дамян, д-р Федак Степан, Филипович Іван, о. Харина Володимир, о. Хомин Петро, Хомяк Дмитро, Цьопка Осип, Шкода Михайло, Шкрумеляк Юра, інж. Чапля Микола, Чижовичівна Марія, Ярецький Михайло, о. Яценків Володимир, Яценків Омелян.

ЗАБОРОНА СВЯТА МОГИЛ У ВІВСЮ!

Філія Т-ва Охорони Военних Могил у Підгайцях дістала з підгаєцького староства таке письмо:

Starosta podhajecki Nr. B·44.

Podhajce, dnia 14. maja 1934.

Do Filji Towarystwa Ochorony Wojennych Mohył w Podhajcach.

Na zasadzie artykułu 2 ustępu 1 pkt. a) i artykułu 3 i 4 ustawy z dnia 15. marca 1933 r. o zbiórkach publicznych (Dz. U. R. P. Nr. 22. poz. 162) zakazuje się urządzenia zbiórki publicznej przez stowarzyszenie w dniu 28-go maja 1934 r. w Uwsiu; zjazd ludności i stowarzyszeń, oraz organizacji społecznych w tej gminie w dniu 28. maja b. r. nie będzie dozwolony.

Na zasadzie zaś artykułów 4, 7 i 9 ust. 1 i 27. ust. 2. ustawy o zgromadzeniach z dnia 11. marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 48 poz. 450/32) zakazuje wygłoszenia jakichkolwiek przemówień w dniu 28. maja b. r. na mogile U. S. S. w Uwsiu.

Od niniejszej decyzji przysługuje Zarządowi Filji T-wa Ochorony Wojennych Mohył prawo wniesienia odwołania do Urzędu Wojewódzkiego w Tarnopolu za mojem pośrednictwem w ciągu dni 14-tu, licząc od dnia następnego po dniu jej doręczenia.

Starosta powiatowy: H. Bogatkowski wr.

ВИБОРИ НА ПОЛІСЮ НЕ ВІДБУДУТЬСЯ.

БЕРЕСТЯ, 19. 5. ПАТ. У низці міст полісього воєвідства вибори до міських рад не відбудуться тому, що зголошено тільки листу господарського блоку. Зголошені кандидати на радних з тієї листи стають автоматично радними.

Арештування невгавають.

РИҐА, 19. 5. ПАТ. Влада переводить далі арештування в столиці і на провінції. Між іншими арештувала влада голову партії „Буяду“ Майзеля та конфіскує зброю. Уряд підготовляє плян боротьби з безробіттям. Робітники ставляться назагал спокійно до заряджень нового уряду. Премієр Ульманіс дістав з усіх кутків держави телеграми з бажаннями.

ЛІТВІНОВ ЗАПОБІГАЄ ЛАСКИ.

СССР боїться Японії.

БЕРЛІН, 19. 5. ПАТ. До Женеви приїхав несподівано ком. Літвінов і негайно конферував з мін. Бартоу. Німецьке інформаційне бюро подає поголоски, що ком. Літвінов робив запопадливі заходи, щоб СССР приняли до Ліги Націй. Літвінов слідкує теж за успіхом розбройної конференції. СССР цікавиться найбільше, чи повстане комітет декількох держав, який продовжував би працю розбройної конференції. СССР дуже хотів би ввійти до цього комітету тому, що боїться Японії.

ЛЬОНДОН, 19. 5. ПАТ. Літвінов виїхав на відпочинок до Екс-Ле-Бен. Льондонська преса здогадується, що оба політики обговорювали плян взаїмної допомоги, який мін. Бартоу зясує в Женеві. На другий тиждень зустрінеться Літвінов у Моите з мін. Тітулеску і обговорить відношення СССР до Малої Антанти.

Якщо хочете
причинитися до розвитку українських установ, — обезпечіть негайно дозволену законом 1/3 частину вартости своїх будинків в одинокому українському
Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“,
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Центральний Кооперативний Банк
У ЛЬВОВІ
(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),
приймає вкладки ощадности.
Конто ПКО. ч. 143.467.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі блаватні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром бідети до першорядних кін. 5/73 38-7

Польща проти Ліги Націй.

Львів, 19. травня 1934.

Важко, мабуть, було б найти кращий приклад на плинкість і змінливість міжнародніх відносин, як еволюція, яку перейшла за останні два роки Польща. Колиб ще тоді сказав хтось, що Польща демонструватиме проти Ліги і що взагалі ситуація так складеться, що Ліга дасть Польщі нагоду до демонстрації, а Польща зможе ту нагоду використати без шкоди для своєї міжнародньої позиції, — того назвали булиб щонайменше наївним фантастом. Тимчасом нині ситуація настільки змінилась, що річ іде не лише про тактичну демонстрацію для підкреслення свого державницького престіжу, а взагалі про всю закордонно-політичну тенденцію, розбіжну з основними тенденціями женевської установи.

Конкретно — річ маловажна. На черзі нарад теперішньої сесії Ради Ліги Націй (докладніше про саму сесію повідомляє наш женевський кореспондент в окремій статті, яку міститимо у цьому числі на іншому місці) найшлась раптом скарга німців із Польщі, зголошена ще в 1930 році та трактуюча про несправедливий поділ концесій на продаж горівки. Нема сумніву, що це якийсь закулісовий „трік“, що саме тепер, коли взаємні журналістичні прогулькі маніфестують перед цілим світом польсько-німецьке порозуміння і коли ось-ось можна сподіватися підписання торговельного договору та вивищення обох посольств у Берліні і Варшаві — до ступня амбасад, — що саме тепер Рада Ліги Націй „пригадала собі“ ті німецькі скарги, і то у справі, яка справді — на тлі меншинових відносин — є дуже маленькою. Є річю аж надто очевидною, що комусь залежало тут на двох речах: 1) псувати польсько-німецькі відносини і 2) дошкулити нині Польщі. Смішно й думати, що тоді, коли Німеччина не належить до Ліги і коли має спір з Лігою за таку величезну проблему, як розброєння, та взагалі за всю політичну систему в Европі, введену Ліговою практикою, що в цьому моменті Ліга хоче німцям зробити приємність — з горільчаних концесій на Поморі! Коли жидівська преса поміщує женевські телеграми під наголовком „**Німці** висунули в Женеві протипольську скаргу“ — то це така сміливa теза, що ледви чи хтось в неї повірить.

Взагалі справа з тою петицією дуже цікава. Виходить напр., що польське міністерство закордонних справ про присутність цієї точки

черги нарад довідалося щойно в останньому тижні та в усякому разі не знало ще про це підчас побуту мін. Барту у Варшаві. Коли прийшла ця звістка — міністр Бек відкликав свій виїзд до Женеви, демонструючи в той спосіб проти Ліги Націй. Мало того: польські центральні офіціяльні часописи, як „Газета Польска" і „Курієр Поранни", принесли довгі статті проти Ліги Націй, як нікуди негодящої інституції! Тон тих статтей так далеко відбігає від тону ремствувань, яких при кожній нагоді меншиневих петицій у Женеві повно у польській пресі, що відразу видно інший підхід до проблеми: в даному випадку не відчувається жалю авторів отих статтей, що Ліга Націй, якої система найшла в Польщі таку вірну союзницю, робить Польщі прикрість, — лише відчувається утаєне вдоволення, що трапилась нагода отверто проти Ліги виступити!...

Іншими словами — ми є свідками дальшого етапу того розвитку подій, який іде по шляху, про який кількакратно була вже на цьому місці мова. Останній польсько-літовий інцидент є доказом, що відвідини мін. Барту не стали ніякою переломовою подією і згаданого розвитку подій не стримали. Всі заходи кермани-ча закорд. політики Франції, яких він уживає у своїх подорожах по европейських столицях, мають — видно — дуже ілюзоричний успіх: ціла одна група держав щораз далі відходить від Ліги Націй, другаж група Ліги не вирятує. Нас це явище цікавить постільки, що до ідеольогічно-політичного стрижня першої групи належить антисовітське становище, — другоїж — становище просовітське. Розрахунок іде саме на тій площині,—останняж петиція німців і цілий шум довкола неї є декорацією, яка має закрити правдиву гру.

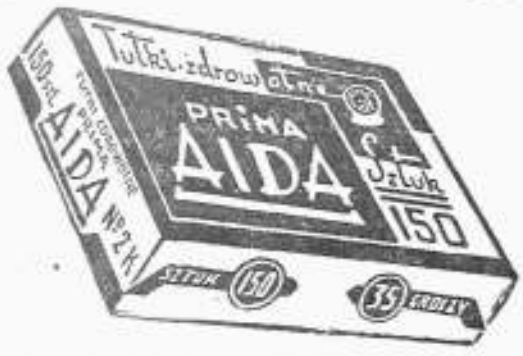

ТУТКИ ПРІМА АІДА
НЕ МАЮТЬ РІЗНИХ СОБІ.

Весняна сесія Союзу Народів.

Женева, 14. травня 1934.

Сьогодні розпочалася сімдесятьдев'ята сесія Ради Ліги Націй. Розпочалась, як звичайно, на пів до одинадцятої, у меншій салі, при досить малім зацікавленні учасників. Денний порядок також цілком звичайний — хронічна боротьба проти недозволеного торгу опієм та іншими шкідливими наркотиками, справа кордону між Сирією та Палестиною, охорона жінок і дітей, на превеликий жаль не там, де вона її найбільше потребують (у СССР), порізнення між Болівією та Парагваєм, приміщення асирійців з Іраку на новій батьківщині і т. ін. Не бракує і меншиневої справи з Польщі.

Single цікавою справою теперішньої сесії є властиво справа підготування плебісциту у Сарщині. На попередній сесії склали в цій справі комітет, що складається з головного референта, представника Італії та членів, представників Аргентини й Еспанії. Завданням цього комітету було підготовити звіт для травневої сесії Ради. Заінтересування цією справою тим більше, що вона вже викликала поважні непорозуміння між Францією та Німеччиною і загрожує ще поважнішими. Для Ліги Націй це справа тим складніша, що Німеччина вже не належить до женевської установи, отже й формально її присудові не підлягає. Політична вага самої Ліги, як розумного судді, ніякого порівнання з вагою Франції чи Німеччини не витримує. Зберігти абсолютну безсторонність у справі Сарщини є завданням зовсім не легким, і заступникові Ліги Націй у Сарщині п. Кноксові закидають, що він цього завдання не виконав. Популярність його там ніби зовсім невелика. А його недавні алярмові заяви про небезпеку „путчу" в Сарщині найшли й у Парижі дуже слабий відгук.

Факт, що головним референтом комітету для справ Сарщини є представник Італії сам собою промовляє за те, що в межах Ліги зроблено все можливе для мирної розвязки сарського конфлікту. Надії на це у всякім разі небагато. Питання це не лише ширше, ніж межі впливів Ліги Націй, а й значно ширше ніж територіяльні межі самої Сарщини. Хоч тепер дуже багато пишеться і кажеться про наскрізь безсторонне і справедливе переведення плебісциту у Сарщині, то проте загально відомо, що справа Сарщини є не тільки справою її населення, як справою франко-німецького спору. Справа Сарщини могла б так само добре бути засобом порозуміння та помирення між Францією та Німеччиною, як вона є тепер джерелом порізнення та подразнення між ними. Як далеко вона вона тепер ще від розвязки видно хочби з того, що тимчасом навіть не устійнили суттєвих норм голосування та не злосували, чи цей край при голосуванні буде вважатися територіяльною цілістю, або чи може бути поділений згідно з наслідками плебісциту.

Тим часом можна стверднти лише, що справа Сарщини є частиною цілого комплексу спірних питань, що затроюють відносини між двома найможутнішими державами европейського континенту, і без посередництва чи без натиску Англії і Італії в одну чи другий бік, розвязаною не буде.

Як справа вузько женевська сарське питання цікаве тим, що воно дає можність аналізи занепаду Ліги Націй в її теперішнім стані. Головна причина цього занепаду та, що женевської установи не зреформували завчасу і не пристосували до тої величезної еволюції, яка відбулася в політичнім житті Европи і цілого світу. Ліга Націй була призначена для полагодження другорядних формальних справ на засаді непорушности мирових договорів, тимчасом ніяк не можна обійти справ поважних, суттєвих. Належить туди і сама Ліга Націй. Коли Франція намагається відновити Лігу Націй як своє політичне знаряддя, втягаючи до неї навіть більшовиків, то противники цього проекту стараються створити у Женеві вільну трибуну виміни політичних думок під егідою пакту чотирьох держав. Від того, яка з тих течій переможе, буде залежати і само істнування Ліги Націй.

М. Данько.

М. Евальд Львів, вул. Собіського 5. Різнородні полотна фабрик Братів Чечовічка в Андрихові — на білля жіноче, мужеське, постелеве і столове. За оказанням цього витинка — при купні 5% опусту. 17—20

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 21. ТРАВНЯ 1934.

М. КЛИМОВИЧ.

Останній подув весни.

Присвята І. П.

Вже сьомий рік скитається Грабович далеко від рідних сторін. За цей час уже втрете змінив місце, втрете примушений зживатися з новими людьми.

Самота, безвиглядність вернутись між своїх, снала його шукати у кожній новій місцевости товаришів-засланців, щоби бодай у малому гурті, бодай на хвилину забути, що для своєї суспільности, для свого народу якби помер.

Розвідуючи на новому місці про „своїх", стрінувся з імям товариша з гімназійних часів. Це Муравецький, тепер вищий урядовець. Живе тут з рідною від кількох літ. Грабович негайно навідався до нього радісно, що буде з ким поговорити, згадати молоді літа.

З Муравецьким не бачився від матури. Стріча була сердечна. Спільні спомини, спільна заслання доля лунули теплом у гіркі душі. Привітлива дружина і симпатичні діти приневолили забути тугу за рідним життям, цю невідрадну товаришку кожного засланця.

Одно бентежило Грабовича. Він завважив, що діти товариша говорять між собою, з мамою, а то й з батьком не рідною мовою. Спершу думав, що причина цьому середовище, де мусять жити, але згодом завважив, що дім ведеться таки по польськи. Хоч Муравецькі — українці, діти виховували вони на поляків.

З жалем став Грабович рідше навідуватися, хоча бачив, що вся рідня, а передовсім діти, відчули це досить гірко. Колись між іншими засланцями зайшла бесіда про Муравецьких, про денаціоналізацію їх сімї, боронив їх, головно їх дітей. Надіявся, що вони прийде хвилина розмовитися з дітьми і обережно справити їхні національні почування. Тому й лякався, щоби люди своєю настирливістю їх не „загнали".

Так пройшло кілька тижнів. З рідною Муравецьких стрічався Грабович тепер вже лиш випадково, в інших домах. Але зовсім ненадійно стрінув на вулиці панну Муравецьку. Вона стала дорікати, що обминає їх дім, що всі з того приводу почувають до нього жаль, що у них все якось сумно, а передовсім від кількох днів, як захоріла їх молодша дівся. Рішуче повинен тепер навідатися.

Вражлива вдача Грабовича казала йому зайти до Муравецьких вже на другий день. Настрій, який застав, був справді важкий. Дівчина хвора поважно. Уся рідня прибита, зажурена.

Усі вже проснулися. Дотеп і ніжність Грабовича підбадьорили й хвору. Усі прохали Грабовича, щоби ще й зайшов, заходив часто. А все найсердечніше прохала хвора. Їйже так сумно, так важко. Всі при праці, вопаж самітна, нікому й розважити. Подаючи на прощання руку, зі сльозами в гарних щиро розтворених очах, вневнювалася по кілька разів, чи прийде.

Ідучи до дому, роздумував Грабович, чому саме життя цієї рідні так його цікавить? Що вяже його з нею? Чи лиш дійсно бажання зрятувати для нації кілька душ? На другий день знову пішов. Пішов третього дня, четвертого, став щоденним гостем. Виправдував себе тим, що саме надійшла нагода освідомити національно дітей товариша. А щоби це легше приходило, треба поглибити симпатію хворої. Сидів годинами, говорив, вичерпував весь свій репертуар дотепів, казок, оповідань. Читав наших найкращих новелістів. Обговорював книжки, принесені до читання, лавав образки з рідної історії і культури. Але аналізуючи себе, почував кожного разу якийсь неспокій. Бентежило його те, що відвідини у Муравецьких, а передовсім бажання бачити хвору, стали для нього чимсь необхідним. Тривожився, що за багато про неї думає. Приловлював себе на тому, що її очі, її усміх завалто його переслідують. Злякався. Він-же старший мужчина готов закохатися, а може вже й закохався в дівчині, якій всього кількнадцять літ. Вихолить, що та культурно-добролійна людина, це лиш підсвідома побудка.

Злякався. Став рідше навідуватися. Виправдувався тим, що дівчина видужає.

Стримався кілька днів. Зводив зі собою важку боротьбу, щоби перемогти бажання стрічі. В тому часі стрінув старшу сестру хворої.

— Чому не приходите до нас? Усі дивуються, заходять в голову, що таке сталося? Орися вичікує вас кожного дня, а вчора розплакалася, як у звичайній порі вас не було!

Грабович переміг збентеження.

— Панна Орися — заговорив — вжеж здорова. Навіщо мені тепер вам докучати?

— Алеж це ніпричому. Вин знаєте, як ми вас любимо. Мусите, мусите прийти. Ми всі просимо. А Орися казала мені за вами шукати і від неї сердечно, дуже сердечно прохати, щоби ви прийшли.

Новий ляк схопив душу Грабовича. Невже його ніжність розбудила у дівчині щось більше як симпатію? Цеж було би божевілля! Як міг бути такий необережний?

Так докоряв собі Грабович, але все таки пішов до Муравецьких. Усі були йому раді. Малий синок пробував навіть говорити по українськи. А Орися? Орися раділа, раділа як ще ніколи. Лиш Грабович був наче задуманий, наче чимсь прибитий. Для нього минули ті сорлні дні, які так любо, безжурно, невинно сходили колись при Орисі. Пригнітала його безпалійність його почувань а ще більше ляк за майбутнє розчарування Орисі.

Цілий тиждень бував Грабович щоденним гостем. Орися сяла радістю розщебетаної пташини. Що вечора давала Грабовичеві на прощання квітку та прохала словами то німим поглядом, зайти завтра. А Грабович щовечора вертався сумніший.

По тижневі виїхав кудись. Вернувся за кілька днів. Прийшов в чорному одязі, прийшов попрощатися. Влада — казав — перенесла його далі на захід. Дві краплі з любих очей Орисі впали грою на дно душі Грабовича. Прощався з рідною Муравецьких... Ні прощався з весною свого життя.

Туреччина фортифікує Дарданелі.

ЛЬОНДОН, 19. 5. ПАТ. Британські кола зайняті бажанням Туреччини звернутися до держав у Женеві з формальним домаганням дозволити їй фортифікувати Дарданелі. Дарданелі демілітаризовано на основі мирової умови з Туреччиною у Льондові 1923 р. Британський уряд покищо не занав становища до цього домагання Туреччини.

Перед димісією японського уряду.

ТОКІО, 19. 5. ПАТ. Політичні кола сподіваються димісії уряду. Нині суд переслухував віцеміністра фінансів Куроду, вмішаного до фінансової афери. З того приводу відійшов Шімада, президент банку „Тайван". В арештах перебувають чотири директори цього банку. Віцеміністр Курода не хоче покинути свого становища. Тому премієр усуне його з уряду. Кружляють поголоски, що відійде також міністр фінансів Тагагаші

Міжнародний протижидівський конгрес.

БЕРЛІН, 19. 5. ПАТ. У вересні ц. р. відбудеться у Нірнбергу міжнародний протижидівський конгрес. У Нірнбергу виходить протижидівський тижневик „Дер Штірмер" під редакцією д-ра Штрайхера, організатора бойкоту жидів у березні 1933. р.

Заходи мін. Герінґа в Атенах.

АТЕНИ, 19. 5. ПАТ. Мін. Геріяґ з віцеміністром летунства Мільхом та вищими урядовцями приїхав уже до Атен. Хоч Геріяґ подорожує, як приватна особа, проте склав візиту президентові республики, премієрові і міністрові закордонних справ. Кружляють поголоски, що метою подорожі Герінґа прослідити можливости експанзії Німеччини на сході.

Шпигунська афера в Данії.

КОПЕНГАҐЕН, 19. 5. ПАТ. Поліція арештувала німця Ґертнера за шпигунство на користь чужої держави. Кружляють поголоски, що Ґертнера схопила влада саме у хвилині, коли він читував тайні мапи. На них зазначені були місця, де Данія підложить міни на випадок війни. Здогадуються, що Ґертнер був членом широко розгалуженої шпигунської організації.

Велика Британія вже не клопочеться розбройною конференцією.

ЛЬОНДОН, 19. 5. ПАТ. У палаті громад відбувається широка дискусія над закордонною політикою уряду. Промови мін. Саймона та віцепремієра Болдуіна зводиться до таких висновків: 1) Британський уряд не зголосить на розбройній конференції ніяких нових внесків, а тимпаче про летунську конвенцію. 2) Уряд сповіщається, що розбройна конференція буде ліквідована і не буде виступати проти її ліквідації. 3) Після її ліквідації британський уряд вестиме розбройні переговори на іншій площині, мабуть у рямцях спеціяльної комісії, яку покличе Ліґа Націй. 4) Тому вже тепер В. Британія збільшує свою оборонну силу, головно військове летунство. Майбутня конвенція передбачуватиме збірні санкції і тому В. Британія підготовляє заздалегідь свої сили.

По широкому світі.

— Мін. Іден рішуче виступив на засіданні ради Ліґи Націй проти муринської держави Ліберії, де до нині процвітає невільництво. Іден домагався виключити Ліберію з поміж членів Ліги Націй.

— У Кишиневі відбулася міністеріяльна конференція під проводом премієра Татареску та розглянула пекучі питання Бесарабії.

— До Мінхену приїхала військова делегація Китаю, сімох старшин.

— У Ковні відбулося віче, яке осудило акцію проф. Чепінського в справі Вильна і взивало уряд продовжувати дотеперішню свою політику в справі Вильна.

— Катастрофа німецького балюну наступила тому, що прилад з киснем попсувався і оба летуни вдушилися.

Уживаймо лише знаменитої цикорії „ЛУНА"
і здорової відмінки кави (ERZATZ-y) „Пражінь"
виробів української кооперативної фабрики
„Суспільний Промисл" у Львові
1301

Дійсно практичне!

Радіон у малих пачках!

Мала скількість вистарчає, отже ощадно!
Відповідна ціна 45 сот. пачка — отже дешево! — Тепер кожне господарство має універсальний засіб до прання, що сам пере.
Радіон пере все: звичайне білля, вовни, шовки і делікатні тканини!

РАДІОН

ДЛЯ ВСІХ ДОСТУПНИЙ
ДО ВСЬОГО ПРИДАТНИЙ

Скінчім з безпляновістю!

У справі плянової сітки приватних шкіл ріжного типу.

(З кругів „Рідної Щколи".)

З дискусій, веденої в „Ділі" під гаслом і наголовком „За добру школу", повинна вийти дійсна користь. На ще вказувалоб м. і. признання п. Т. Замороки, директора шкіл СС. Василіянок у Станиславові, в ч. 114. „Діла" з 4. травня 1934 р. у справі плянового розміщення сітки українських приватних шкіл ріжного типу.

„...Вповні поділяю думку — заявляє п. Заморока — висловлену в тих завагах (Редакції „Діла"), щоб українські власники шкіл найскорше порозумілися між собою щодо раціонального розміщення шкіл ріжного типу... Уважаю, що крайня пора перевести на цю тему (в пресі, чи може краще при столі) річеву і „sine ira et studio" дискусію, якої одиноким вислідом може бути: скінчити з безпляновістю".

Це великий поступ, якщо зважити, що своєчасна ініціятива й конкретні проекти „Рідної Школи" в цій преважній справі не находили досі прихильного відгомону саме в кругах василіянських шкіл, себто тих шкіл, в яких працює п. дир. Заморока.

Як тільки в 1932 р. реформа приходнього та приватного шкільництва в Польщі стала доконаним фактом і був уже відомий текст дотичних нових шкільних законів, — Головна Управа „Рідної Школи" підготовила і скликала була анкету представників усіх власників українських шкіл, щоби застановитися над новоствореною ситуацією і найтісніше порозумітися щодо: 1) організаційного пляну і сітки українських приватних шкіл ріжного типу, 2) нових планів навчання для українських приватних шкіл, пристосованих до вимог нової шкільної реформи і 3) взаїмного порозуміння як у внутрішніх організаційно-педагогічних справах, так у відношенні до шкільної влади.

На анкеті явилися представники всіх шкіл Т-ва „Рідна Школа", представник Малої Семинарії (о. Перрідон), учительської семинарії СС. Василіянок у Львові (о. Лициняк), СС. Василіянок у Станиславові і Дрогобичі й інші. Не було представників лише деяких шкіл. Анкетою проводив бл. п. радник Ілля Кокорудз, референт інспектор шкіл „Р. Ш." п. Володимир Кузьмович.

Реферат п. інсп. В. Кузьмовича йшов у тому напрямі, що в справі розбудови українського приватного народнього, середнього й фахового шкільництва на основі нових шкільних законів необхідне порозуміння всіх концесіонарів. Дальше референт апелював, щоби СС. Василіянки на місце ліквідованих учительських семинарій у Дрогобичі, Станиславові і Яворові не творили нових жіночих гімназій, бо в Яворові і Дрогобичі існують вже прегарно вивінувані коедукаційні гімназії, а в Станиславові жіноча гімназія „Рідної Школи". Замість того, щоби основувати там конкуренційні нежиттєздатні гімназії, краще творити відповідні фахові жіночі школи середнього типу та захоронкарські семинарії. Одначе до порозуміння не прийшло. О. Лициняк заявив м. і., що школи СС. Василіянок не становлять одної організаційної цілости, тільки кожна їхня гімназія чи семинарія є окремим незалежним тілом, а присутні представники не мають ніяких уповажнень до обовязуючих зая.

Після цієї анкети відбув ще п. інсп. Кузьмович конференцію з представницями учит. семинарії СС. Василіянок у Дрогобичі і Станиславові, одначе знову без успіху. СС. Василіянки заявили, що не мають потрібних фондів для влаштування жіночих середніх фахових шкіл, а подруге не можуть викинути на брук деяких своїх учительських сил.

Нині ситуація така, що СС. Василіянки на місце ліквідованих своїх учительських семинарій у Дрогобичі, Станиславові і Яворові творять конкуренційні жіночі гімназії супроти віддавна істнуючих там і добре поставлених гімназій „Рідної Школи". Очевидно це — говорячи словами п. дир. Замороки — „люксусова аномалія (в однім місті або й містечку по кілька однакових шкіл)".

До порозуміння не дійшло перед 2 роками мабуть і тому, бо тоді взагалі ситуація не була ще ясна, бо ні концесіонарі, ні учительські збо-

Реформацькі пігулки ЧЕРНЕЦЬ з маркою (Zakonnik).
регулюють шлунок, хоронять від терпінь печінки, надмірної опасистости, паморок, лагодять гемороїди і при нахилі до обструкції є дотідним проч ищуючим засобом. Вживати 1 до 2 пігулок на ніч. 8.69 8—?

Лінія Гдиня Америка, Львів ул. Коперника 3. **Телефон 10-29,** — дає подрібні інформації і резервує каюти на морські прогульки 1934 кораблями „Косцюшко", „Пуласкі" і „Варшава" до Англії, Бельгії, Данії, Естонії, Фінляндії, Фіордів Норвегії, Голяндії, Ісляндії, Латвії, Швеції. З. С. С. Р. та на прогульки кораблем „Полонія" до Святої Землі, Греції, Туреччини — Ціни від 90 зол.
БЕЗ паспортів і віз! **Проспекти задурно.**

ри, ні батьки не знали, як практично буде переводитися переміна шкільництва на нові тори. І коли після дволітньої „практики" відносяться нині голоси за необхідністю якнайскорше порозумітися та одноцільно і пляново діяти, то — видко — ця справа вже дозріла, а головно є вже позитивне психічне наставлення в цьому напрямі.

І ще один важний момент промовляв би за взаїмним порозумінням, за одноцільним пляном розбудови сітки українського приватного шкільництва. Як надбудова нових 4-класових гімназій є 2-літні ліцеї, які шкільна влада буде дозволяти по 1 на більше число гімназій. Отже й тут треба всім концесіонарам українських приватних шкіл порозумітися й поробити заходи за спільними такими ліцеями для гімназій „Рідної Школи" й інших концесіонарів.

На наш погляд — подрібне обговорювання усіх тих складних справ, вирівнювання ріжниць і вишукування спільної мови не дуже підходить до прилюдної часописної дискусії. Такі справи найкраще розважувати й вирішувати „при столі" на добре підготованих конференціях чи анкетах.

Хто має дати почин до таких конференцій чи анкет? — Річ ясна: „Рідна Школа"! До того вона має не тільки право, але й обовязок. Як відомо, представники всіх центральних культурних, економічних і політичних українських організацій дня 3. червня 1933 р. постановили одноголосно, що у справах шкільництва й виховання буде для всіх українців зверхним і міродайним чинником „Рідна Школа", зокрема основування нових українських приватних шкіл всякого роду та дошкільних установ буде відбуватися в порозумінні та за згодою Гол. Управи „Рідної Школи" по систематично уложеній шкільній сітці.

„Рідна Школа" вже виконала раз свій обовязок і взяла ініціятиву в свої руки. Не з вини „Рідної Школи" вислід був безуспішний. Як виходить з повищого — надійшов час ще раз попробувати зговоритися. Тут ініціятива знову за „Рідною Школою". Вона певне й виконає те, що до неї належить.

Праця приятелів Пласту на чужині.

(Лист із Братислави, Чехословаччина.)

В дні 26. червня 1933 р. заложено при Т-ві „Просвіта" у Братиславі „Пластприят". Першими його членами-основниками були: д-р Л. Бризгунова, п-а Н. Піснячевська, п. Ю. Шпилька, д-р І. Мандзій, п. В. Петровський та д-р К. Бризгун, якого й обрано головою „Пластприяту". Першим завданням „Пластприяту" було зорганізувати дітей українців у Братиславі, які так легко тут денаціоналізуються. Праця зачалася з дітьми, які не лиш не знали говорити по українськи, а взагалі в більшости ніколи не чули української мови. Провід над зорганізованими новичками доручено д-рові Л. Бризгуновій та В. Петровському. В літніх місяцях — липні, серпні та половині жовтня — сходин не було. Систематична праця зачалася щойно від вересня. Діти самі захопилися роботою і їхні успіхи були такі гарні, що можна було вже думати про виступ на ялинці, де діти танцювали гопака, співали коляди та пластову пісню, а одна з новичок могла навіть деклямувати. В цей же час зачав „Пластприят" збірку одежі для української гімназії у Ржевницях та придбання шкільних потреб для дітей на Закарпатті. Збірка була доручена п. Піснячевській. Великий пакунок одежі вислано до Ржевниць, а для Закарпаття куплено шкільне приладдя, яке разом із зібраним діточим біллям вислано для бідних дітей в Туря Реметах на руки проф. С. Медведя.

Дітвора в гуртку так щиро перейнялася працею, що „Пластприят" почав думати про те, якби відкрити для неї школу, бо крім дівчат, що є зорганізовані у пластовому гуртку „Котенята", є ще й хлопці. Думка про школу була вже давно, але перевести її відразу в життя тоді було через деякі причини. Школа всеж таки згодом почала існувати. Навчання ведеться двічі тижнево. Діти вчаться читати й писати по українськи, пізніше буде викладатись історія і релігія. Спочатку дітей учив студент із Закарпаття, але тому, що „Пластприят" не має матеріяльних засобів, щоб міг оплатити його працю, він відмовився й навчання веде вже другий місяць д-р Л. Бризгунова. Декілька дітей передплачує діточі журнали зі Львова. Тепер школа готується до „Свята Матері".

Треба також згадати, що „Пластприят" видає пластовий листок „Мяч". Дуже цікаве те, що 80 проц. цього журнальчика розходиться поза Братиславою. З початку журнал виходив лише своїми силами, але вже з третього числа завдяки щирій допомозі провідниці гуртка старших пластунок „Україна" у Празі, Н. Козицької, журнальчик придбав більше число співробітників і наклад його значно збільшився. При цій нагоді „Пластприят" при Т-ві „Просвіта" у Братиславі складає на цьому місці пані Н. Козицькій свою щиру подяку, зокрема за надіслані книжки для бібліотеки „Пластприяту".

Великий політичний процес у Перемишлі.

ТРЕТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ
ДАЛЬШІ ЗІЗНАННЯ ПІДСУДНИХ.

(Від власного кореспондента.)

Перший зізнає сьогодні в пятницю **Михайло Хапко:**

До ОУН не належить. Належить лише до „Просвіти". Участь у протишкільній акції брав, з підс. Кучерепою знався. Від нього діставав нелєгальну літературу, але не знав, що вона нелєгальна. Літературу давав читати підс. Данчукові, але сам не читав, бо не мав часу.

Предс.: Як дійшло до знищення памятника 10-ліття незалежности Польської Держави?

Підс.: Одна дівчина в нашому селі Пацановська, полька, написала раз на картці таке: „Стоїть пагурек, стоїть долінa, бензе в д... Україна" і наліпила її на шибу у Аммн Кочубай.

Похороном займається найлішне і найдешевше
ХАРІС
ЛЬВІВ, КОРНЯКТІВ 3., (В НАРОД. ДОМІ)
Наше заведення полагоджує всякі урядові чинности, виконує екстумації і перевозить в найдальші сторони з усіх шпиталів шпиталів як і санаторій.
Не слухайте агентів, що крутяться по шпиталях і підшиваються під нашу фірму та фальшиво інформують заінтересованих.
В нещасті ідіть до ХАРІСУ, а відпадуть вам усякі клопоти. 6'8

Мені зробилося дуже прикро і я постановив з Данчуком піместитися за це.

Щодо протишкільної акції, то підс. сказав про це таке: Іван Кучерепа переслав летючки через підс. Подвірного і Данчука, які вони втрійку розкинули.

Предс.: Чи Кучерепа питав вас про вислід протишк. акції?

Підс.: Питав мене, яке було в селі вражіння.

Про камінь з летючкою, який хтось вкинув тої ночі до мешкання вчителя, підс. не знає.

На питання предсідника, чому підс. зізнав на поліції, що Кучерепа намовив його знищити памятник 10-ліття, підс. відповідає, що на поліції сказали йому таке: „Ми знаємо, що ви самі цього не зробили, а Кучерепа вас намовив". І підс. це потвердив.

Предс.: Кучерепа сказав, що тому давав вам літературу, бо хотів вас навернути з дороги комунізму.

Підс.: Це неправда, я ніколи комуністом не був.

Предс.: За кого ви уважали Кучерепу?

Підс.: За людину.

Предс.: А не за вищого члена ОУН?

Підс.: Ні.

Дальше зізнає підс., що памятник знищив з власної ініціятиви.

Обор.: Чому ви взяли участь у протишкільній акції?

Підс.: Бо українці, що живуть у нашому селі, не вміють навіть по українськи підписатися, бо вчать лише по польськи. Української мови не вчать, бо вчитель є поляк і сам добре не вміє по українськи.

Прок.: Чому ваша громада не пожалувалася вищим чинникам, що вам кривда зі школою?

Підс.: То не було би зовсім помогло.

Прокуратор просить предсідника, щоб дозволив йому поставити ще питання до підс. Фенника.

Прок.: Чи ви були арештовані в справі нападу під Бірчею?

Підс.: Так, але мене по 48 годинах випустили.

Обор. Навроцький: Чи у звязку з вашим придержанням дістали ви якесь письмо від поліції.

Підс.: Ні.

Обор. Хомінський до підс. Хапка: Чи ви могли уважати Кучерепу за визначного члена ОУН?

Можна дістати у всіх крамницях „Народньої Торгівлі" і „Маслосоюзу".

Підс.: Ні, навіть за звичайного члена ОУН, бо він уломний, а до ОУН, думаю, мусять належати люди здорові.

Михайло Данчук потверджує в цілости зізнання підс. Хапка. Признається, що зняв таблицю з памятника 10-ліття незал. Польщі, що замазав емблєм на „кулку рольнічім" та що усе дістав від Кучерепи. До ОУН не належав, але участь у протишкільній акції брав. Причина та сама, що у підс. Хапка.

Володимир Подвірний, зарібник: До вини не почувається. До ОУН не належав.

Прок.: Чому ви брали участь у протишкільній акції?

Підс.: Бо в школі вчать лише по польськи, а українці не вміють навіть по українськи підписатися. Дальше потверджує зізнання Хапка і Данчука.

Евген Гарабач до вини не почувається, до ОУН не належав, у протишкільній акції участи не брав. По плебісциті сказав підс. Кучерепа, що треба буде протестувати проти невдалих вислідів шк. плебісциту. Дав йому летючки, але підс. не знав, що це нелєгальні летючки. Думав, що це буде легальний протест. Дома побачив, що це летючки ОУН і спалив їх.

Прок.: Що ви скажете на те, що ви признавалися перед вязнем Гуралем, що ви дали підс. Новакові летючки і що ці летючки дав вам Кучерепа?

Підс.: Це все здумане.

Прок.: А від кого Гураль мав би знати?

Підс.: Коли мене з поліції привели до суду і посадили з Гуралем в одній келії, він питався, за що я сиджу. Потім довідавшись, що мені закидають, кілька разів виходив з келії, говорив з агентами і вічно мучив мене про Новака, описував мені його, казав, що його добре знає...

Прок.: Чи ви сконтактували Кучерепу з Прокопом та Антоновичем?

Підс.: Ні. Я Прокопа не знав.

Прок.: Антонович є вашим старшим товаришем. Кучерепа зізнав на поліції, що Антонович йому сказав, що ви поможете йому в протишкільній акції.

Підс.: Не знаю про це нічого.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.**

Апарати і фотографічне приладдя та зреорганізовану робітню аматорських робіт, що виконує відбитки за кілька годин, поручає:
Інж. А. Шарф, — Львів, Сикстуська ч. 2. 31/76 1—5 **Тел. 53-47.**

Обор. Навр.: Чи Гураль був караний?

Підс.: Багато разів.

Обор.: Чи Гураль казав вам, що він зізнав у вашій справі?

Підс.: Так. Зрештою у вязниці говорили навіть, що Гураль дістав від агентів 5 зол. за те, що мене обтяжив.

Олекса Новак, анальфабет. Про нічо дотично ОУН і протишкільної акції не знає. Гарабача знає, бо він переходив через його город до річки купатися. Про те, що розкинули летючки, лише чув на другий день.

Іван Кучерепа, гімн. абсольвент, малого росту, блідий, хромає на ногу, в часі розправи сидить. До вини не почувається, до ОУН не належить. Участь у протишкільній акції брав.

Предс.: Прошу оповісти все, що знаєте.

Підс.: Одного разу був я на вижленні в Духовній Семинарії у Перемишлі у Посіка. Там стрінув я одного чоловіка, що разом з Посікою читав у почекальні процес ОУН у „Новому Часі". Мене зацікавили видання ОУН, про що я згадав Посіці. Тоді цей чоловік сказав мені, що доставить мені брошур ОУН. І справді дав мені „Розбудову Націй", потім „Сурму", а так тиждень перед протишкільною акцією дав мені летючки і просив, щоби я занявся протишкільною акцією. Я згодився, бо сам думав над тим тому, що плебісцит не вдався, що обурювало навіть тих батьків, що ворожо ставилися до читальні „Просвіти" і до кооперативи. Ці летючки дав я вчасти Гарабачеві й одному чоловікові з Бовина та Данчукові. Я мав дати Подвірному та замість нього прийшов до мене по летючки Данчук. Я дав йому ще прапор. Останню частину летючок дав я одному хлопцеві з Кривицької Волі та казав йому їх розкинути. 29. в неділю я переночував у свого брата в Мацьковичах, а ранком довідався, що в селі вже є розкинені летючки.

Предсідник відчитує зізнання підс. Кучерепи на поліції та у сл. судді, в яких він зізнав, що зпочатку контактувався з Прокопом, який поучував його про цілі ОУН. Дальше контактувався з Антоновичем, який казав йому перевести протишкільну акцію, даючи летючки.

Предс.: Що ви скажете на це?

Підс.: Це неправда.

Предс.: А чи ви були 5. вересня у Антоновича, де він мав дати вам летючки?

Підс.: Так, я був у нього, але не по летючки. Я хотів відібрати свій індекс, який мав привезти мені Антонович зі Львова. Я був тоді у Антоновича з Теофілем Баком, котрий йшов саме до своєї тітки на вулицю Івана. Тоді я Антоновича не застав дома.

Прок.: Ви сказали, що ви приказували Гарабачеві взяти участь у протишк. акції.

Підс.: Ні, я цього не сказав.

Прок.: Як то, ви сказали, що ви „розказували" Гарабачеві про протишкільну акцію.

Підс.: „Розказувати" значить: оповідати.

Прок.: Ви зізнали, що ви не брали участи у протишкільній акції?

Підс.: Я безпосередньо не брав.

Прок.: Чи то ви намовили Данчука, щоби він знищив памятник 10-ліття незалежности Польської Держави?

Підс.: То неправда.

Прок.: А хто малював афіш з написом „Борцям за волю України ОУН"?

Підс.: Я його робив, але до вінця, якого Данчук потребував до Пикулич. Але слів „ОУН" я не писав.

Обор.: Чи вам казали в часі вашого переслухання на поліції, що Прокіп давав вам літературу?

Підс.: Так, а агент Василевський сказав, що (з цензурних оглядів пропускаємо).

Дальше заявляє підс. Кучерепа, що про Антоновича зізнав на поліції, що він давав йому 5. вересня летючки тому, бо знав, що Антоновича в Перемишлі не було, що він буде мати алібі і його неправда виявиться. Дотичнож того, що підс. зізнав, що був і 8. вересня у Антоновича, каже, що це теж неправда. Воно було так собі здумане.

На цьому відложено розправу до суботи.

Черговий успіх американських бандитів.

ЛЬОНДОН, 19. 5. ПАТ. У м. Флінт стейту Мішіґен бандити напали на банк нетайно тоді, коли панцирний самохід привіз до банку сто тисяч доларів. Перед банк заїхало кількинадцять бандитів у двох самоходах. Шістьох бандитів увійшло до банку, стероризували урядовців і забрали 20 тисяч доларів. Решта бандитів в двома жінками і скорострілами сторожили входу до банку. Після грабежі бандити втікли, хоча поліція пустилася в погоню літаками. Свідки вповажнюють, що між бандитами був Діллінґер, якого поліція пошукує так завзято.

Що пана Ольшевського „провокує"?

Черговий подвиг директора бережанської гімназії.

Недавно повідомляли ми, як про небувалий куріоз, що директор бережанської гімназії Едвард Ольшевський строго заборонив учням гімназії іти на місцевий загально-громадянський Шевченківський концерт. Тому, що проскрибувати взагалі Шевченка булоб річю надто сміливою — дирекція погодилася на свято у честь поета, виконане у мурах гімназії виключно силами учнів під кермою і контролею вчителів. Таке свято справді відбулося наприкінці мин. місяця у присутності директора, візитатора Залеського та українських батьків, — але й воно не обійшлось без нового подвигу п. Ольшевського.

У чомуж річ? Зібрана на просторій гімнастичній салі молодь і українська публика, йдучи за прийнятою від довгих літ традицією, на закінчення концертового вечора спонтанічно заінтонувала український національний гимн. Річ зовсім природна і звичайна, ніхто й не думав про ніяку демонстрацію, а хіба лише — навпаки — про надачу Шевченківському вечорові більшої позваги. Так теж розуміють спів національного гимну на подібних національно-культурних святах усі ті, які бодай формально, згідно з куртуазійними звичаями в усьому культурному світі, шанують чужі національні гимни, як найбільшу чужу національну святість. І тому теж, коли наприкінці концерту в українській академічній (державній) гімназії у Львові 8. п. м. молодь та вся українська публика заінтонували були український національний гимн — присутній куратор львівської шк. округи та начальник відділу середніх шкіл вшанували національний гимн шкільної української молоді і її батьків повстанням з місць, — так само повівся заступник куратора на другий день на Шевченківському концерті у філії академічної гімназії у Львові, — і ніхто з них мабуть і не думав ремонструвати проти такого культурного вияву національних почувань молоді при такій святочній нагоді!

Але п. Ольшевський має на цю справу інший погляд. Цей погляд чудово сформульований у хронікарській замітці локального місячника „Глос Бжежаньскі", яка безперечно не булаб появилася, колиб не відповідала інтенціям директора гімназії:

Poważną uroczystość zakłóciły niestety w sposób niemiły nietaktowne (?) występy młodzieży akademickiej, która, niebacząc na gości polskich i to tak wysoko postawionych (!) osób, nie licząc się z miejscem, otoczeniem, w sposób prowokacyjny (?!) zainicjowała i odśpiewała „Szcze ne wmerła Ukraina", pieśń tak sprzeczną z świętą zasadą Polaków „Salus Reipublicae"... (!!) Wrażenie uroczystości prysło pod wpływem niemilego zgrzytu (!), pomnażając doświadczenie miarodajnych czynników, w kierunku jeszcze skuteczniejszego zapobieżenia w latach przyszłych roznamiętnionym zapędom hurrapatrjotów na terenie gimn.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29. Телефон 25-55.
7153 77—150

Багато є засоб в проти гемороїдів

Вислід курації рішає про вартість ліку. Чопки проти гемороїдів „Anusol - Goedecke" вживаємо при схорінних. — Анусоль не має в собі шкідливих складників, легко його вживати, не є дорогий і не прикрий. — Можна дістати в аптиках.

Закінчення тієї нотатки, що в 14-ти рядках характеризує цілу ментальність, ціле духове обличчя та весь педагогічний хист п. Ольшевського, звучить вже цілком недвозначно: в будучих роках взагалі, мовляв, Тарас Шевченко не матиме змоги дати нагоду українській молоді виявити своє національне обличчя!!

Пан Ольшевський дозволяє собі на такі диктаторські подвиги тому, що він на бережанському грунті справжній можновладець. Він є головою повітової ради ББ і з того титулу сам собі придумує такі напрямні педагогії, які йому приємні. Це той тип достойників, про яких недавно говорив у Кракові б. премієр пояк. Пристор: чіпляючись існуючого режиму та покликуючись на свої „впливи" вони не рахуються з ніким і нічим а „salus-ом Reipublicae" шантажують громадянство. Цікаво, що такі пп. Ольшевські вірять, що дійсно своїми „педагогічними" методами відучать українську молодь від її національного гимну та запобіжать „пристрасним загонам"...

На основі § 19.

У звязку з нотаткою, поміщеною в „Ділі" (ч. 82. з 29. березня ц. р.), прошу на основі арт. 19. пресового закону помістити в найближчому числі „Діла" таке спростування:

Неправдою є, начебто лупківський війт з двома селянами ходив по околичних селах і збирав гром. печатки під письмом, в якому було домагання прилучити цю околицю до лемківського епископства, при чому мав покликуватись на виразне поручення в тій справі старости Ґонсьоровського в Ліську,

а зате правдою є, що згаданий війт підписи такі збирав, одначе ані він, ані двох інших селян ніде не покликувалися на поручення старости Ґонсьоровського в Ліську. Покликувались зате на адв. д-ра Теодора Хиляка і Миколу Когута з Ліська.

У Львові, дня 2. травня 1934. р.

М. Стажинський,
начальник виділу безп. воєвідського уряду у Львові.

Сокільські руханкові курси.

В дальшу чергу відбулися в днях 16.—17. травня ц. р. курси для вивчення і провірення здвигових вправ у таких місцевостях:

Дня 16. 5. в Ременові. Вправляло 19 побратимів. Інструктор побр. Ю. Корейба. Гніздо вправляє взірцево.

Дня 16. і 17. 5. в Гаях. Вправляло 28 побр. і 17 пос. і 27 учасників. Інструктори побр. Тихоліз Ст. і пос. Заборська А. Гніздо підготоване дуже добре.

Дня 17. 5. в Пикуловичах. Вправляло 17 побр. і 18 пос. Інструктори побр. Благітка Е. і пос. Пасічник З.

Дня 17. 5. в Задвірю. Вправляло 16 побр., 4 пос. і 4 учасників. Інструктори побр. Тихоліз В. і пос. Хоркава І.

Дня 17. 5. в Хоросні Старім. Вправляло 13 побр. і 9 пос. Інструктори Копач Р. і пос. Оглін І.

Дня 17. 5. у Грибовичах Вел. Вправляло 37 побр. і 10 пос.

Дня 17. 5. в Ланах. Вправляло 24 побр. і 1 пос., 12 учасників і 12 учасниць з Ланів і Гуменець. Інструктори побр. Савяк В. і пос. Фусик Л. Гніздо взірцеве під кожним оглядом.

Дня 17. 5. у Львові одноденний курс здвигових вправ. Заступлені гнізда: С.-В. побр. 5; С. III. побр. 1; С. IV. побр. 2, пос. 3; С. V. пос. 6; С. VI. пос 2; Голоско пос. 3; Вачів побр. 1; Городок пос. 1. Разом 9 побр. і 15 посестер. Інструктори: інж. Благітка Яр., Тріль М., Мартинин О. і Писарівська Н.

Прес. реф С-В

Перед наших „русских".

ТАЛЄРГОФСЬКИЙ ЗІЗД.

В дні 31. травня ц. р. відбудеться у Львові II. талергофський зізд. На програму його складаються: богослуження на Високім Замку в год. 9 рано; похід вулицями Львова на Личаківський цвинтар, посвячення памятника і складання вінків, поворот учасників до „Нар. Дому", святочна академія в 4. год. попол., народній концерт в 8. год. веч. Як ми вже повідомляли, наші „русскі" мобілізують на це свято всі свої сили і з тою метою москвофільські агітатори обіздять Галичину вже від кількох місяців.

ЯК НАШІ МОСКВОФІЛИ ВИТАЛИ ПРАВОСЛАВНОГО ЕПИСКОПА САВУ.

Як нашим читачам відомо, у Львові перебував недавно православний епископ Сава, відомий московський патріот, що в день св. Юрія відправляв святочне богослуження у правосл. церкві при вул. Францішканській. І саме того еп. Саву витали між собою наші львівські „русскі" незвичайно сваційно, як це виходить з величезного опису його приняття у Львові, поміщеного в „Русскім Голосі" ч. 19. З того опису довідуємося м. ін., що Саву витали наші „русскі" сніданням у т-ві „Русское Казино" в „Нар. Домі", де привітні промови виголосили: М. Цебринський, С. Бендасюк, Я. Бендасюк, Я. Вербицький, сеніор гр.-кат. Ставропігій А. Гулла, студент М. Онишкевич, Л. Луцик, Ольга Кокотайло (жінка греко-кат. священика!), архимандрит о. Філотей, о. К. Гаврилюк (від Лемківщини), М. Марко, Ю. Плешкевич, о. діякон Алексей і інші. Промовці висказували свою радість з приїзду еп. Сави до Галичини і горяче бажання віднови православного епископства в Галичині (С. Бендасюк). Взагалі промовці підчеркували історичне значіння приїзду еп. Сави на галицький терен і висказували надію, що він відвідуватиме відтепер Львів і взагалі Галичину частіше. Те „снідання" протягнулося від год. 11-ої до 3-ої пополудні і закінчилось архієрейським благословенням присутніх при вході до „Нар. Дому". Годину пізніше приймала еп. Саву святочно чаєм „секція русских студентов", а в 5. год. попол. львівські росіяни-емігранти.

—o—

НОВИНКИ

— **ЧЕРЕВИКИ** жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА" Львів — **Ринок 21. Сповніть гасло** „Свій до свого." 68/53 35-?

— **Михайло Стець — кравецький сальон,** Львів, Костюшка 5, І. пов. 1564 2-5

— **Знамените гігієнічне морожене** лише в цукорні Д. Стецькова, Львів, вул. Миколая 7. 1525

— **Навіть задавнені жіночі недуги** можна лікувати купелями в Криниці. Перший сезон (дешевий) почався І. травня, а найкраще приміщення є у знанім укр. пансіоні п. М. Яблонської (Krynica-zdrój, willa Tatrzańska). 10-?

— **Гребенів, пансіон Яблонських** (давніше „Модеста"), положений у центрі, соняшні кімнати з балконами, першорядне утримання від 4 зол. денно. Ольга Радкевичева. 1534a 10-?

— **Комітет будови церкви СС. Василіянок у Львові при вул. Потоцького ч. 95.** запрошує громадянство на **посвячення площі** під будову церкви й поставлення пропамятного хреста, що відбудеться в неділю 20. ц. м. в год. 5. попол. при вул. Потоцького 95. біля монастиря СС. Василіянок. Благословення площі довершить Високопреосв. Митрополит Кир Андрей гр. Шептицький. — За Комітет будови церкви: голова: о. Ю. Дзерович; заст. голови: Ігум. Віра Слободян, І. Шепаровичева; секретар: А. Павенцький. За Орг. Комісію: Гр. Гануляк, М. Стоцький. За Імпр. Комісію: о. О. Бучацький, З. Зелений.

— **Віденські осінні торги.** Речинець Віденських осінних торгів 1934 р., які звичайно відбуваються безпосередно після торгів у Ляйпціґу, устійнено на час від 2. до 9. вересня.

— **Спілка студентів-українців у Німеччині.** Управа Спілки студентів-українців у Німеччині скликує сходини в середу, 22. травня ц. р., год. 19. у „Гавптгемайншафт Авслендішер Штудірендер", Берлін В 15, Йоахімшталерштр. 10, партер (близько „Бангоф Цоо"). Сходини будуть присвячені обговоренню питання про ролю студентства в українському політичному житті.

— **Костел в українському селі.** В Миклашеві під Львовом складено Комітет, що має занятися будовою костела. Слід зазначити, що на сс-

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мушліни, крепони, епонжи і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 44-365

МІСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

ЛЬВІВ, ул. СОБІСЬКОГО ч. 16.

полагоджує всілякі формальности звязані із шлюбами, — доставляє повози, коні тощо.

1561 3—3

З ПЕРЕДВИБОРЧОГО РУХУ У ЛЬВОВІ.

ПОЗІР, ВИБОРЦІ УКРАЇНЦІ!

Український Народній Виборчий Комітет улаштовує в неділю 20. травня ц. р. низку передвиборчих нарад.

Наради відбудуться:

На **Богданівці,** вул. Церковна 2, в домівці читальні „Просвіти" в год. 12-тій вполудне. Промовлятиме **пос. Хрущький** і кандидати на радних тієї виборчої округи.

На **Личакові,** вул. Крупярська ч. 15, в домівці читальні „Просвіти" в год. 5. пополудні. Промовлятиме **ред. В. Целевич** і кандидати на радних.

На **Городецькому,** в забудуваннях церкви св. Юра, відбудеться велике віче під голим небом в год. 5. попол. Крім кандидатів на радних тієї округи промовлятиме **посолка Мілена Рудницька.**

На **Стрийському,** в домівці читальні „Просвіти при вул. Супінського ч. 21. Промовлятимуть кандидати на радних тієї і дооколичних округ.

Виборці, явіться численно на наради і віче!

Український Народній Виборчий Комітет на місто Львів.

УКРАЇНСЬКЕ ВІЧЕ НА ЛЕВАНДІВЦІ.

В четвер 17. ц. м. в год. 5-ій пополудні відбулося передвиборче віче для XIX. округи на Левандівці. Вічем проводили інж. **Чапля** і дир. **Воробець,** секретарював **дир. Сенлик.** Referували: **пос. Сергій Хрущький,** чоловий кандидат з XIX округи, дотеперішній радний у Львові **інж. Юліян Мудрак і пос. д-р Любомир Макарушка.** Присутні на вічу виявили велике зацікавлення виборами, тому нарада протягнулася до пізного вечора. Учасників наради було около 120 осіб.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

Українські діти до шкіл „Рідної Школи"!

Пригадуємо, що в днях **21, 22, 23, 24 і 25 травня** 1934 р. відбудуться вписи до всіх кляс **народніх шкіл** Рідної Школи **у Львові.** Вписи відбуватимуться в канцеляріях дотичних управ шкіл від 8 до 1 год. передпол. і від 4 до 6 пополудни. У Львові є такі школи „Р. Ш.":

Для передмістя і стрийської дільниці:

7-кл. дівоча ім. Шевченка, — вул. Мохнацького 12.

6-кл. хлопяча ім. Шевченка, — вул. Супінського 21.

Для городецької дільниці:

7-кл. дівоча ім. Грінченка, — пл. св. Юра 5.

7-кл. хлопяча ім. Грінченка, — вул. Городецька ч. 95.

Для жовківської дільниці:

6-кл. мішана ім. Короля Данила, — вул. Жовківська 62.

Для личаківської дільниці:

6-кл. мішана ім. Князя Львав, — вул. Крупярська ч. 15.

Левандівка:

всенародня мішана, — вул. Варшавська 8.

Клепарів:

всенародня мішана — в Народнім Домі (біля церкви).

Українські батьки і громадяни! Освідомлюйте друг друга і вказуйте на велику вартість шкіл „Рідної Школи" та подбайте, щоби всі українські діти списалися до тих шкіл і найшлися під опікунчими крилами „Рідної Школи".

Підльвівські батьки! Використуйте обставину, що мешкаєте недалеко Львова, повписуйте до шкіл „Рідної Школи" свої діти, бо тільки вищеступневі народні школи дають нині право дитині до дальшої освіти в середніх чи фахових школах або навіть в ремеслі.

Повітовий Союз Кружків „Рідної Школи" у Львові.

З найбільшим смаком добирає краватку до кожного убрання ф-ма *RECORD CRAVATES*
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. 23—24 Будинок Шпрехера

ПОРОЗУМІННЯ МІЖ ЗЛУЧЕНИМИ ДЕРЖАВАМИ І ЯПОНІЄЮ.

„Дейлі Телеграф" повідомляє, що Злучені Держави відкликують свої ескадри з вод на Далекому Сході. Воєнні кораблі покинуть теж великий порт Манілю на Филипінських островах і повернуть до портів Злучених Держав. Американські знавці кажуть, що на випадок війни порту Маніля не вдалось би оборонити. Тому адміралиція Злучених Держав задумує побудувати свої бази для воєнних кораблів на гавайських островах. Таким чином Японія володітиме західною частиною Тихого Океану, а Злучені Держави пануватимуть на східній частині Тихого Океану, де мають стратегічну перевагу.

—o—

нові шематизму з 1932 р. в Миклашеві було 1.489 греко-католиків і 195 латинників.

— **Страйк львівських цегольників.** У кількадесятьох цегольнях у Львові треває вже третій тиждень страйк цегольняних робітників, що домагаються підвишки зарібків. Інтервенція інспекторату праці не принесла успіху. В руху є тільки одна цегольня на Сигнівці.

— **Розбудова доріг.** Як подає агенція „Іскра", уряд переводить велику розбудову доріг у Польщі коштом 37,418.000 зол. Роботи діляться на пять груп: на консервацію державних доріг, перебудову наверхні, будову нових доріг, будову мостів і на запомоги для самоврядних установ на будову доріг і мостів. Характеристичне, що майже всі роботи будуть переведені в корінній Польщі, бо на сході проектується тільки будова дороги Луцьк-Володимир та кілька дрібних відтинків у східних воєвідствах. Всі інші роботи під Варшавою, Радомом, Ченстоховою, Хшановом, Гдинею, Пйотрковом і т. д. При всіх роботах було занятих на початку травня ц. р. 77.490 робітників.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні Держ. Клясової Льотерії впали виграні на такі числа: 250.000 зол. на ч. 15600. 100.000 зол. на ч. 160743. 20.000 зол. на ч. 114848. 15.000 зол. на ч. 57168, 144108. 15.000 зол. на ч. 97302, 166814, 168292. 5.000 зол. на ч. 93540. 5.000 зол. на ч. 96023, 112298, 120739. 2.000 зол. на ч. 7079, 9618, 27542, 28997, 59482. 65056, 72562, 85107, 86276, 87484, 95087, 110162, 147022. 156762, 159513, 161204. 2.000 зол. на ч. 2461, 11223, 22649. 23002. 31781. 62986. 83954, 89393, 119208. 123452, 131970, 145833. 1000 зол. на ч. 1592, 6766, 8366, 6873, 8476, 13614, 15861, 32019, 32022, 33568, 52203, 53487, 56388, 57998, 58192, 64780, 64978, 68016, 73725, 77865, 79410, 81788, 84942, 87594, 89487, 89714, 97142, 99109, 105627, 114987, 119155, 127083, 129023, 135105, 137064, 137579, 139925, 146777, 158552, 160833, 160857, 165275. 1.000 зол. на ч. 179, 6096, 13322, 21673, 22714, 24554, 26572, 31039, 42735, 46650, 67555, 69555, 69533, 70199, 72150, 73401, 71256, 80790, 81476, 81476, 81652, 85292, 88246, 88410, 90495, 99509. 112665, 115548, 121706, 136386, 142635, 153090. 156652, 161730, 162562.

— **Градова буря** перетягла перед кількома днями понад Сокальщину і наробила великі шкоди. В Лучицях грім убив 52-літнього Арона Борга, що стояв на ганку своєї хати. На фільварку у Войславичах грім спалив стодолу з рільничими машинами вартости 12.500 зол. Найбільший град, бо величини курячого яйця, падав в околиці Кристинополя.

Чи читали Ви вже

„Жорна" ч. 10

Ціна тільки 25 сот. ВИБОРЧЕ.

Слідуюче число гумористичного журналу

ЖОРНА ч. 11. буде СПОРТОВЕ.

— **Арештування директорів банку.** За фальшиве ведення книг арештовано в Буську директорів місцевого Банку Людового, Клайна і Данціґера. Арештованих відставлено до вязниці в Золочеві.

Сьогодні свіжий
Пільзнер Б. Б. гальба сол. 1·40
З. Телічек, Львів, Академічна ч. 6.

— **Польсько-москвофільське братання** відбудося в Камінці Струмиловій, де москвофіли уладили перед кількома днями „день русской культури". Агенція „Всхуд" повідомляє, що в тому москвофільському святі взяла участь влада зі старостою Кульпінським, члени управи міста та члени польських організацій.

— **Опозиція проти М. Бачинського.** На зборах москвофільського „Рільничого Союзу", який відбувся у пятницю 18. травня ц. р. у Народнім Домі у Львові, вибрали новий виділ. Не зважаючи на спротив членів Русского Ревізійного Союзу увійшли до виділу самі прибічники М. Бачинського, а саме: Іван Слезюк, відомий директор Н. Дому, М. Бачинський, о. Антонович, парох с. Замочка, жовківського повіту, о. Монцібович з Кутькора, інж. Курдилик, нотар Л. Яворський з Буківська, д-р Перелом зі Синока та селяни Лещак, Вертун і Шах.

— **Передача літературного твору радіем.** Як повідомляють з Ню Йорку, радіопрограма базару „Сурма" принесла 29. м. м. інтересну новість, а то спробу передати літературний образок, написаний Мироном Сурмачом у приготуванні „Дня Матері". Образок збудований на основі вимогів драматургії й надається на виставу на українській сцені. Це діточа драма з українського життя з деклямаціями, співами, розмовами й голосовими ефектами. Віршики, складені під ноти народніх пісень, дали спромогу дітям вивести образок без ніяких труднощів. Інші точки програми були виведені також дітячими силами під проводом артиста Гопа, що полисувався трою на ручній гармонії.

— **Нафта розсаджує землю.** В околиці Богородчан на горі Гвіздь розпалася земля, наслідком чого перевернулося кілька дерев. З розпадини витікає якась маса, що пригадує мазь з глиною. Нема сумніву, що це джерело нафтової ропи. Справою занялася повітова влада.

— **Львівська хроніка.** В домі при вул. Краківській ч. 30 повісився на стриху дозорець Петро Пенцер з причини родинних невзгодин. — На подвірі дому при вул. Личаківській ч. 68 знайшли в каналі трупа 6-місячної дитини зі шнуром на шиї.

— **Ошуканство фальшивого інжиніра.** У „Віку Новім" появився недавно анонс анонімного підприємця, що оферував посаду дозорця за кавцією 500 зол. Перший зголосив свою оферту Вл. Витвицький, який одержав незабаром від „інжиніра" Фльоріяна Березовського зі Львова пропозицію обняти посаду дозорця копальні вугля в Мокротині на дуже добрих умовинах з днем 15. травня ц. р. Уradований Витвицький зложив на руки Березовського документи і книжочку П. К. О. на 400 зол., а сам поїхав до Мокротина обняти посаду. Однак там довідався, що впав жертвою ошуканця, який не має ніякого права давати посади. А що Березовський, який не є ніяким інжиніром, не хоче звернути кавції, його арештовано.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
12/18

— **Страйки в Польщі.** На основі обчислень статистичного уряду в останньому кварталі м. р. було в Польщі 138 страйків, з того 84 на підкладі конфліктів за плату. Страйки обняли 261 заведень праці і 20.945 страйкарів.

— **З міської практики на Волині.** Із затвердженого волинським воєвідським урядом буджету м. Луцька довідуємося про речі, що заслугують на увагу. Поперше, господарі реальностей на периферіях міста мають упорядкувати вулиці (Краківську, Соняшню й Голубка) своїм коштом, себто вибрукувати, поробити хідники й т. д. Отже податкові гроші йдуть лише для богатшого центра, а периферії, які з реальностей мають дуже малі доходи, мусять все робити своїм власним коштом. Значить на здоровля виходить центрові те, що майже вся міська рада складається з репрезентантів цього центру. Може це приневолить передмістя трохи рушитися при виборах до міської ради. Друга особливість — це доходи з торговиць. Міську раду зовсім не обходить положення хліборобів та низькі ціни на продукти. Плати, хочаб простакові давав за половинну ціни. Може це теж приневолить прилучені недавно до міста околиці подумати про вибори.

Нині! Знижені ціни Великий Театр Нині!
Весела львівська хвиля

ВІДГУКИ ДНЯ.

В Ґорґани.

Тому пять, може шість, а може й більше років (ах, як той час летить!) був я в Підлютім. Мій приятель мав авто, а я мав знайомого, який вмів розбивати авта і ми вибралися зі Львова в Ґорґани. До Ґорґан не доїхали, бо авто знатурилось, але в Ґорганах були, бо в Рожнітова йде вузькоторівка.

Побули в Підлютім, Осмолоді, оглядали памятник кардинала Сембратовича, поставлений влучним експльоататором лісів і вівці були на Соколі в таборі пластунів.

Ех, часи часи! Як ви змінились за тих кілька літ. Де поділись сотні, курені, полки молодих, розсміяних і розспіваних, палких і живоралісних юнаків та дівчат, убраних у сірий пластовий однострій? Що наповняли доли і гори своєю командою, що при вечірніх ватрах слухали гомону Рідної Землі: в спомнах, переказах і піснях? Де все те поділося, куди відійшло?

Підростають наші діти і не мають де пробути в розвеселім гурті прекрасний час вакацій, не мають де вчитися гуртової солідарности, гуртової праці і гуртового порядку.

Щороку приходять вакації і звязана в ними журба: де поїхати і як це зробити. Грошей мало, охоти більше, а найбільше проектів. І долина Прута добра, і Черемоша незла, і Стрия нічого собі. Прикрі тільки ціни залізничих білетів і прожиток.

Минулого року ми порішили: Львів і виїзди під неділю. Раз на „Світязь", раз на „Залізну Воду", а в гарний день аж до Мшани.

Вирішивши заспокоїлись і ждемо вакацій.

Аж прийшов зі школи син, вислухав моїх вакаційних пропозицій і махнув девятьлітньою головою:

— Ні!

— Ні? А що ти пробиш?!

— Їду на Остодір.

— Де-де? На Остодір? Що це таке?!

І тоді я довідався, що Остодір, то такий собі горб біля Підлютого, що там є вакаційна оселя — місяць для хлопців, місяць для дівчат, що там їздить малий Тиктор, а ще менший Вербицький і що там загалом — „перша кляса".

Не було ради. За багато аргументів „за" і мій син поїхав.

А як вернувся, то був опалений як мурин, підріс і повріпшав. Навчився нових пісень, порядку і раннього вставання, а найголовніше: їсти, що дадуть під ніс. Ще довго восені смакувала йому кулеша і то обовязково з казанка.

Цього року я й не пробую замовляти того, щоб їхав кудинебудь, а не за Остодір.

Тамже знову збирається мала „стара компанія", а до того малий Костельник, має бути в Підлютім!

Ех, який жаль, що я вже переступив 14 літ життя!

Галактіон Чіпка.

Військова диктатура в Болгарії.

СОФІЯ, 19. 5. ПАТ. Урядова болгарська агенція повідомляє: Господарська скрута, напружене політичне положення в краю і необхідність сильного та відповідального уряду національної єдности наклонили короля покликати новий уряд під проводом колишнього міністра комунікації Кімона Георґієва. Новий уряд змагатиме зберегти приязні взаємини з державами, а в першу чергу зі сусідними державами. У внутрішній політиці уряд запевнить безпеку і зі всіх сил буде поборювати важку господарську і моральну кризу, яку переживає Болгарія. В державі спокій.

БЕРЛІН, 19. 5. ПАТ. З Білгороду надійшли вістки, що поліція і військо обсадили вражі державні будинки та урядн. Військо в Софії в строгому поготівлю. Телеграфічне і телефонічне получення Болгарії із закордоном та внутрі Болгарії припинене.

— **Звірське душогубство.** В лісі коло Кудиновець пов. Зборів знайшли тіла двох малих дівчат, убитих страшним способом. Були це 8-літня Йоася Баран і 7-літня Стефанія Патлевич, донькн богатих господарів з Кудиновець. Показалося, що вбив їх 23-літній Михайло Барин, рідний брат убитої Йоасі, щоби загарбати частину ґрунту, який припадає сестрі по родичах. Товаришку сестри вбив тому, щоби не була свідком злочину. Населення хотіло злінчувати злочинця, так що поліція з трудом не допустила до того і перевезла душогуба до слідчої вязниці в Золочеві.

— **190 комуністів** арештувала поліція на р. Вислі, коли вони виїхали річними кораблями „Балтик" і „Гнезно" на тридневу прогульку з нагоди Зелених Свят. Комуністи задумували уладити велику маніфестацію в Плоцьку. Біля Белян поліція на моторівках здогонила комуністів та після ревізії відвезла 190 комуністів до арештів у Варшаві. Поліція найшла більшу кількість компромітуючої кореспонденції і летючки.

— **Наслідки пянства.** Франц Равлюк зі Старого Села після праці в залізничих варстатах у Львові, помандрував до шинку з веселими дівчатами. Вже підхмелений відїхав поїздом у пятницю 18. травня ц. р. вночі додому. По дорозі відчинив двері вагону і впав під поїзд. Щойно в суботу вранці найдено його змасакроване тіло на залізничому шляху між Сиховом і Давидовом.

— **Краєва хроніка.** Громадського писаря з Єзуполі пов. Станиславів. Н. Шиманського засуджено на 8 місяців вязниці з припиненням на 3 роки за спроневірення 250 зол. — В селі Кобилках пов. Косів пострілено гаєвого державних лісів Саєна, коли вертав вечором з Кут. Куля з втятого кріса пробила легені, наслідком чого Саєн до кількох годин помер. Спроваджено поліційного пса, який завів до дому Гинцького. Арештовано його сина, хоча покищо доказів нема. — Між стаціями Журавно і Чернів кинувався під колеса потягу незнана, коло 30-літна жінка, якій відтяло обі ноги понижче колін і одну руку. Нещасна померла в станиславівському шпиталі. — В гірському селі Розтоки біля Кут напав, як повідомляє польська преса, місцевий мешканець Калинич на постерункового державної поліції Онишкова, який вирвався з його рук і вистрілом з кріса положив його трупом.

— **Посуха на Балкані.** Як повідомляють з Атен, на Пельопонезі і в Македонії тревае посуха і як не впадуть дощі, цілі жнива пропадуть. Подібна ситуація в Болгарії. В Югославії жнива теж заповідаються погано. Від посухи потерпіла сильно худоба.

— **Прожив 120 років.** У болгарському селі Кашунек помер недавно пастух, якому минуло 120 років життя. Він полишив 40 синів і внуків. Цей старий пастух ніколи не хорував і був здоровий до останніх своїх днів. Жив у горах ціле своє життя, ніколи не пив алькоголю і не їв мяса.

— **Небезпека ледяних гір.** Біля Ґранд Бенкс, на шляху корабельних ліній на північному Атлянтику запримічено 74 великі ледяні гори. Також під поверхнею моря пливуть величезні ледяні гори й криги. Кораблям наказано, щоби не їхали швидко і виставили подвійну сторожу аж до часу, коли минуть небезпечну полосу.

— **Швидкий вимір справедливости.** З Льос Анджелес повідомляють, що винуватців у справі вкрадження мільонера Джетла засуджено до 24 годин після арештування на досмертну вязницю. Вони признались до вини й це причинилося до зменшення кари, інакше грозила їм кара смерти.

— **Полісмени з університетською освітою.** Льондонська поліція переводить у себе великі організаційні зміни. Кандидат на англійського полісмена мусить тепер студіювати два роки окремий поліційний університет, що обіймає науку права, патольогії, балістики, мікроскопії і т. п. На університетський курс, що розпочинається цього місяця, принято 32 студентів після матури і тяжкого вступного іспиту. Крім того

кандидати мусять походити з інтеліґентних родин, добре презентуватися, мати смокінґ, чотири фракові сорочки, пару лякерів, два візитові вбрання і три одяги з ясної фланелі. Скінчивши поліційний університет, такий поліцмен дістає титул „юніор стейшен інспектор" і пенсію 300 фунтів (8.100 зол.) річно, що на англійські відносини є дуже мало.

—o—

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „ДІТИ ЕПОХИ", пєса на 3 дії *Л. Чарнівського.*

Довголітній директор львівських театрів, актор і режисер умер весною і не залишив ніяких грошей. Приятелі його заговорили наразі що заслужив бодай на надгробник. На вчорашнім офіціяльнім вечорі в честь пок. Л. Чарновського чули ми про всесторонні його заслуги, що мимохіть питали ми себе: чомуж із цим талановитим директором театру, добрим організатором і метким дячем так сильно покпували всі ці офіціяльні достойники, замість дати йому змогу працювати? Нині до комітету в честь його памяти ввійшло так богато цих доброхіїв мистецтва, що якби всі підписані на відозві були прийшли на виставу, то сала не світилаб так кріслами.

Ставили Чарновського пєсу. Чому не виставив він її сам за життя? Мабуть уважав її за перестарілу, а може хотів краще викінчити. Бракує їй одної-двох сцен на закінчення; публіка розцікавлена інтригою аже хвилину, не знаючи, чи це вже кінець. Пєса в доброму стилі старших російських пєс; щось наче Островський, Чехов. „Діти Ванюшина". Сценічна, з доброю темою, майже життєздатна. Якби не вся та офіціяльщина з почесним комітетом і святом для впанування покійника, то напевне було би більше публики. А так усі уявляли собі якийсь пронудний плід пера, може ще й патріотичний і воліли не мучитись.

м. р.

—o—

Нові книжки й журнали.

ВІДРОДЖЕННЯ, ілюстрований орган українського протиалькогольного і протинікотинного руху. Рік VII, ч. 9. з 1. травня 1934.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім І. Тобілевича, Чортків:
21 V. Корневільські дзвони.
22. V. Ельга.
23. V. Наша парада.
З Чорткова їде театр до Борщева і Заліщик.

Великий Міський Театр.
Неділя, 20. V. год. 3·30 поп. „Товаріщ".
Неділя, 20. V. год. 7·30 веч. Весела хвилина.
Понеділок, 21. V. год. 3·30 поп. „Товаріщ".
Понеділок, 21. V. год. 7·30 веч. Весела хвилина.

Театр Різнородностей.
Неділя, 20. V. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях".
Понеділок, 21. V. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях".

Жидівський Варшавський Артистично-Літературний Театр у салі „Колісею"
Неділя, 20. травня год. 12 вполудне, 8·45 веч.
Понеділок, 21. травня, год. 12. в полудне.

Кіна.

АПОЛЬО: „Під жаром Туркестану", „Фордансерка".
АТЛЯНТИК: „Загадка" (Гарі Піль).
ВАНДА: „12 крісел" (Вл. Буріян, Димша).
КАСІНО: „Таємний детектив", „Вороги подружжа" (Льорель і Гарді).
КОЛІСЕЙ: „Полуня", ревія „Під газом".
КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих ліжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.
МАРУСЕНЬКА: „Пімста д-ра Фу-Манчу" та ревія.
МІРАЖ: „Програма 6 зірок", „Фляш і Фляш як карієристи".
МУЗА: „Ніч у Каірі" (Рам. Новаро).
ПАЛЯС: „Цісарські лови" („Умєр найчер").
ПАН: „Чанду".
ПАСАЖ: „Два обличчя" (Кен Мейнард), „Дочка полку" (Анні Ондра).
СВІТ: „Чому я згрішила", „Чарлі ратує Европу".
СОНЦЕ: „Нічні суди" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „1002 ніч" і ревія „Зелений карнавал".
ХИМЕРА: „Новий под".
УТІХА: „В кожній пристані дівчина" та ревія.

Закордонне радіо.

Неділя, 20. травня 1934.

Відень (506,8) 11·25, 12·15 Концерт, 19·20 Два фортепіяни, **Прага** (470,2) 20·00 „Цісунок" оп. Сметани, **Париж** (1649) 18·00 Концерт, **Білгород** (439,8) 12·30 Хор, 16·30 Оп. арій, **Рига** (514,6) 19·05 „Циганське кохання" оп Легара, **Берлін** (356,7) 21·00 Вок. інстр. концерт, **Ляйпціг** (382,2) 15·35 квартет (дві скрипки, альтівка і віольончель), 20·00 „Дер фервьорене Вальнер" оп. Штольца. **Мінхен** (405,4) 11·37 Вок. інстр. концерт, 16·00 Концерт симф. орхестри, **Москва** (Сталін 360,6) 17·20 „Князь Ігор" оп. Бородіна, **Букарешт** (365) 20·00 „Ен Коаз де Параді" оп. Боргоната, **Будапешт** (549,5) 13·00 Концерт оп. орхестри, 18·30 Циг. музика, 19·45 Оперетка, **Міляно** (368,6) 17·00 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інстр. концерт, 20·45 „Банбу" оп. Карабелі.

Понеділок, 12. травня 1934.

Відень (506,8) 10·15 Рання камер. музика, 11·20 Симф. концерт, 18·55 „Льогенґрін" оп. Р. Вагнера, **Прага** (470,2) 19·55 „Тайна" оп. Сметани, **Париж** (1649) 20·00 Камер. музика, **Білгород** (439,8) 19·00 П'єсонькн, орхестра, 20·30 Опера, **Берлін** (356,7) 16·00 Весела програма, 18·40 Соліс-ти, **Гайльсберг** (291) 20·00 „Фрізінгсаюфт" оп Райтера, **Мінхен** (405,4) 19·35 „Аіда" оп. Верді, **Стокгольм** (426,1) 19·30 „Чар вальса" оп. О. Штрауса, **Будапешт** (549,5) 12·30 Концерт, 16·40 Популярні арії, 19·10 Фортепіян, 20·15 Вок. концерт, 22·10 Циг музика, **Міляно** (368.6) 21·45 Сучасна камер. музика, **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інстр. концерт.

Львівське радіо.

Неділя, 20. травня 1934 р.

9·00 Ранішня авдиція, 12·05 Авдиція, 12·30 Муз. поранок, 14·00 На зеленому Шлеську, 14·50 Травневі пісні, 15·00 Гр. плит, 15·10 Балачка, 16·00 Про Гдиню, 16·30 Ситківковий меч: Польща-Франція, 16·45 Львів у боротьбі з кріозо, 17·00 Віджива дітей та молоді на весну. 18·00 Авд. „Найщасливіший чоловік у світі", 19·00 Прогулька по Марсилі, 19·10 Всячина, 19·50 Вибрані думки, 19·52 Легка музика, спів, 21·02 Під знаком півмісяця та мінаретів, 21·17 Легка музика, 22·00 Спортові вістки, 22·10 Славні артисти: Тіто Руфо (гр. пл.), 23·23—23·25 На веселій львівській хвилі, 23·25—24·00 Комуні. кати, танкова музика.

Понеділок, 12. травня 1934.

9·00 Ранішня авдиція, 10·00 Популярна музика з гр. плит, 12·15 Муз. фестіваль військових орхестр із цитаделі у Львові; в перерві в год. 13·00 балачка „Звук, тон, голос", 14·00 Чвертьгодина жінки-хліборобки, 15·00 Різьнича балачка, 15·20 Концерт ажез. орхестон, 16·00 Гр. плити, 16·30 Дзвони в музиці (гр. плити), 16·45 Фрагмент із Кнута Гамсуна „Івась і панянка", 17·00 Відчит: „Ідемо на чотири сторони світа" („Поділля"), 17·15 Концерт (музика, спів), 18·00 Оп. ресіталь у супр. фортепяну, 18·45 Музика з гр. плит, 19·00 Народні та карикатури, 19·10 Всячина, гр. плити, 19·30 Польська музика з гр. плит, 19·50 Вибрані думки, 19·52 Концерт симф. орхестри, спів (Моссочи, бас). 21·00 Трубка і цапфенштрайх із Гдині, 21·02 Фейдетон, 21·17 Скрипка в супр. фортепяну, 22·00, 22·01 Спортові вістки, 22·10 Муз. льогоґриф із нагородами з гр. плит, 23·05 Танцова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові в приватних оборотах 5·26, 1 грам чистого золота 5·92 44.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·02, Париж 34·94, Берлін 209·35, Ціріх 172·07, Амстердам 358·90, Прага 22·05, Міляно 43·04, Брюселя 123·70, Данціг 172·63, Нюйорк 5·28·5.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 19. травня п. р. в наслідок хиткої тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 л. молока	—·18 „
1 л. сметани	—·70 „
1 кг. яєць	2·20 „

Тенденція на масло хитка, на молоко, сметану і яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє що 19. V. п. р. платити своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомисарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·80
Кури	„ I класа	0·95
„	„ II „	0·55

Тенденція знижкова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

Вписи до всенародньої дівочої 7. клясової школи ім. Шевченка у Львові (Мохнацького 12) починаються 22. травня п. р. і будуть відбуватися щодня рано від 12—2-ої, пополудні від 5—7-ої години. Вступні іспити до всіх клас триватимуть від 11—16. червня включно. Зголошуватися в ранніх годинах в канцелярії школи. 1600 1—2

Звичайні Загальні Збори Т-во „Руска Реміснича і Промислова Бурса" у Львові, відбудуться в четвер дня 31. травня 1934 р. в год. 5-ій (17) попол. в салі Т-ва „Зоря" вул. Вірменська 25. Порядок нарад подано до відома на місці.

Головна Рада Бурси.

Віджива приправа до зуп, сосів, каш, городовини.

Вступні іспити в Дівочій гімназії Рідної Школи у Львові відбудуться: до I. кл. нового тишу 15 і 16 червня, до II. кл. і до кляс V—VII гуманістичної гімназії 16, 18 і 19 червня. Шкільна оплата буде знижена. Управа.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПАНСІОНИ! Ковдри, фіранки, капи, брокати за безцінь, догідні умовини, Фрайліх, Сикстуська 21. 1535 4—7

МОРШИН. Найдешевше і найздоровіше мешкання знайдете у віллі „Ксеня". 1569 3—3

ВОРОХТА — пансіон „Черемшина", над самим Прутом, догідна купіль сонячна і в Пруті, сезон отворений від 1. травня. Зголошення приймає Наталя Семанюкова. 1573 3—3

МАШИНУ до писання українсько-польську оказійно продасть „Машинополь", Сикстуська 9. 1590 2—2

КОСІВ - МОСКАЛІВКА сонячні кімнати під лісом, близько Гуків з цілим утриманням до винайму від 1. червня. О. Лупька, Львів, Богуславського 14, від 1. червня Косів-Москалівка. 1598 1—3

ЯРЕМЧЕ у віллі пригарно положеній з далека від кураві, близько Прута до винайму сонячні покої, коли треба з кухнями, з харчем або без, по приступних цінах. Перфецька до 1. червня у Львові, Тереси 2 п., відтак Яремче. 1602 1—4

ЛІТНИСЬКО Забродє-двір (оп. Солина, via Устрики долішні) над Сяном — горн. діс, купіль, лодка, риболовля; добірний харч, вигода; ціни приступні. 1598 1—2

ЛЬОКАЛЬ (б. реставраційний) 4 убікацій комфорт та 2 кімнати фронт. з кухнею півкомфорт винайме господар, Миколая 20 (ріг Зиблікевича). 1603

НОВОВІДКРИТА „Спортова Складниця" Львів, Ягайлонська 9, поручає Ровери „Auto-Moto" фр. і всілякі частини по конкуренційних цінах. 10/56 1—2

Загальні Збори Т-ва Українських Наукових Викладів ім. П. Могили відбудуться 21. травня 1934 в год. 5-тій (17) в Національному Музеї з ось таким порядком нарад:

1) Відчитання Протоколу з попередніх Загальних Зборів.
2) Звідомлення уступаючого виділу.
3) Звідомлення Контрольної Комісії.
4) Вибір нового виділу.
5) Внески і запитн.

В разі відсутности приписаної скількости членів, збори відбудуться годину пізніше без огляду на скількість членів.

Головна Рада.

Увага: на зниженні ціни!

Першої віденської хемічної пральні і штучної барвильні
Львів ул. Леслевеля 5 б. — Тел. 70-58

Хемічне чищення мужеського убрання від	зол. 3·50
Хемічне чищення мужеського або жіночого плаща від	зол. 3·50
Хемічне чищення жіночого костюму	зол. 3·00
Хемічне чищення суконки	зол. 2·00
Хемічне чищення светеру	зол. 1·00
Шовкові блюзки	зол. 1·00
Спідничка	зол. 1·00
Фарбованнє муж. убрання або жіноч. плаща	зол. 6·00

Для П. Т. держ. Урядовців 10% знижки
Відбір і достава задурно.
Спеціяльність: чищення килимів і фіранок
Замовлення з провінції полагоджуємо негайно. 1575 2—10

За безцінь шовки і літні товари
▷ в Галицькім Магазині Новин
— : — ГАЛИЦЬКА 15. — : —

Для прикладу кілька цін:

Монгодь в десень	2·80
„ гладкий	2·65
Маровен в десень	3·30
„ гладкий	3·—
Жоржета шовкова	2·50
Ліонський шовк в десень	3·50
„ „ гладкий	2·60
Креп-сатен в десень	2·50
Маркізета швайц.	1·80
Регантина шовкова	2·—
Репс шовковий	1·25
Перкаль	0·55
Вуаліна	0·65
Крепон	0·55
Панама	0·90
Шовк до прання	1·—
Епонж	1·—
Шантунг	1·50
Сирий шовк	1·10
Кора до прання	1·60
Льняне полотно	1·50
Крепон на меблі	1·10

ПОЗІР: При закупі товару від зол. 5 даром бідети до кін „Палас", „Аполльо", „Атлянтік" і інших.

СТЕПАН ЛЕВИНСЬКИЙ
З ЯПОНСЬКОГО ДОМУ
Ціна 2 зол., з почт. пересилкою 2.25 зол.

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" у Львові, Руська 10.

Ч. 132 (13.677). Львів, вівторок 22. травня 1934. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор прийме від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 зв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Щепко і Тонько — запрошують Вас на
Веселу львівську хвилю
Знижені ціни!

ПАНАХИДА ЗА ДУШУ БЛ. П. ОТ. С. ПЕТЛЮРИ.

У правосл. Св.-Юрівській церкві при вул. Францішканській у Львові відбулося дня 20. ц. м. заходами Філії Центрального Комітету Українських Емігрантів заупокійне богослуження за душу бл. п. от. Симона Петлюри. На панахиду, яку відправив в год. 12.30 парох тої-ж церкви при участи хору під батутою п. Котка, прибули не тільки всі емігранти з Вел. України з родинами, але й поважна кількість львівського громадянства, представники Української Парл. Репрезентації, Українського Національно-Демократичного Обединання, преси та всіх українських центральних установ. Почесну сторожу біля заупокійного аналоя держала чота луговиків в одностроях. Набита у щерть церква, прегарний хор і споминання в молитвах „убієнаго вождя Симона та все воїнство, за віру й отчизну голову поклавше" творили торжественний, дуже поважний настрій, що в багатьох приявних викликав сльози на очі. Підчас панахиди взаштовано збірку на Бібліотеку ім. Симона Петлюри у Парижі. (а)

ПОСВЯЧЕННЯ ПЛОЩІ ПІД НОВУ НАШУ ЦЕРКВУ У ЛЬВОВІ.

Вчора, в неділю 20. ц. м., відбулася на площі біля монастиря СС. Василіянок при вул. Потоцького 95. у Львові врочистість, що у столиці нашої волости буває раз на кільканадцять літ: Митр. А. Шептицький посвятив в асисті численного духовенства згадану площу під будову гр.-кат. церкви у Львові. На площу, замаєну зеленю, на якій станув покищо широкораменний хрест, прибули процесії з церкви св. Спаса та собору св. Юрія, орхестра т-ва „Воля" та українське громадянство Львова, зокрема Городецької дільниці, яке підраховувало на кілька тисяч голов. Акту посвячення доконав сам Митрополит, сидючи на престолі, співав хор питомців. Після посвячення виголосив Митрополит відповідну проповідь, але на жаль її могли чути тільки ближчі; тисячні маси були задалеко, щоб почути слово свого князя Церкви. Врешті хор відспівав многоліття фундаторам церкви і жертводавцям і величава врочистість скінчилася окликами „слава" та оплесками в честь Митрополита. Вул. Потоцького й сусідні до пізнього вечора гомоніли українським словом, висловом пережитої щасливої хвилини. (а)

Переворот у Болгарії.

Вістки про вбивство короля Бориса. — Уряд диктатури. — Відозва до народу.

Закордонна преса принесла була звістки про вбивство болгарського короля Бориса. Вістки виявилися неправдивими. Король Борис підписав декрет, яким звільнив Мушанова зі становища премієра. Опісля другим декретом іменував Георгієва президентом ради міністрів і тимчасовим міністром внутрішніх справ. Третім декретом іменував членів диктаторського уряду: Міділов внутрішні справи і тимчасово міністер справедливости, Тодоров скарб, ген. Златец військові справи, проф. Молов освіта, Бояджіжев торговля, хліборобство, Захарев примудні роботи, залізниця.

З останніх телеграм виходить, що король підписав декрет про розвязання собрання (парляменту).

В год. 2.30 вночі військо та поліція обсадили всі важніші становища в столиці. На вулицях уставили скорострільні. Перед собранєм і ін. державними будинками уставили сильні стійки. Над містом у незначній висоті кружляла ескадра літаків. За 11 годин виїмкового стану, який скасували в 12 год. в полудне, не вільно було людям виходити з хати. Тому вулиці були пусті. Телеграфи й телефони перервані.

Підчас виїмкового стану новий кабінет радив у команді поліції, де ухвалив ріжні розпорядки, які заразже давали королеві до підпису.

Новий уряд є понадпартійний, хоче перевести реформу конституції та зробити кінець розполітикуванню партій.

СОФІЯ, ПАТ. Уряд оголосив декрет про іменування б. шефа політ. виділу Начева директором поліції, а інж. Іванова президентом міста.

У відозві до народу уряд виясное причини політичної зміни. Відозва стверджує фатальні для Болгарії наслідки партійних суперечок, що грозили небезпекою цілости держави. Уряд буде старатися здисциплінувати державно болгарський народ, уліпшити адміністрацію, дати кредити хліборобам і ремісникам. Болгарія вдержуватиме далі добрі взаємини із сусідами та навяже взаємини з СССР. Уряд приходить в імя внутрішнього мира та зединення всіх сил народу, рахує на піддержку всього народу.

Райтерова агенція повідомляє, що в Болгарії арештували ок. 100 комуністів і селянських політиків рад.-лівих груп.

БУКАРЕШТ. Із Софією та іншими болгарськими містами годі було одержати телефонічну злуку. Здогадуються, що в Болгарії відбуваються дуже важні політичні події.

У БОЛГАРІЇ СПОКІЙ.

Болгарська Тел. Агенція в комунікаті рішучо заперечує звістки про заворушення в Болгарії у звязку зі зміною уряду. У столиці та в усій Болгарії спокій. Король живе.

Шікаго в полумї.

У дільниці шпихлірів і складів у Шікаго вибухла велика пожежа наслідком покинення недокурка на солому. Вогонь повстав насамперед у загороді серед худоби. Вона серед страшного реву старалася видістати з вогню. Згоріло багато худоби. Зі загороди вогонь перекинувся на збіжеві елеватори, опісля на шпихлірі та магазини олію та амоняку. Небаром уся дільниця станула в вогні. Сильний вихор розганяв полумя на всі сторони, так що пожежі повставали в щораз інших місцях. Пожежна сторожа після 16 годин зльокалізувала пожежу. Згинуло 3 пожежників, а кількадесять було тяжко попечених. Втрат є на 10 міл. дол. Згоріло ок. сто будинків, дві торгові галі, 2 банки, бровар, телефонічний уряд і славний старий готель Стокярд, де було багато старих цінних образів і штихів.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, пост'ль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 78—180 Телефон 25-55.

Остапа Нижанківського
ВЕЧІР ТВОРІВ
ВІДБУДЕТЬСЯ У ЛЬВОВІ ДНЯ 23. Ц. М. В ГОД. 8. ВЕЧ. В МАЛІЙ САЛІ МУЗ. Т-ВА ІМ. ЛИСЕНКА.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдетевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
12/84

БІЛЬШОВИКИ ПРОТЕСТУЮТЬ.

Більшовицький шарже д'афер у Берліні зложив у міністра закордонних справ Німеччини протест проти протибільшовицьких уступів у промові канцлера Гітлера на конгресі праці. Гітлерова заява про господарське положення СРСР, мовляв, незгідна з правдою та встрияє у більшовицькі внутрішні справи.

САБОТАЖІ В АВСТРІЇ.

Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє, що нічю виконали в усій Австрії багато саботажів на залізничі шляхи й обекти. Біля Відня виконали три саботажі в Пуркерсдорфі, Тілербаху й Аншетеен. Там поважно ушкодили залізничі мости. Біля Інсбрука вилетів у повітря залізничий міст. Про саботажі повідомляють із Зальцбурґа.

Урядовий комунікат повідомляє: З 19. на 20. травня виконали в Австрії кілька динамітових атентатів на залізничі шляхи. Незначні ушкодження спричинені атентатами, усунено скоро. Залізничого руху не припиняно, безпеку подорожніх забезпечено завдяки зарядженням влади безпеки. Шкоди були дуже малі. Жертв у людях не було. За зловлення атентатчиків визначено нагороду 10.000 шіл.

БЛЮМ ПРОТИ ЕРІОТА.

У Тулюзі почалися наради конгресу французької соціялістичної партії під проводом Леона Блюма при участі 2.000 делегатів. Блюм у промові зясував причини, з яких годі створити трівкий уряд. Радикали звалюють вину на соціялістів, та воно навпаки. Головно винен тут Еріо, який не хотів утворити уряду зі соціялістами. Соціялісти опрацювали програму та створили делегацію, а радикали в ост. хвилині не хотіли переговорювати. Ніякий уряд від 1933 р. не впав із вини соціялістів. Опісля Блюм обговорив лютневі події. Як почалися фашистівські заворушення, соціялісти були за Далядієровим урядом. Тоді прем. Далядіє сказав Блюмові, що стоїть перед двома альтернативами: 1) димісія уряду, 2) стан облоги. Блюм спротивився одному та другому, зате радив протиділати фашистівським заворушенням. Колиб тоді соціялісти були при владі, зуміліб стануги проти реакції. Людська кров свята, та колиб треба було, соціялісти не вагалися би здавити заворушення силою в обороні республиканських прав.

КОНГРЕС НЕОСОЦІЯЛІСТІВ.

У Парижі почався конгрес соціялістичної французької партії, т. зв. неосоціялістів. Бере в конгресі участь ок. 1000 делегатів.

ВИКРАВ МОБІЛІЗАЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ.

У Подебрадах (ЧСР) арештували емеритованого директора м-ства залізниць Володислава Отта. Як він ішов на емеритуру, забрав із м-стаа чимало тайних документів. М. і. підчас ревізії найшли в Оттовій хаті мобілізаційні документи. Отта обвинуватили в зраді військової тайни.

ВИБИЛИ ШИБИ В КОНСУЛЯТІ.

Невідомі люди вибили нічю шиби в німецькому консуляті в Ціріху. В льокалі найшли камінь, завинений в папір, на якому виписані погрози під адресою службовців консуляту.

Вакаційні оселі.

I.

Перед 20 роками майже незнані, нині гуртують вакаційні оселі рік-річно на цілому світі мільйони дітей і молоді. Це найкраще мірило їхньої вартости.

Оселі мають свою глибоку основу в психофізичній структурі дитвори й соціяльній організації нинішнього суспільства. Перш усього життя на свіжому воздусі, серед гірської природи, в постійному русі, помітно скріпляє здоровля. Руханка, спортові ігри, купелі — все очевидно під постійним доглядом лікаря, під проводом фахового руховика, з увагою на різницю віку й завіть на індивідуальність поодиноких дітей, теж ведуть до цієї цілі.

Не менше дбають виховники про гармонійний розвиток душі. До цього служать випробовані від літ засоби. Звертають там передовсім увагу на плекання вдачі: сильної волі, підприємчивости, активности, особливож дисципліни й товариськости. Незвичайно корисно впливає й розкій дитини новий спосіб життя, далекий від домашнього: в гурту ровесників під проводом доброго впорядчика, на основі устійненого порядку дня. Використовують теж виховну вартість фізичної праці: кожна дитина сама чистить своє вбрання, стелить ліжко, має їдунку. Є це найкращий засіб зповсдати замилування до порядку. Все те йде серед безперервних забав, навіть тяжчі завдання трактуються як життєва ігра. Не маловажний тут момент благородного суперництва.

У висліді вертається з оселі корисно змінена дитина. Ні сліду впертости самолюбства, чи інших відємних рис. Зникають прояви нечемности. Вертається теж здоровіша, звичайно на вазі теж прибуває. Нічого дивного, що родичі, які раз дали дитину до оселі, дають її й за другий рік. Сучасний батько знає і розуміє, що іноді незвичайно корисно заступити на якийсь час батьківську-невпевну опіку іншою. Чужа, не менш дбайлива, всеж вирівнює ці недостачі, які закрадаються до душі дитини під впливом поблажливости чи пестощів матері.

Необхідні оселі для дітей міста, тимпаче, що далеко не всі родичі можуть виїхати на село. Але дітям не повинні цього відмовляти.

Чимсь незаступленим вакаційні оселі для наших заслащів. Це найкраща нагода для дитини перевести місяць-два серед патріотичного, рідного середовища ровесників.

II.

У звязку з завватами про оселі одно гаряче прохання до багатіших громадян і наших установ:

Є тисячі дітей убогих вигнанців-емігрантів, тисячі сиріт, для яких блаженством булоб перевести ферії в оселі. До комітету осель при Товаристві Охорони Дітей і Опіки над Молодю напливає чимало прохань. Між ними такі, що безумовно заслуговують на увагу. Як приклад згадаю прохання одної чужинки, жінки українського вищого старшини, бувшого комвавданта Камянця, що виховує двоє своїх дітей на добрих українців і конче хотілаб подбати про кращі ферії для них. На жаль, по смерти мужа, лишилась вона зовсім без засобів до життя.

Для таких дітей жертвуйте свою лепту! Хто може, повинен установити стипендію свого імени на рік, чи кілька. Стане добродієм тих, що найбільше хіба на добродійство заслуговують: убогих дітей і сиріт, між якими часто є недорозвинені фізично й ослаблені, що для них гірський воздух і добрий харч буде чудовим ліком.

Наші добродійні й господарські установи повинні фундувати по одній чи більше стипендій. Цього ніяка установа не відчує, а діло зробить велике.

Мин. роками чимало установ висилало вбогі діти на свій кошт. Між ними на першому місці були батьківські кружки при львівських школах і львівські читальні. На жаль, досі не було церковних братств, парохій і т. п. Чи між їхніми членами нема сиріт і дітей убогих родичів?

III.

Товариство Охорони Дітей і Опіки над Молодю у Львові улаштовує цього року, як і давніше, кілька осель у своїх будівлях на Соколі біля Підлютого, у віллях на Остолорі біля Підлютого й у Старяві в Самбірщині.

Найважніші оселі для дітворн від 8. до 13. року життя (оплата 45 зол.) на Остолорі від 20. VI.—17. VII. для хлопців, від 17. VII.—14. VIII. для дівчат, у Старяві (оплата 40 зол.) від 17. VII.—14. VIII. для хлопців і дівчаток. Для старших хлопців (від 14. року життя) на Соколі від 22. VI.—17. VII., там-же для старших дівчат (від 14. року життя) від 17. VII.—11. VIII. Також для дівчат (від 14. р.) у Старяві від 20. VI.—16. VII.

Всі пояснення дають, висилають друковані проспекти й інформації та приймають зголошення:

Оселі хлопців на Соколі й Остолорі: інж. Маркусь, „ЕКО", Львів, Сикстуська 29.

Оселя дівчаток на Остолорі: М. Корчинська, Українська Книгарня, Львів, Рутовського 22.

Оселя дівчат на Соколі: Л. Мрицівна, Зем. Банк, Львів, Словацького 14.

Оселі у Старяві: дир. Л. Бачинський, Перемишль, Татарська 4.

Оселі Т-ва Охорони Дітей і Опіки над Молодю мають уже вироблену славу, чого доказом, що — не зважаючи на кризу — число учасників рік-річно зростає на 50—80 дітей. Минулого року було в оселях біля 500 осіб.

Можна надіятися, що й цього року буде багато охочих. Досі наспіло вже поверх 100 зголошень.

Є. Ю. Пеленський.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

Обезпечення дяків у Касі Хорих перед Найвищим Трибуналом Адміністраційним у Варшаві.

Як відомо, деякі староства потягали парохів до обовязку зголошувати до Каси Хорих дяків та паламарів і оплачувати за них вкладки обезпечення. Відклики до воєвідства не помагали, так, що інтересовані парохи мусіли вносити позви до Найвищого Адміністраційного Трибуналу у Варшаві. 8. травня ц. р. відбулись у тих саме справах дві розправи з позвів о. Івана Жарського, пароха в Глудні, бережівського повіту, та о. Корнила Бахталовського зі Стопчатова к. Яблонова. На розправі перед Найвищим Адміністраційним Трибуналом заступав о. Жарського посол адвокат д-р В. Загайкевич з Перемишля, а о. Бахталовського пос. д-р Біляк, адвокат у Львові. По переведеній розправі і по виводах заступників позовників Найвищий Адміністраційний Трибунал ухилив оба присуди воєвідства, якими затверджуючи присуд староства наклали на позивающих обовязок зголошувати своїх дяків та паламарів до Каси Хорих.

У мотивах своїх станув Найвищий Адміністраційний Трибунал на становищі, що згідно з 12. § закону з дня 15. 8. 1866. і з 16. 4. 1898 р. в тексті, усталеному законом з 20. 8. 1905 р. нема підстави приняти, що церковна служба чи пак костельна в католицьких парохіях працює на рахунок і ризико пароха, тимсамим нема підстави приймати, що парохи є особисто службодавцями і як такі є обовязані платити за них складки за обезпечення в Касах Хорих на підставі закону з 19. 5. 1920 р. поз. 272.

Звертаємо увагу Всч. Духовенства на це рішення з пригадкою, що проти неправильного рішення треба негайно вносити основний відклик до воєвідства, а від некорисного рішення воєвідства найдальше до 60 днів позов до Н. А. Т., позов той мусить зладити і підписати адвокат.

Вистава української фотографіки.

(Уладжена Українським Фотографічним Товариством у Львові в салях Національного Музею. Травень-червень. Відчинена щодня від год. 9—17.)

Словом „фотографіка" означують полєки мистецьку фотографію (la photographie artistique), відмежовуючи її тим способом від звичайної фотографії, яка з мистецтвом може не мати нічого спільного. Сама назва „фотографіка" вказує на те, що той рід фотографії це графіка, виконувана при помочі фотографічних засобів.

Чомуж саме фото-**графіка?** Мабуть тому, що, подібно як графіка, послуговується вона **здебільша** чорно-сіро-білою гамою світел і тіней, поминаючи барву. Цеж усе.

Але, з другої сторони, оглядаючи сальони мистецької фотографії, запримічуємо, що мистецьким фотографічним образам не чужі малярські ефекти. Інколи навіть вони вибивають ся на перше місце й кажуть глядачеві питати, чому технічний жанр, до якого належать ті образи, названо саме „фотографікою" а не „фотомалярством". У всякому разі відчули це добре англійці, які для мистецьких фотографічних образів винайшли назву: „pictorial photograms" — мальовничі фотографічні твори.

Тому українським фотографам булоб краще покинути односторонню польську назву „фотографіка", а, йдучи радше за французами, прийняти раціональнішу: мистецька фотографія.

Цьогорічну мистецьку виставу УФОТО характеризує боротьба зі свобідвою технікою. Крім хльоброму, брому й „тонованого" брому маємо тут техніки: карбро, пігмент, гума, піянотипія, бромілій і передрук. Автори для повнішого артистичного вислову шукають нових технічних доріг, але, не опанувавши вкслід технік, не все осягають свою мету. Згадатиб тут хоча піянотипію („Портрет") і передрук („На тихому плесі") **Дороша** й не надто поправні бромолії **Борща** чи **Мареніна.** Взагалі стосування індивідуальних технік має рацію тоді, коли вони дозволяють авторові краще передати йогож власні психічно-артистичні емоції, як теж ніжа брожова. Зовсім немає її в „Борислявському Корзі" **Санишького** й „Джерельці" **Мареніна.**

Балишький, побіч праць, які можна зачислити до найліпших на виставі, дав теж слабші („Під осінь", „На звалищах Скиту"), більш краєзнавчого змісту й вартости. Дуже добрий у концепції та оформленні пігмент „Натюрморт. Бездоганний технічно „Монументальний краєвид" (у катальозі мабуть помилково „Зима") не віддає вражіння монументальности. Віримо авторові, що мав таке вражіння, але не найшов для нього ні щасливого оформлення ні вислову. Непересічного у задумі „Відпочинку" автор мабуть не мав змоги викінчити; в катальозі подана техніка олійна, але вона бромова. В олійній техніці напевно підкреслив би автор головний мотив і відмежував би його від спокійного тла, яке підносить настрій і відповідає намірам творця.

Дорош добре розвязує проблєму повітряної перспективи в ефектовному хльобромі „Криги і світло". Мотив „Лісничівки" губиться в несинтетичному лісі. **Мох** виставляє щераз прегарну в інтерпретації василіянську церкву п. н. „Чорне в золотім". Найвищі світла на першому пляні пейзажу „Небо і земля" нарушують композицію вдатного на загал образу. Добрий у концепції та добре оформлений образ **Савки** „У мряці" дещо за чорний в ефекті. Зате студії „Профіль II" не можна нічого закинути, хоч годі те саме сказати про портрет „Еко" й про хаотичні в композиції „Гадюки". **Фіголь** заблистів у пастелевих і ніжних „Усмішках сонця", хоча першого пляну образу не розвязав якслід. Образи тогож автора „Пішінгер" і „Смалець" належать до тих нечисленних на виставі праць, які, побіч **Тарнавського** „На перекутні", **Мировича** „Поручча", „Смітярки на вулиці" й **П. Ю.** „Над млинівкою", заступають більш або менш вдатно модерний німецький напрям у фотографічному мистецтві — т. зв. нову річевість. З праць **Лятишевського** найліпша „Зима I". „Натюр-морт" є менш удатним варіянтом йогож давнішої праці під таким самим наголовком (гл. Катальог 2. виставн). З образів **Дур-**

Необхідна книжка для нашого села, з уваги на недалекі вибори до сільських самоуправних установ

Новий Самоуправний Закон

враз з

виборчим реґуляміном

Ціна тільки: зол. 0·30 (з почтовою пересилкою 0·35 зол.). — Замовляти в Адміністрації „Діло", Львів, Ринок ч. 10,

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром бідати до першорядних кін. 5/73 3[illegible]

делли на перше місце вибивається „Зима", в добрій бромовій інтерпретації т. зв. „високого ключа". У **Нижанківського** цікава темою „Троїста музика", незлий в-укладі, але не в тональному опрацюванні „Портрет К. Б." Пересічному „Зимовому мотивові" й „екзотиці" **Пежанського** бракує настрою й життя. Йогож „Тиша" вражає штучністю укладу моделя й негармонійністю плям. Зате глибоко подумані й композиційно вдатні „Останні промені" й „Опущений". **Панькова** „Приятель" бездоганний у беденні ліній та оформленні мотиву. Разом з працями „Гей, у соняшні простори" й „Під столом" вказує на розвиток таланту автора в напрямі мистецької книжкової ілюстрації. **Савицький** цікавий тим, що перший опрацьовує староукраїнські теми: „В келії переписувана", „Труби трублять у Новіграді". Йогож праці „У затишній ярузі" й „Перед бурею" заповідають поважний талант. Дешевий монокль і портретна студія найшли вибагливого інтерпретатора в **Совяковському** („Профіль", „Очікування"). В порівнянні зі згаданими образами всі нічні студії того самого автора далеко менш вартісні. У **Масляків** добра „Стріча". Знаний станиславівський фотограф **Гавдяк** не прислав поважніших праць. „Портрет II" **Гембарського** більше як банальний.

До поважніших фотографів, що вперше виставили свої праці на виставі УФОТО, належать Банах, Капрі, Лепкий, Пронь і Царевич. **Банах** опанував техніку передруку („З пасовиська". Добрий з бромолію „Пейзаж". В настроєвому образі **Капрі** „У ранній мряці" видно гонку руку мистця; дивно, що барва ще для нього чужа („Яблуні в цвіті"). „Тонований" бром **Лепкого** „Ніч на Босфорі" добрий композиційно, але дещо перенаржований у „тоні". „Хрест під березою" **Проня** це найліпша технічно чотиропокладова гума на виставі, але під оглядом композиції менше цікава. Зате далеко ціквіша „Придорожна фігура" губиться в нездатному бромі. З образів **Царевича** найкращі „Вівці на полонині" й „Під світло".

Крім згаданих тут фотографів у виставі взяло участь ще кількадцять інших, переважно молодших, не надто далеко заавансованих у фотографічному мистецтві. Поміж їх працями можна стрінути ліпші, гірші а то й зовсім невдатні, перемішані всуміш, так, що покищо годі щось про них сказати. Гадаємо, що багато з тих світлин попало на виставу тільки тому, щоби заохотити їх авторів до дальшої праці. А слід їм знати, що не кожна фотографія гарного або дійсно ціквого предмету мусить бути гарна; видіти ті предмети мусить не тільки об'єктив, але й вони. Інакше кажучи, об'єктив мусить видіти ті предмети чи речі так, щоби на фотографічному образі утривалювалися не лиш вони самі, але й їх дух, і щоби того духа можна було оглядати з такої або іншої перспективи.

Ст. Шурат.

ЗІ СЦЕНИ И ЕСТРАДИ.

„Свято весни".

У програмі Тижня української дитини, влаштованого Т-вом опіки над дітьми й молодю, проходила мин. четверга (17. ц. м.) на сцені Муз. Інституту ім. Лисенка виставка заходом „Української Захоронки" п. з. „Свято Весни", пера Вас. Софронів-Левицького.

Виставка, дарма, що аматорська, була одною з тих, які рідко доводиться бачити у Львові. Перша і друга дія її мала прегарні декорації, а виведені в першій гайвки, що їх співала в національних строях дітвора на два голоси, викликували незвичайне враження своїм колоритом, рухливістю і свободою на сцені. Така сама була незвичайно гарна і друга дія, у якій метелики, квіти й комашки виводили під пісні свої танки довкола Царівни-Весни, причому соля дітей, що ледви підросли від землі, направду зворушували. Не диво, що всіх акторів нагороджувала авдиторія бурхливими оплесками, а дехто мав щирі сльози в очах.

Дуже добре відіграли ролі: Царівна-Весна — п. Гольцівна та оба хлопці Коваль і Пилипчук. Багато праці вложила в ту виставку п. Бігунівна, що підготовляла усі танки і співи й направду могла бути горда з її висліду.

Найприкріше було те, що хоч виставка була заповіджена афішами й дохід з неї призначено на львівські півоселі, з львівської публики нікого, з виїмком д-ра Федака і д-ра Цимбалістого не було. Були пані з захоронок, діти школи ім. Б. Грінченка, представник ред. „Діла" й більш нікого. Чим виправдати цю байдужість, тоді, як на „Басні о серотце Марисі" у Вел. Театрі були наші семінаристки цілими класами — не знаємо. Хіба не тим, що тут на сцені були українські діти... **(ак.)**

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ПЕРЕД ЗАКОННОЮ ВАЛЬОРИЗАЦІЄЮ ДОЛЯРОВИХ ЗОБОВЯЗАНЬ.

Уже від довшого часу сигналізує преса появу декрету президента дотично вальоризації долярових зобовязань. На зміст цього декрету, як ми вже подавали на цьому місці, старалися впливати заінтересовані кола (банки, гіпотечні віритслі, тощо) в дусі своїх бажань. Які постанови принесе декрет, того ще ніхто не знає. Повинен він появитись до **10 днів.**

У нас — як відомо — долярова болячка загнена дуже сильно. З уваги на трудноші, що їх стрінули наші кредитові установи при відповідному перераховуванні активних своїх операцій, а також з уваги на потребу зиску з курсових ріжниць для повязання білянсів при сьогоднішній загальній скруті, не дійшло між ними і вкладчиками до порозуміння (з малими виїмками, як ось **„Маслосоюз"**, який гонорує повну вартість доляра, вложеного колись до його оборотів, що зрештою зрозуміле, бо зужиткав він відданий йому гріш інакше ніж банки).

Ця справа, трактована деким може занадто імпульсивно („Український Бескид", Перемишль) є справжньою проблемою і **з етичного** боку не усуне цієї проблеми також заповіджений декрет, який щодо вкладок і довгів найправдоподібніше всанкціонує денний курс доляра. Та тим не вичерпується долярове зацікавлення населенчя державн, що на протязі майже цілого свого істнування, мала подвійну валюту. До того декрет вирішить клявзулю золота, що матиме чимале значіння на майбутнє.

ПТАХІВНИЦТВО НА УКРАЇНІ. — ДО АКТУАЛЬНОЇ В НАС ТЕМИ ПРО КУРЯЧУ ФАРМУ.

У звязку з дискутованою в нас темою, яку порушив інж. К. Котецький у своїй конкурсовій статті, ціквий буде для декого жмут інформацій про розвиток птахівництва на Україні, який найшли ми у харківських „Вістях" з 2. квітня ц. р. Наркомзем УСРР — читаємо там — широко розгорнув мережу інкубаційних стацій на Україні, збільшивши їх до 112 проти 51 минулого року. Інкубаційні стації мають дакласти 12.5 міл. яець проти 92 тисяч штук 1933 року. Найбільша інкубаційна стація Богодухівського району дасть цього року 800 тис. курчат. Очевидно, що ці цифри треба приймати з відповідним застереженням.

Польська хроніка.

НЕПОСЛІДОВНОСТИ ДЕФЛЯЦІЇ. — БУДЖЕТ, ЦІНИ, КРЕДИТИ.

Краківсько-варшавський „Час" вибивається глибиною і кількістю економічних статтей на одно з передових місць у польській пресі. Заслугує теж на увагу його „зотум сепаратум" в економічних питаннях як просанаційного органу. Прим. у справах валютових признається, що є інфляціоністом тоді, коли вся санац. преса на чолі з „Газ. Польск-ою" обстоює завзято дефляцію, а дир. митного департаменту Фаберкевич звільнений зі служби за статтю проінфляційну в „Курєр-і Поранн-ім". Економісти з Часу" признають корисність дефляції, але **послідовної і загальної.** Тимчасом дефляційна політика Польщі за мало рішуча і тому значно опізнює час редефляції, відсуває оживлення господарства шляхом здорової інфляції. „Час" добачує дефляційні неконсеквенції на трьох відтинках господарської політики: в буджеті, в цінах і в кредиті.

Буджет Польщі хорий. Його латається сито-інфляційними потягненнями. Акцію ощадности, що її вів уряд від 1930 року здеморалізувала в 1933-34 рр. „народова позичка". Буджетові потреби занадто абсорбують кредитовий ринок. Також **акції обниження „звязаних" цін** не перевів уряд до кінця (тільки спірт і цукор). Можливости дефляційної політики на відтинку політики цін є дуже великі і їх реалізація конечна. Врешті кредитовий апарат не відзискав своєї плинности, а це вказує, що ми далекі від кінця депресії. Брак рішучої програми. Кредитові контингенти, хибна політика державних банків і паперове визначування відсоткової стопи — ось що розхитує кредитовий ринок, а разом з буджетом і політикою цін нейтралізує наслідки дефляції в господарському житті Польщі.

Міркування ті зовсім слушні. Дефляційна непослідовність польського уряду позволяє тільки говорити про **мнимо** а не справжню дефляцію в Польщі. Щось так, як тепер у Радянщині: дефляція поруч инфляції. А московський кореспондент „Газ. Поль." Отмар пише, що щось таке в нормальному устрою „не дається подумати"...

ТЯГАР СОЦІЯЛЬНОГО ОБЕЗПЕЧЕННЯ. — УМОВОМУ ПРАЦЬОВНИКОВІ ВІДБИРАЮТЬ МАЙЖЕ 19 ВІДС. ЗАРОБІТКУ!

Орган Левіятана „Пшегльонд Госчодарчи" обчислює, скільки населення Польщі заплатило в поодиноких літах на соц. обезпечення. Ось цифри: р. 1926 — 309 міл., 1927 — 416.7 міл., 1928 — 562.5 міл., 1929 — 649.4 міл., 1930 — 615 міл., 1931 — 593 міл., 1932 — 502 міл., 1933 — 550 міл. (ця цифра покищо здогадна).

Як бачимо з цього зіставлення „П. Г-го" за 8 літ заплачено **понад 4 мілярди** зол., тобто більше ніж пів мілярда річно. Польський журнал обчислює на підставі індексів, що рошева вартість оборотів у 1933 р. в порівнанні до 1928 впала на 35 відс. Коли в 1928 р. соц. обезпечення забрали 562 міл. а в 1933 р. — 550 міл., то тоді тягар соц. обезпечень тисне на госп. життя з **потрійною** силою. При теперішніх ставках Соц. Обезпечальні забирає вона з кожних 100 зароблених золотих 18.66, тобто майже 19 відсотків заробітку умового працьовника (у фізичного 15.8 відс.).

Недаром справа переросту соц. обезпечень, що є теж зайвим доказом „мнимої дефляції", про яку ми вище писали, займає тепер стільки місця у польській пресі.

ДОХОДОВИЙ ПОДАТОК ВІД НЕРУХОМОСТЕЙ.

Власники нерухомостей договорились зі скарбовою владою. Від тепер ця влада вимірюватиме податок від справжнього доходу. Відписи квітів на більші видатки треба складати у скарб. урядах, а з менших видатків треба скласти листу, з відликом на дату відповідних квітів. Квіти вліплені до квітаря будуть доказом мешканевих залеглостей. Проценти від позичок, що їх не вжито на потреби нерухомостей, не будуть потручені від основної квоти под. виміру.

НОВА ПОДАТКОВА ОРДИНАЦІЯ. — ВАЖНА ВІД 1. ЖОВТНЯ Ц. Р.

У Дн. Законів ч. 39, поз. 346 появився текст нової податкової ординації. Складається вона з таких частин: вступні постанови, влада і її особливости, урядова тайна і виключення урядовців, відкличні комісії і секції, орєчення і постанови, податковий обовязок, платники і їх заступники, поступування: підготовче, вимірне, відкличне і виїмкове, відповідальність за податок, подання й інші письма, речинці, доручення, карні постанови, тимчасові приписи і кінцеві постанови.

Світова хроніка.

РЕГАБІЛІТАЦІЯ СРІБЛА В АМЕРИЦІ. — ПОВОРОТ ДО БІМЕТАЛІЗМУ.

Ми вже подавали хід боротьби прихильників регабілітації срібла з монометалістами. Згідно з найновішими вістками сенатори зі „срібної групи" переконали през. Рузвельта і держ. секр. Моргентава про корисність „срібної концепції", дарма, що оба ці достойники були досі іншої думки. Проект повороту до біметалізму висказує ось-які напрямні: 1) покриття банкнотів 75 відс. золотом, а 25 відс. сріблом; 2) цілий запас срібла переходить на власність скарбу по макс. ціні 50 центів за унцію (31,10346 грама), 3) повновласть для президента щодо регуляції ціни срібла як вище; 4) закупно срібла кінчиться, коли ціна буде як в 1926 р., або покриття досягне 25 відс.

ДЕФІЦИТ ТОРГ. БІЛЯНСУ НІМЕЧЧИНИ КАТАСТРОФАЛЬНО РОСТЕ. — ПОКРИТТЯ 4.8 ПРЦ.

Сальдо торг. білянсу Німеччини за квітень виказує рекордову пасивність 82 міл. марок. Є ще 60 прц. цілого недобору від початку року. На 16. ц. м. Держ. Банк виказує всього 4.8 прц. покриття, хоч перед тижнем мав ще 5.1.

НЕВДАЧА ЗБІЖЕВОЇ КОНФЕРЕЦІЇ.

Міжнародня конференція у Льондоні, яка радила над можливостями підвищення цін збіжа, не довела до компромісу. Головних противником порозуміння була Аргентина, для якої кожна ціна пшениці добра і яка не згоджується на ніякі обмеження продукції та експорту. Конференція розійшлась з тим, що зійдеться 27. червня ц. р.

АКТУАЛІЯ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ.

Є вісти що Рузвельт пропонує всім державам сплатити їхні довги Америці продовж 50 літ без відсотків. В той спосіб хоче він розвязати цю важку проблему. — На анкету Міжн. Бюра Праці про введення 40-год. тижня праці більшість держав відповіла негативно або вимінавочо. — Цифри що їх оголошує Америка вказують на крашання госп. ситуації в. Держав в усіх напрямах. Буджет виказує надвишку, торговельні обороти як зовнішні так і внутрішні зросли дуже сильно. — Тільки що

проголошено вислід чергової господарської конференції країв Малої Антанти. Слідуюча назначена на 20. серпня ц. р. — Австрійська преса з великим вдоволенням обговорює господарське порозуміння Італії, Угорщини й Австрії. Змісту договору ще не опубліковано. *В. Н-вич.*

НОВИНКИ

— **Засідання матем. природ. лікарської секції НТШ.** буде у вівторок 22. травня п. р. в год. 18. в канцелярії Товариства. — **Президія секції.**

— **Шилом у револьверовому набої** маніпулював Ст. Бойко в Станиславові. Набій вибух і покалічив Бойкові лице та відірвав три пальці лівої руки.

— **Директор, що бє в лице.** У санаторії Червоного Хреста у Львові помер на запалення мізкових опон Вальтер Рідль, інжинір фабрики дріжджів у Лисиничах. Жінка покійного повідомила судову владу, що її чоловік мав суперечку з директором фабрики Цімером, у якій директор ударив Рідля в лице так сильно, що в вусі виллялася кров і наступило запалення мізкових опон. Незабаром після того дир. Цімер виїхав до Відня. Переведена секція ствердила твердження Рідлевої. Ведуть далі слідство.

— **Грім підчас ліцитації.** В часі бурі, яка перейшла над Варшавою, відбувалася у віллі кн. Ядв. Любомірської ліцитація при численній участи ліцитаційних гієн. Продавали ріжні річи, м. і. рухомий вівтарик, що представляє велику мистецьку вартість. Нараз, коли коморник ліцитував зафантовані предмети, серед страшного гуку в дім ударив грім. Тому що на даху находився громовід, грім не зробив ніякої шкоди, але викликав такий переполох, що коморник і всі ліцитаційні гієни розбіглися.

— **Пожежа.** В Борщовичах біля Львова вибухла в неділю ок. півночі пожежа в хаті Михайла Качора, відки перекинулася на сусідні будинки. Згоріли будинки Качора, Гр. Леткого й Ап. Качор. Шкоди є на 8.000 зол.

— **Засудили комуністів.** У Кракові закінчився процес проти 10 мешканців із Хшанова, обвинуваченних у комунізмі, а в части за виконання партійного присуду на Ром. Шелїні з Хшанова, якого вбито 1. січня 1930 р. Тому, що він виступив був із комуністичної партії, було підозріння, що його вбили на основі партійного суду. Суд присяглих увільнив обвинуваченых від закиду вбивства. Засудив 7 обвинуваченых на кару від 9—4 літ вязниці Трьох увільнили.

— **Грабіжницький напад на інвалідів.** До села Ямної вертали з Добромиля чотири інваліди, діставши свої ренти. По дорозі напали на них три озброєні бандити і зажадали грошей. Трьом інвалідам удалося втекти, а в четвертого, Петра Тимчишина зрабовано 104 зол. Поліція арештувала Івана Савчука і Івана Белтовського, яким відобрала часть зрабованої готівки.

— **Кровава бійка з опришками.** Поліція в Соколівці (пов. Золочів) звела зі суботи на неділю кровавy бійку з опришківською ватагою, що від довшого часу давалася в знаки людям у Золочівщині. Поліція попала на 5 опришків, саме як напали на хату жида Мавера. Одного опришка вбили на місці, одного зранили в ноги. Два інші забрали раненого та втікли. Поліція пустилася за ними в погоню. Зловили всіх трьох у хаті селянина в Куликові, пов. Золочів. Раненого Мих. Копанського та його двох товаришів відставили до суд. арештів у Золочеві.

— **Скарбові службовці засуджені за надужиття.** У суботу веч. у вадовецькому суді закінчилася розправа проти 8 скарбових службовців із Живця. Обвинувачені допускалися надужять при вимірі податків, інкасуючи гроші для себе. Обвинуваченых засудив суд на кару від 8 до півтора року вязниці та втрату громадянських прав.

— **Ученики вломниками.** Берладська поліція дістала від поліції в Ясах повідомлення, що до Берладу приїде небезпечна банда вломників, щоби виконати там кілька злодійств і вломів. Поліція поробила всі заходи і як тільки надїхав поїзд з Яс, вдалось спізнати й арештувати заповіджену банду. Шайка була зложена з пятьох хлопців у віці між 12 і 16 літ. Ватажком банди був ученик 4. кляси приватного ліцею в Ясах. При обшуку найдено в них ріжну зброю і вломницькі знаряддя. Молоді бандити признались, що приїхали до Берладу, щоби доконати тут кілька вломів та що вони в останнім часі доконали в Ясах чотири вломи.

— **Ракети проти граду.** В ріжних сторонах Австрії впав град і наробив великої шкоди у винницях. Щоби забезпечитися на будуче проти лиха, власники винниць зорганізували спеціяльні стації, що ракетами мають розбивати градові хмари. Ракети, довгі на 60 цм., широкі на 15—20 цм., виповнені вибуховим матеріялом, можуть осягнути висоту 1.200 метрів і експльодувати в горі, розбивають тяжкі хмари і недопускають до граду. Одна така ракета коштує коло 10 шілінгів, отже розбивання хмари виходить дорого.

— **Заборона гамору в Ню Йорку.** Комісар поліції в Ню Йорку, генерал О'Раєн, видав наказ поліції, щоби карала всіх, що роблять непотрібно гамір у місті. Найгірше докучливі для публики автомобілісти, що без потреби всупереч приписам витрублюють автомобілевими трубками Їх найперше має карати поліція.

— **Імміграційна погранична сторожа в Америці.** Американське сухопутне пограниче коло 5.500 довге стереже днем і вночю державна імміграційна кордонна охорона для зверхування нелєгального переходу до Злучених Держав. Границна лінія тягнеться з Істпорт, стейту Мейн., до Порт Елізабет, стейту Вашинґтон; від Корпус Крісті, стейту Техас, до Сан Ісідро, стейту Каліфорнія а теж побереже Фльориди, від Джексонвилл до Кій Вест. Минулого року ця сторожа, що складається з тисячі офіцирів та рядовиків, приловила 21.309 осіб, які переступили або намагались перейти границю Злучених Держав без імміграційної візи або старались оминути комісію. Ця сторожа майже рівно поділена на пограничах Канади й Мексіка. Вона розпоряджає 300 особовими і 25 вантажними автами, а в гористих та пустинних околицях вживає коней. У виконанні своїх обовязків, інспектори пограничної сторожі горік ревідували 1,313.120 осіб, 279.883 вантажних і 75.202 особових поїздів, 126.418 автобусів та 48,202 автомобілів і 10.446 пароплавів. Чужинці часто пробують перекрадатись крізь границю у місцях найбільше відлюдних. Вони вживають всякого способу до свого переїзду, критих повозок, човнів, вантажних поїздів та аеропланів. Пачкування людей до Злучених Держав це дуже небезпечна та безкорисна торгівля. Хоч чужинцеві вдасться незамітно перекрастись крізь границю, його можуть приловити зараз після того. А коли вавіть дістанеться на призначене місце, то всежтаки грозить йому арешт та депортація.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.

СПОРТ.

МИСТЕЦТВА ОКР. ЛІГИ.

РЯШІВ. **РЕСОВІЯ — УКРАЇНА 3:0 (1:0).** Україна мимо дуже гарної гри уступила дуже добре диспонованій Ресовії у відношенні 3:0.

ЛЬВІВ. Лехія — Чорні 1:0 (1:0).

ПЕРЕМИШЛЬ. Польонія — Другий Сокіл 3:1.

МИСТЕЦТВА А-КЛЯСИ.

ЛЬВІВ. Гасмонея — Львовянка 2:1 (1:1).
ЛЬВІВ. Ютженка — Єгуда 3:3 (1:1).
ЛЬВІВ. Погонь II — Світязь II 3:1 (2:0).

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мушліни, крепони, епонжи і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ А. ГАНЦЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11.** 55-365

Нові книжки й журнали.

НАЗУСТРІЧ, двотижневик, Львів, 15. V. Література, мистецтво, наука, громадське життя. Зміст: І. Федорович-Малицька: Відвідини у мистця-самотника. Анатоль Курдидик: Хто ти? Як зорганізувати робітників пера (Розмова з головою „Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка" у Львові Романом Купчанським). Володимир Бірчак: Люлька і бубна голова. Ярослав Ярий Дригинич: Вістря серця. Арета: Поцілунок. М. Рудницький: Небезпечне приватне життя. М. Пастернакова: Жак Далькроз і ритмічна руханка. Ю. Косач: Версаль 1746. Ст. Левинський: Лікгарні. Вистава Фелікса Вальотона. Д-р Зиновій Лисько: Йосиф Сук як педагог і людина. Степан Чарнецький: „Галька" українськими силами (75-ліття „Гальки"). Н. Л.: Вечір польської поезії. Василь Барвінський: З концертової салі: Евген Перфецький — Роман Савицький. Л. Бурачинська: Напередодні нашої фільми (розмова з режисером Р. Туряном). Евген Ткачук: Що таке фільмовий сценарій? О. О.: Фільмова комедія. Л. Грабуздович: Літературні пародії. Наталя Лівицька-Холодна, Евген Маланюк, О. Ольжич. В. Ласовський: Весняний Сальон у Парижі. Чужинна літературна хроніка. Любовні листи. Літературний Бім-Бом. Летіло 40 сорок. Ціна 50 сот.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича, Чортків:
21. V. Корневільські дзвони.
22. V. Ельга.
23. V. Наша парада.
З Чорткова їде театр до Боршева і Заліщик.

Великий Міський Театр.
Понеділок, 21. V. год. 3·30 поп. „Іоварішч".
Понеділок, 21. V. год. 7·30 веч. Весела гнила.
Вівторок, 22. V. год. 7·30 веч. „Весела львівська хвиля" Вистава льосована.

Театр Ріжнородностей.
Понеділок, 21. V. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях".
Вівторок, 22. V. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях" Абон. 20.

Жидівський Варшавський Артистично-Літературний Театр у салі „Колізею"
Понеділок, 21. травня, год. 12. в полудне.
Вівторок, 22. травня, в год. 8·45 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Під жаром Туркестану", „Фордансерка".
АТЛЯНТИК: „Загадка" (Гарі Піль).
ВАНДА: „12 крісел" (Ва. Буріян, Димша).
КАСІНО: „Таємний детектив", „Вороги подружжя" (Льорель і Гарді).
КОЛІСЕЙ: „Полумя", ревія „Під газом".
КОПЕРНІК: „Чібі" (віденська комедія), „Бал білих ліжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.
МАРУСЕНЬКА: „Пімста д-ра Фу-Манчу" та ревія.
МІРАЖ: „Програма 6 зірок", „Фаїп Фаїп як карієровичі".
МУЗА: „Ніч у Каїрі" (Рам. Новаро).
ПАЛЯС: „Цісарські пани" („Унзер кайзер").
ПАН: „Чанду".
ПАСАЖ: „Два обличча" (Кен Мейнард), „Дочка полку" (Анні Ондра).
СВІТ: „Чому я згрішила", „Чарлі рятує Европу".
СОНЦЕ: „Нічні суди" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „1002 ніч" і ревія „Зелений карнавал".
ХІМЕРА: „Новий пол".
УТІХА: „В кожній пристані дівчина" та ревія.

Закордонне радіо.

Понеділок, 12. травня 1934.

Відень (506,8) 10·15 Давня камер. музика, 11·20 Симф. концерт, 18·35 „Льогенгрін" оп. Р. Вагнера, **Прага** (470,2) 19·55 „Таїна" оп. Сметани, **Париж** (1649) 20·00 Камер. музика, **Білгород** (439,8) 19·00 Пісоньки, орхестра, 20·30 Опера, **Берлін** (356,7) 16·00 Весела програма, 18·40 Солісти, **Гайльсберг** (291) 20·00 „Фрілінгслюфт" оп. Райтера, **Мінхен** (405,4) 19·35 „Аіда" оп. Вердія, **Стокгольм** (426,1) 19·30 „Чар вальса" оп. О. Штравса, **Будапешт** (549,5) 12·30 Концерт, 16·40 Популярні арії, 19·10 Фортепян, 20·15 Вок. концерт, 22·10 Циг музика, **Мілляно** (368,6) 21·45 Сучасна камер. музика, **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інстр. концерт.

Вівторок, 22. травня 1934.

Відень (506,8) 16·15 Камер. концерт, 17·30 Арії, пісні (Зенон Дольницький), **Брно** (325,4) 19·10 Світ опереток (музика, спів), **Копенгаген** (295,1) 20·00 Спів, 21·00 „Фавст" оп. Гунода, **Білгород** (439,8) 19·30 Пісоньки. **Рига** (514,6) 15·30 Арії, пісні, 19·05 „Сх. Европа" (російські й **українські пісні**), **Берлін** (356,7) 18·45 „Забуті композитори" (спів, музика), **Кенігсвустергавзен** (1571) 21·00 Концерт із нагоди уродин Р. Вагнера (спів, музика), **Ляйпціг** (382,2) 14·45 Вок. інстр. концерт, **Москва** (ВЗСПС 100) 15·00 „Гофманові казки" Офенбаха, (Сталін 360,7) 17·30 „Катерина Ізмайлова" оп. Шостаковича, **Будапешт** (549,5) 13·30, 21·00 Циг. музика, **Мілляно** (368,6) 20·55 „Дон Хуан" оп. Моцарта, **Рим** (420,8) 15·00 Квінтет. 20·45 Скрипковий реціталь.

Львівське радіо.

Понеділок, 12. травня 1934.

9·00 Ранішня авдиція, 10·00 Популярна музика з гр. плит, 12·15 Муз. фестиваль військових орхестр із цитаделі у Львові; в перерві в год. 13·00 балачка „Звук, тон, голос", 14·00 Чвертьгодинна жінки-хліборобки, 15·00 Рільнича балачка, 15·20 Концерт лжеч. орхестри, 16·00 Гр. плити, 16·30 Дзвони в музиці (гр. плити), 16·45 Фрагмент із Кнута Гамсуна „Ізась і панянка", 17·00 Відчит: „Ідемо на чотири сторони світа" („Поділля"), 17·15 Концерт (музика, спів), 18·00 Оп. реціталь у супр. фортепяну, 18·45 Музика з гр. плит, 19·00 Пародії та карикатури, 19·10 Всячина, гр. плити, 19·30 Польська музика з гр. плит, 19·50 Вибрані думки, 19·52 Концерт симф. орхестри, спів (Моссочи, бас). 21·00 Трубка і шапфенштрайх із Гдині, 21·02 Фейлетон, 21·17 Скрипка в супр. фортепяну, 22·00, 22·01 Спортові вістки, 22·10 Муз. льогкогрйф із нагородами з гр. плит, 23·05 Танкова музика.

Вівторок, 22. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Популярна музика з гр. плит. 15·05 Збіжева біржа, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Сальонова музика, 16·20 Куток мови, 16·35 „Димша в музиці" (спів, фортепян), 17·30 Істор. відчит „Міжнародня умова на передові 19—20 ст.", 17·50 Відч. „Живучі городи", 18·10 Легка музика, 18·50 Авад. авдиція, 19·15 Всячина. 19·25 Відчит, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва веруя, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Відчит про Людв. Урштайна, 20·45 Концерт із нагоди 40. роковин Урштайнової праці (музика, спів: Ада Сарі), 22·30, 22·05 Танкова музика.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавниче Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 133 (13.678). Львів. середа 23. травня 1934. Pocsowe opłate opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Свято на стрілецьких могилах у Тернополі.

Філія Т-ва Охорони Воєнних Могил у Тернополі подає до відома, що в неділю 27. травня ц. р. (перший день Зелених Свят), а в разі непогоди на другий день Зелених Свят, відбудеться в год. 2-гій пополудні, як щороку, похід на стрілецькі могили. Закликаємо все Громадянство взяти участь у цьому святі, а освітні т-ва просимо вислати хори й орхестри.

Виділ Філії Т-ва Охорони Воєнних Могил у Тернополі.

Посвячення площі під будову церкви СС. Василіянок у Львові.

Великий здвиг народу. — Святочний настрій. — Посвячення площі і проповідь Митрополита. Промова о. крил. Дзеровича. — Закінчення.

Як ми вже вчора повідомили в короткій замітці, в неділю 20. травня ц. р. відбулося у Львові величаве посвячення площі під будову нової нашої церкви СС. Василіянок при вул. Потоцького ч. 95. Благословення площі довершив Ексцеленція Митрополит Кир Андрей. На це рідке свято прибули оо. крилошани Ковальський, Лициняк, Гіряк, Дзерович та канцлер о. Галянт; делегація від чинів оо. Василіян, Редемптористів і Студитів, від ректорату Богословської Академії і Малої Семинарії і численне нижче духовенство з великими процесіями вірних від архикатедральної церкви св. Юра, церкви СС. Василіянок при вул. Зибликевича, церкви на Богданівці і недалекого села Скнилова. На свято явилися теж численно представники всіх наших товариств та установ, члени комітету будови в комплеті, члени Української Парл. Репрезентації і Ц. К. УНДО, директори обох українських гімназій п. Бабій і о. Залеський та величезні маси українського громадянства Львова, яке залягло саму площу, сумежний лад, вулицю і недалекі горбки. Гарна погода і надсподівано велике число вірних, яких було понад 7.000, ще збільшували святочний настрій.

Точно в год. 5-ій пополудні Митрополит Андрей засів на троні, прикрашеним зеленю, відправив коротку молитву та поблагословив церковну площу і пропамятний хрест, вкопаний на середині площі. Опісля виголосив святочну проповідь такого змісту: Перед хвилиною ми всі разом молилися: Вознесіть Господа Бога нашого і поклоняймося Йому. В кожній церкві ми поклоняємося Богу, але не кожна церква стоїть на горі. Кожна гора була праобразом церкви, бо Божа церква все підносить людську душу до Бога, до неба, до вічного спасення. Святе письмо має на думці святу Божу церкву, бо церква підносить людську душу до неба. Ця наша церква, яка буде тут здвигнена працею мешканців, буде стояти не на високій горі. А проте вона буде підносити людей високо до неба і тут буде сливати обильна ласка на людей, які прийдуть сюди шукати скріплення на душі. Коли тіло хилиться в долину і чим ближче до гробу, як ось мені, що не можу випростувати свого тіла, тоді більшає Боже милосердя. Ми все маємо тверду надію, що все скінчиться добре для нас, хочби навіть смертю і гробом. Нехай Всевишній Бог дасть, щоби в тій церкві сповнялися молитви за нас і за будучі покоління. Ми живемо тепер надіями більше будучих поколінь, якими будуть тішитися діти, внуки і правнуки. Ми нині перед престіл Всевишнього предложили наші благання і Бог їх вислухає. В цій церкві будуть сливати потоки Божих ласк і благословення на всіх тих, що сюди прийдуть і в молитвах будуть благати Вседержителя. Прегарне нинішнє свято! Бог дав нам гарну днину. Нехай Всевишній сповнить усі наші бажання! Коли маємо цеглу, вапно і пісок, то вже все маємо і до трьох років зберемося тут знову, щоби посвятити цей храм. В осени покладемо вже фундаменти під будову церкви. Я висловлюю похвалу і подяку для людей, що займаються працею над здвигненням цього храму Божого. Нинішнє свято відбувається в навечерія святого Йоана Євангеліста-богослова. Він писав більше про любов Бога і ближнього. Тому можемо надіятися, що заповідь і практика любови ближнього в цім храмі будуть практикуватися. Нехай Бог заплатить сторицею ктиторам і благодітелям цього храму і нехай благословить їх працю над здвигненням церкви!

Від комітету будови церкви, який свою двохлітню інтенсивну працю завершив отце посвяченням площі, подякував Ексцеленції Митрополитові сердечно голова комітету о. крилошанин Ю. Дзерович. Перед двома роками — казав він — мали ми тільки невеличку суму грошей. Нині крім цегли, вапна і піску маємо сильну волю збудувати цей храм. І тому ще цього року посвятимо фундаменти нашої церкви.

Зараз після цього орхестра Т-ва „Воля" відограла „Многая літа", а оо. Семчишин, Милевич і Ковалюк відправили під пропамятним хрестом молебен до Пречистої Діви Марії.

На закінчення орхестра відіграла гимн „Боже Великий". Серед невмовкаючих окликів „слава" та гри орхестри занесено Високопреосвященого Митрополита в лектиці до самоходу і тисячні маси розійшлися зі сильною постановою своїми жертвами довести започатковане діло до кінця. Збірка на будову церкви принесла кількасот золотих.

СССР стрівожена зміною уряду в Латвії.

МОСКВА, ПАТ. Агенція ТАСС повідомляє: Фашистівський переворот у Латвії не був несподіванкою для уряду СССР. Більшовицька преса згадувала дуже часто, що фашистівські організації в Латвії вдержували таємні звязки з партією націонал-соціялістів у Німеччині. СССР цікавиться і буде цікавитися змінами внутрішньої політики в прибалтійських державах тому, що бажає вдержати мир. СССР вельми собі бажає, щоби прибалтійські держави вдержали свою економічну і політичну незалежність. І тому на всі події, які загрожували би цій незалежности прибалтійських держав, СССР не буде приглядатися байдуже. Одночасно СССР слідкує уважливо за розвитком внутрішніх подій у прибалтійських державах, які довели би безпосередньо чи посередньо до втрати незалежности прибалтійських держав. Тому більшовики слідкуватимуть за розвитком подій у Латвії, а в першу чергу за їх впливом на закордонну політику Латвії.

СССР вияснює мету поїздки Літвінова.

ЖЕНЕВА, ПАТ. Офіційний більшовицький комунікат запевняє, що ком. Літвінов виїхав декілька днів скорше до Женеви на розбройну конференцію, щоби відпочати по своїй недузі. У переїзді через Женеву Літвінов поінформував ся від секретаріяту про теперішню ситуацію на розбройній конференції та обговорив з мін. Барту взаємини між СРСР і Францією.

Зат'снювання взаємин Франції з Італією.

РИМ, ПАТ. Італійська преса повна вісток про господарські переговори Італії з Францією, які ведуться у Парижі. Італію заступає на конференції міністер корпорацій Асквіні. Кореспондентові „Ляворо Фашіста" Асквіні заявив, що взаємини між Францією та Італією вельми покращали. „Ляворо Фашіста" повідомляє, що конференція Асквінія з премієром Думергом була дуже сердечна.

Що волите?

Чи заплатити кілька золотих премій за обезпечення Вашого мешкання від крадежі — з вломом у

Товаристві Взаїмних Обезпечень „Дністер"
у Львові, вул. Руська ч. 20,

чи втратити кілька, а може кільканайцять тисяч золотих у цьому випадку, — якщо вломники обікрали би Ваше мешкання?

У Болгарії також...

Львів, 21. травня 1934.

Наче якась мода прийшла на державні перевороти, на банкрутства парляментарних систем і на навіть військові диктатури. Після Австрії — Латвія, не прогомоніла ще вістка про переворот у Латвії — на зміну прийшла Болгарія. В обох останніх випадках без сумніву поважного удару зазнала демократія. Розвязання парляменту, арештування політичних діячів, демонстрування збройною силою перед мирним населенням та творення влади не на підставі волі, висловленої легально вибраними представниками народу, а лише згідно з волею і бажанням одиниці чи невеликого гуртка, — такі явища є безумовно поважною програною демократичного устрою. Тих явищ не можна порівнювати з реакційними спробами XIX. століття, коли демократія щойно боролася за здобування собі позицій у внутрішній державній організації. Нинішній відворот від демократії тому такий болючий, що є справді важким актом обвинувачення проти самої демократії: проти виродження її форм, проти безсилля, яке демократія виявила у боротьбі з найбільшим своїм ворогом — більшовизмом, та у боротьбі зі справжньою суспільною реакцією, яка підняла голову завдяки більшовицькій вакханалії.

Не штука обурюватися на фашизм, термінологію фашизму вживати лише у зневажливому тоні та під фірму фашизму підтягати сили, невдоволені з демократичної декаденції. Цієї тактики тримаються напр. усі соціялісти та вся нинішня соціял-демократична преса в цілому світі. Це тактика дуже вигідна, бо звільняє від обовязку самокритики. Вона доказує теж той сліпий кут, у якому найшлась соціял-демократія різних закрасок, себто цілий соціялістичний світ, який безумовно є головним винуватцем ударів, що сиплються нині на всю демократію: доктринерство і фальшива позиція, прийнята супроти більшовизму, це ті трагічні помилки, які мстяться нині жорстоко на соціял-демократії — а через неї на демократії взагалі...

Не можна чейже не признати слушности латиським патріотам, які не могли без кінця дивитися байдуже на факт, що у маленькому парляменті 100 послів поділилося на 20 політичних партій, що виконуюча влада (уряд) не була ніколи певна дня ні години, що найважніші державні справи були залежні інколи від одного голосу, — не кажучи вже про те, що тим голосом не завжди розпоряджала людина зі справжнім почуттям політичної відповідальности!

У Болгарії діялись подібні речі. Демократичний принцип побідив там у 1884 році, в якому введено загальне і рівне виборче право до законодатної палати. А проте за тих 50 літ замість скріпити свій авторитет і доказати свою життєздатність — болгарська демократія копала сама собі могилу: з двох первісних політичних партій, консервативної і ліберальної, по-

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. дарую бідети до першорядних кія. 5/73 50-?

встало аж 16 „партій", які з держави й народу зробили котел, що в ньому вічно кипіли партійницькі чвари. Воєнна катастрофа сприяла витворенню податливого психольогічного ґрунту під усякі суспільні експерименти. Моральна депресія штовхнула селянські маси в обійми демагогії „зеленого інтернаціоналу", що її проповідував всевладний Стамбулійський. Цей своєрідний аграро-більшовизм допровадив у 1923 році до революції, в якій згинув сам Стамбулійський. Потім до влади прийшла реакція Цанкова, який правив кривавим терором. Але терор завжди є дуже примітивним і обосічним засобом виховання мас. Це доказала скріплена робота більшовиків, що проявилась у такім жахливім атентаті, як зрив у воздух православного собору в Софії. Група Цанкова творить нині скрайне праве крило у конфігурації болгарських партій. Центром є демократичний „Сговор" б. премієра Лапчева. Противагою до ліво-соціялістичного табору і комунізуючих хліборобів та до право-фашистівської групи — є „Круг Звено", як молодо-консервативна течія, що виступала головно проти всякого непримирного й політично невідповідального доктринерства.

Саме люди з отого „Звена" прийшли нині в Болгарії до влади. Чотирьох високих військових засідає теж у кабінеті — решта безпартійні фахівці. Які відносини настали у тому краю, вказує на це характеристичний факт, що новий уряд, щоби мати свободу бодай 12 годин радити спокійно над ситуацією, — вилучив телєграфічний і телефонічний звязок у краю та з закордоном і заборонив мешканцям столиці виходити з домів!

Болгарський нарід — це нарід геройський, з прегарною традицією боротьби за волю. Він має теж щастя, що на його чолі стоять глибоко-розумні володарі. Б. король Фердинанд, учений орнітолог, був людиною великого розуму і серця. Коли пішов на вигнання — залишив гідного наслідника в особі короля Бориса, людини надзвичайно скромної, справжнього демократа, з великим особистим авторитетом. (Його замилування до механіки (провадити як машиніст найшвидші поїзди!) є широко відоме у світі). Король Борис — це не манекен на престолі. Він дає теж запоруку, що не дозволить, щоби Болгарією опанувала ані рознуздана демагогія лівиці ані егоїстична реакційна правиця.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЄСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.**

Ювилей проф. д-ра І. Горбачевського в Празі.

Прага, травень 1934.

Дня 15. травня відбулося у Празі величаве свято — українське свято. Це українська громада в Празі, а з нею і цілий український нарід, складали свій глибокий поклін Великому Вченому, Громадянинові, Учителеві Провідникові. Людині — проф. І. Горбачевському з нагоди його 80-ліття. Це український нарід висловлював свою вдячність тому, хто своєю працею й її злобутками показав цілому світові, яких членів має український нарід і на які досягнення здатні його сини. А разом з українським народом прийшов поклонитися Високодостойному Ювилятові й цілий культурний світ, бож імя ювилята займає у всесвітній науці почесне місце поруч з іменами найвидатніших вчених світового значіння.

Святочна Академія в честь проф. І. Горбачевського, що її влаштував Український Вільний Університет у Празі разом з рідними українськими культурними і громадськими установами і організаціями в ЧСР, відбулася у великій викладовій салі хемічного інституту медичного факультету Карлового університету, отже в салі тої установи, що її пятьдесять років тому перга-

Ювилята, а відтак і гостей, проф. Дорошенко виголосив виклад про громадську діяльність проф. І. Горбачевського. Цей виклад виголосив проф. Дорошенко за голову святочного комітету проф. С. Дністрянського, який під цю пору є на лікуванні і тому не міг особисто взяти участи у святі. Опісля слідував другий виклад проф. Комарецького про наукову діяльність Ювилята. Оба ці короткі, але ядерні і з великою пошаною до особи Ювилята складені виклади пригадали присутнім, що проф. Горбачевський це той каменяр, з якого іменем звязана історія нашого національного відродження від кінця 60-их років минулого століття по нинішній день і що він, той учений, який поніс українське імя у світ і українську науку вивів на широкий шлях всесвітньої науки. Оба ці виклади підтвердили ще раз у всіх присутніх переконання, що наш Ювилят заслужив собі не лише на глибоку пошану цілого народу, але й на його вдячність і любов. Слухаючи цих викладів про велику працю і заслуги проф. Горбачевського ми були горді, а разом з тим ми у глибині своєї душі постановляли йти слідами великого вченого і громадянина і так як він ціле своє життя служити тому, чому він жертвував ціле своє життя.

Після викладів відбувся святочний акт вручення Ювилятові дипльому почесного доктора прав Українського Університету в Празі та передача грамоти почесного члена товариства українських інжинірів у ЧСР. А відтак пішли привітання.

З українців не склалав устних привітань ніхто, лише мала дівчинка в національному одязі, учениця української гімназії в Ржевницах, передала Ювилятові чудову китицю рож з синьо-жовтими лентами, промовивши до Ювилята кілька коротких дитячо-щирих слів — це був символ незмірущого звязку старших і молодших поколінь у вічному житті народу.

Устні привіти склали: представник литовського студентства, представник міністерства шкільництва мін. рад. Прхлік, декан медичного факультету Карлового університету проф. Гамзік, представник Славянського Інституту проф. Гашковец та представник президії та головної міської ради міста Праги д-р Павлік.

Після устних привітів проф. Дорошенко відчитав письменні привіти — ні, не відчитав,

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 23. ТРАВНЯ 1934.

ФРЕДЕРІК БУТЕ.

РОЗМОВА ПРО РОЗВІД.

Була 7-ма вечір, коли Маделена Еррез квапилась додому через зимовий „Бульонський Ліс ок". Підспівуючи під носом якусь арію, вбігла по широких сходах своєї віллі, де мешкала 8 літ зі своїм чоловіком. На останньому ступні зупинилась і глянула у велике дзеркало. Молода, стрункa, гарна жінка зі щасливими очима всміхнулась до неї.

Маделена забула, як звичайно, свій ключ. Відчинив їй льокай.

— Чи пан дома?

— Так, прошу пані, є у своїй кімнаті і питався за вами.

— Що він може хотіти? — подумала вона. — Адже знає, що я маю ледви стільки часу, щоб переодягтись. У 9-ій годині мусимо бути на вечері у Понтіяків і Люцила не любить, коли хто до неї спізняється.

Ввійшла до робітні чоловіка трохи зніяковіла.

— Добрий вечір, Жоржику. Ти хотів щось мені сказати? Ти не забув, що ми запрошені до Понтіяків?

— Будь ласка, сідай — відповів спокійно. — Мушу про щось з тобою порозмовляти.

— Чи це таке негайне? Люцила не любить коли...

— Прошу тебе дуже, Маделено, найти для мене бодай пять хвилин і спокійно мене вислухати.

Маделена перелякалась. Обличчя її чоловіка було винятково поважне, бліде.

— Маделено! ми мусимо розійтись — сказав він рішуче, без передмови. — Так, мусимо взяти розвід. Я рішився на це. Ясно, що всю вину візьму на себе. Коли полагодимо потрібні формальности, негайно виїду. Зрештою, розуміється само собою, що я на бажаю тебе забезпечу.

Жорж зробив малу перерву і поглянув на свою жінку. Маделена була така збентежена, що ледви промовила:

— Жорж! я тебе зовсім не розумію! Чи ти збожеволів?

— Ні трохи. Я ще ніколи не дивився на справи так ясно, як нині. Від довгих літ веду я зі собою боротьбу для тебе. Я жертвував цілою своєю індивідуальністю, затратив усе своє „я"... Крайня пора, щоб нарешті віднайти себе. Чи ти розумієш? Отже скажу тобі просто: я завсіди знав, що ти невірна мені. Якби я мав іще навіть деякі сумніви то те, як ти тепер поблідла, могло би мене переконати щодо твоєї вини. Я навіть знаю хто заслужив на твою ласку. Здається, зайве називати його: він для мене байдужий. Петро, Павло чи як там. Виправдання для тебе нема, бо ти ошукувала мене не тому, що пішла за нестримним почуванням серця.. ні, а попросту тому, що ти із себелюбства тішилась, що перед твоєю красою кланяються і що ти вважала мене сліпим, добрим і дурним чоловіком, що може терпіти, а не вміє боронитись.

Жорж на хвилину зупинився і ждав на відповідь. Маделена спустила очі вниз і мовчала. Жорж говорив далі:

— Ти знаєш, що я робив спробу, щоб тебе зберегти собі. Я подорожував з тобою, щоб охороняти тебе від банальних спокус. Але ти і в подорожі робила знайомости і коли верталась у Париж продовжувала їх... Нині запізно казати тобі як я терпів, ти зранила мою гідність, мою гордість, мою честь... а головно мою любов, на яку ти вавіть не звертала уваги. Я був нещасливий і страшно розчарований, бо вірив, що ти будеш для мене завсіди щирою та ніжною дружиною і товаришкою. Нині вже за пізно. Бачу, що ти вже не змінишся, як довго будеш така молода, гарна і привабліва. Та я не можу довше чекати.

Маделена поглянула на нього зовсім чужим зором:

— Чи ти сказав уже все?

Здивований він підскочив:

— Що я можу ще сказати? Моє рішення готове!

— Твоє рішення... добре! Але що буде зі мною? Кажеш, що я винна і сильно переборщуєш. Чи ти почуваєш себе зовсім без гріха? Чи дав ти мені коли відчути, як ти мене кохаєш? Чи ти бодай раз боровся за мене? Чи ти пробував охоронити мене перед спокусами? Ні!.. Отже скажи, яким ти правом хочеш мене тепер покинути? Від 8 літ ми одружені, від 8 літ мовчиш про мою буцім-то невірність, про свій буцім-то сум і нараз приходиш, щоби мені заявити: „Я маю досить, хочу розвестись!"

Вся в румянцях і з блиском в очах стояла Маделена перед Жоржом така збентежена, що він шукав надаремне слів. Але вона питалась:

— Чи ти кохаєш яку іншу? чи шукаєш тільки претексту, щоби мене покинути

Він запротестував обурений:

— Що тобі до голови прийшло?

— Коли так, то мушу тобі сказати Жорже, що ти дуже несправедливий. Від літ терпиш у подружі, яке тобі не відповідає, заміцнюєш у мене переєвідчення, що я добра жінка і що ти зовсім щасливий і нараз, наче грім з ясного неба заявляєш: Розводимося! Жорже — і тут голос її ослаб, промовив зовсім мягко і благально — чи ти подумав про те, що завинив ціле моє життя, коли лишив мене саму?

І вибухла плачем. Жорж був дивно зворушений. Він бачив уперше в житті свою жінку у такому болю. Так, це була його велика помилка, що він так довго мовчав. Маделена це зіпсоване, розпещене сотворіння, бездумчиве як дитина і його обовязком було показати їй дорогу. Його серце, що не змінилось у своїх почуваннях, сказало йому, що треба їй вибачити. Може тепер можна все ще направити...

— Гадаю, що вже пора, щоб ти переодягалась. А зробимо так, щоб ти була гарна. Нинішній день ми відсвяткуємо...

І поклав свою руку мягко на її волосся так, що вона відчула рух примирення. Вона поглянула на нього: в її очах заясніли сльози. І сказала тихо:

— Ти справді добрий, мій Жоржику. Дякую тобі.

Перекл. *А. Б.*

в лиш назвав від кого вони прийшли, бо на відчитання більш ніж двох соток привітань не ставало вже часу. А привітав проф. Горбачевського цілий культурний світ. І стародавня паризька Сорбона і віденський університет, на якому Ювілят почав свою наукову працю і багато інших европейських університетів, високих шкіл чи наукових установ і організацій. Українські привітання прийшли в усіх-усюдів, де тільки живуть українці. Не було лише привітань зза Збруча, але ми певні, що й вітам линули в цей святочний для українського народу день думки міліонів з поклоном для Ювілята. Думки не скуєш! Між привітами від чужих не було ні одного польського привіту!

Після привітів промовив Ювілят. Зворушений, простими, але щирими словами дякував він за всі вияви пошани для його особи. Дякував усім — і чужим і своїм, а до земляків ще додав: „одного нині бажаю собі, щоби так, як нині бачу вас усіх разом, я бачив вас обединених при кожній народній роботі, бо вже здається недалекий той час, коли треба буде, щоб ми були усі разом".

Гучними оплесками і окликами „слава" в честь Ювілята свято закінчилося.

На всіх присутніх зробило це свято велике і якесь незвичайне враження. Було воно скромне і тихе, але достойне і багате досягненнями було ціле життя Високодостойного Ювілята, великого, доброго і вірного сина українського народу.

М—н.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі товари
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

У праці над найменщими.

Кілька цікавих даних з діяльности Т-ва „Українська Захоронка" у Львові.

Серед великих та важних подій сучасного життя, що захоплює всю увагу українського громадянства по цей бік Збруча, проходять непомітно труди і зусилля багатьох наших установ, що в загальну нашу національну працю вкладають великі цінності. Муравлина, необчислена на зовнішній ефект праця тих установ стає на ввесь ріст перед громадянством звичайно щойно з нагоди ювилейних та цифрових підсумків і тоді щойно доводиться просто дивуватись, як це таки працею та завзяттям через гуртка ідейних одиниць виконується величезна національна робота високої вартости, що на шалю нашої історії кидає свій, важний у висліді, результат.

Так теж, непомітно для загалу та без реклями, проходить м. ін. праця Т-ва „Українська Захоронка", товариства, що сьогодні вже 32-ий рік веде свої агенди та 32-ий з черги рік перековує щорічно у своїх світлицях і передшкіллях душі кількох сотень дітей, звичайно дітей найбідніших батьків і тимсамим найбільш наражених на посторонні впливи та недостаточне виховання.

Щоби уявити собі точно, як виглядає ця праця „У. З." у практиці, досить для цього переглянути підсумки роботи за П минулий адміністраційний рік.

В тому році „Українська Захоронка" вдержувала у Львові 7 передшкіль і 3 світлиці, до яких записано було 379 дітей (211 хлопців і 168 дівчат) у віці 6—9 літ. 145 з тих дітей було принятих до згаданих передшкіль безплатно. Передшкілля є під опікою фахових учительських сил, мають домівки у просторих, чистих і ясних кімнатах, іноді й городці, при чому пристосовані вони до вимог модерного навчання і вивінування їх інвентарне й фахове щораз краще. Діти перебувають у цих передшкіллях від 9—14 год., при чому вчаться вправ, пісень, віршиків, слухають гутірок і казок, рисують і бавляться, перебуваючи якнайбільше на свіжому повітрі. Крім цього дістають діти у своїх передшкіллях обід, а м. р. видано їх у всіх львівських передшкіллях 40.000.

З національно-педагогічного боку праця „У. З." охоплює не тільки дітей, але й їх батьків. Діти передшкіль улаштовують не тільки своїми силами традиційні свята „Української Захоронки" (листопадове, св. Миколая, діточу костюмівку, Шевченківське, Матері й кінцеве у червні), але дають на місцях, у дільницевих „Просвітах", свої пописи й вистави і беруть що-року участь у Святі Молоді „Р. Ш.", а для їх батьків улаштовуються конференції з відповідними відчитами про нац. виховання, охорону здоровля дитини і т. д. Таких діточих свят було у м. р. 48, конференцій для батьків 53. Всі діти мали постійну лікарську опіку.

Передшкілля існують у Львові: 1) при вул. Руській, 2) при пл. св. Юра, 3) при вул. Городецькій, 4) при вул. Личаківській, 5) при вул. Софії, 6) при вул. Жовківській і 7) на Левандівці. Діточі світлиці існують на Богданівці, Знесінні і Замарстинові. Існувала ще світлиця на Сигнівці, але її з приводу лихої домівки довелося, на жаль, зліквідувати, а світлицю на Клепарові зачинено з наказу влади.

Мин. року зробила „У. З." ще одно зусилля: на шість літніх тижнів улаштовано у Львові в Юрі, при вул. Жовківській, на Стрийськім передм., на Личакові, Клепарові, Левандівці і Сигнівці літні півоселі, в яких було, користаючи з нац. виховання, сонця і здорового харчу, 500 дітей. Цього року літні півоселі влаштовуються знову.

Очевидно, всі ці передшкілля, світлиці й півоселі вимагали відповідних фондів. Самі передшкілля коштували 22.866 зол. 37 сот. річно (1905 зол. 47 сот. місячно). На це вплачено з оплат всього 3.356.05 сот., місячно 279 зол. 67 сот. Виділ Т-ва мусів приложити отак незвичайно багато зусиль та праці, щоби роздобути бракуючі фонди, тимбільше, що закінчив рік без дефіциту, мав усього 450 членів та оплачував ще й діловодство і кореспонденції з провінцією, яка постійно інформується в нього і стоїть з ним у тісних звязках. На ці добуті Виділом фонди склалися чотири вуличні збірки й девять більших імпрез. Крім цього влаштував Виділ збірку харчів по селах львівського й бобрецького повіту і завдяки жертвенности наших оо. парохів та свідомого селянства мав змогу поліпшити дітям у передшкіллях харч.

У своїй власности має Т-во каменицю при вул. Жовківській та парцелю на Клепарові.

Стільки про цифри й підсумки праці, про які чули ми на заг. зборах „Української Захоронки" у Львові, що відбулися дня 15. п. м. й вибрали на цей рік майже незмінений ночий Виділ, під проводом п. Ракової, доцінюючи його дотеперішню працю.

Але цифри далеко не вичерпують усієї роботи тієї важної нашої інституції дошкільного виховання. Треба бути батьком і мати в захоронці дитину, треба бодай заглянути час до часу до передшкілля або бути на його виставах і пописах, треба бачити тих батьків і матерей, що зі сльозами в очах дивляться на свої „потіхи" й самі спрацьовані і змарнані життям бачать у них свої одинокі промінчики дрсвітку й надії, треба бачити, як коректно поводяться ці діти на вулиці, як освідомлюють своїх матінок і батьків, треба, кажемо, все це бачити й чути, щоби зрозуміти чим є „Українська Захоронка" у білянсі наших всенародніх зусиль за краще і ясніше завтра.

І треба, направду треба, щоб українське громадянство зацікавилося ближче тією установою. Щоб стало з допомогою, моральною і матеріяльною, цій жмінці фанатиків, які уають свої обовязки, а проте, посвячуючи всі свої сили й вільний час, ставлять у лави свідомих українців Львова щороку, 32-ий уже рік, свіжі кольони національно вихованої дітвори, того найколи вже не наших, то нами їм переданих великих мрій!

(ак)

Підкупство французької преси.

Афера Ставіського внявила в цілій наготі підкупство французької преси. З Парижа повідомляють, що парляментарна слідча комісія для висвітлення афери Ставіського переслухала трьох директорів паризьких видавництв. Адміністратор часопису „Пті Журналь" Шоша здивував, що від Ставіського не дістав ніяких грошей. Директор і редактор „Бон Гер" Сарторі, який перший вказав на обманства Ставіського, не міг собі пригадати, від кого дістав свої інформації. Сарторі має за собою кримінальну минувшину. Ред. часопису „Ліберете" Емар признався, що дістав від Ставіського 50 тисяч фр. субвенції, але не допустив його до видавництва. На питання, чи знає, що преса писала про Ставіського, Емар іронічно відповів, що про те знали всі, крім прокуратора Пресара і міністра внутрішніх справ. Емар заявив, що втаємничив нового видавця часопису „Ліберте", про субвенцію від Ставіського. Ліва преса накинулася на Емара і часопис „Ліберте" дуже гостро тому, що Емар кидав громи на своїх політичних противників за субвенції від Ставіського, хоча сам теж брав від нього гроші.

Ширіть наш часопис!

Сьогодні свіжий
Пільзнер Б. Б. гальба кол. 1·40
З. Телічек, Львів, Академічна ч. 6.

СМЕРТЬ ВОЖДА ЧЕКІСТІВ.

Вже кілька днів тому помістили ми звістку про смерть голови т. зв. Обединаної Державної Політичної Управи — знаної під короткою назвою „ГПУ", або ще коротшою „че-ка", — Вацлава Менжинського. Нині маємо вже совітську пресу: вона повна портретів померлого, некрольогів та панегіриків.

Менжинський належав до більшовицької „гвардії": він один із найстарших віком і стажем більшовиків (помер у 60-ім році життя), який приєднався до більшовицької групи російської соціял-демократичної партії зараз після партійного розколу в 1903 році. Брав участь у революції 1905 року, втік за кордон, потім один із перших вернувся до Росії після березневої революції. Редагує більшовицьку газетку в Петрограді „Солдати", а в першому більшовицькому уряді стає... наркомом (міністром) фінансів. Хоча революційний принцип не признає фахових кваліфікацій, Менжинський видно не був назіть для більшовиків першорядним фінансістом, коли його вже в 1918 році позбулися, висилаючи на вигіднішу позицію — генерального консуля до Берліна. Дипльоматичні здібности випробовує теж у централі народнього комісаріяту закордонних справ у Москві, потім стає „державним контрольором" на Україні, але вже в 1919 році опиняється у президії „всесоюзної" че-ка і — видно — щойно в тій гарній інституції найшов відповідне поле для свого таланту й темпераменту. Від серпня 1923 року є вже першим заступником голови колегії ГПУ СССР, а по смерти Дзержинського в липні 1926 стає головою ГПУ.

Члени головнної колегії ГПУ (Ягода, Прокофєв, Реденс, Агранов, Дерібас, Пілер, Артузов, Медведь, Бокій, Міронов і — слава Богу — лише один псевдо-українець Балицький) у збірному посмертному славословію, оголошеному в усіх совітських часописах, підкреслюють м. і. що той „боєць за соціялізм" „віддав усі сили свого величезного революційного темпераменту на справу боротьби з ворогами пролетарської революції". „Його гострий і тонкий розум мав особливу здібність вчасно викривати таємні пружини підлої роботи ворогів пролетарської диктатури". Тому „тонкому розумові" сотки тисяч українців завдячують свою смерть у підземеллях чрезвичайок або загин у підбігунових таборах.

Менжинський, як відомо, був земляком свого попередника, Дзержинського. Про їх національність яскраво свідчать їх імена та імена їх батьків. Дзержинський звався Фелікс Едмундович, Менжинський — Вацлав Рудольфович.

KATOL ВБИВАЄ
КОМАХИ НАСІКОМИ
5/46 Японський 8—20

ПЕРЕД ЖІНОЧИМ КОНГРЕСОМ.

Про матеріяли для вистави книжки.

Діловий Комітет Жіночого Конгресу просить всіх, хто має у себе нижчеподані матеріяли, не відмовити позичити їх за відповідною гарантією для вистави книжки при Конгресі, або подати відомости, де їх можна дістати. Річ іде про старші (довоєнні) видання: книжки, журнали та ін. українських авторок, розвідки про них: відозви, статути, реферати, статистичні відомости українських жіночих організацій; книжки на теми жіночого питання в українській мові; ілюстрації з життя українських організацій в краю і за кордоном: фотографії українських письменниць, громадських діячок теперішніх, історичних та їх родин.

Зокремаж фотографії таких осіб:

1) Основниці першого жіночого кружка в Станиславові: Емілія Ничай-Куманович, Йосифа Шанковська, Софія Бучинська, Аделя Желехівська.

2) Співробітниці „Першого Вінка": Ольга Левицька, Олена Грицай, Катерина Довбенчукова.

3) Письменниці: Людмила Старицька-Черняхівська, Марія Старицька, Грушевська Марія Проскурівна, Комарівна Галина, Олена Журавлева та сучасні письменниці.

Просимо надсилати матеріяли до 1. червня по адресі: Львів, Підвалє ч. 7. „Союз Українок" на руки п. Е. Храпливої.

Поминальне Богослуження

в роковини смерти — **бл. п. о. Александра Стефановича** відбудеться дня 23-го травня (середа) в Успенській Церкві в год. 8. рано, на яке запрошують ДІТИ

ВІСТИ ЗЗА ЗБРУЧА.

Прага, 18. 5. 1934.

Трапляється що часом, невідомо яким чином, і до нас проскочать лист зі Совітської України. Цими днями була можливість прочитати нам, що пишуть полтавські громадяни своїм родичам за кордоном. Дякують за надісланий пакунок з харчами. Дякують зі сльозами, але й зі сльозами просять більше таких пакунків не висилати. Агенти влади спокою не дають. Навіщо, мовляв, пакунки зза кордону та ще й від Рятункових Комітетів? Теж дискредитація влади пролетаріяту! На Україні голоду нема! П'ятилітка виконаний і перевиконаний. Капіталістичний світ „дігнали і перегнали"...

У листі згадується і про суто родинні справи. Наприклад про уродини Юрка. Саме тепер йому сповнилося 13. літ. У повному розумінні слова совітський громадянин. Іншого ладу на Україні не знає. Спільними силами родина справила малому Юркові на його уродини надзвичайно рідкий і коштовний подарунок: йому купили білий хліб. „Хлопець перший раз у житті покоштує білого хліба". Так пише мати... І не ла Україні, в Полтаві... *Д. А--ук.*

—o—

Хто викликає війну?

НЮ ЙОРК, 30. квітня. (Вл. кор.) „Залізо, кров і піски" так називається інтересна книжка, видана накладнею Гарпена, написана Джорджем Селдесом. Автор доказує, що напр. світова війна була би скінчилася в початках 1917 р., якби запаси муніційних підприємств, які мають розгалуження в цілому світі, не були наперли на французький уряд, щоб він не обстрілював копалень в Бріей, звідки німці діставали матеріял, потрібний їм до виробу важких частин муніції. Таксамо не допустили ті самі чинники до блокади Німеччини скандинавськими краями, які доставляли їй інші сировці для виробу муніції. Німецька фабрика Крупна виступила з процесом проти британського уряду за 123 міл. шилінів за доставу кнотів до гранат, які вбивали німецьких вояків. Африканські бури стріляли на британських вояків з крісів, вироблених в англійській фабриці Вікерса. Окремий розділ присвячує автор інтригам Василя Загарова, який „усе виграв війну". Продавши Греції модель підводної лодки, він настрашив Туреччину Грецією і продав Туреччині аж дві лодки.

—o—

КОМУНІСТИЧНІ ДЕМОНСТРАЦІЇ В ПАРИЖІ.

У Парижі прийшло до ексцесів перед могилою невідомого вояка, де організації б. комбатантів прийшли поклонитися тим, що впали. Свято нарушили комуністи, які співали інтернаціонал. Свято скоротили, а поліція комуністів розігнала.

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мушлін, крепони, епонжі і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 46-365

Вбивства в Америці подвоїлися.

НЮ ЙОРК, 30. квітня. (Вл. кор.) Річне число вбивств у Злучених Державах досягнуло цифри 11—12.000, як це подає сьогодні знавець статистички д-р Фридрих Гофман в журналі „Спектатор".

Хоч в Америці загально прийнято, що найбільше вбивств має Шикаго, то Гофман виказує, що на ділі найбільшо насильних смертей припадає на столицю Злучених Держав, місто Вашинтон та на інші південні міста в порівнянні з числом мешканців. Це тому так, що там легко можна набути пальну зброю. Крім того до розповсюднення злочину вбивства причиняються кримінальні оповідання і звідомлення зі судових процесів.

Свої поміченя подає Гофман на підставі даних з 31 великих міст. В них зросло число убивств з 5.01 на 10.7 на кожних 100.000 населення за час від 1900 до 1933 р. Хоч з інших міст нема статистики, то Гофман на підставі обсервацій прийшов до висновку, що вбивства страшенно зростають в Америці. Навіть люди з вищою освітою мають тепер кримінальні звички. А вже загадочним видається велике число вбивств, доконуваних жінками.

Союз Народів про більшовиків у Китаю.

Відомий делегат Союзу Народів для технічного співробітництва з Китаєм, Райхман, оголосив своє справоздання від дня свого призначення до 1. квітня ц. р. В нім згадано і про становище провінцій, занятих більшовиками. Для характеристики його наведено телеграму головної команди до китайського уряду, в якій між іншим говориться:

„Земельна політика червоних бандитів (дослівно! — УБ.) є нічим іншим, як їх засобом війни, звичайнісеньким грабіжництвом. Це не політика у властивім розумінні цього слова, а стратегічний засіб. З початку бандити уладжують нібн розподіл землі, щоби привабити до себе селян. Пізніше, осягнувши свою мету, вони поділяють землю в той спосіб, що найурожайніші парцелі дістаються членам їх власної (комуністичної) партії, а решту ділять у залежности симпатій чи антипатій. Більше того, червоні грабіжники терплять також рільницький визиск, наслідком чого замість старої кляси землевласників, винищеної без милосердя, виникає негайно нова землевласницька кляса. Щоб поборювати змагання селян ощаджувати та збирати зароблене, червоні грабіжники переводять часто те, що вони називають переглядом господарств та переслідують селян, які їм видаються „багатими чи заможними". Коли переводили перший поділ землі, багато землевласників згинуло разом з їх родинами. При контролі нових господарств над їх власниками тяжко знущаються, їх збіже та іншу власність відбирають насильством. Червоні роблять це на те, щоб позбавити селян особистої власности на землю та продовжити час „червоного убожества" і примусити тимсамим поповнювати лави червоних та битися за них. Така є тактика і стратегія червоних і багато селян, що далися одурити, зробилися їх жертвами".

Що московські агенти тримаються в Китаю тактики, випробованої на Україні, в тім нема дива. Дивно лише, що Союз Народів, який оголошує таку характеристику більшовиків у Китаю, має намір приняти до себе їх представників. (Ужбюро, Женева.)

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8. 12/84

Українська поезія у львівському радіо.

Цікава авдиція львівської радіостації.

Два молоді львівські польські письменники зорганізували цікаву імпрезу: Дня 17. ц. м., у саме наше Вознесення, передавала львівська радіостація в год. 18.53 влаштований ними „Квадранс українських поетів зі Львова".

У програму того квадрансу війшли в польському перекладі поезії Максима Рильського, як типового представника нової української поезії, а далі поезії львівських наших поетів Степана Чарнецького, Романа Купчинського, Андрія Скиби, Мих. Волошака, Святослава Гординського, Нарциза Лукіяновича, Анатоля Курдидика і Ярослава Курдидика. Всі переклади, коли брати під увагу спеціяльні наголоси та незвичайно трудні до перекладу мужеські рими української поезії, були зладжені бездоганно, іноді навіть дуже добре, молодими польськими поетами пп. Вармгартеном і Кунстманом. Переклади попередила коротка промова про сучасну українську поезію, її напрямки та найчільніших представників, зрештою гарно зложена й виголошена.

Декляматор квадрансу був дуже добрий і ціла авдиція була завдяки йому одною з кращих у програмах польського радія, зокрема львівської радіостації, що так боїться будьякої авдиції про українське життя. Варта булоб, щоби не хвилях львівського радія були передані ще й зразки української прози, бодай у польському перекладі, щоби тисячні слухачі радія переконалися і про нашу культурну та духову виробленість. а. к.

М. Евальд Львів, вул. Собіського 5. Ріжнородні полотна фабрики Братів Чечовічна в Андрихові — на білля жіноче, мужеське, постелеве і столове. За оказанням пього витинка — при купні 5% опусту. 18—20 2/73

Великий політичний процес у Перемишлі.

Четвертий день розправи.

ДАЛЬШІ ЗІЗНАННЯ ПІДСУДНИХ.

(Від власного кореспондента.)

Перший зізнає в суботу.

МИРОСЛАВ ПРОКОП.

До ОУН не належав. Піддержує свої зізнання, зложені у сл. судді. Підс. належав до легальних організацій „Молода Громада" і „Сокіл".

Предс.: Чи ви виїздили до Львова і контактувалися з членами ОУН?

Підс.: Ні.

Предс.: Нікого не втягали до ОУН?

Підс.: Ні.

Предсідник відчитує зізнання підсудного на поліції, в яких він зізнав, що контактувався з підс. Феником і Кучерепою. Фенікові передавав пакети, які давав йому хтось у Львові і просив передавати Фенікові. Нарешті під-ому уже було за багато того перевоження і він сказав цьому чоловікові, що більше не буде перевозити. Тоді той чоловік зі Львова сказав йому, що вже хто інший буде з Феником контактуватися. Дальше пригадує предс. поліційні зізнання підс. Кучерепи, який зізнав, що Прокоп давав йому нелегальну літературу і казав бути обережним.

Предс.: Що ви скажете на ці зізнання?

Підс.: Дотично зізнань Кучерепи скажу, що в них є багато суперечностей. Щож до моїх зізнань на поліції, то справа малася так: З початку я зізнав, що Феника не знаю, бо фактично я його не знав. Колиж я побачив, що поліцію не вдоволяють мої зізнання, що вона бачалаб собі, щоби я потвердив зізнання Феника і Кучерепи, які мені показувала, я, маючи слабе здоровля, і стараючись чимскоріш видістатися з поліційних арештів, сконструував собі на підставі зізнань Феника і Кучерепи такі зізнання, які бажала мати поліція. І фактично, коли я так зізнав, мене відставили до сл. судді.

Предс.: Чомуж ви у сл. судді зізнали таксамо, як на поліції (сконструованими зізнаннями)?

Підс.: Бо траплялися випадки, і то дуже часті, що коли обвинувачений не потвердив у сл. судді поліційних зізнань, то його завертали назад на поліцію, а я не мав охоти назад попадати в неопалені в грудні поліційні келії і не хотів бути переслухуваний в безконечність. Що мої поліційні зізнання і зізнання у сл. судді були сконструовані на підставі зізнань Феника і Кучерепи, то на це є факти розбіжностей між моїми зізнаннями і зізнаннями Феника і Кучерепи в детайлях. Напр. Феник зізнавав точно про місце стріч зі мною, про які я не міг знати, не відбуваючи стріч і не подаючи їх у зізнаннях. Що мене обтяжили, не дивуюся, бо люди були знаряддям в руках поліції і зізнавали те, що поліція піддавала.

Предс.: Чи ви мали що спільного з протипікільн. акцією?

Підс.: Цього мені навіть акт обвинувачення не закидає.

Прок.: Як хто хоче видістатися з поліції, то конструує такі зізнання, щоби вони точно покривалися з зізнаннями інших підсудних.

Підс.: Я точно не міг запамятати собі всіх дрібниць їх зізнань.

Прок.: Ви правник. Як ви можете казати, що поліційні зізнання можуть тривати в нескінченість, коли на основі процедури вони можуть тривати лише два місяці?

Підс.: Для мене могли бути ці два місяці нескінченістю. Це була зима, а келії були неопалені.

Обор.: Підс. Феник зізнав, що ви були 5. березня на сходинах „Лугу"?

Підс.: Мене „Луг" не цікавив.

Предс.: Як це? Ви так добре памятаєте дату 5. березня?

Підс.: Бо на цих сходинах обговорювали справу старих і нових „Лугів". Це була голосна справа.

Предс.: Що це значить: старі і нові „Луги"?

Підс.: Це один громадянин, п. д-р Дашкевич, віддав „Луги" під опіку польського держ. фізичного виховання. Зрештою я про це говорив з п-ою Марією Моленцово, яка була на цих сходинах і розповідала мені про ці сходини.

Обор.: Чи ви, ховаючи передтим, заки були апештовані?

Підс.: Так, я навіть лічився у д-ра Несторовича, я вязничний лікар навіть давав мені ліки. Я хворий на груди.

ОБВ. ОМЕЛЯН АНТОНОВИЧ.

Предс.: Що маєте на свою оборону?

Підс.: Акт обвинувачення закидує мені, що я сповняв високу функцію в повітовій екзекутиві ОУН, давав Фенікові і Кучерепі летючки та вів протишкільну акцію на терені Перемищини. Феника зовсім не знаю. До поповнення всіх тих вчинків не почуваюся. До ОУН я не належав. Зрештою я не міг сповняти функції „вищого женду", бо я перебував у Перемишлі заледви 6 місяців, а за цей короткий час, думаю, не міг я вибитися на таке визначне становище в ОУН.

Предс.: Чи ви знали Прокопа і Демчуківну?

Підс.: Прокопа з „Молодої Громади", а Демчуківну з видження.

Предс.: Чи ви виїздили до Львова?

Підс.: Так. До Львова їхав я двічі: 1. вересня 1933 р. і був у Львові до 6. вересня і 8. вересня. Перший раз їздив я вносити подання про приняття на університет і до лікарських оглядин, дальше шукав мешкання, бо батьки мали перепроваджуватися до Львова і залагоджував справу сестри Ірини в Порадні Матерей у справі посади. В цій справі був я у пані Рудницької. Я ночував в Акад. Домі у тов. Феника.

Предс.: Чому ви не зізнали в слідстві, що ви були 8. вересня у Львові?

Підс.: Бо мене про це не питали.

Предс.: В якому одязі ви ходили в Перемишлі?

Підс.: В сірім.

Предс.: Чомуж ви зізнали на поліції, що ви ходили в брудно-ліліовому?

Підс.: Бо на поліції самі так окреслили колір моєї маринарки. Вона такого неокресленого коліру, що її уважали за брудно-фіолетну. Зрештою я маю її тут у вязниці.

Предс.: Коли ви виїхали на постійне до Львова?

Підс.: Я зізнав, що около 20. вересня, але устійнено, що 22. вересня.

Предс.: Чи ви брали участь у протишкільній акції і контактувалися з Кучерепою?

Підс.: Ні, хочу ще дещо сказати щодо моєї поїздки до Львова. Я не знав, що сл. суддя привязує вагу до дати 5. вересня. Я довідався про цю дату щойно з акту обвинувачення. Вправді я говорив слідчому судді про цю дату, але він казав, що вона для нього байдужа. Також не казав мені сл. суддя, що Кучерепа був у мене 5. вересня.

Прок.: Ви були слухані на поліції. Вам представили зізнання Феника і Кучерепи, в яких вони вас обтяжили. Чому ви не конструували собі зізнань, щоби видістатися з поліції? Ви не боялися сидіти в безконечність на поліції? Чому ви простолінійно все твердили, що ви нічого не знаєте?

Підс.: Бо як я не винен, то стою при своєму і не маю чого боятися.

Прок.: Ви твердили, що Кучерепа у вас ніколи не був?

Підс.: Так і тепер тверджу.

Прок.: Але Кучера зізнав, що у вас був.

Підс.: Про це не знаю.

При кінці ставив ще запити обор. Навроцький.

ОБВ. ЯРОСЛАВ ДЕМЧУК.

До вини не почувається, до ОУН не належав. Сам він кооператор на передмістю Перемишля Вовчу.

Предс.: Хто в кооперативі продає?

Підс.: Федоровичівна.

Предс.: Як було 28. жовтня 1931 р.?

Підс.: Рано ок. шестої години я встав і відчинив кооперативу (підс. все спав у кооперативі). Незабаром прийшла Федоровичівна і я збирався йти домів на снідання. Вона попросила мене, щоб я передав сестрі Осипі лист. Я запримітив, що він був тяжкий. Я віддав лист сестрі і коли зїв снідання, йшов назад до кооперативи. Тоді сестра дала мені течку і просила, щоби я заніс її до кооперативи, а вона собі її звідти відбере. Йдучи до кооперативи, стрінув я у брамі обійстя поліцію, яка саме йшла до нас на ревізію і мене завернула. Перевела ревізію і показалося, що в течці була нелєгальна література.

Предс.: Чому ви не призналися на поліції, що ви давали сестрі лист?

Підс.: Мене про це не питали.

Предс.: Чи Федоровичівна належить до ОУН?

Підс.: Я думаю, що ні, бо вона, працюючи в кооперативі від 6. рано до 8. вечора, не мала на це часу.

Предс.: У вас знайшли олівець, яким ви нумерували пакети від I.—IV. і написали слово „Пер" на одному пакеті.

Підс.: Того я не писав. Знайші казали мені мерувати пакети від I.—IV. і написали слово „пер", але я ріжно писав.

Обор.: Чи ви били печатки кооперативи на папері? (Один пакет з летючками знайшли в одного підсудного завинений в папір, на якому була печатка кооп. „Згода" у Вовчу).

Підс.: Звичайно випробовували на пакунковому папері, в котрий часто завивали товар. Бувало й цикорію, запаковану в папір, значили печаткою.

Обор.: Ви того паперу не викидали, правда?

Підс.: Ні.

Тут приходить до інциденту між оборонцем і предсідником, який каже: Не дозволяю на питання, в яких булаб відповідь.

Після перерви зізнає

ОСИПА ДЕМЧУКІВНА.

До вини не почувається, до ОУН не належить.

Предс.: Ви були куріркою ОУН?

Підс.: Ні.

Підс.: У вас знайшли лист від Федоровичівної, ключик і 20 зол. Що скажете на це?

Підс.: Тиждень перед моїм арештуванням стрінула мене моя товаришка, про яку не буду казати і просила мене, щоби я на кілька днів переховала їй пакунок. Я згодилася. Потім просила мене, щоби я поїхала до Львова і привезла валізу. Я відтягалася, бо рано в 6. год. не могла їхати. Рано 28. вересня приніс мені брат лист і я дуже дивувалася, що цей лист був писаний письмом Федоровичівної.

Предс.: Чому ви сховали лист у комин?

Підс.: Бо діти могли його десь заподіти.

Предс.: Чи лист писала Федоровичівна?

Підс.: Письмо було її, але зміст ні.

Предсідник відчитує лист, в якому говориться, щоби Демчуківна поїхала до Львова, привезла відти валізу і дала її до переховальні клунків. Другого дня „Славко" мав її відібрати. Дальше були уваги дотично агентів на стації і щоби вона вернулась зі Львова трохи переніцована. І щоби в дома зробила чистку.

Предс. зазначує, що в тому часі, коли Демчуківна робила чистку, увійшла поліція і приловила брата Ярослава, як він виносив літературу з хати.

Предс.: Чому ви на поліції зізнавали інакше? Говорили, що вам ця знайома давала два пакунки?

Підс.: Бо я поставила собі взагалі ціль крутити через те, що сл. суддя все був у контакті з поліцією. Дальше підс. заявляє, що жінкою, з якою умовлялася їхати до Львова, не є Федоровичівна.

Обор. Навроцький звертається до предсідника, щоби він запротоколував, що підс. зізнала, що вона ніколи у Львові не була, Львова не знає і що вона не могла б тому бути куріркою.

Предс.: Чому ви не віддали нелегальної літератури на поліцію?

Підс.: Як я могла віддавати щось нелегальне на поліцію. Як не могла так віддячитися товаришці, яка мені довіряла.

ОЛЕНА ФЕДОРОВИЧІВНА.

До ОУН не належить. Піддержує свої зізнання на поліції і у слідчого судді. Працює в кооперативі. Демчуків знає.

Предс.: Як кличете Демчука, а як Демчуківну?

Підс.: Славко й Осипа.

Дальше підс. переповідає, що дня 27. жовтня прийшов до неї якийсь мужчина і просив, щоби вона повела його до Демчуківної. Тому, що Демчуківна вже спала, то цей чоловік сказав, що він має до Демчуківної листа, якого не може Демчуківній лишити, лише має дати їй прочитати. Тому підс. згодилася цей лист переписати, додаючи свої уваги і підписуючись

Предс.: Чи ключик і 20 зол. та такий таємний зміст про агентів і поліцію не видався вам підозрілим?

Підс.: Видався підозрілим.

Прок.: Як ви поясните таке: якийсь чужий мущина мав до вас таке довіря, що дав вам переписати цей лист, якого не міг навіть залишити у Демчуківної?

Підс.: Не знаю.

Чи між обвинуваченими є цей мужчина, який давав вам лист?

Підс.: Нема.

Предсідник звертається до Демчуківної: Прошу мені сказати таке: Один зпоміж пятьох пакетів був завинений у зелений папір. Чому у вас при ревізії заквестіонували такий самий папір, від якого саме віддертий був той кусень паперу, яким був опакований один з пятьох пакетів?

Підс.: Не знаю.

На цьому закінчилось переслухання підсудних.

Предсідник відложив розправу з приводу лат Зелених Свят на вівторок.

Ви маєте в себе кілька рідних установ, а чи Ви знаєте, що на чужині пропадають душі наших рідних братів? Тому присилайте передплату на українську пресу та місячні видання „Просвіти" та призначуйте їх для своїх братів.

По смерти митрополита Платона.

НЬЮ ЙОРК, 25. квітня. (Вл. кор.) В передвоєнних часах імя Платона серед українських еміґрантів впачило стільки, що заступник руського царя. Казали навіть, що він походив з царського двора, бо мав велике імя Рождественський. Уродився в Курську перед 70 роками, покінчив духовну академію в Київі, став черцем і в 1907. році прибув до Америки як митрополит руської православної церкви. Щойно в 1914. році покликали його до Кишенева, а як повстала Україна в 1917 році, Платон опинився під українською владою і став митрополитом Одеси. Утік опісля перед більшовиками до Америки і тут опинився без катедри, бо її забрав живоцерковний митрополит Кедровський, що помер перед місяцем. З ласки пригорнув Платона епископальна англіканська церква і дала йому одну церкву в жидівськім осередку, при 1ст Гавстон Ст в Нью Йорку. Тут скупчилося біля Платона все, що мало російське царське знамя і було ворожо настроєне до більшовизму. Помер Платон у пятницю 20. квітня, похоронили його у вівторок 24. квітня. Ховало щось 5 православних руських, сирійських, грецьких єпископів і кількох видних достойників епископальної протестантської церкви та біля сотні духовенства Прибули рос. кипзі, що перебувають під цю пору в Америці. почесну сторожу відбувала руська царська батерія з 244. полку, а між вірними, крім руських аристократів, явилися прості жінки, що ввесь час говорили між собою по українськи і лише на запити мужчин відповідали по російськи Всього народу було з півтора тисячки. Тіло повезли з Нк Йорку до Канаан в Пенсильванії до гробівця в монастирі.

Важко не згадати про ролю Платона в руській православній церкві в Америці. Його головним завданням було тероризувати українські католицькі громади і вживати до тієї цілі українських дяко-вчителів, яких висвячував щедро на батюшок. Вони дали опісля початок укр. українському православію в Америці. Але іронія долі стрінула його, бо Україна, яку він тероризував увесь час в Америці, стала якийсь час його держабою на його рідній землі. А руське православя, за котрим він так побивався, розбили си-

мі руські більшовики, перед котрими він мусів утікати аж до Америки. Коли прибув сюди другим наворотом, не мішався вже до українських громад, в цілу силу кинув проти більшовиків. Здається, що з його смертю зійшла в могилу і недавня велич царського режіму в Америці. Ще не застигло тіло небіщика, як вже розпочалися торги і сварні за наслідство. Оба російські православні митрополити — отже живоцерковний і пареславний — зійшли в могилу. На місці вже перебуває висланник московського патріярха, архиепископ Федченко, котрого чомусь називають Федченков. Він має на цілі привернути єдність руської православної церкви і піддати її під владу Москви. Тимчасово має управляти „Платоновою" церквою еп. Теофіль із Сан Франціско Зрештою це вже не колишня „русская православная, греко-кафолическая, церковь", як її тут називалася вона за часів Платона для переслідування українців, а вільний зліпок поробитчих на кусні колишніх російських православних громад, серед яких більше як половину становлять галицькі-лемківські громади.

НОВІ ВЗОРИ ДЕСЕНЕВИХ
ШОВКІВ
надійшли вже після страйку
Текстильна Гуртівня
Тільки РИНОК 30. зараз побіч Бачевського
36/76 4—8

У вівторок і в середу у Великім Театрі
2 льосовані вистави 2
Веселої львівської хвилі

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** Приймає футра до перехову на літо. 1287 27-?

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хорунжина 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 524 72-100

— **Знамените гигієнічне морожене** лише в цукорні Д. Стецькова, Львів, вул. Миколая 7. 1525

— **Ямна коло Яремча.** Пансіон „Веселка" отворений від 1. травня. Кімнати гарні, соняшні, добре уладжені, з бальконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева, Ямна коло Яремча. 1437 6-?

— **Живець Черче.** Пансіон „Вілля „Надія" відчинений від 1. травня поручає комфортові кімнати враз з удержанням. 1480 3—5

— **Навіть задавнені жіночі недуги** можна лікувати купелями в Криниці. Перший сезон (дешевий) почався 1. травня, а найкраще приміщення є у знанім укр. пансіоні п. М. Яблонської (Krynica-zdrój, willa Tatrzańska). 11-?

— **Гребенів, пансіон Яблонських** (давніше „Модеста"), положений у центрі, соняшні кімнати з бальконами, першорядне утримання від 4 зол. денно. Ольга Радкевичева. 1534a 11-

— **Виступ Михайла Голинського в Коломиї.** Коломийський Боян влаштовує в четвер 24. травня ц. р. концерт у честь Т. Шевченка. На цьому концерті виступить в окремих точках наш співак Михайло Голинський. Він співатиме: О. Нижанковського „Минули літа молодії" в супр. скрипки і фортепіяну; Д. Січинського „З золотої і дорогої" в супр. фортепіяну і зовсім нову, досі ніде неспівану річ, а саме Вас. Безкоровайного „Думи мої" в супр. челя і фортепіяну. Хором „Боян" буде диригувати п. д-р Роман Стальничий.

— **Бюро Тірка** повідомляє, що у вівторок, 22. травня відбудеться у салі польського Т-ва Музичного (вул. Хорунжини) симфонічний концерт львівської фільгармонії, на якому вперше гратимуть „Суїту" з балету Малішевського „Сирена", увертюру з опери Вебера „Вільний Стрілець", І. рапсодію Ліста, прелюдію „Південь Фавна" Дебіссе та „Пер Гінта" Ґріга.

— **Службова тайна в скарбових урядах.** Міністерство скарбу видало обіжник у справі обов'язку зберігання службової тайни скарбовими урядовцями. Обіжник зазначує, що службова тайна обовязує скарбових урядовців навіть у випадку покинення служби. Не вільно виявити якінебудь відомости, які урядовці здобули в часі люстрації торговельних і промислових підприємств.

— **Опіка над умово недужими.** Як повідомляє варшавська преса, проект закону про опіку над психічно недужими передбачує створення при міністерстві суспільної опіки судово-психіятричної колегії. Двох членів колегії і двох заступників має покликувати міністр справедливости на внесення найвищого суду зміж суддів того суду, дальших двох членів і їх заступників має іменувати міністр суспільної опіки зміж лікарів психіятрів. Предсідником колегії є суддя, вибраний її членами. Колегія має рішати справи з ділянки правної опіки над психічно недужими, що находяться в заведеннях і справи звільнювання недужих з тих заведень. Крім того при міністрі суспільної опіки має бути створена психіятрична рада та уряд головного психіятричного інспектора. У воєвідствах будуть воєвідські психіятричні інспектори, покликані зміж лікарів психіятрів.

— **Горять ліси.** У двох лісових ревірах гр. Баденія в пов. Камінка Стр., а саме в Адамах і Грабовій згоріли три гектари ліса. Пожежа повстала наслідком необережности з огнем. На залізничій лінії Дубно-Кремянець біля стації Смига від іскри льокомотиви занявся ліс, власність кремянецького ліцею. Згоріли два гектари деревостану.

Передвиборчі наради у Львові.

ВЕЛИКЕ ВІЧЕ НА ПЛ. СВ. ЮРА.

В неділю 20. травня ц. р. в год. 5.30 пополудні відбулося велике передвиборче віче під голим небом у забудуваннях св. Юра. Віче відкрив адв. д-р Боцюрків. Пос. М. Рудницька в гарно обдуманій і з питомим собі темпераментом виголошеній промові зясувала присутнім вагу і необхідність взяти численну участь у виборах до міської ради у Львові. Опісля д-р М. Стахів обговорив технічні виборчі справи. З кандидатів на радних промовляли адв. д-р М. Волошин, М. Стефанівський і А. Березовський. Після того розвинулася жива і річева дискусія, яка виявила бадьорі настрої виборців. Присутні одноду шно рішили взяти масову участь у виборах.

ЛИЧАКІВ.

Передвиборча нарада на Личакові дня 20. травня ц. р. пройшла серед великого зацікавлення. Саля читальні „Просвіти" була битком набита. Проводив **інж. Монастирський,** а промовляли пп.: **ред. В. Целевич, пос. С. Біляк** і кандидати на радних **о. кан. Лопатинський** і п. Радловський. По промовах виборці ставили цілий ряд запитів у технічних виборчих справах.

БОГДАНІВКА.

Віче відбулось в неділю 20. ц. м. На вічу промовляли **пос. Хруцький** про значіння виборів, а **д-р К. Коберський** про господарську політику магістрату Львова. В дискусії промовляли всі три кандидати нашої листи і інші. З питань, які цікавлять виборців, одно мусить бути розяснене, а саме: яке значіння має припис про можливість перекидування голосів з одного кандидата на другого. Отже перекидування голосів і скупчення їх на одному кандидатові не впливає на здобуття мандатів, бо мандати приділюється на підсаві числа виборчих карток, що впали на поодинокі листи. Перекидування-ж голосів має значіння лише на рішення, хто з кандидатів на листі має обняти мандат, оскільки, очевидно, листа здобула мандат.

— **Львівська хроніка.** В міських бараках на Персенківці арештовано Стеф. Ставярського, Влад. Сенькова і Ад. Рохліца, що займалися фальшуванням монет. — В брамі дому при вул. Баторія ч. 28. якийсь опришок вирвав Регіні Діямант ручну торбину з цінними річами вартости 700 зол. Повідомлена поліція арештувала на основі опису знаного вуличного грабіжника Романа Стахова, який признався до вчинку.

— **Грабунок.** В Нижанковичах пов. Перемишль злодії ограбили школу і мешкання неприсутної вчительки.

— **Жертва купелі.** В ставі в Бережанах утонув підчас купелі ученик IV. кл. гімн. Зенон Фурман. Хлопець, не вміючи добре пливати, попав у глибінь і щез під поверхнею води. На рятунок кинувся до води один вояк, який після довгих глядань під водою видобув хлопця і виніс на беріг. Однак рятунок був спізнений.

— **Гаєвий, що не повинен носити зброї.** Гаєвий з Карова, пов. Рава Руська, Михайло Лютий, обходячи лісовий ревір, займив пару коней без власника і завів до дому. Нараз побачив перед собою незнаного чоловіка і стрілив до нього, ранячи в черево. За годину ранений помер. Показалося, що вбитим є власник коней, Осип Трусевич з Ульмова пов. Рава Руська. Гаєвий оправдується, що стрілив до Трусевича, боячись, щоби він його не вбив. Душогуба арештовано.

— **З Польщі.** В краківськім університеті розпочався зїзд польських психіятрів. — В Кракові відобрав собі життя комісар поліції Лебль, перенесений туди із Сх. Галичини. Причиною самогубства були родинні невзгодини. — До всенародних шкіл у Варшаві ходить 114.700 дітей, отже поверх 10 проц. населення міста.

— **Паніка в черновецькому кіні.** В однім кіні у Чернівцях експльодувала підчас сеансу фільма, викликуючи пожежу. Публика з'гікла серед великого переполоху. Одна дівчина вискочила з бальокону і тяжко потовклася, поломивши собі ноги. Крім того багато інших осіб вийшло потовчених. Внутрішне уладження кіна знищене.

— **Грім спалив колектив.** Недалеко Староконстантинова (на сов. Волині) в будинок колективу вдарив грім, який викликав пожежу, що знищила 50 будинків з інвентарем і збіжем. Підчас рятування багато осіб попеклося.

— **Ворог жіночих суконь.** У Варшаві арештовано психопата, що розтинав сукні жінкам жилєткою. Вештався по трамваях, парках та вулицях і виконував свої замахи незвичайно спритно, так що довший час годі було його зловити. Вкінці придержали його в трамваї, коли розтяв сукню одній пасажирці. Потягнув за сильно і скалічив її, наслідком чого вона наробила крику. Показалося, що це б. урядовець Ігн. Квятковський. При поліційному переслуханні він заявив, що нічого не знає про свій вчинок, а якщо це сталося, то зробив це запаморочений кокаїною. Справою занявся суд, що піддасть Квятковського лікарській обсерваційї.

— **В уряді з капелюхом на голові.** В Америці не обовязує зовсім обовязок здіймати капелюх в урядах і бюрах. Зате в Европі, до того в Польщі, мужчина увійшовши до уряду з накритою головою, може стрінутися з великою неприємністю. Як зачувати, в деяких европейських державах обмірковують тепер капелюхозу справу і дозвіл носити накриття голови в урядах. Чи той варварський звичай зробить нас щасливішими?

— **Дрібна річ — а великий пожиток.** Дуже часто потребуємо найліпшого навіть товару, але в меншій скількости, ніж має його нормальна пачка. Коли хочемо вжити Радіон не завсіди потрібна нам пачка, нормальної величини, передовсім тоді, коли треба прати дрібні речі або поодинокі кусні, які перемо поспішно. Тому може неодин не купив „Радіону", коли його потребував. Тепер появились у торгівлі малі, під ручні пачки Радіону, тільки за 45 сот. дійсно доступні для всіх, що хочуть прати без клопоту. Ті, що не вживали Радіону, також не потребують уже надумуватись. На малу пачку Радіону лише за 45 сот. може собі дозволити кожне найменше господарство.

Треба вірити у свою звізду!

Недавно багато писали і говорили про спокійне звичайно містечко Міхів в наголи будови важної залізничої лінії до Кракова, яку недавно почали; нині вже є Міхів предметом загальної зависти, бо його мешканці поділялися 60-ма тисячами золотих, які впали на число 72321 у колектурі Мазуркевича.

Ласка фортуни впала тим разом на представників міхівської інтелігенції. Одни з них, інж. З. Г., відвідав осідок Генеральної Дирекції Державної Льотерії та поділився зі своїми враженнями.

— Напевно, Вам Пане Інжинір пригодиться виграна?

— І як ще! Хоча працюю при будові залізниць та заробляю на прожиток, але можу ледви звязати сяктак кінець з кінцем. Вженився я перед місяцем. Ані жінка, а ні я не маємо майна, тому мусів я виграти вино для нас обоїх. Ті 10.000 золотих, які виплатила мені Державна Льотерія будуть підвалиною нашої майбутности.

П. меценас Ромшайд, другий зі співвласників льосу числа 72321, на який упала виграна 50.000 зол., на запит, чи противиться тому, щоби опублікувати його прізвище — відповів попросту:

— Не соромлюсь ані того, що граю на Державній Льотерії, ані того, що я виграв; отже не бачу причини скривати свого прізвища.

Це слушне становище повинно бути гаслом теж інших вибранців фортуни.

Дуже цікаве, в який спосіб п. меценас Ромшайд став співвласником щасливого льосу. До купна чвертки намовила його одна знайома пані, якій приснилося число 72321.

І сон не був тим разом марою: на вимріяне власне число впала одна з головних виграних. Мец. Ромшайд дістав готівкою 10.000 зол. — великий гріш!

Третій із співвласників щасливого льосу ч. 72321 є референтом Скарбового Уряду в Міхові, п. Антін Ясінський, інвалід, без правої руки. Зі своєї платні, 160 зол. місячно, утримує жінку і малого сина.

— Хоча моя платня ледви вистарчає на утримання рідні і моє, я свято вірив в те, що колись виграю на льотерії і не загався я призначити 10 зол. місячно на купно четвертини льосу — говорив п. Ясінський. — Молився я за тим і щлюбував, що жертвую частину виграної на добродійні цілі. Обіту цього дотержу і призначу певну квоту на бідні діти і сиротн.

П. Ясінський грає на льотерії вже 7 літ. Ч. 72321 вибрав собі щойно в цій льотерії, в переконанні, що саме воно принесе йому щастя.

Треба вірити у свою звізду!

З нових видань.

О. *Петро Дзедзик.* Вибрані питання релігійного та суспільного життя. Ч. 4. ПО ДУМЦІ ХРИСТОВОЇ ЄВАНГЕЛІЇ II. (Празничні науки). Львів, 1933, ст. 320.

Новий, другий том проповідей о. Дзедзика містить 31 науку на всі празники в році, між іншим також науку на свято Пресв. Серця Хр. і свято Христа-Царя. Про нові свої науки пише сам о. автор у вступному слові: „Тими самими провідними думками, що на них основані мої „Недільні науки", прописані теж і ці „Празничні". Бо пропаґування ідеї „Кат Акції" та світського апостолування й заохота до мужности у вірі та геройства в сучасній важкій добі св Церкви, оборона Христової віри та Церкви перед затіями більшовизму, проповідування бадьорого, життєрадісного настрою, оптимізму, (особливо нині, в добі кризи та безробіття, голоду й холоду!) освідомлювання щодо цінностей терпіння, часті заклики до ревного сповнювання рел. практик, (зі сильним підчеркненням і дочасних користей, що їх справжні християни одержують), тай ще частіші заклики до діл любови й милосердя, з відкликом до світлих прикладів хр. старовини та амбіції справжнього християнина, то квестії такі пекучі, що їх треба нині заєдно підносити, якнайдокладніше обробляти, всесторонно освітлювати та якнайчастіше пригадувати".

Ось вірний зміст празничних наук о. Дзедзика, зміст, що говорить сам за себе і що якнайкраще ті науки рекомендує. Справді: всі теми актуальні, живі й цікаві. В порівнанні з „Недільними Науками" видно тут значний поступ, головно щодо будови проповіди; більша увага присвячена теж доґматичним та апольоґетичним арґументам.

Оба томи наук о. Дзедзика це дуже цінний вклад у нашу проповідну літературу. *о.Е. Л.*

НАЙПЕВНІША ЛЬОКАТА ГРОША У ПОЗИЧЦІ РІДНОЇ ШКОЛИ. КОЖНА ПОЗИЧКА 25 ЗОЛ.

З театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: „ПОДРУЖЖЯ В ДВОХ МЕШКАННЯХ", музична комедія на 5 дій *Меріяма-Лужницького* і *В. Балтаровича.*

„Вам мусить бути приємно, що маєте музичну комедію своїх авторів" — так сказала мені прявна на виставі відома професорка співу львівської консерваторії. На салі чули ми ріжні погляди: одним подобалося, іншим менше. Але фактом є, що два автори: Лужницький (лібретто) та Балтарович (музика) уже вдруге (перше було „Жабуриння") дають нам сценічну цілість, яка під музичним оглядом в порівнанні з ріжними теперішніми німецькими та французькими муз. комедіями сміло витримує критику.

Музика Балтаровича має свої прикмети та своїх прихильників. Ритмікою жива, дуже мельодійна, можна собі її легко присвоїти, навіть полюбити, інструментація без крикливого джезу, який вже переїдається. Своєю погідною мельодикою творила контраст до ріжних сумних ситуацій, в яких находилися дієві особи, та до надто сатиричного настрою лібретта. (Бідні директори, редактори, рецензенти наслухались ріжних натяків, подекуди дуже дотепних). Але цей контраст, думаю, був свідомий. Може автор музикою не хотів ілюструвати цього твердого життя, в яке попали дієві особи, але їх мрії про ліпше?

Не буду вичисляти, що найбільше подобалось, але подобалось багато, залежно від вимог та миттєвого настрою слухача. Багато гумору на салі викликали вдатні два „музичні дотепи". „Абгеблязен" трубки після подружої суперечки та фрагмент Шопенівського жалібного маршу на телеграму про матеріяльну руїну директора.

Типи осіб були добре підкляслені, але мужеські ролі були цікавіші, ніж жіночі. Видно, наш молодий автор (Лужницький) не є феміністично настроєний, бо те саме було й у попередній його комедії „Жабуриння". П-і Сабат-Свірська дала нам симпатичну елеґантну креацію: у рухах природна, у співі дуже добра, в танці зручна. Комічний елемент репрезентували п-і Сорокова, Сорока й Тарнавський. Від першої хвилини були цікаві, пізнати в них совісних акторів. П. Ольський і цим разом вирізнився своїм сценічним талантом. П. Генко та п-і Зірка — це нові актори на львівській естраді: п. Генко сценічно добрий, над голосом треба ще поправ цювати; п. Зірка достроювалась до цілости

Атракцією був гіндуський танок п-і Г. Балтаровичевої. Звуки флейти, вистудіювані штудерні рухи рук, її удуховлене лице та фіолетне світло — все те складалося в мистецьку цілість. *І. Пониімова.*

ВИСТУП ЖИДІВСЬКОГО ТЕАТРУ.

У салі „Кольосею" у Львові виступає тепер гостинно жидівський ревієвий театр „Ідіше Банде". Театр стоїть на високому мистецькому рівні, у скечах і монольогах порушує актуальні теми, взагалі вистави живі й цікаві. Але є теж у програмі одна точка, характеристична для ідеольоґічного напрямку того театру та взагалі для настроїв жидівської публики, яка цією точкою захоплюється. Річ іде про — прославлювання комуністичного сільсько-господарського устрою. Цілий один образ присвячений апотеозі колхозу та кінчається революційною піснею на російську нуту. Взагалі — міглиб той образ з найбільшим успіхом у цілості виводити в якійнебудь совітській аґітаційній „сельбуді".

Цікава річ, що одночасно жидівська преса завжди обурюється, коли казати про совітофільські настрої жидівської вулиці.

Дописи.

СТРИЙ.

(бн) Загальні Збори кооперативи „Народній Дім" переведено при поважнім комплеті членів зпоміж інтелігенції та освідомленого міщанства. По полагодженні вступних формальностей здав інсп. Соколовський обширний і точний звіт з діяльности управи та з руху в кредитовім відділі у минулому році. В часі дискусії піднесено також справу висоти чиншів, побираних кооперативою за винаєм салі на ріжні імпрези українських організацій. З ілюстрованої цифрами відповіди інсп. Соколовського виявилося, що вістки про дорожнечу салі спиралися на непровірених оповіданнях осіб необзнайомлених з дійсністю. Доказом цього є те, що деякі товариства, як напр. організація студентів, заплатила чинш за салю разом з усіми іншими належитостями в загальній сумі 10 зол. Інші товариства платили дещо більше, бо 40 зол. Переведено також дискусію над іншими справами, при чому всі приявні дали докази громадянської зрілости й такту. При доповнюючих виборах до надзірної ради покликані: пп. д-р Калуський Волод., адвокат Д. Охримович і д-р Левицький Іполит. Заступником лишився п. Осецький. При розділі запомог дістали по 50 зол.: філія „Просвіти" і „Рідної Школи", по 30 зол. „Діточий Захист", Музей „Верховина" і „Народній Дім" у Лавах. Дальших 96 зол. залишено до диспозиції управи. Збори ведені о. Петрушевичем перейшли під знаком поваги і ладу. — Дивним випадком напередодні зборів померла у Стрию бл. п. Михайлина з Ничаїв Колодницька, бувша директорка „Народнього Дому". Свій мандат виконувала Покійна довших 17 літ. у найтяжчих хвилинах тої установи. Тому в похоронах Покійної взяли участь крім ширшої публики також і відпоручники всяких товариств та інституцій. Домовину внесло до церкви і звідти до каравану шістьох членів управи і надзірної ради „Народнього Дому".

Музичний Інститут ім. Лисенка працює з успіхом над умузикальненням українського громадянства у Стрию. Пропаґандовий концерт, що недавно відбувся дав спромогу почути дуже гарний та умілий спів проф. Лиськової і мистецьку фортепянову гру проф. Савицького. Програма обох концертів обіймала щокращі твори як українських так і чужих композиторів. Хоча публики не було за багато, то проте слідний вже значний поступ у нашого громадянства і зацікавлення музикою.

Пасічництво в стрийськім повіті входить від початку цього сезону на нові стежки господарського розвитку. Пасічнича секція „Сільського Господаря" постаралася про улики типу українського й американського, які члени цієї секції, а також і посторонні пасічники могтимуть купувати по половині тої ціни, яку дотепер платили. Також постаралася секція про виріб штучної вощини під своєю контролею і є надія, що це вдасться дістати деякий опуст з дотеперішніх ціп. Рівночасно заложено взірцеву пасіку, яка небавком буде служити до науки практичного пасічництва. При кінці минулого тижня був переведений короткий курс пасічництва, в якому взяло участь 19 пасічників, що дістали відповідні свідоцтва з цього курсу. Зчерги екзекутива пасічничої секції філії „Сільського Господаря" старається про збут меду своїх членів.

СПОРТ.

КРАЄВІ СОКІЛЬСЬКІ ЗМАГАННЯ У ВІДБИВАНЦІ.

Краєві сокільські змагання у відбиванці відбулися в неділю 20. ц. м. у Стрию з повним успіхом. Участь у них взяло 12 дружин: Сокіл-Батько, ольд-бої Сокола-Батька, Сокіл IV, Сокіл I Стрий, Сокіл II Стрий, Харів, Мразниця, Завадів, Конюхів, Дашава, Прис й Олексичі.

Змагання отворив короткою промовою заступник голови Сокола-Батька п. Карпінський, що повитав присутніх і побажав дружинам-учасникам якнайкращих успіхів. По промові п. Благітки почалися рівночасно на трьох грищах змагання, до яких дружини станули після льосування. Змагання відбувались перед обідом і пополудні і виявили без сумніву високий рівень тої ділянки спорту в Сокільській Організації. Докладне звідомлення з тих цікавих змагань подамо завтра, нині зазначуємо тільки, що перше місце заняла заслужено дружина Сокола IV (Личаків), а друге дружина Сокола-Батька. Ті дві дружини, менш-більш рівні під оглядом сили і вміння — це безперечно найкращі українські дружини відбиванки. Виступ ольд-боїв Сокола-Батька, що був сензацією дня, мав більше пропаґандивне значіння, хоч треба признати, що й вони заняли в другій групі почесне місце. III. місце в I. групі заняв Сокіл-Харів.

По змаганнях дістали всі учасники пам'яткові відзнаки Сокола-Батька.

СПОРТОВІ ВИСЛІДИ.

ВИННИКИ. **III. Сокіл — Тім Чорноморці-Дніпро 4:4 (4:0).** Вислід говорить сам за себе; в першій половині переважала дружина III. Сокола і добула четверо воріт. Тім розігрався аж по половині й тоді переважав над III. Соколом. Ті змагання відбулися у рамках „Дня Українського Спортовця".

МИСТЕЦТВА У. С. С.

ЛЬВІВ. **Хуртовина (Комарно) — IV. Сокіл 6:3.** Заслужена перемога провінціональної дружини, яка перевищала свого противника перш усього амбіцією і скорістю. Суддював п. Л. Назар.

БІБРКА, 19. і 20. 5. **Тризуб (Львів) — Сокіл 6:0 (1:0). Тризуб — Сокіл 4:2 (3:0).** Товариські змагання обох тих дружин відбулися в Бібрці і покінчилися заслуженою перемогою Тризуба, який виявився дружиною технічно більше опанованою.

ПАВЕЛЧЕ. **Чайка (Калуш) — Пробій 5:0 (2:0).** Чайка, хоч перемучена дорогою, перемогла високо сільську дружину, яка була дуже амбітна, зате слаба технічно. Суддював п. Ясеницький.

РОГАТИН. **Сокіл II — Черчанка 5:0. Залуже — Роксоляна II 2:1.**

ХОДОРІВ. **Хортиця (Жидачів) — У. С. Т. 0:5 (0:1).** Змагання товариські, покінчилися програною Хортиці 0:5 (0:1). Ворота для У. С. Т. здобув Семигінівський В. 1, Шуварський С. 2, Лучка Р. 1, Татомир В. 1. Суддював п. Куддик Ю.

ДРОГОБИЧ. **Сокіл — Ропник (Борислав) 4:1 (2:0).** Змагання товариські. Заслужена виграна Сокола, який виступав з „позиченими" змагунами.

ГАРКАВЕНКО НА ДРУГОМУ МІСЦІ В БЕРЛІНСЬКОМУ ТУРНІРІ.

На превеликий жаль, не здійснилися сподівання українців, що „золотий пояс Німеччини" вже в цьому році перейде в українські руки. Після перших 5 перемог Олександер Гаркавенко мусів боротися кожного вечора аж до кінця турніру. У вівторок 15. травня він переміг німця з Польщі Якова Затурського. На слідуючий день дали йому найсильнішого і найнебезпечнішого противника, 6. мистця світа, естонця Яна Яго. До цієї зустрічі знавці спорту ставилися з великою увагою, бо проти Яго Гаркавенко мав показати, наскільки виправдана була його перемога в минулому році. І хоч чимало людей сумнівалося в успішний вислід того змагання нашого лицаря, а сам Яго перед початком отверто заявив, що положе Гаркавенка, все ж українці могли по довгій боротьбі вітати свого переможця. Після цього Гаркавенко станув до кінцевого змагання. Крім нього з 29 учасників без поразки залишився тільки син 6. світового мистця, Ганс Шварц. Зрозуміла річ, що по його боці були симпатії не тільки берлінців, але й цілого німецького народу. Крім великої моральної підтримки мав Шварц ще й дуже сприяючі обставини. Того вечора, коли українець мусів боротися проти найсильнішого противника, німець був зовсім підьний...

Серед небувалого піднесення настроїв у переповненому цирку Буша, в четвер 17. травня, Гаркавенко станув — після цілого тижня боротьби кожного вечора! — проти 24-літнього Шварца. Не зважаючи на все це, наш змагун більше 30 хвилин мав велику перевагу. Та мабуть таки далася себе відчути тяжка праця в середу. Може не лишилися без впливу і прикрости, що їх довелося Гаркавенкові зазнати останніми днями від непоміркованих людей... На превелике здивування навіть найближчих приятелів Шварца пощастило йому використати одну коротку нагоду: схопити найкращого борця за плечі, коли він вирвався з мосту...

Не зломив цей „пех" духа Гаркавенка. Вже на другий день після такої „поразки" відправився він до Франкфурту над Майном, аби там змірятися за мистецтво Европи. Там він зустрінеться також і з молодим Шварцом. Головну підготовку й увагу зосереджує наш мистець на змагання за мистецтво світу, що відбудеться в листопаді у Берліні. У слідуючому році Шварц мусить боронити „золотий пояс Німеччини".

Перед залишенням Берліна Гаркавенко віддав ніч звоїв у колі земляків, які встигли його добре пізнати і здобути до нього найбільшу пошану. **ж.**

Нові книжки й журнали.

СОКІЛЬСЬКІ ВІСТИ. Рік VII, ч. 4—5 за квітень-травень 1934.

Якщо хочете брати участь у виборах до громадських рад, то негайно замовте собі

Новий Самоуправний Закон

разом із

виборчою ординацією

д-ра Степана Барана.

Замовляти в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10.

Ціна примірника 0·80 зол. (з почт. пересилкою 0·95 зол.).

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича, Чортків:

22. V. Ельга.
23. V. Наша парада
З Чорткова їде театр до Борщева і Заліщик.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 22. V год. 7·30 веч. „Весела львівська хвиля" Вистава льосована.
Середа, 23. V. год. 7·30 веч. „Весела львівська хвиля" Вистава льосована.

Театр Різнородностей.

Вівторок, 22. V. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях" Абон. 20.
Середа, 23. V. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях" Абон. 20.

Жидівський Варшавський Артистично-Літературний Театр у салі „Колісею":

Вівторок, 22. травня. в год. 8·45 веч.
Середа, 23. травня, в год. 8·45 веч.
Четвер. 24. травня в год. 8·45 веч.

Концертове Бюро Тірка:

Вівторок, 22. травня — Симфонічний концерт Філгармонії.

Кіна.

АПОЛЬО: „Під жаром Туркестану", „Фордансерка".
АТЛЯНТИК: „Загада" (Гарі Піль).
ВАНДА: „12 крісел" (Вл. Бурієн Дитина).
КАСІНО: „Таємний детектив", „Вороги подружжя" (Льорель і Гарді).
КОЛІСЕЙ: „Полуми", ревія „Під 1 зоря".
КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих ліжечок" (із Містенгет), Барту в Польні.
МАРУСЕНЬКА: „Пімста д-ра Фу-Манчу" та ревія.
МІРАЖ: „Програма 6 зірок", „Фільм Фляш як карієристка".
МУЗА: „Ніч у Каірі" (Рам. Новаро).
ПАЛЯС: „Цісарські лови" („Уязер кайзер").
ПАН: „Чанду".
ПАСАЖ: „Два обличча" (Кен Мейнард), „Лочка полку" (Анні Ондра).
СВІТ: „Чому я згрішила", „Чарлі рятує Європу".
СОНЦЕ: „Нічні суди" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „1002 ніч" і ревія „Зелений парнаваль".
ХІМЕРА: „Новий пох".
УТІХА: „В кожній пристані дівчина" та ревія.

Закордонне радіо.

Вівторок, 22. травня 1934.

Відень (506,8) 16·15 Камер. концерт, 17·30 Арії, пісні (Зенон Дольницький), **Брно** (325,4) 19·10 Світ оперетки (музика, співи), **Копенгаген** (255,1) 20·00 Співи, 21·00 „Фавст" оп. Гунода, **Білгород** (439,8) 19·30 Пісоньки. **Рига** (514,6) 15·30 Арії, пісні, 19·05 „Сх. Европа" (російські й **українські пісні**), **Берлін** (356,7) 18·45 „Забуті композитори" (співи, музика), **Кенігсвустергавзен** (1571) 21·00 Концерт із нагоди уродин Р. Вагнера (співи, музика), **Ляйпніг** (382,2) 14·45 Вок. інстр. концерт, **Москва** (ВЗСПС 100) 15·00 „Гофманові казки" Офенбаха, (Сталін 360,7) 17·30 „Катерина Ізмайлова" оп. Шостаковича, **Будапешт** (549,5) 13·30, 21·00 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 20·55 „Дон Хуан" оп. Моцарта. **Рим** (420,8) 13·00 Квінтет. 20·45 Скрипковий рецталь.

Середа, 23. травня 1934.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 17·20 Твори тирольських композиторів, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Прага** (470,2) 19·25 Концерт, **Копенгаген** (255,1) 21·30 Нільсонові пісні, **Париж** (312,8) 12·45 Танкова музика, вок. тріо, 20·10 „Гарна Олена" оп. Офенбаха, **Білгород** (439,8) 16·30 Шубертові пісні, 19·00 Концерт, **Любляна** (569,3) 20·00 Опера, **Берлін** (356,7) 19·20 Нар. пісні, **Мінхен** (405,4) 20·30 „Чар голосу" вок. авдиція, **Москва** (ВЗСПС 748 м) 16·30 „Тарас Шевченко" авд. Гагрішького, радіофонізація Залеського, (Сталін 360,6) 17·20 „Гугеноти" оп. Маєрбера, **Букарешт** (365) 20·45 Співи, **Будапешт** (549,5) 18·50 Співи, 21·50 Циг. орхестра, **Міляно** (368,5) 11·30 Легка музика. **Рим** (420,8) 13·00, 20·45 Концерт.

Львівське радіо.

Вівторок, 22. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Популярна музика з гр. плит. 15·05 Збіжжева біржа, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Сальонова музика, 16·20 Куток мови, 16·35 „Дивна в музиці" (співи, фортепян), 17·30 Істор. відчит „Міжнародня умова на переломі 19—20 ст.", 17·50 Відч. „Живучі городи", 18·10 Легка музика, 18·30 Акад. авдиція, 19·15 Всячина. 19·25 Відчит, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва ерруи, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Відчит про Людм. Уриайна. 20·45 Концерт із нагоди 50. роковин Уриайнової праці (музика, співи: Ада Сарі), 22·30, 22·05 Талкова музика.

Середа, 23. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 12·33 Популярна музика з гр. плит, 15·05 Збіжжева біржа, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Фортепяновий реціталь, 15·50 Для дітей „Свято литини", 16·20 Листи та програми. 16·35 „Екзотичний світ у музиці европейця" (турецький та перський марш, арабський танок — „Турандо" з гр. плит). 17·30 Істор. відчит „Сусп. політичні переміни на переломі 19. і 20 ст.", 17·50 Відчит „Живий Данте", 18·10 Камеральний концерт, 19·03 Всячина, гр. плити, 19·25 „Два рел. поети" (фейл.), 19·40, 19·43 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Трансм. з Варшави „Манон" оп. Маснета; в перерві: Муз. прелєкція про „Манон"; „Зорі польської сцени", 23·15 Легка музика з гр. плит.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Маслосоюз устійнив дефінітивно ціни на масло на час від 12. травня до 19-го травня ц. р. і платив кооперативам за 1 кг. десерового масла пріма, льоко магазин „М. С." у Львові, а саме:

12. травня н. р.		2·70 зол.
14.	„	2·60 зол.
15.	„	2·50 зол.
16.	„	
17.	„	2·40 зол.
18.	„	
19.	„	

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 12. травня ц. р. в наслідок хитної тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 кг.	молока	—·18 зол.
1 кг.	сметани	—·70 „
1 кг.	яець	2·20 „

Тенденція на масло хитка, на молоко, сметану і яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє що 22. V. н. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвірє птахокисарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·80 зол.
Кури „	І кляса	0·90 „
„ „	ІІ „	0·55 „

Тенденція знижкова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

Вписи до Фахової Школи середнього типу С. С. Василіянок у Львові вул. Даугоша 17. приймає Управа від 1. червня н. р. між 8—13 год. рано і 15—18 год. попол. Управа. 1609 1—3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НА ФЕРІЇ! Bruges Poinlasse взори, додатки шиває **Фрайлих**, Сикстуська 21. 1535 4—7

ПАНСІОН „АННЯ" В КОСОВІ Анни Герасимович поручає сонячні ізнати, першорядна кухня. Ціни дуже приступні. 1481 9—20

КОСІВ. ВинаймУ 3 умебльовані кімнати, веранда, кухня, все потрібне до життя на літні, на цілий сезон за 200 зол. під адресою: М. Чорній, — Косів, ул. Косів старий. 1607 1—4

„Транспорт у Гдині"

Бюро експедиційно-торговельне вул. Шлеська (ŚLĄSKA) 20, Тел. 1013. Полагоджує всякі експедиційні справи, інкассо, конос, складовину товарів і т. п. — На бажання першорядні референції.

„Транспорт-Тчев"
1594 2—20 Е. Русин
Бюро експедиційне Галлера 7. Тел. 287.

ГРЕБЕНІВ
Пансіон „ЗЕЛЕМІН"

в найгарнішому положенні, подальше від гостинця, гамору і куряви. Просторі, соняшні кімнати з балькономи. Річні і соняшні купелі. Смачний, здоровий харч, знаний з доброти і щедрости. Ціни умірковані. 1501 8—7

Відкриття 15-го травня ц. р.

Розклад їзди поспішних і особових поїздів від 15-го травня 1934 року.

ЗІ ЛЬВОВА ВІДХОДЯТЬ:

ДО	ЧЕРЕЗ	ЧАС ВІДІЗДУ:
Кракова	Перемишль—Рашів	4·50 [1], **6·25,** 8·35, **12·05** 14.15 [2], **15·35**, 16·30 [4], 22·50
Катовиць		**6·25, 12·05, 15·35,** 22·50
Познаня		**15·35,** 22·50
Познани—Гдині		**15·35**
Лодзі Кал	Пшеворск—Розвадів	21·25
Варшави		**14·45, 23·25**
Варшави	Равт Руську Рейовець	7·45, 21·40
Горнищя Живця	Рану Руську	7·45 [3]
Сокаля		16·00
Закопаного	Краків	**15·35**
Закопаного	Самбір—Струже Новий Санч	8·05 [4]
Кринищі	Тарнів	**6·25** [7]
Кринищі	Самбір—Струже	8·05 [4]
Коваля	Сапіжанку—Володимир	8·15, 18·00
Стоянова	Сапіжанку	6·45, 17·00
Лупька й Кнесопів	Стоянів	17·00
Бродів	Красне	0·30, 17·45, 21·30
Підволочиськ		0·30
Тернополя		0·30 8·00, 16·35
Рівного	Красне—Здолбунів	0·30, 17·45
Вильна		17·45
Борислава	Стрий	14·50, 18·15, 23·15
Лавочного		7·15, 14·50 [5], 18·15 [6]
Трускавця Живця		7·15 [8], **8·20** [10], 14·50 [10]
Нового Загіря	Самбір	8·05 [4] 8·55, 23·55
Синів		14·05, 23·55 [6]
Станиславова	Ходорів	**0·45,** 8·12, 11·02, 14·45, **16·40** 18·00 [11], 20·35
Снятина		**0·45,** 8·12, 11·02, 14·45, **16·40**
Янова й Яворова		8·05, 19·30
Красного		0·30, 8·00, 14·05, 16·35, 17·45 21·30
Підгаєць		9·10, 14·50
Рави Руської		7·45, 16·00, 21·40
Стрия		7·15, **8·20** [10], 14·50, 18·15, 23·15
Жовкви		7·45, 14·30 [9], 16·00, 21·40

ДО ЛЬВОВА ПРИХОДЯТЬ:

З	ЧЕРЕЗ	ЧАС ПРИЇЗДУ:
Кракова	Рашів—Перемишль	**0·20,** [2] 5·50 [2], 6·55, 9·50 [4] **14·30,** 16·15 [1], **16·25,** 20·30
Катовиць		**0·20,** 6·55, **14·30, 16·25**
Познани		6·55, **14·30**
Познання і Гдині		**14·30**
Лодзі Кал	Розвадів—Пшеворськ	7·35
Варшави		**7·50, 23·45**
Варшави	Рейовець Рану Руську	7·05, 20·10
Горнищя Живця	Рану Руську	20·10 [10]
Сокаля		11·12
Закопаного	Краків	**14·30**
Закопаного	Новий Санч—Струже Самбір	20·56 [4]
Кринищі	Тарнів	**0·20** [7]
Кринищі	Струже—Самбір	20·56 [4]
Коваля	Володимир Сапіжанку	10·40, 20·35
Стоянова	Сапіжанку	7·25, 21·05
Лупька й Кнесопів	Стоянів	7·25 21·05
Бродів	Красне	6·15, 9·23, 13·35
Підволочиськ		20·15
Тернополя		7·35 11·20 20·15
Рівного	Здолбунів—Красне	6·15, 13·35
Вильна		13·35
Борислава	Стрий	9·47, 14·30, 22·35 [9]
Лавочного		9·47, **21·05** [5], 22·35
Трускавця Живця		14·30 [10], **21·05** [10], 22·35 [6]
Нового Загіря	Самбір	7·10, 18·50, 20·56 [4]
Синів		10·00, 18·50, 20·56 [4]
Станиславова	Ходорів	6·05, 7·20 [11], 10·38, **11·50** 13·20 [12], 15·25, 21·10, **22·35**
Снятина		6·05, 10·38, **11·50,** 15·35, 21·10 **22·35**
Янова й Яворова		6·55, 17·35
Красного		6·15, 7·35, 9·23, 10·20, 13·35 20·15
Підгаєць і Бережан		10·20, 20·00
Рави Руської		7·06, 11·12, 20·10
Стрия		7·10, 9·47, 14·30, **21·05** [10], 22·35
Жовкви		5·54 [9], 7·06, 11·12, 17·23 [9], 20·10

[1] Курсує тільки до Пшеворська зам. з Пшеворс.
[2] „ „ „ Перемишля „ „ Перем.
[3] „ „ „ Ходорова „ „ Ходорова
[4] „ „ „ Рашева „ „ Рашева
[5] Курсує від 15. VI.—31. VIII. і від 22. XII.—15. I.
[6] „ „ 6. X.
[7] „ „ 31. V.—2. IX. і від 20 XII.—28. II.
[8] „ „ 14. VI.—30. VIII.
[9] Курсує в робочі дні.
[10] „ від 7. X. — 14. V.
[11] Не курсує 25., 26. XII. і 21., 22. IV.
[12] Курсує від 13. — 22. VIII.

Годинни, друковані товстим друком означують поспішні поїзди.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Ділo". Друкарня Вид. Спілки „Ділo" у Львові.

Ч. 134 (13.679). Львів, четвер 24. травня 1934. Poczkowe opłatę opłacono ryczałtem. Рік L.V.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Вибори у Львові.

Стверджуємо, що громадянство Львова до часу внесення і по внесенні лист кандидатів держалось карно, мужно і гідно.

Стверджуємо, що переважаюча більшість окружних виборчих комісій використала своєрідно інтерпретацію виборчої ординації разом з регуляміном.

Повідомляємо, що по упливі 48 годин відшлась українська листа кандидатів VII-ої округи. Секретар головної виборчої комісії заявив, що знайдено її за дверми.

Повідомляємо, що Український Нар. Виборчий Комітет вніс за 20-ть округ 19 кандидатських лист з 5.450 власноручними підписами управнених виборців.

За Секретаріят Виборчого Комітету:
А. Добрянський. *Д-р Карло Кобринський.*

Диктатура в Болгарії перешкодила державному переворотові.

БІЛГОРОД 22. 5. ПАТ. Югославінська преса пише, що новий уряд випередив державний переворот у Болгарії, який підготовляла крайня права група Цанкова. Напружене становище довело до того, що проголосили виїмковий стан та обсадили військом і поліцією державні будинки у столиці Софії. Тому король Борис теж з великою обережністю підбирав міністрів до нового уряду.

БУКАРЕШТ, 22. 5. ПАТ. У цілій Болгарії спокій. Населення з прихильністю слідкує за рішеннями нового уряду. Премієр Георгієв заявив, що новий уряд буде боротися з партійництвом. Закордонна політика Болгарії підтримуватиме приятельські взаємини зі сусідними державами.

СОФІЯ, 22. 5. ПАТ. Вчора рано міністри почали урядувати. Хоч парлямент розвязаний і не розписано нових виборів, конституція обовязує далі. Болгарського посла в Парижі Бартолова призначить король міністром закордонних справ. Премієр Георгієв відбув довшу конференцію з колишнім премієром Мушановим і поінформувався про закордонну політику. Всім міністрам премієр обнизив платні до половини. Всі додатки до платень знесено.

ЗАЯВА ЦАНКОВА.

СОФІЯ, 22. 5. ПАТ. Цанков, колишній премієр і провідник скрайної правої партії „Демократичної Унії" заявив, що зміна уряду при допомозі війська є фактом далекосяглої ваги. З ним слід числитися, зберігти терпеливий спокій. Теперішне положення вимагає зимної крови і патріотизму.

ЗАВОРУШЕННЯ КОМУНІСТІВ.

СОФІЯ, 22. 5. ПАТ. Комуністи намагалися викликати в Софії заворушення. Поліція розігнала демонстрантів. Один комуніст ранений.

Страх СССР перед Німеччиною.

МОСКВА, ПАТ. Більшовицька преса не перестає нападати на канцлєра Гітлєра за його промову, яку виголосив на конгресі праці про господарський стан СССР. Гітлєр — пише преса — станув на чолі протибільшовицької кампанії, яку провалив перед приходом до влади. Таким чином канцлєр хотів відвернути увагу німецьких мас від внутрішньої ситуації в Німеччині.

Перед реформою устрою у Франції.

ПРЕЗИДЕНТ ЛЕБРЕН ЗА ЗМІНОЮ ЛАДУ.

На зїзді руховиків з цілої Франції президент Лебрен виголосив політичну промову. Президент згадав про зусилля багатьох держав уздоровити своє громадянство гострими і безоглядними засобами. Франція не буде приглядатися зі заложеними руками і переведе реформу державного ладу на демократичних основах. Вкінці подякував премієрові Думергові, який довів до кращого внутрішнього положення у Франції.

НЕОСОЦІЯЛІСТИ ЗА СИЛЬНОЮ ВЛАДОЮ.

ПАРИЖ, 22. 5. ПАТ. На конгресі партії неосоціялістів у Парижі багато промовців домагається зміни держ. ладу і зміцнення влади уряду. Господарський лібералізм пережився. Сильний уряд можуть утворити тільки праві партії або неосоціялісти. Ліві партії нездатні до того. Міністер Марке гостро виступив проти провідника соціялістів Блюма.

Ультимат до французького уряду.

Політична ситуація у Франції несподівано ускладнилася. На конгресі у Віші комбатанти вирішили вислати до уряду ультимат, щоби до 8. липня закінчив слідство в справі афери Ставіського і перевів реформу податків. У противному випадку комбатанти виступлять рішуче проти уряду. Одночасно комбатанти рішили ненавязувати взаємин з німецьким союзом комбатантів.

Японія може воювати цілий рік без чужої допомоги.

НЬЮ ЙОРК, 30. квітня. (Вл кор.) Радянські стратеґіки дуже дбайливо студіюють все, що торкається боєздатности Японії — каже Гарольд Деніл у своїм дописі з Москви до „Таймса". Вони оголосили свої спостереження у „Червоній Зорі", урядовому часописі червоної армії. Кажуть, що японська індустрія може витримати війну цілий рік; якби війна потягнулася довше, то Японії не стане сирих матеріялів. Висновок совітських знавців такий: Щодо металів, коксу, вугля і нафти, то Японія стоїть нижче від інших держав. Її можна під тим оглядом прирівняти з перерваною Францією. Та все таки, на випадок блокади, Японія витримає цілий рік. Японія має досить машин і фабрик і разом з арсеналами може забезпечити армію в муніцію й зброю. Але літаків, танків і автомобілів Японія має замало і буде мусіти дбати на доставу з чужих країв. Хемічний промисл Японії добре розвинений і тому армія матиме достаточну кількість вибухових матеріялів і газів. Під тим оглядом вона стоїть вище від інших країв. Промислові ділянки потрібні на час війни є під контролею уряду — пише „Червона Зоря". Крім того значна скількість цивільних фабрик виробляє вже тепер воєнні матеріяли. Це поможе урядові перемінити в скорому часі цілий промисл на воєнний промисл. Хоч Японії недостає вугля й нафти, каже газета, то вона може дістати ці матеріяли в Кореї і Манджурії, де Японія будує тепер заліз: фабрики і хемічні заводи.

Кінцеві висновки радянських стратеґіків такі, що Японія дасть собі у війні раду, коли їй удасться ще в час дістати відповідну скількість авт та літаків. Зрештою Японія працює тепер повною силою і приготовляється до війни.

Остапа Нижанківського
ВЕЧІР ТВОРІВ
СЬОГОДНІ У ЛЬВОВІ 23-го Ц. М. В ГОД. 8. ВЕЧ. В МАЛІЙ САЛІ МУЗ. Т-ВА ІМ. ЛИСЕНКА.

ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
О. ЛЕВИЦЬКА і С-ка
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 502-881.
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елєгант" терпентин.
Пасту до взуття „Елєгант" воскову
Пасту до підлоги „французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри
Синку до білля
1397 понадкову і коронову 12—?
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську.

Малознаний світ господарських відносин.

(Кореспонденція з Волині.)

Волинь, 21. V. 1934 р.

I.

Український нарід на північно-західних землях, що перебував довший час під впливом російської школи і цілого російського укладу життя, не призвичаївся цікавитися економічними питаннями, а тим менше — брати участь у їх впрішуванні. Інтеліґенція все своє матеріяльне істнування базувала на посадах, а селяни — на природі: вродить, з голоду не вмремо. Для перших голод був наслідком фатального „не повезло"; для других — „не вродило". Все залежало від сторонніх сил. А імпульсом до дальшого життя було: „якось-то буде, а може-то усміхнеться щастя, настане врожайний рік"...

З цією психольоґією ми й увійшли в нове повоєнне життя, захопивши зі собою лише одно старе надбання — звичку до фільософування й чуттевости, що в перших роках нашого нового життя вилилося в так звану „просвітянщину" з рефератами на високі теми, виставами, співами, забавами й голосним „душу, тіло ми положимо"... до хвилини, коли хто не закликав: — А ну, замість душі чи тіла положіть якийсь гріш!...

Високо піднесений романтичний настрій вмить розвіювався. Нагадування про „мерзенний гріш" (так трактувала його російська інтеліґенція, а за нею й наша) викликало несмак, як доторк до чогось бездонно-низького, негідного такої високої істоти, як інтеліґентна людина.

Таку саму реакцію викликав заклик повкласти гріш — замість „душі й тіла" — і серед селян, які віками звикли все брати, а давати лише „Богові, кесареві й... шинкареві". І так досі. Дати-ж гріш на громадську справу — для власноїж користи — іноді їм, так само тяжко, як покласти душу. Бо — якось-то буде. Те пощо турбуватися?

II.

І нагло прийшла для інтеліґенції втрата посад, а для селян — малоземелля, господарська криза й злидні. Треба рятуватися. Ані організаційного ні психічного підготування до цього як у інтеліґентів, так і в селян-хліборобів нема. Це добре знають усі ті, що мають нещастя працювати в економічній ділянці, а властиво бути піонірами в ній.

Не зважаючи на безробіття й злидні, що охоплюють все більше нашу інтеліґенцію, пи-

тання господарської натури ще не викликають належного зацікавлення серед наших інтеліґентів. Навіть ті, що покінчили спеціяльні високі школи чекають на готові посади, нічого не роблячи для створення собі варстату праці. І часто в пошукуванні посад відходять від українських мас у сторону, звідки нічого доброго сподіватися не можна.

Щодо селян-хліборобів, то згадане психольоґічне наставлення є надзвичайно серіозною перепоною до господарського розвитку Волині в такому темпі, як цього вимагає сьогоднішній катастрофальний стан. Бракує ініціятиви, внутрішнього імпульсу.

Але при цьому треба зробити одно застереження: все сказане вище про хліборобів відноситься до старшого покоління селян. Але серед нього всеж надибуємо одиниці, що виріжнюються своїм розумінням дійсности й виявляють досить необхідного імпульсу до реформування господарського життя Волині. Це ті представники старшого покоління, що створили українські кооперативи й хліборобську організацію „Сільський Господар", не зважаючи на всі зовнішні перешкоди. Одначе, їх замало, а перепони за великі, щоби подолати всім вимогам моменту.

І ось тут ми підходимо до молодого покоління, що йому ставить життя велике завдання господарського й загально-культурного відродження Волині. І це молоде покоління виконало своє місійне завдання, коли було до цього належним способом підготовлене.

На великий жаль, наша волинська молодь оцієї господарсько-підготовчої школи не проходить, бо бракує їй свідомих вчителів-інтеліґентів, що самі цікавились би економічними питаннями. А крім цього справа й зліва відтягають молоде покоління від цієї школи скрайні політичні течії. Так звані „націоналісти" з їх бомбастичними гаслами називають позитивну господарську роботу „опортунізмом", а комуністи та їхні двійники „усівці" хлеймлять її „служенням буржуазії".

І та й друга сторона силкується викликати до господарських питань нехіть. Замість твердої школи життя підсувається неуцтво, замість почуття дійсности — романтика з казковими мріями про чуда, що стануться самі собою при таємничих гаслах і т. д.

III

Явища, безумовно, нездорові.

Українське громадянство мусить прикласти багато праці, щоби життя наше в цій ділянці оздоровити: виховати молодь у напрямі розуміння дійсности та підготовити до опанування її.

Засобів до цього без ліку. Тут ми вказали лише на один дуже важний: на пресу. Наша національно здорова преса повинна поставити собі за обовязок весь час висвітлювати й інтеліґентам і селянам-рільникам необхідність і конечність для кожного українця знайомитися з господарськими питаннями та мати на них відповідь. А також спонукувати наше громадянство до активної участи в виконуванні економічних завдань країни.

Згадана пресова кампанія повинна бути поведена систематично й по добре обдуманому пляні, щоб усі разом узяті статті і замітки уявляли собою щось у роді заочних курсів. Особливо на цю сторону пропаганди господарських питань повинна звернути увагу преса, призначена для мас.

Бажані були би й окремі книжочки для ширших кол, які вводилиб їх у досі незнаний чи малознаний економічний світ.

Зенек.

Гуцулія у... Познані.

Познань, 18. травня 1934.

Гуцульщина стає „модною": її „відкрили" деякі сусідські подорожники і поводяться так, наче це справді їх монополь. При всяких нагодах і без нагод обвозять гуцулів по Польщі, показують як дивовижу та представляють як частину польської нації, яка товорить „гваром гуцульском"!

Не так давно мав у Познані відчит „знавець" проф. Кілярський про Гуцульщину, по ним прийшов другий — Ярош, обоє наплели стільки небилиць про Гуцульщину і гуцулів, що українці, які попали на ті відчити, з дива не виходили, як можна бути таким аналфабетом! Після такої відчитової кампанії прийшла черга на пресу, в якій знову появилось чимало дописів на гуцульські теми. Думали ми, що на тім скінчилося. Аж ось одної гарної днини появились по мурах Познання афіші, що привізднть „Театр гуцульскі з Жабего". Афіші мають напис „Накладем Мін. Ком." Майже всі щоденники дали своїм читачам купони на 50 прц. знижки до театру. Але і це не помогло. Салю досить мала, навіть до половини не виповнена. Українці, з болю і стиду за гуцулів, воліли туди не йти. Перед виставою виголосив вступне слово „гарцеж" у закопанській одежі, який поручав польському громадянству зацікавитись „гуралями (!!) з Ворохти та Жабього". Одиноку перепоною в цім може бути „праве же не зрозумяла для нас а долуф гвара", однак промовець потішав слухачів, що гуцули знаменито говорять по польськи. Після такого „вступного слова" гуцулія відіграла „Верховинців" — в українській мові.

Коби бодай справді сама вистава стояла на мистецькому рівні. Але це скандал, а не вистава, і не то українській культурі, але й „регіональній" Гуцульщині вінка реклама. Вражіння жахливе і польська публика зараз після першої дії почала зі салі тікати. Режисером тої імпрези був гуцул з Жабя Курибутяк.

„Браць гуцульска" звиджує Познань у супроводі... військової орхестри. У вівторок навіть склали чолобитєю примасові. Мешкають в касарні 57 п. п., де і харчуються. Самого гуцула ніде не пускають без асисти. Возять автомобілями по місті, як екзотичну диковину. Гуцули хвалять собі, що їм дуже добре діється, бо вони „рижовлові". Тепер їдуть ще раз до Варшави за грішми, бо їх ще не дістали... Кажуть люди, що той сам „театр" виступав і у Варшаві — у „Домі жолнєжа" — і там, у Варшаві, компромітував Гуцульщину.

На превеликий жаль — наше громадянство не працює на Гуцульщині і над Гуцульщиною та зовсім ту частину краю і народу занедбало. Полювалося напр. гасло „Книжка на захід": чому не подумати про „книжку для гуцулів"?! Ніхто не займається напр. організацією гуцульської молоді. Станиславівська консисторія повинна гуцульські парохії обсаджувати особливо свідомими та активними священиками. Від часів Шухевича, славного автора „Гуцульщини", ніхто не займається літературою про Гуцульщину: добре булоб видати яку монографію (навіть як роман), щоб люди знали дещо більше про той чудовий край. Таку книжку треба би теж видати у польській мові та протидіяти безграмотним теревеням різних „спеців". Треба навязати безпосередній звязок центру зі свідомими гуцулами. Не можна допустити до того, щоби Гуцульщина або гинула з нужди, голоду і жидівського визиску, або ставала предметом забави і посміховищем.

Українець у Познані.

*

Від Редакції. Автор повищого допису має 100-відсоткову правду. Якось так склалися повоєнні відносини, що саме Гуцульщина опинилася поза сферою громадської активности українського громадянства. Надвірянщина, Косівщина і Долинщина, колишні домени радикалів, стали справжніми копальнями хрунів. Терен для громадсько-політичної праці там важкий. Кооперації теж не вдалося масово обхопити Верховини, дарма, що повела й веде боротьбу з тамошнім жидівським посередником. Найсумніше те, що й станиславівське і коломийське громадянство, найбільше покликане до організованої і планованої акції на Гуцульщині, цю справу занедбало і далі занедбує. Таким робом нині збираємо плоди цих наших сумних відносин і є свідками широкої пляцової акції сусідів.

Гуцульщина стала подібним терном експериментів, як Лемківщина, з тою різницею, що на Лемківщині український відпір далеко сильніший. Веселими ці відносини не є. В цілій тій прикрій справі дуже потішаючим є той факт, що в останніх тижнях заінтересувався ближче Гуцульщиною український Львів, який і покликав до життя окрему громадську установу, що має займатися ближче і глибше всіми болячками нашої Гуцульщини.

Троцький і його доля

tement-ом для інших.

Женева, 18. травня 1934.

Лейба-Лев Давидович Бронштайн-Троцький, вічний „вічний жид", мандрує невідомо де, у своїм блакитнім авті. Можливо, що воно вже й не блакитне, можливо, що його власник дав його перемалювати, так-же само, як зголив собі бороду, обтяв волосся і змінив окуляри. Тепер журналісти та поліцаї сушать собі голови, де саме перебуває Троцький, з кол публики приходять повідомлення, що його бачили в Анесі, Шамоні, а навіть у Берні. Всі, що мають нещастя виглядати як Троцький, мусять терпіти цікавість поліції, а часом і непримемности від їх безпосереднього людського оточення. Одного англійця, подібного до Троцького, навіть поважно потурбували.

Той французький премієр, що потайки від власної поліції дозволив колишньому народньому комісареві оселитися під самим Парижем, зробив дуже злу прислугу своїй державі, та й сусіднім державам, що не виявляють найменшого бажання дати притулок колишньому кривавому комісареві. Ошалілий французький уряд, що мав намір спочатку замкнути Троцького на малім відлюдним острові, обчислив, що й там охорона й догляд за головою IV. Інтернаціоналу буде коштувати державу досить багато та пустив його через кордон, полишивши іншим державам приємність та кошти побуту Троцького.

Коли убивник мільонів, спричинник голодової катастрофи 1921 року, співосновник московського більшовизму, від якого так тяжко терпить не лише населення московської вязниці, а й цілий світ, коли цей Каїн з кривавим знаком на чолі не находить ніде пристановища і ховається разом з родиною, тікаючи від міста до міста, то це лише тисячна частина тої кари, яку він заслуговує за свої криваві злочини. Коли турецький уряд не замкнув Троцького разом зі звичайними злочинцями, не оселив на відлюдним острові, де згинули голодовою смертю два десятки років раніше нещасливі царгородські безпритульні пси, то це безумовно свідчить про повагу турецького уряду до звич. злочинців. Коли ніодин уряд не хоче мати тепер новітнього Каїна на своїй землі, то це цілком зрозуміле. Наскрізь незрозуміле щось інше.

Чим властиво гірший Троцький ніж, скажімо, Сталін, Літвінов та всякі Постишеви, що винищують голодом, розстрілами і заслабленими мільони совітських підданців? Чому властиво Троцького хочуть викинути на безлюдний острів, а Літвінову, Радекові, Крестінському і сотням інших московських більшовиків улаштовують бенкети, садить поруч в порядними людьми при столі, відвідують їх, підписують з ними умови про ненапад, запрошують до Союзу Народів? Може тому, що IV. Інтернаціонал вважають не-

З ПРОФЕСІЙНОГО РУХУ.

Загальні Збори філії „Супруга" в Перемишлі.

В понеділок 21. травня ц. р. в 6-ій год. вечора відбулися в Перемишлі звичайні річні загальні збори філії Союзу Українських Приватних Службовиків „СУПРУГА". Проводив голова філії **вик. Артемович**, звіт з діяльности філії зложили: секретар **п. Блюй** і скарбник **п. Стахів**. Зі звіту, як і пізніше з дискусії пробивалося слабе зрозуміння професійної організації серед нашого службовництва. Але рівночасно і тим яркіше відбивалося на тому тлі багато доброї волі і старань проводу філії, щоби в практиці показати значіння професійної організації для службовика і зєднати його для тієї своєї організації, яка в потребі єдина турбується долею службовика. Тому, хоч звіт з діяльности був скромний, то всеж був дуже цінний і надійний.

Плянуючи розбудову організації, президія Головної Ради СУПРУГА делегувала до Перемишля свого представника. Їздив тудн сам головна організації, **ред. Гриць Гладкий**, щоби мати безпосереднє вражіння з праці організації на провінції і тимсамим мати ясніший образ на цілість. При цій нагоді поділився він із зібраними думками про завдання і значіння професійної організації „СУПРУГА" і для службовиків і для народньої справи. Це викликало потім дуже живу дискусію, яка подає надію, що праця філії „СУПРУГА" в Перемишлі оживиться. Найкраще свідоцтво для ходу зборів дають слова кількалітнього голови філії п. Артемовича, що від 1927 р. філія „СУПРУГА" в Перемишлі не мала таких цікавих зборів.

До нової Ради філії збори вибрали: пп. Артемовича головою, Скоропаду заступником голови, Блюя секретарем, Стахова скарбничком. Доротяка заступником члена Ради. До контрольної комісії увійшли пп.: Ганкевич, Гачак, Дмитришин

—o—

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 80—180 Телефон 25-55.

безпечнішим від ІІІ-го? Може тому, що сучасні провідники великих держав всі тримаються генеральної лінії Сталіна і є рішучими противниками лівацького ухилу Троцького і троцькістів? Зовсім ні, справа полягає в чімсь іншім.

Московському урядові з його диктатором на чолі справді треба подякувати, що він викинув за кордон одного з чільних більшовиків і дав тим самим Европі можність виявити отверто, як вона ставиться в дійсности до більшовиків, коли не потребує ховатися з цим. Колиб Ворошилов сьогодні викинув за кордон Сталіна, чи навідворот, кожного з них чекала би доля Троцького, бо в очах Европи всі вони однакові. Різниця не в них самих, а в тім, що є поза ними. Европейські політики може й мають більше старанно ніж звичайно руку подану комусь з кривавих володарів московської в'язниці народів, але поза тим поводяться з ними як з рівними, дістаючи чи сподіваючись від них — одні дешевої нафти, другі дешевого дерева, зрубаного руками невільників, треті збіжа, вирваного з уст конаючої селянської родини, четверті дешевого гарматнього мяса совітських ляндскнехтів для майбутньої війни проти Німеччини чи Японії, пяті лише вигідних совітських замовлень. Гроші, як відомо не смердять, кров також мабуть ні.

Колиб московські володарі подумали завчасу, яку газъбу справлять їм европейські держави цькуючи Троцького як скажену собаку від кордону до кордону, вони залишили його у власній в'язниці чи на засланні. Колиб керманичі культурних держав розуміли, яке ганебне свідоцтво власної моральної убогости виставляють вони собі поводячись з Троцьким інакше ніж з Літвіновим чи навідворот, вони приймали Троцького всюди не менш овацийно ніж московських потентатів, що перебувають ще при владі.

Афера з Троцьким набирає тим більше скандального вигляду, що до Женеви приїхав несподівано і Літвінов та зголосився у Барту, можливо на те, щоби розпочати негайно заходи в справі приступлення СССР до Союзу Народів.

Для українців ця афера свідчить дуже яскраво про те, як мало вони можуть числити на якусь гуманність чи якісь інші моральні якости сучасної Европи. Тут визнають лише силу та гроші. Отже треба показати свою силу чи лишатися невільниками.

М. Данько.

25 років диригентської праці.

Праця і успіхи Платоніди Щуровської-Росиневичевої.

Коли 15 років тому, на початку 1919 року виїздила з Києва Українська Республиканська Капеля під проводом Кошиця, щоб познайомити світ із українською піснею, в закордонну подорож, подорож, що стала пізніше тріюмфальним походом — на цей успіх склалося кілька причин. Перше, розуміється, самі якости української пісні, по-друге великий, надзвичайний хист проводиря й музичного голови справи, диригента, О. Кошиця. Між помічниками Кошиця на першому місці, по справедливости, стояла його улюблена учениця й помічниця, молода диригентка, ще студентка київської консерваторії, **Платоніда Щуровська.**

Молода тоді панночка, що неподавно перед тим скінчила гімназію — і з благословення свого вчителя хорового співу О. Кошиця вже з десяток років сама диригувала хором своєї гімназії, а потім інших середніх шкіл. Кошиць добре знав свою ученицю, коли покликав її на відповідальну посаду свого помічника, здавши на неї всю підготовчу працю хорового репертуару. Професор Празької Консерваторії і сам відомий музика Я. Кршічка, з нагоди концертів української капелі в Празі, писав: „Українці прийшли й перемогли!" А далі, розбираючи детально виконання й ведення хору, каже таке: „Підготовчу працю виконує п-і П. Щуровська; музикальна, тонкого слуху й ритмічного почуття, працьовита, віддана, скромна — має львину частину за успіх капелі, дає головному диригентові хор музично цілком готовий, щоб його по мистецькому опрацював. Щасливий п. Кошиць, що найшов таку помічницю!"

Платоніда Щуровська (по чоловікові Росиневичева, народилася в селі Воробіївці, черкаського повіту, на Київщині, в музичній родині священика о. Івана Щуровського 20. квітня 1893 р. Батько П. Щуровської був свого часу відомий диригент церковних хорів. Тяжче установити, в якому споріднені з ним був композитор і капельмайстер (диригент) московської імператорської опери П. А. Щуровський (1850—1916), автор опер „Коваль Вакула" (Різдвяна ніч) та „Богдан Хмельницький" на лібрето, складене з поем Гребінки. В кожному разі музикальність та спеціяльна здібність до диригентури були все родинною прикметою в великій священичій родині Щуровських.

Від 1902 до 1911 року Платоніда Щуровська вчилася в II. київській жіночій гімназії, яку утримувало „Єпархіяльне відомство". Скінчила гімназію з найвищим відзначенням — із золотою медалею. В цій гімназії учителем хорового співу був саме О. Кошиць й звідти їх знайомість. . Кошиць відразу оцінив музичні здібности своєї молодої учениці і з його доручення 1909 року диригентуру гімназіяльного хору віддано П. Щуровській. По матурі Щуровська зайнилася на посаді диригента цього хору аж до самого відїзду з Києва 1919 року.

Для поглиблення своєї музичної освіти Щуровська після гімназії вступила до Київської Консерваторії учениною відомого проф. Пухальського у клясі фортепіяну. На думку Пухальського, в Щуровської надто розвинене почуття ритму й такту шкодить нюансам артистичного виконання фортепіянових творів, але ця сама риса робить із Щуровської незамінну акомпаніяторку в фортепіяновім супроводі до співу. Цю здібність Щуровської оцінили ще в Києві і найвибагливіші співаки на концертах зверталися до молодої піяністки за фортепіяновим супроводом. Пізніше Щуровську покликали до Київської Опери як помічницю для співаків при вичуванні нових партій. Водночас Щуровська провадить науку хорового співу в кількох київських гімназіях, а по революції 1917 р., як диригент, стає на чолі українського „Хору Середньошкільників" м. Києва.

Кошиць намовив її у 1919 р. виїхати з Республиканською Капелею за кордон. Обїхавши до 1921 р. з Капелею більшість західньо-европейських країн (Чехію, Австрію, Швайцарію, Францію, Бельгію, Англію, Голяндію, Еспанію, Польщу) у Німеччині Капеля скінчила свою працю і своє істнування.

Через рік. О. Кошиць виїхався до Америки й дуже намовляв їхати з собою й П. Щуровську. Але Щуровська вирішила скінчити свою музичну освіту: тимто приїхала до Праги, де вступила до консерваторії. Від того часу вся діяльність Щуровської більше, ніж на 10 років звязана з Прагою. У празькій консерваторії П. Щуровська студіювала композицію під проводом проф. Кршічки та Ірака й кінчає консерваторію в 1924 році на відділі музично-педагогічному, склавши з відзначенням державний іспит з хорового співу.

Після закінчення консерваторії (1923) Щуровська приймає покликання на лектора, пізніш доцента Українського Високого Педагогічного Інституту ім. М. Драгоманова у Празі і на музичному відділі цього Інституту провадить теоретичні виклади й диригентуру. В найближчому році Щуровську покликано на диригента Українського Академічного Хору в Празі, а в 1926 році диригентом Академічного Хору при Українській Господарській Академії в Подебрадах. Під проводом Щуровської ці два Академічні Хори піднялися до найвищого рівня, а кульмінаційною його точкою була участь цих двох обєднаних академічних хорів у Всеславянському Фестивалі в Празі 1928 року. Крім усіх чеських хорів, що зїхалися до Праги на фестіваль прибули теж два хори хорватські, хор польський, хор лужицьких сербів і два хори емігрантські — російський і український, який власне і був під проводом Щуровської обєднаним Академічним хором з Праги та Подебрад у складі яких 150 співаків і співачок. Виступ цього хору на фестівалевому концерті був справжнім тріюмфом української пісні, українського хору й його диригента П. Щуровської. На концерті, де по черзі виступали хори всіх привізжих гостей, єдиноголосно, критики всіх націй визнали, що на першому місці став хор український. Польська критика зазначила, що на першому місці треба поставити хор український, зразу по ним хор польський, а багато по заду всі інші хори. Треба завважити, що польську пісню заступав познанський хор із найкращими вибраними співаками під проводом найкращого польського диригента. Після цього концерту слава П. Щуровської як хорового диригента вийшла за українські межі і стала загально визнаною всім словянським музичним світом. Коли автор цих рядків у 1929 р., заступаючи „Спілку українських співаків на еміграції", приїхав на всесловянський фестіваль до Познання, то музики й польські й усіх інших привізжих словян кинулися з запитом, чи буде Щуровська, і відповідь, що вона приїхати не могла, викликала загальне огірчення.

Коли Академічний Хор у Подебрадах розпустили, а в Празі теж без проводу Щуровської Академічний Хор підупав, то з властивою їй енергією та ініціятивою П. Щуровська основала в Празі новий хор у 1932 році. Цей хор, під проводом Щуровської, в короткім часі здобув собі у Празі загальне признання й, даючи щороку кілька концертів, підтримує в словянській столиці славу української пісні. Особливим успіхом користуються щорічні різдвяні концерти цього хору з колядками. Цей хор заступає українське співацтво у Всесловянському співочому обединанню й на честь основин цього обединання 3. грудня 1933 року Щуровська виїздила з цим хором великий словянський концерт, де цей хор виконував, крім українських пісень, також пісні сербські, болгарські, білоруські, чеські, словацькі та лужицькі. Як звичайно, великий успіх супроводив і цей концерт. З цим хором Щуровська обїхала, концертуючи, декілька міст ЧСР, а 29. квітня 1934 р. взяла участь з великим успіхом у чеському хоровому фестівалі.

З кінцем травня цього року, з нагоди 25-ліття своєї диригентської праці, П. Щуровська готує великий український хоровий концерт, що буде складений із веснянок, народніх пісень і новіших хорових композицій.

Побажаємо славній українській диригентці якнайбільшого успіху, здоровля й сили для дальшої праці на славу української пісні.

Д. Антонович.

Прага, 12. V. 1934.

З найбільшим смаком добирає краватку до кожного убрання ф-ма *RECORD CRAVATES*
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. 24—24 Будинок Шпрехера.

ПЕРЕД ВИБОРАМИ.

У ЛЬВОВІ.

Дня 21. травня в 1. годині дня головний виборчий комісар у Львові візвав повновласника листи ч. 19 (Левандівка і Клепарів) і зажадав, щоби наново були зібрані підписи під українською листою. Речинець для внесення листи з новими підписами був визначений на 8-у годину вечора того самого дня. Звертаючи нашу попередню листу, згаданий комісар сказав, що при першій провірці аж 120 особам не доручено візвання зі староства. Сталося це через те, що при масовій і дуже спішній провірці підписів забули про те, що і на Клепарові і на Левандівці вулиці дуже часто мають одну і ту саму назву. Гол. комісар не відмітив, чи підписи вже провірені та признані важними, і тому прийшлось наново збирати всі — 239 — підписи під українською листою. Треба було це зробити за кілька годин, при тому в день, коли наші робітники, користаючи з латинського свята, працювали на своїх городах. Одначе до 7-ої год вечора зібрано під новими листами: на Левандівці 223 підписи, на Клепарові 135; всього 358 підписів, отже 128 підписів поверх потрібного законом числа.

Сьогодні 22. травня всіх тих, що вдруге підписали українську листу, завізвали знову до староства для провірки підписів. Отже другий раз кличуть до провірки тих, підписи яких вже були раз провірені; вдруге відбувається масова провірка підписів, а не тільки в сумнівних випадках. Нарешті провірка відбувається не в урядових льоклях на Левандівці чи Клепарові, а знову тягнуть масово людей до староства в місті, що віддалене від Левандівки і Клепарова кілька кільометрів.

ПЕРЕДВИБОРЧЕ ВІЧЕ В МИКОЛАЄВІ НАД ДНІСТРОМ.

В неділю 20. ц. м. відбулося велике віче у справі виборів до міської ради в Миколаєві над Дністром. Вічем проводив голова Виборчого Комітету адвокат **д-р Здебський**, референував **пос. д-р Л. Макарушка.** Миколаїв над Дністром належить до тих галицьких міст, у яких українське населення становить більшість, і тому

українці мали би змогу здобути належне представництво в міській раді. На жаль, у Миколаєві внесено дві українські листи, бо крім листи Українського Виборчого Комітету внесено й листу кількох амбітних одиниць. Одначе є надія, що ця листа не пошкодить при виборах, бо українське населення заявилося майже однічько за листою Українського Виборчого Комітету. Виборчий Комітет працює дуже справно. При цьому слід завважити, що українська студентська молодь Миколаєва бере дуже активну участь у виборчій праці. В нинішніх часах є ще дуже потішаюче явище.

—o—

Дівоча гімназія „Рідної Школи" у Львові.

ВАЖНЕ ДЛЯ РОДИЧІВ.

З новим 1934/35 шкільним роком дівоча гімназія „Рідної Школи" у Львові розпочинає 12-тий рік свого істнування. Розпочинає в новім пригарнім будинку (при вул. Моджейовської ч. 9), що служитиме памятником великого ідеалізму й такоїж жертвенности пок. Ізлі Кокорудза, голови „Рідної Школи".

Цей великий громадянин-патріот бажав дати гімназії такий будинок, щоби вона в нічому не уступала державним школам. Не перебільшимо, коли скажемо, що його думка здійснилася в цілости. Будинок дійсно пригарний і відповідає усім новітнім поняттям та вимогам шкільної гігієни і педагогіки. Має крім пригарних саль до навчання лябораторії і кабінети, власну капличку, концертову і руханкову салю, лязнички з теплою і зимною водою і т. п. Відповідно до будинку, завдяки жертвенности Достойної Дружини незабутнього Фундатора п. радникової Іванни Кокорудзової і громадянства та старанням „Рідної Школи", буде ця гімназія виносажена в усі наукові робітні, бібліотеки та наукові засоби. Зчасом буде і відповідно умебльована.

Батьки, які розуміють, що тільки в українській рідній школі може скристалізуватися душа української дитини, які розуміють значіння доцільного виховання своїх доньок, повинні при виборі для них школи звернути увагу на пригарні умовини цеї дівочої гімназії. Зокрема волиняки повинні посилати свої доньки до цеї пригарно поставленої школи, бо подібної на Волині покищо не найдеться.

Ця гімназія з початком нового шкільного року складатиметься з 6 кляс, з котрих I і II будуть нового типу, а V—VIII гуманістичного. Вступні іспити відбудуться 15—19. червня 1934 р., про що докладніші информації будуть подані в часописах. Кандидатки до I. кляси, які мають свідоцтво з VI. кляси нар. школи (державної чи приватної) складають іспити з мов української і польської, географії та математики з тим, що при іспиті з мови перевіряється відомости з історії, а при іспиті з географії з природи. Діти, які не мають свідоцтва з VI. кляси нар. школи, складають іспити з усіх предметів крім рисунків, співу, руханки і практичних занять. Оплати за науку в I. і II. кл. будуть нормуватися по змозі в межах оплат державних гімназій.

Заки гімназія „Рідної Школи" перенесеться до власного нового будинку приймає заголошення Дирекція гімназії щодня в урядових годинах у дотеперішньому примищенні при вул. Валовій ч. 4.

Батьківський Кружок при Дівочій Гімназії „Рідної Школи" у Львові, Валова 4.

—o—

За українську мову у школі.

ЯК СЕЛО ВЕРБІЖ, БЕЛЗЬКОГО ПОВІТУ, ВИБОРОЛО СОБІ УКРАЇНСЬКУ ШКОЛУ.

Рішенням Шкільної Кураторії у Львові з дня 3. 7. 1931 р. перемінено навчання у школі громади Вербіж, белзького повіту, з українського на утраквістичне. Рішення своє оперла Кураторія буцім-то на відповідній скількости (в цьому випадку сфабрикований) деклярацій батьків польських дітей. Громадяни села Вербіж внесли проти того рішення Кураторії відклик до Міністерства Освіти з підписами всіх батьків українських дітей у шкільному віці і з метрикальними витягами. Дня 4. I. 1932 р. повідомило Міністерство Освіти громадян, що до їх відклику не прихилилося і затверджує рішення Кураторії.

Проти цього рішення Міністерства внесла канцелярія адв. д-ра В. Старосольського скаргу до Найвищого Адм. Трибуналу у Варшаві, опираючи її на цьому, що в селі нема відповідної скількости (20) дітей у шкільному віці, котрих батьки чи опікуни хотіли би польської мови навчання в школі та що число деклярацій, потрібних по закону до заведення утраквізму, є сфальшоване. Найвищий Адм. Трибунал по розгляненні справи ухилив рішення Кураторії і Міністерства та зарядив зворот оплати, мотивуючи свій вирок мотивами скарги.

З уваги на це рішення Н. А. Т. в школі громади Вербіж привернено знову українську мову навчання.

Еміграційні справи.

ЕМІГРАЦІЯ ДО БРАЗИЛІЇ.

Еміграція до Бразилії є ужормована новими еміграційними постановами, які обовязують від дня 1. грудня 1933 р. Згідно з цими постановами можуть виїзджати до Бразилії:

1) Власники візвань від свояків, роботодавців або знайомих, від влади бразилійських установ. Це візвання має потвердити бразилійське м-ство праці або м-ство закорд. справ.

2) Особи без візвань, якщо представлять в бразилійському консуляті поіменний чек на суму 3 тисячів мільрейсів (коло 300 ам. долярів) від кожної особи, повище 12 літ. Від дітей до 12 р. життя є вимаганий чек на 2 тисячі мільрейсів (коло 200 ам. долярів).

3) Жінки, що їдуть до чоловіків, замешкалих в Бразилії та діти в віці до 17 літ, коли їдуть до батька, або матері чи загалом до родичів. Жінки й діти візвання не потребують, лише мусять доказати споріднення з особами, до яких їдуть.

Дешевий тиждень по 75 сотиків: маркізети, мушліни, крепони, єпонжи і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 47-365

4) Хліборобські родини, що в характері кольоністів їдуть на кольонії „Білий Орел" в Еспіріта Санто.

5) Хліборобські родини, що їдуть на державні кольонії в Парані.

Корабельна карта до Бразилії коштує 950 зол. від особи понад 10 літ, бразилійська віза 30 зол. від пашпорту. Кольоністи платять за корабельну карту 667.50 зол.

ВИЇЗД ДО ПАРАҐВАЮ.

До Параґваю можуть виїздити особи, що мають від своїків візвання або від роботодавця контракт праці. Без окремого візвання з Параґваю візу можуть дістати лише рільні родини, самітні робітники і викваліфіковані робітники, якщо матимуть на показ 100 долярів від особи. Від родини вимагають показової суми в квоті 100 ам. долярів.

Особи, що їдуть до Параґваю через Аргентину, платять за аргентинську візу 43.70 зол. і мусять предложити чек на 30 песів в золоті, як гроші на кавцію.

За ближчими інформаціями в справі полагодження передвиїздових формальностей треба звертатися до Товариства Опіки над Українськими Емігрантами у Львові.

ВИЇЗД ДО АРҐЕНТИНИ.

Еміграційні приписи до Аргентини не змінилися й обовязують як досі.

—o—

По широкому світі.

— Опозиційні групи німецьких християн, які поборюють католицьку і протестантську церкву, обявилися і вибрали своїм провідником проф. Вільгельма Кавера. Нова орґанізація домагається від держави тих прав, які мають католицька і протестантська церква.

— Міністр Барту склав звіт премієрові Думергові про положення в басейні Саари і про свої розмови з делеґатами на розбройну конференцію.

— Колишній король Еспанії, Альфонс XIII повідомив провідників монархістичного руху в Еспанії, що ніколи не повернеться на еспанський престіл.

— На конґресі закордонних німців у Трев'ірі віцеканцлер фон Папен заявив, що Німеччина буде піклуватися всіми своїми земляками. Мета закордонних німців зміцнити орґанічне відродження німецької нації.

— До Берліна привезли з Москви тіла обох убитих німецьких летунів інж. Шрекка і Мазуха.

— До Москви приїхала данська письменниця Карін Міхаеліс приглянутись проявам культурно-наукового життя в СССР.

— У Кельні влада арештувала Рейчана французського машиніста за вешкування в національ-соціялістичного лад. Французька преса домагається від свого уряду дипльоматичної інтервенції.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 24. ТРАВНЯ 1934.

О. СИРЧАН.

СПОМИН ІЗ ОСТОДОРУ.

Разом із цілою валкою малих дітиськів приїхала вона на Остодірську Оселю і від першої хвилини почувалася зовсім добре. Дуже добре. Що вона за одна та хто її сюди привіз, ніхто про це не турбувався. Досить того, що вона найменша, ледви шестилітня, а достроїлася до нашого товариства багато ліпше, як неодна старша. До кожного заговорила, сміялась, якось привабно дивилася в очі, а старшим сідала на коліна.

— Як тебе звуть? — Бонця.

— Звідки ти? — Не знаю.

Це найчастіше чули ми від неї, а ще часом:

— Скажи мені байку.

Дні минали. Один поліпший до другого, а все рівноманітні. Щодня було щось іншого, щось нового. Молоде товариство згармонізувалось у громалі.

Завтра йдемо на прогульку на Камянець. Трикратний свисток дав знак вставати. У нашій кімнаті ми встали скорше, бо сонце вже від години засипає нас снопом проміння. Нам уже снилася прогулька й побудила нас скорше. Миттю побігли ми на майдан на руханку.

Поставали рядами на відділ рук і налягли на голос провідника.

Раз-два, раз-два; згин вперед; згин вздад; вліво; вправо; присід — випрост і. т. д.

А потім до річки митися. Ада закричала, бо Нуся бризнула на неї зимною водою. Сміх понісся на хвилях потока.

Знова свисток. На молитву:

Уставилися на майдані трьома лавами чотиробічника. Посередині висока щогла, де звішують прапор.

Позір! — До молитви:

Похилилися дитячі головки, а уста шептали: „Отче наш, іже еси"... Скінчилася молитва. Дижурні пішли з хорунжою по прапор. За хвилину його винесли. Позір! Звішують. Поволі підноситься він догори, а вітер хватає його у свої обійми і пестить-лелїє лопітливого приятеля. Лопіт прапору змішується з піснею-гимном.

Позір! Денний приказ! Відчитали. Нові дижурні перебрали службу. Всі розходяться по їдунки та йдуть на снідання. У їдальні гомін. Крім першого дістануть і другий снідання, бо зараз ідуть на прогульку.

Після снідання збираються у похід. Усі в дорогу! Тільки Бонця ні. Ще за трудна для неї дорога. Зі смутком в очах глядить вона на мандрівників. Та годі. Залишиться тут. Пані лікарка бере її до себе.

За хвилину затихло на оселі. Тільки дижурні й стійкові при праці.

Десь коло другої вполудне знову ожила оселя. Надійшла мандрівна ватага. Сміхом і радісним гомоном наповнили цілу оселю. Хоч потомлені, миттю побігли до потічка помитися з пилу. Відразу забрали їдунки.

Під їдальним будинком заробилося. Довгим рядом стали по „фасунок". Скоро посуваються до кухонного віконця та розсипаються довкола столів. Деякі спішать, щоби дістати репетку. А нині до цього багато охочих. Мандрівка додала апетиту. Та кухонна управа вже знає про це. Заздалегідь приготовила більше. Всі були вдоволені, всі охочі дістали репетку; навіть Бонця, що не ходила, бо вона щодня її дістає.

Знову зароїлося над річкою. Миють посуду. Поволі сходяться мандрівники у своїх кімнатах. Нині відпочивають, утомлені походом. Знову затихло. Навіть на відбиванку небагато охочих.

Находив вечір. Сонце слало по верхах свої промінця й останній раз цілувало їх вишнівої дашки. Тепер відїжджа оселя. Вечера. Вечірний привал, молитва, здіймають прапор. Хвилина спокою, скупчення. Після цього залунала пісня з дитячих грудей, полетіла по верхах, посилаєся хвилями Лімниці й сховалася десь у зворах.

Незадовго все затихло в оселі. На небо виплив місяць і розсипав мерехтливі зорі.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ на шкільні мундурки, костюми, чоловічі убрання — та всякі тканини З МАҐАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ". — Ст. ЗАЛЄСКА вул. Галицька ч. 18.

Уживаймо лише знаменитої цикорії „ЛУНА“ і здорової відмінки кави (ERZATZ-у) „Пражінь“ виробів української кооперативної фабрики „Суспільний Промисл“ у Львові.
1301

За співпрацю з урядом.

СОФІЯ, 22. 5. ПАТ. Болгарська телеграфічна аґенція повідомляє: Політичні партії складають заяви за співпрацю з урядом. „Демократична Унія“ Цанкова візвала своїх членів підтримувати уряд. Визначні політичні діячі з Гуровом і Моловом взивають громадянство до співпраці з урядом. Виконавчий комітет радикальної партії Станкова заявився теж за співпрацею з урядом. Спеціяльна делеґація повідомила про це рішення премієра. Деякі політичні партії ще обговорюють нову політичну ситуацію в державі. Низка орґанізацій заслала заяву за співпрацею з урядом.

Троцький кається?

У звязку з побутом пом. Літвінова в Ментоні в паризьких соціялістичних колах кажуть, нібито Літвінов стрівався в Ментоні з Троцьким. Троцький, мовляв, хоче за посередництвом Літвінова зложити обширне каяття до Політбюра Компартії. Потвердження цієї вістки покищо нема.

Динамітові атентати в Австрії.

У Зелені Свята виконали в Австрії кілька динамітових атентатів. М. ін. ушкодили здоровенну галю у відомому живці Ішль. У прикордонній місцевості Шерлінґ в Горішній Австрії нац.-соціялісти висадили в повітря електричний трансформатор. Вибухли там теж петарди, які випущено з Баварії на бальонниках. Між місцевим населенням і нац.-соціялістами були бійки. У місцевості Дорф над рікою Травм стріляли із засідки до поліцаїв. Ранили двох поліцаїв. До Зальцбурґа відіслали відділ військової поліції. До табору у Велерсдорфі відставили знову багато нац. соціялістів.

На основі розпорядку краєвого суду випустили на волю членів управи соц.-демократичної партії, яких у лютому були арештували під закидом державної зради. Двох членів управи остало ще у слідчій вязниці, а саме бурмістр Відня Зайц і д-р Данеберґ. Обвинувачення в державній зраді проти звільнених тепер членів управи партії відкликали. Зате вони відповідатимуть із вільної стопи за злочин бунту.

Прогулька литовських журналістів.

МОСКВА, 22. 5. ПАТ. Прогулька литовських журналістів, після тритижневого побуту в СССР, покинула Ленінград і вертає до краю.

Криваві сутички робітників з поліцією.

З Льондону повідомляють, що в кількох портах Злучених Держав застрайкували портові робітники. У Сан Франціско страйкуючі робітники напали на японських робітників, які вивантажували товари з кораблів і їх важко побили. Власники кораблів загрозили страйкуючим робітникам, що не приймуть їх один місяць до праці, коли не перестануть страйкувати. В порті Ню Орлеан дійшло до кривавих сутичок між страйкуючими робітниками і поліцією. Багато вбитих і ранених. У Коль Волей вугляки кинули динамітову бомбу до копальні, яка заподіяла великі шкоди.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП“ — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 6.
12/84

Естонський міністр у Варшаві.

ТАЛІН, 22. 5. ПАТ. Міністр закордонних справ Естонії Селіяма з віцемністром Ляретеї відлетіли вині в год. 10.20 літаком до Варшави. З міністром відлетіла і його жінка. Естонські гості побудуть у Варшаві два дни.

Страшна залізнича катастрофа в Еспанії.

З Мадриту повідомляють, що біля Барсельони дійшло до страшної залізничої катастрофи. Машиніст особового поїзду виїхав з Барсельони на сигнал одного з пасажирів, міркуючи, що це сигнал до відїзду. Залізничим службовцям уже не вдалось здержати поїзду і тому 10 км. за Барсельоною дійшло до зудару з поїздом, який їхав саме до Барсельони з протилежної сторони. Декільна ваґонів розбиті. Дотепер видобули зпід розбитих ваґонів 20 трупів і 25 важко ранених.

Найприємніших запахів
квітові води на вагу 100 гр. від 85 сотиків
купиш лише в перфумеріях
С. ФЕДЕРА
Львів, ул. Сикстуська 7, — або Коперника 15 а (побіч палати гр. Потоцького).
17/25

НОВИНКИ

— **ДО ЦЬОГО ЧИСЛА долучуємо складанки П. К. О., якими просимо надсилати передплату на червень. — АДМІНІСТРАЦІЯ.**

— **Знамените гігієнічне морожене** лише в цукорні Д. Стецькова, Львів, вул. Миколая 7. 1525

— **Навіть задавнені жіночі недуги** можна лікувати купелями в Криниці. Перший сезон (дешевий) почався 1. травня, а найкраще приміщення є у знаним укр. пансіоні п. М. Яблонської (Krynica-zdrój, willa Tatrzańska). 12-7

— **Гребенів, пансіон Яблонських** (давніше „Модеста“), положений у центрі, сонячні кімнати з бальконами, першорядне утримання від 4 зол. денно. Ольга Радкевичева. 1534a 12-7

— **Під увагу письменникам і журналістам.** Члени Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка можуть голоситися на мешкання у віллі Т-ва в Каміщ Довбуша (Ямне) на місяць липень і серпень (на червень ще одна кімната лишається до винайму). Зголошуватися до 10. липня ц. р. у господаря Т-ва Василя Софронова-Левицького, вул. Міцкевича 12, телефон 69-40.

— **Організація нового шкільного року.** В урядовому Вістнику міністерства освіти появився план організації нового шкільного року. На основі того пляну нові програми навчання будуть обовязувати в класі І. і ІІ. гімназій. До І. кляси гімн. приймається молодь тільки на основі вступного іспиту, з виїмком учеників(иць), що скінчили цього року ІІ. клясу гімн. давного устрою в прив. гімн. з повними правами. Вони вступного іспиту не здають. До іспиту мають бути допущені без огляду на число зголошень всі кандидати, які до 20. серпня 1934 р. скінчать бодай 12 літ, а не переступлять 16-го року. Між кандидатами до іспиту розріжняються дві групи: 1) кандидатів, які викажуться свідоцтвом скінчення шістьох кляс вселюдної школи або свідоцтвом скінчення ІІ. кляси прив. гімназії з неповними правами державних шкіл; 2) кандидатів, які таких свідоцтв не предложать. Іспит з першої групи відбувається з таких предметів: польська мова, географія, арітметика з геометрією, причому за орієнтаційну основу служить свідоцтво вселюдної школи. Кандидати з другої групи здають повний іспит з усіх предметів в обсязі програми шістьох відділів 7-клясової вселюдної школи або в обсязі І. і ІІ. гімн. кл. на основі давнього устрою, з виїмком рисунків, ручних робіт, співу і руханки.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні Держ. Клясової Льотерії впали виграші на такі числа: 15.000 зол. на ч. 18709. 15.000 зол. на ч. 95834. 10.000 зол. на ч. 13921, 134112. 10.000 зол. на ч. 68504. 5.000 зол. на ч. 2307; 120520, 138342, 148582, 169910. 5.000 зол. на ч.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 24. ТРАВНЯ 1934.

Й. ЗАСТИРЕЦЬ.

На іменинах болгарського короля Бориса.

Дня 15. травня вийшов я у Львові за Стрийську рогачку докупити в огородника розсад. Він не мав, тому порадив піти недалеко до болгар, які наняли 10 моргів землі, заложили оранжерії і засадили всіх 10 моргів звичайною і волоською капустою, каляфіорами, помідорами, каларепою та казунами. Я побачив хатку збиту з дощок, а перед нею на довгих дротах посувалися ланцюги зі собаками. З хати почув я болгарську пісню:

Напред, напред, дрогарі, в бой кервав да летім!
Напред борбата славна, страх неми да стражіль...
Де Вардар, Струма, Дріна, де Ласицл і Пінтэ
Залвят (взивають) всекив час! Напред, ще
побідим!

Після болгарської пісні почув я українські, а між ними про гетьмана Сагайдачного. Я застукав до дверей і зі словами: „Христос воскресе!“ ввійшов до колиби. Чотирьох болгар відповіло чемно і просили мене сідати при столі, де була скромна перекуска. Під вікном сиділо 6 наших служниць-дівчат, яких болгари наняли до управи городнини. Платять їм по 20 зол. місячно і дають харчі, які вони для себе і болгар мусять самі варити.

— Що у вас так весело і не працюєте? — поспитав я. Здорові, кремезні болгари відповіли:

— Нині святого Бориса, іменини нашого болгарського короля, тому святкуємо.

— Ви його любите? — питаю.

— Короля любимо як свого товариша, а королеву Іванну, хоча італійка, любимо найбільше, бо вона заходить до наших хат і журиться долею наших жінок.

— Видно — кажу — ви любите свій край, коли тут, під Львовом, святкуєте іменини короля, ще й співаєте свої патріотичні пісні, притім і наші, от про Сагайдачного.

— Так — відповів один з них. — Ми знаємо добре історію України, але ваші люди, як от тоті жінки, нічого не знають. У вас, у школі, вчать одного року географію та історію Болгарії, другого країв Европи, а третього цілого світа. При тім мусимо знати напр. із Польщі всі міста, де що в них продукують, а чого нема.

— Чому їдете аж до нас працювати?

— Тому — відповіли — їдемо до Угорщини, Румунії, Чех, Німеччини і сюди, бо кожний болгарин мусить до сорокового року життя дуже працювати, стати богатим, а по сороковім уже відпочиває дома і управляє майном при дітях. У вас люди дуже бідні. У вас багато фільварків, великих дібр. У нас усі рівні; маємо по яких 10 моргів, муровані хати, огороди обгороджені муром, камінним, високим на 2 метри. Села і містечка не такі великі, як у вас, але розкинені господарства. В мене є три доньки і двох синів. Як видаємо доньку заміж, то ніколи не даємо землі, тільки накладаємо велику фіру віна в одежі і хатнім добрі: багато полушок три-чотири ковдри, двацять кілька суконок і блюзок, багато іншого вбрання і болай 15 пар пасчіх. Часом даємо трохи гроша. Молодшого сина лишаємо на ґрунті, який має доглядати на старість батьків, а старшим виділюємо і докупповуємо землі заробленими синовими ґрішми.

— Хтож — питав я — обробляє у вас поле і що сіяте, коли ви виїжджаєте весною, а вертаєте восени до Болгарії?

— Дома — відповіли болгари — управляє всім батько в жінкою і дітьми, що підростають. Жита не сіємо, бараболі садимо дуже мало, на кілька кіпців. Зате сіємо лучаник і садимо кукурудзу, якою кормимо щорічно на зиму трое безрік і 150 курей. Їх не продаємо, а ріжемо й їмо. Солонїну і сало топимо і переховуємо як смалець. Тільки надвишку, що нам залишається з масниа, продаємо.

— Які у вас церковні відносини — поспитав я.

— Ми — відповіли — не розпадаємось, як у вас. Ми всі православні, а літургія і кирилиця як у вас, тому заходили ми до церкви в Чернівцях і у вас. У вас інший наголос. Тут дуже працюємо в тижні весь день, а то і вночі як місяць світить, тому в неділю вже відпочипаємо. В нас на кожній Службі Божій поминають російського царя Олександра II, як освободителя Болгарії. Від чотирьох літ не знаємо на чий приказ усі попи, чи є люди чи нема з церкві правлять щоденно в 7. год. рано утреню, а в 6-ій вечором вечірню, причім співають, діти і молодь.

Коли я вийшов до оранжерії по ростини, сказали мені болгари, що все насіння привозять собі з Болгарії, бо у Львові як закупили у знаній найліпшій фірмі насіння за 400 зол., то вийшли на тім але, бо мало і слабо зійшло.

— Що то за страшака поставили ви серед грядок на воробців? — поспитав я, вказуючи на довгу, вбиту в землю жердку, на якій горі оберталася поперечка з хвостом чи крилом хогута та з пропелером, як у літака на переді.

— То не за воробців — відповів болгарин. — Жердка вбита в землю стоїть там у пачці або в іншій посуді, напр. у бочілці. Як вітер обертає пропелером, то повстає туркіт. У землі дуже чути не тарахкання і керцінь так його боїться, що втікає в огороду далеко. Ми не маємо школи від кертовництва.

— Мудрий, практичний, патріотичний той нарід. Наші люди в нас білують, а вони приїздять до нас і заробляють великі ґроші. І не забувають за рідний край.

38527, 105227. 2.000 зол. на ч. 9687, 21840, 22754, 34535, 42150, 45864, 54300, 74624, 77961, 84357, 110584, 113865, 121211, 140028. 2.000 зол. на ч. 3540, 4447, 5613, 11013, 39991, 46629, 48765, 59870, 64997, 66271, 93327, 102213, 116588, 114998, 122482, 123167, 134219, 142325, 161636. 1.000 зол. на ч. 5725, 8084, 40472, 43725, 44156, 45307, 47075, 52132, 61406, 67363, 70313, 81841, 88897, 88473, 95270, 96327, 106001, 123656, 126747 134038, 139463, 148020, 149847, 152470, 154811, 164073, 169988. 1.000 зол. на ч. 1296, 10199, 12953, 13646, 17429, 20630, 24461, 27732, 39200, 43269, 51743, 58866, 59293, 66570, 84333, 96563, 116492, 119526, 147872, 154496, 156497, 168929.

— **Іспити на учителів середніх шкіл.** Міністерство освіти продовжило до 30. червня ц. р. кінцевий речинець діяння іспитових комісій для кандидатів на учителів середніх шкіл.

— **Піонір шовківництва в Рівному.** Молодий громадянин передмістя Тютьковичі Нестор Кузьмінець розпочав цього року першу годівлю шовківниці у Рівному. Не зважаючи на дошкулювання та дотинки сусідів він обсіяв мелкі мурвицею і сьогодні по трьох роках розпочав першу годівлю. Замість загального глуму стала його хата тепер місцем зацікавлення, бо сусіди приходять оглядати його годівлю і вже дехто планує й собі обсаджувати межі мурвицею. Так витревала праця стає добрим прикладом і помалу наше село може таки попрямує на шлях оздоровлення господарства.

— **Кара на невдячних синів.** Невдячних синів, що досі не дбали про свої старі матері, мало коли досягала рука справедливости. Найвищий суд видав тепер рішення, що зміняє основно цю справу. Рішення каже: Оскільки син ухиляється злостиво від виконання свого обовязку давати удержання своїй матері, доводячи її до конечности користати з допомоги інших осіб, то робив це навмисне, що потягає за собою на основі арт. 201 к. з. кару до 3 літ вязниці.

— **Рафінована злодійка.** Львівська поліція ганялася від довшого часу за таємною, чорно вбраною дамою, що вешталася по ждальнях і передсінках банків, щадничих кас і т. п., видурюючи на коперти гроші від легкодушних жінок, переважно таких, що прибули до Львова з провінції. Вона мала помічника, якогось старшого, порядно вбраного мужчину, що відгравав при ошуканствах ролю „директора". За один тиждень стало їх жертвою 11 осіб, яким вони видурили більші грошеві суми, вибрані з каси. На основі опису пошкодованих поліція арештувала перед кількома днями кавярняну дансерку Марію Юркевичеву, що виконувала свій фах у ночі, а в день управляла свою грабіжницьку практику. Юркевичева походить з Варшави, мешкала в люксусовому домі Шпрехера і вбиралася дуже елегантно. Арештовану пізнало вже кілька ошуканих осіб. Нема сумніву, що й її помічник дістанеться в руки поліції.

— **Львівська хроніка.** При вул. Замарстинівській згорів кіоск Й. Рубінштайна. Шкоди було на 3000 зол., та Рубінштайн був обезпечений. — Магістрат приказав жінці „львівського Кіртена" Цибульського, щоби до трьох днів забрала будку з вул. св. Софії. — Невідомі злодії вкрали з хати судді Оттона Вілецького при вул. Словацького ч. 18. річей на 1000 зол. — У трамваї ч. 1. біля Віденської кавярні невідомий злодій вкрав бувш. президентові ап. суду у Львові Ад. Червінському годинник вартости 600 зол. — На б. стрийському цвинтарі впала велика галузь на 42-літню Ядвигу Біндер і переломила їй кришці. В тяжкому стані перевезено її до шпиталю. — При вул. Панеиській Герман Геніг у сварці з жінкою пробив її ножичками. Причиною були матеріяльні клопоти. — До шпиталю у Львові привезли важко попечену в понеділок 21. тогочия ц. р. 12-літню Марію Денис, доньку заробника зі села Ставчан біля Львова. М. Денис померла у вівторок 22. травня ц. р. Кажуть, що невідомий дегенерат знасилував бідну дівчинку й опісля облив нафтою та підпалив її.

— **Отруя замість лікарства.** У Винниках Іван Ружицький, який нездужав на безсонність, напився сіркового квасу замість лікарства. Його відвезли до шпиталю до Львова, де помер.

— **Викопали трупа.** Невідомі люди викопали на днях із гробу на цвинтарі в Заболотівці, пов. Чортків, тіло Гринька Винника, який повісився в осени мин. року. Добуту трупу вкинули в Серет. Вона попливла долі рікою і її виловили щойно в Борщівщині. Тіло найшли щойно кілька днів пізніше. Викопали трупа тому, бо забобонні люди говорили, що в околиці, де похоронений висільник, не буде дощу 7 літ і навіщуватимуть її різні стихійні нещастя.

— **За вибиття шиб.** Агенція „Всхуд" повідомляє: В окружному суді в Бережанах закінчилася розправа проти Андруха Мандзія з Цечева, обвинуваченого в вибитті шиб у шкільному будинку в Ценеві та за усунення відтам портретів державних достойників. Мандзія засудили на два місяці вязниці та на заплату судових коштів.

— **Що виберете?** Склянка чистої содової води коштує тільки, що склянка пастеризованого молока Маслосоюзу. Склянка содової води зі соком коштує вдвоє стільки. Вода не дає ніякої поживи. А одна літра пастеризованого молока не тільки гасить спрагу, але й дає ще поживу рівновартну поживі пів кільограма волового мяса, або 9 яєць. Перерахуйте це собі на гроші і рішайтесь на вибір! :1611

— **Мотоциклева катастрофа** склалася в Станиславові. На вул. Третього Мая ударився мотоцикль, яким їхали промисловець Газсвальд і банковий урядовець Радванський, з возом, при якому сполошилися коні. Мотоцикль перевернувся й оба пасажири тяжко потовкліся.

— **Душогубство.** В Угнові невідомі люди вбили сокирою 44-літню Теклю Косоноцьку, кору на умі. Вбиство було мабуть ан грабіжницькому тлі, бо Косоноцьку вважали в Угнові дурною.

— **З Польщі.** Суд у Вадовицях засудив за зловживання 5 скарбових урядовців з Живця на кару від 7 місяців до одного року вязниці, а трьох дальших виправдав. — Міністерство скарбу видало обіжник у справі виміру хлібороб'ських доходів. — У Варшаві можна буде перевозити собак у трамваях за доплатою 5 с.

— **Згинула вся родина під звалищами.** На передмісті Радомська, Ковалівці, підчас хуртовини завалився дім робітника Якубчака. Під звалищами згинув Якубчак і два його сини. Рянену жінку Якубчака забрали до шпиталю, де вона померла. Дах Якубчакового дому був із дощок, а на них насипана земля.

— **Претенсії бувшого ката.** Б. кат у Польщі Альфред Краль-Мацеєвський виступив проти державного скарбу з цивільним позвом у звязку зі своєю давною діяльністю. Він домагається відшкодування у висоті 25.000 зол за втрату здоровля підчас виконування катівського обовязку. Свої претенсії спирає на инциденті, який склався при екзекуції на основі присуду наглого суду в Самборі. Ката копнув тоді сильно в живіт засуджений, що вирвався з його рук. Тепер він каже, що той удар спричинив внутрішній вилив крови, сполучений з хронічними болями і корчами. На тій основі домагається досмертної ренти в зга'даній висоті.

— **Людська кров подорожіла.** У Варшаві заноситься на страйк доставців крови до трансфузій. Як відомо, доставці крови до шпиталів є зорганізовані і регулюють ціни крови на шпитальному ринку. Тепер не хотять згодитися на правильник трансфузій, встановлений міською владою. На основі того правильника кожний продавець своєї крови мусить піддатися наперед лікарським оглядинам, опісля на рамени кожного з них мають витатуювати категорію і знак групової приналежности його крови. Доставці кажуть, що це пятно на ціле життя. Крім того вони домагаються, щоби жінкам заборонити торгування кровю та щоби підвищити оплати на 20 зол. за 50 грамів крови.

— **Різні вістки.** В салі австр. парляменту розпочалися наради міжнарод. конгресу есперантистів при участи делегатів 25 держав. — На цвинтарі в Пуатіе у Франції похоронили небіжчика, в якого кишені находився лєс державної льотерії, що виграв міліон франків. На домагання родини „щасливого" небіжчика відкопано.

— **Найшли старовинні книги в Харкові.** При перегляді книжок у харківській Короленковій Бібліотеці найшли кілька антикварних книг великої вартости. Між ними є Острізька Біблія з 1584 року, одна з перших книг, друкованих на Україні, далі всі Макіявелеві твори з 1550 р., твори Петрарки з 1538 р., люксусове видання Арістотеля в грецькій та латинській мові з 1590 р. і інші.

— **Поспішним поїздом на повітря і сонце!** Маємо вже повну весну, навіть літо. Цього року зробила весна всім неабияку несподіванку, головно тим, що любить прогулькн, пішку, купелі та спортові вправи на сніжному повітрі. Небавком почнуться приємні недільні прогульки поїздами для всіх доступними до найкращих місцевостей. Там можна буде відсвіжити груди запорошені міським пилом і найти насолоду для очей перед сонячними красивлями. Коли прийде сіра осінь і зима, можна буде жити цими спомінами. Та ось одна пересторога. Коли хочете вернутись із прогульки не мати неприємних споминів, не забудьте взяти зі собою олійок або крем Нівея. Сонце пестить приємно, але для шкіри може бути небезпечне. А чейже ніхто не хоче з нас попарити шкіру, тільки зробити її гарною, смагляною. Тільки крем та олійок Нівея можуть добре охоронити її від сонця і надати шкірі здоровий, спортовий вигляд. Уважайте тільки, щоб ні виробу не були фальшовані.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.**

З театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: „ДІВЧАТА В ОДНОСТРОЯХ", пєса на 15 аб. *Христі Вінсльо.*

Дівочий інститут — одна із тих установ для виховання та осьвіти, про яку можуть знати всю правду тільки ті, що самі в ній терпіли. Наставниці, вчительки, виховниці знають тільки маленьку частинку правди: жертві їх педагогічних метод та поглядів скривається за своїми почуваннями, думками, нахилами, оляпіровані хитрощами, лицемірством і тисячю штук, яких мусять уживати всі слабші поневолені та вязні. У літературі є вже чимало творів, що змальовують ці „побілені гроби", згадати хоч би Колету або Запольську. На сцені виглядає таке пекло для невинних іще страшніше.

Ніхто з нас не може заводити дискусію про те, чи виведений образ такого пансіону у даному випадку: німецького — правдивий. Віримо лише, що є гірші і кращі. Сцени, що переходять перед нашими очима зворушують подробицями гострої обсервації і всі разом можуть стати підставою до безконечної дискусії на безконечну педагогічну тему: де повинна починатись дисципліна і де любов виховника для молодих душ, що дозріваючи, несвідомо мусять зустрічатись із всесильним явищем природи — коханням. Підготовляти 14-літні дівчата до життя? чим, як, коли? обмежуватись до традиційних засобів „не треба", „не вільно"? — Всі такі питання розбуджує авторка одним рязким, дуже характеристичним прикладом, що зворушує та хвилює. Батьки та педагоги повинні би бодай раз у житті бачити таку пєсу. Але тільки ті, що здатні ще сумніватись, чи вибрана ними метода виховання — нехибна.

Пєса може мати великий успіх завдяки темі і артистам (ні одного мужчини на сцені! всі — в уніві). *м. р.*

ПІДПИСУЙТЕ Й ВПЛАЧУЙТЕ НА ПОЗИЧКУ РІДНІЙ ШКОЛІ ПО 25 ЗОЛ.

Дописи.

СТРИЙ.

Свячене „Міщ. Бесіди". Як щороку, так і тепер „Міщанська Бесіда" улаштувала свячене в своїй хаті. Участи в тім свяченім не взяло ширше громадянство, не було представників українських установ з тої причини, що дотеперішній провід товариства пішов у розріз із нашим загалом при виборах до громадської ради.

Т-во слуг улаштувало у власній домівці свячене для своїх членів при участи представників українських товариств, які своєю участю і промовами засвідчили свою прихильність до Т-ва і радість, що й наші найбідніші, розуміючи вагу осьвіти й солідарности, організуються.

Т-во Українських Купців, уладжуючи свячене зійшлося рано в церкві на Службу Божу в дні 9. 5., яку відправлено за померших членів Товариства, а пополудні в кімнатах визначного нашого купця і промисловця п. Левицького зійшлися майже всі наші купці і промисловці, де серед промов і пісень перебули кілька годин на милій гутірці.

Свячене всіх товариств на передмісті Лани відбулося 29. 4. при малій участи гостей. Незрозумілою, чому воно так випало. Видно, що між членами наших товариств нема єдности духа і тому слід би в цьому напрямі попрацювати.

Вшанування памяти бл. п. Іванни Вітковицької. Громадянство міста Стрия в дні 9. ц. м. вшанувало память недавно помершої у Львові громадянки Іванни Вітковицької, котра 30 літ працювала без перерви в Стрию. Робила вона ту муравлину працю у всіх товариствах та установах при їх основуванні і вкоріненні в життя. Найбільшу заслугу поклала Покійниця в організуванні слуг і захоронки. Відбулося торжественне богослужения в церкві при участи 8-ох священиків у вщерть набитій церкві представниками всіх установ, а опівдні відбулася академія в її честь в Нар. Домі.

Свято Матери. Т-во слуг святкувало „Свято Матери" добірно добраними промовами, співами і деклямаціями в неділю 13. 5. А додало ще більше святочного настрою відслонення портрету Вп. п. Ольги Бачинської, уперсоніфікованої матери дівчат, котрі в тім товаристві гуртуються. Добрий знак, що ті найбідніші зорганізовані дівчата вже за життя уміють оцінити щиру працю для них.

Концерт піяніста Романа Савицького і співачки Леськової на дохід „Рідної Школи" пройшов 12. 5. з великим успіхом моральним. Шкода тільки, що каса виказала дефіцит через брак зацікавлення суспільности таким удатним концертом.

Концерт хору реверлерів „Стрийського Бойна" на дохід Тов. „Просвіта" в дні 17. 5. пройшов гарно. Публики було більше і тому певно „Просвіта" матиме з того якийсь дохід.

САМБІР.

Курс для провідниць діточих садків. Позитовий Кружок „Рідної Школи" ім. Т. Шевченка в Самборі уладив при фінансовій допомозі місцевої філії „Союзу Українок" у березні ц. р. одномісячний курс для провідниць діточих садків. На курсі вчилося 20 пань. Управителем курсу був проф. Роман Савицький із Станиславова, який викладав соціольогію психіки дитини, методику виховання у дошкільних установах, байку, психольогію рисунку дитини, роботи і моделювання. Крім того викладали на курсі місцеві особи: проф. Кінасевич Микола педагогіку, психольогію і педольогію; лікар д-р Кобільник Володимир гігієну; проф. Охримович Марія фізичний розвій дитини і рухавку; проф. Зінюк Микола спів. Наука відбувалася у 136 годинах, а цього на теорію присвячено 104 год., на практику 32 год. Після покінчення курсу переведено іспит і видано свідки його учасницям.

ПОРОШКИ
«KOWALSKINA»
ВЖИВАЄМО ПРИ ДОШКУЛЬНИХ
БОЛЯХ ГОЛОВИ
КОНЧЕ ЗІ ЗНАКОМ „СЕРДЕЦЬ У ПЕРСТЕНІ"
FABRYKA CHEM. FARMAC. A. KOWALSKI WARSZAWA

СПОРТ.

СОКІЛЬСЬКІ КРАЄВІ ЗМАГАННЯ У ВІДБИВАНЦІ В СТРИЮ.

Як „Діло" вже коротко повідомляло вчора, дня 20. травня відбулася третя передзавитова сокільська імпреза: змагання у відбиванці в Стрию; це останній імпреза перед самим здвигом. До змагань стануло 12 дружин, які ми вичислили вчора. Жіночих дружин було заголошених 3 (Стрий, Конюхів, Львів С. III.), а станула лише дружина Стрия. Тому змагання жіночих дружин не відбулися.

Змагання переведено на площі Української Бурси, де приготовано 3 грища. Загально організація тих змагань не вповні задовольняла. Сокільське гніздо в Стрию, як господар та організатор змагань, не постаралося про належну рекламу, про стільці для суддів при сітках, а також про буфет для приїзжих дружин. Видців мало (до 300), не зважаючи на погоду і вільні вступи. Старшого громадянства Стрия майже не було.

Судейська комісія працювала в складі: головний суддя побр. інж. Я. Благітка і побр. Новицький С., Яримович Р., Лисий Р. Комісія приняла правильник змагань і стверднла заголошення 12 дружин з 94 змагунами. По вильосуванні станули дружини до розгрізок елімінаційним способом, після чого утворилися дві групи. Група І. (переможців), до якої ввійшло 6 дружин: Мразниця, С. IV (Львів), С.-Б. (Львів), Стрий І., Завадів, Хирів. Та група грає між собою, кожна дружина з кожною. Група II. (переможених) грає дальше способом елімінаційним. До цієї групи належали: Дашава, Олексинці, Гірне, Конюхів, Стрий II. й ольд-бої (Львів).

Остаточно висліди такі:

І. група: Сок. здвиговим мистцем у відбиванці є Сокіл IV (Львів), 2) Сокіл-Батько (Львів), 3. Сокіл Завадів, а не Хирів, як подано помилково вчора, 4. Сокіл Мразниця, 5) Сокіл Хирів, 6) Сокіл Стрий І.

II. група: 1) Сокіл Конюхів. 2) Ольдбої С.-Б. (Льв.). 3) Сокіл Олексинці. Дальші без місць: Стрий II., Дашава, Гірне.

Подаємо склад перших двох дружин в обох групах:

Сокіл IV: Шевчук О., Цибик Б., Мельник А., Чорний П., Малавчук Р., Цибик О., рез. Лисий Р.

С.-Б.: Копач Р. П., Козачок О., Вареница І., Тихоліз В., Лозинський О., Вальчик О., рез. Гавур Р.

Сокіл Конюхів: Чабанович О., Чубко І., Чубко Ів., Гасин В., Брик Н., Лесейко Л., рез. Брик О.

Ольдбої Сокола-Батька (Львів): д-р Фелів І., д-р Німчук І., д-р Тисовський О., Вербицький М., Тріль М., проф. Білостоцький Т.

Загалом розіграно 31 стріч в часі 5 і пів години. Остання стріча йшла вже при місяці (що правда, білім). Характеристика тих змагань виглядає так: Кляcу для себе творить дружини Сокола IV. зі Львова і Сокола-Батька. Стріча між цими дружинами дала публиці повну емоцію. Були моменти, в яких всім „дух запирало". Про завзятість цієї гри свідчить хочби те, що коли стріча інших дружин тревали пересічно 20—30 минут, то ця стріча тревала дві години! Виграла дружина Сокола IV., більш зіграна зі собою і пізнати, що в тренінгу. Поодинокі грайки такі: першу грайку виграє С.-Б. у відношенні 15:11, другу програє 7:15, третю програє 14:16.

На окрему згадку заслужила також дружина ольдбоїв, участь котрих була свого роду сенсацією. Виступ цієї дружини — це перша розколина в пересудах старшого громадянства, яке думає, що руханкою і спортом можуть займатися тільки молоді. Ольдбої — це зіграна й змагітна дружина, яка в другій групі дійшла до фіналу і — як видно з висліду — мала дані здобути перше місце. У фіналі програла з Конюховом у відношенні: 7:15, 15:9, 11:15.

Ще кілька слів про гру всіх дружин. Всі дружини, не виключаючи й тих перших, тратили непотрібно пункти за переступлення середущої лінії, за доторкнення сітки і за вихилення руки чи тіла поза сітку. На це треба у своїх тренінгах звернути увагу. Тому слід вправляти на „визначеному" грищі і зі суддею. У більшости дружин брак уміння „гасити" меч. Без цього гра стає нудна і не має високої вартости.

Вже найвищий час, щоби сок. гнізда подбали за зверхній вигляд своїх дружин. Лише львівські дружини були прилисово убрані.

Грамоти і відзнаки дістануть дружини почтою.

СПОРТОВЕ ЖИТТЯ У СТАНИСЛАВОВІ.

День українського спортовця у Станиславові почався вже в суботу 19. 5. змаганнями ситківковими, у відбиванці й кошівці.

Ситківка: відбулися чотири гри в поодинці й одна в подвійній. З цікавіших висліднв слід занотувати програну Попеля з Бачинським 6:3, 3:6, 5:7 і виграну Снігуровичівної II. з Гавриловом 6:4, 3:6, 6:3.

Відбиванка: УСК — Сокіл І. 30:9; Сокіл III — Сокіл І 30:14; УСК — Сокіл III 43:40.

Кошівка: УСК — Сокіл І. 26:12.

Дуже немило вражало те, що змагуни в спортових строях курили між публикою, якої було около 40 осіб. Цікаво теж булоб почути погляди й думки Окр. Ком. У. С. С-у у Стан. на те, як напр. у барвах Сокола І. міг грати член „Стшельця Раз Два Три", а чому ні з дечких членів упр. Сокола III. вимагали виступлення в українського клюбу Пролом?!

Дальша програма йшла в неділю: рано змагання наколесників і легко-атлетичні, пополудні фінал у ситківці й одна гра у відбиванці, а вечором змагання кол. мячі.

Раніщі змагання почалися з півгодинним опізненням, чого на будуче треба вистерігатись. Тут слід завначити, що організація раніщих змагань була дуже невміла. Помиваючи те, що організатори не постарались про такі конечні прилади, як корутовки до зазначення метів, про тасьму, про судейський столик, про доброго стартера і т. д. — то тих кілька конкуренцій, які повинні були зайняти найбільше годину часу, тягнулися розділо 2 і пів години! На змаганнях легко-атлетичних слід подавати публиці також часи. Та як на перший раз можна те все вибачити. На другий раз треба зрефлектувати з незрозумілих „засад" і припоручити організування таких змагань людям, які на цьому хоч трохи визнаються.

Висліди були такі:

Біг австралійський наколесники: на 25 окружень (10 км.) виграв дуже легко й певно Зубаль (УСК) у досить слабому часі (перший раз їхав на бізині) 20 мін. 19 сек. 2) Гнатушка (УСК). 3) Машгілер (УСК).

Легко атлетичні змагання. Висліди були тут слабі і в деяких конкуренціях, навіть на українські відносини безнадійні, тому, що багато змагунів взагалі перед змаганнями не тренувало і тому, що українські спортовці дуже легковажно ставляться до спорту.

Біг з ✕ 1000 виграв УСК у складі: Сойка І., Савчак, Сойка II в часі 9.13.7.

Диск: Сагайдак (Сокіл І) 25 м. 2) Гриневич (УСК), 3) Лехіцький (Сокіл І).

Скок вдаль: 1) Гриневич 4.98. 2) Придун (Сокіл III). 3) Бомба (УСК). Поза конкурсом Придун скочив 5.16 Висліди в тій конкуренції такі слабі тому, що ніодин зі змагунів не опанував ані розбігу, ані такого важного в скоку вдаль відбиття.

Ратище: 1) Роздільський (УСК) 38 м. 2) Савчак (УСК). 3) Пуйда (Сокіл Яминця).

400 м.: 1) Сойка II (УСК) 57.8 безконкуренційний на тому дистансі. 2) Валько І. (Сокіл Яминця) 1.1. 3) Сойка І. (УСК) 1.1.9.

Куля: 1) Сойка II. 8.92. 2) Пуйда. 3) Калин (УСК Рогатин).

Скок вгору: 1) Винницький 1.43 м. 2) Мірко. 3) Гриневич (всі з УСК-у).

1500 м.: Савчак (УСК) 4.46 виграє певно й без найменшого змучення. 2) Валько І. 4.53.2. 3) Валько II. 4.56.2 (обо з Сокола Яминця).

Публики на раніщих змаганнях около 500 осіб.

Фінал у ситківці: Мурин — Бачинський 6:1, 6:3; Мікльош — Снігуровичівна 9:7, 6:2.

Відбиванка: УСК — Чайка Товмач 31:23.

Змагання в коп. мячі: Тім групи А — Тім групи Б 9:2 (6:1). Висліл за високий, тімові Б належалися ще 3—4 брамки. Судіював дуже добре м-р Світинь. Публики около 300 осіб.

Змагання Пролому.

СТАНИСЛАВІВ. **Пролом — Бистриця 0:4 (0:2).** Мист. Б-ки. Другі мист. змагання програв Пролом у Налівній несподівано й незаслужено. До програної причинилась знемога трійки напереду, яка з двох-трьох (дослівно) кроків стріляє воротареві в руки або в аут.

Пролом II. — Ревера III. 3:0 (в. о.). Ревера не повідомила Пролому. Б. Л.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВЦЯ У ПЕРЕМИШЛІ.

Дня 20. травня ц. р. відбувся День Українського Спортовця у Перемишлі. Передполуднем був лискавковий турнір у коп. мячі і відбиванка жінок, пополудні вільноручні вправи „Луґів", легкоатлетичні змагання і фінал у відбиванці й коп. мячі. В святі взяли участь клюби: Плай, Сокіл, Спартак і Беркут з Перемишля Степ Бушковичі, Карпелюк Коровники, УСК Добромиль і Т-во „Луг" з 9 місцевостей.

Перед змаганнями відбулась дефілада „Луґів" і всіх спортовців перед головами товариств. Учасників і гостей привітав від У. С. Союзу д-р М. Хробак. По дефіладі були вільноручні вправи, до котрих стануло 350 луговиків і луговичок. Масові вправи поодиноких

Театр Ріжнородностей
Нині в середу і завтра в четвер знаменита новина Ч. Вінсльо
„Дівчата в одностроях"
Театр Ріжнородностей

Нині Великий Театр
невідкличні останні ільосовані виставн
Веселої львівської хвилі
Великий Театр Нині

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

„Фармацевти".

(Згадки.)

Нераз згадую старі передвоєнні часи з їх полишеними традиціями, з їх чудацькими віруваннями і забобонами, з їх смішними пересудами, коли то справу ставили так, що аби чимось бути, треба було щось вміти, а щоби щось уміти, треба було не лиш учитися, але й виказатися формально і документально здобутими кваліфікаціями.

От, такі то були пересуди... Час, життя і дійсність повалили їх, як валили колись камяні ідоли... Тепер інакше.

А як колись делікатно підходили до таких справ!

Пригадую, що коли зайшла розмова за великого польського політика Дав. Абрагамовича, не забували пригадувати, що ексцеленція не мав ніяких студій поза домашньою освітою. Живо стоїть у моїй памяті, якто ми у Краєвому Виділі передавали собі на вухо, що наш маршалок Адам Глуховський має великі маєтки на Поділлі але... не має матури.

У нас теж була категорія людей, що їм товариші допікали до живого тією матурою. Були це питомці, яких винятково приймали єпископи до Духовної семинарії, хоч не мали конечного для впису на університет „іспиту зрілости".

Таких прозивали товариші глумливо „фармацевтами". (На фармацевтику приймали тоді після скінченої 6 кляси гімн.).

Було це в часах, коли я ще ходив до середньої школи, коли на семинарицькій сцені Модест Менцінський грав Петра а Наталкою-Полтавкою був сьогоднішний „червоний пралат"... (Такої високопоставленої „Наталки" я вже в житті не бачив...).

Давні, блаженні часи...

Тямлю, як приспівували тоді „фармацевтам" на арію „Ревухи":

Ой, поїхав фармацевта
До панни в конкури,
Тай забув їй доповісти,
Що він без матури...

Або на іншу мельодію:

Фармацевта кашу їла
І так собі жибоніла
Тай співала: „туду руду,
Без матури ксьондзом буду"...

Старі часи, старі забобони...

Чим нині є не то матура, але й університет з докторатами? Все це не має значіння! Грунт — плечі.

Ст. Шманковецький.

Піт ніг, рук, пахвин і ін. усуне ться через вживання спеціяльного пудру „CSAVE"
Мільони вдячних
71/25 1—5
Перфумерії С. ФЕДЕРА
Сикстуська ч. 7. — Львів. — Коперника ч. 15 а
(побіч палати гр. Потоцького).

Галицький Магазин Новостей Галицька 15.
Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бляхарські товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром бідети до першорядних кін. 5/73 41-?

стри випали надзвичайно гарно. Дальше з'їбувались легкоатлетичні змагання, у котрих взяло участь 15 змагунок і 24 змагунів.

Конкуренції жінок:

I. **Біг 60 м.:** 1) Гусарівна (Беркут) 9.2. 2) Гусар Аля (УСК. Добромиль). 3) Шостаківська (Б).

II. **4 × 60 м.:** 1) Беркут (Оля, Шостаківська, Сенечко, Гусар) 38.8. 2) УСК Добромиль 40.5.

III. **Скок удовжінь:** 1) Гусарівна (Б) 3.80 м. 2) Мудра (УСК) 3.63. 3) Шостаківська (Б) 3.48.

Конкуренції мужчин:

I. **100 м.:** 1) Чайник (Сок.) 12.3 с. 2) Годинський (С.) 12.6. 3) Евгеній (Б) 12.8.

II. **800 м.:** 1) Солган (Карпелюк) 2.23.8. 2) Ярославський (Б). 3) Евгеній (Б). 4) Гірний (Б). Стартувало 10.

III. **Гінці 4 × 100:** 1) Беркут (Евгеній, Мізинський, Мартинович, Зелез) в часі 52.2. 2) Сокіл — 53. 3) Плай — дискваліфіковані.

IV. **Скок увисочінь:** 1) Медицький (Б) 1.54. 2) Годинський (Сок.) 1.50. 3) Ростиславич (С) 1.44.

V. **Мет ратищем:** 1) Матвій Пикуличі 39.70. 2) Ростиславич (С) 38.75. 3) Евгеній (Б) 37.80.

Пунктація дружиново: Беркут 36 п., Сокіл 16 п. УСК. 10 п., Кармелюк 3 п., Пикуличі 3 п.

В змаганнях у **жіночій відбивації** взяло участь 4 дружини. Передполудньом змагались: Луг — Сокіл 2:0 (15:2, 15:9). УСК — Кармелюк 2:0 (15:7, 15:12). У фіналі: Луг Пер. виграв з УСК-ом 2:1 (13:15, 15:3, 15:3).

У лискавковому турнірі в коп. мячі змагались: Беркут — Степ (Бушковичі) 3:0 (е. о.). Спартак — Сокіл 1:0 (1:0). Степ — Сокіл 3:0. Фінал: Беркут — Спартак 2:1. В часі турніру відбувався практичний іспит кандидатів на суддів.

Видів повна 1.000, так, що моральний успіх вважають сподіваний.

Г. С.

МИСТЕЦТВА ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Погонь І Б — Світязь 3:0 (2:0).

ЛЬВІВ. Погонь І Б — Світязь 1:0 (1:0).

ПРОГРАНА ПОЛЬЩІ В ДАНІЇ.

КОПЕНГАҐА. Данія — Польща 4:2 (2:0). Видів 20.000.

ВАРШАВА. Будапешт — Варшава 7:1. Міжміські змагання Варшава — Будапешт вирішили медалі легко у свою користь.

КРАКІВ. Краків — Шлеськ 2:0.

ЛОДЗЬ. ЛКС — Мінерва (Берлін) 2:0.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 23. V. год. 7·30 веч. „Весела львівська хвиля" Вистава льосована.

Четвер, 24. V. Вистава не відбудеться з причини генеральної проби „Доживіття".

Пятниця, 25. V. год. 7·30 веч. „Доживіття". Гостинний виступ Л. Сольського. Премієра. Абон. 21.

Театр Ріжнородностей.

Середа, 23. V. год. 7·30 веч. „Дівчата з одностроях" Абон. 20.

Четвер, 24. V. год. 7·30 веч. „Дівчата з одностроях". Абон. 20.

Пятниця, 25. V. год. 7·30 веч. „Дівчата з одностроях" Абон. 20.

Жидівський Варшавський Артистично-Літературний Театр у салі „Колісею":
Середа, 23. травня, в год. 8·45 веч.
Четвер, 24. травня в год. 8·45 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Під жаром Туркестану", „Фордансерка".

АТЛЯНТИК: „Загада" (Гарі Піль).

ВАНДА: „12 крісел" (Вл. Буріян, Димша).

КАСІНО: „Таємний детектив", „Вороги подружжа" (Льорель і Гарді).

КОЛІСЕЙ: „Полуня", ревія „Під тягом".

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Бал білих ліжечок" (із Містенгет), Зарту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Пімста д-ра Фу-Манчу" та ревія.

МРАЖ: „Програма 6 вірок", „Фліп і Фляп як карієровичі".

МУЗА: „Ніч у Каірі" (Рам. Новаро).

ПАЛЯС: „Цісарські лови" („Унзер кайзер").

ПАН: „Чанду".

ПАСАЖ: „Два обличча" (Кен Мейнард), „Дочка полку" (Анні Ондра).

СВІТ: „Чому я згрішила", „Чарлі ратує Европу".

СОНЦЕ: „Нічні суди" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Злодій кохання" та ревія.

ХИМЕРА: „Новий пох".

УТІХА: „В кожній пристані дівчина" та ревія.

Закордонне радіо.

Середа, 23. травня 1934.

Відень (506,5) 12·00 Концерт, 17·20 Твори тирольських композиторів, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Прага** (470,2) 19·25 Концерт, **Копенгаген** (255,1) 21·30 Нільсонові пісні, **Париж** (312,8) 12·45 Танкова музика, вок. тріо, 20·10 „Гарна Олена" оп. Офенбаха, **Білгород** (439,8) 16·30 Шубертові пісні, 19·00 Концерт, **Любляна** (569,3) 20·00 Опера, **Берлін** (356,7) 19·20 Нар. пісні, **Мінхен** (405,4) 20·30 „Чар голосу" вок. авдиція, **Москва** (ВЗСПС 748 м) 16·30 „Тарас Шевченко" авд. Гагріцького, радіофонізація Задеського, (Сталін 360,6) 17·20 „Гугеноти" оп. Маербера, **Букарешт** (365) 20·45 Спів, **Будапешт** (549,5) 18·50 Спів, 21·50 Циг. орхестра, **Міляно** (368,5) 11·30 Легка музика. **Рим** (420,8) 13·00, 20·45 Концерт.

Четвер, 24. травня 1934.

Відень (506,8) 16·10 Солісти, 17·30 Відчит про Болгарію з муз. ілюстрацією, **Братислава** (298.8) 17·45 Гіндемітова соната на альтівку та фортепіян, **Прага** (470,2) 19·30 „Чортівський мур" оп. Сметани, **Білгород** (439.8) 13·00 Популярні мельодії, 20·00 Хор, **Берлін** (356,7) 21·20 Канер. музика, **Кельн** (455,9) 17·15 Солісти, **Ляйпціг** (382,2) 17·15 Пісні в супр. форт, 21·00 Сучасна музика, **Осльо** (1181) 20·00 „Гофманові казки" оп. Офенбаха. **Будапешт** (549,5) 12·05, 23·00 Циг. музика, 17·30 Спів, 19·30 „Севільський цирульник", оп. Росінія, „Петрусь" балет Стравінського, **Міляно** (368,6) 11·30 Легка музика, 20·45 Нац. гимни, оперетка О. Штрауса, **Рим** (420,8) 21·00 „Дон Хуан" оп. Моцарта.

Львівське радіо.

Середа, 23. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 12·33 Популярна музика з гр. плит. 13·05 Збіжева біржа, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Фортепіановий ресіталь, 15·50 Для дітей „Свято дитини", 16·20 Листи та програми. 16·35 „Екзотичний світ у музиці европейця" (турецький та перський марш, арабський танок — „Турандо" з гр. плит). 17·30 Істор. відчит „Сусп. політичні переміни на передомі 19. і 20 ст.", 17·50 Відчит „Живий Данте", 18·10 Камеральний концерт, 19·03 Всячина, гр. плити, 19·25 „Два рел. поети" (фейл.), 19·40, 19·43 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Трансм. з Варшави „Манон" оп. Маснета; в перерві: Муз. прелекція про „Манон"; „Зорі польської сцени", 23·15 Легка музика з гр. плит.

Четвер, 24. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Оперетнові мельодії з гр. плит, 13·33 Муз. поравок, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Фільма та ревія, 16·35 Форт. ресіталь, 17·10 Спів 17·30 Істор. відчит. „Сусп. політичні переміни на передомі 19—20 ст.", 17·50 Господарський відчит, 18·10 Авд. „Іспит зрілости", 18·35 „Від Гаранчі до Канева", 19·05 Сільва рерум, 19·10 Всячина, 19·25 Відчит. 19·40, 19·43 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки. 20·02 Концерт (музика, спів: Евг. Май, баритон), 21·02 Почт.-техн. скринька, 21·17 Легка музика, пісонькн, 22·00 Бранденбурські концерти (И. С. Бах — гр. плити з поясненнями), 22·30, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 5·26 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·95, Париж 34·95, Берлін 208·80, Ціріх 172·25, Амстердам 359·00, Прага 22·05, Міляно 45·04, Нюйорк кабель 5·28, Нюйорк чеки 5·27 і пів.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 22. травня н. р. в наслідок слабої тенденції не станить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 л. молока	—·18	зол.
1 л. сметани	—·70	„
1 к. яєць	2·20	„

Тенденція на масло слаба, на молоко, сметану і яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє що 22. V. н. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, дьоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·80	зол.
Кури „	I класа	0·90	„
„ „	II „	0·55	„

Тенденція занижкова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

Виписи до всенародньої дівочої 7-клясової школи ім. Шевченка у Львові (Мохнацького 12) починаються 22. травня н. р. і будуть відбуватися щодня рано від 12—2-ої, пополудні від 3—7-ої години. Вступні іспити до всіх клас тривати-муть від 11.—16. червня включно. Зголошуватися в ранніх годинах в канцелярії школи. 1600 2—2

Ювилейний Комітет повідомляє, що дня 3. червня 1934. год. 20. в Золочеві, відбудеться **Святочна Ювилейна Академія для вшанування 30-ліття композиторської діяльности проф. Василя Безкоровайного.** — Привітні слати: М. Цімецький — Золочів, Легіонів ч. 27. 1610 1—2

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. моєи М. Рудницького. — Ціна 3.— зол., з почт. пересилкою 3.50 зол.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

БІЛИЗНЯНІ катеріяни, коронки, ручні мотиви за безцінь, **Фрайліх**, Сикстуська ч. 21. 1535 3—?

ЯРЕМЧЕ у віллі прегарно положеній, з далека від куряви, близько Прута до винайму сонячні покої. коли треба з кухнями, а харчем або без, по приступних цінах. Перфецька до 1. червня у Львові, Тереси 2 п., відтак Яремче. 1602 2—4

НОВОВІДКРИТА „Спортова Складниця" Львів, Ягайлонська 9, поручає Роверн „Auto-Moto" фр. і всілякі частини по конкуренційних цінах. 10/56 2—2

ШУКАЮ СПІЛЬНИКА для поширення магазину із взуттям, Львів, Ринок ч. 21. Дейнека. 1613 1—3

ЛІТНИЩЕ на приходстві для 2—3 родин, або молодого товариства до 8 осіб. Здоровий харч від 2·50 зол. денно. Уряд парохіяльний Красноїля коло Жабя — почта: Ясенів горішний. 1612 1—2

Увага! на занижені ціни

Першої в'іденської хемічної пральні і штучної барвильні

Львів ул. Легіонів 5 б. — Тел. 70-58.

Хемічне чищення мужеського убрання від . . . . . зол. 3·50
Хемічне чищення мужеського або жіночого плаща від . . . зол. 3·50
Хемічне чищення жіночого костюму . . . . . зол. 3·00
Хемічне чищення суконки . . зол. 2·00
Хемічне чищення светеру . . зол. 1·00
Шовкові баюзки . . . . . зол. 1·00
Спідничка . . . . . зол. 1·00
Фарбування муж. убрання або жіноч. плаща . . . . . зол. 6·00

Для П. Т. держ. Урядовців 10% знижки
Відбір і достава задурно.
Спеціяльність: чищення килимів і фіранок
Заповлення з провінції полагоджуємо негайно. 1575 3—10

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Ділo". З друкарні Вид. Спілки „Ділo" Львів, Ринок 10

Ч. 135 (13.680). Львів, пятниця 25. травня 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.922. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічне 15·00 „ Піврічне 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

КОНФІСКАТА „ДІЛА".

Вчорашнє (134.) число „Діла" підпало конфіскаті за два речення в замітці на I. стороні п. н. „Вибори у Львові" і за одну нотатку зі Львова на III. стороні. Це вже 21-а з черги конфіската нашого органу в цьому році.

Арештування визначної української діячки в Америці під замітом шпигунства.

Дійшли до нас американські часописи „Нью Йорк Таймс" та „Дейлі Мірор" з довгими сенсаційними статтями про арештування відомої американської діячки, Олени Довбуш-Лотоцької. Ще 27-го березня п. Лотоцька прийшла до бюра визначного біржевого маклера нафтових справ Бориса Сейда і представилась там як агентка американської поліції. У цьому характері прохала вона дозволити їй переглянути папери та матеріяли в його бюрі. Вже раніше мала, мовляв, п-і Лотоцька обіцювати секретарці Сейда гонорар за чемність, коли зробить їй доступ до паперів цього нафтового бюра у будинку „Стандард Ойл".

Сейд повідомив про це поліцію. За п. Лотоцькою стежили й арештували її на вулиці. Одночасно арештували якогось Ізраеля Мандельбавма у звязку з цією аферою і депортували його негайно на „Елліс Айленд". Сам Сейд здивувався, коли почув, що його повідомлення мало такий скорий і несподіваний наслідок. Каже, що не розуміє, на що кому потрібні були би його бюрові папери? Поліція тримає досі в тайні хід слідства так, що преса висловлює тільки ріжні здогади. Сенсаційні статті з фотографією арештованої натякають на якісь інтереси з балканською нафтою, в якій заінтересовані ріжні світові фірми.

П-і Лотоцька сидить у слідчій вязниці, бо не могла зложити кавції 2.000 дол. Наша американська преса досі не дійшла до нас і ми приневолені обмежитись на інформаціях брукової американської преси, яка імовірно зробила з цього, як звичайно, шпигунську сенсацію на велику скалю.

Вибори на Волині.

ЛУЦЬК, 23. 5. ПАТ. Вибори до міських рад у Горохові, Берестечку, Здолбунові, Березні, Рожисках, Корці, Радивилові і Ратні не відбудуться тому, що заголошено тільки по одній листі кандидатів на радних. Кандидати стають радними у цих містах без вибору.

Перед ґенеральним страйком у Франції.

ПАРИЖ, 23. 5. ПАТ. На конгресі соціялістів у Тулюзі вирішено поглибити революційну працю серед мас. З фашизмом будуть боротися соціялісти при допомозі генеральних страйків.

ЗАМИКАЮТЬ КАТОЛИЦЬКІ ЦЕРКВИ.

З Мексику повідомляють, що Калле, ґубернатор стейту Сонора приказав замкнути всі католицькі церкви. Декрет наказує до 12-ох годин покинути духовенству стейт Сонора. Ґубернатор Калле видав декрет тому, що католицькі кола запротестували проти націоналізації шкіл і усунення навчання релігії зі шкіл. Населення стейту Сонора масово покидає Мексик і втікає до Злучених Держав

За зміною державного ладу.

ПАРИЖ, 23. 5. ПАТ. На конгресі неосоціялістів посол Гарей виступив проти парляментаризму у Франції. Промовець домагався, щоби сенат заступила господарська рада. Рішено покищо припинити боротьбу з парляментаризмом; повести боротьбу з безробіттям, обнизити ціни та недопустити до дволітньої військової служби. Конгрес рішив одноголосно, щоби партія неосоціялістів приступила до II. Інтернаціоналу.

ЛІТВІНОВ НАРАДЖУЄТЬСЯ З ТРОЦЬКИМ.

ПАРИЖ, 23. 5. ПАТ. „Матен" повідомляє, що ком. Літвінов приїхав до Ментони тільки тому, щоби відбути конференцію з амбасадором СССР у Парижі Довгалевським і Троцьким. Троцький перебуває недалеко Ментони. Кружляють поголоски, що ком. Літвінов конферував з Троцьким три години.

Фінансові клопоти Румунії.

БУКАРЕШТ, 23. 5. ПАТ. У Парижі дійшло по довгих торгах до згоди між Румунією і французькими вірителями щойно після інтервенції мін. Барту і французького міністра скарбу. Румунія згодилася сплачувати свої закордонні довги річними ратами по міліярдозі і сто міліонів леїв річно. Це доведе до нових довгів, бо Румунія платить тепер щорічно 6 міліярдів леїв на сплату своїх довгів.

БІМЕТАЛІЗМ У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

ВАШИНҐТОН, 23. 5. ПАТ. Президент Рузвельт предложив палаті послів законопроект, на основі якого уряд покриватиме обіг доларових банкнотів до 25 прц. сріблом, а решту золотом. Сріблом зможуть платити купці за закуплені товари в Злучених Державах. Уряд устійнив ціну на срібло 50 центів за унцію. Державний секретар скарбу купуватиме срібло в Америці і за кордоном, щоби придбати відповідні запаси срібла. През. Рузвельт веде переговори із богатьома державами, щоби вживали срібло побіч золота на покриття обігових банкнотів

ЗБРОЄННЯ ТУРЕЧЧИНИ.

Турецький уряд замовив в Японії 10 кружляків. За те японський волокнистий промисл будує свої фабрики у Туреччині і вже незабаром продаватиме свої вироби в Европі під турецькою маркою. Одночасно турецьке міністерство оборони держави задумує ще цього року замовити в Японії кілька підводних човнів і кількадесять літаків.

Ширіть наш часопис!

Будете мати викиди совісти,

якщо Ваше мешкання обкрадуть вломники, а Ви його передше не обезпечите в

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер",

у Львові, вул. Руська ч. 20.

За обезпечення домашньої обстановки на зол. 1.000·— пересічна річна премія враз із додатками зол. 6·—

ЗОЛОТІ ДУМКИ МІН. БЕНЕША І ТЕ, ЧОГО МІН. БЕНЕШ НЕ СКАЗАВ...

Львів, 23. травня 1934

Ми зреферували були досить широко велику історично-політичну промову мін. Бенеша, яку він виголосив два тижні тому в Ужгороді, звернули теж увагу в окремій статті на цікавіші моменти тої промови і на пропагандивно-політичне значіння цілої подорожі авторитетного члена уряду ЧСР по Закарпатті. Обіцяли теж вернути ще до цієї теми: ми ждали на закарпатську пресу і її голоси. Нині вже можна скласти собі суцільний образ з відвідин мін. Бенеша і їх безпосередніх наслідків.

Підтримуємо наше первісне прихильне, позитивне становище, яке ми зайняли до подорожі п. Бенеша і його ужгородського виступу. Безперечно ми воліли би, щоби мін. Бенеш менше делікатно обходив справу національної термінольоґії, щоби ще виразніше підкреслив свій — єдино науково правильний — погляд на вартість українського народовецького язичу для національно-культурного відродження Закарпаття, та щоби був ще ясніше пригадав своїм слухачам та цілому чесьному світові, хто саме в закарпатців висунув ідею державної злуки з ЧСР і ту злуку переводив і хто тому є найпевнішим для ЧСР елементом. Ми воліли би, щоби мін. Бенеш, який найшов такі сильні слова для підкреслювання державної неровлуки Закарпаття з ЧСР і вмів так гарно сформулювати „нашу і вашу" власність Закарпаття, — щоби він так само рішуче звернув увагу на факт безпосереднього сусідства закарпатців з одноплемінною галицькою віткою одного українського народу і на факт дуже-дуже далекої відсалі від російських етнографічних земель. Але мусимо погодитися з дипльоматичною звичкою п. Бенеша, збереженою блискуче й відчас його побуту на Закарпатті — з усіми краєвими течіями політикувати й нікого собі явно не зражувати, дарма, що — щиро признаємось — не віримо у даному випадку в успіх такої тактики. Приймаємо до відома і так досить виразне стверджения, що п. Бенеш (себто празький уряд) знає вартість русофільського „месіянізму", викликаного коротким побутом на Закарпатті військ. ген. Пашкевича в 1848 р., та української народовецької течії, що проголосила поворот до народу і є єдиним двигуном національно-культурного і господарського відродження країни. Поруч із тим — мін. Бенеш дав ще раз доказ свого глибокого державного розуму, висловлюючи цілу низку справді золотих думок, на які ми відразу звернули були увагу.

На превеликий жаль, не можемо не звернути увати також на те, що деякі з тих золотих думок сваряться з закарпатською чеською дійсністю, — та що про дещо дуже важне і для Закарпаття суттєве мін. Бенеш не згадав ані словечком. І так напр. у промові на пресовій конференції в Ужгороді мін. Бенеш заявив: „Я є ворогом кон'юнктури. Я керуюся зав

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. дарон білети до першорядних кін. 5/75 42-7

„GUTE LAUNE"
Веселий настрій
може тепер
кожний мати
читаючи
GUTE LAUNE.
GUTE LAUNE
це новий місячник для веселих
людей і тих,
що ними хочуть
бути.

сідні принципом, що завжди існують постійні сили, на яких підставі треба будувати політику"... Справді золоті слова, яких повинні на память навчитися і над якими глибоко повинні призадуматися не тільки чеські політики: чи взагалі можна будувати державну політику на випадково виловлених людцях і на мертвих неприродних політичних течіях, що вегетують виключно завдяки підтримці урядових кол і — державної каси?! Але — на жаль — ті мудрі слова чеського міністра звертаються також і проти самого чеського режіму на Закарпатті. Бо чи цими „постійними силами народу" є всі ті Ширецькі, Бачинські, Гагатки і т. п. одиниці, які користуючись всесторонньою підтримкою могучої урядової аграрної партії ведуть найбільш неперебірливу українофобську та москвофільську роботу?! Чи цими „постійними силами" є реакційні російські еміґрантські елементи, які чеська влада — особливо за губернатора Розсипала — повлаштовувала на державних посадах на Закарпатті?! Чи такі явища не кажуть закарпатцям мимохіть ставитись з резервою до нинішніх проявів зміни курсу політики на Закарпатті, лякаючись, чи це теж не є „політика кон'юнктури", — поганої закордонно-політичної кон'юнктури, витвореної наступом мадярського ревізіонізму та відгуками польсько-німецького пакту?!

Казав теж міністр, що центральна влада не може вмішуватися до внутрішніх культурницьких течій та вирішувати такі спори, як напр. спір за мову. Це теж гарна засада, — але теж практично безвартна. Бо коли Закарпаття є доменою москвофільської аграрної партії, коли навіть партія міністра є яскраво русофільська і коли на тому русофільстві жирують всі московські елементи, всі б. галицькі кацапи, спекуланти мадярони (ледви кілька днів тому ми подали низку прізвищ „аграрних" вельмож — карпаторосів, що говорять дома лише по мадярськи) і все те, що причепилось до режіму, — то гасло невмішування є пустим звуком. Чи таким „невмішуванням" є напр. заборона вчительському Т-ву зватися українським?! Зрештою — як може бути „строго невтральною" політика влади в країні, яка перейшла до чеської держави безпосередньо з під дчкого мадярського деспотизму!.

Говорив теж міністр Бенеш про цілу низку першорядних проблем Закарпаття, про проблему терр. самостійности чи приналежности, проблему впливів Сходу і Заходу, проблему компромісу ворожих краєвих славян, течій, як передумови автономії і т. п. Але ні словом не згадав про другу — поруч з москвофільством — найболючішу проблему Закарпаття: чехізацію. Чи це нормальне явище — близько 75 відс. адміністраційних урядовців в країні, яка добровільно приключилась до держави під умовою автономії, — 75 відс. урядовців чеської національности?! Здається, що зайва річ наводити статистичні числа непропорціонального зросту чеського шкільництва на Закарпатті, статистику чеської кольонізації, докази чехізації всього зовнішнього характеру того вискрізь нечеського краю..

Українське громадянство Закарпаття стрінуло мін. Бенеша якнайприхильніше. Д-р Михайло Брашайко заявляє („Укр. Слово" з 10. ц. м.), що „приїзд цей уважаємо за дуже поважну, просто історичну подію в нашому політичному житті", а про самого Бенеша каже, як про „відомого приятеля нашого українського народу". На суттєву вимогу мін Бенеша, щоби народовецька й москвофільська течії найшли платформу порозуміння, український закарпатський табор відгукується прихильно: зазначуючи з притиском, що „зректися наших мовних прав, означало би зректися нашого народнього індивідуалізму" — „Українське Слово" (з 17. ц. м.) зауважує проте, що існування аж двох репрезентантських сил (Центр. Руских Нар. Рад) є річю ненормальною і що „порозумітися можна". Українські професійні організації та культурні й суспільні установи передали міністрові меморіяли з протиревізіоністичними заявами, які не викликують ніяких сумнівів та з наскрізь діловими вимогами. Зате русофільський табор прийняв мін. Бенеша з недовірям, неохоче, з острахом, чи не зближується кінець дотеперішньої москвофільської вакханалії під крилами урядової протекції.

Саме тому треба покласти край цій вакханалії і цій протекції! Мін. Бенеш є надто тверезим політиком, щоби хотів змішувати політику союзу ЧСР із Францією з політикою москвофільства у внутрішніх відносинах, у режімі на національно відсталій а всеж українській території. Мін. Бенеш має теж надто поважний голос у чеському громадянстві, щоб не міг опертися політично недоцільній і неактуальній а науково абсурдній москвофільській доктрині пп. Крамарів і Кльофачів, реалізованій на — Закарпатті. Можуть чехи бути приятелями росіян, але хай не вводять російщини на терен, на тисячі кільометрів віддалений від етнографічної Росії! І хай доброї волі закарпатців жити у державній спільноті з чехами — ЧСР не використовує для заливу Закарпаття чехами...

Коли такі практичні наслідки матиме візита мін. Бенеша на Закарпатті, то вона справді стане історичною подією в житті Закарпаття і всього українського народу. І тоді при найближчому побуті міністра Бенеша на Закарпатті не трапляться там такі жалюгідні „хиби", як ті не делікатно ужгородське „Українське Слово", які трапились тепер, та які прикру тінь кидають на всю урочисту маніфестацію та поважно підривають весь її авторитет. Ці „хиби" (наводимо їх на іншому місці) є найкращим, найяскравішим показчиком, чого не повинно на Закарпатті бути і як тамошні відносини, для добра карпато-чеських відносин, повинні змінитися.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдетеше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8. 12/84

Організаційні дисонанси підчас побуту мін. Бенеша на Закарпатті.

В ужгородському „Українському Слові" (з 17. ц. м.) находимо у статтейці п. н. „На марґінесі приїзду й приняття мін. Бенеша" низку фактів, з часу побуту міністра Бенеша на Закарпатті, що знаменито доказують ревність нижчих органів адміністраційної влади, які ніколи не рахуються з політичним сенсом акту центральної влади та своїми розпорядками завжди вміють викривити чи навіть перекреслити всю добру інтенцію центру. Передаємо без ніяких змін за „Українським Словом" цей образок, надзвичайно характеристичний для „двох сторін медалі" карпатсько-чеських відносин, що їх мін. Бенеш представляв лише з одної — гарної сторони:

„Деякі чеські газети нарікали, і то зовсім слушно, що приняття пана міністра мало — головно в Ужгороді — занадто урядовий — офіційний характер та що комітет, який займався підготовкою й аранжуванням приняття, поробив хибн. Так між іншим зазначують, що запрошення на доповідь (реферат) пана міністра дістало в першій мірі чеське урядництво а не українське громадянство, а вже ясна річ, що пан міністер приїхав сюди в першій мірі до тутешнього українського населення. Для прикладу зазначимо, що не дістали запрошення деякі гімн. професори-українці, деякі адвокати української народности, не дістала й наша редакція, ба навіть не дістав і краєвий посол українець. — Афіші від магістрату надруковано в чеській, мадярській і... московській мові, так начеб Ужгород був столицею Росії. Орхестру „Просвіти" з Перечина, яка прийшла привітати гостя (22 км.), поставлено в поході на самий кінець і не допущено до дефіляди перед жупанатом. На спільну вечеру теж розсилано запрошення і знов або навмисно, або з недбалости вилишено багацько наших визначних людей. Деякі, що дістали запрошення, голосили, так їм сказано, що нема вже місця. Учасників спільної вечері-бенкету розмістили так, що велика часть запрошених була таким розміщенням невдоволена. Старші, заслужені діячі, репрезентанти товариств і організацій дісталися взад на „сірий кінець", а перші місця призначено для різних молодиків, конципієнтів адвокатських і т. д. Та вже доказом крайньої неуваги, чи ігнорації було запрошення найстаршого культурно-освітнього товариства „Просвіта". Листка на реферат міністра — „Просвіта" не дістала зовсім. Саме запрошення доручено дня 4. травня 1934, то є тоді, коли пан міністер вже з Ужгороду виїхав. Щастя, що „Просвіта" не вичікувала на запрошення, бо інакше не могла би була зовсім взяти участи в приняттю. Коверта для „Просвіти" була адресована так: „Т-во Просвіта, до рук предсідателя Міхаіла Калінова, Ужгород, Кожелуська ул."

Дивує нас, що комітет, під головуванням п. начальника міста Константина Грабаря, досі не знав, що „Просвіта" не є при вул. Кожелуській та що предсідателем не є „Міхаіл Калінов". Зазначуючи ці факти під адресою святочного комітету питаємо: Чи це були фатальні помилки, чи груба недбалість, чи просто ігнорація й вмисне зневажування тутешнього українського населення?!"

Міські вибори на Волині.

(Кореспонденція з Волині.)

Вибори під новим гаслом. — Жиди йдуть окремо від бльоку ББ. — Українці пробують організуватися.

I.

Нинішні вибори до міських рад на Волині вже не подібні до попередніх, бодай у більших центрах. Ідилля „співпраці", здається, кінчається. Скандальна господарка „батьків" міст з бльоків „співпраці" — під голосною назвою „господарських" — у цілому ряді міст мусіла викликати сильну реакцію серед населення.

Найбільші скандали сталися в Ковлі, де попередні казьонні ради наробили боргів у сумі біля 3 і пів міліона та у Рівному, де вийшов великий „конфуз" з будовою електрівні, наслідком чого була димісія президента Цалуня, призначення урядового комісаря й розпущення міської ради, в складі якої був і посол з „одинки" п. Скрипник.

Господарка по інших містах під кермою „блькових" радних і згори призначених президентів і бурмістрів велася не краще. Населення переконалося на практиці, що погана річ мати за керманичів міст людей, що нічим не звязані з місцевим життям і перед ніким невідповідальні.

Люди-перекотиполе, одержуючи керму міст з рук штучних напівпримусових бльоків або по призначенні згори, легко розпоряджаються міською кишенею, втягають міста в страти й борги та щезають з їх обрію таксамо непомітно, як і являються на них. Б. бурмістр Ковля опинився десь у Манджурії, президент міста Рівного теж поїде в інші місця шукати щастя, а платити за них будуть місцеві громадяни.

Навіть проурядовий тижневик „Волинь" дозволив собі на жарт: мовляв б. президент Рівного п. Цалунь хоче змінити прізвище на „Поцалуй"...

Одним словом Волинь переконалася на своїй шкірі, що так звані казьонні фахівці є дуже поганими спецами, а радні з казьонних бльоків — ще гіршими, бо звичайними манекінами.

Тому розписані вибори до міських рад на дні 27. 5. і 10. 6. розпочалися під гаслом: До міських рад своїх людей.

І в цьому гаслі є початок банкрутства цілої сучасної самоврядової системи на Волині.

II

Про настрої громадян волинських міст та усвідомлення собі справ міського самоврядування свідчить передовсім хочаб становище жидів, які колись перші пішли на господарську співпрацю й виграли на тому, як Заблоцький на милі.

У найбільших містах Волині — Рівному, Луцьку й Ковлі жиди постановили йти тепер до виборів з власною листою під назвою „Господарський Жидівський Блок". І власне з одною спільною листою. Чи дійде до того, що скрізь буде лише одна жидівська листа, невідомо. Покищо ведуться переговори (в моменті, коли пишемо ці рядки). Найгірше стоїть

Дешевий тиждень по 75 сотиків: маринетти, мушлі, крепони, епонжі і т. д. БАЗАР БЛАВАТНИЙ Л. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 48-365

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 81—150 Телефон 25-55.

справа з ортодоксами, які все відтягаються, щоби зберігти марку 100 проц. льояльних.

Таксамо й українці зарухалися в ріжних містах, щоби йти до виборів з окремими українськими листами — Рівне, Луцьк, Ковель. Найсильніше стоїть справа в Рівному, яке має значні компактні українські периферії. В Ковлі, де на чолі бльоку стоїть п. Стаднюк, нема певности, що хтось не скочить у гречку. Найслабші українські периферії має Луцьк, заселені в значній мірі урядничим елементом. Але й тут організується окрема група, що піде на вибори зі своєю власною листою, хоча, здається, лише в деяких округах.

У той самий час по всіх містах органи ББ творять бльоки „Господарсько-Громадського Обединення", про що свідчать випущені відозви. Характеристичною рисою цих відозв є те, що на них нема вже підписів жидів. Підписані вони виключно поляками, серед яких вкроплена жмінка підписів українців, майже виключно емігрантів.

Таким чином, зірка певняків у цих міських виборах помітно гасне, чого й можна було сподіватися. Помагає їм инше виборча геомегрія, а може поможе й виборча практика.

Зрештою, внедовзі побачимо.

Міський.

Наші діти в середніх школах.

Щораз їх менше. — Наші старі погляди. — Зміна обставин.

В останніх тижнях розвели в польській пресі широку дискусію на тему інтелігенції: Чи нема її гіперпродукції. Для нас це питання теж не байдуже. Сила нації залежить не тільки від скількости, але й якости. Якість це національна свідомість і культурний рівень. Культурний рівень залежить від знання і освіти. Ясно, чому школи грають таку велику ролю в культурнім розвитку народу.

Звернім нині увагу покищо на середні школи і пічнім від фактів. Погляньмо на статистику.

Статистичні дані про учнів у всіх середніх школах у Польщі за десять літ від 1921 до 1931 р.

Шкільний рік	число учнів	Віроісповідання					
	загалом	римо-катол.	жидів	еванг.	грекокат.	право-сл.	інші
1921/	209716	135043 (65·6%)	48849 (23·7%)	11219 (5·5%)	6929 (3·4%)	3403 (1·7%)	273 (0·1%)
1922/3	221002	144709 (65·5%)	52041 (23·6%)	9571 (4·3%)	8377 (3·8%)	5400 (2·4%)	904 (0·5%)
1923/4	221092	150251 (68%)	46934 (21·2%)	9091 (4·1%)	9494 (4·3%)	4814 (2·2%)	478 (0·2%)
1924/5	219804	150289 (68·4%)	45370 (20·6%)	9332 (4·3%)	9258 (4·2%)	5108 (2·3%)	447 (0·2%)
1925/6	216552	149817 (69·2%)	41998 (19·4%)	8575 (4%)	9274 (4·3%)	6182 (2·8%)	673 (0·3%)
1926/7	215470	147703 (68·6%)	44621 (20·7%)	8764 (4·1%)	8502 (3·9%)	5448 (2·5%)	432 (0·2%)
1927/8	209194	140913 (67·5%)	45381 (21·7%)	8197 (3·9%)	7615 4·1%)	5764 (2·8%)	324 (0·1%)
1928/9	203932	137793 67·7%	43473 (21·6%)	8304 (4·1%	8276 (4%)	4979 (2·4%)	611 (0·3%)
1929/30	203387	68%	21·7%	4%	3·8%	2·1%	0·1%
1930/31	20499						

Тепер виринають такі питання:

1) Хто найбільше ходить до середньої школи; 2) Як виглядаємо ми в цій статистиці; 3) Що чекає нас, коли таким темпом піде освіта наших дітей. При розгляді цифр не забуваймо, що число дітей з року на рік зростає, отже зменшування фреквенції є ще більше, коли брати на увагу збільшений дохід дітей.

Коли йде про національний характер — то офіціяльна статистика про нього мовчить та подає тільки віроісповідання учнів; від 1930 р. вже й та рубрика зникає з під прильодної контролі, бо оголошує тільки загальну цифру учнів.

Для нас цікава повинна бути цифра українських дітей. Тої цифри можна дошукатися в офіціяльній статистиці так, що треба приймяти за українців усіх греко-католиків та яких 2/3 православних; 1/3 частина відпаде на білорусів, москалів і ін. Звертаю увагу, що при поляках найбільше учнів у середніх школах припадає на жидів (майже втроє більше як відсоткове їх відношення до числа населення) — за ними німців евангеликів (рівно як населення) — а число наших дітей стоїть щойно на четвертому місці — часом на третьому (5 разів відсотково менше, як число населення).

Розглядаючи справу виховання й освіти, українських дітей у середніх школах під теперішню пору, мусимо взяти під увагу ось такі головні явища: 1) суспільно-державні зміни; 2) стан населення; 3) мету, задля якої заповнюють діти у першій мірі досі найчисленніше загальноосвітні і середні школи.

Пічнемо від останньої, чи не найважнішої.

До 1920 року висилав батько свою дитину до гімназії на те, щоби вона пішла на дальші студії до високих шкіл, або якби не стало матеріяльних засобів, таланту та охоти в дитини, щоби вибрала якусь практичну працю. Відома річ, що до 1920 року дитина склавши матуру, а навіть скінчивши 6 клясу середньої школи, могла піти на практику до залізниці, пошти, скарбового уряду, війська, суду і т. д. Там за якийсь час здавала практичний іспит і добувала основи до життя. Діти, що могли йти на студії в високих школах, знали, що після них дістануть підставу істнування. Правники певні були місця в суді, адвокатурі, нотаріяті, чи економічних установах. Студенти філософії чи техніки не журилися, чи матимуть заробіток; їх турбувало тільки питання місцевости. Навіть питання державної приналежности чи національности мало другорядне значіння, тому, бо всюди треба було інтелігентних, фахово-освічених людей.

Коли батько, як казали, з останнього тягнувся, щоби його дитина покінчила студії, або коли учень у голоді і холоді добивався патенту, то вони знали, що це виплатиться.

У наших поглядах до 1920 року була одна величезна хиба. Ми зовсім не доцінювали ваги практичної освіти нашого молодого покоління. Була якась дивна психоза в наших батьків, що їм імпонувала шабля при боці, чи злота зірка на комірі, чи титул якогось маленького урядовця, більше як становище купця, ремісника, чи господаря. Загал т. зв. інтеліґентів погорджував фізичною працею. Ця хиба відбилася сильно на нашій нації в часі визвольної боротьби; вона товчеться по наших мізках досі. На кожному кроці бачимо напр. як наші вчительські кандидати плачуть за посадами та сидять на ласці батьків у голоді й нужді виглядаючи якогось чуда для посади. Вони не думають, щоб створити власні вартості праці, як це роблять діти інших народів. Через ті фальшиві погляди на виховання на нашій землі вся торговля, промисл, фабрики та навіть дрібні ремесла опинилися не в наших руках. А мали ці явища і матимуть довго дуже шкідливий вплив на наше збірне життя. **Виходило би, що наш розвиток залежить від хисту служити чужинцеві,** замісць спиратися на скоординуванні праці та хисті використати матеріяльні і духові скарби у власних руках.

Друге питання — матеріяльне положення і державно-громадські відносини не мали тої гостроти, що нині. Правда — в середніх і вищих школах перед війною в Галичині зустрічали наших дітей трудноші при вписах чи іспитах — але ті трудноші злагіднювала може не зовсім державна влада. Наші діти визначалися пильністю й талантом та викликували пошану до себе навіть у чужинців-професорів. Також і матеріяльні засоби були дещо кращі. Коли перед війною вистарчало продати 100 кільо жита щоби оплатити прожиток дитини за цілий місяць у місті — то нині треба десять разів по 100 кг. на ту саму ціль. А відома річ, що землі не прибуває, навпаки, через розріст населення маліє; маліє теж запас селянських продуктів на збут. Коли ще до війни на подільській землі середній господар мав 20—30 моргів поля, то нині поділив то поле на 5 або й більше дітей. Отже нема змоги добути з бідного господарства засоби на втримання дитини в середній чи вищій школі, так як це було перед 20 літами.

Дмитро Великанович.

(Докінчення буде.)

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

Назви нових вулиць у Львові.

Чого домагався през. В. Децикевич на засіданні львівської Міської Ради.

У вівторок 22. травня радила Тимчасова Міська Рада у Львові над предложеним Магістратом проектом нових назв вулиць і площ на просторі міста Львова. Цей проект обіймає 151 вулиці. Пропонують надати 59 вулицям назви імен визначних польських письменників та громадських діячів., 6 вулиць дістане імена визначних жидівських громадян. Цілій низці вулиць на Левандівці, Сигнівці, Клепарові, Замарстинові пропонують надати назви зі світа звіринного або рослинного. Є це переважно вулиці ще незабудовані. Щодо українських назв, то слід підчеркнути, що голова Клюбу Українських Радних президент **Володимир Децикевич** ще мин. року предложив президентові Дрояновському і директорові Чоловському список імен визначних українських діячів, яких імена можнаб надати вулицям міста Львова. Таких імен було в тому списку близько 30. Між ними імена історичних осіб, як Володимира Великого, Короля Данила, Гетьмана Мазепи та визначних громадських діячів, письменників і музик, як Омеляна Огоновського, Олександра Барвінського, Миколи Лисенка, Івана Левинського й інших. З того списку Магістрат узяв під увагу у своєму проекті лише три внески українських радних, а саме одна вулиця на Личакові буде називатись вул. Петра Могили, одній вулиці на Замарстинові буде надана назва Ізидора Шараневича, одній вулиці на Знесінні назва Івана Франка. Крім цього вже з власного почину Магістрат запропонував надати одній вулиці на Клепарові назву Платона Костецького та одній вулиці на Знесінні назву о. Біликевича.

На засіданні Міської Ради деякі радні, особливо редактор Лясковіцький, виступили дуже гостро проти звірячих назв, як: вул. Баволя, Тужа, Єлення, Сарна, Овча, Бонсуча — на Левандівці, Заєнча, Креця, Жабя, Яскулча, Когутця, Круча — на Сигнівці та поставив внесок, щоби відіслати це предложення Магістратові назад як непідготоване і необдумане як слід. Радний **през. Децикевич** підтримав цей внесок та підкреслив, що Магістрат пропонує надати просто смішні назви багатьом вулицям та не хоче взяти під увагу імен визначних в історії і громадському житті українців, яких память можнаб пошанувати таким чином. Далі радний Децикевич підчеркнув, що проект не відповідає значінню українського населення для культури міста Львова ані щодо кількости ані під оглядом якости. Якби в такому самому відсотковому відношенні були переведені вибори до Міської Ради, то українцям не припав би ані один мандат. На 164 вулиці лише 3 чи пак 5 дістають імена українських громадян. Щодо якости, то слід зазначити, що вулиця на Знесінні, що буде називатись іменем Івана Франка, є в такому поганому місці, що тяжко вважати надання їй імени Івана Франка вшануванням цього великого українського письменника. З тих причин підтримав внесок радного Лясковіцького.

Проєкт Магістрату найшов усеж таки багато оборонців апоміж радних, а й през. Дрояновський домагався прийняття внеску Магістрату — з вилученням звірячих і рослинних назв. Міська Рада рішила більшістю голосів по думці през. Дрояновського.

По широкому світі.

— На Зелені Свята відбувся міжнародній лет понад Австрією. Італійський летун Ерколяні упав з літаком у Зальцбургу. Літак розбився, але летун врятувався.

— У Мільсене у Вестфалії тягарове авто наїхало на чету гітлерівської молоді. 40 осіб важко ранених.

— Палата послів уповажнила през. Рузвельта заборонити вивіз зброї до Болівії і Парагваю, які ведуть тепер війну.

— Король Борис призначив премієра Георгієва шефом генерального штабу.

— У Міннеаполіс дійшло до бійки між 5 тисячами страйкуючих візників і поліцією. 27 візників і 17 поліцаїв ранених.

— Румунський уряд уповажнив ген. Анжелеску купувати за кордоном зброю і муніцію.

— У Палестині відбувся одноденний страйк всіх жидів проти обмеження числа жидівських емігрантів.

Великий політичний процес у Перемишлі.

Пятий день розправи.

ЗІЗНАННЯ ПРОКУРАТОРСЬКИХ СВІДКІВ.

(Від власного кореспондента.)

Св. Ян Сушко, командант поліц. пост. у Вільшанах, зізнає незаприсяжений, що в ночі з 24. на 25. вересня 1933 р. в селі Тисовій та Вільшанах відбулася протишк. акція, а саме знищено орієнтаційні таблиці, портрети достойників та розкинено летючки. Коли свідок клався спати, почув крик „злодії" і коли вийшов з хати, учитель Сенишин розповів йому, що хтось хотів вломитися до школи. Біля орієнтаційної таблиці побачив свідок драбину. Ранком довідався, що в сусідніх селах позривано орієнтаційні таблиці і розкинено летючки. Сам свідок найшов у Вільшанах одну летючку. З початку св. не підозрівав нікого, одначе згодом придержаний Качмар сказав, що дістав летючки в Янковського, якого негайно арештовано.

Предс.: Що скажете про Феника?

Св.: Феник був рухливим діячем у селі і мав повагу.

Дальше зізнає свідок, що один селянин Трухан оповідав йому, що коли він (Трухан) сказав Янковському, що на школі зірвали орієнтаційну таблицю, то Янковський сказав, що нічого не знає.

Обор. Навроцький: Скільки було в селі летючок?

Св.: Була тільки одна в селі Тисовій.

Предс.: Чи Янковський мав коли сутички з поліцією?

Св.: Ніколи.

Св. Анджей Борило, постер. у Вільшанах, потверджує зізнання попер. свідка і додає, що він арештував Качмара, який уже по дорозі признався свідкові, що летючки дістав від Янковського.

Прок.: Чи Феник був підозрілий коли у протидержавній роботі? Чи його коли арештували?

Св.: В справі нападу під Бірчею, але на другий день його випустили.

Св. Евгеніюш Кужинський, постер. в Красичах, зізнає заприсяжений, що обсерву чи українське суспільне життя в селі, дійшов до переконання, що Боднарчик, Конкольовський, Сабат та Івашко є членами ОУН, що вони відбували часті поїздки до Перемишля та сходини над Сяном. Про це доносив йому його конфідент, який і довіс йому, що у вересні має відбутися протишкільна акція. Дня 25. вересня повідомили його учителька та війт, що знищено орієнтаційну таблицю на школі, портрети достойників та вивішено українські прапори. Св. арештував Боднарчика, Сабата і Конкольовських, а згодом Івашка та Хому з Мильнова. Про Феника свідок зізнає, що знав його з частих контактів з Мильновом та Красичами та що він теж був членом ОУН.

Обор. Навр.: Чи не могліб ви нам назвати цього конфідента, який доніс вам, що Боднарчик і тов. належать до ОУН?

Св.: Це урядова тайна.

Обор. **Навроцький** ставить внесок, щоби предсідник звільнив свідка від урядової тайни, щоби він міг виявити цього конфідента, на якого інформаціях побудований акт обвинувачення.

Прокуратор противиться внесенню обор. Трибунал по нараді відкинув внесок оборонця.

Обор. Навр.: Які маєте докази на те, що ваш конфідент говорив вам правду?

Предс.: Ухилям то питанє.

На питання обор. Навроцького, як свідок поясннть те, що конфідент не подав йому точної дати протишкільної акції, свідок відповідає, що про протишк. акцію мав відомости від „пшеложоней владзи". Обор. д-р Ломінський ставить питання, чому свідок передтим зізнав, що мав відомости лише від конфідента. На це свідок мнеться і не дає відповіди. Тут предсідник відчитує зізнання свідка у слідстві, де він зізнав, що дістав відомости і від конфідента і від вищої влади.

Обор. д-р Ломінський: Які факти подавав вам конфідент на те, що підсудні належать до ОУН?

Предс.: Ухилям то питанє.

Обор. Лом.: Може ваш конфідент говорив неправду, або може зі злости до підсудних?

Св.: З обсерваций. Я не твердж, що підсудні є членами ОУН, лише догадуюся.

Підс. Боднарчик: Ви ствердили, що ми належимо до ОУН та що ми робили сходини Чому ви нас тоді не арештували?

Св. не вміє цього вияснити

Св. Якуб Беднарж, пост. у Красичах, зізнає заприсяжений, що арештував підс. Боднарчика, Сабата, Конкольовського, Івашка та Хому. При ревізії у Ткача найшли одну летючку. В інших підсудних нічого не найшов.

Св. Францішек Григусь, рим.-кат., управитель школи в Косеничах, зізнає на обставину, що в ночі з 24. на 25. вересня хтось вкинув до його мешкання цеглу, яка була обвинена летючкою.

Св. Юліян Сенишин, гр.-кат. управитель школи у Вільшанах, незаприсяжений, зізнає по українськи.

Предс.: Яка школа у Вільшанах?

Св. Утраквістична. Дальше зізнає свідок, що в ночі з 24. на 25. вересня почув якісь стуки на стриху, отворив вікно, але нічого не побачив. Згодом прийшов війт та постеручковий з якими вийшов перед школу і побачив драбину, яка була приперта пів метра від орієнтаційної таблиці.

Знавець: Чи вчать у вашій школі по українськи?

Св.: Так, як кажуть шкільні приписи.

Предс.: А хто вчить по польськи?

Св.: Я.

Прис. судля: Чи ви бачили щось підозрілого, радість чи хвилювання, між дітьми перед протишкільною акцією і по ній?

Св.: Ані перед, ані по.

Обор. Навр.: Яке населення є у вашому селі?

Предс.: Ухилям то питанє.

ЧИ КОНФІДЕНТ?...

Після перерви зізнає свідок

Осип Феник, селянин з Вільшан, заприсяжений. Цей свідок обтяжує підс. Феника. Зізнає, що одного разу, коли свідок прийшов до підс. Феника, він звірився перед свідком, що хоче заложити пятку ОУН і питався, чи св. не згодився-б до цієї пятки належати. Згодом дав св. підс. Феник газету, „Бюлетин" або „Юнак". Свідок, прочитавши частину, віддав це підс. Другим разом казав Феник свідкові, що буде протишкільна акція, яка полягатиме на цьому, що будуть знищені орієнтаційні вивіски на школах, портрети достойників та вивішені національні прапори; він просив свідка, щоби цей десь вистарався драбину. Свідок не хотів дати своєї драбини, але піддав підс. Феникові думку, що драбина є у господаря Лещука. В неділю 24. вересня після забави, коли свідок уже йшов спати, прийшов до св. підс. Феник і казав йому, щоби йшов розкинути по селі летючки. Але свідок не пішов, бо боявся. Другого дня чув свідок у селі, що злодії закрались до школи, а підс. Феник жалувався свідкові, що в Красичах арештували кількох хлопців і тепер можуть і його арештувати.

Прок.: Чи Феник говорив вам, що таке ОУН?

Св.: Ні. Я знав про це з часописів.

Обор. д-р Ломінський: Чим є ваш брат?

Св.: Є заводовим плютоновим.

Обор.: Чи Феник говорив вам, що належить до ОУН?

Св.: Ні.

Обор. Навр.: Чи це ви інформували поліцію про підсудних та про їх приналежність до ОУН?

Св. (нерішучо) Ні.

Марія Хлебінська, учителька в Мильнові, римо-кат., зізнає незаприсяжена, що в ночі з 24. на 25. вересня хтось вивісив на школі прапор, знищив орієнтаційну таблицю на школі, а з 26. на 27. хтось виписав на таблиці крейдою протидержавні написи.

Св. Михайло Лещук, селянин з Вільшан, зізнає незаприсяжений на обставину, що з його городу хтось забрав драбину, яку пізніше відібрав на поліції.

Свід. Марія Дрозд, селянка з Тисової, зізнає незаприсяжена, що найшла у своїй бараболі орієнтаційну таблицю зі школи, яку віддала управителеві школи.

Св. Сара Бер, власничка крамниці з сукном, заприсяжена зізнає, що в неї хтось купував синій та жовтий кльот. При конфронтації свідка з підс. Феником каже, що вправді пізнав у підсудним цього чоловіка, якого приводили агенти до її крамниці, але чи це він саме купував кльот, того сьогодні не може сказати, бо не знає.

Св. Олєг Шумський, шкільник гімназії, римо-кат., незаприсяжений зізнає, що в часі виджения з підс. Ткачем той мужчина, що в нього був на виджені, хотів дати підс. грипс, одначе він випав йому з рук. Тоді підс. Ткач щось крикнув, з чого свідок догадався, що він казав подерти грипс.

Предс.: Які ви слова чули?

Св.: Я по українськи не розумію.

Обор. Навр.: Чи знаєте зміст грипсу?

Св.: Не знаю, але мені казали, що він у звязку зі справою.

На цьому предсідник перервав розправу до найближчого дня.

Юрій Раставецький

упокоївся по коротких і важких терпіннях, 22-го травня ц. р.

Похорон відбудется в пятницю 25. ц. м. в год. 2·30 попол. з дому жалоби при вул. Мурарській 36, на Личаківський цвинтар.

В. Й. П.

Найприємніших запахів

квітові води на вагу 100 гр. від 85 сотків

купиш лише в перфумеріях

С. ФЕДЕРА

Львів, ул. Сикстуська 7, — або Коперника 15 а

17/25 (побіч палати гр. Потоцького.)

Законний нагляд над ховом рогатої худоби, свиней та овець.

У „Деннику Законів" ч. 40 з 15. травня ц. р. появився закон з 5. березня ц. р. про нагляд над ховом рогатої худоби, свиней та овець. Цей закон уже частинно обовязує від 15. травня ц. р. на просторі цілої держави, крім шлеського воєвідства. Друкуємо найважніші постанови цього закону, щоби наше селянство і годівельники тварин могли поліпшити їх якість й не наражувалися на зайві кари.

НАГЛЯД НАД ХОВОМ.

Законний нагляд над ховом виконує міністер хліборобства при допомозі хліборобських палат. З тією метою хліборобські палати вестимуть книги расової рогатої худоби, свиней і овець і видавати родоводи та інші посвідки. Якість рогатої худоби, свиней та овець стверджуватимуть хліборобські палати на основі своїх книг. Хліборобські палати можуть тільки за згодою міністра хліборобства доручити хліборобським організаціям вести такі книги, видавати родоводи і посвідки. Ніякі приватні особи та приватні установи не можуть під острою карою вести таких книг, видавати родоводи і посвідки (статті 1 і 14).

Хліборобські палати вписують тварини до книг хліборобські расові тварини на домагання їх власників; видають родоводи і посвідки на домагання заінтересованих осіб (стаття 2, уст. 1). Міністер хліборобства устійнить як слід вести книги та які прикмети мусять мати тварини, щоби їх вписати до книг; міністер устійнить теж подрібно вимоги, яким мусять відповідати здорові стайні, хліви та колиби (вівчарні) (статті 2 і 3). Хліборобські палати можуть за згодою міністра хліборобства устійнити фази в рогатої худоби, свиней і овець, які слід плекати на поодиноких просторах діяльности цих палат. Тварини не признаних фас можна вписувати до книг на просторі дотичних палат тільки тоді, коли мають прикмети, вимагані міністром хліборобства. Хліборобські палати перевірюють на домагання власників тварин, яка користь цих тварин і опісля видають посвідки (статті 4 і 5)

ДОБІР ТВАРИН.

Чужі корови може покрити тільки расовий 10-тимісячний бугай; чужі свині 6-тимісячний расовий кнур; а вівці 3-місячний расовий баран (стаття 6). Кваліфікаційні комісії хліборобських палат признають зпоміж розплідників расови-

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.

Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи

по найдешевших цінах!

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЄСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.**

ми тільки тих, які мають усі прикмети признаної раси і відповідають вимогам, устійненим міністром хліборобства. Коли би було за мало расових розплідників, тоді кваліфікаційна комісія вибирає ще потрібну кількість найдобірніших розплідників для дотичної громади (стаття 7).

ЗГОЛОШУВАННЯ РОЗПЛІДНИКІВ

Власники розплідників обовязані зголошувати їх управі громади і привести їх перед кваліфікаційну комісію (стаття 8). Коли нема в громаді відповідної кількости расових розплідників, тоді на повітові виділи (повітові самоуправні союзи) паде обовязок доставити селянам потрібну кількість расових розплідників. Повітовий виділ рішає, кілько розплідників потрібне одній громаді.

КОШТИ КУПНА РОЗПЛІДНИКІВ.

На купно расового розплідника для громади дає держава 10 відсотків грошей, повітовий самоуправний союз 25 відсотків, а решту 60 відс. платить сама громада.

ОПЛАТИ ЗА КОРИСТУВАННЯ.

Управа громади може побирати оплати від селян за покривання коров, свиней і овець. Такі оплати мусить затвердити повітовий виділ (стаття 9). Хліборобські палати можуть за згодою міністра побирати щороку оплати від расових бугаїв 50 зол., від кнурів 25 зол. і від баранів 10 зол. (стаття 10 уст. 1).

КАРИ.

Повітове староство карає гривною до 20 зол тих: 1) які не зголошують управі громади розплідників або не ведуть їх перед кваліфікаційну комісію та 2) уможливить покриття нерасовим розплідником (стаття 11 і 13).

Гривною до 300 зол. карає всіх тих: 1) які покривають корови, свині і вівці не признаними розплідниками; 2) які ведуть книги расових хліборобських тварин і видають родоводи та посвідки та 3) називають „зародовими" стайні, хліви і колиби, хоча не відповідають вимогам закону (стаття 12).

НАГЛЯД НАД ХОВОМ КОНЕЙ.

Такі самі приписи про нагляд над ховом коней обіймає закон з 13. березня ц. р., оголошений у „Деннику Законів" з 15. квітня ц. р. ч. 32. Цей закон обовязуватиме щойно від 1. липня ц. р. (стаття 13).

СТАДНІ КНИГИ.

Хліборобські палати вестимуть стадні книги для коней і расових жеребців (огерів) та зародових кобил (стаття 1).

ЗАБОРОНА ХОВУ КОНЕЙ.

Міністер хліборобства за згодою міністра військових справ може заборонити ховати деякі раси і типи коней на поодиноких просторах держави.

ВІДСТАНОВЛЕННЯ КОБИЛ.

Чужі кобили можуть відстановити (покривати) тільки расові жеребці дотичної громади (стаття 3).

ВИБІР РАСОВИХ ЖЕРЕБЦІВ.

Расових жеребців вибирають кваліфікаційні комісії при хліборобських палатах. Власник расового жеребця дістає від кваліфікаційної комісії свідоцтво признання (стаття 4 і 3, уст. 2).

ЗГОЛОШУВАННЯ ЖЕРЕБЦІВ.

Власники 3-літніх жеребців і старших обовязані зголосити їх до управи громади і допровадити перед кваліфікаційну комісію. Управа громади веде списки 3-літніх і старших жеребців та повідомляє кваліфікаційні комісії про кількість трилітніх і старших кобил у даній громаді (стаття 5).

Власники расових жеребців видають посвідки власникам кобил про відстановлення. Уродини лошака мусить вийт підтвердити на свідоцтві про покриття кобили (стаття 7).

ПОЛЕКШІ.

Коні вписані до стадних книг або до книг расових жеребців і зародових кобил є вільні від самоврядових податків.

Коли власник має тільки одну зародову кобилу, вписану до книги, не виконує підводових повинностей (стаття 8).

ГРОШЕВІ КАРИ.

Повітове староство накладає гривни до 20 зол. і до 300 зол. у випадках, про які згадуємо вище.

Перед виборами президента у Чехословаччині

Премієр міністрів Малїпетр скликав Національне Зібрання, яке творять посли і сенатори, щоби вибрали президента чехословацької республики. Вибори назначено на четвер, 24. травня п. р. на год. 9.30 рано. Президентом виберуть вже четвертий раз теперішнього президента проф. Т. Г. Масарика. Перший раз вибрали проф. Т. Г. Масарика 14. листопада 1918 р., другий раз 23. лютого 1920 р., а третій раз 27. травня 1927 р.

Завжди ужиточний!

в малих пачках тільки 45 сотиків

ДЛЯ ВСІХ ДОСТУПНИИ ДО ВСЬОГО ПРИДАТНИЙ

Нарада мін. Бека з марш. Пілсудським.

Мін. Бек, перед виїздом до Женеви, відбув вчора довшу, бо кількагодинну нараду з марш. Пілсудським. До Женеви виїджає мін. Бек у неділю 27. травня ц. р., де візьме участь у розброєвій конференції.

Новий світовий рекорд летунки.

ПОРТ ДАРВІН, 2. 5. ПАТ. Летунка Нової Зеляндії Джоан Бейтес, яка вилетіла 8. травня п. р. з Льондону до Австралії, прилетіла нині до Порт Дарвіну. Смілива летунка Джоан Бейтес перелетіла цей шлях за 15 днів. Таким чином побила рекорд летунки Моллісон, яка в 1930 р. перелетіла цей шлях за 19 днів і 12 годин.

Шах Персії їде до Туреччини.

ТЕГЕРАН, 23. 5. ПАТ. Шах Персії Різа Шах Пальві прийняв запросини президента Туреччини Кемаля Паші і біля 10. червня виїде з візитою до Анкари.

Погром комуністів у Китаю.

„Таймс" повідомляє, зі Шанґаю, що війська нанкінського уряду перемогли армію китайських більшовиків у провінції Фукієн. Урядові війська ген. Чанґ-Кай-Шека після кількаденних боїв здобули місто Кієн-Нінґ-Сіен. Комуністи мають 4.000 вбитих і ранених. У провінції Фукієн комуністи мають ще чотири невеличкі міста.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 25. ТРАВНЯ 1934.
(З конкурсу „Діла" під гаслом „Кожний може стати письменником").

М. СЕРДИЦЬКИЙ.

ПЕРША ЖЕРТВА.

I

Київ нервується.

Люди цілі дні й ночі на вулицях, постійно радять, мітінгують. Ціла Україна розділилась на два табори: одні за Центральною Радою, другі за більшовиками. Одні за незалежність України, другі проти неї.

Центральна Рада радить і переконує, але її вже майже ніхто не слухає. Вона з кожним днем тратить на своїм авторитеті, бо одні докоряють їй за опортунізм і брак рішучости, другі за контрреволюційність.

По вулицях ходить вістка, що з Московщини червона армія хмарою суне на Україну, що у Київі більшовики підготовляють повстання. Ці вістки доходили і до нашого вуха і ми щораз більше впевнювались у тому, що для нас настануть гарячі дні, що ввечорі вирушимо до бою. Ми чекали наказу, чистили зброю і послушно виконували свою службу. За той час касарня заповнювалась щораз частішими вістками про звірства червоної армії.

II.

У касарні рух.

Прийшов наказ, що 1-ша сотня Січових Стрільців має вирушити на фронт. Піднялася метушня, біганина, гамір, крики і співи. Сотня вирядилась готова до вимаршу, команду обняв сотн. Черник. Станув перед сотнею і ніби розпеченим ботом кидав у нашу душу:

— Сповнилась наша мрія, ми стали стрільцями української армії та ідемо на бій за незалежність рідної країни. Підемо шляхами, якими ходили: Святослав, Ігор, Богдан, Мазепа та наші славні предки. Наша сотня приділена до полку ім. гетьмана Петра Дорошенка і разом має вступити проти московських більшовиків. Вірю, що всі підете й гідно виконаєте свій обовязок супроти Вітчизни, а хто з вас лякається — хай покине наші ряди, щоби там, на фронті не навести на нас сорому. А тепер — твірками вправо аворот! Сотня, ходом руш!...

Ніхто не виступив, ніхто не залишився, ще й інші з нова сотні приєднались до нас. Зірвалася пісня, по камяній дорозі відбивається ритм наших ніг, а ми йдемо — не йдемо, а пливемо, щось поривае нас і несе вперед. Ось вже і Лукіяновка. Ось уже і касарні Дорошенківців.

— Гараздо, Дорошенківці!

— Здорові були, Січовики!

Наші пісні зливаються і трясуть мурами, відгомоном бють у далечінь.

По переду Дорошенко.
Веде своє військо...

Ні, то не Дорошенко, то його тінь веде нас на криваві розрахунки з Московщиною, що на той світ загнала і самого Дорошенка.

III.

З Дорошенківського полку виряджено один курінь, сотню скорострілів і той цілий відділ разом з нашою сотнею вислали на північну границю України, звідки пішов на чолі свого відділу більшовицький ватажок Ремньов, котрий з півночі мав ударити на Київ і тимсамим влекшити наступ головним силам червоної армії, що посувалась від Харкова під проводом колишнього царського жандармського полковника Муравйова.

Ми затрималися на ст. Михайлівський Хутір і примістились у будинках цукроварні князя Терещенка. На ніч наша сотня перебрала службу по залізничній лінії. Ця служба полягала на тому, що ми мали охороняти залізничну лінію і виловлювати й обеззброювати більшовицькі ешелони з червоно-армійцями, що хотіли прорватися в сторону Батмача і далі на Україну.

Ясна, морозна ніч.

На дворі повно снігу, який скрипить під ногами і ніби срібло блистить навкруги.

Дістаю наказ, щоби зібрати патрулю в силі 20 людей і вибратись із нею до найближчої станції, заняти її і там затриматись аж до дальших наказів.

IV.

Місяць пливе спокійно по небесному просторі і світить як колись нашим предкам в їх нічних походах. Ідемо, бродимо снігами, тільки довгі тіні падуть від нас. Перед нами рівнина, довкола тиша.

У мене в серці якесь дивне враження, зворушення, у душі почуття великого обовязку. Пару літ тому міряв я Балкани своїми ногами, потім снувався галицькими полями, куди мене водили австрійські прапори, а тепер веду стежу української армії, на московську границю. Від того сам росту у своїх очах. Радість розпирає мої груди і якби мені довелося тут згинути, то це булоб щастям для мене! Згинути в обороні рідних границь то мрія правдивого волка! Мої товариші мабуть відчувають те саме, бо якась мовчанка скувала їх уста.

Перед нами щось чорніє. То будинки станції, а далі село. Біля станції виють собаки, там якийсь рух, певно більшовики готуються до наступу. До станції підкрадаємось дуже обережно. Вперед висилаю двох стрільців — колишнього кадета австрійської армії Дутчука і колишнього каноніра австр. армії Миколу Кілійчука. Той був родом з нашого Закарпаття, десь з Мармарощини, знав Тиси, і утік з російського полону та зголосився на службу до Січових Стрільців. Тегер сам зголосився на звідуна і разом з Дутчуком поповз у напрямку станції. Ми залягли у рові, притишились і жлемо на поворот наших звідунів. Пройшло пів години і зі сторони станції біжить Дутчук.

— На станції більшовики. Кілійчук упав від їх кулі!

Втікати?

З життя наших установ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ТОВАРИСТВА „СТРИВІГОР“ У ПЕРЕМИШЛІ.

Дня 12. травня ц. р. відбулися II. Загальні Збори Т-ва „Стривігор“ у Перемишлі, яке основало музей, бібліотеку-архів та організує науковий гуртож для збірного оброблення покищо історії Перемишля й Перемиської Землі. До Виділу ввійшли добрі знавці мистецтва і його історії та люди, відомі як щирі робітники в інших т-вах.

Від двох літ існуюче Т-во урухомлює щойно тепер свою діяльність, головно завдяки приміщенню, яке дістало безплатно від Т-ва „Віра“, куди звозить покищо з приватних домів музейний інвентар Муз. предметів є дотепер до 1.500. Всіх зложені переважно безкорисно жертволюбівою молодю українських шкіл: вселюдної школи ім. М. Шашкевича, української держ. муж. гімназії, держ. жіночої семинарії та жін. гімназії Українського Інституту. Т-вом зачинає цікавитися теж селянство.

Для ширшої публики музей покищо недоступний. Жертви можна складати в суботи між 4.—5. год. попол. в льокалі музею (Побереже Пілсудського 1.), в п'ятницї приймає між 10—12 проф. М. Пащак у І Томі; кожної днини можна приносити дари до Нар. Базару (Костюшка 5), або до проф. арт.-маляркн Ол. Кульчицької (Ринок 28. II. пов.). Точніший виказ жертв жертводавців буде оголошений.

На мужеські весняні убрання
СУКНА
бельські і оригінальні англійські
ТЕКСТИЛЬНА ГУРТІВНЯ
тільки в Ринку 30.
36/78 **зараз біля „Бачевського“.** 4—5

Уневажнили дві українські листи.

Головна виборча комісія уневажнила дві українські листи в округах: XI. — Личаків — Галицьке і XIX. — Клепарів—Левандівка—Голосько. В окрузі XI. важна тільки одна листа (ББ) і тому вибори в тій окрузі не відбудуться. В IV. окрузі — Городецьке—Явівське листи не внесено. Всіх українських лист внесено 19. Таким чином в 17-ох округах є важні українські листи. Завтра подамо числа затверджених наших лист.

Перед Українським Жіночим Конґресом.

Справа залізничої знижки.

Діловий конґресовий комітет подає до відома всім учасницям конґресу, що дня 22-го червня ц. р. виїде зі Львова окремий конґресовий поїзд до Станиславова. Переїзд цим поїздом зі Львова до Станиславова і назад буде коштувати 6 (шість) золотих.

Учасниці У. Ж. К., що не живуть у Львові, а поїдуть цим поїздом, зможуть користати також зі 70 проц. знижки в переїзді зі своєї станції до Львова і назад.

Хто рахує на переїзд цим окремим конґресовим поїздом, мусить зголосити це **негайно** до Головного Виділу Союзу Українок. Львів. Підвалля ч. 7. і прислати найдальше до дня 6. червня (невідклично) на цю саму адресу шість золотих.

Жіночі організації перешлють зголошення на поїзд спільно для всіх своїх делеґаток. Учасниці зпоза Львова дістануть згодом поіменні легітимації, які дадуть право до 70 проц. знижки на переїзд делеґаток з їх станцій до Львова.

Якщо не буде в означеному речинці відповідного числа зголошень, тоді конґресового поїзду не буде.

Олені Глібовицькій на вічну память.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Недавно „Діло“ подало вістку про смерть Олени Глібовицької, жінки о. Василя, пароха в Жабю-Ільці. Покійна заслужила собі на вдячну згадку всіх українських прогульковців.

Хто з наших мандрівників бував давнішими роками на Гуцульщині, зокрема в Жабю, той не міг минути прекрасної Ільці, тимбільше, що в ній сходяться три шляхи, а саме з Косова, Ворохти та Буркуту. Не минав ніхто Ільці ще й тому, бо майже кожний мандрівник знав, що є там гостинний дім п. Глібовицьких та що метка й веселої вдачі їмость подбає про відпочинок та ночліг. Я сам, а з моїх знайомих хіба з кільканадесять осіб знаємо шпихлір та „віллю під баранячими рогами“ на приходстві, де звичайно приміщувано мандрівників і де по цілоденному марші, а опісля по добрій вечері та милій гутірці з хазяями, засипляли ми під тихий шум недалекої ріки Ільці.

Просто увійшло це у звичай, що довгі роки поодинокі особи, а то й цілі гуртки мандрівників користали з гостинности дому п. Глібовицьких, зокремаж із дбайливої опіки самої господині дому. Це було одно з перших наших схоронищ, яке зродилося з доброго серця добрих людей. Безперечно мало воно своє значіння у нашому мандрівництві, бо може неодин не побачив би Буркуту з його личничими джерелами, або прекрасного Шибеного, коли б був не вступив на Ільцю та не відпочив перед далекою дорогою...

Настав прекрасний час для мандрівників. Хто з вас, мандрівники, виберетьея ще раз до Жабя, нехай не минає Ільці! Вступіть до старенького о. Василя погуторити про старі часи та згадайте вдячним словом його Дружину, від якої зазнали ви колись гостинности та дбайливої опіки.

Д-р Ст. Коцюба.

Нізащо!

Перший бій мусимо прийняти і станцію здобути або згинути.

Скрип снігу і проти нас зарисовується ворожа лінія. Гримнула наша сальва, а потім пішла рясна стрілянина. Ворожа лінія захиталась і подалась узад, кількох упало. Імовірно була це стежа. Але ми підсуваємось ближче станції і не припиняємо стрілянини. Більшовики відстрілюються, але дедалі їх стрілянина стає щораз-то рідша і врешті тихне зовсім.

Більшовики втікли, станція в наших руках. Їду до телефону і голошу нашій команді в Михайлівськім Хуторі, що станція вже занята, що маємо одного забитого і трьох раненних, що сподіємось більшовицького контр-наступу і просимо підмоги. Дістаю відповідь, що до нас на зміну йде чета Вуйкевича і я з патрулею маю вернутись назад.

За той час ми відшукали трупа нашого товариша Кліщука. Куля влучила його у саму голову, але більшовики були натягнулися на його труп і зовсім поіравили його штиками.

— Ой, Миколо, Миколо! Десь біла Тиса тужить за тобою, а ти тут на північних границях України будеш лежати у могилі та вже ніколи не вернешся у свою рідну Мармарощину. Але як наші полки стануть над білою Тисою, то ми перекажемо їй гай зеленим горам, що ти перший зпоміж нас своє життя віддав у жертву за визволення і зєднення українських земель. І всім розкажемо про те, що перша жертва була з тої найбільше забутої частини нашої землі, що від тисячу літ гнеться під мадярським ярмом.

Бачив я багато смертей на війні, пережив багато її страхіть, але ця одна сцена з довгої черги образів, які виринають передімною, чомусь саме нині найвиразніше виступила передімною як спомин. Може тому, що вона символічна, що від особи першої жертви у нашій війні з північними сусідами впала довга-довга тінь, яка з кожним днем росте, змагається і кличе

НОВИНКИ

— **Ямна коло Яремча.** Пансіон „Веселка“ отворений від 1. травня. Кімнати гарні, соняшні, добре уладжені, з бальконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева, Ямна коло Яремча. 1437 7-?

— **Живець Черче.** Пансіон „Вілля „Надія“ відчинений від 1. травня поручає комфортові кімнати враз з удержанням. 1480 4—5

— **Навіть задавнені жіночі недуги** можна лікувати купелями в Криниці. Перший сезон (дешевий) почався 1. травня, а найкраще приміщення є у знанім укр. пансіоні п. М. Яблонської (Krynica-zdrój, willa Tatrzańska). 13-?

— **Гребенів, пансіон Яблонських** (давніше „Модеста“), положений у центрі, соняшні кімнати з бальконами, першорядне утримання від 4 зол. денно. Ольга Радкевичева. 1534a 13-?

— **Вісти з Черча.** Цьогорічний сезон заповідається ще краще як у минулому році. Черчанські води здобувають собі чимраз ширше признання і тому чимраз більше число лікуванців відвідує живець. Найбільший пансіон Черча „Роксоляна“ і на цей рік став осередком життя, подбавши за дешевий і добірний харч у своїм заряді. Одначе з огляду на сподівану фреквенцію просить П. Т. Гостей привозити з собою постіль, бо в головнім сезоні не зможе всіх обділити своєю. За інформаціями звертатися на адресу: Інж. Нижанківський, Черче, п. Рогатин. 1618

— **Знамените гігієнічне морожене** дише в цукорні Д. Стецькова, Львів, вул. Миколая 7. 1525

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** Приймає футра до перехову на літо. 1287 28-?

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хорущина 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матеваци по 7 зол. 594 73-100

— **Ювилейна відзнака Сокола-Батька.** На днях появилася в розпродажі ювилейна відзнака з нагоди 40-ліття Сокола-Батька, призначена до вжитку Українського Громадянства. Відзнака виконана солідно на основі проекту арт.-маляра п. П. Ковжуна. Представляє сокола-птицю en face, опертого пазурами на число 40. Сокіл має в клюві девять зернят калини, під числом руханкові тягарці, рисунок стилізований на основі взорів, які находимо на українських килимах 15. століття. Ціна відзнаки на шпильці коштує 40 сотиків, на мутерці 50 сотиків. Розпродаж приняли ласкаво у Львові: книгарня Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка, Ринок 10 та Союзний Базар, дім „Дністра“, в краю можна набувати її у всіх сокільських гніздах, або просто через канцелярію Сокола-Батька, Львів Руська 20. При замовленні 20 штук коштів порто не буде зачислюватися. Здвиговий Комітет закликає Українське Громадянство краю пристроїти свій одяг ювилейною відзнакою Сокола-Батька та носити її до кінця березня 1935 р. себто до часу закінчення ювилейних імпрез. Хто набуває ювилейну відзнаку Сокола-Батька — набуває естетичну памятку, а рівночасно вплачує дрібну лепту на викупно Українського Городу у Львові. — **Здвиговий Комітет.**

— **О. прал. Л. Куницький щасливо перебув операцію.** Перед двома тижнями виїхав для лікування до Відня парох архикатедральної церкви св. Юра **о. прал. Леонтій Куницький.** Останніми днями піддався він у Відні операції, яка пройшла з повним успіхом. Стан здоровля о. прал. Куницького добрий.

— **По 9 роках і 2 місяцях на волі.** Дня 21. травня ц. р. вийшов з Вронок з тюрми на волю Гриць Сенечко, відсидівши в ній 9 літ і 2 місяці. Засуджений був за творення українських військових частин на Волині. Здоровля п. Сенечка непорушене.

— **З музичного життя у Празі.** В концертах з нагоди Сметанового фестівалю, 9. б. празьких учителів і 11. б. консерваторії виступив і українець, студ. консерваторії (класи проф. Прохазки) Андрій Приходько. Молодий піяніст виконав Сметанові чеські танці: „Гулан“ і „Оборочах“.

— **Чеські рецензії на українські книжки.** В поважному чеському місячнику „Moderni Stat“ за квітень н. р. ч. 4. ст. 123—127 поміщено дуже прихильні рецензії на книжки: проф. О. Мицюка — „Аграризація жидівства України на тлі загальної економіки“ і проф. Д. Дорошенка — „Історія України 1917—1923“. Книгу проф. Мицюка рецензент, який сховався за ініціялами д-р Е. К., поручає для перекладу на чеську мову. Slovansky Prehled в ч. 2—3. умістив статтю Е. Маланюка „Шевченко й чехи“, в якій автор відмічає добу, „коли серце Праги та Києва билося в унісон, коли ліпші українські й чеські люди дихали тим самим духом, коли книги чеських будителів дуже дбайливо читала українська інтелігенція та коли питання чеського відродження було українцям однаково близьке, як і чехам“. Автор зупиняється над значінням „гуситства“ для української інтелігенції, яка витворила ідею „Кирило-Методіївського Братства“ й герольдом, геніем Шевченком. Редакція навязує до цієї статті свою примітку, в якій відмітила проект поставлення памятника Шевченкові у Брні, де минулого року в тій цілі вийшла накладом „Української Гро-

Театр Ріжнородностей
Нині сенсаційне
„Дівчата в одностроях"
Театр Ріжнородностей

Великий Театр
Завтра гостинна вистава мистця Людвика Сольського
у „Доживітті" Олександра Фредра
Великий Театр

мади" книжка О. Земека. Нагадує ще одну працю з 1919 р. проф. Й. Махала та висловлюється за названням іменем Шевченка одної з празьких улиць. — В цьомуж числі „Сл. Пж." закінчено статтю О. І. Бочковського „Російсько-українські відносини та чесько-словацька єдність". У хроніці відмічено найголовніші події з українського життя в УССР, Польщі й Румунії та на еміграції. („У. Т.")

— **Вибори до ремісничої палати** у Львові розписано на 8. липня ц. р. Ремісниче палата складається з 20 радних і 20 заступників. 12 радних і 12 заступників вийде з виборів, а 8 радних і 8 заступників призначить міністер промислу. Вибори до львівської палати відбудуться в 7-ох округах: Львів (14 радних і 4 заступників), Перемишль і Дрогобич (по 2 радних і 2 заступників), Ярослав, Переворськ, Ряшів і Синок по одному радному та одному заступникові. Предсідником головної виборчої комісії призначений колишній староста Верштайн, тепер урядовець воєвідського уряду у Львові.

— **В честь проф. д-ра Ів. Горбачевського** відбулося в Чернівцях святочне засідання Лікарської Поради в салі Буковинського Кобзаря в прияві численних гостей. Засідання відкрив промовою голова Поради д-р Гузар, після чого д-р Кобринський виголосив реферат про наукові і громадянські заслуги д-ра Горбачевського. Гості зібрали датки на Музей Визвольної Боротьби в Празі.

— **Контроля над коморниками.** Міністерство справедливости наказало, щоби на терені львівського апеляційного суду покликати трьох городських суддів, які мають об'їздити канцелярії коморників і контролювати їх діяльність. Нова форма контролі над коморниками буде зорганізована в найближчому часі.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішньому тягненні Держ. Кляс. Льотерії впали виграні на такі числа: 15.000 зол. на ч. 36578. 10.000 зол. на ч. 152419 154433 42854 57743 107213. 5.000 зол. на ч. 43479 73475 96391. 2.000 зол. на ч. 9187 10209 25280 25702 26328 27076 34911 45048 64120 79444 86217 92306 96966 111513 114069 127473 150857 162062 3164 56325 67804 77326 110450 111394 147902. 1.000 зол. на ч. 2410 3508 4462 10071 10170 11541 15938 24645 24704 24867 26067 29658 34431 39340 40883 50052 51330 51630 55402 56460 59416 70006 72754 73439 73798 73891 99943 108937 111518 114006 125435 127313 132602 139118 146013 149041 160701 167536 16116 16934 180048 23236 32845 36614 42541 47026 53368 56145 57202 57776 71696 73863 81121 85091 99809 105042 106370 110501 115283 115390 115681 123075 144290 152246 159684 161167 167773.

— **Пристані на Дністрі** для каяків у Завулинцях і Устечку б. Заліщик будує філія польського подільського туристичного краєзнавчого т-ва в Заліщиках. Крім того в Заліщиках збудувала вже пристань тамошня гімназія.

— **Зїзд старостів** відбувся у Тернополі. Агенція „Всхуд" повідомляє, що старости радили над будовою доріг, суспільною опікою і самоврядними справами.

— **Засудили санаційного діяча.** Львівський апеляційний суд затвердив присуд окружного суду на урядовця львівського магістрату Рибакова, визначного санатора і довіреного президента міста Дрояновського. Рибакова засуджено за ошуканства на півтора року вязниці і позбавлення громадянських прав на 5 літ.

— **Листонош украв гроші.** Перед карним трибуналом у Львові відповідав б. листонош з Винник Франц Шіля за крадіж грошей. У Винниках мешкає Анна Демчук, сирота, яка одержала два поручені листи з повідомленням, що їй признано сиротинську ренту в квоті 900 зол. Шіля ті листи отворив і відобрав 900 зол., призначених для сироти, підписавши адресатку на потвердженні відбору. Коли справа виявилась, Шілю арештовано. На розправі боронився, що йому вкрали гроші і на покриття втрати він мусів спроневірити чужі гроші. Трибунал засудив Шілю за фальшування підписів на 2 роки і за крадіж на 2 роки вязниці. Цю кару зредуковано йому на 3 роки вязниці з позбавленням прав на 5 літ.

— **Градова туча** перейшла над північною частиною Ярославщини. Знищила зовсім земні плоди на просторі більшому ніж 3.500 га в громадах: Шівсько, Вязівниця, Нелепковичі, Монастиря, Червона Воля, Молодич, Радава, Заградава, Сурмачівка та Цетуля. Буревій знищив теж двайцятькілька хат і госп. будинків, які повітряна труба рознесла наче домики з карт. Град вибив тисячі шиб. Буревій заподіяв теж великі шкоди в громадських і приватних лісах, вириваючи цілі дерева з корінням.

— **Волинські порядки.** В селі Молостові пов. Дубно жіноцтво задумало заснувати Союз Українок, щоби бодай трохи піднести культурний рівень громадянства. Одначе староство дозволу не дало. А коли переслали відклик до воєводи, на село посипалися адміністраційні кари. Тут не чисто, там гноївка або пес не привязаний.

— **Розбишацтво на селі.** Громадський писар у Повітні пов. Городок, Іван Крись почув у ночі, що на подвірі пораються злодії. Коли вийшов на двір, один злодій завдав йому ножем 11 глибоких ран. На його крик вибігла мати, але й її порізали злодії, розпоровши живіт. Поліція арештувала Андрія Кінаша і Івана Зайця з Мальчиць, підозрілих в цьому злочині.

— **Знову неофітка.** Донька заможного власника лісів і тартаку в Яблінці пов. Богородчани, Пепа Барон утікла з дому і замешкала у свого нареченого Дмитра Лазарука, сина селянина. Кажуть, що вона вихрестилася і вже оголошено заповіди.

— **Краєва хроніка.** В Козівці пов. Тернопіль убив Стан. Домарадський свого батька Петра підчас сварки за маєток. — В Глубічку Вел. пов. Тернопіль утопилася 30-літня Текла Полотнянка, миючи в потоці ноги.

— **Граната вбила 4 особи.** На полі біля села Звижень пов. Броди знайшли артилерійську гранату з часів війни. Коли цікаві знахідники стали її розбирати, граната вибухла, наслідком чого згинули чотири особи: 14-літний Влад. Осуховський, 18-літний Іван Лучка, 18-літний Марко Попелишин і 15-літний Стефко Рудяк.

— **Хотіли спалити граничників.** Два сторожі з коломийського інспекторату граничної сторожі дізналися, що в селі Текучі пов. Коломия находиться тайна горільня. Коли граничники увійшли до стайні, де містилася горільня, селянин, її власник, замкнув за ними двері на сильну засуву і підпалив стайню. Повстала пожежа, якої сторожі не могли згасити. Аж після довшого часу, душачись в димі, знайшли у стайні сокиру і вибили нею у стіні отвір, яким видобулися наверх. Доходження виказали, що селянин, який фабрикував горівку, мав кількох спільників. Всі повтікали і тепер шукає за ними поліція.

— **Арештування душогубів.** В Кракові зловлено нарешті винуватців звірського вбивства на служниці Гарнцарж, що згинула перед десятьма днями. Арештовано Казим. Суханкіржица, релегованого студента академії мистецтва, Стефана Бобжецького, торговельного помічника та його брата Владислава, теж релегованого студента академії мистецтва. Крім того придержала поліція їхніх спільників, дорожкаря Ваната і шлюсаря Донца. Найдено при них 20 долярівок, 500 зрл. готівкою і револьвер, власність адвоката д-ра Нісенфельда, у якого Гарнцарж служила.

— **Спалив 25 господарств.** В селі Острові пов. Пинськ вибухла пожежа в загороді Максима Островського. Згоріло 25 хат і 141 господарських будинків. Вогонь підложив сам Островський, щоби дістати асекураційне відшкодування. У вогні згинув один мужчина, а дві особи тяжко попеклися.

— **З Польщі.** На цвинтарі у Вильні студент місцевого університету П. Міхаловський стрілив тричі до своєї жінки, ранячи її тяжко, після чого відобрав собі життя. З причини безнастанних непорозумінь обоє не жили зі собою. — У фабриці Пшигурського в Лодзі обірвалася стеля, наслідком чого згинули два робітники. — На шкоду Олександра Тобіяша в селі Котніца під Люблином украдено 12.000 долярів, закопаних у ямі на бульбу.

— **Загадочна смерть поручника.** У Варшаві згинув поручник уланів з Білостоку Стефан Ухват, що приїхав там на Зелені свята. Повідомлена поліція знайшла на місці жінку ротмістра 14. п. уланів зі Львова Гелену Окуліч-Козаринову. Перед слідчим суддею вона зізнала, що стрілила до поручника наслідком особистих непорозумінь, тому її арештовано. Поручник згинув у мешканні своїх знайомих, які самі виїхали до Глині, а мешкання відступили на кілька днів офіцирові. Тут він уладив сходини з Козариновою. Ревізія, переведена в цьому мешканні, дала цікавий вислід. Одна кімната була випетована порнографічними ілюстраціями й фотографічними знимками. Мешкання відфотографовано й опечатано.

— **Пожежі на Кавказі.** З північного Кавказу повідомляють про пожежі лісів, що горять на величезних просторах. Досі згоріло поверх 100.000 гектарів деревостану. Кількадесять сіл положених біля лісів, пішло з димом. Жертвою вогню впало кількасот осіб, а крім того згоріло багато худоби і домашньої птиці.

Сьогодні свіжий
Пільзнер Б. Б. гальба зол. 1·40
З. Телічек, Львів, Академічна ч. 6.

З листів до Редакції.

ЧЕРГОВА ІНСИНУАЦІЯ „ХЛІБОРОБСЬКОГО ШЛЯХУ".

Високоповажаний Пане Редакторе,

Прошу ласкаво на сторінках „Діла" опублікувати таке вияснення:

В „Хліборобськім Шляху" з дня 6. травня 1934 р. у статті „Непокликані оборонці памяти В. Липинського" сказано: „Можемо хіба лише поґратулювати п. „братчикам", що їхнього полку прибуло, коли до них приєднався сам п. „др Міколай Ковалевські, колись лідер „найсільшої української партії", атепер фаховець від українських справ в варшавському „Інституті Справ Народовосцьових".

В імя правди приходиться знову спростовувати чергову інсинуацію та брехню „Хліборобського Шляху". Брацтво Українських Класократів-Монархістів, Гетьманців відповідальности за оборону памяти Вячеслава Липинського одиницями, які стоять поза рухом, що його репрезентує Брацтво, брати не може ані цих оборон не інспіруе.

Брацтво відповідає тільки за свої публичні виступи в офіціяльнім органі руху „Збірнику Хліборобської України" та за статті, підписані іменем членів Брацтва.

В. Залозецький.

Відозви й комунікати.

За практичні 4-клясові середні школи для селянської молоді під патронатом Еп. Ординаріяту.

Еп. Ординаріят задумує в кожнім протопрезвитераті ліцезії зорганізувати практичні 4-клясові школи для нашої молоді у віці 15—20 літ. Побіч теоретичної науки, яка дасть спромогу охочим до дальших студій і перейти, евентуально, до ліцеїв та в університет, дістане кожний ученик практичне знання, потрібне для життя, а саме: знання рільництва, садівництва, плекання і лічення домових звірят, диригентури хору й орхестри, церковного обряду і т. д.

Абсольвенти таких шкіл, вернувшись на село, піднесуть його добробут і віддадуть неоцінені прислуги церкві й народові. Все до зреалізування цієї ідеї приготоване, пляни, кошториси, програма наук, вже зголосилося 70 учнів — бракує тільки фондів. А фонди будуть зложені, оскільки кожна церква дасть на рік 10 зол., а кожний заможніший господар тільки малу чарку збіжа.

Тому прохаємо всіх Всч. ОО. Душпастирів спопулярнизувати цей плян, зібрати датки і негайно надіслати, принайменше датки з церкви, на руки о. Йосифа Савицького, Стрий, вул. Зелена 7.

Стрий, 21. травня 1934.

За Комітет праці:

о. Савицький, голова. **Д-р Лужецький**, секретар.

Із судової салі.

12 ЛІТ ВЯЗНИЦІ.

Перед судом присяглих у Бережанах відбулася 7. і 8. травня ц. р. розправа проти Микити Бея, 24-літнього заробника й анальфабета з Литаннова. Підсудного притягнув прокуратор до відповідальности за вбийство Михайла Скаскова в дні 27. вересня 1933 р. вечором і за недозволене передержування зброї. Зараз по вбийстві поліція перевела слідство. Поліційна собака завела поліцію під хату підсудного М. Бея. При ревізії не найдено зброї, а підсудний заперечив свою вину. Після дводенної розправи прокуратор заявив у своїй промові, що проти підсудного не має безпосередніх доказів вини, а тільки познаки. Підсудного боронили адв. д-р В. Бемко і д-р М. Західний, які у своїх промовах виказали невинність підсудного. Судді присяглі потвердили оба питання згідно з актом обвинувачення і трибунал засудив підс. М. Бея на 12 років вязниці та на заплату 600 золотих судових коштів.

СПОРТ.

ЗБОРИ У. С. Т. „ПРОЛОМ" У СТАНИСЛАВОВІ.

Загальні Збори У. С. Т. „Пролом" у Станиславові відбудися 17. V. п. р. при неабиякій участи членів, з яких багато було занятих по урядах чи по варстатах. Збори тревали 2 і пів години і були наскрізь ділові. По звітах поодиноких членів Виділу, розвинулась дискусія, в якій бесідники осуджували працю деяких членів Виділу, що вважали за відповідне не працювати в Товаристві, а бути лише „паперовими" виділовими. Внутрішня праця в клюбі зводилася в мин. сезоні до двох секцій, а саме копаного м'яча й боксерської. 5 інших секцій перейшло в підлости до У. С. К-у. Секція копаного м'яча, як виходило зі слів п. Крушельницького О., заповідається на будуче дуже гарно, хоч багато „асів" відійшло, бо коли в минулому році, по знаному інциденті, провід секції мав до розпорядження в І. др. 8—9 гравців, то нині має 15 нових-більш рівнорядних гравців у І. др., 12 у II. др. і 15 початкуючих. Секція боксерська тренувала дуже солідно в зим. сезоні і на будучий сезон заповідається добре. Всі бесідники висказувались за тим, щоб засновувати інші секції, а не опиратись головно на секції коп. м'яча. Опісля велась дуже цікава дискусія про відношення Пролому до У. С. С-у. Всі проповіді без виїмку ставили на становищі, що деякі українські клюби (головно секції коп. м'яча), між ними і Пролом, мусять належати до Л. З. О. П. Н. (чи Стан. З. О. П. Н.), та це ніяк не повинно перешкоджати у співпраці тих клюбів з У. С. С-ом. Тут лише треба позбутися фанатично-засліпленої неуступчивости. По дискусіях вибрано новий Виділ, до якого війшли: дир. Мартинець Т. як голова (через акламацію) і як члени: інж. Горницький, проф. Заславський, д-р Кутинський, Цвіренко, інж. Ромовський, Придун Дм., Циганик, м-р Крушельницький П., Крушельницький О. й Лісьневич Б. Контрольна Комісія: Гречаник, м-р Шланик і м-р Ковальський.

Якщо хочете брати участь у виборах до громадських рад, то негайно замовте собі

Новий Самоуправний Закон

разом із

виборчою ординацією

д-ра Степана Барана.
Замовляти в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10.
Ціна примірника 0·80 зол.
(з почт. пересилкою 0·95 зол.).

З УСПІХІВ У. С. Т. „ПОДІЛЛЯ" В ТЕРНОПОЛІ.

У. С. Т. „Поділля" — „Кресовяци" Збараж 8:0 (1:0).

Перший меч за мистецтво Б-кляси з П. К. С. „Кресовяци" вирішило „Поділля" певно у свою користь. „Поділля" у відновленому складі зі знаменитим воротарем Качмарчуком. Склад: Качмарчук Волод.; Качала Стеф., Коцюмбас Ілар.; Олейнюк Волод. Завадович Осип, Петрезіль Адам, Базилевич, Королюки Ярос і Лесько, Санницький і Терлак Стеф. По двох програних з „Кресами" ця висока перемога „Поділля" заслуговує на щире признання.

УКРАЇНСЬКА ГІМНАЗІЯ У РІВНОМУ ПЕРША В СИТКІВЦІ.

Ситківська дружина укр. гімназії в Рівному побила всі шкільні дружини місцевих середніх шкіл. Таким робом українська гімназія, хоча не має вчителя руханки, бо теперішній, теоретично назначений учитель не має на це часу, всетаки легко здобула належне їй в огляду на спортову справність місце у Рівному.

З УКРАЇНСЬКОГО СПОРТУ НА ЗАКАРПАТТІ.

С. К. Русь—Ужгород — С. К. Королево над Тисою 9:2 (7:1).

Останні змагання „Руси" за мистецтво Закарпаття. Голи для „Руси" стріляли: Кобзяр 5, Минчик 2, Ковач 1.

Ч. С. К. Ужгород—С. К. Духновіч Мукачів.

Змагання за мистецтво.

Ч. С. К. Ужгород—Русь В. Березний, 4:2 (2:1).

Змагання товариські.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Авторові допису про змагання „Поділля" в Тернополі: Допис зовсім нецікавий, до того за довгий і писаний по обох сторонах паперу, тому помістити не можемо.

Вп. Авторові статті „Городно і його викопалиска": Стаття піде в найближчому часі.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича. Боршів:
25. V. Корневільські дзвони.
26. V. Ніна парада.
27. V. Сонце руїни.
28. V. Чумаки.
29. V. Королева кіна.
З Боршева їде театр до Залізник.

Великий Міський Театр.

Четвер, 24. V. Вистава не відбудеться з причини генеральної проби „Довічність".
П'ятниця, 25. V. год. 7·30 веч. „Довічність". Гостинний виступ Л. Сольського. Премієра. Абон. 21.

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 24. V. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях". Абон. 20.
П'ятниця, 25. V. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях". Абон. 20.

Жидівський Варшавський Артистично-Літературний Театр у салі „Колісею":
Четвер, 24. травня в год. 8·45 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Під жаром Туркестану", „Фордансерка".
АТЛЯНТИК: „Загадка" (Гарі Піль).
ВАНДА: „12 крісел" (Вл. Буріян, Димша).
КАСІНО: „Нічний лет".
КОЛІСЕЙ: „Полумя", ревія „Під 1 а-дом".
КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Бадь біхих діжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.
МАРУСЕНЬКА: „Пімста д-ра Фу-Манчу" та ревія.
МІРАЖ: „Програма 6 зірок", „Фліп і Флап як карієровичі".
МУЗА: „Ніч у Каірі" (Рам. Новаро).
ПАЛЯС: „Цісарські дови" („Умер кайзер").
ПАН: „Ніч кохання" (Джозе Мохіка).
ПАСАЖ: „Два обличча" (Кен Мейнард), „Дочка подку" (Анні Ондра).
СВІТ: „Чому я згрішила", „Чарлі ритує Европу".
СОНЦЕ: „Нічні суди" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Злодій кохання" та ревія.
ХІМЕРА: „Новий пол".
УТІХА: „В кожній пристані дівчина" та ревія.

Закордонне радіо.

Четвер, 24. травня 1934.

Відень (506,8) 16·10 Солісти. 17·30 Відчит про Болгарію з муз. ілюстрацією, **Братислава** (298,8) 17·45 Гіндемітова соната на альтівку та фортепян, **Прага** (470,2) 19·30 „Чортівський мур" оп. Смегани, **Білгород** (439,8) 13·00 Популярні мелодії, 20·00 Хор, **Берлін** (356,7) 21·20 Камер. музика, **Кельн** (455,9) 17·15 Солісти, **Ляйпціг** (387,2) 17·15 Пісні в супр. форт, 21·00 Сучасна музика, **Осльо** (1181) 20·00 „Гофманові казки" оп. Офенбаха. **Будапешт** (549,5) 12·05, 23·00 Циг. музика, 17·30 Спів, 19·30 „Севільський цирульник", оп. Россінія, „Петрусь" балет Стравінського, **Мілляно** (368,6) 11·30 Легка музика, 20·45 Нац. гимни, оперетка О. Штравса, **Рим** (420,8) 21·00 „Дон Хуан" оп. Моцарта.

П'ятниця, 25. травня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Конверт, 17·20 Спів, 19·25 Оп. вечір, 21·25 Два фортепяни. **Прага** (470,2) 17·00 Концерт квартету Ондрічека, **Париж** (312,8) 20·30 „Ле Драгон де Відар" оп. Мелярта, **Білгород** (439,8) 16·00 Пісоньки, 20·00 Сп. ресіталь, **Берлін** (356,7) 18·30 Пісні на баритон і лютню, смичк. квартет, **Кельн** (455,9) 17·15 Сучасна музика, **Штутгарт** (522,6), 19·40 15·30 Пісні, **Букарешт** (365) 13·15 Легка музика, 17·00, 18·15 Концерт, **Мілляно** (368,6) 11·30 Квінтет, 21·15 Симф. конверт, **Рим** (420,8) 17·00 Інстр.-вок. конверт.

Львівське радіо.

Четвер, 24. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Оперетові мелодії з гр. плит, 12·35 Муз. поранок, 13·10 Господарські вістки, 15·20 Фільма та ревія, 16·35 Форт. ресіталь, 17·10 Спів. 17·30 Істор. відчит. „Суспільні переміни на переломі 19—20 ст.", 17·50 Господарський відчит, 18·10 Авд. „Іспит зрілости", 18·55 „Від Рараші до Канена", 19·05 Сільва рерум, 19·10 Всячина, 19·25 Відчит, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки. 20·02 Конверт (музика, спів: Евг. Май, баритон), 21·02 Почт.-техн. скринька, 21·17 Легка музика, пісоньки, 22·00 Бранденбурські конверти (Й. С. Бах — гр. плити з поясненнями), 22·30, 23·05 Танкова музика.

П'ятниця, 25. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Популярна музика з гр. плит, 15·05 Збіжева біржа, театр. репертуар, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Легка музика (дніст. орхестра), 16·20 Гр. плита, 16·25 Театр. фейлетон, 16·35 Гр. плити (Фрідман), 17·10 Пісні (Гофманова, сопран), віольончеля, фортепян, 17·30 Істор. відч. „Кольоніяльний рух з кінцем 19. і на початку 20. ст.", 17·50 Відч. „Торговельне шкільництво й госп. життя", 18·15 Конверт лотиського хору, 18·50 Наука стенографії, 19·00 Всячина, 19·15 Польська фільософічна думка в ост. чверть-столітті", 19·25 Актуальний фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Муз. бесіда, 20·15 Симф. конверт, музика, хор, солісти; в перерві ок. 21·00 відч. „Естетика найновіших", 22·40 Жидівські пісні (Жак Корнеллі), 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШ.

Доляр у Львові в приватних оборотах 8·25 зол.

Золото: Доляри 8·91—8·94. Франки фр. 34·80—35·30 Дукати 83·00—83·50, Корони 36·90—37·40. Рублі 46·00—46·50.

Срібло: Корони 1·20, Фльорени 0·70, Рублі 1·25.

У Варшаві були такі курси: Лярндон 26·93, Париж 34·96, Берлін 208·50, Цірих 172·13, Амстердам 359·00, Прага 22·05, Мілляно 45·04, Відень 98—1·00, Букарешт 37·50—40, Брюселя 123·72, Данціг 172·65, Копенгаген 120·45, Осльо 135·30, Стокгольм 139·00, Нюйорк кабель 5·28 і одна четверта, Нюйорк чеки 5·27 і три четверті.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 23. травня п. р. в наслідок слабої тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 л.	молока	—·18 зол.
1 л.	сметани	—·70 „
1 кг.	яєць	2·25 „

Тенденція на масло, молоко і сметану слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що 23. V. п. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, яєко подвіря птахонисарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·80	зол.
Кури	І класа	0·90	„
„	II „	0·55	„

Тенденція **знижкова.** На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

Тридневі рекольекції для Пань почнуться дня 30. червня вечором при монастирі С. С. Василіянок у Станиславові. Оплата 12 золотих. Згоошення приймається до дня 20. червня. Ігуменат С. С. Василіянок у Станиславові вул. Петра Скарги ч. 17. 1616 1—2

У жіночій гімназії Українського Інституту для дівчат у Перемишлі, вул. Татарська ч. 6, вступні іспити відбудуться: до І. кл. нового типу 15. червня в год. 3-тій попол. письм. частина, а 16. червня в год. 8. рано устна частина іспиту, — до кляс II. нового типу й V.—VII. гум. типу 18. і 19. червня. Зголошення з приписаними задучинами приймає Дирекція гімназії до 10. червня п. р. 1615 1—2

В дівочій гімназії У. П. Т. „Рідна Школа" в Станиславові (вул. Липова 82) відбудуться вступні іспити до І. кл. нового устрою дня 15. червня пис. частина, а дня 16. червня устна частина іспиту. Вступні іспити до II. кл. нового устрою та V, VI і VII гум. типу відбудуться в днях 18 і 19 червня. Зголошення приймає до 10 червня **Управа гімназії.** 1619 2—1

Вписи до Фахової Школи середнього типу С. С. Василіянок у Львові вул. Длугоша 17. приймає Управа від 1. червня п. р. між 8—13 год. рано і 15—18 год. попол. **Управа.** 1609 2—3

ОГОЛОШЕННЯ

„Транспорт у Гдині"

Бюро експедиційно-торговельне вул. Шлеська (ŚLĄSKA) 20. Тел. 1013. Полагоджує всякі експедиційні справи, інкассо, комісе, складовину товарів і т. п. — На бажання першорядні референції.

„Транспорт-Тчев"
Е. Русин
1594 3—10

Бюро експедиційне Галлєра 7. Тел. 287.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПАНСІОНІ! Ковдри, фіранки, капи, брокати за безцінь, догідні умовини, **Фрайліх,** Сикстуська 21. 1535 5—7

ВІЛЛЯ „ОЛЕНА" — ЯМНЕ. До винайму в цілости або поодиноко вісім кімнат з кухнею з комплетною комфортовою обстановою зараз. Інформації дає інж. Володимир Дутка, Станиславів, вул. Казимирівська 17. 1540 6—8

ШЕШОРИ, Косівщина. Прегарне літнище. Цілоденне утримання від 3·50 до 4·50 зол. Зголошення приймає І. Бурачинська, Шешори, почта Пістинь. 1589 2—3

ПАНСІОН „АННА" В КОСОВІ Анни Герасимович поручає сонячні кімнати, першорядна кухня. Ціни дуже приступні. 1481 10—20

ЛІТНИЩЕ на приходстві для 2—3 родин, або молодого товариства до 8 осіб. Здоровий харч від 2·50 зол. денно. Уряд парохіяльний Красноїля коло Жабя — почта: Ясенів горішний. 1612 2—2

ШУКАЄМО вишколеного кухаря до пансіону у Ворохті на час від 20. червня до 10. серпня 1934 р. Зголошення враз з доказами вишколу й умовами слати до дня 6. червня п. р. до Дирекції Товариства „Взаїмна Поміч Укр. Вчительства" у Львові, вул. Якуба Стшемя ч. 11 1614 1—2

СІГЕРІЧ ОСТАП, ученик VI. кл. філії державної гімназії з укр. мовою навчання уневажнює згублену шкільну легітимацію. 1617 1—1

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15	Остання сторінка 1/1	зол. 480·—
1 „ одношпальтовий в тексті і поміж	„ 0·60	кущно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10	„ „ 1/2	„ 250·—
„ на першій сторінці	„ 0·80	шукаючі праці	„ 0·07	„ „ 1/4	„ 130·—
		слова товстим друком подвійно.		„ „ 1/8	„ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 136 (13.681). Львів, субота 26. травня 1934. Pocztowe opłaty opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·00 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Зелені Свята — дні українських інвалідів і стрілецьких могил.

Як щороку, у дні Зелених Свят, коли збірна думка Нації зупиняється традиційним звичаєм над величним мінулим, звертаємося до всіх, у кого жива кров у жилах, у кого б'ється українське серце у грудях: Докажіть активно, що ви члени одної живої нації!

Пригадайте собі на обовязок чести, що його має кожний свідомий українець чи українка. Честь Нації вимагає, щоб інваліди Українського Війська були забезпечені! Честь Нації вимагає, щоби стрілецькі могили були упорядковані й абережені за вічну память! Ті обовязки чести — це обовязки кожного громадянина.

У цьому році наш заклик мусить відбитися грімкішим відгомоном, ніж колинебудь досі, бо у виїмковій потребі найшлося Українське Товариство Допомоги Інвалідам і Товариство Охорони Воєнних Могил. Вістки про те, що держава перебрала на себе забезпечення українських інвалідів, зменшили жертвенність на цілі УКТОДІ до тої міри, що Товариство стоїть перед загрозою припинити висилку скромних дотеперішніх інвалідських рент із фондів УКТОДІ. А тимчасом ані одна інвалід Української Галицької Армії не дістає ренти від держави. Українські інваліди дальше здані виключно на допомогу української суспільности і суспільність мусить цей обовязок виповнити.

Товариство Охорони Воєнних Могил у Львові цього року також у виїмковій потребі. Саме цього року ТОВМ приступило до тривалого упорядкування стрілецьких могил у Львові. На Янівському цвинтарі обрамовують тепер бетоном 648 дорогих могил, щоби лишити прийдешнім поколінням тривалі памятки. Роботи ті коштують 13.000 золотих. Половина робіт уже виконана. На докінчення треба грошей.

Масовими і щедрими жертвами докажіть у дні Зелених Свят, що Вам не байдужа доля інвалідів УГА, що Вам дорога стрілецька слава та її утривалення. Жертви шліть чековими складанками УКТОДІ, розісланими з українською пресою, або на адресу: УКТОДІ, Львів, Потоцького 48.

ЗА УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО ДОПОМОГИ ІНВАЛІДАМ У ЛЬВОВІ:
Д-р Іван Гижа, голова. *Д-р Ярослав Олексишин*, секретар.

Т-ВО ОХОРОНИ ВОЄННИХ МОГИЛ У ЛЬВОВІ:
Д-р Павло Кривуцький, голова. *Олександер Карпінський*, секретар.

Числа окружних українських лист та назвиська кандидатів.

УКРАЇНСЬКІ ВИБОРЦІ!

Вже в дні 27. травня ц. р. від год. 9-ої рано до 7-ої вечором відбудеться голосування на листи кандидатів на радних до Ради міста Львова.

Всі українські Громадяни й Громадянки, що мають право голосування, голосують на одиноку українську листу Українського Народнього Виборчого Комітету.

I. округа — Середмістя: Козіцький Іван, Матвійчук Микола, інж. Мацьків Петро, Волянський Михайло. **Число листи 2.**

II. округа — Галицьке: Таранько Михайло, Гординський Діонізій, Макарушка Евгенія, Косовнин Григорій. **Число листи 4.**

III. округа — Городецьке: Павликовська Ірина, д-р Бурачинський Тит Евген, Олексин Іван, Гличак Іван, Гоїм Петро, Костишин Антін. **Число листи 3.**

III. округа — Городецьке-Янівське: Листи не вношено.

V. округа — Жовківське: Голяк Теодор, Каштанюк Олена, Штаєр Михайло. **Число листи 6.**

VI. округа — Жовківське: Микитович Осип, Брилинський Михайло, Кармазин Анна, Сливка Юрій. **Число листи 1.**

VII. округа — Жовківське-Замарстинів: Децикевич Володимир, Маслюкевич Михайло, Огроднік Параскевія, Заяць Василь, Васильків Василь, Кульчицький Василь, Хрущький Сергій. **Число листи 8.**

VIII. округа — Жовківське-Зиесіння: о. Дзерович Юліян, Тарнавський Семен, Симеон Семен, Куртяк Петро, Гронь Петро. **Число листи 2.**

IX. округа — Личаків: Радловський Орест, Зацерковна Марія, Луцишин Іван, Лисий Ілько. **Число листи 4.**

X. округа — Личаків-Галицьке: о. Лапаєвський Дамян, Терлецький Омелян, Кордіяк Антонія, Пелеński Зіновій. **Число листи 3.**

XI. округа — листа уневажнена. (на 1. місці стояв п. Тома Чорний).

XII. округа — Галицьке: Русин Юліян, Палій Анна, Глушевський Юліян, Зубач Еміліян **Число листи 3.**

XIII. округа — Галицьке: інж. Рижевський Теофіль, Новосад Лев, Ярицький Михайло, Минак Анна. **Число листи 2.**

XIV. округа — Городецьке: Березовський Амброз, о. Семчишин Дмитро, Навроцький Осип. **Число листи 3.**

XV. округа — Городецьке: Стефанівський Михайло, Ракова Стефанія, Слюсарчук Гриць, Великанович Дмитро. **Число листи 4.**

XVI. округа — Городецьке-Сигнівка: д-р Кеберський Карло, Харкевич Володимир, Остафійчук Яків, Стоцький Михайло. **Число листи 2.**

XVII. округа — Городецьке: д-р Волошин Михайло, д-р Олексишин Ярослав, інж. Храпливий, інж. Чапля Микола. **Число листи 3.**

XVIII. округа — Городецьке-Богданівка: Стевчак Іван, Бучко Іван, Кулик Микола. Число листи 4.

XIX. округа — Клепарів-Левандівка-Голеско — листа уневажнена (на першому місці тої листи стояв інж. Юліян Мудрак).

XX. округа — Замарстинів-Клепарів: д-р Марітчак Олександер, Воюлка Володимир, Польовий Іван, д-р Макарушка Любомир, Гриневецький Володимир. **Число листи 3.**

У Львові не сміє бути ні одного такого українського виборця — жінки чи мущини, який в дні 27. травня ц. р. не виконав би свого національного і громадянського обовязку. Кожний в тому дні піде до виборів та голосуватиме на едину українську національну листу.

У Львові, дня 24. травня 1934 р.

Український Народній Виборчий Комітет на м. Львів.

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego I Sąd okręgowy Wydział VI. I. karny we Lwowie, w składzie S. O. T. Będaszewski jako przewodniczący, S. O. Dr. J. Locker i S. O. M. Młynarski jako sędziowie w sprawie konfiskaty Nr. 135 czasopisma pt. „Dilo" z daty Lwów, dnia 16. maja 1934. do Sygn. VI. I. Pr. 232/34, na posiedzeniu niejawnem w dniu 16. maja 1934 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną przez Starostwo grodzkie we Lwowie, konfiskatę czasopisma pt „Dilo" Nr. 135 z daty Lwów, dnia 16. maja 1934. zawierającego: 1). w artykule pt.: „Za prynależnist do O. U. N." a) w ustępie od słów: „Pidsudni kaźut" do słów: „obwynuwczeni", b) w ustępie od słów: „Pro cilyj" do słów: „napadu", znamiona występku z art. 187 i 170 k. k., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 n. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17/12 1862. Dz. p. p Nr. 6 ex 1563 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu szerzenie nieprawdziwych wiadomości z przebiegu procesu oraz z przeprowadzenia śledztwa przez organa policji państwowej, któreto wiadomości mogą wywołać niepokój publiczny Według § §. 487, 489 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący T. Będaszewski w. r. Protokulant Turkiewicz w. r. Za zgodność Janowicz st. sekretarz.

Як голосувати?!

УКРАЇНСЬКІ ВИБОРЦІ!

Йдучи до голосування в дні 27. гравня ц. р. майте на увазі такі дуже важні речі:

1) Майже в кожній окрузі наша українська листа має інше число. Тому затямте собі, яке число має українська листа у Вашій окрузі і лише на ту листу голосуйте.

2) Йдіть до голосування тільки з картками, які дістанете від Українського Народнього Виборчого Комітету. Картка до голосування є тільки тоді важна, коли на ній є число листи і призвище кандидатів. Коли Ви такої картки не дістали, то можете її дістати у своєму Українському Окружному Виборчому Комітеті або в Головному Українському Народньому Виборчому Комітеті вул. Підвалля ч. 7 III. поверх. В крайнім разі можна картку написати, але лише на білому чистому папері.

3) Будьте дисциплінованими українцями і не робіть ніяких поправок ні змін на картках голосування, бо це може пошкодити українській листі.

4) У кожній виборчій окрузі є кілька обводових комісій. Голосується тільки у домівках обводових виборчих комісій. Щоби кожний виборець знав, де має голосувати, то Український Народній Виборчий Комітет видав летючки, в яких є список усіх вулиць кожної округи і обводів та адреси домівок обводових виборчих комісій, до яких кожна вулиця приділена.

5) Голосування відбувається таким чином, що перед виборчою комісією кажеться наперед голосно і зрозуміло своє імя і призвище та адресу, а відтак до порожньої коперти, яку голосуючий дістане при столі, вкладається лише одну картку до голосування. Найкраще голосувати в раніших годинах.

6) Виборча комісія може зажадати ствердження тотожности особи виборця. Тому треба принести зі собою якийнебудь документ, що стверджував би тотожність Вашої особи („доводи особисти", метрика, військова книжечка і т. п.). Вистарчає також ствердження двох свідків, які мають з собою „доводи особисті". Тому найкраще йти до голосування малими гуртками, щоби один виборець міг бути свідком другому.

7) Коли би з якихнебудь причин Вас не допустили до голосування, то з домівки виборчої комісії зайдіть негайно до свого Окружного Виборчого Комітету, або до канцелярії Головного Народнього Виборчого Комітету, щоби це зголосити.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДЯНИ Й ГРОМАДЯНКИ!

У день виборів усі як один голосуйте на едину українську листу.

Львів, дня 24. травня 1934 р.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ ВИБОРЧИЙ КОМІТЕТ.

Необхідна книжка для нашого села, з уваги на недалекі вибори до сільських самоуправних установ

Новий Самоуправний Закон

враз з

виборчим реґуляміном

Ціна тільки: зол. 0·80 (з почтовою пересилкою 0·95 зол.). — Замовляти в Адміністрації „Діло", Львів, Ринок ч. 10.

Ad absurdum!...

Франко-більшовицький союз і Совіти, як рятунок Ліги Націй.

Львів, 24. травня 1934.

„Франція переконалася, що треба зректися надії на союз з Англією. Ген. Вейган завважа, що сила французької армії замала, щоби оборонити Францію на випадок раптового наїзду німців, і тому домагається продовжити час військової служби у Франції до 2-ох літ. Совітський уряд згодився вже у засаді заключити з Францією військовий союз. У совітському посольстві йдуть щоденно відповідні наради з чільними французькими політиками, промисловцями й редакторами великих політичних часописів. Перше завдання Франції полягає у тім, щоби їй вдалося переперти рішення, яким Ліга Націй прийняла б до себе Сов. Росію. Проти цього протестує тепер лише Голяндія, зате Мусоліні вже на це погодився".

Таку сенсаційну звістку приніс кілька днів тому лондонський „Дейлі Геральд". Отже вже не тільки „зближення" до більшовицької Росії — а військово-політичний союз! І не Совіти стараються за вступ до Ліги Націй для підтримки свого міжнародного і внутрішнього престіжу, а Франція тягне гуди Совіти для забезпеки своєї верховодницької позиції в Европі! Червона армія Ворошилова і Буденного має стати гаранткою безпеки західно-романської культури перед германським заливом, а моральний капітал царства ГПУ й авторитет більшовицької дипльоматії має врятувати міжнародній авторитет женевської установи, покликаної для вирішування всіх міжнародніх спорів та для орґанізації світового мира, добробуту і безпеки!

Кепський дотеп чи кпини зі здорового розуму? Журналістична качка невідповідального ловця за сенсаціями? Нічого подібного! Вістка, защитована на вступі, має всі позиаки реальної імовірности, а що вона справді „поважна" й актуальна, це доказує вся світова преса, повна нині відомостей про „велику російську карту" в руках Франції!

Отже телефони й телеграфи розголошують по світі такі „розторощуючі" факти: Літвінов, що перебував на „лікуванні" у Відні, рашом зявився у Женеві і „випадково" лівторі годинн радив у 4 очі з Барту. Потім виїхав до недалекої Ментони, щоби бути готовим на кожний поклик, а тимчасом п. Барту викликав з Москви тамошнього французького амбасадора Альфанда. Зате до товариша Літвінова у Ментоні зголосився миттю товариш Довгалевскій з Парижа. А п. Еріо у Парижі знову завзято боронить славу доброго совітського імени перед усякими клеветами його „реакційних" земляків, а совітська преса бє рекорд делікатних висловів про найбільшу мілітарну капіталістичну державу Европи і про міжнародній центр капіталістичного світа...

Відносини дійшли справді ad absurdum. 10. грудня 1919 року той самий Літвінов, нинішній керманич закордонної політики Союзу Совітських Республик (тоді ще, щоправда, більш відомий під своїм рідним і родовим назвиськом Ампфельбавм) казав на пресовій конференції у Москві буквально таке: **„Мир в Европі й Азії тільки тоді настане, коли війна в Росії скінчиться"** (очевидно, Літвінов — як усі його попередники — завжди рахувався лише з державами, а ніколи з народами, і тому навіть у 1919 році не соромився називати Росією край від Білого по Чорне Море). І далі заявив авторитетно (як заступник Чічеріна): **„Совітський уряд не робить ніяких політичних комбінацій і не заключає союзу з іншими державами, як довго пануватиме капіталістична система"**. 15 літ пізніше той самий дипльомат, сховавши пролетарську амбіцію до кишені, став комівояжером по капіталістичному світі й ловцем „політичних комбінацій" „з іншими державами", а мир в Европі й Азії є нині, при найбільш „спацифікованому" населенню великодержавної Росії, далеко більше непевний і загрожений, ніж був тоді, коли неросійські народи боролися за свою волю.

До абсурду довели світ і міжнародню ситуацію французькі політики, які до 1934 року стосують політичні рецепти з 80-их рр. мин. століття, коли після упадку Бісмарка Франція жадібно вхопилася протинімецького союзу з Россією. Ідея того союзу віджила нині знову в умах французів і — як на сміх — найбільшими прихильниками тої ідеї є нині найбільші оборонці французької демократії, так само як колись найбільші паріські республиканці кричали на славу Миколі II-му. Нині для французької політики існує лише одна проблєма: як перебороти формальні трудноші з інтронізацією Літвінова у Раді Ліги Націй, — щож до самого ваведення Совітів до Ліги і щодо союзу з Совітами — то це ніби вже справа рішена...

Справа справді рішена й доля Ліги Націй перерішена. Ніщо мабуть не зможе завдати тій установі більше смертного удару, як повна дискредитація її ідеї через факт самої присутности у ній представника більшевицької Росії. Довівши проблему політично-військової гегемонії Франції в Европі до абсурду — ця гегемонія мусить завалитися, а разом із нею мусять провалитися всі її допомічні засоби. Людскість може багато перетерпіти, але довго ніколи не витрівае у ролі посміховища.

Дешевий тиждень по 75 сотиків маркізети, мушліни, крепони, епонжі і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИИ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 39-365

КРАДІЖ ДОКУМЕНТІВ.

ПАРИЖ, 24. 5. ПАТ. Вчора згинули важні документи з бюр шкільного відділу французьких копалень у басейні Саари. Сторож утік з двома помічниками і тому на них упало підозріння крадежі документів. Покищо їх не схопили. Французька преса пише, що крадіж має політичний підклад. Документи були важні для Німеччини. Преса підкреслює, що французьке шкільництво в басейні Саари основується на мировій умові. Орґанізація і управа французьких шкіл спочивала в руках управи французьких копалень. До шкіл приймали не тільки французьких дітей, але також дітей німецького населення басейну Саари. Справники сподівалися найти докази натиску на німецьких робітників, щоби посилали свої діти до французьких шкіл. Управа французьких копалень вчесе протест до Ліги Націй.

Поділ Австрії.

АТЕНИ, 24. 5. ПАТ. Мін. Герінг вертаючи з Атен через Білгород, спиниться у Будапешті, де буде радити з політиками Мадярщини. Герінг заявив закордонним журналістам в Атенах, що подорожує як приватна людина і його візита в Білгороді не мала офіційного, політичного характеру.

БЕРЛІН, 24. 5. ПАТ. Рішаючі кола заперечують поголоски, начеби Німеччина погодилася підступити Югославії частину Австрії за згоду на „анщлюс".

Війна в Арабії закінчилася.

КАІРО, 24. 5. ПАТ. Представники Ібн Савда, короля Геджасу і імама Ємену підписали мир у вівторок, 22. травня ц. р. Ібн Савд не вірить у щирість імама Ємену і сподівається, що імам зломить мир. Тому приказав своїм очнам зачати наново війну, коли імам не виповнить мировых умовин.

По широкому світі.

— Марш. Пілсудський конферував більше як годину з мін. закордонних справ Естонії Селямом у присутності мін. Бека.

— До Варшави приїхали голяндські журналісти на прогульку.

— Король Борис призначив посла у Парижі Косту Батолова міністром закордонних справ.

У Бранав в Австрії комуністи виконали замах на електрівню.

— Провідники австрійських націонал-соціялістів Фравенфельд і Найман приїхали до Мінхену.

— Провідник французьких комуністів Доріо відмовився їхати до Москви та виправдувати свої помилки.

— Французькі летуни Коде і Россі вилетять 28. травня ц. р. з Парижа до Манджу-Го через СССР.

Гора засипала кілька сіл.

ЛЬОНДОН, 24. 5. ПАТ. У китайській провінції Квантунг біля Ляо Чань обірвалася гора Кайман та засипала декілька сіл і ріку, по якій плавало багато рибальських човнів. В цій катастрофі згинуло багато людей. Поки що витягнули 250 трупів.

Признають Манджу-Го.

ЛЬОНДОН, 24. 5. ПАТ. Ліга Націй заборонила своїм членам признавати нову державу Манджу-Го. Та проте держави не слухають тієї заборони. Республика Сан Сальвадор за признання Манджу-Го дістала замовлення доставити більшу кількість кави. Німецькі купці також торгують з манджурськими купцями.

Змінюють своїх послів.

БЕРЛІН, 24. 5. ПАТ. Уряд СССР відкликав свого посла в Берліні Хінчука, який перебуває на відпустці в Карльових Варах. Його заступить Суріч, посол СССР в Анкарі. Послів СССР у Токіо, Льондоні і Парижі також змінять.

ВИ НЕ МУСИТЕ ПІДПИСУВАТИ ЗАЯВУ НА ПОЗИЧКУ РІДНІЙ ШКОЛІ, ЯКЩО ВПЛАТИТЕ ВІДРАЗУ ГОТІВКОЮ.

KATOL ВБИВАЄ КОМАХИ НАСІКОМИ
5/56 Японський 9—20

Перший український літак в Америці.

ШИКАГО, травень. На заклик Централі Гетьманських Січей Америки й Канади йде тут підготовка до збірки жертв на придбання першого українського національного літака (зеропляну) в Америці. Цей зероплян дістане як дар від українського громадянства та українська летунська школа, з котрої найскорше вийде кваліфікований летун. Українські летунські школи відомо існують у Шикаго, Детройті і Клівленді.

Той перший летун має, за жертвенною допомогою українського громадянства, здобути тим зеропляном відвідини головніших осередків української еміґрації в Америці й Канаді і в той спосіб осягнути вайвищу летунську кваліфікацію та заохотити українську молодь до студій науки й техніки летунства.

—o—

Жидівський характер комуністичної демонстрації.

НЮ ЙОРК, 2. травня. (Вл. кор.) Вчорашня першотравнева комуністична демонстрація в Ню Йорку мала наскрізь жидівський характер. Не лише, що промовці вигукували безупинно „Геть з Гітлером", як це тепер є жидівським і комуністичним звичаєм, але й сотні таблиць мали жидівські написи. Демонстрація не була така страшна, як комуністи обіцювали. Пізвати було дбайливе приготування. Бо справлено коштовні живі образи і найнято багато вантажних авт, щоби при їх помочі вести пропаґанду. Похід розпочався на долі міста коло Савт Фері, в Батері Парку, і перейшов аж до Юніон Сквер при 14 вулиці. Тут зібралося усіх біля 25.000 демонстрантів, а яких 100.000 цікавих.

Одночасно парадували соціял-демократи на Медисон Сквер при 23 вул., де також зібралося біля 25.000 людей, крім цікавих видців. Комуністичні ґазети кажуть, що всіх демонстрантів було біля 300.000 осіб. Поліція подає попередньо згадані цифри на підставі точних обчислень в часі походів.

СПІВПРАЦЯ З КОМУНІСТАМИ.

ПАРИЖ, 24. 5. ПАТ. Конґрес соціялістів у Гуллкві доручив своїм делеґатам до II. Інтернаціоналу, щоби довели до співпраці між II. Інтернаціоналом і III. комуністів у Москві.

Четвертий раз президентом.

ПРАҐА, 24. 5. ПАТ. Національне Зібрання Чехословаччини проф. Тому Ґарріка Масарика вибрало нині вже четвертий раз президентом Комуністи були поставили свого кандидата Бльомєнса Ґотвальда. Він здобув 38 голосів. За през. Масариком голосували всі чеські й німецькі партії. Здержалася від голосування мадярська христ.-суспільна партія.

Виборчий припис, з якого не слід користати.

У виборчій міській ординації є один припис, що заслуговує на увагу, а саме: виборці мають право перекидати свої голоси з одного кандидата на другого тої самої листи. Іноді дехто помилково думає, що варто в такому разі всі голоси віддати на одного українського кандидата, і тоді він дістане більше голосів від кандидата польської чи жидівської листи та напевне здобуде мандат. Отже треба пояснити, що на здобуття мандату скупчення голосів на одному кандидаті ні в якій мірі не впливає, бо мандати ділять між листами на підставі числа виборчих карток, що впали на поодинокі листи. А кожний виборець має право кинути лише одну виборчу картку, і для здобуття мандату листою байдуже, чи на тій виборчій картці буде виписане три рази назвище одного і того самого кандидата, чи будуть написані назвища трьох кандидатів. Одна й друга виборча картка має ту саму силу.

Якеж тоді має значіння перекидування голосів з одного кандидата на другого? Це перекидування впливає лише на рішення, хто з кандидатів на листі має дістати мандат: чи перший кандидат, чи другий, чи третій, оскільки, очевидно, листа здобула мандат. Засадничо на випадок, коли листа здобула мандат, цей мандат приділюють тому кандидатові, якого імя найбільше разів було виписане на виборчих картках цієї листи. Тому, коли якась частина виборців скреслила би зовсім на виборчих картках імя першого кандидата, а по два рази записала би прізвище другого кандидата, то мандат дістав би цей другий кандидат. В разі, коли всі (або два) кандидати одної листи, на яку припадає один мандат, зібрали рівну скількість голосів, який-небудь чужинець чи злобна людина може своїм голосом перерішити, щоби мандат дістав не головний кандидат. Однак чи варта стосувати таке перекидування голосів, скреслювати одного кандидата, а писати подвійно чи потрійно другого кандидата? Рішуче ні, і то з таких причин:

Вибори мають бути свідоцтвом політичної зрілости нашого громадянства, а тим самим його дисципліни, бо недисциплінованого громадянства не можна признати зрілим. Порядок кандидатів на листі устійнює провід за порозумінням з виборцями. Якеж право має одиниця (окремий виборець) змінювати те, що є виразом узгідненої думки всіх?! Чи не буде це виломлюванням зпід дисципліни власного проводу? Чи не дало би це можливости противникам пізніше робити нам такі закиди: а що, ваші виборчі маси не йдуть за вашим проводом, не слухають його, бо змінили на виборчих картках порядок кандидатів, устійнений проводом! Адже так, на жаль, і було: вже такий закид ми один раз чули...

Тут треба зазначити, що цей припис про можливість перекидувати голоси є шкідливий саме тому, що вносить зародки анархії в громадянство. При тому цей припис грає на льокальних амбіціях і потурає їм. І так при поділі міста, скажім Львова, на численні виборчі округи, місцеві амбітні кандидати легко можуть забути, що йде чейже про репрезентацію у міській раді цілого українського громадянства Львова, а не поодинокої дільниці. Їм може видаватись, що річ іде лише про те, щоби дальше задержати ту саму позицію у своїй місцевій громаді (наприклад у Богданівці, Замарстинові і т. д.), яку вони перед тим займали. Словом, виборці іноді мають розглядати вибори під кутом власної льокальної амбіції, а припис про можливість перекидування голосів йде назустріч таким амбіціям, і граючи на них, хоче розбити дисциплінованість у громадянстві.

Тому, що нинішні вибори до міської ради Львова мають бути свідоцтвом нашої політичної і національної зрілости. Головний Український Виборчий Народній Комітет закликає всіх виборців, щоби нічого не змінювали на тих виборчих картках, які дістануть від Комітету. А щоб унеможливити комунебудь подібний маневр, а саме повалення першого кандидата, Головний Український Виборчий Народній Комітет заміряє на українських виборчих картках написати по два рази прізвище першого кандидата і один раз прізвища інших кандидатів.

Пос. Сергій Хрущський.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ —
найдетеше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
12/84 ГАЛИЦЬКА 8.

Процесійні походи в Зелені Свята.

Для порядку процесійних походів у часі цьогорічних Зелених Свят подає Львівський Деканальний Уряд по порозумінні з Городським Староством отсі заряджения:

I. Щоб уможливити виборцям взяти участь у голосуванні до Міської Ради, **походу в неділю не буде.**

II. В другий день Зелених Свят процесії з церков: св. Юра, св. Пятниць, св. Николая, ОО. Василіян, Богданівки і Левандівки йдуть на Янівський цвинтар через вул. На Взоне (бо Янівська вулиця розкопана) зі своїх церков в год. 2. попол.

III. Процесії з церков: Спаса, Успення, св. Петра і Павла та Непор. Зачаття ідуть у тій самій порі вулицею Пекарською на Личаківський цвинтар.

IV. Делегації з вінками мають іти просто на цвинтар, не у процесіях. Священики беруть участь у багряних ризах.

Деканальний Уряд просить учасників доложити всіх старань, щоби з кінчености поділений цього року процесійний похід на цвинтарі випав якнайповажніше.

З Львівського Деканального Уряду:
+ Никита Еп. Патарський, декан.

*

АРХІЄРЕЙСЬКЕ ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ ЗА ПОЛЯГЛИХ

відправиться в суботу 26. ц. м. в церкві св. Юра. Початок: год. 9.30 рано.

Наші діти в середніх школах.

II.

Молодь, що йде за власним почином. — Наше становище в державі. — Треба змінити методи. — Найближчі напрямні.

Спеціяльні обставини й економічне становище приневолюють нас змінити погляди на життєві вартости на майбутнє і саме ці два чинники мають свій головний вплив на нові методи виховання нашої молоді. Коли з давньою психозою „канцеляризму" борються державні нації й їх уряди, то тим більше від неї мусить тікати наше громадянство. Колись будемо вдячні тим умовинам, що змушують нас шукати самооборони у своїх власних силах. Нам треба було аж історичної нагайки, треба було цілої низки невдач і розчарувань, щоби звернути нашу увагу на себе самих, щоби розбудити в нас віру у свої власні сили. Поволі зачинаємо стрясати з себе старі хиби. Наша інтелігентна молодь, ведена інстинктом побоювання за своє завтра, починає добувати власні варстати праці й створює такі національні установи (кооперація), яких заздрять нам чужинці. Щораз ширші ділянки охоплює жива, молода наша ініціятива й вона створює зовсім нові основи для виховання молодого покоління — відчиняє нові шляхи освіти.

Нині запанувало вже зрозуміння, що даємо молодому поколінню середню чи вищу освіту не на те, щоби воно добувало канцелярійні посади, а на те, щоби поширювало свій овид думання, щоби добувало знання, а щойно на основі такої освіти створило для себе властиву базу існування — добувало самотужки варстат праці.

Пишучи про це, маю весь час на думці лише одну вітку нашого народу — а саме українців у межах польської держави. Польські державні керманичі, коли тільки добилися своєї державної самостійности, станули на безкомпромісовому становищі: „Польща для поляків"! Всі громадяни без огляду на їх національну приналежність мають підпорядкуватися слухняно волі і приказам влади, всі мають сповняти обовязки, але коли йде про привілеї — то вже мусить заістнувати ріжниця. До привілеїв покликана в польській державі виключно польська нація і тільки вона має повноту прав. У всіх урядах дають першенство польській молоді а державний буджет та статистика учнів є найкращим доказом на якому місці стоїть українська молодь, та українські установи. Ця система мусить відбитися і на долі нашого молодого покоління. Відсунені зовсім від державної адміністрації, від впливу майже на всі ділянки, які є в руках уряду, ми приневолені творити нові засоби, щоб запевнити собі своє завтра. Отже ціль освіти молодого покоління в нинішних суспільних обставинах мусить мати інший характер, як перед 20 роками. До того возьмім під увагу матеріяльний стан нашої духовної чи світської інтелігенції, та матеріяльне положення нашого селянства чи робітництва. Всі ці стани не мають сили виховати дітей так, як цього вимагають національні наші потреби.

Ось головні причини, чому число українських дітей у середніх і вищих школах маліє.

Повстає питання, як можемо змагати до поправи цього стану?

Передовсім не вільно нам попадати з одної крайности в другу. Не вільно нам повторювати старих метод і мріяти про виховання молоді на канцелярійних урядовців і шукачів посад, але й не вільно махнути рукою на потребу середньої чи вищої освіти та пролетаризувати себе фізично і духово. Не забуваймо, що освічений хлібороб, ремісник чи купець стократно більше добуде зиску зі свого варстату праці, ніж найзлібніша, але неосвічена людина.

Ми не можемо погодитися з твердженням буцімто у Польщі є тіперпродукція інтелігенції. Цеж зовсім дві окремі речі: освічений, ба навіть висококультурний стан, а зовсім інша — людина, що через свою освіту відкидає фізичну працю та чекає на бюрову посаду. Вартість суспільства оцінюємо саме на підставі скількости освічених громадян — а не на підставі канцелярійних урядовців. Коли це моє твердження наш загал визнасть слушним, тоді відповідь на питання, чи користати нам із навчання в середніх школах, дуже легка. Мусимо між собою ширити гасло „Якнайбільше дітей до школи!" Інша річ, до якої саме школи. Вже польський уряд, який розпоряджає великими матеріяльними засобами, вважає за вказане перевести в реформі школи великі зміни. Він бачив, що давні схоластичні гімназії не відповідають духові часу, перевів основні зміни та звернув увагу на фахову освіту. Закон із 1932 р. про переустрій шкільництва опирається не тільки на фінансових міркуваннях. Цей закон мав зовсім іншу мету. Провідні чинники побачили, що старі методи виховання доводять суспільність до руїни, а урядничий світ переростає силу розвитку держави. Творці нового устрою шкільництва не таїли того факту, що треба вкоротити націй молодих адептів на державні посади — а течію нового виховання й школи повернути в інше річище. Вони постановили покинути старі методи та дати повний напрям розвиткові молодих поколінь — напрям власної ініціятиви, підшукування власних варстатів праці. В інтерпретаціях закону стверджувано, що молодь мусить дістати підставу фахової освіти, бо тільки тоді відтяжить державний скарб — і стане незалежна від праці в бюрових установах.

Отсих тез ми не сміємо не добачувати. Саме наша молодь і батьки мусять підхопити ці нові напрямні виховання і використати для себе.

Нам саме треба звернутися до таких метод виховання, що дають основи до власних варштатів праці — власних цілей.

Тимто хочу поставити такі напрями: 1) Звертаймо до промислу наше молоде покоління. 2) Скупчуймо матеріяльні сили в наших власних руках. 3) Підшукаймо спільний орган, установу, що чисельно розділювала би молодь по школах на підставі практичних звань.

Йдучи за цими напрямними, треба нам якнайбільше виховувати молодь у середніх школах — та не так як досі однобічно в класичних, а навпаки, охопити всі типи середніх шкіл.

Приймаючи ці напрями, мусимо поставити собі деякі практичні питання: 1) Матеріяльна допомога шкільній молоді, а саме: а) бурси, б) стипендії, в) збірки в грошах і в харчах, г) зниження оплат у наших середніх школах. 2) Духова опіка через: а) курси українознавства для дітей із польських шкіл, б) бібліотеки, в) організування молоді для пізнання й любови рідної культури. 3) Практична допомога: а) Підшукувати місця практики в крамницях та варштатах, б) Опанувати ті фахові ділянки, в яких дотепер нас мало, а саме: аптикарство, годинникарство, галянтерію, овочарні, бляхарні і т. д. — та створювати умовини такої практики. 4) Евіденція дітей, що потребують праці, — та варштатів, що потребують практикантів.

Розуміється, що це тільки думки; їх треба би окремо розробляти.

Дмитро Великанович.

Національну свідомість ширить українська книжка і преса, тому жертвуйте датки на купно книжок для наших братів на заході.

Великий політичний процес у Перемишлі.

Пятий день розправи.

ДАЛЬШІ ЗІЗНАННЯ СВІДКІВ

(Від власного кореспондента.)

Св. Міхал Сенишин, поліц. агент у Перемишлі, зізнає заприсяжений, як перевів ревізію у Демчуків; каже, що в них найшов течку з нелегальною літературою та лист від Федоровичівної, 20 зол. та ключик. Другий раз робив св. ревізію, шукаючи за рештою паперу, від якого був відертий кусок паперу, що ним був опакований один з пакетів у течці.

Обор.: Чому ви перший раз, роблячи подрібну ревізію, не найшли цього паперу?

Св.: Бо я не зауважив.

Оборона прямує до того, щоби виказати, що цей кусок паперу, в який був завинений пакет з нелег. літературою, не є відертий від паперу, що його найшли при другій ревізії у Демчуків, і фактично виказалося, що цей кусок паперу, яким був опакований пакет, є щодо барви ріжний, а дальше його рівнобіжні краї до себе є фабрично закінчені. Якби був відірваний з цілого того паперу, що його найшли при другій ревізії, то тоді фабричне закінчення було під острим кутом.

На заяву оборонця, що предсідник, показуючи присяглим судіям ці папери, суґерував їм, що папір є однакової барви і є частиною з цілости, предсідник упоминає оборонця із записанням до протоколу.

Обр. Навр.: Ставлю внесок, щоби на цю обставину покликати знавців.

Предс.: Поставте це внесення при кінцевих внесках.

ХТО КУПУВАВ КЛЬОТ?

Св. Іван Білик, субект у суконній крамниці Бориса в Перемишлі, гр.-кат., **складає присягу по польськи.** Зізнає на обставину, що в серпні або вересні хтось купував у крамниці синій та жовтий кльот, що той мужчина, який купував, був малого росту, але з обличчя старший від підс. Т. Хамуляка, якого конфронтують зі свідком.

Предс.: Чи в тому часі хтось купував у вас кльот на шаравари?

Св.: Не пригадую собі, але в тому часі є сезон на такі річі, як кльот, бо в осени є багато імпрез.

Свідок конфронтований з підс. Кучерепою зазначує, що підс. у нього кльоту не купував.

Підс. Кучерепа стверджує, що він саме купував кльот у крамниці Бориса (підс. Кучерепа є малого росту).

Предс.: Чи той чоловік, що купував у вас кльот, був кулявий (підс. Кучер. є кулявий)?

Св. Ні.

Прис. судця: Чи той, що купував у вас кльот, виказував фаховість при купні (підс. Хамуляк є кравцем)?

Св.: Ні, ніякої.

Св. Дмитро Фільц, гр.-кат., коваль з Вовча і касієр кооперативи „Згода" на Вовчу. Зізнає заприсяжений, що у філії кооперативи була занята підс. Федоровичівна та підс. Ярослав Демчук, що кооперативна печатка була завсіди замкнена в бюрку, що наливаючи на подушку до печаток фарбу, пробував печатку відбиваючи її на папері, яким пізніше опаковувано товари.

На запит оборонця, чи св. бачив, щоби в кооперативі купували теж люди з близьких сіл, відповідає, що не знає, бо приходив завсіди до кооперативи по семій годині, коли крамниця вже зачинена.

Св. Савль Бергер, спедитор з Перемишля, зізнає заприсяжений, що 22. вересня перепроваджував батьків підс. Антоновича до Львова і перебуваючи в домі Антоновичів від 10—1 години, здається, бачив підсудного Омеляна весь час дома.

РОЗБІЖНОСТИ В ЗІЗНАННЯХ.

Св. Ян Майхшак, постер. в Бакончицях, зізнає заприсяжений, що переводив ревізію у Демчуків з агентом Сенишином. Свідок зізнає інакше від св. Сенишина; а саме коли св. запитав підс. Демчука, чия це течка і куди її віз, він відповів, що течка є сестри і що ніс її до кооперативи. Св. Сенишин зізнав знову, що на запит чия це течка, Осипа Демчуківна, не давши братові відповісти, сказала, що течку дістала від незнайомої жінки.

Предс.: Що ви знали про Демчуків?

Св.: Що були підозрілі у приналежности до ОУН.

Після 15-хвилинної перерви зізнає свідок

Міхал Красунь, постер. в Перемишлі, знайомий коло Любіна (?), зізнає заприсяжений, що 28. вересня підс. Боднарчик просив його, щоби він прикликав агента Василевського, бо йому хоче сказати правду, що сам за все терпіти не буде.

Обор.: В якій келії сидів підс. Боднарчик?

Св.: В цій біля студні. (Треба зазначити, що келія біля студні — це найгірша келія в поліційних арештах. Вогка, зимна, з бетоновою долівкою).

Св. Щепан Кльоцко, вязничний сторож, зізнає заприсяжений на обставину, що коли він на проході провожав підс. Кучерепу, підс. Гарабач вихилився з вікна келії і крикнув до підс. Кучерепи: „Івасю, скажи, тобі то нічого не пошкодить".

ВЗЯВ, ЧИ НЕ ВЗЯВ 5 ЗОЛ.?

Св. Міхал Гураль (сидить у вязниці за крадіж), столяр з Перемишля, зізнає заприсяжений, що коли підс. Гарабач прийшов до його келії, він його спитав, за що сидить. Обв. сказав, що сидить за летючки, що вправді зізнав на поліції, що летючки, які дістав від підс. Кучерепи, спалив, але фактично їх не спалив, але дав підс. Новакові.

Предс. Вам закидують, що ви дістали від агентів 5 зол. за те, що обтяжили Гарабача.

Св.: Я нічого не дістав. Навіть сьогодні хтось крикнув з келії, коли я був на проході, що як відкличу ці зізнання, то мені дадуть українці 50 зол.

Підс. Гарабач закидує свідкові до очей неправду і каже, що він кривоприсягнув, бо — як сам сказав — релігії не признає. Св. Гураль сам описав підс. Гарабачеві підс. Новака, кажучи, що він знає його, бо сидів з ним у Мацьковичах, дальше свідок кілька разів виходив з келії і говорив з агентами.

Тому, що предсідник раз-ураз відбирав обор. д-рові Ломінському голос, коли він ставив запити свідкам, що були не зовсім звязані зі справами його кліентів Феника і Кучереви, обор. д-р Навроцький просив предсідника, щоб він приняв до протоколу його субституцію кліентів д-ра Ломінського. Предс. до того внеску й інших не прихилився.

Д-р Ломінський просить запротоколувати, що свідок сказав, що не розуміє по українськи.

Св. Марія Мисякувна, римо-кат., учителька в Красичах, зізнає заприсяжена, що в дні протишк. акції вивішено на школі прапор, знищено портрети та орієнтаційну таблицю.

На запит прокуратора, чи було видно зміку настроїв між дітьми по протишкільній акції, відповідає, **що діти відмовилися співати по польськи та що всі демонстраційно причіпляли собі на одягу жовто-блакитні стяжечки, „яких їм не вольно вносіть до кляси".**

ЧИ ВИ КОНФІДЕНТ?

Св. Іван Боженко, селянин, гр.-кат., син війта з Бовини, **присягу складає по польськи,** зізнає, що 25. вересня побачив на сосні внайшеки прапор з протидержавним написом, який він зняв і сховав у себе дома. Дальше питався Константина Хамуляка (брата підсудних), чи знає, хто має летючки, на що Константин відповів, що в них дома є того „до холери" і що в них дома був прапор.

Обр.: Чому ви питалися Константина Хамуляка про летючки?

Св. не дає ясної відповіди.

Обор. Навр.: Чи ви є конфідентом поліції?

Св.: Ні.

Обор. Ломінський: Чи агент Патолля обіцяв вам 50 зол. на убрання за доноси?

Св.: Ні.

Підс. Кучерепа заявляє, що йому сказав Степан Лоза, що він чув, як свідкові обіцяв Патолля 50 зол. на убрання та що свідок не здіймав сам прапору з ялиці біля школи.

На цьому предсідник відложив розправу до чергового дня.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

Проф. Софія Русова — про Жіночий Конґрес.

(Розмова зі С. Ф. Русовою.)

Дістався і до нас, до Праги, маніфест-заклик на Український Жіночий Конґрес. Маніфест поширено по установах, організаціях, між людьми — і нині Український Жіночий Конґрес у всіх на устах. Людям імпонує той безперечно смілий крок, на який зважився „Союз Українок" у Львові. Імпонує широка й цікава програма Конґресу, а може найбільше, що в такий, порівнюючи, короткий час українські жінки змогли підготовити й зорганізувати таке велике й складне діло — і то у всеукраїнському розмірі. З цього приводу і при цій нагоді дуже дістається чоловікам, що, започаткувавши Всеукраїнський Національний Конґрес, ще й досі маринують цю — таку важливу й наглу справу — в квасному сосі безконечних підготовчих балачок.

Чи справдіж таки відбудеться Жіночий Конґрес, — не вірять наші всюдисущі скептики; що той Конґрес має собою уявляти; яка його мета — ці і подібні питання привели нас до скромного помешкання Вп. пані Софії Русової — професора Високого Педагогічного Інституту у Празі, а нині члена Почесного Комітету Українського Жіночого Конґресу.

Як звичайно, Софію Федоровну ми застали при роботі. — „Оцеж саме викінчую для нашого Конґресу доклад по дошкільному вихованню. Маю силу іншої праці, але зі Львова наказали — мушу в першу чергу виконати".

Треба подивляти виключну працьовитість і продуктивність цієї нашої видатної жінки, яка сила енергії, життя у цієї людини! Та-же С. Ф. Русовій — поверх 70 літ, а, тимчасом, яку широку й ріжноманітну діяльність виявляє вона й до останніх днів: Педагогічна праця, наукова робота, підручники, статті, спомини, — все це сиплеться безконечною чергою. А, позатим, чинна і жива участь у ріжних товариствах та організаціях, де С. Ф. виступає з докладами і т. п.

Ось де — справжній приклад для нашої молоді, що дуже часто нині, коли кругом така сила національної праці, апатично позіхає, не знаючи, до чого приложити руки.

— Софія Федоровна, дозвольте довідатись у Вас ближче, — запитали ми, — що, на Вашу думку, має уявляти собою майбутній Жіночий Конґрес?

— Я сама з надзвичайним інтересом очікую його, — відповіла С. Ф. — Подумайте, яка це буде велика подія: ми, українські жінки, закинуті далеко по далеких світах, примушені часто пристосовуватись до чужих умовин, зійдемось уперше разом на нашій, хоч і „не своїй", землі, зустрінемось в умовинах рідного народнього життя. На конгресі ми подамо одна одній руку і спільно обміркуємо, які обовязки накладає на нас доля нашого великого Народу. Я вірю, що у ці дорогі для нас дні спільної праці й товариського життя ми залишимо всі наші персональні турботи, одвернемось від усяких особистих, групових, партійних і вузьких місцевих інтересів і оглянемо що нами на всіх теренах, на всіх частинах України зроблено корисного для нашого народу, — в першу чергу для його економічного добробуту, далі, — для розвитку його освіти, самосвідомости, а також для піднесення його рідної культури.

— Я надаю особливого значіння тому, що на Конгресі персонально зустрінуться українські національні працьовниці з ріжних теренів. Ми маємо одна від одної дізнатися, які є нині найбільше пекучі потреби народні і обміркувати, якими засобами їх найкраще задовольнити. Це — велика праця на пять днів зїзду і через те наперед думаю, що ми мусимо бути дуже економні на час і не захоплюватися довгими промовами та дрібними суперечками.

Щодо побоювань ріжних партійних незгод на Конгресі, то я думаю про це так: перед нами в сучасний момент один святий обовязок: праця для визволення українських мас з темноти, злиднів і чужого знущання. Усі шляхи ведуть до Риму, і багато може бути шляхів до нашої мети, але хай вони будуть абсолютно чесні, безкорисні для самих мандрівників; щоб у цій подорожі ми ніколи не забували на самопошану, не захоплювались би першою спокусливою чужинецькою запомогою, а спирались би виключно на власні сили. Мені здається, на цій платформі погодяться усі, хто справді хоче чесно працювати для України.

— Взагалі можу Вам висловити своє переконання, що Український Жіночий Конґрес — це велика подія у нашому національному жит-

Галицький Магазин Новостей Галицька 15.
Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. дарон бідати до першорядних кін. 5/75 43-7

ті та історичний етап в українському жіночому русі. З Конгресу ми повернемось скріплені новою енергією для праці, освічені враженнями рідного краю і посилені знайомством із працею наших численних сестер. Ми знову станемо гуртом до наших національних обовязків і нас не розібють ніякі партійні чи особисті непорозуміння.

— Ось, шановний Пане, — закінчила С. Ф., — що я думаю і чого я сподіваюсь од нашого першого Всеукраїнського Жіночого Конгресу.

М. З.

З нашого музичного життя.

З діяльности Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка.

Вищий Музичний Інститут ім. М. Лисенка враз із філіями уладна цього року збірну концертову продукцію елєвів вищих років не у Львові, як давнішими роками, а в Станиславові, дня 17. ц. м. Думка показалася вельми щасливою та викликала значне зацікавлення станиславівської музикальної публики, яка вщерть заповнила простору салю „Сокола" та з пильною увагою вислухала обемистої, майже 3-годинної програми, зложеної із 19 точок: фортепіяну (11), скрипки (5), челя (1) та сольоспіву (2). Львівну часть продукцій дав таки Львів, філії дали по 1, 2 і 3 продукції.

Фортепіянові продукції були майже всі (за виїмком двох) із вищих років, одна з концертового курсу. Із середніх років слід піднести дуже талановиту та надійну О. Вахнянинівну з Перемишля, відтак інтелігентну, доволі вже заокруглену М. Витвицьку з Коломиї. З філіяльних представників вищих років фортепіяну дуже добру, прецизну пальцівку та визначні технічні прикмети виказала Б. Регантівна, одначе без поглиблення у нюансах удару, педалу та інтерпретації; зате більше музикальної думки та змагання до виразу було у „Скерцо б-моль" Я. Поповської з Перемишля, якнебудь не ставало їй декуди потрібної драматичної сили.

З львівських піяністок рекорд узяла, судячи бодай по оплесках публики, феноменально талановита М. Кравцівна у безсмертній „Кампанеллі" Ліста. Але повне признання належиться без сумніву також знаменито технічно опановані і з розмахом відіграні „Фантазії" Мендельсона. (Н. Харківська), як також і двом іншим нелегким піяністичним досягненням, що їх ми мали в емфатичній сонаті Шитта (Л. Шпитковська), або у „трагічнім" Скерцо г-моль Шопена (К. Гвоздецька), якнебудь у тих творах виконавці декуди ще не зовсім успіли зрівноважити всі складні технічні нюанси виконання у динамічній та темпоральній агогіці, педалі і т. д. Доволі добра була трудна етюда Сметани „На морськім березі" З. Савицького зі Стрия, а несогірші були також „Вальси" Брамса (Ір. Селезінка зі Львова).

Скрипкові продукції були і на середніх роках (Харківська М. зі Станиславова, Рудницький О. зі Стрия) і на вищих (І. Ковалів, А. Цегельський зі Львова) під кожним оглядом солідно поставлені і музикально поглиблені. Концерт Венявського д-моль був відіграний п. Шехтером з Коломиї технічно поправно, але без кольору в кантилені і трохи вяло, без темпераменту.

Челло репрезентував одинокий представник нижчих років — І. С. Барвінський, одначе він виїмково зрілою музикальністю і технікою міг сміло рівнятися зі своїми партнерами середніх років.

Були також два сольоспіви зі Львова: один басовий п. Матіяша, що своїм дужим, сочним голосом відспівав бездоганно розкішну арію з „Тараса Бульби" Лисенка, і другий, жіночий, відомої вже з виступів гарної мецосопраністки О. Лепкової, яка з причини повної недиспозиції обмежилась, на жаль, до відспівання тільки одної „Гіндуської пісні" Бемберга.

Загалом узявши, ціла концертово-шкільна імпреза вдалася якнайкраще та засвідчила, що Музичний Інститут ім. Лисенка — це вже поважна установа, яка високо держить прапор української музичної культури в цілім краю.

Вражало трохи немило тільки одно, що між так численно зібраною станиславівською громадою ми не бачили ні одного місцевого духовника. Чим цю аномалію пояснити — не важимося сказати.

В заст. І. П.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Українці-виборці читайте польську виборчу відозву.

У „Газеті Поранній" і „Віку Новім" появилася однаковісінька відозва, яку в уваги на конфіскату української відозви передруковуємо нижче. Ця відозва звучить в перекладі так:

„Всі поляки голосують 27. травня!

Стримуватись від голосування — гріх проти польськости.

В дні 27. травня при виборах до міської Ради ніодин польський голос не сміє бути змарнований.

Не підлягає сумнівові, що неполяки підуть до уряи масово, слухняно і солідарно. Вони зі свого боку робитимуть максимальні зусилля, щоби перед світом виказати, що польський характер Львова можна піддати у сумнів. Нема про що й казати, що наприклад, українці зроблять усе в тому напрямі та що ані один український голос не буде змарнований.

Це грізний сигнал! Слухняности і солідарности неполяків мусимо протиставити залізний, одноцільний польський фронт. Геть з апатією, пасивністю, незадоволеними та розпорошеним польських голосів!

Хто з поляків легкодушно чи свідомо ухиляється від голосування, від сповнення свого громадського обовязку — нехай памятає, що цим чинно допомагає непольським листам, що допомагає виборові руйників, антидержавників і навіть протекторам саботажів.

Тяжкого гріху проти польськости Львова допускається теж той, хто не розуміє, що тільки голосування на одну і тільки на одну листу Польського Виборчого Комітету консолідує польськість Львова і запевнює їй перемогу.

Не вільно розпорошувати голосів на різні листи, бо в цей спосіб ослаблюємо польськість Львова, а зміцнюємо її ворогів.

Всі поляки голосують 27. травня на листу ч. 1. Польського Виборчого Комітету!

Це є одинока поважна і правдива польська листа, листа Оборонців Львова, комбатантів, непоборних сторожів польськости нашого міста, міста Віртуті Мілітарі і Хрестів Неподлеглості".

Ця відозва мусить нам заступити нашу власну.

ПЕРЕД ВИБОРАМИ У ЛЬВОВІ.

ПЕРЕДВИБОРЧА НАРАДА.

Дня 23. травня ц. р. відбулися збори повновласників лист, мужів довіря, членів окружних комітетів і деяких кандидатів наших лист. Збори були численні та виявили велике зацікавлення виборами. Реферат виголосив пос. д-р Степан Біляк. Крім нього промовляли: пос. О. Хрущький, о. прилюшанин Ю. Даєрович, о. І. Туркевич, проф. А. Березовський, п. Агатон Добрянський і інші. Збори були присвячені вияснению правно-технічних виборчих справ. Цікава була замітка о. Туркевича про те, як гарно зорганізована в жовківській окрузі наша внутрішня контроля над виборами. Варто, щоб і в інших округах була така сама контроля.

ТИМ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬ КОНКУРСИ.

Час від часу оголошують у нас люди різні конкурси — проекти будівель, відзнак, промислових речей, надгробників, тощо. Конкурси на деякі речі побажані та корисні і роблять їх скрізь. Та водночас заінтересовані у цих конкурсах архітекти, мистці, різьбарі повинні би звертати увагу розписувачам, щоб їх конкурс стояв на відповідній висоті. Треба звертати увагу на правильні honорарі обіцяні фірмами, комітетами та особами. Нагороди на конкурсах не можуть бути такі низькі як приватні honорарі, коли замовляємо їх просто в артиста. Нпр. конкурс на будову павільону в Шікаго означував таку малу суму, що мистці вже гадали проголосити його бойкот (до речі: сума, обіцяна авторові проекту не виплачена і досі!) і тільки з огляду на національний бік справи із бойкотом стримались.

Ось недавно одна з наших фабрик оголосила конкурс на етикету своїх виробів з такою ціною, що вона просто понижує тих, які будуть брати участь у такому конкурсі. Не хочемо осуджувати організаторів такого конкурсу у злій волі, а гадаємо, що конкурсовці просто не орієнтуються скільки праці мусить вложити мистець у таке завдання. Пригадаймо, що і так уже honорарі наших мистців в 10 і 30 разів менші, хочби і від сусідських.

У цьому відношенні один із кращих конкурсів, який щодо висоти нагород може бути зразком це конкурс на проекти рисунків українського сервісу розписаний львівською фірмою шкла й порцеляни О. Оницька, що визначив нагороди по 200 і 150 зол. за невеличкі рисунки.

Зате рекорд у конкурсовій етиці побив „Станиславівський Боян". У квітні 1933 р. проголосив конкурс на проект памятника композиторові Д. Січинському. Розписали конкурс дуже гучно з 15 пунктами умов, але смішно малими нагородами. Ці нагороди — ще пів біди. Скажім, не має установа грошей і хоче звертатись до патріотизму мистців.

Та ось уже минув рік, а про висліл конкурсу ні слуху. Не знати, коли і як закінчився, хто приймав проекти, хто входив у склад журі, дарма, що в § 15. оповіщено, що висліл оголосять у „Ділі", „Технічних Вістях" і ще в кількох місцях.

А нагорода?

Слід, щоб „Станиславівський Боян" таки вияснив справу, заки нею займуться професійні мистецькі організації. Деякі учасники вже зверталися листовно за вияснением, а відповіди не дістали. Допайміо, що мистці крім праці витратили ще й гроші на пересилку проектів — і навіть коштів їм не звернули.

Це справа принципіяльна. Хто оголошує конкурси та їх не дотримує, робить велику шкоду корисній справі конкурсів, бо взагалі знеохочує мистців брати в них участь.

Зневажливий протиукраїнський виступ чеського часопису.

З нагоди обїзду міп. Бенешом Закарпаття і його політичної промови в Ужгороді чеська преса дуже жваво почала дискутувати над тою частиною його промови, що торкається майбутнього політичного становища Закарпаття і його теперішнього культурного стану. Між. Бенеш заявив, що ніяке вирішення закарпатської проблеми не булоб для осередньої Европи і для самого Закарпаття таке вигідне, як є вигідна концепція чесько-словацька. Цей виступ Бенеша дав привід відомому часописові „Народні Політіка" перейхатися по згинанижженому їм українстві. Повторивши промову Бенеша, пона спиняється зокрема над українською концепцією і додає таке: „Треба ще додати, що українці програли вже три нагоди до свого, начебто усамостійнення. Попершс з осередніми державами, далі за більшовицької революції і наресті за польського походу на Київ. Тоді недовіря до їх певности політичної і військової є глибоко доказане і не можна приманювати нікого, щоби хто ставив на цю карту. Вони у загальній політиці імпонує тільки тоді, або коли вспіли створити твоанність — коли успіх неможливий з причин вищих і сильніших". Ці слова викликали відгук п. Котовича, що вказав на жертвенність українців і на боєздатність української армії і на сучасний відпір українського населення проти більшовиків. (8. 5. 1934.). Між іншим вказав і на загин під Крутами 300 молодих людей... Чеським русофілам, ясна річ, статтейка Котовича дала тільки привід до того, що вони ще раз (9. 5. п. р.) повторили свою аксіому про українську політичну і військову нездарність творити окрему державу та ще поріпіювали за него 300 крутських героїв, додавши до них ще цифру 1: мовляв, 1300 людей на 35 міліонів доказує, що правда таки „Народної Політіки".

Тут життя і реальна сила вяції мусить навчити і перевчити чехів. Сентименти викликують тільки іронічні завваги.

ГАЛЯНТЕРІЯ жіноча і мужеська У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ** вул. Вітовіа ч. 4.

Фальшива гра.

Ком. Літвінов розпинається за розбройчою конференцією.

ЛЬОНДОН, 24. 5. ПАТ. З Женеви і Парижа надходять вістки, що СССР рішився вступити до Ліги Націй. Політичні кола В. Британії ставляться до цих вісток скептично. Англ. міністерство закорд. справ має інформації, що ком. Літвінов не потрапив мін. Барту ніяких конкретних пропозицій. Літвінов просив, щоби французький уряд підержав проект умови про взаємну допомогу. З цим проектом звернеться СССР до богатьох держав. Англійські політики міркують, що ком. Літвінов вживає тільки тактичного маневру. Літвінов намагається не допустити до ліквідації розбройної конференції тому, щоби розбройні справи не опинилися в раді Ліги Націй.

Відомий журналіст Ґріс пише у щоденнику „Журналь", що СССР надто заангажований тепер політикою в Азії і цікавиться найбільше конфліктом з Японією. Тому СССР небагато присвячує уваги европейській політиці.

—o—

Політичний компроміс през. Рузвельта.

Відгомін у Китаю.

НЮ ЙОРК, 24. 5. ПАТ. Законопроект през. Рузвельта про покриття доларових банкнотів сріблом і золотом є політичним компромісом. Преса пише, що введення біметалізму у Злучених Державах не викликали ні монетарні ні економічні причини. Проти того засобу през. Рузвельта виступає гостро опозиція.

Державний банк Китаю привітав крок през. Рузвельта. Дирекція банку сподівається, що біметалізм закінчить спекуляцію сріблом і устійнить ціни на срібло.

—o—

Криваві бої з поліцією.

НЮ ЙОРК, 24. 5. ПАТ. У Толедо, стейту Огайо, дійшло до кривавих боїв між страйкуючими робітниками і поліцією. Безробітні обсіли фабрику електричних апаратів, щоби перервати працю страйколомів. Дійшло до стрілянини з поліцією, яка вжила сльозних бомб. Цілою військо врас із поліцією опанувало ситуацію. Дуже багато осіб ранених.

—o—

НОВИНКИ

— **Знамените гігієнічне морожене** лише в цукорні Д. Стецькова, Львів, вул. Миколая 7. 1525

— **Найбільший** пансіон Черча **„Роксолана"**, сонячні кімнати, добірний харч, дешеві ціни. Просимо **брати з собою постіль.** Інформації: інж. Нижанківський, Черче п. Рогатин. 1-3

— **Позір львовяни!** На день 26. 5. субота год. 18 (6) скликується в дні Акад. Дому Загальний Збір Секц. Студ. та Абсольв. львовян. Ваги справи вимагає масової участи студентства Львова. — **Видія.**

— **Поминальне богослуження за душу бл. п. Остапа Нижанківського,** в 15-ті роковини смерти композитора, відправиться в п'ятницю 25. ц. м. в церкві св. Юра. Початок год. 8. рано.

— **Краків „Рідній Школі".** Пишуть нам: Краків при своїх локальних і то значних потребах пригадав свою увагу і позичці „Р. Ш.". Для переведення акції поділено місто на райони. Збиранням декларацій позички і готівки зайнялись енергійно збірщики, а саме: пп. Лепківна-Білинський, пп. Смиківна-Сташко, пп. Наленичівна-Новосільський, пп. Коконівна-Мілюсь. Дотепер підписав Краків позичок на суму 725 зол., на яку зложено вже в готівці 467 зол. 50 сот. Квоту цю зложили: Вп. Бохна 25, Дудич 5, Юринець 15, Комітет свята Шевченка 25, д-р Кубійович 25, Наленик 5, о. д-р Хрущ 17.50 інж. Дубовецький 5.50, Шатинський 5, М. Новосільський 10, С. Новосільський 12.50, Пацкань 12.50, Шарий 12.50, д-р Худик 50, м-р Стецура 25, д-р Зілинський 10, Шухевич 10, Ковальчик 5, Парчик 12.50, м-р Сілецький 6, Скверщинський 25, Юник 4, Дуликівна 4, Гарасим 10, Мичик 12.50, інж. Михальчук 12.50, Українська Студентська Громада 25, Лайдак 4, Демків 6.50, Міськевич 5, Сольчаник 12.50, Кизандар 2.50, Ковалик 5, Опишкевич 5, Семаківський 5, Ярошинець 10, Український Пластовий Курінь 25 зол.

— **Управа Української Громади в Німеччині,** повідомляє, що на загальних зборах Громади вибрано нову управу Т-ва в складі: голова проф. д-р І. Мірчук, перший заступник голови о. д-р Петро Вертун, другий заступник проф. т-р Зенон Кузеля, секретар приватдоцент д-р З. Крупницький, скарбник дипл. інж. Д. Волощак. Членами управи є також консуль Василь Кужім, журналіст П. Кожевників.

— **Українка в чеській мові.** Чеська газета „Гальо Новіни" друкує переклад О. Слісаренка „Чорний Янгол". — Чеський тижневик „Чін" (ч. 14. ц. р.) зробив анкету серед чеських письменників, фільософів і журналістів, яким поставив запитання: Які три чужомовні твори ви радо бачили би переложеними на чеську мову й чому? Серед значного числа англійських, німецьких, російських та ін. находимо й такі українські праці: Ів. Франко „Мойсей", Волод. Винниченко: Твори. Пише про них д-р Нечас так: У чудовій поезії („Мойсей") описаний бій за визволення ізраїльського народу при його виході з Єгипту. Соціяльний і національний утиск в цім творі описаний чудово, також і роля вождів при визволенні можуть однаково добре відноситися до кожного іншого пригнобленого народу. Винниченка Я. Нечас означує як цікавого і плодовитого письменника, всі твори якого могли би бути привітані. — Газета „Народні Листи" закінчила друк Винниченкових „Записок кирпатого Мефістофеля".

— **З Українського Лікарського Товариства.** В суботу 26. ц. м. в год. 19. відбудеться в домівці Товариства при вул. Чарнецького ч. 26 відчит д-ра О. Філяса: Сучасні погляди на епідеміологію і перебіг кору.

— **Найліпше средство проти спраги.** У теперішню спеку найдоцільніше й найздоровше гасити спрагу холодним пастеризованим молоком Маслосоюзу. Пийте його як найбільше, бо воно не тільки гасить спрагу, але й рівночасно постачає нашому організмові найздоровшу і найцінніщу поживу. 1611

— **Зїзд орієнталістів.** Підчас латинських Зелених свят відбувся у Львові четвертий зїзд орієнталістів з Польщі при участи поляків, жидів, татарів та караїмів. Чільнішими його учасниками були: монголіст проф. Котвіч (Львів), туркольог проф. Ковальський (Краків), індіяністка пані Вільман-Грабовська (Краків), індіяніст проф. Стасяк (Львів) та бібліст о. проф Міхальський (Варшава). В історичних рефератах кладено натиск на велику вагу археольогічних розкопів і в тім новім освітленні дав о. проф. Міхальський інтересний огляд доісторичних часів. Палестини. о. д-р Фіц зясував нову, дуже правдоподібну теорію щодо місця переходу ізраїльтян крізь Червоне Море, а львівський поступовий рабін д-р Фройнд говорив про талмудичне право у світлі нових клинових написів. Спеціяльно для нас був цікавий реферат проф. Ковальського про потребу й можливість другого, більш критичного видання опису подорожі арабського жида-лікаря Ібрагіма Ібн Якова у X. ст. по славянських краях. Від українців взяв участь у зїзді д-р Ярослав Пастернак як член комісії сходознавства при НТШ та Богословського Наукового Товариства у Львові.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішньому тягненні Держ. Кляс. Льотерії впали виграні на такі числа: 1,000.000 зол. на ч. 30290. 10 тис. зол. на ч. 2103 161754. 2.000 зол. на ч. 897 22402 32472 32822 36715 44581 95315 97927 130878 140135 143786 147118 150980 152268 163318. 1.000 зол. на ч. 2979 8035 17612 24176 16457 26857 29040 29892 43930 54059 56323 58554 60265 60990 61124 69144 70768 71695 72680 74233 91622 93422 94073 96682 100877 110843 114867 123391 125053 126578 129713 135077 139092 138169 141864 163144 163008.

— **Нова клясифікація грунтів.** Міністерство скарбу приготовляє розпорядок про нову клясифікацію грунтів у звязку з проектованою реформою грунтового податку. Мають бути створені повітові клясифікаційні комісії, щоб устійнити клясу врожайности грунтів. Перед клясифікацією грунтів їх власники мають зложити скарбовому урядові на поклик до 30 днів декларацію про величину грунтової посілости та рід управи.

— **Обовязкова охорона перед пожежами.** Оголошено закон про охорону перед пожежами та іншими стихійними нещастями. Закон обовязує від 19. листопада ц. р. і накладає на громаду обовязок удержувати фахові і примусові пожежні сторожі та субвенціонувати робітничі сторожі.

— **Залізнича катастрофа у Львові.** У четвер 24. травня ц. р. в год. 8. рано між залізничою стацією Підзамче і Личаків вискочили з рейок три вагони і паровіз. Ніяких жертв не було.

— **Нема залізничих полекш.** З огляду на поголоски про залізничі полекші для тих, що їдуть до кліматичних і лікувальних місцевостей, міністерство залізниць стверджує ще раз, що після введення останньої залізничої тарифи не признається ніяких полекш при виїздах на лікування і поворотах додому.

— **Некультурний напад підчас концерту.** Кружок „Рідної Школи" у Вільхівці пов. Городенка влаштував — як повідомляє „Гр Голос" — 6. ц. м. концерт у честь Шевченка. Місцевий учитель Сирек заборонив шкільній дітворі брати участь у тім концерті, а коли діти всеж таки прийшли, він покинув салю забаву зі стражаками та пішов з Миколою Пернеровським на концерт та зачав погрожувати батькам карами. Микола Пернеровський зачав авантурувати за місце на салі і домагався іншого, як закупив. Зачав ходити по лавках та вилаяв впорядчика Прокіпчика поганими словами. Коли його усунено зі салі, він повернув з камінням, яке йому відобрано. Тоді цей авантурник зачав кидати камінням через верх читальні (читальня не має ще даху) і тяжко поранив Василину Радимюк у голову (вона втратила притомність), Івана Приймака в щоку. Михайла Приймака в лице, Долинського М. в щоку і багато інших. Свідками того некультурного нападу є люди і постерунковий Моздір, який, хоч його взивали, не арештував напасника, кажучи, що не має на те приказу.

— **Львівська хроніка.** В домі залізничників при вул. Городецькій ч. 127 пострілився тяжко з причини родинних невзгодин 54-літній залізничий шлюсар Михайло Дудзінський, якого в безнадійному стані відставлено до шпиталю. — До ставу „Франціівка" при вул. Листопада кинулася з каяка 21-літна Софія Герчак, посперечавшись з нареченим, який з нею веслувався. Зараз прибігла поміч, вона втопилася. — При вул. Городецькій жінка б. магістратського службовика Михайла Дудзінського в ночі витягала зпід подушки чоловіка револьвер і тоді важко поранено М. Дудзінського який помер у шпиталю. Між подружжям доходило до гострих суперечок, бо Дудзінський закидав своїй дружині подружу зраду. Поліція арештувала Дудзінську та магістратського урядовця Евгена К. і веде слідство.

— **Краєва хроніка.** В Тухольці біля Сколього вбило дерево 30-літнього господаря Олексу Лазовського. — Филипа Клішевського з Угринова пов. Сокаль побили невідомі люди біля Гонятина так тяжко, що він помер у сокальському шпиталі. — В Ільковичах пов. Сокаль чотири парубки з Конотіп побили тяжко на забаві Василя Прасоля з Теляжа.

— **Бунт вязнів.** В замку кн. Чарторийських у Клевані влаштовано недавно вязницю для молодих проступників з цілої Волині. Перед кількома днями збунтувалися там молоді вязні, протестуючи проти укарання одного з них. Тринять вязнів добулося до одної салі й почали її нищити. Вибили всі шиби, розбили кілька дверей, поломили обстанову й викинули на двір. Опісля хотіли дістатися до одягальні, переодітися в цивільні одяги і втекти. Тимчасом вязнична управа покликала поліцію і до півтора години зліквідувала бунт.

— **Як у фільмі.** З Оломуцу повідомляють про несамовиту летунську катастрофу, що сталася там перед кількома днями. Літак, ведений пілотом Свободою, що показував акробатичні штуки, дістався нагло в коркотяг. Не могучи довести машини до рівноваги, вискочив з легкопадом і щасливо спустився на землю. Тимчасом завдяки вітрові літак сам прийшов до рівноваги а рівночасно почав стріляти автоматично скоростріл, який на ньому находився. Так перелетів, відстрілюючись густо, 5 км., аж вкінці впав на землю і розбився.

— **Різні вістки.** Найстарший син Мусоліні Віторіо здав іспит на пільота й хоче посвятитися летунству. — В Бад-Кісінген розіграли Альохін і Боголюбов 17-у шахову партію, що скінчилася перемогою Альохіна, при стані 6:1 для Альохіна та 10 ремі.

— **Смертна кара паліям.** Совітська влада засудила на кару смерти чотирьох селян зпід Саратова, яких приловлено, як підпалювали будинки колективу. Всіх засуджених розстріляно.

— **Джерела нафти невичерпані.** В Тульзі в стейті Оклогама відбувається міжнародній нафтовий конґрес. Як повідомляє „Юн. Прес", фаховці геольоги ствердили на тому конґресі, що ціле нутро землі окружене верствою підземного нафтового моря, але на ріжній висоті і на тій верстві, як на підстілці спочивають всі континенти. Не виключене, що якби верченс трохи глибше, всюди знайдуть нафтові джерела. Конґрес ствердив, що про вичерпання засобів нафти не може бути мови.

— **Напади на банки в Америці.** На засіданні ради союзу американських банкірів зїдчитано звіт про напади, які доконано на банки у Злучених Державах за останніх шість місяців. Стверджено, що число нападів на банки зменшилося, бо було їх тільки 217, коли в попереднього півроці було їх аж 340. Але коли взяти на увагу, що в тім самім часі наслідком фінансової кризи зліквідовано коло 4.000 банків, то річ ясна, що число розбоїв зменшилося тільки тому, що було менше банків до ограблення. З числа 217 нападів 188 доконано в білий день а тільки у 29 випадках були нічні напади. В часі тих 217 нападів убито 110 осіб а багато ранено. Втрати, які потерпіли банки наслідком тих нападів, перевищають суму 1.250.000 долярів.

— **Віроісповідна статистика в Югославії.** Урядова статистика начислює в Югославії 6 мільйонів 385.501 православних, 5,262.465 католиків, 1,561.155 магометан, 244.205 протестантів і 68.405 жидів. Держава призначила 83.750 тисяч динарів субвенції на церковні цілі. Її розділено так: 48.74 проц. православній церкві, 37,82 католицькій церкві, 11,2 проц. магометанам, а решту грошей протестантам і жидам.

— **Син Горького білогвардійцем.** Як відомо, в Москві помер недавно 30-літний прибраний син письменника Максима Горького. Перед війною він мешкав разом з батьком на Капрі, а під час світової війни затягнувся до французької армії. Звідси перейшов до російських відділів, які формувалися у Франції. Під час революції бився по стороні Денікіна. Попавши в большевицький полон, мало не був розстріляний і тільки батько, вставившись у Леніна, врятував йому життя.

— **Мільонерські примхи.** Недавно завантажено на один французький корабель великий замок, побудований тому 200 літ у південній Франції, щоби відвезти його до Америки. Закупив його американський мільонер Ашбел Барней і перевіз у цілости до голяндської місцевости Бруквіль в Америці, що зовсім подібна до південно-французької околиці, де стояв замок. Мільонер залюбився в тім замку і рішив перенести його до Америки в цілости, до останньої цеглі та найменшого камінчика. Всі складові частини замкового будинку понумеровано й старанно запаковано, щоби відбудувати з них на американській землі точнісенько такий самий замок, без найменших змін. Навіть старинний мох з мурів збережено старанно, щоби пересадити його таксамо на замку в Америці. Підприємець, що піднявся того транспорту, хвалиться тепер в американських часописах, що не пропав ні один камінь, навіть все румовище перевезено на нове місце, де має повстати старий французький замок.

— **Справлення помилок.** Д-р Йос. Застирець просить нас справити текст болгарської пісні з його фейлетону п. н.: **„На іменинах болгарського короля Бориса“**, який має звучати: Напред, напред, дрогарі, в бой кервав да летім! Напред борба та славна страх не ма да стражім, Де Вардар, Струма, Дріна, де Ласиця і Пірім, Зовот всекий час: Напред, ще побідим!

Піт ніг, рук, пахвин і ін. усунеться через вживання спеціяльного пудру „CSAVE“
Мільони вдячних 71/25 2—5
Перфумерії **С. ФЕДЕРА**
Сикстуська ч. 7. — Львів. — Коперника ч. 15 а
(побіч палати гр. Потоцького).

З нових видань.

В. Кубійович — М. Кулицький: АДМІНІСТРАТИВНА КАРТА ГАЛИЧИНИ, Львів, накл. авторів, мірило 1:600.000, ціна 2.50 зол.

Дотеперішні наші осяги у ділянці картографії дуже невеликі. Тому з зацікавленням розгорнули ми тільки що видану східно-галицьку карту, (поза Рашів і Сянік), в якій автори уявляли вперше також адміністративний поділ грекокатолицьких епархій з зазначенням границь поодиноких деканатів. Ба що більше — на цій карті находимо теж вказівки, де є Пов. Кружки „Рідної Школи“, філії т-ва „Просвіта“, Пов. Союзи Кооператив, Районові Молочарні, філії Сіль. Господаря та Українбанку. Це все поруч інших інформацій, як: границі воєвідств і повітів, залізниці нормальні і вузькоторові, І, ІІ. і ІІІ-рядні биті шляхи і майже всі людські оселі (до 4 тисяч топографічних назв).

Досі стрічали ми по наших установах і різних бюрах чужі передвоєнні видання, здебільша польську „мап-у Галіції“ Герріха-Баранського, з літографії і друкарні Карла Флемінга в Глогові. І хоч находимо там усі місцевости (бо не збудували в нас по війні ніяких зовсім нових осель як напр. в Радянщині чи в Італії), проте ця карта куди бідніша і не може вдоволити наших сучасних потреб навіть хочби зі становища інформації про адміністративний поділ. Тому ця картографічна новина, чітко відбита в 5-ох різних красках і виконана дуже старанно українським літографічним підприємством „Унія“ у Львові, заслугує на якнайбільше поширення. Вона віддасть великі услуги як нашому духовенству, так і кооператорам, громадським діячам та школам. Ціна її дійсно дуже приступна.

Довідуємося, що ті самі автори, отже відомий наш географ доц. д-р Кубійович та інж. М. Кулицький працюють над подібною картою, яка обіймативе цілу нашу етнографічну територію і думають її незабаром видати. Бажаємо, щоби автори виконали свій плян найкраще.

В. Нестоянович.

Нині Великий Театр виступив мистець Людвик Сольський в „**Довічності**“ Олександра Фредра Великий Театр **Нині**
Театр Різнородностей далі виставляє знамениті
„**Дівчата в одностроях**“

ВІДГУКИ ДНЯ.

Брідж із вигодами.

Їдеш у будень залізницею — дивуєшся, їдеш у свято — ще більше. У будень чому стільки вагонів волічеться за паротягом, у свято чи під свято — чому їх так мало.

Невже ж нема в управах залізниць людей, які б думали так: У будні дні їздить далеко менше людей, тому треба би менше вагонів, під свято більше людей, тому треба більше вагонів.

А мені направду здається, що воно діється навпаки: в будень більше вагонів, під свято менше.

Їхав я в суботу до Черча.

Аранжери казали так:

— Дві голині їхали залізницею, займемо особну сепаратку і цілу дорогу лупимо бріджа.

Я погодився, бо вже від столичної атмосфери очі вилазили. Дихну, думаю, ароматом піль і дібров бодай крізь вікно вагону.

– А не забудьте, що не субота! — говорив мені аранжер поїздки. — Приходіть на двірець швидко, щоби не сидіти окремо і не у спільнім вагоні.

І я прийшов пів години скорше.

Білетові каси мають ту саму тактику, що вагони. В будень їх, здається, більше ніж під свято. Довгий хвіст людей справжніх карти їхали тягнеться від одної каси через цілий вестібуль і так замотується з іншими хвостами від інших кас, що ніяк перейти, а що важніше, ніяк не можна зорієнтуватися, до котрого з них пристати. Кожний рівно довгий, кожний рівно нетерпеливий.

Лишається одно: підстерігати, де швидше справляється урядник.

Врешті вибираю і за двацять мінут в пятий до віконця.

Хто стояв у черзі перед залізничою касою, той знає, що коли спішиться, то напевно буде покараний. Тих пять його попередників або мають закупити по кільканацять білетів, або кажуть собі давати якісь комбіновані карти.

Підступає такий попередник до віконця і каже:

— Я прошу до Шиьцірівничів а там, що до Ковля хочу їхати поспішним, а Ковля робітничим, а Вильна знову поспішним, а потім звичайним.

Ще й те булоб пів біди, але громадянин має знижку на 33 відсотки, а його приятель на 50.

Діставши таке комбіноване замовлення, залізничий урядовець сідає за бюрко, бере в руки різні книжки, міністерські розпорядки, розклад поїздів цілого світа, в вас бере шестьока пасія.

— Прошу скорше! — кричить якийсь нетерпеливий подорожний.

Урядовець підносить голову і мірить очима товпу за віконцем. Потім встає, підходить ближче і помалу, а їдко говорить:

— Я не маю десять рук. Мушу по порядку полагоджувати все. Прошу, може позволите до другого віконця! — і показує на довженний хвіст людей при другій касі.

Невдоволений подивиться, здихнеться і просить вибачення. Толкує, що спішиться, що він так зле не думав, а вже про образу, то й мови нема.

Урядовець вертається повагом до стола і пише, обчисляє, записує...

Врешті: печать — і готово.

Аж лекше стає.

Добиваюся до віконця:

— Потік-Черче, третя.

— Як-як?

— Поток-Черче! — і щось таке посередне між „третя“ і „тшеця.

— А, так!

Білет у руці, валіза в другій — біжу до виходу.

Контроля білетів при дверях і вже в поїзд.

Товариші подорожі ще не справились, треба пошукати для всіх місця. Дві години їзди, заграємо бріджа.

Шукаю сепаратки — мовляв нема, чотирьох місць при купі у спільнім вагоні — нема, чотирьох місць по різних кутах нема, одного місця для себе — теж нема.

Коли потяг рушив — ми ще не були в середині. Щойно кондуктор (дай йому Боже здоровля) дверми пхнув нас до вагону.

Галактіон Чіпка.

Чи Ви вже зложили книжки або даток на купно доброї книжки для наших братів на заході?

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС“: „ЦІСАРСЬКІ ЛОВИ“.

Франц Йосиф І., разом із цілою своєю династією, залишив віденцам, після трагічного кінця монарха, багато матеріялу до оперетак і комедій. Такий вже вплив віденської атмосфери, де нічого не беруть люди занадто поважно. Особа Франца Йосифа І з його традиційними ловами послужила темою до кількох любовних інтриг, що так само просто починаються, як і кінчаються. Франц Йосиф І. міг би бути подібнішій до живого оригіналу і трохи цікавіший; бодай два-три дотепи міг би йому позичити сценарист. Кілька приємних сцен для ока, один-два куплети, одна артистка з добрим голосом, кілька сентиментальних любовних діяльогів складаються на досить довгу, погідну, але таки дуже пересічну фільму. Фільма огіркового сезону.

КІНО „АЛЯНЦІК“: „ЗАГЛАДА“.

Біла тінь колись славного Гаррі Піля, що доказував чудес у боротьбі з бандитами, підземельними льохами, мурінорами, пастками та іншими темними силами, що напосілися на його геройське життя. Тут виступає він як герой, що не хоче допустити до страшного лиха, яке жде людство від смертоносного винаходу отруйних газів. Сотні разів бачили ми вже, як той сміливець ліве просто в руки своїм ворогам сам з голими руками і невідомо нащо. І тут робить він менш-більше те саме. Єдина дійсна небезпека, якої не може оминути це подружжя. Та чи не женився він уже кілька разів і не повинен відповідати за полігамію?

Дописи.

ЗДОЛБУНІВ.

Свято Матері у Здолбунові. Здолбунівська Філія „Союзу Українок“ улаштувала 13 ц. м. величаве, як на волинські відносини, Свято Матері. У дуже гарно прибраній салі, яку гості виповнили вщерть, виголосила п.Багрянівська з Рівного реферат, який дав місцевому жіноцтву сором ого довідатися, що українська жінка відограла чималу роль у нашому національному житті. Торкнувшись ролі жінки в інших народів, закликала й наше волинське жіноцтво, що за невеличкими винятками ще все торчить у нетрях „общей русской культури“ та малоросійщини, стати зразком матерів-громадянок, викорінуючи безобличних покруток, плазунів, а свідомих ідейних та жертвородісних, справжніх громадян-українців. Слід згадати маленького 8-літнього скрипаля А. Денщикова з Дубна, що приїхав нарочито своєю грою звеличати матір-українку. А вже на особливу вдячність заслуговує п-і Мартинюкова, яка враз із своїм братом поставила невеличкою працею справді добірний балет з місцевої селянсько-міщанської дівори. Виступало біля 25 дітей. Присутні не могли надивуватись мистецькому хистові, глибокому вчуттю та запалові, з яким ті маленькі мистці віддавали сам дух українського танку. Малі танцюристи свій піднесений настрій просто викидали глядачам, а вже справжнім віртуозом виявився 9-літній Байдак у „Чумаку“. Своїм маленьким тільцем виводив незвичайно живо, легко і з сильною динамікою повних вісімдесять різних кроків. Сильне враження на присутніх зробила також пєска Юри Шкрумеляка „Свято Матері“, якої вивчення зжило тими завдячуємо п. Мартинюковій та її братові. Всі присутні розходились у піднесеному настрої з вірою в душі, що ті маленькі певно змусять життя признати їм краще становище, як їх батькам. Прикро лише вражає, що здолбунівські пані вдовольнюють усі імпрези з кількагодинним спізненням. Чи не можна би хоч трохи рахуватися з часом?

Здолбунівець.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 82—180 Телефон 25-55.

ДРОГОБИЧ.

Свята Матери в Дрогобичі. Шкільні С. С. Василівнок улаштували в Дрогобичі 20. ц. м. Свято Матери, якого дбайливе опрацювання, незвичайно живу атмосфера і настрій залишили на довгий час незатерте враження на гостях. Продукції виключно діточі. Хори на один голос, але рівно, чисто виведені. Прегарне скрипкове соло 8-літнього Ірчика Сапруна і дует його та Лесі Куліва, гарна декламація Віруні Савойківної, живий образ дітей школи нарав і все інше було таке мило, що присутні матері на сцені зі сльозами в очах дякували зранжерам свята в особах: сестри Віри, п. Дзядзівної і п. Огродникової. Діти прибирали не сцену, а салю, бож гостили у саді своїй матері. (Навіть до таких подробиць було все продумане!). Добір усієї програми, зміст пісень, віршів і промов — усе те містило одно велике і святе слово: Мама. Саме зложилось так, що кілька днів передтим уладжували таке свято старші у гімназійній салі. Та на жаль, воно у нічім не дорівнювало діточому святові з 20. ц. м.

—o—

СПОРТ.

УКРАЇНА — Р. К. С.

Товариські змагання відбудуться в суботу 26. V. в год. 5 (17) на гриші Р. К. С. Богданівка.

ПРОГРАМА ОКРУЖНИХ ЛЕГКО-АТЛЕТИЧНИХ ЗМАГАНЬ ЗА 1934 Р.

Субота 26. V. год. 16: 1. Передбіг 100 м. мущ. 2. Передбіг 60 м. жін. 3. Мет кулею мущ. 4. Скок вгору мущ. 5. Мет кулею жін. 6. Півфінал 100 м. мущ. 7. Півфінал 60 м. жін. 8. 800 м. мущ. 9. Скок у далечінь з місця жін. 10. Фінал 100 м. мущ. 11. Фінал 60 м. жін. 12. Штафета 100×200×400×800 мущ. 13. Штафета 4×60 м.

Неділя 27. V. год. 15:30: 1. Передбіг 200 м. мущ. 2. Передбіг 200 м. жін. 3. Мет диском мущ. 4. Скок з жердиною 5. Півфінал 200 м. мущ. 6. Півфінал 200 м. жін. 7. Мет диском жін. 8. Біг 1500 м. мущ. 9. Скок вгору жін. 10. Скок вдалечінь мущ. 11. Фінал 200 м. ж. 12. Фінал 200 м. мущ. 13. Штафета 4×100 мущ.

Понеділок 28. V. год. 9: 1. Передбіг 400 м. мущ. 2. Передбіг 100 м. жін. 3. Мет ратищем мущ. 4. Скок вдалечінь жін. 5. Півфінал 400 м. мущ. 6. Мет ратищем жін. 7. Біг 5000 м. жін. 8. Півфінал 100 м. жін. 9. Трискок. 10. Біг 800 м. жін. 11. Фінал 400 м. муж. 12. Фінал 100 м. жін. 13. Штафета 60×75×100×200 м. жін.

Збірна змагунів на площі Сокола-Батька в дні 26. V., год. 15. Всі мають мати зі собою карту згоджування і карту лікарських оглядин.

Зголошення слати на адресу Українського Спортового Союзу, Львів, Домініканська ч. 11, до 25. V год. 20.

„ДОВБУШ" — ВІЦЕМИСТЦЕМ БУКОВИНИ.

Саме скінчилися мистецькі гри копаного м'яча в Чернівцях на рік 1933/34. Заслуженим мистцем став Ян (піл. товариство). Місце престолонаслідника припало цього року українському спорт. т-ву „Довбуш". Тр-ба тут згадати, що „Довбуш" в останніх роках значно поліпшився, одначе бракує йому холоднокровности і дисципліни.

Таблиця мистецьких гор І. кляси 1933—4 р.

	Гри	Виграні	Розіграні	Програні	Дан горіт	Дістав п.	Пункти	Відн. вор.
Ян	10	7	2	1	17	10	16	1.70
Довбуш	10	4	4	2	12	7	12	1.71
Дрогобич	10	4	3	3	16	12	10	1·33
Залізничники	10	3	3	4	14	19	9	0·73
Маккабі	10	3	3	4	14	19	9	0,73
Робітники	10	1	2	7	10	18	4	0.53

СТАДІОН НА 120.000 ВИДЦІВ У КИЇВІ?

З нагоди перенесення столиці України з Харкова до Києва заповіли большевики, що вибудують у Києві величезний спортовий стадіон імени Петровського, в якому можна буде змістити 120.000 видців. Чи не плян реальний, чи такий частий у большевиків гумбуг, покаже недалека будучність.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

Відень: В днях 20. і 21. ц. м. відбулися кваліфікаційні змагання, метою яких було виелімінування четвертого кандидата до змагань за чашу середньої Европи (Мітропакен). В обох змаганнях фаворизовані дружини програли, а саме Ф. Ц. Він переміг Віденну 3:1; а Ф. А. Ц. виелімінувала В. А. Ц. 1:0. На другий день грали переможці з попереднього дня, отже Ф. А. Ц. — Ф. Ц. Він з висліком нерішення 0:0, хоч гру продовжено. Ще одні змагання м ж ними дружинами вирішать, котра дружина буде грати за чашу. — На инстетива світа до Італії поїхали грачі: ворота: Пайпер (Адміра), Франціль (Спортклюб); оборона: Сеста, Шпар (оба В. А. Ц.) Шмаус (Відня); поміч: Галь (Австрія), Вагнер, Смістік (оба Рапід), Урбанек (Адміра), Брайн (В. А. Ц.); напад: Цішек, (Вакер), Шаль (Адміра), Сінделяр, Штроф, Фіртель (всі три з Австрії), Біхан (Рапід), Горват, Гасман (оба з Ф. Ц. Він.).

ВІДЕНСЬКА АДМІРА У ЛЬВОВІ.

Дня 31. ц. м. розіграє цьогорічний мистець Відня Адміра змагання з репрезентацією Львова. Адміра виступить з тільки резервовими, а саме на воротах, на правій помочі і лівій лучинку. Склад буде такий: Цирер; Павлічек, Янда; Кліма, Гуменбергер, Мірічка; Фогель, Ганеман, Штойбер, Факко, Фогль. Репрезентація Львова: Альбанський (Погонь); Хмельовський, Леніщко (оба Чорні); Ганін, Васевич, Дайчман (всі Погонь); Матіяс І., Матіяс ІІ. (оба Погонь), Круше (Лехія), Цімнер, Нехильа (оба Погонь).

ПОЛЬЩА ПРОГРАЛА ТАКОЖ У ШВЕЦІЇ.

Стокгольм. Швеція — Польща 4:2.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича, Борщів:

25. V. Корневільські дзвони.
26. V. Наша парада.
27. V. Совпе руїни.
28. V. Чумаки.
29. V. Королева хіна.

З Борщева їде театр до Заліщик.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 25. V. год. 7·30 веч. „Довічність". Гостинний виступ Л. Сольського. Прем'єра. Абон. 21.

Субота, 26. V. год. 7·30 веч. „Довічність". Гостинний виступ Л. Сольського. Абон. 21.

Театр Різнородностей.

Пятниця, 25. V. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях". Абон. 20.

Субота, 26. V. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях". Абон. 20.

Кіна.

АПОЛЬО: „Під жаром Туркестану", „Фордансерка".

АТЛЯНТИК: „Загада" (Гарі Піль).

ВАНДА: „12 крісел" (Вл. Буріян Дитта).

КАСІНО: „Нічний лет".

КОЛІСЕЙ: „Полумя", ревія „Під 1 дзом".

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль біних ніжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Дяйпик" і ревія: „Броновський з нами".

МІРАЖ: „Програма й ірон", „Фдін і Фдин ин варіеровичі".

МУЗА: „Ніч у Каїрі" (Рам. Новаро).

ПАЛЯС: „Цісарські лови" („Узнер пайзер").

ПАН: „Ніч кохання" (Джозе Мохіка).

ПАСАЖ: „Два обличча" (Кен Мейнард), „Дочка подку" (Анні Ондра).

СВІТ: „Чому я згрішила", „Чарлі рятує Европу".

СОНЦЕ: „Нічні суди" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Злодій кохання" та ревія.

ХІМЕРА: „Новий под".

УТІХА: „Кровавий шлях", „На окраїнах Сагари".

Закордонне радіо.

Пятниця, 25. травня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 17·20 Спів, 19·25 Оп. вечір, 21·25 Два фортепіяни. **Прага** (470,2) 17·00 Концерт квартету Ондрічека, **Париж** (312,8) 20·30 „Ле Драгон де Вілар" оп. Медарта, **Більгород** (439,8) 16·00 Пісонькн, 20·00 Спересіталь, **Берлін** (356,7) 18·30 Пісні на баритон і дютню, смичк. квартет, **Кельн** (455,9) 17·15 Сучасна музика, **Штутгарт** (522,6), 19·40 15·30 Пісні, **Бухарешт** (365) 13·15 Легка музика. 17·00, 18·15 Концерт, **Мілнно** (368,6) 11·30 Квінтет, 21·15 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17·00 Інстр.-вок. концерт.

Субота, 26. травня 1934.

Відень (506,8) 12·30, 22·15 Концерт, **Мор. Острава** (259,1) 21·00 Веселий оп. вечір, **Більгород** (439·8) 19·05, 16·30 Нар. пісоньки й мельодії, **Берлін** (356,7) 12·00, 20·15 Концерт, 16·00 Легка музика, **Кельн** (455·9) 13·00 Концерт камер. хору, 17·15 Пісні й музика, **Мінхен** (405,4) 16·00 Вок. інстр. концерт, 17·10 Фортепян, 20·10 „Ді Геріданме" оп. Трунка, **Бресляв** (315·8) 20·10 „Маленька Доріт" муз. комедія Кінеке на осн Дікенса, **Москва** (Сталін 360,6) 17·30 „Русалка" оп. Даргомижського, **Будапешт** (549,5) 12·05 Концерт унів. хорів, 13·30 Концерт військ. орхестри. 20·00 Популярні арії, **Рим** (420,8) 20·45 Вок. інстр. концерт.

Львівське радіо.

Пятниця, 25. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Популярна музика з гр. плит, 15·05 Збіжжева біржа, театр. репертуар, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Легка музика (джаз. орхестра), 16·20 Гр. плита, 16·25 Театр. фейлетон, 16·35 Гр. плити (Фрідман), 17·10 Пісні (Гофманова, сопран), віольончела, фортепян, 17·30 Істор. відч. „Кольоніяльний рух з кінцем 19. і на початку 20. ст.", 17·50 Відч. „Торговельне шкільництво й госп. життя", 18·15 Концерт дотиського хору, 18·50 Наука стенографії, 19·00 Всячина, 19·15 Польська фільософічна думка в ост. чвертьстоліттї", 19·25 Актуальний фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сідьма рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Муз. балачка, 20·15 Симф. концерт, музика, хор, солісти: в перерві оп. 21·00 відч. „Естетика найменодших", 22·40 Жидівські пісні (Жак Корнеллі), 23·05 Танкова музика.

Субота, 26. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Концерт сальонової орхестри 15·10 Господарські вістки, 15·20 Еспанські пісоньки (Хуан Горрея) у супр. фортепяну, 15·35 Пять хвилин вітру від моря. 15·40 Авд. для хорих, концерт орхестри. 16·20 Лекція фр. мови, 16·35 „Дом жемчугів" муз. репортаж), 17·20 Істор. відчит „Політика нех. держав у 20 ст. і вибух свілової війни", 17·40 Репортаж, 19·00 Польська фільозоф. думка в ост. чвертьстоліттї, 19·13 Всячина, 19·25 Репитації поезій, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сідьма рерум, 20·00 Шопенівський концерт, 20·30 Почт. техн. скринька. 20·45 Популярні польські мельодії, орхестра, солісти, 22·00 Танкова музика, 23·05 Віденська мазурка.

ОПОВІСТКИ

В дівочій гімназії У. П. Т. „Рідна Школа" в Станиславові (вул. Липова 82) відбудуться вступні іспити до І. кл. нового устрою дня 15. червня пис. частина, а дня 16. червня устна частина іспиту. Вступні іспити до ІІ. кл. нового устрою та V, VI і VII гум. тишу відбудуться в днях 18 і 19 червня. Зголошення приймає до 10 червня **Управа гімназії.** 1619 2—2

Філія С. У. у Львові взиває своїх Членів узяти масову участь у поході з процесією церкви св. Юра на Янівський цинтарж на другий день Зелених Свят. Місце збору пл. св. Юра, понеділок 2. год. пополудні. 1621

Філія С. У. Львів, улаштовує в дні 29. мая 1934 р. Ширші Сходини з виставою трикотарства, рукавичництва та фаховим рефератом Міни Зеленої на закінчення обох курсів. 1622 а

Вп. П. Савицька-Вербицька і Савицька-Матчакова вложили 20— (двайцять) зол. замість квітів на могилу свойого вуйка радн. Степаневича на цілі товариства „Українська Захоронна" за що Виділ складає щиру подяку. 1623

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 5·26·50 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·91, Париж 34·95·50, Берлін 208·25, Ціріх 172·27, Амстердам 359·10, Прага 22·05, Мілано 45·05, Брюселя 123·75, Данціг 172·70, Стокгольм 138·85, Нюйорк кабель 5.29·25, Нюйорк чеки без трансакцій.

ЗБІЖЕ.

Жито 15·10—15·25. Ціни назагал незмінені, тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 24. травня ц. р. в наслідок зниженої тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 кг. молока	—·16 зол.
1 кг. сметани	—·70 „
1 кг. яєць	2·25 „

Тенденція на масло і молоко зниженої на сметану слаба, на яйця удержана.

Маслосоюз повідомляє, що 24. V. п. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, якою подвірні птахомісарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гнозанського 23):

Курята за 1 кг.		1·80	зол.
Кури	„ І класа	0·90	„
„	„ ІІ „	0·55	„

Тенденція зниженої. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НА ФЕРІЇ! Bruges Poinlasse взори, додатки вишиває **Фрайліх,** Сикстуська 21. 1535 8—?

ШУКАЮ СПІЛЬНИКА для поширення магазину із взуттям, Львів, Ринок ч. 21. Дейнека. 1613 2—3

ВІЛЛЯ „ОЛЕНЯ" — ЯМНЕ. До винайму в цілости або поодиноко вісім кімнат з кухнею з комфортовою обстановою зараз. Інформації дає інж. Володимир Дутка, Станиславів, вул. Казимирівська 17. 1540 7—8

ШУКАЄМО вишколеного кухаря до пансіону у Ворохті на час від 20. червня до 10. серпня 1934 р. Зголошення враз з доказами вишколу й умовами слати до дня 6. червня ц. р. до Дирекції Товариства „Взаїмна Поміч Укр. Вчительства" у Львові, вул. Якуба Стшемє ч. 11 1614 2—2

СІГЕРІЧ ОСТАП, ученик VI. кл. філії державної гімназії з укр. мовою навчання уневажнює згублену шкільну легітимацію. 1617 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

ГРЕБЕНІВ

Пансіон „ЗЕЛЕМІН"

в найгарнішому положенні, подальше від гостинця, гамору і куряви. Просторі, соняшні кімнати з балконами. Річні і соняшні купелі. Смачний, здоровий харч, знаний з доброти і щедрости. Ціни уміркковані. 1501 9—?

Відкриття 15-го травня ц. р.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вол.	0.35	
1 „ одношпальтовий в тексті і мошних	„	0·60	
„ на першій сторінці	„	0·80	

Дрібні оголошення від слова:		
матримоніяльні і приват. кореспонденція по	вол.	0.15
купно, продаж, випаси і т. п.	„	0·10
шукаючі праці	„	0·07
слова товсти друком подвійно.		

Остання сторінка 1/1	вол.	480·—
„ „ 1/2	„	250·—
„ „ 1/4	„	130·—
„ „ 1/8	„	70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавниче Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 137 (13.682). Львів, неділя 27. травня 1934. Pocztowe opłaty opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Перед святом прапору української кооперації.

В тридцятиліття Ревізійного Союзу Українських Кооператив дістане наша кооперація прапор, символ обединання під одним ідеольогічним і організаційним проводом.

В неділю 3. червня 1934 р. відбудеться на площі Сокола Батька „Свято Прапору Української Кооперації" з такою програмою: 1) В год. 9. рано полева Архиєрейська Служба Божа, 2) Посвячення прапору довершить Митр. Шептицький, 3) Святочна передача прапору провідникам вашої кооперації, 4) Завінчання прапору лентами від наших кооперативних і культурно-освітніх установ „Просвіти", „Сільського Господаря", „Рільної Школи", „Союзу Українок", „Центросоюзу", „Маслосоюзу", „Центробанку", 5) Дефіляда перед прапором.

„Свято Прапору" підготовляв РСУК уже від довшого часу. В тій цілі повстав ділевий комітет свята, який поділився на відповідні секції, щоби свято випало якнайкраще. Осібна секція займається декорацією площі, на якій повіватимуть прапори і великі перевіски з кооперативними гаслами та уладженням полевого вівтаря і трибуни для представників установ. Інша секція випрацювала церемоніял свята, ще інша подбає за порядок на площі. Ціле свято буде схоплене на фільму, а крім цього буде багато фотографічних знимок.

Хор, зложений з 400 осіб читалень філії „Просвіти" на повіт і місто Львів, кілька трубних орхестр піднесуть величність свята.

В цілім краю йде підготовча праця до виїзду на „Свято Прапору". Переважім населення найближчих околиць Львова візьме в ньому масову участь. Дальші села, навіть віддалені на 80 км., їдуть підводами, для яких приготовані постої у підльвівських громадах.

Львівське громадянство напевно явиться масово на площі Сокола-Батька в дні 3. червня, щоби своєю присутністю засвідчити солідарність з масами селянських кооператорів, які зблизька і здалека прийдуть станути під один прапор, один для цілої української кооперації по цей бік Збруча.

На закінчення свята в год. 2. попол. на площі „Народній Фестин", в програму котрого входять обединані хори читалень „Просвіти" львівського повіту та міста Львова, пригарні гри, вправи і забави при звуках орхестри. Уладжує фестин Українська Захоронка і Товариство Опіки над Молодю.

На день „Свята Прапору" виїдає металеву кооперативну відзнаку, в ціні 20 сот., котра буде управнювати до вступу на площу.

В дні „Свята Прапору" українське громадянство з краю і Львова стрінеться на площі Сокола-Батька та гідно відсвяткує радісний день Української Кооперації.

Союз трьох великодержав?

ЛЬОНДОН, 25. 5. ПАТ. Державний підсекретар Філіпс заявив, що між Японією і В. Британією ведуться вступні балачки в справі морської конференції, яку скличуть у 1935 році. „Таймс" сподівається, що балачки між Японією і В. Британією відбуваються за згодою Злучених Держав. І хоч амбасадор Злучених Держав у Льондоні перед 10-ти днями заперечував вістки про переговори з Японією, то в дійсности ініціятива до переговорів вийшла від Злучених Держав. Америка хотіла порозумітися тільки з В. Британією, але британська адміралиція відкинула таку пропозицію без участи Японії. Тоді Злучені Держави згодилися, щоби В. Британія почала вступні балачки з Японією, які довели би до переговорів між цими трьома великими державами. Головною темою переговорів будуть домагання Японії признати їй паритет на морі зі Злучевими Державами і В. Британією.

Перед співпрацею Японії і В. Британії в Китаю.

ЛЬОНДОН, 25. 5. ПАТ. Японія далі добирає міжнародню допомогу для Китаю, яку організує Ліга Націй. Японський посол у Китаю дістав від свого уряду такі вказівки: 1) Японія протиставиться міжнародній допомозі для Китаю. Радо прийде сама з допомогою, коли Китай закине політику націковування одної держави проти другої. 2) Японія в кожній хвилині радо обговорить з Китаєм важливі питання для обох держав, а саме протияпонську агітацію в Китаю, зміну митних тариф, відписання довгів, навязання залізничої та почтової комунікації між північним Китаєм і Манджу-Го. 3) Коли Китай не зрозуміє становища Японії як тієї держави, яка відповідає за вдержання миру і спокою у Східній Азії, тоді Японія не завагається вжити відповідних заходів, щоби протидіяти.

Політичні кола В. Британії сподіються, що Китай погодиться переговорювати з Японією. Льондонські фінансові кола міркують, що фінансова допомога Японії для Китаю не можлива без співпраці з льондонськими банками. У Льондоні переконані, що Японія запропонує В. Британії фінансову співпрацю в Китаю. Мін. Саймон вже заявився у палаті громад за співпрацею з Японією. Фінансові кола льондонської Сіті переконані, що мін. Саймон підготовив терен до співпраці з Японією в Китаю. Вона має наступити міжнародню допомогу, організовану Лігою Націй.

Загострювання взаємин між Францією і Німеччиною.

БЕРЛІН, 25. 5. ПАТ. Німецьке Інформаційне окро оголосило комунікат про крадіж документів у бюрах французьких копалень у Саарбрікен. Комунікат каже, що документи вкрало трьох людців, які приняли французьке громадянство і незабаром мали вступити до французького війська. Крадіж вже заздалегідь підготовано, щоби таким чином доказати необхідність міжнародньої поліції в басейні Саари. „Саарбрікен Цайтунг" сумнівається дуже, чи взагалі була якнебудь крадіж документів. Запевняє, що німецькі політичні кола не потребували вових документів, бо мали основні інформації про французьке шпільництво в басейні Саари.

Оживлена діяльність СССР у Франції.

ПАРИЖ, 25. 5. ПАТ. Журналіст Бернус обговорює в щоденнику „Журналь де Деба" оживлену дипльоматичну діяльність СССР у Франції. Згадує про переговори ком. Літвінова з мін. Бартю і міністрами Малої Антанти. „Журналь де Деба" запевнює, що Літвінов запропонував Франції і державам Малої Антанти підписати умову взаємної допомоги. Теоретично до тієї умови могли би приступити теж інші держави. Бернус сподіється, що Франція не підпише тієї умови, доки не узгіднить своїх поглядів з Англією. Одночасно французький журналіст пригадує, що комінтерн веде оживлену комуністичну акцію в Індокитаю і в самій Франції.

Ком. Літвінов покинув Ментону і поїхав до Ніцеї.

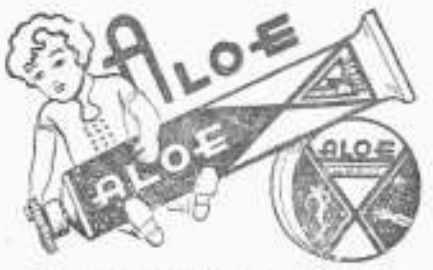

Паста до зубів, креми.
Появились уже в розпродажі шампуни і люксусова вазеліна в тубках. 1627 1—?

Спалене господарське знаряддя, — хатна обстановка і живий інвентар представляють для селянина на випадок пожежі більшу втрату як згорілі будинки. Це знає кожний добрий господар, — тому обезпечує від огню свої рухомости в

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер",
у Львові, вул. Руська ч. 20.

ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
О. ЛЕВИЦЬКА і С-ка
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 503-881.
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елегант" терпентин.
Пасту до взуття „Елегант" воскову
Пасту до підлоги „французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри
Синку до білля
1397 помадкову і коронову 13—?
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську.

Тома Масарик.

З приводу четвертого з черги вибору на президента ЧСР.

Львів, 25. травня 1934.

Четвертий раз вибрав чеський нарід президентом своєї республики — Т. Масарика. Вибір цей не відбувся за зразком виборів, поширеним нині в державах, де панує явна або прикрита диктатура і де весь державний апарат поставлений так, що загал не має іншого вибору. Чехословаччина — одна із тих справді демократичних держав, де пошана закону не стала демагогічною фразою, — а президентом Чехословаччини є діяч, який є справді найвищим сторожем непорушности законної правди.

Президент Тома Масарик це не манекен у руках якоїсь партії, не випадкова людина, про яку суспільність раніше навіть не чула, особа зовсім байдужа, яку завтра може заступити якнебудь інша, така сама. Масарик дійшов до свого становища довголітньою працею суспільного діяча, якому нарід завдячує нинішню державу у тій формі, як вона існує.

Коли додамо до того, що вся суспільна ділянність Масарика основана на його досвідах, добутих із **наукової** праці, можна зрозуміти, чому те становище, яке він займає, є справді виняткове. Президент Масарик є теж живим запереченням тези, що масами найлекше і найкраще володіють люди, привикші до гуку гармат і до засобів, якими орудує війна. Тимчасом добре, що засоби грубої сили, прикладені у політиці творцями версайського миру, витворювали той самий стан гарячкової напруги в Европі, що підчас війни. Люди, що живуть у державах з системою диктатури, весь час ждуть якоїсь небувалої події, якби землетрусу; у них підтримують довкіл ці неволі той сказильова-

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бляхатні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. вох даром білети до першорядних кін. 5/73 44-7

ний стан, що характеризує воєнну лихоманку. Тимто ситуація у всіх тих державах, на перший погляд така стійка, по суті — найбільш непевна. Вмирає диктатор і його заступає зовсім випадково людина, що знову мусить ужívати насильних, якнайрізкіших метод правління.

Нинішній президент чехословацької республики зрозумів потреби свого народу, шанує його вікові традиції і вміє з ними поєднати найкращі ідеї поступу. Масарик, як учений, що знає добре історію і передумав спокійно причини занепаду та розвитку народів, не рвався до влади і не хоче затримати її у своїх руках якоюнебудь ціною, з себелюбства або фанатизму. Коли він виконує її, то тільки тому, що події великої війни та власні заслуги винесли його на становище, до якого він не змагав і про яке може не мрів. Він був провідником свого народу у найважчі хвилини світової заверюхи, коли рішалась доля держав і народів; від його своєю радою вже тоді, коли нарід не знав іще, в якій мірі його дипльоматичний вплив заважив на самостійности Чехословаччини.

Рідке це явище нині, коли головою держави є та сама людина, що 15 літ тому виборювала їй права на існування. За тих 15 літ у сильних, великих державах із віковою традицією, провалились престоли, позмінялись форми суспільного ладу, запанували зовсім нові ідеї. Чехословаччина належить до тих нечисленних островців серед европейського моря, де панує спокій і де ніякі знаки не ворожать бурі. Новий вибір Масарика на те саме становище потверджує той загальний настрій, який кожний чужинець відчуває підчас побуту у Чехословаччині, що весь нарід єднається у подиві та пошані для представника своєї держави, в якому бачить справжнього провідника, — людину небуденної інтелігенції та безоглядної чесности.

Може і не випадково Масарик покінчив свої студії в Англії. В Англії теж не змінили голови держави: Англія це той виняткový зразок країни, де великі суспільні зміни відбуваються масовою участю всього населення, але не на вулиці, тільки на вічах, товариствах, клюбах, у парляменті. Пошана законів та індивідуальної свободи людини — ось ті два головні принципи, які засвоїв собі Масарик як суспільний діяч і яким остав вірний як керманич держави.

Ми згадували вже нераз про відношення Масарика до української справи. Воно не є продиктоване якоюсь тимчасовою симпатією, ані основане на перехідній „дипльоматичній" комбінації, яку кожної хвилини може заступити інша. Відношення Масарика до України є висліком його ясного становища до національної справи всіх поневолених народів. Воно засноване в ріжних його працях і нераз підкреслюване у прилюдних заявах. Правда, президент держави не завсіди може відповідати за все, що діється в державі і за всю політичну адміністрацію. Тому й українська проблема внутрі чехословацької держави, якою є українське Закарпаття, не поставлена — на жаль — з такою ясністю, як вона зясована в теоретичних поглядах Масарика.

Незалежно від актуальних політичних українсько-чеських дисонансів — почування всіх українців супроти особи Томи Масарика є завжди однакові: це почування найвищої пошани як до людини, вченого і чужинецького державного діяча, що вайшов у всесвітню історію як невтомний борець за права рідного народу та ворог усякого утиску й поневолення.

Найприємніших запахів
квітові води на вагу 100 гр. від 85 сотик'в
купиш лише в перфумеріях
С. ФЕДЕРА
Львів, ул. Сикстуська 7, — або Коперника 15 а
17/25 (побіч палати гр. Потоцького.)

Швайцарія виступить з Ліги Націй.

Протест проти того, щоб СССР вступила до Ліги Націй.

ЖЕНЕВА, 25. 5. ПАТ. „Журналь де Женев" повідомляє, з Берна, що навіть інтервенція великих держав не вплине на швайцарський уряд признати СССР і навязати з большевиками дипльоматичні взаємини. Швайцарія рішуче противиться принати СССР до Ліги Націй, бо не хоче брати відповідальности за втрату морального авторитету Ліги Націй. Швайцарія виступить з Ліги Націй, коли СССР. приняла би Ліга Націй як свого члена. Загальна опінія Швайцарії переконана, що з хвилиною приїзду до Женеви делегатів СССР. у Швайцарії поглибилися би революційні настрої мас. Коли СССР ввійде до Ліги Націй, тоді Ліга стане центром революційної пропаганди.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильній магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, Галицька 8. 18/42

Як то було у Збаражчині?

Комунікат ПАТ з нечуваним обвинуваченням Преосв. еп. Бучка та спростування української сторони.

Вчорашня остання нічна експедиція краєвої інформаційної служби ПАТ-а привесла такий комунікат:

„Дня 24. ц. м., підчас канонічної візитації о. епископа Івана Бучка у Хмелищах (?—Ред.) пов. Збараж дійшло до жалюгідних ексцесів з вини місної бандерії, яка асистувала підчас свята. Учасники бандерії обкидали камінням команданта місцевого відділу ескадрону КОП-а, що проходив мимо. Наслідком того ескадрон розігнав бандерію. У звязку з тою подією перервали свято. Отець епископ подався до сусідньої місцевости Нове Село, де перед численно зібраним населенням виголосив сильно підбурюючу (?!) проповідь, наслідком якої населення, підбурене епископом (?!), напало на місцевого дільничого Малаховського та кількох присутніх на святі поляків. На місце приїхали орґани влади, щоби перевести слідство й потягти винуватців до відповідальности".

У телеграмі ПАТ-а кажеться про „Хмелище" пов. Збараж. Це видно помилково перекручена назва і річ іде про *Гнилиці*. Про події у Гнилицях ми дістали саме докладний опис від найбільш достовірної особи в найближчого сотрудника Преосв. епископа, а саме від капеляна о. Жлана. Одночасно о. Жлан описує події в інших селах: всі вони разом ілюструють умовини, в яких приходиться робити канонічну візитацію.

Бандерія та ескадрон.

„Від дня 15. травня 1934. р. відбувається у новосільському деканаті візитація, яку переводить епископ Кир Іван. Спершу адміністраційне влада не робила ніяких перепон, але від 22 травня переводить Її Владика прямо терористичним шляхом. Місцеве населення ніколи не давало владі причин до репресій, але найшлися деякі чинники, які бажали впровадити фермент серед населення, зразу почали провокувати а вкінці виступили чинно. І так:

1) В селі Воробіївка поліцай (ч. 141 на шапці а на паґонах ч. 0), побачивши хлопця, що мав мазепинку, кинувся за ним ще з другим поліцаєм, так, що хлопець ледви втік полями домів.

2) Зі села Токи, пограничне сторожа не пускала бандерії, що їхала напроти епископа, а коли хлопці перекрадалися полями, жовніри на

Удари крови до голови, тиск біля серця, брак віддиху, почування остраху, нервове перечулення, міґрену, несупокій і безсонницю — може легко усунути природна гірка вода **Franciszka Józefa** — Пор. лікарі.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 27. ТРАВНЯ 1934.

І. ФЕДОРОВИЧ-МАЛИЦЬКА.

Про европейськість нашої літератури.

Дискусії на тему европейськости нашої літератури видаються мені не то дивні, а смішні.

Питання „европейськости" взагалі..

Щож ми? Індіяни, дикі тубильці?

Чому, те, що недостає нам і нашій літературі, звати — европейськістю? Може воно що інше? Може „европейськість" тільки один з тих численних загальників, що ми їх уживаємо тому, що нам не хочеться, глибше думати?

Щораз частіш маю також вражіння, що слово „европейськість" — так само як слово „культура" — майже кожний з нас розуміє по своєму, а властиво не знати, як?

Людині виросліій у західній Европі незрозуміло, що в нас мають на думці, коли говорять про „европеізацію" або про „конечність европейськости".

Невже ми не европейці?

Сказати, що нам треба европейськости це те саме, що твердити, що її не маємо. Таке твердження видається мені образливе.

Не ходимо, не вбираємось, словом: не живемо інакше, як живуть люди в Австрії, Німеччині, Англії, Франції. Одним матеріяльно ліпше, іншим гірше живеться, тут і там. Журимося завтрішнім днем, успіхом у праці, родинними справами, громадськими справами — все так само як на Заході.

А література наша неевропейська! Ніякий твір писаний українською мовою не здобув собі досі европейської слави!

Чим це пояснити?

З ким би не стрічатись — кожний інакше собі розяснює цей невідрадний прояв. Кожний, також пропонує інший лік, щоб зарадити тій недостачі в нашому житті. Але всі, мабуть без винятку, годяться в тому, що треба нам „европейської" літератури.

Тут починаються суперечки і сумніви. В чому проявляється „европеськість" літератури? — Бо ми, що правда, европейці (про те не може бути сумніву!), але література наша далека, ах, яка далека! від літератур західних народів Европи.

Наша література ще в пелюшках, в стадії дитинства, не то — молодости. Вона щойно зробила перші, несміливі кроки.

Нехай. Здісналo Европу кілька наших мистців-пластиків, чомуж би не мали її дігнати поети, письменники наші? Коцюбинський, Стефаник без сумніву письменники-мистці. Але їх твори надто короткі і вониж не сучасні. Не сучасні передовсім в тім значінні, що не поставили у своїх творах пекучі, сучасні проблеми. А ми хочемо великих сучасних письменників! Хочемо і мусимо дігнати письменників Заходу. Дайте лише рецепту: Як?

Дехто з нас дійсно вірить в те, що існує така рецепта. Тільки приклади! — і наш брат перекидається в німця, у француза, в англійця і писатиме як Томас Манн, Кльод Фарер або Честертон. Чудово.

Шкода тільки, що така рецепта не істнує.

Наша література недорозвинена, бо ми психічно мало розвинені. Хочемо, вбираємось, живемо, як живуть люди у Західній Европі, але не думаємо, не відчуваємо і — рідко коли поводимось як — европейці.

Наша психіка неімовірно примітивна у порівнянні із психікою великих европейських народів.

Наша психіка — спосіб думання та чуттєві реакції — немов музичний інструмент з пятьома-шістьома струнами. Струни звуться: Любов (здебільша у найпримітивнішій формі), національна кривда, суспільна кривда, визвольна боротьба, селянський побут і може ще там одна чи друга.

На тих кількох струнах наші письменники і поети грають невтомно ті самі до загину знані мельодії, що їх грали ще перед світовою війною. Ті самі мельодії, в тих самих тонаціях, при однаково настроєнім інструменті.

Дивуватись, коли не так Европа, але наша власна українська суспільність не цікавиться нашими літературними творами?

Щоб зарадити лихові, не вистане взяти собі за приклад визначних письменників Заходу, бо вони визначні саме тим, що залишились собою. Їх твори і найменші подробиці тих творів висловлюють психіку народа та суспільности, серед яких вони живуть. Що для них є правдою, булоб для нас часто неправдою. Що в них природне, в нас вийшло би здебільша штучне. Що в них оригінальне, булоб в нас нужденне наслідування.

Щоб зарадити лихові, треба переробити той інструмент, на якому грають наші письменники. Крім традиційних пяти або шости струн треба багато інших, нових. Треба збагатити нашу психіку. Треба безнастанно поглиблювати власний підхід до життєвих подій, поширювати

Великий Театр
„Довічність"
Театр Ріжнородностей
Александра Фредри
Великий Театр
мистець Людвик Сольський
Театр Ріжнородностей
„Дівчата в одностроях"

них стріляли. В Товах потяли жовніри жовто-блакитні хоругви, які були вивішені на тріюмфальній брамі.

3) 22. травня в дорозі з Пальчинець до Кошляк виїхав комендант поліції з Кошляк Зелінський на коні, та перебігаючи коло повозки, не віддав чести католицькому епископові, а загородив дорогу бандерії, яка їхала зараз за повозкою. Бандерія омінула його боками та поїхала дальше за повозкою. Того самого дня перед проповідю епископ завізвав населення, щоби воно зберігло холодну кров.

4) На другий день у Кошляках управитель школи п. Ян Кальвай понагання діти зі школи тому, що були вбрані в народніх строях — вишиванках. Преосвященний казав, щоби діти пішли до школи і сам пішов туди зі священиками, одначе школа була замкнена. Тоді післав до управителя школи о. декана Конистяньского зі свічками п. Савчаком і о. Оришкевичем, але жінка управителя заявила, що мужа нема дома, що вийшов і ключі забрав зі собою. Того самого дня улани з Гнилиць Великих повиривали з тріюмфальної брами жовто-блакитні прапорці. Того самого дня кинувся комендант поліції Зелінський на хлопця Гоцалюка з Голоток тому, що мав на шапці червоне дно. Гоцалюк утік.

23. травня ротмістр кавалерії у Гнилицях Великих зажадав, щоби місцевий парох о. Хома вивісив на тріюмфальній брамі при вході до церкви червонобілі прапорці. О. Хома відмовився, мовляв, він сам є господарем Церкви. Тоді появилися відділи жовнірів на вулицях села і деякі намагалися самі вивісити червонобілу фану. О. парох розібрав браму. В часі приїзду Їх Ексцеленції кинулися жовніри з палицями на бандерію, повиривали хоругвки та почали в страшний спосіб бити хлопців і дівчат, що брали участь в бандерії. Биття відбувалося на очах Їх Ексцеленції Кир Івана, навіть один з жовнірів стояв з палицею зараз коло повозки, якою їхав Епископ. Серед населення повстала страшна паніка. Військо розігнало всю бандерію. Треба згадати, що биття населення відбувалося на очах двох поліцаїв з кошлицького постерунку. Преосвященний ледви успокоїв людей. Почалась у церкві відправа (молебен). Ще перед відправою, безпосередньо по тій події післав Преосвященний пароха о. Хому та свого капеляна о. Клаза до коменданта ротмістра Кулагорського з запитом, чи він знає про те, що сталося, однак ротмістр заявив, що справу розслідить. Хто і скільки побитих та в якім стані — трудно було досі довідатися, щойно завтра в день можна буде прослідити.

Супроти наведених фактів можна надіятися, що дальша візитація буде також утруднена, а навіть заходить небезпека, що коли адміністраційна влада не спинить самоволі, тоді навіть життя Преосвященного може бути загрожене".

Гнилиці Великі 23. травня 1934.

о. Іван Жоти,
капеляни.

*

Як бачимо, про те, щоби хтось обкидав команданта ескадрону камінням — нема у новішому листі ні слова. Мова теж про те, що Преосв. Епископ успокоював людей, а не підбурював їх. Інакше теж і не могло бути.

*

АГЕНЦІЯ „ВСХУД" ПРО ПОДІЇ В ЗБАРАЖЧИНІ.

Про події підчас канонічної візитації гр.-кат. о. епископа Бучка в Хмеличах (?) біля Збаража Аг. „Всхуд" принесла такі інформації:

„Канонічна візитація о. епископа Бучка тревае в тернопільському воєводстві від 18. ц. м. В дні 23. ц. м. сільська бандерія, що асистувала о. епископові зі села до села, обкидала в Хмеличах камінням команданта ескадрону Корпусу Охорони Пограниччя розмістра п. Кулаговського. Швадрон, що належ, розігнав бандерію в обороні офіцера та свого команданта. Після розігнання бандерії еп. Бучко відїхав без асисти бандерії, тимбільше, що місцеве населення бачучи зухвалий виступ бандерії супроти офіцера, який виконує службу на кордоні, само зажадало розвязання бандерії, що дійсно скоро сталося.

„Треба додати, що деякі гр.-кат. священики створили доволі значне схвилювання в звязку з приїздом еп. Бучка, бо стали мобілізувати асисту в формі бандерій, стягаючи українську молодь із подальших місцевостей, що самособою мусіло викликати замішання. Один із гр.-кат. священиків відмовився навіть супроти влади, відповідальної за безпеку та спокій, пристосуватися до обмеження скількости бандерій.

„Як стверджують свідки прикрої події, о. еп. Бучко не найшов слів осуду для членів бандерії, які обкидали офіцера камінням, зате розвязану бандерію благословив.

„О. епископ Бучко відїхав опісля до Нового Села, де в церкві, після короткої молитви, виголосив на церковному майдані промову політичного характеру. Дуже цікаву подробицю подають свідки дальшої події в Новому Селі. На привітання гр.-кат. епископа приготовилося теж польське населення місточка. Вирушила навіть римо-кат. процесія під проводом польських священиків, зібралися представники місцевих властей з начальником городецького суду п. Анджеєвським. Польське населення прийняло, щоби традиційним звичаєм привітати візитуючого епископа. Серед присутніх був дідич п. Малаховський. Коли довідався про подробиці події в Хмеличах запитав гурт людей, чому кидали камінням на польських уланів. Тоді син о. Малюци ударив Малаховського в голову. Одночасно побили одного з поляків, який оборонив Малаховського. Після інциденту епископ І. Бучко далі благословив народ і знову виголосив проповідь політичного характеру. Преосвященний Бучко вже покинув Збаражщину. Влада безпеки і військова жандармерія ведуть слідство, щоби притягнути винуватців до відповідальности".

здоровля підтримує людину
40/15 МОЖНА ДІСТАТИ У ВСІХ АПТИКАХ.

LEICA УВАГА
з своїми клієнтами переводить практичні вправи на закуплених апаратах і обслугує по найнижчих цінах фірма: 31/76 5—5
Інж. А. Шарф, Львів, Сикстуськ 2. Тел. 53-47.

Перед виборами у Львові.

ВИБОРЧА НАРАДА ГАЛИЦЬКО-СТРИЙСЬКОЇ ДІЛЬНИЦІ.

В четвер, 24. ц. м. в год. 7-ій веч. у домівці читальні „Просвіти" при вул. Супінського ч. 21. відбулась ширша передвиборча нарада для українських громадян-виборців II., XII. і XIII. виборчої округи. У виповненій вщерть просторій салі отворив нараду голова Виборчого Комітету Галицько-Стрийської Дільниці м-р Богдан Бородайко, що й виголосив організаційно-технічний реферат. Опісля промовляли: головний кандидат другої округи п. Михайло Тарнавський, вказуючи на велике завдання нашого представництва в будучій Міській Раді, посол Сергій Хрущький, що при загальній веселости в дотепний спосіб прочитав польську виборчу відозву, посолка Мілена Рудницька, що закликала присутніх і неприсутніх виборців, щоб вони в дні 27. травня дали гідну відповідь польській виборчій відозві та сповнили свій національний обовязок. З черги коротко привітав зібраних головний кандидат XII. округи радник Юліян Русин, заявляючи, що на випадок вибору віддасть всі свої сили та знання для добра українського населення міста Львова. Наприкінці голова Українського Народнього Виборчого Комітету посол д-р Степан Білик пізнав усіх виборців, щоб вони масово і солідарно віддали свої голоси на українські листи та щоби цим способом засвідчили й перед усім українським громадянством і перед усім світом, що українці жили у Львові, живуть і будуть жити. Замкнув нараду коротко промовою м-р Бородайко.

Українським виборчим льокалем для II., XII. і XIII. округи є льокаль Видавництва „Світ Дитини" п. Михайла Тарнавського при вул. Зіморовича ч. 3.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ка ЗИҐМУНТ ЗДЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.

Протижидівські виступи в Тешині.

ПАТ повідомляє, що в Тешині гурт молодих людей повибивав вікна в багатьох жидівських домах і в бурсі жидівської молоді. До Тешина приїхав більший відділ поліції з Катовиць. Арештували 16 студентів вищих клясів та одного жида. Заподіяні шкоди сягають понад 5.000 зол. Підчас екцесів тяжко побили трох жидів, а декількох легко ранили.

ти обсяг знання, витончити вражливість, щоб завдяки їй зазнавати щораз нових почувань.

Шоб збогатити інструмент, на якому гратимемо, вільно нам скористати з усього, коби тільки правдиве. Правда, це суверенна прикмета всякого мистецтва, байдуже, чи мистець дає зовнішню чи внутрішню правду.

Цю правду наші поети і письменники знайдуть тільки у власній країні, власному народі та власній душі. Можна і треба вчитись техніки писання у чужинних авторів, так само як малярам виходить на користь студіювати малярське ремесло у чужинних мистців. Але концепцію на підхід не можна від нікого запозичити.

Шукати надхнення в чужинних поетів, ще й очікувати спасення для нас від їх наслідування — недоцільне. Буває навіть, що дехто називає як приклад для нас Аполінера! Але де Франція, де Аполінер (до речі: поляк, не француз), а де - - ми! В нас ще нема сотої частини того мистецького дорібку, що його Аполінер та його друзі пробували в дечому відновити та зріжноманітнити. В дійсности це їм (у літературі) вдалось у дуже скромній мірі.

Нам краще вчитись — гадаєте, може, на „старих" письменниках? — Ні, голосно, сказати би навіть: виключно на „модерних", навіть багато модерніших, ніж Аполінер.

Треба тільки вибрати зпоміж численних добрих письменників найліпших, ще й таких, що підходять нам. Якби хтось спитав мене, хотрих зі сучасних французьких письменників уважаю гідними, щоб стали зразком для нашої майбутньої „европейської" літератури, я назвала би Жіль Ромена, автора величавої епічної (сучасної) повісти, Франсуа Моріяка, Марселя Пруста, Поля Клоделя, Монтерляна, Дігамеля, А. Жіда, Е. Жалю (кілька імен зпоміж багатьох, нині вже славних). З англійських — Гольсверті, Г. Д. Льоренса, Вірджінію Вульф, Сомерсет-Мома. З німецьких — Томаса Манна, Франца Верфеля та твори кількох „актуальних" письменників як „Die Geächteten" Ernst-a von Salomon, „Der Mann ohne Eigenschaften" Robert-a Musil-a або „Die Schlafwandler" Hermann-a Brech-a. З еспанських — Унамуна. З італійських — Ферреро, Італо Свево, Джіна Маїшні. Годі вичислити всіх замітних сучасних авторів, ще американських і скандинавських, яких так багато.

„Вартість" — каже у недавно виданій книжці про „красу та вартість" один англійський вчений „це прикмета, силою якої одна річ заспокоює потребу другої".

Найкраща річ стає безвартісна, коли не стрічається вона з своєю духовою потребою. Може бути навіть так, що стає шкідлива.

„Вартість" наскрізь умовна. Нація, яка має за собою довгі століття нормального культурного розвою, має инші інші потреби ніж ми, покищо недорозвинений нарід. Не вільно нам наслідувати чужинних авторів ні щодо матеріялу (оповідного змісту) ні щодо морального підходу, бо обставини життєві і духова атмосфера в нас суттєво ріжниться від обставин та духової атмосфери в чужих нам краях.

Мусимо збагатити і розбудувати власну психіку, шукати власної правди, бути дійсно „собою", а не сателітами чужих. Тоді інструмент, на якому гратимуть наші поети та письменники займе почесне місце у великій оркестрі „европейської" літератури.

З країни голоду й нужди.

Від Ред.: Містимо вибрані уривки листів тамошньої селянки яка замешкує на В. Україні. Листи ці, які містимо без змін, говорять самі за себе. Зазначуємо, що авторка цих листів особисто знайома одному членові Редакції „Діла".

I.

Дорогі Родичі!

Давно ми до Вас не писали, також, як ви і до нас. Багато ми пережили горя за то время, страшно о нім думати і спомінати. Був дуже великий голод, в кожній мінуті боролись з життям і смертю, питались качанами з кукурудзи, товкли, мололи луску з проса і тому були сказані, листом з дерева, великими бурянами, не було на життя ніякої наді. Але Господь дав нам життя, люди мерли як солома, повимирали цілі улиці і деякі села, мало хто остався. Хто мами своїх дітей, діти їли свої мами, чоловіки жінок, страшно думати. Боже, Боже, який голод був, люди ходили пухлі як колоди, суне пухлиною, ні очей, голова як діжечка, ноги як колоди, живіт хоч тром сілать на него, тіло чорне як земля потріскало, пухлотина тече як в мерців, страшно подивитись і каже: Їсти хочу. Їсти. Інші повисихали на шепочки і хоже на дерові падали, хоронили як скотину без трумни у вереті чи мішку, завезуть тачками чи теліжкою на двох колесах, а хто і копей випросе в колхозі, запре без людей, без попа, бо тут нема Бога, нема нічого. Відвернув Господь лице своє від нас і сказав: не вспівайте мене, я не слишу вас, ідіте кетим богам, котрих ви наділалі вліцях красівого мущини і красівой женщини, они поміжуться, просіте їх, пусть спасуть вас, о Боже, слава тобі за всі діла твої за всі скарби находящійся на нас, або ти сказав устами своїми блажен, хто дяже того время, бо перед ним открита двер покемілі. Дорогі тату і мамо! Напишіть, як ви живете, чи здорові, хто вам помагає в роботі чи переміняся К? (Дальші запити в родинних справах пропускаємо. — Ред.). Чи маєте що їсти, чи маєте корову, свині, кури, чи хотять ще у вас до церкви? Бо ми вже забули за церкву, в нас нема неділі ні свята! Напишіть, дорогі родичі, коли сила ваша потягнутись на ярмарку і нехай вас Господь хранить від такого голоду, як ми бачили і пережили. Цілую ваші руки і ноги і кланяюсь братам, сестрам і всій моїй родині.

Підпис.

II.

Дорогі Сестричкв!

Повідомляю вас, що ми слава Богу живі, здорові і живем, поки знов Господь не вошле кару на нас. Дуже ми багато пережили всяких трудношів, але слава Богу за всі діла єго, ще пока маю корову. Дуже мені а нею трудно, голодує разом зо мною, але без неї ми пропали би і тримаєм. І маєм пілевинка, теличку вже рік і 9 курок, і маю сего року хліб, поки знов скоро голод загляне. Тільки жаль нам, що далеко від вас, а серце так бажає я вами побалакати, розпитати і розказати, але не наша воля. Живем ми як скотина, церкви нема, слова божого не чуєм. Ще зимою євангелію нам прочитали, а прийшла весна, то забудь за всьо, сілка в колхозі до самих жнив, а жнива до самого сніту і копка, а молотьба до Різдва, ні неділі ні свята. Пока ще не відобрали городу, але нема кому на нім робити і нічим копей годувати. З колгоспу не дають ні орати ні сіяти, а шукай, хто ще не в колгоспі, щоби зорав і посіяти(?) тільки що тільки вроди. Але нічого не зробив, що на таке время родились, тільки дітей школа, малі, але нічого не зробим. Пишіть дорогі сестрички, чи ви здорові, ваші діточки, чи маєте що їсти, чи маєте хлібу, свині, кури і т. д., чи ходите до церкви, бо ми живем гірше від худоби. (Дальшу частину листа, в якій є повно запитів у родинних справах пропускаємо).

Підпис.

Адвокат Др. Б. Бойко
веде канцелярію
у Львові, вул. Городецька ч. 18.
1626 Телєфон ч. 70-35. 1—3

Конфлікт з духовенством в Італії.

РІМ, 25. 5. ПАТ. В Трієсті відбулося офіційне і врочисте свято в рочовини смерти Обердана італійського борця проти австро-угорської монархії. Свято довело до гострого конфлікту влади з епископом Трієсту Фогаром. Епископ відмовився поблагословити тлінні останки, нагробника і його хати тому, що Обердан і його мати не сповідалися перед смертю. Проти епископа ведеться нагінка ще й тому, що Фогар виступив в обороною мови словінців та проти культу Мусолінія.

Атентат на японський консулят.

ТОКІО. 25. 5. ПАТ. В неділю 20. травня ц. р. невідомі справники обстрілювали японський консулят у Хабаровську. Кулі подірявили вікна рами і шафу. У понеділок, 21 травня ц. р. вдруге обстрілювали консулят. Японія зголосила різкий протест у Москві.

Саботажі на залізницях у СССР.

Залізнича катастрофа біля Мінська.

З Мінська надійшли вісти, що біля станції Шибіно на залізничім шляху Мінськ-Москва перекинувся у пропасть цілий вантажний поїзд. Згинули два кондуктори, машиніст і його помічник важко ранені. Слідство виявило, що на залізничім шляху уставлено великий трактор. Перед вантажним поїздом мав переїхати особовий поїзд з кількома визначними большевицькими діячами. Одначе особовий поїзд спізнився і вантажний поїзд поїхав. Г. П. У. перевело численні арештування

—o—

Великий політичний процес у Перемишлі.

Семий день розправи.

ДАЛЬШІ ЗІЗНАННЯ СВІДКІВ.

(Від власного кореспондента.)

Лавки для публики пусті тому, що председник приказав усунути зі салі розправ всю публіку, залишаючи тільки 3 особи.

Св. Вільгельм Оленкевич, син гр.-кат. священика у Рогатинщині, кольшній комісар слідчого виділу у Перемишлі, тепер у Дрогобичі, зізнав незаприсяжений, що на терені перемиського повіту виконано протипаньські саботажі в кількох селах. Прикза в цілому краю видала ОУН, а в Перемишлі повітова екзекутива ОУН. До повітової екзекутиви в Перемишлі належали підсудні: Прокоп як комендант, Демчук як пропаґандивний референт, Демчуківна — кур'єрка, а Федоровичівна — лучник з краєвою екзекутивою ОУН. Протипаньську акцію в повіті проводив Антонович як боєвий референт при допомозі своїх районових комендантів Фенника і Кучерепи, а ці знов при помочі своїх довірених людей по селах. Протипаньська акція відбулася вночі з 24. на 25. вересня 1933 р. Перший признався до участи підс. Бодначчик який вказав на підс. Фенника. Знову Фенник на Прокопа й Антоновича.

Далі свідок зізнає, що підс. Кучерепа фактично не був членом ОУН і районовим командантом. Свідок каже, що підс. Бодначчик по кількох днях признався до вини. Підс. Прокоп теж признався до вини по конфронтації з підс. Фенником та Кучерепою. Ревізію у Демчуків перевів тому, що дістав конфіденційні вісти. Всі підсудні спершу заперечували свою вину, але згодом почали признаватися. Тільки підс. Антонович до нічого не признався.

Підс. Прокоп каже, що свідок двічі пропонував йому стати конфідентом, але підсудний двічі це відкинув.

Обор. Навр.: Прошу висвітити сам, яка є внутрішня вимога приналежности до ОУН?

Председ.: Ухилям то питанє.

Обор. Навр.: Чи свідкові відомо, що члени ОУН складають присягу?

Председ.: Ухилям то питанє.

Обор. Навр.: Які маєте докази, що підс. Прокоп та Антонович належали до ОУН?

Св.: Зізнання підс. Кучерепи. Якби я мав конкретні докази, я представив би їх.

Обор. д-р Лом.: Чи всі зізнання підсудних записували на поліції?

Председник: Ухилям то питанє.

Обор. Лом.: Коли ви мали точні конфіденціональні вістки, то може би ви сказали нам, коли повстала ОУН у селі Вільшани?

Председник: Ухилям то питанє.

Обор. Лом.: Яких треба доказів, щоби когось підозрівати в приналежності до ОУН?

Председник: Ухилям го питанє.

Одночасно председник звертається до оборонців і каже, що вони нарочно ставлять такі питання, щоби тільки продовжити розправу.

Обор. Навроцький протестує в імени оборонців проти образливого заміту председника і проти ухилювання суттєвих питань оборонців. За це трибунал по параді покарав обор. Навроцького гривною 100 зол.

Св. Францішек Туркевич, поліц. агент у Перемишлі, зізнав заприсяжений згідно з актом обвинувачення.

Обор. Лом.: Коли ви довідалися про особовий склад повітової екзекутиви ОУН?

Председник: Ухилям то питанє.

Обор. Навр.: Чи підс. Прокоп, Антонович, Демчук і Демчуківна признавалися до участи в ОУН.

Св.: Ні!

Обор. Лом.: Чи ви не бачили, як Фенника били?

Св.: Ні.

Підс. Демчук: На якій основі кажете, що я був пропаґандовим референтом ОУН?

Св: На основі конфіденційних вісток.

Св. Францішек Патолля, поліц. агент у Перемишлі, зізнав заприсяжений, що переводив слідство у Вільшанах, Бовнині ,Кусеничах та Мацьковичах, придержав підсудних з тих сіл та каже про їх зізнання.

Прок.: Вам закидують, що ви обіцяли Іванові Бохенкові 50 зол. на убрання, якщо буде зізнавати так, як ви йому скажете?

Св. Це неправда.

По зізнаннях цього свідка председник відложив розправу до чергового дня.

—o—

Мораторія для Німеччини.

ЛЬОНДОН, 25. 5. ПАТ. „Дейлі Геральд" повідомляє, що в Берліні закінчилася трансферова конференція. Вірителі Німеччини погодилися на 6-ти місячну мораторію для довгоречинцевих довгів. Німеччина платитиме тільки довги з позичок Доза і Юнґа.

—o—

По широкому світі.

— У палаті архиепископа в Зальцбургу вибухла бомба і заподіяла великі шкоди. У Мерціґ вибухла бомба в кіоску з квітами.

— Німецький посол Мольтке запросив на обід тих польських журналістів, які їздили на прогульку до Німеччини.

— Міністр закордонних справ Естонії Селіяма відїхав нині з Варшави.

— У Ковні судить воєнний суд сімох ґенералістів, які підготовляли державний переворот, брали участь у повстанні в Таврогах і в атентаті на проф. Вальдемараса.

— Французького машиніста Реймана засудив німецький суд за образу держави на один місяць.

— У Ганновері пожежа знищила фабрику каблів і дротів.

— Італійські летуни Понд і Сабеллі вилетіли з Дебліну до Риму.

— Французький летун Дельмот устійнив новий летунський рекорд швидкости, бо осягнув 431.664 км. на годину.

— Литовське міністерство внутрішніх справ підготовляє табор праці для 100 безробітних умових робітників.

— До Гдині відлетіла нині ескадра шведських літаків.

— Форін Офіс заперечує чаче би англійський уряд предложив Франції проект летунської розброєнної конвенції.

— Мін. Саймон їде в неділю літаком до Парижа на нараду з французькими міністрами, а повітіли вніле до Женеви.

— Ірляндський парлямент прийняв окончено 54 голосами проти 38 проект закону про скасування сенату.

— До Парижа приїхав із Відня турецький міністр закордонних справ Тевфік Руждї бей.

Чи Ви вже зложили книжки або даток на купно доброї книжки для наших братів на заході?

Де хто голосує?!

Округи, числа окружних українських лист, домівки обводових виборчих комісій і список вулиць по обводах.

УВАГА! Картка до голосування важна лише тоді, коли має число листи і прізвище хоч одного (чолового) кандирата тієї листи. Картки до голосування можна дістати в УКРАЇНСЬКИХ ОКРУЖНИХ ВИБОРЧИХ КОМІТЕТАХ, А САМЕ: І. ОКРУГА: в Т-ві „Зоря", вул. Вірменська 25, або в Т-ві „Воля", Ринок 10. — II., XII. і XIII. ОКР.: вул. Зіморовича 3 (В-во „Світ Дитини"). — III., XIV. і XV. ОКР.: пл. св. Юра 5 (Т-во „Будучність"). — XVI. ОКР.: домівка чит. „Просвіти" на Сигнівці. — XVII. ОКР.: вул. Варстатова 10 (пом. п. Стефанівського). — XVIII. ОКР.: домівка чит. „Просвіти" на Богданівці. — V., VI. і VII. ОКР.: вул. Бальонова 2 (канц. гр.-кат. парохії). — VIII. ОКР.: домівка чит. „Просвіти" на Новому Знесінні і в пом. п. Куртяка (напроти церкви). — IX. і X. ОКР.: домівка чит. „Просвіти" при вул. Крупярській 15. — XIX. ОКР.: домівка чит. „Просвіти" на Левандівці. — XX. ОКР.: домівка чит. „Просвіти" на Замарстинові

Українських кандидатів по округах подало „Діло" з дня 26. травня н. р. (ч. 136). В потребі можна його купити в Адміністрації: Ринок 10, II. пов.

Адреса Головного Українського Народнього Виборчого Комітету: вул. Підвалля ч. 7. III. пов.

ОКРУГА І. ЛИСТА Ч. 2.

Обвід 1. Домівка Комісії: Ринок ч. 1. — Голосують: Ринок, вул. Домініканська, вул. Руська.

Обвід 2. Домівка Комісії: Державна Економічна Школа, пл. Стрілецька ч. 8. — Голосують: вул. Камінського, пл. Голуховських, вул. Корнякгів, вул. Скарбківська, вул. Стрілецька, пл. Стрілецька ч. 5, 6, 8, 10, 12, 12а, 14, 15, 16.

Обвід 3. Домівка Комісії: Т-во Польських Ремісників „Гвязда", вул. Францішканська ч. 7. — Голосують: вул. Бляхарська, вул. Боїмія, пл. Домініканська, вул. Підвалля, вул. Сербська, вул. Шкляpська, пл. Векслярська, вул. Зацерковна, вул. За Збройовнею.

Обвід 4. Домівка Комісії: Народня Школа ім. Сташіца, мужеська, вул. Сигрбківська ч. 45. Голосують: вул. Гродзіцьких, вул. Краківська, вул. Ормянська, вул. Руговського числа парисгі від 12 і непарисгі від 13 в гору, вул. Трибунальська.

Обвід 5. Домівка Комісії: Жіноча Школа ім. Міцкевича, вул. Руговського ч. 15. — Голосують: вул. Галицька, пл. Капітульна, пл. Марійська числа 8, 9, 10, вул. Руговського числа непарисгі до 7 і парисгі до 10, вул. Собіського, пл. Трибунальська, вул. Вязова числа непарисгі.

Обвід 6. Домівка Комісії: Жіноча Школа ім. Міцкевича, вул. Руговського ч. 15. — Голосують: пл. св. Духа, вул. Дідушицьких, пасаж Феллерів, вул. Фурманська, пл. Голуховських числа 4, 5, 9, 10, 11, 15 і 16, вул. Гетьманська, вул. Кілінського, вул. Лукасінського, вул. св. Станислава.

ОКРУГА ІІ. ЛИСТА Ч. 4.

Обвід 1. Домівка Комісії: Гімназія ім. Баторого, вул. Баторого ч. 5. — Голосують: вул. Фрідріхів, вул. Калеча, вул. Коральницька, вул. Малецького, вул. Сокола, вул. Сташіца, вул. Зіморовича.

Обвід 2. Домівка Комісії: Гімназія ім. Сенкевича, вул. Валова ч. 18. — Голосують: вул. Бельовського, вул. Хорущини, вул. Тиха, Цитадель і вул. Цитадельна, вул. Домбчанської, вул. Ліндого, вул. Оссолінських, вул. Сенкевича.

Обвід 3. Домівка Комісії: Гімназія ім. Сенкевича, вул. Валова ч. 18. — Голосують: п. Бернардинська 1, 2, 3, і від 9 до 17, вул. Чарнецького числа непарисгі, вул. Коперника числа непарисгі, вул. Крива, вул. Валова числа парисгі, пл. Марійська числа від 1 до 17.

Обвід 4. Домівка Комісії: Міський Будинок, Відділ VII. Міського Заряду, вул. Академічна 9. Голосують: вул. Академічна, пл. Академічна вул. Баторого, вул. Бурлярда, вул. Фредра, пл. Галицька, вул. Кубалі, вул. св. Шимона, вул. Клементини Танської.

Обвід 5. Домівка Комісії: Гімназія ім. Баторого, вул. Баторого ч. 5. — Голосують: вул. Конціг, вул. На Скалці, вул. Якова Стшеме, вул. Зиблікевича.

Обвід 6. Домівка Комісії: Гімназія ім. Костюшка, вул. Сокола ч. 2. — Голосують: вул. Длуґоша, вул. св. Марка, вул. Супінського.

Обвід 7. Домівка Комісії: Гімназія ім. Костюшка, вул. Сокола ч. 2. — Голосують: вул. Хмельовського, вул. Лелевеля, вул. св. Миколая, вул. Мохнацького.

ОКРУГА ІІІ. ЛИСТА Ч. 3.

Обвід 1. Домівка Комісії: Мужеська школа ім. Жовківського, вул. Красіцьких ч. 12. — Голосують: вул. Городецька числа непарисгі до 49, вул. Зиґмунтівська.

Обвід 2. Домівка Комісії: IV. гімназія, вул. Нікоровича ч. 2. — Голосують: вул. Баденіх, вул. Брайрівська, пл. св. Юра числа від 3 до 9, вул. Маршалківська, вул. Міцкевича, вул. Монюшка, вул. Нецяа, вул. Петра Скарги, вул. Шептицьких числа парисгі до 16, вул. Замкнена.

Обвід 3. Домівка Комісії: Мужеська школа ім. Міцкевича, вул. Руговського ч. 15. — Голосують: вул. Клайновська, вул. Костюшка, Город Костюшка, вул. Крашевського, вул. 3-го Мая, вул. св. Михайла, вул. Словацького числа парисгі до 8.

Обвід 4. Домівка Комісії: Жіноча школа ім. Міцкевича, вул. Руговського ч. 15. — Голосують: вул. Сикстуська.

Обвід 5. Домівка Комісії: IV. гімназія, вул. Нікоровича ч. 2. — Голосують: вул. Баворовських, вул. Коперника числа парисгі до 42б, вул. Матейка, вул. Нікоровича, вул. Льва Сапіги числа парисгі до 10, вул. Словацького числа 3, 5, 14, 16 і 18, вул. Шайнохи, Шашкевича, вул. Технічна, вул. Уейського, вул. Земяковського.

Обвід 6. Домівка Комісії: Гімназія ім. Щепановського, вул. Шумлянських ч. 7. — Голосують: вул. Карпінського, вул. Шептицьких числа парисгі від 18 до 44 і непарисгі до 45.

ОКРУГА V. ЛИСТА Ч. 6.

Обвід 1. Домівка Комісії: Вселюдна жіноча школа ім. Чацького, вул. Котлярська ч. 9. — Голосують: вул. Газова, вул. Медова числа 1, 3, 5, 7, 9, вул. Жерельна числа парисгі.

Обвід 2. Домівка Комісії: Вселюдна школа ім. М. Рея, пл. Місіонарська. — Голосують: вул. Алембеків, вул. Жерельна числа непарисгі, вул. Жерельна бічна.

Обвід 3. Домівка Комісії: Гімназія ім. Жовківського, вул. Кушевича ч. 5. — Голосують: вул. Під Дубом, вул. Сонішна числа 57 і 59.

Обвід 4. Домівка Комісії: Вселюдна мужеська школа ім. Чацького, вул. Алембеків 11. Голосують: вул. Полтавна числа 1а, 3, 5 і 9, вул. Сонішна числа парисгі, вул. Вагова, вул. Збіжева.

Обвід 5. Домівка Комісії: Вселюдна мужеська школа ім. Чацького, вул. Алембеків 11. Голосують: вул. Цехова, вул. Сонішна числа непарисгі до 55.

Обвід 6. Домівка Комісії: Вселюдна жіноча школа ім. Чацького, вул. Котлярська ч. 9. — Голосують вул. Берка Йоселювича, вул. Кожельовського, вул. Котлярська.

ОКРУГА VI. ЛИСТА Ч. 3.

Обвід 1. Домівка Комісії: Гімназія ім. Жовківського, вул. Кушевича ч. 5. — Голосують: вул. Бальонова, вул. Обідова, вул. Замарстинівська числа парисгі від 36 до 62 і непарисгі від 11а до 51а.

Обвід 2. Домівка Комісії: Жіноча школа ім. Собіського, вул. Замарстинівська ч. 11. — Голосують: вул. Якова Германа, вул. Кушевича, вул. Локетка, вул. Місіонарська, пл. Місіонарська, вул. Вибрановського числа 2 і 3.

Обвід 3. Домівка Комісії: Мужеська школа ім. Собіського, вул. Замарстинівська ч. 11. — Голосують: вул. св. Яна, вул. Пильникарська, Старий Ринок, вул. Смерекова, вул. Замарстинівська числа парисгі від 10 до 34 і непарисгі від 7 до 9, вул. Жовківська числа парисгі від 12 до 30.

Обвід 4. Домівка Комісії: Державна Економічна Школа, пл. Стрілецька ч. 8. — Голосують: вул. Божнича, вул. Цибульна, вул. Генся, вул. Ломана, вул. Лазенна, вул. Медова числа 6, 8 і 10, вул. Полтавна число 4, вул. Старозаконна, вул. Старотандетна, пл. св. Теодора, вул. Замарстинівська числа 1, 3, 5.

Обвід 5. Домівка Комісії: Державна Економічна Школа, пл. Стрілецька ч. 8. — Голосують: пл. Краківська, вул. Оповічна, пл. Ринок, вул. Смочна, вул. Весела, вул. Жовківська числа непарисгі до 37.

Обвід 6. Домівка Комісії: Жіноча школа ім. Сташіца, вул. Підвалля ч. 17. — Голосують: вул. Байсера, пл. Вєнєдиктинська, вул. Чацького, вул. Кашторна, вул. Костельна, вул. Піша, вул. Рибя, пл. Стрілецька числа від 1 до 4, вул. Шварцова, вул. Снежна, пл. Марії Сніжної, вул. Жовківська числа парисгі до 10.

ОКРУГА VII. ЛИСТА Ч. 8.

Обвід 1. Домівка Комісії: Вселюдна школа ім. Словацького, Замарстинів. — Голосують: вул. Львівська від 1 до 56, 58, 60, 62, 84, вул. Короля Яна III, вул. Падеревського, вул. Східна, вул. Коротка, вул. Ткацька, вул. Крива, вул. Івашкевича, вул. Зелінського, вул. Жеромського вул. Наленча, вул. Нетіла бічна.

Обвід 2. Домівка Комісії: Вселюдна жіноча школа ім. св. Мартина, вул. св. Мартина ч. 6. — Голосують: вул. Панська, вул. Ткацька, вул. Вибрановського від 4 до 11, вул. Вільчків.

Обвід 3. Домівка Комісії: Вселюдна жіноча школа ім. св. Мартина, вул. св. Мартина ч. 6. — Голосують: вул. Кінги бічна, вул. Любомирських, вул. св. Мартина числа непарисгі до 17 і парисгі до 16, вул. Пистів.

Обвід 4. Домівка Комісії: Вселюдна жіноча школа ім. св. Мартина, вул. св. Мартина ч. 6. — Голосують: вул. Жовківська числа непарисгі від 39 до 175 (дільниця III. і IX.).

Обвід 5. Домівка Комісії: Будинок Офіти Т. С. Л. — Знесіння. Знесіння (вул. Жовківська). Голосують: вул. Жовківська бічна, вул. Доїздова, вул. Мішкевича, вул. Довга, вул. Довга бічна, вул. Крашеського бічна.

Обвід 6. Домівка Комісії: Вселюдна мужеська школа ім. св. Мартина, вул. св. Кінги Бічна ч. 18. — Голосують: вул. Караїцька, вул. Жовківська (від 32 до 136).

Обвід 7. Домівка Комісії: Вселюдна жіноча школа ім. Собіського, вул. Замарстинівська ч. 11. — Голосують: вул. Огіркова, вул. Підзамче, вул. Підзамче П. Д. К. Львів, вул. Строма, вул. Студенна, вул. Шкільна, вул. Татарська.

Обвід 8. Домівка Комісії: Вселюдна мужеська школа ім. Собіського, вул. Замарстинівська ч. 11. — Голосують: вул. Купелева, вул. Льва вул. Підгірна, вул. Сходова, вул. Сенявська, вул. Спадиста, Високий Замок, вул. Замкова, вул. Замкова бічна.

ОКРУГА VIII. ЛИСТА Ч. 2.

Обвід 1. Домівка Комісії: Жіноча школа ім. Іссаковича, вул. св. Кінги ч. 3. — Голосують: вул. Боева, вул. Боева бічна, вул. св. Мартина числа парисгі від 18 і непарисгі від 19 до кінця „Пезет".

Обвід 2. Домівка Комісії: Освітній Дім Т. С. Л. — Знесіння. — Голосують: вул. Адамова, вул. Габріелівка, вул. Нова Різня, вул. Нова Різня бічна, вул. Волинська, вул. Зборовських.

Обвід 3. Домівка Комісії: Міський Дільничевий Урял IX. вул. Жовківська 114. — Голосують: вул. Акцизова (Знесіння), вул. Словацького, вул. Казимира Великого, вул. Сміла, вул

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорять український нарід, той МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. др ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляра. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації **Warszawa, ul. Stalowa 29 m. 10.**

Як додаток до „Рідної Мови" виходить тричісячник „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ". — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Европі 5 зл., поза Европою 1 амер. доляр.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7135 83—180 Телефон 25-55.

Весела, вул. Берка Йосельовича, вул. Райха, вул. Фрухтмана, вул. Крампнерів.

Обвід 4. Домівка Комісії: Льокаль Охотничої Пожарної Сторожі, Знесіння, вул. Собіського 41. — Голосують: вул. Замкнена (Знесіння), вул. Коротка, вул. Руська, вул. Фльоріяна, вул. Івана Франка, вул. св. Петра, вул. Ясна, вул. Здоровля, вул. Костельна, вул. Яна, вул. Рівна, вул. Крива, вул. Середня, вул. Т. Шевченка, вул. Просвіти, вул. Чернеча Гора, вул. Гранична, вул. Гранична Бічна, вул. Святих Пятниць.

Обвід 5. Домівка Комісії: Дім при Грекокат. Церкві в Знесінню, вул. Старознесінська ч. 25. — Голосують: вул. Старознесінська (Знесіння), вул. Сонішна, вул. Поперечна, вул. Нова, вул. Поперечна бічна, вул. Східна, вул. Лапкова, вул. Втята, вул. Городова, вул. Дорога до фарбярні.

Обвід 6. Домівка Комісії: Школа, — Знесіння, вул. Старознесінська. — Голосують: вул. Якова (Знесіння), вул. Торова, вул. Доми на боці, вул. Цвинтарна, вул. Цвинтарна бічна, вул. Яблоновського, вул. Собіського, вул. Суха.

Обвід 7. Домівка Комісії: Міщанське Стрілецьке Товариство, вул. Куркова ч. 23. — вул. Кіпцева, вул. Собіщина, вул. Театинська числа непаристі, вул. Войтіха, Знесіння — Циганівка.

ОКРУГА IX. ЛИСТА Ч. 4.

Обвід 1. Домівка Комісії: Мужеська школа ім. Зіморовича, вул. Личаківська. — Голосують: вул. Генінга, вул. Мала, вул. Піскова, вул. Піскова бічна, вул. Содова, вул. Виспянського, вул. Павлінів, вул. Павлінів Горішна.

Обвід 2. Домівка Комісії: Жіноча школа ім. Антонього, вул. Личаківська 38. — Голосують: вул. св. Антонія, вул. Гроттера, вул. Куркова числа паристі, вул. Мончинських.

Обвід 3. Домівка Комісії: Жіноча школа ім. Антонього, вул. Личаківська 38. — Голосують: вул. Чарнецького числа паристі, вул. Францішканська, вул. Кармелітська, вул. Личаківська числа непаристі до 21, вул. Вузька.

Обвід 4. Домівка Комісії: Гімназія ім. Шайнохи, вул. Шайнохи ч. 2—4. — Голосують: вул. Куркова числа непаристі, вул. Театинська числа паристі, вул. Люблинської Унії.

Обвід 5. Домівка Комісії: Мужеська школа ім. Зіморовича, вул. Личаківська. — Голосують: вул. Крупярська, вул. Лісна, вул. Лісна бічна, вул. Мучна, вул. Мучна бічна, вул. Стація П. Д. К. Личаків, вул. Войтовська, вул. Відок, вул. Відок бічна, вул. Копальна, вул. Бджільна, вул. Убоч, вул. Копальна — продовження.

Обвід 6. Домівка Комісії: Будинок Стрілецького Союзу, Личаків 148. — Голосують: вул. Кривчичі (Кривчичі), вул. Кривчицька дорога до Кольонії, вул. Кольонія Кривчицька, вул. Кривчицькі Пасіки, вул. Будка — Рогачка, вул. Личаківська від рогачки до кінця, вул. Ялівець, вул. Яр Кривчичі, вул. За Тартаком, вул. Кривчицька.

Обвід 7. Домівка Комісії: Мужеська школа ім. Антонього, вул. Гловінського 6. — Голосують: вул. св. Йосифа, вул. Личаківська числа непаристі від 23 до 171, вул. Личаківська бічна.

ОКРУГА X. ЛИСТА Ч. 3.

Обвід 1. Домівка Комісії: Мужеська школа ім. Антонього. — Голосують: вул. Личаківська числа паристі від 16 до рогачки, вул. Клушинська.

Обвід 2. Домівка Комісії: Гімназія ім. Коперника, вул. Кубалі ч. 4. — Голосують: вул. Гловінського, вул. Рея числа непаристі, вул. Гофмана, вул. Боніфратрів, вул. Голуба.

Обвід 3. Домівка Комісії: Євангелицька Школа, вул. Кохановського. — Голосують: вул. Пекарська числа непаристі від 19 до кінця, вул. Рея числа паристі, вул. Різьбарська, вул. Гланянська.

Обвід 4. Домівка Комісії: Гімназія ім. Коперника, вул. Кубалі ч. 4. — Голосують: вул. Бернардинська 5, 6, 7, вул. Цлова, вул. Личаківська чч. паристі до 14, вул. Пекарська числа непаристі від 1—17, вул. Жулінського, вул. Скшинського.

Обвід 5. Домівка Комісії: Євангелицька Школа, вул. Кохановського 18. — Голосують: вул. Пекарська числа паристі, вул. Сакраменток, вул. Домагаличів.

Обвід 6. Домівка Комісії: Жіноча школа ім. Конопніцької, вул. Зелена ч. 10. — Голосують: вул. Лесина, вул. Госевського числа паристі до 10, вул. Кльоновича, вул. Міяковського, вул. Пілсудського, вул. Лозінського.

Обвід 7. Домівка Комісії: Мужеська школа ім. Конопніцької, вул. Зелена ч. 10. — Голосують: вул. Госевського числа непаристі, вул. Кохановського числа непаристі, вул. Рибацька, вул. Охоронок.

ОКРУГА XII. ЛИСТА Ч. 3.

Обвід 1. Домівка Комісії: Заводова Жіноча Школа, вул. Зелена ч. 8. — Голосують: вул. Кампіяна, вул. Кохановського числа паристі до ч. 44, вул. Конопніцької, вул. Романовича, вул. Сенаторська, вул. Вінцентого Поля, вул. Замойського, вул. Зелена від ч. 1 до 32, 35, 37.

Обвід 2. Домівка Комісії: Вселюдна мужеська школа ім. св. Софії, вул. Стальмаха ч. 9. Голосують: вул. Шевченка, вул. Вагилевича, вул. Кохановського від ч. 48 до кінця, вул. Зелена непаристі числа від 41 до кінця.

Обвід 3. Домівка Комісії: Заводова Жіноча Школа, вул. Зелена ч. 8. — Голосують: вул. Черешнева, вул. Яблоновських, вул. св. Яцка, вул. Офіцерська, вул. Снопківська паристі числа.

Обвід 4. Домівка Комісії: Вселюдна мужеська школа ім. св. Софії, вул. Стальмаха ч. 9. Голосують: вул. Красінських, вул. Тарновського.

Обвід 5. Домівка Комісії: VIII. Гімназія, вул. Дверницького ч. 17. — Голосують: вул. Дверницького, вул. Лукевича, вул. Снопківська непаристі числа, вул. Снопківська бічна, вул. 22. Січня, вул. Засянок, вул. Софії непаристі числа, вул. Жижинська.

Обвід 6. Домівка Комісії: Школа ім. св. Казимира, вул. св. Софії ч. 24. — Голосують: вул. Боднарівка, вул. Над Яром, вул. Юстиняшівка, М. З. Е. (Козельницька), Персенківка Дочн, Персенківка, вул. Понінського, Площа Повставова, вул. Рацлавицька, вул. Вітасна Стріха, вул. Гундуліча (Вербова), вул. Софії паристі числа.

ОКРУГА XIII. ЛИСТА Ч. 2.

Обвід 1. Домівка Комісії: Вселюдна школа в Кульпаркові. — Голосують: вул. Кульпарків, Кульпарків Заклад, Кульпарків, Липняки.

Обвід 2. Домівка Комісії: VIII. Гімназія, вул. Дверницького ч. 17. — Голосують: вул. Болгарська, вул. Домбровського, вул. Грецька, вул. Обертинська, вул. Обозова, вул. Пелчинська числа непаристі, вул. Понятовського, вул. Пулавського, Стрийська числа непаристі ціла, Стрийська числа паристі до 48 числа, Стрийський Парк, вул. Турецька.

Обвід 3. Домівка Комісії: Міські Доми, вул. Стрийська ч. 66. — Голосують: вул. Гербуртів, вул. Кадецька, вул. Кадецька бічна, вул. Похила, вул. Стрийська числа паристі від ч. 50 до кінця, Дорога Вулецька, вул. Вулецька Бічна, Вулька Паненська, Вулька Паненська Бічна.

Обвід 4. Домівка Комісії: Вселюдна школа ім. Клем. Танської (жіноча), вул. Яблоновських ч. 13. — Голосують: вул. Богуславського, вул. Ходоровського, Лазаря, Пелчинська паристі числа, вул. Вронівських.

ОКРУГА XIV. ЛИСТА Ч. 3.

Обвід 1. Домівка Комісії: Вселюдна жіноча школа ім. Жовківського, вул. Задвірянська 80. Голосують: вул. Дзісьлевського, вул. Гроховська, вул. Обводова, вул. Остроленцька, вул. Болеслава Хороброго, вул. Левицького, вул. Ольшевського, вул. Стахевича, вул. Гроховська за залізн. тором.

Обвід 2. Домівка Комісії: Жіноча гімназія ім. кор. Ядвиги, вул. Потоцького ч. 35. — Голосують: вул. Потоцького числа паристі від ч. 38 до кінця, вул. Здоровля, вул. Содова, вул. Мурарська від ч. 19 непаристі і від 22 паристі до кінця, вул. Шимоновичів непаристі від ч. 29 до 37, вул. Потоцького Бічна, вул. Чвартаків.

Обвід 3. Домівка Комісії: Вселюдна жіноча школа ім. Жовківського, вул. Задвірянська ч. 80. — Голосують: вул. Потоцького паристі від ч. 2 до 36, вул. Снядецьких, вул. Льва Сапіги числа непаристі від 1 до 25, вул. З. Хшановської, вул. Ленцького.

Обвід 4. Домівка Комісії: Вселюдна жіноча школа ім. Жовківського, вул. Задвірянська ч. 80. — Голосують: вул. Бартосувин, вул. Хотківича, вул. Коперника паристі чч. 48 до 60, вул. Марії Магдалини, вул. Потоцького непаристі числа.

Обвід 5. Домівка Комісії: Гімназія ім. Снядецьких, вул. Шимоновичів ч. 1—3. — Голосують: вул. Абрагамовичів, вул. Ісаковича, вул. Коснерська, вул. Лекартовича, вул. Малаховського, вул. Набелька, вул. Щитова, вул. Стшала, вул. Вилепька від ч. 1 до 85

ОКРУГА XV. ЛИСТА Ч. 4.

Обвід 1. Домівка Комісії: Українська гімназія, вул. Льва Сапіги ч. 14. — Голосують: вул. Городецька числа непаристі від 51 до 75, вул. св. Йосафата, вул. Шумлянських.

Обвід 2. Домівка Комісії: IV. Гімназія, вул. Нікоровича ч. 2. — Голосують: пл. Більчевського від ч. 1 до 5, вул. Домса, пл. св. Юра, вул. Льва Сапіги числа паристі від 12 до 30, вул. св. Тереси, вул. Захаревича.

Обвід 3. Домівка Комісії: Вселюдна мужеська школа ім. св. Магдалини, вул. Льва Сапіги ч. 11. — Голосують: вул. На Байках числа паристі і число 37, 39, вул. Японська, вул. 29-го Листопада числа непаристі від 1 до 7, вул. Мурарська від ч. 4 до 11, вул. Окульського, вул. Льва Сапіги непаристі числа від 29—91, вул. Вишневецьки.

Обвід 4. Домівка Комісії: Українська Гімназія, вул. Льва Сапіи ч. 14. — Голосують: вул. На Байках непаристі числа від 1 до 31, вул. Глибока, вул. 29. Листопада непаристі чч. від 115 до кінця, вул. 29-го Листопада Бічна, вул. Новий Світ.

Обвід 5. Домівка Комісії: Вселюдна жіноча школа ім. Магдалини, вул. Льва Сапіги ч. 11. — Голосують: вул. Грунвальдська, вул. 29-го Листопада, вул. Моджеєвської.

Обвід 6. Домівка Комісії: Гімназія ім. Снядецьких, вул. Шимоновичів ч. 1—3. — Голосують: вул. Кс. Бандурського, вул. Дунін Борковських Бічна, вул. Гіпсова, вул. Яна з Дукли, вул. Ожешкової, вул. Шимоновичів від ч. 1 до 22.

ОКРУГА XVI. ЛИСТА Ч. 2.

Обвід 1. Домівка Комісії: Вселюдна жіноча школа ім. Сенкевича, вул. Дунін Борковських ч. 21. — Голосують: вул. Білінських, Білінських Бічна, Кентшинського паристі числа, За Рогачкою Городецькою, вул. За Рогачкою Городецькою Бічна.

Обвід 2. Домівка Комісії: Вселюдна жіноча школа ім. Сенкевича, вул. Дунін Борковських ч. 21. — Голосують: вул. Даниловичів, вул. Львівських Дітей, вул. Личевських, вул. Кентшинського непаристі числа, вул. Кентшинського Бічна, вул. Рагози, вул. Рашинська, пл. Унії Бжеської.

Обвід 3. Домівка Комісії: Вселюдна жіноча школа ім. Жовківського, вул. Задвірянська 80. Голосують: вул. Задвірянська, вул. Збаразька.

Обвід 4. Домівка Комісії: IX. Гімназія, вул. Хотинська ч. 6. — Голосують: пл. Більчевського від 6 до 12, вул. Дзялинських, вул. Городецька непаристі числа від 101 до 127, вул. Кубасевича, вул. Дорога Кульпарківська, вул. Дорога Кульпарківська Бічна, вул. Лончнікова, вул. Под Колейон, вул. Поцшечна, вул. Поцшечна Бічна, вул. Складова.

Обвід 5. Домівка Комісії: Читальня Польського Т-ва Школи Людової в Сигнівці. — Голосують: Сигнівка Мала, вул. Кустановича, Сигнівка Велика, вул. Костельна, вул. Кругка, вул. Лесьна, вул. Льотніско, вул. Блотна, вул. 3-го Мая, вул. Найгебавера, вул. Нова, вул. Пуста, вул. Собеського, вул. Театральна, вул. Урбановичів, вул. Замкнена, вул. Зелена, вул. Блотна Бічна.

ОКРУГА XVII. ЛИСТА Ч. 3.

Обвід 1. Домівка Комісії: Вселюдна мужеська школа ім. Конарського, вул. Льва Сапіги ч. 91. — Голосують: вул. Декерта Бічна, вул. Кор. Ядвиги паристі числа.

Обвід 2. Домівка Комісії: Вселюдна жіноча школа ім. Кордецького, вул. Кордецького ч. 13. — Голосують: вул. Кордецького.

Обвід 3. Домівка Комісії: Вселюдна мужеська школа ім. Конарського, вул. Льва Сапіги ч. 91. — Голосують: вул. Декерта, вул. Кор. Ядвиги непаристі числа, вул. Зацішна.

Обвід 4. Домівка Комісії: Вселюдна школа ім. Марш. Пілсудського, вул. Алея Фоша. — Голосують: вул. Каспра Бочковського, вул. Городецька непаристі числа від 81 до 99, вул. Каштелянська, вул. Немцевича.

Обвід 5. Домівка Комісії: Вселюдна мужеська школа ім. Кордецького, вул. Кордецького ч. 13. — Голосують: пл. Бема, вул. Дембінського, вул. Городецька паристі числа, вул. Спулдзельча.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-25.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Обвід 6. Домівка Комісії: Вселюдна жіноча **школа ім. св. Анни, вул. св. Анни ч. 2.** — Голосують: вул. Гольдмана, вул. Фридрихівська коло богачки Янівської, вул. Янівська парисні числа, вул. Клепарівська ч. 2, 3, 4, вул. Піліховська, вул. Піліховська бічна, вул. Гольдмана Бічна, вул. Янівська Бічна.

Обвід 7. Домівка Комісії: Вселюдна школа ім. Шашкевича, вул. Замкнена ч. 13. — Голосують: вул. Янівська непарисні числа, вул. Кошарова, вул. Магазинова, вул. Провіянтова, вул. Бема.

ОКРУГА XVIII. ЛИСТА Ч. 4.

Обзід 1. Домівка Комісії: Вселюдна мужеська школа ім. Сенкевича, вул. Дунін Борковських ч. 21. — Голосують: вул. Нова, вул. Оборони Львова, вул. Олеховського, ул. Орла, вул. Птася, вул. Проста, вул. Рівна, вул. Спокійна, вул. Торова, вул. Торова Бічна, вул. Дорога Любінська, вул. Дорога Любінська Бічна, вул. Кондукторська, вул. Окружна, вул. Дзялова, вул. Суха.

Обвід 2. Домівка Комісії: Міський Уряд, вул. Городецька ч. 92. — Голосують: вул. Ален Фоша, Богданівка, вул. Мійська, вул. Людова, вул. Церковна, вул. Церковна Бічна.

Обвід 3. Домівка Комісії: Вселюдна муж. школа ім. Кордецького, вул. Кордецького ч. 13. Голосують: вул. На Блоне, вул. На Блоне Бічна, вул. Ченстоховська, вул. Ченстоховська Бічна, вул. Свентокшиська, вул. Свентокшиська Бічна, вул. Варстатова.

Обвід 4. Домівка Комісії: Вселюдна жіноча школа ім. Кордецького, вул. Кордецького 13. Голосують: вул. Барська, вул. Коротка, вул. Короля Лещинського, вул. Ванди.

Обвід 5. Домівка Комісії: Вселюдна жіноча школа ім. Конарського, вул. Льва Сапіги 91. Голосують: вул. Чаховського, вул. Рицерська, вул. Травгута.

Обвід 6. Домівка Комісії: Вселюдна жіноча школа ім. Конарського, вул. Льва Сапіги ч. 91. Голосують: вул. Бартоша Головацького, вул. Хоцімська.

ОКРУГА XIX.

Обвід 1. Домівка Комісії: Дім Людовий — Голоско Мале. — Голосують: вул. (Голоско Мале) Борсука, вул. Домарицького, вул. Дюзьтца, вул. Фірлея, вул. Галяра, вул. Герчука, вул. Грушецького, вул. Голощанська, вул. Горунгта, вул. Яворського, вул. Коцуя, вул. Корнацького, вул. Макуховського, вул. Огородова, вул. Шпалі, вул. Сліпінського.

Обвід 2. Домівка Комісії: Т-во „Сокіл"-Клепарів. — Голосують: вул. (Клепарів) Варшавська парисні від 40 до кінця, вул. Йорданська, вул. Капулінських, вул. Лисенка, вул. Лі-

Піт ніг, рук, пахвин і ін. усунеться через вживання спеціяльного пудру „CSAVE"
Мільони вдячних 71/25 3—5
Перфумерії **С. ФЕДЕРА**
Сикстуська ч. 7. — Львів. — Коперника ч. 15 а
(побіч палати гр. Потоцького)

мановського, вул. Спортова, вул. Кахмана, вул. Івашкевича, вул. Капусцінського, вул. 15-го Серпня, вул. Реймонта, вул. Стефчика, вул. Падеревського, вул. На Боіско, вул. Стражацька, вул. Майова, вул. Каспровича, вул. Під Жесною, вул. Смелі, вул. Старка.

Обвід 3. Домівка Комісії: Школа в Клепарові, вул. Варшавська 75. — Голосують: вул (Клепарів) непарисні, вул. Гурна, вул. Всіх Святих, вул. Янічка, вул. Єнджеевського, вул. Галлера, вул. Дурського, вул. Почтова, вул. Жечна вул. Антикевичів, вул. Лукомського, вул. Мюллера, вул. Шпалі, вул. Колійова Бічна.

Обвід 4. Домівка Комісії: „Звйонзек Стшелецкі" в Левандівці. — Голосують: вул. (Левандівка) Варшавська, вул. Чарнецького, вул. 3-го Мая, вул. Жвірки, вул. Вігури, вул. Сенкевича парисні від ч. 32—60, вул. Тиха, вул. Любельська, непарисні цілі і парисні від 24. вул. Словацького, непарисні від 31 до кінця, парисні цілі, вул. Потоцького, вул. Заціше, вул. Блоніа,

Обвід 5. Домівка Комісії: Школа Сенкевича, вул. Дунін-Борковських 21. — Голосують: вул. Білогорська, вул. Білогорська Бічна, вул. Блоне Янівське, вул. Городецька непарисні від 129—147.

Обвід 6. Домівка Комісії: Школа в Левандівці. — Голосують: вул. (Левандівка) Грунвальдська від 81 до кінця, вул. Собеського, вул. Конопніцької, вул. Сенаторська, вул. Сенкевича від 1—29 і непарисні від 31 до кінця, вул. Любельська, парисні до ч. 22, вул. Словацького, непарисні до ч: 29, вул. Пястів, вул. Замойського, вул. Ягайлонська, вул. Бема, Стація Клепарів, вул. Рея, вул. Шевченка, вул. Нова.

Обвід 7. Домівка Комісії: Людовий дім І. С. Л. в Левандівці. — Голосують: вул. (Левандівка) Грунвальдська від 1 до 79, ул. Міцкевича, вул. Коротка, вул. Бартоша Головацького, вул. Косцюшка, вул. Шкарпова, вул. Лесьна, Площа Фабрична, вул. Гетьманська, вул. Замкнена, вул. Каштелянська, вул. Стрілецька, вул. Барська, вул. Шевченка Бічна, вул. Багниста, вул. Родзевічувни, вул. Мійська.

ОКРУГА XX. ЛИСТА Ч. 3.

Обвід 1. Домівка Комісії: Громадський Будинок — Замарстинів, вул. Львівська ч. 88. — Голосують: вул. (Замарстинів) Огородницька, вул. Ількевича, вул. Цисна, вул. Замкнена, вул. Оборони Львова, вул. Ягелли, вул. Штарка, вул. Жечна, вул. Блотна, вул. Казимира Великого. вул. Вербова. вул. Львівська від ч. 57 до 65 непаристі і від 65 до кінця паристі і непаристі, вул. Пільна, вул. Пільна Бічна, вул. Господарська, вул. Грунвальдська, вул. Галлера, вул. Ломана, вул. Конопніцької вул. Склепінського, вул. Стебелинських, вул. Кайзера, вул. На Торфи, вул. Старокоритна.

Обвід 2. Домівка Комісії: Громадський Будинок, вул. Львівська ч. 88. — Голосують: вул. (Замарстинів) Гранічна, вул. Гранічна Бічна, вул. Нова, вул. Нова Бічна, вул. Надбжежна, вул. Михайла, вул. Ставова, вул. Ставова Бічна, вул. Вузька.

Обвід 3. Домівка Комісії: Громадський Будинок — Клепарів. — Голосують: вул. (Клепарів) Варшавська паристі чч. від 2 до 38, вул. Мосціцького, вул. Тетмаера, вул. Шевська, вул. Хорошого, вул. Складовської, вул. Орльонт, вул. Казимира Великого, вул. Белліні, вул. Спокійна, вул. Вінярського, вул. Гощинського, вул. Ордона, вул. Панська, вул. Галля, вул. Кресова, вул. Львівська, вул. Альбіновських, вул. Сапіловського, вул. Жеромського, вул. Над Полтвою, вул. На Блоне.

Обвід 4. Домівка Комісії: Громадський Будинок — пл. Місіонарська ч. 2. — Голосують: вул. Полтяна непаристі числа від 11 до кінця і 46, вул. Полтяна, вул. Пшервана.

—o—

НОВИНКИ

— **Ямна коло Яремча.** Пансіон „Веселка" отворений від 1. травня. Кімнати гарні, соняшні, добре уладжені, з бальконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева, Ямна коло Яремча. 1437 8-?

— **Живець Черче.** Пансіон „Вілля „Надія" відчинений від 1. травня поручає комфортові кімнати враз з удержанням. 1480 5—5

— **До тих, що їдуть до Криниці.** В зимовім сезоні ц. р. перебула я 6 тижнів в Криниці, в пансіоні п. М. Яблонської (willa Tatrzańska). Вілля положена в самім центрі, дуже близько джерела і лазничок, харч першорядний, ціни дешевші, ніж в інших пансіонах. Всім, що вибираються до Криниці, щиро поручаю пансіонат п. Яблонської. **Ольга Кміцикевичева,** вдова по адвокаті. 1628 1-3

— **Найприємніше проведеш ферії** (літо) в пансіоні „Яблонських" у Гребенові. Пансіон положений у чудовій долині Опору. Покої дуже соняшні, з бальконами, з гарною обстановою Зголошення: Радкевичева. 1628

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** Приймає футра до перехову на літо. 1287 29-?

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хорущина 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 128574-100

— **Знамените гігієнічне морожене** лише в цукорні Д. Стецькова, Львів, вул. Миколая 7. 1525

— **Всіх б. старшин корпусу СС** просимо надіслати свої адреси до Видавництва „Ізмарагд" у Львові, вул. Косцюшка 5 в цілі порозуміння в справі видання Альманаху СС. За Видавничий Комітет С. С. **Андрій Мельник, Михайло Мат. чак.** 1630 1-2

— **Вистава народнього мистецтва у Львові.** З нагоди закінчення шкільного року жіноча гімназія СС. Василіянок (вул. Длугоша 17а) уладила виставу народнього мистецтва у власній салі. Гімназійна етнографічна збірка, відома громадянству вже з двох виставок, є найповнішим у Галичині збором повних народніх одягів, що дає зразки з Галичини, Буковини, Волині, Полісся і Наддніпрянщини. В порівнанні з давнішими теперішня виставка викаже замітні придбання, головно в ділянці обрядового мистецтва. На відкриття виставки, що відбудеться в неділю 27. ц. м. в год. 12., запрошує П. Т. Громадянство управа шкільного музею.

— **Позір львовяни!** На день 26. 5. суботу год. 18 (6) скликується в авлі Акад. Дому Загальний Збір Секц. Студ. та Абсольв. львовян. Вага справи вимагає масової участи студентства Львова. — **Видія.**

Полотна
на білля і постіль
ковдри, матераци, коци, дерки солідно й дешево
Гуртівня Текстильна
36/76 **ЛЬВІВ, РИНОК 30.** 4—8

— **Спомини о. Митр. Шептицького про Брата Альберта.** Як повідомляє КАП, збір Братів Альбертинів звертається з проханням до о. Митрополита Шептицького з проханням, щоби списав свої спомини про Бр. Альберта, з яким вязала його щира приязнь. Глибока честь для Брата Альберта і бажання причинитися до його беатифікації склалися на те, що о. Митрополит прихилився до цього прохання, списав свої спомини і передав Братам Альбертинам. Тепер вони появляються в альбертинській „Нашей Мисли" (Краків, Косцюшка 86), почавши від травневого (ч. 3) зшитка.

— **Оподаткування лікарів і адвокатів.** Скарбові уряди одержали наказ, щоби при устійнюванні доходів лікарів і адвокатів спиралися на опінії знавців, покликаних лікарськими й адвокатськими палатами. Це потрібне на випадок розбіжности між даними про висоту доходів, які зібрала скарбова палата, а податковими зізнаннями платників.

— **Закон про музичне звання** вимагають тепер фахові й урядові чинники, щоби оголосити його у виді президентського декрету. На основі цього закону доступ до музичного звання буде утруднений. Кожний член музичної організації мусить мати легітимацію на основі іспиту, зложеного перед фаховою комісією. Для знаних і чинних музиків вийдуть переходові приписи. Заборонено буде затруднювати музик незорганізованих. Закон має на меті піднести музичне звання, якого якість терпить наслідком заливу музичного ринку дилетантськими силами. Має теж на меті охорону музичної педагогіки.

— **Несподіванка в городах і садах.** В ночі з четверга на пятницю 25. травня ц. р. температура впала низче зера і у Львові та в околиці появився приморозок. Огородники і садівники занепокоєні наглою обниженою температури. Постійні сухі вітри і довга посуха відбилася фатально на овочах і ярині. Цвіт з овочевих дерев облетів саме з приводу довгої спеки і сухих вітрів. Крім того на овочевих деревах появилися масово шкідники. Яблок буде дуже мало, бо цвіт яблуні низький і його спалила спека. Вже появилися на торзі трускавки в ціні 1.60 за кільограм. Звичайно трускавки доспівають у половині червня.

— **Львівська хроніка.** В мешканні при вул. Алембеків повісився 63-літний різник М. Добжанський з причини недуги. — В пекарні Сохацького при вул. Здоровля пострілився через необережність з револьвера Роман Панахід, зайнятий розвожением збіжа. — З харчевої гуртівні „Артес" при вул. Коперника вивезли в ночі злодії 40 мішків родзинків, 18 мішків кави, 7 скринь чаю і вкрали 300 зол. готівкою. Загальна шкода 10.000 зол.

— **Краєва хроніка.** У Вербівчику пов. Броди застрілився в стодолі Іван Кинь зі страху перед військовою службою. — В Гуті Пеняцькій пов. Броди знайдено 65 військових гранат, закопаних у землі.

— **Дивний випадок душогубства** стався на забаві рільничого „дулка" в Сомборі. До підхмеленого Станислава Григуся приступив нагло його старший брат Мартин і сказав з докором: „Ще не минули два тижні, як батько небіжчик, а ти вже бавишся і танцюєш". Враженний тим докором брат ударив Мартина в лице. Отямившись вгодом добув нагло револьвер і стрілив собі в серце, падучи на місці трупом.

— **Льокомотива розбила селянський віз.** Біля залізничого дірця в Чорткові пересувна машина наїхала на селянський віз, що переїздив крізь залізничий шлях. Одного з пасажирів вбило на місці. Візник Гриць умер, перевезений до шпиталю. Третього пасажира легко потовкло.

— **Жінка професором політехніки.** Асистентку д-р Алїцію Дурабальську із наради фізичної хемії варшавської політехніки іменовано надзвичайним професором політехніки у Львові.

— **Запертя.** Довголітні досліди в шпиталях виказують, що природна гірка вода **Franciszka Józefa** знаменито управильнює чинність кишок.

— **Напоминає жидів до скромности.** В нюйорських протестантських церквах починають дошкульно обмірковувати жидівську проблему в Америці, як це показується з проповіди Говерда Верджіна, виголошеної в пресвитеріянській церкві в Ню Йорку. Він остерігав жидів перед нерозбірчивою пропагандою за собою в Америці і зажадав, щоби вони робили це „мудро і зі зрозумінням християнської ідеї". Дальше сказав проповідник таке: „Я таксамо подразнений становищем деяких жидівських провідників як і становищем Гітлера. Оба чинники виходять з того заложення, що жидівська раса це якась спеціяльна порода людей. А я взиваю християн, щоби вони перестали глядіти на жидів як на жидів, а також взиваю тих, що належать до жидівської раси і релігії, щоб вони перестали глядіти на себе як на спеціяльну породу, якій належаться спеціяльні привілеї" — кінчив Верджін

З нових видань.

Франц Коковський: „ЗА УКРАЇНУ". Збірка оповідань з недавнього минулого. Ілюстрації Мих. Фартуха. „Діточа Бібліотека" книжечка 152. Сторін 64. Накладом видавництва „Світ Дитини". Львів. 1934. Ціна 80 сот.

Нова книжечка рухливого нашого Видавництва для дітей — збірка оповідань із недавнього минулого. Всіх оповідань у книжочці десять. Пересуваються перед очима читача дітигерої з великих та сумних років світової і визвольної війни. Збірка починається *„Останковою жертвою"* — оповіданням з часів проголошення Української Держави. Коли ранесько побачив на Городській Думі жовто-блакитний прапор, вибіг на вулицю і подався туди. На заклик стрілецького старшини йде з іншими хлопцями розвідатися, де находиться противник, що наступає на місто. Остапко біжить і попадається на ворожу заспору. При повороті перебила його ворожа куля і він пав жертвою за Україну.

Від другого оповідання бере збірка свій заголовок. Січові Стрільці приступом здобувають містечко, що находиться в більшовицьких руках. З крісами в долонях та з окликом „За Україну" йдуть вони до наступу. В тій хвилині два малі хлопчики — Тарасик і Данилко — з тим самим окликом кидають на ворожу заставу дві ручні гранати. Цей геройський вчинок двох хлопят допоміг українському війську заняти містечко.

В оповіданні „Для Неї все" мала сиротка Оленка віддає для української армії свою останню кожушину. В оповіданні „Дзвіночки" — малий Михась, що від битви під Семиківцями держався одної чети УСУСУ-сів і разом з нею попадається в московський полон.

В оповіданні „Уратована Читальня" змальований жахливий образ пожежі галицького війська. Малі хлопці, що залишилися в селі, ратують перед пожежею читальняний дім ризикуючи своє життя.

В оповіданні „Червоні маки" малий сиротка Гриць підпалює погаслий льонт міни, що нею стрільці бажають висадити міст у повітря, щоб спинити наступ ворога.

Дешевий тиждень по 75 сотиків: напівметр. вунолини, вуналини, препоні, спінжи і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИКИ** А. ГАНПЕЛЬМАН. Львів, Бойма 11. 30-365

Не хоче „Гіркого хліба" малий Василько, який йому кидає малярський підмайстрина, бо не хоче хліба з тої руки, яка завдала смерть на вічний сон його батька.

„Остання молитва" — це опис останньої лекції в кам'янецькій гімназії перед приходом більшовиків.

Останнє оповідання — „Незабудьки" — це спомин автора про те, як він побіч Лисої під Бережанами найшов у лісі забуту стрілецьку могилку.

Всі ці оповідання навівають на читача таке рідне тепло, що й помимоволі виникають в нього глибоке зворушення й будять у серці приспані почування. Мова оповідань чиста і гарна. Рисунки Фартуха незвичайно влатні, тільки до першого оповідання в дечому історично не вірні. Вони мабуть мусіли бути призначені до іншого оповідання. Таких книжечок повинні ми мати якнайбільше.

Антін Логоцький.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 19.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича, Борщів:
26. V. Наша парада.
27. V. Сонце руїни.
28. V. Чумаки.
29. V. Королева хіна.
З Борщева де театр до Заліщик.

Великий Міський Театр.
Субота, 26. V. год. 7·30 веч. „Довічність". Гостинний виступ Л. Сольського. Абон. 21.
Неділя, 27. V. год. 3·30 поп. „Фрайлянтор". Ціни найнижчі.
Неділя, 27. V. год. 7·30 веч. „Довічність". Гостинний виступ Л. Сольського.

Театр Різнородностей.
Субота, 26. V. год. 7·30 веч. „Дівчата з одностроїх". Абон. 20.
Неділя, 27. V. год. 7·30 веч. „Дівчата з одностроїх". Абон. 20.

Жидівський Варшавський Артистично-Літературний Театр у салі „Колісею":
Субота, 26 травня, год. 12 впол., 8·45 веч.
Неділя, 27. травня, год. 12 впол., 8·45 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Під жаром Туркестану", „Фордансерка".
АТЛЯНТИК: „Заглада" (Гарі Піль).
ВАНДА: „12 крісел" (Вл. Буріян, Дивіна).
КАСІНО: „Нічний лет".
КОЛІСЕЙ: "Я не янгол", ревія „Дай устонька тай до побачення".
КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Бал біних ліжечок" (із Містенгет), Барту в Польні.
МАРУСЕНЬКА: „Двійник" і ревія: „Броновський з нами".
МІРАЖ: „Я в день ти в ночі".
МУЗА: „Ніч у Каірі" (Рам. Новаро).
ПАЛЯС: „Цісарські ловп" („Узнер найзер").
ПАН: „Ніч кохання" (Джоан Мохіка).
ПАСАЖ: „Два обличча" (Кен Мейнард), „Дочка полку" (Анні Ондра).
СВІТ: „Чому я згрішила", „Чарлі ратує Европу".
СОНЦЕ: „Нічні суди" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Злодій кохання" та ревія.
ХИМЕРА: „Новий пол".
УТІХА: „Кровавий шлях", „На окраїнах Сагари".

Закордонне радіо.

Субота, 26. травня 1934.

Відень (506,8) 12·30, 22·15 Концерт, **Мор. Острава** (259,1) 21·00 Веселий оп. вечір, **Білгород** (439,8) 12·05, 16·30 Нар. пісоньки й мельодії, **Берлін** (356,7) 12·00, 20·15 Концерт, 16·00 Легка музика, **Кельн** (455,9) 13·00 Концерт камер. хору, 17·15 Пісні й музика, **Мінхен** (405,4) 16·00 Вок. інстр. концерт, 17·10 Фортепян, 20·10 „Ді Герцдаме" оп. Трунка, **Брессав** (315,8) 20·10 „Маленька Доріт" муз. комедія Кінеке на осн. Діккенса, **Москва** (Стара) 360,6) 17·30 „Русалка" оп. Даргомижського, **Будапешт** (549,5) 12·03 Концеот унів. хорів, 13·30 Концерт військ. орхестри, 20·00 Популярні арії, **Рим** (420,8) 20·45 Вок. інстр. концерт.

Неділя, 27. травня 1934.

Відень (506 8) 11·40 Музика для молоді, 19·45 Хор. 20·20 „Молодість гарна" веселий концерт, **Братислава** (298,8) 10·15 Концерт, **Прага** (470 2) 11·00 Квартет, **Львова** (531) 21·20, 22·15 Спів. **Білгород** (439,8) 17·00, 19·20 Пісоньки й мельодії, **Берлін** (356,7) 19·00 Легкий концерт військ. орхестри, **Ляйпціг** (382.2) 19·30 „Тристан і Ізольда" оп. Вагнера (І. дія), **Мінхен** (405,4) 21·00 Нар. музика, 22·30 Пісні, **Букарешт** (365) 11·00 Концерт (у програмі: Морена: **Українська суїта**), **Будапешт** (549,5) 12·30 Концерт, **Міляно** (368,6) 16·00 „Дон Хуан" оп. Моцарта, **Рим** (420.8) 15·30 „Дон Хуан" оп. Моцарта, 20·45 „Баядера" оп. Кальмана.

Львівське радіо.

Субота, 26. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12.05, 12·33 Концерт сальонової орхестри 15·10 Господарські вістки, 15·20 Еспанські пісоньки (Хуан Горлез) у супр. фортепяну, 15·35 Пять хвилин вітру від моря. 15·40 Авд. для хорих, концерт орхестри, 16·20 Лекція фр. мови, 16·35 „Дощ перлів" муз. репортаж. 17·20 Істор. відчит „Політика вел. держав у 20 ст. і вибух світової війни", 17·40 Репортаж 19·00 Польська фідьозоф. лунка в ост. чвертьстоліті, 19·13 Всячина, 19·25 Репетиції поезій, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільна рерун. 20·00 Шопенівський концерт, 20·30 Почт. техн. скринька 20·45 Популярні польські мельодії, орхестра, солісти, 22·00 Танкова музика, 23·05 Виленська газуля.

Неділя, 27. травня 1934.

9·00—10·00 Ранішня авдиція, 10·00 Після богослужения відчит „Чи можлива людина може обійтися без релігії", 12·15 Муз. поранок, 14·00 Бадачка „Господарка в оливцем у руці", 14·15 Огляд ринків рільних продуктів, 14·30 Травневі пісні, 14·45 Свято дружок (авд.), 15·00 Рільн. бадачка „Сіновоси", 15·20 Концерт орхестри, 16·00 Для дітей: „Свято Матери", 16·45 Літ. чвертьгодина: Фрагмент із Каден-Бандровського „Місто моєї матери", 17·00 Бадачка про чистоту в нас і деінде, 17·15 Нар. капели, співанки, 18·00 Авд. „Колиб Шекспір нині написав", 18·40 Спів у супр. фортепяну, 19·00 Три знаки запиту, 19·10 Всячина, 19·50 Вибрані думки, 19·32 Легка музика, пісоньки (Кульчицька), 21·00 Там, де стояла колиска Словацького, 21·15 На веселій львівській хвилі, 22·15 22·16 Спортові вістки, 22·25, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних обротах 5·26·25 зол.

Золото: Долари 8·91—8·93. Франки фр. 34·70—35·20 Дукати 82·80—83·30, Корони 36·90—37·40. Рублі 45·50—46·50.

Срібло: Корони 0·28, Фльорени 0·70, Рублі 1·20

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·94, Париж 34·96, Берлін 208·30, Цюріх 171·27, Амстердам 359·12, Прага 22·05, Мілано 45·05. Відень 98·00—1·00, Букарешт 37·50—38·00, Брюсель 123·60, Данціг 172·70, Копенгаген 120·25, Стокгольм 138·85, Нюйорк кабель 5·29·25, Нюйорк чеки 5·28·50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 25. травня п. р. в наслідок зниженої тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 л. молока	—·16	зол.
1 л. сметани	—·70	„
1 кг. масла	2·25	„

Тенденція на масло, молоко і сметану слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що 26. V. п. р. платив свої доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, якою подвіря птахогосп. „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·60	зол.
Курн	І класа	0·90	„
„	ІІ „	0·50	„

Тенденція зниження. На ногути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

Ювилейний Комітет повідомляє, що дня 3. червня 1934. год. 2·, в Золочеві, відбудеться **Святочна Ювилейна Академія для вшанування 30-ліття композиторської діяльности проф. Василя Безкоровайного.** — Привіти слати: М. Цішецький — Золочів, Легіонів ч. 27. 1610 2—2

У жіночій гімназії Українського Інституту для дівчат у Перемишлі, вул. Татарська ч. 6., вступні іспити відбудуться: до І. кл. нового типу 15. червня в год. 3-тій попол. письм. частина, а 16. червня в год. 8. рано устна частина іспиту, — до клас ІІ. нового типу й V.—VII. гун. типу 18. і 19. червня. Зголошення з приписаними залучниками приймає Дирекція гімназії до 10. червня п. р. 1615 2—2

Вписи до Фахової Школи середнього типу С. С. Василіянок у Львові вул. Длугоша 17. приймає Управа від 1. червня п. р. між 8—13 год. рано і 15—18 год. попол. **Управа.** 1609 3—3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

БІЛИЗНЯНІ матеріяли, коронки, ручні вишивки за безцінь, **Фрайліх,** Сикстуська ч. 21. 1555 4—?

ШУКАЮ фахового і солідного з текстильної бранжи Зголошення до Адміністрації під „Продавець". 1624 1—2

СКЛЕП фронтовий по фризієрі зараз до винайму, Косцюшка 1. 1620 1—3

КУХАРКА, вдова, знає добре господарку, з добрими свідоцтвами шукає місця на вимід. Зголошення Долинівська 7 у пані Баїн. 1629 1—1

ВЕСЕЛО І ЗДОРОВО проведете дітне дозвілля виїхавши у прегарну околицю в Карпатах. Ліси, ріка добра конування. Зголошення: Парохіяльний Уряд. Топільниця п. п. Стрілки (Strzylki). 1556 2—2

ПАНСІОН „АННА" В КОСОВІ Анни Герасимович поручає сонячні кімнати, першорядна кухня. Ціни дуже приступні. 1481 11—20

ШУКАЮ СПІЛЬНИКА для поширення магазину із взуттям, Львів, Ринок ч. 21. Дейнека. 1613 3—3

ВІЛЛЯ „ОЛЕНА" — ЯМНЕ. До винайму в місцевости або поодиноко вісім кімнат з кухнею в комфортовою обстановою зараз. Інформації дає інж. Володимир Дутка, Станиславів, вул. Казимирівська 17. 1540 8—8

СІГЕРІЧ ОСТАП, учениця VI. кл. філії державної гімназії з укр. новою навчання уневажнює згублену шкільну легітимацію. 1617 3—3

ОГОЛОШЕННЯ

„Транспорт у Гдині"

Бюро експедиційно-торговельне вул. Шлеська (ŚLĄSKA) 20. Тел. 1013. Полагоджує всякі експедиційні справи, інкассо, комісе, складовинну товарів і т. п. — На бажання першорядні референції.

„Транспорт-Тчев"
Е. Русин
1594 4—10

Бюро експедиційне Галлєра 7. Тел. 287.

ПІДЛЮТЕ

Живець, купелеве заведення і літнище в Горганах над Лімницею, в чудовій дикистій околиці, 700 м. повад рівень моря. Мінеральні цитні води і сірчане соденє купелі. Електричне освітлення, водопровони і центральне огрівання.

Лікувальні вказання: Хороби органів кровобігу, віддихових шляхів (з виїнтком туберкульози), органів травлення, печінки, жовчевих і сечових доріг, сугобів, мясня і пістор, хороби обміну речовин, стани виснаження з падіярної праці або після перебутих горіб.

Початок сезону 15. червня.

Залізнична станція **Брошнів** на лінії Стрий-Станиславів, а звідти на заповлення автомоторов на місце. — Їзда зі Львова на місце 4½ години.

Інформації: до 1. липня Львів, вул. Клушинська ч. 3. тел. 48-82, від 1. липня **Живець Підлюте, поч. Перегінсько.**
1628 1—2

МИХАЙЛО ВОЗНЯК

Шевченко й Княжна Репніна

Ціна 1.50 зол., з почт. пересилкою 1.65 зол.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів-Ринок 10.

Ч. 138 (13.683). Львів. понеділок 28. травня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долер, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Архикатедральна Служба Божа за поляглих у св. Юрі.

Дня 26. травня п. р. відправлено Службу Божу за поляглих борців, зокрема за вояків УГА. Службу Божу відправляв Преосвященний Кир Никита в асисті вищого духовенства. На Богослуженні були присутні представники Української Парляментарної Репрезентації і всіх українських установ. Співав підчас літургії мішаний катедральний хор, а на Панахиді хор „Сурма". На середині храму була зроблена гарна могила, усипана квітами, а перед нею стояв серед зелені березовий хрест з терновим вінцем.

В справі подій у Збаражчині.

ДВІ КОМІСІЇ ДЛЯ РОЗСЛІДУ ПОДІЙ.

У звязку з подіями в Збаражчині вислав Преосв. д-р Іван Бучко зі Львова телеграму до міністра внутрішніх справ Б. Перацького. На цю телеграму наспіла 25. ц. м. телеграфічна відповідь міністра Перацького до гр.-кат. Митрополичої Курії у Львові такого змісту, що на телеграму Преосв. Бучка в справі Гнилиць вислано туди спеціяльну комісію для переведення доходжень.

У відповідь на це розпорядження вислав Ексцел. Митрополит телеграфічно подяку міністрові Б. Перацькому та повідомив, що висилає на місце до Гнилиць комісію ординаріятську. Одночасно просив поручити комісії міністеріяльній, щоби порозумілася з комісією духовною.

Ідилля українських та московських монархістів.

Сензаційна звістка про монархістичний зїзд у Льондоні і тайну умову б. гетьмана Скоропадського.

„Газета Варшавска" з 26. ц. м. приносить таку телеграму з Льондону:

„З ініціятиви останнього шарж д'афер царської Росії в Льондоні, Сабліна, якого виступи задля погодження російських монархістів з б. гетьманом Скоропадським викликали свого часу гостру дискусію серед російської еміграції, відбулася в Льондоні довірочна конференція представників російських і українських монархістів, на якій обговорено платформу порозуміння. В нарадах взяв участь сам Скоропадський, що приїхав з Берліна, і льондонський представник Скоропадського, Коростовець.

Нарада апробувала вироблену Саблiном платформу, що передбачує тісну співпрацю російських монархістів з прихильниками Скоропадського на основі признання Скоропадського дідичним володарем України, а його сина Данила наслідником престола майбутньої української монархії. Скоропадський підписав заяву іменем своїм і сина, що з хвилиною привернення царату в Росії визнасть зверхність російського царя. Україна увійде в склад Росії на основі спеціяльної федераційної умови, зберігаючи автономію в ділянці внутрішньої адміністрації та культурно-освітній, зате гетьманська армія буде підпорядкована спільному російському штабові, київський митрополит визнасть верховність московського патріярха, а в справах закордонної політики буде одноцілий провід центрального уряду.

Умова російських монархістів з б. гетьманом Скоропадським викликала, як можна було надіятись, ожиавлені коментарі серед еміграційних кол".

Повищу звістку подаємо з журналістичного обовязку на відповідальність чужинецької преси.

Народні зїзди на Закарпатті.

В днях 27.—28. травня ц. р. відбудуться два великі українські зїзди в Ужгороді: народовецького жіноцтва та Учительського Товариства, а 1. VII. конгрес народовецької молоді Закарпаття. Ті зїзди будуть безперечне показчиком зросту української національної свідомости серед нашого народу за Карпатами і повинні заохотити його до дальшої творчої праці над культурно-освітнім і господарським двигненням.

„Українське Слово", витаючи ті зїзди, стверджує з радістю, що під прапором народовецької „Учительської Громади" стоять уже більш як дві третини свідомого, зорганізованого учительства, а старе москвофільське „Учит. Товариство", втративши звязок з народом, авторитет і членів — поволі доживає свого віку.

У звязку зі зїздами в днях 27. і 28. ц. м. відбудуться в Ужгороді рівні імпрези: виставова, конґреґаністок, концерт Учит. Хору і мячеві змагання між С. К. Русь Ужгород та К. А. Ц. Кошиці.

Напруження між Францією і Німеччиною зростає.

ШТРАСБУРҐ, 26. 5. ПАТ. Французька політична поліція арештувала в Штрасбурґу німецького старшину під замітом шпигунства. В його помешканні найдено плани французьких твердинь.

Французький щоденник „Льорден" домагається, щоби басейн Саари негайно окупували французькі війська та запевнили забезпеку населенню і перешкодили дальшим актам терору німецьких шовіністів.

Французька преса гостро накидається на Німеччину за присуд машиніста Реймса на чотири тижні вязниці за зневагу нового ладу в Німеччині. Преса домагається від свого уряду е-декрету, що обовязують.

Тайна комуністична організація в Болгарії.

ВІДЕНЬ, 26. 5. ПАТ. „Нає Фрає Прессе" повідомляє зі Софії, що влада викрила комуністичну організацію. Арештували 40 осіб, здебільша народніх учителів.

СОФІЯ, 26. 5. ПАТ. Появився декрет, що уряд може видавати закони. Всі тимчасові розпорядки нового уряду, суперечні з постановами декрету не обовязують.

КОНФІСКАТА „ДІЛА".

Вчорашнє (137) число „Діла" підпало конфіскаті за допис про події у Збаражчині у звязку з канонічною візитацією Преосв. д-ра І. Бучка. Це вже 22-а з черги конфіската „Діла" в цьому році.

Ширіть наш часопис!

Паста до зубів, креми.
Появились уже в розпродажі шампуни і люксусова вазеліна в тубках. 1627 2—?

Центральний Кооперативний Банк
У ЛЬВОВІ
(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),
приймає вкладки ощадности.
Конто ПКО. ч. 143.467.

Бюро і робітня церковних р'чей та гафтів
Дому торг. пром.
„Достава"
у Львові **перенесені** з нинішним днем
1638 **до нового льокалю** 1—3
в РИНКУ, ч. 43, I. пов.

Сьогодні йдемо до виборів!

При кожних виборах є — річ ясна — найважнішим питанням, який буде їх вислід, скільки здобудеться мандатів. Безперечно, що й у Львові при теперішніх виборах до міської ради істнує те цікаве питання: скільки українських радних виберемо? А проте це питання відходить тепер на дальший плян. НА ПЕРШОМУ МІСЦІ Є ЗАВДАННЯ: ПІТИ ВЗАГАЛІ ДО ВИБОРІВ! Виберемо 4-ох чи 5-ох радних, одного чи двох, чи може й ні одного — це не має суттевого значіння. ГОЛОВНЕ, ЩОБИ ВСІ УКРАЇНЦІ ПІШЛИ ДО ВИБОРІВ ТА ЩОБИ ВСІ ГОЛОСУВАЛИ КАРТКАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО ВИБОРЧОГО КОМІТЕТУ. Наш успіх буде саме в доброму виконанні цього завдання. Бо це буде для нас показчиком, як далеко поступила національна свідомість українців у Львові, поскільки є в нас зрозуміння спільности інтересів у важній хвилі та яке в нас зрозуміння для солідарности в таких хвилинах!

Ще напередодні виборів замітний був рух серед одиниць, які хотіли би бачити інший порядок кандидатів на українських виборчих листах. Вони, на жаль, не орієнтувалися в закрутасах виборчого закону й регуляміну та не здавали собі справи з української дійсности у Львові. І щойно в останній хвилині цей шум дещо притих, а тих, що свідомо або й несвідомо хотіли внести замішання в українські виборчі ряди, огорнув сором за те, що намагалися виломитися зпід національної дисципліни. Не виключене, що в якійсь окрузі ще й в останній хвилині найдуться одиниці, які не спамятаються. Тим гірше для них, бо їм це не поможе, а нашій справі не пошкодить. При теперішніх виборах до ради м. Львова нема місця для роббиття і кожний розбивач засуджений тут на найгостріший осуд громадянства і тим самим на певну невдачу.

ДО ВИБОРІВ ІДЕМО РАЗОМ І ЙДЕМО ВСІ! БО САМЕ В ТОМУ НАШ УСПІХ!

Галицький Магазин Новостей Галицька 13. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна ті всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. дарон відвезе до першорядних хін. 5/73 55-?

Д-р Едвард Бенеш.

З приводу 50-літніх роковин життя і 20-літніх роковин політичної праці.

Д-р Едвард Бенеш, міністр закордонних справ Чехословацької Республики, є не тільки визначним чеським політиком: його ім'я має справді світовий розголос. 20 років тому почав Едвард Бенеш свою активну політичну працю, як співробітник Т. Ґ. Масарика, як будівничий самостійної чеської держави. Від р. 1918 є безперервним міністром закордонних справ ЧСР: це єдиний випадок у порівняній історії світа, щоб одна людина без перерви 16 літ кермувала долею держави — при повному довірі всього народу.

Політична праця Бенеша всім відома зі сторінок наших українських часописів, які пильно стежать світову політику, але про життя і шлях, якими йшов Бенеш — мало кому відомо. Тому з нагоди його святочних роковин подамо коротенький огляд його життя і праці.

Народився Е. Бенеш 28. травня 1884 р. в Кожланах у Західній Чехії. Його батько був малоземельним селянином, мав 8 душ дітей і всім дав добрий середню освіту. Два старші брати Бенеша учителювали. Стараннями одного з них, Войтіха Бенеша, наймолодший Едвард Бенеш середню школу у Празі і вступив на філософічний факультет Карлового університету, де студіював фільософію і фільольогію, але рік пізніше виїхав до Парижа. Був слухачем правничого факультету на університеті в Діжон, але відвідував також лекції на Сорбоні, де студіював головно політичні науки і соціольогію. Живучи у Франції він не тільки пильно студіює, але пильно стежить за культурним, політичним і соціяльним життям Західної Европи і своїми спостереженнями ділиться з чеським читачем: за час своїх студій Бенеш написав понад 200 інформаційних статтей до чеських часописів. В р. 1906. він дістав докторат прав на університеті в Діжон за працю п. н. „Австрійська проблема і чеське питання".

Ще на гімназіяльній лавці Бенеш почав заробляти; підчас студій на високій школі жив головно зі своєї журналістичної праці. Потім короткий час студіює в Льондоні та два семестри в Берліні, теж головно політичні науки. Повернувши до Праги, Бенеш продовжує студії на Карловому університеті, дістає докторат фільософії і займає катедру професора народнього господарства у Торговельній Академії і Техніці.

В той час проф. Т. Ґ. Масарик мав великий вплив на студентство і взагалі на чеське громадянство і Бенеш стає в ряди Масарикових прихильників та учнів, стає звеличником Масарикових гуманістичних ідеалів в житті і в політиці. В той час Масарик організував поступову партію реалістів і Бенеш вступає в партію та активно там працює. В 1912. році подав габілітаційну соціольогічну працю „Партійність" і стає доцентом Карлового університету, якого професором є по нинішній день.

Коли в 1914. р. Масарик рішив використати світову війну для визволення свого народу з під влади Австро-Угорщини і задумав виїхати за кордон, поділився з отими плянами м. ін. з Бенешом. Бенеш не тільки дав згоду активно працювати в Празі в тайному товаристві, яке пізніше названо „Мафія", але й передав Масарикові кілька тисяч корон для визвольної боротьби, придане своєї дружини Ганни. Бенеш станув на чолі „Мафії". Філії цього т-ва були розкидані по всій Чехії. У 1915. р. Бенеш аж двічі приїздив з Праги до Масарика у Женеву та налагоджував звязки „Мафії" з закордоном. Масарик вірив у великі організаційні здібности Бенеша, в його рішення боротися до останнього кінця, а солідна наукова підготовка та широкий світогляд Бенеша були запорукою, що в Бенеші Масарик найшов справді найкращого співробітника. Тому й швидко покликав собі Бенеша за кордон до помочі.

Було це саме тоді, коли у Празі почались вже арешти політичних чеських діячів і Бенешеві теж загрожував арешт, що було поважним ударом для „Мафії". Тоді Бенеш рішив тайно покинути Прагу. Він передав справи „Мафії" д-рові Шамалові (тепер д-р Шамал є канцлєром през. Масарика), а сам подався нелеґально за кордон. В Аші, на кордоні Баварії, був лікарем його університетський товариш д-р Амерлінґ, який перевів Бенеша в одязі вояка через кордон; відтіль Бенеш переїхав до Женеви, де на нього чекав Масарик. Перед виїздом за кордон Бенеш попередив свою дружину, що повернеться аж тоді, як виграють національну справу, за рік — а може й ніколи. Попередив теж, що їй грозить переслідування і тому порадив їй, коли вже буде їй дуже важко, щоб вона вирікалася його, як чоловіка... І справді, австрійська влада мстилася на пані Бенешовій за її чоловіка та арештувала її, та проте дочекалася пані Бенешова свого чоловіка — хоч не за рік і не за два роки, але аж в 1918 р., — та вже як міністра закордонних справ чехословацької незалежної держави...

Але якоїж величезної надлюдської праці доконав Бенеш для здобуття національного ідеалу! Поселився він у Празі в бідній частині міста на пятому поверсі, обідав за 1 і пів франка та працював по 12 до 16 годин денно.

Він працює як публіцист, виготовлює меморандуми, постійно має звязки з чільними політиками Европи, переконує їх словом і документами щодо конечности розбити Австро-Угорщину та конечности створити самостійну Чехословаччину. Багато разів приходилося після розмов з видатними політиками ще тої самої ночі виготовити меморандум, щоб його передати негайно, кому слід. Дуже помогло йому і знання чужих мов, бо Бенеш, крім чеської та німецької, знаменито володіє у письмі і мові англійською, французською, італійською і російською мовою.

Бенеш добув врешті те, що Чехословацька Національна Рада за кордоном була признана як тимчасова влада майбутньої Чехословацької Держави. Ч. Н. Р. була в такому складі: Т. Ґ. Масарик президент, д-р Е. Бенеш міністер закордонних справ і міністер внутрішніх справ, ґенерал Мілан Штефанек (словак) військовий міністер.

Спільна праця Масарика, Бенеша й усіх тих, хто їм помогав, закінчилася повним дипльоматичним успіхом, а на фронті хоробро воювали чехословацькі легіонери. Повстала незалежна чехословацька Республика. На мировій конференції в 1918 р. треба було теж багато працювати, щоби виборoти якнайкращі кордони нової держави. Найчільніші европейські політики того часу, пізнавши працездатність д-ра Бенеша, його талановитість і модерні методи праці в політиці, оцінили його відразу як політика великого масштабу. І тому й нині д-р Бенеш займає поважне місце в Лізі Націй та втішається особистим авторитетом у всьому міжнародньому дипльоматичному світі. І нині теж працює не менше ніж 12—16 годин денно, бо крім політичної діяльности займається і науковою працею: від 1906 до 1934 р. написав понад 40 наукових творів.

Адвокат Др. Б. Бойко
веде канцелярію
у Львові, вул. Городецька ч. 18.
1625 Телєфон ч. 70-35. 2—3

НЕЗРІВНЯНА ЯКІСТЬ
ТУТОК „ПРІМА АІДА"

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 28. ТРАВНЯ 1934.

М. ВОЗНЯК.

До ґенези й розуміння Франкової поеми „Похорон".

I

В архіві Франка в Бібліотеці Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові збереглися три прозові уривки-початки прозового оброблення теми, відомої з поеми „Похорон", надрукованої вперше у збірці „Поеми" з 1899 р. Згадані уривки означено літерами А, Б, В. Усі три тексти друкую в правописі й мові оригіналів. Ось вони:

A.

ПОХОРОН.
(Казка.)

Величним звездом склепилося темносине небо над старим, грішним городом. Ярко горіли звізди в безмірній глибині того темного склепу; холодним, мертвим лицем усміхався повний місяць. А старий грішний город спав мертвецьким сном, немов весь вимер. Ніде ні світла в вікні, ні звука, ні голосу людського не чути, лиш вода хлюпочеся в криницях та час від часу своїм сріблястим зуком звінко забряжчить о гладкі, камені стіни бассену. А впрочім тихо-тихо! Хоч то весна, в садах черемхи в повнім цвіті, та соловія ще не чути, хрущі не бренять, вітрець не подихає, вся природа немов притаїла дух, немов жде чогось незвичайного, таємного. Довга, широка вулиця старого города простяглась проміж розкішними салами за темними, мов вимершими домами величезна, темна, порожна ще могила. В нерухомому, теплому повітрі сильні пахощі молодого листя і черемхового цвіту сперлися густо в тій вулиці, заповнили ей вкимось чарівним духом, що упоює, притуплює змисли, вколисує думку і навіває якусь тиху, розкішну туту, а рівночасно якусь невиясснену дрож, мов у хвилях, коли, як то кажуть на селі, „смерть чоловікови в очи заглядає".

Лиш в самім серці старого, грішного города, там, де починалася довга пуста вулиця, в однім домі горіли вікна світлом, лунали стіни і стелі піснями окриками, співами та жартами. Се був мій пир, котрий я справляв для своєї кумпанії. Пир був веселий, я хотів показатися добрим господарем і не щадив нічого, щоби ввести гостей в добрий гумор, і ось уже наближалася північ, а забава тільки що входила в найліпшу струю, оживлене обхопило всіх, вино розвязало всі язики, зашуміло у всіх головах, і саме почалась тота хвиля, що буває верхом і вінцем усякої дружної забави, а без котрої й забава не забава, а якась панщина.

Один з моїх найліпших нових товаришів наливає чарку, вискакує на стіл, тупає ногою, а з уст его, розпалених вином і внутрішним запалом, ллються гучні слова:

— Товариші! Підношу тоаст. Моя промова буде коротка, я одним словом вискажу все, що ми чуємо, в що вірімо, чим живемо, до чого змагаємо: Най же свобода!

Хвилева тиша залягла широку салю, пристроєну зеркалами та зеленю. Десятки блискучих, молодих і старших, мужеских і дівочих очей з зачудуванием звернулися на бесідника.

— Що він плете? Якої свободи ему хочеся? Скиньте его зі стола! Встромім ему бутельку в рот! — посипались нараз градом окрики з ріжних боків салі. Але бесідник стояв спокійний, незмішаний, певний свого.

— Виджу, товариші, що ви ще не дозріли до розуміня лаконічних окликів, — сказав він. — А позаяк in vino veritas, то видно, що того vinum ще за мало пробігло крізь огорожу ваших зубів. Значить — зараз усі випийте ще по одній, а тоді ручу вам, що ключ розуміня моїх слів найдесь у кождого з вас сам собою.

— Отсе до річи сказано! Розумне слово!

— Що було з початку і в кінци, то кат зна що, а серединка добра.

— Minus de genus, si constructio bonus.

— Давайте вина! Давайте ключів розуміня! Пів копи ключів!

Залускали бутельки, забряжчали чарки, товариство випило.

— До дна, до дна! Ех! Ключів розуміня не можна розломлювати.

Коли вино випито і настала тиша, бесідник заговорив знов:

— Ну, що, ясне вам тепер моє слово: най же свобода?

— Ні, нехай мене чорт побере!

— Видно, ключі не придалися.

— Ні? — сказав бесідник. — Ну, мої панство, то не ключі тому винні, а скрині. Видно, що скрині, ваші пусті.

— Як то? Що за скрині? Що се він верзе? — почулись окрики.

— Проясню вам свій тоаст другим тоастом, — говорив далі бесідник, не звертаючи уваги на окрики полуляних товаришів. — Най пропадає аскетизм!

— Ще ясніше, між перше!

Інкасові припоручення — збільшать Ваші зиски!

Сплати за продані артикули, передплату, — всілякого рода оплати до 50 зол. найпевніше і найвигідніше заінкасує Вам почта в цілім краю — при помочі інкасових припоручень. — Інформації дає кожний Почтовий Уряд.

У своїх наукових творах, де йому приходилося торкатись українського питання, або взагалі українців, Бенеш завжди трактує українців як окремий словянський нарід і все вживає терміну „український", (що не завжди роблять інші чеські вчені і діячі). Хоч може Бенеш і не вірить, що ми скоро збудуємо собі незалежну державу, то проте він не тільки ставиться до українців льояльно й українська еміграція у Чехословаччині має матеріяльну і моральну підтримку, головно завдяки міністерству закордонних справ, безперечно з уваги на становище мін. Бенеша. Підчас своєї поїздки на Підкарпаття, яку так зреферувало „Діло", Бенеш підкреслив, що кожний нарід своєю свідомою позитивною працею може стати великим. І на Підкарпатті від свідомости самого народу у першій мірі залежить вибороти собі умовини культурного розвитку, — від упертої праці українського народу Закарпаття залежить його щастя. Витяги з його промови міністерство переклало на літературну українську мову і видрукувало українським правописом (мимоходом кажучи, на Пікарпатті і досі урядово пишуть „с дашками")...

Бенеш вийшов з бідної селянської родини, лише впертою працею досягнув народнього й особистого успіху, і його життя та шляхи, якими він йшов, є зразком діяльного чільного політика, справжньої індивідуальности.

Г. О.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
14/82

Мін. Барту про закордонну політику Франції.

ПАРИЖ, 26. 5. ПАТ. У Французькому парляменті йшла широка дискусія над закордонною політикою. Мін. Барту відповідаючи на запит посла Шасень зясував успіхи своєї подорожі по столицях трьох европейських держав, Бельгії, Польщі і Чехословаччини. Барту заявив, що закордонна політика Франції не керується політикою правих чи лівих партій, але інтересами Франції. Політика є понадпартійна. Візита у Варшаві зміцнила військовий союз між обома державами у 1921 р. Міністр намагався довести до зближення між Польщею і СССР. Приступлення СССР до Ліги Націй на думку міністра буде великим добродійством, бо можна буде втримати мир. З Літвіновим розмовляв саме про приступлення СССР до Ліги Націй. Не знає, чи СССР дістане постійне місце в раді Ліги Націй. Права Польщі мати постійного делегата в раді Ліги Націй придбані скорше. Дотого їх запевнив Польщі покійний Бріян. Взаємини Франції з Чехословаччиною приятельські. З нагоди вибору проф. Т. Ґ. Масарика президентом мін. Барту склав сердечний привіт. Міністр заявив, що незабаром поїде до Білгороду і до Букарешту. Франція не є відокремлена та осамітнена в Европі ва дипльоматичвому терені.

Обговорюючи розброєння мін. Барту пригадав зміст нот, висланих британському урядові. Франція не погоджується на зломання мирових умов і дозброєння Німеччини. Згадав теж про зміст ноти британського уряду зі січня п. р. з пропозицією погодитися на дозброєння Німеччини. Франція рішуче не погодиться з тією пропозицією. Франції не кермує генеральний штаб, як це закидав посол Шасень, але уряд. Франція залишиться вірною своїй засаді вдержати мир у світі. Завдяки інтервенції французького уряду незалежність Австрії буде вдержана. Франція домагається від Німеччини підписати заяву, що голосування в басейні Саари буде правильне і тайне, бо тойно тоді плебісцит буде важний. Німеччина запевнила, що не буде вживати репресій, але само запевнення не вдоволяє. Мін. Барту закінчив свою промову заявою, що Франція не втратила свого значіння у світі, але навпаки, зміцнила його.

Дальша дискусія над закордонною політикою в парляменті вілбудеться після повороту мін. Барту з Женеви, куди він виїхав на роззбройну конференцію.

—o—

Страйк в Еспанії поширюється.

ТОЛЄДО, 26. 5. ПАТ. Страйкуючі робітники не згодилися на пропозицію уряду і страйкують далі. Між страйкарями і народньою гвардією дійшло знову до кривавих боїв. Старшина важко ранений.

Необхідний в кожній хаті!

в малих пачках тільки 45 сотиків

Для всіх доступний. До всього придатний.

ЗА РОЗБУДОВУ РІДНОГО ПРОМИСЛУ.

(ПРО ЖІНОЧІ ФАХОВІ ШКОЛИ.)

Сьогодні дуже багато говорять про розбудову рідного промислу. „В промислі сила"! „Промисл — це наша незалежність"! „Промисл — це наші колонії"! — ось такі гасла часто лунають. На ту тему проголошують конкурси („Діло"), навіть наші земляки з Америки на розбудову рідного промислу призначують замітні суми. При тім усім звичайно усвідомляють собі лиш потребу капіталу, а натомість часто поминають і нехтують потребу й розбудову добрих фахових шкіл. А вишколені фахові сили не менше важні від капіталу. Гасло „свій до свого" можна успішно переводити в життя при сучасній конкуренції лиш у міру поліпшення власних виробів. Якість рідного промислу можуть піднести лиш добрі фахові школи.

Серед цілої низки ділянок промислу у нас все ще облогом лежить ділянка жіночого кравецтва (напр. на цілий Львів лиш кілька наших кравчинь веде самостійно свою робітню). Розвинути цей промисл не важко, бо від 6-ьох літ існує середня жіноча фахова школа СС. Василіянок у Львові при вул. Длуґоша 17, в якій учительки з вищою фаховою освітою солідно підготовляють учениць до свого завдання в ділянці кравецтва, білизнярства та костюмольогії. Наука тревае три роки. По 2-ох роках практики та майстерським іспиті абсольвентки школи можуть отворити свою власну робітню. Здібні учениці можуть вже безпосередньо по скінченні школи вести самостійно варстат, хоч що правда, ще не під своєю фірмою, як це зробили вже три абсольвентки тієї школи (2 в Станиславові й одна в Коломиї).

Ця школа відчиняє перед ученицями ще й багато інших корисних можливостей. Вона дає їм побіч фахової ще й повну середню освіту (з виїмком клясичної фільольогії), а водночас учить предметів, потрібних для кожної жінки, як писання на машині, бухгальтерії, куховарства, вишивок і гафтування, якими учениці можуть

— Klar wie Schuhwichs!

— Хоч би в місяця, з другої руки, світла позичив, коли сонце в голові погасло, — гомоніло товариство.

— Ні, панове, не погасло, — сказав бесідник. — Зараз вам се докажу і не тільки сам себе проясню, але й ваші запаморочені голови освічу. Оба мої тости взаїмно доповнюються, вяжуться логічно як найтіснійше. Перше моє слово було: най жие свобода! Свобода, моє панство, широке слово, треба тільки відповідно розуміти его. А найвідповіднійше его розуміне: свобода думок і недумства, свобода переконань і браку переконань, свобода характеру і безхарактерности. Свобода від усего, що вяже чоловіка, що змушуе его йти такою, а не іншою дорогою. Свобода повна! Все, що вяже чоловіка, що каже ему: думай так, а не сяк, роби се, а не те, йдж[1]) се, а не йдж того, — все се, моє панство, я називаю аскетизмом, і кличу: pereat аскетизм! Всякий, хто нам каже: будь консеквентний в словах чи в ділах, то наш ворог. Хто нам каже: роби так, як говориш, а говори так, як думаеш — то наш ворог. Хто нам каже: признавайся до сяких або таких прінціпів і держись їх, то наш ворог, то аскет, то поганець. Так отже я кличу ще раз: проч прінціпи, проч консеквенція, проч усякі пута моральні! Наш ідеал — блудний огонь, що летить, куди хоче, і ніхто не зміркуе ані его стежки, ані его волі. Най жие свобода! Най жие опортунізм в найвисшім, найблагороднійшім, найобширнійшім значінню!

Голосні оплески, гучні крики, тупання, стукання і брязкіт скла та посуду — все було відповідь на сей тост. Ціла сала ревла, стугоніла та бурлила, немов увесь світ хоче перемінитися в стародавній хаос. Тілько оден бесідник — він був одним із наших многонадійних молодших мужів будущини, — стояв високо понад тим ревучим хаосом з чаркою в руці, спокійний, недосяжимий, певний своєї побіди. А коли по яких десяти мінутах буря стихла, він знов почав говорити.

— Ся свобода, моє панство, в такім розуміню, як я мав честь вам виложити — се наш ідеал, наша одинока програма, наш високий стяг національний. Ваші ентузіастичні окрики потверджують се вповні. Бачу з них, що в тій точці всі ми одної думки, що під прапором тої широкої свободи можемо сміло виступати на завойоване світа.

— Браво! браво! Наше розуміне свободи найширше, воно мусить завоювати світ! — роздались голосні окрики.

— А доказом того, моє панство, — говорив далі бесідник, — є наше нинішне світле зібране, наше свято, наш пир. Се перший пир побідний нашої ідеі. Той, котрий нас приймае і гостить, наш дорогий господар — се перший наш здобуток, перший наш крок на дорозі до повної побіди!

— Гурра! Най жие наш господар! Най жие наш перший здобуток! — роздались крики. Многі почали торкатись зо мною чарками. Я з усміхом приняв сей зворот в мові бесідника, з усміхом принимав і торкання та гратуляції гостей. Цілий сей вечір мині було так лехко, так весело після важких, чорних днів, тижнів, місяців прожитих мною. Я знав, що на нинішній забаві не обійдеся без дружніх маніфестацій на мою честь, яко новонавернутого неофіта, і що й мині самому прийдеся чимось крім вина „обілляти" своє неофітство. Та мене все те не страшило, не смутило. Я порвав усі нитки, що вязали мене з минувшим, спалив кораблі, потоптав те, чому вперед поклонявся, а поклонився тому, на що вперед плював. Нинішній пир мав бути немов запечатанем сеї зміни, ну, а звісно, що хто раз рішився сказати А, той мусить уже сказати й Б. А я твердо рішився сказати все аж до остатньої „ижиці", і ся рішучість додавала мині спокою, лехкости духа і веселости.

— Що там нашій ідеі прийде з такого мізерного здобутка! — жартував я.

— Отже докажи, що ти не мізерний здобуток! — гукнув на мене бесідник з висоти стола. — Докажи, що ти не простий перебіжчик від одного прапору до другого, не простий фрайкур нашої ідеі, а свідомо свобідний, свідомо безпрограмовий, що ти щиро і безповоротно навернувся на наш опортунізм!

Слова сі, висказані строго, вдарили мене мов батогом по лиці хоч я від часу мого поступлення під прапор абсолютної свободи повинен уже був достаточно привикнути до таких ударів. Ну, стара привичка, стара нервова чуткість не дається так швидко переробити, і я, в душі сам лютячись на себе, почув, що при такім категоричнім домаганю губи мої бліднуть, кров збігаєся до серця, а в очах починають скакати якісь жовтяві огники. Але се тривало лиш хвилю, по чім рішучо і, силуючись на веселий та свобідний тон, я скрикнув:

Якогож вам доказу треба? Говоріть, я готов.

— — — — — — — —

(Далі буде.)

[1]) В рукописі: йдже

Реформацькі пігулки **ЧЕРНЕЦЬ** з **марною** (Zakonnik)

регулюють шлунок, хоронять від тер**пінь печінки**, надмірної **опасистости**, **паморок**, загоять **гемороїди** і при нахилі до обструкції є загідним **про**чищуючим засобом. Вживати 1 до 2 пігулок на ніч. 8/69 9—?

також заробляти. Одночасно абсольвентам школи прислуговує право вступити до промислового ліцею, що згідно з новою шкільною реформою існує у Варшаві і Кракові (може теж небавком і у Львові), по скінченні якого можна стати вчителькою фахової школи в ділянці кравецтва, бухгальтерії чи інших фахових предметів. Абсольвентки школи можуть навіть перекинутись на студії, бо прислуговує їм право (по доповненні латинської мови) вступити до котрогонебудь ліцею (і непромислового), а опісля записатися в університет.

Можливости, як бачимо, справді ріжні й корисні. Треба тільки поширити серед громадянства зрозуміння для цієї школи, а велика частина нашої жіночої молоді буде мати залевізну майбутність, чого не в силі зробити при сучасних обставинах гімназії та учительської семінарії.

П. І.

Реформи в Болгарії.

Знижать платні. — Відберуть авта та сальонки. — Італійський напрямок у закордонній політиці?

Нова болгарська влада приготовляє цілу низку ріжних реформ і законів, головно в справі нового народнього представництва, в якому селяни матимуть більшість. (Населення Болгарії в 80 проц. селянське). „Народнє Собране" (парлямент) матиме ок. 100 членів, із того 75 проц. фахівців і представників ріжних станів, а 25 вибраних членів поодиноких господарських організацій.

Досі не видано розпорядку про заборону політичних партій, та сподіються такого розпорядку кожної хвилини. Виглядає, що хочуть, аби партії самі розвязалися.

Дальший важливий крок нової влади є якнайбільша ощадність. Міністерські платні зменшать на 50 проц., крім того скасують урядові авта. Міністри на будуче не будуть їздити на залізниці „сальонками", а в звичайному вагоні, з тим, що можуть собі резервувати переділ. Із авт залишать усього одно для президента міністрів, яким будуть могти користуватися й інші міністри, коли вони в службі.

У закордонних колах звертають увагу на факт, що в мин. пятницю пополудні, отже безпосередньо перед держ. переворотом в Болгарії (який відбувся з пятниці на суботу) до Софії прилетів літаком шеф італійського пресового відділу в Відні, д-р Морґале, який весь тиждень був у Празі, та ненадійно, наче на який звізив вернувся літаком до Відня, а відси негайно до Софії. Запримітили теж, що премієр Георгієв в суботу пополудні, коли події були в повному ході, мав довгу нараду з італійським послом, а в неділю та понеділок Георгієв приняв іще австрійського та мадярського посла. З того в міжнародніх дипльоматичних колах здогадуються, що першим кроком закордонної політики буде зближення з державами римського пакту. Тому теж змінять дотеперішніх болгарських послів у Будапешті та Відні, зате остане на своєму становищі посол у Римі, який є горячим прихильником Мусолінія.

М. Евальд **Львів, вул. Собіського 5.** Ріжнородні полотна фабрики **Братів Чечовічка в Ридрмхові — на білля жіноче, мужеське, постелеве і столове.** За оказанням цього витинка — при купні 5% опусту. 19—20

Поворот першого Габсбурґа до Відня.

Б. архикняжь Евген Габсбурґ, близький свояк цісаря Франца Йосифа, якому австрійський уряд позволив осісти в Австрії, приїхав 24. п. м. до Відня, витаний на двірці міністром краєвої оборони Шенбург-Гартенштайном у супроводі вищих старшин і дігнітаріїв. Зібрана на вулиці публіка зробила Габсбурґові що має вже 70 літ, велику овацію. Б. архикняжь поїхав автом до церкви св. Стефана, а звідти до Німецького Дому, де замешкає кілька днів, щоби зложити візити найвищород. Домі-Австрові та кардиналові Інніцерові. Перші мали зевізати офіціяльно Евгена Габсбурґа, що вертався з 15-літнього вигнання, на австрійсько-австрійській границі, однако й Відні зустрів він до Гумпольдскірхен, де замешкає кілька днів, не значний але сильний громадянин.

—o—

З діяльности безбожницького інтернаціоналу.

(УП) Як працює сьогодні покликаний большевиками до життя безбожницький рух, покаже декілька витягів з московської преси, поданих тут за кореспонденцією „Антикомінтерн".

Часопис „Безбожник" з 10. II. 1934 р. приносить витяг промови Губельмана-Ярославського на 17. партійному зїзді під наголовком: „В обличчі непобитого ворога"... „Я дозволю собі тут згадати про одного ще не побіджено го ворога робітничої кляси і працюючих мас... Говорю про релігію. В боротьбі з нею ми осягнули великі успіхи... Одначе булоб фальшиво вдоволитися тим, що нібито ми вже розправилися з нею. Товаріщ Сталін остерігає нас перед таким „телячим восторгом" і самозадоволенням... Чиж ми в своїй боротьбі з релігією не маємо самозадоволення?... Саме тому я вважав за конечне на цьому місці заявити, що релігія і релігійні організації ще й досі є гамульцем побідного походу вперед робітничої кляси й селянства та що вони служать покришкою для захована решток капіталізму і його ідеольогії. Зрозуміло, що й тут праця мусить іти по вказівкам товаріща Сталіна, по лінії посилення світоглядово-політичної діяльности як у самій партії, так і серед безпартійних робітничих та селянських мас". (Витяги зроблені так, що зміст бесіди відданий зовсім вірно. — Ред.).

Якжеж виглядає така діяльність, про це каже газета „Антирелігійник" з грудня 1933 у статті: Найближчі завдання безбожницького руху в Англії: „Недавно мав товаріщ Джексон виклад на зборах ліги воюючого атеїзму про завдання англійських безбожницьких організацій на найближчу будуччину. По викладі понято такі резолюції: Боротьба проти релігії і культурницької реакції мусить стати складовою частиною загально-революційної боротьби робітничої кляси. Вона обнимає в собі й боротьбу проти внутрішнього розкладу в робітничому русі... Треба поборювати розложництво в робітничій класі, до якого прямують ріжні релігійні обряди й секти... Це можна осягнути лише тоді, коли створимо відповідну організацію на якнайширшій базі... Наш рух ми мусимо перемінити в боротьбу широких мас. Тому ми постановили змінити назву нашої організації і назвати її на деякий час „Соціялістичною Лігою Вільнодумців".

Зновуж друга стаття „Антирелігійника": „Посилена пропаганда в Польщі за виступом з церкви", подає, що польська клерикальна преса признає деякі успіхи безбожників, які вони осягнули завдяки відповідній пропаганді. Безбожники використовують неврегульовані церковні відносини в Польщі та головно церковні податки. Через те безбожники там збільшили свої впливи серед робітництва.

З наведеного недвозначно виходить, що на безбожництво не треба дивитись як на чисто філософічний рух, а як на дуже небезпечну зброю большевицько-московської класової боротьби. Цікаве при цьому є те, що Сталін, як пише данська та англійська преса, підписав декрет, на підставі якого до найближчих трьох років большевики мусять викинути Бога поза границі Росії.

Як Мушанов довідався, що він уже не премієр?

При державному перевороті в Болгарії одним із перших приказів було збльокувати мешкання міністрів кабінету Мушанова. Ніхто з міністрів не міг вийти з хати. Прислуга повідомила Мушанова, що його хату окружило військо. Мушанов у нічній сорочці схопив телефонічну слухавку та домагався, щоби його получили з міністром військових справ. — Приватні розмови заборонені! — відповіли Мушанову в централі — Та тут предсідник влади. Хочу говорити з міністром військових справ! — хвилювався Мушанов. — Ви вже не предсідник влади. — відповів йому старшина з централі та перервав розмову.

Міністра війни Захариєва попросту привели до поліційної команди. Він набрав відваги, як йому сказали, що він іменований міністром. Перед 8. год. рано Мушанов прийшов без завертки з аднтантом кор. Бориса до поліції, де відбувалося засідання нової влади. За хвилину вийшов. Тоді спитався Мушанова журналісти, що може їм сказати, при чому заступували його предсідником. — Шукайте тепер другого, не мене. Оставте мене! Тепер преса побачить! — сказав Мушанов.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі тканини
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

Великий політичний процес у Перемишлі.

Восьмий день розправи.

ДАЛЬШІ ЗІЗНАННЯ СВІДКІВ.

(Від власного кореспондента.)

Перший зізнає сьогодні

св. Ян Зволінський, поліц. агент у Перемишлі, заприсяжений, що переслухував підс. Боднарчика, Сабата, Ткача і Конкольовських. Каже, що підсудні зізнавали так, як це записано в поліційних протоколах.

Обор. Лом.: стверджує, що ніде в актах нема згадки, начебто підс. Кучерепа признався до приналежности до ОУН. Обор. заявляє, що хоче сконтролювати правдивість зізнань свідка.

ЗІЗНАННЯ СУДОВИХ ЗНАВЦІВ.

Еміль Малец зізнає, що слово „пер" писане на пакеті з летючками, походить з руки підс. Ярослава Демчука. Каже, що буква „П" на пакеті є однаково характеристична з письмом Демчука.

Знавець **Евгеніюш Злотніцький** потверджує зізнання Мальца. На питання предсідника знавці кажуть, що знали прізвища підсудних, яких прібки письм розглядали.

Обор. Навр.: Якою системою ви робили досліди над письмом?

Зн.: Методою порівнання

Обор. Навр.: Чи ви переводили аналізу письма?

Зн.: Ні.

Обор. Навр.: Чи ви досліджували умовини, в яких написане слово „пер".

Зн.: Ні.

Обор. Навр.: Чи ви брали під увагу першорядні чи другорядні прикмети?

Зн.: Першорядні.

Обор. Навр.: Чи графольогія вимагає якогось мінімум букв, щоби видати експертизу?

Зн.: Це залежить.

Обор. Навр.: Я стверджую, що треба 7 букв. Чи роблено мікрофотографічні світлини?

Зн.: Ні.

Обор. Навр.: Який є ритм письм?

Зн. (не розуміє, а згодом): однолінійний.

Обор. Навр.: Чи панове досліджували правило автоматизму в прібках письма?

Зн.: Ні.

Обор. Навр.: Проф. Квецінський каже, що графольог школи не може видати невідкличну експертизу. Не може сказати рішучо „так" ані рішучо „ні", а панове твердять рішучо.

Підс. Демчук: У мене забрали олівець, яким я мав написати слово „Пер".

Предс.: Ні, ви цим олівцем не писали.

ВНЕСКИ ОБОРОНИ.

Обор. Навроцький заявляє, що піддержує свої внески, зголошені на письмі ще перед розправою. Крім того ставить внесок покликати до розправи слідуючих свідків:

Анну і Софію Кочубай на обставину, що кілька днів перед знищенням памятника 10-літя хтось приліпив на її вікні карточку з напи-

Товари бавовняні **вовни, шовки, полотна, постіль**
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29. Телефон 25-35.
7153 84—180

том „стонд пагурек і т. д.", який ображував національну гідність українців. Ці образливі слова були мотивом, що підс. Хапко знищив цей памятник.

Марію Моленду в Перемишлі на обставину, що підс. Прокіп у березні 1933 р. не був на сходинах „Лугу" в Нар. Домі.

Мечислава Мазурка, Паславського і Міхала Возьніцу, вязнів, на обставину, що св. Гураль виходив кілька разів з келії і говорив з агентами перед інцидентом зі стяжкою в дні 1. листопада.

Володимира Целевича, секр. УНДО, посла д-ра Любомира Макарушку та Івана Герасимовича.

Судових знавців на обставину, що папір найдений у підс. Демчукіної був іншої краски, як папір пакету з летючками і не є частиною цього паперу, бо він має по обох противних до себе боках фабричне закінчення.

Знавців графольогів зі Львова, бо експертиза тутешніх графольогів є поверховна. Дальше ставить внесок відчитати часописи „Новий Час", „Діло", „Свободу" і „Газету Поранну" з травня, червня і липня 1933 р. на обставину, що тоді велася кампанія в справі плебісциту.

Обор. Ломінський ставить внески, щоб покликати свідків: Івана Мачая з Плозова, Стефана Дзюбана з Пикулич, Ярослава Кривяка з Мостиск, Андрія Малиняка в Духовнім Сем. в Перемишлі, на обставину, що Кучерепа бував часто в Дух. Сем. і там стрічався з іншими людьми.

Крім того **обор. Ломінський** прилучується до внесків обор. Навроцького, щоби суд покликав на свідків ред. В. Целевича, секр. УНДО, посла д-ра Л. Макарушку та Ів. Герасимовича.

Прокуратор спротивився усім внескам оборони.

Після цього предсідник відложив розправу до чергового дня на 11. год.

—o—

Горячкові зброєння Франції.

ПАРИЖ, 26. 5. ПАТ. „Парі-Мілі" повідомляє, що французький генеральний штаб перевів досліди над повітряною обороною Парижа і обчислив можливу кількість пожеж на випадок наступу ворожих літаків. Подібні обчислення перевів з воєнною мариною. Генеральний штаб відкличеться до громадянства за складками, щоби збільшити воєнне приладдя. Генеральний штаб домагається, продовжити військову службу до двох років, бо новобранців-шораз то менше, а зброєння сусідніх держав зростають.

З найбільшим смаком добирає краватку до кожного убрання ф-ма *RECORD CRAVATES* ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. 25—25 Будинок Шпрехера.

По широкому світі.

— До Парижа приїхало 350 італійців в одностроях Ґарібальді під проводом ґен. Ґарібальді, яких привитали сердечно французькі комбатанти.

— Міністр внутрішніх справ у Латвії припинив діяльність усіх міських рад аж доки не скасують воєнного стану.

— Страйк портових робітників у Льондоні закінчився.

— До Женеви приїхав Гендерсон, президник розброєвої конференції. Президія конференції зійдеться на нараду в понеділок, 28. травня п. р.

— До Болівії виїхав ґен. Плячек з пятьома чеськими старшинами й обіймають провід над армією.

— У Будапешті відбувається міжнародній конгрес фізичного виховання молоді.

—o—

Нагліі суди і кара смерти в Австрії.

ВІДЕНЬ, 26. 5. ПАТ. Рада міністрів рішила ввести нагліі суди і кару смерти за динамітові атентати. Уряд рішив виступити безоглядно проти замахів.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.

Бандит Ділінґер у Льондоні.

ЛЬОНДОН, 26. 5. ПАТ. „Дейлі Мейль" повідомляє, що відомий американський бандит Ділінґер сирнався в Льондоні. Англійська поліція уладить велику облаву у Льондоні за Ділінґером.

Назубний камінь

можна легко усунути

грізний для здоровля зубів камінь можна усунути легко і без спеціяльних заходів через нормальне плекання. — Треба тільки рівномірно чистити зуби Кальодонтом. Кальодонт одинока у Польщі паста до зубів, що має в собі признаний наукою засіб — Сульфорицинолеат на підставі д-ра Бройнліха. — який постепенно усуває назубний камінь і не дає йому наново творитись.

усуває назубний камінь

Голод на Україні був штучно викликаний.

Англійський часопис „Санді Експрес" мав розмову з найновішим „невозвращенцем" К. Кабадзе, що відмовився вертатись до Москви. Кабадзе, член ленінградського виконкому, залізничий комісар і т. д. посварився зі своїм приятелем Сталіном, якого критикував за виголодження населення і терор. Після тієї сварки Кабадзе виїхав до Берліна, але тут одержав приказ вертатися, а перед відїздом „явився" в берлінськім полпредстві. Кабадзе не послухав і став „невозвращенцем".

Кабадзе заявив, що неодного совітського громадянина вбили за кордоном у совітських установах, які мають право екстериторіяльности. Сталін живе так, що ті гроші вистарчилиб для трьох давніших царів. Кабадзе був сам свідком, як Сталін за життя Леніна інтриґував, щоби самому засісти на його місці. Він теж оповідає правду про смерть дружини Сталіна; про це довівся від Ворошилова і т. п. Кабадзе потверджує вістки про те, що голод на Україні є обміркованим ділом, що мало „вигубити голодом непокірних". В його записках є докази про „торговлю людьми" арештованими спеціялістами і техніками.

Незабаром Кабадзе має намір виступити з подрібними виясненнями того, що діється в СССР головно „на верхах" Москви. Без огляду на переслідування його комуністами він рішив показати Европі, як виглядає більшовицький „рай".

Уживаймо лише знаменитої цикорії і здорової відмінки кави (ERZATZ-y) „ЛУНА" „Пражінь" виробів української кооперативної фабрики 1561 „Суспільний Промисл" у Львові.

З життя наших установ.

Загальні Збори Товариства взаїмних обезпечень і кооперативного Банку „Дністер".

Дня 24. травня ц. р. відбулися 41. звичайні Загальні Збори одної з найстарших наших економічних установ — Т-ва взаїмних обезпечень „Дністер" у Львові. На Збори прибуло 37 представників членів навіть з найдальших округ краю, як з Косова, Городенки, Чорткова, що свідчить про живе заінтересування громадянства тією заслуженою установою. Збори відкрив заступник президента Надзірної Ради д-р Кость Левицький витаючи всіх прибулих представників і гостей. Предсідником Зборів вибрано радн. д-ра Івана Копача. Секретарював дир. д-р Іван Ґижа. Звіт з діяльности за діловий рік зложив головний директор Т-ва Ярослав Колтунюк. У звітовому році приєднано знову нових 20.000 обезпечень (в останніх трьох роках приєднано 50.000 нових обезпечень) так, що Т-во має під цю пору 142.133 поліс із 3.169 громад, — скріплено організаційний апарат і поширено сітку агенцій. В наслідок дальшого загального погіршення господарського положення, обнижки оціночної вартости будинків Загальним Закладом Взаїмних Обезпечень (ПЗУВ), до якої — по закону — мусів застосуватися також „Дністер", та в наслідок заломання доларової валюти, Т-во замкнуло адміністраційний рік недобором в сумі 15.275.59 зол. Але цей недобір є вже в цьому році розмірно невеликий, коли зважити, що в 1931 р. виносив він зол. 130.376. Це розмірне поліпшення свого стану Т-во осягнуло скріпленою працею, обнижкою адміністраційних видатків, зокрема значними редукціями платень службовиків та головно в наслідок змаління курсу. У відділі обезпечень від краджі з влому добуто незначну надвишку в сумі 518.16 зол. Цей відділ відзначається повільно тому, що ідея обезпечувати своє майно від влому не найшла ще належного зрозуміння серед ширших кругів громадянства. Всетаки завважується, що передовсім наші сільські кооперативи починають вже розуміти свою користь з обезпечення від влому й обезпечуються від влому численніше; коли всі кооперативи приступлять до обезпечення в „Дністрі", Т-во зможе знизити також премію за це обезпечення. — В оживленій дискусії над звітом порушено м. і. те сумне явище, що спиняє розвиток Т-ва, а саме, що багато українців не почувається ще до простого національного обовязку обезпечити дозволену законом 1/3 частину вартости своїх будинків в „Дністрі". На місце вилосованих членів Надзірної Ради вибрано членами Ради' д-ра Костя Левицького зі Львова, о. д-ра Василя Левицького з Перемишля, інж. Павла Дурбака зі Львова і Михайла Стефанівського зі Львова. Заступниками членів Надз. Ради вибрані: о. Степан Онишкевич — Купновичі, інж. Олександер Пежанський — Львів і надр. Юліян Федусевич, Львів.

Того самого дня пополудні відбулися Загальні Збори Кооп. Банку „Дністер". Із предложеного рахункового замкнення виявилося, що це Т-во не важаючи на несприятливі відносини, спричинені заломанням доларової валюти та господарського лихоліття, зуміло не тільки удержати рівновагу і збільшити свої резервові фонди, але також замкнути бїланс поважною надвишкою зол. 29.390.34. Згідно з внесками Надз. Ради Загальні Збори призначили цю надвишку на дотацію резервових фондів, на уділення 3 проц. дивіденди членам та на добродійні і загально пожиточні цїли.

—o—

Нові українські кооперативи.

Рішенням Дирекції РСУК прийнято в члени дня 16. квітня ц. р. такі кооперативи: 1) „Український Народній Дім" — Ярослав, 2) „Любов" — Мякіш Новий, 3) „Укр. Райфайзенка — Білоголови, 4) „Укр. Райфайзенка" — Костільники, 5) „Стрипа" — Плотича Велика, 6) „Добробут" — Степань, 7) „Надія" — Нижнів, 8) „Згода" — Татари, 9) „Єдність" — Фельштин, 10) „Згода" — Смільниця, 11) „Каса Стефчика" — Копитів, 12) „Праця" — Лани Польські.

Дня 30. квітня: 1) „Правда" — Жогатин, 2) „Пролом" — Полянчичі.

Дня 21. травня: 1) „Селянська Поміч" — Романівка, пов. Теребовля, 2) „Ощадність" — Вільшаниця пов. Яворів, 3) „Ощадність" — Завадів, пов. Яворів, 4) „Українська Райфайзенка" — Лопушани, пов. Зборів, 5) „Селянська Поміч" — Раденичі пов. Мостиська, 6) „Українська Райфайзенка" — Поториця, пов. Сокаль, 7) „Українська Райфайзенка" — Петликівці Старі, пов. Бучач, 8) „Згода" — Рудка Козинська, пов. Луцьк, 9) „Любов" — Гуменець пов. Самбір, 10) „Поступ" — Вирів пов. Камінка Струм., 11) „Громада" — Озденіж пов. Луцьк.

Перед виборами у Львові.

ПЕРЕДВИБОРЧІ ЗБОРИ У ЗНЕСІННІ.

Чоловий кандидат VIII. округи відбув два передвиборчі зібрання. В неділю 20. травня ц. р. на Знесінні Старім у парохіяльній стодолі, в четвер 24. травня ц. р. на Знесінні Новому в домівці Народнього Дому. На обох зібраннях явилося велике число виборців жінок і мущин, перед якими о. крил. Дзерович виголосив свою кандидатську промову в поважній формі, перенизану частими дотепами, яка найшла повне признання у зібраних виборців. Зібрані виборці ухвалили всіми силами підтримати кандидатуру о. Юліяна Дзеровича.

ВІЧЕ НА ЛЕВАНДІВЦІ.

Дня 24. травня відбулося в год. 5-ій попол.ludні в місцевій читальні „Просвіти" на Левандівці друге з черги передвиборче віче у прияві около 100 громадян. Віче відрив п. Михайло Воробець і віддав слово послові З. Пеленському. Промовець візвав присутніх, щоби сповнили дня 27. травня п. р. свій громадянський обовязок і всі взяли солідарно участь у голосуванні і то на українську листу, не зважаючи на те, що листа ч. XIX. уневажнена, бо по виборах ми будемо вносити протести. По рефераті вивязалась довша дискусія, а відтак на внесення п. Воробця вічевики ухвалили одноголосно в дні 27. травня взяти масово участь у голосуванні. На віччу був присутній представник поліції, але не мав причини до інтервенції.

Присутній.

ДИКТАТУРА В РУМУНІЇ.

З Букарешту надійшли вістки, що політичне положення загострюється. Король рішився створити понадпартійний уряд і тому відбув довшу нараду з марш. Авереску. Авереску вдалося утворити уряд під умовиною, що пані Люпеску покине Румунію. Король рішився відлати владу марш. Авереску тому, що армія виступає ворожо проти п. Люпеску. Зміна уряду вплинула би на зміну закордонної політики. Марш. Авереску захоплюється політикою Муссоліні. Зміна уряду відбудеться щойно за кілька днів, бо марш. Авереску померла дружина.

ПЕРСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ КОНФЛІКТ.

ТЕГЕРАН, 26. 5. ПАТ. Перський уряд запротестував проти того, що англійці дозволили американському концернові на експльоатацію острову Бареїн у перському заливі. Перський уряд заявив, що не відповідає за шкоди американського концерну і громадян В. Британії, бо цей острів є частиною перської держави і англійці не мають права уділювати концесій.

ТЕГЕРАН, 26. 5. ПАТ. Перський уряд вимовив працю всім европейським урядовцям у митних урядах. Їх місце заняли перські урядовці. Уряд оголосив перську мову урядовою.

ТЕВФІК РУЖДІ БЕЙ У ПАРИЖІ.

ПАРИЖ, 26. 5. ПАТ. Мін. Барту відбув довшу нараду з міністром закордонних справ Туреччини Тевфік Ружді Беєм, який опісля конферував ще з прем. Думергом. Після наради відбувся бенкет у турецькій амбасаді з участю впливових французьких політиків.

Дешевий тиждень по 75 сотиків, марінетки, мушлівки, крепони, еполєти і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 51-365

Нині в день виборів — Міські Театри СТАВЛЯТЬ З. ЛІСТИ:

1) „Фрайляйн Доктор", 2) „Мистець Людвик Сольський в „Довічності", 3) „Дівчата в мундурках".

Збірка Товариства Охорони Воєнних Могил у Львові в дні 28. травня ц. р.

Повідомляємо Українське Громадянство, що Городське Староство у Львові дозволило Товариству Охорони Воєнних Могил перевести публичну збірку до замкнених пушок у понеділок 28. травня ц. р. під гр.-кат. церквами й українськими установами, а підчас відправ на Янівськім і Личаківськім цвинтарі. Зібрана готівка призначена на вирівнання коштів робіт на Янівськім цвинтарі, які саме тепер переводяться. П. Т. Жертводавці дістануть жетони проєкту арт.-маляря П. Ковжуна.

Товариство Охорони Воєнних Могил звертається до Українського Громадянства міста Львова з горячим проханням не оминати збірщиків та допомогти своїми жертвами вже цього року докінчити тревале упорядкування Янівського цвинтаря. Ні один український громадянин не повинен показатися в понеділок на місті без жетону!

ВП. Парохіяльні Уряди, а також Українські Установи просимо доставити на місці збірщикам вимагані рішенням Староства столики і крісла, при яких збірщики мають сидіти.

ПТ. Збірщиків просимо підняти пушки, приписані легітимації і жетони вже в суботу 26. травня в льокалі Т-ва Охорони Воєнних Могил, вул. Словацького 14, між год. 6—8 вечором.

Виділ Т-ва Охорони Воєнних Могил у Львові.

НОВА ВІЙНА В АРАБІЇ.

КАІРО, 26. 5. ПАТ. Емір Фейсаль, син Ібн Савда, видав приказ своїм військам машерувати на столицю Ємену Саная. Вже дійшло до кріваних боїв у горах в військом Ємену.

ЕКСЦЕСИ ПОЛЬСЬКИХ СТУДЕНТІВ У ЛЬВОВІ.

ПАТ повідомляє, що в суботу 26. травня ц. р. дійшло до ексцесів між польськими студентами високої торговельної школи у Львові. Перед кількома днями виборча комісія самодопомогового т-ва „Братній Помощи" уневажнила листу кандидатів до виділу, яку зголошено під назвою „народовців". І тому в суботу рано вдерлося на коридор високої торговельної школи біля 50 студентів, невдоволених рішенням виборчої комісії та уладило демонстрацію з окликами „Хай живе народова листа". Демонстранти знищили габлютку жидівських студентів, а на вул. Лозінського розбили декілька сифонів зі содовою водою.

НОВИНКИ

— **Михайло Стець — кравецький сальон,** Львів, Костюшка 5, І. пов. 1564 3-5

— **Знамените гігієнічне морожене** лише в цукорні Д. Стецькова, Львів, вул. Миколая 7. 1525

— **Пансіон Яблонських у Гребенові!** (Долина Опору) поручає комфортово уряджені покої з 5-разовим першорядним харчем від 4 зол. від особи. Раджевичева. 1628

— **Найбільший** пансіон Черча **„Роксолана",** соняшні кімнати, добірний харч, дешеві ціни. Просимо брати з собою **постіль.** Інформації: Інж. Нижанківський, Черче п. Рогатин. 2—3

— **З днем 1. червня** буде наново відкрита **одинока українська харчівня і ресторан** у Львові при вул. Руській 16 (давніше „Говерля"). Кухня під фаховим зарядом. Добірне пиво калуське, експортове, темне люксусове.

— **І-ший річний попис** елевів Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові, з участю елевів філіяльних Інститутів (класи інструментальні, сольо-співу, орхестри і камеральної музики) відбудеться в середу дня 30. травня в год. 8-мій веч. у великій салі Муз. Т-ва, вул. Шашкевича ч. 5. **Попис елевів курсу ритмічної гімнастики методою Ж. Далькроза** відбудеться в пятницю 1. червня в год. 7. вечір у малій салі Муз. Т-ва. Програмка в ціні 50 сот. 1640

— **Всіх б. старшин корпусу СС.** просимо надіслати свої адреси до Видавництва „Ізмарагд" у Львові, вул. Косцюшка 5 в ціли порозуміння в справі видання Альманаху СС. За Видавничий Комітет С. С. **Андрій Мельник, Михайло Матчак.** 1630 2-2

— **Найближче число „Діла"** вийде з причини Зелених Свят у вівторок з датою 30. ц. м.

— **Поклін Поляглим.** Пишуть нам з кругів українського громадянства: Є у нас здавен-давна гарний звичай, що в Зелені Свята йдуть церковні процесії в поході на цвинтарі, щоб помолитися над могилами тих, що віддали своє життя за краще завтра Нації. Щойно по спільній панахиді над могилами Стрільців, духовенство розходиться з молитвами над приватними могилами. Гарний це звичай, на жаль, є одиниці між духовенством, що не признають Стрільців і не зважаючи на явну заборону Ординаріяту, йдуть і правлять приватні панахиди, ще заки відправиться спільна панахида над могилами Стрільців. Питаю, як можна назвати таку поведінку тих священиків? Цього року відновлено знову це рішення: „Не вільно правити приватних панахид доти, доки не відправиться спільна панахида над могилами Стрільців", у котрій то панахиді бере участь все духовенство Львова (крім двох знаних нам священиків). Цікаво, як воно буде в цьому році?

— **Перед святом прапору української кооперації.** До замітки під цим наголовком („Діло", ч. 137) повідомляють нас, що прапор буде увінчаний, крім вичислених уже установ, також лентою **Народньої Торговлі.** На закінчення свята відбудеться народній фестин з широкою програмою, при чому буфет вестимуть пані з Української Захоронки і Т-ва Опіки над Молодю.

— **З радія.** Львівська радіостація передаватиме з Варшави 2. червня в год. 16.05 відчит в українській мові „Українська економічна наука". Відчит виголосить інж. Е. Головінський.

— **Особисті вістки.** Доцента д-ра Івана Зілинського іменовано професором української мови в краківському університеті.

— **Міські вибори в Дрогобиччині.** Головна виборча комісія в Дрогобичі оголосила, що кандидати листи „господарського блоку трьох націй" є вибрані радними без потреби переводити вибори. Наслідком того радними стало 15 поляків, 11 жидів і 6 українців, а саме: о. ректор Северин Бараник, д-р Осип Костремський, Микола Мицавка, дир. Петро Новосельський, Теодор Шипайло і д-р Ілля Винницький.

— **Ошуканці при роботі.** Довідуємося, що з кінцем лютого ц. р. підшився якийсь Ян Пастернак під ім'я д-ра Ярослава Пастернака, директора Музею НТШ у Львові та допустився в цьому характері якихсь більших зловживань в околиці Дроговижа і Миколаєва над Дністром. Справою занялася поліція.

— **Не пийте забагато води в спеку!** Надмірне споживання води літом є причиною частих і ріжнородних недуг. Тому найліпше гасити спрагу найздоровішим напоєм — холодним пастеризованим молоком Маслосоюзу, яке крім того є найцінішою поживою для нашого організму. 1611

— **Буря з громами** перейшла над рогатинським повітом. У Колоколині грім ударив у дворський будинок, власність Адольфа Малка, і спричинив пожежу, що знищила усі будинки разом з інвентарем.

— **Міські вибори в Луцьку.** Дня 19. ц. м. була під головуванням п. В. Островського ініціятивна нарада групи українських громадян Луцька, на якій вирішено йти на вибори до міської ради окремою листою. Дня 21. ц. м. відбулася на передмісті Красне друга ширша нарада, яка встановила назву листи й намітила кандидатів. На першому місці має стояти п. Ол. Левчанівський, як мешканець Красного й б. член губернїяльної земської управи в Житомирі. З огляду на короткий час і на деякі обставини окрема українська листа буде виставлена лише в одній 7 округі, а саме — на передмісті Красне.

— **За опір коморникові.** В Дідичах на Луччині Варвара Маркевичева кинулася в осени м. р. з вилами на коморника Фокінського, коли той хотів занять її річ. Коморник утік і згодом прибув з поліцією, яка списала протокол. Окружний суд у Луцьку засудив Маркевичеву на 6 місяців вязниці.

Похороном займеться найліпше і найдешевше
ХАРІС
ЛЬВІВ, КОРНЯКТІВ З., (В НАРОД. ДОМІ)
Наше заведення полагоджує всякі урядові чинности, виконує експумації і перевозить в найдальші сторони в усіх цвинтарів, шпиталів як і санаторій.
Не слухайте агентів, що крутяться по шпиталях і підшиваються під нашу фірму та фальшиво інформують заінтересованих.
В нещасті ідіть до ХАРІСУ, а відпадуть вам усякі клопоти. 618

Реалізація Великої Виграної 29-ої льотерії

Власник мільонового льосу в Ґенеральній Дирекції.

Кажуть звичайно, що льос є сліпий. Як показують останні висліди тягнень Державної Льотерії, в тих словах є тільки частина правди, бо від якогось часу фортуна обдаровує передовсім тих, що найбільше потребують її ласк. Безробітні, або умові та фізичні працівники, що здобувають в поті чола засоби на утримання себе і своїх родин — це теперішні любимці химерної богині.

І справді, зі щирим вдоволенням дивилися ми в пятницю 25. травня на розвіснені дищі свіжо впечених „мільонерів", котрі явились в бюрах Ґенеральної Дирекції Державної Льотерії, щоби зреалізувати свої щасливі чвертки льосів. Всі вони люди тяжкої праці, яким життя далося нераз тяжко в знаки, а біда була їх частим ґостем.

Три працівнички шпитальної пральні.

Пані Марія Козловська, Володислава Косілська і Анеля Єнджеєвська виконували професію, яка набуть втішалася спеціяльною прихильністю великого Наполеона. А саме працюють вони в пральні шпиталю ім. президента Мосціцького. Їх зарібки не дуже дозволяли на купно цілої чвертки льосу для кожної зокрема, отже порозумілись між собою і купили чвертку до спілки. Вибір числа відбувся припадково. А саме, субколєктор показуючи клієнткам льоси, один з них упустив в цей спосіб, що знайшовся він при ногах п. Ковловської. Взяли це за добрий знак і купили саме це число; як показалось — ворожба не була зла.

Всі три пані мають намір купити собі домики з огородчиком. П. Козловська обіцює собі вивчити свого 17-літнього сина на маляра, бо виявляє він спеціяльні здібности в тім напрямі, крім того буде могти лікувати доньку, яка перейшла тяжку операцію і вимагає довшого лікування.

Треба додати, що дотеперішні заробітки кожної з тих пань виносили 135 зол. місячно. Чоловік п. Козловської, слюсар з фаху, заробляє дуже мало, бо працює тільки 3 дні в тижні.

Кінець з клопотами.

Пані Марія Васин, власничка другої чвертки льосу ч. 30290, є доглядачкою в лодзькій Суспільній Обезпечальні. З 200 зол. місячно удержувала, крім себе, стареньку маму і братів. Було їй дуже тяжко і з трудом вязала кінець з кінцем. Нині, як одержала завдяки Державній Льотерії 200.000 золотих, задумує купити кусень зеиді і поселитись на постійне на селі, при праці на ріллі, про що ціле життя мріяла.

Шлюбний дарунок від Державної Льотерії.

Пан Кайаіх, молодий службовець лодзького відділу Товариства Обезпечень „Vesta" заручився саме перед кількома тижнями і ждав авансу, щоби здійснити свої матримоніяльні заміри.

„Шлюбний дарунок", який дістав завдяки Державній Льотерії, у виді 200.000 золотих, дозволить йому приспішити речинець шлюбу. Щасть Боже молодій парі!

Льотерійний ювілят.

Власник останньої чвертки льосу ч. 30290 п. Станислав Дружицький, є емеритованим службовцем лодзького відділу Банку Польського. Грає він на Польській Державній Льотерії від хвилини її заснування із змінним щастям. Його вірність, постійність і витривалість діждалась величавої і багатої нагороди. Нині вже не буде він рахувати чужих грошей, як мусів це робити в банку, але свої власні.

Свою старість і існування рідні має забезпечені.

— **Братовбивство.** В с. Видричі, коширського повіту на Поліссі Теодор Уевич вбив сокирою свого старшого брата Семена, який після смерти батька кермував господарством та з яким Теодор мав часті суперечки. Окружний суд у Луцьку засудив Теодора Уевича на 8 років тяжкої вязниці.

— **Волинські гроші.** Довший час у Луцьку були в обігу фальшиві однозолотівки. Слідство виявило, що фабрикував їх обиватель першої категорії Станислав Шкарлат і в його мешканні знайшли цілу фабричку та 35 золотівок. Фальшиві монети пускала в обіг його приятелька.

— **Убив жінку підчас молитви.** В Куриках пов. Яворів господар Юзьків жив від довшого часу з жінкою в незгоді. Перед кількома днями вечором вона молилася перед образом, ідучи спати. Скористав з того чоловік і ззаду вдарив її обухом кілька разів по голові. Опісля хотів утікати, але придержали його сусіди і передали в руки поліції. Тяжко ранена бореться зі смертю.

— **Випадок, яких багато.** Мешканець передмістя Луцька Антоні Пеньковський, посварившися з Борисом Дашкевичем за пса, зголосився до поліції і заявив під присягою, що бачив, як перед домом Дашкевича в дні 1. травня маяв червоний прапор. Показалося, що зізнання Пеньковського було наклепом, за який окружний суд засудив його на рік вязниці з завішенням на 3 роки. Випадок на Волині дуже спорадичний. Різниця лише та, що в сотнях випадків українці довго чекають у арештах і вязницях на виправдання.

— **Сто зол. продала за 20 сотиків.** Жінка купця Вайнштока в Підкамені пов. Броди продала проїзжому шматяреві старі штани свого чоловіка за 20 сотиків. Коли купець вернувся до дому і довідався, що вона зробила, зімлів. Показалося, що в тих сподніх він зашив 100 золотих, які позичив, щоби поїхати по закупно на ярмарок. Почав шукати за шматярем, але він пропав як камінь у воді.

ВІДГУКИ ДНЯ.

До виборчої урни.

Йдемо до виборів. Тим разом не до сойму, а до нашого львівського магістрату. Вибори не такі гучні як тамті, але все таки вибори.

Прекрасна виборча ординація, повна лібералізму і справедливости запевнює нам велику скількість мандатів, відповідну до числа українців у Львові. Ми творимо пяту часть усіх мешканців — отже можемо мати пяту часть радних.

Коли подумаю про цю виборчу ординацію, то часом жалко мені стає, що не кандидую. Титул: „радний міста" та ще столичного та ще Львова... Звучний титул! Варто булоб задля нього виголосити кілька кандидатських промов. А там і вільна трамвайова карта і льожа в театрі і ще дещо.

Але ординація одно, а вибори друге. Не знаю як з ними, бо кажуть, що крім ординації, є ще виборча ґеометрія.

В ґеометрії я не був ніколи сильний. Обчисляю бувало поверхню якої фігури і зіяк не виходить. Те саме з виборчою ґеометрією, абсолютно не розумію, чому виборчий обвід виглядає як ромб, другий як трикутник, а третій як кришка. Від того є виборчі ґеометри, щоб так викреслювали, а ґеометричні специ, щоб це розуміли.

Питаю одного такого спеца.

— Ось бачите — відповідає — тут трикутник. Один кут дуже острий, а один зовсім тупий. Острий захоплює до обводу одних, тупий викидає других.

— В такому разі викинені будуть мати більшість у іншім обводі.

— Не конче. Вони можуть належати до трьох трикутників, ромбів, чи кишок

— Можуть. А як є „де факто"?

— Де факто належать до чотирьох.

— У Львові?... Ніколи не повірю, щоб тут могли діятися якісь виборчі штучки.

— І я не вірю. Це виключно для добра і вигоди мешканців, а можливо, що декуди вкрався недогляд.

— Значить ми можемо вибрати пяту часть ради міської?

— Можемо.

— А виберемо?

— Це не залежить ні від мене, ні від вас. Від нас залежить скількість голосів.

— А вибір?

— Від такого пана, що називається де Гондт. Він саме придумав цю чудову виборчу ординацію і на підставі тієї ординації відбувається обчислення.

— Чи вибори до сойму відбувалися також на підставі тієї ординації?

— Так.

— В такому разі я спокійний — один голос нам не пропаде. Памятаю вибори до сойму — як по маслі.

— Мені здається — каже спец. — що вибори до магістрату підуть ще гладше. Система пана Гондта досить складна і тяжко її відразу навчитись. Але з часом можна набрати вправи...

Завтра йдемо до виборів, а потім побачимо, як стоїть справа з вправою.

Думаю, що добре...

Галактіон Чіпка.

В яких професіях

стрічаємо найчастіше гемороїдальні схоріння? Спричинює їх праця у сидячій позі. — Тому, що змінити заняття трудна справа, треба ужив?ти засобу, що дає поміч без зміни способу життя. З тією метою треба вживати чопків проти гемороїдів „Anusol-Goedecke". — Можна дістати в аптиках.

Апарати і фотоґрафічне приладдя та зреорганізовану робітню аматорських робіт, що виконує відбитки за кілька годин, поручає:

Інж. А. Шарф, — Львів, Сикстуська ч. 2. 84/76 5—5 **Тел. 53-47.**

— **Смерть під колесами поїзду.** В середу, 23. ц. м. вечором їхали касієр і магазинер млина в Чорткові (оба жиди) візком до міста. Дорога веде крізь залізничий шлях. Тому, що вже було темно, фірман вїхав на шлях, бо рампа від сторони млина була відчинена, а не завважив, що друга рампа від сторони міста була замкнена. Не було вже змоги ані фіри завернути, ані рушити вперед, бо потяг з цілою силою вїхав на фіру. Магазинер згинув на місці, візник помер від ран на другий день в шпиталі, а касієр тяжко ранений. Залізничі урядовці кажуть, що обі рампи були замкнені, тільки якась жінка переходячи одну рампу піднесла.

— **Смерть батьковбивця.** Пилипа Боднарчука з с. Шепля на Луччині засудив 1926 р. окружний суд на 8 літ тяжкої вязниці. Недавно він вернувся в село, відбувши кару. Рідні місця викликали в ньому спогади про страшний злочин. Не могучи пережити докорів совісти, Боднарчук застрілився з обрізаної військової рушниці.

Найприємніших запахів

квітові води на вагу 100 гр. від 85 сотиків

купиш лише в перфумеріях

С. ФЕДЕРА

Львів, ул. Сикстуська 7, — або Коперника 15 а 17/25 (побіч палати гр. Потоцького).

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „ДОВІЧНІСТЬ", комедія на 3 дії *Фредра.*

Безсмертний тип скупаря живий у цій пєсі, нешабльоновий і сама пєса має майже французьку легкість в інтризі, що є нервом сценічної комедії. Єдине, що може томить сучасного глядача це вірші; актор мусить бути мистцем, щоб деклямувати їх, не залишаючи зі на хвилину враження, що деклямує і говорить віршами. Від цього часто розсівається весь чар дуже реальної історії, в яку хочемо вірити, щоб тим більше сміятись.

Великі актори навмисне вибирають на свої т. зв. „описові" ролі пєси якнайстарші, найбільше відомі, щоб показати публиці, що можна зробити ще з типу, який вони знають, мовлин, напамять. Крім цього інші актори відбавляють від них своїм менш-більше традиційним способом гри. Так було і в цій пєсі зі Сольським, який показав нам, що вміє і що значить великий актор. Тільки для нього, а не для Фредра зібралася така численна публика в театрі. *м. п.*

З концертової салі.

СИМФОНІЧНИЙ КОНЦЕРТ ЛЬВІВСЬКОЇ ФІЛЬҐАРМОНІЇ.

Останній симф. концерт пройшов під знаком програмової та більш популярної музики. Виконувані твори, з виїмком „Пополудня Фавна" Дебісія, не вимагали від слухача внутрішнього скупчення та великої уваги, вони своєю будовою та музичним змістом були легкі до зрозуміння.

Концерт започаткувала увертюра до опери „Вільний Стрілець" Вебера, представника романтичної опери. Кількома акордами переносить нас відразу в поезію ліса і все, що лучиться з полюванням, ставить нам перед очі. Вебер получив в орхестрі демонічний і фантастичний первень у спосіб до його часів незнаний, при чому уживає сильних драматичних акцентів. Суїту з балету „Сирена" В. Малішевського характеризує технічне богацтво виразових засобів та повна звуком і незвичайно барвиста орхестра. „Пополудне Фавна" Дебісія дало правдиву насолоду слухачеві. Все живий світ звуків та ніжна, часто недецидована гармонійна барва ділає на наші нерви й викликує звукову імпресію.

Другу частину програми виповнила Суїта „Пер Ґінт" Ґріґа та „Рапсодія" Ліста.

Диригував дир. А. Солтис.

І. Приймова.

ЧИ ВИ ВЖЕ НАБУЛИ ЮВИЛЕЙНУ ВІДЗНАКУ 1639 СОКОЛА-БАТЬКА? 1-3

СПОРТ.

СПОРТ НА ЗАКАРПАТТІ.

УЖГОРОД. СК РУСЬ УЖГОРОД — ШОРОКШАР 5:1 (0:0).

Реномований мадярський гість, що переміг 20. ц. м. комбіновану дружину УТК й УМТЕ в Ужгороді 5:0 (4:0) не встоявся перед напором Руси, програвши з нею 21. ц. м. у відношенні 5:1. Голи для Руси стрілили: Кобаяр (3), що був найліпшим грачем на грищі, Криж і Ковач. Одинокий ґоль здобув Шорокшар з карного. Гра обох дружин стояла на високому рівні і була найкраща в цьому сезоні в Ужгороді. Видів 2.000.

МУКАЧІВ. СК РУСЬ УЖГОРОД МШЕ 4:1 (2:0). Змагання розіграні 20. ц. м., в яких Русь дала собі легко раду з противником.

ХУСТ. ЧСК УЖГОРОД — РУСЬ ХУСТ 8:2 (3:0).

КОРОЛЕВО в. Т. ЧСК УЖГОРОД — СК КОРОЛЕВО НАД ТИСОЮ 3:1 (3:0).

Нововідчинена **Українська Харчівня** під фірмою **Лозинський** **Львів, ул. Гродзіцких** (побіч аптики Терлецького). 1610 1—2

видає снідання, обіди і вечері — Обід з 3-ох страв 90 сотиків.

Дописи.

СОКАЛЬ.

Вистава українського промислу в Сокалі. Дня 12. травня ц. р. заходом П. С. К., Народної Торгівлі і філії „Союзу Українок" в Сокалі удалтовано виставу українського промислу. Вистава тревала до 20. травня у великій салі і більших кімнатах будинку Народньої Торгівлі. Відкриття почалося молебнем в год. 12. впол. відслуженим о. дек. Ничаєм і відповідною проповідю Дир. П. С. К. Шепаровича привітав учасників і гостей, членових представників нашої кооперації: сен. інж. Ю. Павликовського і посла О. Лупького, директорів Маслосоюзу інж. Палія і Л. Мудрика та присутніх промисловців, передаючи саме отворення на руки посла О. Лупького. По прекрасній промові посол Лупький, перетинаючи жовто-блакитну стяжку, відкрив виставу. Підчас свята співав міш. місцевий хор і приграваля трубна орхестра Т-ва „Зоря." На виставі були заступлені майже всі ті самі фірми, що у Станиславові. Виріжнялися виставові станки: прекрасний п д оглядом мистецьким і змістовим („Дністрів рідний промисл") станок фабрики паперів і тутюк „Калина" у Тернополі з дуже цікавими діяграмами розвитку установи, далі величавий станок „Елеганту" та Кооп. Інж. Робіт („КІР") зі своїм роботом і радієвим голосником у голові, що передавав радієві вадиції і грамофонові плити та устну реклями. Виставу відвідало повних 8.000 людей, крім місцевих шкіл. Вистава була добре зареклямована і розпропагована. Були відвідувачі із Волині. Словом: вистава перейшла з великим успіхом. У виставі брали участь і ремісники, члени Т-ва „Зоря", з прекрасними своїми виробами; були теж опатентовані винаходи годинникаря-механіка Дуба. В неділю 20. V. в год. 8 вечором дир. П. С. К. п. Шепарович рефератом про український промисл закрив виставу запрошуючи гостей на чайний вечір.

РІВНЕ.

Свято Матері в українській гімназії у Рівному. Дня 12. V. ц. р. маленька сала гімназії в Рівному була прибрана з великим естетичним смаком. Естраду прикрашували портрети наших заслужених письменниць на тлі добірних українських видинів та зелені. Дуже безпосередньо та з чуттям виголосила вступне слово уч. VIII. кл. п. Лучишина пригарною мовою. Потім виг. VIII. кл. п. Лучишина пригарною мовою. Потім виголосила річево опрацьований реферат уч. VII. кл. п голосила річево опрацьований реферат уч. VII. кл. п Книшівна, що подала напричуд глибоку аналізу стан Книшівна, що подала напричуд глибоку аналізу ста-новища та завдань у суспільности сьогоднішньої на-новища та завдань у суспільности сьогоднішньої на-тері-українки. Цим рефератом виказала молоденька тері-українки. Цим рефератом виказала молоденька предегентка великий степень інтелігенції та зрілости, предегентка великий степень інтелігенції та зрілости, що як їй, так і учительському та виховному проводові що як їй, так і учительському та виховному проводові нашої гімназії під кожним оглядом приносить лише нашої гімназії під кожним оглядом приносить лише честь. Дальше було чимало соляових та хорових співів честь. Дальше було чимало соляових та хорових співів під диригентурою проф. Кальмуцького. Свято мало гарний успіх.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича, Борщів:
27. V. Сонце руїни.
28. V. Чумаки.
29. V. Королева кіна.
З Борщева іде театр до Заліщик.

Великий Міський Театр.
Неділя, 27. V. год. 3·30 поп. „Фрайдиторе". Ціни найнижчі.
Неділя, 27. V. год. 7·30 веч. „Довічність". Гостинний виступ Л. Сольського.
Понеділок, 28. V. в год. 3 попол. „Довічність". Виступ Л. Сольського. Вистава шкільна.

Театр Різнородностей.
Неділя, 27. V. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях". Абон. 20.
Понеділок, 28. V. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях". Абон. 20.

Жидівський Варшавський Артистично-Літературний Театр у салі „Колісею":
Неділя, 27. травня, год. 12 впол., 8·45 веч.
Понеділок, 28. травня, год. 8·45 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Під жаром Туркестану", „Фордансерка".
АТЛЯНТИК: „Загадка" (Гарі Піль).
ВАНДА: „Мельодія сердець".
КАСІНО: „Нічний лет".
КОЛІСЕЙ: "Я не винен", ревія „Дай устонька тай до побачення".
КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Бал бідних діжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.
МАРУСЕНЬКА: „Двійник" і ревія: „Броновський з нами".
МІРАЖ: „Я в день ти в ночі".
МУЗА: „Ніч у Каірі" (Рам. Новаро).
ПАЛЯС: „Цісарські лови" („Унзер найзер").
ПАН: „Ніч кохання" (Джоан Мохіка).
ПАСАЖ: „Два обличчя" (Кен Мейнард), „Дочка подку" (Анні Ондра).
СВІТ: „Її королівська величність", „Біла одалиска".
СОНЦЕ: „Нічні суди" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Злодій кохання" та ревія.
ХИМЕРА: „Новий пол".
УТІХА: „Кровавий шлях", „На окраїнах Сагари".

Закордонне радіо.

Неділя, 27. травня 1934.

Відень (506,8) 11·40 Музика для молоді, 19·45 Хор, 20·20 „Молодість гарна" весняний концерт, **Братислава** (298,8) 10·15 Концерт, **Прага** (470,2) 11·00 Квартет, **Ятльона** (531) 21·20, 22·15 Спів, **Білгород** (439,8) 17·00, 19·20 Пісоньки й мельодії, **Берлін** (356,7) 12·00 Легкий концерт військ. орхестри, **Ляйпціг** (382,2) 19·30 „Трістан і Ізольда" оп. Вагнера (І. дія), **Мінхен** (405,4) 21·00 Нар. музика, 22·30 Пісні, **Букарешт** (365) 11·00 Концерт (у програмі: „Морена: **Українська суїта**), **Будапешт** (549,5) 12·30 Концерт, **Мілано** (368,6) 16·00 „Дон Хуан" оп. Моцарта, **Рим** (420,8) 15·30 „Дон Хуан" оп. Моцарта, 20·45 „Баядера" оп. Кальмана.

Понеділок, 28. травня 1934.

Відень (506,8) 17·30 Серенади, (Фунар. баритон). 19·15 Музика Офенбахових часів, 22·25 Септет (скрипка, альтівка, кларнет, вадьторія, фагот, віольончелі, контрабас ес-дур Бетовена), **Кошиці** (269,5) 16·30 **Концерт для Закарпаття, Мор. Острава** (259,1) 16·00 Концерт (у програмі: **Рубінштайн „Українські образки"**), 17·45 Нар. еспанські й аргентинські пісоньки, **Копенгаген** (255,1) 20·30 „Студент прошак" оп. Міллекера, **Білгород** (439,8) 12·15, 17·00 Мельодії, пісоньки, 20·00 Опера зі Загреба, **Берлін** (356,7) 18·30 Забуті композитори, 20·45 Музика з час в Фридриха В., **Штутгарт** (522,6) 18·45 Концерт, 21·15 Шуїрмерові пісні (міш. хори), **Будапешт** (549,5) 20·40 Листові твори, **Мілано** (368,6) 21·45 Скрипка (Аріго Серато), **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інстр. концерт.

Львівське радіо.

Неділя, 27. травня 1934.

9·00—10·00 Ранішня авдиція, 10·00 Після богослужения відчит „Чи нинішня людина може обійтися без религії", 12·15 Муз. поранок, 14·00 Балачка „Господарка з оливцем у руці", 14·15 Огляд ринків різьних продуктів, 14·30 Травневі пісні, 14·45 Свято дружок (авд.), 15·00 Різьб. балачка „Сіновоси", 15·20 Концерт орхестри, 16·00 Для дітей: „Свято Матери", 16·45 Літ. чвертьгодина: Фрагмент із Каден-Бандровського „Місто моєї матери", 17·00 Балачка про чистоту в нас і деінде, 17·15 Нар. капеля, співанки, 18·00 Авд. „Колиб Шекспір нині написав", 18·40 Спів у супр. фортепіяну, 19·00 Три знаки запиту, 19·10 Всячина, 19·50 Вибрані думки, 19·53 Легка музика, пісоньки (Кульчицька), 21·00 Там, де стояла колиска Словацького, 21·15 На веселій львівській хвилі, 22·15 22·16 Спортові вістки, 22·25, 23·05 Танкова музика.

Понеділок, 28. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, **9·40 Богослужения з Волоської церкви у Львові**, 12·05, 12·33 Популярна музика з гр. плит, 15·05 Збіжева біржа, театр. репертуар, 15·10 Господарські вістки, 15·35 Концерт сальонової музики, 16·20 Лекція фр. мови, 16·35 Скрипка, 17·05 Пісні (відсп. Брагінська, меносопран) у супр. фортепіяну, 17·30 Істор. відчит „Боротьба за незалежність", 18·10 Легка музика, 18·30 Відчит для матуристів: „Історія", 18·53 Наука стенографії, 19·05 Всячина, 19·15 Жіночі часописи, 19·25 Актуальний відчит, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·25 Сільва реруи, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт (музика, спів), 21·00 Фейл. „Антон Варшава-Кравів", 21·15 Легка музика, пісоньки, 22·00 Засідання прихильників книжки, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 5·26—5·27 зол.

Німецькі марки 2·03—2·06, фр. франки 34·80—35·00, шв. франки 171·60—172·00, фунти стерлінги 26·85—26·95, австр. шилінги 98·00—100, чеські корони 21·90—22·00, рум. леї 37·50—40·00.

Золото: Долари 8·91—8·93, Франки фр. 34·70—35·20 Дукати 82·80—83·30, Корони 36·90—37·40, Рублі 45·50—46·50.

Срібло: Корони 0·28, Фльорени 0·70, Рублі 1·20.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 26. травня ц. р. в наслідок зниженої тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 л.	молока	—16 зол.
1 л.	сметани	—70 „
1 к.	вець	2·25 „

Тенденція на масло, молоко і сметану слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що 26. V. п. р. платив своїм доставцям, **за 1 кг.** живої ваги птиці, дьоко подвір птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·60 зол.
Кури „	І клясс	0·90 „
„	ІІ „	0·50 „

Тенденція зниженова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ОПОВІСТКИ

Тридневі реколекції для Пань відбудуться дня 30. червня вечором при монастирі С. С. Василіянок у Станиславові. Оплата 12 золотих. Зголошення приймається до дня 20. червня. Ігуменат С. С. Василіянок у Станиславові вул. Петра Скарги ч. 17. 1616 2—2

Вписи. Дирекція прив. жін. учит. семінарії СС. Василіянок у Львові (вул. Потоцького 95) подає оцим до відома, що в шк. році 1934/35 буде вести згідно з новими шкільними законами такі роди шкіл: а) 6-клясову школу, до якої можуть вписуватися також хлопці до кляс 1—4. б) Ця школа є зразковою школою вправ для кандидаток учительської семінарії. в) І. і ІІ. клясу гімназії нового типу. в) IV. і V. курсу учит. семінарії. Зголошення вписів приймає Дирекція кожного дня між год. 8—13 передпол., від заміщевих почтою. Вступні іспити до гімназії, як також на IV. курс учит. семінарії, відбудуться в днях 18, 19 і 20 червня ц. р. від год. 9. рано. Школа має права державних шкіл і положена в найздоровішій частині міста. При школі є виховний інститут, ведений фаховими силами. 1634 1— **Управа.**

У жіночій гімназії і семінарії С. С. Василіянок у Станиславові (вул. Петра Скарги 17) вступні іспити до І. і ІІ. кл. гімн. та на IV. курс семінарії відбудуться: 15. червня пополудне письменні і 16. червня устні. Зголошуватися до іспиту можна лише перед ферією. Потрібні залучники: метрика, свід. щеплення в спи, евент. свід шкільне. **Управа.** 1608 1—2

Вступні іспити держ. гімназії з укр. мовою навчання в Станиславові до кл. І. нов. типу відбудуться в пятницю, дня 15. червня від години 3·30 по пол. (частина письменна) і в суботу, дня 16. червня від год. 8 рано (част. устна). Подання для доступу до іспиту треба вносити до Дирекції гімназії до дня 10-го червня. Прилоги: метрика, свідоцтво щеплення віспи, останнє піврічне свідоцтво, посвідка управи школи, що кандидат є в ІІ півропі учнем тої школи, 2 знимки фотографічні. За долучену поштову марку Дирекція дає всякі інформації. Вступні іспити до кляс ІІ. нов. типу та V.—VIII. старого класс типу відбудуться в четвер дня 14. червня 1934. (год. 8 рано). **Дирекція держ. гімназії з укр. мовою навчання в Станиславові.** 1631 1—3

Три-денні реколекції для Пань відбудуться в монастирі С. С. Василіянок у Львові при вул. Потоцького 95. Початок реколекцій 18. червня с. р. вечором. Оплата 10 золотих. **Ігуменат СС. Василіянок.** 1635 1—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПАНСІОНИ! Ковдри, фіранки, капи, брокати за безцінь, догідні умовини, **Фрайліх,** Сикстуська 21. 1535 6—?

ЛІТНИСЬКО Забродє-двір (оп. Солина, via Устрики долішні) над Сяном — горіліс, купіль, лодка, риболовля; добірний харч, вигода; ціни приступні. 1598 2—2

ЯРЕМЧЕ у відді прегарно положений з далека від кураги, близько Прута до винайму сонячні покої, коди треба з кухнями, а харчем або без, по приступних цінах. Перфецька до 1. червня у Львові, Тереси 2 ц., підтак Яремче. 1602 3—4

КОСІВ - МОСКАЛІВКА сонячні кімнати під лісом, близько Гуків з цілим утриманням до винайму від 1. червня. О. Луцька, Львів, Богуславського 14, від 1. червня Косів-Москалівка. 1598 2—3

ШЕШОРИ. Косівщина. Прегарне літнище. Цілоденне утримання від 3·50 до 4·50 зол. Зголошення приймає І. Бурачиньска, Шешори, почта Пістинь. 1589 3—3

СКЛЕП фронтовий по фризієрі зараз до винайму, Коперника 1. 1620 2—3

ОГОЛОШЕННЯ

Др. Гр. Чвартацький
ординує 1633
в Любіні Великім
для купелевого заведення.

ГРЕБЕНІВ
Пансіон „ЗЕЛЕМІН"
в найгарнішому положенні, подальше від гостинця, гамору і куряви. Просторі, соняшні кімнати з балконами. Річні і соняшні купелі. Смачний, здоровий харч, знаний з доброти і щедрости. Ціни умірковані. 1501 10—?
Відкриття 15-го травня ц. р.

Увага: на зниженої ціни
Першої в'їденської хем'чної пральні і штучної барвильні
Львів ул. Лелевеля 5 б. — Тел. 70-58.

Хемічне чищення мужеського убрання від	зол. 3·50
Хемічне чищення мужеського або жіночого плаща від	зол. 3·50
Хемічне чищення жіночого костюму	зол. 3·00
Хемічне чищення суконки	зол. 2·00
Хемічне чищення светеру	зол. 1·00
Шовкові блюзки	зол. 1·00
Спідничка	зол. 1·00
Фарбованнє муж. убрання або жіноч. плаща	зол. 6·00

Для П. Т. держ. Урядовців 10% знижки
Відбір і достава задурно.
Спеціяльність: чищення вишивів і фіранок
Замовлення з провінції полагоджуємо негайно. 1575 4—10

Спортове приладдя й одяг купують наші спортовці тільки у своїй кооперативі **„П Л А С Т"** Львів, Сикстуська 29, Городецька 95. тел 26. 1632 тел. 26.

АЛЬФОНС ДОДЕ
М А Ц І Ц Ь К И Й
Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3.— зол., з почт. пересилкою 3.50 зол.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 139 (13.684). Львів. середа 30. травня 1934. Pocztowe opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічна 15·00 „
Піврічне 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Швеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
„ Друкарні 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ПОКЛІН ПОЛЯГЛИМ.

Львів, 28. травня 1934.

Традиційне Свято поляглих у Львові мало цього року дещо інший образ через те, що процесійний похід на обидва львівські цвинтарі відбувся цим разом в одному дні, в понеділок, і в тій самій порі. Ця обставина відбилась безперечно на величности і чисельности зеленосвяточного походу, бо українське громадянство розділилось цього року на дві частини: одна пішла з процесіями на Янівський, друга на Личаківський цвинтар. Та проте і цьогорічне свято пройшло гарно і знявило наглядно, що культ поляглих у нашому народі зростає і поглиблюється щораз більше.

Як було заповіджено у пресі, на Янівський цвинтар рушили вірні під проводом духовенства і процесій з церков: св. Юра, св. Пятниць, оо. Василіян, св. Николая, Левандівки і Богданівки з Сигнівкою. По дорозі співав хор питомців Дух. Академії, корпоративно йшли члени „Молодої Громади" й інших українських установ. Поодинокі процесії йшли окремо і зійшлись майже всі перед цвинтарем.

На цвинтарі зібрались усі біля могили Невідомого Стрільця (недалеко від входу ліворуч), у тому числі всі члени Т-ва „Молода Громада" під проводом ген. Тарнавського і голови дир. Ю. Шепаровича, члени КАУМ зі своїм прапором, Марійські дружини, члени т-ва католицьких студентів „Обнова" і т. д. На могилі зложено кільканацять пребарвних вінків, м. ін. від Т-ва Охорони Воєнних Могил, Молодої Громади, КАУМ, Обнови і т. д. Там духовенство відправило панахиду, до якої співав хор богословів під проводом пит. Жолкевича. Опісля виголосив коротку проповідь про культ поляглих о. Каштанюк, що при кінці віззав присутніх не йти, як що-року, в гору на цвинтар українських поляглих, аби його не знищити, бо там іде основна реконструкція. Після відспівання „Вічної памяти" та „У дві пари несуть мари" панахида над могилою Невідомого Стрільця закінчилась і духовенство розійшлось по цвинтарі правити панахиди над поодинокими могилами. Одначе молодь не покинула могили Невідомого Стрільця і стала співати національні пісні, при чому в кількох місцях розкинено летючки. Моментально прийшло до інтервенції поліції пішої і кінної і до арештувань серед молоді обох полів. Через ті події багато людей розбіглося і дальші відправи духовенства на могилах заслужених духовних і світських громадян не мали вже такого настрою, як у попередніх роках.

*

На Личаківський цвинтар прийшли процесії з церков: Успенської, Преображенської, з вул. Зибликевича, св. Петра і Павла та зі Знесіння, що зійшлися теж перед цвинтарною брамою. В поході співали два хори: сильний хор „Бандуриста" і хор під проводом ради. Купчинського.

На цвинтарику поляглих, де зложено теж вінки від українських установ та запалено свічки, відправило духовенство панахиду, після чого проповідь про вагу культу поляглих виголосив о. Горчинський. Свято на цьому цвинтарику закінчилось могутнім „Вічная память" та „Ви жертвою".

Після того при великому здвизі народу відправило духовенство панахиди перед капітульною гробницею, перед памятником Маркіяна Шашкевича, Вол. Барвінського, Адама Коцка, Івана Франка, заслужених священників о. Теозія Лежогубського, о. д-ра Омеляна Огоновського і багатьох інших духовних та світських громадян.

Біля могили бл. п. Любовича прийшло і на Личаківському цвинтарі до інтервенції поліції, яка арештувала кількананцять молодих людей обох полів. Одначе в загальному свято на Личаківському цвинтарі пройшло значно спокійніше, як на цвинтарі Янівському, і під вечір усі зібрані процесії вернулися в порядку до своїх церков.

Народу на обох цвинтарях було кількананцять тисяч. Майже всі учасники свята поголовно мали відзнаки Т-ва Охорони Воєнних Могил, за які вкидали свої лепти до пушок тогож Т-ва.

*

ПАТ ПРО ПОДІЇ НА ЦВИНТАРІ.

ЛЬВІВ, 28. 5. ПАТ. У другому дні гр. кат. Зелених Свят на Янівському цвинтарі після церковних відправ гурт молоді пішов до могили пок. Лучейка та Крупи, відомих боєвиків ОУН, де розкинули теж протидержавні летючки. Підчас інтервенції поліції спомiж згуртованих кидано камінням до поліції, тоді теж упав стріл. Поліція зліквідувала подію та придержала 20 осіб — у цьому одного теольога та 6 жінок.

На Личаківському цвинтарі спокою не порушено. Лише при гробі пок. Любовича гурток молоді розкинув протидержавні летючки.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8. 14/82

Посуха на Україні.

„Дейлі Телеграф" з дня 23. ц. м. повідомляє з Москви, що на Україні та Північно-Кавказькому Краю панує небувала посуха, яка ще більше загострює положення і в так уже голодуючому краю. Радянська влада зарядила „мобілізування всіх пожежних машин, возів з бочками, помп, бочок, відер, тракторів і льокомотив" до боротьби з посухою. Чисто по радянськи. Біда тільки, що посуху годі поставити під суд за саботаж і націоналістичний ухил.

Малий дощ впав у західних частях України. В інших частях від довгого часу не було й краплі дощу.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН).

Утікають перед голодом.

„Таймс" (з дня 23. ц. м.) подає, що з совітського Туркестану втікає масово населення до Персії, бо в Туркестані панує страшний голод. Біля 30.000 осіб перейшло перську границю. Втікачі перейшли без засобів до життя і перський уряд має клопіт, щоб їх розмістити і прожити. Деякі з утікачів перейшли майже голі. Американська місія в місті Мешед завела допомогову акцію, але вона далеко не вистарчає.

Між втікачами находиться також 800 бухарських жидів (чому не виїхали до прославляваної більшовиками жидівської республики в Біробіджані? — прим.) Вони звернулися до англійського міністра в Тегерані, щоб через нього одержати від палестинської влади дозвіл на поселення в Палестині. Палестинський уряд дав дозвіл для 30 осіб.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН)

ЛОТИСЬКІ КОМУНІСТИЧНІ ПОСЛИ ПЕРЕД ВОЄННИМ СУДОМ.

Лотиський прокуратор закінчив слідство у справі 6 арештованих комуністичних послів. Їх передадуть воєнному судові. Відповідатимуть за участь в організації, яка хотіла повалити існуючий устрій.

РОЗВЯЗАННЯ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ У ДАНЦІГУ.

На основі розпорядку сенату з 20. червня 1933 президент данцігської поліції розвязав комуністичну партію в Данцігу та підчинені їй організації. В інтервю журналістам през. Форбес сказав, що розпорядок не суперечить конституції та не торкається справи мандатів комуністичних послів, які не вигасають. Розвязання партії президент поліції мотивує вислідом слідства в карній справі проти послів і членів ком. партії, які кольпортували комуністичну літературу. Стверджено, що члени управи ком. партії в Данцігу мали зброю та роздавали її теж іншим комуністам. У летючках взивали населення до непослуху та спротиву розпорядкам сенату.

ДОЛЯР ПІШОВ У ГОРУ.

На вчорашніх біржах була сильна звишкова тенденція нюйоркської девізи. На варшавській біржі нотували її 5.29 і пів, у Цірихові 3.07 і пів супроти 3.07 і три четверті в суботу, в Парижі при отворенні 15.15 супроти 15.14 при суботнішньому замкненні, вкінці при замкненні біржі в Льондоні 5.08 і одна осьма. На звишку доляра вплинуло Рузвельтове письмо, яке передбачували як радикальніше та таке, що спричинить подачу доляра. Девіза на Берлін пала.

У Львові доляр у приватних оборотах 5.26 до 5.27 зол.

ПІД УВАГУ ГРОМАДЯНСТВА. Присилайте членські вкладки складанками до Т-ва „Просвіти". Нехай ніодна складанка не змарнується, але повернеться, виповнена до Централі. Громадянство, а в першу чергу установи, повинні памятати, що масове членство є одинокою найкращою допомогою для освітніх змагань.

Льорд Ротермір за порозумінням з Японією.

В Англії ведеться від довшого часу змагання двох течій, які стараються позискати для себе публичну опінію. Одна течія, це безоглядні прихильники Союзу Народів і Франції. Вони разом зі Союзом Народів виступили були проти японської політики на Далекому Сході підчас японсько-китайського конфлікту. Друга група це ті, що бажалиб не тільки вдержання нейтральности на Далекому Сході, але навіть заключення тісної приязни з Японією.

В „Дейлі Мейл" з 23. ц. м. помістив льорд Ротермір (власник одного з найбільших газетярських концернів в Англії) сензаційну передову статтю, яка характеризує опінію групи, що стоїть за союзом з Японією.

Стаття має наголовок „Я хочу приязни з Японією". Льорд Ротермір радить, „лишімо каштани Союзу Народів, нехай вони горять. Вони нас мало обходять". Союз Народів, по думці льорда Ротерміра, старається руками Великої Британії вигортати горячі каштани з далекосхідного вогню.

„Положення (на Далекому Сході) — каже льорд Ротермір, — досягає критичної висоти. Союз вислав недавно до Китаю одного зі своїх післанців, таких, що до всего втручаються, поляка на імя д-р Райхман, з припорученням, щоби він подав свій плян на широко закроєну інтервенцію в китайських справах..." З такою політикою льорд Ротермір не може погодитися і щиро радить британському урядові держатися здалека від усього, що його могло би наразити на неприязнь Японії.

Статтю закінчує словами: **„Японія це наш природний приятель.** Як довго Японія придержується (в Китаю) політики „отвертих дверей", так довго нас мало повинно обходити те, що вона робить, щоби привернути порядок у Китаю. Союз Народів повинен держати свої руки здалека від Далекого Сходу! Японія має далеко більше право журитися китайськими справами і не можна від неї жадати, щоби заголодила себе на смерть, на своїх мало родючих островах, щоби тільки приподобатися Союзові Народів.

„Ми, британці, не повинні брати жадної участи в тих непевних планах Союзу Народів відносно „відбудови" Китаю. Підставою нашої політики на Далекому Сході є два слова: Приязнь з Японією". (Укбюро, Льондон).

ЛЮБИШ ТЕАТР? ІДИ НА ЛЮДВИКА СОЛЬСЬКОГО ДО ВЕЛИКОГО ТЕАТРУ
РІЖНОРОДНОСТЕЙ: „ДІВЧАТА В ОДНОСТРОЯХ" — це векопи успіху.

Европейський хаос.

Перед остаточним крахом конференції розброєння. — Клопіт з совітами у Лізі Націй. — Суперництво Польщі. — „Камінь преткновенія" меморандових умов.

Дня 29. ц. м. збереться в Женеві пленум розбройної конференції. Чим воно скінчиться — нині тяжко сказати. Мала надія на якийсь компроміс між головними европейськими державами, вповні виправдує здогади деяких песимістів, що засідання пленуму розбройної конференції може винести лиш одно рішення: розпамятати розбройну конференцію. І дотеперішній біляне цілої довгої і такої складної розбройної акції вповні оправдує таку можливість. Нині вже кожному ясно, що не розброєння або хочби обмеження зброєння, але навпаки перегони у зброєнні це лішевий стан в міждержавному світовому житті.

Якийже вихід з такого положення і що буде далі?

Є лише дві можливости: або погодитися на процедуру, що її передбачає Ліга Націй і яку вписано в мировий версайський договір, або взятися за акцію незалежно від Женеви. Нині говорять, що на випадок розбиття розбройної конференції, за акцію розброєння возьметься безпосередньо Ліга Націй. Колиб так дійсно сталося, то і для Ліги Націй лишається теж лише дві можливости: або звернутися до Берліна і під загрозою військових санкцій заізвати Німеччину припинити зброєння, або скласти руки і безрадно приглядатися, як усі далі на перегони зброїться. Треба сподіватися, що на першу можливість, особливо колиб іншою про стосування санкцій, не погодилисьбо Англія та Італія, а друга можливість булаб рівнозначна з важкою кризою, що може мати рішаюче значіння для дальшого істнування самої Ліги Націй.

Ситуація дійсно безвихідна, тимбільше, що найближче майбутнє Ліги Націй теж не таке то ясне й рожеве, і без огляду навіть на евентуальну цілковиту невдачу розбройної конференції Лізі Націй грозять ще гірша криза, ніж та, в якій вона опинилася після виступу з неї Японії і Німеччини.

Першою справою, яка в найближчому часі дуже ускладнить ситуацію Ліги, буде мабуть вже рішений вступ до неї СССР. Про це говорять вже нині як про певний факт. Правда, дехто — головно Франція, а за нею і Мала Антанта, вважають, що вступ СССР до Ліги Націй скріпить її позицію. Але ось вже Англія розглядає користи, які може мати Ліга Націй з такого нового члена, дуже скептично. Вже сам той факт, що в Лізі Націй зявиться такий член, якого спосіб думання і розуміння міждержавного життя так дуже ріжниться від загальнопануючого приспорить Лізі Націй напевно немало клопотів. Крім цього вступ СССР до Ліги мусить майже автоматично висунути питання про постійне місце для Совітів у Раді Ліги. Це питання вкличе зновуж таки автоматично питання постійного місця в ційже Раді для Польщі. Польща вже дала пізнати, що цим разом вона не погодиться, щоби з нею поступити так, як це сталося при вступі Німеччини до Ліги Націй. Тепер Польща певно буде домагатися повної рівноправности з Совітами у Женеві. Заспокоєння цих обох домагань мусілоб довести до реорганізації Ліги Націй. А чейже ще у свіжій памяті побоювання, які викликала ще так недавно пропозиція Муссолінія зреорганізувати Лігу Націй! Який шум тоді знявся і які протести!

Далі Ліга Націй буде змушена вже на своїм осінньому засіданні займатися другою дуже неприємною і „делікатною" справою, а саме проблемою т. зв. меншинових договорів, себто справою зобовязань, що їх перед Лігою Націй взяли на себе деякі її члени супроти своїх меншин. Само собою, що СССР, вступаючи до Ліги Націй, не візьме на себе ніяких зобовязань на охорону своїх меншин. А щож тоді сказань на охорону своїх меншин. А щож тоді скаже Польща? Польща зрештою вже і так зголосила резолюцію, в якій домагається, щоб меншинові зобовязання були поширені на всіх членів Ліги Націй. Невдача цього польського виеску може мати такий наслідок, що або Польща „випросить" своє зобовязання (процедурально цього не передбачено), або навіть покине Женеву! В Англії слушно побоюються, що питання охорони меншин може стати дійсною кризою Ліги Націй, бож треба сподіватися, що за Польщею підуть й інші члени Ліги Націй і собі будуть домагатися ревізії своїх меншинових зобовязань. Втратить Ліга Націй т. зв. „право охорони меншин", то втратить до решти свій і так вже захитаний авторитет!

...ничий МУЖЕСЬКИЙ У ВЕЛИ... по цінах дуже низьких. Поручає ... УНТ ЗАЛЕСЬКИЙ вул. Боїмів ч. 4.

А справа сарського плебісциту це не клопіт для Ліги Націй? І до цих клопотів мала би Ліга прибрати собі ще новий і чи не найбільший: акцію розброєння.

Песимісти вповнюють, що й Ліга Націй не доведе розбройної акції до будь-якого успіху з тому на їх думку лишається лиш один вихід: кожний хай дбає сам про себе, як умів. Кажуть, що така думка переважає нині в Льондоні. Льондон вже знеохочений до цілої розбройної акції, а деякі відповідальні англійські політики вже зовсім недвозначно висловлюють думку, що треба цілу справу лишити деякий час у спокою, хай вона йде собі своїм природним шляхом, а боятися нема чого. В найближчому майбутньому не може — мовляв — нічого статися, бо рівновага сил в все ще велика і такою вона ще якийсь час лишиться. Німеччина не може дігнати у зброєнні Францію, отже і не може на неї напасти, а Франція знову не може сама виступити проти Німеччини. Англія й Італія будуть і надалі відігравати ролю тих чинників, що — відповідно до моменту — можуть так чи інакше регулювати французько-німецькі відносини.

А щож Японія, проблема Далекого Сходу, проблема Пацифіку?!

Прага, травень 1934 *М-н.*

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бланатні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром білети до першорядних кін. 5/73 45-7

Великий політичний процес у Перемишлі.

ДЕВЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

(Від власного кореспондента.)

В суботу 26. травня ц. р. розправа почалась в год. 13-тій тому, що трибунал радив від год. 8.30 до 12.30 над внесками оборони, зголошеними на вчорашній розправі. Після чотирогодинної наради трибунал відкинув усі внески оборони. Опісля на внесок прокуратора відчитано зізнання прокураторського свідка, поліц. агента Францішка Вагілевського, який переводив ціле слідство. Свідок не міг явитися на розправу тому, що йому ампутували ногу, пострілену розбишаками Мачугою і Биком.

Його зізнання суперечні із зізнаннями поліційних агентів та ком. Оленкевіча, головне щодо вини підс. Демчука та Антоновича. В своїх зізнаннях свідок каже, що нічого конкретного не може сказати про діяльність обох підсудних у повітовій екзекутиві. Згадуючи за приналежність до ОУН, свідок заслонюється конфіденціональними вістками.

Після відчитання зізнань предсідник відложив розправу до вівторка 23. травня ц. р. У вівторок зізнаватиме референт воєвідського уряду зі Львова **Йосиф Хоржевський,** знавець „справ вивротових українських".

Висліди виборів до міських рад.

ВАРШАВА, 27. 5. ПАТ. В неділю 27. травня ц. р. відбулися вибори до міських рад у 341 містах на просторі 14 воєвідств. Голосування відбулося тільки в 254 містах, у 87-ох містах зголошено тільки одну важну листу і голосування не відбулося. Вибори відбулися спокійно. Тільки в Лодзі дійшло до сутичок між ендеками і членами союзу резервістів.

На просторі львівського воєвідства розписано вибори до міських рад у 19-ох містах. У Дрогобичі, Радимні, Яричові, Щирці, Баранові та Кінчудзі зголошено тільки одну компромісову листу і тому голосування не відбулося. Вислід виборів у цих містах такий:

ВИСЛІД ВИБОРІВ У ЛЬВОВІ.

Згідно з дотеперішніми неофіціяльними обрахунками вислідів голосувань до міської ради у Львові на загальне число 72 мандати у новій м. раді Польський Виборчий Комітет (проурядовий) здобув 45 мандатів, Стронніцтво Народове 5, ППС 5, жиди 16, українці 1 (Стевчак з XVIII округи).

ЩИРЕЦЬ — жиди 9 мандатів, поляки 2 мандати та українці 1 мандат.

ЯРИЧІВ НОВИЙ: українці 4 мандати, поляки 4 мандати, жиди 4 мандати.

ДРОГОБИЧ: УНДО 5 мандатів, старорусини 1 мандат, поляки 16 мандатів і жиди 10 мандатів.

РАДИМНО: поляки 8 мандатів, українці 2 мандати і жиди 2 мандати.

ЯНІВ: Поляки 5, жиди 4, українці 3.

КРАКІВЕЦЬ: поляки 7 мандатів, українці 2 мандати, жиди 2 мандати, старорусин 1 мандат.

ПЕРЕМИШЛЬ: ББ 25 мандатів, жиди 6, ППС 3, українці 1, старорусин 1.

ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ВОЄВІДСТВО.

МЕЛЬНИЦЯ, пов. Боршів, на 12 мандатів: 7 поляків (ББ), 2 українці, 1 жид.

ПІДГАЙЦІ на 16 мандатів: 8 поляків (5 ББ 3 Стр. Нар.), 2 українці, 6 жидів.

ЗАЛІЩИКИ на 16 мандатів: ББ 9, українці 2, жиди 5.

ХОРОСТКІВ, пов. Коничинці: на 16 мандатів: поляки 8 (7 ББ, 1 Стр. Нар.), українці 3 1 старорусин, 2 жиди.

ГУСЯТИН: без голосування, на 12 мандатів: ББ 7, жиди 5.

ТЛУСТЕ, пов. Заліщики: без голосування на 12 мандатів: ББ 5, Стр. Нар. 1, жиди 4 українці 2.

СТАНИСЛАВІВСЬКЕ ВОЄВІДСТВО.

БОЛІШІВЦІ, пов. Рогатин: ББ 4, українці 3, старорусин 1, жиди 2.

БУРШТИН: ББ 4, українці 4, жиди 3, індивідуальна листа 1.

МИКОЛАЇВ н. ДН.: ББ 6, українці 3, старорус. 1, жиди 2.

ЖУРАВНО: ББ 3, українці 1, старорус. 2.

ПЕЧЕНІЖИН: ББ 6, українці 6, жиди 4.

В чотирьох містах (Богородчани, Рожнітів, Розділ, Заболотів) голосування не відбулося, тому що в тих містах зголосили лише одну компромісову листу.

Ширіть наш часопис!

Чому Совіти вступають до Союзу Народів?

Прага, травень, 1934.

З Льондону розійшлася вістка, що найдалі до двох тижнів СССР внесе прохання про приняття до Союзу Народів. У Льондоні пояснюють вступ СССР до Союзу Народів такими трьома головними причинами: першою і найважнішою є страх перед Японією і Німеччиною. Совіти сподіються, що як член Союзу Народів дістануть моральну і дипльоматичну підтримку проти цих двох держав. Зокрема сподіються вони одержати бодай з боку деяких членів Союзу Народів, військову забезпеку нинішніх своїх кордонів. Другою немеш важною причиною є зусилля Франції дістати СССР до Союзу Народів, щоби таким чином скріпити і в ньому самому і в його раді протинімецький фронт. Крім цього сподіється, що членство СССР в Союзі Народів поширилоб поле дії ще тільки посередній аліянс між Францією, Совітами, Чехословаччиною та деякими балтійськими державами в рамках пакту про взаїмну запоруку. Третьою причиною, чому Совіти бажають вступити до Союзу Народів є сподівання, що ті держави, які ще досі їх не визнали тепер це зроблять.

У Льондоні є думка, що СССР надіється забагато. Особливо неоправдані є надії Совітів на те, що головні европейські держави візьмуть участь у пакті про взаїмні запоруки. Англія, Італія і Польща цілком певно не візьмуть на себе ніяких зобовязань про охорону совітських кордонів ані перед Японією, ані перед Німеччиною. Теж Югославія і Румунія не будуть з цим поспішати, а Рим і Варшава вже дали недвозначно до пізнання, що вони не бажають собі вмішуватися в якунебудь протинімецьку комбінацію в Женеві. В Англії бачать лиш одну користь зі вступу СССР до Союзу Народів, а саме, що це може бути для Німеччини толчком до повороту до женевської інституції *М—к.*

До дальшого зброєння.

Сензаційяйна стаття Муссолінія.

Під таким наголовком помістив останніми днями „Іль Пополо д'Італія" передову статтю, якої автором є Муссоліні. Ця стаття викликала живий відгомін у всій Европі. За ясний і недвозначний у ній підхід до справи розброєння, дуже зацікавилися статтею в Англії.

З головнішими думками цієї статті хочемо познайомити й наших читачів.

Муссоліні починає свою статтю гостро, з пересердям, як людина, що не любить говорити багато про справу, якої успішно не може розвязати, бо інші в тому каламутять.

„Це востаннє вже беруся говорити про розброєння, про конференцію розброєння та про перспективи, які зарисовуються. Ці перспективи примушують ствердити, що конференція про розброєння вже скінчена, а зачинається конференція про зброєння. Становища великих держав уже означені: Франція й не думає розброїти ні одної людини, ні з одної рушниці; Англія схильна розброїтися на суходолі, але ж дуже мало схильна обмежити боєздатність своєї фльоти і необхідно в неї скріпити летунство; Німеччина сильна V. розділом версайського договору і признанням їй права рівнозброєння з грудня 1932 р., жадає 300 тисяч війська і його озброєння; Італія запропонувала плян, де бере під увагу всі ті сказані факти, і який прямує до підпису конвенції. Говорячи про розброєння, не треба забувати про становище СССР, Зединених Держав і Японії, яка, покинувши Союз Народів, є у своїх рухах найвільніша від усіх інших".

Дальше читаємо, що по подорожі Ідена, по французській ноті до льондонського кабінету справи в нічому не змінилися. І треба: або прияти італійський плян, який не жадає ніякого розброєння держав, які є озброєні, а лише можливо деякого порозуміння щодо хемічної війни і дещо уваги в справі бомбардового летунства, — або починати перегони до дальшого зброєння.

Франція приймає першу частину італійського меморіялу, але відкидає другу частину, де говориться про домагання Німеччини.

„Говорять, — читаємо в статті, — що Німеччина в ніякому випадку не вернеться до Женеви. А я є тієї думки, що Гітлер побачивши справді переведене право рівности в цьому пункті, зрозумів би, що — як Союз Народів дальше живе — не бути в ньому може бути похибкою".

Колиж конференція розброєнь мусітиме врешті оголосити свій упадок, тоді держави озброєні не лише вдержать їх рівень теперішнього озброєння, а ще й скріплять його. А Німеччина, не звязана ніякими конвенціями, зорганізує і збільшить свої воєнні сили.

„Чи є хтось, що зможе їй у тому перешкодити? — питає Муссоліні й відповідає:

„Не думаю, щоб був. І в цьому випадку є лише один засіб проти Німеччини: вхопитися тієї „превентивної" війни. Та ця гіпотеза може вирінути в деяких колах, але нарід Франції не прихилиться до неї. Хай про це окаже досвід Порурщини. Франція знає, що на випадок „превентивної війни", не могла би рахувати на солідарну поміч, що в останній світовій війні її урятувало; коли вистарчало, щоб Італія обявила невтральність, а це вже причинилося до стратегічної перемоги над Марною... Сьогодні, колиб Франція захотіла окупувати німецьку територію, то імовірно це викликало би активний спротив. І так превентивна війна стала би правдивою війною...

„Не вірю, що Німеччина, якою править Гітлер, не поставилась би рішуче проти всякої військової акції Франції...

„На випадок, коли конференція розброєнь провалиться, послідовно прийде кінець Союзові Народів".

Муссоліні заявляє, що він ніколи не виявляв якихось симпатій до тієї женевської установи. Та вона все-таки була інколи пожиточна. І він не думав її касувати, а реорганізувати, щоб вона була хосенна для людства. І в той день, коли представники конференції розброєння скажуть, що розброєння це утопія, тоді Союз Народів стратить свою повагу; його політика, що хоч поверховно виключала бльоки держав, стане політикою бльоків, себто передвоєнною політикою. І врешті: „попросять його величність гармату, яка промовить".

„Не без глибокої турботи пишу ці слова. Конвенція розброєння запевнила би деякий період устійнення у европейській і світовій політиці. Упадок же конференції відчиняє двері в невідоме.

„...Народи стомлені пятилітньою кризою живуть уже без надії і вісток про розброєння вже зовсім не читають.

„...Коли будемо шукати, хто відповідальний за упадок конференції розброєння, то це не доведе до нічого іншого, як лише до загострення положення. Кожний буде заходитися, щоб вину звалити на другого, а собі приготовити алібі на майбутнє. Над історичним, глибоким, небезпечним непорозумінням, що ділить Німеччину від Франції, Італія в останніх двох роках зважилася кинути міст: перше пакт чотирьох, пізніше меморандум про розброєння. Більше зробити не було можна. Може Англія, користаючи зі своєї поваги й могутности, ще може спробувати одну карту. В цих останніх тижнях, коли не входить у гру доля міністеріяльних коаліцій, а життя міліонів і доля Европи, — світ жде".

М. З.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ

на шкільні мундурки, костюми, нужеські убрання — та всякі шовки

З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА

вул. Галицька ч. 18.

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маржінети, мушліни, крепони, епоньжі і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ**

Я. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 51-365

Сокільські рухавкові курси.

В цілі приготування сокільських гнізд у краю до здвигу, відбулися в мин. тижні отсі рухавкові курси:

Дня 19. і 20. ц. м. в **Ходорові** — заступлені були гнізда Ходорів, Острів, Отинезичі, Вовчатичі, Городище Цетнарське, Сутрів, Демидів, Кнісело, Ліщин, Підліськи, Вербиця і Боринячі. Вправляло 32 побр. і 25 пос. Деякі гнізда вже на курс прийшли гарно підготовані. Інструктори побр. Савак В. і пос. Фусек Л.

Дня 19. і 20. в **Кожичах** — заступлені гнізда: Кожичі, Жорниська і Зелів. Вправляло 9 побр і 18 пос. Інструктори побр. Березіцький А. і пос. Коцюбівна Д. Крім курсу переведено загальні збори Т-ва.

Дня 19. і 20. в **Городку** — заступлені гнізда: Городок, Мавковичі і Мальчиці. Вправляло 34 побр. і 17 пос. Інструктори побр. Когут Т. і пос. Писарівська Н.

Дня 20. ц. м. в **Пустомитах** — заступлені ще й Лісневичі. Вправляло 22 побр. і 15 пос. Інструктори побр. Андрушків О. і пос. Хоркава І.

Дня 20. ц. м. в **Рудні.** Вправляло 23 побр. і 12 пос. Інструктори побр. Данчевський М. і пос. Палажій О.

Дня 20. і 21. в **Буську** — заступлені гнізда: Буськ, Гумниська і Купче. Вправляло 12 побр. і 7 пос. Інструктори побр. Благітка Е. і пос. Оглій І.

Дня 20. і 21. в **Рогатині** — заступлені гнізда: Рогатин, Фрага, Підбір, Любша і Пукіа. Вправляло 15 побр. і 11 пос. Інструктори побр. Москалевич О. і пос. Заборська А.

Дня 21., 22. і 23. в **Жидачеві.** Вправляло 20 побр. і 15 пос. Інструктори побр. Тихоміз і пос. Фусяк Л.

Прес. реф. С.-Б.

Вступайте до фахових шкіл!

З огляду на те, що багато батьків має саме тепер рішитись, куди післати свої діти, радимо їм звернути увагу на фахові школи. Такі школи в нинішних обставинах швидше запевнюють прожиток і дають людині пізніше більше незалежности. У фахових школах діти можуть придбати не тільки знання, яке приготовляє до якоїсь практичної професії, але і загальну освіту.

Фахові школи діляться на ріжні роди і ступні. Існують школи: 1) т. зв. нижчого типу (ремісничі і фахово-доповняючі) куди приймають молодь після найменше 4-ох кляс народньої школи, 2) фахові школи гімназійного типу, куди приймають учнів (ниць), що скінчили 6 чи 7 кляс нар. школи; і 3) фахові школи ліцеальні, куди приймають молодь після 4-кляс гімназії нового типу, або 6 кляс гімназії старого типу. Крім того існують, очевидно ще ріжні фахові курси та вищі фахові школи.

Залежно від матеркового стану батьків та ріжних інших обставин повинні батьки вибрати для своїх дітей ту чи іншу фахову школу, відповідно до хисту дітей та їх здібностей. Треба мати на увазі, що фахові школи обіймають багато найріжнородніших професій. Вибирати треба таку фахову школу, де вчать такої ділянки праці, до якої найкраще надається дана дитина. В засаді до фахових шкіл повинна йти найздібніша молодь!

ДО УКРАЇНСЬКИХ ФАХОВИХ ШКІЛ!

У першу чергу українська молодь нехай заповнить українські фахові школи, а саме

ШКОЛИ „РІДНОЇ ШКОЛИ":

1. Хлопячі фахово-доповняючі школи (для шлюсарів, бляхарів, електромонтерів, столярів, кравців, шевців, фризієрів і т. п. у Львові (вул. Городецька 95), в Перемишлі (вул. Смольки 10), в Станиславові (вул. 3. Мая ч. 18) і Тернополі, вул. Качали 13).

II. **Дівочі Фахові Школи** (кравецтво, білизнярство, трикотарство як головні предмети, а крім крім того домашне господарство, гігієна і загально-освітні предмети). У Львові (пл. св. Юра 5) — фахово-доповняюча школа і в Перемишлі 3-літні шкільні кравецько-білизнярські варстати.

До фахово-доповняючих шкіл, де наука є безплатна, приймають учнів (ниць), що після скінчення нар. школи працюють у ріжних робітнях як практиканти (ки) — термінатори (ки). Отож, щоби вступити до такої школи, треба найперше вишукати собі місце термінатора в приватній ремісничій чи промисловій фірмі. Після фахово-доповняючої школи (засаднично 3 роки) і практики учні здають челядничий іспит і після відбутої практики набувають права кваліфікованих ремісників-майстрів, що мають право вести свої підприємства.

III. **Середня Торговельна Школа** з кооперативним напрямком у Львові, вул. Хшановської 9. До цієї школи приймають хлопців і дівчат після скінчення найменше 7 клас нар. школи (або 3 кляси гімназії давнього типу). При школі ведеться **одиорічний торговельний курс для абітурієнтів,** а також у міру зголошень відповідних слухачів школа веде також всякі інші торгов. курси, учить світових мов і стенографії.

Рідні Школи мають права приходних шкіл.

Інші українські фахові школи:

IV. **Жіноча Фахова Школа Кооперативи „Труд" у Львові**, Ринок 39, 1) 3-літня школа кравецтва, 2) однорічний курс білизнярства і 3) однорічний курс моднярства. До цих відділів школи приймають учениць у віці 14—18 літ після 7 кляс нар. школи.

IV. **Жіноча фахова школа СС. Василіянок** у Львові (вул. Длугоша 17) кравецтво і білизнярство, куди приймають дівчат після 7-н кляс нар. школи.

VI. **Жіноча школа крою і шиття СС. Служебниць** у Бориславі. Наука триває 3 роки. Приймають учениць щонайменше після 4-ої кляси нар. школи.

VII. **Господарсько-садівнича школа в Милованні** (п. Стриганці н.Дн.). Наука триває 11 місяців. Початок 1. листопада. Приймають учнів у віці 15—24 літ після скінчення найменше 4-х кляс нар. школи. Вписове 15 зол., за науку 5 зол. місячно. Повне удержання коло 25 зол. місячно.

При школі ведеться зразкове господарство, вчать усіх ділянок сільського господарства.

Молодь, що бажає вивчити таку ділянку праці, для якої ще нема відповідних українських шкіл, повинна старатися вступати навіть і до чужих фахових шкіл.

(Докінчення буде.)

Якщо хочете брати участь у виборах до громадських рад, то негайно замовте собі

Новий Самоуправний Закон

разом із

виборчою ординацією

д-ра Степана Барана.

Замовляти в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10.

Ціна примірника 0·80 зол.

(з почт. пересилкою 0·95 зол.).

Товари блаватні

вовни, шовки, полотна, постіль

Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.

Львів, Ринок ч. 29.

7153 84—180 **Телефон 25-55.**

НОВИНКИ

— **Трамваєві карти на червень.** У звязку з кінцем шкільного року, що припадає 15. червня ц. р., дирекція львівських трамваїв оголошує, що на червень видасть шкільній молоді півмісячні знижкові карти в ціні 2.50 зол.

— **Вибух петарди.** Нічю з неділі на понеділок у льокалю екзекутиви сіоністичної організації у Львові при вул. Косцюшка ч. 8. вибухла петарда. Вибух знищив бюрове уладження, шиби вилетіли. Возного, що спав у третій кімнаті, сила вибуху викинула з ліжка. Зараз приїхала пожежна сторожа, возний вгасив пожежу. Останні гості, що виходили в півночі з бюр, стрінули були якогось хлопця, який сказав сторожеві, що хоче віддати лист комусь в екзекутиві. Чи петарду підложив хтось із якоїсь жидівської політичної групи, покищо невідомо.

— **Страшна пожежа.** В с. Москалівці на Кремінеччині згоріли майже всі хати враз з господарськими будинками. На рятунок прибуло 20 пожежних сторож, між іншим і з Тернопільщини. Проте всі зусилля були даремні. Люди, бачучи, що гине все їхне майно, в розпуці кидалися у вогонь, щоб рятувати бодай щонебудь. Причина пожежі така: Загорілася сажа в одній хаті і вогонь наслідком зле побудованого комину охопив дах та перекинувся на інші будинки.

— **Кинувся з дитиною під потяг.** Коло Станиславова кинувся під потяг, що надіздив з Хрипина залізничий кондуктор Осип Сегин з 5-літнім сином. Потяг змасакрував тіло кондуктова, перетинаючи його на дві половини. Дитину, що лежала між шинами, потовкло тільки в голову. Причиною душогубства було непорозуміння з жінкою.

— **Призналася до вбивства чоловіка.** Слідство, ведене в справі таємної смерти залізничника Мих. Дудзінського у Львові, довело до вияснення. Жінка небіжчика призналася, що застрілила його в часі сну. Дудзінську арештовано й відставлено до слідчої вязниці.

— **Краєва хроніка.** У Винниках 24-літний робітник Волод. Мисько, посварившись з жінкою, пострілив її тяжко двома револьверовими кулями. — В Глинній під Львовом згоріло 40 кіп жита і 50 стирт сіна вартости 5.000 зол.

— **Гуси причиною нещастя.** Державною дорогою недалеко Плоешт везло вантажне авто робітників до нафтової сонди. Нараз гуси стали йому посеред дороги. Хотячи їх обминути, шофер завернув возом ралтово. Шофер їхав з великою швидкістю й через те двічи перевернулося, при чому поранилося тяжко девять робітників. Одинокий неранений остався шофер Константин. Побачивши нещастя, він збожеволів і з несамовитим криком, що себе вбє, побіг полями. Вкінці виліз на телеграфний стовп,, ухопився за дріт і впав мертвий на землю.

— **Обікрали почту.** Перед люблинським судом відбулася сенсаційна розправа проти управительки почтової агенції в Ставині під Холмом, Аделі Сентковської, під замітом, що здефравдувала 8.000 зол., призначених на виплату вчительських і поліційних гаж. Сентковська заалярмувала 1. грудня м. р. телефонічно поліційну станицю в сусідному селі, що на агенцію напали бандити і вкрали 8.000 зол. Однак поліційні доходження ствердили, що ніякого нападу на почту не було. Розправа скінчилася засудженням Сентковської на 4 роки вязниці.

— **Душогубство при допомозі тифу.** Вилєнська поліція шукає за Саломеєю Якунчер, що вбила свого чоловіка. Вона виїхала перед кількома роками з Вильна, де була занята як модистка, до Варшави. Там вийшла замуж за Лейбу Якунчера. Однак у Вильні мала любовника, з яким спільно рішила позбутись чоловіка. Заразила його бацилями тифу, який подала в їжі. Опісля пропала з любовником без сліду.

— **Вістки з Буковини.** Поліція в Чернівцях зробила мин. неділі облаву на незголошені служниці. Придержано кругло 250 дівчат, з яких 75 задержано в поліційнім арешті. — Купець Мозес Шварц у Чернівцях замуровав касету з грішми в стіну і закрив те місце образом. В неділю вечором вломилися злодії до хати і вибрали касету з грішми та інші річи вартости 35 тисяч левів. — Ученицю VI. кл. Леонтину Понеску в Ясах виключили зі школи за те, що найдено в неї любовний лист. Дівчина з розпуки кинулася під колеса потягу й згинула на місці.

— **Ріжні вістки.** В Ст. Жені ле Ба у Франції експльодували вибухові матеріяли, що знищили три будинки. — Персію навістила піскова хуртовина, якої не памятають від десятьох літ. Буревій повирвав великі дерева і знищив телєграфічні стовпи. — В Нойзальц арештовано міжнароднього ошуканця Айзельта, який при переслуханні признався до 2.365 ошуканств у Німеччині. — Столиця СССР Москва має 3 міліони 600 тисяч мешканців.

— **Овсеєнко прокуратором.** Бувший совітський посол у Варшаві Антонов-Овсеєнко, який уступив зі свого становища після створення у Варшаві совітської амбасади, уступив зовсім з дипльоматичної служби. Совітський уряд іменував його найвищим прокуратором СССР.

— **Міжнародній шаховий турнір** скінчився в Будапешті при участи молодших шахових мистців та кількох визначних представників старого покоління. Переможцем вийшла молодь, займаючи перші чотири місця. На 1-му місці станув Ліліенталь, здобувши 11 точок, опісля йдуть Пірц з 10 і пів, Фльор 9, Фрідман 9, Елісказес 9, Грінфельд 8 і пів і т. д. Старий грач д-р Тартаковер знайшовся на 12 місці.

— **Потвора в Лоч Нес рибою.** Нарешті вдалося зловити в англійському озері біля Лоч Нес потвору, якою інтересувався увесь світ. Показалося, що потвора не була вигадкою місцевих спекулянтів, як дехто думав, але справжньою живиною, хоча не такою фантастичною, якою світ собі її уявляв. Складено спеціяльну наукову комісію, яка оглянула її докладно і ствердила, що це риба, так званий король селедців, що в переісторичних часах жив у 150 родах. Звіря довге на 4 метри і широке в найгрубшому місці на 40 цм. Тіло має овальний вид і звужується до голови, що осаджена на довгій шиї й подібна до голови птиці.

— **За шахове мистецтво світа.** У Вайсерштайні в Баварії розіграли два шахові мистці д-р Альохін і Боголюбов у рамцях змагань за світове мистецтво масові партії. Змагання обох мистців велися рівночасно на 95 шахівницях: Альохін грав з 50, а Боголюбов зі 45 противниками. Із сорок пятьох партій Боголюбов виграв 30, Альохін виграв 11 було нерішених, а 4 програв. Боголюбов грав 36 партій, програв 9, а 5 закінчив ремі. Альохін 6 годин грав точно 5 годин.

— **Летунські катастрофи.** Підчас летунського конгресу в Гемпшірі впав на землю військовий літак і спалахнув вогнем. Оба військові летуни згинули. Це девятий цього року нещасливий випадок в англійському військовому летунстві. Від 1. січня ц. р. згинуло 15 старшин і підстаршин. Торік було в Англії 38 летунських катастроф, при чому погибли 52 особи.

— **Заховані жіночі фарми.** Дві американські жінки, мандруючи по Німеччині, припадково наскочили на „жіночу фарму", на якій німецький уряд привчає жінок виконувати всі хліборобські зайняття. Жінки там орють, сіють, пекають худобу, взагалі виконують всі фармерські роботи. Про ті фарми уряд ніколи не видав ніяких звідомлень, а також нерадо дивиться, коли їх відвідують чужинці. Здогадуються, що на них гітлерівці привчають жінок самим вести господарство на випадок війни. Підчас останньої війни німецьке сільське господарство значно підупало після того, як мужчини пішли в армію, а жінки не знали, як давати собі з ним раду.

—o—

СПОРТ.

МИСТЕЦТВА ЛІГИ.

КРАКІВ. Вісла — Погонь 2:0 (1:0).
ПОЗНАНЬ. Краковія — Варта 1:0 (0:0).
ЛОДЗЬ. ЛКС — Гарбарня 2:1 (1:0).
ВАРШАВА. Польонія — Стшелец 0:0

МИСТЕЦТВА ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Чорні — Погонь І Б 3:0 (2:0).
ЛЬВІВ. Другий Сокіл — Ресовія 0:0.

МИСТЕЦТВА А-КЛЯСИ.

ЛЬВІВ. Гасмонея — Яшма 3:0 (2:0).
ЛЬВІВ. Рекорд — Погонь (Стрий) 4:4 (4:1).
ЛЬВІВ. Т. Ш. Л. — Ютшенка 2:0.
ЛЬВІВ. Львовянка — Єгуда (Терн.) 3:1.

ДВІ ПРОГРАНІ РЕВЕРИ В ЧЕРНІВЦЯХ.

В Чернівцях була на ювілею Драгош Води стана славінська Ревера, що в суботу програла з Макабі 1:3, а в неділю з Драгош Вода 2:5.

МЯЧЕВІ МИСТЕЦТВА СВІТУ.

У вісьмох італійських містах почалися в мин. неділю розгривки за мистецтво світу з участю 16 державних репрезентацій. Висліди першої тури такі: в Неаполі: Мадярщина — Єгипет 4:2; в Мілянo: Швайцарія — Голяндія 3:2; у Трнесві: Чехословаччина — Румунія 3:1; у Больоні: Швеція — Аргентина 3:2 (5); в Турині: Австрія — Франція 3:2; у Фльоренції: Німеччина — Бельгія 5:2; в Генуї: Еспанія — Бразилія 3:1 (!); в Римі: Італія — Злуч. Держави 7:1.

Найбільшою сенсацією є програна високофаворизованої Аргентини, яка тимсамим відпала від дальших змагань за мистецтво світу.

Чи Ви вже зложили книжки або даток на купно доброї книжки для наших братів на заході?

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 29. V. год. 7·30 веч. „Довічність". Виступ Л. Сольського. Абон. 21.
Середа, 30. V. год. 7·30 веч. „Довічність". Виступ Л. Сольського. Абон. 21.

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 29. V. год. 7·30 веч. „Дівчата з одностроїх" Абон. 20.
Середа, 30. V. год. 7·30 веч. „Дівчата з одностроїх".

Жидівський Варшавський Артистично-Літературний Театр у салі „Конкордія":

Вівторок, 29 травня, год. 8·45 веч.
Середа, 30. травня, год. 8·45 веч.
Четвер, 31. травня, год. 8·45 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Під жаром Туркестану", „Фордансерка".
АТЛЯНТИК: „Загадка" (Гарі Піль).
ВАНДА: „Мельодія сердець".
КАСІНО: „Нічний лет".
КОЛІСЕЙ: "Я не винен", ревія „Дай устонька тай до побачення".
КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль бідних ліжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.
МАРУСЕНЬКА: „Дейпнік" і ревія: „Броновський з нами".
МІРАЖ: „Я в день ти в ночі".
МУЗА: „Ніч у Каїрі" (Рим. Новаро).
ПАЛЯС: „Цісарські ловп" („Унзер найзер").
ПАН: „Ніч кохання" (Джозе Мохіка).
ПАСАЖ: „Білий мустанг".
СВІТ: „Її королівська величність", „Біда одаліска".
СОНЦЕ: „Том і Мікс" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Чарівна ніч", ревія „Ідемо на місяць".
ХИМЕРА: „Новий под".
УТІХА: „Кровавий шлях", „На окраїнах Сагари".

Закордонне радіо.

Вівторок, 29. травня 1934.

Давентрі (1500) 22.30 „Арабелля", оп. Р. Штрауса. **Льондон** (342,1) 19.45 Вок. концерт. 20.35 „Пікчер Піпел" (Вечір звуковиків). **Відень** (506,8) 17.55 Рел. пісні, 20.00 „Приборкана строптуха", оп. Геца, **Кошиці** (269.5) 15.30 Цит. музика, 17.35 Співи. **Прага** (470.2) 20.05 Чеська легка музика. **Белград** (439.8) 16.30, 21.40 Пісеньки, серенади. **Берлін** (356,7) 18.30 Солісти. **Гайльсберг** (291) 21.00 Вар. оповідання. **Кенігсвустергавзен** (1571) 17.15 Солісти, **Кельн** (455.9) 21.20 Фортепян. **Москва** (Сталін 360,6) 17.20 „Отелло", оп. Вердія. **Будапешт** (549,5) 12.05 Співи. 13.30 Цит. музика, 17.30 Скрипка. 18.30 „Зигфрид", оп. Вагнера, **Мілянo** (368,6) 20.45 „Ля Сігаль е ля Фурмі", оп. Месажера, **Рим** (420,8) 20.45 Концерт. орхестри.

Середа, 30. травня 1934.

Відень (506,8) 17.05 Сучасна музика, **Братислава** (298.9) 13.55—16.00 Концерт, 16.50 Муз. програма для дітей, **Прага** (470.2) 20.05 Вокальні дуети, **Париж** (1649) 20.45 Симф. концерт, **Люксембург** (1304) 21.45 „Кавалєрія Рустікана" оп. Маскаїя, **Рига** (514,6) 19.05 Гофманові казки, **Берлін** (356.7) 16.00 Легкий концерт військ. орхестри, **Лайпціг** (382.2) 20.15 „Дас Кетхен фон Гайльброн" оп. Пфіцнера, **Мінхен** (405,4) 12.00 Вок.-інстр. концерт, **Будапешт** (368,6) 13.30 Сальонова музика, **Рим** (420,8) 20.45 „Турандот" оп. Пучіїні.

Львівське радіо.

Вівторок, 29. травня 1934.

7.00—8.00 Ранішня авдиція. 12.05, 12.33 Концерт джезу, 15.05 Збіжева біржа, 15.10 Господарські вістки, 15.20 Арії та пісні в супр. фортепяну, 15.40 Реціталь (альтівка, фортепян), 16.20 Відч.: „Чому сонце світить?", 16.35 Забуті шлягери з гр. плит, 17.30 Відч.: „Праця над відбудовою польської держави, 17.50 Лосос, королівський мешканець наших рік, 18.10 Муз. скринька, 18.25 Із симф. музики Р. Вагнера (гр. плит), 19.00 Всячина, гр. плит, 19.10 Більшовицька повість ост. доби, 19.25 Актуальний фейлетон, 19.40, 19.43 Спортові вістки, 19.55 Сільва ерум, 20.00 Вибрані думки, 20.02 „Рожі Фльоранди" оп. Л. Фала; в перерві Відчит про мистецтво, фрагмент із повісти Лаврентієва „Дереворит", 23.05 Танкова музика з гр. плит.

Середа, 30. травня 1934.

7.00—8.00 Ранішня авдиція, 12.05, 12.33 Популярна музика з гр. плит, 15.05 Збіжева біржа, театр. репертуар, 15.10 Господарські вістки, 15.20 Віденські перерібки з Гунода, Делібеса, Чайковського (гр. плити), 15.50 Для дітей: „Прогулька на Біляни", пісоньки, „Тайни польської мови", 16.20 Листи та програми, 16.35 Легка музика, пісоньки, 17.30 Відч. „Пошукання шляхів розвитку", 17.50 Відчит із нагоди 500-их роковин смерти Володислава Ягайла, 18.10 Музика, що її слухав король Володислав Ягайло в рр. 1424—1430 (вок. інстр. творн), 18.40 Копання ями у львівській окрузі, 18.53 Літ. Фейлетон „Юрій Шарошкий", 19.35, 19.38 Спортові вістки, 19.50 Вибрані думки, 19.52 Концерт із циклю „Історія форт. сонати", 20.25 Гр. плити, 20.40 Трансм. з Риму „Турандот" оп. Пучіїні; в перервах: Фейлетон, комунікати, 23.45 Гр. плити.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 140 (13.685). Львів, четвер 31. травня 1934. Poczтowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ощадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Решта премій

для точних передплатників „Діла".

10. Фотографічний апарат найновішої системи **Kodak Six—20,** закуплений у фірмі ІВАН БУЯК, — Львів. Коперника 4.

11. Чотири англійські сорочки славної марки **Van Heusen,** — або інший товар вартости зол. 120·—, до довільного вибору у фірмі ГАБРІЄЛЬ ШТАРК, — Львів, пл. Марійська 11.

12. Мосяжні меблі вартости зол. 100·—, до довільного вибору у фірмі ІВАН ВОЗАЧИНСЬКИЙ. — Львів, площа Бернадинська 15.

13. Матеріял на вбрання вартости зол. 50, до довільного вибору у фірмі: ІВАН ВАЛЛЯХ І СИН, — Львів, Ринок 38.

14. Пятьдесятьзолотова облігація
Премієвої Будівельної Позички ч. 748.568, закуплена у банковому домі О. ГРІС, Львів, Легіонів 1.

На цьому закінчуємо спис премій. Про речинець льосування подамо в завтрішньому числі.

Свято Прапору Української Кооперації.

ЗЕМЛЯКИ!

Пів століття минуло, відколи національний провід нашої Области звернувся до народу з гаслами добровільних кооперативних обединань,

щоби скріпити нашу господарську думку,

щоби всенародним, але повсякденним і зорганізованим зусиллям послідовно розбудовувати РІДНЕ СУСПІЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО.

щоби для загального народнього добра знову повернути нам давно затрачені але необхідні площини праці,

щоби на кріпких основах спільно і твердо добутого суспільного гаразду рівночасно поширювати й поглиблювати через рідну кооперацію також громадське МОРАЛЬНЕ ДОБРО та КРАСУ ЖИТТЯ в цілім народі.

Нині вже згуртувала оця суспільна праця сотні тисяч свідомих земляків у 3.500 всіляких кооперативах, нині вже маємо кількасотьмільйонове неподільне рідне суспільне майно, свою поважну кооперативну торговлю, капіталом, який повірили нам ощадники, розбудовуємо рідний готівковий кредит, сотня великих молочарень і друга сотня інших суспільних виробничих підприємств кладуть основи під рідний промисл, суспільна агрономія і сімсот кооперативних машинових станій працюють на збільшення та поліпшення наших хліборобських продуктів, ми вже самі вивозимо чимало з цих продуктів на світові ринки збуту.

Тільки сильна воля, тільки скріплені і завсіди живі моральні сили Нації могли цього доконати.

Одначе це тільки початок. Перша протоптана стежка. Широкий і далекий шлях щойно перед нами... * * *

Серед оцеї довгої і невгаваючої народньої праці українська кооперація постановила цього року видвигнути перед собою символічний знак своєї живої творчої ідеї.

ПРАПОР ЗІ ЗНАКОМ РЕВІЗІЙНОГО СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТИВ як свого найвищого ідейно-організаційного обеднання.

Урочисте посвячення прапору Екс. Митрополитом Кир Андреєм та

КООПЕРАТИВНЕ СВЯТО

з цього приводу зачнеться у Львові в неділю 3. червня ц. р. в годині 9. рано на великій площі Сокола-Батька.

Всі кооперативні та культурно-освітні централі приберуть цей прапор своїми лентами.

У цей наш радісний день зійдуться на соціяльно-ім майдані тисячі друзів кооператорів з сіл та міст усіх ближчих округ та делегації з кооперативних осередків у цілому краю.

Будемо радіти, коли це наше кооперативне свято, як і наша кооперативна праця, переміниться у всенародню українську зустріч для солідарного підкреслення віри в кооперативну перемогу невмируших сил душі рідного народу.

ОДИН ЗА ВСІХ — ВСІ ЗА ОДНОГО!

В ОБЄДНАНИХ ТВОРЧИХ СИЛАХ ДОБРО І КРАСА.

Львів, 24. травня 1934 р.

РЕВІЗІЙНИЙ СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТИВ,
Центральне Обєднання Української Кооперації.

До українських виборців у Львові!

Український Народній Виборчий Комітет у Львові звертається отсим із зазивом до всіх виборців-українців, які мають якінебудь достовірні факти й повідомлення, що відносилися би до самого виборчого акту, а також до передвиборчого реклямаційного періоду, щоби зголошували ся в домівці Краєвої Народньої Канцелярії у Львові, вул. Підвалля ч. 7. III. пов., кожної днини від год. 10—1-ої предполудням і від 5-ої до 7-ої пополудні. Пригадуємо також мужам довіря, що мають предложити писемне звідомлення з ходу голосування.

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego I Sąd okręgowy Wydział VI. L karny we Lwowie, w składzie: S. O. T. Będaszewskiego jako przewodniczący, S. O. D-ra. L. Dworzaka i S. O. D-ra A. Sokołowskiego jako głosujących w sprawie konfiskaty Nr. 130 czasopisma pt. „Dilo" z daty Lwów, dnia 20. maja 1934. do Sygn. VI. I. Pr. 248/34, na posiedzeniu niejawnem w dniu 23. maja 1934 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 18. maja 1934 przez Starostwo grodzkie we Lwowie, konfiskatę czasopisma pt. „Dilo" Nr. 130 z daty Lwów, dnia 20. maja 1934. zawierającego: 1). w artykule pt.: „Pered wyborami u Lwowi" w całości wraz z tytułem. — 2). w artykule p. t.: Wybory u Lwowi rozpoczałysia" — w całości wraz z tytułem — znamiona występku z art. 127 i 170 k. k., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl S. 493 n. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17/12 1862. Dz. p. p Nr. 6 ex 1863 t). zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułów ma na celu szerzenie nieprawdziwych wiadomości o sposobie przeprowadzania wyborów samorządowych we Lwowie, które mogą wywołać niepokój publiczny Według § §. 487. 489 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione Przewodniczący: T Będaszewski w. r Protokulant. Polański w. r. Za zgodność: Janowicz st. sekretarz

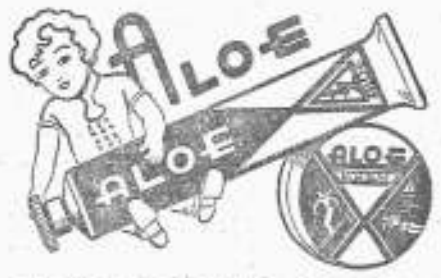

Паста до зубів, креми.
Появились уже в розпродажі шампуни і люксусова вазеліна в тубках. 1627 3—3

З національного обовязку
Ви мусите обезпечити дозволену законом 1/3 частину вартости своїх будинків в однокому українському
Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер",
у Львові, вул. Руська ч. 20.
Ближчі інформації у агентів „Дністра" — майже в кожній місцевости.

Бюро і робітня церковних р'чей та гафтів
Дому торг. пром.
„Достава"
у Львові **перенесені** з нинішним днем **до нового льокалю** 1638 2—3
в РИНКУ, ч. 43, I. пов.

ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
О. ЛЕВИЦЬКА і С-ка
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 503-881.
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елєгант" терпентин.
Пасту до взуття „Елєгант" воскову
Пасту до підлоги „французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри
Синку до білля
1397 помадкову і коронкову 11—2
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську.

ПРО НИНІШНІЙ **Попис** Музичних Інститутів читайте новинку

ЛЬВІВСЬКІ ВИБОРИ.

(Підсумки і рефлексії.)

ВИСЛІД ВИБОРІВ У ЛЬВОВІ.

Львівські польські часописи донесли, що українці у Львові не вибрали ні одного радного. Знову в одній з депеш ПАТ-а поміщено вістку, що українці вибрали одного радного, а саме п. Стевчака з XVIII виборчої округи. Дивно воно, що досі преса не подала відомостей, скільки голосів у виборчих округах впало на поодинокі виборчі листи. Вона подала лише кількість голосів, яку одержали вибрані радні. Цікаве, що в усіх звідомленнях помічається кількість голосів, які впали на українські листи в поодиноких виборчих округах. На основі інформацій Українського Народнього Виборчого Комітету в 69 обводах голосування впало на українські листи 4.707 голосів. Бракує інформацій з 39 обводів. Ендеки по їх неповним обчисленням одержали около 7.516 голосів і вибрали 5 радних. Точні підсумки з львівських виборів можна буде зробити щойно тоді, коли Головна Виборча Комісія оголосить подрібні інформації про висліл виборів у Львові. Здається не улягає нікому сумнівові, що українці у Львові згл. в львівській міській Раді не будуть мати взагалі своїх заступників. Навіть урядова статистика начисляє около 43 тисячі українців у Львові, отже поважне число, а мимо того вони не мають свого заступника.

Перейдім по черзі ті чинники, які у Львові вплинули в більше або менше рішаючий спосіб на висліл виборів.

1) Львів поділено на 20 виборчих округ 3—5 мандатових. При такій виборчій геометрії значно зменшилися виборчі шанси українського населення, розсіяного на цілому просторі міста.

2) Членами окружних і обводових виборчих комісій не іменовано ні одного українця.

3) У виборчих списках не поміщено багато українців-виборців, або поперекручувано їх імена й прізвища.

4) Українцям-виборцям утруднено перегляд виборчих списків.

5) Українським виборцям утруднено вношення виборчих реклямацій, вимагано від реклямуючих своє право всіх можливих документів, а саме особистого „доводу", свідоцтва уродин і свідоцтва моральности. Хто не мав тих всіх документів, того реклямація була неуважнена. Цікаве, що багато тих, що внесли реклямації всупереч постановам закону не одержали відповіді на внесені реклямації, а деяких реклямацій не принято з огляду на те, що реклямацію внесено в незрозумілій для комісії українській мові.

6) Около 30 українських мужів довіря відкинула Головна Виборча Комісія, а в тому дві обводові комісії не приняли українських мужів довіря мимо того, що вони були затверджені Головною Виборчою Комісією тому, що вони мали повновласти виставлені в українській мові. Трьох мужів довіря українських лист усунено в часі голосування. В частині виборчих комісій усунено мужів довіря від участи при обчислюванні голосів против виразних постанов закону.

7) Дві виборчі українські листи уневажнено, а саме в XI і XIX окрузі. Слід зазначити, що XIX округа це одна з найпевніших українських округ.

8) При справджуванні підписів на виборчих листах влада робила ріжні труднощі й перепони, а урядовці, що переводили справджування дораджували багатьом громадянам-українцям відкликання підпису.

9) До голосування не допущено багато українців, які не мали при собі особистого „доводу". Інші урядові документи, як метрика уродин не вистарчали. Так само для стверджения тотожности голосуючого не вистарчало двох свідків. Знову багато виборців-українців не допущено до голосування, коли заходила несуттєва ріжниця між виборчим списком і особистим „доводом". Прим. коли в однім був вписаний Василь, а в другім Базилі і прізвища на „ский" і „скі", на „ич" і „іч". Замітне, що такі гострі формальности пристосовувано не до всіх голосуючих, а тільки до декотрих, бо рівночасно сотні українців навіть священиків не допущено до голосування, бо за них вже скорше хтось віддав голос.

10) Українську виборчу відозву влада сконфіскувала і не можна було довідатися, які місця сконфісковано. Дивним дивом постанову про конфіскату доручено щойно дня 29. ц. м., себто в два дні по виборах.

Це все вплинуло без сумніву в рішаючий спосіб на висліл виборів і на скількість голосів, які впали на українську листу.

СТАНОВИЩЕ УКРАЇНСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ.

На загал українське населення Львова виявило значне заінтересування виборами і не зважаючися ніякими перепонами сповнило свій обовязок. Український Виборчий Комітет сперш не сподівався, що вдасться йому внести українські виборчі листи аж у 19-ти виборчих округах і що ті листи підпише аж 5.450 укрвиборців. Незалежні від волі українських виборців. Незалежні від волі українського населення обставини вплинули на висліл виборів. І тому цей висліл не є для нас ніяким показчиком сили українського населення у Львові, бо моральну силу виказали українські виборці, ще дуже велику. Зокрема українські виборці не сміють знеохочуватися висліл львівських виборів, лише досвід цих виборів повинен стати новою привукою і заохотою до організаційної праці у всіх ділянках життя. Не оглядаючися на перепони ми у Львові ростемо і будемо рости!

Володимир Целевич.

Адвокат Др. Б. Бойко
веде канцелярію
у Львові, вул. Городецька ч. 18.
Телефон ч. 70-35. 3—3
1626

„Новий Сіон".

Справа жидівської республики на Далекому Сході.

Акцію большевиків щодо кольонізації південної України і Криму жидівським населенням світ (особливо жидівський) сприймав поважно і уряд СССР „заробив" на цій справі не один міліон тоді ще повноцінних долярів. Проте акція ця скінчилася цілковитим крахом. Чому? Бо факт аграрного перенаселення цілої України (за виключенням хіба Каспійського побережжа) є остільки очевидний, і спротив місцевого українського населення, все голодного на землю, був стільки природний та оправданий — що большевики змушені були припинити цей нерозумний експеримент.

Але обставини так склалися, що большевикам конче треба було творити якийсь свій „червоний" Сіон. Зпочатку цю справу форсували жидівські комуністи з мотивів внутрінаціональної боротьби з патріотами-сіоністами, а пізніше, коли вже цілковитий крах большевизму як системи стає таємницею півшинелі, а справа упадку совітської влади є лише проблемою часу — політичну важливість організації жидівства зрозуміли і комуністи не жиди. Річ у тому, що за свою еманципацію жиди можуть дуже і дуже багато доплатити — коли вони звяжуть свою долю з долею безсумнівного банкрота-большевиків. Це зрозуміли не одиниці, а десятки й сотні кращих представників жидівського народу в СССР, і повстала небезпека,

---

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 31. ТРАВНЯ 1934.

М. ВОЗНЯК. 2)

До генези й розуміння Франкової поеми „Похорон".

Другий текст „Б" виглядає так:

ПОХОРОН.

I.

„У великій салі, залитій електричним світлом, що відбивалося в великих зеркалах по стінах, стояв гамір, неначе в улію в часі роєння. Здовж цілої салі тягнувся довжезний стіл уставлений в формі підкови, застелений богатими скатертями, умаєний живими квітами і пишними макартівськими букетами і заставлений стравами. При столі бенкетувало вельми численне товариство — триста осіб. Се була сама еліта, сама сметанка, сама ерархія суспільна. Коли б стеля була завалилася і придавила всіх бенкетуючих, то триста найзнаменитших родин в краю було б осиротіло, триста найвисших урядових і гонорових посад було б опорожнених, порвалось би чимало ниток у високій політиці і по дворах бодай трьох европейських монархів відчуто би страту. Маєток отсих трьох сот осіб, разом узявши, дійде певно до пів міліарда, а впливи їх — семейні і політичні обхапують добру частину Европи.

І я сиджу між ними! Я, плебей і пролетарій, я чоловік без роду, без високого становища, без широких протекцій. І не тілько сиджу між ними, — а весь отсей збір для мене зібрався, весь отсей пишний бенкет для мене справляють ся, всі оті сильні і могучі сего світа, оті, горді, спокійні, величні в своїй рівнодушности — я знаю се — ще не перестали тремтіти і в глубині душі своєї чують, що їх пановане висіло на волоску і не будь мене, не будь моєї помочи, мого плебейського впливу і моєї енергії, хто знає, що було би з ними сьогодні! Во ни говорять між собою так спокійно про всякі банальні річи, так старанно вистерігають ся говорити про те, що ще недавно заповнювало всю їх душу, дають собі вид, немовби не тілько смертельна трівога, але яке небудь живійше зворушене не було зовсім доступне їх душі, — та я знаю, що під сею блискучою ледовою шкаралущею криють ся зовсім щось не таке величне і не таке блискуче! Я читаю в їх очах, зазираю...

— — — — — — — — —

Третій текст:

В.

ЛОХОРОН.

I.

То був великий бенкет.

Величезна саля залита світлом двацяти електричних ламп. Величезний стіл в формі букви ш, за котрим засіло 500 участників. Цілий легіон угальонованих лакеїв, прислуги в чорних фраках і білих рукавичках, що розносила їду, забирала порожні тарілки, двигала таци з поналиваними скляжками і чарками. Хоча ніхто не говорив голосно й служба шмигала тихо і плавно мов тіни, в салі стояв шум, мов глухий рев гірського озера перед бурею, коли тілько від часу до часу могучий вітер схопить ся споміж скал і вдарить крильми по воді, а вода сама від того удару довго ще хвилює і пінить ся і бєть ся о скали і глухо реве.

Ось роздано остатню страву. Підчас їди загриміла музика в сусідній комнаті, та ей акорди мусіли бороти ся не тілько с тапетованими стінами салі, але також с тим невгаваючим, елементарним шумом, який справляло тих 500 живих людей, що дихали, порушували ся, дзоркали ножами та вилками, перекидали ся поодинокими словами, шептами, стишеними вибухами сміху в тій салі. І борючи ся с тим шумом, акорди, бачилось, улягали йому; він брав їх під ноги, придавлював їх і вони якось жалібно гуділи мов зпід землі, немов їх живих покладено в могилу, а вони все ще ввуть ся з незакритого гробу. Бодай на мене ся музика робила таке враженє, дратувала мої нерви, будила в душі якийсь несмак, якесь лихе прочутє.

Та ось вечеря скінчила ся, служба тихо, наскілько се було можливе, позабирала зі стола полумиски, ножі, виижи, сільниці і всю посуду, лишаючи тілько величезні стоси фруктів у срібних вазах, розставлених довжезним рядом посеред стола, розносячи малі хрусталеві тарілочки, золоті та срібні ножики для теребленя яблок, а натомісць заставляючи весь стіл густими батеріями чарок і двигаючи до салі коші з винами, від котрих віяло ледовим холодом. Князь Адам, голова бенкету, що засідав при столі на гоноровім, підвисшенім місці, і одним позирком, без слів, без рухів виконував команду над цілим отим легіоном добре витресуваної служби, потребував і тепер тілько моргнути, а за кілька мінут відкорковано дві сотні бутельок, наповнено пять сот чарок. Елементарний шум у салі троха притих, десятки очей почали звертати ся в той бік, де сидів князь.

Та ось князь, не рушаючи ся з місця і нічим не зраджуючи хоч би найменшого внутрішнього зворушеня, простягнув праву руку і потиснув невеличкий золотий дзвінок, що стояв перед ним на знак его предсідательської власти в сьому бенкеті. Ціла хвиля остріх, проникливих тонів мов нагла артерийська криниця витрисла з сеї невеличкої блискуче-золотої півкулі. Тілько тепер замовкла музика в сусідній комнаті і утих шум в салі. Служба німо, мов довгий ряд каріятід, поставала здвож стін або поцезала геть із салі; чути було, як під стелею трепали ся вентілі в відпливі горячого, спертого повітря. Всіх очи звернулися на князя, та зрештою ніхто не рушив ся з місця. Всі знали, що починають ся тости; їх порядок був наперед уложений; сей та той був може цікавий на промову одного або другого бесідника, та всі вони були занадто врістократи, занадто добре виховані, щоби мали чим небудь зраджувати свою цікавість. (Далі буде.)

Уживаймо лише знаменитої цикорії „ЛУНА“
здорової відмінки кави (ERZATZ-у) „Пражінь“
виробів української кооперативної фабрики „Суспільний Промисл“ у Львові.
1301

що жидівство може стати небезпечним ворогом совітського режиму.

Щоби це не сталося, поруч з арештами й персекуціями над жидівськими патріотами, прийшла нова „планетарна“ ідея — створення жидівської республики на Далекому Сході в Біро-Біджані. Що й на цей раз вибрана була країна в Зеленому Клині, населеному українцями, дивуватись не доводиться, бо українці ідеальні хлібороби і вибирають найпридатніші до того землі. Що тут українці не зустріли ворожо жидівських поселенців — також цілком зрозуміле, бо і ворожість до них на Україні не випливала з якогось антисемітизму, лише з недостачі землі і для самих українців; коли в Біро-Біджані землі було багато...

Проте і цей експеримент не повівся. Може мають рацію жидівські патріоти, які кажуть, що тільки Палестина, свята земля, має міць і силу викликати потрібний ентузіязм для будування батьківщини; може це має глибші соціяльно-економічні причини: а може найбільше тут завинила большевицька безпляновість і „головотяпство“—у всякому разі на сьогодні із сотні тисяч там лишилося лише кілька тисяч родин. А притім — як повідомляє жидівська преса — Біро-Біджан виказує найбільший відсоток реемігрції взагалі, перевищуючи навіть щодо цього уславлену Аргентину. Без правдивого обурення на адресу большевицьких експериментаторів не можна читати в жидівській газеті про „факт, який ще ніде на світі не заплямив кольонізаційне жидівське діло: поважний відсоток жидівських родин був примушений жити (в Біро-Біджані) з проституції“... („Жидівські Інформ.“ Прага).

Отже ясно — з Біро-Біджану вже майже всі жидівські кольоністи повтікали. Якеж здивування викликав декрет про утворення в Біро-Біджані жидівської республики, яка як повновартний член входитиме до Союзу Совітських Соціялістичних республик?! Більше того, ця „республика“ користуватиметься куди більшими правами ніж Україна чи інші „союзні“ республики, бо матиме своє власне військо (під командою генерала черв. армії Раппапорта), свої поштові і грошеві знаки!

В чому річ? Основною причиною ми вважаємо факт, що більшовики, бачучи безвиглядність свого становища хотять прихилити і остаточно закріпити до себе симпатії жидів (не в СССР, бо там вони її вже стратили — поминувши ті, на жаль чисельні, жидівські кола, заангажовані в партії і в совітському бюрократичному апараті). З другого боку, безперечно, має рацію цитований вже орган, який каже, що тут „ходить про стару царську методу — себто козацьку кольонізацію в жидівському варіянті“. Справді — Біро-Біджан находиться на кордонах Манджурії! Отже — хочуть створити буферну державку, якаб користувалася увагою й симпатіями світової преси, а „своїх“ жидів використати як гарматне мясо модерних „козаків“, що перші мають полягти в обороні — нового „Сіону“.

Міг би цей плян бути й хитрим, якби не був занадто примітивним.

П. Котович.

Два лети понад океан.

НЮ ЙОРК, ПАТ. Французькі летуни Коде і Россі перелетіли щасливо атлянтійський океан і осіли на летовищі Фльойд Беннет біля Ню Йорку з приводу дефекту мотору. Лет з Парижа до Ню Йорку тривав 38 год. і 28 мін. Юрба уладила летунам велику овацію.

СЕН ЛЮЇ, ПАТ. Французький летун Мермоз перелетів на літаку „Веселка“ з чотирьома пасажирами Атлянтійський Океан і осів у Бразилії в Наталю.

Наступ на столицю Ємену.

ЛЬОНДОН, 29. 5. ПАТ. Війська Ібн Савда наступають під проводом трьох князів Фейсала, Савда і Шовейра на столицю Ємену Саная, яку боронить ціла армія Ємену.

Дешевий тиждень по 75 сотиків нарукавники, мушлі, крепони, епонжи і т. д. **БАЗАР БЛАВАТИИ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів Н. 53-365

Вікгем Стід про непевну ситуацію Европи.

У травневому числі англійського журналу „Контемпорері Реню“ дає відомий публіцист Вікгем Стід дуже цікавий погляд на сучасну політичну ситуацію Середньої Европи.

Стід ставить таке основне питання: куди змагає Середня Европа? І зараз таки стверджує, що нині відповісти на це питання безпосередньо і ясно — це річ неможлива. Коли перед світовою війною можна було доволі легко передбачити, що при тих чи інших обставинах може статися (напр.: коли Австро-Угорщина не зміннть своєї короткозорої політики супроти своїх власних народів і супроти сербів) — то тепер ціла ситуація в Середній Европі зовсім замотана. Крім цього відграють тут ролю також такі чинники, які ще досі не зовсім виявили свою вагу. (Зі статті видно, що Стід має на думці головно Гітлера і Мусоліні).

Фактом є, що нинішня ситуація в Середній Европі неясна і неспокійна. Такий стан триває тут від заключення т. зв. пакту чотирьох. Бажанням Мусоліні було поділити Середню Европу на дві сфери інтересів: на італійську і на німецьку. Та вже дуже скоро Мусоліні переконався, що західні югославяни радше прихилились би на сторону німецької сфери, ніж італійської і тому він залишив сепаратистичну пропаганду між хорватами та старався відвернути увагу Німеччини при допомозі пакту чотирьох у сторону питання польського коридору.

Ясно, що пакт чотирьох мав бути засобом до ревізії, тому проти нього так рішуче виступила Мала Антанта і Польща. Нині пакт чотирьох вже нібито погребаний. На його місце прийшов цілий ряд договорів про ненапад між СССР та його сусідами, організаційний протокол Малої Антанти, десятилітній польсько-німецький договір і три т. зв. римські протоколи між Австрією, Угорщиною та Італією. Та яку конкретну вартість можуть мати всі договори при такій чи іншій ситуації — цього нині ніхто не знає. Про кожний з них можна тепер сказати покищо лише стільки, більше-менше певного:

Совітські договори про ненапад є з одного боку забезпеченням перед Німеччиною і з другого боку перед Японією. Організаційний пакт Малої Антанти має бути показчиком ,що Чехословаччина, Югославія та Румунія не хочуть бути забавкою ніякої великої держави, бо всі вони разом самі творять великодержаву. Що торкається польсько-німецького договору, то його інакше розуміють в Берліні, інакше у Варшаві. Кажуть, що Гітлер хотів заспокоїти Польщу, щоби мати вільну руку в Австрії, а Польща приняла польсько-німецький пакт, щоби показати, як помилялися — мовляв — ті, які вважали справу коридору непереможною перешкодою у збереженні европейського миру. Політичні кола сучасної Німеччини ніби то дивляться на цей пакт, як на час „передишки“, поки Німеччина не буде здатна до удару і то „не тільки у бік Варшави“. Та Гітлер здається перерахувався. Польсько-німецький пакт не багато йому поміг в австрійській політиці, а може й пошкодив. За самостійністю Австрії стануди всі твердим муром і римські протоколи не здається неначе реакція на гітлерівську небезпеку для Австрії. Яка дійсна ціль цих протоколів, покаже щойно практика. Дехто розуміє їх як спробу втягнути Австрію і Угорщину під тривкий протекторат Італії. Та коли б у цих протоколах дійсно про це йшло, то проти такого тривкого протекторату, на думку Стіда, виступилаб скоро рішуче не лише Німеччина, але і самаж таки Австрія.

І так ситуація у Середущій Европі лишається далі дуже неясна, а певним на думку Стіда є лиш одне: пора політики двох стільців минула. „Або беззастережна політика миру, або йдемо знову до війни“.

Здається, що й Стід не має ніякого сумніву, що про „беззастережну політику миру“ у нинішньому світі годі говорити і тому з дилеми, яку він ставить, вибір не важкий.„

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП“ — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
41/82

Як вибирали Масарика.

Прага, травень 1934.

Дня 24. ц. м. відбувся в Празі вибір президента Чехословацької Республики. Цього разу цей вибір відбувся особливо святочно і врочисто. Сама процедура вибору пройшла не так, як це бувало досі в салі засідань парляменту, а у великій т. зв. Володиславовій салі на пражкому граді, отже в престольній салі, де колись відбувалися коронації чеських королів. При виборі крім послів і сенаторів присутні були ще на салі: цілий пражський дипльоматичний корпус, багато чехословацьких та заграничних кореспондентів та гурт найвизначніших осіб з політичних, громадських та наукових кругів Чехословаччини.

При виборі були два кандидати: проф. д-р Т. Ґ. Масарик і демонстративний кандидат комуністів Ґотвальд. Очевидно, що Т. Ґ. Масарик був вибраний вже при першому голосуванні. З 420 голосуючих дістав Масарик 327 голосів, 38 голосів одержав Ґотвальд, а 53 голосуючих віддало порожні картки голосування. За Масариком голосували всі посли і сенатори т. зв. коаліційних партій та деякі клюбн і поодинокі посли та сенатори злоза коаліції. За Масариком цим разом голосували теж посли і сенатори майже всіх німецьких і мадярських клюбів.

Зараз після виборів зявився у Володиславовій салі новообраний президент і тут зложив законом приписану присягу. Після цього відбулася святочна поїздка президента Масарика вулицями Праги на могилу Невідомого Воїна, де новообраний президент положив вінок. Ціла ця поїздка пройшла серед великих овацій сотень тисячів народу, що прийшов поклонитися своєму великому провідникові.

Як довго живе Масарик вибір президента Чехословацької Республики є лиш формальним виконанням того, що наказує закон. (В ЧСР вибирають президента на сім літ). Бо хтож інший за життя Масарика може бути головою чехословацької держави, як не її дійсний творець, хто інший, як не Тома Масарик!

Масарикові нині 84 років, але не вважаючи на той високий вік і всю невсипущу працю його довгого життя, він ще нині один із найактивніших державних мужів Европи. Масарик ще й нині не тільки виконує почесну функцію першого горожанина держави, але бере найінтенсивнішу участь у розгляді всіх великих проблем сучасности, а разом з цим сповняє теж місію провідника й учителя свого народу. І цілий нарід ще признає і тому як довго Масарик буде жити, чехословацький нарід ніколи не зрезигнує з розумного проводу „свого татічка“. Для чехословацького народу Масарик це символ відновлення його державности, це запорука щасливої майбутности.

Новий вибір Масарика президентом Чехословацької Республики витає нині виявами правдивого вдоволення не лише чехословацький нарід, але і цілий культурний світ, бож Масарик це індивідуальність світового масштабу.

М—к.

Летунська армія замість піхотинців.

ПАРИЖ, ПАТ. „Парі Соар“ друкує резелюційні вістки про летунські збройення Німеччини. Державу поділено на 15 летунських округ, які творять філії „Люфтспортфербанду“. Східні Пруси з Данціґом творять таку одну округу. Міністерство летунства, утворене декретом президента Гінденбурґа в січні 1933 р., складається з шістьох департаментів а саме: 1) летунська комунікація і правні питання, 2) технічний відділ, 3) економічні справи, 4) летунський спорт і виїзд, 5) летунська охорона і 6) озброєння. Шефові протилетунської оборони державної підлягають урядовці пятого департаменту. Він переводить досвіди з вибуховими матеріялами і газами. Давніше оборонні мури окружали міста. Нині кожна хата у Німеччині є твердинею, бо має отстережений дах і бетонові піввиці. Такі будинки знаменито озброєні проти летунських нападами. Всі торговельні літаки збудовані так, що в кожній хвилині можуть кидати бомби. „Парі Соар“ вичисляє низку фабрик, де будують літаки і мотори до літаків. Заклади Юнкерса будують літаки до стратосферного лету. У летунськім порті Шляйсгам перебуває постійно 100 літаків, 80 мисливих а 20 важких. Кожний мисливий літак озброєний двома скорострілами. Старшини-летуни мешкають поза Шляйсгамом і доїзджають щодня на вправи. До летунського порту замкнені всі дороги. Міністер Ґерінґ творить повітряну фльоту, яка заступить піхоту.

ПАРИЖ, 29. 5. ПАТ. Мін. Нойрат заявив кореспондентові „Парі Соар“, що Німеччина буде домагатися розбройної конвенції, бо в противному випадку поважно мусить призадуматися над своєю безпекою. Німеччина не має ворожих замірів. Добалом поганські взаємини з Польщею.

Ельзасу і Льотрінген Німеччина зрікласл, а в справі басейну Саари піде на компроміс. Тільки уряд Гітлера може вдержати мир між Німеччиною і іншими державами. Німеччина може зорганізувати свою армію щойно за кільк' років. До того часу Німеччина мусить осягнути порозуміння з Европою.

—o—

Важливі політичні наради в Женеві.

ЖЕНЕВА, 29. V. ПАТ. Президія розброєної конференції під проводом Гендерсона зійшлася вчора на нараду. Гендерсон заявив хід подій за останні тижні й заявив, що ситуація розброєної конференції дуже незавидна. Завданням президії розяснити головній комісії критичне положення і доложити всіх зусиль, щоби учасники підписали розброєну конвенцію.

На засіданнях розброєної конференції приїхало до Женеви багато міністрів закордонних справ з численними делєгаціями. До Женеви прибули мін. Саймон, Норман Дейвіс від Злучених Держав, мін. Бек, мін. Барту з міністром Пістрі і шефом генерального штабу Гамеліном, італійський делегат барон Альойзі, мін. Гіманс, мін. Бенеш, Тітулеску, Тевфік Рушді Бей. Максімос і т. д. Мін. Саймон відбув нараду з Гендерсоном, мін. Барту і Норманом Дейвісом. Дейвіс виголосить на сходинах головної комісії заяву про становище уряду Злучених Держав в справі контролі зброєнь і предложить конкретні пропозиції.

З найбільшим смаком добирає краватку до кожного убрання ф-ма *RECORD CRAVATES* ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. 26—25 Будинок Шпрехера.

Перед страйком 300 тисяч робітників.

НЮ ЙОРК, 29. 5. ПАТ. Провідники робітників ткацького промислу загрозили страйком 300 тисяч ткачів 4. червня ц. р., коли би проект ген. Джонсона про обмежене число годин праці на 12 тижнів увійшов у життя.

—o—

По широкому світі.

— Ескадра 10 шведських гидропланів прилетіла з Пуцка до Варшави.

— Рузвельт заборонив вивозити зброю до Болівії та Парагваю.

— Французького залізничника Реймана, засудженого у Кельні на 4 тижні арешту за образу німецького уряду, випустили на волю і він виїхав з Німеччини.

— У Мапджу-Го висадили хунхузи поїзд з військом біля Мулін. 35 японських жовнірів згинуло, а багато важко ранених.

— У Латвії припинив уряд у Динабургу польську політичну організацію „Зедночене Народове" та її орган „Наш Глос".

— Стан здоровля адмірала Того вважають безнадійним.

— Філософічний виділ ковенського університету відкинув усіми голосами проти одного Вальдемарасове подання в справі іменування його професором історії.

Літ ніг, рук, пахвин і ін. усувається через вживання спеціяльного пудру „CSAVE"
Мілионн вдячних 71/25 4—5
Перфумерії **С. ФЕДЕРА**
Сикстуська ч. 7. — Львів. — Коперника ч. 15 а (побіч палати гр. Потоцького).

Прилюдна безпека у Львові.

Побиття громадянина на рухливій вулиці.

В дні 27. травня ц. р. (неділя) ішов коло год. 7-ої вечором відомий громадянин д-р Ігор Федів з дружиною вулицею Зиблікевича. Українська мова, якою вони говорили, не подобалася, видно, кільком молодцям у корпорантських шапках, які заступили д-рові Федевові дорогу і без найменшої причини побили його важко палицями. Запитуємо: Чи можна нашим громадянам безпечно ходити по людних вулицях Львова та чи ті, що по українськи на вулиці говорять, мають брати зі собою окрему охорону перед шовіністичними молодцями? Такі факти є мабуть безпосереднім виливом тої рознузданої протиукраїнської кампанії, яку дозволили собі повести всі ліги і групи, які, пускаючи всю публіку проти „русинуф" і цькуючи на все, що українське, добули мандати і — прилучились до атмосфери, якої небувалий інцидент отсе потуємо.

—o—

У справі подій на Янівському і Личаківському цвинтарі.

Просимо всіх очевидців подій на обох цвинтарях у дні 28. травня ц. р. зголоситися у Краєвій Народній Канцелярії у Львові, вул. Підвалля ч. 7. III. пов. кожної днини від год. 10-ої до 1-ої передполуднем і від год. 5-ої до 7-ої після обіду.

ГОЛОВНИЙ СЕКРЕТАРІЯТ УНДО.

Після подій у Гнилицях і Новому Селі.

В справі подій з нагоди канонічної візитації Преосв. д-ра Івана Бучка в збаразькому повіті в Гнилицях Великих дня 23. травня і в Новому Селі дня 24. травня ц. р. у відповіді на телеграму Митрополита Шептицького до міністра внутр. справ Перацького приїхала до Гнилиць Великих у неділю 27. травня ц. р. комісія з Варшави, зложена з двох полковників та одного вищого урядовця міністерства внутр. справ. Комісія та інформаційно переслухала — і то дуже коротко — без списування протоколу з місцевих громадян тільки місцевого пароха о. Максима Хому і по короткому побуті виїхала ще того самого дня. В Новому Селі згадана комісія зовсім не була і туди навіть не поступала, хоч через цю громаду переїджала автами.

В суботу 26. травня ц. р. приїхав до Гнилиць Великих капітан військової жандармерії, оглянув тамошній терен біля церкви, переслухав коротенько о. Хому і відїхав, не розслідкуючи дальше справи та не поступаючи теж до Нового Села.

З доручення Президії Української Парляментарної Репрезентації і Проводу Українського Нац. Демократичного Обєднання виїхав на терен подій посол д-р Степан Баран з Тернополя і був у Новому Селі в неділю 27. травня та в Гнилицях Великих у понеділок 28. травня ц. р. Разом з пос. д-ром Бараном поїхав і пос. д-р Ладика. Оба посли стрінулися на місці з інтересованими людьми та поробили відповідні протоколи і записки. На основі цих протоколів та записок, документів і власного спостереження пос. д-р Баран виготовив обширний звіт на письмі для вжитку Української Парл. Репрезентації.

Заповіджена ординаріятська комісія зі Львова до вечора в понеділок 28. травня на місці подій ще не було — як догадуються — з причини Зелених Свят. Її приїзду сподіються у вівторок, а найпізніше в середу 30. травня ц. р.

Повітове староство в Збаражі і воєвідський уряд у Тернополі не перевели досі ніяких дохождень від себе в справі недавніх подій у Гнилицях Великих і в Новому Селі.

Хліборобський вишкіл молоді „Сільського Господаря".

Інавгурація свят „Сільського Господаря" в цьому році.

В дні 16. травня ц. р. запросив „Сільський Господар" представників наших центральних установ та нашої преси на інавгурацію свят „Сільського Господаря", які починаються в тому дні у краю та які улаштовують у нас в часі місяця травня. Традицію, що день 16. травня святкують у нас по селах („Свято Свободи"), використав „Сільський Господар" на те, щоби в цьому дні святкувати свято наших хліборобів — Свято „Сільського Господаря". Інавгурація свят „Сільського Господаря" у краю відбувається у Львові — по традиції — рефератом перед представниками преси і центральних установ на тему праці „Сіл. Господаря". В конференції взяли участь представники 14 часописів та делегати 13 установ.

Святочні сходини відкрив заст. голови „Сіл. Господаря **інж. Юліян Павликовський** та вказавши на вагу і значіння Свят „Сільського Господаря", які починаються в цьому дні у краю, обговорив значіння скасування панщини і мету праці нашої господарської організації, яка змагає при допомозі **власних сил** до повного господарського унезалежнення нашого села.

З черги **інж. д-р Евген Храпливий** виголосив реферат про одну з найцікавіших ділянок праці „Сільського Господаря", а саме **про хліборобський вишкіл молоді.** Основні гадки реферату такі:

Брак господарських шкіл не дозволяє вишколювати молодь на добрих господарів; тому гуртки молоді при кружках „Сільського Господаря" мають за завдання через теоретичну підготовку і практичну роботу заступити частинно (вповні неможливо!) хліборобські школи (нижчі) та вишколити молодь на добрих господарів.

Добрий господар мусить уміти працювати в організації, тому хліб. вишкіл молоді заправляє молодь також до громадянської праці, до праці в гурті, виховує її на громадян, добрих і здисциплінованих членів нації.

Основною клітиною хліб. вишколу молоді є гурток молоді і при кружку „Сільського Господаря" на селі; його учасниками (членами) можуть бути тільки діти членів кружка „Сільського Господаря" у віці від 12 до 18 літ; учасники гуртка молоді мусять мати письменний дозвіл родичів або опікунів на участь і працю в гуртку молоді. Гурток молоді вибирає власну управу, яка ним керує. Для практичних праць ділиться гурток на групи, які роблять окремі роботи. Провід групи є в руках передовника (передовнички), що перейшов окремий курс для своєї фахової роботи. Вся праця гуртка молоді стоїть під наглядом опікуна (опікунки), що його призначує Рада кружка „Сіл. Господаря" зпоміж своїх членів, отже старших громадян. Гуртки молоді є у нас майже всюди рівнозначні з групами, бо гурток переробляє по змозі одно практичне завдання. Практичну господарську роботу робить гурток молоді у формі змагань (конкурсів), а їх закінченням є іспит, вистава осягів і нагороди (премії) за найкращі висліди праці (не найкращі щодо скількости чи якости висліди, яких змагун не завдячив власним трудом). Є також гуртки молоді, які ведуть практичну роботу без змагань, але їх мало. Праця в гуртку молоді ведеться безперервно весь рік, а змагуни щоденно мусять її доглядати і є звязані зі своєю організацією безпосередньо й тісно. Тому вони є направду дійсними членами своєї молодечої організації. Звичайно творимо в гуртку молоді 1) гурток хлопців і 2) гурток дівчат, одначе в деяких районах є і мішані гуртки. Для підготовки переходовиків відбуваються окремі фахові курси в повітах чи районах, а для підготовки змагунів таких курси в селі.

Гуртки молоді при кружках „Сіл. Господаря" з повіту є зорганізовані у **філіяльну секцію сільської молоді** при Філії „Сільського Господаря". Її склад: 1) делегати гуртків молоді зі сіл, 2) управа Філії „Сіл. Господаря", 3) делегати повітових установ, що працюють у ділянці виховання молоді. Завдання: нормування і ведення праці в повіті.

Головна Секція Хліборобської Молоді при Головнім Т-ві „Сільський Господар" у складі 1) делегати Гол. Т-ва, 2) делегати філіяльних секцій молоді, 3) делегати краєвих установ, що працюють у ділянці виховання молоді. Завдання: нормування і ведення праці в цілому краю, статистика.

Праця розпочалася в цій ділянці в попередньому (1933) році, а в цьому переведено вже початкові підготовчі курси (передовників) та зорганізовано нові гуртки молоді, які вже працюють, переробляючи весняні роботи. Стан гуртків молоді в попередньому році і тепер такий:

	Повітів	Сіл	Гуртків молоді	Змагунів усіх	У тому хлопців	У тому дівчат
1933	9	45	59	528	306	222
1934	23	178	367	3.540	2.125	1.415

З цього видно, що ця ділянка праці „Сільського Господаря" розвивається дуже добре, а з верхом 3 і пів тисячі хлопців та дівчат у віці від 12 до 18 літ учаться практично хліборобського знання і набирають громадянського виховання. В краю опікуються цією працею і її ведуть 22 інжиніри-агрономи, що працюють при тих Філіях „Сіл. Господаря", які цей вишкіл завели.

Ця ділянка праці для нас важна ще й тому, бо тут виказав „Сільський Господар", що нашу сільську молодь можна охопити в організаційні рямці, якщо тільки повести над цією молодою солідну й витревалу працю у такому напрямку, який підходить до наших умовин і наших селянських душ. Вкінці референт вказав на подібну працю у поляків та на те, яку вели-

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає новини, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. дарую бідети до першорядних пів. 5/73 47-7

ку вагу до цієї справи (разом з фондами) там прикладають.

По рефераті, який викликав чимале зацікавлення, відбулася дискусія, в якій забирали слово: **інсп. В. Кузьмович,** голова „Просвіти" **проф. І. Брик, дир. Денис Коренець,** д-р І. К. **Гладилович, дир. П. Ковальський** і інші. На запити подавав пояснення референт.

По закінченні дискусії зясував председник конференції **інж. Ю. Павликовський** ще раз висліди праці „Сільського Господаря" та яказав, яке важне місце займає ця праця у цілости робіт цього нашого господарського товариства. Після цього закрив конференцію, подякувавши всім приявним за участь.

Люди, що терплять на запертя стільця і получене з цим перекровавлення органів підчеревя, памороки, болі голови і биття серця, як теж ті, що терплять від слизової болони хишок, розпалини відходової кишки, гемороїди і фістули. — пють по чверть шклянки природної гіркої води **Franciszka-Józefa** зрана і вечором. — Поручають її лікарі. 1—1

Занепад совітських залізниць.

Не вважаючи на страшний терор, що панує на українських залізницях, перебувають вони у справді більшовицькім ганебнім стані. „Ізвестія" у передовій з 9. ц. м. між іншим пишуть: „Тепер залізнича (в оригіналі „колійова") господарка є одним з найбільш запедбаних відтинків транспорту. Навіть на такій найважнішій залізниці як донецька, згідно з признанням начальника її тов. Левченка, залізниця перебуває в незадовільнім стані. На найголовнішім відтинку залізниці між Основою та Лиманом відсутність шруб примушує навіть зменшити швидкість потягів. На донецькій залізниці в першім чвертьріччі змінили шини та направили шлях лише на просторі 2 кільометрів (річна програма 1.300 км.!) і на катеринській — 10 км. (при річній програмі на 2.100 км.!). Брак шруб та скріп такий дошкульний ,що донецька, південна та м.-курська залізниці не можуть використати вже одержаних шин. Відповідальність за це паде в першій мірі на промисл. Зле стоїть справа і з матеріялами. Наприклад катеринська залізниця приготувала лише 18 відсотків потрібного піскового тягару".

Занепад українських залізниць та й багатьох інших ділянок СССР тим більш характеристичний, що московський уряд подає величезні цифри досягнень тяжкої індустрії.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

Цікава вистава народнього мистецтва.

Нова імпреза гімназії СС. Василіянок у Львові.

Недавно писали ми на шпальтах „Діла" про академію в честь Серця Христового, влаштовану заходом Фахової Школи СС. Василіянок. Мин. неділі інша школа цих Сестер, гімназія, запросила представників преси й гостей на відкриття нової цікавої імпрези: вистави народнього мистецтва.

Приявних вражав мило при вході у салю гімназії при вул. Длугоша, незвичайно мальовничий її вигляд: одну стіну її прибрано 50 вишиваними сорочками з Борщівщини й Буковини, інші стіни світлинами народніх типів з ріжних околиць Галичини. Здовж стін стояли маєкіни з народньою вошею, що просто хапала красою за очі, посередині салі на столі кількапацять вінків молодих з ріжних околиць чудових своєю формою і кольоритом. Незвичайно цікавий був стіл з пятьома весільними коровайми (одинока в Галичині збірка) та столик з виробами народнього гончарства. Ціла вистава, що має більш як 250 експонатів, викликує дуже миле враження; на ній пізнати руку залюбленого в ці речі збирача, ігумені Северини Перілля, якої заходом і стараннєм повстала не тільки ця збірка, але й музей нар. мистецтва при згаданій гімназії, що його ця вистава є основою й частиною та найсвіжішим набутком.

Виставу відчинив промовою про українське мистецтво, його історичний розвій та теперішню актуальність його проблем д-р В. Щурат, після чого п. Ірина Гургулівна пояснила коротко виставу. Гості приглядалися експонатам, що направду цікаві й дуже старанно та прозоро розложені. Цю виставу, що тревatиме до кінця червня ц. р., варто кожному оглянути. (ак)

Запомороченний Еріо про Совіти.

Паризький кореспондент „Журналь де Женев" який є одночасно співробітником для справ міжнародньої політики великого паризького щоденника „Журналь де Деба", умістив у названій женевській газеті велику передову статтю під наголовком „Приклонник Совітів", присвячену цілком книжці Еріота про СССР. Ця книжка, що зветься чомусь „Схід", містить від початку до кінця найбільш грубу пропаганду на користь московського уряду. Як поставилися до цієї книжки французькі кола, не затроєні страхом перед Німеччиною чи прихильністю до Москви, це можна зміркувати з таких уваг автора:

Спостереження Еріота позбавлені цілком духа критики. Він записує все, що йому оповідають, не роблячи найменшого зусилля оглянути щось особисто чи поставитися до чогось критично. Його звіт, це безупинний крик подиву. Кожна розважна людина мусить поставитися з недовірям до вибриків такої безкритичної хвальби. Еріо сам зазначує, що перекладчик приназначений владою завжди посереднічав між ним та людьми, яких він розпитував, в околицях, до яких його провадили з добрим розмислом (бо все було приготоване згори). І він не спитав себе ніколи, чи не була це комедія ціла його подорож, старанно організована здовж і впоперек країни, де лише більшовик має право висловлюватися. Хоч він і переїздив краєм, що сусідує з Кримом, але не подумав про імператорицю Катерину та про її подорож, яку уладив їй Патьомкін загально відомим способом. Він збирав без усмішки найбільші брехні. От наприклад на Україні. Професор Лев Величко, пише він, у Харкові засвоює нам, як революція організує національну освіту. Кожний нарід, на думку Леніна має право розпоряджатися сам собою, і коли схоче — покинути Союз. Ідея держави повинна основуватися не на засаді панування, а на засаді співробітництва. І автор приймає без найменшої резерви ці гарні твердження. Він ніколи не питав себе, чи не жахлива тиранія є підставою системи, яку він так безмежно подивляє та не шукає шахрайства в тім, що йому оповідають. Треба спитати себе, в якій мірі пан Еріо щирий? Коли він є щирий, — що треба думати про його хист обсервації, коли він не є щирий, то що треба думати про нього самого? Зваживши все добре, я гадаю, що Еріо є щирий. Але ця щирість викликує велике занепокоєння. Чого можна сподіватись від політика, який оголошує таку книжку, як його „Схід", не помічаючи, що ця книжка свідчить про жахливий брак критичного почуття і звичайного здорового розуму. Автор свідчить проти самого себе".

До цього свідоцтва політичного вбожества пана Еріота треба пригадати, що він разом із своєю партією є співрішаючим чинником у французькім уряді і може рішаючим чинником в сучасній зовнішній політиці Франції. Не дивно, що вона тепер так виглядає!

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

З фільмового світа.

ВІЙНА НА ЕКРАНІ.

Найбільшою світовою катастрофою, яку мало нагоду пережити сучасне людство, була остання світова війна, що по сьогоднішній день залишається в нашій памяті і не перестає бути цікавою й актуальною темою для спогадів та літературних творів. Головно в останніх часах т. зв. воєнна література розвинулася незвичайно помітно, бо майже в кожному місяці можна побачити за вітринами книгарень ще якусь новість з часів воєнної хуртовини. Досі ще величезним успіхом користуються „Війна" Л. Ренна, Ремарка „На Заході без змін", А. Цвайґа „Спір за сержанта Ґрішу" й весела повість Гашека „Швейк"...

Фільмові режисери взялися за воєнний сюжет ще перед літературою, бо зараз на початку фільмової продукції стали появлятися більші або менші пєси, що зображали війну раз реально, то знову тенденційно, для дешевих ефектів. Всежтаки зреалізували кілька величавих творів, що показували нам страхіття і розмах війни у правдивому світлі, зераз з пацифістичною закраскою.

Одною з перших воєнних картин була французька пєса „Осуджую" Абля Ґанса, замітна тим, що в прольоґу тієї фільми численні полки полеглих жовнірів творили величезні букви надпису: J'accuse!"

Менше поважно потрактував війну Рекс Інґрам, що у фільмі „Чотирьох їздців Апокаліпси" на підставі повісти Ібанеса дав кілька цікавих та ефектовних сцен воєнного фронту, але цілість сильно підмалював, просто сфальшував. Зрештою фільма замітна успіхом відомого колишнього фільмового аманта, Рудольфа Валентіна, що був справді тріюмфом того актора. Одною із найкращих фільм із низки воєнних картин була пєса Кінґа Відора п. з. „Велика парада", що при доволі пустім й банальнім любовнім мотиві здобула собі незвичайний успіх та спонукала інші фільмові виробництва реалізувати фільми, звязані зі світовою війною. Тоді то повстала ціла низка таких пєс, що мала навіть наголовки зближені до „Великої паради", як: „Найбільша парада світу", „Парада смерти, „Воєнна парада" та інші. На особливе вирізнення заслуговує картина Фокса п. з. „Світ у полумені", що як перерібка двох лихеньких творів двох американських письменників була свого часу дуже популярна.

Воєнний фронт у просторах найшов також свій відгук у кількох летунських фільмах, а саме: „Крила" й „Зоряна ескадра", що були першими творами у цій ділянці. Пізніше накрутили „Крилату фльоту", перший звуковик з Рамоном Новарро, а в останніх часах бачили ми монументальну летунську фільму п. з. „Янголи пекла".

Одною з найбільших воєнних пєс була фільма, накручена на основі відомої Ремаркової повісти п. з. „На заході без змін". Це одна з найбільш касових фільм, що в деяких краях викликала рішучий спротив, як напр. у Німеччині, бо вона зі своїми пацифістичними тенденціями надто поважно підривала авреол війни. В останніх часах Франція вислала на світові ринки свою найдорожчу фільму п. з. „Деревляні хрести" на основі повісти Р. Доржеласа.

Окрему серію творять ці фільми, що зі сатиричного та гумористичного боку зображують війну, всі її злі прикмети та слабі сторони. З тою метою накрутив К. Лямач „Швейка", а в Америці появилися веселі пєси, як: „Парада рекрутів", „Парада жовнірчиків", „За фронтом" і пародія „Пятий їздець Апокаліпси".

У цілій масі інших американських фільм війну змальовували тільки фрагментами мало звязаними із дійсним життям під час війни на фронті і в запіллі.

Е. Тк.

KATOL ВБИВАЄ КОМАХИ НАСІКОМИ
5/46 Японський 10—20

Троцький в Альжирі?

Швайцарська влада твердить, що Троцький не переступив кордону Швайцарії. У звязку з тим у Парижі кружляє чутка, що Троцький за згодою французької влади виїхав до Альжиру. Житиме там поки якась держава не дасть йому права азилю. Французька влада заборонила, мовляв. Троцькому займатися політикою.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29. Телефон 25-55.
7133 86—180

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ЛЬВІВСЬКЕ „У.НАР.МИСТЕЦТВО" НА ВИСТАВІ ЛЕНУ І ЛЬНЯНИХ ВИРОБІВ У ВАРШАВІ.

В погоні за краєвими сирівцями господарські і урядові чинники реклямують тепер дуже сильно лен, який заступити має імпортовану бавовну. Від 19-го травня відбувається у Варшаві льняна вистава-торги. Участь у ній узяла теж кооператива „Українське Нар. Мистецтво". Найновіший варш. Торг.-Пром. Вістник подає світлину, на якій президент Польщі з цікавістю оглядає українські експонати.

З ЖИТТЯ НАШОЇ КООПЕРАЦІЇ.

Автор передовиці в „Госп.-Кооп. Ч." ч. 20 запевняє, що „Центросоюз" уже скоро устійнить і переведе в порозумінні з РСУК свій плян зорганізованого **скупу і збуту збіжа** через низову кооперацію і повітові осередки. — „Сіль Господар" закликає основувати при Кружках „С. Г." **збіжеві шпихлірі,** зясовуючи плян спільної допомоги зерном на прожиток і засіви через взаїмне його випозичування. — Рев. Союз придбав **фільмовий апарат** і три кооперативні фільми та віддає їх до потреб нашої кооперації. — В перших днях вересня відбудеться в Льондоні **між. кооп. конгрес,** де РСУК розпоряджає двома місцями.

Польська хроніка.

ПОМЕР ПРОФ. ЮРІЙ КУРНАТОВСЬКИЙ.

22. ц. м. помер проф. школи політичних наук у Варшаві Юрій Курнатовський. Покійний залишив поважну наукову спадщину — з царини суспільнознавства, опубліковану в мовах: польській, московській, німецькій і французькій. Поруч з питаннями політики і моралі, які є темою його студій, проф. К. був одним із найповажніших дослідників і популяризаторів **економічних доктрин,** зокрема кооперативізму, солідаризму і т. зв. нової економії. Економічним доктринам присвячена остання його книжка, видана при кінці мин. року п. н. „Сучасні суспільні ідеї". Рецензію на цю книжку помістили ми у свій час у „Ділі", після того, коли її надіслав нам один із варшавських знайомих з листом, у якому було сказано, що проф. Курнатовський **великий приятель українців** і що він бажає собі, щоби про його книжку довідалося теж наше громадянство з української преси. В реєстрі поміщеному у згаданій останній його книжці, вирахували ми 33 окремих публікацій покійного (потже разом 34) і 1 переклад. Замітне є його крайне негативне відношення до більшовизму. Вистарчать такі дві цитати з його окремого уступу, присвяченого більшовизмові в „Суч. ідеях суспільних". „Більшовизм, який теоретично ставить своєю метою аркадійські відносини чистого комунізму, практично спихає людськість назад до часів Атиллі, Джінгісханів і Тамерлянів, до кочіваничого періоду і грабіжницьких нападів". І дальше: „Більшовизм, не зважаючи на міжнародню вивіску, є тісно національно-московським явищем, заміною царського деспотизму на комуністичний деспотизм „білого" царату на царат „червоний".

ТОРГОВЕЛЬНІ ПЕРЕГОВОРИ ПОЛЬЩІ З ЕВРОП. ДЕРЖАВАМИ.

Від деякого часу перебуває у Варшаві двох **франц. делегатів,** які ведуть вступні розмови перед конференцією, що остаточно устійнить торговельні взаємини обох держав, зв'язаних політичним союзом. Як відомо — досі ці взаємини укладаються зовсім не в рямцях справжньої приязни. Таксамо з **Радянщиною** переговорюють тепер поляки, хоч ці переговори ведуться дорівночно, не охоплюючи всіх справ. Новий радянський посол у Варшаві Тамарін повторив пресовим репортерам стару пісоньку про поглиблення господарських взаємин. З **Німеччиною** також починає Польща щораз краще жити. Результат берлінських розмов представників поль. і нім. хліборобства вважає польська преса добрим початком відновн торговельних оборотів з Німеччиною. Знову на половину червня передбачують речинець нових **польсько-англійських** господарських переговорів.

НАДЗВИЧАЙНА МАЄТКОВА ДАНИНА.

Міністерство скарбу видало обіжник дотично цієї данини, платної до 30. червня ц. р. (включно). Накази заплати треба доручувати безумовно перед 15. червня. Хто не заплатить данини в речинці, тому скарб. уряди негайно мають перевести екзекуцію. Підприємства і професії з оборотом від 20—50 тис. зол. платять 0.8 проміль, а підприємства і професії з оборотом понад 50 тисяч платять 1.2 проміль.

ТОРГОВЕЛЬНИЙ КОДЕКС У НОВІЙ РЕДАКЦІЇ

Як відомо — від 1. липня ц. р. обовязуватиме в цілій Польщі новий торговельний закон. У новій редакції виглядатиме він тепер дещо інакше. Змінена буде нумерація і впроваджені будуть попередно вже скодифіковані приписи дотично акц. спілок, спілок з обм. порукою і складових домів. Властивою новиною будуть приписи про **продаж на сплати,** довкола якої йде в Польщі від довшого часу широка дискусія.

ГОСПОДАРСЬКІ НОВИНИ З ОСТАННІХ ДНІВ.

В Катовицях відчинено **V-ті Кат. Торги,** які треватимуть до 3-го червня. Газетні звідомлення говорять, що цей незначний ще недавно локальний ярмарок розвинувся вже до імпрези міжнароднього значіння. — Центр. Каса Рільничих Спілок, яку заснував відомий польський Райфайзен — **д-р Ф. Стефчик** і яка є централею кредиту для 3.000 хліборобських кооператив (між іншим і для наших т. зв. кас Стефчика) святкувала 24. ц. м. свої 25-ті роковини. — **Держ. Кооп. Рада** відбула перше своє засідання після новелізації кооп. закону. Вона ухвалила м. ін. зліквідувати всі нечинні кооперативи, зменшити кошти ревізії в несоюзних кооперативах на 45 зол. уже з коштами переїзду, а також спец. інструкцію для Рев. Союзів дотично основування кооператив. Ухвалено теж видавати кварт. бюлетин і видрукувати інформатор про всі існуючі кооперативи.

Світова хроніка.

ЗАСІВНА ПЛОЩА ПООДИНОКИХ ДЕРЖАВ У ВІДСОТКАХ.

„Паневропейшес Віртшафтсгефт" опублікував відсотковий виказ засівної площі в поодиноких краях Европи. На першому місці стоїть Румунія (83.3 відс.), відтак ідуть по черзі Югославія, (78.8), Мадярщина (74.2), Болгарія (72), Польща (62.8), ЧСР (59.5), Німеччина (58), Австрія, Бельгія і Люксембург (по 57.5). Еспанія (56), Італія (52.7), Греція (52.1), Данія (51.2), Литва (51.1), Франція (50.1), Естонія (49.2), Голяндія (47), Лотва (44.2), Швеція (41.7), Фінляндія (33.6), Швайцарія (23.5), врешті Норвегія (22.9). На жаль у цьому виказі не находимо України, як теж взагалі Рад. Союзу.

СОЦІЯЛЬНА ЗАБЕЗПЕКА РОБІТНИКІВ В АМЕРИЦІ. — СЕНЗАЦІЯ ДОСЛІДІВ НАРОДНЬОГО ТРИБУНА КЛЯРЕНСА ДАРРОВ.

Уступаючи голосам мас Рузвельт покликав комісію на чолі з юристом Дарров для дослідів над тим, які користи тягнуть господарські потентати зі скасування протитрустових законів. Результат цієї комісії — це великий акт обвинувачення теперішньої системи, браків законодавства, тощо, — акт, що складається з 80 тисяч слів. Тези комісії присвоїла собі в мить опозиція і тепер ускладнюють вони дуже значно внутрішню ситуацію Зл. Держав. Ускладнюють тим більше, що Рузвельт ще перед новими виборами хоче апробати сенату для деяких своїх нових законів. Між іншим плянує він небувалу новину, бо введення соц. забезпеки, що ще недавно вважали в Америці „премією за лінивство". Пляновану ним забезпека робітників дотичить безробіття, недуг і старости, себто того, чим европейське робітництво вже від літ користується. При цій нагоді згадаємо, що справа перерости соц. забезпеки в Польщі дальше актуальна і є вже слухи про нову реформу діяльности „Соц. Забезпечні" (Обезпечальні) й оплат, які вона побирає.

АКТУАЛІЯ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ.

ЧСР починає лякатись господарської ізоляції. Римський пакт трьох (Італії, Угорщини й Австрії) ставить нові труднощі у взаєминах зі сусідами, а також госп. порозуміння Малої Антанти практично не має більшої вартости. — Всесвітню виставу „Століття поступу" у Шікаго, ще більше поширену, відчиняють знову з речинцем до 1. листопада. — Швеція хоче поділитись світовим сірниковим монополем з Японією, застерігаючи для себе головно всі европейські ринки збуту. При тому згадаємо, що шведський уряд працює тепер над реорганізацією підприємств Крейгера. — Після радикальної санації французького буджету наслідком численних щоденних декретів фінанси Франції значно (бодай покищо) покращали. Гріш знову подешевів і став пливким та доступним, курси французьких рент поправились. — Заповідь біметалізму у Зл. Д. П. Ам., що його хоче ввести Рузвельт для примирення опозиції, викликала дуже корисний відгомін у Китаю, який піднесенням ціни срібла безпосередньо зацікавлений. — Внутрішня радянська повичка, про яку ми вже писали, повністю покрита. Більшовицька преса котує з задоволенням велику в ній участь селян.

В. Н—ович.

НАЙПЕВНІША ЛЬОКАТА ГРОША У ПОЗИЧЦІ РІЛНОЇ ШКОЛИ. КОЖНА ПОЗИЧКА 25 ЗОЛ.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИГМУНТ ЗАЛЄСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.

Мілионові надужиття.

Арештували понад 100 чекістів.

Німецька агенція „Ост. Експрес" повідомляє: У Києві викрили велику аферу, в яку вмішані численні директори багатьох державних підприємств, вищі державні урядовці і головачі київського ГПУ. Комуністи вдержували в Києві від довшого часу т. зв. „закриті споживчі кооперативи", в яких проводирі-комуністи купували по смішно низьких цінах всі споживчі товари. Потрібні товари до кооперативи доставляли таким чином, що не віддавали державі. Чекісти і проводирі комуністи купували в кооперативі навіть ювілірські вироби зі золота, срібла та дорогоцінности. Виявилося, що спекуляція процвітала в Києві дуже широко. У Києві та по інших містах продано по дуже високих цінах кількадесять вагонів цукру і муки. Спекуляція тільки хлібом і мукою принесла зиску 13 мілионів рублів у золоті. Слідство виявило, що найбільше спекуляцією займалися чекісти. Вони терором відбирали від населення дорогоцінности і їх присвоювали собі. Державні урядовці крали гроші і споживчі товари, призначені на відживлювання дітей. Сталін вислав до Києва спеціяльну комісію під проводом Мануїльського. Комісія наказала перевести численні арештування. Арештовано понад сотню чекістів, двох прокураторів, предсідника міської ради в Києві Бистрюкова, секретаря комуністичної партії Черняхівського, його заступника Аронського, начальника постачання Шереметева та багато інших начальників і директорів господарських установ. У Києві підготовляють великий процес проти хабарників, яким грозить кара смерти. Наказано нову чистку між членами комуністичної партії. Між комуністами велика консернація тому, що на лаві засяде Бистрюков, який підчас процесу против 45 визначних українських учених і діячів Союзу Визволення України, засідав у революційному трибуналі в Харкові. ГПУ брало участь у тих крадіжах через свій спортовий клюб „Динамо". Міський комітет комуністичної партії в Києві розвязано.

НОВІ ВЗОРИ ДЕСЕНЕВИХ ШОВКІВ
надійшли вже після страйку
Текстильна Гуртівня
Тільки РИНОК 30. **зараз побіч Бачевського**
36 76 5—9

НОВИНКИ

— **ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.**

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** Приймає футра до перехову на літо. 1287 30-1

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хорущина 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 1285 75-100

— **Знамените гігієнічне морожене** лише в цукорні Д. Стецькова. Львів, вул. Миколая 7. 1525

— **Ямна коло Яремча.** Пансіон „Веселка" отворений від 1. травня. Кімнати гарні, соняшні, добре уладжені, з бальконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева, Ямна коло Яремча. 1437 9-?

— **Найбільший** пансіон Черча **„Роксоляна",** соняшні кімнати, добірний харч, дешеві ціни. Просимо **брати** з собою **постіль.** Інформації: Інж. Нижанківський, Черче п. Рогатин. 3—3

— **Хто не знає,** що найприємніше можна провести ферії тільки в пансіоні „Яблонських" в Гребенові. Кухня добірна, всякі вигоди, купелі річні, соняшні, гори, забави. Адміністрація пансіону „Яблонських". 1628

— **З днем 1. червня** буде наново відкрита **одинока українська харчівня і ресторан** у Львові при вул. Руській 16 (давніше „Говерля"). Кухня під фаховим зарядом. Добірне пиво калуське, експортове, темне люксусове.

— **Перший річний попис Музичних Інститутів** (Львів, Борислав, Перемишль, Стрий) відбудеться у великій салі Музичного Т-ва ім. Лисенка (при вул. Шашкевича 5) 30. травня в год. 7.30 вечором. У програму входять дуже цікаві інструментальні і вокальні продукції, зокрема квартет і орхестра.

— **Спільна нарада власників українських прив. шкіл у справі розбудови сітки українського шкільництва.** Йдучи по лінії побажань, висказаних неоднократно і в пресі і при інших нагодах про необхідність порозуміння усіх власників українських приватних шкіл у справі доцільної розбудови українського приватного шкільництва й усталення відповідної сітки шкіл, Головна Управа „Рідної Школи" улаштовує вдруге спільну нараду усіх власників шкіл, що відбудеться у вівторок 5. червня в год. 3. пополудні у школі ім. Шевченка у Львові, вул. Мохнацького 12. На цю нараду запрошує отсим представників усіх концесіонарів українських прив. шкіл. **Гол. Управа „Р. Ш."**

— **Вступні іспити до I. й II. кл. нового типу в прив. коед. гімназії „Рідної Школи" ім. кн. Володимира Вел. в Рогатині** відбудуться дня 16. червня ц. р. Вступні іспити до V—VIII. кл. давного типу відбудуться в днях 12. й 13. червня ц. р. Подання в справі допущення до вступних іспитів вносити з приписаними документами найдальше до 10. червня ц. р. на руки дирекції гімназії.

— **Загальні збори Т-ва Охорони Дітей** та опіки над молодю у Львові відбудуться в четвер, 31. ц. м. в салі Української Бесіди (вул. Рутовського 22). Початок в год. 10.

— **Українські пластуни в Празі** взяли участь у святі Юрія, яке влаштував 29. IV. кіш празьких пластунів-чехів. Українці виступили з народ. піснями й танками, були дуже прихильно приняті пластунами, як і численною публикою. Дня 6. V. українці пластуни відсвяткували свято Юрія у Ржевницях, куди виїхали на цілоденну прогульку. При традиційній ватрі виконано різноманітну програму: танці, співи, піраміди, надавання пластових імен, вертеп і т. п.

— **Посвячення костела в Збойсках** під Львовом відбулося мин. неділі при участи делегатів з Львова. Посвячення доконав кс. д-р Шидельський.

— **Вибори бурмістрів.** Польське м-ство внутрішніх справ повідомляє, що в містах, у яких вибрали нові міські ради, а в яких урядують комісарські бурмістри, відбудуться вибори бурмістрів. Міської ради не вільно обмежувати в її правах у справі вибору бурмістрів і лавників. Кандидати на уряд бурмістрів у містах, які нараховують до 5.000 мешканців, мусять знати польську мову в слові і письмі. Від бурмістрів у тих містах не вимагають цензусу освіти, ні попередньої практики, тому потвердження виборів на ті становища не може залежати від успішного зложення практичного іспиту даною особою. Службове приречення складають лише бурмістри та їх заступники, лавників не вільно вприсягати.

— **Арештування в Самборі.** Залені Свята виявили, що культ поляглих поглиблюється щораз то глибше. Традиційне Свято поляглих у Самборі з процесійним походом на цвинтар відбулося в неділю. Українське громадянство взяло численну участь. Духовенство відправило панахиду на могилах поляглих. В декількох місцях розкинено летючки. Поліція перевела численні арештування.

— **За приналежність до ОУН.** У Бережанах відбулася розправа проти Джулинського і Бигайли, обох з Підгаєць. Акт обвинувачення закидав обом приналежність до ОУН. Трибунал засудив Джулинського на 2 роки, а Бигайлу на 2 і пів року вязниці.

— **Вияснення.** В „Ділі" з 17. ц. м. ч. 127 в допису „Вистава виробів українського промислу в Станиславові" сказано між іншим: „Ціла заслуга за влаштування виставки належиться інж. В. Дутці, який був її ініціятором і душею". Цей висказ минається з дійсністю, бо ані ініціятором ані душею виставки я не був, а був лише головою комітету влаштування виставки, а всю працю та ініціятиву дали інж. Марко Вачинський, Інж. Тарас Грушкевич, інж. Богдан Пристай і інж. Роман Скочдополь. Я їм тільки в цьому ділі помагав і фірмував комітет. — **Інж. Володимир Дутка.**

— **Львівська хроніка.** З дрогерії Б. Бляйберга при вул. Городецькій вкрали злодії готівку 500 зол., векслі та пачку доларівок. — Зі склепу Герша Фрідмана при вул. Чарнецького вкрадено текстильні вовняні матерії на 10.000 зол.

Висліди виборів до м. ради у Львові.

УРЯДОВІ ПІДСУМКИ.

I. Округа — Середмістя: Важних карток 4.352; Листа ч. 1 (ББ) — 1.340, **українська листа ч. 2 — 249,** соціялісти 249, жиди — 2 514.

II. Округа — Галицьке: важних карток 4.294; Листа ч. 1 — 2.131, ендеки 1.176 соціялісти 539, **українська листа 448.**

III. Округа — Городецьке: Важних карток 4.091; листа ч. 1 — 3.647, **українська листа ч. 3 — 444 голосів.**

IV. Округа — Городецьке-Янівське листи не вношено.

V. Округа — Жовківське: Важних карток 3.243; листа льокаторів 106, Гітахдут 107, жиди 2.890 і **українська листа ч. 6 — 140 гол.**

VI. Округа — Жовківське: Важних карток 3.756; **українська листа ч. 1 — 223;** жиди 3.319, соціялісти 214.

VII. Округа — Жовківське - Замарстинів: важних карток 5.374; листа ч. 1 — 1.848, жиди 2.954, **українська листа ч. 8 — 572.**

VIII. Округа — Жовківське-Знесіння: Важних карток 3.841; листа ч. 1 — 2.406, **українська листа ч. 2 — 364,** соціялісти 702 і ендеки 369.

IX. Округа — Личаків: Важних карток 5.045; листа ч. 1 — 2.606, ендеки 1.291, соціялісти 415 і **українська листа ч. 4 — 733.**

X. Округа — Личаків-Галицьке: Важних карток 4.440; листа ч. 1 — 2.450, ендеки 1050, **українська листа ч. 3 — 482,** соціялісти 458.

XI. Округа — Зелена: Українська та інші листи уневажнені. Голосування не відбулося, бо тільки була одна важна листа ББ.

XII Округа — Галицьке: Важних карток 5.735; листа ч. 1 — 3.243, ендеки 1.316, **українська листа ч. 3 — 324,** соціялісти 849.

XIII. Округа — Галицьке: Важних карток 4.001; листа ч. 1 — 2.359, **українська листа ч. 2 255,** соціялісти 848, ендеки 539.

XIV. Округа — Городецьке: важних карток 4.030; листа 1 — 2.452, ендеки 786, **українська листа ч. 3 — 465,** соціялісти 327.

XV. Округа — Городецьке: важних карток 4.303; листа ч. 1 — 2604, ендеки 865, соціялісти 369, **українська листа ч. 4 — 687.**

XVI. Округа — Городецьке-Сигнівка: важних карток 6.524; листа ч. 1 — 4.802, **українська листа ч. 2 — 531,** ендеки 1070, соціялісти 121.

XVII. Округа — Городецьке: важних карток 4.366; листа ч. 1 — 2813, соціялісти 964; **українська листа ч. 3 — 589.**

41/15 Можна дістати у всіх аптиках. 1—2

XVIII. Округа — Городецьке-Богданівка: важних карток 4.805; листа ч. 1 — 2194, **українська листа ч. 4 — 1275. В цій окрузі вибрано до міської ради у Львові єдиного українського радного Івана Стевчака,** соціялісти 1117 і ендеки 438.

XIX. Округа — Клепарів-Левандівка-Голоско: Українська листа уневажнена; важних карток 4.805.

XX. Округа — Замарстинів-Клепарів: важних карток 2.669; листа ч. 1 — 991, соціялісти 782, **українська листа ч. 3 — 321** і ендеки 575.

Таким чином Головна виборча Комісія устійнила вислід виборів. ББ — 45 мандатів, ендеки 5, соціялісти 5, жиди 16 і українці 1 мандат.

За два дні! За два дні!
Мистець Людвик Сольський виїздже
Спішіть до Великого Театру!

— **Краєва хроніка.** В Старяві пов. Мостиська лісничий Роман Ядруга застрілив селянина Івана Шелюнку, що ніс у лісі застрілену серну. — В Давидові пов. Львів 20-літний Ян Сметанський в суперечці з батьком застрілив його з револьвера і втік до ліса. — На дорозі з Дрогобича до Трускавця перевернувся самохід, наслідком чого тяжко потовклися лікар д-р Мат. Шварц, купець Герш Блям і шофер Мих. Хомяк.

— **Великі пожежі.** В селі Якимівцях пов. Кремянець вибухла пожежа, наслідком чого згоріло 28 господарств. На другий день в селі Темногайцях згоріло теж 28 господарств. В акції рятунковій брало участь 13 пожежних сторожей.

— **З Польщі.** На мячевому мечу двох молодих дружин умер 18-літній член одної з них Меч. Салата, уч. вчительської семинарії, наслідком параліжу серця. — Перед варшавським судом розпічнеться на днях розправа пор. Гадомського, б. платника 36. п. п. за спроневірення 100.000 зол. — В Сосновці розпочався великий процес 45 комуністів з ріжних сторін Польщі.

— **Директор тартаку побив директора школи.** Директор тартаку кн. Радивила в Цумані, пов. Луцьк, Влад. Янко ворогував в місцевим управителем школи Влад. Зубком і старався висадити його з посади. Коли в грудні м. р. Зубек не дав синові Янка з якоїсь причини шкільного свідоцтва. Янко впав до школи і після гострої виміни слів побив Зубка. Зате відповідав недавно перед луцьким окружним судом, який засудив дир. Янка на 6 місяців за побиття і 9 місяців арешту за образу, припиняючи виконання кари на 3 роки.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Д-Р РОМАН ЯРОСЕВИЧ, лікар у Станиславові, помер трагічною смертю в 73-ому році життя. Покійний знаний був у передвоєнних часах як визначний громадський діяч і в 1897 р. був вибраний послом до австрійського парляменту, де репрезентував скрайню українську опозицію проти тодішнього урядового курсу. Коли відійшов з парляментарної арени, брав дальше живу участь в українському житті, інтересуючись завзято в старінному віці всіми національними справами. Покійний був спершу гімназійним учителем в Коломиї, опісля став лікарем і служив 35 літ як стоматольог при дирекції залізниць у Станиславові. На жаль, був тільки контрактовим службовцем, не могучи діждатись стабілізації, і коли в останньому часі йому зредуковано, знайшовся без матеріяльних засобів до життя. Гірка свідомість кривди, яку нанесено йому на старість вложила нещасному самогубцеві зброю в руки. Тяжко ранений помер у шпитали. Похорони відбудуться в середу, 30. ц. р. у Станиславові. В. й. П!

З концертової салі.

Вечір творів Остапа Нижанковського.

В 15-ліття трагічної смерти Остапа Нижанковського відбувся вечір його творів. Свято пройшло в скромних рямцях, бо в малій салі Т-ва Лисенка, одначе завдяки виконавцям залишило по собі гарне враження. Не можу собі тільки пояснити відсутности реферату, який повинен був насвітлити Остапа Нижанковського як композитора, диригента і як визначну одиницю на полі суспільної праці.

Виконавцями концерту були: п-і М. Сабат-Свірська та хор „Сурма". Свірську знаємо добре з її виступів, тож не буду повторювати тут знову прикмети її голосу. Виступ її вперше обіймав більшу скількість пісень та дав змогу співачці виказати, що вміє вона віддати ріжнородні настрої пісень, яких вимагає інтерпретація піснярського тексту. Характерові та красці голосу найменше відповідала пісня „Зима", утримана в драматичному настрою та переважно в низьких позиціях.

Хор „Сурма" виконав „З окрушків" та „Гуляли", твори, які все будуть займати поважне місце в нашій хоровій літературі. Хор „Сурма" завдяки інтенсивній та послідовній праці диригента п. І. Охримовича і здисциплінованих членів став уже нашим репрезентативним хором. Вичисляти його прикмети уважаю зайвим. Виконавчу техніку з усіми нюансами має так опановану, що кожний його новий виступ є тільки потвердженням його уміння і доброї слави.

Дуже дискретно акомпаніював д-р Н. Нижанковський і коли фортепянова партія цього вимагала, вкладав у свій супровід багато експресії та життя.

І. Приймова.

Нововідчинена **Українська Харчівня** під фірмою **Лозинський** **Львів, ул. Ґродзіцких** (побіч аптики Терлецького). 1640 2—2

видає снідання, обіди і вечері — Обід з 3-ох страв 90 сотиків.

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „НІЧНИЙ ЛЕТ"

Фільма на підставі одного з найвизначніших творів французької літератури останніх літ, під тим самим заголовком, автора Сент.-Екзюпері. Це одна картина геройства сучасної людини, що новими технічними здобутками хоче заволодіти часом і простором. З винаходом літака виринуло питання, щоби встановити правильну постійну почту між різними частинами світу та далекими країнами. У цій фільмі бачимо момент організації постійних нічних летів, з якими звязані численні небезпеки. Організатор цих летів — людина залізної волі, йде невблаганно до покладеної мети, знаючи, скільки жертв принесе переведення такого плану.

Фільма щирозвязь мистецька, глибоко продумана, без дешевих ефектів і сенсацій.

З нових видань.

Д. Дорошенко. ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО, ЙОГО ЖИТТЯ І ГРОМАДСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ. Вид. Фонду ім. Е. Чикаленка при Українському Академічному Комітеті. Прага, 1934. 100. стор. Ц. 15 кч.

20. червня ц. р. минає пять років з дня смерти Евгена Харлампиовича Чикаленка, одного з найвизначніших українських діячів і меценатів. Отож не можна не вітати Українського Академічного Комітету в Празі за його рішення видати біографію Е. Чикаленка, яка могла би зазнайомити широке українське громадянство з життям і діяльністю вірного сина України — Е. Х. Чикаленка.

Автор з надзвичайною старанністю та глибоким пієтизмом до памяти Е. Чикаленка виконав своє завдання. Перед читачем у всій повноті й яскравості вирисовується життя Е. Чикаленка, яке можна сказати, цілковито зливалося з його громадською діяльністю для добра українського народу. До того автор зумів докладно й живо розповісти про життя й діяльність Е. Чикаленка на тлі тогочасного життя українського громадянства, а тому став зрозумілою й та роля, яку відограв Е. Чикаленко у відродженні української нації.

При складанні біографії автор використав різний друкований матеріял і в першу чергу, розуміється, мемуари самого Е. Чикаленка і його „Щоденник" за рр. 1919—20, який досі залишається в рукописі, а також особисті спогади про вебіжчика.

Біографію прикрашують 15 ілюстрацій та окладинка праці М. Бутовича. Слід побажати якнайбільшого поширення цієї біографії, що гідно вшановує память незабутнього Е. Х. Чикаленка.

Ст. Сірополко.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 30. V. год. 7·30 веч. „Довічність". Виступ Л. Сольського. Абон. 21.
Четвер, 31. V. год. 7·30 веч. „Фрайляйн Доктор". Ціни найнижчі.

Театр Ріжнородностей.

Середа, 30. V. год. 7·30 веч. „Дівчата з одностроїх".
Четвер, 31. V. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях" Абон. 20.

Жидівський Варшавський Артистично-Літературний Театр у салі „Колісею":
Середа, 30. травня, год. 8·45 веч
Четвер, 31. травня, год. 8·45 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Під жаром Туркестану", „Фордансерка".
АТЛЯНТИК: „Заглада" (Гарі Піль).
ВАНДА: „Дивний дім" (Борис Карлов).
КАСІНО: „Нічний лет".
КОЛІСЕЙ: "Я не янгол", ревія „Дай устонька тай до побачення".
КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Бадь більших ніжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.
МАРУСЕНЬКА: „Двійник" і ревія: „Броніовський з нами".
МІРАЖ: „Я в день ти в ночі".
МУЗА: „Л. 14. затонула".
ПАЛЯС: „Цісарські лови" („Уніер кайзер").
ПАН: „Ніч кохання" (Джоне Мохіка).
ПАСАЖ: „Білий мустанг".
СВІТ: „Її королівська величність", „Біла одаліска".
СОНЦЕ: „Том і Мікс" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Чарівна ніч", ревія „Ідемо на місяць".
ХИМЕРА: „Новий пол".
УТІХА: „Кровавий шлях", „На окраїнах Сагари".

Закордонне радіо.

Середа, 30. травня 1934.

Відень (506,8) 17.05 Сучасна музика, **Братислава** (298.8) 13.55—16.00 Концерт, 16.50 Муз. програма для дітей, **Прага** (470.2) 20.05 Вокальні дуети, **Париж** (1649) 20.45 Симф. концерт, **Люксембург** (1304) 21.45 „Кавалерія Русткана" оп. Маскаїя, **Рига** (514,6) 19.05 Гофманові казки, **Берлін** (366.7) 16.00 Легкий концерт військ. орхестри, **Ляйпціг** (382.2) 20.15 „Лас Кеткен фон Гайльброн" оп. Пфіцнера, **Мінхен** (405.4) 12.00 Вок.-інстр. концерт, **Будапешт** (368,6) 13.30 Сальонова музика, **Рим** (420.8) 20.45 „Турандот" оп. Пуччіні.

Четвер, 31. травня 1934.

Відень (506,8) 11·00 Релігійні пісні, 13·00 Концеот, 18·00 Камеральна музика, **Брно** (325,4) 15·00 „Севільський цирульник" оп. Россіні, **Прага** (470.2) 22·45 „Кіоя" ром. оп. Сметани, **Париж** (1649) 20·00 Камеральна музика, **Берлін** (356,7) 14·16 Легка музика, **Кельн** (455,9) 17·30 Соліст., **Ляйпціг** (382.2) 21·30 „Арабелля" оп. Р. Штравса, **Будапешт** (349,8) 12·30 Концерт оп. орхестри, 16·00, 22·45 Цит. музика, **Міляно** (368,6) 13·10 Легка музика, 20·45 „Дон Карльос" оп. Верді, **Рим** (420.8) 17·30, 20·45 Концерт.

Львівське радіо.

Середа, 30. травня 1934.

7.00—8.00 Ранішня задиція, 12.05, 12.33 Популярна музика з гр. плит, 15.05 Збіжева біржа, театр. репертуар, 15.10 Господарські вістки, 15.20 Віденські перерібки з Гунеда, Делібеса, Чайковського (гр. плити). 15.50 Для дітей: „Прогулька на Біляни", пісоньки, „Тайни польської мови", 16.20 Листи та програми, 16.35 Легка музика, пісоньки, 17.30 Відч. „Пошукайка шляхів розвитку", 17.50 Відчит із нагоди 500-их роковин смерти Володислава Ягайла, 18.10 Музика, що її слухав король Володислав Ягайло в рр. 1424—1430 (вок. інстр. твори), 18.40 Копаний мич у львівській окрузі, 18.53 Літ. Фейлетон „Юрій Шарошкий", 19.35, 19.38 Спортові вістки, 19.50 Вибрані думки. 19.52 Концерт із циклю „Історія форт. сонати", 20.25 Гр. плити, 20.40 Транєм. з Риму „Турандот" оп. Пуччіні; в перервах: Фейлетон, комунікати, 23.45 Гр. плити.

Четвер, 31. травня 1934.

8·00—9·00 Ранішня авдиція, 12·15 Муз порапок, 14·00 Сільський фейл. „На присп", 14·30 Пісні, пісоньки (хор). 15·00 Різьб. балачка „Організація господарств", 15·20 Концерт сальон. орхестри, 16·00 Для дітей „Широкий світ", 16·30 Фрагмент мечу коп. мича „Відень—Львів", 16·45 Літ. фейлетон „Кий в муравлиці", 17·00 „На Гелі", 17·15 Нар. музика (орх.), 18·00 „Нумер іде" (авд.). 18·40 Меч. коп. мича: „Ліга-Лейпціг", 18·50, 19·30, 20·15 Гр. плити, 19·00 Турист. фейлетон „Підкамінь", 19·10 Всячина, 19·50 Вибрані думки, 19·52 Легка музика, пісоньки, 21·00 Фейл. „Геть, геть смуток усякий.", 21·15 Концерт симф. орхестри. 22·00 Техн. почт. скринька, 22·25, 23·05 Танкова музика.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

БІРЖА.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська парітас Львів

	від	до	від	до
Пшениця двірська	17·25	—17·50	18·75	—19·00
Пшениця збірна	16·00	—16·25	17·50	—17·75
Жито одноліте	13·00	—13·25	15·00	—15·25
Жито збірне	12·25	—12·50	14·00	—14·25
Ячмінь на мливо	11·00	—11·25	13·25	—12·50
Ячмінь пастівний	10·50	—10·75		
Овес двірський незам.	13·00	—13·25	15·00	—15·25
Овес двірський	11·75	—12·25	13·75	—14·25
Овес збірний	11·45	—11·50	13·25	—13·50
Мука пшенична люксус. до 40%	29·00	—30·00	35·50	—36·00
Мука пшен. 50%	28·50	—29·50	33·00	—33·50
Мука пшен. 55%	28·25	—28·75	32·50	—33·00
Мука пшен. 60%			31·50	—32·00
Мука пшен. 65%	28·50	—29·00	30·50	—31·00
Мука пш. разова до 96%	25·00	—26·50	28·00	—28·50
М. пш. по пер. 40% д. 10%	21·00	—25·00	28·00	—29·00
М. пш. по пер 40% д. 20%	22·00	—22·50	26·50	—27·00
М. пш по пер. 50% д. 10%			25·00	—25·50
М. пш. по пер. 55% д. 5%	19·00	—19·50	22·50	—23·50
М. п. по пер. 60% д. 5%	13·50	—14·00	20·50	—21·00
Мука житня П. в. ситк. до 70%			14·00	—14·50
Мука житня разова до 95%	7·00	7·25	17·50	—18·00
Висівки пшен.			8·00	— 9·00
Висівки ячмінні			8·50	— 9·00
Висівки житні	7·00	— 7·10		

Інші курси незмінені.

ГРОШІ.

Долляр у Львові в приватних оборотах 5·26—5·27 зол.

Німецькі марки 2·03—2·06. фр. франки 34·80—35·00, шв. франки 171·60 - 172·00, фунти стерлінги 26·85—26·95, австр. шилінги 98·00—100, чеські корони 21·90—22·00, рум. леї 35·50—40·00, бельгійські франки 123·90, голяндські гульдени 359·27, піри 45·07.

Золото: Долари 8·91—8·93. Франки фр. 34·70—35·20 Дукати 82·80—83·30, Корони 36·90—37·40. Рублі 45·50—46·50.

Срібло: Корони 0·28, Фльорени 0·70, Рублі 1·20

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Маслосоюз устійнив дефінітивно ціни на масло на час від 21. травня до 26-го травня ц. р. і платив кооперативам за 1 кг. десерового масла пріма, лєоко магазин „М. С." у Львові, а саме:

21. травня ц. р. } по 2·30 зол.
22. „ „ „ }
23. „ „ „ } по 2·20 зол.
24. „ „ „ }
25. „ „ „ }
26. „ „ „ }

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 29. травня ц. р. в наслідок зниякової тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 л. молока	—·14 зол.
1 д. сметани	—·55 „
1 кг. яєць	2·25 „

Тенденція на масло, молоко і сметану зниякова, на яйця здержана.

Маслосоюз повідомляє, що 29. V. ц. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, лєоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·40	зол.
Кури	„ І класа	0·85	„
	„ ІІ „	0·50	„

Тенденція зниякова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

Батьківський Кружок при школах С. С. Василіянок у Станиславові отвирає на місяць липень **Вакаційну Оселю** для жін. шк. молоді у відділі станиславівської капітули в **Микуличнні**. Оплата 40 зол. Зголошення враз з подовиною належитости приймає до 10. червня **Управа** (вул. Петра Скарги 17). 1643

Щиросердечне Спасибі складаємо Вп. Панству: Тертекам, Опуферкам, Трегубчакам, П-нам Лемицьким, інж. Чемерисови за дбайливу опіку і поміч під час нашого 6-тижневого побуту в скалатській слідчій вязниці. Наталія, Оля і Павло Планидн. Скалат стар. 25. V. 1934.

Вступні іспити в коед. гімн. „Рідної Школи" у Чортикові відбудуться: до І. кл. нового типу 15. і 16. червня; до ІІ. кл. нового типу і до клас V—VII давнього класичного типу 16., 18. і 19. червня.
1641 1—2 **Управа.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НА ФЕРІЇ! Bruges Poinlasse взори, додатки вишивання **Фрайліх**, Сикстуська 21. 1535 5—2

ПАНСІОН „АННА" В КОСОВІ Анни Герасимович поручає сонячні кімнати, первородна кухня. Ціни дуже приступні.
1481 12—20

ЯРЕМЧЕ у віллі прегарно положеній в далеку від курявн, близько Прута до винайму сонячні покої, коли треба з кухнями, з харчем або без, по приступних цінах. Перфецька до 1. червня у Львові, Тереси 2 п., відтак Яремче. 1602 4—4

СКЛЕП фронтовий по фризієрі зараз до винайму, Коспюшка 1. 1620 3—3

АДВОКАТСЬКИЙ аспірант із 3-річною ефективною практикою, самостійний, шукає праці. Зголошення „Діло" під „Негайно". 1642 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

Др. Гр. Чвартацький
ординує 1633
в Любіні Великім
для купелевого заведення.

„Транспорт у Гдині"
Бюро експедиційно-торговельне вул. Шлеська (ŚLĄSKA) 20, Тел. 1013. Полагоджує всякі експедиційні справи, інкассо, комісі, складовину товарів і т. п. — На бажання першорядні референції.
„Транспорт-Тчев"
1594 5—10 **Е. Русик**
Бюро експедиційне Галлера 7. Тел. 287.

Увага! на знижені ціни
Першої в'їденської хем'чної пральні і штучної барвильні
Львів ул. Лєлевеля 5 б. — Тел. 70-58.

Хемічне чищення мужеського убрання від	зол. 3·50
Хемічне чищення мужеського або жіночого плаща від	зол. 3·50
Хемічне чищення жіночого костюму	зол. 3·00
Хемічне чищення суконки	зол. 2·00
Хемічне чищення светеру	зол. 1·00
Шовкові блюзки	зол. 1·00
Спідничка	зол. 1·00
Фарбованнн муж. убрання або жіноч. плаща	зол. 6·00

Для П. Т. держ. Урядовців 10% знижки
Відбір і достава задурно.
Спеціяльність: чищення килимів і фіранок
Замовлення з провінції полагоджуємо негайно. 1575 5—10

Спортовці! Одяг і спортове приладдя першої якости купите тільки в крамницях кооперативи **„ПЛАСТ" Львів, Сикстуська 29.** Городецька 95. — тел. 26. 1632

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 141 (13.686). Львів. пятниця 1. червня 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічне 15·00 „ Піврічне 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Льосування „Діла".

Льосування проголошених чотирнацять премій для точних передплатників „Діла" відбудеться дня **17. червня** ц. р. в год. 6. вечором у домівці Видавничої Спілки „Діло".

До участи в льосуванні будуть допущені ті дотеперішні і нові передплатники, які до дня 15. червня вирівняють залеглости і вплатять передплату за місяць червень.

Акт льосування буде прилюдний і на нього запрошуємо всіх Заінтересованих.

Тріюмф української національної ідеї.

Зїзд народовецького учительства в Ужгороді.

Ужгород, 28. V. 1934.

Вчорашній день був справжнім днем тріюмфу української національної ідеї на Підкарпатській Руси. Зїзд народовецького учительства, що радив у великій (кіновій) салі „Просвіти", зібрав понад 1.200 зорганізованих в Учительській Громаді учителів, крім того багато гостей, так, що саля не могла всіх помістити. Після відспівання Краєвим Хором Підкарпатського Учительства державних гимнів в українській мові й урочистого відкриття V. конґресу народовецького учительства головою Учит. Громади п. **Ю. Гуснаєм** були привіти. Особливо ентузіястично витали зібрані привіти **сен. О. Кисілевської**, якої промова була правдивим бальсамом на душі учительства, а далі довшу промову п. **Войтн Бенеша**, що подав учительству багато практичних вказівок, як поправити своє положення і добитись якнайширших прав для народу. Промову п. Бенеша переривала саля кілька разів гучними оплесками. Слід зазначити, що на конгресі явився також **епископ Стойка враз із членами Капітули.** Еп. Стойка передав конгресові довший привіт, що його відчитав один з членів Капітули під невмовкаючі оплески присутніх. Після привітів зібрані вислухали звітів функціонарів Учит. Громади, рефератів про а) шкільні підручники та фонетичний правопис, б) матеріяльне положення учительства і в) кооперацію та ухвалили відповідні резолюції. Головою Учительського Товариства вибрали знову п. **Ю. Гусняя.** Зїзд пройшов прегарно, порядок був увесь час зразковий, ентузіязм у всіх учасників величезний.

М.

Розбройна конференція в сліпій вулиці.

ЖЕНЕВА, 30. 5. ПАТ. Гол. комісія розбройної конференції радить від учора при участи 35 міністрів закорд. справ. Провідник конференції Гендерсон пригадав хід нарад і згадав, що: 1) умова про розброєння на суші і в повітрі можлива після вирішення проблеми безпеки; 2) перепони у повітряних збройних може приняти міжнародня конвенція та 3) негайно слід підписати умову про контролю виробу зброї.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ НЕ ВМІШАЮТЬСЯ ДО ВІЙНИ.

ЖЕНЕВА, 30. 5. ПАТ. Делеґат Злучених Держав Норман Дейвіс пригадав великі сподіванки, якими повитав світ розбройну конференцію і теперішне розчарування з приводу її невдач. Конференцію покинула велика держава — Німеччина. Безпосередні переговори не розвязали великих трудностів. Нині вже не говорять про розброєння, тільки про обмеження збройня і скоре дозброєння. Все-ж таки на думку Дейвіса розброєння можливе, бо всі народи змагають до нього. Кожна держава міркує, якби вимінути війну і зменшити непосильні тягарі збройня, але осягнути безпеку. На думку уряду Злучених Держав можна знайти вихід зі сліпої вулиці, себто обнизити та обмежити збройня, приявши поправлений плян Макдональда з червня 1933 р., на який погодилася Німеччина. Цей плян слід взяти за основу порозуміння між державами. Безпеку можна осягнути двома шляхами: 1) Постійні збройня і союзи держав. Цей шлях веде до війни. На думку уряду Злучених Держав тільки збільшена оборона держав і обниження їх зачіпних сил, себто розброєння, запевнить мир і поступ на світі та безпеку поодиноким державам. Злучені Держави будуть співпрацювати з кожною державою, коли обмежить збройня до того рівня власної оборони.

СТАНОВИЩЕ УРЯДУ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

През. Рузвельт доручив засувати напрямні політики уряду Злучених Держав і його становище ось-так: Ми радо вступимо на кожну практичну дорогу, щоби осягнути загальне розброєння. Ми годимося переговорювати над загальною умовиною про ненапад і хочемо балакати з державами про всі питання, які випливають з підписаних нами міжнародніх умов. Злучені Держави не будуть переговорювати з ніякою державою ні не погодяться на ніяку умову, коли би на основі такої умови треба збройною силою вирішити якийнебудь конфлікт. Злучені Держави не будуть мішатись до війни, зате активно будуть виступати, щоби не довести до війни. Вкінці Дейвіс заявив, що Злучені Держави радо радитимуть над обмеженням збройня навіть морських сил. Конференція має вирішити важну справу: або контрольоване розброєння або обмеження збройнь. В противному випадку перетони в збройннях закінчаться трагічно.

Норман Дейвіс запропонував, щоби всі держави з Німеччиною приняли проект Макдональда як основу майбутньої розброєневої конвенції.

„МИРОЛЮБИВІСТЬ" СССР.

ЖЕНЕВА, 30. 5. ПАТ. Опісля Літвінов склав заяву, висміваючи всіх тих політиків, які сподіються ще якихнебудь успіхів від розбройної конференції. Заяв широко розволився про миролюбивість уряду СССР, його заходи осягнути загальне розброєння. Його можна осягнути, якби всі держави негайно дійсно розброїлися, але цю пропозицію держави відкинули. Суперечки між державами поглиблюються, бо деякі держави ведуть широку пропаґанду за здобуттям нових просторів від чужих держав. Згадуючи про рівноправність Німеччини Літвінов заявив, що більшовикам дуже залежить на тому, чи рівноправність признають державі, яка змагає до експансії.

Опісля розволився над більшовицькими системами розброєння, до яких зачислив умови про ненапад, взаємної допомоги та дефініцію: кого вважати нападником.

Після того засідання перервали на середу. Тоді будуть промовляти мін. Саймон і мін. Барту. До кількох днів вирішиться доля розбройної конференції.

Амбасадор Злучених Держав на Україні.

МОСКВА. 30. 5. ПАТ. Амбасадор Злучених Держав Буллїт відлетів власним літаком до Харкова, а звідтіля на Київ.

Др. М. ВАХНЯНИН
ординує в Моршині
пансіон „СВЯТОВІД". 21/44 1—2

Бюро і робітня церковних річей та гафтів
Дому торг. пром.
„Достава"
у Львові **перенесені** з нинішним днем
1638 **до нового льокалю** 3—3
в РИНКУ, ч. 43, І. пов.

В неділю 3-го червня ц. р.
на площі
СОКОЛА БАТЬКА
Свято Прапору Української Кооперації
Архієрейська Полева Служба Божа.
Посвячення прапору: Екс. Митрополит Кир. Андрій.
Похід — дефіляда.
Народня Забава. 1647 1—3
Орхестри, хори, гри і забави наших кооператорів.

Необхідна книжка для нашого села, з уваги на недалекі вибори до сільських самоуправних установ
Новий Самоуправний Закон
враз з
виборчим реґуляміном
Ціна тільки: зол. 0·80 (з почтовою пересилкою 0·95 зол.). — Замовляти в Адміністрації „Діло", Львів, Ринок ч. 10.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає повни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бланатні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром білети до першорядних кін. 5/73 48—9

По той бік Збруча.

Львів, 30. травня 1934.

За Збручем, на великих просторах українських земель, тепер незвичайно інтензивно розбудовують та поглиблюють програму Постишева. Помітне це на всіх відтинках життя. В травні місяці, як це видно з харківської преси, розпели там цілу низку т. зв. ударних кампаній і всі вони йдуть під постишівськими гаслами.

Найбільше впадаючим у вічі є факт запізнювання на всій Україні основної провірки, чи як там кажуть чистки партій (КП(б) У). Чистка розгортається чимраз то ширше і чимраз то більше місця уділює їй більшовицька преса. В КП(б)У чистка має за головне завдання усунути з рядів партії всіх підозрілих у націоналістичних українських ухилах як також усіх тих, яких підозрівають у якомунебудь національно-українському минулому. Словом, горе українцям із хребтом, якщо вони попали в ряди КП(б)У. Ця чистка їх уже не мине і не пощадить. На тему тієї чистки виголошують там провідні партійні наємники постишівщини великі промови та заповнюють ними відтак стовпці радянської преси.

Місяць травень взагалі богатий на Україні в ударні кампанії чистки. Бо чистка йде не тільки в партії, вона йде і поза партією. Наприклад: роблять її пильно серед робітників і службовиків на всіх залізницях, по всіх фабриках, роблять її і серед непартійних робітників у підприємствах главби. Не минула чистка й усіх робітників у колективних господарствах, де вона йде славна, але ще тепер вона особливо лютує. Чомуж усюди так завзято чистять ряди робітників і службовиків від контрреволюціонерів і саботажників? Причина такої завзятої чистки ясна. Нею, тобто чисткою, комуністи намагаються закрити свої невдачі. Вже зі самих заголовків статтей на ці ударні теми видно недвозначно, що з дотичними установами зле. Для прикладу зацитуємо декілька заголовків статтей. Ось вони: „На боротьбу за перебудову транспорту". „Про планування перевозів і поліпшення роботи водного транспорту", „Боротися з більшовицькою зарозумілістю в транспорті", „Ради — лицем до транспорту", „Обробіток буряків — центральне завдання", „Забезпечити високий врожай цукрових буряків", „Промисловій кооперації увагу й допомогу", „За сталу кормову базу". „Неділйснені самозобов'язання у промислі", „Лицем до торфу", „Нєпобєдімо боротися за виконання плану заготівлі" і т. д. і т. д. У найновіших чистах харківської преси стрічаєте вже й такі заголовки нової ударної кампанії: „Розгорнутим фронтом готовитися до збиральної кампанії" (мова про збірку сіна). Та найвимовнішим буде, здається, такий заголовок величезної статті: „Про підтягування заробітної плати низькооплачуваних робітників і службовців у звязку з'підвищуванням цін на нормований хліб". З цього заголовку дихає вже голод і недоїдання. Бож крім робітників і службовців, що дістають низькі платні, є там ще багато-багато таких, що взагалі ніяких постійних платень не дістають, а „нормованого хліба" теж потребують.

Але ми вертаймо до кампаній. Травневі ударні кампанії не поминули і культурного відтинку. Отже „ударно" відбувалися там „вибори" нових членів до „Української Академії Наук". „Вибирали", очевидно, робітники тих кандидатів, що їх поручила до виборів партія і які для неї добре заслужились. Над тими „виборами" і спинятись довше не варто. Розгорнулась широко кампанія за підготовку початкових і середніх шкіл до чергового шкільного року. На Україні започаткував цю кампанію відповідним виступом теперішній народній комісар освіти УСРР В. Затонський. Він поставив собі з цьому виступі за завдання здискваліфікувати всю дотеперішню дїточу літературу, що її вживали по школах України. Вона, мовляв, отверто „протаскувала націоналістичну контрабанду". Зокрема Затонський звів завзяту боротьбу з т. зв. „харківською школою" педагогів, яка при допомозі дитячої літератури пачкувала в душі дітей „класововорожі ідеї". Після того виступу пішли вже розпорядки, постанови партії та уряду про „готування шкіл до нового навчального року", про перерібку та підбір, про своєчасний друк і накінець про доставу до шкіл нових підручників. Кожна з названих функцій дістала окрему постанову, окремий декрет та окреме обговорення на всяких прилюдних зборищах і в пресі. Всюди найбільше уваги приковують боротьбі з українськими „контрреволюціонерами" і „націоналістичними" пережитками. Словом, читаючи це все, набираєш переконання, що в більшовицькій школі і в комсомолі національний український дух так глибоко загніздився, що з ним комуністи не упораються навіть при допомозі ударної кампанії за „належну підготовку навчального року", дарма, що ведуть її вже в травні цього року, коли черговий шкільний рік починається аж осіню.

Так виглядає там поглиблювання та поширювання програми постишівщини.

В перші роковини смерти

ІЛЛІ КОКОРУДЗА

незабутнього Голови, Члена-Добродія, Директора і Фундатора Гімназії Рідної Школи

відбудеться

в суботу 2. червня 1934 р. в год. 8·30 рано

Поминальне Богослуження

в Архикатедральній церкві св. Юра, на яке своїх Членів, Прихильників, Шкільну Молодь і всіх Громадян запрошує

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ".

1646

Після львівських виборів.

Головна Виборча Комісія у Львові подала підсумки голосів до львівської міської ради по округах. Коли почислити голоси, що впали на опозиційні листи, то вийде, що **українська листа зібрала у Львові 8.105 голосів,** ендецька 9.416, соціялістична 9.445. Різниці в цифрах невеликі, та все таки до львівської міської ради увійшло 5 ендеків, 5 соціялістів та... 1 українець.

*

У IX. окрузі (Личаків) **українська листа виказує 733 важних голосів.** Листа ч. 1. здобула там 2.606 гол., ендецька — 1.291 гол., соціялістична — 458 гол. З тої округи вийшло 3 радників з 1-ки й 1 вшехполяк. Із зіставлення тих цифр виходить, що **українській листі бракувало до здобуття мандату ок. 150 голосів.** Тому, що на соціялістичній листі кандидував на першому місці б. радний В. Темницький, нема сумніву, що соц. листа стягнула на себе якусь скількість українських голосів і це причинилося до страти нашого мандату. При цій нагоді треба ще занотувати факт, що багато польських соціялістів у цій окрузі **счеркувало назвище п. В. Темницького** на картках до голосування, аби таким чином висунути на чоло своєї листи соціяліста-поляка. І є ще люди, які кажуть, що польські соціялісти не зражені шовінізмом!

*

Недільна „Газета Порання" принесла **звідомлення** з бебецького віча на Замарстинові і зміст промов кандидатів на радних. Між **тими** кандидатами був і відомий **Міхал Бачиньскі,** що сказав дослівно так:

„Наш край, вирваний з заколоту партійної боротьби Тим, що так дуже полюбив Польщу, прямує до щораз дальших успіхів на дорозі свого розвою. Це признають усі, наші вороги і приятелі. Тільки деякі з поляків не хочуть

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 1. ЧЕРВНЯ 1934.

М. ВОЗНЯК. 3)

До генези й розуміння Франкової поеми „Похорон".

II.

Перший промовив князь Адам.

— Яко голова сего шановного збору, яко ініціятор і господар сеї нинішньої нашої учти, позвольте, панове, що виясню причини, які спонукали наш комітет до того, щоби ей устроєнем, так сказати, увінчав усю свою дотеперішню діяльність, завершив ту велику, історичну працю, яку ви, панове, яку весь загал нашого народа, всі минувші і грядущі покоління вложили на него в хвилі его вибору.

Князь говорив звичайним, конверсаційним тоном, силкуючи ся помпатичним членам сего довжезного і замотаного речення власне через простоту і рафіновану ноншалянсію вислову додати натуральности і правдивости. Та про те сей кручений і силуваний початок не загрів нікого і трохи розчарував тих, що після смачної вечері вже заздалегідь роскошували, смакуючи ту риторичну учту, яка їх ждала при вині. Вони, знаючи ораторський талант князя Адама, надіяли ся, що сей зараз з початку своїми словами вхопить їх за серце і з хременя ситої апатії викреше ясні іскри ентузіязму.

Князь Адам, цідячи звільна слова, не переставав позирком своїх чорних очей ходити по салі. Здавалось, що він відгадував те розчарування у одної части зібраних, та не робив собі з того нічого. Він знав свою публіку. У него, бачилось, був свій план, було переконане, що найліпший ефект прийде йому сам у руки, власне тоді, коли зовсім не буде за ним гнятися. І він говорив далі.

— Надіюсь, що нема нікого в нинішнім нашім зборі, хто би не відчував історичної важности сего моменту. Свідчить мині про се той поважний, в собі скуплений, святочний настрій, в якім вас усіх, без вийма, бачу, мої шановні панове. Та від відчування до повного, ясного зрозуміня всеї ваги і донеслости певного явища.

— — — — — — — —

При читанні всіх трьох текстів відразу впадає в очі, що текст А з них найдавніший. Тут автор сам уладжує бенкет для своєї, як висловлюється, „нової кумпанії", ори чому підкреслює прикметник „нової", як і далі, говорячи про „нових товаришів", слово „нових". Щодо числа учасників бенкету на підставі тексту можна говорити тільки про десятки людей. На бенкеті наступила „тота хвиля, що бувае верхом і вінцем усякої дружної забави, а без котрої й забава не забава, а якась пашцина". Один із найкращих нових товаришів підносить у тості оклик, щоб жила свобода, а пропадав аскетизм, себто щоб жила „свобода від усього, що вяже чоловіка", а пропадали всі принципи, послідовність і моральні пута, що промовець називає аскетизмом. Першим здобутком на шляху до повної побіди учасників є господар, що їх приймає й гостить. Замітні слова, що їх говорить господар про себе, а саме: „Цілий сей вечір мені було так легко, так весело після важких чорних днів, тижнів, місяців, прожитих мною. Я знав, що на нинішній забаві не обійдеться без дружніх маніфестацій на мою честь яко новонаверненого, неофіта, і що й мені самому прийдеться чимось крім вина „обіллятн" своє неофітство. Та мене все те не страшило, не смутило. Я порвав усі нитки, що вязали мене з минулим, спалив кораблі, потоптав те, чому вперед поклонявся, а поклонився тому, на що вперед плював". Бенкет мав стати припечатанням згаданої зміни в господаря. Коли він жартом назвав себе мізерним злобутком, учасники зажадали доказу, що він свідомо свобідний, свідомо безпрограмовий, що він щиро навернувся на їх опортунізм, поступив під прапор їх абсолютної свободи. На жаль, текст А дривається на запитанні господаря, якого доказу потрібно учасникам, й на заяві готовости господаря дати такий доказ.

Цілком інший бенкет малюють тексти Б. і В. Що текст Б старший від тексту В, доказує вже число учасників бенкету в ньому 300, коли на початку тексту В воно виносить 500 а далі навіть 600. Учасники бенкету в тексті Б „сама еліта, сама сметанка, сама врархія суспільна". Якщо стеля завалилася б і придавила б учасників, „триста найзнаменитших родин в краю було б осиротіло, триста найвищих урядових і гонорових посад було б опорожнених, порвалось би чимало ниток у високій політиці і по дворах бодай трьох европейських монархів відчуто би страту". Очевидно, мова тут про польську аристократію з її впливами на дворах австрійського, російського й німецького цісарів. Між представниками польської аристократії сидить і автор, „плебей і пролетарій", „чоловік без роду, без високого становища, без широких протекцій". Що більше, саме для автора зібралися на бенкет „всі оті сильні і могучі сего світа, оті горді, спокійні, величні в своїй рівнодушности". Вони „не перестали тремтіти" й у глибині своєї душі чують, що „їх панування висіло на волоску" й „не будь мене, — писав про себе автор, не будь моєї помочі, мого плебейського впливу і моєї енергії, хто знає, що було би з нами сьогодні!"

Докладніше оповів Франко про бенкет у тексті В, де й наведене імення провідника бенкету, себто князь Адам, правдоподібно князь Адам Сапіга, голова польського крайового виборчого комітету для всієї Галичини.

(Далі буде.)

Дешевий тиждень по 75 сотиків маркізети, мушлінн. крепони, епонжи і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИИ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 54-365

цього признати. Найвищий час, щоби вибила година пробудження. Нехай той Львів, що семпер фіделіс стояв на сторожі кордонів Річпосполитої і завдяки цьому запевнив собі тревалу приналежність до польської Матері, розіграє відважно в найближчу неділю боротьбу, що вирішуватиме його духову приналежність".

І подумати, що й **така промова** не помогла п. Бачинському здобути мандат. Польські виборці счеркували його так масово, що він, хоч був на 2-ому місці 1-ки, провалився як довгий. Видно, що й поляки знають вартість п. Бачинського.

*

Коли ми вже при п. Бачинськім, то варто ще відмітити, що теперішній голова „Русской Селянской Організації", сеніор Ставропігії, голова „Талергофського Комітету" і т. д. і т. д. **радник Гулла**, що то завтра промовлятиме при відслонені „памятника незнаного талергофця" на Личаківському цвинтарі, кандидував в одній львівській окрузі на листі бебецької 1-ки **— на 6-ому місці.** Очевидно — санація добре знає силу й вартість „русского руху" на наших землях, коли чолового представника того руху поставила на своїй листі аж на 6-е місце. Та що ж? Горбатого — кажуть — і могила не направить.

*

Перед нами відозва до поляків-виборців XV. округи, підписана такими вшехпольськими діячами: Марією Демелювною, д-ром Владиславом Свірським (нач. редактором „Курєра Львовского"), друкарем Маріяном Домбковським та адв. д-ром Маріяном Шпілею. А в тій відозві читаємо на вступі таке:

„Коли Австрія підступно, падучи в 1918 р., віддала владу в руки **українських горд** — то ми, поляки з Львиного Городу, не чекали ані хвилини, але відразу вхопили за зброю, аби Львів злучити з Найяснішою Річпосполитою.

Ми станули в рядах Оборонців Львова: робітник та інтелігент, академик, купець, ремісник і той **кований львівський батяр** і обильна пролита їх кров задокументувала, що Львів був і буде польський на віки".

Зібралось їм на любов навіть до львівського батяра, та все таки він не поміг: у тій окрузі вшехпольська листа вийшла без мандату. Інша річ, що коли той львівський батяр (може бути і з університетською освітою) начитається таких „патріотичних" покликів про „українське горди", то спокійному українському громадянинові небезпечно інколи перейти вулицею Львова (див. замітку у вчорашньому числі „Діла" п. н. „Прилюдна безпека у Львові").

відзначений першою нагородою виставовий станок — на виставці укр. промислу в Станиславові дня 22. IV. — 29. IV. 1934.

паперів і туток „КАЛИНА"

фабрики „БУДУЧНІСТЬ" у Тернополі.

12-ліття огнища

української технічно-господарської освіти й науки.

(Пресовий комунікат ТПГУА).

Дня 16. травня минуло 12 літ з того моменту, коли формально розпочала працю наша національна політехніка — Українська Господарська Академія в Подебрадах. Дня 16. травня 1922 року повстала Подебрадська Академія як висока політехнічна школа, зорганізована громадськими та нуковими силами української еміграції в Чехословаччині. Заснуванням Академії створено огнище української національної технічно-господарської освіти й науки.

Многолітня діяльність Академії стала гордістю української нації і доказом здібности українців творити власними національними інтелектуальними силами наукові цінности в царині економіки, агрономії та сільсько-господарської техніки. Академія за перше 10-ліття своєї праці дала поверх 550 інжинірів та сотки наукових і педагогічних фахових праць, які є поважним вкладом у скарбницю української науки.

Академія повстала і розвивала свою діяльність на землі чеського народу і завдяки матеріяльній та моральній допомозі чехословацької влади. В останніх роках тяжкий фінансовий стан як самої Академії, внаслідок зменшення допомоги від чехословацького уряду, так і безвиглядний внаслідок господарської кризи матеріяльний стан української молоді змушував шукати для продовження навчальної діяльности Академії нових форм, відповідних до фінансових ресурсів і Академії і матеріяльних можливостей української молоді, що бажає студіювати у своїй високій політехнічній школі. Такою новою формою праці нині є Український Технічно-господарський Інститут при Академії.

Цей Інститут позаочною, кореспонденційною методою за 2 роки свого істнування розгорнув у повному обємі роботу на економічно-кооперативному факультеті та відкрив низку практичних курсів при факультетах агрономічнім і хеміко-технольогічнім. При економічно-кооперативнім факультеті функціонують також курси національної освіти з українознавства. Одночасно з тим підготовляється грунт та мобілізуються сили й засоби для відкриття згодом навчальної праці і по інших факультетах.

В Українськім Технічно-Господарськім Інституті студіює нині 330 студентів і курсантів. Інститут за короткий час свого істнування розвинув поважну видавничу діяльність. Уже вийшло та друкується 38 підручників фахової літератури в розмірі 810 друкарських аркушів, або 6.500 сторінок 4°. Сотки української молоді студіями у Технічно-Господарському Інституті при Академії нині здобувають освіту на шкільних лавах у власній хаті.

Продовження навчальної діяльности Академії в цій новій формі було уможливлено завдяки тому, що організованими силами української суспільности перед 3 роками створено з цією метою фінансово-господарський центр у формі Товариства Прихильників Української Господарської Академії, яке обєднаними силами українських установ, організацій та поодиноких осіб поставило собі за завдання створити фінансову базу для утримання Української Політехніки.

Завдяки жертвенности членів Товариства Прихильників Академії, завдяки активній їх участи в творенні Української Політехніки на свої національні кошти повстав Український Технічно-Господарський Інститут Позаочного Навчання при Академії, який має бути етапом до створення Національної Політехніки на рідних землях.

Українська суспільність взяла таким чином справу фінансування Української Політехніки у власні руки. Завдяки цій помочі цей центр української технічно-господарської освіти й науки в Подебрадах, витворений в часі 12 літ колективної творчої праці професури та студентства, не тільки не завмре, а навпаки, буде розвиватися щораз успішніше.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині **„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.** 41/82

Вступайте до фахових шкіл!

(Докінчення.)

ПОЛЬСЬКІ ШКОЛИ.

Для учнів у віці 14—17 літ, що мають скінчених 7 кляс нар. школи або 3 кляси гімназії старого типу.

1) 4-літня хемічно-гарбарська школа в Радомю.

2) Державна промислова школа в Бидгощі: 1) хемічний відділ (цукроварництво і газовництво) і 2) млинарство. Наука 4 роки.

3) Державна коедукаційна ткацька школа в Стрию. Ткацтво ручне і механічне. Приймають хлопців і дівчат від 14 літ після 5 кляс нар. школи.

4) Середня технічна школа в Дрогобичі. Відділ електромеханічний. При школі ведуть курси радіові й машинові. Наука в школі 4 роки. Приймають після 7 кляс нар. школи.

5) Державна Технічна Школа у Львові, Снопків ч. 47. При цій школі істнують відділи: 1) електромеханічний, 2) дороговодний і відділ прикладного мистецтва і артистичного промислу. На останньому відділі наука тревае 5 років, на двох перших по 4 роки. При цій середній школі істнує реміснича школа для столярів і шлюсарів, а крім того при школі ведуть курси: килимарські, радіові, для майстрів і т. п.

6) Державна коедук. школа прикладного мистецтва і артистичного промислу в Кракові, Алея Міцкевича 5 і

7) така сама школа істнує у Познані. До цих шкіл приймають молодь найменше після 7 кляс нар. школи. Наука тревае 5 років.

8) Огороднича школа, Львів-Замарстинів, Вулька Капітанська. Наука тревае 2 роки. Приймають учнів після 7 кляс нар. школи.

9) Однорічний курс огородництва в Залішиках. Наука тревае 11 місяців. Приймають абсольвентів рільних шкіл (Школа коедукаційна).

10) Державна колодійсько-ковальська школа в Камінці Стр. Відділи: лякерничо-ковальський і тапіцерський, відділ **музичних інструментів.**

11) Державна середня годівельно-рільнича школа в Грудзьондзу.

12) Кошикарська школа в Рудні

13) Державна школа підофіцерів летунства для малолітніх у Бидгощі. Наука тревае 3 роки. Приймають учнів після 7 кляс нар. школи у віці 16—18 літ. Утримання і навчання безплатне. Батьки зобовязуються післати своїх дітей по скінченні цієї школи до війська як добровольців-летунів.

Школи, до яких приймають учнів після 6 кляс гімназії.

1) Інститут Торговельно-Господарських Наук у Вильні. Наука 3 роки. Відділи: 1) загальноторговельний, 2) **рільничо-торговельний** і 3) самоврядний. Школа коедукаційна. II) Державна школа огородництва, Познань Снядецьких 54/58. Наука тревае 3 роки. Відділи: 1) огороднича продукції і 2) артистичного огородництва. При школі ведуть курси для перетвору овочів і ярини. III) Державна Морська школа в Гдині. Наука тревае 4 роки. Відділи: навігаційний і 2) механічний. Зі школи виходять офіцери корабельні (капітани) і офіцери корабельні-механіки. IV) 3-літній коедукаційний Торговельний Ліцей у Гдині, відділ Морської Торговлі. V) Коедукаційний Інститут адміністраційного господарства в Кракові, вул. Капуцинська 2. Наука тревае 2 роки. Відділи: 1) Адміністрація державна і комунальна, залізниця, почта і торговельний відділ.

ПОЛЬСЬКІ ЖІНОЧІ ФАХОВІ ШКОЛИ.

А. Школи, до яких приймють ученицъ найменше після 6 кляс гімназійних.

1) Державна Семинарія Учительок Господарства в Кракові (вул. Сирокомлі 21). Наука 3 роки. Учениці, що скінчать цю школу і складуть педагогічний іспит дістають права вчительок господарства.

2) Державна Семинарія Учительок Господарства у Варшаві (Нововейска 43).

3) Семинарія Господарства в Язліці к. Бучача. (Умови приняття і права школи ті самі, що ал 1).

4) Державна Готелярсько-Промислова Школа в Закопанім. Школа має два відділи: 2-літній відділ для управительок пансіонів, готелів, прогулькових домів і т. д. і однорічний курс домашнього господарства для дівчат. До дволітньої школи приймають кандидаток у віці від 18 літ. На однорічний курс приймають учениць після 7 кляс нар. школи.

Великий Театр: Нині год. 3·30 год. 7·30

„Фрайляйн Доктор"
Передостанній виступ
Мистця Людвика Сольського.

5) Суспільна Промислово-Господарська Жіноча Школа в Лодзі. В цій 2-літній школі виховують учениць на управительок пансіонів, шпиталів, бурс, інтернатів і інших суспільних установ.

6) Школа Суспільних Робітниць у Варшаві, вул. Ясна 17. Наука тревае 2 роки. Школа поділена на два відділи: 1) Відділ бібліотечно-книгарняний і 2) Відділ Секретарський, на якому учениці студіюють не тільки стенографію, писання на машині, але цілу техніку канцелярійного діловодства і книговодства.

7) Університетська Школа Доглядниць і Гігієністок в Кракові, вул. Коперника 23. Наука тревае 2 і пів року.

8) Жіноча Зільна Школа у Львові, вул. Задвірянська 70. Наука тревае 2 роки. Після 2-літньої науки учениці відбувають обовязково однорічну практику. Школа має за завдання підготовляти спеціялістки для плекання, збирання і використовування лічничих рослин.

9) Державний Інститут Ручних Робіт у Варшаві, вул. Гурчевська 8. Школа коедукаційна. До школи приймають по скінченні середньої школи. Наука 2-літня. По скінченні школи і складенні педагогічного іспиту кандидати (ки) стають учителями (льками) ручних робіт у середніх школах.

Б. Школи нижчого і середнього типу.

1) Державна Жіноча Промислова Школа в Лодзі, вул. Нарутовича 67. Наука тревае 3 роки. До школи приймають учениць після 7 кляс нар. школи на відділи: 1) Артистичне ткацтво, 2) Білизнярство, 3) Гафтярство і коронкарство, 4) **Переплетництво зі шкіряною галянтерією** і 5) **ювілерство.**

2) Фахова Школа Галянтерійних Виробів у Львові, вул. Зелена ч. 8. Наука тревае 3 роки. Після науки один рік обовязкової практики. Цей фах для нас є дуже важний і має значні виглядн на майбутнє.

3) Державна Школа Положництва у Львові, вул. Піярів 4. Має завдання вивчити фахових акушерок. Наука тревае два роки. До школи приймають дівчат і заміжніх жінок у віці між 18 а 35 роком життя, що скінчили найменше народню школу. До прохання у справі приняття треба долучити: 1) шкільне свідоцтво, 2) свідоцтво моральности, 3) метрику або свідоцтво вінчання, 4) посвідку здоровля та щеплення віспи, свідоцтво приналежности і 6) поручення від громади або повітової ради, що кандидатка є гідна бути акушеркою.

Куди звертатися за інформаціями?

За інформаціями можна звертатися безпосередньо до управ шкіл. Хто хоче дістати докладні інформації про наведені в цьому списку школи, а також і про всі інші тут незгадані, може звернутися до української Порадні для Вибору Звання у Львові, вул. Словацького 14/III. На письменні відповіди треба обовязково долучити почтову марку найменше за 30 сотиків.

Хто хоче мати перегляд фахового шкільництва та інформації про нього, може купити собі книжечку Порадник **„Фахові Школи"** в Книгарні „Рідної Школи" у Львові при вул. Сикстуській ч. 20 за 70 сот. разом з пересилкою.

Українська Порадня для Вибору Звання.

МОРАТОРІЯ ДЛЯ НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН, 30. 5. ПАТ. Вчора закінчилася трансферова конференція у Берліні. Закордонні вірителі погодилися на припинення сплати довгів з відсотками Німеччиною на один рік, себто від 30. червня ц. р. до 30. червня 1935 р. Мораторія не обіймає довгоречинцевих довгів із позичок Дова та Юнга. Делегації звернулися до своїх урядів, щоби теж погодилися на припинення сплати довгів Німеччиною, бо мораторію спричинили девізові труднощі. Закордонні вірителі довгоречинцевих довгів дістануть амортизаційні боні державного банку, платні за 6 місяців від речинця платности. Боні будуть платні 1. січня 1945 р. і опроцентовані на 3 прц. Коли би вірителі домагалися негайного викуплення, тоді державний банк викупить боні за готівку, але тільки 40 прц. їх номінальної вартости. Державний банк погодився виднати для амортизаційних бонів гарантію уряду. Делегати Швайцарії та Голяндії непогодилися на таку сплату довгів

Великий політичний процес у Перемишлі.

Десятий день розправи.

ВІДЧИТУВАННЯ АКТІВ.

(Від власного кореспондента.)

Сьогодні в часі цілої розправи відчитувано донесення поліції до прокуратури в справі протижидівської акції і арештування підсудних та зізнання 126-ох свідків, непокликаних до розправи

В середу далі відчитуватимуть зізнання свідків, тексти грипсів, летючок та брошур ОУН і тому розправа, здається, буде тайною.

Ширіть наш часопис!

Проти інсинуацій
і перекручування фактів.

(Лист до Редакції.)

Високоповажаний Пане Редакторе!

З листа до редакції п. Залеського, оголошеного в „Ділі" з 25. 5. довідався я, що „Хліборобський Шлях" (про існування цієї газетки довідався я зовсім недавно) зареаґував на мою статтю в „Бюлетин-і польско-українськ-ому" в спосіб досить дивний. Замість дати суттєві аргументи щодо ширених групою прихильників Скоропадського інсинуацій про „психічну хоробу" пок. В. Липинського, редакція „Хліб. Шл." кидає під мою адресою кілька брехливих уваг, перекручуючи навіть моє імя і прізвище. Отже, щоби баламуцтво „Хліб. Шляху" не ширилося, вважаю потрібним подати до відома, що я ніколи не був і не є „фахівцем від українських справ у варшавському „Інституті Справ Народовосьцьових", жадного звязку з „Брацтвом Українських Клясократів-Монархістів" не утримую, а навіть особисто ніякого з діячів цього руху не знаю. Свою статтю в „Бюлетин-і польско-українськ-ому" написав не на чиюсь інспірацію, а з власної ініціятиви. Панове з „Хліб. Шл.", зробили би ліпше, коли б замість ширити інсинуації дали суттєву відповідь на мою статтю. Цього, однак, зробити вони не можуть і тому вигадують наклепи, а то і просто неправдиві інформації про осіб їм невигідних.

У ч. 20. цієїж газетки появилася замітка під заголовком „Справді, покиньте баламуцтва", в якій якийсь автор хоче доказати, що пок. Е. Чикаленко був монархістом. Своє твердження автор доказує тим, що пок. Е. Чикаленко, перебуваючи на еміґрації у Відні, оголосив у „Волі" статтю, в якій твердив, що „тільки сильна монархічна влада може сприяти будові української держави". Автор однак не додає, що це був порівнюючи дрібний епізод з політичної діяльности пок. Чикаленка, про який Він сам потім згадував неохоче, як свідчить його лист до пок. С. Петлюри.

Редакції „Хліб. Шляху" невідомі також значніші факти з життя пок. Е. Чикаленка. З початком березня 1918 р. до пок. Е. Чикаленка прибув представник ген. Гофмана з пропозицією прийняти гетьманство. Однак пок. Е. Чикаленко категорично відмовився від цієї пропозиції, мотивуючи своє становище тим, що не хоче виступати проти волі свого народу. Отже, вважав уведення монархічної влади на Україні за акт ворожий українському народові. Другий раз заманіфестував своє негативне ставлення до монархічної влади відчас формування другого гетьманського кабінету (перший гетьманський кабінет функціонував усього два-три дні). Скоропадський звернувся до пок. Е. Чикаленка з просьбою прийняти становище міністра хліборобства. Однак, і в цьому випадку пок. Е. Чикаленко відкинув пропозицію.

Ці факти кидають досить світла на політичні переконання пок. Е. Чикаленка і не дають жадних підстав до того, аби тепер „Хліб. Шл." причіплював до памяти Небіжчика етикетку монархіста.

Справді, покиньте баламуцтва, панове з „Хліб. Шляху"!

М. Ковалевський.

29. 5. 1934

Найприємніших запахів
квітові води на вагу 100 гр. від 85 сотиків
купиш лише в перфумеріях
С. ФЕДЕРА
Львів, ул. Сикстуська 7, — або Коперника 15 в
(побіч палати гр. Потоцького)
17/25

За добру школу.

(Боротьба з вітряками).

У своїй другій атаці на нашу школу закидає нам „досвідчений батько", що бачимо „єдиноспасаємість школи" у праві прилюдности, що зводимо „есенціональну виховну вартість до публичного документу", а сам піднаголовок статті звучить: „Публичний документ — чи дійсна вартість школи?" Замість відповіди позволимо собі навести тут те місце нашого поклику „Діти до шкіл", де говориться про напрямні школи, а Вп. читачів просимо це терпеливо прочитати і самим собі дати на повищі закиди відповідь. І так:

„1. Школа має плекати в дитині здоровий, **опертий на вірі в Бога**, а через неї і у власні сили світогляд та поставу й готовість до всякої праці. В праці і творенні добра ближньому учити шукати власного **вдоволення.**

Тим запобіжить школа продукції духових розбитків, опанованих або безглуздим шалом, або потолоючих у багні деморалізації, або вкінці зовсім апатичних одиниць.

2. Школа мусить мати життєво практичне наставлення і побуджувати як раніше давати змогу проявитись (ініціятиві учениць (ків). Тим виховує молодь не на пасивних вижидачів кращої долі, лиш на меткі, **підприємчиві** одиниці, що собі скажуть: **„Ми собі самі долю викуємо!"**

3. Якщо йде про школи приватні, то не вистане лиш фактичне знання й умілости, що їх (школи) дають молоді. Вони мусять ще й про це подбати, щоб їх документи (свідоцтва) були владою признані **як прилюдно важні документи**, бож знаємо, що нині і за цим питають. Коротко кажучи, школа мусить відповідати вимогам влади і мати права державних шкіл".

Питаємо тепер: При чім тут альтернатива: „публичний документ — чи дійсна вартість школи?" Де тут „єдиноспасаємість" у праві прилюдности і в чім тут „зводиться есенціональну виховну вартість до публичного документу"?

А вкінці просимо відповісти собі і на питання, чиї статті є хіба вже аж надто виразно „тенденційні і минаються з правдою..."

На „ревеляцію", що наша гімназія до нині не має прав прилюдности (це очевидно без тенденції!), відповімо ще більшою „ревеляцією" (для „батька", — бо всі інші це й без того знають), що ніодна з новоутворених при семінаріях гімназій окремих прав ще не має, бо того дотепер ще... взагалі не оголошено. (Заведення як цілість має право прилюдности вже здавна).

Дотично замітки „про ґенезу повстання стан. гімназії СС. Василіянок" вияснюємо:

1) Про згадані анкети „представників стач. громадянства" ніхто тут. шкільних чинників не повідомляв і ми щойно тепер про них довідуємося (видно, було „про нас без нас"). А дійсно шкода! Може булоб вийшло щось краще, як теперішня полеміка, не дуже то будуюча. Одна „Учит. Громада" була повідомила наш учит. збір про сходини своїх членів у цій справі.

2) В році 1932 СС. Василіянки „не важилися" (!) отвирати гімназій, бо тоді ще взагалі ніхто „не важився" отвирати нових гімназій (дотичного закону ще не реалізували), а вести одну клясу давнього типу уважали за недоцільне.

3) Щодо числа учениць І. кл., то можемо шанов. „батька" потішити, що цього року заповідається дещо більше.

Ми, читаючи і відпираючи ці атаки, мимоволі запитуємо себе: Пощо та буря, пощо той патос аж до особистих інвектив включно? Зре-

штою коли те право прилюдности вже зовсім таке безвартісне, то чомуж „Р. Ш." (м. ін. і в Станиславові) за ним так уперто з року на рік побивалася?

Вкінці на ще більше успокоєння додамо що з дальших відповідей і пояснень на цю тему резигнуємо, бо вважаємо, що шкода часу на безплідну полеміку, тимбільше, як її зводять на такі невластиві тори.

Станиславів, 25. травня 1934.

Виділ Батьківського Кружка при школах СС. Василіянок у Станиславові.

—o—

СЕРЕД КУБАНЦІВ У ЧСР.

У Чехословаччині, як відомо, живе багато еміґрантів з Кубані. Кубанці довгий час були досить суцільною політичною масою. Вони між ін. одні з перших (уже в 1920 р.) утворили в ЧСР свою громадську орґанізацію.

До 1927 р. в Празі істнувала лише одна громадська еміґрантська орґанізація (академічних було декілька) аполітична, допомогова і культурно-освітня по своїм завданням. Вона охоплювала майже всіх кубанців у Ч. С. Р., крім звичайно, кубанців росийствующих, які десь тулились, тай досі туляться по задвірках російських еміґр. орґанізацій. На превеликий жаль, у тій першій та єдиній громадській орґанізації, в „Обществе Кубанцев", скоро запанував такий режім і такі настрої, що значна кількість її членів з неї виступила.

З потреби обєднання тих, що виступили з „Общества Кубанцев", а також з потреби притягнення до своєї, кубанської, орґанізації, всіх тих, які по різним міркуванням, до того часу не були орґанізовані, повстав „Союз Кубанців у ЧСР", заснований у половині 1927 року, на основі безумовної пошани та признання рівноправности всіх національних груп кубанської людности. Важливе значіння при орґанізації союзу надавалось також тому, що еміґрантська орґанізація має бути в руках дійсних еміґрантів. Орґанізатори Союзу Кубанців на цьому становищі стояли тому, що саме це було одною з причин розпаду першої орґанізації.

Обидві кубанські громадські орґанізації при однакових матеріяльних засобах рівнобіжно провадили свою допомогову й культурну працю. З позбавленням матеріяльних можливостей діяльність їх була майже завмерла.

Союз Кубанців у цьому році, дякуючи тісному обєднанню й жертвенному настрою його членів, відновив свою культурну діяльність. Перший прилюдний виступ відбувся 25. 5. ц. р., коли доц. Г. В. Омельченко зробив доповідь з приводу праці проф. П. Мілюкова, який зі своїми політичними співробітниками видав три-томову „Histoire de la Russie", не так понівечив дійсність, що примусив всіх росіян, які жили на території бувш. Росії, рішуче протестувати проти такого способу інформування европейської опінії не на користь визвольних змагань поневолених народів як у був. Росії так і нинішньому СССР.

У дискусії брали участь крім членів Союзу також українці, білоруси, донці. Всі промовці одностайно констатували, що у своїй „Historie de la Russie" проф. Мілюков, його співробітники й протектори так необєктивно повелись із дійсністю, що твір ні в якому разі не може претендувати на імя наукової праці. А тому й боротись його шкідливий вплив доцільно не науковими, але політичними засобами.

Дня 12. та 19. травня ц. р. відбулися два дальші прилюдні виступи Союзу Кубанців. Ойрат монгол Нарна Бадма д-р Уланов протягом двох вечорів зробив доклад на тему „Чінгіс хан як організатор світової держави". Подавши огляд життя та военно-політичної діяльности найбільшого завойовника всіх часів, що заволодів усім старим світом, д-р Уланов закінчив цікавими зауваженнями-висновками щодо долі монгольського народу, а також деякими висновками загального значіння, які коротко можна сформулювати так: ідея „божественної", „всесвітньої" місії, яку беруть на себе в історії окремі особи чи цілі народи є ідея утопічна, реакційна й антиморальна; надмірне напруження народніх сил для завдань „місійних" виснажує завжди нарід настільки, що повстає небезпека його повної загибелі. *С. Луговий.*

—o—

Великі маневри у Франції.

ПАРИЖ, 30. 5. ПАТ. Біля Льоґрієн відбуваються великі маневри французької фльоти. В маневрах бере участь ескадра атлянтійської фльоти і дивізії сухопутнього війська. Фльота наступатиме на побережжа біля Кіберон, а сухопутне військо з ескадрами літаків боронитиме побережжа.

Перед днем 3. червня.

Свято Прапору Української Кооперації заповідається дуже гарно. Богата програма напевно зробить свято одною з кращих наших імпрез цього року.

На великім подіюм при гарно прибранім вівтарі буде відправлена полева архиерейська Служба Божа у численній асисті вищого духовенства. Ексц. Митрополит Шептицький посвятить прапор і передасть його першому голові Ради РСУК д-рові К. Левицькому, який передасть його теперішньому проводові з сен. інж. Ю. Павликовським на чолі.

Цікаво виглядатиме завінчання прапору. Представники головних наших кооперативних і культурно-освітніх установ будуть кумами прапору і дадуть як кривжму левти до прапору.

Після посвячення і вручення відбудеться дефіляда перед прапором, яка викликує цікавість головно алегоричними гуртами дітей, які будуть представляти поодинокі наші кооп. установи. Між іншим будуть іти три дівчинки як пчілки (знамя української кооперації), гурт дівчат-конюшинок (знак Маслосоюзу) і т. д.

Величезний хор (около 400 осіб) і кілька орхестр будуть доповняти програму.

На закінчення свята відбудеться народня забава з пописами малих кооператорів і концерт хорів та орхестр.

Дня 3. червня український Львів та учасники з краю переживуть гарний день, получивши хосенне з приємним.

Буфет зимний і теплий по дуже приступних цінах в управі Української Захоронки й Т-ва опіки над молодю.

Вступ: кооперативна металева відзнака в ціні 20 сот. Набувати в складах Народньої Торговлі і в Союзнім Базарі.

Ювилей заслуженого священика.

50-ліття о. Теодора Цегельського в Струсові.

Дня 22. травня ц. р. Струсів, Теребовельщина й ціла околиця гідно відсвяткували ювилей 50-ліття священства о. Т. Цегельського. День перед ювилеєм зїхалася найближча родина, діти і внуки, около 30 осіб, і власними силами уладили академію з промовами, деклямаціями, співами й музикою. А в день ювилею прибуло 25 священників (весь теребовельський деканат, кревні, струсівці, товариші), процесії з прилучених до Струсова сіл і маси народу. Ювилята увінчаного, прибраного в прегарний фелон з українськими вишивками, спровадили процесійно до церкви. Торжественну Службу Божу відправив Ювилят в окруженні о. Світенького з Ладичина, о. дек. Ст. Мохнацького з Теребовлі та двох діяконів. Відповідну проповідь виголосив о. Платон Карпінський з питомою йому красномовністю. Відтак о. дек. Ст. Мохнацький відчитав грамоту Ексц. Митрополита Кир Андрея з благословенням та іменуванням Ювилята дійсним радником Митр. Консисторії. Після Сл. Божої та стискання голов Ювилятом відпровадили його знову процесійно додому.

Підчас обіду виголосили промови: о. дек. Мохнацький від духовенства, граф Борковський (колятор, б. воєвода), о. Світенький (шкільний товариш), о. Мандичевський від родини і п. Волошинський, бурмистр, від міста.

Ювилейна академія відбулася під голим небом в год. 5. попол. Теребовельська трубна орхестра під проводом дир. І. Козака відіграла, як завсіди знаменито, кілька поважних творів. Відтак виступав тричі добре вишколений струсівський хор. Деклямації, уложені спеціяльно на цей ювилей струсіцями, виголосили дуже вдатно дівчата і хлопці ріжного віку. Потім складали китиці квітів у стіп Ювилята. Привіти виголосили: о. Кароль від струсівців, посол Д. Великанович (родом з Різдвян к. Струсова) від Української Парляментарної Репрезентації, „Рідної Школи" та від себе, д-р А. Заплітний від Філії „Просвіти" в Теребовлі, якої Ювилят був основником і першим головою, д-р Нянчур від Терпопільського Повітового Союзу Кооператив; дальше слідували привіти від всіх місцевих товариств та орґанізацій. Потім відчитано телеграми й письма від ріжних товариств і приватних осіб, починаючи від привіту Ексц. Митрополита. Вкінці Ювилят подякував усім по батьківськи в довшій промові та візвав струсівців, щоби докінчили свою церкву і поблагословив усіх. Національним гимном, який орхестра відіграла й маси народу відспівали, закінчилося це свято, що полишило у приявних незатерте враження.

Ювилят заслужив собі ретельно на такий ювилей. До струсівської парохії належать чотири місцевости: Струсів, Різдвяни, Бернадівка і Заздрість. Всюди церкви добре удержані і в найбільшім порядку. В самім Струсові церква (ще не викінчена, без копули) — це монументальна будова, що свідчитиме по віки про жертвенність струсівців і про енергію й ревність їх довголітнього пароха. В струсівській парохії істнують і добре розвиваються майже всі наші організації: Кооператива споживча, кредитова й новозаснована шевська в Різдвянах, читальні „Просвіти", кружки „Рідної Школи", „Сільського Господаря", Союз Українок, вкінці численні церковні брацтва, католицька акція молоді обох полів і т. д. При заложенні всіх тих товариств і їх веденні головна пружина — це були руки Вс. о. Т. Цегельського. Таких Ювилятів і таких ювилеїв треба нам якнайбільше!

Прихильний.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ

на шкільні мундури, костюми, мужеські убрання — та всякі товари

З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА

вул. Галицька ч. 18.

Справа будови церкви на Замарстинові.

Чому гр.-кат. вірні на Замарстинові не можуть приступити до будови своєї церкви.

Як неприхильно ставиться управа міста Львова до всіх, хочби найбільш оправданих домагань українського населення, доказує наново **справа будови церкви на Замарстинові.** Греко-католицькі громадяни Замарстинова вже від довгих літ робили заходи, щоб дістати від громади площу під будову церкви св. Священомученика Йосафата. Ще перед 1914 р. була громадська рада Замарстинова признала на ту ціль **два морги ґрунту.** Тоді справи окончено не поладнано і щойно в 1927 р. громадська рада Замарстинова перевела знову ухвалу, якою дарувала два морґи ґрунту під будову церкви. Повітовий Виділ не затвердив цього рішення з причини протесту, що його внесли польські громадяни Замарстинова, які дістали тоді кілька моргів землі під будову костела Капуцинів. У 1930 р. громадська рада Замарстинова повернула до справи та рішила подарувати під будову церкви 1 морґ ґрунту. І цим разом справи не поладнали тому, що в цьому часі прийшло до влучення громади Замарстинова до м. Львова і тодішній урядовий комісар м. Львова проф. Надольський застерігся, що справа має бути предложена львівській міській раді.

Внаслідок цього застереження львівський Повітовий Виділ передав справу львівському магістратові до остаточного полагодження. І знову справа лежала в бюрах магістрату, а всілякі інтервенції українських радних не помагали. Щойно в осени 1930 р. пощастило українським радним довести до цього, що **міські інжиніри вимірили площу 861 кв. сяжнів при вул. На Торфи та признали, що цю площу можнаб віддати під будову церкви.** Але й на цьому не скінчилося. Справа опинилась у президента Дрояновського і знову зайшла проволока. Два роки тому, коли делеґація українських радних явилася у президента Дрояновського просити його за площу під будову церкви, заявив він, що **готов дати навіть і пять моргів ґрунту на ту ціль.** Одначе тепер, як справа вже дозріла до полагоди, виринають **нові труднощі** і мабуть тимчасова міська рада, що кінчає вже свій вік, не займеться вже цією справою.

Для громадян Замарстинова та проволока спричинює велику шкоду. Парохіяни Замарстинова дістали вже від Митрополичого Ординаріяту дозвіл на тимчасове поставлення деревляної каплиці, що містилася досі у Клепарові. **Ту каплицю** (себто її матеріял) **вже перевезено до Змарстинова,** а тимчасом парохіяни того передмістя не можуть дістати площі під церкву. Всілякі заходи у цій справі безуспішні. Парохіянам Замарстинова грозить велика страта.

Невже нема на це ніякої ради?

СССР КУПУЄ ЗБІЖЖА.

ЛЬОНДОН, 30. 5. ПАТ. Більшовики закупили у Лондоні на біржі більшу кількість пшениці з Австралії та Аргентини. Закуплену пшеницю доставлять англійські кораблі до порту Владивостоку на Далекому Сході. З тією метою більшовики замовили два англійські вантажні кораблі по 7 тисяч тон кожний, щоби привезли закуплену пшеницю з Австралії.

—o—

Конфлікт між СССР і Манджу-Го.

МОСКВА, 30. 5. ПАТ. Агенція ТАСС повідомляє, що в днях 27. і 28. травня ц. р. дійшло до стрілянини на більшовицько-манджурському кордоні. 27. травня ц. р. манджурський корабель на ріці Амурі підплив на 6 метрів до більшовицького берега і щойно після двох алярмових стрілів більшовицької прикордонної сторожі відплив до манджурського берега. В дні 28. травня ц. р. манджурський корабель заплив до гирла ріки Зея на більшовицькій території і з капітанського містка сфотографували більшовицьку територію. Більшовицька сторожа стріляла двічі вгору, а на третім разом стріляла до корабля, який відплив до манджурського берега Амуру. Більшовицька влада веде слідство

—o—

Атентат на французького губернатора.

ЄРУСАЛІМ, 30. 5. ПАТ. В Алепо в городі палати, в якій замешкав президент Сирії, вибухла бомба. Також перед будинком губернатора і управи міста вибухли бомби.

—o—

Смерть адмірала Того.

Японія потерпіла велику втрату. З Токіо надійшли вістки, що в середу 30. травня п. р. помер один з кращих її синів адмірал Того. Адмірал Того підчас японсько-російської війни в 1905 р. знищив російську фльоту 25. травня 1905 р. під Цушімою, яка під проводом російського адмірала Рождественського плила на підмогу російським військам до Порт Артуру. Ця перемога рішила російсько-японську війну.

—o—

По широкому світі.

— У Трієсті арештували двох словінських священиків під замітом протифашистівської агітації.

— У Берлині закінчилися переговори між Польщею і Німеччиною в справі еміграції.

— До Петропавловська на Камчатці повернула рятункова експедиція з „Челюскіна".

— Національ-соціалістичне обманання басейну Саари вислало петицію до Ліги Націй з домаганням назначити річницю для плебісцату. Господарське життя в басейні завмирає, бо Франція відобрала 60 мілионів кредиту.

— У Німеччині заборонили молоді, зорганізованій у релігійних товариствах, ходити в одностроях і носити відзнаки.

— У Добруджі біля Меджідія упав військовий літак. Летун і обсерватор згинули

— До Женеви приїхав делегат Німеччини Леркнер, який конферував з бар. Альойзим, председником комітету ради Ліги Націй для справ басейну Саари.

Секретар війни Злучених Держав Дерн домагається підвищити число армії зі 130 на 170 тисяч.

— Гінденбург мав нараду з канцлером Гітлером, мін. Нойратом і ген. Бльомбергом.

—o—

За співпрацю трьох держав.

РИГА, 30. 5. ПАТ. Литовський посол у Римі передав міністрові закордонних справ меморіял. Литовський уряд просить латвійський уряд вислати спеціяльного делегата до Ковна на конференцію трьох прибалтійських держав. Подібний меморіял переслала Литва естонському урядові. Конференція відбудеться біля 8. червня ц. р. після повороту литовського міністра закордонних справ Завнюса з Женеви.

—o—

Жахливе вбивство.

СІМЛЯ, 30. 5. ПАТ. З Лясси надійшли вістки, що там вбили начального вождя тибетанської армії Ляшіра, якому перед вбивством вилупили очі. Ляшір був приятелем покійного Далай Лями. Ляшіра вбили наслідком інтриг партії, яка обіймає владу.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.**

Товари блаватні

вовни, шовки, полотна, постіль

Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 87—180 **Телефон 25-55.**

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— Знамените гігієнічне морожене лише в цукорні Д. Стецькова, Львів, вул. Миколая 7. 1525

— Ямна коло Яремча. Пансіон „Веселка" отворений від 1. травня. Кімнати гарні, соняшні, добре уладжені, з бальконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева, Ямна коло Яремча. 143710-?

— До тих, що їдуть до Криниці. В зимовім сезоні ц. р. перебула я 6 тижнів в Криниці, в пансіоні п. М. Яблонської (willa Tatrzańska). Вілля положена в самім центрі, дуже близько джерела і лазничок, харч першорядний, ціни дешевші, ніж в інших пансіонах. Всім, що вибираються до Криниці, щиро поручаю пансіонат п. Яблонської. **Ольга Кміцикевичева**, вдова по адвокаті. 1628 2-3

— Важне для тих, що виїзджають у гори!!! Пансіон „Яблонських" у Гребенові дає змогу найкраще перевести літні ферії. Сонячні, гарно уладжені кімнати, смачний, здоровий харч вдоволить навіть найбільше вибагливих. **Радкевичева.** 1628

— Позір Підгаєччина! Звертаємо ласкаву увагу Всеч. Духовенства й інших Громадян, що природні виноградні вина літургічні і куращійні чи столові з пивниць Народньої Торговлі у Львові, можна дістати тільки в ресторані **„ЗЄМЯНСЬКІМ" Осипа Ткачука** в Підгайцях, Ринок (біля Магістрату). **Народня Торговля.** 806

— Конфіската „Пролому". Трете (3(4) число „Пролому", орґану „старорусинів", що протиставляться негідній політиці РСО, підпало конфіскаті. В найближчих днях появиться це число другим накладом.

— Памятник для поляглих на цвинтарі в Йозефові. При Т-ві „Самопоміч Українських Еміґрантів" з осідком у Градці Кральове повстав Комітет будови українського памятника. Комітет звертається до всіх українських громадян, культурних і політичних орґанізацій еміґрантів та тих українців, які перебували у Йозефові, з горячим закликом жертвувати гроші на будову памятника, який був би тревалим, достойним документом боротьби української нації за незалежність.

— Пятнистий тиф у Калушині. Пишуть нам: Відносини санітарні в калуському повіті з року на рік гіршають. Побіч гірських сіл, які здавна є невигасаючим джерелом всяких недуг, зокрема пятнистого і черевного тифу, що забирає свої жертви головно зимою і на весну, в останніх часах появилося багато випадків (навіть смертних) пятнистого тифу по селах досі не навіщуваних цією недугою. Між ін. з цього приводу замкнено села: Кропивник, Станькову і Слобідку. На жаль, поза цього роду тимчасовими, сумнівними щодо успіху заходами не видно ніякої ширше закроєної акції в напрямі ліквідації страшної недуги через відвушивлення села дезинфекторами й іншими відповідними засобами.

— Анальфабет радним м. Львова. В V. виборчій округі вибрано з жидівської листи до міської ради Саломона Шляйхера, який, як запевнює „Курер Львовскі" є анальфабетом і тим самим не має права кваліфікації на радного. Часопис домагається, щоби Шляйхера піддати іспитові з читання і писання.

— Комірники проти відступного. Організація льокаторів і субльокаторів у Львові вислала до міністра внутрішніх справ, справедливости і суспільної опіки письмо, домагаючись, щоби заборонили власникам домів звичай брати від комірників відступне у виді піврічного або річного комірного згори. Рівночасно просить покликати новий склад асесорів до розємчого уряду для справ найму та рівне допущення до того заступників комірників і власників домів.

— Грушки на вербі. Як довідується агенція „Прес" з Варшави, центральна влада робить приготування до обнижки тариф і промислових цін. Обмірковують обнижку товарових тариф на державних залізницях, пенізію почтових оплат і обнижку артикулів, які продукують державні підприємства. Приготовні праці потревають ціле літо а з початком осені має вийти розпорядок про обнижку цін і державних тариф.

— Державні автобуси. М-ство шляхів приготовило орухомлення державних автобусових ліній з днем 1. червня ц. р. На державних автобусових лініях буде курсувати коло 80 самоходів, з того 30 люксусових. Одночасно з орухомленням державних автобусових ліній буде здержана комунікація приватних підприємств на відповідних шляхах, бо державні автобуси будуть курсувати з правом виключности. Кільо таких ліній дістане Сх. Галичина та чи їзда державними автобусами не буде дорожча, побачимо в найближчому часі.

— Розлом серед ендеків у Львові. З редакції „Курера Львовского" усунув провід партії „Стронництва Народового" начального редактора д-ра Ст. Сьвірського, ред. Т. Уляновського і секретаря редакції Ст. Стажевського. Ред. Старжевський переходить до новоствореної партії, яка гуртується біля Акції Народової. Начальним редактором „Курера Львовского" став д-р Владислав Тарнавський.

— Нова управа м. Станиславова. Міська рада в Станиславові вибрала президентом міста Вацлава Хованьца (ББ), віцепрезидентом майора Вл. Земянського, ланниками радних д-ра Дрежвіцького, Ясельського, Зайбальда, Рітермана і д-ра Блюменфельда.

Зол. 1·50
Коштує чвертьрічна передплата гумористичного журналу
„ЖОРНА"
Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА"
Львів, Ринок 10, Конто ПКО. 503.496.

— Після спек студінь. В Карпатах обнизилася сильно температура, наслідком чого всі яриии в городах знищені. Про велику студінь повідомляють зі Скільщини, Дрогобиччини та цілого Підгіря.

— В справі безплатної вчительської практики. Кураторія львівської шкільної округи вислала вчительським семинаріям обіжник у справі подань кандидатів мужчин на безплатну практику у вселюдних школах. Кураторія звертає увагу на користи, які дає безплатна практика при одержанні вчительських посад (вже після одного року вдоволяючої практики) і заохочує кандидатів вносити подання на таку практику. До подання слід додати дипльом на вчителя вселюдних шкіл, подрібний і власноручно написаний життєпис і деклярацію родичів або інших осіб фізичних чи правних, що забезпечать практикантові удержання в часі практики. В поданні зазначити місцевість і школу, або кілька місцевостей, де петент бажає відбути практику. Подання адресувати до Кураторії та складати в дирекції свого заведення.

— Італійські страйки у Львові. Частина робітників у львівських броварах розпочала італійський страйк, домагаючись збірної умови й підвишки платень. Другий страйк вибухнув у „Типографії" при вул. Чарнецького, де робітники явилися на місці, але не приступили до праці, домагаючись наперед управильнення залеглих платень. Подібно застрайкували робітники у фабриці обуви „Батя", домагаючись підвишки платень.

— Львівська хроніка. У фабриці паст до обуви „Гльобін" при вул. Мартина вибухла пожежа, що наробила шкоди на 3.000 зол. — З причини нещасливої любови напився сільного квасу служниці Л. Гавліковська в брамі фармац. Інституту при вул. Пекарській і Ядв. Роджевич при вул. Рицерській. Обі відставлено до шпиталю. — На шкоду горівчаної фірми Яна Мушинського спроневірив інкасент Д. Габеркорн 1.350 зол. і втік до Варшави, де його арештовано.

— З Польщі. Увільнені від закиду вбивства, доконаного на варшавському банкірі Цеатлервері, домагаються 100.000 зол. за несправедливе увязнення і втрачені заробки. — В Познанщині і Татрах упав сніг. — У Тчеві на Поморі відкрито школу, в якій навчання буде відбуватися на швайцарський зразок під голим небом.

— **Краєва хроніка.** В Букачівцях арештовано Авр. Земля і Дору Земель, що походять з Мартинова Вел. пов. Рогатин, що пускали в обіг фальшиві монети. — Слідство ствердило, що Текля Косоноцька в Угнові не стала жертвою душогубства, але сама зарубала себе сокирою. — В Угнові відновлено що четверга традиційні торги при сильній фреквенції околичного населення. — В Товщеві пов. Львів застрілили невідомі людці 63-літнього господаря Ілька Ксрути, викликавши його в ночі з хати.

— **Розбили громадську касу.** У Волі Задеревацькій пов. Долина розбито в ночі деревляну громадську касу, що находилась в хаті громадського касієра Ілька Прокопишина і вкрадено 234 зол. Касу розбито долотом.

— **Летунська катастрофа** склалася коло Любачева. З летовища в Раковіцах біля Кракова вилетіло 4 апарати на нічний лет до Львова. Біля Тарнова заскочила їх буря, наслідком чого один літак завернув а інші перебилися крізь бурю і таки долетіли до Львова. Окруживши летовище в Скнилові, вони завернули назад на захід. Коло Любачева зустрілися знову з бурею. Один пільот хотів осісти серед темноти на землю, одначе так нещасливо, що апарат розбився і пільот хор. Ядчак згинув. Зате обсерватор пор. Кусек урятувався. Інші апарати вернули до Кракова.

— **Ріжні вісти.** В Німеччині впав у деяких сторонах сніг. Совітський уряд підвищив плату державним службовцям на 6—18 проц., числячись з конечністю піднести ціни збіжа наслідком неврожаю.

— **Сагара була покрита лісами.** Професори альжирського університету, Готіе й Рейгас відкрили серед Сагарської пустині передісторичні знахідки, які показують, що там колись були такі ліси, як у теперішній середній полосі Африки, і що там жили люди, які витворили були досить високу цивілізацію. Місце передісторичних знахідок находиться коло вісімсот миль на подудне від Альжиру. Там найдено всякого роду зброю й різблені образці звірів на камінних плитах.

— **Розстріляли пільота.** Як повідомляють з Москви, пільот Морсков, кермуючи по пяному літаком, довів до катастрофи, наслідком чого три пасажири втратили життя. Сам Морсков урятувався, вискочивши завчасу з легкопадом. Справою занялася слідча комісія, яка, ствердивши, що він був пяний, веліла його негайно розстріляти.

Із судової салі.

ВІДГОМІН ДНЯ ЖАЛОБИ І ПРОТЕСТУ 29. X. 1933.

„Діло" під датою: Львів 16. квітня 1934 ч. 96 помістило присуд городського суду в Лопатині у справі **о. Івана Нагурського,** гр.-кат. пароха у Бориславі, яким то присудом покарано його з арт. 170 к. у. арештом на один місяць і гривною 100 зол. (за „розсівання неправдивих вістей в часі проповіди в дні 29. X. 1933").

Проти цього присуду внеснео апеляцію. Апеляційний Суд в Золочеві на розправі до справи II Ка 277/34 в дні 18. травня п. р. **увільнив о. Нагурського від вини і кари,** хоч проти присуду вніс апеляцію і прокуратор з причини нібито за малої кари. Слід завначити, що деякі типи з під прапору о. посла Яворського, які робили доносення і самі свідчили, уживали всіх можливих заходів, аби присуд як не збільшити, то бодай удержати.

Апеляцію вносив безінтересовно адв. др Селезінка в Радехові, боронив адв. п-о Струсевич у Золочеві.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Ольга з Лепких Ліщинська, жінка пароха в Бориславі, померла заосмотрена Найсв. Тайнами по короткій і важкій недузі дня 30. травня в 52. р. життя. Похорони відбудуться дня 1. червня в 9. год. рано. В. Їй П.!

—o—

Дописи.

СТРИЖІВЩИНА.

Невдалий виступ сектантів у Бояриці. Людям на Лемківщині притихло дещо варшавське православія, а вже справою лізуть сюди сектанти: штундисти і „дослідники слова Божого". Сектанство ширитьси по сусідніх польських селах і в тих наших селах, де населення здеморалізоване варшавським православієм. З тих громад просякає воно теж і до сіл, де нема православія. До найвідомішого села на Лемківщині — Боярівки — теж зайшли дослідники. Не знали людей і зайшли до одного з найвідоміших селян Василя К. Цей вислухав терпеливо цілого виkладу та ще попросив показати всі свої книги. А тимчасом до хати збіглися молоді луговики. Господар завяв дослідникам, що читав про вогнену пробу з евангелієм, яке не згоріло. Цю пробу переведе з книжками дослідників. І вони дослідники зорієнтувалися. Їхні книги горіли вже в печі. Тому вони пустилися навтікача зі села і більше до Боярівки не показуються.

Курс шиття і крою у Бонарівці. Рухливий відділ кружка „Союзу Українок" у Бонарівці уладив 3-місячний курс шиття і крою для дівчат від січня до квітня ц. р. Фаховий провід курсу вела дуже здібайливо інструкторка зі Львова п. Зеня Максимовичівна. На курс зголосилося 22 дівчат за невеличкою оплатою (6 зол. місячно). Читальня „Просвіти" відступила курсантками на науку свою домівку, а п-і Клюфасова, дружина о. декана і голова кружка, гостинну хату з повним, безплатним удержанням. По двох тижнях науки зголосилося ще 40 дівчат і жінок, але їх вже не приняли, щоби не навернути науки від початку та навчити селян точности. Недовірливі батьки переконалися, що їхні доньки навчилися дуже багато на курсі. В половині курсу уладжено конкурс на мужеське білля. Жереб упав на наймолодшу 14-літню курсантку, яка виконала свою працю дуже здібайливо на загальне вдоволення селян. Курс закінчився торжественним богослуженням з приналідною проповідю, яке відправив о. декан Іван Клюфас. Учасниці курсу попрощали зі сльозами в очах свою інструкторку та дякували Їй за працю. Селяни рішили уладити ще раз курс шиття і крою за кілька місяців, щоб інші дівчата теж могли навчитися як слід шити.

На всяких принятях та імянинах збирайте датки на купно книжки для наших земляків, яких доля кинула навіть і до Африки. Ласкаві датки і жертви приймає Т-во „Просвіта" у Львові.

ВІДГУКИ ДНЯ.

На „Свято Талєргофу".

Пригадую собі: Тягнулися тіни людей, сковані ланцами, збиті і споневірані, а товпа ревіла: Распни! Юдою були военні невдачі, пилатом адміністрація, а сторожею мадярські гонведи.

Спершу йшла чутка — зрадники, потім — москвофіли, а вкінці стало ясно: наш нарід! Куди не брати — наш.

Хтось думав собі, що ми з москалями одне, хтось вірив, що украйнці видумка Сталіона, хтось був переконаний, що „твердий знак" спасе рідний нарід...

Австрійська конституція позволяла думати, вірити, бути переконаним. Дехто з виконавців тієї конституції навіть підпержував цю думку, цю віру, це переконання.

Але спалахнула війна і виконавці змінилися. Для генералів треба було оправдання, для урядовців признання, для жандармів відзначення.

Зрадники! Москвофіли! А вкінці просто — рутенен... А що тих рутенів було багато більше як москвофілів, то мала містина — Талєргоф чув не тільки „Пора на Русь", але й „Не пора". Не чув тільки одного — російської мови, бо нею там ніхто не говорив.

Куди не глянь — сини українського народу, хоч не всі знали про те.

Талєргофе! Мала містино під Градом! Булаб ти незнала світові, як цілі віки передтим, коливб не була на своїх полях збудувала пекла, одного з найстрашніших, які перейшов наш нарід, колиб не заклала цвинтарища, одного з найсумніших, які має наш нарід. Тисячі синів народу карались там і конали в муках. І ті, які вірили в білокаменную Москву, і ті, які мріяли про золотоверхий Київ.

Ті, що вірили — може ще мріють, ті що мріяли — вірять.

Бо прийшла дієва туча, порозбивала штучні перегороди, розбила застави, прорвала греблі. Визвольна Війна викресала такі блискавиці, що видющі докладно побачили, а невидющі прозріли — хоч не всі та бодай ті, які не замикали очей.

У лимах і мряках нової історії загасіли бані Софії...

— Бачимо! — признали всі, хто не замикав очей і не стидався признатись.

Оті всі Балтри, Свистуни і їм-же ність числа, що своїми грудьми затуляли пробоїни в рідних оборонних мурах, що своїми шаблями городили пліт довкола рідної землі.

А ті, що ще не бачать — побачать. Як не вони, то їх діти, як не діти, то внуки — нарід пожде, бо що для нього вік людини!? — Крапля в морі, комарик на небі, стеблинка на степі!.. Його годинник на століття поділений, а тисячоліття вибиває...

Але ті, що не бачать, мусять одно памятати: нарід пожде, одначе тільки на тих, хто йому щиро добра бажає і хто для нього жертву з себе приносить. Хочби і себе і нарід іншим імем називав, але однаково його любив і однаково йому служив.

Цього не бачити — не вільно!

Галактіон Чіпка.

СПОРТ.

15-ЛІТТЯ ЛЗОПН.

В 15-ліття Львівського Окружного Союзу Копаного Мяча відбудуться в четвер 31. травня ювілейні торжества від год. 10—11 на прищі Погоні. Після того в год. 11.30 мячеві змагання Гасмонеї з репрезентацією жидівських клюбів. Пополудні в год. 17.15 на прищі Чорних **змагання мястця Австрії Адміри з репрезентацією Львова.**

СПОРТОВИЙ РУХ У СТАНИСЛАВОВІ.

СТАНИСЛАВІВ. **УСК — Сокіл Богородчани 2:0 (1:0).** Змаг. принт. Ворота стрільнли: Камінський і Ярко. Суддював добре п. Стеткевич М. Видців около 150. УСК грав без Попеля, що відбивалося на грі наряду, в якому добре грав лише Ярко, та який конечно мусить постарати ся про скорість. Ліва сторона нападу Камінський і Пиндус слабонька, а Камінський ще до того викрикує цілий меч. Мурин за слабий фізично, щоб грати копаний мяч, а чільник УСК-у радше повинен грати на лучницю, бо нападу не вміє вести. В помочі найкращий Ліськевич II, бічні дуже приметливі, грають наразі „на гура". Оборона непевна без виkопів, Гаврилів на воротах не мав роботи, хоч кілька разів утік йому мяч небезпечно з рук. Сокіл представився дуже слабо, ціла дружина без виразу, хлопці повільні і без старту, хоч амбітні. Гра велася при легкій перевазі УСК-у і дуже часто обмежувалась до безхосенної копанини. Лівці гарячі потягнення нападу УСК-у кінчились найчастіше стрілом в аут. Вислід ремісовий був би справедливішний. Назагал мяч мало цікавий.

Сокіл III. Станиславів Бельведер — Чайка Калуш 4:4 (Мист.). Змагання між цими дружинами в Калуші закінчились незаслуженим здобуттям Чайкою одного пункту. Весь час перевага Сокола, якого трійка не могла здобутись на цільний стріл. Чайка представляється слабо. Суддював п.). Ясеницький, який своїми милими рішеннями денервував обі дружини й видців.

УСК II — Каменярі Вовчинець 7:2. Вовчинець грав третій раз за час свого істнування.

Гірка — Станиславовія 2:0 (0:0). Мист. А-кл. Сенсаційна програна Станиславовії.

Адміра — Бистриця 1:0. Мист. Б-кл.

49 п. п. — Раз Два Три 3:0. Мист. Б-кл.

В неділю 3. червня відбудуться у Станиславові змагання в коп. мячі між репрезентаціями Черновець і Станиславова. Б. Л.

КОМУНІКАТ ЛЬВІВСЬКОГО СИТКІВКОВОГО СУБРЕФЕРАТУ.

Субреферат подає до відома, що в днях 1., 2. і 3. червня відбудуться на токах при вул. Супінського змагання за індивідуальне першенство Львова в конкуренціях: поодинока гра жінок і мущин, двійна гра жінок і мущин і міщана гра. Змагуни, що не возьмуть участи в цих змаганнях, не можуть ставати до краєвих змагань. Письменні зголошення слати до У. С. С., Львів, Домініканська 11, найпізніше в четвер до год. 20-ої. Там безпосередньо по замкненні зголошень відбудеться льосування поодиноких гор, на яке зайнтересовані клюби зобовязані прислати своїх відпоручників. Вписове від гри поодинокої 2 зол., від двійної і міщаної по 1 зол. Початок у пятницю і суботу в год. 15.30, у неділю 9.30 і 15.30.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВЦЯ У ПЕРЕМИШЛІ.

У Перемишлі відбувався з нагоди Дня Українського Спортовця в неділю 20. травня ц. р. легко-атлетичні змагання жінок і мущин з таким вислідом.

Жінки:

Біг 60 м.: 1) М. Гузар (Беркут) 9.2 с. 2) К. Гузар (УСК Добромиль), 3) М. Дужа (Сокіл Пер.).

Гінці 4 × 60 м.: 1) Беркут (Юля, Шостківська, Сенечко, Гусар) — 39.8. 2) УСК (Добромиль) (Гусар А., Мудра, Лесик, Мудрак) — 40.5.

Скок удовжінь: 1) М. Гусар (Беркут) 3.80 м. 2) Мудра УСК (Добром.) 3.63 м. 3) Шевтаківська (Беркут) 3.48 м.

Мущини.

Біг 100 м. — стартує 9 зм.: 1) Чашик (Сокіл) 12.3. 2) Годинський (Сокіл) 12.6. 3) Евгенів (Беркут) 12.8.

Біг 800 м. — стартує 10 зм.: 1) Солган (Кароведюк) 2:23,9. 2) Ярославський (Беркут). 3) Евгенів (Беркут). 4) Гірний (Беркут).

Гінці 4 × 100 м.: 1) Беркут (Евгенів, Медицький, Мартинович, Зелез) 52.2. 2) Сокіл (Перем.) 53.3. 3) Плай (здискваліфіковані).

Скок увисочінь: 1) Медицький (Беркут) 1.54 м. 2) Годинський (Сокіл) 1.50 м. 3) Ростиславич (Сокіл) 1.44.

СПРОСТУВАННЯ.

Від голови мячевої секції при Т-ві „Сокіл" у Дрогобичі дістанемо повідомлення, що вістка в „Ділі" про те, немовби „Сокіл" грав з „Ропником" при помочі позначених змагунів, минається з правдою. Всі змагуни, які виступали тоді на змаганнях, є членами Т-ва „Сокіл".

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР".

Бі'янс на день 31. грудня 1933. року.

Чинний стан. Довжний стан.

		Обезпечення від огню зол.	с.	Обезпечення від крадіжки з вломом зол.	с.
I.	Каса	23.042	96	2.580	97
II.	Кредитові інституції	121.605	34	43.883	65
III.	Вартісні папери з бінчучими купонами	70.142	05	19.659	90
IV.	Недвижимости	486.952	39		
V.	Агенти	285.183	82	17.266	50
VI.	Товариства обезпечень	469.072	63	2.167	23
VII	Инші довжники	35.482			
VIII.	Инші активна	30.000			
IX.	Каційні льокати	409 785	06		
X.	Льоката пенсійного фонду	2.908	65		
XI.	Бі'янсовий недобір	15.275	59		
		1.949.390	78	85.558	85

		Обезпечення від огню зол.	с.	Обезпечення від крадіжки з вломом зол.	с.
I.	Власні фонди Товариства	849.244	06	31.857	73
II	Капітал основний			30.000	
III.	Фонд обезпеченений	269.489	48	12 169	74
IV.	Технічні резерви	28.803	38	4.570	
V.	Фонд на амортизацію вартости неди.	31.284	44		
VI.	Агенти	16 503	28	5.902	19
VII.	Товариства обезпечень	26.459	87	349	32
VIII.	Инші	135.000			
IX.	Неоплачені податки й оплати	7.681	45	191	11
X.	Инші пасива (ріжні фонди)	108.498	12		
XI.	Каційні	409.785	06		
XII.	Фонд пенсійний	66.649	64		
XIII	Бі'янсова надвижка			518	16
		1.949 390	78	85 558	85

Зиски. Страти.

Рахунок зисків і страт за 1933. рік.

		Обезпечення від огню зол.	с.	Обезпечення від крадіжки з вломом зол.	с.
I.	Чистий дохід з майна Товариства	28.778	40	3.570	40
II.	Зиск на курсі чужих валют			883	56
III.	Инші зиски, необняті подрібними рах:				
	1) ріжниця курсу на варт. паперах з фонду на ріжницю курсу	5.698	31		
	2) ріжниця курсу:				
	а) з резерви премій	3.676	27		
	б з резерви на невипл. шкоди	103	04	966	
	3) відписані претенсії з давніше відписаних	1.996	55	776	16
	4) з резерви на сумнівні належн.			5.344	50
IV.	Бі'янсовий недобір	15.275	59		
		55.530	16	11.540	62

		Обезпечення від огню зол.	с.	Обезпечення від крадіжки з вломом зол.	с.
I.	Бі'янсовий недобір у звітовому році на рахункові обезпечень	37.256	80	6.918	26
II.	Страта на курсі чужих валют	3.779	31	966	
III.	Инші відписи й страти необняті подрібними рахунками:				
	1) відписано з вартости недвижим.	4.868			
	2) відписано на резерву на сумнівні належности	3.905	74		
	3) ріжниця курсу на варт. паперах	5.698	31	3.138	20
IV.	Бі'янсова надвижка			518	16
		55.530	16	11.540	62

Львів, дня 24. травня 1934. р.

ДИРЕКЦІЯ:
Володимир Децикевич Інж. Юліян Мудрак
Ярослав Колтунюк.

КОНТРОЛЬНИЙ ВИДІЛ:
Остап Луцький Михайло Стефанівський
Др. Кость Левицький
Бухгальтер І. Мороз.

Покриття бі'янсового недобору відділу обезп. від огню (§. 57. стат.) зол. 15.275·59.
З фонду на звороти зол. 5.640·36.
З капіталу запасного „ 9.635·23.

Розділ бі'янсової надвижки відділу обезпечень від крадіжки з вломом зол. 517·16
До капіталу запасного відд. обезпеч. від крадіжки з влом. ціла надвижка по думі §. 55. т. статута.

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 31. V. год. 3·30 веч. „Фрайкйн-Доктор". Ціни найнижчі.
Четвер, 31. V. год. 7·30 веч. „Довічність". Виступ Л. Сольського. Абон. 21.
Пятниця, 1. VI. год. 4 поп. „Довічність" з Л. Сольським. Вистава шкільна.
Пятниця, 1. VI. год. 7·30 веч „Довічність". Останній і прощальний виступ Л. Сольського. Абон. 21.

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 31. V. Театр нечинний.
Пятниця, 1. VI. год. 7·30 веч. „Дівчата з одностроїх" Абонамент неважний.

Жидівський Варшавський Артистично-Літературний Театр у салі „Колісею":
Четвер, 31. травня, год. 8·45 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Завіерний відгомін".
АТЛЯНТИК: „Віряи в кайданах" („Матигія"), „Прогулька по Відні".
ВАНДА: „Дивний дім" (Борис Карлов).
КАСІНО: „Пятинова білявка".
КОЛІСЕЙ: „Я не винод", ревія „Дай устонька тай до побачення".
КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль біних ліжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.
МАРУСЕНЬКА: „Дайпник" і ревія: „Бровковский з нами".
МІРАЖ: „Світ без мужчин", „Студент із Праги".
МУЗА: „Л. 14. затонула".
ПАЛЯС: „Цісарські ловп" („Унзер кайзер").
ПАСАЖ: „Білий мустанг", „Палата на колісцях".
ПАН: „Любощі балетниці" (Еліса Ляндл).
СВІТ: „Її королівська величність", „Біла одаліска".
СОНЦЕ: „Том і Мікс" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Чарівна ніч", ревія „Ідемо на місяць".
ХИМЕРА: „Новий под".
УТІХА: „Кровавий шлях", „На окраїнах Сагари".

Закордонне радіо.

Четвер, 31. травня 1934.

Відень (506,8) 11·00 Релігійні пісні, 12·00 Концерт, 18·00 Камеральна музика, **Брно** (325,4) 15·00 „Севільський цирульник" оп. Россіні, **Прага** (470,2) 22·45 „Віола" рок. оп. Сметани, **Париж** (1649) 20·00 Камеральна музика, **Берлін** (356,7) 14·16 Легка музика, **Кельн** (455,9) 17·30 Соліст., **Ляйпціг** (382,2) 21·30 „Ара бела" оп. Р. Штравса, **Будапешт** (549,5) 12·30 Концерт оп. орхестри, 16·00, 22·45 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 13·10 Легка музика, 20·45 „Дон Карльос" оп. Верді, **Рим** 420.8) 17·30, 20·45 Концерт.

Пятниця, 1. червня 1934.

Відень (506,8) 17·10 „Звірі в музиці" (концерт солістів, спів). 19·15 Вулична музика, 20·05 Концерт, **Братислава** (298,8) 20·35 Спів. **Прага** (470,2) 17·00 Камер. концерт, **Білгород** (439,8) 13·10 Популярні мельодії, 20·00 Спів, **Берлін** (356,7) 20·30 Брукерова симфонія ч. 8. ц-моль, **Гайльсберг** 20·10 Соліст (арфа, скрипка, віольончеля), 20·35 „Дер необрохене Круг", комедія Кляйста, **Ляйпціг** (382 2) 12·00 16·00 Концерт, **Бреслав** (315,8) 17·50 Фортепіянова музика на 4 руки, **Будапешт** (549,5) 12·05 Концерт військ. орхестри, 18·40 Камер. музика, **Міляно** (368,6) 20·45 Сучасна камер. музика, **Рим** (420,8) 13·00 Легка музика, 17·00 Вок.-інстр. концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 31. травня 1934.

8·00—9·00 Ранішня авдиція, 12·15 Муз поранок, 14·00 Сільський фейл. „На присі", 14·30 Пісні, пісоньки (хор), 15·00 Різьн. балачка „Організація господарств", 15·20 Концерт сальон. орхестри, 16·00 Для дітей „Широкий світ", 16·30 Фрагмент мечу коп. мяча „Відень—Львів", 16·45 Літ. фейлетон „Кий в муовалиині", 17·00 „На Гелі", 17·15 Нар. музика (орх.), 18·00 „Нумер іде" (авд.), 18·40 Меч. коп мяча: „Ліга-Ляйпціг", 18·50, 19·30, 20·45 Гр. плити, 19·00 Турист. фейлетон „Підкамінь", 19·10 Всячина, 19·50 Вибрані думки, 19·52 Легка музика, пісоньки, 21·00 Фейл. „Геть, геть смуток усяний.", 21·15 Концерт симф. орхестри, 22·00 Техн. почт. скринька, 22·25, 23·05 Танкова музика.

Пятниця, 1. червня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Популярна музика з гр. плит, 15·05 Збіжева біржа, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Година легкої музики (джез. орх.), 16·35 Концерт солістів, 17·30 Відчит із польської історії „Травневий переворот", 17·50 Про технічне та ремісниче шкільництво, 18·10 Легка музика, 18·53 Фейл. репортаж „Світ праці — мудяр", 19·05 Всячина, гр. плити, 19·26 Актуальний відчит, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва реруи, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Муз. балачка, 20·15 Симф. концерт, спів, фейл. „Життєписи славних людей", 22·00 Серед книжок, 22·10 Музика з гр. плит, 22·30, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долляр у Львові в приватних оборотах 5 27·50 зол.

Золото: Доляри 8·91—8·93. Франки фр. 34·70—35·20 Дукати 82·80—83·30, Корони 36·90—37·40, Рублі 45·50—46·50.

Срібло: Корони 0·28, Фльорени 0·70, Рублі 1·20.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·94·50, Париж 34·96, Берлін 207·35, Ціріх 173 31, Амстердам 359·15, Прага 22·05, Міляно 45·10. Відень 98·00—1·00, Букарешт 37·50—40 00, Нюйорк кабель 5.30·50, Нюйорк чеки 5·30

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 30. травня п. р. в наслідок зниякової тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 л.	молока	—·14 зол.
1 л.	сметани	—·55 „
1 к.	яєць	2·30 „

Тенденція на масло, молоко і сметану зниякова, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що 31. V. п. р. платив своїм достанцим за 1 кг. живої ваги птиці, яєко подвіря птатомясарні „М. С." у Львові (пул. Б. Гловацького 23):

Курита	за 1 кг.	1·20	зол.
Курп	„ І клясп	0·85	„
„	„ ІІ „	0·50	„

Тенденція зниякова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

Вступні іспити в коед. гімн. „Рідної Школи" у Чортнові відбудуться: до І. кл. нового типу 15. і 16. червня; до ІІ. кл. нового типу і до клас V—VII давнього класичного типу 16., 18. і 19. червня.
1641 2—2 **Управа.**

25 зол. — на „Рідну Школу" замість широї подяки всім за участь у похороні та устні і письменні вислови співчуття з приводу смерти **бл. п. проф. Гози Теодора** зложила вдова з сином. 1649

Управа Т-ва Вакаційних Осель у Львові складає всім Вп. Панам і Панам, а зокрема нашому Студенству за поміч в удаштованні і переведенні збірки, як також всім П. Т. Жертводавцям, що причинилися до успіху збірки сердечну подяку. Рівночасно подає Управа до загального відома, що збірка в дні 20. травня п. р. принесла Т-ву 617.05 зол. доходу. 1644

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

АДВОКАТСЬКИЙ аплікант із 3-річною ефективною практикою, самостійний, шукає праці. Зголошення „Діло" під „Негайно". 1642 2—2

ХТО з інтелігентних, щирих українок-панночок, потішить хоч на віддаль, хоч листовно рідним теплим словом, інжиніра-рільника України, на чужині, адміністратора маєтку, що за браком часу і нагоди тим шляхом шукає широго, вірного приятеля в особі інтелігентної, щирої й доброї дівчини-українки. Згодошення прошу спрямовувати до Адміністрації „Діла" під „Інжиніер 32", 1660 1—3

ДВІ КІМНАТИ, кухня, комфорт, фронт до винайму. Театинська 3. 1645

ОГОЛОШЕННЯ

ГРЕБЕНІВ

Пансіон „ЗЕЛЕМІН"

в найгарнішому положенні, подальше від гостинця, гамору і куряви. Просторі, соняшні кімнати з балькопамп. Річні і соняшні купелі. Смачний, здоровий харч, знаний з доброти і щедрости. Ціни уміркованні. 1501 11—?

Відкриття 15-го травня ц. р.

За безцін шовки і літні товари

▷ в Галицькім Магазині Новин
—:— **ГАЛИЦЬКА 15.** —:—

Для прикладу кілька цін:

Монголь в десень	2·80
„ гладкий	2·65
Марокен в десень	3·30
„ гладкий	3·—
Жоржета шовкова	2·50
Ліонський шовк в десень	3·50
„ „ гладкий	2·60
Креп-сатен в десень	2·50
Маркізета швайц.	1·80
Регантина шовкова	2·—
Рипс шовковий	1·25
Перкаль	0·55
Воаліна	0·65
Крепон	0·55
Панама	0·90
Шовк до прання	1·—
Епонж	1·—
Шантунг	1·50
Сирий шовк	1·10
Кора до прання	1·60
Льняне полотно	1·50
Крепон на мебді	1·10

ПОЗІР: При закупі товару від зол. 5 даром бідети до кін „Палас", „Апольо", „Атлянтік" і інших.

Присилайте передплату!

За **осадницю** відповідає **Олександер Костик.** Видає Видавнича Спілка „Ліла". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів. Ринок 10.

Ч. 142 (13.687). Львів. субота 2. червня 1934. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Як то було на Знесінні?

Чому українцям не признали мандату?

У Редакції „Діла" явилася президія українського виборчого комітету зі Знесіння (виб. округа VIII.), яка подала нам такі дані про висліл виборів у тій окрузі: Поминувши уневажнені українські голоси, яких у деяких виборчих комісіях було доволі, признано в присутности наших мужів довіря важними українські картки в комісіях: II. — 59, IV. — 198, V. — 286, VI. — 123, VII. — 116. Разом 782 важних українських голосів. Поважна скількість голосів на українську листу впала також у комісіях ч. I. і III., одначе безпосередньо перед обчисленням голосів наших мужів довіря з тих комісій усунули силою і не можна було ніяким чином довідатися, скільки голосів у тих комісіях признано українській листі. Тимчасом у цілій виборчій окрузі Головна Виборча Комісія виказала всього 364 українських голосів і признала листі ч. 1, яка здобула там 2.406 голосів, усі три мандати.

З поданого вище зіставлення виходить ясно, що українська листа здобула на Знесінні певний мандат. Чому його не признано українцям, може на це відповісти тільки Головна Виборча Комісія.

Розвязання Товариства „Сокіл" в Ордові.

Воєвідський уряд у Тернополі письмом з 26. квітня ц. р. повідомив управу пожежно-гімнастичного т-ва „Сокіл" в Ордові, пов. Радехів, що розвязує це товариство тому, що воно, мовляв, переступило межі статуту. В мотивах зазначено, що члени управи т-ва „Сокіл" в Ордові переводили з шкільними дітьми вправи на зразок вправ військових, що т-во не має досі гімнастичних приладів і не підготовило членів раціонально до протипожежної акції, ані не старалось набути прилади до рятунку при пожежах, що члени т-ва співали у прилюдному місці „Ми гайдамаки", переводили нелегальну збірку і т. д.

Величаве Свято поляглих у Станиславові.

У Станиславові на святі поляглих на Зелені Свята ц. р. взяло участь у поході біля 20.000 людей. Сам похід учасників вулицями Станиславова на цвинтар тривав 2 і пів години. В поході несли 223 вінки (мин. року тільки 185). Душа раділа, коли в поході йшли старші і молодь, інтеліґенція та селянство і то тільки з поблизьких сіл.

Чарівну силу має національна ідея.

Повне банкротство москвофільського свята.

Талергофське свято без талергофців.

Від кількох років львівські москвофіли підготовляли зїзд „талергофців" у Львові, аби заманіфестувати свій вплив на наше село. І дійсно шумно реклямований зїзд відбувся у четвер 31. травня ц. р. і закінчився повною компромітацією для його аранжерів. Всіх учасників талергофського свята, які брали участь у поході вулицями Львова на Личаківський цвинтар, було **найвище 4.000.**

Зїзд почався полевою Службою Божою за покійних у Талергофі в 9. год. рано на площі Високого Замку, яку відправило чотирьох старших священиків з діяконами. Співав хор зі села Ляшкова, радехівського повіту, з яким посол з ББ о. Й. Яворський приїзджає до Львова співати на йорданське свято, уладжуване для війська. Невеличку площу біля ресторану (не на леваді під колцем) ледви частинно заповнили учасники свята. Зате аранжери свята порозставляли поміж юрбу людей з таблицями, на яких повиписували назви всіх міст Східної Галичини і деякі з Лемківщини. Не забули теж додати до написів міст „святого йорчика". Одночасно в православній церкві теж відправилося богослуження. Біля 12-ої год. учасники свята уформували похід і рушили вулицями Театинською, Курковою на Францішканську вулицю, де обєдналися з православними, а звідтіля через вул. Личаківську на Пекарську і на Личаківський цвинтар. Похід отворив дяк Старецький зі Знесіння, який ніс хрест.

За ним станула процесія з православної церкви, бо процесій з наших церков взагалі не було. Опісля несено 82 вінки, з **триколіровими лентами.** Впорядчики уставили так людей з вінками, щоби вони йшли якнайдовше. І дійсно 82 вінки (вже разом з вінками учасників з православної церкви) несено в поході вулицями через 8 хвилин. Опісля йшло 54-ох грекокатолицьких священиків; з поміж них 34 в ризах. За духовенством йшли селяни з урною землі з Талергофу. Похід самих учасників з духовенством, чотирома хорами і трьома оркестрами мандрував вулицями ледви **40 хвилин.** Коли приняти, що за одну хвилину перейде вже найбільше 20 чвірок, тоді за 40 хвилин в поході могло перейти найбільше 3 і пів тисяч учасників. Додаймо ще кількох православних священиків і біля триста їх вірних, впорядників свята та людей, які несли вінки і мандрували хідниками, тоді всіх учасників талергофського свята не було більше 4.000.

Мабуть самі аранжери не хотіли більше компромітуватися і тому в поході не несли вже таблиць з назвами всіх галицьких міст. Перед кількома роками на зїзді талєргофців у Львові бачили ми понад 100 священиків і куди більше учасників. Не слід теж забувати, що на вчорашній зїзд змобілізовано всіх москвофілів з цілої Галичини. Приїзжі дістали 75 проц. залізничої знижки. Томуто багато осіб приїхало виключно через добру нагоду дешево дістатися до Львова. Кілька тисяч таких „ревних" і „найлевніших" однодумців „Русского Голосу" і пп. Бачинських — це справді наглядний доказ провалу москвофільства в українських масах.

Редукції службовичок.

З Варшави повідомляють, що з днем 1. червня ц. р. звільнено з посад у почтових, телеґрафічних і телефонічних урядах 500 службовичок. Ці редукції викликали переполох між жінками. Сподіються дальших редукцій.

Заворушення в Сан Франціско.

Страйк портових робітників у Сан Франціско тревае далі. З Лондону повідомляють, що вчора вечором дійшло до нових вуличних заворушень. Велика юрба демонстрантів уладила похід вулицями. З юрби чути було вороже окрики проти уряду. Поліція розігнала демонстрантів. Кільканацять осіб важко ранених. Поліція запевняє, що заворушення викликали комуністи.

Льосування „Діла" визначене.

Тепер черга на Шановних Передплатників вирівняти залеглости і вплатити передплату за місяць червень.

В неділю 3-го червня ц. р.
на площі
СОКОЛА БАТЬКА
Свято Прапору Української Кооперації
9 год. рано
Архієрейська Полева Служба Божа.
Посвячення прапору: Ексц. Митрополит Кир. Андрій.
Похід — дефіляда.
Народня Забава: 1647 2—4
Орхестри, хори, гри і забави малих кооператорів.
Продажа кооперативних відзнак вступу в ціні 20 сот. у складах Народньої Торговлі і в Союзному Базарі.

Чому Вас так тяжко переконати,
що Ви, — як свідомий українець, повинні обезпечити свої будинки в дозволеній законом 1/2 частині їх вартости в українськім
Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер",
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Якщо хочете брати участь у виборах до громадських рад, то негайно замовте собі
Новий Самоуправний Закон
разом із
виборчою ординацією
д-ра Степана Барана.
Замовляти в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10.
Ціна примірника 0·80 зол.
(з почт. пересилкою 0·95 зол.).

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Як відроджується нація...

ВРАЖІННЯ І РЕФЛЕКСІЇ ПРО НЕДІЛЬНІ ЗЇЗДИ В УЖГОРОДІ.

(Розмова з пос. Міленою Рудницькою.)

— Ми довідались, що Ви, Вп. Посолько, їздили до Ужгороду на останні тамошні зїзди. Просимо подати нам кілька інформацій та особистих вражінь і рефлексій.

— В неділю 27. травня відбувся в Ужгороді вчительський зїзд, а в понеділок 28-го — жіночий зїзд. Я їздила туди разом з пп. сенаторкою Оленою Кисілевською та Іриною Павликовською. Нашою сутньою ціллю був жіночий зїзд, однак п-і Кисілевська, яка виїхала раньше, була теж на вчительському зїзді і виголосила на ньому промову, що — як казали мені — викликала велике захоплення. Сама я була присутня лише на останній частині вчительського зїзду, а то на вечірньому концерті. Вражіння було відразу дуже сильне: вщерть заповнена саля, прегарний хор під орудою п. Приходька, маси цілком національно свідомого українського підкарпатського вчительства.

— Просимо за деякі подробиці щодо жіночого зїзду.

— Офіціяльно звався той зїзд: „І. Зїзд Народовецького Жіноцтва Підкарпаття". Скликували його чотири тамошні жіночі організації: 1) „Жіночий Союз", найстарша, але й трохи консервативна підкарпатська жіноча організація (напр. приймає у члени лише уроджені на Підкарпатті автохтонки), на якої чолі стоїть п-і Волошинова, дружина відомого діяча о. Августина Волошина; „Жіночий Союз" має 8 філій; 2) „Жіночі Секції" при „Просвітах" (голова: п-і Нивицька); 3) Жіночі Відділи „Пласту" і 4) Марійська Конґрегація. Однак ані до ужгородського зїзду ані взагалі до тамошніх відносин, людей і настроїв не можна підходити з нашими, українсько-галицькими критеріями...

— Всіх нас передовсім цікавить національне обличча підкарпатського жіноцтва та яку ролю грає воно в процесі українського національного відродження Підкарпаття.

— Характеристичним моментом є тут факт, що вже на передаступній нараді первісний термін зїзду „народовецький" заступлено терміном „український". Підхід членинь зїзду до українства, до української національности, можнаб назвати стихійно-чуттєвим. У нас таке явище вже незрозуміле: кожна патріотична фраза викликує в інтеліґенції і в простолюддя, що масово навертається там до української національної ідеї, — буквально сльози зворушення. Наприклад звичайне речення промови „ми, українське жіноцтво" викликувало ентузіязм присутніх. Одночасно зауважити треба, що велика саля зборів була вщерть заповнена жінками, а по реакції зібраних на ріжні суттєві частини промов можна було відразу зміркувати, що підкарпатські жінки в масі є елементом луже інтеліґентним. В той спосіб можна устійнити два факти: що українська свідомість прокидається справді в масах підкарпатського жіноцтва та що недільний зїзд не залишав ніякого сумніву щодо свого національного характеру.

— Як відбувався сам зїзд, над чим радив і що врадив?

— Почався зїзд полевим богослуженням, яке відправив Прев. епископ Стойка. Після того сформувався кількатисячний похід жінок. Наприкінці походу йшли делеґати від українських установ, під проводом о. Августина Волошина. Перед аходом до салі витав присутніх з балькону еп. Стойка і посадник міста. Щодо ділової частини зїзду, то тут саме не можна стосувати нашої мірки. Це був зїзд не делеґаток, а свідомих одиниць, та обмежувався лише до маніфестаційної сторінки. Ніяких ділових нарад не було, крім дуже гарної промови п-і Нивинської були виголошені лише привіти і аклямацією прийняті резолюції. Привіти мали теж феміністичний характер, наспіли теж з усіх кутів Підкарпаття.

— Що Вас найприємніше вразило в отому Зїзді?

— Передовсім присутність всіх суспільних верств, головно численна присутність селянок (які виступали теж з привітами), потім гармонійне співпраця всіх генерацій: нема там найменших суперечок між „старими" і „молодими". Звертало теж увагу надзвичайно поважне прихильне становище цілого українського підкарпатського громадянства до жіночого руху.

— Які відємні сторінки?

— Замало ділового змісту жіночого Зїзду. Настрій був прегарний, а всеж — тамошні провідниці мусять здати собі справу, що витворення патріотичного та феміністичного настрою є лише психольоґічною підготовкою, за якою повинна йти організаційна праця від основ. Я зрештою певна, що підкарпатські дівчки цього свідомі, а прийнята на Зїзді постанова про покликання до життя обединуючого комітету з усіх 4-х згаданих вище організацій каже вірити в правильний шлях молодого українського жіночого підкарпатського руху.

— Яка роля на Зїзді була пань-делеґаток зі Львова?

— Всі ми три промовляли на Зїзді: я від „Союзу Українок", Української Парляментарної Репрезентації та УНДО, п-і сен. Кисілевська від „Жіночої Долі" і п-і Ірина Павликовська від „Кооперативної Жіночої Ґільди" та жіночих кооперативних і господарських установ в Галичині. Принятий, яке нас стрінуло у маси слуличині. Принятий, яке нас стрінуло у маси слухачок, учасниць Зїзду, було справді зворушливе.

— Які Ваші загальні поміченння про підкарпатські громадсько-політичні відносини?

— Очевидно, що про внутрішні справи Підкарпаття говорити мені і незручно і важко, тому, що докладно їх не знаю. Підкарпатські українці маніфестували підчас обох Зїздів свої протиреваншистичні почування. Поруч із жовто-блакитними прапорами маяли прапори чеські, на естраді стояло погруддя през. Масарика, Зїзд вислав теж до нього привітну телеґраму. Не маю ніякого сумніву, що найпевнішою підпорою антимадярського становища чеського центрального уряду і його закордонної політики є підкарпатські свідомі українці, і можна би лише висловити побажання, щоби чеський уряд та підтримуюча його урядова партійна коалїція цей факт освідомили собі й витягли з нього відповідні висновки у внутрішній політиці. Деякі чехи це безперечно розуміють. Ось напр. п. Войта Бенеш, брат міністра закордонних справ ЧСР., промовляючи на недільному вчительському зїзді від чеської вчительської організації, сам повчав українських вчителїв, як вони повинні боротися за українську школу! Так само відома чеська патріотка-дівчка п-і сенаторка Плямінкова прислала Жіночому Зїздові сердечний привіт! З другого боку про те дуже веселі для підкарпатських українців краєві відносини свідчить он хочби прикрий інцидент на Жіночому Зїзді, викликаний нетактовною поведінкою нижчого представника влади, що перервав промови найльояльніше супроти чеської держави настроених промовців! Показалося, що це відомий тамошнім людям місцевий москвофіл!... Гадаю, що такі інциденти вчать підкарпатських українців зберігати у своїх зазнаках льояльности межі національної гідности.

— Яке Ваше остаточне загальне вражіння?

— Що відроджується і на очах кріпшає підкарпатська вітка української нації!

Ширіть наш часопис!

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 2. ЧЕРВНЯ 1934.

М. ВОЗНЯК. 4)

До ґенези й розуміння Франкової поеми „Похорон".

II.

Дальші сліди прозового оброблення теми не знайшлися. Її обробив Франко в поемі „Похорон", відчитаній „на весні 1898 р." на літературних сходинах у Львові. Ряд таких літературних сходин уладила редакція „Літературно-Наукового Вістника". На котрих саме сходинах відчитав Франко свою поему „Похорон", не знати. В ч. 46 з 11. березня заповідало „Діло" найближчі літературні сходини на 12. березня й завважувало, що на попередніх сходинах між іншим „д-р Франко читав свою нову поему". З новинки 34 ч. „Діла" з 25. лютого виходить, що попередні сходини були 26. лютого, а ще перед тим уладжено подібні сходини вже двічі. У своїх згадках про Франка пригадав Михайло Мочульський, що „на отсих сходинах і Франко читав свою „Поему про білу сорочку" і брав дуже живу участь в обміні гадок на літературні теми"[1]). Таким робом нема даних ствердити, котру саме з двох своїх поем відчитав Франко на літературних сходинах 26. лютого 1898 р. Але в усякому разі коло того часу вона була готова[2]).

У поемі Франка „Похорон" повстанці почали завзятий бій на життя й смерть проти кривдників. Одначе в рішучій хвилині провідникові аристократії вдалося перемовити провідника плебеїв на свій бік і таким робом вийшли переможцями. З приводу перемоги відбувається бенкет, а на ньому сиплються промови, між ними й старого рубаки-генерала, що піддав думку признати нагороду Миронові за те, що в останній хвилині пристав до них, видав сили й пляни противників, словом за те, що

На трупах тих, що вчора звав братами,
Плебей здвигнув тріюмф аристократії.

Зложивши подяку Миронові за ролю спасителя, висловив ґенерал своє відношення до нього ось-якими словами:

Ви демократ, плебей і консеквентно
Робили те, що мусіли, мій друже.
Ви підняли на нас народ розжертий, —
Як ворога я поважав вас дуже.

Як зрадили ви рідну справу,
Як перейшли до тих, що хоч приймають
Услугу вашу, але вам чужі,
І рівним вас ніколи не признають, —

Тоді для мене вмерли ви, мій пане,
Сплили мов гук нестрійного акорду,
Ми визискали вас, та нині маєм
Для вас лишень обридження й погорду.

Уважаючи Мирона „ворогом, зрадником і простаком", він кинув із усієї сили пугар об підлогу.

У відповідь на тост ґенерала застерігся „зрадник Мирон" проти того, немов він був би плебеєм, навпаки, він ізроду був ворогом плебейства й бажав знівечити його в самій основі. Правда, він підняв хлопський бунт і близька вже була його побіда, та він пізнав, що це булаб „побіда мас, брутальних сил, плебейства і нетями", що при такій побіді він не сповнить своєї місії, а тільки ворога посадить на троні. Він

бачив, як ті лицарі завзяті,
Що йшли в огонь, що билися як орли,
В душі своїй були і темні й підлі,
Такі ж раби, як уперед були.

Він побачив, що для повної побіди

якоїсь іскри треба,
Щоб душі їх розжеврить, запалить,
Щоб вуголь їх в алмаз перетопився.

Тому він

зломає той знаряд непридатний,
Спокусу дешевих побід відверг,
Бо краща від плебейської побіди
Для них була геройська смерть тепер.

Він в тім каліцтві житиме й ускне?
І чом відступників у нас так много?
І чом для них відступство не страшне?

Чом рідний стяг не тягне їх до свого?
Чом працювать на власній ниві — стид,
Але не стид у наймах у чужого?

І чом одни на рідній ниві вид:
Безладдя, заність і пихи пустая
І служба ворогу, що з нас же й кпить?

Свій епільоґ закінчив поет у справі свого твору запевненням, що крім власних важких дум,

Крім болю серця й сумніву й розпуки
Усе в нім байка, рої мрій палких.

Отже битви, перемоги й люті муки, і кров і блиск, що тьмив очі в автора, „і речі ті і духи ті і духи — усе те — наче місячної ночі."

(Далі буде.)

---

[1]) **Ан. Крушельницький.** Іван Франко. Коломия. (1909), с. 198.

[2]) **М. Мочульський.** З останніх десятиліть життя Франка 1895—1916. Спогади і причинки. (Зі сто лїт, III, тс. 241—242).

[3]) Цьому означенню часу написання „Похорону" може хтось протиставити дату, що її подав сам Франко в додатку до перекладу „Кам'яного гостя" Пушкіна, писаному 26. квітня 1914 р. Тут він писав ось-що: „Основною темою Дон Жуанової леґенди (духи померлих хоронять живого чоловіка) я покористувався в своїй поемі „Похорон", виконаній о. 1899". Очевидно, Франко поставив дату видання „Поем", що більше, будучи хорим, приписував „Похоронові" пророцьке значіння, пишучи: „Ся моя поема має дотепер пророцьке значіння в моїм житю, що мені самому трафилося щось подібне в Лїпіку в Хорватії при кінці цвітня 1903 р." (**Ал.С. Пушкін.** Драматичні Твори в перекладі, з передмовою та поясненнями д-ра Івана Франка. Львів. 1917. с. 204).

Виборчі рефлєксії.

I. ВИБОРЧА ГЕОМЕТРІЯ В СВІТЛІ ЦИФР.

Нема сумніву, що конституційна засада про вільне, тайне, безпосереднє, рівне і пропорціональне голосування, яка має забезпечити справедливість виборів, лише тоді була би зреалізована, колиб Львів творив одну виборчу округу. Всякий поділ на округи нарушує цю справедливість, і чим більше є виборчих округ, тим менше справедливими стають вибори.

Це твердження найкраще доказують виборчі цифри, оголошені Головною Виборчою Комісією. У Львові віддано 85.271 важних голосів. З того числа впало голосів на листи: ББ (1) — 43.085; жидівські — 15.245; соціялістичні — 9.304; ендецькі — 8.405 і українські — 7.574. Мимоходом слід зазначити, що число 7.574 зовсім не є показчиком справжньої чисельної сили українців у Львові. Колиб ті 19 округ, в яких відбулось голосування, творили одну виборчу округу, то на підставі оголошених урядово цифр згідно з системою де Гондта одержали би мандатів: ББ — 35; жиди — 12; соціялісти — 9; ендеки — 7; українці — 6. В дійсности-ж, завдяки штудерному поділові Львова на 20 округ, дістали мандатів: ББ — 42, отже на 7 мандатів більше; жиди — 16 (на 4 м. більше); соціялісти — 5 мандатів (на 4 мандати менше); ендеки — 5 мандатів (на 2 м. менше) та українці — 1 мандат, отже на 5 мандатів менше. Найбільше втратили українці, а в другій мірі — соціялісти. Коли зважити, що соціялісти могли здобути мандати головно на окраїнах Львова, де саме мешкає найбільше українців, то стане зрозумілим, чому після українців найсильніше потерпіли соціялісти. Удар, виміряний виборчою геометрією проти українців, мусів ударити і соціялістів, одначе виборча геометрія головно була спрямована проти українців.

Так говорять цифри. У звязку з тим пригадайте собі, як сильно акцентували момент боротьби за польський характер Львова не тільки виборчі відозви Польського Виборчого Комітету (ч. 1), але навіть такі короткі заклики, як „Польський Львів голосує на 1", або зазив на віча: „Являйтеся всі на віче. Заманіфестуйте своє привязання до польського Львова!"

Ось де — джерело виборчої геометрії, а разом з тим — головна причина нашої невдачі.

II. ЧИ УКРАЇНЦІ ЗДОБУЛИ МАНДАТ?

При попередніх обчисленнях наших страт я виходив з заложення, що українці дістали у Львові 1 мандат. Одначе дотично цього мандату не все в порядку, а саме: Головна Виборча Комісія оголосила, що у XVIII. окрузі, де українці мали здобути мандат, упало голосів: на листу ББ — 2194; на соціялістичну — 1117; на українську — 648 і на ендецьку — 438. Згідно з системою де Гондта приділ мандатів повинен би виглядати так:

ББ.	Соціялісти	Українці	Ендеки
1) 2194	2) 1117	648	438
3) 1097			
4) 731			

То значить, листа ББ повинна дістати 3 мандати і листа соціялістів — 1 мандат. Українці лишаються без мандату. Одначе, коли українцям признали мандат, то треба було поправити: або число голосів, що впали на листу ББ, або число голосів української листи. Якась несамовита історія.

III. „СУМЕРКИ БОГІВ".

Львівські вибори цікаві ще тим, як виглядала у практиці можливість перекидувати голоси з одного кандидата на другого. Нема майже ані одної листи ББ, в якій виборці не робили би змін. На 16 лист тільки в 2-х зміни були незначні; в 14-же — порядок кандидатів був змінений, а в тому в 7-х листах цілковито повичеркувано деяких важніших кандидатів. Отже при виборах перепали пп.: 1) Судгоф, голова Міщанського Стрілецького Т-ва; 2) Дешберг, один з провідників бебістичного учительства; 3) д-р Баллабан, генерал, голова Т-ва власників реальностей; 4) інж. Матцке, голова клюбу радних ББ, 5) д-р Мейбаум, б. редактор „Слова Польского", 6) Срочинський, 7) д-р Кубаля, віцепрезидент міста і 8) інж. Крикевич, б. бурмістр Замарстинова. Провал тих 8 чільних кандидатів „Курер Львовскі" називає з деякою дозою злорадства правдивими „сумерками богів". Так само у всіх без винятку 5-ох жидівських листах зайшли зміни в черзі кандидатів, при чому ніодин чоловий кандидат, навіть д-р Шморак, не задержали свого місця, а в 2-х округах зовсім перепали 2 чільні кандидати.

Навіть у ендеків б. посол Перацький, що стояв на 4-му місці, здистансував чолового кандидата.

Під цим оглядом українські виборці показалися найбільше здисциплінованими.

IV. ГОЛОСУВАННЯ НА ОСОБИ.

Цікавий є сам характер змін у черзі кандидатів, особливо на листах ББ. В часі боротьби з партійництвом у санаційній пресі сильно атакували систему голосування на партійні листи, на яких виборець не може нічого змінювати. Тоді широко писали про звязаність волі виборців та підкреслювали, що завдяки цьому виборці не можуть дати своїх голосів на найбільше зідомих і заслужених людей. Якже при львівських виборах скористали виборці з даної їм волі перекидувати свої голоси?

Згадайте про „сумерки богів", а крім того для прикладу візьміть округу IX. Там на листі ББ були зголошені: 1) д-р Тулліє, сенатор і заслужений професор; 2) д-р Вайгель, ректор політехніки і 3) Цвинар. А вислід виборів був такий: 1) Цвинар дістав 4.899 голосів; 2) сенатор Тулліє — 1.495 і 3) ректор Вайгель — 1.379 голосів.

І це в столичному місті, де стільки разів переводили вибори і до віденського парляменту і до галицького сойму.

Цікавий досвід.

С. Хруцький.

31. V. 1934 р.

ПІДПИСУЙТЕ Й ВПЛАЧУЙТЕ НА ПОЗИЧКУ РІДНІЙ ШКОЛІ ПО 25 ЗОЛ.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИГМУНТ ЗАЛЄСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.**

ПЕРЕД ВИБОРАМИ У РІВНОМУ.

Дня 28. 5. в помешканні Повітового Комітету УНДО у Рівному відбулася нарада в справі виборів до міської ради Рівного: попередня рада вславилась поганою господаркою.

Реферат про значіння виборів та про приписи виборчого права, як вони виглядають у сучасній практиці, виголосив посол С. Хруцький. Одначе він не довів до кінця свого реферату. На збори явився представник влади, п. Писарський і зажадав, щоб лише один предсідник зборів назвав поіменно всіх присутніх та щоби всі присутні показали поіменні запрошення. Хоч ті обидві вимоги були сповнені, збори все таки розвязано.

Можна думати, що само внесення незалежної української листи вивело з рівноваги деякі чинники. Бо при минулих виборах була лише спільна польсько-жидівсько-українська листа, а тепер вслід за українцями і жиди задумують йти до виборів окремо. Звідси гнів. Особливо лютує посол ББ Скрипаик, дотепер лавник магістрату. У виборчих відозвах, ним підписаних, він громить українців за зломання єдиного фронту. Та якого? Чи польсько-українського, чи польсько-жидівсько-українського?

Рівне поділено на 12 округ, по 3—4 мандати. Які малі ті округи, видно з того, що для зголошення листи вистає 30 до 45 підписів. Отже всюди подібна виборча геометрія, що у Львові.

За краєву українську птахівничу фарму.

(До статтей в „Ділі" з 15. березня і 22. квітня ц. р.)

Наше життя укладається щораз то більше невесело. Всіми дірами заглядає до нас біда. Чи робітник, чи селянин, чи інтеліґент, — все одно не жив, як повинен. У кожного доходи за великі, щоби вмерти, а за малі, щоб жити. Та живий живе гадає. Не можна забласти рук і чекати спасення, бо само воно не прийде.

Хочу звернути увагу на птахівництво, його продукти і торговлю ними як один із засобів боротьби з нашими злидиями.

У кожний торговий день, як іду до школи, бачу цілий ланцюг селянських возів, на яких везуть кури, гуси, качки, іноді індики і їхні продукти: яйця, пух чи піре — а все це купують чужі скупщики. Після торгу вивозять усе те добро кудись у світ і знову при цьому наших людей не видно.

А птахівничих продуктів вивозять у світ сотки міліонів!

З Польщі вивезено за роки 1925—1930 самих яєць, не вчисляючи живої і битої птиці, на 774 міл. 613 тис. зол. Є це така сума грошей, що колиб рахувати по порядку від 1 до кінця тої суми, то треба рахувати день і ніч повних 14 літ.

В 1930 році вивезено з Польщі за границю яєць на суму 134 міл. 827 тис. зол. У цьому експорті вартість українського кооперативного самостійного вивозу яєць обчислив дир. Мартюк на 2 міл. 520 тис. зол. (280 тис. ам. дол.). Є це смішно мала цифра, а смішніша ще тому, що за Східну Галичину і Волинь припадає з усього експорту 45 прц. продукції. Через руки наших кооператив повинно було перейти в 1930 році 60 міл. 672 тис. зол.

На зїзді „Союзу малопольських експортерів яєць" у Львові 11. XI. 1930 р. на 70 учасників зїзду було двох представників українських кооператив, 4 представників польських коол. і 60 представників приватного жид. експорту.

З того, що я дотепер написав, кожний повинен побачити, що торговля птахівничими продуктами є дуже поважна торговля і що нас тут якби не було. Замість сидіти і вижидати чогось, що само не прийде, доконче треба нам братись до цієї ділянки торговлі. Воно для нас конечне, а тим лекше, що нам з продуцентом краще договоритись.

Перейду до продуцентів. У нас розводять птицю халупники, малоземельні і середземельні рільники. Вони продають також птахівничі продукти. Інтеліґенція, коли й розводить птицю, то продукти її зужитковує звичайно у себе дома. Польща обіймає 388.390 кв. км. простору. На отсьому просторі було, по обчисленні Захарського, в 1930 р. 37 міл. курей. Загальна вартість продукції рахується 320 міл. зол. З того вивезено за границю на 134 міл. 827 тис. зол.

Інж. Павликовський нараховує нашої національної території в межах Польщі повних 137 тис. кв. км. На цей простір припадає в загальної кількости птиці 13 міл. курей; загальну вартість їх продукції рахують за 112 міл. зол.

Щодо птахівництва в тернопільському воєвідстві, то справа мається так: Воєвідство тернопільське обіймає 16 тис. 322 кв. км. На ньому розводили на основі останнього державного обчислення:

курей	2,615.195	штук
качок	176.342	„
гусей	159.115	„
індиків	16.536	„
голубів	90.028	„
пантарок	4.774	„
фазанів	543	„
павів	31	„

Усієї птиці було тут 3,062.54, а тому числі було породистої птиці тільки 24.838. Порівняймо тепер маленьку Данію. Як вона стоїть далеко краще дотично птахівництва! Данія має простору 43.000 кв. км. На цьому просторі було вже в 1923 р. 20,000.000 курей. Колиб у нас розводили таку скількість курей, що в Данії, то у воєвідстві тернопільським повинно бути около 64,000.000 курей. На отсих прикладах, порівнюючи малу Данію з нашими землями, доказав я, що у нас може поміститись багато більше міліонів птиці, як досі ми розводили. Колиб ми стан нашої птиці піднесли до 60 міл., то тоді загальна вартість продукційна тої птиці булаб не 112, а 517 міл. зол. Наші малоземельні селяни й інтеліґенти чи робітники повинні гуртуватися в сільсько-господарських кружках і під умілим проводом агрономів розводити відповідну кількість курей з річною продукцією не 70, а 200 яєць. Тоді грошева чужда буде рішуче значно менша.

В Данії поширювали продукцію і годівлю курей постепенно: в році 1888 було там курей 4 міл. 500 тис., в році 1898 було вже курей 8 міл. 500 тис., в році 1914 піднеслось число на 15 міл., в році 1923 було курей 20 міл. А побільшувано стан курей тому, бо він приносить зиск.

Багато наших людей, особливож тих, що не розводять птиці з олівцем у руці, або за її годівлі зовсім не розуміються, поширюють думку, що годівля птиці не оплачується. Інж. Скорнунґ-Шіковська подає в „Пшеводніку Кулек Ролън." за рік 1929, ч. 6. записки польського селянина зпід Кракова Жимонта Конна, що від 6 курок мав у році 124 зол. 86 сот. чистого зиску. Колиб цей Конп міг був тримати 60 курей, мав би був чистого зиску 1.248 зол., від 600 курей — 12. 480 зол., а від 6.000 курей — 124.800 зол. чистого зиску.

А чи фарма на 6.000 курей не приставлаб радо на 62.400 зол. чистого річного зиску, себто тільки на половину того, що рахунок дає? В

Як не можете спокійно спати — то підпишіть позичку Рідній Школі на суму 25 зол.

Пятниця Великий Театр

Остання нагода подивляти
Людвика Сольського
Нині прощальний виступ

книзі Арбашева „Птицеводство" говориться про господиню Мавру Семенову, що від своїх 500 курок, які вона рік-річно тримала, зложила не багато, тільки 40.000 рублів. У книзі Дірігома „Гефлігельцухт" говориться про птахівничі фарми, що приносять річно 8 до 20 тис. чистого зиску.

А тепер, коли я вже обговорив нашу відсутність у торгівлі птичих продуктів і виказав загальну занедбаність цієї галузи господарства в нас та пожиток птиці у інших народів, скажу ще дещо про фарму. Кінцеве слово, як зорганізувати краєву фарму, скажу тоді, як побачу, що прийшов уже час його сказати. Для краю з малоземельним населенням, що розводить птицю способом примітивним, а хоче власними силами боритися з нуждою, птахівнича фарма є доконечна. Колиб уялти під увагу тільки воєвідство тернопільське з його 3-ма міл. птиці, то вже це число оправдувалоб її існування на те, щоб випродукувати 5 міл. птиці, котра додатково в цьому воєвідстві може поміститись. Колиж ми хотілиб підвищити кількість птиці до 60 міл. у всіх воєвідствах з українським населенням, а крім цього розвести по птицю тільки великої господарської вартости, колиб ми при помочі доброї якости продукту хотіли здобути закорд. ринок збуту, — то це можна зробити тільки при помочі фарми з відділами: машиновим, яйцекладним і мясним, побудованої і веденої зразково у великому масштабі.

Інж. Котецький подає видатки на фарму у висоті 30 тис. зол., п. Вислоцький подає спосіб, як роздобути цю суму. Я скажу тільки, що якби ми були трошки більше рухливі і мали сильнішу волю, то не 30 тис. зол., а багато більше зложилиб на руки Краєвого Госпол. Т-ва „С.-Г." у Львові на заложення птахівничої фарми. Читав я в одному з чисел „Коопер. Республики", що яворівський повіт прокурив свого часу в одному місяці 60 тис. зол. — на рік воно дає 720 тис. зол. Отже цей повіт прокурював місячно по дві птахівничі фарми. А скільки птахівничих фарм прокурюють і пропивають інші повіти і всі повіти разом? У нас і спеціи є і гроші на фарму найшлисяб, тільки хотіння нема. А як хто не хоче, то гірше, як не може.

П. Вислоцький пропонує заложити краєву фарму в Бродах з огляду на Волинь. Я оглядав пропонований терен. На тім терені можна би розводити всяку домашню птицю: сухопутню і водяну. Терен наче вимріяний під великий птахівничий завод.

Кінчу мою статтю тим, що тепер повинна кожна повітова філія „С. Г." перевести у себе грошеву збірку і гроші передати до Краєвого Госп. Т-ва „С. Г." у Львові на заложення краєвої птахівничої фарми. Як схочемо, то можемо мати фарму.

Гр. Герман

Броди, травень 1934.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8. 41/82

Підвалини нашого життя.

ДЕЩО ПРО ОДНУ НАШУ ПРОВІДНУ ЕКОНОМІЧНУ УСТАНОВУ.

(З нагоди недавніх загальних зборів „Дністра".)

Перед кількома днями відбулися у Львові Загальні Збори „Т-ва взаїмних обезпечень „Дністер" і „Кооперативного Банку „Дністер". Обидві установи мають ту саму назву і тому наш загал під „Дністром" розуміє звичайно одну установу. Цьогорічні Загальні Зборя обох установ відбулися якось дуже тихо і пройшли в нашому громадянстві майже непомітно. Тимчасом обі ці установи заслуговують богато більше уваги нашого громадянства та бодай дещо більше заінтересування. І саме тому ми рішили присвятити цим установам дещо уваги на сторінках нашого щоденника.

Особливо велику і почесну ролю в житті нашого народу відіграло ще далеко перед великою війною „Т-во взаїмних обезпечень Дністер". Його заснували перед 42-ма роками українські патріоти, яким дуже залежало на господарській допомозі та економічному піднесенні нашого народу. В 1892 р. урухомив „Дністер" свою асекураційну працю. Почин до заснування цього товариства дали пок. В. Нагірний, Олександер Огоновський, Йос. Ярембицький, Теоф. Бережницький, Юл. Романчук, о. Е. Дуткевич, П. Ільницький, Й. Онишкевич, Т. Стахевич, о. А. Торонський, В. Лучанівський, І. Якмо, К. Телішевський, Л. Рожанковський і з живучих д-р Ст. Федак та д-р К. Левицький. Всі вони зужили на саму підготовчу працю до засування Т-ва більше двох років. Дуже важко було добути концесію на українське асекураційне т-во. Противилися тому передовсім краєві польські чинники. Одначе названий гурт громадян усі труднощі переміг і таки дійшов до наміченої цілі. „Т-во взаїмних обезпечень Дністер" почало свою діяльність. Почало й в щасливу хвилину, бо українське населення масово почало обезпечувати свої господарські будинки і свої доми у „Дністрі". Під вилою першої своїх директоріїв пок. д-ра Кулачковського, д-ра Д. Савчака, д-ра Е. Олесницького, В. Шухевича, Г. Пежанського, д-ра В. Охримовича і живучих д-ра Ст. Федака й Яр. Колтуновка „Дністер" розріс ся і став найсильнішою нашою економічною організацією. Вже перед великою війною було в ньому сотні тисяч асекурованих господарств і домів. Десятки мільонів корон виплатив „Дністер" переважно нашим селянам титулом відшкодувань за школи й спустошення спричинені незавиненими пожежами. Популярність „Дністра" росла в краю з дня на день нарівні з популярністю „Просвіти". У краю працювали сотні агентур „Дністра", а в централі мало не ціну працю й екзистенцію поверх пів сотні кваліфікованих інтелігентних українських громадян. По війні положення „Т-ва взаїмних обезпечень Дністер" дещо змінилося передовсім завдяки польському асекураційному законодавству. До того змінилося на гірше, але про те напишемо іншим разом. Тепер бажаємо присвятити дещо уваги самій установі у Львові та її розбудові.

„Дністер" і нині є в нас одною з найпопулярніших установ, дарма, що своєю асекураційною акцією не обіймає всього нашого населення в такій мірі, як це було перед війною, хоч би в 1913 р. Не зважаючи на те, ми всеж уважаємо загально „Т-во взаїмних обезпечень Дністер" своєрідною економічною фортецею, а його набутки народніми економічними цінностями. І сам будинок „Дністра" у Львові вважаємо до деякої міри українською репрезентаційною будовою. Коли приїжджають наші громадяни вперше з глухої провінції до Львова, то вважають за свій обовязок оглянути крім будинку „Просвіти" ще й будинок „Дністра", які знають з фотографій. Але й тоді, коли приїжджають якісь видатні чужинці до нас, щоби познайомитися з нашим життям, то ми їм теж показуємо будинок „Дністра" як репрезентативну нашу будову. Тому то варто й ним на хвилину занятися.

Велика будова „Дністра" на розі вулиць Руської і Підвалля складається на ділі з двох домів (Руська ч. 20. і Підвалля ч. 7.). Оба доми побудовані гармонійно в одному стилі (будував їх пок. проф. І. Левинський) так, що для постороннього глядача дають ілюзію одної суцільної будови. Оба доми триповерхові. Дім при вул. Підвалля є чиншовим. Є там сім пятикімнатних помешкань. У ньому зайшли приміщення спомiж установ Народня Канцелярія УНДО-ня, Народня Організація українців міста Львова і „Союз Українок". У домі при вул. Руській розміщені виключно бюра двох установ, що мають назву „Дністер", а саме „Т-ва взаїмних обезпечень Дністер" і „Кооперативного Банку Дністер". Ці бюра займають 25 великих кімнат, в тому є величезна саля, в якій м'ститься ліквідатура і каса, а далі обширна репрезентаційна саля засідань. В обидвох установах працює тепер 93 урядовців. У тому самому домі є в партері і велика гімнастична саля, якою користується від початку „Сокіл-Батько". Ці доми є власністю „Т-ва взаїмних обезпечень Дністер". Має воно ще власні доми при вул. Городецькій ч. 95 і ч. 97 та при вул. Софії ч. 25. Крім того до „Т-ва взаїмних обезпечень Дністер" належать реальности при вул. Войтіха ч. 3, ч. 5. і ч. 7. та площа у Бруховичах коло Львова. З описаного бачимо, що „Т-во взаїмних обезпечень Дністер" має поважний дорібок. За 42 роки свого існування та праці воно не занедбувало ніякої нагоди, щоби збільшити народне добро та скріпити національний стан посідання.

Але це ще не все. Бо є ще один „Дністер", а саме, „Кооперативний Банк Дністер". Цей банк заснований у 1899 р. В ньому та сама управа, що в асекураційному т-ві. Він розвивався теж дуже добре і тепер належить у нас до найкраще поставлених і виділюваних кооперативно-кредитових установ. За час свого існування відіграв він величезну ролю особливо в економічному житті нашого селянства. Дешевий і дешевий кредит „Дністра" спасав не одно селянське господарство від руїни, зокрема вирвав наших господарів із кігтів жидівських лихварів. „Кооперативний Банк Дністер" є нині власником великих домів при вул. Замкової ч. 19 і при вул. Короля Ліщинського ч. 25 у Львові, цілої низки будівельних парцель під Львовом і лісової маєтности Стрільбичі-Білич у Самбірщині.

Словом, „Дністер" це велика позиція в нашому економічному житті і тому ним треба дорожити та цікавитись. Про розміри теперішньої праці та про її труднощі, як також про перспективи розвитку тієї установи за будуче напишемо іншим разом.

Піт ніг, рук, пахвин і ін. усувається через вживання спеціяльного пудру „CSAVE"
Мільони вдячних 71/25 5—!
Перфумерії **С. ФЕДЕРА**
Сикстуська ч. 7. — Львів. — Коперника ч. 15 я (побіч палати гр. Потоцького).

ПЕРЕД КРАЄВИМ СОКІЛЬСЬКИМ ЗДВИГОМ.

В 40-літні роковини основання Сокола-Батька відбудеться у Львові в днях 30. червня, 1. і 2. липня ц. р. Краєвий Здвиг Українського Сокільства. Буде це вже третій з черги Сокільський Здвиг: перші два відбулися перед війною в 1911. і 1914 р. і досі залишилися ще в памяти нашого громадянства, передовсім здвиг з 1914 р.

Цьогорічний здвиг буде іспитом українських соколів перед цілим громадянством, чого вони за останніх 20 літ навчилися, чи поступили вперід, чи ні. Підготовка до Здвигу йде вже від року. Без великого шуму працювала львівська централя, утворила Здвиговий Комітет, розділила функції, приготовила вправи і т. п. До Здвигу вже недалеко і всі підготовчі праці вже виконані. Програма уложена майже до дрібниць, іде ще лише праця над виглядженням усього, впорядкуванням площі і приготуванням до приняття гостей з цілого краю.

Для приготування до Здвигу сокільських гнізд у краю зорганізовано досі понад 50 курсів і поїздок, при чому до Здвигу відбудеться ще около 30 курсів. Вправи по більшій части вивчені вже добре і тут найбільшу увагу звертають на львівський і сусідні повіти, котрі доставлять безперечно найбільше число вправляючих. Досі зголосилося до вправ около 5.000 соколів і сокілок.

Сам Здвиг треватиме 3 дні. Здвиг зачнеться Службою Божою в Успенській церкві. Того самого дня відбудеться пїє панахида на могилі першого голови С.-Б. інж. Нагірного та вечором святочний концерт. Ранок другого дня призначений на генеральну пробу, пополудні — головна точка Здвигу: вправи вільноруч і перегляд усіх соколів з цілого краю. Третього дня відбудуться рухавкові і легкоатлетичні змагання.

Ювилейний рік Сокола-Батька зачався був ще в зимі ц. р. краєвими сокільськими лещетарськими змаганнями у Сколім, відтак відбулися: краєвий біг навпростець у Львові і краєві змагання у відбиванні в Стрию. Закінченням ювилейного року будуть краєві сокільські змагання у плаванні і копаному мячі в серпні і вересні ц. р. в Перемишлі і Станиславові та святочна імпреза в березні 1935 р.

ЗДВИГОВИЙ КОМІТЕТ С.-Б.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 88—180 Телефон 25-55.

Радянська преса про себе.

Не так давно в закордонній пресі можна було прочитати таку радянську загадку:

„Яка країна найбагатша у світі?"

Відповідь: СССР. Чого-чого тільки в нас нема. Мануфактури нема, цукру нема, нафти нема, хліба нема, нічого нема!"

Дуже мальовниче підтвердження цього знаходимо у харківському большевицькому офіціозі: „Комуніст" (ч. 78 за 3. квітня 1934 р.).

Підтвердження це настільки соковите, що ми його подаємо без найменших скорочень. Називається воно: „Зніміть з вітрини". Отже даємо слово харківському „Комуністу":

„Лента, кружево, ботинки,
Что угодно для души..."

Тут є все: виблискують глянцевитою шкірою черевики. Приваблюють зір різнобарвні краватки; манекен одягнувся в чудовий костюм: споруджено хеопсові піраміди з консервних бляшанок. Бадьоро заходить людина до магазину, завчасно підраховуючи гроші.

— Дайте, будь ласка, чоловічі брунатні черевики, сороковий номер.

— Нема. Є 39. Є 42.

— А на вітрині-ж є, візьміть з вітрини.

Продавець дивиться на покупця, як на варвара, що хоче зруйнувати чудовий витвір мистецтва.

— З вітрини не знімаємо. Почекайте, поки будемо перевлаштовувати її.

— А коли це буде?

— Можливо, до 1-го травня... А якщо ні, то до 7. листопада вже напевно. Навідуйтесь...

Людина сумно дивиться на свої черевики. До 1-го травня вони може й витримають, але до листопада — напевно ні. І раптом — блискуча ідея.

— Слухайте, а ви-ж можете зняти сороковий номер з вітрини, а туди поставити 39. Вітрина не образиться. А публіка навіть і не помітить.

Продавець скучно дивиться на вулицю:

— З вітрини, громадянине, не знімаємо.

Людина йде далі. Їй потрібна ще й лямпа.

І. ШУКАЮЧИ ЛЯМПИ.

Він не шукає собі розкішної лямпи, обгорненої в шовкову хустинку з висульками. Він навіть боявся таких лямп. Вважав їх за небезпечні. Він міркував так: купиш собі таку пяцю і потягне тебе на мяку канапу з десятком подушок, і щоб патефон грав. Та щоб обовязково „Румбу" чи „Мексику". Ні, не хочу такої.

Він шукав собі простої, тверезої настільної лямпи, яка не створювалаб інтимної півтемряви, а давалаб яскраве світло, яка не навіювалаб ліричних настроїв, а схиляла до роботи. І він знайшов її. Вона була чудова. Вона мала два патрони. Потрібно більше світла — будь ласка. Зменшити — виключайте один патрон. Він знайшов її у крамниці ВЕС (Всесоюзне Електричне Обєднання), що в нижньому поверсі Палацу Праці.

— Скільки коштує?

— 29 карбованців 50 копійок.

— Загорніть.

— Не продається.

— Чому?

— Це для самої крамниці, для прикраси.

Стороннім поглядом обвів покупець прилавки: одна, дві, три... одинадцять.

Усі для крамниці?

— Усі!

Тут покупця пожаліла симпатична людина, яка дружньо розмовляла із завідувачем крамниці.

— Та ви не сумуйте, підіть до комісійної крамниці на Купецькому спуску. Там такі самі є.

Мерщій, мерщій, щоб не спізнитися! Уморився. Ось крамниця. Ура, лямпа є.

За комісію, звичайно, беруть 30 прош. Це вже буде значить 39 карб. Шкода десятки, та нічого не зробиш.

— Дайте лямпу.

— Вам яку? Оцю? ВЕС-вську? Будь ласка... 104 карбованці.

— ???

Він вийшов з крамниці, щоб далі шукати лямпу. Без абажуру з різким, яскравим світлом, щоб освітити той шлях, яким лямпа з ВЕС-вської крамниці потрапляє до комісійної, де до її вартости додають „комісію" в 250 прош.

2. НЕ ХОЧУ БАРАНИНИ, ХОЧУ ПАШТЕТ.

І нарешті він виголодався. Через дорогу була крамниця Мясоторгу. Поднявся на вітрину й проковтнув слину. Акуратні жовті бляшанки з паштетом відбивали промінь веселого весняного сонця.

Ви любите паштет? Ну, як його не любити: смачний, соковитий, він лягає мягким шаром на хліб. Не треба йти на базар, купувати печінку, сікти її, змішувати з салом, додавати цибульки. Ви відкриваєте бляшанку — і все готове.

— Дайте коробку

— Паштету нема.

— Слухайте, на вітрині-ж у вас сотні стоять.

— З вітрини не знімаємо. Можете взяти тушеної баранини.

— Та не люблю я баранини. А може ви зніметє одну бляшанку з вікна, а туди поставите баранину? Вони-ж однакового розміру, тільки та жовтенька, а ця — синенька...

З призирливим жалем дивиться цивілізований продавець на некультурного покупця, що не розуміє високого мистецтва вітрини. Але тут підійшов завідувач крамниці і заспокоїв покупця, що почав нервуватися. Він розяснив, що є спеціяльний обіжник, у якому переконливо доводиться, що консерви далеко краще зберігаються на вітрині, ніж у шлунку споживача.

Покупець побіг до іншої крамниці Мясоторгу на вулиці Лібкнехта. Обидва великі вікна переповнені жовтими бляшанками. Неозброєне око нараховує кілька сот.

— Дайте одну.

— Паштету нема.

— А на вікнах?

— Продавець стомлено відповідає. — То бутафорія, порожні коробки.

— А можна подивитися?

— Нема вам чого дивитися. Не в театрі. Беріть баранину.

Брехня! Коробки не порожні. Перевірили з завмагом: вони наповнені жаданим паштетом. Їх просто не хочуть продавати.

*

Ми не варвари. Ми не проти красивої вітрини, не збираємось її руйнувати. Тільки хочемо договоритися: вітрина не тільки прикраса вулиці. Вона має ще відображати те, що крамниця пропонує покупцеві. А багато крамниць перетворили вітрини на виставку тих товарів, яких у крамниці не має.

І ще одне: коли можна без особливої шкоди для високого витвору вітринного мистецтва зняти з вікна одну якусь річ, замінити її іншою і задовольнити споживача — зробіть це.

Не робіть з вітрини фетиша. Не дратуйте споживача виглядом того, чого не хочете продавати".

Не знаємо — чи бажати паштету є злочином у генерал-губернаторстві москвина Постишева, але за те виразно бачимо, що орган Центрального Комітету Комуністичної Партії на Україні має правий ухил і пхає комуністичного воза на буржуазні, чи то-пак на контрреволюційні рейки.

По-перше — виставляти на вітринах те, що є до продажу в крамниці є старою традицією, яка збереглася й до наших часів, але лише в тих країнах, де ще не було комуністичної влади. Вимагати заведення цієї традиції також і на терені Радянського Союзу — означає поворот до старого і зречення від одного з грунтовних досягнень большевиків: виставляти у вітринах ті товари, яких крамниця не має.

По друге — коли би радянська влада послухала ради свого офіціозу і почала продавати й з вітрин, то тоді тих закордонних подорожників, яких возять по Радянському Союзі агенти так званого „Інтуріста" не тільки нічим було би годувати, але й нічого було би їм показувати. А до того ж закордонні реакціонери, що не можуть зрозуміти, що пуста вітрина є великим досягненням комуністичного режиму: усі зрівняні, бо у всіх однаково нічого не має.

По третє — якби всякому можна було купити паштет, то українське населення не вимирало би з голоду, а це протирічило би плянам і завданням Москви.

Коротше кажучи, в редакції „Комуніста" не все гаразд.

Ми, звичайно не варвари і не пропонуємо з усіх співробітників „Комуніста" зробити паштет.

Але, якби це всеж таки сталося, то пропонуємо цей паштет вислати Літвінову: він йому під теперішню хвилину може дуже придатися не тільки як зразки при заключуванні ріжних політично-торговельних умов, але й для дипльоматичних бенкетів: требаж приймати ріжних Еріо. (Українтаг.)

Читайте „Діло"!

Галицький Магазин Новостей Галицька 15.
Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі блаватні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром білети до першорядних кін. 5/73 49-7

ЗМІНИ В УРЯДІ.

З Варшави повідомляють, що премієр міністрів Козловський призначив д-ра Ю. Новака директором економічного бюра ради міністрів. Небаром дійде до дальших змін між вищими урядовцями в декількох міністерствах. Кружляють поголоски, що відійде третій віцемін. скарбу Ястшембський. На його місце має прийти Ст. Новак. Уступить теж президент Банку Господарства Краєвого ґен. Ґурецький, якого заступить колишній премієр Я. Єнджеєвич.

—o—

Парагвай погрожує Лізі Націй.

ЖЕНЕВА, 31. 5. ПАТ. Вчора почалася 80-та надзвичайна сесія ради Ліги Націй під проводом Васконзельоса. Членів ради поінформовано, що заборонено висилати зброю до Болівії та Парагваю. Чотири уряди, а між ними німецький і швайцарський не склали заяви, чи погоджуються зі заборовою. Після промови делегатів В. Британії та Франції рішено вислати нову телеграму до урядів Болівії та Парагваю. Парагвайський уряд загрозив, що не буде придержуватися постанов міжнародного права супроти Болівії. Кружляють поголоски, що Ліга усуне Парагвай зпоміж своїх членів.

„Громадський Голос" не має чого чіпитись.

„Громадський Голос" не має теми до сварки й у своєму числі з 2. червня докоряє нам, що ми помістили за американською пресою звістку про арештування визначної української дівчини Олени Лотоцької. Каже він, що треба було чекати на точні звістки від української преси в Америці. Гадаємо, що ніякий журналіст, маючи перед очима кілька американських часописів із дуже обширними інформаціями про факт арешту і фотографією, інформаціями, що йдуть безпосередньо від органів американської влади, не пробує перевіряти таких звісток, а передає їх з журналістичного обовязку. Ми зазначили звідки їх беремо і залишили читачам повну свободу вірити органам американської преси. Патріотизм тут ні при чому. Коли „Громадський Голос" має якісь спеціяльні підстави заперечувати цю звістку, нехай напише виразно, чому, а не крутить. Гадаємо, що він має саме якісь особисті мотиви, щоби займати таке становище.

Ще менше зрозуміла зачіпка „Громадського Голосу", що ми поміщуючи літературний фейлетон М. Сердицького підтримуємо... „розбивачів на Гуцульщині". „Сердицький" — довідуємось із „Гром" Голосу" — це псевдонім одного агітатора за урядовим регіоналізмом на Гуцульщині. Фейлетон поміщений нами під цим псевдонімом був присланий до „Діла" на конкурс для „неписьменників". Псевдонімів усяких непевних агітаторів ми не обовязані знати так добре, як редактори „Громадського Голосу".

Зол. 1·50
Коштує чвертьрічна передплата гумористичного журналу
„ЖОРНА"
Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА"
Львів, Ринок 10, Конто ПКО. 503.496.

Криваві сутички у Варшаві.

ПАТ повідомляє, що в середу, 30. травня п. р. у Варшаві дійшло до кривавих сутичок між вшехпольською молодю і соціялістами. Молоді вшехполяки почали перші стріляти зі своєї домівки на передмісті Воля до молодих соціялістів. Біля 7 осіб важко раненних. Поліція арештувала 50 осіб. Домівку вшехполяків запечатали. Проти арештованих ведеться воєнне слідство

Розбройна конвенція без Німеччини неможлива.

ЖЕНЕВА, 31. 5. ПАТ. Мін. Саймон обговорив дипльоматичні заходи осягнути порозуміння з Німеччиною. Без Німеччини розбройна конвенція неможлива. Мін. Саймон обговорював французьку та німецьку тезу про розброєння, які себе виключають. Єдиною розв'язкою є британський проект розбройної конвенції, який не вілбігає далеко від домагань Німеччини. Опісля мін. Саймон полемізував з промовою ком. Літвінова про безпеку.

Мін. Барту заявив, що успіх конференції тісно вяжеться з існуванням Ліги Націй. І тому для конференції наступила важна хвилина. Мін. Барту заявив, що Франція загрожена з усіх боків. Франція не погодиться ніколи, щоби одна держава (Німеччина), яка покинула конференцію, нав'язала свою волю всім. В роках 1932—33 Франція обмежила військовий буджет на 17 відсотків. Зате в Німеччині видатки на військо збільшилися на 33 відсотки, а на летунство на 160 відсотків. Згадавши про вимогу взаємної безпеки, яку пропагує ком. Літвінов, мін. Барту заявив, що погоджується з Літвіновим.

—o—

НОВИНКИ

— **КООПЕРАТИВНИМ ІНСТРУКТОРАМ** подаємо до відома, що кооперативна нарада відбудеться дня 2. червня ц. р. в год. 10. рано в салі „Української Бесіди" вул. Рутовського, „Народній Дім". 1647

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** Приймає футра до перехову на літо. 1287 31-?

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорунжа 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 1285 76-100

— **Знамените гігієнічне морожене** лише в цукорні Л. Стецькова, Львів, вул. Миколая 7. 1525

— **З Українського Лікарського Товариства.** В суботу, дня 2. червня в год. 19. відбудеться в домівці Товариства при вул. Чарнецького ч. 26. відчит д-ра А. Кокодинського: Megalonephros congenitus. 1653

— **Ніч під Івана Купала.** Т-во охорони военних могил і Опіки над молодю .уладжує 9. червня ц. р. на басейні „Світезі" у Львові свято-забаву „Ніч під Івана Купала" з дуже ріднородною програмою.

— **Курси для продавців.** Т-во для дослідів над безробіттям у Львові улаштовує курс „Продажі" для продавців, заступників, аквізиторів та взагалі осіб, які займаються збутом товарів, зеднуванням клієнтелі або членів. Курс починається дня 11. червня ц. р. і буде тревати до 6. липня ц. р. і обіймає таку програму: 1. Завдання продавця в склепі, підприємстві, як заступника, аквізитора і т. п. 2. Обслуга клієнтелі. 3. Зовнішній вигляд і прикмети характеру продавця. 4. Значіння товарознавства. 5. Розпізнавання характеру покупців і як з ними поводитися. 6. Відвідування купців і приватної клієнтелі. 7. Розмова підчас продажі. 8. Побільшування замовлень. 9. Як відповідати на закиди. 10. Зазнайомлення з деякими бранжами як також технічно-торговельними справами. Курс того практичного знання призначений для мужчин і жінок з середньою освітою а головно абсольвентів торговельних шкіл, що працюють або задумують працювати в торгівлі, промислі та взагалі займаються торгівлею, приєднуванням клієнтелі або членів. Курс буде відбуватися в домівці Т-ва для дослідів над безробіттям у Львові при вул. Міцкевича 12, (РСУК) в годинах пополудневих від 5—7. Після скінчення курсу — посвідка. Оплата за цілий курс лише зол. 15. Вписи відбуваються щодня рано від 10—12 в Союзі українських приватних службовиків „Супруга" при вул. Коперника ч. 26 І.

— **Російська мова в гімназіях.** Дістаємо зі Самбора поголоску, що в одній з самбірських польських гімназій хотять від нового шкільного року завести російську мову як надобовязковий предмет. Учити будуть її в тих самих годинах, коли одночасно буде йти лекція української мови. Виходило би із того, що російської мови можуть учитись тільки поляки. А може попросту дадуть змогу деяким москвофілам підучитись російської мови, щоби лекше їм було вести пропаганду за „одним руським чародом", що тягнеться аж до Камчатки. Кому це вийде на користь — побачимо.

— **В справі робітників до жнив.** Дирекція фонду безробіття звернулася до орґанізацій великих землевласників, щоби при запотребуванні робітників до жнив землевласники звертались до бюр посередництва праці фонду безробітників. Бюра доставлять потрібних робітників в умовленому часі і за малою оплатою. Робітники дістануть залізничу знижку до місця праці, наслідком чого працедавець заощадить собі на коштах подорожі. Цікава річ, наскільки дирекція фонду безробіття дасть змогу скористати з тої акції українським робітникам.

— **Вакаційні курси і військові вправи.** У зв'язку з орухомленням вакаційних курсів для вчительства вселюдних і середніх шкіл до Кураторій вплинули подання вчителів, щоби з приводу тих курсів пересунено їм визначені на літо ц. р. військові вправи. Одначе шкільна влада станула на становищі, що учитись в курсах не дає основи до проволоки у вправах. Тому подання резервістів Кураторій не будуть полагоджувати прихильно і не спрямують їх до повітових військових команд.

— **Нужда волинського села.** Нарешті польська преса прозріла і доглянула справжнє положення селянського населення в Польщі. Навіть санаційний „Курер Поранни", що дивиться на все довкола крізь рожеві окуляри, пише так про положення на Волині: „Волинське село є сьогодні банкротом, який тратить останки віри і надії в якунебудь поправу своєї долі. Навіть найбільш досвідчені суспільні діячі на селі опускають і заломлюють руки, не знаючи, що дальше робити. Все завело, кожне завтра приносить нову невдачу. Фінансово-хліборобське законодавство тільки відложило а не розв'язало трудношів у хліборобстві з причини надмірного обтяження села. Катастрофальний спадок цін збіжа та інших рільних плодів перекреслив його практичну вартість, бо хлібороб не годен платити навіть процентів. Негайний рятунок села, особливо волинського є необхідною потребою."

Тоґи з чистого камгарну продає фабрика **РОТ і РУДЕРФЕР, Львів Легіонів 3. І. п. над кіном Палас**

— **Лісничий застрілив невинного чоловіка.** Із Старяви пов. Мостиська повідомляють нас, що історія застрілення селянина лісничим Ядругою склалася зовсім інакше, ніж це подала польська преса. Два селяни зі Старяви вертали з поля до дому. Нічого з ліса не взяли і не несли, бо належать до найпорядніших господарів у селі. Нараз напроти них явився лісничий Роман Ядруга, який без найменшої причини і навіть не кликнувши до них слова, стрілив двічи з дубельтівки, ранячи одного зі селян, Івана Сибуньку в груди. Діставши два шротові набої в груди, Сибунька незабаром помер, а тимчасом його товариш утік до села. Переслуханий слідчою комісією лісничий Ядруга оправдувався фальшиво тим, буцімто Сибунька ніс застрілену серну і на його окрик: стій, пробував утікати. Зрештою застрілити чоловіка тому лісничому дуже легко. В Старяві він є тільки пів року, і вже раз застрілив чоловіка в лісі. Перший випадок уйшов йому безкарно і це заохочує його дальше полювати на людей.

— **Протижидівська буча на відпусті.** В Товмачику пов. Коломия відбувався 28. ц. м. відпуст, на який прибуло багато народу з околиці. Коли після богослуження нарід розходився, розійшлася вістка про негідний виступ одного із жидівських торговців, що розташувалися з будками біля церкви. Спровокований нарід кинувся на будки і бючи жидів, знищив їхній крам. Поліція арештувала Стефана Яримина, Онуфра Порока і Михайла Семчика і відставила до слідчого судді в Коломиї.

— **Магістратські стайні Авгія.** Президент м. Варшави Косцялковський поінформував представників преси про відносини, які панували у варшавському магістраті в попередніх літах. Урядовець, що заробляв 600 зол. місячно, діставав 10.000 зол. зачету, а загалові службовців салягали з виплатою платень у користь протеґованих. В результаті усунено з тої стайні Авгія 180 осіб, між якими багато є піяків, нездар і дефравдантів. З усунених один застрілився, а шістьох сидить у вязниці. В заставничім відділі здефравдовано 200 тисяч зол. Директор Сломімський викидав щодень одного злодія. Чи така стайня була тільки у Варшаві?

— **Тайна подорож до Америки.** Два 19-літні молодці зі Станиславова, Антін Кунятицький і Йосиф Ільніцький приїхали до Заліщик, сховавшись під вагоном. Із Заліщик перейшли тайно на румунський бік і сховавшись знову під вагони доїхали до стації в Мамаївцях. Тут їх викрили, арештували й передали прокуратурі. Вони оказали, що хотіли так доїхати до Галацу, закрастися потайки на корабель і доїхати до Америки.

— **В Польщі.** На варшавській політехніці скреслено зі списку студентів 216 осіб, які не заплатили другої рати чесного за цей рік. — Власники кін у Варшаві задумують замкнути свої підприємства з причини малої фреквенції та великих податкових обтяжень. — Апеляційний суд у Варшаві засудив на два роки вязниці б. суддю Лопату за хабарництво.

— **Трагічні морські прогулки.** З румунської купільової місцевости Констанци виїхала моторівка з чотирма особами на морську прогульку. Нагло зірвалася буря, що понесла лодку на пьяне море. Вислано на рятунок надбережну канонірку, але вона знайшла тільки порожну моторівку, якою кидали розбурхані філі. Всі пасажири затонули. Про подібну катастрофу повідомляють з Таліна (Естонія), де перевернувся човен з шістьма пасажирами. Пять осіб утонуло, крім 10-літнього хлопця, що врятувався.

— **Папа автором книжки.** Заходами накладні Кеннеді й Сини в Нюйорку вийшла недавно книжка в англійській мові, як переклад з італійського, під наг. „Історичні розвідки", написані пралатом Ахілем Ратті, отже теперішнім папою, коли він був бібліотекарем при Амвросіянській бібліотеці в Медіоляні. Автор довше спиняється над церквою св. Амвросія, що був медіолянським епископом в 4-ому столітті і був творцем „амвросійського обряду" в західній Церкві. Книжка виказує, що автор знає основно предмет і незвичайно совісно підходить до кожної історичної особи та події.

— **Проти імміграції жидів з Німеччини до Америки.** Іміграційна комісія торговельної палати в Нюйорку розіслала до своїх членів обіжник із зазивом розвинути агітацію проти спроб переправляти до Америки цілі групи імігрантів нібито тому, що вони зазнають політичного переслідування. До таких груп належать німецькі жиди, за якими тепер дуже побиваються ріжні комітети. Коли жид може дріхати до Америки на підставі квоти якоїсь держави і виказує особисті добрі прикмети, тоді нема причини його виключити — каже звіт. Але, коли це жид нижчої категорії, то чому ми маємо приймати його без застороги? Дальше каже звіт, що вже минули ті часи, коли Америка була пристановищем для всіляких утікачів, тимбільше, що сама тепер находиться в тяжкому положенні. Колиби так модерний демпінґ людей прибрав розміри відповідні до засобів транспортації, Злучені Держави сталиб великим домом для нуждарів. Обіжник також звертається проти чужинецької пропаганди, все одно, чи за повалением Гітлера чи за його підтримкою — як сказано в обіжнику.

— **Ріжні вісти.** В Білгороді після самогубства головного директора Асікураціоні Дженералі викрито мільонові ошуканства. — В Манджурії сильно зростає консумція пива, спроваджуваного з японських броварів. — 19. і 20. шахова партія, розіграна між Альохіном і Боголюбовом скінчилися ремісово при стані: Альохін 12 і пів точок, Боголюбов 7 і пів. — Директором російської літератури при совітській академії наук став Лев Каменев (Розенфельд), один із троцкістів, принятий назад до комуністичної партії в грудні м. р. — Секретар японського посольства у швайцарському Берні, Кавамура, приняв християнську віру. Він жонатий теж з християнкою, вихованицею монастирської школи в Токіо. — В ріжних сторонах Зл. Держав і Канади горять масово ліси. Пожежі приймають катастрофальні розміри.

— **Кара за гаракірі.** Японський уряд видав розпорядок, що всякі спроби японських громадян відобрати собі життя при помочі гаракірі карає довголітною вязницею. Гаракірі признано злочином, якого не оправдують ніякі ідейні мотиви. Підлягає карі також намова до такої добровільної смерти. До видання того розпорядку спонукало уряд велике число самогубств в останніх часах. В Японії є люди, що вважають гаракірі вищим засобом протесту проти політики уряду. Є це фантасти, яким здається, що вони самопосвятою потрясуть вселюдною опінією і приневолять уряд змінити напрям політики. В останніх часах гаракірі сталося пошестним явищем. Стверджено, що повстали окремі товариства, які поучують своїх членів, як виконувати гаракірі.

— **Найбільша енергетична система.** Як повідомляє совітська преса, совітський уряд рішив злучити електричну сітку „Дніпрострою" зі сіткою Донецького басейну. Таким чином повстала би найбільша у світі одноціла енергетична система. Роботу мають скінчити до 1936 р.

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ЕМЛІЯ БРОНТЕ

БУРЕВЕРХИ

у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.
Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.
Обмежена скількість примірників.
ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.
Для передплатників „Діла" 1 зол. 80 сот.
Пересилка 50 сот. більше.

З кіна.

Кіно „Касіно": „ПЛЯТИНОВА БЛЬОНДИНКА".

Дія фільми в тропіках, на плянтаціях гуми. Керманич ґумового виробництва 100-відсотковий мужчина, що вродився в цьому підсонні, не знає нічого іншого крім страшної праці. Несподівано в ці непролазні нетри попадає одна жінка, потім друга з чоловіком, що приїхав сюди як відпоручник підприємства для виробу гуми. Дві жінки і 100-відсотковий мужчина — можна легко уявити обі до чого не доводить. Фільма побудована на таких психольогічних несподіванках, щоб глядач не був занадто певний, як це все кінчиться. Жан Гарльов творить знаменитий тип спокусниці, ніжної й злобної. Її партнер Клерк Гебл.

—o—

З нових видань.

О. Подільський: ХОЧ НЕЛАДНО, АЛЕ СКЛАДНО. Приказки. Тернопіль, 1934. Ст. 78.

Словесність наша славна приказками і коли колись які чужинці доберуться до них, а зуміють їх перекласти на чужу мову ладно і складно, тоді неодин учений здивується, що українська народня стара мудрість нагадує китайську. Ми і китайці — маємо фільософів між народом, що доходять до зерен правди ціною неволі, знущань і неімовірно пасивної анархії.

Якийсь анонімний автор із Тернопільщини, що володіє добре віршом попробував доповнити старго Номиса своїми думками. Автор у передмові каже, що збирав їх між народом на Поділлі; може і збирав, але мусів їх виправляти і докидати свої. Поділ місяців, званий „місяцесловом" міг би надаватись до якогось популярного календаря:

Червень! червень — ваші свята
гей, вправляйте, молодята!
Луги, Сіті і Соколи —
бо невдовзі тре йти в поле.

Ось аравки цих віршованих афоризмів:

В хлопа злидні, в пана нуди —
всюди є свої паскуди.

Труд і розум їздять возом,
псоти й смішки ходять пішки

Вільно жінці й на два кінці,
а кумасі й свасі — засі!

Чисте білля, смачна страва
для господині честь і слава.

І від книжки і від різки
ростуть в діток добрі мізки.

Як по хаті вітер віє,
то і жінка не загріє.

Дука дуку, а дід діла
хоче мати за сусіда.

Хто боїться тяжких днів
ходить в легкі без штанів.

Дурень вивчить усі книги,
а говорить не до шмиги.

Вечеринці — гарна річ,
тільки лихо, що під віч.

Недалеко ті часи,
що зійдемо всі на пси.

Правда — чесна, не облесна,
проста, щира, як сокира.

Хто з книгами подружився,
трудно, щоби з людьми зжився.

Чоловік є чоловік,
як від баби подалік.

Такий друг є добрий друг,
що не має в носі мух.

Як не маєш крил та пер,
не забагай стратосфер!

Хто йде в житті навпрямки,
нехай не жде на вінки!

Чи дме з півдня чи з півночі,
а все комусь вітер в очі.

Дурна звичка писать вірші,
та є звички куди гірші.

Думки дотепні, звязкі і деякі таки не можна відріжнити від тисячі інших, що лежать від віт у скарбниці народніх приказок.

М. Р.

*

КНИЖКИ.

Наспав Сімович: РІДНА МОВА І ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ РОЗВІЙ ДИТИНИ. Львів, 1934. Відбитка з журналу „Шлях виховання й навчання". ч. 1. за 1934 р. Стор. 12. 8-о.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Перегараздили.

По виборах до колож би як не до пана де Гондта, автора виборчої системи, яка нам милостиво панує. Застаю пана автора, як заїдає уневажнені виборчі картки.

— Видно любите українську страву — пробую викликати добрий настрій.

— Нічого собі, нічого — потакує де Гондт, — але за богато вже їх от і закусую соціялістичними... Будь ласка, сідайте. Чим можу служити?

— Я за маленькою інформацією — кажу...

— Пане де Гондт, ви вчилися рахунків?

Вчений пан вирячив на мене очі.

— Рахунків?.. А це що? Як ви це розумієте?

— Ну... наприклад... ділення!?

— Ясна справа, що вчився.

— В такому разі, будь ласка, скажіть мені, що з вами є... Ваша система каже так: найбільше число голосів дістає зразу один мандат. Потім це число ділю через два і коли половина більша від числа голосів відданих на іншу листу, то знов один мандат. Коли ж менша, то мандат дістає друга листа. Потім через три і все порівнюю з іншими листами.

— Знаменито! Бачу, що ви орієнтуєтесь не гірше від виборчих комісарів.

Саме в тім сук, що негірше, а може навіть ліпше. Смію твердити, що ліпше й від вас.

— Що-о-о? Ха-ха-ха. Це вже направду весело. Ви від мене? Ха-ха-ха...

Пан де Гондт ревів аі сміху, а я спокійно ждав на його кінець.

Коли врешті задихався і закашлявся, я знову прийшов до слова.

— Пане автор. Ви не смійтесь, бо це не таке смішне. Скажіть, будь ласка, як ви ділили в XVIII. окрузі.

— Зовсім звичайно. Так, як ділять у IV. нормальній.

— В такому разі, або ви не вмієте ділити, або ваша система має іншу аритметику. Прошу: листа ч. 1 дістала в XVIII. окрузі 2194 голосів, листа ч. 5. — 1117, а листа ч. 4. — 648.

— Ну?

— Тепер спробуймо трохи ділення

— 2,1,94 : 2 = 1097.

— Ну?

— Значить перший мандат дістане одинка, другий п'ятка, третій знов одинка, а що до четвертого мандату ділимо 2194 через 3

— Діліть.

— 2194 : 3 = 731!

— З цього виходить, що й четвертий мандат належиться одинці, бо листа ч. 4. має заледви 648 голосів.

— Ясна справа! — потвердив де Гондт.

— Навпаки. Зовсім не ясна. Бо саме тут, а не в ніякій іншій окрузі, вийшов ваш кандидат з листи ч. 4.

Пан де Гондт заклінав очима і спершу не знав, що відповісти. Але потім полапався...

— Пождіть, а може ви подали невірні числа — і витягнув якийсь папір.

— Вісімнацята... вісімнацята... е! Отже: Ага, пане, ви не маєте рації. Ось передімною офіціяльне звідомлення. Листа ч. 4. дістала 1275 голосів.

Я тільки й на те чекав.

— Чи ви, пане де Гондт, умієте додавати?

— Знаменито.

— Скільки треба часу, щоби по одному додати 648?

— Годину.

— А 1275?

— Дві.

— Отже бачите. А у вас вийшло якось дивно. Число 1275 обчисляли півтора дня, а число 648 три дні. Вже не дивуймося що довго, але чому навпаки, як повинно бути? Менше число довше як більше!..

Де Гондт забув язика в роті. Сидів як стовп соли і тільки очима лупав. Врешті очунав, зірвався з крісла і забігав по кімнаті.

— Ах, ті учні, ах ті учні! — постогнував висмикуючи собі волосся! — А ще тому тиждень наказував я їм: Гасіть світла, викидайте мужів довіря, уневажнюйте голоси. Але, на милість Бога! — діліть добре! А вони, як то у нас кажуть: перегараздили...

Галактіон Чіпка.

Андрій Писецький: ПІД ВІЛЬНИМ НЕБОМ, підручник для улаштування народніх свят, фестинів і забав. Львів 1934. Стор. 112. 16-о. Накладом Вид. Кооперативи „Батьківщина".

ЖУРНАЛИ.

„НАЗУСТРІЧ", ч. 11. двотижневик, Львів, 1. червня 1934. Література, мистецтво, наука, громадське життя. Зміст: Земляк, що не може жити без Африки. (Розмова з мистцем О. Лящейком). М. Рудницький: Літо, літнище, література. Святослав Гординський: Пам'яті Миколи Хвильового. Анатоль Курдидик: Опис Черча, города Амора й Ескулапа. Михайло Мочульський: Найкращі читачі „Лиса Микити". З приводу 18-тих роковин смерти Івана Франка. Д-р Іван Раковський: Іван Горбачевський. З нагоди 80-ліття. Ірина Вільде: 24 години. С. В.: Українські музики у Відні. Міжнародня вистава у Венеції. Наші поети в польському радіо. Найгарніші українські книжки. Чим хочуть стати наші діти? С. Гор.: Вистава УФОТО. Н. Л. З концертової салі. Спроба музичної комедії. Радіо. Літературний бім-бам. Замітки і рецензії. Летіло 40 сорок... Ціна 50 сот.

СТУДЕНТСЬКИЙ ШЛЯХ, Львів 1934 ч. 5—6 травень - червень, Р. IV. Стор. 117—188. 4-о.

ШЛЯХ ВИХОВАННЯ Й НАВЧАННЯ, педагогічний тримісячник, орган В. П. У. В. Львів 1934, ч. 1. Р. VII. Стор. 76. ф. 4-о.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО, ілюстрований місячник, орган Красного Молочарського Союзу „Маслосоюзу", Львів, 1934, ч. 5. Р. IX.

ВІДРОДЖЕННЯ, ілюстрований орган українського протиалькогольного і протинікотинного руху. Львів 1934 ч. 10—11. Р. VII.

SITZUNGSBERICHTE der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion Heft XVIII. i XIX. (Jänner—April 1933 i Mai—Dezember 1933). Lemberg 1933, 1934. Стор. 36 + 18 ф. 8-о.

SLOVANSKY PREHLED, sbornik pro poznávání politického života slovanskych států a národů. Praha 1934. květen, cis. 4—5. Roc XXVI. Стор. 89—140.

LIETUVIŲ UKRAINIEČIŲ DRAUGIJOS ZINIOS, інформативний бюлетин. Kaunas 1934. ч. 13. стор. 16.

ДА ЗЛУЧЕНЬНЯ! Беларуская рэлігійная часопіс. Альбертын 1934. № 5.

—o—

Дописи.

ТУРЧАНЩИНА.

Шевченківське свято. Місяць травень п. р. був у Турці обильний в національні імпрези, які мали дуже гарний, виховуючий характер. У дні 6. травня старим звичаєм відбулося Шевченківське свято, улаштоване самої Турки. Співав читальняний міщанський хор під умілою диригентурою ярославного організатора п. Горечка, кілька прекрасних продукцій дали діти під керму Сестер з місцевої Захоронки, прегарну промову про Шевченка виголосив адвокат д-р Бабій. Найбільше сентименту виявили гості для дітвори із Захоронки і маленьких членів-дітей місцевих інтелігентських громадянь.

Свячене. Дня 13. травня п. р. старанням гурткового кружка „Союзу Українок", що працює тепер під проводом пані Софії Адріянової Левицької, жінки місцевого пароха, відбулося свячене, на якому зібрався численний гурт головно молодих міщан та значно менший гурт інтелігенції. Серед поважних промов о. Федевича, о. Левицького, пос. Великановича, о. Войчика та д-ра Бабія перевело громадянство весело кілька годин, забуваючи бодай у цій хвилині наші приватні та громадські злидні.

„Свято Матери". Найбільшою атракцією був у нас день 17. травня, що завдяки „Союзові Українок" та Захоронці довго залишиться в тямці нашого громадянства. В цьому дні відбулося „Свято Матери". Програма була дуже широка і прегарно виконана. Хор читальні дуже гарний, ритмічні вправи дівчаток, де

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ

на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки

З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА

вул. Галицька ч. 18.

клямації 3-літніх сиріток із Захоронки — отже точки програми свята. Однаке з найбільшим захопленням вислухали гості промови запрошеної на це свято п. сен. Олени Кисілевської. Неодна мати прослезилась, коли промовниця говорила про національне виховання дітей та про жертви, які неодна українська мати понесла й понесе для рідного краю. Свято закінчила гарною і палкою промовою п. Адріянова Левицька.

Сен. Кисілевська у громаді Вовче. Того самого дня відвідала п. сен. Кисілевська в товаристві пос. Великановича громаду Вовче коло Турки. Там у прибраній зеленю салі чит. „Просвіти" привітали громадяни шановних гостей дівоча піснями, а пос. Великанович представив зібраним нашу сенаторку, підносячи її працю для національного освідомлення українського жіноцтва. Після того п. Кисілевська, захоплена тим, що люди тої громади кріпко держаться свого національного строю, стверднла, що хто не відрікається батьківської ноші і батьківських звичаїв, мови і віри, той не вирекається й свого народу. Підчас короткої промови пос. Великановича явився командант місцевого посторунку поліції та покликуючись на телефонічний приказ старости, розвязав нараду. З піснею „Ще не вмерла Україна" розійшлися громадяни домів та довго тямитимуть ці гарні відвідини.

КАЛУШ

Виставa новинних та білоскрничих виробів і „Свого Свободи" в Підмихайлю. Кружок „Сільського Господаря" в Підмихайлю, оснований в мин. році, розвиває живу діяльність на різних ділянках господарсько-

го життя села. Висліром цієї праці було „Слово Свободи“ в дні 17. травня ц. р. з гарною добре продуманою програмою. Рівночасно відкрито в домівці кружка виставу вовняних та білосніжних виробів, першу того роду в повіті. Виставка ця дала змогу познайомитися відвідувачам про непрямі праці кружка, який, не занедбуючи інших господарських ділянок, звернув спеціяльну увагу на плекання овець. Зпрезентовані на виставі численні користи, які приносить вівця для домашнього господарства, повинні бути знаменитою заохотою до догляду овець для всіх підгірських і гірських сіл повіту, де годівля овець зовсім занепала, хоч перед кількадесятьма роками цвіла якнайкраще. Вигода з вовни та кожух, ці найважніші пожитки з вівці, мають тандітні, яку тепер крайня пора закинути і повернутись до власних, тривалих одягів з овечої вовни. Оцінка більше локального характеру, повинна бути повторена в збільшеному вигляді в самому Калуші, щоб зробити її доступною для ширших кругів та поширити думку відмови годівлі вівці в цілому повіті, там, де позволяють на це місцеві умовини.

Свячене „Союзу Українок“. Філія „Союзу Українок“ у Калуші уладила в дні 6. 5. ц. р. тридцяйне святене для своїх членів та делегатів місцевих установ. Учасники в числі біля 100 провели час серед незвичайно симпатичного настрою. Слід зазначити, що це товариство вибивається своєю працею (головно серед калуського міщанства) та рухливістю на всіх полях громадського життя Калуша на одно з перших місць.

СПОРТ.

З УСПІХІВ У. С. К. „СЯН“ У ПЕРЕМИШЛІ.

Висліди мачевих змагань „Сяну“ за мист. А-класи такі: 10. 5. ц. р. Чувай — Сян 3:1 (3:1). 21. 5. Сян — Чувай 1:1 (1:0). 27. 5. Сян — Огнісько 4:1 (1:1).

На місяць травень випали найтяжчі бої „Сяну“ за мистецтво кляси А. Хоча щастя не сприяло „Сянові“, то всеж травневі бої принесли йому не лише пошанну касу, але й загальну оцінку найкращих змагань, що їх бачив Перемишль цього року.

Перемога „Чуваю“ 10. 5. ц. р. була зовсім заслужена, хоча обидві дружини грали хаотично і нервово. Одначе ніде правди діти, що до програної „Сяну“ в тому дні причинилися у великій мірі: 1) непривичка „Сяну“ грати на грищі „Чуваю“, яке має мінімальні виміри. 2) доставлення „Чуваєм“ мяча до змагань мінімальних розмірів і тягору, 3) дуже агресивна інтервенція польської публики, яка волею-неволею знайорганізувала публику нашу і в той спосіб причинилась до перемоги „Чуваю“, 4) подразнення таким станом справи змагунів „Сяну“, які почали фавлювати, у висліді чого судія з'усунув з грища його лучника „Сяну“. Граючи в десятьох в другій половині, тяжко було „Сянові“ здобути вирівняння, хоча траплялася до цього нагода. Наскільки важним моментом у програній „Сяну“ було сильне подразнення і поденервування його змагунів, свідчить аж двоє самобійчих воріт до „Сяну“.

Дня 21. травня зревандажувався „Сян“ за програну з своїй публиці і самому „Чуваєві“ незвичайно гарною, просто стилевою грою. Від високої програної врятували „Чувай“: 1) виїмкове щастя, 2) добра тактика його оборони і знаменитий воротар, 3) судда, що був явно сторонничий у користь „Чуваю“. „Чувай“ відданий до воріт „Сяну“ буквально один стріл і всіх кутів, що з цього одинокого стр'лу впало вирівнання.

Вичікувані з нетерпличкою змагання **Сян — Огнісько** були попереджувані численними коментарями та здогадами дотично їхнього висліду. Небувала досі форма Сяну, що унаглядилася на ревянжі з „Чуваєм“, створювала надії на гарний і завзятий б'ій. З другого боку добра репутація ярославського Огнісча після перемоги над дягоном „Полгужем“, „Чуваєм“ і „Короною“ ставили над висліром змагань Сян — Огнісько знаною“ ставили над висліром змагань Сян — Огнісько знаною. Нарешті 27. травня прийшла зустріч, яка мала вияснити. Нарешті 27. травня прийшла зустріч, яка мала вияснити. Сянові змогу змінити свою добру позицію в повній сгортового Перемишля. Шалене темпо Сяну, головно в другій половині, не дало Огніскові прийти поважно до голосу. Одинокі ворота в користь Огнісча впали у 6-ій хвилині першої половини з подання оборонця Сяну воротареві, що замість брати мяч руками, вибив його ногою і фатально скіксував. Небезпечні атаки з обидвох сторін ліквідували добра оборона обидвох дружин і воротар Огнісча (Аренд). Під кінець першої половини Сян пересиджував під воротами Огнісча, з висліді чого впало вирівнання для Сяну з карного стрілу Дитдалевича II. Друга половина належала у 80 відсотках до Сяну. Вислід 3:0 в користь Сяну у другій половині — це всеж таки скромний показник переваги Сяну і його концертової гри.

Публіки на останніх трьох змаганнях Сяну було около 6.000. Після цих змагань табеля розгінок А-кляси в західній групі представляється так:

Назва клюбу	Гор	Здобуті пункти	Втрачені пункти	Відношення воріт
1) Сян	5	7	3	10:6
2) Чувай	5	7	3	10:6
3) Огнісько — Ярослав	5	6	4	15:10
4) Корона — Самбір	5	4	6	6:9
5) Ресовія I Б — Рашів	4	4	4	8:11
6) Польонія I Б	4	0	8	2:8

Найближчі змагання Сяну, а саме ревянж з Огніском, відбудеться у Ярославі 10. червня ц. р.

ДНІПРО — ЧОРНОМОРЦІ.

Змагання цих дружин за мистецтво У. С. С. відбудуться на грищі „Світязі“ дня 3. 6. ц. р. в год. 11. передпол. Змагання заповідаються цікаво, бо обі дружини виступлять у найсильнішому складі.

Дешевий тиждень по 7½ сотиків маркізети, мушліни, крепони, спонжі і т. д. **БАЗАР БЛАВАТИНИЙ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 35-365

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 1. VI. год. 4 поп. „Довічність“ в Л. Сольського. Вистава шкільна.

Пятниця, 1. VI. год. 7·30 веч. „Довічність“. Останній і прощальний виступ Л. Сольського. Абон. 21.

Субота, 2. VI. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях“.

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 1. VI. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях“ Абонамент неважний.

Субота, 2. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я“ Комедія Р. Немировича, премієра. Аб. 22.

Кіна.

АПОЛЬО: „Замерлий відгомін“.

АТЛЯНТИК: „Віри в найдинах“ („Магія“), „Прогулька по Відні“.

ВАНДА: „Дивний дім“ (Борис Карлов).

КАСІНО: „Пятинова білизна“.

КОЛІСЕЙ: „Я не винен“, ревія „Дай устонька тай до побачення“.

КОПЕРНИК: „Чібі“ (віденська комедія), „Баль білих ліжечок“ (із Містенгет), Зарту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Лиха дівчина“, ревія „Дверми й вікнами“.

МІРАЖ: „Світ без мужчин“, „Студент із Праги“.

МУЗА: „Л. 14. затонула“.

ПАЛЯС: „Цісарські лови“ („Унзер кайзер“).

ПАСАЖ: „Білий мустанг“, „Палата на колісцях“.

ПАН: „Любощі балетниці“ (Еліса Лянді).

СВІТ: „Її королівська величність“, „Біла одалиска“.

СОНЦЕ: „Том і Мікс“ і ревія.

СТИЛЕВЕ: „Чарівна ніч“, ревія „Ідемо на місяць“.

ХИМЕРА: „Новий пол“.

УТІХА: „Кровавий шлях“, „На окраїнах Сагари“.

Закордонне радіо.

Пятниця, 1. червня 1934.

Відень (506,8) 17·10 „Звірі в музиці“; концерт солістів, співів), 19·15 Вуличка музика, 20·05 Концерт, **Братислава** (298,8) 23·55 Спів, **Прага** (470,2) 17·00 Камер. концерт, **Білгород** (439,8) 13·10 Популярні мельодії, 20·00 Спів, **Берлін** (356,7) 20·30 Брукерова симфонія ч. 8. ц-моль, **Гайльсберг** 20·10 Солісти (арфа, скрипка, віолончеля), 20·35 „Дер черброхене Круг“, комедія Кляйста. **Лайпціг** (382·2) 12·00 16·00 Концерт, **Бреславя** (315·8) 17·50 Фортепіянова музика на 4 руки, **Будапешт** (549,5) 12·05 Концерт військ. орхестри, 18·50 Камер. музика, **Мілляно** (368,6) 23·45 Сучасна камер. музика, **Рим** (420,8) 13·00 Легка музика, 17·00 Вок.-інстр. концерт.

Субота, 2. червня 1934.

Відень (506,8) 16·15 Виступ цитристів, 21·05 Концерт (музика, співи), **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, 20·40 „Перше кохання“ оп. Носберга, **Париж** (1649) 12·00 Концерт, **Білгород** (439,8) 13·00 Популярні мельодії, **Любляна** (569,3) 20·00 Спів і акордіон, **Берлін** (356,7) 20·15 Концерт, **Гайльсберг** (291) 21·10 „Сміх то здоровля“ веселий вечір, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 18·30 Скандинавська музика, **Бреславя** (315,8) 20·10 „Лібе ауф Райзен“ оп. Платена, **Будапешт** (549,5) 18·40 Мадярські пісні та капеля, 21·00 Концерт, 23·00 Циг. музика, **Мілляно** (368,6) 17·10 Танкова музика, 20·15 „Тополіно елле рівольте алльо Зоо“ муз. казка Сторачі, **Рим** (420,8) 20·45 „Турандот“ лір. опера Пучінія.

Львівське радіо.

Пятниця, 1. червня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Популярна музика з гр. цигт. 15·05 Збіжжева біржа, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Година легкої музики (джез. орк.), 16·35 Концерт соліста в, 17·30 Відчит із польської історії „Травневий переворот“, 17·50 Про технічне та ремісниче шкільництво, 18·10 Легка музика, 18·53 Фейлетон-репортаж „Світ праці — мулер“, 19·05 Вечірня, гр. плити, 19·26 Актуальний відчит, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Муз. балачка, 20·15 Симф. концерт, співи, фейл. „Життєписи славних людей“, 23·00 Серед книжок, 22·10 Музика з гр. цигт, 22·30, 23·05 Танкова музика.

Субота, 2. червня 1934.

Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Концерт джез. музики, 15·10 Господарські вістки, 15·40 Авд. для хорих, концерт сальонової орхестри, **16·05 Трансм. з Варшави: „Українська економічна наука“, відчит в українській мові інж. Е. Головінського**, 16·20 Лекція фр. мови, 16·35 Концерт симф. орхестри, співи (Лучай, бас), 17·15 Відчит із польської історії „Внутрішня консолідація та її прояви в поодиноких ділянках народу й держави“, 17·35 Репортаж, 19·03 З ділянки культурних справ, 19·15 Всячина, 19·25 Рецитації поезій, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Шопенівський концерт, 20·30 Фрагмент міжнар. концерту еспанської музики (трансм. з Мадриду), 21·30 Техн. скринька, 21·45 Легка музика з гр. цигт, 22·00 Авд з Познання, 23·05 Танкова музика.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 31. травня ц. р. в наслідок зниженої тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 л. молока	—·14 зол.
1 л. сметани	—·35 „
1 кг. масла	2·30 „

Тенденція на масло, молоко і сметану зниженої, на яйця здержана.

Маслосоюз повідомляє, що 31. V. п. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, лише подвір птахомісарні „М. С.“ у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·20	зол.
Кури „	І класа	0·85	„
„ „	ІІ „	0·50	„

Тенденція знижкова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

Вступні іспити держ. гімназій з укр. мовою навчання в Станиславові до кл. І. нов. типу відбудуться в пятницю, дня 15. червня від години 3·30 по пол. (частина письменна) і в суботу, дня 16. червня від год. 8 рано (част. устна). Подання для доступу до іспиту треба вносити до Дирекції гімназій до дня 10-го червня. Прилоги: метрика, свідоцтво шіплення віспи, остання півріче свідоцтво, посвідка управи школи, що кандидат є в ІІ півроці учнем тої школи, 2 знимки фотографічні. За долучену пошту марку Дирекція дає всякі інформації. Вступні іспити до кляс ІІ. нов. типу та V.—VIII. старого кляс. типу відбудуться в четвер дня 14. червня 1934 (год. 8 рано). **Дирекція держ. гімназій з укр. мовою навчання в Станиславові.**
1631 2—3

Український Народній Союз у Франції прислав на мої руки суму зол. 415·— і призначив з того для українських інвалідів 7 зол., для „Рідної Школи“ 17 зол., а для українських політичних вязнів 391 зол. За цю жертву широ дякую нашим Братам у Франції. Д-р Федак.

Управа новоукраїнської гімназії „Р. Ш.“ у Яворові подає до відома, що вступні іспити до І. кл. н. т. відбудуться в днях 15. і 16. червня 1934 р.; до ІІ. кл. н. т. і до кляс V., VI., і VII відбудуться в днях 18. і 19. червня 1934 р. Зголошуватися письменно або устно до дня 10. червня 1934 р. на адресу Управи гімназії. 1—3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПАНСІОН „АННА“ В КОСОВІ Анни Герасимович поручає сонячні кімнати, першорядна кухня. Ціни дуже приступні.
1481 13—20

ХТО з інтелігентних, щирих українок-панночок, потішить хоч на віддаль, хоч листовно рідним теплим словом, інжиніра-рільника українця, на чужині, адміністратора маєтку, що за браком часу і нагоди тим шляхом шукає щирого, вірного приятеля в особі інтелігентної, щирої й доброї дівчини-українки. Зголошення прошу спрямовувати до Адміністрації „Діла“ під „Інжиніер 32“. 1660 2—3

Присилайте передплату!

Др. Гр. Чвартацький

ординує 1633

в Любіні Великім

для купелевого заведення.

ПІДЛЮТЕ

Живець, купелеве заведення і літнище в Горганах над Лімницею, в чудовій лісистій околиці, 700 м. понад рівень моря. Мінеральні пітні води і сірчано солені купелі. Електричне освітлення, водопроводи і центральне огрівання.

Лікувальні вказання: Хороби органів кровобігу, відпускових шляхів (з виняткам туберкульози, органів травлення, печінки, жовчових і сечових доріг, сугробів, мяснів і кістох, хороби обміну речовин, стани виснаження з надмірної праці або після перебутих хоріб.

Початок сезону 15. червня.

Залізнична станція **Брошнів** на лінії Стрий-Станиславів, а звідти на замовлення автомотором на місце. — Їзда зі Львова на місце 4½ години.

Інформації: до 1. липня Львів, вул. Клушинська ч. 3. тел. 48-82, від 1. липня **Живець Підлюте, поч. Перегінсько.**
1362 2—2

„Транспорт у Гдині“

Бюро експедиційно-торговельне вул. Шлеська (ŚLĄSKA) 20, Тел. 1013. Полагоджує всякі експедиційні справи, інкассо, комісь, складовину товарів і т. п — На бажання першорядні референції.

„Транспорт-Тчев“
Е. Русин
1594 6—10

Бюро експедиційне Галлєра 7. Тел. 287.

Der Tag

Великий національний часопис у Німеччині

Пробові числа даром висилає

Verlag Scherl, Berlin SW 68

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавниче Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів. Ринок 10.

Ч. 143 (13.688). Львів. неділя 3. червня 1934. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів. Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

На другу неділю, 10. червня 1934 р. йдемо всі на
Площу „Сокола-Батька" у Львові (за стрийською рог.)
Там відбудеться
Велике Свято Молоді
усіх шкіл Товариства Рідна Школа
Заповідається великий здвиг.
Прибудуть школи з краю до города Льва.

Нова, багата й різноманітна програма.
Масові вправи тисячів вправляючих. Танки й забави. Змагання.
Оркестра на дутих інструментах. Милі несподіванки. — Варта побачити Цвіт України й Красу, — звеселити око, зрадувати серце, набрати віри в краще Майбутнє!

ПОЧАТОК ТОЧНО В 4. ГОД. ПОПОЛУДНІ.

Щоби омминути натовпу будуть у день Свята каси на площі „СОКОЛА-БАТЬКА" відчинені від год. 1. поп.
Приходіть вчасно!
Приходіть вчасно!

У справі подій у Збаражчині.

Як довідуємося, Ординаріятська Комісія — після триденного побуту на місці подій — повернулась до Львова і зібрані матеріяли предложила вже Митрополичому Ординаріятові. Комісія ця зіткнулася з міністеріяльною. У склад Ординаріятської Комісії входили: о. крил. Ол. Ковальський, о. крил. Володимир Громницький і о. радн. Микола Садовський.

Замкнуть листу адвокатів.

У суботу 2. червня ц. р. відбудеться у Варшаві зїзд деканів і їх заступників усіх адвокатських рад в цілої Польщі. У нарадах візьмуть участь теж члени Головної Ради адвокатів у Варшаві. Темою нарад будуть пекучі справи адвокатів, а між ними домагання адвокатів припинити впис нових кандидатів на адвокатську листу.

Ліквідація розбройної конференції.

ЖЕНЕВА, 1. 6. ПАТ. Англійська преса обурена на міс. Барту за його промову, якому закидає наклепи на мін. Саймона. Преса переконана, що між Англією і Францією не дійде до узгіднення проектів розброєння. Преса доходить до висновків, що розбройну конференцію вже нині ліквідують. Французькі кола переконані, що вдасться осягнути порозуміння.

В дійсности обі великі держави годяться на ліквідацію конференції. В. Британія намагається вийти зі слїпої вулиці без понижения авторитету, Франція бажає здобути ще запоруку власної безпеки.

ЛЬОНДОН, 1. 6. ПАТ. „Дейлі Телеграф" оголосив заяву Гендерсона завізну песимізмом. За 2 і пів року свого проводу розбройної конференції Гендерсон утратив тепер усі надії на порозуміння між державами. Гендерсон сподівався, що головна комісія зійдеться на нараду і буде продовжувати дискусію. Тимчасом ніхто не записався до голосу. Поодинокі делегації зберігають пасивність. Гендерсон сподіється, що дискусія на найближчому засіданні закінчиться. „Таймс" підкреслює, що ком. Літвінов не заголосив внеску, щоби розбройну конференцію перемінити на постійну конференцію безпеки.

Рятунок парляментаризму.

ПАРИЖ, 1. 6. ПАТ. Посол Фроссар зголосив внесок, щоби парлямент приступив до дискусії над зміною виборчої ординації. Посол Фроссар заявив, що тільки негайна реформа парляментаризму у Франції врятує його від загину. Премієр Думерг прийшов на засідання з членами уряду і винесив становище уряду до зголошеного внеску. Парлямент відкинув 288-ма голосами наглий внесок Фроссара.

Німеччина буде зброїтися.

БЕРЛІН, 1. 6. ПАТ. Дипльоматичні кола в Женеві сподіються, що німецький уряд оголосить дуже важну заяву в справі розброєння. Німеччина поробить висновки з факту, що інші держави не розброюються і тому оголосить офіційно заяву про своє дозброєння. Таку заяву рішено оголосити після розмови Ребентропа з през. Гінденбургом. Розмова переконала през. Гінденбурга, що годі довше зволікати зі заявою.

Стрілянина на большевицько-мандж. кордоні.

ТОКІО, 1. 6. ПАТ. Телеграфічна аґенція Ренго повідомляє з Харбіна, що більшовицька прикордонна сторожа вже втрете обстрілювала манджурський корабель на ріці Амурі. Уряд Манджу-Го задумує оголосити важну заяву з приводу безнастанних конфліктів на кордоні.

Перед ґенеральним страйком у Злуч. Державах.

Півтора міліона робітників погрожують страйком.

З Ню Йорку повідомляють, що Злучені Держави стоять перед ґенеральним страйком півтора міліона робітників металевого, текстильного й автомобілевого промислу. Коли през. Рузвельтові не вдасться своїм авторитетом поладнати конфлікту робітників з промисловцями, ґенеральний страйк пічнеться вже в найближчий понеділок. Покищо у Вашинґтоні в Білім Домі відбуваються наради.

Wyciąg z protokułu wspólnego posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI. I karny we Lwowie w składzie S. O. T. Będaszawski jako przewodniczący, S. O. M. Dr. J. Locker i dr. L. Dworzak jako głosujący, w sprawie konfiskaty Nr. 134 czasopisma p. t.: „Dilo" z daty. Lwów, dnia 24 maja 1934. do Sygn. VI. I. Pr. 275/34. na posiedzeniu niejawnem w dniu 28 maja 1934 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 22 maja 1934. przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t.; „Dilo" Nr. 134 z daty. Lwów, dnia 25 maja 1934. zawierającego: 1) w artykule p. t.: „Wybory u Lwowi" w ustępie od słów: „Powidomlajemo" do słow: „za dwermy". 2) w artykule p. t. „Pered wyborami" w całości wraz z tytułem, znamiona występku z art. 170 k. k i 127 k. k., zarządza zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowago. Zarazem wydaje sie odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w §. 21 ust. druk. z dnia 17 grudnia 1862. Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863. t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułu ma na celu fałszywe przedstawienie wiadomości w związku z zaginięciem listy ukraińskiej VII. okręgu kandydatów do Rady miejskiej, oraz demagogiczny sposób fałszywie przedstawić dokonywane przez Starostwo grodzkie badanie ważności podpisów na listach kandydatów do Rady miejskiej, a które to wiadomości mogą wywołać niepokój publiczny. Według §§. 487, 489, 493 p. k. oraz §§. 36 37 ustawy prasowej jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący T. Będaszewski w. r. Protokulant K. Barszak w. r. Za zgodność Janowicz st. sekretarz.

В неділю 3-го червня ц. р.
из площі
СОКОЛА БАТЬКА
Свято Прапору Української Кооперації
9 год. рано

Архієрейська Полева Служба Божа.
Посвячення прапору: Екс. Митрополит Кир. Андрій.
Похід — дефіляда.
Народня Забава: 1647 3—4
Оркестри, хори, гри і забави малих кооператорів. Продажа кооперативних відзнак вступу в ціні 20 сот. у складах Народньої Торговлі і в Союзному Базарі. Доїзд на площу „С.-Б." трамваєм ч. 10.

Паста до зубів, кремн.
Появились уже в розпродажі шампуни і люксусова вазеліна в тубках. 1647 4—7

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!
Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український нарід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК
Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"
присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації:
Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.
Як додаток до „Рідної Мови" виходить тримісячник „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ". — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Европі 5 зл., поза Европою 1 амер. доляр.
ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
О. ЛЕВИЦЬКА і С-ка
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телєфон 60-04. ПКО. 503-881.
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елегант" терпентин.
Пасту до взуття „Елегант" воскову
Пасту до підлоги „французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри
Синку до білля
1397 помадкову і коронкову 15—?
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає новини, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром бідети до першорядних кіл. 5/73 50-?

Український Жіночий Конґрес наближається...

(Розмова з секретаркою Ділового Конґресового Комітету п. Оленою Шепарович.)

Український Жіночий Конґрес наближається. Наближається подія така незвичайна в нашому бідному на події національному житті... Ще три тижні і наш Станиславів стане осередком уваги цілого українського громадянства. Там збереться перший Український Жіночий Конґрес. Не дивно, що ця подія викликує зацікавлення широких верств громадянства. Але хто має право бути делегатом на Конґрес, хто може бути гостем, як можна влаштуватись у Станиславові і що то має коштувати, чи будуть знижки на залізницях і як їх дістати? Ось ціла низка питань, з якими звертаються тут і там. Щоби дістати найбільш компетентні пояснення, дозволили ми собі звернутися до ґенеральної секретарки Ділового Конґресового Комітету, п. Олени Шепарович.

— Я з великою приємністю уділю Вам належні інформації — вустріла нас п. секретарка, — але мене трохи дивує: невже про усе те ще не знають? Між подавали відомости до преси, розсилали і розсилаємо наші програми і проспекти, інформуємо про Конґрес устно і т. ін. Нам здається, що про наш Конґрес знає вже цілий світ. Більше того, ми боїмося, що просто уже надоїли людям нашим Конґресом...

— Вибачте, Шановна Пані, але в даному разі Ви трошки помилястесь. Зробіть сьогодні анкету про те, хто що знає про Жіночий Конґрес, і переконаєтесь, що не тільки Діловий Конґресовий Комітет, а й ціла українська преса мусить добре попрацювати ці останні три тижні, щоби про Конґрес довідалось хоч 10 прц. всього українського жіноцтва, розкиненого „по цей бік Збруча".

— Вірю Вам і дуже дякую, що бажаєте нам допомогти. А наш Діловий Комітет, справді, і так дуже перетяжений працею. Отже, щодо Ваших питань: Ви цікавитесь, хто може бути делегатом, а хто гостем. Відповідаю: делегатом на Конґрес мають право висилати усі жіночі організації, що дістали запрошення на Конґрес від Головного Виділу „Союзу Українок" та Ділового Комітету. Гостями можуть бути члени запрошених жіночих організацій, спомагаючі члени „Союзу Українок", представники запрошених установ і преси.

— На скільки обраховуєте число делегаток і гостей?

— Сьогодні тяжко це навіть приблизно обрахувати. Жіночі організації дістали по 10, 5, і 2, мандати. Чи кожна організація прибуле повне приділене їй мандатовою Комісією число делегаток, не знаємо. На кожний випадок бачимо вже тепер, що число гостей будемо змушені дуже обмежити. (Гості й так права голосу не мають.)

— Як з приміщенням і прохарчуванням учасниць Конґресу?

— Цим завідує наша технічно-господарська Комісія в Станиславові під енергійним проводом голови філії С. У. п. Амалії Рублевої. Повідомлено нас, що Станиславів приготовив уже 500 кватир крім масових по школах і бурсах та крім готелів, що також віддадуть по дешевій ціні свої кімнати для учасниць Конґресу. Прохарчуванням не журимося — Станиславів відомий з того, що має зразкові господині. Кошта побуту обраховуємо денно на 3 (три) зол. для тих, що рефлектують на дешеві кватири, а 6 зол. для тих, що житимуть у готелі.

— Чи будуть які залізничі знижки для учасниць Конґресу?

— Зі Львова виїде окремий конґресовий поїзд. Білет там і з поворотом буде коштувати 6 (шість) зол. Учасниці, що будуть приїздити до Львова, користатимуть з 75 прц. знижки від своєї станції. (Учасниці зі східної полоси краю мусять самі подбати про знижку, яку можуть одержати ґрупи по 15 осіб). Зголошення на поїзд приймаємо до 6. червня. Маємо надію, що зголоситься потрібне число учасниць.

— Свого часу у пресі згадувалось, що на Жіночім Конґресі будуть влаштовані виставки. Дозвольте довідатись докладніше, про які виставки йде мова?

— Передовсім виставка народнього мистецтва (етноґрафічна), далі виставка книжок українських авторок, виставка картин наших малярок і вкінці виставка світлин з життя укр. організованого жіноцтва. Це буде так — ніби підсумок праці української жінки в галузі української культури. Численні експонати інтензивно прибувають і я сподіюсь, що виставки будуть дуже цікаві.

— Чи можна довідатись як багато людей і кого саме сподіваєтесь на Ваш Конґрес з поза кордону та з поза Океану?

— Нині ще трудно було б подати Вам остаточні відомости. Сподіваємось більшої прогульки з Америки біля 50 осіб (ми старались про візу для них), маємо зголошені три делегатки з Канади, 20 з Буковини, 15 з Підкарпаття. З Праги приїдуть як референтки такі визначні наші громадянки як Софія Русова, Зинаїда Мірна, Лідія Садовська, з Ужгороду д-р Харита Кононенко.

— Дуже дякую. Тепер ще одно питання. В чім фактично буде полягати закріплення звязків поміж організованим українським жіноцтвом різних країв?

— Ви зачіпили важливу справу, якій ми надаємо велике значіння. Так, ми дійсно думаємо, що завдяки нашому Конґресові ці звязки будуть дуже закріплені і маємо надію, що це закріплення вдасться нам відповідно організаційно устійнити.

— Тепер ще останнє питання. Чи є якийсь зязок між Укр. Жіночим Конґресом і проектованим Всеукраїнським Національним Конґресом?

— Ідея цих Конґресів повстала цілком незалежно. Очевидно як вимога доби. Але, самозрозуміло: коли, ми, жінки, признали необхідним скликання свого Конґресу і уже нині, можна сказати, бачимо усю ту користь, яку Конґрес принесе для українського жіночого руху, то так само здається нам необхідним скликання Всеукраїнського Національного Конґресу. Тимбільше, що одним з завдань нашого Конґресу є: „Причинитися до консолідації національних сил в ім'я Найвищого Національного Ідеалу".

М. З.

Сотні тисяч курців

домагаються нині своїх

Паперців і туток

„Калина"

незрівняних в якости, виробу кооп. фабрики

„БУДУЧНІСТЬ" у ТЕРНОПОЛІ.

Підземні летовища.

ПАРИЖ, 1. 6. ПАТ. „Еко де Парі" повідомляє, що у Ґрайфсвальді на пруському Поморі вибудувано летовище під землею. Тепер будує ще німецький уряд три підземні летовища. На будову тих летовищ призначив уряд 210 міл. марок.

4 міліярди на зброєння.

ПАРИЖ, ПАТ. Французький парлямент вирішив видати на оборону кордонів Франції 3,442 міл. франків і 400 мільонів на протилетунську оборону. Уряд домагається змінення та будови нових твердинь здовж східного і північного кордонів. На змінення летунства призначено 980 мільонів.

Найприємніших запахів

квітові води на вагу 100 гр. від 85 сотиків

купиш лише в перфумеріях

С. ФЕДЕРА

Львів, ул. Сикстуська 7, — або Коперника 15 а

17/23 **(побіч палати гр. Потоцького).**

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 3. ЧЕРВНЯ 1934.

М. ВОЗНЯК. 5)

До ґенези й розуміння Франкової поеми „Похорон".

Уже з дописки Франка до його перекладу Пушкінового „Каменного гостя" відомо, що в своєму „Похороні" покористувався він основною темою дон Хуанової легенди, як духи померлих справляють похорон живій людині. Цю основну тему взяв Франко з легенди про дон Хуана де Марана. В оповіданні Проспера Меріме „Душі чистилища" (Les ames du purgatoire) дон Хуан де Марана на годину перед уплянованим пірванням черниці Тереси чує понуру й урочисту музику в ухах. Розпізнає спів, приписаний церквою при врочистості похорону. Незабаром із поперечної вулиці надходить похорон і зближається до нього. Попереду йдуть два довгі ряди покутників із запаленими свічками, далі прикриту чорним оксамитом труну несе кількох людей, убраних по-старосвітському, з білими бородами та шпадами при боці, а замикають похід два ряди покутників у жалобі, як перші, із квітками. Похорон посувається поволі й поважно. Не чути відгомону кроків на тротуарі. Велике число покутників і величність похорону викликують цікавість у дон Хуана. Коли процесія почала входити до сусільного костела, дон Хуан придержує за рукав одну з постатей, що несли свічки, й питається ввічливе, кого саме хоронять. Дістає відповідь, що хоронять брата дон Хуана Мараццу. Волосся стає йому дубом, але за хвилину він відзискує зимну кров; думаючи, що перечув або що зайшла помилка, входить із похороном до костела й у часі похоронного богослуження запитує іншу постать, якого покійника хоронять. По такій самій відповіді, як і за першим разом, відвага починає покидати його. Тепер він питає священика, за кого моляться зібрані й хто вони: дістає відповідь, що це душі чистилища моляться за душу дон Хуана де Марана, бо вона находиться в стані смертного ґріха. В цій хвилині вибиває на вежі година, умовлена на пірвання Тереси. Голос із темного кутка костела кричить, що надійшла пора, й питає, чи дон Хуан є їх. У тій самій хвилині підіймається з поза нього величезний вуж, що немов би готовиться кинути його в труну. Перелякний дон Хуан із криком падає зімлілий на тротуар і в такому стані знаходять його ґвардисти.

Немає покищо даних стверднти з повною певністю, що Франко знав новелю Меріма „Душі чистилища", але є доказ, що він цікавився ним. Між книгами, що їх подарував Франко ще за свого життя до Бібліотеки Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, знайшлося й ляйпцізьке видання вибору новель Меріме у перекладі Адольфа Лявна. Тому з усякою правдоподібністю можна припускати, що Франкові була відома новеля Меріма, хочби з третього тому двонадцятитомового штутґартського видання І. Шайбле „Das Kloster", що вже в початках Бібліотеки Наукового Товариства ім. Шевченка знайшлася в ній, може й наслідком зайнтересування Франка тим виданням. Зрештою Франко читав по-французькому й перекладав із французької мови.

Як цікавила Франка „стара середньовікова легенда про ґрішника, що бачить у сні свій власний похорон", видно з того, що він, обговорюючи новелю Конрада Фердинанда Маєра „Стріл із амбони", наводить у перекладі оповідання генерала Вертміллера про свій нічний сон. У ньому згадана легенда „обернена з іншого боку і вжита як ілюстрація того морального роздвоєння, що було трагічним моментом у житті Єнача", що саме його двійника побачив у сні генерал Вертміллер. На звязок Франкового „Похорону" зі згаданим оповіданням у новелі Маєра вказав уже А. Музичка, зацитувавши його за Франком[1]), що надрукував свою статтю про Маєра в липневій і серпневій книгах „Літературно-Наукового Вістника" за 1899 р.

У загальних словах заговорив сам Франко про джерело своєї поеми „Похорон" у короткій передмові до неї в таких словах: „Легенда про великого ґрішника, що навертається на праведний шлях візією свого власного похо-

[1]) **А. Музичка.** Шляхи поетичної творчости Івана Франка, с. 138. **Ів. Франко.** Із чужих літератур. (Конрад Фердинанд Маєр, його життя і твори) (Літературно-Наукової Вістник, т. VII, с. 96—97). Зараз по виході „Поем" Франка вказували на інше джерело „Похорону". Черновецька „Буковина" в 51 ч. з 12. травня 1899 р. знайшла „найбільше оригінального" із пятьох „Поем" у „Похороні", бо „зміст тут зовсім сучасний і близький нам", та відкривала, що „написана ця поема під впливом польським поем Жигмонта Красінського **„Nieboska komedja"** і **„Niedokończony poemat"**, хоч може сам автор не відчував свідомо того впливу. Однаке такі паралелі, як та, що Орціо бачить убійника батька в підземних льохах у першій поемі, або сон у **„Niedokończonym poemacie"** — дуже далекі від подібних мотивів у „Похороні" Франка.

Премії

для ТОЧНИХ передплатників „Діла".

1. Радіо-Приймач Батерійний Новий удосконалений **„ЧВІРКА Б"** PHILIPS'A — із голосником усередині і 4-ма лямпами „MINIWATT". Виробу фабрики: POLSKIE ZAKŁADY **PHILIPS, Warszawa, Karolkowa** 36/44. Вартість зол. 235.

2. Килим, прегарний, проєкту арт. Петра Холодного, вартости зол. 150. Килим закуплений у фірмі: ГУЦУЛЬСЬКЕ МИСТЕЦТВО, Косів коло Коломиї.

3. Туалєтка з дзеркалом для пань — гуцульського мистецького виробу, — вартости зол. 180. — закуплена у фірмі: Торговельно-Промисловий Дім **„Доставa"**, Львів, Ринок 43.

4. Чаю найліпшого два кг. і **Кави** найліпшої два кг. вартости зол. 100. Товар доставить фірма: Перше Варшавське Імпортове Т-во **„E. W. I. G."** Акц. Сп. Варшава, Лєшно 10.

5. Подорож кораблем із Ґдині до Стокгольму. Речинець виїзду дня 2-го серпня ц. р. Подорож закуплена у фірмі ПОЛЬСЬКЕ БЮРО ПОДОРОЖЕЙ **ФРАНКОПОЛЬ,** Варшава, Мазовецька ч. 9.

6. Криниця. Одномісячний побут враз із повним знаменитим утриманням і окремою кімнатою у пансіоні пані М. Яблонської „ВІЛЛЯ ТАТЖАНСЬКА" „WILLA TATRZAŃSKA" в Криниці.

7. Гребенів. Двотижневий побут враз із повним першорядним утриманням і окремою кімнатою у пансіоні „ЗЕЛЕМІН" в Гребенові у скільських горах.

8. Ямне. Одномісячний побут з окремою кімнатою і повним знаменитим утриманням у пансіоні „ВЕСЕЛКА" в Ямнім коло Яремча, в чудових гуцульських горах.

9. Косів к. Коломиї. Одномісячний побут, вряд із повним знаменитим утриманням, (на бажання дієтичним) і окремою кімнатою у пансіоні „АННА", п. Анни Герасимович, у Косові к. Коломиї, у стіп мальовничої гори „Михалків", побіч славного водопаду „Гук".

10. Фотоґрафічний апарат найновішої системи **Kodak Six—20,** закуплений у фірмі ІВАН БУЯК, — Львів, Коперника 4.

11. Чотири анґлійські сорочки славної марки **Van Heusen,** — або інший товар вартости зол. 120·—, до довільного вибору у фірмі ҐАБРІЄЛЬ ШТАРК, — Львів, пл. Марійська 11.

12. Мосяжні меблі вартости зол. 100·—, до довільного вибору у фірмі ІВАН ВОЗАЧИНСЬКИЙ. — Львів, площа Бернадинська 15.

13. Матеріял на вбрання вартости зол. 50, до довільного вибору у фірмі: ІВАН ВАЛЛЯХ І СИН, — Львів, Ринок 38

14. Пятьдесятьзолотова облігація Преміової Будівельної Позички ч. 748.568, закуплена у банковому домі О. ҐРІС, Львів, Легіонів 1.

Льосування відбудеться дня 17-го червня ц. р. в годині 6-ій вечором в домівці Видавничої Спілки „Діло".

Участь у льосуванні братимуть ці дотеперішні і нові передплатники, які до дня 15. червня вирівняють залеглости і вплатять передплату за місяць червень.

Зол. 1·50

Коштує чвертьрічна передплата гумористичного журналу

„ЖОРНА"

Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА"

Львів, Ринок 10, Конто ПКО. 503.496.

рону, стрічається часто в життях святих та пришпилилася в Еспанії до оповідань про грішне життя дон Хуана де Теноріо. Може закинуть мені, що я позбавив цю легенду аскетично-релігійних мотивів і переніс її на чисто світський ґрунт, — але й се в значній мірі зроблено вже в оповіданню про дон Хуана. На сій старій основі я спробував виткати нові взірці. Наш час великих класових і національних антагонізмів має значно відмінне поняття про великого грішника ніж час Филипа II і Торквемади. В тім однім пункті я позволив собі трока змодернізувати стару легенду, лишаючи зрештою її основу незмінену з усіми її алегоріями і символами".[2]) А в передмові до всієї збірки „Поеми", повспоминавши пайку своєї власної праці в поодиноких творах, які ввійшли до збірки, зазначив Франко, що „дещо більше" своєї праці ніж в інших поемах збірки дав саме в „Похороні"[3]). Із приводу слів Франка про джерело його поеми треба хіба сказати, що стала ним не легенда про дон Хуана де Теноріо, а значно відмінна від неї легенда про дон Хуана де Марана. Поза осн. трансформацією й модернізацією легенди про дон Хуана де Марана в „Похороні" Франка відбилося тут іще дещо з мотивів світової літератури, напр. із очей і вуст трупа пускається плисти кров при наближенні Мирона, як у Шекспірового „Ришарді III" при його вході виступає кров із ран Генрика VI, але ціль моєї замітки використати для поеми „Похорон" ті натяки, які дав Франко в своїх трьох рукописних прозових уривках „Похорону". (Далі буде.)

[2]) **Іван Франко.** Поема Львів. 1899. с. 88.

[3]) **Там само.** с. 4.

Життя селян на Україні.

(Від нашого кореспондента.)

Нью-Йорк, 16. травня 1934.

З листа, писаного одною молодою родиною з Київщини до свояка в Нюйорку вийняємо таке: „...Через Торґсін дістали ми від Вас 5 дол. За них купили собі муки і пшона і мали що варити і є тепер що їсти. На базарах є хліб, але хто його може купити? Останніми часами я втратила сили з голоду. Сильно болять у мене крижі і стегна до колін. Раньше ходила я до доктора, а він каже: „Треба хліб їсти!" Я тоді хліба не мала, а тепер вже їм хліб, а крижі й ноги не перестають боліти. Чи це життя, щоб усе бути голодним і жадним куска хліба?

Ми цілий рік ждали, щоби відкрилася лавка комерсного хліба, але не відкрили, а є лише по великих городах і там продають хліб по 1 руб. і 50 копійок за кільоґрам. Перед Різдвом я купила трохи жита, але не було де змолоти, бо якраз тоді бригади розбивали жорна і я майже через дві неділі жарила жито на сковороді (ринці), душила качалкою на столі, робила крупи і варила кашу. А нишком вечором Микола приносив хліб. Коли перший раз я його зїла, мало що не вмерла і так було мені не раз, коли довший час не їла хліба. Так умирає багато людей.

Здоровля моє пропало, бо три роки переживали ми голод. Я їхала в містечко 7-го березня і в той день ішов ветеринарійний фельчер, щоб оглянути почтового коня, який згинув попереднього дня. Коли він прийшов на місце, де кінь мав лежати, то тільки було кружало, де кінь лежав, а то голодні все забрали на холодець. З голови і ніг не стало і жісточки, один киндюх лежав. А до вечора і киндюха не стало, хоч не було лише три верстви від села. Фельчер хотів взяти печінку для слідства, то й тієї не стало.

У 1933 році ми мали більше як 160 трудоднів з весни до осени, але за мої трудодні нічого не дали, бо я не кожний день виходила до роботи, не виконувала норму, а робила домашню роботу. Миколі все порахували і він дістав юшку та жито. Ми його посіяли в нашому городі і мали 35 снопів, але майже самий бурян. Та вони все нам порахували і прийшло нам 5 кг. жита. То було 1-го лютого, а 1-го березня вже гукають на роботу!

Добре нас поганяють і оглядатися не дають. То так пильнують у колгоспі, а ще лучше поза колгоспом. Ох, що за горе, який величезний голод ми переживали! Так було до жнив, а жнива були дуже пізні, бо при кінці липня 1933 р. Я описать Вам усього не можу, но Ви самі розумієте. Не було ні хліба, ні жмені муки, ні буряка і раби їли листя і траву: варену або парену. Я не могла ні сидіти, ні лежати, бо кости боліли і я плакала і ходить не могла і тепер сама дивуюся, як я остала в живих. Це просто чудо! Життя остановилось на одному листочку. Заладують в колгосп на роботу і кажуть: Хто буде ходить на роботу без прогулу, той одержить і прошлогодний заробіток. Кожна жінка обовязково мусить мати 200 трудоднів, а Ви знаєте, як у них трудно заробить трудодень, бо вони записують по 20 відсотків дня або зовсім забудуть записати або ще й оштрафують. У кого було мало трудоднів в 1933 році, тому не дали нічого хліба. Наші сусіди, в числі 6-ох, заробили за ціле літо 2 пуди. Хто заробить більше, тому накидають облігації.

У 1934 році раньше прийшла весна, в колгоспі копають і мажуть. Дехто з наших залишив колгоспи, а пішов до робітників при тракторах. Там дістають 2 ф. хліба. Лучше буть поганим робітником, ніж гарним колгоспником. А в колгоспі головою тепер молодий парень і дівчата перед ним стараються йти на перегони в роботі..." Решта родинні справи аж до кінця.

Зі зрозумілих причин не подаємо підписів.

Похороном займеться найліпше і найдешевше

ХАРІС

ЛЬВІВ, КОРНЯКТІВ 3., (В НАРОД. ДОМІ)

Наше заведення полагоджує всякі урядові чинности, виконує екстумації і перевозить в найкальші сторони в усіх цивітаріїв, шпиталів як і санаторій.

Не слухайте агентів, що крутяться по шпиталях і підшиваються під нашу фірму та фальшиво інформують заінтересованих.

В нещасті ідіть до ХАРІСУ, а відпадуть вам усякі клопоти. 648

Перед Кооперативним Святом у Львові.

Довідуємося, що на Кооперативне Свято у Львові вибирається дуже поважне число наших громадян з провінції, головно з округи Львова на віддалі 70—80 км. (у більшости підводами). У Львові великий попит за відзнаками на Свято. Зачуваємо теж, що на провінції „добрі сусіди" відраджують нашим селянам їхати до Львова, були навіть погрози тим, що поїдуть. Розуміється, що селяни не звертають на це уваги і поїдуть на Свято.

На площі Сокола Батька викінчуються роботи, щоби майдан якнайсвяточніше прибрати на Свято. Працює енергійно секція впоряду, що приготовляє мальовничий похід перед прапором. Інші секції викінчують також свої праці.

Всі кажуть: „Коби була гарна погода!" Відповідь на це одна: Тепер уже йде до літа, великого дощу не буде, а малий дощик нікого не відстрашить. Тому всі на майдан у неділю рано! Доїзд на площу до стрийської рогачки трамваєм ч. 10.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
1/82

Знахорська мікстура.

Волинь, 28. V. 1934.

I.

Якийсь час польська преса про Волинь не згадувала. Коли обмірковувалась українська справа, дискусія йшла звичайно про Галичину. На це явище ми звертали увагу в „Ділі" й пояснювали його тим, що українську справу на Волині вважають за вирішену.

Так. Дехто вважав, що про Волинь нема що балакати. Знайдена, мовляв, чудодійна мікстура, що загоїть усі старі й нові рани і зростить в одно ціле дві братні народности.

Винахідником цієї мікстури був відомий п. Волошиновський. Ролю фельчера взяв на себе П. Певний. А хто був меценатом і фінансував винахід, усім добре відомо.

Пан Волошиновський мав марку великого знавця українського етнічного матеріялу, що бущімто дуже добре надається для всяких експериментів, і марку не меншого винахідника. Мав таку марку не лише серед польського громадянства, але й серед українців-наддніпрянців, що перші повірили в чудодійність його мікстури й почали енергійно помагати йому в лікуванні волиняків від хороби національної відрубности.

Знаємо добре з практики, що коли хворі неспокійні, то іноді треба притримати їх за руки чи ноги; іноді треба й силоміць влити їм спасенного ліку; іноді треба викинути ліки, приписані іншим лікарем. Усі ці заходи застосовано на Волині в повній мірі. Факти в усіх у памяті.

Що-ж до самої мікстури, то на її сигнатурі було виписано: „Для українського населення. Приймати в спільних організаціях з водою співжиття". А з другого боку — рецепта: Регіональна Рада, Рідна Хата, Просвітянські Хати, Районові Кооперативи, Волинський Ревізійний Союз Комунальних Кас і Кооператив (речовини, що одна одну виключають) і т. д. І під усім цим напис: Йоах. Волошиновський.

Курація продовжувалася пять років. І весь час розсилалися бюлетини „всім-усім", що ліки помагають чудово та що братні народности зростаються в одно тіло.

II.

І нараз...

З одного боку останні події на Волині. А з другого — алярм у польській пресі: в „Газ. Варш.", „А. Б. Ц." й інших та голосні відповіді волинського речника „Wołyń".

Що-ж таке сталося?

Очевидно, що щось дуже поважне, коли сам винахідник чудодійної мікстури п. Волошиновський уважав за потрібне забрати голос в обороні свого винаходу („Wołyń", ч. 21, „Рефлексія — по відповіді"), який передає внутрішній зміст атаки столичних часописів так:

„Є це вибрики злосливої радости, яку... росіяни (окреслюють) словом злорадство".

„Просто жаківські вибрики: „Ага! Не вдається нам ваша польсько-українська співпраця". І зараз, очевидно, нехибна рецепта: треба вести „консеквентну політику" й опікуватися не дівчами українськими, а населенням. Експерт З. В. (автор статті в „А. Б. Ц.") звертається до міністра Перацького про міністеріяльну ревізію на Волині, а експерт Марскі (з „Газ. Варш.") кінчає патетичним вигуком: „Аджеж уже раз треба довідатися правди про відносини, які існують на Волині".

Очевидно, що обидва автори мають на увазі інтереси Польщі і, як зрозумів це й п. Волошиновський, уважають все те, що робиться на Волині, шкідливим не лише для нас, але й для себе. Зле передає п. Волошиновський лише одно місце, а саме: про опіку над українськими дівчатами. „Добру опіку" мають не українські дівчі, а маленький гурток спеціяльно привезених на Волинь людей, які справді нічого спільного з місцевим населенням не мають. І під цим оглядом ендецькі часописи теж мають рацію.

Зате помиляються вони в тому, що бущімто щось робиться для українців. Про це свідчать Просвіти, кооперативи, „Сільський Господар" на Кремянеччині, школи, самоврядні вибори і т. д. На цьому пункті „Газ. Варш." і „АБЦ" є несправедливі: вони повинні дякувати п. Волошиновському, а не ганити його. І п. Волошиновський слушно почуває себе покривдженим. Він зробив більше, ніж хтонебудь і колинебудь з ендеків!...

Отже даремні напади ендеків на п. Волошиновського (беремо його в оборону!): він робить їхню роботу.

III.

Буває, що людина, бажаючи вдарити свого противника, другим сильнішим кінцем кийка ще болючіше вдаряє самого себе. І це сталося з п. Волошиновським.

Демонструючи рецепту „консеквентної політики", п. Волошиновський непомітно для самого себе розкриває, що він іде до тої самої мети, що й ендеки, лише лагіднішим способом. Але при цьому сам розбиває власну рецепту, а навіть спрепаровану мікстуру:

„Можна — каже він — в українському населенні Волині викликати пострах перед польською владою, можна його змусити до слухняности й мовчанки. І на це навіть не потрібно необмежених управнень монаршої влади. Можна робити це з успіхом і при парляментарному устрою... Але при ніякому устрою не можна силою опанувати людської думки ні людських почувань — цих джерел волі... „насільно міл не будеш"...

„Збірна воля і збірне почуття — каже він далі — це незужиті сили, яких не можна поневолити (уяжміть), бо це вже є нематеріяльні імпондерабілія, які як відомо, взяти на багнет не можна".

Слова, які ми нераз кидали із сторінок „Діла". І цими словами п. Волошиновський побив самого себе і знищив не лише свою рецепту, але й уже виготовлену мікстуру.

Бо збірна воля і збірне національне почуття — це дійсно ті нематеріяльні імпондерабілія, яких не тільки не можна взяти на багнет, але й на тачки п. Волошиновського. Це стверджує волинська дійсність і це, очевидно, підмітили пп. З. В. і Марскі, хоча й інакше трактують факти з цієї дійсности.

Ми можемо лиш подякувати пп. з „Газ. Варш." і „АБЦ" за те, що вони нарешті забалакали про волинську дійсність. Може в цьому перехресному вогні вилізе наверх неодин помилковий знахорський засіб і неодна помилкова думка бідненьких провінціяльних політиків.

Ми, українці Волині, нічого не мали би і проти міністеріяльної ревізії волинських відносин, аби ця ревізія дійсно могла виявити всі величезні помилки останніх пятьох років, що так дорого коштують нас. Можеб це (в чому ми зрештою сумніваємося) й започаткувало оздоровлення волинського життя.

А тимчасом дійсність каже одно: фальшиві рецепти та знахорські мікстури дають погані висліди.

IV.

Наприкінці залишається підкреслити один просто гумористичний момент. П. Волошиновський намагається всіх переконати, що його устами промовляє не тільки весь польський нарід, але й ціла держава, а устами п. Певного — весь український нарід і вся Україна. Томуто всі повинні їх слухати і з ними співпрацювати задля майбутніх добросусідських взаємин (так, у статті є досить виразний натяк на ці майбутні взаємини!).

Ми гадаємо, що в даному випадку навіть міністеріяльна ревізія нічого не вдіялаб.

Хіба, що — лікарі.

Senex.

За океаном.

ПРИЯТЕЛІ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ.

Без розголосу, але при впертій тихій праці доконав наш відомий артист Роман Придаткевич важного діла в Нюйорку. Через перегомори з ріжними видними американськими знавцями й любителями музики йому вдалося зорганізувати „Товариство Приятелів Української Музики". Воно має за завдання познайомити чужинців з музичними творами і композиторами України при помочі музичних вечорів.

Першим таким вечором дня 22. березня ц. р. в „Студіо Клоб оф Ню Йорк Сіті" розпочалася ціла низка справжніх артистичних концертів, на які прибувають у великій більшости музичні знавці. Другий вечір у тому самому клюбі відбувся 9. травня з дуже дбайливо приготованою програмою. Участь взяли: смичковий квартет В. Костенка, тенор Вікінський, піяністка Августа Картон Розен, Роман Придаткевич з першою скрипкою, В. Іді з другою, Г. Кунц з віолею і Марджорі Кеннеді з чельом.

Першого вечора виголосила промову про українську музику п-і Фльоренс Годсон Бостфорд, а наступного вечора промовляла наша молода піяністка п-на Марія Боднар. Дотепер почесними членами Т-ва Приятелів Української Музики стали такі визначні люди в музичнім світі, як: д-р Волтер Дамрош, п-і Френсис Мк Фарленд, Павло Галліко (композитор опери), учень славного Брукнера і світової слави піяніст, п-а Ліліян Литтлгейлз, що пише біографії, п-а Глейдіс Норт, відома скрипачка, а з наших Олександер Аркгипенко та Олександер Кошиць.

Тепер ідуть заходи, щоб дістати на почесних членів ще й інших видних знавців музики, своїх і чужих. Нема сумніву, що освічені українці з Нюйорку й околиці зацікавляться цим новим товариством хочби на те, щоби помогти проф. Придаткевичові в його змаганнях. Таке зацікавлення не вимагає майже ніяких матеріяльних вкладів, а настроює прихильно чужинців до нашого музичного мистецтва, яке нам промощує шлях до осягів на інших ділянках.

ПРИЇЗД ДО АМЕРИКИ П-І М. ГОВИКОВИЧЕВОЇ.

В 1929 році була в Америці п-і Михайлина Говиковичева зі Львова. Вона як представниця Українського Товариства Охорони Дітей і Опіки над Молодю збирала жертви в українських громадах в Америці, ходячи від хати до хати. Коли п. Говиковичева вернулась домів і передала зібраних 4.300 долярів Товариству, воно купило за це дім та уладило його як бурсу для бідних дівчат. Це є українська дівоча ремісничча бурса, де удержують і вчать сиріт і бідних дівчат, що приготовляються до ремісничої або промислової праці. П-і Говиковичева приїхала тепер знову до Америки відвідати сина в Дітройті. При цій нагоді, як і перше, без кошту для своєгоТовариства, хоче дозбирати на бурсу ще 1.500 дол., щоб покрити довг бурси. Товариство Охорони Дітей і Опіки над Молодю, за підписами п. Модеста Каратницького, голови і п. Константини Малицької, заступниці голови, уповажнило п. Говиковичеву до збірки на бурсу. П-і Говиковичева відвідає наші громади і сподівається, що хоч тепер часи важкі в Америці, вона ще дозбирає 1.500 дол. і знову привезе тій бурсі дар від американських українців та українок.

УКРАЇНСЬКЕ ПОЛІТИЧНЕ ВІЧЕ В НЮЙОРКУ.

Заходами української соціялістичної організації, товариства імени Драгоманова, в Нюйорку уладжено 6. м. м. в Українськім Народнім Домі політичне віче під проводом Мирослава Січинського і прибувшого з краю посла соціялістично-радикального напрямку, п. Андрія Гривнака. Посол говорив 2 години. Промова складалася з двох частин. У першій представив трудноші, серед яких приходиться працювати українським послам у варшавському соймі і всьому українському громадянству в польській державі, а в другій частині змусував засоби, якими тепер, після війни, український загал на західних землях працює для збереження свого істування і створення нац. сили.

Посол Гривнак, хоч проголошують його „хлопом", це освічена людина. Він не вживає ані давніх „хлопських" ані соціялістично-радикальних метод у своїх промовах. До речі кажучи, його промова була зовсім конструктивна, вільна від усяких радикальних напастей, обіймала цілість діяльности Парляментарної Репрезентації й українського громадянства в краю, а єдиний знак його приналежности до соціялістично-радикальної партії — це було хіба маркування організації „Каменярів" для україн-

Дешевий тиждень по 75 сотиків, марізетки, мушлі, крепони, епоньжі і т. д. БАЗАР БЛАВАТНИЙ А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 56-365

ської молоді та зазив предсідника віча до збірки на робітничий дім у Львові і на радикальну газету.

Диваом дивом цей зазив приніс дуже мало успіхів, бо загал громадянства, яке виповнило салю Народнього Дому, вийшов у часі збірки, а жертви давали лише нечисленні прихильники соціялістичної течії.

ВШАНУВАННЯ 40-ЛІТН. ПРАЦІ Д-РА ЛЬОНГИНА ЦЕГЕЛЬСЬКОГО.

Дня 28. квітня уладив Український Американський Горожанський Клюб на Вест Сайд у Дітройті, Мишиген, товариські сходини і вечерю для вшанування 40-літньої громадянської і культурної діяльности д-ра Льонгина Цегельського. Це громадянське свято відбулося в українській греко-католицькій церковній салі при Клипперт евеню. Гостей було до 300.

Свято відкрив вступним словом голова Клюбу п. Микола Кіптик. Він покликав на господаря свята п. Кузя, члена управи Клюбу. Відтак о. Лев Сембратович сказав довшу цікаву промову, в якій зясував усю 40-літню діяльність ювилята.

Далі промовляли д-р А. Кібзей, полковник Олександер Шаповал із Шикаго, сотник М. Федитник, п-і Шустакевичева, п-і Говиковичева (зі Львова), д-р Яців (з Винсор, Онтеріо, Канада), п. Дужий (з Винсор), п. Польовий з Дірборн, Мишиген, п. Каралаш, п. Пошивок, п. Братусь, п. Гава й інші. Всі складали привіти і побажання ювилятові.

Вкінці промовив і д-р Льонгин Цегельський. Його промова зворушила всіх до глибини.

До ювилята наспіло дуже багато листів і телеграм з усіх сторін Америки й Канади з привітаннями з нагоди 40-літнього ювилею його праці для національного й політичного освідомлення мас нашого народу та активної участи в державному будівництві обновленої України.

Свято закінчилось відспіванням „многих літ“ ювилятови і національного гимну „Ще не вмерла Україна“.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундури, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ“ — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

За добру школу.

Підсумки дискусії.

Рахуючи мабуть на коротку память Читачів, „Батьківський Кружок при школах СС. Василіянок у Станиславові“ дуже примітивно „розправляється“ в передачорашньому „Ділі“ з моїми річевими виводами: одно доказане промовчує, а друге повторяє наново, хоча дискусія виказала незнання справи і нестійність підношених Кружком аргументів. Аби не ширилось баламутство, зберім суцільно висліди дотеперішньої дискусії:

У статті „Вартість приватних шкіл з правом і без права прилюдности в минулому і тепер“ („Діло“ ч. 112 з 2. травня 1934) я зовсім не виступав і не виступаю проти засади, що „школа має плекати в дитині здоровий, опертий на вірі в Бога, а через неї й у власні сили світогляд“, бож „Рідна Школа“ завсіди стояла і стоїть на томуж становищі. Як у Головній Управі, так і по Кружках „Рідної Школи“ були завсіди і є представники нашого духовенства. Під цю пору першим заступником голови „Р. Ш.“ є о. д-р Лаба, а до Головної Управи „Р. Ш.“ належить о. Гриник та ігумен ЧСВВ о. Баранчк, які чейже є не меншими християнами й католиками як СС. Василіянки у Станиславові! Очевидно, кожна школа „Р. Ш.“ має свого катехита, який дбає про душевні потреби учнів шкіл „Р. Ш.“ Отже пощо підносити і підчеркувати це, немов якесь унікум для гімназії СС. Василіянок? Чи не пахне це своєрідною демагогією?

Також зовсім не опрокидував я твердження, що „школа мусить мати життево практичне наставлення“. Одначе такого „наставлення“ рішучо не дасть така школа, для якої не є міродайне „фактичне знання й умілости“, але міродайні є „прилюдно важні документи“!

Мені йшло саме про ту третю точку, де Кружок звязує „єдиноспасаємість шкіл“ із правом прилюдности, дарма, що всі наведені ним аргументи (покликування на книжку д-ра Тинельського і закон про приватні школи з 11. березня 1932 р.) показалися в цілости нестійні і неправдиві. Там мова не про ті, але про зовсім інші справи і це я наглядно доказав дослівними цитатами! І після того, як я безапеляційно доказав неправдивість і нестійність наведених Кружком аргументів („Діло“ ч. 129 з 19. травня 1934), — знову цитувати ту саму третю точку як щось ніби нового — значить неповажно ставитись до справи.

З того не виходить, начеб я був противний праву прилюдности. Ні! Я тільки дивлюсь на справу реально і не переціню його. Воно правда — як довго держава давала звороти шкільних оплат, то таке право мало дуже велике значіння і для батьків і для школи. Та держава не дає вже ніяких зворотів. Одначе, якщо — буває — в школі без права прилюдности здає матуру більший відсоток, ніж у якійсь школі з правами прилюдности, ба навіть у державній гімназії (а не до рідкостей належить, що в гімназіях „Р. Ш.“ без права прилюдности здавали матуру на повних 100 проц.), то це хіба найкращий доказ, що міродайна є таки дійсна вартість даної школи без огляду на те, чи вона з правом чи без права прилюдности. Бож остаточно рішаючим чинником є фактичне знання, яке дає дана школа.

Дуже неясне „пояснення“ Кружка, що — мовляв — право прилюдности учительської семінарії може простятатися й на гімназію СС. Василіянок, яка фактично того права не має. Це неможливе і недопускальне, а „пояснення“ обчислене на незнання справи Читачів. „Заведення як цілість“ не існує ані в понятті правнім ані практичнім. Існують тільки поодинокі окремі школи: учительська семінарія, народня школа і гімназія. І хочаб навіть усі три школи були поміщені в однім будинку, то вони фактично не становлять цілости!

Щодо „генези повстання стан. гімназії СС. Василіянок“, то знову з прикрістю приходиться мені ствердити, що або Кружок непоінформований у тих справах, або свідомо перекручує факти. — У Станиславові відбулися три анкети: одна скликана Учительською Громадою, де були й учителі учительської семінарії СС. Василіянок, друга анкета скликана Кружком „Рідної Школи“, що відбулася в кімнатах тогож Кружка і де приявними були тодішній директор учит. семінарії СС. Василіянок п. Крохмалюк, а також представник Ігуменату о. д-р Кушнір. На третій анкеті всіх українських товариств Станиславова у справі шкіл, що відбулася в салі „Сокола“, були представники усіх шкіл і всього українського громадянства. На всіх тих анкетах станиславівське громадянство висказалося проти основування ідентичної школи з існуючою від 1920 р. і гарно поставленою й вивінованою повною гімназією „Р. Ш.“ у Ста-

---

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 3. ЧЕРВНЯ 1934.
(З конкурсу „Діла“ під гаслом „Кожний може стати письменником“).

О. ОМЕЛЯН БОЯРСЬКИЙ.

ПЯТЬ РАЗІВ ПІД ЖАХОМ СМЕРТИ.

Нераз я збирався списати свої переживання з часів світової війни — та все відкладав на якісь пригожі часи. Хто зна, чи були би вони і прийшли коли; — аж „Діло“ призвалило той час своїм закликом.

Хочу описати, як я був пять разів під жахом смерти і то не куль, хоча вони літали за мною, як докучливі мухи в часі літньої спеки — але таки з рук розяреної „салдатески“.

Перший раз було це в 1915 р. весною, як сонце своїми промінями розтопило сніги і леди, а мій кватирант, московський полковник, заламатав з собі навіть його прорекло — Межак — лотиш, вийшов на двір, а сівши собі біля муру під смерекою, грівся на сонці і від нехочу палицею, з котрою ніколи не розставався, щось нишпорив під муром. І о диво! намотав на палицю великий клубок телефонічного дроту і з тим клубком, наче з якимсь воєнним трофеєм зайшов до хати і зложив його на стіл у своїй кімнаті. Післав зараз за мною свого деньщика, щоби я негайно явився перед ним. На такий ненадійний а рішучий заклик, я схопився зза стола і як опарочий побіг до полковника.

Сказавши „добрий день“, несміливо спитав я: „Чим можу служити пану полковникові?“

Він, не спускаючи з мене своїх пронизливих очей, нічого не говорить, лише спершу палицею показує на клубок телефонічного дроту на столі і сверлить мене своїми очима. Дивлюсь на цей клубок, нічого не розумію і не обзиваюсь. Тоді він сам заговорив:

— Чи ви знаєте, батюшка, що це за дріт?

Я кажу: — Догадуюсь, що від телефонів.

— Так! Так! від телефонів — він каже — але від яких телефонів? Це телефон австрійський! Ви батюшка телефонували до австріяків і недурно вони добре з гармат валили на наші окопи і їх рознесли на Шупарських полях.

На ті слова я остовпів і хотів сказати, що не маю навіть поняття як телефонувати. Але він не допустив мене до слова, лише відразу загремів:

— Ви приарештовані, не сміете три дні виходити з хати, а по трьох днях, як воєнний суд рішить вашу провину, кажу вас повісити на одній з тих смерік, що коло хати. — А звернувшися до деньщика, казав йому мене відпровадити до мого помешкання і там лишитися аж до часу, коли каравул його зложує.

Почувши таке, я не знав, чи я на землі, чи під землею! А мусів я дуже змінитись на лиці, бо аж діти перелякались, побачивши мене: — Тату, що вам є, що ви такі бліді, як стіна? — Вони побачили невдовзі двох салдатів зі штиками перед порогом хати, зрозуміли. Ах! ті три дні! Три дні мук, непевности за життя: ні їстл, ні пити, ні спати, ні ходити, ні сидіти. Взижалось мені як авто за автом, повозка за повозкою котиться перед хатою і всяка бранжа воєнних старшин у полковника збирається і судить мене... Нерви мав я розбиті. По трьох днях і невиспаних ночах заглянув я крізь вікно рано і вже не бачу каравулів. Деньщик полковника попри вікна мого помешкання підсувається і ставши на порозі, каже: — Пан полковник кличе батюшку до себе! — Йду, ледви ноги за собою волочу, але вже з якоюсь надією, бо не ведуть мене салдати і навіть деньщик ні, бо пішов в інший бік за якимись орудками. Полковник цим разом промовив до мене ласкавіше: — Но батюшка! Ви вільні від усякої вини! Ствердили, що при змінах ріжних ваших полків, які тут переходили, а у вас старшини квартирували і телефони уставляли, передовсім черкеси, брали до свого вжитку якінебудь телефонічні дроти, які їм під руки попали, то взяли й австрійські, які забрали з позицій і разом лучили з нашими. Будьте вже спокійні!

Та мусів ще додати до того: — Але мусите знати батюшка, що якби ви були натрафили на іншого, а не на мене, приміром, на черкеса, то він був би без суду вас повісити казав за таке.

Я вклонився йому і сказав: — Передовсім завдячую милосердю Божому, що вийшла правда на верх — і в хаті як мертвий упав на ліжко та заснув твердим, спокійним сном.

Добре то кажуть, „війна війною“ і всяке трапитися може, — ніколи людина не може бути певна, що нічого їй не станеться. Отаке було і зі мною. Літом 1916 року щось аж чотири полки звалилося на наше село. Московські кухні зачадили село, що дихати не було чим. Хмари диму з сопухом від усілякого варива звисали весь час над селом, бож воно положене наче в кітловині, аж душилося від тих смородів. У мене на приходстві повно всюди — в хаті і на оборі салдатів. А хапають з усіх боків! Бідну худібку не можна було пустити пастися, бо зараз щезала. Треба було дома годувати. На полі салдати викошували зеленцем все для своїх коней. Треба було власну працю марнувати і додому пашню для худоби возити. А знов, як післав я в поле свого фірмана, то москалі брали його силою на підводи і він іноді вертав аж по кількох днях. Мусів я вкінці сам виїзджати в поле, у реверенді, і сам косити і возити. Мене вже тоді не займали на форшпан. Ті поїздки в поле раз набавили мене не лиш страху, але й навели жаху.

Раз я кошу пашу — аж дивлюсь — а зза горба біжить до мене троє дівчат — мої парохіянки. Коли станули біля мене — вчепилися моєї реверенди, як маленькі діти, і задихані та перелякані ледви могли сказати: — Отче, ратуйте нас! Ратуйте! — і показували пальцями в сторону горбка вдолину. — Ось там черкес летить за нами на коні...

За хвилину він був уже й сам біля мене і брався поривати одну з дівчат таки з коня. А ті бігали довкола мене й пищали всіляким голосами. Я став, як вкопаний! Балакаю до нього, а він не розуміє нічого крім слів „нельзя“ і „час“. Отже я, держачи косу в руках, говорю до нього „нельзя“ і „нельзя“ таке робити. При вислові „нельзя“ мимохіть порушив косою. Він гадав, що я йому погрожую. Як скажений витягнув шаблю і замахнувся над моєю головою. В мене кров застигла. На щастя в сам час відкинув я косу на бік від себе!

(Покінчення буде.)

„Дівчата в одностроях" від нині у Великім Театрі

„Любовник це я" Романа Квіяровича прапремієра нині в Ріжнородностей

ниславові. Отже ясно, що СС. Василіянки не тому не отвирали в 1932 гімназії, бо тоді „вважали за недоцільне", але таки з огляду на одноду шне становище українського громадянства Станиславівщини. Щойно в рік пізніше зважилися отворити І. кл. гімназії, перегнавши до неї 13 дівчат зі своєї народньої школи. Очевидно, така отаманщина, що не рахується з ніким і з нічим, зокрема зі шкодою, яка виходить з того для загальної національної справи, є жалюгідна й не повинна мати у нас місця.

Та Головна Управа „Рідної Школи" пішла за голосом загалу і вдруге скликала на 5. червня 1934 р. анкету всіх концесіонарів українських приватних шкіл у справі перевірки істнуючого стану та усталення сітки українських приватних шкіл відповідно до теперішніх обставин і фактичних потреб. Маємо надію, що цим разом та анкета дасть позитивні висліди і скріпить нас на дуже важному шкільному і виховному фронті.

Досвідчений батько.

Кооперативна торгівля в Чехословаччині.

Всі сільсько-господарські кооперативи Чехословаччини обєднані в 12 союзах. Кожний з цих союзів, для забезпечення збуту сільсько-господарських виробів своїх членів, з одного боку, та для постачання сільських господарів потрібними в господарстві предметами, з другого, мають спеціально утворену торговельну організацію. Всі ці 12 організацій обєднані в одному центрі під назвою Центрокооператив.

На 1. січня 1934 року до її складу входило 12 комерційних організацій й 342 кооперативні

склади, загалом 11.501 кооператив різних категорій, тобто на 54 кооперативи більше, ніж у минулому році.

Більнас Центрокооперативи на 1. січня 1934 року вийшов на 223,5 мільонів чехословацьких корон (Кч). Її операції з продажі за 1933 рік (4-ий рік світової кризи) в короткому виглядї представляються так: За рік продано різного зерна 67.000 вагонів на суму майже 716 мільонів Кч; різних інших сільсько-господарських продуктів продали більше, ніж 9.000 вагонів на суму майже 64 мільони Кч; харчі з потрібних в сільському господарстві предметів (угноєння, вугілля, фуражу, будівничих матеріалів тощо) продано яких 116.000 вагонів на суму більше ніж 551 мільонів Кч. Загалом різних товарів продано було 191.440 вагонів на суму майже 1.331 мільонів Кч.

У порівнанні з попереднім роком, коли продано 156.000 вагонів на 995 мільонів Кч, помічається досить значне збільшення операцій у продажі; у кількости зріст на 23 прц., у сумі — на 35 прц. Особливо збільшилися операції у продажі зерна: в 1932 році продано зерна 38.000 вагонів, а в 1933 р. — майже 67.000 — збільшення майже на 74 прц. Продаж останніх сільсько-господарських виробів дещо зменшилася; але продаж потрібних у сільському господарстві предметів збільшилася з 103.000 вагонів майже до 116.000 (плюс 12.5 прц.).

Цікаво відмітити, що середня продажна ціна вагону зерна(як у 1932, так і в 1933 році) колихалися між 10.770 й 10.880 Кч.

Таким чином, Центрокооперативі вдалося у найтяжчий період світової кризи запобігти різкому спадкові цін на зерно на внутрішньому ринку.

Не буде зайвим відмітити, що на чолі Центрокооперативи стоїть відомий кооператор інжинір Кліндера, який вже 20 літ є також головою Центрального Союзу сільсько-господарських кооператив у Празі — найбільшого Кооперативного Союзу в Чехословаччині.

Проф. С. Б—ський.

Ще про „зїзд талєргофців".

У доповненні до вчорашньої замітки п. н. „Повне банкротство москвофільського свята" дістаємо від очевидця того свята ще такі цікаві інформації:

Весь москвофільський похід, у якому дійсних талєргофців було дуже мало, йшов черепашним ходом на Личаківський цвинтар, аби тільки тягнувся якнайдовше. І таблиці всіх міст Сх. Галичини й Лемківщини і російські грикольори і майже всі вінки приготовано у Львові. Одначе таблиць, які винесено зі Ставропігії в четвер рано на Високий Замок, не несено в поході через вулиці міста, бо представників великої більшости тих міст і повітів не було і не було кому тих таблиць нести.

На Личаківському цвинтарі духовенство відправило панахиду, після чого промовив радн. Гулла й учасники передефілювали перед памятником „неждного талєргофця", на якому видніє напис: „Жертвамъ Талергофа Галицкая Русь".

Опісля всі учасники зібралися на недалекій площі „Сокола-Мацежи", де ріжні москвофільські менери мали добру нагоду виговоритись і переїхатись по українцях. Промовляв знову п. Гулла, посли ББ о. Яворський і М. Бачинський та кількананцять інших осіб, у тому якийсь гість із Закарпаття (заповіджених делегацій із Закарпаття, Буковини і Югославії не було). По промовах і відспіваній „Пора за Русь" заїхали на площу військові „гуляш-пановн" і „русская братія" засіла до обіду. (До речі: за площу мусіли аранжери заплатити аж 800 зол., значить: вшехпольські протектори змілн москвофілів добре злерти).

Вечором відбувся в Народньому Домі концерт, на якому виконувано виключно російські пісні. Були теж соля, виступи мандолінової орхестри то-що. Промов не було вже ніяких, бо прикуни дали собі духа на площі „Сокола-Мацежи".

На святі не було видно ніякого ентузіязму, так і впадало в очі, що до Львова стягнено масу темних людей з гір, головкож з Лемківщини, звідки прибув спеціяльний поїзд, до якого всілали люди із заходньої Лемківщини (Короснянщини, Риманівщини, Саніччини, Лущини). Людям тим платили переважно за дорогу і страту часу, при чому гроші виплачували „русскі" учителі, священники, адвокати і студенти. Всі учасники користувалися залізничними знижками.

При кінці треба ще зазначити, що аранжери зїзду мали просто панічний страх перед українцями і хто їм тільки видався підозрілим, того негайно казали поліції, що була сконсигнована дуже сильно, арештувати. Одначе поліція не мала ніякої притоки до інтервенції. Ніхто з українців не перешкоджав відбути це свято москвофілам у тім глупім переконанні, що треба їх залишити в спокою. Нехай доживають свого віку і мріють про Росію і царя батюшку до кінця свого життя. Це нікому не шкодить!

* *

АГЕНЦІЯ „ВСХУД" ПРО ТАЛЄРГОФСЬКИЙ ЗІЗД.

„На талєргофський зїзд видала влада 11 тисяч залізничих знижок. На зїзд прибули представники закарпатських москвофілів, делегати російської молоді, посол Пімонов з Вильна, делегації з Волині і т. д. Учасники зїзду оглядали з великим зацікавленням памятки Львова, музеї, „Рацлавіце" і користали на основі карт участи зі знижкових трамваєвих білетів.

о. Яворський підкреслив у своїй промові найбільшу льояльність русинів до польської держави, польського громадянства та уряду. М. Бачинський жалівся на трудноші русинів від духовних властей греко-католицького духовенства, яке залишається під впливами крайнього українського націоналізму. В багатьох випадках греко-католицьке духовенство відмовилося посвятити талєргофські хрести. В таких випадках хрести посвятило польське духовенство і ще промовець складає їм поляку. Бачинський подякував польській суспільности за рятункову акцію, а зокрема бл. п. архиєп. Більчевському, архиєп. Теодоровичеві, а Дашинському, як колишньому представникові польського кола і військовим авіаторам бл. п. авіятору Осташевському і судді Фізі. Вкінці подякував польському урядові за утворення греко-католицького епископства для русинів на Лемківщині і за прихильне відношення польського уряду до шкільництва, кооперативів та культурних здобутків русинів".

—o—

ПЛЕБІСЦИТ У БАСЕЙНІ СААРИ.

ЖЕНЕВА, 1. 6. ПАТ. У політичних колах кружляють вістки, що плебісцит у басейні Саари відбудеться 13. січня 1935 р.

—o—

ЛЮПЕСКУ ПОКИНУЛА КОРОЛЯ КАРЛА.

Приятелька румунського короля Карла, Люпеску, наслідком ворожих для неї настроїв громадської думки, виїхала з Румунії та мабуть уже не вернеться. В Букарешті кажуть, що Люпеску виїхала наслідком ультімату ген. Авереску, якого король хоче іменувати шефом уряду національної єдности.

—o—

ПЕРЕГЛЯД ФЛЬОТИ.

У порті Ню Йорку відбулася дефіляда фльоти Злучених Держав перед през. Рузвельтом і військовими аташе всіх держав. Дефіляді приглядалися непроглядна юрба народу з дахів хмародерів.

У нервово хорих і тих, що терплять психічно лагідна природна гірка вода **Franciszka-Józefa** причинюється до доброго травлення, дає спокійний сон, вільний від тяжких думок. — Поручають її лікарі. 1—1

ТАЙНЕ ЗАСІДАННЯ РАДИ ЛІГИ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА, 1. 6. ПАТ Рада Ліги Націй рішила на тайнім засіданню, що надзвичайна сесія радитиме тільки над тими справами, для яких її скликано. Крім того радитиме ще над тією справою, яку на внесок одного з членів ради надзвичайна сесія рішила розглянути на початку нарад.

KATOL ВБИВАЄ КОМАХИ НАСІКОМИ

1/46 Японський 11—20

По широкому світі.

— Протестантський консистор зголосив протест проти приняття СССР до Ліги Націй.

— Палата репрезентантів ухвалила законопроект през. Рузвельта про частинне покриття банкнотів сріблом.

— Кореспондентові „Дейлі Експресу" Стівенсові уряд заборонив перебувати в Німеччині за незгідні з правдою дописи.

— У цілій Німеччині відбулися жалібні свята з нагоди розгрому німецької фльоти підчас світової війни в проливі Скагерак.

— Болівійський уряд погодився, щоби гаський трибунал вирішив конфлікт з Парагваєм.

— При міських виборах у Букарешті либерали здобули 72 мандати, а селянська партія 8 мандатів.

— Італійське міністерство летунства творить спеціяльні відділи летунів до летів у стратосфері.

— У Брюселі відбувається процес проти головного комманданта поліції та вищих урядовців поліції за хабарництво.

— З днем 31. травня п. р. перестали істнувати дипльоматичні представники урядів Баварії та Прус при Апостольській Столиці. Томуто апостольський нунцій покине Мінхен, столицю Баварії.

— У Клайпеді викрила влада тайну організацію гітлерівців „Швере Ґруппе".

— Король Карло приняв димісію міністра війни ген. Уіка і передав теку міністра війни премієрові Татареску. Ген. Уіка призначено комендантом Букарешту.

На мужеські весняні убрання
СУКНА
бельські і оригінальні англійські
ТЕКСТИЛЬНА ҐУРТІВНЯ
тільки в Ринку 30.
36/76 **зараз біля „Бачевського".** 5—8

НОВИНКИ

— **Ямна коло Яремча.** Пансіон „Веселка" отворений від 1. травня. Кімнати гарні, соняшні, добре уладжені, з бальконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева, Ямна коло Яремча. 143711-?

— **До тих, що їдуть до Криниці.** В зимовім сезоні ц. р. перебула я 6 тижнів в Криниці, в пансіоні п. М. Яблонської (willa **Tatrzańska**). Вілля положена в самім центрі, дуже близько джерела і лазничок, харч першорядний, ціни дешевші, ніж в інших пансіонах. Всім, що вибираються до Криниці, щиро поручаю пансіонат п. Яблонської. **Ольга Кміцикевичева,** вдова по адвокаті. 1628 3-3

— **Куди виїхати на літо?** Коротка відповідь. Пансіон „Яблонських" у Гребенові. Гори, сонце, ріка, всі вигоди! Ціни конкуренційні. Зголошуватись: **Радкевичева.** 1628

— **Знамените гігієнічне морожене** лише в цукорні Д. Стецькова, Львів, вул. Миколая 7. 1525

— **Подяка.** Радн. **Дрималикові,** як **Голові Музичного Т-ва ім. Лисенка** за безплатне відступлення салі на ранкову діточу виставу дня 17. травня ц. р. складає сердечну подяку Виділ товариства „Українська Захоронка". 1655

— **Виставa українського фотографічного мистецтва у Львові** потрівае всього кілька днів до 5-го червня в салях Українського Національного Музею" (Мохнацького 42). Хто ще не оглядав її, повинен конче відвідати її, щоб побачити, як це симпатичне мистецтво в нас розвивається; неодин глядач заохочений знимками може сам у літній порі стане фотоаматором.

— **Курси українознавства в Українському Науковому Інституті в Берліні.** Український Науковий Інститут в Берліні влаштовує в літньому семестрі ц. р. такі курси лекцій з українознавства в німецькій мові: Доц. д-р Б. Крупницький: Політична історія України XVII—XVIII віків; проф. д-р З. Кузеля: Матеріяльна культура українського народу; доц. В. Леонтович: Історія українського державного права; проф. д-р І. Мірчук: Історія української культури.

— **Всесоюзна нарада над поезією у Радянському Союзі.** З Радянської України виїхали у Москву представники письменницьких організацій для нарад над поезією. У цих нарадах візьмуть участь різні організації Радянського Союзу, щоб іще сильніше примусити всіх поетів оспівувати радісну добу голодової диктатури і всі ті щоденні предмети, про які мріють громадяни. Українських поетів заступають П. Тичина, М. Рильський, Іван Кулик, Л. Первомайський, М. Терещенко, Л. Квітка, Черкаський, Усенко, Фефер, Гофштайн, Ушаков і ще кількох незнаних делегатів.

— **З Т-ва наукових викладів ім. П. Могили.** Дня 21. травня ц. р. відбулися чергові загальні збори Т-ва укр. наукових викладів ім. П. Могили у Львові. Із звіту голови д-ра І. Свенціцького довідуємося, що в році 1933-34 діяльність т-ва поширилася утворенням чотирьох філій у Глиняних, Добромилі, Камінці Струмиловій, Ярославі та двох кружків студенток ім. Лесі Українки й астрономічного. На протязі року відбулося 50 відчитів, а саме 7 заходом головного т-ва, 26 заходом студ. філії у Львові, 23 заходом Кружка студенток ім. Лесі Українки та 4 заходом Астрономічного Кружка. Головна Рада задумує відновити світлі традиції розвитку т-ва зперед війни. Філії та кружки платять із зібраних вкладок 15 проц. до каси Гол. Ради т-ва. З огляду на 25-ліття існування й діяльности т-ва рішено видати пропамятну книжочку. Тому всі громадяни-члени проводу, філії й кружки т-ва зволять прислати до кінця червня ц. р. свої спомини і матеріяли, звязані з діяльністю т-ва.

— **Вшанування памяти С. Петлюри в Румунії.** Українська еміграція в Букарешті вшанувала 27. травня ц. р. память С. Петлюри академією в салі т-ва „Айнтрахт". Промовляли д-р В. Трепке, інж. Лінцький і полк. Пороховський, зясовуючи значіння С. Петлюри як національного діяча та його заслуги для відродження народу українського за Збручем. Співав хор студентського т-ва „Буковина", а врешті Д. Геродот виголосив свій вірш. Академія закінчилася грошевою збіркою на бібліотеку і музей ім. С. Петлюри в Парижі.

— **Полекші в продажі на торгах продуктів рільного господарства.** Дуже часто селяни, що приїздили на торг до міста, мусіли платити оплати промислового податку. Міністерство скарбу поручило тепер, щоби від рільних продуцентів не стягати оплат промислового податку, коли вони приїздять на торг до міста та продають із воза або плахт продукти свого господарства, наскільки ця продажа має дорівночний характер. Всі скарбові уряди в трьох південно-східних воєвідствах одержали припоручення м-ства скарбу в справі дальших полекш. Зарядили, що продажу на торгах по містах, уладжуваних рідними продуцентами, а також садівниками й огородниками, або членами їх родин і робітниками, продажу з возів або плахт випродукованих у їх господарствах продуктів (овочів, городовини і т. і.) треба вважати продажу дорівночного характеру.

— **При міських виборах у Богородчанах** створено компроміс, наслідком чого радними міста стали: 5 українців, 4 поляки і 3 жиди.

— **Залізнична підміська тарифа.** М-ство комунікацій установило листу місцевостей, з яких і до яких братимуть підміську тарифу. Ці місцевости у Галичині: Краків, Хщанів, Освенцім, Бельсько, Тешин, Тарнів, Новий Санч, Ясло, Ряшів, Львів, Перемишль, Ярослав, Любачів, Сянік, Самбір, Стрий, Дрогобич, Борислав, Рава Руська, Золочів, Тернопіль, Станиславів, Коломия, Ходорів, Чортків, Бучач, Копичинці. Крім того є пільгові білети місячні, сезонові, річні, тижневі для робітників і молоді, обраховувані від оплат підміської тарифи, завдяки чому є дешевші на 25 проц.

— **Скасування матури.** Польський уряд розглядає тепер проект реформи матуральних іспитів. У м-стві освіти студіюють організацію ліцеїв, які заступлять теперішню сему й осьму клясу середніх шкіл. Новий статут ліцеїв має рішити, як буде виглядати кінцевий іспит.

— **Допомога для пошкодованих від граду.** Десять громад ярославського повіту, що потерпіли недавно від граду, одержали безпроцентову позичку з Рільного Банку в сумі 7.500 зол. Сплата позички розложена на три рати, з яких перша платна щойно в осені 1935 р. Пошкодовані купили за одержані гроші насіння на засів. Крім того хлібороби з тих громад можуть заробляти при публичних роботах.

— **30 міліонів для вуглевих баронів.** Як повідомляє варшавська преса, в найближчому часі має появитися розпорядок міністерства шляхів про знижку оплат за перевіз вугля до польського порту. Знижка передбачена у квоті 3 зол. на тоні. Тим способом вуглеві барони дістануть 30 міліонів зол. в дарунку від державного скарбу.

— **Комуністичний процес в Ковлі.** Перед луцьким окружним судом на виїздовій сесії в Ковлі розпочався процес 56 осіб під замітом належання до КПЗУ. Боронять адвокати Підгірський і Ярош з Ковля та Сурович з Варшави. Обвинувачені відповідають за участь в комуністичній змові, яка перед двома роками зорганізувала диверсійну атаґу в Ковельщині. 15 обвинувачених відповідає з вільної стопи, інші з вязниці. Майже всі відкликують свої зізнання, зложені в слідстві і тільки кількох признається до комунізму. Розправа потревае два тижні.

— **Обікрали вчительку на селі.** З мешкання вчительки Стефанії Кубасівної, управительки школи в Сіраківцях пов. Перемишль вкрали злодії перед кількома тижнями в ночі рівні річи вартости 800 зол. Втікаючи з добичю, злодії зустріли на дорозі Теодора Солуку, польового з фільварку в Підмостях, до якого дали кілька стрілів з кріса. Поліція арештувала під замітом крадежі Івана Лучишина і Дмитра Сагана з Підмостя і відставила до суду в Нижанковичах. Перед кількома днями оба арештовані втікли зі слідчого арешту, коли виведено їх на прохід. Одначе згодом поліція арештувала Сагана в сусідному селі Грабівниці. При особистій ревізії знайдено при ньому 6 срібних ложочок, 4 хустинки до носа і шовковий шалик, що були власністю вчительки Кубасівної. Сагана відставлено до суду в Перемишлі, а тимчасом Лучишин сам зголосився до городського суду в Нижанковичах.

— **Львівська хроніка.** Стефанія Фірлей, служниця з готелю Брістоль, пробилася ножем у груди, довідавшись, що її заручений є женатий. Ранену відставили до шпиталю. — З причини нещасливої любови хотіла відобрати собі життя Анна Смоляківна при вул. Чарнецького ч. 10, напившись денатурованого спірту. — Біля Віденської кавярні віхав на т. зв. сліпий трамвайний шлях на Гетьманських Валах трамвай ч. 3. Моторовий Жуланський був зовсім пяний та не хотів уступитися з трамваю. Щойно два поліцаї закували Жуланського та відвели до поліційного комісаріяту.

— **Крайова хроніка.** В Голоску, пов. Товмач, виловлено з ріки тіло Михайла Дмитрука, що шукав добровільної смерти у воді. — В Монастирі Дорожанськім, пов. Дрогобич, Микола Шевців пострілив тяжко 21-літню Розалію Цегак на еротичному підкладі. Тяжко ранену перевезли до шпиталю. — В Лагодові пов. Перемишляни 67-літній господар Іван Кузьма стрілив підчас вечері до адоптованого 31-літнього сина Михайла і вбив його на місці. Причиною був маєтковий спір. — Коло Замостя особовий потяг з Володимира наїхав на селянський віз, наслідком чого дві особи згинули а три тяжко поранило. — В Порічу, пов. Городок Яг., вбили на весіллі у господаря Яремчука 40-літнього Антона Труша з Мальованки. — В касарні улазів у Жовкві улан Рокут, бавлячись револьвером, застрілив улана Яна Маршалка.

— **З Польщі.** У Варшаві збанкротувала фабрика „Паровіа", в якій працювало півтора тисячки робітників. — В Корол. Гуті сполошений кінь вкусив у руку робітника Прибилу, що хотів його придержати, наслідком чого мусіли спаліченої руку ампутувати. — В Ланьцуті замкнули й опечатали пять малих „банків", що управляли лихву.

— **Вкрали корони з Богоматери.** В костелі монастиря Домініканів у Тарнобжегу доконали небувалого святотацтва. В ночі добулися до костела злодії й вкрали з чудотворного образу Богоматері дві дорогоцінні золоті корони, прикрашені бриллянтами. Поліція арештувала двох злодіїв, Мечислава Ціховського і Яча Бучака, що приїхали з Лодзі до Тарнобжегу.

— **Запертя.** Досліди, переведені в клініках для внутрішніх недуг стверджують, що природна гірка вода **Franciszka-Józefa,** це знаменитий прочищуючий засіб, який дає велику полекшу.

Товари блаватні
ВОВНИ, ШОВКИ, ПОЛОТНА, ПОСТІЛЬ
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 89—180 Телефон 25-55.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.

Відозви й комунікати.

Поклик до українського громадянства в справі Вільного Українського Університету в Празі.

Істнування свого Університету — огнища своєї культури й науки — має для нації велике моральне, політичне і міжнародне значіння. Свій Університет виховує народові рідну інтеліґенцію, що є мізком нації, творить національні цінности і лучить націю в культурним світом. Змагання націй за свої університети свідчить про розуміння нею цінности своєї традиції і незалежности від чужої інтеліґенції. Такий нарід є в силі боротися за свободу, бути незалежним, жити не чужим, а своїм розумом; бути і самостійним, користуватися повагою і грати ролю серед інших.

Нині Українська нація на своїх землях не має своїх університетів, що з вільною наукою завше є одним із найважливіших оборонців культури і прав нації, й розвитку сили. Український Університет у Чехословацькій Празі є єдиним українським університетом у цілому світі. Він на еміґрації є голосом рідних земель. Він береже українську традицію. Хто з українців може сказати, що свій університет не потрібний. Але визнання потреби свого університету та любов до нього кожний повинен показати на ділі. Поміч своєму університетові, та ще коли він у біді й загрожений, є обовязком кожного патріота, коли він має на те хочби найменшу спромогу.

Минуло 14 років, як група українських учених, опинившись на еміґрації, в свідомости своїх обовязків, заснувала у Відні Український Вільний Університет, який через рік був перенесений до Праги, де скупчилися українські емігранти. В приязній атмосфері словянського городу, українські вчені придбали можливість працювати для свого народу на чужині, а емігранти безплатно учитися. Через Український Університет у Празі пройшло кілька тисяч студентів, що вчилися українською мовою і, окрім загальних, студіювали українські дисципліни. Нині Університет має коло 250 студентів. Друковані звіти про діяльність університетські праці професорів, три українські наукові конгреси в Празі — в 1926, 1932 і 1933 р., друки чужими мовами, участь у різнородних наукових з'їздах і в товариствах різних земель є фактом, який промовляє про інтенсивну й корисну для нації працю. Український Університет у Празі має 26 професорів і 23 доцентів, лекторів та асистентів. За час його істнування уділено йому слухачам після відбутих університе-

тетських іспитів 65 дипльомів доктора прав і 39 дипльомів доктора філософії, а разом 104 докторати. Не дивлячись на грошеву скруту, професори надрукували коло 350 аркушів своїх праць. Через брак коштів лежить у рукописах у них понад 500 аркушів друку.

Але, на жаль, повоєнне лихоліття, пробування на чужині і загальна криза довели Український Університет до того, що його існування стало катастрофально загроженим. Українське громадянство досі своєму Університетові матеріяльно не помагало. Своє існування він завдячує гостинности й щедрости чехословацького народу, його великодушному і високоосвіченому Президентові Республики проф. д-рові Т. Масарикові та членам чехословацького уряду.

Нині через загальні скорочення допомог у ЧСР., Український Університет у Празі опинився в такій біді, що врятувати його зможе тільки допомога громадянства. Дехто з професорів і робітників канцелярії уже бідують. Тільки саможертва університетського персоналу та піддержка проф. Т. Масарика ще помагають держатися, але силам надходить кінець. Потрібна негайна поміч, без якої Український Вільний Університет у Празі мусить зліквідуватися після 14 років праці! Для рятунку утворилося Чесько-Українське „Т-во Прихильників Українського Вільного Університету у Празі" і статутарне Т-во „Допомоговий Фонд Української Університетської Науки". Цей взяв на себе обовязок старатися про забезпечення Університетові в Празі його існування й праці. Управа „Допомогового Фонду" нині звертається до українських патріотів за допомогою, щоби рятувати Університет. Хай кожний подумає над тим, що загубить нація і яке враження зробить на чужинців ліквідація єдиного в світі Українського Університету! Що вони після того подумають про український рух взагалі і як ставитимуться до нації, серед якої не було людей, що могли б зібрати порівнюючи дуже малі гроші на урятування єдиного в світі свого Університету!

Цим Управа Фонду доводить до відома всіх, що настав час, коли, як не прийде допомога, Український Університет мусітиме зліквідуватися. Противники добивалися цього 13 років; Університет боровся, тепер черга за громадянством не дати Університетові в Празі загинути. Нехай кожний пригадає собі, як праді-ди дінли свої вищі школи й удержували їх. Тоді в Київ і Львів їздилися за наукою й чужинці. Страшно й подумати про наслідки закриття Українського Університету в Празі!

Просимо слати матеріяльну допомогу якнайшвидше. Справоздання буде надруковане. Зібрані кошти підуть на удержання університетського помешкання, канцелярії, бібліотеки, на піддержку тих професорів і доцентів, що не мають з чого жити, та на видання наукових праць. Просимо поспішити з допомогою, засипувати для збірок комітети, а поодиноких людей і товариства жертвувати на цілі Фонду вкладки по своїй змозі.

Жертви слати в Ч. С. Р. на рахунок Фонду v Poštovní spořitelne v Praze, č. 20.225, а з закордону на адресу: Moravská banka, odbočka v Praze. C. S. R. pro účet: „Podpůrny fond ukrajinskeho universitniho učeni".

Листи слати на адресу: Podpůrny fond ukrajinského universitního učeni. Praha II., Vše Smečkach č. 27/ IV.

Просимо вступати в члени Т-ва Допомогового Фонду Української Університетської Науки".

Управа „Допомогово Фонду Української Університетської Науки":

Проф. д-р І. Горбачевський. Проф. д-р С. Дністрянський. Проф. С. Шелухин. Інж. А. Галька.

СПОРТ.

ЛЬВІВ. АДМІРА — РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЛЬВОВА 4:0 (2:0).

Віденці показали прегарну гру і без найменшого зусилля стрілили 4 голі, виключаючи закопання 10.000 видців (рекордова цифра у Львові!).

БОРИСЛАВ. РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЛЬВОВА — БОРИСЛАВ 3:2 (2:0).

Другий гарнітур Львова, у якому грало кількох гравців 1 України, переміг репрезентацію Бориславу. Видців ок. 4.000.

КРАКІВ. АВСТРІЯ (ВІДЕНЬ) — КРАКІВ 3:3 (1:1).

Видців 5.000.

ВАРШАВА. ЛІГА — ЛЯЙПЦІҐ 5:0 (4:0).

Видців 8.000.

ЧВЕРТЬФІНАЛ МИСТЕЦТВ СВІТУ.

У чотирьох містах Італії відбулися чвертьфінали мечевих змагань за мистецтво світу. Міляно: Німеччина — Швеція 2:1; Больонія: Австрія — Мадярщина 2:1; Турин: Чехословаччина — Швайцарія 3:2 (1:1). Фльоренція: Італія — Еспанія. Меч буде повторений.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича, Заліщики:

2. VI. Наша парада.
3. VI. Сонце руїни.
4. VI. Весела вдовичка.
5. VI. Ельга.

Великий Міський Театр.

Субота, 2. VI. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях".

Неділя, 3. VI. год. 3·30 поп. „Фрайдайн Доктор". Ціни найнижчі.

Неділя, 3. VI. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях". Абон. 20.

Театр Ріжнородностей.

Субота, 2. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я" Комедія Р. Невяровича, премієра. Аб. 22.

Неділя, 3. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я". Абон. 22.

Жидівський Театр у салі „Колісею":

Субота, 2. червня год. 3·30, 8·30.
Неділя, 3. червня, год. 3·30, 8·30.
Понеділок, 4. червня, год. 8·30.

Кіна.

АПОЛЬО: „Завмерлий відгомін".

АТЛЯНТИК: „Віряни в кайданах" („Мангія"), „Прогулька по Відні".

ВАНДА: „Дивний дім" (Борис Карлов).

КАСІНО: „Платинова блонка".

КОЛІСЕЙ: „Я не янгол", ревія „Дай устонька тай до побачення".

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих ніжечок" (із Містенґет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Лиха дівчина", ревія „Двері й вікнами".

МІРАЖ: „Світ без мужчин", „Студент із Праги".

МУЗА: „Л. 14. затонула".

ПАЛЯС: „Цісарські лови" („Унзер кайзер").

ПАСАЖ: „Бідний мустанг", „Палата на колісцях".

ПАН: „Любощі балетниці" (Еліса Лянді).

СВІТ: „Її королівська величність", „Біла одаліска".

СОНЦЕ: „В тайній службі та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Чарівна ніч", ревія „Ідемо на місяць".

ХІМЕРА: „Новий под".

УТІХА: „Кровавий шлях", „На окраїнах Сагари".

Закордонне радіо.

Субота, 2. червня 1934.

Відень (506,8) 16·15 Виступ питристів, 21·05 Концерт (музика, співи), **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, 20·40 „Перше кохання" оп. Носберга, **Париж** (1649) 12·00 Концерт, **Білгород** (439,8) 13·00 Популярні мельодії, **Любляна** (569,3) 20·00 Співи і акордіон, **Берлін** (356,7) 20·15 Концерт, **Гайльсберг** (291) 21·10 „Сміх то здоровля" веселий вечір, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·30 Скандинавська музика, **Бресляв** (315,8) 20·10 „Лібе авф Райзен" оп. Платена, **Будапешт** (549,5) 18·40 Мадярські пісні та капеля, 21·00 Концерт, 23·00 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 17·10 Танкова музика, 20·15 „Топодіно елле рівольте алльо Зоо" муз. казка Сторачі, **Рим** (420,8) 20·45 „Турандот" лір. опера Пуччіні.

Неділя, 3. червня 1934.

Відень (506,8) 11·20 Симфонічний концерт, 19·05 Спів, 20·05 „Есіг унд Ельс" муз. казка Качера, **Братислава** (298,8) 11·00 Концерт, **Брно** (325,4) 17·55 Відчит і моравські пісні, **Копенгаген** (255,1) 21·15 „Лікенс Герберґ" оп. Г. Брандта, **Білгород** (439,8) 12·30, 17·00 Пісоньки та мельодії, **Любляна** (569,3) 10·30 Вокальний концерт, **Берлін** (356,7) 15·45 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·40 Кольоратурові арії (Корюс, сопран), **Ляйпціґ** (382,2) 21·00 „Норинберські співці" оп. Р. Вагнера, **Мінхен** (405,4) 19·40 Цикль любовних пісень, **Штутгарт** (522,6) 17·00 Камер. музика, **Ослью** (1181) 22·45 Пісоньки, **Будапешт** (549,5) 12·30 Концерт оп. орхестри, 18·30 Фортепіян, 21·00 Співи (Ада Сарі), **Міляно** (368,6) 20·45 „Дон Карльос" оп. Вердія, **Рим** (420,8) 17·00 Вок.-інстр. концерт.

Львівське радіо.

Субота, 2. червня 1934.

Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Концерт джез. музики, 15·10 Господарські вістки, 15·40 Авд. для хорих, концерт сальонової орхестри, **16·05 Трансм. з Варшави: „Українська економічна наука", відчит в українській мові інж. Е. Головінського,** 16·20 Лекція фр. мови, 16·35 Концерт симф. орхестри, співи (Лучай, бас), 17·15 Відчит із польської історії „Внутрішня консолідація та її прояви в поодиноких ділянках народу й держави", 17·35 Репортаж, 19·03 З ділянки культурних справ, 19·15 Всячина, 19·25 Рецитації поезій, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сідьма рерум, 20·00 Шопенівський концерт, 20·30 Фрагмент міжнар. концерту еспанської музики (трансм. з Мадриду), 21·30 Техн. скринька, 21·45 Легка музика з гр. плит, 22·00 Авд з Познаня, 23·05 Танцова музика.

Неділя, 3. червня 1934.

8·30—9·00 Ранішня авдиція, 12·05 Метеорольог. комунікат на селі, 12·10 Муз. поранок, 13·45 Відч. „На турчанських полонинах", 14·00 Концерт сальонової музики, 15·00 Лісова скринька, 15·15 Нар. музика з гр. плит, 15·25 Огляд ринків рільних продуктів, 15·30 Кооперативна авдиція, 16·05 Музика з гр. плит, 16·35 Фортепіяновий ресіталь, 16·55 „Усміх литини" (фейл. Генр. Збежховського), 17·10 Концерт музики, співів, 18·00 Театр. фрагмент, 18·15 Концерт гармоністів, 18·45 Літ. фейлетон „На стару нуту", 19·00 Всячина, 19·30 Трансм. скавтінського ярмарку з пл. Сх. Торгів, 19·35 Музика, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Актуальний фейлетон, 20·12 Легка музика, 21·02 На веселій львівській хвилі, 22·00 Почт. техн. скринька, 22·15, 22·16 Спортові вістки, 22·30 Дивьог Шепка й Топька в нагоди дня кооперації, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долляр у Львові в приватних оборотах 5·28·50 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·89·50, Париж 34·93, Берлін 207·30, Ширіх 172·37, Амстердам 359·15, Прага 22·05, Мілянo 45·37, Відень 98·00—1·00, Букарешт 37·50—40·00, Нюйорк кабель 5.30·⁴/₈, Нюйорк чеки 5·30·25.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Маслосоюз устійнив дефінітивно ціни на масло на час від 28. травня до 31-го травня ц. р. і платив кооперативам за 1 кг. десерового масла пріма, льоко магазин „М. С." у Львові, а саме:

28. травня ц. р.
29. „ „ „
30. „ „ „
31. „ „ „
} по 2·10 зол.

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 1. червня ц. р. в наслідок знижкової тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 л.	молока	0·14 зол.
1 л.	сметани	0·55 „
1 кг.	яєць	2·40 – 2·45 „

Тенденція на масло, молоко і сметану знижкова, на яйця знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що 1. VI. п. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·20	зол.
Кури	„ І класа	0·85	„
„	„ ІІ „	0·50	„

Тенденція знижкова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

Управа коедукаційної гімназії „Р. Ш." у Яворові подає до відома, що вступні іспити до І. кл. н. т. відбудуться в днях 15. і 16. червня 1934 р.; до ІІ. кл. н. т. і до клас V., VI., і VII відбудуться в днях 18. і 19. червня 1934 р. Зголошуватися письменно або устно до дня 10. червня 1934 р. на адресу Управи гімназії. 2—3

Жіноча Секція Кр. „Р. Ш." ім Т. Шевченка повідомляє, що в неділю, дня 3. VI. відбудеться в год. 7·30 веч. при вул. Супінського ч. 21, **попис народніх танків** учнів хлопчачої школи ім Т. Шевченка вишколу арт. п Теодора Лазоришака під гру на бандурі п. Юрка Сінгалевича. 1659

Управа 4-літньої дівочої гімназії С. С. Василіянок в Яворові повідомляє, що вступні іспити до І і ІІ кл. гімн. нового типу відбудуться в днях 15, 16 і 18 червня ц. р. — При гімназії існує й інтернат С. С. Василіянок, де учениці можуть знайти приміщення з харчем за місячною оплатою 40 зол. 1656 1—3

Вулична збірка переведена в Отинії, на бібліотеку Т-ва „Просвіти" принесла зол. 27·43. 1657

У приватній коедукаційній гімназії Рідної Школи з правом прилюдности в Тернополі будуть відбуватися вступні іспити до І кл. гімназії нового типу дня 15. червня п. р. в год. 3 попол. (письменна часть) і 16 червня в год. 8 рано (устна часть), а до ІІ кл. нового типу і до кл. V—VII гімназії гуманістичної давнього типу дня 16 і 18 червня ц. р. в год. 8 рано. Зголошення до вступних іспитів приймає Управа гімназії до 14 червня п. р. **Управа гімназії.** 1658 1—2

З Українського Технічного Товариства у Львові. Дня 6. червня п. р. (середа) відбудеться відчит інж. Застирця Романа на тему „Кооперація електрифікаційна" в домівці Товариства при вул. Коспюшка 3. в год. 19·30 на який запрошуємо членів УТТ. Гостин раді. **Рада У. Т. Т.** 1660

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ХТО з інтелігентних, щирих українок-панночок, потішить хоч на віддаль, хоч листовно рідним теплим словом, інжиніра-рільника українця, на чужині, адміністратора маєтку, що за браком часу і нагоди тим шляхом шукає широго, вірного приятеля в особі інтелігентної, щирої й доброї дівчини-українки. Зголошення прошу спрямувувати до Адміністрації „Діла" під „Інжиніер 32". 1660 3—3

ОГОЛОШЕННЯ

Підлюте-Каменець

Сонячні кімнати з балконами — вряд з першорядним утриманням. Ціни уміркковані. **Галя Чапельська. Підлюте-Каменець п. Перегінсько.** 1560

Вже вийшла VI. кн. „Вістника".

Зміст: Л. Мосенда: Уста неціловані, Перестріли. Олена Теліга: Поезії. Кидирир: Чудь, Самл. Н. Яременко: Мус (оповідання). Л. О'Флягерти: Суд (з роману пер. Г. Чикаленко). Богдан Галайчук: Українка в політичних енциклопедіях. Микола Рошин: Земля злоби. Б. Романенчук: Мазепа в европейській літературі. Альфред Розенберг: Любов і честь. Абель Боннар: Світ вчорашній і сьогоднішній. Марсель Шамінек: Вол-Стріт, Д. Донцов: Бунт філістрів. Домет Одинчан: Про студіюючих українців в Бреславі. З пресового фільму. Бібліографія Від Адміністрації. Річник II. Том. II. кн. 6

Адреса Редакції й Адміністрації: Львів. Чарнецького 26. м. 21. Чекове конто П. К. О. 500.371.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 144 (13.689). Львів. понеділок 4. червня 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·60 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·60 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ЛЕЩКІВСЬКІ САМОРОБИ на убрання, костюми, плащі, шевіоти — коци — плєди — дерки — подорожні бунди — куртки виробу фабрики РОМАНА ЖУРОВСЬКОГО з ЛЕЩКОВА можна дістати у фабричному складі у фірмі **Тадей Ґурський** львів, площа маріяська 5. 23/44 1—5
УВАГА: Оригінальні лещківські вироби тільки з пльомбою.

Краєва нарада кооперативних інструкторів.

Львів, 2 травня 1934.

На день 2. червня ц. р. скликав Ревізійний Союз Українських Кооператив краєву нараду кооперативних інструкторів. У нарадах взяло участь 133 присутніх, у тому 60 представників-інструкторів Окружних Союзів Кооператив, 12 інструкторів Українбанків, 6 інструкторів Центросоюзу, 7 інструкторів Маслосоюзу, 5 інструкторів Народньої Торговлі, 2 представників Центробанку, 2 представників „Просвіти", представник „Сільського Господаря" і 30 ревізорів РСУК.

Нараду відкрив в год. 10.30 передпол. голова РСУК **інж. Юліян Павликовський,** подаючи у своїй промові, що цей зїзд є продовженням зїзду інструкторів і має обговорити чергові завдання методики праці кооперативних організаторів. У міжчасі проголошено новелю до кооперативного закону дня 9. травня ц. р. і цей факт заставляє нас, поза чергою, розглянути насамперед справи, що звязані з цією новелею; далі будуть обговорені ті справи української кооперативної організації, що їх на чергу ставить наше кооперативне життя. Пригадав теж, що в справі новелі до кооперативного закону ставила наша кооперація на засіданні Кооперативної Ради при міністерстві скарбу свої домагання, яких не взяли під увагу. Вкінці згадав померших товаришів-організаторів нашої кооперації, а саме ревізора РСУК **Володимира Кипріяна,** дир. ПСК в Ярославі **Івана Крайчика** та інструктора на Лемківщині **Василя Юрченка,** яких память вшанували присутні повстанням з місць.

З черги дир. посол **Остап Луцький** обговорив у рефераті значіння праці кооперативного інструктора й організатора, напрямні і методи цієї праці та її завдання у теперішньому менті. Зокрема підкреслив вагу праці організаторів у терені, де поза звичайною працею чекає їх велика робота над вихованням кооперативних мас.

Реферат про зміну кооперативного закону виголосив начальник правного виділу РСУК **мец. М. Корчинський,** а зміну статутів низових кооператив на основі зміни кооперативного закону зреферував у довшому рефераті **пос. О. Луцький.**

По рефератах ставлено запити, на які відповідали референти.

Цей зїзд безпосередніх працівників у ділянці кооперативної організації, переведений дуже ділово і при великій участи зацікавлених, скріпить певно нашу кооперативну працю в краю, якої саме тепер так потрібно українському народові.

Нові українські кооперативи.

Які нові кооперативи принято у члени РСУК.

Рішенням Дирекції РСУК з дня 21. травня ц. р. принято в члени Т-ва такі кооперативи: 1) „Українська Райфайзенка", кзов. — Петликівці Старі (пов. Бучач); 2) „Українська Райфайзенка", кзнв. — Лопушани (пов. Зборів); 3) „Поступ", кзов. — Вирів (пов. Камінка Стр.); 4) „Громада", кзоп. — Озденіж; 5) „Згода", кзоп. — Рудка Козинська (пов. Луцьк); 6) Ощ.-Кред. С-ка „Оселянська Поміч", кзов. — Радиничі (пов. Мостиська); 7) Госп.-Спож. С-ка „Любов", кзоп. — Гуменець (пов. Самбір); 8) „Українська Райфайзенка", кзнв. — Поториця (пов. Сокаль); 9) Кред. С-ка „Селянська Поміч", кзов. — Романівка (пов. Теребовля); 10) Кред. кооп. „Ощадність", кзов. — Завадів; 11) Кред. кооп. „Ощадність", кзов. — Вільшаниця (пов. Яворів).

Поклик РСУК до всіх наших шкіл.

Знаємо, яке велике виховне значіння мають шкільні кооперативи при добрім опікуні-учителі. Вони змалку привчають молодь до пильности, ощадности й господарности, приспособлюють її до гуртового зусилля, закріплювати пошану для праці, вчать ділом доказувати любов для ближнього і розуміти вагу загального добра, вияснюють значіння доброго, досвідченого проводу і навчають молодь поважно і річево оцінювати свою спільну господарку на загальних зборах шкільної кооперативи. Поміж шкільними кооперативами найбільше шкільних кас, які при добрім проводі знаменито сповнюють своє виховне і навіть господарське завдання. Ми маємо вже чимало сільських райфайзенок, що виросли із постійних діточих ощадностей.

Маючи це на увазі, **просимо всі наші школи,** щоби вони найдалі до **30. червня ц. р. прислали нам короткі звідомлення з діяльности їх шкільних кооператив** у цім шкільнім році, що добігає вже до кінця.

В цім звідомленні просимо зокрема подати: 1) яку кооперативну працю ведено в школі і як вона зорганізована; 2) скільки учнів згуртовано для цієї праці; 3) які матеріяльні обороти й успіхи осягнено і де льокується готівка, чи закуповується товар; 4) яка ціль кооперативної праці в школі; 5) чи йде яка частина прибутків на загальні цілі, а коли так, то на які; 6) чи слідні моральні успіхи у цих справах в управі школи та серед молоді.

Всі українські часописи просимо повторити цей наш поклик.

Дирекція „Ревізійного Союзу Українських Кооператив",
Львів, Міцкевича 12.

Заборонили свято поляглих на горі Ключ.

Старосто в Стрию заборонило відправити панахиду за поляглих Українських Січових Стрільців, що лежать у спільній могилі на горі Ключ.

Англійська преса про події в Схід. Галичині.

Варшавський „Курєр Поранни" і львівський „Експрес Вечорни" передруковують кореспонденцію „Дейлі Геральду" про події в тих повітах: самбірському, мостиському і рудецькому. Кореспонденції не можемо поділяти в деяких точках.

В неділю 3-го червня ц. р.
на площі
СОКОЛА БАТЬКА
Свято Прапору Української Кооперації
9 год. рано
Архієрейська Полева Служба Божа. Посвячення прапору: Екзц. Митрополит Кир. Андрій.
Похід — дефіляда.
Народня Забава: 1647 4—1
Орхестри, хори, гри і забави малих кооператорів. Продажа кооперативних відзнак вступу в ціні 20 сот. у складах Народньої Торговлі і в Союзному Базарі. Доїзд на площу „С.-Б." трамваєм ч. 10.

Др. М. ВАХНЯНИН
ординує в Моршині
пансіон „СВЯТОВІД". 21/44 2—2

Якщо хочете
причинитися до розвитку українських установ, — обезпечіть негайно дозволену законом 1/5 частину вартости своїх будинків в одинокому українському
Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер",
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Vivos voco!

СЛІДАМИ ТВОРЧОЇ ПРАЦІ УКРАЇНСЬКОГО КООПЕРАТОРА.

(З нагоди Свята Прапору Української Кооперації.)

У день звязаний з іменем великого володаря, якому пощастило віднайти знамя спасення, окупленого містерією страждань і довершеного чудесним воскресенням Богочоловіка, розвинеться над громадою українських кооператорів символічний прапор ідейного осередку праці української кооперації: Р. С. У. К.

У живім народі немає місця для руїнницької самоволі і приспіляючого дозвілля. Моральна дисципліна і творча праця кермована свідомою волею, ось основні прикмети будівничих гараду народу. Прикмети ці, на щастя, находимо у нашій кооперативній громаді як самозрозумілі первні праці кооператора, який за символ свій приняв золоту пчілку на синьому полі.

З послідовного труду будня розвивається український кооперативний рух як видний знак гордих і глибоко етичних змагань народу, родиться сила сила моральна і матеріяльна в нації, звязана глибоко з її змаганнями до ідеалу. Символом тієї сили — дубовий вінок, що вінчає прообрази моральної дисципліни і творчої праці у щиті української національної кооперації.

Поодинокі клітини кооперативізму зеднює ідейний кермань його праці, Р. С. У. К., і символ його дубовий вінок плекала і плекає вже три покоління душа трудолюбного і жертвенного у громадській праці українського кооператора.

*

Чарівна сила живого у народі спомину про його велике минуле довела до національного відродження нашого народу після пятьсотліт-

Великий Театр год. 3·30 **„Фрайляйн Доктор“**
год. 7·30 **„Дівчата в одностроях“**
Театр Ріжнородностей год. 7·30 **„Любовник це я“**

ньої його політичної неволі. Перші проблиски національного відродження припали на час, коли процес повного розверствування нашого народу був уже закінчений. Перебудову народу в націю засобами, що їх крила в собі народня маса, зокрема селянство, затримував у той час феодальний лад, який всевладно панував на нашій Батьківщині. Народня маса, цей природний пень, з якого нарід відроджується, не могла серед таких обставин брати участи у загальній праці. Кодиж около половини XIX. століття впали кайдани особистої неволі, як середньовічний пережиток і свобідна народня маса стала природним наслідником і відповідальним носієм ідеалів народу довелось нам перетворювати нарід у модерну націю від самих основ...

*

Нарід перековує себе в націю тільки всебічною духовою працею. Тільки його дух устaлює доцільну її програму і сталить волю цей необхідний чинник, що веде одиницю і народи пробоєм крізь найбільші труднощі та окрилює сили тих, що стають до боротьби.

Наш нарід усупереч усім невдачам і недостачам, що їх мусів зазнати наслідком нерозвиненої століттями народньої маси, зуміз працю над собою у кожній ділянці сперти на ідеалістичнім світогляді.

Нарід це не тільки його організація, фізична сила і матеріяльний добробут, але все це разом у невпинних впливах, що перековують себе на духові цінности.

Розбудову рідної культури влекшує вищий її й одночасно все живе її джерело — власна національна держава. Розвиток рідної цивілізації запевнений, коли всі сили народу, в пошанівку культури, праці і традиції, доцільно впряжені у ритм національної творчости.

Спільнота ідеалів виховує зі себе справжню суспільність, надихану громадськими чеснотами. Рідна земля стане підставою і заборолом живої органічної праці.

Саме тому недержавні народи мусять з тим більшою напругою власних творчих сил працювати над відродженням і поглиблюванням рідної своєї цивілізації.

*

На господарському полі серед економічно слабшої частини нашого громадянства всебічну працю веде наша національна кооперація. Маючи ясно скристалізоване власне обличя і зясовані методи праці, поставила вона перші зруби будівлі національної економіки. Перегляд цих здобутків зробила вона на початку цього року з нагоди ювилейних свят української кооперації і її ідейного осередку Р. С. У. К.

Сьогодні, коли прапор нашої кооперації замає над головами її працьовників і тих, для яких вони працюють, хочемо надіятися, що кооперативна громада зросте новими енергійними, ідейними та вдумчивими одиницями.

В єднанні власних сил — добро і краса.

Юліян Павликовський.

На роздоріжжах національної думки.

Міркування з приводу свята нашої кооперації.

I.

Сучасність ставить ріжні вимоги до українського активу, відповідального за дальшу долю нашої нації. Зокрема на зах.-українських землях обставини все більше **висовують на перше місце в нашій національній роботі господарські моменти.** Домінантою нашого національного життя щораз сильніше стають господарські справи, господарська активність. Не поможуть протести нашої ультра-правиці проти признавання вищости в нас під цю пору економічного сектора*), бо кожний період життя нації має свої вимоги, свого духа, що непереможно накидає свою волю і горе тим, що поступають всупереч цим вимогам, що ігнорують духа цього періоду.

Очевидно критерієм цих вимог, цього духа, буде погляд на ситуацію світа і звязане з нею положення нації. Хто в теперішній ситуації світа шукатиме тільки політичних моментів, той поширювати буде також незначні прояви ньокальних ферментів до розмірів нового великого конфлікту, що — мовляв — назріває і ставить перед нас вимогу політичної par excellance роботи. Та ми твердо обстоюватимемо наш погляд, а саме, що **політичні відносини переходово на довші роки стабілізовані** і що тепер пора для всіх, особливо для недержавної нації, на **муравлину органічну роботу,** а не на екстремістичні експерименти. Доцінюючи як слід політичне освідомлювання, вироблювання національно-політичної ідеольогії та взагалі плекання всіх інших ділянок національного життя, ми всетаки на перше місце органічної праці висуваємо розбудову національного господарства. Висуваємо в ім'я незаперечної аксіоми, що **хто господарсько кволий — цей політично безсилий!**

І коли наша національна думка все ще сьогодні на роздоріжжах, коли вона все ще хитається у виборі доцільности шляху, у виборі прапору, який треба висунути на чоло нашого національного походу тут, на зах.-українських землях, то це **питоме нам олізнювання** конечних й очевидних процесів нашого природного розвитку.

II.

Я не маю змоги розвинути тут цієї теми в повній її ширині, торкнусь покищо того, що, здається, великою аномалією нашого життя в обличчі домінуючих господарських потреб, про які сказав я вище.

Коли приглянемося праці нашої найвищої наукової магістралі, якою є Наук. Товариство ім. Шевченка, чи коли познайомимось зі структурою нашого приватного шкільництва, перекинемо літературу останніх літ чи розгорнемо нашу пресу — то зовсім або здебільша не найдемо слідів того **господарського фанатизму,** який нам так потрібний згідно з імперативом часу, що його переживає наша нація. Таж нам потрібна богата господарсько-дослідча робота, яка дозволялаб нам розгорнути програму не то господарської самовистарчальности, але **господарського імперіялізму!** Нам потрібно дошколювати і перешколювати цілу націю, потрібно боротися з навичками, недовірям і з цілою ментальністю нашого народу, потрібно освідомлювати маси в елементарних господарських правдах і в сучасних напрямних громадської роботи. Щоби випровадити націю з господарського примітивізму на широкий шлях, який має її завести в новітнє село чи в новітнє місто, де є тисячі промислових і господарських вартатів, до того треба **перемінити грунтовно духа народніх мас,** знищити всі забобони і пропагувати нові ідеї як нову своєрідну релігію скрізь і всюди, живим і друкованим словом, з вірою і фанатизмом. Це така величезна робота що тут потрібна **мобілізація усіх живих сил нації.** Весь громадський актив мусить іти на поміч тим, що сьогодні з піетизмом декорують свій прапор, прийти в поміч кооперації, яка від літ перетоплює духа нації в горнилі господарської творчости. Праця інструкторів, люстраторів, ревізорів, чи як там не звати тих живих пропагандистів живої творчо - господарської думки, — їхня праця і мільони сторінок кооперативної літератури — це тільки цінна, богата підготовка. Це тільки підготовка того розвоєвого господарського процесу націй, що йти мусить **паралельно двома шляхами** — кооперації і приватницької підприємчивости, — в атмосфері благородного порозуміння, в атмосфері того, що англійці називають **gentleman agreement.**

III.

Поляки, які під господарським оглядом без порівнання більше авансовані від нас, повели тепер інтензивну господарську підготовку мас, аби дотримати кроку спішній господарській еволюції світа. Польський уряд реформує господарське шкільництво, намічує йому нові практичні напрямні, дошколює учителів господарських шкіл, тощо. Та господарським колам і цього мало. Вони домагаються, **щоби науку економіки впровадити до всіх шкіл, починаючи від народних.** Вони домагаються дальше, щоби дошколювати в господарському напрямі також **усе** вчительство і всіх чинних в економічних установах працьовників, та щоби понести в гущу громадян якнайбільше господарського знання. Курси, підручники і популярна література — це — кажуть вони — **наказ хвилі!**

Все те в нас стає ще більше наказом хвилі. Про те розводитись мабуть зайво. Досі знання господарських справ грало в нас у ресорті навчання дуже невеличку, а то й зовсім нінку ролю. Атмосфера ігнорації позволяє ще сьогодні з тавром відповідальности підписувати — бу-

Реформацькі пігулки ЧЕРНЕЦЬ з маркою (Zakonnik)
регулюють шлунок, **хоронять** від терпінь **печінки,** надмірної **опасистости, паморок, загоюють гемороїди** і при нахилі до обструкції є **загідним прочищуючим засобом.** Вживати 1 до 2 пігулок на ніч. 8/69 10—?

ває — більше тим, що дивляться на нього як на грамоту китайців, або позволяє говорити чи навіть писати декому на господарські теми після прочитання двох-трьох статтей у якійсь газетці. Ця атмосфера ігнорації і непорозуміння духа сьогоднішнього дня не позволяє розбудувати якслід наше фахове шкільництво, редукує фреквенцію одинокої на зах.-українських землях торговельної нашої школи (батьки вибирають класичний, далекий від вимог життя научний багаж для своїх дітей). Щоправда „Рідна Школа" ввела вже навчання кооперації, як цінну реформу. Але вже перед роком писав В. Целевич, розглядаючи в циклю статтей на сторінках „Діла" трагедію середущого й молодого покоління і малу життєздатність української інтелігенції, що „за цією реформою повинні піти дальші, в першу чергу навчання суспільної економії". Та це тільки лишилось побожним бажанням.

На закінчення: дехто каже, що новелізація кооперативного закону з одної сторони і промислового закону з другої, та тісно з ними звязані державний інтервенціонізм і цехове середновіччя зачиняють нам шлях до всесторонього господарського розвою. Певно, що годі не доцінювати колод, які ми стрінемо в нашій праці. Проте ці новини господарського устрою Польщі не такі страшні, щоби вони не дали нам розбудовувати нашого господарського життя. Тому не занедбуймо того, що дає відживчі соки нації, зревідуймо наші думки і чини, згармонізуймо наші змагання і сконцентруймо наш фанатизм, що його ми досі безплодно, а то й самовбивчо розсіваємо на господарській ділянці, а осяги напевно здивують нас самих незабаром.

Володимир Несторович.

ПАЛЬТА РУДЕРФЕР непромакальні продає просто консументам — фабрика **РОТ І** Львів, Легіонів 3. І. п. над кіном Палас

Москва числиться з війною.

Як повідомляють із Владивостоку, совітська влада приготовляється на великі розміри до забезпечення Східної Сибірі харчами на випадок війни. До Владивостоку звозять масами заграничну пшеницю. Одночасно зачувати, що з Чорного Моря вислано до Владивостоку кораблі з цементом. Крім того сибірською залізницею йдуть безнастанні військові транспорти на схід.

Політика мін. Барту нещастям Франції.

ЛЬОНДОН, 2. 6. ПАТ. „Таймс" пише, що самі французи не в захопленні промовою мін. Барту. „Таймс" запевняє, що зі стенограму промови мін. Барту скреслено такі слова: „війна є народнім промислом Прусії". Теперішнє становище Франції спирається на обрахунку, що канц. Гітлер за 6 місяців покине свої домагання дозброїти Німеччину з приводу непоборних труднощів. „Таймс" запевняє, що Франція дуже помиляється. Коли обрахунок Франції вдасться, то буде він знаменитим дипльоматичним ходом, коли не вдасться, тоді годі обчислити наслідки дипльоматичної програної.

Товари бавовняні, шовкові, полотна, постіль
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29. Телефон 25-55.
7153 93—180

*) „Вісті" з 31. березня ц. р. „До правильної постановки економічного питання".

Трускавець
Д-р І. КЛЯРФЕЛЬД
ординує вілля „Марися" (Andrzejówka). 2994

Тим, що полягли...

Величава маніфестація в дні 27. травня у Станиславові.

Традиційний похід на могили полеглих у перший день Зелених Свят відбувся цього року ще імпозантніше, як у попередніх роках. Взяло в ним участь кільканацять тисяч народу і то не лише з усіх сіл повіту станиславівського, але також з галицького і богородчанського судового повіту, з яких прибули по кілька мись з вінцями, щоби теж поклонитись могилам полеглих. У святі панував завдяки численним впорядчикам, а також сокільським спортовим дружинам взірцевий порядок.

Зі Станиславова взяло участь у святі громадянство всіх наших товариств, молодь зі всіх шкіл, окрема чета б. старшин, капеля „Зорі", хор „Думка" і духовенство під проводом о. крил. Лободича, як також процесії зі всіх місцевих церков (оо. Редемптористів, Княгинин-Гірка, Княгинин-місто). Установи йшли зі своїми прапорами і вінцями. З сіл прибули зорганізовані члени читалень, шкільна молодь, сокільські дружини і дві капелі (з Єзуполя і Крехівець) та спортові дружини. Всі з вінками.

Вінців було разом 218, а треба признати, що всі установи, чи міські чи сільські, старалися, щоб їх вінці були якнайкращі. Похід ішов спокійно, в святочнім настрою, при грі розділених від себе капель і співі хору понад дві години.

На цвинтарі перед хрестом на могилах полеглих стрільців відправило духовенство панахиду при співі хору „Думка", а о. крил. Лободич виголосив знамениту, достроєну до хвилини проповідь. В його особі в тій хвилині злучилося все, що тільки на красу промови впливає: і зміст, і гармонійна цілість, і спосіб виголошення, і особиста постава. По панахиді відспівав хор „Чуєш, брате мій".

Тогож дня в 12. год. передполуднем відбулася в салі „Сокола" у Станиславові академія в честь Незнаного Стрільця, теж з взірцевим порядком, дуже поважно, при знаменитій короткій програмі (промова — дир. Семянчук, хор „Думка", деклямація й інсценізація з О. Бабія).

Попереднього дня відбулася в катедральній церкві в год. 7-ій вечором панахида за полеглих. Правив о. Лободич з двома священиками, проповідь мав о. Горняткевич, співав хор „Думка".

При кінці треба ще замітити, що свято пройшло як одна гарна-величава мрія. Вражало тільки одно: Такі маси народу йшли в поході, а все таки всі тротуари по боках були битком набиті, а все те наші громадяни і люди з сіл. Чи гарно це, чи не було для них місця серед зорганізованого громадянства в чвірках? В цей день ніхто з українців не повинен бути поза походом, поза своїми чвірками!

Взірцевого спокою ніде не заколочено.

Ю. Е. О.

Центральний
Кооперативний Банк
У ЛЬВОВІ
(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15), приймає вкладки ощадности.
Конто ПКО. ч. 143.467.

Свято полеглих у Тернополі.

Першого дня Зелених Свят відбулося у Тернополі заходом філії Товариства Охорони Воєнних Могил свято полеглих, яке стало народньою маніфестацією. Число учасників сягало понад 3.000. У святі взяли участь селяни навіть з далекої Грималівщини і Скалатщини, які прийшли поклонитися тінням полеглих.

Похід вело мале дівчатко, яке несло залізний шелом, прикрашений квітами. В поході йшли церковні процесії місцевих церков і з сіл Білої та Гаїв Великих під проводом о. крилошанина В. Громницького та вісьмох священиків. Церковні процесії перегороджувало 30 вінків і дві орхестри, з Тернополя та Березовиці Великої. Підчас походу і на цвинтарі співав хор „Молодої Громади" та пригравали орхестри. Проповідь про культ полеглих виголосив о. Ірахів зі с. Зарудя. Після закінчення панахиди сильно сконсигновані відділи поліції з начальником і референтом воєвідського уряду безпеки приказали негайно людям розійтися. Попри це якісь інтенсивній поліція не мала діяльности.

Назубний камінь

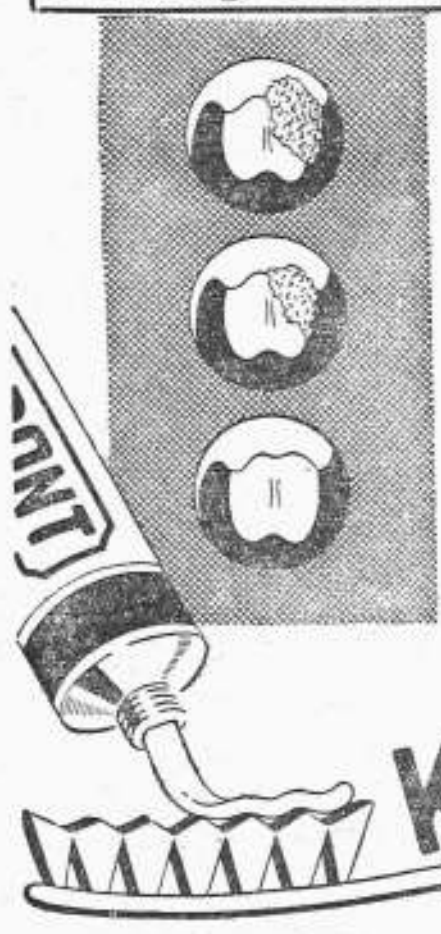

є причиною багатьох недуг

Хто постійно дбає, щоби зуби були чисті і здорові, повинен памятати, що назубний камінь може зчасом допровадити до їх випаду. Тому треба цьому запобігти постійно очищуючи зуби Кальодонтом. — Кальодонт є одинокою у Польщі пастою до зубів, що має в собі признаний наукою засіб — Сульфорицинолеат на підставі д-ра Бройнліха, який постепенно усуває назубний камінь і не дає йому наново творитись.

усуває назубний камінь

Стан української кооперації.

В день посвячення прапору української кооперації придивимось, як ця кооперація представляється під оглядом чисельним і матеріяльним.

З нинішнім днем Ревізійний Союз Українських Кооператив обединує *3.228 низових кооператив, 29 повітових союзів і 4 фахові централі.*

Низові кооперативи діляться на такі групи й типи, відповідно до роду діяльности та соціяльного характеру (на основі офіціяльної класифікації):

I. ОЩАДНО-ПОЗИЧКОВІ:		
1) загальні (Укр. Банки)	124	
2) рільників (райфайзенки)	380	
3) урядничі	17	
4) інші	1	
		522
II. КОНСУМЕНТІВ:		
1) споживачів (міські споживчі)	124	
2) будівельні	3	
		127
III. РІЛЬНИКІВ:		
1) для закупу і збуту загальні (сільські споживчо-господарські, в тім спож.-молочар.)	2.373	
2) для зак. і збуту спеціяльні	1	
3) молочарські (районівки)	125	
4) інші перетворчі	3	
5) ломічничі	11	
		2.513
IV. РЕМІСНИКІВ:		
(варст. шевські і т. п. підприєм.)		9
V. РОБІТНИКІВ:		
1) витворчі	2	
2) праці	1	
		3
VI. ПІДПРИЄМЦІВ:		
1) промислові	24	
2) торговельні	13	
3) ріжні	17	
		54
Разом		3.228
Повітові Союзи		29
Централі		4
Разом		3.261

З цього зіставлення видно, що українська кооперація досить зріжничкована, хоч поодинокі типи заступлені в ній далеко не рівномірно.

Найбільша кількість кооператив припадає на групу рільників, а між ними на кооперативи для закупу і збуту. Друге місце займають ощадно-позичкові кооперативи, третє кооперативи консументів. Дуже слабо репрезентовані кооперативи ремісників і робітників. До районових молочарень треба ще долучити 184 молочарень при кооперативах для закупу і збуту, тоді всіх молочарень буде 309. В групі підприємців знайшлася всяка збіранина (жіночі „Труди", видавничі, деякі промислові підприємства, як „Будучність" у Тернополі, „Суспільний Промисл" у Львові і т. п.).

Статистичні дані про діяльність і матеріяльний стан кооператив маємо за 1932 рік. В цьому році до РСУК належало 3.184 кооперативи. Взяті під увагу статистикою 2.955 кооператив усіх видів і ступнів мали разом 404.311 членів, у тім 345.313 рільників, або 85.5 прц. загалу. Серед усіх категорій членів було жінок 50.108, або 12.4 прц. загалу.

Кооперативи затруднювали 11.695 осіб платного персоналу, котрому виплачено 4,101.711 зол.

Торговельні і продукційні кооперативи всіх видів і ступнів мали торгів на суму 98,522.272 зол., з того на низові кооперативи припадає 49,376.674 зол., на Повітові Союзи 16,851.245 зол., на централі 32,294.351 зол.

Кредитові кооперативи І. ступня роздали протягом року позичок на суму 16,426.499 зол., Центробанк на суму 2,733.893 зол.

Збірний білянс кооператив усіх видів і ступнів дав суму 44,538.832 зол. Власні капітали кооператив на уділах 6,786.385 зол., фондах резервових 10,734.595 зол., надвижках білянсових 638.207 зол., разом 18,159.187 зол. і становить 40.4 прц. білянсу. — відношення дуже корисне. З чужих капіталів на вкладки щадничі в кредитових кооперативах припадає 8,782.914 зол. або 19.7 прц. білянсу, на товарових віпителів 4,424.003 зол., на готівкових віпителів 10,486.158 зол., на інші рахунки 2,976.570 зол. Це пасивна частина білянсу.

В активах маємо: готівка 962.221 зол., льокати 1,222.687 зол., товари і сирівці 5,047.096 зол., довжники товарові 8,406.673 зол., позички видані кредитовими кооп. 12.243.949 зол., уділи в інших установах 1,969.112 зол., рухомости 3,071.904 зол., нерухомости 7,973.830 зол., інші рахунки 2,264.646 зол., страти 776.714 зол.

Некорисною стороною білянсу є те, що ціле власне майно кооперацій увязнене в рухомостях і нерухомостях, а головно на довжниках товарових (разом 42.8 прц. білянсу).

В останніх трьох роках глибокої господарської кризи біляне української кооперації значно скорчився, зменшення його в 1932 р. до 1930 р. є 17.0 прц. Обороти торговельних кооператив зменшилися в цьому часі на 34.0 прц., страти перевищують надвишки, це зн., що працюємо дефіцитово.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.

Одначе провізоричні статистичні дані за 1933 р. вказують, що рахований спадок оборотів у торговельних кооперативах попередніх двох літ спинився, відносини починають стабілізуватися і також кооперація приходить до рівноваги. В цьому році треба сподіватися, що крива знову почне збиратися в гору, оскільки не зайдуть якісь несподіванки.

Вкладки щадничі у кредитових кооперативах протягом трьох років стояли майже на тім самім рівні, а в останньому році помітна тенденція на зменшення. Одночасно зменшилась дещо позичкова діяльність кредитових кооператив. З поодиноких груп кредитових кооператив з добрим вислідом господарським вийшли в останньому році одні райфайзенки. Маленькі вони, але назагал здорові. Не можна того сказати про Українбанки, як не про всі, то про значну їх частину.

Назагал українська кооперація виказала досить значну відпорність на некорисні впливи господарської кризи, перебуває її мужньо, хоч і з деякими втратами.

А. Жук.

Уживаймо лише знаменитої цикорії „ЛУНА“
і здорової підмінки кави „Пражінь“
виробів української кооперативної фабрики „Суспільний Промисл“ у Львові.
1301

Підвалини нашого життя.

Т-во Взаїмних обезпечень „Дністер“ колись і тепер.

(З нагоди недавних загальних зборів тієї установи).

На Загальних Зборах Т-ва взаїмних обезпечень „Дністер“ слухали ми уважно звіту за минулий діловий рік, а крім того переглядали друкований звіт і порівнювали на основі табель минулі, передвоєнні літа життя тієї установи з повоєнними. Ні порівнювання навівали на нас веселі думи. Т-во взаїмних обезпечень „Дністер“ по війні не живе, а животіє. Нема в ньому того розмаху, що був перед війною. Тепер „Дністер“ не заливав цілого краю своїми полісами до тої міри, як це робив перед війною. У 1913 р. мав „Дністер“ 270.000 членів і збирав три і пів мільона корон премій. В одному тільки 1913 р. виплатив два мільони корон відшкодувань. А резервові фонди „Дністра“ сягали тоді суми три і пів мільона корон. В останньому діловому році в „Дністрі“ ледви 120 тисяч українських громадян обезпечувало свої будинки і то лише на одну третину. Резервові фонди „Дністра“ досягають тепер ледви суми одного мільона золотих.

Що ж сталося? Чому Т-во взаїмних обезпечень „Дністер“ замість далі розростатись та міцніти з року на рік бореться з чимраз більшими труднощами? На такий стан зложилося багато причин. Сильно потрясла цією установою передовсім війна. Т-во зазнало поважних втрат на цінних паперах і на воєнних облігаціях. Поверх мільона золотих із резервових фондів втратило Т-во наслідком війни і девалюації спершу австрійської корони, а потім польської марки. Але найприкрішого удару зазнав „Дністер“ від польського закону про примус і монополь обезпечення в ПЗУВ (Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych). Цей закон появився у 1921 р., а на нашому галицькому терені ввійшов у життя у 1923 р.

На основі цього закону кожний власник будинку мусить його обезпечувати на цілу вартість з тим, що в ПЗУВ мусить бути обезпечений на дві третини вартости, а в приватних обезпеченевих установах тільки на одну третину. Колиб власник не обезпечив тієї третини в приватній установі, тоді вона примусово переходить до ПЗУВ. Обезпечування тієї третини у приватних товариствах було получене з численними труднощами передовсім формальної натури. Наприклад: цю третину треба було виповісти в ПЗУВ до кінця жовтня, щоби в слідуючому році можна було перейти з нею до приватного Т-ва. Крім того треба було ще в грудні місяці виказатись перед ПЗУВ викупленою наперед полісою з приватної обезпеченевої установи на слідуючий рік.

У законі про ПЗУВ не було ніякої постанови в справі вальоризації обезпеченевих сум, а польська марка шілковито обезцінилася. І на тій підставі ПЗУВ став на становищі, що всі обезпечення в нашому „Дністрі“ не представляють ніякої вартости і тому перебирав примусово всі обезпечення „Дністра“ на себе. У звязку з такою інтерпретацією закону ПЗУВ доходило між ним і „Дністром“ до поважних непорозумінь, які абсорбували маси часу й енергії обом сторонам. Для „Дністра“ незвичайно прикрим і дошкульним був, наприклад, постулят, щоби обезпеченці виказувались наперед заплаченими на слідуючий рік полісами на обезпечену в „Дністрі“ третину. Селяни мусіли цілими милями носити ці поліси до урядів ПЗУВ і нераз по кілька разів безуспішно, що їх мусіло томити і зражувати.

Щоб аліквідувати безліч непорозумінь, що накопичувалися з року на рік чимраз більше, обі сторони, себто ПЗУВ і „Дністер“, заключили спершу в 1925. а потім у 1927 р. договір, на підставі якого причини тих непорозумінь усунено. Згідно з договором „Дністер“ зріпся надвишки обезпеченої вартости понад одну третину, яку міг згідно з постановою закону затримати аж до дня експірації своїх поліс. За те ПЗУВ віддав „Дністрові“ в реасекурацію одну десяту частину цілого свого селянського портфелю з трьох східно-галицьких воєвідств та погодився, щоби замість обезпеченців сам „Дністер“ виказував важні поліси на слідуючий рік (очевидно поліси на третину обезпечення).

Таким чином відносини між обома установами уложилися. Справу обезпечування одної третини в „Дністрі“ упрощено та улекшено. На жаль, наш патріотичний загал якось не усвідомив собі і не зрозумів ваги цієї справи. На приблизно один мілїон українських господарств у Сх. Галичині в „Дністрі“ обезпечує, як це вже сказано вище, заледви 120 тисяч господарів свої будинки на одну третину. Ясно, що з таким станом треба боротися. Наші провідні дічі повинні заінтересуватися пильно цією справою та повести інтензивну акцію в тому напрямі, щоби в „Дністрі“ було бодай пів мільона обезпечених на одну третину. Бо коли до того не доведеться, то ця поважна і сильна установа зможе найтися в поважних труднощах і само її істнування може стати під загрозою.

Це тим правдоподібніше, що натискає на неї і теперішня господарська криза. У звязку з цією кризою ПЗУВ обнизив оціночну вартість будинків майже на 50 відсотків, а це вдарив і по „Дністрі“. — Чому? — спитаєте. — А тому, що згідно з обовязуючим законом всі приватні товариства обезпечень мусять пристосуватися до оцінок ПЗУВ. Тому то в чотирьох останніх роках бачимо в „Дністрі“ дивовижне явище, а саме, що „Дністер“ збільшив свій обезпеченевий портфель на 50 відсотків, але одночасно його премія зменшилась на 40 відсотків.

Від трьох років замикав „Дністер“ свій білянс більшим або меншим дефіцитом. Цього року цей дефіцит виносив 15 тисяч золотих. Його покрито з резервових фондів установи. Але далі так бути не може. Не можна дозустити до того, щоби ця ще тепер сильна установа, що в своєрідною нашою економічною фортецею, сама себе зїдала через нашеж таки недбальство та занедбування наших обовязків супроти неї.

Обезпечування є примусове. Кожний український господар, кожний власник будинку мусить обезпечувати своє майно на цілу вартість. І коли тепер перенесення третини обезпечення до „Дністра“ не спричинює ніяких труднощів, то чому наші провідні громадяни в краю не дбають за те, щоби наше селянство та міщанство переносило цю третину до „Дністра“? Допильнуй-

---

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 4. ЧЕРВНЯ 1934.

Й. ЗАСТИРЕЦЬ

Кооператор Павло Чирак.

(Веселий спомин з нагоди 50-ліття кооперації.)

Стара людина не тішилась би серед теперішньої кризи 50-літтям нашої кооперації, якби не зазнавала від часу до часу і веселих хвилин. Хто не хоче кінчати „по тяжкій, а короткій недузі“, має ірувати до анатомії і датися передучасно „Харісові“ витранспортувати там, де на Зелені Свята небезпечно ходити, той повинен датися вибрати до Надзірної Ради, якоїнебудь нашої кооперативи. Там веселої комбінують ціни цибулі, пасти, масла й інших харчів, пізнають хист і хитрість людей і людців з мапами. Людина знайомиться „з духом часу“ і справами, про які зможе пізніше „співати як когут“.

Склалося, що й я попав до Надзірної Ради одної кооперативи, якої директором був пан Павло Чирак, що солідно продавав товари в кооперативі. Мав він і свої хиби: невідповідав на листи, а через те находили скарги до Надзірної Ради, „Сільського Господаря“ ба й до Головної Кооперації. Передімною як членом Надзірної Ради виправдувався, що „хватає річ а не дрібниці“ тимто як може, то відразу полагоджує справи і не відповідає на письма. Мені подобалося, що він „хватає за властиву річ“, а не подобались його виправдки, якими він у розмові послугувався.

Ось і вони: „Хто чужого не хоче, той свого не буде мати“, або друга теж кооперативна: „Від кап кап, мається мало, але від хап, хап, багато“. Я став панові Чиракові недовіряти. Перевів тому в Надзірній Раді постанову, щоби принять до кооперативи касієрку, яка мала би заступити пена Чирака, коли він буде полагоджувати листи.

Панна Маруся касієрка і контрольорка директора Павла Чирака була гарним, чепурним сотворінням. У крамниці обсервувала все, що діється з таким зацікавленням, як це роблять астрономи з каналами на Марсі або психольоги аналізуючи вплив доброї вечері в гостях на відчуття вечірнього краєвиду. Бувало ввійду до кооперативи, а тут миттю зірветься панна Маруся з крісла, мило гляне, привитає, кине комплімент, а нераз два, притім справить присутнього пана директора Чирака, зробить йому зазвагу. Член Надзірної Ради виходив з кооперативи вдоволений добором касієрки, яка до директора Чирака, як здавалося, ставилася як короп до заяця. Три місяці, може й пів року, я не ходив на контролю тимбільше, що до Надзірної Ради ввійшло прохання пана Чирака, щоби наняти сусідній через стіну льохаль і вибити в ньому двері, „бо кооперативи розвивається“. Ми це ухвалили, а пану Чиракові висказали окремо і признання. Трапилося, що я місяць-два пізніше, заглянув до кооперативи. Панна Маруся вже не зривалася з крісла і не підходила до члена Надзірної Ради, а сидячи пояснювала стан каси. Я велів п. Чиракові показати мені новий льохаль. Він збентежився кажучи, що льохаль ще не впорядкований. Другого разу пояснив, що льохаль не замітаний, а за місяць знову не впустив мене туди кажучи, що на підлозі розлилася олива, помащу собі золі.

Я став підозрівати, чи там не перехоплює пан Чирак якої небезпечної „бібули“ і замовив інших двох членів Надзірної Ради, щоби у роковини прийняття панни Марусі колегіяльно оглянули всі кооперативу з новим льохалем і складом, при чому треба похвалити і звохотити панну Марусю до дальшої праці. Означеного дня ми зійшлись на розі вулиці в 5-ій год. пополудні і попрямували до кооперативи. А там, о Боже!, ми побачили збіговище, а в дверах двох поліцаїв. „Певно обікрали говари, або касу чи якесь інше нещастя“ — говорили ми і задихані, продираючись крізь юрбу, „що зайшло?“ — питаємо поліцію — легітимуючись, що ми члени Надзірної Ради. „До мене — почав один з них — прибіг якийсь гість зі склепу, з криком переляканий, бо в кооперативі — казав, — у другій кімнаті директор Чирак мордує касієрку. Нещасна кричить з болю! Рятуйте нещасну перед розбишакою!“ Ми витріщили очі з переляку. Та в тій хвилині вибіг з трагічної кімнати пан Чирак і перебиваючи представникові поліції, сказав до нас: „Акушерка казала, що все в порядку. Син як заяць восени! „Одного з панів попрошу за кума“...

Добре, що одні очі не відмовили нам своєї служби серед такої катастрофи. Крізь відхилені двері кімнати, яку ми наняли („тому, що кооперативна розвивається!“), побачили ми.. колиску і ліжко. То вже не зява... подумав мабуть неодин член Надзірної Ради.

„Фе пане Чирак! — заговорив наш товариш, — щоби в нашій кооперативі панна Маруся!“...

— Вибачте — пояснював блідий, схвильований пан Чирак — я з нею взяв шлюб минулого року на тиждень перед Зеленими Святами... Я панам не згадував, аби ми зредукували одного з нас...“

Аж тепер стало мені ясно, чому директор Чирак не замітав у тій кімнаті і не впускав туди членів Надзірної Ради, що й розливав оливу по підлозі... Він добрий кооператор, а вся кооперація признасть і похвалить його за те, що вчас подбав за колиску...

Бо українська кооперація має перед собою будуччину тільки тоді, коли вихователтиме в кооперативах нове покоління.

мо цієї важної справи і не даймо впасти установі та не допустімо таким чином до того, щоби наші занедбання підривали та порушували самі підвалини нашого національного життя. Бо не треба ніколи забувати, що тільки сильні економічні установи можуть бути належною базою нашого повного національного розвитку.

—o—

Великий політичний процес у Перемишлі.

ДВАНАЦЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

Сьогоднішня розправа тревала всього півтора години і була безоглядно тайна, тому що візнавав воєвідський референт від українських підпольних справ зі Львова, п. **Хоржевський.** Розправа скінчилася в год. 10-тій.

*

На завтрішній розправі предложить трибунал присяглим суддям уже питання дотично вини підсудних.

Промови прокуратора та оборонців передбачені на понеділок, присуд западе оправдоподібно щойно у вівторок.

Мін. Саймон покинув розбройну конференцію.

ЖЕНЕВА, 2. 6. ПАТ. Гендерсон відкриваючи вчора наради згадав, що положення конференції дуже критичне. Тому запропонував відложити сходини комісії на два дні, щоби делегації могли порозумітися.

ПОЛЬЩА ПОГОДИТЬСЯ НА РОЗБРОЄННЯ.

Перший промовив мін. Бек кажучи, що не спиняється на заявах міністрів деяких держав, бо Польща не брала участи в переговорах тих держав. І добре, що держави не дійшли до порозуміння, бо конференція не могла би прияти в цілости всіх тез. Польський уряд і його делегація поставилися позитивно до розбройної конференції від самого її початку. Тому Польща зменшила військовий буджет і не збільшує зброєння. Мін. Бек заявив, що Польща погодиться на зменшення й обниження зброєнь, коли на це погодяться всі держави.

Опісля промовляли ще делегат Китаю; шведський міністр закордонних справ Сандлер який прочитав заяву шістьох держав: Данії, Еспанії, Голяндії, Норвегії, Швеції та Швайцарії з домаганням покликати спеціяльний комітет. Метою комітету піднайти кращі гарантії безпеки, як це зясував мін. Саймон, підшукати способи контролі виробу зброї, змінити проект майбутньої розбройної конвенції і створити постійний комітет безпеки.

Ком. Літвінов критикував заяву мін. Сандлера, погоджуючися тільки на заборону хемічної війни, коли інші держави теж погодяться.

Мін. Тевфік Ружді Бей поставив внесок, щоби конференція приняла проект В. Британії узгідниши його з локарненською умовою і балканським пактом. Мін. Тітулеску і мін. Максімос піддержали цей проект.

Мін. Саймон мав балачку з мін. Барту і виїхав до Льондону. Провідником делегації залишився мін. Ілен.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
41/82

Чи краківську церкву малював Матейко?

ЩЕ ПРО ІІ ВІДНОВУ.

Появилася недавно інформативна стаття в „Ділі" п. т. „Велике свято Краківської Громади", в якій анонімний автор (без сумніву член місцевого парохіяльного комітету) пише про віднову тамошньої церкви й у звязку з цим про приїзд еп. Коциловського до Кракова на її посвячення.

Автор цього допису згадує, що іконостас і розпис краківської церкви виконано в 1890-их роках на основі проектів відомого польського маляра Матейка й ощо поліхромію відновили минулого року учні Академії Мистецтв. Тому, що українською церквою в Кракові цікавиться наш культурний загал, а замітки автора цитованого допису могли би легко здезоріентувати читачів, варто вияснити цю справу.

Іконостас краківської церкви намальований дійсно на основі проекту Матейка, одначе не цілий, а за винятком намісних образів. Особливо ряд пророків і апостолів, як також ікона Христа-Пантократора, мають усі прикмети Матейківських композицій аж до техніки включно. Ті образи виконав за рисунками Матейка його учень Володислав Россовський. Вже сама техніка тих картин є наглядним доказом, що Россовський малював їх не тільки під особистим доглядом свого професора, але що Матейко поправляв їх імовірно власноручно. Зрештою збереглися оригінальні рисунки Матейка, як проекти горішніх образів у краківському іконостасі, отже цієї справи оспорювати не можна. Та коли ікони у горішніх рядах не наводять ніяких сумнівів щодо композиційних прикмет Матейка, то намісні образи ріжняться від них цілковито. Навіть неспеціяліст запримітить виразну ріжницю під оглядом укладу, техніки й кольориту в постатях Ісуса Христа, Матери Божої, св. Миколая і храмовому. Можливе, що Россовський малював їх уже після смерти Матейка (1893), лишений на власні сили, бо його майстер несподівано вмираючи, не вспів виготовити останніх рисунків до іконостасу. Сам-же Россовський, вихований і пересякний духом західного мистецтва, не міг збагнути ані відчути нашої малярської традиції і дав в оцих намісних іконах стидливо неподібні до себе картини. Ця ріжнородність у композиції і техніці тих останніх образів насуває підозріння, що автор їх користувався при малюванні не власними студіями, — бо в такому разі ті картини мали би однаковий характер, а помагав собі якимись взорами. Хоч і сам Матейко не старався прослідити зразків українських ікон при виконуванні проектів на ці образи, то всеж його композиції визначаються бодай однаковим укладом, кольоритом і технікою, чого про „самостійні" намісні картини Россовського не можна сказати.

Подаючи вістку про краківський іконостас, автор наведеної статті не помилився, згадуючи про Матейка, як про автора проектів більшости образів. Одначе шан. автор допису не має слушности у другому твердженні, що буцім то Матейко виконав також план поліхромії церкви в Кракові. Бо Матейко запроектував і виготовив тільки один розпис костела у своєму житті, а саме Марійського храму в Кракові. Декоратором у повному значінні цього слова він не був тому, що цей рід малярства йому не відповідав. Тим менше годі подумати, щоби він брався проектувати декорацію краківської церкви, зовсім нецікавої під оглядом архітектури. Зрештою не залишився найменший рисунок Матейка (а всі вони дбайливо зібрані поляками й добре збережені!), ані записка, щоби він виконував якісь почерки цього розпису. Зате вистане переглянути альбом Кольба (Kolb) під наг. Ornamentschatz де у відділі „Византійське мистецтво" є зрепродукований ангол (з розпису XII. в. з Мантуї) і хрест (прикраса рукопису з XI. в.), які маляр-автор попередньої поліхромії церкви в Кракові живцем скопіював, трактуючи їх як основні мотиви розпису, а додаючи до них тільки деякі скромні прикраси. Та навіть ті дрібніші прикраси взяли з альбому Кольба. Очевидно, годі посуджувати Матейка у такому плягіяті! Він сам, правда, не відчував духа українського національного мистецтва, але це була занадто сильна індивідуальність, щоби сягати за друкованими зразками до альбомів і ними користуватися, а че своїми власними. Я боявся би посуджувати ... Россовського, що він міг виконати поліхро-

Піт ніг, рук, пахвин і ін. усунеться через вживання спеціяльного пудру „CSAVE"
Мілюни вдячних 71/25 1—4
Перфумерії С. ФЕДЕРА
Сикстуська ч. 7. — Львів. — Коперника ч. 15 в (побіч палати гр. Потоцького).

Паста до зубів, креми.
Появились уже в розпродажі шампуни і люксусова вазеліна в тубках.
1627 4—?

мію на основі того роду джерел, бо й він сам не хотів би вдоволятися звичайним плягіятом! Давне малювання краківської церкви мусів зробити напевно звичайний маляр-декоратор, якому не йшло про мистецькі вимоги, лише про грошеві користи.

Годі зрештою промовчати факт, що теперішня поліхромія в дечому змінена від давньої: всеж таки основними елементами нового розпису залишилися надалі непотрібно збережені й відновлені „Матейківські" янголи та хрести, скопіювані з альбому Кольба...

Можна дивуватися, чому краківський парохіяльний комітет так сильно дорожив оцією буцім-то „Матейківською" поліхромією, а не казав своєї церкви малювати зовсім наново. Тимбільше, що я перестерігав виразно місцевий комітет перед того роду помилкою. Чейже українська церква в Кракові повинна була діждатися кращої поліхромії, гідної нашої мистецької культури!

Таких похибок не вільно робити ніколи!

М. Дагор.

Згода Франції з Німеччиною.

ПАРИЖ, 2. 6. ПАТ. У Женеві дійшло до згоди між Францією і Німеччиною в справі плебісциту в басейні Саари, який назначено на 30. січня 1935 р. Німеччина згодилася не переслідувати тих мешканців басейну, які не підуть голосувати, або будуть голосувати проти держави, до якої прилучать басейн Саари. Після плебісциту буде цілий рік урядувати плебісцитовий трибунал, який має розглядати жалоби переслідуваних.

По широкому світі.

— До Будапешту приїхав віцеканцлер Австрії кн. Штаремберґ і відбув нараду з премієром Ґембешом.

— Ірляндська палата послів рішила скасувати сенат. Хоча законопроект перепав у сенаті то всеж таки на основі конституції після року стане законом і сенат скасують.

— През. Рузвельт заявив, що не предложить конґресові тепер ніяких законопроектів про сплату воєнних довгів.

— Соціял-демократ і колишній міністр Німеччини Маєр скінчив самотубством.

— Віднайшлися шкільні документи, які недавно викрадено в дирекції французьких копалень у Саарбрікен.

— Французькому урядові висловив парлямент заяву довіря більшістю 420 голосів проти 125 голосів.

— Відомого шведського подорожника Свен Гедіна полонило військо китайського ґен. Маа, яке забрало йому чотири самоходи. Щойно після погрому військ ґен. Маа Свен Гедін вийшов на волю і далі продовжує свою працю, а саме визначує кріз пустиню Ґобі шлях для самоходів.

— У Злучених Державах панує страшна спека. Горять велитенські простори лісів. Спека спалила збіже.

— Після проголошення воєнного стану в Латвії бурмістр міста Риґи покарав міську службовичку Ретіґ гривною 3.000 латів зі заміною на арешт через 6 місяців і геометра Будзіча гривною 1.500 латів або арештом 3 місяців за поширювання неправдивих вісток.

— Загальні Збори т-ва „Чеська Матиця" в Моравській Острави ухвалили різку резолюцію проти поляків.

Шпигун в арсеналі.

ПАРИЖ, 2. 6. ПАТ. Морська поліція арештувала в Тульоні Онуфрія Миколайчика, уродженця Шікаґо під замітом шпіонства. Миколайчик влевняє, що вліз до арсеналу в Тульоні перед приходом урядовців і робітників. Миколайчик приїхав до Франції з Німеччини і їздив часто по Европі.

Мін. Барту їде до Льондону.

ЛЬОНДОН, 2. 6. ПАТ. З Женеви повідомляють, що мін. Барту задумує незабаром поїхати до Льондону. „Дейлі Телеграф" пише, що мін. Барту своєю візитою в Льондоні задумує ослабити немилe враження, яке викликала його промова в Женеві, звернена проти мін. Саймона.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** Приймає футра до перехову на літо. 1287 32-?

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущина 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 1285 77-100

— **Михайло Стець — кравецький сальон,** Львів, Костюшка 5, І. пов. 1564 4-5

— **Знамените гігієнічне морожене** дише в цукорні Л. Стенькова, Львів, вул. Миколая 7. 1525

— **Приїзджаючи до Гребенова,** не забудь оглянути нового пансіону „Яблонських" біля двірця. Пансіон уладжений вигідно і задовільно. Харч здоровий, смачний від 4 зол. денно. **Радкевичева.** 1628

— **Криниця.** Всякі недуги навіть найбільш задавнені і жолудкові, серцеві, жіночі, безплідність, нервові, сексуальна неврастенія, ревматизм й інші можна вилікувати лише в Криниці, а найвигідніше примішення найдете в одинокім українськім пансіоні П. Яблонської. Krynica Zdrój, willa „Tatrzańska". 1628 1-2

— **Засідання Фільольогічної Секції НТШ.** у Львові відбудеться в понеділок, дня 4. ц. м. в 18. год. у бібліотечній салі. З нагоди 60-ліття основин Товариства виголосить д-р К. Студинський реферат на тему: „Перші роки існування Товариства ім. Шевченка у Львові.

— **Нова ділянка рідного промислу.** При молочарні Маслосоюзу в Глинянах повстала українська спілка, що переробляє відтовщене молоко на казеїну, казеїнові фарби та клеї. Звертаємо увагу наших читачів на оголошення в тій справі в сьогоднішньому числі „Діла".

— **В перші роковини смерти великого громадянина** бл. п. Іллі Кокорудза відбулося в дні 2. червня ц. р. в год. 9-ій рано в архикатедральній церкві св. Юра поминальне богослуження, яке відправив о. мітрат Базюк в асисті чотирьох священиків. Співав хор дівочої гімназії „Рідної Школи" під проводом проф. І. Гриневецького і хор радн. Купчинського. Храм св. Юра виповнили вщерть представники всіх наших установ, рідношкільна молодь і українське громадянство.

— **Похорон д-ра Романа Яросевича** відбувся в Станиславові при величезнім здвизі народу, без участи священика. Серед непроглядної маси народу їхала на селянськім возі, прибранім зеленю, домовина, ціла обита червоною матерією а на ній два вінці з червоних квітів. Один від партії укр. соц.-демократії, якої був почесним президентом, другий від родини. Над гробом промовив дуже гарно і тактовно делегат У. С. Д. П. зі Львова ред. Квасниця, а коротенько і річево іменем укр. лікарської організації д-р Грушкевич. Співу на похороні не було ніякого. Як нас інформують із шпиталю, покійний умер на запалення легенів. — **Ю. Е. О.**

М. Евальд **Львів, вул. Собіського 5.** Різнородні полотна фабрики **Братів Чечовічка в Андрихові** — на білля жіноче мужеське, постелеве і столове. За оказанням цього витинка — при купні 5% опусту. 20—20

— **Українка.** У варшавському „Курері Поранному" появилася у числах 149—151 стаття Галіни Крагельської п. н. „Куліси гетьманської влади Скоропадського".

— **Шкільні підручники** залишаться в новому шкільному році в тій самій ціні з виїмком кількох, що подешевіють тільки на кілька процент.

— **Зірвали державний знак.** Агенція „Всхуд" повідомляє, що в селі Убині пов. Камінка Струмилова українські націоналісти зірвали в травні державний знак зі шкільного будинку і кинули його на полі. Перед кількома днями завісили державний знак на школі в присутности старости Кульпінського і селян.

— **Комуністичний процес у Кремянці.** 22. травня ц. р. в Кремянці перед виїздною сесією рівенського окружного суду розпочався голосний процес проти 63 осіб, під замітом належання до КПЗУ. Всі вони перебувають у вязниці. Обвинувачує підпрокурятор Обет, боронять адвокати Ляндав і Фаєрер зі Львова, Александрович з Кракова і Кобусевіч з Рівного. Майже всі обвинувачені говорять по українськи, хоча більшість їх жиди. Розправа відбувається при зачинених дверях, однак через те, що сала суду мала, нікого не пускають, навіть родини обвинувачених. Обвинуваченних привозять до суду з вязниці автобусами.

— **За кольпортажу летючок ОУН** в с. Олексинці кремянецького повіту рівенський окружний суд в Кремянці засудив Полікарпа Баришука на 10 місяців вязниці.

— **В кремянецькій вязниці** перебуває Розенберг, бувший редактор газети „Сельроб" у Львові, якого арештовано в околиці м. Лановець, кремянецького повіту на кордоні при переході на радянську територію.

— **Пожежі.** В містечку Варяжі пов. Сокаль вибухла в ночі на 8. ц. м. пожежа в домі Ґольди Шпроцер і при вітрі перекинулася на сусідні будинки. Згоріло разом 30 домів, наслідком чого 50 жидівських родин і біля 200 осіб залишилося без даху над головою. Згоріло багато склепів, одна фабрика круп і одна олійня. В рятунковій акції брало участь 9 околичних пожежних сторожей, однак не було відповідних приладів і води. Шкоду обчислюють на 150.000 зол. Вогонь повстав наслідком необережности. — В Мекарах коло Бібрки згоріла палата Олександра Мрочковського. — В Горенці на Кремянеччині згоріло 14. травня 16 господарів (33 будинки). — Дня 21. травня в с. Темногайцих погоріло 30 господарств. Причина — необережність з вогнем.

— **Не шанують українських свят.** Польські суди на території Волині зовсім не рахуються з православними святами. На Вознесення (17. травня) і на Зелені Свята (28. травня) суди городські та окружні визначають справи і на ті дні кличуть до суду навіть православних священиків. На таку ненормальність слід би вищій духовній владі звернути свою увагу.

— **За вбивство.** Перед трибуналом у Львові закінчилася 2. червня ц. р. дводенна розправа проти підс. Петра Канюка, Василя Сосновського і Михайла Пилипчука, обвинуваченних у вбивстві Івана Пилипчука, селянина з Добросина, сокальського повіту на тлі політичних спорів москвофілів з українцями. Трибунал засудив підс. Канюка на 4 роки, Сосновського на три роки, а Пилипчука звільнив.

Ширіть наш часопис!

— **Краєва хроніка.** В Жабю-Красник пов. Косів брати Томащуки вбили підчас бійки Михайла Пневського. Одного з них арештовано. — В переїзді з Канади до Цаповець пов. Заліщики дістав сильного нервового розстрою реемігрант Корнило Братинець зі страху перед грабунком.

— **За шпіонажу.** Мешканець Кремянця Юрій Петрушевський, безробітний, що вернувся з військової служби, шукаючи роботи, перейшов радянський кордон. Побував там якийсь час і не найшовши заняття, вернувся до Кремянця. Тут його арештовано під замітом шпіонажі в користь більшовиків.

— **Любовна трагедія на селі.** В селі Рокітниці пов. Ярослав Іван Храпко стрілив до своєї нареченої Стефанії Бала, що хотіла з ним зірвати і ранив її в ногу. Опісля вистрілом у груди відобрав собі життя. На вид самогубця брат його й товариші пішли до дому нареченої, яка сховалася до комори, й тяжко побили її маму Домінелю. Побиту в безнадійному стані відставлено до перемиського шпиталю. Поліція арештувала трьох парубків, що брали участь в битті.

— **З Польщі.** У Варшаві в травні ц. р. пробувало відобрати собі життя 120 осіб, з яких 41 померло. — В залізничих опалових магазинах у Варшаві викрито великі зловживання, яких допускалися власники перевозового підприємства брати Матушевські до спілки зі залізничниками.

— **Кат останнього царя.** В однім селі на Україні помер недавно кат останнього царя, Філіпєв, що виконуючи свої обовязки, перевів на другий світ при допомозі стрічка 937 осіб. Помер опущений всіми та в божевіллі. Крізь його руки перейшли всі політичні преступники й атентатчики, засуджені на смерть. Філіпєв був мистром у своїм фаху і старався, кажуть, своїм жертвам злагіднити смерть. Закладаючи стричок засудженцеві, вмів своєю мускулистою рукою штовхнути його в одно місце й привести до втрати свідомости, наслідком чого заощадив йому останнього болю. Так зробив зі студентом Каляєвом, що вбив у 1905 р. боєвою бом. кн. Сергія Олександровича в Москві. Позатим був людиною не без освіти. Як бюрократичний педант він записав, в яких описував подробиці кожнього страченого. З тих записок довідуємося, що вдова вбитого вел. кн. Сергія, сестра цариці, вел. кн. Єлисавета, гарна жінка, відвідала у вязниці Каляєва і просила його, щоби написав прохення до царя, щоби його помилував, а вона його підтримає. Одначе фанатик Каляєв відмовився і пішов холоднокровно на смерть. Цікаве, що до упадку палату він виконав тільки 178 страчень,

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавлятні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. дарои білети до першорядних кін. 5/73 51-?

а решту за наслідників царя. Вкінці нерви відмовили йому службу, він став несповна розуму і в божевіллі помер.

— **Багатий королевич.** В одному з найбільших англійських банків зложено перед кількома днями суму 6,400.000 франків для румунського наслідника престола кн. Михайла, сина короля Карла. Королевич зможе відобрати цю суму, коли дійде до повнолітности. Цей запис походить від помершої недавно Олени Негруці, жінки б. румунського дипльомата. Завідателями того маєтку вона визначила матір кн. Михайла, королеву Олену та його вуйка, б. грецького короля Юрія.

— **Саранча.** На границі Словаччини і Мадярщини надлетіли мин. тижня хмари саранчі і впали в околицях міст Угорське Градіште та Угорські Броди. Весь сьогорічний врожай знищений.

— **Землетрус в Афганістані.** Як повідомляють з Пешавару, землетрус знищив одно афганістанське місто, що щезло з лиця землі. Подію попередили зливні дощі і підземні громи, що остерегли мешканців перед небезпекою. Кількасот осіб згинуло під розвалинами домів. Також в інших місцевостях землетрус наробив великого знищення.

— **Тратять роботу у Франції.** З Франції наслідком господарської кризи виїхало в останньому часі 2.500 робітників, рекрутованих з Польщі, що були заняті у французьких копальнях. У найближчому часі буде видалених із Франції ще три тисячі робітників із Польщі.

— **Папа Пій XI.** скінчив 31. травня ц. р. 77 рік життя. Без огляду на високий вік, папа проявляє велику активність. Має за собою 12 літ і 4 місяці правління християнською церквою, як папа, 15 літ епископства і разом 55 літ священства.

— **Різні вістки.** Біля Чорної Води в Добруджі впав румунський літак, наслідком чого згинули два офіцири. — В місцевості Норт Бей (Онтаріо) в Канаді 25-літня Олівія Джон привела на світ нараз пять донъок. Всі діти здорові. — У Зл. Державах панують небувалі спеки, наслідком чого замкнено всі школи.

— **Боротьба з релігією у Совітах.** В місті Свяч коло Казані над Волгою, поставили більшовики памятник для Юди. Монумент представляє великого чоловіка, що підносить затиснені пястуки до неба. В Совітах є дотепер ще біля 30 католицьких священників, а на Сибірі лише один. Він заступає місце епископа, бо епископ находиться у вязниці. У Ленінграді є один французький священик, що мусить в неділю правити аж 6 разів Службу Божу, бо ще залишилося 6 церков. Хоч неділю у Радянщині знесли, то ті, що остали ще при вірі, памятають на святий день і приходять на богослуження. У вязниці перебуває ще 50 литовських священників, за яких литовський уряд хоче вимінити комуністів, арештованих на Литві. В „безбожній" Росії святкували цьогорічний Великдень більш величаво, ніж минулими літами. Хоч безбожники страшили вірних, що повідбирають їм хлібні карти та постараються за всілякі кари від уряду, вірні рішилися уже на все. І тому безбожницька пропаґанда цього року не принесла успіхів.

— **Проти жидівського бойкоту.** Німці в Америці розпочали сильну акцію проти жидівської бойкотової акції супроти Німеччини. Всі німецькі організації злучились. Німці мають піддержувати такі склепи, що заявляться проти жидівської бойкотової акції і помістять у вікнах окремий знак.

— **Новий самоуправний закон.** Вже вийшла з друку в другому виданні книжка **посла д-ра Ст. Барана п. н. „Новий самоуправний закон".** Книжка в другому виданні справлена та доповнена. Обіймає сто сторінок друку. Є вона необхідним підручником і дорадником для всіх громадських діячів, для сільських радних, для громадських управ і взагалі для всіх наших селянських і громадських установ. Її наклад невеликий. Тому треба книжку негайно замовляти в Адміністрації „Діла", Ринок 10 II. пов. Ціна одного прим. 80 сот., а з пересилкою 95 сот. У книжечці присвячено багато місця і виборчій ординації до гром. самоврядування. І тому вона тим необхідніша для нашого села, особливо з уваги на недалекі вибори до сільських самоуправних установ у Галичині.

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, нуждіни, крепони, еполєти і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 57-365

Зі сцени й естради.

Вечір ритмічної гімнастики у Муз. Інституті ім. Лисенка у Львові.

Музичний Інститут ім. Лисенка у Львові збогатив у цьому шкільному році матеріял науки, впроваджуючи у себе новину — курс ритмічної гімнастики методою Жак Далькроза. Веде його фахово вишколена сила О. Федаківна. Вчора відбувся перший попис слєвів цього курсу у малій салі Музичного Інституту.

Метода Жак Далькроза, вже від десяток літ поширена на заході, знайшла вкінці і в нас належну оцінку і зрозуміння. Цей великий музика-педагог мав на меті у першій мірі музичну освіту своїх учнів і його ритмічна руханка — це проба реформи виховання через музику. У своїй основі метода ця полягає на живому зображенні сухої, головно для дітей тяжко зрозумілої теорії музики. У пластиці підкреслює вона не тільки ритм, але й мельодію, гармонію, вчить розуміти і відчувати музичні твори та індивідуально інтерпретувати їх рухами тіла. Ритмічна руханка Далькроза — це чинник суто виховний, що у великій мірі допомагає розвиткові психофізичних здібностей людини.

Про цю методу ширше говорив у своїй прелекції дир. Василь Барвінський. На пописі не було ані ефектових костюмів ані ріжнобарвного освітлення ані штудерних рухів, що звикли ми бачити на так зв. ритмічних пописах. Бо річ тут не у робленні „настроїв". Вчора ми мали змогу переконатися, що ритмічна руханка — це не балет ані танці. Перше місце у ній займає музика, а не рухи, що наглядно бачили ми передовсім у лекції. З якою увагою, з яким скупченням слідкували діти за музикою, як вичували у ній всякі зміни і відповідно реагували на них рухами тіла. Таких річей не можна вивчити напамять, тільки ритмічною руханкою можна здобути цю справність. Вона вчить скорої і впорядкованої комунікації поміж поодинокими частинами організму і його вирільною стацією. Незвичайно вміло і точно виконали діти І. С. Баха двоголосову інвенцію Ф-дур, при чому були в ідеальній згоді з музикою. В І. С. Баха сарабанді показала нам проф. О. Федаківна свій правдивий далькрозівський вишкіл. Її танок не плавав тільки по ритмічній поверхні, але перейшов із зовнішньої форми до духа музичного твору. Тут кожний рух був змовний, а всі вони гармонійно лучились у змістову цілість. — У „Баляді" Брамса вибивалася на перше місце п. Голубович-Балтарович, що таки сказати й налавала вираз цілій інтерпретації.

П-і О. Федаківній треба висловити велике признання за її успішну працю. Можна сподіватися, що з її школи зможуть вийти одиниці з інтензивною духовою дисципліною та поглибленим мистецько-творчих здібностей.

М. Пастернакова.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ

на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки

З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА

вул. Галицька ч. 13.

Дописи.

БУЧАЧЧИНА.

З діяльности Т-ва „Луг" в Заліщиках Малих. У нас загальні збори „Луга" відбулися 20. серпня 1933. Вписалося 40 осіб. Робота пішла добре, зачай наш „Луг" робити справи і на початок осени приготовляти ми фестин, але фестин не відбувся, бо осінь була дуже дощева. Дня 3. вересня 1933 брав наш „Луг" участь у Святі „УМХ" в Бучачі. Дня 29. жовтня перевели ми жалобу з причини голоду на Великій Україні. Лучинки зрізали збірку, перевели лугові справи і по справах зійшлися до читальні, де прибули також члени читальні. Відбувся реферат, а опісля відчитано книжочку „Жах на Україні", після чого відспівано лугову та національний гимн. Тепер працюємо і на руханково-спортовім і на культурно-освітнім полі.

КОПИЧИНЕЧЧИНА.

Новий курс політики в Копичинцях? До 1934 р. Копичинці належали до міст, в яких українська культурно-освітня робота не зазнавала поважніших перепон. З 1934 р. усе змінилося. Кажуть, що зворотною точкою в політиці супроти українського громадянства стало свято 3. травня. Говорять також, що причинився до того новий бурмістр п. Константин Рубель, котрий всякими способами намовляв українських громадян, щоби взяли масову участь у тім святі, бо йому, мовляв, зависть специяльно на тім, аби всі побачили, що він своїм приходом започаткував „вспуджище". За ту участь обіцяв українцям всякі благодіяння. Коляж українство обіцяв українцям всякі благодіяння. Коляж українське громадянство, крім деяких одиниць, участи у святі не взяло, настала у нас зміна. Першим проявом тої зміни було вилімінування дутої орхестри „Бояна" з релігійної процесії в дні 16. травня п. р. коли нагоді свят-

ВІДГУКИ ДНЯ.

АНІ РУШ.

Питався я раз одного визначного психольога, чому ми не любимо свіжого воздуху.

— Ви маєте на думці наші відносини? — спитав психольог.

— Ні. Наших людей по містах. Адже у свято чи в неділю, чи вранці в буденне пополудне на свіжім воздусі найменше українців.

— Ах, ви так думаєте. Це зовсім ясне: тому не любимо свіжого воздуху, бо ми переважно селюхи...

Мені здавалося, що психольог має легку горячку і не продовжав дальше розмови. Якжеж ніби? Тому, що селюхи?!... Адже хто може більше знати щось про свіжий воздух, як не мешканці, уроженці і звеличники села!

Але походив я, подумав і прийшов до переконання, що психольог має рацію.

Село не вчить своїх дітей цінити свіжий воздух, навпаки вчить недоцінювати його.

... — Замкни Василю вікно, бо тепло тікає.

... — Ти, Насте, в дишлем холиш, що дверей не замкнула!

... — Якби діти не випрошували, то в нас цілу зиму як на печі. Хата стара, але тепла.

... — Біптеся Бога, деж таку малу дитину на мороз виносити!

Не диво, що потім сини сина села, як підо до міста, не цінить свіжого воздуху.

Знаю сам по собі. Витягнути мене за місто — то так, як на Шевченківський концерт (не з огляду на Шевченка, а з огляду на концерт!)

Намовляють вераз білі круки

— Ходи пині на прохід за місто.

— Чого?

— Свіжий воздух. Гарні види.

— Дайте мені спокій, я хочу відпочити. І не йду.

А коли раз на рік кудись таки піду, то очі з дива вирячую. Народу як мурашок, пять жидів на одного поляка, а пять поляків на цілу українця.

Не любимо свіжого воздуху і кінець

Тому багато дечого не розуміємо.

В першу чергу, що значить мати таку прекрасну площу як „Сокола-Батька".

В другу, що треба вже було давно її викупити і привести до повного ладу.

В третю, що гріх не використувати кожної нагоди, щоби на ній побути кожного дня.

Подумати лишень: кількадцять моргів зеленого поля, прикрашеного то тут то там деревами, відгородженого від непривітного світа, а над полем — синява і сонце, а по полі вітер з пахощами трави та квітів.

А до того ще якийсь фестин, попис, свято. Маленький вступ, велика програма а головне: довший час на свіжім воздусі.

Коляж ми чогось ані руш. Сонце так гарно не світить, як світить пусткою площа при нагоді ріжних імпрез. А коли й не світить пусткою, то оглядається за львовянином, як за білим воробцем.

Нині є знову нагода піти на площу. Українська Кооперація посвячує свій прапор. Буде величезний хор, кілька музик, велика парада з посвяченням і переданням прапору, а потім фестин з гарною програмою.

Ану, підім погляньмо, скільки львовян рішилося хлипнути свіжого воздуху!

Галактіон Чіпка.

кування внесення панцирки. Тут зайшов цікавий факт, що сам староста не заборонив оркестрі брати участь у святі, бо це свято релігійне і тому це належить до компетенції місцевого пароха; але натомість не згодився на це комісар поліції, котрий видав теж наказ вилучити орхестру в часі походу, що теж кількох поліцаїв зробило. Годиться замітити, що орхестра грала тільки релігійні пісні. Другим проявом „нового курсу" був заборона (також поліцією) Свята Матери, яке влаштовували шкільна дітвора „Рідної Школи". Староство видало дозвіл на це свято, управа школи по місцевому кількалітньому звичаю повідомила про дозвіл шкільного інспектора, одначе представник поліції явився на 2 години перед початком свята і заявив, що з причини відсутности згоди на письмо від шкільного інспектора поліція забороняє свято. Давніше ніколи такої письменної згоди інспектор не давав і поліція її не вимагала. А третім наразі проявом є устна заборона старостам перевести публічну збірку в Товстенькім на українських інвалідів у другім дні Зелених Свят, яку то збірку дотепер рік-річно без найменших перешкод переводжено. — Ці три факти говорять до нас прочистою мовою. Може в будуччині буде ще більше подібних, або й гірших, тому українським громадянам Копичинеччини треба посважно застановитись над тими 3 фактами і в єдности та згоді братися до ще інтенсивнішої культурно-освітньої праці.

Небезпечні прояви сектанства. Перед кількома роками повстали в Копичинеччині дві секти евангеликів а саме в селах Перемилові і Верхівцях. Здавалося, що це тільки переходова язва, котра скоро зникне у спокійним копичинецькім повіті. Одначе, на жаль, сектанство дальше поширюється. Сьогодні чути вже балачки про основання секти в Копичинцях на Калиновщині, про намір основати її в Яблонові і т. д. Колиб сектанство не ділило людей на дві групи, то не було б може таке дуже небезпечне для українського народу. Одначе поділ громадян на католиків і евангеликів переноситься автоматично і на культурно-освітнє життя села і тут одні другим роблять всякі перешкоди. Буває, що евангелицька молодь села сторожить з колами коло читальні, щоби ніхто не ввійшов на салю, в якій аматорський гурток, зложений з молоді католицької, має відіграти аматорську виставу. Витворюється щораз глибший розрів між громадянами, безперечно дуже шкідливий для українського народу. Деж причина лиха? Кажуть, що винною тут у значній мірі наше духовенство, котре своїми нетактовними потягненнями і грубими словами мобілізує нераз відразу ціле село проти себе, а рівночасно і проти церкви. Колиб не було в Перемилові о. Слівінського, не дійшлоб там ніколи до такого стану, який бачимо сьогодні, бо село було дуже свідоме. По правді деякі священники і тепер ще легковажать собі ці справи та дразнять селян ріжними зайкавленнями з проповідниці, напр. о. Копистянський в Цеслові (кажуть: „рускій человек"). А крайни вже пора покласти кінець такій поведінці духовенства. Душа українського народу вже досить наболіла від ріжного горя і не треба її дальше ранити тим, попередники котрих були добрими провідниками та лікарями народньої душі. Коляж для тих кількох одиниць зпоміж духовенства рівнодушне майбутність украін. народу, то їх наставники повинні вглянути в ці справи і відвернути шкідників від їх злих діл. Ми потратили вже майже всіх українців римо-католицького обряду — а було їх до війни дуже багато! Завтра може те саме статися з евангеликами, до котрих вже сьогодні доїжджають пастори польської народности.

—o—

СПОРТ.

УКРАЇНА — СВІТЕЗЬ.

Змагання цих дружин за мистецтво Окружної Ліги відбудуться в неділю 3. ц. м. на грищі Світезі. Початок: год. 5.30 попол.

ГАСМОНЕЯ Й ОГНІСКО ВХОДЯТЬ ДО ОКР. ЛІГИ.

Референдум між заінтересованими клюбами в справі побільшення львівської Окружної Ліги до 10 дружин дало вислід 23 гол. проти 8 за побільшенням. З уваги на цей вислід Львівський Окружний Союз Копаного Мяча (ЛЗОПН) переведе повторно льосування мистецтв Окружної Ліги з участю львівської Гасмонеї і протилежського Огниска.

УЖГОРОД. СК РУСЬ (УЖГОРОД) — КАЦ. (КОШИЦІ) 5:1.

Змагання товариські, розіграні з нагоди двох народовецьких зїздів.

ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО СВІТА.

РИМ, ПАТ. У чвертьфінальових зачевах змагання за мистецтво світа перша стріча зачевої репрезентації Італії та Еспанії закінчилася рамісовим вислідом 1:1, і тому відбулися на другий день повторні змагання, які після завзятої гри закінчилися перемогою Італії, а саме: Італія — Еспанія 1:0.

Листування Редакції.

Вп. Допісувачеві в Копичинцях: Дякуємо за цікаві дописи. Замітки „Українська молодь перед пропозиціями легкого заробітку" не можемо, на жаль, помістити з уваги на цензуру.

—o—

Нові книжки й журнали.

УЧИТЕЛЬСКИЙ ГОЛОС. Рік V. Мукачів, квітень-травень 1934. Число 4—5.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ, журнал для молоді. Ужгород, червень і липень 1934. Ч. 11—12.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича. Заліщики:
3. VI. Сонце руїни.
4. VI. Весела вдовичка.
5. VI. Ельга.

Великий Міський Театр.
Неділя, 3. VI. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях". Абон. 20.
Понеділок, 4. VI. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях". Абон. 20

Театр Різнородностей.
Неділя, 3. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я". Абон. 22.
Понеділок, 4. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я".

Жидівський Театр у салі „Колісею":
Неділя, 3. червня, год. 3·30, 8·30.
Понеділок, 4. червня, год. 8·30.

Кіна.

АПОЛЬО: „Занедбаний відгомін".
АТЛЯНТИК: „Віряни в найданах" („Мадигін"), „Прогулька по Відні".
ВАНДА: „Гальо Париж, гальо Берлін!"
КАСІНО: „Платинова блявка".
КОЛІСЕЙ: „Я не янгол", ревія „Дай устонька тай до побачення".
КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль бідних дівчаток" (із Містенгет), Барту в Польщі.
МАРУСЕНЬКА: „Лиха дівчина", ревія „Двері й вікнами".
МІРАЖ: „Світ без мужчин", „Студент із Праги".
МУЗА: „Л. 14. затонула".
ПАЛЯС: „Цісарські лови" („Унзер кайзер").
ПАСАЖ: „Білий мустанг", „Палата на полісцях".
ПАН: „Любощі балетниці" (Еліса Ланді).
СВІТ: „Її королівська недичність", „Біда одаліска".
СОНЦЕ: „В тайній службі та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Чарівна міч", ревія „Ідемо на місяць".
ХИМЕРА: „Я був шпіоном".
УТІХА: „Кровавий шлях", „На окраїнах Сагари".

Закордонне радіо.

Неділя, 3. червня 1934.

Відень (506,8) 11·20 Симфонічний концерт, 19·05 Спів, 20·05 „Есіг унд Ель" муз. казка Качера, **Братислава** (298,8) 11·00 Концерт, **Брно** (325,4) 17·55 Відчит і моравські пісні, **Копенгаген** (255,1) 21·15 „Ліхенс Герберг" оп. Г. Брандта, **Білгород** (439,8) 12·30, 17·00 Пісоньки та мельодії, **Люблянa** (569,3) 10·50 Вокальний концерт, **Берлін** (356,7) 15·45 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·40 Кольоратурові арії (Корюс, сопран), **Ляйпціг** (382,2) 21·00 „Нюрнберські співці" оп. Р. Вагнера, **Мінхен** (405,4) 19·40 Цикль любовних пісень, **Штутгарт** (522,6) 17·00 Камер. музика, **Осльо** (1181) 22·45 Пісоньки, **Будапешт** (549,5) 12·30 Концерт оп. орхестри, 18·30 Фортепян, 21·00 Спів (Ада Сарі), **Мілянo** (368,6) 20·45 „Дон Карльос" оп. Верді, **Рим** (420,8) 17·00 Вок.-інстр. концерт.

Понеділок, 4. червня 1934.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 17·40 Соністи (Келер, сопран, Льоман, баритон), **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Кошиці** (269,5) 17·40 Чеські та словацькі пісоньки, **Прага** (470,2) 21·30 Фортепян, **Париж** (1649) 20·00 Камер. музика, **Білгород** (439,8) 17·00 Пісоньки, 19·00 Оп. ресіталь, **Берлін** (356,7) 18·30 Клявесин, 18·50 Нар. пісні з 16. і 17. століття, **Кенігсвустергавзен** (1571) 21·00 „Пташник із Тиролю", **Ляйпціг** (382,2) 17·20 Вок. концерт, **Мінхен** (405,4) 17·50 Віольончеля (Фельдеші), 20·10 Вечір Верді, **Штутгарт** (522,6) 20·10 „Джакомо Пуччіні" оп. мельодії й арії, **Бероміністер** (539,6) 19·20 „Чародійний флет", оп. Моцарта, **Будапешт** (549,5) 13·30 Камер. музика, 17·00 Хор, 19·00 Циг. музика, **Мілянo** (368,5) 11·30, 13·00 Легка музика, 22·00 Камер. музика, **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інстр. концерт, 22·00 Оп. музика Росінія.

Львівське радіо.

Неділя, 3. червня 1934.

8·30—9·00 Ранішня авдиція, 12·05 Метеорольог. комунікат на селі, 12·10 Музполудник, 13·45 Відч. „На турчанських полонинах", 14·00 Концерт салонової музики, 15·00 Лісова скринька, 15·15 Нар. музика з гр. плит, 15·25 Огляд ринків рільних продуктів, 15·30 Кооперативна авдиція, 16·05 Музика з гр. плит, 16·35 Фортепіяновий ресіталь, 16·55 „Усміх дитини" (фейл. Генр. Збежховського), 17·10 Концерт музики, співів, 18·00 Театр. фрагмент, 18·15 Концерт гармоністів, 18·45 Літ. фейлетон „На стару нуту", 19·00 Вістунка, 19·30 Трансм. скантівського пряміру з пл. Сх. Торгів, 19·35 Музика, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Актуальний фейлетон, 20·12 Легка музика, 21·02 На веселій львівській хвилі, 22·00 Почт. техн. скринька, 22·15, 22·16 Спортові вістки 22·30 Діяльог Шепка й Тонька з нагоди дня кооперації, 23·05 Танкова музика.

Понеділок, 4. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 11·57 Сигн. часу, 12·00 Метеорольогічні вістки, 12·10, 13·05 Популярна й легка музика з гр. плит, 14·00 Збіжжева біржа, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Концерт трубної орхестри 16·45, Сп. ресіталь у супр. фортепяну, 17·00 Для старших дітей: Загадки, 17·15 Камер. концерт, 18·00 Як можна продовжити вакації, 18·15 Гр. плити, 18·45 Бадичка Бруно. Віннавера, 18·55 Наука стенографії, 19·05 Вістунка, 19·15 Військові марші з гр. плит, 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Фейл. „Похвала ентузіязму", 20·12 Легка музика, пісоньки, 21·02 „Прапор поселенців на Вишневеньській землі", 21·12 Концерт любовної музики та співу з гр. плит, 22·00 Фейл. „Дві нові повісти", 22·15 Танкова музика, 22·45—23·00 Гр. плити.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долляр у Львові в приватних оборотах 5·28·50 зол.

Золото: Доляри 8·91—8·93. Франки фр. 34·70—35·20 Дукати 82·80—83·00, Корони 36·50—37·20, Рублі 45·50—46·50.

Срібло: Корони 0·28, Фльорени 0·70, Рублі 1·20

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·89—26·88, Париж 34·93, Берлін 207·15, Ціріх 172·28. Амстердам 359·10, Прага 22·04, Мілянo 45·67, Відень 98·00—1·00, Букарешт 37·50—39·00, Данціг 1·71·50, Брюселя 24·70, Нюйорк кабель 5.30·75, Нюйорк чеки 5·30·25.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська парітас Львів

	від	до	від	до
Пшениця двірська	17·50	17·75	19·00	19·25
Пшениця збірна	16·50	16·75	18·00	18·25
Жито одноліце	13·00	13·25	15·00	15·25
Жито збірне	12·50	12·75	14·25	14·50
Ячмінь двірський	13·00	13·50		
Ячмінь на мливо	11·50	11·75	12·75	13·00
Ячмінь пастівний	11·00	11·25		
Овес двір. незам.	13·25	13·50	15·25	15·50
Овес двірський	12·25	12·50	14·25	14·50
Овес збірний	11·75	12·00	13·75	14·00
Горох Вікторія	29·00	30·00		
Горох пів Вікторія	25·00	26·00		
Горох польовий	17·00	18·00		
Горох зелений	19·50	21·50		
Горох Фольтера	24·00	26·00		
Бобик	11·00	12·00		
Вика чорна	9·75	10·25		
Вика сіра	8·25	8·75		
Гречка на мливо	16·22	17·25		
Просо краєве	19·00	20·00		
Висівки ячмінні		9·00— 9·50		
Крупи вчм грубі		23·00—24·00		
Пшоно		44·00—46·00		
Пенцак ч. 10.		23·00—24·00		

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 2 червня ц. р. в наслідок знижкової тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 л.	молока	0·14 зол.
1 л.	сметани	0·35 „
1 п.	яєць	2·40 - 2·45 „

Тенденція на масло, молоко і сметану знижкова, на яйця знижкова

Маслосоюз повідомляє, що 2. VI. п. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвірн птахомісарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.			1·20 зол.
Кури	„	І кляса	0·65 „
	„	ІІ „	0·50 „

Тенденція знижкова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

Зеленосвяточна збірка, дозволена рішенням львівського Староства до ч. В. Р. 4/2051/34, принесла Товариству Охорони Воєнних Могил від українського громадянства міста Львова щедрий датох у вкоті зол. 893·85. За так поважну поміч у теперішніх скрутних обставинах почувається Виділ Т-ва до щирого обовязку зложити цією дорогою щиру подяку всім П. Т. Жертводавцям та Збірщикам. **Виділ Товариства Охорони Воєнних Могил у Львові.** 1653

Заява. П. Меланію Занківну, що перебувала у мене в ансамблю, а яка тепер перебуває в театрі „Веселка", остерігаю і рівночасно забороняю їй користуватися моїм репертуаром, котрий є виключно, правом авторства і перекладчика, моєю власністю. Отсим остерігаю інших перед такими дешевими і неестетичним збиранням репертуару — інакше справу віддам на судову дорогу. Стефа Стадникіна. 1665

Управа педукаційної гімназії „Р. ІІІ" у Яворові подає до відома, що вступні іспити до І. кл. н. т. відбудуться в днях 15. і 16. червня 1934 р.; до ІІ. кл. н. т. і до кляс V., VI., і VII відбудуться в днях 18. і 19. червня 1934 р. Зголошуватися письменно або устно до дня 10. червня 1934 р. на адресу Управи гімназії. 3—3

У жіночій гімназії і семинарії С. С. Василіянок у Станиславові (вул. Петра Скарги 17) вступні іспити до І. і ІІ. кл. гімн. та на IV. курс семинарії відбудуться: 15. червня пополудні письменні і 16. червня устні. Зголошуватися до іспиту можна лише перед ферією. Потрібні задучники: метрика, свід. щеплення в'спи, евент. свід шкільне. Управа. 2—2 1608

Три-денні реколекції для Пань відбудуться в монастирі С. С. Василіянок у Львові при вул. Потоцького 95. Початок реколекцій 15. червня с. р. вечором. Оплата 10 золотих. **Ігуменат СС. Василіянок.** 1635 2—2

Вписи. Дирекція приват. жін. учит. семинарії СС. Василіянок у Львові (вул. Потоцького 95) подає оцим до відома, що в шк. році 1934/35 буде вести згідно з новими шкільними законами такі роди шкіл: а) 6-клясову школу, до якої можуть виписуватися також хлопці до кляс 1—4. б) Ця школа є вправковою школою вправ для кандидаток учительської семинарії. в) І. і ІІ. класу гімназії нового типу. г) IV. і V. курсу учит. семинарії. Зголошення вписів приймає Дирекція кожного дня між год. 8—13 передпол., від записевих почтою. Вступні іспити до гімназії, як також на IV. курс учит. семинарії, відбудуться в днях 18, 19 і 20 червня ц. р. від год. 9. рано. Школа має права державних шкіл і положена в найздоровішій частині міста. При школі є виховний інститут, ведений фаховими силами. 1634 2—2 **Управа.**

Управа 4-літньої дівочої гімназії С. С. Василіянок в Яворові повідомляє, що вступні іспити до І і ІІ кл. гімн. нового типу відбудуться в днях 15, 16 і 18 червня ц. р. — При гімназії існує й інтернат С. С. Василіянок, де учениці можуть знайти приміщення з харчем за місячною оплатою 40 зол. 1656 2—3

У приватній коедукаційній гімназії Рідної Школи з правом прилюдности в Тернополі будуть відбуватися вступні іспити до І кл. гімназії нового типу дня 15. червня ц. р. в год. 3 попол. (письменна часть) і 16 червня в год. 8 рано (устна часть), а до ІІ кл. нового типу і до кл. V—VII гімназії гуманістичної давнього типу дня 16 і 18 червня п. р. в год. 8 рано. Зголошення до вступних іспитів приймає Управа гімназії до 14. червня п. р. **Управа гімназії.** 1658 2—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

КОСІВ - МОСКАЛІВКА сонячні кімнати під лісом, близько Гуків з пічим утриманням до винайму від 1. червня О. Лупьна, Львів, Богуславського 14, від 1. червня Косів-Москалівка. 1598 3—3

ПАНСІОН „АННА" В КОСОВІ Анни Герасимович поручає сонячні кімнати, першорядна кухня. Ціни дуже приступні. 1481 14—20

СПІЛКА виробу казеїни та казеїнових: фарб, клеїв і штучних мас, шукає — для розширення фабрики — удільовців із вкладами від 500 зол. до 5.000 на добре забезпечення. Зголошення під „Фабрика" до „Діла". 1661

ХТО З ВС. ОО. ПАРОХІВ або Вп. Учителів прийме на час вакацій сироту по священнику, літ 14 уч. гімн. Ласкаві зголошення просимо надіслати до Адміністрації Діла під „Для сироти". 1662 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

Бурса ім. св. О. Николая в Перемишлі

Конкурс

Виділ Товариства „Бурса ім. св. О. Николая" в Перемишлі оголошує опин конкурс на адміністратора обох реальностей і обох заведень Товариства: на час від 15. червня 1934 до 15. червня 1935. Условія:

1. Кандидат мусить зобовязатися постійно мешкати в одному з домів Товариства;

2. Винагорода за сповнювані обовязки: помешкання, світло, паливо, обслуга, післоденний харч для одної особи і заплата згідно з умовою.

3. Обовязки адміністратора подає дотична інструкція, яку можна переглянути в канцелярії „Гімназійного інституту" (вул. Баштова ч. 34) щоденно від години 4—5 вечером;

4. Зголошення треба вносити найдальше до 15. червня ц. р. до рук председника Виділу п. Ізидора Білинського (Українська Шадниця, Костюшка ч. 5) до год. 12. пополудне. 1661

Мухоловки кооперативи „ПЛАСТ" винищать безпощадно усі мухи. Жадайте їх усюди. Замовлення полагоджуємо відворотною почтою. **„ПЛАСТ", Львів, Городецька 95.** Тел. 16. 1632 1—2 Тел. 26

Увага! на зниженні ціни

Першої в'денської хем'чної пральні і штучної барвильні

Львів ул. Лелевеля 5 б. — Тел. 70-58

Хемічне чищення мужеського убрання від	зол. 3·50
Хемічне чищення мужеського або жіночого плаща від	зол. 3·50
Хемічне чищення жіночого костюму	зол. 3·00
Хемічне чищення суконки	зол. 2·00
Хемічне чищення светеру	зол. 1·00
Шовкові блюзки	зол. 1·00
Спідничка	зол. 1·00
Фарбованнє мун. убрання або жіноч. плаща	зол. 6·00

Для П. Т. держ. Урядовців 10% знижки
Відбір і достава задурно.
Спеціяльність: чищення килимів і фіранок
Замовлення з провінції полагоджуємо негайно. 1575 6—10

БЛОШИЦІ, таракани, молі разом із зародками нищить безповоротно газовою свічкою **„Fumigatore - Імех"**. Переводимо дезинфекцію мешкань під гарантією. Зголошення Пасаж Гавсчана 7. **Тел. 107-59.**

ГРЕБЕНІВ

Пансіон „ЗЕЛЕМІН"

в найгарнішому положенні, подальше від гостинця, гамору і куряви. Просторі, сонячні кімнати з балконами. Річні і сонячні купелі. Смачний, здоровий харч, знаний з доброти і щедрости. Ціни уміркувані. 1501 12—7

Відкриття 15-го травня ц. р.

„Транспорт у Гдині"

Бюро експедиційно-торговельне вул. Шлеська (ŚLĄSKA) 20, Тел. 1013. **Полагоджує всякі експедиційні справи, інкассо, конїс, складовинну товарів і т. п. — На бажання першорядні референції.**

„Транспорт-Тчев"
Е. Русин

1394 7—10

Бюро експедиційне Галлера 7. Тел. 287

За безцін шовки і літні товари в Галицькім Магазині Новин

—:— ГАЛИЦЬКА 15. —:—

Для прикладу кілька цін:

Монгонь в десень	2·80
„ гладкий	2·65
Мароxен в десень	3·30
„ гладкий	3·—
Жоржета шовкова	2·50
Лїонський шовк в десень	3·50
„ „ гладкий	2·60
Креп-сатен в десень	2·50
Маркізета швайц.	1·80
Регантина шовкова	2·—
Рипс шовковий	1·25
Перкаль	0·55
Воаліна	0·60
Крепон	0·95
Панама	0·90
Шовк до прання	1·—
Еполєт	1·—
Шантунг	1·50
Сирий шовк	1·10
Кора до прання	1·60
Льняне полотно	1·50
Крепон на небелі	1·10

ПОЗІР: При закупі товару від зол. 5 даром білети до кін „Палас", „Аполло", „Атлянтік" і інших.

20 сотиків 20
Азот,
Калій,
Фосфор.
Купуйте своїм квіткам **навозові порошки тільки :-: „К. У. Х." :-:** вироблює Кооп. Україн. Хемікїв. **Купуйте й замовляйте в Господарській Торговлі, Львів, вул. Руська 20.**

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 145 (13.690). Львів, вівторок 5. червня 1934. Pocztowe opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. ощадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Свято української кооперації.

ВЕЛИЧАВЕ ПОСВЯЧЕННЯ ПРАПОРУ РЕВІЗІЙНОГО СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТИВ НА ПЛОЩІ СОКОЛА-БАТЬКА.

Львів, 3. червня 1934.

Велике свято мала сьогодні українська кооперація — свято посвячення прапору найвищої вашої кооперативної установи: Ревізійного Союзу Українських Кооператив. Без великого шуму, без довгих приготувань, на один заклик свого проводу зійшлися до Львова масово члени кооперативних установ з Львівщини і сумежних повітів, а також делегати кооператив з інших, дальших повітів, у тому числі і поважний гурт представників Волині, щоби взяти участь у святі, поклонитись кооперативному проводові і присягнути собі, що під проводом РСУК поведуть дальше енергійну працю за економічний розвиток народу.

ПЕРША ЧАСТИНА СВЯТА.

Свято почалося в год. 9 ранку при дуже гарній погоді. Поруч оригінальної деревляної каплиці уставився великий хор богословів, що під дир. питомця Жолкевича відспівав „Хваліте Господа"; голосники передавали спів на цілу велику площу, що заповнювалася поволи народом.

Точно в год. 9. почалася тиха Служба Божа, що її відправив Преосв. Н. Будка в асисті о. прал. Пясецького, о. крил. Томовича й о. радн. Семчишина. Підчас богослуження співав хор богословів.

Перед каплицею засіла президія РСУК, куми та кількох визначних громадян (ок). Праворуч сиділи запрошені гості, представники політичних кругів, культурно-освітніх та економічних установ зі Львова і з краю. Ліворуч уставилися представники львівських товариств „Зорі", „Волі" та „Сили" з прапорами. А за ними і перед ними море людських голов. Усю площу Сокола-Батька заповнили чвірками, лицем до каплиці, члени кооператив з таблицями, на яких виписано місцевість, що її вони заступали. Багато їх, головнож жіноцтво, в національних строях. Деякі місцевости прийшли з власними орхестрами. Всі учасники з відзнаками, виданими спеціяльно на це свято.

ПОСВЯЧЕННЯ ПРАПОРУ.

Служба Божа скінчилася в год. 9.45. При головній входовій брамі затрубили труби, їм відповіли фанфари біля каплиці. Це приїхав Ексцел. Митрополит у товаристві о. кан. Ковальського, про що повідомив зібрану масу через голосники пос. З. Пеленський. Вся площа привитала Митрополита оплесками та окликами „Слава!"

В каплиці на підвищенні засів Митрополит, якого привитав від РСУК і всієї української кооперації інж. Ю. Павликовський та просив довершити посвячення прапору. В тому моменті знято біле покривало, у яке був завинений прапор, що стояв увесь час ліворуч престола. Прапор з одного боку малинової, з другого блакитної барви, з вишитими гаслами: „В обєднанні власних сил — до добра і краси". Перебрав його хорунжий п. Іван Грабар, ревізор РСУК. Куми-делегати центральних установ уставились біля прапору. Почалося посвячення прапору, яке передавали дуже виразно голосники.

Після посвячення прапору орхестра під диригентурою п. Манька відіграла гимн-молитву „Боже Великий". Зараз після цього забрав голос Митрополит, що виголосив отсю промову:

СЛОВО МИТРОПОЛИТА НА ПОСВЯЧЕННІ ПРАПОРУ УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ.

„Ідучи за прикладом Ісуса Христа, Його слуги та представники Церкви уважають за головний принцип життя Його слова: Я прийшов не на те, щоби мені служили, а на те, щоби служити".

Ми, священики і єпископи, є Вашими довірниками як каже великий святий апостол Павло. Ми з Вами і при Вас, сповняючи нашу службу усюди, де лише можемо служити на довг наш сплачувати.

Христа Спасителя бачимо в Євангелію частіше там, де люди, де нарід терпить. Христа бачимо при вдовиці з Наїн, при розслабленім, при прокажених, при недужих, частіше може находимо Його там, де треба потіхи, розвали й ліку. Але стрічаємо Його і там, де люди лучаться чистою радістю, щоби Всевишньому принести подяку за його дари. Євангеліє представляє нам Христа не тільки як гостя на весіллі в Кані Галилейській, але й як господаря, коли чудесним розмноженням хліба накормив тисячі слухачів на пустині.

Маючи такі приклади, я цілим серцем тішуся, що можу нині брати участь у цім радісним для українського народу святі. Бо кооперація — то потіха народу, то потіха наша. На кооперації в переважаючій частині опирається добробут народу. Через кооперацію, через організацію, через скупчування наших сил, через порядок і єдність у продукції і торговлі ми адесятеро множимо наші економічні сили, наш добуток. Дотеперішній розвій кооперації та гарні наїї на будуччину оправдують нинішне торжество, що з одного боку благодаренням Всевишньому, з другого похвалою, потіхою, заохотою для людей. Похвалою для всіх тих, що трудяться при знаменитій організації, потіхою для тих, що зрозуміли вартість кооперації, заохотою для тих, що її ще досі як слід не зрозуміли.

Змагання і працю для осягнення ліпшого і кращого буття Христос усе благословить, бо дочасні Божі дари добробуту є потрібні до життя і добрих діл християнського життя та чинної любови ближнього, убогих і доброго християнського виховання дітей. Християнин, уживаючи тих Божих дарів, тішиться ними й Богові за них дякує, розуміючи очевидно, що вони не є найвищою метою життя, а засобом до осягнення вищої цілі — ідеї, для якої живемо. Тою ідеєю є любов Бога і любов ближніх, що обіймає якнайширші круги. Любов вітчизни є християнською чеснотою, що подвоює наші сили в успішній праці для народу. Християнські чесноти прикрашують та освячують ціле життя й економічну його сторінку. Таке християнське значіння має нинішнє свято.

Посвячуючи сьогодні цей прапор української кооперації, висказуємо Вам усім, Дорогі Брати, наші найщиріші благословенства й побажання на будуче. Нехай українська кооперація розшириться на всі села й усі міста, де живуть українці, нехай зорганізує всіх хліборобів, промисловців і торговців, нехай лучить інтеліґенцію з робітниками й нарід з духовенством та нехай виховує будуче покоління у поняттях твердого сповнення усіх своїх обовязків, інтенсивности у праці, чесности в інтересах, словности в додержанні умов! Нехай виховує і виробляє усі християнські громадянські чесноти! Нехай українська кооперація, оперта на Христовому законі, обніме, зорганізує і розвине усі економічні спроможности нашого народу, а Вас, присутніх тут питомців Духовної Семинарії і слухачів нашої Богословської Академії, взиваю до живої участи у преважній справі кооперації. Користайте з часів ферій і де лише будете, помагайте кожній корисній для народу організації, а передовсім цінній нашій і славній кооперації!"

ПРОМОВА Д-РА КОСТЯ ЛЕВИЦЬКОГО.

Після промови взяв Митрополит у руки прапор і передав його першому голові Ради РСУК д-рові Костеві Левицькому. Д-р К. Левицький зложив символічний поцілунок на прапор, труби затрубили і він промовив отсими словами:

Коли перед 40 роками клали ми перші підвалини під нашу кооперативну будівлю, ми були тоді молодими і з вірою забрались до праці. Тоді Ви, Ексцеленціє, благословили наші почини, сподіючись по них великого жнива. І справді Ваші сподівання здійснились: наша ідейна праця видала вже овочі. Це тисячі коопер. гнізд, сотки тисяч членів, міліони кооперативного майна. Дякую Вам, Ексцеленціє, за благословення і за побажання для кооперації. Як перший голова РСУК висказую побажання, щоби це нинішне благословення було таке щасливе, як і те в початках. Миж усі мусимо собі усвідомити, що тільки працею, солідарністю і здисциплінованістю поборемо лихоліття. Наша будучність — у наших власних силах. Нехай-же цей наш прапор держиться твердо і високо і кланяється тільки Правді, бо в Правді наша побіда!

ВІНЧАННЯ ПРАПОРУ.

По промові д-ра К. Левицького почалось вінчання прапору, що відбувалося в той спосіб: До прапору підходили по черзі делегати центральних установ, зачіпали до держака свою ленту і виголошували короткий привіт. Перший вінчав прапор голова Т-ва „Просвіта" д-р Іван Брик, другий — представник Сільського Господаря інж. д-р Евген Храпливий, третій — голова Рідної Школи проф. Іван Галущинський, четверта — представниця Союзу Українок п-і Олена Федак-Шепаровичева, пятий — дир. Народньої Торговлі д-р Олександер Бариляк, шестий — дир. Центросоюзу Юліян Шепарович, семий — дир. Маслосоюзу інж. Андрій Палій, восьмий — дир. Центробанку Омелян Саєвич.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всіляні бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром білети до першорядних кін. 5/73 52-?

Після того вичислені кумм станули по обох боках підвищення, по середині д-р К. Левицький. До нього підійшов голова РСУК інж. Ю. Павликовський і перебрав прапор, піднісши його в гору. Труби затрубили і в тому самому моменті хоругви на 8 високих маштах піднято в гору. Потім голова передав прапор хорунжому й орхестра відіграла одну строфу кооперативного гимну. Прапор похилився, всі станули на „позір".

По короткій промові голови РСУК інж. Павликовського, яку подамо завтра, увійшла на підвищення Дирекція РСУК (посол О. Луцький, дир. Филипович, дир. Капуста). Голова РСУК передав прапор нач. директорові послові Луцькому, який виголосив 10-мінутову промову. З технічних причин подамо її теж завтра. Після тої промови присутні підняли тричі оклик „Слава" і відспівали разом з музикою національний гимн.

На цьому скінчилася перша частина свята і небавком почалася дефіляда перед прапором. У міжчасі Митрополит, президія РСУК і куми підписали пропамятну грамоту.

ДЕФІЛЯДА.

В год. 11.30 почалася дефіляда перед прапором, що його держав хорунжий. Дефіляду відбирали Митрополит Кир Андрей, д-р К. Левицький та інж. Ю. Павликовський. Під звуки маршових пісень кількох орхестр рушили перші походом маленькі діти з Т-ва „Українська Захоронка" під проводом своїх виховниць. Діти своїми наскрізь оригінальними одностроями були живою реклямою для поодиноких наших економічно-торговельних установ. І так наперед йшли діти з ріжнородним опакуванням споживчих товарів Народньої Торговлі та фабричними виробами Центросоюзу, дальше з пляшкою пастеризованого молока і ріжнородними

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ** вул. Боїмів ч. 4.

сирами Маслосоюзу, зі щадничими пушками Кооперативного Банку „Дністер", з олівцями і шкільним приладдям Союзного Базару. А далі переїхала фабрика „Суспільний Промисл" зі своїми виробами цикорії та підмінки кави; кооп. „Пласт" з мухоловками і спорт. приладдям; кооперативна пекарня „Золотий Колос" з ріжнородним печивом і всякого типу робітниками; вкінці Українське Народне Мистецтво з вильками, вишиванками, тонірцями і т. д. Публика не щадила оплесків для наших найменших, бо той хоровід був не тільки оригінальний, але й незвичайно цікавий.

Після того перейшла попри прапор лятана гучними оплесками дирекція РСУК з ревізорами, директори з урядовцями, робітниками і робітницями центральних кооперативних установ. Дирекції установ, перейшовши попри прапор, уставились побіч і відбирали вже дальшу дефіляду.

Тепер рушили в похід кооперативи сільношкільної молоді під проводом учительства (школи ім. Грінченка і Т. Шевченка з прапорами) та молодь торговельної школи, згуртована в кооп. „Чайка". За молодю йшли великим гуртом кооператори і кооператорки з Волині, яких вся публика привитала френетичними оплесками. А за ними йшли довгими, пестрими рядами кооператори і кооператорки з краю. Пригарні вишивки дівчат, однострої та народня ноша деяких повітів і бадьорий вигляд та невгнута віра в краще завтра всіх тих невтомних робітників на полі кооперації викликали ентузіязм і невмовкаючі оплески серед публики.

Ось назви сіл і міст, з яких прибули кооперативні робітники на нинішнє свято з таблицями: Підберізці (з орхестрою), Ставчини, Милошковичі, Лісневичі, Вислобоки, Яричів Новий, Зарудці, Винники, Задвіря, Бартатів, Суховоля, Чижиків (з орхестрою), Пикуловичі, Борщовичі, Сороки, Печенія, Селиська, Черепин, Звенигород, Ременів, Кукизів, Підліски Малі, Глухо-

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шонки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСЬКА
вул. Галицька ч. 18.

вичі, Гряда, Ляшки Муровані, Лани біля Щирця, Запитів, Богданівка, Левандівка (передм. Львова), Сторонятин, Жиравка, Конюшків (пов. Броди), Гаї к. Львова, Дідилів (Камінка Струмилова), Германів, Банюнин, Скнилів, Рудно, О. К. С. — Щирець, Підсадки (Щирець), Бродки, Острів, Піски, Гуменець, Грибовичі, Зашків, Стрілиська, Оброшин, Романів, Підсосинів, Миколаїв (пов. Бібрка), Коцурів, Підгородище, Водники, Гринів, Городиславичі, Миклашів, кооперативні установи Жовкви, Волиця, Смереків, Замочок, Воля Висоцька, Двірці, Камянка Лісна, Скварява Стара, Дорогошів, Боянець, Деревня, П. С. К.— Рудки, Рожнітів, Ляшки Завязані,, Колбаєвичі, Дубаневичі, Угорка (пов. Ярослав), Горожанна Велика, Камінка Стр., Соколе, Лани, Вирів, Батятичі, П. С. К. — Стрий, Пукеничі, Валява, Дідушиці, Полянка, Городок, Кирниця, Зушинці, Зашковичі, Цеблів, Криве, Вербів, Тучапи, Бережани, Миколаїв ч./Д., Розвадів, Верхрата, Вербиці. П. С. К. — Рава Руська, Махнів, Девятир, Радруж, Богутин (Золочів), П. С. К. — Рогатин (з орхестрою), Перемишляни, Лагодів, Ладанці, Жиловичі, Глиняни, Туркотин, Кривичі, Черче, Стратин, Фрага, Охримівці, Янчин, Дусанів, Плетеничі, кооперативи Яворівщини, кооп. „Гарбарня" в Яворові, Мости Великі (з орхестрою) в пригарних народніх одностроях. Крім того кільканацять місцевостей, яких таблиць ми не вспіли чи не могли відчитати, або які не мали ніяких таблиць. Похід замикала кольона авт з Маслосоюзу, яку публика теж сильно оплескувала.

Похід скорим маршовим кроком тривав повних 55 хвилин, так, що йшло в ньому понад 5 тисяч учасників. Усіх учасників свята було понад 10.000.

Після дефіляди похід розвязався в год. 1.

ТРЕТЯ ЧАСТИНА СВЯТА.

По 10-мінутовій перерві почався концерт, що його започаткували злучені мужеські хори львівського повіту, які відспівали в супроводі орхестр під орудою п. Івана Охримовича кооперативну пісню „Гей дрожіть" (муз. Бориса Кудрика). Опісля відспівали хори під орудою пп. Кордуби і Добрянського цілу низку творів, а орхестри відіграли низку народніх і танкових пісень. Під звуки орхестри малі кооператорки у народніх строях запродукували народній танок

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мушліни, крепони, еponжі і т. д. БАЗАР БЛАВАТНИЙ
А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 58-365

Нині в понеділок у Великім Театрі у Театрі Ріжнородностей
„Дівчата в одностроях"
„Любовник це я"

„аркан". Після концертової частини, яку переривав кілька разів дощ, відбулася народня забава, що протягнулась аж до вечора.

Весь день справно услугували в буфеті пані з Української Захоронки та біля 20 службовичок Маслосоюзу. Порядок був увесь час зразковий; берегли його енергійно численні впорядчики. Хід свята сповіщали спеціяльні промовці через голосники до найменших подробиць.

Свято української кооперації залишиться для всіх його учасників пригарним спомином на все життя.

ПРОТИФРАНЦУСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ В САРЩИНІ.

ПАРИЖ, 3. 6. ПАТ. Ag. Avaca повідомляє зі Сарбрікену, що вчора в басейні прийшло до протифранцуських заворушень. В одній місцевости гурт німецьких студентів уладив похід. Співали протифранцуські пісні. До походу прилучилися члени німецьких гімнастичних товариств. Поліція була безсильна, тому що демонстранти зупинили рух. Недалеко ринку є кавярня Леселя, прихильника „статус кво" в басейні, на якій маяв синьо-біло-чорний сарський прапор. Кавярню окружила юрба, що заняла грізну поставу. Лесель виняв і наладував револьвер. Негайно арештувала його поліція, що не лише не боронила його перед гітлерівцями, а позволяла знущатися над ним і копати його. Лесель залився кровю. В нашому місці сарський прапор облили чорнилом і лізолем. Члени німецького фронту побили до крови прихильника автономії Сари, Ротера. До пізної ночі тревали заворушення. Поліція інтервеніювала кілька разів, одначе виявляла прихильність для гітлерівців руками та словами.

—o—

АВСТРІЙСЬКІ ШУЦБУНДІВЦІ В ВАРШАВІ.

Через Варшаву переїхало 260 членів бувш. соціялістичного Шуцбунду в Австрії, які перейшли до Чехословаччини після подій у Відні, а тепер їдуть до СССР. Кілька годин побули в Варшаві, потім всіли до поїзду в напрямі Москви.

ГЕБЕЛЬС ПРИЇДЕ ДО ВАРШАВИ.

ВАРШАВА, 3. 6. ПАТ. Польська Агенція Телеграфічна довідується, що в цьому місяці телеграфічна довідується, що в Варшави міністра Німеччини д-ра Йосифа Гебельса. Метою приїзду міністра Гебельса до Варшави є виголошення відредбачений приїзд до Варшави міністра Німеччини на тему актуальних справ Третьої Німеччини.

ПОДОРОЖІВ ХЛІБ У СССР.

Рада нар. комісарів оголосила розпорядок, на основі якого у звязку з подорожінням цін збіжа підвищують ціну зраціоналізованого хліба. Робітникам, які дістають найнижчу платню, підвищать її. Два фунти зраціоналізованого хліба досі коштувало 30 коп., від 1. червня коштує 60 коп. Підвишка цін хліба потягне за собою підвишку цін інших харчів.

—o—

По широкому світі.

— Спека, що навістила Злучені Держави, в останніх 3 днях спричинила ок. 30 випадків смерти.

— У західних стейтах Зл. Держав панує страшна посуха.

— В Буряке впав літак 38. летунського полку. Пільот і обсерватор згинули.

— „Евр" твердить, що в понеділок держави Малої Антанти заповідять визнання СССР.

— Скількість безробітних у Зл. Державах упала з 13,203.000 у березні п. р. до 7,907.000 у квітні. Це значить, що безробіття зменшилося більше як на 40 прц.

— У ткацькому промислі Зл. Держав дійшло до порозуміння між представниками робітників і промисловців, тому небезпека страйку визначеного на 4. червня, оковечно минула.

— У Кореї підчас хуртовини затонуло понад 200 рибальських кораблів. Виловили покищо 50 трупів.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСЬКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
41/82

Вибори до Міської Ради в Кремянці.

На 27. травня призначено вибори до кремянецької Міської Ради. Специфічні волинські умовини не дали можливости виставити окрему українську листу, хоча Кремянець має більше як 52 відс. українського населення. Як показав досвід минулих років, вибори на Волині завжди тягнуть за собою непотрібні жертви, а наслідків позитивних не можна осягнути і цим лише серед населення сіється зневіра. Цим разом виставлено одну спільну листу „Суспільно-Господарського Обєднання", на якій поставлено 19 українців, 16 поляків і 5 росіян, разом 40 осіб. А треба було вибрати 24 радних. Крім тої листи жиди виставили 3 окремі листи: сіоністичну, дрібних купців, і льокаторів, а також листу „працюючих і бідняків". Управнених до голосування було 11.000 душ. Місто розбито на 7 округ. Признано важними 7.864 карток. На ч. 1 (християльський блюк) упало 5.209 голосів, на жидівські листи 2.655. Вибрано 10 українців, 8 поляків і 6 жидів. Росіяни не дістали ні одного мандату. Перепав теж посол з ББ Серафинович, котрий дістав лише 120 голосів. Серед вибраних українців лиш 1 інтелігент — проф. М. Кобрин, решта селяни і міщани з передмість, всі безпартійні: Петро Авдійчук, Василь Бунчужний, Василь Заведюк, Олекса Ковачок, Ілля Ключ, Данило Микулич, Ілля Пятушинський, Захар Туницький та Онуфрій Шатровський. З поляків вибрано: кс. Студзінського (ендек), Чернецьку (жінка повіт. старости), Федоровича (б. органіст), Долїву-Добровольського (б. судовий слідчий), Схейбаля (проф. ліцею), Пулавського (посол ББ) і Мочульського (адвокат). З жидів вибрано: Гольдрінга, Броцького, Кремянецького, Фінгеріта, Ландесберга і Берштайна. Отже українська репрезентація інтелектуально найслабша.

Основна зміна кооперативного закону.

ЗАЛЕЖНІСТЬ КООПЕРАТИВНОГО РУХУ ВІД ДЕРЖАВИ.

У „Деннику Законів" з 9. травня ц. р. (ч. 38) оголошено новелю до кооперативного закону з 29. жовтня 1920 р., частинно зміненого законом з 4. грудня 1923 р. Ця новеля, яка зміняє кооперативний рух до самих основ, уже обовязує від 9. травня ц. р.

Новий закон віддає кооперацію під строгий нагляд міністра скарбу і кооперативної ради. На основі нового закону організація, обсяг діляння і фінансова господарка, словом уся діяльність ревізійних союзів цілком залежать від міністра скарбу та кооперативної ради. І так існуючі ревізійні союзи до 6-ох місяців, себто до 9. листопада ц. р. мають внеднати від міністра скарбу згоду далі переводити ревізії в кооперативах; знову у предсідника кооперативної ради внеднати затвердження ревізорів, бо в противному випадку ревізійний союз і поодинокі його ревізори тратять право ревізії (стаття 3 уст. 2 новелі). Таким чином дотепершня свобода кооператив і їх союзів належить уже до історії. Тому друкуємо важніші постанови, щоби українське громадянство напружило всі свої сили і не тільки не втратило нічого з придбаних здобутків, але використало основно законні можливости та ці наші здобутки на полі кооперації поширило і змінило.

ЗАСНОВИНИ НИЗОВИХ КООПЕРАТИВ.

Кожна нова кооператива мусить внеднати посвідку від Кооперативної Ради або Ревізійного Союзу зі згодою на свої засновини, бо без такої посвідки суд не впише новозасновані кооперативи до реєстру. Кооперативна Рада або Ревізійний Союз мусить підкреслити в посвідці, що доцільність заснування кооперативи та її господарські пляни, означені в статуті, не насувають ніяких застережень. (стаття 1 уст. 1.).

ПОМІЩУВАННЯ ОГОЛОШЕНЬ КООПЕРАТИВИ.

Всі кооперативи, які є членами ревізійного союзу, обовязані поміщувати свої оголошення в часописі цього ревізійного союзу; несоюзні кооперативи — в часописі, який означує Кооперативна Рада. (стаття 1 уст. 6). І дія-

сно Кооп. Рада призначила несоюзним кооперативам поміщувати свої оголошення в польськім часописі „Спульнота Праци" у Варшаві. Дотепер кооператива могла поміщувати свої оголошення в часописі, що його передбачував статут.

ПІДПИСАННЯ ЗАЯВИ.

В заяві приступлення в члени треба подавати не день приступлення, тільки **день підписання заяви.**

ВИКРЕСЛЕННЯ ЧЛЕНА.

Повідомлення про виключення члена можна доручити виключеному членові особисто, але він мусить підписати посвідку. Можна теж вислати поручeним листом (дотепер **тільки** поручeним листом) на адресу, що її зголосив член кооперативі. (стаття 1 уст. 10). Таким чином повідомлення вислане на стару адресу і **недоручене** виключеному членові, **вважатиметься** за доручене.

На випадок знищення або загину книги членів або заяви — можна ствердити членство на основі інших документів. (стаття 1 уст. 12а).

ВИСОТА КРЕДИТУ ДЛЯ ОДНОГО ЧЛЕНА.

Висота кредиту одному членові **не може перевищувати 10-кратної суми, вплаченої членом на уділи, хіба загальні збори дозволять на вищий кредит** (стаття 1 уст. 14). Цей припис торкається всіх кооператив, а не тільки кредитових. Таким чином член з уділом 5 зол. не може дістати позички, вищої як 50 зол. І тому всі кооперативи, які дають вищий кредит від 10-кратної суми вплаченої на уділ, повинні ще перед кінцем ц. р. скликати загальні збори і перевести відповідні рішення.

ХТО МОЖЕ БУТИ ЧЛЕНОМ НАДЗІРНОЇ РАДИ.

Члени Надзірної Ради мусять мати здібність до правних ділань (бути повнолітними себто скінчити 21 років) і бути членами кооперативи. **Дотепер тільки від членів управи** вимагав закон повнолітности.

Коли членами кооперативи є інші кооперативи або правні особи, тоді до Надзірної Ради можна вибрати теж кожного члена тих кооператив та **представника правної особи** (представника товариства, а не кожного її члена). До управи не можна вибирати такого представника. (стаття 1 уст. 15)

ОБОВЯЗКИ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ.

Загальні збори затверджують білянси, річні звіти і буджет кооперативи. (стаття 1 уст. 16).

Рішення загальних зборів, при відсутности відмінних постанов статуту, **приймаються більшістю відданих голосів.** (стаття 1 уст. 17). Таким чином голоси тих, що стримуються від голосування, не числяться.

Статут наших кооператив постановляє, що рішення на загальних зборах приймаються **більшістю присутніх** і ця постанова статуту залишається далі.

Відпис протоколу загальних зборів пересилає управа до Ревізійного Союзу до **одного місяця** від дня загальних зборів, бо інакше платить кару. Управа несоюзної кооперативи мусить надіслати відпис протоколу загальних зборів Кооперативній Раді (стаття 1 уст. 18).

КНИГОВОДСТВО.

Вістки про особи вкладників та їх ощадностеві вкладки слід зберігати в тайні перед третіми особами, крім ревізорів Ревіз. Союзу або ревізорів, призначених председником Кооперативної Ради. Ці вістки можна виявити тільки на вимогу суду. **Книги, рахунки і всі документи повинні завжди находитися в домівці кооперативи. Їх можна видати тільки на вимогу суду** (стаття 1 уст. 19). Таким чином управа кооперативи не сміє нікому видавати книг, якби хто вимагав, без вимоги суду.

Коли нерухомість кооперативи перевищує біляисову вартість, а кооператива на основі біляису є невиплатна, тоді можна нерухомість переоцінити і вставити до біляису її дійсну вартість. Основи і спосіб переоцінки устійнить Кооперативна Рада (стаття 1 уст. 39).

РЕВІЗІЇ В КООПЕРАТИВІ.

В кожній кооперативі слід перевести ревізію бодай раз на рік, хіба що Кооперативна Рада устійнить для дотичної кооперативи інший речинець (стаття 1 уст. 26). Дотепер ревізія відбувалася обовязково раз на два роки.

МЕТА РЕВІЗІЇ.

Метою ревізії провірити, чи кооператива придержується кооперативних засад і чи її організація або діяльність не суперечить постановам закону, законним розпорядкам і постановам статуту. Крім цього ревізія має виявити, чи кооператива не наражує інтересів третіх осіб, а в першу чергу державного скарбу та чи управа веде свою діяльність згідно зі статутом на користь своїх членів (стаття 1 уст. 26).

ХТО ПЕРЕВОДИТЬ РЕВІЗІЮ.

Ревізію переводить Ревізійний Союз у союзних кооперативах і председник Кооперативної Ради в несоюзних кооперативах. Председник Кооперативної Ради може доручити перевести ревізію визначеним ревізорам або союзові професійних ревізорів,ревізійним союзам або органам господарського самоврядування (стаття 1 уст. 23).

Ревізію можуть переводити тільки ті ревізійні союзи, яким міністр скарбу признає право ревізії. Міністр скарбу може узалежнити право ревізії від вимог ним поставлених, себто від звуження або поширення діяльности ревізійного союзу.

Коли ревізійний союз поширює свою діяльність, або не придержується постанов закону і законних розпорядків, тоді міністр скарбу вислухавши думки Кооп. Ради, може розвязати ревізійний союз. В такому випадку міністр вказує кооперативам установу або інший ревізійний союз, які будуть переводити ревізію в тих кооперативах (стаття 1 уст. 29).

ЗАТВЕРДЖУВАННЯ РЕВІЗОРІВ.

Ревізорів ревізійного союзу затверджує і відбирає їм право переводити ревізії председник Кооперативної Ради. Ревізор не може переводити ревізії в кооперативі, де є членом (стаття 1 уст. 24).

Права председника Кооперативної Ради дуже широкі. Він наглядає над діяльністю ревізійних союзів. Председника і членів Кооперативної Ради призначує міністр скарбу.

ОБЄДНАННЯ КООПЕРАТИВ.

Кожна кооператива може обєднатися кожної хвилини з іншою кооперативою. Новеля подрібно нормує в статті 106, коли кооперативи можуть обєднатися.

КАРИ.

Членів управи і ліквідаторів, які не виконують вказівок Ревізійного Союзу або председника Кооп. Ради і т. д. карає окружний суд на внесок ревізійного союзу гривною до 200 зол. (стаття 111). Городський суд карає членів управи: 1) гривною до 500 зол. за позички особам, яким закон або статут забороняє уділювати; за продаж товарів нечленам кооперативи, коли статут забороняє продавати; 2) карою арешту до трьох місяців або гривною до 3.000 зол., коли член управи користає з кредиту в кооперативі, хоча статут забороняє; не зголошує неспроможности кооперативи; 3) арештом до 6 тижнів або гривною до 1.000 зол., коли хто називає своє підприємство кооперативою, хоча воно не є кооперативою; 4) карою до 6 місяців або гривною до 5.000 зол., за фальшування книги членів, перекручування звітів з діяльности і т. д.

м. х.

Ще про нашу молодь у Бельгії.

Лювен, 28. V. 1934.

Допис п. О. Кисілевської про українську молодь у Бельгії можна було залишити без більшої уваги, якби в ньому не було заклику про приїзд до Бельгії: „Наша молодь, замість тратити дурно гроші, здоровля й час по великих столицях, могла би користати з прегарних умовин праці в Лювені".

Та так воно не є. П-і О. К. написала так, як її поінформували п. Андрієвський і тов. На ділі положення нашої молоді було і почасти є катастрофальне.

Як п. О. К. пише: „Прибуло на студії замість 50, а тепер є ледви 24" (треба вимовляти лише ледви 14). Отже, як бачимо, щось тут не все гаразд.

Щож сталося з поважною більшістю (до 40 студентів), коли по словам п. О. К. такі вигідні умовини для студій? А сталось от-що: Розбіглись по всіх усюдах. Частина повернулась додому, частина працює тяжко у вугляних копальнях, частина проживає батьківські гроші, переїжджаючи з міста до міста, частина живе жебраючи поміж українською еміграцією. Є такі, що записались до французьких чужинецьких легіонів, а є навіть випадки покінчення з життям. — Це трагедія української молоді, а не „вигідні умовини".

Чомуж це так? Відповідь проста:

1) Українська молодь, приїзджаючи до Бельгії, попадає часто під вплив одного політичного угрупування. Наслідок: „скачи враже, як пан каже" і замість студій — політика, певні рямці для всього, а ні — то бойкот.

2) Той, хто не може рахувати щонайменше на 500 фр. на місяць на прожиття (одягу, книжок і т. д. не рахуючи), не може рахувати на можливість студій, не зважаючи на „смачний харч" інтернату, від котрого крутиться в голові. Рахунку на заробіток не може бути ніякого.

3) Знання французької мови необхідне, бо як ні, то треба рік, а то і два на вивчення: таким чином цей час є пропащий для студій, а побут у Бельгії студентам дозволяють лише на шкільний рік і то тим, що дійсно студіюють. Звідсіль походить те, що студенти переписуються з відділу на відділ, щоби таким чином утриматися у Бельгії.

Це подаю під увагу батьків, які мусять добре застановитись над тим, куди висилати на кордон своїх дітей на дальші студії.

П. Девіновський.

Небезпечні фільми.

Боротьба з націоналістичним ухилом у радянській кінематографії.

Російські окупанти України, як відомо, оголосили безпощадну боротьбу з „українським націоналізмом", вбачаючи в ньому найстрашнішу загрозу цілости Союзу Сов. Республик.

Свою боротьбу спрямували вони насамперед проти української школи, української книжки та української фільми, як головних чинників української культури. З цією метою переводять деукраїнізацію школи, звели до мінімума продукцію неполітичної літератури українською мовою та вже за кілька років цілковито приняли нові українські фільми.

Добре розумічи значіння кіна, як пропагатора ідей, російські окупанти України рішили перевести ревізію українських фільм, дотепер виготовлених на Сов. Україні. В результаті цієї ревізії встановлено, як і треба було сподіватися, „націоналістичний ухил" в українській кінематографії. Викриттю цього ухилу прислужились й деякі наші „землячки", які взяли на себе завдання розкрити російському громадянству очі на ту небезпеку для цілости Союзу Сов. Республик, що її несуть з собою такі українські фільми, як „Тарас Трясило", „Кармелюк" і ін.

Саме тепер дійшло до Праги ч. з. російського журналу „Советское Кино", де знаходимо статтю О. Корнійчука та Ів. Юрченка під назвою „Разгромить национализм в кинематографии!" Щоб ознайомити читача з духом цієї статті, наведу тут коротенький витяг в українському перекладі: „Пропаганда контрреволюційної ідеї „безбуржуазности української нації", ідеї „класового миру", „національного єдинства", перефарбування революційних селянських духів у буржуазно-націоналістичний рух, ідеалізація буржуазно-куркульських отаманів і створення навколо цих фігур культу легендарних „національних героїв" — ось у чому виявлялася шкідницька праця націоналістів в українській кінематографії."

Одним з доказів того, що українські фільми сов. України — перейняті контрреволюційними ідеями, може служити, на погляд цих авторів, прихильна оцінка фільми „Тарас Трясило", яку дає контрреволюційний буковинський часопис „Час"... Але найважніший доказ контрреволюційности дотеперішніх українських фільм Сов. України вбачають О. Корнійчук та Ів. Юрченко в тому, що всі ці фільми йдуть в освітленні історичного й побутового матеріялу за М. С. Грушевським, С. О. Єфремовим та іншими „фашистськими ученими". Автори згаданої тут статті б'ють на гвалт: „Необхідно підсилити вогонь по націоналізму! До цього зобовязує нас те історичне рішення Центрального Комітету Комуністичної Партії (більшовиків) України, яке визнало український націоналізм, як головну небезпеку на сучасному етапі в обставинах УССР. Отже, немилосерний вогонь по націоналізму в кіні!"

Не треба бути пророком, щоб передбачити той напрям, в якому піде надалі продукція українських фільм в Сов. Україні: збезчестити український національний рух, зневажити українських народніх проводирів — ось те завдання, яке мають виконувати тепер українські фільми з наказу Постишева, Кагановича й ін. у сценаріях наших-же „землячків" типу О. Корнійчука та Ів. Юрченка.

Ст. Сірополко.

НОВИНКИ

— **Слідство проти директора гімназії.** На приказ шкільної кураторії припинили в урядуванні директора VI. гімназії у Львові Артура Копача. На місце Копача візитатор настановив проф. Роговського. Ревізія виявила в гімназ. касі надужиття, тому справу передадуть прокуратурі.

— **За летючки ОУН.** В окружному суді в Рівному відбулася розправа проти студента львівського університету Якова Бусла, обвинуваченого в приналежности до ОУН. Бусла арештували, як висідав у Рівному з львівського поїзду. В валізках Бусла найшли 33 кг. летючок. Суд засудив Бусла на чотири роки вязниці.

— **Присуд у розправі 56 комуністів.** У Ковлі на виїздовій сесії луцького окр. суду закінчилася після 10 днів розправа проти 56 мешканців ковельського, володимирського, любомського та камінь-коширського повіту, обвинуваченних у приналежности до КПЗУ та до диверсійної ватаги. Головного обвинуваченого Бакутчука, керманича КПЗУ на Волині, засудили на 15 літ тюрми, Судника, Синьчука, Тровяка на 12 літ, Кузинча, Савчука, Санчука та Медведюка по 10 літ, дальших 26 обвинуваченних по 8 літ, дванацятьох по 6 літ, чотирьох по 1 рокові, двох увільнили. Всі разом дістали 375 літ тюрми.

— **Львівська хроніка.** З гардероби Великого Театру пропали підчас вистави три плащі Івана Боднарчука. Тайний агент арештував злодія 16-літнього Ів. Штофера, без постійного місця замешкання. — На клямці дверей в домі при Любінській Дорозі повісився з нужди 52-літний муляр Карло Касик. — Магазиніра Польського Льойду Влад. Щурка за крадіжи суд засудив на 10 місяців кари, його жінку Ольгу за переховування крадених річей на 6 місяців із припиненням кари на 4 роки, а службовця Аристарха Менцінського на 3 місяці з припиненням. Купця Йону Райха, якому обвинувачення закидало купування крадених річей, суд увільнив. — Невідома жінка підкинула біля Дому Сиріт при вул. Кадетській ч. 30. дволітнього хлопчика. При дитині найшли карточку, що зветься Збігнев Кленович. На Стрілецькій Площі найшли покинені дві дівчинки 4- і 2-літню. Севастіян Кіліян оставив на вул. Кордецького четверо дітей в віці 1—6 літ. — Емілія Мачуга та Франціска Галечко повідомили поліцію, що пропали їх сини 12-літній учень 5. кляси Тадей Мачуга й 13-літній Стан. Галечко, учень 5. кляси нар. школи. — Мороженим затроївся Володислав Попа, учитель із Бібрки, що приїхав до Львова із шкільною прогулькою. Затроїлася теж 16-літня учениця Фреда Гроблівна.

— **Краєва хроніка.** У Станиславові при вул. Галицькій ч. 2. в хаті 36-літньої Корнелії Срібнякової санітарно-обичаєва бригада викрила „дім сходин". Срібнякової не арештували з огляду на 4 дрібних дітей. Справу передали прокуратурі. — У Поточиськах (пов. Городенка) поліція арештувала Петра та Федора Маріянського й Михайла Матейка, які ще в березні вбили 75-літнього Нухима Файнгольда та його 70-літню жінку Малку. — У Бориславці, пов. Добромиль, на ринку 19-літній Мих. Дукитик пробив ножем 19-літнього Мих. Баховського. Баховський помер. — У Руській Весі біля Перемишля згоріли 32 хати, 8 стоділ, 3 стайні, 3 корови, 5 безріг і багато домашньої птахи. Один чоловік попарився тяжко. Шкоди є на 60.000 зол. — У Лучках біля Брухович пострілено крізь вікно Каз. Макуха. Поліція ствердила, що стріляв Михайло Свищ із намови Макухового шурина Михайла Лясоти з Бірок Янівських. Свища та Лясоту арештували. — У Єдлічі (пов. Коросно) поліцай застрілив „вільного стрільця" Антона Міколу.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
Телефон 25-55.
7153 91—180

Дописи.

ДОЛИНЩИНА.

Праця „Лугу" в сфері Княжівське. При нашому „Лузі" існує аматорський гурток з добрих та здисциплінованих аматорів. У склад гуртка входять: Олесь Савчин, Дмитро Грицуняк, Микола Каменчук, Микола Дикін, Микола Пасічняк, Марія Данилів, Олена Синьчина, Анна Дарів та інші. Цей гурток відіграв у нас за три останні роки 18 вистав. Підчас цьогорічних Великодніх Свят відбулася у нас вистава „Циганка Аза". Помогли нам у цій виставі два студенти: Ярослав Чекета і Роман Щебель. Вистава випала дуже гарно. В нашому селі будується тепер Народній Дім, тому стараємося роздобути гроші на будову, аби його якнайскорше викінчити.

СПОРТ.

УКРАЇНА — СВІТЕЗЬ 1:1 (0:1).

Україна у звичайному складі без Кльоша, якого заступив Юськевич. Вже у 3 хв. добуває противник ворота. Україна атакує, але напад перестрілює багато дорідних ситуацій. Лапчук пописується гарними бігами і стрілами, але воротар Світезі все ловить. Україна цілковито опановує грище. Світезь ограничується лише до рідких випадів. Половина 1:0 для Світезі. По зміні воріт обрав гри той самий, постійні атаки чорно-червоних, оборона Світезі, а спеціяльно Грешук, все ратують. Україна має пеха: в 21 хв. Магоцький перестрілює з двох метрів. Скрегота йде до нападу. В 30 хв. по центрі Лапчука добуває Скрегота вирівнуючі ворота. Серед атаків України кінчиться гра. Коли порівнювати обі дружини, то вищість треба признати Україні. На вирізнення заслугують Скрегота, Лапчук і Цимбала, у Світезі Грешук. Судив п. Стшелецький. Видів 1.000.

УКРАЇНА II — СВІТЕЗЬ II 4:4 (3:1).

МИСТЕЦТВА ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Погонь — Легія 1:0.
ЛОДЗЬ. Варта — ЛКС 2:0 (1:0).
ВАРШАВА. Польонія — Краковія 2:1 (1:0).
КРАКІВ. Варшавянка — Подгуже 3:2 (1:0)
КАТОВИЦІ. Рух — Гарбарня 7:4 (3:0).
СЕДЛЬЦІ. Висла — Стшелец 3:0.

МИСТЕЦТВА ОКР. ЛІГИ.

ПЕРЕМИШЛЬ. Польонія — Лехія 5:0 (1:0).
РЯШІВ. Погонь І Б — Ресовія 1:1 (1:1).

МИСТЕЦТВА А-КЛЯСИ.

ЛЬВІВ. Білий Орел — Рекорд 4:1.
ЛЬВІВ. ТСЛ — Єгуда 3:2.
ЛЬВІВ. Львовянка — Ютшенка 5:3.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

КАТОВИЦІ. Адміра (Відень) — Репр. Шлеська 5:3.
СТАНИСЛАВІВ. Репр. Станиславова — Репр. Чернівець 4:3 (1:1).
ЛЬВІВ. Гасмонея — Чорні 2:1 (1:1).

МИСТЕЦТВА СВІТУ.

Вчора відбулися півфінали мичевих мистецтв світа. В Римі Чехословаччина побідила Німеччину 3:1, в Медіолані Італія перемогла Австрію 1:0. Фінал розіграють Італія — Чехословаччина. Фінальові змагання відбудуться в найближчу літницю в Римі.

КИЇВ. Ленінград — Київ 6:0.

КАТАСТРОФА В АВТОМОБ. ЗМАГАННЯХ.

У вчорашніх автом. перегонах на Нюрбургрінгу німецький автом. Фраїнль розбив на віражі свій самохід марки Бугатті і перевезений до шпиталю помер. Його брат, який також брав участь у перегонах, негайно покинув змагання. У возах тяжчої повности побідив Брівіус змагання. У возах тяжчої повности побідив 1) Нойман на Мерцедес-Бенц, 2) Штук, а в менший категорії гр. Кастельбарко.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ВІСТНИК, місячник літератури мистецтва, науки й громадського життя. Книжка 6 Львів, червень 1934. Зміст: П. Мосенда: Усте нецілочарні: Пересіяні; О. Теліга: Поезії; Кулинр: Чудо, Савл; Н. Яхненко: Мус; Л. О'Флагерти: Суд; Б. Галайчук: Українка в політичних енциклопедіях; М. Рощин: Земля злоби; Б. Романенчук: Мазепа в европейській літературі; А. Розенберг: Любов і честь; Аб. Боннар: Світ вчорашній і сьогодішній; М. Шамінед: Вол-Стріт; Д. Донцов: Бунт філістрів; Д. Олянчин: Про студіюючих українців у Бреславі; З пресового фільму.

НОВА ХАТА, журнал для плекання домашньої культури. Львів, червень 1934. Ч. 6. Зміст: Н. Лівицька: * * *; М. Нижанківська: Сонце, квіти і вода; Ст. Сірополко: Ювилей дириґентки; Загальні Збори коопер. „У. Н. М."; В. Кархут: Боюся; Е. Олесницька: Про естетику одягу; О. Сирчак: У звори Бескиду; С. Яблонська: У китайському заїзді; Я. Коваль: На водній прогульці; О. Лящинська: Овочеві перетвори: В. О. Коннор-Вілінська: Лисенки й Старицькі.

ПЛАСТОВІ ВІСТИ. Орган Союзу Українських Пластунів Еміґрантів. Пл. ск. 23. Прага, травень 1934. Число 3 (29).

ГОТОВІ, часопис Українського Спорт. Союзу. Рік І. ч. 3, 4.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича, Залізники:

4. VI. Весела вдовичка.
5. VI. Ельга.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 4. VI. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях". Абон. 20.

Вівторок, 5. VI. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях". Абон. 20.

Театр Різнородностей.

Понеділок, 4. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я".

Вівторок, 5. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я". Абон. 22.

Жидівський Театр у салі „Колісею":

Понеділок, 4. червня, год. 8·30.

Кіна.

АПОЛЬО: „Завмерлий відгомін".

АТЛЯНТИК: „Вірли в кайданах" („Магігія"), „Прогулька по Відні".

ВАНДА: „Гальо Париж, гальо Берлін!"

КАСІНО: „Платинова блявка".

КОЛІСЕЙ: „Я не янгол", ревія „Дай устонька тай до побачення".

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Бал білих ліжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Лиха дівчина", ревія „Двері й вікнами".

МІРАЖ: „Світ без мужчин", „Студент із Праги".

МУЗА: „Л. 14. затонула".

ПАЛЯС: „Цісарські ловн" („Унзер кайзер").

ПАСАЖ: „Білий мустанг", „Палата на колісцях".

ПАН: „Любощі балетниці" (Еліса Лянді).

СВІТ: „Й королівська величність", „Біла одаліска".

СОНЦЕ: „В тайній службі та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Чарівна ніч", ревія „Ідемо на місяць".

ХИМЕРА: „Я був шпіоном".

УТІХА: „Кровавий шлях", „На окраїнах Сагари".

Закордонне радіо.

Понеділок, 4. червня 1934.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 17·40 Солісти (Келер, сопран, Льоман, баритон), **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Кошиці** (269,5) 17·40 Чеські та словацькі пісоньки, **Прага** (470,2) 21·30 Фортепян, **Париж** (1649) 20·00 Камер. музика, **Білгород** (439,8) 17·00 Пісоньки, 19·00 Оп. ресіталь, **Берлін** (356,7) 18·30 Кляверсин, 18·50 Нар. пісні з 16. і 17. століття, **Кенігсвустергавзен** (1571) 21·00 „Пташник із Тиролю", **Ляйпціґ** (382,2) 17·20 Вок. концерт, **Мінхен** (405,4) 17·50 Віольончеля (Фельдеші), 20·10 Вечір Вердія, **Штутгарт** (522,6) 20·10 „Джакомо Пуччіні" оп. мельодії й арій, **Бероміністер** (539,6) 19·20 „Чародійний флет", оп. Моцарта, **Будапешт** (549,5) 13·30 Камер. музика, 17·00 Хор, 19·00 Циг. музика, **Міляно** (368,5) 11·30, 13·00 Легка музика, 22·00 Камер. музика, **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інстр. концерт, 22·00 Оп. музика Росіні.

Вівторок, 5. червня 1934.

Відень (506,8) 18·35 Скрипка, **Братислава** (298,8) 19·10 Концерт, 20·15 Театральний вечір, **Париж** (1649) 20·00 Вокальний вечір, **Білгород** (439,8) 12·05 Нар. музика, 16·30, 19·00 Пісоньки **Любляна** (369,3) 20·00, 21·00 Спів, **Берлін** (356,7) 17·00 Нар. пісні, 18·30 Солісти, **Гайльсберґ** (291) 18·25 Фортепян, 19·20 Кантата на годоси й інстр. Шпіта, **Кельн** (455,9) 17·15 Солісти (музика, спів), 21·00 Нар пісні, **Бреслян** (315,8) 18·05 Балади, **Букарешт** (365) 20·00 Спів, 20·35 Симф. концерт. **Будапешт** (549,5) 12·05, 22·30 Циг. музика, 13·30 Квінтет, 17·00 Скрипка, **Міляно** (368,6) 20·45 „Маскота" оп. Одрана, **Рим** (420,8) 17·15 Концерт квінтету.

Львівське радіо.

Понеділок, 4. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 11·57 Сигн. часу, 12·00 Метеорольогічні вістки, 12·10, 13·05 Популярна й легка музика з гр. плит, 14·00 Збіжева біржа, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Концерт трубної орхестри, 16·45, Сп. ресіталь у супр. фортепяну, 17·00 Для старших дітей: Загадки, 17·15 Камер. концерт, 18·00 Як можна продовжити вакації, 18·15 Гр. плити, 18·45 Балачка Брун. Вінавера, 18·55 Наука стенографії, 19·05 Всячина, 19·15 Військові марші з гр. плит, 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Фейл. „Похвала ентузіязму", 20·12 Легка музика, пісоньки, 21·02 „Прапор поселенців на Вишневецькій землі", 21·12 Концерт любовної музики та співу з гр. плит, 22·00 Фейл. „Дві нові повісти", 22·15 Танкова музика, 22·45—23·00 Гр. плити.

Вівторок, 5. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·10 Концерт садьонової музики, 12·40 Для дітей „Як Букася їхала до Парижа", пісоньки, 13·00 Отвеpення централі автоматичної телеф. сітки в Катовицях, 14·00 З ринку праці, 14·05 Збіжева біржа, 14·10 Господарські вістки, 16·00 Легкий концерт, 17·15 Фортепянівий ресіталь, 18·00 Відчит, 18·15 Співочий ресіталь у супр. фортепяну, 18·45 Летунська балачка, 19·00 Всячина, 19·15 Музика Йосифа, Івана й Оскара Штранса з гр. плит, 19·50, 19·55 Спотові вістки, 20·0 Вибрані думки, 20·02 Рецитації поезій, 20·12 Про оперу Статковського „Марія", 20·25 Транси. з Варшави: „Марія" оп. Статковського; в перерві Веч. денник, „Літ. хвилинки", 23·05 Легка й танкова музика.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 146 (13.691). Львів, середа 6. червня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і полярн. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ВАЖНЕ ДЛЯ РОДИЧІВ.

Просимо родичів усіх учнів (ниць), яких з політичних причин в учнівських упродовж шкільного року 1933-34 завішено правах, щоби подали нам докладні матеріяли у цій справі. А саме:

1) Коли і з якої причини учня арештували, або покарали адміністраційно. Подати відписи всіх по змозі судових, прокураторських та адміністраційних оречень, час тревання слідства, сидження в арештах аж до судового засуду, чи пак звільнення з арешту, евентуально на судовій розправі.

2) Коли прийшло завішення в учнівських правах; подати відписи дотичних писем дирекцій гімназій, або подати зміст їхніх устних заряджень.

3) Подати відписи писем з Куратерії Л. Ш. О., якщо були. Подібні матеріяли просимо також подати і за учнів (ниць), засуджених на розправах та учнів (-ць) взагалі усунених зі шкіл. Родичів учнів (-ць), які вже в цій справі звертались до п. інсп. В. Кузьмовича, а яким не привернули ще учнівських прав, просимо теж надіслати свої матеріяли, або доповнити переслані вже п. Кузьмовичеві.

Просимо пп. правних заступників допомогти заінтересованим у виготовленні згаданих нами матеріялів.

СЕКРЕТАРІЯТ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРЛЯМЕНТАРНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ,
Львів, Підвалля, ч. 7., III. пов.

Черновецький „Народній Дім" святкує 50-літні роковини свого істнування.

Черновецьке Товариство „Український Народній Дім" святкує цього року 50-літні роковини свого істнування. З цієї нагоди відбудеться дня 16. ц. м. у Черівцях панахида за померших членів Товариства, а 17. ц. м. передпол. ювилейне свято (промова, співи, деклямації). Того самого дня пополудні відбудуться Загальні Збори Т-ва. З нагоди 50-ліття істнування Товариства появиться на днях друком ілюстрована історія цієї інституції.

Доступ до адвокатури буде замкнений.

З Варшави повідомляють, що 2. і 3. травня ц. р. на зїзді всіх деканів і віцедеканів адвокатських палат з цілої Польщі під проводом голови начальної ради адвокатів Пасхальського не вирішили остаточно замкнути доступ до адвокатури. Зате начальна адвокатська рада висловить свою думку в тій справі міністрові справедливости. Всеж таки існує проект замкнути доступ до адвокатури на десять років на просторі окружних судів десятьох міст, а саме: Львова, Кракова, Варшави, Катовиць, Лодзі, Люблина, Сосновця, Вильна, Познаня і Торуня. Адвокатські апляменти, виписані на листу, не підлягали би цим обмеженням. Міністр справедливости може замкнути доступ до адвокатури кожної хвилини.

Словаки проти проф. Т. Масарика.

БРАТИСЛАВА, 4. 6. ПАТ. „Сльовак" помістив довшу статтю о. посла Глінки, відомого провідника словацьких автономістів п. н. „Не голосували". Автор каже, що словацькі автономісти не голосували підчас вибору президента за проф. Масариком тому, бо національні вимоги словаків не сповнені аж дотепер від 1920 р. Нині на Словаччині панує національний гнет.

Перед новою громадянською війною

в Австрії.

ВІДЕНЬ, ПАТ. „Райхспост" повідомляє, що націонал-соціялісти підготовляють на половину червня ц. р. широку терористичну акцію проти уряду і сповіщають нову громадянську війну. Таїні терористичні організації істнують уже в усіх австрійських краях за винятком Тиролю, щоби не дразнити Італії. Міжнародний конфлікт намагаються націонал-соціялісти оминути таким чином, що до проводу покликують австрійських громадян. Німецьких громадян призначує провід партії шефами штабу та ад'ютантами. На випадок громадянської війни дійде до заворушень у Каринтії.

Протест Японії в Москві.

СССР виправдується.

Японський амбасадор у Москві склав різкий протест проти обстрілу большевицькою прикордонною сторожею манджурських кораблів на ріці Амур. Уряд СССР переслав закордонним кореспондентам комунікат з відповіддю на японський протест. Большевицький уряд запевняє, що манджурські кораблі в трьох випадках нарушили большевицький кордон, бо їхали біля берегів СССР і фотографували прикордонну смугу. Большевицька прикордонна сторожа стріляла тільки в повітря, хоча законні постанови куди строгіші. Уряд скидає з себе відповідальність за вбивство одної людини і поранення другої на кораблі „Ді-Чен" в дні 18. травня ц. р. Большевики скидають вину на манджурських бандитів, перед якими втікали манджурські кораблі. Уряд СССР запевняє, що переведе ще додатково слідство.

Вкінці большевицький уряд звертає увагу, щоби манджурські кораблі більше не пливали по большевицьких, прибережних водах, бо прикордонна сторожа буде стріляти. Большевицький консуль у Харбіні передав цю відповідь урядові Манджу-Го

Франція побудує твердині на морському побережі.

З Парижа повідомляють, що французькі військові кола задумують збудувати твердині здовж морського побережа над каналом Ля Манш і Атлянтійським Океаном і ряд летовиць. Великі маневри французької фльоти виявили, що ворожі воєнні кораблі можуть дуже легко здобути побереже і висадити до Франції ворожу армію. Тому Франція хоче забезпечити себе ще від моря.

Арештування в басейні Саари.

СААРБРІКЕН, 4. 5. ПАТ. Поліція арештувала трьох людей, які схопили лікаря Шіллєра і вивезли до Німеччини. В помешканні арештованих найшла поліція багато компромітуючих документів. Виявилося, що арештовані співпрацювали з таїною німецькою поліцією.

Час летить

стрілою

а Ви серед метушні забули, що треба негайно вирівняти залеглости і вислати передплату „Діла" за місяць червень.

Паста до зубів, креми.

Появились уже в розпродажі шампуни і люксусова вазеліна в тубках. 6—?
1627

Що волите?

Чи заплатити кілька золотих премій — за обезпечення Вашого мешкання від крадежі з вломом у

Товаристві Взаїмних Обезпечень „Дністер"
у Львові, вул. Руська ч. 20.

чи втратити кілька, а може кільканайцять тисяч золотих у цьому випадку, — якщо вломники обікралибн Ваше мешкання?

Необхідна книжка для нашого села, з уваги на недалекі вибори до сільських самоуправних установ

Новий Самоуправний Закон

враз з

виборчим регуляміном

Ціна тільки: зол. 0·80 (з почтовою пересилкою 0·95 зол.). — Замовляти в Адміністрації „Діло", Львів, Ринок ч. 10.

Галицький Магазин Новостей Галицька 13. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бланатні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол дарон бідсти до першорядних хін. 5/73 53-7

Перед кооперативним прапором.

ПРОМОВА ПЕРШОГО ГОЛОВИ РСУК ПРЕЗ. Д-РА КОСТЯ ЛЕВИЦЬКОГО.

Ваша Ексцеленціє!

Коли перед 30 роками ми молоді українські дівчі ставили перші основи організованої української кооперації, Ви, Ексцеленціє, радісно благословили нас, бо в наших починах добачували охоту до творчої праці, віру в її успіх та наші ідейні змагання, щоби **власними силами** питомої кооперації творити дійсні засоби господарської незалежности українського народу. І ці сподівання тоді здійснилися. Ми поклали в часі перед світовою війною **здорові основи** нашої української кооперації, бо вона перебула воєнні лихоліття та по цій війні піднялась до відбудови і розбудови у широких масах нашого громадянства, а сьогодні стає тут як поширена кооперативна громада з тисячами кооперативних гнізд, сотками тисяч членів і мільонами кооперативного майна, здобутого чесною працею ідейного українського громадянства.

Нині зволили Ви, Ексцеленціє, посвятити цей кооперативний прапор як символ обединчя великої кооперативної громади **до дальшої праці для здійснення високої мети української кооперації.** За це благословення складаю Вам, Ексцеленціє, сердечну подяку і глибокий поклін від усієї нашої кооперації — старшої і молодшої, та як перший голова Ревізійного Союзу Українських Кооператив висказую моє кооперативне побажання-молитву, щоби сьогоднішнє благословення В. Ексцеленції було так само щасливе, як **те перше у починах організації** української кооперації.

Бо завдання кооперативного покоління в сучасних обставинах світової господарської кріси незвичайно трудне. Воно має не тільки охотою до праці і вірою в її успіх ставати до тої праці, але **йти в здисциплінованости і в солідарности кооперативній,** щоб кооперативною чесностою осягнути єдинену силу всього українського громадянства, — що має побороти лихоліття сучасне і придбати нам справдішню господарську незалежність на кращу долю української нації. **У власних силах — наша будуччина!**

Хай-же цей **прапор** свячений держиться високо, непохитно і сміло та кланяється **тільки Правді, бо в Правді наша побіда!**

ПРОМОВА ТЕПЕРІШНЬОГО ГОЛОВИ РАДИ Р. С. У. К. СЕН. ЮЛІЯНА ПАВЛИКОВСЬКОГО.

Все вірні ідеалам нації; вслухані в золотий гомін рідної землі, сповнюючи природні, стихійно сильні накази українського духа й українського серця:

Стоїмо **на службі** життєвих змагань економічно слабших шарів українського народу;

працюємо для шарів тих: потреб і конечностей в ділянці економічно-суспільній.

Вчинками нашими, які глибоко коріняться в житєдайнім ґрунті **християнської етики і моралі** кермує **свідомість добра нації,** а це досвідний і ясний дороговказ...

Ми — нарід недержавний — творчою працею кооперативної громади виковуємо **скарб народу,** скарб моральних і матеріяльних цінностей, і **збогачуємо скарбницю рідної нашої цивілізації.**

Вона одиноко різьбить духове і матеріяльне обличчя народу, а ширина і глибінь її робить наш нарід **видним** на небосхилі народів світу.

Рідна наша цивілізація — це плід праці, зроджений **тисячеліттям;** на неї складається творчий труд більше **тридяти поколінь** українського народу.

В ділянці нашої національної економіки український кооперативізм є **наймолодшою її дитиною.**

За українським кооперативізмом стоїть труд щойно останніх трьох поколінь українського народу, початий мрійниками-філянтропами шестидесятих років минулого століття.

*

Сучасне покоління українських кооператорів з **пошаною ставиться** до праці-змагань своїх предтеч і попередників. Зміст і характер тієї праці вміє воно мірити мірилом прикметним кожній епосі, кожночасним обставинам, серед яких жив, працював і змагався український нарід.

Сучасне покоління українських кооператорів **сповняє ревно великий заповіт** своїх предтеч, **заповіт праці,** в основі якої лежить творчий альтруїзм, перекований у практиці життя на господарський солідаризм економічно слабших шарів нашого народу — перекований у їх буйно ростучу спільноту економічно-суспільну.

Сучасне покоління сповнило **покищо** перший етап своїх завдань: воно зуміло, двигнувши українську кооперативну організацію з післявоєнних її румовищ навязати до досвідів своїх попередників **нову свою програму,** нові первні і нові засади творчої праці, нові методи і цілі модерного українського кооперативізму, пристосованого до сучасних потреб і конечностей господарського життя українського народу.

Звязана з загальним життям програма праці модерного українського кооперативізму відзеркалилась у сучаснім стані будівництва української кооперації, яка — не без успіху — **протиставиться моральній і матеріяльній скрути народу,** бореться з наслідками скрути світової.

Народня маса, спрагнена культури і кращого завтра, **відчуває** благодатний вплив праці української кооперації; під її прапори лине дисциплінованими рядами щораз більша армія праці, сотні тисяч членів, що враз з родинами

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та вснні шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

репрезентують одну **третину нашого народу** вужчої нашої Батьківщини.

Бачать це **свої,** бачать й **чужі,** які з пошаною, а то й подивом ставляться до змагань і господарських успіхів українського, хоч і недержавного народу.

*

Благословлений Князем Церкви прапор української кооперації, з його богатими символами творчої праці сьогодні уявленими, **а від** поколінь глибоко вритими в душі українського відповідального кооператора, переймаю з рук достойного Сеніора-Кооператора Д-ра Костя Левицького, чільного і все активного представника творчих наших попередників — будівничих гараззду народу, з рук основника і першого голови предтечі сучасного ідейного осередку української кооперації: „Краєвого Союзу Ревізійного", перебудованого на Р. С. У. К.

*

Прапор наш вінчали краєві культурно-освітні, господарські і жіночі організації, які довгими роками найтісніше співпрацюють з нашим кооперативізмом. Вінчали його і всі форми союзної нашої кооперації від своїх природних краєвих надбудов, з яких дві: Центробанк і Народня Торговля, по черзі часу їх повстання, є одночасно співосновниками ідейного осередку сучасного українського кооперативізму, що повстав у 1904 році.

Цим почесним і заразом глибоко змістовим актом, який ми і наші наслідники збережемо по вік щирою вдячністю у наших серцях, зложили найближчі нам громадські установи перед народом і світом свідоцтво правди, що **український кооперативізм не є гуртом у собі самім замкненим.** Навпаки! Що український кооперативізм, у дружній внутрішній співпраці усіх форм кооперації з її ідейним осередком Р. С. У. К., є **всеобіймаючою організацією,** яка трудом своїм глибоко переорала **переліг взаємовідносин** громадсько-творчих організацій українського народу, що розвивається і диференціюється **як організаційна цілість.**

*

Провідною зорею творчої праці української кооперативної громади назначую перейнятий мною прапор Р. С. У. К.

*

Прапор цей віддаю в досвідні руки Дирекції Р. С. У. К., яка день у день сторожким оком глядить на змагання українського кооперативізму, віддаю його з бажанням: **Обединими власними силами народу довести його спільно до добра і краси!**

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 6. ЧЕРВНЯ 1934.

М. ВОЗНЯК. 6)

До генези й розуміння Франкової поеми „Похорон".

У досіль надрукованому тексті цієї речі зайшли такі відміни в порівнянні з оригіналом: У ч. 138 р. 23 знизу зам. „означено" має бути „означую"; в 23 р. по „кумпанії" пропущено: „— своєї нової кумпанії"; у ч. 140 в 2 шп. 8 р. знизу зам. „500" м. б. „600", а 18 р. зам. „загрів" м. б. „згорів". У 3 шп. р. 6 знизу зам. „нами" м. б. „ними". У ч. 143 в 2 шп. зам. „Меріма" в рр. 10 й 18 знизу м. б. „Меріме", а в 4 шп. в 13 р. знизу скорочення „осн." треба читати „основною". У ч. 142 по словах „Для них була геройська смерть тепер" пропущено помилково одну сторінку тексту, яку тут передруковуємо:

„Зрадник Мирон" не погубив народньої справи, бо фізичних сил мав нарід безліч, „лиш ідеалу брак, високих змагань, віри", і це він дав йому. Усі, що погинули в останній січі, були б у спокійному часі рабами, волами, що весь свій вік працювали б на свого противника, а

Тепер вони погибли як герої
І мученицький прийняли вінець.
Їх смерть — життя розбудить у народі.
Се початок борні, а не кінець.

Тепер народ в них має жертви взір
І ненастанній до посвят підпал;
Їх смерть — життя розбудить у народі.
Вщепить безсмертну силу — ідеал.

Грізне ставлення учасників бенкету до Мирона за те, що назвав їх переможу гнилою, в їх самих перфумованими плебеями в фраку, паразитами з водянистим мізком і хитрощами гадюки, веліло Миронові втікати з бенкету. Вибігши на вулицю, він прилучився до похоронного походу й тут дізнався, що це ховають Мирона. Промовець над гробом підніс, що це ховають товариша в боротьбі за волю, войовника-провідника, сівача кращої долі й будівничого, що клав великий храм будущини. Умер нагло в своїй оповісті, як ізраїтий гострим серпом син, із рук зрадника

І не кинжалом збитий, не мечем,
А словом, що тихою злою диха.

Він захищав войовників, коли злі бурі били і його розум показував їм шлях у тьмі, а його ніж клав додавав їм сили в праці. При останньому прощанні цілують усі трупа. Та коли до небіжчика наближається живий Мирон, у трупа з очей і вуст пускається кров. Зібраний народ признає його вбийником і його живого кидають із трупом у могилу, так, щоби убитий лежав на вбийці.

В епільозі признається поет, що його поему зродили важкі питання:

Чи віра наша, чи хибна дорога?
Чи праця наша сіяйме, двигне
Наш люд, чи нов каліка та безнога

* * *

Не може бути двох думок, що одна й та сама ідея присвічувала Франкові при писанні прозових уривків і при творенні поеми „Похорон". Головна ріжниця між бенкетами прозового вривку А й бенкетами в дальших прозових уривках і поемі та, що бенкет в уривкові А відбувається недовго по вході Мирона в „нову кумпанію", а бенкет у дальших уривках і поемі закінчує його працю серед згаданої „кумпанії". Не треба бути дуже здогадливим, щоб не вичитати причини появи Мирона в „новій кумпанії" в згадці вривку А про „важкі, чорні дні, тижні, місяці", які він пережив. Очевидно, серед старої „кумпанії" йому не вдалося якось так забезпечати свого існування й він увійшов „неофітом" у „нову кумпанію". Легко догадатися, що Франко мав тут на думці самого себе, свій розрив із „Зорею" й народовцями при кінці 1886 р. та вступлення до редакції „Kurjera Lwowsk·ego" в другій половині 1887 р.

Проломові хвилини життя Франка коштували його дорого. Як сильно потряс ним його перехід від романтизму до реалізму, свідоцтво цього маємо в листі Михайла Павлика з 2. листопада 1876 до Михайла Драгоманова. Зазначивши, що Франка не пізнав би Драгоманів, писав далі Павлик ось-що про Франка: „Він хотів було відобрати собі життє, що таке упередумав і писав. Той чоловік, що казав мині тогід „я не думаю писати по-хлопськи, за хлопів і для хлопів", тепер зовсім перевернувся, побачити можете із „Друга" (псевд. Мирон***)[1]). Менше-більше в тому часі, коли злидні змусили Франка стать співробітником „Діла" й „Зорі", він написав у днях 6—9. січня 1883 р. вірш „Поєдинок". У вірші відбувається двобій між справжнім Мироном, Мироном-революціонером, і Мироном-оборонцем порядку, і справжній Мирон, Мирон-двійник, із найкращих, найсвятіших днів своєї молодости, убиває живого Мирона, що

[1]) Переписка Михайла Драгоманова з Михайлом Павликом. Т. II. Чернівці, 1910, с. 96.

ПРОМОВА НАЧ. ДИРЕКТОРА РСУК ПОСЛА ОСТАПА ЛУЦЬКОГО.

В Богом дану прекрасну днину посвячуємо і підносимо вгору прапор РСУК, прапор української національної кооперації. З далеких повітів краю зійшлася багатотисячна громада українського народу, щоби нині побачити цей прапор. Від нині будуть прилітати до нього вітри з усіх земель, де живе і працює український нарід. Це наш великий урочистий і радісний день!

У таку хвилину годі не згадати, який це був час, коли ми починали наше повоєнне кооперативне діло. Тоді була в нас ситуація зовсім інакша, дуже небезпечна. Нарід не міг ані далі йти зачатим походом, ані дивитися спокійно на місце, в якім найшовся. Могло прийти заломання духа або нічим неоправдана надія на щасливші припадки з чужого почину. В цім трі вожнім для нашої нації менті провід нашого господарського руху кинув у народню масу старий клич: „Всі в кооперацію!" І це був добрий, це був тоді найліпший поклик, бо в кооперації нічого більше не треба, як живих і свідомих людей, які болюють усім серцем над тим, що є і сильно та горячо бажають, щоби було ліпше і краще для цілого народу.

KATOL ВБИВАЄ КОМАХИ НАСІКОМИ
1/46 Японський 12—20

За даним тоді покликом пішов нарід. Нині ми вже маємо поверх 3.000 кооператив з 400.000 членів, багатомільйонний неподільний власний національний фонд, яким розбудовуємо національне господарство, який далі збільшуємо в національно-суспільній торговлі і власним кооперативним виробництвом. На ринки краю і на ринки світу ми вже вийшли безпосередньо з власним продуктом і під своїм іменем. Для цього імені здобуваємо чимраз більше признання у своїх і чужих. Все те доконано тільки власними силами обєднаної кооперативно нації, власним хистом.

Матеріяльно й організаційно це щойно зруби під дальшу будівлю народнього господарства. Та найважніше при цьому не наші матеріяльні надбання, тільки зріст віри народу у свої власні сили, скріплення громадсько-моральних сил у народі. Скріплюється пошана для праці особистої і громадської, кріпне господарність і всенародня ощадність, кріпне ініціятива і почуття відповідальности серед найширших мас народу, кріпне свідомість, що нема основ для щастя народу без господарської сили.

Перебираючи нині від нашого провідника ясний прапор до рук Дирекції РСУК, заявляємо проводові нашому, що разом зі службовицьким гуртом у самім РСУК і в краю понесемо цей прапор всюди там, де йти буде жертвенна і безнастанна кооперативна праця на гаразд і славу цілого українського народу! Прапорові нашому, як видимому знакові невмірущої і благодатної кооперативної ідеї, слава!

*

Після того незвичайно вдатного свята, на яке приїхали фірами або прийшли пішки тисячі кооператорів-селян не тільки з Львівщини, але також з Бобреччини, Городеччини, Перемишлянщини, Равщини, Жовківщини, Яворівщини, Рогатинщини, Бережанщини, Золочівщини, Стрийщини, а навіть з Брідщини, Ярославщини й інших повітів, треба тут зазначити, що головним організатором його був з доручення РСУК посол **Зиновій Пеленський.** Головним впорядчиком свята був **інж. Михайло Хроновят,** його найближчими помічниками ревізор РСУК **Бакович,** урядовці **Любомир Огоновський і Грещак.** Завдяки їм і численним впорядчикам порядок був усюди збережений вповні. Накінець треба з признанням згадати і про лікарську поміч, зорганізовану Українським Лікарським Товариством, що спішила потребуючим із допомогою у кількацятьох легких випадках.

„1. травня 1937 р. не буде в СССР... Бога".

ЛЬОНДОН (КАП). Як повідомляють англійські та скандинавські часописи Сталін і багато інших совітських достойників підписали розпорядок, на основі якого поняття Бога мають усунути з СССР до трьох найближчих літ.

„1. травня 1937 року — сказано в розпорядку — територія СССР, має бути увільнена від усякого Бога. Поняття Бога, що як середньовічне дає нагоду для гнету робітників (?), має бути прогнане з меж большевицької держави".

У першому році тієї „війни з Богом" мають скасувати всякі релігійні виховні заведення, а членам релігійних установ і союзів відберуть харчові картки, себто засудять на голодову смерть.

У другому році кампанії акція безбожників звернеться проти релігійної атмосфери родинного життя, якому мають защепити принципи „розумового атеїзму".

Так то християнство в СССР. йде нова доба тяжких переслідувань і терпінь, та вожди безбожного комунізму в тій боротьбі проти Ісуса Христа не переможуть, як не перемогло поганство римських цезарів.

—o—

Після подій у Гнилицях Великих і Новому Селі.

Як уже „Діло" повідомляло, виїхав з доручення Президії Української Парляментарної Репрезентації і Проводу Українського Національно-Демократичного Обєднання на місце подій в дня 23. травня ц. р. у Гнилицях Великих і в дня 24. травня ц. р. в Новому Селі, збаразького повіту, пос. д-р Степан Баран з Тернополя, до котрого прилучився пос. д-р Дмитро Ладика. Обидва посли були в Новому Селі в неділю 27. травня і в Гнилицях Великих у понеділок 28. травня ц. р., де стрінулися з очевидними свідками подій і пошкодованими.

Повища поїздка не мала — очевидно урядово-офіційного характеру, бо метою її було зібрати відповідний матеріял для вжитку наших громадянсько-політичних чинників і такий матеріял пос. д-р Баран згаданим чинникам уже передав.

Натомість офіційний характер мала поїздка міністерської комісії з Варшави, яка виїхала на місце подій з доручення міністра внутрішніх справ п. Перацького на домагання Митрополита Шептицького. У склад цієї комісії входили: дипльомований полковник Пекарський, капітан військової жандармерії Беньовський і радник міністерства внутрішніх справ Скарбек. Міністерська комісія приїхала автами до Гнилиць Великих з Тернополя в неділю 27. травня ц. р., переслухала коротко тільки інформаційно клясичного свідка подій, місцевого пароха о. Максима Хому і вернулась негайно до Тернополя, вижидаючи там приїзду духовної комісії зі Львова, котру на місце подій мав вислати Митрополит Шептицький. До згаданої духовної комісії належали: о. кан. Олександер Ковальський з львівської Митрополитальної Капітули й о. Домет Садовський, парох Преображенської церкви у Львові та о. Володимир Громницький, парох з Тернополя. В понеділок 28. травня ц. р. в полудневих годинах члени згаданої духовної комісії пішли до тернопільського воєводи полковника Марушевського, відбули з ним довшу конференцію, стрінулися там з членами міністерської комісії та обговорили спільно спосіб переведення доходжень на місці. Воєвода Марушевський дав своє авто до розпорядимости духовної комісії та приділив їй референдаря виділу публичної безпеки з тернопільського воєвідського уряду Ярославського, офіційного спеціяліста від українських політичних справ — як казав — для влекшення виконання завдань духовної комісії.

Того ж дня (28. 5.) перед вечором духовна комісія в товаристві референдаря Ярославського виїхала на місце подій у Збаражчину і побула там до середи 30. травня ц. р. Була в Новому Селі, Гнилицях Великих, Кошлянах та інших селах і в новоселецького декана о. Копистинського в Клебанівці. Переслухала вона на місці очевидців і пошкодованих, при чому важніші свідки зізнавали під присягою. Доходження переводила сама духовна комісія у відсутности урядових військових чи цивільних осіб, але час до часу контактувалася особисто з членами міністерської комісії. Відвідала теж і старосту в Збаражі.

Рівночасно переводила від себе доходження міністерська комісія, переслухуючи головно військових і постеруночих та декого з цивільних. Зізнання їх списувала вона без присяги.

По повороті до Тернополя в середу 30. травня ц. р. члени духовної комісії пішли до воєвідського уряду. Воєвода полк. Марушевський був тоді виїхав з Тернополя в якихось урядових справах і духовна комісія відбула конференцію тільки з начальником виділу публичної безпеки п. Жиборським, подаючи до його відома свої найважніші помічення.

В четвер 31. травня ц. р. духовна комісія у повному складі приїхала до Львова й особисто здала звіт Митрополитові Шептицькому, передаючи до його рук зібраний на письмі матеріял про останні події в Збаражчині.

Зі Збаражчини виїхала теж і міністерська комісія та вернулась уже до Варшави.

Дальші заряджения відповідних органів влади є покищо покриті урядовою тайною.

Дня 25. травня ц. р. Преосвященний о. д-р Іван Бучко після посвячення церкви в Сухівцях перервав дальшу канонічну візитацію і тогож дня вернувся до Львова.

Дальшої канонічної візитації, яка була плянована в новоселецькому і збаразькому деканаті в травні і червні ц. р., як кажуть, у цьому році вже не буде.

Чи Ви вже зложили книжки або даток на купно доброї книжки для наших братів на заході?

від нього йде ціле оповідання. Обставини, серед яких зродився вірш Франка, ілюструє дещо тодішне його листування з Михайлом Драгомановим. Відповідаючи 27. грудня 1882 р. на лист із 23. грудня, писав Драгоманів у справі невидержаної лінії у Франка між іншим осьщо: „Замітьте, — я зовсім не за доктринерський фанатизм; я допускаю практичну, або ліпше педагогічну уміркованність початку, та не розумію опортуністичної promiscuite. Я з радістю читав у Вашому листі, які дурниці говорить про Вас Барвінський і як одурив Вас Партицький. — А Ви ж чого чекали? Щоб сорока соловієм співала? Дуже я розумію, що Вам (і братії й Вам, Іванові Франкові) не легко, — та держучись чисто, своєю хаткою замолоду, Ви хоч на старість будете чимсь, матимете свою публіку, а може й свої гроші..."[2]).

Відповідаючи Драгоманову, Франко виправдувався тим, що не мав куди подітися з своєю белетристикою, а про своє співробітництво в „Зорі" писав таке: „Я сам глубоко чую се, що мені не слід би печатати нічого в „Зорі", — так мені здаєсь, немов сам у себе краду, а ще до того, коли зважу свинську вдачу Партицького."[3]) Коли взяти під увагу, що на лист Франка з 23. грудня відповів Драгоманів по чотирьох днях, негайно по одержанні листу[4]), й рівночасно мати на оці, що лист Драгоманова потребував довшого часу на свою мандрівку до глухого села Нагуевич, ніж лист Франка до Женеви, то з повною правдоподібністю можна твердити, що лист Драгоманова дістався до рук Франка по шістьох-сімох днях від його написання. Знаючи з їх листування, як сильно брав собі тоді Франко до серця те, що писав Драгоманів, зрозуміємо настрій поета під свіжим враженням таких закидів і життєвих гороскопів, як їх означив Драгоманів у зацитованих вище словах, а випливом того враження був віршований „Поєдинок" Франка.

Вірш „Поєдинок" надрукував Франко щойно у збірці „З вершин і низин" із 1893 р. (с. 67—71). Як ця тема не давала йому спокою, доказує те, що він обробив її 19. листопада 1883 прозою в „зимовій казці" п. н. „Поєдинок" і надрукував у 22 ч. „Зорі" з того року. Прозова обробітка теми випала, правда, дещо менше яскраво під віршованої, але цікава моттом із Гете:

„Zwei Seelen leben,
Ach, in meiner Brust."

Очевидно, це слова з першої частини „Фавста" Гете, що рік перед тим вийшла в перекладі Франка друком у Львові. Тим моттом признався Франко до свого психічного роздвоєння. Наведені слова говорить Фавст до Вагнера перед містом, малюючи своє роздвоєння такими словами (переклад Франка, а, в, д):

Дві душі, ах, живуть у моїй груди:
Одна від другої ся рве,
Одна з потужним запалом любови
Держиться світа естетвом цілким,
А друга рвесь невдержимо-прудкими
Кроком в світ духів завуровий.

(Докінчення буде.)

[2]) Матеріяли для культурної й громадської історії Західньої України. Т. І. Листування І. Франка і М. Драгоманова. К. 1928, с. 38.

[3]) Там само, с. 40.

[4]) Там само, с. 37.

Виховання громадянина.

(Кореспонденція з Волині.)

ВІД РЕДАКЦІЇ: Цю статтю містимо в порядку дискусій.

I.

У нас ще панують старі методи виховання мужеської частини тої великої нашої родини, що її звемо: Нарід. А в той саме час усі спостерігаємо, що нове життя силоміць вдирається у цей наш інтимний світ і робить у ньому виховну революцію.

Власне перші познаки цієї революції і випливли на сторінки преси питання про „старих і молодих", якого проте наше громадянство не розв'язало, не зважаючи на безліч статтей.

Згадана революція має підклад глибший, ніж боротьба ідей двох сумежних поколінь, ніж змагання ріжного світоприймання „старих і молодих", ніж поривання молодої крови поруч із рівновагою старого міяку. Спостерігаємо щось у ролі зміни у самій природі сьогоднішньої молоді.

Отак психольоги й фізіольоги твердять, що в познаки деяких змін як у психіці, так і у фізичній будові не лише юнаків, але й дівчат. Дівчина нашого століття набирає чоловічих прикмет. Дівчина-хлопчисько! Ніжність жінки минулого століття тепер заступається мужністю й пружністю, безрадність — самодіяльністю й відвагою, хатній світ — світом без меж.

Кажемо тут про сьогоднішню молоду жінку лише для сильнішого відтіснення сьогоднішніх юнаків і молодих мужчин. У той час, коли дівчина мужніє, щораз серіозніше ставиться до науки, праці, суспільного життя й панування над природою: коли стає меншемовною, більше стриманою, практичнішою й дискретнішою; коли призвичаюється укладати собі пляни на майбутнє й свідомо йти до його здійснення, в той саме час юнаки й дозрілі мужчини затрачують свої колишні прикмети.

Дівчата в мішаних і високих школах починають не тільки зрівнюватися з юнаками, але й перевищувати їх у науці; юнаки стають усе більше поверховними, марнотратними щодо часу, балакучими й сплетниками, відстають у практицизмі й уміннї запевнити собі завтрішній день.

Можливо, що звідси такий великий відсоток серед юнаків і молодих мужчин безробітних і тих, що шукають дошки рятунку в допомозі заречених. Розвивається мрійництво, будування повітряних замків, віра в сліпу фізичну силу, що переверне й перебудує життя та зробить їх у ньому великими й могутніми пружинами. Ці, неначе знаркотизовані, функції психічного апарату юнаків аж занадто кидаються у вічі.

Звідси маємо специфічні явища нашого політичного життя — використовування змін у психіці юнаків необачними людьми для власних чи гуркових цілей на шкоду народньому організмові й Нації.

II.

У так званих фашистівських і націонал-соціялістичних країнах подібне виховання, а властиво — наркотизування молоді робить з неї типовий військовий матеріял, характеристичніших рекрутів, яких уже не цікавить мирна праця ні інтереси й турботи „цивілів".

Вони — понад усім сьогоднішнім, вони — в майбутньому, в мрійній уяві якихось великих чинів. У цих уроєннях уся їхня дійсність і життя. А сучасність з її боротьбою й працею є для них маловажним порпанням у смітті, гідним маленьких людей та стареньких батьків. Пляно-вість, витревалість, праця це назадництво старшого покоління, опортунізм, капітуляція.

Після пересіяння через сито дійсности всіх гасел, фраз, планів і мрій цих юнаків залишається одно: неуцтво, ледарство, тікання від будучої праці й порожня зарозумілість та цілковита непідготовленість до тої ролі, яка чекає сучасне молоде покоління в майбутності.

III

Двацяте століття вимагає від людини, а в першій мірі від мужчин належного знання діла, вміння причинятися до поступу й досконало виконувати взяту на себе роботу. Тільки досконалий робітник має сьогодні шанси їсти хліб і відограваті якусь ролю в суспільному житті. Партач мусить гинути. Це психічно-творчий добір, новітній „дарвінізм".

Сьогодні найкраща думка, найвище почуття, оскільки вони не змаперіялізовані, не мають ніякої вартости. Все зусилля людства наших часів спрямоване до того, щоби кожну творчу думку й позитивне почуття негайно, найширше й найкраще змаперіялізувати на допомогою техніки і то в кожній ділянці життя: в збройні, земледілстві, мореплавстві промисли, торговлі, підземництві й т. д.

Декому здається, що наші часи є часами абсолютного матеріялізму, бездушної техніки. Це помилка. Ми скріз бачимо велике напруження людського духа, але в простолінійному напрямі — найповніше матеріялізувати — кожну блискавку людського гения.

Нещастя наше в тому, що наша молодь не може скоординувати праці духа й техніки, що сьогодні стали якби синонімами. Одні юнаки мріють про великі чини, відвертаючись від праці в матеріяльнім світі; другі за фізичними вправами не бачать „єдиного на потребу" — умови практичного приготування до життя й осягнення вищої мети Нації через змаперіялізування всіх найкращих думок і поривів одиниць і маси.

Маємо анальогію з дитячим станом людини: коли дитина, роблячи одно, не може ні думати про щось інше, ні виконувати поруч іншої роботи, — брак координації, яка є прикметою розвитку, культури духа й тіла. Сьогоднішне наше юнацтво яскраво вирізняється оцією нескоординованістю думки з творчим чином. І це явище спостерігаємо щораз частіше.

IV.

Слідкуючи за згаданими змінами в психіці селянських юнаків у ріжних місцевостях і в ріжних умовинах, приходимо до висновку, що ці явища в значній мірі підсичують нездорові політичні течії і саме ті країни, що впоюють у молодь надії на якісь надзвичайні події, які самі собою, як у казці, змінять життя на краще без попередньої сьогоднішньої праці.

Течії ці — комуністична і наша хатня ґуранаціоналістична. І та й друга відтягає молодь від таких ясних заповітів наших визначних людей, як: „Праця єдина з неволі нас вирве" чи „Лупайте скалу"; і та й друга привчає покладати надії на біблійні „єриховські труби" чи пак кличі й гасла, від звуків яких буцім то впадуть мури сьогоднішніх політичних будівель. Натомість добрий плуг, машина, рахівниця пятнуються, як зварядля опортунізму й капітуляції.

І ось жахлива іронія! В той час, коли цілий сучасний світ озброюється в розум і техніку, наше юнацтво прикрашується пірям високих фраз і мрій. Словом, „з мотикою на сонце", або як кажуть поляки „jeże ręką golą".

А коли до цього ще додамо, що сегоднішнє людство за фундамент життя, сили й розвитку вважає економічні досягнення поруч із змашинованою працею, то відтягання наших юнаків від творчої економічної праці треба вважати не лише за якесь непорозуміння, але й за боже-вілля.

Володимир Островський.

(Докінчення буде.)

Тоґи з чистого камґарну продає фабрика **РОТ і РУДЕРФЕР, Львів, Леґіонів ч. 3. І. п.** над кіном Палас.

Великий політичний процес у Перемишлі.

ТРИНАЦЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

На сьогоднішній розправі трибунал предложив присяжним суддям 29 головних питань дотично вини підсудних. Щодо вини **21 підсудних поставлено питання в напрямі головної зради** (арт. 97 к. к.), а саме щодо Василя Боднарчика, Онуфрія і Василя Конкольовських, Миколи Ткача, Михайла Сабата, Осипа Івашка, Петра Хоми, Івана Янковського, Миколи Феника, Евгена Горобача, Дмитра й Теодора Хамуляків, Михайла Хапка, Михайла Данчука, Івана Кучерепи, Володимира Подвірного, Мирослава Прокопа, Омеляна Антоновича, Ярослава Демчука, Осипи Демчуківної та Олени Федоровичівної.

Дальше в напрямі арт. 125. (зневага президента держави) поставлено питання відносно вини підс. Василя Боднарчика, Онуфрія Конкольовського, Миколи Ткача.

В напрямі арт. 152 к. к. (зневага польської держави і народу) дотично вини підс. Мих. Хапка та Мих. Данчука. В напрямі арт. 26. до арт. 152 (намова до поповнення вчинку обн. арт. 152) дотично вини підс. Івана Кучерепи та в напрямі арт. 154 к. к. (розкинення протидерж. летючок) дотично вини підс. Миколи Качмара та Олекси Новака.

Обор. **Навроцький** каже, що він стоїть на становищі, що ніхто з підсудних не належить до ОУН, на що вказує якість виконання протишк. акцій, час виконання та молодий вік підсудних (між підс. є багато малолітніх). Тому ставить ще евентуальні питання щодо вчинків підс. Боднарчика, В. і О. Конкольовських, Сабата, Івашка, Хоми, Янковського, Т. і Д. Хамуляків, Хапка, Данчука, Подвірного, Прокопа й Антоновича в напрямі арт. 154 § 2 к. к. (розширювання нелег. літерат.), дальше щодо вчинків Осипи та Ярослава Демчуків у напрямі арт. 155 § 2 к. к. (переховування нелег. літератури), щодо вчинку Олени Федоровичівної в напрямі арт. 27 до арт. 154 § 2 к. к. (поміч у накликуванні до поповнення головної зради), дотично вчинку М. Ткача в напрямі арт. 155 § 2 к. к. (переховування нелег. літератури) та врешті дотично вчинку Онуфрія Конкольовського (2-ий) в напрямі арт. 153 к. к. (зневага держ. емблему).

Обор. **д-р Ломінський** прилучується до становища обор. Навр. дотично приналежности підсудних до ОУН та ставить два евентуальні питання щодо вини підс. Феника та Кучерепи в напрямі арт. 151 § 2 к. к.

Прокуратор не противиться внескам оборони, звертається лише до трибуналу, щоби у випадку, якби трибунал прилучився до внесків оборони, при вимірі кари взяв під увагу не лише знамена арт. 154 § 2 кк., але теж усі проступки, яких допустилися підсудні нищенням емблемів, портретів достойників, вивішуванням прапорів з протидерж. написами і т. д.

Прокураторові коротко реплікує обор. Навроцький.

На цьому відложив предс. розправу до понеділка. В понеділок промовлятимуть прокуратор та оборонці і можна буде сподіватися вердикту присяжних суддів. Дотичнож присуду, то він западе, здається, щойно на вівторковій розправі.

Як добуто концесію на Т-во „Дністер".

(Виїмки зі „Споминів з мого життя" пок. Олександра Барвінського).

Від Редакції: Наші статті про Т-во взаїмних обезпечень „Дністер" найшли відгомін. Ось Вп. П. д-р Богдан Барвінський доставив нам виїмки зі споминів свого пок. батька про початки „Дністра". Ми містимо їх радо, щоби таким чином сповнити відомости наших читачів про взагалі початки тієї провідної нашої економічної установи.

В ч. 142. „Діла" з 2. 6. ц. р. у статті п. н. „Підвалини нашого життя. Дещо про нашу провідну економічну установу" читаємо таке про Товариство взаємних обезпечень „Дністер": „Його заснували перед 42-ма роками українські патріоти, яким дуже залежало на господарській допомозі та економічному піднесенні нашого народу. В 1892 р. урухомив „Дністер" свою асекураційну працю. Почин до заснування цього товариства дали пок. В. Нагірний, Олександер Отомовський, Йос. Ярембецький, Теоф. Бережницький, Юл. Романчук, о. Е. Дуткевич, П. Ільницький, Й. Онишкевич, Т. Стахівич, о. А. Торонський, В. Лучаківський, І. Яхно, К. Телішевський, Л. Романковський і з живучих д-р Ст. Федак та д-р К. Левицький. Всі вони зужили на цей підготовчу працю до заснування Т-ва більше двох років. Дуже важко було добути концесію на українське асекураційне т-во. Противилися тому передовсім краєві польські чинники. Одначе незважаючи на згаданий гурт громадян усі трудноші перемігся і таки дійшов до наміченої цілі". Тому, що у повищій статті не згадано ні словечком, кому власне згаданий гурт громадян завдячував те, що він „усі трудноші перемігся і таки дійшов до наміченої цілі", подаю про це виїмки зі „Споминів з мого життя" пок. Олександра Барвінського (досі в рукописі). Виїмки ті подаю без ніяких модних змін.

У Львові, 3. 6. 1934. **Д-р Богдан Барвінський.**

„В тім часі народовці займалися живо справою заснови власного товариства обезпеки від вогню. Почини цієї справи сягають ще 60-их років XIX ст., однак ця справа зустрічала всякі перепони, так що аж в половині 80-их років війшла на давнішу дорогу, коли її взяв у свої руки пізніший директор „Народньої Торговлі", а тодішній редактор „Батьківщини", Василь Нагірний. (Ювілейна книга товариства взаїмних обезпечень „Дністер", укладжена для увічнення

25-их роковин єствування цего товариства (15. IX. 1892 — 15. IX. 1917). У Львові 1918, стор. 17 і слід.). Однак мимо його запопадливости і вироблення відповідного статута та приєднання для цеї справи визначніших наших народолюбців, справа опинилася знов на мертвій точці. Потреба було на засновини цего товариства концесії міністерства внутрішніх справ. О цю концесію вніс збір основників товариства обезпеки від вогню „Дністер" із статутом подання окремою депутацією на руки намісника гр. К. Баденього д. 31. мая 1890 р. з просьбою о підтримку і уділення концесії в міністерстві внутр. справ. Намісник предложив вправді вручене йому подання міністерству внутр. справ, однак без свого осуду, а коли міністерство звернуло це намісництву до доповнення і вияви свого осуду, намісництво вислало при кінці листопада 1890 р. осуд — **неприхильний.** Неприхильна полагоде справи в намісництві викликала в кругах народовців-основників „Дністра" велике пригноблення, бо знали вони добре, що гр. Таффе не піде наперекір намісникови котрого становище тоді було вельми сильне і для Відня міродатне.

Тимто В. Нагірний звернувся до мене, бо знав, що гр. Бадені тоді вже відносився до мене з довірем, приніс мені начерк статута і просив, щоби я старався настроїти намісника прихильно для справи засновин „Дністра". Я радо піднявся цего післанництва, хоч не маловажив перепон, котрі треба було усунути. Коли я перший раз представив намісникови свої погляди, зустрінувся я з доволі значним опором. Намісник виходив у своїх відмовних розумуваннях з того становища, що „Краківське товариство обезпеки від вогню і на життя" вистарчає зовсім для Галичини, а засновини „Дністра" побіч краківського не дадуть йому змоги розвинутися, а до того „Дністер" може, не осягаючи власної мети, лише пошкодити краківському товариству і підорвати його єствування. Одначе вже з цеї першої розмови відніс я враження, що мимо опорного становища намісника він троха захитався у своїх поглядах. В слідуючих розмовах повелося мені настілько переконати намісника, що попри Краківське Товариство може не тілько „Дністер" розвинутися, але що й для інших подібних товариств осталоб ще чимало поля в нашім краю в тім напрямі. Окрім того намагався я ще для цеї справи приєднати гр. Станіслава Баденього, котрий був вельми впливовим дорадником намісника. Мої змагання закінчилися таким успіхом, що намісник зійшов із свого спершу зовсім неприхильного становища, а не бажаючи знов з власної амбіції перекидатися на зовсім противне, вислав у жовтні 1891 р. до міністерства заяву, що **намісництво не супротивляється наданню концесії** на засновини товариства обезпеки „Дністер". Тоді вже був я послом в держ. раді і там також подбав о це, щоби справи не проволікано, так що рескриптом з 7. грудня 1891 міністерство внутр. справ уділило концесії на засновини „Дністра".

Однак у „Ювилейній книзі" промовчано це зовсім, хто настроїв гр. Баденього до залишення опорного становища, без чого концесії не було би, хоч це було відомо в кругах народовців. Знаменно, що в актах „Дністра" не було про це сліду, — а ніхто автора „Ювилейної книги", Лукича-Левицького про це не поінформував — бо про це подбав **Барвінський!** Але хоч кружок основників „Дністра" так побивався за концесією, то опісля, коли часть народовців у 1893 р. перейшла в опозицію і зробила „консолідацію" з москвофілами, відказувано цему народньо-господарському придбанню вартости і значіння, коли ми покликувалися на це придбання, або давано відповідь: „То не є жадна концесія, це нам належалося!" Тепер, коли „Дністер" по двацятьпятилітнім єствуванню так могутно розвинувся і дає не тілько обезпеку перед вогневими шкодами нашому народови, але й сотках занятих у товаристві: директорам, у-

Всілякі чужі тіла

треба безумовно усувати з устної ями і зубів. Можна цього доконати, — плекаючи зуби й устну яму пастою до зубів ОДОЛЬ. Паста до зубів ОДОЛЬ запобігає осадові і поганій закрасці зубів та виділюванні прикрого запаху

ODOL

ПАСТА ДО ЗУБІВ

завдяки високій скількости кольоїдальних складників, має велику абсорпційну силу, отже чистить докладно зуби, усуваючи всілякого роду занечищення, — барвники та немилий запах.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 6. ЧЕРВНЯ 1934.
(З конкурсу „Діла" під гаслом „Кожний може стати письменником").

О. ОМЕЛЯН БОЯРСЬКИЙ. 2)

ПЯТЬ РАЗІВ ПІД ЖАХОМ СМЕРТИ.

(Докінчення.)

Черкес схаменувся і оба ми тепер заглянули собі в очі: Я зачав перетрушувати свої кишені і десь добув одного рубля та подаю йому як викуп. Він скривився і навіть не глянув на нього — махнувши рукою. Втім оглянувся на боки — доглянув на землі мою нагортку, а з неї, визираючу з кишені книжку. Поскакав на своїм коникові і я вслід за ним та наказав дівчатам не рухатися з місця. Підїхавши до нагортки таки з малого коника, але шпаркого вигнувся, наче дуга і рукою сягнув по неї. Взяв книжку в руки — зачав листкувати, а не найшовши нічого там для себе — шпурнув нею на землю. Аж тут і я вже станув перед ним. Оглядав він мене від ніг до голови; доглянув ланцюшок від годинника, тай каже: „который час?" Я витягнув годинник і показую йому годину. А він шарпнув мені його з руки, видко мав вартість для нього, бо мав окладинки срібні, сховав за пазуху, засалютував по військовому і пігнав як вітер тою самою дорогою, звідки прилетів. Я знов подякував Богові, що лишився цілий з халепи і дівчат вирятував. Але той момент, як я стояв під шпадою черкеса, довго стрясав цілим моїм тілом, іноді і в ночі мені являється!

Третій раз то я вже не гадав жити на світі! Було це після російської революції 1917. р. З фронту вертались неадисциплїновані війська і давали волю диким інстинктам. З населенням по селах поводилися як хотіли, найчаще буржуям давалися в знаки.

Прибула одна така ватага на квартиру до мене; на щастя, навіть з генералом на чолі. На другий день рано дивлюсь а до мого шпихліра звалилась юрба салдатів; розбили замок і виносять все, що їм попало під руки: сідло, шори, мішки, пилу до різання дров тощо. Побіг я туди чим скоріше, щоби рятувати хоч те, що зможу.

Став я перед ними, тай прошу: „Не кривдіть мене! Вам ці річи непотрібні, а мені в господарстві необхідні". А вони у відповідь на мою просьбу дали мені такого копняка під черево, що я звалився на землю і гадав, що всі нутрощі в мені пірвалися. Але мав я ще стільки сили, що закричав „рятуйте"! На мій крик салдати звалилися на мене і почали мене душити. Мої малі діти якось на той раз були на дворі, прибігли до шпихліра, а побачивши, що з їх батьком діється, з плачем і риданням побігли просто до генерала і спровадили його до шпихліра.

Генерал став на порозі і почав їх майже покірно просити: „Що вам батюшка завинив, що над ним так знущаєтеся? Таж навіть ваша дисципліна не дозволяє на таке! Прошу вас — пустіть батюшку!" В сам час прийшов генерал на рятунок, бо вже мене додушували. Не знати, чи ще зі звички до давньої дисципліни з шаною до авторитету до свого старшини, чи під впливом тимчасового настрою, досить, що лишили мене на землі, як я стогнав від корчів. Після довгого лікування купелями якось видужав. Тоді я зрозумів, якто добре мати родину: хоч як гірко діти годувати, наче камінь гнодати, але якби не діти, то був би життя позбувся. А від тоді чомусь стоїть передімною проблема „homo animal".

Чертвертий жах смерти навістив мене від правдивих канібалів-більшовиків. Три місяці були вони страховищем у цілій надзбручанській околиці. З садистичним цинізмом поводилися вони з інтелігентами, а головно зі священиками. Селян, хоч деморалізували і грабили, але потроху з ними пахувались, але нещаслива інтеліґенція була під їх владою. Якийнебудь наклеп на інтеліґента, а вже вели його під „стінку". Таке було і зі мною:

Доніс хтось на мене до їх штабу, стаціонованого в Коропівці, що я мав в церкві виступати з проповіданці проти більшовиків. Негайно засудили мене на смерть і вислали по мене салдата ката з повною самовладою над моєю особою. Одної неділі я вийшов з церкви по Богослуженню, а тут уже якась повозка жде на мене на оборі. На тій повозці вже повязані кури, качки, одна гуска і кілька снопів вівса. На мене жде салдат везти на суд, до штабу. Знов діти обступили салдата і випрошували батька, але це нічого не помагало.

Нарешті збіглися на обору і парохіяни, бож це неділя була, тай кажуть: „Нащо нам батюшку забираєте?. А він своє: „Такий приказ зі штабу". Висадив мене на повозку, на ті снопи вівса і рушаємо в дорогу. Знов купка людей недалеко не мості закликала: „Верніть нам батюшку!" А салдат-товаріщ лиш по московськи заклявся їм наголос — тай затяв коні. Аж за селом, як вже третя громадка парохіян заступила йому дорогу і закликала: „Лишіть нам батюшку!" — він спинив коні, тай каже: „А вам надо батюшку?" Всі відозвались: „Надо! Надо!" Товаріщ став і щось подумав та крикнув: „Як вам надо, то беріть собі його назад!" — і висадив мене з повозки напів мертвого. На кілька днів після того інциденту я з депресії занімів. Не вспів був до нікого нічого заговорити і відчував, що я був мячиком у руках народу, який міг дати мене згубити, так само, як вирятував мене.

Але чекала на мене ще пята і то вже найболючіша загроза смерти, бо з руки своїх людей!

Було це в 1918 р. До села завитало наше козацтво. По тих всіх воєнних страждannях з радости душу розпирало миле почування, що вже може повстане Україна по стількох сотлітах мартирольогії! Всюди бачив я-усміхнені лиця,

рядникам, агентам і т. п. добре матеріяльне становище, випадало би мати це на тямці, що найвеличніша будівля складається з цеголок, а положення перших підвалин є неменшою заслугою, як построєння дальших поверхів, котрі не мали би опори без підвалин. („Спомини з мого життя" ч. III., зшиток VII., стор 269—272. — Писано в 1918 р. Д-р Б. Б.).

Але хоч я причинився чимало до поборення тих перепон особистими переговорами з тодішнім намісником гр. К. Баденім (про що я оповів попереду на ст. 270 і 271 рукопису) на просьби В. Нагірного, котрий кілька разів звертався до мене в цій справі, коли я вже був послом, цего не згадано ні при якій нагоді ані в актах „Дністра", ані в „Ювилейній книзі", виданій з поручення дирекції в 25-ліття його єствування Володимиром Лукичем-Левицьким.

Піт ніг, рук, пахвин і ін. усунеться через вживання спеціяльного пудру „CSAVE"

Мільони вдячних 71/25 2—4

Перфумерії **С. ФЕДЕРА**

Сикстуська ч. 7. — Львів. — Коперника ч. 15 а (побіч палати гр. Потоцького).

Щойно після видання цеї книги, коли я її дістав на памятку від її спорудника, звернув я на це його бачність не „для слави", але на доказ, як то у нас звичайно висвідчене комусь „старе добро забувається" і як то звичайно ці, що тільки шумом і криком пописувалися, приписували собі заслуги, що це й те „виборoли опозицією", хоч зовсім нічим не причинилися до якого небудь придбання.

Малі були почини цего народньо-господарського товариства, а коли я деколи покликався на це, що своїми заходами переломав перепони висувані проти його заснування і вказував на велику його досягліть у нашім народньо-господарськім розвитку, тоді можна було почути з табору крикливої і бундючої опозиції легковажні оклики: Е! Що там „Дністер"! Якраз цего року 1922, коли „Дністер" 23. мая відбуває загальні збори і вступає в 30-ий рік своєї діяльности, можна впевнитися, скільки хісна приніс він нашим широким верствам народним обезпекою їх майна, якою могутною підоймою став він у нашім народньо-господарськім розвитку і поступі, якою важною підоймою став він у нашій важкій боротьбі о самостійність і самоозначення нашого народу. А попри те всенародне значіння став „Дністер" також інститутом, котрий уже не сотками, як у перших роках свого єствування, але тисячам людий дає певне і независиме від чужих чинників становище. Сьогодня вже й ті, що не мали віри в можливість заснування й єствування нашого власного інституту обезпеки народнього майна, що спершу легковажили його, бачать, що „Дністер" здобув собі перше місце посеред наших народньо-господарських товариств, та й у ширшім світі здобув собі значіння й повагу. (Спомини з мого життя" ч. III., зшиток XIV., стор. 579—582. — Писано в 1922 р. Д-р Б. Б.).

Ще тільки кілька днів можна подивляти у Великім Театрі у Театрі Ріжнородностей „Дівчата в одностроях" „Любок це я"

Мін. Перацький виїхав на інспекцію.

ПАТ повідомляє, що до Львова приїхав міністр внутрішніх справ Перацький і негайно виїхав на інспекцію трьох воєвідств у Галичині.

Америка доставляє зброю Японії.

ЛЬОНДОН, 4. 6. ПАТ. Аґенція „Райтер" повідомляє, що в останніх двох місяцях переїхало 32 кораблі через панамський канал зі зброєю, залізом, сталею і бавовною. Залізо, сталь і зброю пересилають американські фабриканти в скринях з написом „пересилка машин".

Тайна умова Німеччини з Югославією.

БІЛГОРОД, 4. 6. ПАТ. Німеччина з Югославією підписала торговельну умову з тайним додатком. Німеччина погодилася закупити більшу кількість хліборобських продуктів, а між іншим 500 вагонів тютюну.

По широкому світі.

— До СССР приїхала чергова партія 230 австрійських шуцбундівців, які брали участь у заворушеннях у Відні в лютому ц. р.

— Шведські летуни відлетіли з Польщі до Швеції.

— На летовищі Темпельгоф біля Берліна відбулися летунські змагання численних літаків, бальонів і ширяків. Змаганням приглядалися тисячі людей і прогульковці з Польщі.

— В понеділок переїхав через Варшаву до Москви проф. Шмідт, провідник наукової експедиції з корабля „Челюскіна" і керманич рятункової експедиції Ушаков.

— Недобір Злучених Держав за 11 місяців буджетового року сягає 3,547 мільонів долярів.

Полотна на білля і постіль **ковдри, матераци, коци, дерки солідно й дешево**

Гуртівня Текстильна

36/76 **ЛЬВІВ, РИНОК 30.** 5—8

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** Приймає футра до перехову на літо. 1287 33-?

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хорущина 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 1285 78-100

— **Знамените гігієнічне морожене** лише в цукорні Д. Стецькова, Львів, вул. Миколая 7. 1525

— **Ямна коло Яремча.** Пансіон „Веселка" отворений від 1. травня. Кімнати гарні, сонячні, добре уладжені, з балконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева, Ямна коло Яремча. 143712-?

— **Вже від 4 зол.** можна мешкати в першорядним пансіоні „Яблонських" у Гребенові (біля двірця) близько почти. Купелі річні, сонячні, товариські забави, прогульки, гри. **Радкевичева.** 1628

— **У справі поїзду на Жіночий Конгрес.** Головний Виділ Союзу Українок і Діловий Конгресовий Комітет пригадують оцим усім учасницям Конгресу, що речинець зголошень на популярний поїзд до Станиславова, який виїде дня 22. червня ц. р. — минає невідклично 8. 6. ц. р. Рівночасно подаємо до відома, що з цього поїзду можуть користати не тільки учасниці Конгресу, але також гості та прогульковці. Ціна білету 6 зол. туди і назад. Зголошення приймають щодня в домівці Союзу Українок (Підвальля 7, I) від години 10—13 вполудне.

— **Проба „Львівського Бояна".** Виділ Т-ва „Львівський Боян" просить всіх теперішних і бувших членів Т-ва на пробу хору, що відбудеться у вівторок б. ц. м. в год. 7.30 вечором в малій салі Т-ва ім. Лисенка для віддання останньої прислуги бл. п. Ірині Рожанковській, почесному членові т-ва.

— **З життя Т-ва „Будучність".** Дня 3. червня Кружок Т-ва „Будучність" у Львові на Личакові відіграв комедію в трьох діях п. н. „Пригоди ведуть до згоди". Вистава перейшла з повним моральним і матеріяльним успіхом. На перше місце вибилася членка Ксеня Малюхівна, яка з уродженим хистом відіграла ролю мами-цокотухи, ворога книжки. З правдивим гумором віддані комічні сцени, викликували бурю оплесків і сміху.

— **Жертва обовязку.** В часі останніх поїздок по гірських селах Бойківщини, де панує недоїдання й голод, пос. Дмитро Великановичнабавився хороби черевного тифу і перебуває тепер у шпиталі пошесних недуг у Львові.

Дешевий тиждень по 75 сотиків, жаркізети, мушліни, крепони, епонжі і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНОИ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 5 -365

— **З приводу нещасливих випадків** серед шк. молоді підчас руханкових вправ міністерство освіти видало розпорядок, щоби вчительство старалося усунути можливости якихнебудь випадків підчас вправ у руханковій салі або на токовищі.

— **Реєстрація лікарів.** Державна рада здоровля оголосила обіжник у справі реєстрації й евіденції лікарів. На основі обіжника всі лікарі мають бути зареєстровані і без реєстрації не вільно виконувати лікарської практики. Оригінальні документи після перевірки будуть лікарям звернені, а відписи залишаться у воєвідських урядах.

— **Археольоґічні розкопи в Чорткові.** Пишуть нам: На передмісті Чорткова Синяковій попали каменярі при добуванні каміння на більшу скількість костей. В тій вірі, що в тім місці міг бути колись цвинтар, або і так закопане якесь звіря, не звертали спершу на це уваги і добуваючи камінь, ломили при тім кости та вихидали їх разом з піском і дрібним камінням. Щойно коли ті кости тягнулись кілька метрів, прийшли каменярі до переконання, що під такою грубою верствою каміння не може бути ніякого цвинтаря. Про найдені кости повідомили магістрат у Чорткові, який вислав до каменелому своїх двох представників. Ті сконстатували, що цвинтар, чи якась недавня могила тут виключені. Бо найперше йде 3-метрова верства землі, під нею 3-метровий поклад будівельного каміння, відтак 2-метровий поклад піску і щойно в ім найдені кости, які ще не всі викопані, а тягнуться дальше попід скалу. Представники магістрату забрали зі собою кілька костей, поручаючи каменярам не ломити дальше в тім місці каміння, поки не приїде комісія. Правдоподібно порозуміється магістрат у цій справі з археольоґами.

— **Приморозки** в останніх днях травня заподіяли великі шкоди хліборобству. Городовина, як помідори, горох та фасоля та молода бульба вимерзла. Потічки і плиткі ріки покрилися тоненькою верствою леду. („Всхуд").

— **Вибори до ремісничих палат.** 8. червня ц. р. минає речинець зголошування кандидатських листа на радних та їх заступників до ремісничих палат. Аґенція „Всхуд" повідомляє, що в цілім краю буде зголошена одна листа і тоді голосування не буде.

— **Еміґраційний рух.** В місяці травні ц. р. виїхали з Польщі за посередництвом Еміґраційного Синдикату транспорти еміґрантів до Аргентини, Бразилії, Чіле, Канади, Парагваю, Зл. Держав, Уругваю, Франції, Бельгії та інших країв у загальнім числі 1.044 осіб.

— **Зміни в судах.** Агенди окружного суду в Сяноці обійме, як зачувати, окружний суд у Ярслі або в Перемишлі, а в Сяноці залишиться тільки експозитура окружного суду. Городські суди в Любачеві і Старім Самборі будуть приділені до окружного суду в Перемишлі.

— **Згубився хлопець.** На площі Сокола-Батька у Львові підчас кооперативного свята згу-

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8. 41/82

бився 8-літній хлопчина, босий, в міському одязі й кашкеті з Ременова, Івась Якимів. На чолі має знак від удару коня. Хто знав би що про хлопчину, хай дасть знати батькові Яцкові Якимову в Ременові ч. д. 144 поч. Підлиски Малі.

— **Відшкодування за жіночість.** В окружному цивільному суді у Львові мала відбутися минулого тижня розправа проти двох гінекольогів Каси Хорих у Львові за відшкодування в сумі 102.000 зол. з причини але переведеної операції, наслідком чого м. і. пацієнтка втратила жіночість. Одначе суддя знову відложив справу, не визначуючи речинця.

— **Пожежа.** В с. Гуречко пов. Перемишль вибухла в стодолі господаря Чорнюка пожежа і знищила цілу загороду. Опісля вогонь перекинувся на сусідні будинки, наслідком чого згоріло 14 будинків.

— **Львівська хроніка.** В каменици при вул. Міцкевича ч. 22 пес покусав Анну Хуньку; на подвірі при вул. Лукасінського 4 вовчур покусав тяжко Анну Романовську. — У трамваї злодій вкрав д-рові Енгелькрайзові годинник вартости 400 зол. — У білогорському лісі в рові, яким відпливає вода з залізничої електрівні, найшли тіло 3-літнього Тадея Кораблевського, синка робітника з Левандівки. Хлопчина пропав буяше 20. травня.

— **З Польщі.** В Лодзі зліквідовано в травні п. р. 43 підприємств, з того 21 промислових і 22 торговельних. — Міністерство суспільної опіки виладжує статистику обдовження умових робітників у Польщі, щоби використати її в законодавстві.

— **Завалився міст** на ріці Бистриці Солотвинській під Станиславовом на дорозі, що веде до Галича. Катастрофа сталася у хвилині, коли на мості знайшовся тяжкий дороговий валець з реквізиційним возом, дальше кілька фір з деревом і кільканацять піших. Під тим тягарем упав міст у ріку разом зі всіми людьми. Тяжко потовклися Парашка і Іван Сташинець, що їхали на возі з деревом. Машиніст і топник на вальці та ще дві особи потовклися. На місце катастрофи прибула пожежна сторожа і ратункове пототіля зі Станиславова які перевезли ранених до шпиталю.

— **Нещасливі пригоди.** В часі купелі у Вислі під Торунем утонув 29-літний д-р Тадей Вага, визначний польський археольог, автор кількох наукових творів. У віддалі кільканацятьох метрів від берега почав нагло тонути, кличучи на поміч. На рятунок не спішив ніхто, стояла тільки на березі перелякана жінка. Врешті надплив здалека човном один рибак, але тимчасом д-р Вага щез уже під водою. — На дорозі коло Катовиць наїхало авто д-ра Фіялі, лікаря з Кракова, на авто будівничого Кукули. В авті тріснула шиба і перетяла д-рові Фіялі горло, наслідком чого він згинув на місці. Інші особи тільки легко потовклися.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.

— **Замкнули біжниці на Сов. Україні.** Як повідомляють з Риги, в Київі, Дніпропетровську, Одесі та в інших містах на Сов. Україні більшовики замкнули всі синагоги і доми молитви. Жидівські делегації звернулися до центральної влади з проханням, щоби відкликала цей розпорядок.

— **Різні вісти.** В Москві відбувся в днях 17—23. травня математичний конгрес при участи запрошених математиків з цілої Европи. — Відома фільмова артистка Мері Пікфорд рішила кандидувати до парляменту в Каліфорнії. Кажуть, що вона дуже освічена жінка й займається політикою.

— **Стигматичка з Конерсройту.** „Райхпост" у кореспонденції з Конерсройту повідомляє, що в справі Тереси Нойман не змінилося нічого. Екстази і візії тревають дальше щотижня, причому явища зросли на силі. Тереса Нойман здержується ще від вересня 1927 р. від їди та напою, отже майже сім років. На бажання епископа з Регенсбурґа відвідувати стигматичку вільно тільки за дозволом церковної ради.

— **Більшовицьке радіо.** В Москві відкрито недавно нову висильну радіостацію під назвою „Комінтерн". Стація має силу 500 кв. замість давних 200 кв. Буде її підсилювати 5 генераторів, незалежних від себе, отже кожний зокрема можна пустити в рух і припинити. Коли один генератор перестане ділати, буде заступати його автоматично запасовий. Комунікати стації буде чути в цілій Европі.

— **Клясична латина в радіо.** Старинні римляни не припускали, що їхня мова буде колись лунати по світі при допомозі радія. Ватиканська надавча стація вживає тепер клясичної латини як нормальної програмової мови. Виходить з того становища, що дуже мі[illegible]

Товари блаватні

вовни, шовки, полотна, постіль

Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.

Львів, Ринок ч. 29. Телефон 25-55.

7153 92—180

ВІДГУКИ ДНЯ.

Туга за ниткою.

Був я недавно на новій українській музичній комедії „Подружжа в двох мешканнях". Лєдви пропхався на своє місце, так багато народу збіглося. Отлядати штуку і знайомих. Була сметанка, підсметання, збиране і незбиране молоко — доказ, що наша публика тужить до театральних новинок, неменше, як до нагоди подивитися на других і показати себе. Направду театральна публика, бракує тільки новинок і театру. (Зате є театральна кооператива, комітет і площа! — прим. складача).

Отже я був на „Подружжі в двох мешканнях".

Всі рецензенти підчеркували, більше і менше згідно, ті самі прикмети та хиби комедії: дуже добрі епізоди і недостачу провідної нитки.

Саме про цю провідну нитку хочу говорити.

Наскільки мене історична память не зводить — з провідними нитками в нас завжди було зле. Мало котрий нарід на світі має стільки прекрасних епізодів у своїм житті і так мало провідних ниток. Просто аж моторошно стає. Битва — виграли, лихоліття — перетрівали, а шукаєш нитки — там рветься, тут недостає, а ще в іншім місці то таки зовсім її нема. Возьмім три періоди: княжий, гетьманський і визвольний... В однім більше, в другім менше, але в кожнім з них треба брати побільшаюче шкло, щоб доглянути нитку.

Та чи тільки у великих періодах нашої історії?! І в малих подіях нашого суспільного життя і в ще менших подічках приватного. Всюди рветься, недостає, нема.

Зачнемо якусь акцію, епізодів — щонаміра, а кожний гарний, кожний подиву гідний і наслідування вартий. Серце росте, душа собі, думка чудові образи майбутности малює. А приглянутись більш уважливо — нема нитки! Колиж і є, то не доходить до кінця, декуди до половини, а часто тільки зпочатку два-три центиметри тягнеться.

„Подружжа в двох мешканнях" має провідну нитку, не можна сказати, щоб не мало. Але ця ниточка слаба і за часто эвязувана. Не знаєш часом, чи це ще та сама нитка, чи вже інша зачалася, чи це недотяг актора, чи гуде при эвязуванні нитки.

А все таки...

Все таки два молоді автори вже другу музичну комедію ставлять. Нехай, що нема там провідної нитки! Так може їхні музичні комедії звяжуть хоч на один гуда нитку нашої драматичної творчости. Рветься ця нитка що кілька літ і ніяк її не можна продовжити.

Колиж нашим авторам удасться це, то не хай не забудуть на будуче і про нитку у своїх творах.

Вона направду потрібна і дуже часто є навіть там, де її тяжко доглянути.

Я, особисто, страшенно її люблю, хоч і мені вона нераз урветься, так що кінця не можна знайти.

Галактіон Чіпка.

ють її авдиції, хоча й ріжних національностей, всі знають латину.

— **Організація совітських письменників.** Організаційний комітет совітських письменників переводить реєстрацію робітників пера. Максима Горкого зареєстровано в списку на першому місці.

— **Експедиція Свен Гедіна в полоні бандитів.** До Стокгольму наспіла перша після багатьох місяців вістка від експедиції д-ра Свен Гедіна, яку уважали вже за пропащу. В телеграмі з Карлі в провінції Сіксіян повідомляє Свен Гедін, що його з цілою експедицією взяли в полон бандити, але пустили на волю, коли урядові китайські війська здобула Карльо. Експедиція буде продовжувати свою подорож до Пекіну.

З театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: „ЛЮБОК ЦЕ Я". комедія на 3 дії *Р. Невяровича*.

Весела, дуже добре складена комедія на взірок французьких фарс із зерняткою життевої філософії. Чоловік закоханий у власній жінці, не вміє виявити їй цього просто, ані щоденною своєю поведінкою. Вона дратує його своїм холодом, він її своїм себелюбством і після 4-ох літ подружжя живуть кілька місяців разом, але в сепарації, не судовій. І на те, щоб зєднати собі жінку наново, ще й перевірити її почування, чоловік придумує плян дуже оригінальний, як на звичайного фабриканта мила та оліїв. Щоби перевести плян — потребує помочі свого приятеля і звідтіля все заплутується, поки не розплутається, згідно зі славною кіновою тезою „гепіенду".

Комедію грали дуже добре; сам автор має найкращу ролю.

м. р.

З кіна.

КІНО „МАРУСЕНЬКА": „ЗЛА ДІВЧИНА".

У головній ролі відома вогниста Дольорес дель Ріо. Початок фільми сильно бавальний і щойно в другій частині акція починає оживлятись і стає цікавіша. Дель Ріо грає залюбки типи лиховісних жінок і цим разом показує нам стару історію, як вона вміє стати причиною нещастя мужчини. Назагал фільма огіркового сезону.

На ревіовій сцені новий ансамбль зі Серафимою Таляріко, Черманським та Тартаковичем у дотепних скечах.

є. т.

Український народе! Памятай, що від Тебе залежить національна свідомість наших братів на далекому Сході і Заході, тому шли датки і листові книжки на адресу Т-ва „Просвіта у Львові.

СПОРТ.

МИСТЕЦТВА У. С. С.

Чорноморці — Дніпро (Вишняки) 4:2 (1:0)

Дуже цікава гра, що держала глядачів увесь час у непевности вислїду. Чорноморці вели вже 2:0 і дозволили відтак Дніпрові вирівнати. Дальших двоє воріт добувають Чорноморці по гарних акціях трійки нападу.

БІБРКА. **Сокіл — III. Сокіл (Львів) 4:1 (2:0).** Не сподівана, зате зовсім заслужена перемога провінціональної дружини над кращими технічно, але змученими дорогою змагунами III. Сокола. Судіював п. Назар.

ХОДОРІВ. **Сокіл (Ходорів) — Скала (Стрий) 5:1.**

СТАНИСЛАВІВ. **III. Сокіл (Станиславів) — Чайка (Калуш) 6:2.**

ОЛЕШИЧІ. **Збруч — Хортиця (Любачів) 6:2 (2:1).** Товариські змагання обох дружин стояли назагал на низькому рівні. Судія п. Дуда.

Припадок і систематичність у грі на Льотерії.

Від часу до часу появляються в пресі відомости про тих, яким пощастило на льотерії і здобули якусь велику виграну. І часом довідуємося з деякими здивуванням віх них самих, що припадок рішив про те, що грали і виграли.

Возьмім для приміру випадок з п. Козловською в Лодзі, співласничкою четвертинки льосу, на який впав мілїон. Товаришки намовляли її купити з ними четвертинку до спілки, а вона противилась цьому. У цьому нічого дивного! Тяжко працюючи цілий день, заробляла ледви 135 зол. місячно, отже не хотіла видати кілька золотих „на дурницї", як думала. При цьому колекторові випав льос в руки і впав їй під ногами. Ця хвилина рішила. Але якщо колекторові не випав би був льос? Тамті пані були грали і виграли, бо були рішені грати, а вона залишилась би на леді. Як бувало цього жалувала по певчасі!

Або возьмім відомий примір з Міхова. Одна пані намовила знайомого адвоката, щоби купив четвертинку того самого льосу, на який вона грала. Адвокат відновляв систематично свою чвертку в кожній класі, а вона в четвертій класі не відновила. Адвокат виграв 10.000 зол. а вона нїщо. Напевно тепер цього жалує.

Треба признати, що в обох цих випадках забагато полишено припадкові, один мав успіх для тої, що грала другий ні. А саме льотерія вимагає систематичної гри. Здоровий розум учить, що більшу певність виграння має той, хто систематично грає, як той що припадково купить льос.

Отже запамятаймо собі, що 19. серпня починається тягнення першої класи 30-тої льотерії і треває чотири дні. Головна виграна 10.000 зол. загально є в тій класі 12.050 виграних на загальну суму 1,595.200 зол. Виграють тільки ті, що мають льоси.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Аркадій Животько: ЯК СОВІТСЬКА МОСКВА ЗАВОЮВАЛА УКРАЇНУ. Вступ Н. Григоріева. Львів 1934. Накладом сеймового клюбу У. С. Р. П. Стор. 48. 16-о

Домет Охлянич: ДО ІСТОРІЇ ТОРГОВЛІ УКРАЇНИ З КРИМОМ (1754—1758) Miscellanea. Львів 1933 Стор. 18 + 15. 4-о. Накладом і з друкарні Н. Т. ім. Шевченка у Львові.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 5. VI. год. 7·30 веч. „Дівчата з одностроїх". Абон. 20.

Театр Різнородностей.

Вівторок, 5. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я". Абон. 22.

Кіна.

АПОЛЬО: „Завнерлий відгомін".

АТЛЯНТИК: „Віряи в кайданах" („Мангін"), „Прогулька по Відні".

ВАНДА: „Гальо Париж, гальо Берлін!"

КАСІНО: „Пятинова біднна".

КОЛІСЕЙ: „Я не янгол", ревія „Дай устонька тай до побачення".

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль бідних діжечок" (із Містенгет), Барту в Польні.

МАРУСЕНЬКА: „Лиха дівчина", ревія „Двері й вікнами".

МІРАЖ: „Світ без мужчин", „Студент із Праги".

МУЗА: „Л. 14. затонула".

ПАЛЯС: „Цісарські ловн" („Унзер кайзер").

ПАСАЖ: „Білий мустанг", „Палата на колісцях".

ПАН: „Любощі балетниці" (Еліса Лянді).

СВІТ: „Н королівська величність", „Біла одалиска".

СОНЦЕ: „В тайній службі та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Чарівна ніч", ревія „Ідемо на місяць".

ХИМЕРА: „Я був шпіоном"

УТІХА: „Жінка-хамелеон", ревія „Жий поки час!"

Закордонне радіо.

Вівторок, 5. червня 1934.

Відень (506,8) 18·35 Скрипка, **Братислава** (298,8) 19·10 Концерт, 20·15 Театральний вечір, **Париж** (1649) 20·00 Вокальний вечір, **Білгород** (439,8) 12·05 Нар. музика, 16·30, 19·00 Пісеньки **Любляна** (569,3) 20·00, 21·00 Спів, **Берлін** (356,7) 17·00 Нар. пісні, 18·30 Соліети, **Гайльсберг** (291) 18·25 Фортепіян, 19·20 Кантата на годоси й інстр. Шпіга, **Кельн** (455,9) 17·15 Соліети (музика, спів), 21·00 Нар пісні, **Бреслян** (315,8) 18·05 Балади, **Букарешт** (365) 20·00 Спів, 20·35 Синф. концерт, **Будапешт** (549,5) 12·05, 22·30 Цнг. музика, 13·30 Квінтет, 17·00 Скрипка, **Мілано** (368,6) 20·45 „Маскота" оп. Одрава, **Рим** (420,8) 17·15 Концерт квінтету.

Середа, 6. червня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 17·10 Концерт, 19·25 „Золото Рену" оп. Вагнера, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Рига** (514,6) 18·30 Пісеньки, **Берлін** (356,7) 18·30 Серенади (концерт камер. орхестри), 19·20 Нар. пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 21·00 Концерт, **Мінхен** (405,4) 17·50 Італ. пісні, 19·00 Камер. музика, спів, 20·30 „Дер кляйне Сальон" оп. Пецдя, **Букарешт** (365) 21·00 Спів, **Будапешт** (549,5) 17·30 Цнг. музика, 19·00 Віольончелевий ресіталь, **Мілано** (368,6) 11·30 Легка музика, 17·10 Камер. музика, **Рим** (420,8) 20·30 „Федора" оп. Джордана.

Львівське радіо.

Вівторок, 5. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·10 Концерт сальонової музики, 12·40 Для дітей „Як Буцюсь їхала до Парижа", пісеньки, 13·00 Отворення централі автоматичної телеф. сітки в Катовицях, 14·00 З ринку праці, 14·05 Збіжева біржа, 14·10 Господарські вістки, 16·10 Легкий концерт, 17·15 Фортепіяновий ресіталь, 18·00 Відчит, 18·15 Співочий ресіталь у супр. фортепіяну, 18·45 Летунська балачка, 19·00 Всячина, 19·15 Музика Йосифа, Івана й Оскара Штравса в гр. пант, 19·50, 19·55 Спотові вістки, 20·0 Вибрані думки, 20·02 Рецитації поезій, 20·12 Про оперу Статковського „Марія", 20·25 Трансм. з Варшави: „Марія" оп. Статковського; в перерві Веч. денник, „Літ. хвилини", 23·05 Легка й танкова музика.

Середа, 6. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Симф. музика з гр. пант, 13·05 Концерт сальонової орхестри, 14·00 Збіжева біржа, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Година джезової музики, пісеньки, 17·15 „Крайцерова Соната" Бетовена (фортепіян, скрипка), 18·00 Відч. „Наш погляд про море", 18·15 Мельодеклямації в супр. фортепіяну, 18·30 Легка музика з гр. пант, 18·45 Балачка, 18·55 Всячина, 19·15 Концерт хору, 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Актуальний фейлетон, 20·12 Святочна авдиція з нагоди нац. свята Швеції; (промови, гимни, концерт орхестри, спів (Л. Бейрон, І. тенор кор. оп. в Стокгольмі). 21·22 Трансм. з Вильна: „Міцкевичівський вечір", 22·15 Літ. чвертьгодина: „Врони" оповідання Єндрєєвича, 22·30 Легка й танкова музика.

З Шухевичів

Ірина Рожанковська

дружина емер. судового радника

по довгій й важкій недузі, упокоїлася в Бозі дня 4. червня 1934. в 52 році життя

Похорони відбудуться в середу дня 6 червня 1934. в год. 3 попол. з дому жалоби при вул. Собіщина 7 на Личаківський цинтар. На цей сумний обряд запрошують Сповіщ, Приятелів і Знайомих

Муж, Діти й Рідня.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 5·25·50 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·88, Париж 34·94, Берлін 206·60, Цірік 172·30, Амстердам 359·00, Прага 22·04, Мілано 46·00, Нюйорк кабель 5.30·75, Нюйорк чеки 5·30·25.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 4 червня п. р. в наслідок знижкової тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 л. молока	0·14 зол.
1 л. сметани	0·55 „
1 кг. ялиць	2·30 – 2·55 „

Тенденція на масло, молоко і сметану знижкова, на яйця знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що 4. VI. п. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвір'я птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гломацького 23):

Курята за 1 кг.		1·20 зол.
Кури „	І класа	0·85 „
„ „	ІІ „	0·50 „

Тенденція знижкова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

Управа 4-літньої дівочої гімназії С. С. Василіянок в Яворові повідомляє, що вступні іспити до І і ІІ кл. гімн. нового типу відбудуться в днях 15, 16 і 18 червня п. р. — При гімназії існує й інтернат С. С. Василіянок, де учениці можуть знайти приміщення з харчем за місячною оплатою 40 зол. 1656 3—3

Ширші Сходини членів Кружка ім. Ганни Барвінок відбудуться 7. червня п. р. (четвер) в 6-ій годині вечора в домівці при вул. Мохнацького 12. На денім порядку реферат **Ірини Павликовської: Перший жіночий народовецький Зїзд на Закарпатті. — Вражіння з побуту в Ужгороді.** Численно явитися просить членів Старшина. — Гостям раді. 1668 1—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПАНСІОН „АННА" В КОСОВІ Анни Герасимович поручає сонячні кімнати, першорядна кухня, Ціни дуже приступні. 1481 15—20

УЧНІВ НА СТАНЦІЮ в нижчих клас прийму. Харч добрий, опіка запевнена. Станиславів, Голуховського 58. партер. Е. Якубовичева. 1665 1—3

МОЛОДА ЖІНКА шукає заняття — до всього за скромною винагородою. Зголошення під Скромна до „Діла". 1—2

ПРИЙМУ місцевого хлопця до науки механічного ремесла. Ломага — Валова 11. 1670 1—2

КАМЯНИЦЯ нова, двоповерхова, комірне 10.000 зол. вклад 45.000 зол. — Відда одноповерхова комірне 4.200 зол. вклад 37.000 зол. Продасть Грибек, Павлінів ч. 7. І. п. 1671 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

„Транспорт у Гдині"

Бюро експедиційно-торговельне вул. Шлеська (ŚLĄSKA) 20, Тел. 1013. Полагоджує всякі експедиційні справи, інкассо, комісі, складовину товарів і т. п. — На бажання першорядні референції.

„Транспорт-Тчев"
Е. Русин

1594 8—10

Бюро експедиційне Галлєра 7. Тел. 287.

Присилайте передплату!

БЛОЩИЦІ, тарганн, молі разом із зароднями нищить безповоротно газовою свічкою **„Fumigatore - Simex".** Переводимо дезинфекцію мешкань під гарантією. Зголошення Пасаж Гавсчана 7. Тел. 107-59.

Український Тиждень

Єдиний український тижневик, що докладно інформує про всі події з життя української еміграції в ЧСР та про найбільші загально українські новини. —

Передплата в ЧСР 48 кч. річно, 24 кч. піврічно; 4 кч. місячно. ЗА КОРДОН 72 кч. річно, 36 кч. піврічно, 6 кч. міс.

Адреса Редакції і Адміністрації:
Praha XII, Londynská 78.

І. Оголошення.

XVI. Звичайні Загальні Збори

Товариства взаїмних обезпечень на життя й ренти „К а р п а т і я" у Львові відбудуться в пятницю 29. червня 1934 р. год. 10 рано у власній домівці Товариства у Львові Ринок ч. 38 II п. з таким порядком нарад:

1) Відкриття Загальних Зборів і вибір предсідника.
2) Відчитання й затвердження протоколу Надзвичайних Загальних Зборів з дня 17. листопада 1933 р.
3) Звіт Дирекції з діяльности й заміжнення рахунків за адміністраційний рік 1933.
4) Звіт Ревізійної Комісії з внеском на уділення Надзірній Раді й Дирекції абсолюторії за адміністраційний рік 1933.
5) Внески Надзірної Ради в справі:
   а) приділу білянсової надвишки за рік 1933.
   б) зміни §. 6 статуту згідно з нище поданим змістом.
   в) зміни загальних умовин обезпечення.
6) Вибори:
   а) 12 членів Надзірної Ради на три роки (§. 34. статуту.)
   б) 3 заступників членів Надзірної Ради на 1 рік (§. 34. статуту).
7) Означення висоти винагороди для членів Надзірної Ради (§. 32. стат.)
8) Інтерпеляції.

До повищого порядку нарад може 1/5 частина представників згодосити додаткові справи, які би мали бути поміщені на деннону порядку нарад, одначе таке жадання поміщення окремих справ на порядку дня треба згодосити Управі Товариства не пізніше як на 14 днів перед річницем Загальних Зборів.

Проектована зміна статуту:

Дотеперішні 1 і 2 уст. §. 6. статуту які звучать: „Територіяльний круг діяння Товариства обіймає воєвідства львівське, станиславівське, тернопільське врахівське та теншиську часть шлеського воєвідства.

Поширення безпосередньої діяльности Товариства на ціху Річпосполиту Польську й на закордон вимагає довозу Державної Надзірної Влади" — проектується змінити ось як:

„Територіяльний круг діяння Товариства простягається на ціху Річпосполиту Польську. Поширення безпосередньої діяльности Товариства на закордон вимагає дозволу Державної Надзірної Влади".

НАДЗІРНА РАДА Й ДИРЕКЦІЯ
Товариства взаїмних обезпечень на життя й ренти „КАРПАТІЯ".

ЦІКАВІ КНИЖКИ

	Ціна	Почтова пересилка
Буреверхи — Емілі Бронте, переклав — М. Рудницький	**2·50 зол.**	0·50
Маціцький — Альфонса Доде, переклад із французької мови М. Рудницького	**3·—** „	0·50
Між ідеєю і формою — М. Рудницького	**3·—** „	0·50
Блакитна кімната та інші оповідання — Проспера Меріме, із французької мови переклав Василь Софронів	**0·95** „	0·25
З японського дому — Ст. Левинського	**2·—** „	0·25
Сміх землі — Володимира Островського	**1·50** „	0·15
Спогади — Евгена Чикаленка Частина І. ІІ. ІІІ.	**8·—** „	0·50
Окрема частина по 3 зол.		
Крізь дим і згар — Мик. Матіїва Мельника	**0·50** „	0·10
Безпутні — Гордія Брасюна	**0·50** „	0·10
Шевченко й княжна Репніна — Михайла Возняка	**1·50** „	0·15
Українці і відсіч Відня 1683 р. — д-ра Івана Нінчука	**1.—** „	0·15
За Сяном — д-ра Івана Нінчука	**0·50** „	0·10

Замовляти в Адміністрації „Діла", Ринок ч. 10.
Належитість надсилати складанками П. К. О. 143·322.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . вол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках . „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по вол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . вол. 480·—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250·—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130·—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів-Ринок 10.

Ч. 147 (13.692). Львів, четвер 7. червня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

В неділю, 10. червня 1934 р. йдемо всі на
Площу „Сокола-Батька" у Львові (за стрийською рог.)
Там відбудеться

Велике Свято Молоді
усіх шкіл Товариства Рідна Школа

Заповідається великий здвиг.
Прибудуть школи з краю до города Льва.

Нова, багата й різноманітна програма.
Масові вправи тисячів вправляючих. Танки й забави. Змагання.
Орхестра на дутих інструментах. Милі несподіванки. — Варта побачити Цвіт України й Красу, — звеселити око, зрадувати серце, набрати вірн в краще Майбутнє!

ПОЧАТОК ТОЧНО В 4. ГОД. ПОПОЛУДНІ.

Щоби омминути натовпу, будуть у день Свята каси на площі „СОКОЛА-БАТЬКА" відчинені від год. 1. поп.
Приходіть вчасно! Приходіть вчасно!

ЛЕЩКІВСЬКІ САМОРОБИ на убрання, костюми, плащі, шевіоти — коцн — плєди — дерки — подорожні бунди — куртки виробу фабрики РОМАНА ЖУРОВСЬКОГО з ЛЕЩКОВА можна дістати у фабричному складі у фірмі
Тадей Ґурський ЛЬВІВ, ПЛОЩА МАРІЇСЬКА 5. 23/44 2—5
УВАГА: Оригінальні лещківські вироби тільки з пльомбою.

Посуха на Україні закінчена — на телефонічне замовлення.

НЮ ЙОРК, 14. травня. (Вл. кор.) Ледви появилися перші вісти про велику посуху на Україні, прислані до Америки кореспондентами тутешніх газет, а вже, наче на замовлення, покінчилася посуха і минула небезпека нового голоду. Гарольд Денні, московський кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" прислав до вчорашнього (недільного) видання своєї газети каблеграму, в якій каже, що з України наспіли телефонічні депеші, що в цілій хлібодайній околиці, отже на Україні, над Волгою і на Кавказі, була велика туча з дощем і громами, яка покінчила відразу посуху. З цього приводу між урядовцями Радянщини — каже Денні — настала велика радість, бо тепер, мовляв, виглядн на жнива знаменні і Радянщина перейде кризу без потрясень.

Розвязали Товариство „Сокіл" у Тяпчі.

Повітовий староста в Долині рішенням з дня 18. травня ц. р. розвязав т-во „Сокіл" у Тяпчі на основі статті 16 розпорядку президента про товариства, бо, мовляв, т-во вело протистатутову діяльність. В мотивах староста каже, що т-во „Сокіл" у Тяпчі не підготовляло членів до протипожежної акції, не мало ніякого приладдя до гашення вогню та інших стихійних нещасть. Крім того члени його виковували, мовляв, вправи, єднаючи в товаристві руханкові і спортові цілі з політичними.

Рішення старости негайно виконано, не ждучи на його правосильність.

В. Британія відмовилася платити воєнний довг.

ЛЬОНДОН, 5. 6. ПАТ. Амбасадор В. Британії передав у Вашинґтоні ноту свого уряду державному секретареві Гуллові. Уряд В. Британії каже, що має дві можливости: заплатити дві попередні рати та теперішню рату, платну 15. червня ц. р. у квоті 262 мілюонів долярів або взагалі не платити і змінити умову про сплату воєнних довгів. Заплата довгу Злученим Державам приневолила би В. Британію домагатися заплати воєнних довгів від своїх довжників. Не довело би до таких міжнародніх умовин, які істували перед світовою господарською скрутою і які саме довели до страшної скрути. Уряд не відмовляється від своїх воєнних довгів і буде переговорювати, як тільки през. Рузвельт започаткує переговори. Уряд В. Британії заневняє, що заплата такої великої квоти в дні 15. червня ц. р. дуже обнизила би вартість фунта штерлінґа. Уряд задумував доконати символічної заплати і приступити до переговорів. Одначе рішення конґресу виявило, що през. Рузвельт не зможе скласти відповідної заяви в справі воєнних довгів. І тому уряд здержує дальшу сплату воєнного довгу.

„Ню Йорк Таймс" повідомляє, що щойно тепер буде можна зліквідувати воєнні довги. Нота британського уряду очистила атмосферу.

Совіти купують поживу за кордоном.

Льондонський „Таймс" з дня 30. м. м. повідомляє, що Совіти заключили з австралійськими й аргентинськими доставцями збіжа контракт про негайну доставу більшої скількости пшениці для Совітів. Перші пароплави вже ладують. Пшениця призначена в першу чергу для Владивостоку.

Рівночасно анґлійські торговельні круги подають до відома, що Совіти закупили у Великій Британії 70 тисяч барилок оселедців.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI. I. karny we Lwowie, w składzie S. O. T. Będaszewski, jako przewodniczący, S. O. M. Młynarski i S. O. D-r P. Laskowski, jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 137 czasopisma pt. „Діло" z daty Lwów, dnia 27. maja 1934. do Sygn. VI. I. Pr. 271/34, na posiedzeniu niejawnem w dniu 30. maja 1934 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 25 maja 1934, przez Starostwo grodzkie we Lwowie, konfiskatę czasopisma pt. „Діло" Nr. 137 z daty Lwów, dnia 25. maja 1934. zawierającego: 1) w artykule pt.: „Jak to było u Zbarażczyni" w ustępie od słów: „pro Hnylyci"... do słów „ne mohło buty", znamiona występku z art. 127 i 170 k. k., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 o. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17/12 1862. Dz. p. p Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu tendencyjne i fałszywe przedstawienie przebiegu zajścia w powiecie zbaraskim, które mogą wywołać niepokój publiczny Według § § 487, 489 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione Przewodniczący: T. Będaszewski w. r. Protokulant. Polański w. r. Za zgodność: J. Warzoszczak o. kanc.

Нагороди

ждуть
тільки тих,
які до 15. ц. м.
вирівняють
залеглости
і вплатять
передплату
„Діла" за
червень.

ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
О. ЛЕВИЦЬКА і С-ка
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 503-881.
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елегант" терпентин.
Пасту до взуття „Елегант" воскову
Пасту до підлоги „французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри
Синку до білля
1397 помадкову і коронову 16—?
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську.

Хто кого хоче розброїти і навіщо?

Женева, 31. травня 1934.

Конференція „розброєння", що зійшлась 29 ц. м. в Женеві, давно вже не заслуговує на цю назву. Не можна її назвати також конференцією для обмеження зброєнь; це властиво досить безналійні сходини для боротьби проти нестримного зросту зброєнь.

По промовах Гендерсона, Літвінова, Саймона і Барту можна вже бачити, що поважних виглядів на успіх конференція не має. Досить влучний є осуд „Пополь д'Італія", який пише: „Дискусії з вітрика не дають ніякої надії на близьке розвязання проблеми. Бракує пропозицій, які мали б безпосередню практичну вартість. Здається, що намагаються урятувати конференцію покликаючись на те, що треба обговорити справу забезпечення".

Але загрозливим для конференції є властиво не так брак практичних пропозицій, які могли би приняти великі держави, як самий дух, що панує на ній. Змагання Гендерсона та сера Джона Саймова збудувати міст між Францією та Німеччиною розбиваються об рішучий спротив представника Франції та просто провокаційну тактику Літвінова.

Літвінов цього разу загнався. Його промова викликала у кількох швайцарських денниках досить ріжного напрямку іронічну замітку, що так як Літвінов у справі Франції міг би промовляти і сам Барту. Завдання Літвінова було справді досить невдячне; він мусів сказати проти Німеччини все те, що Барту вважав для самого себе не зовсім пристойним. Позатим московський делеґат міг цілком щиро жадати забезпечення від Німеччини, потрібного для Москви без порівняння більше ніж для Франції.

На нещастя для пана Літвінова в Женеві істує ще незалежна преса, досить добре поін-

Уживаймо лише знаменитої цикорії „ЛУНА“ і здорової підмінки кави „Пражінь“
виробів української кооперативної фабрики 1301 **„Суспільний Промисл“ у Львові.**

формована про дійсні мотиви московської „миролюбности“. На його демагогічне жадання цілковитого розброєння „Журналь де Женев“ цілком слушно зазначує, що „коли б його пропозицію приняли, то це довело би нехибно до совітської гегемонії у світі, бо комуністичні партії виплекані та озброєні Москвою по всіх краях завели би всюди диктатуру пролетаріяту... Саме Совіти витворили інтернаціональні умовини, які роблять цілковите розброєння утопією. І саме тому можуть вони його пропонувати безкарно“.

Про дійсну ролю п. Літвінова „Ж. д. Ж.“ пише далі: „У всякім разі можна сказати, що його декларація була пересіяна ворожими натяками проти Німеччини та Японії в такій мірі, що можна запитати себе, чи не була вона нарочито урядженою провокацією. Переводячи її він намагався поглибити провалля між Францією та Німеччиною. Чи це справді служить справі миру, оборонцем якого він хвалиться? Але чи не відповідає це інструкціям Кагановича, який заявив на останнім конгресі всесоюзної комуністичної партії, що завданням московської дипльоматії є затроювати відносини між капіталістичними державами, бо суперечки між ними творять основу забезпеки Совітів“.

На той устуо у промові Літвінова, де він натякає на деякі держави, що „в цілях своєї національної політики уряджують ворожі виступи за території сусідніх держав“, „Ж. д. Ж.“ питає: „про які країни говорить Літвінов, про Манджурію, Грузію чи Вірменію?“, хоч і знає очевидячки, що підступні натяки московського делегата звернені проти Німеччини та її здогадної політики супроти прибалтійських держав та України.

Це не свідчить про великий дипльоматичний хист Літвінова, коли він так незручно використовує конференцію розброєння для обрахунків Москви з Німеччиною. Щоб дати цілком належну оцінку цим „пацифістичним“ виступам Літвінова, варто згадати протест більшовицького „полпреда“ Бессонова в Берліні проти „протисовітських виступів райхсканцлера Гітлера на Конгресі праці. Бессонов заявив, що незгідні з дійсністю заяви Гітлера про господарський розвиток та господарське становище СССР це втручання у внутрішні справи СССР, та що своєю заявою про мільони, які ніби вмерли з голоду, Гітлер станув на чолі протисовітської кампанії, веденої в Німеччині.“ („Ізв“. 20. 5. 1934.).

Про відповідь уряду Німеччини нема покищо ніякого повідомлення ані в більшовицькій ані в европейській пресі. Можливе, що протест Бессонова у Німеччині просто знехтували. За Бессонова мститься у Женеві Літвінов, але йому буде тяжко заперечити жахливу голодову катастрофу в Україні та в деяких інших частинах СССР.

Всі божевільні зброєння СССР це постійна загроза европейського миру.

„Пан Літвінов — гуморист“, пише „Журналь де Женев“, а всеж успіх його довжелезної промови в Женеві був більш ніж сумнівний. Пропозиції Літвінова, щоб зорганізувати постійну конференцію розброєння при боці Союзу Народів досить зимно приняла навіть офіціяльна французька преса.

Щодо Англії, то там стрінули з недовірям пропозиції взаємної забезпеки миру не лише в редакції пана Літвінова, а і в поміркованій формі самого президента конференції. „Дейлі Телеграф“ зацитував навіть крилатий вислів Болдвіна: „Забезпечення — це санкції: санкції містять у собі небезпеку війни: отже забезпечення однозначне з війною“.

Характеристичне світло на становище Літвінова в Женеві, зокрема на його цілковите підпорядкування планам Барту, кидає повідомлення „Правди“ з Львовону під соковитим титулом — „Антирадянські плани твердолобих палїїв“. Це повідомлення стверджує з обуренням, що Англія має намір зобовязати авіяційною конвенцією лише чотири великі держави Европи та „спрямувати агресивність Німеччини на схід, стабілізувавши її стан на заході. „Сандей Таймс“ ясно зазначує, що Англія незаінтересована у збереженні миру в Манджурії та у Східній Европі. Отже деякі англійські кола справді шукають шляхів до розвязування війни в бажаним для них напрямі“.

Таким чином Франція має рятувати Москву не тільки проти Німеччини та Японії, а й від Англії. Чи не забагато це буде для самої Франції?

Демагогічна акція Літвінова в Женеві причинюється до вияснення міжнароднього становища. Вона буде таким самим корисним коментарем до цієї політики, як подорож Барту до Варшави та Праги.

М. Данько.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.**

Як виглядатиме програма
Українського Жіночого Конгресу?

(Розмова з п. Оленою Залізняковою, головою Програмової Комісії.)

Український Жіночий Конгрес, що відбудеться в днях 23—27. червня 1934 р. у Станиславові, викликує щораз більше зацікавлення не тільки жіноцтва, але й широких кол громадянства. Зокрема всі зацікавлені програмою і рефератами Конгресу, про які ще дуже мало було звісток у пресі. Щоби дістати в цій справі авторитетні відомості, дозволили ми собі звернутися до п. Олени Залізнякової, голови Програмової Комісії.

— Чи програма Конгресу вже остаточно устійнена?

— Поділ рефератів на поодинокі цикли устійнений уже давно і про це подавали ми вісти до преси ще в початках березня. Сьогодні можу вже подати прізвища поодиноких референток, одначе застерігаюся, що ще в останній хвилині можуть зайти деякі зміни, тимбільше, що багато наших референток приїзджає зпоза меж Галичини.

— Прохаю вічливо подати нам реферати й референток поодиноких циклів.

— Найбільше рефератів припадає на перший цикль — історично-ідеольогічний під назвою: „Наше минуле й наші змагання“. (На цей цикль призначений перший і останній день Конгресу). Туди авійдуть реферати: пос. М. Рудницької; п. М. Струтинської — Львів, З. Мірної, голови Українського Жіночого Союзу — Прага, Гайни Чикаленко-Келлер — Тібінген, Л. Садовської — Прага, М. Лівицької, голови Союзу Українок Емігранток — Варшава, представниці Американського Жіноцтва, О. Захаріясевич — Львів, М. Мельниківної — Станиславів. Всі реферати з першого циклю торкаються ідеольогії українського жіночого руху, історії українського руху та завдань жінки політичної емігрантки й емігрантки в Америці, релігії та співпраці молоді в жіночому русі.

— Як виглядає другий цикль докладів?

— Другий цикль торкається культурно-освітніх і виховних питань, і має збірну назву: „Творім рідну культуру“. Тут входять реферати про творчість української жінки в ділянці мистецтва: реф. І. Гургула — Львів, про літературну творчість української жінки реф. д-р Чайківська — Варшава, далі про дошкільне виховання реф. проф. С. Русова — Прага, шкільне питання реф. сен. О. Кисілевська та культ.-осв. працю реф. М. Білякова — Львів.

— Які є дальші цикли?

— Два дальші цикли — це господарський під назвою „Будуймо народне господарство“ та низка рефератів на тему гігієни й суспільної опіки під назвою „Дбаймо за народне здоровля“. Референтками в цих двох циклях є пп.: О. Ліщинська — Комарно, д-р Х. Кононенко — Ужгород, Н. Селезінкова — Радехів, д-р С. Парфа-

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 7. ЧЕРВНЯ 1934.

М. ВОЗНЯК. 7)

До генези й розуміння Франкової поеми „Похорон“.

(Докінчення).

Як у „Поєдинку“ перед читачем картина бою, так і в „Похороні“, тому й похоронний похід у поемі відповідно змінений у порівнянні з похоронним походом у легенді про дон Хуана де Марана. Хоч поет зарахував у епільозі „битви й побіди“ до чарів місячної ночі“, все таки не зашкодить згадати, що по скінчених виборах органи галицької преси не раз уживали заголовків у статтях „По битві“. А що в „Похороні“ в першій мірі йде річ про галицькі вибори, які зєднинили по польському боці всі кляси й партії проти українців, від князів почавши, а на польській людовій партії скінчивши, на це вказує й імення князя у прозовому вривку В і промови представників кляс і партій на бенкеті в „Похороні“ аж до фрази „uobywatelić to chłopstwo“. Жертвою зєдиненого польського фронту став і сам Франко. З приводу виборів написав він низку пекарних статтей, у першій мірі у віденському часописі „Die Zeit“, за що накидалися на нього навіть польські демократи. Галицькі вибори давали Франкові часто нагоду чути виводи польських промовців на виборчих зборах. І ось квінтесенцію виводів польських журналістів і політиків у відношенні до українського народу маємо саме в промовах польських представників на бенкеті в „Похороні“.

Біль серця, сумніви щодо доцільности шляху й розпука з приводу своєї праці серед польської людової партії, що разом із польським міщанством, панством, шляхтою й аристократією пішла в бій проти українського плебейства, отже розпука з приводу „служби ворогу, що з нас же й кпить“, усе те веліло Франкові змалювати бенкет зєдиненого польського фронту для Мирона. Це видко з таких слів прозового вривку Б: „І я сиджу між ними! Я, плебей і пролетарій, я чоловік без роду, без високого становища, без широких протекцій. І не тільки сиджу між ними, — а весь отсей збір для мене зібрався, весь отсей пишний бенкет для мене справляється, всі оті сильні і могучі сего світа, оті горді, спокійні, величні в своїй рівнодушности — я знаю се — ще не перестали тремтіти і в глибині душі своєї чують, що їх панованне висіло на волоску і не будь моєї помочі, мого плебейського впливу і моєї енергії, хто знає, що було би з ними сьогодні!“ У поемі сидить Мирон на бенкеті.

Мов Юда той серед симедріону
Котрому він Христа продав на муки.

Усміхаючися стискав він руки учасників, шойно обмиті з крові його братів, у поемі як учасників бою, у дійсності з крові жертв баденіївських виборів, у часі яких упали трупи, були ранені й ще більше арештованих. Музика роздирає серце Мирона, йому причувається крик:

„Ти зрадник! Зрадник! Зрадив люд закутий“.

Ворог, прикинувшися його „ангелом, вітцем“, підіпхав свій гадючий язик йому під серце, знайшов у його душі дупло та вліз, і Мирон „зрадив люд закутий“! Свідомости зради не зменшує і його відповідь генералові-рубаці, в якій він, як справедливо каже М. Зеров, „в логічних вивертах думки пробує знайти будьяке оправдання для себе“.[1]) Тому й серед вирахування на кінці епільогу того, що Франко назвав „чарами місячної ночі“, нема згадки про зраду-гріх, головний мотив усієї поеми.

Промову Мирона заглушує гамір і оклики „Мовчать! Розсічемо! Проч з ним!“, що вибухли серед зібраних на згадку про одну з їх прикмет — „хитрощі гадюки“, — відгомін тієї нагінки, яку уладили поляки на Франка за статтю „Der Dichter des Verrates“, на кінці якої й зацитовані слова з оди Міцкевіча „Do matki Polki“, де їй радить поет учити свою дитину „z jadowitym gadem dzielić łoże“ і „postać mieć skromną, jako wąż wystygły.“ Погляд польської суспільности на Франка відзеркалювали слова відкритого листу польської академічної молоді, де сказано про згадану статтю Франка, що „ów artykuł wyszedł z pod pióra człowieka, który oburzając się w nim na zdradę, sam dopuszcza się zdrady na własnym swoim narodzie.“[2]) Такі й подібні польські голоси веліли Франкові призадуматися над своєю десятилітньою працею в польському таборі. І саме свої настрої й думки вилляв він у поемі „Похорон“. Як у „Поєдинку“ революціонер Мирон убивав Мирона-зрадника революції, так у „Похороні“ Мирон падє трупом, як каже промовець над його могилою,

З рук зрадника, що й нам накоїв лиха,
І не кинжалом вбитий, не мечем,
А словом, що пекою злою лиха,
Тим зрадником, що накоїв багато лиха по-

[1]) **М. Зеров. Франко-поет (Ів. Франко. Поезії, 1925 с. XLII).**

[2]) **Głosy akademickiej młodzieży polskiej. 1897. List otwarty młodzieży akademickiej, c. 8.**

чович — Львів, д-р К. Янович — Львів та Ц. Палій Львів.

— Як виглядатиме програма Дня Української Селянки?

— Програма цього дня буде дуже ріжноманітна й цікава. Після полевого Богослуження відбудеться віче під голим небом похід вулицями міста Станиславова, дальше популярна Академія, виведена силами Кружків Союзу Українок, вкінці вправи сокілок при орхестрі та спортові змагання.

— Чи крім ділових нарад Конгресу передбачені якісь товариські імпрези?

— Очевидно! Відбудеться святочний концерт при співучасті Любки й Христі Колесівних, Марії Сокіл та злучених жіночих хорів під орудою відомої диригентки п. Щуровської з Праги. Дальше буде театральна вистава Театру ім. Тобілевича та два чайні вечорі. На обох товариських сходинах буде дуже цікава й ріжноманітна концертова програма, а один з них буде цікавий тим, що всі учасниці являться на ньому в народній ноші.

— Як виглядатиме відкриття Конгресу?

— Конгрес відкриє голова Ділового Конгресового Комітету п. Е. Макарушкова. Після вибору Президії привитає делегаток господиня Конгресу п. А. Рублева, а відтак голова Союзу Українок п. пос. Рудницька виголосить програмову промову.

— Чи буде відчитування привітів?

— Привітів наспіває вже тепер так багато з усіх сторін світа, зокрема івд чужинних жіночих організацій та жінок-чужинок, що ледви зможемо їх усі відчитати. Передбачені також устні привіти від центральних українських установ і представниць поодиноких українських земель та еміграційних центрів.

А. К.

Міністр Єнджеєвич у Луцьку.

ЛУЦЬК, 5. 6. ПАТ. Вчора міністр освіти Вацлав Єнджеєвич в товаристві воєводи Юзефського та шкільного куратора Фіревича перевів візитацію в середніх і народніх школах м. Луцька. Пополудні приймав представників громадянства.

Заговір комуністів в Індії.

З Бомбаю повідомляють, що індійська поліція викрила і зліквідувала широко розгалужений заговір комуністів. Комуністи підготовляли страйк у британських підприємствах. Поліція арештувала понад 500 провідників. Забрані документи виявили, що великі страйки в ткацькім промислі підготовили комуністи. Крім того документи виказали, що комуністи підготовили переворот. Поліція пошукує за тайними складами зброї, розкиненими у всіх північних провінціях.

лякам (головно своїми статтями), був той Мирон, що працював у радикальній партії, на українському загоні й написав статтю про Міцкевіча як поета зради. Своїми статтями, в першій мірі в часописі „Die Zeit", а головно „Поетом зради" убив цей Мирон того Мирона, що працював на польському загоні.

Таким робом поема „Похорон" Франка була поетичним виливом тих настроїв поета, до яких він признавсь у статті „Руcько-польська згода і українсько-польське братання" в першій книзі „Літературно-Наукового Вістника" за 1906 р. Навівши факти на доказ, як „не бувши русином і не живши тоді серед руської суспільности, ніхто не може мати поняття про вражіння, яке робили тодішні події[1]) (ст. 157), писав Франко: „Та не досить того: в ту саму пору я зазнав ще важніших ударів від людей і груп, близьких і дорогих мені серед польської суспільности; я побачив, як довкола мене валився весь той світ ідей чи ілюзій, над якого реалізацією я працював і в хвилі розпуки я кинув каменем у прірву і усунувся набік, покинув назавсіди експериментоване з працею на двох загонах і дав собі слово присвятити всю свою працю своїому рідному народові." (с. 157).

Поетичним відгуком того самого, з приводу чого заговорив Франко в зацитованих словах, зокрема болю його серця й задуми над подіями середини 90 рр. XIX в., особливо 1897 р., в українському й особистому житті автора, є його поема „Похорон".

---

[1]) Пригадаймо слова Мирона з „Похорону" про вражіння музики на нього на бенкеті:

Пощо мені такими голосами
Пригадувати те, чого й без того
До гробової не забуду ями?

„Врі, да мєру знай!"

Що пише ужгородський „Карпаторусскій Голосъ" про т. зв. „Зїзд талєргофців" у Львові.

Які брехливо-фантастичні дані про т. зв. „Зїзд талєргофців" поширюють москвофіли у своїх газетах, видно найкраще з кореспонденції „Карпаторусского Голосу" з 3. ц. м., яку наводимо тут дослівно:

„Свято відкриття памятника незнаного талєргофця у Львові пройшло із зовсім несподіваним успіхом. На свято прибуло до 20 тисяч (!) людей, головно молоді (!). Численно було заступлене селянство. І тому саме свято мало „русскій національний характер".

На свято прибуло 200 греко-катол. священників (!). Це доказ, що греко-католицьке духовенство в Галичині зберегло, всупереч усьому, „стойко русскій дух". Православних священіків було до 50 (!), створили цілу процесію.

Порядок був усюди взірцевий і ніяких інцидентів не було. Українці — не прийшли; їх не було видно навіть на вулицях міста.

Похід тягнувся на 5 км. (!) головними вулицями міста (!) зі замку на цвинтар. На переді несли 120 (!) терневих вінців з трьохколіровими національними лентами з написами: „Борцям і страдальцям за Русь", „Мученикам Талєргофу" і т. д. Був також вінець від Т-ва ім. А. В. Духновича, зложений окремим делегатом.

Після відкриття памятника і складення вінків 20-тисячна юрба зібралася на площі Сокола, де відбулася святочна академія. Представники „всіх Голгофт русскаго народа" склали привіти.

З гострою критикою на поведінку влади греко-ктолицької церкви виступив русскій депутат (польського парляменту) Бачинський, підкреслюючи з обуренням, що митрополит Шептицький, епископи Коцилловський і Хомишин не приказали своєму духовенству молитися за страдальців Терезина і Талєргофу, тоді коли витає молитву за українців-терористів. Свящ. о. Яворський виголосив реферат про українську провокацію в 1914 р.

Вечором відбувся концерт, на якім було до 5.000 (!) людей".

*

Ми навмисне навели повнотою допис ужгородського москвофільського часопису про москвофільський зїзд у Львові, аби показати, як дотичний дописувач, користаючи з непоінформованости читачів тої газети про галицькі справи, пускає їм в очі блахмана. Бож усі ті дані, що їх наводить „Карпаторусскій Голос" про „зїзд талєргофців", до тої міри переборщені і фантастичні, що у нас кожна дитина мусить з них сміятися.

Запевняємо, що дані, які ми принесли про зїзд, наскрізь вірні і число учасників у нас ні трохи не зменшене. А тих учасників не було більше, як 4.000, не зважаючи на 2-літню енергійну підготовку до зїзду в цілому краю і ріжні полекші для всіх тих, що вибирались до Львова на зїзд „почцівих старорусінуф".

І можемо ще запевнити редакцію „Карпаторусского Голосу", що навіть якби вона вислала була сюди до нас відоме консулятське авто, яким розбивався так довго її шеф по Підкарпатській Руси, — то й ним не доставив би до Львова на москвофільський зїзд 200 гр.-кат. священників, просто тому, бо стільки їх — по найточнішим обчисленням — не назбирав би в цілій Галичині!

Така сама правда з тими 50 православними священиками на зїзді. Як загально відомо, в цілій Галичині нема й 30 православних священиків, до того є між ними і свідомі українці, а „Карпаторусскій Голос" нарахував їх 50!

Щож до концерту, то у Львові нема ніодної салі, в якій містилось би більше, як 1.200—1.500 осіб. Вечірній концерт на „святі талєргофців" відбувся в салі „Нар. Дому" (Театр Ріжнородностей), де при найбільшому зусиллі не зміститься більше, як 1.000 осіб.

Виходить, що в тому дописі правдиве тільки одно: нечувані напади послів Бачинського і Яворського з ББ на українців, зокрема напади й наклепи на нашу церковну єрархію того першого; про що зрештою розтрубіла зараз по зїзді з вдоволенням агенція „Всхуд". Колиж воно так, то що тоді робили взагалі на зїзді греко-католицькі священики, яких було до 60?

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8. 41/82

Виховання громадянина.

(Кореспонденція з Волині.)

(Докінчення.)

V.

На жаль, згадані явища стають щораз частішими та ширшими, а особливо в тих місцевостях, куди проникли крайні політичні течії — комуністична й націоналістична. В тих містах і селах, особливо на північно-західних землях, де прищепилися ці крайні течії, праця молоді над зматеріялізуванням великих думок людства й виконанням завдань Нації припиняється, і в економічній ділянці життя витворюється мертва смуга. Легко вказати таке місто за містом, село за селом.

Це явище тим сумніше, що **маємо вже явні познаки перетягання психічних струн — екзальтацію й афект.**

У стані ненормального піднесення юнаки готові йти до вязниць і на смерть, але не вспілі змусити себе рухнути пальцем, щоб заразже щонебудь зробити для голодних, знесилених братів — для зубожілої країни, прикласти бодай трошечки праці до економічного розвитку свого народу.

Залишається ще додати, що наркотично-психічне піднесення юнаків дуже часто кінчається природнім розчаруванням, ослабленням волі, резигнацією й коченням по слизькому торі реакції аж до... зрадництва й конфідентства. Приклади маємо щораз частіші. І винні в цьому головним чином ті, що відтягають молодь від здорової праці в бік мрійництва й безсилих фраз.

Інакше й бути не може, бо на це є природній закон реакції — апатії і капітуляції духа після наркотичного піднесення.

А нам потрібні не штучно наекзальтовані хлопці з часово блискучими очима й нервовими рухами, що літають у хмарах, а здорові діяльні мужчини, в яких слово й праця складають ділість. І власне тому, що ми, як Нація, хочемо зрівнятися з іншими народами, а значить — мати однаково вироблений людський матеріял. Коли в цьому напрямку йдуть турки, араби, індуси, китайці й інші, завертаючи від східнього мрійництва й гоп словом на шлях европейської координації духа й матерії, творчої думки й чину, то щож казати нам автохтонам Европи?

А тимчасом є безсумнівним фактом, що в психічних актах нашого молодого покоління, переважно його мужеської частини, є багато з очього східнього мрійницького світоприйманя. Наш хатній комунізм і націоналізм є власне таким мрійницьким і поверховим копіюванням оригіналів на Сході й Заході Европи. І там і тут у основі лежить матеріяльне сьогодні. Совіти, Італія, Німеччина — найяскравіші приклади: скрізь кипить зміцнена праця на відтинках хліборобства, торговлі, промислу й узагалі в матеріяльній ділянці суспільного життя у намаганнях утримати цю працю на рівні внесеної думки, — інша річ, чи всім це вдається.

В душі нашого молодого покоління відбивається все те, як у кривому зеркалі, в вигляді романтики У Совітах пятилітки й тяжка індустрія (правда, кульгаві), в Німеччині безупинний туркіт машин, у Італії — відвойовування в природи нових просторів для хліборобства й т. д., — а в нас усе це або буржуазні вигадки, або опортунізм і прояви капітуляції старших; у нас, як сказав росіянин Грібоєдов „Шумім, браття!" Проти плуга, молота, машини, лабораторії, торговельного апарату комуністи й націоналісти висовують звуки кличів і гасел та вимахують порожніми руками, які на те й створені, щоби від молодих літ до смерти тримати в них знаряддя праці для здобуття „повсякденного хліба" для себе й для Народу.

Ось, здається, джерело деякого розслаблення та змін у психіці нашого молодого мужеського покоління, яке випереджує вже молоде жіноцтво.

Хіба цього досить, щоби серіозно подумати над вихованням нашого юнацтва на майбутніх громадян, яких вимагає XX. століття.

VI.

Хоча ми не ставили собі дидактичних завдань, проте для цілости нашої статті додамо наприкінці, що нашій молоді слід би дати до засвоєння такі перші заповіді:

З приводу близької премієри
Подорожі по Варшаві
в інсценізації Леона Шіллєра
ще тільки кілька днів йдуть
Дівчата в одностроях

Любко то я — щодня
в РІЖНОРОДНОСТЕЙ

1. Все те, що сьогодні має культурний світ (поза безпосередніми дарами природи), людство здобуло скоординованою працею розуму й рук, і така праця мусить йти надалі.

2. Все на світі людство будувало й будує внизу, від землі, від фундаменту, від горщика, найпримітивнішого ножа, рала, колеса, вісі й гвінтика машини, від цеглки й камінчика, — і доля та добробут народу залежить від безлічі добре виконаних цих дрібних речей, з яких складається великий апарат Нації. А значить — *праця* справді для Нації той, хто цю роботу робить.

3. Слова, високі думки, гасла без одночасної скоординованої праці рук є не лише безвартісними речами, але й гріхом.

4. Молоді люди, щоб стати будівничими, повинні раніше стати добрими робітниками; щоби стати провідниками — вникати себе карними рядовниками; щоб взяти на себе ролю провідника — повчитися й пізнати життя.

5. Навіть найкраща праця, але необєднана, неведена по одному пляні й неспрямована до одної мети, нічого не варта; єдино доцільною є праця не гуртків, по отаманськи, а обєднана праця цілої Нації під одним зверхнім проводом.

6. Без фахівця, працелюбного громадянина й вищого морального авторитету нема Нації, а є зубло хробачків, що пожирають самих себе.

Володимир Островський.

Великий політичний процес у Перемишлі.

ЧОТИРНАЦЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

Сьогоднішня розправа тревала лише годину. На початку розправи предс. відчитав рішення трибуналу в справі поставлених внесків на евентуальні питання в справі арт. 154 (розповсюднення летючок), яким згодився на всі евентуальні питання.

Факт приняття внесків оборони треба уважати передовсім здобутком оборони, а дальше свідчить це й про становище трибуналу до акту обвинувачування, який усім підсудним закидує головну зраду

Після цього відчитано 50 наново сформулованих питань до присяглих суддів, які трибунал затвердив підписами.

На цьому відложив предсідник розправу до чергового дня. Завтра промовлятиме вже прокуратор та оборонці і можна сподіватися вердикту присяглих суддів. Присуд западе в середу передпол.

Як не можете спокійно спати — то підпишіть позичку Рідній Школі на суму 25 зол.

Фальшування статистики в Совітах.

Минулорічний совітський урожай, про який стільки говорилося і про який так розголосила була совітська преса, зовсім не був такий добрий, як його представляли. Льондонський „Таймс" з дня 29. м. м. пише: „Урожай, який зібрано минулого року, був далеко менший від того, що офіціяльні круги подали. Тепер виходить на яву, що офіціяльно подана висота урожаю (89 міліонів метричних тон) за рік 1933 була подана на підставі нової системи обчислювання. Статистика не опирається на числах з дійсного урожаю, як це робили попередніми роками, але її зладили на підставі обчислень засівної площі та збіжа на пні, відчисливши 10 прц. як убутох підчас жнив".

В дійсності навіть офіціяльні числа про засівну площу не відповідали дійсності. Коротко сказавши — вся статистика про врожай була нефальшована.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Большевицьке військо в Манджу-Го.

МОСКВА, 5. 6. ПАТ. ТАСС заперечує вістки з Харбіну, що відділ більшовицької артилерії перейшов кордон Манджу-Го та занял місцевість Тунтайген на полудні від Туй-Нін .

Сяніцький староста заборонив цього року заснувати читальні „Просвіти" в трьох селах, а саме **Ялині, Куляшним і Волі Нижній** та кружок „Сільського Господаря" в **Тиряві Волоській**, сяніцького повіту. У мотивах староста подає, що „заснування читалень „Просвіти" може нарушити спокій і публичний лад, бо населення належить до іншого політичного табору, ніж члени-основники і до таких товариств ставиться неприхильно. Ось один з цих документів.

Sanok, dnia 11. maja 1934. Starostwo Powiatowe Sanockie L. BP. 49/Stow. ref./1934. Do P. T. Założycieli Oddziału Towarzystwa Proświta pod nazwą Czytelnia „Proświty" w Woli Niżnej do rąk Pana Michała Szubiaka. Na zasadzie art. 41. i 14. prawa o stowarzyszeniach z dnia 27. X. 1932. (Dz. U. R. P. Nr. 94. poz. 808) zakazuje się założenia w Woli Niżnej Oddziału towarzystwa Proświta p. n. Czytelnia „Proświty", ponieważ założenie tego stowarzyszenia może spowodować zagrożenie spokoju lub porządku publicznego, albowiem ludność miejscowa, należąca do innego obozu politycznego niż założyciele, odnosi się do stowarzyszenia tego rodzaju wręcz niechętnie, czego dowodem fakt, że istniejąca w tej gminie w latach poprzednich Czytelnia „Proświty" została w roku 1930 zlikwidowana z powodu braku członków. Powstanie więc takiego stowarzyszenia nie odpowiada względom pożytku społecznego i usilne forsowanie go w tych warunkach może spowodować skutek wyż naprowadzony, co zresztą dowodnie stwierdzono w innych miejscowościach tut. powiatu w analogicznych warunkach. Przeciw powyższej decyzji wolno wnieść odwołanie do Urzedu Wojewódzkiego we Lwowie przez tut. Starostwo w ciągu dni 14. od dnia następnego po doręczeniu decyzji. Starosta powiatowy: D-r Skwarczyński w. r.

Члени основники та селяни з Волі Нижної внесли відклик від цього рішення старости до Воєвідського Уряду у Львові. Відклик підписало ні менше ні більше, а 152-ох громадян(ок). подаючи від себе такі вияснення:

Читальня буде поширювати освіту згідно з постановами статуту і ніякою політикою не буде займатися. В 1930. зліквідовано читальню тільки тому, що годі було піднайти відповідну домівку. Тепер уже таку домівку селяни мають. У селі мешкає тільки одна польська родина та одна жидівська, а зрештою самі українці. Цей факт підтвердив громадський уряд у Волі Нижній.

Poświadczenie. Ze strony urzędu gminnego, w Woli Niżnej stwierdza się, że ludność w Woli Niżnej jest religji katolickiej, obrządku greckiego a narodowości ukraińskiej. Tylko jedna rodzina polska i jedna rodzina żydowska. Wola Niżna, dnia 19. maja 1934 r. Wanio Pelsztyn w. r. wójt (і печатка).

Побачимо, що на це скаже Львівське Воєвідство.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 93—180 **Телефон 25-55.**

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шоаки, зефіри, полотна та всілякі блаватні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. дарон білети до першорядних кін. 5/73 54-?

З сокільського життя.

Академія в честь Івана Боберського в Тернополі.

Філія руханкового Т-ва „Сокіл" у Тернополі по важких переходах від 1930 р. починає оживати. Доказом цього уладження академії в честь Івана Боберського в дні 2. червня ц. р. На програму склались вільноручні і ритмічні вправи побратимів і посестер, промова, перегляд руховиків, хори, деклямація, а закінчили гарні вежі.

По перегляді руховиків виголосив промову побратим Остап Сіяк, б. довголітній співробітник ювілята в сокільській організації. У своїй промові зясував промовець значіння ювілеїв визначних одиниць та заслуги й осягн Боберського в нашій сокільській організації. Зокрема підніс значіння ювілята як педагога-вихователя, що перший у нас був пропагатором і переводив практично діло фізичного виховання для скріплення духових сил нації та виховав дійсно цілий гурт співробітників і учеників у засаді „Все вперед — всі враз", яку слід проводити без упину для майбутнього нації. Промову закінчив побр. Сіяк поздоровленням та окликом „Гаразд" у честь ювілята, що присутні грімко повторили.

Руханкові вправи, хоч недавно почались, виконано справно під звуки орхестри з Березовиці під упр. В. Кручового. Відповідно дібрані пісні, що внесли багато життя, виконали хори дуже вдатно під управою В. Менцінського. Деклямація м-ра В. Постригача „На рокованни", виголошена із зрозумінням і запалом, доповняла гармонійно цю програму. Справно виконані багаточленні вежі при світляних ефектах закінчили цей вечір. Продовження відбулося найближчого дня (3. ц. м.) на сокільському майдані у виді спортових змагань і фестину.

Це бадьоре свято в честь батька нашого Сокільства причиниться певно до скріплення і поширення сокільської організації в нашій окрузі. Признання належиться теперішній Старшині тут. філії, що в такому короткому часі вспіла вже доволі добре наладнати працю товариства, а в першу чергу новому начальникові О. Павлишинові і молодим руховикам.

Сокіл.

Два союзи в Европі.

Спільний фронт Німеччини, Польщі, СССР і прибалтійських держав.

В Женеві кружляють поголоски, що дипльоматичні кола приготовляють дві міжнародні умови на зразок балканського пакту. В східній Европі такий союз утворили би прибалтійські держави, СССР, Польща і Німеччина. Другий союз творили би Франція Італія, Югославія, Болгарія і Туреччина. Обі умови спиралися би на примусовім розмі на випадок конфлікту між державами, які підпишуть цю умову; на дефініції нападника і на взаїмній гарантії. Кружляють теж поголоски, що Гендерсон з доручення уряду В. Британії переговорює з Німеччиною, щоби вернулася до Ліги Націй.

Німецькі кола міркують, що сподівані зміни напрямних розбройної конференції вимагають довшого часу до надуми. Тому розбройну конференцію відсунуть аж до жовтня.

—o—

Хто є Анна Стен?

Англійський фільмовий журнал „Пікчел Шов" з дня 2. червня подає цікаву біографію славної фільмової зірки, Анни Стен. З тої біографії довідуємося, що Анна Стен — це наша землячка. Родилася в Київі. Батько її селянин-українець з Київщини, мати шведка. Батько славився на цілу околицю як танцюрист. Від нього одідичила вона любов до танку. Батько згинув у боях з білогвардійцями підчас громадянської війни.

Анна Стен працює в Голівуд, мешкає в місцевості Санта Моніка, має 24 літ, віддана за доктора Евгена Франке. (УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

—o—

Спустошення хмаролому.

БЕРЛІН, 5. 6. ПАТ. З Бреславу повідомляють, що в околицях Варти на німецькім Шлеську хмаролім заподіяв великі шкоди. Вода залила багато господарств і зірвала всі мости. Шкоди величезні.

Криваві сутички у Варшаві.

Польська преса повідомляє, що в понеділок 4. червня ц. р. дійшло у Варшаві в 11-ох місцях до кривавих сутичок між „народовими радикалами“ і соціалістами та жидами. Члени „Бунду“ напали на кольпортера Шимона Іґлу і знищили кільканацять примірників часопису „Штафета“. Крім того побито ще декілька осіб. На торговиці при вул. Ставській дійшло до кривавих боїв робітників і торговців. Щойно відділи поліції по довших заходах привернули лад. Дійшло теж до бійки між народовими радикалами і членами „Бунду“. Народові радикали розвели широку акцію за бойкотом жидівських склепів. Арештовано кільканацять осіб.

ПІДПИСУЙТЕ Й ВПЛАЧУЙТЕ НА ПОЗИЧКУ РІДНІЙ ШКОЛІ ПО 25 ЗОЛ.

По широкому світі.

— У Женеві відбувається 18-тий з'їзд членів міжнароднього бюра праці.

— У Злучених Державах померло від страшної спеки 154 людей.

— Сенат уповажнив през. Рузвельта вести торговельні переговори з чужими державами.

— Палата послів приняла закон, призначуючи 1,178 міліонів допомоги фармерам, яким посуха знищила засіви. Закон уповажнив през. Рузвельта підвищити допомогу до 6 міліярдів.

— Німеччина дозволила своїм громадянам виїздити до Австрії покищо найдовше на 12 днів.

— У Штокгольмі відбувається міжнародня телефонічна конференція.

— Ком. Літвінов зголосив резолюцію, щоби розбройну конференцію переміннти на постійну конференцію безпеки.

— Хуртовина, що лютувала тому кілька днів при зах. побережжах Кореї, заподіяла величезні втрати в матеріялах і людях. Затонуло 200 рибльських кораблів, згинуло 350 рибалок! Врятували 1.800 рибалок.

— В Токіо відбувся 5. червня похорон адм. Того при участи князів і княжни, багато представників чужих держав і дуже багато народу.

— У західних ам. стейтах, що їх досі навістила посуха, впали дощі. Хлібороби кажуть, що їх не лише за мало, але й припізнені вони, бо плодів не дасться врятувати.

— До Москви приїхав 5. червня проф. Шмідт пров. виправи „Челюскіна“ з Ушаковим. Витали їх почесні відділи всіх родів зброї. Ждали на них представники влади, журналісти та публика, що витала їх овацийно.

З фільмового світа.

ЧИ ФІЛЬМОВІ ЗІРКИ ОПРАВДІ БАГАТІ?

Всі без винятку свято переконані, що найкраще живеться фільмовим акторам. Казки про легендарні ґажі зірок кружляють по всьому світі та доводять до того, що неодин пересічний смертник зітхав до такої фільмової карієри, до роскошів та казкового багатства. Та мало хто знає про те, як дорого треба платити за свою славу, скільки коштує щоденне життя пересічної зірки та як важко доводиться нераз такій фільмовій славі кінець в кінцем звязати.

1.500 ДОЛЯРІВ ТИЖНЕВО.

Пересічна фільмова акторка дістає тижневої ґажі 1.100 дол. Ясна річ, що не купує вона суконок за 10 долярів, як перед карієрою, але найдешевша суконка коштує її 120 долярів. І то треба вічно щораз то нову суконку купувати, бо фільмовій зірці не вільно двічі показатися в одній і тій самій суконці! Це тільки суконки. Про інші частини жіночої гардероби вже й не казати.

Важко вимагати, щоби така фільмова зірка мешкала в якійнебудь хатині. За найскромніше умебльовану світличку треба заплатити 300 долярів місячно. Годі їй тепер обійтися без служби. Потрібне також авто, бо що варта фільмова зірка, яка не має свого власного авта? Остаточно можна не мати шофера, бо зірка сама провадить авто, але видаток і так великий, коли зважити, що сплати за пересічне авто виходять на 250 долярів місячно.

А тепер для перегляду: Акторка дістає тижнево 1.500 долярів, тобто 60.000 за три квартали. Її видатки, як це наглядно доказали ці числа доходять до 17.500 дол. Залишається ще 42.500 долярів. Та не думайте, що ці гроші йдуть уже на ощадностеву книжечку!

КОШТИ ВЛАСНОЇ СЛАВИ.

Коли вже така зірка добула собі остаточно фільмову славу, тоді треба обовязково найняти собі окремого шефа реклями, і такий „впливовий“ добродій каже собі платити 3.000 долярів річно. Ніяка рекляма не може обійтися без знимок. Такі зірки, як Кляра Бов, Джон Кревфорд, Дженіта Ґейнор, Ґрета Ґарбо й інші мають до діла тільки з найславнішими фотоґрафами. І навіть така пересічна зірка, йдучи за прикладом тамтих „світочів“ фільмової слави, видає на фотоґрафії річно 2.000 долярів.

Щойно тепер починаються направду поважні видатки. Коли зірка добула собі безперечно велику славу, тоді появляються десятки звеличників, всі приймають її з отвертими рамеками, словом стала любимцем публики. Слід якось їй віддячитися і... запросити цілу ту громаду до себе на бенкет. У звязку з цим треба збільшити службу. Годі вже тепер їй показуватись між людей у старому Форді. Сама обставина, що її суперниця має аж дві елеґантні лімузини, вистане, щоби купити собі коштовнішу машину. Тепер уже шофер необхідний, а для шофера треба ще й льокая.

До цього всього додати ще бриліянти, дорогі камені та всілякі інші забаганки й панські вигадки.

ВІДПУСТКА.

Нарешті діждалася така фільмова зірка відпустки! Особиста секретарка купує білети на корабель, що йде напр. на Гавайські острови і — три місяці наче в раю. Одна тільки думка не дає їй спокою: Ось її суперниця виїхала собі до Европи, а вона сама наче на відлюдді скитається. Остаточно краєвиди, прегарна природа, може й чар Гонолюлю приглушують пориви заздрощів.

Треба подумати про недалекі свята, про дарунки для цілої сотні знайомих і товаришів. Треба числитися з опінією загалу, бо скажуть за мало видає на доброзійські цілі.

ҐАЛЛЬО! ТУТ ДИРЕКЦІЯ БАНКУ!

Нараз одного прегарного поранку відзивається телефон. Акторка преспокійно підносить слухальце.

„Тут дирекція банку. Відважуємося повідомити вас, вельмишановна пані, що ваше конто перейшло суму кількасот долярів. Остаточно служимо надальше своїм кредитом“.

На щастя, наслідком щораз то нових успіхів директор виробництва підвищує їй ґажу на 3.000 долярів. Є надія на оздоровлення своїх фінансових недоборів. Але тільки надія, бо видатки дальше ці самі, а навіть з огляду на збільшену ґажу, зірка робить нові довги.

БАНКРОТСТВО, ВІЧНЕ ЗАНЯТТЯ, АРЕШТ...

Колись така Ґльорія Свенсон брала 10.000 долярів тижнево, а збанкротувала. Відома зірка Імоґена Робертсон, не могла дати собі ради з будженом, узялася за торговлю. Згодом вмішали її в якусь брудну історію з кокаїною, внаслідок чого засудили її на 30 днів вязниці. Це раз на все припечатало її фільмову карієру, бо американці незвичайно вразливі щодо бездоганного життя фільмової зірки.

— — — — — — — —

Чи справді варто так дуже побиватися за фільмовою славою, мріяти про карієру фільмової зірки та любо всміхатися на згадку казкових заробків й успіхів?..

Евген Ткачук.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 7. ЧЕРВНЯ 1934.
(З конкурсу „Діла“ під гаслом „Кожний може стати письменником“)

МАВКА.

ПРОМІНЬ ВЕСНЯНОГО СОНЦЯ.

„Геть-те думи, як хмари осінні,
Тож тепера весна молода“....
Леся Українка.

Невже це тільки місяць від дня твоєї смерти? З того незабутнього часу, як я побачила цей таємничий вираз на милому обличчі, що ще перед хвилиною було таке близьке і зрозуміле? Один мент, кілька конвульсійних судорогів і ти вийшов з кола нашого життя в невідоме.

Бачу твоє чоло, уста, тонкі рису смугляво-го обличчя... Тату мій! Глянь-же на мене! Це ж я — твоя Мавка, як ти мене ніжно називав! Твоя дівчина єдина, вже велика тепер, доросла, але для тебе завжди дитина, завжди мала.

Ні, це неможливе!

Тайна на світі — наблизилась і до мене. Я не хочу її, не розумію, але відчуваю її подих. І вже не боюся. Бо тиж так спокійно зустрів її і все сталося так просто.

Тебе нема, твої очі не бачать мене і рука не погладить мого волосся. І всі навколо дивляться на мене таким жалібним поглядом: бідна дівчина! І з усіх боків тремтить гірке слово: сирітка, сирітка, сирітка!!

На другий день, коли я побачила на собі чорну сукню, від якої ціла постать стала ще тоншою і дрібнішою, коли побачила в дзеркалі зміневе бліде обличчя і якісь великі заляканні очі, я зрозуміла, що ця зовнішня зміна тільки тінь тієї, в що перетворилась моя душа.

І яка далека була від мене та молоденька дівчинка з лукавою усмішкою, що так любила, сидячи в тебе на колінах, гратися пряжками твого волосся!

Раніш, коли я дивилась у темноту, все здавалось: ось вхопить Хтось, невідомий, таємний, а руки в нього кістляві, як голі віти. У-у! Боязно! А тепер все глибше хочеться дивитись у темноту, наче тільки вона мені може дати якусь відповідь.

Я бачила сон. Тяжкий, гнітучий, а тепер болить мене голова. Снилось мені, що ти вмер. Дивлюсь я на тебе, на твоє мертве обличчя і бачу: тихо — тихо здрігнулись кутики уст у криву усмішку. Повзе вона до мене, звиваючись, наче грається моїм страхом.

Прокинулась. Подушка мокра від сліз. Чому така тиша? Запалила світло; годинник стояв.

...Але деколи мої сни бувають прості і гарні. І вранці я довго про них згадую. Ти приходиш несподівано і якаж радісна наша зустріч!

Сонячний промінь упав, як стріла у мою кімнату, осяяв твою фотоґрафію, стрибнув по книжках і паперах, поліз на стіну і на підлозі залишив свій слід. А як я розчісувала волосся, пронизав у дзеркалі його темні пасми червоно-золотим блиском.

І як це я не помітила, що вже весна? Відпадали листки календаря, але нічого мені не казали його дати. Тільки сонячний день відразу про це нагадав — одним промінем. Як незваний гість увірвався він до мене і блиснув нахабно мені в очі.

Іду на виклад знайомою дорогою і йдучи думаю. І стараюсь не бачити, що ціле місто сяє від сонячного проміння, що весело джурчать брудненькі калюжі і навколо оживлені, гарні обличчя... Наче ціле місто відмолодніло на десять літ!

А в університеті все ворушається, живе. Хтось тягне за рукав: „Товаришу, передайте записку отій панночці!“ — „Ах, якую!“...

І наче кудись у прірву падають слова професора. Яке їм діло до Аристотеля! Він мудрий, він великий... але ж сьогодні перший, справжній, весняний день. І стараються сидіти спокійно, але як блищать очі, жевріють щічки і мимохіть всміхаються уста. І старий професор почуває це і хоч говорить і говорить, але деколи якось особливо пильно оглядає всіх. Наче Нептун своїм жезлом — словами втихомирює розбурхане море. Воно затихає, але десь, під зверхнім рядом ходять — літають веселі хвилі. Весна, весна! І старий сам іноді кидає погляд у вікно, де танцюють білі хмаринки: от-от влетять до кімнати, веселі й безжурні.

Іду вулицею... Невідомо, чому прямую над річку, де на набережжі зібрався чималий гурт людей. Над водою літають — гострими крилами граються на сонці — великі білі птахи. І зручно в повітрі підхоплюють кришки, що їм кидають люди.

— Панночко, купіть фіялки! — закликав перекупка на розі вулиці. А в кошику у неї цілий весняний садок: і фіялки, і первоцвіти, і мімози...

Йду далі, йду і дивуюсь: чиж це мої ноги? Легка і вільна і ритмічна, як прозорий день.

Майнуло щось перед очима — бух! Стукнуло так у бік, аж заболіло. А знизу перелякане обличчя хлопчика. Злякався і став, а в руці тістечко. Розбігся на розі і налетів на мене, а сам замурзаний, як мале порося. Дивлюсь, всміхаюсь до нього і йду далі.

А навколо мене поскакують зайчиками золоті промінчики, поскакують, усміхаються, заглядають в очі, перекривлюють мене, жваві, насмішкуваті, маленькі вогники і аж миготить в очах від їх блиску.

Я більше не виходила на вулицю в цей день. Боліла голова. Якась тривога охопила цілу істоту. Наче хтось вкрав мій спокій, нахабно вір

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мушліни, крепони, еполєти і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** Я. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 60-365

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— **Знамените гігієнічне морожене** лише в цукорні Д. Стецькова, Львів, вул. Миколая 7. 1525

— **Осторога.** Доходять до нас чутки, що на терені стрийського повіту збирає датки на політичних вязнів п. Кульчицький і легітимується при цім уповноваженням Народньої Організації Українців м. Львова дільниці Жовківське. Той п. Кульчицький є підозрілою людиною, його уповноваження підроблене і тому просимо перестерегти громадянство Стрийщини перед ним. — **Нар. Організація Українців м. Львова.**

— **Санітарний стан вселюдних шкіл.** Міністерство освіти наказало, щоби шкільні куратореї занялися поправою санітарно-гігієнічного стану будинків вселюдних шкіл. Поправа має бути переведена в часі шкільних ферій, щоби новий шкільний рік міг розпочатися у відповідних санітарних умовинах. Не можна допустити до того, щоби шкільна дітвора була поміщена в будинках спорохнілих, знищених і вогких, у кімнатах без деревляних підлог. Кожна школа мусить мати воду до пиття й уладження до миття рук. Керниці мусять бути удержувані чисто. Всі санітарні недостачі мають бути усунені в порозумінні з адміністраційною і самоврядною владою.

— **Щеплення проти черевного тифу.** Департамент служби здоровая в міністерстві суспільної опіки розпочав, як повідомляють варшавські часописи, охоронну акцію проти пошестних недуг, що виступають у літі, як проти черевного тифу і дезинтерії. Такі пошестні занедужання вибухають часто на літних кольоніях для дітей. Тому державна служба здоровля порозумілася зі всіми філянтропійними установами, які влаштовують такі кольонії, щоби піддати дітей охоронним щепленням. В червні і липні ц. р. 50.000 дітей, що вибираються на кольонії, одержить щеплення проти черевного тифу.

— **Безробіття серед лікарів.** З огляду на безробіття лікарів і постійний спадок лікарських зарібків управа головної лікарської палати зложила міністрові суспільної опіки меморіял, в якому зясувала теперішнє положення лікарів та обниження здоровности серед населення, обезпеченого в суспільних обезпечальнях і просить вжити деяке число безробітних лікарів до праці над швидкою направою здоровних відносин та призначити на те відповідні гроші з фонду праці.

вався до мене і я не маю змоги його прогнати. І буде йти за мною, як моя тінь, буде казати мені у вуха якісь зайві слова і нема куди від цього втекти, нема куди зникнути...

Сиджу на лавочці в парку, де ми так часто бували вдвох. Як я це памятаю! Наче вчора, з минув уже цілий рік. Гарний парк, розкинувся на горі, а у підніжжа місто.

Девята ранку. В будень у цю пору тут нема майже нікого. Дерева ще голі і лише на деяких народжується маленьке листячко. Крізь тонкі віти голубіє, майже синіє чистою барвою відмолодніле небо.

Звідкись узялись два горобчики. Скачуть, цвірінькають, але до мене близько не підходять. От дурні! Ну і чого ви боїтесь, малесенькі? Навіщо ви мені потрібні, сірі пузанчики? Мені й без вас так добре тут на сонічку, що гріє мене, голубить, заспокоює. Сиджу довго, без руху, а в очах грає ціле море барв. От заплющити їх. ...Ти відійшов, ти мусів відійти, але поки я ще живу, я буду, як твій відблиск: чим яскравіше засне він, тим більша буде твоя радість!

І моє кохання до тебе злилося з коханням до всього, до всього живого на землі...

Поруч на лавочці сів старий пан. Довго дивився навколо, потім глянув на мене:

— Оце день! А вам не сумно тут самій, панночко?

— Ні, де там! Тут так гарно! — відповіла я і сама здивувалась, як привітно, ласкаво і молодо продзвенів мій голос. І легкою ходою пішла алеєю вперед...

Мені так весело!

Сонце — сонце — сонце!

А дома на фотографії в моїх кімнатних усміхались до мене його очі.

Міністр Перацький у Станиславові.

СТАНИСЛАВІВ, ПАТ. Дня 4. червня ц. р. міністр внутрішніх справ Перацький приїхав до Станиславова в товаристві львівського воєводи Вл. Белїня-Пражмовського, директора політичного департаменту Кавецького, начальника національного виділу Сухенек-Сухецького та міністеріяльного радника Ставіцького. В Станиславові міністр перевів інспекцію всіх виділів та конферував з поодинокими начальниками. Пополудні міністр зустрінувся з представниками громадянства.

АГЕНЦІЯ „ВСХУД" ПРО ПОБУТ МІН. ПЕРАЦЬКОГО В СТАНИСЛАВОВІ.

Агенція „Всхуд" повідомляє: „Приїзд міністра внутрішніх справ Перацького на терен полуднево-східних воєвідств вказує на зацікавлення міністра справами і проблемами цього терену. Ними ще важко устійнити, чим цікавиться міністр. На вчорашній конференції міністра з воєводами Белїною Пражмовським і Ягодзінським при участи начальників відділів обговорювано майже всі справи ресорту міністерства внутрішніх справ. Ресорт обіймає не тільки справи чисто політичні, але також меншостеві, самоврядні, організаційні, безпеки і т. д. Міністр приїхав до полуднево-східних воєвідств, щоби виробити собі безпосередню опінію. Полуднево-східними воєвідствами міністр Перацький живо цікавиться. На терені тих воєвідств міністр перебував ще в осені 1932 р.

Вчора відбував міністр до пізного вечора конференції. Міністр склав декілька візит і зустрівся з представниками громадянства. Міністра ревізитував епископ-помічник Лятишевський тому, що епископ Хомишин недужав. Міністр виїхав з воєводами на візитацію до гірських повітів".

— **Мандрівні ремісники.** По містах і селах виринає все частіше характеристичне явище: мандрівні ремісники. Не маючи заняття в місті, ріжні міські ремісники ходять по селах і тут шукають роботи. Є це переважно ремісники, що втратили варстат праці в місті наслідком загальної господарської кризи або зруйновані надмірними податками. Тому по наших селах видко багато мандрівних кравців, шевців, навіть шлюсарів, бондарів і бляхарів. Підіймаються звичайно направок та інших малих робіт, але часом виконують більші роботи, роблячи конкуренцію місцевим ремісникам. Деякі ремісничі палати виступили з меморіялом перед міністерством проти мандрівних ремісників.

— **Громадська управа перед судом.** Перед трибуналом присяжних суддів у Львові станула громадська управа села Грибович, львівського повіту, в особах війта Михайла Вонсовича, секретаря Щепана Вонсовича та громадського післанця Петра Василини за спроневірення. Війт і секретар присвоїли собі 3.713 зол. податкових грошей, стягнених зі селян, а Василина має на совісти тільки 200 зол. Розправа скінчилася засудженням обох Вонсовичів на кару безоглядної вязниці по 1 рокові, а Василини на 7 місяців з припиненням на 5 літ.

— **Смертний присуд.** Перед трибуналом присяжних суддів у Станиславові відповідав Карло Лещак, що на дорозі коло Солотвини вбив Теодора Князевича з Порогів і зрабував йому 550 зол. Лещак два роки скривався, аж в лютім ц. р. зловили його в Станиславові. Тому що присяжні судді потвердили питання щодо його винновности трибунал засудив Лещака на кару смерти. Оборонець вніс апеляцію.

— **Позбувся невигідного свідка.** Трибунал присяжних суддів у Львові розбирав справу Петра Духа з Лопушної пов. Бібрка, якого обвинувачено, що вбив Петра Тимчишина. Духа арештовано в січні ц. р. під замітом крадежі. Вийшовши з арешту, Дух зустрівся з Тимчишином, що мав бути свідком проти нього. Щоби його позбутися, стрілив до нього з короткого кріса, цілячи в голову. На основі вердикту присяжних суддів Духа засуджено на 11 літ вязниці.

— **Львівська хроніка.** З українського Академічного Дому пропав без вісти від 10 днів студент політехніки Тадей Дусило. — При вул. На Блоне пробувала 30-літня Марія Дрегер відобрати собі життя, напившись денатурату. — На Знесінні покололи ножами якісь бандити Влад. Войтинського, якого в грізному стані відставлено до шпиталю.

— **За шпіонажу.** В окружному суді в Тернополі відбулася розправа проти Василя Семчишина, обвинуваченого в шпіонажі. Засудили Семчишина на пять літ вязниці зі зарахуванням слідчого арешту й утрату горожанських прав на десять літ.

— **Краєва хроніка.** В Селисках пов. Рава Руська помер у 74 р. життя кн. Павло Сапіга, б. посол до галицького сойму та австрійського парляменту, посвоячений жінкою з домом Габсбургів. — В Площі пов. Надвірна вийшов 26-літній Василь Іванищук у ночі з дому, щоби подивитися за кіньми, що паслися на громадському пасовищі. Коли вийшов за поріг хати, з поблизького ліса впав стріл з кріса і зранив його в живіт. Тяжко раненого перевезли до шпиталю. — В Яричові Стар. пов. Львів брати Михайло і Войтіх Шпонарські вбили 25-літнього Адольфа Дейнеку на підкладі особистих порахунків. — На двірських грунтах біля Замостя пов. Перемишль хтось пострілив Михайла Дуся і Стефана Клима, яких відставлено до перемиського шпиталю. — До львівського шпиталю привезли 39-літню Розалію Нейнер із Зубрі пов. Львів що впала з дерева й тяжко потовкалася. Тут вона незабаром померла. — В Станиславові при вул. Рейтана згоріли два доми на шкоду 30.000 зол. — З Боруховичів під Львовом по-

стрілявся Марко Гайсер наслідком родинних невзгодин. — У районі Львова направляють доїздові дороги. Працює при тому около 700 робітників. Роботи переводять на дорогах Львів-Винники-Германів, Львів-Стрий, Львів-Радехів, Львів-Бруховичі.

— **За хабарництво.** У Варшаві оголошено присуд у голосній справі підкомісаря вязничної сторожі Домбровського та його помічника Кані, обвинуваченних у зловживаннях. Домбровський був шефом персональних справ вязничної сторожі в міністерстві справедливости і брав при помочі Кані хабарі по 1000 зол. від особи, підтримуючи в службі людей, що не мали відповідної освіти ані кваліфікацій. Зловживання тревали довгі роки і виявилися припадково. Перед судом перейшов ряд пошкодованих, що потвердили акт обвинувачення. Незалежно від того пошкодовані будуть відповідати перед карним судом за те, що послугувалися фальшивими свідоцтвами і т. п. Суд засудив обох обвинуваченних по 5 літ вязниці.

— **Ріжні вісти.** Австрійська прокураторія сконфіскувала книжку Розенберга п. н. „Міт 20-го століття", що ображує релігійні почування громадянства. — В магазинах чеської фабрики обуви Баті в Остроговіцах коло Зліну на Моравії вибухла пожежа, що знищила кілька будинків на шкоду 10 мілл. чеських корон.

— **Шаховий турнір в Будапешті** скінчився перемогою молодого мадярського шахіста Лілієнталя, що здобув першу нагороду, осягнувши 11 точок без програної. Друге місце заняв югославянський шахіст Пірц (10 і пів точок), третє і четверте спільно Фрідман з Фльором. Старий шахіст д-р Тартаковер знайшовся на 12 місці з 6 точками. Останнє (16-те) місце заняв представник Англії лорд Томас, здобуваючи пять точок.

— **Кулястий потяг.** Як повідомляють совітські газети, в Москві розпочали будову експериментальної лінії кулястого потягу на лінії Москва-Ногінск, довгій на 53 км. Є це винахід інж. Ярмольчука. Одночасно кілька фабрик дістало замовлення на виконання досвідного табору. Коли все буде готове, розпічнуться проби.

— **Будуйте протигазові пивниці!** Англійський Червоний Хрест розкинув у великій скількости брошурку, яка радить архітектам при будові нових домів будувати спеціяльні пивниці, що можуть видержати газову атаку та кидання бомб. З акції Червоного Хреста видно, що в Англії воєнні побоювання все актуальні.

— **Золотодайний стіл.** В еспанському містечку Еспльогас недалеко Барцельони відкрито в незвичайний спосіб золотий скарб. Місцевий священик купив в одного свого парохіянина дуже гарно різьблений дубовий стіл і велів віднести собі його до дому. Однак стіл був дуже важкий і селянин, що його ніс, впав з ним через необережність у рів. Тоді піднісся блят, і з під нього почали вилітати золоті монети. Селянин згорнув золото до кишені і пішов дальше. Та коли прийшов на прихідство, був такий стомлений, що випустив з рук стіл, який упав на долівку і на диво знову посипалися з нього золоті монети. Згодом розбили цілий стіл і тоді щойно виявилося, що стіл був в дійсности тайною касою. Золоті монети, які добули зі стола, рахують на сотки тисяч.

— **Музей Наукового Товариства ім. Шевченка** у Львові, вул. Чарнецького 24, мав у місяці травні 66 катальогових чисел приросту до ч. 24556 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольогія 55 і три збірки черепя, побутова старовина 2, історичні памятки 2, етнографія 109 (переважно вишивки із Зборівщини), малюнки 21 (ілюстрації до читанок А. Крушельницького), графіка 228 (ілюстрації до тихже читанок), репродукції більші 4, видівки 12, фотографії 12, монети 5, печатки 6 (з бувшої редакції „Нових Шляхів"). Жертводавцями були пп.:

Береза Я., радн. Величко Т., проф. Волицький В., проф. Драгомирецький Г., дир. Дорошенко В., Зубенко І., дир. Крушельницький А., Коваль Т., Коржан О., ред. Курдидик А., інж. Кіпецький М., д-р Левицький В., дир. Лукіянович Д., Лопишин Ю., Мирош І., Музикова Я., Почапський Я., проф. Шпитковський І. Управа Музею складає всім їм щиру подяку. Музей відчинений для гостей щодня від 8—13, в неділі і свята від 10—12. год.

МАДЯРСЬКО-ЮГОСЛАВЯНСЬКИЙ СПІР У ЛІЗІ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА, 5. 6. ПАТ. Ліга Націй розглядала прикордонні інциденти між Мадярщиною і Югославією. Мадярський делегат Екгард заявив, що в прикордонних сутичках вбито в останніх роках 15 людей. Мадярське населення в прикордонній смузі натрапляє на численні перешкоди. Всеж таки Мадярщина хоче оминути конфлікт з Югославією і рада вестиме переговори з Югославією, щоби усунути причини інцидентів. Вкінці запропонував покликати мішану комісію з метою зліквідувати інциденти.

Делегат Югославії Фотіч висловив здивування, що мадярський уряд вніс жалобу до Ліги Націй. Фотіч закинув мадярському урядові піддержування терористичної акції проти Югославії. Терористи від 1931 р. мають свій острів на Мадярщині. Прикордонна смуга стала обітованою землею для терористів. Терористи виконують атентати вибуховими матеріялами, які одержують з Мадярщини. Політичні емігранти знаходять широку гостинність. Мадярщина не додержала своїх міжнародніх зобовязань. Мадярський делегат дав гостру відповідь, а Фотіч йому вдруге відповідав. Справу передано до наладнання у безпосередніх переговорах.

ЧИСЛЕННІ АРЕШТУВАННЯ У ЛЕНІНГРАДІ.

„Юнайтед Пресс" повідомляє, що в Ленінграді арештувало ГПУ 57 колишніх банкових урядовців за зловживання. Їм закидає ГПУ, що вони присвоїли собі дорогоцінности довжників, які заставили їх на забезпечення кредиту. Між арештованими є колишній царський полковник Росляков, що є непримиримим ворогом большевиків.

БРІНІНГ УТІК З НІМЕЧЧИНИ.

Французький щоденник „Журналь" повідомляє, що колишній канцлер Німеччини Брінінг утік з Берліна до Льондону. Шеф тайної німецької поліції Гімлер приказав арештувати Брінінга в суботу 2. червня ц. р. за акцію проти уряду. Одначе Брінінг завдалегідь довідався про цей наказ і встиг в пятницю 1. червня ц. р. виїхати з Німеччини.

З музичного життя.

Річний попис елєвів Вищого Муз. Інституту ім. Лисенка у Львові та філій: Борислав, Перемишль, Стрий.

Овочі цілорічної праці професора та поступи ученика мають виявитись на попису в дуже вузьких рямках одної точки. Тож і одна і друга сторона вкладає багато зусиль, щоб та точка випала якнайліпше. Одначе як часто трема у більш нервових елевів не позволяє їм панувати над своїми інтенціями! Як дуже молоді виконавці переймаються своєю ролею, знає найкраще той, хто бачив їх за кулісами.

Цьогорічний попис мав багату програму, але рішуче за довгу. Попис тягнувся до год. 11 вечором!

Зі сольових виконавців на перший плян вибилися непересічним талантом І. Кравцівна (кл. проф. Левицької) та челіст І. Барвінський (проф. Пшеничка). Кравцівна цього разу дала дуже тяжку до памятевого опанування Прелюд і Фугу ес-моль Маркса. Виконання твору стверднло поважне наставлення до музики молоденької піяністки. Барвінський з місця навязує контакт з публикою, його гра вже тепер займає слухача ввесь час. М. Колтунюківна від мин. року зробила дуже великий поступ, техніка у неї розвивається та більше внутрішнього скупчення. Уважаю, що Етюд Ц-моль Шопена покищо був ще за тяжкий. Твір цей зі своєю динамікою та силою виразу вимагає вже інтерпретатора зі сильно заавансованою піяністичною справністю. Кіндрачуківна (проф. Негребецька) грає дбайливо та зі зрозумінням, що свідчить про її музикальність; удар у неї м'які й. Б. Лончина (проф. Старосольська), це дуже совісний учень; він опанований, гра його передумана. Я. Дуб (проф. Кулицька) талановитий, техніка у нього (головно пасажова) дуже гарно розвинена, потребує ще більшу увагу звернути на ліву руку. Дуже певно та з великим почуттям ритму грав Петрусь Демчук (проф. Негребецька). Кассараба (проф. Байлова) та Климкевич (проф. Нижанковський) були зовсім поправні.

Гавришуківна та Жилава (клясс співу проф. Бандрівської) виказали добрий голосовий матеріям, ведення їх голосів правильне та вже доволі гарні результати за такий короткий час їх науки. У Жилавої разив постійно однаковий гримас; мусить на це звернути більшу увагу. Вираз обличча має гармонізувати зі змістом співаного твору. Клясу співу п-і Сокіл репрезентували п. Яросевичівна та Шухевич. Перша має симпатичний голос, але треба шанувати волю авторів і виконувати назначені темпа та динамічні знаки. Другий є безперечно обіцюючим співаком. Голос у нього наразі краще звучить у низах, одначе гора починає розширюватися. Твори інтерпретує інтелігентно, з дуже доброю деклямацією.

Поважне місце в програмі заняли квартет смичковий (Левицький, Цегельський, Согор, Березовський) та орхестра під проводом проф. Колесси. Перша частина Квартету Ф-дур Бетовена у фразуванні та динаміці віддана була добре, тільки перша скрипка місцями надто вибивалася. Виконання Суїти Баха орхестрою було стилеве, виведення тематично-поліфонічної будови твору взірцеве. Слід піднести нелегку ролю проф. Бабяка у флетовій партії.

І. Приймова.

Зі сцени й естради.

Діти і молодь на сцені.

Вічно рухлива й енергійна Жіноча Секція при Кружку Р. Ш. на галицькому передмісті все знаходить спосіб, щоби без великих коштів дати якусь імпрезу для своїх членів, що булаб цікава і корисна. І всі, що були в неділю 3. 6. ц. р. у домівці хлопячої школи ім. Шевченка при вул. Супінського, рішили, що дуже щаслива була ініціятива улаштувати курс національних танків для дітей. Про це переконав усіх діточий попис у цій школі, що зібрав повну салю цікавих. І треба признати, що наші молоді танцюристи танцювали гарно. Кований танець викликував бурю оплесків, а малого (з 2 кляси) „Міська", що як правдивий балетник виконав „Чумака", публика викликувала дуже енергійно і досить голосно. Дуже гарно виконали дівчатка „Гагілки" і „Журавлі", а хлопці танцювали „Аркана", як правдиві легіні.

Такий самий попис відбувся в суботу, 2. 6. ц. р. в українській академічній гімназії, де виступали в українських танках гімназійні учениці й учевники. Простора руханкова саля наповнилася молодю і старшими і всі згідно вирішили, що молоді танцюристки й танцюристи за 6 тижнів курсу скористали дуже багато і кожний танок був виведений направду дуже добре. Легкість і свобода рухів деяких виконавців просто дивували. Попис молоді переконав усіх присутніх, що перед красою нашого національного танку можуть сховатись усі модерні „фокси" і „блюси". Може ці курси дадуть почин до того, що станемо знову цінити наш танок, який в останніх часах зник навіть на забавах.

Один і другий курс вів учениця Авраменка п. Петро Лазоришак, який вложив у це багато труду і праці. Він переконав усіх, що навіть за такий короткий час, як 6 тижнів, можна багато навчити, коли хто вміє показати і переконати учнів про красу нашого танку.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

РОМАН СОСНОВСЬКИЙ.

В останній хвилині перед віддаванням до друку числа довідуємося, що в ночі з 4. на 5. червня помер у Львові в 75. році життя по кількатижневій важкій недузі емеритований радник Вищого Краєвого Суду, **Роман Сосновський.** Ця прикра вістка глибоко вразить українське громадянство Львова, бо ще так недавно бачило воно Покійного в доброму і кріпкому, як на його вік, здоровлю та постійно добрячо усміхненого в своєму кругі.

Покійний радник Сосновський належав до тих громадян зпоміж старшого покоління, що до останньої хвилини свого життя беруть живу участь у громадянській праці, цікавляться всякими проявами українського життя та завсідн на нього реагують. Хто частіше зустрічався з ним, той мусів завважити, з яким великим зацікавленням слідив усе Покійний за розвоєм українського національного життя, як радів він всякими його успіхами та як глибоко болів над ріжними хибами й дрібними невдачами.

У своїй фаховій праці перебував довший час на становищі судді в Бірці і в Тернополі, відтак при Вищім Краєвім Суді у Львові. У всіх місцевостях, де радник Сосновський працював, брав він живу участь в українській громадянській праці. В Тернополі був головою Т-ва „Українська Бесіда" і під його умілим проводом розвинулося це товариство на одно з найкращих того рода товариств у краю.

В 1915 році вивезли його російські окупаційні війська як закладника міста Львова разом з кількома визначними українськими громадянами на заслання і аж до розвалу б. російської держави перебував Р. Сосновський в Київі, де теж живо цікавився тодішнім життям українського громадянства Київа та брав у ньому активну участь. У Львові був Сосновський членом Надзірної Ради Т-ва „Народня Торговля", а якийсь час і віцепрезидентом Ради тогож Т-ва, був довгі роки членом і предсідником Надзірної Ради Т-ва Взаїмних Обезпечень „Дністер" і Кооперативного Банку „Дністер" та Т-ва „Народня Гостинниця". Помер Сосновський як голова всіх трьох цих товариств.

Як правник з великим практичним і теоретичним знанням і величезним досвідом тішився рад. Сосновський великим поважанням серед своїх і чужих правничих кругів. В останніх роках мав ще уряд члена Суду при Митрополичім Ординаріяті з титулом радника Митрополичої Консисторії. Був членом УНДО та всіх українських культурних і господарських товариств.

Перенесення тлінних останків Покійного з дому жалоби при вул. Театинській ч. 35 до родинної гробниці на Личаківському цвинтарі відбудеться в четвер 7. ц. м. в год. 4. пополудні.

Земля пером цьому доброму українському громадянинові!

Дописи.

КРЕМЯНЕЦЬ.

„Огні Іванової ночі". Дня 17. травня п. р. учні української гімназії у Кремянці відіграли драму Судермана „Огні Іванової ночі". Виставі учнів української гімназії тішаться заслуженою славою — вони завжди дбайливо опрацьовані та ефектовно обставлені. Проф. С. Орлівська, яка керує молодими артистами, старається зазнайомлювати учнів і ціле громадянство з кращими зразками всесвітньої та української літератури і тому на учівських виставах саля завжди буває переповнена. І на цей раз не зважаючи на спеку, на виставу зібралось багато гладачів. Учні-артисти своєю грою робили гарне враження; видно, вони немало часу присвятили на засвоєння ролі і добре їх обмислили. Особливо своєю грою вибивалися: Т. Цейтціна (Труда), К. Гвардасевичівна (мати). Киричуківна (Марике) і Шевчук (Георг).

Панахида за С. Петлюру. В 8-і роковини трагічної смерти Симона Петлюри з ініціятини Українського Громадського Комітету в Кремянці 28. травня відправлено у соборі панахиду. Починаючи відправу, свящ. П. Видибіда-Руденко виголосив змістовну промову про С. Петлюру, де схарактеризував його, як народнього героя, що стяв на боротьбу з ворогами українського народу, щоби виборотн йому самостійну й незалежну державу. Правили панахиду українською мовою свящ. П. Видибіда-Руденко, Вс. Васькевич, М. Зеленецький і діяков Ковалевський. Гарно співав хор під орудою Котульського. Церква була переповнена українським громадянством що мало на собі жалібні розетки.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі повки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

ТАБОРИ КАУМ.

І. Табор Католицької Акції Української Мужеської Молоді.

Як уже було оповіщено в українських часописах, І. табор КАУМ відбудеться в часі **від 21. липня до 12. серпня ц. р. на Соколі** біля Галича. Щоб уможливить додаткові зголошення до табору, продовжено їх остаточний речинець до 15. червня ц. р.

Участь у таборі можуть брати всі провідниці, члени й симпатики КАУМ у віці від 18 літ. Оплата 30 — зол., в того І. ряту в сумі 10.— зол. треба при зголошенні вислати на чекове конто 504314 „Каса Української Католицької Акції", Львів, з допискою „Таборна оплата". Зголошення слати на адресу: Секретаріят КАУМ, Львів, Сикстуська 39 в. Д-р З. Залуцький (устні інформації від год. 11.30 до 12.30).

При зголошенні треба подати такі дані: 1. ім'я і прізвище, 2. докладна адреса, 3. рік уродження, 4. ступінь освіти, 5. заняття і спосіб удержання, 6. вмілости (напр. столярство й інші ремесла, спортові вмілости тощо, здібности і зацікавлення (напр. культурно-освітня, організаційна праця), 7. чи був уже коли в таборі і якому, 8. поручення від о. церковного асистента або о. пароха (душпастиря).

ОО. церковних асистентів та пароха (душпастирів), що будуть опікувати зголошення учасників до табору, просимо робити це з якнайбільшою увагою, обов'язковістю та совісністю.

Поручаємо Кружкам КАУМ допомогти своїм незаможним членам у зложенні таборової оплати, підіймаючись якоїсь збіжної заробіткової праці, улаштовуючи імпрези з доходом на ту ціль і т. п.

Повідомлення про прийняття, інформації дотично таборового вирядy і т. п. подамо зголошеним письменно після 15. червня ц. р.

Для охочих передбачується продовження табору ще на один тиждень за відповідною додатковою оплатою.

Всіх юнаків, що через працю на полі не могтимуть взяти участи в цьому таборі, повідомляємо, що буде влаштований **II-ий табір** у догідніший для них порі. Ближчі дані про цей табор оголосимо своєчасно.

Таборна Комісія Аєпархіяльної Ради К.А.У.М.

І. Жіночий табор.

Перший жіночий табор Католицької Акції Української Молоді відбудеться в часі **від 2.—20. липня ц. р. в Микуличині.** Участь у таборі можуть брати члени й симпатики К.А.У.М.Ж., що поміячили 18 літ. Таборна оплата 30 зол. Зголошення слати до 15-го червня ц. р. на адресу: Секретаріят К.А.У.Ж.М., Львів, Сикстуська ч. 39 а. Враз зі зголошенням треба вислати першу рату оплати в сумі 10 зол. на чек. конто 504.314 „Каса Української Католицької Молоді", Львів, з дописком: Таборна оплата К.А.У.Ж.М. і такі дані: 1) ім'я і прізвище 2) докладна адреса, 3) рік уродження, 4) ступінь освіти, 5) заняття і спосіб удержання, 6) чи була вже коли в таборі і якому. Ближчі інформації можна заясгнути щодня в Секретаріяті К.А.У.Ж.М., Львів, Сикстуська ч. 39 в від год. 10.30—11.30. Рішення про прийняття та ближчі інформації про таборовий вирад і т. п. поїмо письменно по 15. червня.

Таборова Комісія Аєпархіяльної Ради К.А.У.Ж.М.

—o—

СПОРТ.

УКРАЇНА — РЕСОВІЯ.

Відплатні змагання цих дружин за мистецтво Окружної Ліги відбудуться в неділю 10. ц. м. на гриці Чорних Початок: год. 5.30 попол.

ЗМАГАННЯ У. С. С. У СТАНИСЛАВОВІ.

Сокіл III. Станиславів-Бельведер — Чайка Калуш 6:2. Відплатні змагання за мист. скінчилось певною виграною Сокола. Якби трійка нападу Сокова була під воротами більше здецидована, то вислід міг бути ласциферний. Чайка представляється дуже слабо, оправдувати Чайку може їзда на возах з Калуша від 4. год. рано (змагання відбулися в год. 10). Видів ок. 70. Суддював добре та занадто дрібничково п. С. Панашій.

Вихор Яминця — Сокіл Отинія 3:1 (мист.). Суддя п. Світний.

Беркут Пасічна — Пробій Павелче 6:1 (мист.). Суддя п. Клюнь.

*

СТАНИСЛАВІВ. **Прогрес — Станиславовія 5:1.** До змагань цих виступили обі дружини в дуже резервових складах, бо грачі з обох дружин грали в двох репрезентаціях Станиславова проти Черновець і Рипного.

Станиславів — Чернівці 4:3 (1:1). Гра дуже цікава з перевагою раз тих, то других. Оба напади не використали багато догідних позицій. В репрезентації Станиславова грав дуже добре Ценгель на воротах, найліпшою лінією була поміч. В репр. Черновець дуже гріз-шою лінією була поміч. В репр. Черновець дуже грізний правий крайник і правий лучник, найменший грач на гриці. Видів понад 3.000. Дуже добре суддював п. Наруг.

Станиславів — Рипне 3:3 (1:1). **Б. Л.**

ЗМАГАННЯ У. С. С. У БОРИСЛАВІ.

БОРИСЛАВ. **Ропник — Сокіл (Дрогобич) 7:3 (1:1).** Перші змагання за мистецтво, розіграні в Бориславі, принесли перемогу Ропникові, що презентується дуже добре. Видів до 500. Суддя п. Б. Мацюк з Дрогобича

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Д. Дорошенко: **ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО (1861—1929).** Його життя і громадська діяльність. Стор. 100. 8°. Полтава. 1934.

Е. Чикаленко: **УРИВОК З МОЇХ СПОМИНІВ ЗА 1917 Р.** Видання фонду ім. Е. Чикаленка при українському Академічному Комітеті. Прага 1932. Ст. 55. 8°.

Андрій Чайковський: ЗА НАЖИВОЮ. Повість з галицького селянського життя. Львів. 1934. Накладом Ів. Тиктора. Стор. 128. 16°.

Ц. І.: ДАРВІНІЗМ. Перемишль 1934. Ст. 48. 16°

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 5. VI. год. 7·30 веч. „Дівчата з одностроїх" Абон. 20.

Середа, 6. VI. год. 7·30 веч. „Дівчата з одностроїх" Абон. 20.

Театр Різнородностей.

Вівторок, 5. VI. год. 7·30 веч. „Любок це я" Абон. 22.

Середа, 6. VI. год. 7·30 веч. „Любок це я" Абон. 22.

Кіна.

АПОЛЬО: „Завмерлий відгомін".

АТЛЯНТИК: „Віри в хайданах" („Мангін"), „Прогулька по Відні".

ВАНДА: „Гальо Париж, гальо Берлін!"

КАСІНО: „Платинова блонка".

КОЛІСЕЙ: „Я не янгол", ревія „Дай устонька тай до побачення".

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих лілечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Лиха дівчина", ревія „Дверми й вікнами".

МІРАЖ: „Світ без мужчин", „Студент із Праги".

МУЗА: „Л. 14. затонула".

ПАЛЯС: „Цісарські ловн" („Унзер кайзер").

ПАСАЖ: „Каін і Артем" (М. Горкого) та російський хор.

ПАН: „Любощі балетниці" (Еліса Ляна).

СВІТ: „В королівська величність", „Біда одаліска".

СОНЦЕ: „В тайній службі та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Чарівна ніч", ревія „Ідемо на місяць".

ХИМЕРА: „Я був шпіоном".

УТІХА: „Жінка-камелеон", ревія „Жий поки час!"

Закордонне радіо.

Середа, 6. червня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 17·10 Концерт, 19·25 „Золото Рену" оп. Вагнера, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Рига** (514,6) 18·30 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 18·30 Серенади (концерт камер. оркестри), 19·20 Нар. пісні, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 21·00 Концерт, **Мінхен** (535,4) 17·50 Італ. пісні, 19·00 Камер. музика, спів, 20·30 „Дер кляйне Сальон" оп. Пепла, **Букарешт** (365) 21·00 Спів, **Будапешт** (549,5) 17·30 Циг. музика, 19·00 Віольончелевий рес'тталь, **Міляно** (368,6) 11·30 Легка музика, 17·10 Камер. музика, **Рим** (420,8) 20·30 „Федора" оп. Джордана.

Четвер, 7. червня 1934.

Відень (506,8) 17·15 Японська музика (форт.), 22·05 Бахові твори, **Братислава** (298,8) 13·55 Концерт, 19·10 Спів, 19·35 Болгарська поезія. **Прага** (470,2) 20·40 Симф. концерт. **Париж** (1649) 20·00 Симф. концерт, **Берлін** (356,7) 18·20 Пять пісень Е. Шредера (Гелігер, баритон), 20·45 Концерт на фортепян та оркестру ес-дур Бетовена, **Кеніґсаустергавзен** (1571) 18·05 Пісні Шумана та Брамса, **Мінхен** (405,4) 16·00 Вок. інстр. концерт, **Будапешт** (549,5) 17·30 Концерт хор в, 21·50 Гітаристи, **Міляно** (368,6) 13·00 Легка музика, 20·45 „Тоска" оп. Пучінів, **Рим** (420,8) 17·00 Солісти (музика, спів), 20·45 Нар. хор

Львівське радіо.

Середа, 6. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Симф. музика з гр. плит, 13·05 Концерт салонової орхестри, 14·00 Збіжева біржа, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Година джезової музики, пісоньки, 17·15 „Крайперова Соната" Бетовена (фортепян, скрипка), 18·00 Відч. „Наш погляд про море", 18·15 Мельодеклямації в супр. фортепяну, 18·30 Легка музика з гр. плит, 18·45 Балачка, 18·55 Всячина, 19·15 Концерт хору, 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·01 Вибрані думки, 20·02 Актуальний фейлетон, 20·12 Святочна авдиція з нагоди нац. свята Швеції; (промови, гимни, концерт орхестри, спів (Л. Бейрон, І. тенор кор. оп. в Стокгольмі), 21·22 Трансм. з Вильна: „Міцкевичівський вечір", 22·15 Літ. чвертьгодина: „Вроки" оповідання Єндрєвича, 22·30 Легка й танкова музика.

Четвер, 7. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Легка музика, 13·05 Для дітей; Історія шаліка", гр. плита, повійки М. Конопніцької, 13·20 Авд. дівочого хору, 14·00 Збіжева біржа, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Спів у супр. фортепяну, 16·25 Фортепянові твори, 17·00 Листи та програми, 17·15 Бранденбурські концерти (гр. плити з поясненнями), 18·00 Балачка для дітей, 18·15 „Рейтан" авд. Бронъчика, 19·00 Всячина, 19·15 Репортаж із походу авжинецького „Лий-коники", 19·35 Легка музика, 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 21·02 Театр. фейлетон, 21·12 Скрипковий реціталь, 22·00 Відчит „Спір за „Вогнем і мечем", 22·15 Нар. пісоньки різних народів.

БІРЖА.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська парітас Львів

	від	до	від	до
Пшениця двірська	18·00	18·25	19·50	19·75
Пшениця збірна	17·00	17·25	18·50	18·75
Жито одноцінне	13·50	13·75	15·25	15·50
Жито збірне	13·00	13·25	14·75	15·00
Ячмінь двірський	13·50	14·00		
Ячмінь на мливо	12·75	13·00	14·00	14·25
Ячмінь пастівний	11·50	11·75		
Овес двір. незам.	13·50	14·00	15·50	16·00
Овес двірський	13·00	13·25	15·00	15·25
Овес збірний	12·75	13·00	14·75	15·00
Кукурудза красна	18·00	19·00		
Вика сіра	8·25	8·75		
Гречка на мливо	17·75	18·75		
Лубін синій	6·00	7·00		
Каша гречана	34·50	35·50		
Просо красне	19·50	20·50		
Макухи льняні	16·50	17·00		
Мука пшенична люксус. до 40%	32·00	33·00		
Мука пшен. 50%	29·00	30·00		
Мука житня І. кат. 55%	21·00	22·00	25·00	25·50
Мука житня І. кат. до 65%			23·00	23·50
Мука житня ІІ. к. ситк. до 70%	12·50	13·00	15·00	15·50
Мука житня разова до 95%			18·50	19·00
Висівки житні	7·25	7·30	7·25	7·50
Висівки пшен.	7·25	7·50		
Висівки пш. гр.	7·50	7·75		
Крупи ячм. грубі			24·00	25·00
Пенцак ч. 10.			24·00	25·00

Інші курси незмінені.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 5·28 зол.

Німецькі марки 2·03—2·06, фр. франки 34·80—35·00, шв. франки 171·60—172·00, фунти стерлінги 26·85—26·95, австр. шилінги 98·00—100, чеські корони 21·60—22·00, рум. леї 37·50—39·00, бельгійські франки 123·80, данпігські гульдени 172·65, голяндські гульдени 359·00, данські корони 120·65.

Золото: Долари 8·91—8·93. Франки фр. 34·70—35·20 Дукати 82·80—83·00, Корони 36·50—37·20, Рублі 43·50—46·50.

Срібло: Корони 0·28, Фльорени 0·70, Рублі 1·20

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 5 червня ц. р. в наслідок зниякової тенденції не ставить тверлих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 кг.	молока		0·14 зол.
1 кг.	сметани		0·55 „
1 кг.	вець	2·60	2·65 „

Тенденція на масло, молоко і сметану зниякова, на яйця звиякова

Маслосоюз повідомляє, що 6. VI. п. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, яько подвіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·20	зол.
Кури „	І класа	0·85	„
„ „	ІІ „	0·50	„

Тенденція зниякова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

Вступні іспити держ. гімназії з укр. мовою навчання в Станиславові до кл. І. нов. типу відбудуться в пятницю, дня 15. червня від години 3·30 по пол. (частина письменна) і в суботу, дня 16. червня від год. 8 рано (част. устна). Подання для доступу до іспиту треба вносити до Дирекції гімназії до дня 10-го червня. Прилоги: метрика, свідоцтво щіплення віспи, останє півріче свідоцтво, посвідка управи школи, що кандидат є в ІІ півроці учнем тої школи, 2 знимки фотографічні. За долучену поштову марку Дирекція дає всякі інформації. Вступні іспити до кляс ІІ. нов. типу та V.—VIII. старого клас. типу відбудуться в четвер дня 14. червня 1934 (год. 8 рано). **Дирекція держ. гімназії з укр. мовою навчання в Станиславові.** 1631 3—3

Ширші Сходини членів Кружка ім. Ганни Барвінок відбудуться 7. червня п. р. (четвер) в 6-ій годині вечора в домівці при вул. Мохнацького 12. **На** денім порядку реферат **Ірини Павликовської: Перший жіночий народовецький Зїзд на Закарпатті. — Вражіння з побуту в Ужгороді.** Численно явитися просить членів Старшина. — Гостем радий. 1668 2—2

Товариський Зїзд абітурієнтів укр. гімн. **в Перемишлі** з р. 1914 (Відділів А. і Б.) відбудеться в четвер, **дня 14. червня** ц. р. Збірка год. 8 рано в гімназ. будинку. — Комітет. 1675

Вступні іспити до І. кл. дів. гімназії „Р. Ш." в Самборі відбудуться дня 15. червня 1934 в год. 15. та 16. червня в год. 8.; до ІІ. та VI. кл. гімн. дня 16. червня в год. 8. — **Управа.** 1674

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

МОЛОДА ЖІНКА шукає заняття — до всього за скромною винагородою. Зголошення під Скромна до „Діла". 2—2

ПРИЙМУ місцевого хлопця до науки механічного ремесла. Ломага — Валова 11. 1670 2—2

ЕКСТЕРНІСТІВ та інших учнів солідно й швидко приготовляю до іспитів. Довголітня практика. Зголошення до адмін. під „Дешево". 1676 1—2

КАМЯНИЦЯ II. поверхова нова оболиця Личакова. дохід річний 7.200 золотих, ціна 60.000 золотих, вклад 45 000 золотих продасть Савка, Павлінів Горішня 11 а. 1673 1—3

ENGLISH lessons and conversation. Cheap vacation course Write to adm. under „English". 1676 a 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

Примар

Др. А. ШВАРЦ

вернувся і ординує у шкір. і венер. недугах і лікарській косметиці **Львів Словацького ч. 4. Тел. 16-61.** 1672 1—3

Увага! на знижені ціни

Першої в'іденської хем'ічної пральні і штучної барвильні

Львів ул. Лелевеля 5 б. — Тел. 70-58.

Хемічне чищення мужеського убрання від	зол. 3·50
Хемічне чищення мужеського або жіночого плаща від	зол. 3·50
Хемічне чищення жіночого костюму	зол. 3·00
Хемічне чищення сукенки	зол. 2·00
Хемічне чищення светеру	зол. 1·00
Шовкові блюзки	зол. 1·00
Спідничка	зол. 1·00
Фарбованнє муж. убрання або жіноч. плаща	зол. 6·00

Для П. Т. держ. Урядовців 10% зниякн

Відбір і достава задурно.

Спеціяльність: чищення килимів і фіранок

Замовлення з провінції полагоджуємо негайно. 1575 7—10

Українські господині вже знають, що порошки до печива з охорон. маркою кооп. „ПЛАСТ" перевищають своєю якістю всі краєві і заграничні вироби.

„Пласт" Львів, Городецька 95, тел. 26

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 143 (13.693). Львів, пятниця 8. червня 1934. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Субота 9. червня впереше у Львові
на купелевих басейнах „Світязі"
„Ніч під Івана Купала"
заходом „Т-ва охорони дітей і опіки над молодю". Багата програма, обрядові звичаї, змагання, забави, танці — Музика, хори, фантова льотерія. Головні виграні: каяк, фотогр. апарат, ціломісячний побут у таборі все за 50 сот. — Дохід на ціль: „Вся українська молодь до таборів". — Початок год 6. вечір.

До українських виборців м. Львова!

Український Виборчий Комітет у Львові подає до відома, що дня 5. червня ц. р. внесено до Головної Виборчої Комісії у Львові виборчі протести зі шістьох виборчих округ: VII. (Жовківське), VIII. (Знесіння), IX. (Личаківське), XV. і XVII. (Городецьке), XIX. (Лєвандівка і Клепарів), з домаганням уневажнити переведені у дні 27. травня ц. р. вибори до Міської Ради у Львові.

При цій нагоді Український Народній Виборчий Комітет висказує усьому Українському Громадянству м. Львова щиру подяку та признання за повне посвяти виконання громадського обовязку в часі виборів. Ми з гордістю, а чужі з подивом гляділи на ті тисячі українських громадян м. Львова, у першу чергу українських міщан і робітників, які, не оглядаючись на нечувані перепони — витревали у мужній поставі від першої стадії виборів аж до їхнього покінчення. Чи то при перегляді виборчих списків, чи то при зголошуванні реклямацій і обороні своїх виборчих прав виказали наші виборці стільки завзяття й енергії, що навіть найбільший песиміст противник мусить признати величезний зріст національної свідомости українського львівського громадянства.

Не меншим доказом цього є також масова участь українських виборців у самому голосуванні, яка на основі офіціяльного виспіду Головної Виборчої Комісії дала в 17 округах лише 7.278 важних голосів, себто понад 5.5 пр. усіх важних голосів. Одначе нема найменшого сумніву, що згідно з обчисленнями наших мужів довіря при виборчих комісіях вдвоє стільки українських громадян не могло відлати своїх голосів чи то з причини неспоміщення їх у виборчих списках, чи то перекручення їх прізвищ, счеркнення їх на основі безпідставних реклямацій, чи вкінці з причини непризнання за вистарчаючі їхніх особистих документів.

Українське громадянство м. Львова зробило в дні виборів усе, що у своїй спроможності в теперішніх обставинах воно зробити могло. Воно виявило великий гарт духа та глибоке почуття національної гідности і свідомости.

ЗА УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ ВИБОРЧИЙ КОМІТЕТ:

Д-р Степан Білик, в. р. голова. *Агатон Добрянський в. р.* секретар.

Велика маніфестація Союзу в Шикаґо.

ШИКАҐО, 20. V. День 20. травня залишиться історичним днем української кольонії міста Шикаго. В цьому дні святкувало українське Шикаго 40-літній ювилей Українського Народнього Союзу. В просторій салі Шикаго ім. Шопена зібралося 1.500 союзівців і гостей, щоб гідно і достойно звеличати 40-ліття істнування Батька-Союзу, найбільшої запомогової і народньої української організації по цім боці океану; щоби схилити голови перед першими основоположниками Батька-Союзу та почути від його правних урядовців про те, чим є Союз для української еміграції в Америці; щоби причинитись до зросту Союзу вступленням у його ряди, в які конечно потрібно влити молодої крови.

І українське Шикаго, зєднане ясною союзовою ідеєю, відсвяткувало ювилей Батька-Союзу достойно. Головний радний п. Тарас Шпікула, а заразом і голова ювилейного комітету, відкрив це свято. До зібраних промовив головний рекордовий секретар У. Н. Союзу, Дмитро Галичин, котрий в дуже основній і зрозумілій усім формі представив розвій цієї найбільшої української організації в Америці. До молоді промовив по англійськи п. Роман Смук, адвокат і бувший кандидат на повітового комісаря повіту Кук.

Своєю присутністю звеличав ювилейне свято Е. Келі, мейор міста Шикаго, отже голова екзекутиви другого найбільшого американського міста. В своїй довшій промові мейор Келі зазначив, що як син ірляндських емігрантів він радіє з того, що може повитати синів українських емігрантів. Він показався обзнайомленим з нашими емігрантами та дав нам пораду: „If you want to get anything, go after it". („Коли хочете щонебудь дістати йдіть за цим!"). („Свобода").

П-і Олена Лотоцька на волі.

З Ню Йорку повідомляють, що п. Олена Лотоцька, голова Союзу Українок Америки, була арештована і вийшла вже на волю.

Нюйорська преса писала, буцімто арештувати п-ню Лотоцьку велів совітський нафтовий агент Борис Саід. Одначе він це прилюдно заперечив.

Запевнюють, що це була змова проти п-і Лотоцької на особисто-політичному підкладі, щоб пошкодити п. Лотоцькій як голові Союзу Українок Америки і самій організації.

Арештування противників — це в Америці також один з найпоганіших засобів політичної боротьби.

Зрештою, підіждемо, що виявить у цій справі судова розправа.

Поліція на засіданні кооперативи.

Пишуть нам з Волині:

Дня 25. травня з приводу закінчення ревізії кооперативи „Добро" в Хоцині на Рівенщині при ревізорі п. Олександровичеві відбувалося засідання Нада. Ради. До помешкання, де відбувалось засідання, зайшов комендант постерунку поліції в Городку П. Зобик в асисті місцевого солтиса ніби „в характері приватної особи" і був присутній від часу, як засідання почалося, аж до кінця „звіту ревізії".

Ескадра італійських літаків приїде до Парижа.

ПАРИЖ, 6 6. ПАТ. Нині приїде до Ле Бурже італійська ескадра з 12-ох літаків і залишиться до 13. червня ц. р. Ескадра прибуває на прохання французького міністра летунства

З висилкою передплати „Діла" за червень прохаємо ані хвилини не гаяти, бо всього кілька днів до замкнення листи управнених до льосування.

Будете мати викиди совісти,
якщо Ваше мешкання обкрадуть вломники, а Ви його передше не обезпечите в
Товаристві Взаїмних Обезпечень „Дністер"
у Львові, вул. Руська ч. 20.
За обезпечення домашньої обстановки на зол. 1.000·— пересічна річна премія враз із додатками зол. 6·—

У власній справі.

Львів, 6. червня 1934.

Дуже нерадо забираємо на сторінках нашого щоденника голос у наших власних справах. Але деколи змушують нас до цього обставини і тверде життя. Ось і цим разом пишемо ці рядки під впливом обставин. Адресуємо їх до всіх наших післяплатників і прихильників.

Нам дуже добре відомі теперішні невідрадні господарські відносини. Здаємо собі справу з того, що нашим післяплатникам дуже важко виявуватися точно зі зобовязань супроти нашого видавництва, особливо тоді, коли вони залягають із заплатою за два, три а то й чотири місяці. Одначе ми не можемо ніяк зрозуміти, що деякі наші післяплатники допускають до того, що залягають за газету аж за кілька місяців. Щоденник то вони читають і відчувають його потребу. Це гарно і добре, але не добре те, що вони не відчувають також потреб щоденника. Вонж повинні собі докладно усвідомити, **що незалежний український національний орган живе тільки з того, що дістає від своїх прихильників та однодумців у виді пренумерати.** Колиж та пренумерата в час не наплаває, коли передплатник стає післяплатником, тоді газета попадає в труднощі, з якими в нинішних часах боротися дуже і дуже важко.

Наша незалежна національна преса працює і виконує свою відповідальну місію в виїмково складних і дуже важких відносинах. Поважно підривають нашу пресу між іншим і цензурні умовини. Конфіскати бють, особливо по нашому щоденнику, дуже болюче. Одначе на це нема ради. Ніякі засоби осторожности нічого тут не вдіють. Незалежна українська національна преса не може реагувати на всі явища буденної дійсности інакше, як реагує. І саме завданням читача чи точніше передплатника газети є підтримати її так, щоби вона не відчувала конфіскат до тої міри болюче, як відчуває.

Видавництво нашого щоденника ввело за останній рік багато улїпшень, переводимо далю

Речинець тягнення
зближається
кореспондентка вистарчає на **замовлення**
Четвертинка льосу класової льотерії **коштує** **10 зол.**
Половина коштує **20 зол.**
Цілий льос коштує **40 зол.**
Просимо зі замовленнями не гаяти
Дім Банковий ШІТЦ І ХАЕС, Львів, пл. Марійська 7.

семе число в тижні, так, що „Діло" появляється від року щодня, а далі від початку цього року збільшило свій обем із 6-ти на 8 сторінок великого формату. Ця розбудова щоденника спричинила поважні матеріяльні обтяження видавництва. Одначе воно з цими обтяженнями не рахувалося, бо мало на оці передовсім добро своїх читачів і передплатників. Видавництво вірило, що передплатники належно оцінять усі його заходи для поліпшення щоденника і тому надіялось, що найде самозрозумілу підтримку в українському громадянстві зокремаж у своїх прихильників.

Тимчасом дійсність показала, що значна частина наших передплатників перемінилась в останньому році в післяплатників. Таким чином видавництво звязало від неї за всі свої заходи замість підтримки чогось зовсім протилежного. По кінець травня ц. р. залеглости наших передплатників сягають цифри 15 тисяч золотих. Цеж у нинішних часах дуже поважна сума! Видавництво тих грошей потребує, а їх не надсилають. Видавництво мусить оплачувати друкарів, мусить платити за папір та оплачувати всякі соціяльні обідчення, а все те коштує великі гроші. Воно борикається з труднощами, а наш післяплатник читає собі спокійно газету і зовсім йому в голову не приходить, щоби за неї точно платити.

Пишемо ці рядки з болем і прикрістю, але промовчувати того, про що в них пишемо, далі вже не можемо. Багато в нас говорять і пишуть про культурність і культуру, а найбільше про те, щоби рівнятись на культурний рівень західних народів. Коли порівняти наші пресові відносини з західньо-европейськими то наша країна на основі виключно тільки статистичних даних про попит за пресою і про її читача вийде з того порівняння якоюсь культурною Абдерою, відсталою, некультурною закутиною. На заході пресу не тільки читають, але й за неї платять. А в нас є такі, що радо її читають, але зовсім за неї не платять. Та є в нас ще прикріше явище, а саме те, що багато наших громадян взагалі української преси не купує і не читає, а вдоволяється польською і то переважно бруковою.

Крім того є в нас ще й інші дуже невідрадні прояви. Ось наприклад: по всіх більших наших містах багато добре ситуованих українських громадян не передплачує ніякого українського щоденника тому, що є членами, скажім, „Української Бесіди". Українську газету ходять вони читати до „Бесіди". Там один примірник „Діла" читає сорок і пятьдесять, а то й більше людей, а дома вони українського щоденника не мають. Зате стрінете в них часто „Вечок" або „Ранок". Ось так виглядає у нас часто на практиці „підтримка" української незалежної національної преси.

Всіх тих, що читатимуть ці міркування, просимо призадуматися троха над їх змістом. Може він наведе їх на ту думку, що всеж треба мати для себе, для виключних своїх і своєї родини потреб бодай один український щоденник, а тому треба його виписувати і за нього платити. Бо тільки таким чином можна національну українську пресу підтримати і розбудувати.

Щож до наших післяплатників, то до них ми апелюємо, щоби вирівнували свої залеглости та не вганяли неплаченням видавництва у матеріяльні труднощі. Стоїмо на становищі що при всяких господарських трудящах мусить культурний громадянин і культурна родина укладати свій буджет так, щоби в ньому був і видаток на українську національну пресу. **Культурній людині тепер без преси не можна жити так само, як рибі без води.** Коли який громадянин приходить до пересвідчення, що може жити без преси, яка є одиноким звязковим зі світом і культурою, то тимсамим він доказує, що перестав жити по громадськи і культурно та що став таким чином громадським небіжчиком. А нам треба живих людей, рухливих громадян, що визнавались би у свому та світовому громадському, політичному і культурному житті. Без преси це неможливе! Тому дбаймо про свою пресу і підтримуймо її передплатою, а не післяплатою!

З церковних справ.

ПРАВОСЛАВ'Є В ГАЛИЧИНІ

В останніх роках багато писали і пишуть про православ'є в Галичині з приводу переходу деяких громад на православну віру на Лемківщині. Погляньмо, як мається справа в дійсности.

Горячка з православним рухом на Лемківщині датується щойно по війні, від осени 1926 р., з переходом на православ'є майже цілих двох сіл **Тилява і Терстяни,** в коросньскому повіті. Від того часу перейшло на православ'є дотепер частинно або в більшости кількадесять громад. В останньому часі, в 1932 р., перейшли ще на православ'є два села — **Усте Руське** і **Квятонь,** горлицького повіту. Всіх сіл на Лемківщині з якимсь відсотком православних начислюють до 40.

„Воскресное Чтеніе", офіційний орган митрополита Дениса у Варшаві, начислює всіх громад з православним населенням у цілій Галичині враз з Лемківщиною 55. Жаль, що в шематизмах наших трьох єпархій, в першу чергу перемиської єпархії, нема даних про втрати греко-католиків на користь православних. Всеж таки певне одно, що число 55 громад з православним населенням у Галичині і на Лемківщині за високе.

У Сх. Галичині маємо громади православних: у **Львові** (зі своєю церквою і парохією, яка фігурує як єдина на цілу Галичину), в **Перемишлі** і в **Коломиї.** Крім того дві чи три сільські громади. Це всі здобутки православних у Сх. Галичині.

Загальний перепис населення з 1921 р. начислював на просторі воєвідств львівського, тернопільського, станиславівського і краківського тільки **4.566 православних душ.** Ця цифра дасться пояснити напливом до Галичини емігрантів з України і Росії.

А загально відомо, що у 1880-их роках бл. п. о. І. Наумович намагався перетягнути наших селян на православ'є. Це йому — за кількома виїмками — зовсім не вдалося. Опісля в часі побуту російських військ у Галичині в рр. 1914-15 відомий чорносотенець, житомирський єпископ Евлогій, вганяв по нашій окупованій нещасній землі і терором та обіцянками намагався защіпити серед населення православну віру. Єпископ Евлогій хвалився, що йому вдалося приєднати до православ'я в тому часі аж 200 громад у Галичині. Але як тільки російська армія покинула Галичину — вся та штучна православна будівля розсипалася немов домик з карт під подувом вітру. І якби не емігранти з України та Росії і православні з північно-західних земель, які по містах Галичини відбувають свою військову службу, то всіх православних у Сх. Галичині булоб найвище кількасот душ.

Зате **православ'є на Лемківщині має дещо своє коріння.** Його підготовило перед війною само греко-католицьке духовенство, яке майже поголовно було там москвофільське і постійно разом зі світською москвофіл. інтелігенцією втовкмачувало в голови бідного лемка його „єдність" з російським народом. Москвофіли утотожнювали це „єдинство" з російським народом — з російським православ'ем. Москвофіли обіцювали лемкам землю і визволення від білого царя. Словом: заважили основно демагогічними гаслами на ментальности лемка. Про вщіплювання духовенством засад католицької віри в душі своїх парохіян навіть не було мови. На такім тлі вже перед війною агітували на Лемківщині за православ'ем два вихованки єпископа Евлогія — **батюшки Гуди-**

Пальта непромакальні продає просто консументам — фабрика
РОТ І РУДЕРФЕР — Львів, Легіонів 3. І. п. над кіном Палас.

Памятай вже від шкільної лавки
Мандель уже від 50 сотиків виконує дбайливо золоті направки.
Львів, вул. Коперника 14.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 8. ЧЕРВНЯ 1934.

В. ЯКИМЧЕНКО-ДІДКОВСЬКИЙ.

ЗА ПЯДЬ ЗЕМЛІ.

Ціле село в глухому закутку Волинської Землі гомоніло не так, як завжди, а якось радісно, бадьоро.

Відомо, весна! Де й поділись думки про те, що давно вже не стало паші для худоби, картопель — цього хліба волинського села, а то й правдивого хліба?

Похилена Калістранова хатина з густим мохом на соломяній стрісі, сірі господарські будинки з дебелих брусів проточених шашлем і літами наскрізь, бусляче кубло, пусте, непривітне, що хлів до землі пригнітало і вузьке подвіря, соломою й гноєм засмічене, колись обведене жердлям, з якого багато вже давно згоріло в сусідських печах, — все, здавалось, зідхало: „Ох волинські гаразди!".

Кури повагом походжали по обійстю і греблися в смітті, горобці радісно гомоніли в безлистому вишняку, а там, за клунями, у небеснім просторі, жайворонок видзвонював привіт весні. Дрібна Калістранова худібка застигла на подвірі в безрусі, вигрівалась до сонечка й тихо пережовувала вужденне свідання.

А над тим усім так і пашіло сонце, так і сипало на землю мілірди життедайних променів.

— І справді весна — пробубонів задоволено Калістран, схиляючись, щоб вийти крізь низенькі двері хлівця.

Аж очі мусів прижмурити, так ясно було надворі.

І раптом здалось Калістранові, що якийсь солодкий чар огорнув цілу його істоту, здушив за горло і змусив серце радісно й трівожно забитися. Він зняв свою баранячу кучму, виняв люльку з рота і глибоко вдихав свіже весняне повітря.

Раптом півень верескнув на ціле горло, що Калістран аж здрігнувся.

— Цить, чорте горлатий! — гукнув на півня і почимчикував у дровітню.

Гуп, гуп, гуп... почулося згодом звідтіля.

Калістран витесував ручку і більше відчував цей оживлений рух села, ніж чув. І йому також робилося на серці якось тепло, радісно, дарма, що недавно, бо щойно вчора, кляв цілий світ, як Домаха, його „баба", вимітала при ньому останню муку з бочки. Очима душі вже бачив, як хвилювало від вітру збіжжа на його вузькій нивці, як хилились до землі тяжкі колоски.

Довго був би так мріяв старий Калістран, поструґуючи сокирою, колиб Лисько враз не заґавкав, сердито, занято.

— Чого ти?! — грізно крикнув на Лиска і висунув голову з хліва.

— А-а, лихо вашій матері! — заворчав по хвилині, — яж вам покажу!

Коло хліва мирно рились худі Матвієві підсвинки й задоволено похрюкували.

Старі сусідські порахунки з Матвієм враз пригадались Калістранові і злість закипіла під серцем.

— Василю, — гукнув на сина — а пужни но ти цю погань!

Счинилась метушня на подвірі. Підсвинки перелякані вигуками й біганиною своїх, очевидно, ворогів металися то сюди, то туди і не могли потрапити в діру, якою влізли. Одне з них настиг Василь при самій дірі й що сили звів дрючком по задку.

Верескнуло несамовито, вибігло за пліт на пусті грядки Матвієвого городу і прилягло.

А як старий глянув у той бік, порося двигалось тільки передніми ногами, а задок сунувся по землі. І ще побачив Калістран, як через город бігла до поросяти вся Матвієва родина з Матвіїхою на переді.

Голосний лемент і проклони Матвіїхи лунали на цілий куток.

— Злодюга! Звір! Герештант! — долітали до Калістранових вух образливі слова.

Старий не любив слухати бабських вичитань, оплюнув і пішов до хати, а тільки Василь відгризався.

— Пождиж, розбійнику... — трясла Матвіїха кулаком у бік Калістранового подвіря.

*

Весна була в цілій повні. Свіже листя смарагдом вкривало сади й городи, зеленим килимом стелилися поля аж ген до синявої на небосклоні стрічки лісу. Теплий весняний вітер мчав понад ліси, поля, луки та села, куйовдив кошлаті хмари й наповнював повітря свіжістю.

Пахло весною, свіжим гноєм і землею.

Заняті пильними роботами в полі всі в селі швидко забули за випадок з Матвієвим поросятем.

Чи то в селі першина?

Аж ось громом покотилась по селі чутка, що Калістрана ледви живого привезли з ярмаш-

ма і Сандович. Їхньої акції не поборювали ні трохи священики-москвофіли. І лише війна припинила цілу ту агітацію.

Колиж по війні лемка почали бити ще й матеріяльні злидні, тоді москвофільські недобитки викликали нинішнє „варшавське православіє". Одначе успіхи цього „православія" всеж таки марні. „Воскресное Чтеніе" підраховує всіх православних у Галичині в 1932 р. **на 26.030 душ.** Якщо від цього числа відтягнемо 4.566 православних з 1921 р., тоді православні зросли від 1921 р. ледви на 21.464 душ. А цей зріст православних відбувався лише на Лемківщині.

Під організаційно-правним оглядом існує в Галичині досі тільки одна формально креована праз. парохія у Львові (850 душ). Крім того **є 6 філій, признаних урядом, а саме: Богуша, Радоцина, Мшана, Чорне, Тилява і Вошниця — всі на Лемківшині та 18 станиць, непризнаних урядом.** Церков і каплиць мають православні в цілій Галичині 23, крім того 3 каплиці в домах приватних. Сіл, в яких є менша чи більша скількість православних, а в яких нема церкви, є до 20.

Як бачимо, у Галичині не зважаючи на шалену агітацію, здобутки православних мізмальні. До того треба ще замітити, що розхрістана демагогія москвофільських недобитків в агітації за переходом на православіє і неграмотність та нетактовна поведінка батюшок **зделоралізували основно тих лемків, які покинули ряди греко-католицької церкви.** Грабіжі церков, напади на греко-католицьких священиків і безбожництво та комунізм між молодю, про що стільки пишеться у пресі — ось білянс менеджерів православного руху на Лемківщині.

Не диво, що темний лемко вже зачинає прозрівати і православна акція, завдяки підсиленій протиакції українського греко-католицького духовенства, в останнім році зовсім припинилася. Треба надіятися, що православний дурійці серед лемків прийшов уже кінець і небавком прийде час відвороту.

Львівська
Мистецька сценка „Богема"
дня 9-того і 10-того червня
ДАЄ ДВІ ВИСТАВИ В СТАНИСЛАВОВІ

Українське жіноцтво в Америці.

Перші еміґрантки. — Память про рідний край. — Американські обставини сприяють самостійности.

Безповоротно минули ті часи, коли то в культурних краях мусіли жінки вести боротьбу за своє право, за свою людську гідність. Сьогодні мусять вони хіба тільки ще в деяких краях поборювати останки тих пережитків, які залишились немов на спомин, чи ра... ганьбу. Над цим працювала світова думка не тільки жінки, але й мужчини. До цього змагали всі культурні організації світу. Кожна на свій лад і своїми засобами. На славу українського імени треба замітити, що в цих вселюдських змаганнях не бракує сил, діл та осягів українського жіноцтва.

Поділ життя народу на мужеське й жіноче — не дається точно перевести. Воно й непотрібне. Але дехто хоче конче, щоби все інше прислонити мрякою й показати саму жінку. Цього особливо хотять вони самі; зрештою — по своїй вродженій чи придбаній натурі. Ось і пригляньмося самій українській жінці в Америці.

Зразу сама жінка, українська жінка, не прийшла до Америки. Вона йшла туди як товаришка мужчини. Часто майже з мусу; з мусу моральної' прецінь її чоловік їшов до Америки, чи її закликав іти туди. Хто була ця перша українська жінка — не знати. Це й неважне. Бож це не були якісь визначні особовости, які потребувала би записати бодай місцева хроніка. Щойно згодом під впливом зростаючих недостатків серед селянства відважувалися йти самостійно й дівчата. Бували й такі, які йшли „на певне", на заклик молодого мужчини, звичайно односельчанина, що шукав дружини для себе, але не важився брати „американки". На всякий випадок — перших жінок-еміґранток в Америці треба би шукати в часі коло 70-их років XIX-го століття. В пізніших часах прийшло нове жіноче покоління, тих жінок, які вже родилися в Америці. Вони ще молоді, нестарші як коло тридцятки і творять зовсім відмінний тип жінки — пересічно беручи — більше американки як українки. І коли сьогодні треба говорити про ролю жінки — української еміґрантки в Америці, то головно про те покоління, яке принесло в собі бодай слабу память про рідний край. Повітря рідного краю, те повітря, яке впливало на складові частинки крови теперішньої еміґрантки, дух рідного краю й власного народу, що окружував теперішню еміґрантку, в її юних літах, вріст у землю її предків стали теж нерозривним ланцюгом, що звязало українську еміґрантку на завсіди з тим краєм. Свобода, а в декого то й достатки викликали в української еміґрантки привязання до нової батьківщини, й розуміється — дещо ослабили почування до призабутого краю, але не вирвали любови до нього. Серед української громади в Америці можна запримітити таке явище, що тим гарячіший і щиріший звязок з рідним краєм, чим слабші зносини з американцями. Українська жінка-еміґрантка має до цього менше потреби й нагоди від мужчини. Тому її память про рідний край, її туга за ним — на загал більша, як у мужчин. Але ця туга здебільша іншого роду. Мужчина має на думці українську територію, націю; пересічна українська еміґрантка бере це вужче. Тільки духова вертхівка жіноцтва рівняється під тим оглядом з мужчиною, старається допомогти йому в його змаганнях, ба навіть береться самостійно, організовано виявляти своє зацікавлення загально українською справою — в рідному краю та в самій Америці.

Якщо візьмемо під увагу нашу Галичину, то мабуть не розминемося з дійсністю, коли скажемо, що наша звичайна, сільська жінка ще й сьогодні не створить сама для себе жіночої організації без участи інтеліґентки. А вже рішуче не творила сама жіночої організації в тих часах, коли такі самі наші селянські жінки організували окремі міські товариства в Америці, дарма, що вони тут перший раз із собою познайомилися й зовсім не зжилися. Це дивне й характеристичне.

Відомо, що до Америки йшли селянки часто неграмотні, збідовані: сірі злидні не давали їм змоги подумати про щось більше, як про хліб для себе й для родини. Ця дивна самостійність наших перших еміґранток, це хіба тільки загальний дух вищої культури, що зринав понад новою землею. Зрештою — у краї, де організованість є символом життя, мусіло й українське жіноцтво відчути потребу організації.

Це були так звані „обставини". Безперечно, що ті обставини заважили на духовости українського жіноцтва. Лекший, вигідніший, більше організований спосіб навіть домашнього життя облекшував також справу. В тодішніх часах було в Америці лекше за заробіток. Часом кілька членів родини заробляли й приносили до дому стільки, що жінка, звичайна українська еміґрантка при своїй первісній скромности не мала потреби журитися недостатком. Менше-більше упорядкований час праці, зорганізована продукція харчів (усякі консерви) висока й постійно уліпшувана техніка, яка добувалася й добувається навіть до кухні української еміґрантки, — все це причинилося до того, що жінка розпоряджає в Америці свобідним часом.

Жінка-господиня в Америці працює не тільки дома, але й часто по фабриках, чи як упорядчиця у хмародерах. Наймичок нема ніде. (Я запримітив їх тільки в одному українському домі). Зрештою ця домашня робота й не така важка, як у нас. Худоби нема, кухня огрівана газом, усякі варивні консерви, поміст долівки вистелений килимами по самі стіни, на яких нема килимів і які мальовані найчастіше олійними фарбами. Це все помітно заощаджує труду.

Лев Ясінчук.

На згадку домовини ще дужче заридала Домаха, а за нею обидві дочки.

Пекло зробилося в хаті.

— Ой, на когож ти нас покидаєш-е-еш!.. билося об стіни розпучливе голосіння, кліщами болю й розпуки стискало всіх за серце.

— Цить! — гримнув старий на Домаху.

Закашлявся і в грудях щось заклекотіло.

— Знаєш кому дякувати, — прохрипів, — що подякуєте, як умру.

І відвернувся до стіни.

На подвірі враз гамір затих.

До Калістранового обійстя зближався священик, старий, сивий. Розвівались по вітрі пасма сивого волосся, куйовдилась довга борода. Всі поздіймали шапки.

Певно зовсім не... тее, коли попа покликали — вимовив хтось, як священик увійшов до хати.

— Але.

— Хтож це його так?

— Та хтож, звісно Матвій; вже он скільки літ ворогують за землю.

— А ти бачив? — визвірився хтось.

— Та ні, ні... Я нічого... я... тее. навіть не думав...

— То-то!

А кажуть, в газетах пише, що ми всі брати і... не йдьоть, значиця, бити один одного, бо...

— Дурний ти!

— Від дурня чую...

— Правду каже Охрім, правду, так є в газетах!

— Але, газета не бреше. Ми, каже є окраїнці... і колись Окраїну мали. велику... оно... (тільки).

— Е?

— А ти, Охріме, знов своє?

— Авжеж і буду, бо... ми окраїнці, брати. Нам сказать... разом стати за Окраїну... і земля у нас буде... і все.

І Охрім роздумуючи, побрів геть від гурту.

— Мо й справді так? — роздумував хтось у голос.

Калістран силкувався сісти на лаві, як священик увійшов, але не міг.

— Лежіть, лежіть! — заспокоїв його священик і поблагословив.

— Вийдіть! — звернувся до присутніх і почав розвязувати барвисту хустину зі Св. Дарами.

Всі мовчки вийшли з хати.

— Батюшко, — відізвався Калістран, — і за що? Минулої весни заорав мені межу... так на два плуги... і я... нічого. А тепер... я своє, Бог свідком, своє... відорав. О, бодай...

Тяжко було Калістранові говорити. Сльози в очах заблищали, а в грудях заклекотіло від зідхання.

Кров'ю плюнув на земляну долівку.

— Ну, пора — промовив священик і накрив старому голову епатрихилем.

З тягарем невимовним на серці виходив священик з хати.

Тихо люди гомоніли на дворі. Знали, що на їх очах діється щось велике і грізне: людина за пядь землі може покинути світ.

Вітер могутніми поривами шумів листом у вишнику, збивав на вулиці хмари куряви і тихесенько баламкав дзвонами на взвишші.

Катовиці. 7. IV. 1934.

Гострий конфлікт між Гендерсоном і мін. Барту.

ЖЕНЕВА, 6. 6. ПАТ. Вчора пополудні відбулося таїне засідання президії розброєвої конференції, яка радила над дальшою долею конференції. Чотирогодинна дискусія виявила розбіжності поглядів між делегатами і не довела до нічого. Гендерсон з мін. Ллевом заявив, що слід порозумітися з Німеччиною і тому треба відсунути нараду розброєвої конференції. Барту з Літвіновим домагалися, щоби конференція радила далі й обговорила в першу чергу справу безпеки.

Тому Гендерсон домагався, щоби над пропозицією ком. Літвінова перемінити розброєвну конференцію на постійну конференцію безпеки призадумалися уряди держав. Проекти умовин про напад — на думку Гендерсона — повинні обговорити безпосередньо заінтересовані уряди держав. Справу гарантій майбутньої конвенції, яких вимагає шість держав під проводом шведського міністра Сандлера — пропонував Гендерсон передати спеціяльному комітетові. Зате за основу нарад розброєвої конференції Гендерсон пропонував прийняти ноти Франції з 1. січня, В. Британії з 29. січня, Італії з 4. січня і Німеччини з 16. квітня і знайти компроміс між державами.

Мін. Бек домагався викреслити з проекту резолюції Гендерсона уступи про обміни нот між чотирьома державами, бо розброєва конференція не радила ще над ними і з працею конференції не мають органічного зв'язку.

Мін. Барту заявив, що відкидає проект резолюції Гендерсона. Питання безпеки є основною темою Франції. Її відсуває проект резолюції аж на пізніше. Франція рішуче на це не погодиться, щоби Німеччина повернула на розброєвну конференцію, як цього бажає Гендерсон. Але тоді Німеччина диктувала би Лізі Націй, хоча покинула її без причини. Тому волів, щоби не було ніякої конференції замість злої.

Гендерсон з обуренням заявив, що мін. Барту сумнівається про його безсторонність. На це ніколи не згодиться і радше уступить з проводу конференції. Мін. Барту заявив, що вірить у безсторонність Гендерсона і тому дискусію перервано.

Великий протикомуністичний здвиг.

НЮ ЙОРК, 18. травня. (Вл. кор.). Вчорашнє віче, скликане Приятелями Обновленої Німеччини до Медисон Сквер Гарден в Нью Йорку, зібрало понад 20.000 людей. Ціллю віча було протолосити „бойкот проти бойкоту", тобто відплату американців німецького походження жидам за те, що вони зорганізували бойкот проти Німеччини. На вічу промовляли видні німецько-американські політики, м. ін. Джордж Сильвестер Фірек, приятель б. німецького цісаря. Тон його промови як і інших промов був протибойкотовий, але з докорами на адресу жидів і комуністів. Провідників жидівського бойкоту характеризовано як комуністичних поплечників перед загального одобрення публіку. Бесідники остерігали жидів перед наслідками такого бойкоту, який приносить шкоду Америці, отже в обороні американських інтересів виступали промовці.

Ватага комуністів в силі 1000 людей пробувала вдертися на салю і розбити віче, але поліція, змобілізована в силі 750 мужа, недопустила їх навіть близько вічевої галі. Щойно після віча хотіли комуністи наробити клопоту поліції на Таймс Сквер і там зійшло між ними й поліцією до сутичок, серед яких арештовано кільканацять комуністів.

Піт ніг, рук, пахвин і ін. усувається через вживання спеціяльного пудру „CSAVE"
Мільони вдячних 71/25 3—3
Перфумерії С. ФЕДЕРА
Сикстуська ч. 7. — Львів. — Коперника ч. 13 а
(побіч палати гр. Потоцького).

РУЗВЕЛЬТ МАЄ ПОПУЛЯРНІСТЬ.

НЮ ЙОРК, 18. квітня (Вл. кор.) Вісний літературний тижневик „Литерарі Дайджест", який перед кожними виборами на президента робить пробне голосування при помочі висилки карток з запитом на різні адреси і платить почту за відповідь та в той спосіб передбачує вислід виборів, розсилає тепер картки з запитом, як люди відносяться до політики президента Рузвельта. Дотепер переведено таке „голосування" за або проти президента в стейтах Пенсильванія, Нью Джерсей і Нью Йорк з таким висліком: 80 відсотків людей, що голосували за вибором Рузвельта в 1932 році, одобрюють теперішню політику, а 41 відсотків тих, що голосували тоді за Гувером, перейшло тепер на сторону Рузвельта і також вдоволені його адміністрацією. Проти політики президента заявилося 19.22 відсотків тих, що голосували на його вибором. Також 38.7 відсотків прихильників Гувера ще тепер стоїть за Гувером, а принаймні заявилося проти заряджень Рузвельта.

Закупно грамоти на позичку Рідній Школі по 25 зол. це так, як вкладка в банку. Ви вже закупили?

Взаємини між Польщею і СССР прохололи.

Гострі напади большевицької преси.

МОСКВА, ПАТ. „Ізвестія" і „Правда" передруковують протипольські статті французьких журналістів Пертінакса і пані Табуї. „За індустріялізацію" містить статтю п. н. „Куди прямує Польща?". „Комсомольская Правда" пише, що Польща з Німеччиною і Японією поборює проекти Літвінова. „Ізвестія" жалується, що в познанських торгах Німеччина взяла розмірно велику участь. Варшавський кореспондент „Ізвестій" закидає старшому поколінню пісудчиків консерватизм і реакційність, а „Легіонові Млодих" таку революційність, на яку дозволить поліція". Всю діяльність „Легіону Млодих" кваліфікує кореспондент як поліційну провокацію. Кореспондент широко розписується про селянські повстання, проти яких висилає уряд карні експедиції одну за другою. Одночасно по в'язницях у Польщі сидять тисячі революціонерів.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, Галицька 8. 4/182

Продукція большевицьких фільм в Америці.

НЮ ЙОРК, 18 травня. (Вл. кор.). Совітський уряд прислав до Злучених Держав В. А. Усевича як представника фільмової індустрії, щоби тут пробував виробити сотню більших фільм коштом 435.000 дол. Ці фільми мали би бути виключно совітські не лише в Совітах, але і за границею. Деякі фільми мають бути звукові і в англійській мові. Видно, що більшовики хочуть вести пропаганду в Америці та в Англії. В Радянщині є тепер 32.000 театрів, в яких висвітлюють фільми.

Прискорене зброєння В. Британії та Італії.

Більшовицька преса розписується широко про зброєння В. Британії та Італії. В. Британія будує 60 нових кораблів: 9 крижаків, 3 панцирники, 24 торпедовці, 9 підводних човнів, 14 наступних кораблів, один помічний і один річний корабель. Крім того в 1934 р. збудують 25 кораблів. Італія задумує збудувати два панцирники, містоти 70 тисяч тон тому, що Франція вибудувала нові кружляки типу Дінкерка містоти 26.000 тон.

Вибух пекольної машини.

БЕЛГОРОД, 6. 6. ПАТ. Вчора в год. 12.40 пополудні в Загребі вибухла пекольна машина в toalеті вагону поїзду Париж—Мінхен—Загреб. Вагон частинно знищений. Всі вікна повилітали. Жертв у людях не було.. Слідство виявило, що пекольну машину наставлено на 12 годин перед вибухом себто на чужій території.

Широїть наш часопис!

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.**

Союз Італії з Францією.

Мін. Барту їде до Риму.

У паризьких політичних колах кружляють поголоски, що після повороту мін. Барту з Женеви почнуться переговори між Францією та Італією, щоби полагодити спірні справи між обома державами. Рішаючі кола сподіються, що між Францією та Італією дійде до союзу на зразок англійсько-французького союзу з 1904 р. Союз підпише мін. Барту підчас поїздки до Риму. Поїздка мін. Барту до Італії матиме святочний характер.

Комедія скінчилася.

ЛЬОНДОН, 6. 6. ПАТ. Американська преса підкреслює з вдоволенням, що нота уряду В. Британії починає нову добу в повоєнній історії і скінчила з комедією, бо положення було невиносиме. Уряд Злучених Держав зробив велику несподіванку канцлерові скарбу Чемберленові, бо оголосив зовсім ноту уряду В. Британії. Тому англійська преса подала зміст висланої ноти і тому унеможливила Чемберленові скласти заяву в палаті громад про припинення сплати воєнних довгів. Реакція на біржі дуже слаба. Фінансові кола в Льондоні вдоволені, що уряд нарешті рішився на цей крок. В Льондоні переконані, що багато часу промине, заки В. Британія і Злучені Держави погодяться в справі воєнних довгів.

Ограбили містечко.

Із Мехіка повідомляють, що кількадесять бандитів напало на містечко Санта Домінъо де Арменія та після бою з відділом місцевої поліції, який розбили, ограбили всеньке містечко та вбили кілька осіб. Центральна влада вислала на місце події відділ війська, який уладив погоню за бандитами.

Багно »Ставіскіяди«.

Гроші Ставіського для преси.

ПАРИЖ, 6. 6. ПАТ. Агент т-ва „Фонсієр", що його основав Ставіський, зізнав, які квоти заплатило т-во за оголошення в пресі. І так щоденники „Журналь", „Матен", „Пті Парізієн", „Еко де Парі", „Експельзіор" одержали біля 400 тисяч франків; „Тан" і „Парі-Міді" по 15 тисяч; „Фігаро" 10 тисяч; „Ліберте" і „Журналь де Деба" по 5 тисяч франків. Економічно-господарська преса і тижневики одержали 1.100.000 франків за оголошення, а преса на провінції 200 тисяч франків.

Адвокатська рада викреслила зі списку адвокатів правного дорадника Ставіського адвоката Гуліе.

Шість присудів смерти.

МОСКВА, 6. 6. ПАТ. Великий процес проти 29-ох підсудних за зловживання в торговельних організаціях Києва закінчився засудом шістьох підсудних на кару смерти. Сімох засуджено по 10 років вязниці, а решту підсудних від одного до пять років вязниці.

Кріваві бійки у Франції.

ПАРИЖ, 6. 6. ПАТ. У Рубе дійшло в понеділок 4. червня ц. р. до кріваних сутичок між соціялістами і поліцією. Посол правиці Анріо скликав у Рубе віче з метою обговорити внутрішньо-політичне положення Франції. Салю берегла поліція, яка основно перевірювала учасників. У сусідніх вулицях зійшлося багато соціялістів, які відганяли силою людей, що спішили на віче. Дійшло до бійки. Вмішалася поліція. Демонстранти побудували барикади. Виявлялася правильна боротьба демонстрантів з поліцією, яка щойно вечором опанувала ситуацію і приверауала лад. Щойно тоді міг посол Анріо виголосити промову на вічу перед 2 тисячами учасників.

Після віча сутички з поліцією повторилися. Понад 100 осіб важко ранених.

Селяни побили посла.

З Парижа повідомляють:

Господарська скрута викликує щораз то більше невдоволення та обурення на послів, тому, що парлямент не ухвалює нижких законів з полекшами для хліборобства. І тому селяни побили на вічу соціялістичного посла Бенассі з ворожими окликами: „До води з парляментаристами".

Найгарніші українські видання.

Висліди конкурсу-анкети.

На зборах Українського товариства прихильників книги в Празі дня 3. травня відбулося остаточне голосування з приводу анкети про бібліофільські видання останніх 6-ох років. Голосування попередив реферат голови т-ва д-ра В. Січинського про бібліофільські українські видання останніх 6-х років. На вступі референт торкнувшись питання естетики книги вказав, що сучасна доба для мистецької оцінки книги ставить як головну вимогу: доцільність, практичність, кладе особливий наголос на матеріял і техніку виконання, а спеціяльно у формальних досягненнях вимагає простоти і дотепности вислову, ясности і льогічности форм, очищування від зайвих додатків і переобтяжених прикрас, словом замість декоративности приходить принцип конструктивістичний.

Український видавничий рух останніх 6-х років розвивався дуже нерівномірно у часовому наверстуванні і в територіяльних відмінах. Коли помічаємо незвичайно великий видавничий рух у Києві і Харкові до 1930 р., то після цього часу приходить там катастрофальний занепад. Натомість у Галичині в останніх роках з'являється чимало видань, які задовольняють найбільшим вимогам бібліофілії. Можна спостерігати цікаве явище, що великі видавництва (зокрема Держ. Вид. України) дали порівнюючи мало бібліофільських видань. Правда є декілька „роскішних", величних видань, одначе не бібліофільських. Найкраще видані книги походять переважно з менших видавництв, при чім кілька пречарних видань дали провінціяльні міста (напр. Камянець на Поділлі, Станиславів). Найбільше дбали про мистецьке оформлення і технічне виконання своїх видань передовсім музеї, мистецькі товариства і мистецькі школи як Музей Лаври і Всеукраїнський історичний музей ім. Шевченка у Києві, Асоціяція незалежних українських мистців у Львові (АНУМ), Асоціяція революційних мистців України (АРМУ) у Києві, Український музей у Харкові, Краєвий сільсько-господарський музей у Києві, Український Національний музей у Львові; зі шкіл колишній поліграфічний відділ Мистецького Інституту у Києві і особливо дбайливі видання з народнього мистецтва мистецько-промислової школи у Камянці. З видавництв колись відзначалися видання „Слово" у Києві, а в останні часи кращі видання дало В-во „Книгоспілка" „Рух" у Харкові. З академічних видань краще виконані друки історичної секції УАН під ред. акад. М. Грушевського та Українського Громадського Видавничого Фонду у Празі, друки Української Господарської Академії та ін. у Подебрадах, В-во „Українська Молодь" у Празі. Серед українських журналів виділяється своїм мистецьким оформленням часопис „Ми" у Варшаві (графічне оформлення В. Холодного мол.) В останніх роках особливо відзначилися своїми бібліофільними виданнями згаданий АНУМ та В-во „Ізмарагд" у Львові. З видавництв дитячих книжок ДВУ, „Книгоспілка" і В-во М. Таранька у Львові.

Після реферату прийшло до вимінн думок і намічення книжок для відзначення. Комісія-журі в складі пп.: Павло Богацький, Микола Бутович, Петро Зленко, Роберт Лісовський і Володимир Січинський — намітили 24 книжок за рр. 1928—1932 і 6 книжок за рік 1933. За нечисленим виключенням всі вибрані видання були виставлені підчас засідання т-ва.

Загальне голосування дало змогу розмістити відзначені найгарніші видання шістьох останніх років в тій послідовности, яку кількість голосів вони здобули.

Отже результат був такий:

20 найгарніших українських книжок за останніх 5 років (1928—1932).

1. П. Попов, Ксилографічні дошки Лаврського Музею, в. 1. Київ 1928. В-ня Музею, Folio.

2. Екслібріс. Збірник АНУМ, Львів, 1932. 4°. В-во „Ізмарагд".

3. В. Гаґенмайстер, Семенські настінні розписи Камянеччини, Каммянець 1930. 4°. В-во Мист.-промислової школи в Камянці.

4. В. Гаґенмайстер, Настінні паперові прикраси Камянеччини, Камянець 1930. В-во Мист.-промислової школи в Камянці.

5. Програма міжнароднього конкурсу на проект памятника Т. Г. Шевченка, Харків 1930. 8°.

6. Є. Січинський, Камянецька фортеця, Камянець 1929, 16°. В-во Мист.-промисл. школи в Камянці.

7. Чернигів і північне Лівобережжя, під ред. М. Грушевського, Київ 1928, мал. 4°. В-ня Історичн. Секція УАН.

8. „Руку братам" (мистецький альбом), Київ 1928, 8°. В-ня „Західна Україна".

9. С. Смаль-Стоцький, Т. Шевченко, Прага 1930, 16°. В-во „Самостійна Україна".

10. D. Dorochenko, Chevtchenko, Прага 1931, 16°.

11. Твори Шевченка. (Повне академічне видання), Київ 1929, 8°. ДВУ.

12. І. Свенціцький, Іконопис Галицької України XV—XVI віків. Львів 1928. Folio. В-во Україн. Націон. Музею у Львові.

13. „Український Музей", т. І., Київ 1929. В-ня Всеукраїн. історичн. музею у Києві.

14. Д. Чижевський, Нариси з історії філософії на Україні, Прага 1931, 8°. Україн. Громад. Видавничий Фонд.

15. Виставка: гравюра й рисунок АРМУ, Київ 1928, 16°. В-ня АРМУ.

16. М. Гоголь (твори), Київ 1930, 8°. В-во „Книгоспілка".

17. Київський Збірник, під ред. М. Грушевського, Київ 1931, 8°. В-ня Історичн. секції УАН.

18. Серія „Українська архітектура" В. Січинського (монографії про Потилич, Сутківці, Гуцульський оседок, Бардіїв), Львів-Прага 1928—1931, 8°.

19. Бочковський, Боротьба народів за національне визволення, Подебради 1932, 8°. В-во „Обрій".

20. В. Касіян, „На Заході" (альбом-гравюр), Харків 1931, Folio.

5 найгарніших українських книжок за останній 1933 рік.

1. Василь Стефаник, Твори, Львів 1933, 4°. В-ня Ювіл. Комітету.

2. „Мистецтво" (часопис), Львів 1933, 4°. В-ня Асоціяції незалежних українських мистців (АНУМ) у Львові

3. „Ми" (часопис), Варшава 1933, 8°. В-во „Варяг".

4. Олена Кульчицька, зі статтею М. Голубця і М. Осінчука, Львів 1933, 16°. В-во АНУМ.

5. Українська Загальна Енциклопедія, Львів-Станиславів-Коломия, 1933, 8°. В-ня Кооперативи „Рідна Школа".

Якщо результати конкурсу-анкети декого не задовольнять і якщо є такі видавництва, що мають значно кращі видання від відмічених на конкурсі, то вина паде передовсім на самі видавництва. Українське товариство прихильників книги в Празі оголосило умови анкети ще 1. березня 1934. та опублікувало про це в найбільших газетах Галичини. Одначе, порівнюючи, небагато галицьких видавництв відгукнулося на заклик товариства. Розуміється, що деяку ролю відгравала новина подібного підприємства. А при сучасних умовинах українського видавничого руху, транспорту та політичних кордонів, навіть найбільш сумлінний бібліограф і бібліофіл не може охопити велику продукцію українського книжкового ринку та мати в руках усі безвинятку бібліофільські видання останніх років.

З початком 1935 року Українське товариство прихильників книги має намір перевести та мати в руках усі безвинятку бібліофільські видань за 1934 рік. Вже тепер товариство дістало ряд видань біжучого року, що мають конкурувати при черговій анкеті за 1934 рік. Одно з таких видань має м. і. надпис „Нехай буде заступлене і Закарпаття"...

Конкурс-анкета українських бібліофільських видань збудив значне зацікавлення і поміж самими учасниками і поміж видавництвами. Бажано, щоби подібна анкета стала традиційною та причинилася до шляхотного суперництва поміж українськими видавництвами.

В. Січинський.

В непогоду... АСПІРИНА.

Скоріше позбудешся простуди, катару і грипи, якщо в пору зажиєш Аспірину.

Аспірину повинен кожний мати все дома.

Існує лише одна!

ASPIRINA BAYER

42/13 МОЖНА ДІСТАТИ У ВСІХ АПТИКАХ. 1—2

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мушліни, крепони, епонжи і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 61-365**

Товари блаватні **вовни, шовки, полотна, постіль** **Ф. Ожеховський** Найбільший вибір. — Найнижчі ціни. **Львів, Ринок ч. 29.** 7153 98—180 Телефон 25-55.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. **Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі блаватні товари по найнижчих цінах.** При закупні товару від 5. зол. дарон дістати до першорядних кін. 5/73 55-7

Одна впливова большевицька родина.

Преса російських еміґрантів широко розписується про впливи родини Каґановичів у СССР. Рідня Каґановичів складається з пятьох братів та сестри і завдячує свої впливи найстаршому зпоміж них Лазареві Кагановичеві. Цей Лазар є від кількох років „правою рукою" Сталіна та займає такі впливові становища: є заступником ґенерального секретаря ВКП; членом політичного бюра і організаційного бюра партії; одним з председників контрольної комісії партії; першим секретарем московського міського та окружного комітету партії, себто керманичем комуністичної партійної організації в столиці СССР у Москві; членом управи „Торґсіну" і тресту державних „універсальних" крамниць і вкінці председником вісьмох державних ріжноманітних комісій.

Його брат Моїсей є членом центрального комітету ВКП; кандидатом на члена організаційного комітету партії; заступником комісаря важкої промисловости; членом ради праці й оборони держави; членом управи державного тресту „універсальних" крамниць та председником трьох державних промислових трестів.

Третій з черги брат Юрій Каґанович є председником нижнегородського, краєвого виконавчого комітету совітів, членом „Госплану" СССР; членом управи ліги повітряної і протигазової оборони держави „Сосоавіяхім"; членом управи центральної більшовицької кооперативи і председником нижнегородської краєвої комісії для справ місцевого промислу.

Четвертий брат Шимон Каґанович є заступником председника державного бавовняного синдикату і державного блаватного тресту; членом колегії комісаріяту освіти; членом господарської ради РСФСР і членом управи тресту льняного промислу.

Пятий брат Берко Каґанович є заступником головного команданта більшовицької міліції; начальним командантом залізничої сторожі; членом управи тресту садівництва і городини; керманичем московського тресту трикотажного промислу і членом ради тресту віттєвих варстатів одягу.

Сестра Каґановичів Рута є керманичем лікарського відділу концентраційних таборів ГПУ; членом управи більшовицького Червоного Хреста і членом управи московського тресту мистецького промислу.

Таким чином рідня Каґановичів володіє в СССР в багатьох ділянках адміністрації та господарського життя.

ІНТЕРВЕНЦІЯ ПОСЛІВ У ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ВОЄВОДИ.

У вівторок 5. червня ц. р. явилися у тернопільського воєводи полковника Марушевського посли з тернопільської округи д-р Степан Баран і д-р Дмитро Ладика в справі припинення різних нападів, побоїв і бешкетів по селах, яких досі безкарно допускаються різні темні типи на ваших установах і на нашому мирному населенню. Недавно був напад на Покропивну в Тернопільщині більше як сотні узброєних людей зі сусіднього Кізлова. Ця товпа з Кізлова серед темної ночі зробила напад на спокійних мешканців села Покропивна. В цілому ряді хат побили шиби, виломали навіть рами вікон і били кожного, хто стає в обороні свого майна. Метою нападу було викути пострах з певними політичними цілями на мирне українське населення Покропивної. Як організатора нападів, бешкетів і побоїв у Кізлові, Покропивній, Домахоричі і т. д. вказують всі загально на босяка авантюриста Стефана Озімка, про що повідомлено вже і поліцію. Нікого з нападників досі не приділано і не відлано до суду. В самому Кізлові, де є осідок цієї шайки, був напад на домівку Читальні „Просвіти", де вибили кілька разів шиби у поодиноких ваших громадян, між іншими у місцевого лікаря д-ра Степана Зарицького та побили цілий ряд людей. Є подібні бешкети і по інших селах, як Білоскірка, а з Березовиці Малій, пов. Збараж, перед кількома тижнями в ночі зрівняно зі землею дяківку, так, що з будинку лишилась тільки купа румовища.

Після представлення драстичних фактів посли зажадали припинення нападів, бешкетів і побоїв від різних боївок та охорони майна і життя мирного населення.

У відповіді на це воєвода Марушевський заявив, що він велить розслідити всі порушені факти як і ті, що йому подасться до відома пізніше і прикаже винних потягнути до відповідальности, бо хоче, щоби був порядок і спокій та не допустить до мексиканських відносин. Прохав тільки послів д-ра Барана і д-ра Ладику, щоби вони від себе успокоюючо впливали на місцеву людність.

У справі обсади лікарського становища в одній школі СС. Василіянок.

Лист Українського Лікарського Т-ва до Редакції.

Високоповажаний Пане Редакторе!

Виділ Українського Лікарського Товариства дозволяє собі переслати Вам звідомлення про справу обсади лікаря у школах СС. Василіянок у Львові при вул. Потоцького ч. 95 з проханням помістити його, якщо уважаєте це доцільним, у Вашім цінним часописі:

„Під кінець цього шкільного року опорожнилося місце лікаря у школах СС. Василіянок при вул. Потоцького ч. 95. Це місце обіцяв Ігуменат Монастиря, як власник школи надати на шкільний рік 1934-35 польці п. д-р М. Л. Виділ Українського Лікарського Товариства інтервеніював, не тільки з огляду на становий інтерес своїх членів, але також тому, що справа має зі загально громадянського становища принципіяльне значіння, устно через своїх делегатів й письменно в Ігуменаті Монастиря СС. Василіянок і в управителя шкіл о. кан. Лищинчка, одначе безуспішно: Ігуменат за порадою о. управителя, кермуючися наскрізь опортуністичними оглядами, рішив удержати своє попереднє становище.

Виділ У. Л. Т. вважає поступок Ігуменату у високій мірі негромадянським і тому подає його без зайвих коментарів українському громадянству до відома".

Однозвучний комунікат розсилає Виділ У. Л. Т. усім Редакціям українських часописів національного напрямку.

ЗА ВИДІЛ У. Л. Т.

Д-р Кордюк, секрет., **Д-р Максимонько**, голова.

ЗАСЛУГИ ЖАК ДАЛЬКРОЗА У МУЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ.

У новітніх часах музика дефінітивно пригорнула до себе найширші маси т. зв. інтеліґенції, при чому загальний напрям музичного виховання не став раціональний. Музичне виховання пішло в напрямку розвою віртуозности, обмежувалося до бездушної тресури молоді, яке вело до механічного опанування якогось інструменту, звичайно фортепяну, вироблало справність пальців, а не слух і загальне почуття та зрозуміння музики.

Початок XX. в. це доба, в якій музичні педагоги почали усвідомлювати собі, що дотепершній тип музичного виховання не витворює людей, які люблять та розуміють музику у всіх її проявах, а тільки спеціялістів інструментальної гри. Ця свідомість довела до основного перелому у загальній музичній педагогіці, до чого безпосередньо причинилися погляди та практика швайцарського композитора і педагога Е. Жак-Далькроза. Він починав нову епоху у музичному вихованні. Розбудити та розвинути природні музичні нахили старається він зовсім новими засобами. Далькроз усвідомив собі, що ритмічний первень найсильніше і найбезпосередніше лучиться з життям людини і на цьому чинникові опер свою перебудовґ музичного виховання. І ритм і динаміка і темпо стоять у тісним звязку з рухом. Отже всі ті музичні елементи можемо виразити рухами нашого тіла.

Ті думки довели Далькроза до ритмічної руханки, яка опирається на постійнім звязку музичних явищ і форм руху. Тут у протилежності до танцю та різної категорії фізичних вправ музика є не тільки чинником, який регулює фізичний рух, але навпаки: зрозуміння музики та вислів своїх почувань є метою, яку осягаємо рухами тіла. Вправи ті вимагають постійної співпраці ума та тіла. Вони вироблюють не тільки почуття ритму, яке є підставою загальної музикальности, але збільшують у дітей здібности рішення й орієнтації, певности і шляхотности рухів. Діти виховані методою Далькроза усвідомлюють собі дуже зчасно не тільки поняття часу, простору, руху, але й чисто музичні, як такт, розмір, темпо, ритм у найстіслішім значінні цього слова, зміни динаміки тощо. Крім підставової ритміки «руханки метода Далькроза охоплює теж імпровізацію, яка розбуджує в дітях творчі первні і стає для них не тільки джерелом науки, але й великої радости. В дитинстві це час найсильнішого розвою всяких психічних та фізичних диспозицій, отже й час, коли може проявитися в дитинстві смисл для музики. Тож і полученнє музики з потребою руху, яка у дітей є дуже велика творить найсильнішу підставу для розвою їх музикальности.

Пізніша наука гри на інструменті, яку попереджує наука методою Далькроза набуває вже на розбуджене зацікавлення для музики, а музичні інстинкти дають далеко ліпші результати, ніж довготривалий технічний тренінґ. Вишкіл методою Далькроза дає ту велику слухову та ритмічну певність, а передовсім ту безпосереднє відношення до кожного музичного елементу, яке витворює змогу переживати його власним тілом. Доказом, що ця метода найшла зрозуміння вже і в нас, є почин при Вищ. Муз. Інституті ім. Лисенка у Львові під проводом фахової та талановитої сили О. Федаківної. Праця за один шкільний рік дала направду подиву гідні успіхи, які ми могли бачити на попису дня 1. 5. ц. р.

І. Приймова.

Франція в обіймах большевиків.

Гостра критика політики Франції.

ЛЬОНДОН, 6. 6. ПАТ. „Таймс" гостро накинувся на Францію за її тактику в Женеві. Наради президії розбройної конференції вияснили ситуацію. „Таймс" пише, що Франція і СССР працюють над системою оборонних союзів, спрямованих проти Німеччини. Шукаючи забезпеки Франція зрезигнувала з приєднання В. Британії і кинулася в обійми большевиків. Франція може не здавала собі справи, що делегати В. Британії мали вказівки обговорити гарантії безпеки навіть без згоди на розброєння, коли б тільки була присутня Німеччина. „Таймс" пише, що зближення Франції до СССР не викликала тільки потреба безпеки. Вона тепер непотрібна, бо Франція з Німеччиною вже порозумілися в справі басейну Сари, який на думку Гітлера був останньою кістю незгоди між Францією і Німеччиною. До того Літвінову зовсім байдужі інтереси Франції. Він хоче запевнити собі французьку сторожу для забезпеки запілля підчас акції на Далекому Сході. Тому комуністичну пропаганду у французькій армії припинено з хвилиною, коли мін. Барту і ком. Літвінов погодилися на умову взаїмної допомоги.

„GUTE LAUNE"
Веселий настрій може тепер кожний мати читаючи
GUTE LAUNE.
GUTE LAUNE
це новий місячник для веселих людей і тих, що ними хочуть бути.

Ідеольогія нової Німеччини.

БЕРЛІН, 6. 6. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро оголосило такий комунікат: Проф. Зелінський, голова інтелектуальної унії запросив міністра д-ра Гебельса з відчитом до Варшави. Міністр скористає зі запросин і виголосить відчит у середу 13. червня ц. р. в авлі варшавського університету.

Покидають розбройну конференцію.

ЖЕНЕВА, 6. 6. ПАТ. Вчора вечором виїхали з Женеви турецький міністр закордонних справ Тевфік Руждї Бей, грецький міністр Максімос та італійський делеґат барон Альойзі.

Ревізії серед урядовців.

З Ковна повідомляють, що від суботи 2. червня ц. р. литовська влада перевела низку ревізій серед урядовців автономічної поліції в Мемелі (Клайпеді). В інспектора поліції Лєнґнера і його секретаря найдено обтяжуючий матеріял. Виявилося, що оба намовляли поліціянтів до участи в протидержавній організації. Арештовано кількох урядовців поліції.

По широкому світі.

— Рада міністрів у Латвії припинила від 1. липня ц. р. виплату діет усім послам та відобрала всі посольські привілеї.

— Палата послів на Мадярщині прийняла закон, що за шпигунство каратимуть смертю.

— Польський амбасадор у Москві Лукасевич у службових справах приїхав до Варшави.

— Слідство виявило, що корабель-великан „Олімпік" з вини своєї залоги наїхав на корабель „Нактікут" з морською ліхтарнею. „Нактікут" пішов на дно. Акт обвинувачення вимагає відшкодування пів мільона долярів.

— Міністр господарства д-р Шмідт видав обіжник, щоби в пруських господарських і технічних школах ведено курси летунства.

„Система" гри на льотерії.

Найважнішою завжди проблемою є — якщо йде про гру на Державній Льотерії — як зробити, щоби виграти. Різні люди різно пю справу для себе розв'язують і неодин раз можна поробити на тім дуже цікаві обсервації.

В кожній людині сидить слабший або міцніший якийсь забобон. Це не шоїпше, поважно беручи річ, як менше або більше свідомий, чи взагалі підсвідомий гін до містицизму. У грі на льотерії виступає та людська прикмета яскравіше як в інших життєвих подіях. Отже один, купуючи лйос на льотерії, іде прим. затим, який це день у тижні, або який у місяці, інший за своїми симпатіями до такої чи іншої цифри; один за віщо не купить льосу того дня, в який побачить на вулиці похорон, другий саме тоді це зробить; один кладе собі на ту інтенцію пасіянс, інший кидає грім і згадує, чи війде на вірла, чи решку.

Таких способів є тисячі і трудно їх оцінювати: це залежить від чуттєвого відношення людини до деяких явищ. Автосугестія має тут безсумнівно також своє значіння. Але спробуймо задуматись, що в тім усім реального?

Отже найреальніше те, що льотерійне колесо справді точиться і мусить викинути зі себе стільки виграних, скільки є в плані гри. Дня 19. червня починається тягнення І-ої класи 30-ої льотерії і буде тревати чотири дні. Плян гри передбачує 19.080 виграних на загальну суму 1,595.200 зол. Стільки виграних і на таку суму вийде з колеса. І тут є засадинча правда: виграють тільки ті, що мають льосн.

Можна йти при купні льосу за такими чи іншими оглядами, але, щоби виграти, треба передовсім купити льос.

НОВІ ВЗОРИ ДЕСЕНЕВИХ
ШОВКІВ
надійшли вже після страйку
Текстильна Гуртівня
Тільки РИНОК 30. зараз побіч Бачевського
36 76 6—9

НОВИНКИ

Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46. Приймає футра до перехову на літо. 1287 34-?

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущина 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 1285 79-100

— **Знамените гігієнічне морожене** лише в цукорні Д. Стецькова, Львів, вул. Миколая 7. 1525

— **Криниця.** Всякі недуги навіть найбільш задавнені і жолудкові, серцеві, жіночі, безплідність, нервові, сексуальна неврастенія, ревматизм й інші можна вилікувати лише в Криниці, а найвигідніше приміщення найдете в одиноким українськім пансіоні П. Яблонської. Krynica Zdrój, willa „Tatrzańska". 1628 2-2

— **Ямна коло Яремча.** Пансіон „Веселка" отворений від 1. травня. Кімнати гарні, соняшні, добре уладжені, з бальконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева, Ямна коло Яремча. 143713-?

— **Робітня футер Юліяна Глушевського,**

— **Найприємніше проведеш ферії** (літо) в пансіоні „Яблонських" у Гребенові. Пансіон положений у чудовій долині Опору. Покої дуже соняшні, з бальконами, з гарною обстановою. Зголошення: Радкевичева. 1628

— **В дні свята Божого Тіла** (Пресв. Евхаристії) 10. червня ц. р. в храмі Преображення св. Спаса після год. 8 рано буде Архієрейська Літургія, а коло год. 10 похід в Ринок до чотирьох престолів. Як що року прибудуть процесії зі всіх львівських церков до Ринку перед год. 10-ою. Управа храму св. Спаса просить всі інституції і товариства прибути корпоративно цієї неділі до храму св. Спаса в год. 8 на привитання архієрея а всіх вірних м. Львова і дохрестних громад явитися численно на богослуження і до походу. Після повороту з Ринку остання читана літургія. — **Від Управи Храму св. Спаса.**

— **Ніч під Івана Купала** — це свято-забава, яку уладжує Т-во Охорони Дітей і Опіки над Молодю в суботу 9. червня ц. р. в год. 6-ій вечором на „Світезі" при вул. Ісаковича. Програма дуже ріжноманітна і вельми цікава, а саме: мячева водна гра; змагання пливаків; рятування топельників; традиційний спуск віночків на воду; танкові хороводи; виступи хору „Бандурист" і льотерія з численними виграними. Вечором відбудеться дансінг. Добірний буфет і брідж. Город і став буде освітлений. Весь дохід призначений на висилку молоді до таборів.

— **Італійський страйк у Львівських Броварах.** Вже другий тиждень тревае італійський страйк робітників у Львівському Т-ві Акц. Броварів. Робітники в числі 160 осіб замкнулися в забудуваннях Бровару і не опускають своїх станиць ні в день, ні в ночі. Харчі доносять їм жінки і товариші. Підкладом страйку не є ні обчижка платень, ні чергова редукція робітників, але домагання привернення збірної умови, якої виповідження було вже причиною страйку в Броварах торік. В тому складному положенні ще більш занепокоюючим є те, що один з членів управи Броварів загрозив дальшою редукцією страйкуючих робітників, якщо вони не припинять страйку і не повернуть до праці. З того положення повинна управа Броварів таки найти вихід без дальших зайвих потрясень бо як зачуваємо, загал робітників, що працюють у харчевому промисли, думає підтримати страйкуючих товаришів, якщо страйк у найближчих днях не буде успішно зліквідований.

— **Катастрофальна посуха.** З Покуття повідомляють, що там від зими не було досі капли дощу. Поля виглядають як пустиня. Збіжа як овес, ячмінь і яра пшениця досягли ледви 25 проц. нормальної висоти. Тому що збіже більше рости не буде, нема мови, щоби можна вязати снопи і хліборобн будуть приневолені виривати збіже руками, випадок, який трапляється раз на сто літ. Пшениця озима дуже рідка і доходить ледви до 50 проц. нормальної висоти. Жито в 70 процентах пропало. Взагалі сьогорічне жниво уважають пропащим. Пасовиська зовсім повисихали, а як посуха потревае ще зо два тижні, пропадуть бульба і кукурудза. Селяни виснажені, ледви волочать ногами. Вимарніла худоба тиняється по ровах, з дня на день тратить на вазі і молочности. Можна сміло сказати, що стан хліборобського господарства зменшиться в осені до одної третини. Міродатні чинники повинні негайно розпочати рятункову акцію, тим більше, що серед збідованого населення ширіться туберкульоза.

— **„Свій до свого" у практиці.** Управа Народнього Дому в Стрию переводить внутрішній ремонт, але при порученнях виконування робіт поступає в імя приповідки: „Богові свічку й чортові огарок". Напр. при електричній інсталяції призабуто зовсім на місцеву українську фірму, а передано її чужинцеві. А де гасло „Свій до свого"? — **Громадянин.**

— **Комуністичний процес в Коломиї.** Перед судом присяжних в Коломиї розпочався великий процес 37 селян, між ними 6 жінок, обвинуваченних в комуністичній діяльності і належанні до КПЗУ. Є це переважно мешканці Гвіздця Кулачковець і Трофанівки, а саме: Л. Соледан, П. Кушнірук, М. Семуляк, М. Яворський, Д. Демчук, С. Микитюк, М. Лащук, О. Яворський, М. Проскурняк, М. Корибутяк, М. Максимчук, О. Павлюк, І. Грицюк, М. Малиновська, О. Даямова, О. Лащукова, М. Демчук, Д. Лащук, І. Перятовський і т. д. Акт обвинувачення закидує Ім організацію рільного страйку в Трофанівці і створення комуністичних гнізд на Покутті. Боронить 8 адвокатів.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

— **Нефортунні промисловці.** Перед апеляційним судом у Львові розпочався процес б. посла Ліщинського і б. секретаря окружного суду у Львові Шавалюка, з яких перший є засуджений на 2 роки вязниці за фабрикацію безалькогольного напитку, а другий на 3 роки за нарушення судового депозиту. Наслідком апеляції засуджених справу розглядає суд другої інстанції. Обвинувачені виступають без оборонців.

— **Львівська хроніка.** Управа університетського будинку повідомила поліцію, що в городі біля університету знайдено сповідальницю. Як вона там знайшлася, ніхто не знає. — На вул. Академічній обірвався балькон з вивіскою про кінські перегони, наслідком чого потовклися чотири особи, з них дві досить тяжко. — При вул. На Блоне скочив з першого поверху на подвіря 50-літний безробітний муляр Лев Оренко і тяжко потовкся. Причиною наміреного самогубства нужда. — Арештовано 35-літну Михайлину Хомикову, що збирала безправно пожертви на будову костела в Гнівошівці та продавала мабуть крадені портрети митрополита Шептицького.

— **Краєва хроніка.** До загального шпиталю у Львові привезено Михайла Саєвича, робітника із Зеленої пов. Городок Яг., поколеного ножами в бійці з парубками. — Будівельному підприємцеві Ос. Годлеві в Бориславі вкрадено з мешкання касетку, в якій находилося 5 000 ам. долярів.

З ДОРОГИ ЖИТТЯ.

За недолю Мельпомени.

Вже в першій половині цього місяця відбудуться у Варшаві наради драматургів і композиторів, що зберуться з цілого світу на девятий міжнародній конгрес. Ролю господарів виконуватимуть „Союз польських драматичних авторів" і „Союз сценічних авторів та композиторів". Невідомо ще сьогодні, як виглядатиме цей конгрес, та кожний, що памятає давні світлі міжнародні конгреси (паризький, римський, берлінський, віденський, копенгагенський...) і знаменнті фігури предсідників (з невиджалуваним бл. п. Робертом де Флєрсом на чолі), зрозуміє, що це прегарна нагода зблизитися й познайомитися з чужинцями — на невинній театральній ниві...

Правда: невідомо, чи це цьогорічне товариство буде дуже добірне і дуже цікаве. Бо время люте. Одному стане на перешкоді криза, другому пашпортові труднощі, третьому... жінка.

Зрештою Варшава таки лежить далеко від туристичних шляхів і — як говорять на заході — дещо праворуч від еспанського міста Валенція, над берегом ріки Скисла, під горою Тандітта, на якій ще збережені руїни замчища короля Фу-Ай-Дана...

Далеко це все і замрячено — дрібниця. Все таки хтось — переборовши пашпортові, валютові і транзитові труднощі — приїде. І радитимуть над справами театру.

У нас є під цю пору безліч театральних діячів та організацій. На цілому Підгіррі та в Карпатах нема стільки ворожбитів і повитух, що у нас знавців, знахорів, мельоманів і мегальоманів. Усе на тлі і на терені театрального мистецтва.

Мій Боже, хто не опікується нашою підтоптаною Мельпоменою!... Одні будували для неї палату від року 1892, та перевантажені життєвими лаврами, віддали парцельку зі складом на вуголь молодому поколінню. Лишили їм у заповіті: Бавтеся далі! — Другі втягнули її в кооперативну крутіж і мордують її запросинами на загальні збори (17 учасників) та на засідання виділу (3—4 членів). Позатим безчисленна громада театральних діячів. Це — безробітні хористи, статисти, антиквариси й інші гумористи!...

Всі промишляють і скубають волосся із жури за долю і майбутнє української сцени.

А я спитаю: Чому не подумав хто, щоби й від нас загомоніло слово на міжнародньому зїзді драматургів і композиторів? Є-ж у нас стільки зорганізованих діячів театрального мистецтва! Чи тому, що всі безштанні та безязикі вибрали би себе самі делегатами?

Тиберій Горобець.

— **Еміграційний табор у Гдині.** У звязку з упорядкуванням еміграційного табору в Гдині, що є під управою еміграційного синдикату, еміганти до Злучених Держав П. А. відбуватимуть карантану в Гдині, а не, як досі, в Данцігу.

— **Страшна громовиця.** Підчас громовиці, що перетягла над Стирією, ударив минулої неділі грім у церкву в Штернберґу, де правилося богослуження. Грім попав у сам вівтар, причому священника кинуло на землю й приголомшило. В церкві настав переполох, одначе люди не втікали на двір, боячись громів, що били довкола. Незабаром грім ударив у недалекі два дерева, а з них перескочив на стайню, де вбив два воли та одну корову.

— **Новий совітський лет у стратосферу.** Як повідомляють з Москви, Осоавіяхім плянує новий лет у стратосферу. Гондоля нового бальону вже готова. Газова опона буде збудована на зразок Цепеліна і коли осягне найбільшу височінь, буде служити за легкопад.

— **Помаранчі в морі.** До пристані в Констанці привіз перед кількома днями корабель помаранчі з Італії та Яфи. У вогких магазинах корабля помаранчі попсувалися і тому викинено 4.000 скринь з помаранчами в море. За тими помаранчами кинулися в погоню всі чайки в Констанці. Між ними й розпочалася боротьба за добичу. Люди, які не знали, що сталося, думали, що на морі сталося якесь нещастя.

— **Письменник умер зі страху.** Як повідомляють з Парижа, відомий французький письменник і музичний критик Габріель Бернар згинув серед дивних обставин. Якийсь вуличний торговець наставив нагло в ночі пензель перед віс Бернара. Письменник так тим налякався, що впав навіть не писнувши на землю і незабаром не прочумавши, помер. Винуватця дикого жарту арештовано. Бернар писав переважно кримінальні повісти.

— **Театр для дітей.** В Нюйорку повстала установа, що організує театр для півтора міліона шкільних дітей. Основниками установи є визначні правники, педагоги, музики та суспільні діячі. Вони задумують основати подібні дитячі театри в Льондоні, Парижі, Берліні та в інших европейських містах. Театр дає вистави без звичайної домішки вбивств, крадіжей та різних бандитських подвигів, якими дітвора так деморалізується, стараючись їх наслідувати.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

— **Щеплення псів проти скаженини.** В місті Гакенсак недалеко Нюйорку міська управа наказала щепити всіх псів проти скаженини. Якби який власник пса не хотів піддатися тому наказові, платить кару. Щоби можна легко виконати розпорядок, буде урядувати безплатно ветеринарійний лікар на поліційній станиці, а міські ветеринарі дістануть даром серум до щеплення. Отже хто не хоче йти з псом на поліційну станицю, може йти до ветеринара і там заплатить лише „за роботу". Причиною небувалого зарядження є те, що трьох людей і кільканацять псів покусав один скажений пес. А що дається у вухо?

— Артистичне турне Хору Українських Ревелерсів Євгена. Хор Українських Ревелерсів Євгена, що зєднав собі загальну симпатію своїми виступами у Львові вибрався в артистичне турне. Концерт в Перемишлі відбудеться дня 7. ц. м., в Дрогобичі дня 8. ц. м. Хор підобрав нову програму, в склад якої входять танга, слов-фокси та фокстроти українських і чужих композиторів.

ПЕРЕД КРАЄВИМ СОКІЛЬСЬКИМ ЗДВИГОМ.

В цілі приготування сокільських гнізд до здвигу відбудеться в дальшій черзі інструкторські курси в сих місцевостях:

27. 5. в Лисиничах. Вправляло 12 побр. і 16 учасниць. Інструктори побр. Тихоліз Ст. і пос. Заборська А.

25. і 26. 5. в Коломиї. Заступлені були гнізда: Коломия, Печеніжин, Снятин, Тулуків і Волчківці.

27. і 29. 5. в Станиславові. Заступлені гнізда: Станиславів, Братківці, Богородчани, Тязів і Заберезже.

30. і 31. 5. в Калуші. Заступлені гнізда: Калуш, Вовків, Голинь.

1., 2. і 3. 6. в Долині. Курс мішаний.

В чотирьох останніх містах курс перевели начальник С.-Е. інж. Благітка Я. і побр. Тихоліз В., котрі відбули 10-денну поїздку по краю. Курси покінчило разом 138 членів, у тім 50 побр. і 62 пос., 9 учасників і 15 учасниць.

Прес. реф. С.-Б.

СПОРТ.

НАКОЛЕСНИКИ, ПОЗІР!

В неділю 10. червня ц. р. відбудуться змагання наколесників на трасі Львів — Миколаїв — Львів (біля 70 км.). Для юніорів (нижче 18 літ) відбудеться біг на 12 і пів км. Старт в год. 9 рано на площі Сокола-Батька. Змагуни, які братимуть участь у тих змаганнях, мають явитися на площі в год. 8.

Всі клюби повинні виславти своїх змагунів на ті змагання. Організацію біґу передав Наколесницький Субреферат „Чорноворіцям".

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Др. Володимир Левицький: ГОЛОВНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ АСТРОНОМІЇ. Львів, 1934. Накладом книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка. ст. 26.

Ярослав Гординський: СУЧАСНЕ ФРАНКОЗНАВСТВО. (1916—1933) Львів 1933. Стор. 81—98. 4-о. Накладом і з друкарні Н. Т. ім. Шевченка у Львові.

Ярослав Віленченко: МАНДРІВКИ МИШКИ-ГРИЗИКНИЖКИ ПО ЛЬВОВІ. Обрамки Михайла Фартуха. Львів, 1934. Наклад В-ва „Світ Дитини", ст. 128.

Андрій Яковлів: МОСКОВСЬКІ ПРОЄКТИ ДОГОВІРНИХ ПУНКТІВ З ГЕТЬМАНОМ ВИГОВСЬКИМ.

Степан Шухевич: НЕВІДОМИЙ. Повість з воєнних часів. Львів. Видавнича Кооп. „Червона Калина". 1933. ст. 216.

М. Панашій: ПРАКТИЧНЕ САДІВНИЦТВО. Львів 1934. Стор. 80, 16-о. Накладом Краєвого Господарського Т-ва „Сільський Господар".

Зенон Стефанів: ВІД СЛАВСЬКА ДО ТУХОЛІ. Спомини підхорунжого. Коломия 1933. Стор. 60, 16-о. Накладом В-ва „Бувальщина" в Коломиї.

Д-р Карло Коберський: ЯК У СВІТІ ЛЮДИ ГОСПОДАРЯТЬ І З ЧОГО ЖИВУТЬ. Частина II. Львів 1934. Стор. 40 16-о. В-то „Самоосвіта".

Zofja Rabiej: DJALEKT BOJKÓW (Bojkendialekt). Cracovie 1932. Extrait du Bulletin de l' Academie Polonaise des Sciences et des Letres. Стор. 95—98 + 15—30 ф. 8-о.

ЖУРНАЛИ.

ГОТОВІ: Часопис Українського Спортового Союзу. Рік I., ч. 5. з 4. червня.

„НИВА", часопис присвячений церковним і суспільним справам. Рік XXIX. Травень 1934. Львів. Зміст Руки геть; о. прал. Табінський: Сучасний церковний розкол та його причини; д-р Вас. Лев: Записи на старих книгах; о. д-р Г. Костельник: Становище й походження людини на основі теорій розвівання; о. Р. Хомин: Серед наших у Франції; о. Юл. Дзерович: Вісти з тов. св. Андрея. Всячина.

„УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО", місячник, ч. 6. Львів червень 1934.

„МІСІОНАР", ч. VI. за червень 1934. Річник XXXVII. Релігійний місячник. Видають оо. Василіяни.

„NASZA PRZYSZŁOŚĆ", trybuna polskiej myśli państwowej. Tom XXXVII. Warszawa, kwiecień - maj 1934.

ORIENS Dwumiesięcznik poświęcony sprawom religijnym Wschodu. Wydaje Misja Wschodnia oo. Jezuitów w Polsce. Rocznik 2. Zeszyt 3 za maj - czerwiec 1934.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер. 7. VI. год. 7·30 веч. „Дівчата з одностроїх". Абон. 23.

П'ятниця, 8. VI. год. 7·30 веч. „Дівчата з одностроїх".

Театр Різнородностей.

Четвер. 7. VI. год. 7·30 веч. „Любимо то й". Абон. 22.

П'ятниця, 8. VI. год. 7·30 веч. „Любимо то й". Абон. 22.

Кіна.

АПОЛЬО: „Завзятий відгомін".

АТЛЯНТИК: „Віроли в кайданах" („Мазепа"), „Прогулька по Відні".

ВАНДА: „Гальо Париж, гальо Берлін!"

КАСІНО: „Пятинова бідака".

КОЛІСЕЙ: „Я не винод", ревія „Дай устонька той до побачення".

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Наль бідних дівчок" (із Містенгет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Лиха дівчина", ревія „Дверми й вікнами".

МІРАЖ: „Світ без мужчин", „Студент із Праги".

МУЗА: „Л. 13. затонула".

ПАЛЯС: „Цісарські лови" („Унзер кайзер").

ПАСАЖ: „Каїн і Артем" (М. Горкого) та російський хор.

ПАН: „Любощі балетниці" (Едіса Лянґі).

СВІТ: „Земля вічна", „Краса життя".

СОНЦЕ: „В тайній службі та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Чарівна ніч", ревія „Ідемо на місяць".

ХІМЕРА: „Я був шпіоном".

УТІХА: „Жінка-камелеон", ревія „Жий поки час!"

Закордонне радіо.

Четвер. 7. червня 1934.

Відень (506.8) 17·15 Японська музика (форт.), 22·05 Бахові твори. Братислава (298,8) 12·55 Концерт, 19·10 Спів, 19·35 Болгарська поезія. Прага (470,2) 20·40 Симф. концерт. Париж (1649) 20·00 Симф. концерт. Берлін (356,7) 18·20 Пять пісень Е. Шредера (Гелігер, баритон), 20·45 Концерт на фортепян та оркестру ес-дур Бетовена. Кеніґсвустергавзен (1571) 18·05 Пісні Шуманна та Брамса. Мінхен (365.4) 16·00 Вок. інстр. концерт, Будапешт (549,5) 17·30 Концерт хор в, 21·50 Цитаристи, Міляно (368,6) 13·00 Легка музика, 20·45 „Тоска" оп. Пучінія, Рим (420,9) 17·00 Солісти (музика, спів), 20·45 Нар. хор.

П'ятниця, 8. червня 1934.

Льондон (342,1) 14·00 Балади (спів, фортепян), 21·15 „Дер ді Дей" ком. опера Рейнольдса, Відень (506.8) 13·10 Концерт, 17·10 Цит. пісні, 20·20 „Основи суспільности" песа Ібсена, Мор. Острава (259,1) 19·30 „Єнуфа" оп. Яначека, Париж (312,8) 20·30 „Чар вальса" оп. О. Штравса, Білгород (439,8) 19·00 Рум. авдиція (музика, спів), Гайльсберг (291) 21·00 „Оберон" ром. опера Вебера. Кельн (455.9) 16·00 Веселий концерт, 17·10 Два фортепяни, Осльо (1181) 20·10 Спів, Букарешт (365) 20·45 21·30 Рум. музика, Будапешт (549,5) 17·30 Арії, 18·40 Сальонова орхестра, 20·00 „Гарі Янош" оп. Кодай-Гершанія, Міляно (368.6) 11·30, 13·00 Легка музика, 17·10 Вок. концерт, 20·45 Симф. концерт, Рим (420,8) 13·05, 20·45 Концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 7. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Легка музика, 13·05 Для дітей: Історія шалика", гр. пант, поезійки М. Конопніцької, 13·20 Авд. дівочого хору, 14·00 Збіжева біржа, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Спів у супр. фортепяну, 16·25 Фортепянові твори, 17·00 Листи та програми, 17·15 Бранденбурські концерти (гр. пянти з повсненнями), 18·00 Балачка для дітей, 18·15 „Рейтан" авд. Броньчика, 19·00 Всячина, 19·15 Репортаж із походу звіжинецького „Лій-коника", 19·35 Легка музика, 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 21·02 Театр. фейлетон, 21·12 Скрипковий рецітал, 22·00 Відчит „Снір за „Вогнем і мечем", 22·15 Нар. пісеньки різних народів.

П'ятниця, 8. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Танцова музика з гр. пант, 13·05 Концерт сальонової орхестри, 13·55 З ринку праці, 14·00 Збіжева біржа, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Легка музика, 17·00 Авд. для хорих, концерт орхестри, 17·30 „Карнавал" (орхестр. транскр.), 18·00 Педагогічні видавництва, 18·15 Естонські пісні, 18·45 Балачка в будівельній порадні, 18·55 Всячина, 19·15 Концерт Данового хору, 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Муз. балачка, 20·02 Симф. концерт; в перерві: Веч. денник, „Серед книжок", 22·00 В петрах, 22·15 Кабарет із гр. пянт Юр. Тепи.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 5·28 нов.

Німецькі марки без трансак. фр. франки 34·80—35·00, шв. франки 171·60 - 172·00, фунти стерлінги 26·79—26·85, австр. шилінги 98·00—100, чеські корони 21·60—22·00, рум. леї 37·50—39·00, голяндські гульдени 358·90, ліри 45·90.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська парітас Львів

	від	до	від	до
Пшениця дворс.	18·25	18·50	19·75	20·00
Пшениця збірна	17·25	17·50	18·75	19·00

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 6. червня ц. р. в наслідок знижкової тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 л.	молока	0·15 зол.
1 л.	сметани	0·55 „
1 к.	яєць	2·65 „

Тенденція на масло, молоко і сметану слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що 6. VI. п. р. платив своїм доставцам **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомисарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гнованського 23):

Курята за 1 кг.		1·20	зол.
Кури	„ I клясс	0·65	„
„	„ II „	0·50	„

Тенденція знижкова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

Подяка.

Актори мистецької сценки „Богема", складають цією дорогою прилюдну, щиру подяку ВП. дир. Іванові Тихторові за матеріяльну поміч у виставі нової української музичної комедії „Подружжа в двох мешканнях".

Цей щедрий жест дозволив відізватися українському театрові у Львові, збогатити рідний репертуар та довязав, що між нашим громадянством є люди, яким лежить на серці наше театральне мистецтво. 1679 а

ОПОВІСТКИ

Товариський зїзд трьох найвищих клясс української гімназії в Коломиї з р. 1914 — відбудеться в понеділок 18. червня ц. р. Збірка год. 8 рано в гімназії. Товариші, явіться численно! За комітет Зїзду: Юліян Галяревич, д-р Юрій Петринюк, Микола Бонковський Юра Шарумеляк. 1678

Вступні іспити до Державної Гімназії з українською мовою навчання в Перемишлі відбудуться: Дня 15. червня передполудням до I. коедукаційної кляси нового устрою; якщо того дня іспити не покінчились би, відбудуться також **16. червня** передполудням. **Дня 18. червня** передполудням **до II. коедукаційної кляси нового устрою, до кл. V. гуманістичного типу і до клас V.—VII. давнього клясичного типу.** В класах від V.—VIII. коедукації нема. 1683 1—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ХТО З ВС. ОО. ПАРОХІВ або Вп. Учителів прийме на час вакацій сироту по священнику, діт 14 уч. гімн. Ласкаві оголошення просимо надіслати до Адміністрації Діла під „Для сироти". 1662 2—2

ПАНСІОН „АННА" В КОСОВІ Анни Герасимович поручає сонячні кімнати, першорядна кухня, Ціни дуже приступні. 1481 16—20

УЧНІВ НА СТАНЦІЮ в нижчих клас прийму. Харч добрий, опіка запевнена. Станиславів, Голуховського 58. партер, Е. Якубовичева. 1665 2—3

КАМЯНИЦЯ II. поверхова нова околиця Личакова. дохід річний 7.200 золотих, ціна 60.000 золотих, вклад 45 000 золотих продасть Савка, Биторого 11/II. 1673 2—3

ВІЛЛЯ з 3 мешканнями, стайня, возівня, все муроване, електрика, вода, морг городу саду, 15 хвилин від трамваю, 18.000 золотих. — Парцеля 3.000 сажнів — 7 500 золотих, ручу за стопроцентовий зиск при розпарцельованні. Ігнат, Куркова 24. 1677 1—1

КОМФОРТОВА КІМНАТА з балькоком і уживанням кухні на час вакацій в найздоровішій околиці Львова до винайму. „Личаків" до Адміністрації.

ДЕШЕВО, СКОРО, ДИСКРЕТНО переписую на машині. „Солідність" до Адмін. 1681 1—2

ІНТЕЛІГЕНТНА жінка займеться домовим господарством, дітьми або хорим. Зголошення Адміністр. „Діла" під „Солідні". 1680 1—1

ПРИЙМУ пазну студентку або урядничку на спільне мешкання. Відомість Експедиція „Діла". 1—2

ГРЕБЕНІВ

Пансіон „ЗЕЛЕМІН"

в найгарнішому положенні, подальше від гостинця, гамору і курявн. Просторі, соняшні кімнати з балконами. Річні і соняшні купелі. Смачний, здоровий харч, знаний з доброти і щедрости. Ціни уміркованні. 1501 13—?

Відкриття 15-го травня ц. р.

„Транспорт у Гдині"

Бюро експедиційно-торговельне вул. Шлеська (ŚLĄSKA) 20, Тел. 1013. Полагоджує всякі експедиційні справи, інкассо, комісі, складовину товарів і т. п. — На бажання першорядні референції.

1594 9—10 **„Транспорт-Тчев"**
Е. Русин

Бюро експедиційне Галлєра 7. Тел. 287.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . вол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках . „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по вол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . вол. 480·—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250·—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130·—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 149 (13.694). Львів, субота 9. червня 1934. Pocztowe opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ощадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Ще одно Товариство „Сокіл" розвязане.

Староство в Перемишлянах розвязало рескриптом з дня 26. V. 1934. т-во „Сокіл" в Ладанцях. Мотиви розвязання такі: В селі Ладанцях відбулася місія, по скінченні якої молодь, відпроваджуючи оо. місіонарів, виїхала на конях до залізничої стації у Волкові. Поліція зробила після цього донесення до староства, що цю бандерію уладжували члени „Сокола" і на цій підставі староство розвязало т-во „Сокіл".

Виділ т-ва „Сокіл" в Ладанцях зробив рекурс проти цього рішення староства. У рекурсі заведено докази, що т-во „Сокіл" у згаданій бандерії участи не брало, бо на конях їхали хлопці і молодші громадяни з власної волі, а не як члени „Сокола", який з тою бандерією не мав нічого спільного.

Соціялісти і вшехполяки не вносять протестів проти вибор'в до Міської Ради у Львові.

Довідуємося, що і соціялісти і вшехполяки рішили не вносити протестів проти переведених недавно виборів до Міської Ради у Львові. У пресланому до нас комунікаті Окружний Робітничий Комітет ППС у Львові повідомляє, що при нагоді провірки Городським Староством автентичности підписів, зложених на протести в окрузі XI., стверджено приноровлювання суспрости підписуючих тих самих метод, що й перед виборами по заголошенні листи кандидатів. З уваги на це соціялісти рішили зреалізувати з усяких протестів. З того виходить, що Львівське Воєвідство розглядатиме тільки українські протести, внесені, як відомо, з 6 виборчих округ.

● Чи не варто звичайною вплатою передплати „Діла", без найменшого вкладу і риска мати нагоду здобути дуже ● гарну нагороду? ●

Побили посла Гривнака.

НЮ ЙОРК, Н. Й., 21. травня. (Вл. кор.). — Вчора, в неділю, 20. травня, відбулось віче української соціялістичної групи в Пасейку, Н. Дж. недалеко Ню Йорку. Прибуло на віче яких 300 людей, в більшій частині члени та симпатики тієї групи, яка запросила на бесідника пос. соц.-радикальної партії з краю Андрія Гривнака.

Після його промови дехто з прихильників групи націоналістів запитав посла, як він ставиться до групи націоналістів. Він відповів, що на його думку, вони в краю шкідливі і стоять на услугах чужих сил, як зрештою він це сказав був у Ню Йорку на окремім зібранні після свого віча.

Тоді моментально на сцені кинулось на посла кількох молодих людей, які його добре побили і самі поспішно вийшли зі салі.

Здивована публика не могла охолочути із замішання і не поспішила послові на рятунок ані не притримала напасників.

Віче відбулося в Українськім Народнім Домі, який є власністю соціялістичної групи від кількинадцяти літ. Завізвана телефоном поліція прибула на місце трагедії вже після факту.

(„Америка".)

В 50-ліття греко-католицької Церкви в Америці.

Картини з історії української імміграції будуть виставлені на святі в Стемфорді.

НЮ ЙОРК, 18. травня (Вл. кор.). На перше свято, яке приготовляється з нагоди 50-літнього ювилею Української Католицької Церкви в Америці у Стемфорді, готують теж виставу здраматизованих образків з історії української імміграції („педжент").

Вистава складатиметься з трьох частин, в кожній виступить більший здвиг народу з хорами та народніми забавами з минулого й теперішнього. Ці картини повязані одною ідеєю і до деякої міри акцією.

Їх приладив на сцену один із живучих українсько-американських авторів. До вистави будуть намальовані спеціяльні декорації, а серед них краєвиди із старого краю й Америки.

В масових сценах візьмуть участь наші майнери (копальники) з Пенсильванії, великий гурт пересічних міських імігрантів і нова американсько-українська генерація.

Ідея „Бувальщини імміграції в картинах" викликала живе зацікавлення в гуртках співаків, які приготовляються до участи.

Зменшення населення в Америці.

НЮ ЙОРК, 25. травня. (Вл. кор.) Стейтовий департамент здоровля видав звіт з руху населення за перший чвертьрік 1934. Зі звіту показується, що число народин в стейті давало 13.6 на тисячку населення, а в тому самому кварталі минулого року це число давало 14.4 на тисячку, отже замітний упадок числа народин. Та дивним дивом і смертність населення зменшилася, яка виносила 12.7 на тисячку, а в минулому році в тому самому кварталі 12.6 на тисячку, отже дуже маленьке зменшення. В першому кварталі 1932 р. число новонароджених сягало 15.6 на тисячку а померлих 12.6

Вчорашні газети принесли вістку з Мілана, що тамошня газета „Пополо д'Італія", яка є приватною власністю Мусолінія, пише з приводу зменшення населення в Америці таке: „Вже тепер пізнати наслідки зменшення числа народин в Злучених Державах, а це є по-перше параліж енергії, по друге — зменшення продукції, а потретє — занепад хліборобства. У своїм поході до великих осягів американський нарід не полишив по собі наслідників. Це власне його нещастя. Положення тепер зовсім трагічне. Криза в Злучених Державах походить від упадку населення, за кілька генерацій число народин буде рівне числу померлих, а тоді розпічнеться розкладання хмародерів".

Німеччина шукає повороту до Ліги Націй.

ЛЬОНДОН, 7. 6. ПАТ. „Манчестер Ґардіян" подав ревеляційну вістку, що Німеччина шукає повороту до Ліги Націй. Більша кількість німецьких делеґатів у Женеві, що вибито приїхали на переговори в справі басейну Саари, підтоплює поворот Німеччини до Ліги Націй і на розбройну конференцію. „Манчестер Ґардіян" пише, що німецький уряд не буде ставити ніяких вимог перед поворотом до Ліги і тільки може на запросини одної з великодержав. Метою численної німецької делеґації підшукати таку великодержаву, яка підвалась би тієї місії.

Перед державним переворотом в Еспанії.

АТЕНТАТ НА ГЕН. БЕРЕНГУЕРА

МАДРИТ, 7. 6. ПАТ. У віллі в Сан Себастіян вбито генерала Фернанда Беренгуера, брата колишнього диктатора Еспанії і наслідника диктатора Прімо де Рівери. Кружляють поголоски, що вбивники хотіли вбити його брата, який теж був у віллі. Вбивство ген. Фернанда Беренгуера, стайки робітників і поголоски про державний переворот загострюють дуже політичну ситуацію. Вчора поліція викрила в Мадриді тайний магазин зброї, де найшла 610 револьверів, 80 тисяч набоїв та вибухові матеріяли. У місцевости Хан 300 страйкуючих робітників спалили фарму і вбили сина фармера. Подібні інциденти відбуваються в цілій Еспанії.

Маємо сензацію.

З нагоди заповідженого приїзду німецького міністра пропаганди Гебельса у „приватному характері" до Варшави.

Львів, 7. червня 1934.

„Панта рей" (все пливе) — сказав колись грецький фільософ. Все пливе і зміняється дуже бистро, саме тому, що пливе. Нічого не лишається на одному місці в житті людей, громад, народів і держав. Але, здається, ніколи ще цей капітальний вислів грецького фільософа не мав такого свого переконуючого пристосування до ділянки міжнародньої політики і міжнародніх відносин, як саме тепер. Коли взяти на увагу т. зв. конюнктуральні відносини в міжнародній політиці хочби за останній рік, то треба ствердити, що вони змінялися так бистро та часто, що важко всі зміни зареєструвати та підсумувати.

Не так давно світ був переконаний, що італійсько-німецькі взаємини будуть розвиватися по лінії італійсько-німецької приязні і навіть мілітарного союзу. Тимчасом прийшли австрійські події і вони цілу італійсько-німецьку ідилію знівечили. Нині відносини між фашизмом та гітлеризмом напружені.

Так само не так давно здавалось усім, що французько-польські взаємини з року на рік будуть затіснятись і що вкінці оформляться у якийсь нерозривний, вічний союз приязні. Тимчасом останні часи і події виявили, що в тих взаєминах не все складається добре і що між тими обома державами до вічного союзу приязні дуже і дуже далеко.

Вчорашні союзники Німеччина і СССР нині стали завзятими, непримиримими противниками і ворогами.

Здається, що доволі прикладів на те, щоби зілюструвати та доказати, що в міжнародніх взаєминах тепер усе пливе, з дня на день змінюється і тим самим робить міжнародню політичну ситуацію не тільки дуже складною, але й у найвищій мірі напруженою, підозрілою та не дуже то певною.

Але найнаглядніщим і найбільше переконуючим аргументом на ту змінчивість і пливкість міжнародніх і міждержавних взаємин є хіба справа німецько-польських взаємин. Те, що було вчора на тому відтинку, всім добре відоме. Було чорно. Те, що є нині у тійже ділянці, є повним запереченням вчорашнього. Бо стало білим.

Хтож із нас не памятає тієї атмосфери, яка давила всю прилюдну польську опінію щодо Німеччини. Хто не пригадує собі хочби минулорічного величезного польського „свята моря", на якому демонстрували і польську мілітарну силу в Гдині. Ця демонстрація мала тоді дуже ясний і недвозначний протинімецький характер. Хто не пригадує собі, як тоді коментувала

Ще тільки кілька разів
відограють у Великім Театрі
найбільшу сензацію дня
„Любко то я“

„Дівчата в одностроях“
щодня
у Театрі Різнородностей

вся польська преса появу німецького бальона-великана над Гданню в день самого свята-демонстрації. А тепер... Щож тепер? — Польсько-німецькі взаємини до тої міри змінились, що на день 13. червня (середа) заповіджений до Варшави приїзд німецького міністра пропаганди Гебельса.

Гебельс, права рука Гітлера, незвичайно рухливий і підприємчивий пропагатор ідеольогії націоналістичної Німеччини, приїздить до Варшави, щоби виголосити виклад на тему: „Про ідеольогію нової Німеччини“. Приїздить він на запрошення „Польської Унії Інтелєктуальної“. Цей цікавий виклад (чи можливий був би такий виклад у Варшаві перед роком?) попередить відповідне слово голови „Польської Унії Інтелєктуальної“ проф. Т. Зелінського. І саме тому побут міністра Гебельса в Варшаві матиме „приватний характер“.

Не дуже вірить у такий характер поїздки мін. Гебельса до Варшави французька преса. А французька агенція „Інформасіон“ подає нібито на підставі інформацій з Берліна, що німецький міністер пропаганди їде до Варшави, щоби усунути труднощі, які ще стоять на перешкоді до повної вальоризації польсько-німецького пакту порозуміння чи зближення. Ці труднощі відносяться до меншостевих справ, якими Німеччина не дуже задоволена і до господарських справ, які знову трівожать Польщу, зважуючи її торговельні взаємини з Німеччиною. А далі ця сама агенція подає дослівно: „Німецький уряд, що бажає втримати найближчий контакт із Варшавою, висилає до польської столиці одного зі своїх найкращих негоціяторів з місією прослідити спільно з польськими компетентними чинниками можливости грунтовнішого політичного зближення та опрацьовання підстав тіснішої співпраці між польським урядом і канцлером Гітлером у ділянці великих европейських проблєм“.

Добре поінформований у таких сензаційних справах краківський „Ілюстрований Курєр Щодзенни“ пише: „Побут мін. Гебельса в Польщі буде мати чисто приватний характер. Одначе тому, що п. Гебельс є членом німецького уряду, представники польського уряду зустрінуться з ним як на відчиті так і на терені німецького посольства, а також на бенкеті, який влаштує голова „Польської Унії Інтелєктуальної“. Тойже щоденник інформує, що мін. Гебельс повторить свій виклад дня 14. червня у Кракові, тобто в осідку того самого щоденника, що вилляв за час свого істнування найбільше їді та злости на польських західних сусідів німців та на їхню політику. Тепер, пристосовуючись до децидузочих для нього в Польщі настроїв, пише цей щоденник про Гебельса у суперлятивах. Отже і на тому відтинку все змінилось, а старе поплило з водою.

Але приїзд міністра Гебельса до Польщі став нині найбільшою сензацією дня не тільки в Польщі, але й у Парижі, Льондоні, Женеві й особливо в Москві. В цій останній цими днями помітне сильне занепокоєння з приводу того що діється на відтинку німецько-польських взаємин. Вислідом цього занепокоєння є між іншим голоси московської преси, в яких гостро атакують польську закордонну політику і зокрема нападають на польський правлячий табор. Зате ця преса з найбільшими реверансами висловлюється про французьку закордонну політику, зокремаж про виступи Барту на розбройній конференції. Та це на процес польсько-німецького зближування не має і не матиме ніякого впливу. Гебельс у Варшаві буде. Наслідки його „приватної“ візити будуть скоро очевидні. А тепер про якийнебудь успіх чи неуспіх цієї поїздки у будуччині нема що говорити.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ —
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП“ — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ,
41/82 ГАЛИЦЬКА 8.

Державний переворот на Литві не вдався.

РИГА, 7. 6. ПАТ. З Ковна надійшли вістки, що нині в ночі наказано строге пототівля гарнізонові війська під притокою нічних військових вправ. Прихильники Вальдемараса намагалися перевести державний переворот, але спроба не вдалася. Інцидент аліквідовано. Впало декілька стрілів. Тепер у Ковні спокій. До перевороту дійшло тому, що Вальдемарас намагається ввійти до уряду. Теперішній уряд під натиском військових кол згодився, що покличе Вальдемараса до члена уряду.

Японці про голод на Україні.

Цікавий голос японського часопису про голод на Україні.

Один з наших читачів надіслав нам цікавий документ: Це число японського часопису „Zin rui aizen shinbun“ („Часопис приятелів людства“) число з 23. квітня ц. р., в якому серед маси дивовижних письмових значків найшли ми зрозумілу тільки мапку України та поруч неї, обгорнену чорними лініями велику статтю. Як повідомив нас згаданий читач, „Часопис приятелів людства“ виходить у Токіо в накладі 1,200.000 що десять днів, отже належить до найбільш почитних органів Японії і як уся японська громадянська думка, прихильно ставиться до українців та їх змагань.

Далекий вістун з Японії зацікавив нас остільки, що ми просили відомого нашого письменника і знавця Японії, п. Ст. Левинського, перекласти нам рядки незрозумілого й дивовижного японського письма, що відносяться до нас. Ясно, що нема українця, якого не цікавило, що пишуть про нас у країні квітучої вишні.

Отже японський часопис пише:

„Небувалий в історії людства образ трагедії рідного краю.

Сьогодні Україна замінена в одну велику могилу. Більша частина населення померла голодовою смертю.

Нас повідомляють: Під чортовою владою Совітської Росії постигла Україну катастрофа, яку важко описати. Історія ще не занотувала аж такого великого нещастя. Українську республику перемінено дослівно в одну велику могилу.

Девять мілліонів населення померло від голоду. Але нещастя цих цивілізованих людей тим не кінчиться і правда, що там панує людоїдство. — Проте це діється у 20. столітті, серед культурних людей. Московський уряд проміняв гуманність на варварство. Україна — це був шпихлїр збіжа, країна най міру богата. Тепер українці один за одним вмирають голодовою смертю. Є небезпека, що цей нарід у цілому вимре, а в парі з приходом весни дикунство ще поширить. Відносини є такі, що для збереження екзистенції люди примушені в ночі закрадатися на поля, щоби забезпечити собі трохи найконечнішого збіжа. Але це вважають страшною провиною і за неї карають вязницею від 5—10 років, а нерідко навіть розстрілюють.

„Дейлі Телеграф“ приносить таку вістку між іншими, що відносяться до Росії:

„За 6 останніх місяців у південній частині Росії, тобто на Україні й на північному Кавказі, померло з голоду 10 мілліонів людей або 118 частина всього населення“.

З тієї репартиції смертей в наслідок голоду бачимо, що найбільш терпить Україна.

Вістки про ці події доходять до українців, що живуть у Польщі й вони роблять всі можливі зусилля, щоб протиставитись лихові. Християнська католицька церква, політичні партії, весь загал українського народу змобілізовані й закликають увесь світ на поміч загроженій культурній країні. Вони закликають до спротиву дорогою масових протестів проти варварської системи, що загрожує винищити цілу націю.

Чи не найдеться хочби й малий голос протесту? Але ні! Культурне громадянство Европи й Америки мусить прокинутись зі своєї апатії, хочби тільки з конечности збереження торговельних взаємин.

Вже час боронити українську республику перед московським урядом. Бо якщо цивілізований світ цього сьогодні не зробить, влада демона обернеться згодом проти нього.

Хіба нема способу помогти тим, що вмирають з любови до батьківщини.

Боже, зволи їм помогти!

Закликаємо всіх людей, молимо в імя Господне!“

Так пише „Часопис приятелів людства“ на чільному місці першої сторінки від себе. Поруч тієї статті помістив він в інших рямках ще й таку вістку:

„З українського пекла.

Заклик до японського народу

У південній частині Польщі є край Галичина. Католицька Церква тієї країни звертається до всіх народів світу у справі катастрофи голоду в українській республиці.

Апель до всіх народів світу!

Далі слідує текст відомої відозви наших владик у справі голоду на Україні і мапка України, про яку ми згадували.

Коли зважити, що Японія лежить тисячі миль від України що має свої клопоти й інтереси — то безперечно приємно нам читати оцей голос одного з чільних японських пресових органів (а)

Галицький Магазин Новостей Галицька 15.
Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. дарми бісти до першорядних кін. 5/73 56-7

Мін. Перацький у Львові.

ПАТ повідомляє, що в середу 6. червня ц. р. мін. Перацький приїхав вечором до Львова, перевівши інспекцію в Стрию, Дрогобичі та Самборі.

Зброєння Злучених Держав.

ВАШИНҐТОН, 7. 6. ПАТ. Міністр маринарки Свансон затвердив плян будови великого кружляка, трьох менших кружляків, двох більших і 12 менших контрторпедовців та шість підводних човнів.

Двоїчна гра СССР.

МОСКВА, 7. 6. ПАТ. Ґенеральний прокуратор СССР видав розпорядок зі заборолою притягати до судової відповідальности інжинірів за їх фахову діяльність без згоди їх начальників. Слідство буде вести суд, а не ГПУ, як це було дотепер. Розпорядок оголошено тому, що ГПУ переслідувало інжинірів, головно на провінції. Розпорядок є одним з етапів повної ліквідації ГПУ.

—o—

Співпраця Італії з Китаєм.

РИМ, 7. 6. ПАТ. Від кількох днів перебувають у Римі дві китайські місії, військова і господарська. Міжнародні політичні кола слідкують зі зацікавленням за діяльністю обох китайських місій в Італії. Побут обох місій підтверджує тільки співпрацю Італії з Китаєм в ділянці військовій, а саме в розбудові летунства і народнього господарства Китаю. Тому Італія слідкує уважливо за подіями на Далекому Сході. Італійський уряд вдержує військову місію при штабі Чанг-Кай-Шека, який виасигнував на акцію в Китаю 5 мілліонів лірів. Зорганізував теж безпосередню морську комунікацію Трієст—Шанґай. Японська декларація про невтручування великодержав до політики Китаю викликала негодування Італії. Японія, на думку Італії, не повинна бити на алярм тому, що Китай організує свою збройну силу і летунство. Муссоліні вже декількома наворотами звертав увагу на японську небезпеку від господарського дампінґу. Тому італійський уряд боронить свій промисл перед заливом дешевих японських товарів високими митами.

—o—

Димісія бельгійського уряду.

БРЮССЕЛЬ, 7. 6. ПАТ. Підчас голосування над двома законопроектами уряду, а саме про родинні додатки для державних урядовців і нагляд над чужинцями, уряд одержав менше голосів і законопроекти перепали. Премієр склинав раду міністрів, на якій вирішено зголосити димісію уряду. Покищо король не дав своєї згоди на димісію уряду.

—o—

Арештували курієрів.

ВІДЕНЬ, 7. 6. ПАТ. Недалеко Ґмінду арештувала чеська поліція трьох національ-соціялістичних курієрів з Мінхену, які намагалися через територію Чехословаччини завезти до Відня інструкції для австрійських гітлерівців.

—o—

Бомби на замку.

ВІДЕНЬ, 7. 6. ПАТ. Вчора вибухло кілька бомб на замку в Леопольдскроне. Всі вікна повилітали. Поліція арештувала три особи.

Хочуть вернутись до Німеччини, чи ві?

З ПРОБЛЄМ БАСЕЙНУ САРИ.

Як відомо, у Женеві апробувала Ліга Народів **французько-німецьку угоду щодо будучого плебісциту в басейні Сари.** Голосування відбудеться вже за сім місяців, **13. січня 1935 р.** Питання буде таке: Чи хочете вернутись до Німеччини, чи перейти до Франції, чи продовжити теперішню адміністрацію Ліги Народів?

Німеччина, як читаємо, зобовязалася не непокоїти населення спец. аґітацією і на випадок виграної не переслідувати тих, що голосували проти прилучення до Німеччини. Буде утворений **плебісцитовий трибунал,** зложений з невтральних суддів, що буде функціонувати ще цілий рік по плебісциті. Німеччина годиться і на те, що мешканці басейну Сари мають право звертатись до Ліги Народів на подобу національних меншостей у деяких краях.

Лишаються ще такі справи: Як буде скріплена місцева поліція? Чому не передбачено утворення поліції міжнародньої? А найважніша річ: Чи голосування відбудеться **громадами,** як свого часу на Гор. Шлеську, чи теж басейн Сари уважатимуть, як того хочуть німці, **за цілість?**

В першому випадку ті чи інші громади могли би приєднати Франції, або теж зберегти ще управу Ліги Народів. У другому — **прилучення басейну Сари до Німеччини неминуче,** бож там німецьке населення живе компактно масово (92 проц.).

Тепер управляє басейном Сари в імени Ліги Народів **спеціяльна адміністрація,** зложена з одного француза, одного фінляндця, одного югославянина й одного мешканця Сари, себто німця. За який місяць буде поруч неї істнувати ще уряд плебісцитовий.

Одначе влада всього краю буде в дійсности й надалі в руках великого нім. промисловця в басейні Сари **п. Рехлінга,** який є головою т. зв. **„Німецького Фронту",** організації, що гуртує майже всіх місцевих німців. „Нім. Фронт" — це організація сильна і здисциплінована; супроти неї соціялістичний „Фрайгайтсфронт" не має ніякого значіння.

Емігрантський соціялістичний „Наер Форвертс" пише, що перед приходом Гітлєра до влади не було найменшого сумніву, що весь басейн Сари заявиться за Німеччиною. Тепер католики, соціялісти і жиди волілиб удержати нинішній стан, бо **злуки з Францією не бажає собі ніхто.** Це відповідає вповні правді, тому за 7 місяців питання буде фактично звучати так: Чи хочете вернутись до Німеччини, чи бажаєте затримати ще на якийсь час адміністрацію Ліги Народів?

Так отже населення Сари буде відповідати в дійсности на одно з цих питань.

Як не можете спокійно спати — то підпишіть позичку Рідній Школі на суму 25 зол.

ереговори в справі сплати воєнних довгів.

ВАШИНҐТОН, 7. 6. ПАТ. Сенатор Тайінґ зголосив у сенаті проект вести переговорити з державами довжниками з метою сплати воєнних довгів. Одночасно конґрес уповажнив президента Рузвельта заключувати торговельні переговори з чужими державами і підвищувати або зниджувати митну тарифу до 50 прц.

—o—

Українське жіноцтво в Америці.

За американським поступом. — Самостійна праця. — Початки організації.

Загально беручи — українська жінка не становить в Америці якоїсь окремої кляси. Вона навіть не змагає до того. Навпаки: зберігаючи включно деякі народні звичаї (до страв) вона стає подібна до американського жіноцтва, наслідує його домашні, родинні й зверхні прикмети та звички. Коли в Америці зріс люксус до найвищого щабля, то українські жінки не залишились у цьому позаду. Очевидно — у них люксус мав більше примітивну форму, бо він не вкорінений, без традиції.

Молоде жіноцтво, яке тепер користає у великій мірі з середньої школи, здебільша наскрізь пересякло звичками й забаганками американських жінок. Але одночасно слід ствердити, що в останніх літах воно вступає в молодечі українські клюби: танків, співацькі, театральні і т.п. і таким чином скріплює свою національну приналежність.

У т. зв. інтеліґентських фахах небагато українок працює самостійно: ледви одна лікарка, кілька вчительок, кілька доглядачок хорих, кілька бюрових сил по приватних фірмах та урядах. Інша річ, що є жінки інтеліґентки, які працюють у фізичних фахах, як робітниці у „сальонах краси", у фризєрнях, як модельки в костюмарнях і т. п.

Зпоміж українок, які дали себе ширше пізнати в Америці як представниці мистецтва, слід назвати співачок — Марію Гребенецьку, примадонну київської опери, п. Яремівну, сопранову співачку, що виступала у концертах „Українського Трія", Віра Баранівна, Давиденко, а покійну Наталію Гриневецьку як диригентку. Знані пяністки — Оля Ткачуківна, Віра Стеткивичівна, Леся Маенко; скрипачка — Любка Каськівна. Деякі неназвані тут відомі ширшому громадянству в їх власному місті.

Але всі вони (крім Н. Гриневецької) вже новітня еміґрація або молодше покоління.

В 1897 р. основався при гр.-кат. церкві в Джерзі Сіті (Ню-Джерзі) перша жіноча організація під назвою Сестрицтво св. Ольги.

Організація жіночого товариства в Америці є цікавим причинком до питання, як розвивалася національна свідомість серед завандрованих українок. Жінки, які ще не вміли гаразд зложити точного статута для свого товариства, поширювали свою організацію на інші міста. Створилися Сестрицтва св. Ольги в Нюйорку, Бруклїні, Йонкерс, Блумфілд, Елизабет, Елизабет-Парт, Гекенсек, Ньюарк, Пасеїк та інші. Представниці тих сестрицтв робили спільні зїзди, забави, вистави. Згодом за 8 літ істнування створилося щось у роді обєднання сестрицтв під проводом Евдокії Калакуки (тепер у Скрентоні Па), яка виховала свої діти на свідомих патріотів. Це обєднання виплачувало членкиням по 2.50 дол. денно на випадок недуги, чи 100 дол. родині на випадок смерти. Щойно в 1905 р. дістало це товариство точний статут, де визначена була ціль сестрицтва — дбати про моральну й матеріяльну поміч членкинь. Матеріяльна поміч мала бути така, яку товариство вже давало до тієї пори, а моральною помічю мали бути курси для неграмотних, „ширення згоди між американським жіноцтвом" та „ширення руського патріотичного духа". На жаль — у той час українська думка ще не була скристалізована в Америці. До головного Сестрицтва взялися жвавіше кацапи, які захопили у свої руки головну касу, а тоді це товариство як осередок перестало істнувати. Залишилися тільки деякі сестрицтва перезвалися, а деякі перетворилися на відділи допомогових товариства.

Довший час українське жіноцтво в Америці не відновляло ніяких спроб організації. Хіба в одній та другій місцевости творилися відділи допомогових товариств названі звичайно іменем Пр. Богородиці, Благовіщення, св. Анни, св. Духа, а декуди під світськими іменами („Любов", „Згода", Ольги Басарабової і т. п.). Таких відділів мав Український Народній Союз з початком 1932 р. 29 з числом жіночих членів 671. Зате 5.800 жінок належали до спільних відділів з мужчинами. Український Робітничий Союз мав у той час 9 жіночих відділів, які гуртували 222 жінок на всіх біля 3.500 жіночих членів. У „Провидінні" є поверх 2.000 членкинь, здебільша у спільних відділах з мужчинами. В Українській Народній Помочі приблизно 1.900 членкинь, а в „Згоді Братств" яких 700 членкинь. Беручи під увагу, що деякі жінки є членами в кількох допомогових товариствах, то всеж таки біля 10 тисяч окремих жінок є членами тих організацій, хоч в управах тих товариств нема більше як 1—3 жінки.

Жіночі відділи допомогових товариств мають так як інші доволі широку самоуправу. Її використовує жіноцтво головно на те, щоби підтримати товариське життя, щоби в теперішньому часі придбати дещо на допомогу до старого краю, а дещо на поміч для своїх членів у скруті. З тою метою відбуваються вечерниці чи балі, театральні вистави, „пікніки" (фестини) і т. п. імпрези.

Ширіть наш часопис!

„КУРС ПРОДАЖІ".

ЯК ПРИГОТОВИТИ ЛЮДЕЙ ДО ПРАКТИЧНОЇ ПРАЦІ.

Недавно основане Товариство для дослідів над безробіттям у Львові починає свою діяльність з практичної речі — улаштовує „Курс продажі" для купців, заступників, аквізиторів і т. п.

Улаштовуючи цей курс, Товариство має на меті приспособити до торговельного заступництва й інших подібних родів економічної діяльности ту нашу інтеліґентну молодь обох полів, котра покінчивши середні (ґімназії, учительські семінарії тощо) або й вищі школи не має ніяких виглядів знайти для себе постійне заняття, як урядовців в установах, учителів у публичних чи приватних школах і т. п.

„Годі закладати крамниці, годі чекати за пультом на покупця, — каже автор одної з нагороджених статтей на конкурсі „Діла", — сьогодні мусять кулці йти до консумента, показати йому товар і то такий товар і так показати, щоби купуючий набрав переконання, що його потребує і щоби рішився купити". Далі автор статті подає, як на Чехословаччині тисячі осіб трудяться цим посередницьким торговельним заступництвом, дуже добре на цьому заробляючи.

Серед нашої інтеліґенції, на жаль, дуже мало є людей, котрі пішли на цю дорогу заробітку. Всі ждуть на постійні посади урядничі, замість того, щоби власними зусиллями забезпечити собі постійне джерело утримання, от хочби з похатної торговлі.

ТІЛЬКИ
ПАСТЕРИЗОВАНЕ МОЛОКО
„МАСЛОСОЮЗУ"
1690 1—2

Крім чужих фірм, яким залежить на поширенні серед нашого населення їх товарів є вже чимало українських фірм промислових і торговельних, котрі потребують для поширення своїх виробів інтеліґентних, енергійних, метких, а при тім солідних заступників-продавців. Приготовити таких заступників зпоміж безробітної української інтеліґентної молоді є завданням оголошеного Т-вом для дослідів над безробіттям „курсу продажі".

Головна частина програми цього курсу обіймає предмети, що мають дати слухачам таке знання, щоб, по вислову цитованого вгорі автора, консументові показати так товар, щоби він набрав переконання, що його потребує і щоби рішився купити. Зокрема на курсі будуть виклади про торговлю предметами народнього мистецтва, про торговлю творами письменства, про приєднування клієнтелі для асекураційних товариств і т. п.

Курс відбудеться в часі від 11. червня до 6. липня н. р. в домівці РСУК, Львів, вул. Міцкевича ч. 12. Виклади відбуватимуться в пополудневих годинах від 5 до 7. Викладатимуть: п-і інж. Стефанія Чижович, д-р Любомир Макарушка, д-р Іван Гижа, дир. Василь Паліїв, Богдан Пшепюрський, Стефан Капустяк. Оплата за курс 15 зол. Вписи щодня від 10 до 12 год. перед полуднем, у Союзі Укр. Прив. Службовиків — Супруга, вул. Коперника 26 І. п.

Число осіб, які зголосяться на цей курс, буде покажчиком, як наші безробітні інтеліґенти дбають за приспособлення себе до нових способів заробітку, щоб здобути засоби істнування.

KATOL ВБИВАЄ КОМАХИ НАСІКОМИ
1/16 Японський 13—20

Великий політичний процес у Перемишлі.

ШІСНАЦЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

По промовах прокуратора й обох оборонців, виголошених попереднього дня, подав вині предсідник резюме, яке закінчив поученням лави присяглих дотично їхньої наради та голосування.

ВЕРДИКТ ПРИСЯГЛИХ СУДДІВ.

Після наради присяглих суддів проголошено їх вердикт, яким вони признали винними злочину державної зради підсудних: **Василя Боднарчика** (12 так), **Онуфрія Конкольовського** (12 так), **Василя Конкольовського** (8 так, 4 ні), **Миколу Ткача** (11 так, 1 ні), **Михайла Сабата** (9 так, 3 ні), **Петра Хому** (9 так, 3 ні), **Івана Янковського** (9 так, 3 ні), **Миколу Феника** (12 так), **Івана Кучерепу** (11 так, 1 ні), **Евгена Гарабача** (7 так, 5 ні), **Теодора Хамуляка** (8 так, 4 ні), **Михайла Хапка** (10 так, 2 ні), **Михайла Данчука** (8 так, 4 ні), **Володимира Підвірного** (8 так, 4 ні), **Мирослава Андрія Прокопа** (12 так), **Омеляна Антоновича** (10 так, 2 ні), **Ярослава Демчука** (8 так, 4 ні), **Осипу Демчуківну** (10 так, 2 ні), **Олену Федоровичівну** (9 так, 3 ні); поповнення проступку з арт. 125 к. к. (образа президента) підсудних **Василя Боднарчика** (12 так), **Онуфрія Конкольовського** (12 так), **Миколу Ткача** (12 так); поповнення проступку з арт. 152 к. к. (образа народу і держави) **Михайла Хапка** (12 так), **Михайла Данчука** (12 так), **Івана Кучерепу** (7 так, 5 ні); поповнення злочину з арт. 154 § 2 к. к. підс. **Осипа Івашка** (12 так),

Суді присяглі заперечили тільки вину підс. Миколи Качмара та Олекси Новака.

Після перерви забрав голос прокуратор, домагаючись строгого виміру кари. Оборонці просили трибунал взяти під увагу злагіднюючі обставини при вимірі кари.

Після наради трибунал видав

ПРИСУД,

яким засудив:

1) **Василя Боднарчика** на 5 літ тяжкої вязниці і позбавлення гром. прав на 10 літ. 2) **Онуфрія Конкольовського** на 5 літ вязниці і позбавлення гром. прав на 10 літ. 3) **Василя Конкольовського** на 4 роки тюрми з позбавл. гром. прав на 10 літ. 4) **Миколу Ткача** на 5 літ тюрми з позбавленням гром. прав на 10 літ. 5) **Михайла Сабата** на 4 роки з позбавленням гром. прав на 10 літ. 6) **Осипа Івашка** на 3 роки тюрми. 7) **Петра Хому** на 4 роки тюрми з позбавленням гром. прав на 10 літ. 8) **Івана Янковського** на 3 роки з позбавл. гром. прав на 10 літ. 9) **Миколу Феника** на 5 літ тюрми з позбавленням гром. прав на 10 літ. 10) **Івана Кучерепу** на 6 літ тюрми з позбавл. гром. прав на 10 літ. 11) **Евгена Гарабача** на 3 роки тюрми з позбавленням гром. прав на 10 літ. 12) **Дмитра Хамуляка** на 3 роки тюрми з позбавленням гром. прав на 10 літ. 13) **Теодора Хамуляка** на 4 роки тюрми з позбавл. гром. прав на 10 літ. 14) **Михайла Хапка** на 4 роки тюрми з позбавленням гром. прав на 10 літ. 15) **Михайла Данчука** на 4 роки тюрми з позбавленням гром. прав на 10 літ. 16) **Володимира Підвірного** на 4 роки тюрми з позбавл. гром. прав на 10 літ. 17) **Мирослава Андрія Прокопа** на 7 літ тюрми з позбавл. гром. прав на 10 літ. 18) **Омеляна Антоновича** на 6 літ тюрми з позбавленням гром. прав на 10 літ. 19) **Ярослава Демчука** на 4 роки тюрми з позбавленням гром. прав на 10 літ. 20) **Оспну Демчуківну** на 4 і пів року тюрми з позбавл. гром. прав на 10 літ. 21) **Олену Федоровичівну** на 3 роки тюрми з позбавл. гром. прав на 10 літ.

Після проголошення присуду прокуратор поставив внесок, щоби придержати тих засуджених підсудних, що відповідали з вільної стопи. Трибунал прихилився до внеску прокуратора, що й зараз виконано.

Підс. **Миколу Качмара** та **Олексу Новака** трибунал увільнив від вини і кари.

Разом засуджено 21 підсудних на 85 і пів літ вязниці.

Присуд приняли підсудні спокійно.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
з МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ“ — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

Ще про студії в Бельгії.

Коломия, 5. 6. 1934.

Хвальна Редакціє!

У справі мого допису про нашу молодь у Бельгії і замітки щодо нього п. Девіновського прохаю не відмовити помістити ось що:

Всі інформації, які я подала, маю із найпевнішого джерела, бо не від одної особи, а від студенства, що студіює у Лювені. Число студентів подано мені теж там, про це зрештою переконалася наглядно, бож на фотографічній знимці, яку містимо в 11-му числі „Жіночої Долі“, є їх 22 особи, а казали, що то не всі. Ціну удержання і вписів, що в цьому році доходили до 300 бельг. франків, себто 75 зол., я провірила нарочно, бо здавалася мені неймовірною.

Розуміється, що французьку мову, хто хоче у Лювені студіювати, треба знати, таксамо як і в Парижі, а в інших краях — іншу. Цеж природне. Що спершу були деякі труднощі, згадувано мені і я пишу про це в „Ж. Д.“, але що обставини тепер інші, краще це теж уповажнено мені подати до відома. Подаю теж адресу голови Студентської громади, у якого інформації можна справдити.

З високою пошаною

С. Кисілевська.

Адреса голови Студ. Громади в Лювені: W. Todoriw, Louvain, 161, rue de Malines, Belgique.

ВИСТАВА РУЧНИХ РОБІТ У ТЕРНОПОЛІ.

Заходом філії „Союзу Українок“ у Тернополі влаштовано в днях 13. до 20. травня ц. р. виставу ручних робіт, а саме вишивок хрестикових, низинних мережок, килимів, гобелін. волічкових робіт, білих гафтів, толедо, філе, тенеріфа і батік, різьби і кераміки. Виставу відкрито промовою-рефератом посла д-ра Степана Барана про національно-культурне значіння нашого народнього прикладного мистецтва. Метою виставки було зібрати ручні роботи з ділянки домашнього прикладного мистецтва, що є по приватних домах, показати їх загалові та заохотити й інших до культивування цього мистецтва і вживання його виробів замість фабричної тандити. Виставка містилася у двох кімнатах Українського Банку і взяло в ній участь 85 осіб — всі з Тернополя та кілька осіб зі сіл Тернопільщини. Всіх експонатів було 325 штук. Відвідало виставу 830 осіб, здебільша з Тернополя, між ними учениці й учні місцевої коедукаційної гімназії „Рідної Школи“. З повіту було кільканацять осіб з інтелігенції та около сто селянок, що виказали велике зацікавлення експонатами. Між відвідувачами було теж кілька осіб зпоміж місцевої польської і жидівської інтелігенції. Гремільно відвідав виставу більший гурт польських професорів-географів середніх шкіл, що в цьому часі мали свій з'їзд у Тернополі. Взагалі між громадянством зацікавлення виставою було дозволі велике і було би вказаним подібні вистави улаштовувати у кожному нашому повітовому місті, а навіть і по більших селах, бо це без сумніву причиниться до дальшого розвою нашого прикладного народнього мистецтва, особливо щодо домашніх прикрас і народньої ноші.

Між експонатами було найбільше подушок (60), вишиваних хрестиками, низиною, гладко, яворівським стібом, тенеріфа, товмацьким вирізуванням, гобелінові і сіткові. Дальше серветок (38), ручників (28), сервет (12), макаток (12), торбинок (11), килимів (10) і 4 пари портіер, вишиваних хрестиками, низинок і гладко, кільканацять обрусів і сервет, роблених хрестиками, гафтом і полтавським вирізуванням.

Сільська публика цікавилася передовсім церковними річами, як фелони, епітрахилі, хоругви і шалі, що були вишиті хрестиками і низиною. На увагу заслуговували ручники, однаково на обі сторони вишиті хрестиками. Подобалися теж мужеські сорочки з полтавською мережкою й одна сорочка з косманцькою вишивкою. Були й експонати (обруси, жіноче білля), роблені жіночим вирізуванням... До смаку публики припали теж килими, роблені хрестиками і гобеліною. Гарні були роботи на сітці, між іншими капа на ліжко. Були і декораційні ручники. На виріжнення заслуговують: один килим, роблений хрестиками, композиції і роботи п. Ст. Кордуби, директора місцевої промислово-торговельної кооперативи „Трикотарня“, килим, відроблений зі старого 150-літнього подільського взору п. Марією Світеньківною з Ладичина, пов. Тернопіль, полтавська сорочка (п. Водяна), гобелінова подушка і т. д. До замітніших експонатів треба причислити і столітній шовковий шаль тенеріфа, а також і деякі гачковані волічкові костюми, абажури, жіночі блюзки, светери, краватки, торбинки, іркові рукавички, капелюхи і т. п.

Взори вишивок були подільські, гуцульські, яворівські, товмацькі і полтавські.

Приміщення виставки було дуже тісне (дві невеликі кімнати), тому багато річей уставлено одні на других. Ціла виставка була би робила далеко більше враження, якщо її влаштувалиб у більшому льокалі.

Виставка закінчилася з успіхом, у чому заслуга пань з тернопільської філії „Союзу Українок“, що вложили тут чимало хисту і праці.

Катастрофальна посуха на Поділлі.

Вчорашню вістку про посуху на Покутті доповнює наш дописувач вісткою про катастрофу посухи, яка навістила південне Поділля. Від світу — пише він — не було ще дощу в багатьох селах заліщицького повіту. Весна була рання і тепла, люди обробилися до кінця квітня, чекають лиш на дощ, а тут вже початок червня, ярина не сходить, жита вема, пшениця схне від споду, бараболя лежить в землі наче в міху, лиш пустила кільці. Гречки і конопель ніхто майже не сіяв, а хто посіяв, витрискала, конюшина виросла на 20 цм. і вже цвите, рідонька, ані косити ані чекати. Пасовиська повисихали, на полі сумно, наче осінню.

Урожай овочів заповідався дуже гарно, але через посуху все обсипається, особливо морелі та яблока. Черешні дозріли вже з кінцем травня, на які три тижні скорше ніж у нормальних роках, однак дрібні, без смаку та сухі.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
з МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ“ — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

V. Зїзд українських природників і лікарів.

відбудеться у Львові в часі латинських Великодних Свят у днях 21. й 22. квітня 1935 р. Організаційний комітет Зїзду передбачує природничу й лікарську секцію. У природничій секції намічено підсекції: математично-фізичну, біольогічну й географічно-геольогічну. Головною темою нарад лікарської секції буде: Хороби кровообігу. Головною темою нарад природничої секції будуть: Досягнення поодиноких наук взагалі і досягнення української науки зокрема. Окрім цього в обох секціях передбачені звідомлення, доповіді та звіти з оригінальних наукових праць на вибрану тему. Отлядові реферати не можуть занять більше як 25 мінут, звідомлення 10—15 мінут часу.

Комітет Зїзду просить заголошувати реферати на вище подані теми до дня 31. грудня 1934. на адресу: Бактеріольогічний Інститут Наук. Товариства Шевченка. Львів, вул. Чайкецького ч. 24. І. пов.

Росте завзяття пацифістів.

НЮ ЙОРК, 25. травня. (Вл. кор.) Серед упадку комунізму і зросту фашизму помітний також і зріст завзяття у пацифістів. Д-р Фосдик, проповідник т. зв. Рокефелєрівської церкви при Ривер Сайд в Ню Йорку, сказав вчора у своїй проповіді, що він відмовиться підтримувати війну, коли би вона прийшла і навіть готовий на взвавицю.

—o—

Розвязали всі студентські корпорації.

БЕРЛІН, 6. 6. ПАТ. Тайна поліція розвязала всі студентські корпорації в цілій Німеччині. У Тібінген розвязали найстаршу корпорацію „Свевія“ тому, що не викреслила зі своїх членів двох філістрів, які оружилися з жидівками.

Зол. 1·50
Коштує чвертьрічна передплата гумористичного журналу
„ЖОРНА“
Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА“
Львів, Ринок 10, Конто ПКО. 503.496.

ВИСТАВА СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКИХ ВИРОБІВ У ПРАЗІ.

(Враження з виставн).

Прага, 4. червня 1934.

Від 26-го травня до 1-го червня відбувалася в Празі вистава сільсько-господарських виробів, машин і інших знарядів, потрібних у господарстві. Виставу відвідала велика скількість чехословацьких громадян, а також і чужинців. Денно проходили тут сотки тисяч народу. Одні — подивитися та потішитися здобутками, які осягнула працьовита та практична країна у галузі сільського господарства. Інші — мали бажання закупити нові удосконалені вироби техніки, так потрібні для сучасного модерного господарства. Коли перші вертали з вистави задоволені з того, що бачили, то другі верталися з порожніми руками. Речі добрі, потрібні й недорогі, а купити нема що. Криза. Цим словом почалася вистава, ним вона і закінчилася.

А подивитися було на що. Величезна галя заповнена зразками збіжа, переважно пшениці. Пшениця в китицях, у снопах, з довгим і коротким вусом. Перед кількома роками були ці колоски на половину менші, а тепер — неначе китяги кукурудзи. Тутже стоять дерев'яні полумиски з зерном. Справжнє золото. Лежать ряди булок, які чим далі, то все більші й більші. Землі не прибуває, а булки ростуть. І це все господар завдячує не лише своїй пильности та знанню, але й цілому рядові гноїв, млинків, плужків, тракторів, сіялок, віялок і т. п., що також тут виставлені.

Далі йдуть виставові стайні з птицею та худобою домашнього хову. Голуби, як галицькі качки, качки — як гуси. Кролик дорівнює доброму псові. А воли... Майже на кожному з них стоїть вже тавро: закуплено Прохазкою або іншим реставратором. Від коней очей не можна відірвати. І таку гарну, розумну тваринку „витискає" мотор.

Окрізь повно народу. Оглядають, дехто щось записує. Між публікою попадаються меткі, завинні обличчя. Це бувші вихованці Подєбрадської Академії, дипльомовані інжинєри — тепер торговельні аґенти та комісіонери промислових фірм. Вони пропонують свій крам. Демонструють машини та прилади. На всі лади їх розхвалюють. Заохочують. Переконують і то так переконують, що аж жаль бере, що не можеш купити машини, що „сама пере", або моторового млинка. Розпитую, як іде справа. — Погано і то дуже погано. Ще такого гешефту не пригадую, — каже захриплий полковник-інжинір. Горло пересохло, уста потріскали, а покупця чорт-ма. Годинами він тут стоїть і слухає, головою киває на знак згоди, а купити — так ні. Минулого року було краще. Тоді цього крамку продав з десяток. Пару тисяч перепало до кишені. А тепер ані руш. — Чи всім вашим іде так але — питаюся. — Ну, цього не можна сказати. Ось там у куті наші хлопці продають всякі дрібнички і їм щастить.

Хоч і не було часу, розшукую щасливців. У павільоні, під одним дахом з волами застаю громадку людей переважно молодиць міщанського вигляду. Видно, справді осточортіла їм підлога, що з такою увагою слідкують, як її натирає вже мабуть сотий раз наш інжинір-винахідник приладом, що „сам миє". Другі два інжинірі допомогають своєму шефові: заболочують витерте начисто місце, до щітки прикручують гуму й навпаки, а головне, приговорюють. Дехто з молодиць справді не видержує і купує. Більшість-же обіцює це зробити завтра. З однаковою усмішкою дякують інжинірі і сьогоднішнім і „завтрішнім" покупцям.

Вже на вулиці зустрічаю крайна також бізнесмена, що продав черешні. Прошу чвертку. Відмовляється. Каже, що такого крамку своїм не продав. Приливляюся, справді черешні не викликують великого довіря: зелені, дрібні, привялі. — А чужі купують — питаю. — Та до там купують... Насилу випросив пів кільограма. Шпачки мали втіху. Видно, наші інжинірі ще не цілком перейнялися своїм фахом і через те ще не усвідомили собі якслід принципу — „гешефт є гешефт".

Вистава цікавила мене головним чином тому, що я сподівався найти відділ нашого Закарпаття. Не трудно було його й розшукати. Міститься він у головній виставовій салі, в центрі, недалеко статуї президента. Яка величезна різниця! Там модерна техніка: мотори, трактори, тут — ручна праця: полумиски, дзбанки, забавки й інші дерев'яні вироби. Рядом — вишивки, плетянки, килими. Цілком інший світ. Часи наперед 150 років. Хіба отей ткацький станок, або отой чотирограний патик, на якому так докладно „виписані" усі овечки, або ґелетки бриндзі не говорять за це?!

Тихо тут, по святочному. Людей мало. Здається, приходять вони сюди лише, щоби відпочити від галасу, що панує навкруги. Розглядають гуцульські вироби. Подивляють їх красу. Хвалять вишивки, а на килими — так пачі просто налітають.

Тутже виставлена одна річ, яка в виключно характеристичною власністю Закарпаття, і яка дійсно заслуговує на те, щоб й тут у столиці республики показати культурному світові. Це — „мовний хаос", пан краю. А виглядає він так: без усякого порядку валяються то сям то там книжки по різним галузям життя на Закарпатті у мовах — українській, мадярській, словацькій, русскій, „руській", „руснянській", „русинській", „русначській" „здешній", „тутешній" і т. д. З дашком і без дашка. З „ять", з „йорчиком" і без цих історичних ознак „русскости" край. Можна подумати, що щодо кількости мов та національностей Закарпатця старається за всяку ціну перегнати Одесу. Не знаю, чи був поплатний цей предмет на виставі. Але напевно знаю, що на Закарпатті на „мовному хаосі" роблять добрий інтерес не тільки окремі одиниці, чи гуртки, але в цілі партії.

Всеж таки залишив я закарпатський відділ з легкою душею. І з того, що я тут побачив, видно, що Закарпаття стає вже на власні ноги. Мало того, воно старається тепер надолужити „пропащий час" і наздогнати своїх більше культурних сусідів.

Д. М—ч.

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мушлїни, крепони, епонжи і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 62-365

Страх перед Німеччиною.

ПАРИЖ, 7. 6. ПАТ. На засіданні військової комісії парляменту виголосив промову міністр війни маршал Петен. Міністр заявив, що Німеччина має вже військове летовище. Армію і поліцію збільшено. Німеччина виробляє з цілою силою пари воєнні матеріали. Тому комісія приняла законопроект про кредити на оборону держави, а саме для міністерства війни, маринарки і летунства. Законопроект ухвалила комісія більшістю 20 голосів проти 10 голосів.

По широкому світі.

— Король В. Британії Юрій приняв мін. Саймона на авдієнції.

— Найвищий військовий трибунал відкинув відклик вбивників премієра Дуки Константінеску, Караніка і Белімаце. Таким чином присуд першого суду вже правосильний, який засудив підсудних на досмертну тюрму.

— Мін. Бек повернув з Женеви до Варшави.

— Бельґійська королева привела на світ сина-престолонаслідника.

— У Данціґу вибухла велика пожежа в магазинах корабельних верстатів. Пожежу гасять всі воєневі сторожі. Пять людей воєневої сторожі відвезено до шпиталю.

— Розправа проти Гереке, колишнього комісаря боротьби з безробіттям виявила, що частину фондів вжито на передвиборчу акцію в Прусах за вибором Гінденбурґа президентом.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 9. ЧЕРВНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 44

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Виїзд 600 стрільців до Волівця. — Гнітучі почування.

Після тих промов був вимарш на дворець. Тут можна було побачити, якою симпатією тішилися добровольці серед місцевого населення. Майже ціле село вийшло, щоби попрощати стрільців. Вийшла і священича родина. Майже кожний приніс якийсь дарунок для дорогих стрільців. Та й настрій серед стрільців був дуже поважний. Години, коли вони ще мали бути разом, були почислені. Я сам особисто говорив з кількома, у яких слідний був упадок духа, та пізнав, що вони точно знали, яка тяжка їх задача. Я старався додати їм духа та відваги і представити, що задача не є така страшна. А самим командантам я поручив, щоби на випадок, якби показалося, що задача не до переведення та що це була би очайдушність, не наражувати на певну загибіль себе та своїх підчинених.

Остаточно заїхав наш поїзд і ми вибралися в дорогу. Їхали ми цілу ніч, аж до Волівця (Volocs) заїхали десь около год. 9-ої рано. Я цілу ніч не замкнув ока. Казав дати собі окремий відділ III-ої кляси та на лавці рисував дальше шкіци для стеж. Робота змучила мене дуже; над раном, як приїхав, я ще не був готовий з роботою. Покінчував її у стаційній почекальні, брудній та мерзкій. Як тільки наш поїзд заїхав до Волівця і я мав зарядити висідання, прийшов до мене якийсь старшина зі стац.-залізничої команди та заявив, що цей транспорт не має висідати у Волівці, але на Бескиді, одна чи дві стації дальше. Поспішив я до телефону, щоби розвідатися, чи який прийшов приказ. Одначе не міг нічого дізнатися, бо надп. Кватерник вже не був у Мукачеві, але виїхав до Волівця автом. Одначе не маючи певности, чи переданий приказ відноситься до мене, а зате маючи точний приказ чекати у Волівці на дальші заряджения, я таки велів стрільцям висідати і вичікувати приїзду надпор. Кватерніка.

Розуміється, що так і було, що ми мали чекати у Волівці, а приказ, який я дістав, був призначений для іншого транспорту. Після недовгого часу приїхав надпор. Кватерник. Коли він побачив стрільців, які мали все зі собою, що перед двома-трьома днями дістали, став говорити, що в горах, а надто при таких тяжких задачах, не може бути вояк обвантажений, а має тільки нести з собою те, що конче потрібне. А стрільцям не треба було того двічі говорити. Стали викидати все, що їм непотрібним видавалося. В одну мить площа на дворці покрилася біллям, особливо зимовим та іншими річами военної арматури. Нераз опісля жалували деякі стрільці, що це зробили, бо вже годі було дістати тих річей пізніше. Врешті заряджено, що відділи мають в год. 4-ій стати поза селом, звідки буде їх висилка. До тої пори можуть десь закватирувати, похарчувати та відпочати, щоби мати сили до першої нічної мандрівки.

В год. 4-ій пополудні опинились ми на площі за селом. Окружена деревами семітна площа якби надавалась до того роду прощання. Сірий, осінній день, небо вкрите хмарами спричинили, що темнота скорше настала, ніжби це було в ясний, погідний день. Воловець був уже тоді під самою лінією. Поважний гуркіт гармат було чути зовсім сильно, а тут стояло 600 молоді, добірної, цвіту народу, на те, щоби кинути й себе на жертву кровавому Молохові — війні.

І мимовільно глянув я на поважні, скупчені лиця стрільців, що були певно свідомі своєї тяжкої задачі, свідомі, що прийдеться небаром ділом зазначити, на що дотепер були лише слова. І жаль, дуже жаль мені зробився. Та не тільки самої молоді. Була ще й друга причина. Я був певний у тій хвилині, що коли стежі скочуть виповнити точно вложену на них задачу, то майже ніхто з них не повернеться назад. Та ще коби на тих 600 кінчилося! А те вже половина УСС відійшла. Відійшла, не маючи з головною командою УСС ніякого звязку. А що заповіджено, що за два-три дні мають відійти дальші стежі, то хіба не залишиться вже ніхто з УСС. Як теж я стану внаслідок такого стану справи перед нашими організаціями, перед суспільністю? Вся надія, яку ми покладали на УСС, а саме реабілітація українського народу з Галичині, зникне. А щоби поставити другий відділ, не було вже ані можливости, ані сили.

(Далі буде.)

Конференція представників УПР. і секретаріяту УНДО з міністром Перацьким.

У часі свого побуту у Львові (в четвер, 7. червня ц. р.) запросив міністер внутрішніх справ п. Б. Перацький на конференцію сенатора Ю. Павликовського, посла О. Луцького, секр. В. Целевича і проф. В. Кузьмовича. На конференції порушив міністер Перацький кілька актуальних політичних і господарських справ, до яких зайняли становище названі представники УПР і Секретаріяту УНДО.

—o—

Перед компромісом у Женеві.

ЖЕНЕВА. 7. 6. ПАТ. Вчора передав мін. Барту Гендерсонові проект резолюції з домаганням продовжувати роззбройну конференцію і довести до загальної конвенції обмеження зброєнь. Резолюція обговорює три питання, а саме: безпеки, летунства і виробу та продажі зброї. Тому, що в Европі деякі держави підписали трактати про безпеку, мін. Барту взиває покликати політичну комісію, яка випрацювала би загальну конвенцію безпеки. Взиває покликати комітет від летунства, який призадумався над уміжнародовленням цивільного летунства, яменшив би кількість літаків і заборонив бомбардування літаками. Спеціяльний комітет складе звіт про фабрикацію і торговлю зброєю. Всі три комісії працювали з головною комісією, яка узгіднювала би цілу працю. Вкінці мін. Барту просить Гендерсона, щоби переслав пропозиції ком. Литвінова перемінити конференцію розброєння на постійну конференцію безпеки урядам до студій.

Гендерсон відкриваючи пополудневе засідання конференції заявив, що буря промчала. Його пропозиція і пропозиція мін. Барту буде підставою до дальших нарад. Мін. Барту заявив, що поворот Німеччини залежить від успіху нарад. Ніяка держава не бажає собі більше повороту Німеччини, як бажає Франція. Двері не є замкнені. Деякі делегати висловили надію, що без Німеччини наради делегатів не є можливі. Мін. Барту є іншої гадки. Після дискусії на внесок американського делегата Нормана Дейвіса відсунено наради до пятниці.

ЛЬОНДОН. 7. 6. ПАТ. Англійська преса з вдоволенням повитала конкретні пропозиції мін. Барту. Одночасно „Дейлі Геральд" повідомляє, що в Женеві відбуваються наради з делегатами німецького уряду про поворот Німеччини на конференцію.

При всяких нагодах збирайте датки на мандрівні бібліотеки, які підуть на західні землі.

Заповідають девалюацію у Німеччині.

ЛЬОНДОН, 7. 6. ПАТ. Англійська преса затривожена зниженою німецької марки за ост. 4 дні. В понеділок фунт коштував лише 13 марок і фенік. Пізніше платили 13.48, а в останній хвилині 13.45. Англійські часописи підозрівають, що Німеччина нарочно йде до девалюації, щоби успішно конкурувати з В. Британією в експорті. Втеча золота з Німеччини прибрала такі загальні розміри, що звіт Німецького Банку за ост. тиждень червня викаже без сумніву запас золота не більше, як 5 міліонів фунтів. При такому покритті сумнівне, щоби німецька марка могла охоронитися перед девалюацією.

—o—

Невгнута воля Німеччини.

БЕРЛІН, 7. 6. ПАТ. Мін. Гебельс на вічу у Глівіц виголосив велику промову, в якій гостро накинувся на католиків з колишньої партії центрум за змагання допустити до вирішування політичних справ. Згадав, що уряд має ще полагодити багато важливих питань. Коли міжнародне жидівство думає, що міжнародньою бойкотовою акцією усуне Німеччину зі світових ринків, то помиляється. Тим представникам міжнародного капіталу слід пригадати, що гроші не завжди є сильніші від раси і волі. Німецький нарід орудує тепер силами, яких не мав у 1914 р. Нехай світ не думає, що нинішні німці це той нарід, якого представника підписували у 1919 р. мир у Версаю. Німецький нарід захоплений тепер бажанням побіди, довірям у власні сили і пламенним фанатизмом. Нині не має зброї, літаків і армії, як інші держави, щоби змірятися з деякими з них. Зате Німеччина має дещо більше, ніж інші народи, а саме: викупу в 14-тилітній недолі волю до життя. 60-міліоновий нарід стоїть як один муж біля свого вождя. Коли німецький нарід каже світові, що не хоче далі бути безборонним, то ці слова не можуть пропомоніти без відгомону.

—o—

Чому вдавалася позичка в Злучених Державах?

ВАШИНГТОН, 7. 6. ПАТ. Скарб Зл. Держав повідомляє, що позичку, виложену останньо до субскрипції на суму 800 міліонів доларів, покрили сумою ок. сім міліярдів дол. Можна здогадуватися, що вібито величезний успіх нової позички треба завдячити скріпленій субскрипції банків, які є тепер під дуже поважним впливом уряду

Співпраця соціялістів з комуністами у Франції.

ПАРИЖ, 7. 6. ПАТ. Конґрес почтових службовців запротестував проти вигнання Троцького з Франції та проти взяття провідника німецьких комуністів Тельмана.

Соціялістична партія рішила вести спільну акцію з комуністами за звільненням Тельмана.

Ширіть нашчасопис!

Ще один процес ОУН у Львові.

ЧОТИРИ УКРАЇНКИ З СОКАЛЬЩИНИ ПЕРЕД СУДОМ ПРИСЯГЛИХ.

У четвер 7. червня ц. р. почався перед судом присяглих у Львові черговий політичний процес за приналежність до ОУН. На лаві підсудних засіли чотири молоденькі та інтелігентні панночки, а саме: **Ольга Соколовська**, абсольвентка семинарії, **Марія Ганіткевич, Марія Гук** та **Анна Романовська** — всі три учениці учительської семинарії в Сокалі.

Розправою проводить радник **Льокер**, обвинувачує прокуратор **Прахтель-Моравянський**. Боронять адвокати **д-р С. Шухевич і д-р В. Старосольський**.

АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ.

Прокуратор притягає всі чотири підсудні до відповідальности за злочин державної зради зі статті 97 § 1. к. з. Акт обвинувачення каже, що всі чотири підсудні в 1932 і 1933 рр. належали в Сокалі до ОУН. Коли в дівочій семинарії в Сокалі знищено державні емблеми і портрети президента та маршалка Пілсудського, тоді поліція арештувала підсудну Ольгу Соколовську, бо в її помешканні найшла підчас ревізії нелегальні видання ОУН. Підс. О. Соколовська спершу відпекувалася від приналежности до ОУН, але згодом призналась і подала прізвища дальших трьох підсудних, які після того арештовано.

ЗІЗНАННЯ ПІДСУДНИХ.

Підс. **О. Соколовська** признається, що зійшлася за ввесь час з підсудними найбільше тричі і читала з ними історію та географію України. Про цілі ОУН. знає з часописів. Підсудним давала читати „Юнака" і „Бюлетин".

Прокуратор: Яка думка підсудної про приналежність Малопольщі?

Оборонець д-р Шухевич противиться допущенню цього питання і прокуратор відкликав своє питання. Зате поставив друге питання:

Прокуратор: Чи підсудна солідаризується з цілями ОУН?

Обор. д-р Шухевич ставить внесок, щоби предсідник усунув і це питання, бо нікого за його думки не можна судити.

Предсідник не прихиляється до становиска оборонця і тоді підсудна відмовляє відповіди на це питання.

На запит обор. д-ра Шухевича підсудна зізнає, що псевдоніму не мала, присяги на приналежність до ОУН не складала.

Підсудні Ганіткевич, Гук і Романовська (яка тільки одна відповідає з вільної стопи) заперечують свою вину. Справді сходилися разом з підс. Соколовською, але читали й обговорювали історію та географію України.

ЗІЗНАННЯ СВІДКІВ.

Свідки **Станислав Козловський**, повітовий комендант поліції, **Станислав Кузьміцький**, таємний агент і **Станислав Лісовський**, старший агент і Сокаля потверджують своїми зізнаннями акт обвинувачення. Св. **Тадіяна Онищук**, товаришка підсудних зізнала, що одержала „Юнака" від підс. М. Ганіткевичівної. Зрештою заперечує акт обвинувачення.

Крім того відчитано зізнання Тадея Кичажка й Адама Рахвала та відозви, брошури і реферати.

Трибунал поставив суддям присяглих чотири питання за злочин головної зради зі статті 97 § к. з. Крім того додаткове питання чи підс. Марія Гук могла розуміти карність свого вчинку в 1932 і 1933 р. тому, що щойно з кінцем 1933 р. скінчила 17 літ.

Обор. д-р В. Старосольський поставив внесок, щоби трибунал поставив ще додаткові питання зі статті 155 § 2 к. з., бо підсудні можуть відповідати тільки за поширювання ідеольогії ОУН, а не за вчинки.

ПРОМОВИ ПРОКУРАТОРА ТА ОБОРОНЦІВ.

В год. 5-ій пополудні почав промовляти прокуратор, який домагався згідно з актом обвинувачення присуду для всіх підсудних.

Опісля промовляв обор. д-р С. Шухевич, який збивав тези акту обвинувачення. Оборонець доказував, що не всі націоналісти (ки) належать до ОУН. Такими націоналістками, які не належать до ОУН, є саме всі чотири підсудні.

—o—

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА, МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Воїнів ч. 4.**

НОВИНКИ

— **Знамените гігієнічне морожене лише в цукорні** Д. Стецькова, Львів, вул. Миколая 7. 1525

— **З Українського Лікарського Товариства.** В суботу 9. ц. м. в год. 19. відбудеться у домівці Товариства при вул. Чарнецького ч. 26, І. відчит д-ра Максимонька: Новіші погляди на повставання відриву сітківки та його лікування.

— **Поїзд до Станиславова на жіночий конгрес** що виїде 22. червня зі Львова дає місця за 6 зол. для всіх учасників конгресу та гостей (туди і назад). Ще тільки останні дні приймає зголошення „Союз Українок", Львів, вул. Підвалля 7 від год. 10—13.

— **Всі жіночі товариства та організації**, що не мають запрошень на Жіночий Конгрес, нехай звернуться за ними вчас на адресу „Союзу Українок" у Львові, вул. Підвалє 7, щоб не було запізно.

— **Замкнені реколекції для студенток** відбудуться від 28. червня 18 год. до 2. липня ц. р. включно в монастирі СС. Василіянок при вул. Длугоша ч. 17 під проводом о. протоігумена С. Решетила ЧСВВ. Письменні зголошення складати при фірті монастиря. Оплата за удержання 6 зол. Треба мати зі собою простирало, коцик, подушечку, нотатку і олівець. — **Виділ Марійської Дружини Студенток.**

— **Імпреза, якої в нас ще не було.** Наші найменші ученики Музичного Інституту хочуть помогти бідній дітворі і виступлять вже внедовзі з оригінальним концертом, на якому вперше почуємо діточу орхестру, що відіграє симфонію Ромберґа. В орхестрі крім загально відомих інструментів будуть ще заступлені т. зв. „зазулька" і „соловій". Орхестрою дириґуватиме Роман Согор, ученик дириґентського курсу проф. М. Колесси. Крім орхестри будуть і сольові виступи знаного вже малого чеїста Івася Барвінського і малої скрипачки Лесі Держачівної. Концерт, який буде своєрідною музичною атракцією, повинен стягнути якнайчисленнішу публику, старшу і діточу, не тільки завдяки своїй оригінальности але й тому, що дохід з нього призначений на таку добродійну ціль як вакаційні півоселі Захоронки. Зворушливе гасло, під яким відбудеться концерт „діти — дітям", напевно стягне численну публіку, що буде найкращою нагородою для виконавців а заразом заохотою у їх ідейних починах.

— **Почта на пероні** буде уладжена від 15. ц. м. на залізничих двірцях у Львові. Переміщені і

Станиславові. В часі постою потягів подорожні можуть дістати у листоносів на пероні почтові значки і картки, а навіть телеґрафічні блянкети і зараз надати картки та листи, звичайні і поручені, в обороті краєвім і заграничнім, а телеґрами в обороті краєвім. Для пасажирів це велика вигода, бо не потребують висідати з ваґону, щоби надати посилку.

— **Помер д-р Інджіх Ванічек,** найзамітніший начальник чеського сокільства. Покінчив руханкову школу в Жоанвіль у Франції (Joinville зразу начальник „Сокола" на Сміхові, а від 1892 р. начальник Союзу сокільства чеського і всеславянського. Знаний з взірцевого переводження і кермування вправами на великанських здвигах у Празі. Нераз водив чеські сокільські дружини на міжнародні руханкові змагання. Писав у час. „Соколь" і „Вестнік Сокольскі", між иншим писав про французьку боротьбу тичками і про впоряд та приказівництво. По війні був кілька літ шефом ґімнастичного відділу міністерства військових справ, тому має заслуги і для організації чсл. армії. Помер Ванічек у 72 р. життя і його смерть покрила жалобою все славянське сокільство. — **С. Г.**

— **Катастрофа з мостом.** У звязку з завалением мосту на Бистриці під Станиславовом повідомляють, що на мості крім моторового вальця, що втовкає дороги, і реквізитового воза находилися дві сільські фіри з опаловим деревом. На одній фірі їхав селянин Іван Стасинець з Павелча з жінкою, а на другій Максим Гринкевич з Пасічної. Крім того ішла ще пішки одна жінка. Все те впало разом з мостом з висоти 26 метрів до ріки. Люди потовклися, найбільше жінка Стасинця, яка вмерла незабаром у шпиталі. Гринкевичеві зломило ногу. Машиніст вальця Ґуравський та його помічник Бучак потовклися лекше і вже вийшли зі шпиталю. Ведеться слідство, що має викрити причину катастрофи. Коловий рух між Станиславовом і Галичем дальше перерваний, а для пішої комунікації вибудовано тимчасову кладку.

— **Львівська хроніка.** На Янівському цвинтарі пострілився в голову 26-літній шофер Осип Задорожний. Везений до шпиталю він умер. Самогубства доконав на гробі своєї нареченої Ірини Зеленевської, що перед кількома днями отруїлася. — На вул. Льва Сапіги напав Чеслав Панца із Замарстинова на студента університету Володимира Лехицького і зранив його тяжко ножем. Панцу арештовано.

— **Страшний злочин викрито** в селі Гавриляк пов. Городенка. Ще в березні ц. р. щез без сліду місцевий господар 60-літний Михайло Марук. Слідство викрило, що його вбила власна жінка Софія при помочі сина Стефана, яким Михайло не хотів записати частини свого маєтку. Щоби затерти сліди злочину, порубали сокирою тіло на кусники, вложили до мішка і закопали в полі, де той мішок тепер знайдено. Обоїх винуватців арештовано.

— **З Польщі.** В селі Торкачев пов. новгородського згоріли 42 мешкальні доми і 72 господарські будинки. — В Люблині при вул. Грубешівській підчас родинної забави в домі Годзішевських чоловік посварився з жінкою і зневажив її чинно. У відповідь на це жінка кинулася з другого поверха і вбилася на місці. — В Пулавах арештовано селянина Чеслава Мязгу з Лазів, що фабрикував і пускав в обіг фальшиві монети.

— **Цікавий судовий процес** скінчився в Тарнові. Перед судом станув б. професор місцевої ґімназії Казимир Бернацький, обвинуваченний за те, що вибив директорові тоїж ґімназії Герціґові шиби. Розправ було кілька і вони виказали, що проф. Бернацький послуґувався якимсь Ґуставом Папуґою, хотячи піместитися на директорі за те, що причинився до його передчасного пенсіонування. За биття шиб директорові обіцяв дати Папузі 200 зол. Бернацький не признав своєї вини, мовлячи, що був тоді пяний. Ґустава Папуґу засуджено на один місяць арешту, а проф. Бернацького на 50 зол. ґривни, бо суддя приймов до переконання, що шиби бив Папуґа, а Бернацький був тільки його інспіратором.

— **Дунай виливає.** Стан води на Дунаю такий низький, що від 50 років хроніка не знає чогось подібного. Корабельну комунікацію між Віднем і Будапештом припинено, бо за багато є мілин.

— **Пожежа на 800 літ.** В копальні нафти в Копса-Міка в Румунії вибухла наслідком експльозії тому 8 років пожежа, яка тревае досі. Про силу вогню свідчить факт, що в ночі луну видко з віддалі 100 км.. Всякі дотеперішні спроби згасити пожежу не вдалися. На думку геольогів пожежа може потревати ще 800 літ, бо за такий час вистане нагромаджених під землею мас метану. У звязку з пожежою в Копса-Міка овочі доріваюють швидше, ніж в найтеплійших провінціях Румунії. Знаменито вдаються виноград і черешні, що потрібують великого тепла. До тихої місцевости стягаються масами туристи, для яких палаючий „вулькан" є незвичайною атракцією.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
Телефон 25-55.
7153 93—180

ВІДГУКИ ДНЯ.

„Українець".

Ішов твердим, бадьорим кроком і ніс високо над головами людей таблицю. На таблиці був напис, що за кооператива і з якої місцевости, але це неважно. Неважно й те, скільки за ним односельчан. Це може бути потрібне для орієнтації, статистики, підсумків, але не для нинішнього малого фейлетону, який має за завдання висвітлити зовсім що іншого. Себто: Чи треба так убиратися, щоби брати участь у святі і нести таблицю?

Зачнім від голови: баранкова шапка з жовтим дном і синім випуском, жовтий жупан, жовті штани, жовті чоботи а на жупані сині обшивки, а на штанах сині лямпаси, а на череві синій пояс. Аж жар бив на людей, аж сонце жмурило очі...

З якою приємністю були би впорядники свята вилущили його з рядів, не випадало. Адже той громадянин у своїй уяві був найкраще вбраним учасником. Адже він немало наражувався, немало трудів переніс, щоб дістатися сюди, на площу Сокола-Батька, щоб ждати на сонці дві години і потім твердим, бадьорим кроком перейти перед прапором кооперації!

Якжеж робити йому таку кривду?!

Воліли зробити кривду тим, які оглядали дефіляду.

А врешті... Що винен той громадянин з якогось далекого, дошками забитого світника, що не мав кого порадитися, чи послухати чиєїсь замітки?! Видно нема в тому світику ні священика, який цікавився делеґацією на кооперативне свято, ні іншого інтеліґента, який знав хто їде в делеґації.

Примітивний громадянин уявив собі, що на таке свято треба вбратися в синє і в жовте, а тоді буде ясно всім загалом і кожному зокрема, що це українське село, а він стовідсотковий українець.

Не можна заперечити — всі повірили, тільки прикро було дивитися.

Але я напав на провінції, а Львова мов не бачу. Ще хтось подумає, а то й напише, що я льокальний патріот, бачу чуже під лісом, а свого під носом не запримічую і тим подібне.

Недалеко від мого мешкання є українська школа. Щороку відбуваються Свята Молоді і щороку попід мої вікна переходять школярики на площу. Мамо рідна! Що за маскарада! Ніби козаки, але такі, яких не увіковічнив ніякий маляр, не записали ніякі хроніки, не доховали ніякі перекази. Тільки розпалена до бідости патріотична уява могла щось такого вимріяти, а залюблена рука матери вшити.

Скільки праці вимагають ті всі штудерно скровні жовті чи сині жупанці, скільки грошей іде на всі ці золоті ґальони, кутасики, спряжки і пояси! І — вибачте П. Т. Мами — все на дармо. Ваші потіхи виглядають у найліпшому разі як портіери в цирку.

І до мамів, остаточно, не маю претенсій. Любов, кажуть, є короткозора, а ще коли получена з незнанням, то таки зовсім сліпа. Але до Головної Управи „Рідної Школи" і до дирекцій — маю враження, що можу деякі претенсії видвигнути.

Чому не видадуть інструкцій, як мають бути вбрані діти на всілякі свята?

Скаже хтось: треба зараз скликувати малярів, костюмольоґів і загалом знавців. Зачнуться наради, комісії субкомісії, піде широка дискусія і справа затягнеться на роки.

В такому разі можеб без цього всього:

1) для дівчат: ґранатова спідничка і дискретно вишивана блюзка.

2) Для хлопців: ґранатові штанці і дискретно вишивана сорочка.

3) В одних і других тонка крайка.

Ніяких ґальонів, жупанів, сапянових чобіт, шапок з ріжнокольоровими ворочками, бо за рік два до оселедців докотимось.

Думаю, що без тих старотеатральних і вибикозацьких атрибутів — можна зовсім гарно презентуватися, а головне: презентуватися як повнокровний українець.

Галактіон Чіпка.

Студентські справи.

СТУДІЇ У ВИСОКИХ ШКОЛАХ У БРНІ, Ч. С. Р.

Управа Т-ва „Українська Студ. Спілка" у Брні подає абсольвентам (кам) ґімназій отсі інформації про студії у тутешніх високих школах:

У Брні є такі високі школи: університет, висока школа ветеринарна, чеська техніка, німецька техніка, висока школа агрономічна та вища однорічна школа текстильна.

Університет з факультетами: медичним, правничим, філософічним та природничим.

Медичні студії тревають 10 семестрів. Приняття для чужинців досить обмежене. Всіх чужинців на перший рік приймають 5 проц. на загальне число всіх кандидатів на перший рік. Українці можуть рахувати на 2—3 місця. Першенство при приняттї мають ті, що покінчили ґімназію з дуже добрим поступом. Звичайні вписи тревають від 24. IX. до 7. X., додаткові за доплатою 100 кч. до 5. XI. Кандидати на перший рік вносять подання про приняття до медичного деканату. Подання це раднио вносити через Українську Студ. Спілку найдалі до 15. IX. Такси на медицині залежать від числа записаних годин. На першім (зимовім) семестрі шкільна такса около 500 кч. Крім того чужинці платять так звану чужинецьку таксу (1000 кч.) семестрально. Від чужинецької такси можна бути звільненим до 300—500 кч. Вступних іспитів нема.

Ветеринарія. Студії тревають 4 і пів до 5 і пів року. Чужинців приймають без обмежень. Подання про приняття вносити від 23. IX. до 7. X. Звичайні вписи для чужинців 7. і 8. X., додаткові за доплатою 100 кч. до 15. XI. Такси: шкільна такса 390 кч., чужинецька 350 кч. за семестр.

Чеська техніка. Виділи: а) будівельно-інжиніреська (інжиніріа сухопутна і водна), б) мірничий, в) машиновий, г) електротехнічний, ґ) хемічний, д) архітектура. Студії тревають від 4—5 літ. Вписи звичайні від 24. IX. до 7. X., додаткові за доплатою 100 кч. до 30. X. Такси семестрально: шкільна такса 300 кч., чужинецька 350 кч. Від оплати можна бути звільненим частинно на основі матурального свідоцтва та свідоцтва вбожества. Вступний іспит треба здавати на всі виділи (крім хемічного) з начеркової геометрії (на основі підручника Бартля — мети, площі, обороти, проникн і конструкція кривих і тінн спеціяльно). Вступний іспит треба здати до кінця жовтня. Звільнені від цього іспиту тільки абсольвенти реальних ґімназій

Присилайте передплату!

Німецька техніка. Має ті самі виділи, що чеська, а крім того виділ загальний з двірічним всекурсійним курсом. Звичайні записи від 20. IX. до 8. X., додаткові за доплатою 100 кч. до 20. X. Вступні іспити треба здавати на всі виділи з начеркової геометрії та вільноручних рисунків. Такси такі самі, як у чеській техніці.

Агрономія. Виділи: а) агрономічний, б) лісово-технічний. Студії тривають 4—5 літ. На лісовий виділ треба здавати вступний іспит з начеркової геометрії. Вписи та оплати, як у чеській техніці.

До впису у котрунебудь з вище згаданих шкіл потрібні такі документи: 1) матуральне свідоцтво, легалізоване польським міністерством освіти, 2) метрика, 3) дві знимки, 4) свідоцтво моральности, якщо була перерва в студіях, 5) паспорт з позволенням від чеської поліції на побут у Брні слід предложити особисто при вписі.

Посвідку тимчасового приняття до якоїнебудь високої школи в Ч. С. Р., потрібну до одержання знижкового паспорту та візи в чеським консулаті, можна дістати тільки через чеський консулят. Тутки й слід слати подання із документами (матуральне свідоцтво, метрика та евентуально свідоцтво моральности і 15 золотих) з проханням прийняти до такої-то високої школи в Ч. С. Р. Адреса чеського консуляту у Львові: **Konsulát Republiky Ceskoslovenske. Lwow, ul. Ujejskiego 4.**

Одначе радимо всім заінтересованим у їх власному інтересі перед робленням якихнебудь заходів у чеськім консулаті в ціли одержання вище згаданої посвідки звернутися листовно до Управи Української Студ. Спілки з зазначенням, до якої школи дотичний кандидат хоче записатися.

По одержанні посвідки про тимчасове приняття, треба перед вписом внести подання до деканату школи, до якої записуєтесь, про приняття та подання про зниження оплати. Подання ці можна внести через Українську Студ. Спілку, по пересланні потрібних документів та 7 золотих на видатки.

Щоб дістати візу в чеськім консулаті, потрібно там предложити: 1) посвідку про тимчасове приняття, 2) зобовязання родичів (опікунів), що будуть удержувати кандидата підчас студій, 3) підписати в консулаті заяву, що кандидат точно платитиме шкільні оплати (Підписання цієї заяви не буде старатися про їх зниження. (Підписання цієї заяви, не виключало, що всеж таки цього року можна було бути частинно звільненим від шкільних оплат).

Життя у Брні внаслідок знижки вартости чеської валюти дешевше, як в університетських містах иншої валюти. Середнє місячне удержання коштує 100 золотих.

За докладнішими інформаціями звертатися на адресу: Ukrajinsky Stud. Spolek, Brno, ul. Tivoli c. 48, CSR. На відповідь звичайним листом залучити одну міжнародню марку, на поручену — три марки.

ЗА УПРАВУ:
М. Ласт, голова. В. Карачевський, скарбник.

Нові книжки й журнали.

ПРАВИЛА ГРИ В КОПАНИЙ МЯЧ. Накладом Українського Спорт. Союзу у Львові. Львів 1934. стор. 32, 16°.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича. Городенка:

8. VI. Корневільські дзвони.

9. VI. Залізна острога, оперета на 3 дії з побуту Усусусів 1916 р. Постановка М. Бенцаля.

10. VI. Ельга.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 8. VI. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях".

Субота, 9. VI. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях". Абон. 20.

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 8. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я". Абон. 22.

Субота, 9. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я". Абон. 22.

Кіна.

АПОЛЬО: „Завмерлий відгомін".

АТЛЯНТИК: „Віряни в найданах" („Малютін"), „Прогулька по Відні".

ВАНДА: „Біля одаліска", „Палата на колісцях".

КАСІНО: „Жовтий князь" (Рамон Новаро).

КОЛІСЕЙ: „Я не винен", ревія „Дай устонька тай до побачення".

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих ліжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Зганьблена" та ревія.

МІРАЖ: „Світло та тіни великого міста" (Чарлі Чеплін).

МУЗА: „Л. 14. затонула".

ПАЛЯС: „Цісарські ловці" („Унзер кайзер").

ПАСАЖ: „Каїн і Артем" (М. Горкого) та російський хор.

ПАН: „Любощі балетниці" (Еліса Ляндї).

СВІТ: „Земля нічия", „Краса життя".

СОНЦЕ: „В тайній службі та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Піонірн Техасу" за повістю Джека Льондона і Ревія.

ХІМЕРА: „Я був шпіоном".

УТІХА: „Жінка-хамелеон", ревія „Жий поки час!"

Закордонне радіо.

Пятниця, 8. червня 1934.

Льондон (342,1) 14·00 Баляди (спів, фортепян), 21·15 „Дербі Дей" ком. опера Рейнольдса, **Відень** (506,8) 13·10 Концерт, 17·40 Цит. пісні, 20·20 „Основи суспільности" пєса Ібсена, **Мор. Острава** (259,1) 19·30 „Єнуфа" оп. Яначека, **Париж** (312,8) 20·30 „Чар вальса" оп. О. Штравса, **Білгород** (439,8) 19·00 Рум. авдиція (музика, спів), **Гайльсберг** (291) 21·00 „Оберон" ром. опера Вебера, **Кельн** (455,9) 16·00 Веселий концерт, 17·10 Два фортепяни, **Осльо** (1181) 20·10 Спів, **Букарешт** (365) 20·45 21·30 Рум. музика, **Будапешт** (549,5) 17·30 Арії, 18·40 Сальонова орхестра, 20·00 „Гарі Янош" оп. Кодай-Гершанія, **Мілляно** (368,6) 11·30, 13·00 Легка музика, 17·10 Вок. концерт, 20·45 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 13·05, 20·45 Концерт.

Субота, 9. червня 1934.

Відень (506,8) 15·50 Концерт, 18·25 „Валькірія" оп. Вагнера, **Прага** (470,2) 14·35 Пісоньки, **Копенгаген** (255,1) 16·41 Данські пісні, **Париж** (1649) 20·00 „Робер Макер" ком. опера Бертоміс, **Білгород** (439,8) 13·00 Пісоньки, 20·30 Вокальний вечір, **Любляна** (569,3) 20·00 Вокальний вечір, **Берлін** (356,7) 18·45 Вокальні дуети, **Кенігсвустергавзен** (1571) 15·00 Концерт, **Ляйпціг** (382,2) 20·15 Оп. музика, **Будапешт** (549,5) 18·30, 22·20 Цит. музика, 19·35 Спів, **Мілляно** (368,6) 17·10 Танк. музика, 20·45 Камер. музика, **Рим** (420,8) 13·05 Легка музика, 20·30 „Федора" лір. опера Джордана.

Львівське радіо.

Пятниця, 8. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Танкова музика з гр. плит, 13·05 Концерт сальонової орхестри, 13·55 З ринку праці, 14·00 Збіжева біржа, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Легка музика, 17·00 Авд. для горян, концерт орхестри, 17·30 „Карнавал" (орхестр. трансмр.), 18·00 Педагогічні видавництва, 18·15 Естонські пісні, 18·45 Балачка в будівельній порадні, 18·55 Всячина, 19·15 Концерт Данового хору, 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·12 Муз. балачка, 20·05 Симф. концерт; в перерві: Веч. денник, „Серед книжок", 22·00 В вітрах, 22·15 Кабарет із гр. плит Юр. Тепи.

Субота, 9. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Джезовий конверт, 13·05 Популярна музика з гр. плит, 14·00 Сільва верун, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Година легкої музики, спів, 17·00 Авд. для молоді „Лісові відгомони" Ст. Жеромського, радіофонізація, 17·25 Рел. концерт, 18·00 Літ фейл. „Що читати?", 18·15 Камер. концерт, 18·45 Фейл. „Підприємець", 18·55 Міщани при рискалі, 19·04 Всячина, 19·15 Пісоньки, 19·40 Гр. плита, 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Шопенівський конверт, 20·30, 22·25 Гр. плити, 20·40 Спів у супр. фортепяну, 21·12 Легка музика, 22·00 Актуальна балачка, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові в приватних оборотах 5·27 зол.

Фунти стерлінги 26·84, фр. франки 34·96, німецькі марки 200·00, шв. франки 172·05, голяндські гульдени 359·05, безьг. франки 123·85, данцігські гульдени 172·72, шведські корони 138·05, австр. шилінги 98·00—100, рум. леї 37·50—39·00, чеські корони 22·04, ліри 45·91.

Золото: Доляри 8·91—8·93, Франки фр. 34·70—35·20 Дукати 82·80—83·00, Корони 36·50—37·20, Рублі 45·50—46·50.

Срібло: Корони 0·28, Фльорени 0·70, Рублі 1·20.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 7 червня п. р. в наслідок знижкової тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 л. молока	0·14 зол.
1 л. сметани	0·55 „
1 кг. нерь	2·65 „

Тенденція на масло, молоко і сметану слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що 7. VI. п. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, локо подвіря птахомісарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·20	зол.
Кури	„ І клясса	0·85	„
„	„ ІІ „	0·50	„

Тенденція знижкова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

Замкнені реколекції для священників у Рогатині зачинаються в неділю 17. червня год. 8. вечором. **Дня 21. червня (четвер) вечором** початок таких самих реколекцій **для дяків.** Зголошуватися негайно у о. Т. Кудрика в Рогатині. 1689

Вийшла з дому 21. травня з напрямі Жовкви хора в горячці дівчина Маруся Личка, літ 23, темношатинка, середнього росту, в гранатоному жакеті і жовтих черевиках. Хто стрінув би її або знав де вона є, чи що з нею сталося — прошу повідомити батька: Івана Личка. Мости великі, коло Львова. 1687

Вступні іспити до Державної Гімназії з українською мовою навчання в Перемишлі відбудуться: **Дня 15. червня** передполудням **до І. коедукаційної кляси нового устрою**; якщо того дня іспити не покінчились би, відбудуться також **16. червня** передполудням. **Дня 18. червня** передполудням **до ІІ. коедукаційної кляси нового устрою, до кл. V. гуманістичного типу** і до клас V.—VII. давнього **клясичного типу**. В класах від V.—VIII. коедукації нема. 1683 2—2

Конкурс на приняття кандидатів до Гр.-кат. Духовної Семинарії у Львові на акад. рік 1934/35. — Подання вносити до Митрополичого Ординаріяту у Львові до **20. серпня 1934** і долучити: свідоцтво хрещення і мировомазання, свідоцтво зрілости і всі гімназійні свідоцтва, свідоцтво моральности від Уряду Парохіяльного або Деканального, точний опис життя — в ньому подати родовід, хід студій, які перейшов недуги, де перебував і чим займався від матури досі. — в поданні зазначити, чи прохає місце застережене для майбутніх жонатих, чи безженних священників і чи готов посвятитися місійній праці. Також долучити поштові марки за 1·50 зол. на відповідь. 685

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЕКСТЕРНІСТІВ та інших учнів солідно й швидко приготовляю до іспитів. Довголітня практика. Зголошення до адмін. під „Дешево". 1676 2—2

ENGLISH lessons and conversation. Cheap vacation course. Write to adm. under „English". 1676 a 2—2

ПРИЙМУ панну студентку або урядничку на спільне мешкання. Відомість Експедиція „Діла". 2—3

БЕЗРОБІТНИЙ ДРОГЕРИСТ, — приймє якунебудь працю може чистити вікна, долівки. Прийму старе вбрання, черевики. Адм. „Діла" для „А. В."

КАМЕНИЦЮ двоповерхову вул. св. Терези, вільне мешкання, мала готівка, продам. — Львів, Стаїнца ч. 6, п. 4. між 15—17. 1691 1—1

ЛІТНИКІВ приймаю в найгарнішій гірській околиці. Ліси, ріка, гірський від. Денно 2·50—4·00 зол. Школа в Нягрині почта Ведіж (Weldzirz) повіт Долина. 1686 1—1

ВОРОХТА — пансіон „Черемшина", — в затишнім місці, над самим Прутом, кімнати просторі. Зголошення приймає Наталя Семанюкова. 1684 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

Примар

Др. А. ШВАРЦ

вернувся і ординує у шкір. і венер. недугах і лікарській косметиці **Львів Словацького ч. 4. Тел. 16-61.** 1672 2—3

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3.— зол., з почт. пересилкою 3.50 зол.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

Подяка.

Подобалося Всевишньому забрати до кращого життя нашу найдорожчу та Незабутню Дарусю, а нам лишити смуток, тугу та нестишний біль. У тім важкім горю стрінули ми від приятелів, других і добрих наших знайомих стільки сердечности та приязного співчуття, що вони стали для нас хоч частинно розрадою у важкому горю; вони дали доказ, що смерть Покійної відчув крім нас як втрату також ширший гурт нашого громадянства. З вдячністю згадуючи ці хвилини, хочемо бодай у цей спосіб висказати їм нашу подяку, а за решту най Господь Всевишній їм нагородить!

У першу чергу сердечна подяка Їх Високопреосвященству Отцю Митрополитові за молитви за душу Покійниці та за приязні слова розради, Їх Преосвященствам Кир Іванові за заупокійну Безкровну Жертву та Кир Никиті за відслуження панахиди і за відправлення похорону. На Ваші руки, Отче Парох Пралате Куницький, складаємо подяку всім О. О. Конлошанам, Настоятелям Духовної Семинарії, О. О. Катехитам та всьому Духовенству за участь у похоронах, за заупокійні Служби Божі, за молитви та за висказані співчуття, а Вам, Отче Пралат, ще й за сердечне надгробне слово. Окрема в'д нас подяка б. Духовникові Рудьові за приготування Покійної на вічну путь.

З глибини душі дякуємо Вам, ПП. Лікарі, Товариші Покійниці, за Ваші геройські зусилля ратувати для нас те на очах погасаюче життя. Щира вдячність ПП. Професорам Чарнецькому, Панчишинові, Дир. Бурачинському, Д-рам Кордюкові, Шафранові та Міхні, а передовсім неоціненому Д-рові Біласові. Д-рові Барвінському та Д-рові Максимовській, яким приходилось нести важкий тягар щоденного лічення.

Вдячність наша Другам нашого дому, Д-рам Надраґам і Д-рові Німчукові за всяку поміч у тих важких для нас хвилинах.

Щиро дякуємо Виділам Українського Лікарського Т-ва, Наук. Т-ва ім. Шевченка, Т-ва Вакаційних Осель, Обнови та Марійської Дружини Студентов, Дирекціям та Вчительським Зборам Гімназій СС. Василіянок, а зокрема бувшій і тепер. Ігумені Монастиря СС. Василіянок при вул. Длугоша та сердечній М. Северині за добру пямять для Покійної, яку вони виявили участю в похоронах та пересланими чи особистим переданням заяв співчуття у нашому горю. Щире Спасибіг Вам, Представникам Установ та шкільної молоді, за прощальні слова! Зі зворушенням дякуємо Тобі, Люба Молоді Гімназії та Семинарій СС. Василіянок, що звітами та молитвою відпровадкувала свою улюблену Лікарку на місце вічного спочинку та ще й пізніше приходила молитися на її могилі. Дякуємо теж Товаришам праці мужа Покійної, Батьківському Кружкові та учням VII. гімназії, що участю в похоронах а вінком бажали поділяти біль свого товариша та професора.

Чи зможемо належно та гідно подякувати тим многочисленним Приятелям, Другам та Знайомим рідні Лежогубські та Чубатих у Львові, поза Львовом та на чужині, що одні писемно, інші устно поспішили ділити з нами наш біль? Вас, Дорогі, було так багато, що вичислять ті благородні прізвища на сторінках часопису, булоб майже неможливо; та будьте переконані, що Ваша сердечність і пошана для Світлої Памяти Покійної і співчуття для нашої втрати вирили Ваші імена глибоко у наших серцях. Ваші приязні слова лишаться довго в нашій памяти!

Проф. Микола Чубатий, муж
Стефанія та Ірена Лежогубські,
мати та сестра.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 150 (13.695). Львів, неділя 10. червня 1934. Pocztowe opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічне 15·00 „
Піврічне 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ЙДЕМО ВСІ! Неділя, 10. червня 1934 р. ЙДЕМО ВСІ!

Площа „Сокола-Батька" у Львові (за стрийською рог.)

ВЕЛИКЕ СВЯТО МОЛОДІ

усіх шкіл Т-ва Рідна Школа

Заповідається великий здвиг.
Прибудуть школи з краю до города Льва.

Нова, багата й ріжноманітна програма.
Масові вправи тисячів вправляючих. Танки й забави. Змагання.
Орхестра на дутих інструментах. Милі несподіванки. — Варта побачити Цвіт України й Красу, — звеселити око, зрадувати серце, набрати віри в краще Майбутнє!

ПОЧАТОК ТОЧНО В 4. ГОД. ПОПОЛУДНІ.

Щоби омминути натовпу, будуть у день Свята каси на площі „СОКОЛА-БАТЬКА" відчинені від год. 1. поп

ПРИХОДІТЬ ВЧАСНО! ПРИХОДІТЬ ВЧАСНО!

Перед значними персональними змінами серед православного духовенства на Волині.

У звязку з чутками про намір архиеп. Олексія скликати в скорім часі епархіяльний зїзд духовенства Волині з участю мирян кажуть, що на тому зїзді переведуть вибір усіх членів волинської духовної консисторії, м. ін. і на місце архимандрита Івана (Лавриненка), переведеного до Гродна. На томуж зїзді остаточно має бути полагоджена справа призначення на становище секретаря консисторії Ів. Власовського, а також апробоване звільнення арх. Олексієм епархіяльного місіонаря Перетрухіна (москаля і зазятого україножера). Ще перед тим зїздом мають бути переведені великі персональні зміни серед деканів (благочинних) епархії.

Але корисних для православних українців рішень того зїзду можна було б сподіватись лише в тому разі, коли на ньому булаб більшість мирян (а не духовенства) і то не невиків, а національно свідомого українського громадянства, для чого необхідно перевести вільні вибори по парохіях. Без цієї умовини даремно сподіватись від того епархіяльного зїзду якихсь прихильних постанов для українців. Він буде тимсамим „казьонним зборищем" у більшости не-українців (по дусі) священників і церковних старостів, які ухвалять усе так, як їм накаже начальство.

Зрештою — поживемо, побачимо

Теж спосіб вдержання мира.

Від половини червня до кінця вересня ц. р. буде у Франції відбуватися „генеральна проба" оборони перед Німеччиною. В часі цих трьох з половиною місяців буде тривати загальна мобілізація не лиш армії, але й населення. Бо в майбутній війні візьме участь не лише військо, але й усе населення держави, на якої території війна буде вестися.

Підчас тієї проби над Парижем і Ліоном проголосять стан облоги, бо саме на цих двох містах мають випробувати випадки майбутнього летунського нападу. В день проби цього нападу усе населення Парижа і Ліону частинно евакуюють, а частинно примістять у підземних криївках, які дають охорону перед газами. Над обома містами відбудеться великий бій між оборонною і неприятельською летунською ескадрою. Рівночасно ціла французька армія рушить походом до німецьких границь, щоб охоронити державу перед ворожим нападом. На Середземному Морі, на Атлянтійському Океані і в Ляманшському каналі розіграються великі битви.

Чиж не гарне тло, на якому має далі розвиватись т. зв. розбройна акція? М. Н.

Падеревський не вірить у польсько-німецький договір.

Паризький часопис „Ле Жур" помістив розмову свого кореспондента з був. президентом Польщі І. Падеревським. Падеревський висловився дуже скептично на вартість польсько-німецького договору.

Цей договір — на його думку — не вирішив, а лиш приспав питання коридору і в цьому криється найбільша небезпека Польщі. Коридор лишається і надалі найголовнішою ціллю німецької політики. Німеччина все ще рахується з тим, що одного гарного дня вона здобуде коридор — все одно при допомозі якої зброї: чи інтригою, чи пропаґандою. „Гітлерівська Німеччина — сказав Падеревський — не ріжниться нічим від Німеччини Вільгельма II, який колись сказав, що хто буде паном устя Вісли, той буде сильнішим паном Польщі, ніж сама польська влада".

М. Н.

Шеф ґенерального штабу Франції приїде до Польщі.

З Парижа повідомляє австрійська телеґрафічна агенція, що ще в червні ц. р. приїде до Польщі шеф ґенерального штабу і член найвищої военної ради ген. Дебені. Метою його подорожі відновити польсько-французький союз з 1921 р. на всіх основах, як це обговорили мін. Барту з марш. Пілсудським.

Невдалий переворот на Литві.

БЕРЛІН, 8. 6. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро подало такий комунікат литовської телеґрафічної агенції: Минулої ночі наказано поготівля війську, стаціонованому в столиці Ковні. Ґрупа старшин намагалася використати поготівля і вчинили натиск на президента держави Сметону, щоби він зреформував теперішній уряд премієра Тубіяліса та покликав уряд під проводом проф Вальдемараса. Одначе президент Сметона рішуче спротивився якимнебудь змінам в уряді і тому шеф ґенерального штабу ґен. Кубільнікас заголосив свою димісію. Президент приняв його димісію і призначив шефом ґенерального штабу команданта військової школи. Вальдемараса привіз до Ковна в четвер 7. червня ц. р. вранці один старшина летун з Езюрас, де він перебував на засланні. Після побуту серед старшин летунів, Вальдемараса передано вполудне ґенеральному штабові і тут арештувала його поліція. Поголоски про доконаний переворот на Литві та утворення нового уряду під проводом проф. Вальдемараса неправдиві. Військо зберегло дисципліну. Було декілька інцидентів, але ніякого не вбили ні не поранили. В цілій державі панує лад і спокій. Зломік учасників інциденту арештували 7 осіб. Декілька осіб ще скривається.

Паста до зубів, креми.

Появились уже в розпродажі шампуни і люксусс ва вазеліна в тубках. 2761 7—?

Спалене господарське знаряддя, — хатна обстановка і живий інвентар

представляють для селянина на випадок пожежі більшу втрату як згорілі будинки. Це знає кожний добрий господар, — тому обезпечує від огню свої рухомости в

Товаристві Взаїмних Обезпечень „Дністер" у Львові, вул. Руська ч. 20.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український загал, той МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: **Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.**

Як додаток до „Рідної Мови" виходить тримісячник „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ". — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Европі 5 зл., поза Европою 1 амер. доляр.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
О. ЛЕВИЦЬКА і С-ка
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 503-881.
поручає власні вироби найкращої якости

Пасту до взуття „Елеґант" терпентин.
Пасту до взуття „Елеґант" воскову
Пасту до підлоги „французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри

Синку до білля

помадкову і коронову 1397 17—?

Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. дарок бідети до першорядних цін. 5/7§ 57-?

МАСОВІ ЗДВИГИ.

Громадянсько-виховне значіння масових виступів.

Львів, 8. травня 1934.

Хто був на війні, знає, яке рішаюче значіння для успіхів та остаточної перемоги армії має психічний її стан. Тому генеральні штаби і найдосвідченіші стратеги дбають не тільки про вишколення й вивінування людського военного матеріялу, але й головно про той „психічний стан", про боєвого духа і взагалі боєздатність.

Для успіхів громадянських і національних змагань, ба й для видатної економічної праці є також міродайним саме той „психічний стан". Отсей „психічний стан" дає людині і масам змогу перемогти всі внутрішні труднощі і видержати супротивні наступи, не зражуватися невдачами, твердо боротися за слушну справу, йти послідовно до своєї мети, до здійснення високих ідей.

Різними шляхами доходимо до вироблення того „психічного стану": шляхом виховання й науки, щоденної фахової і життєвої практики, шляхом взаїмновідносин, через очитаність і т. д. Таким чином формується світогляд, сталиться характер, а це для успіху дотичної одиниці має рішаюче значіння.

Одначе є справи спільні і першорядної ваги для більших чи менших гуртів, для суспільних клас і цілих народів. Для спільних зусиль і досягнень треба конче отсього спільного „психічного стану". Дух позитивний, творчий — боронить, будує, творить. Натомість душевне заломання маси, особливож деяких провідних одиниць, причиняється до зневіри, до полишення противникові своїх позицій, до різного роду деморалізації і до остаточної програної на цілій лінії. Отже зі становища загально-суспільного й національного необхідно так уформувати той „психічний стан", щоби таке душевне заломання не могло мати місця, а натомість, щоби викликати незломну віру у власні сили, певність у перемогу слушної справи та осягнення наміченої мети. І саме дбайливо й доцільно влаштовувані масові упорядковані здвиги (не збіговища!) є одною з найкращих, найдоцільніших форм творення того позитивного творчого „психічного стану".

Вже до світової війни масові виступи мали у нас велике значіння й успіхи. Вказатиб хоча на масовий їзд учительства — того безправного, колись заголоканого, всіми помітуваного українського галицького учительства, який був початком його еманципації і прегарної станової організації „Взаїмної Помочі Українського Вчительства". Одначе до війни обмежувалися ми здебільшого до виступів у замкнених місцях (святочних обходів, віч, академій тощо). Одною з найбільших спроб масового виступу безперечно переломового значіння був здвиг Соколів і Січей у 1914 році, саме напередодні світової війни, на площі Сокола-Батька.

Та після війни масові здвиги набрали у нас можна сказати, права громадянства. До найвеличавіших належать імпозантні церковно-народні здвиги на могили борців за волю, на могили наших героїв у часі Зелених Свят. Не менше величаво проходять щорічні Свята Молоді шкіл Рідної Школи саме на тому історичному майдані Сокола-Батька. А два роки тому 50-літній ювилей Рідної Школи зворушив і змобілізував усе українське громадянство до величавих, масових маніфестацій з десятками тисяч учасників, кінними бандеріями, до академій під голим небом з виступами масових хорів та орхестр на цілому просторі українських земель у Польщі. Цей поклін цілої України Землі нашій провідній виховній і шкільній установі — Рідній Школі, це признання для її великої та успішної праці — самозрозуміле. Цеж нерв нашого життя!

Та Рідна Школа не спочиває на лаврах, але безупинно і з незменшеною енергією працює дальше. Вона безнастанно поширює і поглиблює свою діяльність, організує все нові рідношкільні станиці, тисячі нових членів гуртує під свій прапор, творить нові виховні шкільні одиниці, а існуючі в міру змоги розбудовує. І тому кожний черговий виступ Рідної Школи зі своєю дітворою і молодю захоплює в 'х: від найвищої інтелігенції аж до найдальших низів. Бож дитина для кожного однаково дорога.

Тисячі батьків, матерей, братів і сестер, тисячі посторонньої, але духом з Рідною Школою звязаної молоді, наші ремісники, селяни й робітники, словом: усі круги українського громадянства приходять радо на свята молоді шкіл Рідної Школи, щоби почислити свої сили, звеселити око, зрадувати серце на вид тисячних здисциплінованих рядів нашої молоді, тисячів вправляючих, — набрати віри в невміручість і краще майбутнє Нації.

І сьогорічне Велике Свято Молоді усіх шкіл Рідної Школи, що відбудеться цієї неділі, 10. червня у Львові, на площі Сокола-Батька, викликало велике зацікавлення й заповідається, як і попередніми роками, величаво. Свій приїзд на Свято заповіли Його Ексцеленція Митрополит і Кир Іван з членами Капітули, прибудуть представники і члени всіх українських установ, прибуде також провінція.

Ми всі подбаємо, що недільне традиційне Свято Молоді буде величаве, гідне українського імени.

ТІЛЬКИ
ПАСТЕРИЗОВАНЕ МОЛОКО
„МАСЛОСОЮЗУ"
1690 2—2

Затіснювання взаємин.

ДАНЦІҐ, 8. 6. ПАТ. Проф. Т. Зелінський голова інтелектуальної унії у Варшаві скорив зі запросин президента сенату Равшінґа і виголосив у ратушевій салі в Данціґу реферат на тему „Селяни в польській літературі". На реферат прибув президент Равшінґ, генеральний комісар Польщі Папе, сенатори, консулі чужих держав і представники польської та німецької преси. Після відчиту президент Равшінґ уладив бенкет

Бійка в грецькім парляменті.

АТЕНИ, 8. 6. ПАТ. Підчас промови в парляменті провідника аґрарно-робітничої партії Папастасю дійшло до гострої суперечки з міністром військових справ ген. Кондилісом. Приятель міністра посол Аваґностопульос кинув кріслом на посла Папастасю і важко поранив його. Побитого посла відвезли до шпиталю, а між послами з парляменті дійшло до кровавої бійки. Тому предсідник замкнув засідання парляменту.

При недомаганнях шлунково-кишкових, браку апетиту, атонії кишок, здутті, згазі, відбиванні, загальнім подразненні, міґренових болях голови, хто вживе 1—2 шклянку природної гіркої води **Franciszka-Józefa** знаменито випорожнить кормовий провід. 1—1

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 10. ЧЕРВНЯ 1934.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Конкурс
для неписьменників.

Чи кожний може стати письменником?

Придумали ми собі в редакції нову роботу. Нехай інші лиш пишуть. І розписали конкурс. Для неписьменників. Для тих, що щось цікавого пережили. Небагато, хоч раз у житті. Не конче щось незвичайного, але такого, що залишається як спомин, сильніший за інші. Може часом навіть по ночах сниться. Може навіть спокушує списати його і післати до друку.

Не для нагороди. 30 золотих це-ж не нагорода. Для українського письменника це було би ніщо. За один фейлетон 30 золотих — це справді нагорода, бо гонорар кружляє у нас в околиці десяти... Але людям, що мають краще заняття і пишуть для приємности або так собі на спомин — яке діло до грошей?...

Цей конкурс коштував нас більше праці, ніж учасників конкурсу. Понад 130 рукописів! Деякі написані письмом, яке мають тільки найбільші письменники. Хоч до Рентґена посилай!

Літературний рівень надісланих творів — дуже високий. Побажатиб такого стилю і такої чистої мови неодному нашому вченому або авторові, який задовольняється тим, що вивчив 20—30 літ тому. Сами ми не сподівались ні такого числа рукописів ні зацікавлення такою спробою. Деякі з наших читачів були тої широї гадки, що конкурсові фейлетони таки ожавили трохи одноманітну рубрику.

А проте щодня ваґаємось: чи можна із тих двох шухляд, де лежать ці твори, добути ще один і кинути його на шпальти фейлетону під осуд читачів? Читач має право до одного критерія, яким рідко може користуватись критик: — поліхне й осуд готовий. Не найспільніший осуд.

При всіх літературних прикметах деяких нарисів і духових прикметах їх авторів здебільша вражає в них одно: як мало ці люди пережили! Жах смерти на війні, якась ідилічна сценка закоханої пари і — — мрії, мрії, мрії..

Даремне повідомляв конкурс: „Опишіть якесь цікаве переживання, найдіть якусь пригоду, подію... можете її навіть трохи вигадати..." Автори, мачаючи перо, сідали на Пеґаза і вимріювали собі на папері, якби то було, якби...

У цьому пункті наші символічні не-письменники мало чим різняться від наших письменників. Живуть „життям, в якому ніщо не діється". Так виглядає фраза, якою нарікаємо на середовище, обставини, провінцію — фраза, яка в однаковій мірі осуджує нас самих.

Великими письменниками ані навіть середніми не стають обходисвіти, міжнародні вломники, капітани корабля, революційні змовники, полководці, ані фільмові актори... люди, перед яких очима щодня зміняється панорама. Письменник — це людина, що вміє творити з того матеріялу, який приносить йому щоденщина: байдуже, чи в чотирьох стінах вязниці, бюра чи своєї хати. Література — це не „що", а „як". Чехов мав звичку казати: „Хочете? Напишу оповідання про цю попельничку".

Ні: краще таки казати нашим авторам, що необхідно починати від „що". Коли не маєте про що писати, коли не можете у двох-трьох реченнях оповісти за столом тої цікавої історії, яка трапилась вам або вашому приятелеві і то так, щоб слухачі справді зацікавились нею — краще не пробуйте передавати її пером.

Ті всі ледвопримітні ворухання вашого серця, які вам видаються такі цінні і такі близькі тому, що ви їх переживаєте, це не матеріял для звичайного письменника. Залишіть їх великим мистцям слова, глибоким психольоґам і філософам, що вміють із них добути „історію".

Таксамо (ще гірше) стоїть справа з тими ідеями, з тими популярними, загальними ґаслами, які у нас чомусь називають: „ідеями". Маєте ідею — попробуйте сказати її голосно. Поглиньте, чи ваші слухачі говірили, що ви сказали щось нового — — що ви лійшли до нової думки. А вже тоді підопріть рукою (краще обома з обох боків) голову і подумайте над тим: якто можна з такої думки скласти оповідання або поезію. Преважка річ. Лекше написати докторську дисертацію.

Нераз, читаючи залиті ліричними міркуваннями нариси, маєте враження, що кожний міг би таке написати. Ваша правда. У нас не відчувають іще виразної різниці між „творами", які може написати кожний, і літературою. І знов як часто плакати хочеться над рукописом талановитого кандидата на письменника, який не має деяких основних технічних відомостей: тут перевантажує, там недокидає.

Чи кожний може стати письменником? Може так само, як співаком, що мусить мати якийсь голос і якийсь слух. Але найкращий голос і найкращий слух не заведе ще ніколи просто на естраду. Правда, в всякі естради: від аматорських починаючи.

Наші автори визначаються предивною скромністю, перемішаною з меґальоманією. Хотять „писати для себе", говорять про кров свого серця і зараз-же роблять порівнання з Шевченком і Франком. Один такий письменник виписує прилюдно про те, як він творив у муках і то для добра неньки-України, ще й обурюється, коли приятелі звертають йому увагу, що за 30 літ українська література пішла вперед.

Без таланту не обійдешся. Але й найбільший талант потребує знайомости з технікою своєї праці. Людина, що хоче працювати словом, мусить навчитись усього, що з ним звязане. Грамотність починається від правопису і будови речення. З якою погордою ставляться наші лебютанти і признані слави до свого ремесла! „Можете сами це виправити!"

З неодного незладного рукопису можна зробити твір, але мусить бути в ньому матеріял: якесь цікаве переживання, нова думка, спроба нового підходу до сюжету.

На початку світа було слово. На початку літератури — сюжет. Кажемо, що є й великі твори без сюжету, але їх автори творять зовсім новий світ, в якому всевладно панує слово.

Премії

для ТОЧНИХ передплатників „Діла".

1. **Рад'о-Приймач Батерійний Новий** удосконалений **„ЧВІРКА Б"** PHILIPS'A — із голосником усередині і 4-ма лямпами „MINIWATT". Виробу фабрики: POLSKIE ZAKŁADY **PHILIPS, Warszawa, Karolkowa** 36/44. Вартість зол. 235.

2. **Килим,** прегарний, проєкту арт. Петра Холодного, вартости зол. 150. Килим закуплений у фірмі: ГУЦУЛЬСЬКЕ МИСТЕЦТВО, Косів коло Коломиї.

3. **Туалєтка з дзеркалом** для пань — гуцульського мистецького виробу, — вартости зол. 180. — закуплена у фірмі: Торговельно-Промисловий Дім **„Доставa"**, Львів, Ринок 43.

4. **Чаю** найліпшого два кг. і **Кави** найліпшої два кг. вартости зол. 100. Товар доставить фірма: Перше Варшавське Імпортове Т-во **„E. W. I. G."** Акц. Сп. Варшава Лєшно 10

5. **Подорож** кораблем із Ґдині до Стокгольму. Речинець виїзду дня 2-го серпня ц. р. Подорож закуплена у фірмі ПОЛЬСЬКЕ БЮРО ПОДОРОЖЕЙ **ФРАНКОПОЛЬ,** Варшава, Мазовецька ч. 9.

6. **Криниця.** Одномісячний побут враз із повним знаменитим утриманням і окремою кімнатою у пансіоні пані М. Яблонської „ВІЛЛЯ ТАТЖАНСЬКА" „WILLA TATRZAŃSKA" в Криниці.

7. **Гребенів.** Двотижневий побут враз із повним першорядним утриманням і окремою кімнатою у пансіоні „ЗЕЛЕМІН" в Гребенові у скільських горах.

8. **Ямне.** Одномісячний побут з окремою кімнатою і повним знаменитим утриманням у пансіоні „ВЕСЕЛКА" в Ямнім коло Яремча, в чудових гуцульських горах.

9. **Косів к. Коломиї.** Одномісячний побут, враз із повним знаменитим утриманням, (на бажання дієтичним) і окремою кімнатою у пансіоні „АННА", п. Анни Герасимович, у Косові к. Коломиї, у стіп мальовничої гори „Михалків", побіч славного водопаду „Гук".

10. **Фотоґрафічний апарат** найновішої системи **Kodak Six—20,** закуплений у фірмі ІВАН БУЯК, — Львів, Коперника 4.

11. **Чотири анґлійські сорочки** слізної марки **Van Heusen,** — або інший товар вартости зол. 120·—, до довільного вибору у фірмі ГАБРІЄЛЬ ШТАРК, — Львів, пл. Марійська 11.

12. **Мосяжні меблі** вартости зол. 100·—, до довільного вибору у фірмі ІВАН ВОЗАЧИНСЬКИЙ. — Львів, площа Бернадинська 15.

13. **Матеріял на вбрання** вартости зол. 50, до довільного вибору у фірмі: ІВАН ВАЛЛЯХ І СИН, — Львів, Ринок 33.

14. **Пятьдесятьзолотова облігація** Преміової Будівельної Позички ч. 748.568, закуплена у банковому домі О. ҐРІС, Львів, Леґіонів 1.

Льосування

відбудеться дня 17-го червня ц. р. в годині 6-ій вечором в домівці Видавничої Спілки „Діло".

Участь у льосуванні

братимуть ці дотеперішні і нові передплатники, які до дня 15. червня вирівняють залеглости і вплатять передплату за місяць червень.

Що ще може забезпечити мир?

Прага, червень 1934.

Непевна ситуація, серед якої радить роззбройна конференція в Женеві і песимістичні пророкування про її безуспішний кінець викликують загальний неспокій і поденервування. Видно це найліпше з европейської преси останніх днів. Вся вона повна статтей, де говориться вже не про можливости рятунку роззбройної конференції, але про можливости рятунку мира після остаточного її провалу.

Оптимісти стараються потішити себе недавнім висказом анґлійського міністра закордонних справ Саймона, що навіть кінець роззбройної конференції не мусить ще бути кінцем світа і що треба було б зараз знову зачинати працювати з таким самим зусиллям.

Але звідки зачинати і куди спрямовувати ці зусилля? Дехто подає таку рецепту: треба старатися вдержати світову рівновагу без огляду на стан зброєння. Яку практичну вартість може мати така рецепта, на це дають нам дуже добру відповідь „Лідове Новіни" з 26. м. м. У статті п. н. „Світова рівновага" пишеться там таке: Кожна рівновага є дуже лябільна, особливо нині, коли на цілому світі нема ні одної сталої точки і коли всі народи сидять неначе на гойданці. Нехай тільки один з них рушиться, то це відчує, зараз і той, що сидить аж на другому кінці. Ще, здається, ніколи не було так добре пізнати, що земля є кулиста, як саме тепер, коли німецька і японська політика йдуть созвучно, і то без порозуміння, і коли найбільш пролетарська і найбільш буржуазна держава йдуть разом, бо мають спільного неприятеля. Треба думати, що Анґлія, яка має свої життєві інтереси на обох земних півкулях, не візьме на себе ролі арбітра, якщо не хоче повним заанґажуванням по одній якійсь сторові втратити контролі по другій стороні. Америка може, правда, виявляти незаінтересування в европейських справах, але тоді не може вона вже вимагати від Анґлії помочі в шахуванні Японії. В зовсім подібній ситуації є теж і СССР. Совіти не можуть цілковито вязати себе на заході проти Німеччини, бо таким робом відкриють на сході шлях для нападу Японії, але разом з цим Совіти не можуть домагатись від Франції, щоб вона на випадок збройного конфлікту на Сході, крила їх перед Німеччиною. Польща, що лежить між Німеччиною і Совітами, хоч вона й союзник Франції, не моглаб знову дозволити на перемарш совітських військ в евентуальному поході проти Німеччини. У Варшаві дивляться на французько-совітське зближення таксамо косо, як у Парижі дивляться на німецько-польське. Між Італією і Німеччиною щораз то сильніше зростає суперництво в Середущій Европі і на Балкані, а з другої сторони Італія не бажає собі кольоніяльної і військової переваги своєї романської посестри і не є від того, щоб цю перевагу постійно обезсилювати при допомозі Німеччини. Але разом з цим Італія мусить уважно слідити теж і за тим, щоб на півночі не виросла сильна й могутня Німеччина.

Дехто — пишеться далі в цій статті — гадає, що саме така ситуація, коли ніхто не знає, кого може мати проти себе, а кого на своєму боці, найкраще забезпечує світ перед війною. Але саме така непевність скриває в собі теж приману найбільшої премії для ріжних політичних газардів і світ може дуже легко при такій „рівновазі" спотикнутися і попасти у війну і то саме тоді, коли цього ніхто не буде надіятись. Тоді вже не поможуть ніякі імпровізовані комбінації.

М. Н.

—o—

Масові арештування в Еспанії.

ПАРИЖ, 8. 6. ПАТ. Зі Севіллі повідомляють, що поліція арештувала 200 страйкуючих робітників. У Мадриді в помешканні соціялістичного посла Льозано поліція найшла 54 револьвери і 2.700 набоїв. Льозано заявив, що зброю привезли до його помешкання невідомі люди на кілька годин перед ревізією враз з пропаґандовими летючками.

Наради міністрів у Женеві.

ПАРИЖ, 8. 6. ПАТ. Мін. Барту радив вчора із шведським міністром закордонних справ Сандлером, який є речником шістьох невтральних держав, а опісля з мін. Іденом та Норманом Дейвісом. Кружляють поголоски, що на цій нараді трьох державних мужів узгіднили текст резолюції, над якою вони радить роззбройна конференція. Мін. Барту залишиться у Женеві до суботи 9. червня ц. р

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині

„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.

14/28

По широкому світі.

— Німецьке Інформаційне Бюро заперечує, наче би німецький уряд шукав повороту на роззбройну конференцію.

— Найвищий трибунал засудив спільника Івара Кройґера, директора Віктора Гольмана на півтора року вязниці і на заплату відшкодування 1,300.000 корон для акціонарів.

— „Германія" повідомляє, що колишній канцлер Брінінґ поїхав до Анґлії в гостину до свого приятеля, де побуде біля трьох тижнів..

— Шеф штурмових відділів мін. Рем пішов на відпустку. Поголоски про його димісію неправдиві.

— Ком. Літвінов, мін. Тітулеску і мін. Бенеш мали нараду при спільнім обіді.

— Фінляндія заплатить свою оплату воєнного довгу Злученим Державам дня 15. червня ц. р. у квоті 8.73 міліонів долярів.

Товари блаватні

вовни, шовки, полотна, постіль

Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.

Львів, Ринок ч. 29. Телєфон 25-55.

7153 96—180

Міжнародня конференція
у Фольктоні.

(Заїдомлення Українського Т-ва для Ліги Націй).

Річні збори Унії Т-ва для Ліги Націй відбулися цього року в Англії, на самому березі Ламаншу в улюбленому англійському приморському курорті — Фольктоні.

Сесія була досить цікава, але делегатів було мало, в усякому разі вдвічі менше, як на попередніх сесіях у Монтре (1933) або в Парижі в 1932, або в Будапешті в 1931 р.

Не приїхали зовсім югославяни, болгари, турки; румуни були заступлені тільки радником свого посольства в Льондоні, звичайних-же їх делегатів не було. Чим пояснити таку абсенцію? Зменшенням інтересу до Унії? Ослабленням віри в Лігу Націй? Чи просто далекістю дороги та фінансовою скрутою? Кожному вільно пояснювати те, як хто хоче. Зате Франція, Німеччина, Італія, Злучені Держави та особливо Англія були заступлені добре. Головує тепер в Унії сенатор **Джаніні** (Італія).

Українська делегація складалася з голови нашого товариства проф. О. Шульгина та генерального секретаря проф. Р. Смаль-Стоцького. Як звичайно це робиться, була і тим разом влаштована велика екскурсія, а саме: до ставровинного замку нормандських часів і до Кентребюрі. Був великий мітинг, на якому виступало кілька промовців з Унії і сер **Джон Саймон,** міністр закордонних справ Великої Британії, який доказав, що слава про його красномовність не перебільшена. Народу на мітингу було понад 2.000, що доказує, яку популярність тут мають ідеї миру і Ліги Націй, хоч не виключене, що привабили публіку на віче популярні прізвища Саймона і лорда **Сесіля,** яких витали гучними оваціями. На кінець муніципалітет Фольктону дав баль на честь чужоземних гостей.

Переходячи до ділової частини звіту зазначимо ті справи, які в тій чи іншій мірі мають до нас відношення і в яких наші делегати забирали голос.

І. Большевицькі інтриги й еміграцтські товариства.

Ще на два місяці до зібрання у Фольктоні Президія Українського Т-ва одержала збірник резолюцій, що мали фігурувати на асамблеї. Вона зі здивованням побачила між ними і проект додатку до статуту, а саме артикулу 49 такого змісту: „Товариства, що входять до Унії і не відповідають вимогам третього артикулу статуту будуть брати участь в Унії з правом дорадчого голосу".

У третій точці знову сказано, що „Унія приймає до свого складу, як членів, національні Товариства або Федерації національних Товариств або Національні Ради, що легально повстали у відповідних державах, з метою реґішенням Президії Унії.

Отже проект нового 49 артикулу статуту направлений був цілком ясно супроти „еміґрантських" товариств: українського, грузинського та російського.

Виявилося, що спочатку і то вже перед роком вплинула була навіть пропозиція на підставі парагр. 3. зовсім виключити ці три товариства і проект парагр. 49 був компромісовим рішенням Президії Унії.

Чому після того, як 14 років ці товариства працюють в Унії, несподівано до них приміняється таку міру? Це і було те питання, з яким українські і грузинські делегати приїхали до Фольктону. З розмов відразу виявилося, що джерела цієї пропозиції були подвійні. По-перше німецька делегація побоювалася, щоби німецькі еміґранти не створили і собі товариств для Ліги Націй. Але цей аргумент вдалося в розмовах з німецькими делегатами розбити ще до засідань комісій: виявилося, що ніхто не має на увазі на майбутнє розглядати присутність в Унії зазначених вище трьох товариств, як прецеденс на майбутнє. Становище цих товариств є цілком виїмкове, що й було дуже докладно засноване у часі дебат у комісії.

Другим мотивом цієї пропозиції були інтриги большевиків, які дали до зрозуміння, що вони не тільки радо ввійшли би до Ліги Націй, але й до Унії при умові, коли там не буде еміґрантських товариств. Хоч справжніх симпатиків большевиків тут і дуже мало, але багато делегацій бачать у цьому вступі большевиків до Ліги Націй єдину надію... врятувати мир...

На цьому ґрунті розвинулися спершу дуже жваві розмови приватні, а потім і в одній з комісій Унії. Питання це було досить прикре не тільки для українців та грузинів (цікаве, що росіяни не приїхали), але й для багатьох інших делегатів, що були широ обурені цією пропозицією.

Генеральний Секретар зреферував справу і перечитав листа Голови Швайцарського Товариства, що протестував проти пропозиції і завважував, що вона в усякому разі не відноситься до Грузії, яка створила своє товариство на вазеній землі.

Далі до слова прийшов польський делегат проф. Стронський, що перевів докладну юридичну аналізу пропозиції і категорично відкинув нову пропозицію щодо еміґрантських товариств та вказав, що в самому статуті немає жадного артикулу про відібрання прав або виключення будьякого Товариства. Отже такий акт був би незаконним. Бо не тільки грузинське чи українське товариство, але й російське були створені в часі, коли становище на Сході було для всіх держав зовсім неясним і совітський уряд не був ще визнаний. Нарешті позбавлення цих трьох товариств рішаючого голосу не позбавить їх можливости сказати всю правду совітським делегатам, колиб вони навіть явилися в Унії. Навпаки, ці три Товариства ще з більшою силою скажуть, що вони думають.

Так само дуже гостро виступила проти проекту 49. артикулу французька делеґація в особі панів Прюдома та Дюма. Останній, старий суддя, попросту запропонував зняти це питання з порядку денного.

Представник угорської меншости в Чехословаччині, депутат Шюло, говорив, що Унія мусить бути притулком покривджених і її обовязком є завжди морально підтримувати такі народи, як український чи грузинський, що нині тяжко страждають.

Наківець прийшов до слова проф. Шульгин, який говорив, що слідує:

„Найкращим доказом, що наша співпраця в Унії відповідає її статутові є те, що для поменшення наших прав доводиться додавати новий артикул до цього статуту.

„Приміняючи такий артикул до нас, понижуючи наше Товариство в правах, Унія тим самим тяжко вдарилаб нас морально.

„Наше Українське Товариство було створене в часі, коли ми не були ще еміґрантами, коли ми мали свою територію. Якщож ми стали нині еміґрантами, то не завдяки внутрішнім змінам, а виключно завдяки тому, що наш край став жертвою чужоземної окупації, що переведена була тою країною, яка самаж перед тим визнала нашу незалежність.

Зменшуючи нам права Унія тим дасть підставу думати, що вона, визнавши нас і підтримуючи наші домагання протягом майже пятнайцяти років, несподівано змінила думки і апробує нині той напад (agression), що його перевели супроти України, Грузії та інших країн. Зменшувати комусь права можна тільки за якусь кривду ним зроблену, зменшувати нам права, що довгі роки рука в руку працювали з іншими членами Унії, це значить нанести нам страшну образу".

Ця промова остаточно добила проект артикулу 49. Пані Баккер ван Боссе, наша голяндська приятелька, що дуже була обурена цим атентатом на права еміґрантських товариств, уже не потрібувала говорити своєї промови.

Тільки англійська делегація зважилася настоювати на прийнятті артикулу 49, але висунула зовсім новий мотив: присутність — мовляв — в Унії на рівних правах трьох еміґрантських товариств понижує її авторитет (!?).

Голова ставить на голосування резолюцію пана Дюма і всіма при одному, що стримується, артикул 49 знято з порядку денного.

На загальних зборах після того, як доклядчик, італійський делегат п. Міноці, дуже стисло і коректно передав дебати в комісії голова Джаніні повторив пропозицію зняти справу з порядку денного, що й прийнято без зяких дебат одноголосно.

Так пройшла ця прикра справа. Але чи припиняться цим і большевицькі інтриги? В усякому разі наша делегація довела, що своїх прав вона не подарує і що в разі потреби вона може мобілізувати навколо себе цілу низку приятелів, що належать до ріжних політичних таборів. (Д. б.)

Сотні тисяч курців

домагаються нині своїх

Паперців і тутюк

„Калина"

незрівняних в якости, виробу кооп. фабрики

„БУДУЧНІСТЬ" у ТЕРНОПОЛІ.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовни
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

Українське жіноцтво в Америці.

Перше товариство і перший журнал. — Приклад американок. — Що каже Сінклер про жіночий рух.

Подія великого значіння в Америці має історичне значіння для українського народу, позначилася також замітно в рядах українсько-американського жіноцтва. Це був так зв. „Український День", заходами „Української Ради", що відбула 26. грудня 1916 р. свої наради у Філядельфії Па, призначений колишнім президентом Вільсоном на 21. квітня 1917 р. Це було немов офіційне признання української нації в Америці й не диво, що воно розворушило українців. Українці не тільки що зібрали 85 тисяч долярів для українських жертв війни, але з того приводу мали кілька широких нарад. Між іншим відбулося також жіноче віче в Шікаго, яке постановило основати жіночу організацію, що мала би на увазі допомогу членкиням, а також їх культурне двигнення.

Цю постанову виконали жінки в Шікаго. Вони зорганізували 1918 р. „Союз українських жінок", якого предсідничками стали Стефанія Цимбаліста й Катерина Шабага. Попри допомогу членкиням поставив собі був цей Союз такі завдання: освідомлювати українське жіноцтво жін. видавництвом і вчити неграмотних. Це товариство почало було видавати журнал „Рання Зоря", й видало два числа, але всеж таки не встоялося, бо й не могло, коли вже зросталі в капітал і прихильників великі окремі загально-допомогові українські організації. Бо організувати жінок окремо тому тільки, що вони жінки, нема повного оправдання тим більше, що вони самі радо йдуть до спільних організацій.

Дуже важним чинником у розвитку української жінки в Америці була та обставина, що вона прибула жити в місто, і то таке організоване, якого ще й сьогодні майже нема в Европі. Бо наші фармерські жінки й сьогодні не стоять нарівні з міським жіноцтвом.

Наша жінка прийшла до Америки в ту пору, коли американське жіноцтво ще не мало всіх прав, коли воно його починало здобувати. І годі, коли наша селянська жінка могла була навіть не знати про те, що десь там іде боротьба за її права, то тут вона бачила ту боротьбу на власні очі. Ця боротьба зачіпала її до живого, а нераз навіть користувалася її силами. Під кінець світової війни зріс у Злучених Державах дуже сильно жіночий рух. І мусів зрости. Для цього вже був найвищий час: американські жінки ще не мали права голосу до законодатних тіл. Про цю боротьбу так пише Антон Сінклер у І. томі своєї повісти „Бостон":

„Почалася боротьба за рівноправність жінок, яка в багатьох місцях була дуже ожилена. У Вашингтоні повели дами облогу сенаторів і послів і старші державні мужі ратувалися втечею перед грізними жіночими язиками. Боєві суфражистки почали демонструвати перед Білим Домом, позволяючи арештувати себе раз по раз. То було страшенно клопітне становище, бо вязниці в столиці краю були пристосовані для волоцюгів і пяних муринів і не мали ніякої обстанови для дам".

„Суфражистки ділилися на дві групи: одна дуже уважлива супроти себе, що обмежувалася до промов поважних гідности, до розсилки петицій і займала ледви один цаль у часописах раз на місяць; натомість боєва група взяла собі за завдання заповнювати перші сторінки часописів двічі денно й робила це постійно".

Не можна собі уявити, щоби ця жива боротьба не захопила й наших українських жінок. Тому-то вони ставали рухливішими від наших, коли полишимо на боці умовий ценз одних і других.

Лев Ясінчук.

Ширіть наш часопис!

Люди вимирають з голоду масово

як і досі.

Німецькі та англійські інформації про голод у Радянському Союзі.

Бюлетен німецького віденського Комітету „Вісти про голодову катастрофу у Радянському Союзі" 2. ц. м. приносить таке повідомлення п. з. „Голод у Рад. Союзі панує непримітно і нечутно".

„Ми вказували вже кілька разів на те, що ріжниця між радянським голодом цього року у порівнанні з минулим лежить передовсім у тому, що радянський уряд спразу жертв пляново та послідовно управильнює та систематизує цілою низкою засобів.

„Передовсім іде праця в тому напрямку, щоби деякі елементи та сфери віддати на поталу смерти, а з другого боку урядові категорії людей підтримати харчами. Так треба розуміти заходи, які скінчились тим, що з тисячі колгозів повикидали небажані елементи, „очистили" комуністичну партію з великого числа її членів (на деяких територіях до 25 проц. повного стану партії), почали боротьбу із так званими „нахлібниками" і т. д. Тут іде попросту про те, щоби широкій масі населення автоматично відобрати право до харчевої карти або і позбути деяких їх упривілеєного становища у харчевій справі.

„Другий засіб, щоб поставити на боці цілу категорію людей досі засуджених на смерть і попросту позбутись їх з овиду це паспортова система. Є це спосіб, який просто відбирає самовільно право побуту в місті всім небажаним. Виселяючи і переселяючи голодних можна позбутись їх із західніх земель і висилати у віддалені місця, там збирати їх і залишати їх власній долі так, що ніхто ними не може й заопікуватись. Як і в минулих роках страшний голод лютує далі. **Але все діється непримітно і мовчки.** Подорожні, що приїзджають до Рад. Союзу, стверджують, що в Москві і в інших більших центрах, усе зверху в якнайкращому порядку. Зате поза цими центрами люди вимирають масово, як і раніше".

ВІСТКИ „ТАЙМСА".

„Таймс" у звістках із Тегерану повідомляє, що не тільки німці, українці, фінляндці, естонці, але й магомедани, жиди і члени інших національностей як жебраки, часто напів одягнені, втікають від голоду до сусідніх країв. Але чи багатьом удається така втеча? Втікачі стверджують, що поза головними містами у дальших територіях люди надалі **вимирають масово.** Усі повідомлення та заяви, що після нових жнив харчевий стан поправився суперечать фактам і нічого не спростовують.

Hemorroidy
Czopki Anusol
-Goedecke-
ГЕМОРОЇДИ
є причиною злого самопочування, надмірної нервовости, браку гумору тощо. Треба безумовно усунути ті дошкульні терпіння. В тій ціли вживається протигемороїдних чопків „Anusol-Goedecke".
Можна дістати в аптеках.

Бійка комуністів з фашистами в Льондоні.

ЛЬОНДОН, 8. 6. ПАТ. Коли на сходинах британських фашистів промовляв їх провідник Освальд Мослей, на вулицях дійшло до кривавих сутичок комуністів з фашистами, які затягнулися до півночі. Поліція шаржувала і щойно тоді привернула лад. Промову Мослея переривали його противники. Арештували 23-ох людей, між ними одну жінку. Кілька осіб важко ранених. Обстанову салі знищили.

—o—

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, мушліни, крепони, епонжи і т. д. БАЗАР БЛАВАТНИЙ
А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 63-365

Привернім старий, гарний звичай!

(Під увагу учителям і батькам.)

Був у нас до світової війни старий та гарний звичай влаштовувати з кінцем шкільного року пописи дітвори та обдаровувати її при цій нагоді книжечками. В Австрії напр. укладали спеціяльно й видавали книжечки, призначені на такі пописи. Ось і в мене є така книжечка, що її дістав у нагороду на шкільнім пописі мій покійний дідо. Називається вона так: „Prüfungsgeschenk für die fleissige Jugend in Gedichten, Fabeln und Erzählungen — von F. X. Sperl, Direktor der Hauptschule zu Judenburg. Graz 1804. In der Franz Fürstlichen Buchhandlung".

Як бачимо, старенька це книжечка, бо саме цього року минає їй 130 років. Невеличка вона, всього 72 стр. маленької вісімки та в скромненькій оправі, а як оглядаю її, то приходить мені на думку: яку велику радість мусіла вона викликати в серці мого дідуся (тоді малого хлопчини), коли дістав цю книжечку, призначену „für die fleissige und gesittete Jugend".

Видно, що дорога вона була йому, коли зберігав її усе своє життя, наче святість велику і відтак передав її своєму синові, а мому покійному батькові, від якого я знову дістав її у спадщині. Маленька і скромненька книжечка, а як довго вона збереглася й переходить по черзі з роду в рід!

Мимоходом згадаю, що ця книжечка відіграла ролю й у нашому письменстві. У цій книжечці на стор. 62. є віршована байочка п. н. „Die beiden Bäche". І зміст і хід думок цієї байки майже зовсім такий самий, як у поезійці Якова Головацького п. н. „Риченька домашная" (відомій з шкільних читанок і пісоньки „Чом риченько домашная так пливеш поволі?"). Без сумніву і Яків Головацький дістав, коли був учнем der Bürgerschule, цю книжечку як Prüfungsgeschenk і переспівав відтак з неї згадану вище байочку віршом по українськи.

І я колись у сільській школі на річному

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 10. ЧЕРВНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 45

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Як відбувалась висилка стеж. — Знову чорні думки. — Письмо до військової команди.

Ще раз відчитано назви командантів та їх заступників, опісля склад кожної стежі. Ще раз команданти говорили, куди мають іти, а опісля були обовязкові промови. Наперед Кватерніка по німецьки та мішаною російсько-хорватською мовою і моя по українськи. Та я це чув, що щиро не говорив. Кожний погляд очей палив мене; я замість промови хотів радше тим хлопцям сказати, щоб вони не йшли, щоб шукали лише таких способів, а щоби і здавалося, що діло виповнили і себе не занепастили. Тисячі тисячі думок набивалися до голови; я хотів затямити собі риси кожного з них і справді деякі залишились мені дуже сильно в памяти. І ще сьогодні, як котрого з них побачу, то радію і тішуся, як мала дитина.

Після тої невдачної промови прийшло на думку Кватернікові завізвати всіх до спільної молитви; знімаючи свою шапку, уклякнув на землі, щоби змовити „Отче наш". І 600 молоді зняло шапки, уклякнуло та похилило свої голови. Чи всі молилися, не знаю; але що не дурниці були всім у голові, того я певний. І певний того, що Бог приняв може тих кілька поважних хвилин радніше, як не знати які паради та голосні молитви.

Вже було майже темно. Настала пора відсилати стежі. Ще раз щире прощання. А опісля що 15-ть хвилин відходила одна стежа за другою. Зразу мали ми намір залишитись аж до тої хвилини, доки не відійде остання з них, але тому, що це протягалося би за довго, ми помістили добровольців у поблизькій стайні на тимчасовій кватирі, а самі відійшли на двірець, щоби їхати до Мукачева, чи пак до Горонди. На основі розкладу їзди мали ми бути там в 10-ій, найдальше в 11-ій в ночі. Але так не сталося. Я до Горонди заїхав на годину 6-ту рано і тут на двірці застав мою родину, яка щасливо добилась до мене, щоб опісля поїхати до Відня. Чекали вони на двірці від 11-ої в ночі до 6-ої рано.

Описів історії поодиноких стеж може появитьея колись більше. У мене збереглось коротке звідомлення стежі, яку вів чет. Трух. Писане воно дня 4. 11. 1914 в Горонді.

По дорозі з Волівця до Мукачева був надпор. Кватернік незвичайно вдоволений. Він обіцяв собі дуже великі наслідки з тої роботи та й того, що добровольці цим способом добудуть неабиякої слави для себе і для народу. Я не поділяв його думок, але й не пробував осторювати, зате думав, якби то не допустити до дальшої висилки стеж. Сьогодні я не в силі віддати мого неспокою і моїх сумнівів, що тоді рвали душу та зїдали нерви. Нині знаю те добре, що мій страх перед тим, що вислані добровольці пішли на очевидну погибіль, був непотрібний. Інстинкт самобереження мав перевагу і вони не йшли пробивати своїми головами непереборимих перешкод. Але тоді я тільки й думав над тим, щоби за всяку ціну не допустити до подібного дальшого експерименту з УСС. Але як? От у тім була найтрудніша справа.

Коли я заїхав на місце — треба надто знати, що більш як 36 годин не мав я нічого в устах — то знову такі чорні думки огорнули мене, що я вже вдруге подумав таки покінчити зі собою. Мені чомилося, що у тім ділі я не маю зовсім щасливої руки, що якесь „фатум" переслідує мене, а через мене і стрільців. Іншого способу вирватись мені із тої поганої ситуації нема, а навіть, якби і був спосіб, то таки вже залишиться за мною те, що я загубив зовсім стрілецьку справу. А надто, коли я найшовся в кругі наших старшин, коли й вони стали представляти з одної сторони безвиглядність такого висилання стеж, з другої небезпеку для цілої організації, — то можна зрозуміти, що це доповнило чашу горя, яку я мусів пити, до дна.

Бачучи, що ніяк не вийду з того круговороту, постановив я писати представлення до військ. команди і додати від себе просьбу, щоби вже дальших стеж не висилали, лише задержали стрільців у цілости і як ціліть ужили їх на будуче. Того письма не маю, на жаль, під руками, але хід думок був менш-більш такий: Я наперед представив усі заходи нашого представництва в справі УСС, навіть усе те, що АОК і міністерство війни обіцяли зі стрільцями зробити. З того висновок, що дотеперішній спосіб ужиття добровольців не є ані в інтенції високої військової влади, ані в інтенції нашого представництва. Я сам як старшина чую те, що моєю повинністю є сліпо виконувати поручені прикази, а з другої сторони не можу й того забути, що моє становище є знїмкове і що я виступаю тут у ролі речника тих, яких заходами і завдяки покликові яких УСС повстали. Закінчив я просьбу задержати дальшу висилку стеж.

Таксамо написав я лист і до Відня на руки д-ра К. Левицького з просьбою принати до відома те, що сталося та старатись підняти кроки, щоби щось подібне не повторилося, коли не лежить в інтенції ЗУР і Б. У.

(Далі буде.)

Ще тільки кілька разів

„Любок — то я" у Великім Театрі

„Дівчата в одностроях" в Театрі Різнородностей

іспиті або — як тоді говорили сільські школярі — на „екзаменті" діставав такі книжечки з нашій рідній мові, звичайно в червоній палітурці із визолоченим на верху написом „Нагорода пильности". Це були мої перші книжки, що творили перший засновок моєї дитячої книгозбірні.

Гарний це був звичай і вельми пожиточний. Неодного заохочувала така „нагорода пильности" до пильної науки, а поруч цього викликувала в ньому замилування до книжки, до постійного її читання. На жаль, цей звичай у нас по світовій війні чомусь призабувся. Нема вже по наших сільських школах пописів при кінці шкільного року, нема й нагород пильности для дбайливих школяриків! А варто було б привернути бодай ці „нагороди пильности" у виді роздаровування відповідних книжечок дітям. Це мало великий вплив на культурний розвиток дітвори, яка в часі вакацій, не маючи відповідної лектури, видіє морально, а вільний час присвячує здебільша пустим забавам, а також всяким збиткам і вигадкам. Такі книжечки завязали б дітвору й викликали б замилування до читальництва та навчили б її книжку цінити.

Кінчиться шкільний рік. Варто би подумати нашому учительству, Батьківським Кружкам та провідникам Кружків „Р. Ш." по наших селах над цією справою та привернути цей старий, гарний і хосенний звичай по наших школах. Даймо дітям знову книжку у виді скромненької „Нагороди пильности", яка з певністю буде для кожної дитини тревалою памяткою на все життя!

Антін Лотоцький.

Делєгація рабінів у кардинала Каковського.

У четвер, 7. червня п. р. в год. 10. передполуднем явилася у варшавського кардинала Каковського делегація жидівських рабінів у Польщі й вручила йому меморіял у справі протижидівських ексцесів. Меморіял пригадує теперішне положення жидів у Німеччині і стверджує, що пануючі там настрої знайшли доступ до деяких груп польської молоді. Виявом настроїв польської молоді є напади на жидів. Тому на думку жидівських рабінів відозва польських епископів могла б завернути молодь зі злого шляху.

Кардинал Каковський відповів, що засадничо осуджує всякі наїзди, бо конфлікти можна поладнати методами християнської етики. Одночасно кардинал звертається до рабінів зі закликом, щоби поборювали безбожницьку акцію.

—o—

Перед димісією японського уряду.

ЛЬОНДОН, 8. 6. ПАТ. Агенція Райтера повідомляє, що японські політичні кола пригноблені скандалами з трансакціями акцій і під натиском прилюдної опінії теперішній уряд ухвалить димісію. Політичні кола неспокійні тому, що ніякий інший уряд не зможе продовжувати праці з таким успіхом, як теперішній.

—o—

ЯЗВА ВОЛОЦЮГ НА ПОДІЛЛІ.

Апель до компетентної влади.

До усієї нужди на селі у теперішнім часі приходить ще одна. Маси різких людців волочаться від села до села, представляють себе як безробітні, що „подорожують" за працею. Звичайно усі кажуть, що йдуть із заходу до Залізщик, або взагалі над Дн'стер, бо їх фабрика нечинна. Про якусь працю у них очевидно ані думки, згори заявляють, що навіть за золотого денно не працювали б.

Хтож ті люди? Це по більшій частині різне шумовиння з Домброєського і Бориславського басейну, відвикле від праці. Те шумовиння йде, не щоби найти працю, знаючи дуже добре, що тут її не дістане, але на те, щоби перебути час, даром попоїсти і винюхати на папироски.

Це ще не було би остаточно таке утяжливе дати такому „подорожньому" пару сотиків, але війти і поліція змушують селян давати їм безплатно нічліг і вечеру. Не знати, чому той селянин, що мешкає звичайно враз з численною родиною в одній кімнатці, має ще дати такому волоцюзі безплатно нічліг, котрий за це лишить йому тільки насікомих... До того всього такі безробітні поводяться аґресивно, вимагають доброї вечері, спання на чистім ліжку і просто тероризують власника дому. Вічно налазять вони доми сільських священиків та взагалі сільських інтелігентів, жебраючи за одежу і біллям, котре зараз таки в тім самім селі продають за кількадесять сотиків...

Колиж вже годі їм того всього настарчити, бо денно відвідує село і 4 партії по 2—3 особи кожна, то грозять зовсім отверто. Населення терпить, бо боїться.

Буває нераз, що неодин місцевий безробітний з голоду пухне, а стидається простягнути руку по милостиню. Зате такий волоцюга, позбавлений всякого етичного почуття, отверто заявляє, що йому мусить бути!

Отсим апелюємо до компетентної влади, щоби увільнила село від тих професійних волоцюг-безробітних. Якби не примус селян давати їм безплатно нічліги і вечері, то тимсамим число волоцюг помітно зменшилось би. З оглядів санітарних така мандрівка також дуже небезпечна для населення. Випадки плямистого тифу звичайно саме там трапляються, де ночував такий безробітний.

Все те повинно би вплинути на те, аби органи влади припинили остаточно ту мандрівку цілих хмар волоцюг по наших селах

—o—

Ще один процес ОУН у Львові.

ЧОТИРИ УКРАЇНКИ З СОКАЛЬЩИНИ ПЕРЕД СУДОМ ПРИСЯГЛИХ.

ПРОМОВА Д-РА В. СТАРОСОЛЬСЬКОГО.

Оборонець д-р Старосольський у гарно обдуманій і з чуттям виголошеній промові виказував, що підсудні не допустилися злочину головної зради зі статті 97 § 1 к. з. Їхні сходини обмежувалися тільки до дискусії над прочитаною історією та географією України. Оборонець основно обговорив поведінку підсудної Романовської та доказував, що вона не могла бути членом ОУН. За тією тезою промовляє ще той факт, що поліція після арештування Романовської у вересні 1933 р. по чотирьох годинах випустила її на волю. Її арештували щойно два місяці опісля, коли вона віднесла на поліцію примірник „Сурми", який хтось підкинув під двері її помешкання. Але найкращим доказом непричасности підс. Романовської до ОУН. є становище прокуратора, який ні словечком не згадав про цей примірник „Сурми" в акті обвинувачення, хоча поліція вважала його за незбитий доказ приналежности його клієнтки до ОУН. Оборонець відкликався до почуття слушности суддів присяглих, пригадуючи їм становище польського письменника Жеромського, який описував між іншим теж конспіративну діяльність польської молоді на шкільній лаві. Колиб тут був присутній пок. Жеромський, то всі підсудні, а тимпаче і Романовська, вийшли би на волю.

Предсідник о. с. Льокер пояснив суддям присяглих дотичні статті карного закону, які говорять про злочин головної зради.

ВЕРДИКТ ПРИСЯГЛИХ.

Після півгодинної наради провідник присяглих суддів прочитав в год. 7.40 веч. вердикт, яким вони признали винними злочину головної зради всіх підсудних. Тому над додатковими питаннями зі статті 151 § 2 к. з. присяглі судді вже не радили. І так підсудні: **Ольга Соколовська** дістала 8 голосів так, 4 ні; **Марія Ганіткевич та Анна Романовська** — 7 так, 5 ні; **Марія Гук** — 7 так, 5 ні. На додаткове питання, чи М. Гук могла розуміти каригідність свого вчинку в 1932 і 1933 р. тому, що щойно в квітні 1934 р. скінчила 17 років, упало 6 голосів так, 6 ні.

Прокуратор домагався виміру кари згідно з приписами закону. Обор. д-р В. Старосольський просив трибунал взяти під увагу, що підсудні не вели ніякої діяльности і тому просив вимірити лагідну кару.

ПРИСУД.

Після двогодинної наради трибунал пізним вечором проголосив присуд, яким засудив: **Ольгу Соколовську на 3 роки** тяжкої вязниці і позбавлення громадянських прав на 5 років; **Марію Ганіткевич та Анну Романовську по півтора року тяжкої вязниці** і позбавлення гром. прав на 5 років; **Марію Гук на 1 рік тяжкої вязниці** і втрату громадянських прав на 5 років. Всім підсудним зачислили слідчий арешт.

Всі засуджені сироти (не мають батьків). По проголошенні присутні на розправі мами і рідня підсудних стали голосно плакати. Самі засуджені були спокійні.

На мужеські весняні убрання

СУКНА

бельські і оригінальні англійські

ТЕКСТИЛЬНА ГУРТІВНЯ

тільки в Ринку 30.

36/76 **зараз біля „Бачевського".** 6—8

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** Приймає футра до перехову на літо. 1287 35-?

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хоружина 3,** поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 1285 80-100

— **Знамените гігієнічне морожене** лише в цукорні Д. Стецькова, Львів, вул. Миколая 7. 1525

— **Ямна коло Яремча.** Пансіон „Веселка" отворений від 1. травня. Кімнати гарні, сонячні, добре уладжені, з бальконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева, Ямна коло Яремча. 1437[illegible]

— **Пансіон Яблонських у Гребенові!** (Долина Опору) поручає комфортово уряджені покої з 5-разовим першорядним харчем від 4 зол. від особи. Радкевичева. 1628

— **Йдемо вперед!** Довідуємося, що в Красним к. Львова засновано з початком ц. р. українську фабрику кави під назвою **„Золота Кава"** солодова з цикорією. Згадана фабрика заінстальована у спеціяльних будинках і вже від 1. квітня ц. р. випускає свій продукт на ринок під назвою **„Золота Кава"** солодова з цикорією". **„Золоту Каву"** продають не тільки українські, але також й чужі харчеві крамниці. **„Золота Кава"** приправлена на зразок заграничних подібних продуктів — є готова до варення і вже не потребує ніяких домішок, вона надзвичайно смачна, поживна, здорова і потребує мало цукру. Власник фабрики є інж. Г. Цьокан, який вернувся м. р. зі студій і практики з заграниці і посвятився розбудові рідного промислу. Сподіємося, що українське Громадянство радо прийме новий, до цього **спеціяльний** продукт і тимсамим причиниться до розбудови рідного промислу. 1-1

— **Ще одна атракція** — „Ночі під Івана Купала", яка відбудеться в суботу 9. червня ц. р. на ставі „Світязь". Як довідуємося, крім інших цікавих точок програми, буде виступати відомий артист-балєтник Петро Лазоришак, ученик школи Авраменка, який виконає при світлі рефлекторів сальоновий танець „Гамалія".

— **На Велике Свято Молоді** шкіл Т-ва Рідна Школа, що відбудеться в неділю 10. червня ц. р. на площі Сокола-Батька, зголошують свій приїзд провінціональні школи. Досі зголосили вже: дівоча гімназія Р. Ш. зі Станиславова і дівоча учит. семинарія і гімназія нового типу Р. Ш. з Самбора.

— **В Українськім Наук. Інституті в Берліні** виголосив 8. ц. м. доц. інж. Р. Димінський виклад на тему „Господарська частина української щоденної преси".

— **Екзотичний образ Ляшенка.** Хто прийде на Велике Свято Молоді шкіл Т-ва Рідна Школа, яке відбудеться в цю неділю 10. червня

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.**

ц. р. на площі Сокола-Батька, може при сприятливих обставинах набути екзотичний образ Ляшенка „Берберійський пастух" і прикрасити ним свою домівку. Варта спробувати щастя.

— **На козацькі могили під Берестечком** уже 6. і 7. червня потягнулася молодь з ріжних кінців Волині. Дехто за 100-120 кільометрів. Зачувати, що поліція затримувала й завертала дрочан.

—**Прохають амнестії для засуджених.** Агенція „Всхуд" повідомляє, що до мін. Перацького у Львові прибула численна делегація з ліського повіту з проханням виєднати амнестію для засуджених за відомі події. Міністр згодився інтервеніювати.

— **Ліквідація страйків.** Страйк у львівських броварах скінчився. В четвер відбулася між представниками броварів і делегацією робітників страйкарів конференція, що довела до компромісового поладнання страйку. Робітники стануть на другий день до нормальної праці. Скінчився теж після двомісячних переговорів страйк цегольняних робітників у Львові. Робітникам признано підвишку на 30 сотиків від одної тисячки цегол. Зате робітники зобовязалися до кінця року не страйкувати.

— **Родинні залізничі знижки.** У звязку з т. зв. родинними залізничими знижками, які від 1. червня видаються в часі літніх ферій членам родини, що мешкають спільно, міністерство внутрішніх справ поручило міським і сільським управам, щоби вимагані посвідки на доказ замешкання в громалі видавали якнайшвидше та за оплатою, що не перевищає 50 сотиків. Посвідки мають видаватись на спеціяльних залізничих блянкетах, які можна дістати в кожній залізничій касі, але тільки особам, що мешкали в громаді і були зголошені до реєстру її мешканців.

— **Суспільні обезпечальні** оголосили статистику, яка стверджує катастрофальний спадок впливів та зменшення числа обезпечених. В часі останніх чотирох років число членів давних Кас Хорих змалiло на 412.000 осіб. Приплив складок у тім самім часі зменшився на 101 мil. золотих.

ЧИ ВИ ВЖЕ НАБУЛИ ЮВИЛЕЙНУ ВІДЗНАКУ 1639 СОКОЛА-БАТЬКА? 2-3

— **Львівська хроніка.** З мешкання Рози Філіпової при вул. Германа пропали бриліянтові кульчики в платиновій оправі вартости 8.000 зол. Поліція арештувала слугу Розалію Лешкевич та її товаришку Казимиру Баран, які дали вкрадені кульчики Станиславові Малиновському, щоби їх продав. Продаж з причини великої вартости не вдалася, кульчики відобрано і Малиновського теж арештували.— В мешканні Натана Остена при вул. Льва впав 2-літній синок до баняка з горячою водою і спарився на смерть.

— **Краєва хроніка.** В Станиславові арештували знаного адвоката і промисловця д-ра Ігн. Лякса під замітом ошуканства. — Повідомлено поліцію, що із Суховолі пропав без сліду М. Кебало а з Крупця пов. Любачів глухонімий Севастіян Волянчик. — В Молодятині пов. Коломия знайшли в полі тіло гаєвого Яна Герки, а коло нього раненого Федора Стефанюка, який зізнає, що гаєвий пострілив його, а опісля відобрав собі життя. — З мешкання Шайндлі Кастнер в Рожнітові пов. Долина вкрадено 600 зол. і 200 ам дол. та два бони на 700 ам. дол.

— **Нічна стріляниина на селі.** Военний інвалід з Раківчику пов. Коломия, Онуфрій Федусяк повідомив поліцію, що на його дім готовиться бандитський напад. Наслідком того два поліцаї сховалися в сінях його хати і чекали на бандитів. Пізно в ночі вилізли з рова бандити і підійшовши до вікна Федусяка вийняли шиби і почали добуватися до середини. Тоді поліцаї дали кілька стрілів і сполошили їх. Однак згодом бандити повторили серед темряви свій напад, не знаючи, що в хаті є поліція. Вивязалася з обох сторін стріляниина, що побудила селян, які почали теж стріляти. Серед темряви бандити втікли, а на місці бою залишилося двох місцевих селян, ранених тяжко в ноги. Обох відставлено до шпиталю, а за бандитами глядає поліція.

— **Правдиві, але фальшиві банкноти.** Слідчу поліцію у Львові повідомлено, що в Торуні заквестіоновано фальшиві 50 і 20-золотові банкноти. При ближчих оглядинах стверджено, що банкноти є автентичні, але склеєні, кожний в іншому місці, а в склеєному місці бракує частина орнаментації або буква. На одному банкноті бракувала напр. буква і у слові „dwadzieścia". Дальше стверджено, що це новий спосіб фальшування грошей. Зводиться він до того, що береться 10 штук правдивих банкнотів тої самої вартости і кладеться один на другім у відступах менше більше півтора цм. від лівої сторони спідного банкноту. Так уложені перетягається опісля всі разом у такому місці, що від спідного і горішнього банкноту відпадає тільки відрізок маргінесу широкий на 7 і пів міліметра, а інші банкноти перетяті в інших місцях у відступах півтора цм. так, як їх уложено. Коли перетнемо банкноти, долішній і горішній залишаються в цілости, є тільки на 7 і пів міліметра коротші від автентичного, а решту банкнотів склеюється папером переважно пергаміновим, так, що між двома частинами перетятого банкноту повстає прірва широка найбільше 3 міліметри. Ті прірви виказують власне ті недостачі в орнаментації або буквах. Так уложені і перетяті 10 банкнотів дадуть 11 штук банкнотів, тільки що вони коротші на який 1 цм. від банкнотів автентичних, причому 9 з них є склеєних, а 2 несклеєні, тільки трохи коротші. Такі банкноти показалися вже в холмському повіті. Поліція остерігає перед ошуканцями, бо фальшовані банкноти будуть сконфісковані.

— **З Польщі.** В Барановичах поліцай застрілив одного з бандитів, що пробували ограбити дім старости. — В кабінеті лікаря д-ра Залевського в Холмі застрілилася 24-літня Бронислава Демель, учителька з кольонії Розкош.

— **Вовки на польсько-румунській границі.** На терені косівського повіту відбулися недавно великі лови на вовків, причому багато вовків утікло на румунський бік. Тепер чоти волочаться цілими тічнями коло Путилова, нападають на села і роблять велику шкоду. Одної тільки ночі роздерли 30 овець. Румунська влада готовить на них тепер облаву.

— **Дзвін осторогою перед обезлюдненням.** Будапештенська урядова агенція повідомляє: Система одної дитини, розповсюднена в деяких суспільних клясах мадярського населення, довела до обезлюднення багатьох громад. В місцевости Гідас комітату Бараня треба було недавно наслідком катастрофального спадку числа населення замкнути церкву, бо вірні буквально вимерли. Церковний дзвін передано місцевому товариству німецької молоді. Замкнення церкви порушило до живого мадярську публичну опінію, особливо університетську молодь, яка добачує в цьому явищі упадок мадярської раси. До Гідасу удався гурт студентів і привіз дзвін до Будапешту. Тут хотять уставити його на прилюдній площі, щоби його голос при святочних нагодах звертав увагу мадярського народу на небезпеку, яка грозить йому від спадку уродин.

— **Ріжні вістки.** На залізничному двірці в Загребі вибухла в поспішному потязі, що приїхав з Парижа, пекольна машина, яка знищила цілий вагон. Жертв людьми не було. — 24-ту партію шахового турніру за мистецтво світа в Мангаймі виграв знову Боголюбов, але Альохін все ще має верх.

— **Монахині застрілили напасника.** Грецькі часописи повідомляють, що до жіночого монастиря в Ліятені закрався в ночі один з мулярів, які відновляли будинок і дістався до келії Атаназії Теодоропульос. Монахиня після довшого термошення з напасником хопила за револьвер, який мала як дверниця і застрілила його на місці. Опісля пішла до Теб і повідомила про все поліцію.

— **Незвичайний хист до мов.** Французи не мають хисту до чужих мов; рідна їм вистарчає. Зате найшовся у Парижі француз, що задивував своїм талантом до мов найбільше талановитих чужинців. Це не фільольог, а 21-літній інжинір Равль Депінет. Дістав він посаду у китайському місті Чі-Фу, але з умовинною що мусить навчитися по китайськи. Молодий інжинір так запалився до тієї пропозиції, що взяв собі наперемінку трьох китайців на вчителів і вчився повних пять тижнів днями і ночами. Наслідок був сензаційний: за той час вивчився він по китайськи говорити і писати зовсім добре. А відомо, що китайська мова чи не найтяжча у світі.

Насл'дком великого зацікавлення, ми продовжили до 11. ц. м. висвітлювання найновішого архітвору совітської продукції
„Вірли в кайданах" (Малиг'ін)
КІНО АТЛЯНТІК 1697
Ціни знижені від 50 сотиків

Агенція „Всхуд" про візиту мін. Перацького в митр. Шептицького.

Агенція „Всхуд" повідомляє: Мін. Перацький склав візиту митрополитові Шептицькому. В розмові мабуть згадувано теж про відношення греко-католицького духовенства до ріжних біжучих справ. Замість митрополита Шептицького ревізитував міністра о. крилошанин Томович.

Мін. Перацький у Варшаві.

ВАРШАВА, 8. 6. ПАТ. Міністр Перацький вернувся нині вполудне до Варшави.

—o—

Арештування на Литві.

КЕНІҐСБЕРҐ, 8. 6. ПАТ. Нім. Інф. Бюро повідомляє з Ковна, що вістка про арештування Вальдемараса правдива. Арештували з ним і шефа ген. Кубелінуса та 27 старшин. В місті спокій.

Недалека війна між СССР і Японією

„Дейлі Експрес" подає сензаційну вістку з Дайрену про транспорт зброї з Англії до Владивостоку. Англійські старшини і вояки, які повернули на кораблі Ешбі з Владивостоку до Дайрену оповідають, що Владивосток повний більшовицького війська і моряків. У порті багато кораблів, з яких вивадовують зброю. До Владивостоку приплило 9 англійських кораблів з военними матеріялами. „Дейлі Експрес" пригадує, що на 1. травня ц. р. над Владивостоком кружляла ескадра 200 военних літаків, а вулицями міста переїхало багато танків і важких гармат. Тому „Дейлі Геральд" пише, що між СССР і Японією вже незабаром дійде до війни.

—o—

Втроїла полковника.

ГЕЛЬСІНҐФОРС, 8. 6. ПАТ. У Ваasa скінчився процес проти служниці Ванні Антіля за шпигунство. Суд засудив шпигунку на 15 років тюрми тому, що вона втроїла управителя фабрики зброї в Ляно полк. Аслюнда.

—o—

Творення уряду в Бельгії.

БРЮСЕЛЯ, 8. 6. ПАТ. Король поручив гр. де Броквілеві створити новий уряд.

Піт ніг, рук, пахвин і ін. усунеться через вживання спеціяльного пудру „CSAVE"
Мільони вдячних 71/25 4—4
Перфумерії С. ФЕДЕРА
Сикстуська ч. 7. — Львів. — Коперника ч. 15 а (побіч палати гр. Потоцького)

З кіна.

КІНО КАСІНО: „ЖОВТИЙ КНЯЗЬ".

Фірмують цю фільму Рамон Новарро, красуня Гайнес і Варнер Оланд, один із найстарших кінових артистів, що виступав у перших криміналних історіях на 12 частин. Рамон Новарро любить грати східні типи. Цим разом грає молодого китайця. Цікаво було би знати, чи побутові подробиці справді вірні, чи є тільки поетичною фантазією. Фільма дуже одноманітна, хоч має кілька криміналних сцен. Нагадує вона зовсім дуже старі фільми; сюжет пецікавий, режисерія майже ніяка. Шкода добрих артистів, які не можуть урятувати слабенького сценарія

—o—

СПОРТ.

УКРАЇНА — РЕСОВІЯ.

Змагання цих дружин за мистецтво Окружної Ліги відбудуться в неділю 10. ц. м. на грищі Чорних. Початок: год. 5.30 попол. З уваги на Свято Молоді „Р. Ш." передмечу не буде.

ІНШІ НЕДІЛЬНІ ЗМАГАННЯ.

В цюж неділю львівська Погонь розіграє змагання за мист. Ліги з Вартою в Познані, у Кракові грає Краковія з Вислою, у Варшаві — Польонія з Варшавянкою, в Седльцях — Рух зі Стшельцом.

У львівській Окружній Лізі, крім змагань України з Ресовією, грають: Погонь І Б. з Лехією, Чорні з Польонією (в Перемишлі), ІІ. Сокіл зі Світезю і Ярославське Огнісько з Гасмонеєю (у Львові), бо обі ці дружини вийшли додатково до Окр. Ліги, яка тяким чином складатиметься з 10 дружин.

НІМЕЧЧИНА ВИГРАЛА З АВСТРІЄЮ!

НЕАПОЛЬ, 7. червня (ПАТ). У змаганнях за 3 е місце мистецтв світу Німеччина виграла з Австрією 3:2. За перше місце грають цієї неділі, як відомо, Італія і Чехословеччина.

При всяких нагодах збирайте датки на мандрівні бібліотеки, які підуть на західні землі.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича, Городенка:

9. VI. Залізна острога, оперета на 3 дії з побуту Усусусів 1916 р. Постановка М. Бенцаля.

10. VI. Ельга.

Великий Міський Театр.

Субота, 9. VI. год. 7·30 веч. „Дівчата з одностроїх". Абон. 20.

Неділя, 10. VI. год. 7·30 веч. „Дівчата з одностроїх". Абон. 20.

Театр Різнородностей.

Субота, 9. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я". Абон. 22.

Неділя, 10. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я". Абон. 22.

Кіна.

АПОЛЬО: „Подружжя для опінії", „Самаранг" екзотична фільма.

АТЛЯНТИК: „Віран в кайданах" („Манісія"), „Прогулька по Відні".

КАНДА: „Біла одаліска", „Палата на колісцях".

КАСІНО: „Жовтий князь" (Рамон Новаро).

КОЛІСЕЙ: Нечинне.

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих лїжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Зганьблена" та ревія.

МІРАЖ: „Світло та тіни великого міста" (Чарлі Чеплін).

МУЗА: „Син шиноволі".

ПАЛЯС: „Цісарські ловн" („Унзер кайзер").

ПАСАЖ: „Каїн і Артем" (М. Горкого) та російський хор.

ПАН: „Любощі балетниці" (Еліса Лянді).

СВІТ: „Земля пічна", „Краса життя".

СОНЦЕ: „В тайній службі та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Піонїри Техасу" за повістю Джека Льондона і Ревія.

ХИМЕРА: „Я був шпіоном".

УТІХА: „Жінка-каменеон", ревія „Жий поки час!"

Закордонне радіо.

Субота, 9. червня 1934.

Відень (506,8) 15·50 Концерт, 18·25 „Валькірія" оп. Вагнера, **Прага** (470,2) 14·38 Пісоньки, **Копенгаген** (255,1) 16·41 Данські пісні, **Париж** (1649) 20·00 „Робер Макер" ком. опера Бертоміє, **Білгород** (439,8) 13·00 Пісоньки, 20·30 Вокальний вечір, **Любляна** (569,3) 20·00 Вокальний вечір, **Берлін** (356,7) 18·45 Вокальні дуети, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12·00 Концерт, **Ляйпціг** (382,2) 20·15 Оп. музика, **Будапешт** (549,5) 18·30, 22·20 Циг. музика, 19·35 Спів, **Мілляно** (368,6) 17·10 Танк. музика, 20·45 Камер. музика, **Рим** (420,8) 13·05 Легка музика, 20·30 „Федора" лір. опера Джордана.

Неділя, 10. червня 1934.

Відень (506,8) 11·50 Симф. концерт, 18·20 Російські нар. пісні (Дівчкова сопран, музика), **Братислава** (298,8) 20·25 „Ле Птї Ст. Антоан" оп. Бенеша, **Прага** (470,2) 18·00 Легка музика, **Атльона** (531) 20·30 Арфа та скрипка, 21·55 Спів, **Берлін** (356,7) 12·00 Концерт, військ. оркестри, 16·00 Концерт, 19·30 „Гунтран" оп. Р. Штрауса, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·30 Веселі нар. пісоньки, **Штутгарт** (522,6) 11·00, 16·00, 18·35 Спів, музика, **Бреслява** (315,8) 17·25 Фортепян, **Будапешт** (549,5) 12·30 Концерт оп. оркестри, 17·15 Циг. музика, 19·00 Фортепян, **Мілляно** (368,6) 20·45 „Тоска" оп. Пучінія, **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інстр. концерт, 20·45 „Сан Мартіно" оп. Сіяьвера.

Львівське радіо.

Субота, 9. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Джазовий концерт, 13·05 Популярна музика в гр. плит, 14·00 Сільва рерум, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Година легкої музики, спів, 17·00 Авд. для молоді „Лісові відгомони" Ст. Жеромського, радіофонізація, 17·25 Рел. концерт, 18·00 Літ. фейл. „Що читати?", 18·15 Камер. концерт, 18·45 Фейл. „Підприємець", 18·55 Мішавини при рискалі, 19·04 Всячина, 19·15 Пісоньки, 19·40 Гр. плита, 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Шопенівський концерт, 20·30, 22·25 Гр. плити, 20·40 Спів у супр. фортепяну, 21·12 Легка музика, 22·00 Актуальна балачка, 23·05 Танкова музика.

Неділя, 10. червня 1934.

8·00—8·35 Ранішня авдиція, 10·00 Проповідь: „Через науку до Бога", 10·15 Рел. музика з гр. плит. 10·40 Музика з гр. плит, 11·10 Академія з нагоди 25. роковин тайного скавтінгу, 12·05 Метеорольог. комунікат, 12·10, 13·15 Муз. поранок, 13·05 Відч. „Музичні форми", 13·45 Серед лісів і озер, 14·00 Концерт сільської музики, спів, 15·00 Балачка „Літники на селі", 15·15 Гр. плити, 15·25 Різьбнича скринька, 15·35 Хор, 15·45 Балачка для сільських господинь, 16·00, 17·00, 18·00 фоагмент із міжнар. кінних перегонів, 16·30 Мотоциклем із Польщі до Африки, 17·20 Легка музика, 18·15 Театр. фрагмент, 18·30 Гр. плити (Арт. Шнабель), 18·45 Літ. фейлетон „Власний портрет" (Конрада), 19·00 Всячина, 19·15 Актуальний фейлетон, 19·35 Музика з гр. плит, 19·45 На весеїй львівській хвилі, 20·45 Вибрані думки, 20·52—24·00 Трансм. з Турину: „Тоска" оп. Пучінія. В перерві: Почт. техн. скринька, переписка; Спортові вістки.

Оголошуйтеся в найстарш|м укр. щоденнику „ДІЛО"!

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 5·27 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·82, Париж 34·96, Берлін 205·00, Цірих 172·00, Амстердам 359·05, Прага 22·05, Мілляно 45·93, Копенгаген 119·90, Брюселя 123·75, Данціг 172.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 8 червня п. р. в наслідок знижкової тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативні платня за:

1 л. молока	0·14 зол.
1 л. сметани	0·55 „
1 кг. вершків	2·40—2·50 „

Тенденція на масло, молоко, сметану і яйця знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що 9. VI. п. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвірє птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·10 зол.
Кури „	І клясс	0·80 „
„ „	ІІ „	0·60 „

Тенденція знижкова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

Обі Дирекції державних укр. гімназій у Львові (головне заведення при вул. Л. Саніги 14. і філія при вул. Рутовського 22) повідомляють, що **всупні іспити** до І. кл. відбудуться 15. VI. с. р. від год. 10—1 (письм. іспит), а від 16—20 і 16. VI. від 8—12 устний іспит. — Залучники та **екзаменаційну** таксу треба зложити до 14. VI. с. р. — Вступні іспити до вищих клас відбудуться в днях 15. і 16. червня 1699

Однинока Українська Торговельна Школа у Львові, вул. Хшановської ч. 9/II пов. приймає **вписи:** 1). абсольвентів(ок **народніх шкіл на 3-річну науку**; 2) абсольвентів(ок) **гімназій на одноріну науку** на Курсі Абітурієнтів; 3) абсольвентів(ок) торговельних шкіл і курсів на окремий рік кооперативної теорії і практики. Оплати знижені. 1694

З Українського Технічного Товариства у Львові. Дня 13. червня (середа) в домівці при вул. Костюшка ч. 3. відбудеться відчит інж. Романа Застирця на тему: Організація кооперацій електрифікаційної. Початок год. 19·30. Гостям рад. Рада УТТ. 1696

Увага! Учасники Вчительських Курсів і Прогульок до Львова можуть дістати на час ферій дешеве приміщення в Українськім Академічнім Домі, Львів, Супінського 21.

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3.— зол., з почт. пересилкою 3.50 зол.

МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ

МІЖ ІДЕЄЮ І ФОРМОЮ

Ціна 3 зол. з почт. пересилкою 3.50 зол.

Окружний Суд у Львові.
Відділ II. торговельний.
дня 23. листопада 1933
Фірм. 963/33.
A. VII. 211.

Впис фірми заведення обезпечень.

До реєстру вписано дня: 19. грудня 1933. Назва фірми: Товариство діяло під фірмою: „Дністер" Товариство взаїмних обезпечень у Львові — в польській мові: „Dniester" Towarzystwo wzajemnyoh ubezpieczeń we Lwowie; в німецькій мові: „Dniester" Wechselseitige Versicherungsgesellschaft im Lemberg; у французькій мові: „Dniester" Société d' Assurances Mutuelles à Léopol; в англійській мові: „Dniester" the Mutual Insurance Company in Lwow; в румунській мові: „Dniester" Societate Asigurariel Keciproace in Leov; в чеській мові: „Dniester" Vzájemná Pojistovaci Spolecnost ve Lvove.

Осідок фірми місто Львів.

Плян діяльности:

Товариство опирається на засаді взаїмности і має на меті згідно з цією засадою і згідно з постановами статуту обезпечує своїх членів:

1) від пожежі, удару грому та експльозії, 2) від втрати в доходах, яка повстала з причини вище згаданих, від розбитих шиб, 4) від тріснення дзвонів, 5) наслідком зіпсованих водопроводів, 6) від граду, 7) від крадежі і вдому, 8) від випадків і правної відповідальности.

Цей поділ **не виключає** впровадити, на засаді ухвали Загальних Зборів, затвердженої державною надзірною владою, ще й інших родів обезпечень і відповідних до них відділів або придучувати нові роди обезпечення до вже істнуючих.

Кожний відділ становить для всіх своїх членів окреме відношення взаємности. Члени обезпечені в одним відділі не відповідають за висліди операцій інших відділів, як теж майно одного відділу не може бути екзековане з причини претенсій, які виникнуть проти когобудь з інших відділів.

Всі відділи полишаються під одною спільною управою. Кошти спільної управи будуть розділювані щороку на поодинокі відділи у відношенні означеним надзірною радою.

Обезпечення під 2), 6) і 8) можна вводити на засаді ухвали надзірної ради затвердженої державною надзірною владою, після затвердження через ту владу відповідних умовин обезпечень.

Товариство виконує теж діяльність у ділянці посередніх обезпечень (реасекурація) у відділах управляючих безпосередно. Час істнування товариства необмежений. На кошти заснування і організації відділів 2), 6) і 8), § 1) заразом оборотові і гарантійні фонди тих відділів, будуть отворені окремо для кожного з тих відділів основні капітали, асигновані зачетами з капіталу запасового відділу 1).

Основні капітали кожного із згаданих відділів в § 1. пп. 2), 5). і 8) мають бути по 50.000 зол., а п. 6) 100.000 зол. Основний капітал у згаданім відділі в § 1. п. 7) запозичений із запасного капіталу відділу 1) у висоті зол. 30.000.

Зачет платнй на отворення тих основних капіталів із запасного капіталу відділу 1) буде опроцентований на підставі стопи 4 % річно на р.ч пього відділу 1) з річних надвишок дотичних відділів.

З хвилиною коли покриті кошти заснування і організації та коли запасний капітал в даним відділі зросте до висоти установленого для цього відділу основного капіталу — а у відділі 7) до висоти 50.000 зол. треба приступити до сплати основних капіталів. Основний капітал підлягає сплаті на підставі рішення Загальних Зборів і ця сплата доконується одноразово в цілій сумі.

Обсяг діяння: Територіяльний обсяг діяння Товариства розтягається на воєвідства: львівське, краківське, тернопільське, станиславівське і цешинську частину шлеського воєвідства.

Товариство опирається на зміненім статуті з дня 26. IV. 1932. L. rep. 25.690.

Управа (дирекція) товариства складається з 1 до 3 членів вибраних на 3 роки Надзірною радою.

Членами управи є Ярослав Колтунюк, зам. у Львові, Підвалля 7., Володимир Дещиневич зам. у Львові, Подвезького 1. та інж. Юліян Мудрак зам. у Львові, Гроховська 15.

Прокурентами установлено: Зенона Рутковського, зам. у Львові, Вуленька бічна, Івана Сподітакевича, зам. у Львові, Войтіха 2 а, Івана Морозa, зам. у Львові, Генінга 20, Романа Конашевича, зам. у Львові, Гавзнера 7, Льва Петрушевича, зам. у Львові, Чарнецького 26 і Емануїла Чесника зам. у Львові, Грунвалдзка 9.

Підпис: Під написаною, видрукованою або витисненою стампілею фірми товариства підписує двох членів управи або один член управи і один прокурент.

Оголошення: Всі оповіщення Товариства будуть важно оголошені в Польськім Моніторі та одним із щоденних часописів, який означить Надзірна рада.

Окружний Суд у Львові. **Д.-р Лісовський** Окружний суддя.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПАНСІОН „АННА" В КОСОВІ Анни Герасимович поручає сонячні кімнати, першорядна кухня. Ціни дуже приступні. 1481 17—20

КАМЯНИЦЯ П. поверхова нова околиця Личакова. дохід річний 7.200 золотих, ціна 60.000 золотих, вклад 45.000 золотих продасть Савка, Баторого 11/II. 1673 3—3

ПРИЙМУ панну студентку або урядничку на спільне мешкання. Відомість Експедиція „Діла". 3—3

ВОРОХТА — пансіон „Черемшина", — в затишнім місці, над самим Прутом, кімнати просторі. Зголошення приймає Наталя Семанюкова. 1684 2—2

КОМФОРТОВА КІМНАТА з бальконом з уживанням кухні на час вакацій в найздоровішій околиці Львова до винайму. „Личаків" до Адміністрації. 1681 2—2

ГОДИННИКИ направляє прецезійно й дешево **Домбровський і Розважевський.** Львів, Академічна 2. (З провінції просимо поштою). 6/78 1—7

ДЕШЕВО, СКОРО, ДИСКРЕТНО переписую на машині. „Солідність" до Адмін. 1681 2—2

Присилайте передплату!

ПІДЛЮТЕ

Живець, купелеве заведення і літнище в Горганах над Лімницею, в чудовій лісистій околиці, 700 м. понад рівень моря. Мінеральні питні води і сірчано солені купелі. Електричне освітлення, водопроводи і пентральне огрівання.

Лікувальні вказання: Хороби органів кровобігу, віддихових шляхів (з винятком туберкульози, органів травлення, печінки, жовчевих і сечевих доріг, суглобів, мясня і кістох, хороби обміну речовин, стани виснаження з надмірної праці або після перебутих хорób.

Початок сезону 15. червня.

Залізнична станція Брошнів на лінії Стрий-Станиславів, а звідти на замовлення автомотором на місце. — Їзда зі Львова на місце 4½ години.

Інформації: до 1. липня Львів, вул. Клушинська ч. 3. тел. 48-82, від 1. липня **Живець Підлютє, поч. Перегінсько.** 1562 3—3

„Транспорт у Гдині"

Бюро експедиційно-торговельне вул. Шлеська (ŚLĄSKA) 20, Тел. 1012. Полагоджує всякі експедиційні справи, інкассо, комісс, складовину товарів і т. п. — На бажання першорядні референції.

„Транспорт-Тчев"
Е. Русин

1594 10—10

Бюро експедиційне Галлєра 7. Теле. 287.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35	**Дрібні оголошення від слова:** матримоніяльні і приват. кореспонденція по купно, продаж, винаєм і т. п.	зол. 0.15 / „ 0·10
„ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60	шукаючі праці	„ 0·07
„ на першій сторінці	„ 0·80	слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка 1/1		зол. 450·—
„ „	1/2	„ 250·—
„ „	1/4	„ 130·—
„ „	1/8	„ 70·—

За оголошення відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 151 (13.696). Львів, понеділок 11. червня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік L.V.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·00 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ЛЕЩКІВСЬКІ САМОРОБИ на убрання, костюми, плащі, шевіоти — коци — плєди — дерки — подорожні бунди — куртки вироби фабрики РОМАНА ЖУРОВСЬКОГО з ЛЕЩКОВА можна дістати у фабричному складі у фірмі **Тадей Ґурський** ЛЬВІВ, ПЛОЩА МАРІНСЬКА 5. 23/44 3—5
УВАГА: Оригінальні лещківські вироби тільки з пльомбою.

Міжнародня виставa католицької преси.

Повідомляють нас, що в папській віллі у Castel Gandolfo буде відкрита по феріях ц. р. міжнародня виставa католицької преси. Дуже бажано, абн українські католицькі чинники подбали про те, щоб на виставі була заступлена як слід також католицька преса в українській мові.

Зав'язки українського музею й бібліотеки у Стемфорді.

НЮ ЙОРК, 23. травня. (Вл. кор.). В бібліотеці української катол. школи у Стемфорді є вже кілька сот книжок та деякі цінні рукописи. Книжки ще не скатальоговані, бо таки нема й кому наразі. Таксамо є і а музейними предметами. Наразі виставлені в шафі за шклом писанки й кілька вишивок, як зразки української народньої культури. Їх оглядають чужинці, що доволі часто принагідно відвідують нашу школу. — Школа, як відомо, поділена на три кляси, вони приміщені на другому поверсі, а незабаром відбудеться там іспит під контролею окремої комісії, делегованої Католицьким Університетом з Вашингтону. — Ректор, о. Процько, приготовляє дальші кімнати для приняття свіжих учнів, які вже зголосилися або зголосяться після вакацій.

НОВА КОНФЕРЕНЦІЯ ВЕЛИКИХ ДЕРЖАВ У ЛЬОНДОНІ.

Мін. Барту поїде в липні до Льондону.

ЖЕНЕВА, 9. 6. ПАТ. Агенція Авасa повідомляє, що премієр Мекдональд запросив мін. Барту на конференцію до Льондону. Мін. Барту виїде до Льондону в перших днях липня. В нарадах візьме участь теж мін. Саймон, мін. Іден, Гендерсон та делегат Злучених Держав Норман Дейвіс. Темою нарад будуть домагання і поворот Німеччини на розбройну конференцію. В Льондоні сподіваються багато від стрічі канцлера Гітлера з Мусолінієм.

Спільний фронт В. Британії, Франції і Злучених Держав.

Розбройна конференція врятована. — Компромісова резолюція.

ЖЕНЕВА, 9. 6. ПАТ. Вчора пополудні зійшлася на нараду президія розбройної конференції. Гендерсон заявив, що свою резолюцію оголошену перед кількома днями, стягає назад. Опісля мін. Барту відчитав свою резолюцію, узгіднену з делегатом В. Британії мін. Іденом і делегатом Злучених Держав Норманом Дейвісом. Мін. Барту взяв під увагу резолюцію шістьох держав, складену шведським мін. Сандлєром і турецьким Тевфік Ружді Беєм, меморіяли Франції зі січня ц. р., Італії з 4. січня ц. р. і В. Британії з 16. квітня ц. р. Компромісова резолюція спиняється над трьома проблемами: безпекою, летунством і фабрикацією та торгівлею зброєю. Для основного обговорення цих трьох питань мін. Барту запропонував покликати три спеціяльні комісії. Президія конференції має узгіднювати праці цих комісій. Мін. Барту зясував становище Франції до повороту Німеччини на розбройну конференцію. Пригадав, що в першій редакції французької резолюції був натяк на поворот Німеччини. Нині може заявити, що поворот Німеччини буде найкращою запорукою рівноваги в світі. Німеччина добровільно покинула розбройну конференцію і за нею замкнулися двері. Тепер нехай добровільно поверне до Женеви. Не бажаємо — заявив Барту — окружити Німеччину, тільки її активної участи в працях конференції. Франція заключила союзи з декількома державами тільки тому, щоби вдержати мир. Мін. Ідеи висловив вдоволення з приязні Франції з Британією, бо вона є запорукою миру в Европі. Радіе, що найдено програму праці для розбройної конференції. Сподівається, що злагіднена атмосфера переконає Німеччину, що треба повернутися на розбройну конференцію. Норман Дейвіс радіе порозумінням між В. Британією і Францією.

Італійський делегат заявив, що Італія працюватиме в комісіях, або стежитиме тільки за працею конференції. Делегат Польщі Рачиньский склав заяваги від свого уряду, що меморіяли трьох держав В. Британії, Франції та Італії не можуть бути основою праці розбройної конференції. Ком. Літвінов теж зголосив свої заяваги.

Опісля комісія розбройної конференції одноголосно приняла компромісову резолюцію за програму праці розбройної конференції.

ЖЕНЕВА, 9. 6. ПАТ. Мін. Барту та Іден покинули Женеву вчора. Нині виїде з Женеви теж багато делегатів.

У Москві розберуть ще дві церкві.

РИГА, 9. 6. ПАТ. З Москви повідомляють, що в найближчому часі розберуть церкву св. Миколая, яка стоїть недалеко Кремля. Також розберуть монастир атонських черців.

Поворот до приватної власности в СССР?

З Москви надійшли вістки, що рада комісарів СССР дозволила купувати від колхозів на власність рогату худобу і дріб.

30.000 людей втікло до Персії перед голодом.

РИГА, 9. 6. ПАТ. Зі східного Туркестану втікло до Персії перед страшним голодом біля 30 тисяч людей. Всі ці нещасливі виглядають страшно.

Міжнародня виставa в Парижі.

НЮ ЙОРК, 25. травня. (Вл. кор.). Кореспондент газети „Сан" з Парижа повідомляє, що міжнародня виставa, яка відбудеться в Парижі у 1937 р., буде сфінансована при допомозі льотерії. Льотерія має принести 50 мілїонів дол., і її започаткує та буде вести управа м. Парижа на підставі окремого закону. Само місто Париж має дати на виставу 10 мілїонів дол. Льотерія налагоджена так, що хто закупить льотерійні карти, буде мати не лише право виграти, але також і знижку на залізниці та кілька вільних вступів на виставу. Площу під виставу вже вибрано. Буде це те саме місце, де перед пів століттям була вже слава виставa, а з якої остала дотепер звісна вежа Айфля і будинок Трокадеро.

Хоча як уже пізно, але ще і сьогодні можна вислати передплату „Діла", щоби взяти участь у відомому льосуванні дуже гарних премій.

Паста до зубів, креми.

Появились уже в розпродажі шампуни і люксусова вазеліна в тубках. 2761 8—?

Центральний Кооперативний Банк У ЛЬВОВІ

(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15), приймає вкладки ощадности.
Конто ПКО. ч. 143.467.

Необхідна книжка для нашого села, з уваги на недалекі вибори до сільських самоуправних установ

Новий Самоуправний Закон

враз з

виборчим реґуляміном

Ціна тільки: зол. 0·80 (з почтовою пересилкою 0·95 зол.). — Замовляти в Адміністрації „Діло", Львів, Ринок ч. 10.

Похороном займеться найлїпше і найдешевше
ХАРІС
ЛЬВІВ, КОРНЯКТІВ З., (В НАРОД. ДОМІ)
Наше заведення полагоджує всякі урядові чинности, виконує ексгумації і переволить в найдальші сторони з усіх шпиталів, шпиталів як і санаторій.
Не слухайте агентів, що крутяться по шпиталях і підшиваються під нашу фірму та фальшиво інформують заінтересованих.
В нещасті їдіть до ХАРІСУ, а відпадуть вам усякі клопоти. 648

Небезпечний басейн.

Нікебокер про саарський плебісцит.

Прага, червень 1934.

У Женеві прийшло до порозуміння у справі саарського плебісциту. Кажуть, що з нього вдоволені обі сторони, а англійська преса як напр. „Дейлі Мейль" навіть гадає, що це порозуміння усуває одну із небезпек для европейського миру і що воно — як пише „Таймс" — може бути першим кроком для виходу з безнадійно замотаної ситуації між Німеччиною і Францією.

Наші читачі пригадують собі, якто ми писали про те, що французький міністр закордонних справ, оцінюючи загально-европейську ситуацію, сказав, що одною із справ, які найбільше загрожують европейському мирові є т. зв. саарське питання. У чомуж криється ця небезпека? Відповідь на це питання старається подати відомий американський журналіст Нікебокер у своїй книжці „Чи прийде в Европі до війни?", яка недавно вийшла в Берліні. З цієї цікавої книжки ми зреферуємо лиш те, де автор говорить про т. зв. саарське питання і про ту небезпеку, яка тісно вяжеться з його розвязкою.

Саарський басейн, це шматок землі, що лежить між Німеччиною і Францією і має 16 мілірдів тон вугілля та 823.000 мешканців. 1935 року відбудеться там плебісцит, себто іншими словами голосування за або проти Гітлера. Вислід цього голосування може рішити теж про те, коли в Европі прийде до війни.

Вже сама передплебісцитова акція крие в собі чимало небезпеки.

Саарське питання перестало вже бути французько-німецьким питанням, воно є нині конфліктом через Гітлера. „Творці версайського договору не знали нічого про Гітлера, бо коли вони складали параграфи, що мали формувати розвязку питання саарського басейну, був нинішній німецький канцлер тільки вимуштрованим фрайтром".

До 1933 р. не було найменшого сумніву про те, який вислід буде мати плебісцит. В цілому саарському басейні нема більше, як 8.000 французьких вуглекопів та ще деяка сотня інших французьких родин. Одинока мова, яку тут скрізь чуємо — німецька. Архітектура, кухня, атмосфера, люди — все це тут безперечно німецьке. Зі Саарбрікен до французького кордону є лиш один крок, але він є тою велитенською відалю, що лягла між усім германським і романським.

До січня 1933 р. всі були переконані, що при плебісциті 95 прц. населення буде голосувати за Німеччиною. Знала це теж Франція і тому вона рахувалася з тим, що їй не вдасться прийти в посідання саарського басейну. Та нині ситуація зовсім змінилася. З приходом Гітлера стопроцентово німецьке населення розбилося на два табори, воно „розкололося поздовж гітлерівської лінії". Правда і нині в саарському басейні не багато таких, які ведуть агітацію за Францією, але є тут тепер вате сотні тисяч тих, що агітують за вдержанням статус кво. За цим гаслом ідуть одноголосно і соціял-демократи і католики і комуністи і жиди — одним словом всі ті, що можуть щось втратити, коли стануть горожанами гітлерівської Німеччини. Їх пропаганда дуже горяча і гостра, але ж бо і пропаганда гітлерівців не є менш горяча і гостра, а в додатку ще вона є в такому вигідному положенні, що може кинути в лице опозиції страшний закид: зрадники. Не можна теж — каже Нікебокер — не доцінювати ще й того факту, що пропаганду за гітлерівською Німеччиною веде п'ятнадцять тисяч молодих націоналістів, які прибули сюди з Німеччини після спеціяльного вишколу в таборах праці. На час самого плебісциту прибуде їх сюди певно ще раз стільки. А між цими двома сильними таборами стоїть жменька поліції, що її має до розпорядження комісія Союзу Народів і „мастат чи — як хто хоче — блюф Союзу Народів". І чи зможе ця жменька поліції, яка в 60 прц. є прихильна гітлеризмові здержати німців на Саарі?

Не лише Гітлер, але певно і сам Союз Народів, а разом з тим і більша частина Европи, з винятком Франції, з радістю привітають той день, коли то Саарський басейн передадуть Німеччині, бо як чи так Німеччина ніколи його не зречеться. Ніодна клявзула версайського договору не крие в собі стільки експльозивного матеріялу, що саме клявзула про розвязку саарського питання. Питання Саарщини ховає в собі всі можливости війни навіть тоді, коли Франція проголошує на всі сторони, що вона війни не бажає. „А коли Франція — каже Нікебокер — бажає собі провокації для т. зв. превентивної війни, то може її найти за одну ніч в Саарському басейні. Але найбільша небезпека криється в тім, що така війна може вийти аі Саарщини і проти її бажання". *М. Н.*

Атентати в Австрії.

ВІДЕНЬ, 9. 6. ПАТ. У Відні арештували націонал-соціяліста Роттера під закидом атентату на електричні трансформатори. Роттер стане перед надзвичайним судом, але кара смерти не грозить йому, бо він не скінчив ще 20 років.

В салі вищої господарської школи вибухла сталева пляшка, наповнена вибуховими речовинами. Саля знищена. У Гільберн у Горішній Австрії важко поранили члена Гаймвери Нойбавера. Крім того виконано атентати в кількох інших містах.

Тоґи з чистого камґарну продає фабрика **РОТ І РУДЕРФЕР, Львів, Леґіонів ч. 9. І. п.** над кіном Паляс.

Справа Українського Національного Конґресу.

В останніх часах стрічаємося доволі часто з запитом у справі Національного Конґресу. Всім, що цікавляться справою Конґресу, передаємо отсим шляхом інформації про дотеперішній стан передконґресових праць.

Від часу відомої поїздки представників УНДО за кордон відбулося кілька спільних конференцій представників трьох краєвих політичних угрупувань, це є УНДО, УОРП і УСДП. На бажання двох останніх партій предложили представники УНДО сформуловані на письмі загальні тези політичної платформи Конґресу. Недавно одержали представники УНДО відповідь від обох вгорі згаданих організацій, що вони на предложені їм тези платформи засаднично погоджуються та що вважають ці тези такими, на основі яких можна розпочати дальші переговори щодо устійнення практичної сторони справи, а саме, в якій формі, і в якому складі може Конґрес відбутися та які предмети нарад могли би бути предложені Конґресові до обрад і до вирішення. Тепер відбуваються дальші конференції в цій справі. Остання така конференція відбулася дня 8-го червня.

Як було до передбачення, то ця справа є і політично і технічно незвичайно важка, та забере більше часу, ніж можна було на початку сподіватися. Однак усі ці особи, які цією справою займалися, стоять на становищі, що є краще цю так незвичайно важну справу довше підготовляти, ніж наразити її якимнебудь помилковим потягненням на невдачу

ФОТО-ЗНАРЯДДЯ -- LEICA-АПАРАТИ
Аматорська робітня — відбитки за кілька годин. — **Практичні вправи** на закуплених апаратах. — **фахові поради і вказівки БЕЗПЛАТНО** тільки у фірмі:
Інж. А. Шарф — Львів, вул. Сикстуська ч. 2. **ТЕЛЕФОН 53-47.**

Чого Скоропадський приїхав до Льондону?

У „Новій Зорі" з 3. червня на першій сторінці була поміщена новинка про „Гетьмана Скоропадського в Льондоні". Редакція покликується на джерело „Дейлі Геральда", але так, якби цей англійський часопис хвалив цей приїзд. Ось як виглядає текст англійського часопису в дослівному перекладі:

„ДО НАШОГО МІСТА ПРИЇХАВ ГЕТЬМАН.

Маленька услуга Скоропадського для Наців.

(Від нашого дипльоматичного кореспондента.)

„У Льондоні перебуває гетьман Скоропадський, одна з найбільш таємничих фігур у міжнародній політиці. Його бачили в провідних льондонських клюбах як обідав з приятелями і урядовцями.

„Гетьман — такий мав він титул у часі, коли мав коротко у своїх руках владу на Україні під кінець війни, — раніше був російським полковником.

„Коли настала російська революція і німецька армія захопила контролю над Україною, п. Скоропадський пригадав собі своє українське походження і став гетьманом, або начальником України, за допомогою німецької армії.

„ТІЛЬКИ З НАЗВИ.

„Після підписання мирового договору і захоплення від Росії частини України Польщею, гетьман перестав бути начальником, залишилася йому тільки назва.

„Він надалі признавав німців і в його грудях зросла нова надія, коли до влади прийшли Наці.

„Екс-гетьман має близького приятеля, д-ра Розенберга, який диктує закордонну політику Наців. Одною з точок тої політики, це „германізація" України і гетьман уже знову бачить себе правдивим гетьманом.

„ПЛЯН РОЗЕНБЕРГА.

Його приїзд до Льондону має на меті розвідати як ставиться Англія до пляну Розенберга.

„Він не буде мати трудностів довідатися про це. Поїздка д-ра Розенберга до Льондону минулого року скінчилась таким кольосальним фіяском, що цієї подорожі — яка є одним із безглуздих ланок у програмі (Розенберга) — хіба ніхто не візьме поважно".

(„Дейлі Геральд", 26. травня 1934.)

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині **„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА в.** 61/28

З поступів унійної акції на Волині.

ПОНАД 30 СІЛ ЗА УНІЄЮ!

Як відомо, на Волині є понад тридцять сіл, які в останніх місяцях зголосили своє бажання перейти на унію і чекають призначення священиків та відкриття у них греко-кат. парохій. У перших днях ц. м. звернулося до компетентної церковної катол. влади з проханням про призначення і призначення гр.-катол. священика й заснування парохії знову одно село, а саме Гаї Левятинські біля Радивилова, дубенського пов. Прохання підписало понад 200 осіб.

СПРАВА ГР.-КАТ. ПАРОХІЇ В ЛУЦЬКУ.

Перед Великоднем на просьбу греко-католиків відкрито греко-католицьку парохію в Луцьку. Але вірні богослуження, які тимчасово відправляються в каплиці при римо-катол. дух. семинарії на передм. Красному, бойкотують з причини призначення невідповідного пароха — росіянина о. В. Артем'єва, особи, що на це становище в ніякому відношенні не надається. У країнці греко-католики в Луцьку жадають всіх заходів, щоби священником була призначена інша, відповідніша особа, а передовсім українець і мають тверду надію, що цього в скорім часі добються. Після цього гр.-кат. богослуження будуть відправлятись у спеціяльно винайменому в центрі міста помешканні, де буде для цього каплиця.

ХРАМОВЕ СВЯТО В КОВЛІ.

На св. Юрія, 6. м. м., в Ковлі відбулося храмове свято в українській греко-католицькій Св. Юріївській церкві. З цієї нагоди Преосв. епископ Микола Чарнецький в окруженні кількох священиків відправив архиерейську Службу Божу. Як звичайно в тій церкві, переповненій народом, співав гарно церковний хор під дириг. Д. Куліша. Народу було кілька тисяч, приїхало багато селян з далеких сіл.

З ПАПСЬКОЇ СЕМИНАРІЇ В ДУБНІ.

На Великдень Преосв. д-р Микола Чарнецький відправляв у церкві при папській гр.-кат. семинарії в Дубні, де було багато народу. В тій

Реформацькі пігулки **ЧЕРНЕЦЬ** з маркою (Zakonnik)
регулюють шлунок, хоронять від терпінь **печінки**, надмірної **опасистости**, **паморок**, загоюють **гемороїди** і при пахині до обструкції є лагідним **прочищуючим** засобом. Вживати 1 до 3 пігулок на ніч. 5.60 11—7

церкві вже зроблено іконостас, незле співає хор питомців семинарії.

Після іспитів у дубенській гр.-кат. дух. семинарії в липні до праці на Волині мають прийти 4 нові грако-кат. священики, крім кількох, що знов перейшли з православія. **Я П-ий.**

—o—

Якто було на Литві.

Димісія литовського уряду.

БЕРЛІН, ПАТ. В четвер 7. червня н. р. військові відділи, озброєні скорострілами і танками під проводом молодих старшин летунів, обсадили будинок президії ради міністрів. Військо переводило строгу ревізію по вулицях між прохожими. Старшини кружляли по вулицях міста на мотоциклях і самоходах. Перед будинками генерального штабу і командою міста стануди танки. Одночасно з Ковна вилетіло чотири літаки. Один привіз Вальдемараса, а трьома літаками відлетіли старшини до провінціональних гарнізонів війська, щоби їх приєднати до своєї акції. Кружляють поголоски, що тих старшин арештували.

Після приїзду Вальдемараса повідомлено телефонічно президента Сметону про переворот. Проф. Вальдемарас з кількома старшинами зайшов до шефа штабу, який намовляв през. Сметону призначити премієром Вальдемараса. През. Сметона рішуче спротивився. Шеф генерального штабу приступив до перевороту під умовиною, що не буде проливу крови. Вранці військові відділи, які обсадили державні будинки, покинули місто. Проти перевороту виступили юнаки зі старшинської школи під проводом Яцкуса, якого призначив през. Сметона шефом генерального штабу. Пополудні один старшина арештував проф. Вальдемараса, який був у штабі летунських військ. Населення було спокійне. В урядах та установах була дезоріентація, бо преса подавала ріжні вістки і фантастичні поголоски.

РИГА, 9. 6. ПАТ. „Ельта" повідомляє, що спеціяльна військова комісія під проводом ген. Томашкавса веде слідство проти арештованих 20-х старшин. Проф. Вальдемарас мав стати премієром і обняти теки міністра війни та міністра закордонних справ.

Риська преса пише, що переворот зорганізовано легкодушно і неповажно.

ЛЬОНДОН. 9. 6. ПАТ. Бюро Райтера повідомляє з Ковна, що литовський уряд під проводом премієра Тубіяліса зголосив димісію, але урядує до хвилини покликання нового уряду.

Стріча Гітлєра з Мусолінієм.

ЛЬОНДОН, 9. 6. ПАТ. Бюро Райтера повідомляє з Берліна, що канцлер Гітлер зустрінеться з Мусолінієм. Дата і місцевість стрічі ще не означені.

Страх большевиків.

СССР за східним Льокарном.

Після узгіднення програми розбройної конференції між Злученими Державами, В. Британією та Францією ком. Літвінов заявив, що СССР підпише льокарненську умову, себто загарантує французько-німецьку границю. Зате — як кружляють поголоски в Женеві — Франція з СССР заключили би льокарненську умову у східній Европі.

—o—

Зрада батьківщини в СССР.

Збірна відповідальність.

МОСКВА, 9. 6. ПАТ. Оголошено декрет центрального виконавчого комітету СССР про головні злочини, звернені проти теперішнього режиму в СССР, а саме: злочин державної зради, шпигунства, перехід на бік ворога, втеча літаком і т. д. Крім кари смерти або найнижчої літаком і т. д. Крім кари смерти накладає ще збірну відповідальність на повнолітних членів родини засудженого. Декрет вперше вводить до законодавства термін „зрада батьківщини".

—o—

Буревії в Америці.

НЮ ЙОРК, 9. 6. ПАТ. Над містом Сан Сальвадор перелетів буревій і заподіяв великі шкоди. 8 осіб вбитих. У місті проголошено воєнний стан.

Буревії перетягнули теж над кількома західними стейтами. Багато міст залила вода.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі блаватні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол даром білети до першорядних кін. 5/73 58-?

Назубний камінь зникає

за 8 місяців

Треба памятати про те, щоби звільнити зуби від каменя, який є часто причиною недуги, а навіть випаду зубів. Кальодонт одинока у Польщі паста до зубів, що має в собі признаний наукою засіб — Сульфорицинолеат на підставі д-ра Бройнліха, який постепенно усуває назубний камінь і не дає йому наново творитись.

усуває назубний камінь

Большевицькі ідеї в протестантськім духовнім семинарі.

НЮ ЙОРК, 25. травня. (Вл. кор.) Вчора оголошено текст промови ректора протестантського духовного семинара в Ню Йорку, звісного під іменем „Юніїний семинар", бо до нього мали доступ ріжні протестантські секти. Там також появлялися своїми промовами ріжні проповідники, деякі навіть переліцитовувалися в лібералізмі і „поступовости". Аж ось д-р Генрі Слоп Коффін, ректор, сказав до питомців, що так дальше не може вести семинара, бо учні „забагато займаються соціяльними питаннями і приготовляють підложа для якихось совітів". Він також прийшов до висновку, що не можна погодити лібералізму з догматизмом і тому мусить ся „усунути зі семинара крайний соціяльний радикалізм". „Юніон Семінарі" заложений в 50-их роках минулого століття, а на його основання дарував 35.000 дол. прапрадід теперішнього президента, Джеймс Рузвельт.

—o—

Інкасові припоручення — збільшать Ваші зиски!

Сплати за продані артикули, передплати, всілякого роду оплати до 50 зол. найпевніше і найвигідніше заінкасує Вам почта в цілім краю при помочі інкасових припоручень. Інформації дає кожний почтовий Уряд.

Міжнародня конференція

Товариств для Ліги Націй у Фолькстоні.

(Звідомлення Українського Т-ва для Ліги Націй.)

2. Справа Грузії та України.

Грузинська делегація ще в Брюселі поставила резолюцію, що була перенесена на асамблею в Фолькстоні. Пригадуючи, що Грузія є стародавня многовікова країна, що вона у 1918 році проголосила свою незалежність, що сама Москва її визнала, що Грузію визнала велика кількість держав і що нарешті її підступно окуповано, делегація Грузії запропонувала прийняти таку резолюцію (цитуємо остаточний текст): „Асамблея звертає увагу Ліги Націй на справу Грузії і на резолюцію з дня 22. вересня 1922 р. і 25. вересня 1924 року, що їх ухвалила асамблея Ліги Націй і згідно з якими остання пропонувала Раді Ліги Націй слідкувати уважно за подіями у цій частині світу і використовувати нагоди, які могли би дати змогу мирними заходами, що відповідають міжнародньому праву, допомогти повернення країни до нормального становища".

Мотивуючи цю пропозицію, грузинський делегат виголосив довшу промову, звертаючи увагу, що претекстом для реалізації цитованої резолюції може саме послужити вступ СССР до Ліги Націй. Ця промова послужила приводом для ширшого обміну думок у справі можливости цього акту з боку СССР. У той час, як делегат Австрії, бувший амбасадор Думба, рішучо доводив, що прийняття совітів до женевської установи може бути тільки шкідливим, делегати Франції проф. Борель і Англії проф. Мерей висловлюючи свої симпатії до Грузії, доказували разом з тим, що нове поширення Ліги Націй може бути корисним для справи миру. Далі забрав слово проф. Шульгин так:

„Ми цілковито і завжди підтримували — казав він — домагання Грузії, підтримуємо ми його й нині з повною рішучістю. Забираючи слово, я хочу тільки зясувати, чому ми не порушуємо тут української справи, що є цілковито знальогічною до справи Грузії.

„По-перше, ми не думаємо, що вступ СССР до Ліги Націй принесе останній користь, бо хоч Ліга Націй і мусить притягати можливо більшу кількість держав, одначе справа не тільки в їх кількості, але і в якості...

„Грузинський делегат сказав, що вступаючи до Ліги Націй СССР мусить морально чимсь виправдати цей вступ і це виправдання має полягати у звільненні Грузії. Дійсно, щоби стати гідним членом Ліги Націй, Москва мусить це конче зробити, але цього мало: йдучи до Ліги Націй вона мусить виправити і ту кривду, що заподіяла вона Україні, цілому Кавказові, Туркестанові і всім тим народам, які тримає під своїм гнетом.

Щоби стати членом Ліги Націй Москва мусить здати звіт за все те, що заподіяла вона супроти прав людини і громадянина і то на шестій частині земної кулі. Вона мусить виправдатися за тисячі жертв терору і голоду, за те рабство, у якому перебуває все населення СССР, за ту страшну дезорганізацію, яку внесли сучасні московські володарі у підвладних їм країнах.

„Ми не віримо в те, що Унія чи сама Ліга Націй у силі примусити Москву виправдати всі ці кривди людині і народам заподіяні. А без цього сам вступ СССР до Ліги Націй може принести тільки моральний удар для самої ідеї останньої".

Слідуючий промовець, делегат Угорщини, гаряче повитав промову українського делегата. Резолюцію про Грузію прийнято. Наше товариство цей факт витає, хоч і не погоджується з деякими виступами і реченнями грузин

Чи Ти вже купив Твій льос

до 30-ої Клясової Льотерії? Тягнення І. кляси вже 19. ц. м.

Головна виграна 1,000.00 зол.!

Спіши негайно по Твій щасливий льос до найщасливішої колектури

Банковий Дім О. Ґріс

Львів, Леґіонів 1.

Ціни льосів: чвертка зол. 10·—, половина зол. 20·—, цілий льос золотих 40·—

Льоси висилається за оплатою належитости на конто ПКО. ч. 500.101, згл. почтовим переказом, або на замовлення.

ської делегації, яка висунувши щоправда цілком аргументовану резолюцію, що юридично її одної торкається, могла би всеж принаймні у дебатах поставити справу ширше, виводячи її на більше загальну політичну платформу спільної боротьби всіх поневолених Москвою народів за своє визволення. Але, як бачимо, не зробила українська делегація рішуча інтервенція якої справила помітне враження на присутніх.

3. Далекосхідні справи.

Кожного майже разу від початку 1933 року на засіданнях Унії обмірковуються справи Далекого Сходу і приймають резолюції більше або менше ворожі до Японії. Українська делегація ще в Брюселі у 1933 р. від голосування одної з таких резолюцій утрималася, протестуючи тим проти однобічности, з якою в Лізі Націй протестують тільки проти „агресії" Японії (це доводить до того, що серед обставин китайської анархії, інакше поводитися і неможливо), а разом з тим замовчує справжню агресію Москви, як супроти Китаю, так і України та всіх поневолених народів.

Нова резолюція про Манджурію зводиться до нагадування попередніх ухвал і висловлює сподіванку, що мир на Сході буде встановлений не через присутність японських військ, а завдяки міжнароднім санкціям.

З приводу цієї резолюції розвиваються довгі дебати, в яких забирають слово і заінтересовані, себто японці і китайці, що вперше приїхали на збори Унії і представники великих держав. Був на засіданні і льорд Літон, що їздив від Ліги Націй на чолі комісії до Манджурії.

Підчас дискусії забрав слово український делегат проф. Р. Смаль-Стоцький:

„Я хочу поставити нашим китайським делегатам — казав він — одно питання. Вони заявляли нам тут, що частина Китаю, Манджурія, буцімто окупована японцями. Вони підіймають протест в імя справедливости і міжнароднього права. Але нам відомо, що друга частина Китаю Монголія від літ напевне є окупована большевиками.

Ставлю питання: Чому наші китайські делеґати не протестують в імени справедливости і міжнароднього права проти большевицької окупації Монголії?"

Ця заява дуже була прикрою для китайського делеґата, духовий звязок якого з Москвою щонайменше не є виключеним. У своїй промові він попросту ухилився дати відповідь українському делегатові, на якого був вже лютий. Монголія — це, мовляв, „інша справа" і її він тут не торкається...

Другу резолюцію присвячено останній декларації японського міністра закордонних справ відносно Китаю. Нагадуючи, що Японія одна не може там розпоряджатися, асамблея в Фолькстоні висловлює надію, що остання декларація Японії не припинять заходів Ліги Націй щодо внутрішньої реорганізації Китаю.

З приводу цієї резолюції повстають знов довгі дебати. Референт проф. Мерей виголошує велику промову про становище Китаю. Тоді проф. Р. Смаль-Стоцький знов забрав слово:

„Перед нами — казав він — внесення англійської делегації, щоби покликати Лігу Націй до помочи Китаєві. Референт, високолозажний проф. Мерей, подав нам багацько причин теперішнього сумного стану Китаю: повені, пошесті, катастрофи і т. д. Але головної причини наш докладчик не згадав. А вона є, на мою думку, у істнуванні великої большевицької держави на території Китаю, держави більшої, ніж Німеччина із около 80 міліонами населення. Про це ми в Европі мало знаємо. Але всім відомо, до чого провадить большевицька система: до анархії, голоду, як це ми добре бачимо тепер на Україні та Кавказі. На цю головну причину нещастя Китаю хочу звернути увагу зборів".

Підчас голосування цих резолюцій японська делегація голосувала проти, Німеччина і Данціг, Грузія і Україна стрималися.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ

на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки

З МАҐАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА

вул. Галицька ч. 18.

Дешевий тиждень по 75 сотиків нарукавці, мушлині, крепони, спенжи і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** А. ҐАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 65-365

4. Справа меншостей та право людини і громадянина.

Ще перед двома роками меншостева комісія Унії була майже центром її життя. Але за останній час інтерес до цієї комісії з боку представників самих меншостей якось ослаб. Деяке розчарування помічається і в нейтральних діячів цієї комісії: багато слів, а мало результатів. Одначе саме на цій сесії прийнято резолюцію, що не позбавлена деякого принципового і навіть практичного інтересу. Це ласліпок праці невеличкої підкомісії, що вже виробила минулого року цікаву докладну записку і цілу програму реформ процедури у Лізі Націй. З широких плянів, після переведення низки компромісів лишається не дуже багато. Ті держави, що примушені були міжнародніми трактатами дати ґарантії щодо прав меншостей, погодилися на проект зміни процедури тільки ціною поширення ґарантій прав меншостей на всі держави. Ось текст резолюції:

„Приймаючи, що повне визнання державою своїх зобовязань щодо меншостей у відношенні раси, мови, релігії має поважне значіння для справи миру;

приймаючи між іншим, що ні договори про меншости, які мають силу від пятнайцяти років, ні резолюція 1922 р., відносно всіх держав — членів Ліги Націй, не змогли забезпечити дійсних прав меншостей;

беручи під увагу дискусії, що мали місце в XV комісії XIV асамблеї Ліги Націй;

беручи під увагу пропозицію правительства Польщі Лізі Націй, що пропонує узагальнення протекції меншостей на ґрунті конвенції, що мала би бути складеною між всіма державами-членами Ліги Націй;

маючи на увазі, що ситуація, яка характеризується самою цією резолюцією, примушує більше, ніж колибудь розглянути (в дусі попередніх резолюцій самої Унії і додержуючися зобовязань установлених договорами і деклараціями щодо забезпечення меншостей) всі ті методи, якими можливо було здійснити прогресивне поширення принципів відповідних договорів і декларацій і то в першу чергу у приміненню до европейських країн, XVIII асамблея Унії звертається до асамблеї Ліги Націй призначити підготовчу комісію, яка мала би виготувати рапорт у справі встановлення тих основних принципів (і способів їх пристосування), які забезпечили би поліпшення становища меншостей".

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 11. ЧЕРВНЯ 1934.

ЕВҐЕН ЧЕРЕВАНЬ.

Дівчинна, що вміла собі давати раду.

Ольга Даниленко, вміла собі давати раду. Це і було найслабше місце її характеру. Бо те, що мала гарну стать, чудове, золоте і кучеряве (навіть без заходів стрижія) волосся, великі сині, мов у новонародженого теляти очі, що не мала зеленого поняття про політику, мистецтво, навіть про філософію кохання і права жінки (як такої) було радше її прикметами. Без цих прикмет булаб Ольга такою самою гускою, як тисячі її ровесниць і не заслуговувалаб на якесь спеціяльне виріжнення. А Ольгу виріжнювали всі. Ну, вже аж занадто виріжнював її Мирко Полянич. Був це тип сотворений на бюрократа. Усе обчислив собі, ще перед своїми народинами та прийшовши на світ з готовим рахунком — за час 27 років свого життя не змінив в ньому ніодної позиції. Навіть те, що Ольгу цілував двічі у вівторок, раз у четвер і до безтями в неділю не змінилося ні разу за час їх пятирічного кохання. Не було вівторку, щоб Мирко поцілував Ольгу більше як двічі. Кожного понеділка чи середи чи пятниці чи суботи Ольга тужливо зітхала і ждала до неділі, коли вже сама давала собі раду. Мирко на цілу голову переріс Отелля і коли так був би довідався, що Ольгу іноді в середу чи інший який пісний день поцілував його товариш, то був би задушив її та його.

Причиною одної халепи був я сам, а радше золоті кучері Ольги.

Я був тоді директором досить доброго підприємства. Сталося це так, що Ольга ввійшла до мого кабінету, вигідно розперлася в фотелі, закурила папіроску і кидаючи мені в очі золоті блиски свого волосся двозначною, чи радше недвозначною усмішкою дала мені пізнати, що приняти її саме на ту посаду виплатиться. Я очевидно приняв. (Страх люблю расові бльондинки... вони такі дурненькі!). Ну, і ми працювали.

Ольга часто спізнялася до бюра, на машині писала погано, але я на це і не звертав уваги. Чейже не всі машиністки є на те, щоби писати на машині. Коли раз вечором вона мучилася над моїм диктандом, а я мучився над... його змістом (це вже було досить пізно...) зовсім випадково торкнувся устами її шиї. Вона зірвалася і забуваючи про те, що я шеф, а вона машиністка, ще й на машині эле пише, скоренькким рухом поклала свої пальчики двічі чи тричі на мої щоки.

— Нахаба, хам! — лебеділа з зеленими вогниками в очах.

Я мав досить її теж.

Я дав анонс, що потребую помічної сили з небуденною презентацією і першорядними здібностями.

І ждав, стримуючи лють на згадку Ольги.

У короткому часі пізнав я безліч кандидатів і кандидаток. На кандидатів я очевидно не рахував, а з кандидаток ніодна не мала такого волосся як Ольга.

Десь за тиждень зголосився до мене пристійний симпатичний мужчина. Свідоцтва, які предложив були без закиду. Скінчене право, торговельні курси, поступи відзначаючі. Я почув до нього симпатію. Прикро було йому відмовити. Якуж подати причину?

„З такими людьми треба поступати отверто" — подумав я.

— Пане магістер Полянич! Дуже мені прикро, що вас приняти не можу, але я бачте не потребую здібних людей. Нині вже такі часи! Шукаю тільки дуже пристійної машиністки, що навіть не мусить уміти писати на машині.

— Ах, розумію!

— Ну, бачте, це посада не для вас — посміявся я.

Він засміявся. — Вибачте! Думав посаду знайду. Нині так тяжко...

— Він мені дуже сподобався.

— Я для вас — заговорив я — посаду знайду. Маю одного знакомого банковця... може... Зроблю все... Загляньте за місяць-два.

Ми розсталися трохи не другами.

А кандидати на посаду все ще зголошувалися.

Врешті сталося те, чого я ніколи не сподівався. Зголосилася Ольга Даниленко.

— У вас мабуть вільна посада — каже і кокетливо соромиться.

— Ну так, але ви здаєтеся не погоджуєтесь на умовини.

— Я мушу мати гроші і хочу працювати.

— Ви эле пишете на машині — холодно відив я.

Вона здрігнулася. Наче підорвало її:

— А ви поводитесь не як джентельмен і...

А потім неначе до себе:

— І такі люди мають гроші!

Мене запекло. Хотів бути злобним:

— Жінка, що мусить мати гроші, не може вимагати, щоби її шефи були джентельнами.

Ольга, мов перелякана дитина, гляділа на мене. І була гарна, як Херувим.

— Ах, так, це зовсім по джентельменськи! — і розплакалася.

— Чи ви думаєте — говорила крізь плач — що я тільки за гроші, що так безкарно вільно вам мене...

Я засоромився. „Хамство використовувати свою матеріяльну перевагу" — думав я.

Підійшов до неї.

— Панно Олю вибачте, я був зденервований. Направлю свою помилку. Ви...

Скоро піднесла голову. Очі її замкнули мені рот. В них щось чаїлося: погорда, а може...?

Я почував себе як злочинець.

— Все, що хочете для вас зроблю...

Перед голосуванням цієї резолюції кілька делегатів, а саме д-р Вільфан, словінець, голова конгресу меншостей, д-р Бакса, делегат Чехословаччини, Палявічіні, делегат Угорщини, та інші, поставилися позитивно до цієї резолюції.

Забрав слово і український делегат, проф. О. Шульгин, який висловив подяку відсутньому наслідком недуги голові меншостевої комісії льордові Дікенсонові й особливо головуючій пані Баккер ван Боссе за працю проведену комісією під їх кермуванням. Промовець підкреслив, що з огляду на існування мільонів так званих українських „меншостей", розкиданих по різних державах, він, як українець, не може не витати цієї резолюції і він хотів би вірити, що ця резолюція не лишиться тільки на папері, а принесе нарешті якісь реальні результати для зайнтересованих, що вже втомилися чекати. (Докінчення буде.)

Перед обезцінением готівки хоронить грамота на внутрішню позичку Рідній Школі. Одна позичка 25 зол.

Підготовляють революцію в Австрії.

ВІДЕНЬ, 9. 6. ПАТ. Віденське кореспонденційне бюро повідомляє, що минулої ночі в год. 2.10 біля Редльціпе націонал-соціялісти висадили міст у повітря. Направа моста потребує 4 до 5 днів. Постійний поїзд, який їхав з Парижа до Відня, переїхав міст на 10 хвилин перед висадженням моста. Постійний поїзд з Відня своєчасно спинено перед мостом і до катастрофи не дійшло. Крім того біля Брайтенштайн висаджено в повітря останній міст перед тунелем Семеринг. Направа того моста довго не протягнеться. У просмику Ліг, який лучить Тироль зі Зальцбургом націонал-соціялісти намагалися теж висадити міст, але поліція перешкодила. Підчас стрілянини одного жандарма вбили, з другого важко ранили. На залізничім шляху Вашав між стаціями Шніц і Ашбах вибух бомби знищив рейки.

Губернатор Мемеля творить новий уряд.

РИГА, 9. 6. ПАТ. Литовська телеграфічна агенція повідомляє, що през. Сметона приняв димісію уряду премієра Тубіяліса і доручив виконувати владу до хвилини утворення нового уряду. До Риги надійшли вістки, що новий уряд творить президент міста Ковна, полк. Мервіс, колишній губернатор Мемеля. Премієр Тубіяліс обійме теку міністра фінансів. Міністром закордонних справ має бути приятель президента Сметони о. Томашайтіс.

...а що станеться з делікатною тканиною?

Делікатні тканини, вовни, шовки, коліри треба прати тільки на зимно. Звичайне білля: особисте, столове, постелеве — виварювати в кітлі. Як це добре, що тепер завдяки малим пачкам по 45 сот. штука, РАДІОН, став доступний для кожного господарства.

РАДІОН

тепер також у практичних малих пачках!

ПЕРЕ ВСЕ!

Українське жіноцтво в Америці.

Марія Скубова. — Діяльність „Жіночої Громади". — Допомогове товариство і секція Клюбу в Ню-Йорку.

В українському Червоному Хресті служила сестрою в часі української війни Марія Скубова. Це жінка свідома, енергійна, з великим організаційним хистом. У 1921 р. вернулася п. Скубова до Америки й осіла в Ню Йорку. Вона ще мала свіжо у памяті всі воєнні нещастя, які бажала навіть з віддалі злагіднювати й гоїти не тільки з серця, але й зі звички. Вона опросьила до свого мешкання яких 30 жінок, представила їм страшні наслідки війни, що шаліла на рідних землях і зворушила серця прихильних до тієї мірн, що всі постановили організованим способом нести поміч нещасним у першій мірі інвалідам УГА.

На цих зарадах постановили присутні основати товариство під назвою „Жіноча Громада". Першою председницею стала таки пані М. Скубова й була нею, доки в 1923 р. не відмовилася від того обовязку. Тоді стала головою панна Стефанія Абрагамовська. Важнішу ролю в цьому товаристві відіграли пані: Олена Кречківська, К. Гупалова, Пелагія Дембицька, Елсі Шутаківна, Анна Муликова та ще дехто. Число членкинь у тому товаристві не переступало 50-ки, але за перших десять літ свого істнування залишило товариство чималий слід. Воно дбало про участь жіноцтва у конгресі Жіночої Ліги Мира й Свободи, в конгресі Міжнародньої Жіночої Ради (оба у Вашингтоні; делегатками були: з Европи — Ганна Келлер-Чикаленко, з Америки — Юлія Яремова й Олена Лотоцька, а як пресові референтки Іванна Скубівна та Йосифина Яремівна), улаштувало протестаційні віча у справі деяких подій на рідній землі. А вже хорі, ранені, вдови, полонені й особливо інваліди УГА — були предметом найтеплішої дбайливости цього товариства.

Важним ділом Жіночої Громади були звязки з американською жіночою організацією „Про Америка", що має на меті зазнайомити американське жіноцтво з домашнім промислом і досягненнями жінок у краю еміграток. У 1931 р. відбулася зорганізована п. Скубовою в Гранд Сентрал Палас однотижнева вистава українського народнього мистецтва. Вистава почалася була виступом музичної школи композитора Михайла Гайворонського та українською вечерою для американських гостей. Членкині упатрядновали домашні роботи (кужіль, вишивання і т. п.). Першого вечора відвідало український відділ 800 осіб. Великі американські денники („New York Herald Tribune", „The Sun", „The N. Y. Times"), преса італійська, німецька, російська й литовська не могли нахвалитися українських килимів, вишивок, гончарських та деревних виробів. А вже председниця т-ва „Про Америка", пані Дж. Карпентер не могла собі ремандати з вдоволення.

Коли Жіноча Громада підрахувала в своє 10-ліття (1931) більше своєї роботи, виявилося, що за той час вона видала 10,170 долярів 72 цт., а з того Т-ву Допомоги Інвалідам 2,691.66 дол., (1.100 дол. на дім, а 587 дол. на удержання), „Рідній Школі" 78 дол., „Просвіті" 40 дол. Розуміється, що треба було чимало впертих, запопадливих заходів на те, щоби зібрати таку високу суму.

Вмить оживилась.

— Навіть оженитесь?

— Навіть! Хочете? за місяць.

Зареготалась.

— До біса мені такого чоловіка. Приймість мене на машиністку, таку, що пише на машині. Платня як всюди, не більше.

— Ваша воля.

І Ольга працювала в мене. Була така, як перше. Кокетувала, сміялася. Тільки тепер вже ніколи не спізнялася і добре писала. Я мучився (те волосся!). Коли враз запримітила, що я на неї настирливо дивлюсь, сміялася і ще дужче кокетувала.

Так було щось два місяці.

Раз якось я полагодивши орудку в банку вертався до бюр. Перед кабінетом почув я лайку. Не стукавши ввійшов і побачив заплакану Ольгу і магістра Полянича, що преспокійно говорив до неї:

— Гроші добра річ, але треба їх чесно здобувати!

— Як смієш мене ображувати! І так не люблю вже тебе, але не маєш права посуджувати мене....

— Саме маю, навіть докази.

— Які?

— Те, що ти на тій посаді. Він казав мені, коли я прийшов за цією посадою, що ця посада це тільки претекс, щоб мати приятельку. Недвозначно сказав.

— Це брехня! Не смієш мене ображувати...

— Мені байдуже!... Між нами скінчилося.

— Не думай, що жалую за тобою, зовсім ні!

— Байдуже мені! Залишайся при своїм шефі. Він...

— Люблю його більше ніж тебе.

— Люблю!

— Ні, пане магістер — промовив я від порога — ви помиляєтесь. Панна Олена є для мене тільки добою машиністкою. Сталося так, що я мусів зміняти наміри. Безпідставно ображуєте її.

— Ах, це ви! Ну, так, я вірю вам, тільки...

— ...А щодо посади, то можете займати її від першого. Двісті золотих...

— Дякую.

— Ага, гратулюю вам нареченої. Панна Олена... це...

— Ви про це нічого не можете знати — перебила Оля. — А врешті він не є моїм нареченим.

— Алеж Олю — пробував Мирко — це було непорозуміння.

— Це зовсім інша справа... Я взагалі маю тебе досить. Ти невихований!

— На моєму місці врешті кожний...

— Твоя заздрість мені остогидла і твоя вирахованість. Тобі автомати потрібні, не жінки. Я тільки одна з гірших позицій у твоєму рахунку. Хто кохає мене, мусить бути цілий для мене, а не ділити себе і давати мені в додатку свою гіршу частину.

— Го, го, ми бачу таки з тобою не дібрались, або ти нині занадто поденервована.

А звертаючися до мене: — Дуже вибачте. Не думав, що застану її у вас. За посаду дуже вдячний.

І вийшов.

А Ольга плакала. Я потішав її. Врешті, щойно освідчинами і речинцем шлюбу потішив її. Ми сиділи поруч себе. Вона задивилася кудись за вікно і шептала:

— Такий вирахований, такий накручений!

Мені стало ніяково. — „Покінчить, — думаю, — вичисляти мінуси, пічне плюси, тоді мене..."

— А я, Олю? — перебиваю.

— А ти дурний! І не вміеш добре поводитися... але... — і звірвала.

— Але?

— Ех, дай мені спокій. — А по хвилині мягко: — Але може навчишся! Хочеш, підемо кудись нині разом?

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29. Телефон 25-55.
7153 97—180

Тепер це товариство є членом Союзу Українок, зорганізованого пізніше.

Подібних товариств як Жіноча Громада з місцевим характером є в Америці кілька. Для прикладу згадаймо про „Допомогове Т-во Українських Жінок у Шікаго". Воно святкувало 1931-го року своє десятиліття. Найменше 1000 дол. вислало це товариство до рідного краю на Рідну Школу, інвалідів та інших. До нього належать членкині без огляду на політичні переконання чи віроісповідання. Щоб добути потрібні фонди підтримує ця організація товариське життя та бере участь у ширшій громадській праці. При товаристві існував навіть жіночий хор, який у 1930 р. брав участь у всенародному концерті в честь Шевченка. В 1932 р. була председничкою п-і В. Остапчукова.

Друга така рухлива жіноча орґанізація, це Жіноча Секція Українського Демократичного Клюбу в Ню Йорку, що має тепер 35 членів. Це все є самостійне товариство, але висліди діяльности тієї секції видатні. Велику поміч вона дала нашим еміґранткам при придбанні горожанських прав. Знають цю секцію деякі установи й у нашому краю (головно політичні взяні та поодинці). Головою від основання (1924) є пані Юлія Яремова, заступниця п. Е. Корнатова. Як секція політичного Клюбу скликала вона 1928. р. удачне жіноче віче в Ню Йорку.

Для ширення освіти й — очевидно — несення помочі потребуючим основалася 1927 р. „Жіноча Громада" в Асторії, Н. Й., під головуванням зразу першої основниці гром. Катерини Бунько, від 1929 р. гром. Анни Бурдиги. Це товариство дало також чимало гроша на потреби краю (до 1931 — 375 дол.). Найбільше праці вкладають громадянки Анна Бурдига, жінка кущця й щирого патріота та Софія Задорецька.

Лев Ясінчук.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ПОЛЬСЬКИЙ ПІВОФІЦІОЗ ПРО НАШУ КООПЕРАЦІЮ.

У статті, присвяченій „Дням кооперації", яку помістила варш. „Газета Польска" на своїй економічній сторінці, читаємо між іншим осьо що:

„Дані про внутрішні й експортові обороти, цифри приросту членів, вкладок, тощо, виразно свідчать, що українська кооперація швидкими кроками машерує вперед. А успіхи української кооперації в періоді довготривалої депресії і вбідніння села походить перш за все з психічного наставлення українського громадянства до кооперації.

„Було би дрібничковістю і несправедливістю добачувати причину цих успіхів українців у тайних фондах, тощо. Тайна їх сукцесів лежить у свідомій, пляновій і систематичній акції кооків, у збірному багатолітному зусиллі, в ідейній повній посвяти праці української інтеліґенції.

Автор каже дальше, що в українців переважає тип кооперативи, що є в постійному зв'язку з членами, веде ощадну і осторожну господарку, омінає експериментів за... чужі гроші (автор має на думці кредити, що їх польська кооперація здебільша марно розтратила), має корисне відношення власних фондів до чужих, не заморожує оборотових засобів, не реалізує прибуткових становищ як синекури чи золотоносні жили і т. ін.

Польська хроніка.

ГОСПОДАРСЬКА РІВНОВАГА НА НИЖЧОМУ РІВНІ.

Дефляція, яка змушує всіх затискати міцно пояси, не є популярна серед мас. Навіть в Італії, де дисциплінковано вірять у мудрість усіх урядових потягнень, дефляційна програма уряду викликує критику і ферменти. Це примусило самого вождя фашизму виступити з обороною промовою 26. травня в італійському парляменті, в якій він полемізував з противниками дефляційного курсу. Франція теж мусить завзято боротись із ворогами обниження життєвої стопи, хоч побоювання навіть „революції" з приводу знижки платень, були безосновні. Польща — як усім нам відомо — переводить теж дефляційну програму в надії, що їй вдасться осягнути госп. рівновагу на нижчому рівні. Та дефляційна програма досі дуже непопана. Ціни держ. монополів, багатьох картелів, податки, тарифи, суспільні чинитьби — все те тверде ,майже незрушиме. Заповідають, що уряд поважно думає над обниженням усіх господарських елементів, що досі їх збережено у давній височині.

83 ВІДС. ПОТРІБНИХ ОВОЧІВ СПРОВАДЖУЄ ПОЛЬЩА З ЗАКОРДОНУ!

Польща ввозить з чужини не тільки південні овочі, як помаранчі, цитрини чи банани, але теж кольосальну кількість овочів, які прекрасно ростуть у нашому кліматі. Краєва продукція покриває ледви 17 прц. запотребування. Щоби це запотребування повністю покрити треба 75 міл. овочевих дерев, а в Польщі є тих дерев 20 міл., з чого поважна частина молодих нас. Як бачимо з того — садівництво має великі виглади, в чому треба усвідомити наші селянські маси. Очевидно, що для рентовности потрібний ще доцільно зорґанізований збут.

ГОСПОДАРСЬКІ НОВИНИ ОСТАННИХ ДНІВ.

Появилось 1. число місячника в жаргоні *„Дос віртшафтліхе Лебен"*, що посвячений економіці і статистиці жидів у Польщі. — Згідно з останніми даними Статист. Уряду найдорожчим містом тепер у Польщі є Дрогобич (індекс 56.5 у порівнанні зі 100 в 1928 р.) а найдешевшим Ковель (індекс 44). Варшава виказує індекс коштів поживи 54.4 — Передбачують значне зменшення (до 20 відс.) збіжевої продукції в Польщі цього року в зв'язку з катастрофальною посухою. Найбільше потерпіла Познанщина. Східна Галичина і Волинь. Обговорюючи те, польська преса заявляє, що в центрі всіх справ стане тепер село з його господарськими потребами. — Міністерство скарбу вділо всім урядам надіслати до 1. липня спис урядовців, що в 1933 р. заробляли також з боку. йому про дохідовий податок з титулу т. зв. кумуляції заробітків — Залізничні транспорти в Польщі впали так сильно, що 2000 льокомотив є нечинних. Це є причина, що 15. ц. м. зачинають одну з найбільших фабрик у Польщі „Парового з" у Варшаві.

Світова хроніка.

ЗЛ. Д. П. АМЕРИКИ В КРУТІЖІ ГОСПОДАРСЬКИХ ЕКСПЕРИМЕНТІВ.

Про батьківщину Рузвельта і його госпол. політику пишуть сьогодні дуже багато. Та скільки в цьому суперечностей, цей тільки знає, хто вчитується в ту обильну літературу. З повені звідомлень вибираємо одно, а саме з „Берл. Таґеблят-у", і його тут коротко реферуємо.

Повідомлення про катастрофальні наслідки посухи є дещо менше актуальні, бо почались дощі. Проте ті наслідки так у Зл. Державах як і в Канаді будуть поважні. Це буде мати свій вплив на покупну силу амер. фармерів і на пілу хліб.-санаційну акцію. Віщують, що сільгосп. політика уряду буде потребувати ґрунтовної зміни в обличчі елементарного нещастя.

Весь госп. світ Америки є під враженням великої непевности, яку підсичують численні конфлікти з робітниками в промислі. Страйки — це тепер часте явище в Америці і з ними керманич Найри ген. Джонсон має чимало турбот

Д-Р ЕДВАРД БЕНЕШ НЕ ТІЛЬКИ ВЕЛИКИЙ ПОЛІТИК АЛЕ Й ЕКОНОМІСТ.

Чеська і світова преса присвятила д-рові Бенешові з приводу його 50-тиліття багато місця, обговорюючи його політичну діяльність як безперервного міністра заґр. справ ЧСР. Тепер деякі чеські ґазети доповнюють характеристику Бенеша, підкреслюючи, що він не тільки політик, але й економіст. Тижневик „Зліи" пише, що він виказав у ділянці національної економії велику ерудицію, яку підтримував безупинним читанням актуальної наукової літератури. „Прагер Прессе", обговорюючи на своїй господарській сторінці ролю Бенеша в торговельній політиці ЧСР і зокрема та передовсім його концепцію середньо-европейського госп. порозуміння, з якою він перший виступив на конференції журналістів у 1926 р., пише між іншим: Відповідно до розуміння Бенешом політики як науки, він також опрацьовує науково ті справи (себто господарські) і використовує це для своєї політики в противенстві до багатьох інших політиків, часто навіть геніяльних, які занедбують господарські товчки і які як лишень політики мають їзза цієї помилки часті невдачі.

ПОЧАТОК КАТАСТРОФИ НІМЕЦЬКОЇ МАРКИ.

Ми вже на цьому місці обговорювали валютову політику Німеччини, її штудерність, що позволяла втримувати довго непорушений курс марки, хоч золоте покриття було мінімальне. Те покриття постійно падало, осягаючи з кінцем травня 3.7 прц., що разом з пасивністю торг. білянсу порожило близькістю катастрофи. Вже перед кінцем травня курс марки виявляв слабу тенденцію, але 5. ц. м. він таки заломився, хоч у мент, коли пишемо ці стрічки, ситуація з ним ніби покращала. Всі біржі занотували розмірно поважний спадок вартости берлінської девізи і брак рефлектантів на неї, дарма, що німецьких девіз небагато було в останній час на світових ринках. Разом з тим — і тут саме є деяка економічна пікантерія — захитався знову англійський фунт. Чому? Дехто доміркувується, що причиною є те, що Англія є найповажнішим ви-

Речинець тягнення
зближається
кореспондентка вистарчає на **замовлення**
Четвертинка льосу клясової льотерії **10 зол.** коштує
Половина коштує **20 зол.**
Цілий льос коштує **40 зол.**
Просимо зі замовленнями не гаяти
Дім Банковий ШІТЦ і ХАЕС, Львів, вл. Марійська 7.

рителем Німеччини, а по побіді останньої в т. зв. „трансферовій конференції" (признано її невиплатність) і тепер після обниження вартости марки виглядає на відзискання претенсій уже майже ніякі. Дехто знову редукцію курсу фунта вяже з міжнародньою торговлею і вважає що Англія нарочито обнижує фунт, аби Німеччина не побивала її на світових ринках, користуючись тепер „валютовим дампінґом"...

У РАДЯНЩИНІ НЕМА БЕЗРОБІТТЯ, ЗАТЕ Є ЩОСЬ ІНШЕ...

Московський кореспондент „Ґазети Польскої" Отмар в останньому своєму дописові займається „проблємою праці" в СССР. Через два роки досліджував він її, не розуміючи, як це так, що в Радянщині нема безробіття. Але це факт. Крім „лішенців" нема там нікого, хто бажаючи працювати, не мав би до цього можливости. Робітників там шукають. Щоденно появляються відповідні оголошення в пресі, розліплюють їх теж по місті, а фабрики висилають часто на села агентів для вербування робітників і ці, бувае, вертають без них. Так!

Але зате є щось інше, чого нема теж в інших державах. У них шукають праці, а в Радянщині втікають від праці, бо вона не оплачує. Т. зв. „текучесть рабсіли" (плинність роб. сили) є єгипетською заразою совітської держави. Робітники мандрують від фабрики до фабрики, від одної копальні до другої, шукаючи кращих життєвих умовин. Іде про мешканеві і про харчеві відносини, які в ріжних підприємствах є ріжні, а на загал жахливі, що автор ілюструє цитатами із самої радянської преси. Він рахує, що не більше ніж 15 відс. з 20 мільонової армії фабричного пролетаріяту користується „людськими" (знаки наведення Отмара) відносинами, решта живе в обставинах, про які навіть страшно читати.

АКТУАЛІЯ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ.

Відомий економіст проф. Кемерер виступив дуже гостро проти американських замірів ремонетизації срібла. Він уважає, що це крок у напрямі інфляції і занищання довіря до доляра. Від 1873 р. не було на світі біметалістичних держав, а срібний стандард має тільки Китай, Абісинія і Гонґ-Конґ. — У Радянщині зросла дорожнеча. У зв'язку з тим появився декрет, який підносить заробітки умовних і фізичних робітників. — У Голяндії появився перший транспорт тракторів більшовицької роботи. Російські трактори на світовому ринку — це своєрідна сенсація. — У грошевому обороті в ЧСР грає величезну ролю кредитова кооперація. Вона там зросла з 5000 в 1920 р. на 8.000 в 1933 р. Вона розпоряджає майже третиною грошевого континґенту. — У зв'язку з близьким уже речинцем платности чергових рат Америці (15. ц. м.) проблема довгів знову заповнює сторінки преси. Обговорює вона широко англійське меморандум, передане у Вашинґтоні, а не бракує теж іронічних завваг на тему впертости Рузвельта, який усе ще належеться вилістати щось з Европи.

В. Н—вич.

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЄСКИЙ** вул. Боїмів ч. 4.

Знижкові родинні білєти.

ВАРШАВА, в. 6. ПАТ. Міністерство комунікації повідомляє, що знижкових білєтів для родин урядовців підчас вакацій і свят покищо не будуть видавати.

—o—

Міжнародні танкові пописи у Відні.

У Відні відбуваються тепер міжнародні танкові пописи. Їх програма складається: з сольових танків, балетів і народніх танків. У пописах беруть участь представники 16 націй. Українці, розуміючи значіння міжнародного попису, рішили взяти численну участь у цих пописах. Цю акцію взялося зреалізувати Українське Академічне Т-во „Січ". Дня 9. ц. м. відбудеться по віденському рінгу похід представників усіх націй, а в неділю, 10. ц. м. танковий попис.

—o—

По широкому світі.

— Еспанський уряд вислав з Гренади полк піхоти до Хан, щоби завели спокій.

— У Єрусалимі засудив суд жида Ставського на кару смерти за вбивство жидівського діяча Арльосорофа. Другого підсудного Розенблята увільнив.

— У Інспруку у східнім Тиролі сейсмографи занотували землетрус.

— На засіданні французького уряду премієр Думерґ подякував міністрові Барту за успіхи в Женеві. Крім того уряд ухвалив законопроект про оборону населення перед літаками.

— Мін. Іден, після приїзду з Женеви до Льондону відмовився від балачок з журналістами кажучи, що ще мусить побалакати наперед з мін. Саймоном.

НОВИНКИ

— **Хто грає на льотерії**, той замовляє льоси листівкою в Банковому Домі О. Гріс, Львів, Леґіонів 1. Тягнення розпочинається 19. ц. м.

— **Михайло Стець — кравецький сальон,** Львів, Костюшка 5, І. пов. 1564 5-5

— **Знамените гігієнічне морожене** лише в цукорні Д. Стецькова, Львів, бул. Миколая 7. 1525

— **Криниця.** Всякі недуги навіть найбільш задавнені і жолудкові, серцеві, жіночі, безплідність, нервові, сексуальна неврастенія, ревматизм й інші можна вилікувати лише в Криниці, а найвигідніше приміщення найдете в одинокім українськім пансіоні П. Яблонської. Kryniса Zdrój, willa „Tatrzańska". 1628 3-?

— **Хто не знає,** що найприємніше можна провести ферії тільки в пансіоні „Яблонських" з Гребенова. Кухня добірна, всякі вигоди, купелі річні, соняшні, гори, забави. Адміністрація пансіону „Яблонських". 1628

— **Тому, що в останніх часах** багато агентів фабрик домішок до кави реклямує свої фабрикати як українські, подаємо до загального відома нашого громадянства, що досі істнує тільки одинока українська фабрика домішок до кави кооперативи „Суспільний Промисл" у Львові, Богданівка, Церковна 2, що виробляє цикорію **„Луна"** і підмінку кави **„Пражінь".**

— **Курси косметичні,** затверджені владою під проводом лікаря-косметольога і інжинірахеміка — власна лябораторія Львів, Коперника ч. 42а/II., тел. 72-18. Практика у кабінеті „Distinction" під проводом Стефанії Гаврисевич. Дипльом дає право до самостійного ведення праці. Вписи приймають кожного дня. Виклади починаються 15. серпня. 1695 1-10

— **Хор безробітних співаків-емігрантів** під проводом Л. Григоріїва хвилево виступає в реставрації Мюнцера, Краківська 11. Хор складається з 10 добірних голосів і в супроводі банжової орхестри виконує пісні і романси на всіх мовах. Адміністрацію хору провадить відомий безробітний співак львівської опери І. Филіпович. 1703 1-3

— **Для вшанування памяти** свого Президента пок. рад. Сосновського зложили Дирекції Народньої Гостинниці і Т-ва Обезп. „Дністер" по 100 зол. на львівські півоселі, якими Покійник живо цікавився. За цей щедрий дар складає жертводавцям сердечну подяку **Комітет українських півосель у Львові.** 1701

— **Невірна вістка.** Управа українського Академічного Дому повідомляє, що студент політехніки Тадей Дусило, який пропав перед кількома днями, ніколи не мешкав у цьому домі і взагалі управі Академічного Дому незнаний. Вістку про нього пустила, як відомо, польська преса.

— **Бійка на львівському університеті.** До сали, в якій відбувалося засідання кількох студентів з Леґіону Молодих, добулося кількох студентів ендеків і спричинили бучу. Почалася бійка, в якій поломано крісла і вибито шиби. Абсольвента політехніки Грудзєвича тяжко побито. Університетська влада зліквідувала бучу.

— **Комуністичний процес в Коломиї** скінчився присудом на основі якого дістали: Ст. Яворський і М. Лащук по 4 роки, М. Самуляк, І. Грицюк, Г. Максимчук і О. Лахманюк по 2 і пів року вязниці, Кушпірук, М. Яворський, М. Проскурняк, М. Лащук, М. Руряк, В. Корибутяк, Д. Демчук і О. Савляк по 2, Л. Соколян, С. Микитюк, О. Лащук і М. Демчук по півтора, а Марія Корбутяк рік вязниці. На 37 обвинуваченних засуджено 19, увільнено 18.

— **Панахида по бл. п. С. Петлюрі в Луцьку.** Пишуть нам: На другий день Зелених Свят у луцькому православному соборі відбулася панахида за душу бл. п. головного отамана Симона Петлюри. На панахиду прибули українські інтеліґенти міста й селяни без ріжниці політичних переконань та угрупувань, очевидно за винятком радянофілів і безконфесійних соціялістів. Було дуже багато українців з Галичини. Перед панахидою виголосив слово з бокової проповідальниці от. протопресвітер П. Пащевський, в якому в загальній перспективі нагадав про боротьбу українського народу за свою незалежність останнім трагічним епізодом якої була передчасна смерть от. С. Петлюри в далекому Парижі від руки жорстокого й огидного вбивця. Панахиду відправив українською мовою епископ Полікарп в окруженні кількох священників. Співав по українськи хор чеснохресної брацької церкви.

— **Вакаційні практики учителів фахових шкіл у крамницях і підприємствах.** Польське міністерство освіти зарядило, щоби дирекції фахових шкіл зорганізували вакаційні практики для своїх учителів, бо практичне знання конечне для викладаючих. Коли учитель зустрінеться з даним підприємством, зазнайомиться зі змінами, які зайшли в ділянці техніки та торговлі, а які треба взяти під увагу при навчанні. При видаванні кваліфікаційних дипльомів шкільна влада безоглядно вимагатиме вакаційної практики. Учителі торговельних шкіл повинні відбути вакаційну практику в краще зорганізованих крамницях середньої величини, а то з уваги на напрямок реорґанізації торговельних шкіл. Учителі самі повинні старатися одержати практику в підприємстві або крамниці. Шкільна влада інтервеніювала би тоді, колиб учителі стрінулися з труднощами в здобутті практики.

— **Грошеві зловживання в суді.** В городському суді в Щирці викрито грошеві зловживання, яких допускалися канцелярійні урядовці. Доходження ствердили спроневірення 10 тисяч зол., наслідком чого усунено від урядування директора канцелярії Колодзея й урядовців Вовка та Марію Харак. Справою занявся слідчий суддя зі Львова.

— **Львівська хроніка.** З мешкання приватного урядовця Н. Вільчка при вул. Лонцкого винесли злодії в білий день всю гардеробу, радіовий апарат та інші річи. — На головному двірці арештовано жінку легких обичаїв Бронислову Хшановську, що вкрала своєму приятельському аматорові в Кракові портфель з сумою 1000 золотих і втікла до Львова. — Окружний суд засудив на 14 місяців вязниці Міну Трахтенберґ за намову до проституції малолітних дівчат. — На вул. Білогорській столяр Іван Пачай пробив ножем кравця Маріяна Прухана в суперечці за дівчину. — Є плян перенести зі Львова до Станиславова дирекцію державних лісів. — Поліція арештувала кишенькового злодія Осію Ляндесберґа, який вкрав золотий годинник купцеві з Кракова І. Влодикові, вартости 400 зол., І. Раковському вартости 100 зол. та Ст. Вальтерові годинник вартости 150 зол. — Станислава та Павла Рибака з Левандівки арештувала поліція, як хотіли продати крадену центрифугу. — Поліція арештувала наймичку з вул. Сапіги Филиповську, як під заведенням сиріт при вул. Кадетській хотіла підкинути свою дитину. — Невідомі злодії вкрали з крамниці Ульріха при вул. Сербській ч. 10 фарб, пензля, щіток і т. д. вартости 1500 зол. — На Сигнівці авантурник Юліян Бартолеті в суперечці поранив ножем свою любовницю Чеславу Федак, жінку 31-літнього робітника Степана Федака. Жінку забрали до шпиталю. Бартолетія арештували.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Користи з прогульок.

Весна і літо — сезон ріжних прогульок. Ближчих і дальших — залежно від охоти, часу, а головно від грошей. Має хтось тільки охоту — йде на прогульку до Стрийського Парку, чи навіть до Винник. Має хтось охоту і час — вибирається ще далі, до Брюхович, Мшани, чи навіть у Карпати.

Але як хто має всі три речі: охоту, час і гроші — той їде за границю. Як не здержують цього гону паспортові колоди, як не пропагують ріжні товариства красу льокальних краєвидів та силу льокальних живців, це все не помагає.

Тому не диво, що тепер увійшли в моду поїздки за границю, організовані то „Орбісами", то синдикатами, то врешті приватними підприємцями. Люди бодай частинно здійснять свої мрії — побувають у світі і трохи успокояться. А то вже булиб рушили на зелені паспорти.

Були вже прогульки до Берліна (як доказ добросусідських відносин!), до Відня (торговельний договір: одна свиня — два прогульковці!) і ось, перед кількома днями, до Ленінграду. (Комунізм одно — а СССР — друге!).

З тією останньою прогулькою вийшла цікава історія.

Коли прогульковий корабель мав вичалювати назад до Польщі, показалося, що бракує шіснацять учасників. Спершу ждали терпеливо — нема, потім нетерпеливо — нема, після того почали телефонувати, грати на корабельних сиренах — нічого не помогло. — А морський вужім у пельку! — закляв капітан корабля і казав рушати.

— А гітеп чесць! — крикнув якийсь совнарком від берега і корабель поплив до Глини.

Капітан до списків і почав відчитувати: Квецінський — есть, Кшижофський — есть, Шехтер — нема, Абрумкер — нема, Розенблюм,-дуфт,-таль,-топф — нема. І на диво: Ясногурський — теж нема.

Ті, що „есть" з ріжних міст і місць Польщі, ті, що „нема" — з одної однісенької Лодзі.

На шіснацять „нема" пятнацять жидів і один поляк, але й цей щойно в першім поколінні, бо його батько називався Гельберґ, зи Чешберґер.

Виходить, що внуки обіцяної землі люблять північний край, що зветься Росія, а пишеться СССР. Не бояться вони доказів про голод, документів про розстріли, поголосок про безробіття. Це все не до них відноситься. Вже якось вони собі дадуть раду. От земляк Каганович як гарно цілу фамілію пристроїв. Кожне з них як не голова міліції, то бодай „Червоного Хреста" (хрест тут ні причім!), а в крайнім випадку предсідателем якогось тресту.

Але Бог з ними, з тими, що зісталися і з тими, що там були. Нехай собі живуть, коли вам те їм позволяють. Головна річ — у прогульці.

Чи не робити їх частіше і то саме до Ленінграду. Багато з того користи для всіх.

1) Організатори зароблять, бо в поворотній дорозі заощадять на харчах.

2) Польща позбудеться приклонників ворожої ідеї, що йде з заприязненої держави.

3) Більшовики зискають нових ударників до ріжних кампаній і... нових поселенців у Біро-Біджані („з Зеленого Клина друга Палестина!").

І врешті:

4) Може дехто з тамошніх голодних „зайцем" проскочить на другу планету, яка зветься — Европа.

Направду, як найбільше прогульок!

Галактіон Чіпка.

Hemoroidy
Czopki Anusol
-Goedecke-
ГЕМОРОЇДИ
є причинною злого самопочування, надмірної нервовости, браку гумору тощо. Треба безумовно усунути ті дошкульні терпіння. В тій ціли вживається протигемороїдних чопків „Anusol-Goedecke".
Можна дістати в аптиках.

Великий Театр
Нині 3-30
Ріжнородностей 7-30
Прощальна вистава
„Фрайляйн Доктор" 7-30
„Любок то я"
Рекорд успіху і сміху.
„Дівчата в одностроях"
останні вистави з причини близької премієри „Подорожі по Варшаві"

— **Податок від купільних костюмів.** Управа міста Будапешту, шукаючи нових джерел доходу, рішила наложити нові податки, між іншим від содової води та купільних костюмів. Один із внесколавців запропонував, що чим коротші костюми, тим вищий повинен бути податок.

— **Дельфи — осередок учених і артистів.** В осідку колишньої славної Апольонової пророчні в місті Дельфах хоче улаштити грецький поет Ангельос Сікселанос духовний осередок усіх народів. Його проект приняла вже грецька влада й дає на тамошній святій землі великі парцелі, щоби кожний нарід збудував собі там власний дім для своїх учених і артистів.

— **Лови на молі** зорганізує Британський Музей у Льондоні. Рік-річно молі роблять там шкоди на 5000 фунтів, бо зїдають усякі дорогоцінні одяги. Одного дня в серпні кількасот осіб перетрусить тисячі предметів і понищить нечка молів, уживаючи найкращих засобів дезинфекції

СПОРТ.

ВСЕСТОРОННІСТЬ СПОРТОВЦЯ.

„Спортовець повинен бути всесторонній". Рація! Правда, якої ніхто не хоче й не може заперечувати. Засада, якої повинен придержуватись кожний, хто називає себе спортовцем. Біда лише, коли хтось ту засаду зле розуміє і вводить її в життя всупереч її змістові. Тоді така всесторонність причинюється до фізичного та психічного заломання спортовця.

Всесторонність має знаменувати, таки сказати, дегенерування, себто, щоби спортовець, коли він напр. футболіст, не виробив собі лише ніг, але щоби і руки і грудна клітка і низи черевні, словом: ціле його тіло було вироблене. Не можна ніколи розуміти всесторонности так, немовби спортовець мусів бути в кожній ділянці „спеціялістом". Кожна людина має якусь своє спеціяльне замилування. Тимбільше спортовець. Він вибирає якусь ділянку спорту і їй передовсім посвячується.

Якжеж погодити тоді всесторонність зі спеціялізацією, чиж тоді теорія не залишається лише теорією? Спробуймо представити це на життевих прикладах.

Возьмім футболіста. Йому найбільше подобається копаний м'яч і тому м'ячеві посвячує він найбільше часу. (Розуміється, часу призначеного для спорту). Але крім того він час до часу тренує біги, грає теніс, кошівку, відбивянку, плаває, боксується і т. д. Та це все має бути для футболіста лише підготовкою до змагань футболевих. При боксуванні вчиться він відваги й зв'язаности, при теннісі елеганції і прецизійности рухів, при відбиванці еластичности, при кошівці витревалости й темпа і т. д., словом: прикмет, які йому при футболі просто конечні. От тоді такий спортовець є й передовсім футболістом і всесторонність його на ніщо не тернить, спортовець іде доброю дорогою.

Та не можна всесторонности розуміти так, щоби спортовець напр. грав рано змагання футболеві, пополудні теніс, вечором пінг-понг, а після того ще боксувався. Таке розуміння всесторонности збиває помалі змагуна фізично і психічно, тоді спортова ідея немилосерно викривлена. Спортовець підчас змагань мусить дати зі себе все, щоб його дружина виграла. Та коли він одного дня мусить „репрезентувати" кільканайцять секцій клюбу, то річ ясна, що котрась секція за тому терпить, бо змагун „резервується" до тих „дальших" змагань, або вже „вирезервувався" попереджами. Член клюбу може бути репрезентаційно чинний лише в таких секціях, які не сходяться в одному сезоні, як напр. копаний м'яч і гандбал на леді, кошівка й лекгатлетика і т. д. В іншому випадку розвій клюбу і спорту взагалі йде наперед і проти спортових засад, а така всесторонність зі спортом нічого спільного не має.

Тут слід повитати прекрасний почин львівських клюбів, які, видно, починають як слід розумбти всесторонність у спорті, уладжуючи футболістам змагання в інших ділянках. Спеціяліст-футболіст не приходить тоді до того, щоб мати висліди спеціялістів тих інших ділянок (що в зрештою неможливе), а лише до того, щоби своє тіло всесторонньо витренувати. Маймо надію, що за львівськими футболістами підуть і інші наші клюби, а тоді всесторонність спортовців сильно підвеселься.

Замічу ще, що в уладжуванні таких змагань треба бути осторожним, треба підходити до справи зі знанням. Бо не можна напр. ніколи уладжувати легкоатлетам змагань футболевих, якщо не хочемо погіршувати висліди легко-атлетів, тенісістам змагань тяжко-атлетичних або в відношуванні тягарів і т. д. На це вже повинні вважати провідники клюбу.

Богдан Ліськевич.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 10 VI. год. 3·30 поп. „Фрайлін и Доктор". Остання вистава по цінах найнижчих. Абон. 20.

Неділя, 10. VI. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях". Абон. 20.

Понеділок, 11. VI. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях". Абон. 20.

Театр Ріжвородностей.

Неділя, 10. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я". Абон. 22.

Понеділок, 11. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я". Абон. 22.

Кіна.

АПОЛЬО: „Подружжя для оплії", „Самаранг" екзотична фільма.

АТЛЯНТИК: „Віран в хайданах" („Мангія"), „Прогулька по Відні".

ВАНДА: „Біла одаліска", „Палата на колісцях".

КАСІНО: „Жовтий князь" (Рамон Новаро).

КОЛІСЕЙ: Нечинне.

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Вань білих ліжечок" (із Містенгет), Барту в Польні.

МАРУСЕНЬКА: „Знеславлена", ревія „З усього серця".

МІРАЖ: „Світла та тіни великого міста" (Чарлі Чеплін).

МУЗА: „Син нічоводі".

ПАЛЯС: „Гріх кохання".

ПАСАЖ: „Каїн і Артем" (М. Горкого) та російський хор.

ПАН: „Любощі балетниці" (Еліса Ляпі).

СВІТ: „Земля нічия", „Краса життя".

СОНЦЕ: „В тайній службі та ревія.

СТИЛЬВЕ: „Піонірн Техасу" за повістю Джека Льондона і Ревія.

ХИМЕРА: „Я був шпіоном".

УТІХА: „Жінка-камелеон", ревія „Жий тоди час!"

Закордонне радіо.

Неділя, 10. червня 1934.

Відень (506,8) 11·30 Симф. концерт, 18·20 Російські нар. пісні (Левкова сопран, музика), **Братислава** (298,8) 20·25 „Ле Пті Ст. Антоан" оп. Бенеша, **Прага** (470,2) 18·00 Легка музика, **Мільона** (531) 20·30 Арфа та скрипка, 21·55 Спів, **Берлін** (356,7) 12·00 Концерт, військ. орхестри, 16·00 Концерт, 19·30 „Гунтрам" оп. Р. Штравса, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·30 Веселі нар. пісеньки, **Штутгарт** (522,6) 11·00, 16·00, 18·35 Спів, музика, **Бреслява** (315,8) 17·25 Фортепян, **Будапешт** (549,5) 12·30 Концерт оп. орхестри, 17·15 Цнг. музика, 19·00 Фортепян, **Мілянo** (368,6) 20·45 „Тоска" оп. Пучінія, **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інстр. концерт, 20·45 „Сан Мартіно" оп. Сільвера.

Понеділок, 11. червня 1934.

Відень (506,8) 17·14 Музика, спів, 19·10 Нар. пісні, 20·05 „Альпейська симфонія" Р. Штравса, **Братислава** (295,8) 12·35 Концерт, **Прага** (470,2) 17·45 Скрипка, **Париж** (1649) 20·00 „Ле Бріганде" оп. Офенбаха, **Берлін** (356,) 16·00 Концерт, 18·30 Хоральні пісні 16. і 17. віку, **Гайльсберг** (291) 15·30 Псалом ч. 112 Гендля (Майке, сопран), 19·00 Опера, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·00 Солісти. **Ляйпціг** (382,2) 19·00 „Кавалір Срібної Рожі" оп. Р. Штравса, **Букарешт** (365) 21·00 Пісні, **Будапешт** (549,5) 12·05, 17·30 Концерт, **Мілянo** (368,6) 11·30 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інстр. концерт.

Львівське радіо.

Неділя, 10. червня 1934.

8·00—8·35 Ранішня авдиція, 10·00 Проповідь: „Через науку до Бога", 10·15 Рел. музика з гр. плит. 10·40 Музика з гр. плит, 11·10 Академія з нагоди 25. роковин тайного скаутінгу, 12·05 Метеорольог. комунікат, 12·10, 13·15 Муз. поранок, 13·05 Відч. „Музичні форми", 13·45 Серед лісів і озер, 14·00 Концерт сільської музики, спів, 15·00 Бадачка „Літники на селі", 15·15 Гр. плити, 15·25 Рільнича скринька, 15·35 Хор, 15·45 Балачка для сільських господинь, 16·00, 17·00, 18·00 фрагмент із міжнар. кінних перегонів, 16·50 Мотоциклем із Польщі до Африки, 17·20 Легка музика, 18·15 Театр. фрагмент, 18·30 Гр. плити (Арт. Шнабель), 18·45 Літ. фейлетон „Власний портрет" (Конрада), 19·00 Всячина, 19·15 Актуальний фейлетон, 19·35 Музика з гр. плит, 19·45 На веселій львівській хвилі, 20·45 Вибрані думки, 20·42—24·00 Трансм. з Турину: „Тоска" оп. Пуччінія. В перерві: Почт. техн. скринька, переписка; Спортові вістки.

Понеділок, 11. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Популярна музика з гр. плит, 13·05 Концерт салонової музики, 14·00 Збіжева біржа, театр. реперт., 14·05 Господарські вістки, 16·00 Концерт хору, 16·20 Фортепіянний ресіталь, 17·00 Весела авдиція для дітей „Кайтусь, каик і компанія", 17·15 Легка музика, веселі монольоги, 18·00 Школи домашнього господарства, 18·15 Спів (Врага, бас), 18·45 Відч. з природи й техніки. 18·55 Наука стенографії, 19·05 Всячина, 19·40, 19·45 Спортові вістки, 19·50 „15-роковини желіґівців", 20·00 Вибрані думки, 20·02 Умовини конкурсу на сценарій для „Театру уявн"; авд. „Вчора й сьогодні", 21·02 Поетичні хвилини, 21·12, 22·35 Вок. інстр. концерт у 70. роковини уродин Р. Штравса, 22·20 Літ. фейлетон „Особистий записник".

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові в приватних оборотах 5·27 вол.

Золото: Доляри 5·91—5·93. Франки фр. 34·70—35·20 Дукати 82·20—83·00, Корони 36·50—37·20, Рублі 45·50—46·50.

Срібло: Корони 0·28, Фльорени 0·70, Рублі 1·20.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·76, Париж 34·96, Берлін 204·00, Ціріх 172·05, Амстердам 359·15, Прага 22·03, Мілянo 45·85, Відень 98·00—1.00 Букарешт 37·50—39·00, Брюселя 123·75, Данціг 172·70 Копенгаген 119·70

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас	Підволочиська парітас		Львів	
	від	до	від	до
Пшениця дворс.	19·50	19·75	21·00	21·25
Пшениця збірна	18·25	18·50	19·75	20·00
Жито одноцінне	14·75	15·00	16·50	16·75
Жито збірне	14·25	14·50	16·00	16·25

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 9 червня п. р. в наслідок знижкової тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 л. молока	0·14	вол.
1 л. сметани	0·55	„
1 к. яєць	2·40—2·50	„

Тенденція на масло, молоко, сметану і яйця знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що 10. VI. п. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·10	вол.
Кури	І кляса	0·80	„
„	ІІ „	0·60	„

Тенденція знижкова. На когути, індики, индички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

Одинока Українська Торговельна Школа у Львові, вул. Хшановської ч. 9/II пов. приймає **вписи:** 1). абсольвентів(ок) **народніх шкіл на 3-річну науку;** 2) абсольвентів(ок) **гімназій на однорічну науку** на Курсі Абітуріентів; 3) абсольвентів(ок) торговельних шкіл і курсів на окремий рік кооперативної теорії і практики. Оплати знижені. 1694

В Гімназії СС. Василіянок у Львові (при вул. Длугоша ч. 17) вступні іспити до 1-ої кл. відбудуться тільки дня 15. червня точно в годині 10. рано (письменні) і 16. червня в год. 9 рано (устні); до вищих клас в днях 15.—18. червня. **Управа.** 1704 1—3

Вступні іспити до греко-катол. Малої Семинарії відбудуться 15. і 16. червня в год. 8 рано. Зголошуватися до 14. червня включно в Дирекції, Сикстуська 39 а. 1700 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЗОЛОТО, СРІБЛО купує і платить найвищі ціни Домбровський і Розважевський. Львів, Академічна 2. 6/78 1—7

УЧНІВ НА СТАНЦІЮ з нижчих клас приймує. Харч добрий, опіка запевнена. Станиславів, Голуховського 58. партер. Е. Якубовичева. 1666 3—3

ОГОЛОШЕННЯ

Примар

Др. А. ШВАРЦ

вернувся і ординує у шкір. і венер. недугах і лікарській косметиці **Львів Словацького ч. 4. Тел. 16-61.**

1672 3—3

Спортове приладдя й одяг купують наші спортовці тільки у своїй кооперативі **„ПЛАСТ" Львів,** Сикстуська 29, — Городецька 95. тел. 26. 1632 тел. 26.

Увага: на знижені ціни

Першої в'денської хем'чної пральні і штучної барвильні

Львів ул. Леклевеля 5 б. — Тел. 70-58.

Хемічне чищення вужеського убрання від	зол. 3·50
Хемічне чищення вужеського або жіночого плаща від	зол. 3·50
Хемічне чищення жіночого костюму	зол. 3·00
Хемічне чищення суконки	зол. 2·00
Хемічне чищення светеру	зол. 1·00
Шовкові блюзки	зол. 1·00
Спідничка	зол. 1·00
Фарбованнє муж. убрання або жіноч. плаща	зол. 6·00

Для П. Т. держ. Урядовців 10% знижки

Відбір і достава задурно.

Спеціяльність: чищення кашмірів і фіранок

Замовлення з провінції полагоджуємо негайно. 1575 8—10

ГРЕБЕНІВ

Пансіон „ЗЕЛЕМІН"

в найгарнішому положенні, подальше від гостинця, гамору і куряви. Просторі, соняшні кімнати з бальконами. Річні і соняшні купелі. Смачний, здоровий харч, знаний з доброти і щедрости. Ціни уміркованні. 1501 14—7

Відкриття 15-го травня ц. р.

За безцін шовки і літні товари в Галицькім Магазині Новин

— ГАЛИЦЬКА 15. —

Для прикладу кільна цін:

Монголь в десень	2·80
„ гладкий	2·65
Марокен в десень	3·30
„ гладкий	3·—
Жоржета шовкова	2·50
Ліонський шовк в десень	3·50
„ „ гладкий	2·60
Креп-сатен в десень	2·50
Маркізета швайц.	1·80
Регантина шовкова	2·—
Рипс шовковий	1·25
Перкаль	0·85
Вовліна	0·65
Крепон	0·55
Панама	0·90
Шовк до прання	1·—
Епонж	1·—
Шантунг	1·80
Сирий шовк	1·10
Кора до прання	1·60
Льняне полотно	1·60
Крепон на меблі	1·10

ПОЗІР: При закупі товару від вол 5 даром білети до кін „Палас", „Аполло", „Атлянтік" і інших.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 152 (13,697). Львів, вівторок 12. червня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічне 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

СВЯТО БОЖОГО ТІЛА.

Львів, 10. червня.

Нинішне Свято Божого Тіла (Пресв. Евхаристії) пройшло у Львові, як і в попередніх роках, незвичайно величаво, чому сприяла також прекрасна погода. Свято це попередила архиерейська Служба Божа в церкві св. Спаса, що її відправив Преосв. д-р Іван Бучко в асисті духовенства. Около 10. год. перейшов торжественний похід з церкви до чотирьох прибраних диванами і зеленю престолів у ринку (біля камяниці „Карпатії“, біля задної стіни ратуша, біля дому „Просвіти“ і біля крамниці Віклера), при яких відчитано евангеліє і відспівано скорочену суплікацію, після якої Преосв. Бучко благословив зібрані маси народу.

У Святі взяли участь процесії з усіх 15 церков Львова під проводом свого духовенства, з прапорами йшли члени „Зорі“, „Волі“, „Сили“, „Будучности“, Союзу деревних робітників та ін., далі члени студ. т-ва „Обнова“ (в числі ледви до 40) з великим прапором У. М. Х., великий гурт пань-членів Марійського Т-ва, Марійські Дружини молоді у школах СС. Василіянок зі своїми прапорами, питомці Малої Семинарії, велика кольона богословів (понад 200) з хором, орхестри „Зорі“ і „Волі“, численні церковні брацтва й сестрицтва і маси вірних. За Преосв. Бучком, що йшов під бальдахимом в окруженні вищого духовенства, поступали представники українських установ та найвизначніші громадяни.

В тому прегарному Святі, в якому особливо манили око вишивані хоругви і фелони та святочні ризи духовенства, взяло участь кільканацять тисяч львовян. Свято пройшло в найбільшому порядку.

Прегарне Свято Молоді „Рідної Школи“.

Зразок нашої фізичної та духової культури.

Свято це призначене на 10-го ц. м. на площі „Сокола-Батька“ завдало чимало клопоту його організаторам, головно в останніх днях, коли на Львів находили щоденні рясні дощі. Напередодні свята ввесь день був такий слітний, що „Т-во опіки над молодю“ мусіло відкликати свою забаву „Ніч під Івана Купала“. Рідношкільна молодь, що мала в суботу 9-го відбути генеральну пробу на площі „Сокола-Батька“ мусіла, на жаль, її зректись наслідком поганої погоди.

Зате неділя від самого ранку була прегарна, немов замовлена на свято молоді. Це мало тимбільше значіння, що на це свято приїхала рідношкільна молодь зі Станиславова, Стрия, Рогатина, Лагодова (Перемишлянщина) і з Кремянця.

Недільне свято, як було заповіджене в програмі, почалось точно в годині 4-ій пополудні. Заграла трубка, на щоглі замаяли жовто-блакитні прапори, орхестра заграла гимн „Рідної Школи“. Майже одночасно на площу вїхав автом митрополит Шептицький, якого витали голосні оклики „слава“. Авто Митрополита зупинилось безпосередньо перед трибуною, на окр. місці, між рядами крісел. Представники дітвори обсипують Митрополита квітами і вручають йому китиці. Звідтіля приглядався Митрополит приблизно годину вправам, головно наймолодшої дітвори.

На трибуну внесли представники львівських шкіл пять своїх прапорів і почалась програма. На майдан входили стрункими рядами поодинокі школи: львівські та приїзжі, під звуки маршів. Після цього дівчата вищих клас шкіл „Рідної Школи“ уставились у чотирокутник на майдані, тоді як учні стали „за позір“ у прямокутнику. Під звуки орхестри дівчата ілюструють граціозними рухами молитву „Боже, великий єдиний“, якої хореографічний переклад зробила п-ні Оксана Суховерська.

Приходить найважча точка програми: її мають виконати наші найменші. Бачимо між ними навіть такі малесенькі діти, що подивляємо повагу батьків, які не лякаються відпустити їх від себе на вправи серед тисячної юрби. Та немерше подивляємо виховательки, які з материнською опікою стежать за ними горді, що ця дітвора вміє на даний знак виконувати забави під такт орхестри. Всі діти причепурені в народні костюми та широкі капелюхи у формі соняшників. У танках і забавах І-ої та ІІ-ої кляси народніх шкіл Р. Шк. і дітей Української Захоронки у Львові беруть теж участь селянські діти з Лагодова — разом 400. Цю точку приймає публика найголоснішими оплесками.

Пята точка програми заповідає „Гуртові вправи комбіновані, укладу Оксани Суховерської усієї шкільної молоді Р. Шк.“ Вона подумана дуже оригінально. Хлопці мають у руках топірці, дівчата червоні стяжки. Музика грає по черзі мотиви відомих народніх пісень „Верховино“, „Ой, джигуне“, „У лісі літо“, „Дівча в сінях стояло“, „Ой, не ходи Грицю“ та „Занадився журавель“. До кожного з тих мотивів композиторка тих вправ дібрала своєрідні дискретні жести, якими виконавці передають поодинокі нюанси музики. Весь майдан укритий сотнями барв від народніх костюмів. Вправляє 1200 молоді.

За ледво помітним знаком показчиків (п-ни Кубівної та Сушка) схиляються вони, перегинаються, виражають порухами топірця та стяжки всякі почування, за якими стежить багатотисячна юрба, забуваючи, що має перед собою не професійних артистів, а шкільну молодь, що підготовилась до тих вправ тільки дориво́чео і принагідно. Треба висловити щире захоплення для праці аранжерки цих вправ, п. Суховерської, що вміла до пісень, таких нам відомих, додати ще нову мистецьку сторінку, якої раніше й не підозрівали.

Під такт маршової музики молодь, що вправляла обходить майдан кольовами, дівчата праворуч, хлопці ліворуч і стає по боках, щоб приглянутись черговій точці програми — вправам вінками, які виконує 32 дівчат зі станиславівської гімназії „Р. Шк.“, укладу Дарії Навроцької теж до народніх пісень „Там на горі сніг біленький“, „У лісі літо“, „Ніч така місячна“, „Заграй ми цигане, старий“ і т. д. Невеличкий гурт справді дисциплінованих і добре вишколених дівчат вищих клас дає суцільну естетичну картину, що дає змогу зосередити на собі всю увагу глядачів.

Ідуть оплески, як і за попереднім разом.

Хлопці торговельної „Рідної Школи“ у Львові виконують руханкові вправи „вежі“ під проводом проф. Білостоцького. Цим разом перші оплески йдуть від дівчат, що щойно недавно вправляли і стоять по боках майдану, придивляючись; публика їх підтримує. Програму закінчує показова лекція руханки, яку виконують дівчата торговельної „Рідної Школи“ під проводом п. Іванни Мамчаківної. Ці руханкові вправи, що вимагають багато напруги, нагадують хвилями прегарні хореографічні продукції.

Вправи супроводила весь час орхестра „Рідної Школи“ під орудою дир. Маньки і діти серед публики роздають „цукорок щастя“. Слід підкреслити, що порядок панував зразковий, не було занадто довгих перерв між поодинокими точками програми, публика поводилась незвичайно культурно. Всіх глядачів, що окружили майдан з усіх боків і заповнили вільні місця можна на підставі досвіду з минулих літ обчисляти приблизно на 12.000 осіб. Правда, що до цього числа входять теж численні „гості“, які систематично вдираються на майдан через паркани та всі можливі нелегальні проходи, яких не можна допильнувати.

У святі, річ ясна, взяла участь уся президія „Рідної Школи“ і представники всіх наших установ. Приїхали теж делегати зі Самбора, Ходорова, Стрия, Станиславова, Рогатина і Кремянця (о. Ігумен Медвідь) та деякі селяни із львівського повіту. Свято закінчилось в год. 6.45 веч. в якнайкращому настрою, не перетомивши публики, хіба молодь, що брала участь у вправах і завдала собі багато труду.

Дешевий тиждень по 7 і сотиків. маркізети, мушліни, крепони, епонжи і т. д. БАЗАР БЛАВАТНИЙ
А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 65-365

МІН. ГЕБЕЛЬС У ПРЕЗ. МОСЦІЦЬКОГО ТА МАРШ. ПІЛСУДСЬКОГО.

Німецький міністер пропаґанди Ґебельс прилетить до Варшави літаком 13. червня в 16. годині. В 18. годині буде відчит, в 20-ій приняття в посла Мольтке. 14. червня зложить вінець на могилі Невідомого Вояка, в год. 12.30 прийме мін. Ґебельса през. Мосціцький, в 13. год. буде снідання в мін. Бека, в 17. год. приняття в Бельведері в марш. Пілсудського. Вечором відїде мін Ґебельс із пос. Мольтке та віцеміністром закордонних справ Шембеком до Кракова.

МАЛА АНТАНТА ВИЗНАЛА СССР.

Комісар Літвінов, мін. Бенеш і Тітулеску обмінялися однозвучними документами, на основі яких між Чехословаччиною і СССР. заведено правильні дипльоматичні взаємини. Також мін. Тітулеску обмінявся документами, на основі яких навязано дипльоматичні взаємини між Румунією та СССР. Югославянський уряд ухвалить постанову після того, як вислухає мін. Єфтича, який виїхав із Женеви до Парижа.

Письма мін. Бенеша та Тітулеску в справі визнання СССР. Чехословаччиною та Румунією, мають такий зміст:

Женева, 9. червня 1934. Пане Народній Комісаре! Маю честь повідомити Вас: На конференції Малої Антанти в Загребі 29. січня ц. р. три міністри закорд. справ Малої Антанти рішили, що булоб бажане, щоби держави Малої Антанти навязали правильні дипльоматичні взаємини з СССР, як лише здійсняться конечні дипльоматичні та політичні умовини. Після моїх балачок з Вами, Пане Народній Комісаре, в перших днях червня, постійна рада Малої Антанти ствердила в Женеві, що політичні та дипльоматичні умовини позволяють тепер кожній з держав Малої Антанти поступати згідно з постановою, ухваленою в Загребі. Тому я радий, що можу повідомити Вас, що в висліді наших балачок, уряд чехословацької республики (чи Румунії) постановив навязати дипльоматичні взаємини з урядом СССР і іменувати надзвичайного посла та повновласного міністра. Я глибоко вірю, що так навязані взаємини останутъ на все правильні та приязні та що наші народи й далі співпрацюватимуть для своєї взаїмної користи задля вдержання світового мира.

(Письмо подібного змісту одержав від Літвінова мін. Бенеш і Тітулеску.)

ТРУДНОЩІ НОВОГО БЕЛЬҐІЙСЬКОГО КАБІНЕТУ.

БРЮСЕЛЯ, 10. 6. ПАТ. Головою нового бельгійського уряду став знову Де Броквіль. Теку м-ства закордонних справ одержав Жаспар. Сензацією є уступлення довголітнього міністра закорд. справ Гіманса, що пояснюють як започаткування зміни дотеперішньої закордонної політики Бельгії. Новий кабінет опирається на католиках і лібералах.

БРЮСЕЛЯ, 10. 6. ПАТ. Кабінет найшовся несподівано перед новими труднощами. Ліберали поставили домагання в справі приділу тек. Положення виясниться в понеділок. Гімансові предложили теку фінансів, та він відмовився.

Міські Театри останні вистави
„Дівчата в одностроях“
„Любок то я“

„Козацькі могили".

Волинь, 4. VI. 1934.

I.

Дійшло і до могил. „Wołyń", програвши морально в усіх точках, тратить рівновагу та допускається річей, про які ми на Волині досі не чули: зневажання могил і памяти козаків-героїв. Допускається того, чого не допускаються на полі бою навіть найбільше розюшені збройні вороги.

І ті в найгіршому шалі боротьби проходять біля хрестів на могилах воїнів з ворожого табору як не з пошаною, то бодай мовчки. А буває, що ще й віддають військову пошану впавшим у бою своїм ворогам.

Людяність і таємниця смерти бере верх над злобою та ворожнечою.

Бож не злочинці ті, що боролися за ідеї. Нехай навіть, як чиесь сліпе знаряддя. Виконували свій найбільший обовязок — обовязок крови. І перед цим виконаним обовязком схиляють голови.

Та не всі. На це не можуть спромогтися редактори „Wołynia", що вже дійшли до „геракльових стовпів" безпардонної писанини.

II.

У ч. 23 часопису „Wołyń" маємо передову статтю „Козацькі Могили" без підпису, — бо хтож би відважився таку статтю підписати? У цій статті защитовані деякі уступи з „Почаєвскаго Лістка" про підготування й самий акт урочистости відкриття Козацьких Могил, доконаний російськими урядовими чинниками на старання відомого архимандрита Віталія; передаються деякі подробиці й подається репродукція світлини військового перегляду російської частини.

Подія, про яку всі добре знають. Росія напередодні війни (в 1912—13 рр.), очевидно передбачуючи військову завирюху на заході, все робила, щоби закріпити на Волині для себе запілля.

Знавець російської душі Л. Тойстой сказав якось, що нема тих святощів, яких люди не експльоатували б. І хіба робили це лише росіячи, а тепер ніхто не робить? Отже росіяни й постарались внекспльоатувати святощі Козацьких Могил, щоби притягнути до себе українські маси вшануванням героїв-козаків.

Збирали гроші, жертвували, відбудовували, кропили, кадили і т. д. Щож тут дивного? Мали владу й могли це робити. Інша річ, як їм це помогло.

Але й при всій цій святотацькій роботі зберігали деяку „міру" — ні разу не плюнули на могилу, не дозволили собі глумитися й нікому з українців не перешкоджали йти туди й думати та молитися в дусі, як їм захочеться.

III.

Змінилися часи. Російської влади не стало. А могили, Козацькі Могили залишилися. Залишилася й память у народі про своїх мучеників-героїв. І натуральна річ, що українські маси, по стежці, протореній росіянами, потягнулися на Козацькі Могили все в більшій і більшій кількости. Навіть не зважаючи на перешкоди. Річ людська, річ натуральна.

Держави одна одній дають дозвіл на відвідини військових могил з часів ворожої війни. Народи, що вже живуть справжнім культурним життям, проходять повз військові могили бодай мовчки. Хіба якийсь цілковитий дегенерат дозволить собі зневажити місце вічного відпочинку жертв ідеї чи обовязку крови.

І якеб страшне було життя на землі, колиб ще не стало ощіеї як не пошани, то толеранції могил. Ні, хіба людство до такого озвіріння вже ніколи не дійде.

IV.

Проте.., Автор згаданої статті хоче відразу вбити двох чорних зайців: по-перше, кинути тінь на Козацькі Могили, яких прилюдний культ (хоча й з власною метою) започаткували тут росіяни, й тим знеохотити українські маси до їх відвідування, — мовляв, там був Віталій і царські слуги; а по-друге, виставити над могилами політичне пугало, яке відстрашувалоб маси, а може й ще декого.

Бачите, автор статті добачує (як читає в людській душі!), що культ Козацьких Могил є культом ненависти. Чи це завжди так буває? Тоді автор те саме мусів би сказати й про інші військові могили, шановані на Волині. Чи так само, — питаємося автора, — він ставиться до шанування всіх могил у боях поляглих на Волині?

Але й цього ще мало. (В страха очі великі — кажуть ті самі росіяни). Автор бачить у культі могил зперед соток років „кнования" УНДО та й годі!

А може він лише хоче спекти на могилах політичну печеню? Можливо, що це більше правдоподібне, хоча й менше людяне та культурне.

Зрештою, нехай скажуть самі читачі на підставі цитат.

„Союз русскаго народа" заступило УНДО. „Почаевскій Лісток" — українська націоналістична преса зі Львова" (страшенно дотепно!).

„Львівський український націоналізм повторює з цілою прецизією і фанатизмом знаний тут на Волині чорносотенний маневр із практик царської Росії. Є в цьому (в пошанованні могил поляглих!) щось гидкого, щось нікчемного"...

„Львівський український націоналізм не вагається вжити спопелілих кісток зпід Берестечка для сіяння ненависти задля відвернення уваги від свого цілковитого банкрутва (!) і т. д.

А наприкінці наскок на „Бюлєтинь Польсько-Укр." і п. Люблінера, видавця „В. У." за те, що вони дозволили собі заступитися за кістки українських козаків та за місце їхнього спочинку.

Тут уже полемізувати годі!

Бо з людьми, що дозволяють собі на демагогію подібного характеру над могилами, не балакають.

*

Багато ми вже бачили на Волині, але подібні речі бачимо вперше. Навіть нам не снилося, що хтось з „Wołynia" може дійти до подібного шовіністичного зачадіння, щоби писати, а ще дивніше — друкувати подібну святотатську статтю... І то — в імя „співжиття" й співпраці".

Але найцікавіше є, що „Українська Нива" не лише приєдналася до виступу „Wołynia" проти Козацьких Могил, але ще й сама присвятила їх оплюгавленню майже дві сторінки.

„Скачи — значить — враже, як пан каже", хочаб і на могилах героїв-козаків.

Senex.

Міжнародня конференція

Товариств для Ліги Націй у Фолькстоні.

(Звідомлення Українського Т-ва для Ліги Націй).

(Докінчення.)

4. Справа меншостей та право людини і громадянина.

Подану резолюцію прийнято одноголосно і, як бачимо, без ширшої дискусії. Немає сумніву, що на засіданні були делегати, які мали би що сказати проти цієї резолюції, але вони тим разом мовчали. Представники держав, що мають меншости, мали ту сатисфакцію, що провели принціп „узагальнення", отже цим думають вони стримати трохи ентузіязм англійців чи інших до підтримки справ меншостей. А великим державам, хоч як цей принціп узагальнення не до вподоби, заперечувати його було ніяково.

Далеко більше дискусій викликав близький по дусі, але може ще поважніший проект

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 12. ЧЕРВНЯ 1934.

К. С. УЧ. VIII. КЛ.

Сокіл.

Мій старший брат їздив два літа під ряд до пластового табору на Сокіл. Де Великдень — де ферії! — А він вже збирав гроші, вирад, добирав учасників. „Вибранням" дає на довгий час заняття: підготовляти веселі й настроєві „точки" на Велику Ватру, плянувати прогульку по таборі, що кінчилися звичайно в одного з учасників табору, який заздалегідь мав подбати про веселе, молоде товариство...

Як було в таборі, не знаю.

Та брат ще добрий місяць по таборі розказував про „таборові оферми" — з гордістю вождя чванився подвигами гуртка в таборовій службі, ще довго пописувався таборовими дотепами й піснями.

— Що тебе так тягне до того табору? — питають його нераз жартівливо наші старші знайомі. — Ані там дівчини нема, ані світа більше там не видно, — кажуть вам плющу копати, бульбу шкрентати, муштрують вас від рана до вечора тай тільки.

Тоді брат поважніє, очі йому заіскрюються, гаряча кров буриться:

— Не вам так тільки здалека здається — відповідає. — Приглянулися ближче, а побачите зовсім інший образ: сотки молоді зїздиться з усіх сторін краю і творить-уладжує своє власне спільне життя — никода, що тільки на три тижні...

Учасники цього життя є рівночасно творцями або будівничими шгульової булови:

Управа кермує цілим апаратом оселі та здобуває їй належне місце в громадянстві.

Інструктори дбають, щоби учасники серед радощів життя у вічному русі й змаганні навчилися того, чого жодна книга не навчить: „уміти жити".

Адміністратори дбають за харч, приміщення й приладдя для праці і забави.

Решта учасників помагає наперебій: то адмініструвати — як ви кажете „площу копати, бульбу шкрентати" — то добувати життєвий досвід як помічники інструкторів, або провідники вправ чи забав. Но, і з управою треба тісно співпрацювати, бо від незломного, а може й готового на жертви бажання учасників, щоби в таборі все йшло як у годиннику, залежить слава і вартість табору.

Цілий табор живе тільки тим, що сам собі зробить.

А хоч це радісне життя дає повне вдоволення як нагороду за працю-змагання, кожний розуміє, що це тільки заправа для тих, що будуть творити ширше життя, для більшої громади.

Тимто життя в оселі таке принадне, тому мене так туди тягне.

Весь той настрій переходив і на мене і я заслуханий в таборову легенду, чекав чотирнадцятого року життя, щоби врешті міг не тільки слухати, але й брати участь у цьому буйному житті.

Чотирнадцятий рік я скінчив: та до пластового табору не довелося поїхати: Пласт розвязали...

*

Минулого року читаю: „На Соколі біля Підлітого Кліматичча Станція Українського Гігієнічного Товариства — для хлопців від 14. року життя"...

Батько обіцяв дати гроші на дорогу; мати запевняла ,що вирад буде в порядку; значить, їду на Сокіл...

Ще в дорозі до Брошнева сверлувала мені голову думка: чи добре я роблю, що їду на Сокіл? — Правда, я побачу на власні вічі те місце, де гарцювало „новітнє лицарство". Але чи те, що я на цьому місці побачу, не розвіє мого пієтизму до таборового життя, до його легенди?..

Відповіді годі було шукати.

У Брошневі треба пересідати на гірську залізничку; нові околиці, нові знайомі не дали більше роздумувати.

— Ти вже маєш місце?

— Де примістив річи?

— Зголосився вже у команданта?

— Якто, не знаєш, хто командантом?

Треба було відповідати на нові питання, що їх ставило нове середовище.

*

А як скоро все це минуло. Три тижні — як три великі дні.

І того досить було, щоби розвіяти моє упередження до Кліматичної Станції.

По дорозі з Брошнева мені вбивалася в голову нова думка, родилося нове переконання:

„Не пластові однострої, відзнаки, курені, коші створили таборову легенду, а самі таки пластуни, само їх життя, мережане на нитках Пластового Закону.

Ідею нові господарі зберегли, покпанували, а життя ми мережали на тих самих нитках..."

Я вернуся домів з вогнем в очах (як колись мій брат) із радости, що легенда буйного таборового життя не перервалася, а ми її дальше творимо.

міжнароднього забезпечення прав людини. Це питання обмірковували ще в Монтре перед роком і тоді створено комісію, що й подала нині свій проект міжнародньої конвенції.

Ось текст цієї резолюції: „Асамблея Унії пропонує Лізі Націй такий проект конвенції:

„Обовязком кожної держави є визнання за індивідуумом, оскільки це не перешкоджає збереженню порядку у державі, рівного права на життя, на матеріяльне істнування і на свободу, зокрема на вільне ісповідання релігії і будьяких переконань, а також на вільне користування тією чи іншою мовою і то без всяких обмежень, при повнім і реальнім забезпеченні цих прав".

Від цього проєкту природно пахне компромісом. Застереження щодо порядку у державі дало змогу спокійно голосувати за резолюцію і делегатам тих держав, які щодо прав людини не завжди були оглядні. Бож кожне порушення прав людини може бути „виправдане" державними „інтересами". Але всеж принцип забезпечення прав людини на цілому світі резолюція проголошує. Докладчик п. Дюма (Франція) саме з огляду на те завзято підтримує резолюцію.

Протиставиться льорд Сесіль, що характеризує резолюцію так: або це банальности, тоді не варто про них говорити, або це проголошення принципу, який приведе до втручання у внутрішні справи других держав. Тоді це небезпечне.

Далі промовляв проф. Шульгин: — Як український делегат він цю резолюцію витав і зазначив, що ніяк не може погодитися з тим, що в ній містяться самі „банальности". „На превеликий жаль — казав він — для українців і для всіх тих, що живуть наприклад під московською владою, саме тих „банальних" прав і бракує. Ходить тут не про якесь випадкове порушення прав людини: такі дрібні справи полагоджуються у цивілізованих країнах внутрішніми засобами. Ходить про справи великі і масові, як наприклад про повне порушення прав людини на шестій частині земної кулі. Не раз нам тут, коли ми порушували справи, що стосувалися положення населення у СССР вказували на міжнародній принцип „невтручання" у справи чужої держави. Отже проголошення прав людини міжнародньою конвенцією саме і дасть правні підстави для таких „втручань". Коли навіть у XIX стол. задовго до створення Ліги Націй, благородні люди — промовець згадує прізвище Гладстона — находили в собі мужність ставати в обороні покривджених хочби вони й були громадянами другої держави, невжеж ми тепер не підемо цим шляхом і не надамо йому належної правної підстави? Прийняття Л. Націй конвенції про міжнародню гарантію прав людини буде безперечним прогресом. Хоч як велика є сила і престіж держави, то всеж істнує щось вище за неї: це ідеї права і справедливости, панування яких тільки і може дати справжній мир.

Льорд Сесіль, що кожного майже разу вимагає перекладу на англійську мову, на цей раз відразу відповів промовцеві, що він не може ніяк погодитися з вагою такої конвенції і трохи всупереч своїй попередній заяві доводить, що цей проект конвенції не дає ніяких підстав для втручання у внутрішні справи інших держав. В усякому разі льорд Сесіль лишається на своїй позиції. Голосувати проти резолюції не буде, але стримається.

Голова Джаніні дуже влучно хоче пояснити ріжницю континентального і англійського погляду на право. У Англії йдуть не шляхом декларацій, а шляхом фактичного життевого творення тих чи інших прав. На континенті знають, що декларування прав має те чи інше реальне значіння. Голова нагадує, що всеж і в Англії, хоч і дуже давно ще у 1915 році був проголошений один великий акт, що став до того прикладом для всіх інших народів.

Підтримала резолюцію і висловилася цілком у дусі українського делегата пані Малатер-Селье (Франція) і пані Баккер ван Боссе (Голяндія). Австрійський делегат п. Думба, підтримуючи резолюцію, завважив, що оскільки СССР увійде до Ліги Націй трудно буде створити подібну конвенцію.

На це відповідав голова зборів при повній підтримці французької делегації, що саме при цьому вступі до Ліги Націй СССР і буде нагода примусити Москву стати на грунт ідей, що сказані в резолюції.

„Блажен, хто вірує", а коли справді серіозно Москві поставилиб подібні умови, то очевидно до Женеви вона ніколи не прийде. Але це лишається зрозумілим тим, що мають український досвід.

Резолюція прийнята одноголосно. Англійська делегація стрималася.

З ДОРОГИ ЖИТТЯ.

Загибаючий світ.

Хочете побачити красу нашого загибаючого світу, народню ношу, прикраси — превелике багацтво народ. мистецтва — підіть на вулицю Длугоша, до гімназії СС. Василіянок погляньте на виставу, а осліплені красою народніх одягів, капелюхів, чудових вишивок, шлюбних вінків, герданів, мисок, свічників, дзбанків, фігурок і фотографічних знимок — закрийте очі і збережіть цю картину на дні душі, як найкращий спомин, бо це краса світу — що загибає...

Тиха, добра, немов з картини знята черниця трудом довгих років, невпинних заходів та якоюсь Янгольською любовю і захопленням для народнього мистецтва зібрала ту колекцію, що є багатомовним свідоцтвом таланту, даровитости і трудящости нашого народу...

Погляньте на вишивки. Від яскравих буковинських барв через Снятинщину, Городенщину, через Поділля, Покуття — ген-ген на захід побачите нашу землю у всій її красі, ріжноманітності й уподобаннях її дітей... І найдете серед них ніжність королівських полинялих гобелінів, найдете в них ніжний добір і прегарну гармонію колірів, на яку спромоглися найбільші мистці світу...

А, вертаючись до хати, подумайте, що все те творить геній сірого підкарпатського народу...

Вистава в гімназії СС. Василіянок чудова. Треба на неї дивитися не оком сноба, не оком затуманеного міщуха.

Там змальована і зобразована вся наша земля. І Велика Україна і дрімуче Полісся і задумана Волинь і наша окрнавлена Галичина.

Ідіть усі громадою і покажіть усе те своїм дітям.

Тиберій Горобець.

Музей Визвольної Боротьби України.

Нові жертви на Український Дім у Празі.

Після виходу 5-го числа „Вістей Музею ВБУ" (у звязку з ювілеєм акад. проф. д-ра І. Горбачевського) надійшло значне число нових жертв. **Чехословаччина:** проф. д-р І. Горбачевський 500 кор., інсп. Петро і Марія Поливка-Кульчицькі (на 5.000 цеглин) 1000 кор., д-р Е. та д-р П. Пархоменки, д-р А. Леонтович-Пачесова, інж. Ст. Шараневич по 200 кор., Т-во „Просвіта" у Братиславі, проф. д-р Ст. Смаль-Стоцький, д-р Г. Белей по 100 кор. **Польща:** епископ Полікарп, д-р К. Паньківський, Львів, по зол. 10, д-р Ст. Федак, Львів, зол. 10.60, І. Пашкевич, Коломия, Я. Колтунюк, Львів, Р. Клос, Луцьк, І. Іножавський, Варшава, по зол. 5, через Земельний Банк Гіпотечний у Львові, ріжні, зол. 100. **Румунія:** інж. Ів. Думіч леїв 600. **Бельгія:** п. Бидловський, Льеж, фр. 125. **Австрія:** д-р Яків і Магдалина Турини, Відень, чк. 100. **Люксембург:** Мельничек фр. 20. **Італія:** Н. Смаль-Стоцький і Т. Галущинський, Рим, по лір 20. **Зл. Держави Ам.:** Обєднання Укр. Організацій в Америці дол. 25. **Канада:** через п. І. Лазаровича: Союз Українських Торговців Альберти дохід з концерту дол. 13.85. Збірка на відчиті п. І. Лазаровича в Смокі Лийк дол. 10. Збірка на Шевченк. святі Т-ва „Січ", Дармір, дол. 4.20. Збірка на Шевченк. святі т-ва „Запорожжа", Ельдерен, дол. 3.75 та значне число менших жертв, переважно з Чехословаччини, зокрема з Закарпаття.

Виказ жертв у книзі скарбника Музею до 20. 5. 1934 р. дійшов до числа 945 на загальну суму 83.280 чк. Цікаво, на яку жертву припаде число тисяча?

Закликаємо всіх українців складати національний дар на будівлю Українського Дому в Празі. І найменша жертва краща, ніж байдужість. Не будьмо байдужі! Даваймо жертви самі й заохочуймо інших. Хай між нами не буде ні одного, хто не дав би своєї цеглини на Український Дім у Празі.

Жертви надсилати на адресу директора Музею проф. Д. Антоновича: Prof. D. Antonovyč, Praha-Nusle, 245, Czechoslovakia.

В Чехословаччині краще посилати просто на поштове конто Музею 80940, Прага.

Пожертви можна складати й через Земельний Банк Гіпотечний на поштову складанку ПКО 500170 з дописком МУД (Музей, Український Дім).

Сокільство станиславівської округи побратимові проф. Іванові Боберському.

Дня 20. травня ц. р. відбуло сокільство станиславівської округи свято в честь побр. проф. Івана Боберського в 60-ліття його уродин. На святі явилися відпоручники всіх гнізд округи.

Почалося свято відспіванням сокільського гимну при звуках орхестри з Єзуполя. Промову про життя, діяльність і заслуги Ювілята виголосив побр. **Богдан Ганушевський** з Угорник. Перед святочно прибраним портретом Ювілята, біля якого уставилась почесна сторожа, передефілювали відпоручники гнізд у здисциплінованих рядах, віддаючи в цей спосіб поклін своєму Батькові й духовому Провідникові.

Дальшу програму свята виповнили хори з гнізд: **Микитинець і Підлужа,** деклямації побр. Гриня Савчука зі Сільця, побр. Петра Теслі з Микитинець, учасниці маленької Д. Ковальчуківної, народні танки побратимів з **Ганусовець** і **Побережа,** вправи вільноруч і вежі на приладах посестер **„Сокола" І. зі Станиславова.** вправи на приладах (рек та поруча) і вежі побратимів зі **„Сокола І. у Станиславові.** Диригентами хорів були: побр. **Богдан Ганушевський** з Угорник і побр. **Дмитро Ткачук** з Подлужа. Програма добірна, цікава й загально вдачно виконана.

На свято наспіло 21 письменних привітів, які відчитано й відіслано на руки Ювілята.

В часі свята вручено грамоти за бік напростець за мистецтво станиславівської округи і „Сокола" І. у Станиславові, уладжений дня 15. 4., а саме побр. Степанові Сагайдакові, Михайлові Михайлюкові, Василеві Острополь-ському і Дмитрові Валькові.

Саля „Сокола" І. у Станиславові, в якій відбулося свято, була по береги виповнена сокільською громадою. На жаль, бракувало місцевого станиславівського громадянства, крім поодиноких осіб. Видно, замало ще у нас зрозуміння й зацікавлення сокільською ідеєю.

Вдачний портрет побр. проф. Івана Боберського, роботи арт. Остапа Волянюка, окрасив на віки руханкову салю „Сокола" І. у Станиславові.

Приявний.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8. 61/28

НОВИНКИ

— **Українська пісня в Берліні.** В Берліні відбулося 8. ц. м. традиційне літне свято, влаштоване студентами чужинцями в прияві представників німецького студентства та ректорів берлінських вищих шкіл. В програму свята увійшов м. ін. виступ відомого українського співака Андріенка, що відспівав кілька українських пісень.

— **Кривавий напад на учительку.** До мешкання 40-літної Стефанії Боднарук, учительки Рідної Школи в Коломиї, добувся хтось по драбині крізь балькон і хотів задусити її перииною. Коли вона ставила опір, напасник рубнув її кілька разів сокирою. Нападена останками сил дісталася до дверей і впала зі сходів. Тимчасом напасник, сполошений її криком, утік, не зрабувавши нічого. Поліція веде доходження.

— **Ошуканці по селах.** В Жовтанцях пов. Жовква і в сусідних громадах вештався якийсь ошуканець що представлявся агентом чеської фабрики в Празі та оферував селянам на ратальну продаж машини до шиття і рільничі машини по дуже низьких цінах. При замовленнях брав задаток у висоті 10 зол. Томущо умовини продажі були дуже корисні, бо продавав машини на довготревалі рати, знайшов багато селян, які давали йому ті задатки. Так натягнув кількадесять осіб, які не могучи дочекатися замовлених машин, приїхали до Львова і тут переконалися, що стали жертвою ошуканця. — Слідча поліція арештувала Андрія Омеляна, що підробив печатку громади Мшана та Судової Вишні і при помочі тої підробленої печатки фальшував ріжні особисті документи, продаючи їх усім, хто потрібував. Крім того допустився кілька крадіжей.

— **Вломи.** При вул. Ожешкової ч. 6. з віллі Паперковських злодії вкрали столове срібло і інші річи та випили квасне молоко. Наймичка наслідком шелесту пробудилася та вбігла до їдальні. Вломники приголомшили її. На крик наймички вбігла Паперковська, та вломників вже не було. Втікли відстрілюючись. — При вул.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 99—180 Телефон 25-55.

Білогорській злодії вломилися до хати поліційного агента. Вкрали годинник і добиралися до шафи. Агент пробудився та револьверовим стрілом зранив тяжко одного злодія Михайла Валявського. Забрали його до шпиталю. Пізніше арештували другого вломника Івана Сенька.

— **Ученики не мусять купувати в шкільних крамницях.** Небаром має появитися розпорядок, який заборонюватиме примушувати учеників купувати в шкільних крамницях. Тепер у деяких школах учителі мають крамниці та силують у них купувати книжки та шкільні приладдя. Видадуть мабуть заборону учителям займатися такою торговлею.

— **Ще один процес ОУН.** 16 арештованим українцям, які сидять у станиславівському арешті, доручили акт обвинувачення за приналежність до ОУН. Їх розправа відбудеться в червні, а потребує три тижні. У головного обв. Юрка Онишкевича та 15 інших обвинуваченних, яких арештували на шляху Пасічна-Пнів, мовляв, заквестіонували пальну зброю, вибуховий матеріял і т. і.

— **Арештування комуністів.** Поліція у Львові перевела ревізії та арештування серед комуністів. Зліквідували централю друкарсько-пропагандової техніки КПЗУ. Перевели ревізії в льокалях при вул. Лещинського 33. і Новий Світ 4. і багато інших ревізій, підчас яких найшли багато приладдя до друкування відозв. Найшли багато обіжників ЦК КПЗУ, реферати, відозви. Заквестіонували одну велику й одну малу друкарську машину. В домі при вул. Городецькій 57. найшли 6.000 відозв в українській та польській мові. У друкарських складачів братів Бальбергів найшли сто кг. комуністичних друків у польській, українській та жидівській мові. В них найшли теж ручну друкарську машину, матриці і т. і. У звязку з тим арештували студентів політехніки Хаїма Фреліха й Ем. Плянера, кравця Ст. Камінського, Хану Зельцера, Йос. Райзлєра, у яких найшли багато записок і відозв. Заквестіонували теж фотографічний і радієвий апарат. Арештованих і заквестіонований апарат передали судові.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

— **Історія одної касетки з грішми.** В Бориславі окрадено, як відомо, тамошнього купця Йосифа Гольда, що держав більшу готівку дома. Він перечисляв щодень свої гроші, замикаючись у своїй кімнаті. Підглянула це служниця Марія Кульчицька і бачила, що він ховає касетку з грішми за шафою, яка прилягала до стіни. Нараз Кульчицька покинула службу і виїхала до Львова, а рівночасно пропала касетка, в якій находилося 3.600 долярів. Бориславська поліція повідомила про це поліцію львівську, яка й арештувала незабаром Кульчицьку. Вона призналася до крадіжи і сказала, що гроші закопала на цвинтарі в Бориславі. Бориславська поліція шукає тепер на цвинтарі за касеткою з грішми. Опісля зізнала, що грошей не закопала, а дала своєму любкові, якого назвища не знає.

— **Напад на редакцію „Дзєнніка Вілєньского".** „АБЦ" повідомляє з Вильна, що нічю на 8. червня ок. 50 людей з палицями, камінням і револьверами напало на будинок „Дзєнніка Вілєньского", кинули слізні петарди, стріляли з револьверів. Друкарі не впустили напасників до середини. Напасники вибили 201 шиб.

— **З Польщі.** Виленський суд засудив студентки Шерешевську й Абрамовичівну на 5 літ вязниці за комуністичну агітацію серед війська. — У Варшаві розпочинається 11. ц. м. конгрес міжнар. драматургів і композиторів, що репрезентують 25 держав. — В селі Завада біля Ченстохови знайдено привязане до дерева тіло молодої дівчини, що стала жертвою сексуального морду. — 28-літній Павло Лебок з Тшебіні відобрав собі життя в той спосіб, що віхав з цілим розгоном на роверї в озеро коло с. Бриніца пов. Тарновські Гури. — В Лодзі застрайкувало 6.000 робітників у Відзевській мануфактурі.

— **Жахлива сцена в менажерії.** В зоольогічному городі біля Льондону вітер кинув одному глядачеві капелюх до клітки з львами. Був це якийсь відважний чоловяга, бо не завагався увійти сам до клітки по свою річ. Нагло кинулися на нього чотири леви, потягли 40 метрів до своєї клітки і стали обробляти його своїми пазурами та зубами. На рятунок кинулися сторожі і вигнали двох львів до іншої клітки. Два інші леви так прижерлися до своєї добичі, що не хотіли її пустити, аж сторожа мусіла обох застрілити. Зі смільчака залишилися тільки шматки мяса.

— **Скляні пера в школах.** Міністерство освіти в Чехословаччині розпорядило, щоби в школах уживати замість дотеперішніх пер сталевих — скляні. Ними пишеться краще, коли діло в каліграфії, а до того скляні пера не ржавіють, тревають довше, дають ся лекше чистити і т. п.

— **Ріжні вісти.** Біля Сагану на Шлеську зударилися в повітрі два німецькі спортові літаки, наслідком чого згинули чотири особи. — Стокгольмська академія наук повідомила, що сьогорічні нагороди Нобля зменшено до 162.607 корон супроти торічних 170.331 корон.

— **Служниця письменницею.** Як повідомляють з Данії, літературну нагороду Ганса Христіяна Андерсена дістала за повість „Смерть має ключ" служниця Андрея Андреасен, якій виповіджено недавно службу за писання повістей. В день вона виконувала свої обовязки в кухні, а ночами писала.

— **Заупокійна Служба Божа** з панахидою по бл. п. Ірині з Шухевичів Рожанковській відбудеться в вівторок дня 12. ц. м. в год. 8. рано в Волоській церкві.

—o—

СПОРТ.

УКРАЇНА — РЕСОВІЯ 2:1 (1:1).

Україна: Бутель І; Скрегота, Олійник; Підлісецький, Кішка, Якимів; Лапчук, Магоцький, Кльош, Воробець, Максимів. У другій частині грає Воробець в обороні, а Олійник в нападі.

Гра стояла на доброму рівні і була дуже цікава. Перші атаки переводить Ресовія, яка має у першій частині легку перевагу. Добра їх трійка нападу часто загрожує воротам України. Чорно-червоні грають у тій порі досить хаотично і акції нападу не вдаються, причина в цім, що добрий керманич нападу Кльош не може найти зрозуміння у своїх партнерів. У 28 хв. добуває правий лучник ворота для Ресовії. У 38 хв. вирівнує Кльош з карного. По зміні воріт Україна опановує гра-

Галицький Магазин Новостей Галицька 15.
Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі блаватні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром бідети до першорядних пін. 5/73 59-?

ще: В 9 хв. Кльош переїзджає оборону і стріляє рікошетуючі ворота. Україна має до кінця перевагу, якої не вміє використати, головно Максимів під воротами часто заводить.

В Україні на перший плян вибився середущий Кльош, який був ініціятором всіх офензивних акцій нападу. Воробець у другій частині в обороні був найліпшим грачем у тім фаху на гриші, грач цей диспонує знаменитим вкопом. У помочі вибився Якимів, який заповідається дуже добре. Слабшим пунктом був Максимів. Видатів 1.000. Судіював дуже добре п. Сапарин.

МИСТЕЦТВА ЛІГИ.

ПОЗНАНЬ. Погонь — Варта 3:1 (1:1).
КРАКІВ. Краковія — Вісла 2:1 (1:0).
ВАРШАВА. Польонія — Варшавянка 1:1 (0:1).
СЕДЛЬЦІ. Рух — Сташелец 5:3 (4:1).

МИСТЕЦТВА ОКР. ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Гасмонея — Огнісько 1:1 (1:0).
ПЕРЕМИШЛЬ. Чорні — Польонія 4:0 (3:0).
ЛЬВІВ. Погонь І Б — Лехія 3:2 (2:1).
ЛЬВІВ. Світязь — Другий Сокіл 2:1 (1:1).

МИСТЕЦТВА А-КЛЯСИ.

ЛЬВІВ. Ютшенка — Єгуда 2:1.
ЛЬВІВ. Сташелец (Бориславі) — Рекорд 2:1.
ЛЬВІВ. Яворів (Золочів) — Львовянка 1:0.
ЛЬВІВ. Білий Орел — Р. К. С. 1:0.

ІТАЛІЯ МЯЧЕВИМ МИСТЦЕМ СВІТУ.

РИМ, 11. 6. ПАТ. На стадіоні ім. Мусолінія розіграно в присутності 60.000 видців фіналовий мячевий меч за мистецтво світу між Італією і Чехословаччиною. На мечу була присутня ціла королівська родина, Мусоліні, весь уряд, дипльоматичний корпус. Після завзятої гри меч виграла Італія у відношенні 2:1, при чому слід зазначити, що в нормальнім часі вислід був 1:1 (0:0). Децидуючі ворота впали після продовження гри. Переможній дружині Італії вручив нагороду за здобуття мистецтва світа Мусолінї. Загальна пунктація мистецтв світу така: 1) Італія, 2) Чехословаччина, 3) Німеччина, 4) Австрія.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 11. VI. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях". Абон. 20.

Вівторок, 12. VI. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях". Остання вистава. Абон. 20.

Театр Ріжнородностей.

Понеділок, 11. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я". Абон. 22.

Вівторок, 12. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я". Абон. 22.

Кіна.

АПОЛЬО: „Подружжя для опінії", „Самаранг" екзотична фільма.

АТЛЯНТИК: „Віряи в кайданах" („Матигін"), „Прогульки по Відні".

ВАНДА: „Біла одаліска", „Палата на вопіснях".

КАСІНО: „Жовтий князь" (Рамон Новаро).

КОЛІСЕЙ: Нечинне.

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих ведмедів" (із Містенгет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Знеславлена", ревія „З усього серця".

МІРАЖ: „Світла та тіни великого міста" (Чарлі Чеплін).

МУЗА: „Син мимоволі".

ПАЛЯС: „Гріх кохання".

ПАСАЖ: „Каїн і Артем" (М. Горького) та російський хор.

ПАН: „Любощі балетниці" (Еліса Ляндї).

СВІТ: „Земля нічия", „Краса життя".

СОНЦЕ: „В тайній службі та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Піонірн Техасу" за повістю Джека Льондона і Ревія.

ХИМЕРА: „Я був шпіоном".

УТІХА: „Жінка-хамелеон", ревія „Жий поки час!"

Закордонне радіо.

Понеділок, 11. червня 1934.

Відень (506,8) 17·14 Музика, спів, 19·10 Нар. пісні, 20·05 „Альпейська симфонія" Р. Штрауса, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Прага** (470,2) 17·45 Скопка, **Париж** (1649) 20·00 „Ле Бріганде" оп. Офенбаха, **Берлін** (356) 16·00 Концерт, 18·30 Хоральні пісні 16. і 17. віку, **Гайльсберг** (291) 15·30 Пеадон ч. 112 Гендля (Майже, сопран), 19·01 Опера, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·00 Соліcти, **Лайпціг** (382,2) 19·00 „Кавалір Срібної Рожі" оп. Р. Штравса, **Бухарешт** (365) 21·00 Пісні, **Будапешт** (549,5) 12·05, 17·30 Концерт, **Мілляно** (368,6) 11·30 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інстр. концерт.

Вівторок, 12. червня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 22·30 Концерт, 21·00 Весела авдиція (спів, музика), **Прага** (470,2) 14·50 Нар. пісоньки, 19·10 Вражіння з СССР., **Рига** (514,6) 20·25 Лотиські пісні, **Берлін** (356,7) 12·00 Концерт, 17·15 Твори модерних композиторів, **Гамбург** (331,9) 19·00 Солісти (музика. спів), **Кенігсвустергавзен** (1571) 20·45 Ніжецькофоанцуський вок.-інстр. концерт, **Лайпціг** (382.2) 15·00 Спів, **Мінхен** (405,4) 17·30 Фортепян. 20·10 Оп. музика, **Будапешт** (549,5) 12·05 Вок. концерт, 17·30 Популярні арії, **Мілляно** (368,6) 13·10 Легка музика, 20·45 „Ева" оп. Ф. Легара **Рим** (420,8) 17·15 Концерт квінтету.

Львівське радіо.

Понеділок, 11. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Популярна музика з гр. плит, 13·05 Концерт сальонової музики, 14·00 Збіжева біржа, театр. і експорт, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Концерт хору, 16·20 Фортепіновий ресітяль, 17·00 Весела авдиція для дітей „Кайтусь, вавк і компанія", 17·15 Легка музика, веселі монольоги, 18·00 Школи домашнього господарства, 18·15 Спів (Врага, бас), 18·45 Відч. з природи й техніки, 18·55 Наука стенографії, 19·05 Вечірка, 19·40, 19·45 Спортові вістки, 19·50 „15-роковини желїзничів", 20·00 Вибрані думки, 20·02 Уривки конкурсу на сценарій для „Театру уяви"; авд. „Вчора й сьогодні", 21·02 Поетичні хвилини, 21·12, 22·35 Вок. інстр. концерт у 70. роковини уродин Р. Штравса, 22·20 Літ. фейлетон „Особистий записник".

Вівторок, 12. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Концерт сальонової орхестри, 13·05 Для дітей та молоді: „До побачення, школо!", 13·20 Популярна музика з гр. плит, 13·55 Господарські вістки, 16·00 Концерт трубної орхестри, 16·40 Спів (Гошовська, мецосопран), 17·15 Балетова музика з гр. плит, 18·00 Відчит із діяльности Фонду Праці, 18·15 Камер. концерт, 18·45 „Суходолом і морями", 19·00 Вечірка, 19·15 Легка музика, 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·01 Поетична чвертьгодина, 20·12 Трансм. з Варшави „Цвіт папороті" оп. Маліновського; в перерві фейл. „З мовчазного дому", 22·30 Відч.: Торговля живим товаром, 22·45 Легка музика з гр. плит.

За редакцію відповідав Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 153 (13.698). Львів, середа 13. червня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Шкоди від посухи і приморозків.

(Звідомлення з місць.)

ЯВОРІВЩИНА.

Досить сильні приморозки знищили при кінці травня ц. р. **засіви в Яворівщині** і то так сильно, що й найстарші люди такого не памятають. Змерзла майже в цілім повіті **бараболя,** одначе вона частинно відновиться і шкоди не буде більше, як 50 проц. Пропала від морозів **гречка і просо,** одначе їх хто мг, сіяв наново.

Населенню грозить **голод і всі його наслідки** тому, що вимерзло багато **жита,** яким засіяна більша половина землі, головнож на пісках. Деякі смуги землі, засіяні житом, головно у Вільшанищі, Цетулі, Залужі, Наконечнім та ін. селах, так потерпіли від морозів, що на цілих просторах знищене на 100 проц. жито і то без огляду на те, чи жито було в цвіті, чи набране більше або менше зерном. Багатьом людям грозить передновок, чи радше **голод вже з хвилиною жнив.** Пропала надія на вчасну бульбу, бо вона щойно по приморозках сходить, а ціна бульби доходить до 6—7 зол. за сотнар.

Цю сумну картину доповнює загальне пригноблення. **о. Я. Ломницький.**

БУЧАЧЧИНА.

Великі втрати має наш повіт в цьому році. Насамперед посуха від кінця квітня до кінця травня знищила майже зовсім **фасолю, просо і конюшину,** яка навіть не зійшла. Таксамо від посухи потерпіло і **збіжжя:** в багатьох випадках селяни пореорювали вдруге поля та знову їх позасівали. Другим ударом був морозець у днях 25. і 28. травня, який дуже пошкодив **кукурудзі, фасолі та бараболі.** З приводу елементарних нещасть сильно потерпіли села Озеряни та Губин, пов. Бучач. У неділю 3. VI. ц. р. спалилося внаслідок удару грому 6 хат з госп. будинками. Шкода необчислена, але у всякому разі значна. В Губині, в другій половині травня, з невідомої причини згоріло 10 хат. 12 родин лишилось без даху над головою. Також і пасічникам спричинила посуха сильні шкоди, бо від вітрів та посухи згинуло багато пчіл і пасічники ще тепер часто купують поживу для пчіл.

НАЙПЕВНІША ЛЬОКАТА ГРОША У ПОЗИЧЦІ РІДНОЇ ШКОЛИ. КОЖНА ПОЗИЧКА 25 ЗОЛ.

Грозять конфіскатою жидівських маєтків у Німеччині.

НЮ ЙОРК, 28. травня. (Вл. кор.) Жидівська Телеграфічна Агенція передає зміст статті в „Лъондон Дейлі Експрес" про загрозу Гітлера відобрати німецьким жидам маєтки. Стаття написав берлінським кореспондентом „Експреса". Він каже, що німецький уряд плянує сконфіскувати маєтки жидам як винагороду за втрату наслідком бойкоту Німеччини жидами із заграниці.

Відплата жидам у Німеччині вже зачалася в той спосіб, що в деяких округах шкільні діти не хочуть бавитися зі своїми жидівськими товаришами, а селяни перестали платити жидам свої довги. В деяких містечках бойкотують цілковито жидівські підприємства. Така акція доведе до того, що жиди стають нужарями і коли вичерпають свої банкові ощадности, будуть без засобів до життя.

Вияснює причину совітсько-французького союзу.

НЮ ЙОРК, 25. травня. (Вл. кор.) Г. Никербокер ,що від довшого часу перебуває в Европі з доручення одного газетярського синдикату для студій над можливістю другої світової війни, присилає сьогодні з Льондону депешу з вияснюванням російсько-французького зближення й евентуального союзу. Никербокер називає Льондон осередком всяких інформацій про світову політику. Отже на підставі тих інформацій він каже: Сьогодні нема сумніву, що розпучливий крок Літвінова, щоби злучити совітську Росію з буржуазною Францією в один союз, а також і дістатися до Л. Націй — є висліком страху Росії перед японсько-німецьким військовим порозумінням. Французько-російський союз на підставі плянів Літвінова, мав би бути також військовим на такий лад, як був перед війною. Коли би такий союз справді заключено, то це був би найважніший договір після версайського пакту.

Большевики обурені на Італію.

ПРАВДА КОЛЕ В ОЧІ.

МОСКВА, 11. 6. ПАТ. Московська „Правда" накинулася на Італію за критичну статтю „Джіорнале д' Італія" про жахливу ситуацію у СССР. „Правда" пише, що Італія докотилася від фашистівським ударом до господарської катастрофи. Широко розписується про гноблення робітництва в Італії. На думку большевицьких журналістів італійська преса розвела кампанію проти большевиків тому, що Італія невдоволена з політики ком. Літвінова в Женеві

Безоглядна боротьба з терористами в Австрії.

ВІДЕНЬ, 11. 6. ПАТ. В неділю і минулої ночі виконано в Австрії низку замахів на залізниці. І так: на залізничім шляху Будапешт—Грац зірвано рейки. Поспішний поїзд спинено і тому не дійшло до страшної катастрофи. Біля стації Рекавінкель знищено залізничий шлях. Комунікацію припинено на декілька годин.

Одночасно в ночі появився офіційний комунікат з рішенням ради міністрів, щоби уряд безоглядно поборював терористичну акцію. Комунікат запевняє, що централа терористів є в Німеччині. Уряд постановив утворити в кожній громаді сторожі добровольців до боротьби з терористами і співпраці з владою. Члени сторожі матимуть права влади безпеки. Уряд призначить теж нагороди інформаторам за виявлення злочинців. В найближчому часі введуть наглі суди, які каратимуть карою смерти. Уряд переконаний, що населення співпрацюватиме з владою безпеки і судами та виступить проти акції, яка загрожує господарському розвиткові Австрії. Співпраця населення конечна — кінчає комунікат, щоби чужинцям туристам запевнити безпеку в Австрії.

У Нанкіні вбили японського дипльомата.

З Нанкіну повідомляють, що в неділю 10. червня ц. р. вбили японського віцеконсуля Курамото. Вбивників не схопили. Китайський уряд побоюється, що вбивство напружить взаємини з Японією.

Прогулька фінляндських учителів.

ВАРШАВА ПАТ. В дні 23. червня ц. р. приїде до Польщі прогулька 50 фінляндських учителів і побуде шість днів. Під час побуту відвідає декілька міст.

15. червня

замикаємо листу кандидатів до нагород „Діла".

Ще не запізно вирівняти залеглости і вислати передплату „Діла".

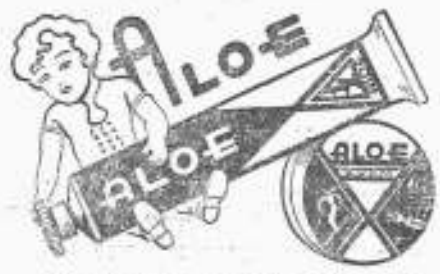

Паста до зубів, креми.

Появились уже в розпродажі шампуни і люксусова вазеліна в тубках.

2761 9—7

З національного обовязку

Ви мусите обезпечити дозволену законом 1/3 частину вартости своїх будинків в одинокому українському

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер",

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Ближчі інформації у агентів „Дністра" — майже в кожній місцевости.

Якщо хочете брати участь у виборах до громадських рад, то негайно замовте собі

Новий Самоуправний Закон

разом із

виборчою ординацією

д-ра Степана Барана.

Замовляти в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10.

Ціна примірника 0·80 зол. (з почт. пересилкою 0·95 зол.).

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. дарую білети до першорядних кін. 5/73 60-7

Наслідком великого зацікавлення, ми продовжили до 15. ц. м. висвітлювання найновішого архитвору совітської продукції
„Вірли в кайданах“ (Малиґін).
КІНО АТЛЯНТІК
Ціни знижені від 50 сот. на всі сеанси

На манівцях розброєння.

Женева, 7. червня 1934.

Конференція розброєння перебуває в стані безнадійнім. Повідомити світ про її той чи інший кінець в справою телеґрафу, тим часом варто придивитися й недузі, що так яскраво відбиває в собі сучасні відносини між великими державами. Ставлячи коротку і ясну діяґнозу смертельної недуги конференції розброєння треба ствердити, що це є франко-московське порозуміння. На це якийсь невірний Тома може завважити: але ж війни будуть і по розкладі СССР на його складові національні держави, а кожний правовірний соціяльний демократ додасть, що війни є випливом капіталістичного ладу. На це знов треба буде відповісти, що московська вязниця народів є найгіршою і найхоробливішою формою невільницького капіталізму, з усіми злими прикметами цього ладу, але без його здорових елементів. Усунення цього витвору московського національного духа без сумніву причиниться у великій мірі як до поборення світової кріси так і до повільного зменшення зброєнь.

Як більшовики розуміють справу миру — висловився блискучо пан Каґанович на останнім конґресі всесоюзної партії кажучи, що завданням зовнішньої більшовицької політики є збільшувати поріжнення між капіталістичними державами, щоби вони їх не вирівняли коштом СССР. Але московський уряд очевидно гадає, що про це означення московської миролюбности всі вже забули, і містить у „Ізв.“ з 28. травня передову під наг. — „Франко-совітське зближення і справа миру“, в якій між іншим у досить нахабний спосіб заявляє: „Противники цього зближення (у Франції), що підпорядковують справу миру своїм забобонам, ледви чи насміляться отверто піднести свій голос проти спільної роботи Франції та СССР над скріпленням миру.“ Французам треба справді поґратулювати за тон, яким говорять з ними тепер більшовики, але це зрештою справа самих французів. Більше значіння має, як виглядає спільно робота Франції та СССР у Женеві.

Безнадійний стан конференції, яку вже кілька разів відкладали, був загально відомий перед її відкриттям, лише цим можна зносувати франко-більшовицькі пляни відносно її політичної сенсації, оголошені досить необережно паризькою пресою. У своїм довжелезнім проекті запропонував Літвінов між іншим перетворити конференцію розброєння в постійну конференцію мира. На випадок, коли цей проект не був прийнятий, загрожував утворити частинну конференцію з представників Франції, СССР, Малої Антанти, Туреччини можливо Ґреції та інших дрібних держав, що до неї пристали б.

Але цього було вже забагато державам, що дбали про більше-менше пристойний кінець конференції розброєння. На пополудневім довірочнім засіданні 5. червня прийшло до гострої суперечки між Барту та Ґендерсоном, який виступив з проектом компромісової резолюції, що мала б у деякій мірі, задоволити учасників конференції. Тут виявилась різка ріжниця між французьким та англійським поглядом на питання розброєння. „Спочатку забезпечення, а потім розброєння“, висказав Париж і дістав відповідь з Льондону, Риму і Вашинґтону — „розброєння є основою забезпечення“.

Дискутуючи з Барту Ґендерсон заявив ясно і недвозначно: „Я не можу приєднатися до ніякого змагання окружити якусь державу“. „Це було ударом просто по пактах взаємної оборони, виготованих в совітсько-турецьких лябораторіях“, пише „Журналь де Женев“.

Цією заявою висловив Ґендерсон в деякій мірі і погляд політичних кол Англії. Мілітарне забезпечення Франції там було так непопулярне тому, що спираючись на забезпечення Англії французькі прихильники Москви, очевидно, хотіли розтягти це забезпечення і на більшовиків, а разом з тим оточити Німеччину мережою умов про взаємну охорону з її ближчими та дальшими сусідами.

Франко-московська акція у Женеві стрінула таким чином поважну протиакцію. „Франція, поставивши Совіти на свою шахівницю, ризикує не знайти на ній тим самим Бельґії, Польщі, Італії, Великої Британії... Чи варта така ґра свічок?“— пише той-же самий „Ж. д. Ж.“.

До цього переконання схиляється очевидно поволі і сам п. Барту. По бурливім засіданні попереднього дня він подав 6. ц. м. проект резолюції, яка виразно свідчить про поразку попереднього пляну та впорядкований відворот. Совітську пропозицію перетворити конференцію розброєння в „постійну мирову конференцію“, пропонує Барту передати на розгляд навіть не женевських зборів, а „урядів“, себто взагалі не розглядати у Женеві. Про окрему конференцію франко-совітських сателітів у Женеві взагалі не згадується. Питання регіональних пактів та ґарантій пропонується для дальшого розгляду ґенеральної комісії. Пропонується також розглянути питання повітряної війни піднесені в липні 1932 року та контролі над виробом та продажею зброї.

Разом з проектом резолюції Барту подано 11 (одинадцять) текстів ріжних резолюцій, які треба погодити ще протягом дальших переговорів. Це дає нагоду продовжити існування, коли не життя, конференції розброєння. Таким чином не виключена можливість відрочення формального кінця конференції на осінь.

У колах конференції звернула на себе увагу телеґрама Барту до Мусоліні з подякою за діяльність барона Альойзія, що допровадила до порозуміння між Францією та Німеччиною в справі Сарщини. У звязку з цим висловлюють надію, що Італія покористується сарськими методами, щоб осягнути порозуміння між Францією та Німеччиною і в питаннях зменшення зброєнь.

Поза тим вважають тут для справжнього забезпечення миру необхідним відновлення франко-англійського порозуміння, порушеного франко-совітськими залицяльками. Поруч з італійськими заходами в напрямі франко-німецького зближення значилоб це поворот до проекту пакту чотирьох держав.

Тим часом до цього ще дуже далеко. Справа розброєння мандрує ще небезпечними манівцями і акція рятування Франції від московської „приязні“ лише починається.

М. Данько.

Ширіть наш часопис!

Видавничий рух в Англії.

ВАРШАВА, ПАТ. В 1933 р. видано в Англії понад 15 тисяч нових книжок. У порівнанні до минулих 1931. і 1932 років — 1933. рік виказує приріст книжок. Збільшилися видання з ділянки права, соціольоґії, фільольоґії, теольоґії і бібліоґрафії. Одночасно зменшився наклад гарного письменства, фільософії, педаґоґіки та аґрономії.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 13. ЧЕРВНЯ 1934.

о. Д-Р КОСТЕЛЬНИК.

Мойсей Вернигора —

український Валаам.

I.

СПІР ПРО ВЕРНИГОРУ.

З Вернигори поляки і в своїй літературі і в малярстві (образ Матейка) зробили велику постать — звязану з своїм історичним життям та з своїми аспіраціями. Віщун Мойсей Вернигора, простий український козак з лівобережної України, ще перед розбором Польщі мав передсказати три розбори Польщі та її дальшу історію з перспективи її змагань до самостійности, аж до її воскресення. Ясна річ, що польські письменники XIX-го віку, бачучи, що сповнилося віщування Вернигори про три розбори Польщі та про Наполеона, набирали тим більшого довіря до слів про воскресення Польщі і то в її „давніх границях“ — та загрівали себе й свій нарід до витревалости в змаганнях за визволення. Про Вернигору писали: **Сев. Гощинський** (його поема про Вернигору, написана 1820 і 1829 р., пропала в часі польського повстання 1831 р.), **Мих. Чайковський** („Вернигора вещ український, повесьць історична з року 1768“, вид. в Парижі 1838 р.), **Л. Семенський** („Тши вещби“. Париж 1841), **Ю. Словацький** (згадує Вернигору в ріжних поемах), **Ст. Виспянський** („Веселе“, 1901); **Лелевель** у „Патріоті“ 1830 р. видрукував **„Пророцтва Вернигори“** і подав вістки про історію його життя (такі вістки подали також М. Чайковський та Сев. Гощинський).

Польські письменники зробили з Вернигори **політичну особу**, що ніби полюбив шляхту душею і тілом, був прихильником барської конфедерації і навіть її аґентом і т.ін. Але були між поляками й такі, що сумнівалися в автентичности „пророцтв“ Вернигори. Так уже 1843 р. Кс. Е. Ізопольський критично порівнював ріжні списки „пророцтв“ Вернигори („Бадання подань люду“ в „Атенеум“). А. в наших часах проф. Г. Мосціцький („Вернигора — Кс. Марек“, 2 вид. 1920) каже, що „нема ніде автентичного тексту пророцтв Вернигори“, тому їх автентичність „може підлягати сумнівові“; і ще в цьому дусі каже Г. Мосціцький: „Ким був Вернигора, чи навіть справді існував, чи є тільки символом ворожбитства — певних вісток не маємо“. В нашій літературі Вернигору згадує Котляревський у „Енеїді“ (III, 107) тільки одним рядком (де говорить про пекло):

„Тут був Вернигора Мусій“.

Видно, що Вернигора для наших письменників не був ані притягаючою, ані намолотною темою, хоч у нашому народі через довгі часи була традиція про славного віщуна Вернигору.

Щойно в останніх роках зацікавився Вернигорою **Теофіль Коструба,** і в календарі „Червоної Калини“ на 1933 р. видрукував свою розвідку під заг. **„Вернигора (українська легенда)“.** Автор зібрав увесь доступний йому історичний матеріял, і ми власне від нього взяли дані, що їх досі навели про Вернигору. Т. Коструба без сумніву більше з українських патріотичних мотивів, ніж із критичних, заперечив не тільки автентичність передсказань Вернигори, але й історичність його особи: „Після детального розсліду“ — це його слова — можемо сказати рішуче, що це не була ніяка історична постать... Це все — легенда: й сама постать і оповідання про нього“[1]). Передсказання Вернигори це, на думку Т. Коструби, „фальсифікат, легенда вигадана в часі упадку Наполеона“[2]); „в останній редакції пророцтва повстали зараз таки після 1815 року“[3]).

Т. Коструба висунув думку й намагається її доказати, що легенда про Вернигору в своєму первісному вигляді — це **українська легенда,** яку мали видумати українці на еміґрації за часів Гр. Орлика (в першій половині XVIII в.). „Розглядаючи всі ці матеріяли“, це слова Т. Коструби, „мусимо признати, що Вернигора — це українська легенда, що первісно звязувалася зі змаганнями Орлика на еміґрації і складена між нашою першою політичною еміґрацією. Творці легенди взяли на увагу відому вже казку про Вернигору й тому ніби історичний уже Вернигора має ще дуже багато казкових мотивів коло себе, з яких, для надання йому більшої історичности, очищувала його польська шляхетська традиція“[4]).

Ось які легендарні риси Вернигори збереглися в народній українській традиції: „Вернигора був завмер, а душа, що втікла з його тіла, блукала по країні вічности три дні, де мала видіти ціле майбутнє світу. Вкінці третього дня мав прибути до неї ангел і, давши їй деякі прикази, а саме **приказавши мовчанку в багатьох речах** (підкр. наше), привів її над страшну прірву, з котрої виходив огидний сморід трупа. Ангел, показавши душі, що це її дочасна частина, себто тіло, спрунув її у пропасть і Вернигора якстій відзискав життя. В тій хвилині, як кажуть одні, настала буря, вітер страшенно вив по степах і земля затряслася. Перелякані люди шукали охорони на полі коло могили Сорокиж аж нагло почули з її вершка жахливий голос, ніби відгук шумлячого вітру, захриплий, ніби голос крука, що починався від слів: „Послухайте, люди, що Вернигора скаже“, й так далі мав розказати про своє воскресення й потішити нарід наведеною ворожбою“[5]).

Завважуємо, що це записали про Вернигору польські автори, а не українські. Українська література не займалася Вернигорою. Невжеж це було би можливе, якби Вернигора був „українською легендою“ — й то ще визвольницьким, політичним кольоритом?

(Далі буде.)

[1]) Календ. Черв. Кал. 1933, стор. 44
[2]) Тамже.
[3]) Тамже, стор. 42.
[4]) Тамже, стор. 46.
[5]) Тамже, стор. 46—47.

З життя української кольонії
в Манджурії.

УКРАЇНСЬКИЙ РАДІО-ВЕЧІР У ХАРБІНІ.

3-го червня ц. р. Комітет У. Нац. Організацій дістав позволення влаштувати радіо-передачу присвячену памяти от. Петлюри. На програму склались 4 реферати, а саме пп. Світа, Яхна, Андрущенка і д-ра Мілька, на репортажі з життя на Зеленій Україні і в Манджурії, деклямація і музика. Тогож дня відбулась Академія памяти от. Петлюри з програмою як вище, доповнена привітами представників чужинецьких організацій і музичними точками.

БОРОТЬБА МІЖ НАЦІОНАЛЬНИМ ТАБОРОМ І „МАЛОРОСАМИ".

Ми вже зясували у свій час підклад і хід боротьби свідомого українського табору з табором „землячків". Ця боротьба — як довідуємось з найновіших чисел „Мандж. Вістника" продовжується і хід її ще гостріший ніж досі. І так Управління У. Нац. Дому виключило з пяти засідань п. Кулябко-Корецького за його шкідливу діяльність. Той сам Кулябко-Корецький вів так справи української парохії Св. Покровської Церкви, що верх там взяли тепер москалі і малороси. З цього приводу панує велике обурення на згаданого пана, як спричинника невдач українців на Загальних Зборах Церкви 20. травня п. р. Великою сензацією в Харбіні є те, що цей інж. Кулябко-Корецький розійшовся з манджурською групою гетьманців, якої — як бувший міністр за часів гетьмана — був активним членом. Д-р Мілько, чільний діяч національного табору, опублікував у „Мандж. Вістнику" третю частину програмової статті п. н. „Наші завдання", в якій доказує, що не сама культурницька робота і безнадійне перетяганнл до українців 60-літних „малоросів" є завданням харбінських українців, а створення організаційної бази для української роботи на Дал. Сході, звязання кольонії з життям Зеленої України.

„УКРАЇНЕЦЬ НА ЗЕЛ. КЛИНІ".

Під тою назвою почая видавати 30. квітня 1917 року перший український тижневик на Дал. Сході (Владивосток) метеорольог Дмитро Боровик, великий український патріот. Він працював у владивостонькій метеорольогічній станції і рівночасно сам редагував тижневик, надаючи йому ясчу і безкомпромісову лінію. Сьогодні це вже тільки спомин, бо „Українець на Зеленому Клині" давно вже не виходить. Появляються на Зел. Клині большевицькі газети в роді щоденника „Тихоокеанська зірка", що хоч і друкують їх в українській мові, то нема в них уже українського духа.

„Мандж. Вістник" присвятив Д. Боровикові передовицю, вважаючи його тижневик першою ластівкою української преси на Дал. Сході. Там читаємо між іншим: Сьогодні ми вже відкрито ставимо питання про необхідність реалізації нашої проблеми Зеленої України. Вона нас тягне до себе, диктує свої завдання, які мусимо виконати. Вона дає нам сили боротись до остаточної перемоги, до того моменту, коли над берегами Тихого Океану, замає прапор української держави — Зеленої України.

Дешевий тиждень по 75 сотиків: маркізети, мушліни, крепони, еполєти і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 66-365

Стан засівів на основі статистики.

Головний статистичний уряд у Варшаві стверджує на основі звітів своїх рільних кореспондентів поганий стан сьогорічних засівів. Час 5—15 травня ц. р. визначався високою температурою і недостачею опадів, що пришвидшило розвій озимин, особливо жита, яке не виросло якслід перед колосінням і цвило вже в половині травня. Недостача вогкости здержала одночасно розвій ярих і окопових землеплодів. Вони розвинулися дуже слабо, а деиеде не посходили ще до половини травня, особливо на ґрунтах вище положених і піскуватих. В деяких сторонах східних і південних воєвідств перервано сівбу ярих збіж і садження окопових землеплодів з причини посухи.

Шкідливий вплив посухи зазначився найбільше в південно-східних воєвідствах і Познанщині, найменше в центральних і шлеських. Найгірший стан пшениці був у воєвідствах львівськім, станиславівськім і познанськім, жита у тернопільськім і станиславівськім, де значну частину озимого жита переорано. Ячмінь представлявся найгірше в Тернопільському воєвідстві, овес у станиславівському. Зі всіх воєвідств повідомляють про лихий стан конюшин, пільних сіножатей і пасовиськ. У південно-східних сторонах випалило пасовиська і взагалі брак паші для худоби.

Сади цвили серед сприятливих умовин, одначе зі всіх сторін повідомляють про шкідників на овочевих деревах, що появилися масово наслідком довготревалої суші. Назагал садовина представляється слабо.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8. 64/28

Жиди радіють із Вальдемарасової невдачі.

Жидівська Тел. Агенція повідомляє з Риги, що жидівське населення на Литві з полекшою приняло вістку про невдачу державного перевороту Вальдемараса. Вальдемарас, мовляв, став останніми часами явним прихильником нац. соціялістів. Хотів при піддержці Німеччини ввести диктатуру та загострити протипольський і протижидівський курс.

Село на Радянській Україні.

З ВРАЖІНЬ ОЧЕВИДЦЯ.

Зголосився до нашої редакції втікач із Радянської України, що пережив найстрашніші часи терору та голоду на селі і передав нам свої записки, які друкуємо майже без змін. — Редакція.

Українське село до большевицької влади: Хати білі, садки, огорожі, а в степовій Україні скирти з соломою та сіном. Село українське чисте, біле, дуже відріжнялось від чорного, закоптілого і брудного села російського. Українки чепурні і дуже любили чистоту. В українки закон, кожної суботи або перед святом в хаті побілити, підлогу вимити, а як такої нема, то долівку глиною помастити

А тепер?

Після роботи большевиків село українське обернулось у руїну, бо нема того села, де половину людности не бракувалоб. Повисилали її на далеку, глибоку північ, до Архангельських лісів, до північного Уралу, до Вятки — на Сибір, на Далекий Схід, Сахалін. Одні не доїзджаючи, по дорозі вмирали, другі від голоду та холоду находили, доїхавши, свою тяжку немилучу смерть.

Є села навіть зовсім порожні — в хатах виводяться лиси, а на Кубані вовки. Степів не засівають великі буряни повиростали, можна проїхати сотні кільометрів і не побачити пайки засіяної землі.

Про карні висилки можнаб росказувати без краю. А ті, що їх волею большевицької милости позасилали в далекі тундри з 1932-33 р. умирали голодною смертю. Голод зробили штучно самі большевики, щоби знищити фізичну український нарід. Кінець линви, котрої петля була на шиї українського народу, тягнув сам уряд дружно і міцно, в особі своїх вищих воїздів та урядовців-катів. Так як я сам бачив підчас знущань, як вони розїаджали на автомобілях по селах, Молотова, Петровського, Косіора, між ними і виродка галицького українця Порайка. Вони же керували тою нелюдською, душегубною справою.

Коли Ц. К. на чолі з архикатом Сталіном видав у Кремлі наказ „Взять хохла" — у туже мить зі столиці та обласних установ виїхали на села політичні штаби. Начальниками тих штабів були високі урядовці, директори трестів, директори вищих шкіл, професори, ректори, взагалі сметана большевицької інтелігенції.

Першим наказом тих штабів було „изять у населения все, что можно кушать", „хлеб здать государству", „вивезти весь крам з кооперативів до міста".

З комуністів-комсомольців потворили були ударні загони, які йшли з хати в хату і брали все чисто, все що було рухоме: останню жменю зерна, плахту, подушку, образ, стіл, лавку, миску, ложку, хустину, якою дитина була накрита і колиску, де лежала і все те звозили на купу. В кого нічого не находять, розвалять піч, знімуть двері і повиривають вікна.

Навіть ріжні ягоди з хабазія, листя сушене (люди з голоду віддавна цим годувались), котре не мало для них вартости, висипали в болото і притоптували. Це я особисто бачив. В тім селі, де я в той час мешкав, був начальником штабу і керував карною експедицією ректор катеринославського „горно технольогічного інституту", жид.

Як гидко було читати в той час, в совітських газетах протести совітських учених, академиків і академій проти якихнебудь пару арештованих революціонерів за кордоном, тоді, коли вони нарід самі розпинали, коли нарід пух від голоду і мусів без крику вмирати, такою страшною смертю. Вони на чолі з Горким піднімають крик за двох революціонерів, а тут дома знущаються над невинною масою.

Смерть голодна дуже страшна, страшніша від всякої війни, страшна вона не тільки тому, що сам голодуєш, але ще й тим, що вона не минає нікого, від колиски до старого, косить як чума всіх. Нарід голодний губить образ і подобє Боже, паде низько як худоба. Щоби урятуватись від голодної смерти, їсть усе, що тільки можна проковтнути. Їсть він усяку гниль, з навозу людського і худобячого шукає хоча якунебудь зернину, траву, коріння псів, котів, дохлину. Той, хто бачив таке і коли пригадує собі такі дні, сліз не може стримати.

(Далі буде.)

ЛІНЧ.

ПАРИЖ, ПАТ. Паризьке видання „Шікаго Трібюн" подає жахливий опис лінчу на двох муринах у Лямберт, у стейті Місісіпі. Около 200 людей видерло з рук вязничої сторожі, що ескортувала двох муринів, які відсиджували кару за знасилування білої жінки. Юрба затовкла та змасакрувала муринів на місці, а потім повісила тіла біля залізничого моста та казала стріляти до них усім, хто мав зброю. Тіла муринів формально розстріляли. Влада повела слідство проти учасників лінчу, та відомо, що в самосуді брали участь найвизначніші горожани того міста.

Наступ на журналістів.

БЕРЛІН, 11. 6. ПАТ. Ганфштенгель, шеф преси виступив з проектом, щоби унормувати обовязки закордонних журналістів. Ганфштенгель радить, щоби міжнародні умовини з державою, в якій перебувають закордонні журналісти, основно окреслили їх завдання. Єдиним обовязком закордонного кореспондента подавати докладні вістки про події, але без особистих і політичних упереджень.

ЛЬОНДОН, 11. 6. ПАТ. Англійська преса наводить факти нагінки на закордонних журналістів у Німеччині. Кореспондента „Дейлі Телеграф-у" Пантера арештовано в жовтні м. р. у Міхені і виселено з Німеччини. І хоч міністр закордонних справ Нойрат запевнив, що Пантер зможе повернути до Німеччини, то проте його видалено з Німеччини до 24-ох годин, після приїзду з Женеви до Берліна.

—o—

Кріваві бійки у Варшаві.

Польська преса повідомляє, що в суботу 9. червня ц. р. вечором на Повонзках, передмістю Варшави біля 30 нападників вдерлися до жидівської бібліотеки ім. Переца при вул. Повонзковій 15, де повибивали вікна. Опісля знищили пекарню Лейби Сальцмана, де вибили шиби і знищили обстановку. Одночасно побили власника дому Хаскеля Дольмана, який помер у шпиталі. Побили теж шофера Дольмана, брата помершого та знищили таксівку. Поліція арештувала 11 справників, а решта нападників втікла. Дольмана поховали в ночі на домагання влади. В ночі зі суботи на неділю на багатьох домах у Варшаві невідомі люди намалювали написи: „Не купуй у жида", а побіч підпис: Н. С. Р. П. (Народово-Соціялістична Робітнича Партія). Написи видніли цілий день.

У звязку з протижидівськими ексцесами голова управи жидівської віроісп. громади та голова ради жид. віроісповідної громади мали наради в виділі безпеки при держ. комісаріяті. Начальники безпеки сказали, що події владі є відомі та що арештовано сім осіб. Вони відповідатимуть перед судом. Арештування ідуть далі. Скріплено пішу й кінну поліцію.

Українське жіноцтво в Америці.

Кілька жіночих товариств і заснування „Союзу Українок".

Визначну роботу розвела **Українська Жіноча Поміч** у Ню-Йорку (30 чл.), основана в жовтні 1925 р. з давнього товариства св. Ольги (про що була мова). Поміч допомогу своїм членам на випадок недуги (по 6 дол. на тиждень) товариство видало до кінця 1931 р. 782.50 дол. на народні цілі в Америці й у старому краю (Рідній Школі, інвалідам, повіднам, вязням і т. п.). Предсідниця гром-а Марія Марусевич, секретарка гр-а О. Ковбасюк, жінка відомого „бізнесмена".

Для обединання жіноцтва в Бронксі, Н. Й., повстав у грудні 1927 р. відділ 8-ий Союзу Українок. За цей короткий час (до 1931 р. вкл.) зібрав він 1.000 дол., які вислав по рівній частині: інвалідам, Рідній Школі й політичним вязням. Членкинь 20. Предсідницею гром-а К. Дроздик, секретарка Пел. Дембицька, касієрка М. Пацьорко.

Видатну діяльність серед українського жіноцтва у Філядельфії розвинуло молоде **Товариство Українсько-Американських Горожанок,** основане ледви в травні 1929. Його помагали організувати мужчини (д. Петро Кирилюк, д-р Володимир Левицький), мужчини також підтримують його розвиток. Згадатиб хочби повчаючі виклади д-ра С. Черняка, д-ра Вол. Галана). Предсідничкою п. Вікторія Рутецька, секретаркою Мокрина Клапко, скарбничкою Марія Олійник. Членкинь яких 35. І це мале число вміло за короткий час істнування товариства видати на місцеві цілі 484 дол. (домівка, спротинець у Філядельфії, українську школу ім. І. Франка), а на потреби рідного краю 613 дол., у цьому на саму Рідну Школу 202 дол. Крім цього в 1931 р. видало на Різдво й Великдень 30 кошиків харчів безробітним українським родинам. Хто знає відносини у Філядельфії, той мусить признати, що це товариство видаючи загально на культурні й суспільні потреби 1.097 дол. — мусіло дуже багато зробити.

Розмірно молоде товариство повстало в Перт Амбой, Н. Дж. п. н. **„Українська Жіноча Громада"** з метою допомагати краєві і тим, що у потребі та ширити українську пропаганду в Америці. Предсідниця п. Гаврилова, секретарка Зіна Дембицька.

Ще молодше **Жіноче Т-во ім. Олени Пчілки** в Ньюарк, Н. Дж., яке має 30 членкинь. Для розбудження українок це товариство уладило жіноче віче й кілька імпрез. Голова гром-а Анна Надрічна, секретарка Ольга Цімківна Гук, скарбничка Марія Багрій.

Як видно — всі ці товариства, для якої мети вони не основувались би, брали в найбільшій мірі на увагу добродійні справи, розуміється, не відкидаючи загально-громадських справ.

Жіночі українські організації в Америці мали здебільша на оці гуманітарну мету так з огляду на свої членкині як і загально рідний край. Час ішов уперед, жінки ставали діяльніші, їх зацікавлення громадськими справами загальніші. Але праця українського жіноцтва не була обединана. Вона мала всюди місцевий характер, деколи навіть дуже вузько зрозумілий. Щоби спонукати українське жіноцтво в Америці — прямувати до якоїсь спільної всім ідеї, щоби прилюдній діяльности жіноцтва надати один напрямок, на це треба було конечно обединуючої організації. По війні, особливож по вирішенні політичної долі Галичини, коли для американських українок стало ясне, що їм доведеться залишитися на американській землі, треба було це жіноцтво двигнути поголовно, щоб воно розуміло потребу вдержати українське молоде покоління, що підростало в Америці та, щоби те жіноцтво мало потрібні духові цінности які могли би рішити про будучу долю української еміграції в тому краї.

Великанський простір Зл. Держав та обласна несуцільність і розсипаність української еміграції прийняла нормальний розвій україн-

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.**

ки-емігрантки. Не менше стояла тому на заваді недостача визначних жіночих інтелігенток, які спромоглись би якщо не на окрему жіночу пресу, то бодай на окремі жіночі додатки в істнуючих часописах. Між українками в Зл. Державах ніяка жінка навіть не важилася брати в тому ділі ініціятиву в руки, хоч певно чимало їх відчувало потребу широкої, загальної жіночої організації. Щойно, коли в 1925 р. побула в Америці пані Ганна Келлер-Чикаленко як делегатка українок на Конгрес Міжнародньої Ліги Мира й Свободи, вона мабуть осміляла тих, які зпоміж усіх жінок найбільше надавалися до проводу. В часі її побуту створився Союз Українок Америки, якого головою стала п-і Юлія Шустакевич, секретаркою п-і Олена Лотоцька, а скарбничкою п-і Катерина Шутакізна. Того самого року перевибрали управу й предсідничкою стала п-і Юлія Яремова, а від 1931 теперішня голова — д-і Олена Лотоцька, яка своїми поїздками й рефератами визначно причинилася до зединення українського жіноцтва й до спопуляризування завдань і ваги загальної жіночої організації.

Лев Ясінчук.

Городно і його викопалини.

Над буйними та гарними берегами глибокого Немна вже здалека видніють зелені вежі церков та замок давніх часів. Це Городно, — старе місто княжої доби, що переживало тяжкі лихоліття від усяких наїзників. За княжих часів лежало воно на українсько-литовськім пограниччі, та Немном провадило торговлю з купцями півночі й полудня. За історичної Польщі Городно було містом соймових зїздів. З тих часів залишилось ще багато памяток, які навіть Росія не понищила. За Росії Городно було губерніяльним містом. Це одно з тих, тепер рідких місцевостей, де ще залишилися цінні, не дуже знищені памятки княжої доби та памятки польського і російського панування.

Широкий двірець з численними прибудівлями, широкі вулиці і зелені дахи церков говорять самі про недавну займанщину Росії.

Великі костели та кілька православних церков, а між ними гарний Собор та православна, гарнізонова церква здалека впадають в око. Маленькі, деревляні домики давніх часів причілені до великих камяниць творять дивний контраст. Повози на гумових колесах з деревляними каблуками при дишлях — це тип давнього „ізвощика" в російському кашкеті.

Головну вулицю, що веде з двірця до міста, назвали вулицею Оржешкової. По лівій стороні цієї вулиці невеличкий деревляний домик, . — а на ньому таблиця з написом: „Ту мешкала і умарла Еліза Оржешкова. 1842—1910". Видно, що москалі не здирали історичних памяток поневоленого народу. Є там старенька каплиця з гарним, давнім написом „Гроднеиські сейм", та старий дім „Баторуфка", де польський король Стефан Баторій пережив найкращий свій вік.

По другім березі Немна збереглася велика, з модереву збудована стара божниця з потрійним дахом, що задержала питомий вигляд давніх оборонних домів. Таких божниць збереглося в цілій Польщі чотири, а саме: в Толпі, Сапоцкінах, Тороках і в Городні.

Теперішне Городно лежить над Немном та по обох боках поточини Городничанка, що перепливаючи через місто впадає до Немна. В куті, де Городничанка впадає до Немна, є стрімка гора, яку з одної сторони опливає Годоричанка, з другої глибокий Немен. Стрімкий глибокий яр відділює цю гору від решти узгіря. Колись Немен і Городничанка виповнювали цей яр своїми водами, а опливаючи гору довкола неначе острів, робили її недоступною і сильною кріпостю. Де

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 13. ЧЕРВНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 46

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Дальші висилки стеж застановлені. — Доля висланих стеж. — Клопоти з деякими старшинами.

Моє письмо мало успіх. Хоча два дні опісля мало відійти дальших двацять стеж, і хоч надпор. Кватерник усе був визначив, прийшов приказ застановити дальшу висилку. Що надпор. Кватерник не був з того приводу з мене вдоволений, це чув я зараз потім. Не було вже більше тої „щирости" в поведінці, що до тої пори.

Хочу на цьому місці сказати про долю стеж. Вже в два або три дні опісля стали повволи повертатись поодинокі стрільці. Подавали різні причини. Одні казали, як звичайно, що вони „розбиті". Другі подавали інші причини. Я тому про це знаю, бо наказав з поодинокими поворотцями списати протокол, щоб дізнатися дещо про долю стеж, а дещо про те, чи причина дійсно оправдана. Один стрілець подавав, що його командант післав у село купити поживи. А коли повернувся на те місце, вже нікого не застав. Не думаючи багато, повернувся до Городи. Інші розповідали, що ані одній з тих стеж, які вони мали нагоду бачити, не вдалося перебитись навіть через нашу лінію. Чи наша лінія про задуманий експеримент нічого не знала, чи так лише собі, чи може, бачучи недорічність цілого підприємства, австрійці не думали пустити стрільців дальше і раді з того, що їх слабенькі відділи побільшаться на кілька крісів, задержували при собі. Опісля багато старшин розповідало мені, що мали по кільком стрільців у своїх відділах, а це були саме члени названих стеж. Не бракувало також і приводу до того, щоби не вилити і своєї злости на деяких стрільців, коли вояки кидають свого команданта, але нема, по моїй думці, нічого поганішого, як те, коли командант кине своїх підвладних. А й такий був один випадок. Що такому панкові не забув я сказати рішучими словами правди в очі, не треба й додавати, тимбільше, що панок мав аспірації до старшинського степеня.

З кожним днем число повертаючих стрільців росло. До тижня повернулась майже половина, в дальшім тижні решта. Бракувало лиш одного, про якого ми знали, що цей виконав до йоти поручений приказ. А тим одним був сотник Горук. Він зійшов цілі Карпати на схід, шукав усюди способу таки дістатись на другу сторону, та не міг, бо й справді це було неможливе. Цілий місяць пробував щастя. Ми всі мали його вже за пропавшого. Але саме в місяць після того, як його вислали, явився він з поворотом збідований, вимушеніший способом життя по лісах та дебрах. Радість у нас була незвичайно велика; він у своїй скромности заявив, що нічого не міг зробити. Взагалі-ж мало хто з учасників стеж міг щонебудь про якісь пригоди розповідати. Щось згадував лише Степан Добрянський, що йому дещо вдалося з порученої задачі виконати, але сьогодні не пригадую собі вже зовсім того.

Вже вище згадував я про те, що деякі стрільці, особливож свіжо іменована старшина, давали мені привід до невдоволення. Як уже відомо, вибір старшин не все був відповідний. Рішали тут різні мотиви. Коли справа стала ставати поважною, то деякі із старшин і підстаршин находили мене, що вони задля різних фізичних браків не можуть іти в поле. На моє питання, що вони уявляли собі, голосячись до стрільців, заявляли мені, що вони мали на увазі більше канцелярійне заняття, а деякі говорили, що їм казали, що їх чекає політична робота чи агітація. Всіх старшин годі брати до канцелярійної роботи, а по сотням, а навіть по куреням у канцеляріях не сидять старшини, лише підстаршини, та й ті в дуже малім числі; по сотням лише рахункові підстаршини — у нас звані сотенними писарями. Щодо фізичних браків, то це річ лікаря судити; а коли їх посилали до лікаря, вони заявляли, що вже там були і лікар признав їх здібними до військової служби. Розуміється, що це лікарське оречення було найважніше і не моя це річ подавати того оречення в сумнів. Коли просьби повторялись дальше, я став докоряти тим стрільцям, що дали себе іменувати старшинами, а тепер відтягаються від служби. В той спосіб замкнули вони доступ відповіднішим силам до офіцерського степеня, а надто стали самі неужиточними.

(Далі буде.)

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 100—180 Телефон 25-55.

колись був заводжений міст, там поставили тепер луковий, камінний. На сумежнім узгірю за яром стоїть старий замок. Давно — це була королівська палата, а тепер міститься там військовий шпиталь. В часі „німого сойму", що голів радив у цій палаті, — російський генерал Сіверський, спрямувавши дула своїх гармат на палату, вичікував потвердження розбору Польщі та уступлення короля.

І дійсно польський король Станіслав Август зрікся тоді свого престола.

Ця „кріпость-гора" зберегла в собі памятки*) давної минувшини, щонайменше від княжої доби. На вершку гори, від сторони Городничанки, стоїть великий замок, який здвигнено колись на засипаних казематах литовського князя Витовта.

Перед 4 роками, коли взбрані води Немна забирали береги та підмивали підніжжа цієї гори, скидали у воду землю з її вершка. Випадково і цілком невдійно натрапили тоді на невеликі мури. Це була решта мурів будівлі короля Собіського. Копаючи далі на яких 2 м. глибше, відкопали стіну на 3.5 м. грубого муру. Про сумну долю цих мурів довідалися із записок архіву. Колись давно стояв у цьому місці старий замок. Перед 300 літами, коли повними водами Неман розбивав береги, усунулася долина цієї гори і тоді завалився у воду цілий замок. Залишилася лиш невеличка стіна, неначе на спомин нашому поколінню.

Зчасом засипали звалище, а люди забули про це нещастя. Це був мешкальний замок. Мур з цегли, а цеглу муровано на заправі вивару із збіжжа та з домішкою тертої соломи, піску, вапна і вугілля, та малих відламків цегли.

На поодиноких цеглах витиснені різні знаки. На одній цеглі є добре збережений хрест, подовгастої форми, а на другій якийсь дивний знак. Як кажуть — це знак християнства. Стіни цього муру прикрашені місцями різнобарвними керамічними плитами. Недалеко цього муру, на який метер глибше відкопали деревляну долівку, прикриту березовою корою. Здається вживали колись березової кори як ізолятора, доброго засобу до консервації. Там найшли людські кістяки, завиті в березову кору. І дійсно ця кора — століттями лишалася цілком свіжа, неначе тепер адерта з пня берези. На долівці під корою доховалося трохи жита, зітлілого, почорнілого. Як говорять, це колишнє деревляне укріплення з XIII. віку. Здається, тут був колись магазин бо крім жита найдено кусні незгнилої шкіри.

Володимир Кобринський.

(Докінчення буде.)

*) Першу відомість про ці дуже важні для нашої історії й археольогії находки подав у нашому часописі д-р Яр. Пастернак 16. IX. 1933 р. у рубриці „Нові археольогічні находки". — Ред.

Рідношкільна справа в Тернопільщині.

Анкета в справі „Рідної Школи". — Оснування Повітового Союзу Кружків „Р. Ш." — Справа діточих садків.

Дня 23. травня ц. р. відбулася в салі Т-ва „Поділля" у Тернополі анкета в справі „Рідної Школи", на якій явилося поверх 100 делегатів кружків „Р. Ш." з Тернопільщини. Анкеті проводив о. Подолянчук Василь, п. Чубко Микола з Чернилева, п. Осип Федевич з Микулинець (заст. гол.); секретарював ем. управитель школи п. Осип Ременюк з Тернополя.

Головний реферат про національне виховання та напрямні „Рідної Школи" виголосив голова тернопільського кружка „Рідної Школи" мец. д-р Степан Брикович, подаючи багато цінних завваг та викликуючи живу дискусію. Справу позички „Рідній Школі" референував дир. п. Левь. Повіт Тернопіль декляював до 15. 5. ц. р. 10.730 зол., з того саме місто Тернопіль 8.215 зол. а села 2.515 зол. Вплачено досі 2.475 зол. Між деклярантами позичок є 20 кружків „Р. Ш." зі сумою 500 зол., 9 читалень „Просвіти" зі сумою 250 зол., 19 кооператив з квотою 725 зол., пар. уряди 40 зол., інші по селах 975 зол. 50 кружків „Рідної Школи" ще навіть не відізвались. Відчитав теж місцевости і деклярованої з них квоти.

В дискусії забирали голос п. П. Костюк з Тернополя, Іванна Блажкевичева з Денисова, п. Шуган з Покропивної, о. Курилас з Буцнева, о. Ратич зі Ступок, п. А. Чернецький з Острова. Бесідники подавали способи організації цілої рідношкільної акції, порушували справу недомагань канцелярії „Рідної Школи" в Тернополі, справу оснування дитячих садків та оснування Повітового Союзу Кружків „Рідної Школи", яку видвигнув референт д-р Ст. Брикович. Коли п. А. Чернецький домагався від представників селянства більшої жертвенности на „Рідну Школу" та вказував на мале зацікавлення позичкою „Рідної Школи" по селах, представники радикальної партії чомусь дуже гостро зареагували на промову п. Чернецького, хоча цифрових даних дир. Леня не могли ніяк опровинути.

У висліді дискусії рішено оснувати Пов. Союз Кружків „Рідної Школи" (дотепер цю функцію виконував пов. кружок „Рідної Школи в Тернополі) та в справі заборони основування дитячих садків по селах (до дня анкети заборонено такі садки в Березовиці Великій, в Острові та Денисові) вислати делегацію до тернопільського воєводи.

Делегація ця, зложена з д-ра Ст. Бриковича, о. В. Куриласа з Буцнева, Іванни Блажкевичевої з Денисова й Антона Чернецького явилася 1. червня ц. р. у тернопільського воєводи, полковника Марушевського, якому предложила всі три оригінальні однозвучні заборони садків тернопільським староством. Члени делегації зілюстрували фактами дійсний стан справ, м. ін. відмову п. Іванні Блажкевичевій, учительці вже за польської влади, знаній педагогічній письменниці, дозволу вести садок у Денисові, справу льокалів, на які старостинська комісія навіть не дивилася і в яких не була, хоч заборону видала і т. д.

Полк. Марушевський заявив щодо управительки садків, що „влада мусить дивитись на це, який вплив може мати дотична особа на село" та обіцяв справу розглянути і вирішити по закону і справедливости.

Від заборони оснування дитячих садків староством внесли згадані села Березовиця Вел., Острів і Денисів відклики до воєвідства, виказуючи, що староство мильно підтягає згадані діточі садки під поняття постійних виховних заведень і т. зв. „пшедшкол-і", себто дитячих шкіл-фреблівок, коли садки є тільки доривочно основувані на час пильних пільних робіт у часі жнив та мають у найліпшому разі характер вакаційних осель.

Бажаним булоб, щоб акцією в справі дитячих садків занялися всі села, щоб вона стала масовою та щоб справою заборон їх оснування занялися і Головна Управа „Рідної Школи" і українські посли.

Ст.

По широкому світі.

— Італійські летуни Сабеллі і Понд відлетіли нині в год. 8.45 до Риму.

— У болгарській Македонії арештувала влада провідників істнуючих македонських організацій і їх приміститься у концентраційному таборі в Плевні.

— У Варшаві помер несподівано французький драматург Жубер.

РЕЧИНЕЦЬ СТРІЧІ МУСОЛІНІЯ З ГІТЛЄРОМ.

ЛЬОНДОН, 11. 6. ПАТ. Агенція Райтера повідомляє, що Мусоліні зустрінеться з канцлером Гітлєром у п'ятницю 15. червня ц. р. в околицях Венеції. Гітлер відлетить літаком з міністром заграничних справ Нойратом. Покищо нема офіційного комунікату про цю стрічу двох державних мужів.

ПЕРЕД ЗМІНОЮ КОНСТИТУЦІЇ В РУМУНІЇ.

Румунська преса повідомляє, що конституцію змінять ще цього року. Обмежать кількість послів і сенаторів, змінять виконавчу владу і переведуть основні зміни в адміністрації. „Курентул" пише, що зміну конституції переведе парламент ще цього року, але без ніякої дискусії.

Крик розпуки

УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА.

За 2—3 тижні лишусь без куска сліба, без даху над головою: підприємство, в якому я працюю покінчить свою працю і ліквідується.

Я жертвував для мого Народу все, що я мав, т. є вислід з моєї більше як 30-літної праці при австрійській армії.

В суперечности з гуманним духом Віденської Конвенції відмовив мені польський уряд права до емеритури.

Досіль живу я з праці моїх рук, з праці, яку давали мені майже виключно поляки і жиди. В наших установах не було для мене місця. Мої просьби про працю, або зовсім не полагоджувано, або полагоджувано з висловом „співчуття" негативно.

Як я ходив обдертий і з голоду млів, рятували мене жиди.

А чейже я маю право жадати від Нашого Народу хоч на старість куска хліба, якщо я стратив що повороті до Рідного Краю і через вірне служення Йому.

Вкінці і мені належиться прожити останній час мого життя в спокою, моральній і матеріяльній незалежности.

Тому звертаюсь до Всіх, які хочуть зрозуміти моє положення з просьбою, уділити мені для заснування якогонебудь малого підприємства хоч малу позичку.

Дасть Бог прожити — віддам.

Дуже прошу надсилати до Укр. „Щадниці" в Перемишлі, конто чекове 144.755.

Олександер Красіцький,
підполковник з б. команд. Держ. Укр. Жандар.

*

Від Редакції. З прикрістю і з жалем публікуємо цей заклик б. високого старшини УГА, що не може найти між своїми праці.

Полотна
на білля і постіль
ковдри, матераци, коци, дерки солідно й дешево
Гуртівня Текстильна
36/76 ЛЬВІВ, РИНОК 30. 6—8

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юлияна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** Приймає футра до перехову на літо. 1287 36-7

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 3,** поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 1285 81-100

— **Хто грає на льотерії,** той замовляє льоси листівкою в Банковому Домі О. Гріс, Львів, Легіонів 1. Тягнення розпочинається 19. ц. м.

— **Курси косметичні,** затверджені владою під проводом лікаря-косметольога і інжинірахеміка — власна лябораторія Львів, Коперника ч. 42а/II., тел. 72-18. Практика у кабінеті „Distinction" під проводом Стефанії Гаврисевич. Дипльом дає право до самостійного ведення праці. Вписи приймають кожного дня. Викладн починаються 15. серпня. 1695 2-10

— **Хор безробітних співаків-емігрантів** під проводом Л. Григоріїва хвилево виступає в реставрації Мюнцера, Краківська 11. Хор складається з 10 добірних голосів і в супроводі банжової орхестри виконує пісні і романси на всіх мовах. Адміністрацію хору провадить відомий безробітний співак львівської опери І. Филіпович. 1703 2-3

— **Чи є щонебудь** в літі серед спеки приємнішого і більш освіжного як морозиво і прохолодні напитки та смачні тістечка у відомій цукорні Д. Стецькова, Миколая 7? 1711 1-7

— **Важне для тих, що виїзджають у гори!!!** Пансіон „Яблонських" у Гребенові дає змогу найкраще перевести літні ферії. Сонячні, гарно уладжені кімнати, смачний, здоровий харч вдоволить навіть найбільше вибагливих. **Радкевичева.** 1628

— **Ямна коло Яремча.** Пансіон „Веселка" створений від 1. травня. Кімнати гарні, сонячні, добре уладжені, з бальконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева. Ямна коло Яремча. 1437 15-?

— **Щасливий гість на Святі Молоді „Рідної Шкоди".** На закінчення своєї вистави у Львові артист-маляр Олександер Ляшенко відділив „Рідній Школі" дохід із вступів в останньому дні виставі в сумі 101 зол. 50 сот. та ще й свій образ „Белуїн". Багато громадян зпоміж українців старалося на самій виставі, чи через книгарню „Рідної Школи" і на Святі Молоді набути цей образ. Можемо поділитися із зацікавленими вісткою, що названий образ дістане той громадянин, що до 15. липня 1934. представить оригінальну карточку „Рідної Школи" з ч. 134. Карточку треба віддати в кіоску „Рідної Школи", Львів, вул. Словацького 14., III. пов. — Образ проданий за 150 зол. — **Головна Управа „Рідної Школи".**

— **Зупокійні Богослужения.** У третї роковини смерти бл. п. **Вячеслава Липинського** відбудеться дня 14. ц. м. в архикатедральній церкві св. Юра у Львові поминальне богослуження в год. 8. рано, а в год. 6.30 панахида, які відправить епископ Кир Іван у сослуженні духовенства.

— **Нове приміщення для філії української гімназії у Львові.** Як нашим читачам уже відомо, філія української державної гімназії у Львові дістає з новим шк. роком завдяки заходам теперішньої управи нове приміщення в палаті гр. Семенського-Левіцького при вул. Пекарській ч. 19. Представник Ред. „Діла" мав нагоду оглянути 11. ц. м. цю палату в товаристві Дирекції філії, представника Кураторії візитатора п. Шедіве, шкільного лікаря д-ра Довбуша і членів Батьківського Кружка. Палата ця в порівнянні з дотеперішнім приміщенням гімназії в Нар. Домі буде щонайменше на 100 прц. вигідніша і краща. В головнім будинку, що має три входи, будуть: 3 викладові салі на долині і 4 або 5 викл. саль на I. поверсі, з того одна величезна. Крім того є там канцелярія для управителя, конференційна саля, канцелярія для секретаря, почекальня для сторін, окремі салі взаду, призначені на бібліотеки для учнів і професорів, на шатню, на приміщення для терпіяна та окрема кімната (кухня) для доживлювання молоді. Поза широкими коридорами є ще спеціяльно вигідні приміщення на I. пов. на рекреацію молоді, далі окрема кімната-читальня, кімната для лікаря з передпокоєм і кімнати взаду, призначені на різні наукові кабінети. В другім будинку праворуч буде на долині велика гімнастична саля (також на більші шк. імпрези), злучена з шатнею, тушами і т. д. На горі будуть там ще вигідні 4 салі. В будинку ліворуч будуть на долині робітні практичних занять і помешкання терпіяна, на I. пов. помешкання директора гімназії. Позатим треба згадати про широке подвіря, де молодь зможе в літі відбувати руханку і всякі товариські гри на свіжому воздусі. Словом: і положення в спокійній околиці і розклад нового приміщення філії повинні вдоволити всіх, передовсім батьків шкільних дітей, бо палата та відповість (після деяких необхідних адаптацій) дуже добре новому призначенню. Як ми довідалися, палату винаймлено на 7 літ.

Подаємо до відома П. Т. Власників реальностей що бюро Повітового Інспектора Загального Заведення Взаїмних Обезпечень у Львові перенесене з вулиці Миколая ч. 3. на вулицю Богуславського ч. 9. (напротив трамваєвої ремізи).

Тепер Повітовий Інспекторат полагоджує всі справи обезпечень дотичних міста Львова і повіту; там приймають також огневі складки з терену великого міста Львова. 1706 1—1

— **Премієра „Залізної Остроги",** стрілецької оперетки Лісевича-Курдидика з музикою М. Гайворонського, відбулася у Заліщиках. Виставу попередила промова сенатора Бараника. Публика приняла цю новинку репертуару „Театру ім. Тобілевича" дуже прихильно. Ансамбль театру сподівається, що песа буде публиці подобатись. Найближчі її вистави у Коломиї.

— **Марійська Дружина школи вправ СС. Василіянок** у Львові (Потоцького 95.) улаштувала вчн. суботи (9. червня) театр. виставу пєси: „В чужім пірю" М. Підгірянки. Мало є аматорських театрів, котрі з такою дбайливістю ставляться до театр. вистав, як театр при школі СС. Василіянок. Добір пєс є завжди вдатний та дощільний з огляду на виховну сторінку вистави, декорації й костюми дбайливо виконані, балєти та хореографічні продукції можуть сміло конкурувати з професійними театрами, а що торкається гри молоденьких „артистэк", то глядач просто не знає, що більше подивляти, чи вроджений мистецький хист учениць, чи величезну працю режисерії. Остання вистава пройшла з таким успіхом, що у вівторок, 12. червня, буде ще раз повторена і хто не мав ще змоги бачити симпатичної театральної дружини при школі СС. Василіянок, нехай завтра там загляне. В пєсі „В чужім пірю так були розділені ролі: Синичка, котра не кинула рідного краю — Нагірка Ірина, уч. V. кл.; Синичка, що вбралась у чуже піря й покинула отчий край — Шухевич Наталя, уч. VI. кл.; Роже: Гашинська Христя, уч. IV. кл.; Лелія: Федусевич Ірина, уч. III. кл.; Дзвіночок: Стефанівська Ірина, уч. VI. кл.; Фіялка: Вічковська Нора, уч. III. кл.; Братчик: Терлецький Ірней, уч. III. кл.; Цвіркун: Литвинець Роман, уч. III. кл.; Вітер: Пилипенко Галя, уч. V. кл.; Ніч: Мартиняк Павлина, уч. VI. кл. Все це ученниці й ученики народньої школи вправ. діти від 8—12 літ, а гра деяких просто захоплювала глядача. Взагалі режисерія кожної пєси стоїть у тій школі на висоті справжнього мистецтва, за що належиться повне признання тим Сестрам, що кермують театр. гуртком. Балетові продукції у згаданій пєсі вивчила уч. IV. курсу учит. семинарії Оля Чорнобоїва. — **Г.**

— **Іспит зрілости** в гр.-кат. Малій Дух. Семинарії в Рогатині відбувся в днях від 30. травня до 2. ц. м. під проводом делеґата Митроп. Ординаріяту крилошанина о. Дзеровича Юліяна. Іспит зрілости зложили: 1) Артимович Дмитро, 2) Бекесевич Ярослав, 3) Боліховський Іван, 4) Гудим Іван Петро, 5) Гаран Андрій, 6) Дорош Мирон, 7) Ґжак Роман Іван, 8) Кунда Василь (з відзн.), 9) Лаврик Іван, 10) Мельник Володимир, 11) Мрихін Роман, 12) Пастернак Микола, 13) Процик Яросл., 14) Ратич Єфрем Яросл., 15) Скопляк Маркіян, 16) Стадник Роман, 17) Чолій Роман, 18) Юрійчук Тадей Григорій (з відзн.) 19) Благий Зиновій (екст.), 20) Горбатий Гриць (екст.)

KATOL ВБИВАЄ КОМАХИ НАСІКОМИ
1/66 **Японський** 14—20

— **Громаду Тишиця** вилучено на основі розпорядку ради міністрів зі сокальського повіту і прилучено до повіту Камінка Струмилова.

— **Станію Ожидів перезвуть на Олесько** згідно з домаганнями зїзду польських організацій туристичних, який відбувся в осені 1933 р. Тернопільське воєвідство вислало комісію до Ожидова, яка, як повідомляє агенція „Всхуд", поставить внесок перезвати станію Ожидів на Олесько, підкреслюючи історичне значіння Олеська.

— **Новий костел на селі.** В Ямельні біля Янова під Львовом будують заходом місцевого дідича та яніської польонії костел. На основі дідича та яніської польонії костел. На основі ієрархії 1902 р. населення Ямельни, приділеної до гр.-кат. парохії Страдч, складається на половину з латинників, які говорять по українськи.

— **Пояснення.** Засуджений недавно в Тернополі за шпигунство називається Василь Синчишин, родом з Козівки, а не Семчишин, як подала польська преса, і не має нічого спільного з п. Василем Семчишином, знаним кооператором у Тернополі.

— **Не буде полекші.** Міністерство залізниць повідомляє, що введення в життя білєтових знижок для родин на час літніх ферій і свят покищо здержано.

— **Львівська хроніка.** В місті появилися фальшиві 5-золотові монети, які легко розпізнати по звуку та вигляді. — В друкарні „Економія" при вул. Коперника переведено з доручення слідчого судді ревізію, причому закваліфіковано торговельні книги фірми. — На Замарстинові волочаться підозрілі пси, що покусали кілька осіб.

— **Краєва хроніка.** Городський суд у Станиславові засудив на 8 місяців вязниці Олексу Дубину, що в судовому будинку намовляв свідка до фальшивих зізнань, грозячи йому побиттям. — В камінеломах у Загірю Княгиничах пов. Рогатин завалилася земля, наслідком чого згинули три робітники. — В лісі коло Оброшина пов. Львів застрілився капраль 4. куріня танків Каз. Фігель. — В Яблінці пов. Турка над Стр. знайшли коло дороги тіло незнаної молодої жінки, вбитої по звірськи.

— **З Польщі.** В Сосновці повісився 11-літній хлопець Генрик Белявський, пробуючи жартом дізнатися, які враження переживає засуджений на смерть. — Число шкільної молоді на рік 1934/35 доходить до 5.412.000. — З днем 15. ц. м. ціни білєтів їзди спальними вагонами обнижено на 20 проц. — В Лодзі перекав самохід на смерть двоє дітей, 5-літну дівчинку і 11-літнього хлопця.

— **Поліцай застрілив студента.** Сталося це на залізничній станції в Ніску. В ночі побачив там поліцай трьох людей, що ходили здовж товарового потягу. Думаючи, що це злодії, він карового потягу. Думаючи, що це злодії, він карового потягу. Думаючи, що це злодії, він кавелів, кладучи одного трупом. Показалося, що вбитим був студ. IV. р. прав, Йосиф Бархут з Рудник, а його товаришами були два лікарі що прийшли на станію, щоби відїхати товаровим потягом, бо особового вже не було.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

— **Неправесні діти в Німеччині.** Німецький уряд виладжує новий закон, що управильнює положення неправесних дітей та опіку над ними. На основі статистики 20—25 проц. всіх уродин в Німеччині є неправого ложа.

— ***Оригінальний клюб у Голівуді*** повстає саме тепер з почину тих жінок, що або не зазнали щастя в подружньому житті, або проживають далеко від своїх чоловіків. Членинями клюбу стануть найбільше відомі фільмові зірки. Між прізвищами є Каролина Льомбард, яка недавно розвелася з Уіліємом Повелєм. Вона проголошує скрізь свою девізу, що мовляв, актори й акторки не повинні ніколи женитися. Тої самої думки є й Кльодет Кольбер. З жінок, що живуть без своїх чоловіків, приймили в члени Марлену Дітріх, якої чоловік, Рудольф Зібер, є фільмовим режисером у Німеччині. Дороту Вік, що теж має чоловіка в Німеччині. Найпопулярнішими членицями клюбу є Мері Пікфорд і Джоан Крефорд: обі розвелися з Фербенксами, перша зі старшим, а друга з молодшим. Обі мають про що говорити: про невірність роду Фербенксів...

— **Різні вістки.** Нова столиця Туреччини, Анкара, числить на основі найновішого спису населення 84.420 мешканців. — Із Фрідріхсгафену вилетів у другу цього року подорож до Південної Америки повітреплав „Граф Цепелін" з 14 пасажирами і 230 кг. почтових пересилок. — Підчас боксових змагань у Празі боксер Старн вдарив так сильно свого противника Одінцова, російського еміґранта, під бороду, що той впав без памяти і незабаром помер у шпиталі. — Французький письменник Поль Бурже, член академії, написав нову повість, що є 32-гою його повістю з черги. — На основі розпорядку турецької влади старопарубоцький податок наложили й на євнухів. Їх у Туреччині ще чимало.

— **Найбільша і найменша книжка.** В бібліотеці державної ткацької школи у Відні находиться анатомічний атлас, що є найбільшим науковим твором на світі. Атлас видруковано в роках 1830—1832 і він високий на 1 метер 90 цм., а майже на метер широкий. Найменшу книжку видруковано 1897 р. в Падуї. Її розміри 10 і 16 міліметрів при 200 сторінках. В тій мініятурній книжечці находиться між іншим не оголошений ще ніде прилюдний лист Галілея з 1616 року.

Новий плян гри.

Дня 19. червня починається тягнення 1. класи 30. Державної Льотерії. Цікаво розглянути в плянї гри тої льотерії, чи дирекція не приготовала в ній для нас якоїсь нової важної зміни, яких стільки було в останніх роках. Отже плян гри 30-ої льотерії зовсім такий самий як плян 29-ої льотерії, крім одної зміни, яку з признанням приймуть найширші кола грачів.

А саме тепер головна виграна в IV-ій класі виносить міліон золотих. Але якщоби цей міліон злав на льос, що вже виграв в одній з клас попередніх, тоді той, що виграває отримує додатково як премію 400 виграних потішень по 2.500 зол., себто другий міліон. Цього в 30-ій льотерії не буде. Головна виграна в IV-ій класі виносить в ній окончено міліон, без огляду на це, чи виграна впаде на льос, що вже раз виграв в одній з попередніх клас, чи що виграє щойно перший раз. Міліон золотих, достаточно висока сума, щоби вистерчила як головна виграна. В консеквенції чотириста виграних по 2.500 зол. будуть в кожнім випадку розльосовані окремо, себто в кожнім випадку виграваючих буде на 400 осіб більше, що й добре, бо кожний воліє хоча дещо виграти ніж нічого.

Позатим плян гри без зміни. Отже в I-ій класі маємо чотири дні тягнення, 12080 виграних на загальну суму 1.595.200 зол. з головною виграною 100.000 зол. В II-ій класі три дні тягнення, 9100 виграних на загальну суму 1.994.200 зол. з головною виграною 200.000 зол. В III-ій класі два дні тягнення, 6.140 виграних на загальну суму 2.172.400 зол. з головною виграною 300.000 зол. І вкінці четверта клясa — 16 днів тягнення, головна виграна міліон, а загально 49.209 виграних на загальну суму 15.998.200 зол.

Треба признати, що велика скількість виграючих і великі виграні. Варта спробувати щастя!

— **Гебельс про жінки.** На недавньому зїзді націонал-соціялістичного жіноцтва німецький міністер пропаганди Гебельс заявився за усуненням жінки з публичного життя, перш усього з політики. Головним полем жіночої дїяльности, говорив він, є внутрішнє уладження життя. Коли усуваємо жінку з публичного життя, то не щоб її понизити або збезчестити, але щоби привернути їй властиву честь. Не значить це, що хочемо усунути її з її фахів. Це неетично приписувати тільки жінці, що вона має робити. Ті самі мужчини, що придумують для жінки найбільш дошкульні приписи, для себе не уважають їх обовязуючими. Ті апостоли обичайности викурюють самі 20, 30, 40 папіросок денно, але в ресторанах вивішують написи: Німецька жінка не курить! Чи німецька жінка має курити, це її діло. Думаю, що самі жінки постановлять собі, ми не куримо, але мужчина не має права це їй приписувати. Таким самим правом могла би жінка вивісити в ресторані чи кавярні клич: Німецький мужчина не пє! Міністер Гебельс скінчив словами: „Мусимо створити жіночий рух не гіпермодерний, але згідний з законами природи".

— **За бойкотування кіна.** Як повідомляють з Філядельфії, кардинал Дугерті наказав вірним католикам своєї діецезії бойкотувати кіна. Фільма є найбільшою загрозою віри і тому католики мусять бойкотувати кінові вистави. На духовенство вложено обовязок проголосити бойкот з проповідниць.

— **Дівчина вхопила хлопця.** В грецькій Македонії сталась подія, що свідчить про незбиняку здібність жіночого полу до рівноправности. В селі Кетарія живе 25-літній Біціляс, син богатого селянина, що залюбився в 17-літній пастушці Морфо Вінія і переслідував її на кожнім кроці. Раз навіть зловив її і затягнув до свого дому, одначе вона швидко втікла з того небажаного полону. Вона любилася в 22-літнім пастуху Каціпасі і радила йому стерегтися перед Біцілясом. Однак Каціпас не хотів покинути своєї череди. Тоді Морфо добула револьвера і під загрозою вистрілу звязала його, всадила на осла і повезла до свого села, де приневолила його оженитися з нею.

— **Гадючий промисл.** Сільське населення Герцоговини знайшло собі нову ділянку промислу. Воно ловить і вивозить за границю їдовиті гадюки, що множаться масово в тім краю. З гадючої їди медицина витворює сировицю, що є успішним ліком проти вкушення гадюки. При лікуванні недуги рака вживають також з успіхом гадючої їди. Герцоговинські селяни продають гадюки по 25 динарів за штуку. Запаковують їх у спеціяльні коші і висилають до Німеччини або Франції.

З кіна.

КІНО „МАРУСЕНЬКА": „ЗНЕСЛАВЛЕНА".

Зворушлива історія про батька, що в помсти за знеславлену власну дочку вбиває зводника, сина багатого американського банкіря. Та річ у тому, що дочка за всяку ціну намагається перебрати вину на себе і щойно надзвичайно складний поліційний допит усе вияснює. Дуже гарна кінцева сцена, де батько зрікаючись оборонця, стає сам перед судом, як местник знеславленої доньки; шкода тільки, що не довідуємось, на якому становищі станув суд, бо фільма цього не показує, нехтуючи обовязковий американський гепіенд. Сюжет слабенький і неоригінальний. У головній ролі Олена Твельвтрес, відома партнерка Шевальє з фільми „Розкішні турботи".

Ревія — може дещо задовга — має кілька знаменитих скечів та прегарні танкові еволюції у виконанні Шмарівної, Рельської і Островського.

є. г.

Дописи.

КОЗОВА.

Під замком знищення портретів. Якось зимою помищено в тутешній школі портрети й образи. Як підозрілого в цім засудив був тут. гор. суд п. Маркова на 12 місяців вязниці, одначе окружний суд у Бережанах по трьох докладних розправах уневинив його, бо підозріння були безпідставні. Одначе Марків сидів в арештах до розправи 2 місяці безвинно.

Нищать вивіски на українських установах. Недавно в ночі знищено вивіску „Української Каси" і приватної крамниці п. Дулеби; вивіску д-ра Мандзького розбили, а в адв. д-ра Стадника вже двічі вламку з муру зобрали в ночі і тепер мусить працювати вже без вивіски... Темні люди прикриваються темними ночами патріотичними гаслами і в день 3-го мая дехтем замазали вікна адвокатові д-рові Стадникові, а полякові реставраторові замазали український реставраційний напис. Нікого з тих „патріотів" не зловлено.

Великий Театр Нині вівторок останній раз
„Дівчата в одностроях"
Четвер прем'єра
„Подорож по Варшаві"

Театр Різнородностей вівторок
„Любок то я"

Тутешній суд працює справно, бо вже належно обсадження, одна лиш недостача, що дрібні справи процесові і провізоріяльні, як нас інформують, відкладає ні більше ні менше, а тільки на 3 і пів місяці, тобто з травня на вересень... А треба знати, що новий закон не передбачує вакацій і справу можна відложити найбільше на 1 місяць. Шож робити, на провінції зовсім інакше і нема на це ради. Пиши пропало! Вправді всі три судді працюють, одначе через їх праці замкнені секретаріяти карний і цивільний, бо секретарі весь час протоколують і в канцеляріях годі полагодити справи. Двох старших секретарів Марущака й Лібера відпустили на пенсію з січнем ц. р., а молодший Кмьотек хворий і поїхав лічитися... Позатим у нас нема нікого більше уряду і з того одного суду живе 6 адвокатів, трьох адвокатів, 5 адвокатських писарів, 1 нотар, 1 нот. кандидат, 2 нотаріяльних писарів і 2 постійних „свідків" нотаріяльних — Блавіцький і Дудьо. В гміні працює ще і ветеринар. Зрештою все життя незвичайно мізерне. Жиди очевидно нарікають, що торговля не йде, а ми всі нарікаємо, що біда. І біді тій не думає ніхто зарадити, бо одні на біді жирують, а другі нерозумні й лінні нічого не творять.

Культурно-освітнє життя. У поляків нема роботи, щоб поширювала й господарське знання і поступ життя, а освітньо-культурне життя також дуже бліде. У нас, українців, життя громадське незвичайно звузилося. Одинокий кружок „Рідної Школи" дещо проявляє свою живучість, а позатим більш нічого нема ні кооперативи, ні читальні „Просвіти". Вправді є молоді націоналісти і старі сельроби, але одні й другі „виповідають войну" тільки місцевому парохові через виношування різних скарг до вищої духовної влади. А отсе в понеділок прийшов колишній громадянин з присілка й доніс, що парох не молився по приписаних молитвах в день державного свята і за це староство в Бережанах засудило його на 500 зол. гривень.

Х.

КАМІНКА СТРУМ.

Шевченківський концерт. Дня 3. червня ц. р. заходом філії „Просвіти" відбувся в Камінці Струм. у салі Народнього Дому Шевченківський концерт. У програму входили твори наших композиторів (Леонтовича, Людкевича та Стецевка), виконані селянськими хорами Батятич та Дальнича і місцевим мужеським хором. Найкраще вражіння робив мішаний хор з Батятич, тим більше, що свої точки виконав по мистецьки і тим, що всі співаки були однаковісько одягнені в чудово мальовничі народні строї. Д-р А. Кокодинський в умілім опрацьованім і в великим хистом виголошеним рефераті подав генезу Шевченкової творчости і вказав, як слід велику Шевченківську ідею в сьогоднішньому лихолітті вводити серед нас у життя. Добре вражіння викликала деклямація п. А. Малиновської з „Лїси в неволї" Шевченка, виголошене п. з. Сагаком. Найбільше одушевлення викликала маленька 4-літня Ірина Кокодинська своєю зворушливою діточою рецитацією в живій картині, що уявляла собою покій української дітвори Незабутньому Тарасові. Великий successus, а то й негодування викликали серед камінчан поводінки маленької групки наших гурра-патріотів, які, зводжуючи особисті порахунки з деякими виконавцями концертових точок, відмовились від участи в улаштуванні такого великого національного свята. На це теж з огірченням звернув увагу о. шамбелян Цегельський, дякуючи по концерті в коротких словах всім, що своєю участю звеличали свято нашого національного Пророка.

КРАКІВ.

Кружок „Р. Ш." — Франкові. Дня 20. 5. відбувся вечір у честь І. Франка, що його відкрив п. Я. Заремба. Короткий реферат: „Франко як письменник" читав п. З. Довганиківна, а „Франко як поет" п. С. Кокоцька — ученици рідношкільних курсів. Мистецькі деклямації з творів Франка відомого рецитатора м-ра Ю. Геник-Березовського внесли у цей вечір кілька зїлля гарних хвилин. Коротким та змістовним кінцевим словом студ. Т. Стацька закінчився цей вечір.

Закінчення шк. року на рідношкільних курсах відбулося 31. 5. Ученица Марта Шарлена відчитала опрацьоване самими дітьми: Прощаємо шкільний рік. Між гарними деклямаціями (К. Малицька: Рідна Школа — О. Ожитчуківної і Я. Заремба: Нас кличе голос — Бобуся Маленького) дїт. хор під пров. п. О. Шевчика відспівав кілька пісень. Наприкінці роздано дітям нагороди: від „Р. Ш." і від „Просвіти" книжки, від Українського Скавт. Курени кілька передплат „Дзвіночків", а о. д-р Хруш роздав образки.

Похід на могили полеглих і академія. У перший день Зелених Свят заходом філії Т-ва О. В. М. відбувся величавий похід на Раковицький цвинтар, де відправлено панахиду. Несено 15 вінків від усіх громадянських і студ. товариств. Участь у поході громадянства розмірно мала, більша тут. молоді, а студентство взагалі все без вийнку. Співав сильний муж. хор під пров. п. Сагайдаківського. Після походу відбулася у „Просвіті" заходом усіх тутеш. академія. Гарне вступне слово виголосив голова філії Т-ва О. В. М. п. Я. Заремба. Святочний реферат відчитав студ. В. Кобільник. Закінчення дещо за монотонне, як на закінчення. Одно побажання: по гимнах ніхто й ніде нічого більше не співає ніколи. Це псує кінцевий настрій і лишає гіркий смак.

Вдатні лемківські вечорі. Старанием У. С. Г. відбулися у „Просвіті" два „Лемківські вечорі" при численній участі і студентства і старшого громадянства. Вечорі ті — одні з найкращих того роду. Перший т. зв. дискусійний лемк. вечір завдяки гарно опрацьованим рефератам, які дали субстрат до оживленої дискусії, злітно поширив серед загалу зацікавлення цією гарною частиною нашої землі. На його програму зложилися: реферат студ. В. Жидяка, представника молодої Лемківщини, в якому він з повним розумінням і як добрий обсерватор представив життя, тепер'шній стан і постороні впливи на лемківську землю; його доповненими були цікаві й живо змальовані спостереження й картини з лемк. життя студ. Я. Заремби та студ. Т. Гринишина, що їх поробили вони підчас кількаразових прогульок у ті сторони. — Дня 2. 6. відбувся другий лемк. вечір, в якому взяли вже участь теж фахівці, науковці. Незвичайно цінні й цікаві відомости з географії Лемківщини з увагою на соц.-економ.чні чинники дав доц. д-р Кубійович, а питання лемківського наріччя, як частини української мови, вправі із взаємами на нього, його розвиток по цей і той бік Карпат, його засяг і т. д. висвітлив як не може краще і як вже проф. д-р Зілінський, збиваючи водночас протилежні припущення (напр. щодо походження) деяких наших учених і „твердження" сусідів. Гарний і продуманий реферат відчитав теж студ. Жидяк. До урізнокомічнення програми причинився студ. хор, який відспівав кілька лемківських пісень. Зорганізуванням обох вечорів займався головно голова У. С. Г. п. В. Головацький. Вечорі ті були у звязку з приготуванням тут. студентства до влаштування 2-тижневої збірної прогульки підчас ферій на Лемківщину. Побажаймо їм у цьому ділі найкращих успіхів!

(Гром.)

СПОРТ.

ЗМАГАННЯ В КРАЮ.

ЗОЛОЧІВ. **Поділля (Тернопіль) — Ягіня І Б 2:1 (1:0).** Змагання за мистецтво Б-класи закінчилися заслуженою перемогою нашої дружини, для якої ворота здобули Олійник і Королюк. На згадку заслуговують Олійник, Королюк і з оборони Коцюмбас, які грали дуже добре та амбітно. Судіював п. Сорочак.

ДАЛЬШІ РЕЧИНЦІ ЗМАГАНЬ „УКРАЇНИ".

17. 6. **II. Сокіл — Погонь, Ресовія — Чорні, Лехія — Світязь, Польонія — Україна,** Огніско — Гасмонея.

24. 6. **Україна — Чорні,** Світязь — **II. Сокіл, Лехія** — Ресовія, Польонія — Огніско, Погонь — Гасмонея.

29. 6. **Україна — Погонь,** Чорні — **Лехія, II. Сокіл** — Польонія, Огніско — Ресовія, Гасмонея — Світязь.

1. 7. **Лехія — Погонь, Ресовія — Світязь, II. Сокіл — Україна,** Гасмонея — Польонія, Чорні — Огніско.

8. 7. **Чорні — Погонь, Ресовія — Польонія, Лехія — Україна,** Огніско — Світязь, Гасмонея — **II. Сокіл.**

15. 7. **Погонь — Ресовія, Польонія — Гасмонея, Україна — II. Сокіл,** Світязь — **Лехія,** Огніско — **Чорні.**

22. 7. **Польонія — Погонь, Україна — Огніско,** Чорні — **II. Сокіл, Ресовія — Гасмонея.**

29. 7. **Гасмонея — Чорні, Лехія — Польонія, Ресовія — Огніско, Україна — Світязь.**

5. 8. **Огніско — Польонія, Чорні — Ресовія, Лехія — II. Сокіл, Гасмонея — Погонь.**

12. 8. **Чорні — Польонія, Гасмонея — Ресовія, Огніско — Україна.**

15. 8. **Погонь — Польонія, Чорні — Світязь, Лехія — Гасмонея, II. Сокіл — Огніско.**

19. 8. **Чорні — Гасмонея, Огніско — Лехія.**

26. 8. **Гасмонея — Лехія, Погонь — Огніско.**

2. 9. **Лехія — Огніско, Україна — Гасмонея.**

9. 9. **Огніско — II. Сокіл, Світязь — Гасмонея.**

16. 9. **Огніско — Погонь, Гасманея — Україна.**

23. 9. **Світязь — Огніско, II. Сокіл — Гасмонея.**

Дружини на 1-му місці є господарями.

Нові книжки й журнали.

ДЗВОНИ, літературно-наукований журнал, Львів, грудень 1934 р. ч. 5. Р. IV. Зміст: Р. Завадович: Зимова вежа; Визволення. В. Пачовський. Метисдам Хоробрий. М. Островерха: У Фаетезіянському городі. М. В.: Весняна піч. Д. Бандуренко: * * *. Н. Королева: Мабовий акорд. У. Самчук: Серед ночі, Усміх зелені. о. Г. Костельник: Когутики піють на божу славу. М. Омельченко: Англійський жіночий романч. П. Ісайк: На перекрою двох епох сучасности. С. Шелухин: Новознайдена карта України XVII ст. В. Пачовський: Моя сповідь (листування). Х.: Падестима по раз третий. М. Демкович-Добрянський: З приводу деяких „критик". М. Струтинська: Свої і чужі про „Богословію" (подовж.). Хроніка. Рецензії. З преси і журналів.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім І. Тобілевича, Коломия:

14. VI. „Задівна Острога" оперета на 3 дій з побуту УСуСуЦів. Лібрето: Л Пєсевича, А. Курдидика. Музика: М. Гайворовського. Постановка: М. Бенцаля.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 12. VI. год. 7·30 веч. „Дівчата з однострою". Остання вистава. Абон. 20.

Середа, 13. VI. Вистави не буде з причини генеральної проби „Мандрівки по Варшаві".

Театр Різнородностей.

Вівторок, 12 VI. год. 7·30 веч. „Любко то я". Абон. 22.

Середа, 13. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я". Абон. 22.

Кіна.

АПОЛЬО: „Подружжя для опінії", „Самаранг" екзотична фільма.

АТЛЯНТИК: „Віри в кайданах" („Мадлєн"), „Прогулька по Відні".

ВАНДА: „Біла одаліска", „Палата на полісцях".

КАСІНО: „Жовтий князь" (Рамон Новаро).

КОЛІСЕЙ: Нечинне.

КОПЕРНИК: „Чібі" (піденська комедія), „Баль бідних ліжечок" (із Містенгет), Варту в Польні.

МАРУСЕНЬКА: „Знеславлена", ревія „З усього серця".

МІРАЖ: „Світла та тіни великого міста" (Чарлі Чеплін).

МУЗА: „Сни минової".

ПАЛЯС: „Гріх кохання".

ПАСАЖ: „Каїн і Артем" (М. Горкого) та російський хор.

ПАН: „Шерлок Голмс", „Чужим вільно пілувати".

СВІТ: „Земля нічна", „Краса життя".

СОНЦЕ: „В тайній службі" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Піонірн Техасу" за повістю Джека Льондона і Ревія.

ХІМЕРА: „Я був шпіоном".

УТІХА: „Грабіжник із Марока" і ревія.

Закордонне радіо.

Вівторок, 12. червня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 22·30 Концерт, 21·00 Весела авдиція (спів, музика), **Прага** (470,2) 14·50 Нар. пісеньки, 19·10 Вражіння з СССР., **Рига** (514,6) 20·25 Лотиські пісні, **Берлін** (356,7) 12·00 Концерт, 17·15 Твори модерних композиторів, **Гамбург** (331,9) 19·00 Солісти (музика, спів), **Кенігсвустергавзен** (1571) 20·45 Німецько-французький вок.-інстр. концерт, **Лайпціг** (382,2) 15·00 Спів, **Мінхен** (405,4) 17·30 Фортепян. 20·10 Оп. музика, **Будапешт** (549,5) 12·05 Вок. концерт, 17·30 Популярні арії, **Міляно** (368,6) 13·10 Легка музика, 20·45 „Єва" оп. Ф. Легара **Рим** (420,8) 17·15 Концерт квінтету.

Середа, 13. червня 1934.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, **Братислава** (298,8) 19·40 Легка музика, **Прага** (470,2) 21·00 Концерт, **Париж** (1649) 20·00 „Ля Амуре де Катерін", **Любляна** (569,3) 20·00 Опера, **Берлін** (356,) 20·30 Танки різних народів, **Гамбург** (331,9) 17·5о Нар. пісні, **Будапешт** (549,5) 12·05, 22·20 Циг. музика, 17·30 Скрипка, **Мілано** (368,6) 17·10 Камер. музика, **Рим** (420,8) 13·00 Концерт, 20·45 Оп. вечір.

Львівське радіо.

Вівторок, 12. червня 1934.

6·30—7·15 Ранішня авдиція, 12·10 Концерт сальонової орхестри, 13·05 Для дітей та молоді: „До побачення, школо!", 13·20 Популярна музика з гр. плит, 13·55 Господарські вістки, 16·00 Концерт трубної орхестри, 16·40 Спів (Гошовська, мецосопран), 17·15 Бадстова музика з гр. плит, 18·00 Відчит із діяльности Фонду Прані, 18·15 Камер. концерт, 18·45 „Сухоцолом і морянн", 19·00 Всячина, 19·15 Легка музика, 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·01 Поетична чвертьгодина, 20·12 Трансм. з Варшави „Цвіт папороті" оп. Маліновського; в перерві фейл. „З мовчазного дому", 22·20 Відч.: Торговля живим товаром, 22·45 Легка музика з гр. плит.

Середа, 13. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12.10 „Із сонішньої Італії" (гр. плити), 13·05 Концерт сальонової музики, 14·00 Збіжева біржа, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Легка музика, пісеньки, 17·00 Для старших дітей „В копальні", 17·15 Солісти (музика, спів), 18·00 Балачка: „Книжка й наука", 18·15 Органовий реціталь, 18·45 Суспільно-фаховий рух серед учительства, 18·55 Львівські театр. новини, 19·05 Всячина, 19·15 Музика з плит, 19·25 Бранденбурські концерти (гр. плити з поясненнями), 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Актуальний фейлетон, 20·12 Легка музика (гавайські гітари), рефрени, 21·02 Літер. хвилини („Собор у Толедо" Паріжського), 21·12 Фортепіановий реціталь, 22·00 Літер. чвертьгодина „У мряці світанку", 22·15 Легка й танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові в приватних оборотах 5·26·75 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·73, Париж 34·96, Берлін 201·25, Цюріх 172·05, Амстердам 359·20, Прага 22·04, Мілано 43·84.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Маслосоюз устійнив дефінітивно ціни на масло на час від 1. червня до 6-ого червня п. р. і платив кооперативам за 1 кг. десерового масла пріма, льоко магазин „М. С." у Львові, а саме:

1. червня п. р.
2. „ „ „
3. „ „ „
4. „ „ „
5. „ „ „
6. „ „ „

} по 2 зол.

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 11 червня п. р. в наслідок зниженої тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 л. молока	0·14 зол.
1 л. сметани	0·55 „
1 к. яєць	2·40 „

Тенденція на масло і молоко хитка; на сметану вдержана; на яйця зниженова.

Маслосоюз повідомляє, що 11. червня п. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомісарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·10 зол.
Кури „	І кляса	0·80 „
„ „	ІІ „	0·60 „

Тенденція зниженова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

В Гімназії СС. Василіянок у Львові (при вул. Даугоша ч. 17) вступні іспити до І-ої кл. відбудуться тільки дня 15. червня точно в годині 10. рано (письменні) і 16. червня в год. 9 рано (устні); до вищих кляс в днях 15.—18. червня. **Управа.** 1704 2—3

У жіночій гімназії Українського Інституту для дівчат у Перемишлі вступні іспити до І. кляси нового типу відбудуться на основі зарядження Кураторії 15. червня в год. 10-тій передпол., до інших кляс 18. і 19. VI. 1705

Вступні іспити в Дівочій гімназії „Рідної Школи" у Львові, вул. Валова 4, відбудуться: до кляси І. нового типу дня 15. і 16. червня, до кляс ІІ. нового типу і V—VIII гуман. типу 16., 18. і 19. червня. 1710

В Міністерствах, Урядах, Банках — всілякі справи полагоджує скоро, успішно спеціяліст правний радяник. Warszawa, Chmielna 66. m. 6. від год. 4—8. Також листовно. Поважні референції. 43/15

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ШВАЙЦАРСЬКІ ГОДИННИКИ продає дешево Домбровський і Рознажевський. Львів, Академічна 2. 6/78 1—6

ПАНСІОН „АННА" В КОСОВІ Анни Герасимович поручає сонячні кімнати, першорядна кухня. Ціни дуже приступні. 1481 18—20

У КРИНИЦІ в українськім домі кімнати до винайму від 2—3 зол. денно без утримання. Гарне положення недалеко нових лазничок. Ласкані згоходження H. Wolańska, Krynica-Zdrój, ul. Zielona 472. 1707 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

Загальні Збори
Союзу українських брутовців і власників нафтових теренів „Підойма" в Дрогобичі.

відбудуться дня **23. червня** п. р. в салі „Народнього Дому" в Дрогобичі з таким порядком дня:

1) Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів.

2) Звіт Дирекції й Контрольної Комісії за діловий рік 1933 й уділення абсолюторії.

3) Вибір 4-ох членів Надзірної Ради й Дирекції.

4) Внески й запити.

На випадок браку комплету, вимаганого статутом, Загальні Збори відбудуться того самого дня, в тім самім льокалі годину пізніше, себто в 12-ій годині полудня, з тим самим порядком дня.

1706 **Надзірна Рада.**

Річне Справоздання
Варшавського Комітету Товариства Прихильників Української Господарської Академії
на день 1. березня 1934 р.

Прибутки:

1). Членські внески з 1. III. 1933 до 1. III. 1934 1977 зол. 35 с.; 2). Пожертви за той самий час 87 зол. 50 с.; 3) За журнал „За Українську Політехніку" 48 зол. 00 с.

Разом 2112 зол. 85 с.

Видатки:

1). Переказано Товариству Прихильників за час з 1. III 1933 до 1. III. 1934 1999 зол. 70 с.; 2). Поштові видатки протягом року 79 зол. 85 с.; 3). Канцелярійні видатки протягом року 12 зол. 25 с.; 4). Роїзди в справах Комітету протягом року 5 зол. 55 с.; 5). Манінуляційні в П. К. О. протягом року 15 зол. 50 с

Разом 2112 зол. 85 с.

(—) В. Сальський Генерального Штабу Генерал Голова

(—) П. Шандрук Генерал Скарбник

(—) Л. Пивасенко Секретар

Дня 18. березня 1934. перевірено.

Голова ревізійної комісії: К. Чайківська. Член: Е. Гловінський.

Гальо! Гальо! Увага! Аматори музики!

Величезна знижка цін

на мандоліни, гітари, клявішові гармонії, дуті інструменти та всіляке музичне приладдя **у фабричнім Складі Музичних Інструментів**

Леопольд Гуттерер, Львів, Сикстуська 19, телефон 107-83

Виміновуємо комплетні орхестри. 1712 1—2

Вже появилася 2-га книжка чвертьрічника

Український Агрономічний Вістник

під редакцією інж. др. Евгена Храпливого.

ЗМІСТ: Від Редакції. — Статті; Сучасний стан сільського господарства на Великій Україні та Кавказі — проф. В. Іваніс. — Розміщення ріллі на наших західніх землях — доц. др. В. Кубійович. — Сільсько-господарська освіта на Совітській Україні — агр. Ф. Баранецький. — Сучасна методика дослідження луків — доц. І. Мазепа. — Верховинські фасолі — інж. агр. Г. Гордієнко. — Стан нашого садівництва на західніх землях — А. Терпиляк. — Велика рогата худоба на Великій Україні — проф. І. Шереметинський. — Про комасаційну політику на західніх землях — проф. інж. Л. Грабина. — Головні стадії розвитку лісового господарства на Україні — проф. Б. Іваницький.

(Реферати та рецензії. Україна у світовому господарстві. — Кредитова кооперація на Україні. — Енергетичне господарство України та півн. Кавказу. — Правильність праці молочарської кооперації. — Опис седа Трускавець. — Сучасна господарська криза та її причини. — Пляновість продукції у чехосл. хліборобстві. — Політика Міжнародного Хліборобського Інституту в Римі та планове господарство. — Шанси поступу польських селян. — Вітаміни. — Час отелювання корів і економічний висяд годівлі. — Рідкий випадок многоплодности у коня. Порівнуючі досліди вгодовування бевр'т. — Якість бекенового матеріялу. — З новійшої літератури про біол.-динамічні способи господарювання. — Озера Закарпаття. — Охорона природи. — Наші горо).

Міжнародні сіл.-госп. організації, конгреси, наради — Записник нашої агрономічної праці. — Різне. — Наші втрати.

Ціна цієї книжки 3·— зол. в ЧСР. — 12·— кч., в інших краях 2·— шв. фр.) — **На рік (4 книжки) 12·— золотих.**

Адреса: ЛЬВІВ, РИНОК 10/II. — Дістати можна в усіх укр. книгарнях.

ЦІКАВІ КНИЖКИ

	Ціна	Почтова пересилка
Буреверхи — Емілі Бронте, переклав — М. Рудницький	2·50 зол.	0·50
Маціцький — Альфонса Доде, переклад із французької мови М. Рудницького	3·— „	0·50
Між ідеєю і формою — М. Рудницького	3·— „	0·50
Блакитна кімната та інші оповідання — Проспера Меріме, із французької мови переклав Василь Софронів	0·95 „	0·25
З японського дому — Ст. Левинського	2·— „	0·25
Сміх землі — Володимира Островського	1·50 „	0·15
Спогади — Евгена Чикаленка Частина І. ІІ. ІІІ.	8·— „	0·50
Окрема частина по 3 зол.		
Крізь дим і згар — Мик. Матіїва Мельника	0·50 „	0·10
Безпутні — Гордія Брасюка	0·50 „	0·10
Шевченко й княжна Репніна — Михайла Возняка	1·50 „	0·15
Українці і відсіч Відня 1683 р. — д-ра Івана Німчука	1.— „	0·15
За Сяном — д-ра Івана Німчука	0·50 „	0·10

Замовлятн в Адміністрації „Діла", Ринок ч. 10.
Належитість наділати складанками П. К. О. 143-322.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „Д І Л О"!

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 154 (13.699). Львів, четвер 14. червня 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол. Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

„Ніч під Івана Купала"

переложене на суботу 16. червня год. 18-та з тою самою програмою. — Просимо прийти. — **На випадок дощу** просимо усіх гостей з закупленими білетами і льосами на годину 20-ту **до салі Бесіди на „Дансінґ".** 1717 1—2

ЛЕЩКІВСЬКІ САМОРОБИ на убрання, костюми, плащі, шевіоти — коци — плєди — дерки — подорожні бунди — куртки виробу фабрики РОМАНА ЖУРОВСЬКОГО з ЛЕЩКОВА можна дістати у фабричному складі у фірмі **Тадей Ґурський** ЛЬВІВ, ПЛОЩА МАРІЇНСЬКА 5. 23/44 4—5
УВАГА: Оригінальні лещківські вироби тільки з пльомбою.

АВСТРІЯ НА ВУЛЬКАНІ.

ВИБУХИ БОМБ. — НАГЛІ СУДИ УРЯДУЮТЬ.

ВІДЕНЬ, 12. 6. ПАТ. Вчора рано вибухла бомба в поштовому уряді у Відні при Гімназіюмштрассе та заподіяла великі шкоди. Домівка зовсім знищена. Атентатчики заїхали перед поштовий уряд самоходом. На стації Штайнгавз біля Семерінґ зірвано залізничі рейки. Біля Гайбург зірвано електричні проводи електричної залізниці. Бомба вибухла теж на залізничім шляху біля Амштеттен. Крім того в директора паперової фабрики найдено бомбу, які вживають гітлерівці. У Відні арештовано націонал-соціяліста, який стане перед наглим судом. У Вельс арештовано 12 молодих людей, які стріляли до військової стежі і поранили двох вояків.

Перед наглим судом станув націонал-соціяліст Кеберль, який кинув бомбу на дім бурмістра у Відні. Кеберль признався, що за виконання атентату одержав 15 шилінґів. Суд засудив нелітного Кеберля на 5 і пів року вязниці. Другого атентатчика, який кинув бомбу на електрівню у Відні судитиме звичайний суд.

У Кремс, в Долішній Австрії, міністер справедливости Шушніґ заявив, що більша кількість атентатчиків виконує атентати не з ідейних спонук, але за гроші. Тому уряд скоро дасть собі раду з ворогами держави.

Хоча уряд заборонив урядовцям і емеритам належати до націонал-соціялістичної партії, проте багато урядовців не послухало наказу. Тому уряд припинив покищо платню 68-ом урядовцям і емеритам. Крім того в Стирії видалить з державної служби 150 урядовців.

Віденське кореспонденційне бюро повідомляє, що терористичні акти в Австрії виконали не соціялісти і комуністи, — як того хоче німецька преса — тільки націонал-соціялісти після заздалегідь уложеного плану.

Нові тертя на розбройній конференції.

ЖЕНЕВА, 12. 6. ПАТ. Розбройна конференція вибрала три комітети, які мають опрацювати тези компромісової резолюції. Головою комітету безпеки вибрано грецького правника Політіса, а в його склад увійдуть представники всіх европейських держав. Делегати Італії та Мадярщини заявили, що до комітету увійдуть тільки як обсерватори. Британська делегація заявила, що британський уряд не приступить до ніякої умови про безпеку.

Поділ впливів між Італією та Німеччиною

БЕРЛІН, 12. 6. ПАТ. Італійські політичні кола переконані, що головною темою нарад Муссолінія з канцлером Гітлером буде австрійська проблема.

Кружляють теж поголоски, що Німеччина зобовяжеться признати независимість Австрії. Італія піддержала би теперішні зброєння Німеччини під умовиною ,що німецький уряд прийме конкретні зобовязання в австрійській справі згідно з вимогами італійської політики. Тоді Італія посередничала би в угоді між Францією та Німеччиною.

ГОРЯЧКОВІ ЗБРОЄННЯ БОЛЬШЕВИКІВ.

ЛЬОНДОН, 12. 6. ПАТ. „Дейлі Телеграф" друкує сенсаційну телеграму свого кореспондента, який переїхав Сибір на Далекий Схід і прослідив збройні сили більшовиків на маджурському кордоні. Кореспондент повідомляє, що збройні сили більшовиків на Далекому Сході дуже великі і підготування СССР до війни дуже основне. Кореспондент запевняє, що більшовики стягнули на кордоні 300 тисяч війська і 4 тисячі літаків. Кореспондент запевняє, що незважаючи на підготовку до війни, пасажирський рух відбувається без перешкод і більшовики вдекшують переїзд на Далекий Схід.

Схопили японського консуля.

НАНКІН, 12. 6. ПАТ. Приплили два воєнні японські кораблі на розшуки за пропавшим японським консулем у Нанкіні Курамото, якого схопили китайські терористи. Китайський уряд призначив 10 тисяч долярів нагороди за вістку про консуля.

Криваві заворушення в Еспанії.

ПАРИЖ, 12. 6. ПАТ. Зі Севілі повідомляють, що в місті Вілля Вубе дійшло до кривавих сутичок. Страйкуючі робітники важко поранили міського радного та побили президента міста. Робітники уладили наступ до міського ратуша. Поліція розігвала страйкуючих. Багато осіб важко ранених. У місті Бубля дійшло теж до стріляннии між поліцією і страйкуючими робітниками. Один робітник убитий, а другий важко ранений. В Ельрубію страйкуючі робітники підпалили цілі заси ячменю. Влада перевела численні ревізії та арештування. Викрила великі склади зброї і вибухових матеріялів.

Криваві сутички на Мадярщині.

БУДАПЕШТ, 12. 6. ПАТ. У Кест комітату Пеш дійшло до кривавих сутичок між членами партії народньої єдности і народніми соц'ялістами, які мають свій осідок саме у Кест. Народні соціялісти напали на членів партії народньої єдности, кидаючи прапор в болото. Побили жандарма. Сім осіб важко ранених. Щойно інтервенція більшої кількости жандармів перервала бійку між заговрілими партіями.

15. червня

Замкнення листи кандидатів до нагород „Діла"

ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
О. ЛЕВИЦЬКА і С-ка
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 503-881.
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елегант" терпентин.
Пасту до взуття „Елегант" воскову
Пасту до підлоги „французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри
Синку до білля
1397 помадкову і коронову 18—?
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську.

Культ поляглих.

(На маргінесі останніх Зелених Свят у Львові.)

ЗНАЧІННЯ КУЛЬТУ ПОЛЯГЛИХ.

Культ наших Поляглих Героїв є частиною нашої державно-історичної традиції. Він звязує українську минувшину з теперішністю і майбутністю, скріпляє пієтизм теперішніх і грядучих поколінь до наших великих предків і їх державно-творчих діл, будить національну свідомість і чинну любов України. Культ Поляглих змагає до того, щоби Герої-Борці „за долю волю вітчини" — жили дальше в наших серцях, щоби творили дороговказ для нас і грядучих поколінь.

Культ Поляглих є культом загально-признаним у світі. Німецькі старшини в часі побуту в Парижі складають вінок на могилі французького „Незнаного Жовніра" і навідворот. Польська прогулька до Німеччини віддає пошану німецькому „Незнаному Жовнірові" і те саме роблять німецькі журналісти в часі побуту в Варшаві.

КУЛЬТ ПОЛЯГЛИХ У НАС.

Культ Поляглих у нас стає щораз більше всенародним культом. Міста, містечка й села змірюють до того, щоби зберегти память Поляглих. Вони вшановують память Поляглих мистецькими памятниками на могилі, чи скромним хрестом, стрілецькою могилою-курганом, чи лише пропамятною таблицею з прізвищами Поляглих. У день Зелених Свят, чи річницю бою (прим. на Маківці) святкуємо рік-річно Свято Поляглих, віддаємо їм всенародній поклін. Ми мусимо вимагати від влади, щоби вона ставилася уважливо до нашого культу Поляглих і не робила йому непотрібних і непередбачених законом перешкод, чи це мова про бу-

дову памятника, чи про святочні походи і богослуження. З другої сторони ми мусимо змагати до того, щоби святочні обходи в честь Поляглих відбувалися у зразковому порядку, в спокою і скупченні духа, щоби не перемінювалися у вуличні демонстрації.

ПРОФАНАЦІЯ КУЛЬТУ ПОЛЯГЛИХ.

Від якогось часу водиться у нас таке, що святочні обходи в честь Поляглих перемінюються в неповажні і часто кріваві демонстрації. В часі панахид або безпосередньо потім розкидується в нас часто-густо нелегальні летючки ОУН, а частина учасників робить ріжні невідповідальні вигуки. Влада старається цьому перешкодити. А вислід: крик, дика втеча, метушня, знищення квітів на могилах, ушкодження могил, побої, арешти. Всенародне свято перемінюється часто-густо у крикливу, неповажну демонстрацію.

На нашу думку така поведінка всяких одиниць в часі свята є профанацією культу Поляглих. Саме в нашому, а нічийому іншому інтересі лежить, щоби свято поляглих відбувалося в якнайбільшому спокою і повазі, щоби не приходило на ньому до змальованих у горі інцидентів і подій. Могили Поляглих є найменше пригожим місцем з усіх можливих для неповажних демонстрацій. Хто поступає інакше, той свідомо, чи несвідомо, в добрій чи в злій вірі поповнює святотацтво і робить неможливим виконування культу. В світі завівся такий звичай, що тіням Поляглих віддається поклін кілька-хвилевою, обовязковою, скупченою мовчанкою, бо могила, це місце, де повинен царювати вічний спокій.

КУЛЬТ ПОЛЯГЛИХ ПІДУПАДАЄ І ЗВОДИТЬСЯ.

Представлена вгорі профанація культу Поляглих веде до упадку самого культу. Влада щораз частіше забороняє святочні походи й обходи, виправдуючи себе тим, що робить це в інтересі публичного ладу і спокою, а з нашої сторони щораз вужчі кола громадянства беруть участь у святі Поляглих.

Маймо відвагу заглянути правді в вічі. Потягнімо наприклад, як зводиться культ Поляглих у Львові. Давнішими літами в походах на могили в часі Зелених Свят брали участь десятитисячні маси українського населення, а відправляли богослуження Князі Церкви. Потім по інцидентах на цвинтарях і в часі походів зменшується кількість учасників, а богослуження прибирають щораз менше святочний характер. Чому? Просто люди не хочуть брати участи в демонстраційних виступах на невідповідному місці і не хочуть наражувати себе і своєї дітвори на зневаги, побої чи панічну втечу; вкінці не хочуть бути свідками профанації могил.

Коротко кажучи, культ Поляглих підупадає і тратить на повазі. Найприкріше є те, що ми самі є спричинниками того, бо даємо змогу владі вмішуватися в наші національні свята.

Культ Поляглих мусить бути випливом наших найніжніших і найглибших почувань. Він вимагає безоглядної поваги і святочного настрою. Ми мусимо привернути культові Поляглих належну йому повагу і пошану, а тоді лише буде він справдішним віданням пошани і подяки Тим, що лягли головами за кращу долю своєї Батьківщини, тоді, стане він знову культом загальним і всенародним.

Володимир Целевич.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 101—180 Телефон 25-55.

Турецька політика.

Дещо про ревізію лозанського договору в справі Дарданелів.

В нас мало звертають уваги на те, що діється тепер у Туреччині, а ще менше на те, як Туреччина почуває себе у теперішніх міжнародніх взаєминах. На внутрішньому відтинку політики Туреччина далі себе консолідує та европеізує. На відтинку закордонної політики проявляє останніми часами велику активність.

Загально відомо, що Туреччина, не зважаючи на свій устрій і на велику ворожість до комунізму, наладнала дуже добрі, можна сказати навіть дружні, взаємини зі СССР. Не так давно був у Туреччині червоний генералісімус Ворошилов, а в Москві були турецькі державні достойники. Тепер у Женеві йде Туреччина рука в руку з більшовиками.

Турецький міністр закордонних справ Тевфік Ружді бей (лікар по фаху) довів до відомого балканського пакту неагресії. Складав дипльоматичні візити в Білгороді, в Атенах (свого часу і в Москві), а тепер виявляє неабияку ініціятиву в Женеві. Для нас особливо цікава рухливість турецького міністра на женевському терені. Чим вона там проявляється? — Отже міністр Тевфік Ружді намагається за всяку ціну скасувати деякі дуже прикрі для Туреччини постанови лозанського договору про демілітаризацію проливів. Згідно з постановами цього договору Туреччина не може утримувати ні на европейському ні на азійському побережі Босфору, ні Моря Мармара, ні Дарданелів ніяких фортифікацій, а так само ніяких більших військових залог. Туреччина хоче позбутись тих прикрих для неї приписів договору і бажає проливи уфортифікувати, тобто стати паном Чорного Моря разом зі Совітами. Совіти Туреччину в цьому підтримують, бо це в їхньому інтересі. На випадок війни совітська союзниця Туреччина не допустилаб ворожої фльоти на Чорне Море.

Самозрозуміле, що в Женеві ця ініціятива турецького міністра стрівула поважні перепони на шляху до своєї реалізації. Передовсім енергійно протиставилася цій ініціятиві Англія. Так само неприхильно потрактувала справу Італія, дарма, що вона підтримує дуже поправні звязки з Туреччиною. Кривим оком дивиться на цю ініціятиву турецького міністра і Франція, дарма, що вона дуже дружить тепер зі Совітами. Франція противиться цьому із засадничих причин. Вона стоїть непохитно на протиревізіоністичному становищі. Щож до балканських держав, то вони таки собі не бажають такого скріплення Туреччини. Цеж не може бути ні в інтересі Румунії ні в інтересі Болгарії, які через Чорне Море комунікуються з широким світом, щоби Туреччина стала паном проливів і на випадок якихнебудь комбінацій замкнула їм шлях до широкого світа. Так само нерадо та здержано трактує цю справу і Югославія. Одинока Греція не малаб до такої ревізії лозанського договору ніяких застережень, але цього замало для перемоги турецької ініціятиви на женевському терені.

Таким чином бажання Туреччини, щоби стати паном над проливами під теперішню пору нереальні. Можна сміло сказати, що не тільки в найближчій, але і в дальшій будуччині ця справа для Туреччини буде безнадійною. Для нас таке положення на Чорному Морі і в проливах, яке є тепер, найкраще. Бо ми ніколи не були і не будемо прихильниками того, щоби до українських берегів Чорного Моря був замкнений доступ для всіх, крім Туреччини, яка є тепер союзницею Совітів. Невтралізація і демілітаризація проливів лежать тепер в інтересах української національної рації. І тому інформації про ці справи для нашого громадянства цікаві і потрібні.

Уживаймо лише знаменитої цикорії „ЛУНА“
і здорової підмінки кави „Пражінь“
виробів української кооперативної фабрики
1301 „Суспільний Промисл“ у Львові.

НАЙПЕВНІША ЛЬОКАТА ГРОША У ПОЗИЧЦІ РІДНОЇ ШКОЛИ. КОЖНА ПОЗИЧКА 25 ЗОЛ.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 14. ЧЕРВНЯ 1934.

о. Д-Р КОСТЕЛЬНИК 2)

Мойсей Вернигора —
український Валаам.

В дійсности концепція Т. Коструби вповні безпідставна: вона не має буквально ні одного аргументу за собою. Історичні дані, коли їх обмірковувати з усіх боків, понад усякий сумнів свідчать, що **Мойсей Вернигора є історичною особою та що він мусів бути великим віщуном.**

1) Всі історичні вістки про Вернигору годяться в основних рисах: **хто він був, де жив, коли;** навіть загально годяться в тому, що він передсказав.

2) Польські релації покликуються на те, що в українському народі Київщини, Волині й Поділля з покоління на покоління переховується традиція про Мойсея Вернигору, як великого віщуна. Це з свого боку стверджує й Котляревський, хоч він жив на Лівобережжі. Його батько понад усякий сумнів ясно свідчить, що Мусій Вернигора в другій половині XVIII. віку мусів мати славу в українському народі також на Лівобережжі — і то саме славу великого віщуна чи ворожбита. Нарід уважає віщунів або за святих, або за таких, що мють зносини з чортом. А що Котляревський написав „Енеїду“ *в сатирично-гумористичному* дусі, то ясно, чому він Вернигорі казав „бувати“ в пеклі.

3) Ex nihilo nihil! Не можна теж уявити собі, щоб і в українському народі і в польській шляхті на Україні так сильно поширилася традиція про Вернигору-віщуна, якби така особа взагалі не існувала і якби не прославилася якимись важними „пророцтвами“, що вже тоді почасти сповнилися.

4) Думка Т. Коструби, що ніби передсказання Вернигори **expost** видумала польська шляхта щойно по 1815 р., не видержує найменшої критики. Гощинський уже 1820 р. писав поему про Вернигору, Чайковський 1838 р. видав свій роман про Вернигору. **Ці автори самі не видумали** „пророцтв“ Вернигори, але **вірили** в них; а повірити в них могли тільки так, що приняли їх від старшої генерації. Невжеж б або 15—18 років вистарчає на те, щоб якась легенда витворилася й принялася як „віра“ в широких верствах народу? Абсурд! Передсказання Вернигори рішучо мусіли бути старші не тільки від часів Наполеона, але й від розборів Польщі. І як ми вже сказали, вони мусіли почасти вже сповнитися, бо інакше годі було би пояснити той факт, що польська шляхта на Україні переховувала спис тих „пророцтв“.

5) Кс. Е. Ізопольський 1843 р. писав, що бачив списки передсказань Вернигори у Я. Фелікса Дрончевського в Дубровці, в Антона Вислоцького в Жорницях і багатьох інших[1]). Рукописні такі списки переховуються в музеї в Рапперсвіль та в музеї Чапських у Кракові. А в 1932 р. професор львівського університету д-р Йосиф Семірадзький оголосив у козацькому часописі „Ілюстровани Курєр Цодзєнни“ (ч. 264 з 23. IX.) аналогічний нововідкритий список під заг. **Пророцтва Вернигори — автентична реляція самовидця“**[2]). Ці всі списки й самі покликуються на одно джерело, на корсунського старосту Суходольського, якому Вернигора мав подиктувати свої передсказання і всі вони своїм змістом вказують на одно спільне джерело, бо в основних річах годяться.

Навіть те, що польські письменники записали як народню українську традицію, є ресонансом того самого спільного джерела. Слова, які тут находяться: „приказавши мовчанку в багатьох речах“, зовсім виразно вказують на останне передсказання Вернигори в тих списках, де він каже, що йому про дальшу майбутність не вільно говорити.

Отже виходить, що Вернигора є історичною особою, що він був славним віщуном та що на просьбу корсунського старости Суходольського передсказав йому майбутність Польщі ще перед її розбором. Це все ближче пізнаємо, коли обговорюватимемо реляцію, опубліковану проф. Семірадзьким. Тоді також переконаємося, що **Вернигора не був ніякою політичною особою, тільки великим ясновидцем** — як біблійний Валаам. І власне, щоб ми могли зрозуміти правдивість його ясновидючости та її незвичайно високий ступінь, мусимо вперед познайомитися з біблійним Валаамом.

(Далі буде.)

[1]) Цит. Т. Коструба, також стор. 42—43.

[2]) Т. Коструба не взяв на увагу цього списку, бо він почався, коли його розвідка вже була надрукована.

Відслонення нагробника Михайла Вербицького.

Кілька думок перед новим народнім святом.

В найближчу неділю 17. ц. м. відбудеться святочне **відслонення надгробника Михайла Вербицького у Млинах коло Яворова.** З нагоди оцього незвичайного, а вже на наші місцевості обставини справді дуже рідкого свята припадає мені милий обовязок пригадати нашому українському громадянству кількома словами заслуги незабутнього Покійника на ниві нашої вбогої музичної культури.

Всюди по світі, де лиш бється українське серце, гомонить торжественна пісня **„Ще не вмерла Україна“,** що стала небавком по своїй появі на світ Божий нашим національним гимном. Та пісня сталила серця перших сівачів другого галицького відродження, вона загрівала нашу молодь у боротьбі за рідну просвіту на склоні минулого й нашого століття, вона була боєвою фанфарою наших борців у визвольній війні — їй вони занесли на найдальший, найглухіший схід України, де народ досіль серед безпросвітної московської темряви звик був чути мабуть тільки ту одну патріотичну пісню... „Боже царя храни!“ Коротко — вона була місіонаркою всеукраїнства та обединителькою всіх просторів, де лише живе український нарід!

Та чи так багато можу начислити таких, які знають, що композитором цього нашого національного гимну є саме Михайло Вербицький, „егоже память світло почитаєм“? Ану, може кому треба вдаритися в груди?

А кожного року, з першими березневими промінями весни як на всіх українських землях гомонять пісні в честь безсмертного Кобзаря-Пророка і в цих піснях срібнодзвонний прім веде наша жвава, многонадійна шкільна молодь — на першому місці гомонить могутній **„Заповіт“** і саме найчастіше в музичному оформленню Вербицького. Бо — як часто вчуєш у нас — те оформлення саме найдоступніше для ширшого загалу і в додатку воно вкрилося достойною сивиною великої бувальщини!

Але чи взагалі багато зпоміж нас усвідомлює собі справжню величину музичних заслуг оцього композитора, що чейже таки колись між нами жив і творив — оцього новітнього Амфіона, що звуками своєї чародійної ліри здвигнув камінння на тебанські мури нашого народнього Відродження!

Ще з хорів наших церков гомонять на хвалу Божу його **безсмертні богослужебні пісні** — всі від старця до дитини напамять знаємо його оба мінорні „Отченаші“, останню „Херувимську“, простеньке потрійне „Господи помилуй“. А коли прийде сумна конечність, попрощати кого з нас на дорогу Вічности — тоді над домовиною шумом плачучих беріз рідає безсмертна пісня **„Тихий вітер“,** також твір нашого старого Співця Галицької Землі!

А на устах наших сідоглавих дідусів та бабусь, з якого-то покоління вже лише ледви-хто лишився в живих, береліи невинно мрійливі мельодії з **„Підгірян“, „Сільських плєніпотентів“, „Паншини“,** чи ще з котрої з численних його співогор. А хто з них співав у хорі, знає й тужливу пісню про тройзіль, дівчину та високу могилу, і бадьору пісню про жовніра, що з вірою у Божу всемогучість іде в розгар бою, та ще може й пісню про місяць ясний, про мотильку й цвітку...

Гей, гей, гарна була ти, наша минувшино! Та є, на жаль, невдячні внуки, що про тебе знати не хочуть, ще й тебе нераз паплюжать, мов щось негідне їхньої надутої вчености! Нехай вони ждуть, аж сповниться на них жахливе пророцтво Кобзаря про „живих, мертвих і ненароджених“ — що „премудрих немудрі одурять!“ Облетить з них увесь бібуляний хлам високовчених слів — лишиться нага, жахливо нага... порожнеча! А кругом — сором і більш нічого!

*

Сподіюся, що це свято у Млинах розлічне нову добу в наших відносинах до спадщини Творця „Заповіту“ й „Підгірян“. Зпоміж численних запорошених та полинялих рукописів неодно досіль забуте, а може навіть і тодішнім поколінням незнане, та проте ціннє — встане наново, заблисне у своїй питомій красі, а при сприятливіших умовинах — дай Боже нам їх якнайскорше діждатись! — може навіть зложиться повне видання усіх творів Вербицького. А за ним повинна піти й інша наша старогалицька музика. Таким робом хоча в одній ділянці життя змилиб ми зі себе нашу історичну клятву того вічного починання й нелокінчування, а опісля розпочинання наново!

Д-р Борис Кудрик.

Городно і його викопалини.

(Докінчення.)

В тій самій висоті, лиш трохи на боці, відкопали мури колишньої церкви з XIII. віку. Мури з плоскої сильної цегли. Тут відкопали фундаменти абсиди. В середині абсиди стоїть невеличкий мур. Здається, там був колись вівтар. При одній стіні абсиди є заглиблення, видовбане в камені; — мабуть призначене було на свячену воду. Коло церкви багато людських кісток та черепи зі стрілами в середині. Це давне погребище.

Під мурами церкви, але на 1 м. глибше відкопали грубі мури ще старшої церкви, бо з XI. віку. В мурах великі бльоки каміння вигладженого назверх, та вмуровані дзбанки як акустичні голосники. Видно ця церква була колись сильною обороною. Обі церкви мурівані у візантійському стилю. Здається, були обі криті бронзовою і оловяною бляхою, бо між звалищами тих церков найшли скручені кусні бронзової і оловяної бляхи. Тут знайшли багато камінних куль ріжної величини, камінні сокирки, стрілки, а також ножі, остроги, браслети тощо.

Недалеко викопалища, за невеличкім узгір'ям „Коложа“, стоїть по другім березі Городичанки старенька „повасиліянська“ церква з XI.—XII. віку. На церкві невеличка баня, а на ній трираменний, залізний хрест. На мурах видніють малі, добре збережені трираменні хрестики, уложені з поодиноких ріжнобарвних, керамічних плиток, вмурованих у стіни церкви. Горою, в стінах є голосники, а долиною отвори до обстрілу ворогів.

Перед 77 літами, коли розбурхані води Немна забрали клаптик берега Коложі, тоді завалилася одна стіна церкви. Російський уряд підмурував беріг, щоби Немен не розбивав узгірря і поставив таку саму дерев'яну стіну на місці мурованої.

Ця церква — хоч у добрім стані — вини вже тільки звичайна собі „свідоцтвиня обжонду всходнего“. Але варід от-що каже:

У Городні жили колись в XI. віці два брати Борис і Хліб. На замчищі побудували вони сильну оборонну церкву, а під викопали тепер спідні авалища. Коли їх батько, князь Володимир Великий відвідав раз своїх синів, просив, щоби вони вибудували тут таку саму церкву, яку він поставив у Київі. По цьому замчищі і по Коложі ходив колись Володимир Великий та складав ріжні пляни. Він думав поставити тут другу оборонну церкву, щоби сильно закріпити границі своєї держави, та ще сильніше вірою обєднати свій нарід. Сини сповнили волю батька, та на Коложі поставили таку саму, величаву церкву, яку їх батько здвигнув у Київі. Це була колись дуже сильна оборона проти всяких ворогів, бо всіх і все перебула.

Церква на Коложі і звалища другої церкви на замчищі, це одинокі тут свідки нашої колись славної бувальщини. Найзники зійшли зі сцени історії, хіба лиш деякі з них час від часу верталися на сцену відограти нову дію останнього свого акту. Минулися давні короги, омілились корлони, а ці церкви все стоять і стоять на сторожі границь княжої доби і праліпної віри.

Все проминає — лиш віра і нація — коли зіллються в одну цілість, переходять цілу історію.

Довкола церкви старий, мурований цвинтар. Часто знаходять тут римські монети, а навіть камінні стріли, хрестики та якісь фігурки, може ще передісторичні.

Тепер іде за цю церкву процес, бо римо-кат. єпископство жадає від православної дієцезії звороту церкви.

Відкопані звалища і мури церков це лиш перша картина історії, — а решта — хто знає, чи не важніша частина минувшини пратребала чекає в землі.

Роботи ідуть дальше.

Коли ці викопалища оглядали вже чужі учені з Львівщини, Берліна, Риґи, Парижа, то тим більше мусять до Ґрода заглянути і українські вчені, історики й археольоґи.

У цій справі мусять вони сказати своє рішаюче слово, бо тут у решній мірі виступає культура княжої доби.

На ферії
На відпочинок
купує кожний
літню обуву
Del-Na

Настрої червоної армії.

Данцігська газета „Нає Нахріхтен“ надрукувала великий допис з Москви про настрої червоної армії. В кінці 1933 року в Москві відбулася таємна нарада Центрального Комітету Комуністичної Партії з політичними керманичами червоної армії. Головною справою цих нарад було вияснення червоноармейських настроїв.

СТАН АРМІЇ НА УКРАЇНІ.

Особливо докладно обговорювалися справи, звязані з ненадійним станом окремих військових частин.

Доповідачі з України заявили, що не менше восьми дивізій є ненадійними, чотири — під знаком запитання і лише пять дивізій, так звані „окупаційні сили“, укомплєктовані з росіян, признані надійними.

НЕЛІПШЕ Й НА КАВКАЗІ.

На Кавказі справи стоять не ліпше. Там признали надійними лише три стрілецькі дивізії та одну кінну бригаду. Ненадійними признали три дивізії й одну під знаком запитання.

ТАК САМО Й У БІЛОРУСІ.

У Білорусі стан такий самий: дві дивізії непартійні, дві лише наполовину надійні і лише можна покластися на дві дивізії зі складом великоросійським.

ЩЕ ГІРШЕ В СЕРЕДНІЙ АЗІЇ.

Найгірше для московської влади стоять справи в Середній Азії. Територіяльне військо там не тільки нелевне, але виразно пересякнуте сепаратизмом.

У цих областях большевики до цього часу не мали змоги організувати клюби червоноармійців. Безбожницький рух тут не має найменшої сили. Музулманські панотці в Середній Азії зберігають великий вплив як на цивільне населення, так і на вояків.

ЧЕРВОНА КАВАЛЄРІЯ В МОНГОЛІЇ.

Надзвичайно характерні події розповів очевидець з Далекого Сходу. Події мали місце в Бурято-монгольській республіці.

Коли бурятська червона кінnота почула, що японці увійшли вже в провінцію Джеголь, вона раптово в один день щезла без жадного сліду. Залишилися лише військові урядовці та канцеляристи, які продовжували вимагати з Москви харчування і гроші для утримання війська. Коли ж зявилася контрольна комісія, то вона не знайшла ніякої кінноти. В штабі їй зясували, що кінноту вислали як карну експедицію. Комісія протягом кількох днів розшукувала кінноту при допомозі аеропланів, але ніде ніякої живої душі не знайшла. Протягом семи місяців так і не пощастило зясувати — куди ж зникла ця кінnота?

АЛЕ Й ПЕВНЕ ВІЙСЬКО ЧІПАТИ НЕ СЛІД.

Тимчасом і ті військові частини, які вважаються певними, не можна рушати з місця й виводити з тих районів, де вони зараз розташовані, бо як тільки ці частини будуть виведені, там негайно вибухне повстання і радянська влада буде ліквідована.

КРЕМЛЬ БОЇТЬСЯ ВІЙНИ.

Закінчуючи свій допис, кореспондент каже, що нелеві частини не дістають правдивої зброї. Мобілізація цього війська — є величезною небезпекою для червоної армії.

Кремль це дуже добре знає, а тому вимінає війни. (УКРАЇНТАГ).

Зол. 1·50
Коштує чвертьрічна передплата гумористичного журналу
„ЖОРНА“
Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА“
Львів. Ринок 10. Конто ПКО. 503.496.

Методи большевицької боротьби в Америці.

Ню Йорк, 1. червня 1934.

Останніми часами звернули на себе увагу три події на робітничому фронті в Америці: Завзята боротьба між міліцією й страйкуючими шоферами в Толідо, в стейт: Огайо, напад безробітної товпи на поліцію в Ню Йорку в часі роздавання безплатних допомог з міського бюра і напад страйкуючих докових робітників на поліцію в Сан Франсиско з результатом, що поліція виповіла товпі боротьбу на воєнний лад.

У Ню Йорку, крім напастей на поліцію, повторилися напасти на суд за те, що суддя не хотів випустити обвинуваченых у розрухах без запоруки на волю. До суду прибула товпа у великому числі і хотіла навіть у суд. будинку господарити наче на вулиці. У звязку з тим зайтна оповістка нюйорського директора поліції О'Раєна, що поліція, в порозумінні з мейором міста, рішила ужити всіх засобів, щоб охоронити місто „перед чужинною інтригою".

Серед нашого загалу якось здавна прижилося переконання, що поліція — це „ворог працюючих мас". І тому наш загал мимохіть нераз стояв по стороні тих мас, що видають себе за робітників і атакують поліцію. Аж напади большевицької юрби на українські маніфестації в Америці отворили нашим людям очі. Вони почали розуміти, що поліція не на те, щоби побивати бідних, а на те, щоби берегти прилюдного ладу. Це ми навчилися на нашій шкірі.

А тепер варто дещо навчитися з випадків, описаних на вступі, тобто з подій у Толідо, Сан Франсиско та в Ню Йорку. Одначе, щоби навчитися, треба такі і тим подібні факти розслідити аж до споду. Саме мин. тижня видав відомий бувш. прибічник президента Рузвельта, проф. Реймонд Молей, 31-ше число свого тижневика „Сьогодні" („Тудей") і в ньому помістив статтю Мк Алистера Колемена „Большевизм бе". Ця стаття, точніше її автор, повинен бути нашим учителем у справах большевицької тактики. Може це придасться декому для практичних цілей, тому наведемо ось-такі виїмки зі статті:

Жінка кричить нелюдськими голосами і вється в болях, перевертаючися на хіднику. Вона кличе: „Він копнув мене" і вказує на полісмена, що стоїть кільканацять кроків у віддалі і не знає, про що йде. Нагло прибігають інші жінки, молоді дівчата і хлопці, окружують полісмена і дехто кидається на нього з патиком. Полісмен хоче боронитися своєю палицею, але йому її видирають з рук, тоді він свище, йому на поміч прибігає кілька інших його товаришів, спільними силами вони боронаться перед напасниками, а тимчасом вже свище сирена поліційного амбулянсу і ціла компанія полісменів являється на місці. З усіх усюдів збігаються репортери, беруть фотографії, товпа росте до великих розмірів. За кілька годин газети містять фотографії зі сцен боротьби між поліцією й ворохобниками, довгі газетярські колюмни описують подрібно боротьбу, подається число цікавих видців на десятки тисяч і називається їх „симпатиками комуністів". Телеграфічні агенції розносять вістку по европейських містах, там викликають переполох, що Америка вже цілком навіщена большевизмом, а в головній квартирі в Москві нотують факт, що в Америці комуністична революція вже підготовлена, великі маси народу вже скомунізовані і треба лише першого травня чи іншого дня, щоби прийшов переворот. Першого травня вийде на Юніор Сквар 10.000 большевицьких маніфестантів, большевицькі газети напишуть, що сто тисяч, а ціла Европа і Москва опісля дивуються, що... ще нема большевицького ладу в Америці.

Недавно полагоджено в Ню Йорку страйк готелевих робітників. Кухарі і кельнери хотіли підвищки платні. Довідувалася про це організація „Злучених Харчевих Робітників Світу". Пішли погрози, пікетування таблицями і розтрублено подію до небувалих розмірів. Коли страйк полагоджено, виявилося, що „Злучені Харчеві Робітники Світу" це організація, зложена з двох кельнерів і двох хлопців до послуги при головній большевицькій квартирі в Ню Йорку.

Якось незабаром вибух у Ню Йорку страйк шоферів. Публика не могла вийти з дива, що він прибрав такий гострий характер, коли загально відомо в Ню Йоку, що шофери дуже культурні люди. А міжтим кількадесять авт поломано цілком, в інших побито шиби, в багатьох повідривано двері і т. п. Аж опісля виявилося, що то завязалася шайка простих бандитів, які йшли на сліпо за командою з большевицького штабу і без порозуміння зі страйкарями ломили вози.

Коли в інших подібних випадках самі комуністи мусіли відтягнутися з боротьби, то їх газети писали отверто: „А всетаки користь з того та, що наші люди набрали практики у вуличних боях". Отже це було ніщо інше, лише звичайні большевицькі маневри.

Знана опіка большевицького інтернаціоналу над нігерськими хлопцями, засудженими в так званім „процесі в Скатсборо" за вбивство білої дівчини. Комуністи хочуть присвоїти собі оборону засуджених і в тій цілі зорганізовано „Міжнародню Оборону Робітників". До бюра цієї Оборони телефонують комуністичні агітатори в хвилі, коли поліція візьме їх під свою „опіку".

У робітничих юніях большевицькі вертільники намагаються заволодіти цілою юнією, а коли не можуть, розбивають юнію. По школах учать дітей, як плювати на полісменів і зневажати учителів. Де лише зберуться соціялісти, там комуністи перші наступають їм на пяти. Хто лише підійме голос у якійсь робітничій справі, тому вони стараються скрутити голову. Яке лише американське свято проголошене, вони хочуть монополізувати його для себе. А кожний проект американського уряду в справі допомогти безробітним, або в цілі заряджения кризі, комуністи пятнують уже наперед, як вороже „Робітничому загалові".

Як довго американський загал не знав, що це є отой большевизм, так довго боявся нового руху. Тепер консервативний американець чує вдячність для комуністів. Він навіть підтримує їхній рух, хоч як його ненавидить. Звідки це пішло?

Був в Америці час, навіть ще недавно, коли назрівали були поважні сили для довершення перевороту в Америці. Це був соціялістичний рух, підтримуваний ріжними прогресістами. Від часу, коли большевизм в Америці вийшов на вулиці; коли почав передовсім поборювати цих прогресістів; коли почав розбійничими способами добиратись до робітничих юній; коли загалом стало небезпечно мирному громадянинові показуватись на вулицях многолюдного міста, большевизм став зненавидженим усіми, а найбільше соціялістами. В часі недавної демонстрації нюйорських соціялістів проти погрому соціялістів у Відні, комуністи напали на велике 20.000 зібрання соціялістів у Медисон Сквер Гарден і розбили його. Так скінчився „спільний робітничий фронт" в Америці, так покінчилася „небезпека" робітничого руху і так покінчилася й сила воюючого большевизму.

Теперішні насильства комуністів вказують лише на їх розпучливе положення. Там, де вони виступають масово, вони покірні перед поліцією, як ягнята. Там, де вони йдуть скрито, вони уживають засобів звичайних бандитів.

І тому американська поліція може сміливо не лише кидати погрози на адресу комуністів, але й ці погрози виконувати, тим більше, що зареєстрованих членів комуністичної партії нараховано уряд на 24.500.

Семен Демидчук.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.**

Великий Театр
завтра в четвер преміера славної
„Подорожі по Варшаві"
в інсценізації ЛЕОНА ШІЛЛЕРА

Театр Ріжнородностей
нині і завтра 2 останні вистави комедії
„Любок то я"

Українське жіноцтво в Америці.

Статут „Союзу Українок Америки" і програма його діяльности.

У склад „Союзу Українок" Америки ще того самого 1925 р. приступило 5 істнуючих жіночих товариств. У 1926 р. приступив один новий відділ, в 1930 — 5 відділів, у 1931 — 6, а в 1932 — 12 відділів. З кінцем травня 1932 р. було обєднаних усіх 29 відділів, а в них біля 2.000 членкинь. Це не є спеціяльні філії „Союзу Українок": це сестрицтва, жіночі відділи допомогових товариств та жіночі секції при політичних клюбах.

Метою „Союзу Українок Америки" згідно з постановами його статуту — це: „просвіта й економічне обєднання всіх українських жіночих товариств в Америці, звязки й співпраця у міжнародніх жіночих орґанізаціях, пропаганда української справи серед чужинців, поміч і співпраця з українськими жіночими організаціями в Европі".

Як репрезентант українського жіноцтва Америки уладив був „Союз Українок Америки" у 1927 р. в гостинниці Астор у Н. Йорку виставу українського народнього мистецтва, що тревала повний тиждень, перейшла з великим успіхом і познайомила американські кола з талянтом української жінки. „Союз У." уладжував концерти, Шевченківський вечір, театральні вистави, підтримував звязки з европейськими орґанізаціями українського жіноцтва і загально-американськими орґанізаціями та старався задержати в українському жіноцтві рідні звичаї й дати йому знання загальне й своє, рідне. Одночасно брав „С. У." участь у всіх загально-українських політичних виступах в Америці. Під враженням подій, що зайшли в Галичині восени 1930 р. основався при „С. У. під проводом д-р Неонілі Пелехович т. зв. „Медичний Фонд", який мав дати поміч фізично пошкодованим. Це була немов секція „С. У.", хоч із широкою автономією. Цей „Фонд" зібрав був 2.000 ам. дол. і вислав на поміч жертвам „пацифікації на руки Т-ва „Народня Лічниця" у Львові.

Як видно з цитованої частинки статуту „Союзу Українок Америки" — його завдання широкі. Коли йде про співпрацю з іншими жіночими організаціями, про пропаґанду чи поміч серед чужих організацій в Америці чи поміч европейським, то „С. У. А." може викликати замітні успіхи. Одначе ще багато можна зробити в ділянці „просвітньо-економічного обєднання", про яке говорить статут.

Не зважаючи на те, що з причин, про які вже була мова, „Союз У. А." не міг розвинути правильної, послідовної, безпосередньої діяльности, то всеж таки його успіхи за тих кілька літ істнування дали йому право промовляти до українського жіноцтва в Америці як його репрезентант. У кінці інший організації, а саме в „Союзі У. А." дійшли до того переконання, що треба взятися до поширення, скріплення й прискішення організації. Орґанізувати жіноцтво не на те, щоби воно лише вкладки платило, але на те, щоби організованим шляхом, у взаємній допомозі осягнути вищу мету. Прискорити організацію тому, щоби ще врятувати решткн молоді від винародовлення, щоби в організації пригадати українській жінці її великі обовязки супроти її вужчої й ширшої родини.

Ті завдання й обовязки українського жіноцтва в Америці зібрала була в кількох газетних статтях пані О. Лотоцька, містячи їх у „Свободі" за 1931 р. Тези тих статтей зводилися до таких точок:

1) Українське жіноцтво Америки мусить зацікавитися живо молодим поколінням, а вслід за тим піклуватися українською школою й ту школу підтримувати.

2) Творити молодечі відділи „С. У. А." орґанізуючи дівчат у тому переломовому для них віці, коли вони як недосвідчені входять у життя. Українські молодечі жіночі клюби сталиб осередком товариського життя й притягалиб навіть мужеську молодь.

3) Тому, що українським народнім мистецтвом цікавляться американці (пісня, шитво, танок, деревні вироби) треба поширювати це мистецтво. Воно в багатьох випадках промостить шлях до американських, не тільки жіночих кол і зєднає прихильність до українського народу.

4) Жінка повинна освічуватися, читати книжки й часописи, слухати відчитів, вести дискусії на теми історичні, політичні і т. п., а вкінці „подумати" про власний журнал.

5) Жіноцтво повинно вести пропаганду української справи на просторі Америки і загалом у світі; цікавитися визвольним рухом українського народу та

6) орґанізувати матеріяльну поміч на ріжні ділянки й усякі землі, де живуть українці.

Статті п-ні Лотоцької на такі теми зворушили жіночу думку. Вони допомогли витягнути жіноцтво на публичну арену, якою був Перший Український Конґрес в Америці.

Лев Ясінчик.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бланатні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром бідети до першорядних кін. 5/73 62-7

ПОКЛІН ПОЛЯГЛИМ.

ОТИНІЩИНА.

Як попередніх літ, так і в цьому році Отиніщина, запремаж села отинійської судової округи, засвідчили могутнім походом у перший день Зелених Свят на цвинтар в Отинії правдиве зрозуміння і щиру віддапість ідеї, символізованій у розритій могилі Українського Стрільця. Підчеркуємо: у розритій могилі, бо само свято випередило чимало інцидентів, що кидають сумне світло на спричинників того вандалізму.

Вже на два тижні перед зеленими Святами постерункові з Гостова, Отинії і Ляцького Шляхоцького візитували по наших селах представників українських установ і чільніших громадян, відстрашуючи їх від участи. В само навечерів походу місцевий „Стшелец" дефілював по місті, а постерункові ходили по вулицях і домах видніших громадян, даючи одним „батьківські поради" у формі заказів, а других примикаючи з превезційних арештах. У часі, як „Стшелец" дефілював по місті, а постерункові збирали по вулицях і домах небезпечних по їхній термінології типів, розрито знову свіжо оправлену могилу, а один із старших постерункових, що явився до асисти, заборонив закопати привезеного дубового хреста і перерізав його пилою на дві частини, вживаючи до помочі насильно візника. Того самого вечора по розритті могили, ушкоджені хреста і примкнені кількох громадян „Стшелец" знову передефілював містом, а негайно по перемарші повибивано у місцевій філії „Просвіти" усі вікна.

В сам день походу постерункові з Отинії, Гостова та Ляцького Шляхоцького пообсаджували дороги і стежки і не пускали людей до Отинії, відбираючи від одних вінки (літорі з Отинії і з Бабянки), других легітимуючи і спи:уючи протоколи (Ворона), то знову прирешговуючи у громадському уряді (Гаврилівка), то врешті притримуючи поодиноких людей у приватних домах (Кривотули).

Та не зважаючи на все те, села одинцем перебились до Отинії, де біля церкви зорганізувався в кількатисячну релігійну громаду і в супроводі церковних процесій з Отинії ,Гостова, Закровець, Торговиці і Голоскова, чотирьох священників під проводом Всеч. о. пароха Іллі Лабія, около 30 вінків і принагідно зібраного хору врушили на цвинтар, де на розритій могилі без хреста відправлено збірну панахиду, до якої станули: о. Лабій з Отинії, о. Майковський з Голоскова, о. Стрийський з Гостова й о. Маркевич зі Скопівки; останній виголосив по панахиді щиро-патріотичну і совісно передуману проповідь.

Розриття могили на цвинтарі, перерізаний хрест, превенційні арешти, вибиття шиб, асиста постеруику в цілому складі, як у дорозі на цвинтар, так і підчас панахиди, злилися немов в одну гармонію сучасности, а теплі слова духовного провідника, що навязували до витвореного тла, витворили всупереч інтенціям противників свята у багатотисячної української громади справді тримали і дійсно будуючий елюмін, і то у всіх, почавши від чотиролітніх дітей, що несли на самому чолі походу перший вінок, кінчаючи на старших, досі ще нерідко вискорузлих і національно невироблених громадян.

Для історії стверджуємо, що це вже третій раз підряд нищать могилу, забирають хрест і бють шиби. Цим разом знову були перепони у відбутті релігійного походу і знову спрофановано могилу через перерізання і забрання хреста. Все те подаємо до використання Української Парляментарній Репрезентації, якій можемо послужити ще точнішими матеріялами.

БУЧАЧ.

В перший день Зелених Свят відбувся процесійний похід на цвинтар на *Нагірянці*, де лежать могили полеглих стрільців з часів визвольної війни. Процесії вирушили з обох церков у місті а опісля злучилися з процесією парохіяльною і разом пішли на цвинтар. Панахиду над могилами полеглих борців відправив о. кап. Д. Нестайко в асисті двох священників монастиря ОО. Василіян. Підчас процесії та панахиди співав сокальіян. Підчас процесії та панахиди співав сокальський хор під диригентурою дир. Миколи Харлянами, то на кожному кроці як не труп лежить, то хтось конає голодною смертю, отже треба було очистити місто для такого високого гостя як Еріо. Большевики змобілізували всі авта і всіх живих та мертвих скидали на автомобілі чи то фіри і вивозили за місто на кількадесять кільометрів. Тому на Еріо нема чого сердитись. Він дійсно міг не бачити тої страшної картини. Коли він приїхав поїздом на станцію, то в буфеті, де крім чаю не було нічого, появились шинки, білий хліб, ковбаси, консерви, ріжні тістечка, а все те, після його відїзду теж так скоро щезло, як і появилося.

Перед стацією чекали кількадесять автомобілів, всі нові, везли його самими ліпшими, декорованими вулицями. Мені часто задають питання: „А що влада, коли люди вмирають?" Вони просто говорили „Пусть дохнуть, они лодирі, симулянти". Комуністи, ГПУ ходять з червоним обличчам, карки як у биків, а український ограблений нарід пухне і вмірає.

Надійшла весна, весняні роботи, треба сіяти; нарід непрацездатний, большевики почали видавати позичку на відробіток по пів фунта на трудодень, тобто як один день проробиш дадуть пів фунта борошна з прілого вівса або вики. Тільки тим, хто робить, хто здібний до роботи, бо вони додержуються Ленінського гасла „хто не робить, той не їсть".

Падають бідні люди, а йдуть на роботу. Після Великодня підрахував я за 3 місяці у нашому селі умерло 3.200 душ; було 7.000. В сусіднім селі 4.000. Є села, де зовсім нікого не найдеш живого, хто вмер, а хто так покинув село. Хати порозвалювані, є вулиці, де ніхто не мешкає, дороги та подвіря позаростали лободою, то кропивою. Нарід, котрий лишився живий, з лиця блідо сірий, притуплений зір і ноги переставляє.

Коней не більше як пів проц. лишилось, корів 2 проц., курей та свиней майже не видно. Минулим літом большевики бачили, що не тільки гине український селянин, але за ним і сільське господарство, також і кадри сільсько-господарьких робітників. Бачили, що ті, що лишились у живих, голодом вимучені, селяни з роботою не справлються; вони висилають фабрично-заводських робітників, службовців та студентів на польові роботи, а для оправдання пишуть по газетах про „небувалий урожай на Україні".

Якщо хочете брати участь у виборах до громадських рад, то негайно замовте собі

Новий Самоуправний Закон

разом із

виборчою ординацією

д-ра Степана Барана.
Замовляти в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10.
Ціна примірника 0·60 зол.
(з почт. пересилкою 0·95 зол.).

Село на Радянській Україні.

З ВРАЖІНЬ ОЧЕВИДЦЯ.

II.

Як виглядають голодні? — Ідять усе, що є. — Як очищували села на приїзд Еріо. — Що робить влада?

Вчора бачив я людину зісохлу, тільки шкіра і кости, а завтра опухне до того, що шкіра потріскає, а ран потече, мухи за нею роем полетять, на живім тілі появляться черви.

Мій знайомий, добрий господар; у жмені гірчиця-хабаззя, їсть, з нього тече, на людину не подібний, пізнати його можна тільки по шапці.

— Добрий день — кажу, — як справи?

— Слава Богу — відповідає — пятеро померло, я, жінка і найменше може спасемось.

Годину пізніше я йшов мимо його хати, він лежав мертвий, не дійшовши до чеї. Діти порпаються в гною, може яке зернятко найдуть.

За городами купка людей; нахилені, підходжу, страшний обід. Здохлий колхозний кінь, ріжуть, кавальцюють, дехто тутже сире, гложе. Псів поїли ще зимою, коти денеде ще є. Пес став жертвою зразу, бо теж голодний. Наставивши черепок, „на! на!", і він не підозріваючи зради, входить у сіни, тут йому і смерть. Голодні скаржуться, що дуже худі, тільки шкіра та кости. Коти товстіші, але кота злапати голодному важче.

В сусіднім селі мати зарізала свою дитину і зїли сімією, міліція найшла тільки головку в ланах, де були ще котячі та собачі гіжки. Друге село обгородили колючим дротом, нікого туди не впускають, більшість мешканців хора на носатизну від того, що їли здохлу конину.

Мерли цілими сімями, ховати нікому, трупи лежать по дві неділі, сморід. Зимою ховали тут у хатах, батько умре, діти яму копають на середині хати. Кладуть і не загортають, чекають на другого, бо сил нема копати. Ховали так: з двох-трьох хат трупів поскидають на фіру як дрова і пхаючи руками воза везуть на цвинтар. Старий гріб розрюють, накидають трупів нарівні з землею, на верх трохи землі насиплять, так що де сторчить рука, а де голова. Багато умирало по дорозі, по полі, йдучи шукати поживи. Тих нікому ховати, трупи тліли, кістяки ще й тепер можна бачити. Розуміється, що чужинні гості цього не побачуть.

В той час, коли Еріо мав приїхати до СССР, я був у місті Запоріжжі. З газетних телеґрам було звісно, що Еріо зі Стамбулу їде до Одеси. Еріо ще був у Туреччині, а в Запоріжжі йшла вже горячкова робота очистки міста. Тому, що міста були переповнені голодними се-

Ще про зїзд талєргофців.

Спростування Талєргофського Комітету.

Львів, 11. VI. 1934.

Зсилаючись на §. 19. прес. закона просит підписаний Комітет о поміщене слідуючого спростовання статей п. з. **„Повне банкротство москвофільського свята"** (ч. 142) і **„Ще про зїзд талєргофців"** (ч. 143), поміщених у Вашій газеті:

1) Неправдою єсть, що „всіх участників талєргофского свята, які брали участь у поході вулицями Львова на Личаківский цвинтар, було найвище 4000", а правдою єсть, що було їх 14850, бо Комітет, випускаючи похід із Високого Замка, докладно обчислив всіх участників, виходячих чвірками.

2) Неправдою єсть, що на Високім Замку „співав хор зі села Ляшкова, радехівского повіту", а правдою єсть, що цілу Службу Божу співав хор із Глинян.

3) Неправдою єсть, що „по промовах заїхали на площу військові „гулящаконии" і „руская братія" засіла до обіду", а правдою єсть, що ніяких військових кухонь не було, бо буфет держали рускі дами міста Львова.

4) Неправдою єсть, що „за площу мусіли аранжери заплатити аж 800 зол.", а правдою єсть, що за площадь заплатив Комітет 250 зол.

5) Неправдою єсть, що „на концерті виконано виключно російскі пісні", а правдою єсть, що на концерті співали хори великорускі, малорускі і лемківскі пісні.

6) Неправдою єсть, що „до Львова стягнено масу темних людей з гір... і що тим людям платили переважно за дорогу і страту часу, при чому гроші виплачували „русскі" учителі, священники, адвокати і студенти", а правдою єсть, що в зїзді брали участь люди зі всіх повітів Галицької Руси і нікому із участників ні за дорогу ні за страту часу ніхто не платив ні гроша.

7) Неправдою єсть, що „аранжери зїзду мали просто панічний страх перед українцями і хто їм тільки видався підозрілим, того негай-

Дешевий тиждень по 7½ сотиків, маркізети, мушлїни, препони еповжи і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИИ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 67-365

що казали поліції арештувати", а правдою есть, що ніхто з Комітета і не думав про арест кого-небудь і нікого взагалі не казав арестувати.

З почтенієм

За Центральний Талергофскій Комітет:

Секретар: **Д-р В. Ваврик.** Предсідатель: **Антон Гулла.**

НАША ВІДПОВІДЬ.

На отсе спростування заявляємо коротко, що наші дані про зїзд талергофців, особливож про число його учасників, яких в ніякому разі не було більше, як 4.000, **підтримуємо вповні.** Запевняємо пп. Гуллу і Ваврика, що крім них були ще й інші люди, які теж точно почислили учасників зїзду. А втім смішно писати про 14.850 учасників, коли похід у чвірках повільним похоронним ходом ішов 40 хвилин. що наш представник обчислив з годинником в руках. Навіть якби той похід ішов скорим військовим кроком, то за 40 хвилин не перейшлоб більше, як 6.000 людей. А того не було, що можуть посвічити всі ті, що похід бачили.

Пишучи про свято посвячення прапору української кооперації, в якому взяли, як відомо, поважнішу участь тільки представники кооператив Львівщини і сумежних повітів, а не люди з усього краю, як це було у москвофіліа, — подали ми, що в дефіляді, яка тревала повних 55 хвилин і в якій люди йшли скорим військовим кроком, взяло участь 5.000 осіб. Виходить, що якби ми так обчислювали учасників, як це роблять москвофіли зі своїми, то повинні були подати найменше 20.000 учасників самої дефіляди, не вчисляючи других стільки або й більше учасників кооперативного свята, переважно львовян, що в дефіляді участи не брали. Наскільки обективніші ми від москвофілів!

Іншими точками спростування не займаємось, бо в них спростовуються **справи дрібні, несуттєві.** Зазначуємо тільки, що про те, яких людей і як їх стягано на зїзд, маємо **кілька цікавих ревеляцій з місць,** які може при нагоді використаємо. Щож до останньої точки спростування, то щераз повторюємо, що аранжери мали дійсно панічний страх перед українцями і всіх підозрілих віддавали в руки поліції. Доказом на це хочби факт, що впорядчики, між якими був інж. Красіцький, віддали на високім замку в руки поліції м-ра Мих. Хомяка, що приглядався святові.

Накінець треба тут ствердити, що пп. Гулла і Ваврик ні словечком не спростовують того, що на талергофськім зїзді говорили с. Яворський і п. М. Бачинський. Значить: признають, як президія центрального талергофського комітету, що нечувані наклепи з уст обох тих послів впали дійсно на український нарід і його церковну ерархію. Іншими словами: **вони допустили до тих нікчемних виступів і за них вони відповідальні.** І це найцікавіше і найважніше з усього їх спростування

—o—

По широкому світі.

— До Варшави приїхав спеціяльний бельгійський посол Адольф Макс з почотом, щоби повідомити президента про вступлення на престіл короля Леопольда III. Посол склав візиту теж марш. Пілсудському і міністрові закордонних справ Бекові.

— Ефтич, міністр закордонних справ Югославії відвідав міністра Барту, з яким відбув довшу політичну нараду.

— У стейті Ню Джерсі вайшли решткі розбитого літака, який згорів з пасажирами в минулу суботу.

— Німецький міністр господарки заборонив вивозити міль за кордон. Недавно заборонено вживати міди до виробу дротів як провідників електрики.

— До Кенігеберґу повернули з Варшави віцепрезидент східних Прус Кох і державний підсекретар Ґраверт.

— Французькі легуни Кодое і Росс! прилетіли до Монтреалю.

—o—

Страшна катастрофа в Еспанії.

МАДРИД, 12. 6. ПАТ. У Поля де Кордон у північній Еспанії мадридський експрес вїхав на автобус, яким їхало біля 40 осіб. Автобус упав до ріки. 22 особи вбиті і 10 ранених.

—o—

Страшний землетрус в Аргентині.

БУЕНОС АЙРЕС, 12. 6. ПАТ. З Кордоби повідомляють, що околиці Сен Люї в Ріо Кварто Мольдес навістив сильний землетрус. Одно місто зовсім знищене, залізнича комунікація перервана. За 6 годин відчули 70 підземних трусів. Є багато жертв у людях.

Напружені взаємини м'ж Японією і Китаєм.

ПАРИЖ, 12. 6. ПАТ. Аґенція Аваса повідомляє з Токіо, що урядові кола вважають схоплення консуля Курамото в Нанкіні найбільшим інцидентом між Японією і Китаєм від часу вбивства Суґіяма підчас революції боксерів. Політичні кола є тієї думки, що японського консуля схопила тайна китайська організація, яка поборює японські впливи у Китаю. Консуля схопили тому, щоби загострити взаємини між Японією і Китаєм. Японська публична опінія домагається від уряду енергічних виступів, щоби змусити Китай занехати протияпонську акцію. Міністр закордонних справ Гірота відбув нараду з військовими колами і воєнної маринарки. Часопис Ніші-Ніші пише, що Японія не вдоволиться перепросинами або відшкодованням, але буде домагатися увільнення консуля Курамото найдалі до 48 годин. В противному випадку японський уряд вважатиме, що китайський уряд не в силі вдержати ладу і тоді японський уряд висадить своє військо на китайській території.

Напад на большевицьку амбасаду.

ТОКІО, 12. 6. ПАТ. Шістьох членів організації крайної правиці, яким не вдалося доручити большевицькому амбасадорові протесту проти останніх інцидентів у японському консуляті в Хабаровську та проти бомбардування кораблїв на Амурі, дісталося силоміць до большевицької амбасади та стали нищити обстановку. Поліція арештувала їх і видала спеціяльні розпорядки для охорони большевицької амбасади.

Перед приїздом Ґебельса до Варшави.

БЕРЛІН, 12. 6. ПАТ. Із мін. Ґебельсом відїздить завтра до Варшави сімох його співробітників із м-ства пропаґанди, м. н. міністерський радник Ганке шеф кабінету міністра та міністерський радник д-р Янке, шеф пресового виділу м-ства пропаґанди й сімох представників преси з кап. Вайсом керманичем союзу німецької преси та нач. редактором „Фелькішер Беобахтер".

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі товари
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

НОВИНКИ

— **Хор безробітних співаків-емігрантів** під проводом Л. Григорїва хвилево виступає в реставрації Мюнцера, Краківська 11. Хор складається з 10 добірних голосів і в супроводі банжової орхестри виконує пісні і романси на всіх мовах. Адміністрацію хору провадить відомий безробітний співак львівської оперя І. Филіпович. 1703 3-3

— **Чи є щонебудь** в літі серед спеки приємнішого і більш освіжного як морозиво і прохолодні напитки та смачні тісточка у відомій цукорні Д. Стецькова, Миколая 7? 1711 2-7

— **Заповіджений дитячий концерт** під гаслом **„Діти — дітям"** відбудеться в неділю 17. червня в год. 10 передпол. в салі Лисенка. Дохід призначений на півоселі. Небуденність концерту, на якому поруч сольових продукцій виступить уперше у нас дитяча орхестра під диригентурою Романа Согора, як теж благородна ціль — повинні стягнути якнайчисленнійшу публику. Білєти можна набути від пятниці 15. ц. м. у Союзнім Базарі, а в день концерту при касі.

— **Спільне засідання матем. природ. лікарської секції і фізіографічної комісії** НТШ буде в четвер дня 14. ц. м. в год. 18.30 в канцелярії Товариства. На деннім порядку справа заповідника в Горґанах. — **Президія.**

— **Посвячення памятника Мих. Вербицького.** Заходом Акад. Хору „Бандурист" при співучасти львівських і місцевих хорів відбудеться в неділю 17. червня ц. р. посвячення памятника композитора М. Вербицького у Млинах пов. Яворів, з такою програмою: Частина перша. Год. 9.30 1) Служба Божа, яку відправить під голим небом місцеве духовенство. Співають львівські хори „Боян" і „Бандурист". 2) Відкриття памятника і промова від Т-ва „Бандурист" п. Дужого М. 3) Посвячення памятника. 4) Панахида. Співає хор „Бандурист". По панахиді відспівав „Бандурист" „Тихий вітер" Вербицького. — Частина друга. Академія в Млинах: 1) Промова від спів. і муз. львівських товариств — проф. д-р Нижанковський Нестор. 2) „Заповіт" Вербицького — злучені хори „Боянів" і „Бандуристів". 3) Промова від місцевих установ. 4) Промова від повітових установ. 5) Промова від місцевого жіноцтва. 6) Точка місцевих хорів — дир. Черхавський. — Частина третя. Концерт у Яворові (вечором): 1) „Заповіт — відспівають Львів. і Яворів. Боянн і „Бандурист". 2) Реферат — проф. д-р Людкевич. 3) „Жовнір" Вербицького — хор „Бандуриста". 4) „Поклін" Вербицького — хор Явор. Бояна. 5) Музичне тріо. 6) „До місяця" Вербицького — хор. Львів. Бояна. 7) „Дай дівчині нам шампана" і „Раз мотилька голубила" — хор „Бандуриста".

— **Зміна границь повітів.** Останній випуск „Денника Законів" приносить 10 розпорядків ради міністрів про зміну границь повітів: борщівського, чортківського, бережанського, тернопільського, підгаєцького, скалатського, теребовельського, зборівського і брідського.

— **Новий доктор експериментальної фізики.** В інституті експериментальної фізики в Бухаресті відбулася публична дисертація молодого вченого Юрія Мачука, українця, на ступінь доктора. Дисертант представив свою працю на основі дослідів про вибухову силу ґазів і виявився зі свого завдання **magna cum laude.**

— **Контроля над спілками.** Міністерство торговлі і промислу в порозумінні з мін-вом справедливости виладжує закон про контролю над акц. спілками, спілками з обм. відп. і т. п. Цю контролю передбачував свого часу президентський розпорядок, одначе її виконання припинено до часу зорганізування відповідної інституції присяжних бухгальтерів. На будуче присяжні бухгальтери будуть делеговані до спілок, щоби перевіряти білянси і не допускати до фіктійних білянсів на шкоду меншостей акціонарів і т. п.

— **Зшиток — 10 сот.** М-ство освіти устійнило на 10 сотиків ціну знормалізованих шкільних зшитків, призначених для ужитку в народних школах. Із визначеної ціни 1 сот. має йти на т-во піддержки будови народних шкіл. Інкасування 1-сотикової оплати та контролювання продуцентів перебрало т-во фабрикантів шкільних зшитків. До 1-сотикової оплати в хосен т-ва обовязаний продуцент із хаминою видачі товару зі свого магазину. На кожнім зшитку мусить бути видрукована назва фабрики та її адреса. Крім того не вільно на окладинці, бібулі та в середині зшитка помішувати ніяких прикрас, рисунків або текстів. Знормалізовані зшитки обовязують у школах від 20. серпня ц. р.

— **Ювілейне гімназійне свято** відбудеться в Рівному в неділю 17. ц. м. з приводу десятиліття місцевої української гімназії. Розпічнеться архиєрейською Службою Божою в рівенському соборі, яку відправить епископ Полікарп, а скінчиться святочною академією з рефератом, концертом гімназійного хору та пописом учнів.

— **Поминки Петлюри в Берліні.** Заходом Українського Національного Обединання в Берліні відбулося 7. червня ц. р. в салі „Прагергавс" свято в память С. Петлюри. Наперед відправлено в православній церкві панахиду, на яку явилося численно українське громадянство, німці, представники поневолених Москвою народів і ін. Опісля в „Прагергавзі" відбулася жалібна святочна академія. Саля була прикрашена бронзовою маскою С. Петлюри роботи артиста Ф. Ємця серед вінка з дубового листя та полевими квітами. Академію відкрив голова Укр. Нац. Об. п. Федір Королїв, що зясував ролю й заслуги великого Покійника у визвольній боротьбі українського народу. Після промови присутні повстали з місць і хвилиною мовчанки вшанували память С. Петлюри. Опісля д-р Ів. Драбатий відчитав реферат про його життя. Промовляли ще представники кольоній: грузинської, азербейджанської, туркестанської, вільних козаків і т. д., заявляючись за тіснішим зближенням поневолених Москвою народів. Наприкінці хор відспівав „Як умру, то поховайте" та „Ще не вмерла Україна".

— **600 штук старих монет.** При земних роботах у Сокалі при вул. Косцюшка робітники натрапили на старі мури. Ствердили, що то останки мурів дуже давньої пивниці. В ній найшли около 600 штук монет, головно польських сотиків із часів Івана Казимира.

— **Перериваний процес.** Перед трибуналом присяжних суддів у Львові знайшлася знову справа М. Бучка і тов., відложена в минулій каденції. На лаві обвинуваченних засіли три селяни з Поздимира пов. Сокаль, Микита Бучко, Федір Здріль і Петро Василина, яким закинено належання до ОУН та протидержавну агітацію. Перші два з'І. Шевчуком ставали свого часу перед наглим судом за участь в невдалім грабунковім нападі на війта в Корчині, причому Здріля засуджено на досмертну вязницю, а справу Бучка переказано звичайному судові. Тепер Бучко відповідає ще й за участь в тім грабунку та намову до вбивства Кл. Царика.

громадського писаря в Поздимирі. Всі обвинувачені випираються вини. Боронять адвокати д-р Ганкевич і д-р Старосольський.

— **Для відріжнення приватних шкіл.** Кураторії шкільних округ звернули увагу приватних шкіл на обовязок унаглядювати характер заведення. Приватні школи мають унаглядювати на вивісках, оголошеннях, документах і т. п. напис „приватна школа" для відріжнення від шкіл державних і міських.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині **„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.** 61/28

— **Допомогу в натурі** признано громадам, що потерпіли від граду. Минулого тижня вислано два загони жита для громад ярославського повіту, де град витовк 80 прц. засівів.

— **Великий процес у Самборі.** В днях 15. і 16. червня п. р. відбудеться перед карним трибуналом у Самборі розправа проти 13 селян з Мокрян Великих, Костільник і Купнович мостиського і рудецького повіту. Ця розправа буде епільогом голосних кривавих подій у Рудеччині. Боронитимуть всі українські адвокати у Самборі.

— **Відложений процес.** Луцький процес, що вівся перед судом присяглих в Тернополі, відложили до 19. ц. м., тому, що два оборонці з уряду, д-р Онуферко і д-р Розен, зложили оборону, не маючи довіря своїх клієнтів.

— **За приналежність до КПЗУ.** Дня 8. червня в Кремянці після 16-денної розправи рівенський окружний суд проголосив присуд у справі 63 осіб, обвинуваченых за комуністичну діяльність в кремянецькому і дубенському повіті. Обвинуваченых Бочелюка, Стівлера і Обезюка засуджено по 7 років вязниці; учителя Шашкова, Фрейдкіса і Губера по 6 років; інж. Шпрінга і учительку Голендер по 4 роки, далі по 3 роки 16 осіб, на 2 і пів року 10 осіб; на 2 роки з завішенням 1 особу. 17 осіб оправдано. Прокуратор і оборона заповіли апеляцію.

— **Осторога перед ошуканцем.** Остерігаємо виділи читалень, кружків Р. Ш. і інші товариства по селах перед Іваном Мікусінським, родом зі Станиславова, щоби не далися „забрати" так, як читальня „Просвіти" в Миклашеві. Він приїшов 24. травня ц. р. до того села і згодив'ся на інструктора до орхестри. Казав, що приїшов зі села Збрець пов. Бучач. Швидко придбав собі довіря читальняного виділу, який передав йому в опіку всі читальняні інструменти. Мікусінський використав це довіря так, що 7. червня ц. р., коли господаря не було дома, забрав корнет від фірми Невчика вартости 120 зол. і пропав від фірми Невчика вартости 120 зол. і пропав без вісти. Подався мабуть в напрямі Підгаєць, про які часто згадував. Має 29 літ, брунет з розбитою а тепер оголеною головою і ходить в чорнім одязі. Хто знав би про місце його побуту, зволить повідомити виділ читальні „Просвіти" в Миклашеві, п. Винники.

— **Афера пана Рудрофа з Бродів.** Із золочівської слідчої вязниці перевезено до львівських Бригідок власника дібр Бродн, Рудрофа, проти якого ведеться слідство в кількох напрямах. Золочівська прокуратура потягнула його до відповідальности за перекупство урядовців, а решту замітів у звязку з податковими ошуканствами розглядає слідчий суддя у Львові. Одночасно ведуться доходження проти кількох скарбових урядовців, замішаних в цю справу.

— **Нове плем'я.** На Новій Гвінеї відкрито нове плем'я, неподібне своїм виглядом і культурою до знаного досі місцевого населення. Країна ця, досі непросліджена, була німецькою кольонією і находиться тепер під австралійською владою. Недавно вдалося кільком літакам дістатись перший раз до нутра тої країни. Відкрили там невідоме плем'я, що складається з яких 2.000 осіб. Це спокійні добродушні люди, що мають деяку цивілізацію, вживають камінних знарядів і луків та стріли. Підчас релігійних церемоній трублять на звірячих рогах і грають на флетах свого виробу. Плем'я не знає, що таке війна і веде щасливе первісне життя. З Австралії вибирається на Нову Гвінею група місіонарів, щоби навернути незнане плем'я на християнську віру.

— **Справлення помилок.** У вчорашньому (153) числі „Діла" зайшли прикрі друкарські помилки. В нотатці п. н. „Крик розпуки" пропущено у підзаголовку слова: **„Заклик підполк. О. Красіцького до"...** і тому заголовок тієї замітки вийшов незрозумілий. Має бути: **КРИК РОЗПУКИ. Заклик підполк. О. Красінського до українського громадянства.** — Крім того в новинці п. н. „Новий костел на селі" замість „шематизму з 1902 р." має бути „шематизму з 1932 р.".

Чри всяких нагодах збирайте датки на мандрівні бібліотеки, які підуть на західні землі.

ВІДГУКИ ДНЯ.

„НА ЦАПА".

Ліс, холодний і таємничий, взяв нас у свої обійми. Ледви замітна стежечка показувала дорогу, хоч старий Бондар і без неї знав куди провадити. Вінжеж тут від малечку під оним темним бором, у білій хатці. Щодня їде в ліс, хоч би й не мав за чим.

— Тридять років за ґаєвого був — каже нам, — то й кортить поглянути.

Веде нас, а ми як сліпці, слідом за ним, без слова протесту.

— Онтуди переходить стара коза з двома малими! — показує нам на якийсь корч.

Ми дивимось і вдаємо, що — запамятаємо, але це тільки так про око, бо хіба старий Бондар може запамятати корч, подібний як дві каплі води до кількадесять інших корчів.

— А тепер, панове мої, папіроски киньте і будьте тихо. Доходимо.

Ми опинились на краю ліса і глянули перед себе. Де та славна конюшинка, на яку старий „випроваджує" щовечора три цапи?

— Деж то? — питає шепотом Славко.

— А ось! — дивується старий.

Справді, коли добре приглянутись, перед нами лапок конюшини, яку міцухи можуть легко пізнати хоч би по охоронім знаку Маслосоюзу...

— Ви, паве, станьте собі десь у них корчах. Ви підете в ті, а я з третім паном сяду аж у тамтих.

Киваємо головами на знак згоди і вже хочемо розходитися.

— Ага! — шепче старий. — Але тихо, ані чичирк, бо ті цапи, то фільософи.

— Певно ваш син їх тої фільософії вчить! — каже хтось.

Але добре, що старий вже не дочував. Образився б, хоч... його син справді вчить цапів розуму. Ціле село говорить, що кожного вечора чигає на них, десь-колись пропускаючи ранки. „Рабсіц" — як кажуть по селах, „чигун" — як каже ловецька термінольогія.

Розходимось.

Вибираю собі корч, влажу в нього і проломлюю собі віконце. При засідці обовязує та сама засада, що й у політиці: старатися все підглядувати з укриття.

Сонце ще „в пів хлопа" на небі. На вершках дерев мигтить золото, але долом уже синя химорозь стелиться. Ліс останніми акордами закінчує день. Зозулі кують, що й до тисячки літ можна дожити, сороки скриплять моз немязані ворота, сойка лісові сплетені передзв.

А ось наліпною „волове очко", „фючик" — як декуди кажуть. Хвостик задертий так само як носик, а само справді завбільшки в волове око. Не боїться людини, може тому, що таке мале, може тому не сподівається кривди від нього. Сяде перед самим носом, крутиться, цвірінькає, заглядає цікаво, хто це такий у корчі загніздився.

Врешті пурхнуло, зникло в гущавині і стихло. За ним стихає і зозуля і сороки і сойка-сплїткарка.

Лишаються тільки комарі і соловій.

Соловій властиво не рахується. Тьохнув кілька разів, попробував кілька тонів, гавіть кусень арії потягнув, але швидко стих. Половина червня — не його час, заохрип від маєвих виступів і дотого нема вже нощо здирати собі голос. Його пані вже висиділа малих.

Зате комарі в повній формі. Цілими плахтами падають на двоноге сотворіння і стараються щонебудь захопити. Пхаються до лиця, до рук і моментально кусають. Тільки дехто з них гине, решта найлжена спасається втечею і робить місце новим голодним. Мушу спитатись лікарів, чи вони часом не помагають на ревматизм. Коли так, то до смерти не буду мати ревматичних болів у лосі.

Сонце зайшло.

Від мочарів виповзли сині хвилі вечірньої мряки і пливуть до ліса. Не добре. Під їх заслоною легко можуть привидітися роги в серни...

Над ланом жита сині мряки рожевіють. Сонця вже нема, але золотий відтомін ще блукає в хмарах. Від нього ці рожеві тони на мряці. Ще хвилю, ще дві тремтять і гинуть. Вечерів.

За мрякою повзе сумерк, а за сумерком напевно прилетить ніч. Тихо, як сова, розпустивши темні шовкові крила, прилетить і сяде над лісом, над полями, як добра мати закриє звірину перед оком мисливця.

В давім випадку не потребувала цього

Одного з мисливих напав кашель...

Галактіон Чіпка.

Відозви й комунікати.

Перед ювилеєм читальні „Просвіти" в Угнові.

В цім році святкує читальня „Просвіти" в Угнові 50-літній ювилей свого істнування. У звязку з цим ювилеєм просить Комітет на це свято всіх Родимців Угнова, а поналто всіх тих, яких культурна праця давніх літ звязала з іменем містечка.

День 17-го липня 1934 (вівторок) установив Комітет днем ювилейного свята.

Свято розпічнеться поминальним богослуженням за померших членів, у якому на прохання Комітету візьмуть участь усі священики Угнівщини і прибувші гості, уроженці Угнова, опісля академія, привіти, спільна фотографічна знимка, комерс тощо.

На другий день проектована збірка бувших вихованків бурси ім. Жуковських і поминальне богослуження за бл. п. фундаторів, славних угнівських міщан Стефана і Пелягії Жуковських.

Заповідається дуже численний зїзд, тому Комітет просить зголошувати приїзди (на адресу читальні „Просвіти"), аби можна заздалегідь приготовити приміщення, тощо. Священики зволять привезти зі собою свої ризи.

Українські часописи просимо цей заклик передрукувати.

КОМІТЕТ.

СПОРТ.

ЗМАГАННЯ У. С. С.

ЛЬВІВ. Сокіл IV — Богун 2:1 (1:1). (Мист.). Суддя п. Повзанюк.

ВИННИКИ. Дністро — Сокіл (Бібрка) 4:0 (2:0). (Мист.). Суддя п. Повзанюк.

ЛЬВІВ. Сокіл III — Тризуб 3:2. (Мист.). Суддя п. Маруняк.

ЛЬВІВ. УРСК — Чорноморці 0:0. Змагання товариські.

*

Заповіджені **змагання накопичників** у Львові відбудуться в неділю 17. ц. м., як одна з імпрез у „Дні Українського Спортовця".

ЗМАГАННЯ У. С. С. У СТАНИСЛАВОВІ.

СТАНИСЛАВІВ. У. С. К. — **Сокіл Огнівія 9:0** (мист.) На 20 мін. перед кінцем змагань зійшов Сокіл з грища, незадоволений з рішення судді.

Пасічна — Чайка Калуш 4:0 (мист.).

Сокіл III Стан. Бельведер — Вихор Ямниця 2:2 (товариські). На горячому ямницькому грунті нерозіграну треба вважати за успіх Сокола III.

*

Станиславівія — Гірка 1:2. Мист. А-кл. Відплатні змагання програла знову Станиславівія.

Адміра — Раз Два Три 0:0. Мист. Б-кл.

Гакоаг — Дрор 4:0. Мист. Б-кл. Б. Л.

БОРИСЛАВ. **„Розник" Борислав — „Сокіл" Ходорів 1:1 (1:1).** Дня 10. 6. відбулися змагання за мистецтво У. С. С. на стадіоні П. В. В. Ф. в Бориславі між „Соколом" Ходорів і „Розником" Борислав з висліком 1:1 (1:1). Ворота для „Розника" добув Грицко. Завдяки воротареві П'ятниці міг „Розник" добути такий висліг. Судіював слабо п. Б. Мацюрак.

Перед змаганнями відбулася дефіляда дружин „Розника" перед інж. Вол. Сушком, котрий закупив товариству спортове приладдя. Іменем дружини подякував жертводавцеві провідник дружини п. Середчук Юл., іменем Виділу Т. С. Т. „Розник" голова п. Максимович.

СВІТОВИЙ РЕКОРД У МЕТІ ДИСКОМ.

Естонський легкоатлет Відінг устійнив новий світовий рекорд у меті диском на 90.50 метра. Дотепер найкращий осяг у меті диском мав фінляндець Ніклендер, бо кинув на 90.13 метра. Відінг кинув диском правою рукою 47.56 метрів, лівою на 42.94 м.

ЯК ІТАЛІЯ ЗДОБУЛА МИСТЕЦТВО СВІТУ.

В доповненні вістки про фінальні змагання між дружинами Чехословаччини й Італії за мистецтво світу подаємо ще дальші подробиці. Безумовно кращою дружиною були чехи, які зараз від початку змагань задемонстрували прегарну комбінаційну низенну гру та дусили італійців, які грали проти вітру. Найкраще показалася оборона чехословацької дружини. А вже воротар Планічка доказував просто чудес. Його вважають найкращим воротарем на світі. Італійці грали дуже брутально. Коли би судія швед Екслюнд був більше обективний, то мусів би виключити кількох італійських грачів. Крім того оборона італійської дружини завинила два карні, яких судія не подчеркував. У 26-ій хвилині в другій половині чехи здобули ворота завдяки стрілові Пуца, які вирівняв італієць Орсі на вісім хвилин перед закінченням змагань. Тому змагання продовжено і в пятій хвилині італієць Шавіо здобув рішаючі ворота. Присутній на змаганнях Мусоліні роздав італійцям, чехословакам та німцям нагороди за три перші місця.

Тут варто ще подати, що на фінальних змаганнях за мистецтво світу, які відбувалися попередньої неділі в Римі, заробили італійці 400.000 зол. А фінальні змагання між Італією та Чехословаччиною принесли кожному один мільон лірів, себто повних 500.000 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича, Коломия:

14. VI. „Задіана Острога" оперета на 3 дій з побуту УСуСуСів. Лібрето: Л. Лісевича, А. Курдидика. Музика: М. Гайворонського. Постановка: М. Бенцаля.

Великий Міський Театр.

Середа, 13. VI. Вистави не буде з причини генеральної проби „Мандрівки по Варшаві".

Четвер, 14. VI. год. 7·30 „Мандрівка по Варшаві". Абон. 23.

Театр Ріжнородностей.

Середа, 13. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я". Абон. 22.

Четвер, 14. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я". Абон. 22.

Кіна.

АПОЛЬО: „Подружжя для опінії", „Самаранг" екзотична фільма.

АТЛЯНТИК: „Вірли в кайданах" („Мангін"), „Прогулька по Відні".

ВАНДА: „Біла одалїска", „Палата на колісцях".

КАСІНО: „Жовтий князь" (Рамон Новаро).

КОЛІСЕЙ: Нечинне.

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих ніжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Знеславдена", ревія „З усього серця".

МІРАЖ: „Світла та тіни великого міста" (Чарлі Чеплін).

МУЗА: „Рандеву в Відні".

ПАЛЯС: „Гріх кохання".

ПАСАЖ: „Каїн і Артем" (М. Горького) та російський хор.

ПАН: „Шерлок Голмс", „Чужим вільно цілувати".

СВІТ: „Земля пічна", „Краса життя".

СОНЦЕ: „В тайній службі" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Піонїри Техасу" за повістю Джека Льондона і Ревія.

ХІМЕРА: „Я був шпіоном".

УТІХА: „Грабіжник із Марока" і ревія.

Закордонне радіо.

Середа, 13. червня 1934.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, **Братислава** (298,8) 19·40 Легка музика, **Прага** (470,2) 21·00 Концерт, **Париж** (1649) 20·00 „Ля Амуре де Катерін", **Любляна** (569,3) 20·00 Опера, **Берлін** (356,) 20·30 Танки ріжних народів, **Гамбург** (331,9) 17·50 Нар. пісні, **Будапешт** (549,5) 12·05, 22·20 Циг. музика, 17·30 Скрипка, **Мілано** (368,6) 17·10 Камер. музика, **Рим** (420,8) 13·00 Концерт, 20·45 Оп. вечір.

Четвер, 14. червня 1934.

Відень (506,8) 16·10 Вальси й увертюри, 18·25 „Зигфрид" оп. Вагнера, **Братислава** (298,8) 17·10 Співи, **Прага** (470,2) 11·05 Концерт салонової орхестри, **Париж** (1649) 20·00 Симф. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·40 Серенада трьох століть, **Штутгарт** (522,6) 19·15 Ресіталь на флеті, **Будапешт** (549,5) 19·50 Співи, 23·00 Циг. музика, **Мілано** (368,6) 13·00 Легка музика, 20·45 Оперовий вечір, **Рим** (420,8) 17·00 Вок.-інстр. концерт, 20·45 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 13. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12.10 „Із сонішньої Італії" (гр. плити), 13·05 Концерт салонової музики, 14·00 Збіжева біржа, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Легка музика, пісеньки, 17·00 Для старших дітей „В копальні", 17·15 Солісти (музика, співи), 18·00 Балачка: „Книжка й наука", 18·15 Органовий ресіталь, 18·45 Суспільно-фаховий рух серед учительства, 18·55 Львівські театр. новини, 19·05 Всячина, 19·15 Музика з плит, 19·25 Бранденбурські концерти (гр. плити з поясненнями), 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Актуальний фейлетон, 20·12 Легка музика (гавайські гітари), рефрени, 21·02 Літер. хвилини („Собор у Толедо" Парнїцького), 21·12 Фортепіяновий ресіталь, 22·00 Літер. чвертьгодина „У мряці світанку", 22·15 Легка й танкова музика.

Четвер, 14. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Салонова музика (орхестра), 13·05 Для дітей „Прогулька долі Вислою", 13·20 Пісні (хор), 13·35 Гр. плити, 14·00 Збіжева біржа, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Шлягери сезону (гр. плити), 16·30 Концерт хору, 17·00 „Перший гігієніст праці — Бернардо Рамаціні", 17·15 Легка музика, співи, 18·00 Для жінок: „Чому ми повинні належати до жін. організацій?" 18·15 Авд. „Свято вишневого цвіту" (Клябунда), 19·00 Всячина, 19·15 Фрагменти з оп. Р. Штрауса „Кавалїр Срібної Рожі" (гр. плити), 20·12 Концерт, легкої музики, вібрафон, 21·02 „Карло Адвентович" (30. роковини сцен. праці), 21·12 Популярний концерт (орхестра, співи), 22·00 Відч. з циклю „Фізика й метафізика": „Початок і кінець світа" 22·15 Танкова музика, 22·45 Легка музика з гр. плит.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долляр у Львові в приватних оборотах 5·27·25 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·75, Париж 34·96, Берлін 202·50, Ціріх 172·07, Амстердам 359·40, Прага 22·04, Мідяно 45·65, Берлін 197, курс девіз на Берлін 203·30.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни	парітас Підволочиська від	до	парітас Львів від	до
Пшениця двірсь.	19·75	20·00	21·25	21·50
Пшениця збірна	18·50	18·75	20·00	20·25
Жито одвоціде	15·50	15·75	17·00	17·25
Жито збірне	15·00	15·25	16·50	16·75
Ячмінь двірський	15·00	15·50		
Ячмінь на мливо	14·25	14·50	15·50	15·75
Ячмінь пастівний	13·00	13·25		
Овес двір. незам.	15·00	15·50	17·00	17·50
Овес двірський	14·25	14.63	16·25	16·75
Овес збірний	14·00	14·25	16·00	16·25
Горох польовий	19·00	20·00		
Вика чорна	10·75	11·25		
Гречка на мливо	20·00	21·00		
Крупи гречані	39·00	40·00		
Мука пшенична люксус. до 40%	34·50	35·00	37·50	38·00
Мука пшен. 50%	31·50	32·00	35·00	35·50
Мука пшен. 55%	31·00	31·50	34·00	34·50
Мука пшен. 60%	30·75	31·25	33·50	34·00
Мука пшен. 65%			32·50	33·00
Мука пш. разова до 95%	20·50	21·00	25·00	25·50
М. пш. по пер. 40% д. 10%	27·50	28·50	30·50	31·00
М. пш. по пер. 40% д. 20%	26·50	27·50	28·50	29·00
М. пш. по пер. 50% д. 10%	24·50	25·00	27·00	27·50
М. пш. по пер. 55% д. 5%			24·50	25·50
М. п. по пер. 65% д. 5%	21·00	21·50	22·50	23·00
М. п. посл. понад 70%	15·50	16·00	17·50	18·00
М. пш. паст. д. 70%			14·50	15·00
Мука житня І. кат. 55%	24·00	25·00	27·50	28·00
Мука житня І. кат. до 65%			25·50	26·00
Мука житня ІІ. к. сити. до 70%	14·50	15·00	17·50	18·00
Мука житня разова до 95%			20·50	21·00
Висівки житні	8·30	8·60	8·50	8·75
Висівки пшен.	8·75	9·00	9·50	10·00
Висівки ячмінні			10·00	10·50
Крупи ячм. грубі			28·00	29·00
Пшоно			45·00	48·00
Пеншак ч. 10.			27·00	28·00
Висівки пш. гр.	9·25	9·50		

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 12 червня п. р. в наслідок знижкової тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 л. молока	0·13 зол.
1 л. сметани	0·55 „
1 к. вець	2·40 „

Тенденція на масло, молоко і яйця знижкова; на сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що 12. червня п. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·10	зол.
Кури „	І кляса	0·80	„
„ „	ІІ „	0·60	„

Тенденція знижкова. На когутів, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

В Гімназії СС. Василіянок у Львові (при вул. Длугоша ч. 17) вступні іспити до І-ої кл. відбудуться тільки дня 15. червня точно в годині 10. рано (письменні) і 16. червня в год. 9 рано (устні); до вищих клас в днях 15.—18. червня. **Управа.** 1704 3—3

Звичайні Загальні Збори кооп. „Власна Хата" будівельна і помешканева кооп. з огр. пор. у Львові відбудуться дня 1. липня 1934 р. в год. 10 рано в домі п. Мороза Івана при вул. Генінга ч. 20. І. пов. з таким порядком нарад: 1. Відкриття зборів і вибір Президії, 2. Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів. 3. Прийняття промеси Банку Господарства Краєвого. 4. Звіт Дирекції і Надз. Ради з діяльности за 1933 р. 5. Відчитання звіту з ревізії переведеної від РСУК. 6. Звіт Ревізійної Комісії з переведеної контролі, та внески на затвердження рахунків і білянсу за р. 1933 та уділення абсолюторії Дирекції і Надз Раді. 7. Перевибір Надзірної Ради. 8. Вибір Ревізійної Комісії. 9. Внески і запити. **Надзірна Рада.** 1713

Увага спортовці! **Небувала негода!**

Як довго запас старчить продає краєві і закордонні **ровери вже від 114 зол., опони від 3·95 зол.** як також всілякі частини до роверів по небувало низьких цінах. — **Ракети від зол. 13·50** 1156 1—3

ЯКІВ РОЗЕНМАН, Академічна 26. Телефон 19-61.

Надзвичайні Загальні Збори Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові відбудуться дня 27. червня 1934 р. в год. 17 у салях Бібліотеки Товариства з таким порядком: Затягнення гіпотечної позички. Окремих запрошень не висилається. До важности рішень вимагана присутність щонайменше 30 членів (§. 36. статуту НТШ). **Д-р В. Левицький**, голова. **Д-р Р. Цегельський**, секретар.

На Рідну Школу зложили ВП. Т-во „Львівський Боян" і „Музичне Товариство ім. Миколи Лисенка" 25 зол., Др. Михайло і Одена Волошини 10 зол. і Степан Залеський, Львів 5 зол. замість квітів на домовину бл. п. Ірини Рожанковської; Союз Українок в Підгайцях 15 зол. з нагоди прощання п. Директорової Мадисової; Управа лїжської і серенської громади в Бельгії 10 зол. замість вінка на могилу бл. п. Македона. — Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа Р. Ш. 1718

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ШВАЙЦАРСЬКІ ГОДИННИКИ продає дешево Домбровський і Розважевський, Львів, Академічна 2. 6/78 2—7

У КРИНИЦІ в українськім домі кімнати до винайму від 2—3 зол. денно без утримання. Гарне положення недалеко нових лазничок. Ласкаві зголошення H. Wolańska, Krynica-Zdrój, ul. Zielona 472. 1707 2—2

ХТО з Вп. Отців парохів прийме убог. студента на час ферій, за те буде помагав у науці дітям, або в господарстві. Ласкаві зголошення до Адм. „Діла" під „Здібний". 1714 1—1

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

ОГОЛОШЕННЯ

Увага: на зниженні ціни

Першої в'денської хем'чної пральні і штучної барвильні

Львів ул. Лелевеля 5 б. — Тел. 70-58.

Хемічне чищення мужеського убрання від	зол. 3·50
Хемічне чищення мужеського або жіночого плаща від	зол. 3·50
Хемічне чищення жіночого костюму	зол. 3·00
Хемічне чищення суконки	зол. 2·00
Хемічне чищення светеру	зол. 1·00
Шовкові блюзки	зол. 1·00
Спідничка	зол. 1·00
Фарбованнє муж. убрання або жіноч. плаща	зол. 6·00

Для П. Т. керж. Урядовців 10% знижки

Відбір і достава задурно.

Спеціяльність: чищення кнапків і фіранок

Замовлення з провінції полагоджуємо негабно. 1575 9—10

Присилайте передплату!

Спортовці! Одяг і спортове причандя першої якости купуйте тільки в крамницях кооперативи **„ПЛАСТ"! Львів, Снистуська 29, Городецька 95.** — тел. 26. 1632

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів-Ринок 10.

Ч. 155 (13.700). Львів, пятниця 15. червня 1934. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов
Конто чекове щадн. 148.327
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

КОНФІСКАТА „ДІЛА".

Вчорашнє (154.) число „Діла" підпало конфіскаті за допис з Отинійщини. Це вже 23-а з черги конфіската нашого органу в цьому році.

ЩЕ ОДНА ЖЕРТВА БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ПЕКЛА.

ОЛЕКСАНДЕР ГАРАСЕВИЧ ЗАСТРІЛИВСЯ В ХАРКОВІ.

З певного джерела довідуємося, що в перших днях червня ц. р. застрілився в Харкові галичанин Олександер Гарасевич. Постать пок. О. Гарасевича добре знана всьому галицькому громадянству з передвоєнних часів. Покійний був агрономом. Довгі роки працював на галицькій землі спершу як мандрівний учитель господарства у „Просвіті", а пізніше як господарський інструктор „Сільського Господаря". У „Сільському Господарі" вів пок. відділ досвідних піль. Брав активну участь у визвольній війні. Лишився на Україні, де працював теж як агроном. Останні роки був без праці. Кілька разів большевики його арештували як підозрілого у контрреволюційній, націоналістичній діяльности. Пок. Гарасевич не міг витримати далі того страшного режіму та переслідування українців, розхорувався на нерви і наложив на себе руку.

Дальші завішені і розвязані читальні в Бережанщині.

До реєстру розвязаних чи завішених у діяльності читалень „Просвіти" бережанським староством треба вписати розвязання читальні в **Геленкові** (Козівщина), завішення в діяльності читальні в **Дібщу** (Козівщина), **Потуторах**, і **Шибалині**. Мотиви цього кроку береж. староства такі, що „działalność towarzystwa wykracza przeciw obowiązującemu prawu і zagraża bezpieczeństwu publicznemu" та що „czytelnia jest bazą elementów wywrotowych". У всіх вискчислених випадках внесено відклик до воєвідства в Тернополі.

Політичні партії в Болгарії розвязано.

Партійна преса припинена.

СОФІЯ, 13. 6. ПАТ. Появився розпорядок уряду про розвязання всіх політичних організацій. Політична преса та видавництва політичного змісту припинені. Партійні сходини заборонені. Заборонена організація не може вести діяльности під новою назвою. За невиконання постанов розпорядку грозить кара тюрми і гривни.

Появився теж розпорядок про організацію преси. Видавання преси в столиці Софії вимагає дозволу директора політичного інституту, а на провінції губернатора. Розпорядок передбачує кару вязниці, гривни та конфіскату преси за нарушення законних приписів

Франція не заплатить довгу Злученим Державам.

ПАРИЖ, 13. 6. ПАТ. Вчора рада міністрів радила над заплатою рати воєнного довгу Злученим Державам в дні 15. червня ц. р. Після наради вирішено вислати ноту, зладжену міністром Барту урядові Злучених Держав, що Франція піддержує далі своє становище з грудня 1932 р. себто не заплатить ні сотика в дні 15. червня ц. р. Після доручення ноти у Вашінґтоні преса оголосить зміст французької ноти.

Французьку мову вводять до всіх шкіл у СССР.

ПАРИЖ, ПАТ. „Ль Евр" повідомляє, що у всіх школах СССР обовязково вчитимуть французької мови. Дотепер вчили по більшовицьких школах німецької мови від заключення умови в Рапалло.

Югославія погрожує мобілізацією.

ВІДЕНЬ, 13. 6. ПАТ. Віденська преса повідомляє: Мін. Єфтич заявив французьким державним мужам, що на випадок привернення монархії Габсбургів в Австрії, Югославія проголосить мобілізацію і відкличеться до ради Ліги Націй.

Франція зміцнює військові союзи.

„Таймс" обговорює наради міністра Єфтича в Парижі з французькими державними мужами, з міністром Барту, Еріотом, провідником закордонної комісії в палаті послів Бастідом. „Таймс" пише, що наради розброєної редакції показали необхідність зміцнити військові союзи. І тому візита Єфтича матиме далекосяглі наслідки. Під час нарад Єфтича з французькими політиками обговорювано теж пристосування військових союзів між Францією і державами Малої Антанти до змінених міждержавних взаємин в Европі.

ПАРИЖ, 13. 6. ПАТ. Президент Лебрен гостив снідання мін. Єфтича, премієра Думерга і кількох міністрів. Вечором югославянський посол Спалайкович уладив банкет, на якім були присутні мін. Барту та інші державні мужі Франції.

Нині нарада Мусолінія з канцлєром Гітлєром.

РИМ. 13. 6. ПАТ. Райтер повідомляє: Стріча Мусолінія з канцлером Гітлєром відбудеться в четвер 14. червня ц. р. у Сіра у віллі Піязаі і буде тревати три дні до суботи. З Мусолінієм приїде теж Сувіч, Альойзі і Церутті. З канцлєром Гітлєром приїде міністр закордонних справ Нойрат і фон Гасель. Головними темами нарад будуть: розброєння, поворот Німеччини до Ліги Націй і справа Австрії.

Швайцарія не навяже взаємин з СССР.

БЕРН, 13. 6. ПАТ. У швайцарськім парляменті зачалася широка дискусія над закордонною політикою. Соціялістичний посол Райнгард, поставив внесок, щоби Швайцарія завязала дипльоматичні взаємини з СССР. Райнгардт мотивував, що після вступлення СССР до Ліги Націй Швайцарія буде єдиною державою, яка буде проти вступлення СССР до Ліги. Президент Мотта заявив, що Швайцарія не може голосувати за приняттям СССР до Ліги Націй, бо приладна опінія дуже сумівається чи СССР виконав міжнародні умови. На випадок приняття СССР до Ліги Націй Швайцарія не виступить з Ліги Націй, але не навяже теж дипльоматичних взаємин з большевиками. Парлямент відкинув внесок Райнгардта.

Жахливе положення шкільних дітей у Совітах.

Французький письменник Джібсоа описує у газеті „Сеп" свої враження з Совітів і пише м. ін.: „Всюди бачив я пусті й занедбані шкільні будинки. В класі одної такої школи бачив я труна дитини. Вона згинула мабуть з голоду. Оглядав я теж „Дітбуди", що їх комуністичні фахові часописи величають останім досягом педагогіки. Всі ті дітбуди повні виголоднілих та нелюжих дітей. Вони кидаються як собаки на щодинну їду, якої діставть зовсім обмаль". („Міко".)

15. червня

Заміркуємо листу кандидатів до нагород „Діла"

Чому Вас так тяжко переконати,
що Ви, — як свідомий українець, повинні обезпечити свої будинки в дозволеній законом 1/3 частині їх вартости в українськім
Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер",
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром білети до першорядних кін. 5/73 63-?

Переїзджають до Київа.

Львів, 13. червня 1934.

Большевики починають реалізувати свою постанову про перенесення столиці УССР з Харкова до Київа. Передовсім переноситься туди комуністична централя, себто центральний комітет КП(б)У. Одним із перших, що перебрався туди, був відпоручник Сталіна і фактичний диктатор на Україні П. П. Постишев. Виїхав він із Харкова 9. червня. Прощали і супроводжали його на залізничий дворець усі большевицькі достойники з головою уряду УССР Любченком на чолі. Харківський офіціоз „Вісті" описує цю хвилину прощання на залізниці ось як: „До моменту відходу поїзду на привокзальному майдані, на пероні зібрались тисячі — делегати харківських підприємств, комсомольці, піонери, жовтенята та інші, щоби попрощатись з тов. Постишевим. Появу тов. Постишева була зустрінута бурхливими оплесками, привітальними вигуками й вигуками „ура". Делегати підприємств і піонери подають тов. Постишеву багато букетів троянд".

Ось так розставались у Харкові з комуністичним московським опричником Постишевим всі малороси. Парада така сама як за давних царських часів для Столипіна чи якогонебудь великого князя з дому Романових.

Але найважніше в усьому тому прощанні не те, а щось зовсім інше. Найважніше і найцікавіше те, що говорив Постишеву на прощання голова уряду УССР Любченко. А він казав таке: „Цими днями ЦК більшовиків України переїздить до нової столиці України — до Київа. З переїздом Ц. К. й уряду до Київа звязані ті зміни в керівництві харківської обласної партійної організації, що їх сьогодні обласний комітет мусить затвердити. Перший секретар харківського обкому, другий секретар ЦК КП(б)У, один з основних керівників Центр. Комітету і

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.

цілої КП(б)У. — П. П. Постишев переїздить разом із ЦК до Київа... Петро Петрович Постишев прийшов у харківську область, у харківську організацію КП(б)У **тоді, як був прорив на відповідальних ділянках роботи на фронті сільського господарства і культурного будівництва.** Павло Петрович Постишев прийшов у КП(б)У і харківську організацію **тоді, коли харківська столична організація здала свої передові позиції,** коли столична харківська організація **за старого проводу перестала відгравати ту передову роль, яку вона відгравала під час керівництва нею Павлом Петровичем до переходу в ЦК (ВКП(б). Пройшло півтора року** і ми всі з вами, ціла КП(б)У і харківська обласна організація, кожний робітник м. Харкова, харківської області і цілої України є свідком, як виросла, завоювала передові позиції, перше місце в лавах КП(б)У харківська більшовицька організація. Ми є свідками, як наша робота, піднята на вищий щабель, піднято тон політичного життя не тільки столичної організації, а й цілої КП(б)У".

Цілий цей панегірик голови харківського уряду Любченка, що все був мерзенним малоросом, адресований до новочасного московського опричника на Україні Постишева. Але з цього панегірика видно, що Постишев, який приїхав на Україну ладити „прориви на фронті сільського господарства", наладнав їх так, що спричинив у 1933 р. масовий голод серед українського населення. Таким чином Постишев став найбільшим злочинцем супроти українського народу під сонцем. Він-же мав латати і „прориви на фронті культурного будівництва". Полатав їх теж по свому, себто по катівськи, бо спричинив не тільки смерть своїх товаришів комуністів, українців Скрипника, Хвильового та інших, але й сотень і тисячів українських національно свідомих громадян і молоді. Крім того, позапроторював він по Соловках і сибірських тайгах десятки тисяч української інтеліґенції, в тім і численних галичан. А червоні мерзенні малороси хиляться перед ним у три погибелі, затрачуючи всяке почуття навіть людської гідности.

Але Постишева, цього найбільшого новочасного ката українського народу, не тільки прощали в Харкові, але й витали в Київі. Очевидно на другий день. Ось-що читаємо про те в харківських „Вістях": „Появу Постишева зустріли тривалими оплесками, що перейшли в овацію, привітальними вигуками „П. П. Постишеву від київських більшовиків — палкий привіт". „Одному з кращих соратників тов. Сталіна — ура"... Поява в 1. год. дня т. П. П. Постишева на 3-му пленумі київського обкому КП(б)У викликала бурхливу овацію. Зал здригався від бурхливих довготривалих аплодисментів. Учасники пленуму обкому, **стоячи,** тепло витали Павла Петровича Постишева". (Всі підкреслення наші! — Ред.).

Аж ніяково стає, коли читаєш таке підле, гидке і підлабузливе звідомлення про приїзд комуністичного сатрапа, який каже і запевнює, що працює над зрівнянням усіх людей у правах і гідности і над цілковитим знищенням клясовости. Жаль тих тисяч київських робітників і громадян, що їх вигнали комуністичні підлизні назустріч Постишеву.

Та вся суть тієї маскаради в тому, що червоний опричник Постишев буде тепер тероризувати на господарському і культурному відтинку Київ і Правобережжа так, як тероризував Харків і Лівобережжа півтора року. Схоче тероризувати і мучити довго, аж до повного виснаження українського національного активу. Та навряд, чи це йому вдасться. Може Київ покажеться гіднішим від Харкова для цього діла.

Ком. Літвінов їде до Букарешту.

У Букарешті підпишуть 18. червня ц. р. умову між СССР і державами Малої Антанти про відновлення дипльоматичних взаємин у першім дні нарад Малої Антанти. Кружляють поголоски що до Букарешту приїде ком. Літвінов.

Совіти в Союзі Народів.

(Перегляд римської преси).

Римський щоденник „Ілль Джйорнале д' Італія" помістив цими днями статтю-передовицю п. н. „Руссія е Сочіета делле Націоні". Її автор Вірджініо Гайда. Настирливі заходи Совітів, щоби дістатися до Союзу Народів, признають в Італії зовсім слушними.

Але автор статті гостро говорить про те, що Совіти всім зусиллям підтримує Франція. Та Франція, яка

„перевертає горі дном свою пятьнацятилітню політику. Забуває про збройні експедиції, які фінансувала й підтримувала проти Совітів. Забуває про свою теорію суворо примінювану: необхідної ізоляції і бойкоту Совітів. ...Усе те Франція забуває й підготовляє усе, щоби Совітам відчинити двері до Союзу Народів."

„Нема сумніву, — говорить В. Г. дальше, — що в цій ініціятиві Франція має свій інтерес. Франція думає, що приязність Совітів у С. Народів повинна б служити для поширення політики блюків і мілітарних та політичних союзів, які Франція у тіни С. Народів проводить".

„Совіти можуть бажати своєї постійної приязности в Женеві... **але хочуть омминути запевнень про постійність своєї політики".**

Ми навмисне підчеркнули те, що Совіти не думають давати зобовязуючих запевнень, що в політиці вони йтимуть так, як Франція захоче. Совітів тисне до замирення з „гнилою" Европою страх за цілість їхньої території.

Легко можемо собі уявити, скільки зусиль витрачають большевики на те, щоб за всяку ціну пролізти в С. Народів, щоби в Европі вдержати мир бодай поти, поки вони непевні за свою шкуру і то дуже на Далекому Сході. Можемо собі уявити чого то лиш не обіцяв Літвінов Франції, чи то Ерйо, щоби вона згодилася станути за большевиками. Бо Совіти дуже добре знають, що коли вибухне в них війна з Японією і коли в них справи з Европою будуть неполадані, то приходить не лише упадок Совітів, а й поділ сучасної Росії.

У згаданій статті римського щоденника говориться, що деякі паризькі щоденники кинули підозріння, що італійський уряд робить перепони щодо постійного вступлення Совітів до Союзу Народів.

Думаємо й ми, що це підозріння безпідставне. Мусоліні на С. Народів завсіди глядить із нескриваною резервою. На політику Европи на всякі розбройні конференції він глядить із повним недовірям.

У останній своїй вичерпуючій промові про економічне й фінансове положення Італії, — в останніх днях травня ц. р. — Мусоліні на закінчення сказав таке:

„В першу чергу — питання про розброєння. Це питання поставлене перед світом у аб-

ПІДПИСУЙТЕ Й ВПЛАЧУЙТЕ НА ПОЗИЧКУ РІДНІЙ ШКОЛІ ПО 25 ЗОЛ.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 15. ЧЕРВНЯ 1934.

о. Д-Р Г. КОСТЕЛЬНИК 3)

Мойсей Вернигора — український Валаам.

II

ВАЛААМ.

Валаам (Balaam, Bileam), поганин-мадіямець, великий ясновидець, жив у часах Мойсея; описує його четверта книга Мойсея „Числа" гл. 22—24. Ізраїльтяни (під кінець свого блукання на пустині) побили аморейців і басанського царя Ога та станули табором на моавських полях. Далі пише біблія: „А бачучи Валак, син Сефора, все, що заподіяв ізраїль аморейцям, дуже злякався моав того народу, бо його було багато; і стрівожився моав перед синами Ізраїля.

Тому сказав моав до мадіямських старшин: Тепер пожре це множество все, що довкола нас, як віл пожирає пільну траву. А Валак, Сефорів син, був у тому часі моавським царем.

І післав послів до Валаама, Веорового сина, до міста Петор, що є над рікою землі синів його народу, щоб його покликано, кажучи: Ось вийшов нарід з Єгипту, ось покрив верх землі і утаборюється проти мене. Тому тепер прийди, прохаю, та проклинай цей нарід, як я собі бажаю, бо він сильніший від мене; чейже так зможу його побити й вигнати його з землі; бо я знаю, що, кого ти благословиш, буде благословений; а кого проклинаєш, буде проклятий.

Тоді пішли моавські старші й старші мадіямські, маючи заплату за віщування у своїх руках.

А коли прийшли до Валаама, сказали йому Валакові слова. І сказав до них: Залишіться тут через ніч, а ям вам відповім, як мені обявить Господь.

І залишилися моавські князі з Валаамом. Тоді прийшов Бог до Валаама, й сказав: Щож це за мужі в тебе? І відповів Валаам Богові: Валак, Сефорів син, моавський цар, післав їх до мене, кажучи: Ось нарід, що вийшов з Єгипту і покрив верх землі; тепер прийди, проклинай його; чейже зможу дужатися з ним, і вижену його. Тоді сказав Бог до Валаама: Не ходи з ними, ані не проклинай того народу; бо він благословенний.

І вставши рано Валаам сказав до Валакових князів: Верніться до вашої землі; бо не дозволяє мені Господь пуститися з вами в дорогу.

Вставши тоді моавські князі вернулись до Валака й сказали: Не хотів Валаам з нами йти.

Тоді другий раз післав Валак більше князів і визначніших. Вони, прийшовши до Валаама, говорили йому: Так говорить Валак, Сефорів син: Не відтягайся, прохаю, прийти до мене; я тебе прийму з великими почестями, й все, що мені скажеш, зроблю; тільки прийди, прохаю, й проклинай мені той нарід.

Тоді відповів Валаам і сказав до Валакових слуг: Хочби мені дав Валак свій дім, повний срібла й золота, не міг би я переступити слова Господа, мого Бога, та зділати щось проти нього ані мало, ані багато" (22, 2—18)

Валаам також цим разом задержав моавських князів через ніч; Бог прийшов до нього в ночі й дозволив йому йти з послами царя Валака, одначе під умовиною: „що я тобі прикажу, це зробиш".

Тепер приходить у біблії та славна сцена з ослицею, що проговорила.

„Тоді вставши Валаам рано, осідлав свою ослицю і їхав з моавськими князями. І розпалився божий гнів, що він їхав; і став божий ангел на дорозі, щоб йому заступити: а він їхав на своїй ослиці і двох його хлопців з ним.

А коли побачила ослиця Господнього ангела, що стояв на дорозі, і видобутий меч у його руці, тоді зіступила ослиця з дороги та йшла на ріллю, але Валаам бив ослицю, щоб її навести на дорогу.

Тоді став Господній ангел на стежці у винниці між двома плотами. А ослиця, бачучи Господнього ангела, тиснулася до плота так, що приперла ногу Валаамові до плота; а він її знову бив.

Потім Господній ангел пішов далі й став на тісному місці, де не було місця для виступу ані праворуч, ані ліворуч. А бачучи Господнього ангела, ослиця впала під Валаамом; і розгнівався дуже Валаам та бив ослицю кием.

Тоді відчинив Господь уста ослиці й сказала до Валаама: Щож я тобі зробила, що ти мене вже три рази бив? І сказав Валаам до ослиці: Тому, що глузуєш собі з мене; якщоб я мав меч у своїх руках, то я тебе забив би.

Тоді ослиця сказала до Валаама: Невжеж я не твоя ослиця, на котрій ти їздив, відколи мене дістав, аж до цього часу? Невжеж я звикла таке тобі робити? А він сказав: Ніколи.

Втім відкрив Господь очі Валаамові, що він побачив Господнього ангела, що стояв на дорозі і видобутий меч у його руці; тоді поклонився лицем до землі.

І сказав до нього Господній ангел: Чомуж ти бив свою ослицю вже тричі? Ось я вийшов, щоб тобі спротивитися; бо переворотна твоя дорога передо мною. А бачучи мене, ослиця уступилася передо мною три рази, а колиб не уступилась була, вже я тепер був би тебе вбив, а її я оставив би живою.

Тоді сказав Валаам до Господнього ангела: Я згрішив, бо я не знав, що ти станув против мене на дорозі; тому тепер, якщо це тобі не подобається, вернуся.

Але Господній ангел сказав до Валаама: Їдь з иними людьми; одначе тільки те будеш говорити, що я тобі скажу. І їхав Валаам з Валаковими князями" (22, 21—35).

(Далі буде.)

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 102—180 Телефон 25-55.

сурдальний спосіб. Ніколи не треба було говорити про розброєння, бо, навіть і в найкращій з гіпотез, держави завсіди лишаться озброєними.

„Сьогодні можна вважати це питання вичерпаним. А всетаки воно лишить по собі довгий і недобрий післясмак.

„Дальше — є питання Сари, питання Дунайське і Сходу.

„Та стара Европа мусить рішитися: або вести політику континентальну між континентами, або керма вирветься з її рук.

„Ви це лише вичуваєте. Але я знаю такі речі, про які ви не знаєте. А за дванацять років, находячись завсіди в безпосередно з тими справами, я можу сказати, що: або Европа відмолодиться своїми установами й людьми, або завтра не зможе більше витримати супроти сил Америки, а ще більше супроти сил Японії. Жахливе питання, яке висить на душах маси від світанку історії по сьогодні, це: буде мир, чи буде війна?

„А тимчасом історія говорить нам, що війна, це явище, що супроводить розріст людськости. Може це трагічне призначення, що висить над людиною. Війна належить до чоловіка так, як материнство належить до жінки.

„Прудон говорив: війна походить від Бога. А Геракліт, цей мелянхолік з Ефезу, каже, що війна початок усіх діл.

„В Енцикльопедії*) я устійнив ясно мою думку — зі становища фільософічного й доктринального; я не вірю про вічний мир. Не лише те: я є переконання, що мир є противний і суперечний підставовим прикметам людини. Ці прикмети людини лише в кривавому зусиллі виявляються у повному світлі сонця".

М. З.

*) Фашистівська енцикльопедія. — М. З.

Свято козацьких могил.

(Кореспонденція з Волині.)

Недовго перед світовою війною, здається у 1908 р., побудовано православний монастир на костях тисяч козаків, що 19. червня 1651 р. полягли на берестецьких полях у боротьбі за волю своєї батьківщини: побудовано там, де як каже Т. Шевченко, „круг містечка Берестечка на чотирі милі поле славні запорожці своїм трудом вкрили". На теж поле перенесено зі села Острова і відреставровано стародавню церкву, де перед боєм гетьм. Богдан з козаками молився. Козацькі кости старанно зібрано й уміщено в камінній ломовині під вівтарем церкви в підземеллі. І ось на Волині привився звичай святкувати кождий полеглих козаків кожну 9-ої п'ятниці від Великодня. На той день маси прочан зі всіх кінців Волині мандрують до цього святого для кожного українця місця. І ніхто ніколи не перешкоджував людям відвідувати козацькі могили...

Ми ще не маємо величавого національного Пантеону, де могли би спочивати останки заслужених для батьківщини мужів, але хіба монастир на козацьких могилах з його катакомбами, де зложено кости тисяч козаків, не може бути нашим Пантеоном... І цю думку треба підтримувати, треба її плекати серед молодого покоління. Тому і недивно, що в кожним роком кількість відвідувачів козацьких могил збільшується. Твориться традиція, повстають легенди, овіяні таємницею...

І цього року ще напередодні 9-ої п'ятниці, що випала 8. червня, гуртки людей заповнили всі дороги і стежки, що ведуть до монастиря. А 8. червня куди оком не кинути, то берестецьке поле немов комашнею виповнилося народом. Не менше 15.000 людей прийшло цього року поклонитися прахові козаків, що полягли тут за рідний народ. Гарні погідні дні, відсутність під цю пору сільсько-господарської роботи — сприяють тому, що наші селяни стараються забути своє нужденне життя та повсякденні злидні й турботи і спішать на козацькі могили, щоби тут відпочити душею і зложити поклін своїм предкам. Спочатку весело усміхається, кожній істоті робиться весело і легко. Не таким тяжким, здається тут сучасне життя. Але трудно забути сучасність.

У цьому році влада не робила жадного розпорядження про заборону йти за прощу до монастиря на козацьких могилах. Але не зважаючи на те, поліція робила труднощі прочанам.

10. VI. Кремінець.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
6(28

Припинення діяльности двох читалень у Березівщині.

Ревізії та арештування.

Читальня „Просвіти" в *Улючі*, пов. Березів рішила уладити фестин за Зелені Свята. І тому голова ц. Роман Солтикевич, студ. експортівки у Кракові, поїхав дня 25. травня п. р. до староства в Березові виєднати дозвіл на фестин. Одначе дозволу не дістав. Р. Солтикевич зайшов опісля зі своїм батьком, стареньким священником з Улюча до березівського суду і там його арештували, не подаючи причини арештування. Слідуючого дня, 26. травня п. р., після ревізії арештувала поліція ще секретаря читальні п. Павла Харудчака, а два дні пізніше п. Володимира Позивку й обох відставила до судових арештів у Березові. На приходстві у п. Солтикевичів поліція двічі перевела ревізію і забрала там тризуб. Одночасно відбулася двічі дуже осторога ревізія в домівці читальні, де забрали легально виданий у Львові часопис „За Україну". Після закінчення другої ревізії в дні 4. червня п. р., яку переводив повітовий комендант і комендант станиці поліції в Улючі у присутності заступника повітового старости, цей останній вручив п. Миколі Шлахтичеві, заступникові голови читальні, рішення березівського старости такого змісту:

Starosta powiatowy brzozowski. L. Stow. 85/6/34. W Brzozowie, dnia 4. czerwca 1934. Do Zarządu Stowarzyszenia Czytelnia „Proświty" na ręce Mikołaja Szlachtycza w Uluczu. Ponieważ działalność Stowarzyszenia zagraża bespieczeństwu publicznemu, przeto po myśli art. 16 rozporz. Prezydenta Rzplitej z dnia 27. października 1932. Dz. U. Rz. P. Nr. 94 poz. 808, zawieszam działalność tamt. Stowarzyszenia. Zarazem zawiadamiam, że decyzja niniejsza jest natychmiast wykonalna z tem, że w razie nierozwiązania stowarzyszenia przez Urząd Wojew. w ciągu 2 miesięcy od daty zawieszenia jego działalności, zawieszenie niniejsze traci swą moc. Od tej decyzji wolno wnieść do Urzędu Wojew. lwowskiego przez tut. Starostwo w ciągu 14 dni, licząc od dnia następnego po dniu doręczenia. Starosta powiat. — підпис нечиткий.

Від цього рішення внесено вже відклик через староство до Воєвідського Уряду у Львові з долученим проханням громадського уряду в Улючі такого змісту: Громадський уряд звертається з проханням до Світлого Староства відкликати своє рішення в справі припинення всякої діяльности в читальні „Просвіти" в Улючі, бо означене товариство не заколочує публичної безпеки, тільки вело культурно-освітню працю між населенням громади Улюча. Що правду потверджує згідно громадський уряд. Улюч, дня 6. червня 1934 р. Миколай Кулік, війт громади в. р. (і печатка).

З подібних причин (себто „загроза безпеці") припинено діяльність читальні „Просвіти" у *Пивлокомі* того ж повіту.

10.000 шилінгів нагороди для доносників.

ВІДЕНЬ, 13. 6. ПАТ. Уряд оголосив розпорядок, що за вказання влади особи, яка порушить динамітовий закон, влада виплачуватиме 10 тисяч шилінгів. Поширено теж обсяг ділання наглих судів, які вже урядують.

Ширіть наш часопис!

Атентати зростають.

ВІДЕНЬ, 13. 6. ПАТ. Урядовий комунікат повідомляє: Вчора в ночі зірвано рейки східної залізниці у Відні. Шкоди не великі. Біля Шайбсе у Долішній Австрії зірвано електричні проводи. У Зальцбурґу вибухла бомба в скарбовому уряді, схована до скрині з деревом. Вибух заподіяв великі шкоди і поранив одного урядовця та одну особу. У Тельфс біля Інсбруку найдено 60 кг. вибухового матеріялу амоналу, якого не виробляють в Австрії. Арештували механіка і робітника.

Криївка терористів.

Віденська поліція відкрила криївку терористичної акції націонал-соціялістів і забрала велику кількість документів, на яких прокуратура висвітлить останню терористичну акцію. Влада видала гострі розпорядки проти терористів.

Господарські саботажі в СССР.

Як повідомляє „Мітельєвропеїше Кореспонденц", комісар Орджонокідзе заявив, що всі його остороги й погрози на адресу промислу залишилися без успіху та що він вхопиться на найтяжчі засоби проти директорів і провідників, якщо це не зміниться: каратиме засланням і карою смерти.

В. Британія будує 50 летунських ескадр.

„Дейлі Телеграф" повідомляє, що незабаром британський уряд оголосить програму побільшення військового летунства на 50 нових летунських ескадр. Нові ескадри будували би від трьох до пятьох років. Таким чином Англія збільшила би летунство до 1490 літаків.

Новий литовський уряд.

Вальдемарас протестує.

РИГА, 13. 6. ПАТ. Вчора утворено новий уряд на Литві. Премієром залишився Тубеліс, міністром закордонних справ став Ляройтіс, генеральний секретар у тому ж міністерстві, міністер внутрішніх справ Рустейко, хліборобство Алекса, освіта Тонкунас, комунікації Станісавскіс, міністром війни Шнукте, міністром справедливости Шилінґас, а державним контрольором Шакентс.

БЕРЛІН, 13. 6. ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє, що новий уряд вказує за змінення впливів президента Сметони і націоналістичного курсу. Закордонна і внутрішна політика залишиться мабуть без зміни.

Вальдемараса вивезено до вязниці в провінціональним містечку. Вальдемарас надіслав протест до прокуратора окружного суду в Каунасі проти його арештування, поганої поведінки як зі звичайним злочинцем та проти знущань поліції. Далі протестує проти замітів, наче би брав участь у державнім перевороті.

Новий військовий союз.

Чого їде мін. Барту до Югославії і Букарешту.

ВІДЕНЬ, 13. 6. ПАТ. Білгородський кореспондент „Нає Фрає Прессе" подає вістку, що метою подорожі мін. Барту до Югославії та Букарешту заключити союз між СССР, державами Малої Антанти та балканськими державами. Умова між цими державами матиме теж військові клявзулі. Переговори в тій справі вестимуться у Букарешті. У Білгороді переконані, що над тими комбінаціями і планами покищо не ведуться переговори.

Китай йде на уступки.

Офіціяльні переговори з Японією.

ТОКІО, 13. 6. ПАТ. Радник китайського посольства в Токіо склав візиту міністрові закордонних справ і висловив від китайського уряду співчуття за схоплення японського консуля в Нанкіні Курамото. Одночасно заявив, що нанкінський уряд зробить усе можливе, щоби відшукати консуля. Просив міністра закордонних справ, щоби впливав на успокоєння публичної опінії в Японії.

На засіданні ради міністрів закордонних справ Гірота подав подробиці про схоплення консуля. Міністер висловив жаль, що японського дипльомата схоплено в столиці Китаю. Міністер заявив, що в тій справі ведуться ожившені переговори з китайським урядом.

Консуль у гробівці.

НАНКІН, 13. 6. ПАТ. Консуля Курамото відшукано в гробівці дивовижі. Мінг живого і здорового. Подробиць нема.

Перед Жіночим Конґресом.

Для тих, що вибираються на Конґрес

Діловий Комітет Українського Жіночого Конгресу просив повідомити всіх зацікавлених у Конгресі, що на Конгрес мають вступ тільки делегатки та відпоручники запрошених установ і особи, що дістали окремі поіменні запрошення. Щоби не було непорозумінь, Комітет повідомляє, що на місці у Станиславові ніхто вже запрошення дістати не зможе.

При цьому пояснюємо, що запрошення потрібне тільки на самі наради Конгресу. На всі інші імпрези, звязані з Конгресом, як вистава образів, книжки, етнографічної збірки, на концерт, театральну виставу і зокрема на свято Української Селянки, яке відбудеться прилюдно на площі — доступ вільний для всіх за оплатами, вказаними в програмі. Вступи на більшість із тих імпрез мінімальні (напр. 25 і 50 сот.).

ДОТЕПЕРІШНІ ДЕЛЕҐАТКИ.

Як довідуємось із Мандатової Комісії Комітету У. Ж. К. досі зголосилось велике число делегаток (поверх 800 осіб). Більшість делегаток із Галичини, у цьому багато селянок, але прийшла вже теж велика скількість повідомлень з інших земель. Досі зголошені такі делегатки: З **Полісся:** Горбачева Л., Голод Ол., з **Рівного:** Багринівська, Волошин і Гороховичівна, **Здолбунів:** Мартинюкова Г., Леонтович Л., Байдакова Ол., **Кремянець:** М. Голосевич, **Ковель:** Зубенко Нат., Підгірська Ол., Тарасевич Лиз., Стаднюкова К., Морозовська М., з **Ужгороду:** Новицька І., Селянська-Бращайко, Коненко Х., Бращайко-Станькова, з **Черновець:** Сірецька О., Сірецька Н., Сторожук Н.

Більша скількість делегаток приїде з еміграційних осередків, а саме з **Праги:** Софія Русова, Мирна З., Садовська Л., Нагірна., з **Тібінген:** Чикаленко Г., з **Букарешту:** Трепке Н., Богданович О., Виноградник Я., Іванович. Крім цього делегатки з Варшави під проводом п-і Н. Холодної-Лівицької.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАҐАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

Село на Радянській Україні.

З ВРАЖІНЬ ОЧЕВИДЦЯ.

III.

Колгоспи.

Колгоспи — колективні господарства, як перехідний етап до комунізму на селі пробували большевики будувати ще при Леніні — но нічого не виходило.

Після громадянської війни та голоду у 1920-21 була велика розруха в промисловости на залізних дорогах, а також і в сільському господарстві. Так що тоді большевикам було не до колгоспів.

Роздали землю і сказали: „роби як хто може". Після 8 років тяжкої роботи селянство поставило сільське господарство на ноги.

І тому, що вже було з чим приступити до організації колгоспів, бо була вже худоба й інвентар, то можна було і починати.

Всю свою увагу і енергію в тій справі вони звернули на Україну та Кубань. Тому, що ті краї найбогатші, земля плодородна, настрій населення протисовітський з сильним власним інстинктом. Я в 1930 році питався раз *одного центрального* діяча-комуніста, чому вони такими самими темпами не проводять колективізації в Великоросії. Він мені відповів: „ета публіка наша", оні будут всегда за намі, а попробуйко ти хохла зануздать".

Ще в 1926, 7 і 8 році пробували большевики засновувати „товариства спільної обробітки землі", „комуни" і „машинові товариства". Давали на кредит машини, гроші, давали фільварки, але нічого не виходило. Туди йшли більше від праці відвикші солдати громадянської війни і всякий інший безробітний елемент. Публіка та робити не робила, а кредити пропідала та пропивала.

Населення в колгоспи добровільно не йшло, агітації не піддавалось, тому-то Москва рішила взяти його штурмом.

1928-29 року почали засновувати колгоспи з членів комітету незаможних, де переважно були пияниці, ліньохи, злодії і всякий інший відкид селянства. Тут разом почали наступати на тих, хто не хотів вписатись до колгоспу. Приміром: На господарства накладали 28 статтю. Це означало, хто дістає колгосп, тому надавали і твердий план до господарства, за яких 24 годин мусить той господар віддати назначену владою кількість пудів зерна, а за невиконання або навіть за спізнення на одну годину, продають його з молотка. А кількість завжди таку назначали, щоб не можна було її виповнити.

І в той момент, підчас перших репресій почали зароджуватись колгоспи „на добровольних началах". Бо той чи інший селянин боячись, щоби його теж така легка година не здибала, ішов вписатись добровільно в колгосп. Біда була не тільки в тім, що те чи інше продають з молотка, бо большевики ніколи одною карою не задоволені. Перше продають живий і мертвий інвентар, одежу, посуд, залишають тільки голі стіни. На воротах (на брамі) ставлять велику вивіску з надписом, напр.: „Здесь живйот куркуль Н. Н. враг радвласти і трудового народу, ему населеня обявляє бойкот". Ні він і ніхто до нього не має права ні говорити, ні з криниці води дати, ні у крамниці нічого не звять, бо там теж спис є таких людей і горе тому, хто заговорив би або щось дав такому бойкотованому селянинові. А чи довго вони в такім стані перебувають? І навіщо це така комедія зі знущанням? Це триває тільки неділю або дві, а тому, що як накладали тверде завдання зерном і він до 24 годин не виконав, на нього накладають у подвійнім розмірі і грошеву кару. За зерно забирають все.

Із Суспільної Обезпечальні.

ТИМЧАСОВІ ЛЕҐІТИМАЦІЇ СУСПІЛЬНОЇ ОБЕЗПЕЧАЛЬНІ.

Суспільна Обезпечальня у Львові оголосила, що до 15. червня в бюрах Обезпечальні при вул. Шпитальній, кімната 29, в годинах під 9 до 15. і від 17. до 20. будуть видаватися тимчасові легітимаційні картки. Зголошуватись за тими картками треба особисто з документом, що ствердкує ідентичність особи, при чому треба вказати число книжечки Каси Хорих. Ті фірми, в яких працює більше осіб, мусять представити списки і дати уповажнення одній особі на відбір всіх легітимацій для всіх службовиків.

В СПРАВІ ОБЕЗПЕЧЕННЯ ЕМЕРИТІВ.

У звязку з неточними відомостями про зміни, які зайшли в обезпеченні умових працівників, а саме державних і військових емеритів, занятих у приватних підприємствах, треба вияснити що новий закон з дня 12. травня звільняє емеритів від обезпечення *на випадок браку праці*. Натомість емеритальному обезпеченню підлягають усі емерити, які працюють у приватних підприємствах, що досі підлягали обовязкові обезпечення, а також усі ті, котрих на підставі давніх приписів це обезпечення не обовязувало, а котрі в дні 12. травня не мали скінчених 40 літ життя.

Вимоги Японії до Китаю.

ЛЬОНДОН, 13. 6. ПАТ. З Токіо повідомляють, що японський уряд поставив низку вимог до китайського уряду забезпечити життя і майно японських громадян у Китаю. Японський уряд вимагає від китайського уряду в Нанкіні загарантувати недоторканість консула Курамото, хоча китайський уряд заявив, що не знає нічого про долю схопленого консуля.

„Подорож по Варшаві"
водевіль в 7-ох образах Ф. Шобера — музика А. Зонненфельда в інсценізації і режисерії Леона Шіллєра — від нині розворушить увесь Львів!

Українське жіноцтво в Америці.

Перший Український Жіночий Конгрес в Америці.

На підготовній нараді, що відбулася 31. січня 1932 в Нюйорку, постановили українські жінки перевести велике діло: уладити Перший Український Жіночий Конгрес в Америці. Це вперше мали зїхатися найвидатніші представниці українок з ріжних сторін Америки. Конгрес назначили на 28., 29. і 30. травня 1932.

На означений день приїхало 58 делегаток від 29 відділів С. У. А. до салі нюйорського Народнього Дому.

Ціла підготовка Конгресу була в руках окремого комітету, в якому проводила давня діячка, згадувана вже пані Юлія Яремова. На Конгрес були запрошені й американки — провідниці жіночих організацій. Головою Конгресу вибрали Стефанію Абрагамовську з Нюйорку, заступницями д-р Неонілю Пелехович та А. Лятишевську, секретарювали П. Авраменкова й Д. Маційовська.

На конгрес наспіли численні привіти від організацій і діячів з Америки, з ріжних кінців Европи, а між ними й від Союзу Українок у Львові. Від „Обеднання" витав особисто член його управи, ред. Володимир Кедровський і д-р Лука Мишуга. Представничками Канади були пані Йонкер з Вінніпегу й Савеля Стечишин зі Саскатуну.

Пані О. Лотоцька зложила звіт про стан і дотеперішню діяльність С. У. А., а відтак у своєму місці виголосила реферат на тему „Організація українського жіноцтва в Америці та його участь в американських і міжнародніх організаціях". Другий її реферат був на тему „Праця українського жіноцтва в міжнародніх організаціях". П. Авраменкова прочитала реферат на тему „Українська жінка й народне мистецтво". П. Галя Фенчинська читала на тему „Роля жінки в житті нації взагалі та української зокрема", Ст. Абрагамовська на тему „Українська жінка робітниця в Америці", а п-а Марія Бек з Пітсбургу по англійськи (частинно по українськи) „Українська жінка вчора й сьогодні".

Як можна замітити з вичислених заголовків — реферати були на життєві теми; усі стояли на відповідній висоті, всі були пристосовані до американських умов. Ці теми вирівняли серед самого жіноцтва думки на порушені теми й доказали, що серед нього є вже духові провідні одиниці. На цьому конгресі доказали українські жінки в Америці, що вони гідні імени **української** жінки та що вони достойні своїх сестер-українок, які на рідній землі стоять з мужчинами в одних рядах.

Представниці американок були помітно захоплені нашим конгресом. Пані Гаррі М. Бремер іменем управи „Янг Віменс Хрісчієн Асоціейшен" так між іншим промовила до делегаток: „Вашої культури американський загал не знає. Ви привезли зі свого краю свої скарби, але тримаєте їх для свого власного вжитку. Ті одиниці, або групи американського громадянства, які мали нагоду запізнатися з Вашими цінностями при якійсь нагоді, захоплюються нами й віддають їм належне признання та високу оцінку. Отже не тримайте своїх скарбів тільки для свого близького окруження. Віддайте їх для інших, винесіть їх на широке русло американського життя та вложіть їх до спільної скарбниці американської молодої культури".

Подібно захоплювалася також пані Геролд Милиген від „Народньої Ради Спол. Держав" та письменниця Фені Герст.

Якщо українські жінки в Америці зуміють бодай частину своїх ідей перевести в життя, якщо прихилять до них українську молодь, то згаданий конгрес назве наша історія переломовою добою для українського руху в Америці.

Лев Ясінчук.

Зол. 1·50
Коштує чвертьрічна передплата гумористичного журналу
„ЖОРНА"
Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА"
Львів. Ринок 10. Конто ПКО. 503.496.

Розвязання тов. „Сокіл" в Городку.

Ми дістали відпис такого рескрипту Львівського Воєвідства:

(L. S.) Gródek Jagieloński, dnia 20. maja 1934 r. Starosta Gródecki do L. B. P. 221/2/34/ stow./I. Do P. T. Zarządu Stowarzyszenia p. n. „Gimnastyczno-Sportowe T-wo „Sokił" z siedzibą w Gródku Jagiellońskim — do rąk przewodniczącego P. Romana Pałamarczuka — przys. mierniczego w Gródku Jagiellońskim.

Pan Wojewoda Lwowski reskryptem z 24. maja 1934. L. B. P. 62/10 (Skił) 34. na mocy art. 24. rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z 27. X. 1932. o stowarzyszeniach Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 808 rozwiązał po myśli art. 16 powołanego prawa stowarzyszenie pod nazwą „Gimnastyczno-sportowe T-wo „Sokił" z siedzibą w Gródku Jagiellońskim, ponieważ stowarzyszenie to wogóle nie odpowiada warunkom swego prawnego istnienia oraz zagraża spokojowi i porządkowi publicznemu. W szczególności rzeczone stowarzyszenie, oparte na (zasadzie) statucie przyjętym do zatwierdzającej wiadomości decyzją tut. Urzędu Wojewódzkiego z dnia 11. stycznia 1932 L. B. P. 21/Skił/31, i zorganizowane następnie w miejsce poprzednio rozwiązanego prawomocną decyzją moją z 5. III. 1930 K. B. P. 2/15/Skił/30. z powodu niedozwolonej działalności od chwili zorganizowania się rozwinęło działalność po linji poprzedniego t-wa, przejawiając tendencje wywrotowe wbrew postanowieniom statutu.

W szczególności w dniu w grudniu 1932 r. po napadzie na Urząd pocztowy w Gródku Jagiellońskim przez bojówkę OUN. gdzie padło 2 uczestników, zarząd t-wa na ściślejszem zebraniu uchwalił urządzić panachidę za zabitych oraz utrzymać żałobę przez cały rok po zabitych i w związku z napadem 2-nych straconych, solidaryzując się w ten sposób ze zbrodniczą działalnością wywrotowych elementów. Zarząd T-wa uchwałę o utrzymaniu żałoby przeprowadził, stosując również teror odnośnie do innych stowarzyszeń, uniemożliwiając im urządzanie zabaw, jak np. 5. lutego 1933 członkowie T-wa w sposób demonstracyjny przerwali zabawę Bractwa Cerkiewnego.

Nadto, jak stwierdzono, członkowie zarządu T-wa, nadużywając statutowej formy T-wa rozpowszechniali kartki wydane przez nielegalne wywrotowe organizacje z podobizną zabitych, straconych zamachowców oraz kolportowali ulotki treści przeciwszkolnej.

Dnia 4, czerwca 1933 r. T-wo zainicjowało ponownie panachidę za poległych i straconych wywrotowców, poczem idącej na cmentarz procesji cerkiewnej starało się nadać piętno pochodu demonstracyjnego, przez oformowanie zwartego oddziału z przygotowanemi wieńcami cierniowemi z trójzębami o napisach demonstracyjnych, które przed pochodem zakwestjonowano.

W dniu 30. lipca 1933 T-wo wzięło udział w demonstracyjnej uroczystości poświęcenia Krzyża wzniesionego w Rzeczyczanach ku uczczeniu pamięci poległych „Siczowych Strilców", w czasie której to uroczystości z inicjatywy T-wa śpiewano pieśni o charakterze przeciwpaństwowym.

Pozatem T-wo urządzało ćwiczenia na sposób wojskowy wzgl. przysposobienia wojskowego, do czego nie jest uprawnione, gdyż nie ma zezwolenia właściwych władz wojskowych. Rodzaj ćwiczeń, niemających nic wspólnego z celem i zadaniami T-wa, sposób ich urządzania oraz cała działalność T-wa ustalona w powyższych stwierdzonych faktach oraz fakt, że zawieszenie działalności przez tut. Starostwo na czasokres dwumiesięczny nie odniosło skutku — czego dowodem i aresztowanie Romana Stecia zastępcy przewodniczącego T-wa i przekazanie władzom sądowym pod zarzutem działalności wywrotowej — dowodzi, że rzeczone T-wo świadomie nadużywa statutowej formy działalności do niedozwolonych celów, oraz że działalność ta wykracza przeciwko ustalonym dla stowarzyszenia zakresów i sposobom działania oraz że stowarzyszenie, jako takie, wogóle nie odpowiada warunkom swego prawnego istnienia.

Rozwiązanie T-wa w powołanych na wstępie postanowieniach prawa o stowarzyszeniach jest uzasadnione.

Od tej decyzji wolno wnieść odwołanie do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych za pośrednictwem Urzędu Wojewódzkiego w ciągu 14 dni, licząc od dnia następnego po dniu doręczenia.

Równocześnie na zasadzie art. 87. ust. 4. rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z 22/3 1928. o postępowaniu admin. Dz. U. R. P. Nr. 36. poz. 341. postanowił Wojewoda natychmiastowe wykonanie niniejszej decyzji.

W związku z powyższem zakazana jest wszelka działalność T-wa o czem P. T. Zarząd zawiadadamiam, z tem, że zabezpieczenie majątku T-wa odnośnie do art. 27. prawa o stowarzyszeniach nastąpi w myśl §. 32 statutu przez przekazanie go Towarzystwu Wzajemnych Ubezpieczeń „Dnister" we Lwowie.

Starosta gródecki: Frączkowski m. p.

Якщо хочете брати участь у виборах до громадських рад, то негайно замовте собі

Новий Самоуправний Закон

разом із

виборчою ординацією

д-ра Степана Барана.

Замовляти в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10.

Ціна примірника 0·80 зол.

(з почт. пересилкою 0·95 зол.).

Летунська катастрофа.

ПАРИЖ, 13. 6. ПАТ. У понеділок бомбардовий літак підчас нічних вправ зачіпив за дах, впав на землю і згорів. Помічник летуна і радіотелеграфіст згинули, а летун важко ранений.

Памяти заслуженої громадянки.

Грудка землі на могилу бл. п. Ірини з Шухевичів Рожанковської.

Перед кількома днями дуже численне львівське громадянство відпровадило на вічний супочинок тлінні останки бл. п. Ірини з Шухевичів Рожанковської. Особливим сумом наповнила її смерть українські музичні круги, які, поруч родини, відчули її найболючіше.

Ще як молоде русяве дівчатко, приведене за ручку своєю мамою, членом-основником „Львівського Бояна" та в товаристві бл. п. батька, першого голови того Товариства, на концертову салю, з блискучими очима слухала перших продукцій хору „Львівського Бояна" та в захопленні шептала до мами: „Мамцю, як вони гарно співають!" А потім до салі проб хору „Львівського Бояна прийшла гарна тілом і душею Ірина Шухевичівна і незабаром вибилася на одно з перших місць, як здисциплінований член хору й загальнолюблена солістка. Ще в пам'яти неодному концерт з нагоди виїзду нашої академічної молоді на студії за кордон у часі сецесії, коли то найкращою точкою концертової програми були сольоспіви Ірини Рожанковської, що прощала наших завзятців між гостями й жартівливою піснею: „Косіть, хлопці лободу".

А всі згадують ті численні концерти „Львівського Бояна", на яких від тридяти кількох років стрічали Покійну чи то як здисциплінованого члена хору, чи як замітну і все радо витану солістку. Іще так недавно, на концерті з творів К. Стеценка, любувалися учасники все молодим, все гарним голосом Покійної, коли то вона заспівала сольову партію до слів „І тільки лози губили сльози" у пісні Стеценка: „Усе жило, усе цвіло і в щасті раювало". І це була її лебедина пісня...

І хоч у хроніках змагань нашого народу на шляху до своєї найвищої мети грядучі покоління не читатимуть якихось шумних кличів чи політичних фраз, яких авторкою булаб Покійна, то на ложовкових листках хронік наших співочих і музичних товариств завсіди найдуть ім'я бл. п. Ірини Рожанковської, що, чи то як віданий Т-ву член-рядовик, чи як член Виділу, чи як диригентка хору „Львівського Бояна", чи як член Виділу Музичного Т-ва ім. „Лисенка" більш як три десятки років вірно служила рідному мистецтву. І вже за життя оцінило громадянство ті заслуги Покійної для культу рідної пісні, бо Загальні Збори „Львівського Бояна", найстаршої української співочої організації, іменували її почесним членом Товариства.

А всі ті, які під впливом пісні відчувають таємну дрож у серці, всі ті, які свідомі тих великих, шляхотних порівнів, що їх зроджує рідна пісня, всі ті, що вірять у правду слів: „пісня до серця, а серцем до батьківщини", відчувають і розуміють, що через смерть бл. п. Ірини з Шухевичів Рожанковської понесли невиджалувану втрату не тільки співочі й музичні товариства, але все українське громадянство втратило одну з кращих, дуже заслужених громадянок. Нехайже та Рідна Земля, якої славне кроване минуле зродило найкращу пісню, що побідним походом перейшла ввесь світ, а якій то пісні бл. п. Ірина з Шухевичів Рожанковська ціле своє життя вірно і щиро служила, буде легкою Неплбутній Покійниці! *І. Гриневецький.*

Чи Ви вже зложили книжки або даток на купно доброї книжки для наших братів на заході?

Мін. Ґебельс відлетів до Варшави.

БЕРЛІН, 13. 6. ПАТ. Нині в год. 12.13 вполудне відлетів мін. Гебельс літаком з летовища Темпельгоф до Варшави. Міністрові товаришать чотири вищі урядовці міністерства пропаганди, шість начальних редакторів і кореспондент ПАТ-а у Берліні. Міністра прощав польський посол у Берліні Ліпський і керма ич східного виділу міністерства закордонних справ Меєр та дружина міністра.

МІН. ГЕБЕЛЬС У ВАРШАВІ.

В год. 15.20 пополудні прилетів мін. Гебельс до Варшави. На летовищі повитали від уряду мін. Перацький, дир. Дембіцький з міністерства закордонних справ і проф. Зелінський.

По широкому світі.

— У національ-соціялістичній партії в Голляндії дійшло до конфлікту після призначення жида провідником відділу. Конфлікт знявив зріст антисемітизму у партії.

— До Анкари приїхав з офіційною візитою перський шах.

— Еспанський парламент (кортези) покинуло 36 каталюнських послів. На знак солідарности вийшли й баскійські посли.

— Болівійський уряд домагається, щоби Ліга Націй полагодила болівійсько-парагвайський конфлікт.

— Страшний ураган в Америці заподіяв величезні шкоди. Біля 3.000 людей убитих. Плянтації кави у Сан Сальвадор знищені.

НОВІ ВЗОРИ ДЕСЕНЕВИХ

ШОВКІВ

надійшли вже після страйку

Текстильна Гуртівня

Тільки РИНОК 30. зараз побіч Бачевського

36/76 7—9

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ** в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6. — Насс. 1723 1—4

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов.** Тел. 54-46. Приймає футра до перехову на літо. 1237 37-?

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущина 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 1285 82-100

— **Курси косметичні,** затверджені владою під проводом лікаря-косметольога і інжинірахеміка — власна лябораторія Львів, Коперника ч. 42а/II., тел. 72-18. Практика у кабінеті „Distinction" під проводом Стефанії Гаврисевич. Дипльом дає право до самостійного ведення праці. Вписи приймають кожного дня. Виклади починаються 15. серпня. 1695 3-10

— **Чи є щонебудь** в літі серед спеки приємнішого і більш освіжного як морозиво і прохолодні напитки та смачні тістечка у відомій цукорні Д. Стецькова, Миколая 7? 1711 3-7

— **Криниця.** Всякі недуги навіть найбільш задавнені і жолудкові, серцеві, жіночі, безпліддість, нервові, сексуальна неврастенія, ревматизм й інші можна вилікувати лише в Криниці, а найвигідніше приміщення найдете в одинокім українськім пансіоні П. Яблонської. Krynica Zdrój, willa „Tatrzańska". 1628 4-?

— **Ямна коло Яремча.** Пансіон „Веселка" отворений від 1. травня. Кімнати гарні, соняшні, добре уладжені; з балконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева, Ямна коло Яремча. 143716-?

— **Куди виїхати на літо?** Коротка відповідь. Пансіон „Яблонських" у Гребенові. Гори, сонце, ріка, всі вигоди! Ціни конкуренційні. Зголошуватись: **Радкевичева.** 1628

— **Річні пописи елевів Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові** кляс фортепіяну, скрипки, віолончелі і сольоспіву відбудуться в п'ятницю дня 15. червня в год. 5-ій пополудні (вижчі роки), в малій салі Муз. Т-ва в понеділок 18. червня в год. 6-ій вечором (середні роки), в малій салі Муз. Т-ва, і в середу 20. червня в год. 7.15 вечором (вищі роки і курс концертовий) у великій салі Муз. Т-ва, вул. Шашкевича ч. 5. Програмки в ціні 50 сот.

Дешевий тиждень по 75 сотиків, маркізети, кушдіни, крепони, епонжі і т. д. **БАЗАР БЛАВАТНИЙ** А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів 11. 68-365

— **Найновіші проблеми психоаналізи.** Дня 17. червня в год. 15. відбудеться в гімназії СС. Василіянок при вул. Длугоша ч. 17. реферат о. д-ра И. Скрутня ЧСВВ. на тему: „Найновіші проблеми психоаналізи". Гостям раді. — **Виділ Марійської Дружини Студенток.**

— **Розвиток української вокальної музики.** На таку тему виголосить п. Антін Рудницький 15. ц. м. виклад в салі Укр. Наук. Інституту (державного університету) в Берліні. Музикальні пояснення даватиме відома співачка Марія Сокіл.

— **Епископ Никита Будка** перебуває на канонічній візитації в Станиславівщині, де перевів візитацію в Дубівцях, Крилосі, Галичі, Тустані і Семиківцях. Всюди приймали епископа святочно.

— **Корпан перед Найвищим Судом.** Дня 5. липня ц. р. Найвищий Суд у Варшаві буде розглядати справу М. Корпана, засудженого на кару смерти за належання до ОУН і застрілення коменданта постерунку у Вибранівці. Якщо суд касацію відкине, засудженому залишається апеляція до ласки президента Річипосполитої.

— **Нові 100-золотові** банкноти появляться цього року в Польщі. Замість портрету Костюшка будуть представляти кн. Йосифа Понятовського.

— **Винагороди контрактових учителів.** Міністерство освіти оголосило нові приписи про винагороду контрактових учителів у державних школах. Контрактові вчительки в захоронках дістають винагороду 11 групи праці. Контрактові практиканти в школах рільничих, городничих і лісових дістають винагороду 100 зол. місячно. Вчителі, асистенти та контрактові інструктори, не заняті в повному числі годин, дістають винагороду залежно від числа годин науки.

— **Стемплева оплата від виборчих позвів.** При останніх виборах в грудні м. р. до міської ради у Тернополі уневажнено у III. виборчій окрузі (один певний український мандат) українську листу кандидатів. Воєвідський уряд відкинув внесений д-ром М. Мелінишином і тов. виборчий протест. Між іншими за відкиненням цього протесту голосував і одинокий українець у воєвідському самоуправному виділі адвокат д-р Іван Калин як заступник проф. Бриковича, що фігурував як перший кандидат на уневажненій українській листі і з цієї причини не міг як інтересований взяти участи у згаданому засіданні самоуправного виділу. Тому, що рішення головної виборчої комісії і воєвідського самоуправного виділу з правного становища зовсім нестійке, вніс пос. д-р Баран іменем д-ра М. Мелінишина обширно мотивований позов до Найвищого Трибуналу Адміністраційного з внеском на ухилення повищого оречення і цей позов остемпльовано на 40 зол. Найв. Трибунал Адміністраційний приняв позов, про що повідомив адвоката д-ра Ст. Барана, думаючись рівночасно додаткової стемплевої доплати у висоті 40 зол., а тим самим усталив на будуче, що стемплева оплата від виборчих позвів є 80 зол. в стемплях, себто в дійсности 88 зол. Вимагану доплату вислано.

— **Град у Тернополі.** Пишуть нам: В понеділок 11. ц. м. около 4. год. попол. шаліла над Тернополем і околицею градова туча. Близько пів години падав сильний град, місцями величини малого курячого яйця. Градова туча наробила у садах, городах і на полях багато шкоди, а ледяні верстви лежали деневе і по кілька годин, хоч висока температура обнизилася дуже мало. Збір озимини і ярини заповідається цього року дуже мізерно з причини більше як двомісячної посухи, сильних приморозків з кінця травня, а тепер і граду.

— **Хибний вимір кари.** Перед стрийським судом присяжних ставав у лютім ц. р. Микола Шух з Розвадова пов. Жидачів під замітом намаганого убивства місцевого управителя школи Цюри та його жінки, до яких стріляв крізь двері. Крім того закинено йому шкільний саботаж, якого допустився в той спосіб, що в ночі на 29. жовтня м. р. при допомозі інших придержав громадських сторожів і замкнув їх до комори, причому знищено державні портрети і відзнаки. При розправі перед судом присяжних уваженно його від закиду намаганого душогубства, зате за саботаж засуджено на 6 років вязниці. Наслідком касації оборонця д-ра Домбчевського Найвищий Суд затвердив присуд щодо вини, однак звелів перевести ще раз розправу щодо виміру кари, бо хибно приняти котрийсь проступки.

— **За пісню — вязниця.** Рівенський окр. суд у Кремянці засудив Якова Латурняка, Прокопа Галенду і Данила Мазепу на 10 місяців вязниці, а Якима Костюка, Олексу та Якова Похилків на 7 місяців вязниці, всіх з села Болязубів кремянецького повіту за те, що вони в осени 1933 р. у своєму селі співали пісню про бл. п. Біласа і Данилишина (арт. 154 § 1 к. к.). Перед розправою пересиділи вони в кремянецькій вязниці 5 місяців.

— **Ревізори волинського Ревізійного Союзу під судом.** Володимира Мачушенка й Антона Герасименка, ревізорів т. зв. Волинського Ревізійного Союзу, прокуратор рівенського окр. суду потягнув до відповідальности за те, що вони, будучи разом з послом від ББ Пулавським, членами дирекції Пов. Союзу Кооператив у Кремянці, присвоїли собі коло 8000 зол. союзних грошей і взагалі так вели господарку, що довели союз до руїни. Тоді вони покинули союз і як „досвідчені кооператори" дістали посади ревізорів так зв. „Волинського Ревізійного Союзу" у Луцьку, який заложив Волошиновський для боротьби з незалежною українською кооперацією і паралїжування впливів на Волині Ревізійного Союзу Українських Кооператив у Львові.

— **Тайна горільня.** Скарбова контроля викрила в присілку Генриківка коло Стрілиськ Старих пов. Бібрка тайну горільню, влаштовану в гаєвого Михайла Сухая. Коли явилися представники скарбової влади, горільня була в повнім руху. При апаратах були заняті: Сухай, його два сини Стефан і Іван та помічник Михайло Мартинюк. Горільня мала паровий котел та цілу машинерію з приладами до міреня сили дестиляту і т. п. Завдяки технічному уладженю самогонка мала силу 95 проц. Сухай продавав її селянам. Всіх потягнено до відповідальности.

— **Обікрали почту.** До почтової агенції в Старяві пов. Мостиська вломилися в ночі злодії й вкрали залізну касету з грішми та ріжні річи. Арештовано Стефана Сайка і Василя Якимця, місцевих селян, які призналися, що вкрадені предмети закопали в землі.

— **Львівська хроніка.** В алеї Фоша авто наїхало на 45-літну селянку Еву Калитяк з Нагірян і потовкло її тяжко. — Біля Личаківської рогачки 3-літний Іван Рачинський впав до ями з вапном і смертельно попарився. — При вул. Купільній отруїлася сільним квасом Н. Катбіла, побита своїм любовником.

— **Краєва хроніка.** На приказ повітового старости в Надвірній відновлено в Делятині окрему вічну варту для запевнення мешканцям безпеки життя, здоровля і майна. Варту мають виконувати власники домів, як цього зажадає громадська управа. — В селі Заріче коло Ярослава доконано в ночі нападу на рим.-кат. плебанію і після стероризування служби забрано 74 зол. Парох перебуває на відпустці в Криниці. — Коло станції Тарновиця Лісна недалеко Ворохти особовий потяг переїхав на двоє жінку, що гнала корови крізь залізничий шлях. — В Городищу пов. Бібрка на дім Шайнуні Шарф напали в ночі два замасковані опришки й стероризувавши домівників револьверами, забрали 100 доларів, 110 зол. і золотий годинник. — До прокуратури суду в Бережанах вплинуло поліційне донесення на війта з Рибник Івана Юженя та гром. касієра Михайла Самопала за привласнення громадських грошей в сумі 1.165 зол. 75 сот. — В Головах пов. Косів Іван Максимюк убив Олексу Максимюка, проколовши його ножем. Душогуб зізнав, що зробив це у власній оборони. — В Дорі пов. Надвірна згоріз пенсіонат Цімермана вартости 20.000 зол. — Арештована під замітом крадежі 3.500 дол. у Бориславі служниця Кульчицька називається властиво Марія Бренич і змінила свої зізнання в той спосіб, що крадені гроші дала одному зі своїх знайомих. — На пограничі громад Габинківка і Смоляс побилися парубки, що забавлялися на весіллі, причому згинув Петро Бонк. — В громаді Довге коло Меденич полевий сторож Франц Пальчак постріли у ночі управителя дібр Едварда Шкуру, думаючи, що це злодій.

— **Вбив жінку із заздрости.** В гущавині коло Яблінки Нижної біля Турки знайшли тіло молодої жінки, що почало вже розкладатися. Судово-лікарська комісія ствердила, що її приголомшено твердим предметом, опісля удушено. Вбитою була 30-літна Марія Гатко, жінка старшого від себе на 22 роки господаря з Яблінки. Дальше доходження ствердило, що Михайло Гатко оженився тому десять років з бідною дівчиною, яку переслідував своєю заздрістю, підозріваючи її, що його зраджує. З того приводу приходило між ними до частих сварів. Недавно посварилися обоє в стодолі і тоді Михайло убив свою жінку та затягнув до яру. Душогуба, який признався до вини, арештовано.

— **Пожежі.** 6. червня в Кремянці на передмісті Туники згоріли від невиясненої причини забудовання Дубчака, дім і дві стодоли. Підчас пожежі попеклося двоє малолітніх дітей Дубчака, що спали в стодолі. Їх у тяжкому стані відвезено до шпиталю. — В Білці Шляхт. пов. Львів згоріло 11 стоділ, 3 стайні і 4 шопи з живим і мертвим інвентарем.

— **Шануйте свій шлунок!** Фармакольогічний інститут у Вірцбурзі ствердив старий наказ народньої гігієни, що не вільно пити зимної водньої води, зївши більшу скількість свіжих овочів. Пів фунта свіжих дозрілих черешень покраяно на дрібні кусочки і залито пів літрою свіжої води. В кімнатній температурі черешні напучнявіли від води так сильно, що їх обем побільшився ще більше, причому виступила ферментація. Розуміється, що ще сильніше розвивається цей процес у шлунку чоловіка, причому виступають сильні болі, розширення жолудка і забурення в травленні. Ще гірші наслідки викликує зимна вода після спожиття овочів недозрілих, що мають тверду, тяжко стравну целюльозу. Крім того недозрілий овоч має багато овочевого квасу, що може спричинити катар кишок. Правда, є сильні організми, що видержують це безкарно, але назагал треба приняти гігієнічне правило, що після спожиття свіжих овочів пити воду є небезпечно. Треба заждати бодай дві години, аж шлунок стравить овочі. Торкається це головно черешень і малин. Річ природна, що ще шкідливіше пити на овочі пиво, молоко або свіжий винний мощ, бо вони викликують у шлунку ще сильчіший ферментаційний процес.

— **Ліліянка Гарвей виходить замуж.** Славна фільмова артистка Ліліян Гарвей, що від двох років перебуває в Голівуд і користується великим успіхом, рішила зірвати з артистичним життям і вернутись до Европи, де виходить замуж. Кілька разів дементована поголоска про її вінчання з голосним німецьким артистом Віллім Фрічом нарешті має здійснитися.

— **Китайська мова латинкою.** Совітська академія наук пристосувала на свій спосіб латинську азбуку до китайської мови. Щоби віддати докладно вимову кожного китайського слова навіть у діялектах, ужито 34 латинських букв. Та азбука буде обовязувати все китайське населення, що творить досить сильний елемент на східній території совітської держави

— **Чи треба чекати на велике прання?** Перетримувати не випране білля, безумовно добре на нього не впливає. Одначе неодна господиня переховувала його в очікуванні великого прання. Щож мала зробити, коли хотіла хоча дрібничками випрати засобом, що сам пере і ощаджує білля, Радіоном? Не завжди хотіла і могла мати в запасі нормальну пачку Радіону. Також не завжди мала охоту її купити, щоби Радіон випробувати. Тепер можна дістати Радіон у малих підручних пачках, лише за 45 сот. Ані одна штука білля не потребує лежати, щоби дочекатись Радіону в дні великого прання.

— **Справлення помилок.** У вчорашньому числі „Діла" під статтею „**Городно і його викопалини**" пропущено через помилку підпис автора, п. **Володимира Кобринського.**

— **Спростування.** Від львівського городського староства одержуємо таке спростування: До Хвальної Редакції „Діла" на руки відвічального редактора Вп. Олександра Костика у Львові Ринок ч. 10/II. У звязку з нотаткою, поміщеною в ч. 84 „Діла" з дня 28. III. ц. р. п. н. „Дивні пригоди селюха у Львові", прошу на основі арт. 19 пресового закону помістити в найближчому числі „Діла" на тому самому місці, в якому була поміщена згадана нотатка і тими самими черенками таке спростування-вияснення: Дня 26. III. ц. р. зголосився на IX. комісаріяті П. П. у Львові у дижурного ст. пост. Єнджейка Еміля Степан Шульган, який представившись як б. народній вчитель подав, що тогож дня в порі полудневій будучи в реставрації Роттера на Знесінні, був побитий незнаними йому справниками і дізнав деякого ушкодження тіла. Після списання протоколу ст. пост. Єнджейко порадив Шульганові, щоби удався на Стрілецьку площу до Рятункового Поготівля для перевязки рань, а опісля щоби предложив посвідку від державного лікаря про стан ушкодження тіла, потрібну для спрямування справи до суду. Висланий опісля для перепровадження дохождень рейоновий постеруновий ствердив, що Шульган Степан, зредукований вчитель, був критичного дня в реставрації Роттера на Знесінні, при чому Роттер зізнав, що Шульган находився там в полудневій порі в товаристві двох нічних дозорців Василя Ціпи й Станислава Кисіля. Між Шульганом а його товаришами прийшло до суперечки, в якій Шульган перший відозвався до Кисіля обидливими словами та вдарив його палицею по голові, на що Кисіль рівнож замахувався. Переслухані Василь Ціпа

Станислав Кисіль зізнали, що знають від довшого часу Шульгана з реставрації Роттера, куди Шульган часто заходив, як авантурника, а особливо як є підхмелений. Отже неправдою є твердження, начебто Шульгана побили невідомі справники, а поліція їх не викрила, зате правдою є, що в тім-же дні справників викрито і Шульган їх знає особисто, бо нераз в їх товаристві перебував в реставрації Роттера. Неправдиве є також твердження, що Шульгана побито на вулиці, зате правдою є, що Шульгана побито в льокалі публичнім. Неправдою є рівнож твердження, начебто поліція обмежилась тільки до ствердження назвиск справників побиття, яких не записано, а Шульгана відослано до комісаріяту полиції III. дільниці, зате правдою є, що справників тих тогож дня переслухано, а Шульгана до III. комісаріяту поліції не відслано. Неправдою є рівнож, мов би поліція не занялась справою Шульгана, а тільки відслано його то на рятункову станію, то до суду, то знов до комісаріяту, звідси знов на рятункову станію, дальше до команди поліції при вул. Казимирівській, врешті до судового лікаря Нементовського, зате правдою є, що після списання з Шульганом протоколу спрямовано його тільки до рятункового поготівля, при чому поучено, щоби предложив від державного лікаря свідоцтво побиття IX. комісаріятові, потрібне для спрямування справи до суду. Тому, що Шульган після того в IX. комісаріяті не являвся і не предложив вимаганого свідоцтва, комісаріят після переведення доходжень справу спрямував дня 31. березня ц. р. після закону арт. 253 кпк. до городського заміського суду. У Львові, дня 24. травня 1934. (Підпис нечитний.)

Із судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

У вівторок 12. червня ц. р. закінчилася перед судом присяглих у Львові пізним вечором розправа проти підсудних *Микити Бучка, Теодора Здріля та Петра Василини*, трьох молодих селян зі села *Поздимира*, сокальського повіту.

Трибунал поставив присяглим судцям сім питань: три питання зі статті 97 § 1. к. з. за злочин державної зради щодо всіх трьох підсудних. Крім того до підс. М. Бучка два питання зі статті 249 к. з. (грабіж) і 225 к. з. (допомога у вбивстві): до підс. Теодора Здріля теж питання зі статті 249 к. з. (грабіж). На внесок обор. д-ра Л. Ганкевича трибунал поставив ще восме питання щодо підс. М. Бучка зі статті 242 к. з. (нараження людського життя на небезпеку).

Після одногодинної наради присяглі судді затвердили питання державної зради щодо підсудних М. Бучка і Т. Здріля та ушкодження чужої власности щодо підс. М. Бучка. Всі інші питання заперечили.

На тій основі трибунал засудив *М. Бучка на 5 років вязниці, а Т. Здріля на 3 роки вязниці* і зачислив обом слідчий арешт. *П. Василину увільнив* від вини і кари.

Підсудних боронили адв. д-р *Лев Ганкевич і д-р В. Гриньовський*, оба зі Львова, а не д-р В. Старосольський, як це помилково подано у вчорашньому числі.

НЕЛЬОЯЛЬНА КОНКУРЕНЦІЯ.

Повітове староство у Львові засудило д-ра *Дмитра Сгасіва*, лікаря в Миколаєві на заплату гривни 300 зол. зі заміною на 10 днів арешту за порушення законних приписів про заразливі недуги в селі Глуховичах, львівського повіту. Покараний зголосив спротив до окружного суду у Львові. На розправі в дні 13 червня ц. р. покараний доказав безпідставність доносу і тому радник Міхалє *увільнив підсудного від вини і кари*. Боронив адв. д-р Л. Ганкевич.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН І ВБИВСТВО ПОСТЕРУНКОВОГО.

Дня 13. ц. м. розпочався процес перед трибуналом суду присяглих у Тернополі проти чотирьох молодих українців з Токів, пов. Збараж, обвинуваченних у приналежности до ОУН (ст. 97 § 1. к. к.) і у вбивстві перед кількома місяцями постерунковото (ст. 225 § 1. к. к.) з політичних мотивів. Обвинуваченими є: Пилип Фліят і Олекса Литвин — оба селяни як безпосередні убійники, студент унів. Евген Костецький як той, що мав дати приказ до вбивства і селянин Яким Фліята, що в часі вбивства мав стояти на сторожі. Два перші в часі слідства мали признатися до закинутого їм убивства і видати двох дальших.

Розправа розписана на три дні. Трьом першим обвинуваченим грозить кара смерти.

Розправі проводить віцепр. Вендрихівський, боронять адвокати: д-р М. Західний, д-р Дзерович, д-р Стапан Шухевич і д-р Стефан Вонкович.

З ДОРОГИ ЖИТТЯ.

Безрадні радні.

Наближається огірковий сезон, пора появи морських вужів та висиджування денникарських качок, а в такому часі вільно навіть фейлетоністові вертатися думкою взад і згадати минуле...

Як сон літньої ночі, тихо й безголосно проминули вибори до ради міста Львова. Була неділя нічим незамітна. Рух був нормальний. Лише перед ратушем стояла величезна громада кандидатів на радних з усіх затверджених і незатверджених ліст і ждала до пізнього вечора на вислід виборів та на хвилину, коли перед ними відчиняться широко брами магістрату. І треба признати, що погода їм дописала, зате вибори менше...

Боже і. — Боже милий, — що це були за вибори в порівнянні з давними добрими часами! Колись ми вибирали радних, скільки хто хотів і кого хто хотів, тепер мабуть з ощадностевих оглядів зредукували столичну репрезентацію до числа 72-ох вітчимів міста. Та яка атмосфера і настрої супроводили ці вибори?

Ех, якто колись виглядали виборчі мясниці! Кілька неділь перед речницем ніссся по місті великий шум, клекіт, гамір. Цілий королівський город переміновався у „Краківське", в площу св. Теодора або іншу Зарваницю. Люди день у день відбували віча, греміли промови, кандидати полемізували зі собою на вічах і в пресі, засипували вулиці летючками, де взаємно називали себе драбами, обманцями, злодіями і іншими „суспільними" діячами.

Окрема категорія громадян носила по місті таблиці, на яких, наліплені великі оповістки, захвалювали прикмети поодиноких кандидатів чи то партію.

Процвітала навіть поезія.

Тямлю ще агітаційну поему в честь соціялістичного кандидата пок. Йосифа Гудеца, що зачиналася патетично:

Bo wybory, to nie heca:
Głos oddamy na Hudeca!

А друга партія таблинних громадерів обносила полемічну поему, якої метою було дискредитувати Гудеца, а звеличати Ернеста Брайтера:

Jest gemajny, jest i frajter,
Jest pan Hudec, jest i Breiter.
Ale Hudec jest gemajny,
A nasz Breiter — radny fajny!

Інколи той поетичний турнір прибирав менше вибагливі й естетичні форми. Були наліпки, що в римах актуалізували стару приповідку про коня і жабу, а зачиналася

Hudecowi do Breitera,
Tak jak żabie do ogiera...

Бували й українські вірші похвальні для Брайтера, а складав їх якийсь лісовий емерит Дубицький.

Бо люди вміли кандидувати і знали, чим промовити до львівського виборця.

Що й казати: Інші були часи — інші люди. Бувало, як хтось чув у собі покликання мав кваліфікації, політичні й суспільні переконання, твердий характер, ще краще як мав ковбасу, горівку і благословенство чи то „Стрільниці", чи якої іншої партії, або австрійського уряду — вже ставав до виборчих змагань чи дужань. Виголошував своє „вірую", обіцював боротися за політичну і суспільну свободу та канали, за віроісповідну рівноправність і трамваї, за освіту і регуляцію вулиць, за обезпечення на старість і після смерти, за знижку ціни світла і газу, ще й підвишку платень для тих всіх, що мають право вибирати і т. д. і т. д.

Тепер інші звичаї й інша ординація. Зі старої завишилася лише та благодать, що не ввели numerus clausus для числа кандидатів і треба признати, що люди і з цього добродійства користали. Я переконаний, що колись діти наші читатимуть у посмертних згадках, що бл. п. Вавжинець Кренціснят чи Калягатон Кулкудак були свідомими і солідарними членами нації, все готові були їй служити, а навіть у р. 1934 були позачоловими кандидатами до Ради міста Львова з листи дрібних громадських промисловців.

Це єдине лишилося зі старої ординації та старославянських звичаїв. Зате ввели багато лечого з новочасних здобутків техніки, спіритизму й інших надземних сил.

Одно мене вразило серед усіх без ріжниці нації, віроісповідання і стану кандидатів при останній виборчій ревії, чи пак музичній комедії. Це цілковита недостача темпераменту, цивільної відваги й охоти до виголошування програмових промов. Мало це і добрі і злі сторони. Добрі тому, що люди не тратили часу вислухуючи промов усіх кандидатів, злі тому, що кількох людей пріло, бо мусіли балакати за себе і за інших.

Все-ж була навіть деяка апатія.

А перед війною львовяни йшли до виборів, як леви, або інші еспанські бики...

Тепер усе проходило тихо. Вже Гете казав: Im düsteren Schweigen richtet der Gott!

Одних мені жаль себто українських соціяльних демократів. Я не лише католик від довгих, довгих поколінь, але й людина, що вірить у надземні сили. Тому для мене вислід виборів не був несподіванкою. Але з нашими соціялістами друге діло. Вони йшли до урни з найбільшою повагою, найбільшим приготуванням і з найбільшим — апетитом. Тепер підспівують собі за Франком:

З яким то запалом ми вчора йшли до бою,
Як „Вперед", рвалась наша груль вітхнута!
Горіло серце боротьби жаждою,
Здобули — що? Що лишим за собою:
Оповість про старого баламута...
. . . . . .
Cosa perduta!

Тиберій Горобець.

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „ГРІХ КОХАННЯ"

Автор цієї фільми Абель Ганс, славний був колись своєю післявоєнною пацифістичною фільмою „Обвинувачую". Після цього дав другу вдатну „Битва під Чушімою". Оця родинна драма не має у собі ніяких фільмових приймет; подобає вона на перерібку з якоїсь психольогічної пєси з репертуару зперед 30 літ. Треба мати дуже сильні нерви, щоб витримати сцени знущання батька над дитиною.

КІНО „АПОЛЬО": „САМАРАНГ" — „ПОДРУЖЖА ДЛЯ ОПІНІЇ".

Самаранґ — один із полінезійських островів, багатий у перли. Мешканці цього острова з небезпекою життя пориняють на морське дно, щоб добути ці скарби. Фільма дає прегарні картини боротьби туземців з морськими потворами. Вплетена тут зворушлива історія закоханої пари тубильців. Щасливі ті кінові гості, що побачивши цю фільму, зріклись другої і пішли до хати. Ця друга звана „Подружжа для опінії" премудна стара історія, яка могла цікавити кіномаяїв ще в перших роках виїзду кіна, коли вільно було й годувати чимнебудь

Дописи.

БУЧАЧ.

Загальні Збори Філії Т-ва Охорони Воєнних Могил в Бучачі відбулися дня 16. травня ц. р. в домівці Т-ва „Українська Бесіда". Зборами проводив зайт. голови філії д-р М. Гриньо. По звіті уступаючого виділу, який не мав про що здавати звіту, бо філія майже не проявляла ніякого життя та по ухваленні абсолюторії уступаючому виділові вибрано новий виділ у такому складі: голова — о. кан. Денис Нестайко, заст. голови — п. Леонід Кіндибалюк, ін-р Михайло Білоскурський — секретар, дир. Винницький Сильвестер — скарбник, дир. Микола Хархаліс та п. Данів Ірина — члени. В дискусії над діяльністю Т-ва на будуче обговорено й передискутовано справи, звязані з діяльністю Т-ва. Зацікавлення громадянства справами Т-ва мінімальне.

Районова молочарня в Зеленій тут. повіту в останньому часі поширюється та скріплюється організаційно. Між іншим переводить переоцінку обезпеченої худоби своїх достовців та обезпечує дальшу кількість худоби. Шкідна помічі молочарні у випадках нещастя причиняється до збільшення обезп. фонду, до збільшення продукції та розросту молочарні.

Пасічницька секція при Філії „Сільського Господаря" веде ожівлену працю. Секція переробляє віск на штучну вощину, виробляє вулик найновішого типу та в організований спосіб збуває між своїх членів, оминаючи всякого посередництва. Секція пасічнича доставляє своїм відбірцям дешевий мід у 22-кг. бляшанках і таким чином дбає про зріст пасічництва в повіті. В пасічницькій секції є згуртованих поверх 400 членів.

Загальні Збори Філії „Сільського Господаря" із Бучачі відбулися дня 8. травня ц. р. о год. 11. перед пол. у домівці П. С. К. Збори отворив голова Філії о. Антін Пелевецький. Звіт з діяльности зложив Рада Філії здавав о. голова. Сьогорічні Збори — це другі чергові загальні збори Т-ва від відновлення перед Філії, яка почалася з приходом пароха пік. Ф. Савчука. В часі від останніх загальних зборів, які відбулися в осени 1932 р., Рада Філії відбула 19 засідань, на яких

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

обговорювала і вирішувала справи, звязані з діяльністю Філії. Канцелярія Філії полагоджувала організаційні відклики від відмовних рішень адм. влади потайно новоосновуваних кружків і т. п. справи. Опісля був виїт касовий. З черги був звіт контрольної комісії, яка зокрема поставила внесення на абсолюторію уступаючій Раді Філії. По довшій дискусії та представленні заборів трилітнього плину праці Філії на майбутнє, згоджено урядовцем філії інж. Савчуком, збори одноголосно ухвалили абсолюторію уступаючій Раді. В склад нової Ради Філії вибрали: о. А. Пельвецький — голова, пп. Проніп Тихий, д-р Роман Слюзар, Винницький Сильвестер, д-р Хоняк Т., Романцева Ольга і Лесько П. — члени. Заступники: Ф. Лисий, Я. Пасічник, В. Деркач. Контрольна комісія: о. Іван Галібей, д-р М. Гриців, п. Шевчук Степан. При внесках і побажаннях обговорено справу збуту меду пасічників, згуртованих у пасічницькій секції при філії, справу збуту сільськогосподарських продуктів та справи організаційні філії. Слід зауважити, що праця філії, завдяки інж. Савчукові, постепенно, але невпинно причиняється до піднесення господарського рівня повіту.

ТЕРЕБОВЛЯ.

Ювилей філії „Просвіти". Теребовельське громадянство відсвяткувало дня 3. червня п. р. 30-літній ювилей Філії „Просвіти" в Теребовлі, на який склалися: молева Служба Божа, яку відправив о. Юліян Барановський на великій площі біля цвинтаря, добре обдумана і патріотична проповідь о. Пл. Карпінського, панахида за померших членів, святочна академія і похід головними вулицями міста. Святочну академію зпочатку́вав збірний виступ усіх читальняних хорів, разом 219 осіб, під управою п. Володимира Василевича; хори гарно відспівали „Просвітний гимн". Гимн відграли ще раз всі читальняні орхестри, а саме: з Теребовлі, Іванівки, Ілавча, Глещави, Могильниці, Ласковець і Дарахова під управою дир. Івана Козака. Обі збірні точки були добре виведені і викликали в учасників свята великий ентузіязм. Потім проф. Терлецький привитав нашу Філію від Головного Товариства і в довшій промові дав огляд змагань українського народу до освіти й культури в глибокій старовині, за княжих часів, у добі наших гетьманів аж до сучасного моменту. Голова Філії о. кан. Мохницький подав з черги цифрові дати про розвій Філії і читальень. Короткий і теплий привіт від основника й першого голови нашої Філії о. Теодора Цегельського, пароха зі Струсова, викликав серед учасників велике захоплення. Всі громади переплатали вдатні хорові продукції хорів Могильниці Нової і Старої, Ілавча й Дарахова. Вкінці відчитано надіслані привіти від сусідніх філій, поодиноких громадян і від повітових культурно-освітніх та економічних установ. Опісля почався похід, який перейшов головними вулицями міста й по короткій промові д-ра А. Заплітного біля місцевої читальні розвязався. Похід був дуже величавий. Взяло в ньому участь біля десять тисяч учасників, а впадали в око дисципліна і порядок учасників. Похід удалося зорганізувати скоро. Учасники походу йшли збитими й рівними рядами. Похід уставив дир. П. Палійчук. Це ювилейне свято як цілість залишить на довгий час якнайкращий спомин по собі. а.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

С. Говдій: НА ЧУЖИЙ КОРОВАЙ ОЧЕЙ НЕ ПОРИВАЙ. Комедія на 2 дії. В-во „Русалка". Львів 1934.

Василь Федорович: ХАРЦИЗНИКИ. Комедія на 1 дію. В-во „Русалка". Львів 1934.

Дмитро Марчишин: КУПЕЦЬКИЙ ХИСТ або як жид купував буки. Пєса з панщизняних часів на 1 дію. В-во „Русалка". Львів 1934.

Камо-Но-Чомей: ГОДЖОКІ (Хитина будди́йського самітника). З японської мови переклав Степан Левицький. Вид-во „Варяг" Варшава, 1934. Стор. 28. 16°.

ЖУРНАЛИ.

ТЕХНІЧНІ ВІСТИ, орган Українського Технічного Товариства. ч. 2—3. Львів 1. травня. Зміст: Інж. М. Кириченко: Джерела водної енергії на Закарпатті та їх перспективи їх використання. Інж. В. ф. Рейтер: Конперспективи дефекація та поверхневе напруження сатураційних соків. Д-р А. Ластовецький: Теорія релятивності і експеримент. Огляд. Звідомлення Українського Техн. Товариства.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО, ч. 6. 1. червня 1934.

ПЛАСТУН. Часопис пластової молоді. Рік XII, ч. 4. Севлюш (Підкарп. Русь), вул. Роєвитяля ч. 34.

УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ. Листок Союзу Українського Сокільства за кордоном. Прага ч. 3 (4) за червень 1934.

ВІСТИ З ЛУГУ. Рік IX., ч. 5 за травень 1934.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича, Отинія:

15. VI. Корневільські дзвони.
16. VI. Наша параца.
17. VI. Залізна Острога.

Режісерія театру приготовляє до постановки „Товаріщ".

На укінченні „Мазепа" Лепкого.

Великий Міський Театр.

Четвер, 14. VI. год. 7·30 „Мандрівка по Варшаві". Абон. 23

Пятниця, 15. VI. год. 7·30 веч. Премієра „Мандрівка по Варшаві" Леона Шідера Абон. 23.

Субота, 16. VI. год. 7·30 веч. „Мандрівка по Варшаві".

Театр Різнородностей.

Четвер, 14. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я". Абон. 22.

Пятниця, 15. VI. Виставу не буде з причини генеральної проби.

Субота, 16. VI год. 7·30 веч. „Мірля Ефрос" Абон. 24.

Кіна.

АПОЛЬО: „Подружжя для опінії", „Самаранг" екзотична фільма.

АТЛЯНТИК: „Вірли в найданах" („Малгія"), „Прогулька по Відні".

ВАНДА: „Біла одалісна", „Палата на колісцях".

КАСІНО: „Жовтий князь" (Рамон Новаро).

КОЛІСЕЙ: Нечинне.

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Бал білих ліжечок" (із Містенґет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Знеславдена", ревія „З усього серця".

МІРАЖ: „Світла та тіни великого міста" (Чарлі Чеплін).

МУЗА: „Рандеву в Відні".

ПАЛЯС: „Гріх кохання".

ПАСАЖ: „Каїн і Артем" (М. Горкого) та російський хор.

ПАН: „Шерлок Голмс", „Чужим вільно цілувати".

СВІТ: „Земля нічия", „Краса життя".

СОНЦЕ: „В тайній службі" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Світ без мужчин" і ревія „Сто потіх".

ХІМЕРА: „Я був шпіоном".

УТІХА: „Грабіжник із Марока" і ревія.

Закордонне радіо.

Четвер, 14. червня 1934.

Відень (506,8) 16·10 Вальси й увертюри, 18·25 „Зигфрид" оп. Вагнера, Братислава (298,8) 17·10 Спів, Прага (470,2) 11·05 Концерт сальонової орхестри, Париж (1649) 20·00 Симф. концерт, Кенігсвустергавзен (1571) 17·40 Серенади трьох століть, Штутгарт (522,6) 19·15 Реситаль на флеті, Будапешт (549,5) 19·50 Спів, 23·00 Циг. музика, Мілян (368,6) 13·00 Легка музика, 20·45 Оперовий вечір, Рим (420,8) 17·00 Вок.-інстр. концерт, 20·45 Симф. концерт.

Пятниця, 15. червня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 19·10 Концерт, 17·25 Твори на два фортепіяни, Брно (325.4) 19·30 „Королівство Гонза" муз. комедія на осн. Толстого, Острочіля, Кошиці (269.5) 12·35 Концерт, Атльона (531) 20·00, 21·30 Спів, Берлін (356,8) 10·10 Веселі мельодії, 18·25 Спів, 18·40 Фортепіяновий реситаль на ліву руку, Ляйпціґ (382,2) 17·30 Швайцарська нар. музика, 22·30 Фортепіяновий реситаль, Бреслява (315,8) 15·10 Класичні пісні, Букарешт (365) 21·00 Спів, Будапешт (549,5) 17·30, 20·00 Спів, 18·35 Циг. музика, Мілян (368,6) 17·10 Спів, Рим (420,8) 20·45 „Ія Паезе дей Кампанелі" оп. Льомбарда та Ранцата.

Львівське радіо.

Четвер, 14. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Сальонова музика (орхестра), 13·05 Для дітей „Прогулька долі Вислою", 13·20 Пісні (хор), 13·35 Гр. пантя, 14·00 Збіжева біржа, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Шлягери сезону (гр. пантя), 16·30 Концерт хору, 17·00 „Перший гігієніст праці — Бернардо Рамаціні", 17·15 Легка музика, спів, 18·00 Для жінок: „Чому ми повинні належати до жін. організацій?" 18·15 Авд. „Свято вищого життя" (Клябунда), 19·00 Всячина, 19·15 Фрагменти з оп. Р. Штравса „Кавалір Срібної Рожі" (гр. пантя), 20·12 Концерт, легкої музики, вібрафон, 21·02 „Карло Адвентович" (30. роковини сцен. праці), 21·12 Популярний концерт (орхестра, спів). 22·00 Відч. з циклю „Фізика й метафізика": „Початок і кінець світа" 22·15 Танкова музика, 22·45 Легка музика з гр. пант.

Пятниця, 15. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10, 13·05 Музика з гр. пант, 13·35 З ринку праці, 14·00 Збіжева біржа, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·40 Пісонькн, 17·00 Авд. для хорих, концерт орхестри, 17·30 Концерт хору, 17·50 Легка музика з гр. пант, 18·00 „Новгородчина — батьківщина А. Міцкевича", 18·15 Концерт із циклю „Історія форт. сонати", 18·50 Будівельна балачка, 19·07 Всячина, 19·20 Легка музика, 19·50 З будівельної поради (Вибір парцель), 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Почт. техн. скрипька, 20·12, 21·10 Симф. концерт, 21·05 Репортаж-фейлетон із львівської фільонової виробні „Авангарда", 22·10 Фейл. „Перелетні птахи", 22·25 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 5·26—5·27 зол.

Німецькі марки 1·95—1·97, фр. франки 34·80—35·00, шв. франки 171·25—172·00, фунти стерлінги 26·60—26·80, австр. шилінги 98·00—100, чеські корони 21·60—22·00, рум. леї 37·50—39·00.

Золото: Долари 8·91—8·93. Франки фр. 34·70—35·20 Дукати 82·20—83·00, Корони 36·50—37·20, Рублі 45·50—46·50.

Срібло: Корони 0·28, Фльорени 0·70, Рублі 1·20.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська парітас Львів

	від	до	від	до
Пшениця двірськ.	19·25	19·50	20·25	21·00
Пшениця збірна	18·00	18·25	19·50	19·75
Жито одноліле	14·50	14·75	16·00	16·25
Жито збірне	14·00	14·25	15·50	15·75
Ячмінь двірський	14·50	15·00		
Ячмінь на пливо	13·75	14·00	15·00	15·25
Овес двір. незам.	14·75	15·25	16·75	17·25
Овес двірський	13·75	14·25	15·75	16·25
Овес збірний	13·50	13·75	15·50	15·75

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 13. червня ц. р. в наслідок знижкової тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 л. молока	0·13 зол.
1 л. сметани	0·55 „
1 кг. яєць	2·35—2·40 „

Тенденція на масло, молоко і яйця знижкова; на сметану здержана.

Маслосоюз повідомляє, що 13. червня ц. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, дьоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·10 зол.
Кури „	I клясс	0·80 „
„ „	II „	0·60 „

Тенденція знижкова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

Ваканційна Оселя Станиславівської філії „Учительська Громада" **„Маковиця"** в Яснім приймає гостей-членів Т-ва в трьох сезонах, які тревають від 15. V. — 15. IX. Кімнати в сезоні від 15. VI. — 15. VIII. в ціні від 40 зол місячно, в першому і третьому сезоні 40% дешевше. Харчі (4 рази денно) для дорослих і дітей по 14 році життя 3 зол.; за дітей між 8—14 роком життя 2 зол., а у віці від 4—1 року 1·50 зол. денно. — Постіль привезти. — Зголошення із поданням кількости осіб і часу, слати вже на адресу: Філія Т-ва „Учительська Громада" в Станиславові на руки д-ра Івана Рибчина, проф. II. держ. гімназії Зосина Воля 55 а. 1580

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЗОЛОТО, СРІБЛО купує і платить найвищі ціни Домбровський і Розважевський. Львів, Академічна 2. 6/78 2—7

ПАНСІОН „АННА" В КОСОВІ Анни Герасимович поручає сонячні кімнати, перворядна кухня. Ціни дуже приступні. 1481 19—20

АДВОКАТСЬКИЙ аплікант з рутинованою практикою шукає негайно платної аплікантури. Зголошення слати під адресою: Мр. Іван Ворона, Стрептів почта Камінка струмилова. 1719 1—1

50 КРОКІВ від гімназії „Рідної Школи". Вул. Грунвальдська ч. 9. II. пов. м. 6, мешкання з харчем для дівчат. 1720

ОСОБА в середніх віці добре варить і є працьовита шукає праці в ліпшім домі. Під „Опадна" до Адміністрації.

Виносячальни **„ЛЕКСИКОН"** Руська 18. буде нечинна 13., 14., 15. червня з причини переносин до льокалю Ринок 43. 1722 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

На підставі § 17. статуту скликаю

Надзвичайний Загальний Збір

Союзу Українських Приватних Службовиків „СУПРУГА"

Збір відбудеться у Львові дня 29. червня 1934. року в год. 16-тій (4-та пополудні) в салі „Української Бесіди" при вул. Рутовського ч. 22. з таким порядком нарад:

1) Відкриття Збору і вибір предсідника.
2) Вибір Голови і Головної Ради.
3) Вільні внески і занити.

Якщо в означеному часі не явиться на Зборі вимагане статутом число членів, потрібне до правосильности нарад, то того самого дня в годині 17-тій (5-тій пополудні), в тій самій салі і з тим самим порядком нарад відбудеться другий Надзвичайний Загальний Збір, який рішатиме без огляду на число присутніх членів.

Право участи й заступства на Загальному Зборі унормоване § 14. статуту.

Львів, дня 13. червня 1934 р.

1721 Гриць Гладкий. голова.

Присилайте передплату!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках .	„ 0·60	купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
„ на першій сторінці .	„ 0·60	шукаючі праці	„ 0·07
		слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка	1/1	зол. 480.—
„ „	1/2	„ 250.—
„ „	1/4	„ 130.—
„ „	1/8	„ 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". Друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів Ринок 10.

Ч. 156 (13.701). Львів, субота 16. червня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Півріччо 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 100 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Льосування „Діла".

На льосування „Діла", яке відбудеться прилюдно дня 17. ц. м. в год. 6-ій вечором у домівці Видавничої Спілки „Діло", запрошуємо всіх наших точних Передплатників.

„Ніч під Івана Купала"

переложене на суботу 16. червня год. 18-та з тою самою програмою. — Просимо прийти. — **На випадок дощу** просимо усіх гостей з закупленими білєтами і льосами на годину 20-ту **до салі Бесіди на „Дансінг".** 1717 2—2

Приїздіть і придивіться!

Як виглядають прикордонні села за Збручем.

З околиці над Збручем пише один громадянин таке:

Ще сьогодні є між нашими людьми багато таких, які досить недовірливо ставляться до всяких вісток і фактів про голод та нужду на Великій Україні. Деякі з них навіть отверто говорять, що у тім всім є 10 проц. правди, а решту видумують самі редактори. Що так воно не є, можуть кожної хвилини переконатись на свої очі, бо для потвердження цього не треба їхати на Велику Україну, а вистане поїхати до котрогось надзбручанського села.

Є досить багато таких сіл, які Збруч, змінюючи русло, розділив на дві частини. Такі села мають спільну назву, а тому, що лежать над берегами Збруча, можна докладно приглянутися з одного села, що робиться у другім.

А є багато дечого такого, що варто побачити.

Що зразу кидається кожному в очі, це **великий брак мужчин у селі,** а теж саме село, яке уявляє собою **один великий образ нужди.**

Чорні, небілені хати з пообдуплюваними, чапів розваленими стінами, без вікон, дверей, а навіть без стріх — роблять враження, неначеб ціле село вимерло. Коло хат нема майже ніякого збіжжа.

Також майже нема у селі загород, стаєн та стоділ, бо пішли на паливо. **Нових домів також ніхто не будує,** бо й нема потреби.

У селі дозволено мешкати тільки деяким „щасливцям"; решта мешкає у колективі. Одначе ті, що мешкають у селі й мають ще якимсь чудом корову, не можуть розпоряджатися по своїй волі навіть такою дрібницею, як молоко: мусять його щоранку відносити до колгоспу.

Всі ті, що їм заборонено мешкати в селі, **мешкають у великому довгому бараці** дещо за селом. Барак той, брудний і небілений, покритий очеретом та шуварами. Не тяжко уявити собі санітарні відносини, які там панують.

Так виглядає ще донедавна багате село, а нині, з огляду на пропаґанду, большевики про надграничні села дбають ще найбільше. У колгоспі працю починають офіційно від год. 6. На голос дзвінка всі йдуть на сніданок і розходяться до праці. За роботою робітників на полі наглядає **наставник, який на коні вигідно їздить собі по полі.** На такого наставника назначують найбільш довіреного комуніста в селі. Це чи не одинокий чоловік у цілому селі, який є великим прихильником комуни, але з інтересу, бо їздить собі вигідно — це хіба невелика праця.

Також **майже зовсім нема у прикордонних селах церков.** В одному такому селі, де ще вимково церква достояла до тамтого року, цього року перебудували її на школу та читальню. Вартоб згадати ще про господарку колгоспу. Зібране збіжжа мокло цілу осінь на полі й аж наресті управителі колгоспів догадалися, що треба його зібрати в стіжки. Не знаю, чи є ще де така доцільна й раціональна господарка.

Такі то дива можна побачити у прикордонних селах, про які, як було сказано, большевики ще найбільше дбають. Їх вартоб побачити всім тим з Кобак і „Праць", що ще вірять у комуністичний рай

Р. Н.

Ще одна читальня припинена в діяльности.

До вчорашньої замітки з Бережанщини про нові завішені та розвязані читальні в тому повіті повідомляють нас, що крім згаданих там читалень припинено в діяльности ще читальню „Просвіти" у Стриганцях.

Ювилей Союзу Українських Адвокатів.

Виділ Союзу Українських Адвокатів у Львові рішив відсвяткувати своє десятиліття ювилейними зборами в суботу 22. вересня ц. р. Суботу вибрано тому, щоби на ювилейне свято могли приїхати всі ваші правники навіть з найдальших закутин українських земель у Польщі. Ювилейне свято складатиметься з трьох частин: 1) святочної академії, 2) ювилейних загальних зборів з нагоди десятиліття оснування СУА та 3) вечерниць. На ювилей появиться друком гарно виданий альманах Союзу Українських Адвокатів під редакцією голови СУА і сеніора адвокатів д-ра Костя Левицького.

Перша українська адвокатка в Канаді.

Цього року скінчила правничі студії в манітобському університеті в Канаді, українка, п-а Марія Закус, що має намір небаром почати адвокатську карієру у Вінніпегу, Манітоба. П-а Закус є першою українською адвокаткою в Канаді.

Американський посол у Харкові.

Дня 28. травня до Харкова прилетів з Москви посол Зл. Держав СССР Вільям Буллїт у супроводі заст. військового аташе посольства п. Уайта. На аеродромі посла зустріли уповноважений московського уряду при уряді УСРР Калина, голова харківської міськради Саріков, комендант м. Харкова Петров, представники преси та „Інтуриста" і ін. „Пролітаючи над окремими містами СССР — каже п. Буллїт. — зокрема над Харковом, я особливу увагу звертав на те, що всюди ведеться велике будівництво, що багато нових будівель ріжко та помітно кидаються у вічі". Шкода, що пану послові не кидаються у вічі величезні масові могили українців, вмерлих з голоду під московським пануванням. Судячи по світливах, що діставалися й за кордон, їх мойна було бачити і з літака.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

Нерви втишити

Утому прогнати

Нудьгу розсіяти

напевно можна в добре засобленій цукорні і стецькова Миколая 7.

В сліпому куті.

Волинь, 13. VI. 1934.

Поширилися чутки — невідомо, наскільки правдиві, — що волинський православний архиепископ Олексій скликає в найближчому часі **епархіяльний зїзд з представників духовенства і світських людей** та що на цьому зїзді має бути вирішене м. ін. питання про покликання п. В-ського на секретаря консисторії. Згадуються також інші важні справи, що знайдуть собі місце в програмі зїзду.

Православні українці з нетерпеливістю чекають на зміни, що повинні прийти з Кремляня. Це тим більше, що земля під українською православною церквою, як кажуть образово, горить під ногами.

Помічається явище, яке варто підкреслити і для зрозуміння сьогодішнього дня і для історії наших часів, явище психольогічної натури — **духової метушні і спраги, явище майже наскрізь емоціонального, а не розумового характеру.** Воля в даному випадку йде позаду і є лише виконавцем, а не провідником. А розум залишається в резерві. Бо... бо вже нічого не може придумати...

В такий сліпий кут загнали православне українське населення... І туди зле і сюди — погано! А тому „розсипайся" і йди, хто куди гаразд!

Саме такий „розсипний" чи „розстрільний" фронт православних українців сьогодні маємо на Волині. На півдні Луччини проповідує якийсь ксьондз народового костела. В селі Л. відбулося штундиське „хрещення" біля 20 душ — чоловіків і жінок. В селі П. в тому самому часі відбувалася організаційна нарада нових евангеликів-лютеран. У інших місцевостях — пишуть подання до греко-католицького проводу. А в православних парохіях і там і сям явне невдоволення, а то й бунт проти священика.

Розум, віра чи глибше релігійне почуття кермує цими проявами? Ні, найчастіше це **духове розпряження, чи, як кажуть поляки, „розлюзьнєнє духа".**

— Кажуть, буде „народовець", — може підемо послухати? — Гарно говорить той пастор: ви ще не були? — Давайте, напишемо, що переходимо на унію! — Чули, піп був у „Рідній Хаті"; привеземо йому на зло того лютеранина. Хай покажиться! — Не впустимо попа до церкви та напишемо, щоб дали нам українця, а як ні, то вже знаємо, що робити...

Оце повсякденні балачки по селах.

Для повноти картини додамо, що про одно ніде не почуєте — про латинську церкву.

Очевидно, **притягає передовсім новина і надія на український суто-національний характер.** Ми переконані, що коли сьогодні появився

на Волині проповідник старого українського поганства, аби лише яскраво національного, то й він швидко знайшов би собі прихильників.

Тяжку спадщину перебрав архиєп. Олексій із сидомівською наклеєною етикою „могильного товариства", яка ніколи не притягала національно настроєних українських мас, а сьогодні їх просто відштовхує. Передовсім відштовхує актив. А відомо, що старші селяни сьогодні на Волині не відіграють ніякої ролі.

І в таких умовинах має відбутись єпархіяльна нарада. Чи не буде вона подібна до наради сивих державних керманичів з часів революції, коли на вулицях шуміли безчисленні революційні людські хвилі? Висунення на становище секретаря консисторії особи, що ще вчора як соціяліст громила церкву, а сьогодні сидить у могильній ямі, не причиниться хіба до успокоєння тої розбурханої стихії. Таксамо зрештою обурює українські маси найменший натяк на „російські традиції" та на „русскій дух" у православній церкві.

Сьогодні справа прав. церкви на Волині стоїть дуже сумно. Про це нам кажуть найкраще ті розпряжені сили й хвилі, про які ми згадали вище. Чи розуміє все це Кремянець? І чи знайде вихід з того сліпого кута?

Православний.

ТІЛЬКИ ПАСТЕРИЗОВАНЕ МОЛОКО „МАСЛОСОЮЗУ"

до „нормованого хліба", то його уряд ніколи не купує, а завжди відбирає від селянства збройною силою і терором.

Як підвищення цін на хліб так і підвищення платень мають лише заспокоїти робітництво та большевицьку бюрократію з військом, що з нового потопу злиднів, з нової голодової катастрофи вони вийдуть цілими. Але можна сумніватись, щоби ті заходи московського уряду мали успіх. Нова голодова катастрофа загрожує також і Москві. Льокайство її услужних хахлів на Україні не багато поможе.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

Перед Жіночим Конґресом.

КАРТИ ВСТУПУ.

Діловий Комітет У. Ж. К. подає до відома учасниць, що після приїзду до Станиславова треба негайно виміняти у мандатовій комісії (Конгресове Бюро, сала „Сокола") запрошення на карту учасництва.

Конгрес почнеться панахидою за померлих членів жін. організацій в год. 8 рано. Наради Конгресу почнуться точно в год. 10-ій рано в салі „Сокола". Після год. 9-ої мандатова комісія не буде видавати вже карт вступу. З огляду на велику скількість учасниць, комітет просить вчасно займати місця на салі.

ІМПРЕЗИ ПІДЧАС КОНГРЕСУ.

У день відкриття Конгресу 23-го відбудеться вечором у год. 8.30 у салі „Монюшка" репрезентаційний концерт. У програму концерту ввійде кантата С.Людкевича-М. Підгірянки, чольові соля Христі Колессівної, сольоспів Марії Сокіл, деклямація п-ни Ірини Гургулівної, сольо-фортепіян Любки Колесси і хоровий гимн „Союзу Українок". Хори будуть під орудою п-і Шуровської-Росинневич.

24-го відбудеться равт улаштований станиславівською філією „Союзу Українок" з концертовою програмою.

25-го вечором театральна вистава „Мазепа" Лепкого-Совачевої, відграна трупою театру ім. І. Тобілевича.

26-го вечором відбудеться равт улаштований Діловим Комітетом Конгресу і Головним Виділом „У. Ж. К." під гаслом: „Шануймо народню ношу". У програму равту ввійде сольоспів пані І. Приймової, деклямація п-і О. Кривіцької і деклямація п-і Марії Стадникової, крім цього класичні танці виконані п-ею Гогульською.

*

При цій нагоді спростовуємо помилку, що попала до звісток у вчорашньому числі. Варшавські делегатки приїдуть під проводом п. Марії Лівицької (не як було подано Н. Холодної-Лівицької), голови „Союзу Українок-емігранток" у Варшаві.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
64/28

Троцький про війну.

Бувший совітський комісар війни, Лев Троцький, що живе тепер як політичний емігранець, написав статтю для філядельфійського популярного тижневика „Ди Сетердей Івнінг Повст" п. з. „Червона Армія". В тій статті читаємо на вступі таке:

„Людство виразно тягне до нової війни через так званий хід подій — неособовий чинник, який в потребі має дати відповідальним політикам оправдання. Два можливі зародки війни зарисувалися вже ясно, це Далекий Схід і Середня Европа. В обох Совітський Союз необхідно мусить виступити. З уваги на те, виринає питання: Що представляє червона армія?"

Далі Троцький каже, що він сім літ був комісарем війни в Москві: опісля чотири роки слідкував за розвитком червоної армії, а останніх пять літ як вигнанець за кордоном теж не перестав нею інтересуватися. Він має добрі відомости, хочби лише з друкованих урядових совітських джерел. Троцький обчислює все населення Совітів на 170.000 міліонів душ. Це перебільшене число, ближче до дійсного було-б 150 до 160 міліонів. Дворічна бранка дала-б Совітам на його думку найменше 2 міліони постійної армії, але це було-б заважке для буджету. Тому совітська армія має 562.000 людей, а з військовими частинами Чеки (ГПУ) 620.000 людей, в тім 40.000 офіцирів. Военних літаків мають тепер Совіти 2.500. В господарській політиці з останніх років у Совітському Союзі зникло 17 міліонів коней. На війну треба коней; на один міліон людей 300.000 коней, але Троцький думає, що совітський уряд їх добуде. Коли-б західні держави Совітів змобілізували 4 міліони війська на фронт против Совітів, то і Совіти мусять поставити таку силу. Він думає, що це можливе, тим більше, що „пятилітка" дала Совітам більші техн-

Голодова катастрофа і льокайство „хахлів".

Московський уряд вперше визнає офіціяльно катастрофальний стан засівів на Україні заявляючи: „Посушлива погода у травні цього року частинно ушкодила врожай в південних районах Союзу". Що значить це повідомлення, можна уявити собі, знаючи звичайні сильно оптимістичні маніфести та укази московського уряду про рекордові досягнення. Посуха на Україні при большевільно-бюрократичних засобах масової большевицької господарки, при сучасній дезорганізації транспорту загрожує голодовою смертю дальшим міліонам українського населення та остаточним вилюдненням України.

Щоб запобігти паніці серед бюрократичного апарату, московський уряд видає постанову „про підтягування заплати низькооплачуваних робітників і службовців у звязку з підвищенням цін на нормований хліб". Про цю постанову пишуть у „Вістях" (29. V.) услужні хахли з наказу Москви таке: „Ця постанова говорить про ту величезну увагу, про те невсипуще піклування, з яким партія і уряд ставляться до завдань поліпшення матеріяльних побутових умовин найширших трудових мас нашої країни". Про поліпшення положення трудових мас збільшенням обігу і так безвартних грошевих папірців не може бути, розуміється й мови.

Підвищенням цін на нормований хліб уряд зовсім не поборює спекуляції, як це по-хахлому хочуть вмовити в когось услужні хахли, а навідворот санкціонує спекуляцію, дозволяючи кооперативам та іншим організаціям захопити навіть по вищій ціні рештки збіжа з попередніх жнив по ріжних ще не викритих сховках. Щож

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 16. ЧЕРВНЯ 1934.

о. Д-Р Г. КОСТЕЛЬНИК. 4)

Мойсей Вернигора —

український Валаам.

Щоб ослиця проговорила?! Деж такий розум, щоб це повірив? Чув я про це навіть від священика (зрештою віруючого та вже покійного): „Це байка, приятелю! Смійтеся з того! Осел не може говорити!" А можна би висунути ще й інші сумніви, як напр. те, що Бог тут так непослідовно поводиться: то годиться на те, щоб Валаам їхав, то хоче вбити Валаама за те, на що сам згодився, то знову годиться на те. І раціоналізм уже тріюмфує: Це тільки байка, легенда легковірних, безкритичних людей з давних часів — так само, як повна тої руки, що на стіні палати вавилонського царя написала: мане-текель-фарес (Дан. 5, 5—25).

Але хто обзнайомлений з літературою про такі дивні появи, а ще як і сам був свідком чогось такого, той у біблійному оповіданні про Валаама знайде всі критерії, з якими виступають сильніші й складніші медіюмістично-спіритистичні явища. Значить, що це оповідання мусить мати реальну підставу, а не може бути видумане.

Ясна річ, що ослиця, як ослиця, не могла говорити, одначе міг дух так говорити, що це виглядало, начеб ослиця говорила. А що сама ослиця перша побачила ангела (духа), це вповні згідне із загальним правилом, що звірята (напр. коні, пси) скорше реагують на такі явища, ніж люди. І мала сенс ціла та подія з ослицею, бо саме вона наглядно переконала моавських князів (вони були свідками цеї події), що Валаам дійсно нічого не може „говорити" (проклинати чи благословити), сам від себе, тільки під диктатом духа. Якби не та подія, то хто знає, чи цар Валак не був би в злости вбив Валаама, коли він (опісля) благословив Ізраїля, замісць щоб його проклинати.

Того духа, що являвся Валаамові, біблія називає Богом, Господом, ангелом. Це без сумніву з того приводу, що сам Валаам, як поганин, так називав того духа; а той дух сповняв волю Єгови. Автор біблійного оповідання про Валаама (Мойсей) міг знати про все від самовидців, мадіямських князів, а навіть від самого Валаама.

Ізраїльтяни невдовзі потім побили мадіямців, а по битві мечем повбивали полонених мадіямських князів, між ними й Валаама: „І Валаама, Веорового сина, віщуна, синн ізраїля вбили мечем з іншими побитими" (Іс. Нав. 13, 22; IV. Мой. 31, 8).

*

Валак, моавський цар, приймив Валаама з великою почестю, сам виїхав йому назустріч аж на границю своєї держави, на ріку Арнон. На другий день вивів Валак Валаама на Ваалову височину, відки було видно й найдальшу частину ізраїльського народу. Далі оповідає біблія:

„І сказав Валаам до Валака: Збудуй мені тут сім жертівників і приготов мені тут сім телят і сім баранів. Валак зробив, як йому сказав Валаам", і жертвував Валак з Валаамом теля й барана на кожному жертівнику.

Потім сказав Валаам до Валака: Стань при своєму цілопаленні, а я відійду; чейже стрінеться Господь зі мною, і що тільки мені об'явить, скажу тобі; і відійшов сам.

І стрінувся Господь з Валаамом; і сказав йому Валаам: Поставив я сім жертівників і жертвував теля та барана на кожному жертівнику.

Тоді Господь вложив слова в уста Валаама, і сказав: Вернися до Валака й говори так. І вернувся до нього, а ось він стояв при своїй паленій жертві, він і всі моавські князі.

І так зачав свою промову й сказав: З Арам, зі східних гір, привів мене Валак, моавський цар, кажучи: Прийди, проклинай мені Якова; прийди, злослов ізраїля.

Якжеж я маю проклинати, кого Бог не проклинає? або як маю злословити, кого Господь не злословить? Бо аверху скал гляджу на нього, а з горбків дивитсьму на нього; ось цей нарід сам буде мешкати, а з іншими народами не буде мішатися. Хтож почислить порох Якова й числа четвертої частини ізраїля? Нехай умре моя душа смертю справедливих і нехай мій кінець буде, як їх.

Тоді сказав Валак до Валаама: Щож ти зробив? Я тебе прикликав на проклинання моїх ворогів, а ти ось благословенням благословиш їх! А він відповів і сказав: Невжеж не маю того пильнувати й говорити, що Господь вложив в мої уста?" (23,1—12).

Потім повів Валак Валаама на верх гори Фасга, де повторилася та сама сцена. Тільки що Валаам інакшими словами благословив ізраїля: „Господь, його Бог, з ним, а трублення царської перемоги при ньому".

(Далі буде.)

вічні можливости. На Далекий Схід, проти Японії, на думку Троцького, Совіти не післали би багато війська.

Вкінці каже Троцький, що хоч народи в Совітському Союзі терпіли і терплять дуже багато, булоб легкодушністю говорити, що вони дожидають спасення від армій мікада або Гітлера. Політичні і моральні звязки між народами Совітського Союзу, як думає Троцький, є ще доволі сильні, в кожному разі сильніші, ніж серед народів його можливих ворогів. Троцький находить „аріст культури", хоч це тільки аріст освіти, в тім, що в червоній армії всі вміють читати. Він не заповідає перемоги червоної армії у війні, але запевнює, що та армія як революційна виявить у війні незвичайну силу.

Він забув додати, що в найкращому випадку можна назвати революційною теперішню совітську армію в силі 620.000 людей, але 4-мільйонова армія, або більша, покликана з резерв, із сіл, буде контрреволюційна в розумінні совітської влади.

Льойд Джордж остерігає перед війною.

Колишній англійський премієр Давид Льойд Джордж заявив, що розбройна конференція, яка радить у Женеві вже більше як два роки, буде тепер покладена в могилу. Тимчасом, каже він, держави поспішно зброяться. Зброяться Совіти, Німеччина, Японія і Франція, і доволі одної іскри, щоби запалити нову світову війну, яка буде страшніша від минулої.

Льойд Джордж вірить, що лиш Англія й Америка зможуть відвернути нову жахливу війну, яка принесла би винищення людського роду.

—o—

Село на Радянській Україні.

З ВРАЖІНЬ ОЧЕВИДЦЯ.

IV.

Як заводили силоміць колгоспи. — Бунти. — Хто верховодить.

Я їхав раз зимою з Каховки: в тій околиці багато хуторів. Виїхали з Маріяновських хуторів, погода мрячна, ожеледиця, недалеко одного хутора купа людей, ходять узад і вперед. Ми підїхали; всі розділі ходять. Гріються: їх ще вчора вигнали з хат і заборонили іншим не тільки, щоб у хату пускали, але навіть і на хутір не пускають. Під загатами лежали діти, старші, де що могли з себе поскидали і поприкривали дітей, а самі бігаючи і ходячи цілу ніч так грілись. Одна жінка родила; там роди почались ще в хаті, але комсомольці бабку повитуху прогнали, а положницю вигнали разом з іншими за хутір.

Та це все дрібниці; це тільки був початок колгоспів. Розуміється, що нарід бачучи таке лихо, рад не рад почав уписуватись у колгоспи „добровільно". У 1930 році весною вже майже по всій Україні було з 50 пр. населення скольективізованого.

На початку великого посту майже в один день не тільки на всій Україні, але Кубані й Сибірі пішли бунти, робили це самі жінки, почали самовільно розбирати свій інвентар в колгоспах. Армія ГПУ переодіта у цивільне, що була на селі, терпеливо чекала, поки не втихне бунт. Не знати чим би було скінчилось, якби ГПУ було взяло за зброю. Бо в той час могло загорітись не тільки знизу, але і зверху, бо в центрі теж були незадоволені межи верхівками через ту саму сталінську політику. ГПУ видержало „стойку", нарід за неділю утихомирився. Вони за той час готовили порожні ешелони.

Як усе утихло, почались масові арешти, теж за планом. Цілі дві неділі, день і ніч автомобілі та фіри возили нещасливих селян до станцій. Як один ешелон повний відправляють, подають другий. Людей до одного ваґону набивали як селедців: ні води, ні хліба, ні повітря, аж до Вологди.

Люди ще раз переконалися, що від колгоспу не викрутишся і він мусить бути; більше не противились і злались на ласку більшовиків.

Від того часу пішла формальна казьонна будова колгоспів згори. Прислали землемірів, для кожного колгоспа прирізали землю. Прислали і кожному колгоспові голову, щоб керував колгоспом, на це партія змобілізувала 25 тисяч робітників. Фабрики, розуміється, виділяли на те не ліпших, а найгірших, п'яниць, злодіїв, паливодів. Ті люди пішли в село управляти колгоспами, а за їх управи населення мусіло відповідати голодовою смертю.

Село поділене на кілька частин: кожна така частина творить колгосп, маючи якусь назву чи то якогось вождя, якоїсь історичної події. Приміром: колгосп ім. „Буденного", ім. „Паризької комуни". Має якесь число гектарів землі, деякий інвентар, своїх машин як молотілок та тракторів не вільно мати, на те є Машинно-Тракторні Станції. Колгоспом проводить управа. А справді верховодить голова, ставленик ГПУ. Всі члени поділені на бриґади. Кожна бриґада має бриґадира, що ними командує.

За бриґадою є закріплений участок землі, котрий вона обробляє і за котрий відповідає. Бриґадири вечором виробляють плян робіт на будучий день і тут розподіляють роботу, себто дають завдання кожному членові своєї бриґади.

Коли треба би вказати на ділянки, де жінка перевищує мужчину, то розум і потреба хвилини вимагає від української жінки на еміграції в першу чергу її сил для національного виховання української молоді.

Ніколи не набереться українського духа така дитина, яка буде уважати чужу мову хочби яку хосенну чи культурну за свою рідну мову. Українська жінка на еміграції мусить своєю поведінкою і послідовною працею розбити поширену в деяких американсько-українських колах безглузду фразу про те, що рідна мова дітей рожденних в Америці, це мова американська чи англійська. Коли такої засади не викоріниться, то дарма говорити на еміграції про працю для будучих поколінь.

Українська жінка мусить памятати, що вона відповідальна в першій мірі за національне обличя родини. До цього конечна глибока власна національна свідомість, яка не може основуватися на вивчених фразах хочби яких розумних. Вона мусить спиратися на широкому знанні прикмет та хиб народу, його вдачі, його соціяльних уподобань і тих сил, які піддержують і які ослаблюють гін народу до правди волі, добробуту. Ця свідомість мусить основуватися на ріжних життєвих явищах серед нашого народу, на знанні відношення інших народів до нашого. Цю освіту може на еміграції влекшити жіноцтву власна організація.

Освічена українська емігрантка, хочби стала горожанкою не знати якого благословенного краю, вона завжди мусить бути свідома, що ідеал українського народу можна осягнути тільки на українській землі. Вона буде для тієї рідної землі працювати хочби й зпоза моря.

Якби так українська жінка на еміграції нічого більше не зробила для свого народу, тільки спинила винародовлення серед власної молоді і скріпила серед неї українську національну думку; навчила ту молодь служити своєму народові, то будучність напевно оцінила би її як піонірку найвищих національних ідеалів українського народу, а жіночу організацію, яка впоїть цю засаду в свої членині — признасть найбільшою силою добутою з нової землі.

Лев Ясінчук.

KATOL ВБИВАЄ КОМАХИ НАСІКОМИ
1/46 Японський 15—20

Українське жіноцтво в Америці.

Найближчі завдання американської українки.

(Докінчення.)

Перед американським жіноцтвом стоять високо завдання з уваги на недооцінку етичного чинника в житті американського громадянина. На нарадах „Національної Жіночої Ради" американок у 1932 р. доказував д-р Фостер, що вже навіть релігія, родина й школа не відповідають тепер своїм завданням, бо — на його думку — не вміють опанувати тих змін, в яких опинилося суспільство. Він доказував, що дім, який був підставою моралі, втратив під тим оглядом усяке значіння. Церква — на його думку — виявляє тільки академічне зацікавлення в розкладі суспільного життя. Це все може на думку названого прелегента довести громадянство до морального банкрутства.

Очевидно, що того погляду американського доктора навіть супроти американських відносин та умов не можна прикладати до кожної церкви, ані його узагальнювати. Бож це відомий факт, що в Америці не тільки добродійні справи, але й моральні чинники мають свій початок головно коли не в церкві, то в релігії. Зрештою - подібні замітки ще не відносяться до українського жіноцтва, яке мабуть ніколи не користується навіть законом про облекшене подружя, тільки справила кінчається „по краєвому" в церкві.

Всеж таки — над справами, які порушив д-р Фостер, треба думати й українському жіноцтву в Америці, в... навіть і не в Америці. Коли мова про американських українок, то їм треба поглиблювати освіту, треба навчитися ставити ближче справи виховання в родині, ніж справи феміністики, якій сьогодні в Америці бодай теоретично ніхто не ставить ані меж, ані перепон.

На згаданій нараді Національної Ради прийшли учасники до висновку, що треба „виготовити новий кодекс моралі" та, що без впливу й праці жінки не можна буде оздоровити теперішнього „зігнилого суспільного життя".

Чи це буде дійсно „новий" закон моралі, чи тільки іншими словами прибраний (якщо схоче бути моралю), то всеж таки подібні ломанки не сміють перейти без уваги українського жіноцтва в Америці. Без уваги, без збірної оцінки й без організованого застосування в житті українських родин.

Але організації українського жіноцтва на еміграції мусять мати на оці ще й свої окремі завдання. Може вони й не такі окремі, але всеж на них треба звернути більшу увагу.

Українська жінка розсіває свої сили на всіх ділянках національного життя. На всяких полях вона виявляє неоцінені засоби волі, енергії, завзяття. Безумовно, що це вартісна річ. Але коли до деяких справ здібні тільки мужчини, то є речі, яких українська жінка особливо на еміграції не може занедбати без великої шкоди для української майбутности. Це ті, до яких жінка має вроджений нахил: виховання молоді, посвята й самаританська добродійність в всіх формах та змагання до краси.

На організаційному фронті.

Довірочна нарада в Ліську.

Дня 5. червня п. р. відбулася в Ліську довірочна організаційна нарада членів УНДО судового повіту Ліську. Збори отворив і проводив ними дотеперішній голова повітової організації о. Петро Маляр, парох Ванькови. Організаційний реферат виголосив посол Гриць Терешаковець, підчеркуючи вагу сильної організації УНДО, особливо у зв'язку з недалекими виборами до громадських, волосних і повітових рад.

У дискусії забирало голос кількох інтеліґентів (у більшості священників), міщан і селян, висказуючи потребу поширення повітової організації на всі села повіту.

По дискусії вибрано одноголосно головою повітової організації на судовий повіт Ліську інж. Гладишовського, власника Тисковой. Вибір повного Повітового Народнього Комітету, як також мужів довіря УНДО, буде переведений на черговій нараді, яка відбудеться при кінці цього місяця.

Зол. 1·50
Коштує чвертьрічна передплата гумористичного журналу
„ЖОРНА"
Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА"
Львів. Ринок 10, Конто ПКО. 503.496.

За матеріяльні основи виховних осель.

Про потребу постійного стипендійного фонду для всіх вакаційних осель.

Мабуть усі державні народи зрозуміли вже значіння виховних осель для молоді і подбали не тільки про їх високий виховний та гігієнічний рівень, але й створили їм матеріяльні основи, заповнили їм існування навіть у часах найбільшого економічного лихоліття. Польські оселі напр. покривають половину своїх коштів удержання, що були ще кілька літ тому понад вісім міл. золотих, допомогами з державних та самоврядних фондів. Одну четвертину вплачують учасники осель, останню четвертину покриває громадянство у формі збірок, датків, записів тощо. Не дивниця, що акція вакаційних осель у них не тільки не слабне, а з року на рік росте й розвивається.

Вакаційні, а передовсім виховні оселі здобувають собі вже й у нашому народі право громадянства: тішаться доброю славою, признанням і підтримкою чільних громадян та інституцій, гуртують біля себе значне число людей, що присвячують їм доволі праці, енергії та часу. Всеж таки матеріяльна основа ще не зовсім наладнана. Доривочна допомога громадянства, по яку звертаються управи поодиноких осель, і то часто до тих самих осіб чи інституцій по кілька разів, не може запевнити оселям плянової розбудови-розвитку. На державні, а навіть самоврядні допомоги в нинішніх умовинах числити не можемо. Тому вже нині є конечністю, щоби наші інституції, товариства, а згодом і заможніші громадяни взяли на себе частину тягару, що стоїть у звязку з удержанням, а передовсім з розбудовою осель. Бо число молоді, що їх гуртують усі наші оселі, не переходить двох тисячок, значить: той чинник суспільної опіки над здоровлям і вихованням молоді щойно в початках розвою.

На поклик комісії виховних осель при „Т-ві охорони дітей та опіки над молодю" призначили вже Українське Лікарське Товариство, кооператива „Пласт" та ф-ма „Альое" по одній постійній стипендії (рівній оплаті за побут одного учасника в таборі). Цим вони започаткували щось у роді постійного стипендійного фонду, одного для всіх осель, що їх організуватиме „Т-во охорони дітей та опіки над молодю". Сподіємося, що й усі інші товариства та установи, до яких звернеться згадана комісія, не відмовляться призначити бодай одну постійну стипендію, зазначуючи при цьому свої вимоги, яким мав би відповідати кандидат на їхню стипендію. В той спосіб сповнять не тільки великий громадянський обовязок супроти української молоді, але рівночасно, маючи вплив на признання стипендії дітям своїх членів чи урядовців, саме їм прийдуть із значною допомогою у виконанні такого важного завдання, яким є виховання дітей.

Заяви признаних стипендій та гроші на ту ціль просимо слати на адресу: Л. Мриціяна, Земельний Банк Іпотечний у Львові, вул. Словацького 14.

ЛУГОВЕ СВЯТО-ПОПИС У СУХОДОЛІ.

В неділю (з. ц. м.) відбулося в Суходолі, пов. Бібрка, величаве лугове свято, що стало водночас святом цілого села та околиці. Брали в ньому участь не тільки луговики та громадяни Суходолу, але й сусідніх сіл Лопушної, Борусова і Селиськ.

Свято почалося пополудні дефіладою луговик відділів перед делеґатом „Великого Лугу" зі Львова ред. А. Курдиником та головами „Лугів" із Суходолу й названих сіл. Під бадьорий марш дутої орхестри з Романова та оплески громадян перемашерував рівними здисциплінованими чвірками „Луг" із Суходолу (70 луговиків та 18 луговичок), серед якого окрема чета старших луговиків, вусатих і поважних господарів у луговик одностроях, викликувала незвичайне вражіння й доказувала, що в „Лузі" є місце і для старших. За ними перейшов недавно заснований, а проте вже здисциплінований „Луг" з Борусова (26 луговиків), що хапав усіх за очі однаковими вишиванками, а далі „Луг" з Лопушної (20 луговиків) і з Селиськ (12 луговиків). З тих двох сіл багато луговиків пішло в той день на свято Кооперації у Львові і тому вислали вони тільки частину своїх членів. Дефілада вийшла дуже добре.

З черги у програмі свята були вправи, до яких станули тільки луговики й луговички з Суходолу, бо іншим „Лугам" староство вправляти не дозволило. Отже дуже трудні, а проте добре виконані вправи палицями, мішані вправи вільноруч, вежі, дівочі хустинками й ритмічні до пісні „Накрила нічка". Усі вправи вийшли добре, а коли зважити, що луговичок недавно тільки зорганізовано і вони вчилися вправ на те свято ледви кілька днів, навіть дуже добре.

Нарешті лугові лави уставилися в одну велику кольону і вмаширували широким фронтом на площу, де станули й відспівали луговий гимн „Ой у Лузі". І велика, здисциплінована маса лугового брацтва, що сунула рівно широким фронтом ніби залізна стіна і тверда постава під час гимну і гримка пісня зробили на всіх величезне вражіння. Уся публика скинула шапки і наче з луговиками присягала, що „ми тую нашу Україну гей, гей, розвеселимо"...

На закінчення свята, після якого були ще танці, промовив до уставлених в чотирокутник „Лугів" делеґат „Вел. Лугу", заохочуючи їх до дальшої праці. Годиться при цьому згадати, що „Луг "у Суходолі має кількох справжніх фанатиків лугової ідеї, які увесь свій час і працю посвячують для неї; це голова „Лугу" Горбаль, заст. голови Сенишин та оба четарі Марків і Півур, крім цього й Лобас, — душа чети старших луговиків.

Суходіл стає на добру дорогу. До цього завзятого організування привеволили його місцеві „стшельци", що почали кирину в селі. Нині „Луг" зіпхнув місцевого „Стшельца" на сірий кінець, підсилив читальню і кооперативу в селі і дає запоруку, що це село швидко вибється на передове село Бобреччини.

З ПОДВИГІВ О. ЯВОРСЬКОГО.

Як виглядало посольське віче о. Яворського з Барилові.

Брідщина і Радехівщина, колишні твердині москвофільства, терен діяльности посла Маркова, по війні змінили зовсім своє обличчя. Москвофільство вимирає на очах, залишились тут і там лиш маленькі оази, як Ляшків, Кустин, Барилів, де найдовше сиділи парохи-москвофіли.

Тому природному процесові розкладу й западу не міг протиділати і стовп москвофільського руху в тих повітах, відомий о. Яворський Йосиф, який є чинний тут від війни. Як довго ще о. Яворський бодай робив вражіння, що служить „русскій ідеї", так довго селянство вірило йому сяк-так. Одначе від минулих соймових виборів, коли о. Яворський повів відому „політику", відсунулись від нього всі ідейні москвофіли: лишилися при нім тільки ті, що мають ту саму орієнтацію: „аби повне корито".

І о. Яворський залишив політику на низах, а веде „вищу політику". Як посол рідко показується на селах. Але особливою симпатією окружив село Ордів, найсвідоміше українське село в повіті. До нього має особливий потяг. В останніх часах о. Яворський відбув віче в Кустині, а на перший день Зелених Свят в Барилові на запрошення Леона Мартинюка. Цей Мартинюк, бувший австрійський відставний ба., потім старшина Української Армії, почав ітн від останніх соймових виборів рука в руку з о. Яворським і не зле на цім виходить. По розвязанні громадської ради іменовано того Мартинюка війтом. І він у чисто українськім селі брався за організацію „Стшельца", та — як ідуть поголоски — дістав пораду замість „Стшельца" закладати читальні Качковського. Щоби влити свіжої крови в москвофільство у Барилові, а радше приготовити собі підтримку на війта у збірній громаді, Мартинюк запросив о. Яворського на віче до Барилова.

І склалося так, що в хвилині, як гомоніли церковні дзвони, скликаючи народ до церкви на майський молебен, заїхав о. Яворський до громадського дому на віче. В церкві все свідоме українсько-католицьке громадянство співало під проводом пароха о. Нагурського молебен і суплікацію, а в гром. уряді кількацять кроків напроти церкви, о. Яворський в товаристві православного батюшки з Пілган (це на границі Волині) о. Бідецького, кількох „русских", яких цей батюшка зі собою привів, двірських форналів, офіціялістів і кандидатів (ріжної нації) на писарів і війтів почав віче.

Говорив, що обїхав Румунію і Чехію і ніде нема так добре, як тут у нас... Радив не займатися політикою, не чекати на нїмців, говорив про пакт неаґресії і про святе славянське братерство. Вкінці пояснив, чому дорогий цукор та обіцяв, що потаніє цукор, шмір і т. п. Закінчив заявою, що хто має що питати, то може питати, але цікавих не було.

Направду таке віче є доброю лекцією і ліками на москвофільство. Бож навіть темні барилівці чогось навчилися, а ті, що ще вірили, перестали. Таких віч побажаємо о. Яворському якнайбільше!

Еміґраційні справи.

У СПРАВІ ВИЇЗДУ ДО АРҐЕНТИНИ.

До Аргентини можуть їхати такі особи:

1) ті, що мають поіменне візвання себто „пермісе де десембарко", виставлені своїками або знайомими в Аргентині;

2) реемігранти, що мають аргентинську легітимацію т. зв. cedula de identidad або інший доказ, що потверджує побут в Аргентині;

3) рідні хліборобів, що їдуть до Аргентини без візвання на поселення і мають крім грошей на дорогу ще 1.500 аргентинських пезів.

ВАЖНЕ ДЛЯ КАНАДІЙСЬКИХ ГОРОЖАН, ЩО ПЕРЕБУВАЮТЬ У ПОЛЬЩІ.

Пашпорти канадійських горожан є важні рік від дати виставлення; пізніше можна їх продовжити в британськім консуляті. Треба в тій ціли їхати до Варшави в часі, коли ще пашпорт є важний і предявити в консуляті: пашпорт, цертифікат горожанства та посвідку від громади або магістрату про причину загаєння виїзду.

Щоб омминути трудностей краще є вернутись до Канади у часі важности пашпорту.

ПРИГАДКА ДЛЯ ЕМІҐРАНТІВ ДО ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ ПІВН. АМЕРИКИ.

Найближчий транспорт відїде з Варшави 17. липня, а з Гдині відпливе 21. липня. Слід допильнувати реемігрантам речинців важности документів. Знижки на залізниці до Варшави видає Синдикат Еміґраційний, Львів, Вишневецьких 4.

У СПРАВІ ДОЗВОЛІВ НА БЕЗПЛАТНІ ПАШПОРТИ ЕМІҐРАЦІЙНІ.

За дозволом на безплатний еміґраційний пашпорт не треба їхати до Варшави; можна його виробити у всіх бюрах і аґентурах Синдикату в краю, треба лиш вислати туди всі потрібні документи.

У СПРАВІ ВИЇЗДУ ДО КАНАДИ.

До Канади можуть їхати ось які особи, що мають візвання (перміти) з Канади:

1) жінки до чоловіків;
2) діти (до 18 років) до родичів;
3) наречені до нареченых;

Без візвання можуть їхати реемігранти (речинець один рік від виїзду з канадійського порту), можуть теж забрати жінки, діти до 18 років та мусять мати на показ по 100 дол. від особи повище 10 років, а 50 дол. від дітей пониже 10 років.— Після речинця поворот трудний, а то й неможливий.

Всякі інформації можна дістати: Дім еміґраційний, Львів, вул. Вишневецьких 4.

Успіхи нашого бандуриста.

Дійшло до нашої редакції число паризького журналу „Муаничні Новини", з якого довідуємось, що весною цього року зорганізовано там у „Готелі Маджестік" конкурс ріжних музик-виконавців. Конкурс тягнувся кілька тижнів; що неділі інші виконавці перед окремим журі і запрошеними гостями показували свій талант. На цьому конкурсі виступив теж наш земляк Василь Ємець. Як бандурист не мав він суперників і його гра на цьому екзотичному для французів інструменті, захопила присутніх. Ємець мав проти себе артистів, що скінчили Паризьку Консерваторію з першою нагородою.

2-го і 3-го червня мав Ємець два виступи в Тулюзі. На концерті виступали одночасно кращі місцеві співаки з оперовими аріями. „Депеша Тулюзи" великий щоденник, що одночасно виходить у Парижі, помістила більшу рецензію, де дав точні інформації своїм читачам, що це таке бандура і як на ній грають. „Пан Ємець — читаємо там — грає на цьому інструменті, просто закоханий у ньому, як справжній віртуоз, з ніжним відчуттям ритму та нюансів. Він виконав численні твори з народньої музики незвичайно майстерно і заслужив зовсім на ці теплі оплески, якими витала його авдиторія, де було теж чимало його земляків, зворушених далеким відгомоном своєї батьківщини".

Як бачимо, навіть у Тулюзі є якась українська кольонія.

Шануймо память наших предків!

Поклик із Бойківщини.

В 1934 році припадають трьохсотлітні роковини смерти перших друкарів, що на Бойківщині відкрили першу українську друкарню, де вийшли три книги: Събраніе Вькратце Словес от Божественнаго писанія (1618), Короткий хронологічний літописець (1619), Апостоли і Євангелія (1620). Були то два оо. Василіяни, о. **Павло Домжнв Люткович-Телиця і єродіякон Сильвестер.** Ці два мужі заснували в 1618 році першу в тих сторонах друкарню при тодішнім манастирі в Заплатинських Угерцях, селі віддаленім 5 км. від Самбора (Нового). Була це маєтність Олександра Федоровича Шептицького. Він оснував у тій своїй маетности василіянський монастир, а при ньому друкарню. Там о. Павло Люткович з о. Сильвестром видрукували згадані три книги і присвятили їх своїм добродіям Шептицьким, додаючи до їх гербу відповідний панегіричний вірш. Одну з тих книжок (Апостоли і Євангелія) відкрив у книгозбірні лаврівського монастиря о. Роман Лукань ЧСВВ. в 1929 році.

Після друку цих трьох книг, покинули наші черці Самбірщину і перенеслися до Минська, де о. Люткович був ігуменом і де у своїй друкарні видрукував теж кілька книжок. Опісля працював він у монастирях Четвертні (1625), Лущьку (1628) і в Чорній (1629), де ігуменував та друкував книги і „казання", присвячуючи їх своїм колишнім добродіям Шептицьким. У 1630 році дарував ігумен Павло свою друкарню своєму товаришеві Сильвестрові і Василіянам у Чорній, а сам перенісся до Печерської Лаври у Києві, де й помер у 1634 році.

Був то великий прихильник друкованого слова. Він ніс культуру нашому народові тоді, як у цілій західній Европі шаліла 30-літня війна. Він підносив наш нарід, даючи йому в руки книжку тоді, як у нас панував найбільший релігійний та економічний гнет.

Тому ми згадуємо нині память цієї людини, що ціле життя віддала праці для нашого народу. Т-во „Бойківщина" у Самборі пропонує відсвяткувати память цього піоніра нашої культури і хоче збудувати йому **тривалий камінний памятник** на тім місці, де стояла перша українська друкарня в Заплатинських Угерцях.

Колись Заплатинські Угерці були самостійною нашою парохією. Нині село зовсім спольонізоване, чого доконав двір. Наших людей є там усього 12—15 хат, що тримаються ще обряду, але здебільша нашої мови вже не вживають. Мешкають у кутці на горбочку, коло дуже бідної церковці, що ось-ось завалиться, арендуючи церковне поле. Приналежать до парохії Чуків, де крім нашої є теж латинська парохія.

Якаб не була дальша доля останків угерської парохії і її опустілої церковці, при якій є ще тридять кілька моргів поля, ми повинні вшанувати память тих людей, які на церковному огородженні вели в заснованій ними друкарні культурне діло. Ми повинні вшанувати це місце і зберегти його, як свідка наших культурних змагань, для наших нащадків.

З тою метою звертаємося за матеріяльною допомогою до цілої нашої суспільности, а передовсім до оо. Василіян та до всіх фінансових установ, щоб кинули свою лепту на памятник о. Лютковичеві і на рятування нашої бідної церковці в Заплатинських Угерцях. Жертви просимо слати на руки Ігуменату оо. Василіян у Лаврові.

Іван Филипчак.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГ ЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

Купелеві плащі 8·50 Матеріял на купелеві плащі 140 шир. зол. 4·50 та купел. ручники у великім виборі „БЛАВАТНИЙ БАЗАР", А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів ч. 12.

Численні ревізії і арештування у Львові.

ПАТ повідомляє: Від якогось часу влада безпеки запримітила, що кілька осіб, яких підозріває у приналежности до ОУН, виїзджали у невідомій цілі до Кракова і привозили зі собою таємні клунки. В кількох випадках стверджено, що в клунках були вибухові матеріяли і нелегальна література ОУН. На основі тих обсерваций прокуратура наказала перевести численні ревізії та арештування на просторі львівського воєвідства. Підчас ревізії викрито більшу кількість вибухових і пропагандивних матеріялів, лабораторію і низку нотаток, які вказують на ведення таємної діяльности. За цю діяльність придержано низку осіб. З огляду на слідство влада держить в тайні прізвища арештованих і подробиці ревізії.

—o—

Що є з виборчими протестами у Львові?

Український Народній Виборчий Комітет у Львові повідомляє, що у звязку з внесеними протестами проти виборів у шістьох округах м. Львова органи адміністраційної влади, ходячи по домах, провірюють автентичність підписів, зложених на протесті. Громадяни IX виборчої округи, що підписали протест, були в цій справі візвані на день 13. червня до суду. У. Н. В. К. запримічує, що акція органів адміністраційної влади має згідно з законами обмежитись тільки до провірки підпису. Тому УНВК взиває усіх наших громадян, що підписали протест, підтримати зложені підписи.

—o—

ЗЇЗД ВОЄВОДІВ У ВАРШАВІ.

У четвер 14. червня ц. р. розпочався дводенний зїзд воєводів у Варшаві під проводом міністра Перацького. На відкритті нарад був премієр Козловський. Темою нарад політичні і господарські справи.

Що сказав мін. Гебельс у Варшаві.

ВАРШАВА, 14. 6. ПАТ. Вчора в год. 6. вечором мін. Гебельс виголосив відчит у виповненій буквально по береги салі „Ресурси Обивательскей" на тему ідеольогії нової Німеччини. Хід думок відчиту мін. Гебельса п. н. „Національ-соціялістична Німеччина — чинником европейського миру" такий:

НАЦІОНАЛ-СОЦІЯЛІЗМ — ВИКЛЮЧНО НІМЕЦЬКЕ ЯВИЩЕ.

Німеччина так тісно обєднала формою і змістом національ-соціялістичної ідеї, що її істнування без національ-соціялізму вже не можливе. Національ-соціялізм є явищем типово німецьким, тісно обєднаним з прикметами німецького характеру, крови та з німецькою історією; випливає з німецької минувшини, оформлює теперішність і споглядає у майбутність *Цілковитою помилкою був би здогад, що національ-соціялізм, як духове явище, опанований амбіцією розширити свій обсяг діяння поза кордони Німеччини і змагає звільнитися з рямок, закреслених політичними умовинами, щоби вести політику експансій.* Національ-соціялізм вдоволяється свідомо розвязкою внутрішніх і закордонних проблєм Німеччини. До національ-соціялізму можна прикласти слова Мусолінія про фашизм: „це не є товар на вивіз". *Національ-соціялізм має внутрішньо-німецькі завдання. Немає ніякої закордонної політики*, яка кермувалась би ідеєю національ-соціялізму. Коли світ призадумується над тим явищем, то це його право й обовязок. Але ці міркування не доведуть до ніякого наглядного висновку, доки світ підходитиме до національ-соціялістичної Німеччини з власними мірками і застереженнями. Національ соціялізм подібно як кожне інше духове явище може домагатися зрозуміння.

Опісля міністр Гебельс обговорив зріст, методи і висліди національ-соціялістичної революції.

УРЯД І НАРІД НЕРОЗДІЛЬНА ЄДНІСТЬ

У Німеччині нарід і уряд творять нероздільну єдність. Воля народу є волею уряду і навпаки. Новітній устрій Німеччини є неначе ушляхотненою демократією. На основі мандату народу уряд є авторитативний і нема змоги сфальшувати або викривити волю уряду парляментом. Завданням революції, яку переведено, дійти до найширших мас німецького народу. Революція була бунтом мужеської волі проти політичної сплячки.

ГЕРОЙСЬКИЙ СВІТОГЛЯД.

На місце розкладової сплячки, яка відступала перед життям і від нього втікала, зявився геройський світогляд, який просякнув ниці цілу Німеччину. Класові світогляди, які розвалювали Німеччину і вимоложливлювали виявлення волі, нині вирівнані. Замість ворожнечі запанувала специфічна народня спільнота. Нарід приступив з повною рішучістю до праці.

КЛЯСОВА БОРОТЬБА ЗЛІКВІДОВАНА.

Опісля д-р Гебельс зясував конструктивну працю національ-соціялістичного уряду під проводом Гітлера за останніх 17 місяців. Сильний уряд був посередником між одиницями економічно сильними і слабими і зліквідував клясову боротьбу. Праця має в Німеччині найбільшу пошану. Боротьбу з безробіттям уможливлює шляхотний дух посвяти.

ДОМАГАЄМОСЯ ПРИСУДУ.

Міністр закінчив цю частину свого відчиту таким закликом: Якщо правдою, що уряди оцінюється за їх успіхи, а історія видає свої осуди не на основі мотивів і намірів, тільки на основі вчинків та успіхів, тоді вимога національ-соціялістичного уряду видати вже тепер на нього присуд не є зухвалістю.

КУЛЬТУРНІ І МИСТЕЦЬКІ ПРОБЛЄМИ.

Почини уряду Гітлера для розвитку культури є найкращим доказом, що в Німеччині треба було полекш для духової творчости. Коли сірий чоловік тісно звязаний нормами свого народнього почуття, тоді нарід має теж право вимагати від інтеліґенції придержуватися цих норм і на основі цих норм укладати своє життя і свою діяльність. З того ще не виходить, що національ-соціялізм задумує накинути інтеліґенції партійний ярлик. Національ-соціялістична революція, як і кожна революція, змагає до основної перебудови цілости німецької культури і духової творчости. Ніякий заміт не може так глибоко вразити, як обвинувачення, що національ-соціялістичний рух є духовим варварством і мусить довести до знищення культурного життя німецького народу. Національ-соціялісти визволили тільки творчі сили німецького народу.

КОНЕЧНА ОБОРОНА.

Відсунением від суспільного життя представників марксизму і комунізму та замкненим їх у концентраційних таборах, де йдуть зусилля виховати їх на корисних членів громадянства, виконано конечну оборону, та й ще дуже гуманними засобами. Зрештою, що означає нагляд над декількома тисячами ворожих суспільности одиниць супроти змоги відродити 66-міліонний нарід.

ПРОБЛЄМА ЖИДІВСТВА.

Перед приходом національ-соціялістів до влади жиди мали дуже великий вплив за духове життя німців. Жиди розпоряджали рухомим та нерухомим капіталом і мали необмежений вплив на пресу, літературу, театр і фільми. По більших містах, як ось у Берліні 75 в десятків лікарів і правників було жидами. Надмірними відсотками довели жиди хліборобство над беріг пропасти. Мали непереможний вплив на прилюдну опінію, на біржі, на парлямент і його партії. Оборона перед жидами була необхідна, коли візьметься під увагу, що жиди творять у Німеччині тільки 0.9 відсотків населення. Не лякаємося правди, коли йде про проблєми жидівства. Одначе бажаємо і маємо надію, що чесна боротьба за правду не буде завдалегідь затроєна байками про жорстокости та деколи нікчемними брехнями емігрантів.

А. ГІТЛЄР ПРЯМУЄ ДО ЗГОДИ МІЖ НАРОДАМИ.

Порозуміння з Польщею є доказом, що А. Гітлер і його уряд змагають до згоди між народами та усунення суперечностей на довшу мету, бо суперечности завели Европу над беріг пропасти. Виступлення Німеччини з Ліги Націй і розбройної конференції не противорічить цим змаганням.

Нарід з почуттям своєї гідности може переговорювати і співпрацювати тільки з тими державами, які шанують його честь і які признають йому рівні права. І чи заслуговує на погорду і нехіть цілого світа той нарід, який після програної війни, після дуже важких мовальних,

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 103—180 Телефон 25-55.

господарських і політичних потрясень, шукає знову своїх сил та з напруженням бореться перед катастрофою, не лякаючись ніякої жертви, щоби довести до ладу свій буджет.

НІМЕЧЧИНА БАЖАЄ МИРУ.

Всі народи вимагають від своїх державних мужів, щоби привернули важко скривавленій Європі внутрішній лад і всіма бажаний мир. Німеччина радо співпрацюватиме з найглибшим переконанням над миром. В нашій діяльности ми так заняті внутрішньо-політичними проблемами німецької політики, що не маємо анї часу, анї змоги виконувати поза межами нашого краю більше або менше містичної світової місії.

НАЦІОНАЛ-СОЦІЯЛІЗМ НЕ Є АГРЕСИВНИЙ.

Націонал-соціялізм не буде силоміць виконувати міжнародне післанництво. Коли марксівський комунізм, оживлений змаганням накинути свою ідеольогію іншим державам і народам з метою втягнути їх до міжнародньої світової революції, націонал-соціялісти шанують окремішність кожного народу, бо міркують, що тільки на основі такого зрозуміння можлива тривала співпраця в Европі. Націонал-соціялісти свято переконані, що це буде найкращим засобом забезпечити світовий мир.

ВІЙНА ЗАЙВА.

Ми, молодонімці, глибоко перекопані, що в Европі нема питань, які виматали би війни до свого вирішення. Ми не є народом, який потрясає шаблею та жадний підбоїв і вважаємо злочинном погляд, що втрати світової війни, яких не вирівняла 15-літня мирна праця, мали би збільшитись втратами нової війни. Не міркуємо, що вимагаємо за багато, сподіючись, що світ зрозуміє наші шляхотні прямування і поставиться до нас з такою пошаною, з якою ми відносимося до світа і його жури.

ПРОСТЯГАЄМО РУКУ НЕПРИЯТЕЛЯМ.

Німеччина не перестане витягати руки до своїх колишніх ворогів сподіючись, що стануть її приятелями. Заклопотаний світ питає, коли простягнуту руку приймуть дружно.

*

На відчиті були присутні премієр Козловський та міністри Бек і Перацький, віцеміністр Шембек, голова ББ полк. Славек, голова соймової комісії для закордонних справ кн. Яґуш Радзівіл, віцемаршали сойму Полякевич і Маковський та багато політиків. Далі були присутні німецький посол Мольтке з членами посольства і амбасадори Лярош, Бастіяніні та Ерскіне. Міністра Ґебельса привитав проф. Зелінський спершу по польськи, а опісля німецькою мовою.

—o—

Наради Мусолінія з канц. Гітлєром.

ВЕНЕЦІЯ, 14. 6. ПАТ. Венеція під враженням стрічі держ. мужів, Мусолінія з канц. Гітлєром. Домн прикрашені держ. прапорами. В год. 8.30 надійшла вістка, що з Мінхену вилетів канцлер Гітлер з міністром Нойратом і почотом. Мусоліні негайно виїхав з віллі Пізані ді Стра моторівкою до Венеції враз з численними державними достойниками, які приїхали привитати канцлера Гітлера. В год. 10-ій рано приїхав канцлер Гітлер з мін. Нойратом і шефом націонал-соціялістичної преси Дітріхом. Гітлера привитали сердечно Мусоліні, державний секретар Сувіч, амбасадори Церутті і Гассель. Кілька хвилин пізніше прилетів другий німецький літак з делегацією. В год. 10.30 приїхали двома моторівками з летовища на острові Лідо Мусоліні з канцлером Гітлером, Сувічем та мін. Нойратом і іншими достойниками до пристані Гранд Готель у Венеції.

Публика привитала обох державних мужів з одушевленням. Мусоліні попрощався з Гітлером і відїхав до Стра. В полудне Мусоліні гостив канц. Гітлера у віллі Пізані ді Стра, а по полудні оба державні мужі виїхали моторівкою на море і відбули першу нараду.

Оба державні мужі відвідали мистецьку виставу у Біенналє. Вечором відбувся концерт у Палаті Дожів і штучні вогні над морем.

—o—

Вибух бомби.

Комісар і кількох поліцаїв ранені.

У Кани відбулося вчора велике віче, яке скликала організація „Хреста". На вічу промовляв полк. Де ля Рок. Одночасно скликали соціялісти своє віче, які після закінчення намагалися розігнати віче фашистів. Дійшло до кривавих сутичок. Поліція стала розганяти, демонстранти обкидали поліцію камінними і пляшками з горючою нафтою. Опісля демонстранти забудували в одним з домів барикаду, яку поліція мусіла здобувати. Комісар і кількох поліцаїв ранені. Вибухла бомба, яка заподіяла великі шкоди. Бійки тягнулися до пізної ночі.

Весь Львів розтанцюваний, розспіваний, розсміяний

„Подорожею по Варшаві"

в інсценізації Леона Шіллєра.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6. — Насс.** 1713 2—4

— **Хто грає на льотерії,** той замовляє льосн листівкою в Банковому Домі О. Гріс, Львів, Легіонів 1. Тягнення розпочинається 19. ц. м.

— **Заповіджений дитячий концерт** під гаслом **„Діти — дітям"** відбудеться в неділю 17. червня в год. 10 передпол. в салі Лисенка. Дохід призначений на півоселі. Небуденність концерту, на якому поруч сольових продукцій виступить уперше у нас дитяча орхестра під диригентурою Романа Согора, як теж благородна ціль — повинні стягнути якнайчисленнішу публику. Білети можна набути від пятниці 15. ц. м. у Союзнім Базарі, а в день концерту при касі. 1715 2—3

— **З Українського Лікарського Товариства.** В суботу, 16. ц. м. в год. 19. відбудеться в домівці Товариства при вул. Чарнецького ч. 26. відчит д-ра М. Панчишина: Клімат і туберкульоза. 1726

— **Практичні курси „Сільського Господаря" в Янчині. IV. Курс рільного господарства.** Дня 1. липня починається на практичних курсах „Сільського Господаря" в Янчині **IV. з черги курс рільного господарства.** Він треватиме до 31. серпня з 2-тижневою перервою на час жнив. У програму науки входять всі практичні праці, які припадають на той час у полі та теоретичні виклади зі всіх ділянок рослинної продукції. З курсу можуть користати нові учасники, що бажають прослухати лише цей один курс, або які лишаться також на дальші курси. Оплата за науку 20 зол. місячно, кошти удержання (хата і харч) 30 зол. Зголошення на курси і запити слати на адресу: Управа практичних курсів „Сільського Господаря" в Янчині, почта в місці.

— **Обовязкове щеплення вісни.** Шкільна влада наказала управам шкіл, щоби припильнували припис щодо обовязкового щеплення дітей проти вісни. Діти мають виказатися свідоцтвом, що були другий раз щеплені і то успішно. Дітей, які не мають таких свідоцтв або слідів щеплення, треба списати і спис передати повітовому лікареві. Міністерство освіти пригадує, що дітей нещеплених в приписаних річницях, значить у першому і семому році життя, не вільно приймати до шкіл.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ** вул. Боїмів ч. 4.

— **Нові нотарі.** Міністер справедливости іменував нот. асесорів Каз. Глозовського нотарем в Делятині, Дмитра Байрака нотарем в Калуші, Яна Кіпера в Журавні, майора Ігн. Смеречанського в Сокалі і майора Р. Забеґлого в Мостиськах.

— **Змінили межі 23-ох повітів у Галичині.** Рада міністрів змінила розпорядком межі 9-ох повітів у львівськім воєвідстві, 8-ох повітів у станиславівськім воєвідстві і 6-ох повітів у тернопільськім воєвідстві.

— **Відкинена касація.** Найвищий суд у Варшаві відкинув касацію, внесену від присуду трибуналу присяжних суддів, яким засуджено на 10 літ вязниці Осипа Нича, вбивника д-ра Ляхмана, директора станиславівського шпиталю. Наслідком того Нича перевезуть до дрогобицької вязниці, де буде відсиджувати кару.

— **Б. посол Ліщинський оправданий.** Апеляційний суд у Львові розглядав справу б. посла І. Ліщинського, засудженого, як відомо, на 2 роки вязниці, за те, що дався втягнути в підозрілу спілку, яка мала виробляти якесь безалькогольне пиво. У звязку з тим засуджено на 3 роки вязниці також його спільника б. судового секретаря Василя Шавалюка, який крім того нарушив судовий депозит. Апеляційний суд зніс присуд на б. пос. Ліщинського, не признавши його винновности, а зате кару на Шавалюка підвищив до 4 літ вязниці. Оба підсудні боронилися самі.

— **Археольогічні знахідки.** В Королівці пов. Борщів відкрито довгу печеру, в якій находилося 14 людських кістяків. Біля них були дві глиняні урни, мідяна бранзолета, перстень і залізний топірець. Предмети походять мабуть з римських часів.

Не відмовляйтесь купити ювилейної відзнаки III-го Краєвого Здвигу Укр. Сокільства. Дохід з розпродажі призначений на викупно „Укр. Городу", з якого користаємо ми і користати будуть наші майбутні покоління. 1730

— **Небезпечна корова.** На торговиці в Сокалі один селянин продав другому корову, не остерігши його, що вона боде. Новий власник вів корову вулицею до дому, аж нараз вона вирвалася йому й кинулася на 55-літню Пелагію Трансюк, яку наділа на роги і піднесла в гору. На рятунок поспішили прохожі, які після довшого борикання з розшалілою коровою, зняли нещасну жінку з рогів і відставили до шпиталю, де вона померла.

— **Львівська хроніка.** У Львові арештовано молодика Ант. Влодзяка з Нового Санча, що сфальшувавши легітимацію студента університету, виставлену на назвище Возняка, вештався по університеті, роблячи знакомства зі студентками і натягав їх на позички. — До склепу С. Вольфа вломилися в ночі злодії і вкрали 6 скринь сардинок вартости 2.000 зол. — При вул. Замарстинівській пробувала отруїтися 20-літна Марія Романківна з причини нещасливої любови.

— **Краєва хроніка.** В Ямній коло Яремча вводиться з днем 15. ц. м. сезонову почтову агенцію. — В Бережниці Шляхотській пов. Калуш 56-літний Іван Бережницький упав з черешні і вмер, зломивши собі хребет. — В Будзиновій пов. Товмач утонув у Дністрі 15-літний Василь Комбас, переводячи корову крізь ріку. — В селі Гребенним пов. Рава Руська 36-літний господар Петро Воробець зарубав сокирою на смерть свою 24-літню жінку Басю за те, що його зраджувала.

— **Злодій ветеран.** На залізничому дворці в Перемишлі арештовано 68-літнього Рубіна Марковича, що обікрав німецького громадянина Герберта Крафтдеремса, який їхав до Чернівець, забравши йому портфель з кількома тисячами долярів і банковими чеками. Арештованому відобрано всі гроші. Показалося, що Маркович є від 52 літ знаним злодієм. Походить з Мазовша і подорожував по цілій Польщі за річним білетом.

Найбільша і тому найдешевша українська кооперативна

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

виконує в найкоротшому часі уфори, брошури, афіші та всілякі інші друки. — Ціни дуже низькі.
АДРЕСА **Львів, Ринок 10.**

— **З Польщі.** З Вісли коло Ґрудзьондза добуто тіло кпт. Покорного, що втопився був 30. квітня підчас летунської катастрфи. — Підчас іспиту зрілости в торговельному ліцею в Познані умер на серцевий удар абітурієнт Г. Годиньский дожидаючи на чергове питання. — В селі Картузах на Підляші податковий секвестратор застрілив господаря Горликівського, що ставив опір його урядуванню.

— **Втеча від большевиків злочином.** Совітський уряд видав малу поправку до карного кодексу. До злочинів проти держави зачислив теж „втечу або спробу втечі поза границі Совітів сухопутньою або повітряною дорогою". Ця постанова торкається війська і цивільних людей. За цей „злочин" передбачена кара смерти. Що більше, навіть родина тих усіх, що втікають або пробують втікати, підлягає карі вязниці від 5 до 10 років.

— **Не знали досі про світову війну.** Наукова експедиція совітської академії наук у глибину Сибірі, висуненої найдальше на північ, відкрила село, де живе кілька родин в досить охайних домах. Мешканці запевнювали, що останнім чужинцем з далеких сторін був там один подорожний в 1913 р. Тому не диво, що мешканці того села не хотіли вірити, коли учасники експедиції сказали йому, що тимчасом була світова війна. Думали, що Росією править досі цар.

— **Тікають перед схопленням.** Міліонер Е. Корд, який доробився великого маєтку впродовж останніх десяти літ на виробі автомобілів та літаків, виїхав своїм яхтом на море в неозначеним напрямі і на неозначений час. Це викликало здивування його приятелів, а при цій нагоді виявилося, що він уже перед двома місяцями виїхав був несподівано з цілою сімєю до Англії і там залишив своїх четверо дітей. Тепер знову він самий виїхав на море. Причиною таких несподіваних рухів є погрози схоплення дітей, як кажуть, в його окруженні. Коли його діти повернули зі сходу до Каліфорнії, дім міліонера в Беверлі Гилс обставлено поліцією. Незабаром опісля виїхала ціла родина до Европи. Аж тепер виявилося, яка була причина таємної подорожі. Таксамо потайки виплила його яхт з бруклинської пристані.

— **Бібліотека на 40 км.** У Манчестері після тривалих праць, викінчили будову будинку для бібліотеки. Будинок цей округлий Англійський король віддав уже бібліотеку для публичного вжитку. Бібліотека ця одна з найбільших у світі. Її регали мають разом около 40 кільометрів довжини.

Із судової салі.

14-ЛІТНІЙ ХЛОПЧИНА ПЕРЕД СУДОМ У САМБОРІ.

Дня 12. червня ц. р. перед окружним судом у Самборі відповідав Михайло Городиський, ученик четвертої кляси народньої школи в Луці. Прокуратор притягнув його до відповідальности за провину зі статті 154. § 1. к. к.

ЩО КАЖЕ АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ?

Акт обвинувачення каже, що підсудний в дні 22. жовтня 1933 р. скликав шкільних дітей з Луки і Татар у полі на межі тих двох громад і пороздавав їм жовто-блакитні хоругвки та транспарент з протидержавними написами. Під його проводом прийшли діти до Луки перед школу і тут підсудний мав їх заохочувати викрикувати протидержавні гасла, кидати камінням за школу та вибивати шиби. Діти дійсно кричали і кидали камінням на школу. Акт обвинувачення каже, що подійсний стан устійнено на основі зізнання свідків і частинного признання самого підсудного. Підс. Гордиський признався, що роздав дітям хоругвки і транспаренти, але зробив це з власного почину без намови когонебудь. Після демонстрації обвинувачений вілібрав хоругвки і транспарент від літей та втопив їх у воді.

Окружний суд на основі зізнань учителів признав його відповідальним за свої вчинки, не зважаючи на хлопячий вік. Розправу вів суддя Смоґожевський, обвинувачував прокуратор Хліпальський. Підсудного боронив адв. Іван Білинський.

Переслухані свідки заперечили акт обвинувачення. Прокуратор поставив внесок, щоби переслухати ще свідка Дмитра Артимовича і тому розправу відложено на пізніше.

СУДОВИЙ ЕПІЛЬОҐ МОКРЯНСЬКИХ ПОДІЙ.

Перед окружним судом в Самборі відбудеться в днях 15. і 16. ц. м. розправа проти 14 селян з Мокрян Великих рудецького повіту як учасників кривавих подій, що розігралися 9. травня ц. р. в Мокрянах і Куповичах, причому згинув Андрій Хома, селянин із Куповичів. Обвинувачені: 1) Петро Стріжик, 2) Теодор Качмар, 3) Данько Гадач, 4) Павло Плюта, 5) Михайло Міляковський, 6) Михайло Лучка, 7) Михайло Качмарик, 8) Ілько Балабух, 9) Іван Кайдрович, 10) Федько Вовсович, 11) Василь Наконечний, 12) Платон Краве, 13) Стефан Хома і 14) Стефан Мякаль.

Оборону розділили між себе члени делегатури Союзу Українських Адвокатів: у Самборі: д-р Галущинський, д-р Рогуцький, д-р Гординський, д-р Ів. Волошин, д-р Рабій, д-р Білинський і д-р Гуркевич.

СПРАВА БРАТІВ КУКІВ ПЕРЕД НАЙВИЩИМ СУДОМ.

У серпні і вересні 1933 р. згоріло в золочівському повіті в різних місцевостях кількадесять дворських стирт збіжа і сіна. Політична поліція вважала ці випадки за акти саботажів ОУН у звязку з тодішніми ювіл. святами в честь короля Собіського в Олеську і приступила до ревізій та арештів серед української молоді цього повіту.

При одній з таких ревізій, переведених в домі родини Куків у Красним коло Буська, найдено фляшку з сірчаним квасом і кілька малих фляшочок порожніх, означених числами. На цій підставі арештовано двох братів Куків, а саме 19-літнього гімназійного ученика Ілярія Кука і його 21-літнього брата Василя Кука, студента університету в Любліні, під замітом, що вони збирали та переховували цей сірчаний квас на те, щоби зладжувати самочинні запальні маси для викликання пожежі.

В дні 27. січня ц. р. відбулася проти обох них перед окружним судом у Золочеві карна розправа, на котрій обох братів засудили за проступок з арт. 218 к. к., а саме Ілярія Кука *на один рік вязниці*, а Василя Кука на *14 місяців вязниці*, з позбавленням обох публичних прав на 5 літ. Проти цього вироку відкликався прокуратор з причини за низького виміру кари, а обвинувачені з причини засуджуючого присуду.

Дня 11. квітня ц. р. відбулася перед Апеляційним Судом у Львові відкличка розправа, на якій підвищили обом братам кару, а саме *Ілярія Кука засудили на 2 роки вязниці, а Василя Кука на два і пів року вязниці.*

Проти цього вироку Апеляційного Суду вніс оборонець з-р *Ст. Шухевич*, котрий боронив обвинувачених в обох інстанціях, касаційну скаргу до Найвищого суду у Варшаві.

Дня 13. червня ц. р. розглядав цю справу Найвищий Суд у Варшаві. Розправі проводив презес Найвищого Суду Ржимовський, референт справу суддя Н. С. Ямонтт. Обвинуваченых боронив пос. д-р *Степан Білик*, адвокат зі Львова.

Оборонець д-р Ст. Білик вказав на необосновані здогади судів обох інстанцій, начеб найдені в домівстві Куків підозрілі матеріяли були в посіданні обох братів Куків, а зокрема на те, що Апеляційний Суд у Львові опер своє ороченння на зізнаннях свідків, котрі були переслухані лише в слідстві, а не перед орікаючими судами. Прокуратор Найвищого Суду Крисінський по промові оборонця зложив коротку заяву: „Піднесені оборонцем заміти вважаю слушними і тому вношу ухилити вирок".

По нараді Найвищий Суд проголосив вирок, **котрим ухилив у цілости вирок Апеляційного Суду у Львові** і доручив томуж судові перевести нову розправу в іншому складі суддів. Причиною ухилення було те, що Апеляційний Суд покликувався у своєму ороченні на зізнання свідків і документи, які перед орікаючим судом не були навіть відчитані.

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

Шевченківська академія. В неділю 10. ц. м. відбулася у великій салі „Міщанського Братства" в Тернополі Шевченківська академія заходом культурно-освітніх товариств при співучасти обединаних хорів та орхестр Тернопільщини. Присутніх було понад 1.000 осіб, у великій більшости молодих селян і селянок з повіту. Промову про Шевченка як творця нашої відродженої національно-державної ідеольогії виголосив пос. д-р Ст. Баран. У програмі були: Шольца: Увертюра — дуета орхестра, Стеценка: „Заповіт" — мішаний хор, Ярославенка: „Фіналє" — муж. хор в супроводі орхестри, деклямація Шевченка: „Кавказ", Ярославенка: „На Шевченкові роковини" — мішаний хор і Вязанка народніх мельодій — дуета орхестра. Диригував п. В. Меніцінський. Крім членів „Тернопільського Бояна" взяли участь у хорах члени співацьких гуртків та читальняних хорів з повіту і зі свого завдання виявилися дуже добре, як також і злучені орхестри.

Вистава УФОТО. Тогож дня (10. ц. м.) отворено в Тернополі в льокалі „Української Бесіди" виставу української фотографіки, яку влаштувало Українське Фотографічне Товариство зі Львова. У виставі бере участь понад пів сотні наших світлиців, зорганізованих у згаданому товаристві, що виставили понад двісті своїх світлин. Багато світлин виконано справді по мистецьки і вони є доказом, що і світлавець може бути мистцем і по мистецьки віддати те, що обхопить фотографічний обектив. Ця вистава є повторенням недавньої львівської виставки і її можна оглянути з мистецькою користю. На жаль, як досі, зацікавлення цією виставою серед тернопільського громадянства невелике. Львівська фахова критика поставилася до цієї виставки дуже прихильно, вичисляючи подрібно всі експонати, що з мистецького боку заслуговують на окрему увагу. Вистава має тревати десять днів і наше громадянство, що із закінченням шкільного року відвідає тепер Тернопіль у більшому числі, повинно скористати з нагоди і відвідати виставу української фотографіки.

ГОРОДЕНКА.

В повені театрів. Здається, ніщо не приймається та не поширюється так швидко на західно-українських землях, як театральне діло, чи інак театроманія. Зійдеться двох-трьох типів і гайда — творити нову театральну „лавочку". І тих „лавочок" в останніх часах наторилося стільки, що звичайний смертельник просто стратив уже всяку рахубу. У вислід — суспільність огірчена у великій мірі профанізацією театрального мистецтва, перестає ходити до театру і то дуже часто навіть до того, котрий без усяких дискусій заслуговує на повну підтримку. Через саму Городенку пересунулося вже цього року шість театральних труп і залежно від успіху задержувались тут довше чи коротше. А в днях 25. до 28. травня ц. р. перебував у Городенці театр „Заграва", а водночас по доокольичних селах п. Ярема Стадник, Когутяк і Войтович, що робили посрогу між собою перегони. Зновже-ж від 8. до 13. червня виступав тут театр ім. Тобілевича. І розуміється, публика не ходить до театру, бо і не може, хочби й хотіла, з чого виходить загальне огірчення та негодування акторів. Не слід забувати, що час до часу є і свої льокальні імпрези, де також треба бути. Розуміємо, що людям треба якось жити, але немає іншого виходу нема, тільки творити все нові театральні гуртки? Ми свідомі того, що криза сильно вдарила по наших театрах, але свідомі теж і того, що навіть і це не може давати притоки ширити театральну отаманщину. Ові нісі завваги пишемо не на те, щоб може виступати против театру взагалі, а виключно й тільки тому, щоб звернути, кому слід, увагу на ненормальне явище в українській театральній ділянці.

ЦІКАВІ КНИЖКИ

	Ціна	Почтова пересилка
Буреверхи — Емілії Бронте, переклав — М. Рудницький	2·50 зол.	0·50
Маціцький — Альфонса Доде, переклад із французької мови М. Рудницького	3·— „	0·50
Між ідеєю і формою — М. Рудницького	3·— „	0·50
Блакитна кімната та інші оповідання — Проспера Меріме, із французької мови переклав Василь Софронів	0·95 „	0·25
З японського дому — Ст. Леницького	2·— „	0·25
Сміх землі — Володимира Островського	1·50 „	0·15
Спогади — Евгена Чикаленка Частина I. II. III.	8·— „	0·50
Окрема частина по 3 зол.		
Крізь дим і згар — Мик. Матіїва Мельника	0·50 „	0·10
Безпутні — Гордія Брасюка	0·50 „	0·10
Шевченко й княжна Репніна — Михайла Возняка	1·50 „	0·15
Українці і відсіч Відня 1683 р. — д-ра Івана Німчука	1·— „	0·15
За Сяном — д-ра Івана Німчука	0·50 „	0·10

Замовлятн в Адміністрації „Діла", Ринок ч. 10.
Належитість надсилати складанками П. К. О. 153·322

ЛУЦЬК

Вибори з „перекомунізтичними" й могоричем. На Волині йде завзята боротьба за вибори до міських рад у найбільших містах — Рівному, Луцьку й Ковлі. В усіх цих містах українці поробили перші кроки, щоби стнути до виборів і боротьби за свої українські інтереси, з окремими листами. Але одночасно діячі та їхні помічники з загального інтернаціонального т. зв. „господарського обєднання" почали сильне „перекомунізування" українців та їхніх спільників, що вони мусять тн за листою Іхньою, інтернаціональною. Кажуть, буцім-то вжито дуже поважних і красномовних аргументів, які деяких українців зовсім переконали, що єдиним для них виходом є йти до виборів спільно. Як подає місцева польська преса, українці Рівного „зрезигнували" з окремої листи. До такого самого „переконання" буцім-то прийшли пп. Стадник і Пирогів у Ковлі та приєдналися до „волинського інтернаціоналу". Навіть у Луцьку висунули проти окремої української листи такі поважні аргументи, що позіймали вже свої підписи з листи не лише деякі громадяни, але навіть кандидати неукраїнської національности і листу уневажнено. Одночасно з „перекомунізованими" виступив на сцену і „могорич" у формі безплатних українських концертів, які відбулися в „Рідній Хаті" у днях 6., 7., 8. і 9. червня. Перед цим могоричем чи пак концертом П. Певний має знайомити авдиторію могоричевого співу з своїм співочим відкриттям, а саме: „що для инших здорово, то для українців не годиться". Отак для жидів здорово йти окремими листами, але для українців усяка самостійність і незалежність — це страшне лихо. А тому українці в ніякому разі не повинні голосувати за українською листою. І хіба це не є доказом, що Певний і його гурток дбають за добро українського народу? Школи шкідливі. Просвіти шкідливі, кооперативи шкідливі, клюби шкідливі і радні з українських лист теж шкідливі. Щасливий той нарід, що має таких спільників!

Ще одна емоція. Луцьк має ще таку емоцію: Майже щодня крадіжі. Доконують їх мабуть добре зашколені фахівці й дуже „інтелігентні" люди, як добре знають, що „грунт — то форса" та які лише в крайньому випадку роблять честь невалютовим речам. Отак ці фахівці відвідали одної ночі всі луцькі затінки, а потім крамниці, приватні помешкання, льокаль робітничого товариства і, як кажуть, заглянули також до

Галицький Магазин Новостей Галицька 15.
Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. дарон білети до першорядних кін. 5/73 6?

якоїсь вогнетревалої каси. І ніхто цьому не дивується: Луцьк у день охороняється чудово! Зате в ночі (боже люди повинні відпочити після денної тяжкої праці!) можете кричати, благати, надірвати собі горло — ніхто вас не почує. Все спить, бо благоденствує.

Луцьк без води. Існує тут дуже стара приповідка: „В Луцьку все не по людську" (про „Рівну Хату" і т. п. ВУО не кажемо, — нехай ніхто завдалегідь не ображається). Кажемо про те, що через Луцьк протікає аж дві річки — Стир і Глушець, а мешканці не мають води ні напитися, ні пожежу залити. Правда, на так званій Вульці є щось подібне до студні, лише ніхто з мешканців, а навіть і з хеміків досі не може сказати, що властиво добувають з неї замість води. Щось подібне на куявську зупу „журек", тільки жовтого кольору. Жартівники називають цю течу мінеральною водою „одинка". Мабуть, ця вода декому дуже смакує! На щастя, знайшовся добродій роду людського і побудував маленький приватний фільтр. Біда лише, що в другому кінці міста. І ось справжню воду з цього фільтру розвозять у бочках, як у Бесарабії вино, та продають людям за добрі гроші, а ті п'ють собі цю справжню воду й почувають себе щасливими. Одначе й тут халепа — соціяльна різниця, що є окремим аргументом для соціялістів, а в першій черзі для ППС і Бунду. Ось і кричать гвалту: „Бачите, буржуї мають воду, справжню воду! А ми, біднї і безробітні, що не маємо грошей, мусимо пити „одинку"! На цьому не кінець. Не так давно сталася на так званій „Вульці" (частина міста), де є джерело оцього „журку" чи „одинки", пожежа й то перед вечором, коли можна було ще відкопати справжню воду від „одинки". Горіли три дерев'яні доми з забудуваннями. Кинулась пожежна сторожа до джерела „одинки". Раз-два й уже дно вищурило зубн. Власник фільтру не дає, бо він воду має на літри й то за гроші. Почали возити воду з передмістя Красне, отак приблизно три кільометрів дороги, через центр міста. Гудки, дзвінки, весело! — Не щонебудь їде, а справжня вода! Та вогонь не чекав на цей цінний дар Божий. Пожежники вирішили, що теж не треба чекати, і зайшлн здалнвати вогонь, старим звичаєм почали просто розривати хати сталевими зубами. Та при цьому помічник начальника зламався з стелею, впав аж до льоху і небезпечно потовкся. Ясна річ, що всі ці факти є найкращими доказами, що „нема Бога крім Бога, а справжніх батьків міста, крім „одинковців".

Х.

Спорт.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВЦЯ У ЛЬВОВІ.

В неділю 17. п. м. зачнеться на площі Сокола-Батька в год. 4. попол. День Українського Спортовця. У програмі: біги на 100 м. і 1.500 м. мущин, 60 м. і 800 м жінок, скок у довжінь жінок, змагання в копаному м'ячі, гінці 10×100 м. для юнаків, гінці 4×200 м. мущин. Крім того відбудуться фінальні змагання у відбиванці за мистецтво Львова та показові змагання у поривапці й пош'янці. Перед змаганнями відбудеться дефіляда.

Відкликані з причини непогоди **змагання наколесників** відбудуться зі зміною траси 17. п. м. в таким порядком: 1) Змагання на 25 км. для юніорів до літ 20 на Яніївській шосі. 2) Змагання для старших понад 20 літ відбудуться на шляху Львів—Янів—Львів. Усі зголошені наколесники мають явитися перед домівкою „Золотого Колосу" (Яніївська 76) точно в год. 8 рано.

НОВИЙ УСПІХ „СЯНУ".

Перемиський „Сян", хоча нан чотирьох резервових грачів, виграв змагання минулої неділі за мистецтво А-класи Л. З. О. П. Н. з „Огнівіском" І. Б. з висліном 3 : 2. Ця виграна має тим більше значіння, що добута на горячому грунті в Ярославі

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Аркадій Животко: ЯК СОВІТСЬКА МОСКВА ЗАВОЮВАЛА УКРАЇНУ. Вступ Н. Григоріева. Львів 1934. Накладом сеймового клюбу У. С. Р. П. Стор. 48. 16-о

Hl. Ł.: GŁÓD NA UKRAINIE I JEGO PRZYCZYNY. Nakładem Ukraińskiego Emigracyjnego Komitetu pomocy głodnej Ukrainie. Warszawa 1934. Стор. 28. ф. 8-о.

Gustaw Pucki: NAUKA PŁYWANIA CRAWLEM. 57. rycin. Nakł. Księgarni Nowości. Lwów 1934. Str. 104. 16-o

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича, Оттнія:

15. VI. Корнеплльські дзвони.
16. VI. Наша парада.
17. VI. Залізна Острога.

Режісерія театру приготовляє до постановки „Товаріш".

На укінченні „Мазепа" Лепкого.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 15. VI. год. 7·30 веч. Премієра „Мандрівка по Варшаві" Леона Шіллера Абон. 23.

Субота, 16. VI. год. 7·30 веч. „Мандрівка по Варшаві".

Театр Різнородностей.

Пятниця, 15. VI. Вистави не буде з причини генеральної проби.

Субота, 16. VI год. 7·30 веч. „Міраль Ефрос" Абон. 24.

Кіна.

АПОЛЬО: „Подружжя для опінії", „Самаранг" екзотична фільма.

АТЛЯНТИК: „Вірни в кайданах" („Магнгія"), „Прогулька по Відні".

ВАНДА: „Жінка та шпіон".

КАСІНО: „Жовтий князь" (Рамон Новаро).

КОЛІСЕЙ: Нечинне.

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Бал білих ліжечок" (із Містенгет), Зарту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Знеславлена", ревія „З усього серця".

МІРАЖ: „Світла та тіни великого міста" (Чарлі Чендін).

МУЗА: „Рандеву в Відні".

ПАЛЯС: „Гріх кохання".

ПАСАЖ: „Каін і Артем" (М. Горького) та російський хор.

ПАН: „Шерлок Голмс", „Чужим вільно цілувати".

СВІТ: „Земля нічия", „Краса життя".

СОНЦЕ: „В тайній службі" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Світ без мужчин" і ревія „Сто потіх".

ХИМЕРА: „Я був шпіоном".

УТІХА: „Грабіжник із Марока" і ревія.

Закордонне радіо.

Пятниця, 15. червня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 19·10 Концерт, 17·25 Твори на два фортепіяни, **Брно** (325,4) 19·30 „Королівство Гонза" муз. комедія на осн. Толстого, Острочіля. **Кошиці** (269,5) 12·35 Концерт, **Ятльона** (531) 20·00, 21·30 Спів, **Берлін** (356,8) 10·10 Веселі мельодії, 18·25 Спів, 18·40 Фортепіяновий реціталь на ліву руку, **Ляйпціг** (382,2) 17·30 Швайцарська нар. музика, 22·30 Фортепіяновий реціталь, **Бресляв** (315,8) 15·10 Класичні пісні, **Букарешт** (365) 21·00 Спів, **Будапешт** (549,5) 17·30, 20·00 Спів, 18·35 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 17·10 Спів, **Рим** (420,8) 20·45 „Ія Паезе дей Кампанелі" оп. Льомбарда та Ранцата.

Субота, 16. червня 1934.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 17·25 „Ія Мантельо" оп. Пуччіні, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, 19·35 „То було в травні" оп. Пісхачека, **Мор. Острава** (259,1) 16·05 Концерт, **Прага** (470,2) 21·00 Концерт, **Париж** (1649) 20·00 Легка музика, **Берлін** (356,7) 16·00 Концерт, 19·15 Соната на скрипку та фортепіян ес-дур Моцарта, **Мінхен** (405,4) 12·00 Концерт, **Бресляв** (315,8) 20·10 „Фрідінг ім Альтгайде" муз. комедія Затлера, **Букарешт** (365) 18·00 Нар. музика, **Стокгольм** (426,1) 17·30 Нар. пісоньки, **Будапешт** (549,5) 17·00 Спів, **Міляно** (368,6) 13·00 Тріо, 20·45 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 20·45 Оперовий вечір.

Львівське радіо.

Пятниця, 15. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10, 13·05 Музика з гр. плит, 13·55 З ринку праці, 14·00 Збіжева біржа, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·40 Пісоньки, 17·00 Авд. для хорих, концерт оркестри, 17·30 Концерт хору, 17·50 Легка музика з гр. плит, 18·00 „Новгородчина — батьківщина А. Міцкевича", 18·15 Концерт із циклю „Історія форт. сонати", 18·50 Будівельна балачка, 19·07 Всячина, 19·20 Легка музика, 19·50 З будівельної поради (Вибір парцель), 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Почт. техн. скрипька, 20·12, 21·10 Симф. концерт, 21·05 Репортаж-фейлетон із львівської фільмової виробні „Авангарда", 22·10 Фейл. „Перелетні птахи", 22·25 Танкова музика.

Субота, 16. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Концерт сальонової музики, 13·05 Ревіеві пісоньки й танкова музика з гр. плит, 14·00 Сільва рерум, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Концерт жидівської світської музики, спів, 17·00 Для дітей „Коли корабель відчалює", 17·25 Дзвонова музика, 18·00 Літ. фейл. „Що читати?", 18·15 Камер. концерт, 18·45 Відч. „Природа села", 18·55 „Літ. сусп. огнище у Львові" (відч.), 19·00 Всячина, 19·15 Легка музика, пісоньки, 19·50 Спортові вістки, 20·00 Концерт 20·30 Відч. есперанто „Літо в Польщі", 20·40 Спів у супр. фортепіяну, 21·12 Концерт легкої музики, пісоньки, монольоги, 22·00 Актуальна балачка, 22·10 Легка й танк. музика з гр. плит, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 5·26½ зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·73, Париж 34·96½, Берлін 203·00, Цірих 172·08, Амстердам 359·35, Прага 22·05, Міляно 45·65, Відень 98·00—100, Букарешт 37·50—39·00.

Золото: Долари 8·91—8·93. Франки фр. 34·70—35·20 Дукати 82·20—83·00, Корони 36·50—37·20, Рублі 45·30—46·30.

Срібло: Корони 0·28, Фльорени 0·70, Рублі 1·20.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська парітас Львів

	від	до	від	до
Пшениця двірська	18·75	—19·00	20·25	—20·50
Пшениця збірна	17·50	—17·75	19·00	—19·25
Жито одноліте	14·25	—14·50	15·75	—16·00
Жито збірне	13·75	—14·00	15·25	—15·50
Ячмінь двірський	14·00	—14·50		
Ячмінь на мливо	13·25	—13·50	14·50	—14·75
Ячмінь пастівний	12·00	—12·25		
Гречка на мливо	19·00	—20·00		
Крупи гречані 50% пол.	38·00	—39·00		
Висівки житні	8·00	— 8·25	8·25	— 8·50
Висівки пшен.	8·50	— 8·75	9·25	— 9·75
Висівки пш. гр.	9·00	— 9·25		

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 14 червня п. р. в наслідок знижкової тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 л. молока	0·13 зол.
1 л. сметани	0·55 „
1 к. яєць	2·35—2·40 „

Тенденція на масло, молоко і яйця знижкова; на сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що 16. червня п. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіри птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Нормальні курята (пара курят важить більше як 1 кг.) за 1 кг. 1·10 зол. Дрібні курята (пара курят важить менше як 1 кг.) за 1 кг. 0·70 зол.

Курн	„	I класа	0·80 „
	„	II „	0·60 „

Тенденція знижкова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

Надзвичайні Загальні Збори „Каси Ощадности і Позичок", зар. кооп. з о. п. на Жовківській дільниці, відбудуться дня 23. червня п. р. в год. 19. в домі при вул. Бальоновій ч. 2. На порядку нарад: Зміна статуту. Голова: о. Іван Туркевич. 1795

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ШВАЙЦАРСЬКІ ГОДИННИКИ продає дешево Домбровський і Розважевський. Львів, Академічна 2. 6/78 2—6

КУПЛЮ ЗА ГОТІВКУ понад 100 гектарів доброї землі загосподарованих з будинками в околиці підгірської бальнеозалізниці, ріки і міста. Докладні безпосередні оферти надсилати: Łuck, skrytka pocztowa 131. 1729 1—3

2 кімнати, кухня — сонячні, повний комфорт до винайму. Генінга 20. Мороз. 1727 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

МИХАИЛО РУДНИЦЬКИЙ

МІЖ ІДЕЄЮ І ФОРМОЮ

Ціна 3 зол. з почт. пересилкою 3.50 зол.

Der Tag

Великий національний часопис у Німеччині

Показові числа даром висилає

Verlag Scherl, Berlin SW 68

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів, Ринок 10

Ч. 157 (13.702). Львів, неділя 17. червня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Ревізії та арештування серед українців у Кракові.

„Ілюстрований Курєр Цодзенни" повідомляє: „В четвер, 14. червня ц. р. вранці поліція перевела численні основні ревізії в богатьох українських студентів і студенток у Кракові. Підчас ревізій зібрано багато революційного матеріялу. Після ревізій арештовано біля 30 осіб обох полів під замітом приналежности до ОУН. До Кракова приїхав ще 13. червня ц. р. представник львівської прокуратури віцепрокуратор д-р Ольберек. Ревізії переводила краківська поліція під проводом начальника воєвідського слідчого відділу Білевича. Поліція переслухувала арештованих цілий день. В руки поліції попало багато вибухового матеріялу, нелеґальна література та кореспонденція. Тому поліція має у своїх руках усі нитки протидержавної акції українських боевиків.

Ревізії та арештування переводяться теж на просторі краківського воєвідства".

*

У Львові, як ми подали вже вчора за ПАТ-ом, переведено теж численні ревізії й арештування між українською молодю обох полів. З уваги на цензуру не можемо подати ні прізвищ арештованих, ні подробиць ревізій.

Не буде канонічної візитації в Збаражчині.

Дня 25. травня ц. р. після посвячення церкви в Сухівцях, новоселецького деканату львівський епископ-помічник о. д-р Іван Бучко перервав свою канонічну візитацію новоселецького деканату з причини відомих подій у Гнилицях Великих і Новому Селі дня 23. і 24. травня ц. р. і вернувся до Львова. Після цих подій були на місці посли д-р От. Баран і д-р Ладика, опісля їхала туди ординаріятська і міністерська комісія для переведення дохожень, про що була вже в „Ділі" обширна згадка. Висліди дохожень ще донині невідомі і від уряду не оголошено досі ніякого комунікату у повищій справі. Тепер довідуємося, що з огляду на невияснену ситуацію з приводу повищих подій церковні чинники рішили остаточно відкликати дальшу канонічну візитацію новоселецького і збаражського деканату.

Розмова Мусолінія з канцлером Гітлером у чотири очі.

ПАЛЯЦО ПІНІ.

Канцлер Гітлер замешкав у Гранд Готель, давній Паляцо Піні, яка має історичну традицію. В її апартаментах мешкало багато королів і президентів держав з цілого світа. Багата обстановка є творами мистецтва з XVII. віку. Стіни прикрашені гербами старинних венецьких родин і картинами мистецької школи Тіеполя. Велика вітальня, де у пятницю 15. червня ц. р. відбудеться бенкет, називається Сансовіно. На стінах, покритих зеленим брокатом, висять дорогоцінні венецькі зеркала з Мурано. Спальня Гітлера, звана Веронезе, прикрашена мітольогічними картинами мистця Веронезе.

ОФІЦІЯЛЬНИЙ КОМУНІКАТ.

ВЕНЕЦІЯ, 15. 6. ПАТ. Перша розмова Мусолінія з канцлером Гітлером відбулася в чотири очі у віллі Пізані ді Стра ; тягнулася понад дві години. Офіційний комунікат каже: „Шеф італійського уряду гостив сніданком канцлера Гітлера, опісля відбулася понад двохгодинна розмова. Дальші наради відбудуться в пятницю". До Венеції прилетів літаком з Берліна тайний радник Ашман, шеф преси міністерства закорд. справ.

СЕНЗАЦІЙНІ ЗДОГАДИ ФРАНЦУСЬКОЇ ПРЕСИ.

ПАРИЖ, 15. 6. ПАТ. Агенція Аваса повідомляє з Венеції, що перша розмова Мусолінія з канцлером Гітлером тягнулася півтретя години. Оба державні мужі розмовляли без свідків німецькою мовою. Одночасно німецька делегація вела балачки з італійською делегацією. Перша розмова Мусолінія з Гітлером була інформативна. Після повороту до гостинниці Гітлер засів зі своїми помічниками до праці.

Французька преса друкує вістки про стрічу обох державних мужів до найменших подробиць. Преса легковажить собі їх розмови. „Пті Парізієн" **запевняє, що Гітлер змагає утворити союз між Італією, Німеччиною та Польщею, який протиставився би союзові Франції та СССР.** Журналіст Пертінакс називає конференцію у віллі Пізані ді Стра нарадою двох невдоволених політиків. Вичисляє невдачі німецької та італійської політики і доходить до висновків, що фашисти та націонал-соціялісти виступатимуть дуже різко проти французької тези безпеки. Здогадується, що Мусоліні намовить Гітлера вислати делегацію до Женеви і таким чином верне до життя умова чотирьох держав.

ПРОПОЗИЦІЇ МУСОЛІНІЯ.

Віденська преса і політичні кола слідкують теж дуже уважливо за вислідом розмови Мусолінія з Гітлером. Політичні кола сподіваються, що Мусоліні запропонує Гітлерові 10-літнє перемиря між Німеччиною й Австрією. За згоду Німеччини Італія співпрацюватиме над господарською реорганізацією середущої Европи. Крім того Італія піддержить домагання рівноправности і поворот Німеччини до Ліги Націй.

Військовий союз між Францією і В. Британією.

Важлива місія ген. Вегана у Льондоні.

ЛЬОНДОН, 15. 6. ПАТ. У понеділок 18. червня ц. р. приїде до Льондону шеф французького ґенерального штабу ген. Веган, щоби ревізитувати шефа британського генерального штабу Масінджера. Їхні розмови підготовлять політичні наради мін. Еарту з премієром Макдональдом.

Шість держав відмовили платити воєнний довг.

ВАШИНҐТОН, 15. 6. ПАТ. Італія, Румунія, Мадярщина, Чехословаччина, Польща та Литва повідомили уряд Злучених Держав, що не заплатять чергової ґрати воєнного довгу 15 червня ц. р.

Стріли у большевицькім посольстві.

ГЕЛЬСІНҐФОРС, 15. 6. ПАТ. Фінляндська телеграфічна агенція повідомляє: Вчора рано англієць Генрі Віліям Бравн зайшов до посольства СССР і домагався стрічі з большевицьким послом Штайном. Одержавши відповідь, що посла нема, Бравн витягнув револьвер і зранив кількома стрілами двох урядовців. Опісля сам зранився. Бравн від 1920 р. перебував у Фінляндії. В листі, найденім біля Бравна, виясняє мотиви свого вчинку. Большевики вбили його жінку і вуйка, а їх майно сконфіскували. Бравн осуджує европейські держави, а головно В. Британію за вдержування взаємин з большевиками.

Паста до зубів, кремн.

Появились уже в розпродажі шампуни і люксусова вазеліна в тубках. 2761 10—?

Якщо хочете

причинитися до розвитку українських установ, — обезпечіть негайно дозволену законом 1/3 частину вартости своїх будинків в одинокому українському

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер",

у Львові, вул. Руська ч. 20.

ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ

О. ЛЕВИЦЬКА і С-ка

У ЛЬВОВІ, ВУЛ. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.

Телефон 60-04. ПКО. 503-881.

поручає власні вироби найкращої якости

Пасту до взуття „Елєґант" терпентин.
Пасту до взуття „Елєґант" воскову
Пасту до підлоги „французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри

Синку до білля

1397 **помадкову і коронову** 19—?

Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську.

Гостина Ґебельса у Варшаві.

Сензація з розчаруванням. — Несподівані перешкоди у стрічах з найвищими достойниками.

Варшава, 14. червня 1934.

Вчора в год. 15-ій приїхав до Варшави на величавому чотирьохмоторовому літаку міністр пропаґанди Німеччини д-р Ґебельс. Зараз літак осів на летунському майдані, пролетів понад Варшаву. Цей найбільший тепер у світі великан між літаками привіз ві собою цілий великий штаб міністра Ґебельса разом із 6-ти головними редакторами найбільших німецьких щоденників. Як пропаґанда — то пропаґанда! Тому не диво, що для всього населення Варшави найбільшою пропаґандою німецької техніки була сама поява літака „Фельдмаршал Гінденбурґ" на варшавському горизонті.

Цікаво, що перед самим приїздом Ґебельса відвідали польського міністра закордонних справ совітський амбасадор Давтьян і французький амбасадор Ларош. Ласі на політичні сплетні варшавські політики й журналісти кажуть, що оба названі амбасадори робили нібито демарш у справі приїзду Ґебельса, чи радше в справі деяких заповіджених з нагоди його приїзду імпрез.

На летовищі очікували Ґебельса і його штабу голова ради міністрів, мін. внутр. справ Перацький і інші. Кажуть, що була на летовищі і п. маршалкова Пілсудська з донъками, приглядаючись приїздові з балькону.

Вечором відбувся заповіджений виклад д-ра Ґебельса, зміст якого Вам відомий. У часі викладу агенція „Іскра" пустила у світ вістку, рівнозначну з комунікатом, що президент Річпосполитої перебуває поза Варшавою, а маршал Пілсудський до тої міри недуспонований, що привязаний до ліжка. З уваги на те (про це не було в комунікаті „Іскри" нічого)

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український загал, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений особливому вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації:

Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.

Як додаток до „Рідної Мови" виходить тримісячник „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ". — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Европі 5 зл., поза Европою 1 амер. доляр.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

стала неможливою візита д-ра Ґебельса у президента Річипосполитої та у маршала Йосифа Пілсудського. Таким чином сенсація заповіджених напередодні приїзду відвідин розвіялась. Тепер для всіх цікавих найважнішою стала проблема: чому це так дивно зложилося, що оба найвищі державні польські достойники не змогли зустрінутись з Гебельсом. Можливо зрештою, що ще в останній хвилині прийде до розмови Гебельса з марш. Пілсудським.

Вчора вечором відбувся банкет у німецькому посольстві, в якому взяв участь увесь уряд разом з премієром Козловським. Нині вполудне приймав д-ра Гебельса мін. Бек.

Але таксамо нині ранком виніс „Курер Поранни", що його редагує найбільше темпераментний зпоміж санаційних публіцистів В. Стпічинський, статтю, в якій каже, що для Польщі урядові німецькі залицяння неважні, бо у справах польсько-німецьких взаємин рішають питомі німецькому загалові протипольські настрої. Це без сумніву несподівзнка і для польської опінії і для німців, бо орган Стпічинського є висловом настроїв не тільки його, але й санаційної еліти.

Дуже вороже поставилась до приїзду мін. Гебельса польська т. зв. лівиця, зокрема пепесівські, які видали вчора гострі протигітлерівські комунікати, а навіть окрему летючку проти Гебельса. Летючку влада сконфіскувала, але комунікати побачили світ.

Словом, на варшавському грунті атмосфера у звязку з „приватною" візитою д-ра Гебельса в товаристві польської інтелектуальної Унії невиразна.

Усі ті несподіванки, яких ми були свідками з приводу приїзду Гебельса, криють у собі без сумніву якісь незнані комплікації, а одночасно є вони лишнім доказом нестійности сучасних політичних настроїв у ділянці міжнародніх польських взаємин.

Дивне, що все те діється у Варшаві тоді, коли у Венеції стрічаються Гітлер з Мусолінієм, щоби при допомозі особистих взаємин та обміну думок направити італійсько-німецькі відносини, які у звязку з австрійськими подіями були поважно захитались.

Гебельс заявив на своєму виклалі, що національний соціялізм є виключно німецьким продуктом і що він зовсім не призначений на експорт, так як напр. комунізм, що хоче накинути свою теорію та державно-устроєву практику цілому світові. У Варшаві німецький міністр пропаганди переконався, що хоч він і не привіз ідеольогії націонал-соціялізму на експорт, то все одно сама його особа відстрашила декого від того, щоби з ним сконтактувались і може й у дечому порозумітись. Вимовний є ще факт, що саме в день самого приїзду Гебельса на території шлеського воєвідства розвязала польська влада національно-соціялістичну німецьку партію та заборонила на будуче якнебудь цей рух пропагувати чи організувати.

Нині пополудні д-р Гебельс виїздить до Кракова. Яка там буде його стріча — це після Варшави не має ніякого значіння.

Д. Н.

Небезпека загибелі.

В Коломиї появилося перше число двотижневика *„Гуцульське Слово"*. У вступнім слові зясувала редакція свою програму як безпартійну, ставлячи собі за ціль моральне і матеріяльне добро підчорногорського українського автохтонного населення.

Як колишній чорногорський мешканець у Дземброні на збочищах Піп-Івана, хочу звернути увагу наших діячів на Гуцульщині за деякі обставини, преважні для існування гуцульського населення над Прутом і Черемошем.

Колись, давніше, перехід з Косова до Криворівні чи до Жабя уважали люди доказом великої туристичної рутини. Ще гірше було з дорогою з Ворохти до Жабя. Був час, що треба було йти два дні, не дорогою, бо її не було, а стежками попри потоки Ардзелюжа (Срібна вода). Кривий та Ільця аж до Черемошу. Лише люди з грудьми сильними як міхи і зі сталевими ногами запускалися до Жабя.

В самім Жабю при дорозі здовж Черемоша було кілька жидівських крамничок, а решта самі гуцули.

Згодом австрійський уряд побудував дорогу Ворохта-Жабе і Жабе-Косів. Зараз після цього зросла скількість крамниць. Здовж цілого гостинця від Слупейки до Ільці сиділи майже виключно жиди і дещо поляків. Гуцули відступили взад на багна.

В минулому році на місце вобанової бальковавої дороги побудовано першокляcну автомобілеву шосу від Ворохти через Жабе. Криворівню і Буковець до Косова. На цій дорозі будуть переводити міжнародні автомобілеві рейди. Рівночасно появилися у польській пресі всякі статті на тему „опіки" над гуцулами, над Жабем, над Буркутом і Чорногорою. Польські лікарі признали цей терен як найкращий для санаторій, для кліматики і для всяких „вілій" на вакаційні випочинки.

За тими голосами леда день почливе орда всякого народу — з винятком хіба українців. Повикуповують обдовжені без краю гуцульські ґрунти, висушать багна на Ільці, Слупейці і Красним Лузі, поставлять там чудові віллі в закопанським стилі, кавярні, санаторії. Гуцули відступлять взад на верхи. Деякі дістануть посади придверників, лакеїв, носіїв. Навчаться також пуцувати черевики „гостей".

З часом ва Піп-Івані, Шпицях, Томнатику і Говерлі стануть пишні палати. В Жабю заложать гуцульський музей, де в ошклених шафах будуть показувати гуцульські кукли й оповідати, що в Жабю були колись такі люди і то живі...

Може в нас найдеться якась установа або організація, щоб допомогла в цій справі.

Альфред Будзиновський.

Середземноморський союз.

Висліди розмов міністра Єфтича з Барту.

БІЛГОРОД, 15. 6. ПАТ. Мін. Єфтич вернувся вчора до Білгороду. Перед відїздом мав ще важливу нараду в міністерстві закордонних справ на Ке д' Орсе з мін. Барту. На нараді рішено закинути союз між Францією, Італією та Югославією. Зате вирішено довести до середземноморського союзу, в склад якого ввійшли би такі держави: Франція, Італія, Югославія, Греція та СССР. Мін. Барту поставить таку пропозицію Мусолінієму і сподіється вже в вересні ц. р. змонтувати цей союз. Згадані держави мають приречи собі взаїмну допомогу на випадок нападу на одну з них.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 17. ЧЕРВНЯ 1934.

о. Д-Р Г. КОСТЕЛЬНИК. 5)

Мойсей Вернигора —

український Валаам.

І ще вивів Валак Валаама на верх гори Фегор, що звернена до пустині. І тут повторилася сцена з сімома жертівниками, але Валаам уже не відходив на самоту, тільки звернув своє лице на пустиню. Далі пише біблія:

„І зачав свою мову і говорив:

Сказав Валаам, Веорів син, сказав чоловік, **котрого очі відкриті, сказав той, що чує божі висказп, котрий бачив видження Всемогучого, котрий, коли впаде, має відкриті очі:**

Які гарні твої намети, о Якове! шатра твої, о ізраїлю! Наче потоки розтяглися, наче огороди при ріці, наче запашні дерева, що їх Господь посадив, наче кедри над водами! ...Положився, лежить як левеня і як сильний лев: хтож його збудить? хто тебе буде благословити, буде благословенний; а хто тебе проклинав би, буде проклятий.

Тоді запалився гнів Валака на Валаама і, **сплеснувши руками,** сказав Валак до Валаама: Для злословлення моїх ворогів я тебе прикликав, а ось ти їх благословив уже третій раз. Тому тепер відійди до твого міста; я тобі сказав: Гідну почесть тобі зроблю, але ось Господь позбавив тебе тої чести" (24, 1—11).

Перед своїм відходом Валаам ще сказав Валакові про майбутність.

„І зачав свою мову і сказав:

Говорив Валаам, Веорів син, говорив чоловік, **котрого очі відкриті;** говорив той, котрий чув божі вироки, котрий має знання Найвищого; котрий бачив Всемогучого; котрий, **коли впаде, має відкриті очі:**

Бачу його, та не тепер; оглядаю його, та не зблизька; вийде звізда з Якова й повстане благодать з ізраїля, і побє моавських князів і вигубить усіх Ситових синів...

Знову зачав свою мову й сказав:

Ах, хтож буде живий, коли це вчинить Бог? Бо кораблі приплинуть від хитимських (Chittim) берегів і замучать асирійців, замучать і євреїв; але також і самі пропадуть до решти.

Встав тоді Валаам і відійшов та вернув до свого міста; а також і Валак пішов своєю дорогою" (24, 15—25).

*

Характеристичний **цвітистий стиль** мови Валаама; і нинішні медії в трансі, коли передсказують щастя чи нещастя, говорять (чи пишуть) подібним стилем. А вже рішаючі ті два місця, де говориться, що Валаам „коли впаде, має відкриті очі". Це значить, що Валаам говорив свої „мови" в **трансі** (падав на землю, був не при собі, і саме тоді бачив тайни). І Валак мусів **аж сплеснути руками,** щоб збудити Валаама з трансу.

Ці факти свідчать самі про себе, що вони не могли бути видумані, а могли бути тільки з досвіду взяті.

І просто мусимо подивляти біблію, що вона мала такий критичний обсерваційний змисл, що підглянула цю характеристику Валаама та вважала за потрібне **аж двома** наворотами записати її.

Тай це не маловажне, що біблія старається переповісти зміст „промов" Валаама таки його власними цвітистими словами.

Але люди Старого Завіту мали вироблений досвід на тому полі. Щоб про це переконатися, вистарчить навести кілька місць із біблійних книг Старого Завіту. Ось такі місця:

„Давніше в ізраїлі так говорив кожний, коли йшов радитися Бога: Ходіть, а підемо аж до видючого; бо кого нині називають пророком, того давніше називано **видючим"** (І Сам. 9, 9).

„Тоді післав Савло послів, щоб схопили Давида; а коли вони побачили громаду пророкуючих пророків і Самуїла стоячого, що був їх наставником, прийшов і на них божий дух, та й вони пророкували.

Коли про це донесено Савлові, він післав інших послів, але й вони пророкували. І втрете післав Савло послів, та й ці пророкували.

Потім пішов і сам (Савло) до Рамати і прийшов аж до великої керниці, котра є в Сокот, та питався і говорив: Де Самуїл і Давид? І сказали йому: Ось вони в Найот у Раматі.

І пішов там до Найот у Раматі, а прийшов також на нього божий дух; і так, ідучи далі, пророкував, аж прийшов до Найот у Раматі.

І скинув також сам свою одежу, та пророкував і він перед Самуїлом, а **впавши лежав нагий цілий день і цілу ніч;** відти пішло в приповідку: Невжеж і Савло між пророками?" (І Сам. 19, 20—24).

Щож тут означає слово „пророкувати"? Знаємо те масове, штучним способом викликуване „пророкування" з життя фескирів.

Під такт якоїсь одноманітної пісні чи бубна факіри танцюють, несамовито крутяться, деколи скидають зі себе одежу, тратять свідомість, падуть на землю. Ця психоза заразлива ще в більшому ступні, ніж плач або сміх. Штучне виелімінування самосвідомости є власне умовиною для гіпнотичних і сильніших медіюмічно-спіритистичних явищ.

(Далі буде.)

Після розбройної конференції.

Женева, 12. червня 1934.

Живе ще конференція, чи вже згинула? На цей запит один німецький часопис відповідає, що після резолюції ,прийнятої 8. VI., конференція перебуває в стані, з якого її можна завжди повернути до справжнього життя. Чи це станеться, залежить у першій мірі від висліду безпосередніх переговорів між представниками великих держав, розпочатих на цій конференції.

Ставити якісь прогнози при сучасній плинкости політичних відносин в Европі було б зайве, але варта зазначити сучасний стан міжнародніх відносин витворений наслідком розбройної конференції.

Змагання до розброєння безумовно існує у звязку з фінансовими тяжарями та небезпекою війни. З цим фактом треба числитися. До здійснення свого завдання конференція безпосередньо не наблизилася ні на крок. А зайва балаканина з нагоди більшовиків у Женеві викликала в політичних колах Англії, що справді заінтересовані на континенті, обурення і намір виступити з почином розвязання конференції. Суперечка між Барту з одного та представниками великих держав з другого боку здавалось ось-ось розвяже конференцію неминуче. Це примусило Барту рішуче змінити фронт.

На засіданні 8. VI. заявив він на адресу голови американської делегації та сера Джона Саймона: „Ми не хочемо ніякої політики оточення. Ми не маємо наміру провадити її, вона не лежить в тім, що ми робимо". Ця заява є нічим іншим, як відмовою від плану порозуміння з Москвою проти Німеччини та від планів регіональних союзів взаємного забезпечення взагалі. Відновлення нормальних дипльоматичних відносин між Москвою і Малою Антантою цій зміні фронту Франції не перечить, бо обміна листами між Літвіновим і представниками Малої Антанти була лише останнім формальним актом раніше довершеної угоди.

Відмовлення від порозуміння з Москвою було ціною, якою Барту купив Франції відновлення добрих відносин з Англією. За це Барту стрінули в Парижі як тріюмфатора. В деякій мірі він заслужив на це, показавши себе в Женеві не лише знаменитим промовцем, а й дуже зручним політиком. Він оминув тут ізоляції, яка загрожувала Франції не лише з англійського, але і з італійського боку. Голячись на компромісову резолюцію, що врятувала конференцію від остаточного загину, представник Італії, Ді Сорання заявив, що „Італійська делегація тримається засади, що конференція повинна розпочати наново свою працю не раніше, ніж будуть розвязані деякі політичні проблеми; кожний знає, що це значить — не раніше, ніж Німеччина вернеться до Женеви". („Нов Цір. Цайт.").

Це становище італійської делегації у звязку з відвідинами Гітлера в Римі, що мають незабаром відбутися, є безсумнівною ознакою нового німецько-італійського зближення, отже скріпленням фашистського фронту в Европі. Не можна у звязку з цим поминути без уваги і виступу представників Мадярщини, Австрії та Болгарії на конференції „розброєння" з домаганням рівности у збройнні. Цей виступ є гідною відповідю на відмову „нормальних" дипльоматичних зносин між Малою Антантою і Москвою.

Повідомлення французької преси, що Італія противиться, щоб прийняти більшовиків до Союзу Народів, італійська преса справді „рішуче" спростувала, але навела тільки історичні докази італійської прихильні до більшовиків за останні роки, не висловлюючись ані трохи меритирично за прийняття їх до Союзу Народів. Більшовицька преса зі свого боку зломала довго додержуване завішення зброї супроти Італії, і п. Радек запевнив усіх, що ніхто не сміє не вірити, що італійський фашизм жорстоко визискує робітництво. А послушні хахли з „Вістей" гавкнули навіть за нами про „підозрілі дії" за Родос та інших островах біля турецьких берегів, де італійська влада зосередила великі військові сили, саме біля тих районів Малої Азії, які здавна були обєктом прагнень італійського імперіялізму". („Вісті", 26. V. 1934.).

Таким чином, коли Барту заслужив собі тріюмфальний від до Парижа, то такого від до Москви Літвінов собі рішуче не заслужив. Відмова дипльоматичних відносин з Малою Антантою — навіть не юридичне визнання — не є ніякою рекомпензатою за охолодження відносин з Францією та отверто неприхильні виступи Англії та Італії. Отже нема дива, що коли прийняли історичну резолюцію, Літвінов виглядав у конверзаційній салі журналістів досить пригноблено, сало всіх його трьох підборідь — неестетичне заперечення відомостей про голод у межах СССР! — сумно хиталось, коли він диктував щось одному зі своїх службовників та давав пояснення журналістам.

Поразку більшовиків у Женеві стверджує і офіціоз Союзу Народів пишучи: „Треба з натиском стверднти, що успіх французької політики тісно злучений зі співробітництвом з Великобританією. Поруч з цим зближенням охололи і франко-совітські залицяння. Справжніми переможеними в цій справі є совітські дипльомати. Літвінов не міг заховати свого розчарування; часописи СССР зраджують уже своє подразнення".

„П. Барту спроміся зручно зробити висновки з досвіду останніх двох тижнів: Коли Ке-д Орсей ставить свою забезпеку на позицію совітську та східну, Великобританія відкремлюється та ізолюється. Льокарно розвалюється, а остаточне порізнення з Берліном може мати дуже криваві наслідки. Франко-совітський союз це можлива війна".

„Зате франко-британське порозуміння це єдиний можливий шлях, щоб злагіднити відносини між Парижем та Берліном. Згода між Льондоном та Парижем це гарантія миру. Льондон чи Москва? Схиляючись у бік першого п. Барту не лише забезпечив успіх своєї політики, а й скріпив мир. П. Е. Б." („Л. д. Ж." 10. VI.).

Не зважаючи на цю поразку більшовицької політики в Женеві прийняти більшовиків до Союзу Народів лишається в межах можливости та ймовірности. Ця поразка хіба збільшить приниження представників сталінської деспотії при їх осінній подорожі до женевської Канози. Московський уряд не поставить якихось спеціяльних домагань при вступленні до Союзу Народів, у роді того, наприклад, щоб Союз Народів не мішався до справи невільницької праці, виголодження дітей і жінок, переслідування релігії і т. ін. Не буде Москва також жадати, щоб її визнали всі держави перед вступом до Союзу Народів, ані щоб одноголосно її прийняли. Коли політичні відносини в Европі до осени не змінять ся на користь московського уряду, то він мабуть здобуде на зборах Союзу Народів потрібний мінімум, дві третини всіх голосів.

М. Данько

При опасистості природна гірка вода **Franciszka-Józefa** побуджує переміну матерії в орґанізмі і впливає на стрункість тіла.

Зі сучасних відносин на галицькому Поділлі.

Історія одної дяківки.

У деяких повітах галицького Поділля (Тернопіль, Збараж, Скалат, Теребовля, Чортків, Бучач) же по селах доволі високий відсоток латинників. Величезна більшість останніх уживає ще досі між собою української мови і вона є справді їх матірньою мовою. Чисто польських сіл з польською розговірною мовою між латинниками — небагато. Звичаї і нноша латинників по селах — за винятком польських колоній — теж українські і крім приналежности до римо-католицького костела та польських молитов не ріжнилися вони досі нічим від своїх сусідів греко-католиків. До світової війни якоїсь **національної ворожнечі між одними і другими теж не було.** Навпаки перед війною часті були випадки, що в рядах наших перелових сільських дівчів у політичній, просвітній і кооперативній організації були селяни латинники. Не перевелися вони і сьогодні, але число їх значно змаліло. Подільське село переходить велику національну переміну. З одного боку **зросла безприкладно свідомість та активність, зокрема у молодшого покоління, серед греко-католиків,** з другого на наших очах **твориться на селі польський національний актив,** якого до війни там майже зовсім не було. Український актив має велику перевагу у більшости сіл, але з відомих причин виступає здебільша тільки у дефензиві. Зате в сучасному положенні і з уваги на протекцію ріжних впливових чинників у наступі є нині польський актив. Не рідко приходить до сутичок, особливо з нагоди українських національних маніфестацій. Про це знаємо добре з карних старостинських оречень і карно-судових розправ.

Про один такий сільський бешкет хочемо отсе розповісти.

В **Березовиці Малій,** пов. Збараж, від непамятних часів стояла **на церковній парцелі дяківка,** де давніше була сільська школа, у котрій учив дякоучитель. Коли з причини старости завалилася стара **дяківка,** вибудовано в 1905 р. нову, де зразу мешкав дяк, а опісля був склад церковних річей (фелони, хорутви, образи, і т. д.). В часі закладання грунтових книг парцелю, на котрій побудовано дяківку і яка безпосередньо притикає до церкви, **помилково записано на народню (людову) школу** в Березовиці Малій, замість на церкву, здається тому, що у дяківці учив колись дякоучитель. Від більше як 50 літ у дяківці школи вже не було і дяківку та парцелю посідала і вживала виключно сама церква.

Греко-кат. церковний комітет у Березовиці Малій з парохом о. Миколою Іванчуком з Іванчан рішив управильнити гіпотечний стан і вніс позов до городського суду в Збаражі проти державного скарбу і народньої школи чи пак шкільного фонду **з домаганням інтабулювати право власности повищої парцелі на греко-кат. філіяльну церкву в Березовиці Малій.** Такий цивільний процес вже ведеться і на основі зізнань свідків випаде без сумніву на користь церкви.

В селі абсолютну більшість творять латинники, **греко-католиків там всього одна четвертина населення.** Є там і „Сґшелєц". На домагання кількох місцевих латинників на весні мин. року тодішній збаражський староста п. Войцеховський приказав опечатати дяківку без повідомлення інтересованої сторони, себто церковного комітету, чи місцевого пароха о. М. Іванчука, хоч дяківка не грозила ані завваленням, ані не було в селі ніякої пошесної недуги. Кількох місцевих латинників при допомозі поліції і війта Францішка Яворського опечатали дяківку, покликуючись на заряджения старости. У цій справі вибралася делеґація українських греко-кат. селян під проводом о. М. Іванчука до староства в Збаражі з просьбою зняти печатки з дверей дяківки. Депутації не принято, а сказано тільки, щоби справу представити на письмі. Згідно з цим бажанням о. М. Іванчук предложив старості обширне письмо, на яке по якімсь часі дістав відповідь, що **справа з дяківкою належить до компетенції суду, а не староства,** а заступник старости п. Сляський заявив о. М. Іванчукові, що староство умиває від усього руки.

Вже після цього хтось зірвав печатки з дверей дяківки. Хто це зробив, невідомо. Коли це побачив о. М. Іванчук, прикликав свідків, які ствердили, що печатки знято. Тоді двері дяківки отворено і церква увійшла знову у її правне посідання. Поліція зробила карне донесення до суду на о. М. Іванчука за мнимe нарушення урядових печаток, але **суд у Збаражі о. М. Іванчука увільнив.**

У міжчасі внесено цивільний позов до городського суду в Збаражі проти державного скарбу чи пак місцевого шкільного фонду (місцева публична народня школа ніколи не була в посіданні дяківки) про признання гіпотечного права власности в користь церкви парцелі, на якій збудовано дяківку. Переслухано в суді під присягою багато свідків, що потвердили в цілости подійсний стан позву. Процес покищо ще нескінчений.

Тимчасом у ночі зі суботи на неділю з 21. на 22. квітня цього року ґурт людей зі сокирами і гаками прийшов під дяківку. Почавши від даху, стали вони розвалювати будинок. Тревало це довший час і відгомін ударів та лоскіт падаючих частин будинку чути було далеко серед нічної тиші. Чули його і недалекі сусіди греко-католики, але боялися вийти і перепинити напад на дяківку. Нічні „герої" працювали так довго, доки не розвалили даху і всіх стін. Другого дня рано на місці, де стояв будинок дяківки, була **тільки купа завізи глини, цеґли і дерева,** а під ними церковна утвар. Очевидно, парох повідомив про все поліцію, яка робила доходження, але знавців напізду і руїни не викрила.

Про те все **повідомив письменно посол д-р Степан Баран президію воєвідського уряду в Тернополі,** подаючи і свідків, які можуть причинитись до викриття учасників напізду. Сподіємося, що п. воєвода Марушевський приказе відповідним органам повести енергічне слідство і викрити тих, що своїм нічним нападом на чужу нерухомість не приносять нікому чести, а то тимбільше, що — як заявив це недавно делеґації українських послів — не допустить до витворення у себе мексиканських відносин.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. дарон білети до першоводних кін. 5/73 65-?

Вибори до міських рад на Волині.

Вибори до міських рад на Волині, що відбувалися в днях 27. травня, 3. і 10. червня, вже за нами. З відомих причин ми позбавлені можливости подати докладні відомости про хід тих виборів, тому змушені обмежитись майже до сухих інформацій у цій справі.

В містах **Березне, Берестечко, Горохів, Корець, Костопіль, Олика, Радивилів, Рожище, Ратно, Устилуг, Здолбунів** і **Рівне** голосування не відбулось, бо нібито зголошено лиш одну листу ББ (т. зв. Господарського Блоку), хоч у деяких містах фактично були зголошені ще й інші листи, але їх уневажнено.

Отже в тих містах, де вибори пройшли через аклямацію, вислід виборів по національности такий:

	поляків	укр.	жид.	рос	ін.
Берестечко	5	6	5	—	—
Березне	4	6	6	—	—
Горохів	6	5	5	—	—
Корець	6	4	6	—	—
Костопіль	6	5	4	—	1
Олика	7	3	6	—	—
Острів	12	6	6	—	—
Радивилів	5	4	7	—	—
Ратно	3	3	6	—	—
Рожище	5	3	8	—	—
Устилуг	4	2	6	—	—
Здолбунів	15	6	2	—	1
Рівне	20	6	12	1	1 чех
Володимир	16	4	10	2	—

В містах **Сарни, Домбровиця і Рокітно** була зголошена теж нібито одна листа, але голосування відбулося, бо зголошено більше кандидатів, ніж треба було обрати радних.

У **Кремянці, Любомлі і Дубні** зголошено по кілька листів і вибори відбулися з таким вислідом:

Кремянець: листа ч. 1 (ББ) 18 манд., листа Жидівського Госп. Блоку 6 м. З того: українців 11, поляків 7 і жидів 6. Росіяни не дістали ні одного мандату. Серед обраних українців є лиш один інтелігент проф. М. Кобрин, решта — міщани з передмість, переважно несвідомі. Хоч у раді Кремянця буде більшість українців, але вже не одно, що попали туди люди, які на міській господарці в більшости не розуміються та які не матимуть потрібної відваги виступити там, де треба — позитивних наслідків з тих виборів у Кремянці для українців сподіватись не доводиться.

Дубно: листа ч. 1 (ББ) здобула 17 манд., жидівський блок 6 манд., росіяни (фактично малороси) 2. З того: поляків 16, жидів 8, росіян-малоросів 2, українець-певняк 1.

Любомль: листа ч. 1 (ББ) — 10 манд., жидівський блок 5 манд., листа христ. робітників 1 манд. Разом вибрано: українців 6, поляків 5 і 5 жидів.

Українські незалежні листи підчас цих виборів на Волині зголошено лиш у Володимирі, Рівному і в одній окрузі Луцька, але і їх з різних „формальних" причин уневажнено або й зовсім не принято. В інших містах (більшости) українське незалежне громадянство, маючи сумний досвід попередніх виборів, навіть не робило спроб виставити свої окремі листи без бльокування з ББ або й з огляду на своє „наставлене" з місця „страха ради" вскочило в неукраїнську гречку з тим, що на спільних листах їм дали в хвості по одному чи кілька мандатів. Словом: на перший погляд „ідилля"... Про те, як ті вибори переводились, не пишемо з цензурних причин, хоч могліб сказати дуже багато.

Про вислід виборів у **Луцьку** й **Ковлі** повідомимо. В тих містах поляки йшли з пеняжками під фірмою ББ. В Луцьку уневажнено одиноку українську листу на передм. Красне з тої причини, що нібито забракло 10 підписів під листою. Сталось так, що аж 49 осіб, які підписали ту листу, опісля свої підписи відкликали.

При цій нагоді не можемо не висловити свого глибокого обурення на адресі міщан передмістя Луцька — Красне, які виявили себе такими шкурниками, що аж 49 з них свої підписи з української листи відкликали, хоч у більшости вони незалежні і ніхто з них нічого не міг би потерпіти за це. Зрештою навіть колиб і довелось за загальну справу (але справу чисту) й потерпіти, то свідомі своїх прав і цілей громадяни того боятись не повинні. Тих 49 боягузів дали свідоцтво своєї громадянської і моральної убогости. Вони виявили, що не вміють постояти за свої права там, де треба; де треба подати голос, що й ми маємо щось до говорення в справах міської господарки й ін. Вони показали, що вродилися і хочуть умерти рабами. І таких на Волині, на жаль, ще дуже багато.

Яр. Пилярівський.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСЬКИЙ вул. Воїмів ч. 4.**

Село на Радянській Україні.

З ВРАЖІНЬ ОЧЕВИДЦЯ.

V.

Норми і кари. — Все бере держава.

Люди, змучені працею, мусять чекати нераз до першої години в ночі, щоби знати на яку роботу будуть призначеними, так як бригадира вранці нескоро найдеш, а до роботи зразу треба приступити, бо інакше трудодня не заробиш, т. є норми не виповниш.

Норми трудодня дуже високі і рідко може хто її виконати. Уся робота нормована. Приміром: збіжа до молотарки треба привезти 20 фір і не якнебудь накласти, а назначене число кіп чисто копиць. Коли бригадир замітив, що фіри чомусь неповні накладено, він тут-же штрафує того, хто накладав, відіймає із зароблених днів, зароблені дні. Коли є гуртова робота на кілька або кільканацять душ, приміром коло молотарки, то тут теж норма; вони повинні змолотити означене число фір і означене число четнарів, чистого зерна віддати до шпіхліра або навантажити на автомобілі, тому, що коли йде молотьба, то держава зерно зараз забирає, а підчас жнив з міст приїжджають мобілізовані автомобілі.

Підчас жнив влада висилає на село численні озброєні загони комуністів та комсомольців, котрі днем та ніччю стережуть збіжа і на ниві і коло молотарок. І горе тому, хто би відважився вже на зібранім зі снопів полі підняти хоч колосок. Навіть ті клапті, що падають з фір на дорогу, призначені робітники згромаджують на купки і коли до ночі той чи інший колгосп не вивезе і не забере, то спалюють

За збирання колосся карають дуже суворо, до пяти літ вязниці з утратою прав та висилкою в далекі прозінції. Ще гірше була тому, хто взяв би хоч жменю намолоченого зерна; за те вже карають розстрілом.

Відроблений день колгоспникові відмічають паличкою (рискою), коли він виповнив норму. Свій заробіток колгоспник дістає після річного розрахунку. До річного розрахунку видають колгоспникові „авансом" небільше пів фунта борошна на день і то тільки тоді, коли він має зароблені дні. Де такий аванс видають, то такий колгосп рахується міцним. Коли колгоспники працюють на полі далеко від села, то їм варять там куліш (затирку); їдять вони ту саламаху завше майже без хліба. За таку трапезу бухгальтерія нараховує 70 коп. так, що коли колгосп мав поганий урожай та кепський дохід взагалі, то при кінці року, коли складають білянс, стаття на заробітну платню виділяється в дуже малій сумі, що означає, що трудодень випадає дуже дешевий.

Бувало колгоспник дістає платню за кожний пророблений день, але часто бувало, що й нічого не діставав, ще й був винен, а винен за то, що авансами брав, та на полі саламаху їв.

— Нема того колгоспу у СССР, де колгоспник в кругову по 50 коп. вдень заробив би.

Колгосп за державним пляном має не тільки посіяти назначене число гектарів різних культур, але кожний гектар повинен і вродити

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 17. ЧЕРВНЯ 1934.

РОМАН ДУДИК.

ДОНЖУАН.

— З ким це так директор Ганчук проходжується?

— Та кажуть, що це його жінка. Вже кілька місяців жонатий!

— Що ти кажеш? А я й нічогісінько про це не знав! Бач хитрий лис!..

— І дивися, яку взяв жінку!.. Таж не просто Афродита!..

— Та знаєш „хто має щастя?"...

— Але подумай, вона від нього на яких двацять літ молодша! І що вона в нього чайшла? Старий, лисий, певно вже на ревматизм лікується.

— Ха-ха-ха! Їй Богу правда! Але знаєш Владку, що сьогодні коштує: посада, братіку, становище, а ще таке добре платне, яке займає Ганчук!.. Це вплівова тепер людина! До чього бігають пані, як до рабіна жиди, щоби виблагати якої посади... Так і ти, Владку! Якби ти мав посаду, яка хочеш, з вискоками за тебе піде, хочби зараз! А так, не маєш де прилучитися... Нема правди на світі!...

— Нема, Бодю!.. Але... але, знаєш, що? Я з директором знайомий. Піду до нього, скажу привіт поґратулювати, запізнаюся із його жіночкою, може саме щось... розумієш...

— Фірма є! Ха-ха-ха!

— Є!... *Знаменито!* Іду не таки сьогодні!

— Іди, Владзю, іди! Хай тобі Бог благословить!..

— Не бійся, Бодю! Тиж мене знаєш. Я хутий на чотири нозі!..

— Уважайжеж, брате, щоб не спотикнувся на котру!.. Ну, я вже тебе попрощаю їли в блаженну путь! **Vivant sequentes!**

— **Vivant!**

*

— Поважання!

— А, просимо, просимо!

— Це моя...

— Знаю, пана директор, знаю, це пані добродійка. Дуже мені приємно пізнати. Цілую ручки пані добродійці, маю честь представитись Володимир Пловінський, покінчений агрном. Я прийшов власне зложити панові директорові широ-сердечні побажання з нагоди вінчання, ну і поґратулювати такого вибору!... Усі заздрять панові, директорові...

— Якто? Не розумію, у чому річ?

— Ха, ха, ха! Пан директор жартують адорові! Хоч місто велике, але ми про своїх людей знаємо все і скоро! Тільки пан директор по вінчанню із церкви, а ми вже маємо якнайточніші інформації...

— Так?..

— Та ясна справа! Особливо особа пана директора для нас усіх така важна, що ми, кажу щиро, радіємо всі разом із паном директором ..

— Та і вам, пане Пловінський, час буа би...

— Та щож, пане директор, оженився би, хоч би й зараз, так щож!... Ніде найти якого місця...

— Знаєте, що, пане! Я вам дам занятя покищо у своїй канцеляріі. Багато не будете мати, але все таки дістанете повне утримання, та кілька золотих на тютюн. Згода?

— Ах, пане директор! Чи згода? Та я не знаю, як дякувати, не знаю, як виявити вам свою вдячність! Чи зможу колись віддячитись за таке велике добродійство?..

*

— Якже там, Владзуню, тобі живеться? Ге?..

— Дякую Бодю! Живеться мені добре. Працюю разом із директором Ганчуком, та взагалі панство Ганчуки дуже добрі і чесні люди...

— Особливо пані добродійка... як вона... Маруся — що?...

— Не смій, Бодю, ображати...

— Та що це ти, братіку, такий покірненький? Ти думаєш, що люди сплять, чи що? Таж я сам стрічав тебе, синку, з панею Марусею тет-а-тет у парку! Та ти не бійся, я тобі каші не заколочу — сервус!..

— — — — — — —

„Дорогий Михасю!

Із Тебе геніяльна людина! Усе сталося, як Ти передбачив! Як тільки Владзьо „утік" зі мною, я таки другого дня призналася йому до всього. Ніяк не хотів повірити, що Ти є і був усе моїм рідним братом! Тепер ми вже третій день у домі наших батьків, та Владзьо почувається знаменито, хоча каже, що боїться, щоби Ти його не звільнив із посади. Я його упевнила, що Ти не тільки не звільниш, але вистараєшся ще краще місце для нього! Він тепер цього варта!..

Тепер найважніша справа: наше весілля відбудеться невідклично 22. ц. м. Просимо Тебе всі, приїдь конче на цей день! Тиж наш найвалжніший і найдорожчий гість!.. Ждемо!

Здоровлю і цілую Тебе щиро

Твоя сестра

Маруся".

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 103—180 Телефон 23-55.

за пляном назначене число цетнарів, бо за пляном держава і збіже бере. Вродило чи ні, дай і, не то, що дай, а самі беруть. Пшениці напримір ніколи і ніякому колгоспові не вистарчає, щоби виповнити плян зерноздачі державі. Держава завше старається так, щоби пшениці в колгоспах не залишилось навіть на посів. Тут свого роду теж політика; по перше пшениця має валютну цінність і держава не може залишати пшениці в колгоспних шпіхлірах, а по-друге всі прибутки повинні бути в державних руках. Приміром, держава приймає пшеницю від 5 до 8 карб. за 100 кг., а на посів продає ту саму пшеницю колгоспам по 30 карб. за 100 кг., так, що колгоспи за свою пшеницю переплачують державі більш як 20 карб. на 100 кільо.

Колгоспи за віддане зерно чи то інший продукт державі, грошей на руки не дістають, а всі розрахунки ведуться через банк. В кожнім районовім місті є філії Держбанку, де кожний колгосп має свій контокурентний рахунок. Всі суми за продані продукти колгоспам поступають до Держбанку, Держбанк сам веде розрахунки за кожний колгосп. Приміром: з Машиново-Тракторними стаціями за обробіток землі, за пальне для тракторів, за податки, за позики державні, за газети і т. і.

Хто забирає прибутки колгоспні?

Держава, податками та примусовими позиками.

М. Т. С. за обробіток землі; політвідділи.

Районові земельні відділи за упорядкування землі (тому, що майже кожного року армія землемірів землю перемірює) і десятки інших організацій.

Велика армія інструкторів, організаторів районових, областних та центральних.

Їх так багато є, що майже на кожнім кроці можна зустрінути з портфелем якогонебудь емісара вищих органів. Кожного з них колгосп має привезти, нагодувати, на дорогу дати, заплатити і відвезти. З приводу цього є приповідка: **„Раніше на одного пана мусіло робити десять душ — а тепер один мусить робити на десятьох панів".**

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
6 28

Мін. Гебельс у марш. Пілсудського.

ВАРШАВА, 15. 6. ПАТ. Вчора перед полуднем мін. Ґебельс поїхав на замок, де записався до книги на авдієнцію у президента. Пополудні в товаристві мін. Бека і посла Мольтке відвідав марш. Пілсудського, з яким відбув півгодинну нараду.

МІН. ҐЕБЕЛЬС У КРАКОВІ.

Нині в год. 8.20 рано відлетів Ґебельс до Кракова з представниками міністерства пропаганди та журналістами.

КРАКІВ, 15. 6. ПАТ. Мін. Ґебельс в товаристві віцеміністра Шембека, німецького посла Мольтке, заступника воєводи Бальцького та журналістів оглянув Вавель, катедру, університет, музей і т. д.

МІЛІОН ДОЛЯРІВ ШКОДИ ПРИ ПОЖЕЖІ ЦЕРКВИ.

НЮ ЙОРК, 1. червня. (Вл. кор.). В сусідній місцевости, Юніон Сіті, Н. Дж. згоріла вчора католицька церква св. Михайла разом з монастирем Пассіоністів. Вона була звісна у східних стейтах через свої цікаві історичні та релігійні памятки. Хоч їх врятовано, всеж таки шкоду обчислюють на міліон дол. Пожежу видко було з Ню Йорку через ріку Гудсон. Між памятками, які врятовано, находиться також частина правдивого дерева хреста і цінні ризи східного обряду. Ризи закуплено перед кількома літами разом з іншими предметами, які привезено з Росії на продаж до Америки. Ризи належали до церковних достойників на царському дворі. — Церкву св. Михайла бачили тисячі подорожних, що приїздили або відїздили з Ню Йорку пенсильванійською залізницею. Вона стоїть на горбку і мала прегарну баню в романському стилї, з якої саме повстав огонь в часі направок. Крім бані згоріли обі вежі на передї церкви, а з них попадали на землю цінні дзвони. Згоріли також коштовні органи.

Вкрали цілий потяг вантажних авт.

НЮ ЙОРК, 1. червня. (Вл. кор.) Хоча крадежі належать до звичайних подій в кожному місті, то всетаки крадіж чотирьох вантажних авт разом з набором, між тим з одним самоходом, це незвичайна справа. З Філядельфії до Ню Йорку приїхало чотири самоходові троки, навантажені добром, яке перевозили до Ню Йорку. Шофери заночували при 1ст 15-ій вулиці на сидженнях перед гаражом, але в ночі напали на них бандити, приневолили револьверами піти до гаражу на стрих, там їх звязали, а самі забрали троки разом з товаром. Шофери увільнилися за півтора години і дали знати поліції. Два вантажні авта, але вже порожні, знайшла поліція в Бруклині.

Зарібок для Нюйорку.

НЮ ЙОРК, 1. червня. (Вл. кор.). Величава парада з нагоди прибуття 81 военних кораблів до Ню Йорку стягнула більше як міліон людей над море та над ріку Гадсон в ріжних точках. Ґазети широко розписуються про подробиці цієї демонстрації, яка властиво була переглядом военних морських сил Америки перед президентом Рузвельтом. Вона була спізнена кілька годин і тому маси народу мусіли стояти ціле пополудне під голим небом, з якого пражило сонце силою 90 ступнів Фаренгайта. Але побіч опису паради, замічаємо в нюйорських ґазетах цілі шпальти про... бизнес, який ця парада принесе купецьким підприємцям. Обраховують так: 35.000 офіцерів та мужви (моряків) привезло у своїх кишенях 2 з половиною міліона долярів. Вони дістали платню якраз перед першим червня. Біля половини з тих грошей буде відісланих до родин офіцерів та моряків. Дещо піде за обезпечення. А значну частину гроша дістануть нюйорські купці, готелярі, театри, ріжні забавові підприємства тощо. Крім цього: прохарчування 35.000 людей коштуватиме денно 12.500 дол. отже за весь час побуту до 17-го червня прийде для міста 225.000 дол. Тут не вчислено цього, що видасть само місто та ріжні організації на приняття залоги при ріжних нагодах. Скромно обчислюють ґазетярі, що понад міліон дол. залишиться в Ню-Йорку.

ПІДПИСУЙТЕ Й ВПЛАЧУЙТЕ НА ПОЗИЧКУ РІДНІЙ ШКОЛІ ПО 25 ЗОЛ.

Східне Льокарно на овиді.

ВІДЕНЬ, 15. 6. ПАТ. На сходинах представників Малої Антанти в Букарешті обговорюватимуть проект східного Льокарна. Франція загарантує непорушність кордонів держав Малої Антанти. Політичні кола Чехословаччини заперечують, наче би цей проект тісно звязався з подорожею мін. Барту до Югославії та Румунії.

По широкому світі.

— Політичним керманичем литовського міністерства закордонних справ призначено директора литовської телеґрафічної агенції Таравкасса.

— Німеччина проголосила мораторію всіх закордонних довгів. Англійська преса домагається від уряду строгих репресій.

— Румунський парлямент зійшовся на надзвичайну сесію. Премієр Татареску відчитав відручне письмо короля. Парлямент радитиме над буджетовою рівновагою та стабілізацією валюти.

— Французький військовий літак упав з висоти 2.000 метрів на скали і розбився. Один з летунів полетувався, один ранений, а два вбиті.

КАТАР, ҐРИПА, ПРОЙДЕ НИНІ ПО БАЄРА АСПІРИНІ.

44/15 Дістанете у всіх аптиках.

Розстріляли 7 осіб в Київі.

Більшовицька преса повідомляє, що 1го. червня в Київі розстріляли сім осіб, бувших службовців господарського союзу. Їх обвинувачували у систематичних крадіжах державного майна.

Швайцарська преса про голод на Україні.

(УП) „Нов Ціріхер Цайтунґ" помістила в числі з 29. 5. ц. р. переклад (скорочений) інтервю посла Хрущького з учителькою з Совітської України, що було поміщене в „Ділі". Напринціці додана замітка, що цей звіт хіба є найлішим доказом неправдивости московських тверджень, що ніби то на Україні голоду нема та найкращим поясненням, як виглядає більшовицька ліберальна політика під московською кормигою.

Гітлер зустрінеться з марш. Пілсудським.

„Вечур Варшавскі" повідомляє, що візита мін. Ґебельса у марш. Пілсудського викликала велике зацікавлення. Між політичними колами кружляє поголоска, що мін. Ґебельс запропонував марш. Пілсудському стрічу з канцлером Ґітлером у найближчому часі. Ґебельс мабуть не одержав конкретної відповіді. Стрічу мав узалежнити марш. Пілсудський від покращання здоровля та інших обставин. Зрештою, під час розмови марш. Пілсудського з мін. Ґебельсом не обговорювано політичних, господарських та меншостевих справ. Ціла розмова мала характер товариської гутірки.

Перська цісарева в Варшаві.

ВАРШАВА, 15. 6. ПАТ. Завтра в год. 8.40 рано їхатиме через Варшаву перська цісарева Малекет Паглеві. З цісаревою їдуть три дочки, чотири двірські дами та шеф дипл. протоколу.

Купелеві плащі 8·50 Матеріял на купелеві плащі 140 шир. зол. 4·50 та купел. ручники у великім виборі „БЛАВАТНИМ БАЗАР", А. ҐАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів ч. 12.

Рев'я італ. молоді перед Ґітлером.

ВЕНЕЦІЯ, 15. 6. ПАТ. Нині рано Мусоліні в товаристві Ґітлера прийняв велику ревію фашистівської молоді на пл. св. Марка. Вполудне обі держ. мужі поснідали в Ґольфклюбі на Лідо. Пополудні будуть дальші балачки.

Великі зміни в Найра.

НЮ ЙОРК, 1. червня. (Вл. кор.). Проф. Молей, один з членів „мізкового тресту" президента Рузвельта, пише в найновішому випуску свого тижневика „Тулей", що наступного року прийдуть великі зміни в кодексах Найри та в цілій адміністрації. Він каже, що рік практики показав непрактичність деяких постанов. Молей боронить Найру перед замітами, начеб вона була невдачею, але не щадить критики її недостач. Та всетаки він того погляду, що треба перевести конечні зміни і тим способом врятувати цілу структуру, яка в засаді показалася дуже корисною в переломовім моменті американської економічної історії.

Найздоровіші, найшляхотніші це безконкуренційна прикмета ПАПЕРЦІВ І ТУТОК „КАЛИНА"

Великий Театр
Львів бавиться на
„Подорожі по Варшаві“

Театр Ріжнородностей
Львів зворушується на
„Мірлі Ефрос“

Атентат на міністра Перацького у Варшаві.

З Варшави повідомляють, що в пятницю 15. червня ц. р. біля год. 4-ої пополудні невідомий справник виконав атентат на мін. Перацького при вул. Фоксаль, де є домівка клюбу Б. Б. Невідомий справник підійшов до міністра Перацького і стрілив кілька разів. Важко раненого міністра перевезла негайно рятункова каретка до військового шпиталю при Алеях Уяздівських.

Вулицю Фоксаль поліція замкнула зараз з усіх боків. Справник утік.

—o—

НОВИНКИ

— Посвячення жагробника на могилі бл. п. о. Д-ра Івана Фіголя відбудеться в неділю дня 17. червня ц. р. в год. 12. вполудне на Личаківськім цвинтарі. На це посвячення запрошує усіх знайомих Родина. 1732

— ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6. — Насс. 1723 3—4

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46. Приймає футра до перехову на літо. 1287 38-?

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 1285 83-100

— Заповіджений дитячий концерт під гаслом „Діти — дітям“ відбудеться в неділю 17. червня в год. 10 передпол. в салі Лисенка. Дохід призначений на півоселі. Небуденність концерту, на якому поруч сольових продукцій виступить уперше у нас дитяча орхестра під дирігентурою Романа Согора, як теж благородна ціль — повинні стягнути якнайчисленнішу публику. Білети можна набути від пятниці 15. п. м. у Союзнім Базарі, а в день концерту при касі. 1715 3—3

— Ямна коло Яремча. Пансіон „Веселка“ отворений від 1. травня. Кімнати гарні, соняшні, добре уладжені, з бальконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть п. Ліськевичева, Ямна коло Яремча. 143717-?

— Приїзджаючи до Гребенова, не забудь оглянути нового пансіону „Яблонських“ біля двірця. Пансіон уладжений вигідно і задовільно. Харч здоровий, смачний від 4 зол. денно. Радкевичева. 1628

— Ніч під Івана Купала“ переложене на суботу 16. червня год. 18-та з тою самою програмою. Просимо прийти. На випадок дощу просимо усіх гостей з закупленими білетами і льосами на годину 20-ту до салі Бесіди на „Дансінг“.

— Загальні Збори Товариства „Ощадність“ для господарности і добробуту, кооперативи з обм. відпов. у Львові, відбудуться у вівторок 19. червня ц. р. в год. 6 вполудня в льокалі Центробанку при вул. Костюшка ч. 3, І. пов.

Розумний

перед виїздом до живців і літниць засобиться — у всілякі косметичні і гігієнічні предмати і пр. найдешевше і найкраще лише у перфумерії

С. Федера Львів, ул. Сикстуська 7, або Коперника 15 а
(побіч палати Гр. Потоцького)

тому, що ціни цих предметів у кліматичних місцях є подвійні а навіть потрійні а якість під кожним оглядом гірша. 1—5

— Особисте. Дня 13. червня 1934 Софія Гайдукевич і Ернест Кухар одержали дипльом мірничого інжиніра на Львівській Політехніці.

— Хліб дорожіє. З причини звишки цін збіжа і муки львівські пекарні рішили піднести дотеперішні ціни хліба на 2 сотики. Підвишка обовязує від 16. ц. м.

— „Товаржиство школи людовей“. У Львові відбулося 9. ц. м. засідання головної управи „Т-ва школи людовей“ при участи членів з цілої Галичини. Зі звіту за першу половичку ц. р. виходить, що повстали три нові повітові союзи Т. Ш. Л. і засновано 15 нових кол та 36 читалень. Зорганізовано 8 недільних університетів, 2 курси для освітних дівчів, 3 курси бібліотекарські і 7 господарських. Крім того засновано 58 нових бібліотечних станиць і набуто 2 бурси з власними будинками.

— Коли ремісники тратять концесію. На основі нового промислового закону ремісники, карані кілька разів за нарушення його приписів, наражені на страту концесії. Якщо ремісник на протязі трьох років був тричі караний судово і дальше нарушує приписи промислового закону, буде як рецидивіст позбавлений концесійних управнень. Промислові уряди будуть вести задля цього відповідні реєстри.

— Кодекс лікарської етики. Головна лікарська палата приготовляє від кількох років кодекс лікарської етики, що має обовязувати всіх лікарів. Цього року справа посунулася остільки вперед, що зібрано вже опінії всіх лікарських палат у краю. Комісія кодексу під проводом проф. Мазуркевича виладжує остаточний текст проекту.

— За вбивство поліцая. Перед трибуналом присяжних суддія у Тернополі розпочалася розправа проти Евгена Костецького, студента агрономії з Відня, Петра Флінти, Олександра Литвина і Якима Флінти, всіх зі села Токи, яким закидується вбивство поліційного постерункового Юзефа Гловяка 13. березня ц. р. Боронять адвокати Брикович, Дзерович, Західний і Шухевич.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГ ЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ“ — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

— Львівська хроніка. З мешкання музики К. Кошелінського при вул. Лонцького вкрадено дорогоцінні скрипки вартости 5.000 зол. — На Гетьманських валах 23-літний Альтгайм Фрідер, зредукований урядовець зі Станиславова, напився в самогубному намірі отруї. Непритомного відставлено до шпиталю. — При вул. Вулецькій отруївся сільним квасом 21-літний шлюсар Леопольд Сидронін.

— Краєва хроніка. В Полянниці коло Болехова лісничий Лазовський пострілив із заздрости урядовця зі староства Урятка, що їхав в одній повозці з його жінкою. Постріленій бореться зі смертю у стрийському шпиталі. — В Залучу пов. Снятин отруїлася вероналем 53-літна Мелянія Вечюрська, вдова по управителі дібр, не маючи з чого жити. — В Бориславі згоріла копальня нафти „Леонтина“, власність Айзенштайна. — В Котані пов. Ясло ударив грім в хату Івана Феша і вбивши його, спалив цілу загороду. — В Городку Яг. викрито в домі монтера Вл. Хрусцеля тайну фабрику запальничок. — На ярмарку в Єзуполі Мих. Гандер пробив на смерть кожем Стеф. Кудлу, який став в обороні своєї знеславленої сестри. — На дорозі з Кобільниці до Яворова Андрій Стадницький побив сокирою Олексу Колака, який помер по дорозі до яворівського шпиталю.

— Пішов на села грабити. До мешкання Мендля Шаффа у Звенигороді пов. Бібрка добулося в ночі кількох бандитів, які стероризували Шарфа та його 70-літню жінку Шайндлю револьверами і зрабували 100 доларів та 20 зол. На прощання побили ограблених, що хотіли заалярмувати сусідів. Поліція арештувала незабаром учасників цього грабунку, якими є Нестор Вовк, Петро Загірний та Андрій Пас з недалекого села Гаїв, а також Петра Конопільського зі Львова (вул. св. Петра 25). Пошкодовані пізнали їх при конфронтації. Показалося, що Конопільський виїхав задля грабунку на села і прибувши до Звенигорода, довідався, що Шарфи дістають гроші з Америки. Отже зорганізував атаґу, з якою доконав грабунку.

— Напад на фільварок. В Ловцях коло Радимна, ярославського повіту, напали в ночі на фільварок два бандити. Обезвладнивши нічного сторожа, якого звязали шнурами, вибили вікно і дістались до спальні властительки фільварку, Францішки Шікової. Нападена ставила опір, причому помагала їй домова служба, одначе бандити побили їх до крови і зрабували 700 зол. готівкою та біжутерію. Підчас грабунку бандити кричали до себе „Бик“ і „Мачуга“, щоби викликати більшу паніку, хоча на основі опису очевидців не були подібні до голосних бандитів зпід Ряшева. За бандитами шукає тепер поліція в околиці.

На мужеські весняні убрання
СУКНА
бельські і оригінальні англійські
ТЕКСТИЛЬНА ГУРТІВНЯ
тільки в Ринку 30.
36/76 зараз біля „Бачевського“. 7—8

— Убив „хлопською зброєю“. Перед львівським судом присяжних відбулася розправа проти 41-літнього Івана Мандяка зі Смолина пов. Рава Руська за те, що вбив пасерба Кирила Березовського. Вбив його сокирою, яку назвав у суді „хлопською зброєю“. Мандяка засуджено на 4 роки вязниці.

— Тиф на Поліссі не вигасає. В косівському повіті на Поліссі ширіться дальше епідемія тифу. В однім селі хорує 20 родин.

— Напад у Варшаві на американський спосіб. До мешкання Веняміна Шуха, фабриканта шоколяди при вул. Дзельній у Варшаві, прийшли два мужчини і заявили, що мають направити електричну інсталяцію. Коли їм сказано, що ніхто робітників не кликав, добули револьвери і зажадали грошей. На крик доньки господаря дому один із них стрілив до Шуха, а другий вдарив її револьвером. Сполошені криком бандити втікли і впали до авта, що стояло оподалік. За ними пустилися поліцаї в погоню. Бандити острілювалися з таксівки, але бачучи, що погоня дужчає, вискочили з авта і впали до мешкання Мошка Вайнберґа при вул. Огородовій, віддаленій 3 км. від вул. Дзельної, де забарикадувалися і почали стріляти. На місце наспіла поліційна влада, яка вжила сізних гранат. Одначе бандити перейшли до інших убікацій і забарикадувалися в кухні. Тоді поліцаї в охоронних щитах почали ломити двері і стріляти до мешкання. Врешті поліція добулася до нутра і застала бандитів неживих. Знайдено при них три револьвери та муніцію. Арештовано теж шофера самоходу, що чекав на бандитів перед домом при вул. Дзельній. Стверджено, що вбиті бандити називалися Марія Новацький із Жирардова і Максиміліян Зелінський. Шофером є Ян Тшцінський. Поліція глядає за дальшими спільниками.

— Свині в скарбовім уряді. До місточка Вжесні в Познанщині приїхав самохід, завантажений свиньми й телятами, призначеними на продаж. Нараз за міською рогачкою вискочили на дорогу два податкові секвестратори, задержали самохід і опечатали „товар“, який тимсамим самоходом повезли до скарбового уряду. Того самого дня відбулася ліцитаційна продаж свиней і телят за безцінь.

— З Польщі. В Борках пов. Ніско посварилися на полі два брати за грунт, причому один із них, Войтіх Старжиняк, пострілив брата Петра в черево, так що він помер у шпиталю. — В Грудзьондзу засуджено за шпигунство Валеріяна Наймана на 10 літ вязниці. — Польсько-бельгійське товариство хоче побудувати між Варшавою і Отвоцком на стовпах воздушну залізницю зі швидкістю 200 кільометрів на годину. Торговці рибами хотять заснувати у Варшаві рибну біржу. — На замку в Гродні після репрезентаційного балю арештовано елегантного молодика, що був торговцем людським товаром. — Під Гройцем зліцитований довжник підпалив з пімсти дім вірителя. — Конверсія рільничих довгів обняла 56 міл. зол.

— Програв маєток товариства. Австрійська преса подала недавно вістку, що одно велике акційне т-во ліквідує свої інтереси у Відні і переноситься до Праги. Показується, що причинився до того головний директор т-ва, який впродовж трьох років програв увесь маєток т-ва в карти. Страти обчисляють на кільканацять міліонів шілінгів.

— Большевики замикають церкви. Як повідомляють з Москви, в Совітах замкнено в останніх часах багато церков. На самій Україні і західніх сторонах Совітів 46 церков переміднено на робітничі клюби і т. п.

— Дивний грім. Як повідомляють з Кошиць, в селі Гргові підчас бурі ударив грім в робітницю Тіму, що несла на руках 2-місячну дитину. Мама згинула на місці, а дитина залишилася здоровісінька.

— **Горкій проти большевицьких письменників.** В совітській пресі появилася сенсаційна стаття Максима Горкого, що виступив гостро проти совітських письменників. Він закидує їм деморалізацію, алькоголізм, нездорову товариську атмосферу, сплетні та інтриги, мегальоманію, творення товариств взаїмної адорації, дальше надмірний індивідуалізм та хоробливу амбіцію, що все відбивається на якости літературної праці. Вкінці Горкій закидує їм хуліганство, зазначуючи, що від хуліганерії до фашизму тільки один крок. Предметом атак Горкого стався спеціяльно гурт письменників з б. союзу пролетарських письменників та багато молодих поетів комсомольців. Дальше читаємо м. і.: „Голосно балакаючи про всесвітне значіння геройської праці робітника й колективіста і радо записуючи цю працю на свій рахунок, дуже багато письменників стаються поволі подібними до славної мухи, яка сидячи на розі воза, хвалиться: „ми орали". Наприкінці Горкій робить таку замітку: „Витворилася атмосфера нездорова й ганебна, щодо якої висловиться незабаром авторитетивна робітнича опінія". Стаття Горкого свідчить про великий ферман серед совітських письменників і запозілає нову хвилю репресій.

Чи маєте вже ювилейну відзнаку III-го Краєвого Здвигу Українського Сокільства?

— **Відгуки траґедії на Дністрі.** Селянина К. Флорю большевики розкуркулили й заслали на два роки на північ. Звідти він втік, вернувся до свого села Глинна, недалеко від Дністра і рішив з жінкою та чотирма дітьми втікти до Бесарабщини. На Дністрі побачили їх радянські вартові й почали на них стріляти. Перелякані втікачі почали бігти, хто куди втрапить. Дністер перейшов лише сам Е. Флора. Що сталося з цілою його родиною, він не знає. Напевне большевики їх повбивали. Е. Флора став на роботу в селі Нинза. Тимчасом військовий суд судив його за нелеґальний перехід кордону й заочно засудив на 6 місяців увязнення та заплату кари 500 леїв. Довідавшися про таке рішення суду, Флоря просив, щоби його справу переглянули наново. Прохання біженця прийнято і суд прийнявши під увагу ті нещастя, які він переніс, звільнив його від кари.

— **Ріжні вісти.** В Римі розпочався канонічний процес у справі беатифікації папи Пія X. — Англійське військове летунство має 1000 літаків, а дістане ще 600. — Президент Мексику наказав зняти з усього 15-ти мільйонового населення відтиски пальців — Учениця ліцею в Брасові Ліяета Радульська втікла з дому, залишивши лист, що відбирає собі життя з причини лихого свідоцтва. З тої самої причини в Бочанах утопилася Авета Зіллер. — В одну фабрику в Мексику вдарив грім і вбив 11 осіб та 30 штук худоби.

— **Однокілевий град.** Небувалий хмаролім у південній Туреччині наробив великого знищення. Одночасно впав град незвичайної величини. Місцями град важив біля одного кільограма. Багато дерев повалено до землі. Багато людей є вбитих і ранених

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Йосиф Сальц, директор митрополичих дібр у Перегінську, по важкій недузі прийнявши св. Тайни помер дня 14. ц. м. проживши 77 літ. Похорон відбудеться в суботу 16. червня в Перегінську.

Покійний уроджений в р. 1857 в Жвиці, скінчивши студії працював кілька літ у лісових підприємствах в Америці. В році 1896 обняв посаду надлісничого в митропол. добрах в Перегінську, а в році 1920 став директором тих дібр. За часів української влади як фаховий лісник був лісовим дорадником Староства в Долині і на тім становищі віддав немалі послуги цілому повітові. Його небуденний такт, знання чужих мов і знайомість світа зєднали Покійному повагу у своїх і чужих і дало йому змогу серед тяжких умовин вести управу повірених йому дібр.

Як громадянин не відмовлявся ніколи від праці і жертв на народні цілі, піддержував українську пресу, був активним членом українських місцевих товариств і дарував на будову Н. Дому в Перегінську найгарнішу площу в ринку.

Опікувався дуже щиро сиротами і захоронкою в Перегінську.

Рідна Земля нехай буде пером доброму свому Синові. 1736

ВІДГУКИ ДНЯ.

Зі свідоцтвом у руках.

Свідоцтво. Такий подовгастий, твердий папір, а на ньім рубрики, а в цих рубриках... як випаде: від „дуже добре" до „недостаточно", а давніше то ще й „відзначаючє". Мало було тих „дуже добре", ще менше „відзначаючо", але й „недостаточно" небагато. Переважно „дост" і „добре".

Часи, часи! Минулися ви, перелетіли, мов сполошені коні і тільки спомин курявою стеліться...

Дивлюся що року, як вертаються зі школи учні і пригадую собі — себе.

З яким трепетом ішов я колись до школи по той аркуш паперу, що називається свідоцтвом. Учителі не зрадили ні словечком, як там випала клясифікація, тільки господар класи десь-щось...

— Не вчилися, то тепер покутуйте. В нас нема пардону для лінтяїв, недбалюхів і т. п. пташків. Значить: Ворона має „двійку"!

— А дуже гостро клясифікували? — допитувалися ми.

— Кажу вам: без пардону. Щоби який хитрий, то не викрутився від поправки.

І Хитрий також.

Помаленько, осторожно і ми менш-більш знали.

А хто був певний „першої", той день перед свідоцтвами пришивав нові паски і прикривав їх старими. Свідоцтво в ліву руку, а правою старі паски шах-мах і вже все в порядку. Які смішні, які маленькі ті минулорічні паски.

Але що це все супроти матури! Як муха проти вола, як вежа в шахах проти вежі Айфля...

Вигнався чоловік з гімназійного будинку, дихнув повними грудьми аж блюза затріщала і глянув з висоти свого становища на плазуючий під ногами світ. Щіпіс академікус... Фу!

Якби хто тоді пропонував такому чоловікові посаду якогось скромнішого міністра, то хіба після дуже довгої надуми погодився би прийняти її. І то з усякими застереженнями.

А потім приходить життя. Спускаємо з посади міністра на шефа відділу, потім на легаційного радника, директора банку директора гімназій, аж доходимо ..

Богу дякувати як загалом до чогось доходимо.

Щороку виходять з гімназій матуристи. Той сам віддих, ті самі мрії...

Тільки життя не те саме, а щораз гірше...

Дорогі Гомінес Матурі! До Вас кілька слів на кінець:

Не все золото, що світиться. Передовсім дуже рідко буває воно в усміху другої людини, в її солодкім голосі, в її ласкавих очах.

Не все поплачує отвертість, точніше беручи — майже ніколи. Зате все виплачується мовчаливість. Забирайте голос останні, а будете йти вгору. Останній потребує тільки зібрати до купи думки передбесідників і вже стає розумнішим від них.

Можете забути всі відміни чи відмінки, але два слова: культура і характер відміняйте щодня і на всі лади. Направду — не зашколить.

А ще два слова запамятайте добре як вимовляється, бо вочи в світі дуже розпаношились:

Пястук і гроші! **Галактіон Чіпка.**

Із судової салі.

Відгомін подій у Мокрянах і Купновичах.

Перед окружним судом у Самборі в пятницю 15. червня п. р. почалася розправа проти 14-ох селян з Мокрян Великих рудецького повіту. Розправою проводить віцепрезидент окружного суду Вондравш, а обвинувачує віцепрокуратор д-р Вісьняовський.

Акт обвинувачення закидає всім підсудним, що 9. травня ц. р. у Мокрянах Великих і Купновичах брали участь у публичному збіговиську та допустилися насильства над поліцаями Олександром Віньком і Йосифом Карлінським. Проти них мали виступити з револьверами, кілками, вилами та іншими знаряддями; переслідувати поліцаїв з Мокрян до Купнович, відгрожуватися вбивством; обмежити їх свободу в хаті Павла Березкого в Купновичах, облягаючи кілька годин цю хату з метою їх розброїти. Вкінці мали кидати на поліцаїв цеглами, колами, вилами та іншими предметами. Тому прокуратор притягнув усіх підсудних до відповідальности за провину зі статті 163. к. к.

Акт обвинувачення каже, що 9. травня ц. р. поліцаї Олександер Вінь і Йосиф Карлінський прибули до Мокрян Малих, де застали висипану могилу, а на ній таблицю з написом: „Борцям за волю України" і кілька жовто-блакитних хоругов. Поліцаї знали таблицю і відійшли до Мокрян Великих, де застали також висипану могилу і таблицю з таким самим написом. Її також забрали.

Поліцаї зайшли до війта у Мокрянах Великих і повідомили його, що з доручення староства висипані могили мають бути розкинені. Одначе одержали відповідь, що він сам цього зробити не може. Вертаючи до Мокрян Малих почули голос церковних дзвонів у Мокрянах Великих і за хвилину побачили озброєних людей в ріжні предмети та почули оклики „Ми вам дамо, мазури-ляхи". Товпа з ріжних боків наступала на поліцаїв з окриками „Гурра, наперед з крісами і револьверами". Кількох людей на конях поїхали до Мокрян Малих і Макуньова. Поліцаї взявали розійтися, але юрба не вступалася. З юрби почулися голоси: „Стріляй, к..... бити мазурів". Поліцаї двічі стріляли вгору. Одначе юрба прибрала ще грізнішу поставу. З товпи чути було оклики: „Що, боїтеся як одного вбити? Ловити, бити мазурів". Поліцаї почали відворот до Мокрян Малих. Незадовго завважили, що юрба з Мокрян Малих наступає на них і тому змінили відворот через поля до Купнович Нових. Юрба з Мокрян Великих і Малих окружувала поліцаїв, які відступаючи відстрілювалися. Підчас стрілів юрба падала на землю а на поліцаїв падали мотики, коли, торф і т. п.

Поліцаї ввійшли до села Купновичі Старі рудецького повіту, але тут заступила їм дорогу юрба з цього села. Стріляючи до товпи, схоронилися за подвіря господаря у Купновичах Старих, де пол. Вінь дістав у голову, а Карлінського теж вдарили якимсь предметом. Тому поліцаї скрилися у стайні, а опісля ввійшли до хати Павла Березького. Юрба вибила шиби, кидаючи на хату каміння, коли, а через вікна вливала воду і кричала: „Забити їх, стріляти, ляхи не повинні по українських землях ходити — вивести худобу зі стайні, будемо хату палити". Хтось з юрби зажадав від поліцаїв віддати криси. По трьох годинах облоги почали бити в дзвони у Купновичах Старих. Юрба сильніше заатакувала хату. Чути було слова: „Коби навіть до завтра до полудня ми мали чекати, то таки будемо вам спати могили". Нараз невідомий селянин зайшов з вилами до кухні і звівав пол. Карлінського зложити зброю. Толі Карлінський стрілив і вбив напасника. Виявилося, що це був Андрій Хома з Купнович Старих, який безпосередньо по стрілі помер. Після того юрба відступила. Павло Березкий і Гринько Томашівський помогли поліцаям відступити до Конюшок.

Підсудних боронять: Петра Стріжика — д-р Галущинський; Теодора Качмара, Данька Гадача і Степана Хому — д-р Рогуцький. Павла Плюту і Михайла Ліляковського — д-р Гординський; Михайла Лучку, Михайла Качмарика і Федька Вонсовича д-р Волошин Іван; Ілька Балабуха і Івана Кайдровича — д-р Рабій; Василя Наконечного і Платова Кравця — адв. І. Білинський; Степана Микаля — д-р Гуркевич.

*

ПІДСУДНІ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ ВИНУ.

Після відчитання акту обвинувачення переслухано всіх підсудних, які заперечили вину. Підс. Стріжик заявляє, що з поліцією бігло біля 100 людей. Сутички почалися біля могили у Мокрянах Великих, яку селяни сипали вночі. Могилу посвятив парох з Макунєва. Підс. Лучка каже, що був на похороні Івана Запавського, вбитого у Містковичах при кінці квітня ц. р. Кружляли поголоски, що його вбила поліція.

Прок.: Чи ви самі йшли на похорон до Місткович?

Підс.: Ні! Йшло багато людей з декількох сіл і я пішов з ними.

Прок.: Чи було багато людей?

Підс.: Дуже багато. Було 4-ох священників.

Прок.: Чи прапори були?

Підс.: Я не бачив.

Прок.: А вінці були?

Підс.: Так, бачив.

Прок.: Чи ви знали пок. Запавського?

Предс.: Ні! не знав.

Прок.: Ви не знали покійного і пішли на похорон?

Підс.: Я пішов з цікавости з іншими людьми.

На питання предсідника підс. І. Кайдрович каже, що могилу в Мокрянах Великих висипало ціле село. Селяни їздили вранці по священника до Макунєва і він посвятив могилу.

ЗІЗНАННЯ СВІДКІВ.

В год. 2-ій пополудні приступлено до переслухання свідків. Поліцаї Вінь та Карлінський своїми зізнаннями піддержали в цілости акт обвинувачення. Їхні зізнання тягнулися аж до вечора.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича, Отинія:

16. VI. Ната парада.
17. VI. Залізна Острога.
Режісерія театру приготовляє до постановки „Товаріщ".
На укінченні „Мазепа" Лепкого.

Великий Міський Театр.

Субота, 16. VI. год. 7·30 веч. „Мандрівка по Варшаві".
Неділя, 17. VI. год. 3·30 поп. „Дівчата з одностроях". Ціни найнижчі.
Неділя, 17. VI. год. 7·30 веч. „Мандрівка по Варшаві". Абон. 23.

Театр Ріжнородностей.

Субота, 16. VI год. 7·30 веч. „Міраж Ефрос" Абон. 24.
Неділя, 17. VI. год. 7·30 веч. „Міраж Ефрос". Абон. 24.

Кіна.

АПОЛЬО: „Подружжя для опінії", „Самаранг" екзотична фільма.
АТЛЯНТИК: „Віран в кайданах" („Магія"), „Прогулька по Відні".
ВАНДА: „Жінка та шпіон".
КАСІНО: „Нічна пригода".
КОЛІСЕЙ: Нечинне.
КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих ніжечок" (із Містенгет), Барту в Польні.
МАРУСЕНЬКА: „Крилате фатум", ревія „Гуляй душа без контуша".
МІРАЖ: „Світла та тіни великого міста" (Чарлі Чеплін).
МУЗА: „Рандеву в Відні".
ПАЛЯС: „Гріх кохання".
ПАСАЖ: „Каїн і Артем" (М. Горкого) та російський хор.
ПАН: „Шерлок Голмс", „Чужим підло плювати".
СВІТ: „Земля нічна", „Краса життя".
СОНЦЕ: „В тайній службі" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Світ без мужчин" і ревія „Сто потіх".
ХИМЕРА: „Я був шпіоном".
УТІХА: „Грабіжник із Марока" і ревія.

Закордонне радіо.

Субота, 16. червня 1934.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 17·25 „Ілз Мантельо" оп. Пуччіні, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, 19·35 „То було в травні" оп. Піскачека, **Мор. Острава** 259,1) 16·05 Концерт, **Прага** (470,2) 21·00 Концерт, **Париж** (1649) 20·00 Легка музика, **Берлін** (356,7) 16·00 Концерт, 19·15 Соната на скрипку та фортепян ес-дур Моцарта, **Мінхен** (405,4) 12·00 Концерт, **Бреслява** (315,8) 20·10 „Фрідінг ім Альтгайде" муз. комедія Затлера, **Букарешт** (365) 18·00 Нар. музика, **Стокгольм** (426,1) 17·30 Нар. пісоньки, **Будапешт** (549,5) 17·00 Спів, **Мілано** (368,6) 13·00 Тріо, 20·45 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 20·45 Оперний вечір.

Неділя, 17. червня 1934.

Давентрі (1500) 17·30 „Сон літньої ночі" Шекспіра, музика Мендельзона, **Відень** (506,8) 11·40 „Ді Шульдігкайт дес ерстен Геботес" рел. муз. пєса Моцарта, 17·55 „Сужерн богів" оп. Вагнера, **Братислава** (298,8) 19·50 Концерт (муз., спів), **Прага** (470,2) 7·00, 11·00 Концерт, 20·15 „Вуйко з Америки" муз. комедія Юріста, **Берлін** (356,7) 16·00 Солісти, **Гамбург** (331,9) 20·00 „Бокаччо" оп. Суппе, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 15·30 „Вишні й кохання" (вес. авд.), **Кельн** (455,9) 11·00 Камер. музика, 21·00 „Ді Абрайзе" оп. Д'Альбера, **Лайпціґ** (382,2) 12·10, 20·00 Конперт, 22·30 Юдита й Гольоферпес" муз. ком. Нестров, **Штутгарт** (522,6) 20·00 „Гейша" оп. Джонса, **Будапешт** (549,5) 15·45, 21·45 Циг. музика, 18·20 „Паяци" оп. Леонкавалл, **Мілано** (368,6) 20·45 Оп. вечір, **Рим** (420,8) 18·00 Легка музика.

Львівське радіо.

Субота, 16. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Концерт сальонової музики, 13·05 Ревівві пісоньки й танкова музика з гр. плит, 13·30 Концерт молодих піаністів, 14·00 Сільва рерум, театральний репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Концерт жидівської світської музики, спів, 17·00 Для дітей „Коли корабель відчалює", 17·25 Джезова музика, 18·00 Літ. фейд. „Що читати?", 18·15 Камер. концерт, 18·45 Відч. „Природа седа", 18·55 Грамофонові плити, 19·00 Всячина. 19·15 Легка музика, пісоньки, 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Концерт 20·30 Відч. есперанто „Літо в Польщі", 20·40 Спів у супр. фортепіяну, 21·12 Концерт легкої музики, пісоньки, монольоґи, 22·00 Актуальна балачка, 22·10 Легка й танк. музика з гр. плит, 23·05 Танкова музика.

Неділя, 17. червня 1934.

8·30—9·55 Ранішня авдиція, 10·00. 14·15 Популярна музика з гр. плит. 12·05 Метеорольоґічний комунікат для седа, 12·10 Концерт, 14·00 Відч. „Приємність, відпочинок, здоровля", 14·30 Цитрові дуети, 15·00 Шовківництво в півд. сх. воєвідствах, 15·15 Старі вальси (гр. пд.), 15·25 Огляд ринків рільних продуктів„ 15·35 Пісоньки (хор Юранда з гр. пд.), 15·45 Сільська авд. „Старість не радість". 16·15, 17·40 Фрагмент змагань за мистецтво Польщі (з Познання), 16·30 Концерт, 17·00 Концерт хору, 18·00 Архіпелаг колірових хвиль, 18·30 Джез. на два фортепіяни, 18·45 Літ. фейл. „Кожний є поетом" (анґ. Карло Іжиковський), 19·00 Всячина, 19·15 Популярний концерт, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Актуальний фейлетон. 20·12 Легка музика, спів, 21·02 На веселій львівській хвилі, 22·02 Почт. техн. скринька, 22·15 22·16 Спортові вістки, 22·30 Муз. репортаж „Серед танку та співу".

Подяка.

З волі Всевишнього відійшла моя найдорожча Мама **Августина** до кращого життя, полишаючи мені смуток та невтішний біль у серці. У тому важкому горю стрінуло мене від Приятелів, Друзів та Знайомих багато сердечности та співчуття, що були для мене частинною потіхою в тому болючому ударі. Тож з вдячністю згадуючи це сьогодні, висказую Їм найсердечнішу подяку.

В першу чергу найсердечніша подяка Їм Преосвященству Кир Йоаннові Лятишевському за відправлені Безкровні Жертви та відправу Парастасу, Вся О. Пралатові д-рові Медвецькому подяка щира за перші висловн співчуття, потіху та поміч у тяжкій хвилині, Всв. О. Пралатові Щепковичові, Ректорові д-ові Бойчукові, Крилош. Баранові, Крилош. Паливоді, Сов. Борислявському, Всч Отцям Катехитам та Питомцям Духовної Семінарії за відправу Панахиди при виносі тіла в Станиславові, а Всв. О. Пралатам Ціслові і д-ові Котуді з Дрогобича та О. Проф. Ліщинському за відправу панахиди в Стрию і проводи тілних останків Померлої на місце вічного спочинку.

Рівночасно з глибини серця висказую найщирішу подяку всім П. Т. Знайомим, що чи то устно чи письменно висловили мені слова співчуття та в той спосіб старались злагіднити біль моєї душі.

Хай Господь винагородить благородність Ваших Сердець стократно.

о. Роман Лободич
Крилошанин Епп. Капітули
і парох катедральний
у Станиславові

БІРЖА.

ГРОШІ

Доляр у Львові в приватних оборотах 5·27 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·73, Париж 34·97½, Берлін 201·50, Ціріх 172·08, Амстердам 359·00, Прага 22·05, Мілано 45·61, Брюселя 123·78, Данціг 172·00, Нюйорк кабель 5·29 і три восьмі, Нюйорк чеки 5·29.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 16 червня п. р. в наслідок зниженої тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 л.	молока	0·13 зол.
1 л.	сметани	0·55 „
1 к.	яєць	2·35—2·40 „

Тенденція на масло, молоко і яйця зниженова; на сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що 17. червня п. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льово подвірн птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Нормальні курята (пара курят важить більше як 1 кг.) за 1 кг. 1·10 зол. Дрібні курята (пара курят важить менше як 1 кг.) за 1 кг. 0·70 зол.

Кури	„	І канса	0·80 „
„	„	II „	0·60 „

Тенденція зниженова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

II. ОГОЛОШЕННЯ.

XVI. Звичайні Загальні Збори.

Товариства Взаїмних Обезпечень на життя й ренти „КАРПАТІЯ" у Львові.

відбудуться в пятницю 29. червня 1934 р. год. 10 рано у власній домівці Товариства у Львові Ринок ч. 38 II п. з таким порядком нарад:

1) Відкриття Загальних Зборів.
2) Відчитання й затвердження протоколу Надзвичайних Загальних Зборів з дня 17. листопада 1933 р. і протоколу з висліву виборів представників на Загальні Збори Товариства.
3) Звіт Дирекції з діяльности й замкнення рахунків за адміністраційний рік 1933.
4) Звіт Ревізійної Комісії з внеском на уділення Надзірній Раді й Дирекції абсолюторій за адміністраційний рік 1933.
5) Внески Надзірної Ради в справі:
   а) приділу білянсової надвижки за рік 1933.
   б) зміни § 6. статуту згідно з нижче поданим змістом.
   в) зміни загальних умовин обезпечення.
6) Вибори:
   а) 12 членів Надзірної Ради на три роки (§. 34. статуту.)
   б) 3 заступників членів Надзірної Ради на 1 рік (§. 34. статуту).
7) Означення висоти винагороди для членів Надзірної Ради (§. 32. стат.)
8) Інтерпеляції.

Проектована зміна статуту:

Дотеперішні 1 і 2 уст. §. 6. статуту які звучать: „територіяльний круг ділання Товариства обіймає воєвідства львівське, станиславівське, тернопільське, краківське та тешинську частину шлеського воєвідства. Поширення безпосередньої діяльности Товариства на цілу Річпосполиту Польську й на закордон вимагає дозволу Державної Надзірної Влади" — проектується змінити ось як:

„Територіяльний круг ділання Товариства простягається на цілу Річпосполиту Польську. Поширення безпосередньої діяльности Товариства на закордон вимагає дозволу Державної Надзірної Влади".

НАДЗІРНА РАДА Й ДИРЕКЦІЯ
Товариства взаїмних обезпечень на життя й ренти „КАРПАТІЯ".

Вже появилася 2-га книжка чвертьрічника

Український Агрономічний Вістник

під редакцією інж. др. Евгена Храпливого.

ЗМІСТ: Від Редакції. — Статті: Сучасний стан сільського господарства на Великій Україні та Кавказі — проф. В. Іванпс. — Розміщення рілді на наших західних землях — доц. др. В. Кубійович. — Сільсько-господарська освіта на Совітській Україні — агр. Ф. Баранецький. — Сучасна методика дослідження луків — доц. І. Мазепа. — Верховинські фасолі — інж. агр. Г. Гордієнко. — Стан нашого садівництва на західних землях — А. Терпиляк. — Велика рогата худоба на Великій Україні — проф. І. Шерешевинський. — Про комасаційну політику на західних землях — проф. інж. Л. Грабина. — Головні стадії розвитку лісового господарства на Україні — проф. Б. Іваницький.

(Реферати та рецензії. Україна у світовому господарстві. — Кредитова кооперація на Україні. — Енергетичне господарство України та півн. Кавказу. — Правильність праці молочарської кооперації. — Опис села Трускавець. — Сучасна господарська криза та її причини. — Пляновість продукції у чехосл. хліборобстві. — Політика Міжнароднього Хліборобського Інституту в Римі та плянове господарство. — Шляхи поступу польських селян. — Вітаміни. — Час отелювання корів і економічний вислід годівлі. — Рідкий випадок многоплодности у кози. Порівнуючі досвіди вгодовування безріг. — Якість бекенового матеріялу. — З новійшої літератури про біол.-динамічні способи господарювання. — Озера Закарпаття. — Охорона природи. — Наші гори).

Міжнародні сіл.-госп. організації, конгреси, наради — Записник нашої агрономічної праці. — Різне. — Наші втрати.

Ціна цієї книжки 3·— зол. в ЧСР. — 12·— кч., в інших краях 2·— шв. фр.) — **На рік (4 книжки) 12·— золотих.**

Адреса: **ЛЬВІВ, РИНОК 10/II.** — Дістати книжку в усіх укр. книгарнях.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ГОДИННИКИ направляє прецезійно й дешево **Домбровський і Розважевський.** Львів, Академічна 2. (З провінції просимо поштою). 6/78 3—7

ПАНСІОН „АННА" В КОСОВІ Анни Герасимович поручає сонячні кімнати, першорядна кухня. Ціни дуже приступні. 1481 20—20

КУПЛЮ ЗА ГОТІВКУ понад 100 гектарів доброї землі загосподарованих з будинками в околиці підгірській близько залізниці, ріки і міста. Докладні безпосередні оферти надсилати: Łuck, skrytka pocztowa 131. 1729 2—3

2 кімнати, кухня — сонячні, повний комфорт до винайму, Гепінга 20. Мороз. 1727 2—3

ДЛЯ КУРСАНТІВ У ЛЬВОВІ (професорів, урядників) гарне мешкання на час навчань: М. Барвінкова, — Театинська ч. 31. 1711 1—2

ЛІТНИЩЕ Забродє-двір (оп. Солина, via Устрики долішні), над Сяном — ліс, купіль, риболовство, вигода; добірний харч, 3 рази денно — 3·50 зол. Чотири рази — 3 зол. 1734

ОДНА АБО ДВІ фронтові мебльовані кімнати — евентуально з уживанням кухні, лазнички — з услугою, виплатним льокаторам до винайму зараз. Ізицький, Вишпянського 31. 1737 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

ГРЕБЕНІВ

Пансіон „ЗЕЛЕМІН".

в найгарнішому положенні, подальше від гостинця, гамору і куряви. Просторі, сонячні кімнати з бальконами. Річні і сонячні купелі. Смачний, здоровий харч, знаний з доброти і щедрости. Ціни уміркованні. 1501 15—?

Відкриття 15-го травня ц. р.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0·35
„ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60
„ на першій сторінці	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

патримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0·15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07
слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка	1/1	зол.	480·—
„ „	1/2	„	250·—
„ „	1/4	„	130·—
„ „	1/8	„	70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 158 (13.703). Львів, понеділок 18. червня 1934. Pocztowe opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ощадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41. Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ЛЕЩКІВСЬКІ САМОРОБИ на убрання, костюми, плащі, шевіоти — коци — пледи — дерки — подорожні бунди — куртки виробу фабрики РОМАНА ЖУРОВСЬКОГО з ЛЕЩКОВА можна дістати у фабричному складі у фірмі **Тадей Ґурський** ЛЬВІВ, ПЛОЩА МАРІЇНСЬКА 5. 23/44 5—5
УВАГА: Оригінальні лещківські вироби тільки з пльомбою.

Конфіската „Діла".

Вчорашнє (157.) число „Діла" підпало конфіскаті за передовицю включно з наголовком, за одно слово в другому уступі і за одно речення в девятому уступі кореспонденції п. н. „Вибори до міських рад на Волині". Це вже 24-а з черги конфіската вашого органу в цьому році.

Свято на Маківці.

Філія Товариства Охорони Воєнних Могил у Сколім повідомляє Українське Громадянство, що в неділю 8. липня ц. р. відбудеться Свято на горі Маківці. Одночасно буде посвячена пропам'ятна таблиця з назвищами полеглих У. С. С. на Маківці. Початок Свята в год. 11.

ЗА ВИДІЛ ФІЛІЇ Т-ВА ОВМ У СКОЛІМ:
о. М. Мосора в. р. голова. *Волод. Бичкович в. р.* секретар.

Резолюція Конґресу про голод на Україні.

КОНГРЕСМЕН ГЕМИЛТОН ФИШ ВНОСИТЬ РЕЗОЛЮЦІЮ.

ВАШИНҐТОН. — Конгресмен Гемилтон Фиш Молодший вніс у конгресі резолюцію в справі голоду на Україні.

Резолюція звертає передовсім увагу на факт, що на Україні під большевицьким правлінням умерли в 1932 та 1933 роках від голоду кілька міліонів людей, а большевицький уряд про голод знав, але йому не старався зарадити, а навпаки, вживав його для політичного утиску українського народу.

Резолюція далі пригадує факти, в котрих американський уряд виступав в обороні покривджених. Оборона людських прав свободи стала вже традицією американської політики.

Беручи це все під увагу, резолюція пропонує, щоби палата послів американського конґресу висказала свою симпатію всім тим, котрі потерпіли від голоду на Україні, щоби палата послів конґресу висказала надію, що большевицький уряд змінить свою політику супроти голоду на Україні та постарається зарадити лиху, яке випливає з голоду і направити всякі кривди народові України; та щоби палата послів висказала свою надію, що большевицький уряд на Україні не буде ставити ніяких перешкод, коли американські громадяни будуть старатися помагати грішми або поживою голодуючим округам України.

Палата послів, згідно зі своєю звичайною процедурою, відослала резолюцію до комітету заграничних справ. Резолюції дано при тім число 399 (73rd CONGRESS, 2nd Session. H RES. 399).

Резолюцію внесено за старанням Об'єднання Українських Організацій в Америці. Об'єднання доручило конґресменові Фишові меморіял в українській справі, котрий став основою цієї резолюції.

(„Свобода" з 2. червня 1934.)

Голодова паніка на Україні.

(УП) Кореспонденція Антикомінтерну подає, що в минулому році вимерли на Україні міліони людей з голоду. Точної цифри встановити не можна, бо більшовики навмисне закривають її. Лише завдяки розмірно добрим жнивам вдалось минулого року Москві задержати при владі комуністичну систему та перебути сяк-так зиму, хоч з великою бідою. Одначе тепер за браком тягла засіви не відбулись так, якби того було треба, а посуха та сарана все доконує до решти. Повторний голод у першу чергу загрожує Україні та Кавказові і Кримові. Народ відчуває вже наперед, що буде страшний голод і тікає масово у світ за очі. Всіх напала паніка, бо невідомо, як рятувати життя. Українська преса, як „Діло" й „Новий Час", часто публікує автентичні дописи з України про положення, з яких хіба найкраще видно, що в дійсности переживає нині Україна.

ПОЧТОВІ ПОСИЛКИ З БОМБАМИ.

ПАРИЖ, 16. 6. ПАТ. Вчора викрито на пошті почтові посилки з бомбами, адресовані до різних торговельних установ. Одна бомба адресована до директора великої фірми, не вибухла. „Інтрансіжан" повідомляє, що у фабриках „Сітроена" вибухла бомба і поранила кількох урядовців.

Трагічна смерть румунського князя.

ВАРШАВА, 16. 6. ПАТ. Перед кількома днями прилетів до Варшави румунський князь Константин Контакузіно, начальник відділу спортового летунства. У пятницю 15. червня ц. р. пополудні князь вилетів з летовища Окенця на авіонетці з Евеліною Каршо-Седлецькою. Нагло літак з невідомих причин почав падати. Не зважаючи на зусилля князя, літак розбився. Каршо-Седлецька вбита, а важко раненого летуна відвезли до шпиталю, де помер.

Канцлер Гітлер і мін. Ґебельс повернули до Німеччини.

МІНХЕН, 16. 6. ПАТ. Нині в годині 9.50 рано канцлер Гітлер прилетів тут з мін. Нойратом. Гітлера попрощав сердечно Мусоліні, а італійські літаки супровожали літак канцлера аж до італійського кордону.

БЕРЛІН, 16. 6. ПАТ. Мін. Ґебельс, перелітаючи польсько-німецький кордон, вислав телеграму до міністра Бека та проф. Зелінського з подякою за гостину і змогу зазнайомити польську публичну опінію з ідеольогією національ-соціялістичної Німеччини.

Численні арештування фашистів.

РИҐА, 16. 6. ПАТ. Влада безпеки арештувала минулої ночі 97-ох членів фашистівської організації „Пейконкрусті". Між арештованим... 26 державних урядовців. Влада арештувала усіх на нелеґальних сходинах.

Атракція дня

Товариська гутірка в цукорні СТЕЦЬКОВА Миколая ч. 7.

Паста до зубів, креми.
Появились уже в розпродажі шампуни і люксусова вазелїна в тубках. 2761 11—?

Центральний Кооперативний Банк
У ЛЬВОВІ
(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15), приймає вкладки ощадности.
Конто ПКО. ч. 143.467.

Гітлєр і Мусоліні на ділових розмовах у Венеції.

Львів, 16. червня 1934.

Мусоліні, провідник нової, фашистівської Італії, і Гітлєр, вождь нової, націонал-соціялістичної Німеччини, зїхалися в Венеції, щоби найти спільну мову для вирівнання і наладнання італійсько-німецьких взаємин. Здавалося, що прихід Гітлєра до влади в Німеччині по всі часи закріпить німецько-італійську приязнь. Цеж Мусоліні був першим, що телеґрафічно гратулював Гітлєра з нагоди його перемоги. Єж багато спільних елементів у фашизмі та гітлєризмі. Але не зважаючи на те, останніми часами ці спершу добрі відносини сильно змінились і навіть напружились. Стріча цих двох державних мужів має їх саме привернути бодай до нормального стану.

Італійсько-німецькі взаємини мають уже свою дуже складну історію. Перед великою війною Італія, як відомо, належала до австро-німецького блёку держав. У часі самої війни вона не пішла зі своїми вчорашніми союзниками, але виступила проти них.

По війні Італія опинилася в дуже прикрому положенні не тільки з уваги на свої внутрішні відносини, але також з уваги на міжнародню ситуацію. Італія вважала себе покривдженою мировими договорами. І тому ще перед Мусолінім вона часто ставала в міжнародніх взаєминах на аналоґічні позиції до німецьких. Нераз і підтримувала Німеччину. Прихід Мусолінія до влади ще скріпив у закордонній італійській політиці проніжецькі позиції. Новий італійський диктатор у перших часах шахував

своїм „германофільством" передовсім Францію та Англію.

Прихід Гітлера до влади в Німеччині спершу скріпив, як сказано, дружні німецько-італійські взаємини, а потім геть їх ослабив. На це ослаблення зложилися ріжні причини. Передовсім справа „аншлюсу" Австрії до Німеччини. Мусоліні з послідовною рішучістю протиставився всяким „аншлюсовим" заходам гітлеризму з італійських державних мотивів. Крім того Мусоліні як великий італійський патріот поставився дуже ворожо до деяких протикатолицьких чи краще противатиканських потягнень гітлеризму. Накінець Мусоліні навіть прилюдно виступив в окремій статті проти форсованої націонал-соціялізмом доктрини расизму. Напруження не між гітлеризмом і між мусолінізмом, як суспільно-політичними явищами, але між інтересами італійської та німецької державної політики щораз то зростало. Не спинили того зросту в розбіжности інтересів обох держав і візити Герінга та Гебельса в Римі.

Тому нічого дивного нема в тому, що весь політичний світ приняв до відома вістку про стрічу Гітлера з Мусолінім як небувалу сенсацію, непозбавлену своєрідної політичної пікантерії. Хід розмов обох достойників для ширшого загалу недоступний. Але за ним всі незвичайно бистро слідкують, хоч до успіхів самої стрічі ставляться скептично.

А всеж таки ці розмови дадуть і щось позитивного. Французька преса, яка найбільше скептично настроєна до венецьких розмов, писала, що в часі стрічі Мусоліні буде старатися щиро переконати Гітлера про потребу повороту Німеччини до Ліги Націй та на конференцію розброєння. Зновже Гітлер буде старатися доказати Мусолініеві, що в інтересах Італії потрібно підтримати Німеччину проти франко-малоантантського блоку при організації безпеки в середущій Европі.

Дуже велику вагу до тієї венецької стрічі між обома диктаторами привязує німецька націонал-соціялістична преса. Зновже американська преса пише, що приїзд Гітлера до Італії є ще одним доказом на те, яку поважну ролю „медіятора" має до сповнення Мусоліні в нинішних відносинах. Крім того вона підкреслює, що Гітлер самим своїм приїздом до Італії признав свою поразку в „аншлюсовій" справі.

Не зважаючи на цілий цей скептицизм і на упередження до якихнебудь поважних успіхів венецьких розмов, найновіші телеграми принесли з Женеви півофіціяльний комунікат про підсумки нарад. У часі розмов устійнено — каже комунікат — такі точки:

У справі розброєння найдено спільну точку погляду між Берліном і Римом. Розмови між Мусолінім і Гітлером підкреслили ще раз, що Італія та Німеччина згідні в поглядах на необхідність рівноуправнення Німеччини в ділянці зброєнь. Німеччина готова вернути до Ліги Націй і до Женеви, наскільки їй буде признане це рівноуправнення. Одначе Італія в цій справі не виступить з якою ініціятивою.

У наддунайських справах оба керманичі урядів згодились на необхідність співпраці Німеччини та Італії у ділі господарської відбудови наддунайських країв. В італійських колах панує переконання, що німці будуть співпрацювати в відбудові наддунайських країв на основі італійського меморіялу, а також на основі недавно підписаного римського пакту.

У справі Австрії оба державні мужі ствердили згідність поглядів на проблему австрійської незалежности. Виходячи зі стяновища незалежности Австрії оба голови урядів признали потребу успокоєння і нормалізації відносин в Австрії. Якщо в природній дорозі в Австрії дійшли би до влади націонал соціялісти, тоді такий факт буде визнаний нормальним. Ствердженo також потребу припинення терористичних замахів у Австрії.

Справи Совітів і Далекого Сходу не були предметом довших нарад. Погодились тільки щодо засади, що мир може бути краще запевнений при допомозі загального порозуміння ніж при допомозі регіональних договорів і блоків.

Накінець ствердженo, що розмови між обома провідниками урядів зможуть бути продовжувані в будуччині завдяки особистій знайомости, зробленій у часі цих розмов. Розмови ці не були рішуче звернені проти когонебудь третього.

Такий текст комунікату. В ньому вичерпане все, що взагалі могло бути предметом розмов між обома диктаторами. Тон і форма комунікату вказують на те, що всеж таки в Венеції до дечого договорились і що цих розмов ще остаточно не закінчили. Тепер побачимо, як будуть далі розвиватися події на тих відтинках міжнародньої політики, якими особливо інтересувались у своїх розмовах Гітлер і Мусоліні. Найпікантнішим є той уступ комунікату, в якому мова про Австрію. Мусоліні таки добився від Гітлера гарантії на австрійську незалежність навіть тоді, коли там до влади прийдуть націонал-соціялісти. Видно, що і Гітлер і Мусоліні рахуються з таким фактом у недалекій будуччині.

Посезонова випродажа

Вовни Шовки

А. С. В.

ЛЬВІВ, ЛЕГІОНІВ 13.

Ціни значно знижені.

Героїзм праці та життя.

(З приводу книги Т. Г. Масарика: Як працювати?)

Я оце знову переглядаю дуже цікаві виклади Т. Г. Масарика на тему — „Як працювати?", що він виголосив у 1898 р. в празькому університеті, як частину свого курсу „практичної філософії". Ці виклади вийшли (у 1930 р.) в українському перекладі накладом „Чесько-української книги" в Празі. Незабаром мине сорок років від їх виголошення. Проте й сьогодні це незвичайно актуальна лектура взагалі, особливо для молоді і поневолених народів, отже й для української. Ці виклади трактують одно з найважніших питань суспільного та людського розвитку взагалі, а саме — працю. Трактують його, як це все було звичаєм проф. Масарика, не в площині абстрактної „сірої теорії", але з погляду „вічно зеленого дерева життя". На цих викладах виховалась ціла генерація чеської молоді, та, що стала під стяг громадського реалізму ідейного каменяра чеського національного визволення. У свій час реалізм Масарика гостро поборювали саме традиційно патріотичні та радикально-націоналістичні кола чеського загалу. Йому закидали брак романтичного пафосу, добачали в ньому небезпечний для молоді прозаїзм буденного життя. Критики реалізму Масарика не вірили, що ця його ідеольогія, яка так нещадно критикувала й поборювала романтичну позу, політичну демагогію, містику чудо-

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 18. ЧЕРВНЯ 1934.

о. Д-Р Г. КОСТЕЛЬНИК. 6)

Мойсей Вернигора —

український Валаам.

У такому психічному стані непомірно побільшуються й витончуються психічні здібности, людина стає начеб духовим „радіо-апаратом" для сприймання чужих сугестійних психічних „нашептів", думок і взагалі для відкривання гайн. Та як на всіх інших полях людської творчости є виїмкові одиниці, таланти, так і тут. Одні факіври в трансі тільки белькочуть незрозумілі слова, інші відзначаються справжнім ясновидженням. Саме це біблія хоче сказати своїми словами про Валаама, що він „коли впаде, має відкриті очі": Валаам був великий, рідкий ясновидець.

Вираз „божий дух", що приходить у цитованому біблійному тексті, тут не означає Св. Духа, тільки той психічний стан, котрий нова психольогія називає англійським словом „транс" (екстаза медія). Це особливо ясно видно з інших місць, де біблія говорить про „**злого** божого духа":

„І сталось другого дня, що припав **злий божий** дух на Савла, і пророкував посеред дому, а Давид грав своєю рукою того дня, а Савло мав копию у своїй руці (І Сам. 18, 10); „А дух Господній відступив від Савла і тривожив його **злий дух від Господа**" (І Сам. 16, 14 і 15, і 16; також 19, 9).

Це значить, що цар Савло тратив свою нормальну самосвідомість, попадав в екстазу і тоді лютував (біснувався).

Наша мова має аналогічний вираз: **боже**вільність, **боже**вільний (той, що зійшов з глузду, що не має своєї волі, але божа воля — божа кара на ньому сповнюється).

Великі ясновиді навіть не потребують попадати в транс, щоб вступити у звязок з таємним духовим повязанням життя-буття. До них або самі духи приходять, являються їм, як Валаамові, або „видять" тайни і без нарушення нормальної будови своєї звичайної самосвідомости. Таким рідким даром відзначалися справжні біблійні пророки — святі ясновиді.

*

Для зрозуміння звязку між ясновидючістю, трансом і біблійними пророками дуже повчаюча є перша стріча Савла з Самуїлом. Самуїл був останній „суддя" (моральний володар) в ізраїлі. Савловому батькові пропали були ослиці, а Савло зі слугою пішов їх шукати. Коли їх розшуки були даремні, а вони опинилися в місцевості, де жив Самуїл, нарадилися піти до нього — до „видючого". Далі оповідає біблія:

„А Господь обявив був Самуїлові день передтим, заки Савло прийшов, кажучи: В тому часі завтра пришлю до тебе мужа з землі Веняміи, котрого помажеш на царя над моїм ізраїльським народом; а він визволить мій нарід з филистимських рук... А коли Самуїл споглянув на Савла, сказав йому Господь: Оце муж, про котрого я тобі сказав... І так приступив Савло до Самуїла в середині брами й сказав: Прохаю, скажи мені, де тут дім видючого?

А Самуїл відповів Савлові, кажучи: Це я видючий. Вступи передо мною на гору, а будете нині їсти зо мною; потім тебе відправлю, й що тільки в твому серці, відкрию тобі. А про ослиці, що тобі пропали вже нині третій день, не журися, бо знайшлися" (І Сам. 9, 15—20).

На другий день Самуїл помазав Савла на царя і так відправляє його в дорогу: „Коли відійдеш від мене, знайдеш двох мужів при гробі Рахилі... котрі тобі скажуть: Найшлися ослиці... Потім відійшовши відти далі, прийдеш аж на поле Тавор: і стрінуть там тебе три мужі, що йдуть до Бога, до божого дому: один несе троє козлят, другий несе три буханці хліба, а третій несе бочівку вина. І звитаються з тобою в мирі та дадуть тобі два хліби, котрі возьмеш з їх рук.

Потім прийдеш на божий горбок, де филистимська сторожа; а коли там ввійдеш до міста, стрінешся з громадою пророків, що сходять з гори, а **перед ними буде гарфа і бубон і сопілка і ліра, а вони будуть пророкувати.** І прийде на тебе Господній дух та будеш з ними пророкувати й станеш іншим чоловіком" (І Сам. 10, 2—6).

Самуїл певне не був у трансі, коли бачив ці далекі в просторі особи й виявляв Савлові його найближчу майбутність. Одначе недосвідні й пересічні пророки, „сини пророчі", як видно з цього наведеного місця, під такт музики танцювали й тим штучним способом елімінували свою самосвідомість, щоб могти пророкувати, себто війти у звязок з таємним повязанням духового царства. Біблія на кількох місцях і при ріжних нагодах згадує про „громаду пророків", про „синів (учнів) пророчих". Це значить, що в тих часах в ізраїльському народі були пророчі школи, щось на зразок монастирів, де учні вправлялися також у медіюмічній екстазі й ставали „іншими людьми".

Тепер нам уже ясно, відки біблійний автор спроміся на те, що підхопив усі характеристики Валаама, як ясновидця. Тай те для нас ясне, як дуже помилявся раціоналізм, коли біблійні ясновидження, пророцтва й чуда пояснював як обману, байки, казки, легенди. Нова психольогія, що студіює медіюмізм і з ним звязані явища, розуміє і вповні оправдує біблійних пророків, наскільки вони виступали на медіюмічному підложі, хоч це ще не вичерпує цілої проблеми таких великих пророків, як Мойсей, Ілія, Єлисей, Даниїл, Ісаія і ін. Але совісна правдомовність біблії в тій сфері, що звязана з медіюмізмом, свідчить про правдомовність біблії взагалі: вона нічого не видумувала й не списувала байок, тільки списувала те, що в житті **досвідчила.**

(Далі буде.)

ційного героїзму — зможе виховати молодь, здатну до революційного чину, коли настане для цього відповідний час!

Революційно-визвольна боротьба чехословацьких самостійників під час світової війни та під проводом Масарика, в дусі його реалістичної філософії — дала ясну й категоричну відповідь на всі ці безпідставні сумніви та закиди. Чехословаччина виборолa й здобула свою самостійність саме революційною акцією тих, що були вихованні в дусі ідей та політичного суспільного світогляду проф. Масарика. Цей успіх його революційної акції у великій мірі пояснюється тим, що під його впливом виховались цілі кадри нової молоді, які заздалегідь підготовлювали визволення свого народу доцільною його організацією, головно реалістичними методами громадської праці.

Масарик звернув увагу на працю, як на один з головних суспільно-творчих чинників, отже як на величезного значіння двигуна національного визволення поневоленого народу. Він показав і довів небуденний героїзм цієї буденної та дрібної праці для кожного народу, тим більше пригніченого. Він рішуче заперечував і поборював метафізичну віру в те, що нарід може бути визволений без такої праці якимсь романтичним чудом або героїзмом смерти... Масарик боровся все на фронті життя й програмово поборював романтично-революційний культ смерти. Проте, його учні й прихильники зуміли пітн на смерть, коли цього вимагала національна конечність: коли треба було вмирати, щоб нарід скинув пута чужої неволі та міг жити вільно, коли смерть не була революційним жестом романтичної пози, але категоричним імперативом національного буття народу.

Саме в цитованих тут його виказах з 1898. р. ці дві ідеї — про героїзм праці та життя, як антитеза романтичного культу перманентної революційної партизанки та смерти, — дуже яскраво злєовані й доведені. Може ніколи вони не були актуальніші для українського загалу, ніж тепер, коли велика частина української молоді в романтичному захваті революційної самопожертви опинилися на фронті смерти, відкинувши тяжкий й відповідальніший шлях боротьби під прапором життя та буденної творчої праці.

Ось чому, на мою думку, книгу Масарика: „Як працювати?" — повинна б тепер читати ця молодь й глибоко над нею задуматися. Цього вимагає сучасне положення українського народу. Народи визволюються не революціями й терором, але систематичною працею, бо „праця, як слушно каже Масарик — це самопізнання. Пізнати себе — це працювати... Праця формує характер..." В нашу добу громадської безхребетности, зокрема дошкульно відчувається брак характеру, що є одною з передумовин успішної визвольної боротьби. Культ смерти це суспільний парадокс, хоч і освячений історичною традицією. З цього приводу Масарик має рацію, коли каже, що „суспільство й досі є організоване на смерті". Сьогодні це твердження актуальніше, ніж тоді, коли воно було висловлене: світова війна, революції, пучи, терор і т. д. це останні криваві жнива смерти. „Все те, каже автор далі, що здається заложеним на крови, імпонує нам, і ми не задумаємося над тим, чи це є правильно й чи треба було тої жертви..." Масарик слушно спостерігає у звязку з цим, що молодь, яка не має великого життєвого досвіду, саме найбільш підпадає впливові цієї романтики революційної смерти. Але він зараз-же й дуже правильно додає: „Нема сумніву, що неодна людина поклалаб голову за ідею; але дивно, що така людина, коли від неї вадають жертви не життям, але декілька років добре працювати для того самого народу, не буде працювати, не зважиться на цей чин, на той героїзм дрібної буденної праці. Колиб хтось хотів порадити нашому чеському студентству: не пийте так багато пива; не курюйте так багато; складіть ті гроші для своїх товаришів, бо не булаб любов ближнього, його вислали. Щож це означає? Не можна сказати, щоб ті люди були злі, але це є ота нехіть до малих жертв. А почніть вимагати від того студентства великої демонстрації, що є куди безглузда й ганебна, воно погодиться"...

Масарик гостро критикує цю сучасну хоробливу манію мучеництва та шукання хвилюючих

Похороном займеться найліпше і найдешевше
ХАРІС
ЛЬВІВ, КОРНЯКТІВ 3., (В НАРОД. ДОМІ)
Наше заведення полагоджує всякі урядові чинности, виконує експгнації і перевозить в найдальші сторони з усіх шпиталів, шпиталів як і санаторій.
Не слухайте агентів, що крутяться по шпиталях і підшиваються під нашу фірму та фальшиво інформують заінтересованих.
В нещасті щіть до ХАРІСУ, а відпадуть вам усякі клопоти. 6'8

Тепер також в практичних малих пачках.

Без труду пере білля дрібнички делікатні тканини

страждань, у чому так багато є також театральної пози, бо „тихе мучеництво, мучеництво непоказне — є дуже рідке явище". Люди свідомо уникають дрібних, малих жертв, в яких саме, по його думці, є „героїзм і великий героїзм", бо „справа в тім, щоб у малих річах вишукувати те велике"... Так звані великі жертви здебільшого дуже проблематичні, коли до них критично придивитися. „Вкінці кінців — каже Масарик — жертвування існує переважно у фантазії, фактичної жертви не буває, лише деколи. Жертвування — це головно релігійна та етична розкіш, що ми її собі дозволяємо, це утопізм, титанізм, містицизм, сентименталізм — а ніколи здорове й сильне почуття".

З погляду життєвих інтересів нації тип професійного революціонера — дуже проблематична річ. Хоробливим продуктом такого маніяцького революціонізму, що програмово поборджував реальною творчою працею є большевизм, за який сьогодні покутують усі народи б. царської імперії, яким не пощастило скинути з себе московського ярма.

Відомий афоризм Горація, що „приємно й солодко є вмерти за батьківщину" — здебільшого вже є суспільним анахронізмом. Гавлічек — попередник Масарика й великий ідеольог чеського національного відродження слушно скорегував цю античну тезу, кажучи: Колись для народу вмирали; ми тепер з цієї самої причини будемо для нього жити та працювати.

Цей буденний героїзм праці та життя, в якому нема місця для театральної пози, особистого чванства, що є позбавлений романтичного сяйва, слід тепер — у добі хоробливого перехвилювання та культу смерти — особливо підкреслювати, зокрема зі становища поневоленого народу, якого не врятує жадна революційна романтика, але систематична та організована праця з

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 3.
6½/28

Село на Радянській Україні.

З ВРАЖІНЬ ОЧЕВИДЦЯ.

VI.

Ціни теперішні і передвоєнні. — Большевики все можуть. — „Добровільні" побори. — Як стягає все банк. — Кепські машини. — Все крадуть.

Держава бере зерно і всякий інший сільсько-господарський продукт по твердій ціні, яка рівняється довоєнній. А дає 1 метр матерії (ситець) від 2-ох карб.; до війни 1 метр коштував 20 коп., сірники 5 коп. — до війни 1 коп.; нафта 1 літр 1 руб. — до війни 5 коп.; чоботи на гумових підошвах 150 карб. — до війни гарні чоботи 5 карб.; 1 пачка махорки 1 карб. — до війни 3 коп. Поземельний податок у двацять раз більший. Асекурація примусова на рухоме і нерухоме майно, на живий і мертвий інвентар, а коли є нещасливі випадки відшкодовань не виплачують; виходить так, що гроші преміями дармо беруть.

Має колгосп ще багато так званих непримусових видатків; вони хоч не примусові, добровільні, але обовязкові. Про це теж оповідають анекдоту. Колись і чужоземні політики спитали Літвінова: „Якто у вас нарід так добровільно дає свій останній гріш державі?" — Літвінов сказав: „Я вам зараз продемонструю. Ви, панове, добре знаєте, що пес муштарди не їсть, а я зроблю так, що він буде їсти". І тут вимазав задне місце псові муштардою — і коли пса почала муштарда пекти, то пес, щоби позбутись болю почав лизати це місце з муштардою. Пани переконались, що пес може муштарду їсти, а Літвінов гордо заявив, що большевики мають спосіб на все.

Добровільних поборів є безліч. Для прикладу деякі тільки тут наведу. Головні, це державні позички; на англійських робітників, на еспанських робітників, на китайських революціонерів, на мопр, на вязнів німецького фашизму, на тов. Тельмана, на матір Димітрова, для супругів Ругетів, на ліденські жертви. На воздушну фльоту взагалі, на побудовані ескадрилі і аероплани як аероплан ім. Горького, на О. С. О. Авіохем.

Кожному членові посилають кілька газет та журналів, яких він часто ніколи не дістає. За кожним таким побором приїжає спеціяльний агент. Він зявляється просто до управи колгоспу, підраховує членів і просто розділяє ту суму на членів, яка за планом припадає на той чи інший колгосп. Агент передає тільки документ до районової філії держбанку, а держбанк не питаючись ні колгоспу, ні колгоспників, видає рахунок для тої установи, для якої має бути жертва. В осени, коли колгосп дістає гроші за зерно, держбанк їх відбирає. Колгоспам не дозволяють мати власних машин, тракторів, комбайнів, молотарок та автомашин. Всі ті машини має Машиново-Тракторна Стація. Машини поміж колгоспами розділяє дирекція. Кожна Маш. Тракт. Стація має яких 50 тракторів і причіпне до них знаряддя, великі плуги, сівярки, великі борони, косарки, комбайни і ін. Кожна така Маш. Тракт. Стація має від 10—20 колгоспів. Дехто думає, що большевики, маючи такі машини, можуть чудеса робити. Та не так воно. Всі совітські вироби від найменшої річи до трактора дуже талантні. Виробляють все наспіх, ударно, темпово, „соцзмаганням" себто на перегони, а не все від-

Реформацькі пігулки **ЧЕРНЕЦЬ** з маркою (Zakonnik)
регулюють шлунок, хоронять від терпінь **печінки**, надірної **опасистости**, **паморок**, дагодять **гемороїди** і при нагоді до обструкції є дагідним **прочищуючим** засобом. Вживати 1 до 2 пігулок на ніч. 8/69 12—9

Великий Театр
Нині год. 3·30 „Дівчата в одностроях“
останній раз
год. 7·30 „Подорож по Варшаві“
водевіль в інсценізації Леона Шіллера

Театр Різнородностей
Нині год. 7·30
„Мірля Ефрос“

бивається на самих машинах і їх роботі. Досить сказати такий приклад, що коли совітським ножем різати масло, то він гнеться, а як ліпший зроблять, упаде зі стола і розіб'ється на кусочки.

Машини і трактори приїжджають на місця, несскомплетовані і місяці проходять, поки їх налагодять. Дорогі частини як магнет зараз на фабриці крадуть. Крадіж на фабриках дуже велика, крадуть всі, кому не лінь. Крадуть тому, що ніодин майстер, ніодин робітник, ніодин службовець не може прожити за ті гроші, які дістає. Дирекція краде в один, а робітник у другий спосіб. Керманичі фабрик навмисне не докомплетовують машин, щоби з нижчих організацій зірвати хабар, а робітники просто здіймають з випущених машин дорогі та відповідні частини, купець уже найдеться. А все те відбивається на останньому себто на колгоспнику.

Норма каже, що трактором треба напр. зорати 8 гект. на добу; в дійсности трактор оре менше ніж коні. Чому? Перше, що як уже згадали ми, вони дуже поганенькі і ломляться, псуються, друге, ті, що обслуговують їх, технічно малограмотні люди. Люди наспіх підготовлені, дістають дуже складні машини і часто не зробивши тою машиною ні на копійку роботи, ломлять її так, що вона йде на шмельц. Нафта — паливо для тракторів 800 карб. за тонну; часто на ланці 5—6 гект. випалюють одну тонну. Як правило є, що коли 10 тракторів заняло ланку, то ніколи вони не є всі в руху, а робить 2—3, тамті стоять; одним роб'ять підтяжку вальниць, де треба майже пів мотора розібрати, щоб цю роботу виконати, а на таку роботу треба неменше одного дня прогаяти, другим щонебудь друге і все щось не йде на лад, чи магнет, чи свічки або щось інше. Простої машини дирекція Машинно-тракт. Станція зараховує на рахунок колгоспу. Паливо колгосп сам купує.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГ ЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ“ — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

Засудили вбивників Горст-Веселя.

БЕРЛІН, 16. 6. ПАТ. Сенсаційний політичний процес у Берліні проти трьох комуністів за вбивство героя націонал-соціалістів Горст Веселя закінчився присудом двох комуністів на смерть. Третього засуджено на 7 і пів року тяжкої вязниці.

Про голод на Україні.

Що каже про це амерканський журналіст.

„Крішен Савнс Монітор“ (Christian Science Monitor, Boston. Mass. U. S. A.) містить низку дуже цікавих статтей про голод на Совітській Україні. Автором цих статтей є Віліям Генрі Чемберлін (William Henry Chamberlin), незвичайно талановитий американський журналіст, який десять літ був головним кореспондентом того часопису в СССР. В останньому часі перенесли його як кореспондента на Далекий Схід.

У другій статті (із заповіджених 18), з дня 28. травня, пише він так про голод на Україні:

„Колгоспники перейшли цього року добру школу. Для декого ця школа була без милосердя“.

„Такими словами описав минулого літа всесоюзний староста Калінін положення на Україні та північному Кавказі.

„Коли злагіднено заборону для чужинецьких журналістів відвідувати сільські околиці, тоді я сам мав нагоду переконатися, що означають у дійсності слова про школу без милосердя“.

„Ніколи не забуду того, що я бачив в одному українському селі. Звалось воно Жуки, приблизно 18 миль на північ від Полтави. Голова місцевого колгоспу та державний агроном чи експерт товаришили мені у відвідуванні селянських хат. Доки мої товариші вибирали самі ті хати, які ми мали відвідувати, то все приходилося стрічати в них місцевих комуністів або ударників, на стінах висіли портрети Леніна, Сталіна, Калініна, а на їх устах були більш або менш переконуючі запевнення їхнього вдоволення.

„Несподівано вибрав я сам навгадь першу стрічну хату та увійшов до неї. Була це типічна українська селянська хата, крита соломою, з мащеною долівкою, з лавицею попід стіни, з великою печею та з ліжком, яке вже розпадалося і становило одинокий мебель у хаті. В кутї сиділа на лавиці біля 15-літня заляжана дівчина. Вона й відповідала мені механічним, пригнобленим голосом на мої запити.

ЦІНА ЗА СВОБОДУ.

„Де твоя мати?

„Померла з голоду минулої зими.

„Чи маєш братів, сестер?

„Були чотири, всі також померли.

„Коли?

„Минулої зими й весни.

„А батько де?

„Працює в полі.

„Чи він належить до колгоспу?

„Ні, він одноосібник.

„Ось тут перед вами селянин — на ім'я йому Савченко, — якого пасивний спротив ставить чоло навіть калінінській школі без милосердя“. Він відмовився увійти в колгосп навіть тоді, коли майже вся його родина вимерла.

„Мої товариші, голова колгоспу і державний агроном, не мали нічого до говорення. Гладко-язикі урядовці в Москві можуть запевняти цікавих туристів, що ніде нема голоду, були хіба труднощі з поживою десь сям чи там, а спричинили ті труднощі підступні кулаки. Щойно тут, на місці, в Жуках та в десятку інших українських і північно-кавказьких сіл, які я відвідував, були докази страшного, великого голоду, докази такі переконуючі, що навіть закам'янілі місцеві урядовці не могли нічого сказати, щоб його заперечити“.

Чемберлін, обчислює далі на підставі урядових совітських джерел, що за рік вимерло з голоду і наслідків голоду від 4 до 5 мільонів населення. Сама совітська влада признає, що в околицях, де була „недостача поживи“, вимерло біля 10 проц. населення. Далеко більший відсоток смертности мали населені околиці подальше від залізничих ліній, — каже Чемберлін.

„Совітська влада, разом з іншими державами, які придержуються пакту Кельога, відкидає війну як засіб боротьби в державній політиці. Але в кривавій класовій війні в ім'я соціялізму вона не знає ніяких людяних обмежень; веде її в жорстокий спосіб проти великої частини власного селянства, вживаючи голоду як засобу боротьби в нечуваний досі спосіб і в нечуваних розмірах...“

(Укбюро, Льондон.)

Закарпаття.

МІНІСТЕР ЧЕРНИ НА ЗАКАРПАТТІ

Мін. внутр. справ Черни в супроводі краєвого президента обіхав ціле Закарпаття. Дня 3 червня прибув на Квасівський Менчіл, де відбулося посвячення полонинської каплиці, котру посвятив сам єпископ Стойка. Тисячі народу зійшлося, міністер був захоплений красою природи, гуцульськими одностроями та щирістю гуцулів, котрі міністра приняли радо. Відвідав потім і інші гуцульські міста.

В Бичкові під жовто-блакитними прапорами приняла його делегація і багато народу. Міністер заявив, що приїхав на Закарпаття урядово познайомитися з обставинами і допомогти народові. Подякував за велику участь у його приняттї. Спинився ще в Солотвині, де приняв делегації, перебрав меморандуми і подався далі.

В Драгові привітали його представники урядів, товариста, господарі і робітники, що звернули увагу на тяжке господарське положення населення. Діточий хор відспівав декілька пісень і міністер подався в тереблянську Верховину. Через серпентини „Гереговище“ з Синевира прибув до Волового, потім через Воловець на Перечин, аж до Ужгороду. Наше населення всюди приймало міністра щиро, витало хлібом і сіллю і просило порятунку.

Одначе з інтервю міністра видно, що він не міг набути доброї інформації, бо його окружали ввесь час прихильники аграрів та урядові особи.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ „ОБЩ. ІМ. ДУХНОВИЧА“, або КАРПАТИ ВИТАЮТЬ КАМЧАТКУ.

Загальні збори „Общ. і. Духновича“ відбулися в Мукачеві в суботу 9-го ц. м. Краєве заступництво ухвалило не виплачувати допомоги „Общ-у і. Д.“ так довго, доки там є секретарем д-р Фенцик і доки він веде всі діла того товариства. Д-р Фенцик приняв визов, зорганізував собі селян і на зібранні в Мукачеві знов його вибрали. Опозиція, яку приготовляли аграрники й автономісти, повалилася.

Гроші, відмовлені краєвим заступництвом, має зложити свідомий „карпаторусскій народ“. Колиб воно так було — булоб усе в порядку і ми з признанням говорилиб про особу д-ра Фенцика, що хоче зробити „Общ. Духновича“ незалежним від настроїв влади. Одначе знаючи дотеперішні способи поведінки д-ра Фенцика і його групи, сподіємося, що в „Карпаторусскому Голосі“ появляться поклики до карпаторусского народу і до — славян. І гроші, відмовлені краєвим заступництвом, будуть зложені, та не „карпаторусским народом...“ Будуть зложені ще у вищій сумі, як 30.000 чк...

На другий день — у неділю — відбувся в Мукачеві „день русскої культури“, в якім взяло участь по точним обчисленням 2.800 людей. Комічне враження викликали таблиці з написами в ролі: **Карпати витають Камчатку!**

Сподіваємося, що русская Камчатка відповість подкарпатскім русскім: „Аставьтє глубокіє Карпати і гайда все к нам, на шірокую Камчатку!“ **Gyertek hozzánk Kamcsatkára!**

Між Фенциком та опозицією доходило до гострих суперечок. Розбрат у москвофільськім таборі ширіться й росте.

Взагалі зїзд, зокрема похід, пройшов надзвичайно блідо, невиразно і без одушевлення, хоч і було чимало скандалів, крику, погроз.

(„Українське Слово“.)

Зїзд дослідників Бойківщини.

Дня 10. червня ц. р. уладило Т-во „Бойківщина“ в Самборі зїзд дослідників Бойківської Землі при участи самбірських членів товариства й делегатів зі Львова (проф. д-р Ів. Свєнціцький і м-р Я. Рудницький), Стрия (від Т-ва „Верховина“ п. Лисович) і гостей із Старого Самбора (д-р Максимчук І., ю. Дашо С., п. Шемердяк і п. Ярема). Метою зїзду було: 1) наладнати спільну працю з „Верховиною“, 2) зорганізувати наукові поїздки і 3) реферат м-ра Я. Рудницького на тему: „Із дослідів над бойківською топономастикою.

Зібрання відкрив голова Т-ва „Бойківщина“ д-р Кобильник коротким словом про вагу регіональних музеїв, зокрема „Бойківщини“ й „Верховини“, після чого председник зібрання проф. д-р І. Свєнціцький привитав приявних дослідників Бойківської Землі і висказав слова признання Старшині „Бойківщини“, що ведена жаром та інтуіцією, перейшла вже до систематичної поважної праці для добра української науки. Зокрема звернув председник увагу на західну Бойківщину, як найстаріший традиціями кут Галицької Землі.

Після того розвинулася дискусія. В справі дальшої праці з „Верховиною“ вирішено спону-кати це товариство до живішої діяльности, придбання своєї домівки а передовсім скликати в найближчому часі анкету стрийських громадян і делегатів львівських українських музеїв та „Бойківщини“ для зацікавлення громади важною ролею „Верховини“. — Вирішено дальше уладити цього літа дві наукові експедиції: археольогічну під проводом д-ра Смішка на східну Бойківщину і мовно-етнографічну до села Волосатого під проводом д-ра Княжинського.

На закінчення зїзду відчитав свій реферат м-р Рудницький, підкреслюючи в ньому вагу топономастичних дослідів для ріжних ділянок науки, зокрема для мовознавства. Під кінець реферату, як зразок топономастичного досліду, подав дослід назви села Кульчиць, самбірського повіту.

Весь зїзд пройшов у поважному настрою.

ПІДПИСУЙТЕ Й ВІПЛАЧУЙТЕ НА ПОЗИЧКУ РІДНІЙ ШКОЛІ ПО 25 ЗОЛ.

Уживайме лише знаменитої цикорії „ЛУНА“
і здорової підмінки кави „Пражінь“
виробів української кооперативної фабрики
1301 „Суспільний Промисл“ у Львові

Вбивство мін. Перацького.

Атентат і втеча. — Надзвичайне засідання уряду. — Відгомін за кордоном. 100 тисяч нагороди.

ПОДРОБИЦІ АТЕНТАТУ. — ТРИ СТРІЛИ.

ПАТ та „Газета Польска" подають такі подробиці атентату. В пятницю 15. червня ц. р. міністр Бронислав Перацький вийшов в год. 5.30 з міністерства внутрішніх справ і поїхав самоходом до „Товариського клюбу" при вул. Фоксаль 3. Міністр Б. Перацький постійно харчувався у клюбі. У клюбі харчувалися теж визначні політики. Коли міністр Б. Перацький вийшов зі самоходу і зайшов до передсінка клюбу, тоді до міністра підійшов ззаду молодий мужчина, нечайно витягнув з кишені револьвер і стрілив тричі до мін. Б. Перацького. Атентатчик ждав на міністра перед брамою від якогось часу. Перший стріл подіравив капелюх і тоді міністр відвернувся. Атентатчик стрілив ще двічі. Обі кулі поцілили в голову. Одна з них прошила голову, а друга застрягла в голові. Міністр Перацький, закривавлений, упав на долівку.

ПОГОНЯ.

Атентатчик кинувся утікати. Його намагався придержати возьний клюбу. Одначе атентатчик стероризував його револьвером і побіг вулицею Коперника. Оподалік повинна служба на вул. Фоксаль поліцай Х. комісаріяту Обрембський і пустився в погоню. Дійшло до стріляниии між поліцаєм та атентатчиком, який поранив поліцая в руку. За атентатчиком пустилося в погоню теж декількох мужчин з Товариського клюбу та прохожі.

УТЕЧА.

Атентатчик завернув з вул. Фоксаль на вул. Коперника, опісля в долину вул. Шиллєр. При кінці цеї вулиці перескочив високий паркан і скрився перед погонею на хвилину у фабриці кафлів Стахевича. Тут вискочив на дах низького будинку і дістався до закладу св. Казимира, який сусідує з Вислою.

СМЕРТЬ МІНІСТРА У ШПИТАЛІ.

Важко пораненого міністра відвезла рятункова каритка з клюбу до військового шпиталю при Аллеях Уяздівських. Начальний лікар шпиталю полк. Соколовський з асистентами негайно зоперував міністра і витягнув обі кулі. Стан недужого з кожною хвилиною погіршувався і в год. 5.15 пополудні міністр помер на руках свого брата віцеміністра Казимира Перацького. Перед смертю міністра запричащав і миропомазав о. капелян Скорель. Над покійником відправив молитву полевий епископ о. Гавліна. На вістку про атентат на міністра Перацького, до шпиталю прибули премієр Козловський, мін. Бек, віцемін. ген. Славой-Складковський, ген. Рупперт, ген. Коллонтай-Сшедніцький, маршалок Цар, а згодом майже усі члени уряду.

ПОСТАТЬ АТЕНТАТЧИКА.

Атентатчик має біля 25 років, висоти 170 цм., подовгасте, інтелігентне лице без заросту, бльондин із зачіскою до гори, без окулярів, осмалений. Атентатчик залишив на сходах при вул. Окульнік 5 довгу ясно зеленеву нагортку та ясний капелюх. На собі мав спортове убрання і шапку наколесника. Здогадуються, що атентатчик вийшов з хати перед атентатом у нагортці та капелюсі й опісля залишив на сходах та щойно тоді виконав атентат.

ОБЛАВА ПОЛІЦІЇ.

На місце злочину приїхали зараз зміцнені відділи поліції, які замкнули цілу цільницю, перевели основну ревізію по всіх домах і городах. Придержано кільканацять людей, які не могли вилегітимуватися.

ЖАЛІБНЕ ЗАСІДНЯ УРЯДУ.

В суботу 16. червня ц. р. в год. 10-ій перед полуднем відбулося жалібне засідання ради міністрів. Премієр Козловський виголосив промову, присвячену покійникові і склав поклін від уряду.

ПРЕМІЄР ПЕРЕНЯВ АГЕНДИ ПОКІЙНОГО.

Опісляпремієр повідомив міністрів, що перейме агенди покійного міністра внутрішніх справ

ЖАЛОБА.

На знак жалоби повівають на публичних та приватних будинках у Варшаві і всіх містах Польщі жалібні хоругви. Із уряду надійшли з цілої держави і від закордонних урядів численні заяви спочування. Виставки і концерти переважно і відкликано.

ПОХОРОНИ.

Міністра Б. Перацького похоронять на кошт держави з військовими почестями.

ГОЛОСИ ПРЕСИ ПРО ВБИВСТВО.

На вістку про атентат на міністра Б. Перацького появилися надзвичайні видання польської преси, яка осуджує вбивство. Закордонна преса принесла теж перші вістки про вбивство. З різким осудом виступила румунська преса.

ПРЕМІЄР У МАРШ. ПІЛСУДСЬКОГО.

Зараз по атентаті на міністра Перацького премієр Козловський удався до марш. Пілсудського зі звітом. Премієр був у марш. Пілсудського майже годину. Про атентат повідомлено президента Мосьціцького, який перебуває у Спалі, де мав відбутися бенкет для дипльоматичного корпусу. Зі Спали приїхали до Варшави міністр Бек, віцеміністр Седлецький, марш. Рачкевич та інші.

ЗАЯВИ СПІВЧУТТЯ.

На руки мін. Бека надіслали заяви співчуття міністри закордонних справ Нойрат, Барту, мін. Гебельс та амбасадори: Франції Лярош, В. Британії Ерскін, Італії Бастіяніні, Бельгії Макс та посли багатьох держав.

100 ТИСЯЧ НАГОРОДИ

Уряд визначив 100 тисяч нагороди за схоплення або вказання вбивника міністра внутрішніх справ Б. Перацького.

*

Президент міста Варшави рішив назвати вул. Фоксаль вулицею Б. Перацького.

Життєпис покійного міністра.

Покійний міністр Бронислав Перацький уродився 1894 р. Університетські студії покінчив у Кракові. На початку світової війни вступив до легіонів і був ранений. Брав участь у боях за Львів. Після війни покінчив вищу военну школу та одержав ступень дипльомованого старшини. У 1928 р. як посол увійшов до сойму і від 4. грудня 1930 р. увійшов до уряду як міністр без теки. Опісля від 22. червня 1931 р. був без перерви міністром внутрішніх справ. Відзначений багатьома орденами. Покійний мав степень дипльомованого полковника.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

КООПЕРАЦІЯ І ПРИВАТНА ІНІЦІЯТИВА.

Свято прапору української кооперації принесло в нашій пресі ряд статтей ріжної вартости. Була навіть лайка за видатки („Гром. Голос"), але здебільша була одна велика і заслужена апольогія нашого кооперативного руху. Зі статтей, що в них найшли ми поруч глибокого поклону для кооперації також декілька критичних завваг, назвемо передову перемиського „Українського Бескиду" п. н. „Національний скарб". Автор її п. Орест Бардан вертається у ній до справи, яка вже нераз була темою статтей у нашій пресі, а саме до справи взаємин кооперації і наших приватників. Зазначимо, що подібну справу обговорює теж п. Евген Чехович в травневому числі варшавського „Пром.-Торг. Вістника" в статті „Точка над „і", хоч акцентує він не так недоцільність ворожнечі кооперації і наших приватників, як однобічність нашого господарського життя, стабілізацію на кооперативному фронті, монополь кооперації в вашому народньому господарстві. Поруч зі слушними заввагами, находимо там і речі, що не витримують критики. І так те, що прив. ініціятива нерідко йде під диктат кооперації, залежна в у збуті від неї, менша вина скооперативованого нашого господарства, як самих приватників, що волять користуватись готовим роздільчим апаратом кооперації, ніж самі шукати відборця. На ювилейних зборах Союзу Укр. Купців не вели проводу кооператори, як зазначує автор, а тільки в них взяли діяльну участь, що можна тільки витати, як здоровий прояв єднання двох компонентів нашого господарського активу. Зрештою годимось уповні з закінченням автора: побіч кооперації до приватної ініціятиви!

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-на **ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ** вул. Боїмів ч. 4.

Польська хроніка.

НЕПОПУЛЯРНІСТЬ ЗОЛОТА. — ЧИ КІНЕЦЬ ТЕЗАВРИЗАЦІЇ?

Уже з кінцем травня 1933 р. почали впливати до Банку Польского золоті монети від приватних посідачів. Із цього джерела закупив банк до кінця року 1933. золота вартости біля 3.3 міл., а від початку цього року до кінця травня за 11 міліонів. Ті цифри дають основу до здогадів, що громадяни Польщі вповні довіряють тепер краєвій валюті і втікають від золота, ліквідуючи у великій мірі захована золоті резерви. Зміцнює ці здогади те, що й попит на золоті монети сильно впав, що відзеркалюється в курсі золотого доляра і рубля, що впав тепер нижче паритету. (З 8.94 на 8.905 і з 4.60 на 4.59). Зростають також вклади у банках і грошевий ринок стає вещо плинкіший.

Не можна, очевидно, відмовити деякого значіння загальним появам, проте деякі чи можуть погодитись з оптиміамом навіть чисто-господарських трибун, що голосять кінець тезавризації. Бо викуплене Банком Польским золото від приватних посідачів, це тільки невелика частина того золота, що за останні роки пішло в „панчохи". Зате — маючи на увазі згадані явища — може говорити про послабшання темпа тезавризації.

ПАРЦЕЛЯЦІЯ ЗАДОВЖЕНИХ ПОМІЩИЦЬКИХ ДІБР, „НЕ ДАМИ ЗЕМІ" І КОЛЬОНІЗАЦІЯ „КРЕСІВ".

Уряд обмірковує справу примусової парцеляції безнадійно задовжених дібр. З цього приводу забрав голос на сторінках „П. Газети Гандльов-ої" доцент аграрної економії краківського університету д-р Ст. Шмідт. Він радить закладати парцеляційно-осадничі кооперативи (на зразок мешканевих по містах), добути для них спеціяльні права і боронити при їх помочі „польську землю". Бо „того домагається перш за все розвиток подій „на східних кресах". Дика парцеляція загрожує там масовим переходам польської землі в чужі руки. Протиділати тому можемо, спрямовуючи кольонізаційну акцію на доцільні шляхи. Творити відповідно підібрані кооперативні формації вважаю за шлях (пише д-р Шмідт), на якому віджити може осадництво і кольонізація кресів, які в останніх літах не тільки завмерли, але вступились небажаному рееміграційному рухові".

ГОСПОДАРСЬКІ НОВИНИ З ТИЖНЯ.

Союз банків обнизив максимальну стопу при дисконті векслів з 9 і пів на 8 і пів. Оборотовий, короткочасовий кредит подешевіє, хоч щоправда буде все ще дуже дорогий, коли рівнити його ціну з ціною на Заході. — Уряд підготовляє проект примусової організації млинів з одночасною далекойдучою регуляцією їх чинностей. Ведення млинарства буде залежне від концесії. — Голяндські акції цілого ряду познанських цукроварень перейшли в польські руки. Відворот обережного голяндського капіталу від цукрового промислу, вказує на його погані перспективи. — 12. червня ц. р. святкував свое 25-ліття „Малопольскі Звйонзек Млечарскі" в Кракові, якого відділи у Львові, Станиславові і Тернополі конкурують з нашим „Маслосоюзом". У Львові має „Звйонзек" 7 крамниць і 2 відділи гуртової продажі.

Світова хроніка.

БАНКРОЦТВО, КОНКУРЕНЦІЙНІСТЬ І ПОЛІТИКА. — ЩО БУДЕ З НІМ. МАРКОЮ? — РЯТУЮТЬСЯ ЯК МОЖУТЬ.

Коли нещодавно всі біржі занотували нижчий курс нім. марки, сперіщ вдарили у великий дзвін: Німеччина банкрутує і то банкрутує планово. Найріжніші комента рі появилися в Англії: не тільки, мовляв, не можемо видістати своїх грошей (спинення трансферу), але ще й обезцінюванням марки хочуть німці відібрати Англії ринки збуту. Як бачимо з того, англійський купець і промисловець боїться конкуренції німців на

ПОДЯКА.

Товариству Обезпечень Assicurazioni Generali

Загальна Агенція Львів, Коперника 3, — дякую вічливо на цій дорозі за скору і акуратну виплату обезпеченевої суми по смерти мужа бл. п. Володимира Кипріяна.

Львів, дня 15. травня 1934 р.

ІВАННА КИПРІЯН.

полі господарства. Інакше Франція. Вона — як людина з нечистою совістю — все тремтить перед арестом фізичної сили свого сусіда. Гітлеризм — мовляв — почав великі, непродуктивні роботи мілітарного характеру, вжив усі позичені капітали на розбудову мілітарної могутности, що загрожує європейському мирові, а тепер у легкий спосіб хоче спекатись зобовязань і... банкротує. Ну шож? З Амстердаму пішли вістки, що марка буде вже швидко здевалювована за 40 пр. Тимчасом усупереч усім цим здогадам зявляє фінансовий диктатор Німеччини д-р Шахт, що вона не банкротує, тільки тимчасово невиплатна, бо не має збуту і що не буде девалюації марки. Що з того, що покриття банкнотів мінімальне, що пасивне сальдо білянсу в травні є 42.2 міл., а за 5 місяців 178 міл.? Німці майстри у штудерности. Видумали грошеві „ерзаци" (шпермарки, тощо), а тепер видумують „ерзаци" для сирівців. Ось у Берліні д-р Бергіюс заповідає, що чужі сирівці (причина пасивности білянсу) заступлять технічними винаходами. Ратуються німці як можуть. Якщо цей ратунок дійсно йде пляново через банкрутство і політику, то це тільки свідчить про велику силу нім. духа.

АКТУАЛІЯ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ.

Надії Радянщини на тісну співпрацю з Америкою послабшали. Т. зв. „закон Джонсона" не дозволяє давати кредити державам, які не платять старих довгів. А Радянщина не платить старих, а хоче нових кредитів. — Велика реформа податкової системи у Франції має на меті між іншим „накручувати кон'юнктуру", бо плянує численні полекші для торговлі і промислу. — Вашингтон у відповіді на англ. ноту заявив, що не годиться з поглядом Англії, яка важе свої американські довги з її европейськими претенсіями. Вашингтон не думає редукувати довжної суми, зате готов її прийняти в натурі. — У Будапешті почав радити міжнародній хліборобський конгрес. Поміж всьми секціями конгресу є жіноча. Тревтиме він до 20. ц. м. — Приступлення Німеччини до клірінгового договору Греції з Японією творить господарську новину: клірінговий трикутник. Досі в міжнар. торговельних взаємних платности вирівнювали між собою тільки 2 контрагенти. — Губернатор югослав. Нац. Банку заперечив вістку про плянову девалюацію динара. Вартість таких заперечень, очевидно, невелика.

В. Н-ий

По широкому світі.

— Віденська преса повідомляє, що посла Гбіхта усунено від проводу австрійської національ-соціялістичної партії враз з іншими провідниками.

— Австрійська рада міністрів закінчила наради над новою конституцією, яка обовязуватиме від 1. липня ц. р.

— Окружні суди в Болгарії викреслили з реєстрів всі політичні партії. Більшість партійних щоденників перестало виходити.

— З 13-ох держав довжників тільки Фінляндія заплатила в дні 15. червня ц. р. рату воєнного довгу Злученим Державам.

— Сенат Злучених Держав призначив 525 міліонів долярів допомоги фармерам, яким посуха заподіяла великі шкоди.

— Шведський міністер Сандлер склав німецькому послові протест проти припинення виплат довгу закордонним вірителям.

У НІМЕЧЧИНІ НЕ БУДЕ ДЕФЛЯЦІЇ.

БЕРЛІН, 16.6. ПАТ. Міністер фінансів Шаерін-Кроссіг на відчиті у Ляйпцігу запевнив, що в Німеччині не буде дефляції. Уряд перевів деякі ощадности тому, щоби здобути фонди для праці безробітним. Канцлер Гітлер теж заявився проти дефляції німецької марки.

Купелеві плащі 8·50 Матеріял на купелеві плащі 140 шир. зол. 4·50 та з купел. ручником у великім виборі „БАВАТНИЙ БАЗАР", Л. ГАНЦЕЛЬМАН, Львів, Гетьмана ч. 12.

Після вбивства мін. Перацького.

РОЗВЯЗАННЯ НАРОДОВО СОЦІЯЛІСТИЧНОЇ РОБІТНИЧОЇ ПАРТІЇ.

З Варшави повідомляють, що в пятницю 15. червня ц. р. влада розвязала народово-соц. робітничу партію у Варшаві та варшавському і поморському воєвідствах мотивуючи загрозою прилюдної безпеки і ладу. Перед кількома днями влада розвязала теж організації цієї партії в Катовицях та у Вильні.

СЕНЗАЦІЙНІ АРЕШТУВАННЯ У ВАРШАВІ.

З Варшави повідомляють, що у пятницю 15. червня ц. р. поліція перевела численні ревізії та арештування серед членів ОНР. Загалом арештовано біля 100 осіб.

ДЕМОНСТРАЦІЇ У ВАРШАВІ.

У пятницю вечором зійшлася біля будинку „Газети Варшавської" більша кількість молоді. Браму редакції заздалегідь замкнено і тому маніфестанти розкинули з навантаженого самоходу примірники цього щоденника для провінції та знищено неонову рекляму. Опісля вибили шиби в адміністрації другого ендецького щоденника „АБЦ". Воєвода Ярошевич зі сильним відділом поліції розігнав демонстратів.

СТЕПЕНЬ ГЕНЕРАЛА БРИГАДИ.

На внесок міністра військових справ марш. Пілсудського президент призначив у суботу 16. червня покійного міністра генералом бригади. Марш. Пілсудський закликав шефа кабінету полк. Соколовського і видав приказ про похорон з почестями, належними генералові бригади.

НУНЦІЙ МОЛИТЬСЯ НАД ПОКІЙНИМ.

У суботу рано нунцій Мармаджі прибув до каплиці військового шпиталю і молився над трупою покійника.

—o—

НОВИНКИ

— ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6. — Насс. 17:3 4—4

— Курси косметичні, затверджені владою під проводом лікаря-косметолога і інжинірахеміка — власна лябораторія Львів, Коперника ч. 42а/II., тел. 72-18. Практика у кабінеті „Distinction" під проводом Стефанії Гаврисевич. Дипльом дає право до самостійного ведення праці. Вписи приймають кожного дня. Виклади починаються 15. серпня. 1695 4-10

— Криниця. Всякі недуги навіть найбільш задавнені і жолудкові, серцеві, жіночі, безпліддість, нервові, сексуальна неврастенія, ревматизм й інші можна вилікувати лише в Криниці, а найвигідніше приміщення найдете в одинокім українськім пансіоні П. Яблонської. Krynica Zdrój, willa „Tatrzańska". 1628 5-?

— Вже від 4 зол. можна мешкати в першорядним пансіоні „Яблонських" у Гребенові (біля двірця) близько почти. Купелі річні, сонячні, товариські забави, прогульки, гри. **Радкевичева.** 1628

Розумний

перед виїздом до живців і літниць засобиться — у всіляні косметичні і гігієнічні предмети і пр. найдешевше і найкраще лише у перфумерії

С. Федера **Львів, ул. Сикстуська 7, або Коперника 15 а**

(побіч палати Гр. Потоцького)

тому, що ціни цих предметів у кліматичних місцях є подвійні а навіть потрійні а якість під кожним оглядом гірша. 2—5

— Равт Філії С. Українок у Львові в дні 21. червня 1934 р., саля Бесіди й Народного Дому! В переїзді на Жіночий Конґрес зїзджають до Львова українські делегації з Америки, Праги, Парижа і т. д. Для ближчого познайомлення нашого Громадянства з заграничними гістьми улаштовує Ф. С. У. равт, получений із спільною вечерою. Музика Яблонського і добірний буфет дасть змогу Гостям весело перевести вечір. Початок вечері год. 20, забави 21 год. Запрошення видає і зголошення на спільну вечеру приймає Ф. С. У. Львів, Підвале 7. від дня 18. червня 1934. передпол. від 10-ої—1-ої год., попол. від 17-ої до 19-ої. 1712

— Чи знаєте як заквашувати пастеризоване молоко? Як ні, жадайте в котрійнебудь крамниці „Маслосоюзу" безплатного проспекту про пастеризоване молоко, де це вияснене. 1741

— В часі спеки щезає апетит, бо організм домагається поживи більше прохолодної. Одне зробіть помилку у відживі і через те зіпсувати собі весняні втіхи. Відомо, які добрі і легкостравні десери — будині Еткера, подавані в ріжних відмінах. Мають вони велику відживну вартість і знаменито смакують. Споживаючи їх, можна легко ощадити на чому іншому. В горячі дні вказані д-ра Еткера „Червона кашка" і „Амброзія", делікатні галяретки, які приладжуємо без жадних додатків.

— „Під вільним небом" в опрацьованню інж. К. Пясецького вже давно вижиданий **підручник** для всіх, що уладжують **народні свята, фести-ни, забави** і т. п. Вичерпуючі поради й інформації: Наклад Вид. Кооперативи **„Батьківщина" Львів, вул. Домініканська ч. 11. Ціна 1.50 зол., з почт. перес. 1.70 зол. Головний склад: Книгарня Наук. Т-ва ім. Шевченка, Львів, Ринок 10.** 1715 1—3

— Небувалою нагодою є посезонова випродажа, яку уладжує ф-ма **A. G. B.** вул. Леґіонів 13, де по ревеляційно низьких цінах можна набути всілякого роду шовки гладкі і у взори та наймодніші вовни. Решткн за безцінь.

— Товариський зїзд товаришів, абсольвентів VIIa і VIIб з 1914 р. в перемиській українській гімназії прохається прибути до Перемишля на двацятьлітний товариський зїзд в дні 29 червня ц. р. Збірка у гімназії год. 7.30. — За Комітет: **Антін Артимович.**

— Збірка учасників хлопячої оселі на Соколі б. Підлютого дня 22. червня ц. р. 1) у Львові у вестибулі Гол. Двірця до поїзду ч. 1711, год. 6.45 рано.; 2) в Стрию на пероні до поїзду ч. 1223, год. 9.30; 3) в Брошневі на стації, год. 11.20. — **Комісія хлопячої оселі на Сокоді б. Підлютого.**

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. **Поручає повни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах.** При закупні товару від 5. зол. даром бієтки до першорядних кін. 5/73 66-?

— Карти вступу на Жіночий Конґрес у Станиславові можна буде діставати щойно на місці, на підставі запрошення. Комітет не буде таких карт висилати нікому на його приватну адресу ані видавати їх раніше.

— Посвячення української керамічної фабрики у Львові. В пятницю 15. ц. м. відбулося у Львові при вул. Потоцького 58 дуже симпатичне свято посвячення української керамічної фабрики, яку веде відомий різьбар Сергій Литвиненко. Посвячення довершив о. крил. Ю. Дзерович в приявї персоналу фабрики і запрошених представників української преси. Невеличка фабрика, зразково технічно вивінувана, є під теперішню пору вже у повному розгарі праці. Широкі полиці здовж стін у тих кімнатах переповнені пригарними зразками української кераміки, серед яких переважають найкращі народні мотиви Полтавщини та Гуцульщини. Впадає в око тонкість рисунку, казочна дуже гармонійна гра кольорів і велика солідність виконання. Таких зразків давно вже не бачила Галичина. У фабриці найшло працю 16 осіб персоналу.

— Страйк у Львівських Броварах закінчений. Мин. тижня — як довідуємося — закінчився страйк у Львівських Броварах взаїмним порозумінням дирекції та робітників. Всі робітники вернулись до праці, причому ніодного з них не зредуковано і не переведено ніякої обниж-ки платні.

— Заповідник в Горганах. Н. Т. Ш. подає громадянству до відома, що митрополит Шептицький, цей меценат української науки і культури, утворив у своїх столових добрах, а саме на горі Яйце (1600 м.) коло Підлютого перший український дезерват (заповідник). Цей заповідник, поверхні 275 гектарів, обіймає комплекс кедрового дерева, такого вже рідкого в

Купуючи ювилейну відзнаку III-го Краєвого Здвигу Українського Сокільства — даєте рівночасно лепту на викупно „Українського Городу".

Карпатах. Опіку над резерватом передав Митрополит Науковому Товариству. Математично-природничо-лікарська секція НТШ на засіданні 14. ц. м. вибрала разом з делегатами столових дібр дві комісії, а саме одну до влаштування святочного відкриття заповідника, що буде дня 5. серпня ц. р. в Підлютім, а другу постійну наукову, що займеться разом з управою дібр дослідом і описом заповідника під оглядом науковим і туристичним. Рівночасно намічене р. кат. Ординаріятом утворення ще кількох резерватів на нашій території; деякі вже близькі зреалізування. Точніший фаховий огляд значіння таких заповідників для культури і науки появиться незабаром у нашім часописі.

— **За шкільний саботаж.** Перед трибуналом присяжних суддів у Перемишлі скінчився 4-денний процес проти чотирьох українців, яким закинено, що осінню м. р. переводили саботажну акцію в Яворівщині. На основі вердикту присяжних суддів трибунал засудив обв. Гумовського на 5 літ, обв. Форостюка на 3 роки, Тимка Дацка на 2 і Сенька Дацка на півтора року вязниці.

— **Град.** Громаду Комарянки пов. Турка навістила градова буря і знищила велику школи. Град знищив землеплоди на просторі коло 300 гектарів. Колова комунікація наслідком великої води на дорогах перервана.

— **За кольпортажу летючок.** Перед судом присяжних у Львові відбулася розправа проти студента прав Олександра Федичевського, якого поліційний агент приловив 24. лютого ц. р. на подвірі Академічного Дому з валізкою, в якій находилися летючки ОУН. Його обвинувачено в належанні до ОУН та кольпортажі нелегальних видавництв. Присяжні судді затвердили тільки питання щодо кольпортажі і трибунал засудив Фединського на 2 роки вязниці.

— **Нема нормалізації шкільних зошитків.** Міністерство освіти здержало введення в життя розпорядку про нормалізацію шкільних зошитків. Тому в новому шкільному році молодь може вживати дальше ріжні зошитки.

— **Краєва хроніка.** На полях громади Олешів пов. Товмач упав з висоти 18 метрів літак., власність спортового т-ва зі Станиславова і розбився, причому тяжко потовкся пільот Гординський. — В Мервиці пов. Жовква 72-літній Мих. Михальчук пробив на смерть ножем свого сина й тяжко ранив його жінку, посперечавшись з ними за маєток. — Перед коломийським судом присяжних стануло Стефан Гжибовський і Гриць Савчук з Підгайчик, що фальшували й пускали в обіг фальшиві монети. — В Дністрі коло Самбора знайшли тіло 25-літнього Стефана Намачинського, якого хтось убив і кинув у ріку. — Коло Влодави вимордовано цілу родину Боярських, зложечу зі 7 осіб. — В Самборі 27-літній залізничий бляхар Альбін Павловський зачадився на смерть зі своєю приятелькою Яніною Нестлівною, не могучи наслідком спротиву родичів з нею побратися.

— **Зі Львова втік** урядовець нафтового концерну „Галіція" В. забравши з каси 8.000 зол. на виплату для іншої установи.

— **Братовбивство.** В лісі біля Старжині пов. Ланьцут побачили люди в рові людські ноги, що виставали із землі. Повідомлено поліцію, що звеліла викопати трупа. Показалося, що це тіло Леона Туруша, якого вбив брат Марко і затягнув до ліса, де закопав. Душогуба арештовано.

— **Збірне самогубство.** В ліску на Піскові Горі коло Тарнова відобрали собі життя три 20-літні ученики III р. вчительської семинарії, Станислав Концевич, Еміль Войтурський і Тадей Шерчак. Всі стріляли собі в рот з того самого револьвера по черзі. Причиною самогубства були лихі ноти, а також факт знесення третього семинарійного курсу у звязку з реорганізацією шкіл. Кажуть, що до змови самогубців належав ще один ученик, але йому не стало відваги.

Товари блаватні
вовни. шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 105—180 Телефон 25-55.

— **Нема власників дібр у Німеччині.** На основі нового спадкового права в Німеччині селянином (Бавер) може називатися тільки власник дідичної сільської загороди. Власник всякого іншого рільного або лісового маєтку а також наємник дідичної сільської загороди має називатися тільки рільником (Ляндвірт). Так перестають існувати загально приняті в Німеччині назви власник дібр (Гутсбезіцер), власник лицарських дібр (Ріттергутсбезіцер) або державець (Пехтер).

— **Вовки напали на село.** В місцевости Мара пов. Путна (в Румунії) сталася перед кількома днями незвичайна подія. З недалекого ліса вибігла велика тічня вовків і викликала серед населення страшенний переполох. Вовки покусали 18 домових звірят і 25 осіб, які перевезено до шпиталю. Повідомлена жандармерія застрілила кількох вовків, а інші щезли в лісах.

— **12 томів матеріялів до світової війни.** З почину комісаря військових справ у Совітах, Ворошилова, штаб червоної армії видає в 12 томах матеріяли і документи, що торкаються світової війни. Матеріяли призбирані в воєнних архівів.

—o—

Із судової салі.

Відгомін конфіскати „Діла" перед судом.

У суботу 16. червня ц. р. відбулася розправа за конфіскату „Діла" (ч. 126) перед трибуналом у складі: радник Льокер як предсідник, радники: Бендашевський і Ласковський як вотанти. Згадане число „Діла" сконфісковано за звіт зі судової розправи проти Микити Бучка і товаришів, а саме за зізнання підс. М. Бучка та св. Ілька Шевчука. Проти тієї конфіскати адв. д-р Лев Ганкевич вніс відклик до окружного суду.

ЗВІТ З ЯВНОЇ РОЗПРАВИ НЕ ПІДЛЯГАЄ КОНФІСКАТІ.

Оборонець д-р *Лев Ганкевич* писував мотиви відклику. На вступі пригадав виразний припис закону, а саме статтю 316. к. к., яка каже, що все з явної розправи можна оголошувати друком. І тому звіт з ходу розправи не може підлягати конфіскаті, тим більше, що цей звіт є правдивий. На доказ покликав протоколи з карної розправи проти підс. М. Бучка і товаришів.

ПРОКУРАТОР ІНТЕРПРЕТУЄ ЗАКОН.

Прок. Цигана піддержав внесок прокуратури затвердити конфіскату „Діла", бо — мовляв — звіт незгідний з правдою, себто зі зізнаннями підсудних і свідків. Але навіть правдивий звіт з явної розправи — на думку прок. Цигана — підлягає конфіскаті, коли зізнання підсудних можуть викликати публичний неспокій. Підсудний не сміє так боронитися, щоби своїми зізнаннями міг поповнити новий злочин. І тому, коли протоколи явної розправи стверднять правдивість сконфіскованих уступів звіту зі судової розправи, то всеж таки прокуратор підтримує конфіскату, бо зізнання підсудного свідка про побиття поліцією неправдиві.

РЕПЛІКА ОБОРОНЦЯ.

Оборонець д-р *Лев Ганкевич* заявив, що це нова інтерпретація закону. Вона квестіонує навіть право предсідників усіх трибуналів. Бож предсідник веде розправу при замкнених дверях, коли на розправі розглядають неетичні чи неморальні вчинки. І коли предсідник Бендашевський не вів тайної розправи проти підс. М. Бучка, тоді звіт можна було оголосити друком. До того ж доки сам прокуратор не притягнув підсудних за їх зізнання на розправі до відповідальности, не можна вважати тих зізнань неправдивими.

Трибунал по нараді допустив доказ з актів і розправу відложено. Про вислід цієї цікавої розправи своєчасно повідомимо.

Відгомін подій у Мокрянах і Купновичах.

ЗІЗНАННЯ СВІДКІВ.

У суботу 16. червня ц. р. зізнавало 11 прокураторських свідків, які здебільша підтвердили акт обвинувачення. І так **св. Петро Томашевський** зізнав, що хату його шваґра Березького облягала юрба з 200 до 300 людей. **Св. Оспа,** комендант поліції у Дидятичах зізнає, що могилу в Мокрянах Великих висипали селяни в ночі. Підчас сипання могили дійшло 5 травня ц. р. до сутичок селян з поліцією.

На питання прокуратора каже, що в днях 5. і 6. травня ц. р. висипали селяни в його районі 10 могил. Могили сипали в ночі або між 7 і 8 год. рано. Селяни хитрощами заманювали священиків, щоби вони посвятили могили. Одному священикові казали селяни, що везуть його до недужого, а опісля приказали посвятити могилу.

Св. Юркевич, комісар поліції у Самборі зізнавав, що ОУН розвело акцію за висипуванням могил і тому селяни сипали могили. Каже, що духовенство посвячуванням могил легалізувало акцію ОУН.

Оборонці заголосили внески, щоби покликано ще 30 свідків. Трибунал відкинув усі внески оборони.

ПРОМОВА ПРОКУРАТОРА і ОБОРОНЦІВ.

Опісля промовляв прокуратор, який піддержував акт обвинувачення. Домагався для всіх підсудних строгого виміру кари.

Опісля промовляло шістьох оборонців, які виказували непричасність підсудних у згаданих подіях.

Присуду слід сподіватися пізним вечором.

—o—

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „МАНДРІВКА ПО ВАРШАВІ", водевіль на 7 дій *Шовера;* музика *Зонненфельда.*

Пєса обрахована на широкий абут, може й на міську канікулу. Старенька вона, дотепи повипадали з неї, як зуби. Що спокушує директорів театру відновляти таке виловище, якими наші мандрівні театри захоплюють сільську і маломістечкову публику? Амбіція режисера, що хоче показати, як можна декораціями і всякими штучками дати публиці щось, що їй подобається, так, що і не встигне вона зміркувати, на чому все це тримається. Карета, що виїжджає на сцену, поїзд, живе порося — ось головні актори, що збирають оплески.

Ця буцім-то народня оперетка йде головне силами драматичних акторів, здебільша безголосих. Може це й краще, бо не зовсім виразне чути на салі куплетів, які роблять конкуренцію у третерядних кінах. Уявляємо собі, що пів-інтеліґенція буде мати справжню насолоду, духову і фізичну, коли роззявить рот на декорації. Що думають собі на такій виставі справжні інтеліґенти? важко збагнути. Може попросту приходять, щоб скинути зі себе тягар інтеліґенції, який їх придушує.

м. р.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 17. VI. год. 3:30 пол. „Пілчата з одностроїх". Ціни найнижчі.

Неділя, 17. VI. год. 7:30 веч. „Мандрівка по Варшаві". Абон. 23.

Понеділок. 18. VI. год 7:30 веч. „Мандрівка по Варшаві" Абон. 53.

Театр Різнороднотей.

Неділя, 17. VI. год 7:30 веч. „Мірля Ефрос". Абон. 24.

Понеділок. 18. VI. год 7:30 веч. „Мірля Ефрос".

Кіна.

АПОЛЬО: „Їх остання стріча".

АТЛЯНТИК: „Світ належить до тебе" (Сесе Сакаль).

ВАНДА: „Жінка та шпіон".

КАСІНО: „Пригода опівночі".

КОЛІСЕЙ: Нечинне.

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Бал бідних дівчат" (із Містенгет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Крилате фатум", ревія „Гуляй душа без контуша".

МІРАЖ: „Година з тобою", „Гонората чесної жінки".

МУЗА: Равневу в Відні"

ПАЛЯС: „Подружній контракт" (Габерія Свансон)

ПАСАЖ: „Червоний вітер".

ПАН: „Шерлок Голмс", „Чужим міхро пілувати".

СВІТ: „Любка з кабарету", „Серця вічно молоді".

СОНЦЕ: „В тайній службі" та ревія.

СТИЛЬЄВЕ: „Світ без мужчин" і ревія „Сто потіх".

ХІМЕРА: „Великий ярмарок кохання".

УТІХА: „Грабіжник із Марока" і ревія.

Закордонне радіо.

Неділя, 17. червня 1934.

Давентрі (1500) [illegible]

день (506,8) 11·40 „Ді Шульдігкайт дес ерстен Геботес" реп. муз. неса Моцарта, 17·55 „Сумерк богів" оп. Вагнера, **Братислава** (298,8) 19·50 Концерт (муз., спів), **Прага** (470,2) 7·00, 11·00 Концерт, 20·15 „Вуйко з Америки" муз. комедія Юріста, **Берлін** (356,7) 16·00 Солісти, **Гамбург** (331,9) 20·00 „Бокаччіо" оп. Суппе, **Кенігсвустергавзен** (1571) 15·30 „Вишні й кохання" (вес. авд.), **Кельн** (455,9) 11·05 Камер. музика, 21·00 „Ді Абрайзе" оп. Д'Альберя, **Лайпціг** (382,2) 12·10, 20·0 Концерт, 22·30 Юлита й Гольферинес муз. пов. Нестроя, **Штутгарт** (522,6) 20·1 „Г-дина" оп. Джонса, **Будапешт** (549 [illegible] 21·45 Циг. музика, 18·20 „Пагли [illegible] вівали, Міляно [illegible] 20·45 (1 [illegible] (420,8) 18·00 Л[illegible] [illegible]ика.

Понеділок, 18. червня 1934.

Відень (506,8) 17·30 Молоді соліст., 19·10, 20·45 Концерт, **Братислава** (29?,8) 12·30 Концерт, **Прага** (470,?) 14·00 Концерт сальон. квартетт, **Копенгаген** (255,1) 21·00 Данські пісні, **Париж** (1649) 20·00 Камер. музика, **Атльона** (531) 20·00 20·30, 21·45 Спів, **Білгород** (439,8) 17·00 Пісоньки, 20·30 Опера, **Берлін** (356,7) 18·50 Хоральні пісні 18. і 19. ст., **Гамбург** (331,9) 18·00 Камер. музика, спів, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 18·20 Дрібні твори вел. композиторів, **Штутгарт** (52?,6) 10·30 Ґрігові пісні (Лінгор, тенор) 21·15 „Цей Меджет уид кайн Ман", оп. Суппе, **Будапешт** (549,5) 13·30 Цит. музика, 18·45 Концерт оп. орхестри, **Міляно** (368,6) 11·30 Камер. музика, 17·10 Тріо, 22·00 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 12·30 Квінтет, 17·00 Бок. інстр. концерт.

Львівське радіо.

Неділя, 17. червня 1934.

8·30—9·55 Ранішня авдиція, 10·00, 14·15 Популярна музика з гр. плит. 12·05 Метеорольоґічний комунікат для села, 12·10 Концерт, 14·00 Відч. „Приємність, відпочинок, здоровля", 14·30 Цитрові дуети, 15·00 Шопкінництво в пів. сх. воєвідствах, 15·15 Старі вальси (гр. пл.), 15·25 Огляд ринків рільних продуктів„ 15·35 Пісоньки (хор Юранда з гр. пл.), 15·45 Сільська авд. „Старість не радість". (6·15, 17·40 Фрагмент змагань за мистецтво Польщі (з Познання), 16·?0 Концерт, 17·00 Концерт хору, 18·00 Архіпелаґ колірових хмар, 18·20 Джез. на два фортепіяни, 18·45 Літ. фейл. „Кожний є поетом" (вид. Карло Іжиковський), 19·00 Вечірка, 19·15 Популярний концерт, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Актуальний фейлетон. 20·12 Легка музика, спів, 22·02 Почт. техн. скринька, 22·15 22·16 Спортові вістки.

Понеділок, 18. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Джезова музика, 13·05 Арії з улюблених опер (гр. плити)., 14·00 Збіжева біржа, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Година легкої музики, пісоньки (Ігo Сим), 17·00 Для старших дітей: „Крадене" (Сирокомлі), 17·15 Камер. концерт, 18·00 Для жінок: „Чи варта робити запаси на зиму?", 18·15 Гр. плити, 18·45 Бадачка Бр. Вінавера, 18·55 Наука стенографії, 19·05 Вечірка, 19·15 Форт. реціталь, 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки. 20·02 Фейл. „Геройські германчі", 20·12 Легка музика, 21·02 Прольківські легіони, 21·12 Симф. твори сучасних композиторів, 22·00 Літ. фейл. „Захожий" (Ст. Пшибишевський), 22·15 Танкова музика.

Присилайте передплату!

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 9·27 зол. Канадійський долар 9·26.

У Варшаві були такі курси: Лондон 36·74, Париж 34·97, Берлін 202·50, Цюріх 172·05, Амстердам 359·10, Прага 22·05, Міляно 45·65, Брюсель 123·80, Данціг 172·00, Копенаген 118·19, Відень 0·99—100.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 17. червня п. р. в наслідок знижкової тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 л.	молока	0·13 зол.
1 л.	сметани	0·55 „
1 к.	яєць	2·35 „

Тенденція на масло, молоко і яйця знижкова; на сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що 18. червня п. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, якою подвіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Нормальні курята (пара курят важить більше як 1 кг.) за 1 кг. 1·10 зол. Дрібні курята (пара курят важить менше як 1 кг.) за 1 кг. 0·70 зол.

Кури		І кляса	0·80 „
„		ІІ „	0·60 „

Тенденція знижкова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКА

25-ти літній зїзд матуристів української гімназії в Перемишлі з 1909 р. відбудеться дня 29. червня п. р. Зголошення надсилати на адресу проф. Михайла Федевича — українська гімназія.

Музичне Товариство ім. **Лисенка** в Яворові оголошує конкурс на посади учителів скрипки і фортепіяну. — Кваліфікації і умови слати до 1. липня 1934 р. на адресу др. Михайло Фільц — адвокат в Яворові. 1738 1—2

Ідемо на прогульку!

Повітря і рух побуджують апетит, — а в дорозі так само, як у хаті знаменито смакують

Будині Еткера.

Скоро привертають вони зужиті сили, проходжують і добре служать здоровлю.

Dr. A. Oetker.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЗОЛОТО, СРІБЛО купує і платить найвищі ціни Домбровський і Розважевський. Львів, Академічна 2. 6/78 3—7

2 кімнати, кухня — сонячні, повний комфорт до винайму, Генінга 20. Мороз. 1727 3—3

ДОРА, прегарне кліматичне дітище Гуцульщини. Вигідний, приємний побут лише пансіон „Малява". — Добірна домашня кухня, дешева ціна. 1739 1—5

САЛЬОН бароковий, кредене. стіл у добрім стані продам. Домініканська, ч. 11, II. пов. м. 8. 1739 а 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

Конкурс.

Філія „Сільського Господаря"

в Бродах прийме агронома до праці в повіті. Рахуємо на людину з довшою агрономічною практикою і організаційним хистом — Платня згідно з умовою. Зголошення з поданням вимог прохаємо надсилати до 15-го липня 1934 р. на адресу: Філія „С. Г." в Бродах вул. Пілсудського ч. 46. з листами пов. Союзу Кооператив.

Купи зараз щасливий льос в колектурі С. ГАЛЬПЕРНА, Станиславів Сапіжинська 3.

Конто П. К. О. 153—287. 1741

Увага: на зниженні ціни

Першої в'денської хем'чної пральні і штучної барвильні

Львів ул. Леквеля 5 б. — Тел. 70-58.

Хемічне чищення мужеського убрання від	зол. 3·50
Хемічне чищення мужеського або жіночого плаща від . .	зол. 3·50
Хемічне чищення жіночого костюму	зол. 3·00
Хемічне чищення суконки .	зол. 2·00
Хемічне чищення светеру .	зол. 1·00
Шовкові блюзки	зол. 1·00
Спідничка	зол. 1·00
Фарбування муж. убрання або жіноч. плаща . . .	зол. 6·00

Для П. Т. держ. Урядовців 10% знижки Відбір і достава задурно.

Спеціяльність: чищення килимів і фіранок

Замовлення з провінції полагоджуємо негайно. 1575 10—10

Мухоловки кооперативи „ПЛАСТ" винищать безпощадно усі мухи. Жадайте їх усюди. Замовлення полагоджуємо відворотною почтою. **„ПЛАСТ", Львів, Городецька 95.** Тел. 26. 1632 2—? Тел. 26

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

Гальо! Гальо! Увага! Аматори музики!

Величезна знижка цін

на мандоліни, ґітари, ялинкові гармонії, дуті інструменти та всілякі музичні прилади **у фабричнім Складі Музичних Інструментів**

Леопольд Гуттерер, Львів, Сикстуська 19 телефон 107-83.

Виробляємо комплетні орхестри. 1712 2—2

ЗА БЕЗЦІН

товари літні, шовкові і вовняні — у

Галицьким Магазині Новостей Галицька ч. 15.

Для прикладу кілька цін:

Перкаль	0·35	Вовна „шкоцька"	1·65	Сирий шовк	1·20
Воаліна	0·60	Вовна мішкова	1·75	Полотно на сорочки	1·35
Крепон	0·80	Вовна на мундурки	1·80	Вовн. рожев. 90 шир.	0·90
Панама	0·90	Вовна Букле 130 шир.	4·50	Полотно на прост. 140 шир.	1·25
Шовк до прання	1·—	Вовна на плащі	6·—	Атлас пост.	1·70
Епонж	1·—	Суконко жін.	3·—	Пошевки мереж.	2·—
Шантунґ-Пріма	1·50	Шевіоти 150 шир.	2·30	Простирала з кант.	2·—
Птіт-рен	1·50	Полотно 80 шир.	0·55	Обрусове	2·20
Птіт-рен Пріма	2·65	Маджоляни 80 шир.	0·85	Капи	3·—
Рипс шовк.	1·30	Шифон 80 шир.	0·90	Ручники вафл.	0·30
Маркізета шайн.	1·80	Сирівка	0·55	Ручники купел.	0·50
Креп-Сатен	1·70	Перкалїна колір.	0·65	Стирки корчин.	0·40
Креп-Монґоль в дес.	2·80	Димка на підшт.	0·65	Серветки	0·25
Креп-Маррокен	3·30	Зефір сирий	0·55	Хустинки муж. і жін.	0·15
Крепон-Жоржет	2·50	Зефір Пріма	0·80		

При закупі товару даром бісти до кін ПАЛЯС, АПОЛЬО і АТЛЯНТІК.
Замовлення з провінції полагоджуємо відворотною почтою.

Оповіщення судової ухвали.

З огляду на обмеження польським законом прав української мови на виразне жадання суду умішуємо це оголошення в польській мові.

Sąd okręgowy we Lwowie.
Wydział II. handlowy.
dnia 23. listopada 1933.
Firm. 963/33.
A. VII. 211.

Wpis firmy zakładu ubezpieczeń.

Do rejestru wpisano dnia: 19. grudnia 1933.

Brzmienie firmy: Towarzystwo działa pod firmą: „Dnister" Towarystwo wzajemnych obezpieczeń u Lwowi, w języku polskim: „Dnister" Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń we Lwowie, w języku niemieckim: „Dnister" Wechselseitige Versicherungsgesellschaft in Lemberg, w języku francuskim: „Dnister" Société d' Assurances Mutuelles à Léopol, w języku angielskim: „Dnister" the Mutual Insurance Company in Lwow, w języku rumuńskim: „Dnister" Societate Asigurariel Reciproace in Leov, w języku czeskim: „Dnister" Vzájemná Pojistovací Spolecnost ve Lvove.

Siedzibą firmy jest miasto Lwów.

Plan działalności:

Towarzystwo opiera się na zasadzie wzajemności i ma na celu zgodnie z tą zasadą i zgodnie z postanowieniami statutu ubezpieczenie członków swoich:

1) od pożaru, uderzenia piorunu i eksplozji, 2) od ubytku w dochodach, wynikłego z przyczyn wyżej wymienionych, 3) od stłuczenia szyb, 4) od pęknięcia dzwonów 5) wskutek zepsucia się wodociągów, 6) od gradobicia, 7) od kradzieży i włamania, 8) od wypadków i odpowiedzialności prawnej.

Ten podział nie wyklucza wprowadzenia na zasadzie uchwały walnego zgromadzenia zatwierdzonej przez państwową władzę nadzorczą i innych jeszcze rodzajów ubezpieczeń i stosownych do nich działów lub przyłączenia nowych rodzajów ubezpieczeń do istniejących.

Każdy dział tworzy dla wszystkich swoich członków odrębny stosunek wzajemności. Członkowie ubezpieczeni w jednym dziale nie odpowiadają za wyniki operacyj innych działów i również majątek jednego działu nie może być egzekwowany z powodu roszczeń, wynikłych przeciw któremukolwiek z innych działów.

Wszystkie działy pozostają pod jednym wspólnym zarządem.

Koszty wspólnego zarządu będą rozdzielane corocznie na poszczególne działy w stosunku oznaczonym przez radę nadzorczą.

Zaprowadzenie ubezpieczeń pod 2), 6) i 8 nastąpi na zasadzie uchwały rady nadzorczej zatwierdzonej przez państwową władzę nadzorczą, po zatwierdzeniu przez tę władzę odpowiednich warunków ubezpieczeń.

Towarzystwo wykonuje również działalność w zakresie ubezpieczeń pośrednich (reasekuracja) w działach uprawianych bezpośrednio.

Czas trwania towarzystwa jest nieograniczony.

Na koszta założenia i organizacji działów 2), 6) i 8) § 1) a zarazem jako fundusze obrotowe i gwarancyjne tychże działów, utworzone będą osobno dla każdego z tych działów kapitały zakładowe, asygnowane zaliczkowo z kapitału zapasowego działu 1).

Kapitały zakładowe każdego z działów wymienionych w § 1. pp. 2), 5) i 8) wynosić mają po 50.000 zł. a p. 6: 100.000 zł. Kapitał zakładowy w dziale wymienionym w § 1. p. 7) został zapożyczony z kapitału zapasowego działu 1) w wysokości zł. 30.000.

Zaliczka wzięta na utworzenie tych kapitałów zakładowych z kapitału zapasowego działu 1) będzie oprocentowana wedle stopy 4% rocznie na rzecz tego działu 1) z rocznych nadwyżek odnośnych działów.

Z chwilą pokrycia kosztów założenia i organizacji, oraz gdy kapitał zapasowy w danym dziale wzrośnie do wysokości ustanowionego dla tego działu kapitału zakładowego — zaś w dziale 7) do wysokości 50.000 zł. należy przystąpić do spłaty kapitałów zakładowych.

Kapitał zakładowy ulega spłacie na mocy uchwały walnego zgromadzenia i spłata ta dokonywa się jednorazowo w całej sumie.

Zakres działania: Terytorjalny zakres działania Towarzystwa rozciąga się na województwa: lwowskie, krakowskie, tarnopolskie, stanisławowskie i cieszyńską część województwa śląskiego.

Towarzystwo opiera się na zmienionym statucie z dnia 26. IV. 1932. L. rep 25.699.

Zarząd (dyrekcja) towarzystwa składa się z 1 do 3 członków wybranych na lat 3 przez radę nadzorczą.

Członkami zarządu są Jarosław Kołtuniuk, zam. we Lwowie, Podwale 7., Włodzimierz Decykiewicz, zam. we Lwowie, Podlewskiego 1. i Inż. Juljan Mudrak, zam. we Lwowie, Grochowska 15.

Prokurentami ustanowiono: Zenona Rutkowskiego, zam. we Lwowie, Wulecka boczna, Jana Spolitakiewicza zam. we Lwowie, Wojciecha 2a., Jana Moroza zam. we Lwowie, Heninga 20., Romana Konaszewycza, Lwów, Hausnera 7., Lwa Petruszewycza, Lwów, Czarneckiego 26. i Emanuela Czesnyka zam. we Lwowie, Grunwaldzka 9.

Podpis: pod napisanem, wydrukowanem, lub wyciśniętą stampilą firmą towarzystwa podpisuje dwóch członków zarządu, lub jeden członek zarządu i jeden prokurent.

Ogłoszenia: Wszystkie obwieszczenia Towarzystwa będą ważnie ogłoszone w Monitorze Polskim oraz w jednem z pism codziennych, które oznaczy rada nadzorcza.

Sąd okręgowy we Lwowie.

Dr. Lisowski
Sędzia okręgowy.

Зь редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

ч. 159 (13.704). Львів, вівторок 19. червня 1934 Pocztowe opłate opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Льосування премій „Діла"

для точних передплатників.

Дня 17. червня ц. р. відбулося друге зчерги льосування премій для всіх тих передплатників „Діла", що вплатили передплату по кінець червня ц. р. Льосування відбулося під проводом мец. д-ра Суховерського Осипа, а до комісії входили: п. Гресяк Василь і п. Гузар Ярослав. Льоси тягнув 9-літній Володимир Роман Лотоцький, ученик IV. кл. вселюдної школи.

ВИСЛІД ЛЬОСУВАННЯ ТАКИЙ:

1) Ч. ЛЬОСУ 642. ЯВОРІВ, Д-Р ГАЛУЩАК, пятьдесятьзолотова облігація Премієвої Будівельної Позички ч. 748.568, закуплена у банковому домі О. Гріс, Львів, Легіонів 1.

2) Ч. ЛЬОСУ 2623. ЛЬВІВ, ПРЕЗ. ДЕЦИКЕВИЧ ВОЛОДИМИР, килим, проекту арт. Петра Холодного, вартости зол. 150. Килим закуплений у фірмі: Гуцульське Мистецтво, Косів коло Коломиї.

3) Ч. ЛЬОСУ 224. ТЕРНОПІЛЬ, ГРИГОРІЙ КЛИМ, чотири англійські сорочки марки Van Heusen, — або інший товар вартости зол. 120, до довільного вибору у фірмі Ґабріель Штарк, — Львів, пл. Марійська 11.

4) Ч. ЛЬОСУ 264. МОГИЛЬНИЦЯ, о. ІВАН ЯВОРСЬКИЙ, мосяжні меблі, вартости зол. 100, до довільного вибору у фірмі Іван Возачинський — Львів, площа Бернадинська 15.

5) Ч. ЛЬОСУ 216. ТЕРНОПІЛЬ, ДМИТРО БУРБАН: матеріял на вбрання вартости зол. 50, до довільного вибору у фірмі: Іван Валлях і Син — Львів, Ринок 38.

6) Ч. ЛЬОСУ 412. ГОЛОГОРИ, Д-Р ЛОПАТИНСЬКИЙ: Косів к. Коломиї. Одномісячний побут, враз із повним утриманням (на бажання дієтетичним) і окремою кімнатою у пансіоні „Анна", п. Анни Герасимович, у Косові к. Коломиї.

7) Ч. ЛЬОСУ 2098. КОМАРНО, ЗАДАТКОВЕ ТОВАРИСТВО: радіо-приймач батерійний новий, удосконалений „Чвірка Б" Philips'a — з голосником усередині і 4-ма лямпами „Miniwatt". Виробу фабрики: Polskie Zakłady Philips, Warszawa, Karolkowa 36-44. Вартість зол. 235.

8) Ч. ЛЬОСУ 1827. УЖГОРОД, ЕВГЕН БУЛЬКА: чаю найліпшого два кг. і кави найліпшої два кг. вартости зол. 100. Товар доставить фірма: Перше Варшавське Імпортове Т-во „E. W. I. G.", Акц. С-ка Варшава, Лешно 10.

9) Ч. ЛЬОСУ 497. ЧОРТКІВ, Д-Р РОСЛЯК: туалетка з дзеркалом для пань — гуцульського мистецького виробу, — вартости зол. 180. — закуплена: Торг. Пром. Дім „Достава", Львів, Ринок 43.

10) Ч. ЛЬОСУ 2074. САМБІР. ВОЛОДИМИР ВОЛЯНСЬКИЙ: Дводенний побут враз із повним утриманням і окремою кімнатою у пансіоні „Зелемін" в Гребенові.

11) Ч. ЛЬОСУ 637. ЯРОСЛАВ, „УКРАЇНСЬКА БЕСІДА": Криниця. Одномісячний побут враз із повним утриманням і окремою кімнатою у пансіоні пані М. Яблонської „Вілля Татжанська" в Криниці.

12) Ч. ЛЬОСУ 2863. ПОС. ВЕЛИКАНОВИЧ ДМИТРО: Подорож кораблем із Ґдині до Стокгольму. Речинець виїзду дня 2-го серпня ц. р. Подорож закуплена у фірмі Польське Бюро Подорожей Франкополь, Варшава, Мазовецька ч. 9.

13) Ч. ЛЬОСУ 630. БОЛЕХІВ, Д-Р ГАРАСИМІВ: Фотографічний апарат найновішої системи Кодак Сікс—20, закуплений у фірмі Іван Буяк, Львів, Коперника 4.

14) Ч. ЛЬОСУ 295. ЗБОРІВ, ФІРМАН: Ямне. Одномісячний побут з окремою кімнатою і повним утриманням у пансіоні „Веселка" в Ямнім коло Яремча.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром білети до першорядних кін. 5/73 66-9

АРЕШТУВАЛИ ПОСЛА КОХАНА.

У Сокалі арештували бувшого посла Володимира Кохана, б. сецесіоніста з УНДО. Польські джерела твердять, що Коханові закидають протидержавну діяльність.

Після вбивства мін. Перацького.

ПОХОРОН.

Поїзд, яким повезуть тіло пок. міністра Перацького, задержиться на 7 стаціях, де делегації віддадуть честь покійному. Похорон відбудеться у вівторок 19. червня в Новому Санчі, родинному місті покійного, де живе його мати.

СУДДЯ СКОЖИНСЬКИЙ ПОВЕДЕ СЛІДСТВО.

Зачувати, що слідство в справі вбивства мін. Перацького вестиме слідчий суддя для справ надзвичайної ваги Скожинський. Суддя Скожинський вів слідство в справі вбивства Голувка та динамітового атентату на большевицьке посольство в Варшаві.

АТЕНТАТЧИК КИНУВ БОМБУ.

Урядово повідомляють, що атентатчик крім револьверу послугувався теж бомбою. Динамітову бомбу кинув підчас утечі, та вона не вибухла, мабуть наслідком конструкційної хиби. Бомбу віддали до розсліду знавцям-піротехнікам.

АРЕШТУВАННЯ.

Урядово повідомляють, що влада перевела ряд арештувань у поодиноких місцевостях краю. Арештування є в звязку з акцією деяких груп, що хочуть викликати авантюри непочитальними вибриками. Для запевнення приладного спокою арештували найактивніших діячів споміж тих груп.

КОНЦЕНТРАЦІЙНИЙ ТАБОР.

На засіданні ради міністрів обговорювали справу, яке становище треба занятн до осіб, що загрожують прилюдній безпеці та порядкові. Рада міністрів предложить президентові проект декрету, що уповажнює поміщувати в концентраційних таборах особи, які загрожують прилюдному порядкові.

ПРЕМІЄР І МІНІСТЕР ВНУТР. СПРАВ.

ВАРШАВА, 17. 6. ПАТ. Президент держави іменував проф. д-ра Льва Кобловського міністром внутрішніх справ із рівночасним задержанням його на становищі президента ради міністрів.

ЖАЛОБА.

З приводу вбивства мін. Перацького державні службовці носитимуть жалобу. Львівська гол. команда поліції одержала приказ, щоби старшини та поліцаї 28 днів носили жалобу на лівій руці. В неділю голі було доставити крепу, тому щойно від понеділка поліцаї носитимуть її.

ВУЛИЦЯ ІМ. ПЕРАЦЬКОГО У ЛЬВОВІ.

У суботу відбулося жалібне засідання тимчасової міської ради у Львові. Жалібну промову виголосив віцепрезидент Іжик. Сенатор проф. Туліє предложив спільне внесення радних клюбів назвати вулицю На Блоне вулицею ім. Брон. Перацького.

БАРТУ В ЛЬОНДОНІ.

ПАРИЖ, 17. 6. ПАТ. Речинець гостини мін. Барту в Льондоні визначили на 8. і 9. липня.

ПАРИЖ, 17. 6. ПАТ. Мін. Барту має дошу нараду з фон Рібентропом. До розмови приладжують велику вагу, бо Рібентроп був ост. тиждень інкогніто в Льондоні та Римі та розглядав можливости ев. повороту Німеччини до Женеви й обговорював німецькі особливі заманання.

Мусоліні про гостину Гітлєра в Венеції.

ПРОМОВА ДО 80.000 ЛЮДЕЙ.

ВЕНЕЦІЯ, ПАТ. З балькону Наполеонової палати Мусоліні виголосив промову до 80.000 людей на пл. св. Марка. Заєував здобутки фашизму за останні роки та віззав венецьке населення до дальшої праці й перестерігав перед романтизмом спогадів. Торкнувся значіння гостини канцлера Гітлєра у Венеції, підкреслив, що хибно булоб називати гостину канц. Гітлєра та балачки із ним старанням змінити мапу Европи. Головною метою було лише очистити небо з хмар і шукати співпраці, якої завдаванням є лише мир. Народи Европи стоять тепер перед важливим питанням, або згодяться на солідарну господарську співпрацю та загальне зрозуміння, або йде Европу повна загибіль.

—o—

ПРЕСА ПРО ВЕНЕЦЬКІ НАРАДИ.

ПАРИЖ, ПАТ. Преса повідомляє, що висліом балачок Гітлєра з Мусолінієм не є заключення якогось пакту або зобовязання, що малиб характер пакту основного значіння. Вислову ревізія трактатів не вжили в балачках ні разу, навпаки принцип незалежности Австрії зробив дальший крок уперед, а Мусоліні поставив це як конечну умовину співпраці з Німеччиною.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецька преса подає заг. коментарі про висліди венецьких балачок. „Д. Альг. Цтг", каже, що навязання особистих звязків між обома держ. мужами було історичною конечністю. Німецький та італійський нарід потвердили взаїмну приязнь, яка є для них самих і для европейського мира матиме найбільше значіння. Щойно на тій основі можна буде осягнути висліди, яких не міг містити офіціяльний кінцевий комунікат. Італія та Німеччина далі поглиблюватимуть свої культурні та політичні взаємини та впливати на світову політику в розумінні справедливої пацифікації та взаїмного порозуміння. „Кельн. Цтг." твердить, що в справі Австрії обі держави при пошанованні незалежности Австрії будуть старатися привернути в тім краю правильні відносини.

—o—

АТЕНТАТ НА ДВІРЕЦЬ У КЛАЙПЕДІ.

КЕНІҐСБЕРҐ, 17. 6. ПАТ. На товаровому двірці виконано бомбовий атентат. Атентат не вдався, бо вторів лише льонт. Телефон, що лучить двірець із містом, був перерваний. Атентатові приписують політичне значіння.

—o—

По широкому світі.

— Французький уряд постановив відкликати заборону побуту у Франції американському видавцеві часописів Герстові. В 1928 р. Герст оголосив тайні документи про фр.-англійське порозуміння.

— В Австрії ввели кару смерти у звичайній процедурі за держ.-зраду, вбивство, грабіжницьке вбивство, публ. насилля, атентати при помочі вибухових матеріялів, підпали. Загострили значно кари за намову та поміч у тих злочинах.

— З Харбіна прийшли вісти, що біля Кейлі бандити висадили зі шин військовий поїзд. Прийшло до сутички. Були вбиті та ранені.

— В Москві оголосили розпорядки про відзначення орденами осіб, які заслужилися при ратуванні розбитків „Челюскіна".

Перед обезціненням готівки хоронить грамота на внутрішню позичку Рідної Школи. Одна позичка 25 зол.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 106—180 Телефон 25-55.

На господарсько-освітні теми.

НАШ ГОСПОДАРСЬКИЙ СТАН І ЗАВДАННЯ НАШОЇ ОСВІТИ.

Одною з найбільш улюблених статистичних дат, які стали здобутками нашого ширшого загалу, є твердження, що нас українців є більш ніж сорок міліонів. Цю дату любимо ми наводити і своїм і чужим, долучаючи до того скарги, що такий великий нарід несправедливо позбавлений власної державности.

Ми хочемо навести низку інших статистичних даних, які, на жаль, нашому загалові менш відомі і з яких ми не витягаємо тих консеквенцій у нашій практичній праці, що їх мусіли би витягнути.

За польським переписом з 30. вересня 1921 року професійний склад населення тих частин української національної території, які увійшли в склад Польщі, був такий:

Зайнято в процентах:

Воєвідства	в сільському господарстві	в гірництві та промислі	торг. і забезп.
Львівське	70,9	9,4	4,5
Станиславівське	74,4	7,8	4,7
Тернопільське	81,2	6,9	4,7
Волинське	81,0	7,2	5,7
Поліське	82,0	4,5	3,9

Дані ці торкаються всього населення; очевидно, для української людности процент зайнятих у сільському господарстві ще більший, а процент зайнятих у промисловости і торговлі значно менший.

На Закарпатті за чеським переписом з 15. лютого 1921 року професійний поділ українського населення виглядав так: сільське господарство 83,0 проц., промисловість — 4,8 проц., торговля 1,8 проц.

За совітським переписом з 17. грудня 1924 року в УССР серед осіб вільних професій процент українців був такий: інжиніри 14,3 проц. з числа всіх інжинірів, лікарі 23,9 проц. з числа всіх лікарів, ветеринарі 44.9 проц. з числа всіх ветеринарів, зубні лікарі 4.6 проц. з числа зубних лікарів, священо. й церковно-служителі 76,2 проц. з числа духовних.

Порівняємо ці дані з даними про професійний розподіл деяких з тих націй, які мають свою державу:

Зайнято в проц. працездібного населення:

	Рік	Сільське господ.	Промисл. і гірництво	Торг. і комунік.
Німеччина	1920	31,6	38,1	11,7
Франція	1911	40,7	35,8	9,8
Італія	1911	55,5	27,5	8,1
Чехословаччина		37,2	33,9	2,2
Данія	1921	31,2	24,1	14,9
Фінляндія	1920	71,9	13,4	6,3
Норвегія	1920	35,6	28,0	19,0

Про що говорять і про що свідчать усі ці наведені цифри? Нас є сорок міліонів, але проте опанувати під господарським оглядом ту територію, яку ми маємо, ми не вміли і не вміємо. Бо при пануючих нині в світі господарських відносинах паном на якійсь території є не та нація, яка спроможеться там лише на хліборобство примітивного типу, але та, яка поруч з розвиненим сільським господарством уміє використати всі природні її богатства, зорганізувати на ній розгалужену промисловість і торговлю. Нам усього того бракує. Нам бракує до того підготовлених людей, які були б організаторами і керманичами торговельних і промислових підприємств, бракує кваліфікованих робітників, які творять головну подвижну силу кожного промислового заведення. Нас стає лише на хліборобство, яке не може вижити нашої людности. Наші землі в Польщі і Чехословаччині мають ту сумну славу, що вони є єдиними країнами в теперішньому часі в Европі, де голод є повсякчасним нормальним явищем.

Нас є сорок міліонів, але проте про наші землі ще й досі говорять, як про кольонізаційні простори. І не тільки говорять, але й фактично переводять кольонізацію наших земель — приходять чужі люди, будують промислові і торговельні заведення, використовують наші природні богатства і наші господарські можливости. І скільки ми не протестували би проти цих кольонізаційних заходів, скільки би на них не скаржились, треба признатит, що з погляду існуючих нині господарських відносин вони є зовсім оправдані. Коли ми не вміємо і не хочемо використовувати тих господарських можливостей, які маємо, це не є причиною, яка би забороняла використовувати їх іншим.

Нас є сорок міліонів, але дані про професійний розподіл тих націй, які живуть власним державним життям, вказують, що рішаючим для створення і вдержання власної держави є не аргумент числа; малі нації таксамо мають власні держави, якщо вони під господарським оглядом панують на своїй території, якщо їх професіональний розподіл такий, який дає можливости всестороннього і повного використання всіх її сприятливих господарських умовин.

Само собою розуміється, що наш існуючий у нас господарський стан не є виспілом лише нашої вини, нашої нездарности й пасивности. Склалася на це ціла низка обєктивних причин історичного й економічного порядку. Але коли ми хочемо стати субєктом в історичному процесі, який сам рішає про свою долю, коли нам справді набридло бути обєктом чужих експериментів, то мусимо найти волю й засоби перемогти й побороти ці несприятливі для нас обєктивні обставини.

Одним із засобів у цій боротьбі, значіння якого ми й досі не доцінюємо, це зміна існуючих у нашому громадянстві поглядів на завдання освіти. Ми й досі не хочемо зрозуміти, що майбутне націй зовсім не лежить лише в тому, щоби збільшувати число українських урядовців, професорів та адвокатів, які при сучасних обставинах або засуджені на безробіття, або на службу в умовинах, при яких вони дадуть для націй мінімальну користь. **Час вимагає збільшення серед нас кадрів людей з технічною й господарською освітою,** кадрів людей, перейнятих европейсько-американською психольогією творчої господарської ініціятиви і підприємчивости, кадрів людей, що могли би створити нові національні вартості праці, могли би використати наші природні богатства і наші господарські можливости, яких стільки лежить ще облогом і чекає чужинців.

Коли би стався в психольогії нашого загалу такий потрібний перелім в поглядах на завдання освіти, коли би наші технічно-господарські кадри збільшились, — був би це поважний крок наперед не тільки в напрямі нашого господарського визволення.

Економіст.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8. 6½/28

На всяких принятгях та імянинах збирайте датки на купно книжки для наших земляків, яких доля кинула навіть і до Африки. Ласкаві датки і жертви приймає Т-во „Просвіта" у Львові

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 19. ЧЕРВНЯ 1934.

Д. ЛІППА.

ЦИЛІНДЕР.

Сивий, добре одягнений панок в окулярах, що від кількох хвилин сидів при столі Тальміна, відклав часопис і поглянув буцім-то на пів байдуже на молодця. Нараз звернувся до нього, торкнувши його рамя:

— Вибачте... я — Бруно Кентен — представився він і подав йому руку. На його енергійнім обличчі блукала симпатична усмішка.

Тальмін теж сказав своє прізвище і допитливо чекав, що той скаже.

Незнайомий почав:

— Я пропоную Вам нагоду, як маленькою прислугою, без ніякого труду, зможете заробити сто марок. Я дуже тішився би, якби Вам це відповідало.

Тальмін кивнув головою:

— У чому річ, мій пане?

— Це тільки спортова, фізична вправа. До неї, правда, треба трохи нервового вусилля і запалу. Коли ви згодитесь на мою пропозицію, то не маєте нічого іншого зробити, як з одного місця Гагерівської вулиці аж до Сальцмаркту бігти у середньому темпі. Цю віддаль приблизно на 1800 метрів ви перебіжите зовсім легко за яких 15—20 хвилин. Тут іде про свого роду рекляму циліндра Батулію, якого головну пропаганду веду я від фірми.

Він поглянув на Тальміна і говорив далі:

— Ви вберете на голову новий модель циліндра, одягнетесь у довгий плащ і як тільки побіжите до Сальцмаркту, там вас відфотографують. Чи годитесь узяти на себе таку працю?

Тальмін не мав чого довго надумуватись. Очевидячки згодився. Сто марок заробити у такий легкий спосіб!

— Ви стійте тут — говорив далі Кентен — я перейду на другий бік вулиці. Коли я вам дам знак, зараз починайте бігти. Важне дуже, щоби ви весь час були дуже спокійні і на ніщо не звертали уваги, тільки в однаковім темпі добігли до мети. Я візьму авто і там буду вже вас ждати.

Директор пропаганди зупинився перед вхідовими воротами якоїсь крамниці на хіднику. Тальміа дивився на нього і ждав нетерпляче на на даний знак. Минуло дві-три хвилини. Тоді Кентен підніс уверх руку.

Тальмін не прогаяв ні митті і почав бігти.

Його поява звертала на себе загальну увагу своїм довгим, широким плащем яснозеленої барви і у високому святочному циліндрі на голові.

Заки Тальмін добіг до найближчого рога вулиці, почув за собою сильні голоси. Він так запалився, що не звертав на них уваги. Він біг далі широким хідником і закрутив на вулицю Вальдемара.

Звичайно тиха вулиця, загомоніла від криків:

— Тримайте злодія! — крикнув хтось Тальмінові над вухом.

Кілька хвилин пізніше Тальміна зупинив поліцай, що заступив йому дорогу.

— Ви арештовані.

Поліцай, величезний, атлетичний мужчина, вхопив Тальміна сильно за руку.

Ювелір Ґеорґ Бенніт, що глянув на Тальміна в інспектораті поліції, заперечив головою:

— Ні, це не той — сказав збентежено. — Зовсім не розумію... — і видно було на його чолі перлисті краплини поту.

Інспектор казав відвести Тальміна до сусідньої кімнати, прохаючи чемно в нього вибачення. Потім звернувся до ювеліра:

— Будь ласка, пояснити мені, як усе це було, але точніше, з подробицями...

Ювелір почав:

— Може годину тому прийшов до моєї крамниці мужчина отак 30-літній. Він мав самовпевнені рухи і поводився як великий пан. Він казав собі показати перстені з правдивими бриліянтами. Тому, що мого помічника не було, бо пішов на почту, я сам показував йому все.

Інспектор Рунд питав далі:

— А як цей незнайомий був одягнений?

— Він мав на голові циліндер і досить оригінальний плащ. Такий, як за дощ, що звертав на себе увагу. Я гадав, що це чужинець, хоч по вимові не можна було цього пізнати. Саме тоді хтось до мене зателефонував. Телефон був на кілька кроків. Це одна давня клієнтка питалася ціну за шнур перел. Я розмовляв із нею не більш як дві хвилини. Коли я відложив слухальце, побачив, що мого чужинного клієнта вже не було. Річ ясна, перстені теж щезли з ним.

Він додав огірчений:

— Моя школа варта вісімнацять тисяч марок, пане інспекторе... Я вибіг на вулицю і побачив, як вулицею біг якийсь мужчина у циліндрі і в такому самому плащі. Ясно, що я був певний, що то саме той сам і казав його арештувати. Це все, що можу вам сказати.

Тальміна випустили на другий день.

Він поміг злодійській шайці бриліянтів утекти, але несвідомо і тому його не потягли до відповідальности.

Найбільше журило його, що такий гарний новий циліндер поліція затримала в себе як доказовий предмет.

Перекл. *А. Б.*

СТРІЧА ГІТЛЄРА З ПІЛСУДСЬКИМ?

„Таймс" повідомляє, що метою гостини мін. Гебельса в Варшаві м. і. було підготовити стрічу Гітлера з Пілсудським.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундури, костюми, мужеські убрання — та всякі тканини
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

Відозви й комунікати.

ПРАКТИЧНІ КУРСИ „СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРЯ" В ЯНЧИНІ.

Цьогорічні Практичні Курси „Сільського Господаря" в Янчині почалися 1. березня. Всі курси разом будуть тревати 10 місяців.

В перших двох тижнях подано учасничам найважніші і необхідні для зрозуміння поодиноких предметів сільського господарства основи з природничих наук.

Практичний курс садівництва й городництва тревав 2 місяці. На 350 годин навчання на садівничо-городничім курсі присвячено 271 годин, тобто 3/4 всього часу, практичним вправам.

У ділянці садівництва переведено такі найважніші праці: чищення овочевих дерев від шкідників, білення, проріджування корон, плекання овоч. кущів, розмножування черенками порічок та малин, управу землі та гноєння, відмолоджування старих дерев, щеплення та очкування, рятування щеп ушкоджених зайцями (міскування), пересаджування щеп і закладання сел. садів і т. д. Крім цього зазнайомлено курсантів доволі основно з плеканням винограду. Весь матеріял перероблений підчас практичних занять повторено та доповнено теоретичними лекціями і демонстраціями.

При кінці курсу уладжено екскурзії до селянських садів у Янчині, Болотні та Подусільній. Підчас тих прогульок переглянено кілька десятків садів, справлено богато лихо плеканих дерев та видано практичні поради власникам.

У ділянці городництва перейдено теоретично і практично управу найголовніших городовин рослин, починаючи з праці в парниках та кінчаючи на плеканні насінників. Звернено теж увагу на консервацію та квашення городовини на зиму.

Практичні роботи в саді та городі будуть учасники продовжувати підчас дальших курсів.

Побіч головних занять, які були в програмі обох перших курсів, учасники познайомилися також з головними весняними роботами в полі.

Від 20. травня тревав III. курс практичного пасічництва і шовківництва.

В дальшому будуть ще курси управи ріллі і господарських рослин, годівельно-ветеринарійний, кооперативний та організаційний.

Крім постійних учасників курсу приймають нових кандидатів на поодинокі курси.

Організація курсів є того роду, що нові учасники поодиноких курсів мають нагоду зазнайомитися з практичними працями також з інших ділянок сільського господарства, які повторюються увесь час підчас курсів.

Курси підготовляють помічників для наших повітових агрономів, тому філії „С. Г." й Окружні Союзи Кооператив повинні старатися спрямувати на ці курси якнайбільше учасників зі свого району. Навчання на курсах коштує 20 зол. місячно, удержання в кооперативній харчівні 30 зол. місячно.

Зголошуватися на курси просто на адресу: Управа Курсів „Сільського Господаря" в Янчині, почта в місці.

З кіна.

КІНО „МАРУСЕНЬКА": „КРИЛАТЕ ФАТУМ".

Американська фільма з жахливим темпом: вся вона летунська. Сюжетом сценарія стала боротьба летунів, які у просторах доказують чудес карколомними еволюціями. Ціла фільма перевантажена несамовитим торохкотінням машинових скорострілів, аж у вухах лящить. Усеж фільма цікава й непудна. Головну ролю грає Фредрік Марч, зразковий летун французької ескадри, якого кожний лет кінчиться новим успіхом. Усеж він невдоволений і гризеться тільки одним: навіщо ціла війна, коли вона приносить стільки лиха.

(ет)

Купелеві плащі 8·50 Матеріял на купелеві плащі 140 шир. зол. 4·50 та купел. ручники у великім виборі „БЛАВАТНИЙ БАЗАР". А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів ч. 12.

Великий Театр
Нині год. 7·30
„Подорож по Варшаві"
водевіль в інсценізації Леона Шіллєра.

Театр Ріжнородностей
Нині
год. 7·30
„Мірля Ефрос"

З ДОРОГИ ЖИТТЯ.

З моїх життєвих невдач.

Зібралось мені на спогади і як від них обігнатися.

Це було в р. 1906.

Найзмилостивішим пануючим монархом був тоді Франц Йосиф I, міністром фінансів Витовт Мора Коритовський, краєвим маршалком Станислав Бадені, директором театру Йосип Стадник, а возним на „Бесіді" Федір Куць. (Куць був хоровитий і мав молоду гарну жінку Ганю, що недовго після його смерти в 1918 р. віддалася за возного тернопільського воєвідства, змінила обряд і мабуть наслідком цього дуже скоро постаріялася).

Рік 1906 був теж роком пробудження „Молодої Музи". Все було в нас: гумор, темперамент, верва, надхнення, сподівання, спрага — тільки не було грошей...

Всі ми думали, якбито зробити фортуну. Пачовський післав драму на конкурс Видїлу Краєвого, Бірчак збірав тайком у кавярні кістки цукру, полишені гістьми на таці, Людкевич складав скрупулятно сотики, з наміром заложити підприємство постачання фортепянів „Боянам": Луцький уже тоді жив сподіваннями, що його Провидіння скорше чи пізніше покличе до великих діл. Карманський був усе настроєний на desperato, а я вже тоді знав історію українського письменства себто те, що український ліричний поет серед свого, так сильно на сентимент накрученого громадянства, мусить умерти по босяцьки голодовою смертю, або аристократично на delirium tremens...

Розлютив мене раз тоді міністер Коритовський, що у своїй програмовій бесіді в Раді державній, зображуючи фінансове становище важко віддихаючої наддунайської монархії дівчі сказав: Uns geht ja nicht schlecht! А „любі народи" старого габсбурського шимпанса прілі і стогнали під утиском податкової шруби. Я, що правда, не платив ще тоді податків, але й це було для мене — за багато...

Неслася чутка, що є в Европі дві державн, себто Голяндія й Австрія, які за добру думку якогось нового штудерного податку, заплатять велику ремунерацію, ще й дадуть провізію.

І я спокусився на цей Юдиний гріш. Прийшов я до переконання, що австрійський уряд замало використовує стемплений закон. Можна пречінь остемпльовувати фотографії, візитові білети, шкільні книжки й зошитки, посмертні клепсидри, оповістки про вільні мешкання, кербовий магель, ковнірики і ватеркльозетовий папір, хочби лиш для простого принципу: що хто хоче бути чистий і здоровий, нехай зложить жертву для загального добра держави і „любих народів". Можна би теж остемпльовувати всіх новородків і небіщиків. Нехай новородки зчаться від ранніх літ, що самі для себе не живемо на світі, а остемпльований небіщик на страшному суді може буде мати більше поважання.

Можна теж було завести „загальний" податок, так як було загальне, рівне і безпосереднє голосування і голодування. Річ видавалася мені дуже проста. Хто покінчив 15 років, а вміє їсти і пити, нехай платить податок скажім 15 корон, у 16-тім році 16 кор. і т. д. Тут не було би ні рекурсів, ні реклямацій, ні ревізій, ні секатур, ні протекцій.

Можна було поширити й розуміння особистодоходового податку. Наприклад: хто ходить без чобіт, не їсть обіду, а ночує в стрийському парку, той щадить (себто заробляє) на обуві, їжі і мешканні.

Податок грунтовий можна би для всіх без винятку завести, хочби лиш від того клаптика землі, який колись займуть на цвинтарі. Таксамо від вазонків.

Те все списав я на міністеріяльному папері і післав міністрові Коритоському. Довго і нетерпеливо ждав я не так відповіді як грошевої посилки.

Та вийшло так, як у „Запорожці за Дунаєм":

Ждала, ждала мене мати,
Не діждалася...

Я стратив час, гроші на папір і марку, не рахуючи вже коштів надхнення.

Не послухали мене, а то й злегковажили.

А вісім років пізніше Австрія пустилася на війну — без потрібного капіталу.

Тому я вже більше ніколи не вихлопюся з моїми фінансово-санаційними проектами, хоч щодня зранку маю якийсь новий, непересічний.

Не предложу ніякого проекту ніякій державі, ніякій установі, навіть св. Юрові з його геніяльно завмотиличеними інтересами.

Нехай собі радять без мене, а побачать, чи вийдуть на своє.

Тиберій Горобець.

Посвячення кооперативного дому.

Подвиг селян Лужка Горішнього.

Серед кризи й відсутности заробітків змогло ся гірське село Лужок Горішній у Старосамбірщині на мурований кооп. дім вартости 5—6 тисяч зол. Могло це статися тільки завдяки умілому проводові б. сен. о. Татомира, котрий спрямував на це всю енергію громадян та витворив такий психічний настрій, що люди, умираючи, жалували, що не побачать свого дому.

Дня 3. VI. по урочистім богослуженні відбулося посвячення дому, якого довершили о. проф. Ваврик з монастира в Лаврові, о. Крайчик з Тершова, о. Шпиталь зі Стрільбич, о. Дашо зі Ст. Самбора й о. Гнат зі Сушиці. По посвяченні відбулася спільна перекуска, в часі якої чергувалися співи мужеського хору і промови о. Ваврика, п. Пукача, п. Саварина, о. Татомира й ін. Закінчилося свято академією, на яку зложилися хори, промова д-ра Кульчицького і вистава п. н. „Пан інспектор".

Свято це зібрало в Лужку представників кооператив і читалень зі Старосамбірщини і було гідним доповненням львівського свята посвячення прапору української кооперації.

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— **Добра квасне молоко** — найліпше є з пастеризованого молока „Маслосоюзу". Одначе його треба штучно заквасити додаючи ложку доброго квасного молока або сметани, і добре замішати. Так заквашене молоко є густе і має специфічний, добірний смак, далеко ліпший, як звичайного квасного молока. Жадайте в котрійнебудь крамниці „Маслосоюзу" безплатного проспекту, де подані корисні вказівки. 1741

— **Річні пописи елєвів Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові** відбудуться в понеділок 18. червня в год. 6-ій вечором (середні роки), в малій салі Муз. Т-ва, і в середу 20. червня в год. 7.15 вечором (вищі роки і курс концертовий) у великій салі Муз. Т-ва, вул. Шашкевича ч. 5. Програмка в ціні 50 сот. 1724

— **Вибух при вул. Листопада.** У Львові при вул. Листопада в домі ч. 88, в мешканні студента політехніки Івана Болеслава Петенького наступив вибух, коли він робив хемічні досвіди. В мешканні вилетіли всі шиби. Петецькому поранило лице. Рівночасно вибухла пожежа, частина обстановки знищена. Вогнівна сторожа вгасила вогонь.

— **Поїзд наїхав на віз.** Поспішний поїзд, що їхав зі Львова до Станиславова, наїхав біля ст. Мартинів на віз Берка Зигаля, що їхав із Рогатина. Віз і коні поїзд роздавив, а Зигаля тяжко поранив. Його відвезли до шпиталю в Станиславові.

— **Зловили вломників.** У Поляні біля Сянока селянин Василь Сентик здибав у полі трьох бандитів, що сиділи при ватрі. Коли спитав їх, що роблять, один стрілив до селянина та зранив його. Опісля пустилися втікати. На місці оставили бляшанки з сардинок і фляшки. Селяни забрали раненого, а поліція уладила погоню за бандитами. Зловили їх біля Риманова. Це: Йос. Бучковський, Йос. Гурний із Гужелів пов. Ліско та Дм. Катанейко з Постолова. В арештованих поліція найшла 142 зол., багато 2-сот. монет (награблених із церковних датків) і чимало срібних австрійських грошей. Крім того револьвери, набиті 8 і 9 кулями, багнети, ломи, витрихи і т. д. Арештованих відвезли до сянїцької тюрми, раненого Сентика до шпиталю.

— **Львівська хроніка.** До хати Н. Гальперна при вул. Листопада 19 закралися нічю крізь відчинене вікно, вломники. Гальперн счинив крик. Злодії втікли, один забрав срібну папіросницю. Поліційна стежа зловила обох. Це Мавр. Штрікс і Едв. Махніцький. Штрікс зломив собі ногу підчас утечі, тому рят. стація перевязала її йому та відставила до вязниці. — Сім разів у груди пробили ножем Петра Сулчанюка зі Знесіння. На вул. Жовківській товариші пробили ножем Арт. Гліксмана. Обох забрали до шпиталю. — При вул. Збаразькій напилася люмінялю 31-літня Стеф. Вечиста. Забрали її до шпиталю.

— **За музичну освіту в школах.** В чехословацьких педагогічних колах піднесено зміт, що в школах прикладається замало уваги на музику як важний чинник практичної освіти. Абсольвент школи осягає менше або більше знання поезії, визнається згрубша в критиці лектури, навіть про графічне мистецтво має ся-ке-таке поняття, тільки в ділянці музики, в концертовій салі або на опері в театрі є звичайно круглим невіжою. Щоби запобігти цій недостачі у вихованні, домагаються, щоби шкільну молодь познайомити при допомозі грамофонів та радія з основами музичного мистецтва та дати їй бодай елементарну музичну освіту.

Дохід з розпродажі ювилейної відзнаки III-ого Краєвого Здвигу Укр. Сокільства — призначений на викупно „Українського Городу". — Купуючи її — даєте доказ своєї громадянської зрілости! 1730

— **Гараж замісць театру.** Віденський театр „Нойе Вінер Біне" наслідком упадку фреквенції публики перебудовують на великий гараж для самоходів. Театр був заснований ще в 1866 р. і має за собою світлі часи. Спершу виставляли в ньому оперетки, опісля драми та комедії при участи артистів і артисток світової слави. Після війни перемінено його на кабарет, який врешті робить місце самоходам.

— **Премія за дітн.** В одній італійській місцевости біля Савони 72-літний селянин Бені зголосив у цивільному уряді народини своєї 23-ої дитини. Був двічи жонатий. За видатну підтримку сили італійського народу йому виплатять грошеву нагороду.

— **Наступ акул на Европу.** Пасажири американського корабля „Льосада", що прибув на днях з південної Америки до Ліверпулю, оповідають про величезні лави акул, які зустріли по дорозі здовж берегів Еспанії. Особливо густі маси акул бачили на висоті Гібральтару. Корабель з трудом міг перебиватися крізь масу акул, а хвилями не міг зовсім посуватися вперід. Як далеко сягало око, кишіло від чорних хребтів акул, серед яких деякі штуки були дуже великі. Що приневолило акули покинути свої південні води і відвідати европейські моря, не знати.

— **Нещасливий заклад.** Судове слідство в справі жахливої події в зоольогічнім городі під Льондоном, де леви роздерли чоловіка, що увійшов до клітки, ствердило, що підкладом випадку був заклад. Згаданий чоловік заложився, що винесе капелюх, який його товариш кине до клітки. Заклад станув за одного шиліна (1 зол.), який смільчак переплатив життям.

— **Фальшування банкнотів.** В Чернівцях викрито тайну фабрику банкнотів, яка пустила в обіг чверть міліона левів. Арештовано Петра Бенерського, його жінку та двох помічників.

—o—

Із судової салі.

Відгом'н подій у Мокоянах і Купновичах.

ПРИСУД.

САМБІР, 16. 6. ПАТ. Після промов оборонців обвинуваченні в останньому слові просили, щоб їх признали невинними. Трибунал після наради в год. 13.45 оголосив такий присуд:

Засуджені: Петро Стріжик на 3 роки, Теодор Качмар за 3 роки, Павло Плюта на 6 місяців, Михайло Ліляковський на 6 місяців, Михайло Лучка на 3 роки, Михайло Качмарик на 2 роки, Ілько Балабух на 3 роки, Федько Вонсович на 1 рік, Василь Наконечний на 10 місяців, Плятон Кравець на 3 роки, Степан Москаль на 2 роки вязниці.

Обвинувачених: Данька Гадача, Івана Кайдровича та Степана Хому увільнили. Сторони застерегли собі право до надуми.

—o—

СПОРТ.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВЦЯ.

В гарну погідну неділю 17. червня ц. р. відбулися у Львові змагання між львівськими дружинами Українського Спортового Союзу.

Біг наколесників.

На трасі Львів-Яниз-Львів відбувся рано в год. 9.20 біг наколесників. Старт і мета перед пекарнею „Золотий Колос" при вул. Янівській. На зголошених 19 змагунів стануло до старту в год. 9.30 14-ох змагунів з таких львівських спортових дружин: УРСК, Тризуба, Чорноморців, Сокола III. і IV. До Львова приїхало тільки 10-змагунів, бо чотирьох змагунів зі Сокола II не скінчили бігу з приводу дефектів і випадків на трасі. Перший приїхав до мети Бочківський (Сокіл IV) в год. 1 і 19 мін.; 2) Шутка (Чорноморці) в 1 год. 23 мін. 10 сек. ;3) Березюк (УРСК) в 1 год. 24 мін.; 4) Тузяк (Чорноморці) в 1 год. 26 м. 40 с.; 5) Вітер (УРСК) в 1 год. 27 м. 10 с. За ними приїхали ще Білоус, Магола, Квера, Кістів та Остап.

Пополудні в год. 4 відбулася на площі Соколи-Батько друга частина програми, яку 184 спортовців започаткували дефіладою перед головою Українського Спортового Союзу О. Карпінським. У дефіляді взяли участь такі львівські дружини: УССК з копаною секцією, Богун, Сокіл-Батько, Сокіл III і IV, УРСК, Тризуб, Чорноморці і Плай. У дефіляді на 184 спортовців було 33 дівчат.

Легкоатлетичні змагання.

Біг мужчин на 100 м.: 1) Мартинович — 12 сек., а за ним 2) Захарків, 3) Гнатейко (всі три з УССК) та 4) Дропа (С.-Б.).

Біг жінок на 60 м.: 1) Орися — 8.4 сек. (український рекорд); 2) Лазорко — 8.5 с. (обі з Плаю); Нижанковська (Стріла) 8.5 сек. і Дзьоба (Плай).

Гінці копунів 10 × 100 м.: Стартувало 40 копунів з дружин: Богун 2 мін. 27.6 сек.; Тризуб — 2 міч. 29.5 сек.; УРСК; Сокіл III.

Біг жінок на 800 м.: 1) Повазнюк (Тризуб) 3 мін. 2) Свенціцька та 3) Колтунюк (з УССК); 4) Коберська (Плай).

Скок жінок удалечінь: 1) Орися (Плай) 4 м. 82.5 цм. (новий український рекорд); 2) Чамівська (Плай) 4 м. 53 цм. 3) Нижанковська (Стріла) 4 м. 20 цм.

Біг мужчин на 1500 м.: 1) Сліпко (Черник) 4 мін. 37.9 сек., 2) Полотнюк (Черник), 3) Залізняк і 4) Добрянський (з Плаю).

Гінці 4 × 200 м.: Стартували змагуни зі С.-Батька і УРСК. УРСК 1 м. 42.2 сек., С.-Б. 1 м. 45.8 сек.

Крім того відбулися мячеві змагання **УСК. Чорноморці — С. К. Тризуб 6:3** та змагання у відбиванці.

Фінали мистецтв відбиванки.

Фінальні стрічі за першенство львівської округи дали ось-такі вислідн: Плай — Сокіл Б. 2:0, Сокіл IV — УСК 2:0. Плай — УССК 2:0. Сокіл Б. — Сокіл IV 2:1. Плай — Сокіл IV 2:1 (15:9, 10:15, 16:14). УССК — Сокіл Б. 1:1 (15:13, 10:15). Мистецтво Львова на 1934 рік добула вповні заслужено дружина Плаю.

Видів біля 800

КОПАНИЙ МЯЧ.

ПОЛЬОНІЯ — УКРАЇНА 5:1 (3:1).

УКРАЇНА II — ВІС 1:1 (1:0).

Гра цікава і на добрій доброму рівні, в першій частині Україна переважає і добуває в 12 хв. ворота зі стрілу Крушельницького. По перерві в 7 хв. вирівнує Вік. Чорно-червоні мають дальше перевагу, але вислід не змінюється. Видів 400.

УКРАЇНА III — ВІС II 0:0.

Молоді змагуни України запрезентувалися цілком добре, і виступ їх на чужім гриші вповні вдався.

МИСТЕЦТВА ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Л. К. С. — Погонь 2:1 (2:0).
ВАРШАВА. Легія — Варта 2:1 (1:1).
КРАКІВ. Краковія — Варшавянка 4:0 (3:0).
КРАКІВ. Вісла — Подгуже 5:1 (2:0).

МИСТЕЦТВА ОКР. ЛІГИ.

ЯРОСЛАВ. Гасмонея — Огнісько 3:2 (2:1).
РЯШІВ. Ресовія — Чорні 1:0 (0:0).
ЛЬВІВ. Лехія — Світязь 1:0 (1:0).
ЛЬВІВ. Погонь I Б — Другий Сокіл 4:2 (1:2).

МИСТЕЦТВА А-КЛЯСИ.

Рекорд — Р. К. С. 4:1; Ютшенка — Т. С. Л. 0:0; Зеніт — Графіка 2:2.

МІЖНАРОДНІ ЗМАГАННЯ.

БРЕСЛЯВ. Краків — Бреслав 1:1.
ВІДЕНЬ. Угорщі — Австрія 2:1.
ПРАГА. Спарта — Угорія 5:4.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ка **ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.**

Нові книжки й журнали.

ДЗВІНОЧОК, часопис для українських дітей. ч. 33. Липень 1934.

УКРАЇНСЬКИЙ ПАСІЧНИК, ч. 6. Червень 1934.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 18. VI. год. 7·30 веч. „Мандрівка по Варшаві" Абон. 53.
Вівторок, 19. VI. год. 7·30 веч. „Мандрівка по Варшаві" Абон. 23.

Театр Різнородностей.

Понеділок, 18. VI. год. 7·30 веч. „Мірля Ефрос".
Вівторок, 19. VI. год. 7·30 веч. „Мірля Ефрос" Абон. 24.

Кіна.

АПОЛЬО: „Їх остання стріча".
АТЛЯНТИК: „Світ належить до тебе" (Секе Сакаль).
ВАНДА: „Жінка та шпіон".
КАСІНО: „Пригода опівночі".
КОЛІСЕЙ: Немічне.
КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль бідних дівчат" (із Містенгет), Барту в Польщі.
МАРУСЕНЬКА: „Кривате фатум", ревія „Гуляй душа без контуша".
МІРАЖ: „Година з тобою", „Голгофта чесної жінки".
МУЗА: „Рандеву в Відні".
ПАЛЯС: „Подружий контракт" (Гльорія Свансон).
ПЛАСАЖ: „Червоний в з".
ПАН: „Шерлок Голмс", „Чужим відро цілувати".
СВІТ: „Любка з кабарету", „Серця вічно молоді".
СОНЦЕ: „В тайній службі" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Світ без мужчин" і ревія „Сто потіх".
ХІМЕРА: „Великий ярмарок кохання".
УТІХА: „Грабіжник із Марока" і ревія.

—o—

Закордонне радіо.

Понеділок, 18. червня 1934.

Відень (506,8) 17·30 Молоді солісти, 19·10, 20·45 Концерт, **Братислава** (29s,8) 12·30 Концерт, **Прага** (470,9) 14·00 Концерт салон. квартету, **Копенгаген** (255,1) 21·00 Данські пісні, **Париж** (1649) 20·00 Камер. музика, **Атльона** (331) 20·00 20·30, 21·45 Співи. **Білгород** (539,8) 17·00 Пісонькн, 20·30 Опера, **Берлін** (356,7) 18·30 Хоральні пісні 18. і 19. ст., **Гамбург** (331,9) 18·00 Камер. музика, співи. **Кеніґсвустергавзен** (1571) 18·20 Дрібні твори вел. композиторів, **Штуттгарт** (522,6) 10·30 Ірігові пісні (Лінгор, тенор) 21·15 „Цей Медхет уид кайн Ман", оп. Суппе, **Будапешт** (549,5) 13·30 Циг музика, 18·45 Концерт оп. орхестри, **Міляно** (368,6) 11·30 Камер. музика, 17·10 Тріо, 22·00 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 12·30 Квінтет, 17·00 Бок. інстр. конперт

Вівторок, 19. червня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 21·00 Концерт, 17·25 Фортепян, **Мор. Острава** (259,1) 19·30 „Циганський барон" оп. зі. Штравса, **Прага** (470,2) 15·15 Концерт, **Париж** (1649) 20·00 Вок. вечір, **Штрасбург** (349,2) 20·30 „Синьобородий" ком. оп. Офенбаха, **Білгород** (439,8) 19·30 Хор, **Берлін** (356,7) 17·15 Артисти м. опери (гр. пл.), 20·15 Тріо ес-дур Шуберта, **Гамбург** (331,9) 11·00 Пісні, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 20·45 „Ді Дорфмузіканten" нар. песа Зонрея, **Кельн** (455,9) 17·20 Солісти, **Мінхен** (505,4) 20·05 „Дер Вафеншмід" оп. Льорцінга, **Беромінстер** (539,6) 21·10 „Дер бетроґене Каді" ком. опера Глюка, **Будапешт** (549,5) 17·30 Співи. **Міляно** (368,6 20·45 „Сіньоріна Джел" оп. Папандія, **Рим** (420,8) 13·10, 17·15 Легка музика.

Львівське радіо.

Понеділок, 18. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Джезова музика, 13·05 Арії з улюблених опер (гр. плити), 14·00 Збіжева біржа, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Година легкої музики, пісоньки (Ігo Сим), 17·00 Для старших дітей: „Крадене" (Сироконлі), 17·15 Камер. концерт, 18·00 Для жінок: „Чи варта робити запаси на зиму?", 18·15 Гр. плити, 18·45 Балачка Бр. Вінавера, 18·55 Наука стенографії, 19·05 Всячина, 19·15 Форт. рестіталь, 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки. 20·02 Фейл. „Геройські верманичі", 20·12 Легка музика, 21·02 Про львівські легіони, 21·12 Симф. твори сучасних композиторів, 22·00 Літ. фейл. „Захожий" (Ст. Пшибишевський), 22·15 Танкова музика.

Вівторок, 19. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Популярна музика з гр. плит, 13·05 Для молодших дітей: „Дірана хишеня", Пісоньки (Тад. Лучай), 13·20 Концерт салонової музики, 13·55 З ринку праці, 14·00 Збіжева біржа, театр. репортаж ти з муз. драми Р. Вагнера (гр. пл.) 17·15 Вок.-інстр. концерт, 18·00 Пізнайте Познань, 18·15 Пів години легкої музики, 18·45 „Польсько-німецькі взаємини в очах англійця", 19·00 Туристичний бюлетен, 19·05 Всячина, 19·15 Муз. скринька, переписка, 19·30 „Шось цікавого" (гр. пл.), 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки 20·02 Репетиції поезій, 20·12 Трансм. з Варшави: „Дівчина з фіялками" оп. Гельмерсбергера; в перерві: Веч. денник, Літературні хвилини (Про Янкара Гавлена), 22·20 „Де друкують паперові гроші", 23·35 Танкова музика.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Ділo". З друкарні Вид. Спілки „Ділo". Львів. Ринок 10.

Ч. 160 (13.705). Львів, середа 20. червня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00.
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-25.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Перед Українським Жіночим Конґресом.

КОМУНІКАТ.

До всіх Філій Союзу Українок і Жіночих Організацій, що беруть участь в Українському Жіночому Конґресі.

1) Кожна делеґація виберс свою провідницю. Провідниця делеґації Філії С. У. заступає делеґацію Філії С. У. і всіх її Кружків С. У.

2) Делеґації мають приїхати до Станиславова найпізніше дня 23-го ц. м. в год. 7. рано.

3) По приїзді до Станиславова провідниця делеґації зголоситься до кватирункового бюра, де дістане приділені кватири для цілої делеґації. Філії С. У. і організації, що не зголосили свого запотребування на кватири до Головного Виділу С. У. або до Філії С. У. в Станиславові не можуть рефлектувати на кватири.

4) Провідниця делеґації викупить у пятницю 22-го або найдалі в суботу 23-го ц. м. до год. 9. рано в конґресовім бюрі карти учасництва для своєї делеґації. Щоби викупити ці карти, треба предложити запрошення і повновласти організації для всіх делеґаток. Карта учасництва коштує 2 зол. від особи для кожної делеґатки, також для делеґаток Кружків С. У. Карти учасництва видає Мандатова Комісія тільки в Станиславові. (Бюро конґресове „Сокіл"). Філії С. У. і жіночі організації, що не вплатили в цілости конґресового податку не одержать карт учасництва.

5) Конґрес починається дня 23-го ц. м. Богослуженням в год. 8. рано. Святочне інавґураційне засідання починається точно в год. 10. рано. Просимо делеґатки займати місця на салі в год. 9. рано. Місця для поодиноких делеґацій вкажуть впорядчиці, яких вказівкам прохаємо підчинитися.

6) Першого дня нарад мають вступ на салю тільки делеґатки і ті гості, що одержали персональні запрошення. Гості зголошені Філіями С. У. і Жіночими організаціями мають вступ на ділові наради тоді, коли на це дозволить місце на салі. Зате будуть мати змогу бачити Свято Селянки, звиджувати вистави і брати участь в артистичних і товариських імпрезах. Карта учасництва для гостей коштує 2 зол.

7) Делеґації, що їдуть конґресовим поїздом, який виїде в пятницю пополудні зі Львова дістануть карти на поїзд почтою на руки голови організації. На картах буде полана точна година відїзду поїзду.

ЗА ГОЛОВНИЙ ВИДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК:
Мілена Рудницька, голова. Ірина Лунева, секр.

ЗА ДІЛОВИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ:
Евґенія Макарушкова, голова. Олена Шепарович, секретарка.

Паста до зубів, креми.
Появились уже в розпродажі шампунн і люксусова вазеліна в тубках.
2761 12—7

Що волите?
Чи заплатити кілька золотих премій за обезпечення Вашого мешкання від крадежі — з вломом у
Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер",
у Львові, вул. Руська ч. 20.
чи втратити кілька, а може кільканайцять тисяч золотих у цьому випадку, — якщо вломники обікралиби Ваше мешкання?

Підсилений наступ безбожників.

ВАРШАВА. (КАП). З нагоди десятиліття свого існування союз безбожників заповідає підсилений наступ усіх безбожницьких організацій у всіх краях проти Бога та релігії. Для підсилення боротьби світова централя безбожників у Москві ладить видання „червоної книги" з портретами і прізвищами найвизначніших безбожницьких діячів. Їхні імена поміщені будуть одночасно на почесній листі центрального музею безбожників у Москві. Крім того „Безбожник" повідомляє, що появляться нові серії пропаґандових афішів, мандрівні безбожницькі виставки, безбожницькі фільми і т. д. Центральний комітет союзу опрацював 8. черпня ц. р. до подробиць програму III. міжнародного конґресу безбожників, який відбудеться вже незабаром.

ВНУТРІШНЬО-ПОЛІТИЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ У НІМЕЧЧИНІ.

Сензаційна промова віцеканцлєра Папена.

БЕРЛІН, 18. 6. ПАТ. На університеті у Марбургу виголосив віцеканцлер Папен велику промову про внутрішньо-політичне положення у Німеччині. Папен згадав, що він щиро віддався канцлєрові Гітлєрові. Одначе вважає своїм святим обовязком сказати отверто те, що мусить бути сказане у рішаючій хвилині німецької революції. Папен закинув німецькій пресі, що не виясняє „таємних сумерків", які панують серед мас німецького народу. Уряд дуже сильний і тому не боїться справедливої критики. Промовець дуже гостро виступив проти молодих представників націонал-соціялістичної партії, які горлають про реакційність деяких німецьких громадян. Пригадав, що між консервативними колами і націонал-соціялістами дійшло до порозуміння в 1933 р. саме на основі повної згоди щодо цілей революції. Згадуючи про конфлікти з церковними організаціями заявив, що має оправдане зрозуміння для тих організацій, які спираючись на свободі совісти не хочуть йти під команду політики. Німеччина не може дозволити собі на винищення християнських засад, бо поверне проти себе цілий християнський світ. Крім того винищування цих засад загрозило би німецькій державі. Папен гостро виступив проти фальшування гасел про другу фазу нац.-соціялістичної революції кажучи: чи ми робили революцію за те, щоби ввести в життя програму марксистів? Не сумніваюся, що довіря німецького народу до уряду загрожене. Не слід легковажити розуму народу і треба відплачувати довірям. Німецький нарід знає важливу ситуацію і сміється з фальшивого зясовування йому положення в Німеччині. Віцеканцлер заявив, що інакше уявляв собі пропаґандивну боротьбу з дефетизмом, як її виконується. Не підбурюванням молоді, не погрозами під адресою деяких кол німецького народу, але повним довірям до народу розбудиться віра в майбутність. Нім. нарід знає, що його ждуть тяжкі жертви. Піде за своїм вождом, коли буде переконаний, що оправдану критику не вважатиметься злочином проти держави і коли патріотів не вважатимуть ворогами держави.

Промова віцеканцлєра Папена викликала величезне вражіння в цілій Німеччині.

Наради держав Малої Антанти.

БУКАРЕШТ, 18. 6. ПАТ. Між представниками держав Малої Антанти, себто Чехословаччиною, Югославією та Румунією лящло у Букарешті до порозуміння в справі однолїої пресової акції. З тієї нагоди мін. Титулєску уладив бенкет у „Атене-Палас" та згадав про заходи в справі порозуміння. Председники делеґацій Чехословаччини та Югославії підкреслили конечність спільної пресової акції трьох держав згідно з програмою трьох міністрів закордонних справ.

Розброювання населення в Болгарії.

СОФІЯ, 18. 6. ПАТ. Премієр Георґієв заявив журналістам, що поголоски про стріляннину в Петрич неправдиві. Населення тієї округи, заявив премієр, радо і добровільно видавало зброю владі та зомагалося шукати тайних складів зброї та муніції. Розброєння переходить влада з успіхом. Більшість революціонерів піддалася добровільно. Їх приміщено в глибині держави. Деякі з них не піддалися, тих мабуть що вимінять.

Міжнародні хліборобські дні в Будапешті.

(Власна кореспонденція з Будапешту.)

Будапешт, 14. червня 1934.

I.

Вже третій день трівають наради ріжних міжнарод. хліборобських організацій у столиці Мадярщини, але щойно сьогодня досягли вони вершка зацікавлення не тільки зі сторони хліборобів, але в чималій мірі економістів, дослідників замотаних господарських проблем, а що більше також і політиків. Бо сьогодні відкрито в Будапешті наради **XVI-го Міжнародного Хліборобського Конґресу**, якого ухвали вправді обмежуються до чисто господарських справ, але їх виконання сягає, саме в теперішній час, до глибини державних чи народніх організмів і тягне за собою всі наслідки, до зміни політичного обличчя, соціяльної структури і внутрішньої будови держави чи народу включно. Тому цими справами треба і нам цікавитись, а не завадить тому і довше над ними спинитися. Помиваючи попередні наради інших організацій, до яких ще вернемо, хочемо подати хід нарад та відкриття самого конґресу.

Батьківщиною гадки про відбування міжнародніх хліборобських нарад є саме Мадярщина. Коли в р. 1896 Мадярщина святкувала 1000-ліття свого існування, скликано до Будапешту (як одну з багатьох імпрез) також міжнародній зїзд делеґатів хліборобських організацій, названий тоді може з надто великим розмахом „світовим селянським конґресом". На цьомуж зїзді зродились дві думки, що стали готім основою звязків хліборобів великої частини світу. Одна — це основання Міжнароднього Хліборобського Інституту для дослідів над хліборобством і його економікою понад кордони держав, а друга — це скликування періодичних міжнародніх хліборобських конґресів, що поза хліборобською політикою мали присвячувати увагу теж хліборобській техніці. Міжнародній Хліборобський Інститут — це установа, що складається в своїй управі з представників держав; Міжнародні Хліборобські Конґреси, які скликує Міжнародня Хліборобська Комісія, допускають до участи в нарадах і рішеннях також представників хліборобських організацій, а далі людей хліборобської науки і практики, якщо вони можуть своєю працею принести якінебудь користи всесвітньому хліборобству. Тож теперішній XVI-ий Міжнародній Хліборобський Конґрес, що відбувається по стільки

роках знова в Будапешті, витають мадяри двічі уважніше, бож з гордістю твердять, що його ідея зродилася саме тут 38 років тому. А до того господарські умовини в світі такі, що саме на господарстві, а з поміж нього на хліборобстві заважив початок і причина світової кризи. Хворіє хліборобство — то хворіє весь організм держави чи народу. Тому і до цього конгресу так пильно прислухуються усі керманичі держав сучасної Европи.

В конгресі бере участь 23 держави через своїх уповноважнених представників, у тому є двох активних премієрів, 4 активних міністрів хліборобства, решта відповідальні керманичі господарської політики своїх держав, переважно бувші міністри господарських ресортів. Крім цього офіційних делегатів вислали такі міжнародні організації: Союз Народів, Міжнародній Хліборобський Інститут, Міжнародне Бюро Праці, Міжнародня Організація Хліборобської Освіти, Міжнародній Винарський Інститут. Для розміру зацікавлення подаємо число офіційних представників і представників хліборобських організацій поодиноких народів: Німеччина 10 держ. делегатів + 27 представників установ, Австрія 6 + 87, Аргентина 1, Бельгія 7 + 15, Болівія 1, Болгарія 2 + 1, Домініко 2, Данія 1, Єгипет 2 + 6, Еспанія 1 + 12, Естонія 1 + 1, Злуч. Держави П. Америки 2, Фінляндія 1 + 2, Франція 6 + 56, Грецїя 1, Вел. Британія 15, Італія 10 + 64, Японія 1, Латвія 1, Люксембург 1 + 1, Мексико 1, Голяндія 10, Польща 1 + 68, Румунія 8 + 88, Швеція 2 + 5, Швайцарія 2 + 30, Чехословаччина 3 + 53, Югославія 16, Мадярщина около 200, українець 1 — отже разом коло 840 делегатів, з чого 640 приїхало зза кордону.

II.

Вже перед початком конгресу повіяло сенсацією, бо на конгрес прибув австрійський канцлер Дольфус з рефератом, а рівночасно принесли німецькі кореспонденти вістку про стрічу Мусоліня з Гітлером у Венеції. До того саме тепер перебуває у гостях в Будапешті австрійський міністр безпеки Фей, а в звязку з тим багато говорять про військовий, а не тільки господарський договір двох сусідніх держав, що звязані зі собою довгою історією і майбутнім молодим монархом. На ці теми зводить балачки поява на салі двох габсбурських архикнязів Йосифа і Альбрехта, яких витають, начеб від 1918 р. нічого не змінилося. Велика саля Мадярської Академії Наук виповнюється по береги делегататми, а балькон займає жіноцтво. Точно в год. 10-ій приїздить регент **Горті,** якого витають представники війська і влади при вступі до палати, а при вході президія конгресу. Грімке „Ельлен!" цілої салі і струнка, жива стать старого регента в адміральськім мундурі проходить поміж присутніми. Поруч сидять члени б. королівського дому, високі військові, преміер Гембеш і австр. канцлер Дольфус, фінляндський міністр хліборобства Ютіля, члени мадярського уряду і т. д.

Починається низка офіційних промов. Говорять: президент організаційного комітету конгресу **Шандль,** президент конгресу і голова Міжнародньої Хліборобської Комісії маркіз **Вогюе,** президент Хліборобської Палати граф **Гойош,** та бурмістр Будапешту **Шіпец.**

У промовах пробивається жура за те, чи конгрес дасть собі раду саме в такий час з вижхими проблемами господарського життя. Багато цікавих моментів, які послужилиб неодному письменному економістові до неодної доброї статті, а то й передовиці. Але саля чекає на щось цікавіше. Бо саме підноситься з місця невеличка постать канцлера **Дольфуса,** що має промовляти. Зривається буря оплесків, яка довго не дає прийти до слова промовцеві. Знак симпатій, яку вспів добути собі цей невеликий, в такий твердий канцлер саме поза своєю батьківщиною. Бо сьогоднішні часописи знову повні вісток про саботажі гітлерівців в Австрії, а добрі сусіди, кореспонденти великих щоденників, інформують, що навіть канцлерові небезпечно подорожувати на австрійських залізницях. Але оплески не вмовкають; тільки три ряди делегатів, кріпких, ясних, майже виключно молодих мужних лиць сидять з заложеними руками і спокійно приглядаються ентузіязмові салі. Це німці, які знають, чого хоче їх „фірер", і знають, що Австрія буде сьогодні-завтра їх. А до того саме стріча Мусоліні-Гітлер. Мабуть фальшивий тон в овації.

Дольфус говорить — не читає, як попередні. Говорить про співпрацю хліборобів усіх країв Европи, а далі і світу, а далі подає генезу сьогоднішнього устрою хліборобського стану в Австрії: критикує соціялізм і большевизм під новий аплавз салі, але і лібералізм, а заявляється за унормуванням державою хліборобського життя. Уважає кооперацію за перше самочинне змагання хліборобів до налагднання і зорганізування власного господарського світу, що треба за всяку ціну, як добровільну організацію розвивати дальше. Знову оплески. Вкінці подає приклади з життя Австрії, як там держава нормує збут хліб. продуктів, але ця частина промови виходить слабо.

По нім промовляють представники Фінляндії, Франції, Польщі, Міжнародного Хліб. Бюра. Знову сухі, читані промови. Аж знову встає **Анджеліні** — представник Мусолінія, а його фашистівський привіт витає саля невмовкаючими оплесками. Коли говорить, що „дуче" післав його привитати конгрес — оплескам немає кінця. Говорить коротко і ясно.

Вкінці останній забирає слово німець **Вінтер.** Знову гітлерівський привіт рукою — і знову, що його післав його шеф і „фірер" Даррее, щоби передав привіт від найвищого фірера — Гітлера. І знову саля гремить від оплесків і привітних вигуків. Дуже цікаве у промові Вінтера було те, що він двічі підкреслював велике значіння польсько-німецького господарського зближення для обох народів та говорив про дальшу розбудову цього договору. Була це промова представника уряду і тому такий пассус був теж своєрідною несподіванкою. При цім, наче у відповідь Дольфусові на його складну господарську політику, підкреслив, що всякі скомпліковані господарські потягнення мало поможуть, коли не буде кожна держава вести корисної для своїх селян хліборобської політики.

Такі настрої. Цей світ, світ, що приїхав сюди шукати розвязки важних господарських питань, мимоволі шукає собі до обожання індивідуальностей, що виросли понад народи, що їх ведуть і ними кермують, що накидують їм свою **волю,** якої забракло масі і її провідникам, вибраним пятиприкметниковим способом виборів. Що її ведуть — але чи заведуть? І тут пригадується висказ одного німецького журналіста, який перед самим відкриттям конгресу побачив Дольфуса та іронічно нам сказав: приїхав „бувший" канцлер — бож про нього саме тамті два говорять у Венеції.

Не все є сила триматися на воді помазанцям долі, коли нема добре підготованого грунту. А як його хоче підготовити конгрес хліборобів — то про це іншим разом.

Інж. д-р Евген Храпливий.

Масові арештування серед українців у Галичині.

У ночі зі суботи на неділю 17. червня ц. р. поліція перевела дуже численні ревізії та арештування серед українців у Галичині. Тільки у Станиславові та повіті арештовано 150 осіб, з між ними кількох українських адвокатів.

—o—

III Краєвий Здвиг Українського Сокільства у Львові.

Українське Сокільство підготовляє в днях 30. червня та 1. і 2. липня ц. р. III. Краєвий Здвиг у Львові. Два перші здвиги відбулися у Львові ще перед світовою війною у рр. 1911. та 1914. На І. Здвизі в 1911. р. з нагоди посвячення прапору С.-Б. було біля 5.000 учасників. II. Здвиг у 1914. р., з нагоди 100-ліття уродин Т. Шевченка зробив на тодішніх учасників (а було їх біля 12.000 Соколів, Січовиків та Січових Стрільців) та видців таке велике враження, що ще сьогодні на саму вістку про III. Сокільський Здвиг, люди радо гуторять про Шевченківський Здвиг з 1914 р.

III. Краєвий Здвиг є ювилейним здвигом з нагоди 40-ліття (1894—1934) Сокола-Батька у Львові. В обсяг здвигу входять низка імпрез, які відбуваються цілий ювилейний рік. Здвиговий ювилейний рік започатковано академією (15. II. ц. р.) в честь проф. І. Боберського, довголітнього голови С.-Б. (1905—1918) та духового провідника українського сокільства. Далі відбулися лещетарські змагання соколів у зїздовому біжі у Сколім (25. II. ц. р.), змагання у дружиновому біжі навпростець у Львові (15. IV. ц. р.) та змагання сокільських дружин у відбиванні в Стрию (20. V. ц. р.). Ще мають відбутися сокільські змагання у плаванні в Перемишлі та змагання в копаному мячі у Станиславові

Головною імпрезою буде заповіджений Здвиг у Львові 30. VI. та 1. і 2. VII. ц. р. з такою програмою:

30. VI. с у б о т а р а н о: Служба Божа в Успенській (Волоській) церкві, та відслонення пропамятної таблиці у честь полеглих соколів у війні 1914—1919 рр., яку вмуровується у головній брамі „Дністра" при вул. Руській ч. 20., де міститься домівка С.-Б.. П о п о л у д н і: На Личаківському цвинтарі панахида на могилі бл. п. дир. Василя Нагірного, першого голови С.-Б Кожне товариство складе вінок. Вечором спільна вечера у салі „Української Бесіди".

1. VII. Н е д і л я р а н о: Від год. 6. до 11. передполуднем генеральна проба, а опісля похід учасників здвигу вулицями Львова. П о п о л у д н і: Здвигові вправи на площі С.-Б. в год. 4-ій пополудні. Коли би влада не дозволила на похід вулицями, тоді свято почнеться в 3. год. пополудні дефілядою учасників на площі С.-Б. перед старшиною а опісля здвигові вправи з такою програмою: 1) Відкриття Здвигу; 2) „Малі Запорожці" — вправи вільноруч учасників (укл. побр. М. Тріля); 3) Вправи на приладах всіх чет; 4) „У ніч під Купала" — вправи з віночком посестер (укл. побр. інж. Я. Блатітки); 5) Показ сокільського проруху; 6) „Сон Катерини" — народній танок виконають учасниці; 7) Вправи вільноруч побратимів (укл. побр. М. Тріля); 8) Забави всіх чет; 9) „Чумаки" — картина з минулого (увл. побр. Я. Булки) виконають учасники і побратими.

2. VII. П о н е д і л о к р а н о т а п о п о л у д н і: Сокільські легкоатлетичні змагання, в десятизмагу, шестизмагу і пятизмагу та у масових здвигових вправах Сокільських Гнізд. По закінченні змагань роздача нагород побідникам.

Отся на загал, багата та ріжноманітна, програма яка дасть змогу сокільству виказати свою організованість та карність широким верствам громадянства оцінити працю та труди, які протягом років вложили сокільські робітники в організацію. Ті, що бачили попередні сокільські здвиги (1911., 1914.), будуть могти оцінити, який поступ зробило сокільство за останні роки.

Комунікат Здвигового Комітету Сокола-Батька у Львові.

На ювилейне Свято 40-ліття Сокола-Батька сподіване велике число замісцевих громадян. Обовязком львівського громадянства влекшити дорогим гостям побут у Львові. Запевнення дешевого прожитку й вигідного нічліґу, це одні з перших умовин, про які має подбати не лише Здвиговий Комітет але й львівське громадянство. Тому звертаємося до всіх П. Т. Мешканців-Українців міста Львова, щоби найпізніше до суботи 23. червня зголосили Здвиговому Комітетові вільні кімнати з ліжком, які вони готові піднаймити на 1-2 нічліґи. За нічліг буде оплачуватися 2 і 3 зол. від особи за одну ніч. Висоту винагороди устійнить на місці делегат нічліґового реферату. На домагання можлива теж вища нагорода.

На днях вислав Здвиговий Комітет на адресу наших економічних і культурних установ здвигові афіші проекту артиста-маляра П. Ковжуна. Сокіл держить у дзьобі червону калину. Чотири букви „BBBB" означають: Всі вперед, всі враз. Деяким особам і установам вислано більшу скількість примірників. П. Т. Установи просимо примістити афіші в себе на видним місці, а хто одержав кілька штук зволить занятися їх розліпкою по місті. Зачислені кошти зверне Здвиговий Комітет безпроволочно з подякою. Хто через переочення, або недоручення афіша не одержав, нехай домагається його висилки.

Здвиговий Комітет з ощадностевих оглядів не висилає індивідуальних запрошень на Ювилейне Свято у Львові і тому цим комунікатом запрошує всіх громадян прийти та поглянути на сокільську організацію і дисципліну. Здвиговий Комітет клопочеться за догідну знижку на переїзд в дні 30. червня до Львова з місцевостей усіх трьох воєвідств. Одначе до сьогодні, на жаль, у цій справі нічого реального не можна ще подати.

Соколи, які будуть брати участь у поході, мають бути убрані у звичайні цивільні святочні одяги, з ювилейною чи пак змагową відзнакою

Купелеві плащі 8·50 Матеріял на купелеві плащі 140 шир. зол. 4-50 та купел. ручники у великім виборі „БЛАВАТНИЙ БАЗАР". А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів ч. 12.

Великий Театр Дирекція Вілям Гожниця
в'второк 19. VI. год. 7·30 веч.
„Подорож по Варшаві"
в інсценізації Леона Шіллера.

Театр Ріжиородностей
віторок 19. VI. год. 7·30 веч.
„Мірля Ефрос"
Й. Гордіна, адаптації А. Марка.

Після вбивства мін. Перацького.

Ще подробиці про вбивство і втечу. — Жалібні маніфестації та богослуження. — Похорони.

КОНДОЛЄНЦІЙНІ ТЕЛЄГРАМИ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРЛЯМЕНТАРНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ.

Президія Української Парляментарної Репрезентації вислала з приводу трагічної смерти пок. посла і міністра Брон. Перацького кондоленційні телєграми на руки маршала сойму д-ра Світальського і голови Клюбу ББ посла Вал. Славека.

ЩЕ ПОДРОБИЦІ ПРО ВБИВСТВО І ВТЕЧУ.

Атентат на міністра Б. Перацького та втеча справника вбивства ще далі ворушать уми людей і польська преса та ПАТ приносять найменші подробиці в тій справі. При вул. Фоксаль ч 3, де приміщується „Товариський Клюб" ББ. та два закордонні посольства, не було поліцая при стійці. Тому атентатчик мав повну свободу рухів. Він мусів вистудіювати життя міністра, всі його порухи та поведінку перед обідом. Атентатчик увійшов до брами за міністром, стрілив тричі й опісля спокійно вийшов не звертаючи на себе уваги шоферів ні державних достойників, які сиділи на терасі дому. Аж до вул. Коперника йшов тільки приспішеним кроком і щойно вул. Коперника почав утікати на вул. Щигля. Коли йому заступив дорогу возьний японського посольства, атентатчик убезвладнив його ручкою револьвера. Поліцай, на крик учасників погоні, скочив до самоходу і став здоганяти. Його теж убезвладнив атентатчик вистрілом з револьверу і зник на кінці вул. Щигля. Заки погоня зоріентувалася, куди утік атентатчик, він скинув ясножелену нагортку і ясний капелюх на шестім поверсі при вул. Окульнік ч. 5 і преспокійно зник у місті. Підчас утечі атентатчик кинув ще бомбу, яка не вибухла. Її досліджують піротехніки.

ОРДЕР БІЛОГО ОРЛА.

Покійного мін. Перацького відзначено орденом Білого Орла. На будинку при вул. Фоксаль вмурують пропамятну таблицю з плоскорізьбою міністра.

ЖАЛІБНІ МАНІФЕСТАЦІЇ.

У неділю пополудні відбулася велика жалібна маніфестація на пл. Марш. Пілсудського. До численно зібраних громадян промовляв ген. Гурецький, який гострими словами осудив убивство міністра кажучи, що дні безкарности скінчилися.

У Львові теж відбулася в неділю жалібна маніфестація перед великим театром. Орхестра відограла жалібний марш Шопена і тоді до зібраних промовив пос. д-р Домашевич. Опісля уформувався похід, який під проводом президента м. Львова Дрожновського і посла Домашевича пішов під воєвідство, де делегація передала на руки воєводи Бєліни-Пражмовського заяви співчуття. У понеділок відправило вище духовенство жалібне богослуження у польській катедрі у Львові. Такі жалібні маніфестації і богослуження відбулися майже у всіх містах Польщі.

ПОХОРОНИ.

У понеділок в год. 9.30 рано кардинал Каковський в асисті вищого духовенства відправив жалібне богослуження в катедрі св. Хреста. На богослуження явився президент, всі члени уряду, дипльоматичний корпус і числені делегації. Після богослуження вирушив жалібний похід під проводом полевого епископа Гавліни на головний двірець. На вулицях припинено всякий рух, а вулиці залягли непроглядні маси народу. За домовиною, позіщеною на гарматі, йшли найближча рідня, члени уряду, маршали сойму і сенату, найвищі достойники, дипльоматичний корпус, делегації і т. д.

Зі Львова виїхала до Нового Санча на похорон численна делегація під проводом віцевоєводи Сохацького і през. Дрожновського.

Похорон відбудеться у віторок 19. червня п. р. у Новім Санчі.

ВИСТАВИ І КОНЦЕРТИ ПРИПИНЕНІ.

У понеділок 18. червня і віторок 19. червня п. р. всі вистави, концерти і забави припинені. Театри і кіна замкнені. В кавярнях та ресторанах орхестри не будуть грати.

Розумний

перед виїздом до живців і літниць засобиться — у всіляні косметичні і гігієнічні предмети і пр. найдешевше і найкраще лише у перфумерії

С. Федера Львів, ул. Сикстуська 7, або Коперника 15 а

(побіч палати Ґр. Потоцького)

тому, що ціни цих предметів у кліматичних місцях є подвійні а навіть потрійні а якість під кожним оглядом гірша. 3—5

Бюрова вистава у Берліні.

(УП) В часі між 7. і 16. вересня п. р. відбудеться у Берліні велика міжнародня вистава бюрових уладжень, до якої вже тепер ведуть підготовку. У виставі візьме участь не лише індустрія, що займається безпосередньо устаткуванням бюр чи виробом бюрового приладдя, але й споріднена з нею індустрія. Провід вистави добився вже значної знижки для відвідувачів вистави на всіх німецьких залізницях.

Радянська Україна --- дивний край.

Так описує її американський кореспондент.

НЮ ЙОРК, 4. червня. (Вл. кор.). Після довгої мовчанки в американських газетах про радянську Україну приходять свіжі вісти. Вільям Стонмен, кореспондент газети „Нюйорк Сан" присилає допис почтою, писаний в Комуні Джердово, на Україні, дня 8. квітня, у Великодню Неділю. Допис дуже характеристичний, бо містить і ясні й темні сторінки життя на Україні, а на кінці висновок. Тому переповідаємо його в цілости:

„Двох поліцаїв супроводжає шіснацятьох хлопців до Київа. Вони йдуть на заслання або до вязниці.

В селі Рудна який тузин веселих дівчат, у своїх мальовничих народніх строях, проходжається серед сміхів вулицею, що лежить далеко від головного шляху.

Старенька, огірчена бабуся сидить у своїй побіленій хатині в тому самому селі, нарікає на недостачу великодних харчів і проклинає голод штучно викликаний людьми, бо він зрабував їй минулого року чоловіка. На сільському цвинтарі намогильні хрести.

Широкі поля зеленіють після недавнього дощу і обіцюють гарні жнива.

Трьох совітських урядовців сидить при малому столику і обговорюють світлі жнива з 1934 року. Вони мріють про світлу будуччину своєї комуни.

Старенький мужчина, що був наглядачем над тими полями перед війною, каже: „Теперішні люди не знають, як нам добре жилося колись. Вони дураки і не знають, що значить життя!"

Ось такий дивний образ бентежить людину, що сьогодні відвідує Україну. Повно в ньому зусиль або вибілити теперішне положення або цілковито його осудити. Наче для закриття прикрого виду отих молодих хлопців, що йдуть під багнетами до вязниці, ви чуєте сміх сільських дівчат. Але їх сміх приглушують проклони вдовиці і інших таких, як вона.

На одному боці вигляд на добрі жнива і оптимістичні розмови урядовців, на другому боці старенький чоловік і ціла група йому подібних з квасними поглядами. Вони отверто признаються, що не люблять „нового життя".

Колибн взяти цю одну комуну за підставу до видання осуду про всі, то застрашаюче малий поступ зроблено упродовж останніх 18-ти місяців для поліпшення долі селян у цій окрузі.

НАСЕЛЕННЯ МЕНШАЄ.

Коли ми відвідали Джердово в вересні 1932 року, тоді було там 527 живих людей. Сьогодні там є лише 420 і урядовці не могли як слід пояснити причини убутку. Але вони уперто кажуть, що не було смертности з голоду. В 1932 році було 353 коров і 120 телят. Сьогодні тут 177 коров і 213 телят. Коней тоді було 72, а тепер є 62, свиней перше 156, тепер 103. Це дрібна статистика, але важна.

Нагородою за цей убуток населення і звірини є „податок у натурі", вибираний у землеплодах. Перший раз його введено у 1933 році. На такій підставі члени комуни мають віддати точно означену скількість хліборобських продуктів від кожного акра, а решту можуть затримати собі. Такий податок збирає уряд.

Урядовці пояснюють цей податок так: У 1933-му році збір з одного акра поля виносив 16 бушлів, а з того держава забирала лише півтора бушля. Пересічно кожному членові комуни приписувано 280 робочих днів і за них плачено 763 фунти хліба і 459 рублів. Тому, що ледви одна третина тут є робітниками, значить не було стільки, що ледви вистарчало на прожиток усім людям.

З отриманих грошей кожний член комуни мав заплатити біля 130 рублів на пів за харчі в їдальні комуни і за те діставав харч три рази денно. Властиво це не харчі, а юшка, яку дають у різних годинах.

Робочий день тревае від год. 7 рано до 7 вечора. Дві години вільних дають на полудне. Робітники не дістають властиво нічого за свою працю, крім прожитку, який ледви тримає їх при життю. Коли прийдуть ліпші жнива, а лишиться той самий „податок у натурі", положення може поліпшитися. І воно повинно поліпшитися".

Примітка нашого кореспондента: Від осіб, що недавно прибули з Радянської України і працювали в „колгоспах" маємо такі інформації: Один робочий день, як одиниця заплати в комуні, обчислений на 12 годин денно для дуже сильного чоловіка. Отже цей день не міриться часом, а вислідом праці. Коли людина не виробить призначеної праці, тоді може працювати і два або й більше днів, в означених годинах, щоби йому начальство записало один робочий день. У той спосіб цілісенький рік можна працювати, щоби навіть не виробити призначеннх 280 робочих днів. Тому, що харчі, які дають у комуні, не вистарчають на нормальний прожиток, людина ослабає чимраз більше, доки не згине з голоду та виснаження. З платні визначеної в заплату за вироблення робочих днів мало хто дістає всі гроші, бо мало хто може виробити всі робочі дні. А коли й дістане хто яку колійку, то мусить купувати хліб на життя, якого не може докупитися. З цього самого приходить цей розпучливий і безвихідний стан. Настрій селян, згідно з нашими інформаціями такий: Кожний чекає війни, щоби відплатитися урядові. Без огляду на те, хто видасть війну Совітській Росії, селянство на Україні стане по стороні ворога Росії. Переконання селян таке, що лише Україна може спасти українське селянство від загибелі.

Чи Ви вже зложили книжки або datok на купно доброї книжки для наших братів на заході?

Український Музей у Берліні.

(УП) Український Музей у Празі повстав завдяки співпраці управ багатьох українських таборів у Чехословаччині та ріжних інституцій і товариств. Український Музей у Берліні повстав завдяки праці кількох одиниць з української кольонії в Берліні, а основою його стали історичної вартости фотографії з українського життя, збірка пресового матеріялу про Україну та деякі матеріяли ще з воєнних часів, що мають для будучих поколінь неабиякну вартість. За два роки повстала з тих вібито незначних початків солідна збірка матеріялів, яка відзеркалює здебільшого як з одного боку українське життя в Німеччині, так з другого розвій поглядів на українську справу в Німеччині.

В історичному відділі находиться ціла низка старих карт України, виданих давніми часами німецькими картографами, як Гоман, Вайгель, Віндель і інші. На окрему увагу заслуговує фотографічна відбитка одної карти України, виконаної рукою на спеціяльне доручення Великого Курфірста. Її оригінал находиться у відділі карт пруської державної бібліотеки. Ця збірка карт з 17. та 18. століття вказує, яку ролю відігравала українська справа у тому часі. З моментом окупації України москалями опинилась у забутті навіть сама назва України. Рідкі гравюри українських гетьманів та ріжних важніших подій, частинно в оригіналах, а частинно як фотографічні знимки в получені з образами народньої моші тих часів дають уяву про тодішнє народне життя України. Виданая німецького перекладу хроніки Нестора (1774) та історія України, опрацьована вченим Енгель-ом (1796), вказують на те, що німці в тих часах доволі основно займалися студіями історії України.

Воєнно-історичний відділ обіймає велику збірку фотографій та образів з часів війни світової й української (між ними оригінальні образи Перфецького), дальше ріжні памятникові предмети з війни, ріжні карти, шапки і т. п.

Повоєнне українське життя відзеркалюється у відділі ріжних закликів, політичних, господарських, релігійних, просвітних, ріжні статистичні виставлення, багато образів українських видних діячів. Українське народне мистецтво крім вистави вишивок (кількасот штук) має ще й різьби та зокрема образи українських малярів із воєнних часів з таборів полонених.

Відділ преси обіймає майже всі українські видання пових повоєнних часів, а яких деякі вже належать до рідкостей на книжковому ринку. На особливу увагу заслуговує збірка пресових матеріялів про Україну з чужої преси і то з часів воєнних і повоєнних. Між іншим в цьому відділі є впорядкована збірка всіх лише можливих пресових вісток у німецькій мові з часу від убивства головного отамана С. Петлюри до закінчення процесу над убивником у Парижі. У відділі бібліотеки є велика скількість ріжних видань про Україну в ріжних чужих мовах цілого світу. Є там теж деякі матеріяли з бувшого українського посольства у Берліні, які вдалося урятувати перед більшовиками.

Музей у загальному врятував дуже багато цінного для будуччини матеріялу який був би зовсім пропав. По обсягу він значно менший від музею у Празі, одначе його вартість підвищується тим, що він крім історії дає відвідувачам повний огляд і теперішнього нашого життя.

ОЕК—5/1934.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8. 64/28

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всіляні блаватні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром бідети до першорядних кін. 5/73 67-?

Масові арештування у Львові.

ПАТ повідомляє: Слідчий відділ поліції, який веде слідство за приналежність до ОУН, перевів у неділю 17. червня п. р. дальші арештування серед членів тієї організації. Одночасно поліція арештувала кількох провідників комуністичних та лівих організацій у звязку з ліквідацією техніки КПЗУ. Слідство ведеться у великій тайні і тому не можемо подати імен ні прізвищ арештованих.

Вальдемарас перед полевим судом.

БЕРЛІН, 18. 6. ПАТ. До Кенігсберґу надійшли вістки, що Вальдемарас відповідатиме перед полевим судом за співучасть у державнім перевороті в дні 7. червня п. р. Председником полевого суду буде одна з полковників. Покищо нема офіційного комунікату.

Великий політичний процес у Тернополі.

За приналежність до ОУН і вбивство постерункового.

Як „Діло" вже повідомляло, від 13. ц. м. ведеться перед трибуналом суду присяглих у Тернополі процес на політичному тлі, у якому є обвинувачені: 1) **Петро Флінта,** літ 22, греко-кат., вільний, кравець в Токах, пов. Збараж. 2) **Олекса Литвин,** літ 21, гр.-кат., вільний, коваль, в Токах. 3) **Евген Костецький,** літ 26, гр.-кат., вільний, студент агрономії, родом з Токів і тамже останньо замешкалий і 4) **Яким Флінта,** літ 22, греко-кат, вільний, столяр в Токах за те, що

1) в часі від 1930 до дня 13. березня 1934 на території полуднево-східних воєвідств, зокрема в тернопільському воєвідстві, беручи участь в організації під назвою Організація Українських Націоналістів (ОУН), що прямує пропагандивною діяльністю, збиранням зброї й організуванням актів саботажу та терору до відірвання від польської держави полуднево-східних воєвідств, увійшли в порозуміння з іншими особами з метою відірвати від польської держави частину її території;

2) **Петра Флінту** й **Олексу Литвина,** що дня 13. березня 1934 в Токах убили старшого постерункового державної поліції Юзефа Гловяка в цей спосіб, що насамперед його схопили, а саме Петро Флінта за руки, а Олекса Литвин обіруч за горло, а опісля принесеними зі собою трипранчастими штиками завдали йому 13 колених ран на голові, плечах і лівій руці;

3) **Евгена Костецького,** що в другій половині року 1933 і з початком 1934 року в Токах намовляв Петра Флінту до довершення злочину убивства зі ст. 225 § 1 к. к. на особі ст. постерункового Юзефа Гловяка, в наслідку чого Петро Флінта убив Юзефа Гловяка;

4) **Якима Флінту,** що дня 13. березня 1934 в Токах був помічний при доконанні переступства проти життя на особі ст. постер. Юзефа Гловяка тим, що стояв на сторожі близько місця вчинку, щоби нападникам Петрові Флінті й Олексі Литвинові не перешкоджено в убивстві і був готовий дати їм чинну поміч на випадок, якщо вона була би потрібна, внаслідок чого Петро Флінта й Олекса Литвин убили Юзефа Гловяка.

Повищими вчинками допустилися всі обвинувачені злочину державної зради зі ст. 97 § 1 к. к., крім цього обвинувачені Петро Флінта й Олекса Литвин злочину убивства зі ст. 225 § 1 к. к., обвин. Евген Костецький підюджування (podżegania) зі ст. 26 к. к. до злочину зі ст. 26 к. к. до злочину зі ст. 225 § 1 к. к., а обвин. Яким Флінта подочі зі ст. 27 к. к. до злочину зі ст. 225 § 1. к. к.

МОТИВИ АКТУ ОБВИНУВАЧЕННЯ.

На вступі акт обвинувачення обговорює обширно історію ОУН, її організацію, завдання і тактику — річи відомі вже з безлічи подібних актів обвинувачення. Між пресовими органами ОУН вичисляються там: „Розбудова Нації", як орган цілої ОУН, а як органи краєвої екзекутиви ОУН видавництво „Наше Становище" та видаваний час до часу „Бюлетин". До нелегальних видавництв ОУН, що на терені Польщі служили цілям ОУН, зачислені львівські тижневики „Наш Клич" і „Наш Фронт", що їх польська влада хутко розконспірувала, завісила і в р. 1933 цілковито зліквідувала. Одначе найчастішим засобом агітації і пропаганди ОУН є летючки, які вона при ріжних нагодах старається масово розкинути при помочі недосвідченої молоді, на яку ОУН головно полює.

Щодо самих обвинувачених, то центральною особою акту обвинувачення робить прокуратор студента техніки обв. Костецького, котрого називає рейонівим командантом ОУН у Токах і рівночасно командантом „пятки", до котрої належали всі обвинувачені і ще один, досі невідомий. Як доказ приналежности обв. Костецького до ОУН наводить акт обвинувачення те, що обв. Кост. займав видне становище у місцевих українських товариствах, як „Просвіта", „Сільський Господар", „Рідна Школа", „Сокіл" і „Бандура", котрої був навіть диригентом та визначався як знаменитий організатор і провідник. Улаштовував він у Токах ріжні імпрези й концерти, на котрих виступав зі своїм хором „Бандура". Як зізнав місцевий порох о. Петро Петриця, замовляв він у нього в церкві одну панахиду за страчених Біласа і Данилишина, а другу за убитих Головінського і Пісецького, що були видними членами УВО чи пак ОУН, а при тім і терористами, а Головінський навіть краєвим командантом ОУН. На тих панахидах співав завсіди хор т-ва „Бандура", котрим диригував обв. Костецький. Від нього теж на думку прокуратора вийшов почин до протишкільної акції в осени 1933 р., яку ведено між шкільною дітворою згідно з інструкцією ОУН.

Від 10 літ на постерунку поліції в Токах (велике село збаражського повіту над самим Збручем вище Підволочиськ) повнив службу ст. постер. Юзеф Гловяк, що — як каже акт обвинувачення — займався передовсім слідженням і нищенням політичних проступників. Сам він тільки в останніх часах виготовив понад 30 карних донесень на політичному тлі проти ріжних місцевих громадян, переводив арештування і ревізії, а обв. Костецького теж кількакратно арештував, спричинив раз його укарання староством у Збаражі, а двічі відставив його до вязниці при окружнім суді в Тернополі під замітом приналежности до ОУН. Обв. Костецький сидів тоді довший час у слідчій вязниці, але остаточно слідство проти нього припинили з причини браку доказів вини. Коротко: пост. Гловяк був великим „тропіцелем вивротовців" на терені Токів та околиці і через те обв. Кост. рішив його убити.

Для переведення цього вбивства намовив Кост. обвинуваченого Петра Флінту, щоби зголосився у Гловяка на конфідента, бо в цей спосіб міг його слідити і знати його кроки, а може й наміри та викрити й інших конфідентів у селі. Петро Флінта так і зробив та став конфідентом Гловяка, доносячи на Кост. те, що останній приказав про себе донести, а що справила було сфінґоване.

Остаточно обв. Кост. рішив убити Гловяка, бо — як каже акт обвинувачення — Гл. за багато знав про діяльність Кост. й ОУН. Такий приказ дістав Петро Флінта і він до виконання убивства звербував ще обв. Литвина та обв. Якима Флінту. Убивство рішено виконати 13. березня ц. р., при чому обв. Кост., щоби відвернути увагу від себе, виїхав тоді до Збаража, звідки вернувся вже після доконання убивства.

У виконанні приказу обв. Петро Флінта замаяв пізним вечором 13. 3. ц. р. пост. Гловяка на стрічу коло Нар. Дому, кажучи, що там прийде обв. Литвин, що хоче бути теж конфідентом і принесе для нього важний матеріял. Коли в означеній годині там стрінулися, став хтось надходити і Гловяк, крикнувши „стуй", змірився до стрілу, але Флінта заявив, що це Литвин, тому успокоєний Гловяк опустив кріс. Як тільки Литвин знайшовся коло Гловяка, П. Флінта кинувся на постерункового, хопивши його сильно за обі руки, а Литвин звав його дусити за горло. Опісля тримав одною рукою руки Гловяка, а другою його колов при помочі предмету, подібного до шила, а рівночасно колов і Литвин. Завдано тоді 13 ран, з цього кілька безоглядно смертельних, між іншими у саме серце. В часі оборони Гловяк вкусив Флінту у два пальці і це зранення ствердженo після його арештування. Діставши смертельні рани, Гловяк упав і став харчати. Оба напасники розбіглися, Литвин до своєї нареченої, де заночував, а П. Флінта на обійстя Івана Яворського, де коло криниці умився у його хліві, скинув свої покривавлені штани і перебрався у його та вернувся домів. Яким Флінта, що весь час стояв тоді на варті, чуючи харчання, прибіг на місце, де лежав Гловяк і в його присутности той-же скопав. Зойки конаючого збили-

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 107—180 Телефон 25-55.

ви сусідів і коли ті прийшли, Головік уже не жив. Повідомлено поліцію і вона тоїж ночі арештувала Петра Флінту.

Зразу він до вини не признавався. Щойно тоді, як довідався, що арештовано вже около 18 осіб, заломився психічно, признався до вини і на поліції і в суді, видав інших обвинуваченних та описав ролю кожного з них, як це вище подано в акті обвинувачення. Очевидно, всіх їх арештували. Литвин відразу на поліції признався до всього, але в суді опісля те все заперечив. Костецький на поліції признався тільки до того, що є членом ОУН, але заперечив, щоби давав приказ убити пост. Головка. Опісля в суді те все відкликав і зізнав, що він не є членом ОУН, не давав приказу убити пост. Головка та що не має ніяких звязків з тими, що сьогодні сидять на лаві обвинуваченних.

Обв. Якім Флінта не признався до нічого. Все заперечив і на поліції і у слідчого судді.

НА СУД. РОЗПРАВІ.

На головній розправі обв. Петро Флінта признався, що був учасником убийства пост. Головка, одначе заперечив будьто би приказ дістав від обв. Костецького.

Обв. Якім Флінта як на поліції, так і в суді заперечив свою причасність у повищій справі.

Обв. Литвин зізнав подібно як. Петро Флінта.

Обв. Костецький відкликав і те, що зізнав на поліції. До ОУН не належав ніколи. Приказу нікому не давав, не був навіть досі в Токах. Різницю між своїми зізнаннями пояснює тим, що його зізнання вимушено на поліції.

До вечора в пятницю 15. червня н. р. переслухано 48 свідків. У великій більшості відтягують вони вину обвинуваченних.

Після пополудневої розправи приперто по його зізнаннях о. *Петра Петрицю*, пароха в Токів, на приказ віцепр. Вінцковського під замітом фальшивих зізнань дотично того, хто замовляв у нього панахиду. Покищо о. Петриця є у поліційному комісаріяті.

Розправа потревае мабуть до понеділка. На маргінесі цієї розправи зазначуємо, що посли з Тернопільщини д-р Степан Баран і д-р Дмитро Ладика не беруть участи в обороні тому, що послам і сенаторам начальна рада адвокатів заказала боронити у всіх справах щодо злочину державної зради і шпіонажі. Ця постанова дотично всіх послів і сенаторів має увійти в постанови нової польської конституції.

Присуд у повищому процесі буде щойно в понеділок.

KATOL ВБИВАЄ КОМАХИ НАСІКОМИ
1/36 Японський 16—20

Відкриття нагробника М. Вербицького.

Велике Свято мала в минулу неділю 17. VI д. р. українська громада Млинів, краковецька та яворівська земля, а з нею ціла галицька країна.

У Млинах, біля старої церковці, на горбку, зібралося повад 5.000 громадян з кільканадцятьма священиками з найближчої околиці. З подальших було небагато, бо влада вимагала, щоби свято мало лише місцевий характер. На свято приїхало зі Львова автобусами 70 співаків „Бандуриста" й „Бояна".

В год. 10.30 почалось богослуженнн під вільним небом. Відправив його краковецький декан о. В. Матковський в асисті чотирьох священиків. На приготованому підвищенні співали обидва львівські хори. Проповідь виголосив парох Хотинця, о. Мих. Тарчанин.

Після богослуженнн перейшло духовенство й делегації на могилу композитора біля церкви. Під старезною, розложистою липою, серед віників закритий памятник, а над ним портрет М. Вербицького, прибраний рушниками. Одинадцять священиків відправило панахиду.

Врочистого акту відкриття памятника „Піонірові Української Пісні" довершив від Т-ва „Бандурист" п. Микола Дужий та виголосив відповідну промову. На тлі історичного післанництва української пісні змалював промовець гарячими словами постать і заслуги того, що в самих початках духового відродження галицької країни живу мову народу та його пісні перший із простих голосів склав у народні хори. М. Вербицький своєю творчістю перший на галицькій землі звязав усі частини українського народу, даючи до слів східньо-українського поета П. Чубинського музику нашого національного гимну: „Ще не вмерла Україна, ні Слава, ні Воля..." Він перший склав для наших хорів безсмертний „Заповіт" Шевченка: „Поховайте — та вставайте — кайдани порвіте..." Громом-дзвоном, піснею його, пливуть вони по всіх українських землях... А народ — з підйомом духа слухав — і вязав день вчорашній з нинішнім і грядучим...

Посвячення памятника й „Вітер тихий" Вербицького — закінчили першу частину свята.

І почалася друга частина: Академія. Розпочав її могутній „Заповіт" Шевченка — Вербицького у виконанню обидвох львівських хорів під орудою проф. І. Гриневецького. Д-р Н. Нижанківський виголосив гарну промову від українських співацьких товариств, вказуючи на великий талант композитора, що його розвинув він самотужки власною працею, не зважаючи на всі невигодини тогішнього загально-національного і зокрема його приватного життя.

З черги промовляв ще представник (війт) села Млинів і д-р Галущак від усіх українських товариств Яворова. Опісля „Бандурист" під орудою п. Плешкевича та „Боян" під орудою п. І. Гриневецького відспівали на переміну кілька пречарних композицій М. Вербицького. Одну пісню відспівав теж краковецький хор під проводом п. Черхавського. Академію закінчено національним гимном.

Свято зробило глибоке й тривке враження на всіх приявних, зокрема на місцеве селянство, що зворушливо прощало своїх львівських гостей.

Вечором того ж дня відбувся в Яворові, у салі „Народнього Дому" концерт з добірною програмою композицій Михайла Вербицького. Розпочався „Заповітом" в супроводі фортепяну з баріт. сольом проф. Орленка у виконанню обидвох львівських хорів та яворівського „Бояна". Д-р Ст. Людкевич дав гарно й фахово опрацьований реферат про музичну творчість Вербицького. Далі прекрасно співали на переміну львівські хори: „Бандурист" під проводом п. Плешкевича і „Боян" під орудою д-ра Ст. Людкевича. Професори філії Муз. Т-ва ім. Лисенка в Яворові виконали з прецизією музичне тріо — Вербицького. Взагалі концерт, дуже старанно підготований, стояв на високому мистецькому рівні та викликав серед приявних правдиве захоплення. Накінець відспівано національний гимн.

Подрібнішу мистецьку оцінку цих імпрез подасть певно хтось із наших музичних кол. Тут скажемо загально, що неділька днина дуже причинилася до підйому духа українського громадянства Краковеччини й Яворівщини, а для львівських гостей лишила надовго прекрасний спомин.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, чужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

Якщо хочете брати участь у виборах до громадських рад, то негайно замовте собі
Новий Самоуправний Закон
разом із
виборчою ординацією
д-ра Степана Барана.
Замовляти в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10.
Ціна примірника 0·80 зол.
(з почт. пересилкою 0·95 зол.)

По широкому світі.

— У Барсельоні вибухли дві бомби в трамвайній ремізі і заподіяли значні шкоди.

— До Берліна відлетів проф. Т. Залінський, якого запросило німецьке товариство для студій у Східній Европі.

— „Еко де Парі" домагається утворити сильний і технічно добре вишколений корпус війська, який кожної хвилини боронив би Францію перед наступом. Таким чином Франція могла би докінчити будову твердинь і допомогти своїм союзникам на випадок нагого наступу на них.

Полотна
на білля і постіль
ковдри, матераци, коци, дерки солідно й дешево
Гуртівня Текстильна
36/76 ЛЬВІВ, РИНОК 30. 7—8

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** Приймає футра до перехову на літо. 1287 39-?

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 3, поручає:** ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 1285 84-100

— **Курси косметичні,** затверджені владою під проводом лікаря-косметольога і інжинірахеміка — власна лабораторія Львів, Коперника ч. 42а/II., тел. 72-18. Практика у кабінеті „Distinction" під проводом Стефанії Гаврисевич. Дипльом дає право до самостійного ведення праці. Вписи приймають кожного дня. Виклади починаються 15. серпня. 1695 5-10

— **Ямна кодо Яремча.** Пансіон „Веселка" отворений від 1. травня. Кімнати гарні, соняшні, добре уладжені, з бальконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева, Ямна кодо Яремча. 143718-?

— **Найприємніше проведеш ферії** (літо) в пансіоні „Яблонських) у Гребенові. Пансіон положений у чудовій долині Опору. Покої дуже соняшні, з бальконами, з гарною обставою. Зголошення: Радкевичева. 1629

— **Розбудова Промислових Заведень Батя у Зліні.** Батя у своїй продукції не задовольняється вже тільки виробом обуви. Тепер виробляє також на велику скалю гумові опони, для яких старається здобути позаческі ринки. Опони ті фабриковані спеціяльними методами, мають у собі патентовану мішанину. На проби і патенти Батя мав видати десятки мілїонів золотих, заки випустив у світ свої опони грізні для конкуренції. Перевага їх полягає м. ін. також на тім, що вони вироблювані з матеріялу лекшого, зате незвичайно тревалого. В останніх найбільших автомобілевих перегонах на просторі 1000 км. у Чехословаччині провадив біг сам Тома Батя, син померлого власника, на своїх опонах, побиваючи конкурентів.

— **Солодко провести кілька хвилин відпочинку** можна у Львові тільки в цукорні **Д. Стецькова** при вул. св. Миколая. Знамениті тісточка незрівняне морожене і безконкуренційна кава разом з приємною та ввічливою прислугою є найкращою гарантією солодкого та милого відпочинку в тій цукорні.

— **Ювилей дрогобицької філії „Просвіти".** Заходом філії „Просвіти" в Дрогобичі відбудеться в дні 24. червня ц. р. ювилейне свято свого істнування. Свято, в якому візьмуть участь всі освітні установи й кооперація дрогобицького повіту, розпічнеться богослуженнм в церкві св. Трійці в год. 10., опісля відбудеться похід вулицями міста на площу „Української Гімназії". На площі відбудеться Святочна Академія, на якій виголосить промову делегат Головного Т-ва „Просвіти" та голова філії. Крім цього в програму свята увійде спільний виступ всіх хорів Дрогобиччини та продукції поодиноких хорів. Привіти прохається слати на адресу: канцелярія філії „Просвіти" в Дрогобичі, Народний Дім. — За видія філії „Просвіти" в Дрогобичі: **д-р Витвицький Степан,** голова; **д-р Скибінський Володимир,** секр.

— **Ідея волі в українській поезії.** На таку тему виголосить д-р Густав Шпехт 22. ц. м. німецький виклад у салі Укр. Наук. Інституту в Берліні. Початок в год. 8. веч.

— **„Подружжа у двох мешканнях",** музична комедія Лужницького-Балтаровича ввійшла до репертуару театру, веденого Яремою Стадником.

— **Т-во „Просвіта" у Празі.** Дня 9. VI. відбулися установчі загальні збори читальні Т-ва „Просвіта" у Празі при численній участи робітництва, студентів та інтеліґенції. Председником зборів був проф. Любинецький. На зборах вибрано одноголосно головою читальні Степана Росоху, студ. фільос. (Praha IV—180).

— **Праця українського археольога.** Д-р Іван Борковський, доц. українського університету, асистент комісії для археольог. дослідів празького замку, вмістив у чеському часоп. „Pamatky Archeologické" більшу розвідку про т. зв. „шнурову культуру", в якій приходить до висновку, що шнурова культура на Україні та в східній Европі дуже стара й автохтонна та звідти поширилася на середущу Европу. Нові знахідки предметів з доби шнурової культури в Чехії і на Моравії, що переховуються в національнім музею у Празі, подали нашому вченому богатий матер'ял до вищеозначеної студії, яка є продовженням вже опублікованих раніше (Snůrová keramika na Ukrajině, Origin of the Culture with Corded Ware in Central Europe та інш.). Ця сама тема була і предметом дисертації д-ра Ів. Борковського.

— **Де характерність?** Дуже багато пишемо й говоримо про українські школи і про обовязок українських батьків посилати туди своїх дітей. Здавалося би, що про такі справи зайве говорити, бо вони самозрозумілі. Одначе практика показує, що між нашими людьми є такі, що мають марку патріотів, а своїх дітей посилають до чужих фахових шкіл, дарма, що в тім самім місті істнує зовсім рівнорядна школа українська, поставлена під оглядом виховним і науковим як не вище, то в кожнім разі не нижче. А якщо взяти на увагу, що в нашій школі крім загальної приписаної програми, що обовязує для всіх шкіл того типу, вчать фахових предметів у пристосуванні до спеціяльних українських обставин, щоби навчити учнів знайти собі працю серед свого народу, то тоді стає особливо дивна поведінка цих наших громадян.

— **Талергофське свято при участи представників влади.** Перед кількома днями відбулося в Козлові, тернопільського повіту, талергофське свято. Після богослуження і відповідної проповіди відбувся похід на цвинтар, де поставлено памятковий хрест. Агенція „Всхуд" повідомляє, що на це талергофське свято приїхав з Тернополя віцевоєвода Гівонт-Дзевалтовський, староста Маліцький, підполк. д-р Польняшек і секретар воєвідської організації ББ Хаєцький. На святі виголошено низку промов.

— **Боротьба з ліцитаційними гієнами.** Міністерство справедливости в порозумінні з міністерством внутрішних справ видадило закон про екзекуційну процедуру та публичні ліцитації. Новий закон має на меті усунути з публичних ліцитацій зловживання, які управляють банди професійних ліцитантів, які використовують ситуацію на шкоду вірителя і ліцитованого. Закон торкається також ліцитацій, які переводять скарбові уряди.

Кожна наша масова всенародна імпреза переконує нас наглядно, як необхідна нам велика площа „Українського Городу". Вона ще в цілости не викуплена. Купуймо ювилейну відзнаку III-го Краєвого Здвигу Українського Сокільства, а докинете лепту на викупно площі.

— **Спадок консумції соли і цукру.** Сільські кооперативи в цілій Польщі стверджують великий спадок консумції соли серед сільського населення. Якийсь час селянство вживало масово сіль для худоби замісць їдальної, однак і та показалася за дорога і тепер сільське населення перестає взагалі вживати сіль до варення. При теперішніх цінах сіль є споживним артикулом, недоступним для збіднілих народніх мас. З тої самої причини села перестали вживати цукор.

— **Краєва хроніка.** Наслідком необережности з нафтовою лямпою на залізничій стації в Бакінчицях під Перемишлем занявся товаровий вагон і згорів. Шкода дуже велика. На вул. Міцкевича в Перемишлі селянин Мирослав Конарський переїхав возом 4-літню дитину. — В Заліщиках повісився в готелі 26-літній банковий урядовець Тадей Маєвський. Знайдено при нім готівку 3.500 зол., спалені папери й останки якоїсь фотографії. — В лісі коло Рівного знайдено трупа молодого мужчини а при ньому академічну легітимацію Генрика Цудо, виставлену канцелярією львівського університету.

— **Проти дорожнечі цукру.** Організації огородників і дрібних рільників, що експльоатують овочеві городи, виступили перед центральною владою з меморіялом, що протестує проти дорожнечі цукру. Вони виказали, що дорожнеча цукру вбиває дрібний овочево-переторчий промисл і взагалі відбивається фатально на інтересах огородництва.

Найбільша і тому найдешевша українська кооперативна

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

виконує в найкоротшому часі твори, брошури, афіші та всілякі інші друки. — Ціни дуже низькі.
АДРЕСА Львів, Ринок 10.

Декрет президента Польщі про табори відокремлення.

„Дзенник Устав" ч. 60. приніс розпорядок президента Польщі з 17. червня 1934. в справі осіб, які загрожують безпеці, порядкові та прилюдному спокоєві.

Ось цей розпорядок:

На основі уст. 44. § 6. конституції та законів із 15. 3. 1934. про повноваст президента Річпосполитої до видачі розпорядків зі силою закону, постановляється отсе:

Уст. 1. Особи, яких діяльність або поведінка дали основу до здогадів, що грозять з їх боку порушення прилюдної безпеки, спокою та порядку, можуть бути придержані та примусово приміщені в місцях відокремлення, не призначених для осіб засуджених або арештованих за проступок.

Уст. 2. Зарядження в справі придержання та спрямування придержаної особи до місця відокремлення видає влада загальної адміністрації. Постанову про примусове відокремлення видає слідчий суддя на внесення влади, яка зарядже придержання. Умотивоване внесення тієї влади є достаточною основою для видачі постанови. Відпис постанови доручать придержаній особі до 48 годин від хвилини її придержання. Від поступования судді нема відклику.

Уст. 3. Про відокремлення рішає слідчий суддя, визначений задля того адміністраційною колегією відповідного окружного суду. Відповідним є суд, у якого окрузі є місце відокремлення.

Уст. 4. Відокремлення може бути визначене на три місяці та може бути продовжене у зв'язку з поведінкою відокремленого на дальші три місяці способом, засованим в 2-му уступі. Відокремлені можуть бути заняті визначеною їм працею.

Уст. 5. Виконання зарядження цих розпорядку поручається міністрові внутрішніх справ і міністрові справедливости.

Уст. 6. Отсей розпорядок увіходить у життя з днем оголошення а тратить обовязкову силу в речинці та на теренах, які зясують розпорядки ради міністрів.

Повищий розпорядок підписали крім президента держави премієр Ковалюський та всі міністри.

— **Самогубство жінки дефравданта.** Як ми вже повідомляли, у Львові при вул. Збараській ч. 7. намагалася отруїтись 31-літня Степанія Вечиста. Тепер виявилося, що до намаганого самогубства Вечистої причинився її чоловік Карло. Він украв у фірмі „Галіція", де був службовцем, 8.000 зол. і пропав без вісти. Перед утечею зрікся ще презесури судді копаного мяча.

— **Бровар у сільській хаті.** В селі Загока пов. Городок Яг. службовці скарбової контролі зі Львова перевели ревізію в домі Франца Ковалевського і знайшли бровар, уладжений на малі розміри. Стверджено, що Ковалевський займався фабрикацією пива від довшого часу і мав багато відборців. За той час продав яких 25 тисяч літрів пива. Ковалевського потягнено до карно-скарбової відповідальности.

— **Жінка вхопила хлопця.** Із Желязова пов. Познань якась незнана жінка вхопила 15-літнього хлопця Маріяна Мермеля і щезла без сліду.

— **Катастрофа на гостинці.** На шосі під Оронським недалеко Радомя вантажний самохід наїхав на віз, що їхав з противної сторони. Наслідки зудару були страшні. Візникові Валентому Дворжакові самохід відірвав голову від кадовба. Також коні тяжко покалічило. Змасакроване тіло селянина відставлено до радомського шпиталю, а винуватця катастрофи, шофера Старшука арештовано.

— **Хотіли побачити Африку.** В місцевости Панца на Буковині придержано двох хлопців, що питалися селян про дорогу до Чорного Моря. Показалося, що це сини комманданта поліції з Дрогобича Гурецького, абсольвенти вселюдної школи. Під впливом сензаційної лектури вони рішили дістатися крізь Румунію і Чорне Море до Африки. Мали при собі револьвер з набоями, компас, огородничі ножиці, пилу і стрільний порох. Були певні, що дібються до Чорного Моря, де мали зголоситися до служби на кораблі і тим способом дістатися до Африки. Обох братів відставлено назад до Дрогобича.

— **Що робить Махно?** Із чеської преси довідуємось, що славний за нашої революції ватажок отаман Махно живе в Парижі під прибраним прізвищем Міхненко. Живе дуже скромно, майже в нужді, вряди-годи занятий як кімнатний маляр при кінових декораціях у робітнях нашого відомого фільмового режисера Е. Деслава.

— **Гумові підкови для коней.** Щоби зменшити гамір на вулицях і наслідком заходів т-ва охорони звірят віденські коні мають дістати гумові підкови, щоби могли ходити вигідно та тихо. В найближчих днях будуть робити з ними в місті проби.

— **Статистика кін.** Головний статистичний уряд ствердив, що в 1932 р. було в Польщі 752 кіні, з того 360 заукових. В тім самім часі мала Німеччина 5.860 кін, Англія 5.041, Франція 3.113, Еспанія 3.100, Італія 2.500, Чехословаччина 1250, Швеція 1.190, Бельгія 780, Австрія 745.

— **Проти наготи на цвинтарі.** Голосній співачці Зельмі Курц, що вмерла перед кількома днями, поставила родина на віденському цвинтарі нагробник, що представляє нагу „Аіду" в лежачій позиції. Наслідком нової течії в Австрії після лютової революції в Австрії, громадська управа м. Відня почала усувати з міста всі памятники, що представляють нагі фігури, мужеські і жіночі. Памятник Зельми Курц ще й тому дразнив почування християнського населення, що находиться в безпосередньому сусідстві з гробом о. Зайпля, який відвідує щоденно багато людей. Крім того віденська влада дістала анонімні листи з погрозами, що памятник буде висаджений у повітря, якщо його не спрячуть із цвинтаря. Щоби до того не допустити, родина покійної співачки рішила зліквідувати цей памятник.

— **Д-р Альохін світовим мистцем.** В Берліні скінчилося 14. ц. м. змагання між шахістами д-ром Альохіном і Боголюбовом за світове мистецтво. Змагання тревали майже 11 тижнів, партій розіграно в ріжних німецьких містах, а останні дві, 25 і 26-у в Берліні. Передостанню партію виграв Альохін, остання із ремісовим висліком. Альохін виграв 8 партій, програв три і 15 ремі. Остаточний вислід 15½ : 10½ в користь Альохіна.

— **Спадок населення у Франції.** Французькі уряди цивільного стану записали в 1933 р. в цілій Франції 682 тисячі уродин, отже на 40 тисяч менше ніж попереднього року. З того числа 55 тисяч дітей припадає на чужинців. Одночасно стверджено, що число уродин французького населення рівняється назагал числові смертей. Однак в багатьох департаментах число смертей перевищає число уродин і це явище поширюється кожного року на інші департаменти. Постійний спадок уродин у Франції унаглядніює факт, що перед 1870 р. число уродин перевищало число небіжчиків на міліон

душ. Тимчасом в Італії прибуває щороку 240 тисяч людей, в Німеччині 419 тисяч.

— **Американський реклямовий трік.** Один американський накладчик подав у щоденній пресі анонс, повідомляючи, що у книжці, яку він недавно видав, находиться одна друкарська помилка. Читачеві, що перший викриє цю помилку, накладчик обіцяв нагороду в сумі 30 тисяч долярів. Вислід того реклямового трюку показався надзвичайним. У двох тижнях хитрий накладчик продав 200 тисяч примірників своєї книжки, яку всі купували масово, хотячи дістати 30 тисяч долярів за викриття друкарської помилки. Нагороду дістав один друкарський робітник з Ню Йорку.

— **Вбивчі промені.** З Ню Йорку повідомляють, що якийсь Антоно Льонгорія з Клівленду винайшов машину, яка витворює вбивчі промені. Досвіди на звірятах давали страшні вислідн. Промені, витворювані рефлекторами, вбивали на місці пси, коти і крілики. Винахід держать у тайні і практично вжинють на випадок, якби ворог напав на Зл. Держави.

ПІДПИСУЙТЕ Й ВПЛАЧУЙТЕ НА ПОЗИЧКУ РІДНІЙ ШКОЛІ ПО 25 ЗОЛ.

З концертової салі.

„ДІТИ ДІТЯМ".

Імпрези, в яких беруть участь талановиті діти, мають свою окрему психіку. Вони дають приявним передовсім багато радости. Відношення дітей до інтерпретованого твору є дуже безпосереднє та щире. Сміло можна сказати, що в них є мистецтво для мистецтва, бо якраз само виконання твору дає їм багато вдоволення. Один з найвизначніших теперішніх німецьких композиторів Гіндеміт каже, що для нього тоді найгарніші хвилини, коли пише для дітей та працює з ними. Бо вони тільки варті ними щирого зусилля і творчої праці, тільки вони є вільні від пересудів та деморалізуючих впливів музики, яка йде з кабаретів і деправує душі.

Т-во „Українська Захоронка" улаштувало в неділю 17. червня у великій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка концерт на дохід львівських півосель силами наймолодших елевів нашого Муз. Інституту. Думка була дуже щаслива. Солістами були відомий вже нам молоденький віртуоз челіст Івась Барвінський і також непересічно талановита, а при тому й дуже пильна скрипачка, учениця проф. Москвичева, Леся Деркачівна.

Барвінський виступив наче з малим речітативом. Дав нам 5 творів, з яких на вирізнення заслуговує дуже гарно відігране Клянгля Кончертіно, Енкінса „Танок мавок", в якому міг виказати розвинену техніку та В. Барвінського „Канцону". Уважаю, що Сен Санса „Лебідь" та В. Барвінського „Мельодія" не відповідали ще молоденькій душі виконавця, яка ще не може знати болю, жалю й туги за чимсь неосягненим.

Концерт Д-дур І. ч. Моцарта вийшов з під маленьких пальчиків Деркачівної в дуже стильовій формі. Незвичайно чиста інтонація, пропора техніка та ніжний тон характеризує її гру. Зібрані горячими оплесками змусили виконавця до наддатків, а Деркачівну — як це й пристало — нагороджено також квітами.

Атракційною точкою була Ромберга „Дитяча симфонія". Орхестра, зложена переважно з дітей у віці около 10 літ, творила заправду радісну картину. Крім скрипок, челя і фортеляну склалися на неї трубка, трієнгель, бубен, „інструменти", які наслідували голос зозулі, соловія, перепелиці та тарахкальце. Все те разом давало нові комбінації, нові краски та вдержувало слухача в зацікавленні. Діти перенесли нас в поезію ліса та поль. Треба було подивляти дисципліну малих орхестрантів, яких роля не була легка, бо впадання поодиноких голосів увесь час вимагало великої уваги. Диригував п. Р. Согор.

Фортепяновий супровід до сольових точок обняли проф. Р. Савицький та проф. О. Фелаківна.

По скінченні програми люди не хотіли розходитись. За мало їм було того та всі мали дуже вдоволені обличча. Шкода, що час призначений на концерт, був обмежений, бо до пізної діточої імпрези бракувало ще ритміки. Тимбільше, що було з чим виступити і варто було познайомити з нею ширшу публіку. Концерт привіс Муз. Інст. честь. Виказав, як багато працюють там також наймолодші та праці посвячують там також найменші до музики, щоби розбудити в них замилування до музики, яка може дати їм багато гарних хвилин у житті.

І. Пуніямова.

Ніяка установа
не може
обійтись без „Діла".

ВІДГУКИ ДНЯ.

Лист до приятеля.

Коли мій лист дійде до Тебе — Ти будеш уже по шлюбі. Значить — не пошкодить, не зможе, а так собі: мустарда по обіді.

Женишся. Друже, як мільони перед Тобою, від Адама почавши, як мільони по Тобі, на мінуту перед кінцем світа співчивши. Женишся з тією, яка Тебе любить і яку Ти любиш, але..

Пожиймо мовчуликом...

Приходиш бувало до хати. Не надзвичайна вона — одно віконце і то на брудне подвіря, мала кімнатка — і то незамітана. Не диво, що не тримався її надзвичайно. Отже приходиш... Когути піють, сонічко ось-ось іззя гір вигляне, а ти в гуморі. Ще на сходах, а може й скорше почав пісню:

„Чоловік тепер
На бороду плює"...

Гарна пісня. Все ті самі слова, але ніколи не знудиться, бо дуже багаті змістом.

„Чоловік тепер
На бороду плює.
Плює, плює, плює
На бороду плює".

І ніхто Тобі не перебаранчав, хіба сусіди застукають об стіну:

— Будь ласка, октаву нижче
Переходиш з тенора на бас і гудеш:

Са-ам шю,
Сам гуля-й-ю,
Сам си сте-й-лю,
Сам лага-й-ю,
Самм!"

Весело. Аж пес господині вие з радости...

Після того часом стелиш, часом ні, але лягаєш, бо хоч дух бодрий — тіло трохи немощне.

Або іншим разом.

— Куди так біжиш?

(Памятаєш, скільки разів я питав Тебе!).

— Знаєш... Маю інтерес до одного... — і вже гониш далі.

Бодай так, як до „одного".

Якби хтось помучився трохи — напевно знайшов би Тебе в парку, на соліднo затіненій лавочці...

А соловій „тьох-тьох", а серце росте, як великодня баба.

Пригадай Собі, Друже, парк, у ночі, бо тяжко, щоб Ти в найближчім десятиліттї оглядав його красу. Хіба пополудні в неділю, з прецлем на обручковім пальці.

Травень — соловї, червень — пахощі тропід, липень — святоіванівські світлячки, серпень, ба навіть вересень — тихо, хоч мак сій, темно, хоч око виколи...

Все те переходить з нинішнім днем до споминів.

А Твій поворот до хати, коли когути піють і сонце ось-ось...

Сторож відчиняє браму.

— Псс! Ради Бога, не дзвоніть ключами.

Ждеш, аж сторож забереться, тоді сідаєш на сходах і — черевики в ніг. Щоб гамору не робити. Але прокляті сходи обізвуться, як двері рипнуть, але черевик на землю гримне. Дух у собі запираєш, ворухнути боїшся.

— Хто там? — почуєш перестрашений голос зпід ковдри.

— То, я, люблю...

Будеш Ти мати „люблю"!

Вигадуй тоді засідання, нараду, збори. Все на дурно.

З одним черевиком у руці, з понуреною головою, з тремтючими колінами, стоятимеш на середині спальні.

І будеш слухати, слухати, слухати і так пропаде Тобі решта ночі.

Може й дістанеш розгрішення, але за ціну нового капелюха, суконки, чи мешгів, а це все, друже, коштує більше як кілька бомб львівського пива, закушуваних „виборовою"...

— О то перепектива! — скривиш, дочитавши до цього місця.

Отже ні! Потіху я лишив на кінець.

Старайся перших десять літ видержати, потім буде лекше.

Привикнеш!

Галактіон Чіпка.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Емілія Стефанович-Смалькова вдова по парості Брустур, принявши Найсвятіші Тайни, заснула в Бозі дня 10. 6. ц. р. проживши 76 літ. Покійна, жінка рідких чеснот служила примірром зразкової дружини, матері та громадянки, бо вміла нести все з бодрим духом хрести і терпіння, яких не бракло Й в житті з посвятою і надією на краще завтра. Останній, а саме смерть найстаршої дочки Олеви Кейван упав важким тягарем на її старечі сили. В. Ій П.

—o—

Дописи.

РІВНЕ.

Процеси за ревіндикацію церков. Дня 27. м. м. відбулося перед окружним судом у Рівному кілька розправ з позовів римо-католицької курії про ревіндикацію православних церков. Суд того дня розглянув такі справи за ревіндикацію церков у Межирічі, рівенського пов. і Вишгородку, кремянецького пов. Суд обидва позви курії відкинув, основуючись на рішенні Найвищого Суду про те, що того роду справи належать до компетенції не судів, але адміністраційної влади.

За ОУН. Дня 30. м. м. перед рівенським окружним судом відбулася розправа проти студента львівського університету Якова Бусела, обвинуваченого в приналежности до ОУН. Його арештували в моменті, коли висідав на ст. Рівне з львівського поїзду і при ньому найшли у валізці 33 кг. нелегальних летючок. По кількагодинній розправі суд засудив Бусела на 4 роки вязниці. Справи решти обвинуваченых у цій справі, а саме М. Негребецького, М. Томковича, Л. Зброжека, Н. Кузьминця й О. Лукашевича, виділені і проти них ведеться слідство окремо.

Заборони Свята Матері в Рівному. Дня 3. червня ц. р. заходами Союзу Українок у Рівному мало відбутися урочисте Свято Матері, але в останньому дні місцеве староство заборонило уладити це свято без пояснення причин

ТОВМАЧ.

З культурного життя Товмаччини. Заходом Філії „Просвіти" в Товмачі улаштовано дня 28. травня великий Шевченківський концерт у салі „Сокола". Концерт вийшов дуже величаво, тимбільше, що мав виглид повітового свята. Участь у святі крім місцевого хору з Товмачі під диригентурою п. Матія Луди взяв діточий хор з Рошнева п. Товмач під диригентурою проф. Пеліха з Господарської Школи в Милованні і хор з Будзина п. Товмач під диригентурою п. Сеньківського з Коропця. Хорові точки вийшли назагал вдоволяюче, хоч, що правда, були деякі хиби: нечистість інтонації. Найбільший успіх на концерті мав виступ діточого хору з Рошнева, в якім навіть менше музикальні людина відчувала красу нашої пісні і нею захоплювалася. Безперечно, що тут треба признати велику заслугу і самопосвяту проф. Пеліха, а з другої сторони любов нашої дитини до своєї рідної пісні. Одною з точок цього хору був діточий терцет, який викликав три-мінутові оплески присутніх. Проф. Пеліх зі своїм діточим хорэм і всі громадяни Рошнева належить у Товмачі гарний спомин до своїм виступі, а рівночасно добрий приклад для всіх громадян Товмаччини. Дальше треба відмітити виступ п. Любки Плавюківної з Товмача в сольосвіві, яка незвичайно артистичним виконанням і мило-міжним голосом захоплювала всіх присутніх. Виступ п. Любки Плавюківної на наших святочних академіях і концертах тішиться все успіхом і кожна її поява на сцені викликає оплески публики. Сподіємося що оця культурна праця в Товмаччині, започаткована диригентом п. М. Дудою, піде і дальше якнайкращим шляхом.

ЖАБЄ.

Атака на Жабє. Польські часописи розголосили на днях, що **туристично-кліматичні** лічі **будуть будувати** в Жабю 1.000 домиків для літників. Як відомо, ще перед вибудуванням першого домику мусять хтось купити площу під цей домик. Від жида не купить, бо жид за мудрий, щоби продавати грунт у місці, де ось тисячка нових домів має бути поставлена. Тому інтересовані туристо-кліматики і всякі інші підприємці будуть купувати грунти від наших гуцулів. Зі Жабя зробиться друга Ворохта. Стануть гарні доми, віллі, ресторани готелі, захисти і всякі інші закопанські будинки, уду ваючи автохтонів на задній плян. Одиноким ритунком є устійнити ціну землі на відповідній висоті і повідомлення про небезпеку мешканців Жабя. А може гуцули самі будувалиб? Хто тим займеться? (б. н.)

—o—

Сокільські руханкові курси.

В дальшу чергу відбудуся руханкові курси в цілі вивчення здвигових вправ у таких місцевостях:

9. і 10. VI. — **Мальчиці.** Вправляло села: Мальчиці і Цунів. Присутніх 45 побр. і 15 пос. Інструктори побр. Благітка Е. і пос. Хоркава І.

9. і 10. VI. — **Гуменець.** Вправляло 35 побр. і 42 пос. Інструктори побр. Копач Р. П. і пос. Заберська А.

10. VI. — **Гниняни.** Заступлені гнізда: Гниняни, Словіта, Перегонів, Туркотин. Вправляло 29 побр. і 21 пос. Інструктори побр. Тихолаз В. і пос. Фусянівна Л.

10. VI. — **Задвіре.** Вправляло 25 побр. і 11 пос. Інструктори побр. Тихолаз Ст. і пос. Пасічняк З.

10. VI. — **Добрянн.** Заступлені гнізда: Добрянн. Хорошо Ст. і Красів. Вправляло 27 побр. і 22 пос. Інструктори побр. Сабара Ст. і пос. Батюківна Л.

10. VI. — **Жовтанці.** Вправляло 10 побр. 25 пос. Інструктори побр. Козачок В. і пос. Відківна І.

10. VI. — **Рудно.** Інструктори побр. Ковась О і пос. Демнюх О.

10. VI. **Новосілки Ліски.** Вправляло 33 побр. і 8 пос. Інструктори побр. Козачок О. і пос. Писарівська Н.

10. VI. — **Підлів.** Вправляло 50 побр. і 47 пос. Інструктори побр. Пузик Р. і пос. Демнюх С.

12. і 13. VI. — **Зборів.** Вправляло 34 побр. і 12 пос. Інструктор побр. Тихолаз В.

Прес. реф. С.-Б.

СПОРТ.

ЧОМУ НАШІ СПОРТОВІ ВИСЛІДИ ТАКІ СЛАБІ?

Кожному спортовцеві мусить мимохіть насунутись таке питання. Постарайнося на нього відповісти хтось цоугий може щось додасть, вважає не вісусь розвязку і може саме тих кілька слів він муть собі до серця наші спортовці.

За причину наших слабих висліців передусім у легко-атлетиці, плаванні, наволесництві, лещатарстві, тенісі, спортових грах і т. д. (копаний мяч з нинішньої статті виключаю бо не тема інша, якою я коротко вже займався на сторінках „Діла") вважаю: 1) **відсутність сильнішої конкуренції і недостачу раціонального тренінгу.**

Річ ясна й доказана, що аби висліди поліпшувались, аби спорт розвивався, — мусить бути конкуренція і то конкуренція сильніша. Без неї спорт не розростеться, навпаки, може занидіти, а то й зовсім упасти. Деякі оправдуються тим, що, мовляв, нам під нинішню пору треба поширити спорт у масах, а не привчати до висліців. Коліб ті люди хоч трошки уважніше подумали, то побачили, що вони страшенно помиляються. Аби спорт поширити в масах, він мусить притягати чимось до себе, мусить бути вічно живий, активний, мусить робити очевидні поступи. В іншому випадку спорт перейде на звичайну шведську гімнастику, яка зі спортом має дуже мало спільного. **Якраз і саме висліди**, якраз те перше місце, вважане деким з погордою „сметаною", саме воно притягає людей до спорту, саме воно, і головно воно, **приєднує маси.** Без того „першого місця," **спорт утратив би своє значіння, своє завдання.** Відсуватись від сильнішої конкуренції, ще раз підчеркую, це дуже-дуже неповажний крок. Хіба, що хтось 1) хоче ввести спорт до: „бавтеся, діти, бавтеся", 2) хоче спортовцем назвати старушка, який сідає на ровер і „от так собі" їде, якому все одно, чи його рак пережене, чи ні, або 3) страшенно фальшиво розуміє „всесторонність" спортовця.

Другою причиною наших слабеньких осягів уважаю, як вище згадано, недостачу раціонального тренінгу. Бо пеж не видумка, а факт, що наші спортовці (і дівчата і хлопці) дуже часто стають до змагань **без найменшого тренінгу** і цим причиняються саме до пропаганди проти... спорту. (Бо, прошу сказати, чи притягне до спорту маси напр. така змагунка що паде, „трупом" по перервані тасьми?!). Спорт поруч виховних завдань має бути розривкою. Це правда! Та не можна спорту уважати виключно за заняття побічне, якому можна посвячуватись дня тоді, як нема вже „нічого ліпшого" до роботи. Раз себе хтось називає спортовцем, належить до спортового товариства, то **мусить бути тим спортовцем завсіди**, мусить повнувати до поправдення своїх висліців, до здобуття рекорду українського, до рекорду світу! Сто товець, що не мріє про світовий рекорд — абсолютно не є і не буде ніяким спортовцем! Спортовець мусить передусім вести **систематичну, вперту працю**, яка його й веде до щораз кращих осягів. Коли тої засади спортовець не хоче придержуватись, то він не спортовець, а звичайний партач-пятадах. В кожному разі не спортовець!

На жаль, загал наших спортовців, здається, забуває про ту засаду, висліди хоче осягати так „від не хочу" — як у нас кажуть — „на варіята". Всі Нурмі, Тільдени, Кошети, Каді, Гідени, Сінделярі чи всі японці дійшли до своїх висліців упертою, муравлиною працею. Вистане знати життєпис тих феноменів, аби переконатися, що **„феноменами" вони відразу не були.** Чомуж тоді **и ж нами**, українцями, ще досі ніхто не здивував світу своїм висліком?! Чи знаєте ви, спортовці, яка не величезна була би пропаганда українського народу?! Відповідь дише одна: недостача зрозуміння ваги раціонального тренінгу. Фізично ми напевно не гірші від, хочби, найближчих наших сусідів. Часами навіть дійші! Та що з того? Можна оправдуватись також і тим, що ми своєї держави **не маємо.** Це оправдувати може тільки в дуже маленькій частині. **Коли хтось хоче працювати над собою, то завсіди може.** Треба тільки хотіти й любити працювати!

В нас, беручи загально, приготовляються спортовці до якихсь змагань **два-три тижні перед ними.** Тоді годі подумати про раціональний тренінг, тоді змагун всю свою увагу спрямовує лише на те, щоб якнайкращий вислід осягнути, а висліком такого „тренінгу" є джерело зіравання мязів, розширення серця, жилавки чи які там інші „трупи" на меті. Спортовець працює над поліпшенням своїх осягів **від сезону до сезону, весь рік без перерви.** Та ми цього ніяк не хочемо зрозуміти, ніяк не хочемо примиритись до засад, на яких опирається цілий світ. І тому опісля не диво, що ми напр. 100 м бігаємо понад 12 сек., вудею видимо „аж" щось понад 12 м., скачемо в гору „аж" 1·65 м. і т. д.

Можеб так українські спортовці мужеського роду перегнали нарешті в цьому сезоні висліди... жінок інших народів! Ану, попробуйно!

Богдан Ліськевич

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА, МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмія ч. 4.**

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

„ВЕЛИКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ". Зшиток ч. 5. Накладом Ів. Тиктора.

POLSKI KALENDARZ LEKARSKI NA ROK 1934. rocznik IX. Nakładem Księgarni Nowości Lwów 1934. Str. 840. 32-o.

ЖУРНАЛИ.

НАЗУСТРІЧ, Ч. 13. Література, Мистецтво, Наука, Громадське життя. Львів 15 VI. Зміст: Андре Моруа: Жіноцтво (перекл. О. Бодиарович). Др. Марія Деркачева: Профілі українських письменників Василь Сімович: Жінка і культура жови. Олена Степанів. Жінка-вояк. Ольга Мочульська: Тиха учасниця бурхливих подій (спогад про А. Д. Романович-Тваченкову). Роман Голіян: В Ольги Кобилянської. Дарія Віконська: Портрет. Ярослава Муликова: Малюємо і різьбимо. Мих. Рудницький: Від Еви до еманципантки. В. Софронів: Про жінок. Ст. Левицький: Тяжка жінка. Мелянія Нижанівська: Українська жінка і музика. Денис Лукіянович: Кобринська обвинувачена в шпигунстві. Ярослава Мандюкова: Маленькі плямочки фемінізму. Степан Чарнецький: Наші театральні артистки. Інж. Роман Кромплюк: Характер українки на підставі її письма (Одно графольогічне питання). Д. Антонович. Жінка 25 літ диригентом (Платонїда Щуровська-Росшевичева). Г. Журба: Марія Башкирцева. І. Гургулівна: Жіноча збірка зразків народнього мистецтва. Панорама Конгресу (Рисував Еко). Літіло 40 сорок... — Ціна 50 сот.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛІКА, економічно-суспільний місячник. Львів 1934. Ч. 6. Р. VII. Зміст: На окраю днів. Народне господарство. І. Одьховий. Акційна банковість у Польщі. З наукового життя за кордоном: Економіка на українських правничім зїзді у Празі в 1933 р. Проблеми кооп. організації і практики. П. Панченко: Між кооперативною теорією і практикою (поаля книговодців та членів Надзірних Рад і Контрольних комісій). А. Чернецький: За громадську мораль у кооперації. З життя кооперації. Стан кооперативних членів ОСК. у Збаражі в 1933 р. В єдности власних сил. З кооперативного світочу. Господарська хроніка. Серед книг. Додаток: Нарис суспільно-економічної української історії.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОРОД І ДРІБ, популярний місячник для поширення городництва і годівлі дробу. Стрий 1934. Ч. 1. Р. І. Видає Т-во „Український Городник" у Стрию.

ДАЖБОГ літературний журнал молодих. Львів 1934. Ч. 6. Р. III.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 19. VI. год. 7·30 веч. „Мандрівка по Варшаві" Абон. 23.

Середа, 20. VI. год. 7·30 веч. „Мандрівка по Варшаві". Абон. 23.

Театр Різнородностей.

Вівторок, 19. VI. год. 7·30 веч. „Міряя Ефрос" Абон. 24.

Середа, 20. VI. год. 7·30 веч. „Міряя Ефрос". Абон. 24.

Кіна.

АПОЛЬО: „Їх остання стріча".

АТЛЯНТИК: „Світ належить до тебе" (Сеже Сахаль).

ВАНДА: „Жінка та шпіон".

КАСІНО: „Пригода опівночі".

КОЛІСЕЙ: Неділяне.

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих ніжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Крилате фатум", ревія „Гулій душа без контуша".

МІРАЖ: „Година з тобою", „Голгофта чесної жінки".

МУЗА: „Рандеву в Відні".

ПАЛЯС: „Подружий контракт" (Тальорія Свансон).

ПАСАЖ: „Червоний віз".

ПАН: „Шерлок Голмс", „Чужим відьро цілувати".

СВІТ: „Любов в кабарету", „Серця вічно молоді".

СОНЦЕ: „В тайній службі" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Світ без мужчин" і ревія „Сто потіх".

ХИМЕРА: „Великий ярмарок кохання".

УТІХА: „Грабіжник із Марока" і ревія.

Закордонне радіо.

Вівторок, 19. червня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 21·00 Концерт, 17·25 Фортепян, **Мор. Острава** (259,1) 19·30 „Цигапський барон" оп. ім. Штрасса, **Прага** (470,2) 15·15 Концерт, **Париж** (1649) 20·00 Вок. вечір, **Штрасбург** (349,2) 20·30 „Синьобородий" кон. оп. Офенбаха, **Білгород** (439,8) 19·30 Хор, **Берлін** (356,7) 17·15 Артисти м. опери (гр. пл.), 20·15 Тріо ес-дур Шуберта, **Гамбург** (331,9) 11·00 Пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 20·45 „Ді Дорфмузіканten" нар. песа Зонрея, **Кельн** (455,9) 17·20 Солісти, **Мінхен** (405,4) 20·05 „Дер Вафеншмід" оп. Льорцінга, **Бероміистер** (539,6) 21·10 „Дер бетрогене Каді" ком. опера Глюка, **Будапешт** (549,5) 17·30 Спів, **Мілано** (368,6 20·45 „Сіньоріна Джел" оп. Папандія, **Рим** (420,8) 13·10, 17·15 Легка музика.

Середа, 20. червня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 17·15 Концерт, 22·30 Фортепян, **Прага** (470,2) 19·50 Скрипковий ресіталь, 20·10 Хор, **Париж** (1649) 20·00 „Люіза" оп. Шарпентієра, **Білгород** (439,8) 16·30 Пісоньки. **Любляна** (569,5) 20·00 Спів, 21·15 Вок. квінтет, **Берлін** (356,7) 19·20 Нар. пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·55 Спів, **Мінхен** (405,4) 12·00 Концерт, **Штутгарт** (523,6) 17·45 Спів, 20·30 Оп. музика, **Букарешт** (365) 21·00 Спів, **Будапешт** (549,5) 17·30 Цит. музика, **Мілано** (368,6) 11·30 13·00 Легка музика, 17·10 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 20·45 „Льоредай" ром. опера Каталяпія.

Львівське радіо.

Вівторок, 19. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 10·00—11·57 Трансм. з Нового Санча: Служба божа і жалібні обходи, 13·05 Для молодших дітей: „Дірава книжка", Пісоньки (Тад. Лучай), 13·20 Концерт, 13·55 З ринку вісті, 14·00 Збіжжева біржа, театр. репортаж, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Фрагменти з муз. драми Р. Вагнера (гр. пл.), 17·15 Вок.-інстр. концерт, 18·00 Пізнайте Познань, 18·15 Музика, 18·45 „Польсько-німецькі взаємини в очах англійця", 19·00 Туристичний бюлетень, 19·05 Всячина, 19·15 Муз. скринька, переписка, 19·30 „Щось пікавого" (гр. пл.), 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Рецитації поезій, 20·12—22·20 Авдиція, 22·35—2а·05 Авдиція і комунікати.

Середа, 20. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Концерт сальонової музики, 13·04 Дрібні твори мандоліністів і органи (гр. пл.), 13·30 Скринька для дітей, 13·45 Музика з гр. плит, 14·00 Збіжжева біржа, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Пісні в вик. Тіля (тенор) з гр. пл., 16·15 „Інструменти та голоси в джезі" (жіночі ревелєрси), 17·00 Для дітей „Ірва впадає до Інви", 17·15 Фортепян, 17·40 Спів (Вертгайм, сопран) у супр. фортепяну, 18·00 Відч. „Книжка та знання", 18·15 Великі композитори як виконавці власних творів (гр. пл.), 18·45 Організація нового самоврядування в ремеслі, 18·55 Сільва веруп, 19·00 Всячина та гр. пл., 19·15 Скрипковий ресіталь (Вацл. Кохапський), 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Актуальний фейл., 20·12 Легка музика, хор ревелєрсів Еріяна, 21·12 Вок. інстр. концерт, 22·00 Гумореска: „Седо спокійне, седо веселе", 21·15 Танкова музика.

Увага! Дальша знижка цін!

Краєві **розери** від **104 зол. Опони** від **3·95 зол.** — Ножні **пилки** від **4·25 зол.** — **футболеві чоботи** від **1·60 зол.** — Тенісові **мешти** від **2·— зол.** — Алюмінієві, тиристичні прилади та ціпкі роверові частини завжди на складі у великім виборі лише у фірмі **ЯКІВ РОЗЕНМАН — Львів, Академічна 26. Тел. 19·61.** — Власний репаративний варстат. Замовлення з провінції полагоджуємо відворотно. 11/56 1—2

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Маслосоюз устійнив дефінітивно ціни на масло на час від 7. червня до 16-ого червня ц. р. і платив кооперативам за 1 кг. десерового масла пріма, льоко магазин „М. С." у Львові, а саме:

7. червня ц. р.
8. „ „ „
9. „ „ „
10. „ „ „
11. „ „ „
12. „ „ „
13. „ „ „
14. „ „ „
15. „ „ „
16. „ „ „

} по 1·80 зол.

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 18. червня ц. р. платив кооперативам за:

1 кг. масла пріма десерове 1·90 зол.
1 л. молока 0·13 зол.
1 л. сметани 0·55 „
1 кг. сиру 2·30 „

Тенденція на масло, молоко, сметану та сир вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що 19. червня ц. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої вати птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Нормальні курята (пара курят важить більше як 1 кг.) за 1 кг. 1·10 зол. Дрібні курята (пара курят важить менше як 1 кг.) за 1 кг. 0·70 зол.

Кури „ I кляса 0·80 „
„ „ II „ 0·60 „

Тенденція зниження. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

Музичне Товариство ім. Лисенка в Яворові оголошує конкурс на посади учителів скрипки і фортепіяну. — Кваліфікації і умови слати до 1 липня 1934 р. на адресу др. Михайло Фільц — адвокат в Яворові. 1738 2—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ШВАЙЦАРСЬКІ ГОДИННИКИ продає дешево Домбровський і Розважевський. Львів, Академічна 2. 6/78 3—6

КУПЛЮ ЗА ГОТІВКУ понад 100 гектарів доброї землі загосподарованих з будинками в околиці підгірській близько залізниці, ріки і міста. Докладні безпосередні оферти надсилати: Łuck, skrytka pocztowa 131. 1729 3—3

ОДНА АБО ДВІ фронтові небльовані кімнати — евентуально з уживанням кухні, лазнички — в услугою, виплатним льокаторам до винайму зараз Іжицький, Виспянського 31. 1737 2—3

СЯЛЬОН бароковий, кредепс, стіл у добрім стані продам. Домініканська, ч. 11, II. пов. м. 8. 1739 а 2—2

ПІДЛЮТЕ-КИМЯНЕЦЬ поч. Перегінська Пансіон Оксана, відкритий від 15. червня Ольга Чапельська. 1717 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

В ж.е вийшло з друку 2-ге число, Книгозбірні Вістника

Володар М. Макіявеля

з передмовою д-ра Д. Донцова

перший український переклад найбільшого твору великого італійця, — апостола зєдиненої Італії. Ціна 2 зол. з пересилкою 2·20. Замовляти **„Вістник" Львів, Чарнецького ч. 26/III** або складанкою ПКО. 500·371. 1719

МИХАЙЛО ВОЗНЯК

Шевченко й Княжна Репніна

Ціна 1.50 зол., з почт. пересилкою 1.65 зол.

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.

Ч. 161 (13.706). Львів, четвер 21. червня 1934. Pocztowe opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічне 15·00 „
Піврічне 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Після льосування „Діла"

Адміністрація „Діла" прохає власників виграних премій зголоситись по їх відбір.

Сьогодні
морожене
в цукорні
Стецькова

Арештування на чесько-польськім кордоні.

Польська преса повідомляє, що в Ксаво над Тисою у Чехословаччині чеська жандармерія перевела ревізії та арештувала кількаканадцять українських студентів. Жандармерія мала найти зброю, муніцію та кількасот бомб.

Премієр Козловський про концентраційні табори.

ВАРШАВА, 19. 6. ПАТ. Премієр Козловський, після оголошення декрету президента про концентраційні табори подав представникові агенції „Іскра" такі виясснення. „Про мотиви уряду говорити не буду, бо декрет говорить сам за себе. Моя заява на засіданні ради міністрів і прощальна промова над домовинов мін. Перацького виясню хіба дуже ясно становище уряду. Зрештою прилюдна опінія відрухово дає вислів повного зрозуміння для рішучих заходів уряду. Концентраційні табори — не слід цього скривати — матимуть дуже тяжкий і строгий регулямін. Концентраційні табори не будуть нічим іншим, тільки засобом строгої і караючої руки держави. В таборах опинаться всі ті одиниці, які загрожують прилюдній безпеці, без огляду на свою партійну, релігійну і народню приналежність, хочби навіть займали дуже високе становище. Одиниці, яких не змінить одноразовий тримісячний побут у концентраційнім таборі, можна буде держати в таборі і довший час або вдруге замкнути до табору".

Президент української республики наказує збирати буряни...

Голова Раднаркому УСРР, він-же й посл. хахол, тов. П. П. Любченко, виголосив перед ЦК комсомолу велику промову, в якій між іншим заявив: „Торік ми мали на Україні добрий урожай. Коли природа нас не підведе, коли ми як слід будемо нищити бур'яни, обробляти, поливати і т. ін., то матимемо немалий урожай і цього року. Поруч цього треба розгорнути боротьбу за силос, за траву на додаток до зернової кормової бази. Я мушу сказати, що торік ми 30 прц. сіна поховали на луках (!!). Комсомольська організація повинна заходитися коло максимального зберігання й ефективного використання всіх кормових ресурсів для нашого тваринництва. Це значить: зібрати всі трави, зібрати бур'яни, бо цеж і є фуражні ресурси для худоби". — Чи буряк треба нищити чи збирати, з наказу пана голови зрозуміти досить тяжко. Але яке значіння має бурян у вижившенні голодного українського сельства, знають на Україні і без „указу" пана Любченка.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

Невмирущі націонал-ухильники.

„Після виявлення і розгрому націоналістичних недобитків, націонал-ухильників, очолюваних Скрипником, Центральний Комітет КП(б)У приділив виняткову увагу Наркомосові України. Увесь апарат поновлено майже на 80—85 прц. Вирішальні ділянки зміцнено кращими комуністами. Парторганізація НКО безперечно, немало зробила і щодо викорінення націоналістичних недобитків з органів народньої освіти. Проте не скрізь виметено залишки розгромленої, але недобитої, української націоналістичної контрреволюції. Останнім часом було повне заспокоєння, мовляв, у нас з націоналістами покінчено. Насправді є ще не виметені кутки. Цими днями викрито книгу Юрка Никифорчука „Західна Україна", яка уявляє собою націоналістичну методольогію вивчення історії України. У книжці маємо показчик 4 тис. різних творів, статтей. За винятком небагатьох більшевицьких документів автор бібліографічної збірки Никифорчук радить вивчати історію України за матеріялами таких авторів, як Шаповал, Петлюра, Ніковський, Єфремов, Ерстенюк, Василь Сірко, Яворський, Скарбек, Безак та сотні інших контрреволюційних вишкрябків.

Якже сталося, що рік після розгрому націоналістичної зграї в Наркомосі Никифорчук скромно виконував обовязки бібліографа, а його хрестоматія українського фашизму гуляла по книгозбірнях України під назвою бібліографічного довідника?

Сталося це в результаті політичної сліпоти членів партії книжкової палати і, особливо, її керівників тт. Галіна та Гаєвої.

Розвязанню завдання нового навчального року безперечно сприятиме чистка парторганізації, що розпочинається цими днями". („Вісті", 6. VI. 34).

Отже чистку парторганізації апарату Комісаріату Народньої Освіти вважається потрібною, не зважаючи на те, що рік тому його перечистили на 85 прц. А це є запорукою того, що за рік, а може і ще скорше треба буде знову перечищувати український елемент цієї установи мабуть уже на 100 прц., бо — як показується — всі українці є для Москви „націонал-ухильниками", за небагатьома виїмками послужних хахлів. Не дивно, що Москва хапається за утраквізацію школи та масове виселення українського населення за межі України. Але чи матиме Москва досить часу на це?

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
О. ЛЕВИЦЬКА і С-ка
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 503-881.
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елєгант" терпентин.
Пасту до взуття „Елєгант" воскову
Пасту до підлоги „французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри
Синку до білля
1397 помадкову і коронову 20—?
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську.

Галицький Магазин Новостей Галицька 13.
Поручає повни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром білети до першородних хін. 5/73 68-?

Варшавський замах.

Львів, 19. червня 1934.

Скрите вонство пок. міністра Б. Перацького далі сповите таємницею. Ні спричинник атентату ні мотиви цього злочину невідомі по нинішний день. Але не зважаючи на те, львівські ендеки вже вспіли кинути камінчик і в український город.

„Курер Львовскі" з 18. червня дорікає жидам, що вони в своїй пресі вже тепер недвозначно вказують на ендецьке середовище, з якого міг вийти спричинник атентату і в якому могла зродитися сама думка злочину. Таке поступовання жидів вважає ендецький орган нерозумним, передчасним і шкідливим. Далі тойже ендецький орган намагається засугестіонувати своїм читачам думку про те, що атентат на мін. Перацького міг вийти і з жидівського середовища. Вбив-же Багров Столипіна, а Шварцбарт Петлюру. Отже чомуж би і т. д. „Правда — пише далі дослівно „К. Л." — прізвище Петлюри нагадує нам, що є ще друге огнище терору і душогубних замахів. Воно міститься в українському середовищі. Останні арештування, ведені майже в цілій Польщі, пригадали нам свіжо про його істнування".

Цей камінчик в український город кинули львівські ендеки так само, як жиди в їхній город дуже і дуже передчасно. І тому від нас можна звернути на їхню адресу все те, що вони написали на жидівську.

Ми, очевидно, не думаємо тут займатися аналізою всяких гіпотез на тему того, хто і з яких мотивів доконав душогубства на особі міністра внутрішніх справ пок. Б. Перацького. Так само не хочемо піяким чином суггестіонувати нікому джерела, чи середовища, з якого міг вийти цей атентат. Натомість нехай нам вільно буде підкреслити наш погляд на самого виконавця атентату. Він без сумніву мусів бути або уроженцем Варшави, або людиною, яка наслідком довголітнього в ній побуту мала топографію столиці в пальцях. І саме ця обставина між іншим наказує нам виключати те, що суггестіонувати

снують ендеки, а саме, що виконавець замаху міг вийти зпоміж українських боєвиків, які, як це нам доказує історія цієї боєвої організації, ніколи на варшавському терені нічим своєї терористичної діяльности не проявляли. Варшавський терен для них зовсім чужий.

Взагалі сам атентат на міністра внутрішніх справ Перацького виконаний скрито зза угла вважаємо таким, що не може принести слави ніякій боєвій організації. Такої міри політичний атентат, якщо він був для якоїсь боєвої організації потрібний, повинен би бути належно і гідно його ж таки виконавцем мотивований. А це булоб можливе тільки тоді, колиб атентатчик не тікав, а мав відвагу та гідність поставити себе і своє життя в розпорядження відповідних чинників і таким своїм поступком та зізнаннями вияснити вбивство та подати ту ідею, яка йому могла наказати класти трупом керманича польської внутрішньої політики. Одначе так не сталося і тому важко збагнути якінебудь инші мотиви цього атентату.

Дуже побажане, щоби спричинника атентату чимскоріше викрили. Тоді справа виясниласьби вповні і не булоб місця і причини для всяких політичних сугестій на тему того, чи вбивник вийшов з польського націоналістичного чи з непольського середовища.

Цей атентат спричинив у цілій Польщі високо напружену атмосферу. Зокрема дуже подразнив цілий польський правлячий і проурядовий табор, який у пок. Перацькому втратив одного з найенергічніших своїх провідних представників. Уряд заповів безоглядну боротьбу з фактичними виконавцями і з моральними спричинниками атентату, появився декрет про концентраційні табори, а в цілому краю йдуть арештування переважно серед молоді.

Зовсім зрозуміле, що й українське громадянство пильно слідкує за дальшим ходом подій, що розгортаються після того злощасного убивства і то тим більше, що деякі націоналістичні польські чинники дошукуються, як сказано вище, джерела замаху в українському революційному середовищі. А річ у тому, що наші „ендецькі приятелі" з польської сторони звичайно намагалися ідентифікувати українське законспіроване підземелля з загально-українським, організованим громадським життям. У таких справах слідом за ними тим менше розбірчивою була польська вулиця, яка в анальогічних випадках реагувала по свому. А як? — це загально відоме.

Тому то ми мусимо застерегтися проти того, щоби хтонебудь мав тепер безпідставно право при нинішній вимкнено напруженій та дразливій атмосфері сугестіонувати вулиці, що джерела атентату треба, мовляв, дошукуватись таки серед українців і лянсувати кругову відповідальність за нього на все українське громадянство. Найвідповідальніші громадсько-політичні українські чинники вже не раз і не два відмежовувалися у прилюдних енунціяціях від терористичної акції законспірованих чинників і її поборювали та поборюють. Всякі акти чи то одиничного чи збірного терору вони осуджували. І ці енунціяції мали, мають та матимуть на будуче обовязуючу силу. Тому то й проти всякого лянсування збірної відповідальности за вчинки одиниць чи законспірованих гуртів тіж організовані відповідальні чинники все якнайрішучіше застерігалися. Тим більшого і тим енергічнішого застереження та осуду вимагає таке лянсування збірної відповідальности з боку деяких польських маловідповідальних націоналістичних чинників тепер, коли невідомий ні виконавець атентату ні його середовище.

Міжнародні хліборобські дні в Будапешті.

(Власна кореспонденція з Будапешту.)

Будапешт, 15. червня 1934.

III.

Після відкриття XVI-го Міжнароднього Хліборобського Конгресу, яке було до деякої міри теж ареною, на якій поодинокі представники держав зясували свою аграрно-політичну програму, почалися наради комісій, у яких прийшли до слова фахівці, економісти і техніки сільського господарства.

Засідання комісій Конгресу були вже в декому приготовані нарадами окремих інституцій, що радили 13. червня ц. р. себто в день перед початком конгресових нарад. У цьому дні відбула наради **Комісія для хліборобської кооперації** під проводом **Маілята.** Господарі найшли тут нагоду представити 40-літню діяльність мадярської хліборобської кооперації, яка започаткована колись Олександром Каролі найшла на мадярському селі поле праці. Сьогодні хліборобська Мадяршина, а разом з нею і її хліборобська кооперація переживає важкі хвилини. Цілий продукційний хліборобський апарат Мадяршини був колись наставлений на проживлювання 50 міліонів людей, як мешканців своєї держави, так і сусідніх країв, куди Мадяршина вивозила свої продукти. Тепер має Мадяршина коло 9 мil. населення, а вивіз хліборобських продуктів — це одно з дуже важких до розвязання питань не тільки тут, але й на цілому світі. Тому-то господарі на кожному кроці — і навіть на цій комісії — вказують на те, що такі господарські умовини життя Мадяршини, як вислід політичного розгрому, — це абсурд.

По рефераті голови забралася ця комісія до розгляду справи, що була на порядку нарад, а саме до дискусії над рефератом австрійця **Бухінгера** про розбудову й устійнення метод статистики хліборобської кооперації. В дискусії підкреслено, що в обсяг цієї статистики треба втягнути також хліборобські споживчі кооперативи, яких багато має саме Мадярщина. Чехи піднесли потребу співпраці для випрацювання належних статистичних метод хліборобської кооперації також Міжн. Хліборобського Інституту в Римі. Вкінці вибрано комітет, який має устійнити схему хліборобської кооперативної статистики на основі предложених референтом тез і вислідів дискусії.

Того самого дня (13. червня) відбувся **Конгрес Европейських Продуцентів Цукрового Буряка** під проводом **Монміреля.** Його попередили дводенні наради окремих комісій, що розглядали справи продукції і збуту цукрового буряка в европейських країнах. Цей конгрес приняв такі постанови: 1) Контингентування продукції цукрового буряка мусить бути достосоване точно до споживання внутрі держави та до приділу експорту даної держави; 2) Ціну цукру на внутрішньому ринку держави слід держати так високо, щоби вона покривала кошти продукції; 3) Конгрес стверджує, що зарібок з продажі цукру ділиться рівномірно між фабрикантів і продуцентів цукрового буряка, а тому є він також помічний хліборобам; 4) Конгрес висказується за поширенням внутрішньої консумції цукру та за обниженням податків у міру того поширення консумції так, щоби з цього приводу держави не потерпіли втрати; 5) Конгрес уважає, що треба змагати до використання відпадків цукроварства в індустрії; 6) Конгрес уважає, що треба збільшити контролю над продукцією сахарини і уживати її виключно до лічничих цілей; 7) Конгрес уважає, що треба наново скликати цукрово-бурячану конференцію держав-імпортерів і держав-експортерів цукру та відновити, згл. поширити шадбурнський договір, що регулював продукцію цукрового буряка, згл. експорт цукру поодиноких держав.

За нарадами цього Конгресу, як також за нарадами комісій для хліборобської кооперації слідили уважно члени XVI-го Міжн. Хліборобського Конгресу, бо вони мали потім безпосередній вплив на деякі рішення спеціяльних комісій конгресу.

А тепер повертаємо знову на XVI-ий Міжн. Хліборобський Конгрес і на наради його комісій.

Інж. д-р Евген Храпливий.

Купелеві плащі 8·50 Матеріял на купелеві плащі 140 шир. зол. 4·50 та купел. ручники у великім виборі „БЛАВАТНИЙ БАЗАР", Л. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів ч. 12.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 21. ЧЕРВНЯ 1934.

о. Д-Р Г. КОСТЕЛЬНИК. 7)

Мойсей Вернигора --

український Валаам.

З усіх Вааламових слів найбільше знаменні ось:

„Бачу його, та не тепер; оглядаю його, та не близька; вийде звізда з Якова і повстане благодать з ізраїля". Ці слова від віків розуміли як пророцтво про Христа. Вони дійсно й мають усі дані, щоб їх саме так розуміти. Волхви зі сходу, що прийшли поклонитися Христові, покликувалися саме на це пророцтво з біблії. Та треба взяти й те під увагу, що східні народи могли мати й своїх ясновидців — таких, як Валаам, та також від них могли мати передсказання як про „жидівського царя, що заволодів цілим світом" (і в римських „сибілінських пророцтвах" про це говориться).

З психольогічного становища незвичайно важні ті слова Валаама, котрими він дає нам пізнати **спосіб, як** він видить те, про що говорить: „бачу його, та **не тепер;** оглядаю його, та **не близька".** Валаам **бачив** майбутність візуальним способом, начеб вона вже була дійсна. А бачив її анальогічно, як ми бачимо світ, що перед нами, коли глядимо на нього з високого місця: виразне для нас те, що близьке, а що далеке, це для нас не дуже виразне й можемо помилятися в своїй обсерваційї (напр. бі'лу хату будемо вважати за плесо води); але коли щось далеке дуже виразне самою своєю природою, як напр. огонь, то воно перше зверне на себе нашу увагу.

І Валаам у своїй медіюмічній екстазі мусів бачити картину майбутности, **зачинаючи від свого часу й свого місця, у звязку з ізраїльським народом, який був мотивом** у його ясновидженні. І відразу звернув увагу на те, що було часово найдальше, але своєю природою найвиразніше в картині майбутньости, яку він оглядав: на „звізду з Якова". Він не має відповідного слова, як цю особу схарактеризувати, вона якась небесна, тому називає її „звіздою"; і характеризує її діяльність словом „благодать", як про це сказано також у евангелії від Івана (1, 16—17). В історії жидівського народу по Мойсеї нема іншої такої особи, до котрої можна би віднести ці слова Валаама, як тільки особа Ісуса Христа.

Але в дальших своїх словах Валаам уже хибно вяже факти, помиляється в своїй обсерваційї (інтерпретації): **він бачить загибіль старинних народів, що жили довкруги місця,** відки зачиналася картина майбутньости, яку він бачив; ті **народи** вигинули саме у віках перед Христом і по Христі, тому Валаам ставить їх загибіль у звязок зі „звіздою з Якова": „і **побє** моавських князів і вигубить всіх Ситових синів".

У нашому цитаті з біблії ми пропустили ті місця (IV Мой. 24, 18—22), де Валаам передсказував про дооколичні народи: едомітів, амалекитів, кенейців, бо ці місця для нас неважні. Потім зворушився Валаам: **„Ах, хто буде живий, коли це учинить Бог?"** Видно, що це видіння торкалося і **його** народу та взагалі тих східних народів, котрі були Вааламові відомі з життя. Валаам бачив поразку й загибіль тих усіх народів, а нові володарі переможці прийдуть **із заходу, зза моря:** „Кораблі приплинуть від хитимських берегів і замучать асирійців, замучать і евреїв: але також і самі пропадуть до решти". „Chittim це навід хетити; „хитимські береги" це по всій імовірности береги Малої Азії. Отже мова про Олександра Вел. або про римлян, а мабуть про одних і других, бо Вааламові передсказання буквально сповнилися на обох тих европейських наїздах на західну Азію.

*

Ми висунули й оскільки можливо, пояснили ті критичні моменти Вааламового ясновидження, котрі будуть нам помічні при аналізі передсказань нашого Вернигори.

Валаам бачив майбутність з віддалі 1400—1000 років (Мойсей і Валаам жили в XIV в. пер. Хр.). Не щоб чув слова якогось духа про неї, але бачив її наче дійсну. Як це можливе? Раціоналізм тут собі легко радить: заперечує факти, отже й відпадає й питання про їх можливість. Та я знаю й таких неграмотних людей, що не хочуть признати геліоцентричної теорії Коперника і навіть підтверджують свою думку наївними ніби аргументами. Не инакше поступають і вчені раціоналісти: вони нізащо не хочуть зрезигнувати з единовладности буденного людського обманного образу життя-буття, й за всяку ціну хочуть оборонити своє становище перед усякими „чудами".

Та загал людства від віків мав таке відчування й розуміння світа, що наш буденний образ світа це тільки завіса, за якою скриваються чудесні сили та єства: Бог, духи і т. ін.

Всі мої студії й роздумування ведуть мене саме по лінії цього релігійного світогляду. Вважаю це за найбільшу й найціннішу людську й мою власну думку, що поза нашим звичайним змисловим світом скриваються просто неймовірні, чудесні сили, звязки і єства. **Тайна світа безмірно більша, ніж ми всилі уявити собі її розвязку.** Власне по тій лінії йшов і йде розвій справжньої науки. Де люди спершу уявляли собі простенький механізм у природі, там наука відкрила напрочуд дивні сполуки й сили.

(Далі буде.)

У 17-і роковини смерти
Ярослава Весоловського
редактора „Діла"
відбудеться в четвер 21. ц. м. в год. 7-ій рано в Успенській церкві
Поминальне Богослуження
на яке запрошує всіх Товаришів і Знайомих Покійного ВИДАВНИЦТВО „ДІЛА".

З організаційного життя українського міщанства.

Поновне оснування Т-ва „Зоря" в Перемишлі.

Завдяки заходам посла д-ра **Загайкевича Володимира і кількох громадян з міщанської верстви** основано в Перемишлі поновно ремісничо-міщанське товариство „Зоря", якого діяльність припинилася ще в часі світової війни. Установчі збори відбулися у неділю 17. червня ц. р. в салі читальні „Просвіти" при участи 130 членів, у тім кількох жінок.

Зборами проводив гром. **Маївка Іван,** майстер-переплетник, секретарював гром. **Гонтарський Іван.** Організаційний реферат виголосив голова львівської „Зорі", **дир. Юрій Сидорак.** Референт порівнював положення наших міщан: ремісників, промисловців і купців з положенням міщан інших народів у теперішности і в минулих часах та у висліді сказав, що одиноким виходом з невідрадного положення у нас є організація середнього міщанського стану, в чому найдемо лік на всі наші недомагання і злидні. Меценас **д-р Загайкевич** по пояснені статуту „Зорі" та деяких місць з нового закону про товариства зобразив у довшім рефераті життя і труди українського міщанства в чотирьох минулих століттях. З того реферату присутні довідалися про деякі важні події, ілюстровані датами й документами, зокрема почули, як зорганізоване українське міщанство ставило опір ріжним супротивним хвилям. При кінці промовець закликував усе українське міщанство до організації у своїх товариствах, що неминуче принесе їм моральні і матеріяльні користи та скріпить силу українського народу. Присутні сплесками і повстанням з місць нагородили обох референтів, а також ініціятивний комітет за підготовчі труди для оснування „Зорі".

При внесках та в дискусії промовляли ще громадяни Гонтарський Іван, Маївка Іван, Качмар та інші.

До виділу вибрані: голова: **Гонтарський Іван;** виділові: Маївка Іван, Борис Теодор, Франц Прокіп, Ракочій Володимир, Вассераб Іван, Швець Василь; заступники: Романик Ольга, Качмар Филип. Контр. Комісія: Пайташ Осип, Доротяк Дмитро.

Є надія, що нововибраний виділ поведе працю якслід — на добро і славу Т-ва, його членів і всього українського народу.

Уживаймо лише знаменитої цикорії „ЛУНА"
і здорової підмінки кави „Пражінь"
виробів української кооперативної фабрики „Суспільний Промисл" у Львові.
1301

ПОДОРОЖ МІН. БАРТУ.

У середу, 20. червня ц. р. мін. Барту приїде до Букарешту. Кружляють поголоски, що мін. Барту вже виїхав з Парижа і по дорозі зустріне ться з канцлером Дольфусом. Опісля відвідає ще Будапешт і Білгород

Криваві бої на Кубі.

З Ню Йорку повідомляють, що в Гавані дійшло до кривавих вуличних боїв між фашистами і комуністами. Коли члени фашистівської організації АБЦ йшли походом, чотирьох комуністів підїхало самоходом і зі скорострілу вбили 13 фашистів, а 60 важко поранили. Фашисти почали стріляти і вбили трьох комуністів, а четвертий згорів зі самоходом. Опісля дійшло до завзятих кривавих боїв з комуністами, які щойно ліквідувало військо, бо поліція не могла дати ради.

Вальдемараса засудили на 12 років.

БЕРЛІН, 19. 6. ПАТ. Литовська Телеграфічна Агенція повідомляє, що в неділю, 17. червня ц. р. полевий суд засудив Вальдемараса за співучасть у державнім перевороті на 12 років тяжкої вязниці.

Утраквізм у школах Совітської України та московщення коштом батьків.

Раднарком УСРР та ЦК КП(б)У видали постанову виготовлення підручників та порядок пристосування їх до шкіл, в якій сказано таке: Всі школи до 15. серпня ц. р. повинні бути цілком забезпечені підручниками за нормами, встановленими НКОсвіти на 1934-35 навчальний рік. Для цього видати не менш як 15.7 міліонів примірників підручників українською і російською мовою (В-во „Радянська Школа") і 1.2 міл. примірників іншими словами (Держнацменвидав). Зобовязувати всіх голов РВК і МР, секретарів РПК і МПК та завідувачів шкіл забезпечити вчасний збір батьківських коштів до 15. VII. ц. р. Для виселення із шкільних приміщень осіб, що не мають ніякого відношення до школи, утворити урядову комісію за головуванням НКЮ УСРР т. Михайлика" („Вісті" з 26. V. 34). Коли для того, щоб повикидати большевицьких бюрократів із шкільних будинків на Україні, треба аж комісії під проводом самого пана міністра справедливости, то це цілком зрозуміло, бюрократи — цеж не українські селяни яких можна викинути з власних хат просто на заслання. Варті уваги інші точки постанови. Для того, щоб винищити скрипниківські та інші „націоналістичні ухили" з українських підручників, треба нового їх видання. А тому, що й мова українська є властиво „націоналістичним ухилом", нищиться це лихо тимчасом на половину і наказується „Радянській Школі" видавати підручники в українській і державній московській мові, яка вже більш не належить до мов національних меншин на Україні. Що українські батьки мусять самі платити за нищення „націоналістичного ухилу" в підручниках, річ у московській вязниці народів також зовсім зрозуміла. Видання підручників було вже і в царській Росії дуже добрим гешефтом. Спекуляція є спеціяльністю большевиків. Поруч з фізичним нищенням українського населення ведеться і московщення його.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

З польської преси.

Голоси польської преси після вбивства мін. Перацького.

Вся польська преса без виїмку осудила незвичайно різко скритовбивство, доконане у Варшаві на особі міністра внутрішніх справ Бронислава Перацького. Ось важніші голоси варшавських і краківських польських пресових органів, що появились безпосередньо по вбивстві:

Варшавський **„Курер Поранни"** у передовій статті „Час скінчити з посівом злочину" каже, що те скритовбивство потрясло трагічно душею народу і сягнуло аж до найглибших основ його свідомости.

Низка обставин особливо тяжких злożилась на те, аби виїмкова жахливість злочину вийшла ще маркантніше. Людина, поцілена кулями злочинця, була не тільки міністром Річпосполитої, працьовитим, вірним слугою своєї держави, щитом його спокою і безпеченства, але також вояком, що зі зброєю в руці, як один з перших, станув під прапором незалежности, коли цей прапор треба було нести жертвою крови і життя. Голова, що вийшла ціло з безчисленних боїв, упала від куль, вимірених знечевя лікчемою, у якого думка про той злочин зродилась саме з елементів толеранції і спокою, з почуття безпеки, на яке міністер Річпосполитої думав, що має право у столиці свого краю, в серці Батьківщини.

В дальшому „Курер Поранни" домагається від керманичів польського корабля, аби вони випалили раз на завсіди місце, з якого родяться подібні злочини.

Ту чорну, понуру нитку самоволі і злочину, жертвою якої впав перед роками перший президент Річпосполитої, мусимо нарешті перетяти рукою владною і безоглядною. В нашій державі мусимо покласти кінець трагічним потрясенням, що їх викликує анархія, бунтуючись проти устійненого владою трибу. Сам інстинкт кличе за твердою рукою, яка нищилаб злочини вже в зародку, в посіві згубної доктрини, що в імя партійного егоїзму підносить кільчастий лоб проти поваги, спокою і єдности держави.

Краківський **„Час"** у статті „По злочині" стверджує, що політичний терор є найбільшим ворогом політичного лібералізму. Прихильники поміркованости не мають грізнішого противника. Акти терору утруднюють завсіди політичну боротьбу на аргументи, є заперечением праці думки, є водою на млин всіх елементів скрайних, радикальних, незрівноважених. Акти терору морально огидні, політично незвичайно шкідливі. У всіх чесних людей мусять вони викликати огиду і неспокій.

Злочин, доконаний на особі знаменитого міністра, яким був бл. п. Брон. Перацький, стрінули всі зі загальним обуренням та осудом, також — з радістю це стверджуємо — і ті розважні елементи опозиції, що їх репрезентує „Курер Варшавскі", а навіть опозиція більш боєва, яку репрезентує „А. Б. Ц."

Ані в наших традиціях, ані в нашім національнім характері терор не має опертя. Це штучний імпорт, який мусимо винищувати всіми засобами, що їх має в розпорядимости уряд і суспільність. Не знаємо наразі, до якої народности належать справники і з яких суспільних кругів походять. Рука справедливости мусить діяти таксамо справно і таксамо рішуче. Особливо не слід допустити до поширення акції терористичної, але здавити її в зародку. Може бути, що останній злочин є ділом відокремленим, але приклади потягають і кожне невиспіджене вбивство заохочує до наслідування.

Варшавська **„Газета Польска"**, осудивши убивство як річ страшну, пише:

Може бути, що стріли впали попросту з рук божевільного („шаленьца"). Одначе трудно в це повірити. Найправдоподібніше здається всупереч усьому, що в якомусь середовищі, серед якихсь гнилих політичних ферментів — мусіла загніздитись, розвинутись і вилитись та безмежна ненависть до сильної і великої Польщі, що вложила зброю в руки скритовбивника. Якщо виявиться, що так є, якщо буде вияснене, де лежать корінні убивства, на якому ферменті зродився цей злочин — то треба буде хоре місце суспільного організму випалити білим залізом. І пора, аби знали і памятали про це всі: — період невідповідальности в історії Польщі скінчився. За злочин відповідається злочином, за злочин політичний — є відповідальний не тільки фізичний справник, але і справник політичний. Не повториться уже в Польщі огидне видовище слабости, яким були похорони президента Нарутовича, де за домовиною стояли урочисто співвинні убивства. Спокійна, безпристрасна, але строга справедливість стоїть на сторожі ладу Річпосполитої. Та справедливість буде робити свою службу аж до кінця. Не для помсти, але для права. Не для гніву, але для справи.

Вшехпольська „Газета Варшавска", зазначивши, що це убивство — то випадок великої ваги, хоче ощадити читачам всяких загальних слів, яких у таких випадках преса не щадить, а які нічого не виясняють та уважає за першу потребу зрозуміти сам факт і його політичне значіння.

І тут мусимо признатися, що ще нічого не розуміємо. Убивника не зловили і не знати, хто ним є. В комунікатах про випадок читаємо, що був один, і нема даних, щоб йому хто товаришив хочби з віддалі. Отже це міг бути убивник індивідуальний, що ділав з мотивів або особистих або публичних, а міг бути таксамо добре член якоїсь організації, що ділав з її доручення.

В дальшому „Газ. Варшавска" пише, що справа всеж таки не виглядає на відрух непочитальної одиниці, та проте весь загал стоїть перед дуже поважною, трагічною загадкою.

Може та загадка буде в найближчому часі розвязана — тимчасом не маємо в цьому огляді нічого крім влажного пальця, з якого можемо висисати, що нам подобається.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 108—180 Телефон 25-55.

Багато осіб з жаром цим займається, пропукуючи всякі гіпотези, а навіть цілі теорії. Три відсутности інших даних точкою виходу для тих здогадів, які в менше вироблених головах замінюються у твердження, є питання: Хто міг мати причину вбити міністра, кому його смерть могла бути потрібна?...

Є це „творчість" нерозумна і шкідлива. Скільки то людей давно вже спочивало би в гробі, якби всі, котрих смерть була комусь потрібна, були вбиті! А якеж погубне замішання витворюється через оте легкодушне викривання щораз-то нових винівників!

При кінці „Ґаз. Варшавска" пише, що треба чекати терпеливо на висліди поліційних доходжень і щойно після того, коли будуть устійнені факти, можна буде і треба буде витягнути з них висновки, які матимуть велике значіння для всього політичного життя.

—o—

Похорони мін. Перацького.

Жалібний похід з труною. — Промова премієра Козловського. — Спеціяльний поїзд. — Повінь вінків. — На вічний спочинок.

КОНДОЛЕНЦІЙНІ ТЕЛЕҐРАМИ МИТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО І ПАПИ ПІЯ XI.

Митрополит Кир Андрей вислав з приводу трагічної смерти міністра Б. Перацького на руки премієра Козловського телеґраму такого змісту: „Зворушений до глибини ганебним злочином приєднуюсь до жалю і жалоби". Апостольський нунцій Мармаджі переслав на руки міністра закордонних справ Бека кондоленційну телеґраму папи Пія XI. для польського уряду. Крім того державний секретар кардинал Пачелі склав заяву співчуття амбасадорові Скшинському у Ватикані.

*

Польська преса присвячує цілі сторінки подробицям похорону. За нею подаємо деякі маркантніші моменти.

ЩЕ ПРО ЖАЛІБНИЙ ПОХІД У ВАРШАВІ.

Вулиці Варшави, якими тягнувся жалібний похід, виповнила непроглядна маса народу. Залізничий двірець, сповитий чорною крепою та хоругвами з крепою, потонув серед зелені вінків та олеандрів. Біля год. 11.30 вполудне до залізничого двірця виступили численні прапори, сповиті крепою. Прапори з делеґаціями тягнулися майже на один кільометер. Коли надїхала домовина, орхестра відіграла перед двірцем жалібний марш Шопена. Домовину з гармати взяли на рамена члени уряду з премієром Козловським. На домовині видніла генеральська шапка покійника і шабля. Біля жалібного вагону стануло вісьмох старшин, які держали на подушечках усі відзнаки міністра Перацького. На стації загорілись усі лямпи, сповиті крепою. Крім численного польського духовенства з полевим єпископом Гавліною, явилося теж православне духовенство з митрополитом Денисом, евангелицьке духовенство під проводом д-ра Бурше, а далі жидівське і музулманське. Коли домовина спочила в жалібному вагоні, єпископ Гавліна відправив жалібну молитву і тоді премієр Козловський виголосив прощальну промову. Хід думок такий:

„МОРАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПАДЕ НА ВСІХ, ЯКІ ПІДГОТОВИЛИ АТМОСФЕРУ ТЕРОРУ.

„Домовина, над якою хилимо чоло: президент, уряд і цілий нарід, скриває трагічну смерть міністра і великі заслуги геройського жовніра у боротьбі за незалежність. Життя покійного від ранньої молодости аж до смерти — це шлях вірної служби батьківщині. Всецїло віддався боротьбі за Польщу, а опісля за її розріст. На приказ марш. Пілсудського покинув заступство шефа генерального штабу і відійшов до державної цивільної служби. Трьохлітня керма внутрішньою політикою держави творить окрему карту його державної праці. Його провідна думка поглибити ідею авторитативних урядів і згармонізувати їх з вольностями та свободами громадян. Його політика довести до співжиття всіх суспільних і народніх груп громадян в ім'я сили і могучости Польщі. Провідні думки тієї політики висловив він у промовах у парляменті і з ними погоджувалися майже всі політичні чинники. **Заявляю в імени уряду, що трагічна смерть міністра Перацького не змінить накреслених покійним цілей державної політики.** Злочинна куля перервала зусилля міністра. Важко оборонитись перед суґестією, що саме згинув він завдяки цьому зусиллю. Анархічні і зухвалі елементи, які свої аспірації єднають зі слабістю Польщі, завдали смертельний удар. Цей стріл був ударом для чести нашої держави, образою справедливости і публичної моралі. Уряд Польщі рішився дати суспільности і добрій „народовій" славі сатисфакцію за цю образу та за життя Перацького. Тому вхопиться рішучих засобів, щоби погамувати інстинкти, з яких вироджується злочин.

Сягнено по зброю терору. Звідкілясьвебудь злочинець не походив би і хтонебудь був би ним, моральна відповідальність за його вчинок спаде на всіх тих, які підготовляли зброю та атмосферу терору. На них усіх спаде строга і караюча рука держави.

Заявляю з цілою повагою, що цей довг супроти Польщі і памяти жертви терору Б. Перацького буде виконаний. Опісля міністр попрощав покійного міністра.

СПЕЦІЯЛЬНИЙ ПОЇЗД.

Після промови домовину приміщено у жалібнім вагоні, сторожа віддала останні почести і в год. 1-ій спеціяльний поїзд відїхав до Нового Санча. Поїзд складався з вісьмох спальних вагонів і сальонки. На похороні заступив президента міністр справедливости Міхаловський, а марш. Пілсудського віцеміністр генерал Славой-Складковський. Крім них поїхали ще інші члени уряду, маршалки сойму і сенату та численні високі достойники. Мати мін. Перацького і найближча рідня їхала в окремім вагоні. Зараз за вагоном з домовиною призначено окремий вагон на вінки. До жалібного вагону з домовиною складено віяки від президента, марш. Пілсудського, від уряду, премієра, маршалків сойму і сенату, союзу легіоністів враз з його прапором.

По дорозі зустрічали поїзд численні делеґації з вінками і тому на стаціях більших міст поїзд стояв понад пів години.

У НОВІМ САНЧІ.

У вівторок 19. червня н. р. в год 1-ій вночі приїхав жалібний поїзд до родинного міста покійника. Ранком перенесено домовину до парохіяльного костела, де в год. 9-ій відправлялося жалібне богослуження. Опісля тлінні останки мін. Перацького поховано на місцевім цвинтарі. На цвинтарі промовляли віцемаршалок Цар, віцеміністр Корсак і від союзу легіоністів полк. Венцковський. Тлінні останки супроводжала непроглядна маса народу.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі тканини
З МАҐАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

Вакації для незасібної дітвори.

Початок ферій — день радости, для дітей, які мають куди виїхати, є днем смутку для дітвори, що залишається в душному місті. А прецінь є в нас люди, які могли би і цим долею упослідженим допомогти! Маю тут на думці засібніших священників, учителів, господарів, які могли би запросити до себе міських дітей, перемучених працею в школі, й ще більше недостачею повітря в тісних міських помешканнях, та нераз жадних куска хліба і ложки молока. А є ще у нас слава Богу досить таких мешканців, яким не зробить ріжниці хлопчина чи дівчина з міста, тож вони повинні через управи наших шкіл запросити гостей-учнів на ферії, як це перед війною робив приятель молоді д-р Т. Кормош у своєму літнищу Турю.

Такий самий обовязок тяжить на бездітних і безженних, а можуть вони його легко сповнити платячи в оселях по 40 зол. за літній побут учня. Гроші можна слати також до управи любої школи або до управи осель для дівчат на руки п. Мрицівної в Земельному Банку у Львові, Словацького 14, для хлопців до фірми „ЕКО" у Львові, вул. Сикстуська 29, для малих дітей „ЕКО" або п. М. Коржинська у Львові, Кингарія, Рутовського 22. Усі вони збирають гроші на висилки дітей на оселі Т-ва охорони дітей і опіки над молодю у Львові.

Також засібніші батьки дітей, які користуються оселею за оплату, що є меньша від нормальних коштів удержання дитини дома, повинні добровільно платити вищу, навіть подвійну оплату, бо оселя дає їм скромоту відпочати якийсь час від своїх пестунів, та призвичаюючи їх до послуху, праці і скромних вимогів облекшує родичам виховання дітей. Тож найкраще ці родичі віддячаться оселі даючи їй змогу помогти незасібній дітворі. Так було давнїше по бурсах, напр. у Перемишлі, де оплата давнїше, перед війною була від 14—34 зол. залежно від засібности родичів питомця. Зрештою і тепер по школах оплати є залежні від ступня заможности родичів. Т-во опіки над молодю само не ставить таких вимог, та тим більше повинні самі родичі цей добровільний обовязок на себе привяти, та в той спосіб зробити добре діло для дітей, що терплять не зі своєї вини.

Д. Коренець.

НАЙПЕВНІША ЛЬОКАТА ҐРОША У ПОЗИЧЦІ РІДНОЇ ШКОЛИ. КОЖНА ПОЗИЧКА 25 ЗОЛ.

Правні поради.

ПОШТОВІ ПОВНОВЛАСТИ.

Згідно з обовязуючою поштовою ординацією кожна кооператива мусить зложити у приналежнім поштовім уряді поштову повновласть на імя одної або більше довірених осіб. На основі тих повновластей тільки ці особи матимуть право відбирати з пошти всяке листування для кооперативи. Коли управа не зложить такої повновласти може наразити кооперативу на прикрі наслідки, в першу чергу у податкових справах, карних і т. п.

Зразок поштової повновласти може дістати управа кооперативи в кожнім поштовім уряді. Підписи на повновластях мусить удостовірити нотар. Коли поштовий уряд згодиться, підписи на повновласти може удостовірити теж громадський уряд.

МАЄТКОВА ДАНИНА НА 1934 Р.

Кооперативи дістають уже накази платити маєткову данину на 1934 р. Деякі скарбові уряди наказують платити данину Кооперативним Союзам від цілої оборотової суми, а не від четвертини обороту, від якого вимірюється оборотовий податок. Крім того скарбові уряди вимірюють данину від таких оборотів, які є вільні від оборотового податку, а саме: від сум за вивезені яйця за кордон; від товарів від яких уже при купні зачислюється податок до ціни купна себто від сірників, соли, тютюну і т. д. Управи кооператив повинні негайно взносити до скарбових урядів спростування неправильного виміру податків і повідомити про все Ревізійний Союз Українських Кооператив. Про вимір маєткової данини появився обіжник міністра скарбу з дня 26. лютого ц. р. (ч. Д. V. 7349/2/34, оголошений в Урядовім Деннику цього міністерства в ч. 9) такого змісту: **„...Підкреслюємо, що у торговельних і промислових підприемствах основою обчислення надзвичайної маєткової данини є та оборотова сума, яку береться у кожнім підприемстві зокрема за основу виміру оборотового податку. Ця засада обовязує теж у тих випадках, коли промисловий податок від обороту є вже „сцілений"** (себто є в ціні купна товару: тютюн, сірники, сіль і т. д.). Таким чином основою виміру надзвичайної маєткової данини цього року є четвертина оборотової суми, від якої вимірено оборотовий податок за 1932 р.

Коли кооператива зробила відклик від виміру оборотового податку і скарбова палата знизила цей податок, тоді основою маєткової данини буде сума, устійнена скарбовою палатою за підставу виміру.

СПЛАЧУВАННЯ ҐРИВНИ.

Ґривна, це грошева кара, якою карає суд або адміністраційна влада. Ґривну може городський суд, який видав присуд, розложити засудженому на місячні рати. Коли ґривною покарали вищі суди (окружні або апеляційні) тоді сплату може розложити на рати тільки прокуратор. При невеличких грошевих карах городський суд або прокуратор можуть засудженому відсунути на деякий час починець заплати.

Зол. 1·50
Коштує чвертьрічна передплата гумористичного журналу
„ЖОРНА"
Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА"
Львів. Ринок 10. Конто ПКО. 503.496.

Засуджений чи покараний адміністраційною владою має право, тільки тоді до згаданих позвів, коли заплата цілої гривни потягнула би руїну його майна. Тому до прохання треба докучити посвідку громадського уряду про маєтковий стан засудженого чи там покараного. Городський суд і прокуратор можуть відсунути речинець заплати гривни або розложити її на рати тільки на один рік.

ОБЕЗПЕЧЕННЯ ЦЕРКОВНОЇ ПРИСЛУГИ.

Староства притягають парохів зголошувати до суспільних обезпечалень церковну прислугу (дяків та паламарів) і платити за них обезпеченеві вкладки. Відкликів парохів воєвідські уряди не приймали до відома, мовляв, парохи обовязані платити обезп. вкладки. Проти таких оречень деякі священики внесли позви до Найвищого Адміністраційного Трибуналу у Варшаві. Трибунал перевівши розправу в дні 8. травня ц. р. станув на становищі, що на основі законів (на які покликалася адміністраційна влада § 12. закону з 15. VIII. 1866 р. і з 16 IV. 1896 р., яких текст устійнив закон з дня 20. VIII. 1905 р.), що церковна прислуга не працює для пароха, бо священики не є службодавцями церковної прислуги. Тому не обовязані вони платити обезпеченевих вкладок на основі закону з 19. травня 1920 р. до Каси Хорих, а тепер до суспільних обезпечалень. Отці парохи повинні вносити відклики до воєвідств від оречень староства. На випадок некорисного рішення воєвідства слід внести до 60-х днів позов до Найвищого Адміністраційного Трибуналу. Такий позов мусить зладити та підписати адвокат.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Ще про студії в Бельгії.

Високоповажаний Пане Редакторе!

Просимо помістити отсе спростування на поміщений в ч. 145. „Діла" з дня 5. червня ц. р. допис, підписаний „П. Девіновським".

1) Нам не відомо, щоб хто з місцевого українського студентства „жебрав". У противному разі визного пониженню студентської чести ми осудилиб, усуваючи його поза рямки організації й товариського життя.

2. Ніхто з українських студентів з Любену не покінчив з життям.

3) Ніхто з українських студентів у Бельгії не записався до французького чужинецького легіону й неправдою є дальше твердження автора допису, що „частина працює тяжко у вугляних копальнях". Був випадок, що двох студентів підчас вакацій переводило технічну практику в одній з копалень, але вони самі й ніхто інший не підтягали цього під понятя важких і заробіткових праць. Згадані студенти є тепер на другому році студій та живуть за гроші своїх родичів.

4) Неправдивість допису характеризує ігноранція студентських справ, як напр. заподане несправедливе число студентів 14, коли на ділі в Любені є 27 українських студентів (ок). З цього числа 17 студентів мешкає в **Foyer Univers Slave** 2 студентки в інтернаті св. Гертруди, а 6 студентів у місті. Таксамо незгідне з правдою те, що студенти „переїзджають з міста до міста" та зміняють предмет студій. Працю студентів найкраще характеризують цифри: на 26 записаних м. року до іспиту — здало його 21 (трьох з відзначенням). Це підтверджує, що французьку мову можна достаточно опанувати за один рік і без страти його в науці.

5) Неправдою є, що українська колонія підпадає під вплив „одного політичного угруповання".

(Дальше пропускаємо з уваги на цензуру. — *Ред.*).

ЗА ПРОВІД НАСУС-а:

В. Тодорів, голова. *Лесишин Василь,* секретар.

ТАЄМНА КОНФЕРЕНЦІЯ У ПАРИЖІ.

ПАРИЖ 19. 6. ПАТ. Представник канцлєра Гітлєра фон Рібентроп відвідав учера премієра Думерга і конферував з ним у чотирі очі. Здогадуються, що обговорювали відносини між Францією та Німеччиною. Рібентропові доручив канцлєр Гітлєр обговорити проблєми розброєння. Тому німецький делєгат заявив, що признання Німеччині рівноправности матиме велике моральне значіння. Одначе одержав відповідь, що Франція не зміняє свого становища.

Новий наклеп „Курєрка".

ЦИМ РАЗОМ НА ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЧОГО КОНГРЕСУ.

„Ілл. Курєр Цодзенни" приніс вістку зі Станиславова, що; мовляв, організаційний комітет Українського Жіночого Конгресу **не допустив до участи в його нарадах ніякого представника польської преси.** І далі пише: „Факт цей говорить сам за себе доволі вимовно, не вимагаючи ніяких коментаріа".

Це, очевидно, новий випад правдомовного „Курєрка" на організаторів українського жіноцтва, бо — як нас інформують — **організаційний комітет Конгресу не відмовив ніякому журналістові вступу на Конгрес,** хто тільки до комітету в цій справі зголосився.

—o—

Як відбулось талєргофське свято в Кізлові.

Офіціяльна участь польських достойників з Тернополя у талєргофському святі.

Дня 14. червня ц. р. гурток місцевих москвофільських недобитків у Кізлові, пов. Тернопіль, що створили фікційну „русску аграрну партію" під фактичним проводом одного з урядовців староства греко-кат. обряду, влаштував у себе т. зв. талєргофське свято. Не випало воно величаво, а замітне хіба тим, що офіціяльно у цьому святі взяли участь урядові достойники з Тернополя, а саме: віцевоєвода Гінтовт Дзевалтовський, староста Маліцький зі своїми урядовцями Кудеревичем і Герасимовичем, повітовий комендант поліції надкомісар Янасінський, іменем війська комендант 54. п. п. полк. Польняшек, іменем організації ББ. секретар цієї організації в Тернополі Хаецький, а з місцевих польських організацій пожарна сторожа і „Стшелец" в комплєті. На Поділлі москвофілів зовсім нема за винятком горстки недобитків у містечку Кізлів, яких наше населення просто бойкотує. Публіку творили на отсьому талєргофському святі польські стшельци, польські фаєрмани, кольоністи-мазури з околиці, місцеві босяки та привезені зі Львова статисти і львівський москвофільський хор „Муза". Службу Божу відправив бебецький посол о. Яворський при співі хору „Музи", після якої відбулася дефіляда цієї дуже сорокатої публики з величезною перевагою сусідів, що про Талєргоф там уперше довідалися і з нашою мартирольогією не мають нічого спільного. Дефіляду відобрали віцевоєвода Гінтовт Дзевалтовський, полк. Польняшек, староста Маліцький, надкомісар поліції Янасінський і менші достойники, після чого учасники дефіляди пішли на місцевий цвинтар, де було посвячення памяткового хреста. По дефіляді була академія, на якій співав хор „Муза" і було кілька протиукраїнських промов, між ними студ. унів. Білинкевича зі Львова й дрітаторів „Р. А. П." (тепер „Р.С.О.") Андрія Грицева та місцевого платного наганяча Павла Герасимова. Накінець відбулося „пшиєнце" при участи всіх прибувших польських достойників, де попри беззастережну льояльність для Польщі і її теперішнього уряду москвофільські могікани греміли очевидно — проти українців та українських установ. Ціле „свято" мало характер — як кажуть поляки — звичайної шопки, аранжованої і оплаченої тими, кому вона потрібна. На нашу місцеву публіку не зробила ця шопка ніякого враження.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ. ГАЛИЦЬКА 8.

46/28

З фільмового світа.

Фільмова індустрія в СССР.

СВІТЛА Й ТІНІ СОВІТСЬКОЇ КІНЕМАТОГРАФІЇ.

Колись, перед війною ще, покажчиком театрального мистецтва був у Москві славний театр Станіславського. Від нього починалися різні напрямки інсценізаторського руху, там було джерело всіляких дослідів, що за якийсь час здобували собі подив і признання в цілому мистецькому світі.

Нині жвичиком мистецького життя Совітів є фільма. Саме від неї зачалась у кіновій продукції нова доба справді мистецької фільми. Лебедев, Пудовкін, Айзенштайн — всі вони стали нача альфою й омегою сучасної кінематографії.

Ворота до Радянського Союзу для західних фільм були зачинені. Навіть фільми Рене Клера, якого по думці західної преси вважають прихильником комунізму, не найшли зрозуміння серед радянських цензорів. Навіть така приємна, невинна леса, як „Під дахами Парижа" була небезпечна для совітської публики. Цензори мабуть боялися, щоби багаті строї французької вистави, вибагливі апартаменти та люксусові Роль-Ройси не були небезпечним обєктом для визнавців і передовників фронту „долгілєтки".

НАРОДИНИ МИСТЕЦТВА.

Згодом стали тамошні режисери розуміти, що коли фільму посвятити виключно комуністичній ідеї, себто пропаганді, тоді вона навіть тої пропаганди не зробить. Хоча на думку комуністичних комісарів фільма промовляє краще до людини, як величезні радіові ампліфони і вони стояли на становищі, щоби не нудити — навчаючи, та небаром переконалися про щось протилежне. Фільма нудила та не вчила. Тоді закинули продукцію пропагандивних фільм „в маси" і... пригадали собі традицію театру Станіславського. Тоді порішили згідно, що фільма може звеличувати спільні зусилля колєктиву, але мусить бути перш усього м и с т е ц ь к а. І тоді Европа дістала несподіванку: нові оригінальні фільми, що з такою реальною правдою показували непрослідженні площини Азії, таємні легенди й пересуди (Пудовкін: „Буря над Азією"), а все це враз з високомистецькою грою акторів (Інкіжинов) творило першорядну фільму. Відтак пройшов з успіхом Айзенштайна „Блакитний експрес" та того роду фільмові велитні, що „Беззахисні", „Турбіна 50.000", „Мертвий дім" й „Останній отаман Анненков" — це все фільми, що поза часто наївною фабулою (за винятком „Мертвого дому"!) та пропагандивним навантаженням добули собі признання мистецького світа, головно завдяки ревеляційній грі безіменних акторів, реалізації, цікавому підходові до теми й техніці. Всі вони можуть бути зразковою лекцією того, як слід творити д о б р у фільму.

АКТОРИ — НЕАКТОРИ.

Про всіх тих акторів, що виступають у всіх цих фільмах, не можна говорити про акторів-мистців у повному розумінні цього слова. Актори в театрі чи у фільмовому ательє г р а ю т ь, зате виконавці совітських пес, переживаючи глибокий зміст відтворюваної сцени, дають чудову безпосередність акції, вносять на екран правдиве ж и т т я. Чи це буде брудний волоцюга з „Беззахисних" чи очайдушний козарлюга все він виходить живий та реальний.

ЗА ДЕРЖАВНІ ГРОШІ.

На творення картини дає гроші совітська влада. „Накручує" фільму той, хто має талант й освіту, чи пак знання. Тому ніяка інша позасовітська продукція не має стільки режисерських та фотографічних крайне сміливих спроб. І, що найважніше, спроби ці здебільша вдатні. Сцени ярмарку („Кохання й помста донського козака"), збірна сцена упухомлення льокальної залізниці („Беззахисні") просто безконкуренційні завдяки саме фільмовій мальовничости цих збірних картин.

ДВА НАПРЯМКИ.

В останніх часах можна завважити два основні напрямки совітської фільмової продукції: літературний і репортажевий (публіцистичний). Перший має на меті перетворювати в пісні архитвори найвизначніших сучасних совітських письменників, другий старається ловити на фільмову плівку актуальні події з життя колєктиву та видвигати при цьому місцевих непрофесійних акторів. Хоч один і другий напрямок не новий, бо перше в Англії стали користуватися творами визначних письменників, і в Америці такі репортажеві фільми були дуже поширені, все таки для совітської продукції це новина. Фільма вступила на новий шлях мистецтва, — не забуваючи при цьому за незначну бодай пропаганду комуністичної ідеї.

Ю. Ткачук.

На всяких принятях та імянинах збирайте датки на купно книжки для наших земляків, яких доля кинула навіть і до Африки. Ласкаві датки і жертви приймає Т-во „Просвіта" у Львові.

Великий Театр
середа 20. VI. год. 7·30 веч.
„Подорож по Варшаві"
Інсценізація і режисерія Л. Шіллера

Театр Ріжнородностей
середа 20. VI. год. 7·30 веч.
„М і р л я Е ф р о с"
в головній ролі В. Семяшкова.

Село на Радянській Україні.

З ВРАЖІНЬ ОЧЕВИДЦЯ.

VII.

Політвідділи. — Як живуть агенти і обдирають населення.

При кожній Машиново-Тракторній Станції є ще політвідділи. Вони заведені в 1933 році, не тільки на селах, але і на фабриках, копальнях та залізницях. Це є орґани ГПУ. Вони складаються з начальника політвідділу та трьох-чотирьох його заступників, ряду агентів та інструкторів. Начальники та інструктори ведуть наглядні та інструкторські роботи на самій М.-Тр. Станції, у колгоспах і сільраді, слідять за виконанням планів, керують плановими роботами, слідять за настроєм населення і відповідальних робітників, за всім, що може торкатись політики та економіки партії та уряду. Простий смертний чоловік до їх синагоги не може зайти тай ніхто не знає, що вони і як вони там у своїх канцеляріях діло ведуть. Це є „державний", справді сталінський апарат.

Начальників політвідділів призначає безпосередньо Центральний Комітет партії, крім того Москва перевіряє і затверджує їх.

Звязок тримають начальники не тільки з Харковом, але і з Москвою, посилають і дістають відтіль секретні листи і шифровані телеграми. За важнішими ділами їздять особисто. Тайну розвідчу роботу між населенням ведуть вони дуже енергійно. Проводить нею один із заступників начальника; він носить військовий уніформ ГПУ. Безліч агентів із комуністів, комсомольців та активістів тероризує своїми доносами населення. Нарід ходить понурий, мовчаливий, боязливий, бо один в однім бачить свого ворога, доносчика, тайного агента ГПУ. Часто доносить брат на брата, син на батька, товариш на товариша, священик на священика. Увесь політвідділський штаб дістає товари і харчі з центру. Все найкращої якости: як шинку, цукор, фиж, вино, чистий спирт, ріжні мясні та рибні консерви з заграничною маркою, папіроси. І все те вони мають на селі, чого в місті можна купити тільки в „Торґсіні" за золото. **Так кормить добрий господар своїх добрих псів.**

Беруть вони у колгоспах те все, що можна взяти, відриваючи від колгоспницького рота останній кусок. Беруть муку, а нею викормлюють собі свиней, беруть молоко, сметану і хоч дістають високу пенсію, безплатно одежу і такі дорогі та гарні харчі, не гидуються брати в колгоспі все те, з чого можна зробити гроші. Годують свиней а годована свиня на Україні рідкість; за товщ з одної свині можна купити піяніно. Політвіддільці провадять політичну роботу, а їх жінки спекулятиванц, тобто в колгоспах набирають безплатно товщу, везуть до Харкова і там продають за високу ціну. В Харкові 1 кільограм масла коштує 30 карб., 1 кільограм смальцю 40 карб. Вони мають на руках такі документи, що ніхто не має права ні ревідувати, ні забрати у них того, що вони при собі везуть. Простим смертним громадчнам не можна залізницею не то що товщів, а навіть круп та борошна перевозити.

Так то армія піявок з Маш.-Тракт. Станції та політвідділів дожирає у колгоспах те, що ще залишила держава.

Жінки начальства нашміновані, в шовкових костюмах ходять як балерини, в той час, як бідні селянки голодні, працею зморені, на лиці чорні, ледви ногами волочать.

До Великодних Свят ц. р. я проїхав велику частину південної України, та не замітив ніодної вагітної жінки. В Совітах все по пляну.

—o—

По широкому світі.

— Амбасадор Злучених Держав у Берліні запротестував проти припинення сплати закордонних довгів.

— Союз закордонних журналістів у Льондоні прощав сніданням польського амбасадора Скірмунта, який від 1. липня ц. р. на власне бажання покидає дипльоматичну працю.

— Британське посольство при нанкінському уряді зложило гострий протест на руки уряду та губернатора провінції Шантуну з приводу схоплення китайськими піратами кількох британських хгорожан.

— Канцлер Дольфус вернувся з Будапешту до Відня.

— У копальні вугля в Мацумі (Японія) вибухли гази. Про 34 шахтярів нема ніяких вісток.

— До Ковна приїхав бувший польський премієр Пристор.

Ще про концентраційні табори.

Коментарі агенції „Всхуд".

„Розпорядок про концентраційні табори" передбачує три чинности: 1) придержати ті особи, коли їх діяльність або поведінка дають основу здогадуватися, що вони загрожують безпеці, публичному ладові; 2) доставити до концентраційного табору і 3) подбати про примусове відокремлення. Завданням адміністраційної влади буде арештувати і доставити їх до концентраційного табору. Опісля влада мусить поставити внесок примусово задержати в таборі. Останнє слово матиме слідчий судця. Від його рішення нема ніякого відклику. Рішення судці мусить бути доручене до 48-ох годин придержаній особі. Концентраційними таборами не можуть бути вязниці ні арешти, себто концентраційні табори будуть спеціяльно з тією метою утворені та уладжені. Примусовий побут у концентраційному таборі може тягнутися 6 місяців.

—o—

НОВИНКИ

— **Українська Студентська Громада у Варшаві.** Дня 9. ц. м. відбулися загальні збори Української Студентської Громади у Варшаві (вул. Чацького 10 м. 18). Вибрано нову управу у складі: голова Пеленський Любомир, заст. голови Смеречинський Теодот, секретар Томків Богдан, скарбник Степурівна Оксана.

— **В память С. Петлюри.** Заходом української еміграції в Тернополі відбулося 3. ц. м. у парохіяльній церкві поминальне богослужения за бл. п. С. Петлюру. Панахиду відправили с. крил. Громницький, о. Коляновський і о. Пасіка, співав хор студентів вищих шкіл. В церкві влаштовано штучну могилу, прикрашену цвітами та вінком від української еміграції з тризубом.

— **Українка в новім числі (4—5) журналу „Slovansky Přehled".** Як звичайно, в огляді життя словянських народів подав **В. Хорват** інформації про визначніші події з українського життя останніх місяців у СССР, в Польщі та Румунії. Рецензія **Г. Б.** знайомить із книжкою О. Лотоцького: „Сторінки минулого", т. II. та вказує на те, що ця праця „визначного українського громадського діяча" багата на факти й

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 21. ЧЕРВНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 47

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

В лабетах военної психози. — Під осуд своєї суспільности! — Біда з „розбитками.".

В одним випадку такої жебранини я таки не міг здержатись від вибуху і коли на всі мої представлення той пан все находив якусь примину, а я всеж таки відправив його з нічим, тоді він спитав мене, що має з собою робити. Я в крайній лютости відповів йому: „То повісьтеся!" Не згадував би я тут цієї події, якби вона не була у зміненім виді пішла у дальший курс. Вже після якогось часу стрінувся я з одним знайомим у Відні, а цей у розмові сказав мені, щоб я навіть на очі не показувався українським панам, бо вони на мене до-краю обурені за те, що я сказав добровольцям, щоби вони повісились. Яке булоб недорічне подібне балакання, про це ніхто не подумав. Не подумав також ніхто про те, що подібний висліз не міг навіть вийти з моїх уст. Але пояснює його военна психоза. Знайомому розповів я правдиву подію; одначе це не помогло нічого. Казка про мою безсердечність розійшлась і треба би тепер шукати кожного того, хто про неї знає, щоб її справити. Думаю, що ці спомини, наскільки будуть напечатані, колись спростують її.

При цій нагоді скажу, що таких ріжних поголосок про мене мусить ходити більше. Я лише припадково про них дізнаюся. Нераз аж дивно мені, звідки та з якого джерела вони походять. Мої товариші та добрі знайомі, хоча знають про них, не розповідають мені нічого, бо не хочуть робити мені ніякого болю і з ніжности все промовчують. Ті, що мені противні (а маю їх споре число!), не мають тепер відваги ясно й отверто виступити, та готовлять собі розрахунок зі мною до післявоєнного часу. Нераз аж дивно, якими способами я про дещо дізнаюся. І саме це один з мотивів писання отсих споминів. Не йде мені тут про мою оборону, або оправдання себе. Я сам дуже добре знаю свої слабі, а навіть лихі сторони і я з ними не скриваюся. Це вже одно вроджене, а другого навчило мене життя. Але споминами цими я подаю і з моєї сторони факти та що мене до тих фактів привело. А тепер судіть! Суд найгострішний своєї суспільности приймаю цілковитою пошаною для нього, але суд, який вислухає обі сторони, або й більше сторін. Всежтаки з описаної вгорі події не беру ані одного слова назад та й не жалую, що я їх сказав. Ще сьогодні, коли подумаю про це, то хто зна, чи не поступив би гостріше. Я вже у своїх споминах в кількох місцях згадував про анальогічні події, де я виступив гостріше проти одного або другого стрільця. Я вже зараз після події чув великий жаль, та й тепер чую, коли кого нелушно скривдив; щож до описаної тут події, то не чую ніякого жалю.

Не злюбив я також тих славних „розбитків". Деякі з них, то мали таку вправу в тім, щоби бути розбитими, що ще відділ не дійшов до розстрільної, а вони вже „розбиті" вертались до Коша. Навіть тоді, як уже наші стрільці доходили до Сколього і до Стрия, то „розбитки" находили дорогу до Горонди. Як вони це робили, мені не відомо. Адже шляхи були обставлені жандармерією. Всюди були команди, що мали збирати „розбитків" та відставляти їх назад до їх відділів, на залізницях не приймали без відповідних документів та легітимацій, а вони зараз являлися в Коші. Я ввав того не бачив, але цей факт можуть потвердити команданти Коша, як д-р Томашівський, радн. Рожанковський та д-р Гірняк.

За мого ще недовгого побуту в Коші — поправді ще тоді Коша не було — мав я також з ними до діла. Вони, як такі, що вже перейшли огневий хрест, уважали себе чимсь лішим від інших товаришів, коли хотіли відпочинку, а служби вже не хотіли робити. Мав я доволі прикру одну сцену вечором у Горонді. Винним був тоді десятник П., але великий кандидат на старшину. На мене робив він вражіння „маркіранта" і, здається, таким лишився аж ко кінця. Коли він мав службу, довів до того, що вся варта поклалася спати і зовсім не думала робити своєї служби. Знаю, що я тоді також не панував над собою. Одначе за такі вибухи мені стидно, бо тоді показує людина поправді свою слабу сторону. І замість над противною стороною бути горою, стаємо тоді самі переможеними.

Не всилі я подати тут усіх подібних подій, не всилі описати і затямити їх, але всеж таки не тільки були немилі, але й милі події. Та вони для постороннїх зовсім нецікаві, тому на них не буду спинятися.

(Далі буде.)

На всесвітну виставу в Шікаго прогулька кораблем „Пуласкі" 21. липня
відвідування Ню-Йорку, Вашинґтону, Водоспадів Ніягари. Пільгові пашпорти!
Ціна переїзду в обі сторони разом із відвідуванням і утриманням в часі цілої прогульки зол. 1.240·—.
Морські прогульки кораблями „Костюшко", „Пуласкі" і „Варшава" до Англії, Голяндії, Бельгії, Фіордів Норвеґії, Данії і Швеції. Без пашпортів і віз! Ціни від 100 зол.
Туристичні виїзди до Палестини кораблем „Польонія" разом із відвідуванням Александрії, Атен і Константинополя. Ціна переїзду разом з пашпортом і візами 390 зол. (II. класа).
Подробні інформації і безплатні проспекти
в Лінії Гдиня-Америка- Львів, ул. Коперника 3. тел. 10-29.

З ДОРОГИ ЖИТТЯ.

Великі роковини.

Долетіла до мене чутка, що в деяких колах нашого громадянства обмірковували, вкінці й постановили восени ц. р. відсвяткувати 70-літні роковини заснування українського театру у Львові.

Прегарна гадка! Вона може стати товчком і початком для якогось „оформлення" нашого театрального хаосу, та „постановки" цілого театрального діла на ноги.

Влаштувати ювилей у Львові і на провінції не стрівулоб більших труднощів і перепон. Салі, щоправда, майже ніде не маємо, але ми й перше не мали і не скоро матимемо. Отже ця перешкода так, як не істнувала би.

Акторів є в нас, слава Богу, під цю пору, як маслючків після дощу в Брюховичах чи Завадові. Допоможуть охотно й аматори. Орхестри є в нас і у Львові і у Винниках і в Підберіцях. Хорів безліч, від „Бояна" починаючи, а на співацькому товаристві „Харіс" кінчаючи.

На це свято слід би приготовити плянову ретроспективний цикль вистав, що давалиб картину й відбитку театрального життя, яким насолоджувалися наші діди.

Поперед усього вивести „Марусю" в такій напр. обсаді:

Наум — Іван Рубчак, Настя — одна зі старших службовичок „Маслосоюзу", Маруся — п. Тишинська (з огляду на чудесне видужання в останній дії), Розмаєвський — д-р Ілярій Свенціцький, бож ніхто так почвільно і геніяльно не калічить української мови, як ли-

ректор Українського Національного Музею. Любка Василя відтворив би Льонцьо Лепкий і певно викликав би захоплення серед дівчат від 14—74 років включно. Цирулика мусів би заграти сам Яків Нас, а сватами були би Микола Бенцаль і посол Великанович.

З черги требаб прикладно обновити безсмертну „Наталку Полтавку" з д-ром Ст. Федаком у ролі возного.

Ніхто й не передчуває, скільки життя, гумору й краси можна би викресати зі старенького „Сватання на Гончарівці", якби в ролі Стецька випустити на сцену Дмитра Кренжалевського і то завіть без характеризації.

З черги можнаб відновити: „Нал цигана Шмигайла нема розумнішого". Гадаю, що б. посол Паліїв лав би себе легко переконати і виступив би в головній ролі.

Можна ще виставити „Покійник Опанас" з Вацьом Будзиновським, дуже вдячну комедійку Наумовича „Заручини на помацьки" з рядником Гіщеньом у ролі недосвідченого жениха, Моха „Розпука орендарська" в дир. „Народної Гостинниці" Пашаком, Ворбкевича „Гват-прибуда" з Донцовим у заголовній ролі, Гушалевича „Сільські плейпотенти" у виконанні самих наших радикалів, „Сатана в бочці" зі Стахевим і т. д. і т. д.

На закінчення імпрези всі наші театральні трупи спільними силами вивелиб славну драму „Доки сонце зійде, роса очі вість".

На суфлєра слід би просити секретаря Целевича. Над цілою імпрезою могли би обняти протекторат б. члени б. „Комітету будови театру".

Тиберій Горобець.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА і МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЄСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні Державної Клясової Льотерії впали виграні на такі числа: 15.000 зол. на ч. 66326. 5.000 зол. на ч. 41001. 2.000 зол. на ч. 59958. 1000 зол. на ч. 16934, 28634, 120524. 500 зол. на ч. 59813, 112717, 120505, 124618. 400 зол. на ч. 5276, 17869, 22441, 23468, 25971, 40394, 71943, 72684, 116865, 122654. 15.000 зол. на ч. 121442. 10.000 зол. на ч. 163470. 2.000 зол. на ч. 122792, 154116. 1.000 зол. на ч. 144737, 129900, 167607. 500 зол. на ч. 43925, 92865, 114779. 400 зол. на ч. 68005, 94380, 104676, 137535.

— **Страйки в Бориславі.** В „Акційній спілці перетворів скального олію" в Бориславі тревае від місяця італійський страйк, який в останньому часі загострився. 14 робітників замкнулося в дестиляційнім кітлі і не приймають нїжини. Також в копальні „Борислав" тревае дальше італійський страйк. Під землею находиться 43 робітників, яким доставляють харчі. Між страйкарами і місцевою управою фірми дійшло вже до порозуміння, але робітники ждуть ще на затвердження головної управи з Відня.

— **Хто перетяв дроти?** Станиславівську поліцію повідомлено, що в Ямниці біля Станиславова перетято залізничі телефонічні дроти. На місце вислано агентів і поліційного пса. Під замітом саботажі арештовано кілька осіб і відставлено слідчій владі в Станиславові.

— **Влом до „Віри".** До бюра українського кредитового Т-ва „Віра" в Перемишлі вломилися в ночі злодії і розбивши огнетревалу касу, вкрали 10.200 зол. Поліція розвяла розшуки за вломниками. Впродовш недовгого часу це вже 2-й влом до тої установи. В січні ц. р. вломився був небезпечний злодій Дзедзіц, якого арештовано, а згодом підчас утечі застрілено.

— **Не зміняти шкільних книжок.** В міністерстві освіти зголосилися делеґації родичів у справі шкільних книжок. Що року появляються нові видання книжок, перероблювані або доповнювані, і шкільна молодь мусить їх купувати, бо дотеперішні не мають вартости. З уваги на матеріяльний бік справи батьки просять, щоби з новим шкільним роком не зміняти торічних книжок, які можуть придатися членам тої самої родини або купити за знижену ціну.

— **Приватна суспільна обезпечальня** буде незабаром створена у Варшаві з відділами по містах на провінції. Є вона дуже потрібна, бо державні обезпечальні (давні Каси Хорих) є для вищих суспільних кляс недоступні або маловарткі. До приватної обезпечальні зголосило свою працю 500 лікарів, з того 200 зі самої Варшави. За поради у власних кабінетах лікарі будуть брати від членів по 4 зол. Приватна обезпечальня задумує теж давати посмертні запомоги для обезпечених родин.

— **Зброя в руках дітваків.** Підчас стрілецьких вправ учеників торговельної школи в Коломиї один ученик кинув так нещасливо ручною гранатою, що поцілив учителя Мулю, який стояв з боку. Граната нарушила учителеві череп, наслідком чого він упав без памяти. Лікарі мають надію вдержати його при житті

— **Львівська хроніка.** На Клепарові арештовано Адольфа Ляндава, б. купця, що фальшував стемплі, які продавав ріжним урядовим установам. — Арештовано кандлярку овочами Олену Єлшин, що хотіла пустити в обіг фальшиві 2-золотові монети. — На Левандівці коло церкви знайшли вранці трупа залізничого монтера Маріяна Озімка, який до пізної ночі заливався в шинку. Вмер мабуть від затроєння алькоголем. — На вул. Коперника напилася з причини нещасливої любови 20-літня Ольга Бабій зі Збоїськ якоїсь отруї і впала серед болів на хідник. Рятункове поготівля відставило її до шпиталю. — На головному двірці при вивантажуванні шин придавило тяжко робітника Карла Адама.

— **Кровава бійка з комуністами.** Поліційний комунікат із Дрогобича повідомляє: Село Колпець у дрогобицькому повіті було 18. ц. м. в 22. год. видівнею кровавої бійки між українськими націоналістами та комуністами. Підчас бійки впали стріли, з яких один зранив у живіт Анну Божик, а її брата Івана в праву ногу. Обоїх відвезли до шпиталю. Ведуть слідство.

— **Пожежі.** Коло Велдіжа пов. Долина вибухла пожежа у фабриці рільничих машин фірми Сільвінія. Будинок разом з 4 моторами згорів цілковито. Висоти шкоди покищо не устійнено.

— **Крівава хроніка.** В Тартакові пов. Сокаль арештовано лікаря д-ра К. за аґресивну поведінку з пацієнтками. — Войка 39 п. п. з Ярослава, Ад. Сколіка засуджено на півтретя року вязниці за шпигунство в користь сусідної держави. — В Стрептові пов. Камінка Стр. 24-літний Ізак Манделькорн, посперечавшися зі сестрою з приводу крадежі 300 долярів, пробив собі на очах домівників ножем серце. — У фабриці потасової соли в Калуші заносить ся на страйк наслідком обниження на 13 проц. робітничих заробків.

— **З Польщі.** В Бельську застрілився з причини грошевих клопотів власник фабрики сукна Лянгфельдер. — З Висли біля Торуня добули осетра, довгого на півтретя метра, що важив поверх два сотнари. — В Ряшеві засуджено на 10 місяців вязниці судових возних Ржучідла і Зню за крадіж грошей, стягнених екзекуційно від ріжних людей. — У Варшаві страйкує 10 тисяч робітників, занятих при ріжних будовах.

— **Ріжні вістки.** В цілій Франції панує велика спека, якої не було від кількадесятьох літ. — У Москві відбувся перший пробний лет найбільшого на світі літака „Максим Горкій". — При будові тунелю під Епінаєм вибухла міна, від якої згинули 4 робітники, а 7 тяжко ранило. — В чехословацьких школах мають ввести науку фотографіки. — У валізі, оставленій в поїзді на льондонському двірці в Кінгскроїс, найшли ноги жінки. Кадовб її найшли попереднього дня на двірці в Брайтені.

Із судової салі.

ДВА СМЕРТНІ ПРИСУДИ.

Як повідомляють з Тернополя, у процесі за вбивство поліцая Юзефа Гловяка в Токах запав присуд: Евгена Костецького й Олександра Литвина засуджено на кару смерти. Петра Флінту на досмертну вязницю, а Якима Флінту увільнено.

Оборона засуджених зголосила касацію.

ЗА ПОШИРЮВАННЯ НЕЛЕҐАЛЬНИХ ВИДАВНИЦТВ.

Дня 15. червня ц. р. відбулася перед окружним карним судом у Львові як трибуналом присяжних розправа проти Олександра Фединського, студента прав у Львові, обвинуваченого в злочині з арт. 97. §. 2. і проступку з арт. 155. § арт. 155. § 2. к. к. Акт обвинувачення закидав обвинуваченому участь в тайній Організації Українських Націоналістів та поширювання нелеґальних видавництв ОУН. Дня 28. лютого ц. р. придержав поліц. аґент Бабяк обвинуваченого на подвірі Українського Академічного Дому у Львові при вул. Сушінського ч. 21 з кошиковою валізою, в якій після ревізії найдено 5 пакунків ріжного роду нелеґальних видавництв. Розправу вів суддя д-р Льокер, як вотанти засідали судді Нементовський і Дворжак, обвинувачував прок. Гольчевський, а боронив адвокат д-р Ол. Марітчак. На розправі переслухано трьох свідків акту обвинувачення, а саме: аґентів Бабяка, Радовя і асп. Цесельчука, які зізнали обтяжуючо для обвинуваченого. Зокрема асп. Цесельчук поставив тезу, що тайна організація ОУН поручає переношення більшої скількости нелеґальної літератури тільки своїм членам.

Трибунал поставив присяглим суддям два питання, одно щодо злочину державної зради з арт. 97. § 2. п. к., друге щодо проступку з арт. 155. §. 2. к. к. Після наради присяглі заперечили перше питання 6 голосами, а потвердили 9 голосами друге питання в напрямі проступку з арт. 155. §. 2. к. к. На підставі цього вердикту трибунал вимірив Ол. Фединському кару 9-літньої вязниці

Дописи.

ТУРКА н/С.

Загальний Збір філії „Сільського Господаря". В дні 13. VI. п. р. відбувся Загальний Збір тутешньої філії „С. Г." Зборові проводив головн. філії о. М. Конишко з Ро'ячук, секретарював д-р Д. Марків. Звіт з діяльности здавали голова, секретар і касієр о. А. Левицький з Турки. Іменем контрольної комісії зложив звіт д-р М. Кондрат. До нової Філіяльної Ради вибрано: о. Конишко, д-р Бабій, о. Левицький, д-р Марків, Бандрівський, Шевців і Пазюк. Контрольна комісія лишилась у давньому складі: д-р Кондрат, о. Федак і Кельман. У дискусії промовляли крім названих ще осіб: о. Тустановіч з Комарник, о. Іваницький з Шумяч. Поптки з Тарнави й інші. Прикро вражала мала скількість учасників, яка свідчить про недооцінювання ваги сільсько-господарської установи в нинішніх кризових часах! Енергійна Філіяльна Рада надіється, що небавком обхопить організаційною сіткою весь турчанський повіт і за рік вкаже ще кращі успіхи. Вже тепер філія спровадила і розпродала по низьких цінах кілька вагонів бульби, вапняку, потасової солі і т. п. та приневолила жидівських торговців урегулювати ринкові ціни! Щасть Боже!

ЗАЛІЩИЧЧИНА

Збори для заснування кружка „Р. Ш." в Новосілці Костюковій 10. VI. п. р. відбулися в Новосілці Костюковій збори в цілі заснування кружка „Рідної Школи". На ті збори прибув з Борщева о. Гораль, директор тамошньої гімназії. Своїм 1½ годинним викладом зацікавив так селян, що вони весь час були прикуті до своїх місць і з захопленням слухали його цінних наук. П. Гораль довів відчути як рідний педагог у вихованні нашого селянства. В його виклади не було ні денатегій, ні пристрасти, ні шукання себе лише одно добро українського селянина і виховання його на гідного і чесного сина свого народу. За його труд дякували його селяни з щирою вдякою.

О. Б.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

В. Яромія: „РОСЛИНА ТА ЇЇ ЖИТТЯ". В-во Самоосвіта. Львів 1934. Стор. 34. ф. 16-о.

Микола Макіавель: ВОЛОДАР (Il Principi). З італійської мови переклав Михайло Островерха. (передмова Д. Донцова). Львів 1934. Книгозбірня „Вістника" ч. . Стор. 120. 1.5-о.

ЖУРНАЛИ.

„КАТОЛИЦЬКА АКЦІЯ". Вістник Генерального Інституту Католицької Акції грек.-кат. церковної провінції. Рік І. Ч. 1. Львів, червень 1934.

РІДНА ШКОЛА, ілюстрований двотижневик для всіх. Львів 15. червня 1934., ч. 12. Р. III. Зміст: Часописи на услугах школи. Ед. Найч: Розмови з сімнадцятьлітніми: Чеснота. — І я також. Степан Конрад: Серед чужих. Свято прапора і поклін кооперації. Роля матери в житті громадянства. За одну шкільний фронт. Радянська молодь. Заклик у справі Української Бібліотеки ім. С. Петлюри у Парижі. Зміни у більшевицькому шкільництві. Школа молочарсько-сироварська. Помагання білорусинів. Чужинці на високих школах у Німеччині. Гігієна дому і школи. З життя Рідної Школи. Бібліографія. З життя українців на Закарпатті, на Буковині і на чужині. Рідні вісти. Цікаві річ.

BULLETIN MENSUEL DE REUSEIGNEMENTS ECONOMIQUES ET SOCIAUX. Rome 1934. № 5.

„PSYCHOMETRJA", kwartalnik poświęcony zagadnieniom psychologii stosowanej. Poznań, 1934. № 1. Rok I.

Шиоіть наш часопис!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича, Станиславів:

24. VI. Задзіна Острога-
25. VI. Мазепа, Б. Лепкого.
26. VI. Корнелівські дзвони.

Вістки в ціні від 0·50—3·— зол. вже продає Українській Базар.

Зі Станиславова іде театр до Надвірної і Ворохти.

Великий Міський Театр.

Середа, 20. VI. год. 7·30 веч. „Мандрівка по Варшаві". Абон. 25.

Четвер, 21. VI. год. 7·30 веч. „Мандрівка по Варшаві" Абон. 53.

Театр Різнородностей.

Середа 20. VI. год. 7·30 веч. „Мірля Ефрос". Абон. 24

Четвер, 21. VI. год. 7·30 веч. „Мірля Ефрос". Абон. 24.

Кіна.

АПОЛЬО: „Іх остання стріча".

АТЛЯНТИК: „Світ належить до тебе" (Секе Саналь).

ВАНДА: „Жінка та шпіон".

КАСІНО: „Пригода опівночі".

КОЛІСЕЙ: Неначе.

КОПЕРНИК: „Чіби" (віденська комедія), „Вазь білих лілечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Крилате фатум", ревія „Гуляй душа без контуша".

МІРАЖ: „Година з тобою", „Голгофта чесної жінки".

МУЗА: „Рандеву в Відні"

НАЛЯС: „Подружній контракт" (Гільорія Свансон)

ПАСАЖ: „Червоний віа".

ПАН: „Шерлок Голмс", „Чужим відьмо цілувати".

СВІТ: „Любка з кабарету", „Серця вічно молоді".

СОНЦЕ: „В тайній службі" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Світ без мужчин" і ревія „Сто потіх".

ХИМЕРА: „Великий ярмарок кохання".

УТІХА: „Грабіжник із Марока" і ревія.

Закордонне радіо.

Середа, 20. червня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 17·15 Концерт, 22·30 Фортепян, **Прага** (470,2) 19·30 Скрипковий реціталь, 20·10 Хор, **Париж** (1649) 20·00 „Лоіза" оп. Шарпентієра, **Білгород** (439,8) 16·30 Пісеньки. **Любляна** (569,3) 20·00 Співи, 21·15 Вок. квінтет, **Берлін** (356,7) 19·20 Нар. пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·55 Співи, **Мінхен** (405,4) 12·00 Концерт, **Штутгарт** (522,6) 17·45 Співи, 20·30 Оп. музика, **Букарешт** (365) 21·00 Співи, **Будапешт** (549,5) 17·30 Цик. музика, **Мілянo** (368,6) 11·30 13·00 Легка музика, 17·10 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 20·45 „Льоредяй" рон. опера Каталянія

Четвер, 21. червня 1934.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 19·55 Оп. музика, **Братислава** (298,8) 15·15 Концерт, **Брно** (325,4) 19·35 Давні пісеньки, **Прага** (470,2) 11·05 Концерт, 14·10 Співи, 20·45 „Чортик зі Звікова" оп. Новака, **Париж** (1649) 12·30 Концерт, **Штрасбург** (349,2) 20·30 „Чортівський пир" оп. Глюка, **Атльона** (531) 19·50, 20·20, 21·30 Співи, **Білгород** (439,8) 12·05, 13·10, 20·00 Концерт, **Берлін** (356,7) 16·00 Концерт, 19·00 Молоді композитори, **Гайльсберг** (291) 19·00 Давні пісні, **Мінхен** (905,4) 14·20 Солісти (музика, співи), 17·50 Камер. музика, 19·00 „Літо" ораторія Гайдна (співи, музика), **Штутгарт** (522,6) 21·00 Композиторський концерт Г. Пфіцнера, **Будапешт** (549,5) 12·05, 22·35 Цик. музика, 17·00 Концерт, 20·15 „Мандрівні актори" оп. Фіоманатія, **Мілянo** (368,6) 16·45 Для дітей, 20·45 „Ніцца ді Шанові" оп. Доніцетія, **Рим** (420,8) 17·00 Вок.-інстр. концерт, 20·45 Бетовенові твори.

Львівське радіо.

Середа, 20. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Концерт салонової музики, 13·04 Дрібні твори мандолінистів і органи (гр. пл.), 13·30 Скринька для дітей, 13·45 Музика з гр. плит, 14·00 Збіжева біржа, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Пісні в вик. Тіня (тенор) з гр. пл., 16·15 „Інструменти та голоси в джезі" (жіночі револверси), 17·00 Для дітей „Ірва кидає до Івки", 17·15 Фортепян, 17·40 Спів (Веотгайм, сопран) у супр. фортепіяну, 18·00 Відч. „Книжка та знання", 18·15 Великі композитори як виконанці власних творів (гр пл.), 18·45 Організація нового самоврядування в ремеслі, 18·55 Сільна рерум, 19·00 Всячина та гр. пл., 19·15 Скрипковий реціталь (Вацл. Коханський), 19·50, 19·55 Спортові вістки. 20·00 Вибрані думки, 20·02 Актуальний фейл.; 20·12 Легка музика, хор револверсів Еріяна, 21·12 Вок. інстр. концерт, 22·00 Гумореска: „Село спокійне, село веселе", 21·15 Танцова музика.

Четвер, 21. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Музика з гр. плит, 13·05 Для молодших дітей: „Варка та цвітка папороті", 13·20 Фортепян, віольончель скрипка (гр. плити), 14·00 Збіжева біржа, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Музика, пісні, 17·00 Листи та програми, 17·15 Польська нар. музика, 18·00 Повітря, сонце та вода на услугах косметики, 18·15 Авд. „Обовязок лікаря" (Піранделя), 19·00 Всячина, гр. плити, 19·15 Фортепянний реціталь, 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Поет реціталь „Жартівія", 20·12 Музика, співи, 21·02 Для сільської молоді, 21·12 Вок.-інстр. концерт, 22·00 Відч. „Субстанція світа", 22·15 Музика.

БІРЖА.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітет Підволочиська парітет Львів

	від	до	від	до
Пшениця дворс.	18·25	18·50	19·75	20·00
Пшениця збірна	17·00	17·25	18·50	18·75
Жито одноліте	13·75	14·00	15·25	15·50
Жито збірне	13·25	13·50	14·75	15·00
Овес двір. незам.	14·25	14·75	15·25	16·75
Овес дворський	13·25	13·75	15·25	15·75
Овес збірний	12·75	13·00	14·75	15·00
Кукурудза красна	20·00	21·00		
Гречка на жливо	18·00	19·00		
Крупа гречана	36·50	37·50		
Мука пшенична люксус до 40%	34·00	34·50	37·00	37·50
Мука пшен. 50%	31·00	31·50	34·50	35·00
Мука пшен. 55%	30·50	31·00	34·00	34·50
Мука пшен. 60%	30·25	30·75	33·00	33·50
Мука пшен. 65%			32·00	32·50
Мука пш. разова до 96%	20·00	20·50	24·50	25·00
М. пш. по пер. 40% д. 10%	27·00	28·50	30·00	30·50
М. пш. по пер. 40% д. 20%	26·00	27·00	28·00	28·50
М. пш. по пер. 50% д. 10%	24·00	24·50	26·50	27·00
М. пш. по пер. 55% д. 5%			24·00	25·00
М. п. по пер. 60% д. 5%	20·50	21·00	22·00	22·50
М. п. посл. понад 65% д. 70%	15·00	15·50	17·00	17·50
М. п. посл. понад 70%			14·00	14·50
Мука житня І. кат. до 5%	23·50	24·50	27·00	27·50
Мука житня І. кат. до 65%			25·00	25·50
Мука житня ІІ. к. ситк. до 70%	14·00	14·50	17·00	17·50
Мука житня разова до 95%			20·00	20·50
Висівки пш. гр.	8·75	9·00		
Висівки житні	7·50	7·75	7·75	8·00
Висівки ячмінні	8·00	8·25	9·00	9·50
Крупи ячмінні гр			27·00	28·00

Інші курси незмінені.

ГРОШІ

Долар у Львові в приватних оборотах 5·27·25 зол.

Золото: Долари 8·91—8·93. Франки фр. 34·70—35·20 Дукати 82·20—83·00, Корони 36·50—37·20, Рублі 45·50—46·50.

Срібло: Корони 0·28, Фльорени 0·70, Рублі 1·20

У Варшаві були такі курси: Лльондон 26·73, Париж 34·97, Берлін 202·00, Ціріх 173·16, Амстердам 359·35, Прага 22·03, Мілянo 45·68, Нюйорк кабель 5·29 3/8, Нюйорк чеки 5·29 1/8.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 19. червня н. р. платив кооперативам за:

1 кг. масла пріма десерове	1·90	зол.
1 л. молока	0·13	зол.
1 л. сметани	0·55	„
1 кг. яєць	2·30—2·35	„

Тенденція на масло, молоко, сметану та яйця хитка.

Маслосоюз повідомляє, що 20. червня н. р. платив своїм доставцям **за 1 кг. живої** ваги птиці, якою подіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Нормальні курята (пара курят важить більше як 1 кг.) за 1 кг. 1·10 зол. Дрібні курята (пара курят важить менше на 1 кг.) за 1 кг. 0·70 зол.			
Кури	„ І класа	0·80	„
„	„ ІІ „	0·60	„

Тенденція занижкова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ГОДИННИКИ направляє прецезійно й дешево **Домбровський і Розважевський** Львів, Академічна 2. (З провінції просимо поштою). 6/78 4—2

ФОРТЕПЯНИ, піяніна, знаменитої у великій виборі, на ріжні ціни з гарантією продає, міняє, Ганак, Підсудського 21, перший поверх. 73/27 1—1

ЯМНА відня Явірних зараз до винайму під або поводин. Зголошуватись Д-р Яремчишин Делятин або на місці в Ямній. 1720 1—1

ПАСІЧНИК шукає праці в пасіці, може провадити пасіку на власну руку. Іван Мороз. Мединчі. 17·21 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

Др. Михайло ЯРЕМЧИШИН

лікар у Делятині, переносить на днях свою канцелярію до Дрогобича.

Найбільша і тому найдешевша українська кооперативна

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

виконує в найкоротшому часі твори, брошури, афіші та всілякі інші друки. — Ціни дуже низькі.

АДРЕСА Львів, Ринок 10.

Якщо хочете брати участь у виборах до громадських рад, то негайно замовте собі

Новий Самоуправний Закон

разом із

виборчою ординацією

д-ра Степана Барана.

Замовляти в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10.

Ціна примірника 0·80 зол.

(з почт. пересилкою 0·95 зол.)

Український народе! Памятай, що від Тебе залежить національна свідомість наших братів на далекому Сході і Заході, тому шли датки і дарові книжки на адресу Т-ва „Просвіта у Львові.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 162 (13.707). Львів, п'ятниця 22. червня 1934. Pocztowe opłate opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічне 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·60 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

КОНФІСКАТА „ДІЛА".

Вчорашнє (161) число „Діла" підпало конфіскаті за першу замітку про події в краю і за кореспонденцію з Тернопільщини про талергофське свято в Кізлові. Це вже 25-та з черги конфіската нашого органу в цьому році.

Перед Українським Жіночим Конґресом.

КОМУНІКАТИ.

До всіх Філій Союзу Українок і Жіночих Організацій, що беруть участь в Українському Жіночому Конгресі.

I.

1) Кожна делеґація вибере свою провідницю. Провідниця делеґації Філії С. У. заступає делеґацію Філії С. У. і всіх її Кружків С. У.

2) Делеґації мають приїхати до Станиславова найпізніше дня 23-го ц. м. в год. 7. рано.

3) По приїзді до Станиславова провідниця делеґації зголоситься до кватирункового бюра, де дістане приділені кватири для цілої делеґації. Філії С. У. і організації, що не зголосили свого запотребування на кватири до Головного Виділу С. У. або до Філії С. У. в Станиславові не можуть рефлектувати на кватири.

4) Провідниця делеґації викупить у пятницю 22-го або найдалі в суботу 23-го ц. м. до год. 9. рано в конгресовім бюрі карти учасництва для своєї делеґації. Щоби викупити ці карти, треба предложити запрошення і повновласти організації для всіх делеґаток. Карта учасництва коштує 2 зол. від особи для кожної делеґатки, також для делеґаток Кружків С. У. Карти учасництва видає Мандатова Комісія тільки в Станиславові. (Бюро конгресове „Сокіл"). Філії С. У. і жіночі організації, що не виплатили в цілости конгресового податку не одержать карт учасництва.

5) Конгрес починається дня 23-го ц. м. Богослуженням в год. 8. рано. Святочне інавґураційне засідання починається точно в год. 10. рано. Просимо делеґатки займати місця на салі в год. 9. рано. Місця для поодиноких делеґацій вкажуть впорядчині, яких вказівкам прохаємо підчинитися.

6) Першого дня нарад мають вступ на салю тільки делеґатки і ті гості, що одержали зональні запрошення. Гості зголошені Філіями С. У. і Жіночими організаціями мають вступ на ділові наради тоді, коли на це дозволить місце на салі. Зате будуть мати змогу бачити Свято Селянки, завиджувати вистави і брати участь в артистичних і товариських імпрезах. Карта учасництва для гостей коштує 2 зол.

7) Делеґації, що їдуть конгресовим поїздом, який виїде в пятницю пополудні зі Львова діставуть карти на поїзд поштою на руки голови організації. На картах буде подана точна година відїзду поїзду.

II.

З огляду на поширювані в деяких частинах краю невірні чутки, буцім-то сам У. Жіночий Конгрес або поодинокі його частини з причини загруженої політичної ситуації стоять під знаком запиту, подаємо до відома, що програма конгресу відбудеться і буде переведена, як було передбачено. Всі заанонсовані делеґатки дістали візи і досі Конгрес не зустрівся з ніякими трудностями та обмеженнями у своїй програмі.

Окремий поїзд зі Львова виїжджає до Станиславова у пятницю 22-го в год. 5-ій попол. із головного двірця.

Всі краєві делеґатки завзиваємо явитись на Конгрес.

ЗА ГОЛОВНИЙ ВИДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК:
Мілена Рудницька, голова. Ірина Лунева, секр.

ЗА ДІЛОВИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ:
Евґенія Макарушкова, голова. Олена Шепарович, секретарка.

Марш. Пілсудський виїхав на відпочинок.

ВИЛЬНО, 20. 6. ПАТ. До Вильна приїхав марш. Пілсудський з двома адютантами та лікарем д-ром Воючинським. Марш. Пілсудського привітав воєвода з вищими урядовцями та старшинами. З Вильна відїхав марш. Пілсудський до Пікелішок.

Воєнний стан і державний переворот у Франції.

СЕНЗАЦІЙНІ РЕВЕЛЯЦІЇ.

ПАРИЖ, 20. 6. ПАТ. Монархістичний щоденник „Аксіон Франсез" оголосив сензаційну статтю з ревеляціями про промову колишнього міністра внутрішніх справ Фрота на сходинах масонської льожі „Великий Схід" у Парижі. Стаття викликала велитенське зацікавлення у політичних та парляментарних колах. Фро заявив масонам, що за здавлення вуличних заворушень у Парижі в лютому ц. р. домагався від колишнього премієра Даляділе таких повноважень: перевести низку нелеґальних арештувань, проголосити воєнний стан і повести слідство проти арештованих за державний переворот. Цей плян не здійснено тому, що Даляділе не міг рішитися на нього. Одночасно згаданий щоденник закидає колишньому міністрові, що він тільки частину правди відкрив перед слідчою парляментарною комісією, а решту затаїв. Тому комісія переслухає Фрота вдруге.

Поворотна хвиля терору в Австрії.

ВІДЕНЬ, 20. 6. ПАТ. Віденська поліція оголосила комунікат про нові терористичні акти за останніх 24 годин. У Відні знищено кільканацять телефонічних розмовниць. У XII. дільниці спалено свастику з дерева на даху дому. Від вогню повстала пожежа. В Стирії понищено телеґрафічні стовпи. У Ґрацу підложено під міст вибуховий матеріял, який усунено ще перед вибухом. У Зальцбурґу схоплено справників замаху на захоронку. Арештовано трьох гітлерівців, які відповідатимуть перед нагляним судом

Велитенські склади вибухових матер'ялів і зброї у Відні.

ВІДЕНЬ, 20. 6. ПАТ. Віденська поліція викрила в VII-ій дільниці у пивниці при Нойбавгассе велитенський склад вибухових матеріялів. Поліція забрала велику кількість металевих рурок, моздірів та шкіци і нотатки про плянозані атентати в найближчій будуччині. На основі забраних матеріялів поліція перевела ревізії у дільницях IX., XIV. і XIX-ій, де найшла великі склади зброї та муніції. Поліція арештувала дуже багато осіб, яких прізвища держить у тайні. Афера зі складами зброї набрала дуже широких розмірів.

Конференція польського амбасадора з Сувічем у Римі.

РИМ, 20. 6. ПАТ. Амбасадор Висоцький відбув нараду з державним підсекретарем заколонних справ Сувічем.

Лихо не спить! Вломники не дармують,

тому перед виїздом на вакації обезпечіть своє мешкання від крадежі - влому в одинокому українському

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер",
у Львові, вул. Руська ч. 20.

За обезпечення домашнього урядження на зол 1000·— пересічна річна премія враз з додатками зол. 2·50—6·40 залежно від місцевости, роду обезпечених предметів і їх приміщення. 1722

Рада Філії „Союзу Українок"
дня 22-го червня,
1725 саля Народнього Дому.

Нова фаза европейської політики.

Женева, 17. червня 1934.

Франко-московська акція викликала в політичних відносинах Европи протиакцію, якої очевидно не сподівались ані в Парижі, ані в Москві. Літвінов показав більше жвавости і „гендлярської" здібности ніж політичного розуму. Показався злим учнем дипльоматичного чарівництва і викликав політичних духів, з якими тепер не може собі дати ради.

Рівновага в сучасній Европі занадто захитана, щоби можна було витворити міцний політичний блок а одного боку, не викликавши одночасно скупчення противних політичних сил з другого боку. „Ізвестія" женевський „Журналь де Насіон" та совітофільське крило паризької преси заскоро оголосили Літвінова рятівником конференції розброєння. Його намагання ужити женевські установи за знаряддя московського Імперіялізму в Европі були можливо останньою краплею, що, як кажуть німці, вибила дно бочки.

Оточення Німеччини СССР та державами, що ставлять себе прихильно до Москви, навязуючи з нею дипльоматичні зносини, булоб занадто очевидною небезпекою для цілої Европи, що його могли не помітити на конференції розброєння. В цьому відношенні конференція ця може ще бути поважним зворотним пунктом у політичному житті Европи.

Протиакція пішла двома шляхами. З Льондону, відтягаючи Францію від остаточного зближення з Москвою, та з Берліна в напрямі на Рим та Варшаву. Відвідинами Гітлера в Італії та Ґебельса у Варшаві швайцарська преса займається тим більше, що вважає їх продовженням дипльоматичної акції, розпочатої в рамках конференції розброєння.

Ця акція викликає загалом тим більше заінтересування, що безуспішність конференції розброєння вже причинилась до нового збільшення повітряного озброєння Англії та морського озброєння Італії, за якою піде, очевидно, і Франція, не бажаючи допустити до переваги Італії на Середземному Морі.

Про відвідини Гітлера у Венеції пише „Нове Ціріхер Цайтунґ", що прихильність до націонал-соціялізму ані трохи не відзначається: „Зустріч обох диктаторів притягає увагу цілого світу. В цю хвилину прибирає видиму форму відтинок поважних подій у житті двох великих народів та нова фаза европейської політики".

Відомо, що на порядку денним нарад Муссоліні та Гітлера стояла справа розброєння, справа придунайських країв, а зокрема Австрії, та справа повороту Німеччини до Женеви.

Висловлюється в пресі також надію, що Муссоліні пощастить поліпшити відносини між Німеччиною та Францією, отже в деякій мірі довести до успішного кінця посередництво позпо-

чате бароном Альоїзі в справі Сарцинни. Зрештою без якогось порозуміння між Німеччиною та Францією і поворот німецьких представників до Женеви є досить проблематичний. Евентуальне порозуміння між Німеччиною та Францією зробилоб актуальною справу пакту чотирьох, про яку покищо в Парижі не люблять говорити з огляду на Москву, так-же як раніше не любили говорити з огляду на Малу Антанту та Польщу. Але часи міняються. І Польща може ще бути таким-же звязковим між Францією та Німеччиною, яким є тепер Італія.

Відвідини Гітлера в Італії відсувають, розуміється, на другий плян відвідини Ґебельса у Варшаві та Кракові. Але рівнобіжність значіння цих двох політичних подій не полишає в пресі ніяких сумнівів. Тут підкреслюється офіціяльний характер приняття Ґебельса в Польщі та зазначується цілу політичну вагу еволюції у відносинах між Німеччиною та Польщею.

Найменше уваги присвячено тут відвідинам шаха Персії в Анґорі. Треба сказати зовсім неслушно, особливо з того погляду, що ходить тут про двох сусідів СССР. Большевицька преса проголосить, розуміється, персько-турецькі наради великим дипльоматичним успіхом Москви, спрямованим на скріплення миру на близькім Сході. Зовсім неслушно, бо скріплювати мир може лише те, що спрямовано проти Москви. Отже оскільки сходини перського та турецького володаря можуть бути спрямовані проти Москви? Традиційною політикою Персії було хитатися між Анґлією та Росією, втримуючи таким чином принаймні позірну незалежність. Коли тепер Персія намагається скріпити свої звязки з Туреччиною, то можна припустити, що вона рахує ослаблений СССР невистарчальною противагою Анґлії.

Можна зрештою мати і деякі сумніви відносно непохитности турецько-большевицької „приязні". При сучасних непевних відносинах кожна держава тримає, як кажуть німці, принаймні два кавалки заліза в огні, не знаючи, який доведеться кувати. У пресі промайнули відомости, що Туреччина дістала поважні кредити від Анґлії, мабуть не для співробітництва з Москвою. Були також у пресі відомости про те, що турецький уряд дістав поважні вантажі зброї з Японії, очевидно також не для спільної акції з Москвою.

В „Журналь де Женев" появилась стаття з нагоди відвідин шаха в Анґорі під титулом „Туреччина на роздоріжжі" пера редактора Вріке, що був свого часу в азійській частині Туреччини і добре визнається в тамошніх відносинах. У цій статті зазначується між іншим, що всі сусіди СССР, в тім числі і Туреччина „нетерпеливо чекають визволення України, Кавказу, Туркестану" та тим самим свого власного увільнення від російської загрози. Вказується тут і на те, що ціла безмежна маса мусульманського населення тюркської раси від Каспійського Моря до Тибету перебуває під політичним впливом Туреччини, не лише в китайськім Туркестані, а і у совітськім.

Далі говориться: „Становище в Совітах поґіршується з кожним днем. Резерви збіжа вичерпалися майже всюди, голод відновляється з цілою силою. Передбачується дуже злий урожай. Нарешті, американська приязнь охолола і заморозила майбутні позички..."

„Кажуть, що щурі передчувають загибіль корабля і полишають його, коли він починає набирати води. Чи Туреччина відокремлюється від союзу зі Совітами?"

Це питання можна поставити не тільки відносно Туреччини. Літвінов сіє згідно з засадами своєї партії всюди вітер; не дивно, коли Москва жатиме хуртовину. Протиакція може бути безмірно сильніша ніж акція. Сходини державних мужів, що тепер відбуваються і порозуміння, що тепер творяться, можуть мати поважні і добрі наслідки лише в тім разі, коли вони будуть одноцільно орґанізованою протиакцією на московську акцію. Розкладом СССР на його складові національні держави не лише усувається корінь і джерело світової кризи, а й твориться основу для господарської та політичної відновидні світу.

М. Данько.

Міжнародні хліборобські дні в Будапешті.

(Власна кореспонденція з Букарешту.)

Букарешт, 16. червня 1934.

IV

Комісійні наради XVI-го Міжнароднього Хліборобського Конґресу почалися засіданням І-ої секції, якої обсяг для ширшого загалу найцікавіший: аґрарна політика і економіка сільського господарства. Головним рефератом на секції, а разом з тим і найбільше цікавим був реферат **д-ра Ернста Ляура,** відомого економіста й орґанізатора швайцарських хліборобів на тему: **реорганізація світового сільського господарства.** Засідання для вислухання цього реферату відбулося, з огляду на загальне зацікавлення, у великій салі Мадярської Академії Наук, де було й перше пленарне засідання Конґресу. Цікавість теми стягнула майже стільки публики, що й на офіційне відкриття Конґресу. Під невмовкаючі оплески салі виголосив проф. Ляур свій реферат, якого провідні гадки такі:

Коли в р. 1927 світова господарська конференція в Женеві уважала потрібним заохотити сільське господарство до збільшеної продукції, то не багато було одиниць серед господарського світу, які були противної гадки. Промовець ясно виступив тоді з тезою, що не збільшення, а зменшення продукції є рятунком для хліборобства. На наслідки такого рішення всесвітньої господарської конференції з 1927 р. не треба було довго чекати: надпродукція хліборобства і боротьба за істнування сільського господарства — це проблеми, які сьогодні займають найсильніші мізки світу. Колиж авторові поставили так важке завдання, як дати рецепту на те, щоби оздоровити всесвітне сільське господарство, то він ставить собі як ціль: реорґанізація світового хліборобства мусить зводитися до: 1) рівноваги цін хліборобських і промислових виробів (продуктів) або простіше: 2) до рівноваги між цінами на хліборобські продукти, а коштами їх продукції. Переходячи потім обширні числові дані приходить до висновку, що першим кроком для направи відносин є обмеження хліборобської продукції. Та цей шлях є дуже важкий, бо його можна применшити тільки у краях, що мають дешеву землю. В краях, де земля дорога — вона не може лежати облогом. Другим висновком для налагодження світового сільського господарства є те, щоби великі продукційні варстати у хліборобстві перемінювати на малі, але здорові і самовистарчальні селянські господарства, які 1) самі зуживають чимало своїх продуктів і не кидають їх зразу на ринок та 2) є куди більшими відборцями для промислу, ніж великі господарства. Але цього не можна зробити зразу, тому поручає як третю дорогу — щоби переходити з чисто збіжевої продукції на тваринну, бо щоби заосмотрити населення в тваринні продукти їди, треба куди більшої площі для їх випродукування, ніж для випродукування збіжевих, чи загалом рослинних кормів. Першим кроком, який тут можна і треба зробити, це обмежити уживання рослинних товщів (майже виключно не-европейського походження), а заступити їх тваринними. Колиб приміром за рік Европа спожила 2 міл. сотнарів масла більше, то на їх випродукування треба би зужити коло 30 міліонів сотнарів збіжевих або їм рівновартних рослин. Щоби Европа зужила 30 міліонів сотнарів зерна більше — це виключене, але щоби зужити більше 2 міл. сотнарів масла — це річ цілком легка, коли викинемо всякі кокосові й інші олії рослинного і ненашого походження. Колиб тільки домішувати обовязково до маргарини масло, то та надвижка моглаб бути в Европі легко зужита. Таксамо можна зужити надвижку цукру, домішуючи обовязково алькоголь з нього до плинного палива (бензини і т. д.). Таксамо треба зуживати надвижки дерева на опал навіть індустріяльних підприємств, щоби з ринку вони зникали. У висліді ставить такі внески: 1) хліборобську продукцію треба по змозі пристосовувати до попиту і всі змагання в цьому напрямку, а саме у зменшенні продукції, ріжних держав треба підтримувати: 2) треба розбудувати льондовську пшеничну умову, треба ще гостріше зменшити площу продукції збіж через контінґентования вивозу і інші засоби; 3) зменшити зужиття рослинних товщів, а їх заступити тваринними: 4) змагати до того, щоби

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 22. ЧЕРВНЯ 1934.

о. Д-Р Г. КОСТЕЛЬНИК. 8)

Мойсей Вернигора —

український Валаам.

Теольоги, коли говорять про пророцтва, звичайно так їх пояснюють, що майбутність відома тільки самому Богові, й тільки він її може людям обявити. Очевидно такої розвязки не можна заперечити, бо всі рахунки буття-життя в остаточній своїй фазі зводяться на Бога, як на творця світа.

Але колиб риби в морі могли думати і колиб поставили собі питання: відки люди можуть знати про Цезара, про Володимира Великого, то мабуть склали би відповідь, що це мусів людям Бог обявити.

Риби того не знають, що історія сама пише свою „книжку", і власне з тої книжки люди довідуються про історичні особи та події — хоч деякі можуть довідатися про це також способом обявлення.

Небесні тіла виглядають нам як незвязані з собою. Але фізика відкрила, що всі вони є ґравітаційною енергією, сполучені в одну кольосальну систему та що в матеріяльному світі ніщо не пропадає, тільки що одна форма енергії переходить в іншу форму.

Всякого роду факти, де ясновидці бачать минувшину або будучність, кажуть нам здогадуватися, що світ, крім ґравітаційного свого повязання, мусить мати ще й таке таємне духове повязання, котре — наче в музеї — містить **у собі цілу минувшину й цілу майбутність світа — ген усі слова, що їх колись якась людина висказала, і всі листочки, що колись були на якомусь дереві..** Кожна людина і кожна річ, що тепер істнують, безперервно находяться у звязку з цілою своєю історією й майбутністю; тому ясновидцям вистарчить яканебудь річ даної особи, щоб, виходячи від тої речі, попали на лінії історії й майбутньости тої особи (хоч її в житті ніколи не бачили, ані про неї нічого не знали). У світі буквально ніщо не пропадає, тільки що зміняється форма істнування річей. Щоб це бодай якгак зрозуміти, треба звернути увагу на той факт, що зовнішні речі, які ми колись бачили, переховуються в нашій душі в ідеальній формі, й ми можемо пригадати їх собі — навіть дуже живо (напр. у горячці).

Те таємне духове повязання минувшини й майбутности світа може мати подібну форму, та без сумніву вона ще безмірно чудесніша. Ясновидці вступають у звязок з тим таємним повязанням світа, і ось тим способом можуть бачити минувшину чи майбутність. Могло би здаватися, що те „дзеркало" (що так його назвемо) цілої минувшини та майбутности робить людську свобідну волю ілюзоричною. Але як наші передбачування майбутности (напр. затьміння сонця) цілком не входять у структуру чинників тієї майбутности, так і те трансцендентне світове „дзеркало" не входить у структуру чинників майбутности, тому воно зовсім не елімінує свобідної волі.

Таємне повязання світа, котре маємо на думці, мабуть не є доступне ані для всіх духів — бодай не для всіх в однаковій мірі. Духів на другому світі ми звичайно уявляємо собі дуже шаблонково, наївно, наче вони всі все знали. А всякі рації кажуть нам здогадуватися, що життя духів подібно мусить бути здиференціоване, як життя людей на землі, де загал людей нічого не знає з астрономії, хоч що дня глядить на небо, а тільки деякі одиниці є астрономами.

Наша сучасна Тереса Neumann з Konersreuth у Баварії, що в захопленні що пятниці переживає Христові страсти й бачить живими сцени з Христових страстей, чує слова, що їх тодішні люди говорили, на нашу думку, також вступає у звязок з таємним духовим повязанням світа й тим ясновидним способом бере участь у давно минулій історії.

III.

ПРЕДСКАЗАННЯ ВЕРНИГОРИ.

Вважаємо за найважнішу ту реляцію про Вернигору та його предсказання, що її опублікував проф. Семірадзький; тому головно нею займаємося.

Проф. Семірадзький подав ось такий вступ до історичного списку:

„Маю перед собою вірогідний відпис цікавого документу, котрого змістом бажаю поділитися з читачами „І. К. Ц." Це власноручна реляція **старости Корсуня І. М. П. Суходольського** про легендарну постать Вернигори, що, як відомо, мешкав на млинарському острові поблизу того містечка. Оригінал находився в 1916 р. у Київі в родинному архіві В. П. **Михайла Собаньського.** Відпис з оригіналу завдячую п. Ігнатові Врублевському, арт. маляреві братові ґенерала, що в тому часі був у Київі інтернований. Тому, що не знаю, чи згаданий документ у часі большевицької війни не зник, подаю його тут в оригінальному тексті.

(Далі буде.)

„GUTE LAUNE"
Веселий настрій може тепер кожний мати читаючи
GUTE LAUNE,
GUTE LAUNE
це новий місячник для веселих людей і тих, що ними хочуть бути.

і інші краї признали цукрову конвенцію (про це писали ми вчора в звідомленні з Міжнар. Конгресу Продуцентів Цукрового Буряка); 5) пристосувати подані референтом способи для уформування експорту дерева та алькоголю; 6) все це облекшити можна через те, що краї, які експортують хліборобські продукти повинні давати передовсім ввіз промисловим краям на промислові продукти тільки по приступленні їх до загально-світової конвенції, яку пропонує підписати.

Цей реферат став, зрозуміло, віссю нарад і дискусія над ним тріває вже другий день, бо ріжні держави висунули свої застереження або поправки до тез Ляура. Всі слідкують з цікавістю, як саме вийдуть остаточні резолюції Конгресу в цій справі, а присутність на засіданнях цієї секції офіційних представників хліборобства майже цілого світу надає справі справді чималу вагу.

Інж. д-р Евген Храпливий.

Розумний

перед виїздом до живців і літниць засобиться — у вспяні косметичні і гігієнічні предмети і пр. найдешевше і найкраще лише у перфумерії

С. Федера Львів, ул. Сикстуська 7, або Коперника 15 а

(побіч палати Гр. Потоцького)

тому, що ціни цих предметів у кліматичних місцях є подвійні а навіть потрійні а якість під кожним оглядом гірша. 4—5

По широкому світі.

— У Шікаго засудив суд 14-літнього хлопця на 10 років вязниці, який схопив дволітню дівчину. Під живу дівчину найшли на стрихи крамниці з мороженим. Дівчина вмерла у шпиталі.

— У берлінськім університеті виголосив проф. Т. Зелінський з Варшави відчит п. н. „Польський селянин у польській поезії" На відчиті було багато німецької молоді, ректор університету, представник міністерства закордонних справ, польський посол і т. д. Після відчиту відбувся бенкет.

— Французький суд засудив видавництво „Нова Латинська Культура" в Парижі, яке видало твір Гітлера „Майн Кампф" без дозволу автора, сконфіскувати весь наклад, повернути кошти процесу та заплатити символічну гризну 1 франка.

— Німецький уряд здоровля в Берліні рішив перевести стерилізацію 325-ох мущин у віці 20 до 31 років.

— За вбивство двох поліційних старшин підчас комуністичної демонстрації на пл. Бюлова в 1932 р. засудив суд трьох комуністів на смерть, а 7-ох комуністів на 58 років вязниці.

— Проф. Косінс відложив лет до стратосфери з приводу ушкодження бальону.

— Президент Рузвельт підписав закон про покриття доляра сріблом на 25 прц.

Зол. 1·50

Коштує чвертьрічна передплата гумористичного журналу

„ЖОРНА"

Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА"

Львів, Ринок 10, Конто ПКО. 503.496.

НА ЗАБУТУ МОГИЛУ!

В РОКОВИНИ СМЕРТИ ПОК. РЕД. ЯР. ВЕСОЛОВСЬКОГО.

Гей, гей скільки то наших запалих і забутих могил дрімає в далекій, неприятній чужині.

Ніхто на них не кладе цвітів, ніхто на них не запалить свічки, ніхто їх не відвідує.

Диким ураганом котилася світова буря, рознесла українське горе на всі чотири сторони світа — а опісля росли могили.

Виросли, стояли, сумували і западалися.

Має їх чимало і наддунайська столиця. А була між ними одна з малим деревляним хрестом, що в зоряні літні ночі все звертав свої рамена на північний схід, бо його рвала туга в сторону рідного Покуття, де барвінковий край гуцулів, де шумлять свою відвічну пісню: Прут, Черемош і молодятинський яворовий ліс...

Архів **des Zentral-Friedhofes der Stadt Wien** говорить сухо: **Gruppe 84, Reihe 33 N. 67 — Wesołowskyj Jarosław.**

Сьогодні вже нема на могилі ні таблички ні хреста. Безсердечний час рівняє могилу з землею...

Так заплатили земляки найбільше расовому денникареві-публіцистові, якого видала Галичина за останне півстоліття...

Мій Боже, чому не належав він до якого братва доброї смерти, а вічно снував широкі фантастичні думи, фантастичні мрії про великий багато мільйоновий нарід і — нічого поза ним не бачив.

Колись покійний Ярослав пресумно в „Неділі" (додаток до „Діла") писав про згублену могилу Івана Вагилевича. *Може й передбачував* сердега, що пише — і про себе...

Ярослав Весоловський уродився дня 21. січня 1881 в Молодятині, даваного коломийського, а тепер печеніжинського повіту. Батько його Іван був парохом зразу в Березові, мати Розалія була донькою пароха Вістови під Калушем о. Кушлика. Середні школи покінчив у Коломиї. Вже в IV. клясі гімназійній мріяв про те, щоби колись стати таким, що „пише до газети". Пристав до радикалів. Бо і хто з нас в четвертій клясі не був радикалом?...

А була їх у четвертій клясі така чвірка: Весоловський, Володимир Темницький, Дмитро Юркевич і Павло Глодзінський.

Склавши в р. 1899 іспит зрілости, вписується на правничий виділ львівського університету і відтоді — життя бере його на рвучі хвилі...

Весоловський не знає хвилини відпочинку. Їздить на віча, де захоплює нарід своїм живим, сердечним словом, організує „Січі", взаштовує аматорські вистави, всім цікавиться, все його займає, на все реагує. Пише поезії, нариси, статті — і не просить за память у майбутніх поколінь. Не підписується під своїми творами, хоч їх містять: Літературно-Науковий Вістник, Громадський Голос, Діло, Буковина, Monitor. Інколи підписувався „Олег Сатир". У р. 1902 (від половини) стає редактором досконало редагованого популярного часопису „Поступ", у р. 1904 редактором „Буковини", де продовжує традицію О. Маковея, в р. 1907 редактором видавництва „Просвіти", в р. 1910—1911 веде „Діло", а в червні 1914 стає співробітником пресового бюра при міністерстві закордонних справ у Відні. На цьому становищі не перестає служити своєму громадянству. Пише постійно до „Діла", до **„Ukrainische Nachrichten"** і до **„Ukrainisches Korrespondenzblatt"**. Смерть скосила його дня 21. червня 1917 — себто 17 років тому...

Кидаю сьогодні жмут споминів на його могилу, бо був це великий щирий поет життя.

Не дав себе ніколи замкнути в тісні рямці партійного життя, бо його життєвий розмах торощив усякі партійні плоти і рови. Для нього не існували й кордони. Для нього була лиш одна велика Україна зі своїми бездольними мільонами, що гнули спину під царським кнутом під габсбурською короною, під мадярським чоботом і в жарі американських пустинь.

Весоловський був уродженим денникарем, який у свою працю вкладав усі тремтіння душі. Любив цю роботу і горів для неї. Жив нею і своїми рядками оживляв часопис. Бо в його рядках був сонячний усміх, глибока задума, жаль осінньої хмари і громові весняні блиски...

Весоловський писав усе зі щирим почуттям, з безпосереднім захопленням; його кожне слово було овіяне коханням і журбою до всього, що рідне і близьке, що було складовою частиною нашого національного індивідуалізму.

Сьогодні його могила заростає хоптою!

Ст. Чарнецький

ПРИСУД
у тернопільському процесі.

ДВОХ ОБВИНУВАЧЕНИХ ЗАСУДИЛИ НА КАРУ СМЕРТИ НА ШИБЕНИЦІ, ОДНОГО НА ДОСМЕРТНУ ВЯЗНИЦЮ, ОДНОГО ЗВІЛЬНИЛИ ВІД ВИНИ И КАРИ.

В ночі з понеділка на вівторок (з 18. на 19. червня ц. р.) около пів до першої години оголошено присуд у політичному процесі проти чотирьох молодих українців з Токів, пов. Збараж, обвинувачених за приналежність до ОУН і за вбивство в Токах 13. березня ц. р. пост. Юзефа Гловяка. В трибуналі засідали: віцепрез. окр. суду д-р Леонард Вендриховський (бувший підпрокуратор у Самборі) як предсідник і як вотанти: окр. суддя д-р Кобенський та начальник городського суду Карчевський. Лава присяглих чисто польська, у своїй великій більшости зложена з польських селян. Обвинувачував підпрок. Венцковський. Боронили адв.: д-р Мих. Західний обв. Петра Флінту, д-р Ст. Брикович обв. Олексу Литвина, д-р Ст. Шухевич обв. Евгена Костецького і д-р Евген Дзерович обв. Якима Флінту.

Крім цього цілий час розправи були присутні чотири оборонці з уряду (три жиди і один поляк), котрих визначив предсідник розправи на випадок, якщо котрий з виборних оборонців у часі розправи зложив би оборону. Такої постанови, щоби кожному з обвинуваченних, що вже має свого оборонця з вибору, призначувати ще оборонця резервового, нема зовсім у кодексі карної процедури. В Тернополі сталося це мабуть тому, що у вересні 1933, в часі великого процесу проти ОУН, оборонець д-р Степан Баран з причини конфліктів з предсідником розправи д-ром Вендриховським зложив оборону своїх клієнтів, внаслідок чого розправу тоді відложили до чергової каденції в грудні м. р., а трибунал наложив на оборонця д-ра Ст. Барана за зложення ним оборони обовязок заплати коштів розправи в квоті 664 золотих.

На розправі були теж присутні як знавці лікарі з Тернополя: повітовий лікар д-р Зелінський і міський лікар д-р Шмідт, а то тому, що оборонець Петра Флінти ще перед розправою поставив письменний внесок на розслідження психічного стану обвинуваченого Петра Флінти.

Як уже в „Ділі" була згадка, обв. **Петро Флінта й обв. Олекса Литвин признались і до приналежности до ОУН і до вбивства постер. Гловяка, а обв. Петро Флінта обвинуватив студента техніки Евгена Костецького, що останній звербував його до ОУН та дав йому виразний приказ убити Гловяка** і він цей приказ виконав. **Те саме ствердив Петро Флінта і на розправі до очей Костецькому, котрий знову заперечив категорично і свою приналежність до ОУН як і те, щоби давав приказ Петрові Флінті убити пост. Гловяка.** Більше доказів крім зізнань обв. Петра Флінти обв. Костецький проти себе не мав абсолютно ніяких. Обв. Петро Флінта зізнав теж, що **конфідентом поліції став на виразний приказ Костецького,** щоби знати кроки поліції та розшифрувати інших конфідентів. І цьому Костецький і на поліції і в слідстві та на розправі заперечив. Обв. П. Флінта зізнав теж, що як конфідент поліції на доручення і за гроші поліції, які дістав від Гловяка, їздив у травні м. р. до Львова на краєве свято УМХ з метою, щоби встановити, хто з його знайомих молодих селян буде заходити до Академічного Дому у Львові, де на думку поліції мала бути краєва централя ОУН. Обв. П. Флінта, признаючи, що був конфідентом поліції та що на виконання деяких прислуг брав гроші від поліції, заперечував, щоби при цьому був і провокатором. Переведена розправа цього питання вповні не вияснила. Взагалі тут так все помішано, що годі розділити конспірацію від провокації.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИГМУНТ ЗАЛЕСЬКИЙ** вул. Боїмів ч. 4.

Як уже вище сказано, обв. Костецький часьому перечив і до ніякої вини не признавався. Таксамо й обв. Яким Флінта, що у цілий процес попав зовсім припадково, як це опісля признав сам прокуратор і вже згори було всім відомо, що він вийде на волю.

Переслухування обвинуваченних тягнулось цілий день до 11. год. в ночі в середу 13. ц. м. В четвер, п'ятницю і в суботу переслухувано до пізна в ночі свідків прокуратури й оборони, головно з поліції і з місцевих громадян. У п'ятницю 15. ц. м. вполудне зізнавав парох з Токів **о. Петро Петриця** щодо обставини, хто у нього замовляв молебні за Біласа і Данилишина, а опісля за Головінського і Пісецького. У слідстві зізнав о. Петриця, що оба молебні замовив у нього обв. Костецький і дав йому по 5 зол. На розправі 15. ц. м. зізнав знову, що обв. Кост. дав йому тільки раз на молебен за Пісецького як за свого знайомого, що йому приснився, а за інших давав місцевий парубок Гасай. Переслуханий безпосередньо свідок Гасай зізнав знову, що тільки раз дав на молебен за Данилишина, котрий йому приснився. На основі тих різниць у зізнаннях о. Петра Петриці віцепр. Венцковський в часі павзи зволав приказ поліції арештувати у судовому будинку о. П. Петрицю під замітом проступку зложення фальшивих зізнань як свідок у суді зі ст. 140 § 1 к. к. **Поліційні агенти арештували о. П. Петрицю як виходив зі суду**, відвели на поліцію та по списанні протоколу відставили його — шістьдесятькількалітнього священика — до слідчої вязниці при окружному суді в Тернополі, де він сидить досі, бо слідчий суддя д-р Янеллі зарядив щодо нього слідчий арешт.

На розправі оборона зголосила цілу низку внесків (особливо обор. д-р Шухевич дотичко обв. Костецького), дуже важних для оцінки справи; трибунал ті внески як спізнені відкинув, хоч зголошено їх у тім часі, який визначив сам предсідник. Отже є дуже поважні причини до касації зі ст. 510 б) к. п. к.

В понеділок 18. ц. м. рано говорив **підпрок. Венцковський** і переповів властиво акт обвинувачення. Що найменше три четвертї свого обвинувачення присвятив обв. Костецькому, доказуючи, що він районовий комендант ОУН і як комендант „пятки", котрої члени убили пост. Гловяка, та як людина з вищою освітою, передовсім повинен понести найстрожшу кару. В часі своєї промови згадав він, що при домашній ревізії в обв. Костецького знайдено орган ОУН, часопис „Сурму", хоч в дійсности її не знайдено, а знайдено тільки один примірник свого часу виданої легально збірки стрілецьких і національних пісень „Сурма", причім став відчитувати якісь документи, які не були допущені як доказовий матеріял і не були відчитані на розправі. Цьому спротивився обор. д-р Шухевич і зажадав отворення доказового поступування. Трибунал цей вимог відкинув, але його запротоколовано. Щодо обв. Якима Флінти заявив речник прокуратури, що розправа не виказала ніякої його вини і він повинен би щодо нього відкликати акт обвинувачення, але у цій хвилині без дозволу апеляційного прокуратора цього не може зробити. Іншими словами, промовляв за повним уневинненням обв. Якима Флінти.

З черги промовив обор. Петра Флінти **д-р Західний**, звалюючи згідно з прокуратором всю вину свого клієнта на обв. Костецького. Обв. Якима Флінту оборонив властиво у своїй промові сам прокуратор і роля його оборонця **д-ра Дзеровича** була тут легка, а навіть підрядна.

Після полудневої перерви говорив оборонець Литвина **д-р Брикович**, якого становище було дуже тяжке супроти повного признання самого обвинуваченого до безпосереднього вбивства пост. Гловяка. Останній промовляв кілька годин обор. **д-р Шухевич**, стараючись у своїй льогічній промові виказати нестійність акту обвинувачення щодо свого клієнта Костецького, якого обтяжує тільки один обв. Петро Флінта, що був платним конфідентом поліції, до чого сам виразно признається.

Трибунал поставив лаві присяжних **8 головних питань**, для кожного з обвинуваченних по два. Одно щодо всіх за злочин державної зради зі ст. 97 § 1 к. к. через приналежність до ОУН, щодо Петра Флінти за злочин убийства зі ст. 225 § 1 к. к. (безпосередній участь у вбивстві пост. Гловяка), одно щодо Костецького за злочин підбурювання до цього вбивства зі ст. 26 і ст. 225 § 1 к. к., врешті одно щодо Якима Флінти за злочин помочі у цьому вбивстві зі ст. 27 і ст. 225 § 1 к. к. Прокуратор та оборона не зголосили ніяких додаткових чи евентуальних питань.

По розмірно короткій нараді лава присяглих проголосила такий

ВЕРДИКТ:

Петро Флінта — ст. 97 § 1. к. к. і ст. 225 § 1 к. к. — щодо обох **12 голосів так;**

Олекса Литвин — ст. 97 § 1 к. к. і ст. 225 § 1 к. к. щодо обох **12 голосів так;**

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає повни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всіляні бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5 зол. даром білети до першорядних кін. 5/73 69-7

Евген Костецький — щодо ст. 97 § 1 к. к. **12 голосів так,** а щодо ст. 26 к. к. і ст. 225 § 1 к. к. — 3 голоси ні, **9 голосів так;**

Яким Флінта — щодо ст. 97 § 1 к. к. 2 голоси так, **10 голосів ні,** а щодо ст. 27 к. к. і ст. 225 § 1 к. к. **12 голосів ні.**

ДВА ПРИСУДИ СМЕРТИ.

Після цього підпрок. Венцковський зажадав признання винними обвинуваченних Петра Флінту, Олексу Литвина й Евгена Костецького згідно з актом обвинувачення і вимірення їм найстрогішої кари, яку передбачує карний кодекс.

Трибунал теж не довго радив і ок. пів до першої в ночі проголосив такий

ПРИСУД:

Обвин. **Петра Флінту,** літ 22, греко-кат. вільного, кравця в Токах **признається винним здочину державної зради** зі ст. 97 § 1 к. к. за приналежність до ОУН і засуджується за це на **10 літ вязниці і злочину вбивства** пост. Юзефа Гловяка 13. березня 1934 в Токах і **засуджується за це на досмертну вязницю;**

Обв. **Олексу Литвина,** літ 21, греко-кат. вільного, коваля в Токах **признається винним обох злочинів** (як Петра Флінту) зі ст. 97 § 1 к. к. і зі ст. 225 § 1 к. к. і засуджується за перший **на 10 літ вязниці,** а за другий **на кару смерти через повішення на шибениці;**

Обв. **Евгена Костецького,** літ 26, греко-кат., вільного, студента агрономії, родом з Токів і тамже останньо замешкалого, **признається винним злочину зі ст. 97 § 1 к. к. і засуджується за це на 10 літ вязниці і винним злочину підбурювання** Петра Флінти до вбивства пост. Юзефа Гловяка **зі ст. 26 к. к. і ст. 225 § 1 к. к. і засуджується за це на кару смерти через повішення на шибениці.**

Крім цього всіх трьох засуджено на утрату громадянських і почесних прав на все життя, на заплату судової оплати і процесових коштів, котрі признано за нестягальні.

Всі оборонці засуджених **зголосили касацію,** внаслідок чого відбудеться ще розправа перед Найвищим Судом у Варшаві найпізніше до трьох місяців.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 22. ЧЕРВНЯ 1934.

Д-Р СТ. ЛЮДКЕВИЧ.

Михайло Вербицький

та українська суспільність.

(Реферат, прочитаний на святочній академії в Яворові).

Дивні дива творяться на шляхах розвою нашої музичної культури. 40-міліоновий український нарід, із своєю 100 відсотковою музикальністю, не має й досі своїх витичних доріг та напрямків для рідної музичної творчости, не створив собі й досі критеріїв для оцінки вартости своєї музичної літератури, — ніякої, так сказатиб, своєї музичної орієнтації.

Своїх двох найбільших, признаних усією Европою, композиторів Бортнянського та Чайковського віддали ми без слова протесту московській музичній культурі та відпекуємось їх як чужих, — а полишили собі, як *своїх*, тільки отсих скромних, другорядних, „популярних" композиторів, які вспіли вжитися з рідним українським болотом. Ці „свої", „рідні" композитори — це у величезній більшости були великі, але змарновані таланти: Лисенко, Стеценко, Леонтович; а у нас Вербицький, Вахнянин, Січинський, О. Нижанковський і ще багато інших, яким „мість числа".

Але поруч них попали у список українських композиторів також численні неталановиті ремісники, або проворні ведуки, чи навіть музичні маяки в ролі П. Бажанського та його епігонів, яких імен уже не хочу тут називати. Ця справа ще не булаб така трагічна, колиб не сумний факт, що наша безкритична, хоч і яка музикальна суспільність, ніяк не орієнтується у вартости творів рідної музичної літератури. Проти Бортнянського виступають доморослого патріота Веделя, що є тільки слабим відблеском його, із Стеценком та Леонтовичем пхається на одну дошку Кошиць та Лавровський, — Вербицького та Лавровського зволять в одно топанство із Бажанським і т. д. Снивається хаос понять, у якому годі визнатися тямучим, у якому грасує неуцтво та шарлятанерія, а терплять щирі, правдиві українські музичні творці.

Суспільність тратить не тільки зрозуміння, але й зацікавлення для рідних музичних творців, займає до них хитро-малоросійське вижидаюче становище: не хоче надто анґажуватись ві у славослову ні в негації, поки чужі учені, німці, та чехи не визначать місця й вартости творам нашої музичної літратури...

Отсе аномальне відношення нашої суспільности до рідних музичних творців ніде не виявилось так ярко, як при великому батькові галицької музики Михайлові Вербицькому, про якого вивчівши для української музики уже заговорили й чужі енциклопедії.

Що Вербицькому й досі не поставили у нас памятника, це може ще далосяб як-так пояснити нашими умовинами життя, бо не має у нас досі памятника ні Франко, ні Шевченко. Але той сумний факт, що ще в 50-ті роковини смерти Вербицького трудно було найти його заросту травою могилу на цвинтарі у Млинах та що минуло 70 літ після його смерти спромоглись поставити на ній скромний надгробник — це вже аномалія, яку трудно виправдати.

100-літні роковини народин композитора пройшли у воєнних роках безслідно, а навіть 50-ті роковини його смерти відсвяткували у Львові 1922 р. прихапцем і то два роки пізніше, ніж ялося...

І сьогодні, у 120-літні роковини композитора, ми не маємо ні повного видання його творів (бодай хорових), ні повної бібліографії його творів (затрачених у значній частині), ні друкованої монографії про Вербицького.

Чим є для нас Михайло Вербицький?

Яке місце займає він у розвою нашої музики?

Оце питання, на які повинна би дати відповідь кожна українська дитина, про що повинніб уже співати воробці на українських хатах.

Але здається — на жаль — не буде зайвим і в цім місці цю справу ще раз коротко засувати.

1) Михайло Вербицький — це перший піонір української музики на Галицькій Україні в 40-вих роках минулого століття, себто в часах, коли у нас ще не було ні Лисенка, ні „Запорожця за Дунаєм", ні „Вечорниць" Ніщинського. Він ставив основи нашої музичної літератури на всіх її ділянках, за виїмком хіба фортепянової музики та опери.

2) Михайло Вербицький є найбільшим нашим після Бортнянського духовним хоровим композитором, твердем хорового стилю в Галичині. Він найкраще переняв духа й техніку духовної музики Бортнянського, а такі його твори, як „Іже Херувими", „Достойно", „Отче наш", або й світські пісні як „Дай дівчино", „Поклін", „Де Дніпро наш", „Заповіт" є й донині непередавненими перлинами хорової нашої музики.

3) Вербицький є далі першим нашим симфоніком, а десяток його т. зв. симфоній (чи радше увертюр), у які нераз вручно вплітає народні пісенні й танкові мотиви, є — не зважаючи на деякі їх технічні недотягнення в тематичній розробці й інструментації — першою талановитою спробою української симфонічної музики в Галичині і на Україні взагалі, тим угольним каменем, від якого починає творитись ця література.

4) У Вербицькім маємо дальше першого галицького вдалого оперетиста, якого оперети та мельодрами, числом понад 10, становили у нас відповідник до „Наталки Полтавки" та „Марусі". Коли вони не вспіли втриматись на сцені до нині, то не через музичну сторону, а виключно через наївний, слабий текст лібретта.

5) Вкінці у Вербицькім ми маємо й останнього композитора-ґітариста, для якого ґітара була фортепяном, який написав кількадесять зшитків пісень а ґітарою і ґітарових творів та етюдів (переважно затрачених між людьми). Сам Вербицький, як вдовець, мав жартувати собі, що ґітара — це його фортепян і жінка, а легендарні анекдоти про його життя розповідають деякі цікаві історії про те, як його ґітара вироблювала йому нераз протекцію у сферах ділячів, або боронила перед напастю екзекуторів.

(Докінчення буде.)

Обв. **Якима Флінту трибунал увільнив** і він вже вийшов на волю.

Засуджені приняли присуд спокійно, натомість був він великим ударом для зібраної на салі їх рідні, зокрема для батька Костецького, заможного господаря в Токах, що кілька разів у часі розправи умлівав. Сам засуджений Евген Костецький був з громадянського погляду вартісною людиною і як молодий, здоровий, пристійний, інтелігентний та заможний хлопець міг віддати неодну прислугу своєму народові.

Весь час розправи в авдиторії і на коридорах було дуже багато мундурової і тайної поліції, котра не пускала до салі розправ навіть тих, що мали поіменні білєти вступу, ба, що більше, і декого з місцевих адвокатів.

—o—

Направляймо гріхи століть!

I.

Мірилом культурн й живучости народу є його писане і друковане слово та його шкільництво і цього не може забувати той, хто хоче жити і творити нове життя. Наше минуле дає нам право зачисляти себе до народів, що вже мають за собою великі дорібки. В нас зачався цей процес уже тоді, коли наші західні сусіди тільки збиралися.., Іларіонове „Слово", Мономахове: „Поученнѧ", Данилова „Подорож" та геніяльна „Пісня про Ігорів похід*) — усе те є продуктом нашої землі і свідоцтвом великої культури й поваги княжої доби.

Наше географічне положення потребувало здвоєних сил, щоби зберегти державу, але московська противага підкопала силу Київа, наїзди орд опустошили край і розвій культури припинився на довгі віки. Цей безперервний тараи дикого сходу знищив рівновагу нашого духа і розвалив галицько-волинську державу. Серед хаосу лихоліття стануда станова збройна сила, козаччина, яка, з огляду на устрій, не могла довго існувати, хоча витворила свою лицарську школу життя і високо-етичну поезію та залишила для внуків, як каже Шевченко, „живе мисліте". Подорож Боплана по Україні залишила свідоцтва про цінування писаного слова. Документи з часів Хмельниччини й Руїни вказують на ерудицію та освіту поодиноких людей. Та коли подумаємо про занепад від часів Петра І., Катерини ІІ. і взагалі про нищення нашої культури від 1654 року аж до емського указу, мусимо прийти до висновку, що культурне змагання й обставини, серед яких мусів наш нарід жити, в порівнанні з долею інших народів були **катаклізмами sui generis.**

Якжеж могли тоді виглядати школа й розвій рідного слова? Коли поглянемо на історію виховання на заході й порівнаємо, що діялося на наших землях у той час, як там повним ґоном розвивалося шкільництво, то побачимо, в нашому історичному житті величезний інтервал на **пів тисячки літ,** в якому не було змоги занятися вихованням молодого покоління. І це справа першої ваги, над якою варт поважно застановитися.

II.

Про виховання молоді в княжій добі не приходиться говорити, бо це тут не веде до мети. Але там грав найважнішу ролю монастир — і за Володимира й Ярослава вже були школи. Одначе в історії нашого шкільництва не стрічаємо розмахів Карла Великого, ані розмахів доби схоластики, коли цвило шкільне життя в Парижі, Больоні, Падуї. Дали почин шкільництву Володимир та Ярослав, але з упадком держави нам нічого поза монастирями не лишилося. Не було часу і змоги створити тип справжньої школи в повному розумінні цього слова. Розвій гуманізму не дав нам нічого, що могло би перетворитися в питоменне „наше". **В довгім бездержавнім вегетуванні затратилася золота легенда традиції** і пропало на віки багато дечого цінного.

Гуманізм і реформація на Заході вийшли на бій зі схоластичним світоглядом і вже Лютер, Мелянхтон, а головно Штурм (1530—1580) **допускають у школу рідну мову і тим започатковують нову добу в ділянці виховання.** Раз початий шлях ширшав і ложище, яким на Заході стала пропливати в шкільному вихованні й навчанні **рідна мова,** стало поглиблюватись, аж до повного запанування над усіми предметами в школі.

III.

Польща скористала багато з цих західних течій. Показуються зразки теорії навчання й виховання і вже в половині 16. ст. вводять **рідну мову** в навчанні релігії**). В т. зв. академічних кольоніях (напр. гімназії Новодворського) введено навчання польської **історії.**

З Кохановським (XVI. ст.) вже зачинається поважна творчість у рідній мові. На зразках заходу організується замойська академія.

В добі реалізму на заході (Коменський, Янсеністи, Фенельон, Льоке) рідна мова стає основою навчання й виховання. На цьому підложжі виявляються далекосяглі реформи Конарського в польському шкільництві, де вже йде мова про навчання практичне, а головно про його **національно-державне й суспільно-громадське значіння.** Тут уже наростає проблема державно-нац. виховання в повній свідомості. На цьому становищі стоять уже непорушно дальші теоретики виховання, що будують і перебудовують школу на засадах Русса, Базедова й фільософії доби просвічення. З кінцем 18. ст. повстає „Комісія Едукації Народовей", яка розбудовувала польське шкільництво з цілій ширині, хоча преця йшла з великими перепонами. Головними додатніми прикметами його було **суспільно-громадське й національно-державне виховання, що дало Польща багато патріотів, великих ідейних борців** і на будуче стало **хребтом народу.**

В польській школі витворився дух, якого не зломили всі перипетії, від розвалу держави аж до світової війни. Отже тепер нам ясно, що народи, які мали школу, дбали про неї, журилися майбутнім, клали всю вагу на **рідну мову,** бо а) **в навчанні рідною мовою** й рідної мови та б) в навчанні **рідної історії** бачили закріплення свого „я". Це два **елементи, без яких ніякий нарід не може жити й дихати.** Дальше вже йде **позашкільна лектура,** взагалі всяка книжка позитивного змісту, а разом і з ним — преса. Роля рідного навчання, роля виховної лектури в рідній мові й роля преси — це фактори, які для живого нац. організму такі потрібні, як повітря й сонце.

IV.

А як було у нас і як є в нас ще й досі? Треба признатися до одного нещасливого моменту: Ми злучилися з грецьким світом, що вже розпадався. Сухий аскетизм тримав нас довго в обіймах. Література церковна по найбільшій частині діставалася нам у готових перекладах болгарських. **І цей факт мав свої тяжкі наслідки.** З ходом століть старо церковно-славянська, себто старо-болгарська мова убрала в себе багато елементів з нашої мови, але залишилася в письменстві, як мова вищого „слога" й запановувала у нас всевладно, чого свідоцтвом хочби Мелеттева „Граматика".

Колиж по втраті всякої самостійности злучилися ми через Польщу з заходом, сталося ще щось фатальніше. Наші „схоляри" **взагалі не хотіли знати „простої мови",** а захопилися всіми мовами чужими, які заблиснули реторикою, панегіризмом і віршовою акробатикою.

Та це було природне. Єзуїти створили новий тип школи. Своїми театральними виставами й зовнішнім блеском захопили вони пів світа, а сперлися на державну владу і стали могутнім виховним чинником.

Микола Лебединський.

*) Очевидно, треба відрізнити т. зв. мову „пертовну" від староукраїнської, якою писані ці памятки.

**) Про навчання і вживання рідної мови думали поляки скорше. Вже в р. 1285 на Ленчицькому соборі заведено молитви в польській мові — так, що не все завідала латина. Вже тоді поляки розуміли вагу рідної мови.

Перед виїздом на літнище треба засобитися в

LUX

ідеальний засіб до прання всіляких тканин

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині

„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, Галицька 6.

46/28

Співпраця держав Малої Антанти.

БУКАРЕШТ, 20. 6. ПАТ. Вчора радило трьох міністрів закордонних справ Малої Антанти від год. 10.30 до 12-ої вполудне. Міністри обговорювали міжнародне положення, підкреслюючи користи зі співпраці між державами Малої Антанти. Після наради король Карло приняв на авдієнції міністра Бенеша, а опісля міністра Єфтича. Комунікату з нарад покищо те оголошено.

Франція гарантує незалежність Австрії.

ВІДЕНЬ, 20. 6. ПАТ. Вчора повернув канцлер Дольфус з Будапешту до Відня. На залізничому двірці привитав Дольфуса міп. Барту, який поїхав до Букарешту. Мін. Барту запевнив Дольфуса, що Франція співпрацюватиме з англійським та італійським урядом над вдержанням незалежности та господарського розвитку Австрії.

Стріча Мусолінія з Дольфусом?

РИМ, 20. 6. ПАТ. Кружляє поголоска, що Мусоліні стрінеться незадовго у Річчіоне з канцлером Дольфусом. Віденський часопис „Вельтблят" повідомляє, що італійський посол повідомив канцлера Дольфуса про висліди своїх нарад з канцлером Гітлером.

Великий Театр
четвер, год. 7·30 веч. НИНІ!
„Подорож по Варшаві"
водевіль в інсценізації Л. Шіллера.

Театр Ріжнородностей
четвер, год. 7·30 веч.
НИНІ!
„Мірля Ефрос"

Алярми большевиків про збросння Японії.

Большевицька преса широко розписується про горячкові летунські зброєння Японії. Большевики кажуть, що Японія має тепер найменше 2.000 військових літаків, не вичисляючи біля тисячки випробуваних літаків у резерві. Одночасно Японія скуповує в Америці та Европі найкращі моделі літаків, моторів і складових частин літака. У Чехословаччині закупила Японія більшу кількість наздогінних літаків, які озброєні пятьма скорострілами. В Англії купують японці мотори і більшу кількість гидропланів, а в Злучених Державах мотори та автоматичні апарати.

Преса пише, що в Сасебо спустили японці на воду підводний човен місткости 14.000 тон. Це найбільший підводний човен у світі.

Мусоліні відвідає канцлера Гітлера.

РИМ, 20. 6. ПАТ. Що не визначено річниця гостини Мусолінія у канцлера Гітлера. Кружляють поголоски, що Мусоліні виїде до Німеччини з кінцем жовтня або з початком листопада. Виїзд до Німеччини наступить щойно після стрічі Мусолінія з мін. Барту. Французького міністра дуже радо повитали би тепер у Римі, хочби навіть не вирішено цілої низки італійсько-французьких справ.

—o—

Крівава боротьба і барикади в Тулюзі.

У вівторок 19. червня ц. р. дійшло до кривавих боїв поліції з комуністами і соціялістами, які хотіли розігнати віче „Союзу патріотичної молоді". Під охороною поліції віче відбулося. Тоді комуністи зі соціялістами збудували барикади з камінних плит, помащивши хідники. Крім того комуністичні боївки палили кіоски, самохоли та бензинові станції. Ліхтарні повибивали револьверовими стрілами і погасили світло. Наступаючу поліцію і республиканську гвардію засипали комуністи градом куль. По цілоденній боротьбі поліція здобула останню барикаду в год. 5.30 рапні. Крамниці та редакції більших щоденників понищені. 125 ранених, а кільканадцять убитих. Поліція арештувала 800 учасників.

—o—

Новий політичний процес у Львові.

За пляноване вбивство куратора Ґадомського.

Агенція „Всхуд" повідомляє: 2. липня ц. р. почнеться у Львові розправа за атентат на куратора львівської шкільної округи Ґадомського. На лаві обвинуваченних засядуть члени ОУН: Северин Мада, літ 23, кімнатний маляр, Олександер Луцький, літ 23, гімназ. абсольвент і рільник, Юліян Іванчук, літ 22, гімназ абітурієнт, Василь Медвідь, літ 23, гімназ. абсольвент і Василь Федиський, літ 20, бровівник.

Обв. Мада відповідав уже в жовтні м. р. перед наглим судом за намагане вбивство тайного агента Тендая, який мав обовязок уважати над безпекою куратора. Маду засудили тоді на досмертну тюрму й він відсиджує кару. Тепер Мада відповідатиме за державну зраду, участь у тайній організації ОУН, збирання зброї і т. д. та за намагане вбивство куратора Ґадомського. Мада й дальші обвинувачені відіграли безпосередню ролю в організуванні, приготуванні та виконанні замаху на куратора. Підчас розправи перед наглим судом виявилося, що Мада мав три набиті револьвери та дві ручні ґранати. Мада йшов за куратором 27. вересня 1933 р. від кавярні „Жоржа" до будинку кураторії при вул. Кармеліцькій. Мада був би стріляв до куратора, та йому перешкодив аґ. Тендай. Устійнили, що обв. Іванчук дав обв. Маді набиті револьвери та ґранати й казав йому ждати на пл. Галицькій на чоловіка, який йому вкаже „особу", а Мала має на неї виконати замах. Обв. Медвідь мав і переховував у спільному мешканні з Іванчуком при вул. Генінґа 8, дів, кг. вибухового матеріялу (екразит мішаний з нітрогліцерином), що може знищити більші будівельні обєкти. В попередній розправі виявилося вже, що сходини змовників були в хаті при вул. Глинянській 10. в Іванчука. Каменниця ця має два входи, бо теж від вулиці Личаківської. В тім мешканні Іванчук казав Маді переодягтися, дав йому револьвери, ґранати й набої та безпосередньо з вул. Глинянської Мада пішов на пл. Галицьку, де сконтактувався з тим чоловіком, який опісля вказав Маді куратора.

Аґ. „Всхуд" твердить, що в літі 1933 р. ОУН перевела протишкільну акцію в трьох східних воєвідствах і на тлі тієї акції ОУН приступила до виконання атентату на куратора львівської шк. округи Ґадомського

По дорозі до помешкання мав Мала вбити куратора. Одначе поліція сподіючися атентату, дала кураторові охорону з двох аґентів. І дійсно критичного дня аґенти завважили підозрілих людей, які слідкували за куратором. Один з аґентів бачив, що арештований пізніше Мада сягав що хвилини до кишені, а інші поспішали за Мадою. Тому аґент Тендай витягнув револьвер. І коли куратор увійшов до брами кураторії, Тендай хотів вилеґітимувати Маду, але цей зрозумів Тендая і втік. Слідство потвердило ролю кожного з підсудних. Подробиці виявить розправа".

Таємниця невідбутої авдієнції

провідника народових радикалів у мін. Перацького.

Варшавський сенсаційний „Курєр Поранни" оголосив таку сенсаційну вістку: „У пятницю 15. червня ц. р. біля год. 2-ої пополудні до секретаря мін. Перацького, радника Ставіцького, зголосився телефонічно п. Ян Мослорф, провідник ОНР з проханням уможливити авдієнцію в мін. Перацького. Радник Ставіцький висказав Мосдорфові, що саме тепер відбувається триденний зїзд воєвод, який закінчиться щойно в суботу і тому перед поведілком, себто скоріше ніж за три дні авдієнція не відбудеться. Тоді Мосдорф відповів: за три дні буде запізно — і перервав розмову. Після атентату на міністра, який виконано півтора години пізніше після тієї розмови, почали кружляти ріжні здогади. Зміст тієї розмови може вияснити тільки слідча влада".

У звязку з тією вісткою слід пригадати комунікат півурядової аґенції „Іскра", що Яна Мосдорфа арештували враз з кількадесятьома іншими народовими радикалами в ночі з минулої пятниці на суботу

—o—

Події у Ляцькім, товмацького повіту.

Півурядова „Ґазета Польска" з дня 20 червня ц. р. повідомляє ось що: „До поважних ексцесів дійшло у селі Ляцьке товмацького повіту. Населення тієї громади висипало могилу в честь полеглих українських вояків. Довкола могили посідали діти і старці унеможливлюючи поліції розкопання могили, яку висипано без дозволу влади. Ця фанатична сторожа лежала 24 годин без перерви, не встаючи зі землі. Коли опісля поліція почала силою усувати тих, що лежали, з юрби посипалося каміння на поліцію і тяжко поранили одного поліцая. Тому поліція була змушена стріляти в гору. Щойно при допомозі війська зі Станиславова усунено діти і старців, а могилу розкопано.

—o—

Виконуючий розпорядок про табори відокремлення.

З кінцем цього тижня сподіються оголошення виконуючого розпорядку до декрету президента Польщі в справі осіб, що загрожують прилюдній безпеці, спокоєві та порядкові. Розпорядок цей м. ін. означить місце творених тепер ізоляційних таборів та міститиме подрібні приписи в тій справі.

—o—

Основні реформи в Німеччині.

Конфлікт церкви з державою. — Уряд згнобить спроби революції.

БЕРЛІН, 20. 6. ПАТ. На засіданні пруської державної ради мін. Ґеринґ виголосив промову, в якій заторкнув багато питань. Обговорив реформу устрою в Німеччині. Пруси до хвилини переведення основної реформи устрою, залишаться окремою господарсько-фінансовою одиницею. Пруси та інші сьогодні німецькі краї будуть поділені на округи, які будуть покриватися з теперішніми пруськими провінціями. Канцлер Ґітлер рішився перевести зміну устрою до 10-ох літ.

Згадуючи про конфлікт церкви з державою мін. Ґеринґ заявив, що церква мусить рішитися або співпрацювати з державою або стати опорою невдоволених елементів. Згадуючи про міжнародне положення вказав на співпрацю Німеччини з Польщею та Італією. Підкреслив, що навіть дуже радикальні методи не поправлять положення. Від націонал-соціялістів не залежить, чи друга революція є доконче потрібна. Гасло до першої революції дав Ґітлер і її закінчив. Коли вождь бажає другої революції, завтра виходимо на вулицю. Зате непокликані і невідповідальні спроби революції на власну руку, згнобимо у початках.

Затіснювання взаємин між Німеччиною і Вел. Британією.

ЛЬОНДОН, 20. 6. ПАТ. Офіційний комунікат повідомляє, що німецька адміралиція дуже сердечно повитала у Свінемінде 4. дивізію англійських контрторпедовців. Це перша візита англійської фльоти від світової війни. Многотисячна юрба витала англійську фльоту. Місто прикрашено прапорами. Англійські контрторпедовці залишаться у Свінемінде до 27. червня ц. р.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 109—180 Телєфон 25-55.

Несподівана візита у Ковні.

Приїзд колишнього премієра Пристора до Ковна став великою сенсацією і його широко обговорює уся литовська преса. Політичні кола звертають увагу, що до Ковна приїхав між. Пристор саме по невдалім державнім перевороті Вальдемараса і побілі президента Сметони. Політичні кола підкреслюють, що премієр Пристор є найближчим співробітником марш. Пілсудського. Перед кількома місяцями така візита була би неможлива. Пристор буде пять днів.

Перед морською конференцією.

ЛЬОНДОН, 20. 6. ПАТ. Нині рано почалися наради між Мекдональдом та першим льордом адміралиції і делеґатом Злучених Держав Норманом Дейвісом та американським амбасадором у справі морської конференції, яка відбудеться у 1935 р. У нарадах беруть теж участь знавці обох держав. Найближчого тижня відбудеться нарада в тій справі між В. Британією і Францією.

Страшна смерть вуглекопів.

ТОКІО, 20. 6. ПАТ. В наслідок вибуху ґазів у копальні вуґілля у Мацура згинуло 12-ть вуглекопів, а 10 важко ранених.

НОВІ ВЗОРИ ДЕСЕНЕВИХ
ШОВКІВ
надійшли вже після страйку
Текстильна Ґуртівня
Тільки РИНОК 30. зараз побіч Бачевського
36 76 8—9

НОВИНКИ

— **Равт зі спільною вечерою** дня 22. VI. улаштовує Філія „Союзу Українок" у Львові з нагоди переїзду Делеґаток із заграниці на Жіночий Конґрес. 1725а

— **ЧЕРЕВИКИ жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА" Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до свого."** 68/53 36-?

— **Робітня футер Юліяна Глушевського Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** Приймає футра до перехову на літо. 1287 40-?

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 3, поручає:** ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 1285 85-100

— **Курси косметичні,** затверджені владою під проводом лікаря-косметольога і інжинірахеміка — власна лябораторія Львів, Коперника ч. 42а/II., тел. 72-18. Практика у кабінеті „Distinction" під проводом Стефанії Гаврисевич. Дипльом дає право до самостійного ведення праці. Вписи приймають кожного дня. Виклади починаються 15. серпня. 1695 6-10

— **Ямна коло Яремча.** Пансіон „Веселка" отворений від 1. травня. Кімнати гарні, сонячні добре уладжені, з балконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева, Ямна коло Яремча. 143719-?

— **Пансіон Яблонських у Гребенові!** (Долина Опору) поручає комфортово уряджені покої з 5-разовим першорядним харчем від 4 зол. від особи. Радкевичева. 1628

— **Криниця.** Всякі недуги навіть найбільше задавнені можна вилікувати лише в Криниці а найвигідніше приміщення найдете в українських пансіонах п. Яблонської. Krynica Zdrój willa „Tatrzańska" і willa „Urszula". 1628a 6-?

— **Велитенський концерт** відбудеться у Львові 29. червня. Це приїзджає славна військова румунська орхестра, складена з 750 членів. Вона виступить з єдиним концертом на майдані польського „Сокола" під орудою полковника Еґідіо Массіні, генерального інспектора військових орхестр у Румунії.

— **Музичний конкурс.** Дня 16. листопада м. р. роспысав ректорат гр.-кат. Богословської Академії у Львові конкурс на музичну композицію Служби Божої і духовно-музичних творів на мужеський хор. До конкурсу прислало 6 авторів 10 творів. Для оцінки упросив ректорат дир. Барвінського, інсп. Людкевича, о. кан. Кишакевича і дир. Охримовича. Жюрі не признало ні

Купелеві плащі 8·50 Матеріял на купелеві плащі 140 шир. зол. 4·50 та купел. ручники у великім виборі „БЛАВАТНИЙ БАЗАР", А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів ч. 12.

одного твору відповідним до премійования, одначе ректорат на основі оцінки рішив винагородити Службу Божу д-ра Бориса Кудрика сумою 100 зол. та Псалом VI д-ра Збигнїва Либгарта сумою 30 зол.

— **З Українського Лікарського Товариства.** У суботу 23. ц. м. в год. 19. відбудеться у домівці Товариства при вул. Чарнецького ч. 26. відчит д-ра М. Панчишина: Клімат і туберкульоза.

— **Ректором львівського університету** вибрано д-ра Яна Чекановського, професора антропольогії.

— **Всюди вітрять небезпеку.** Наша вістка про заповідник (резерват), який управа митрополичих дібр у Підлютому рішила влаштувати на просторі 275 гектарів, викликала велике негодування польської преси. Не подобався їй сам факт, як і те, що резерват передано під опіку Наук. Т-ва ім. Шевченка. Краківський „Курер Поранни" накликує навіть польську владу, щоби звертала пильну увагу на те, що в тім резерваті буде діятися. „Не можна — читаємо — допустити до того, щоби під покришкою наукових і туристичних дослідів творено екстериторіяльні простори, де ріжні „анровотові" організацій осторонь чуйного ока влади безпечности переводилиб свої маневри"... Коментарі до цих елюкрубацій україножерного органу зайві.

— **Пошестні недуги.** В місяці травні ц. р. стверджено на терені тернопільського воєвідства 67 випадків плямистого тифу, з того 9 смертних. Випадків черевного тифу було 26, одри 293, туберкульози 105.

— **Два міліони метрів сукна на шкільні однострої.** Текстильні фабрики в Лодзі і Бельску приготовили в останніх місяцях коло 2 міліонів метрів приписаного гранатового сукна на шкільні однострої з уваги на приписи про однострояний обовязок, який входить в життя з новим шкільним роком.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні Держ. Клясової Льотерії впали виграні на такі числа: 1000 зол. на ч. 13977, 155492. 500 зол. на ч. 33075, 123930. 400 зол. на ч. 12322, 18224, 18809, 26279, 51435, 65720, 77520, 96163. 50.000 зол. на ч. 74399. 5.000 зол. на ч. 111179, 152574. 2.000 зол. на ч. 43836, 66626, 100649. 1.000 зол. на ч. 626, 24049, 35645, 17019. 5.000 зол. на ч. 2491, 82555, 116602, 12586, 48372. 400 зол. на ч. 4039, 30192, 32461, 41175, 43409, 55013, 59196, 60239, 106494.

— **Опінія при надаванні громадянства.** Міністерство внутрішніх справ видало обіжник про спосіб полагоджування подань осіб, що стараються за польське громадянство. Опінію про кандидатів до натуралізації будуть видавати громади місця замешкання петента. Право видавати опінію буде прислугувати начальникові громади.

— **За кури й індики по 4 роки вязниці.** Недавно засудив винницький суд за кури на 7 літ вязниці, а тепер жовківський суд засудив Кирила й Андрія Купецьких та Івана Наконечного і Степана Бохонка, всіх з Туринки, по 4 роки вязниці за крадіж 4 гусей, 4 індиків, 10 курок та одного когута, разом вартости 58 зол., по 4 роки вязниці. Дня 19. травня ц. р. відбулась апеляційна розправа у Львові, на якій суддя ухилив вирок жовківського суду і засудив перших, трьох по 8 місяців, а Бохонка на 6 місяців вязниці. Боронив д-р Лев Ганкевич.

— **Досмертна платня за поміч Пілсудському.** Воєвідський уряд у Варшаві признав досмертну платню 70-літній жидівці з Вискідків Ельжі Лісав. Вона то в 1905 р. жила із своїм чоловіком Зандером у Клушичі біля Лодзі, де мали коршму. До тієї коршми схоронилися в 1905 р. три революціонери, а між ними Йосиф Пілсудський. Коршмарі дали їсти революціонерам і вказали дорогу до Лодзі. Ледви революціонери відійшли, прийшли жандарми, повідомлені місцевим ковалем. Тому що не застали революціонерів, арештували жидів і заслали на Сибір. Коршмар помер на Сибірі, жидівка після війни вернулася до Польщі та пригадала марш. Пілсудському давно подіво. Тоді марш. Пілсудський признав жидівці якусь суму грошей, а тепер признали їй емеритуру.

— **Самогубство професора.** У Львові при вул. Курковій ч. 44 повісився 48-літній гімназійний професор Іван Баран. Причина: нервовий розстрій.

— **Археольогічні розкопки.** В Берташові пов. Товмач ведуться з припоручення Покутського Музею в Станиславові розкопки, якими керує проф. Сулімірський зі Львова. Досі розкопано 6 могил, в яких знайдено кілька скитських зеркал та інші предмети зперед 3.000 літ.

— **Ще тепер прати...?** Як часто вирнває таке питання в останній хвилині перед подорожею, або якоюсь важною візитою! Усі ясні суконки, модні дрібнички, не вказуючи вже на хустинки до носа і рукавички, брукаються дуже скоро. Але однаково легко можна їх випрати, не марнуючи непотрібно часу і труду, від часу, як можна вже за 45 сот. дістати малу, підручну пачку Радіону. Скоро розпаковуємо пачку і в короткій хвилині все є знову чисте, бо Радіон сам пере. Цим великим улекшенням є те, що тепер можна мати завжди малу пачку Радіону під рукою в запасі, а навіть забрати зі собою до куфра в подорож!

— **Краєва хроніка.** Вул. Липову в Станиславові переіменовано на вул. Бр. Перацького. — На шляху Львів-Бруховичі розірвався особовий потяг, при чому 4 вагони вискочили зі шин а 7 є ушкоджених. — З природописного кабінету гімназії в Бережанах украв хтось 4 мікроскопи вартости 2.000 зол. — В Глинянах отруїлася лізолем М. Боса, килимкарська робітниця з причини родинних невзгодин. — В потязі Стрий-Львів перевів стрийський комірник Мошоро кишеневу екзекуцію у купця Лінгезера, щоби стягнути залеглости в обезпечальні. Вислід екзекуції був негативний. — В Сарнах підчас військових вправ застрілився Адам Мельничак, стрілець 50 п. п. з причини нещасливої любови.

— **Перебудова дороги.** На державній дорозі із Сокаля до Кристинополя здержано від 18. червня до 15. липня ц. р. з причини перебудови дороги комунікацію всяких механічних і кінних поїздів, обтяжених понад одну тону. Обїздити замкнений відтинок дороги можна окружною дорогою від Сокаля крізь Боратин, Мадярки до Кристинополя. Переїзд кінних поїздів нижче одної тони дозволений.

— **Згоріла фабрика літаків.** Як повідомляють з Берліна, у фабриці літаків Гайнокль у Варемінде вибухла в ночі велика пожежа. Згоріло кільканацять літаків і гангар. Пожежа повстала наслідком великого горяча, яке панувало того дня в цілій Німеччині.

— **Саранча в Португалії.** В місцевости Ельвас впали непроглядні хмари саранчі, що вкрили поля і городи. Боротьба зі саранчою неможлива, тому сьогорічне жниво на великих просторах буде знищене, бо з причини посухи саранча переліває в дальші околиці.

ВІДГУК ДНЯ.

Жіночий Конґрес.

Станиславів у чіпці родженій. Має щастя і щасливу руку. Поставив з нічого театральну салю, ставить, як зачуваю, другу, уладжував з успіхом ярмарки, уладить напевно ще, — загалом не те, що Львів. Був навіть столицею Західньої Области далеко довше, як Львів і може тому більше „розмаховий" від нього.

А отсе тепер: Український Жіночий Конґрес.

Чому саме — Станиславів?

Тому, що має щастя!

Зїдуться до нього з усіх усюдів українські жінки на Жіночий Конґрес, очевидно не всі, бо їх є щонайменше 30 міліонів, але ті передові і ті, які мають за що поїхати. Всеж таки стільки українського жіноцтва вкупі не оглядав ще не тільки Станиславів, не тільки Галичина, але ціла наша земля.

Уявляю собі: йдуть і йдуть, може чвірками, може вісімками, таблиці з гаслами несуть, пісень співають, а народ дивиться на густі ряди і кінця не бачить. Кажу „народ", а думаю жіноцтво, яке не бере участи, бо про мужчин хіба цього сказати не можна. Вони десь у митачих дірах і тільки надслухують, як вулиця гуде.

А потім наради, наради, реферати, реферати, на ріжні актуальні теми жіночого питання.

Читав я програму Конґресу, направду можна радіти і програмою і самим конґресом. Так і чується серіозність, діловитість і організаційну дозрілість. Українська жінка скаже своє прилюдне велике слово, бо прийшов час, коли вона може і мусить його сказати.

Мені здається, що друкована програма конґресу менш-більш вичерпує всі актуальні питання та що вона вірно представляє, що на Конґресі буде.

Але мужчини шушукають...

Підозрівають, що богато буде там такого, чого в програмі не пишеться, щоби не будити підозріння у мущин, а що може мати на будуче далекосягші наслідки в житті, пожитті і співжитті.

В декотрих великоокий страх зродив ніду низку інформацій, направду затріваожуючих, які передають з уст до уст покищо на вухо.

Здибаю вчора одного з таких „панїкерів".

— Ви знаєте, кажуть, що жіноцтво йде на нас з ножем.

— Знаю це не від вчора. Всіко все було проти нас.

— Але йшло незорганізовано. Тепер що його буде!..

— Ви про Конґрес?

— Еґеж.

І почав мені шептати.

— Мають домагатися впровадження до шлюбної присяги мужчин слова „... і послушенства".

— Це буде тільки означенням фактичного стану.

— Мають завести курси цирування панчіх і вишивання для мужів з одноразовим уділуванням, а курс плекання немовлят для вільних професій.

— Цирувати однаково вже вчать по школах, а щодо плекання немовлят... Мій Боже! Бодай мужчини будуть уміти.

— Курси байок і ріжних співів. Кажуть, що одна композиторка вже транспонує колискові пісні на басовий голос. А врешті два реферати. Найновіші лікарські досвіди: „Чи мужчина може стати мамою" і „Чоловік як мамка". Що ви на це?

— Думаю, що це музика хіба дуже далекої будуччини.

— Вам і це не страшне!? В такому разі послухайте: За подружу зраду кара смерти.

Я зареготав.

— Мій пане! Дурниці плетете. Ні мужчини ні жінки не можуть чогось подібного домагатися. Земля опустілаб як від чуми.

Мій інформатор махнув рукою і пішов шукати вдячнішого слухача.

Галактіон Чіпка.

— **Бандитизм у Манджурії.** Як повідомляють з Харбіна, біля Кайліну бандити висадили зі шин військовий потяг. Вивязався завзятий бій, в якому впали чотири бандити і два залізничі службовці.

— **Рай для мужчин.** До найцікавіших острова на світі належить малий острівчик архіпелягу Кука на південнім океані. Населення його невелике, бо складається із 164 жінок і 24 мужчин. Жінки переважно дуже гарні, стрункі і добре збудовані. Зуби сніжнобілі, волосся мягке як шовк. Одинокою хибою краси в европейському понятті це їхні досить широкі носи, хоч це не шкодить їм уважати себе світовими красунями. Наслідком такої диспропорції в чисельности обох полів на острові панує многоженство, причому жінки приділює мужчинам сам вождь острова. Щороку зголошуються до нього молоді дівчата, які осягнули зрілий вік, а він приділює їх одному із 24 мужчин за жінку. Річ природна, що мужчинам живеться там як у раю, бо всякі можливі роботи виконують жінки. Одначе жінки видко не дуже вдоволені своїм положенням і вони стараються всіми способами побільшити число мужчин на острові. Двічі в році причалюють до острова кораблі, щоби вимінятн товари. Научені досвідом кораблі держаться здалека від берегів, бо безмужні жінки дуже небезпечні. Вони пливуть до кораблів і вилазять на чердаки, щоби ловити мужчин, які їм сподобаються. А що вони незвичайно сильні, то спійманий мужчина не в силі опертися і мусить іти в полон на острів. Щось як лови на сабінок, тільки у відворотному порядку. А всеж таки багато білих мужчин вибирається з цікавости в морську прогульку в ті сторони, держачись у значній віддалі від острова.

— **Мови на світі.** Французька академія наук оголосила цікаві досліди про поширення мов на світі. На основі тих обчислень населення цілої землі говорить тепер круглo 3 тисячами мов, що ріжняться значно між собою. Коли дочислити до того мови, які вимерли, то дістанемо число 6.763. Найбільше поширені в азійські діялекти. Є вправді одна китайська мова, одначе вона має багато діялектів, якими говорять десятки і сотки міліонів людей. З европейських мов найбільше є поширена мова англійська, опісля еспанська, російська, німецька, на пятому місці стоїть мова французька, а далеко позаду італійська.

Листування Редакції.

Всч. о. Степан Гаук, Варяж: На Ваш запит вислали ми Вам відповідь листовно.

Вп. Дописувачам зі Станиславова, Долини, Бережан, Тернополя, Збаража, Сокаля, Ворохти й ін.: Наразі не можемо нічого помістити, а часу на ревізію

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича, Станиславів:

24. VI. Залізна Острога.
25. VI. Мазепа, Б. Лепкого.
26. VI. Корнеївські дзвони.

Білети в піні від 0·50—3·— вод. вже продає Український Базар.

Зі Станиславова їде театр до Надвірної і Ворохти.

Великий Міський Театр.

Четвер, 21. VI. год. 7·30 веч. „Мандрівка по Варшаві" Абон. 53.

Театр Різнородностей.

Четвер, 21. VI. год. 7·30 веч. „Міра Ефрос". Абон. 24.

Кіна.

АПОЛЬО: „Їх останній стріл".
АТЛЯНТИК: „Світ належить до тебе" (Секе Сакаль).
ВАНДА: „Жінка та шпіон".
КАСІНО: „Пригода опівночі".
КОЛІСЕЙ: Нечинне.
КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комелія), „Баль білих ніжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.
МАРУСЕНЬКА: „Кривате фатум", ревія „Гуляй душа без контуша".
МІРАЖ: „Година з тобою", „Голгофта чесної жінки".
МУЗА: „Рандеву в Відні".
ПАЛЯС: „Подружній контракт" (Гльорія Свансон)
ПАСАЖ: „Червоний вів".
ПАН: „Шерльок Голмс", „Чужим вільно цілувати".
СВІТ: „Любка з кабарету", „Серця вічно молоді".
СОНЦЕ: „В таїній службі" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Перше кохання ковбоя" і „Нині живемо".
ХІМЕРА: „Великий ярмарок кохання".
УТІХА: „Грабіжник із Марока" і ревія.

МИХАЙЛО ВОЗНЯК

Шевченко й Княжна Репніна

Ціна 1.50 зол., з почт. пересилкою 1.65 зол.

Закордонне радіо.

Четвер. 21. червня 1934.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 19·55 Оп музика, **Братислава** (298,8) 15·15 Концерт, **Брно** (325,4) 19·35 Давні пісоньки, **Прага** (470,2) 11·05 Концерт, 14·10 Спів, 20·45 „Чортик зі Звікова" оп. Новака, **Париж** (1649) 12·30 Концерт, **Штрасбург** (349,2) 2·30 „Чортівський шир" оп. Глюка, **Атльона** (531) 19·50, 20·20, 21·30 Спів, **Білгород** (439,8) 12·05, 13·10, 20·00 Концерт, **Берлін** (356,7) 16·00 Концерт, 19·00 Молоді композитори, **Гайльсберг** (291) 19·00 Давні пісні, **Мінхен** (405,4) 14·20 Солісти (музика, спів), 17·50 Камер. музика, 19·00 „Літо" ораторія Гайдна (спів, музика), **Штутгарт** (522,6) 21·00 Композиторський концерт Г. Пфіцнера, **Будапешт** (549,5) 12·05, 22·35 Циг. музика, 17·00 Концерт, 20·15 „Мандрівні актори" оп. Фіоравантія, **Мілано** (368,6) 16·45 Для дітей, 20·45 „Лінда ді Шамоні" оп. Доніцетія, **Рим** (420,8) 17·00 Вок.-інстр. концерт, 20·45 Бетовенові твори.

П'ятниця, 22. червня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 15·40 Для молоді, 17·30 Фортепян, **Брно** (325,4) 19·45 Нар. пісоньки, **Прага** (470,2) 20·00 Концерт, **Атльона** (531) 20·00, 20·35 Спів, 22·40 Нар. мельодії, **Білгород** (439,8) 17·00 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 13·15 Твори Рімського-Корсакова, 18·30 „Початок літа" (весела вокальна програма), **Гамбург** (331,9) 19·00 Концерт військової оркестри **Мінхен** (405,4) 17·50 Солісти (музика, спів), **Штутгарт** (522,6) 16·00 Вок. інстр. концерт, **Будапешт** (549,5) 18·45 Фортепян, 20·20 Спів, **Мілано** (368,6) 17·10 Вок. концерт, 20·45 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 13·05 Концерт, 20·45 „Сан Мартіно" оп. Сізьнера.

Львівське радіо.

Четвер, 21. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Музика з гр. плит, 13·05 Для молодших дітей: „Варка та цвітка папороті", 13·20 Фортепян, віольончеля, скрипка (гр. плити), 14·00 Збіжева біржа, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Музика, пісні, 17·00 Листи та програми, 17·15 Польська нар. музика, 18·00 Повітря, сонце та вода на услугах косметики, 18·15 Авд. „Обовязок лікаря" (Піранделя), 19·00 Всячина, гр. плити. 19·15 Фортепянний реціталь, 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Поет реціталь „Жартівів", 21·12 Музика, спів, 21·02 Для сільської молоді, 21·12 Вок.-інстр. концерт, 22·10 Відч. „Субстанція світа", 22·15 Музика.

П'ятниця, 22. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Салонова музика з гр. плит. 13·55 З ринку праці, 14·00 Збіжева біржа, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Концерт хору, 16·25 Солісти (музика, спів), 17·00 Авд. для хорих, поважна музика з гр. пл., 17·30 Легка музика з гр. пл. 18·00 Репортаж: „На пінських болотах", 18·15 Спів (Чаплінський, баритон), 18·45 Балачка в будівельній пораді: Вибір пляжів, 28·55 Всячина, 19·10 Сільва рерум, 19·15 Літ. чвертьгодинна: „Три листи прабабки" моральне оповідання Жигмонта Барткевича, 19·30 Спів. реціталь (Марія Гронбчинська), 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Почт. техн. скринька, 20·12, 21·12 Симф. концерт, 21·02 Балачка про моди, 22·00 Фейл. „Країна Далекого Заходу — Мароко", 22·15 Легка й танкова музика з гр. пл.

Подяка.

Тяжко дітягнула мене доля, забираючи мені мого найдорожчого Мужа, надрахника **Романа Сосновського**, і цим полишаючи тяжкий сум та невисказану тугу на решту днів мого життя. В тім моїм горю дізнала я великого співчуття від ширих Другів і Знайомих, за що і вдячність моя глибоко в моїй душі записалася. Як вислів мого почування складаю подяку насамперед Їх Екселенції Митрополитові за молитви, память про Покійного і передані мені слова розради. Преосвященному Епископови Кир Іванові за відправлення панахиди та благословення Покійного на путь у вічність Високопреподобному Отцю Офіціялови Ол. Пясецькому, як також вс и Високопреподобним Отцям, що взяли участь у відпровадженні тілесних останків на вічний супокій. Зокрема дякую Високопреподобному Отцю Лучинському за уділення останньої релігійної потіхи та Високопреподобному Отцю Каноніко-ві Д. Лопатинському за слова над могилою про доброго сина своєї церкви і народу.

Вам, Високоповажаний Пане Професор Паньчишин і Директор Бурачинський, не маю слів, якими висказалаб вірно мою подяку за Ваші повні посвяти зусилля побороти тяжку недугу мого незабутнього Мужа. Також і Вам, Вп. Пане Доктор Нагаяк, сердечно дякую за труди стороження біля хорого.

Сердечна моя подяка Високоповажаним Панам Представникам і Товаришам праці Покійного в наших українських установах, що своєю участю знеличали похоронній похід і цим віддали пошану Покійному, а особливо дякую Вп. Панові Президентові Д-рові К. Левицькому і Вп. Панові Послові Білянові, які іменем українських інституцій у Львові, та делегації з Бобреччини з Вп. Паном-Доктором Я. Дудикевичом на чолі, що іменем свого повіту прибули такошнього уроженця-робітника на народній ниві. Дякую в тім і Світлій Президії міста Львова за вінець, жертвований свому колишньому закладникові.

Вкінці моя щира подяка ближчій і дальшій Рідні та Знайомим, що приходили ділити зі мною мій смуток та біль, а мому найдорожчому Покійному Мужеві стелили квітами в останнє його дорогу.

Опечалена жінка Марія
з Зарицьких Сосновська з Рідневу.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові в приватних оборотах 5·27·50 зол.

Золото: Долярн 8·91—8·93. Франки фр. 34·70—35·20 Дукати 82·20—83·00, Корони 36·50—37·20, Рублі 45·50—46·50.

Срібло: Корони 0·28, Фльорени 0·70, Рублі 1·20.

У Варшаві були такі курси: Лондон 26·72, Париж 34·97, Берлін 201·50, нім. марка в готівці 186, Цюріх 172·16, Амстердам 359·38, Прага 22·02, Мілано 45·03, Нюйорк кабель 5·29 1/2. Нюйорк чеки без трансакцій.

Для Пані

1345-03
Прунелевий пантофлик на стовпковім обцасі.
6.-

9875 17
Оксамитний пантофлик на французькім обцасі, гарно пристосний.
8.-

1675 32
Пантофлик з телячого боксу, гарно пристосний, чорний або бронзовий.
З лякеру . . зол. 14·—
12.-

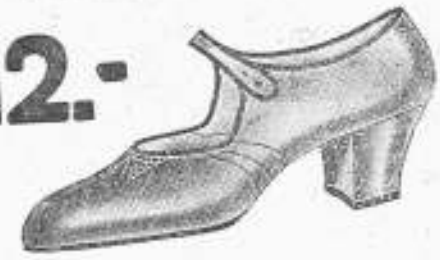

Багатий вибір колірів і гатунків жіночих панчішок
НАЙДЕШЕВШІ ЦІНИ!

Bata

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська парітас Львів

	від	до	від	до
Пшениця дворяс.	18·00	—18·25	19·50	—19·75
Пшениця збірна	16·75	—17·00	18·25	—18·50
Жито одноцінне	13·25	—13·50	14·75	—15·00
Жито збірне	12·75	—13·00	14·25	—14·50
Мука пшенична люксус. до 40%	33·50	—34·00	36·50	—37·00
Мука пшен. 50%	30·50	—31·00	34·00	—34·50
Мука пшен. 55%	30·00	—30·50	33·50	—34·00
Мука пшен. 60%	29·75	—30·25	32·50	—33·00
Мука пшен. 65%			31·50	—32·00
Мука пш. разова до 96%	19·50	—20·00	24·00	—24·50
М. пш. по пер. 40% д. 10%	26·50	—27·50	29·50	—30·00
М. пш. по пер 40% д. 20%	25·50	—26·50	27·50	—28·00
М. пш. по пер. 50% д. 10%	23·50	—24·00	26·00	—26·50
М. пш. по пер. 55% д. 5%			23·50	—24·50
М. п. по пер. 60% д. 5%	20·00	—20·50	21·50	—22·00
М. п. посл. понад 65% д. 70%	14·50	—15·00	16·50	—17·00
М. п. посл. понад 70%			13·50	—14·00
Мука житня І. кат. до 55%	23·00	—24·00	26·50	—27·00
Мука житня І. кат. до 65%			24·50	—25·00
Мука житня ІІ. к. ситк. до 70%	13·50	—14·00	16·50	—17·00
Мука житня разова до 95%			19·50	—20·00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 20 червня ц. р. платив кооперативам за:

1 кг. масла пріма десерове	1·90	зол.
1 л. молока	0·13	зол.
1 л. сметани	0·55	„
1 п. яець	2·35—2·40	„

Тенденція на масло, молоко, сметану та яйця одержана.

Маслосоюз повідомляє, що 21. червня п. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Нормальні курята (пара курят важить більше як 1 кг.) за 1 кг. 1·00 зол. Дрібні курята (пара курят важить менше як 1 кг.) за 1 кг. 0·70 зол.

Кури	„	І класа	0·80	„
„	„	ІІ „	0·60	„

Тенденція зниження. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

На „Рідну Школу" зложили адв. Д-р Б. Карпенич, Рава Руська зол. 10·— як виграний заклад з Д-ром Р. М. 1754

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЗОЛОТО, СРІБЛО купує і платить найвищі ціни Домбровський і Розважевський. Львів, Академічна 2. 6/78 4—7

ОДНА АБО ДВІ фронтові мебльовані кімнати — евентуально з уживанням кухні, лазнички — з услугою, виплатним льокаторам до винайму зараз Іжицький, Виспянського 31. 1737 3—?

САЛЬОН бароковий, креденс, стіл у добрім стані продам. Домінікянська, ч. 11, II. пов. к. 8. 1739 а 3—3

Українські господині вже знають, що порошки до печива з охорон. маркою кооп. „ПЛАСТ" перевищають своєю якістю всі краєві і заграничні вироби.
„Пласт" Львів, Городецька 95 тел. 26

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15	Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60	куплю, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10	„ „ 1/2	„ 250.—
„ на першій сторінці	„ 0·80	шукаючі праці	„ 0·07	„ „ 1/4	„ 130.—
		слова товстим друком подвійно.		„ „ 1/8	„ 70.-

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 163 (13.708). Львів, субота 23. червня 1934. Zapłacone opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голляндії, Бельгії 30 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

III. Краєвий Здвиг Українського Сокільства

30. червня, 1. і 2. липня. ЛЬВІВ. 30. червня, 1. і 2. липня.

Справа обсади Апостольської Адміністрації на Лемківщині.

З Варшави повідомляють нас, що справа створення Апостольської Адміністрації на Лемківщині і її обсади має бути вирішена вже в найближчому часі. На становище апостольського адміністратора форсують деякі впливові круги о. д-ра Мацюха Василя, тепер пароха в Горожанні Великій, пов. Рудки. Одночасно з цим потужно пістку, що сяніцький повіт буде прилучений до краківського воєвідства, а окружний суд у Сяноці буде скасований.

Нунцій Мармаджі кардиналом?

Як довідуємось, папський нунцій у Варшаві Мармаджі має бути небавком іменований кардиналом.

Ще про арештування у Львові.

„Вісті" з дня 21. червня ц. р. у неофіціозній частині подають ось що: „У четвер 14. червня ц. р. вранці поліція арештувала члена нашої редакційної колегії Ростислава Волошина. У неділю 17. червня ц. р. арештували директора нашої видавничої кооперативи Володамира Михайла Янова та адміністратора Павла Климa. Крім того поліція перевела ревізії в „Академічному Домі" при вул. Супінського й арештувала кількох студентів, інж. Мізанчука та інж. Раковського.

Арештування у станиславівському воєвідстві.

Півурядова „Газета Польска" з дня 21. червня ц. р. повідомляє, що поліція перевела в Коломиї чергові ревізії та арештування серед українців. Багато домівок націоналістичних українських груп запечатано. Крім того влада веде слідство за понищення телеграфічних дротів між Ямницею і Станиславовом. Справників арештовано, але їх прізвища держать в тайні. У Богородчанах невідомі справники повирвали жалібні хоругви після смерти міністра. За протидержавну акцію арештували у станиславівському воєвідстві біля 1 000 людей.

Шеф генерального штабу Франції в Льондоні.

Франція і В. Британія загарантують невтральність Бельгії та Голяндії.

ЛЬОНДОН, 21. 6. ПАТ. Вчора приїхав до Льондону ген. Веган, якого повитав шеф британського генерального штабу Манжомері. Кружляють поголоски, що метою подорожі ген. Вегана розглянути проект спільної декларації про невтральність Бельгії та Голяндії.

НАРАДИ ТРЬОХ МІНІСТРІВ У БУКАРЕШТІ.

ОФІЦІЙНИЙ КОМУНІКАТ.

БУКАРЕШТ, 21. 6. ПАТ. Румунська урядова агенція оголосила такий комунікат: „Трьох міністрів закордонних справ розглянули політичну ситуацію, яка окриває багато небезпечних моментів. Вони приковують увагу всіх тих урядів, що бажають вдержати мир. Міністри ствердили, що існують теж радісні моменти, які завдяки співпраці і спільному зусиллю допоможуть Европі побороти політичну кризу. До таких моментів зачислюють міністри зусилля Франції, В. Британії та Злучених Держав не допустити до розбиття розбройної конференції і видвигнути на перший плян проблему безпеки. Постійна рада Малої Антанти на своїх чотирьох сходинах від 18. до 20. червня ц. р. розглянула і рішила: 1) піддержати всіма силами організацію безпеки і підписати умови про безпеку: 2) довести до загальної розбройної конвенції між усіма державами; 3) співорацювати над господарським розвитком східної Европи з усіма зацікавленими державами. Зі заяв мадярського уряду виходить, що Мадярщина хоче сама виключити себе від співпраці; 4) спротивитися поворотові Габсбургів на престіл; 5) прийняти до відома налагодження дипльоматичних взаємин між СССР і Румунією та Чехословаччиною; 6) повитати з вдоволенням ратифікацію умови між балканськими державами; 7) затвердити рішення економічної ради держав Малої Антанти і переслати їх зацікавленим урядам; приняти всеамериканську умову не доводити до війни, що її завдяки урядові Аргентини підписано в Ріо де Жанейро 10. жовтня м. р.; 8) зійтися у вересні на наради в Женеві.

Перед стрічею премієра Думерґа і мін. Барту з Гітлєром.

Французька преса, обговорюючи візиту представника канцлера Гітлєра фон Рібентропа у Парижі, здогадується, що він пропонував безпосередні розмови між канцлером Гітлєром і мін. Барту та премієром Думергом. „Парі Міді" пише, що Рібентроп приїде до Парижа, після повороту мін. Барту з Букарешту і Білгороду. Рібентроп бажав стрінутися з мін. Барту ще перед його подорожю до Льондону

Цукорня
СТЕЦЬКОВА
Миколая 7.

Ні замки, ні сторож ні пес **не перешкодить злодіям вломитись у Ваше мешкання** і зрабувати Ваше майно, тому — обезпечіть його від крадежі з вломом у
Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер",
у Львові, вул. Руська ч. 20.
За обезпечення домашнього урядження на зол. 1000·— пересічна річна премія враз з додатками зол. 2·50 — 6·40, залежно від місцевости. — роду обезпечених предметів і їх приміщення.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. дарон бісти до пегшорядних кін. 5/73 70-?

Конспірація і провокація.

На маргінесі тернопільського процесу.

Нові два присуди смерти, нове марево двох шибениць і одно молоде людське життя запроторене до смерти за тюремні крати. Це живо подій з Токів — далекого надзбручанського села, що скінчилося суворим присудом на судовій салі в Тернополі з ночі 18. ц. м. Трагедія формально ще не скінчена і вона невдовзі знайде свій відгомін на касаційній розправі перед Найвищим Судом у Варшаві.

Одначе це справи не зміняє і не зміняться подій, що вже відбулися. А вони насувають деякі, незовсім веселі думки.

Самбірський процес з осені м. р. в справі убивства пок. посла Голувка ярким світлом громової блискавиці освітив частину нашого сучасного збірного життя, якого картини потрясли до глибини нашим громадянством. Відкрито тоді рака, що від ряду літ точить і розїдає молоді парости нашого національного організму. Громадянство побачило — не перший вправді раз — але по-перше у такій наглядній формі — безприкладний розклад, що обхопив був наше так зване підпілля. Побачило провокацію у формі і розмірах, про які ніхто навіть не думав, а які знані були хіба деяким одиницям, що ближче цікавилися історією довоєнного російського і польського революційного підпольного руху.

В салі розправ самбірського суду побачили ми провокацію в рядах членів УВО і то у самій її верхівці. Одним з найголовніших свого часу керманичів підпольної і терористичної акції в краю виявився довголітній провокатор Барановський, що тішився довгий час беззастережним довірям свого проводу.

В особі Барановського був небуденний наслідувач Азева і тим викликав заг. вражіння. А скільки соток маленьких, незамітних і невідомих криється по всім усюдам серед нашого житєво недосвідченого та легковірного дорослу, сьогодні годі сказати. Певне те, що число їх легіон, а жахливі цифри відкриють доперва в майбутності поліційні архіви і записки та спомини окремих функціонарів політ. поліції. Від світла історії вони не скриються і творитимуть документи сучасних, нам мало або і зовсім невідомих, подій, що мали вплив на формування волї й акцій, часто дуже некорисної і вельми шкідливої в часах, до яких відносяться.

Wyciąg z protokułu wspólnego posiedzenia niejawnego I Sąd okręgowy Wydział VI. I. karny we Lwowie w składzie S. O. T. Będaszawski jako przewodniczący, S. O. M. Dr. J. Loc-ser i dr. L. Dworzak jako glosujący, w sprawie konfiskaty Nr. 154 czasopisma p. t.: „Діло" z daty. Lwów, dnia 14 czerwca 1934, do Sygn. VI. I. Pr. 823/34 na posiedzeniu niejawnem w dniu 18 czerwca 1934 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanowiła: uznać za nieusprawiedliwioną dokonaną dnia 12 czerwca 1934. przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t.: „Діло" Nr. 154 z daty. Lwów, dnia 13 czerwca 1934, zawierającego: 1) w artykule p. t.: „Poklin Polahłym" w ustępie od słów: „Otynijszczyna" do słow: „materjałamy" znamiona występku z art. 170 k. k. i 127 k. k., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w §. 91 ust. druk. z dnia 17 grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863. t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu szerzenie fałszywych wiadomości o zachowaniu się organów policji w czasie panachidy na cmentarzu w Otynji w wojew. stanisławowskiem, oraz tendencyjne naświetlanie poszczególnych faktów w urzędowaniu organów P. P. jako nieuzasadnionych, które to wiadomości mogą wywołać niepokój publiczny. Według §§. 487, 489. 493 p. k. oraz §§ 16 57 ustawy prasowej jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący T. Będaszewski w. r. Protokulant K. Barszak w. r. Za zgodność Jasowicz et. sekretarz.

Наше підпілля взорується на російському, а ще більше польському підпільному революційному рухові, що йшов окремо від російського. Воно копіює буквально передовсім польське підпілля і його методи та тактику, головно ППС з початків її діяльности на території Конгресівки і з 1905 р. та слідуючих.

Si duo faciunt idem, non est idem — коли двох робить те саме, не виходить те саме. А що якраз максиму наше підпілля переочило. Ні відносини до війни в Конгресівці, ні настрій і взагалі психіка тодішнього польського громадянства чи його рішаючої більшости, ні врешті міжнародні обставини не є такі самі або хочби дуже подібні до наших сучасних настроїв, до нашої збірної психіки тут, у межах Польщі. Великі ріжниці витворила теж і світова війна та збройна боротьба у нас за власну державність. А і повоєнні міжнародні відносини інші як до війни.

Те все для нашого наймолодшого покоління майже зовсім не існує. Воно не брало участи у будові української держави перед кільканадцятьма роками, здебільша не знає зовсім причин її розвалу і думає її збудувати виключно жертвою власної крови чи життя чисто революційним шляхом, нехтуючи те все, що досі для Великої Справи зробили попередники, з яких багато ще сьогодні діяльні. На думку цього покоління не повсякденна муравлина праця, не збирання цією працею — не гучною, а навіть прикрою — та зберігання і безупинне збільшування моральних і матеріяльних цінностей і плянове фахове вишколювання молодих людей для приходу великих подій, а конспірація, підпілля, терористичний акт, бібулова пропаганда і неграмотні летючки заведуть нас напевно до здійснення заповітнього ідеалу нації.

Повстала страшна, пошестна психоза — на мою думку у своїх наслідках дуже шкідлива — бажання принести себе в жертву одиноспасенній революційній ідеї. Розкиненням летючок навіть у справах буденного організаційного значіння з ріжними фразами і вигуками, що ніколи не шкодять противникові, а нам все, що розвалюють наші організації і товариства, які влада негайно закриває, час до часу якимсь відорваним терористичним актом, думає підпілля заступити те, що вимагає довгого фахового приготування і знання, багато енергії та бездонної жертвенної повсякденної праці і великої розваги. Ця заразлива психоза творить легко революційну романтику, для якої недосвідчена молодь без надуми приносить жертви із себе. У романтичному захопленні ця жертва зовсім не лекша від жертви, якої вимагає повсякденна т. зв. органічна національна праця.

І ця ріжниця між психічним наставленням старшого громадянства, свідомого своїх обовязків і відповідальности і психікою частини молоді є одною з головних причин непотрібної і дійсно мало зрозумілої боротьби між старими і молодими. Очевидно причиною огірчення молодого покоління є й інші обставини політичного і господарського характеру, наше положення в Польщі, господарська скрута, безробіття та інші. Однак з усього найбільше таки лякає мене те, що частина нашої молоді вважає підпілля за одиноку певну дорогу, яка на її думку доведе нас до цілковитої побіди. Словом, конспіраційна тактика, її методи і засоби мають бути у сучасному універсальним лікарством на всі наші болі і недуги.

Купелеві плащі 8·50 Матеріял на купелеві плащі 140 шир. зол. 4·50 та купел. ручники у великім виборі „БЛАВАТНИЙ БАЗАР", Я. ГАНЦЕЛЬМАН, Львів, Боїмів ч. 12.

На жаль, частина нашої молоді повірила в конспірацію з усіми її причандалами як в одиноко доцільну національно-політичну акцію. Стала вона мячем у руках тих, що укриті в підпіллі є невідомі загалові громадянства і яких не можна притягнути до прилюдної відповідальности. Конспірація — підпілля хоче мати вплив на хід подій у нашому прилюдному організаційному національному житті і з підземелля ним диригувати. І тут конспірація перестає нею бути. До широкої акції треба багато людей, а масового руху у підпіллі чейже укрити не можна. Про конспірацію довідуються заздалегідь ті, проти яких вона вимірена. У першу чергу знають про неї поліційні органи і своєчасно ліквідують членів підпілля.

І тоді падуть жертви, що їх дає хвилеве революційне захоплення. Наповнюються тюрми, феруються судові присуди на довголітню вязницю, а то і на кару смерти. Жертви охружається німбом національного геройства. Ореол мученництва потягає нових кандидатів на дальші жертви підпільної роботи і нездорова та дуже для нас шкідлива психоза поширюється ще більше. Частина молоді, між якою є дуже цінні одиниці, гине без потреби і без дійсної користи для здійснення наших заповітних змагань, а деякі передчасно зійшли навіть в могилу. І це діється в часі коли відчувається брак вишколених солідних працівників на багатьох царинах нашої розлогої, щойно на пів управленої національної ниви. З одної сторони ентузіязм, фантазія, революційна романтика — з другої нехіть до так званої чорної органічної праці та її легковаження, є ознаками збірної духової недуги частини нашого молодого покоління в границях Польщі.

Конспірація, що при своїй масі, що доходить і до дітей, давно у нас не є конспірацією і революційна романтика при молодечій легкодушности та життєвому недосвідченні несе найстрашнішу отрую — моральний розвал молодих душ — конфіденціональну службу в поліції і провокацію. А це сумне явище не таке знова рідке. Як оборонець у численних політичних процесах нашої молоді у ріжних судах Галичини, Волині і Холмщини мав я нагоду нераз переконатися зі судових актів і на судовій розправі як далеко зайшла вже в ряди нашого підпілля страшна зараза поліційної конфіденції, а навіть провокації. У практиці тяжко нераз розріжнити, хто властиво кермував акцією — конфідент, або провокатор чи дійсний провід підпілля. Визначний провокатор студент Барановський зі самбірського процесу чи малий конфідент сільський кравець Петро Флінта з тернопільського процесу та чимало подібних з інших процесів повинні бути наукою, що шлях до нашої перемоги не веде через закрите підпілля!

У часі славянського студентського конгресу в Празі в 1908 р. мав я нагоду говорити кілька разів з теперішнім президентом Чехословаччини і її творцем — проф. Т. Г. Масариком про українські справи. Він знав їх доволі добре і у розмові підніс як нашу відемну рису — за велику нашу політичну романтику при великій дозі політичного реалізму. Ті його слова сповнюються у нашій сучасній дійсності на нашій власній шкірі.

Недавно була в „Ділі" (ч. 158 з 18. ц. м.) стаття проф. О. І. Бочковського з Праги „Героїзм праці і життя", написаної з приводу книги Т. Г. Масарика „Як працювати", що в 1930 вийшла в Празі в українському перекладі. Варта, щоби наша молодь прочитала цю статтю, а ще більше саму згадану книгу презид. Масарика. Там вона пізнає, що шлях до тріского розвою нації — і то поневоленої нації — і здійснення її заповітних змагань не йде через романтику — хвилевий героїзм, хочби ціною довголітньої вязниці або і смерти, тільки через щоденну чорну муравлину працю найчастіше без ніякого розголосу і ореолу, з метою своєю скромною лептою причинитися до здійснення заповіту нації. Тут лежить справдішній героїзм і таких нам треба героїв, а не тих, що кидають летючки зза плота і легко та дешево через засуд стають героями в очах декого з нашої публики.

У нас ще не обчислено, скільки шкоди понесли ми у своїй національній скарбниці через конспірацію і її рідні діти — поліційну конфіденцію і провокацію. А шкоди ці без сумніву величезні. Досі може вже й тисячі розвязаних товариств і організацій, конечних до нашого правильного розвитку, спараліжування національного життя, репресії і тюремна решітка, моральний розвал у молодих душах — оце сирий білянс нашого підпілля.

На жаль, наше громадянство замало реагує на виступи підпілля. Вправді поодинокі дівчі писали про це на сторінках нашої преси, як Вас. Мудрий, Вол. Целевич, Іван Кедрин, Вол. Кузьмович у „Меті", д-р Осип Назарук в „Новій Зорі" та ще дехто. Було і посланіє митроп. Шептицького до молоді. Та те все не вистарчає. Треба, щоби всі свідомі відповідальности громадяни все і всюди систематично поборювали наше підпілля і розкривали молоді очі на його погубність для нашої нації і для самої молоді. Тільки збірним доцільним зусиллям відвернемо від себе нову катастрофу.

Д-р Степан Баран.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 23. ЧЕРВНЯ 1934.

о. Д-Р Г. КОСТЕЛЬНИК. 9)

Мойсей Вернигора —

український Валаам.

„Досліана реляція старости Суходольського:

„В році 1767 **Мойсей Вернигора,** родом зі села **Дмитрівки,** що лежить за Дніпром, убивши рідного брата й побивши матір та покинувши жінку, пішов до польського краю до села **Македон,** що належить до канівського староства, а тут передсказував людям, що вкоротці повстане гайдамаччина в Польщі та що вже в цілій Росії на це змовляються, до чого також його брат хотів належати, що багато людей у часі тої гайдамаччини згине, але добра людина в це не повинна мішатися, бо той нагальний пожар, хоч і повстане, буде причиною проливу крови й великого знищення, всетаки буде усмирений. Провідників із багатьома злочинцями виловлять і стратять, а той край буде мати гетьманщину, як... бажати будуть, одначе залишиться під владою... кільканадцять років, або дещо більше. В місті Каневі буде великий зїзд... а в тому-то часі для поляків вирінуть смутки.

Коли гайдамаччина дійсно зачалася й ці передсказання між народом усюди поширилися, гайдамаки старалися схопити Вернигору, але ні в Македоні, ані ніде не могли його знайти, навіть македонівці до того... склонити не могли. Вернигора втік і сховався в Корсуні на острові, довкола облитому рікою Рось, де в тому часі мешкали самі мельники. Уманське староство належить до Росії... Вельможного Суходольського, сам мешкаючи в Корсуні, був у нього на острові".

Як видно, проф. Семірадський за багато приписав цьому документові, коли назвав його „**власноручною** реляцією старости Корсуня І. М. П. Суходольського". Список згадує Суходольського в третій особі й ще з титулом, отже цього не міг писати сам староста Суходольський. Це може бути тільки відпис з оригінального письма Суходольського — тай це годі ствердити. Напевно, це один з таких списків, які бачив кс. Е. Ізопольський. А зміст цього списку Собанських щодо історичних даних про Вернигору майже вповні годиться з тим, що про Вернигору писали Чайковський, Гощинський, що було видруковане в „Патріоті" та що опублікував проф. Кляйнер.[1]) Але список Собанських історично **найчистіший:** він не втягає Вернигори ні в яку політику і не робить з нього ані приятеля шляхти, ані агента барської конфедерації, тільки описує його як віщуна.

Очевидно Вернигора не міг ожидати від Польщі ніякої помочі для України, коли передсказував Польщі загибіль.

В реляції „Патріота" написане, що Вернигора, коли „пророкував", „у таких хвилинах попадав звичайно в **магнетичний сон**". Це вже без сумніву пояснення Леленеля в дусі месмеризму (Месмер, 1733—1815). Староста Суходольський цілком певно ще не мав таких понять, тому, крім канцелярійних „генералій", не записав нам буквально ні одної риси, котрою схарактеризував би психічну техніку ясновидючости Вернигори: чи він попадав у транс, яким способом, яким стилем тоді говорив, чи являлися йому духи.

Старинний Валаам удостоївся в біблії без порівнання кращої, вірнішої сильветки!

Можемо здогадуватися, як це вже Гощинський здогадувався, що Вернигора вбив свого брата й побив свою матір саме в своєму екстатичному шалі. Брат приставав до гайдамаків, а Мойсей у своїх видіннях бачив сумний кінець гайдамаччини; отже мусіло між ними з того приводу приходити до сварки і навіть бійки. І коли був в екстазі, міг Мойсей убити брата та побити матір, що захищала брата. Можливо, що це було щойно в початках його ясновидючости.

Ми вже на одному місці сказали, що простим людям здається, начеб передсказувати будучність могли тільки святі люди, або ті, що запродали свою душу чортові. Так і „Патріот" написав про Вернигору: „Він вів таке праведне життя, що... нарід з далеких сторін приходив до нього".

В дійсности ясновидючість не є звязана зі святістю. Це спеціяльний духовий стан, спеціяльне наставлення чи „накручення" душі (беремо образ з радія). Російський Распутин також мав дар ясновидючости, а був просто казковий розпусник. У деяких ясновидючість проявляється щойно по перебутій тяжчій недузі (так у Преси Neumann та в Распутина).

(Далі буде.)

[1]) Цит. Т. Корзуба, також. стор. 43.

Міжнародні хліборобські дні в Будапешті.

(Власна кореспонденція з Будапешту.)

Будапешт, 17. червня 1934.

V

В останніх двох днях радили усі секції конгресу.

На **секції І-ій** (аграрна політика й економіка сіл. господарства), про якої першу частину засідання ми вже повідомляли, референтував німець **Маєр** про вплив механізації сільського господарства на соціяльне і господарське положення села, а **Пехи** (Будапешт) про наладнання міжнароднього ринку живини. Над першим рефератом вивязалася дуже жива дискусія між представниками середніх і дрібних хліборобів, — а поміщиками, яка виказала, як важко є звести разом інтереси цих двох груп посідачів землі. Над рефератом про ринки живини зродилося питання для нас чималої ваги, а саме, що держави-імпортери зловживають ветеринарні приписи для того, щоби не пустити на свої ринки живини навіть у такій мірі, як зобовязалися до цього окремими договорами. До цієї справи зголошено резолюції, що заступають інтереси держав-експортерів живини, які секція приняла.

Секція ІІ-га (сільсько господарська освіта і громадська агрономія) вислухала рефератів проф. **Ебера** (Будапешт), проф. **Седльмайра** (Відень) та проф. **Тассінарі** (Рим) про завдання с. г. шкільництва ріжних ступенів до високого включно та про підготовку кермаличів сільських хліборобських організацій. Зрозуміло, що ця тема дала причину до широкої дискусії, якої продовженням можна уважати відбуте в дні 16. червня ц. р. річне засідання **Міжнароднього Бюра Хліборобської Освіти**, яке звернуло на себе увагу найкращих діячів с.-госп. освіти багатьох держав. Резолюції ІІ-ої Секції є саме вступом до резолюцій засідання Бюра, які ідуть в тому напрямку, щоби розбудувати в поодиноких краях окремі комітети та бюра для с. госп. освіти, які співпрацювалиб через цю міжнародню освітню організацію зі собою. Відносний реферат на засіданні Бюра виголосив відомий чеський освітний діяч **д-р Е. Райх.** На цьому річному засіданні Міжн. Бюра Хліборобської Освіти прийнято теж низку постанов про рівноуправнення титулу інжинірa-агронома в ріжних краях та про охорону агрономічних академічних ступенів і титулів.

На засіданні **ІІІ-ої Секції** (с. господарська кооперація) предложив австріець **Бухінґер** реферат про завдання та організацію міжнародньої статистики сіл.-госп. кооперації, який закінчився приняттям проекту референта з тим, що 10. вересня ц. р. відбудеться в Празі для устійнення детайлів проекту ще окреме засідання вибраного Секцією комітету. Цей обширний проект буде мусіти зацікавити також наші кооперативні установи, а тому він для нас безпосередньо теж важний. Другий, для нас дуже важний реферат виголосив на цій комісії фінляндський міністр хліборобства **Ютіля** про організацію обороту молоком та збуту молочних продуктів. Висновки референта йшли в тому напрямку, щоби розбудовувати кооперативний збут молока і його перетворів, як найбільше відповідну і найбільше раціональну форму цього збуту. Окремо поставив внесок французький делегат **Ашар,** щоби створити постійний комітет молочарських кооперативних централь усіх країв, який змагав би до того, щоби переводити в діло справу порозуміння, для збуту молочних продуктів, що сьогодні для країв-експортерів масла і сирів (і для нас!) є величезної ваги. Цей внесок принято. При цім треба відмітити, що справа наладнання експорту молочних продуктів, а головно масла, була докладно обговорена на останньому Міжнародньому Конгресі в Римі (травень 1934) і дискусія над рефератом Ютілі була властиво фактичним закінченням тез висунених на згаданому конгресі. На жаль у тому конгресі ми участи не брали, тому справи висунені сьогодні були для нас цілком новими.

Чергові чотири секції: **IV-а** (рослинна продукція), **V-а** (виноградарство), **VI-а** (тваринна продукція) і **VII-а** (хліборобський промисл) обговорили богатий матеріял з нових досягнень господарської техніки, який цікавий передовсім для наших фахівців, закінчили свої наради низкою резолюцій, у яких пробивається теж гадка ощадної продукції, обмеження продукції (виноградарство, тваринництво) та жура за збут.

Дуже цікаві наради **VIII-ої секції** (жінка і село) стягнули не тільки представниць жіночих хліборобських організацій, але також кермаличів господарських загальних організацій. Поза обширними рефератами, на теми у нас майже необроблені (хіба що в поверховних популярних статтях), які повинніб зацікавити наше зорганізоване жіноцтво, переведено при цій нагоді змагання за титул **найкращої господині світу.** До змагань станули жінки з кількинадцяти держав. Покищо вчора признало журі титул найкращої господині в межах їх держав одній мадярці, одній швайцарці, одній румунці, одній бельгійці та одній італійці. Зпоміж них буде при закінченні конгресу признана одна найкращою господинею світу. Уладженням цього конкурсу занялися жіночі хліборобські організації через господинські школи у своїх краях. Конкурс був усім доступний і зводився до предложення виконаних змагункою ручних робіт та переведення у себе в краю та тут на місці домашньо-господарських праць. Цей конкурс покінчився вчора великим жіночим святом у тутешній господинській школі при великій участи передовсім дітвори (велике виховне значіння!) і високих достойників усіх держав. Конкурс відбувався під протекторатом дружини регента п. Горті.

Кожний день приносить тут багато цікавого поза звичайними нарадами конгресу. Вчора прибула офіційна прогулька німецьких журналістів (20 осіб), щоби взяти теж участь у закінченні конгресу. Чимале вражіння і коментарі викликало вбивство мін. Пераціжого. Заповіджене приняття для членів конгресу у польському посольстві, призначене на вчора вечором — відкликано. Завдяки натякам деякої австрійської преси про здогадних убийників, годі обтрястися від запитів, передовсім тих, що ходять і мишкують за сензацією. Але на те і є журналісти, щоби найти навіть єдиного українця серед тисячі делегатів — коли він потрібний. Про інші і дальші справи — черговим разом

Інж. д-р Евген Храплівий.

Криваві вуличні бої у Ліоні.

У Ліоні дійшло у вівторок 19. червня ц. р. до кривавих вуличних боїв між комуністами і поліцією. Комуністи збудували барикади та стріляли поліцію з дахів будинків. Барикади злобула поліція при допомозі жандармерії. Комуністи вівозили своїх ранених вантажними автами, щоби не попасти в руки поліції. Щойно вад ранком у середу вдалося поліції привернути лад і спокій у місті. Офіційний комунікат повідомляє, що 15 демонстрантів і трьох поліцаїв важко ранили.

МІН. БАРТУ В БУКАРЕШТІ.

БУКАРЕШТ, 21. 6. ПАТ. До Букарешту приїхав міп. Барту, якого повитали міністри закордонних справ держав М. Антанти, а саме: Тітулєску, Бенеш і Єфтич, всі члени румунського уряду, дипльоматичний корпус та біля 20 тисячна юрба народу. Мін. Барту згадав про приязнь між Францією та Румунією. Заявив, що Франція не думає зміняти співпраці на тяжку опіку. Французька політика змагає до господарської відбудови наддунайських держав. Не зважаючи на деякі труднощі зіп Праги аж до Анкари зарисовується ясний шлях порозуміння та гарантії миру в східній частині Европи.

Як не можете спокійно спати — то підпишіть позичку Рідній Школі на суму 25 зол.

За один шкільний фронт.

До чого дійшла конференція власників українських приватних шкіл.

Вже перед шкільною реформою давалася відчувати потреба одного українського шкільного фронту, а його недостача наносила і нанесла нам чималі шкоди. Після шкільної реформи з 11. березня 1932 р. справа ця стала нестерпно пекуча. Недостача одного українського шкільного фронту відбивається шкідливо й на українському прилюдному, особливож на українському приватному шкільництві, яке найшлося в куди тяжчому положенні, як це було перед реформою.

Ідучи за голосом нашого громадянства, скликала Головна Управа „Рідної Школи" конференцію власників шкіл до Львова на день 6. червня ц. р. Явилися представники шкільних установ „Р. Ш.", шкіл СС. Василіянок зі Львова, Яворова і Станиславова (не було тільки з Дрогобича!) та малої семинарії Митрополичого Ординаріяту у Львові.

Нарадам проводив голова „Рідної Школи" проф. Іван Галущинський. Змістовні реферати виголосили інспектор „Р. Ш." В. Кузьмович і референт д-р М. Терлецький. Перший мотивував необхідність взаїмного порозуміння й одного шкільного фронту зі становища шкільної політики, другий виступив з конкретними внесками доцільного розподілу українських приватних шкіл відповідно до сучасних можливостей і потреб українського народу. Д-р М. Терлецький радив не ставити справи рубом, але обі сторони мусять піти на взаїмні уступки й найти спільну мову. Якщо прийшлоб до тої „спільної мови", то справу сітки наших приватних шкіл можна би поладнати ось-так:

В Яворові „Рідна Школа" має коедукаційну гімназію, прегарний власний будинок і всі дані до найкращого розвою. Одначе, щоби уможливити тамошнім СС. Василіянкам вести їхню гімназію, „Рідна Школа" могла би передати гімназій СС. Василіянок всі дівчата і таким чином скріпити ту гімназію. Рівнож професори „Р. Ш." могли би вчити також в гімназії СС. Василіянок. У Станиславові істнує добре вивінована повна дівоча гімназія „Рідної Школи". Натомість СС. Василіянки на місце постепенно ліквідованої учит. семинарії моглиб завести захоронкарську семинарію, яка має найкращу будучність. У Дрогобичі коедукаційна гімназія „Рідної Школи" стоїть дуже сильно і там на місце постепенно ліквідованої учительської семинарії моглиб СС. Василіянки завести якусь фахову школу для дівчат середнього типу. Таким чином обі школи не конкурувалиб, але корисно взаїмно себе доповнювали. Абсольвентки середніх фахових шкіл мають також змогу продовжувати вищі студії зарівно з абсольвентками гімназій. Щодо Львова, то розподіл шкіл відбудеться на підставі окремого порозуміння.

Як загальний, так і подрібний реферат викликав оживлену дискусію, в якій одноду шно признано стійність виводам п. інсп. В. Кузьмовича. Щодо подрібного розподілу рідношкільних і василіянських шкіл єдине було загальне примирююче становище і велика взаїмна виро зумілість. Одначе до остаточного вирішення цих дуже важних і пильних справ не прийшло не з тої причини, що не можна було остаточно зговоритись, тільки тому, що у справах шкіл СС. Василіянок приняті заступники не мали мандату ані права складати обовязуючих заяв.

Перейшла одноду шно резолюція такого змісту:

Шкільна анкета власників українських приватних шкіл, що відбулася дня 6. червня 1934 р., висказує побажання, щоби Головна Управа „Рідної Школи" дала почин завести постійний контакт з усіми представниками власників українських приватних шкіл з метою розбудови та співпраці на полі українського приватного шкільництва".

Таким чином почин до взаїмного порозуміння вже є. Найважніше, що з обох сторін видно добру волю і до порозуміння є вже психічний настрій. Головна Управа „Р. Ш." не заспить цієї преважної справи, буде стояти в контакті з усіми компетентними чинниками, які мають рішаючий голос у справі шкіл СС. Василіянок і доложить усіх зусиль, щоби створити необхідний наш один шкільний фронт.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 110—180 Телефон 25-55.

Село на Радянській Україні.

З ВРАЖІНЬ ОЧЕВИДЦЯ.

VIII.

Як винищують українське жіноцтво. — Радгоспи. — Експерименти, що коштують мільони.

Дехто думав би, що фізичне винищення української нації почалось аж тоді, як большевики зробили штучний голод і завели масові розстріли. На мою думку ця пекольно-діявольська справа велась уже від приходу большевиків ріжними способами. Між іншим: по приході большевиків відкрили в Україні безліч шпиталів та амбулаторій.

Якжеж лікували і кого?

У таких шпиталях погано устатковання можна було бачити переважно жінок; всі вони хворі на жіночі хвороби від наслідків абортів. Аборти дозволені законом і є одним із доходів сільського буджету. До абортів медичний персонал заохочує, мовляв, тобі не можна родити, бо твоє серце слабе, другій каже: твої нерви слабі, а третій: ти родиш каліку. Жінки йдуть на операційний стіл не підозріваючи політики.

Я працював при аптиці на селі і з тою справою добре знайомий. За неохайність, бруд і санітарну неграмотність можна би цілу книжку написати. Не поміч, а розсадник хвороб.

Радгоспи, тобто великі державні фільварки, обєднані в зернотрести. Вони ріжняться від колгоспів тим, що мають свою дирекцію, свій раманент від плуга до трактора і комбайна. Плани робить трест. Робоча сила наймана, здебільшого там арештанти та засуджені на примусову працю. Через погане харчування, робітники втікають і завше як підходить робота, то радгоспи залишаються без робітників.

Але большевики дають собі раду. Висилають на села виїздні судові сесії, сільради арештовують під закидом якоїсь прозини ніючому невинних людей, тут їх судять на рік чи на два і під конвоєм гонять просто до радгоспів; ті трохи поробляють і знову втікають. Так, що в радгоспах як не всі, а 70 проц. робітників це арештанти. Один інспектор зернотресту говорив мені, що кожний пуд пшениці коштує радгосп не менше 10 карб. В той час, коли держава планть 1 карб. за 1 пуд.

В декотрих радгоспах часто збіжжя залишається зимувати на пни.

Крім зернових є ще „скотоводні", „свиноводні", „вівцеводні" та „коневодні" радгоспи. Один свиноводний радгосп знаю добре. Великий фільварок кільканацять тисяч гектарів землі. Привезли з Англії маток, кнурів і англійця спеца. Почали розводити молодняк; бісквітами, молоком, рижом молодняк кормили. Кільканацять ветеринарів день і ніч дижурили, вели лабораторійну роботу, а свині здихають та здихають, мільони потрачено, вкінці прийшлось зліквідувати свиноводний радгосп „Артаташ".

Вівцеводний радгосп в Аскані Новій. Велитенська економія до революції належала німцеві Фальцфайнові. Вона межує саме з чорною долиною відомою нам з нашої історії, де Сірко ділив визволених з татарської неволі козаків, одних ліворуч, других праворуч. Асканія Нова неначе оаза серед просторих безводних і бездеревних степів. Зелені сади-парки, ставки (штучні і природні), луги, пасовиська, котрі ще ніколи не бачили плуга. Фальцфайн заложив був акліматизаційний зоопарк. Привезені з далеких тропічних країв ріжні звірі, як лями, кангури, зебри, гну, дики, буйволи, бізони, дикі коні, зубри, олені, африканські та австралійські струсі і ін. звірі та птиці ходили по широких природних пасовиськах. Вели наукову роботу перехрещування. Большевики зуміли своєю бездарною господаркою знищити те, що ще лишилось із майна Фальцфайна і що не зїла революція. Що року привозять з Англії нові вівці на годівлю, вони здихають, погано акліматизуються. Готові акліматизовані отари вигубили, а інших не всилі розвести. Так іде з вівцями і зі свиньми, не ліпше діло зі скотом та кіньми в їх радгоспах.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСЬКИЙ** вул. Боїмів ч. 4.

СХІДНЄ ЛЬОКАРНО.

ФРАНЦІЯ ПРИЗНАЄ РІВНОПРАВНІСТЬ НІМЕЧЧИНІ.

З Парижа повідомляють, що французький уряд доручив своєму амбасадорові у Варшаві Лярошеві зєднати Польщу для своєї концепції східнього Льокарна. Франція намагається довести до цілої низки умов взаїмної допомоги між СССР, Естонією, Латвією, Литвою, Польщею і Німеччиною. З тією самою концепцією виступить французький уряд у Берліні. Кружляють поголоски, що мін. Барту в розмові з представником канцлера Гітлера фон Рібентропом погодився признати Німеччині рівноправність під умовиною приступлення до низки умов безпеки у Східній Европі. Східне Льокарно було би доповненням умов в Льокарно та умови в Атенах, яку підписали Греція, Югославія і Туреччина. Після підписання цілої низки умов у Східній Европі і нової гарантії непорушности нинішних кордонів в Европі французький уряд бажав би довести тоді до зменшення зброєнь. Коли ці заходи не увінчаються успіхом Франція спіратиме свою політику на союзі з СССР.

KATOL ВБИВАЄ КОМАХИ НАСІКОМИ
1/46 Японський 17—20

Направляймо гріхи століть!

V.

Що могли тоді „православні" протиставити єзуїтам? Дяківки?!.. Наслідки: Можні роди і з культурою і без глибшої культури й характеру по кинули рідний табор. Такий уже буває закон, що не лиш культура, але й її полір, краща „етикетка" — потягають за собою тих, які не мають свого власного хребта. Українська шляхта скоро забула свої „звичаї й обичаї". Старі можні роди: князі Слуцькі, Пронські, Пузини, Вишневецькі, Ходкевичі, Паци, Сапіги, Глібовичі, Дорогостайські, Воловичі, Гулевичі, Сенюти, Немиричі, пізніше Острожські, Огінські, Четвертинські й багато-багато дрібної шляхти — все це розтеклося, як той намул з леґенди про Сатаваїла, що хотів добути з нутрів „землю" — не в імя Його, але в імя своє. За родами пішли величезні маєтки, що в тяжкій годині могли були нераз стати українському народові у пригоді.

Хто ще стояв за „благочестям", бажав ратувати культуру й віру свою, мусів проти зброї шукати зброї, а не звичайного кола. Це приневолило творити власні „колегії", „академії" на взір єзуїтських. Приймилася форма та змісту було мало, як зрештою і в єзуїтів, що внесли менше науки, але зате більше нетолеранції, фуми, блеску, гордощів і ненависти. Алеж коли дух школи на заході змінявся, а з ним метода й виховання, коли розгорталося в них життя від все наростаючих наук, фільософії — ми застрягли в полеміці, мертвій схоластиці майже до кінця XVIII. ст. Коли на заході рідна мова запанувала на всіх ділянках культурного розвою, ми жили „духовними мечами", „трубами словес про-

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 23. ЧЕРВНЯ 1934.

Д-Р СТ. ЛЮДКЕВИЧ. 2)

Михайло Вербицький

та українська суспільність.

(Реферат, прочитаний на святочній академії в Яворові).

(Докінчення.)

Правда безсперечна, що талант Вербицького на парохії у Млинах не міг розвинутись як слід та мусів марнуватись. Але цей його талант був такий дужий та всесторонній, що і в найбільш некорисних наших умовинах виривався на світ до лету та находив собі як-так дорогу та спосіб висловити себе й без хитрої технічної рутини.

У кожнім сливе його творі, у кожнім мотиві ми чуємо божу іскру, львині пазурі та знамя правдивого, щирого вітхнення, а часто й ґеніяльної інспірації.

Але значіння Вербицького у розвою нашої національної культури в Галичині є ще далеко більше: Вербицький для нас є не тільки музиком, але також *символом нашого національного відродження в Галичині*. Він, як всякий справді великий, творчий талант, став найкращим виразником наших національних змагань і думок у 40—70 роках 19. століття: вийшовши трохи із москвофільської сфери, він ураз із своїм народом перебув усю еволюцію тих років, як це видно із текстів його пісень: від рутенської мряковинної поезії Гушалевичів, Наумовичів, Дідицьких, — він прямував духом на тихі зорі, на ясні води, — до чимраз яснішого національного світогляду, до поезій Шашкевича, Федьковича, врешті до „Заповіту" Шевченка. Завершенням та останнім словом цього процесу була його музика до *нашого національного гимну* „Ще не вмерла", який і головно завдяки його музиці, що плила з відра душі народу, поширився і запанував на довгі роки по обох боках Збруча і досі держить себе побіч Франкового, змістом глибшого, але слабшого музикою „Не пора".

Творення національних гимнів — це справа дуже цікава, але й дуже складна. „Національні гимни не творяться композиторами, а родяться у щасливий момент, у слушний час дієвої конечности із консолідації всіх духових сил нації".

Дуже цікаво булоб нам знати і прослідити, як зложився і поширився наш національний гимн „Ще не вмерла Україна", хто підсунув Вербицькому текст Чубинського і як повстала у Вербицького думка підложити до нього музику. Та це покищо закрите перед нами заслоною. Але сам факт, що не кому іншому, а саме Вербицькому із його москвофільським минулим було суджено і вдалося здійснити тодішній народній ідеал, потрапити в чистий та щирий тон народньої душі, вказує ясно на ту велику силу й експанзію його музичного таланту та на його значіння як нашого музичного барда.

Цей один момент і вистане вповні на те, щоби повалити всі теорії та толки про те, будьто би Вербицький був „мало народній" композитор.

Проблема нашого національного гимну переходила в останніх десятках літ цікаву історію, про яку ще мушу тут згадати.

У вояних роках, коли Україна здобула на часочок крихту незалежности, на Великій Україні та у нас у Галичині очинився раптовно шум у справі створення національного гимну. Скрізь почались розмови про те, що наші дотеперішні гимни „Ще не вмерла" і „Не пора" вже не актуальні, не відповідають нашим національним ідеалам, що пора їх замінити новими. І мов на даний знак почали поети і музики складати нові гимни: почались перерібки тексту „Ще не вмерла" (на „Вже воскресла") і пізні наслідування чужих національних гимнів. Але ніодин а тих гимнів не пустив коріння в масах народу і всі вони поволі пропали, а з ними разом пропала й наша воєнна розправа...

І ми знову лишилися здані на два передвоєнні наші гимни і ми мусимо далі за гріхи батьків каратися, співаючи їх та вижидаючи нового.

Отся історія із нашими гимнами має для мене деяке символічне значіння і для наших культурно-музичних відносин. Вона нагадується мені, коли почую, як дехто з наших музичних „модерністів" голосить урбі ет орбі, що культ для Вербицького та нашої старої музики не має у нас уже ніякого змислу, що наша новітня музика пішла вже так високо й далеко, що Вербицький їй уже вічого дати не в силі. Не булоб гіршої помилки, як ця, колиб ми у ці зрадливі теореми стали вірити. Вербицький і наші старі композитори, хоча й не мали відповідних технічних засобів компонування, знали, чого хочуть і писали так, як почували, кровю свого серця.

Ми сьогодні маємо всі технічні засоби компонування, але часто не знаємо, чого хочемо і жахаємося нераз так писати, як почуваємо, тому, що мода каже інакше, тому, що так, якби хотілося, „не випадає" писати. І в тім наша слабість супроти їх сили. І тому треба нам трохи присмирити високопарні гасла духової порожнечі та заступити їх чимсь солідніщим.

Може бути, що це нинішне свято, продиктоване гарячим, хоча може й недосвідним порівом студентської молоді, дасть товчок до глибшого культу та розуміння гарного минулого у нашій музичній культурі. І може дасть товчок до сконсолідування сил нації у минулім і майбутнім, а з тої консолідації наших національних сил може таки зродиться наш новий національний гимн, гідний заступити давні гимни Вербицького, — на який ми даремне чекали в часі нашої недавньої визвольної війни і якого таки не діждалися донині.

повідних" і лише з тяжким трудом видобувалося коли-не-коли рідне слово наверх у різдвяній чи великодній вірші, інтермедії, думі або в народній пісні. Старшина книжна мова не дала нам здвигнути школи з рідною мовою. „Церковна мова", „книжна мова", „канцелярійна" і як ще хочете, не була мова тих, що мали до діла з „письмом" і взагалі з „грамотністю". Додаймо до цього жорстокі „субітки", а вкінці нову плягутність наук реальних, то чи буде дивно, що молоді покоління росли „від землі просто до неба" — як попало? А далі зпід ринви на дощ. Від церковщини й візантійщини під впливи чужонаціональних шкіл, де нашою мовою ніхто не журився. Чиж зрештою воно дивно, коли ми самі не журилися, коли наші „можні" воліли шляхетство та дворянство, коли таке „виховання" натворило людей з „цивковими ґудзиками", ренегатів, коли за виховання ввійшла пошана для чужого й погорда до мужика, до його мови — до всього рідного? Як могли ми взагалі так жити?!..

VI.

Не дивуймося, що тяжко було що-небудь зробити Дорошенкові й Мазепі, не дивуймося, що в нас розпаношились доноси, зрада, христопродавство. Пів тисячоліття не чули ми в школі своєї рідної мови, не мали дбайливих учителів, теоретиків, опікунів, що розроблювали плани, стратегію національного виховання. Перші почини шкільних зайнять заскоруали у нас в монастирях, пізніше вище шкільництво не збудувалося на основах рідної мови і це було найбільшим і найгіршим лихом, яке довело нас до того стану, що рідною мовою й історією ми погордили, ми їх зневажили й не допустили до „святая святих". І це пімстилося на цілих поколіннях, бо не засмакували вони солодощів рідного слова, не всмоктали в душу з мовою любови до рідного, не могли дійти до світогляду: „хто ми, чиї діти"? — Аж треба було Шевченка!

Коли на заході писалися найкращі твори у рідній мові, коли вже зявилася преса поприкнижку, ті нації могли бути спокійні — бо мали вже вихованого консумента. Почуття приналежности до нації, службу їй ідеалам брала дитина повними жменями у свою душу зі школи, з книжки, з преси. І так творилися характери.

Нам дала „школа" від найранших початків мову Октоїхів, Псалтирів і Требників, а пізніше, під чужими руками, мову „інститутів", „пансіонів" та „училищ", з яких виходили Шестірні, Попенки, Ребусинські, або в найкращому випадку такі типи „провідників" народу і його вчителів, як Нечуїв: Дашкович, що займався збиранням української народньої пісні, а не знав сам, до якої нації він належить... Чиж міг він краще виховати свою власну дитину? Ні! Його Ольга вчиться у старої дівулі з французького бруку „кращих манір". Вона — рідна сестра Масі й Антона Люборацьких. Вся оця „золота молодь" виходить чорно безідейна, без краплинки любови до рідного слова, до власної рідні й рідного краю. Це прототипи всіх тих малоросів, лядьків, канцеляристів, що помагали „москалеві господарювати та з матері позатягу сорочку здіймати". Це та отаманія, що тягнеться тяжкою зморою в історії України. Вона зросла під чужим, чорним небом, на рідній землі виростала — й ніколи про неї не чувала... бо не було *рідної школи, рідної книжки майже 600 літ!*)*

VII.

Витворилися типи, з якими годі було будувати державу в роках революції, хоча обставини були справді пригожі. Не маючи вогню іскри святого, любови до України, не могли принести їй на вівтар ані мало, ані багато. І тому була така маса авантюристів, що говорили про все й вели „політику" для „паства й лакімства нещасного".

Всі ті авантюристи примушували правдивих людей червоніти зі стиду перед світом. Всі вони — це ті кобзарі сліпі, криві і горбаті з Шевченкового „Великого Льоху", що за милостиню і за гроші... „про Богдана" співають... А коли їх б'ють, вони навіть не знають: за що кара?..

Отже програна наша, всі наші національні катастрофи мають тут своє джерело. Чужа мова й чужа школа не могли виховати нам, вони виховували — собі.

VIII.

І в нинішню хвилину це справа найпершої ваги. Коли хочемо стати нацією з хребтом і гранітом душі, то мусимо знати, яке виховання, яка школа була в нас у давнині і що вам вона дала. Коли ж пізнаємо і зрозуміємо, що тільки в рідній школі й у вихованні покоління, яке при нас росте, лежить уся справа нашого дальшого нац. життя, або й вашої національної смерти — по-

*) Всі наші трагедії, національні катастрофи, зрадництво мають свої джерела в отсій нестачі любови до рідної мови.

Великий Театр Нині! год. 7·30 веч. Водевіль в 7. образах
„Подорож по Варшаві"
інсценізації Л. Шіллєра

Театр Ріжнородностей Нині! год. 7·30 веч.
Варшавський театр Редута
грає під управою Й. Остерви — лише нині і завтра
„Четвертий до бріджа"
А. Гжимали—Седлецького.

ставимось обовязково до цієї проблеми дуже уважно, бо, не дай, Боже, щоби ми в цих справах жили далі байдужно без провірення всіх дотеперішніх рахунків і калькуляції на майбутнє.

Це не сентименти, не романтика, бож правду каже Лібельт: „Народ жие, доки жие його мова, без народньої мови нема народу!" — Жорстокий час гляднть нам грізно у вічі й коли не подбаємо про ратунок нашого покоління, колесо життя розїде нас на смерть! Найкраївша пора, щоби ця справа кожного пекла і в день і в ночі, щоби кожний знав, що тага усіх національних проблем — це культура рідного слова у всіх його формах! І тому треба перебудувати психіку кавії і скінчити з відкладанням з дня на день. Журба про завтра повинна спрямувати всі наші волеві зусилля на потреби рідної школи, на виховні книжки в рідній мові і на щоденний корм — рідне слово у пресі. Іншого виходу не може бути.

Ми мусимо зрозуміти вкінці, що „свідомість" не родиться в „останню тяжкую мінуту", ми мусимо зрозуміти й оцінити величезні наші втрати в порівнанні з заходом. Рідній мові треба дати належне місце і в церкві, а далі в школі і всюди, де бють джерела освіти й культури. Зрозуміймо одно: навчання в рідній мові творит характери і творить хребет нації. Направляймо шістьсотлітні помилки і гріхи — за які так тяжко нині покутуємо! *Виховуймо покоління у рідній мові, у рідній школі!*

Микола Лебединський.

Отвертий лист
до Братчиків-членів Ставропігійського Інституту.

Найновіше число „Прологу" містить такий отвертий лист:

1) Чи відомо Братчикам-членам Ставропігії, що від часу переняття гідности сеніора п. радником Ґуллою не були роблені ніякі заходи в цілі припинення руйницької господарки в Народнім Домі у Львові, котрого правним спадкоємцем є Ставропігія?

Чи відомо Братчикам, що запит одного з членів Совіту Ставропігії в справі закидів, підпесених проти братчика посла Михайла Бачинського, комісаря „Народнього Дому", не діждався донині відповіди?

2) Чи відомо Братчикам, що сеніор Ґулла в характері председника всіх старорускнх установ, заангажованих давою порукою для кредитів для „Защити Землі", незаконно і самовільно спинив виплачення мені, братчикові Ставропігії, належну мені безспірно платню за вісім місяців з титулу, що я повинв обовязки директора „Защити Землі", хоч потрібні на це фонди в формі позички для „Защити Землі", сеніор Ґулла мав до диспозиції і хоч своїм словом чести заручив мені, що в означеному ним самим речинці, який вже давно минув, належні гроші будуть мені виплачені?

Чи відомо Братчикам, що таким чином сеніор Ставропігії п. Ґулла важко провинився проти статутарних обовязків, до яких належить не тільки оборона інтересів Братчиків, а навіть несення їм матеріяльної помочи в потребі?

Чи відомо Братчикам, що таким діланням сеніор Ставропігії Ґулла покривдив важко мене, братчика Ставропігії, бо з огляду на катастрофальне положення „Защити Землі" мені загрожує втрата запрацьованих мною гірко грошей, покривдив мене тимбільше важко, що я не побираю ніякої постійної платні, емеритури тощо, а маю важкі обовязки родинні — бо удержання дружини і двоїх дітей?

3) Чи відомо Братчикам, що в днях 10.—17. листопада 1930 р. була переведена б. дир. „Р. Рев. Союзу" пок. Трешневським ревізія в „Защиті Землі", якої руїна спричинила дійсні втрати для Братчиків Ставропігії і для Інституту самого, як для ручителя за довги „Защити Землі", що пок. Трешневський зіставив звіт з тої ревізії з замітами щодо ріжних неправильностей фінансових трансакцій і сконстатував, що положення „Защити Землі" є катастрофальне та що цей звіт затаєний перед Совітом „Русского Ревізійного Союзу" і перед Совітом „Защити Землі"?

Що до Дирекції „Русского Рев. Союзу" належав тоді п. Ганасевич як член Дирекції, а обовязки ревізора повинв п. Плешкевич, сба Братчики Ставропігії, яких на останніх Загальних Зборах членів вибрано до Совіту Ставропігійського Інституту?

4) Чи відомо Братчикам, що сеніор Ставропігії Ґулла є рівночасно председником політичної орґанізації, фактично однощільної, а тактично поділеної на кілька фракцій, котра на своїх услугах має зорганізовану боївку, що від довшого часу виконує напади на діячів, котрі звертаються проти продажности, народньої зради і розтрати, а то й крадежі народнього майна?

Чи відомо Братчикам, що до тої боївки є заангажовані студенти університету, члени О-ва „Друг", котре є під політичним і моральним впливом згаданої політичної орґанізації з сеніором Ґуллою як председником на чолі?

Чи відомо Братчикам, що та боївка довершує нападів у спосіб негідний чесних людей, на спосіб вожівників, нападаючи з укриття гурмою на безборонних та укриваючи перед відповідальністю своїх членів?

Чи відомо Братчикам, що та боївка довершила між ін. напади також на б. сеніора Ставропігії совітника Третяка і на мене, братчика Ставропігії?

Запитую Братчиків — членів Ставропігії, чи відомі їм вище наведені факти, чи Братчики такий стан речі одобрюють, а якщо не одобрюють, то що в цій справі підприняли або думають підприняти?

Микола Вербовський, братчик-член Ставропігії б. член Гол. Контр. Ком. „РСО", б. дир. „Защити Землі", б. член Управи „О-ва ім. М. Качковського", б. дир. „Рус. Рев. Союзу", б. дир. „Кооп. Централі", секретар „Культ.-Економ. Совіта".

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині **„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.** 46/28

Мадярщина не відречеться зміни кордонів.
Політична промова премієра Ґембеша.

БУДАПЕШТ, 21. 6. ПАТ. У сенаті премієр Ґембеш виголосив промову, про мирову політику Мадярщини. Заявив, що Мадярщина не перестане домагатися зміни своїх теперішніх кордонів, як цього хочуть держави Малої Антанти, бо це політика миру в Европі. Мадярщина співпрацює з Австрією, Німеччиною та Італією. Навязала би переговори зі сусідними державами, щоби привернути нормальні господарські взаємини. Хоч румунські політики кажуть, що ревізіоністична акція веде до війни, премієр Ґембеш заявив, що ревізіонізм веде до миру. Проблему із Закарпаттям на думку Ґембеша можна вирішити мировим шляхом. Вкінці заявив, що поворот династії Габсбургів на Мадярщину тепер неактуальний.

Загострювання взаємин між Німеччиною і СССР.

МОСКВА, 21. 6. ПАТ. Надійшла вістка, що німецький амбасадор у Москві Надольни уступає. Амбасадор Надольни був прихильником порозуміння між СССР і Німеччиною. Його димісію вважають большевики підкресленням неприязної політики Німеччини до СССР.

БЕРЛІН, 21. 6. ПАТ. Президент Гінденбург призначив німецьким амбасадором у Москві фон Шуленбурґа, німецького посла у Букарешті.

Ширіть наш часопис!

Напад на большевицьке посольство у Гельсінґсфорсі.

Большевицька преса повідомляє, що перед кількома днями до большевицького посольства вечором зголосився фінляндець Савкконен і побив дижурного урядовця. Поліція спровника арештувала.

В ОБОРОНІ АВТОРСЬКИХ ПРАВ.

Письменник д-р Андрій Чайковський до всіх теперішніх і грядучих критиків його повісти „За наживою", Українська Бібліотека ч. 5. за травень.

Хоч якаб не була гостра ваша критика, то я її не приймаюся, бо це не може відноситися до мене. Повість вийшла з такого видавництва, де кожна книжка мусить вийти під міру 128 сторінок, ні більше, ні менше. Коли менше, тоді Редакція дасть свій причинок „на аріст", або на вагу так, як при купівлі сушених сливок або цукорків, коли ж автор не попаде під міру, лиш напише трохи більше, тоді роблять з твором те саме, як деякі головці, що собакам відтинають хвіст або вуха.

Те саме роблять у Редакції „Української Бібліотеки" та не лише мені одному, але кожному авторові, що не вгадав міри і вибіг трохи далі на вулицю. Бідний автор не вгадає, де його литину краяти будуть... Та колиб хоч зійшли порядно, щоби рани не було знати, а то-ді... ножички в рух, а тоді автор сіпає себе за вухом на таку чудасію... А уважливий читач погадає собі: „Ов! у тому місці автор замість йти вулицею, як інші люди, перескочив через пять камениць відразу. В тому місці поліційна собака певно втратить нюх і буде крутитися мов віхоть у полонині".

Таке то й мене стрінуло з тою повістю. Знаючи, що там лише 128 сторінкова повість може вийти, а в мене відповідного ліктя не було, щоб акуратно відмірити, прошу таке: повідоміть мене, що хочете врізати, покличтеся на сторінку чистопису, а, я, маючи у себе дубльон машиновий, сам зроблю операцію і постараюся зішити так, щоб не лишилася рана, та щоби задержати пропорцію, щоби моя дитина не вийшла яка горбатенька людям на сміх, а мені рідному батькові на журбу. Та моє прохання не було прийняте, порізали, де їм хотілося і не старалися порядно пришивати.

Як я опісля прочитав книжку, то нагадав собі один випадок, який трапився у Львові, ще як я був студентом. Умер якийсь сердега, і рідня наняла похорон у якомусь похоронному заведенні. Приставили домовину та „чорні" експедитори з Личакова не могли ніяк небіщика в домовину вложити, бо домовина була за коротка. Аж прийшов сам шеф заведення, поломив делікатно покійникові ноги, і той мусів сердега вміститися. Шеф виходив з того вірного погляду, що на тому світі покійникові ніг не треба, бо там не грають копаного мяча, ані не ходять, лиш літають, і там ніхто їхнього каліцтва критикувати не буде. Та інше діло з книжкою. Тут критик, чи не критик погадає собі, що автор „або дурний, або дороги питає", коли пише таке: „по тій розмові сталося те, або те..." По якій-же розмові коли її в книжці не було, бо зроблено з неї „обрізаніє".

Отож панове критики, пишіть собі на цю книжку, що вам завгодно, а я кожному з вас скажу: „отрецаюся сатани і діл його", бо то не я.

Андрій Чайковський.

З відчитової салі.

ПРОБЛЄМИ ПСИХОАНАЛІЗИ.

Під таким заголовком виголосив у неділю, дня 17. 6. ц. р. о. д-р Йосафат Скрутень ЧСВВ реферат. Реферат цей входив у програму останніх в цьому році ширших сходин Марійської Дружини Студенток у Львові.

І цим разом у ширших сходинах членок Марійської Дружини Студенток взяли участь і старші громадяни і представники деяких редакцій. О. прелєґент, званий вже зі своїх ядерних і ясних викладів — і цим разом дав повну картину генези й розвою цієї славної, а так актуальної проблеми як „психоаналіза".

Спираючись на засадах творця психоаналізи З. Фройда, — висвітлив шан. о. прелєґент цю квестію з точки чисто формальної, не торкаючи її з боку критичного, бо на це не позволяв уже час.

Тому то по широкій та цікавій дискусії, виявом думки усіх слухачів було прохання, яке голова Дружини звернула в сторону о. прелєґента, щоби при найближчій нагоді зволив продовжувати ту цікаву тему — трактуючи її вже під кутом чисто критичним та засовуючи відношення релігії та церкви до психоаналізи.

На цього роду проект прелєґент згодився, а виділ вдоволяючи знову бажання п. д-ра І. Копача й інших присутніх — зобовязався ще ширше розпропагувати це в пресі та особних оголошеннях, щоби дати нагоду прислухатися цьому рефератові усім, які того роду питаннями цікавляться. З чисто технічних причин реферат цей буде мати місце щойно по ферієх і входитиме в програму сходин М. Д. С.

Учасник.

Чи Ви вже зложили книжки або даток на купно доброї книжки для наших братів на заході?

По широкому світі.

— До Трієсту приїхав австрійський міністр торговлі Стокінґер з численною делєґацією з метою придбати для Австрії вільну митну смугу в порті Трієсті.

— У копальні Карстенцентрум дійшло до катастрофи внаслідок землетрусу. Сімох робітників засипаних.

— Комісія французького сенату рішила видати судові колишнього міністра справедливости Ренольда, замішаного в аферу Ставіського.

— Провідник націонал-соціялістичної молоді Стебе виступив різко проти німецьких консерватистів.

— Мін. Ґебельс приняв на авдієнції проф. Т. Зелінського, який виголосить теж відчит в університеті у Ляйпціґу.

— Банк Міжнародніх Виплат у Базелі переслав німецькому урядові різкий протест проти припинення сплати закордонних довгів з позичок Доза і Йонґа закидаючи зломання міжнародніх умовин.

— Німецький корабель „Дрездєн" розбився на підводних скалах недалеко норвеських фіордів і потонув. На кораблі їхало 1000 туристів, які майже всі врятувалися, крім чотирьох жінок.

— У виборах до провінціональних соймів у Канаді ліберальна партія вийшла з перемогою. Таким чином проурядова партія консерватистів мусить віддати керму в Канаді лібералам.

— Большевицька телєґрафічна аґенція ТАСС заперечує вістки японської преси, вже би біля Владивостока відбувалися маневри большевицької фльоти при участи підводних човнів, торпедовців і гідроплянів.

— Британські кораблі здогонили корабель китайських піратів і визволили чотирьох громадян В. Британії зпоміж схоплених пятьох.

— Большевицький уряд заліквідував революційно-воєнну раду комісаріяту війни і маринарки. Назву комісаріяту перемінено на комісаріят оборони.

— В першу річницю приходу до влади відбулися величаві обходи в Данціґу. Провідник націонал-соціялістів Ферстер виголосив велику політичну промову.

— Міністри Бенеш і Єфтич виїхали з Букарешту.

— Канцлєр Ґітлєр виїхав до Нойдек, щоби скласти звіт през. Ґінденбурґові з нарад з Муссолінієм у Венеції.

Якщо хочете брати участь у виборах до громадських рад, то негайно замовте собі

Новий Самоуправний Закон

разом із

виборчою ординацією

д-ра Степана Барана.

Замовляти в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10.

Ціна примірника 0·80 зол.

(з почт. пересилкою 0·95 зол.)

НОВИНКИ

— ДО ЦЬОГО ЧИСЛА ДОЛУЧУЄМО СКЛАДАНКИ П. К. О., ЯКИМИ ПРОСИМО НАДСИЛАТИ ПЕРЕДПЛАТУ НА ЛИПЕНЬ. — АДМІНІСТРАЦІЯ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— **ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".**

— **30-ліття композиторської діяльности Василя Безкоровайного.** Пишуть нам: Дня 3. червня ц. р. відбулася в Золочеві академія для вшанування 30-літньої композиторської діяльности проф. В. Безкоровайного. Гарно прибрану салю виповнило численно зібране місцеве й замісцеве громадянство. До ювилята промовив д-р Т. Ваньо і вручив дарунки. Відтак д-р Красноперa виголосив реферат про діяльність композитора. Потім відбувся концерт творів ювилята. Виконання творів було зразкове і рясно оплескуване. Зворушений виявами щирої симпатії ювилят подякував присутнім сердечними словами.

— **З радія.** Радіостація в Гайльсберґу (291) надаватиме 23.ц.м. в год. 20.40 оп. вечір у виконанні кенігсберської орхестри. Співає наш відомий оперовий співак О. Руснак.

ПІДПИСУЙТЕ Й ВПЛАЧУЙТЕ НА ПОЗИЧКУ РІДНІЙ ШКОЛІ ПО 25 ЗОЛ.

— **Важне для еміґрантів до Злучених Держав.** Американський ґенеральний консулят у Варшаві вимагає далі від еміґрантів, що роблять заходи за віздову візу, предяви гарантійних документів, які стверджують маєтковий стан осіб, що викликають до себе особи з Америки. В звязку з цим еміґранти до Злучених Держав повинні негайно порозумітися зі своїми свояками, щоби вони прислали вимагані запоруки просто до консуляту, або на адресу еміґрантів. Як хто має карту вступу, а знає, що з Америки не прийшло потрібне засвідчення, не потребує їхати до Варшави, лише післати просьбу до консуляту, щоби прислали йому нову карту вступу. Торічні гарантії вже передавнені. Транспорт еміґрантів до Злуч. Держав відійде з Варшави 17. липня, а корабель з Ґдині відпливе 21. липня. — Всякі інформації дає Еміґраційний Дім, Львів, Вишневецьких 4.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАҐАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18.

— **Спорт. Т-во „Україна"** у Львові потерпіло, як довідуємося, поважну матеріяльну страту. А саме перед кількома днями вломились у ночі невідомі злодії до шатні, на площі Сокола-Батька, де переховується все спортове приладдя С. Т. „Україна", і забрали звідти м. ін. 5 нових мячів, 5 пар черевиків для копунів і все легкоатлетичне приладдя. Шкоди є на кільканадцять золотих.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішньому тяганні Держ. Клясс. Льотерії впали виграні на такі числа: 10.000 зол. на ч. 33468. 5.000 зол. на ч. 66640. 2.000 зол. на ч. 36380 74120 123609 29130. 1.000 зол. на ч. 27447 64369 112545 568 97368. 500 зол. на ч. 36390 75881 76689 161855 723 65017 125401 164980. 400 зол. на ч. 100 45033 78975 83157 92689 95043 95145 130050 13765. 400 зол. на ч. 100 45033 78975 83157 92689 95043 95145 130050 13765 79960 830054 111979 116741.

— **Залізничі полекші для літників.** Міністерство залізниць ввело таки тарифові полекші, з яких можуть користати родини, що вертають з літних ферій. Потрібні до того, як відомо,

Найбільша і тому найдешевша українська кооперативна

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

виконує в найкоротшому часі твори, брошури, афіші та всілякі інші друки. — Ціни дуже низькі.
АДРЕСА **Львів, Ринок 10.**

посвідки громад, де інтересовані літники мешкали. Посвідки можна видавати тим самим особам кілька разів.

— **Пожежі.** В Яминці пов. Станиславів вибухла в загороді Івана Духовича пожежа, яка перенеслася на сусідні будинки і знищила 5 мешкальних домів з господарськими будинками. Шкоду обчислюють на 12.000 зол. Причиною була хибна будова комина. Підчас ратункової акції одна жінка тяжко попекласся. — В Підгородищах пов. Бібрка занялася хата Яцка Бохмада, причому згоріли не тільки його, але й сусідські будинки. Вогонь був підложений. — В Камінці Бобровдах пов. Рава Руська вибухла 14. ц. м. досвіта пожежа в загороді Юрка Гоніги. Згоріла хата і комора з усім домашнім інвентарем. Правдоподібно хтось підпалив. Шкоду обчислюють на 3.000 зол.

— **Львівська хроніка.** З палати рим.-кат. архиєпископа при вул. Чарнецького вкрали злодії кілька цінних річей. — При вул. Янівській ч. 52 жінка купця Вітмана підчас суперечки вдарила тяжко свого чоловіка мозділем по голові, ранячи його тяжко. — На пл. Краківській арештовано жебрака Мих. Данкова, при якому знайдено готівку 180 зол. і кілька золотих долярів, укритих у широкому поясі.

— **Краєва хроніка.** В Голоску Малім коло Львова пробувала покінчити з життям 17-літня Марія Рабарська. Причиною була нещаслива любов. — До мешкання управительки школи Анни Павлусевич у Струтині Вижнім поїв. Долина добулося в ночі пятьох замаскованих бандитів, які стероризувавши її револьверами, зрабували 30 зол., перстень і годинник. — У Стрию застрайкувало у 9 пекарнях 31 робітників, домагаючись точного 8-годинного дня праці та підвишки платень. — При вул. Сушінського в Станиславові повісилася у своїм мешканні 42-літня Анна Матіяк з причини невилічної недуги. — З рим.-кат. каплиці в Червоногороді пов. Борщів украдено позолочувану чашу, кустодію і позолочувану пушку. — В Щепятині пов. Львів повісився 68-літний господар В. Масталір з причини невилічної недуги.

— **Смертний стріл поліцая.** На станції в Лаврові побачив поліцай в ночі трьох людей, що вештались біля товарового потягу. На його вид почали втікати, не зважаючи на заклик: стій! Тоді поліцай, уважаючи їх за злодіїв, стрілив і вбив одного а втікачів, а два інші щезли серед темряви. Хто є вбитий і чи справді він хотів красти, покищо не знати.

— **Передпотоповий кістяк у Коломиї.** На коломийському передмісті Королівці робітники, занятї будовою дороги, викопали у глибині 180 цм. кістяк незвичайного передпотопового звіра. Місцями кістяк має скам'яніли остатки шкіри з волоссям. Справою заняліся наукові чинники.

— **Кістяк жінки в криниці.** Минулого тижня чистили і відновляли на Волковиці біля Рави Руської криницю, яка від довшого часу була неужиткована. Підчас чищення з криниці видобули кістяк жінки. По деяких річах як перстенець, торбинка, черевики та волосся здогадуються, що це донька кімнатного маляра Вербуна Степана, яка тому 4 роки вийшла у Великодану пятницю з дому і більше не вернулася

— **Трагічні іменини.** В містечку Кшеліцах біля Ченстохови бавилися дві родини, Подлеських і Лідів, справляючи іменини. Спершу частувалися алькоголем, а коли його забракло, а забава протяглася до другого дня, взялися до денатурованого спірту. Забава скінчилася страшно, бо нараз один гість крикнув: „Рятуйте, я нічого не виджу, я осліп!" Почали його рятувати, але він тимчасом помер. Незабаром захорували дві жінки і серед страшних болів також померли. Також інші учасники забави розхорувалися, затроєні денатуратом.

— **Обережно з недозрілими овочами.** В селі Варлюбі на Поморю вмерла 12-літна дівчинка, наївшись недозрілих овочів. — Подібна смерть постигла одного хлопця в Бидгощі, що затруївся ягодами.

— **Дві тисячі домів під секвестром.** Як стверджують господарські організації, у Варшаві находиться тепер під секвестром коло 2.000 домів. Сталося це з тої причини, що власники домів не не можуть вивязатися з податкових обовязків.

— **Родинна трагедія.** В Буковій, пов. Долина Антін Дубейський застрілив з дубельтівки свою 46-літну жінку Софію, стріляючи до неї з віддалі 5 метрів. Опісля душогуб вистрілом у голову відобрав собі життя. Причиною трагедії були родинні непорозуміння.

— **Ремісники в Польщі.** На основі статистики в Польщі є 280 тисяч ремісників, які діляться на 7 великих професійних груп: будівельну, волоконну, металеву, споживчу, шкіряну й особисту прислугу. Найчисленніша є шкіряна група, в якій найбільше, бо аж 58.400 є шевців. У волоконній групі перше місце займають кравці, яких є 43.478. Дальше щодо числа йдуть столярі (31.158 осіб), ковалі (24.149), різники (22.357), пекарі (15.825), мулярі (11.167), шлюсарі (8.454), годинникарі 5.464 і т. д.

— **Різні вісти.** Віденська поліція викрила в різних дільницях міста Відня у пивницях, великі склади вибухових матеріялів. — В Асперні біля Відня скочила з легкопадом з висоти 300 метрів молода жінка Анна Голіцька і без пригоди спустилася легко на землю.

— **Декольтовані плечі заборонені на англійському дворі.** Як відомо, модні тепер дамські вечірні сукні, що спереду сягають нераз по шию, зате ззаду витяті майже по пояс. Тільки на королівському дворі в Англії та мода не знайшла признання, бо лондонські дамські кравці звернулися до маршала двору з запитом, які вечірні сукні будуть допущені в теперішньому сезоні на англійський двір. Відповідь була така: „Вправді досі також декольтовані сукні можна було носити на королівському дворі, одначе ніяк не будуть допущені сукні з декольтом плечей. Пані, які прийдуть в таких тоалетах, не будуть мати вступу до апартаменту королівського замку".

— **Сталевий міст.** В Лондоні збирається міжнародній конгрес для розвою сталевого будівництва. В програмі конгресу находиться м. ін. проект одного англійського інжиніра будови сталевого мосту в одним луку. Міст має бути довгий на 3.330 метрів, отже був би сім разів довший ніж найбільший того роду міст, що находиться в заливі Сідней в Астралії.

— **Човном крізь Атлянтик.** 24-літний моряк Джон Смит виплив перед кількома днями з порту Петерборо (Канада) човном 5 метрів довгим, яким хоче переплисти Атлянтійський океан до Европи. Смит плине наперед долі рікою св. Лаврентія, опісля заливом св. Лаврентія до Нової Фундляндії. Звідтіля хоче взяти курс на Ірляндію. Він не має на човні ані щогли ані вітрила і весь час подорожі хоче веслувати. На його думку ціла подорож може потревати 2—3 місяці. Хоче доплисти до Петерборо в Англії. Навіть харчів не взяв зі собою, в надії, що харчі дістане з кораблів, які стріне по дорозі. При його виїзді зібралося в порті багато людей, бажаючи йому щасливої дороги.

— **Величезна пожежа лісів.** З гір Гарцу повідомляють про величезну пожежу лісів біля Гайнбюса. Ліси горять на простові 600 гектарів. Недостача води утруднює гашення вогню. Місце пожежі представляє страшний образ знищення.

— **Большевики видають історію світової війни.** Штаб червоної армії під проводом комісаря військових справ Ворошилова рішив видати історію світової війни. Для використання архівальних документів покликано визначних військових знавців. Історія буде обіймати 12 томів. До першого тому увійдуть початкові воєнні операції, а саме східно-пруська, заняття Галичини російськими військами, операція варшавська і лодська. Документи до початкових фаз війни вже оброблені і приготовані до друку. Приготовляється теж матеріял до 1915 р. він обіймає галицькі операції весною 1915 р., блькаду Перемишля, операцію свенцянську, відворот російських військ в червні і серпні 1915 р., операцію львівську, ченстоховсько-краківську, бої над Дністром і Прутом. В дальших томах будуть описані бої в 1916 р., м. і. проломання волинського фронту ген. Брусіловом, операції під Барановичами, операції на румунському фронті, оборона доступу до Петрограду і т. д.

З ДОРОГИ ЖИТТЯ.

Під прапором жіночої солідарности.

Жіночий Конгрес! Яка принадна, спокуслива і небезпечна тема! Як легко на ній поховзнутися і тяжко її спокутувати! А як тяжко підійти до неї, щоби сказати своє слово і не попасти в неласку, щоби заатакувати, а в разі невдачі відступити, як казали австрійці „на заздалегідь приготовані позиції". Просто з тактичних оглядів: um sich vom Feinde loszulösen...

Важке ярмо твоє, жіноча темо, не легкий твій тягар!

Пісень вам не заспіваю, бо на це є в нас і так забагато молодих недосвідчених поетів, жонатих репортерів і старих пантофлярів; педагогічні, тактичні й організаційні вказівки і поучення дали вам вже інші люди; спліток про вас видумувати не буду, бо в цьому ми не моцні, — з чимже мені підходити до вас?

Чи не почати від лектури ваших комунікатів? Невеличка штука!

1) Делегації мають приїхати до Станиславова найпізніше дня 23. год. 7. рано. (Добре, але як поїзд спізниться, або, не дай Господи, буде карамболь, то що їм робити? Треба все передбачити).

2) По приїзді делегації мають зголоситися до кватерункового бюра, до головного виділу С. У. або до філії С. У. в Станиславові. (Де це все міститься, у 100-тисячному місті моєї молодости? Хоч я вірю, що жінка, як десь, колись, кудись хоче потрапити, то напевно потрапить. Заведе її інстинкт і той шостий орієнтаційний змисл, який мають перелетні птахи і 99 проц. жінок).

3) Конгрес починається Богослуженням 8. год., а інавгураційне засідання точно год. 10. (Де? Тут може вийти плутанина. П. Тишинська поведе свою ескадрону до владичої каплиці, п-і Конрадова свою чету до катедри, а інші підуть гуртами до церков на Кицинині, Бельведері та Майзлях.

4) Проситься делегатки займати місця на салі (якій, при котрій улиці, яке число?) і т. д. Та це все пусте.

Що деякі дрібні неясности вкрадися до комунікату, це треба покласти на карб того, що комунікати стилізували: Головний Виділ і Діловий Комітет, а підписали: Мілена Рудницька, Ірина Лучева, Евгенія Макарушкова і Олена Шепарович.

До цієї пори все зрозуміло, ясно і не дуже точно. Та це дрібниця.

Треба з іншого боку підходити до справи. Не помилявся мій товариш, що певно зі страху перед якоюсь жінкою вклав в уста якогось „панікера" тривожний шепіт: „Побачите, що цей Конгрес на всякий спосіб у висліді звернеться проти мужчин. Я їх усіх знаю в цілій хроматичній гамі від Кисілевської Олени до Рудницької.

І має рацію.

Я теж боюся солідарного, вирівняного жіночого фронту, бо він споконвіку править світом і кидає нами як мячем на болотяному грищі. Жіночий фронт — казав колись пок. Микола Василько — kann die Regierung umstürzen!

До чого може довести фантастичне почуття солідарности у жінок, нехай засвідчить ось яка подія:

У симпатичнім містечку Шикаго приїхала минулого тижня до церкви пара молодих людей, щоби повінчатися. Як постановили, так і зробили. Та після шлюбу явилося в церкві шестеро дівчат, з яких кожна заявила категорично молодій, що жених раніше обіцяв з нею одружитися, ба навіть у ріжних більше або менче невинних формах узяв від них деякі скромні зачети.

Молода лишила свого жениха в церкві, сама з шістьома дівчатами пішла до захристії, всі відбули віче і однодушно постановили, що шлюб неважний, а молодий має зараз повінчатися з тою, якій перший прнобіцяв, що стане з нею під вінець. І так певно мусіло статися бо Шикаго не Львів або Станиславів.

Легко уявити собі, що після деяких рефератів або резолюцій на станиславівському Конгресі можуть деякі жінки рішити розвестись або присягнути, що не вийдуть заміж, але не можу уявити собі, що найшлись би такі дві товаришки, які відреклись би новоздобутого „кавалїра" тільки тому, що він освідчився іншій.

Відома річ, що нема більшої насолоди для жінки як відобрати нареченого, чоловіка або просто кібіца чи фатиганта своїй найдорожчій приятельці. Це є теж солідарність і спільний, найсильніший фронт — проти нас.

Тиберій Горобець.

СОКІЛЬСЬКІ РУХАНКОВІ КУРСИ.

17 червня н. р. відбулися інструкторські поїздки для вивчення здвигових вправ у такі місцевости:

Красів — вправлядо 17 поб. і 9 пос. Інструктори поб. Корейба Ю. і пос. Заборська А.

Дідилів — вправлядо 38 побр. і 20 пос. Заступлене було теж гніздо Банюнин. Інструктори побр. Тихоліз Ст. і пос. Пасічник Ст.

Задвіре — вправлядо 22 побр. і 20 пос. Інструктори побр. Бангітка Е. і пос. Огаїй І.

Пустомити — вправлядо 12 побр. і 8 пос. Інструктори побр. Ничка О. і пос. Цихорська М.

Грибовичі Вел. — вправлядо 21 побр. і 7 пос. Інструктори побр. Березінський А. і пос. Писарівська Н.

Підбірці — вправлядо 17 побр. і 7 пос. Інструктори побр. Сабара Ст. і пос. Лех Н. Переведено теж загальні збори.

Жорниська Заступлені гнізда: Жорниська, Зелів і Кожичі. Вправлядо 13 побр. і 10 пос. Інструктори побр. Лавор Е. і пос. Лех М.

Новосілки Лісни — вправлядо 33 побр. 15 пос. Інструктори побр. Матвіїв З. і пос. Палажій О.

Цунів — вправлядо 12 побр. і 20 пос. Інструктори побр. Коваль О. і пос. Шиманська Ст.

Містки — заступлені гнізда: Містки, Полянка і Мавковичі. Вправлядо 9 побр. і 52 пос. Інструктори побр. Пуяк М. і пос. Демпюх О.

Пикуловичі — вправлядо 22 побр. і 20 пос. Інструктори побр. Козачок В. пос. Відик І.

Гай к. Львова — вправлядо 15 побр. Інструктор побр. Маєрган М.

Прес. реф. „С.-Б."

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

Перевибори в Українбанку. Дня 21. травня ц. р. відбулися загальні збори представників Українського Кооперативного Банку в Тернополі для затвердження білянсів і рахунків та доповнюючого вибору трьох членів надзірної ради. Теперішня скрута відбилася очевидно на правильному розвою банку, що існує вже 35 л'т і є одною з наших найстарших кредитових установ у краю. Одначе є всі дані, що банк подібно перебуде скруту і стане на передовому місці українських кредитових установ на Поділлі. У своїй історії після війни перейшов Кооперативний Українбанк (давніше Повітове Товариство Кредитове) ріжні внутрішні потрясення на місцевому партійному тлі, коли то гурток тутешніх радикалів хотів силою злобути для себе згаданий банк; а коли це не вдалося, то довгими роками він ріжні судові процеси про уневажнення рішень загальних зборів і уступив щойно тоді, коли програв усі процеси, навіть у Найвищому Суді. Ці сумні картини з історії банку описані докладно разом з наведенням документів у брошурі д-ра Степана Барана, що вийшла друком в 1929 р. під наголовком: „Тридцятиліття Українського Банку Кооперативного в Тернополі 1899 — 1929". Після останніх перевиборів входять тепер у склад надзірної ради банку: о. крил. Володимир Громницький як голова, начальник складу Нар. Торговлі Микола Гурин як заст. голови, лікар д-р Теодор Мисюк як секретар і як члени: Василь Болюх, госп. з Кутковець, проф. Дмитрій Бракович, Михайло Волинець, госп. з Вирок Великих, о. Степан Вонс, парох з Ігровиці, начальник складу Маслосоюзу Микола Никифорук та урядовець Под. Союзу Кооператив Роман Цегельський. На засіданні надзірної ради 15. ц. м. переведено вибір нової дирекції банку. З дирекції уступили: довголітній начальний директор банку проф. Іван Бодиак і проф. Павло Дяків, лишилися тільки б. посол Антін Кунько, госп. в Чернилеві Руським. На місце уступивших вибрані: Андрій Фалендиш, будівничий і власник реальности та Йосиф Кметь, ем. судовий урядовець та власник реальности — обоє в Тернополі. До контрольної комісії увійшли: о. Вол. Громницький, Василь Болюх та Роман Цегельський. В цей спосіб закінчилася друга фаза внутрішньої боротьби за керму банку.

СПОРТ.

ЧОРНІ — УКРАЇНА.

Відплатні змагання цих дружин за мистецтво Окружної Ліги відбудуться в неділю 24. ц. м. на гриші Погоні. Початок: год. 10·30 передполудень. Попередить змагання резерв в год. 8·30. Сподіємося, що Україна, яка мин. неділі по однозгідним рецензіям очевидців програла через нездарність і сторонничість судді змагання в Польонією в Перемишлі, доложать усіх старань, аби змагання з Чорними вирішити у свою користь.

ЧОРНОМОРЦІ — СОКІЛ (БІБРКА).

В неділю 24. ц. м. відбудуться на гриші „Свіжості" (пінець вул. Мартина дойзд трамваєм ч. 9) змагання за першенство У. С. С. між Соколом із Бібрки та львівськими Чорноморцями, які під цю пору ведуть у табелі.

Тогож самого дня відбудуться ще змагання **Сокіл IV. — У. Р. С. К.** Час і місце цих змагань подано пізніше.

В Комарні відбудуться товариські змагання Сокіл Судова Вишня — Хуртовина (Комарно).

ЗМАГАННЯ ДРУЖИН У. С. С. У ПЕРЕМИШЛІ.

В неділю 10. ц. м. грав Спартак із Запорожцем у Перемишлі і виграв змагання 5:1 (3:0). У В'йську набив Беркут Вігора 6:1 (4:0). У Добромилі переміг УСК Сокола з Перемишля 4:1 (1:1). Четверті змагання Кармелюк — Степ покінчились вок-овером 3:0 для Степу, бо Кармелюк відступив від дальших розгринаж за мистецтво. (У товариських змаганнях Степ переміг Кармелюка 4:1). По тих змаганнях займе **Степ** у табельці мистецтв I. місце (5 зм., 8 пунктів, в. в. 15:4). Друге місце займає **Беркут** (5, 8, 18:7), третє **Спартак** (5, 7, 13:6), четверте **УСК** (5, 7, 14:10), пяте **Запорожець** (6, 5, 11:19), шесте **Сокіл** (5, 4, 9:7), семе **Вігор** (4, 1, 6:20), восьме **Кармелюк** (5, 0, 1:18).

ЗІ ЗМАГАНЬ С. К. „РУСЬ" В УЖГОРОДІ.

В останніх кількох тижнях ужгородська Русь грала зі змінним щастям. Після перемоги над сильним КАЦ з Кошиць 5:1 у дні зїзду українського учительства й жінцтва Русь розіграла в найближчу неділю змагання з берегівською дружиною Б. Ф. Т. Ц. з вислідом 3:0 (0:0). Того дня розбитий Кобзар не грав, тому ворота стрілили: Крайняк 2 і Криж старший 1.

Після того Русь грала два змагання (8. і 10. ц. м.) з румунськими клюбами Н. А. Ц. в Ораде Маре й Університат у м. Клуж, куди її запросили. Висліди такі: НАЦ (Ораде Маре) — Русь 3:0 (1:0). Університат (Клуж) — Русь 3:1 (1:0). На ті програні зложилось багато обставин: відсутність Кобзаря, брутальна гра румунів, а передовсім та обставина, що оба противники Руси — це дуже сильні рум. дружини, що мають у своїх рядах по кількох представників національної рум. репрезентації. НАЦ (Ораде Маре) — це тепер другий з черги клюб у І. рум. лізі і з ним буде ще Русь грати віяплатні змагання в Ужгороді в першій половині серпня ц. р.

В мин. неділю (17. ц. м.) розіграла Русь на власному гриші товариські змагання з АЦ Спящська Нова Весь з вислідом 4:2 (1:1). З чотирьох голів для Руси стрілив Криж аж 3. Цією перемогою Русь зреванжувалась сильному словацькому клюбові, з яким програла аж два змагання у нього дома.

Ніяка установа

не може

обійтись без „Діла".

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ІЛЮСТРОВАНА ХРОНІКА Т-ВА „УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ ДІМ" У ЧЕРНІВЦЯХ 1884—1934. Пропамятна книжечка, видана з нагоди 50-тих років існування цього Т-ва. Чернівці, 1934. Стор. 68. Форм. 8-о.

ЗВІДОМЛЕННЯ УПРАВИ ПРИВАТНЬОЇ КОЕД. ГІМНАЗІЇ ІМ. КН. ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО В РОГАТИНІ за шкільний рік 1933/34. Рогатин 1934.

ЗВІДОМЛЕННЯ ПРИВАТНЬОЇ КОЕДУКАЦІЙНОЇ ГІМНАЗІЇ Т-ВА „РІДНА ШКОЛА" В ТЕРНОПОЛІ. За шк. рік 1933/34. Тернопіль 1934.

НОТИ.

І. Нелільський: ЗАСЯЛО СОНЦЕ ЗОЛОТЕ. Пісня на мішаний хор. Музична накладня „Торбан". Львів, 1934.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича, Станиславів:

24. VI. Задіяна Острога.
25. VI. Мазепа, Б. Лепкого.
26. VI. Корневільські дзвони.

Білети в ціні від 0·50—3·— зол. вже продає Українській Базар.

Зі Станиславова їде театр до Надвірної і Ворохти.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 22. VI. год. 7·30 веч. „Мандрівка по Варшаві".

Субота, 23. VI. год. 7·30 веч. „Мандрівка по Варшаві". Абон. 20.

Театр Різнородностей.

Пятниця, 22. VI. год. 7·30 веч. Гостинний виступ Варшавської Редути. „Четвертий до бріджа".

Субота, 23. VI. год. 7·30 веч. „Четвертий до бріджа". Останній виступ Варшавської Редути.

Кіна.

АПОЛЬО: „Іх остання стріча".

АТЛЯНТИК: „Світ належить до тебе" (Секе Сакаль).

ВАНДА: „Жінка та шпіон".

КАСІНО: „Пригода опівночі".

КОЛІСЕЙ: Нечинне.

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль біних ніжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Кривате фатум", ревія „Гуляй душа без контуша".

МРАЖ: „Година з тобою", „Голгофта чесної жінки".

МУЗА: „Надувальський та С-ка".

ПАЛЯС: „Подружий контракт" (Гльорія Свансон).

ПАСАЖ: „Червоний в-з".

ПАН: „Велика грішниця", „Сини джунглів".

СВІТ: „Любка з кабарету", „Серця вічно молоді".

СОНЦЕ: „В тайній службі" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Перше подібне кохання" та ревія.

ХІМЕРА: „Великий ярмарок кохання".

УТІХА: „Грабіжник із Марока" і ревія.

Закордонне радіо.

Пятниця, 22. червня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 15·40 Для молоді, 17·30 Фортепян, **Брно** (325,4) 19·45 Нар. пісоньки, **Прага** (470,2) 20·00 Концерт, **Атльона** (531) 20·00, 20·35 Спів, 22·40 Нар. мельодії, **Білгород** (439,8) 17·00 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 13·15 Твори Рімського-Корсакова, 18·30 „Початок літа" (весела вокальна програма), **Гамбург** (331,9) 19·00 Концерт військової орхестри **Мінхен** (405,4) 17·50 Солісти (музика, спів), **Штутгарт** (522,6) 16·00 Вок. інстр. концерт, **Будапешт** (549,5) 18·45 Фортепян, 20·20 Спів, **Міляно** (368,6) 17·10 Вок. концерт, 20·45 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 13·05 Концерт, 20·45 „Сан Мартіно" оп. Сільвера.

Субота, 23. червня 1934.

Відень (506,8) 19·10 Спів, 20·00 „Чорна Маріяна" оп. ім. Штрауса, 22·20 Твори Ф. Шмідта, **Братислава** (298,8) 18·10 Спів, 20·45 „Пансіонат" оп. Суппе, **Брно** (325,4) 17·45 Нім. авд.: „Сон літньої ночі" муз. пєса Кемпферта. 20·20 Солісти. **Прага** (470,2) 15·15 Концерт сальон. орхестри, 20·20 Фортепян, 22·30 Концерт для Закарпаття. **Париж** (1649) 12·00 Концерт, 20·00 „Зоря" ком. опера Шабрієра, **Атльона** (531) 19·30, 19·45, 21·40 Спів, **Білгород** (439,8) 16·30 Популярні пісоньки та мельодії, 19·35 Спів ресіталь, 20·35 Сербський вечір, **Любляна** (569,3) 20·30 Нар. пісоньки, **Берлін** (356,7) 18·25 Забуті композитори (спів, музика), **Гайльсберг** (291) 19·40 Сміховинки, **20·40 Оп. вечір**, вик. кенігсберської орх., **сольо: О. Руснак (тенор), Ляйпціг** (382,2) 20·15 „Бокаччо" оп. Суппе, **Мінхен** (405,4) 20·10 „Модель" оп. Суппе, **Будапешт** (549,5) 17·00 Спів, 18·10, 22·45 Циг. музика, 20·15 Оп. музика, **Міляно** (368,6) 13·00 Тріо, **Рим** (420,8) 17·10 Концерт, 20·45 „Льоредяй" ром. оп. Каталяпія.

Присилайте передплату!

Львівське радіо.

Пятниця, 22. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Салонова музика з гр. плит, 13·55 З ринку праці, 14·00 Збіжева біржа, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Концерт хору, 16·25 Солісти (музика, спів), 17·00 Авд. для хорих, поважна музика з гр. пл., 17·30 Легка музика з гр. пл. 18·00 Репортаж: „На пісьних болотах", 18·15 Спів (Чаплінський, баритон), 18·45 Балачка в будівельній пораді: Вибір плянів, 28·55 Всячина, 19·10 Сільва рерум, 19·15 Літ. квертьгодина: „Три листи прабабки" моральне оповідання Жигмонта Барткевича, 19·30 Спів. ресіталь (Марія Тгомбчинська), 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Почт. техн. скринька, 20·12, 21·12 Симф. концерт, 21·02 Балачка про моди, 22·00 Фейл. „Колїна Далекого Заходу — Марокo", 22·15 Легка й танкова музика з гр. пл.

Субота, 23. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Полудній пісоньці (гр. пл.), 13·05 Концерт сальонової музики, 14·00 Збіжева біржа, театр. реперт., 14·05 Господарські вістки, 16·00 Концерт симф. орхестри, 17·00 Для дітей „Святоіванська ніч" (Раорта), 17·25 Легка музика з гр. пл., 17·40 Вок. дуети (Лезінська, сопран. Гофманова, мецосопран), 18·00 Літ. фейл. „Що читати?", 18·15 Форт. ресіталь Евст. Городиського, 18·45 Трагічний рік „перерви" в житті молоді, 18·55 Театр. фейл., 19·05 Всячина, 19·15 Легка музика, 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Шопенівський концерт Павла Левицького, 20·30—21·00 Авдиція з нагоди 100-річчя смерти Ля Фаєта, 21·12 Концерт хору „Гарфа", 21·30 Веч. концерт орх. польського радія, 22·00 Актуальна балачка, 22·10 Гр. пл., 23·00—23·05 Комунікати.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові в приватних оборотах 5·28 зол.

Золото: Доляри 8·91—8·93. Франки фр. 34·70—35·20 Дукати 82·20—83·00, Корони 36·50—37·20, Рублі 45·50—46·50.

Срібло: Корони 0·28, Фльорени 0·70, Рублі 1·20.

Німецькі марки 1·84—1·90, фр. франки 34·80—35·00, шв. франки 171·25—172·10, фунти стерлінги 26·60—26·80, австр. шилінги 98·00—100, чеські корони 21·60—22·00, рум. леї 37·50—39·00, бельгійські франки 34·70, італ. ліри 46·00, данцігські гульдени 1·72, голяндські гульдени 3·38.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська парітас Львів

	від	до	від	до
Пшениця дворс.	17.75	18·00	19·20	19·50
Пшениця озимна	16·50	16·75	18·00	18·25

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 21. червня ц. р. платив кооперативам за:

1 кг. масла пріма десерове	1·90 зол.
1 л. молока	0·13 зол.
1 л. сметани	0·55 „
1 к. яєць	2·35—2·40 „

Тенденція на масло, молоко, сметану та яйця одержана.

Маслосоюз повідомляє, що 21. червня ц. р. платив своїм достанцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, дьоко подвіря птахогосларні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Нормальні курята (пара курят важить більше як 1 кг.) за 1 кг. 1·00 зол. Дрібні курята (пара курят важить **менше як** 1 кг.) за 1 кг. 0·70 зол.

Кури	„	I класа	0·80 „
„	„	II „	0·60 „

Тенденція знижкова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

Збори емігрантів. Управа Відділу У. Ц. К. у Львові повідомляє, що в неділю 1-го липня п. р. в годині 9. рано в салі Т-ва „Луг" при вул. Конерника ч. 5 відбудуться надзвичайні Загальні Збори Відділу У. Ц. К. з таким порядком нарад: 1) Вибір делегатів на еміграційний зїзд у Варшаві. 2) Справа відкриття харчівні еміграційними т-вами у Львові 3) Біжучі справи. — Якщо не збереться потрібна кількість членів, то в годину пізніше відбудуться правосильні надзвичайні Загальні Збори при кожній кількості присутніх на салі членів.

1726 **Управа Відділу У. Ц. К. Львів.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ШВАЙЦАРСЬКІ ГОДИННИКИ продає дешево Домбровський і Розважевський, Львів, Академічна 2. 6/78 4—6

ФОРТЕПЯНИ, піяніна, знаменитої у великім виборі, на ріжні ціни з гарантією продає, міняє, Ганак, Пілсудського 21, перший поверх. 73/27 2—5

Фабрика цукорків

Гельбанд-Світний і С-ка

СТАНИСЛАВІВ Ринок ч. 32.

Ціни дешеві! Ціни дешеві!

За тревалість товару ручимо. 1727

Увага! Дальша знижка цін! Красві **ровери** від **104 зол. Опони** від **3·95 зол.** — Ножні **пилки** від **4·25 зол. — футболеві чоботи** від **1·60 зол.** — Тенісові **мешти** від **2·— зол.** — Алюмінієві, тиристичні прилади та всіляні ровернві частини завжди на складі у великім виборі лише у фірмі **ЯКІВ РОЗЕНМАН — Львів, Академічна 26. Тел. 19·61.** — Власний репараційний варстат. Замовлення з провінції полагоджуємо відворотно. 11/56 2—2

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 164 (13.709). Львів, неділя 24. червня 1934. Pocztowe opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00.
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Привіт Вам у Станиславові!!

Львів, 23. червня 1934.

Витаємо Вас, Українські Жінки, з великим святом пятьдесятьліття Вашої організованости.

Витаємо Вас, Українські Матері, що з кров'ю вливаєте в нове покоління почування любови, привязання та посвяти до свого Народу і Батьківщини.

Витаємо Вас, Українські Громадянки, при важких зусиллях і праці над кращим теперішнім і майбутнім Українського Народу.

Витаємо Вас із першим Українським Національним Жіночим Конгресом, який є виявом не тільки Вашої організованости і консолідації, але й доказом Вашої великої громадської зрілости та виробленості.

Витаємо Вас, Українські Жінки, що зїдетесь на своє велике свято перегляду сил та праці і намічування дальших напрямних збірної, організованої діяльности. Витаємо Вас усіх і тих з Галицької, Волинської та Холмської Землі і тих зпоза океанів і тих з Буковини і тих з Закарпаття і тих з еміграції, і теперішніх провідниць організованого жіночого руху і старих ветеранок праці і юних, надійних представниць жіночого доросту.

Глибоко Вам співчуваємо, що не засядуть з Вами в часі свята до спільної праці жінки з української Наддніпрянської Землі, що сплакана сльозами, засіяна горем, покрита жалобою по жертвах страшної, жорстокої політики північних насильників, політики, яка увінчалась невиданим голодом міліонів українського населення, зокремаж української дітвори. Цю відсутність Ваших нещасних сестер Ви болюче відчуєте, але ця відсутність дуже вимовна і вона хіба тільки скріпить Ваші сили, оживить Вашу працю, потроїть Ваші зусилля, переборе всі трудноші і проложить бодай частину певного, і прямого, і ясного шляху до Великої Цілі.

Витайте, Українські Жінки-Патріотки, і працюйте на свому обединуючому святі гідно! Будьте Українками, будьте жертвенними Матерями, будьте готовими до посвяти Громадянками, будьте квітом Землі Української! Голос батьківської землі нехай буде зовом Вашої материнської крови.

Привіт Вам і щирі побажання успіхів!

Паста до зубів, кремн.

Появились уже в розпродажі шампуни і люксусова вазеліна в тубках.
2761 13—7

ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
О. ЛЕВИЦЬКА і С-ка
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 502-881.
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елегант" терпентин.
Пасту до взуття „Елегант" воскову
Пасту до підлоги „французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри
Синку до білля
помадкову і коронову
1397 21—7
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську.

Вона їде звідти...

Розмова співробітника „Діла" з жінкою-втікачкою із Сов. України

Львів, 22. червня 1934.

Вона їде звідти!... Цього доволі, щоби на двірці зібралась юрба, що дивиться на неї і її дітей, як на людей не з цього світу.

А вони? Жінка і пятеро дрібних дітей, три хлопці і двоє дівчат. Незгірше зодягнені, так, що трохи розчаровуємося, коли присідаємо поруч них на лавці у ждальні третьої класи львівського двірця.

Чоловіка нема. Пішов кудись залагодити паспортові формальности. Вона купила пляшку молока й дає 2-літній дівчинці. Діти бліді, ні краплини крови в їх обличчах.

Звідки вони їдуть?

Він, Павло Калічинський, родом з Лукашівці біля Ліска, попав ще у світовій війні в полон і там оженився. Востанне працював крамарем у кооперативі в Новій Филипівці б. Александрова, херсонської округи. З того титулу мав до останку хату й корову. Поле забрали під колгосп. Крамар — добре становище у Совітах, але діставав усього 70 рублів платні, тоді, як десяток бараболь коштує 2—2.5 рубля, хліб фунт 1.30 рубля (цей хліб, чорний ячмінний маємо в Редакції), масло 8—10 рублів, пуд білої муки 100—120 рублів, а за всім треба було стояти в „очереді" нераз цілу ніч тай то міг дістати пайок: на себе 700 гр., на дітей і жінку по 200 гр. хліба.

Як з одягом?

Дуже важко. Шаль вона має свій старий. Це якесь, дративе полотно, з якого вшита „рубашка" хлопця, 4.5 руб. метер, його черевички 13 рублів. Оці гумові подлі мешти, що на ній, 19 рублів і годі їх дістати. Взагалі, багато дечого годі дістати, напр. мяса не бачили роками

Голод є?

Тепер не такий лячний, як був мин. року. Люди гинули, пухли, мандрували до міста, конали на вулицях. „Тут — каже жінка — не хочуть мені повірити, коли оповідаю, що люди людей їли, а проте це правда: їли і хто зна, чи ще не будуть". Від весни на цілій Україні нема дощу, збіжа висохло, голод нависає над селами.

Як колгосп?

Є в сусідстві, в селі. Називається „Новий Побут". Хати селян зруйнували, у кращих завели комуну. Дають там тільки пайок хліба і раз у день теплу страву — на обід. Борщ, буряки або кислу капусту. Люди ледви ногами волочать. Коні в колгоспі вигинули, обробляють поле коровами. Поза кооперативою годі щось дістати, корова — це вже скарб, бо напр. й чоловік, що вже 3 роки клопотав за виїздом, продав її за 1900 руб., тоді як за хату з городом дістав 700. Хто купив? Є ще такі одиночники, партійці, що купують.

Чого вони виїхали?

Надоїло. Постійне голодування, непевність життя через звичайне явище грабіжі і неможливість заробити на одежу. Дітей до школи не посилала, хоч найстаршій дівчині 12 літ. Школа там ніяка. Комуни вчать, співати якісь пісні. Безбожність жахлива. В церквах магазини, клюби, кіна. В їх селі є евангельська громада, до якої й вона належала і ось тут документ її приналежности до церкви, а отут евангеліє. Євангеликам дозволяють ще молитись, але інші релігії, навіть жидівську, переслідують завзято.

Тут інший світ. Діти не можуть надивуватись білому хлібові. А там писали, що в „буржуазії" гинуть люди з голоду. Вона працюватиме, господарити, діти ходитимуть до школи...

Купуємо дітям цукорки, які вони цікаво роздивляють і бажаємо нещасній матері і дружині, що стільки пережила, щасливої дороги. Вона всміхається: вона дійсно щаслива...

(а. к.)

Чи Ви вже набули

ювилейну відзнаку Сокола Батька?

Як ні, так зголосіться в канцелярії „С.-Б." — Набуваючи відзнаку, **причиняєтесь до викупна Українського Городу.**

Український Жіночий Конґрес у Станиславові.

Львів, 22. червня 1934.

Перший Український Жіночий Конгрес, що збирається у Станиславові 23-го п. м. буде своєрідною великою маніфестацією. В останніх десятках літ ми звикли бачити в різних організаціях та установах жінок при різній праці з чоловіками, що ніхто в нас не звертав особливої уваги на окремі жіночі організації, де гуртувалось наше жіноцтво. Не хочемо і не можемо на цьому місці відповідати на таке загальне питання: чи існує в нас окремий жіночий рух і в чому він проявляється?

Сам факт, що наше жіноцтво організувало свій конгрес і відгукнулося на нього так живо — перший доказ, що воно відчуває потребу заявувати свої інтереси власними силами. Реферати, наради та дискусії, що відбудуться підчас конгресу, безсумнівно нарисують перед нами головні напрямні, що дозволять говорити про характер українського жіночого руху в наших винятково обставинах.

Наше становище до емансипаційних змагань жіноцтва взагалі, а українського зокрема, подиктоване самим духом того демократизму, якого боронимо в усіх проявах суспільного життя. Всі члени суспільности повинні бути рівні і нема ніяких підстав, ні наукових, ні релігійних, ні інших, які дозволяли би заперечувати жінкам права займати суспільні чи громадські становища, які займає від віків мужчина. Навіть, коли дехто боронить погляду, що жінка не має деяких фізичних і духових прикмет, необхідних для виконування деяких відповідальних суспільних становищ, то і цей погляд не має великої сили, коли зважимо, що на цих становищах стоять від віків мужчини теж часто без тих „необхідних" фізичних і духових прикмет.

Подобається нам це чи ні, а мусимо рахуватися з явищем нових часів, коли жінки освідомили собі своє покривджене становище, повсім так само, як деякі понижені суспільні класи, або народи, і почали боротьбу за права в суспільності, в якій досі мали тільки самі обовязки. Віримо в те, що суспільність, наріг і держава тим сильніші, чим більше мають повноправних, і вільних громадян, які тому працюють для розвитку суспільної громади, бо вона дає їм якнайсвобідніше розвиватись.

Та все це — гарні теоретичні ідеї. І-ий Український Жіночий Конгрес збирається у добі, коли гасла свободи, рівности та справедливости зазнали страшного удару від лиховісних наслідків останньої великої війни. Нелегке завдання має перед собою жіноцтво, добиваючись для себе прав, чи в ім'я високих ідей чи якимибудь практичними засобами саме тепер, коли цих прав не можуть добитись мільони „панів землі", що мали їх іще так недавно і ними могли користуватись.

Не краще стоїть справа із цілою низкою чисто жіночих проблем, що мають таку велику вагу для фізичного та духового розвитку жінки, дитини та родини, — тих проблем, що звязані з основними ідеями моралі давого громадянства, церкви і держави. На багато із тих справ ми не маємо нині майже ніякого практичного впливу тому, що їх нормує заздалегідь законами держава. Правда, там, де кінчається законодавство, починається особисте духове життя людини і здобути вплив на формування нової психіки —це не менша сила і не менша заслуга, як творити нові закони.

Коли наше зорганізоване жіноцтво зуміє відокремити з усього нашого суспільного життя такі ділянки й такі справи, якими воно може зайнятись краще, ніж інші, саме тому, що має до діла з тими, які найкраще розуміють одна одну — то це вже буде великий успіх Українського Жіночого Конґресу. Знаємо, що таких ділянок і таких справ є дуже багато; знаємо, що ще донедавна серед мільонів нашого жіноцтва взагалі не було ознак, що воно відчуває потребу призадуматись над своїми окремими болячками і зрозуміти свою окрему ролю в суспільності.

Віримо, що від цієї праці нашого жіноцтва наша загально-національна справа може тільки виграти. Українська жінка своїм своїм типом, яким наділила її природа і скристалізувала нам історія визначувалась завсіди живою інтелігенцією, енергією і тверезою рівновагою. Не маємо ніяких причин побоюватись, щоб її участь у нашій національно-громадській праці могла принести якунебудь шкоду загальній справі і збільшити хаос, на який так часто доводиться нам нарікати. Чи не могліб ми нині щиро псьірити, що неодна із суто-жіночих прикмет така як м'якість, спочутливість, самозбережливий інстинкт, може й інстинктовий дипльоматичний хист можуть причинитись у неодному випадку до оздоровлення нашої духової атмосфери і стати позитивним чинником національно-суспільної праці.

Варшавські настрої по кривавім атентаті.

(Кореспонденція з Варшави.)

Варшава, 21. VI. 1934.

Кривавий атентат на вулиці Фоксаль, що її вже перейменовано на вулицю Вроніслава Пераґького, над висвітленням якого з великою енергією працюють органи влади, викликав у польській опінії таке сильне враження, що політичні наслідки його без сумніву будуть ще довго відчуватися.

Загострення внутрішнього політичного курсу й декретування так званих ізоляційних таборів є винвом того занепокоєння, про яке писала „Газета Польска" другого дня по атентаті, зазначуючи, що вісім років праці (травень року 1926 — червень 1934) над зміцненням Польщі ще не вистарчило і що ще тепер серед громадянства не зникли огнища крайніх метод боротьби і навіть терору, які грозять викликати неспокій та потрясення.

Ще докладно невідомо, в яких саме місцях повстануть ці ізоляційні табори, проте варшавські поголоски вже кажуть, що один з таких таборів буде заложений на Поліссі, а другий в Келецькому воєвідстві, біля Олькуша.

Є це очевидячки, цілком непровірена поголоска.

У найближчих днях будуть автентично оголошені всі подробиці про організацію ізоляційних таборів.

Про регуламін цих таборів сказав декілька слів премієр Коловський у своєму інтервю представникові проурядової агенції „Іскра", підкреслюючи, що внутрішній лад по ізоляційних таборах буде дуже тяжкий і суворий і що всі уявлені по таборах підозрілі елементи відчують на собі карючу руку держави.

Запровадження ізоляційних таборів майже безпосередньо по візиті міністра Ґебельса у Варшаві, який у своєму рефераті чимало казав про виховну їхню ролю в Німеччині, дало підставу для їдких зауважень частини преси, що, не дивлячися на слова Ґебельса, що ніби зарядження націонал-соціялістів не є товар експортовий, то все дещо з них надається для експорту.

Булаб проте помилка думати, що репресивні заходи вичерпують образ настроїв по атентаті.

Появляється чимало політичних проектів, яких значіння тепер ще не легко оцінити.

Ось, наприклад, орган радикального крила урядового табору „Курер Поранни" виступає з проектом поширити суспільну й політичну базу урядового блоку через притягнення ліви х елементів та через навязання щільнішої співпраці з селянством та робітниками.

Стоїмо — пише „Курер Поранни" в одній зі своїх передових статтей, присвячених цій справі — перед дивним явищем, що Польща, яка в момент перевороту в травні 1926 року бачила скрізь поруч з жовнірами також і робітників, що виступали по стороні ініціяторів перевороту, тепер їх у лавах своїх борців не бачить.

Вина цього лежить — продовжує „Курер Поранни" — по обох сторонах і далі він пропонує виробити мінімальну програму соціяльних реформ, якіб погодили всі робітничі групи, включаючи навіть і ППС.

Ця пропозиція концентрації польського радикалізму викликала мелянхолійні зауваження з боку соціялістичного „Роботніка" про нерівність у положенні, в якому перебувають ППС і санаційні радикали з „Курєра Поранного".

У тому часі, як „Курєр Поранни" може висловлювати свої погляди без жадних обмежень, соціялістичний „Роботнік" з обектом цензурного олівця, який конфіскує майже всі принципові статті на тему внутрішньої ситуації.

Низка статтей „Курєра Поранного" про потребу внутрішньої консолідації і поширення суспільної бази проурядового блоку в усякому разі є красномовним документом внутрішніх ферментів і „переоцінки цінностей".

І хоч тепер уже видно, що ініціятива „Курєра Поранного" заздалегідь засуджена на невдачу, то все таки сам факт такої ініціятиви є дуже характристичною рисою настроїв польського суспільства по кривавім атентаті 15. червня.

М. Р.

Міжнародні хліборобські дні в Будапешті.

(Власна кореспонденція з Будапешту.)

Будапешт, 18. червня 1934.

VI.

Наради XVI-го Міжнароднього Хліборобського Конгресу доходять до кінця. Сьогодні рано збирається редакційний комітет для устаження остаточної редакції внесків на друге і останнє пленарне засідання Конгресу, яке відбудеться пополудні.

Треба згадати ще про важні наради **Міжнародної Конференції Аграрного Кредиту,** яка радила поруч з Конгресом, заступаючи рівночасно окрему секцію Конгресу для цеї справи. Питання порушені на цій конференції зводилися до таких головних тез: 1) неможливість сплати хліборобських кредитів, затягнених у часах, коли збіжа, чи інші сільські продукти, були 3—4 разів більше варті; 2) урегульовання коротко-і довгоречинцевих кредитів на селі; 3) роля хліборобських банків у сучасний мент; 4) роля держави в налагодженні хліборобського кредиту. Поодинокі реферати торкалися у своїх рефератах ріжних точок цих тем, ілюструючи справу представленням положення хліборобського кредиту у своїх країнах.

Також поруч з Конгресом радила **Міжнародня Конференція для усталення родоводових книг,** яка на основі обширних звідомлень переказала свої внески Секції плекання тварин Конгресу та поручила їх до приняття в усіх державах.

Нагоду Конгресу використала теж **Міжнародня Федерація Агрономів,** яка відбула свої чергові збори та приняла низку внесків про поширення цеї організації в цілому світі.

Поза тим були також імпрези більше льокального характеру. І так мадярські агрономи скористали з прибуття відомого віденського вченого з ділянки плекання рослин і науки унаслідженні проф. **Чермак-Сайзенегга** і запросили його на прилюдний реферат про новіші дослїди над схрещуванням збіжа. Знову ж Мадярське Товариство для досліду закордонних відносин запросило на прилюдний виклад шефа Міжнароднього Бюра праці в Женеві **Пальма-Кастіліоне** на тему „Початки, розвиток та висліди Міжнароднього Організаційного Праці".

Треба признати господарям, що використали кожну хвилину, щоби дати гостям нагоду зустрітися з усім новим і цікавим, що діється в господарському, а передовсім хліборобському світі.

VII.

Тепер ще дещо про іншу сторінку Конгресу. Господарі підготовили дуже старанно фаховий бік нарад, але неменше дбайливо вийшла і друга частина: офіційні приняття і товариські імпрези. Тут видно було вправну руку комітету пань, який в цілости взяв на себе цю неменше важну частину праці, — щоби члени Конгресу розїхалися не тільки з добрими висліда-ми нарад, — але і з гарними враженнями з цього соняшного краю.

Вже в перших днях відбулися приняття у президента парляменту та у міністра хліборобства для членів Конгресу. В театрі та в опері уладжено для членів Конгресу спеціяльні святочні вистави з чисто мадярським репертуаром. Уладжено святочне відкриття Хліборобського Музею, який відкрив реґент Горті. Уладжено прогульки по Будапешті та околиці, прогульки до фабрик хліборобських машин, до королівських винних пивниць в Будафок, до хліборобських кооперативних установ і т. д. Використано кожну хвилину, щоби дати можливість членам Конгресу бачити Мадярщину з ріжних сторін, щоби пізнати її красу, колишнє багатство — і сьогоднішне приниження.

Годі спинятися над усіми цими імпрезами подрібно. Але треба підкреслити одно: що всі вони мали провідну думку, якою було те, щоби вказати, як великою кривдою для Мадярщини є мир у Тріянон, та яка це фатальна помилка для цілої Европи. І тому перше місце, на яке вас ведуть — це площа мадярської ірредента. Чотири могучі статуї представляють долю чотирох відтятих від батьківщини частин, а перед ними на пів-машті, в жалобі народній прапор. По середині з квітів карта Мадярщини: колись — і сьогодні. А довкруги напис: „Вірю в Бога: Вірю в Батьківщину; Вірю в справедливість божого Провидіння; Вірю, що Мадярщина буде могутною — Амінь". Це мадярська народня молитва. Її відмовляють діти в школі перед наукою — і по науці. Нею починають всякі публичні виступи, нею закінчують народні свята. Коли бачите мадярів, що стоять з відкритими головами перед своїм народнім прапором, — а бачили ми там і архикнязів, — то так і пробивається в них одне: вони **вірять,** що так буде. І хоч сьогодні видається воно абсурдом, щоби колинебудь привернути Мадярщині її давні народи, хоч довкруги озброєні сусіди, хоч сьогодні Мадярщина маленька і безсильна, то вони ні на мент не тратять **віри** у свою долю і працюють на кожному кроці, щоби цю віру — перемінити в діло.

Може це й зайве — але характеристичне: з сьогоднішних часописів. Одна англійка згубила в Будапешті торбинку з досить великими грішми, адреси не було — тільки назва готелю на карточці. До двох годин приніс торбинку до готелю бідак — і віддав і не хотів приняти нагороди. Коли пізніше чужинка переглянула, чи все в порядку, найшла карточку від нахідника: він, колись багатий шляхтич, сьогодні не має що їсти і вартість кожного сотика для нього спасення: але грошей не прийме, тільки просить, щоби вона — чужинка — де могла заступалась за його батьківщину. Цей теж вірить у свою батьківщину — і бодай так їй помагає.

Але не тільки те. По виставах крамниць, на хатах по селах бачите жалібні карти колишньої і теперішної Мадярщини. Три слова виписані всюди: „Nem, nem soha!" — Ні, ні, ніколи!" І цих слів держаться мадяри від дитини — до реґента держави, від приватного життя — до великих принять чужинців. Бо Мадярщина **мусить** бути великою, могутньою, славною. Всякі є дорги розуму — і почування. Але почування збудоване на такій вірі є величаве — і небезпечне. Тому, коли французам, англійцям, бельгійцям, чехам, румунам, югославянам з запалом і вірою говорить провідник про майбутнє своєї батьківщини — ви бачите відкриті, похилі голови — і ніякого спротиву, ніякої насмішки. Вони мабуть теж знають, що ця сила духа, воля народу і віра в перемогу сильніша від танків та гармат.

Та мало булоб, колиб пізнати Мадярщину тільки зі столиці. Тому дали нам можливість побачити і край, може не на найвищому ступені господарської культури, але дуже подібний до наших сторін, край сонця і невимушеної радости, з барвними одягами народу, з його звичаями і забавами та танками, з його радістю життя, яка мабуть і є підставою його сміливих бажань і мрій.

Інж. д-р Евген Храпливий.

Ширіть наш часопис!

Трагедія Кобринської.

(З нагоди Жіночого Конгресу.)

Може Жіночий Конгрес, що від 23. ц. м. радить у Станиславові, і звязані з ним публікації визначать належне Кобринській місце в історії українського феміністичного і політичного руху. Але навряд, чи будуть при цій нагоді займатись психольогією дівчки та письменниці у звязку з подвійною її працею. А саме деякі сторінки цієї психольогії розяснюють її внутрішні конфлікти та непорозуміння зі своїм середовищем і вони кидають нове світло на постать Н. Кобринської[1]).

Працюючи прилюдно, К-а теж зазнала горя, і не без причини вона в свому завіщанні вмістила постанову, щоб на її нагробку найшовся напис: „Мене вже серце не болить". Тим то й Ольга Дучимінська, наймиліша К-ій із усіх її учениць і найбільш нею цінена її співробітниця, заговорила в „Новому Часі" з 18. ц. м. про „велику трагедію" в житті К-ої. Отже я, знаючи теж духове обличчя К-ої, є тої думки, що про її трагедію треба сказати більше й дещо інакше, і варто пригадати, що К-а вийшла переможцем.

На її життєву трагедію вже заздалегідь зложилося звичайне розладдя між засвоєними родовими традиціями і наміченою метою суспільної праці. Гарна з вигляду, в аристократичній, священичій родині дбайливо вихована й освічена, придбала собі К-а, крім широкого знання, високу товариську культуру — була це справжня дама з товариства". Насправді вона ніколи не зжилася з демократичним світом, хоч від нього перебрала ідеї, навіть боролася за них. То розум поклав їй таку мету, але чуття всю її відмежовувало від демократії, найпаче галицько-української. У глибині душі К-а назавжди залишилася аристократкою.

Ще важче було їй поза сферою думки й теорії погодитися на рівність жінки й чоловіка в товаристві. При сподіваній реалізації теорій вона остання подалаб була руку, щоб хтось перевів її через кладку.

Як діяч К-а з природи річі мусіла виступити під поступовим прапором; колиж поступовці (1890 р.) заснували радикальну партію, К-а наблизилася до неї. Адже підтримувала вона вже звязки з Драгомановом, Франком, Павликом, Терлецьким, а програма радикальної партії з 6. X. 1890 р. (головно щодо політичних і освітних справ) виразно ставила рівність жінки з чоловіком. Небаром радикальний часопис „Народ", виконуючи ухвалу партійного зїзду отворив навіть окрему рубрику: „Жіноча справа". Хоч К-а підносила застереження проти програми радикальної партії, хоч іще зосібна підкреслила розходження з радикалами в жіночій справі, бо радикали підтягали цю справу виключно під клясовий знаменник і механічно поставили її на чисто професійну платформу, — проте всі громи, кидані українською більшістю на радикалів, посипались послідовно на особу К-ої, на її фемінїстику й белетристику. Зважмо тільки: Сьогодні програма К-ої (доступ жінкам до всіх шкіл, професій й політичних прав) — уже пройдені стовпи; провід жіночого руху пересунувся до найсильнішої української партії, у звязку з тим число й сила противників і сума застережень проти фемінїстики сьогодні дуже ослабли — а проте, чи зараз після проголошення Жіночого Конгресу не розігралася різка баталія на сторінках **„Діла", „Мети", „Нової Зорі", „Гром. Голосу"?** Вона ще в памяті у нас усіх, тимто й легко нам уявити собі висунену на обстріл позицію К-ої і то (не забуваймо!) 30, 40 і 50 літ тому. Наскільки менше було тоді часописів і охочих до пера, настільки більше облегчувалась енергія у сплітках про „вільну" любов, речинцеві шлюби, подружжа на пробу і т. д. Як усе те вражало К-у, виховану на Клементині Гофманівій-Таиській, як боліло те все жінку непорочно чисту, романтично вірну покійному чоловікові — чи треба казати? А сама співпраця з носіями поступових ідей? Боевики, переважно селянського й маломіщанського походження, переважно молоді, ще невироблені люди — страшно грали на нервах К-ої. Колись поет Гайне писав, що відколи почав ходити до демократичного клюбу, треба було витрачати вдвоє більше на мило. К-а зробила тільки сальоновий натяк на свої розходження з радикалами в тактиці[2]), а вимовним слідом цих взаємин є Павликові листи і сьогодні можемо тільки подивляти силу, гарт волї у ніжної жінки, що здавила особисті уподобання, поборола пересуди доби і витревала в боротьбі під поступовим прапором.

Другий ворог К-ої це: **село**. Саме село внесло дуже багато цінностей у наше національне відродження, в літературну скарбницю і служить нам за резервуар сил. Та тільки — не забагато села і ніяк не повинно воно верховодити! Пригадаймо собі, як змарнувався на селі буковинський поет Федькович, пригадаймо нашу галицьку політику й суспільну організацію з тих десятиліть, доки провід спочивав у руках сільської інтелігенції. На селі може встоятися тільки льокальний організатор, якщо дістає вказівки від проводу. Але не повинен провід краєвої організації сидіти на селі. А саме так робила К-а: заложила жіноче товариство в Станиславові (чому не у Львові?) і поїхала до Болехова. Очевидно, товаристом почали правити станиславівські жінки і за призбирані гроші не придбали для освітнього товариства книжок, а купили чашу для свіжо призначеного єпископа Пелеша. Через цей противний статутам крок товариства К-а усунулась і придбала за те собі марку атеїстки.

Згодом прийшло до першого освітньо-політичного виступу укр. жіноцтва, К-а скликала на день 1. вересня 1891 р. перше жіноче віче не до Львова, а до Стрия[3]) бо жила вона з Болехові під Стрием, зате польське жіноче віче було скликане до Львова (1892 р.) і К-ій довелося виступити на ньому тільки з рефератом, очевидно, в характері запрошеного гостя.

Не досить, бо вийшов іще один інцидент, уже через жіночий часопис. Коли К-а почала робити заходи, щоб услід за „Першим Вінком" пустити другий альманах, обізвались у Львові голоси за часописом. З уваги на К-у, що перебуваючи в Болехові, не могла редагувати часопису, згадане віче в Стрию ухвалило більшістю голосів резолюцію за альманахом. Це був початок розходжень серед самих поступових жінок, прихильниці часопису не замовкли, а в пресі порушив цю справу навіть Франко (Народ, 1891, стор. 304).

Кілька років пізніше зважилась нарешті К-а на переносини до Львова, але цей крок не був достаточно підготований[4]) і не вийшов із порозуміння з жіночими колами. Ці кола були ще надто слабі, щоби фінансувати видавництво й оплатити редакторку, — К-а власне числила і на гонорарі й на інші ще літературні заробітки, бо може не знала, що журналісти і співробітники Н. Т. Ш. й Видавничої Спілки з бідою тільки могли вижити. Не числилася К-а і з тим, що в неї не було снаги до таких заробків, бо вона працювала солідно, але дуже поволеньки і не володіла добре мовою. Тимто К-а, побачивши, що доходи з поля в Белелуї і з господарки в Болехові не покривають львівських розходів, затужила за Болеховом, після 4 місяців кинула львівське помешкання (при Бальоновій вул. 15, I. пов.) і вернулася на свою посілість у Болехові.

Без сумніву, побіч мотивів матеріяльної натури треба покласти й опозицію львовяток і львовян до К-ої. К-а на селі вже відвикла від критики, бо не стрічалася з нею в найближчому сторуженні. А тут і в редакціях і в товаристах і в кавярні — скрізь її почуеш. У кавярні (Шнайдра і Центральній) безсмертний гуморист і незабутній циник Лесь Мартович[5]) не тільки К-ій міг напсувати крови, але й пос. Окуневському і всім політикам.

Так була ця львівська прогулька доволі прикра. Але була і повчаюча, а навіть корисна. Вона показала К-ій і всім, що з поширенним фемінізму її диктатура з села вже не встоїться; що треба було вже призадуматися над новою формою організації; що в ширшій організації добір співробітників не завжди зажить від самого проводу. Водночас цей побут у Львові приніс К-ій великий успіх у літературній ділянці: стаття проф. Грушевського про неї (Л. Н. В. 1900, том IX) і дві збірки новель, випущених Видавничою Спілкою у Львові: „Дух Часу", „Ядзя і Катруся". Одно і друге тісно звязане із особистим зближенням К-ої до Марії Сильвестрівни Грушевської у Львові; в Болехові К-а довго міркувала, кметикувала, обчисляла кошт друку й не рішалась, а ось і без кошту вийшло і ще гонорар дали[6]).

І ще одне на закінчення: в звязку з тим, що всякі матеріяли до друку доводилося К-ій передавати з Болехова до Львова, дещо забагато заслуг на її кошт припало тодішнім редакторам. А насправді, вони не мали ні більше клопоту ні більше заслуг ніж теперішні редактори, що теж виправляють рукописи допитувачів і авторів.

Третя трагічна проблема в житті К-ої міститься в запиті: „родина, чи громада?" і в дечому вяжеться з попередньою (місто чи село), хоч на інших основах завязалася. А саме, К-а, як бездітна, але заможня вдова і тямуща людина мусіла її поставити перед собою, бо письменник і суспільний діяч вяжеться з громадою тісніше ніж пересічний чоловік, вяжеться і з сучасністю і з історією. Отже в родині К-а зазнавала виїмкової пошани і в її крузі так наче розвагу стрівала після невдач, а хочби тільки турбот у прилюдній праці. Але така ідилля, ба, навіть сама гармонія в родині дуже попсувалася, відколи вийшов до неї д-р Величко і замешкав під одним дахом із К-ою, подружившися із старшою її сестрою. Тоді довелося К-ій зазнати горя, критики і важких зневаг.

Висловом хитань К-ої між родиною і громадою були два її заповіти. Перший, письменний із 1914 року, зроблений у користь громади, тямила в ньому тестаторка й те, що вона письменниця, тим то веліла вона спадкоємцям видрукувати її писання; лишила легат для визначеного нею редактора; згадала про свій нагробник, про писання батька Івана і т. д. Та перед самою вже смертю (1920) вона відкликала цей заповіт і продиктувала запрошеним свідкам свою останню волю, подуману в користь родини, докладніше: Орисі й Калини Величківних. *Про писання вже ні згадки*, а в висліді ось що вийшло: д-р Величко болехівську домівку К-ої, призначену нею на захоронку, наймив неохайним жидам, поле в Белелуї продав, на могилі заслуженої суспільної провідниці пишався малий, яловий хрестик без напису, згодом він похилився і впав[7]). Архів К-ої забрав д-р Величко на Радянщину та перше ще — як сам хвалився кільком поважним людям — попалив такі папери, що йому не до вподоби були. Невідомо, кількo в тому правди, але це певне, що д-р Величко прилюдно не подав українській громаді найменшої вістки про цей архів, так начеб була то його приватна власність.

Таким робом добутки господарської, а дещо і з духової праці К-ої легко пішло в руках тих, що звязані з нею кровю. Зате духові її надбання для загального добра — перебрала, і те-

[1]) Наталія Озаркевич Кобринська, народжена 8. 6. 1855 р. в Белелуї (свят. пов.), від 1871—1882 замужня; овдовівши, замешкала в Болехові, у батька Івана, пароха і парлямент. посла. Перебуваючи у нього в Відні, належала до студентського товариства „Січ", де членами були її брати Льонгін і пок. Евген і тіточні брати Теофіль і пок. Ярослав Окуневські. Важніша була знайомість із Терлецьким (псевдонім Іван Заневич), бо цей намовив її писати, відчитав „Пані Шумільську" (тепер „Дух часу") на сходинах Січи. Піл року була К-а в Цїріху, їздила до Женеви, познайомитись із Драгомановом. Рік 1884 перше освітне жіноче товариство в Станиславові; 1890 петиція до парляменту за доступ жінок до вищої освіти; 1891 перше жін. віче в Стрию; 1892 укр. реферат К-ої на поль. вічі у Львові. — Видавництва і писання: 1887 Перший Вінок; 1888 Відповідь на критику Пер. Він.; 1893—96 три випуски Нашої Долі; 1899 збірка новель „Дух часу"; 1904 „Ядзя і Катруся" і „Казки". Надто декілька літ. критич. статтей, окрема брошурка про Ібсенову „Нору" і один випуск Жіноч. Бібліотеки. — Померла Кобринська 20. I. 1920 р. Теперішній Конгрес у Станиславові звязаний із 50-літтям першого освітн. жіночого товариства заснованого Кобринською.

[2]) Лист до Ом. Огоновського; гл. його Іст. укр. літер., III. 1269.

[3]) Це товариство називаємо першим, хоч від 1878 року було у Львові „Общество русских дам", але воно мало чисто філянтропійний статут, головнож мало дбати про прикрасу Успенської церкви у Львові.

[4]) Опис того віча, що зачинило двері навіть перед кореспондентами (бо не жінки!) найдуть читачі в „Ділі" (1891 ч. 187) і в „Народі" (1891 стр. 282).

[5]) К-а виїхала до Львова по смерти батька, коли і так треба було вступитися з парохіяльної замілля.

[6]) Редактор „Гром. Голосу".

[7]) Хіба тільки для докладности згадаю, що у Львові зродилась у К-ої концепція до її „Liebesahnung" назви без літературної вартости.

[8]) Про це був у „Ділі" (1925 ч.) допис

Ви певно виїзджаєте на ферії

і залишаєте своє мешкання на опіку чужих людей. Будьте обережні, бо **вакації — це жнива для вломників** і тому обезпечіть своє майно від крадежі з вломом у

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер",

у Львові, вул. Руська ч. 20.

За обезпечення домашнього уладження на золотих 1000·— пересічна річна премія враз з додатками зол. 2·50 — 6·40 залежно від місцевости, роду обезпечених предметів і їх приміщення.

ями з нею звязана, інтелігентна громада і взає їм ціну.

Джерело четвертої життєвої трагедії К-ої було в тому, що вона в прилюдній праці — не найшла себе. Сьогодні всякому ясно, що сила К-ої в її наукових і популярних розвідках, у публіцистиці, а не в белетристиці. Але сама К-а не мала тієї певности, найпаче в хвилинах зневіри до політиків: вона не здавала собі справи з того, що белетристика тільки миліша їй особисто, а не сильніша за публіцистику. Не хотіла К-а сказати собі, що писати новелі, хочби в обороні покривджених, куди менше складна справа ніж праця з демократами і для пролетаріяту*). В самій зорі белетристиці К-а теж не знала своєї ваги і сили. Вона була реалістка, але коли і в нас прийшла пора на модерну, коли придбала собі слави Кобилянська, тоді К-а намагалася добачити в своїх писаннях усі модерні течії, а далі заризикувала трансцендент (Душа, Омен, Св. Миколай, Казки) — і то невдатно.

Очевидно, в перспективі часу справа виходить для нас ясно, але жива людина у життєвій боротьбі шукає доріг, виробляє методи, помилюється. На грані двох діб усі письменники (Шашкевич, Куліш, Франко, Грінченко) розкидались. Таке було і з К-ою. Але її талант, енергія і завзяття довели до того, що історія української політичної думки визнала К-у одним із визначніших суспільних діячів і першою українською феміністкою. При тому авторка „Виборця" і новелі „Задля кусника хліба" має своє місце і в історії української літератури.

Денис Лукіянович.

*) В критиків один тільки М. Павлик („Нова Рада" 1890. стр. 42) отверто цінив К-у не письменницю, а феміністку.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 6. 16/28

ЖІНКИ І МИ.

Львів, 22. 6. 1934.

Жіночий Конгрес неодного з нас заставив призадуматись над жінкою, її ролею і завданням, а спеціально призадуматись над ролею і завданням української жінки.

Возьмім перше справу загально.

Жінки добиваються повної рівноправности з мужчинами. Це їх право і вони напевно зібються свого. Одначе, на мою думку, багато в цім усім такого, що жінкам не виходить на користь. Добиваючись рівноправности почали жінки думати про рівність і з цього вийшло переборщення. Жінки ніколи не можуть бути мужчинами і на це не порадить ніяке наслідування. Жінки ніколи не зможуть зайняти деяких становищ і на це не поможе ніяка рівноправність. Жінки не потраплять ніколи ні так писати, ні так малювати, ні так грати як мущини і цього не змінить ніяке виховання.

В мистецтві: в музиці і малярстві жінки наслідують мужчин і тому не дали великих мистців. Ніхто з нас не цікавий на образ малярки, яка малює „зовсім як мужчина", чи за музичний твір, під яким можна було б підписати навіть доброго музика, але мужчину.

Жінка має в мистецтві виявляти жіночі цінности і тільки тоді може дати геніяльні твори.

В ділянці красного письменства жінка двигнулась найвище, але мені здається, що саме завдяки тому, що не затратила своєї жіночости, хочби це була навіть така „мужеська" письменниця як Леся Українка.

Наслідування мужчин грянуло з особливою напругою після полумінних проєктів пані Пенкгурст. Мистецтво, спорт, мода навіть рухи.

Спорт потрібний кожній людині для піддержання здоровля і плекання тіла. Але чи жінки якраз мають управляти ті самі спорти, що й мужчини. Адже фізична будова одних і других перечить цьому. Не знаю, як виглядає ця справа під медичним кутом погляду, мені здається, що жінкам непотрібні біги на десять кільометрів, ні кінний мач, ні дужання, ні бокс. Куди не крутити — жінка мусить задержати багато ніжности, бо це випливає з її природи і з відвічних законів, яких не можна безкарно нарушувати. Адже навіть у звіринім світі що дуже різко зазначене — значить воно нормальне і не штучне. Тимчасом наслідування мужчин у спорті позбавляє жінку неодної з її гарних прикмет і — скажім щиро — опоганює її.

Приглядьмося моді.

Був час, коли запанували вузенькі спіднички, ба навіть королі моди дивували штани замість спідниць. Тепер прийшла мода на широкі плечі, так ніби жінка має імпонувати фізичною силою. Були навіть спроби завести для мужчин „жіночу" моду, щоби зрівнати обі статі. Всі памятаємо ці смішно широкі штани і коротенькі, вузкі блюзи, які з мужчин робили щось віби жінку в спідниці. Одначе „жіноча" мода в мужчин не вдержалася, а в жінок „мужеська" панує до нині.

Ніхто з моїх знайомих не захоплюється рухами жінки, яка йде великими кроками, пхаючи руки в кишені і притримуючись недбало. Що правда „довсім як хлопець", але — за її шкоду — „зовсім як не жінка".

Студії, посада, самостійність — усе те великі речі, але подружжа таки завжди лишиться найбільшою.

Не тільки для жінок!..

А тепер про нашу українську жінку.

Багато разів і перед не одним я твердив і стверджу: Українська жінка це ліпша половина народу, якій народ дуже багато завдячує. Культура хати, устна словесність, вишивки ось ті безсмертні твори духа української жінки, які свідчать про її всесторонню талановитість. І в мистецтві та літературі українська жінка зайняла поважне, а напевно займе ще поважніше становище. Але як у народній творчости не забула, так тут не повинна забути, що жінка є жінкою і творчість її мусить бути жіноча.

Перед українською жінкою стоять отвором усі наші установи, всі наші суспільні будови і ждуть на її працьовиті руки. „Просвіта", „Рідна Школа", кооперація — всюди жінки багато зроблять, але як робітниці, а не як робітники.

Нація потребує здорових жінок, бо вони в першу чергу дають життя новому поколінню. Спорт для них є конечний, але не в смішній, наслідувчій формі. Не все, що для мужчин добре — є добре для жінок і на те нема ради. Модний тип коротко обстриженого, тяжкого в рухах, недбалого дівчура, якщо має успіх, то тільки переходово. „Вічна жіночість" — ніколи не перейде до історії, так, як ніколи не буде ждати на сватів.

Українська жінка мала тяжке життя. Її нарід осів на благословенній, але й за проклятій землі. Від тисячліть не знала та земля спокою. Набіги степових кочовників, жахкі сусідів — усе те тяжко відбивалось на її меченцях. А в першу чергу терпіла жінка.

„Де не лились ви руські сльози жіночі!"...

Не диво, що серед таких обставин українська жінка виховала сентиментальний нарід, бо вже в колисці вливала в його душу сум і тугу. Виховувала своїх дітей переважно сама, ждучи або вже й не ждучи свого чоловіка з поля боїв.

Саме про українку як матір і виховницю кілька слів на кінець.

На мою думку — українка дуже добра мати, але дуже лиха виховниця. Більш запозадливу матір тяжко собі уявити, але чи не в тім і хиба виховання. Втерся в нас термін „мамин синцьо" — на означення правда дуже чемного, милого і доброго хлопця, але життєво каліки. Це безграничня любов матери виплекала ніжну, але дуже крихку квітку.

Жіночий Конгрес буде займатися всіми жіночими питаннями. Нехайже він займеться в цілій повноті жінкою як виховницею нашого молодого покоління. Нехай намітить шляхи на майбутнє і дорогу до поправи.

Українська нація жадне від української жінки, щоб вона твердше виховувала діти, як це було досі.

Роман Купчинський.

Почування переповнення, неправильну ферментацію в кишках, — почування повноти і здуття в печінці, застою жовчі, болі в боках, тиск у грудях і биття серця усуває природна гірка вода **Franciszka-Józefa,** зменшуючи надмірне перекровлення мізку, тиск в очах, серці та легенях. — Поручають її лікарі.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український загал, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 квартьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації:

Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.

Як додаток до „Рідної Мови" виходить тримісячник „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ". — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Европі 5 зл., поза Европою 1 амер. доляр.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

Розвязання читальні „Просвіти" в Любіні Великому.

Нам прислали відпис рішення городецького староства такого змісту:

Starosta gródecki do L. B. P. 16/2/34. Gródek Jagiell. dnia 6. maja 1934.

Do P. T. Zarządu Stowarzyszenia p. p. „Czytelnia Proświty" w Lubieniu Wielkim do rąk przewodniczącego P. D-ra Hryhorja Czwartackiego, lekarza w Lubieniu Wielkim.

Na podstawie art. 16 prawa o stowarzyszeniach Rozp. Prez. Rzpltej z 27/X. 1930 Dz. R. P. Nr. 94 poz. 808, zawieszam wszelką działalność stowarzyszenia p. n. „Czytelnia Proświty" z siedzibą w Lubieniu Wielkim, ponieważ działalność tego stowarzyszenia zagraża bezpieczeństwu, spokoju i porządkowi publicznemu.

W szczególności stwierdzono, że członkowie tamtejszego stowarzyszenia, a zarazem chóru stow. śpiewają w lokalu stowarzyszenia oraz z okazji imprez stowarzyszeniowych pieśni o treści podburzającej i pochwalającej czyny zbrodnicze.

Z tego powodu Zarząd stowarzyszenia otrzymał reskryptem tut. z dnia 2/5. 1933 L. B. P. 5/3/33 Lp. 15 ostrzeżenie, że w razie ponowienia się podobnych jak wyżej incydentów, lub jakiejkolwiek działalności kolidującej z bezpieczeństwem, spokojem lub porządkiem publicznym ze strony członków tamt. stowarzyszenia wzgl. chóru, spowoduje zawieszenie działalności stowarzyszenia.

Nie bacząc na to ostrzeżenie, Zarząd Czytelni urządził w dniu 19/1. b. r. nielegalne zgromadzenie pod przewodnictwem Kalenlwicza z Gródka J.

W dniu 10/4. b. r. członkowie chóru tamt. Czytelni wspólnie z chórem z Lubienia Małego złożyli na grobach ukr. żołnierzy wieńce z demonstracyjnemi odznakami, oraz odśpiewali wiązankę pieśni o treści podburzającej.

Fakty te, oraz szereg innych demonstracyjnych i nielojalnych wystąpień członków stowarzyszenia „Czytelnia Proświty" z Lubienia Wielkiego stwierdzaia dowodnie, że działalność tego stowarzyszenia wykracza przeciwko obowiązującemu prawu, ustalonemu dla stowarzyszenia zakresowi i sposobom działania i temsamem dalsza działalność tego stowarzyszenia zagraża spokojowi i porządkowi publicznemu.

Decyzja o zawieszeniu jest natychmiast wykonalną.

Zarazem stosownie do art. 25 prawa o stowarz. zarządzam tymczasowe zabezpieczenie majątku stow. „Czytelni Proswity" w Lubieniu Wielkim w ten sposób, że prowadzenie spraw niezbędnych, związanych z tym majątkiem, a **sprowadzających się li tylko do ochrony** majątku ewent. regulowania należności za lokal i t. p. niezbędnych czynności, **z wykluczeniem istotnej działalności stowarzyszenia** — poruczam wyjątkowo dotychczasowemu Zarządowi Stowarzyszenia.

Od decyzji niniejszej przysługuje prawo odwołania za pośrednictwem tut. Starostwa do Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie w ciągu dni 14-tu licząc od dnia następnego po jej doręczeniu.

Starosta gródecki: Frączkowski wr.

Розумний

перед виїздом до живців і літниць засобиться — у всілякі косметичні і гігієнічні предмети і пр. найдешевше і найкраще лише у перфумерії

С. Федера Львів, ул. Синстуська 7, або Коперника 15 а

(побіч палати Гр. Потоцького)

тому, що ціни цих предметів у кліматичних місцях є подвійні а навіть потрійні а якість під кожним оглядом гірша. 5—5

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА, МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ** вул. Боїмів ч. 4.

Конфіската „Діла".

Вчорашнє (163) число „Діла" підпало конфіскаті за одну замітку на першій стороні. Це вже 26-а з черги конфіската нашого органу в цьому році.

Статистика преси на Сов. Україні.

На основі „Іззестій" в 1932 р. на Совітській Україні було 1.139 часописів, в 1933 р. — 1.934, а в 1934 р. — 2.180. В цілому Совітському Союзі тільки третина часописів виходить у російській мові. З часописів, що появляються на Совітській Україні, 89 пр. виходить з української мові. (ВУ)

Всеукраїнський зїзд совітських письменників.

В Харкові розпочався 16. ц. м. нарали першого всеукраїнського зїзду совітських письменників. Президія Всеукраїнської Академії Наук вислала зїздові привіт, стверджуючи, що цей зїзд є новим великим етапом будівництва української пролетарської культури, національної щодо форми, соціялістичної щодо змісту. „Під проводом великої партії Леніна-Сталіна українська пролетарська культура осягнула нечуваний розвиток, борючись з українським націоналізмом як головною небезпекою даного етапу на Україні, як також з великодержавним шовінізмом, з національною обмеженістю з буржуазним формалізмом у всіх його проявах". (ВУ).

—o—

З Харкова до Київа.

У звязку з перенесенням столиці Совітської України з Харкова до Київа редакції часописів „Червона Армія" і „Красная Армія" перенесено з днем 8. червня до Київа. (ВУ).

—o—

Затроєна вода.

ШИКАГО, 22. 6. ПАТ. Підчас пожежі великої різні у Шикаго дня 19. травня вогнева сторожа брала воду пити з водопійла для худоби. Тепер виявлено, що ця вода була затроєна і пожарники захворіли на тифоїдальну фебру. Один з них вмер, 40 є важко хворих, 200 інших находиться під обсерваціею

III. Краєвий Здвиг Українського Сокільства.

Подаємо до відома, що першого дня Здвигу, себто в суботу 30. ц. м. відбудуться такі точки програми:

В год. 9. ранку Служба Божа в Успенській церкві при вул. Руській. По Службі Божій святочне відкриття пропамятної таблиці в честь полеглих героїв-соколів в рр. 1914—1920, у будинку „Дністра", де міститься домівка „Сокола Батька".

Пополудні в год. 16. відбудеться панахида на гробі першого голови „Сокола-Батька" інж. Василя Нагірного на Личаківськім цвинтарі, де зберуться всі львівські сокільські гнізда й поодинокі делегації з вінками.

Вечором в год. 20. відбудеться прийняття для гостей в салях „Бесіди" при вул. Рутовського.

*

Здвиговий Комітет рішив на останньому своєму засіданні дати дозвіл на поставлення на площі „С.-Б." всій українській національній пресі своїх кіосків чи стоянок на всі 3 дні Здвигу. Місце відступається зовсім безплатно, лише кіоски мусять бути затверджені відповідним референтом. Зголошування в тій справі в канцелярії „С.-Б.". *ЗДВИГОВИЙ КОМІТЕТ.*

*

Здвиговий Комітет звертається отсим *до всіх власників колеса (ровера) чи мотоцикля* з проханням зголоситися в канцелярії Здвигового Комітету при вул. Руській 18. і взяти на себе труд впорядників. Всі соколи, власники колеса, і зі Львова, і з підльвівських гнізд мусять зголосити.

Подаємо до відома Кооперативам, Вел. О. Парохам, Сокільським Гніздам та відпоручникам С.-Б на місцях, що канцелярія Здвигового Комітету розіслала до них здвигові афіші. Здвиговий Комітет просить афіш не нищити і не складати, лише розвісити на видних місцях у кооперативі, коло церкви чи в читальні.

Рівночасно з афішами розіслано до всіх сокільських гнізд поучники для соколів на Здвиг. Зі змістом поучника мусять усі соколи докладно запізнатися і на самім Здвизі всіх приписів безумовно придержуватися.

ЗДВИГОВИЙ КОМІТЕТ.

Ніяка установа

не може

обійтись без „Діла".

Поділ впливів на морях.

Домагання Японії. — Нота Франції.

ЛЬОНДОН, 22. 6. ПАТ. „Дейлі Геральд" бе на тривогу, тому, що Японія ставить вже на початку морської конференції далекойдучі вимоги. „Дейлі Геральд" запевнює, що Японія домагатиметься від Злучених Держав і В. Британії поділу впливів на океанах. Китайське море і західну частину Тихого Океану залишає Японія для себе та зобовязується вдержати лад і мир на тих водах. Така вимога означає повну свободу рухів Японії на Далекому Сході. Ані Злучені Держави ані В. Британія на такі вимоги Японії не згодяться. Японія погрожує, що на випадок відмови буде домагатися повної рівноправности на морі. В. Британія не хоче попсувати приятельських взаємин зі Злученими Державами і тому висуває проект утворити з Льондоні постійне морське бюро. Його завданням було би узгіднювати зброєння великих держав на морі. В. Британія змагає за всяку ціну осягнути компроміс і стати посередником між Злученими Державами і Японією. Одначе ледви чи Японія згодиться на такий компроміс.

Французький уряд переслав В. Британії ноту зі згодою брати участь у балачках перед скликанням морської конференції. Французький уряд застерігається, що не погоджується на обмеження розмов тільки між пятьма державами, які підписали морську умову в Льондоні. Франція хоче втягнути ще на конференцію представників СССР. Одночасно Франція хоче втягнути В. Британію до дискусії над рівноправністю у збройних Німеччини на морі, на що В. Британія не погодиться.

На всяких приняттях та імянинах збирайте датки на купно книжки для наших земляків, яких доля кинула навіть і до Африки. Ласкаві датки і жертви приймає Т-во „Просвіта" у Львові.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 24. ЧЕРВНЯ 1934.

о. Д-Р Г. КОСТЕЛЬНИК. 10)

Мойсей Вернигора —

український Валаам.

Наводимо дальший текст списку Собанських:

„Вернигора так передсказував:

1. Місце на цьому острові, замешкане мачухами, буде прикрашене коштовною і величною мурованою палатою, до котрої зїдуться два монархи для нарад зі собою".

(Редакція „І. К. Ц." подала від себе таке пояснення: „Вернигора бачить палату кн. Демидова, де в 1787 р. відбувся зїзд Станислава Августа з царицею Катериною").

Наші завваги.

Староста Суходольський певне питався Вернигори про **майбутність Польщі.** І ціла фільма ясновидження Вернигори має за мотив саме оцю тему, як фільма ясновидження Валаама мала за мотив майбутність жидівського народу. Знаменне і вповні правильне, що Вернигора зачинає свою фільму ясновидження від майбутніх подій, що стояли **найближче** до його місця перебування. Це найсильніше діяло на його ясновидючий змисл.

І власне такий початок передсказань Вернигори свідчить про їх автентичність. Староста Суходольський, що, як знаємо, не мав поняття про психольогію ясновидця, ніяк не міг би був цього місця підробити.

Ось дальший текст документу.

„2. В польському краї небавом настане війна й великий заколот, а брат сплямиться кровю брата, будуть грабіжі, а чужі жовніри багато з того скористають, грабіжні заполонять невіральників. Потім великі частини польської землі розірвуть на три частини".

(Редакція „І. К. Ц." дає від себе пояснення: „Вернигора тут говорить про баїську конфедерацію, про постій чужих військ у краї та про перший розбір Польщі").

„3. Поляки, назалі в ненависти до свого кореня, довго будуть продаватися. Брат брата буде продавати, вкінці розгориться пожар війни й решту частини польської землі розірвуть на три частини".

(Пояснення Редакції „І. К. Ц.": „Тут очевидно іде про продажність магнатів, Тарговицю, війну з Росією в 1792 р. і другий розбір Польщі").

„4. Повстане в країні чоловік малий, хоробрий та не такої сили, щоб переміг ворогів. Того схоплять, а решту польського краю зовсім розберуть. Ріка Вісла кровю поляків закрасниться під столицею, а їх король не вимре в своїй столиці".

(Пояснення редакції „І. К. Ц.": „Тут мова про виступ Костюшка, про те, як його взяли до неволі та різню Праги. Далі передсказує третій розбір Польщі і смерть останнього короля на вигнанні. Як відомо, король Станислав Август помер у 1798 р. В Петербурзі").

„5. Один далекий нарід, замордувавши короля, повстане — так, що багатьом королям і князям буде страшний, здавить одно королівство, а по відобранню від нього малому краї повстане частина поляків і новий уряд".

(Пояснення редакції „І. К. Ц.": „Бачить велику французьку революцію і повстання Варшавського Князівства").

„6. В третьому році по повстанні тих поляків у великій частині світу буде велика війна, потім посунеться сильч заходу й на чолі народів піде на схід і Смоленськ здобуде, одначе вкінці, скинений з зеніту великости, буде вигнаний на острів".

(Пояснення редакції „І. К. Ц.": „Пророцтво треба розуміти тим способом: У 1899 р. Варшавське Князівство було побільшене значною частиною австрійської займанщини. В три роки пізніше, себто в 1812 р. „західний володар" Наполеон підняся нещасливого походу на Москву, що був початком його упадку. Наполеон помер на вигнанні на острові св. Єлени").

Наші завваги:

Всі теперішні передсказання Вернигори просто блискучі. — ледви чи в літературі світа є ще такі докладні передсказання світового значіння. Своєю ясністю та виразністю вони далеко перевищують передсказання старинного Валаама — хоч не сміємо забувати, що Вернигора досі бачив події тільки 50 років наперед, а Валаам бачив події 1000—1400 років наперед.

Староста Суходольський певне не чув тих передсказань від Вернигори в часі його візії (трансу), бо ненормальний психічний стан ясновидця мусів би був здивувати його, і він у своїй реляції натякнув би на це бодай кількома словами. Та мабуть до трансу Вернигори відноситься те місце з народньої традиції, де говориться, що Вернигора був **завмер,** що душа **втікла** з його тіла й **блукала по країні вічности** три дні, що до неї прийшов Янгол, струнув душу Вернигори в пропасть, і він якстій відзискав життя.

Вернигора імовірно продиктував свої передсказання старості Суходольському вже по візії. І хоч вони написані сухим, канцелярійним стилем, **всетаки пробивається з них стиль пато'су,** яким звичайно говорять ясновидці в часі свого трансу (місце на острові буде „прикрашене коштовною і величною мурованою палатою"; „брат сплямиться кровю брата"; „брат брата буде продавати"; і т. ін.).

Найлекше було би вважати ці передсказання за підроблення expost; але тоді **Вернигора був би нерозгадною загадкою.**

Таке становище тільки тоді було би оправдане, коби такі передсказання були чимсь абсолютно неможливим. Але нинішня наука не може заперечити ясновидючости.

Ці передсказання Вернигори від 1 до 6 мають такий самий порядок і такий самий зміст також у тому списку, що його видрукував Лелевель у „Патріоті" 1830 р. Тай ті списки, що їх бачив кс. Е. Ізопольський, у тих точках були згідні зі списком Собанських.

В дальших передсказаннях, як це вже зауважав кс. Ізопольський, у різних списках виступають **значні незгідности.** Для порівнання подаємо дальші передсказання Вернигори в двох відмінних редакціях. (Далі буде.)

Для кого концентраційні табори?

Як зачувати з Варшави, в найближчих днях будуть оголошені місця, де влада влаштує концентраційні табори а також правильники для їх мешканців. Не відомо тільки, для кого вони призначені. З голосів варшавської преси виходить, що кандидати до концентраційних таборів будуть рекрутуватися з ендецької секції молодих народової партії, з народово-радикального табору, дальше з т. зв. червоного фронту, який творять різні жидівські угрупування як організацію до боротьби з ендецькими бойками, врешті з комуністів і українських „націоналістів". Отже табори призначені за скрайні націоналістичні угрупування різних народів і для польської бойової лівиці.

По широкому світі.

— Папа виїде в перших днях липня ц. р. до літньої резиденції Кастель Ґандольфо, де буде сприймати на послуханнях.

— В Харкові розпочалася осьма сесія всеукраїнської санітарної ради при участи 300 делегатів з провінції та 170 з Харкова.

— Японська влада переводить ревізії по фабриках зброї, шукаючи комуністів і шпигунів, які викрадали таємниці виробу зброї.

— У пятницю 22. червня ц. р. у горах Таврус розбився літак з пасажирами. Летун і радіотелеграфіст убиті, а пятьох пасажирів легко ранені.

— Суд у Швеції засудив пятьох священиків на кару вязниці до 6-ох місяців за критику уряду і накликування до непослуху.

— Агенція Авас повідомляє, що король Карол за кілька місяців поїде з офіційною візитою до Парижа.

— До Льондону виїжджає в найближчих днях польська делегація під проводом директора торговельного департаменту міністерства торгівлі Соколовського з метою заключити торговельну і мореплавську умову.

— Литовський суд засудив двох учасників перевороту на кару смерти. Президент Сметона помилував обох засуджених. Одному замінив кару смерти на 11 літ вязниці, а другому на 10 літ.

Загострення взаємин між Німеччиною і Литвою

Переговори Литви з Польщею.

РИҐА, 22. 6. ПАТ. З Ковна повідомляють, що німецький уряд заборонив привозити з Литви худобу і мясо та відкликав своїх ветеринарів з литовських різень. Німеччина не купує від Литви масла і яєць. Тому литовський уряд заборонив довозити товарі з Німеччини.

КЕНІҐСБЕРҐ. 22. 6. ПАТ. З Ковна повідомляють: Приїзд колишнього премієра Пристора до Ковна викликав живе зацікавлення в пресі і в політичних колах. Литовська преса присвячує побутові Пристора у Ковні багато місця на своїх сторінках. Вчора колишній премієр Пристор був присутній на академії в честь полеглих, яка відбулася в городі военного музею. Радіостація в Ковні сповістила в польській мові приїзд Пристора до Ковна. Литовська преса згадує про переговори полк. Пристора в Ковні і на провінції з визначними політиками. Здогадуються, що Литва і Польща навяжуть дипльоматичні взаємини і наладнають безпосередню комунікацію.

З Варшави повідомляють, що там повстало вже польсько-литовське товариство з метою зблизити до себе оба народи. В найближчих днях слід сподіватися приїзду до Варшави кількох визначніших литовських журналістів і діячів.

—o—

Страшний вибух у Москві

70 убитих і раненних.

З Москви надійшли до Риги вістки, що ще в суботу 16. червня ц. р. у найбільшій хемічній фабриці ім. „Фрунзе" страшний вибух знищив 4 поверхове крило величевських будинків фабрики. Число вбитих і раненних не відоме. Здогадуються, що число вбитих і раненних перевищає цифру 70. Большевицький уряд держить у тайні катастрофу та її розміри. ГПУ зараз після вибуху окружило фабрику і веде слідство при участи делегатів прокуратури і комісаріяту війни. ГПУ арештувало кількох директорів та інженірів фабрики під замітом недбальства.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол даром білети до першорядних кін. 5/73 7-?

На мужеські весняні убрання
СУКНА
бельські і оригінальні англійські
ТЕКСТИЛЬНА ҐУРТІВНЯ
тільки в Ринку 30.
36/76 **зараз біля „Бачевського".** 8—8

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46. Приймає футра до перехову на літо. 1287 41-?

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 1285 86-100

— В. Кубійович-М. Кулицький: Адміністративна Карта Галичини, мірило 1.600.000, в ціні 2.50 зол. Набувати в усіх книгарнях. 1729 1-2.

— Гребенів, пансіон Яблонських поручає гарно уладжені кімнати з постелею. Харч смачний, здоровий вдоволить навіть найбільш вибагливих. 1628

— Ямна коло Яремча. Пансіон „Веселка" отворений від 1. травня. Кімнати гарні, сонячні, добре уладжені, з бальконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева, Ямна коло Яремча. 143720-?

— Пані! Ціле окруження зверне на вас увагу, коли навчитеся підносити ефект вашої краси. Ні краса, ні молодість не є тревалі, коли їх лишите без опіки. Косметичні поради зміцнять вашу красу. **Всіх тайн косметики довідаєтесь з косметичного підручника пані Заклинської. Дістати можна по зниженій ціні 4 зол. на Жіночому Конґресі, або у Матвійчука, Львів, Домі-** 2.50 зол. Набувати в усіх книгарнях. 1729 1-2

— Роковини смерти бл. п. С. Петлюри в Бельгії. Як і в попередні роки брюсельське Т-во „Незалежна Україна", взяло на себе влаштування Академії памяти С. Петлюри, що відбулася в Брюселі 20-го минулого місяця. На Академію прибула українська еміґрація в небувалій досі кількости. Слід відмітити, що зійшлися українці з усіх українських земель. На Академії були відчити та промови. Присутні склали свою лепту на Укр. Бібліотеку ім. С. Петлюри в Парижі. — 17. 6. в українській каплиці в Брюселі відбулася панахида за спокій душі по С. Петлюрі та за всіх полеглих за Україну.

ЧИ ВИ ВЖЕ НАБУЛИ ЮВИЛЕЙНУ ВІДЗНАКУ
1639 **СОКОЛА-БАТЬКА?** 3-3

— Перша українка докторэм музикольоґії. Дня 20. червня ц. р. відбулася на Українськім Вільнім Університеті в Празі промоція п. Стефанії Туркевич-Лісовської на доктора філософії (музичний відділ у д-ра Зд. Неєдлого, проф. Карлового університету в Празі) на підставі праці „Український елемент у творах П. І. Чайковського „Черевички" та Н. Римського-Корсакова „Ніч перед Рождеством" і порівнання їх з оперою Миколи Лисенка „Різдвяна Ніч". П-і Туркевич-Лісовська є родом зі Львова. Іспит зрілости зложила в 1916 р. в ґімназії СС. Василіянок у Львові. Від 1916—1918-19 р. студіювала музикольоґію на університеті у Львові, а рівночасно училася музики (фортепіян) спершу у проф. Курца, а потім у проф. Ю. Лелевича. В 1920 р. зложила державний педаґоґічний іспит на музичній консерваторії у Львові. Від 1920 до 1922-23 студіювала на університеті у Відні і також після зложення іспитів дістала абсолюторію. В 1927 р. студіювала приватно композицію у проф. Шрекера в Берліні. Від 1930 до 1933 р. студіювала композицію на державній консерваторії в Празі (проф. Шін) і 1933 р. одержала абсолюторію. В 1933-34 р. студіювала композицію (містровська школа) у проф. Новака в Празі.

— Новий процес Лемика. Після процесу Мади дня 6. або 7. липня ц. р. розпічнеться перед львівським судом присяжних друга розправа проти студента Лемика, засуджечого, як відомо, на досмертну вязницю за атентат у совітському консуляті у Львові. Він стане разом з іншими співобвинуваченими під замітом державної зради, участи і приготовлюванні атентату і т. п.

— Півтора години домової науки. З новим шкільним роком кураторії вводять новий правильник для вселюдних шкіл. В новім правильнику кладеться великий натиск, щоби не перетяжувати дітей домовою наукою. Праці, задавані до дому, не можуть займати більше часу як півтора години. Записування нот для дітворн найнижчих ступнів зноситься, а основою клясифікації має бути загальна опінія. Всі ученики й ученици перших відділів повинні переходити до відділів вищих.

— Кваліфікація ґромадських секретарів. Міністерство внутрішніх справ управильнило справу кваліфікації кандидатів на ґромадських секретарів. На будуче кандидати на ґромадських секретарів мають здавати іспити з 15 предметів. М. і. мають знати загальні приписи права, скарбовости, конституції, цивільної процедури, адміністрації, карного права і т. п. Іспити будуть складати перед спеціяльними самоврядними комісіями.

— Зловживання при стяганні податків. Перед карним судом у Стрию відбулася розправа проти Осипа Івашковича, начальника ґромади з Погару біля Сколього, за те, що при стяганні податків присвоїв собі 759 зол., фальшуючи притім книги. Івашкович вирівнав шкоду і на розправі боронився тим, що не знав, як ведеться фахово книги. Дістав шість місяців вязниці з припиненням кари на 4 роки.

— Навчання у вселюдних школах. З новим шкільним роком міністерство освіти вводить різні зміни у вселюдних школах з педаґоґічних і ощадностевих оглядів. У перших відділах вселюдних шкіл один учитель буде вчити всіх предметів. Вищі відділи будуть лучитися ґрупами на спільні лекції з причини браку достаточного числа вчителів.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАҐАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Ґалицька ч. 18.

— Хто виграв на льотерії? В нинішньому тягненні Держ. Кляс. Льотерії впали виграші на такі числа: 100.000 зол. на ч. 137215. 20.000 зол. на ч. 84203. 10000 зол. на ч. 162934. 5.000 зол. на ч. 33591. 2.000 зол. на ч. 94387 118838 22277 47361 111650. 1.000 зол. на ч. 29005 37796 43510 148442. 500 зол. на ч. 150621 6345 79900 114834 115563 136875. 400 зол. на ч. 422 6711 94842 105841 111028 113133 135967 150360 158218 165481 6324 42524 128663.

— Пропали через свідоцтва. Слідчий уряд у Львові шукає за двома молодими дівчатами, що пропали ще 15. ц. м. після роздачі шкільних свідоцтв. Є це 14-літня Антонина Сузинівна, дочка кельнера (вул. Ходоровського 11) та 11-літня Беля Ґлікштайн, вихованиця жидівського сирітського заведення при вул. Янівській. Обі вийшли з дому по шкільні свідоцтва і більше не вернулись.

— Місто самоґубів. На основі статистичних обчислень у Варшаві занотовано торік 1440 самоґубств, переважно з причини безробіття. В порівнанні з іншими містами Европи Варшава займає перше місце щодо самоґубств, лишаючи випередити себе тільки Берлінові, який має чотири рази більше мешканців. Цікаве, що між 1440 випадками самоґубств занотовано тільки 10 анальфабетів.

— Львівська хроніка. На Ринку арештовано З. Ґутмана з Підгаєць, що ніс валізку, в якій находилося 90 запальничок, кілька тисяч камінчиків до запальничок і більша скількість сахарини, все з контрабанди. В лісі біля Перзенківки знайдено висільника невідомого прізвища, що міг походити із середнього стану. Є це мужчина високого росту, одітий в чорне вбрання.

Купелеві плащі 8·50 **Матеріял на купелеві плащі 140 шир. зол. 4·50 та купел. ручники у великім виборі „СЛАВАТНИЙ БАЗАР", А. ҐАНҐЕЛЬМАН, Львів, Боїмів ч. 12.**

— Краєва хроніка. Купець з Бориславя Пінкас Кальман повідомив поліцію, що підчас їзди зі Станиславова крізь Стрий до Дрогобича вкрадено йому в потязі з кишені портфель, в якому було 700 зол. і легітимація. — Онуфрій Сеньків, слуга през. м. Дрогобича Яроша, застрілився з причини нещасливої любови. — В Накловичах пов. Мостиська згоріло 18 селянських загород з усім інвентарем. Около 20 родин залишилось без даху над головою. — У Гвіздці пов. Коломия затроїлася жидівська родина Корнів пасхальним борщем, до якого дісталося отруя на щурі. Корна лікарі вратували, його жінка померла.

— **Ріжні вісти.** Китайські бандити вбили у Фіддалі 15 км. від Пекіну у власному домі 76-літнього американського міліонаря, Інгрема, що жив довший час у Китаю. — З летовища Рузвельт Фільд біля Ню Йорку мають вилетіти брати Адамовичі понад Атлянтійський океан, щоби дістатися до Польщі. — Коло Седлець грім убив три особи, між ними одного мужчину, що сховався під віз.

— **Також промисл.** До варшавського рабінату зголосився Йосель Буда і заявив, що хоче назад перейти на жидівську віру. Буда кільканацять літ тому, не могучи вже працювати, вихрестився і висиджував під костелами як жебрак. Був знаний публіці і незле йому йшло. Тепер, чуючи, що смерть наближається, рішив вернутися назад до віри батьків. Пересиджувати під костелами йому вже не треба.

— **Обдерли до нага.** На 24-літнього Стан. Плуценника, що йшов у ночі гостинцем під Любомірським, напали два бандити з револьверами і зрабували йому готівку 20 зол. Опісля вернулися і здерли з нього всю одіж, лишаючи його зовсім голого на дорозі. Голий прийшов він до найближчого постерунку поліції, яка шукає тепер за грабіжниками.

— **Присуди на комуністів.** Львівський суд присяглих засудив на два роки Германа Вальпіша за кольпортажу комуністичних детючок і розліплювання афішів КПЗУ. За те саме суд присяглих у Коломиї засудив на півтретя року Якова Вайца, що перебував якийсь час у Данціґу і звідтам присилав своєму братові в Коломиї комуністичну бібулу.

— **Розстріляли комуніста.** Як повідомляють із Софії, біля міста Розлог прихильники Івана Михайлова (македонських автономістів) розстріляли провідника болгарських комуністів Кавражірова.

— **Софія має 300.000 мешканців.** Стверджено урядово, що столиця Болгарії числить 300.000 мешканців. Число дуже поважне, коли зважити, що після визволення Болгарії зпід турецького ярма в Софії жило тільки 20.000 осіб, а після підписання мира 150.000.

— **Замахи в Австрії.** На основі реляцій мінхенської преси в Австрії доконано в місяці травні бомбових замахів: у Відні 130, в Зальцбурзі 104, в Горішній Австрії 71, в Каринтії 67, в Стирії 59, в Тиролі 25 і в Долішній Австрії 23.

— **Жахливий самосуд.** В Кірбівіль у стейті Тексас став жертвою жахливого самосуду молодий негр, якого бачили в товаристві молодої білої дівчини. Юрба 200 осіб видерла його з рук поліції і повісила на придорожнім дереві. До трупа дали ще кількадесять стрілів. Опісля зняли тіло з дерева і привязали шнуром до авта, яке тягнуло його до міста.

— **Індійський університет.** Як повідомляють з Калькути, англійський уряд згодився на основання міжнароднього буддистичного університету, який повстане протягом пятьох літ у місцевості Сарнат біля Бенарес, де Будда виголосив свою першу проповідь, кидаючи в ній перші кличі нової релігії. В тім місці має повстати тепер університет, що згуртує найвизначніших індійських ученних.

Із судової салі.

Відгомін подій в Угнівщині перед судом.

У пятницю 22. червня ц. р. перед одиничним суддею окружного суду у Львові *Неметовським* відбулась розправа проти вісьмох підсудних з Угнова. На лаві обвинуваченних засіли: 1) м-р *Володимир Петришин*, адвокатський аплікант; 2) *Марія Петришин*, дружина першого підсудного; 3) *Евгенія Булка*, дружина студента політехніки; 4) *Іванна Шульган*, абсольвентка учительського семінара; 5) *Уляна Жуковська*, абсольвентка учительського семінара; 6) *Володимир Бас*, давніше адвокатський солиситатор, тепер безробітний; 7) *Михайлина Пикульська*, 32-літня жінка рим.-кат., українка, що ввесь час зізнавала і на питання судді відповідала тільки по українськи; 8) *Марія Шульган*, 42-літня жінка, мати підсудних Е. Булки та Івашни Шульган. Обвинувачує прокуратор *Чемеринський*. Боронять підсудних: м-ра Володимира і Марію Петришинів, Уляну Жуковську та Володимира Баса обор. д-р *Лев Ганкевич*, решту підсудних обор. д-р *Степан Біляк*.

Всіх підсудних притягає прокуратор до відповідальности за провини зі статтей 152 к. з. (зневажування держави) і 162 к. з. (порушення публичного ладу.

ЩО КАЖЕ АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ.

Акт обвинувачення каже, що підсудні мали причати в дні 30. березня ц. р. „Ганьба Польщі" перед юрбою, яка демонструвала підчас поліційної ескорти вязнів со колоді з арештів городського суду в Угнові на залізничу стацію в Угнові. Такими окликами зневажили вони польську державу.

Крім того підсудні не покинули на поклик поліції юрби демонстрантів, яка окружила вязнів, хоча поліція — як каже акт обвинувачення — тричі взивала розійтися. Такою поведінкою підсудні поповнили провину зі статті 162 к. з. бо не покинули прилюдного збіговиска.

Підсудні заперечили свою вину і на поліції і перед слідчим суддею. Тому прокуратор спирає акт обвинувачення тільки на зізнаннях свідків.

ЗІЗНАННЯ ПІДСУДНИХ.

Всі підсудні заперечили на розправі свою вину.

Підс. м-р *В. Петришин* зізнає, що в дні 30. березня ц. р. вийшов на вулицю, щоби попрощатись з кревними та знайомими, яких поліція привозила з арештів в Угнові. Коли арештовані під ескортою переходили попри людей, які стояли на хідниках, тоді хтось з юрби крикнув до арештованих „гордо", щоби їх підбадьорити на дусі. Ніхто з юрби не кричав „Ганьба поліції!" Коли ескорта з арештованими відійшла на яких 20 метрів, то люди теж почали йти хідниками за арештованими. Тоді двох поліцаїв з ескорти з наїженими багнетами, взивали людей розійтися. І тоді підсудний пішов бічними вуличками ще на залізничу стацію, щоби попрощатися і передати своїм близьким їсти. Чув як у ринку рідні арештованих голосними окликами прощалися і з ними плакали. На стації поліція не вганяла людей взагалі розійтися.

Підс. *Марія Петришин* каже, що на стації поліція не дозволяла рідні передавати підсудним їди і тому взяли окликати „Ганьба поліції". Не чула, щоби поліція вганяла людей розійтися. Тільки поліцай Цясота з ескорти взивав людей ще недалеко суду, щоби не йти взрад за арештованими. На запит обор. д-ра Л. Ганкевича каже, що окликів „Ганьба Польщі" взагалі не чула.

Підсудні **Е. Булка** та **І. Шульган** ішли на стацію, щоби передати товаришці молодшої сестри залізничу легітимацію. Одночасно сподівалися зустрінути там свого арештованого брата. Тому туди пішла їхня мати підс. **Марія Шульган.** Підс. **В. Бас** взагалі не був на стації, бо відвів до хати паню Рудасевичеву, яка з жалю за арештованим сином зімліла недалеко суду. Підс. **М. Пікульська** зізнає, що взагалі не була між юрбою. Йшла до кооперативи за покупками і на дорозі стрінула ескорту з арештованими. Одначе за ними не йшла.

ЗІЗНАННЯ СВІДКІВ.

Після 10-хвилинної перерви перший зізнає св. **Ян Чайковський,** поліцай з Угнова, який в цілости підтверджує акт обвинувачення. Одночасно предложив лікарську посвідку, що **св. Йосиф Дух** (поліцівнт) нездужає і тому не міг явитись на розправі.

Свідки: **Юліян Прайснер,** командант поліції в Угнові, **Юліян Кушпіт** та **Францішок Цясота** поліцаї з Угнова, теж зізнавали згідно з актом обвинувачення.

Після промови прокуратора та обох оборонців, суддя Неметовський проголосив в год. 3-ій пополудні такий

ПРИСУД:

1) **М-ра В. Петришина** на 3 місяці вязниці тільки за провину зі статті 162;

2) **Марію Петришин** за провину зі статтей 152 і 162 к. з. теж на 3 місяці вязниці;

3) **Е. Булку** зі статті 162 на 6 тижнів вязниці;

4) **Іванну Шульган** за обі провини на 4 місяці вязниці;

5) **Уляну Жуківську** теж за обі провини на 2 місяці і 2 тижні вязниці і

6) **Михайлину Пікульську** за провину зі статті 152 на 2 місяці вязниці з прининенням кари.

Підсудних **В. Баса і М. Шульган** увільнено від вини і кари.

Великий Театр Нині
год. 7·30 веч. Водевіль
„Подорож по Варшаві"
Інсценізації Л. Шіллера

Театр Різнородностей
Нині! год. 7·30 веч.
„Четвертий до бріджа"
гостин. виступ Театру „Редута"
під управою Й. Остерви.

Процес ОУН у Перемишлі.

ПЕРЕМИШЛЬ, 22. VI. ПАТ. Перед судом присяглих йде розправа проти пятки ОУН з Мостиськ. На лаві обвинуваченних сидять Мих. Шупяний, платний осв. референт „Просвіти", Мих. Бардин, студ. III. р. прав, Терентій Федевич, гімн. абс., Вас. Тропак, абс. торг. школи в Перемишлі й Іван Сайко, гімн. абс. Акт обвинувачення закидає усім підсудним приналежність до ОУН та кольпортажу нелегальних летючок і фотографій учасників нападу на почту в Городку. Обвинувачені не признаються до вини. Трибуналом проводить с. о. с. Харлампович, обвинувачує прок. Турек.

Зол. 1·50
Коштує чвертьрічна передплата гумористичного журналу
„ЖОРНА"
Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА"
Львів, Ринок 10, Конто ПКО. 503.496.

ПІДПИСУЙТЕ Й ВПЛАЧУЙТЕ НА ПОЗИЧКУ РІДНІЙ ШКОЛІ ПО 25 ЗОЛ.

Дописи.

РАВА РУСЬКА.

Марійська академія. Дня 31. V. п. р. з нагоди 1900-их роковин смерти Ісуса Христа на Голгофті відбулася старшими Марійської Дружини української молоді державної гімназії у Раві Руській Марійська Академія. На програму академії зложилися: вступне слово, яке виголосив о. Назарко ЧСВВ. президент Обединання Марійських Дружин, у якому прекрасно змалював ціль і завдання Марійських Дружин взагалі зокрема для українського народу, хорові продукції мішаного хору українських учнів державної гімназії під управою уч. гім. п. Золочівського Зенка, а саме: „О спомагай нас" (кат. гимн), „Услыши Господи глас мой" і „Вознеси раба твого", два реферати: „Історія і розвій Марійських Дружин" (відчитав голова місцевої М. Дружини Служала Павло) та „Чим є Марійські Дружини для молоді?" (відчитала Шураківна Ірина). Крім того у програму свята увійшло скрипкове соло („Гимн до Бога"), яке відограв уч. VI. кл. Стражник Славко в супроводі гітари та 4 деклямацій, що їх виголосили учні: Матюківна Любка, Терпелюк Мирослав, Яцків Марія і Молодовець Юлія. На закінчення о. Лещук Осип, опікун М. Дружини в Раві Руській у коротній річевій промові підчеркнув цілі і значіння свята та подякував присутнім за участь. Свято закінчено відспіванням гимну Марійської Дружини. Назагал свято випало гарно. Зокрема належиться повне признання хорові під управою уч. З. Золочівського, зложеному — на жаль — лише з невеличкого числа українських учнів, бо належать до нього чомусь лише одиниці. Крім виступу на українських святах хор співає що неділі на шкільній Службі Божій у місцевій церкві. Виказано було, щоб на будуче українська молодь гімназії посвятила більше уваги хорові та одиноній організації Мар. Дружині, яка має прегарну українську бібліотеку. Варто, щоб о. проф. Лещук подбав про те, щоб вишколювати молодь саме в цьому напрямі, бо в пізніших часах ті абсольвенти гімназії, які матимуть відповідне замилування і знання в організації, зокрема у веденні хору, напевно не будуть сидіти без посад, а найдуть працю між своїми і будуть мати матеріяльне забезпечення.

БЕРЕЖАНЩИНА.

Гарний приклад. На весілді ревізора українських кооператив бережанського району п. Івана й Анни з Баранів Ханьків, що відбулося дня 31. V. в Раю, зібрали п. Дося Кізимівна і п. Михайло Клепор між весільними гостями 19 зол. і 12 сот., які здожено в касі кружка „Рідної Школи" в Бережанах на його потреби.

Вибрик управителя школи. Управитель народньої школи в Таврові, пов. Бережани, п. Дорчак пострілив смертельно дня 3. VI. п. р. в Таврові нічного вартівника Пасєцького, за те, що той, не могучи видержати його побоїв за буцімто „несовісне" пильнування школи, почав був від п. Дорчака утікати. В гіркому стані відвезли Пасєцького до дічинці, а з управителем списали протокол і залишили покищо на волі.

Свято Божого Тіла в Бережанах, що припало на день 10. VI. п. р., пройшло дуже гарно й незвично. Почалося воно торжественною Службою Божою в місцевій парохіяльній церкві Преся. Тройні, яку відправив о. кан. Лопатинський в асисті бережан. духовенства. По скінченні Служби Божої уформувався під церквою похід, в якому під проводом духовенства взяли участь церковні брацтва з прапорами, шкільна молодь шкіл „Рідної Школи" з прапором УМХ і молодь з гімназії та непроглядна маса вірних. За духовенством ішли представники місцевих українських установ. Похід цей перейшов в перспі до гарно прибраних зеленю і китами престолів, при яких відчитано евангеліє і відспівано скорочену суплікацію, після котрої о кан. Лопатинський поблагословив вірних. Престолів було чотири: два під церквою, уладженим яких занявся члени „Союзу Українок", один коло пам'ятника проф. Левицького й один коло брами будинку „Рідної Школи". В часі суплікації співав дуже гарно місцевий хор місцевої гімназії під дир. проф. Кліша. Свято полишило на всіх вірних повітне враження.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 111—180 Телефон 25-55.

ЛУЧЧИНА.

Ліквідація луцької Просвіти. Рада луцької Повітової Просвіти дістала через повітове староство постанову міністерства внутрішніх справ про затвердження денизії воєвідського уряду, якою закрито Просвіту. Одночасно доручено раді розпорядок воєвідського уряду про скликання ліквідаційних зборів т-ва з тим, що ліквідаційна комісія, яка буде вибрана на них зборах, має закінчити ліквідацію до 90 днів, себто до 20. вересня п. р. Одночасно староство поставило вимогу, щоб ліквідаційні збори Просвіти відбулися до дня 5. липня. У зв'язку з цим рада т-ва на спішному засіданні дня 19. VI. визначила ліквідаційні Збори на день 1. липня п. р. й одночасно звернулася до вірителів з предложенням заголошувати свої претенсії до товариства в днях 1. — 15. липня п. р.

Бійки по селах. У с. Одеяжі на Луччині в день храмового свята, що припадає на 10-ту п'ятницю, вибухла бійка між молодю, що належить своїми поглядами до різних політичних течій — усівської, націонал-ної і хрунівської. Подібні бійки тепер щораз частіше трапляються в різних місцях Волині. Це називається: „молодь активізується"! Цікаво, що в цих селах пізної культурної чи господарської праці нема.

Самогубство урядовця. Дня 18. VI. урядовець Дирекції державних лісів у Луцьку Обрембський покінчив самогубством, вистріливши собі в рот з револьвера. Куля рознесла череп.

Таємничий труп. У лісі біля Рівного знайдено труп мужчини біля 25 літ у стані повного розкладу. В правій руці небіжчика був заржавілий револьвер бельгійської системи, а в плащі студентська легітимація, виставлена львівським університетом на ім'я Генрика Цудо.

По виборах в Луцьку. З листи ч. 1. в Луцьку вийшов усього один радний українець та 1 русскій (на 32 радних!) Як передають, чолових кандидатів українців з групи Певного виборці поскреслювали.

МОСТИЩИНА.

Праця в „Лузі" у Кальчикові. В нашому „Лузі" в попередніх роках праця була підупала тому, що більшість членів Ради розїхалась по світі шукати хліба. Не було просто кому товариства вести. Тепер молоді люди частинно позїздились назад до села. При їх поміч скликано заг. збори „Лугу" і вибрано нову старшину. Головою вибрано Василя Калявського, заст. гол. Петра Гайдука с. Сафата, писарем Івана Запланського. Тепер праця в „Лузі" йде добре. Вправді частина молоді від „Лугу" сторонить, але це на праці товариства не відбивається. Тепер приготовляємо виставу „Степовий гість" і ведемо приписані вправи. Наша праця дає нам вдоволення, а до того нею здобуваємо чимраз більшу прихильність не тільки для товариства, але й для цілої лугової ідеї.

—o—

СПОРТ.

ЧОРНІ — УКРАЇНА.

Відплатні змагання цих дружин за мист. Окр. Ліги, що відбудуться в неділю 24. п. м. на гриші Погоні в год. 10·30 перед пол., викликали зрозуміле зацікавлення в усіх спортових кругах Львова. Есклігівці схотять певно направити свою репутацію після недільної програної з Ресовією, а Україна повинна грати амбітно й жертвенно, аби відплатитись за нещасливу поразку з Чорними в перших змаганнях. Попередить змагання резерв в год. 8·30.

ЧОРНОМОРЦІ — СОКІЛ (Бібрка).

У доповненні вчорашнього комунікату подаємо, що ці змагання зачнуться на гриші „Світязі" в год. 10 рано.

—o—

Найздоровіші, найшляхотніші це безконкуренційна приємета ПАПЕРЦІВ І ТУТОК

„К А Л И Н А"

Листування Редакції.

Вп. Дописувачеві в Бережанах: Допису про події в Бережанах і Раю з незалежних від нас причин не містимо.

Вп. Дописувачеві в Раві Руській: З Вашого допису мусіли ми пропустити замітку про події в Камінці Бобровідах, бо цензура ледви чи пропустить.

—o—

Нові книжки й журнали.

Степан Чарнецький: НАРИС ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ В ГАЛИЧИНІ. Львів, 1934. Накладом фонду „Учітеся, брати мої". Ч. 11. (1). Стор. 256. 16-о.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича, Станиславів:

24. VI. Залізна Острога.
25. VI. Мазепа, Б. Лепкого.
26. VI. Корнеїльські дзвони.

Білєти в ціні від 0·50—3·— зол. вже продає Українській Базар.

Зі Станиславова їде театр до Надвірної і Ворохти.

Великий Міський Театр.

Субота, 23. VI. год. 7·30 веч. „Мандрівка по Варшаві". Абон. 20.

Неділя, 24. VI. год. 3·30 пол. „Дівчата в одностроях". Ціни найнижчі. Аб. 20.

Неділя, 24. VI. год. 7·30 веч. „Мандрівка по Варшаві". Абон. 23.

Театр Ріжнородностей.

Субота, 23. VI. год. 7·30 веч. „Четвертий до бріджа". Останній виступ Варшавської Редути.

Неділя, 24. VI. год. 3·30 пол. „Любов це я". Ціни найнижчі. Аб. 22.

Неділя, 24. VI. год. 7·30 веч. „Мірдя Ефрос". Абон. 24.

Кіна.

АПОЛЬО: „Їх остання стріча".

АТЛЯНТИК: „Світ належить до тебе" (Секе Сахаль).

ВАНДА: „Жінка та шпіон".

КАСІНО: „Пригода опівночі".

КОЛІСЕЙ: Неділя.

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль бідних діжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Симфонія життя", ревія „Все для львовинок".

МІРАЖ: „Година з тобою", „Голгофта чесної жінки".

МУЗА: „Надувальський та С-ка".

ПАЛЯС: „Подружній контракт" (Гльорія Свансон).

ПАСАЖ: „Червоний в'яз".

ПАН: „Велика грішниця", „Сини джунглів".

СВІТ: „Любов з кабарету", „Серця вічно молоді".

СТИЛЕВЕ: „Перше побоєве кохання" та ревія.

ХІМЕРА: „Великий ярмарок кохання".

УТІХА: „Облава" та ревія.

Закордонне радіо.

Субота, 23. червня 1934.

Відень (506,8) 19·10 Спів, 20·00 „Чорна Маріяна" оп. ґз. Штрауса, 22·20 Твори Ф. Шмідта, **Братислава** (298,8) 18·10 Спів, 20·45 „Пансіонат" оп. Суппе, **Брно** (325,4) 17·45 Нім. авд.: „Сон літньої ночі" муз. пєса Кемпферта, 20·20 Солісти. **Прага** (470,2) 15·15 Концерт сальон. орхестри, 20·20 Фортепян, 22·30 Концерт для Заграниця, **Париж** (1649) 12·00 Концерт, 20·00 „Зоря" ком. опера Шабрієра, **Атльона** (531) 19·30, 19·45, 21·40 Спів, **Білгород** (439,8) 16·30 Популярні пісоньки та мельодії, 19·35 Спів ресіталь, 20·35 Сербський вечір, **Любляна** (569 3) 20·30 Нар. пісоньки, **Берлін** (356,7) 18·25 Забуті композитори (спів, музика), **Гайльсберг** (291) 19·40 Сміховинки, **20·40 Оп. вечір,** вик. кенігсберської орх., **сольо: О. Руснак (тенор), Лайпціг** (382,2) 20·15 „Бокаччо" оп. Суппе, **Мінхен** (405,4) 20·10 „Модель" оп. Суппе, **Будапешт** (549,5) 17·00 Спів, 18·10, 22·45 Циг. музика, 20·15 Оп. музика, **Мілянo** (368,6) 13·00 Тріо, **Рим** (420,8) 17·10 Концерт, 20·45 „Льорелій" ром. оп. Каталяніа.

Неділя, 24. червня 1934.

Відень (506,8) 19·20 Фортепян, 22·05 Концерт (Штравс-Мізекер-Суппе), **Братислава** (298,8) 10·00 Концерт військової орхестри, 16·30 Концерт, **Кошиці** (269,5) 17·30 Нар. пісоньки, **Прага** (470.2) 12·15 Оп. музика, 17·55 Нім. авдиція: „Орляндо Паладіно" ком. оп. Гайдна, **Париж** (1649) 10·15, 18·00 Концерт, **Білгород** (439,8) 15·00 Популярні мельодії, 16·00 Хор, **Любляна** (569,3) 10·30 Нар. пісоньки, 20·00 Оп. арії, **Берлін** (356,7) 18·30 Легка музика, 20·00 Концерт, **Гамбург** (331,9) 14·30 Пісні 18·55 Веселі пісоньки, **Кенігсвустергавзен** (1571) 0·15 Романтичний оп. вечір (музика, спів), **Мінхен** (405,4) 11·15 Давні пісні, 13·00 Концерт, **Будапешт** (549,5) 19·00 Циг. музика, **Мілянo** (368,6) 17·00 Легка музика, 20·45 „Лінда ді Шамоні" оп. Доніцетія, **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інстр. концерт, 18·00 Легка музика.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

Львівське радіо.

Субота, 23. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 По одній пісоньці (гр. пл.), 13·05 Концерт сальонової музики, 14·00 Зб'жева біржа, театр. реперт., 14·05 Господарські вістки, 16·00 Концерт симф. орхестри, 17·00 Для дітей „Святоіванська ніч" (Раорта), 17·25 Легка музика з гр. пл., 17·40 Вок. дуети (Лезінська, сопран, Гофманова, меццосопран), 18·00 Літ. фейл. „Що читати?", 18·15 Форт. ресіталь Евст. Городиського, 18·45 Трагічний рік „перерви" в житті молоді, 18·55 Театр. фейл., 19·05 Всячина, 19·15 Легка музика, 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Шопенівський концерт Павла Левицького, 20·30—21·00 Авдиція з нагоди 100-рокови смерти Ля Фаета, 21·12 Концерт хору „Гарфа", 21·30 Веч. концерт орх. польського радія, 22·00 Актуальна балачка, 22·10 „Як тому 30 літ Львів вшанував Міцкевича", 23·00—23·05 Комунікати.

Неділя, 24. червня 1934.

8·30—10·00 Ранішня авдиція, 12·05 Метеорольг. комунікат для села, 12·10 Муз. поранок, 13·05 Відч. „Про музичні форми", 13·15 Легка музика, 13·45 Відч.: „Із мандрівок по зах. Бескиді", 14·00 Пісні з гр. плит, 14·30 Цитрові дуети, 15·00 „Як данське хліборобство поборює кризу?", 15·15 Сальонова музика, 15·25 Патронат сільських кооператив, 15·35 Музика з гр. плит, 15·45 „Завваги про плекання домашньої птахи", 16·00 Концерт сальонової музики, 16·30 „2.300 км. роверон", 16·40 „Свято Купала на Вилинщині", 17·30 Театр. фрагмент, 17·45 Міжнар. мотоциклеві змагання, 18·45 Літературне життя Вильна", 19·00 Всячина, 19·15 Легка музика, спів, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Актуальний фейл, 21·12 Концерт легкої музики, 21·02 На веселій львівській хвилі, 22·00 Почт техн. скринька, 22·15, 22·16 Спортові вістки, 22·30 „Серед танку та співу" (муз. репортаж) 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська парітас Львів

	від	до	від	до
Пшениця дворс.	17·50	—17·75	19·00	—19·25
Пшениця збірна	16·25	—16·50	17·75	—18·00
Мука пшенична люксус. до 40%	33·00	—33·50	36·00	—36·50
Мука пшен. 50%	30·00	—30·50	33·50	—34·00
Мука пшен. 55%	29·50	—30·00	33·00	—33·50
Мука пшен. 60%	29·50	—29·75	32·00	—32·50
Мука пшен. 65%			31·00	—31·50
Мука пш. разова до 96%	19·00	—19·50	23·50	—24·00
М. пш. по пер. 40% д. 10%			29·00	—29·50
М. пш. по пер. 40% д. 20%			27·00	—27·50
М. пш. по пер. 50% д. 10%			25·50	—26·00
М. пш. по пер. 55% д. 5%			23·00	—24·00
М. п. по пер. 60% д. 5%			21·00	—21·50
М. п. посл. понад 65% д. 70%			16·00	—16·50
М. п. посл. понад 70%			13·00	—13·50
Мука житня І. кат. до 55%			26·00	—26·50
Мука житня І. кат. до 65%			24·00	—24·50
Мука житня ІІ. к. сятк. до 70%			16·00	—16·50
Мука житня разова до 95%			19·00	—19·50

Інші курси незмінені.

ГРОШІ.

Долляр у Львові в приватних оборотах 5·27·50 зол.

Золото: Доляри 8·91—8·93. Франки фр. 34·70—35·20 Дукати 82·20—83·00, Корони 36·50—37·20, Рублі 45·50—46·50.

Срібло: Корони 0·28, Фльорени 0·70, Рублі 1·20

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·69, Париж 34·97, Берлін 202·05, Ширх 172·30, Амстердам 359·35, Прага 22·02, Мілянo 45·60, Нюйорк кабель 5·30, Нюйорк чеки 5·29 1/2.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 22. червня ц. р. платив кооперативам за:

1 кг. масла пріма десероне	1·90 зол.
1 л. молока	0·13 зол.
1 л. сметани	0·55 „
1 кг. яєць	2·35 „

Тенденція на масло, молоко, сметану та яйця хитка.

Маслосоюз повідомляє, що 22. червня п. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, якої подвіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Нормальні курята (пара курят важить більше як 1 кг.) за 1 кг. 1·00 зол. Дрібні курята (пара курят важить менше як 1 кг.) за 1 кг. 0·70 зол.

Кури	І класа	0·80	„
„	ІІ „	0·60	„

Тенденція знижкова. На когути, індики, ічки, качки і гуси попиту нема.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ГОДИННИКИ напрявляє прецезійно й дешево **Домбровський і Розважевський.** Львів, Академічна 2. (З провінції просимо поштою). 6/78 5—?

ДЛЯ КУРСАНТІВ У ЛЬВОВІ (професорів, урядників) гарне мешкання на час вакацій: М. Барилякова, — Театинська ч. 31. 1711 2—?

ДОРА, прегарне кліматичне літнище Гуцульщини. Вигідний, приємний побут лише пансіон „Малява". — Добірна домашня кухня, дешева ціна. 1739 2—5

ФОРТЕПЯНИ, піяніна, знаменити у великім виборі, на ріжні ціни з гарантією продає, міняє, Ганак, Пілсудського 21 перший поверх. 73/27 3—?

ПРОДАМ ПАРЦЕЛЮ в кліматичній осе-лі Олесів біля Станиславова, 720 квадратових метрів, до полудня, при головній дорозі, ціна 800 зол. Ближчі інформації: К. Левицький, Львів, Головінського 17, від год. 3—5 попол. 1728

ПОКІЙ (евентуально з телефоном) до винайму: Др. Полянський, Чарнецького 26.

ЯРЕМЧЕ у віллі прегарно положений близько Прута до винайму сонячні покої з кухнями, харчем або без; ціни приступні. Перфецька, Яремче. 1732 1—?

Присилайте передплату!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60	купно, продам, винаєм і т. п.	„ 0·10
„ на першій сторінці	„ 0·80	шукаючі праці	„ 0·07
		слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка	1/1	зол.	480·—
„	1/2	„	250·—
„	1/4	„	130·—
„	1/8	„	70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавниче Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

ч. 165 (13.710). Львів, понеділок 25. червня 1934. Pocztowe opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

III. Краєвий Здвиг Українського Сокільства

30. червня, 1. і 2. липня. ЛЬВІВ. 30. червня, 1. і 2. липня.

КОНФІСКАТА „ДІЛА".

Вчорашнє (164) число „Діла" підпало конфіскаті за два речення у кореспонденції з Варшави п. н. „Варшавські настрої по кривавім атентаті". Це вже 27-а з черги конфіската нашого органу в цьому році.

Відмова залізничих знижок на Жіночий Конґрес.

22-го ц. м. коло години 5-ої попол. у вестибюлю головного двірця у Львові зібралось парусот осіб жіноцтва, що з ріжних кінців краю вибиралось на Жіночий Конґрес до Станиславова. Всі мали знижкові карти подорожнього Т-ва „Орбіс" на спеціяльний прогульковий поїзд, що мав відїхати в год. 17.25 до Станиславова. Тимчасом виявилось, що такого поїзду нема. Управа „Орбіс" на телефонічні запити повідомила, що поїзд цей влада відкликала.

На запити представниць „Союзу Українок" у воєводстві дістали вони відповідь, що на заборона прийшла з Варшави наслідком нефортунно уложеного запрошення, висланого „Союзом Українок" на чужину у французькій та англійській мові.

Всі, що виїхали на Конґрес до Станиславова, поїхали звичайними поїздами вечером або на другий день ранці без ніяких знижок.

Совітсько-японська війна найпізніше за рік?

Прага, червень 1934.

Льондонський часопис „The Public Leader" приніс сензаційні відкриття Есміна Паші, шефа турецької військової місії в Москві, про приготування Японії до війни зі Совітами.

Дня 8. травня ц. р. відбулася у Ворошилова офіційна рецепція в честь турецьких летунів, які прилетіли до Москви. Після рецепції Есмін Паша попросив Ворошилова про негайну розмову, в часі якої подав йому до відома таке: З початком березня ц. р. японське міністерство закордонних справ запросило на конференцію турецького посла в Токіо, де було йому подано до відома, що японський уряд рахується з тим, що совітсько-японська війна вибухне найпізніше 1935 р. Японський уряд вже нераз переговорював з турецьким послом Фуадом Беем про тайний совітсько-турецький договір, в якому Туреччина зобовязалася на випадок війни СССР з якоюнебудь державою до оборони Кавказу перед нападом якоїсь третьої держави. На згаданій конференції в березні японський уряд зробив турецькому послові вже зовсім конкретні пропозиції, а саме він запропонував Туреччині заключити тайний договір, в якому булоб зазначене, що совітсько-турецький договір не зобовязує Туреччини на випадок війни СССР. з Японією. Цей проект предложив ще опісля турецькому урядові адмір. Матуссіма в часі своїх відвідин в Анкарі. Матуссіма заявив, що японський уряд дасть Туреччині великі територіяльні компензації, а далі обіцяв, що Японія вишле до Туреччини маринарських інструкторів та дасть весь потрібний матеріял для укріплення Босфору. Подібні пропозиції зробила Японія теж у Берліні і в Варшаві і там їх — мовляв — приняли з вдоволенням. Зараз після цеї розмови з Есміном Пашою Ворошилов жадав від Сталіна негайного скликання політбюра, яке рішило, щоби комісар закордонних справ Літвінов негайно виїхав до Женеви, не чекаючи на офіційне відкриття розбройної конференції і там всіми засобами постарався поладнати справу вступу СССР до Союзу Народів та щоби конечно довів до заключення аліянсу з Францією у виді пакту про взаїмну допомогу. М—к.

Захоплення в Румунії і різкі протести Мадярщини.

Велика політична промова мін. Барту і гостра відповідь архикнязя Йосифа.

БУКАРЕШТ, 23. 6. ПАТ. Румунський парлямент зійшовся на надзвичайну сесію спеціяльно тому, щоби мін. Барту міг виголосити в парляменті велику політичну промову. Вчора мін. Барту дійсно виголосив велику політичну промову, звернену проти ревізіоністичної акції Мадярщини за зміною кордонів. Мін. Барту між іншим заявив, що Румунія подібно як Франція, осягнули у світовій війні зворот тих провінцій, які колись належали до неї. Крім того мін. Барту заявив румунським журналістам, що на випадок нападу сусідних держав на Румунію, Франція активно виступить в обороні своєї союзниці Румунії. Не диво, що всі румуські посли без уваги на партійні переконання з ентузіязмом привитали промову мін. Барту. Колишній премієр Маню ходив спеціяльно на авдієнцію до мін. Барту, щоби подякувати йому за виголошену заяву про єдність (Семигороду) з Румунією. Мін. Барту надано почесне громадянство Румунії і таким чином усунено перешкоду промовляти громадянам чужих держав у румуньскім парляменті.

Мін. Барту приняв на авдієнції король Карто і тоді міністр запросив короля з офіційною візитою до Парижа. Король згодився поїхати до Франції.

Французьким журналістам мін. Барту заявив, що в розмовах з королем і мін. Тітулеску переконався про однозгідність у всіх справах між Румунією і Францією. Офіційного комунікату з тих розмов не оголошено тому, що він не висловив би всіх дружніх почувань. Мін. Барту згадав, що він з мін. Тітулеску закинули звичай повідомляти себе про зміст промови, як це принято в офіційних подорожах.

БУДАПЕШТ, 23. 6. ПАТ. Вчора на засіданні сенату архикнязь Йосиф обговорив заяву мін. Барту і різко запротестував — під невмовкаючі оплески сенаторів — проти фальшування історії. Заява мін. Барту спирається на брехливій пропаганді. Колиб мін. Барту пізнав правду на основі автентичних документів, прийшов би до переконання, що мирова умова у Тріянон є найбільшою історичною несправедливістю. Урядова мадярська агенція повідомляє, що представник опозиції Шонтаг запротестував проти інформацій урядової французької агенції, начеби архикнязь Йосиф виголосив свою промову з доручення мадярського уряду. Шонтаг заявив, що у справі Семигороду нема ніяких ріжниць у поглядах уряду та опозиції. Заява мін. Барту про права Румунії до Семигороду викликала величезне обурення усіх мадярів. Шонтаг пригадав, що коли країни Альзацію і Льотарингію відорвано від Франції і французька держава була в такому положенню, в якому тепер є Мадярщина, тоді мадярська опінія заявилася за Францією.

—o—

Цукорня СТЕЦЬКОВА Миколая 7.

Паста до зубів, креми.

Появились уже в розпродажі шампуни і люксусова вазеліна в тубках. 2761 14—7

Вакації чи відпустка

буде для вас відпочинком і приємністю — тільки тоді, якщо обезпечите своє мешкання від крадежі із вломом у

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер", у Львові, вул. Руська ч. 20.

За обезпечення домашнього уладження на золотих 1000·— пересічна річна премія враз з додатками зол. 2·50 — 6·40 залежно від місцевости, роду обезпечених предметів і їх приміщення

Центральний Кооперативний Банк У ЛЬВОВІ

(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15), приймає вкладки ощадности. Конто ПКО. ч. 143.467.

Поворот до старого.

Наслідки резигнації з експорту большевизму.— „Саветское атечество" і Україна. — Старорежімний блеск. — Бюрократія верховодить.

Відворот большевиків від планів світової революції і реалізація гасла **„соціялізм в одной стране"** принесли зі собою далекойдучі наслідки в закордонній і у внутрішній політиці совітів. Коли читаємо тепер большевицьку пресу, байдуже в якій вона мові і де друкована, в Москві чи в Харкові, то наглядно відчуваємо це звуження політичного діяпазону большевиків, їх бажання врости в грунт, що опоясаний державними кордонами Рад. Союзу і зберегти сучасний стан посідання, — словом відчуваємо дефензивне наставлення супроти цілого нерадянського світу. Також коли приглядаємось діяльности большевицьких дипльоматів на міжнароднім арені, то не сумніваємось, що опускаючи кордони своєї батьківщини, вони залишають всі революційні імпондерабілія і найбільший буржуазний пацифіст не може їм нічого закинути. Як давніше кожну міжнародню трибуну використовувала червона дипльомагія, аби ширити думку про всесвітню революцію, так тепер з усіх сил дує вона у фанфари миролюбія, пропонуючи всім пакти неагресії і своє посередництво у закріпленні всесвітнього миру.

Не треба хіба доказувати, що згадана вище резигнація з експорту большевизму, заниження усіх спроб зреволюціонізувати світ і будова совітської батьківщини в межах сьогодішнього дня — це все **великий удар для України.** Не тільки тому, що вся експанзивна сила московського елементу і большевизму зосере-

джується тепер виключно біля „інородців", що головно відчувають українці. Також тому, що починаючи від найближчих сусідів СРСР і кінчаючи Америкою — ніхто вже тепер не боїться троянського коня большевиків і ніхто поважно вже не бере плянів III. Інтернаціоналу зворохобити пролетаріят в усіх державах (до речі: діяльність цього „Інтернаціоналу" вже дуже слабонька). В цій атмосфері льояльности большевиків супроти інших держав українська справа зійшла теж до категорії „внутрішних питань", в їх нарушувати — значить бути нельояльним супроти даної держави.

Правда — Україна це не ліліпутна країна басків у Піренеях, що її на велику втіху одної польської газети зробив „Новий Час" мало що не могутнім міжнародним фактором. **Україна — це край і нарід справді великий**, так що ані світ не зможе її життям не цікавитись, ані большевики не зможуть її безкарно довго катувати. Але наша віра в те, що правда колись переможе, в те, що народній організм України витримає всі фізичні і моральні муки, всі наруги її юдео-московських гробокопателів, не закриває нам очей на ту трагедію нарід нашого народу, що залишився по ту сторону червоного кордону, віддавний на поталу будівничих своєріднього московського „соціялізму в одній країні".

Читаючи большевицьку пресу чи дописи московських кореспондентів у несовітській пресі впевнюємось уже остаточно, що в Совітах маємо до діла з **московським псевдо-комуністичним націоналізмом**, який нахабно накидає свою волю усім „інородцям" і зовсім явно йде на знищення цілого дорібку останніх, на повне винародовлення в користь московської „тотальности". Швидким темпом вповується в громадян Радянщини поняття „саветскаво атечества", якими би то способами не було до опублікованого 8. ц. м. декрету про „зраду батьківщини" включно. В московській „Правді" читаємо вже ось-які, недавно ще просто еретичні, міркування:

„Наші діти з молоком матері вснсають у себе любов до своєї батьківщини" і дальше: „Люди нашої країни люблять свою землю, на якій вродились, де минув їх дитинний вік і молодість, де лежить їхня майбутність; люблять небо, під яким ростуть і розвиваються; пошум вітрів і горді верхи гір своєї країни; люблять її тінисті ліси і ріки повні води, моря і океани, що обмивають її береги, її пісні і її мову"... („Вище право життя" Правда, 28. травня ц р.).

Таке говорить передовик офіціозу „таваріщ" Васільковський і хоч грішить проти комуністичного катехізму, де сказано, що „пролетар не знає батьківщини", його і йому подібних тепер не „знімають з роботи" (тих два слова часто зустрінете у харк. „Вістях" про ріжних нібито націонал-ухилістів) і не викидають із партії. Про характер цього комуністичного націоналізму говорить вам багато дечого, дуже багато. Вистарчить згадати, що „Ізвестія" нагадують уже колишню статтю Леніна **„Про національну гордість великоросів"**, хоч сам Ленін забув на неї, будуючи федерацію ріжних народів. Це підкреслювання офіціозом, що **господарями „саветскаво атечества" є москалі**, великороси, що вповні регабілітує большевиків в очах старорежімної братії, застановило навіть Отмара, кореспондента „Газети Польскої", який зазначує дивну дісгармонію цього з формальним федералізмом.

Так, — червона „Січ", що її в очах Москви репрезентувала скрипниківщина, остаточно зруйнована, всі фортеці, починаючи від ріжних „самостійних" комісаріятів Харкова чи пак тепер Київа і кінчаючи „машино-тракторними стаціями" по селах здобуті, українські маси фізично обезсилені, культурно скастровані, будинки київської Академії Наук заповнили московсько-жидівські „вчені", а будинки українських театрів окупували „гастрольори" з Москви і Ленінграду (диви репертуар театрів в укр. радянській пресі), в школі йде повною парою „утраквізація" (ми її добре знаємо) і т. д. і т. д. Чи вся старорежімна наволоч (а її по всіх урядах і редакціях повно) потребує ще дальше маскувати свій московський націоналізм? Ні, на цьому відтинку вона може знову бути собою і без зайвої трівоги за свою особу може розписуватись про месіянізм і гегемонію „великоросів".

Та чи тільки на цьому відтинку йде до старого? Реформа шкільництва, поворот до старих його форм (відновлення академічних степенів, почесні докторати, прогімназія і гімназія, кляси і директор), зміна навчання історії та географії, що досі зводились до викладання „соціольогічних схем" і „статистичних табель", дальше заповідь боротьби з „літературною халтурою" і створення своєрідного літературного аристократизму — все те найновіша програма на найближчі місяці. Мало того. Большевики зривають зі системою розділювання товарів, відновляючи **торговлю на велику скалю.** Щоправда ця торговля державна, але чи не є новиною тенденція надхнути урядовців-комерціялістів „купецьким духом", боротьба Сталіна на XVII конгресі з тими большевиками, що не дощінюють конечности і значіння радянської торговлі. Густе сітка товарових баз, магазинів і крамниць, а окремий декрет приказує в нових домах залишати партер для вжитку торговлі.

Тай на тому не кінчиться поворот до старого. Інж. М. Бассехес, московський кореспондент від „Нае Фрае Прессе" звертає увагу на **зовнішний блеск**, яким сповиває себе пролетарська влада і яким уже захоплена і вулиця столиці. **Білі рукавички поліцаїв й елегантні їх мундури**, багатий бенкет 2.000 червоних старшин у Кремлю на 1. травня (щезли старі „золотопогонники" хай живуть нові) — чим усе те ріжниться від царських часів? Бенкетували тоді вибранці і тепер вибранці бенкетують. Селяни закріпощені і виснажені, пролетаріят ограбований і замотиличений месіянізмом, ілюзією влади й ударництвом у роботі, „інородці", як були безправні, такими і залишились, дали тільки більше безчесних „фігурантів" на те, щоби вдержалась брехня про „рівноправність" усіх народів і про „федерацію".

„З федеративної держави — пише згаданий кореспондент „Нае Фр. Пр." — став Рад. Союз суто-централістичною країною. Мову поодиноких народів допустили большевики, щоби тим лекше підійти з пропаґандою большевизму, до того коштом їх самостійности СССР творить тепер **державну совітську націю.** Удержавлення цілого господарства, централізація державної адміністрації створила **велику клясу бюрократії.** Вона і її думка є сьогодні міродатні".

Це слова безпосереднього обсерватора.

Очевидно — бюрократія поверне все до старого. Вже тепер „старі большевики" **„glauben zu schieben und sie werden geschoben".**

В. Север.

Купелеві плащі 8·50 Матеріял на купелеві плащі 140 шир. зол. 4·50 та купел. ручники у великім виборі **„БЛАВАТНИЙ БАЗАР"**. А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів ч. 12.

План велитенських зброєнь В. Британії на морі.

„Дейлі Геральд" повідомляє, що британський міністер маринарки, Боліон Ейрес Монсел передав у четвер 21. червня ц. р. Норманові Дейвісові ноту про технічні потреби британської воєнної фльоти. Зміст тієї ноти викликав велике враження в політичних колах. Норман Дейвіс переслав ноту зараз до Вашингтону. Успішна оборона британської імперії і водних шляхів вимагає:

1) будови нової фльоти, необхідної до морської боротьби. В. Британія приступить до будови кораблів уже в 1935.; 2) будови 30 нових кружляків. Тепер має Б. Британія 50 кружляків, з яких 10 вже в найближчих днях перейдуть на склад; 3) будови більшої кількости нових торпедовців і 4) будови декілька нових авіонеток.

РОЗБУДОВА ЛЕТУНСТВА.

„Дейлі Геральд" обговорює теж новий плян розбудови британського летунства. Плян передбачує розбудову летунства до трьох років. Одначе вже тепер уряд покличе до життя спеціяльний відділ з метою перевести основні студії над методами повітряної боротьби.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 25. ЧЕРВНЯ 1934.

о. Д-Р Г. КОСТЕЛЬНИК. 11)

Мойсей Вернигора —

український Валаам.

В редакції списку Собанських:

„7. В Червоній Руси буде великий з'їзд, та їх укази не прийдуть до здійснення, будуть утворюватися союзи, щоб Польщу створити, але вони зразу не будуть мати наслідку; а один великий монарх прийдовши з хоробрим народом, переможе німців, тоді польський нарід почне сильніше повставати і впаде потім у московський табор під Константиновом у ярі Ганчариха побють москалів і будуть бити до могил Перенятиху і Перепятихи[1]), де другий московський табор встане, всюди стелючи московським трупом усі місця".

„8. Прилучиться до Польщі турок і Англія і римський король, підуть через Київ, завалюючи Дніпро московським трупом і зайдуть далеко в московські краї".

„9. Польський край цілий останеться у своїх давних границях за помічю турків і англійського короля".

„10. У значній частині світу набожества приймуть іншу форму; нові королівства повстануть, старі зміняться. Щасливости буде 30 років. Що далі прийде, нічого мені не вільно говорити, щоб Дніпро з берегів не виступив".

В редакції „Патріота":

„7. Будуть з'їжджатися монархи й радити, а останній з'їзд буде на Червоній Руси, але з умова монархів нічо не вийде; будуть заключати союзи, щоб утвердити Польщу, але вони спершу не матимуть успіху й не вдадуться. Прийде до війни з турками, що будуть побиті, й Росія, наче розшалілий кінь, помчить у глибину Туреччини, але потому Туреччина скріпиться, поляки почнуть повставати. Великий володар з хоробрим народом переможе росіян, і тоді польський нарід почне сильніше повставати, впаде на московський табор під Константиновом, на ярі, звавшому Янчарів[2]), побе москалів і буде бити аж до могил Перенятиху й Перепятихи, де стане другий московський табор, всюди покриваючи поле московським трупом. Прилучиться до Польщі турок і англієць, підуть через Київ, завалюючи Дніпро московським трупом, зайдуть у далеку московську країну й вкінці привітають москалі поляків як братів, з ворогів зроблять приятелями.

8. Польський край повстане в давніх границях при допомозі турків і англійців.

9. Мало відомий нарід виступить, зеднає собі значінем в Европі.

10. І Мала Росія зазнає щастя, але надійде для неї час, коли стануться великі речі. Говорив би я про них, та боюся, щоб Дніпро не виступив зі своїх берегів.

11. В значній частині світу відмінеться богослуження, настануть нові уряди, старі змінчться або впадуть, і щастя буде тривати багато літ".

Наші завваги.

„І будуть останні першими" — це евангельське слово сповнюється й на тих передсказаннях Вернигори від 7 до 10 (11). Їх незгідність у різних редакціях може довести до переконання, що це тільки довільні фантазії про будучність. Одначе уважний дослід викаже, що саме ці передсказання є наймогутнішим свідоцтвом автентичности передсказань Вернигори взагалі.

Коли порівнюємо обі наведені редакції, то стає ясно, що їх безпосередні автори мали **якийсь спільний основний текст**, та що на різних місцях його довільно справляли (як котрому здавалося кудою будучність піде); то пропускали з нього деякі місця, то додавали до нього, що хотіли в ньому бачити. Ці різні перерібки первісного тексту мусіли доконатися в часі від упадку Наполеона до польського повстання 1831 р. Певне, що тодішні поляки уявляли собі воскресення Польщі в близькому часі. А що тоді Франція була побита, то просто, робили би себе смішними, якщоб орієнтувалися на Францію. **Характеристичне, що одна й друга редакція уникають Франції,** хоч по імени згадують турків, Англію, римського короля, німців і москалів. Але відки така незгідність, що список Собанських каже, що великий володар з хоробрим народом побє **німців,** а список „Патріота", що він побє **росіян?** Найбільше жахлива риса в передсказаннях 7 і 8 та, що таку велику ролю приписується Туреччині в майбутньому визволенні Польщі, а про Францію ні згадки нема.

Все проясниться нам за одним махом, коли звернемо увагу на **дисгармонію,** яка є між редакцією перших 6-ох передсказань і між редакцією дальших точок. У перших шістьох точках, крім назви поляків, **принципіяльно уникаються назви народів і осіб,** а говориться: „чужі жовніри", „людина мала, хоробра", „один далекий нарід", „багатьом королям і князям буде страшний", „здавити одно королівство". Це дійсно стиль ясновидючих — вони звичайно не наводять імен, крім імени, що для них є головним мотивом. Ми бачили, що й біблійний Валаам так говорив: „прийдуть кораблі від хитимських берегів", та нема назви: чиї це будуть кораблі тільки поетично означений північний захід відки вони прийдуть.

(Далі буде.)

[1]) Перенят і Перепятиха — могили в вапняній скалі у Канівщині.

[2]) Ганчариха

Бельгійська преса про Україну.

Можна не помиляючись сказати, що від двох років Бельгія здобула пресовий рекорд у звістках про Україну. З огляду на дуже численну, широку та постійну „українку" могутньої бельгійської преси нема спромоги скласти повний її звіт. Хіба що згадаємо про те найважливіше, що появилося за останні дні. Слід відмітити зокрема інтенсивний і тривалий відгомін бельгійської преси про голодову катастрофу та її особливу прихильність до „Бельго-Українського Комітету Рятунку України" і його акції. За бельгійською пресою, що видається у французькій мові, стала писати багато про українські справи не менше преса флямандська та прикордонна, що виходить у німецькій мові.

„Le Journal de Bruges" 21/5. 1934 та „La Province" 22/5., містять за „Journal de Geneve" відому його статтю „Великий злочин".

„La Province". 2/5. містить редакційну передову про голод в Україні. Ціла низка часописів використовує комунікати і звідомлення „Бельг.-Укр. Рят. Комітету" та закликає громадянство вносити свої жертви для голодних українців.

„La Province" 17/5. та брюсельський великий тижневик „Le Vrai" 13/6 1934 помістили статті, присвячені Т. Шевченкові.

„La Parole Universitaire" ч. 35. подає статтю п. Ковальського в цьому часописі про наші справи у Польщі. Вся преса подає інформації „Українського Пресбюра в Парижі", агенції „Офінор", про московсько-жидівську кольонізацію на Рад. Україні й інші чергові болючі події у Рад. Україні і в Галичині.

„Gazet van Antwerpen" 5/6.; „Middelburgsche Courant" 1/6: „Menager de Bruxelles" 12/6.; „Journal de Bruges" 11/6. та багато інших помістили статті про голод в Україні.

„La Province" та „L'Avenir de Luxembourg" 5/6. подали за „Ділом" розмову посла Хруцького з учителькою з Рад. України. Брюсельський „Le Soir" 16/6. помістив світлину і воєнний танок українських козаків на народніх святах у Відні

Боєздатність большевицької армії.

„Ле Журналь" обговорює боєздатність червоної армії. Військова служба у большевиків триває 5 років. Большевицька постійна армія нараховує 562 тисячі вояків, а між ними 40 тисяч старшин. Крім того є ще 41 дивізій піхоти і 4 дивізії кінноти членів міліції. Поміж постійної армії та міліції є ще технічні і авіяційні відділи. Большевики нараховують спеціальних військ на 50 тисяч. Большевицьке військо дуже добре вивіжуване технічно. Різна комунікаційна сітка сприяє моторизацію і механізацію армії. Летунство є одне з кращих у світі. Технічне вивідування большевицької армії творять з неї неабияку силу. В СССР панує диктатура. Селянство творить 80 відсотків. Вони куди менше льояльні, як робітники. Тому, кінчає шоленнік, дух армії не дуже то певний.

Вагон з вибуховими матеріялами.

ВІДЕНЬ, 23. ПАТ. Урядовий комунікат повідомляє, що в німецькім вагоні найдено більшу кількість вибухових матеріялів та 100 кг. пропагандових летючок. Вагон навантажила одна берлінська фірма. У четвер 21. червня п. р. знайдено в підміському городі скриню з вибуховими матеріялами, себто з динамітом, екразитом і льонтами.

Вияснення „Просвіти".

Канцелярія Т-а „Просвіта" у Львові комунікує, що **Читальня „Просвіти" в Любіні Великому** пов. Горлок Ягайл. не є розвязана, як це подано в „Ділі" ч. 164 з 24. VI. 1934 р., а лише її діяльність була хвилево припинена (zawieszona) і відновлення діяльности тієї Читальні є тепер на найкращій дорозі.

Канцелярія „Просвіти".

Похороном займеться найліпше і найдешевше
ХАРІС
ЛЬВІВ, КОРНЯКТІВ 3., (В НАРОД. ДОМІ)
Наше заведення полагоджує всякі трудові чинности, виконує експумації і перевозить в найдальші сторони з усіх шпиталів, шпиталів як і санаторій.
Не слухайте агентів, що крутяться по шпиталях і підшиваються під нашу фірму та фальшиво інформують заінтересованих.
В нещасті ідіть до ХАРІСУ, а відпадуть вам усякі клопоти. 6/8

...а що станеться з мягкою вовною?

Вернеться до своєї первісної краси, треба тільки її прати Радіоном на зимно. — РАДІОН є самопральним універсальним засобом до прання. Надається знаменито до прання вовни, шовку, колірів, а передовсім до звичайного білля, — яке треба варити в розчині Радіону. Тепер пречінь можна дістати малу пачку Радіону за 45 сот. для кожного доступну.

РАДІОН

ПЕРЕ ВСЕ!

Підкарпатські актуальности.

Прага, червень 1934.

Так називається стаття, що її принесло останнє число празького тижневика „Нова Свобода". Вона настільки цікава своїми тверезими оглядами на сучасні відносини Підкарпаття, що варто, щоби з нею познайомилися і наші читачі. Таких статтей у чехословацькій пресі не найдете багато.

Автор, що скривається під криптонімом **„Dic"**, обговоривши значіння поїздки д-ра Бенеша на Підкарпаття і оцінивши її як факт, що скріпив довіря місцевого населення до центрального уряду, обговорює такі актуальні питання з життя Підкарпаття: народній провід, розрахунки на автономію, язиковий хаос і зріст українства.

Обговорюючи питання народнього проводу, автор пише дослівно так: „Не смімо забувати, що в підкарпатській суспільности є люди, які не бажають собі закріплення звязків нашого мосту на схід зі заходом держави. Народ Підкарпаття не має таких провідників, за які собі заслуговує. Там ще й тепер, по 15 роках привлучення Підкарпаття до Чехословаччини, приходить до боротьби між провідниками, які не можуть між собою погодитися, хто з них більший мадярон. Це дискредитує їх в очах широких народніх мас, бо ці маси, хоч не мають аж по три докторати, вміють вже вині оцінити вартість своїх провідників, які є самозванцями і живуть ще кращим минулим своїх покорших кревняків".

Говорячи про автономію, автор пише: „Міністр Бенеш сказав, що автономія для Підкарпаття мусить прийти вже в найближчому часі. Такий розумний погляд відповідального політичного чинника треба тільки похвалити, але рівночасно з цим треба звернути увагу й на те, що багато підкарпатських „провідників" бачить в автономії тільки вигоди і користи, забуваючи на тяжкі обовязки. Всі вони дожидають з автономії синекур для себе. До яких-же ресмірів мусів би розростися автономний апарат, щоби з нього могли особисто користати всі ті, що самі проголосили себе борцями за народні права? Але народ дивиться інакше на автономію, він не розуміє її як інституцію для розладання пребенд".

Дуже цікаве є те місце в статті, де автор говорить про язиковий хаос на Підкарпатті. „Підкарпаття має свого постійного страшака, а ним є язикова боротьба: між російською мовою, якою нарід не говорить, між українською мовою, яка найбільш відповідає для тутешнього народу і між місцевим говором, який є літературно незрілим. Підкарпатські письменники не пишуть місцевим говором, боже Бубульський, який пише на цьому діялекті свої наївні твори — теж не письменник. А зрештой підкарпатський Парнас це так слабо заселений, що його нечисленні мешканці не можуть надавати тону, все одно, на якій мові вони не пишуть. Льшається стіже лиш народ і він рішає. Зусилля завести „домашню мову" до шкіл виходить від аграрників і куртаківців. І в цьому нема нічого дивного, бож саме аграрники мають між собою найбільшу кількість „провідників", які досі не навчилися ані російської, ані української мови, а дома балакають по мадярськи. Але мова, яка ще може вистарчає для кухні або на торзі, не є мовою для шкільного вжитку".

Далі автор торкається питання призначення нового губернатора. „Ми не знаємо — пише автор — скільки кандидатів заголосилося на порожне місце губернатора Підкарпаття. Дефіляда всіх цих кандидатів є однак для нас дуже повчаюча: бувший директор банку, пенсіонований президент судової табулі, бувший суддя, колись залідозрілий в мадярстві, адвокат, що за мадярських часів не так-таки нівався, як вині, пенсіоніст — незнаний воїн народнього освідомлення, більше незнаний, віж воїв і ще декільна таких, що самі про себе думають, що лиш вони спасуть країну, яка на них жде. Як тяжко буде державному Тезеєві пройти цим лябіринтом, заки найде свою Аріядну".

Ще цікавіше для нас є те місце статті, де автор говорить про зріст української народньої свідомости на Підкарпатті. Як ілюстрацію цього зросту він приводить останній учительський конгрес в Ужгороді. „Український напрям, що його аграрники підозрівають в ірредентї, здобуває собі щораз то більше симпатій, але, правда, лиш між розумними людьми. Зїзд українського учительства заявив зі всією рішучістю, що стоїть твердо на становищі чехословацької державности.

„Яка це моральна пощочина для русофільської Народньої Ради, на якої зборах предсідникові ледви вдалося переконати присутніх про потребу висилання привітної телеграми до чехословацького уряду. Оба ці факти треба добре розважити і належно оцінити! Те, що українські учителі домагаються заведення української мови до шкіл як мови навчання, це не є нескромність. Статистика з 1932 р. показала, що з 1670 учителів Підкарпаття 1100 є членами української учительської організації. Чиж треба ще більше переконливого доказу на те, де є життєва сила? Сам час розвязує язикове питання, а розвязує його в користь русофільського напряму".

М—н.

Реформацькі ПІГУЛКИ ЧЕРНЕЦЬ з маркою (Zakonnik).
регулюють шлунок, хоронять від терпінь печінки, надмірної опасистости, паморок, лагодять гемороїди і при нахилі до обструкції є лагідним **прочищуючим засобом.** Вживати 1 до 2 пігулок на ніч. 8/69 14—7

Прогульки „Francopolu“

Варшава, Мазовецька 9.

Літо — осінь 1934 р.

КАЛЄНДАРИК ПРОГУЛЬОК:

8. липня до 20. липня паломництво до Lourdes (Париж, Lisieux, Lourdes, Biarritz, Bayonne, Pau).
7. липня до 30. липня прогулька до Югославії (Будапешт, Спліт, Дубровник, Загреб, Відень).
18. липня до 1. серпня прогулька до Парижа і до Замків над Льоарою.
18. липня до 30. липня прогулька до Парижа і на Французьку Рів'єру.
4. серпня до 16. серпня прогулька на Пасійну Виставу в Oberammergau, (Мінхен, Oberammergau, Баварські Замки, Нірнберг, Дрезден, Берлін).
4. серпня до 30. серпня прогулька до Югославії (Будапешт, Спліт, Дубровнік, Загреб, Відень).
15. серпня до 29. серпня прогулька до Парижа і до Замків над Льоарою.
15. серпня до 28. серпня прогулька до Парижа і на Французьку Рів'єру.
5. вересня до 24. вересня прогулька до Югославії (Будапешт, Білгород, Дубровник, Загреб, Відень).
12. вересня до 24. вересня паломництво до Риму (Венеція, Рим, Неаполь, Фльоренція, Відень).
14. вересня до 9. листопада паломництво на Евхаристичний Конгрес у Буенос Айрес (Венеція, Рим, Неаполь, Las Palmas, Rio de Janeiro, Buenos Aires, Montevideo, Santos, Barcelona, Cannes, Трієст, Відень).
9. жовтня до 24. жовтня паломництво до Святої Землі (Константа, Яффа, Єрусалим, Вифлеєм, Йордан, Єрихон, Мертве Море, Назарет, Гора Табор, Тиберіяда, Кафарнаум, Гайфа, Гора Кармель, Атени, Константинополь).

Назалежно від вище згаданих **власних прогульок, Польсько Бюро Подорожей „FRANCOPOL“** приймає згодошення на морські прогульки польськими кораблями до Данії, Швеції, Норвегії, Ісландії, Англії, Голяндії, Бельгії, Латвії, Естонії, Фінляндії і французькими кораблями до **Північної Америки** і на **Світову виставу в Шікаго.** — Подрібні проспекти на бажання.

Мусоліні = Гітлєр.

(Перегляд европейської преси.)

Остання найзамітніша політична подія, це зустріч Мусолінія і Гітлєра у вілля Піззані у Стра. Коли конференція розброєнь валиться, коли Совіти з Францією, притягнувши й Малу Антанту, творять попросту передвоєнні блоки союзів, коли атмосфера непевности в Европі зависла, як чорна хмара, тоді зустрічаються два державні мужі, провідники великих рухів.

Весь світ глядів на цю зустріч із нетаєним зацікавленням. У Німеччині цю зустріч прияли з великим захопленням. Каже німецька преса, що це противага, проти непримиренности Франції. У Франції коментували цю зустріч із обережна. Деякі щоденники здогадувалися, що розмову двох диктаторів спричинила оживлена діяльність Парижа і столиць Малої Антанти. Римський кореспондент „Ле Тан“ у зазначує, що хоч Мусоліні було різко висказувався проти гітлєрівської політики: заявив був, що расизм, це похибка, антисемітизм це переборщення, а боротьба проти церкви, це божевілля, — то всетаки Гітлєр постановив зустрітися з Мусолінієм. Дехто здогадується, — каже згаданий кореспондент, що подорож Гітлєра була продиктована необхідністю: рятуватися від ізоляції, бо такої ізоляції, яку переходить Німеччина тепер, історія не знає. Одинокий міст іще є: Німеччина—Італія. Виміна поглядів двох мужів не зможе не мати відгомону в політиці... і з цього контакту могтиме зродитися нове поширення діяльности. Найспокійніше, як звичайно, поводиться англійська преса. „Дейлі Телеграф“ каже, що кожний жде від цієї зустрічі результатів першої ваги. Дехто думає, що може, після венеціянських розмов, Німеччина поверне до Союзу Народів, на конференцію розброєнь. Але це є дуже сумнівне, щоби це було головним аргументом розмов — каже згаданий щоденник. Врешті цей щоденник зазначує, що зближення Італії й Німеччини приспішив Літвінов своїми успіхами з Францією, Туреччиною і Балканами. А „Морнінг Пост“ пише, що Мусоліні в цей спосіб хоче припинити небезпеку, яка грозить світові з упадком конференції розброєння і з новими перегонами збройння.

Римський щоденник „Іль Джйорнале д'Італія“ у своїй передовій — пера Вірджінія Гайди — пише: „Хоч яка ця зустріч важлива, то всетаки в цьому немає нічого надзвичайного“. Отож, як бачимо, в Італії чують необхідність зменшити важливість значіння зустрічі. А це вже багато говорить, коли візьмемо під увагу, що такі великі провідники як Мусоліні роблять політику не для маси. Дальше в цьому щоденнику читаємо: „Ця зустріч у Венеції це вияв сили, миру і розяснення... Теперішне положення в Европі характеризується багатьома пасивними елементами, які є дещо небезпечні. А саме: тимчасовий упадок політики співпраці, що повинно було бути основою конференції розброєнь; активність нового збройння; творення знову політики блоків; спроба напору деяких екстремістичних груп; тривання економічної кризи, яка ускладнюється щораз новими монетарними труднощами цієї чи тієї країни“. Це теж стало причиною зустрічі Мусолінія з Гітлєром.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бланатні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром білети до першорядних кін. 5/73 72-?

Цей сам щоденник два дні пізніше пише, що між особливими питаннями, які торкаються рівноваги й европейської співпраці, відносно Німеччини, це совітське питання. Відносини совітсько-німецькі є холодні, майже ворожі. Недовіря Німеччини до Совітів збільшилося після французько-совітського порозуміння.

А треба не забувати, що в день відїзду Гітлєра до Італії — себто 13. червня — народній комісар закордонних справ Літвінов у 11 годинку рано був у Берліні в німецького міністра закордонних справ Нойрата й жадав відповіди на предложення про східне Льокарно. Відповідь, як відомо, була відмовна. Значить, Совіти розуміли і відчували небезпеку в цій зустрічі вже наперед. Ця розмова Мусолінія і Гітлєра без свідків, у чотири очі, двох вождів національної революції, заданих у перемогу, дуже не по нутру такій азійській державі, якою є Совіти і якої й Франція не зможе врятувати, коли прийде хвилина розплати поневолених народів із червоними царями.

Все, що вичитуємо в европейській пресі про венеціянську зустріч, здогади. Розуміється: говорили про Австрію, що мусить лишитися самостійною, про союз франко-совітський і про ті блоки противнімецькі. Та могли говорити й про дальше майбутнє Европи, про поділ впливів італійських і німецьких у Европі. А тут вирнуло напевно й питання українське. І немає найменшого сумніву, що ці два політичні провідники мали на увазі дальше майбутнє Европи.

Свою передовицю В. Гайда кінчить: „Розмови між Мусолінієм і Гітлєром не торкалися ніяких порозумінь відокремлених від европейської збірноти і не протиставилися проти цілої держави... Вони не мали наміру приготовити якусь насильну революцію, що змагала би до зміни европейської карти. А навпаки: змірчують справити европейську політику на шлях реалістичний і мудрий справжнього порозуміння. Усе те, що за два горячі дні у Венеції говорилося, не лишиться на спокійних водах Венеції. Воно принесе нові рухи в Европі. Воно буде постійно продовжуватися в розрості політики італьо-німецької, яка буде тепер постійним особистим контактом між провідниками двох великих національних революцій і їх міжнародньої політики“.

М. Заваїмський.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всяні шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ“ — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 25. ЧЕРВНЯ 1934.

ЕМІЛЬ ЛЮДВІҐ.

Чи є нині великі жінки?

Найкращий рух, виконаний жінкою, який я колинебудь бачив був той, як танцюристка, що доторкаючи ноги свого партнера кінчиками пальців своєї лівої ноги, пальцями своєї правої руки ледви торкнулась його простягнених пальців. Навіть музика стримала на хвилину свій відхід, такий скінчений був це образ, такий чар і легкість мав він у собі: ця жінка майже богиня, перемогла фізичний закон притягання земл.

Найстрашніший рух, виконаний жінкою, який я колинебудь бачив був тоді, як одна громадянка підчас війни вбігла вся радісна до кімнати з часописом у руці і крикнула: „Велика перемога на східнім фронті! Ворог має 5.000 забитих!“

Різниця між цими двома жінками лежить не в характерах; серед інших обставин, серед іншого виховання та впливу, ці жінки замінялись би своїми ролями. Кім цієї мегери, що не розуміла навіть, чим вона захоплюється, бачив я сотні жінок підчас війни і миру, як схилялись із материнською ніжністю над дітьми і недужими, над злочинцями і звірятами, щоб їм допомогти. Бачив я теж гарні жінки, що входили на балеву салю з міною княжни і боролись між пристрастю і острахом наблизитись до свого коханого, коли були з ним віч-на-віч.

Підчас революції бачив я жінки, як боролись із трибуни за свободу і в обороні бідних, у театрі бачив я, як вони зображали боротьбу, коли мали віддати своє серце: і між обома цими типами не було великої різниці, бо велика артистка забуває про куліси, а велика народня дівчка на трибуні не забуває, що за нею стоять куліси. Бачив я знуджені королеві, як з гордою міною переїзджали тріюмфальні ворота і зосереджені досліднички, схилені над мікроскопом, що забували навіть про власні діти.

Всі ті, що я бачив, мали одне спільне: вони вміхались, і коли вони не мали цієї усмішки у хвилині підпесеного настрою, то вміхались зараз хвилину пізніше, коли погляд їх зупинився на тому, хто дивився на них. Вони вміхались так, як ніколи не вміхається мужчина підчас або після праці і як тільки нечисленні мужчини можуть усміхатися без небезпеки для себе. Всі хвилювання цих жінок, їх боротьба, їх гра, їх мистецтво, їх діяльна воля, зростали до величини усміху або розпливались у ньому. З цього роблю висновок, що жінка, без огляду на те, чи є погана та стара, поважна, чи зовсім ділова, остаточно це істота еротична.

Ось чому неможливо скласти список великих сучасних жінок; є небезпека, що забудемо за найгеніяльніші, тому, що їх не знаємо, іншім промовчимо тому, що знаємо їх за добре. Чи кожний мужчина не мусить свою класичну кохану назвати найгеніяльнішою жінкою у світі? Коли він цього не зробить, тоді образить її, а коли робить це, тоді стверджує, що любить кожний жіночий вчинок керозривно зв'язаний з тою ролею, яку назначив жінці сам Бог.

Імовірно і нині, як і у попередніх добах, найвизначніші жінки родяться тільки в найтяжчому колі, в якому все найкраще працювало, а найкращі може тільки чоловікові, якого кохають. А те, що діється у спальнях наших дипльоматів, провідників промислу та партій, яку ролю грає там суґестія, вплив, заохота, нацькування та пристрасть для осіб або проти осіб, з якими мужчина стає до боротьби, про це можемо догадуватись тільки на підставі нечисленних випадків. Такі явища не є знизані з нілкою окремою расою і з цілим народом, — вони такі старі, як людство, бо вони людські.

Щож роблять геніяльні жінки, коли вони роблять щось дуже замітного прилюдно?

Мистець, коли хоче довершити щось великого, мусить вимагати себе в усій своїй наготі; ось чому жінки майже ніколи не були великими мистцями. Зате тому, що актор мусить бути одночасно цілим тілом і цілою особою, жінки були завсіди найбільшими драматичними артистами. Тимто треба би починати від артисток. Вагаюсь тільки тому, від їх пріязнищ починати, бо на сцені й у фільмі є за багато великих артисток і кожний із нас має між ними свої улюблені. І не бачу причини, чому я мав би собі зараз із такого приводу робити ворогів між жінками.

А всеж без огляду на красу найкращих тіл, які можна нині бачити, можу між танцівницями назвати одну, що в останніх двадцятьох роках завоювала старий і новий світ. Це росіянка Анна Павлова, що колись танцювала перед царем і великими князями, лордами і полководцями, танцювала в усій Америці і мала під своїми геніяльними ногами багатих і бідних звеличників у такій скількости, як колись упривілеєні вельможі.

(Далі буде.)

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП“ — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
46/23

По широкому світі.

— Кемаль Паша виїде в липні на кілька днів до Москви. Опісля поїде до Варшави, Парижа і Льондону.

— Ураган у Чілє знищив містечко Концепсіон. Багато осіб убитих. Шкоди виносять 10 міліонів долярів.

— Французький парлямент признав пів міліона франків для учасників на олімпійські ігрища в Берліні у 1936 р.

— Суд у Ґрацу засудив двох націонал-соціялістів за замахи на 18 і 15 років вязниці.

— Злучені Держави вступили до Міжнародного Бюра Праці.

— У Ґольміц на німецькім Шлеську вбили націонал-соціяліста Ельсгольца на підкладі релігійної боротьби. Поліція арештувала учителя та 11 членів тієї організації.

— Большевицького амбасадора Хінчука у Берліні відкликали. На його місце призначили посла в Туреччині Суріца.

— Конґрегація св. Офіцюм помістила на індексі всі твори італійських фільософів Б. Кроче і проф. Джентелія, який є теж теоретиком фашизму.

Чи вже знаєте

про знижку ціни?

Не треба вже наражувати свого волосся через невідповідне миття голови. Тепер ціна ШАМПОНУ ЕЛІДА обнижена так значно, що кожний може користати — з цього найліпшого засобу до плекання волосся.

Zł. 0.30 SHAMPOO ELIDA

Спеціяльний для блєондинок KAMILLOFLOR Zł. 0.45

„ЛЕМКІВСЬКА РЕПУБЛИКА“.

ОДИН ЗАБУТИЙ ІСТОРИЧНИЙ ПРОЦЕС.

На лемківських землях знову розгорілась жорстока боротьба, з одного боку релігійна православних з греко-католиками, а з другого відживив старий передвоєнний спір москвофілів з українцями. У тій тяжкій і шкідливій для Лемківщини хвилині пригадуємо один момент з недавної минувшини Лемківщини, а саме: процес за „Лемківську Республику“.

•

Дня 10. червня 1921. станули перед судом присяглих в Новому Санчі, о. *Дмитро Хиляк*, гр.-нат. парох в Ізбах, літ 54, д-р *Ярослав Качмарчик*, адвокат у Мушині, літ 36 і *Микола Громосяк*, господар з Криниці-Села, літ 74, обвинувачені за злочин з § 58 австр. к. з.

Акт обвинувачення говорив м. ін.:

„Дня 5. грудня 1918. р. після упадку центральних держав, відбулися на ініціятивою обвинуваченых у Фльоринці, грибівського повіту, вибори, на яких зібрані заявилися за тим, що одинокою природною, розумною і корисною орієнтацією руського народу було і є стремління до зєдинення всіх руських просторів в один організм, що „руський народ, який замешкує територію Галичини по Сян, Попрад і Дунавець, полудневі стоки Карпат і Буковину на північ від Серету висказує святочно волю належати до спільного політичного організму і протестує проти претенсій поляків і мадярів до згаданих територій, а навіть їх частин і проти виконування суверенних прав над руським народом“. На такому самому становищі станули і другі збори, які відбулися дня 12. березня 1919 р. у Фльоринці, також на ініціятивою обвинуваченых.

По думці згаданих резолюцій — як це в слідстві пояснив о. Хиляк — уважається, що на Лемківщині сувереном є тільки руський нарід, який не підлягає польському зверхництву. В тому дусі промовляв о. Хиляк на зборах, хотячи утвердити серед учасників переконання, що одиноким реальним постулятом може бути відірвання Лемківщини від Польщі і єдинення зі совітською Росією.

Для здійснення і переведення в діло цього постуляту утворено після других зборів у Фльоринці „Руський Уряд“, в якого склад увійшли всі три обвинувачені.

„Руський Уряд“ виконував дійсно привласнену собі на Лемківщині владу, заказуючи учителям українцям складати службове приречення польській державі, а для зазначення окремішности Лемківщини обвинувачений о. Хиляк у метриках і урядових посвідках містив напис: „Руско-Народная Республика“.

Розправу вів радн. Пшеходцький, потували: радн. Ріхель і Ґжеґорчик, обвинувачував прок. Пехович, оборону вели адвокати: д-р Володимир Загайкевич і д-р Кирило Чердинчакевич обо з Перемишля та д-р Лев Ганкевич зі Львова.

Перший зізнавав о. Хиляк. Він розказав, як з хвилиною розпаду Австрії всі народи ростали до нового життя і будували свої національні держави. Встали і лемки. Описуючи етнографічні границі Лемківщини підчеркнув, що в цьому визвольному русі взяли участь так українці, як і москвофіли. На запит председника, якже вони могли іти разом, коли українці хотіли приєднатися до України, а москвофіли до Росії — обвинуваченый з незвичайною повагою і рішучістю відповів:

— Пане председніку, це наша домашня справа.

Тоді председник заявив, що Західня Галичина є вже інтеґральною частиною польської держави, а щодо Лемківщини, то в новосандецькому повіті є українців тільки 10 прц., в грибівському 20 прц., а в горлицькому 30 прц. Чимсь меншість мала мати суверенність над польською більшістю?

О. Хиляк відповідаючи стверджує, що передовсім статистичні дати пана председника не є точні, бо в кросненському творять лемки 25 прц., в ясличькому 20 прц., в горлицькому 40 прц., в грибівському 35 прц., в новосандецькому 30 прц., а в сяніцькому 55 прц. і всюди вони творять компактну масу. В судовому мушинському повіті творять вони майже 95 прц. населення.

На дальше питання председника, чи поляки роблять їм які кривди, о. Хиляк відповідає, що навіть дуже багато, а для прикладу наводить ось хочби цей мушинський повіт, де навіть у суді населення не має прав рідної мови, ніяких своїх суддів, ні урядовців.

На питання оборонця д-ра Кирила Черлянчакевича чи в „Руській Раді“ і на всіх зібраннях були тільки москвофіли, обвинуваченый ще раз з натиском стверджує, що і українці і москвофіли разом дуже дружно працювали, а на замітку п. председника, що тільки східні границі ще не усталені — відповів, що й західні ще не усталені і лемки чекають ще на рішення Найвищої Ради Коаліції.

Д-р Лев Ганкевич.

(Докінчення буде).

Рішаюча боротьба між Болівією та Параґваєм.

З Сантіяґо де Чіле повідомляють, що на просторі Ґран Чако ведеться завзятий бій між військами Болівії і Параґваєм. У битві бере участь 50 тисяч війська. Цей бій вирішить мабуть війну між обома державами за Ґран Чако. З Параґваю повідмляють, що болівійські війська понесли великі втрати і відступають.

Загальні Збори „Центросоюзу“.

Львів, 23. червня 1934.

Сьогодні, 23. червня, в год. 11.45 почалися звичайні Загальні Збори Союзу Кооперативних Союзів „Центросоюзу“ у Львові, які завершують десять років праці цієї кооперативної централі. Зборами проводить президент „Центросоюзу“ **пос. Остап Луцький.** У Зборах беруть участь представники 23 Окружних Союзів Кооператив, членів „Центросоюзу“, представники кооперативних централь та „Сільського Господаря“. Крім цього з преси заступлені: „Діло“, „Сільський Господар“, „Господарсько-Кооперативний Часопис“ та „Кооп. Республика“.

ПРОМОВА ПОС. О. ЛУЦЬКОГО.

Председник **пос. О. Луцький** відкриває Збори, стверджуючи, що вони скликані згідно зі статутом та витає представників централь, делегатів окружних кооперативних осередків та представників преси. Потім переходить історію оснування „Центросоюзу“ перед 10 роками, колито по широкій і бурхливій дискусії кооператорів цілого краю рішено оснувати „Центросоюз“. Життя і праця десятьох років оправдали право цієї централі до життя, зробили її необхідною в кооперативній роботі усього нашого краю. Завданням „Центросоюзу“ є держати кріпкий звязок з окружними кооперативними осередками, а через них і з цілою кооперацією для загального закупу і збуту, бути їх осередком і провідником. Сила розвитку і динаміка праці „Центросоюзу“ базується на розвитку й силі низових кооператив для загального закупу і збуту та їх обединань — Окружних Союзів Кооператив. Наша кооперація, по короткім часі „просперети“, коли то заморозила величезні фонди через їх розборгування, увійшла в час кризи, в якому мусіла лікувати блуди, зроблені в добрих часах. Але це лікування дає добрі висліди. Коли пересіч членів одної кооперативи для загального закупу і збуту була роками 96 осіб, то в останнім році зросло це число на 7 осіб; це прояв розвиткової тенденції нашої кооперації. В останньому році зросли теж торги кооператив для загального закупу і збуту, отже ми перейшли вже долішню точку знижки торгів і йдемо до кращого. Велику нашу болячку, споживчі борги, вдалося нам в р. 1932 і 1933 не тільки стримати у їх зрості, але і зменшити їх поважно. За перші місяці 1934 року зросли споживчі борги на 4 проц., але маємо враження, що осінь це збільшення вирівнає і борги дальше зменшаться. Стверджуємо, що господарка в кооперативах є буджетова, але треба теж звернути увагу, що на 40.000 зол. страт у стратних кооперативах є поверх 40.000 зол. товарових і готівкових недоборів крамаріа та скарбників; це треба в цьому році усунути. Мусимо змагати до того, аби мати кращий людський апарат у крамарях і скарбниках та кращу внутрішню провірку кооператив передовсім через Надз. Ради і Контрольні Комісії. Всі члени Контрольних Комісій мусять перейти

через підготовку заочного кооперативного курсу Ревіз. Союзу Українських Кооператив. Контрольні Комісії мусять переводити контролю бодай 4 рази в рік. Крамарі мусять перейти курси, ведені Окружними Союзами, або заочний курс РСУК; від 1936 р. не будемо терпіти ніяких крамарів без фахової підготовки. Щодо товарових і касових недоборів, то будемо домагатись не тільки їх звороту, але будемо ці справи, як звичайне злодійство, звертати на судову дорогу для потягнення винних до карної відповідальности.

Переглядаючи стан Окружних Союзів Кооператив, стверджує пос. О. Луцький, що сьогодні є їх 29; що було нежиттєздатне, пропало, але це сталося так, що на цьому не потерпіли низові кооперативи, ані стан їх організації. Коли торги Окр. Союзів упали в р. 1931 на 25 прц., в р. 1932 на дальших 21 прц., то в р. 1933 цей упадок здержано, бо вони впали у загальному тільки на 6 прц. Одначе при цьому треба зазначити, що в станиславівськім воєвідстві ці торги зросли від попереднього року на 13 прц., а упадок був в інших околицях краю. Нашим зусиллям мусить бути, щоби господарка в наших Окружних Союзах ще більше покращала.

Переходячи до праці самого „Центросоюзу", стверджує пос. О. Луцький, що він в р. 1933, не зважаючи на всі перешкоди і важкі умовини праці, закінчив його добре, і то завдяки співпраці „Центросоюзу" з Окружними Союзами та завдяки жертвенній праці Н. Ради, дирекції та службовиків цієї централі. Великі трудноші переможемо співпрацею усіх ступенів нашої кооперації до „Центросоюзу" включно, при свідомости, що наша організація має спеціяльне завдання для майбутности нашого села.

По промові президента О. Луцького, яка вичерпуюче представила образ розвитку цієї ділянки нашої кооперації, яка обіднана в „Центросоюзі", покликали на секретаря Зборів **дир. Новосельського з Дрогобича.** Після цього приступлено до порядку нарад Зборів.

Верифікування протоколу останніх Заг. Зборів передано президії.

ЗВІДОМЛЕННЯ ДИРЕКЦІЇ.

З черги приступлено до звідомлення дирекції з праці в діловому році і як перший здавав звідомлення нач. директор **Ю. Шепарович.** Звідомленню дирекції, яке вийшло друком, присвятимо окремий розгляд на сторінках нашого часопису.

Дир. Шепарович предложив обширний плян праці „Центросоюзу" і Окружних Союзів Кооператив на черговий рік, підкреслюючи співпрацю цієї діяльности нашої кооперації з іншими централями, а передовсім з „Сільським Господарем". До самого звідомлення, яке видруковано і розіслано раніше всім членам „Центросоюзу", вертав референт тільки у випадку потреби, що треба підкреслити як корисне для перебігу Зборів.

З черги представник **Контрольного Комітету** Загальних Зборів **д-р Михайло Холевчук** відчитав вислід провірки цього Комітету з внеском на затвердження замкнення рахунків і білянсу та на уділення абсолюторії Н. Раді і дирекції „Центросоюзу" та на признання за успішну працю цих органів серед важких господарських умовин.

Опісля **дир. Новосельський** відчитав присланий Ревізійним Союзом Українських Кооператив звіт з переведеної в „Центросоюзі" ревізії та супровідне письмо Ради РСУК в справі доручень, які є висліду цієї ревізії.

В дискусії забирали голос **Токарський** (Ковель) та **Дорота** (Жовква), **Палійчук** (Теребовля), **інж. Олексюк** (Збараж), **Станимир** (Перемишль), **Кузів** (Стрий), **Рубчак** (Калуш), **Шепарович** (Сокаль), **інж. Творидло** (Львів), а опісля давали вияснення **дир. Шепарович** і **пос. О. Луцький.**

У хвилині, коли цей звіт даємо до друку, дискусія тревае дальше.

—o—

Америка зрікається свого права на Кубі.

На підставі умови з 1903 р. Зл. Держав з островом Кубою Зл. Держави мали право чи то радше обовязок мішатися до внутрішніх справ своєї малої полудневої сусідки, щоби в неї зберегти спокій.

Проти того „права" чи „обовязку" велась на Кубі довга пропаганда. Кубанські патріоти кричали, що це вменшує незалежність їх держави, яку тому 36 літ визволила Америка.

Президент Рузвельт хотів показати кубанцям добру волю Зл. Держав і пошанування їх державної самостійности та викликув в нової умови постанову про охорону Зл. Державами спокою на Кубі. Він вислав до сенату у Вашінгтоні нову умову вже без цієї постанови.

Україна проти Москви.

Під таким наголовком появилась у „Журналь де Женев" з 19. ц. м. стаття пера редактора Бріке, актуальна з огляду на заходи СССР приступити до Союзу Народів. Подаємо її переклад.

Український селянин не хоче ніякого комунізму. Це факт, з яким Европа повинна числитися. І чи вона цього хоче, чи ні, вплив цього факту сягає аж до блакитного стола і вулиці Вільсона, де цій „меншині", що має 40 міліонів душ не дали змоги піднести свій голос.

Фактом є, що Україна перебуває тепер у стані цілковитої пасивної реакції проти комуністичного панування Москви. Кремль сподівався знесилити селянина, замкнувши його до колхозу, але цей колхоз став сам осередком опору. І він міцніший та придатніший до спротиву, ніж ізольований та безборонний кулак з часів НЕПУ. Колхоз веде боротьбу проти Москви. Худоба нищиться, трактори саботують, Совіти примушені переводити засіви збройною силою чи літаками! І голод, ненастанна примара, загрожує життєвим центрам Москви, навіть у самій Росії.

Посуха цієї гарячої весни зіпсула врожай 1934 року. Совітський уряд признав це. І Любченко, президент Совітської України, склав на конґресі комсомольців такі заяви, що багато говорять. Він признався, що становище тяжке та порадив селянам годувати худобу буряном.

Щоб панувати над Україною та стримувати її, Кремль провадить політику насильства та визиску. Український елемент немилосерно переслідують у республиці, що зветься українською, та яку видали на поталу примхам російського диктатора Постишева. У новім показовім процесі проти „інтеліґентів" засуджено на смерть 6 осіб та 28 особи на примусові роботи. Щоб побарювати „українізм" по селах Москва користується віддавна вигнаннями та засланнями. В останнім часі до цього додала ще методи виміни населення. 350.000 українців виселено до Росії, а 500.000 російських селян прийшло за їх місця, спустошені голодом та ГПУ.

Москва насилає на Україну та інші частини Союзу пропаґандистів у вигляді кореспондентів совітських централь. Вони звуться селькорами по селах, робкорами по фабриках, юнкорами по школах. Але селяни переслідують селькорів, палять навіть їх будинки. Постишев жадає їх оборони та хоче посилати війська на їх поміч ГПУ.

І тут дотикаємо невральгічного пункту проблеми. Для того, щоб Україна продукувала та стала наново шпихлірем для Росії, яким вона ще була доведавна, треба все контролювати та все стерегти.

„Ізвестія" писали свого часу, що на карти на Україні в часі жнив треба булоб окупаційної армії 800.000 вояків. Подібних заходів не можна перевести, але Москва примує до цього, як тільки їй дозволяють на це засоби. На країну наслали хмару агентів, триста тисяч большевиків. Хоч ці люди підкуті на всі ноги теоріями Карла Маркса та Леніна, вони всеж лишаються людьми і дбають значно більше про свої власні інтереси, ніж про інтереси держави. Бачучи, що держава визискує українську землю з усіми її скарбами, вони наслідують її методи та використовують своє становище. Царська Росія вславилася підкупством своїх урядовців. На Україні вони йдуть іще значно далі, тримаючись старих традицій хабарництва.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.

Результатом цього є те, що Україна коштує Московщину дуже дорого і не дає вже великого зиску. Чим більший гніт тяжить на Україні, тим більший тягар лягає й на Росію. Звідси походить і цей немилосерний визиск.

Звідси походить і зріст певности, деяка паніка, що здається поширюється навіть на самих большевицьких агентів. З відомости про летунів, які втікли за кордон зі своїми літаками. А це величезна небезпека для СССР, бо досить поширення цього прикладу, щоб совітська авіяція, одна з основ режиму та велика сила армії, завалилась. Тому проти дезертирства видано драконські закони.

Ніхто не може вгадати висліду розпочатого двобою. Большевик має сьогодні за собою силу, але українець упертий, і занепокоєння, яке він викликає у совітській дипльоматії є вже доказом того, що він не бореться даремно".

(УКБЮРО, ЖЕНЕВА.)

Заг. Збори Галицької Каси Ощадности.

91-ИЙ РІК ІСТНУВАННЯ Г. К. О.

Дня 22. ц. м. відбулись Заг. Збори членів Т-ва **Галицької Каси Ощадности у Львові.** Проводив през. д-р Бжеський, звідомлення з діяльности Управи Каси зложив секр. д-р Бобовський. Після того представив през. Децикевич ім. Ревізійної Комісії фінансове звідомлення за рік 1933.

На основі звідомлень ситуація Галицької Каса Ощадности представляється в загальному так:

Наслідком упадку доляра мусіла каса перечислити долярові вкладки по курсі з 31. грудня 1933, себто по курсі 5.65 зол. З тої самої причини прийшло до сильного стягання долярових вкладок. Долярові виплатки Ощадности впали з 31. грудня 1933 до суми 1.218.348.44 дол., перечисленої по курсі зол. 5.65 на квоту — 10.273.668.69 зол., себто зменшились на кв. 13.931.141.65 зол., зате золотові вкладки зросли в р. 1933 до квоти 25.405.103.08 зол., отже збільшились на суму 4,983.960.84 зол. Це свідчить безперечно про зріст довіря до установи серед широких кругів громадянства.

Для втримання плинности льокованих капіталів має Г. К. О. значні готівкові резерви в формі льокат в інших певних банкових установах. В дні 31. грудня 1933 було тих резерв на суму 639.753.01 зол. Дальшу резерву становить вексльовий рединсконт у Банку Польськім в сумі 2,000.000 зол., як також невикористаний льомбард ефектів на суму понад 600.000 зол. Крім того гарантією певности вкладок є факт, що значну їх частину в сумі 9,631.734 зол. ульоковано в позичках гіпотечних амортизаційних, зінтабульованих на першому місці гіпотек з пупілярною безпекою. Також вексльові кредити, в яких ульоковано частину вкладок, є в ок. 60 проц. забезпечені гіпотечними кавціями. Гарантією певности вкладок є теж резервовий фонд в сумі 4,006.178.88 зол. Понадто за виплату вкладок, льокованих у Г. К. О., ручить держава.

В дні 31. грудня 1933 було в обігу 89.757 книжочок золотових і 6.997 книжочок долярових. В 933 р. віддано вексли до скарги враз з векслями заскарженими в попередніх роках і ще неполадженими на суму 9,778.181.49 зол. Переважна частина тих заскаржених векслів — це кредити великих землевласників, які будуть управильнені шляхом конверсійних умов в тріб Акцептаційного Банку. В дні 31. XII. м. р. у портфелі вексльовім (золотовім і долярових) було 23.997.459 зол.

Кредитів — головно на цілі інвестиційні, передовсім на будову нових домів та на ремонт реальностей — признано в р. 1933 на суму 735.630 зол. і 14.160 доляpів. — з них отворено на суму 582.450 зол. і 8.230 дол. Значну частину отворених кредитів по викінченні будови чи ремонту сконвертовано вже на позички амортизаційні довгоречинцеві.

Всіх вірительностей в чужій валюті було з кінцем 1933 року 210 штук на суму 703.858.46 доляріе! зріс у порівнанні зі станом з кінцем 1932 р. на 18 штук і суму 29.515.56 зол.

Позички в золотих долярах зачисляє Каса в релації 1 дол. = 8.90 зол. і в такій релації приймає амортизаційні рати, відповідно до застережень у позиках скриптах. Нових позичок у чужій валюті від часу заломання доляра Каса не дає. Щодо екзекуцій довжників, то Каса була дуже обережна: як тільки довжник виявляв добру волю, то йому влекшувано сплату заległостей, нерідко у дрібних ратах.

Рахунок зисків і страт за рік 1933 виказує 2,817.336.23 зол. доходу. Видатків у тому році було 2,773.341.56 зол. Чистий зиск: 43.994.67 зол. Убуток вартости фонду оборотового, спричинений упадком курсу доляра, вирівняла Г. К. О. резервами, призначеними на покриття курсових страт, не вважаючи до того відповідної частини резервового фонду.

Над звідомленням розвинулась жива дискусія, в якій перший забрав голос през. Апел. Суду д-р Черлінський, що порушив м. ін. справу долярової конверсії і висловив признання для Управи Каси, що завдяки оглядности й обережности охоронила установу перед небезпеками. Той сам промовець поставив внесок прийняти звідомлення та ухвалити абсолюторію, що Збори прийняли.

На промови кількох інших промовців відповідали директори Мохнацький і Добецький, стверджуючи м. ін., що Каса не поступає ригористично супроти довжників. Вони признали, що опроцентування є високе але Г. К. О. мусить думати про свою активність. Висота гіпот. позичок залежне від фактичної доходовости реальности.

При доповнюючих виборах вибрано 4-ох членів Виділу в особах: Дзедзіца, Губриновича, Незабитовського і Вінклера та 16-ох членів Т-ва Г. К. О. в особах: д-ра Бжеського, інж. Бжозовського, проф. Каро, през. Пшибислявського, віцепрез. Стронського, дир. Борисевича, през. суду Галінчака, віцепрез. Іжика, віце-през. д-ра Кубалі, інж. Машкого, през. Сокаля, декана Адв. Палати Ставкевича, дир. Зємо і довг. Апел. Суду Залізінського.

Великий Театр Нині!
год. 3·30 попол. **„Дівчата в мундурках"** по найнижчих цінах.
год. 7·30 веч. Водевіль **„Подорож по Варшаві"** Інсценізації Л. Шіллера.

Театр Ріжнородностей
год. 3·30 попол. Нині! **„Любко то я"** по найнижчих цінах.
год. 7·30 веч. **„Мірля Ефрос"**

Перший Український Жіночий Конгрес у Станиславові.

Торжественне богослуження і відкриття Конгресу. Великий ентузіязм.

(Від власного кореспондента.)

Український Жіночий Конгрес почався торжествен. богослуженням в архикатедральній церкві, що його відправили оо. Степан Цібій та Дмитро Валіхновський. Після Служби Божої відправлено ще панахиду за померших членок.

На Конгрес зголосило свою участь 895 делегаток від 101 філій „Союзу Українок" та жіночих організацій за кордоном і 200 кружків „Союзу Українок". До полудня приїхало до Станиславова вже 650 делегаток.

Із закордону приїхали: 4 делегатки з Праги, 8 делегаток з Ужгороду, 3 делегатки з Букарешту і 3 делегатки з Буковини, 4 делегатки зі Злучених Держав і Канади. З північно західних земель, себто з Волині, Полісся і Холмщини приїхало 12 делегаток, з Варшави 9 делегаток. Крім цього приїхало вже 150 гостей. Преса численно заступлена. Зголосилося 12 кореспондентів української преси, 10 представників польської та жидівської преси. Крім того зголосили свою участь теж кореспонденти закордонної преси.

Слід згадати, що всі учасниці платили повний білет, бо влада в останній хвилині відкликала знижки. Тому то майже половина делегаток мусіла повернутися зі Львова, бо не мала змоги заплатити повний білет. Задля цих непередбачених перепон відкриття Конгресу перелоджено з год. 10-ої передпол. на год. 3. попол. дні.

Вечором відбудеться святочний концерт.

—o—

Премієр Мекдональд покине політичне життя.

Недуга Мекдональда.

ЛЬОНДОН, 23. 6. ПАТ. Здоровля премієра Мекдональда підорване, а зір вельми ослаблений. Тому лікарі дорадкують довший відпочинок. Премієр Мекдональд виїде з Льондону, після візити мін. Барту, на відпочинок на Середземне Море, а опісля поверне до Шкотії.

ПАРИЖ, 23. 6. ПАТ. Вістка про недугу Мекдональда викликала в політичних колах велике враження. Деякі журналісти побоюються, що Мекдональд не поверне на становище премієра. Мекдональда заступатиме підчас його неприсутности провідник англійських консерватистів Болдвін.

—o—

Завзята боротьба у Болгарії.

СОФІЯ, 22. 6. ПАТ. Урядові війська ведуть завзяту боротьбу з відділами македонських комітаджі. Військові вислано на підмогу відділи, гірські гармати і літаки. Уряд оголосив, що на випадок дальшого опору, вважатиме комітаджі за бандитів і винищить їх без милосердя.

Др. Т. Бурачинський вернув

Т о р д и н у є як давніше при вулиці Льва Сапіги ч. 25.

НОВИНКИ

— **ЧЕРЕВИКИ** жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА" Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до свого." 68/53 37-?

— **Курси косметичні,** затверджені владою під проводом лікаря-косметольога і інжинірака-хеміка — власна лябораторія Львів, Коперника ч. 42а/II., тел. 72-18. Практика у кабінеті „Distinction" під проводом Стефанії Гавришевич. Дипльом дає право до самостійного ведення праці. Вписи приймають кожного дня. Виклади починаються 15. серпня. 1695 7-10

— **Криниця.** Всякі недуги навіть найбільше задавнені можна вилікувати лише в Криниці, тамтешніх пансіонах п. Яблонської. Kryniса Zdrój, в найвигідніше приміщення найдете в українській willa „Tatrzańska" і willa „Urszula". 1628a 7-?

— **Пансіон** Яблонських у Гребенові, положений у чудовій долині Опору, в самому центрі, біля двірця, близько почти. Кімнати з балконами і постіллю. Харч дуже смачний. 1628

— **Телеграма!** Черче, Трускавець, Ямна, Ворохта і Гребенів: Настрій цього сезону на літниськах дуже бадьорий, бо всі літники засобили себе перед виїздом у запаси цикорії **„Луна"** і підмінки кави **„Пражінь".** Тому не забудьте перед виїздом купити більший запас тих артикулів, коли хочете також гарно провести вакації. 1301 1-2

— **Пані! Ціле окруження зверне на вас увагу, коли навчитеся пільносити ефект вашої краси.** Ні краса, ні молодість не є тревалі, коли їх лишите без опіки. Косметичні поради зміцнять вашу красу. **Всіх тайн косметики довідаєтесь з косметичного підручника пані Заклинської. Дістати можна по зниженій ціні 4 зол. на Жіночому Конгресі, або у Матвійчука, Львів, Домініканська 4 III.** 1729 2-2

— **„Під вільним небом"** в опрацьованню інж. К. Пясецького вже давно вижиданий **підручник** для всіх, що уладжують **народні свята, фестини, забави** і т. п. Вичерпуючі поради й інформації: Наклад Вид. Кооперативи **„Батьківщина" Львів, вул. Домініканська ч. 11. Ціна 1.50 зол., з почт. перес. 1.70 зол. Головний склад: Книгарня Наук. Т-ва ім. Шевченка. Львів, Ринок 10.** 1715 2—3

— **Звишка чесного на вищих школах.** Варшавська преса повідомляє, що з новим академічним роком прийдуть дальші зміни оплат на вищих школах. Подорожіє чесне на всіх вищих курсах студій так, як це вже практикується від двох літ на нижчих курсах.

— **Відібрання права прилюдности.** М-ство освіти відібрало українській приватній гімназії в Кремянці право прилюдности на 1934/35 шк. рік. Формальна причина — недостаточна скількість польських книжок в учениць кій бібліотеці, невідповідне оборудування фізичного кабінету і відсутність робітні для учнів. Гімназія істнує вже 16 років і останні 7 років мала право прилюдности. Делегація батьків клопочеться перед шкільною владою про привернення прав гімназії.

— **Старі срібні 5-золотівки тратять вартість.** Міністер скарбу видав розпорядок, на основі якого срібні 5-золотові монети, емітовані на основі президентського розпорядку з 1927 р., тратять силу платничого засобу з днем 30. вересня 1934 р. Після того речинця старі 5-золотівки можна буде вимінати до 30. вересня 1936 р. в касах скарбових урядів і Банку Польського. Пізніше втратять всяку вартість.

— **Зїзд професорів права народів** відбудеться 26.—28. ц. м. у Львові. У зїзді візьмуть участь крім поляків професори тої науки з вісьмох держав. Завданням зїзду обміркувати проблеми навчання права народів і міжнародніх взаємин

— **Учні перед судом.** Перед трибуналом присяглих суддів у Коломиї відбулася розправа проти трьох учнів снятинської гімназії, Івана Бабюка, Василя Андрусяка і Миколи Ткачука, всіх зі Снятина, яким закинено, що належали до тайної організації ОУН і розліплювали протидержавні афіші. Обвинувачені бороняться тим, що афіші дав їм якийсь незнаний чоловік, який під загрозою розстрілу велів їм розліпити афіші на мурах. Позатим випиралися всякої вини. Трибунал засудив Бабюка на 3 роки вязниці, а двох інших звільнив.

— **Всюди ОУН.** Перед судом присяглих у Радехові як виїздній сесії тернопільського окружного суду стануло обвинувачені в державній зраді як члени ОУН, Влад. Каплун, Оксана Вінник, Дм. Кошинський, Мих. Тупиця, Мих. Гавришко і Яр. Войцеховський. Розправа скінчилася засудженням Каплуна на 4 роки, Вінникову на 8 місяців, Кошинського на півтретя року і Тупиці на півтора року вязниці.

— **Строгий засуд.** Перед львівським судом присяглих станув 22. ц. м. Андрій Стехній, родом із Черемхова, пов. Бібрка, під замітом поши рювання комуністичної літератури. Ревізія, переведена в його мешканні при вул. Короткій у Львові, викрила машину, на якій він відбивав комуністичні відозви. Присяглі судді потвердили питання щодо злочину державної зради, наслідком чого трибунал засудив його на 7 літ тяжкої вязниці.

— **Як у фільмі.** До складу вудженини М. Кшиштофа при вул. Городецькій, багатого різницького промисловця, що має у Львові кілька масарських склепів, прийшов перед кількома днями якийсь кремезний мужчина і представившись за поліційного агента, звелів власниці склепу, пані Кшиштофовій піти з ним на поліційний комісаріят. Коли вона вагалася, він наставив револьвер, грозячи стріляниям. Тоді Кшиштофова взяла з каси всі гроші в сумі 500 зол. і пішла швидко за ним. На вулиці обоє ще швидше поспішили до авта, яке на них чекало і поїхали. Відтоді всякий слух про них загинув. Тимчасом довідався про подію сам Кшиштоф і дав знати поліції. Шкода йому не так жінки, про яку говорять люди всілико, як тих 500 зол., які вона взяла собі на памятку. Поліція викрила, що ролю поліційного агента відграв Бр. Фіцик, робітник занятий у міській бетоняpні, який любився у Кшиштофовій.

— **Кріваві конкуренційні порахунки.** Українське похоронне заведення „Харіс" є досі силою в оці чужих підприємців тієї бранжі і деякі з них не перебирають у засобах, щоби йому пошкодити. Вислідом такої боротьби була й така подія: Службовик пох. заведення Здона, відомий авантюрист Міхал Хіровський напав 19. ц. м. на службовика „Харісу" Федора Роя біля заг. шпиталю і залізною штабою побив його важко по голові та крижах тільки за те, що він на місці похоронів найшовся швидше від здонівського розбишаки. І це українці, що таким людям поручають свої похорони!

Родинна трагедія розіграласа в Белзі. Жінка городського судді Колянковського в приступі божевілля перетяла бритвою 6-літньому синкові руки в суглобах. Коли хлопчина втратив свідомість і впав на землю, мати, яка тимчасом схаменулася, рішила відобрати собі життя і перерізала собі горло. Коли суддя Колянковський вернувся під вечір до дому, застав трупа жінки серед калюжі крови і тяжко раненого сина, який ще дихав. Його відставили до львівського шпиталю, де лікарі мають надію врятувати йому життя.

— **Краєва хроніка.** На залізничій станції Буштин-Демянів на лінії Львів-Станиславів украдено з магазину ріжні річи вартости 600 зол. — В Солонці Вел. пов. Львів арештовано 25-літнього господаря Івана Лялюка, який убив власну кількамісячну дитину, побоюючись, щоби жінка не записала свого поля дитині. — В Заліщиках відобрав собі життя Тадей Маєвський, за яким розписано стежні листи з причини дефравдації 6.000 зол. в Гдині.

ГЕМОРОЇДИ

є причиною злого самопочування, надмірної нервовости, браку гумору і т. д. Треба безумовно усунути ті дошкульні терпіння. — У тій цілі вживати

Anusol
-Goedecke-

ДІСТАНЕТЕ В АПТИКАХ.

Мін. Барту виїхав з Румунії.

БУКАРЕШТ, 23. 6. ПАТ. Спеціяльним поїздом виїхав мін. Барту з Букарешту. Міністра прощали премієр Татареску з усіма членами уряду. Король заявив, що Франція є найбільшим добродійством, з якого користає людство.

—o—

Безоглядна боротьба з атентатами.

ВІДЕНЬ, 23. 6. ПАТ. Рада міністрів видала новелю до закону карного поступовання. На основі нового закону слідство проти атентатників не може тягнутися довше як 4 тижні. Акт обвинувачення обосновує прокуратор щойно на розправі. Проти акту обвинувачення нема спротиву. Розправа мусить відбутися за сім днів після доручення акту обвинувачення. Відклик від присуду треба внести до 14 днів. Припинення кари недозволене.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 112—180 Телефон 25-55.

Дописи.

БОРЩІВЩИНА.

З життя „Лугу" в Озерянах. Наш „Луг" має тепер 70 членів, тільки дівчат у нас дуже мало, бо всього 5. Зимою відограв наш „Луг" дві авторські вистави: „Назара Стодолю" і „Верховинців". Наш четар Кирило Личак, який служив при війську, вивчив гарно впорядта 4 мішані вправи і дали ми вдатний лугочий фестин, на котрім вивели мішані вправи. Оркестра в нас грала читальняна. Наш „Луг" відмашерував з домівки на площу рівними рядами, хоч і без однострою. Але тепер луговки справляють собі всі однострої. Згадаємо ще, що озерянський „Луг" виступав ще з луговими вправами в сусідніх селах: Козачині і Жиличах.

БЕРЕЖАНЩИНА.

Свято Матері. Дня 10. 6. ц. р. відбулося заходом кружка „Рідної Школи" у Бережанах в салі „Надії" величаве Свято Матері. Як завсіди, так і цим разом зібралось багато публики, яка з приємністю провела час серед наших найменших, тодішлючи їх співочість та їхні вміється. Програма свята вміло підібрана й добре виведена вводила публику вмісли просто в захоплення. Перед нашими очима пересувалося все щось нове й цікаве. Ми бачили вправи хлопців „косарі" укладу Суховерської, вправи дівчат „А хто хоче полотно мати", відтак вправи колісництва. А наприкінці забаву: „Ляльки дітей". Побіч цього чули ми гарні деклямації та співи. Найкраще враження викликали сяме „косарі". Про значіння культу матері говорив учитель А. Крамарчук. Дивно воно виглядало, що на святі матері виступав з промовою про матір мужчина. Здавалося в першій хвилині, що в Бережанах нема ані одної жінки, котра прибідна би була на це свято сказати кілька слів про жінку-матір. Але це так тільки здавалося, бо в Бережанах є напевно жінки, що могли би сказати дещо на цю тему. І знаємо, що до декого з жінок ініціятори зверталися з проханням взяти реферат на свято, але вони чомусь уважали за відповідне від цього відмовитись. На щастя, ця відсутність жінок в улаштуванні свята ніяким чином не вплинула відємно на його переведення, навпаки: свято випало дуже гарно й без них. Перед святом пані з „С. У." продавали квітки — сині для тих, що мали матір, білі для тих, що її втратили. Цей гарний звичай вперше у Бережанах щойно цього року вперше.

Свято Матері в Лапшині. Того самого дня відбулося Свято Матері в Лапшині улаштоване місцевим кружком „Союзу Українок". Про жінку-матір сказала дуже гарно у своєму рефераті дружина місцевого пароха, п. Романчукевичева. Програму виповнювали: співи дитячого хору й деклямації. Помітне враження зробила деклямація Досі Глушок, голови місцевого кружка „С. У.". Деклямувала вона вірш М. П.: „Бажання Матері", поміщений в „Жін. Волі" з 16. 5. ц. р. Свято закінчила делегатка філії „С. У." у Бережанах п-і Гриневичева подякою від філії для тих, що уладили це гарне свято й заохотою до дальшої організаційної праці. Свято, на якім явилось майже ціле село, викликало серед присутніх велике захоплення. Перед і в часі свята продавали жінки кокардки: жовто-блакитні для тих, що мають матір, а білі для тих, що її не мають. Зібраних 54 зол. розділено по частині для читальні „Просвіти", кружка „Рідної Школи", церкви і кружка „Союзу Українок."

Листування Редакції.

Вп. Дописувачеві в Рівному: Ані допису про хід виборів ані двох інших заміток не можемо помістити з уваги на цензуру.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича, Станиславів:

24. VI. Залізна Острога.
25. VI. Мазепа, Б. Лепкого.
26. VI. Корневільські дзвони.

Білети в ціні від 0·50—3·— зол. вже продає Український Базар.

Зі Станиславова їде театр до Надвірної і Ворохти.

Великий Міський Театр.

Неділя, 24. VI. год. 3·30 поп. „Дівчата з одностроїх". Ціни найнижчі. Аб. 20.

Неділя, 24. VI. год. 7·30 веч. „Мандрівка по Варшаві". Абон. 23.

Театр Різнородностей.

Неділя, 24. VI. год 3·30 поп. „Любко це я". Ціни найнижчі. Аб. 22.

Неділя, 24. VI. год. 7·30 веч. „Міріям Ефрос". Абон. 24.

Кіна.

АПОЛЬО: „Мадам Дібарі".

АТЛЯНТИК: „Світ належить до тебе" (Секе Сакаль).

ВАНДА: „Жінка та шпіон".

КАСІНО: „Пятьох джентельменів".

КОЛІСЕЙ: Неділя.

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Бал білих ніжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Симфонія життя", ревія „Все для львовянок".

МІРАЖ: „Годівна в тобою", „Голгофта чесної жінки".

МУЗА: „Надувальський та С-ка".

ПАЛЯС: „Подружий контракт" (Глорія Свансон).

ПАСАЖ: „Червоний вітер".

ПАН: „Велика грішниця", „Син джунглів".

СВІТ: „Шибеник з Еспанії".

СТИЛЕВЕ: „Перше ковбойське кохання" та ревія.

ХИМЕРА: „Великий ярмарок кохання".

УТІХА: „Облава" та ревія.

Закордонне радіо.

Неділя, 24. червня 1934.

Відень (506,8) 19·20 Фортепян, 22·05 Концерт (Штравс-Мілекер-Суппе), **Братислава** (298,8) 10·00 Концерт військової орхестри, 16·30 Концерт, **Кошиці** (269,5) 17·30 Нар. піснь, **Прага** (470,2) 12·15 Оп. музика, 17·55 Ніч. авдиція: „Орлянде Палядіно" кон. оп. Гайдна, **Париж** (1649) 10·15, 18·00 Концерт, **Білгород** (439,8) 15·00 Популярні мельодії, 16·00 Хор, **Любляна** (569,3) 10·30 Нар. пісньки, 20·00 Оп. арії, **Берлін** (356,7) 18·30 Легка музика, 20·00 Концерт, **Гамбург** (331,9) 14·50 Пісні 18·55 Веселі пісньки, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10·15 Романтичний оп. вечір (музика, співи), **Мінхен** (405,4) 11·15 Давні пісні, 13·00 Концерт, **Будапешт** (549,5) 19·00 Цит. музика, **Мілянo** (368,6) 17·00 Легка музика, 20·45 „Лінда ді Шамоні" оп. Доніцетія, **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інстр. концерт, 18·00 Легка музика.

Понеділок, 25. червня 1934.

Відень (506,8) 17·40 Співи, 22·40 Легка віденська музика, **Братислава** (298,8) 12·30 Концерт, 19·25 Співи, **Ятльона** (531) 19·45, 20·15, Співи, **Білгород** (439,8) 16·30 Співи, **Рига** (514,5) 19·30 Святоіванські пісні, 20·25 „Фавст" оп. Гунода, **Берлін** (356,7) 14·15 Вок.-інстр. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·30 Пісні, **Ляйпціг** (382,2) 16·00 Концерт, **Штутгарт** (522,6) 10·00, 15·30 Пісні, **Осльо** (1181) 20·00 „Тоска" оп. Пучіні. **Будапешт** (549,5) 20·40 Співи, **Мілянo** (368,6) 11·30 Камер. музика, 22·00 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 12·30 Квінтет, 17·00 Вок. інстр. концерт.

Львівське радіо.

Неділя, 24. червня 1934.

8·30—10·00 Ранішня авдиція, 12·05 Метеорольг. комунікат для села, 12·10 Музпорадник, 13·05 Відч. „Про музичні форми", 13·15 Легка музика, 13·45 Відч.: „Із мандрівок по зах. Бескиді", 14·00 Пісні з гр. плит, 14·30 Цитрові дуети, 15·00 „Як давнє хліборобство поборює нріз?", 15·15 Сальонова музика, 15·25 Патронат сільських кооператив, 15·35 Музика з гр. плит, 15·45 „Завваги про плекання домашньої птахи", 16·00 Концерт сальонової музики, 16·30 „2.300 кн. роверок", 16·40 „Свято Купала на Виленщині", 17·30 Театр. фрагмент, 17·45 Міжнар. мотошкільні змагання, 18·45 Літературне життя Вильна", 19·00 Вісники, 19·15 Легка музика, співи, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Актуальний фейл., 21·12 Концерт легкої музики, 21·02 На весеній львівській хвилі, 22·00 Нічт техн. сервінька, 22·15, 22·16 Спортові вістки, 22·30 „Серед танку та співу" (муз. репортаж) 23·05 Танцова музика.

Понеділок, 25. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Концерт джезу, 13·05 16·00, 19·15 Репортаж: „Нафта", 13·40 Концерт із гр. пл., 14·00 Збіжжева біржа, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·15 Легка музика, 17·00 Для дітей: „Про папір, фарбу та крейду", 17·30 Фортепіянові ресіталь, 18·00 Для жінок „Любий непорядок", 18·15 Скрипка, 18·45 Балачка Брунона Вінавера, 18·55 Сільна веруш. 19·00 Вісники, 19·40 Пісоньки з гр. пл., 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 „Крізовий снобізм і антиснобізм", 20·12 Легка музика, 21·02 „Польща та сучасний світ" (Видавництва для молоді), 21·12 Концерт легкої музики, пісоньки, 22·00 Над чим працює Академія літератури, 22·15 Співи, 22·35 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові в приватних оборотах 5·27·50 зол.

Німецькі марки 1·81—1·88, фр. франки 34·80—35·00, шв. франки 171·25—172·50, фунти стерлінги 26·60—26·80, австр. шилінги 98·00—100, чеські корони 21·60—22·00, рум. леї 37·50—39·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Маслосоюз повідомляє, що 23. червня п. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, локо подвіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Нормальні курята (пара курят важить не менше як 1·20 кг.) за 1 кг. 1·00 зол. Дрібні курята (пара курят важить менше як 1·20 кг.) за 1 кг. 1·00 зол.

Кури	„	I класа	0·80 „
„	„	II „	0·60 „

Тенденція знижкова. На курята яких пара важить менше як 1·20 кг. попиту досвіт нема; також нема попиту на індики, індички, качки і гуси.

Подяка.

В ІП. Наталії і дкр. Василеві Барвінським за ініціятиву і всесторонню поміч, **радн. Дрималюкові** за дарове відступлення салі, **Романові Согорові** за підготовку найменшої орхестри, проф. **О. Федаківній** і проф. **Р. Савицькому** за фортепіянові супроводи, малим і **милим солістам і орхестрантам** за їх запал і витревалість, **редакціям „Діло", „Новий Час", „Неділя", „Нова Зоря"** і **„Наш прапор"** за допомогу, **Лончиновій, Коржинській і Федевій** за технічне переведення імпрези „Діти - Дітям", що відзначалася небуденністю і у всіх присутних залишила незабутне враження — складає найсердечнішу подяку **Комітет Львівських Півосель** при Т-ві „Українська Захоронка". 1734

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЗОЛОТО, СРІБЛО купує і платить найвищі ціни Домбровський і Розважевський. Львів, Академічна 2. 6/78 5—7

ФОРТЕПІЯНИ, піяніна, знаменитї у великім виборі, на ріжні ціни з гарантією продає, міняє, Ганак, Підсуського 21, перший поверх. 73/27 4—5

ДІМ поверховий у Підмолочниках, у ринку, з 12 убіканнями (з того 3 сяденові) з городом і промисловою площею продасть інж. Шмірер, Кохановського 52 у Львові. 1736 1—1

МАЛИНИ гуртом і подрібно продає Господарська Торговля інж. П. Поповича Львів, вул. Руська 20. 1738 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

МИХАЙЛО ВОЗНЯК

Шевченко й Княжна Репніна

Ціна 1.50 зол., з почт. пересилкою 1.65 зол.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР ПЕРШОРЯДНОЇ ОБУВИ 1737
Del-Na
Станиславів, Пасаж Гартенберґів.

Санаторія „ВІТА" (Vita)
ЛЬВІВ, ЛИСТОПАДА 22. тел. 73-03.
Відділи: положничо-гінек., хірургічний, дитячий і внутрішній.
Новочасний комфорт, крізові ціни, дешеві породові і хірургічні ричалти. Дбайлива лікарська опіка.
1733 (З лікарів у заведенні). 1—3

Декоративно-малярське ЗАВЕДЕННЯ
БЕРЕЖНИЦЬКИЙ ТЕОДОР
ЛЬВІВ, вул. КУРКОВА 2 тел. 39-93.
НА ВЛАСНИХ ПРОПЕРЦЯХ РОЗМАЛЮЄ СТЕЛІ ЗЕВО: ЦЕРКВИ, ТЕАТР., ДЕКОРАЦІЇ, РЕКЛАМИ. ВИКОНУЄ ПРАЦІ КІМНАТНОГО МАЛЯРСТВА СОЛІДНО ТА МИСТЕЦЬКИ.

Спортове приладдя й одяг купують наші спортовці тільки у своїй кооперативі „ПЛАСТ" Львів, Сикстуська 29, — Городецька 95, тел. 26. 1632 тел. 26.

Присилайте передплату!

ЗА БЕЗЦІН
товари літні, шовкові і вовняні — у
Галицькім Магазині Новостей Галицька ч. 15.

Для прикладу кілька цін:

Перкаль	0·55	Вовна „шкоцька"	1·65	Сирий шовк	1·20
Вояліна	0·60	Вовна пішкова	1·75	Попеліна на сорочки	1·35
Крепон	0·80	Вовна на мундури	1·80	Вени рожев. 90 шир.	0·90
Панама	0·90	Вовна Букле 130 шир.	4·50	Полотно на прост. 140 шир.	1·25
Шовк до прання	1·—	Вовна на плащі	6·—	Атлас пост.	1·70
Епонж	1·—	Сукно ко жін.	3·—	Пошевки мереж.	2·—
Шантунг-Пріма	1·50	Шевіоти 150 шир.	2·30	Простирала з кант.	2·—
Птіт-рен	1·50	Полотно 80 шир.	0·55	Обрусове	2·20
Птіт-рен Пріма	2·65	Мадаполям 80 шир.	0·85	Капи	3·—
Рипс шовк.	1·30	Шифон 80 шир.	0·90	Ручники вафл.	0·30
Маркізета швайц.	1·80	Сирівка	0·55	Ручники купел.	0·50
Креп-Сатен	1·70	Перкалїна водір.	0·65	Стирки корчни.	0·40
Креп-Монголь в дес.	2·80	Димка на підшт.	0·65	Серветки	0·25
Креп-Марокен	3·30	Зефір сирий	0·55	Хустинки муж. і жін.	0·13
Кр п-Жоржет	2·50	Зефір Пріма	0·80		

При закупі товару даром білети до кін ПАЛЯС, АПОЛЬО і АТЛЯНТИК.
Замовлення з провінції полагоджуємо відворотною почтою.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 166 (13.711). Львів, в'второк 26. червня 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед. полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічне 15·00 „
Піврічна 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Могутня жіноча маніфестація.

Перший день Українського Жіночого Конґресу.

Святочний вигляд міста. — Зразковий лад.

Станиславів, 23. червня 1934.

Через брак знижкового поїзду, який мав відвезти членів конгресу до Станиславова у п'ятницю пополудні, початок конгресу мусіли перенести на кілька годин пізніше. В суботу 23-го рано відбулися тільки два Богослуження, одно в годині 8-ій, друге в год. 10-ій. Само відкриття Конгресу заповіджено на год. 3. попол. і воно відбулось майже без опізнення.

Вже на довго перед год. 3-ою вулицями Станиславова, що вели до салі „Сокола", плила хвиля святочно прибраного жіноцтва. Не тільки ці вулиці, але все місто мало святочний вигляд: усе воно стояло під знаком українського жіночого свята.

Саля „Сокола" прибрана вінками у зелені і майже точно в год. 3-ій виповнюється публікою. Саля окремими надписами поділена на ті території, яку репрезентують поодинокі делегатки: Полісся, Холмщина, Волинь, Закарпаття, Зел. Україна, Еміграція, Канада, Зл. Держави, Бесарабія, Буковина. Порядок зразковий. Делегатки, гості, представники преси — всі з окремими відзнаками легко віднаходять свої місця. Бальконові льожі призначені для представників духовенства, політичних партій, центральних і місцевих установ. У одній льожі сиділи обоє місцеві епископи Хомишин і Лятишевський; поруч представники УНДО: д-р Загайкевич, пос. С. Хрущкий, д-р Л. Макарушка, пос. Яворський і Лисий, сен. Павликовський від кооперації, від „Рідної Школи" — голова Галущинський, від „Просвіти" голова В. Брик, від „Сіль. Господаря" інж. Палій і ін.

ВИБІР ПРЕЗИДІЙ.

Цікаве враження, коли одним поглядом охопити салю: поруч елегантних дам, у сукнях останньої моди — селянки у мальовничих народніх одягах, побіч паризьких капелюхів скромні, білі або кольорові селянські хустки.

Відкриває збори голова Дїлового Комітету п. *Макарушкова*, витаючи теплим словом запрошених гостей, представників Церкви, делегатів, усіх зібраних і пропонує президію Конгресу, до якої входять:

Мілена Рудницька, голова; 1-а заступниця: *З. Мірна*, 2-а заст. *Левицька*; члени Президії: *Павликовська, Рублєва, О. Шепаровичева*, секретарки: *Садовська, Гуцуляка, М. Янович, С. Мельникова.*

Після цього приходить до вибору почесної президії. На голосу пропозиції п-і М Рудницька під сучні оплески цілої салі *С. Русову*, від Жіночого Союзу Зл. Держав входить до Президії п. *Солодка*, від Канади — п. *Романчич*, від Волині — *Баґринівська*, від Підкарпаття — *Станькова*, від Буковини — *Гарасимович*, від Союзу Українських Емігранток — *Ганна Чикаленко*, від Союзу У. Ж. у Румунії — п. *Вимградник*, від Полісся — п. *Горбачева*, від першого сільського кружка, заснованого перед 30-ти роками в Тишківцях — селянка *Анна Грималюк* (цей вибір саля зустрічає бурхливими оплесками), від співробітниць першого Жіночого Альманаху — п. *Полієва, Київлевська і Цінцинська*, від 1-го жіночого товариства у Станиславові — *Гайдайська, Чушпірева і Мардирошчева.*

Технічний секретаріят складають *Гарапчак-Крушельницька, О. Злигнакова і М. Мельникієва.*

Голова зборів передає слово пані *Рублєвій*, якій припадає честь привитати Конгрес іменем Станиславівської Філії „Союзу Українок", що стала господинею цього жіночого свята.

ПРОГРАМОВА ПРОМОВА Й УСТНІ ПРИВІТИ.

Після цього виголосила голова „Союзу Українок" п. *Мілена Рудницька* довгий годинний реферат про сучасне міжнародне становище і завдання українського жіноцтва. Реферат цей, виголошений красномовно, був одночасно програмовою промовою всього зїзду і засновував головні ідеї, в імя яких Конгрес скликали; в ясній, загальнодоступній формі давав він загальний огляд політичних подій у зв'язку з проблемами жіночого руху, зупиняючись на своєрідних прикметах цього руху в нас. (Частину цього реферату видрукуємо окремо.).

Після цього прийшли привіти. Їх було так багато, всі вони були такі живі й цікаві, що зелегко записати їх усіх і помістити у тому першому справозданні, що попаде до часописів безпосередньо перед його виходом. Тому, рекшцо обмежуємося тільки до загальних фактів.

Від емігранток із Наддніпрянщини промовляла наша відома, заслужна діячка п. *С. Русова*, тепло, палко, безпосередньо захоплюючи авдиторію. Після неї від Буковини витала Конгрес п-і *Гарасимович*, від Підкарпаття п-і *Левицька*, від Зл. Держав п. *Солодка*, від Канади п. *Романчич*, від Волині п. *Баґринівська*, від Полісся п. *Горбачева*, від Холмщини п. *Малашкевич*, від Бесарабії п. *Чернухівна*.

ДЕЛЕҐАТКА СВІТОВОЇ МІЖНАРОДНЬОЇ ЖІНОЧОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ.

В окрему маніфестацію переміняється виступ делеґатки Світової Міжнародньої Жіночої Організації англійки п. *Шінвеллс*, яка передає особистий привіт Конгресові від президентки світової жіночої організації міс Корбет Ешбі і від англійської Ліги Миру і Свободи. У незвичайно теплих словах бажає вона українському жіноцтву, щоби воно в мирі і свободі могло вести своє життя і працю.

Після цього йдуть привіти від представників ріжних наших установ.

ЧИСЛЕННІ ПРИВІТИ.

Від Української Парляментарної Репрезентації і УНДО промовляв посол. *В. Загайкевич*, від „Просвіти" голова Т-ва д-р *Б. Брик*, від Союзу Українських Кооператив сен. *Ю. Павликовський*, від „Рідної Школи" голова Ц *Галущинський*, від „Сільського Господаря" дир. *Палій*, від білоруського громадянства посол *Єремич* по білоруському. Ця промова представника братського нам народу зробила велике враження.

Президія повідомила збори про коротку відпочинкову перерву. Після перерви п. **О. Шепаровичева** відчитує важніші письменні привіти з закордону, а саме від Жіночої Ліги Миру й Свободи з Відня та Праги, від Жіночого Фінляндського Т-ва, від Німецького Жіночого Т-ва у Празі, від леді Астор, посолки до англійського парляменту, від німецьких письменниць Ельзи Фробеніюс і Кемп, від Жіночого Голяндського Т-ва, від Жіночої Народньої Ради з Праги, від Союзу Чужинних Журналістів із Берліна, від Литовсько-української Ради з Ковна, від Жіночого Т-ва з Осльо, від Жіночої Секції поневолених Москвою народів у Стамбулі й інших.

Після цього йдуть привіти від Ольги Кобилянської, Уляни Кравченко, Івлини Остерман (одинока досі в живих основниця і виділова першого жіночого Т-ва), О. Лотоцької зі Спол. Держав, Українського Робітничого Т-ва у Відні, Жіночої Помочі в Ню-Йорку, Жіночої Громади з Канади, Жіночої Секції „Просвіти" в Аргентині, Союзу Українок з Бофалло і багато інших.

Після цього довгого ряду привіту з усіх кінців світа, присутні затверджують празидьник Конґресу і вибирають дві комісії: організаційну і резолюційну.

З огляду на пізню пору (7-а вечір) і концерт, що мав відбутись за півтора години, дальші реферати відкладено на другий день засідання.

На вечірній концерт усі білети були вже заздалегідь випродані. Концерт вийшов якнайкоязце.

Будете мати викиди совісти,

якщо Ваше мешкання обкрадуть вломники, а Ви його передше не обезпечите в

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер",
у Львові, вул. Руська ч. 20.

За обезпечення домашнього уладження на золотих 1000·— пересічна річна премія враз з додатками зол. 2·50 — 6·40 залежно від місцевости, роду обезпечених предметів і їх приміщення

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром бідети до першорядних кін. 5/73 72-2

Уряд УССР у Київі.

24. червня уряд Рад. України перенісся з Харкова до Київа. „Ізвестія" та „Правда" при тій нагоді пишуть про невдачні пляни авантюристів, від балтійських баронів до англ. льордів і нац. контрреволюції, яка протиставить Київ Харкову. „Ізв." кінчать: „Рад. Україна буде рости та цвісти наперекір старанням ворогів". „Правда" додає: „Перенесення столиці до Київа свідчить про величезну силу СССР і про рішучу контракцію, з якою стрінуться всі „пани", які ще не зрозуміли, що Україна це нероздільна частина великого СССР".

Хто буде міністром внутрішніх справ.

Премієр Козловський задержить теку міністра внутрішніх справ ще 10—14 днів, доки не видадуть усіх розпорядків про концентраційні табори. Зачувати, що міністром внутрішніх справ буде теперішній міністер суспільної опіки Пацьорковський. Згадують теж як кандидата на становище міністра внутр. справ Рачкевича, що був уже міністром вн. справ у кабінеті Влад. Грабського.

Відібрали дебіт.

Польське м-ство внутрішніх справ відібрало дебіт праському щоденникові „Право Лїду" (орган чеських соціялістів). Заборона ця є в звязку зі статтею в цьому щоденнику про пок. міністра Перацького.

Мусоліні запрошує Дольфуса?

БЕРЛІН, ПАТ. Нім. Інф. Бюро повідомляє з Відня, що в тамошніх дипльоматичних колах кажуть, нібито Дольфус дістав запрошення від Мусолінія. Дольфус при кінці липня приїде до Річоне та стрінеться із Мусолінієм.

Криваві заворушення у Франції.

ПАРИЖ, 24. 6. ПАТ. Вчора знову були заворушення на провінції. В Льоріен на відчит голови організації „Кроа де Фе", Де ля Рока, комуністи та соціялісти відповіли маніфестацією. Поліція старалася виперти маніфестантів із відч. салі. Маніфестантів відперли щойно завдяки шаржі кінноти. Було багато ранених. Юрба обкидала поліцію камінням. До поважніших заворушень прийшло на бульварі Жореса. Тут юрба хвилину була паном положення. Вогнева сторожа старалася розігнати демонстрантів сильною струєю води, та демонстранти перетяли гумові вужі. Поліція та жандармерія перевела шаржу. Багато раненых відвезли до шпиталю. Маніфестанти дістались до кіна, де йшов відчит Де ля Рока, та знищили уладження. Вуличні бійки тревали до пізної ночі. Раненых є 100 осіб, арештували 150 осіб. Також в Анзен були демонстрації з нагоди 200-роковин відкриття покладів вугля. Юрба старалася перервати свято, щоби відбути віче. Поліцію обкидали камінням, кріслами і т. д. Опівночі настав у місті спокій. Поліція арештувала кількадесять осіб.

Після десятиліття праці.

Центросоюз і його організація кооперативного закупу і збуту.

I.

Перед нами звідомлення з діяльности Центросоюзу за рік 1933, формат чвірки, 40 сторін із переднім словом голови Надзірної Ради посла Остапа Луцького. Це звідомлення треба би розглядати не як звичайний річний звіт, бо не тільки покінчився рахунковий період, але саме в цьому місяці кінчиться теж перше десятиліття праці Центросоюзу, як осередні сільської кооперативної торговлі і кооперативного виробництва. Але на жаль циферний матеріял звідомлення, що сягає по кінець 1933 року не ілюструє повністю цієї праці, хочби за 9 і пів року (в 1929 р. зрівнання білянсового року року з календарним). Майже ніде не находимо зіставлень, що дались нам можливість збагнути еволюційну суть, розвиткову постепенність поодиноких секторів Центросоюзу, а тільки те може дати справжній образ пройденого шляху, тим більше цікавого, що закінченого десятилітним етапом. Та думаємо, що розгадаємо причину того: у перших роках ті сектори оформлювались, відділи реорганізувались, через те підшукати циферну традицію не дуже то легко. Зрештою маємо враження, що Центросоюз не думає признаватись уже тепер до якогось ювилею, оголошуючи тільки звичайні загальні збори без святочних прикметників.

II.

Те, що Центросоюз дістав при народинах невеличке крижмо, бо всього 1846 зол. і з тим почав життєву дорогу і те, що на 31. XII. 1933 виказує вже 346.513.26 зол. власного капіталу вистарчає, аби доказати, що виріс він на поважну інституцію, а побіжний навіть перегляд обсягу його діяльности примушує признати йому широке громадське значіння. І тому ми вважаємо доцільним познайомити бодай коротко ширший загал нашого громадянства з цифрами і фактами, що їх приносить згадане звідомлення, призначене для кооператорів, зокрема для делегатів XXXIII. Заг. Зборів Центросоюзу.

У звітовому році обединував Центросоюз 146 членів (з того 29 чинних Окр. Союзів), які знову обединували 1837 кооператив для загального закупу і збуту. Всю його діяльність можна поділити на 1) **посередницько-торговельну**, якій служили відділи: споживчий, сільсько-господарський і нафтовий та роздільня і на 2) **виробничу діяльність**, що дотичить фабрикації мила і електричних батерій та навивання ниток.

Обороти **„споживчого відділу"** подані за весь час від 1924-25 року і з них бачимо, як зростав цей відділ до 1930. року і як падала покупна сила нашого села внаслідок кризи, а разом з тим слабшав розмах посередництва Ц. С. у продажі споживчих артикулів. Коли цифри вартости оборотів не зовсім відзеркалюють цієї ситуації (пливкість цін), то доповнені кількостевими оборотами не залишають сумнівів, що наш сільський фінок збіднів дуже міцно. І що гірше: ця павперизація з року на рік глибшає. Для приміру (їх у звідомленні більше): Продаж цукру 1929 р. 200 ваг., 1932 — 56 ваг., 1933 — 47 ваг.; продаж сірників 1929 р. 1.300 скринь, 1932 р. — 712 скринь, 1933 р. 614*) скр.

У деяких артикулах цей спадок консумції ще різкіше зарисовується. І так продаж солонини впала з 30 вагонів у 1929 на 1/3 вагону у 1933 році, смалець з 13 вагонів на 1.000 кг. і т. д. і т. д.

Споживчий відділ затруднював 2 урядовців, а з еволюції методів його праці слід підкреслити ще більше ніж досі чисте (що так скажемо) посередництво, тобто спрямовування товару з джерела закупу просто до членів без магазинування його в себе. Ця тенденція замітна теж у збуті й інших артикулів, а спрямована є на подешевіння товару.

Скаля діяльности **сільсько-господарського відділу** куди ширша ніж споживчого. Входять туди: 1) достава сільсько-госп. потреб, 2) збут рослинних продуктів, 3) експорт і збут яєць 4) збут живини, 5) продаж галянтерії і врешті 6) продаж будівельного, опалового й іншого матеріялу.

Рямці газетної статті не позволяють нам докладніше приглянутись дуже ріжнородній і направду широкій діяльности, що її виявив згаданий вище відділ хочби в останньому році та відповідно її насвітлити. Туди входить така преважна для нашого господарського життя ділянка, як збут сільсько-господарських продуктів, з ріжними можливостями, дотеперішніми досягненнями, передбаченими і непередбаченими перешкодами, тощо. Проте бодай коротенько згадаємо те, що найбільше суттєве і замітне.

В доставі сільсько-госп. потреб — як каже звідомлення найбільше заломився оборот **господарськими машинами.** Він впав майже до нулі. І тому треба привитати щасливу думку основування при кооперативах **машинових станцій**, яка зродилась зі слушного переконання, що хліборобська культура не сміє падати так, як падає покупна сила нашого села. Навіть таке потрібне для хлібороба приладдя, як коси і серпи не міг збути Ц. С. у такій бодай кількости як у 1932 р. (кіс на 2.078, а серпів на 544 штуки менше) не згадуючи про рік 1930, коли то продав він кіс 21.500 штук.

Збут **штучних погноїв** піднісся в порівнянні з 1932 р. (1144 тон замість 476) завдяки тому, що їх ціни достосовуються вже до низьких цін збіжжа і також не менше завдяки переконуючій праці наших агрономів. Попит за **добірним насінням** збіжжа майже зовсім упав, зате з року на рік росте попит за насінням добірних пашних ростин. Причина: повільний перехід із збіжевої господарки до інших ділянок, як годівля живини і молочарство (також до садівництва, городництва і насінництва). Загально добірного насіння продано у звітовому році на 29.5 проц. менше ніж у 1932 році.

Попит на **галянтерію** збільшився навіть у вартостевих оборотах, хоч ціни падали, а старі запаси випродував Ц. С., часто нижче коштів закупна. В порівнанні до 1932 р., збільшився збут галянтерії вартостево на 1.3 проц. (у глобальних цифрах з 348.093.17 у 1932 р. на 348.548.92 у 1933 р.), а кількостево на близько 20 проц.

Для закінчення збутової діяльности в посередньому напрямі слід згадати ще окремий **відділ посередництва** з підвідділами: вуглевим, будівельним, скіряним, мануфактурним, залізним, паперово-шкільної галянтерії й інших товарів, що їх Ц. С. диспонував безпосередньо до відборців. Деякі з тих підвідділів працюють уже зовсім справно, деякі треба ще доцільніше розбудувати, поборюючи ріжні труднощі. Спадок оборотів цього відділу в порівнанні до поп. року є невеличкий, бо всього 5 проц. (з 711.992.55 на 677.176.60 зол.), а спричинений головно застоєм в оборотах вугілля, бляхи та дрібного заліза. Ціло-вагонових достав доконано у таких артикулах: вапно, вугілля, дахівки, цвяхи, цегла, цемент бляха іт. і. Маючи на увазі подешевіння тих артикулів, можемо вважати, що оборот кількостево у віддалі посередництва радше піднісся. Найтяжче було з бранжою мануфактури і заліза.

Збут сільсько-господарських продуктів і власне виробництво Центросоюзу заслуговують на те, аби їм теж дещо ближче придивитись. Але це залишити мусимо до чергової статті.

В. Н—вич.

*) В другому місці подано 615 скринь у 1933 році

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ,
46/28 **ГАЛИЦЬКА 8.**

Президент Масарик про Совіти.

Прага, червень 1934.

Ще 1922. р. написав президент Масарик меморіял, названий „Европа й Америка в допомогу Росії" та розіслав його приватно і довірочно союзним урядам. Досі було невідоме ширшим кругам і щойно недільне „Чеське Слово" з приводу визнання СССР Чехословаччиною, принесло витяг основних думок цього меморіялу. „Чеське Слово" подає теж головні мотиви, чому воно містить його саме тепер. Це — мовляв — тому, що тепер у Чехословаччині знову відсвіжується штучно спомини на фантастичні пляни протибольшевицької інтервенції та голоситься, що ця інтервенція могла мати успіх, а тому Масариків погляд на Совітську Росію став знову актуальним. Актуальність його збільшується ще й тим — каже далі „Чеське Слово", — що саме тепер прийшло до унормалізування відносин між ЧСР і СССР.

Але послухаймо, що каже президент Масарик. Росія (так Масарик називає в меморіялі СССР) звертається за допомогою проти голоду і ця допомога є тепер конечна, але цим ще Росії не поможеться. Голод є лише частиною упадку Росії. Америка й Европа мусять рішитися на допомогу органічну і загальну. Голод потрясає в Росії ще довго і цей факт вимагає від нас співділання з російською владою. Це приведе до деякого зближення, і хоча ця допомога обмежується лише на економічне поле, то вона при цьому відкриє теж приступ і до інших питань, головно політичних.

Росія потребує не лише матеріяльної допомоги, але і культурної, моральної та духової. Як давніше так і тепер Росія мусить довозити не лиш товари, але теж людей та ідеї. Війна і революція поставила старе питання европеїзації Росії в нові форми.

В Европі при оцінці Росії приймається часто однобоко т. зв. економічний матеріял, але лікувати Росію тільки економічно і фінансово годі. І царизм діставав від Европи товари і гроші, а завалився — Европа не спасе Росії і не спасе її лише хлібом і грішми. Спасення Росії лежить у самій тільки Росії, в російському народі. Европа може Росії лиш помагати.

Дійсно актуальним під нинішню пору є те, що 1922 р. говорив президент Масарик про умовини для порозуміння зі СССР і його визнання.

Що торкається питання визнання СССР — каже Масарик — то треба сказати, що вже самі балачки зі совітською Росією є визнанням де факто і на початок такі балачки, якщо вони будуть з обох сторін льояльні, вистарчають.

Европейські держави можуть жадати від Росії, щоби вона покинула пропаганду й агітацію. Росія вже, здається, сама переконана, що ця пропаганда не помагає ані їй самій, ані комуністичним партіям поза кордонами Росії. Коли з Росією навяжеться нормальні торговельні і культурні взаємини, то обі сторони будуть себе спільно контролювати. Москва відступить від пропаганди, а европейські держави покинуть інтервенційні пляни. Таким чином після деякого часу можна буде вирішити питання, чи треба, чи можна московський уряд визнати теж де юре. На думку Масарика таке визнання має менше значіння для большевизму в Росії, ніж звичайно думається. Більший вплив мало би таке визнання на комунізм поза Росією, але і цей вплив був би лиш переходовий. „Комунізм, що жадає визнання від некомунізму та від поборюваного капіталізму це взагалі дикий комунізм. Як довго большевики осуджують демократизм, парляментаризм та еволюційний соціялізм, то европейські держави можуть дати Москві лише таке визнання, яке не заключає в собі визнання управнености большевицького режіму.

Европейські держави мають право жадати від Росії, аби населенню Росії (розумій СССР — М—н.) була забезпечена свобода. Без цієї свободи не можна буде европейцям в Росії договоритися з росіянами. Большевики (комуністи) репрезентують чейже лиш малу частину населення СССР, а всі інші партії, вся публична опінія є там здушена. Причиною цього явища є з одного боку фанатична віра в абсолютність большевизму і комунізму, а з другого страх перед критикою. Але без критики і свободи Росія не спасеться. Китайський мур перед Европою треба полагодити, а в Росії мусять дістати повну свободу думки всі одиниці, всі партії та всі організації. Це не є політична домагання, це в в інтересі самої Росії. Большевизм проголосив таку саму ексклюзивність та боротьбу цілому західному світові й його культурі, як перед століттями азійські держави, коли то починалися навязувати перші взаємини з ними. Ця ексклюзивність є саме тою найбільшою перешкодою правильних взаємин світа з Росією. Якщо має прийти до цих взаємин, то большевизм мусить признати засади толеранції і свободи засади визнані і практиковані у цілому світі.

Комунізм є наукою, большевизм методою, а цю методу, що виявляє себе в т. зв. диктатурі пролетаріяту, треба схарактеризувати як несвободу, продовження царизму і його абсолютизму. Якщо росіяни хочуть мати комуністич-

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 112—180 **Телефон 25-55.**

тий режім на свій спосіб, то це їх справа, але несвобода, абсолютизм і нелюдське винищування життя це вже справа людськости і людства. І відси жадання свободи. Чому большевики звертаються до Америки й Европи за допомогою проти голоду? Щоби захоронити людське життя? Таким самим правом, з таких самих людських мотивів жадаємо від большевиків, щоби респектували свободу і життя своїх власних громадян.

Читаючи ці слова през. Масарика, а разом з ним освідомлюючи собі всі ті страхіття, які тепер переживає ССР, а головнож Радянська Україна, ми дійсно мусимо признати слушність „Чеському Сл.", що ті думки, які висказав великий мислитель ще перед 12 роками і нині не втратили нічого зі своєї актуальности. Але ми ще запитаємо разом з цим: Чи вже сповнилися всі ті вимоги, що їх у своєму меморіялі поставив до большевиків великий чеський гуманіст і чи вже під цим оглядом не було ніякої перешкоди для визнання большевиків де юре і то з боку цієї держави, яка так високо ставить гасла свободи, толєранції і демократії і їх дійсно у себе проводить в життя і респектує? Чи може мотиви, які привели Чехословаччину до визнання Совітів були ще сильніші, ніж кличі гуманности і демократії?

М—н.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.**

По широкому світі.

— Сини перського шаха, 8, 9 і 11-літній по дорозі до Льозани переїздили через Варшаву.

— До Польщі приїхав ген. Дебене, член найвищої воєнної ради, заступник Веґана. Має поробити зміни в польсько-фр. умові з 1921 р. та застосувати її до теперішніх умовин.

— 23. червня, як у роковини підписання Версайського трактату в Берліні прапори опустили були до половини машту.

— Присуд Вальдемараса на 12 літ тюрми став правосильний, бо Вальдемарас не вніс касації. Тому, що сказав, що не вибере собі способу праці в тюрмі, пристосували до нього звичайний тюремний правильник.

— У пристані Антіля збунтувалася залога, 12 людей, канонірки „Куба". Вислали військо для здавлення бунту.

— Інтернували свояка віцеканцлера Папена та одного з його найближчих політ. співробітників. Зробило це на Папені сильне враження, що виявилося в його промові в університеті в Марбургу.

— До Білгороду приїхав французький міністер закордонних справ Барту.

—o—

НОВИНКИ

— **Пані! Ціле окруження зверне на вас увагу, коли навчитеся підносити ефект вашої краси.** Ні краса, ні молодість не є тревалі, коли їх лишите без опіки. Косметичні поради зміцнять вашу красу. **Всіх тайн косметики довідаєтесь з косметичного підручника пані Заклинської. Дістати можна по зниженій ціні 4 зол. на Жіночому Конгресі, або у Матвійчука, Львів, Домініканська 4 III.** 1729 2-2

— **З оселі в Старяві.** З незалежних від організаторів причин, **1-у оселю** (для дівчат) отвориться аж 1-го липня ц. р. Треватиме вона до 24. липня. Зголошення до цієї оселі вже замкнені Вільних є лише кілька резервових місць. **II-га оселя** (для дітей до 14 літ) почнеться аж 25. липня і треватиме до 16. VIII. Опікуном її стає проф. гімн. Теодор Поліха з Перемишля. Зголошення до неї посилати або на адресу проф. Т. П. Перемишль, Траугута 7, або Львів, Сикстуська 29, електр. крамн. ЕКО. — **Комісія Осель УКТОД.**

— **Іспит зрілости у філії державної гімназії** з українською мовою навчання у Львові відбувся у днях 19., 20. і 21. червня ц. р. під проводом управителя о. д-ра Залеського Михайла. До іспиту зрілости допущено 25 кандидатів. Іспит зрілости зложили: Гак Богдан, Билень Михайло, Долгий Олександер, Филипович Осип, Галапа Вас., Горачук Богдан, Яворовський Василь, Юзич Володимир, Катамай Богдан, Кіцай Роман, Клюфас Маркіян, Квасниця Микола, Лящинський Володимир, Максимів Степан, Максимович Степан, Манацький Осип, Процюк Степан, Сахман Теодор, Шаран Ярослав, Шуст Ярослав, Тилявський Милослав і Жизнецький Юліян.

Купелеві плащі 8·50 Матер'ял на купелеві плащі 140 шир. зол. 4·50 та купел. ручники у великім виборі **„БЛАВАТНИЙ БАЗАР"**, Л. ГАНЦЕЛЬМАН, Львів, Боїмів ч. 12.

— **Матура в українській гімназії в Кремянці.** 19. червня ц. р. закінчилися матуральні іспити в кремянецькій українській гімназії. Всіх учнів VIII. кл. було 16 осіб. Не допущено до іспитів 2, самі відмовились 2. До іспитів приступило 10 учнів. При письменних іспитах перепало 2. Дістали матуру 10 осіб: 1) Балацький Іван; 2) Боярчуківна Тетяна; 3) Веремчуківна Тетяна; 4) Жиглевичівна Зінаїда; 5) Кірничуківна Аполінарія; 6) Мінчуківна Марія; 7) Середюк Макар; 8) Скакальський Іван.

— **Велика розправа ОУН в Станиславові.** У вівторок, 26. червня перед судом присяглих у Станиславові починається розправа проти 16 українців, обвинувачених у плянованому нападі на держ. касу в Надвірній. Арештовані в слідстві заперечили будьтоби плянували напад на касу, а вибралися до Надвірни в краєзнавчій прогульці. До розправи покликали ок. 100 свідків.

— **Присуд у „луцькому процесі".** У Тернополі закінчився т. зв. луцький процес обвинуваченых у комунізмі. На основі вердикту трибуналу засудили 12 обвинуваченых на кару від 8 до 1 року вязниці з позбавленням горожанських прав на 3—8 літ. Слідчий арешт (деякі сиділи вже по 3 роки) врахували всім засудженим.

— **Мороз — 17. червня.** В мин. неділю Косівщину нахлинула хвиля морозу, яка в деяких селах, як от у Гриняві, Грамітній, Перехресним і інших знищила зовсім бараболю, кукурудзу й іншу городовину. Заморозь стояла на полях до пізного ранку, а коли зважити, що в цих селах ще й сьогодні голодують, мороз наробив великих шкід.

— **Замість для шпиталю — для себе.** В телефонічній будці в кавярні у Львові арештували Миколу Гавришка (вул. Лазаря 12). При ньому найшли збіркову листу на український шпиталь у Львові. Гавришко телєфонував до ріжних людей, представлявся як священик, що збирає датки на шпиталь. Коли дана особа обіцяла даток, Гавришко повідомляв, що посилає возного з листою, а потім сам ішов за ґрішми. Натягнув так ріжних людей на 1000 зол. Слідчий виділ взиває пощкодованих, щоби зголосили свої домагання.

— **Львівська хроніка.** У магістратському ліску на Персенківці повісився 50-літній Микола Коцур (Кармеліцька 6), бувший крамар. Причина: незавидне матеріяльне положення. — Земельному власникові з Олешева Вит. Оскеркові крівецький робітник Бехтвехтер украв два 100-золотівки зі штанів, що дістав до перепрасування. — У Пасажі Гавсмана Теодор Іванишин сказав зем. власникові з Лопатина Ґабр. Сухиставові, що йому пустилася кров із носа. Подав навіть йому зеркальце. Кров Сухоставові не пустилася, зате Іванишин украв йому зол. годинник із ланцюжком вартости 1000 зол. Потім утік до крамниці „Салямандра" нібито купувати черевики. Тут Іванишина арештували, та годинника при ньому не найшли. — У Стрийському Парку найшли двоє підкинених немовлят. Ствердили, що то діти Катерини Сумари (Барська 20). — При вул. Мохнацького 20. хотіла покінчити з життям сторожиха Йос. Собків, тому заткала напалену піч. Зачаджену забрали до шпиталю. — Нічю на неділю злодії обікрали хату Сал. Авфріхтіга при вул. Личаківській 19. Шкоди є на 2.000 зол. — При вул. Травгута 22. вкрали Зв. Мазуркевичеві з гаражу мотоцикль вартости 1.800 зол.

— **Вломників до перемиської „Віри"**, де вкрали поверх 10.000 зол., вже зловили. Є це львівські злодії, яким помагала навіть одна жінка. Влому доконали в порозумінні з перемиськими спільниками, які поінформували їх про бигляди на перемиському терені.

— **Таємний злочин.** На полі біля Надвірної знайшли в конюшині тіло молодої жінки, накритої військовим плащом, а оподалік сокиру. Доходження викрили, що це 21-літня Марія Вітковська. Хто її вбив, покищо не знати.

—**З Польщі.** В одній варшавській гімназії застрілився ученик VIII. кл. Юрій Вальденберг, син лікаря, недопущений до устної матури. — В Познані арештовано міського радного Равиця за похвалу вбивства мін. Перацького. — В Лодзі страйкує 4.000 робітників, занятих у шовківництві. — Випущено нові стемплеві значки вартости 20, 10 зол., 25, 20 і 10 сот.

— **Дивна пригода.** На Зелені Свята у Вишнівці на Кремянеччині вийшов зрана до міста 10-тирічний син місцевого православного священика Федь Данилевич і довго не вертався додому. Занепокоєні батьки стали його шукати і всіх розпитувати, але ніхто нічого не міг сказати. Нарешті пізно увечорі вернувся додому перестрашений хлопець в забрудженій одежі і після довгих допитів оповів, що зрана він вийшов до міста, де його зустріло двох жидів. Один мав руду бороду, а другий був без ноги, на кулях. Вони його завели до пивниці, замкнули там і залишили на самоті. Довго він там плакав, але ніхто до нього не приходив. Нарешті він рішив сам шукати оятунку. Запримітивши у пивниці віконце

Великий Театр
Нині!
год. 7·30 веч. Водевіль **„Подорож по Варшаві"** Інсценізації Л. Шіллєра

Театр Ріжнородностей
Нині!
год. 7·30 веч. **„Мірля Ефрос"**

Ще не дійшло до того, щоби франція панувала над усією Европою.

Зміни в уряді?

БЕРЛІН, ПАТ. Підчас маніфестацій, що її уладили нац.-соціялісти з нагоди „ватоіванської Ночі" в Берліні мін. Гебельс у промові сказав, що нац. соц. уряд опертий на масах народу не боїться акції невдоволених. У нім. господарстві вже тепер є мир праці. Нарід увільнився від песимізму. Німеччина визволилася з гнету міжнароднього капіталу. Ніякий уряд не зрозумів так добре, як теперішній, що мир здобути можуть лише сильні, а не боягузи. Німеччина мусить домагатися або розброєння інших держав до рівня німецького озброєння, або щоби Німеччині признали зброю для охорони кордонів. Минули часи, коли народи можна було ділити на побідників і побіджених. Балачки Гітлера з Муссолінієм принесли більші успіхи ніж усі досі міжнародні конференції. „Ми мали відвагу — сказав міністер — говорити з відповідальними держ. мужами інших народів про найважніші справи, які непокоять Німеччину та ті народи. Не дійшло ще до того, щоби Франція панувала над усією Европою - ми ще також живемо!"

—o—

Б. цісар Вільгельм цієї зими вернеться до Німеччини.

„Дейли Геральд" помістив допис спец. дописувача, який дістав вістки від особи, дуже близької до окруження бувш. цісаря Вільгельма в Дорні. Особа ця впевняє, що бувш. цісар Вільгельм уже цієї зими вернеться в Німеччину. Райхсвера вже тепер, мовляв, приготовляє проклямації військової диктатури в Німеччині. Тоді то Папен став би канцлером, Нойрат і далі був би міністром закордонних справ. Новий уряд поробив би зараз старання для повороту Німеччини до Женеви. Франція та Англія не запротестували би проти реставрації, бо тоді оконечно зліквідувалася би небезпека з боку нац. соціялістів.

Польський комітет польсько-чеського пресового порозуміння припинив діяльність.

У звязку зі статтею в „Право Ліду" про мін. Перацького виконуючий виділ журналістів Польщі на засіданні 23. червня ухвалив, що польський комітет при польсько-чеському пресовому порозумінні припиняє свою діяльність.

—o—

Заборонять носити партійні однострої.

Польське м-ство внутр. справ і м-ство справедливости розглядає проект розпорядку про заборону носити однострої та однострої сорочки організаціям, яких статут не передбачує таких однострої. Розпорядок заборонюватиме держ. владі затверджувати всякі відзнаки, жетони і т. д. введені організаціями. За безправне вживання однострої чи відзнак, незатверджених владою, каратимуть.

—o—

Інкасові припоручення збільшать Ваші зиски!

Інкасові припоручення це найскорший і найпевніший спосіб стягання належитостей від довжників.

Інформації у всіх почтових урядах.

з кратами, він їх порозсував і в той спосіб виліз на волю і повернув додому. Як там було в дійсности, годі сказати. Досить, що місце здогадного увязнення малого Федя знаходиться посеред міста під канцелярією адвоката, напроти громадського уряду, в досить людному місці, де прохожі безумовно могли б чути крики увязненого. Цей дрібний на перший погляд випадок причинився до антижидівської агітації, яка обвинує вишневецьких жидів в намірі використати малого Данилевича в ритуальних цілей. По деяких селах агітатори, показуючи фотографії того дому, де нібито в пивниці сховали хлопця, закликають до пімсти за нього. Чутка, пущена невідомо ким і невідомо в яких цілях, ширится по селах і викликає зрозумілу трівогу серед жидівського населення.

— **Ріжні вістки.** В Австрії знесено закон про неусувальність суддів. — В горах Таврус упав пасажирський літак на лінії Кель-Франкфурт н. М., причому пільот і радіотелеграфіст погибли, а 5 пасажирів легко потовклося. — Большевики будують ескадру кермових бальонів, з яких найбільший буде мати містоту 18.500 куб. м.

— **Лет довкола Німеччини.** З летовища Темпельгоф під Берліном вилетіло 21. ц. м. 107 німецьких літаків до лету довкола Німеччини. Лет відбувається групами по 3—6 апаратів. Окружна траса першого найтруднішого лету вела з Берліна понад Штетен, Данціг, Кенігсберг, Слупс, Грифію до Берліна і була довга 1.496 км. Літаки перелетіли двічи над польським Поморям. Першого дня склалися дві катастрофи. Під Гогеншене коло Штетену впав один спортовий літак, причому пільот і механік погибли на місці. Другий літак упав біля Гростихов на німецькому Поморі, причому пільот тяжко потовкся.

— **Робітничий самосуд.** Фабричні робітники одного підприемства в Бремені зробили самосуд над предсідником фабричної ради довіря, що допустився спроневіріння. Робітники обвозили його вулицями, змушували бити в барабан і викликувати: „Я ошуканець і зрадник робітників!"

— **Виставa Зенона Кононовича** образів із Зутова отворена ще тільки три дні від год. 9 до 18 в міському музею артистичного промислу в салях Т-ва прихильників мистецтва при вул. Підушицьких у Львові. Опісля буде перенесена до Кракова.

Дописи.

БЕРЕЖАНЩИНА.

Збірка на „Р. Ш". Дня 10. 6 ц. р. відбулася в місті вуличня збірка на цілі „Рідної Школи", дозволена повітовим старостом у Бережанах. Одначе не зважаючи на дозвіл, агенти тайної поліції відбирали пушки з грішми й заборонали збірку. Аж на інтервенцію адв. д-ра Бемка вони залишили збірників у спокою і не робили вже ніяких перешкод.

Одна заборона. Філія Т-ва „Просвіта", Союз Українок і Філія „Сільського Господаря" в Бережанах звернулися до староства в Бережанах з проханням дозволити їм перевести в місті й повіті збірку на погор'ялців з Денисова. У відповідь на своє письмо дістали таке рішення повітового старости: „Starosta powiatowy w Brzeżanach. N. B. 32. Data 5. VI. 1934. Na zasadzie art 2. ust. z dnia 16. III. 33. o zbiórkach publicznych (Dz. U R. P. Nr. 22. poz. 162.) nie uwzględniam prośby z dnia 2. XI. b. r. o udzielenie zezwolenia na przeprowadzenie kwesty na terenie powiatu brzeżańskiego z powodu nadmiernego obciążenia tutejszego społeczeństwa licznemi kwestami na cele społeczne. Od jej decyzji przysługuje prawo wniesienia odwołania do Wojew. Tarnopol za mojem pośrednictwem w ciągu dni 14. od dnia doręczenia Wojciechowski. А в тому самому часі староство звернулось до громадських урядів із зазивом збирати жертви на фестин „комітету будови домув людових" у Бережанах. **Каша.**

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ

на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі товки

З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА

вул. Галицька ч. 18.

ОСТРІВ.

Місія в Острові. В Острові стрілиського деканату відбулася 8-денна духовна місія від 12.—20. травня ц. р. заходом місцевого пароха о. Петра Курчаби, під проводом Василіян: о. Маріяна Повха й о. Евгена Нищого. В день приїзду оо. місіонарів, у суботу вполудне, виїхала їм на стрічу від станції бандерія з Острова і з Руди на 50 конях. При першій тріюмфальній брамі привитав оо. місіонарів начальник громади, при другій брамі провізор від братства, а перед церквою місцевий парох о. Петро Курчаба, побажавши їм найкращих успіхів у місійній праці. По молебні, покропленні свяченою водою всіх присутніх і заповідженні порядку богослужень нарід розійшовся домів, щоб вечором зійтися знову до церкви, бо з вечірнею мали розпочатися місійні науки. І понеслося Боже Слово з уст оо. місіонарів могутньою силою між нарід. Проповіди обох оо. місіонарів, виголошувані на переміну чотири рази денно, були глибоко релігійні й обдумані, тому стягали нарід до церкви незвичайно численно. Крім наук для всіх були окремі науки спеціяльно для дітей, в яких підготовано шкільну молодь до св. сповіди. Місія увінчалася гарними успіхами, бо понад 1.500 душ приступило до св. Причастія. Кульмінаційною точкою був похід з місійним хрестом, у якому взяло участь поверх 10.000 людей з процесіями із 12 парохій. На згадку заслуговує ще й те, що навіть пароха з сусіднього деканату вряз із процесіями і парохіянами взяли тремільму участь у тому святі. Цілий похід місійними довгий був на один кільометер і тревав від год. 12-ої до год. пів до шіснацятої. Місія закінчилась закопанням місійного хреста, під котрим провідних місії о. Маріян Повх виголосив останню науку, в якій взивав вірних, щоби пильно зберігали засіяне в їх серцях Боже Слово, котре при Божім благословенні принесе обильні плоди. О. радн. Курчаба, поблагословивши оо. місіонарям за їх ревну і повну пожертвування апостольську працю над духовим обновленням його парохії, щиро дякував їх та побажав щасливої дороги. По взорушливій промові під хрестом парід у піднесеним настрою, серед сліз, з милими спомиками з місії розійшовся домів.

С. К.

СПОРТ.

ЧОРНІ — УКРАЇНА 1:0 (1:0)

Україна: Бутель; Скрегота, Воробець; Підгаєцький, Кішіла, Якимів; Лапчук, Магоцький, Мікльош, Юськевич, Цимбала. Від початку беруть Чорні ініціятиву в свої руки. Помимо їх і оборона спомагають напад добрими мячами, але оборона України все на своїм місці Чорно-червоні доходять у цій частині рідко до голосу, бо поміч за виїмком Якимова не може дати собі ради з нападом противника, а напад одержавши мяч, зараз тратить, головно слабо грає ліва сторона Цимбала-Юськевич, також Магоцький від довшого часу в слабій формі. В 21 хв. гарний біг Лапчука, гострий стрій понад ворота. В 28 хв. Бутель гарно боронить стрій лівого лучника. Наступає серія акцій нападу противника, яким брак цільного стрілу. В 34 хв. стрілює правий лучник для Чорних одинокі і заразом рішучі ворота. Павза 1:0 для Чорних. По зміні піль спочатку перевагу має противник і завдає обороні України багато праці. Від 20 хв. чорно-червоні ініціюють небезпечні напади, гра прибирає на темпі. Напад однак не може виробити собі позиції до стрілу і внаслід остає без зміни. В Україні слід вирізнити обох оборонців, в помочі подобався лише Якимів, в нападі Мікльош. Чорні мають безконкуренційну оборону, добру поміч, напад у полі добрий, під воротами часто заводить. Судіював добре п. Саварин. Видів 1.000.

ЧОРНІ II. — УКРАЇНА II. 3:2 (2:1).

В Україні II звів Михитин на воротах. Ворота добули Яцкевич і Сиротюк. Добре грали Міських і Сиротюк.

МИСТЕЦТВА ЛІГИ.

ВАРШАВА. Погонь — Варшавянка 2:1 (1:1).
КРАКІВ. Л. К. С. — Висла 2:0 (0:0).
КРАКІВ. Краковія — Полгуже 3:2 (2:1).
ПОЗНАНЬ. Рух — Варта 1:1 (1:1).

МИСТЕЦТВА ОКР. ЛІГИ.

РЯШІВ. Лехія — Ресовія 1:1 (1:1).
Сокіл Другий — Сьятезь 2:2 (1:2).
ПЕРЕМИШЛЬ. Польонія — Огнісько 2:1 (1:0).

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Проф. М. Чубатий: СУСПІЛЬНО-НАЦІОНАЛЬНА РОЛЯ УНІ В ЖИТТІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ. Бібліотека Українського Катол. Союзу ч. 1. Накладом Вид. Кооперативи „Мета", Львів, 1934, стор. 50.

Леонід Бачинський: ДОБРЕ ПОВЕДЕННЯ. 3-тє видання. Перемишль 1934. Стор. 128. 8°.

Уляна Кравченко: ЗАМІСТЬ АВТОБІОГРАФІЇ. Коломия, 1934. Стор. 152. 16°.

Софія Будзиновська: НІМИЙ МЕРТВИЙ СВІДОК. Оповідання. Львів. 1934. Вид. Т-ва „Просвіта". Ст. 48. 8°.

Осип Назарук: ЖІНОЧА СПРАВА. З приводу першого українського жіночого конгресу. Львів, 1934. Стор. 32. 16°.

Осип Назарук: НАЦІОНАЛІЗМ ДОНЦОВА И ІНШІ МИШУГІЗМИ. Львів, 1934. Стор. 54. 16°.

Осип Назарук: ЖІНКА І СУСПІЛЬНІСТЬ. Львів, 1934. Стор. 48. 16°.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича, Станиславів:

25. VI. Мазепа, Б. Лепкого.
26. VI. Корневільські дзвони.
Білети в цінї від 0·50—3·— зол. вже продає Український Базар.
Зі Станиславова їде театр до Надвірної і Ворохти.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 25. VI. год 7·30 веч. „Мандрівна по Варшаві".

Театр Ріжнородностей.

Понеділок. 25. VI. год. 7·30 веч. „Мірдя Ефрос".

Кіна.

АПОЛЬО: „Мадам Дібарі".
АТЛЯНТИК: „Світ належить до тебе" (Секе Сакаль).
ВАНДА: „Хоробрий вояк Швейк".
КАСІНО: „Пятьох джентельменів".
КОЛІСЕЙ: Нечинне.
КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих ніжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.
МАРУСЕНЬКА: „Симфонія життя", ревія „Все для львовянок".
МІРАЖ: „Година з тобою", „Гохгофта чесної жінки".
МУЗА: „Надувальський та С-ка".
ПАЛЯС: „Подружий контракт" (Гльорія Свансон).
ПАСАЖ: „Червоний вів".
ПАН: „Велика грішниця", „Сни джунглів".
СВІТ: „Шибеник з Еспанії".
СТИЛЕВЕ: „Перше ковбоєве кохання" та ревія.
ХИМЕРА: „Великий ярмарок кохання".
УТІХА: „Облава" та ревія.

Закордонне радіо.

Понеділок, 25. червня 1934.

Відень (506,8) 17·40 Спів, 22·40 Легка віденська музика, **Братислава** (298,8) 12·30 Концерт, 19·25 Спів, **Атльона** (531) 19·45, 20·15, Спів, **Білгород** (439,8) 16·30 Спів, **Рига** (514,6) 19·30 Святоіванські пісні, 20·25 „Фавст" оп. Гунода, **Берлін** (356,7) 14·15 Вок.-інстр. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·30 Пісні, **Лябіпціг** (382,2) 16·00 Концерт, **Штутгарт** (527,6) 16·00, 15·30 Пісні, **Осльо** (1181) 20·00 „Тоска" оп. Пучінія, **Будапешт** (549,5) 20·40 Спів, **Міляно** (368,6) 11·30 Камер. музика, 22·00 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 12·30 Квінтет, 17·00 Вок. інстр. конперт.

Вівторок, 26. червня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 15·40 Пісоньки для дітей, 17·40, 19·15 Арії та пісні, **Братислава** (298,8) 22·15 Чеські романси, **Прага** (470,9) 21·00 Концерт комп. Кубеліка, **Париж** (1649) 22·00 Вок. конперт, **Білгород** (439,8) 12·05 Популярні мельодії, **Рига** (514,6) 18·10 Лотиські пісоньки, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·20 Скрипковий ресіталь, **Кельн** (455,9) 16·00, 20·15 Вок. інстр. концерт, **Мінхен** (405,4) 14·20 Солісти, 19·00 Оп. музика, спів, **Будапешт** (549,5) 13·30 Концерт, 17·00 Пісоньки, 18·00 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 13·10 Легка музика, 20·45 „Сіньоріна джез" оп. Папантія, **Рим** (420,8) 17·15 Концерт квінтету.

Львівське радіо.

Понеділок, 25. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Концерт джезу, 13·05 16·00, 19·15 Репортаж: „Нафта", 13·40 Концерт із гр. пл., 14·00 Збіжева біржа, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·15 Легка музика, 17·00 Для дітей: „Про папір. фарбу та крейду", 17·30 Фортепіяновий ресіталь, 18·00 Для жінок „Любий непорядок", 18·15 Скрипка, 18·45 Балачка Брунона Віпавера, 18·55 Сільва верум, 19·00 Всячина, 19·40 Пісоньки з гр. пл., 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 „Кризовий снобізм і антиснобізм", 20·12 Легка музика, 21·02 „Польща та сучасний світ" (Видавництва для молоді), 21·12 Конперт легкої музики, пісоньки. 22·00 Над чим працює Академія літератури, 22·15 Спів, 22·35 Танкова музика.

Вівторок, 26. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Популярна музика з гр. пл. 13·05 Для молодших дітей: „Солов'йко та повійка" (з італійського), Пісоньки, 13·30 Хоральні фрагменти з опер (гр. пл.), 13·55 З ринкуепраці, 14·00 Збіжева біржа, театральний репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Концерт гітаристів, 17·15 Камер. тріо, 17·45 Музика з гр. пл., 18·00 Перестороги для тих, що будують дім для себе, 18·15 Співочий ресіталь у супр. форт., 19·00 Залізничий бюлетен, 19·05 Всячина, 19·15 Легка музика, 19·50 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 „Про літературне суперництво", 10·12 Трансм. з Варшави: „Баль у Савої" оп. Абрагама; в перерві: Веч. денник, Поезії про море, 22·30 „Альберт В. на тлі середньовічної культури", 22·45 Популярна музика з гр. пант.

Читайте „Діло"!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.

Ч. 167 (13.712). Львів, середа 27. червня 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічна 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·60 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Український Жіночий Конґрес у Станиславові.

Привіти на 1-ому засіданні Українського Жіночого Конґресу.

Станиславів, 24. VI. 1934.

Не маючи змоги до вчорашнього числа „Діла" додати зміст замітніших промов із першого дня Українського Жіночого Конгресу, доповнюємо загальний звіт на підставі своїх записок. Ті привіти, які вдалось нам дістати безпосередньо від деяких промовців, друкуємо в цілости.

ПРИВІТ О. КОБИЛЯНСЬКОЇ (Чернівці):

„У сьогоднішній, для нас, українського жіноцтва, такий великий день, повний цінностей і доказу нашої самостійної сили, складаю і я свій привіт, який, хоч через фізичну неміч не особисто переданий, тим неменше щиро та глибоко відчутий.

Зріст і розвій нашої сили в різних напрямках доведе до осягнення не лише духового, але й матеріяльного успіху".

ПРИВІТ П. ТЕТЯНИ СОЛОДКОЇ (Дітройт, Зл. Держави):

Хвальний Конгресе!

Я навіть не мріяла, вибираючись з дому, що мені припаде така честь вітати перший Жіночий Всеукраїнський Конгрес від організації Союзу Українок Америки. Сюди мала приїхати голова нашого Союзу п-і Олена Лотоцька. Одначе інтриги, яких жертвою впала вона, перешкодили її виїздові з Америки на цей важний в історії українського жіноцтва Конгрес. Тому в останнім моменті мені доручено зложити скромний привіт від Союзу Українок Америки.

Дорогі Сестри!

Моє серце повне радости. Перше тому, що по стільки роках моєї відсутности мені ще раз пощастило побачити землю моїх батьків, побачити дорогі мені місця й особи, а друге тому, що гостина моя на цьому Конгресі запевняє мене, що мій нарід, не вважаючи на всі перепони, розвивається, живе і то живе життям сильнішим, як жив тоді, коли я востаннє його залишила. Інстинкт самозбереження спонукує його кріпко стояти на своїй позиції і боронити цієї позиції, а рівночасно і права на існування всіми можливими способами. Що український нарід серед існуючих обставин ще не стертий з лиця землі, що наша еміграція за океаном ще не засимілювалась зовсім, це дає нам найкращу запоруку на життєздатність цього народу.

За Вашим прикладом зорганізувався девять літ тому Союз Українок Америки, який поставив собі за завдання боротьбу з темнотою української жінки, а через неї й української родини. За девять літ свого існування Союз Українок Америки звів тяжку боротьбу за українську молодь, уродженку і вихованку в американському дусі. Америку називають кітлом, в якому топляться всі національности в один американський конгльомерат. Цей котел загрожував загладою нашому існуванню як окремої української нації. Одначе Союз Українок Америки цю боротьбу виграв принціпіяльно. Наше молоде покоління в більшости врятоване для нас завдяки національно освідомленій матері в рядах Союзу. Національний дух поступово просякає в серця молодих американських громадян українського походження.

Здавалось би, що ми, живучи у вільній країні Вашингтона, маємо далеко лекші умовини праці. Та це тільки здається. Бо праця тяжка, робітників на цьому полі мало. І Ви тут дорогі Сестри, і ми там, за океаном, прямуємо до одної і тої самої мети — до піднесення культурного рівня, розширення національного світогляду нашого народу. І хоч до осягнення спільної мети ми йдемо можливо не тими самими стежками, то ми вповні свідомі того, що мета всім нам спільна і всім однаково дорога.

Від Українського Жіноцтва Америки, від Управи і членець Союзу Українок Америки, від українського громадянства в Америці вітаю перший Всеукраїнський Жіночий Конгрес та бажаю йому якнайкращих успіхів.

ПРИВІТ ГАННИ РОМАНЧИЧ (Канада):

Пані Предсідниці, Світлий Конгресе! Витаю Вас від Союзу Українок Канади.

Віддавна мріяла я про відвідини Рідного Краю, про який мені стільки мої Батьки оповідали, а якого я ніколи сама не бачила. Не сподівалася я, що відвідаю його в таку торжественну хвилину, як оця. Спомин з цього величавого Конгресу і глибоке враження напевно залишаться мені на ціле життя.

Ваш успіх — це наша радість. Хотілаб я, щоб цей величавий здвиг українського жіноцтва могли побачити всі канадіянки й американки, щоб цей ентузіязм і захоплення і їх обгорнуло.

Витаю Вас від того загалу українського жіноцтва в Канаді, яке поставило собі за ціль виховати гідних провідників, людей з амбіцією, які зуміліб занятн всяке становище, виховати покоління економічно незалежне, з певним фахом у руках. В Канаді цього року покидає університетські мури 6.250 молодих людей. В цьому пів сотні українських хлопців і дівчат. Це не багато, але з кожним роком їх ряди більшають. Ми дбаємо про те, щоб українська молодь памятала свої обовязки супроти нашої нової вітчини, Канади, але щоб все памятала і про святий обовязок супроти вітчини батьків наших.

Канада — це новий край, у ньому творить ся нова канадійська нація, зливається в одно русло добуток шістьдесятьохсімох різних народностей. Ми, українці, стараємося, щоб і український нарід у Канаді дав тій новій канадійській нації найкращі свої прикмети — українську працьовитість і витревалість, любов до краси, музики.

Ми теж маємо перед очима слова англійського мислителя Джеймса Росселя Лоуеля, що

„Нові події творять нові вимоги,
Що було вчора добре, сьогодні може стати непридатне.
Але ті, що прямують уперед,
Нехай про це памятають
Та брам будучности нехай не відчиняють
Від крови заржавілим ключем..."

Ми свідомі того, що на нас, на молодому поколінню, лежить головний обовязок прокладати будучність, але рівночасно памятаємо й цінимо з вдячністю ті заслуги, які в тій будові нашої долі поклали наші батьки, наше визначне старше громадянство. Запевняю Вас, що можете числити на наше молоде жіноцтво! Ми не відкинемо того досвіду, який Ви із таким трудом придбали.

Ще раз витаю перший Жіночий Конгрес. Він наче Український Парлямент. У ньому заступлене жіноцтво всіх кінців світа, всяких політичних напрямків, усі обговорюють спільно справи нашого страдального народу. Жінки доказали, що можна багато зробити, коли воля найдеться.

Мені хотілось би ще одно Вам переказати. Гаких як я, рожденних і вихованих за морем, що ніколи ще не бачили Батьківського Краю, в нас у Канаді тисячі! Але всім нам дорога доля рідного народу і землі наших Батьків. Ми йдемо з вами.

Їду до Совітів і жалую, що такі обставини, що не зможу передати там свої враження і здобутки наших нарад.

ПРИВІТ КЛИМЕНТІЇ ПОПОВИЧ-БОЯРСЬКОЇ:

Світлі Збори!

Хоч немічна тілом та з молодечою захопленою душею беру участь у Вашому могутньому Здвизі, як колись, пів сотні літ тому, брала участь у первопочинах пробудження українського жіноцтва. Тоді ми, перші робітниці, стрінулися у власній суспільности з осудом, насміхом, а то й лайкою. Нас називали згірдно еманципантками, а навіть нігілістками. Головно мої твори у першому „Вінку" стрінулися не лише з безпощадним осудом москвофілів, але й у щиро-народовецькій „Зорі", у цій самій, де друкувались мої твори, редактор мусів помістити насмішливу критику одного професорського авторитету, який назвав мене еманципанткою, а мої твори модними „парасольками до сонця"...

Сьогодні я почуваюся незмірно щасливою, діждавши, як дороге мені діло по своїй довгій і трудній дорозі лійшло з тріюмфом до належних йому вершин...

ПРИВІТ Д-РА ІВАНА БРИКА („ПРОСВІТА" У ЛЬВОВІ):

Світла Президіє! Достойний Конгресе!

Щиро витаю перший Всеукраїнський Жіночий Конгрес від Т-ва „Просвіта", його цен-

Паста до зубів, креми.

Появились уже в розпродажі шампуни і люксусова вазеліна в тубках. 1697 15—?

Не будете мати ні хвилини спокою,

коли виїдете на вакації, а не обезпечите — свого мешкання від крадежі з вломом в

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер", у Львові, вул. Руська ч. 20.

За обезпечення домашнього уладження на золотих 1000·— пересічна річна премія враз з додаткамн зол. 2·50 — 6·40 залежно від місцевости, роду обезпечених предметів і їх приміщення.

III. Краєвий Здвиг Українського Сокільства

30. червня, 1. і 2. липня. ЛЬВІВ. 30. червня, 1. і 2. липня.

тралі, філій, читалень і членів. „Просвіта" має особливу причину до того, бо своєю опікою обіймала й обіймає однаково мужчину і жінку, однаково працює над їх вихованням та освітою, в самому зарані свого істнування, бо від 1871 р. має між своїми членами і жінок, з яких першими були пані: Остерман із Станиславова, Сушкевич і Вахнянинова зі Львова. А тепер тих членів нараховує тисячі. Жінка бере участь у працях Головного Виділу і його комісій та секцій, у працях виділів філіяльних, — деякі філії веде навіть самостійно, як голова, — українська жінка стала незвичайно важним чинником співпраці у читальнях при жіночих кружках.

Стою під могутнім вражінням поваги цього Конгресу, тої сильної віри і незломної волі, що задзвеніли в дотеперішніх промовах і привитаннях. Тимто і мій привіт не може бути такий, як я собі його підготовив.

У моїй душі живо стають ясні постаті українських жінок, яких імена переказала нам історія й історія культури. А скільки тих ясних постатей зовсім безіменних, оспіваних хіба в історичних піснях! Скільки матерей-страдальниць, жінок, суджених, що вміли зректися свого особистого щастя і принести його в жертві для добра народу!

Нехайже цей Конгрес, навязуючи до тої традиційної ясної постаті української жінки, зможе якнайкраще і найщасливіше засувати високе післанництво жінки в родині та її важке, відповідальне завдання у громадянстві! Нехай зорганізовано стане в наші ряди на полі національного будівництва, у щоденній дрібній праці над освітою й вихованням майбутніх поколінь! Нехай виховує ці покоління в дусі всеобіймаючої любови і саможертви, незломної волі та глибокої віри, отих чеснот, таких потрібних нашій нації і таких прикметних, бо Богом і природою даних українській жінці!

П-і Софія Русова (Прага), промовляючи в імені наддніпрянських емігранток, говорила про той непереможний мур, який відділяє нині наддніпрянське жіноцтво від нас. І там, за цим муром, жінки теж борються за свої права. Ні Соловки, ні розстріли, ні заслання не перепинять цієї боротьби! Наше серце здрігається на думку, в яких умовинах іде там ця боротьба. Від 15 літ тужимо ми на еміграції, щоб узяти участь у цій боротьбі і допомогти нашим сестрам. Але віримо, що прийде день, коли без чужої допомоги нарід здобуде власними силами свою державу.

П-і Невицька (Підкарпаття): Тим, що ми, українські жінки, зїхались тут разом, ми доказали, що не ділимось на галичанки, наддніпрянки, буковинки чи підкарпатянки, бо всі ми доньки одної батьківщини.

П-і Горбачева (Полісся): Ми мусимо спільно, зорганізовано підняти стяг за права української жінки, бо тільки зорганізована праця може здійснити наші національні ідеали. Саме в тій праці, ми, жінки, мусимо стояти в перших рядах. (Ця промова звернула на себе особливу увагу чистою українською мовою з прегарним акцентом і своєю незвичайно гарно виголошеною формою).

П. Чернухіана (Бесарабія): У заступстві своєї матері, п. Чернухи, якій, як і десятьом іншим жінкам, не хотіли дати в Чернівцях візи, передає привіт від українського жіноцтва в Румунії.

Посол д-р В. Загайкевич зложив привіт від УНДО й Української Парляментарної Репрезентації такого змісту: Українська жінка, зірвавши з пересудами минулого, від доривочної праці перейшла безупинним зусиллям до планової діяльности, як рівноправна учасниця на всіх ділянках національного життя. Українська Парл. Репрезентація й Українське Національно-Демократичне Обєднання, як відповідальні носії політичної думки українського народу, оцінюють вагу цього одноцільного жіночого фронту в народній праці. Ми певні, що неодно із наших великих завдань не могло би сповнитися, якби не праця жіноцтва. Ми певні, що українська мати, виховуючи своє молоде покоління, зором своїм буде задивлена на „Червону Калину".

Зокрема передає посол д-р Загайкевич привіт від голови У. П. Р. й УНДО д-ра Д. Левицького, що перебуває саме за кордоном.

Сен. Ю. Павликовський, як представник Ревізійного Союзу Українських Кооператив, нагадав два моменти із минулого Станиславова: тут два тижні після скасування панщини в 1848 р. відбувся перший український зїзд і тут у часах самостійности нашої Держави мав свій осідок наш уряд.

Всі ті привіти приймала саля гучними оплесками.

Як не можете спокійно спати — то підпишіть дозичку Рідній Школі на суму 25 зол.

Могутня маніфестація жіноцтва.

Другий день Українського Жіночого Конґресу.

ПОХІД НА МАЙДАН.

Другий день Конгресу, неділя, був присвячений українській селянці. У програму свята входила популярна академія з кількома іншими імпрезами.

Здивувалось чимало неукраїнське населення Станиславова, коли побачило рано-вранці таку масу святочно зодягнених жінок, що заповнили вулиці Липову і Голуховського та прямували чвірками або окремими гуртами на майдан, за міським парком. Це йшли організовані кружки „Союзу Українок" у національній ноші. Деякі несли перед собою таблицю з назвою осідку кружка, іншим таблиці по дорозі відобрали.

На майдані зразковий порядок. Учасниці свята стають чвірками за своїми місцевостями, впорядчиці видають накази, а головна впорядчиця на підвищенні, Анна Безушко, стежить за порядком, не пропускаючи ні одної дрібниці та всякі недокладности негайно поправляє коротким наказом.

Врешті майдан заповнений.

СЛУЖБА БОЖА І ПРОМОВА ЄПИСКОПА.

Ряди жіноцтва цвітистою лавою стоять з обох сторін біля полевого вівтаря, де починає правитись Служба Божа. Кореспонденти наших часописів ходять довкола, випитують, числять і записують. Почувають, що усього помістити в часописах годі, бо на це мало місця, а хотіли би переслати якнайповнішу картину, якої охопити не вспіли навіть найближчі очевидці.

Службу Божу відправив Преосвященний єпископ Лятишевський в асисті каноніка ректора Бойчука і катедрального пароха крил. Лободича. Після Богослуження сказав Преосвященний гарну привітну промову для першого Жіночого Конгресу, побажав йому успіхів і закликав, щоб у резолюціях Конгресу не було місця для справ, що йшли би в розріз з християнською моралю, бо тільки християнська жінка зуміє виховати нове покоління духово сильне, чого нам так дуже потрібно.

ДЕФІЛЯДА УЧАСНИЦЬ.

Після Богослуження відбулася дефіляда учасниць перед Преосв. Лятишевським, Головним Виділом „С. У.", Президією Конгресу і представниками українських центральних установ.

У тому барвному поході машерували кружки „С. У." з таких сіл: **Станиславівський повіт:** Ямниця, Побереже, Радче, Іваниківка, Дрогомирчани, Тязів, Єзупіль, Хриплин, Микитинці, Підлуже, Ганівці, Пасічна, Угринів, Гор., Ганусівці, Яструбці, Делів, Крехівці, Саджава, Черніїв, Загвізде, Угорники, Станиславів-Бельведер, Опришівці, Викторів, Залуква. **Товмаччина:** Рожнів, Підлечари, Рошнів, Стриганці. **Надвірнянщина:** Надвірна, Пнилів, Звізд (?), Волосів, Камінне. **Коломийщина:** Джурів, Княгиничі, Загірє, Підмихайлівці, Квасючин, Пуків. **Бучаччина:** Коропець. **Бережанщина:** Криве. Врешті жінки з Богородчан, Снівідська Вижного, з Городенщини і т. д.

Мусимо, на жаль, відложити на пізніше точний список місцевостей, з яких явилися жіночі гуртки; у цій хвилині всі ми захоплені загальним вражінням маси дисциплінованого жіноцтва. На лицях жінок старих і молодих, що йдуть чвірками, видко радість, вдоволення і гордість з того, що без огляду на перепони та на тяжкі часи й умовини, — вони — як говорила одна із бесідниць — здали іспит зрілости.

РУХАНКОВІ ВПРАВИ І ГАГІЛКИ.

По дефіляді почалися вправи вінками і серпами, які викликували цілу бурю оплесків. Три орхестри пригравали по черзі підчас дефіляди, а до вправ грала орхестра місцевого Т-ва „Зоря".

Прегарно виведені гагілки подобались найбільше, при чому зібрана публика підхоплювала забуті пісоньки.

Слід ще згадати про малий відділ жінок з Угнова, що мали на собі оригінальні старі, зперед 50 років, українські шляхотські одяги.

Після руханкових вправ і гагілок відбулося віче.

ВІЧЕ.

В год. 1-ій на тій самій площі, де щойно закінчились ефектовні, барвисті вправи дівчат у програмі „Дня Селянки", почалося **віче.**

На ньому було яких 4—5 тисяч осіб, що розсілися на трибуні та оточили збитою лавою трибуну. На переді станули жінки, обгортаючи ніби кольоровим вінком своїх провідниць, за ними трохи чоловіків та інших поминагідних гостей.

Першою зявилася на трибуні пос. **Мілена Рудницька,** що й проводила вічем. Вона відмітила у своїй промові, що У. Ж. К. має засвідчити організацію українського жіноцтва, зокрема ж селянка має дати доказ перед жіноцтвом цілого українського народу, наскільки підготована до свого завдання.

З черги почали говорити поодинокі промовці й делегатки. Передаємо головні думки їх промов.

П-і І. Павликовська: Між нами є делегатки з Буковини, Закарпаття, Америки, Канади, еміграцій, нема тільки представниць Великої України. Всі ми сестри, що мають спільну мову і спільну історію. Ніхто в нас не вирве віри в краще українського народу, добутої кровю синів і чоловіків наших.

Українська жінка глибоко вдячна тим, що почали її організувати. Ми здійснюватимемо ідеали наших піонірів і найдемо напрямні, як здійснювати наш найвищий ідеал та напрямні для своєї праці на будуче, оперті на засадах християнської релігії, в тій свідомості, що Церква відіграє величезну ролю в нашім житті.

Свідомі ми значіння освіти. Чуємо обовязок виховати здорове покоління. Будемо домагатися для цього виховання української школи й української молитви у школі (оплески), за які будемо боротися.

Родину визнаємо основним чинником розбудови й сили народу.

В економічній кризі будемо рятувати з біди нарід і виборювати нові шляхи для нашого господарства. Кооперацію визнаємо першою його підоймою і тому свідомо будемо гуртуватись у ній для розбудови рідного промислу.

Здоровля жінки — це здоровля дитини й народу і тому будемо змагатись за нього та за найкращі умовини істнування і праці.

Ви, селянки, дали доказ, що ніхто вас не залякає перешкодами, не поведе, куди хоче, що ви свідомі громадянки (оплески). Проти перешкод будемо боротись і здамо іспит національної зрілости, тільки кличте всіх до нас. Ми бачили зрив, ніхто не вирве нам віри у його поворот. Слава Україні! Слава українському жіноцтву! (оплески, оклики „Слава!").

П. Креховецька, селянка з „С. У." у Микитинцях: Іменем селянок дякую всім далеким сестрам, проводові і гостям, що прибули на наше свято. Ми поставили вже підвалину під наше Завтра, кожна жінка повинна додати до нього свою цеглину. Мусимо працювати. Організуймося, ставаймо свідомими матерями, постановім собі і працюймо для того, щоб наш другий Конгрес відбувся вже у столиці вільної України — Київі.

П-і Г. Чикаленкова (Варшава) говорила іменем еміграції з Вел. України: Ми тиняємось уже 15 літ на чужині. Почуєте різні привіти, але не з Вел. України. Тамта сестра може й не знає, яке тут свято, має тільки біль і нужду. Ми маємо сяку-таку волю. Там їй не вільно з дітьми по своєму говорити. Мусимо заалярмувати весь світ їй на допомогу. Бачу ще свідомість селянок, а коли вона є, то недалекий день нашого великого свята (оплески.)

П-і Клемпушева з Ясеня, Закарпаття: Не можу натішитись, що я на цьому Святі, якого я не сподівалась. Прийміть привіт із Закарпаття і з гір. Ми розділені кордонами, але духом ми одні, ніхто нас не розєднає. Обіцяємо вам, що йтимемо завжди разом з вами (оплески).

П-і Романчич з Канади: Не сподівалася я такого свята. Привожу вам привіт від далеких сестер зза моря. Ми в Канаді не розуміємо вас і я щойно тепер, коли маю щастя розуміть вас вашу силу й віру, передам її тамтим за морем, щоби їх підкріпити. Бажаю вам найкращих успіхів!

П-і Горбачева з Полісся: Привожу вам привіт з далекого Полісся, що має 3 міліони українців і 1 українську школу. Привезу своїм віру в те, що є непереможна армія свідомих українських жінок і селянок і в її руках майбутнє. Розвивайтеся! (Оплески).

П-і Багринівська з Волині: Передаю вам палкий привіт від жінок Волині. Ви зорганізовані, у нас цього нема. Але ми переможемо всі перешкоди і П. Ж. К. будемо святкувати обєднано з вами.

П-і Станькова з Хусту, Закарпаття. Ми всі одна сімя. Ми ще не такі зорганізовані, як ви. Я захоплена патріотизмом та організованістю

Галицький Магазин Новостей Галицька 15.
Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі блаватні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. вол. дарон білети до першорядних кін. 5/73 73-7

галицької селянки. Закарп. жінки духом з вами і з вами кличемо: „Ще не вмерла і не вмре!" (Бурхливі оплески).

П-і сен. Кисілевська вийшла на трибуну під гучні оплески: Говорю до вас зворушена, як одна з тих, що 50 літ тому була на 1-му Жіночому Зїзді. І я щаслива, що діждалася бачити, як зерно Кобринської розсіяне по всій нашій землі. Ми боролися за волю жінки, за науку жінки і за хліб для жінки. Дещо ми вибороли вже з того. Тепер будемо боротись за волю, школу і хліб для наших дітей. Нехай живе українське жіноцтво, український нарід, Україна! (Оплески).

Адв. д-р Окуневський: Ми з Кобринською перші боролись за право жінки, хоч усі казали, що цю боротьбу інспірує чорт. Ми перемогли, бо це було велике, святе діло. Переможете й ви!

П-і Русова під оплески говорить: Витаю вас! Воля для нас близька, бо жінка борється за неї. Я боролася за ту волю ще з 70-их рр. мин. ст., що була в царських тюрмах. Прийде час, що ми побачимося з нашими сестрами зза Збруча! (Пані Русова плаче зворушена. — Бурхливі оплески).

Віче закінчила пос. Мілена Рудницька, взиваючи всіх однохвилинною мовчанкою пошанувати память першої піонірки жіночого руху, Наталії Кобринської. На майдані запанувала святочна тиша, після чого тисячні маси відспівали під орхестру „Ще не вмерла".

Довго розходилися містом гурти селянок та інших учасників зі свята.

Пополудні відбулися концерти-академії в салях українського „Сокола" й театру Монюшка, вечором театральна вистава й рауг.

* * *

У доповненні до звідомлення з 1-го дня Конгресу слід зазначити, що в суботу вранці в год. 8-ій відправа панахиду за померших організаторок жіноцтва о. крил. Лободич в асисті кількох священників. Тому, що учасниці Конгресу з відомих причин спізнилися до Станиславова, відбулась передполуднем іще друга панахида.

РЕПРЕЗЕНТАЦІЙНИЙ КОНЦЕРТ ЖІНОЧОГО КОНГРЕСУ.

Перший та одинокий репрезентаційний концерт, улаштований жіночими силами, вийшов прегарно. До звеличання свята причинилась не тільки добірна, святочно прибрана публика, але й наскрізь культурне переведення того концерту. Враження з цього концерту залишиться надовго глибоко в нашій памяті і довго в ній житиме чудовим спомином. Жіноцтво доказало, що вміє своїми власними силами дати концерт на дійсно високому мистецькому рівні. Жаль тільки, що музику до жіночого гимну створила не жінка, хоч маємо напр. свою здібну композиторку Стефанію Лісовську.

Гимн „Союзу Українок", що ним почався концерт, композицією і словами дещо безпретенсіональний, тому й не робив відповідного враження, хоча зеднані хори станиславівського і львівського „Бояна" під проводом п. Сулимівни співали його зі зрозумінням та жаром.

З чельовими продукціями виступила **Христя Колесса.** На програму зложились: Фрескобальді: „Казадо і Токатто". Глазунов: „Спів мінестреля", Барвінський: „Колисанка". Коли ми вчувались у змальовані настрої Христею, в глибину її мистецько-дозріло оформленої думки, у те все, що вона творить і що нерозлучне з назвою „правдива музика", це дало нам повне вдоволення. Вміло дібрані під психіку Христі твори, під її ніжну задумчивість і велику силу відчуття дали їй нагоду підкреслити добрі прикмети своєї гри: чистоту виконання, м'яку солодкість та повноту тону, хист передати правдиве мистецтво і ширшому, музично непідготовленому загалові.

Сольоспів репрезентувала **Марія Сокіл** і вивязалась зі свого завдання блискуче, як усе На жаль, не доводилось чути нової програми, але й ті частенько повторювані і виконувані твори захоплювали. Барвінського „Ой, поля!" вийшли драматично. Лисенка „Ой, одна я, одна" були інтерпретовані надзвичайно. Але ще більш подобалася композиція Стеценка: „Тихесенький вечір". Тут проявлялась уповні солодка милозвучність голосу п-і Сокіл і не покидала її теж у „Думці Парасі" з „Сорочинського ярмарку" Глазунова, яка стала кульмінаційно-пописовою точкою концертових виступів п. Сокіл. Загалом довелось ствердити, що голос співачки словів, набрав блеску і певности, скріпшав. Тільки вгорі він хвилинами легко різкий „Ой, одна я, одна") і часами виступали легкі тремоля. Зате чистота дикції нагороджує ці незначні браки.

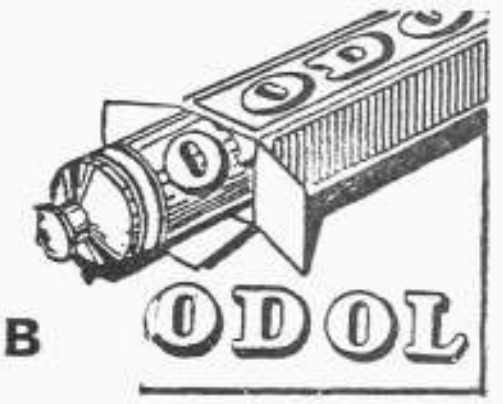

Пяністкою вечора була п. **Вишницька,** абсольвентка консерваторії у Відні. Людкевича „Гумореска", Завера „Токата" і „Прелюдія" Барвінського зложились на її програму. Грала технічно дуже вміло, заучно, з великим розмахом і вервою блестіла у пянах. Брак глибинч і маркантної безпосередньої сили удару виріжняються з часом, але загалом можна ствердити що припадок (недуга Любки Колесси) дав нам пізнати добру пяністку, яка виробиться на першорядну концертову силу і яку можна сердечно повитати на концертовій естраді.

Закінчився концерт відспіванням **кантати Людкевича** до слів Уляни Кравченко. Добре вивчені хори держались навіть під не дуже вправною диригентською рукою п. Сулимівни. Тільки в одним місці незначно розгубились; це можна виправдати тим, що не вчились постійно під проводом того самого диригента, тільки незалежно від себе, і зійшлись надто пізно перед концертом, без змоги зіспіватись.

Підсумки із цього святочного концерту дуже корисні. Тревав він не довго, відбувся без довгих томлячих пав, з мистецько-вартісною, не тяжкою програмою, наскрізь культурно. Слід ще додати, що акомпаніювали хорові проф. **Ціпановська,** а Христі п. **Крихова,** що вивязались умило зі свого завдання. Ось і повний образ концерту, з якого жінки можуть бути горді.

Меланія Нижанковська.

ПОПУЛЯРНА АКАДЕМІЯ.

Рівночасно у двох салях відбувались дня 24. червня академії для селянок. Мені довелось бути в салі „Сокола", з якої подаю короткий звіт про тамошню академію. На початок заспівано гимн „Союзу Українок". Співав хор з дооколичних сіл, як Угринів, Ямниця, Побереже й ін. Дуже змістовна, популярна, сердечна промова сенаторки Кисілевської взивала сестер-селянок до зорганізованости і єдности. Міліяки, що приїхали до Станиславова, є тільки гістьми у них, сестер-селянок, які бережуть мову і віру, традицію ноші і нашу пісню та не вдають на дусі. Буря оплесків і грімке „славо" були подякою п. сенаторці. Дуже добра деклямація Оксани Л., дитяча бальора деклямація і продукції хору під проводом п. Сулимівни та жива картина закінчили цю вдатну популярну академію.

М. Н.

Закарпаття.

ПІДКАРПАТСЬКИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ ЖУРНАЛ.

Відомий поет Гренджа-Донський робить заходи від 1. IX. ц. р. видавати літературний журнал. Розміром мав би він бути 24 сторони часопису „Пластун", виходитиме місячно, річна передплата 10 чк. Щоб забезпечити істнування журналу, пошукують таких 20 осіб, що жертвували б місячно по 10 чк. на пресовий фонд. Мав би він назватися „Наше Слово". Гарну обгортку вже намалював відомий маляр-артист В. Петрук.

ПРОЩАЛЬНА АКАДЕМІЯ В ЧЕСТЬ ДИР. АЛИСЬКЕВИЧА.

Директор державної реальної гімназії в Ужгороді Андрій Алиськевич, відходить з кінцем червня ц. р. в пенсію. З цієї нагоди уряджує професорський збір державної реальної гімназії в Ужгороді прощальну академію дня 24. червня у великій салі кіна „Радіо". „Родительський Союз" при державній реальній гімназії рішив для вшанування заслуг директора А. Алиськевича оснувати фундацію його імени для бідних учнів. На ту ціль зібрано в короткому часі понад 2.000 чк. Дальші жертви на ту ціль приймає О. Зелик, проф. гімн. в Ужгороді.

ЩО ЦЕ РУССКАЯ КУЛЬТУРА?

Д-р Андрій Гагатко, адвокат в Ужгороді вніс до суду в Хусті іменем д-ра Фенцика за „Карпаторусскій Голос" позов. Тому, що тут зійшлися аж три щирі русскі фірми, „Карпаторусскій Голос", д-р Гагатко і д-р Фенцик — хтось міг би собі подумати, що позов був внесений по „русски". Але так не сталося. Повновласть д-ра Гагатка словацько-мадярська, підпис д-ра Гагатка — латинкою, підпис д-ра Фенцика на повновласти латинкою, позов латинкою, печатка русская, але контрсигнування повновласти, підпис д-ра Гагатка, знов латинкою. — Не уже-лі ето фсьо русская культура? — питають нас з Хусту.

КАЦАПСЬКА НАПАСТЬ.

Запросили поважні особи епископа А. Стойку відслужити Службу Божу на „день русской культуры". Голі було відмовити, епископ відслужив, але участи ані у святі, ані в поході не взяв. Цілком як приватна особа приглядався походові з магістратського балькону в Мукачеві. Одна часть учасників загойкала „да живет епископ", але другі кричали „долой з ним!" Яке становище займе епископ після цього, ще не відомо.

(„Українське Слово".)

—o—

КОНФІСКАТА „ДІЛА".

Вчорашнє (166) число „Діла" підпало конфіскаті за новинку-допис з Кремянеччини. Це вже 28-а з черги конфіската нашого органу в цьому році.

Польські анархісти.

З Варшави повідомляють, що покінчилося слідство в справі викритої організації анархістів „Польська Федерація Анархістів". Слідство виявило, що анархісти приготовлялися до актів терору та саботажів. Спершу анархісти виступали проти комуністів, потім із ними збратались. До організації анархістів належали 17—30-літні люди. Є докази, що арештовані вдержували звязки з анарх. централею в Базелі.

—o—

Відгомін промови мін. Барту.

ПРЕТЕНСІЇ МАДЯРЩИНИ.

З Будапешту повідомляють, що у вівторок 26. червня ц. р. зійдеться парламент на останню сесію перед вакаціями, щоби різко запротестувати проти промови мін. Барту. Провідники всіх мадярських політичних партій промовлятимуть за ревізією мирових договорів. Всі посли маніфестуватимуть за зміною кордонів Мадярщини.

ФРАНЦУСЬКА ПРЕСА КРИТИКУЄ ПРОМОВУ МІН. БАРТУ.

Журналіст Бросолет виступив з критичними завваги на сторінках „Нотр Тан" проти мін. Барту, між іншим за заяву в його промові у Букарешті. Французький міністер заявив, що коли би хтонебудь намагався захопити бодай одну пядь румунської землі, Франція виступить активно. Журналіст Броселет пише, що ця заява дуже небезпечна для Франції і Румунії. Румунія, вколисана такими заявами, не буде шукати правних гарантій миру. До того така заява не дуже приємна для Франції. Дотепер ніодин відповідальний представник французького уряду від 15 років не давав ніякій державі такого необдуманого пригречення. Ніодин міністер закордонних справ не дав такого зобовязання, яке завдалегідь пересуджувало би рішення парляменту і легковажило би прерогативи президента держави. Чи уряд дозволив міністрові Барту так далеко загнатися за голосом свого серця? А якщо дозволив, то на якій основі?

Журналіст домагається, щоби парламент якнайскорше позглянув цю заяву мін. Барту.

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
2/78 113—180 Телефон 25-55.

Промова голови Союзу Українок пос. Мілени Рудницької

при відкритті Українського Жіночого Конґресу в Станиславові дня 23. червня 1934 року.

(Перша частина промови.)

Великий, святочний день!

Велика, святочна хвилина!

Виїмковий це день пятьдесятиліття рокови, які сьогодні святкуємо. Він небуденний і світлий також тому, що ось сьогодні відбувається перший загальний *семиукраїнський* Жіночий Конґрес. І скажім собі щиро: те, що нам вдалося здійснити сьогоднішній Конґрес, те, що ми зуміли збір ним зусиллям зреалізувати задумане діло, — то що ми найшлися тут разом, — не вважаючи на всі труднощі зовнішнього і внутрішнього характеру, всупереч усім перешкодам, всім малодухам і людям злої волі наперекір, — це наповнює нас не тільки радістю, але й гордістю. Чи не перший це раз в українській історії відбувається зїзд з такою широкою територіяльною базою? Чи не перший це раз після катастрофи у визвольній боротьбі зібралися українці ріжних земель, ріжних світоглядів, віровань, переконань і партій, залишені одною спільною національною ідеєю, надихані бажанням, щоби її в собі скріпити, в інших розпалити, щоби її якнайкраще у дійсність перевести.

Зібралися українські жінки у свідомій співвідповідальности за українську дійсність, як свідомі співтворці української майбутности.

Означе на нашу радість паде велика, чорна тінь. У незвичайно відповідальних часах і у виїмково важкому, просто трагічному положенні доводиться вам відбувати цей конґрес. І тому простіть, Дорогі Сестри, що ці слова привіту не можуть бути такі беззастережно радісні, такі безжурно погідні, як може повинні би бути.

Святкуємо цей 50-літній ювилей українського жіночого руху в незвичайно важких часах. Мабуть не переживав ще український нарід у своїй історії такого лихоліття, не переходив ніколи досі такого пекла фізичних і моральних страждань. Внаслідок невдачі визвольної боротьби українські землі розшматовані між чотири держави. І чим далі від нашої останньої визвольно-державної спроби, тим ясніше усвідомлюємо і тим дошкульніше відчуваємо трагедію нашої бездержавности. Тим краще здаємо собі справу, що значить недостача політичної незалежности. Це не тільки економічний визиск, але й нужда, не тільки чужа школа, але й марнування величезних засобів потенціяльної духової енергії, які дрімають у нашій дітворі, не тільки культурна відсталість, але й духове калїцтво. Бездержавність — це підсвідоме почуття меншевартности в одних і почуття нестерпного приниження і сорому в інших. Це ті безмежні моральні шкоди, які відбиваються на психіці довгих поколінь. Це чужі агентури, це ломання душ і спідлювання характерів, це наша кволість і нікчемність аж до найстрашніших форм рабства і найглибшого морального упадку, аж до національного відступства і зради.

Тоді, як інші маленькі народи, без великого минулого і без великих матеріяльних і моральних засобів, силою політичної кон'юнктури стали самостійними державними організмами, наш нарід не вмів здійснити найвищої форми свого самоозначення, не вмів оформити себе в державу, як еманацію всіх своїх політичних, господарських і культурних сил.

Означе це не вичерпує ще трагізму положення Українського Народу. Наш материк, найбільша, головна частина нашого народу — не могла прислати на це свято своїх представниць.

Те, що діється нині на Радянській Україні, переходить межі найбільш хворобливої уяви. На окреслення цього є тільки одно слово: жах. Там іде боротьба не за владу, не за громадські права, не за особисті вольности, а за найбільше елементарні засоби людського животіння. Ось ми є свідками, як наш віковий ворог — Москва — почав із нами боротьбу за само наше біольоґічне істнування. Він відбирає нам навіть ті джерела прожитку, якими користуються півдикі мешканці найстрашніше експльоатованих кольоній. Ось ми є свідками винищування нашого народу голодом, витвореним свідомо й організовано, як методою, що має на ціли приборкати, здушити всі протирадянські настрої, всі самостійницькі течії і національно-державницькі змагання народу. А побіч винищування України голодом — ми були і є від ряду літ свідками, як большевики нищать усі питомі прикмети нашого народу, всі його моральні, культурні і господарські цінности, як вони намагаються викорінити зерна української психіки, релігію і віровання, історичну традицію і народній побут. І згадаєте силою чужі українській природі форми господарського і духового життя.

Скільки наших земляків згинуло на Придніпрянській Україні і на Кубані голодовою смертю? 2, 5 чи 10 мільонів? Стільки, скільки живе нас, українців за захід від Збруча, чи трохи більше чи менше?? Ніхто цього не знає. Уявіть собі, Сестри, уявіть собі на хвилину цілу Галичину і Волинь, Буковину і Підкарпаття — одним великим цвинтарищем без одної живої істоти. Уявіть собі, що вимерло тут ціле населення. Передумайте бодай на один момент цю думку до кінця. Подумайте, що на Україні вимирала поголовно — мов скошена трава — майбутність Нації, українська дітвора. Вимерли старці, знеможені хоробами і недостатками. Падали, як підрізані дуби — чоловіки в цвіті віку. Тільки жінок вимерло найменше. Вони — матері — мають найбільшу вітальну силу. Їм небагато треба для прожитку. Вони в часі голодової пошести на Вел. Україні мали той самий сумний привілей, який мають жінки в часі війни: дивитися безрадно і безпомічно, як гинуть їх найближчі. І освідоміть собі ще на хвилину всі наслідки голоду: хороби, пошести, ціле біольоґічне ослаблення Нації, — подумайте, як будуть виглядати ці, ще ненароджені діти, діти батьків, які недоїдають цілими роками. Уявіть собі моральне здичіння людини, перед якою стоїть тільки одна проблема: вижитися, вижити, перетрівати голод. Подумайте — наша Батьківщина, цей край казкових природних багатств, молоком і медом текуча країна — перемінилася в пустелю. Велика Україна — найголовніше джерело національної культури і державницької ідеї, земля, що видала Шевченка і Лесю Українку, Хмельницького і Мазепу з перемінилася в край, де люди втратили почуття гуманности, де одиноку формою протесту навіть для комуніста є тільки самогубство.

І не на волі бою впали ці мільони, не гинули вони як герої, як лицарі, не за ідеали принесли в жертву своє життя. По гостинцях, під плотом, опухлі з голоду — конали.

І не кажім — Сестри, — що цьому винні вони — пороги — москалі — большевики. Ні — це наша вина, наша власна вина, що ми залишилися паралітиком на розторіжжі історії. Наша вина, що не вміли взяти своєї долі у власні руки. А передовсім вина нас — верхівки, інтеліґенції, провідників, що не вміли примусити народ до жертв тоді, коли кувалася доля Української Держави.

Ось ці думки затроюють нам душу аж до дна, мов кровавий докір совісти згавнюють сон з очей і соромом палять обличчя.

У таких умовинах відбуваємо наш конґрес.

Але цьому не кінець. Коли хочете мати повну картину нашого трагічного положення, долайте до факту бездержавности та фізичного винищування народу за Збручем — ще й наш внутрішній хаос і розбиття. Хто зможе колинебудь обчислити суму розтраченої національної енергії, яка йде в нас на взаїмне поборювання? Нема хіба другого громадянства на земній кулі, яке марнувало би такі величезні засилля зовсім непродуктивно на внутрішні межиусобиці, як ми, — хоча одночасно ми хіба є останні, які на таке марнотратство сил можемо собі дозволити.

І не тільки у тому річ, що ми збилися з одного шляху і шукаємо його на осліп по доріжках і манівцях, які часто біжать у протилежних собі напрямках. А річ у тому, що розпорошення національних сил не йде по лінії здорових суспільних течій та не має за основу істотних світоглядових ріжниць громадянства. Воно зводиться переважно до явищ анархії, гурткових котерій і вузьких групових або й особистих амбіцій і інтересів. Внутрішнє безладдя допровадило до партійно політичної боротьби, а в останніх часах також ще й до боротьби релігійної.

Коли поглядаємо довкола себе — бачимо сотні непорозумінь, сварок, конфліктів — як у справах дрібних, так і в найважливіших питаннях нашого національного життя. Жахом наповнює нас факт що навіть до найважливіших питань національного життя поодинокі групи підходять під кутом власного престіжу й інтересу. Коли приглядаємося методам політичної боротьби, стверджуємо повне заломання моралі у внутрішніх громадських відносинах. Примілася в нас думка, що принципи приличної громадської моралі цілковито ріжняться від приватної особистої моралі. Найбільше нечесні вчинки, яких ніколи не пробачила би чесна одиниця в приватнім житті, стали допускані, добули собі право горожанства в житті громадськім. А в слід за тим іде безупинне зловіння одних до других, бажання перехитрити політичного противника, нетерпимість і злоба, брак взаїмного зрозуміння і вирозуміння. Каїнова ненависть синів одної матері, ненависть, яка обезсилює, паралїжує їхні сили, не дозволяє звернути їх назовні.

Такі невідрадні відносини панують серед громадянства всіх західних Українських Земель та на політичній і заморській еміґрації.

Одначе змальована нами картина української дійсности не була би вірна, коли би ми бачили в ній тільки темні краски і тїни, а не бачили світла і барв.

До тих відрадних явищ в нашому житті за останні роки належить передовсім майже повна ліквідація радянофільства, яке довгий час мов ґанґрена розкладало організм західно-українського громадянства. Події, які зайшли на Радянській Україні в останньому році, безоглядне нищення червоним царатом усіх проявів українства, а передовсім голод — відкрили очі навіть найбільш незрячим і найвірним, а рівночасно підірвали ґрунт большевицьким агентурам.

Друге незвичайно позитивне явище серед темряви нашого життя — це факт, що шкали територіяльно партикулярні розбіжности і конфлікти між наддністрянською і наддніпрянською вітками українського народу. Вирівнялося і затерлося глибоке провалля, яке викопали були між Галичиною і Великою Україною події і промахи 1919. і 1920. року. Загоїлися рани, пішли в забуття взаїмні кривди, жалі і претенсії, а до голосу прийшло те, що найсильніше, це, що зве зує: звязок крови, свідомість спільноти, почуття нерозривности в добрій і злій долі.

Не від речі буде пригадати, що в часах страшної ворожнечі між двома вітками народу українське зорганізоване жіноцтво перше дало почин до моральної демобілізації розсвареного громадянства. В поодиноких европейських осередках нашої політичної еміґрації, наприклад у Відні в 1920. і 1921. році, отже в часах найбільше драматичного загострення відносин між розвоюваними частинами Нації — українські жіночі товариства були *одиноким* тереном, де сходилися і спільно зі собою працювали уроженці Галичини і Великої України галичанки і наддніпрянки. Український Жіночий Зїзд, який відбувся у грудні 1921 р. у Львові, *перший* кинув гасло замирення розвоюваних частин народу та національної єдности і консолїдації і це гасло українське зорганізоване жіноцтво послідовно переводило в життя на протязі *минулих 13 літ*. Не від речі також буде пригадати, що в часах, коли дурійка радянофільства охопила галицьке громадянство, українське жіноцтво, зорганізоване в Союзі Українок, *перше* цій отруті рішучо протиставилося, проголосило бойкот радянофільської преси і тих діячів, які одною ногою стояли в національному, а другою в большевицькому світі.

Обі відрадні явища, про які тут була згадка, а саме те, що відпали між нами партикулярні ріжниці та що на Західних Українських Землях зліквідовано радянофільство — вони мають одно спільне джерело: цим джерелом є величезне поглиблення національної свідомости на всіх українських землях. І це є найбільше позитивний, найбільше радісний факт нашого „сьогодня", факт, який дозволяє нам з вірою в майбутність перетрівати теперішнє лихоліття, та на якому ми будуємо всі сподівання на краще „завтра".

Коли порівняти сучасний стан українства зі станом зперед десяти чи двацяти літ, мусимо стверднти одно: *Ми йдемо вперед, ми ростемо в силу*. Це така наглядна, така безсумнівна правда, що навіть не треба її доказувати. Нормальна українська національна ідея йде вперед побідним походом на всіх українських землях. Вона відроджується після тисячолітнього сну на наших найдальших окраїнах, на Підкарпатті. Вона ломить усі неборимі здавалось би перешкоди, які поставили перед нею большевики. Вона діє стихійними силами в мільонових масах України, яка знищена та руйнована, слізми і кров'ю наповнена, гоїть свої глибокі рани, регенерує свої сили та перероджується психічно серед мільонових жертв. Вона — національна ідея — доказує чудес — тут на Галицькій Україні, де народ в органічній, конструктивній праці творить

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.**
65/53 129—180

від основ власні життєві форми, та у важкій боротьбі за кожну п'ядь землі, за кожний хатній поріг, за кожну читальню і кооперативу — гартує свої сили.

Зросла національна свідомість найширших шарів громадянства на всіх українських просторах, національна свідомість не тільки в значінні почуття своєї національної відрубности, але також у значінні свідомого змагання до здійснення нац. ідеалу. Зросла активність українських мас, які виявляють повну гідну завзятість в обороні національних інтересів та величезну готовість до жертв. Одним словом: Процес національно-політичної кристалізації, процес переміни народу на націю — поступає безупинно вперед. А в цій переміні потенціяльної енергії народу на розгонову, українська жінка грає не меншу ролю, ніж чоловік.

Але заки освідомимо собі, де наше, українського жіноцтва, місце серед громадянства та яка наша роля на тлі змагань націй, погляньмо ще на положення українського народу з перспективи всесвітніх відносин і міжнародньої політики.

Схарактеризувати в кількох реченнях те, що діється у світі та як воно відбивається на нас — річ не легка. Находимося у кліщах якогось великого історичного процесу, в якому всі дотеперішні догми і вартости переходять переоцінку. Ми попали у вир хаосу, в якому серед болів і корчів родяться нові форми життя, нова людина. Криза політична й устроєва, соціяльна і господарська, культурна і духова охопила цілий світ і не відомо, що з неї вирине. Криза це чи загибіль культури, сумерк чи тільки потрясення одної епохи в історії людства?

Ніхто цього не знає і не це має для нас головне значіння. А те для нас найважніше, щоби в тих процесах, які йдуть у світі і в які ми — по волі чи неволі — втягнені, не бути обектом, а *субектом* історії. Річ у тому, щоби не стояти тільки на периферії подій, а бути їх співтворцями, бути жовнірами, які борються за краще завтра та будують власними зусиллями, невдачами і побідами, свою майбутність.

Яким шляхом піде розвиток подій у міжнародній політиці — ніхто цього передбачити не може. І тільки одно певне можна сказати про світову політичну ситуацію: що нема в ній нічого певного. Бачимо щораз виразніше напруженість, плинкість відносин. Міняються майже з місяця на місяць. Протягом 24 годин творяться нові орієнтації і нові політичні констеляції. І тяжко навіть вгадати, котрі з тих змін мають структуральний, а котрі тільки кон'юнктуральний характер.

Одначе не у змінчивих констеляціях річ не у тимчасовому, більше чи менше для нас корисному укладі міжнародніх сил лежить суть питання. Для оцінки міжнароднього положення української справи найбільше значіння має тенденція розвитку цих сил. Чи це тенденція йде по лінії наших інтересів, чи в протилежному напрямі?

Можна би перечислити довгу низку фактів на те, що гороскопи для української справи на міжнародній арені не є відрадні. Велика динаміка наших обох головних сусідів, петрифікація тих державних організмів, у яких найшлися західні українські землі, опір чинників, зацікавлених в удержанні теперішньої мапи Европи, яка зробила нас причіпкою до чотирьох держав — те все безумовно факти для нас некорисні і грізні.

Але побіч них можна навести інші, які з непохитною певністю вказують за те, що час працює для нас, а не проти нас. Всі познаки промовляють за тим, що йде до великої збройної розправи у світі. Вказує на те не тільки нервова атмосфера в Европі, яскравим виразом якої є перегони у зброєннях, але й щораз гірші лиховісні заграви на Далекому Сході. На порядок денний світової політики входить проблема Східної Европи, а у зв'язку зі сподіваним розбиттям російської імперії щораз актуальнішою у світі стає наша справа. З року на рік зростає поінформованість і зацікавлення світа українською проблемою. Ніколи не писали у світовій пресі стільки про українські справи, що протягом одного останнього року. І хоча кожний підходить до українського питання зі становища власного інтересу, хоча для урядів держав і т. зв. міродайних кол ми є ще тільки цінним предметом, то все таки щораз частіше лунають у світі голоси про необхідність створення української держави, як чинника світової рівноваги.

Щоби ця концепція державної незалежности України могла викристалізуватися у світовій опінії, щоби вона могла у свідомости державних мужів і широких кол европейського громадянства увязатися в логічну цілість з політичними і господарськими потребами Европи, на те треба з нашого боку ще багато енергійної пропагандивної праці, а передовсім треба давати світові якнайбільше доказів нашої волі та зрілости до самостійного життя.

Не переціняємо значіння міжнар. пропаганди, не маніямо себе, щоби хтонебудь з приязни, з симпатії, чи з якогось почуття справедливости поміг нам.

Знаємо, що реалізація Нац. Ідеалу залежить в останній мірі тільки від нас самих. Але з другого боку розуміємо значіння добрих увязків зі світом, побудованих на спільноті інтересів.

Купелеві плащі 8·50 Матеріял на купелеві плащі 140 шир. зол. 4·50 та купел. ручники у великім виборі „БАВАТНИЙ БАЗАР“, А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів ч. 12. 17.73

Інкасові припорученння збільшать Ваші зиски!

Інкасові припорученння це найскорший і найпевніший спосіб стягання належитостей від довжників.

Інформації у всіх почтових урядах. 30/12

—o—

Міжнародні хліборобські дні в Будапешті.

(Власна кореспонденція)

Будапешт, 19. червня 1934.

VIII.

Дня 18. червня ц. р. в год. 16-ій відбулося святочне закриття XVI-го Міжнароднього Хліборобського Конгресу, яким закінчено теж і наради всіх інших міжнародніх хліборобських організацій, що радили в цьомуж часі в Будапешті. Це засідання було рівночасно другим пленарним засіданням конгресу і воно прийняло відповідні рішення, підготовлені секціями. Це засідання відбулося не без сенсацій. Коли президія заняла свої місця — вийшов на салю нежданно знову австрійський канцлер Дольфус — під невмовкаючі оплески й овації салі. Сьогодні відбував він важні наради з премієром Гембешом у звязку (як кажуть) зі стрічею Гітлера і Мусолінія. Він, як звичайно, веселий і усміхнений, а деякі делегати аж навшпиньки стають, щоби побачити найбільше маркантну постать середньої Европи. Поява Дольфуса також і на закритті конгресу мала засвідчити, яку велику увагу прикладає австрійський уряд до всіх аграрних справ, чи вони краєвого, чи навіть міжнароднього значіння.

Це засідання конгресу почалося врученням нагород пятьом найкращим господиням ріжних країн та визначенням найкращої господині світу. Найкращою господиною світу обрано мадярку, якій від дружини регента Горті вручено прекрасну чашу-дарунок. Нагороджена виголосила промову, в якій підкреслила вагу жінки-господині для піднесення культурного й економічного рівня села та зазначила, що вона зужиє всі свої сили для того, щоби служити у своєму крузі праці — своїй батьківщині. Цю останню заяву приймає сала оплесками, даючи цим знову вислів подиву для цього мадярського патріотизму, якого зразком є теж навіть оця молода мадярська дівчина. По цім вручують відзначення іншим нагородженим чужинкам, а від міністра хліборобства дістають усі окремі грамоти.

По цій частині засідання, що було надихане більше сердечністю, ніж роздумуванням над екоономічними проблемами світу, приступлено до обговорення і вирішення постанов поодиноких секцій. Ширшу дискусію викликали тільки резолюції секції хліборобського промислу й секції продукції вина, які безпосередньо зі собою звязані спільними справами і в деяких точках були ріжні. По узгідненні цих справ прийнято інші пропозиції без змін, а за хвилину мали вже усі члени конгресу ці резолюції готові в окремій брошурі.

З черги почалася найменше цікава частина засідання: промови офіційних делегатів, які підкреслювали досягнення конгресу, їх вагу та те, з якою уважливістю саме їх уряди за працями конгресу слідкували. Потім дякували президії конгресу за провід конгресу, а президія мадярському урядові за гостинність, представник мадярського уряду знова членам конгресу Богу за прибуття і за кількадневу працю. Під оплява салі дякувала президент конгресу пані Каллй, дружині міністра хліборобства за те, що вона занялася товариською стороною конгресу та дала членам конгресу можливість милого переведення часу поза нарадами.

Але вкінці і ці промови закінчилися — і офіційна частина цього конгресу була закінчена. Офіційна — бо на закінчення запросив міністр хліборобства усіх членів конгресу на нічну прогульку пароходами по Дунаю, на якій могли знайомі перекинутися ще думками, а поза тим — сердечно розпращатися. На другий день поділилися усі на три товариства, які виїхали на окремі прогульки оглядати Мадярщину і її хліборобство. За кілька днів всеж таки люди з ріжних кінців світу пізналися, може і зжилися та поїдуть до своїх країв з новими звязками, думками і планами.

Та мало того. Бо представники поодиноких країв, а передовсім господарі подбали за те, щоби відомости про їх краї задержали члени конгресу якнайдовше. Тому на конгресі роздано його учасникам чимало пропагандивної та інформаційної літератури у ріжних мовах. А найбільше про потреби і змагання сільського господарства ріжних країн. Цим разом, хоч у невеличкому розмірі, змогли бути вичерпніші члени конгресу теж поінформовані про справи українського сільського господарства: їм вручено другу книжку „Українського Агрономічного Вістника“, приготовану саме так, щоби чужинець міг мати погляд про те, що ми робимо і як ми стоїмо в поодиноких ділянках сільського господарства; чужомовні змісти статтей облекшили чужинцям інформування про справи, які для них цікаві. Але цих інформацій мало, замало. А власне про господарське наше життя ми чужинців досі майже не інформували, не маємо майже відповідних чужомовних публікацій, хоч вони скоро дають добрі наслідки, як про це переконались ми по деяких наших невеликих спробах (альбом „Маслосоюзу“).

Ще одно. Участь в таких конгресах у нас потрібна і конечна. На них і з них можна чимало вчитись, тому теж навіть держави висилають великі делегації, щоби привозили до краю те, що **нове** у міжнароднього господарського світі. На цих конгресах завязуються звязки з тими, що сьогодні мають вплив у господарському світі, пізнається людей, що кермують господарською наукою, вглядається у мапину міжнародніх господарських потягнень. З цього не мусить бути користь сьогодні, але не знати, чи не буде користь завтра. Ми, що у нас все господарське життя і господарська наука в початках, мусимо тимбільше приглядатися до тих справ, бо вони для нас нетільки цікаві, але й важні. За ними мусимо стежити, їх мусимо використовувати, їх мусимо **знати.**

На цьому, Шановна Редакціє, кінчу мою репортерську службу і йду на залізницю, щоби поїхати в край, якого столиця нас так сердечно приймала. Бо про нічну прогульку по Дунаю волію не писати. Там було дуже гарно — але Ви цікавитеся тільки господарськими справами. А вони зійшли там зовсім на задній плян. Решту — то вже розкажу, як поверну.

Інж. д-р Евген Храпливий.

Історія льосу ч. 137.215.

Цей льос придбала Дирекція Державної Льотерії одній з великих колектур у Львові і тут почалась його історія.

Дві четвертини закупили давні грачі: старший сержант П. В. з К. О. П. на Поліссю і священик Б. К. з Кекпина у Великопольщі Оба грали на це число від довшого часу і не шукали можливости виграші у комбінації цифр, але вірили що одинокий вихід виграти на льотерії не посідати льос, а який не байдуже.

Іншого погляду був Е. С. службовик Громадського Уряду в одній місцевости Костопольського повіту. Вичислив собі, що ч. 137.071 має величезні шанси і допоминався на цім у колектурі. На жаль колектура цей льос уже продала, тому з прикрістю мусіла запропонувати йому інше число з тої самої серії, а саме 137.215. Пан Е. С. по надумі цей льос прийняв і не покаялося зробив добре.

Власничка четвертої четвертини п. С. Г. з Гдині рівнож не вірила в щастя льосу ч. 137.215. В її снах чи мріях пересідувало її ч. 137.111, яке, коли рішилася замовити, було вже продане. Остаточно не без вагання прийняла запропоновану четвертинку льосу 137.215.

Настав день 22. червня — останній день тягнення I-ої класи 30-ої льотерії. По звичайній маніпуляції, провірки печатки, отворено льотерійні кола і дрібні ручення сиріток витягнули малий білий квиток. — Член Радової Комісії розвинув його і відчитав: число 137.215. На відповідніх рожевім звитку була виписана сума 100 зол., після цього перша найнижча виграна останнього дня тягнення, а після цього 100.000 зол.

Забреніли телефонічні дзвінки і в кілька хвилин на чотири сторони краю: на Поліссе, на Волинь, до Великопольщі і над сірі хвилі Балтику — помандрувала радісна вістка — Ви стали багаті.

Загальні Збори „Центросоюзу".

Продовження дискусії. — Резолюції. — Ухвалення абсолюторії. — Доповняючі вибори членів ради. — Закінчення.

(Докінчення.)

В дальшому продовженні дискусії на Загальних зборах „Центросоюзу", що відбулися 23. червня ц. р. в салі „Української Бесіди" у Львові, забирали ще слово: **дир. Бакалець** (Підгайці), **дир. Токарський** (Ковель), **інж. Семянчук** (Станиславів), **дир. Рубчак** (Калуш), **інж. Олексюк** (Збараж) та інші. По дискусії Збори постановили 1) про внутрішню торговельну і кредитову політику „Центросоюзу"; 2) про кредитову політику супроти Окружних Союзів Кооператив. Повний текст цих резолюцій буде поданий в українській кооперативній пресі.

На внесок Контрольного Комітету приділено цілу білянсову надвижку зол. 6.592 до запасного фонду, затверджено рахункове замкнення та білянс, ухвалено Надз. Раді та Дирекції абсолюторію за 1933 рік та через аклямацію висказано цим кермуючим органам „Центросоюзу" признання за те, що серед такого важкого господарського положення ведуть цю установу з повним успіхом і її чимраз дальше розбудовують.

З черги комісія-матка у складі: **дир. Бакалець** (Підгайці), **дир. Негович** (Стрий) і **дир Рубчак** (Калуш) запропонувала вибрати наново уступаючих (згідно зі статутом) членів Ради **посла О. Луцького і дир. Д. Коренця,** а на заступників членів Ради: **інж. Тертеку** (Скалат), **інж. Гринева** (Станиславів), кооп. **Фікташа** (Гряда к. Львова) та **інж. Олексюка** (Збараж), що Збори приняли у виборах картками. До Контрольного Комітету вибрані: **д-р Світель** (Перемишляни), **інж. Семянчук** (Станиславів) і **д-р Чумак** (Тернопіль) та заступники: **д-р М. Холевчук** (Львів) і **дир. Новосельський** (Дрогобич).

При кінці ухвалено найвищу допустиму суму зобовязань „Центросоюзу" в цьому році та найвищу суму кредиту для одного члена, себто для Окр. Союзів, а також прелімінар буджету „Центросоюзу" на черговий рік.

На цьому закінчено ці ділові Збори, які завершили перше десятиліття праці цієї нашої кооперативної централі.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині **„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.** 90/55

Інтервенція у Куратора Л. Ш. О. в справі діточих садків.

Представник Головної Управи „Рідної Школи" інтервеніював у справі діточих садків у куратора ЛШО п. І. Галомського. Становище Куратора таке: Сезонові діточі садки, чинні під час ферій, оскільки мають лише дітвору в дошкільному віці, не підпадають під вагляд шкільної влади, лише під компетенцію суспільної опіки, отже адміністраційної влади. Лише над садками, захоронками й іншими діточими заведеннями, які приймативуть теж і шкільну молодь, опікується Кураторія, зат. шкільні інспекторати. Тому треба, щоби всі Кружки „Рідної Школи" вияснили те становище Кураторії ЛШО інспекторатам і староствам. На випадок, колиб шкільна чи адміністраційна повітова влада ставила далі до садків вимоги як до шкільних заведень, слід відвестися негайно до Головної Управи. Згаданий представник Головної Управи інтервеніював також у начальника суспільної опіки при львівському воєвідстві.

Французька військова місія в Італії.

ВЕРОНА. ПАТ. Французька військова місія з ген. Жан Пер брала участь у торжественнім обході річниці битви під Сольферіно і Сан Мартіно. У поході йшли відділи італійського та французького війська. Французький амбасадор у Римі де Шамбрен пригадав участь французьких воїнів у боротьбі за незалежність Італії та в боротьбі над Марною і Пявою.

Бліхера забирають з Далекого Сходу.

З Москви повідомляють, що головнокомандуючий червоною армією на Далекому Сході Бліхер викликаний до Москви і на Далекий Схід більше не повернеться. Його місце займе Тухачевський. Кореспондент „Берлівер Таґеблятт" запевнює, що на відкликання Бліхера настоює Японія, бо він є рішучим ворогом Японії. Цим жестом большевики ніби то хотять підкреслити свою миролюбивість. Тимчасом лихорадкова підготовка до збройного конфлікту на Далекому Сході рішуче заперечує цим поясненням заміни Бліхера Тухачевським. Правдиві причини полягають в алярмуючих повідомленнях Бліхера про протирадянські настрої в частинах червоної армії. Це в Москві викликало обурення. Повезінку Бліхера в Москві вважають панікерством.

(УКРАІНТАГ.)

—o—

Події у православному соборі в Рівному.

ЛУЦЬК, 25. 6. ПАТ. Російська і частина польської преси подали тенденційні вістки про події у православному соборі в Рівному в дні 19. червня ц. р. В дійсности інцидент виглядав так: Дня 19. червня ц. р. вечором після церковної відправи парох православного собору о. Сайкович, користаючи з більшої кількости вірних, здебільша росіян, перевів загальне голосування за богослужебною мовою в церкві.

Вірні підписанням заздалегідь згаджених лист мали вирішити, яка мова має бути богослужебною. Більшість вірних вимагає, щоби богослужебна мова мала українську вимову, а меншість росіян обстоюють за старо-церковною мовою з російською вимовою. Підчас голосування прийшов до собору посол Степан Скрипник з ББ. і просив показати йому текст підписуваних лист. Одначе о. Сайкович тексту не показав, а юрба жінок почала вигукувати образливі окліки під адресою посла.

Напруження ще більше зросло, коли о. Сайкович покинув церкву і юрба викинула Скрипника з церкви. Одночасно того самого дня помер о. Чайковський. Росіяни почали поширювати поголоски, що події в соборі спричинили смерть Чайковського.

Влада веде слідство, хто спричинив згіршуючі події в соборі.

—o—

Поворот марш. Пілсудського до Варшави.

ВАРШАВА, 25. 6. ПАТ. Нині рано повернув з Пікіліток до Варшави марш. Пілсудський.

—o—

Побут ген. Дебені у Варшаві.

ВАРШАВА, 25. 6. ПАТ. Ґен. Дебені склав на могилі невідомого воїна вінець з шефом генерального штабу ген. Ґонсьоровським, ґен. Кордіян-Заморським, Ярнушкевичем, вищими старшинами та військовим аташе Франції ген. Арбоно. Шеф штабу ген. Ґонсьоровський відзначив ген. Дебені золотим хрестом заслуги. Пополудні ген. Ґонсьоровський гостив французького гостя снідавком.

Мін. Барту у Білгороді.

БІЛГОРОД. 25. 6. ПАТ. Мін. Барту склав візиту премієрові, міністрам маринарки і війни та відбув нараду з міністром закордонних справ Єфтичем.

Велика повінь в Індіях.

З Калькути повідомляють, що провінція Ассам під водою. Велика повінь знищила 40 сіл та потягнула 250 жертв. Повінь заливає нові простори. Влада вислала військо з допомогою населенню. Провінція Бурма теж під водою. Сотні людей втопилося.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 27. ЧЕРВНЯ 1934.

ЕМІЛЬ ЛЮДВІҐ. 2)

Чи є нині великі жінки?

Тоді, як Павлова не має точного року уродин, як кожна танцівниця, завсіди мала 20 літ і в 24-ім році була вже світовою славою, шведку Сельму Лягерлеф у 34-ім році життя не знав інше ніхто. Щойно в тому часі ця найбільша сучасна письменниця рішилася списати казку свого дитячого віку і свого народу, довго вагалась, яку форму вибрати, аж рукою справжнього мистця зуміла відтворити людей своєї рідної землі. Все що вона написала має своє походження в рідному побуті, який вона пережила і таким чином вона посвоячена з великим норвежцем Кнутом Гамсуном, бо і так в її творах рідко коли можна запримітити, що вони вийшли спід жіночої руки.

Зовсім протилежна до неї — німка Ріхарда Гух; майже все те, чим визначується Лягерлеф, їй бракує, а все те, що надає величину творам Гух, далеке від Лягерлеф. У цієї шведки — все стає рисунком, у цієї німки все музикою; там земля, своєрідні риси, глибина, тут — краса, далечінь, дух. У Гух напричуд звязана чоловіча логічність із жіночим відданням. Лірична поетка, якої любовні вірші можна рівняти із найкращими, заливувала всіх наразі широкими історичними портретами, де підхід, зміст, моделювання і перспектива йдуть навипередки.

З малярок німка теж, здається, займає перше місце. Кете Кольвіц теж 60-літня*) походить з іншого світа і до іншого прямує. Придбавши собі суспільне виховання, зблизилась із мистецтвом спершу через посередництво таких письменників як Золя і Толстой, тому і воліла рисунок та ґрафіку і виробила в собі гострий мужеський стиль. Цісарський режім відмовив їй золотої медалі і цісарева казала стягнути плякат, що зображав нужду робітниці. Але щойно підчас війни відчайшла вона свій високий стиль. Утративши свого сина на саммому початку війни, втратила вона у ньому тисячі синів власного народу та ворожих народів; у цілому ряді зворушливих картин зуміла вона відтворити символи горя і суму, звязко, в тоні мовчазного обвинувачення, як це не вдалось ніодному поетові навіть кількома творами.

У цій артистці виступає жіноча воля, щоб допомогати людям і поправити їх, при всьому її мистецтві так сильно, що її можна би навіть зарахувати до діячок, бо по суті форма праці жінки була завсіди більш органічна, ніж льогічна, більш інтуіційна, ніж розумова.

Перехід від думання до діяльности позначується в ірландці Анні Безант. Ця 80-літня дівчина має без сумніву більше мужеської волі і в перших її спонуках не тільки сумніви, але й собелюдство відіграли свою ролю. Вона мала 20-кілька літ і була жінкою суворого духовника, матірю двох дітей, коли вона одного дня в порожній церкві, де вправляла на органах, відчувала непереможну потребу вийти на проповідницю. Вона відчула в собі великий красномовний нахил і до цього бракувало їй тільки слухачів. Щойно в 40-ім році життя найшла вона шлях до релігійного життя. Олена Блаватська притягла її до [illegible] різкою між теософами, їздила вона довкола світа, заснувала товариства аж до Нової Зеляндії, вибрала осідок в Індії, звідки теософія взяла свій початок, заснувала 30 кілька літ тому перший гіндуський коледж і стала головою більш як 100 релігійних шкіл. Одночасно завдяки теософічним товариствам панує*) вона над більш як 200.000 людьми.

З першого погляду вона в Індії виконує більше працю організаторки, ніж політичної діячки. Її життєва мудрість проявилась у виборі, який вона зробила, коли шукала для своєї релігії пророка. Вона не пішла на спокусу і не перемішала своїх жіночих бажань зі святою місією; вона не вибрала якогось мужчину, а новонароджене дитя, щоб із нього могла сама виховати нового пророка.

Яким тихим світлом ясніє поруч цього бурхливого життя цієї дівчини, життя дослідниці! Про Марію Кюрі, француську польку, знає світ тільки одно слово, але це слово чарівне. Коли ця 60-літня жінка, що й після смерти свого друга-помічника у житті й праці, не покинула лабораторії, передумує своє життя, тоді той чудесний камінь, який вони спільно відкрили, освічує її життєвий шлях і кидає на неї своє цілюще проміння. Чи не зробила вона більше для слави своєї нації, як полководець, навіть коли вийшов переможцем! Вона лікує терпіння бідних, він убиває здорових. Вона дає тривалі злобутки, він тимчасові: він служить своїй батьківщині найвищий короткий час, вона служить людині!

(Докінчення буде).

—o—

*) Нарис цей — написаний уже кілька літ тому, ще за життя Павлової. Прим. ред.

*) Л. Безант померла минулого року. Прим. ред.

Вбили священика.

Велике обурення в Австрії.

ВІДЕНЬ, 25. 6. ПАТ. Динамітовий атентат у Капфенбергу, від якого згинув о. Ейбель, викликав у цілій Австрії велике обурення. Преса різко осудила цей атентат. Населення — пише преса — не буде далі терпіти атентатів на духовних. Тим атентатом націонал-соціялісти взяли на себе присуд.

—o—

По цілому світі.

— Японське міністерство закордонних справ заперечує начебто Японія підписала зі Злученими Державами умову про ненапад.

— Міністр Гебельс виголосив на конгресі націонал-соціялістичної партії в Ессен промову, в якій гостро виступив проти провідників німецьких консерватистів та проти Папена за їхню безпощадну критику політики націонал-соціялістичного уряду. Гебельс запевнює, що не попадає в розпуку з приводу доволі тяжкого внутрішнього положення.

— До Льондону вибуде спеціяльна німецька делегація на переговори з британським урядом про сплату довгів з позичок Дауса і Янга.

— До адміністраційної ради Міжнародньої Бюра Праці вибрано між іншим Польщу, за якою голосував теж представник Литви.

Полотна

на білля і постіль

ковдри, матераци, коци, дерки солідно й дешево

Гуртівня Текстильна

56/75 **ЛЬВІВ, РИНОК 30.** 8—8

НОВИНКИ

— **ЧЕРЕВИКИ** жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА" Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до свого." 68/53 38-?

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** Приймає футра до перехову на літо. 1287 42-?

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 3,** поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 1285 87-100

— **Курси косметичні,** затверджені владою під проводом лікаря-косметольога і інжинірахеміка — власна лябораторія Львів, Коперника ч. 42а/II., тел. 72-18. Практика у кабінеті „Distinction" під проводом Стефанії Гаврисевич. Дипльом дає право до самостійного ведення праці. Вписи приймають кожного дня. Виклади починаються 15. серпня. 1695 8-10

— **Пані! Ціле окруження зверне на вас увагу, коли навчитеся підносити ефект вашої краси.** Ні краса, ні молодість не є тревалі, коли їх лишите без опіки. Косметичні поради зміцнять вашу красу. **Всіх тайн косметики довідаєтесь з косметичного підручника пані Заклинської.** Дістати можна по зниженій ціні 4 зол. на Жіночому Конґресі, або у Матвійчука, Львів, Домініканська 4 III. 1729 2-2

— **Ямна коло Яремча.** Пансіон „Веселка" отворений від 1. травня. Кімнати гарні, соняшні, добре уладжені, з бальконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева, Ямна коло Яремча. 143721-?

— **Не пожалує ніхто,** хто виїде на літнище до Гребенова до пансіону Яблонських. Першорядне удержання. Кімнати гарно уряджені з постіллю. Служба рутинована. 1628

— **Засідання Історично - Фільософічної Секції НТШ** відбудеться **в суботу 30. червня в 7-ій год. вечором** зі звичайним порядком нарад. — **Президія Секції.**

— **Гімназії нового устрою.** Міністерство освіти виладнало нові програми для середніх шкіл у звязку з реформою устрою гімназій. В новім шкільнім році повстануть другі кляси гімназій нового типу, одночасно будуть скасовані четверті кляси дотеперішніх 8-клясових середніх шкіл. В клясах перших нових гімназій наука латини зачинається тільки в другому півроці. Кураторії уповажнені позволяти на відкриття рівнобіжних кляс при великому напливі нових учнів. У випадках, коли зайде потреба збільшити більше число відділів тої самої кляси, потрібне рішення міністерства освіти.

Великий Театр Тільки одинокий раз в тім сезоні
Н и н і і вівторок, Водевіль
год. 7·30 веч. **„Королева передмістя"**
60/53 В інсценізації Л. Шіллєра

Театр Ріжнородностей
Н и н і і вівторок.
год. 7·30 веч. **„Любок то я"**

— **Стихійні катастрофи у Сх. Галичині.** Над кількома повітами Сх. Галичини перейшла перед кількома днями велика громовиця в часі якої згинули чотири особи. В Кізлові пов. Камінка Стр. убив грім двох братів Тобішеваських на подвірі свого господарства. На дорозі до Гологір грім убив 60-літнього Мих. Стецишина і 30-літнього Івана Тубаса. В Шупарці пов. Борщів грім ударив у стайню гр. кат. пароха, наслідком чого стайня згоріла і згинув один кінь. Того самого дня град у громаді Шупарці наробив шкоди на 15.000 зол. В громадах Теофипілька, Викторів і Геленків бережанського повіту град знищив землеплоди на просторі 300 моргів. В Нагірянці, Підзамочку і Підлісі пов. Бучач буря наробила великої шкоди в пільних землеплодах і огородовині. — Над Перемищиною перетягала сильна буря з громами, що спричинила вісім пожеж. Найбільша була в Бабичах. В Ольшанах грім ударив у дерево, під яким схоронилися одна жінка і два хлопці. Один хлопець згинув, інших удалось відратувати.

— **Львівська хроніка.** Придержано фальсифікат 20-золотового банкноту, виконаний друкарським способом, який дає змогу репродукувати фальсифікати масово. — Мих. Коцур, що повісився в лісі біля Перзенківки, відобрав собі життя програвши більшу суму грошей на кінських перегонах.

— **Любовна трагедія** розіграласи в Скнилівку під Львовом. Капраль від артилерії Чеслав Вонхоцький залюбився в 25-літній доньці трамваєвого моторового Теод. Голди і хотів женитися. Його бажанню спротивився Голда, бо Вонхоцький був алькоголік і взагалі не мав доброї опінії. Але що донька Ванда була дуже за своїм нареченим, батько остаточно згодився на їхнє вінчання. Тільки військова влада не дала згоди на вінчання капраля-алькоголіка. Цю перешкоду обоє так взяли собі до серця, що рішили разом згинути. Минулої неділі в полі недалеко дому Голди в Скнилівку Вонхоцький застрілив дівчину і себе.

— **Прокляття сліпця.** Про незвичайну історію оповідають на Волині. Заможний господар зі села Гнідави пов. Кремянець, Трофим Кантига від із Вишнівця нанятих мулярів і позволив собі на дурний жарт. Дав камінь замість хліба сліпому прошакові, що сидів біля цвинтаря. Почувши камінь в руці, сліпець сказав: „Коби ти не побачив таксамо свого дому, як я не бачу твого підлого лиця!" Кантига закпив собі з тих слів і поїхав дальше. Нараз, доїздячи до свого села, крикнув: Рятуйте, я нічого не виджу! Сповнилися слова сліпця!" Мулярі спершу думали, що він жартує, але згодом переконалися, що він справді осліп. Подія викликала в цілій околиці велике вражіння.

— **Німецька кооперація в Польщі.** В Познані відбувся на днях конґрес німецької кооперації в Познанщині при участи 700 делегатів. На основі звіту з діяльности зорганізованих кооператив за минулий рік до централі належало 555 кооператив. Найсильнішу групу німецької кооперації творять кредитові кооперативи. Є їх 294 а загальна сума вкладів перевищає 60 мілионів зол. Дальше 122 торговельних кооператив мали обороту на 36 мілионів. Крім того є ще 63 кооперативних молочарень, але їхній оборот незнаний. В кожному разі німецька кооперація в Польщі обертає великими сумами.

— **Невже буде холодне літо?** Англійський метеорольоґ висловив на днях перед представниками преси дуже сумні гороскопи на цьогорічне літо, заявляючи, що воно буде виїмково холодне. Астрономи устійнили, що земля в найближчих тижнях буде переходити крізь хмару космічного пилу та що дрібні частинки цього пилу кидатимуть якби грубу заслону на сонячні проміні, які падуть на землю. Наслідком того пересічна температура найблизших літних тижнів буде значно нижча, ніж нормальна температура літа. Крім того заявив англійський метеорольоґ, що льодова епоха нашої землі, яка була перед мілионом літ, повстала від того, що хмари космічного пилу незвичайної густоти відтяли землю від сонячних промінів.

KATOL ВБИВАЄ КОМАХИ НАСІКОМИ

1/46 **Японський** 18—20

— **Крокодилі в літаках.** До Варшави прилетів перед кількома днями з Берліна літак з незвичайним вантажем. Привіз чотири живі 4-метрові крокодили, які спровадив собі із заграниці один заграничний кореспондент у Варшаві.

— **Ціле село виганяє „духів".** В румунському селі Тораба на Буковині в хаті господаря Петра Тобану від якогось часу почало щось „страшити". Дійшло до того, що „щось" почало бити тарілки та вікна, перевертати річи й виробляти інші штуки, що довело жінку господаря до нападів істерії. Справою занялася місцева влада й повідомила про це пароха просячи поради. Парох Баяну пішов до хати селянина і покропив св. водою стіни хати. В тій хвилині почали рухатися столи в кімнаті, зі стіни поспадали образи, а з вікон випали з бренькотом шиби. Священик приходив ще кілька разів до хати, відправляв молебен, але не помагало. Тоді війт зорганізував лови на „духів". Коли вони знову почали доказувати в хаті, дім окружили люди, між якими находилися комендант жандармерії, громадський суддя та всі радні. Підійшли до дверей, але вони були зачинені, та й печатка, яку прибили на замку, ненарушена. Зате в хаті найшли великий нелад. Про справу повідомлено вищу владу. Нема сумніву, що головну ролю між тими „духами", грає сама істерична селянка, оскільки все те правда, про що пишуть румунські газети.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАҐАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18. 80/53

— **Жінка вродила малпу.** В румунському місті Бакові 25-літня жінка Олена Гойоса вродила потворну дитину, подібну до малпи. Голова в неї приплескана, а на тімю великий нарість мяса. Ціле тіло вкрите волоссям а верхні кінчини тіла далеко довші ніж задні. Мати находиться в шпиталі, а дитину дали у спірт до шпитального музею.

— **Скажений вовк покусав 25 людей.** В селі Мерал, недалеко Одобешт на Буковині появився скажений вовк і покусав 25 осіб, багато худоби і свиней. Покусаних людей відставлено до відзаразного інституту в Букарешті, а покусані звірята вбито. З великим трудом удалося лісничим застрілити того вовка.

— **Ріжні вістки.** Б. секретарка банкира Ґарімана, засудженого за ошуканства, вискочила з 27 поверха і згинула на місці. — У Відні застрілився австрійський ґенерал Ґаспарі; другий ґенерал Вольф повісився.

Найбільша і тому найдешевша українська кооперативна

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

виконує в найкоротшому часі твори, брошури, афіші та всілякі інші друки. — Ціни дуже низькі.
АДРЕСА Львів, Ринок 10.

— **Іспит зрілости в гр.-кат. Малій Семинарії у Львові** відбувся в червні ц. р. під проводом делєгата гр.-кат. Митрополичого Ординаріяту о. інр. Миколи Хмільовського. Іспит зложили: 1. Арсенич Степан; 2. Бережанський Омелян; 3. Бернадин Ярослав; 4. Білинський Мирон; 5. Борис Остап; 6. Брездень Степан; 7. Вербівський Теодозій; 8. Вишневський Григорій; 9. Вовк Степан; 10. Войтович Микола; 11. Волчук Володимир; 12. Гайовий Адам (екст.); 13. Гніздовський Яків; 14. Горбач Олекса (екст.); 15. Гординський Маркіян; 16. Городиський Евген; 17. Гуміняк Михайло; 18. Говда Евген; 19. Греськів Микола; 20. Дерешівський Адам; 21. Жарський Кость; 22. Завицький Роман; 23. Іванчук Осип; 24. Іващишин Евген; 25. Кендзьор Осип; 26. Кивелюк Роман; 27. Кормелюк Микола; 28. Кошель Петро; 29. Кремінський Сергій; 30. Кузич Роман; 31. Ленцик Василь, (екст.); 32. Лейкий Тарас; 33. Майбук Ярослав; 34. Мацюрак Петро; 35. Микитюк Максим; 36. Олеськів Степан; 37. Охримович Василь (екст.); 38. Павлюк Михайло; 39. Палідович Михайло; 40. Парадовський Теодор; 41. Пастушак Кость; 42. Петришин Петро; 43. Процінський Роман; 44. Росткович Мирослав; 45. Саламаха Ілля; 46. Струк Маркіян; 47. Ткач Маріян; 48. Фітьо Василь; 49. Хитренький Роман; 50. Хомяк Іван; 51. Чемерис Іван; 52. Черник Микола; 53. Чиж Олекса; 54. Щербій Василь; 55. Явний Ярослав. — Репробовано при письменнім іспиті зрілости 12, при устнім 5, відступило 9 абітурієнтів.

—o—

Із судової салі.

ВЕЛИКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У СТАНИСЛАВОВІ.

У вівторок 26. червня ц. р. починається перед судом присяглих у Станиславові великий політичний процес. Предсідником трибуналу буде віцепрезидент д-р Цисаж, а вотантами судді Цетіс і Бащак. Обвинуває прок. Трембалович.

На лаві підсудних засіло 16 молодих людей, а саме: 1) Юрко Онишкевич, урядовець „Дністра" зі Львова, 2) Володимир Яничь зі Львова, 3) Константин Петрочук, абсольвент торговельної школи з Ківерець, 4) Володимир Мурар з Луцька, 5) Дмитро Корінець, селючин зі Завадова, 6) Григорій Бараба, уч. VII. кл. гімн. з Конюхова біля Стрия; 7) Юрко Вітюнюк, уч. 8. кл. гімн. з Пасічної пов. Станиславів, 8) Михайло Вінтонів, уч. 5. кл. гімн. з Пасічної пов. Станиславів, 9) Петро Гоголь, торговельний помічник зі Станиславова, 10) Володимир Мороз з Підгаєць, 11) Василь Заставецький, столяр з Литвинова; 12) Володимир Бідула, власник харчівні з Бережан; 13) Іван Урбан, 14) Романа Чорна, кельнерка — обоє зі Львова; 15) Микола Баран зі Завадова та Іван Скопюк, маляр зі Львова. Розправа буде тягнутися чотири тижні. На розправу покликано біля 100 свідків. Підсудних боронитимуть з уряду оборонці: д-р Олесницький, д-р Климкевич, д-р Бих, д-р Лабій, д-р Крижанівський і д-р Лезницький, д-р Волянський, д-р Шлафер, д-р Шнур, д-р Доллер, д-р Шрайр, д-р Штернбах, д-р Дарм, д-р Зусман і д-р Вайнгартен.

Розправа викликує велике зацікавлення „Курієр Станіславовскі" з 24. червня ц. р. подає хід замітів проти підсудних. І так 13. серпня 1933 р. влада довідалася, що ОУН підготовляється до саботажної акції в надвірнянському повіті. Тому розтягнено контролю над підозрілими. Незабаром, бо 18. серпня м. р. у селі Пневі біля Надвірної поліцай Поторало придержав групу здогадних туристів, а саме: Онишкевича, Явнича, Барабаша, Корінця Заставецького, Мороза і Бідулу. Коли поліцай легітимував, Явнич залишив наплечник зі 139 набоями, 9-ма револьверами і двома ручними гранатами та побіг до другої групи туристів. У цій другій групі були: Вінтонюк, Вінтонів, Петрочук, Гайдюк і Гоголь. Підчас ревізії у туристів поліція забрала більшу кількість мап, перев'язок і штилетів. Арештовані заперечили свою вину і приналежність до ОУН. Приїзд до Надвірної мотивували бажанням відбути прогульку. У слідстві призналися Заставецький і Петрочук, що до Надвірної виїхали з доручення ОУН і подали зміст приказів. Слідство виявило, що підсудні підготовляли замах у дні 19. або 20-го серпня 1933 р., бо день пізніше починався шкільний рік і в місті почувався великий рух. У же в арештах влада забрала від підсудних багато „грипсів", олівців і шнурків. „Грипси" доказують приналежність підсудних до одної боївки ОУН.

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Попис учнів філії Музичного Інституту ім. М. Лисенка відбувся в неділю 10. ц. м. Була не провірка праці учнів та учительського збору за цілий минувший шкільний рік. Попис виказав солідне і фахове ведення науки, а також добре підготування учнів. Грали ученики й ученици класи фортепіяну і скрипки нижчих і середніх років, як також молоденькі „артисти" в музичного „перешкільки". У всіх замітна музикальність, як також розвій техніки гри відповідно до року і степеня науки. Музичний інститут у Станиславові закінчив цим пописом тринадцятий шкільний рік свого істнування. За цей час виховав він поважне число музичних сил та причинився немало до розбудження музичного життя Станиславівщини. Але е ще у Станиславові, на жаль, багато українців, що ставляться байдуже до рідної школи, яка вона не була би: загальноосвітня чи фахова — і забуваючи про вагу національного виховання, посилають своїх дітей до чужих шкіл, хоч вони ані краще поставлені ані дешевші. І от читаємо на афішах, які повідомляють про попис у музичній школі ім. Моніюшка, назвища, які зрадикують їхню національність: Тимків, Целевич, Бучинська, Каратницька, Дрогомірецька, Бойко, Проган, Пеліх і под. Школа на зовсім не краща від української і не дешевша та не дає кращих прав, а проте притягає до себе тих, які поривали величати чуже — і давати заробіток чужим тоді, коли свої не мають змоги заробити на життя.. Сумне воно, але правдиве. Мусимо бути послідовні і коли змагаємося в обороні рідної культури, то мусимо цією культурою дорожити і її плекати. З рабською психікою далеко не зайдемо. П. Й.

—o—

СПОРТ.

МИСТЕЦТВА У. С. С.

Львів, 24. VI. **ЧОРНОМОРЦІ — СОКІЛ (Бібрка) 2 : 0 (0:0).**

Безнадійно слаба гра Чорноморців, які виступили в дещо ослабленому складі. Разила повна анемія нападу, який у першій половині, хоч мав багато нагод, не вмів з двох досівно кроків добути воріт. Найслабшим на грищі був Лунь і Пруський. Сокіл попрадяється з дня на день і в другій черзі може на своїм грищі приготовити неодному противникові прикру несподіванку. Виріжнялися Бойко, Лукасевич, лівий оборонець і воротар, який, хоч дещо непевний у хопах, грав з великою жертвенністю і щастям. Ворота для Чорноморців добув Тимцьо зі середини помочі й оба самобійчі. Суддював добре п. Процінський.

Перемишляни. Бушковичі, 24. VI.
СТЕП — БЕРКУТ (Перемишль) 6 : 4 (1 : 3).

Сенсація! Степ по амбітній, завзятій, доволі гарній грі переміг на власному грищі дотеперішнього мистця перемиської округи Беркута і добув два цінні пункти, які матимуть, здається, рішаючий вплив на пьогорічний остаточний уклад мистецької табелі. В першій половині легка перевага Беркута, який добуває трох воріт. Степ не зражується тим, переводить по зміні кілька небезпечних випадів і з них добуває ворота та остаточно вирішує змагання у свою користь. Суддював добре п. Гук. Видців поверх 500.

Перемишль. СПАРТАК - ВІГОР (Військо) 9 : 1 (4 : 0)

Вігор грав слабо, без амбіцій не був ні хвилину грізним противником для перемиської дружини. Суддював п. І. Красник.

Нижанковичі. У. С. К. — СОКІЛ (Перемишль) 2 : 1 (1 : 0).

Заслужена виграна УСК-у. Суддював п. Більо-

Станиславівщина. Пасічна 24. VI.
БЕРКУТ — III. СОКІЛ (Станиславів) 2 : 1.

Змагання за мистецтво між Соколом III. і сільською дружиною з Пасічної покінчилися несподіваною перемогою Беркута над знаніруваним міським противником. Суддював п. Клюнь.

Чортківщина. Копичинці.
СТРІЛА — БУРЕВІЙ (Бучач) 2 : 2 (2 : 1).

Гра гостра, хвилинами брутальна з вини судді п. Гнатюка.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Львів. **У. Р. С. К. — ТРИЗУБ 2 : 1 (2 : 0).**

Обі дружини, а окрема Тризуб, у сильно резервових складах. Весь час бездарна копанина з обох сторін, без слідів якихнебудь комбінацій. Суддювали на переміну пп. Пурій і Ленець.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 26. VI. год. 7·30 веч. „Корова передмістя".

Середа, 27. VI. год. 7·30 веч. „Мандрівка по Варшаві".

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 26. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я".

Середа, 27. VI. год. 7·30 веч. „Міряя Ефрос".

Кіна.

АПОЛЬО: „Мадам Дібарі".

АТЛЯНТИК: „Світ належить до тебе" (Сеже Сакаль).

ВАНДА: „Хоробрий вояк Швейк".

КАСІНО: „Пятьох джентельменів".

КОЛІСЕЙ: Нечинне.

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль бідних ліжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Симфонія життя", ревія „Все для львовичок".

МІРАЖ: „Година з тобою", „Голгофа чесної жінки".

МУЗА: „Надувальський та С-ка".

ПАЛЯС: „Подружий контракт" (Глорія Свансон).

ПАСАЖ: „Райський птах" і додатк.

ПАН: „Велика грішниця", „Сни джунглів".

СВІТ: „Шибеник з Еспанії".

СОНЦЕ: „В перехрестім вогні" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Перше ковбоєве кохання" та ревія.

ХІМЕРА: „Великий ярмарок кохання".

УГІХА: „Добраніч Відню" і ревія.

Закордонне радіо.

Вівторок, 26. червня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 15·40 Пісоньки для дітей, 17·40, 19·15 Арії та пісні, **Братислава** (298,8) 22·15 Чеські романси, **Прага** (470,2) 21·00 Концерт комп. Кубеліка, **Париж** (1649) 22·00 Вок. конперт, **Білгород** (439,8) 12·05 Популярні вельодії, **Рига** (514,6) 18·10 Латиські пісоньки, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·20 Скрипковий реціталь, **Кельн** (455,9) 16·00, 20·15 Вок. інстр. концерт, **Мінхен** (405,4) 11·20 Солісти, 19·00 Оп. музика, спів, **Будапешт** (549,5) 13·30 Концерт, 17·00 Пісоньки, 18·00 Циг. музика, **Мілян**о (368,6) 13·10 Легка музика, 20·45 „Сіньоріна джез" оп. Панаггія, **Рим** (420,8) 17·15 Концерт квінтету.

Середа, 27. червня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 17·10, 19·10 Вок.-інстр. конперт, **Прага** (470.2) 19·30 „Дон Хуан" оп. Моцарта, **Білгород** (439,8) 16·30, 21·00 Спів, **Берлін** (356,7) 14·15 Регерові та Бріккерові твори, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·00 Фр. фортепіянова музика, **Кельн** (455,9) 17·10 Солісти (музика, спів), 21·00 „Образи з виставки" муз. поема Мусоргського, **Ляйпціг** (382,2) 18·20 Пісні в супр. лютні, 20·15 „Музяр і шльосар" оп. Обера, **Будапешт** (549,5) 12·05, 21·30 Циг. музика, 20·00 Симф. конперт, **Мілян**о (368,6) 11·30 Легка музика, 13·00 Тріо, **Рим** (420,8) 17·10 Квінтет, 20·45 „Норма" оп. Беллінія.

Львівське радіо.

Вівторок, 26. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція. 12·10 Популярна музика з гр. пл. 13·05 Для молодших дітей: „Соловейко та повійка" (з італійського), Пісоньки, 13·30 Хоральні фрагменти з опер (гр. пл.), 13·55 З ринкуперації, 14·00 Збіжева біржа, театральний репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Концерт гітаристів, 17·15 Камер. тріо, 17·45 Музика з гр. пл., 18·00 Перестороги для тих, що будують дім для себе, 18·15 Співочий реціталь у супр. форт., 19·00 Залізничий бюлетен, 19·05 Всячина, 19·15 Легка музика, 19·50 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 „Про літературне суперництво", 10·12 Трансм. з Варшави: „Баль у Савої" оп. Абрагама; в перерві: Вечірній денник, Поезії про море, 22·30 „Альберт В. на тлі середньовічної культури", 22·45 Популярна музика з гр. плит.

Середа, 27. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція. 12·10 Популярна музика з гр. пл., 13·05 Сальонова музика, 14·00 Збіжева біржа, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Популярна й легка музика з гр. пл., 16·40 Легкі пісоньки, 17·00 Для дітей: „Юрко дістав фальобе:т", 17·15 Пісні (Ярова, сопран), 17·35 Фортепіянові реціталь, 17·45 Музика з гр. пл., 18·00 „Книжка та знання", 18·15 Камер. концерт, 18·45 Культура буднї, 18·55 Сільва рерум, 19·00 Всячина, 19·15 Легка музика з гр. пл., 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Актуальний фейлетон, 20·12 Хор ревелярсів, 21·02 Серед книжок, 21·12 Оп. реціталь, 21·30 Концерт сучасної форт. музики, 22·15 „Гостина мікрофону в пп. Бігдульських", 22·40 Легкі твори в виконанні інстр. тріо.

БІРЖА.

ГРОШІ

Долар у Львові в приватних оборотах 5·28 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·60, Парнж 34·96, Берлін 202·90, Цюріх 172·35, Амстердам 359·40, Прага 22·02, Мілян 45·28, Нюйорк кабель 5·30, Нюйорк чеки 5·29·75.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 25. червня ц. р. платив кооперативам за:

1 кг. масла пріма десерове	1·90 зол.
1 л. молока	0·13 зол.
1 л. сметани	0·55 „
1 к. яєць	2·30—2·35 „

Тенденція на масло, молоко і сметану слаба, на яйця хитка.

Маслосоюз повідомляє, що 23. червня ц. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, дьоко подвіря птахокомсарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Нормальні курята (пара курят важить не менше як 1·20 кг.) за 1 кг. 1·00 зол. Дрібні курята (пара курят важить менше як 1·20 кг.) за 1 кг. 1·00 зол.

Курп	„ I класа	0·80 „
„	„ II „	0·60 „

Тенденція знижкова. На курята яких пара важить менше як 1·20 кг. попиту зовсім нема; також нема попиту на індики, індички, качки і гуси.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ШВАЙЦАРСЬКІ ГОДИННИКИ продає дешево Домбровський і Розважевський. Львів, Академічна 2. 6/78 5—5

ЯРЕМЧЕ у віллі пригарно положеній близько Прута до винайму сонячні покої з кухнями, харчем або без; ціни приступні. Перфецька, Яремче. 1732 2—3

ФОРТЕПЯНИ, піяніна, знаменитї у великім виборі, на ріжні ціни з гарантією продає, міняє, Ганак, Підсудського 21, перший поверх. 73/27 5—5

ДО ВИНАЙМУ: 3 кімнати + 1 для прислуги, кухня, лазничка і принал. електрика, газ. — При трамв. зупинці. Вул. Бальонова 3/II. — Інформ. телеф 58—03 від гоо. 11—12. 1771 1—2

СТАРША інт. особа шукає посади до заряду дому. Згодошення до Адміністр. під під „ГОСПОДИНЯ".

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „Д І Л О"!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 168 (13.713). Львів. четвер 28. червня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-25. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Український Жіночий Конґрес у Станиславові.

II. ДЕНЬ КОНҐРЕСУ. ПОПОЛУДНЕ.

Станиславів, 25. червня 1934 р.

Пополудні другого дня Першого Українського Жіночого Конгресу виповнили різні імпрези, отже

ЖІНОЧІ ЛЕГКОАТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ,

що почалися в год. 4. попол. на площі одного зі станиславівських спортових товариств. У програму цих змагань входили: біг на 100 м., мет диском, скок у далечінь, мет ратищем, фінал 100 м., біг на 800 м. і шведський біг штафетою на 500 м. На окремій площі відбувалися змагання в кошиківці й відбиванці. Участь у змаганнях брали рух. спорт. т-ва зі Станиславова, Львова і Стрия.

Крім цього тогож пополудня відбулися дві академії у програмі „Дня Селянки" та равт станиславівської Філії Союзу Українок з музично-вокальними точками.

РАВТ СОЮЗУ УКРАЇНОК.

24. червня відбувся в салі „Сокола" равт з нагоди Українського Жіночого Конгресу. Брали в ньому участь добірні місцеві концертові сили. Вязанку українських народніх пісень композиції Барнича виконала жіноча смичкова орхестра в супроводі фортепіяну. Твір цей і його виконання подобались загально. Дуже мило звучав голос Мацевич-Трачевої. Голос цей, хоч невеликих розмірів, має багато мягкости і гнучкости. Дикція й інтерпретація були добрі. На програму зложились „Айстри" Лисенка, „Бабине літо" Січинського і „Жити ще хвилю" Лопатинського.

Дуже пречнантно, пластично, з вервою правдивої артистки виголосила Барничева (донька Рубчакової) „В похід" Уляни Кравченко.

Технічно на висоті був скрипковий концерт виконаний Дрогомирецькою. Фортепіянове сольо Лепківної загране із розмахом та бадьорістю. Виконано твори: Барвінського, Косенка і Лисенка. Дуже звучно і мельодійно вийшло скрипкове сольо Бойківни: Нахез „Циганські танки". Чисто і вправно грала жіноча орхестра увертюру з опери „Циганка".

Можна зробити закид, що програма зачалась за пізно, була за довга, томила і так перетомлених гостей конгресу. Публики було дуже багато, поводилась неспокійно. Загалом доводиться ствердити, що Станиславів розпоряджає добрими концертовими силами. Треба теж сердечно повитати почин Барнича створити орхестру, в тім випадку жіночу.

Мелянія Ганканівська.

П. С. У вчорашній рецензії з репрезентаційного конгресу прошу поправити помилку, що кантату Людкевича була до слів Марії Підгірянки. Прикро теж, що у вокалізі поминула я декламацію п-і Гургулівної.

М. Н.

ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
О. ЛЕВИЦЬКА і С-ка
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51
Телефон 60-04. ПКО. 507-881
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елегант" терпентинову
Пасту до взуття „Елегант" воскову
Пасту до підлоги „французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазелїну до шкіри
Синку до білля
помадкову і коронову
1397 Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську. 21—?

III. ДЕНЬ КОНҐРЕСУ.

Третій день Українського Жіночого Конгресу мав початися діловими рефератами, з цілю „Творім рідну культуру!" Через опізнене відчинення конгресу мусіли в той день прочитати реферати ті референтки, які мали бути відчитані ще в суботу.

У салі станиславівського „Сокола", де ми начислили більш як 300 делегаток у партері та стількакадесять гостей на бальконі й у льожах, почала в год. 8. рано читати свій реферат **п-і Марія Струтинська** зі Львова на тему „Наталя Кобринська та жіночий рух у Галичині й Буковині". Обемистий, незвичайно богатий у дати і цифри огляд тягнувся, на жаль, за довго, бо до 11 год. Після цього відчитала свій реферат „Історія жіночого руху на Придніпрянській Україні п-і **Зінаїда Мірна.** У рефераті обговорила прелегентка головні етапи жіночої організації в Україні, ставлені їй владою перешкоди та поодинокі етапи розвою, в яких сама п-ні Мірна брала живу участь. Найцікавіші були в цьому рефераті характеристики поодиноких дівчок жіночого руху на Україні і цей реферат булоб добре видати окремою відбиткою.

Все пополудне читатимуть свої реферати дальші прелегентки.

ЕТНОГРАФІЧНА ВИСТАВА ЖІНОЧОГО КОНГРЕСУ.

Підчас читання рефератів наш кореспондент оглянув прегарну етнографічну виставу, приміщену в домівці „Рідної Школи" біля „Сокола".

Вистава ця займає 3 кімнати й коридор у партері будинку. Вона має чисто етнографічний характер, а зложилися на неї експонати призбирані, позичені і привезені філіями „Союзів Українок" та їх кружками. У третій салі приміщено вироби прикладного мистецтва. Чисто етнографічна вистава займає дві салі, де експонати розділено територіяльно.

В першій салі містилися експонати Закарпаття й Буковини, південного й південно-східного Покуття, Гуцульщини і Придністрянщини на південь від Дністра. Цю салю характеризує незвичайна, питома кольористика гірських околиць, в якій перемагає червоний колір та маса тканин: дуже цікаві одностайно ткані пошевки з Городенщини, перемітки, пояси, верети, фартухи, фоти, обгортки, обруси й наліжники. Середину салі займає багато заставлений стіл експонатами, які привезли самі селянки з околиць Станиславова. Окрему стіну має Коломийщина, точніше — Березівщина (повний стрій молодої й молодого, дуже цікавий коровай, свічники, трійці-ліхтарі). Закарпаття заступлене кількома тканинами, які делегатки привезли зі собою, так само й Буковина. Всі ці експонати зложили, як читаємо з надписів, 7 філій Союзів Українок та кілька його Кружків, що примістили в цій кімнаті 36 таблиць із вишиванками, 10 природної величини моделів нар. ноші, цікаві килими зі Снятинщини та 3 старовинні рукави з тієї околиці, датовані в 1860, 1880 і 1890 р.

На коридорі в переході з тієї салі до другої приміщено кераміку з Сокальщини, Галича й Миколаєва.

Друга саля виставу обіймає експонати від Лемківщини (пов. Горлиці), через Бойківщину, Яворівщину, Побужанщину, Волинь (дві таблиці вишивок) до Надзбручанського Поділля. В ній зібрано головно давні й найбільш характеристичні одяги всіх регіональних відмін, причому використано головно всю домашню промисловість до битих димок й битого сукна включно. Деякі експонати мають по 80 і більше літ, пр. перемітка з Сокаля, яких сьогодні в тій околиці не вживають. В салі є окрема стіна Бойківщини (Калуш, Ст.Самбір, Самбір, Сколе), що м.і. експонатами виставила цікаві варстати до роблення рукавиць і коронок та рідкі уні-

Галицький Магазин Новостей Галицька 15.
Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром відвезе до першорядних кін. 5/73 7%-?

хати нар. ноші і куток Угнівщини зі староміщанською ношею, великодним бартухом (печиво) і йорданськими хрестиками з соломи. Є теж в цій салі 24 таблиць вишивок, дуже цікаві тканини з Сокальщини й моделі з ляльок. Експонати для тієї кімнати доставило 17 філій Союзу Українок.

Назагал на виставі, що дає незвичайно богатий перегляд праці невідомих народніх мистців-жінок і повну картину її богатої творчости, є більш як 2000 експонатів; проте дуже багато їх мусіли поховати, бо приміщення для виставки мале й в ньому найшлося місце тільки для найхарактеристичніших предметів. Частина з них стане основою окремого депозиту Союзу Українок при Музеї Наук. Т-ва у Львові.

Треба з признанням відмітити незвичайну дбайливість за гідний вигляд виставки Дільового Комітету УЖК, повну посвяти працю для її влаштування п-ні Ірини Гургулівної та тих жінок і селянок, що позичали і збирали експонати для неї. Зокрема слід теж відмітити допомогу Вп. пань Кульчицьких, що на виставу дали ряд акварель народніх типів і приватних експонатів та чемність регіональних музеїв, пр. Подільського Музею з Тернополя, що виставив крім різних експонатів модель селянської хати з повною внутрішною обстановою з панщизняних часів, Музею „Стривігор" у Перемишлі, „Яворівщина" з Яворова (стара нар. ноша) й ін. добродіїв виставки.

В третій кімнаті виставки примістилися експонати прикладного мистецтва, завдяки заходам Українського Нар. Мистецтва зі Львова, пань Кульчицьких (килими) й Мистецької Секції при Союзі Українок у Станиславові, причому дуже цікава тут кутська кераміка.

Вистава є атракцією Жіночого Конгресу і завжди на ній повно людей. Зокрема цікавилися нею українські селянки, коли буває їх „День Селянки" й тоді просто годі було у її салях протовпитись. І справді побачити її варто.

ДАЛЬШІ НАРАДИ.

Третій день УЖК був присвячений рефератам. Про два з них ми вже згадували вчора: це були реферати п-і Марії Струтинської „Наталія Кобринська та жіночий рух у Галичині" та п-і Зінаїди Мірної „Історія жіночого руху на Придніпрянській Україні".

З черги у понеділок десь в год. 11.30 почала читати п-і **Лідія Саловська** з Праги свій реферат „Становище жінки й дитини на Радянській Україні". Прелегентка обговорила в ньому правні норми, що визначують становище жінки в Рад. Україні, виказуючи і з цього боку певну її безправність, як дружини „кулака",

Вакації можуть Вас дуже дорого коштувати,
якщо не обезпечите свого мешкання — від крадежі з вломом в
Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер",
у Львові, вул. Руська ч. 20.
За обезпечення домашнього уладження на золотих 1000·— пересічна річна премія враз з додатками зол. 2·50 — 6·40 залежно від місцевости, роду обезпечених предметів і їх приміщення.

контрреволюціонера й ворога пролетаріяту та характеризуючи становище жінки з кожного шару зокрема; переглянула становище української жінки і її права з погляду радянської статистики, її участь у господарській праці й освіті та можливости праці, врешті виказала, що поза паперовими резолюціями, планами й досягненнями становище жінки-українки в Совітах не то не покращало, навпаки куди гірше, як було досі.

Реферат п-і Садовської, виголошений голосно й виразно, зробив на салі помітне враження.

Після реферату була дискусія, в якій забирали голос п. Зятикова, Баранова і Ціпановська. Остання, навязуючи до реферту п. Садовської, заявила, що якщо ми не можемо помогти українській жінці в Совітах, мусимо бодай зорганізувати допомогу дітям утікачів та емігрантів з Рад. України, головно в Каліші та в сиротинці у Перемишлі.

Останнім перед обідом цього дня був реферат п-і **Марії Біляковоі** „Культурно-освітня праця жінки". Дуже річево оброблений і широкий поглядами реферат прелегентки обговорив значіння позашкільної освіти, методи боротьби з неграмотністю, вартість бібліотек, викладів і відчитів, освітніх курсів, народніх університетів, народніх читалень, аматорських гуртків, хорів і преси та виказав ролю жінки у користовуванні з цих засобів озброєння людської думки. На закінчення посипались оплески, коли прелегентка візвала українське жіноцтво до позашкільної акції й освіти та в той спосіб вироблятися на справжню жінку-громадянку.

Під оплески салі почала з черги свій реферат п-і **проф. Софія Русова** з Праги на тему „Значіння дошкільного виховання". Виходячи з засновку, що дитина це скарб народу й не сміє пропасти, шановна прелегентка, якій конгрес постійно робить овації, переглянула розвій поглядів на питання дошкільного виховання, від погляду, що це добродійна інституція до останніх на цьому полі осягів, та устійнила, що це виховання мусить мати такі напрямні: стояти найближче до природи, мати масу місцевого матеріялу для праці з дітьми (забавки, література), бути патріотичним (пісні, казки, загадки), творити в дитині основи гуманности, втримувати найкращі вимоги гігієни, вчити дитину про Бога. Зокрема широко обговорила прелегентка ролю дошкільного виховання в сучасний мент і його значіння для нашого майбутнього.

За реферат нагородила салю п. проф. Русову такими бурхливими оплесками, що шан. прелегентка аж розплакалась взорушена.

Деяким доповненням цього реферату був черговий п-і **Софії Раковоі** зі Львова на тему „Організація дошкільного виховання у Галичині". Прелегентка зупинилася на поодиноких формах того виховання (захоронки, дитячі садки, світлиці, літні оселі) та подала технічні вказівки, як їх основувати й у практиці вести, покликуючись на довголітній досвід в тому напрямі т-ва „Українська Захоронка".

Після того реферату председничка нарад, пос. Мілена Рудницька дала голос представниці Америки п-і Гамуліцькій, яка виголосила такий привіт:

„Витаю вас, сестри, від Жіночої Громади в Нюйорку. Просили мене там поздоровити вас кожну зокрема, розцілувати й запевнити, що ми разом з вами. Будуйте, а ми вам помożемо!"

Бурхливі оплески були відповідю на той щирий привіт.

В год. 5.45 п-і Павликовська здала Конгресові звіт від Мандатової Комісії Конгресу.

КОНГРЕС У ЦИФРАХ.

Як виходить з цього звіту Комісії, зголошено умандатованих делегаток 959, з яких видано карти учасництва 588 делегаткам, що заступають 188 жіночих організацій. Територіяльно репрезентують ці делегатки такі землі: Галичина — 545 делегаток, еміграція з Вол. України 14 делегаток (Прага 4, Варшава 5, Букарешт 3, Львів 1, Ужгород 1), Волинь 12 делегаток, Полісся 2, Підкарпаття 6, Буковина 3, Бесарабія 1, Відень 1, Америка 3 і Канада 1 делегатка.

Делегатки з Галичини мають на Конгресі 545 місць, з цього Почесний й Діловий Комітет та Гол. Виділ СУ 30 дел., делегатки „Союзів Українок" 462 дел., інші організації 51 дел., жіночі кооперативи 12 дел. Делегації заступають: 68 філій Союзу Українок — 315 дел., 77 Кружків Союзу Українок 136 дел., 22 інші організації 51 дел. і делегатки жіночих кооператив 12 делегаток.

ДАЛЬШІ НАРАДИ.

Після короткої перерви було ще цього III-го дня Українського Жіночого Конгресу три реферати: **сен. Олени Кисілевської** про „Відношення української жінки до шкільництва" п-і **М. Чайковської** „Участь жінки в українському письменстві" та п-і **Ірини Гургулівної** про „Участь жінки в мистецькій культурі народу".

П-і сен. О. Кисілевська виголосила, як завжди, свій реферат з пафосом, кладучи головну вагу на зацікавлення матерей і взагалі жінок справою шкільництва та намічуючи головні лінії для можливої праці.

Реферат **п-і М. Чайковської з Варшави** на тему „Участь жінки в українському письменстві" переглянув історичний розвій українського письменства від найдавніших його часів, відмічуючи в ньому зразу дуже непомітну, пізніше щораз більшу участь жінки та перейшов опісля чергою постаті усіх наших письменниць від першої української поетки Марти Писаревської (1841 р.), почерез участь жінки в народній літературній творчости до наших часів. Більше місця присвятила прелегентка обговоренню таких чільних письменниць нашої літератури, як Марко Вовчок, Ганна Барвінок, Олена Пчілка, Наталя Кобринська, Леся Українка, Ольга Кобилянська, Уляна Кравченко, Людмила Старицька-Черняхівська й новіших та найновіших українських письменниць, відмічуючи крім цього визначну участь жінки в періодиках, перекладній і діточій літературі. Реферат був зроблений зі знанням предмету, річево і добре виголошений, викликав щирі оплески для прелегентки.

Останній того дня реферат п-і **Ірини Гургулівної** мав темою участь жінки в мистецькій культурі народу. В ньому відмічено найдавнішу участь жінки в цій ділянці через збирання зразків народнього мистецтва; прелегентка перейшла до поодиноких царин мистецтва, відзначаючи в них місце, яке добула жінка, — у рамцях аматорства, творчо-мистецької праці, педагогічної та наукової. Окреме місце присвячено в рефераті жінці як найважнішому творцеві народнього мистецтва, що має обединальний елемент і дає жінці велике поле до праці.

На цьому наради Конгресу перервано до 8. год. вранці у вівторок.

У вечорі III. дня Конгресу відбулася святочна вистава Театру ім. Тобилевича „Мазепа" в інценізації Анни Совачевої на основі повісти Б. Лепкого.

*

Назагал Конгрес проходить під проводом Ділового Комітету, що працює безупинно і справді з посвятою, — здисципліновано, зразково й удачно. Повна на всіх рефератах салю, незвичайний лад, інформативне бюро, добрі впорядничі роблять з нього гідну всенародню й на европейську міру імпрезу, що приносить честь його організаторкам. **(а. к.)**

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
2/78 114—180 Телефон 25-55.

Розумний
перед виїздом до живців і літниць засобиться — у всілякі косметичні і гігієнічні предмети і пр. найдешевше і найкраще лише у перфумерії
С. Федера Львів, ул. Сикстуська 7, або Коперника 15 а
(побіч палати Гр. Потоцького)
тому, що ціни цих предметів у кліматичних місцях є подвійні а навіть потрійні а якість під кожним оглядом гірша. 1—3

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 27. ЧЕРВНЯ 1934.

о. Д-Р Г. КОСТЕЛЬНИК. 12)

Мойсей Вернигора —
український Валаам.

Отже зовсім сміло можемо заключати, що **й точки від 7 до 10 (11) передсказань Вернигори в оригіналі були зредаговані анальогічно — без подання назв народів.** Щонайбільше могли бути по імени названі москалі, як найближчі полякам і Вернигорі (тут іде про просторову близькість); а певно по імени були названі Червона Русь, Константинія (місто), Ганчариха, Перепят і Перепятиха, Київ, бо вони тут виступали з такою функцією, як у пророцтві Валаама „хатимські береги".

Значить, що не точки 1 до 6 були expost підроблені, але точки 7—10 (11) були expost фальшиво інтерпретовані тими поляками, що переписували собі передсказання Вернигори з первісного оригіналу Суходольського чи вже з дальших, менше чи більше попсованих (ніби „пояснених") відписів. Як котрий переписувач орієнтувався на будучність, так і **підставляв зразну назву** на місце оригінального „один нарід" — „інший нарід", „три народи".

Це кидає ясне світло на історичну вартість списку Собанських. Він рішучо не є оригіналом, а міг повстати тільки в часах 1815 до 1831, бо старанно уникає назви Франції.

Як могла виглядати оригінальна редакція точок 7 і 8, цього з опублікованих списків ми не всилі відгадати. Для наукових цілей випадало би видати всі ще невидані списки передсказань Вернигори та шукати за давнішими, більш зближеними до оригіналу.

Одначе всетаки з доволі великою певністю можемо устійнити деякі моменти, що мусіли поміщатися в оригіналі.

* * *

Те, що говориться про Червону Русь (Галичину), зірніще передане в редакції списку Собанських; не йшло тут про зїзди та союзи монархів, тільки про зїзди та союзи поляків (1848 рік). А в 1815—1830 роках поляки не могли передбачити тих „зїздів та союзів" і ще до того, що вони будуть безуспішні; отже це мусить походити від Вернигори.

Тяжко вирішити, чи в оригіналі була мова про війну Росії з Туреччиною, про що говориться в списку „Патріота". Для польських аспірацій це не було корисне, щоб Росія побила Туреччину, тому годі припускати, щоб це місце поляки підробили. Якщоб воно було автентичне, то воно сповнилось би в рр. 1877—1878, коли Росія добула Шіпку, Плевну і Адріянопіль. Зрештою слова „наче розшалілий кінь" є в стилю ясновидючих. Але в оригіналі це могло бути зредаговане без назв і могло означати також похід німців проти Росії в часі світової війни.

В дальшому тексті Вернигора передбачив світову війну і її наслідки. Можемо бути дуже цікаві, як він, з перспективи майбутньости польського народу, дав собі раду з її незвичайно поплутанними перипетіями. Німці побили Росію і створили Польщу на території що її забрали від Росії. До того могли би добре відноситися слова „один великий володар (монарх) з хоробрим народом побідить росіян і тоді польський нарід почне сильніше повставати" (в редакції „Патріота"). Але німці воювали і проти царської Росії і проти большевиків, пішли саме тим шляхом, що його визначив Вернигора, до Києва і за Київ аж до Кавказу. Німеччина програла світову війну; а поляки, воюючи проти большевиків та українців і собі пішли тим самим шляхом аж до Києва. Не диво, що в обох редакціях передсказань Вернигори на цьому місці плутанина: говориться про похід поляків і то в 7-ій точці, а в 8-ій про похід поляків, турків, англійців і італійців.

В оригіналі мабуть була мова про **„два (чи три) народи"**, що „підуть через Київ, завалюючи Дніпро московським трупом"... (Це були німці, австрійці і мадяри); і знову про похід поляків; під „другим московським таборищем" мабуть треба розуміти большевиків. І також була мова, що до Польщі пристануть **„два чи три) народи"** (Франція, Англія, Італія), і за їх помічю Польща стане самостійною; „у своїх давних границях" певне має таке значіння, що Польща відбере свої землі від усіх трьох заборців, хоч і не в цілости (від Росії).

Це місце рішуче мусіло находитися в оригіналі, бо інакше поляки не були би зберігали, ані поширювали передсказань Вернигори. Коли собі пригадаємо, що це передсказання через цілих 100 років (від упадку Наполеона до кінця світової війни) виглядало як наглядний абсурд, то признаємо, що Вернигора мав виїмковий, дуже рідкий дар ясновидючости.

(Докінчення буде.)

Після десятиліття праці.

Центросоюз і його організація кооперативного закупу та збуту.

III.

Одною з найбільших наших господарських болячок є те, що продукти українського села йдуть до консумента у значній більшости за посередництвом чужинців, що рівночасно збагачуються коштом нашого села. Кооперація під натиском низів старається усе з кращими успіхами усунути цю болячку і видерти збутову функцію з чужих рук. Майже всі Окружні Союзи збувають уже такі чи інші сіль.-госп. продукти на ближчих ринках, а деякі також на дальших не виключаючи заграничних. Робить це також Центросоюз і ту свою збутову діяльність представляє він у звідомленні у трьох окремих уступах: **збут рослинних продуктів, експорт і збут яєць і збут живини.** „Через Ц. С. перепродала наша кооперація у 1933 р. в млинах і на львівській біржі 26 вагонів збіжа, 4 вагони фасолі, 1 і пів ваг. конюшини і 22 вагони бульби. Ц. С. посередничив також у доставі бульби підгірським кооперативам і започаткував збут городовини та овочів, покищо в пробних кількостях" — читаємо дослівно у цьому звідомленні. Експорт рослинних продуктів за границю ще не налагоджений, бо вони здебільша не відповідають тше вимогам закорд. ринку. Відчувається потреба збіжевих магазинів, вивінованих відповідним техн. приладдям. Аби не заморожувати в цьому оборотових фондів видвигнув тепер Ц. С. у порозумінні з Рев. Союзом справу громадження окремих уділових фондів збіжевих при Пов. Союзах. Майбутні магазини і згадані вже нами в попередній статті машинові станції, як теж тісна співпраця Ц. С. з Сільг. Господарем, згл. зі створеним при ньому Інспекторатом Агрономічної Праці і частинне його аліментування грошима, — те все дає запоруку, що кооперативний збут рослинних продуктів вийде незабаром зі скромних сьогоднішних рямців.

Експорт яєць стрінув у звітовому році чимало труднощів. Не сприяв йому ані розмірно невеличкий експортовий кредит (22.000 зол.), ані міжнародні торгов. утруднення і кон'юнктура на світових ринках, не згадуючи про інші обставини, як транспортові випадки, морози, тощо. Звуження експортових можливостей змушувало шукати збуту яєць на краєвому ринку. Але і його потреби були розмірно невеликі. Проте як в експорті так і в поширенні внутрішнього ринку виказує наша кооперація у мин. році поважні досягнення. Вона вислала за кордон 19.393 скринь вартости майже 1.850 тисяч зол., а в краю (частинно для посер. експорту) продала 20.747 скринь вартости поверх 1 і пів міліона зол. Окремо Збараж продав близько 3 тис. скринь яєць (вартість неподана).

Участь нашої кооперації в експорті яєць цілої Польщі зросла на 1.36 проц. у порівнанні з минулим роком, а про її поважні вже розмірн свідчить те, що прим. у збуті Польщі до Італії ця участь проявляється вже 21.75 відсотками, тобто недалеко вже одної четвертини. Взагалі наші експортові магазини яєць — як зазначує Ц. С. у своєму звідомленні, спираючись на цифрові дані, — працюють майже вдвоє так інтенсивно, як приватні магазини.

Виконуючи ухвали VII. Кооп. Конгресу Центросоюз розбудував у звітовому році самостійний **збут живини,** примушуючи доволі швидко приватних посередників скапітулювати з боротьби і ставши вкінці регулятором цін у користь селян на місцевих торговицях. Правда злобуття цієї позиції коштувало чимало заходів, бо труднощі були не тільки торговельного чи конкуренційного характеру, але теж політично- адміністраційного, що подекуди по сьогоднішний день не дає можливости займатись збутом живини. Загальна квота, що її осягнено в продажі живини в мин. році, переступила 1 мл. зол., а на те злożилось 14.257 штук бекових і товщених свиней, 660 штук свиней, висланих до Відня і 38.000 дробу.

З торговельних труднощів слід згадати імпортові рестрикції, особливо ввозові обмеження Англії, що дуже сильно вплинуло не тільки на кількість вивозу, але також на ціну товару. Труднощів чимало впливало теж з торг.-організаційної внутрішної структури цієї бранжі в Польщі, яка дозволяє впливати на цю ділянку інстанціям далеким від господарського об'єктивізму. Щодо експорту живини, то його відтак тепер під контролю Бекового Союзу у Варшаві, до якого був змушений приступити теж і Центросоюз і в якого раді засідає делегат нашої кооперації пос. О. Луцький. З Повітових Союзів, що займаються збутом живини на перших місцях стояли ПСК Теребовля і Рогатин.

IV.

ВИРОБНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

Ц. С. — як ми вже зазначували — зводилась до фабрикації мила і батерій та до навивальні ниток. Як зазначено у звідомленні — управа Ц. С. має вже плани і готові обчислення для поширення виробничої ділянки і ті плани будуть реалізовані впродовж 1934 року.

Центросоюз фабрикує вже мило від 10-ти літ і дійшов до того, що тепер є вже вповні конкуренційний з найліпшими чужими фабрикатами. Криза не вплинула на продукцію мила і його обороти, хоч в інших ділянках полишила замітні сліди. Продукція мила за останні роки представляється ось-як: 1930 р. — 345 тис. кг., 1931 р. — 397.314 кг., 1932 р. — 406.565 кг., 1933 р. — 459.305 кг. Як бачимо з того — продукція, а також збут (бо продуковано згідно з запотребуванням) постійно зростали. Найбільше мила ЦС збули з Пов. Союзів Тернопіль і Рогатин. На першому місці стоїть щоправда Нар. Торговля, але з уваги на велику кількість складів по містах, які вона має, годі її нарівні ставити з Пов. Союзами. Фабрика мила затруднює 2 урядовців і 12 робітників і виказує найбільшу рентовність з усього, що веде Ц. С., бо аж 10.56 проц.

Щодо **продукції батерій** звідомлення є дуже скупе: воно подає тільки, що в 1933 р. вироблено 75.281 штук на суму 32.485.47 зол. і що у фабриці працювало 7 осіб. Продукцію цього артикулу започатковано щоправда дуже недавно, бо під кінець 1932 року і між консументами годі було відразу здобути собі популярність таку, як має прим. Даймон. Сам Центросоюз перепродав у 1933 році 120.522 штук батерій Даймона, а тільки 75.281 власних. Проте ця цифра як на початок і на наші відносини дуже поважна. Тому з великим жалем доводиться приняти до відома те, що Центросоюз (як зачуваємо) спинив продукцію батерій з уваги на страти, які вона спричинила. В дійсности матеріяльна страта була розмірно незначна (в 1933 р. — як бачимо з білянсу страт і зисків — усього 2.080 зол.!), а те, що наші маси дістають рідний продукт і до нього привикають є **кольосальною моральною цінністю,** не згадуючи ще й про те, що фабрика батерій давала хліб сімом особам!

„НАВИВАЛЬНЯ НИТОК"

навинула впродовж 1933 р. 29.363 туз. шпуль вартости 32.179.86. З того продано 26.747 туз. шпуль, на 1.626 туз. шпуль менше ніж у році 1932. Коли кількостеве зменшення є на 5.73 проц., то вартість обороту зменшилась чомусь аж на 29.77 проц. Вказує це на небувалу редукцію ціни. Через те і дохід з навивальні був мінімальний, бо всього 893 золотих.

V.

Як окрізь так і тут мусимо запитати про кінцевий матеріяльний вислід діяльности Ц. С. Щоправда — ми не завдання собі дуже упростимо, бо пошукаємо його шаблоново тільки в рахунковій надвишці, хоч правдивий матеріяльний ефект (не згадуючи про моральний) куди більший, але і трудніший до схоплення. Надвишка біля 7000 зол. майже в цілости справжня, не змушує до вдячности Рузвельтові за його валютові експерименти. Зрештою від аналізи білянсу здержуємось, бо вона читачам „Діла" булаб менше цікава своїм цифровим лябіринтом і вимагала би ще чимало місця. Хіба тільки кілька завважень.

Білянсова структура вказує на правильне **зберігання засад здорової господарки.** Відношення плинних і неплинних активів до коротко- і довгоречинцевих зобовязань назагал корисне. Приймаємо очевидно, що весь товаровий реманент складається справді з попитних артикулів (у звідомленні стрічаємо жахливе слово „хідкі" у значінні попитних). Зарахований він до плинних активів.

Зате **поважно застановляє** в табліці рентовности споживчий відділ. Тоді, коли при безпосередних торгах в сумі 1,077.190 зол. принів він 52.245 зол. доходу (беремо усі три позиції разом: посер., провіз. і активні антиципації), тобто 4.85 проц., то у співпраці з Нар. Торговлею при обороті 1.414.071 приніс він 9.123 зол. тобто 0.64 проц.! Інакше: **Центросоюз докладає** до торгів, що їх веде за посередництвом Нар. Торговлі, хоч не сумніваємось, що за свої зобовязання він відповідно ручить, так що момент ризика не може бути спричинником такої нерентовности. Виходить з того, що Центросоюз краще вийшов би, колиб він від цілий споживчий відділ на власний рахунок.

В. Несторович.

Перський шах у Туреччині.

Великі маневри біля Смирни.

АНКАРА, 26. 6. ПАТ. Перший шах і президент Туреччини Кемаль Паша переглянули військові частини, а опісля обняли провід маневрами. Підчас маневрів звертали головну увагу на наступи повітряної фльоти, оборонну справність протилетунських гармат і методу звязку. Перський шах висловив своє признання. Вечором управа міста Ішмід уладила бенкет для обох достойників, а населення міста уладило велику овацію. Перський шах склав вінець на могилі матери Кемаля Паші.

Шах і Кемаль Паша прибули до Дарданелів, а звідтіля поїхали до Стамбулу.

Перед Краєвим Сокільським Здвигом.

Комунікат Здвигового Комітету Сокола-Батька у Львові.

Намічену Здвиговим Комітетом програму III. Краєвого Здвигу приняла адміністраційна влада на останній конференції в суботу 23. червня в цілости без застережень.

У доповненні дотеперішніх точок цієї програми вважаємо вказаним подати до відома П. Т. Учасникам Свята і Членам-Соколам отсе: Усі львівські гнізда, а саме: Сокіл-Батько, Сокіл III. на Городецькім, Сокіл IV. на Личакові, Сокіл V. на Замарстинові, Сокіл на Клепарові й Сокіл на Голоску збираються в суботу в год. 6.45 просто в Успенській церкві при вул. Руській. По заупокійнім богослуженні переходять на подвіря реальности Т-ва Взаімних Обезпечень „Дністер", де відбудеться посвячення пропамятної таблиці Померших і Полеглим Членам-Соколам.

Того самого дня всі згадані гнізда й евент. замісцеві, які вже до Львова прибули, збираються вдруге в год. 3.45 попол. просто на Личаківськім цвинтарі біля могили бл. п. інж. Василя Нагірного, І-го голови Сокола-Батька.

При головнім вході на цвинтарі будуть уставлені впорядчики Комітету, які вкажуть місце могили. Кожне гнізда має принести з собою вінок з живих квітів, з лентою в народніх красках і написом: „І-ому Голові Сокола-Батька..... Сокіл....." Уставку гнізд підчас обох богослужень переволить начальник Здвигу.

На обі богослужебні відправи і в першій Успення Пресв. Діви Марії і на Личаківськім цвинтарі запрошуємо всіх прихильників сокільської організації і представників суспільних та економічних установ, головнож цих установ, які основані та в яких правлячий Подячний І. Голова Сокола-Батька.

При тій нагоді просимо на цвинтарі спеціяльно вважати на сусідні могили, уникати натовпу та ставати лише на стежках або на головній цвинтарній дорозі, бо за всякі ушкодження могил відповідає матеріяльно Сокіл-Батько.

В неділю 1. липня по скінченні генеральної проби ок. год. 12.15 піде з площі Сокола-Батька похід учасників Свята вулицями. Стрийською попри Кадецьку школу, опісля на вул. Кадецьку, Пелчинську і Стрийською з поворотом на площу С.-Б. До походу будуть допущені лише члени сокільських гнізд. Тому нехай ніхто не стає до уставки і не вибирається до Львова без член. виказки свого гнізда. Підчас уставки Комітет буде контролювати виказки й особи, які ними не викажуться, будуть, на жаль, з походу вилучені. Ще раз пригадуємо, що з причини незатвердження однострою і прапору Соколи стають до походу у своїх звичайних, святочних одягах із змаговою, чи пак ювилейною відзнакою, виданою Соколом-Батьком, яка має бути припнята на лівій груди сдягу. П. Т. Громадянство просимо підчас походу зайняти хідники вичислених вулиць та самочинно перебрати на себе задержання порядку й повної поваги, щоби цей перший від 1914 р. публичний сокільський виступ на вулицях міста Львова був гідний сокільської організації.

Усі сокільські гнізда, як також усіх П. Т. Громадян, зацікавлених Сокільським Святом, просимо пильно вичитувати в наших часописах комунікати Здвигового Комітету, бо кожне чергове число наших щоденників буде подавати нові вістки в справах, яких покищо не можна було точно й докладно виціпити.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.**
130—1 50
65/53

Промова голови Союзу Українок пос. Мілени Рудницької

при відкритті Українського Жіночого Конґресу в Станиславові дня 23. червня 1934 року.

(Друга частина промови.)

Завдання й обовязки українського зорганізованого жіноцтва.

Ось так виглядає українська дійсність. На тлі світового хаосу, в обличчі грядучих катаклізмів, які запечатають нашу долю на довгі десятки літ — народ розсварений, розбитий.

А серед цього українського хаосу — українська жінка. Молода, нова громадянка, що 50 літ тому вперше уплмнувася за свої людські права, а від кількадцяти літ робить перші кроки в громадянському житті. Вона ще несвідома приспаних у ній сил своїх творчих можливостей. Але вона відчуває глибоко трагедію Нації і розуміє, що відповідальність за цю трагедію паде не тільки на чоловіків, які її *безпосередньо* завинили, але й на жіноцтво, що у своїй слабости і пасивности не мало спромоги їй протиставитися.

І в цьому почутті відповідальности за долю Нації вона, українська громадянка, вона — мати нових українських поколінь, шукає свого шляху.

Що робити? Кудою йти? Яке наше „вірую"? Де наш стяг, коло якого гуртувалосяб ціле жіноцтво? Які завдання і обовязки накладають на нас ці важкі часи, які напрямні випливають із них для українського жіночого руху?

Ось запити, які ждуть нашої відповіді. Але заки спробуємо відповісти на них, треба може наперед відкинути закиди, які проти нас підносяться, розвіяти сумніви, які нас окружують.

Перший з тих сумнівів звучить так: Чи можна говорити про *якісь окремі* завдання українського жіноцтва, для яких потрібні *окремі* жіночі товариства, *окремі* жіночі журнали, жіночі з'їзди і конґреси? Чи є якісь справи, якісь ідеї, які обєднують українське жіноцтво, обєднують нас саме як *жінок* і як *членів української Нації?* Словом: чи існує *ще* український жіночий рух? Чи має він *ще* рацію існування?

А другий сумнів можна би сформулювати так: Чи можна говорити про якісь *спільні* завдання для *цілого* українського жіноцтва — з уваги на те, що ми перестали вже бути аморфною масою без переконань, без власного суспільного вірую, що ми зріжничкувалися по політичних партіям та що світоглядові різниці між одною з нас і другою — не є менші ніж між чоловіками? Або іншими словами: Якщо існує український жіночий рух, то чи можна говорити про *один* український жіночий рух, чи може є їх кілька, — а в кожного з них інше розуміння завдань і ролі жінки.

Жіночий рух... Які непопулярні стали в нас ці слова в останніх часах... Не менше, як були тому 30 літ, коли їх кинула в галицьке громадянство Нат. Кобринська. Скільки трагічних, чи може радше трагі-комічних непорозумінь і зайвих конфліктів викликує в нас фальшиве розуміння змісту цих слів. Які безглузді тези і твердження про жіночий рух, виголошувані авторитетно самопевним тоном знавців, довелося нам чути в останніх місяцях з приводу У. Ж. Конґресу. Моторошно робилося на душі від їх неймовірної ігноранції, поверховности і тривіяльности. Скільки неумотивованих закидів, схоплених з повітря, інсинуацій, скільки неоправданих підозрінь, висаних із пальця інвектив, впало під адресою українського жіночого руху. Здавалося хвилинами, що стоїмо там, де стояла Кобринська перед пятьдесяти роками та що слід зачати наново повторяти те все, що писалося і говорилося у нас на протязі минулого півстоліття.

Хіба найкращою відповідю на всі голоси, які відмовляють українському жіночому рухові права і змислу існування — є наш Конґрес. Він доказує більше переконуючо, ніж найсильніші аргументи і найбільше льогічні міркування, що є щось спільне, що нас тут привело і що те спільне сильніше від того, що нас розєднує.

Одначе може найдуться люди, для яких навіть наш Конґрес не є вистарчаючим доказом животности ідей, які нас обєднують. Посеред нашого громадянства і то між визначними, переловими діячами стрінете таких, які сам факт Конґресу готові вважати наперед позитивним явищем, але які ставляться ворожо до жіночих організацій... Поспитайте їх, звідки взялся би наш Конґрес, який є зїздом представниць українського зорганізованого жіноцтва, коли би не було жіночих організацій... Є інші, які погоджуються, що *жіночі організації потрібні* і корисні, але рівночасно вони кидають каміннями на жіночий рух. А чейже кожна жіноча організація, будьяка її ціль і круг діяльности, є виявом тої суспільної течії, що на цілому світі називається жіночим рухом. Є і такі в нашому громадянстві, що вважають жіночий рух ідентичним з фемінізмом доказуючи тим, що не розуміють ніодного поняття ні другого.

Найбільше поширений у нашому громадянстві погляд, що жіночий рух це тільки боротьба за рівноправність жінки. Приклонники цього погляду твердять, що ця рівноправність стала вже фактом і тому — на їх думку — роля жіночого руху буцім то вже скінчена.

Їм відповідаємо: Ніколи рівноправність не була ціллю жіночого руху. Вона була тільки передумовою, яка дозволяла жінці приступити до розвязки її властивих завдань. Рівноправність була тільки засобом, який нам уможливлював вступ у громадське життя в ролі співрішаючого і співвідповідального чинника, який дозволяв нам зачати переговорювати і формувати світ, створений і сформований мужчиною, згідно з нашими бажаннями.

Чи можливо, щоби один або два десятки літ розвязали у вдоволяючий спосіб цю незвичайно складну проблему, яка звучить: ввести жінку в русло суспільного життя, перевиховати її до нових завдань, до нових поширених відповідальностей, звязати жінку, — не одну — звязати мільони жінок, звязати їх органічно і нерозривно з потребами, формами, функціями — громади, суспільности, народу, держави. Бож про це йде жіночому рухові: щоби не марнувалися непродуктивно цінности жіночого духа, ці безмежні приспані в жінках духові сили; йде про те, щоби їх з вікового сну пробудити і якнайкраще в якнайдоцільніший спосіб звязати у гармонійну цілість з мужеською частиною громадянства: запрягти їх разом у службу загалу, у творчий процес нового кращого життя.

Чим є один чи два десятки років цеї т. зв. жіночої рівноправности, коли дивитися на них з історичної перспективи трьох тисяч літ, продовж яких всі цінности обективної культури творив майже виключно мужчина? Яке відношення між часом тривання жіночого емансипаційного руху а довжиною періоду мужеського примату в історії людства? Релігійні і фільософічні системи, держава і законодавство, цілий храм знання і мистецтва — те все діло мужчини. Жінка увійшла в цей мужеський світ дуже, дуже недавно. Вона робить у ньому щойно перші несміливі спроби, перші кроки, як малє дитина, яка вчиться ходити. А в нас є люди коротковорі, малі люди, що на історичні процеси, які міряться і тривають сотками літ, дивляться з жабячої перспективи. Вони бажали би покласти жіночий рух у домовину, бо на їх думку жіночий рух це анахронізм, а жіночі організації — це абсурд.

Тимчасом на широкому світі щораз голосніше лунають голоси фільософів і соціольогів, які — всупереч антифеміністичним тенденціям державних мужів і політиків — бачать джерело сучасної кризи у захитанні природної рівноваги між мужеським і жіночим принципом, як двома рівнорядними формами людства. Щораз частіше відзиваються голоси остороги, що світ звироднів вслідок повного знехтування жіночого та гіпертрофії мужеського первня та що одинокий ратунок для нього від повного банкрутства, — для цього змеханізованого, стехнізованого, зматоріялізованого і зраціоналізованого світа — лежить у припливі *жіночих* сил, *нових незужитих* сил, які ближчі до життя, його вічного коріння істотних потреб. Односторонний мужеський суспільний порядок мусить найти своє природне доповнення у співпраці жінок на всіх ділянках життя. Одначе це завдання є не на міру життя одної генерації. Довгі покоління жінок мусять трудитися біля його здійснення і через довгі покоління треба плекати ідею жіночого руху, доки вона не вкоріниться глибоко у свідомости загалу. А до цього потрібні жіночі організації як терен кристалізації жіночих поглядів, як терен скупчування і активізації жіночих сил.

Коли би навіть прийняти, що жіночий рух є нічим більше як тільки боротьбою за рівноправність жінки з мужчиною, а його остаточною метою — осягнення тієї рівноправности — то чи навіть ці становища так поверховного, так нешкідливо звуженого розуміння жін. руху — справді можна вважати його чимсь минулим? Чи покінчилася вповні ця боротьба за належне жінці становище у родині, громадянстві, за освіту і звання, за всі зовнішні можливости розвитку, за її життєвий круг діяльности? Чи справді так світло, так блискучо стоїть справа з жіночою рівноправністю?

Здається, що від 20 літ не було менше відповідного менту видвигати гасло ліквідації жіночих товариств та твердити, що жінки вже зрівнані в правах з чоловіками, як саме тепер, коли в цілому світі помітна вона поворотна хвиля антифемінізму, яка намагається зіпхнути жінку назад зі здобутих нею позицій. Ось ми є свідками, як вводиться на ново нумерус клявзус для жінок на університетах, обмежуючи число студіюючої молоді до 10 прц. Ось бачимо, що в деяких державах жінки тратять політичні права, а в інших державах при всіх зусиллях, не можуть їх добути. На цілому світі господарська скрута б'є в першій мірі по жінках, бо вони стають жертвою законів, які буцімто мають зменшити безробіття. Відживає наново конкурепційна господарська боротьба чоловіків з жінками, ведена у формах, яких не знали навіть передвоєнні часи, часи „зерівноправности". В усіх державах світу, також там, де конституція й інші основні державні закони запевнюють жінці рівноправність, — обовязує досі старе законодавство, побудоване на ідеї примату мужчини, чого найяскравішим висловом є тип патріярхальної родини, де жінка-мати підпорядкована є чоловікові.

Але покиньмо теоретичні міркування, залишім світові його журби і погляньмо, як є в нас з тією рівноправністю. Який питомий тягар жіноцтва в нашому національно-громадському житті? А коли трудно вам відповісти на такий загально-сформулований запит, то можна його розбити на кілька спеціяльних. Який відсоток жінок є членами наших національних товариств? Який відсоток жінок займає передові становища в громадянстві, скільки з них є головами, чи хочби членами управ краєвих установ, скільки директорами інституцій? Який відсоток творять жінки на загальних зборах центральних організацій, де право участи мають тільки делеґатки повітових чи низових клітин? А як є на нашому селі? Чи бувають у нас жінки головами читалень і кооператив? Чи є в нас жінки війтами або бодай членами громадських рад?

Ці запити є закидами не тільки в сторону громадянства, але також, і то в першій мірі, вони обвинувачують нас, як жінок. Вони закидують нам, яке безмежне поле праці лежить перед нами та чи мають слушність ці люди, які думають, що формальна рівноправність жінки накинена українському громадянству не своїм законодавством, могла на протязі кількадцяти літ врізатися глибоко у світогляд суспільства та звязати з ним українську жінку тисячними взаєминами.

Але може хто скаже, що приклади, які ми тут подали не є суттєві. Візьмім два інші і то з ділянок, які навіть у найбільше консервативному значінні є незаперечною доменою жінки: а саме домашне господарство і виховання дівчат.

Маємо в Галичині кількадцять українських приватних, себто коштами українського громадянства утримуваних середніх дівочих шкіл: гімназій і учительських семинарій. Управа всіх тих заведень спочиває в руках мужчин. В інших краях жіноцтво тому 50 літ почало боротьбу за свої права від питання управи дівочих шкіл, виходячи з цього слушного становища, що жінці належить рішаючий вплив на формування психіки дівчат та що відповідне виховання молодого жіночого покоління є першою умовиною для успіхів жіночого руху. В нашому громадянстві ця справа навіть не прийшла на порядок...

Другий приклад. В Рільничій Палаті, яку влада утворила недавно у Львові, є окрема секція жіночого домашнього господарства. Ця секція складається тільки з жінок, але є в ній і один мужчина. Цей мужчина репрезентує українських жінок господиня, бо наші господарські установи нам, українським господиням, на сором, а собі на сміх — виделеґували до Рільничої Палати самих чоловіків і ні одної жінки.

Може хто подумає, що всі ті приклади беремо з життя цього покоління жінок, яке ще не кінчало високих шкіл і тому не розпоряджає відповідно кваліфікованими силами та, що коли молодше жіноче покоління увійде в громадське життя, відносини покращають. Тут із жалем треба ствердити, що жінки, які в останніх роках покінчили студії, є переважно елементом меньше

Купелеві плащі 8·50 Матеріял на купелеві плащі 140 шир. зол. 4·50 та купел. ручники у великім виборі „БЛАВАТНИЙ БАЗАР", Я. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмія ч. 12. 17 73

громадськи активним, ніж старші громадянки, а також, що участь і вплив наймолодшого жіночого покоління на терені студентських організацій та ідеольогічних гуртів молоді в порівнянні з ролею, яку грали в житті молоді перед війною наші перші студентки, це радше крок взад, ніж вперед.

Так виглядає т. зв. жіноча рівноправність у Галичині. Мабуть не інакше і не краще стоїть з нею справа на інших українських західних землях, на Волині, на Буковині, на Підкарпатті. Чи з уваги на такий стан правильний є погляд тих, які жіночий рух вважають анахронізмом?

Чуємо дальше закид, що жіночий рух разом з жіночими організаціями це — будім то відмежування жінок в окрему жіночу суспільність, — шкідливе для самого жіноцтва та для цілого громадянства. На це відповідаємо: Ніколи український жіночий рух не проповідував ізоляції жіноцтва від загалу громадянства, а навпаки від самих своїх початків свідомо і доцільно змагав до того, щоби українське жіноцтво стало живою і якнайбільше активною частиною Нації. Вже і недвозначно застерігалася проти інсинуацій поділу на жіночу і чоловічу частину Н. Кобринська, яка ще в 1887 р. писала: „Ми не думаємо відчужуватися від мужчин на полі загальних стремлінь та ізолювати жіноче питання від інших суспільних завдань". За Кобринською ласовували ми це становище десятки і сотки разів, воно зафіксоване в статутах жін. товариств у резолюціях щорічних загальних зборів Союзу Українок, з'їздів, анкет, у тезах рефератів, у десятках статтей. Звідкиж лунали і лунають гасла: „жінки ставайте до боротьби з безграмотністю", „жінки основуйте діточі садки", „жінка в кооперацію", „жінки вступайте в політичні партії", „жінки йдіть лавою до виборів" — як не з С. У.? Хто підготовляв і підготовляє українське жіноцтво до громадянських завдань, хто мобілізує його сили, активізує його енергію, як не жіноча організація. Всі загально-національні акції і потреби находили все найживіший відгук у жі-

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундури, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
в МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18. 89/55

ночих організаціях і їхніх членах. Жінки організовані в жіночих товариствах є рівночасно найдіяльнішими в *усякій* громадській роботі. Бо ніколи не стояли ми на становищі, що жіноча організація — це одинокий терен громадянської діяльности жінки та що співпраця в жіночому товаристві звільнює нас від інших громадянських обовязків. Навпаки — у програмах українського жіночого руху звучало все: Окрема позапартійна жіноча організація і *одночасно* участь у загальних громадських установах та політичних партіях. Окрема жіноча організація для перевиховання широких жіночих мас, для засвоювання жінці її ролі у змаганнях Нації. Праця в спільних організаціях і політичних партіях разом з мужчинами — бож це є шлях, на якому українська жінка може безпосередньо впливати на українську дійсність. Як пояснять противники окремих жіночих організацій факт, що наші загальнонаціональні установи через десятки літ не вміли втягнути жіноцтва в суспільне життя? Во якже могла українська жінка, як може українська селянка ще й сьогодні, перескочити в громадянське життя без посередництва жіночої організації?

Таксамо несправний закид егоїзму, звернений в сторону українського жіночого руху. Ніколи український жіночий рух не був рухом егоїстичним для якихось вузько зрозумілих жіночих інтересів. На першому місці ставили ми все обовязки, а не права, а коли домагалися „прав" для себе, то робили це в глибокому переконанні, що без тих прав не можемо стати активними, корисними для Народу громадянками. Ці „права" розуміли ми все як право на народній труд, на службу для Нації і віримо глибоко, що ця наша служба потрібна, що без неї Народ не може обійтися. Служба для Нації — була і є одною з провідних ідей українського жіночого руху, з якої він черпав свій етос і своє остаточне оправдання.

Як дивно звучить закид егоїзму в устах мужчин, які всі питання вирішують фактично зі становища *власних* інтересів, в яких розумінні об'єктивною нормою світа: добра, справедливости, моралі, є тільки вони, чоловіки, і які, коли говорять „суспільність", „народ" то думають переважно тільки про себе, забуваючи про другу половину людського роду.

Вповні неоправданим є також закид „інтернаціоналізму", звернений у нашу сторону, бо не було і нема другого жіночого руху, який до тої міри черпав свої сили з української національної ідеї, як український. І коли з одної сторони імпутують нам анаціональні тенденції, — кажуть, що український фемінізм є фемінізмом, але не є українським, тоді рівночасно інші рахують нам за гріх, що українські жіночі організації займаються тільки національними справами, а занедбують жіночі.

Ні одні, ні другі не мають рації. В українських жіночих товариствах була і є рівновага між обома ідеями, які лягли в основу їхньої діяльности: між ідеєю національною та ідеєю жіночого руху.

Не сліпим, невільничим наслідуванням мужчин є жіночий рух, як думає дехто з наших людей, не є він змаганням до „змужніння" жінки, як читали ми це недавно. Навпаки — вихідною точкою жіночого руху було переконання про відмінність жіночої духової структури та бажання збогатити людську культуру цінностями жіночого духа. Саме тому жіночий рух каже жінці йти *власними* шляхами, а не бути довше сателітом і трабантом мужчини. Не хочемо наслідувати мужчин у їх геніяльности і героїстві, але не хочемо також повторяти за ними їх нісенітниць і злочинів. Хочемо бути собою. Може не зуміємо краще правити світом, як це робили мужчини, але думаємо, що стан, до якого довели світ мужчини, не є причиною до гордости. Знаємо, що жіноча співпраця буде тільки тоді мати правдиву, трівку вартість для громадянства, коли вона буде висловом нашої особовости.

Застерігаємося також рішуче проти інсинуацій, немов то український жіночий рух проповідує „фільософічну еманципацію" і змагає до сексуальної свободи жінки. Коли жіночий рух поставив як один зі своїх постулятів домагання рівної сексуальної моралі, то він ніколи не розумів її так, щоби стягнути жінку там, де находиться мужчина, — але щоби піднести мужчину на ту висоту, на якій стоїть жінка. Рівну мораль ми розуміли і розуміємо як рівну відповідальність жінки і мужчини за скількість і якість нового покоління, за здоровля, сили і виховання потомства.

І тому мусимо застерегтися проти обтяжування жін. руху відповідальністю за упадок моралі. Не жінка сотворила суспільний лад, в якому є місце на торговлю жінками і молоддю, на санкціонована державою проституцією. Хто виступив до боротьби з тими язвами мужеської суспільности, як не жіночий рух? І не жінки є відповідальні за всі прояви біольогічної дегенерації людства. І не жінки є відповідальні за соціяльні і господарські умовини, які доводять до упадку родинного життя. Жіночий рух був і є одним з найбільше дисциплінованих і найбільших етичних рухів людства і так само український жіночий рух все був і хоче дальше бути носієм найвищих етичних цінностей. Ми знаємо, що „як ріка не може піднестися вище свого джерела, так нарід не може піднестися вище рівня свого жіноцтва", і що в руках українського жіноцтва лежать найвищі етичні цінности Нації.

Чи може бити більше злобний закид в сторону жіночого руху, який все ставили з найбільшою повагою до материнських обовязків жінки та перший видвигнув перед державою домагання опіки над материнством і дітворою, як закид занепаду родинного життя.

На родину глядимо як на суспільну і біольогічну клітину народнього організму — як на місце, де кується душа і майбутність нації. І саме тому, що так високо ставимо родину і ролю жінки в родині, бажаємо уздоровлення родинного життя, піднесення пошани до жінки-матері та забезпечення матері рівних прав з батьківськими. Одначе з другого боку не можемо погодитися з тими, які бажали би замкнути жінку назад дома та які вважають родину одиноким полем діяльности жінки. Ніколи на протязі історії фізіольогічні і педагогічні функції материнства не вичерпували всіх фізичних і духових сил жінки. Поза заняттями, звязаними з материнством, жінка від найдавніших часів працювала на полі господарської продукції, вона була — в давних формах господарського життя і при тій ролі яку відгравало домашне господарство аж до винаходу машини — могутнім, господарсько-продуктивним чинником, яким ще сьогодні є наша селянка. Коли родинний дім звузився, коли техніка відібрала йому його господарські функції, а суспільність переняла на себе виховання й навчання, опіку над хорими і бідними та цілий ряд інших справ, — то безглуздішими стали намагання зіпхнути жінку назад до „домашнього огнища" та обмежити її ролю тільки до домашніх і родинних обовязків. Яка дивна мішанина романтики, маломіщанства і хорої сексуальної уяви лягла в основу тих поглядів на жінку й жіночий рух, які доводилося читати останніми часами в українській пресі, а для яких „істотною площиною жіночої проблеми" та „центральним пунктом жіночого руху" є відношення до сексуальних справ. Ніколи не погодимося на таке розуміння жін. руху. На нашу думку жінка не є тільки половою істотою, її призначення як людини виходить поза її призначення полове, як жінки і матері. Вона має власне, безпосереднє відношення до людства, як людина, а не лише посередне через свою функцію продовження людського роду. Ми маємо відношення до життя народу, а не тільки через наших синів, яких приводимо на світ. Це почуття **безпосереднього** звязку з долею Народу — звязку, для якого материнство і вузькі рямці родинного круга не є одиноким висловом, було й є джерелом українського жіночого руху. Ставлячи високо післанництво матері, ми рівночасно поборюємо вузький егоїзм родини та всі її асоціяльні тенденції, які добро найближчих ставлять вище від добра загалу. В наших очах українська мати — не „матер патріє", мати батьківщини, мати свого народу, якої обовязки не кінчаються на порозі власного дому. Бо як не **можна** повести кордонів між інтересами родини і народу, так не можна відмежувати від себе материнських і громадянських обовязків жінки. Будьмо громадянками в чотирьох стінах нашої хати, будьмо матерями в суспільному житті — ось наше розуміння материнства і ось рівночасно наша — такби мовити — жіноча політична програма. Яка ясна і проста вона, а рівночасно, яка богата у зміст, як вона підходить для жінок усіх суспільних шарів і всіх світоглядів, як легко її примінити до ріжних життевих і політичних умовин! Чи треба розроблювати цю програму на поодинокі тези? Чи треба ближче пояснювати, що значить бути нею на кожному кроці буденного життя, у кожному слові і кожній думці, — бути громадянкою у відношенні до своїх найближчих, а передовсім до своїх дітей? Чи треба говорити, які обовязки накладає на нас таке розуміння ролі матері в напрямі витворення відповідної домашньої атмосфери, яка була би противагою проти напору всіх денаціоналізуючих і деморалізуючих сил?

В умовинах нашого політичного життя — бути громадянкою в себе дома — це значить передовсім: вкорінити в дитину від її раннього молодости, впоїти в ціле наше родинне оточення найглибше переконання, що добро одиниці мусить бути підпорядковане щастю загалу і що доля одиниці звязана нерозривно з долею Нації. Нема для нас, — ні для наших найближчих, — вигідного життя, нема особистої карієри, нема власного щастя, як довго страждає Батьківщина. Мусимо витворити в себе дома своєрідний український етос і ерос та зробити їх начальними наказами української родини.

І мусимо ще вкорінити в наші діти почуття гордости, що вони українці. Бо ми, українські жінки, які природою призначені на те, щоби давати життя новому українському поколінню — віримо в отсе життя! Ми віримо у народ і його невмируші сили, віримо в повну побіду нашої національної справи. І тому не дозволимо, щоби в душі наших дітей вкралася зневіра, і не допустимо, щоби вони могли зійти на шлях апостазії від національного ідеалу.

А наша програма в громадському житті? Де шукати напрямних для нас, жінок в часах загального хаосу, безладдя і розкладу? Може це 5 перед 12-ою, а наші брати чоловіки розсварені, розбиті. Що нам робити? Що робити, щоби мати право сказати про себе: „Я йду з народом, а народ зі мною".

У глибині непомильного материнського інстинкту шукаймо відповіді на ці запити. Будьмо матерями в сусп. житті. Наша політична місія звязана з нашою біольогічною ролею як родительок і опікунок нових поколінь. Наша роля в громадянстві — це діяльність у напрямі зберігування, скріплювання та уздоровлювання українського життя.

Українське життя — яке воно нам близьке і дороге, оскільки ближче нам матерям, ніж чоловікам. Український нарід нами приведений на світ, нами вигодований, нашими раменами виколисаний, звязаний нами тисячними підсві-

Великий Театр
Нині! середа, Водевіль
год. 7·30 веч. „Подорож по Варшаві"
60/53 В інсценізації Л. Шіллера

Театр Різнородностей
Нині! середа, „Мірля Ефрос"
год. 7·30 веч. Вже в неділю 1. липня
гостинні виступи Марії Модзелевської — Стефана Ярача в ансамблі варш. Театру „Нова Комедия"

домими взаєминами. Хто більше може бути свідомий живої єдности українського народу, єдности в подвійному значінні: через кордони і через усі внутр. колотнечі, — як не ми, його матері. І тому нема для нас під цю пору важнішого завдання, як плекання тієї єдности. Єдність через кордони — це соборність духа, єдність через усі непорозуміння і противенства — це внутр. консолідація громадянства.

„Заключіть пакт неагресії, знутр. перемиря — зверніть усі зусилля на зовні, на конструктивні цілі, замість на взаїмне поборювання" — це домагання мусимо поставити рішучо до громадянства. І скажім ще так до громадянства: Ми хочемо взяти на себе половину відповідальности за долю народу — поділіться нею з нами. Батьківщина нас потребує, вона потребує матері. Не тільки її тепла і мягкости, її ніжности і врозуміння, але потребує також материнського дбайливого ока, материнських запопадливих порядкуючих рук, материнської інтуіції, і потребує материнськости в значінні духової космічної сили.

Український нарід може і буде жити тільки тоді, коли у свою службу запряже поруч чоловічих також духові і моральні сили жіноцтва.

—o—

КОНФІСКАТА „ДІЛА".

Вчорашнє (167) число „Діла" підпало знову конфіскаті. Цим разом за півтора рядка і за два слова з промови п-і І. Павликовської та за одно слово з промови сен. О. Кисілевської на жіночому вічу у Станиславові. Крім того за три слова з інавґураційної промови пос. М. Рудницької, виголошеної при відкритті Українського Жіночого Конгресу. Тому, що конфіската прийшла пізно в ночі, другий наклад могли ми видати щойно у вівторок рано. Це вже 29-а з черги конфіската нашого органу в цьому році.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
90/55

Большевики деклямують про мир.

БІРМІНҐЕМ, 26. 6. ПАТ. Підчас нарад мирового конгресу говорив теж большевицький амбасадор у Льондоні Майський. Запевняв, що СССР не хоче війни і змагає відсунути воєнну небезпеку. Большевики не вірять, щоби війна була невблаганою конечністю.

—o—

Дольфус їде до Італії.

ВІДЕНЬ, 26. 6. ПАТ. „Райхспост" повідомляє: Мусоліні запросив канцлера Дольфуса з рідною до віллі у Річчіоне на цілий липень. Канцлер Дольфус прийняв запросини.

—o—

Залізнича катастрофа.

ПАРИЖ, 26. 6. ПАТ. Вчора в ночі біля Парижа ударилися два поїзди. Машиніст і вісім осіб тяжко, а 43 особи легко ранені.

—o—

Невдалий атентат на Ґандія.

ПУНА, 26. 6. ПАТ. Атентатчики кинули бомбу на самохід сподіючись, що в ньому їде Ґанді. Сім осіб ранені. Хвилину пізніше дійсно надїхав Ганді самоходом. Арештовано пять осіб. Ганді заявив представникові Райтера, що атентат на нього виконано тому, що є противником терористичної акції.

—o—

Мін. Барту в Югославії.

БІЛГОРОД, 26. 6. ПАТ. Мін. Барту відбув довшу розмову з королем Олександром. Король вручив французькому міністрові великий хрест ордеру Білого Орла і прирік, що в осені приїде з офіційною візитою до Парижа. Вечором мін. Барту виголосив на бенкеті велику політичну промову, в якій підніс заслуги держав Малої Антанти для вдержання миру і значіння умови між балканськими державами.

Французька преса згадує про захоплення, яке викликала візита мін. Барту в Югославії. Щоденник „Ль Евр" пише, що в розмовах з французьким міністром обговорено завдання Малої Антанти, порозуміння між балканськими державами, подорож турецького міністра закордонних справ Тевфік Ружді Бея до Білгороду і взаємини з Австрією та Італією. „Фігаро" впевняє, що всі ці наради наберуть конкретного змісту після подорожі мін. Барту до Льондону. Все залежить від порозуміння між Францією та В. Британією. Розмови у Льондоні принесуть добрі або злі успіхи, залежне від того, чи Англія зрозуміє свої обовязки супроти Европи.

„ЛЕМКІВСЬКА РЕПУБЛИКА".

ОДИН ЗАБУТИЙ ІСТОРИЧНИЙ ПРОЦЕС.

(Докінчення.)*)

Другий обвинуваченний д-р Качмарчик розповів дуже докладно історію Лемківської Республики від 1. листопада 1918 р. Негайно в перших днях листопада 1918 р. відбулися віча по всій лемківській землі. У Криниці утворилася „Руська Рада" для новосанецького повіту, в Гладишові для горлицького, ясницького і коросненського, в Світниці для Грибівського і тут головою „Руської Ради" був обвинуваченний д-р Ярослав Качмарчик, секретарем Захар Конпстянський, адвокатський кандидат, а обединував всі „Руські Ради" „Верховний Лемківський Союз" у Горлицях, якого президентом був о. Михайло Юрчакевич, парох Чорної, а секретарем адвокатський кандидат д-р Михайло Собін. Сянік і Сяніччина уважали себе за складову частину Східної Галичини і тому не брали тут участи.

Одначе „Верх. Лем. Союз" був більше формальною інституцією, а фактично працювала і кермувала цілим рухом грибівська „Руська Рада". Вона негайно заприсягнула всіх війтів „на вірність руському народові", кермувала анровізацією, зорганізувала міліцію, оголосила камеральні ліси народнім майном, а що суди не функціонували, рішала сама у всіх спірних справах і видавала присуди іменем Руської Ради. Пізніше ще, коли поляки вже обняли владу, заложила протест проти заприсяження учителів і проти побору рекрута. Коли „Руська Рада" обіймала владу, видала дня 5. грудня 1918 р. у Фльорянці маніфест, який кінчився словами:

„В надії, що мировий конгрес поступатиме по думці засад Вільсона, руський нарід б. Австрії віддає йому свій спір з польським і мадярським народом у справі усталення своїх політичних границь".

Від непамятних часів зійшлися вперше українці і москвофіли разом і разом працювали для спільного добра. Український народ розвинув дуже сильно свою індивідуальність і лемки нетерпеливо очікували закінчення боротьби за українську державу, щоби приєднатися до неї.

Сам обвинуваченний їздив до Варшави до полк. Рибака в міністерстві військових справ у справі побору лемків до польського війська. Полк. Рибак виразно заявив йому, що польські поборові комісії не мають права на основі версайського договору брати лемків до польського війська. Щодо майбутности Лемківщини, то відповідаючи п. прокураторові заявляв так само, як о. Хиляк, що лемки чекають ще на рішення коаліції.

Сильне вражіння викликав третій обвинуваченний старий селянин з Криниці, Микола Громосяк. У своїй промові зазначив, що про відлучення Лемківщини від Польщі, за що його тепер судять, не може й бути мови, бо він ніколи не чув про те, щоби Лемківщину колинебудь приключено до Польщі. „Ми проголосили свою Лемківську Республику, живемо спокійно і ніяких бунтів не робимо"

Дуже симпатичні були зізнання свідків поляків, як напр. судового радника д-ра Казимира Рамолта, що сказав: З хвилиною розпаду Австрії, повстали тут „Руські Ради" і свідок як ліквідаційний комісар працював до кінця лютого 1919 р. разом з делеґатами Руських Рад в імя засади „вільні з вільними, рівні з рівними". Взагалі польська інтелігенція віднеслася зі зрозумінням до цього руху, а незвичайно характеристичне було відношення польських селян: „Ви маєте право — казали вони — бути свобідні, тільки тепер вже буде між нами границя, а нам добре було з вами. Деж ми будемо купувати тепер волики, корови та вівці?"

Дуже аґресивний за це був у своїй кінцевій промові п. прокуратор. Він виявився як завзятий ворог Вільсона і його гасла про самозначення народів, а свою програму висказав ось такими словами: „У спадщині по Австрії одідичила Польща і москвофільзм. Його створив у 1848 р. граф Стадіон. Тоді повстали москалі, або руські з дюма „с" у Галичині. Вони рекрутувалися із священників, з митрополитом Яхимовичем на чолі. Тепер цар загинув, а з ягайлонська Польща. Лемківська земля не інтеґральна частина Польщі, бо так писав уже старинний Нестор і завважив: ви, польські патріоти, засудіть тих агітаторів з руський люд піде з вами".

Одначе присяжні судді у відповідь п. прокураторові видали уневинюючий вердикт для всіх обвинуваченних...

По північній слідчій вязниці, уже перед самою північю, вийшли вони на волю і ми всі поїхали до Білцаревої, де в хаті старенького пароха о. Качмарчика, батька обвинуваченого перебули віч. Чекали на нас тут, а ще й у ночі приїздили висланці з цілої Лемківщини. За одним столом сиділи москвофіли й українці та в найбільшій гармонії радили про долю Лемківщини. А потому поїхали ми до Криниці, де нас запросив і гостив Микола Громосяк. Він щойно вернув з верхів від своїх хлопців, (що укривалися перед набором до війська), щоби їм сказати, що вже з вернувся до дому. Вони — усміхаючися, додав — пасуть там овечки та співають:

„Ой верше, мій верше,
Мій зеленний верше,
Юж ми так не буде,
Як ми било перше".

Лев Ганкевич.

*) Гляди „Діло" з дати понеділок, 25. червня 1934 Ч. 164 (13.709).

ПРИСТОР ПРО СВОЮ ПОДОРОЖ ДО ЛИТВИ.

ПОВОРОТ ДО ВАРШАВИ.

ВАРШАВА, 26. 6. ПАТ. Перед своїм відїздом з Литви до Варшави колишній премієр Пристор заявив литовським журналістам, що приїхав за інформаціями про найближчі особи, які згинули у світовій війні. Тому їздив до Чекішок. Вістки литовської і закордонної преси про інші прогульки є тільки творами буйної фантазії. При нагоді побуту на Литві відвідав теж столицю Ковно, яку бачив ще перед війною. Після приїзду до Ковна відвідав міністра внутрішніх справ полк. Рустейка. Саме місто Ковно розбудувалося, чого доказом нові будівлі, музеї зі збірками історичних памяток і розбудова рідної культури. На селі розмірний добробут і гарно вдержані дороги. Урожай заповідається добрий. Відвідини військового музею залишили миле вражіння. Двічі був присутній на святочних обходах і оглянув памятки військового музею та варстати праці інвалідів. Найкращі спогади залишилися з розмови з президентом держави Сметоною і міністром закордонних справ Лозарайтісом.

Комуністичні заворушення у Франції не вгавають.

ПАРИЖ, 26. 6. ПАТ. Криваві бійки між членами правиці і соціялістами та комуністами не переводяться. Майже щодня доходить по різних містах до кривавої боротьби. І так у Ліль побили комуністи студента і члена організації Кроа де Фе. У Меріє дійшло до кровавих боїв між комуністами і поліцією. У Льоґен комуністи зі соціялістами намагалися знищити редакцію щоденника, але поліція оборонила. Арештовано кілька осіб. У Понтоас комуністи намагалися розігнати концерт католицької молоді. Дійшло до бійки з поліцією. Чотирьох поліцаїв важко ранили. 30. червня і 4. липня п. р. відбудуться у Ліль великі віча правих партій. Комуністи заповіли демонстраційні походи. У Лісі помер у шпиталі один член правої організації.

Напруження м'ж СССР і Японією зростає.

МОСКВА, 26. 6. ПАТ. В Токіо арештували одного визначного члена большевицько японського т-ва. Японська преса подала вістку, яку потвердив згодом офіційний комунікат міністерства закордонних справ, що большевицький аташе в Токіо вдержує взаємини з японськими комуністами. Одночасно кіна почали висьвітлювати пропаґандивну фільму про збройна СССР. Большевицька преса називає цю фільму протибольшевицькою. Большевицький амбасадор у Токіо Юренєв склав різкий протест проти висвітлювання цієї фільми. „Ізвестія" та „Правда" заявляють, що большевицько-японське т-во було легальне. Тому було обовязком пресового аташе амбасади передавати фотографії та інформаційні матеріали.

Ширіть наш часопис!

Сензаційні відпустки і звільнення у Варшаві.

ВАРШАВА, 26. 6. ПАТ. „Ґазета Польска" повідомляє: В останніх днях пішли на відпустку або звільнено: начальника відділу безпеки політичного департаменту міністерства внутрішніх справ Кухарського, начальника відділу безпеки в комісаріяті уряду Лепковського і комаданта поліції м. Варшави Чиньовського.

—o—

Ґен. Дебені у марш. Пілсудського.

ВАРШАВА, 26. 6. ПАТ. Вчора в год. 7-ій вечором марш. Пілсудський приняв ґен. Дебені зраз з військовим аташе ґен. Арбоно та майором Мері. Крім того підчас розмови були присутні шеф ґенерального штабу ґен. Ґонсьоровський, віцеміністр військових справ ґен. Каспшицький і кількох вищих старшин.

—o—

Боротьба за впливи у Монґолії.

МОСКВА, 26. 6. ПАТ. Агенція ТАСС заперечує вістки японської агенції Ренго, наче би СССР і Китай заключили тайний договір. Агенція Ренго подала вістку, що у Пінтінґсуан повстав комітет з метою наладнати взаємини між Калґаном та Ургою. До комітету входять большевицький консуль у Калґані та большевицькі урядовці, які управляють внутрішньою Монголією. Метою тайного договору розбудова комунікаційних доріг і поширення большевицьких впливів у внутрішній Монголії.

—o—

Американський амбасадор у СССР врятувався від смерти.

МОСКВА. 26. 6. ПАТ. Американський амбасадор Буллїт підчас лету літаком з Москви до Ленінграду мусів осісти, бо мотор літака перестав працювати. Амбасадор і летун ледви вирятувалися від смерти. Літвінов переслав телеґраму з побажаннями.

Велика маніфестація німецьких католиків.

БЕРЛІН, 26. 6. ПАТ. В неділю відбулася з Берліні велика маніфестація німецьких католиків при участи 60.000 людей. Маніфестація відбулася з нагоди посвячення берлінської дієцезії. В обході взяли участь два міністри Шмідт і Ельт фон Рібенах та дружина віцеканцлера Папена. Вірні присягнули, що збережуть вірність церкві без огляду на напади невірних.

ДІСТАНЕТЕ У ВСІХ АПТИКАХ. 1/16

По широкому світі.

— Польський амбасадор Лукасевич вибирається офіційно в подорож до большевицьких республик на Закавказзю.

— У понеділок 25. червня ц. р. міністерство закордонних справ обмінялося нотами з большевицьким амбасадором. Польща знизила мито для багатьох большевицьких товарів.

— У понеділок 25. червня ц. р. Польща підписала договір з Данціґом, який покликує окрему поліцію у порті, складену пополовині з поляків і німців.

— В. Британія і СССР заключили договір, що при амбасадах обох держав будуть урядувати військові аташе.

— Франція і Німеччина продовжили важність торговельного договору ще на один місяць себто до кінця 31. липня ц. р.

— Ген. Веган повернув з Льондону до Парижа. Преса не подає ніяких вісток про його місію у Льондоні.

— У Шікаго арештувала поліція банду палїїв, 11 мужчин і одну жінку, які впродовж трьох років заподіяли шкоди пожежами на 5 мілїонів доларів.

— У Квіцінґен один член Штальгельму поранив тяжко комманданта націонал-соціялістичної штурмівки.

— Льорд Рідінґ виголосив у понеділок 25. червня ц. р. у радіо велику політичну промову проти Німеччини.

В справі ізоляційних таборів.

В політичних колах звертають увагу, що хоча від оголошення президентського декрету про введення в Польщі ізоляційних таборів минуло уже більше як тиждень, не появився ще виконний розпорядок. Це зволікання пояснюють всіляко. Між іншим кажуть, що введення установи ізоляційних таборів у Польщі не знайшло одноцілої оцінки в проурядовому таборі та що роблять заходи, щоби декрет не був виконаний. Одночасно зачувати, що виконний розпорядок появиться з кінцем червня, причому правильник і виконний розпорядок спочивав в руках міністра справедливости Міхаловського, який в тій справі співділає з премієром Козловським як міс. внутр. справ.

—o—

Із судової салі.

ОУН-ЕРІВЦІ ПЕРЕД СУДОМ.

Перед трибуналом прис. у Бережанах [illegible] ин варуге Володимир Заплатинський, у [illegible] кл. ґімн. в Перемишлянах і Ілько Палевич, займит з Ушкович, перемишлянського повіту під замітом діяльности від організації ОУН. В ночі на 14. вересня м. р. розкинено в Ушковичах, Волкові і Мерищові летючки ОУН. Поліційні доходження ствердили, як каже акт обвинувачення, що поширенням летючок займалися оба обвинуваченні. Розправа тревала два дні. На основі вердикту присяжних суддів трибунал засудив: Заплатинського на 1 рік і 7 місяців і Палевича на 9 місяців вязниці. Боронили д-н В. Бемко і д-р М. Західний.

НОВИНКИ

— **Телеґрама!** Черче, Трускавець, Ямна, Ворохта і Гребенів: Настрій цього сезону на літниськах дуже бадьорий, бо всі літники засобили себе перед відїздом у запаси цикорії **„Луна"** і підмінки кави **„Пражінь".** Тому не забудьте перед виїздом купити більший запас тих артикулів, коли хочете також гарно провести вакації. 1301 2-2

— **На часі** Як приладжувати безалькогольні напитки та використати овочі й городовину довідаєтеся з книжки д-ра Софії Парфанович п. з. **„Овочі, ярини та безалькогольні напитки".** Ця книжка, видання Т-ва „Відродження", 72 стор. друку, багато ілюстрована в ціні тільки 80 сот. Замовляти в Т-ві „Відродження" — Львів, Домініканська 11. Можна набути в книгариях та складах „Народної Торговлі" у Львові і в краю. 1772

— **Важне вияснення.** В останніх часах признають багатьом пастам до зубів спеціяльні прикмети — усування назубного каменя. В більшости випадків це твердження не є на нічому оперте. У звязку з повищим треба стверднти, що в Польщі лише Кальодонт є пастою до зубів, яка має в собі Сульфорицинолеат, на підставі д-ра Бройнліха, що, як стверджено поважними фахівцями, успішно усуває назубний камінь і запобігає творитись йому нановн.

— **Читальні „Просвіти"**, яких діяльність в останніх часах є завішена, мають негайно повідомити про це Головний Виділ з докладним і вірним вияснением справи та поіменним вичисленням осіб, яким часово унеможливлено просвітянську працю. А щоби зискати на часі повищі дані повинні подати в першу чергу філії. — **Канцелярія Т-ва „Просвіта".**

— **За будову захоронки для дітей емігрантів у Перемишлі.** У відозвах до Українського Громадянства в справі складання жертв на будову захоронки для дітей емігрантів у Перемишлі закралась помилка такого характеру: чекове конто Української Щадниці в Перемишлі зазначено 144.775 для 20.837, а має бути: **144.755 для 20.837.** На це конто просимо ласкаво надсилати жертви, а Вп. Громадяни, що надіслали вже гроші на неправильне конто, просимо зголоситися на адресу Комітету в Перемишлі, Ринок 14, з датою і числом надісланих грошей. — **Відділ Українського Центр. Комітету в Перемишлі.**

— **Нормалізаційний зшиток.** З купецьких сфер довідуємося про цікаву практику фірми „Кадракает" з Варшави, яка зі спеціяльними проспектами звернулася безпосередньо до ссіх народніх шкіл і учителів із зазивом, щоб не купувати інших зшитків, тільки зшитки цієї фірми, подаючи як ключ „легіонову ідею". Наша суспільність, а спеціально купецький стан і промисл повинні оцінити подібну агітацію і повинні супроти таких фабрикантів занята відповідне становище. Висування легіонових ідей у купецькій пропаганді мусимо уважати за брудну конкуренцію.

— **Знову присуд на членів ОУН.** У висліді перемиської розправи проти 5 осіб з Мостиск, обвинуваченних у належанні до ОУН, суд видав присуд, яким засудив Шуґляного на 5 літ, Тодиру на 4 роки, Федевича на 3 роки, Бардина на півтора року вязниці. Обв. Сайка увільнено.

— **Львівська хроніка.** У Львові померла в 64 році життя Марія Герман, ем. інструкторка фізичного виховання в школах. — На вул. Городецькій тяжко попарилися смолою два робітники, що працювали при перебудові вулиці. — В часописному бюрі „Нова Реклама" при вул. Шайнохи вкрадено стемплі і почтові знички вартости 400 зол. — Ювилера Альбіна Мудку при пл. Бернардинській обікрали на 6.000 зол. — В цукорні „Кришталівка" загроївся мороженим 21-літній Авр. Неснер. — На шляху біля Клепарова згинула 20-літня безробітня служниця Катарина Вербович, кинувшись під потяг. — У Львові почався 26. червня конгрес професорів міжнародиього права.

— **Краєва хроніка.** Землевласник з Медведовець Мих. Чайковський одержав анонімний лист з домаганням, щоби на границі села заложив квоту 1000 зол. під загрозою смерти. Справою занялася поліція. В Бистриці Надвірнянській утонув підчас купелі блясар Едвард Сутек зі Станиславова. — В Залізцях пов. Зборів замасковані бандити ограбили в ночі дім Кубрика, забравши 48 зол. готівкою та ріжні річи. — В Перемишлі на залізничому двірці перетяв собі жили багажовий касієр Поліч і вбив собі ніж у горло. Забрали його до шпиталю. Причиною: родинні невзгодини.

—o—

СПОРТ.

ПОГОНЬ І. Б. — УКРАЇНА.

Змагання цих дружин за мистецтво Окружної Ліги відбудуться в пятницю 29. ц. м. на грищі Погоні. Початок: год. 5·30 попол. Попередять змагання дружини молодших.

ЖІНОЧІ ЗМАГАННЯ У СТАНИСЛАВОВІ.

Минула неділя, 24 червня ц. р., становить велике досягнення і крок вперід у поширенні й розвою жіночого спорту. Це вперше зорганізовано **виключно жіночі змагання.** Хоч вони не мали мистецького характеру, а лиш пропагандивну ціль, одначе стали зависком жіночих спортових мистецтв, які з цього часу будуть рік-річно переводжені.

На старті у Станиславові стануло 15 легкоатлеток з таких осередків: Львів — 10 змагунок (у тім УССК — 7, с. с. Сокіл-Б. — 2, Стріла — 1); Стрий — 1 змагунка, Станиславів — 4 змагунки і дві дружини спортових гор, а саме: Сокіл III. (Ст.) — 6 змагунок, УСК (Ст.) 5 змагунок. Разом усіх змагунок 26. Це число досить значне і є доказом, що вже пора організувати самостійні жіночі мистецтва.

На програму складалося шість легкоатлет. конкуренцій і двоє змагань спорт. гор. Висліди представляпися ось-як:

До біґу на 100 м. зголосилося 5 змагунок. У фіналї певно перемагає Ніжанковська в часі 13,8 сек., 2) Пищівна 14,0 сек., 3) Біленька, 4) Гресько.

В **меті диском** стартувало 5 змагунок. Перше місце здобула Ніжанковська (Стріла) метом 26·52 м., 2) Колтунюк Л. (УТТК) — 24·44 м., 3) Крапцівна (УСК — Ст.) — 20·30 м., 4) Оґлій (С-Б), — 20·05.

В **меті ратицем** добуває перше місце Ніжанковська — 21·15 м., 2) Копюбівна (С-Б) — 17·66, 3) Оґлій (С-Б), 4) Пищівна.

До скоку вдовжінь стануло 6 змагунок. 1) Ніжанковська — 4·04 м., 2) Копюбівна 3·90 м., 3) Орищук (УССК). — Поза конкурсом Ніжанковська скочила 4·34 м.

Цікаво виглядав **біг на 800 м.** Стартувало 5 змагунок, в котрих Свенціцьку згори типували на перше місце. Біг вела зразу Ясінська в гострому темпі, поводі Свенціцька висувається на чоло і не уступає до мети. Перша перериває тасьму в часі 3·02 м. Друга висувається Колтунюк, одначе на фініші несподівано бере її Орищук (УСК — Ст.) і Колтунюк приходить третя, 4) Ясінська (Сокіл III. — Ст.), 5) Крапцівна.

На закінчення легкоатлетичних конкуренцій відбувся **біг гінців** на 200 + 100 + 75 + 60 м. Стартують дві дружини: І. УССК (Колтунюк, Шухевич, Сіяк, Біленька). II. УССК — Стріла (комбін.) Зарицька, Кушнір, Свенціцька всі УССК. Ніжанковська — Стріла. Перемагає комбінована дружина в часі 1'11"8, завдяки справній передачі палички. 2) УССК — 1'13"6.

В спортових грах розіграно двоє змагань. **Відбивана:** УССК (Львів) — Сокіл III. (Ст.) з висліцом 2 : 0 (15 : 8, 15 : 0). Гра мало цікава, змагунки Сокола III не зіграні, а в УССК-у помучені дорогою і легкоатлетичними змаганнями. В другій грайні гра скінчила живіша й УССК **певно виграє до зера.**

Кошівку розіграли: УСК (Станиса) та УССК (Львів) з висліком 8 : 6 (4 : 2). Гра дуже гостра, а навіть брутальна.

Дружиново переміг УССК (Львів): 26 п., І) УСК (Станиславів) 17 п., III. Стріла (Львів) 16 п., IV. Сокіл Б. 9 п., V. Сокіл — Стрий 4 п., VI. і VII. — Сокіл III. (Станиславів) і Сокіл І. (Станиса) по одним пункті.

Назагал змагання перейшли з успіхом (крім малих організаційних недотягнень — ним разом не з вини організаторів). Дивувала дуже мала свідомість місцевих змагунок.

ОКРУЖНІ ЛЕГКОАТЛЄТИЧНІ ЗМАГАННЯ В ПЕРЕМИШЛІ.

Змагання організував УСК Беркут. Участь взяли: Беркут, УСК — Добровіль, Спортова Секція — Пикуличі. Осяги:

Конкуренції жінок:

Біг 60 м.: 1. Гусар М. (Беркут) 9,2 с. 2. Мудра (УСК — Добровіль), 3. Гусар А. (УСК).

Біг 100 м.: 1. Шостаківна Нуся (Б) 14,8 с. 2. Гусар А. (УСК) о груди, 3. Стефа (УСК).

Гінці 4 × 100 м.: 1. Беркут (Оля, Ставка, Шостаківна Н. Гусар М.) 1 : 2,6 (новий рекорд!) 2. УСК (Мудра Гусар А., Мудрик, Стефа) 4 м. по заду.

Скок удовжінь: 1. Гусар М. (Б) 3.95 м., 2. Мудра (УСК) 3.93 м., 3. Шостаківна Ів. (Б) 3.70 м.

тусан кулею: 1. Гусар М. (Б) 7.66 м., 2. Ставка (Б) 6.35 м., 3. Шостаківна Ів. (Б) 6.02 м.

Мет диском: 1. Гусар М. (Б) 25.79 м., 2. Кнейчук Г. (УСК) 19.80 м., 3. Гусар А. (УСК) 18.72 м.

Конкуренції мужчин:

100 м.: 1. Будзиновський (Беркут) 11.4 с. (рекорд вирівнявший), 2. Александер (Б) 3 м. позаду, 3. Дебера (Б).

400 м.: Александер (Б) 1 : 2,5, 2. Дебера (Б.), 3. Зелез (Б).

Гінці 4 × 100 м.: 1. Беркут (Медицький, Дебера, Зелез, Будзиновський) 51.7, Інші заголошені дружини не явилися на старті.

Стусан кулею: 1. Онар (Б) 10.42 м., 2. Зелез (Б), 3. Матвій (Пикуличі).

Мет диском: 1. Медицький (Б) 26.42 м., 2. Матвій (Пикуличі) 26,02 м., 3. Лозинський (Б).

Мет ратищем: 1. Бутрак (Б) 43.80 м., 2. Матвій (Пикуличі) 43.35 м., 3. Лозинський (Б) 37.24 м.

Обіруч: 1. Матвій 73.87 м. (осяг кращий від рекорду) (43.35 + 32.52 м.), 2. Бутрак (Б) 70.88 (43.80 + 27.08).

Скок увисочінь: 1. Медицький (Б) 1.56 м., 2. Бутрак (Б) 1.53 м., 3. Лозинський, Дебера, Александер по 1.47 м.

Скок увисочінь з місця: 1. Бутрак (Б) 1.32 м. (осяг кращий від рекорду), 2. Лозинський (Б) 1.16 м., 3. Будзиновський 1.14 м.

Скок удалечінь: 1. Тожовець (УСК) 5.27 м., 2. Медицький 5.10 м., 3. Будзиновський 5.06 м.

Скок удалечінь з місця: 1. Бутрак (Б) 2.73,5 м. (осяг кращий від рекорду), 2. Лозинський 26.3 м., 3. Гарапата (П) 2.56 м.

ЗМАГАННЯ НАКОЛЕСНИКІВ У ПЕРЕМИШЛІ.

В рамцях окружних легкоатлетичних змагань відбувся на жужлевім торі торові перегони наколесників з задержаного старту.

1.000 м. з задержаного старту: 1. Барицький (Спартак) 1 : 57,2, 2. Федак (Спартак) 1 : 59, 3. Полуйка (Беркут).

5 км.: 1. Барицький 11 : 10,4, 2. Федак 11 : 14, 3. Полуйка.

Ці змагання наколесників — не перші українські змагання того роду в Перемишлі.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

Змагання за чашу середньої Европи (М'тропакет).

І. рунда.

Відень: Адміра — Неаполь 0 : 0. Неаполь: Адміра — Неаполь 2 : 2. Відбудуться треті рішаючі змагання на невтральнім грищі. Відень: Уйпешті — Австрія 2 : 1. Будапешт: Уйпешті — Австрія 2 : 1. Будапешт: Ференцварош — Ф. А. Ц. 8 : 0. Відень: Ференцварош — Ф. А. Ц. 2 : 1. Будапешт: Спарта — Угорщина 5 : 4. Прага: Спарта — Угорщина 1 : 2. Відбудуться треті рішаючі змагання на невтральнім грищі. Прага: Рапід — Славія 3 : 1. Відень: Рапід — Славія 1 : 1. Торіно: Ювентус — Тепліцер 4 : 2. Теплін: Ювентус — Тепліцер 1 : 0. Больонія: Больонія — Бочкай 2 : 0. Дебречин: Больонія — Бочкай 1 : 2. Прага: Кладно — Амброзіяна 1 : 1. Міляно: Кладно — Амброзіяна 3 : 2.

У другій рунді стрінуться отсі противники:

Уйпешті — Ювентус, Ференцварош — Кладно, Рапід — Больонія і переможець Адміра — Неаполь проти переможця Спарта — Угорщина.

Змагання за чашу середньої Европи розігруються вже восьмий рік. Дотеперішніми переможцями були: 1927 рік — Спарта (Прага). 1928 рік — Ференцварош (Будапешт). 1929 рік — Уйпешті (Будапешт). 1930 рік — Рапід (Відень). 1931 рік — Віенна (Відень). 1932 рік — Больонія (Больонія). 1933 рік — Австрія (Відень).

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 27. VI. год. 7·30 веч. „Мандрівка по Варшаві".

Четвер, 28. VI. год. 7·30 веч. „Мандрівка по Варшаві".

Театр Різнородностей.

Середа, 27. VI. год. 7·30 веч. „Мірдя Ефрос".

Четвер, 28. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я".

Кіна.

АПОЛЬО: „Мадям Дібарі".

АТЛЯНТИК: „Світ належить до тебе" (Сеже Саналь).

ВАНДА: „Хоробрий полк Швейк".

КАСІНО: „Пятьох джентельменів".

КОЛІСЕЙ: Неділне.

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих ліжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Симфонія життя", ревія „Все для львовячок".

МІРАЖ: „Цілунок перед зеркалом".

МУЗА: „Надувальський та С-ка".

ПАЛЯС: „Ракочі марш", „Прокуратор Алісія Горн".

ПАСАЖ: „Райський птах" і додатки.

ПАН: „Велика грішниця", „Сим джунглів".

СВІТ: „Шибеник з Еспанії".

СОНЦЕ: „В перехрестних вогні" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Перше ковбоєве кохання" та ревія.

ХІМЕРА: „Великий ярмарок кохання".

УГОРА: „Добраніч Відню" і ревія.

Закордонне радіо.

Середа, 27. червня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 17·10, 19·10 Вок.-інстр. концерт, **Прага** (470,2) 19·30 „Дон Хуан" оп. Моцарта, **Білгород** (439,8) 16·30, 21·00 Спів, **Берлін** (356,7) 14·15 Регерові та Брікнерові твори, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·00 Фр. фортепіянова музика, **Кельн** (455,9) 17·10 Солісти (музика, спів), 21·00 „Образи з виставки" муз. поема Мусоргського, **Ляйпціг** (382,2) 18·20 Пісні в супр. лютні, 20·15 „Мудяр і шльосар" оп. Оберо, **Будапешт** (549,5) 12·05, 21·30 Цит. музика, 20·00 Симф. концерт, **Міляно** (368,6) 11·30 Легка музика, 13·00 Тріо, **Рим** (420,5) 17·10 Квінтет, 20·45 „Норма" оп. Белліні.

Четвер, 28. червня 1934.

Відень (506,8) 15·40 Програма для дітей, 18·45 Радіокабарет, 20·10 Альпейські мелодії (спів, цитра), **Прага** (470,2) 11·05 Концерт, 22·15 Легка музика на два фортепіяни, **Париж** (1349) 20·00 Симф. концерт, **Берлін** (356,7) 19·00 Рейгерові твори, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12·05 Вок. концерт, **Мінхен** (405,4) 16·00 Концерт, 18·30 Забуті пісні Бекера та Сигова (ялта, алт), **Штутгарт** (522,6) 17·45 Вок. концерт, **Будапешт** (549,3) 12·05 Легка музика, 19·00 Сериєва, **Міляно** (368,6) 16·45 Для дітей, 20·45 „Ім Конте Орі" оп. Россіні, **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інстр. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 27. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Популярна музика з гр. пл., 13·05 Сальонова музика, 14·00 Збіжева біржа, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·40 Популярна й легка музика з гр. пл., 16·45 Легкі пісеньки, 17·00 Для дітей: „Юрко дістав фльобе т", 17·15 Пісні (Яровa, сопран), 17·35 Фортепіяновий реціталь, 17·45 Музика з гр. пл., 18·00 „Книжка та знання", 18·15 Камер. концерт, 18·45 Культура буденя, 18·55 Сільва рерум, 19·00 Всячина, 19·15 Легка музика з гр. пл., 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Актуальний фейлетон, 20·12 Хор реведерсів, 21·02 Серед книжок, 21·13 Оп. реціталь, 21·30 Концерт сучасної форт. музики, 22·15 „Гостина мікрофону в пп. Бігдульських", 22·40 Легкі твори в виконанні інстр. тріо.

Четвер. 28. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Сальонова музика, 13·05 Для молодших дітей: „Збанок молока" на основі Ляфонтена, 13·20 Фантазії з улюблених опер (гр. пл.), 14·00 Збіжева біржа, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·00 „Те саме, а всеж що інше" (гр. пл.) 17·00 Листи та програми, 17·15 Концерт (музика, спів), 18·00 „Молочні напитки приготовлені дома", 18·15 Авдиція про море, 19·00 Всячина, 19·15 Хор Юранда (гр. пл.), 19·25 Камеральний концерт, 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·02 Авд. „Жінка як світло та тепло життя", 20·12 Легка музика, пісеньки, 21·02 „Лічувальне заведення в Шкді", 21·12 Популярний концерт (оркестра, спів), 22·00 „15. роковини Версайського трактату", 22·15 „Образи з виставки" Мусоргського, (з гр. пл., з поясненнями), 22·45 Літературна чвертьгодина, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові в приватних оборотах 5·28 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·65, Париж 34·95, Берлін 203·50, Цюріх 172·48, Амстердам 359·50, Прага 22·01, Міляно 45·26, Нюйорк кабель 5·30 1/8, Нюйорк чеки 5·29 5/8.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 26. червня ц. р. платив кооперативам за:

1 кг. масла пріма десерове	1·90	зол.
1 л. молока	0·13	зол.
1 л. сметани	0·55	„
1 к. яєць	2·25—2·30	„

Тенденція на масло, молоко і сметану слаба, на яйця знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що 27. червня п. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, дьоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Нормальні курята (пара курят важить не менше як 1·20 кг.) за 1 кг. 1·00 зол.

Кури	„	І кляса	0·80 „
	„	ІІ „	0·60 „

Тенденція знижкова. На курята яких пара важить менше як 1·20 кг. попиту зовсім нема; також нема попиту на індики, індички, качки і гуси.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ГОДИННИКИ направляє прецезійно й дешево **Домбровський і Розважевський.** Львів, Академічна 2. (З провінції просимо поштож). 6/78 6—7

БУФЕТ на рахунок віддам площа „Сокола Батька" — згодошення 3—7 в буфеті. 1775 1—1

АҐРОНОМ-ПРАКТИК пошукує заняття при фільях „С. Г." кооперативах і т. п. До „Діла" під „Сирочий". 1778

НАСІКОМІ загрожують ЗДОРОВЛЮ ФЛІТ їх нищить

Смертоносні насікомі це велика небезпека. Одначе неменше часто нехтуємо цю небезпеку, яка нам від тих малих шкідників загрожує. — Трапляється навіть, що пробуємо їх нищити при помочі слабих комаховбийних засобів, які є мало успішні. Треба домагатися лише „ФЛІТУ" і відмовлятись від усіляких підрібок. Розпилений „ФЛІТ" не плямить. — Домагатися жовтої бляшанки з чорною опаскою і жовніриком. Ціни „ФЛІТУ" значно знижені.

21/6

КОНКУРС. Оголошуємо конкурс до вконшення оферт найпізніше до дня 1-го липня п. р. 12 год. полудне на малювання і золочення іконостасу та малювання церкви. Парох у Судовій Вишні до гр.-кат. Уряду парохіяльного в Судовій Вишні. Неприняті оферти залишається без відповіди. 1774 1—1

ЦІЛКОМ СПОКІЙНОГО приміщення в гарній околиці шукаю на кілька тижнів. Згодошення під „Гімн. учитель" до Адм. „Діла". 1776 1—1

4 КІМНАТИ, кухня, передпокій, лазничка, спіжарня зпр. до винайму при вул. Чернстохівській 36. від 1. VII. п. р. Відповість у сторожа. 1777 1—1

ДО ВИНАЙМУ: 3 кімнати + 1 для прислуги, кухня, лазничка і принал. електрика, газ. — При трам. зупинці. Вул. Бальонова 3/П. — Інформ. телеф. 58—03 від год. 11—12. 1771 2—2

В ЯСЕНІ КОЛО ПІДЛЮТОГО П. ПЕРЕГІНСЬКО прийме на харчування літників за поп. згодом. Северина Оноферко. 1773 1—2

Спортовці! Одяг і спортове приладдя першої якости купите тільки в крамницях кооперативи **„ПЛАСТ"!** Львів, Сикстуська 29, Городецька 95. — тел. 26. 1639

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 169 (13.714). Львів, пятниця 29. червня 1934. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 148.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполудием.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і заляр. Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Чи Ви вже набули

ювилейну відзнаку Сокола Батька?

Як ні, так заголосіться в канцелярії „С.-Б." — Набуваючи відзнаку, **причинюєтесь до викупна Українського Городу.**

Цукорня
СТЕЦЬКОВА
Миколая 7.

Несподівана візита італійської фльоти в альбанськім порті.

ТІРАНА, 27. 6. ПАТ До пристані Дураццо приїхала вчора перша ескадра з італійської фльоти на Адрійськім морі, складена з 26 кораблів. Заступник команданта ескадри склав візиту альбанським властям.

ПАРИЖ, 27. 6. ПАТ. Несподівана візита італійської ескадри викликала в політичних колах у Парижі дуже велике зацікавлення. Кореспондент агенції Авасa повідомляє, що альбанський уряд на вістку про несподівану візиту, зараз відбув нараду з послами декількох більших держав. Уряд боявся, щоби залога не висіла на беріг. Далі уряд заявив, що альбанська армія зі зброєю в руках виступить проти італійського війська.

Щойно пізніше італійський старшина поінформував префекта порту в Дураццо, що італійська фльота приїхала скласти візиту своїй союзниці. Одночасно цю саму вістку передав італійський посол альбанському урядові. В Парижі міркують, що Італія виявила таким чином свою нехіть проти зміни політичної орієнтації альбанського уряду. Більшість італійських кораблів відплила вже з порту Дураццо, де залишилися ще три кораблі.

„Еко де Парі" пише, що італійська фльота приплила до порту, не повідомивши заздалегідь альбанського уряду. До того командант італійської фльоти не хотів скласти візити урядові в Тірано. Крім того заявив, що італійська фльота не покине порту, доки префект Дураццо не złoжить йому візити.

Французький щоденник пише, що італійська фльота не зявилася припадково в порті того самого дня, коли у Білгороді сподівалися приїзду мін. Барту. Італія, втративши вплив на Балкані з хвилею порозуміння між балканськими державами, задемонструвала свою силу, невдоволена зміною політики альбанського уряду. Підписання торговельного договору перед двома місяцями між Югославією та Альбанією викликало невдоволення в Римі. Білгородська „Політика" пише, що Італія демонструвала не тільки проти Альбанії, але теж проти Малої Антанти.

Різкі протести Мадярщини проти промови мін. Барту.

Демонстрації на вулиці. — Заяви послів і міністрів.

БУДАПЕШТ, 27. 6. ПАТ. Промови мін. Барту у Букарешті і в Білгороді викликали бурю протестів на Мадярщині. Вчора уладили студенти маніфестацію і спалили куклу мін. Барту. Юрба хотіла вдертися до консулятa Франції і держав Малої Антанти, але поліція не допустила туди демонстрантів. Народній мадярський союз вислав листа до французьких парляментаристів кажучи, що промова мін. Барту незгідна з історичною правдою і ображує мадярів. У парляменті всі провідники опозиційних партій, а саме Екгардт, соціялдемократ Бушінгер і монархіст Грібер заявили, що Мадярщина не злякається промов мін. Барту і змагатиме до мирної ревізії кордонів Мадярщини. Міністер закордонних справ Каня стверднв одноzгідність поглядів усіх політичних партій за зміною кордонів. Уряд буде далі продовжувати свою політику за зміною кордонів. Мадярська Телеграфічна Агенція оголосила заяву недужого премієра Гембеша з протестом проти промови мін. Барту. Заява французького міністра викликала велике обурення на Мадярщині. Політичні кола на Мадярщині міркували — каже премієр Гембеш, що політика Франції не спірається на багнетах, тільки на справедливости і намагається вирівнати гострі суперечности між европейськими державами, щоби довести до співпраці. Промова мін. Барту знівечила всі сподівання. Французький міністер хвалився, що є щирим і не скриває своїх почувань ані думок. Дасть доказ, коли зрозуміє наші тези. Мадярський уряд веде мирну політику і бажає осягнути свої цілі мирним шляхом. Така політика спірається на мировых договорах і й буде уряд далі продовжувати.

Німеччина підготовляла напад на Францію.

Французький тижневик „Вандімієр" оголосив сензаційні і фантастичні вістки, що Німеччина підготовляла летунський напад на Францію в дні 15. липня п. р. „Вандімієр" заявляє, що канцлер Гітлер їздив до Венеції намовляти Мусолінія, щоби Італія зберегла нейтральність. Одначе Мусоліні не згодився і переконував канцлера Гітлера, що такий розпучливий крок приніс би більший розгром Німеччині ніж у 1918 р. Мусоліні мав заявити Гітлерові, що большевицькі летуни скорше явищили би Берлін, ніж німецькі летуни Париж. На випадок нападу на Францію всі французькі партії негайно обєднались би. Ледви чи дійшло би до такого обєднання в Німеччині.

Лет „Цепеліна" наганяє страху Франції.

Французька преса невдоволена летом Цепеліна понад північною частиною Франції. Повітреплав Цепелін летить що чотири місяці до Південної Америки. Підчас лету понад Францію, повітреплав летить долиною Родану і над смугою прикордонних твердинь зі сходу на захід. Преса вповняє, що повітреплав зазнає свій лет тоді, коли перелітає над військовими обєктами. Тому преса домагається від уряду, щоби інтервеніював у Німеччині.

Франція будує кораблі для СССР.

З Москви надійшли вістки, що комісаріят народньої оборони замовив у Франції чотирп кружляки місткости 7.000 тон кожний і чотири контрторпедовці. З тією метою большевицька морська місія відвідала французькі пристані Брест і Тульон

Концентраційні табори в Еспанії.

З Мадриду повідомляють, що парлямент признав урядові 3 і пів мільона песетів на уладження концентраційних таборів. До них таборів замкнуть усіх тих громадян, які загрожують публичному ладові.

—o—

Що волите,

чи заплатити кілька золотих премії за обезпечення Вашого мешкання від крадежі-влому в

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер",

у Львові, вул. Руська ч. 20.

чи втратити кілька тисяч золотих, — якщо вломники обікрали би Ваше необезпечене мешкання?

За обезпечення домашнього уладження на золотих 1000·— пересічна річна премія враз з додатками зол. 2·50 — 6·40 залежно від місцевости, роду обезпечених предметів і їх приміщення

Після вбивства мін. Перацького.

Арештування в Польщі і за кордоном.

„Газета Польска" повідомляє: Слідство в справі вбивства мін. Перацького поступає наперед. Дотеперішні висліди дають змогу устійнити з великою правдоподібністю середовище, з яким вяжеться підготовка атентату. У Польщі і за кордоном (при співучасти німецької поліції) арештовано декілька осіб, підозрілих у вбивстві. „Наш Пшеґльонд" і „Курієр Польскі" пишуть: Добре поінформовані кола запевняють, що в найближчих днях громадянство довідається про висліди слідства в справі мін. Перацького. Висліди слідства є вже певно позитивні і revelяційні.

—o—

Організація двох концентраційних таборів.

Польська преса повідомляє, що уряд рішився не видавати розпорядку до декрету президента про концентраційні табори. Як відомо, декрет президента доручив міністерствам справедливости і внутрішніх справ виконати його постанови. Тому міністерство внутрішніх справ організує два концентраційні табори. Підшукує теж начальників для обох таборів. Організація концентраційних таборів буде в найближчих днях закінчена і тоді громадянство довідається про їх осідок. Регуляміи для концентраційних таборів видасть міністерство внутрішніх справ враз з міністерством справедливости. Цей регуляміи буде оголошений враз з місцем осідку концентраційних таборів.

—o—

Летунська конференція Італії з Францією.

„Матен" повідомляє, що до Парижа приїде на днях підсекретар італійського міністерства летунства Валле на конференцію з французьким міністром летунства ген. Дебені.

ПАРИЖ, 27. 6. ПАТ. До Парижа прилетів учора теж шеф румунського летунства.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі блаватні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. дарон бісти до первородних ніг. 5/73 75-?

Імперіялістичні цілі Японії.

Право, червень 1934.

Справа Далекого Сходу не сходить зі сторінок світової преси. Навіть такі справи, над якими тепер ломить собі голову світовий, головнож европейський політичний ареопаг, не в силі її відсунути на дальший плян. Справа Дал. Сходу, як якесь грізне марево, виринає всюди там, де того найменше можна сподіватися і дещо інше, як лиш вона, є нині одним із тих головних чинників, що впливають на всю цю замотану, складну і неревну міждержавну ситуацію. Всього того може назверх виразно і різко не видно, але воно так фактично є. Ніщож інше, як тільки непевна ситуація на Далекому Сході і страх Совітів перед Японією, кинули їх у вир міждержавного життя Европи і створили тут це замішання, при допомозі якого думають саме розв'язнити непевну міждержавну ситуацію. І совітсько-французький військовий союз, і визнання Совітів державами Малої Антанти, і майбутній вступ СССР до Союзу Народів, і питання т. зв. Східнього Льокарна, і зарисовані вже контури двох майбутніх блоків, де по одній стороні стояла би саме Японія, на все те має великий — все одно, чи посередній чи безпосередній — вплив проблема Далекого Сходу і роля Японії в ньому.

Дехто з відповідальних европейських політиків думає, що Японія буде так довго „загрозою миру" і перешколою до сякого-такого унормування міждержавних відносин, поки вона не найде заспокоєння своїх життєвих конечностей, зарма, що це заспокоєння вважають звичайно лиш виявами імперіялістичної експанзії Японії. Перенаселена Японія, Японія з величезною популяцією, Японія замкнена на гористих островах, де і ріллі мало і сирівців не багато, мусить шукати за новими просторами для себе і вона їх скорше чи пізніше мусить здобути, коли не хоче попросту вдушитися. Тому треба, здається, погодитися з тим, що японської експанзії не стримають ніякі арбітражі, договори чи постанови різних конференцій, оскільки вони не задовольнять бодай частинно цих життєвих вимог Японії. Інакше на Далекому Сході мусить прийти до збройного конфлікту, а як довго проблема Далекого Сходу не буде розв'язана, так довго не може бути мови про вдержання трівкого миру. Навіть в Европі ні. Проблема Далекого Сходу гангує-ж безпосередньо цілу низку европейських держав, правда, кожну з них в іншій площині, чи там в іншому напрямі, але разом з тим кожну із них у площині їх життєвих, чи хочби лиш престіжних інтересів. А звести всі ці інтереси різних держав до одного спільного знаменника це — як бачимо в ході дотеперішнього міждержавного життя — тільки недосяжний ідеал.

Куди ж спрямовується японська експанзія? На це питання дав дуже цікаву відповідь „Сан Франціско Хронік". До статті, що аналізує „цілі японського меча", долана мапка, а на ній накреслені пять стрілок, що йдуть у різні напрями найближчих воєнних ударів Японії. Перша з них іде до самого нутра Китаю. Має вона означати здобуття протекторату над Китаєм, який разом із новоутвореною державою Манджу-Го та з центральною потугою Японії має стати основою азійської унії. Стрілка ч. 2. йде через Манджу-Го далеко в напрямі на Сибір. Третя стрілка перетинає Філіпіни і йде до голяндської східної Індії. Стрілка ч. 4. досягає британського протекторату на Малайському півострові і нарешті пята стрілка збочує вбік до Індії, яка за токійськими планами чи мріями має бути вирвана з рамок британського володіння і втягнена в орбіту Паназійської Унії.

Проаналізуймо бодай за „Сан Франціско Хронік" всі ці напрями.

Що торкається першого напряму, то справа ясна: японський напір у сторону Китаю ще й досі не ослаб. Правда, Японія натрапляє тут на відпір усього Китаю з його 450 мілїонами населення, але цей відпір неорганізований і без модерних державних засобів. Про напрям японської експанзії до Сибіру не приходиться навіть довше говорити, бо він уже надто відомий, а найліпшим його підтвердженням є факт, що Японія відкинула совітське предложення договору про ненапад. Зараз після сподіваної перемоги над Совітами думає Японія звернутися проти голяндської східної Індії — Суматри, Яви і Борнео. Ця небезпека для Голяндії вже настільки ясна, що Голяндія звернулася вже за допомогою і шукає її в союзі з Англією. Сподівання Японії на успіхи в експанзії у сторону голяндських азійських посілостей базуються між іншим теж на японських симпатіях тамошніх націоналістів. Щож торкається решти напрямів японської експанзії, то про них автор статті пише таке: „На Малайському півострові, у французькому Індокитаю — токійські імперіялісти думають, що з моментом, коли Злучені Держави Півн. Америки уступлять з Філіпін, підуть теж французи з Індокитаю — працює політичний вплив японського напору незвичайно інтенсивно, а що торкається британської Індії, то Японія зискує тут постійно сильні торговельно-господарські позиції. Японський вивіз слідує тут зараз-же за американським".

Дехто називає всі ці японські пляни імперіялістичним божевіллям, але не треба забувати — завважує „Сан Франціско Хронік", — що майже в кожному такому божевіллі є система, а в цьому японському є ще й багато реального. Фантастичними мріями можна назвати японські пляни про Паназійську Унію, що мала би злучити в собі всі азійські раси, але переведення в дійсність японської експанзії бодай у деяких з цих пятьох напрямів — це пляни зовсім реальні, з якими треба рахуватись. Вони показують дуже наглядно, яку ролю в загальному міждержавному житті грає справа Далекого Сходу і як розв'язка сучасної замотаної міждержавної ситуації без розв'язки проблеми Далекого Сходу булаб усе тільки частинною розв'язкою. А в розв'язці далеко-східної проблеми рішаючий голос буде мати все Японія. Не треба забувати, що вихід Японії зі Союзу Народів не був нічим іншим, як лиш її підготовкою рішаючої політики вільної руки.

М—к.

Розумний

перед виїздом до живців і літниць засобиться — у всілякі косметичні і гігієнічні предмети і пр. найдешевше і найкраще лише у перфумерії

С. Федера **Львів, ул. Сикстуська 7, або Коперника 15 а**

(побіч палати Гр. Потоцького)

тому, що ціни цих предметів у кліматичних місцях є подвійні а навіть потрійні а якість під кожним оглядом гірша. 2—3

Перед двацяти роками.

САРАЄВСЬКИЙ АТЕНТАТ.

Рівно перед двацяти роками, 28. червня 1914 р. впали в Сараєві револьверові стріли, що викликали згодом жахливу стрілянину в цілій Европі, ту незнану в історії різанину народів, звану світовою війною. Здається, недавні часи і громадянство, яке пережило воєнну хуртовину, має сараєвський атентат у свіжій ще тямці. Але живе молодша генерація, для якої крівава подія зперед 20 літ закрита мряковинням історії. Вона переживає тільки дальші наслідки тої історичної події і для неї слід пригадати те, що сталося 28. червня 1914 р. в столиці тодішної австрійської провінції Босни.

Архикнязя Франца Фердинанда, австро-угорського наслідника престола, остерігали перед їздою до Босни. Після другої балканської війни націоналізм сербів не міг ніяк погодитись з балканською політикою Австро-Угорщини, що для закріплення свого становища на Балкані анектувала країну, заселену сербами. Не було дня без якоїсь події, чи пригоди, що вказувала на сильно загострені національно-політичні відносини в пригранічній полосі. Коли з початком червня стало відомим, що наслідник престола возьме участь в маневрах австрійських військ у Босні, сербська тайна організація приняла це за провокацію і рішила виконати на нього атентат. Кажуть, що плян сербських терористів дійшов до відома архикнязя. Можливе, що зроблено це свідомо, бо Франц Фердинанд був дуже впертий і за всяку ціну переводив свої рішення, коли бачив перешкоду або спротив. Тому не тільки не відкликав своєї участи в маневрах, але взяв зі собою ще й жінку до країни, що належала до габсбурської монархії ледви пять літ.

До приняття високих гостей столиця Босни приготовилася дуже святочно. З приводу скінчених маневрів зібралося в околиці багато війська, що відпочивало після трудів, а офіцири рішили взяти участь у сараєвських парадах. Явилося масово місцеве населення і заповнило вулиці, якими мали їхати гості. Архикнязя та його жінку повитали голосними окликами в різних мовах. Нараз на розі вулиці, що вела до ратуша, де архикнязя мали витати представники місцевої влади, впало щось темне і тяжке на закинену взад заслону самоходу, яким їхав наслідник престола з жінкою. Архикнязь зоріентувався відразу, в чому діло, обернувся швидко і відкинув небезпечний пакет на вулицю. Роздався сильний гук, залунали жахливі оклики. Княгиня Софія підскочила, але чоловік пробував успокоїти її словами: „То тільки бальоник тріс".

За кілька хвилин станув самохід перед ратушем. Архикнязь, блідий та обурений, накинувся на бурмістра словами: „Приїжджаю до вашого міста як гість, а ви бомбами мене приймаєте! Такий тут звичай?" Бурмістр, збентежений до краю, хоче щось відповісти, але Франц Фердинанд хитнув головою на знак протесту і сказав нервово: „Говоріть свою промову!" Збитий з пантелику голова міста виголосив тремтячим голосом свій привіт, що випав зовсім інакше, ніж він приготовився. Дальші привіти були виголошені вже зосім спокійно, якби ніщо не сталося. Тільки княгиня (такий був її титул) Софія мала судорожно хустинку в руці. Відповідь Франца Фердинанда була коротка. Він поминув інших достойників міста і спитав шефа краєвої адміністрації, ген. Потіорка, чи вказаним їхати дальше. Потіорек мав сумніви і радив їхати іншою дорогою. Саме тому Франц Фердинанд спротивився і сказав, що хоче відвідати підполковника Мерічі, раненого бомбою. Його погляд упав на княгиню, що сказала тихо: „Їду очевидно з тобою".

Заїзджають самоходи, шоферові архикнязя кажуть не їхати серединою міста, але окружною дорогою. Першим автом їдуть бурмістр і найвищий заступник уряду, другим архикнязь з жінкою. Шеф краєвого уряду ген. Потіорек стоїть з боку на ступні самоходу. Тимчасом вістка про атентат розворушила населення. Воно витає голосними окликами архикнязя та його жінку, немов хотяли показати, що не хоче мати з винуватцем нічого спільного. Нарешті шофер, трохи збентежений, хоче скрутити у вулицю Франца Йосифа, однак чує наказ дер-

Зол. 1·50

Коштує чвертьрічна передплата гумористичного журналу

„ЖОРНА"

Замовлятн: Адміністрація „ЖОРНА"

Львів, Ринок 10, Конто ПКО. 503.496.

жатися приписаного напряму. Шофер мусить звільнити трохи темпо авта, яке опинилось при самім хіднику, а тоді зміж народу висувається молодий чоловік з усмішкою на лиці і глядить на архикнязя. Це сербський студент Гаврило Прінціп. Він швидко добуває з кишені револьвер і швидко падуть один за другим стріли. Архикнязь сидить непорушно, але його жінка кидається відруховo вгору, немов хотячи закрити собою чоловіка. Публика ловить в мілі ока атентатчика, на якого падуть зі всіх боків кулаки. Ген. Потіорек відітхнув лекше, думаючи, що й другий атентат не вдався. Але з кутика уст архикнязя виступає кров. Він бліднє і падає навзнак. Княгиня замикає очі й осувається без життя.

Самоходи гонять в шаленому темпі до конаку, де приготовано бенкет для високих гостей. Лікарі кидаються до жертв атентату і стверджують, що княгиня Софія не живе. Дістала смертну рану в живіт. Архикнязь вправді ще дихав, але підчас транспорту до конаку помер. На тім самім столі, що украшений квітами і кристальною заставою ждав на них, зложено їхні тіла.

Вістка про криваву подію в Сараєві розійшлася ще того самого дня по цілому світі. Людство зжахнулося і кожний зміркував, що сталося щось страшне. Слово війна загомоніло у всіх майже мовах, хоча ніхто не здавав собі справи, що війна буде така довга, що захопить майже всю Европу та буде такд важка у своїх наслідках.

—o—

Товари блаватні

вовни, шовки, полотна, постіль

Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.

Львів, Ринок ч. 29.

2/78 115—180 **Телефон 25-55.**

Український приватний службовик і установи.

Перед надзвичайними Загальними Зборами СУПРУГА.

У пятницю, дня 29. червня ц. р., в год. 4-ій або 5-ій пополудні відбудуться надзвичайні Загальні Збори СУПРУГА. Скликані вони на підставі § 17. статуту Союзу, який між іншим каже: „Коли би з Головної Ради уступило 6 членів Ради, обовязаний голова скликати Загальний Збір для вибору заглядно доповнення Головної Ради". Справді уступило аж 6 членів Головної Ради СУПРУГА, а в тому аж 4-ох членів Президії, й ось матимемо Збори, які в надзвичайному порядку мають вибрати нову управу Союзу.

Не трудно догадатися, що в нашій професійній організації щось не ладиться. А почалося це на перший погляд з дрібної справи: Президія СУПРУГА одноголосно ствердила, що урядовець Союзу не надається до праці в Союзі і прийшла на засідання Головної Ради з внесенням звільнити його. Проти цього виступили деякі члени Головної Ради, а двох із них — д-р Стахів і д-р Коберський — виступили в такий спосіб і такій формі, що зараз таки на тому засіданні, дня 26. травня ц. р., уступило 2-ох членів Президії — Бриляньский і Мороз, на найближчому засіданні Президії уступили дальші члени Президії д-р Олексишин і Климкевич, а потім письменно зголосили своє уступлення члени Головної Ради Васильків і Пісецька.

З намірю Президії звільнити урядовця Союзу виринуло два засадничі питання: Перше, яке видвигнула опозиція, що не вільно звільнити службовика, коли він нічим не провинився, і друге, яке видвигнула Президія, а яке можна унятн в дуже загальну формулу: установа чи службовик.

Нема що й казати, що становище звільненого в сучасну пору службовика є просто трагічне. Особливо, коли той службовик не має ніяких інших засобів до життя. Поминаючи всі інші мотиви, якими кермувалася опозиція, приймім, що вона кермувалася лише співчуттям для людини, що має лишитися без праці. Безперечно шляхотний підхід до справи і згідний зі завданнями професійної організації, якою є СУПРУГА. У даному випадку Президія СУПРУГА рішилася справді на відважний крок, коли мимо співчуття, яке мусить викликати у товаришів праці звільнований службовик, та мимо головного завдання СУПРУГА заступати інтереси службовників, рішилася на звільнення службовика і то в канцелярії самого Союзу. Але трудно — мала відвагу, бо мусіла й мати, коли не стратила почуття відповідальности за долю установи, яку їй безпосередньо на річних Загальних Зборах і посередньо через Головну Раду одноголосно поручили товариші супружани.

Щораз частіше доводиться чути, що в нашому народньому житті наділшов час українського приватного службовництва. Початки нашого сучасного відродження двигало духовенство, від нього обовязок розбудови народнього життя перейняли т. зв. вільні фахи — адвокати, лікарі і т. п., а тепер до голосу прийшло українське приватне службовництво. Є це незаперечний факт, який з одного боку ставить наше службовництво на почесне місце, але з другого — накладає на нього дуже тяжкий і відповідальний обовязок. **Ми — українське приватне службовництво — сьогодні не лише працівники. Ми рівночасно самі для себе й хліболавці. І від того, чи ми ставитимемо до себе більші вимоги як до господарів-хліболавців, чи робитимемо собі більші полекші як працівники, залежатиме успіх завдання, яке на нас наложила історія нашого народу. Або ми зуміємо закусити зуби та найдемо в собі силу й гарт духа нераз навіть проти особистих інтересів вивязатися зі свого завдання супроти народнього життя і тоді оправдаємо нашу історичну ролю в народньому житті або будемо бідкатись над нашою долею і стратами та запропастимо велику справу.** Не треба хіба додавати, що від того залежать і наші варстати праці.

„СУПРУГА" це так би мовити адвокат кожного службовика, члена Союзу. Але „СУПРУГА", це громадянська установа. Мало того — це установа, яка повинна дбати про якнайвідповідніший світ праці для інших установ. А разом із тим, ніде правди діти, „СУПРУГА" не має належного зрозуміння не лише в широкому громадянстві, але навіть серед своїх товаришів. Особливо в останні часи, коли дається в знаки господарська криза, в бік „СУПРУГА" падають докори, що замало дає в заміну за відносно високі вкладки. За мало є покликуватися на професійну свідомість і товариську дисципліну, за мало навіть тієї допомоги, яку вже тепер мають у потребі члени Союзу: **„СУПРУГА" мусить словом і чином добути собі таке місце в громадянстві, щоби його потреба не викликувала ніяких сумнівів.** По інших установах дбають про це не надзірні ради, до яких можна порівнати Головну Раду „СУПРУГА", Головна праця по установах лежить на людях праці, які не лише час від часу збираються на засідання. І в даному випадку головний тягар праці в „СУПРУГА" мусить спочивати на плечах службовика, який мусить бути душею організації. На тому становищі стала Головна Рада, коли звільнила попереднього і приняла теперішнього службовика та дала йому до помочі помічну силу, на тому стала й Президія, коли поставила внесення на звільнення теперішнього службовика.

Сьогодні є багато безробітних. Люди без праці. Це не є непотрібний баляст. Це дуже часто високо вартісні кандидати на працівників, які хвилево є жертвами безробіття. **Маємо за мало варстатів праці і лише час від часу відчиняється в них якесь вільне місце. Першенство на те місце має той, що в конкурсі дасть вартіснішу працю. Мало того! І ми, що сьогодні маємо ще працю, стоїмо теж під вічною загрозою конкуренції. Ще рік, ще два, а навіть найбільш „мурований" з нас мусітиме уступити місце сильнішому. На це немає ніякої ради. Того вимагає щось більше, як особистий інтерес кожного з нас. Порівнуючи — ми є в наступі. А хто наступає, тому ніколи оглядатися за тими, що впали.**

Справа, в якій мають висказатися члени „СУПРУГА" на надзвичайних Загальних Зборах дня 29. червня ц. р. є незвичайно важна. Від неї залежатиме дальша праця „СУПРУГА" і становище нашого світу праці в опінії громадянства. Тому треба надіятися, що товариші супружани поголовно являться на зборах, щоби у питанні, яке видвигнула Президія „СУПРУГА", сказати своє рішаюче „так" або „ні".

Грищь Гладкий, голова „СУПРУГА".

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЄСКА
вул. Галицька ч. 18. 89/55

Становище жінки на Радянській Україні.

(Реферат з 2. дня Українського Жіночого Конгресу).

Я позволю собі почати доклад цитатою з Леніна. У своїй статті, надрукованій у 1919 році в „Правді" і передрукованій в XVI томі (ст. 362) творів, Ленін заявив: „За два роки радянська влада в одній з найбільш відсталих країн Европи зробила для звільнення жінки, для зрівняння її з „сильною" половиною стільки, скільки за 130 років не зробили всі разом передові, освічені, демократичні республики цілого світу".

Приблизно за рік після того, як написано ці рядки, радянська влада остаточно опанувала Україну і українська жінка вже майже пятнадцять літ користується добродійствами тої влади, яка за два роки свого істнування на півночі встигла в жіночій справі випередити, згідно з заявою Леніна, найбільш передові демократії цілого світу.

Нашим завданням буде схарактеризувати ті досягнення, які здобула жінка на Радянській Україні за часів панування робітничо-селянської влади. Свій огляд я поділяю на дві частини. Перша частина має ознайомити нас з тими правними нормами, якими визначається становище жінки на Україні; друга має вияснити, як виглядає становище жінки в істнуючих відносинах радянського побуту. Поділ цей зазаний з особливостями того режиму, який панує в Україні. Відомо, що суперечність між дійсністю і нормами закону ні в одній країні не досягає таких розмірів, як саме в радянських державах. Радянська держава, як відомо, базується на принципі класової диктатури. Вона заявляє, що вся влада в ній, отже і всі права і привілеї належать лише робітництву і селянству. Фактично-ж в совітському устрою зберігся лише самий принцип диктатури, принцип нерівности прав, які мають окремі групи громадян; натомість зайшли дуже поважні зміни щодо категорій громадян, які користуються тими чи іншими правами. Отже через те, що радянська держава побудована на основі різного правного становища різних груп громадянства, не можна говорити про якісь усталені права, якими користується жінка взагалі на Радянській Україні. Її права чи безправність залежать від того, до якої групи громадянства вона має щастя чи нещастя належати.

Принцип поділу громадян на різні на підставі своїх прав групи зазнав за часів радянської влади на Україні значних змін. Початково в основу цього поділу покладене соціяльне походження. Всі ті громадяни, однаково чоловіки й жінки, які належали до упривілеєних груп при старому режимі, були позбавлені всяких політичних і громадянських прав. Що далі істнував радянський устрій, то все більше домішувалось до цієї групи елементу, який тратив свої права не так на основі свого соціяльного походження, як на основі факту, що влада ствердила негативне відношення до неї. Отже категорія цих осіб за часів радянської влади весь час збільшувалась: до цієї групи зараховувано селян, запідозрених в участи в повстанчому русі, селян, які не виконали хлібозаготівель, які ставились негативно до колективізації, всіх громадян, які за націоналістичні й інші „ухили" підпадали карам на основі постанов органів ДПУ чи судових установ. Позбавлення прав поширювалось не лише на осіб, що підпали карам, але і на членів їх родин. Яка численність цієї групи відповідає важкі радянські джерела не дають у цій справі жадних матеріялів. У всякому разі не можна вважати цю групу незначною. Т. Чернявина, якій удалось разом з чоловіком півтора року тому втікти із Соловок, визначає в своїх лекціях число осіб, що перебувають у тюрмах і концентраційних таборах на два мільони.

Коли рахувати, що на громадян України в радянських вязницях припадає лише одна четвертина і що родина кожного вязня має на волі лише дві душі, то тоді кількість осіб, позбавлених на цій підставі прав, буде складати на Україні півтора мільона; ми зазначили, що в цю категорію попадають різні групи громадян не тільки на підставі постанов органів ДПУ і судових засудів. Особи, позбавлені прав, як жінки так і чоловіки, за російською термінольогією „лишенці" за українською „позбавленці", не мають ніяких прав. Це твердження тяжко зрозуміти тим, що призвичаєні до західньоєвропейського правного ладу. Особи ці після переведення останньої пашпортової реформи, не мають права жити в усіх більших міських і промислових осередках; не мають права на працю в жадних державних установах. Приймаючи на увагу, що всі промислові, торговельні і транспортові підприємства належать державі, мусимо ствердити, що „позбавленці" не мають можливости дістати жадної праці. Вони позбавлені права діставати продукти і товари у державних крамницях; їх діти не мають права на освіту, їх допускають лише до нижчої школи. Що більше: ці громадяни не мають права виховувати своїх дітей, яких їм часто відбирають, бо згідно з радянським правом батьки хоч і можуть домагатися повернення своїх дітей від третіх осіб, які їх узяли до себе, проте суд в кожному окремому випадку може розглядати надзвичайно корисно для виховання дітей, коли вони вернуться до батьків.

Не може бути жадного сумніву, що серед тих випадків голодової смерти, наявність яких у 1932 році посередньо признала тепер радянська влада, величезний процент припадає на смертність від голоду серед осіб позбавлених прав.

Крім цієї найнижчої категорії осіб радянська державність знає ще цілий ряд груп, які ріжняться між собою своїми правами. Градація прав кожної групи поширюється, очевидно, на осіб обох полів.

Щодо різного обему прав, яким користуються окремі групи, відмічу тут найголовніші а саме: а) селяни, що проводять індивідуальне господарство; б) селяни, що перебувають у колхозах; в) совітські службовці; г) робітники. До спеціяльно упривілеєних груп з різними правами для кожної належать такі: а) родини тих, що служили чи служать у червоній армії; б) серед робітників і колхозників виділяються своїми правами, так звані, ударники; в) серед робітництва користуються спеціяльним протекторатом влади робітники тих підприємств, які визнано особливо важливими для радянської держави; г) серед усіх груп виділяється

Купелеві плащі 8·50 Матеріял на купелеві плащі 140 шир. зол. 4·50 та купел. ручники у великім виборі „СЛАВАТНИЙ БАЗАР", А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів ч. 12. 17/73

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА і МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма **ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.**
65/55 131—180

своїми правами група осіб, що належить до комуністичної партії; д) нарешті серед самих комуністів панує партійний Олімп, що складається в першу чергу з членів ДПУ і осіб, що займають провідні посади в радянському державному і господарському апараті.

Очевидно кожна з цих груп складається з чоловіків і з жінок, і привілеї, які має голова родини, поширюються також на всіх членів його родини. Отже, як бачимо, не можна говорити про становище жінки й її права взагалі на Радянській Україні — це становище означене приналежністю її до згаданих тут груп.

Зазначую тут лише побіжно права окремих груп, спиняючись над повнішою характеристикою становища жінки-робітниці, яке, згідно з радянським законодавством і ідеольогією, є тою нормою і тим ідеалом, до якого мусить дійти становище жінок усіх інших груп.

Що торкається ріжниць між становищем жінки-робітниці й жінки інших угруповань, то воно в основному зводиться до того, що в справі постачання харчових продуктів і промислових виробів, щодо можливости здобути працю і освіту вони поставлені в ріжне становище. Селяни, однаково одноосібники і колхозники не мають карток, на підставі яких лише видаються на Радянщині харчові продукти і промислові товари. Вони мусять набувати значну частину потрібних їм речей по далеко вищих цінах, ніж робітники, які користуються картками. Ударники, робітники підприємств особливого значіння і комуністи поставлені в цьому відношенні у далеко краще становище. Члени зазначених груп мають ріжні права на освіту, на користування установами соціяльного обезпечення, санаторіями, будинками для відпочинку і т. ін. Так само щодо охорони жіночої праці, охорони материнства і дітей робітниці поставлені в краще становище, ніж жінки приналежні до інших груп. (Далі буде.)

Ліда Садовська (Прага).

Французький гість у Варшаві.

(Кореспонденція з Варшави.)

Варшава, 26. VI. 1934.

Минулої неділі прибув до Варшави французький генерал Дебеней, член найвищої військової ради Франції і найближчий співробітник маршала Петена.

В понеділок рано з своєї літньої резиденції П'ківішок на Виленщині повернувся до Варшави маршал Пілсудський.

Ось короткий, але вимовний репортаж останніх двох днів з варшавського політичного життя.

Приїзд генерала Дебеней не є несподіванкою.

Уже по виміні декларацій Польщі і Німеччини в листопаді мин. року про взаємну неагресію обох держав були поголоски про приїзд до Польщі одного з вищих представників французької армії.

Говорили тоді, що до Варшави приїде сам маршал Петен, військовий міністер Франції.

Поголоски ці були передчасні і, як бачимо, до Варшави прибув його найближчий співробітник, генерал Дебеней. Вже в день його прибуття польська преса підкреслювала значіння цієї візити, а несподіваний поворот маршала Пілсудського до Варшави ще більше підтверджував це.

Не є таємницею, що візита генерала Дебеней стоїть у звязку з переговорами про ревізію польсько-французької військової конвенції, яку заключено в 1921 р. водночас з політичним трактатом польсько-французького союзу.

Тоді французьким міністром військових справ був теперішній міністер закордонних справ Барту, який був недавно в Варшаві.

13 років минуло від часу списання цієї конвенції. Багато відбулося змін у міжнародній політичній ситуації, а особливо на сході Европи.

У 1921 р., коли складалося французько-польську військову конвенцію, представники французької армії брали широку участь в організації та технічному удосконаленні польської армії.

У Варшаві перебувала спеціяльна військова місія, що нараховувала поверх сто військових фахівців.

Але з часом діяльність французької військової місії поволі зменшувалася аж врешті в серпні року 1932 останні члени цієї місії з полковником Фабрі на чолі виїхали з Польщі.

Французька поміч та опіка ставали вже непотрібні, а водночас певне охолодження, яке запанувало в польсько-французьких відносинах, не сприяло тісній співпраці військових.

Складання польсько-совітського пакту неагресії, а пізніше польсько-німецьке зближення, очевидно, вимагали ревізії польсько-французької конвенції, яку зложено тоді, коли французька політика була непримирима щодо СССР.

Є дуже цікаве, що ініціятива цієї конвенції вийшла з Парижа, а не з Варшави.

Генерал Дебеней був принятий маршалом Пілсудським у Бельведері на довшій авдієнції. він має за завдання провадити переговори з польськими чинниками в напрямку зміни клявзуль військової конвенції.

Безпосередні переговори з польської сторони провадить той самий генерал Сосновський, що і року 1921 провадив переговори в Парижі.

У варшавських переговорах, очевидячки, найцікавіше є сформулювання тої частини військової конвенції, яка стосується до взаємних зобовязань обох держав щодо третьої великої північної держави, тобто СССР.

В той час, коли французько-совітське зближення зробило великі і досить швидкі кроки наперед, в польсько-совітських відносинах помітне є деяке охолодження. Можливо, що з цього власне виникнуть деякі трудноші в полагодженні польського становища з французькими.

Очевидячки всі перипетії розмов генерала Дебеней у Варшаві залишаться укритими за паравано урочистих принять та церемоній.

М. Сосницький.

Необхідна книжка для нашого села, з уваги на недалекі вибори до сільських самоуправних установ

Новий Самоуправний Закон

враз з

виборчим реґуляміном

Ціна тільки: зол. 0·80 (з почтовою пересилкою 0·95 зол.). — Замовляти в Адміністрації „Д і л о“, Львів, Ринок ч. 10.

Ювилей філії „Союзу Українок“ у Радехові.

Торжественне богослуження. — Ювилейні Загальні Збори Філії. — Ювилейна академія. — Вистава домашнього жіночого промислу.

Дня 3. червня ц. р. святкувала Філія „Союзу Українок“ у Радехові десятиліття свого існування. Рано в 10. год. учасниці свята були на торжественній Службі Божій у місцевій церкві.

В год. 1. зполудня відбулися **ювилейні Загальні Збори Товариства.** Зборам проводили перша голова Т-ва, п. Анастазія Левицька і теперішня голова Т-ва, п. Ніна Селезінкова. Збори пройшли в поважнім настрою при участи представниць жіночих сільських організацій з 24 громад радехівського повіту.

Вечором в год. 6. розпочалася **ювилейна академія,** яку отворив жіночий хор Ф. „С. У.“ Радехів відспіванням гимну „Союзу Українок“. Гимн у триголосовій композиції Антона Рудницького при супроводі фортепяну відспівано у Радехові вперше. Опісля виголосила довшу промову п. Марія Вознякова, в якій представила історію організованого жіночого руху в Радехівщині, якого початки сягають у дійсности від літ 1918 і 1919, зложила привіт від перших організаторок жіноцтва Радехівщини і вручила теперішній голові Товариства запрошення на перші жіночі збори Радехівщини в 1919 р., як памятку перших починів жіночого руху в повіті. По цій промові слідували привіти, що їх виголосили представники всіх повітових культурно-освітніх і громадянських установ та делегатки поодиноких громад. Відчитано також привіти на письмі від голови „С. У. пос. М. Рудницької, сен. Кисілевської, „Жіночої Долі“ й ін. Привітів було около 50. Дальша програма вечора була дуже ріжноманітна і під артистичним оглядом вдоволяла найвибагливіших слухачів. Влучно підібрані на жіноче свято деклямації виголосили пп. Ольга Салагуб і Катерина Білянська з Полового, Марія Олійник з Нивиць, Катерина Мотлюк з Мукань і Романа Скоморовська з Топорова. Деклямації виголошено зі зрозумінням і саля приняла їх гучними оплесками. Гурток дівчат з Холоїва під орудою пп. Д. і Н. Коритківних відгуляв гарно два народні танки. Чета дівчат і друга чета молодиць зі Сушна вивели справно під орудою п. Д. Максимківної кілька рухових вправ. Атракцією вечора були гаївки, виведені прекрасно в супроводі фортепяну дівчатами з Радехова під проводом п. Галі Мазяківної. Жіночий хор „Союзу Українок“ під управою д-ра Ярослава Селезінки відспівав Людвикевича: „Гагілки“ і Колесси: „Утоптала стежечку“. Милозвучні голоси учасниць хору, добре зіспівання голосів і гарна динамїка — ось прикмети цього хору. Останньою точкою були продукції хору читальні „Просвіти“ в Холоїві під управою д. Дмитра Цьолковського. Найкраще відспівано „Розриту могилу“. Хор має гарні голоси, у виконанні пісень вилив велику працю, вложену

З Музею Визвольної Боротьби України у Празі.

Дещо про вагу експонатів Музею для нашого майбутнього

В цьому році починається 10-ий рік з дня заложення Музею Визвольної Боротьби України. Цікаво було би зрезюмувати, що зроблено нами досі для вивчення нашого минулого 1917/1921 рр., такого важного для нас у сучасному менті. Побачимо картину досить дивну: дуже велика література, особливо мемуарна, але при цьому обмаль праць, що освітлювали би добу нашої останньої державности на підставі автентичних актів та документів, єдиних повновартних історичних джерел. Мемуарна література може бути твором першорядної мистецької вартости, але історичне значіння її завжди буде лиш побічним. Всебічне вивчення нашого недавнього минулого, всіх наших славних і слабих сторін, успіхів, хиб і промахів є конечною передумовиною успіху в наших дальших змаганнях. А для визбирування й переховування таких матеріялів від повсякденного знищування ворожими руками і через власне недбальство найвідповіднішою установою є заснований на нейтральній території Музей, котрий був би до слушного часу надійним сховищем для актового матеріялу нашої держави, а рівночасно давав би можливість його науково опрацьовувати.

Такою установою є тепер Музей Визвольної Боротьби України у Празі. І чи не свого роду символ добачуватимуть будучі покоління в тім, що заснували Музей старшини Української Галицької Армії, себто перші підвалини під об'єктивне і всесторонне вивчення визвольних змагань поклали люди організації, що вписала в ці змагання неодну світлу сторінку. За тих 10 літ не лише архівний та актовий матеріял у Музеї зростав незвичайним темпом, але Музей зібрав також великі колекції мистецьких цінностей, культурно-історичних реліквій та бібліотеку.

Та невеликі фонди приватних осіб, якими утримується досі Музей, не дозволяють на винаєм мешкання навіть приблизно відповідного для розложення експонатів. Тому т-во Музею постановило розпочати збірку, сподіваючись, що українське громадянство належно зуміє оцінити й підтримати цей проект. На те, щоб матеріяли Музею можливо було науково використовувати, необхідно вже раз окремої каменици. Успіх збірки доказав, що громадянство зрозуміло вагу її, але все таки зібрана сума ще не вистарчає і ще далеко на кожний край, де живуть українці (зокрема це відноситься до етнічно-українських теренів у Польщі), належно вніс свою лепту на цю загально-національну справу.

Ділом чести кожного українця є культивувати своє минуле. Як часто про найважніші події нашої історії збереглися донині лише чужі джерела, які представляють нам події у кривому дзеркалі, з виразно ворожим наставленням до нас! Але цим разом мусимо ми таки зберегти наші власні свідоцтва, матеріяли та документи, бо тільки в цей спосіб можна буде виявити цілому світові, що наші змагання — це не розбишацький бунт і не чужинецька інтрига, як її стараються представити наші вороги, а змагання великої нації за здобуття собі належного її місця під сонцем.

М. А.

диригентом. Фортепяновий супровід до хорів, танків і вправ обняли пп. Н. і Яр. Селезінки. Свято закінчилося відспіванням нац. гимну. Саля виповнена була вщерть публикою з Радехова і повіту. Такого здвигу жіноцтва Радехів ще не бачив. Замітне й те, що і всі виконавці і всі учасниці свята були вбрані в народню ношу, що підносило помітно повагу цього симпатичного для всієї Радехівщини свята.

В днях 3. і 4. червня ц. р. уладила рівночасно Старшина Ф. „С. У." **виставу мистецького домашнього жіночого промислу** радехівського повіту, що містилася у трьох кімнатах Народнього Дому. На виставу зложилися головно вишивки хрестикові і низинні, килими, волічкові роботи, тафт, різьби і т. д. Одна кімната була уладжена як зразкова спальня в українському стилі, в другій зібрано зразки народньої ноші, вишивані сукні жіночі, подушки, ручники, тощо, в третій містився відділ церковний з вишиваними фелонами, хоругвами, образами й іншим церковним убором. „Рідна Школа" в Радехові виставила гарний кіоск з ляльками. Експонати зібрано з приватних домів радехівського повіту, щоб показати їх загалові і переконати відвідувачів про красу й богацтво нашого народнього мистецтва і про спосіб його практичного пристосування. Виставу відвідало около 500 осіб, що вписувались до памятної книги. Вистава осягнула вповні свою ціль.

—o—

НОРМАЛІЗАЦІЯ ЗШИТКІВ.

З фахових кол надіслано нам такі замітки:

Від якогось часу появляються на сторінках преси вістки, які викликують хаос і можуть причинитися до того, що з початком шкільного року забракне зшитків для народніх шкіл.

Треба ствердити, що нормалізацію зшитків для народніх шкіл вирішило міністерство віросповідань і освіти постановою з дня 17. V. 1932 і цю постанову оголошено у Вістнику Законів мін. в. і о. ч. 3, позиція 28. з тим, що нормалізація має бути переведена в роках 1934 і 1935. У Вістнику Законів мін. в. і о. ч. 3 з дня 30. V. 1934 р. введено в життя рішення щодо нормалізаційних зшитків для народних шкіл.

Після цього офіційного ствердження зведення нормалізаційних зшитків нема ніякої офіціяльної вістки, що нормалізацію здержано. Ствердити треба, що нормалізаційна комісія та державне видавництво при голові ради міністрів прислало в половині червня ц. р. до всіх народніх шкіл в Польщі 27.500 примірників як зразків шкільних зшитків для народніх шкіл, що свідчить, що нормалізацію не здержано і є бажанням всіх компетентних чинників, щоби нормалізацію перевести.

Щоб уможливити біднішим ученикам набуття зшитків і купцям випродажу старих запасів, є допущений в шкільнім році 1934/35 старий, зшитковий формат (незнормалізований). Крім того продуценти зшитків ввели новий тип знормалізованого зшитка 8-карткового, який в деталічній продажі буде коштувати 6 сотників.

В пресі зазначено, що причиною високої ціни на зшитки є: непропорціонально високі доходи фабрикантів, причому ставлено ціни старого формату зшитка при ціні нового. Прикметами старого зшитка є: тонкий по 60 грам. папір середної якости, темного відтінку, тонка 60 грам. окладинка, зшиток числить 10 або 12 карток і є без бібули. Новий знормалізований зшиток є більшого формату, зроблений з паперу 80 грам. яснобілого, а через те дитина буде могти писати на обох сторінках, не так, як на попереднім типі, тільки на одній сторінці, окладинка є 90 грам. або 110 грам., зшиток має 16 карток і одну картку доброї 100 грам. бібули.

Це мале порівнання є для фахівця цілком достаточним і такий фаховець не потрібує довго обчисляти, що новий зшиток мусить коштувати дорожче як старий.

Великий Театр
Нині! четвер, год. 7·30 веч. Водевіль
„Подорож по Варшаві"
60/33 В інсценізації Л. Шіллера

Театр Ріжнородностей
Нині! четвер, год. 7·30 веч. **„ЛЮБОК ТО Я"**
Вже в неділю, І. VII. год. 7·30 веч. у Великім Театрі М. Модзелевська і Стеф. Ярач в ансамблі варш. Т. **„Нова Комедія".**

Польща загрожує чехословацькому експортові.

Прам, червень 1934.

Чехословацька преса останніх днів розписується широко про сильну польську конкуренцію при вивозі сирівців. Польща конкурує з Чехословаччиною передовсім у вивозі вугля. Ціни, за які Польща продає свій вуголь за кордоном, є такі, що остравський вуголь не може конкурувати з польським навіть тоді, колиб чел. залізниці возили цей вуголь безплатно. Які низькі ціни польського вугля напр. в Австрії, видно найліпше з того, що в Австрії зродилася думка взагалі залишити добування вугля зі своїх копалень. Обраховано, що в Австрії виплатилосяб довозити польський вуголь навіть тоді, колиб Австрія замкнула всі свої копальні і платила допомоги безробітним.

Таксамо тяжко боротись Чехословаччині з польською конкуренцією *при вивозі дерева*, особливож до Німеччини, куди досі йшов головно вивіз дерева з ЧСР. Нині вивозить Польща дерево до Німеччини просто за японські дампінгові ціни. Польський вуглевий шлях з Гдині морем довкруги Европи аж у Чорне Море і звідти Дунаєм до Угорщини був, на думку чехословацьких господарських кол чимсь більше, ніж демонстрацією.

Чехословацька преса звертає увагу й на те, що в часах, коли в лісах Закарпаття і Словаччини гнили величезні маси дерева, польське дерево транспортувалося чехословацькими залізницями при незвичайно вигідних перевозових тарифах. Тепер відпаде і цей транспорт, бо своє дерево думає Польща транспортувати таксамо, як і вуголь, морем і Дунаєм. *М—н.*

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ —
найдешевше в текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
90/55

Великий політичний процес у Станиславові.

У вівторок 26. червня ц. р. почався перед судом присяглих великий політичний процес. 16 підсудних, яких прізвища ми вже подали, боронять тільки згадані вже українські адвокати зі Станиславова і д-р В. Старосольський зі Львова.

АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ.

Першого дня розправи відчитано акт обвинувачення, який обіймає 210 сторінок машинового письма. Акт обвинувачення закидає всім підсудним приналежність до ОУН і плянований напад у Надвірній. Далі акт обвинувачення каже, що підсудний Юрко Онишкевич сходився на нараді в невеличкім ресторані „Анкора" при вул. Гродзіцьких у Львові. Власник цього ресторану підсудний Урбан і здогадна кельнерка, а тепер підсудна Чорна були законспірованими боевиками ОУН. Їхній ресторан був централею, звідкіля підсудні одержували прикази. Акт обвинувачення каже, що любовний лист підс. Романи Чорної до підс. Явнича був у дійсности шифрованим листом з приказами негайно прибути до Львова і явитися до „Анкори". У ресторані втягнено до праці теж боевиків Петрочука і Гайдюка з Луцька. Після їх приїзду до Львова, підс. Урбан завів обох підсудних до „Анкори", а опісля на Високий Замок. Там невідомий мущина приказав обом підсудним виїхати до Надвірної. Підс. Онишкевич, Явнич і Петрочук

Чи Ви вже зложили книжки або даток на купно доброї книжки для наших братів на заході?

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 29. ЧЕРВНЯ 1934. 3)

ЕМІЛЬ ЛЮДВІГ

Чи є нині великі жінки?

(Докінчення.)

Не знаємо, чи Козіма Вагнер служила більше своєму чоловікові, чи його творчости: вона сама ледви чи знала про це. Ця німецько-французька малярка могла розбудити найвищу любов у ворогів Вагнера, навіть якби і не допошану у ворогів Вагнера, навіть якби і не дожила до 90 літ. Хто прирівнає її з її чоловіком, мусить признати, що вона мала в собі кращі зародки розвитку. Її пристрасть для мистецтва, певність її інстинктового відчування, завзяття, з яким вона поборювала всі труднощі для розвитку генія, її запал і навіть мономанія, вступають у неї чистіше і менше егоцентрично, ніж у Вагнера. Одночасно її вплив на його мистецтво був такий великий, що цей небезпечний митець може і був би дав свій твір, але ніколи не був би дав такого великого вливу. Досягнув би без неї такого великого документи є доказом, як вона боролася щоб його творчости, як продуктивно йому служила. Якби не було ніякого іншого свідоцтва крім освідчин Ніцшого для неї, то вже це одно звеличання найбільшого духа її доби, вистачило би для слави її імени.

У чудових лініях закінчується життя іншої великої жінки в Атенах. Минає 50 літ від часу, як Софія Шліман з своїм чоловіком, найбільшим археольогом свого століття, викопали короля Пріяма у Трої, золоті прикраси Агамемнона у Мікенах; довгі роки вчені висміювали їх за те, що вони шукали предметів, змальовуваних Гомером, які належали до поезії. Шліман покористувався ним як Телемером, пішов його слідами і після 3.000 літ добув на денне світло дорогоцінности, поруч яких памятки, викопані при Тутенкгамоні бліднуть силою своєї легенди і своєї вартости. Вона була атенка і він уявив її за жінку коли мала 16 літ тільки тому, що вона любила і знала старі гредькі перекази. Чимало із тих чудових знаходів добула вона як картиця зпід землі, обережно їх викопуючи, бо була багато молодша і сильніша від свого чоловіка. А жовірам не було можна повірити золотих предметів. Згодом вона сама написала одну Шлїманову книжку і кілька з них перекладала: — володіла 8-ма мовами.

А коли він помер і вона постарілась, перемогло в ній жіноче чуття зат усіма силами її діяльної молодости: вона зібрала своє майно і на горбках Атен вибудувала захист для хорих на легені.

Яке важке життя цих жінок-провідниць, яке багате! Вони живуть одночасно у різних напрямках, приватно і прилюдно, у двох відокремлених сферах.

Джейн Адамс — це одна із найбільших сучасних філянтропок, майже зовсім наближена до мученниць. Вона мала тридцять літ, коли збудувала „Гул-Гавс" у Шікаго. Вид „східної дільниці" в Льондоні цілковито повернув усю її душу; вона відріклась усіх приємностей, усього товариства і всю свою енергію перемінила у спочування: поволі вибудувала вона осаду, де тижнево 9.000 людей причалює як із пустині і може їсти, читати, вчитись і спати. Коли подумаємо, як багато треба віри і терпеливости для такої 40-літньої праці, то ми схильні повірити, що жінка до неї здатніша, ніж чоловік.

Самаританське життя таких жінок недоступне нашому оку і тільки часом випадково через якусь знайомість упаде промінь світла на деяку з них.

Так сталось із Матильдою Вредес, якої ім'я стало відоме завдяки книжці, вікнній і зворушливій, як сповідь, хоч це тільки справоздання. Коли мала вона 7 літ, на замку свого батька, старого аристократа-губернатора, бачила в вікна, як коваль приковував якомусь вязневі лавцюг до рук і ніг. Страшне вражіння для дитячої душі! Коли вона мала 14 літ, один вязень прийшов до її дому направляти двері, вона почала з ним розмову і відвідала його у вязниці. У 20-ім році вимолює вона у батька дозвіл піти по вязницях: там учиться вона, як треба розуміти тих диких людей і як з ними поводитись. Вона починає виховувати їх, то при помочі релігії, то без неї, весь час сама з вязнем у келії, вирікається всього, що може дати їй майно і становище її батька, живе за тих самих пайках, що вязні, щоб ближче з ними зжитись, має тільки два сірі одяги, а проте, коли з'являється, гарна і горда, всі вважають її за княжну, заки вона жартами не осміють їх.

Матильда має тільки одну пристрасть — їзду верхи, але і так раз продає свого коня, щоб допомогти одному вязневі виїхати до Америки; але той пропиває гроші і не вибирає їй віри. Вона заснувала захист для звільнених вязнів, її знають, про неї говорять, цар запрошує її до Петрограду. Але що на запрошеннях написано: „Дами у балевих суконях", вона відповідає: „Баронова Вреде жалує, що не може взяти участи у бенкеті у Зимовій Палаті".

Тільки в одному пункті все її мистецтво безсильне: жінки у вязницях — замикають своє серце перед нею, не дають ні навернути себе, ні

виїхали поїздом зі Львова, а підс. Гайдюк прилучився до них щойно на стації Персенківці, де одержав від незнакомої людини наплечник з перевязками, штилетом і сокирою. Зброю і гранати віз підс. Явнич. Інші підсудні мали чванитися щойно в Надвірній.

ЗІЗНАННЯ ПІДСУДНИХ.

В середу, 27. червня ц. р. розправа почалася в год. 9. рано. Докінчено читати акт обвинувачення. Опісля почав зізнавати перший підсудний Юрко Онишкевич. До вини не признається. До Надвірної поїхав до табору, який мав тривати до 10 днів.

—o—

Будують літаки в день і в ночі.

ШТРАСБУРГ, 27. 6. ПАТ Штрасбурський щоденник „Репюблік" повідомляє, що корабельні варстати у Гамбургу будують у день і в ночі воєнні літаки на замовлення фабрики Юнкерса. Робітники працюють на три зміни, в день і в ночі. 450 робітників мусіло вобовязатись до найбільшої мовчанки, бо в противному випадку судитимуть їх за державну зраду.

—o—

Мін. Барту у Будапешті.

БУДАПЕШТ, 27. 6. ПАТ. Міз. Барту, повертаючи з Білгороду до Парижа, переїхав вчора рано через Будапешт. Поліція обсадила двірець і сусідні вулиці, щоби не допустити до демонстрацій. Коли поїзд заїхав на стацію, відділ поліції окружив вагон міністра Барту. На стації ждали на міністра французький посол і журналісти. Одначе хоча поїзд жлав на стації півтора години, міз. Барту не покинув вагону і журналістів не приняв.

—o—

По широкому світі.

— У Відні вибух бомби в торговельнім склі знищив бічні кімнати і поранив трьох людей. Матеріяльні шкоди дуже великі. Арештували кільох націонал-соціялістів.

— Соціялісти і комуністи департаменту Сени обединялися з метою спільної акції за звільненням провідника німецьких комуністів Тельмана.

— Канцлер Гітлер заборонив видати квіти до його самоходу і домагатися автографів.

— Зі Саарбрікен повідомляють, що в ріці найдено молодого члена соціял-демократичної організації. Поліція арештувала трьох людей під замітом убивства.

— Команда націонал-соціялістичних штурмівок видала наказ, що за путчики членів Штальгельму зі штурмовиками відповідатимуть команданти організацій Штальгельму. Комунікат стверджує, що в останньому часі на Поморі доходило до непорозумінь між штурмівками та Штальгельмом.

Український Жіночий Конґрес у Станиславові.

4-тий день Конґресу.

Станиславів, 26. червня 1934.

У вівторок 26. червня ц. р. ціле дополудне виповнили реферати з циклю „Творім рідну культуру" (п-і Мандюкова й п-і Ціпановська), якого не вичерпано третього дня Конґресу, два реферати ідеольогічного характеру, які не прочитано першого дня Конґресу (п-і Захаріясевичівна й Ір. Вільде) та дискусія, дуже цікава й місцями навіть гаряча.

ДАЛЬШІ НАРАДИ.

Перший зі згаданих рефератів, **п-і Мирослави Мандюкової з Перемишля** на тему „Роля жінки у плеканні рідної мови" обговорив заслугу жінки у збереженні і заховані рідної мови, тоді, як мужчини були наражені на впливи чужого оточення, її ролю у викоханні рідної пісні та врешті великі заслуги жінок-письменниць у творенні літературної мови (Оплески-).

Реферат **п-і Ціпановської,** Перемишль, п. з. „Про народню пісню" доповнював у дечім попередній, вияснюючи вартість великих скарбів, що їх жінка вложила у скарбницю нашої культури народною піснею та закликала жінки й надалі цей скарб шанувати, зберігати й розбудовувати (Оплески!).

П-і Галя Захаріясевич, Львів, поставила у своїм рефераті „Жінка й релігія" такі тези: Трохи не все, що збудувала жінка, збудувала жінка релігійна, атеїстка завжди руйнувала. Те саме було і з українкою, яка в історії має на це сотні прикладів. Тому й на далі українка мусить бути релігійна, а що повною релігією є християнство, правдивою християнкою (Оплески.).

Реферат **п-і Ірини Вільде,** Коломия, на тему „Родинна й особиста мораль, як підстава громадської моралі" розглядав усі справи родинної й особистої моралі під кутом інтересів нації, а в жертву тим інтересам повинна жінка принести навіть свою особисту свободу, погляди, навіть любов. З тієї площини та площини розбудови нації переглянула референтка такі явища гром. моралі, як боротьбу з проституцією, можливість розводу, права нешлюбної матері й одружіння з чужинцями, закінчуючи його кличем, щоб добро Батьківщини було завжди найвищим законом українки (Оплески.).

БУРХЛИВА ДИСКУСІЯ.

Після цих рефератів послідувала дискусія. Забирали в ній голос чергою такі делегатки:

1) **П-ні Сивиківна,** Львів, говорить про долю дівчини-служниці у Львові й закликає пані засновувати по містах філії т-ва „Будучність" для їх „найменших" сестер. 2) **Проф. Русова** просить не вискремлювати поняття релігійности й моралі від загальнолюдських святощів та шанувати однаково всі релігії, заховуючи їх як найвищі ідеали і дбаючи про ці ідеали. „Будемо виступати проти кожного переслідування і кожної переміни релігії" — кінчить вона. 3) **П-і Гонтова,** Коломия, проти байдужости у релігії в жінки: Виконування релігійних практик — це національний обовязок; в церкві ми все з народом, а це ми бачимо найкраще виконане у польок. 4) **П-і Багринівська,** Рівне, про умовини у православній церкві, про значіння своєї мови у богослуженні й змагання жінки за неї на Волині. 5) **П-і Евстахія Тишинська** за першим місцем релігії в житті нації. 6) **П-і Макухова,** Товмач: Нині є доба націоналізму й релігія не може бути першим чинником розвою націй. 7) **П-і Дубляницева,** Перемишль, про конечність релігійного наставлення, зокрема у відношенні до дитини. 8) **П-на Фільолівна,** Наш клич: Все для України, Україна для Бога. 9) **П-і Бориславська** проти релігійної байдужости жінки. В менті, коли вона покликується на релігійність польок, сала реагує міцно. Предсідниця упоминає салю. „Нам потрібна релігійна культура!" — кінчить делегатка.

Бурхливіша дискусія починається, коли **п-і Конрадова,** Львів, кидає тезу, що Україна зникне, бо релігійних жінок нема. Сала тупотом і окликами протестує, предсідниця дзвонить і відбирає голос делегатці, хоча та впирається дальше говорити. **П-і Ісаїв, Львів,** каже, що дискусія зійшла на манівці, бо вдійсності має вона вирішити, що ляже в основу ідеольогії жінки: релігія чи атеїзм. **П-і Баранова, Львів:** Для нас, поневоленого народу, всі релігії однакові й кожна їх боротьба шкідлива. Перша нація, потім релігія! Бурхливі оплески. **П-і Марія Конрадівна** кричить: „Це не конґрес, це большевизм!" Предсідниця серед руху на салі дає їй догану з президії.

Предс. пос. Рудницька: Прошу вас, пані, не переносити цього інциденту і його атмосфери на місцеві організації. УЖК має вирішити виключно найкориснішу працю українки для Батьківщини — і це його мета й напрямні.

З палицями на Ґандія.

Перед містом Ахмедабад, до якого мав ась том приїхати Ганді, зібрався гурт індійців і кинувся на Гандія та його товариші із палицями Гандія врятувала поліція. Сім осіб, що товариришили Гандієві, юрба поранила палицями.

допомогати собі. Чи не скрізь те саме? Чи найвизначніші жінки не зустрічав найсильніше критика від їх товаришок? Так само як сплітки про чоловіків виходять від зазділених чоловіків, що помешують чужу величину, так само всякі плітки про любовні інтриги жінок виходять від жінок. Чоловік завсіди є схильніший признати визначну жінку: він мріє залюбки про те, щоб стати переможцем такої жінки і не бачить, яка смішна була би ця заслуга, навпаки жінку тільки своєю чоловічою силою саме там, де вона черемагає його в усіх інших пунктах.

Скрізь є винятки. Жінка створена назагал або служити, або розказувати і менше придатна до співпраці: „Чоловік потребує чоловіка — сказав Гете — він створив би собі другого, якби був тільки сам: жінка могла би жити вічно і не прийшлоб їй на думку створити собі рівну собі". А всеж у визначних жінках можемо відшукати спільні їм риси: чи вони володарки, чи революціонерки, артистки чи вчені, філянтропки чи танцівниці, всі вони мають у собі щось матірського, люблять діти і звірів, не почувають себе ніде краще, як у тихому домі, на лоні природи.

Їх праця рідко родиться наслідком закоханя, хоч часом находять вони в цьому почуванні спочунку; але коли раз уже засіли за свою працю, то кохання не довго залишиться при них.

Визначна жінка багато залежніша у своїй праці від чоловіка, як чоловік від жінки. Жінка виходить із сфери полу до загальної вільности щораз далі і тому віддаляється від чоловіка; чоловік серед боротьби шукає вічно наново тиху довірливого серця. Бо великі чоловіки залишаються завсіди дітьми, великі жінки завсіди — матерями.

З дім. мови 4. Б.

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, *що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру містимемо тільки за оплатою.* — Адміністрація „Діла".

— ЧЕРЕВИКИ жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Магазині Взуття „КОМЕТА" Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до свого." 68/53 39-?

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46. Приймає футра до перехову на літо. 1287 43-?

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 1285 88-100

— Курси косметичні, затверджені владою під проводом лікаря-косметольога і інжинірахеміка — власна лябораторія Львів, Коперника ч. 42а/II., тел. 72-18. Практика у кабінеті „Distinction" під проводом Стефанії Гаврисевич. Дипльом дає право до самостійного ведення праці. Вписи приймають кожного дня. Виклади починаються 15. серпня. 1695 9-10

— Ямна коло Яремча. Пансіон „Веселка" отворений від 1. травня. Кімнати гарні, соняшні, добре уладжені, з бальконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева, Ямна коло Яремча. 143722-?

— Не пожалує ніхто, хто виїде на літнище до Гребенова до пансіону Яблонських. Першорядне утримання. Кімнати гарно уряджені з постіллю. Служба рутинована. 1628

— Подяка. Всім ВП. Громадянам, Композиторам, Представникам Інституцій і Своякам, що прислали мені з нагоди 30-ліття моєї музичної діяльности привіти і побажання, складаю цією дорогою мою найщирішу подяку. — **Василь Безкоровайний.** 1783

— Руханка з лікарськими викладами. Шкільні кураторії поручили вчителям руханкових вправ, щоби при організації нового шкільного року доповняли фізичні вправи гігієнічно-лікарськими гутірками, якщо хто з них є лікарем.

— Що маєш зробити завтра — зроби нині — каже стара приповідка. Практична господиня забирається якстій до кожної, хочби найменшої роботи, якщо це лише можливе. Скільки має полекші від часу, коли випробовані, домашні засоби оощаджують їй час і труд. Не потребує вже, в дні великого прання, стояти з праль кою і щіткою при балії, бо Радіон, що сам пере, виручає її в роботі. Тепер крім відомих нормальних пачок Радіону, можна також дістати Радіон у малих пачках тільки за 45 сот. Ті малі пачки необхідні для всіх господинь, що дотепер чекали з пранням дрібничок, до часу, коли виплатилось їм купити нормальну пачку Радіону. Господині, які ще не знають Радіону, повинні також з утіхою повитати появу малих, підручних пачок Радіон тільки за 45 сот., бо з огляду на таку низьку ціну кожний може дозволити собі прати всілякі дрібнички Радіоном.

— Посмертні запомоги. На основі закону про суспільне обезпечення родині по робітнику, який належав хочби тільки один складковий тиждень до емеритального обезпечення робітників, прислугує право до одноразової посмертної допомоги в сумі одномісячної плати обезпеченого, однак не менше 75 зол. Право до посмертної запомоги прислугує незалежно від похоронної допомоги з титулу обезпечення на випадок недуги. Вона передавнюється після одного року від смерти обезпеченого. Черговість осіб, управнених до посмертної запомоги

НОВІ ВЗОРИ ДЕСЕТЕВИХ
ШОВКІВ
надійшли вже після страйку
Текстильна Гуртівня
Тільки РИНОК 30. зараз побіч Бачевського
36 76 9—9

є така: чоловік (жінка), що залишились при житті, діти, внуки, оскільки були на удержанні помершого, родичі, дід, внуки, якщо були удержувані переважно покійним. Претенсії до запомоги зголошувати в Суспільній Обезпечальні.

— **Вгляд у старостинські акти.** Старостинські уряди одержали вияснення в справі доступу до урядових актів. Згідно з розпорядком про адміністраційну процедуру з 1928 р. признається принцип ділання адміністраційної влади. Інтересовані сторони мають право переглядати акти, одержавши дозвіл влади і в приві урядовця. Можна вглядати тільки в ті акти, які торкаються справи інтересента.

— **Відтиски пальців доказом.** Перед суддею Нементовським у Львові відповідав каранний вже нераз вломник Петро Мицик, обвинуваченний в крадежі біжутерії вартости 600 зол. з мешкання радника воєвідства Едм. Райса при вул. Як. Стшеме. Після крадежі Мицик утік зі Львова, так що його арештовано півтретя року пізніше. Мицик виперся вини. Судця оперся на відтисках пальців, які свідчили в некористь Мицика, і засудив його на 6 місяців вязниці.

— **Львівська хроніка.** На вул. Городецькій арештовано 21-літню студентку університету Салю Вадь і 20-літного робітника Ківу Фінка за комуністичну діяльність. — Біля Підзамча кинувся під потяг якийсь молодий мужчина, мабуть робітник, якого колеса машини пошматували до непізнання.

— **Краєва хроніка.** В Сопові пов. Коломия Іван Тихонюк переодівся в шоферську куртку, зложив на лице маску і стрілив до хати Ів. Тихонюка, щоби його вбити. Напасника арештовано. — Над Бориславом перетягла сильна буря з громами, в часі якої грім ударив в один нафтовий закіп і спалив його. Шкода 50.000 зол. — В Петранці пов. Калуш ограблено місцевого купця Зендера Нусбаума, наслідком чого поліція арештувала трьох чарубків. — Коло Збоїськ під Львовом сполошилися коні Мартина Бера з Жидятич, що їхав зі своєю жінкою до Львова. Фіра ударила в телеграфічний стовп, причому жінка впала на землю і тяжко потовклася.

— **Пожежі.** В Глубокім пов. Станиславів діти спричинили в загороді Татіяни Попович пожежу, яка перекинулася на сусідні будинки і знищила 9 хат з господарськими будинками. Шкоду обчисляють на 12.000 зол. — На фільварку кн. Сапіги в Германові пов. Львів згоріли дві стирти збіжа і сіна.

— **В Лодзі застрайкувало** 3.000 сезонових робітників при міських роботах.

— **З Польщі.** Зі Снятина виправляється 45 учителів з Варшави на каяках ріками Прут, Серет і Дунай, а звідси Чорним Морем до Стамбулу. — В Татрах упав 27-літній приватний урядовець з Будапешту, Павло Вайс, у тисячметрову пропасть і погиб на місці. — В Малаві пов. Ряшів господар Валентій Квятковський застрілив з револьвера Ал. Хшановського і тяжко ранив його жінку, приловивши їх у полі на крадежі конюшини.

— **Село згоріло від грому.** Над Станиславовом і околицею перетягла в ночі на 26. ц. м. величка буря з громами і спричинила велику пожежу в сусідному селі. Згоріло 9 домів, 5 стоділ, 9 стаєн і 13 оборогів. Шкоду обчисляють на 15 тисяч зол.

— **Вхоплений дівчатами.** Нюйорська поліція веде енергійні доходження у звязку з незвичайним випадком уведення. Один 17-літний молодик, Джек Тафман пропав недавно без сліду. На основі вісток, які зібрала родина, молодика вхопили чотири дівчини, які в ньому залюбилися, і держать його в однім готелі в околиці Бродвею.

— **Штучний кавчук.** З Нью Йорку повідомляють, що дві великі американські фірми розпочали будову фабрики пневматиків зі штучного кавчуку, добутого синтетичною дорогою. Штучний кавчук має ті самі прикмети, що природний. Продукція його вправді дорожча, одначе робить Америку незалежною в часі війни від загранічного імпорту.

ВІДГУКИ ДНЯ.

ДО ТАБОРІВ.

Усміхнені лиця, розрадувані очі, гамір, рух, аж Головзин Двірець ходить. З чорного отвору тунелю висипається на перон рухлива товпа хунів громадян і пре до вагонів, спеціяльно для них призначених. Найгірші ці вагони з усіх, брудні і обдряпані, ще з часів Марії Терези, але підростаючі громадяни тим не журяться. Вони прикрасять їх своїми лицями, заквітчають сміхом, застелять піснею.

Брудний, старий вагон, але Богу дякувати, причіплений до решти поїзду. Хоч і постогнуючи, поскрипуючи та немилосерно підкидаючи, але все таки повезе їх — геь, у далекі рідні Карпати, на сонячне дозвілля, на зелені килими полонин, між пахучі, вікові бори.

Молодь і діти їдуть у вакаційні табори...

Хто на Сокіл, хто на Остод'р, а хто до Старяви.

Десять місяців життя серед сірих мурів міста висмоктало неодну каплю крови з молодого організму. Не кожному з них дозволила доля мешкати в сонячній кімнаті, густо-часто тулився неодин у темних сутеринах, де промінь сонця гостив хіба тоді, як відбився від вікое другої каменниці.

Тепер буде цілий місяць і сонце і добрий, чистий як шкло, гірський воздух.

А коли синій сумерк окутає кітловичи, коли темінь ночі виповане в нутрі лісів — засяде гамірлива молодь при ватрі. Тошлива вбрід, ніхто не рахує скільки сухого гилля притягнуть молоді таборяни, то й ватра буде велика і ясна.

Так добре при ній слухається переказів, бувальщини, так легко при ній співається пісня...

А потім вечірня молитва і на спочинок. Здоровий, кріпкий сон, доки золоті вії раннього сонця не вдарять у віконця кімнат.

Стою і дивлюся на відїзд гамірливих рої молодих таборян.

Хто з них раз чи два був уже в таборі — той старий бувалець. Щось як „стара война". Іде відважно до поїзду, наплечник двигає сам, прощається з батьком чи мамою спокійно, а з товаришами витається з крехом.

Але ті, що перший раз, трохи перепудженні і заєдно оглядаються на батьків. Боятся сідати до вагонів, бо може це не для них, а як для них, то не знати котрі.

Врешті посідали.

Ось-ось поїзд рушить.

А мама, як ті квочки, що висиділи качат: бігають понад беріг і напоумують:

— А памятай...

— А не забудь...

— Уважай...

Паротяг засвистів і поїзд двигнувся з місця.

Ліс рук з вікон вагонів — останні поздоровлення.

Декотра мама обтирає вишком сльози. Її „потіха" перший раз сама поїхала.

Нехай не гризеться — не сама. Поїхав і пан комендант і пан обозний і „братчики". Привезуть за місяць „потіху" назад, опалену, веселу і здорову.

А найголовніше — більш самостійну.

Дивився я вслід за поїздом і думку думав.

Табори... Яке добро для молоді. Скільки користи з них для молодого покоління!

До мене підійшов знайомий.

— Що ви так? Замурлися?!..

— Ні. Думаю про табори. Молоді має їх, хоч і не стільки, скільки треба. А ми старші?..

— Не гризіться. Зачуваю, що й для нас, старших знайдуться... Може не в Карпатах...

Дальші слова заглушив свист поїзду, що відходив на північ. Може до Берестя, може ще далі...

Галактіон Чіпка.

— **Літак упав на публику.** З Білгороду повідомляють, що в часі летунського показу в Белічах один приватний літак, що брав участь у змаганнях, наслідком дефекту мотору впав на публику. Пять осіб згинуло на місці, 12 є тяжко потовчених. Пільот літака також тяжко потовкся.

— **Різні вісти.** Большевицький комісаріят освіти видає в найближчому часі міліон книжок для дітей на різні наукові теми. — Біля Ковна упав військовий літак, що вибрався до окружного лету довкола Німеччини, причому згинув пільот Мішкенас. — Президент берлінського комунікаційного т-ва д-р Юрій Томас виїхав автом над озеро Плесовер і пропав без сліду. Мабуть утопився.

Із судової салі.

ЗАМІСТЬ ДВОХ МІСЯЦІВ ТЮРМИ — 50 ЗОЛ. ГРИВНИ.

Городський суд у Чесанові засудив **Івана Кіха,** начальника громади в Гуті Старій за провину зі статті 128 к. з. на 2 місяці безоглядної вязниці за те, що на цивільній розправі ударив кулаком об стіл і викрикував різні слова під адресою інж. Шнайдра. Інж. Шнайдер заскаржив громаду Гуту Стару тому, що вона йому не заплатила гонорару за нарисування мапок. Громада боронилася тим, що ніяких мапок не замовляла. Коли-ж інжинер присягнув, що громада таки замовила мапки, Іван Кіх, як повновласник громади, не міг здержати свого обурення і ударив кулаком об стіл. В середу 27. червня ц. р. відбулася апеляційна розправа у Львові, на якій судця рад. Лясковський змінив присуд першого суду і засудив обвиненого на заплату 50 зол. гривни. Обвинуваченого боронив обор. **д-р Лев Ганкевич.**

З кіна.

КІНО КАСІНО: „ПЯТЬОХ ПРОКЛЯТИХ ДЖЕНТЕЛЬМЕНІВ".

Чи віриге в те, що в Африці між арабами є ясновидці й факвіри, які можуть не тільки виворожити вам лиху годину, але заклином означити вам день смерти? Над цим питанням мучаться деякі особи цієї фільми, головно пара закоханих, яка мріє про щасливе життя, а не про смерть. Страшні події, що приходять одна за одною, можуть заморозити гладача, коли він не любить „фаталістичних" драм. І тому тих, які хотіли би в половині фільми втекти, хочемо вспокоїти і радимо їм залишитись до кінця. Це дуже добре скомпонована французька фільма — чим далі, тим краща. У головних ролях славний Бор і молодий Лефевр.

КІНО АПОЛЬО: „МАДАМ ДІБАРІ".

Стара фільма, коли ще Норма Тальмедж була одною із перших фільмових зірок. Виступала теж у цій ролі Поля Негрі, цікава з іншого боку. Тальмедж має тут дві-три сцени, коли справді віримо в чар її краси. Сценарій добре складений, хоч для драматичного ефекту й одноцільности раз вибраної любовної історії насидує історичні факти. Любка Людвика XV, жила після його смерти протягом тихо в замку Люсієн, збудованім для неї королем; жила тихо і щасливо з тим самим графом Коссе-Бріссаком, якого сценарій постійно від неї відмежовує. Арештували її у 1792 р. за те, що хотіла в Англії продати свої дорогоцінности, а не безпосередньо після наступу на замок, де ще живе Людвик XV. Партнер Ґрети Ґарбо Конрад Нагель грає нещасливого Бріссака.

Студентські справи.

Інформації про студії у високих школах Кракова.

Виділ Т-ва „Українська Студентська Громада" у Кракові подає до відома, що вписи на Ягайлонський Університет відбуватимуться між 25. вересня і 7. жовтня.

В Ягайлонському Університеті істнують такі Виділи: медичний, правничий, філософічний, фармацевтичний, фізичне виховання, рільничий, вищий одноріч. кооперативний курс при рільничому виділі.

Всіх кандидатів, що мають намір вписатися на Університет, обовязують лікарські оглядини, що будуть відбуватися від 4. — 30. вересня включно в Лікарській Клініці, вул. Коперника 15 і Хірургічній Клініці вул. Коперника 40.

Перед зголошенням до оглядин кандидати виповнюють довладно й читко карту оглядин і наклеюють на ній свою знимку. Кандидати складають у Канцелярії Лікарської Клініки, вул. Коперника 15, квоту 4 зол. за оглядини; тут дістають і відповідні карти.

При вписах на котрийнебудь Виділ треба долучити: метрику уродження, свідоцтво зрілости, посвідку лікарських оглядин, посвідку, що стверджує відношення до військової служби, в разі перерви в студіях — свідоцтво моральности, ті, що переносяться з іншого університету, мусять залучити свідоцтво відходу; крім цього: дві виповнені на всі три триместри вписові карти і також виповнений індекс з легітимацією й наклеєними знимками та власноручно підписане привечення.

Студенти, що хочуть вписатися на медичний виділ, фізичне виховання, фармацію, мусять вносити подання про прийняття.

Університетські оплати для студентів І. року 210 зол.; складати їх можна в двох ратах. Ті, що стараються про розложення оплати на дві рати, залучують при вписі свідоцтво незаможности, потверджене відповідними чинниками й політичною владою (староство).

Крім Ягайлонського Університету істнують у Кракові ще такі вищі школи: Гірнича Академія, Академія Мистецтв, Державна Педагогія (два роки), Вища Торговельна Школа.

Життя у Кракові коштує 60—100 зол. місячно.

Ближчі інформації про студії у високих школах у Кракові подає в часі ферій Паньків Роман, студ. рільн. Kraków, Zakład Ogrodniczy U. J., ul. 29. Listopada 48. — Крім цього відбуватиме постійні дижури в домівці філії „Просвіти", вул. Jagiellońska 10/III., кожної суботи від год. 19-30—21.

На відповідь прохаємо залучити відповідну поштову марку.

З а Виділ
Головацький Володимир, голова. **Сташко Теодозій,** за секретаря.

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЯНЩИНА.

Прощання яких мало. В Ладанцях, пов. Перемишляни, був від 35 літ управителем школи п. Сеник Василь. Саме цього року, відходить він на вповні заслужений відпочинок, на емеритуру. Варто буде бачити, як шкільна дітвора прощала свого улюбленого учителя у дні закінчення шк. року. Вже від ранку між дітворою можна було завважити якийсь незвичайний рух: хлопці гуртками про щось радили, дівчатка зносили понайкращі квіти та вязали їх у китиці. По офіціяльній частині закінчення шк. року вся дітвора як на приказ встає у лавках. З поміж дітвори виходить хлопчик, кланяється по козацьки і в коротній промові що її сам уложив, прощає свого любого учителя, а заразом дякує за повну любови опіку над ними та дійсно батьківський провід. Потім виходить дівчинка, що теж складає подяку та щирі діточі побажання на будуче. При співі „Многая літа" дівчатка зложили у стіп старенького учителя китиці квітів. Коли зворушений до глибини учитель крізь сльози дякував дітворі за такий щирий вислів привязання та любови до себе і давав дітворі свої останні для неї науки: любіть Бога та свою Церкву, наш Український Нарід і все, що наше, рідне, вся дітвора залилася щирими-діточими сльозами. Здається, от собі подія, яких багато. Одначе так не є. Раз, що діти зорганізували оте скромненьке прощання самі, ніким не інспіровані. А у їх головах мусів зродитися такий плян, бо учитель вміплював у них щось більше, як азбуку. Хто вийшов зпід його руки, знатиме у всьому своєму житті, що він син українського народу, знатиме, що доля нашого народу залежить від нас самих. Побажатиб лише всім нашим учителям, щоб діждались такого прощання! Не меншою любовю і пошаною тішиться п. Сеник Василь і серед старшого громадянства, бо вповні на це собі заслужив. У весь свій вільний поза школою час посвячував громадській роботі. Він-же член Н. Ради Маслосоюзу, член Н. Ради О. С. К. Рогатин, голова Н. Ради Нар. Дому в Перемишлянах, директор Р. М. в Ладанцях, член Управи кооп. „Поміч" у Ладанцях, касієр Каси Стефчика в Ладанцях, член Н. Ради кооп. „Союзний Базар" у Перемишлянах. — Ця коротка згадка нехай послужить протидотом на всі виводи тих, що заслоняючись державною посадою, відмовляються від всякої нар. праці. Місцевий.

III. Краєвий Здвиг Українського Сокільства

30. червня, 1. і 2. липня. ЛЬВІВ. 30. червня, 1. і 2. липня.

СПОРТ.

БОЇ „СЯНУ" В ЗАХІДНІЙ ГРУПІ КЛЯСИ А.

Розгривки за мистецтво А-класи зах. групи добігають до кінця. У. С. К. „Сян" у Перемишлі стоїть напередодні двох останніх рішаючих змагань, а саме з „Короною" (Самбір), що в дбудуться у пятницю 29. червня п. р. в год. 5'15 на площі „Польонії" в Перемишлі і дня 1. липня п. р. на площі „Корони" в Самборі.

Досі розіграв „Сян" сім змагань за мист. А.-кл. своєї групи. Одні змагання „Сян" програв, одні зремісував, а в пятьох змаганнях переміг своїх противників. Коли пункти з резервами А.-кл. зах. групи будуть числитися, чого „Сян" домагається від ЛЗОПН-у, після відходу „Огніска" з А.-класи і залишення в зах. групі лише трьох повноварт'сних клюбів, то „Сян" має вже безконкуренційне перше місце з 3. пунктами втраченими й 11 здобутими. В дальшій черзі йде „Чувай" з 7 втраченими і 7 здобутими і „Корона" з 7 втраченими і 5 здобутими пунктами.

Зівдомлення з дальших змагань „Сяну", переєстрованих ще на цьому місці, треба доповнити змаганнями: „Огніско" І. б. — „Сян" у Ярославі з висліцом 2 : 3 і „Сян" — „Ресовія" І. б. у Перемишлі з висліцом 5 : 1. В обидвох цих змаганнях „Сян" мав великому перевагу, хоч виступив до них в ослабленому складі, без Романія. Макарухи, Федоровича І., Новицького і Бінницького. Змагання ці треба вважати поважним успіхом „Сяну"; тимбільше, коли звважити, що саме у червневих розгривках „Ресовія" І. б. перемогла „Чувай" 2 : 0, а „Польонія" І. б. з трудом зремісувала з „Огніском" І. б. на своєму власному гриші. На останніх двох змаганнях „Сяну" було ок. 1.500 видів.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Дмитро Угрин: У НІЧ ПІД СВ. НИКОЛАЯ. драматичний образ на 4 дії. Перемишль 1932. Стор. 94, 8-о. Головний склад: Народний Базар у Перемишлі.

Дмитро Угрин: ЗАДЛЯ ВАС, КРАСАВИЦІ! Історична драма в 5-ох діях. Накладом автора. Тернопіль 1933. Стор 94, 8-о.

ЖУРНАЛИ.

МІСІОНАР Пресвятого Серця Ісусового. Жовква, липень 1934. Ч. 7. Р. XXXVII.

SLOVANSKY PREHLED, sbornik pro poznávání politického, sociálního a kulturního života slovanských států a národu. Praha, 1934. Cis. 6. Roc XXVI.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО. Львів, липень 1934 Ч. 7. Р. II.

УКРАЇНСЬКИЙ ЖІНОЧИЙ КОНГРЕС. Одноднівка. Накл. Ділового Комітету У. Ж. К. З друкарні „Діла". Стор. 16, 4-о. Зміст: Уляна Кравченко: Піонірці (вірш). — М. Рудницька: Підсумки 50-ліття. — Велика Громадянка Наталя Кобринська. — Ті, що творили „Перший вінок". (Розмова з Михайлиною Рошкевич-Іванцевою). Стан українських жіночих організацій. — Ірина Вільде: Фірма „Н. Сидір і С-ка" дає працю незамужнім жінкам. — Що думаєте про У. Ж. Конгрес? (анкета). — Ярослава Музика: Із виставу Конгресу. — Ігнина Гургула: Народне мистецтво. — Наталя Дорошенко: Вистава книжки. — Програма У. Ж. Конгресу.

—o—

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 28. VI. год. 7·30 веч. „Мандрівка по Варшаві".

Пятниця, 29. VI. год. 3·30 поп. „Фрайхайн Доктор" ціни найнижчі

Пятниця, 29. VI. год. 7·30 веч. „Мандрівка по Варшаві" Абон. 23.

Театр Різнородностей.

Четвер, 28. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я".

Пятниця, 29. VI. год. 3.30 поп. „Любко то я" ціни найнижчі.

Пятниця, 29. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я".

Кіна.

АПОЛЬО: „Мадам Дібарі".

АТЛЯНТИК: „Світ належить до тебе" (Секе Сакаль).

ВАНДА: „Хоробрий вояк Швейк".

КАСІНО: „Ворог у крові", „У слідчій службі".

КОЛІСЕЙ: Неділя.

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль бідних діжечок" (із Містенгет), Зарту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Симфонія життя", ревія „Все для львовянок".

МІРАЖ: „Цілунок перед зеркалом".

МУЗА: „Надунайський та С-ка".

ПАЛЯС: „Ракочі марш", „Прокуратор Алісія Горн".

ПАСАЖ: „Райський птах" і додатки.

ПАН: „Велика грішниця", „Син джунглів".

СВІТ: „Шибеник з Еспанії".

СОНЦЕ: „В перехрестних вогні" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Дівійник", ревія „Весенній тиждень".

ХІМЕРА: „Великий ярмарок кохання".

УТІХА: „Добраніч, Відне" і ревія.

Закордонне радіо.

Четвер, 28. червня 1934.

Відень (506,8) 15·40 Програма для дітей, 18·45 Радіокабарет, 20·10 Альпейські мелодії (спів, цитра), **Прага** (470,2) 11·05 Концерт, 22·15 Легка музика на два фортепіяни. **Париж** (1649) 20·00 Симф. концерт, **Берлін** (356,7) 19·00 Райтерові твори. **Кенігсвустергавзен** (1571) 19·05 Вок. концерт, **Мінхен** (405,4) 16·00 Концерт, 18·30 Забуті пісні Бекера та Єнсена (Янда, альт), **Штутгарт** (522,6) 17·45 Вок. концерт, **Будапешт** (549,5) 12·05 Легка музика, 19·00 Скрипка, **Міляно** (368,6) 16·45 Для дітей, 20·45 „Ль Конте Орі" оп. Росінія, **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інстр. концерт.

Пятниця, 29. червня 1934.

Відень (506,8) 11·00 Симф. концерт, **Братислава** (298,8) 10·30 Нар. пісоньки, **Кошиці** (269.5) Вок. концерт, **Прага** (470,2) 21·00 Концерт, **Париж** (1649) 20·45 „Бокаччо" оп. Суппе, **Білгород** (493,8) 12·05 Концерт, **Люксембург** (1304) 21·45 „Севільський цирульник" оп. Росінія, **Берлін** (356,7) 14·15 Солісти (музика, спів), 18·30 Спів. реціталь, **Гамбург** (331,9) 21·00 „Мадам Батерфляй" оп. Пуччіні, **Гайльсберг** (291) 21·00 „Люіза Мілер" оп. Верді, **Мінхен** (405,4) 16·00 Концерт, 17·50 Два фортепіяни, 19·00 Скрипка, **Будапешт** (549,5) 17·30 Сальонова оркестра, 15·30 Віольончеля, 19·30 Пісоньки. **Міляно** (368,6) 13·00 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·00 Концерт із участю скрипача Бакара, 20·45 Оперетки „Норимберська лялька" ком. оп. Адама, „Гарна Галятея" муз. комедія Суппе.

—o—

Львівське радіо.

Четвер, 28. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Сальонова музика, 13·05 Для молодших дітей: „Збанок молока" на основі Ляфонтена, 13·20 Фантазії з улюблених опер (гр. пл.), 14·00 Збіжева біржа, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·00 „Те саме, а всеж що інше" (гр. пл.) 17·00 Листи та програми, 17·15 Концерт (музика, спів), 18·00 „Молочні напитки приготовлені дома", 18·15 Авдиція про море, 19·00 Всячина, 19·15 Відч. „Жінка як світло та тепло життя", 19·25 Камеральний концерт, 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·02, 22·15 Свято вінків на Вислі і Варті, 20·12 Легка музика, пісоньки, 21·02 „Лічувальне наведення Шилі", 21·12 Популярний концерт (орхестра, спів), 22·00 „15. роковини Версайського трактату", 22·45 Література чвертьгодина, 23·05 Танк. музика.

Пятниця, 29. червня 1934.

8·30—10·25 Ранішня авдиція, 12·05 Метеорольог. комунікат для села, 12·10 Море в музиці, 13·05 Фейл. „Море й музика", 13·15 Легка музика, 13·45 „В таборі добровольчих робітничих дружин", 14·00 Година легкої музики, 15·00 Сільська балачка, 15·15 Кашубські пісні з гр. плит, 15·45 Рільнича торговля, 16·00 Фортепянові твори, 16·15 Популярна музика з гр. пл., 17·00 Польська нар. музика, спів, 18·00 Творець кооп. руху (Стефчик), 18·15 Польські і чужі пісні про море, 19·00 Всячина, 19·15 „Серед танку та співу" (муз. репортаж), 20·00 Вибрані думки, 20·10, 21·00 Симф. концерт, 22·00 Почт. техн. скринька, 22·15, 22·16 Спортові вістки, 22·30 Сальонова музика, 23·05 Танк. музика.

Читайте „Діло"!

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 5·28 вол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·69, Париж 34·94, Берлін 207·25, німецька марка в приватних оборотах 198, Цюріх 172·33, Амстердам 359·55, Прага 22·01, Міляно 45·26, Нюйорк кабель 5·30 1/8, Нюйорк чеки без оборотів.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 27. червня п. р. платив кооперативам за:

1 кг. масла пріма десерове	1·90	вол.
1 л. молока	0·13	вол.
1 л. сметани	0·55	„
1 к. яєць	2·25—2·30	„

Тенденція на масло, молоко, сметану та яйця слаба.

Маслосоюз повідомляє, що 28. червня п. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, лъоко подвіря птахомісарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Нормальні курята (пара курят важить не менше як 1·20 кг.) за 1 кг. 1·00 вол.

Кури	І кляса	0·80	„
„	II „	0·60	„

Тенденція знижкова. На курята яких пара важить менше як 1·20 кг. попиту зовсім нема: також нема попиту на індики, індички, качки і гуси.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ОПОВІСТКИ

Відділ „Українського Інституту для Дівчат у Перемишлі приймає в шк. році 1934/35 — 200 Інституток з різних шкіл у Перемишлі. Оплата місячна 65 зол. — Оплата одноразова за інвентар 25 зол. Подання у справі приняття вносять усі до 15. липня (Перемишль, Татарська 4) Повідомлення про приняття, або відмову дістануть усі на письмі до 1. серпня. Інститутки, за які не вирівняно залеглости в Інституті не будуть приняті.

1784 1—2 Відділ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЗОЛОТО, СРІБЛО купує і платить найвищі ціни Домбровський і Розважевський. Львів, Академічна 2. 6/78 6—7

ЯРЕМЧЕ у віллі прегарно положеній близько Прута до винайму сонячні покої з кухнями, харчем або без; ціни приступні. Перфецька, Яремче. 1732 3—3

БУФЕТ на рахунок віддам площа „Сокола Батька" — зголошення 3—7 в буфеті. 1775 1—1

4 КІМНАТИ. кухня, передпокій, лазничка, спіжарня впр. до винайму при вул. Чевстоховській 36. від 1. VII. п. р. Відомість у сторожа. 1777 1—2

ШУКАЮ інтелігентної жінки від літ 25 до товариства хорої особи. Зголошення до Адміністрації під „4". 1782 1—1

КОСМАЧ, гірська околиця, — смачний і здоровий харч по приступній ціні поручає Лисинецька. 1779 1—1

ЗАЙМУСЬ ДОМОМ, дітьми, або хорим Адм. „Діла" „Працьовита". 1781

КОМНАТА до винайму від 1. липня, умебльована. Листопада ч. 5. I. поверх, двері 3. 1780 1—1

ШУКАЮ кавалєрської кімнати. — Зголошення до „Діла" під „Мешкання". 1785

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вол. 0.35	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденція по	вол. 0.15	Остання сторінка 1/1	вол. 480.—
„ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60	купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10	„ 1/2	„ 250.—
„ на першій сторінці	„ 0·80	шукаючі праці	„ 0·07	„ 1/4	„ 130.—
		слова товстим друком подвійно.		„ 1/8	„ 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 170 (13.715). Львів, субота 30. червня 1934. Pocztowe opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічне 15·00 „
Піврічне 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долр. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Перед Сокільським Здвигом.

Комунікат Здвигового Комітету Сокола-Батька у Львові.

(Нічліги й харчування.)

Замісцеві учасники Сокільського Свята, які приїздять до Львова фірами, можуть підїздити лише до рогачок міста, після чого **фіри мають вернутись за рогачки на визначені місця постою.** На постій фір, відповідно до доріг, які ведуть у Львів, назначено отсі місцевости: для стрийської дороги — Солонку, городецької — Рудно і Богданівку, янівської — Рісна Руська, замарстинівської і жовківської — Збойска, личаківської — Лисиничі П. Т. Громадян вичислених місцевостей **просимо гостинно приняти наших Соколів** і не відмовляти їм своєї помочі при пильнуванні фір та опіці над кіньми. На рогачках будуть вичікувати Соколів впорядники Комітету, які вкажуть приїзжим в суботу нічлігову канцелярію.

Подібно й **на залізничих двірцях** у Львові, а саме: на головнім, Підзамчу, Личаківськім, Персенківці — **будуть вичікувати в суботу впорядники Комітету.** Відповідно до доріг і залізничих двірців установлено отсі нічлігові канцелярії: для головного двірця й городецької дороги — школа ім. Б. Грінченка при вул. Городецькій 95; для Підзамча й жовківської дороги — дім школи ім. Короля Данила при вул. Жовківській ч. 62 та чит. „Просвіти", Львівська 56; для личаківської дороги і двірця Личаків — домівку читальні „Просвіти" та школи ім. Кн. Льва при вул. Крупярській; для Персенківки і стрийської дороги — площу Сокола-Батька. Нічлігові канцелярії призначать нічліги: або **масові безплатні,** або **поодинокі платні** від зол. 2—3 за ліжко. Висоту винагороди означує нічлігова канцелярія.

Число зголошених платних нічлігів досить поважне, одначе при більшій скількости учасників воно невистарчаюче. Тому просимо мешканців м. Львова українців дальше зголошувати вільні ліжка — одначе не пізніше, як до пятниці 29. червня, бо того дня замкнемо листу платних нічлігів.

В суботу на год. 8. вечором назначена в салях „Української Бесіди" при вул. Рутовського ч. 22/I. поверх (Народній Дім) **сокільська вечера.** На спільну гутірку й відпочинок запрошуємо всіх П. Т. Членів Почесного Комітету, Членів-Соколів та апроваджених ними гостей. Вступ вільний за оказанням почесної карти або членської виказки. Учасники сокільської вечери можуть користати з теплих страв при спільнім столі, тоді оплачують готівкою зол. 2; якщо будуть користати тільки з зимних перекусок при буфеті, оплачують ціну, означену буфетовим цінником у висоті власних коштів. Салі „Української Бесіди" будуть отворені тільки до год. 11. в ночі. На площі С.-Б. в неділю й понеділок подбає Комітет про правильну розпродажу харчів у власній управі.

Здвиговий Комітет звертає увагу замісцевим Соколам, що безпроволочно по своїм приїзді до Львова повинні зголоситись у нічлігових канцеляріях, заняти визначені нічліги та оминати непотрібних проходів по місті, головно по год. 10. вечором.

Здвиговий Комітет.

П. С. — Від пятниці 29. червня буде вести канцелярія Здвигового Комітету передпродажу білетів на Здвигове Свято на неділю 1. липня. Ціни: за сидячі місця по зол. 4, 3 і 2, за стоячі по 1 зол., для шкільної і ремісничої молоді по зол. 0.50.

Після вбивства мін. Перацького.

Слідство устійнило походження бомби.

Польська преса повідомляє: Влада, яка веде слідство в справі вбивства мін. Перацького, не занедбала ніяких можливостей. Тому, повела слідство в усіх можливих напрямках, які насували здогади про походження вбивника. Слідство устійнило вже походження бомби. Влада має в своїх руках нитки, які ведуть до тих осіб, через руки яких вона переходила. Оголошення подробиць у теперішній сталії слідства не вказане, бо могло би виявити хід слідства.

З Української Господарської Академії в ЧСР.

Дня 23. червня ц. р. відбулися Збори Професорської Ради Української Господарської Академії в Подебрадах, на яких обрано Президію Академії та деканати факультетів на академічний рік 1934/35. Ректором Академії обрано проф. Б. Іваницького, проректором проф. Л. Фролова, секретарем Професорської Ради доц. О. Бочковського. Деканом Агрономічно-Лісового Факультету проф. В. Середіїва, продеканом доц. І. Мазепу. Деканом Інжинірського Факультету проф. В. Іванииа, продеканом доц. Б. Лисянського, секретарем Факультету доц. В. Кучеренка. Деканом Економічно-Кооперативного Факультету проф. М. Добриловського, продеканом доц. Л. Шрамченка, секретарем Факультету лектора В. Сапіщького. До Ревізійної Комісії обрано проф. С. Комарецького, доц. А. Чернявського та лектора О. Безпалка.

Утворення греко-католицької парохії в Бельгії.

В Брісселі (Бельгія) утворили українську греко-кат. парохію. Богослуження відправляються в каплиці св. Володимира Великого, яка уладжена покищо скромно. Парохом іменований о. Л. Боський, що відправив першу Службу Божу в неділю 17. VI. ц. р.

Перший концентраційний табор на Полісю.

Півурядова агенція „Іскра" повідомляє, що перший концентраційний табор буде на Полісю в Березі Картуській пов. Пружани.

На основі декрету президента концентраційний табор буде під наглядом дотичного воєводи себто новгородського воєводи полк. Костек-Бернацького. Містечко Береза Картуська начисляє 3.500 мешканців і лежить над рікою Ясьолдою, притокою Припеті. В містечку є залізнична стація на шляху Берестъ-Барановичі. В XVI. в. збудовано тут монастир Картузів і від назви монастиря походить назва містечка. Околиці Берези Картуської болотнисті і лісисті.

Кертична робота комуністів у Фінляндії.

Арештування 20 емісарів Москви.

ГЕЛЬСІНҐФОРС, 27. 6. ПАТ. Фінляндська Телеграфічна Агенція повідомляє: Провідники фінляндської комуністичної партії, які проживають у СССР, рішили вислати декількох організаторів з метою оживити комуністичну акцію у Фінляндії. Поліція арештувала в Гельсінґфорсі 20 комуністичних емісарів і забрала багато компромітуючого матеріялу. Між арештованими є теж донька члена секретаріяту Комінтерну.

Виїхати спокійно на вакації

можете тільки тоді, коли обезпечите своє мешкання від крадежі-влому в

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер",

у Львові, вул. Руська ч. 20.

За обезпечення домашнього уладження на золотих 1000·— пересічна річна премія враз з додатками зол. 2·50 — 6·40 залежно від місцевости, роду обезпечених предметів і їх приміщення

Зол. 1·50

Коштує чвертьрічна передплата гумористичного журналу

„ЖОРНА"

Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА"

Львів, Ринок 10, Конто ПКО. 503.496.

Зїзд музеольогів.

В днях 23—26. ц. м. відбуався у Вильні на Городні X. зїзд музеольогів з цілої Польщі, у якому взяли участь від українців: д-р Ярослав Пастернак (Музей НТШ), д-р Андрій Копистянський (Музей Ставропігії) та радн. Володимир Кобринський (Музей ім. о. Кобринського у Коломиї). Спеціяльно нашої території торкався реферат д-ра Грабовського з воєвідського „Покутського Музею" у Станиславові про працю обласних музеїв у Східній Галичині. Поза нарадами та рефератами були найцікавішою частиною оглядини розкопок у Городні з часу панування там українських князів та реставраційних робіт на звалищах литовського княжого замку на острові серед озера у Троках. Найближчий зїзд відбудеться за рік у Торуні й Бидгощі.

Зброєння Румунії.

Довгоречинцевий кредит Франції на зброєння.

Мадярський щоденник „Донав Пост" повідомляє, що Румунія одержала від Франції 8 міліонів фунтів штерлінгів, як довгоречинцеву позичку, на зброєння. Румунська армія буде таким чином випосажена дуже добре. Частину летунських матеріялів закупить Румунія в Англії. Туди виїздже румунський міністер летунства Ірімеска в найближчих днях.

Wyciąg z protokułu wspólnego posiedzenia niejawnego Sąd okręgowy Wydział VI. I. karny we Lwowie w składzie S. O. T. Będaszawski jako przewodniczący, S. O. M. Dr. J. Locker i dr. T. Laskowski jako głosujący, w sprawie konfiskaty Nr. 161 czasopisma p. t.: „Dilo" z daty, Lwów, dnia 21 czerwca 1934, do Sygn. VI. I. Pr. 340/34. na posiedzeniu niejawnem w dniu 25 czerwca 1934 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 19 czerwca 1934. przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t.: „Dilo" Nr. 161 z daty. Lwów, dnia 21 czerwca 1934. zawierającego: 1) w artykule p. t.: „Masowi aresztuwannia w Hałyczyni" w całości z tytułem. 2) w artykule p. t.: „Jak widbuło talerhowskie świato w Kizłowi" w całości wraz z tytułem — znamiona ad 1) występku z art. 159 §. 1 k. k. a odnośnie do 2) występku z art. 170 k. k., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w §. 21 ust. druk. z dnia 17 grudnia 1862. Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863. t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułów ma na celu: ad 1) publiczne ujawnienia przed rozprawą główną i bez zezwolenia właściwej władzy, szczegółów dochodzeń, przez wymienienie nazwisk aresztowanych, ad 2) rozpowszechnianie fałszywych wiadomości przebiegu zjazdu w Talerhowcu w woj. Tarnopolskiem, które to wiadomości mogą wywołać niepokój publiczny. Według §§. 487, 489. 493 p. k. oraz §§. 36 i 37 ustawy prasowej jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący T. Będaszewski w. r. Protokulant K. Barszak w. r. Za zgodność Janowicz kier. sekr.

ВИСНОВКИ І ЗАВДАННЯ.

Женева, 21. червня 1934.

Кінець минулого тижня дає можність зробити потрібні висновки з політичних подій останнього часу в Европі.

Виголодження мільонів українського селянства не минулося московському урядові даром. Господарське ослаблення, політичне замішання, а навіть паніка в самім большевицькім апараті, як наслідки голодової катастрофи на Україні в цілім СССР, відбилися дуже помітно на міжнароднім становищі московської вязниці народів.

Поразки московського уряду на міжнароднім терені, що наступили так несподівано по „блискучих осягненнях" пана Літвінова в справі фабрикації умов про ненапад і всяких інших, тим значніші, що з московського боку зроблено справді розпучливі зусилля, щоб їх оминути. Московський уряд мусів у значній мірі полишити демагогічну фразеольогію про світову революцію, боєву єдність пролетаріяту під проводом Москви та іншу комедію, що впливали ще на деякі верстви здеморалізованих груп робітництва та зляклясованої інтеліґенції. Московський уряд мусів отверто перейти до табору оборонців непорушности мирових умов та незмінности сучасних політичних відносин в Европі, чим так хваляться деякі „буржуазні" приятелі Москви типу Еріо

Зрада московського уряду „революційним засадам" самою прощею до женевської Канози не обмежилася. Барту післав Літвінова навіть до берлінської Канози з пропозицією „східнього Льокарна", в якім окрім СССР та Польщі мавб взяти участь і Чехословаччина. Літвінов зявився в Берліні 13. червня перед самим відїздом Гітлера до Венеції, намагаючись, очевидно, тим часом невідомими пропозиціями Франції та московського уряду ударемнити сходини Гітлера з Мусолінієм, чи принаймні скаламутити їх. Щоб уявити собі безоглядну політичну, скажім, „мужність" пана Літвінова, треба мати якусь уяву про ту повінь ненависти, наклепів, брехонь, лайок і примітивно-простацьких карикатур, яку щодня виливає большевицька преса в цілім світі на Німеччину.

Відповідь Німеччини Літвінову була рішуче негативна, а разом з тим і дуже зручна та зрозуміла як у Льондові так і в Римі. Відповідь відносилась не до засади помирности, але до засади регіональних пактів та політики блоків.

Тимчасом політика поділу Европи на протилежні блоки є останньою дошкою міжнароднього порятунку московського уряду. Так як навіть безсила Персія могла вдержувати свою незалежність протягом десятків років, хитаючись між Росією та Англією, намагається тепер СССР продовжити своє збанкротоване істнування, використовуючи противенства між Францією та Німеччиною з одного, та між Америкою і Японією з другого боку.

Поза поділом Европи на ворожі блоки мислимий лише пакт чотирьох великодержав, якого як вогню боїться Москва, цілком слушно вважаючи, що раніше чи пізніше він може бути спрямований лише проти московського уряду. І французька преса вже стверджує, що пакт чотирьох активізовано на сходинах у Венеції, цим разом не лише з конечностей загальноевропейських, а й з внутрішніх німецьких потреб.

Оскільки справу Австрії полагоджено у Венеції відроченням цього питання на кілька років, як про це повідомляє преса, схід поляпається єдиним напрямком розвитку продукційних сил Німеччини, отже і напрямком можливої експансії пакту чотирьох держав.

Подорож фон Рібентропа до Парижа можна вважати у деякій мірі відповідю на подорож пана Літвінова до Берліна. Чи пощастило йому засувати Барту життєві конечности Німеччини та необхідність франко-німецького порозуміння в рямках пакту чотирьох, питання тим часом досить сумнівне, та й рішатися воно буде не лише в Парижі.

Але красномовніше ніж німецька дипльоматія промовляє німецька мораторія як наявні так і до самого німецького народу. Є вона безсумніву доказом того, що самими внутрішніми засобами жінка держава, а в тім числі і Німеччина при всім її геройськім напруженні національних сил, світової кризи перемогти не може. Хоч німецька мораторія і є тяжким ударом по фінансах всіх великих держав, поважного протесту чи спротиву вона властиво ніде не стрінула. Немічучість її більше-менше для всіх зрозуміла. Ця мораторія є закінченням майже півтора десятка років історії повоєнних відносин між Німеччиною та її колишніми противницями у світовій війні. Чи буде ця мораторія першим кроком до безпосереднього обопільного скреслення державних, а може й деяких приватних боргів, чи ні, питання поважне, але у всякім разі не вирішальне.

Німецька мораторія поруч зі збільшеним военного буджету Німеччини та відповідним збільшенням озброєння усуває всякі сумніви відносно становища Німеччини в Европі. Німеччина виявляє цілковиту готовість розпочати боротьбу за загальне впорядкування Европи, відсуваючи на довгі роки рішення дуже важливих для неї питань коридору та аншлюсу, але рішуче відкидає заходи тої чи іншої держави перебути чи вирівняти фінансову та політичну кризу коштом Німеччини.

Таке становище Німеччини безумовно вирівнює шлях до утворення пакту чотирьох держав, але невідомо тим часом, оскільки чинні завдання цього пакту вони вже тепер його майбутнім учасникам. Нечиїм-же цей пакт довго бути не може.

Евентуальний вступ московського уряду до Союзу Народів та писання деяких часописів про поліпшення німецько-московських відносин у звязку зі сходинами у Венеції, розуміється, трагічно брати не треба, але не можна й заплющувати очей на те, що усвідомлення справжньої ролі Московщини в сучасній світовій кризі здобуває собі терен в політичних колах Европи хоч і постійно, але дуже повільно.

У звязку з цим треба зазначити дуже замітний факт, що українці при їх загальнім дуже низькім розвитку політичного мислення в зрозумінні справжнього національно-політичного єства Московщини ідуть що найменше на три-чотири роки попереду европейської політичної думки. Кілька років тому українській журналістиці було відомо, (політичних книжок у нас не читають), що большевизм є нічим іншим, як московським імперіялізмом, що він тримається лише невільницькою працею пригноблених націй, що ці нації є єдиним поважним чинником боротьби проти московського уряду в межах СССР, що руїна цих націй та руїнницькі впливи большевизму в сусідніх державах, спеціяльно в Китаю, є головною причиною світової кризи. Тимчасом в Европі дістали таке-сяке поширення покищо ледви два-три з перших тверджень, але фактичних висновків і з них ще не зроблено.

Тепер маємо нові жахливі ствердження того, що ми говоримо від років, як в пекольній дійсності життя нашої нації під московською владою так і в новітніх подіях світового життя. Єдиним засобом проти того, щоб сам факт загину мільонів українського населення в СССР, не затроїв і не прибив життя українського народу поза межами московської вязниці народів, може бути лише твердо обґрунтоване переконання кожного окремо і всіх разом, що все можливе в протимосковській обороні нашої нації зроблено і робиться далі.

Завданням тих, що перебувають на чужині, є розповсюджувати ту спасенну правду про Московщину, яка відома нам, але ще не відома тим, кому її належиться знати. Одним із завдань тих, що перебувають на українських землях, є дати засоби для протимосковської акції на міжнароднього терені.

М. Данько.

Московські фортеці.

Волинь, 24. VI. 1934.

I.

Правильно кажуть, що на північно-західніх землях іде боротьба в православній церкві не за українізацію, — бо українців не треба українізувати, — а за розмосковлення її. Славянська мова в богослуженні — річ другорядна. Греко-католицька церква в Галичині є українською, хоча й зі словянською богослужебною мовою. Йде боротьба за владу в церкві та за її дух.

Емігранти-росіяни разом із зденаціоналізованими місцевими українцями — малоросами й теж „русскімі", захопивши церкву у свої руки за часів російського панування, перетворили поодинокі церкви у свої російсько-націоналістично-імперіялістичні фортеці. Прикидаючися найльояльнішими горожанами, вони не перестають надіятися на „єдіну-неделімую".

Церква у руках росіян є цілковито виразною політичною станицею, передовою форпостою, в якій кожний росіянин має своїм завданням триматися до приходу розбитої на полі революції російської урядничої армії.

Тих, хто їх толерує, вони вважають за своїх союзників, а до союзників треба бути льояльними й доброзичливими. Навпаки, українці це „мятежніки", що колись будуть „усмірені", а щоби це лекше відбулося, в жадному разі не можна передати їм церковних твердинь.

Церква, маючи характер російської фортеці, в той самий час є ще й школою, де мають виховатися майбутні вірні сини матушки Росії і герої-борці за „єдіну-неделімую". Тут, що неділі й що свята збираються маси хахлів — властиво „тоже русскіх". Лише тут вони можуть повчитися російської мови. І лише тут можна підтримати серед них звязок з „русскім народом" — відслужити молебень у свято „русской культури", помолитися за царя, нагадати, як большевики гноблять матушку Росію й т. д.

Хіба є яке інше місце для такої роботи?

Тому то за всяку ціну росіяни хочуть утримати церкву у своїх руках, хочаб і фізичною силою.

II.

Лише на цьому фоні можна зрозуміти останню подію в рівенському соборі і лише в цій площині треба до неї підходити. Про цю подію вже багато правдивих і неправдивих інформацій подала польська преса, яку, як видно, спритні росіяни вже встигли поінформувати якнайкраще.

Зрештою, нас не цікавить зовнішня сторона конфлікту п. Скрипника з протоереєм рівенського собору: як і що він говорив, та як його викидали зі собору й чи сильно він потовкся.

Увагу українського громадянства абсорбує інше питання. Звідки в росіян стільки самолевности й відваги, що вони не побоялися стероризувати єпископа луцького Полікарпа, який досі не відважується служити у луцькому соборі Служби Божої по українськи? Звідки в них узялася сміливість викинути (й то не якнебудь) з рівенського собору самого посла з одинки? Звідки в них якась особлива сила, що новий волинський архиепископ мусить бути вже стільки часу таким обережним і повільним?

Відповідь на це питання є найпотрібнішою річю для успішної боротьби українців за вирвання з рук росіян церков, перетворених у московські фортеці, та за розмосковлення їх.

Тимчасом відповіді на це питання не маємо.

III.

Деякі питання висовує й сам факт викинення зі собору п. Скрипника. Якби його не полювати, а моральної поразки не затерти. Таки викинули та ще, здається, трохи потовкли.

А деж були українці? Чому не боронили?

В цьому ціла трагедія п. Скрипника і його товаришів. У Рівному дуже сильні українські периферії. Їхньої сили цілковито вистарчає на те, щоби росіяни й не пікнули в соборі. А своєю кількістю вони кожної хвилини могли б змусити войовничого соборного протоерея бодай не перешколяти української Служби.

Очевидно, українські національно настроєні маси не підтримують тих, що сьогодні змонополізували собі українізацію церкви. Чи не були вони в резерві в Рівному й чи це є взагалі в резерві?

Виходилоб, що українські маси однаково ставляться й до росіян, що тримають церковні фортеці у своїх руках, і до тих, що намагаються ці фортеці з їхніх рук вирвати для себе.

Здається, що власне так і є — і в містах і по селах.

Часом хотілоб перетворити церкви у фортеці, але вже свої та іншого коліру? Факти підтверджують цю думку. Віруючі українські маси ставляться негативно до монополізування церкви одною маленькою групою. І звідси безсилля цієї групи, що дає росіянам відвагу викидати їх репрезентантів за двері.

Справа церкви вийде на належний шлях лише тоді, коли вона перейде до рук цілого українського народу.

Це аксіома. Такою самою аксіомою є й те, що монополізування церкви якоюсь одною групою буде вести її до ще більшого ослаблення.

Тому найвищий час, щоб наші церковні діячі знову взяли справи церкви у свої руки й скликали другий церковний з'їзд, який би обрав церковний комітет. Хтоб до цього комітету не був вибраний, аби був вибраний, а не призначений, бо лише тоді цей громадсько-церковний орган був би авторитетним і дійсно міг би вивести українську церкву на належний шлях.

Senex.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15-
Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі бавовняні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром бідети до першорядних кін. 5/73 76-?

Український Жіночий Конґрес у Станиславові.

4-тий день Конґресу.

ПОПОЛУДНЕВІ НАРАДИ.

В год. 3.30 почалися пополудневі наради IV. Дня Українського Жіночого Конґресу рефератом п-і **Неонілі Селезінкової** з Радехова на тему „Жінка в кооперації". Перейшовши в ньому історію розвою української кооперації на Наддніпрянщині, західних землях, Закарпатті й Буковині, її численність до світової війни, вплив тієї війни на кооперацію та повоєнне її відродження, нарисувала прелеґентка на тлі повоєнного лихоліття завдання кооперації і ролю жіноцтва в цій праці. Кооперація — це на думку прелеґентки — комашина буденна праця, шлях до добробуту й волі й загал жіноцтва мусить у цій праці взяти участь, чи то ведучи пропаганду за нею, чи навчаючи в ній дітей, чи використовуючи врешті свій вплив на чоловіків. В тім напрямі повинна йти теж праця всіх жіночих організацій, що мають стати кадрами кооператорок — завдатку економічної і політичної незалежности народу. (Оплески.).

Після цього йшов реферат п-і **Ольги Ліщинської,** Комарно, на тему „Жінка в домашньому й сільському господарстві". Вийшовши з погляду, що українська жінка живе у своєрідних умовинах і має безліч обовязків, які в інших країнах бере на себе держава, та що жінка є душею цілого домашнього життя, обговорила прелеґентка значіння цього господарства для народу, відповідальність за нього жінки, виховання дітей, прикмети доброї господині, її вишкіл, значіння модерної господарської техніки, ладу й гармонії у хаті, плекання народної домашної культури, раціональне відживлювання, сон, естетику хати, виплатність дом. господарства, птахівництво, городництво, науку господарства і служби. Весь реферат стверджував величезне значіння господинь для здоровля народу та його будучого. (Оплески.).

Третім з черги того пополудня був реферат **д-ра Хариті Кононенко** з Ужгороду „Економічна незалежність жінки". Зміст його такий: Економічне становище жінки явище складне. Його пробує нормувати державне законодавство, але ці закони недостаточні, зокрема в нашій добі, коли є попит і ще більша подача на робочі руки жінок. Звідси виросла конкуренція та питання фахової підготовки і фахового видосконалення жінки, зокрема її гін до незалежности. Так було до війни. Після неї попит на руки змалів і жінка була приневолена вернутись до хатнього господарства. Вернулась теж експльоатація жінки. Боротьба за незалежність жінки стає дуже важка. Почався дослід над прикметами жінки для раціональнішого їх використання. Але здійснити право на працю й незалежність жінки можна тільки організованістю та підготовкою її до фахової праці. Жінку жде ще важка боротьба на цьому полі, але це боротьба за людську гідність жінки, краще життя народу як цілости. (Оплески.).

Ці три реферати творили замкнений собою цикль економічних рефератів під гаслом „Будуймо народне господарство". Після них, з огляду на конечний виїзд референтки, виголосила свій реферат п-і д-р Ксеня Янович, реферат уже з циклю „Дбаймо за народне здоровля", на тему „Праця жінки на полі суспільної опіки". Дискусію над економічними рефератами перенесено на середу цього тижня.

У рефераті обговорила **д-р Ксеня Янович** суть суспільної опіки й її історію від найдавніших часів, ріжниці між сусп. опікою (державна), філянтропією (добровільна громадська) та харитативністю (громадсько-християнська), суспільну опіку в інших державах і в Польщі, польське законодавство в тій справі, природну ролю жінки у суспільній опіці, статистику про опіку над дітьми у Польщі, зокрема над нашими дітьми, конечність творити свої інституції опіки, наші т-ва сусп. опіки і їх конечне сцентралізування. Окрему увагу звернула прелеґентка на мале зацікавлення сусп. опікою у нас та начеркнула пляни праці, яку моглаб повести в тім напрямі українська жінка праці, що має широкі перспективи, тим більш і, що готові для неї вже готові. Реферат виказав великі знання предмету, річевий підхід і ясне розложення матеріялу; варто видати його окремою відбиткою.

На цьому конгресові наради того дня, на яких саля станиславівського „Сокола" була набита, закінчено. Вечором у Станиславові відбулися дві звязані з конгресом імпрези:

ВИСТАВА ТЕАТРУ ІМ. І. ТОБІЛЕВИЧА „КОРНЕВІЛЬСЬКІ ДЗВОНИ",

на якій, хоч як високо стояла мистецька гра артистів (Рубчак був у III. дії незрівняний, музів кілька разів повторяти пісню, Бенцаль дуже добрий, Ленська, Бенцалева, Нікітин і Данькчак — не менше добрі) мала дуже мало гостей, можливо з огляду на одночасно другу конгресову імпрезу.

ЧАЙНИЙ ВЕЧІР,

улаштований Гол. Виділом Союзу Українок і Діловим Конгресовим Комітетом під гаслом „Шануймо рідну ношу". Цей вечір мав відбутися в Салі залізничників, але тому, що в цій салі не погодилися зробити деякі удогіднення, вечір пройшов у тій самій салі, де були наради, тобто салі „Сокола".

У програму чайного вечора-равту, на який прибули майже всі делеґатки та гості зі Станиславова, увійшли: фортепянове сольо Марії Вишницької з Перемишля, деклямації Софії Стадникової та Олександри Кривіцької, класичні танки власного укладу Ірини Гогульської з Кракова, врешті ревія народніх строїв, що була справжною атракцією вечора та заслуговує на окрему увагу. На сцену виходили групами жінки в історичних та народніх одягах, що репрезентували всі области західних земель й переходили салю під оплески публики. Це була надзвичайно барвиста веселка-ревія, що репрезентувала гідно наші національні скарби. Фахові пояснення до них давала п-і Ірина Гургулівна.

На салі майже всі жінки були в народніх строях, а щира гутірка, переривана поодинокими точками програми, та добрий буфет зробили чайний вечір незвичайно приємною імпрезою і протягнулись до пізньої ночі.

Так скінчився IV. День Українського Жіночого Конгресу не менше цікавий, удатний і добре зорганізований, як попередні

5-тий і останній день Конґресу.

ДАЛЬШІ НАРАДИ.

Станиславів, 27. червня 1934.

Пятий і останній день Українського Жіночого Конгресу почався з неослабленим зацікавленням, при набитій салі, дискусією над учорашніми економічними рефератами. Нарадами проводить, як і вчора пополудне п-і Ірина Павликовська

В цій дискусії забирали голос: **П-і Нивинська** (Ужгород) про шкідливе легковаження теперішньою жінкою її божих і природніх обовязків матері й дружини, **п-і Мохнацька** (Теребовля) про значіння жіночих кооператив, як варстатів праці для дівчат і жінок; **п-і сен. Кисілевська** (Коломия): про гасло „свій до свого"; **п-і Корняк** (Рогатин): про потребу виховувати діти у кооперативному дусі та у зрозумінні ідей кооперації; п-і **Ясеницька** (Краків) і **п-і Тишинська** про виконування жінкою гасла свій до свого краще, як досі; **п-і Богуславська** (Перемишль): про засоби ощадности у жінки: згідно з принципом: „Менше строїв, більше захоронок!"; **п-і Дубляницева** (Перемишль): про те, що кожне родинне і національне свято повинно відбуватися у рідній ноші; це дасть працю сотням рук і гроші своїм; **п-і Підгірська** (Ковель): Без зайвих демонстрацій, праця — ось завдання жінки: **п-і Залізнякова** (Львів): Слід звернути увагу на фахову школу „Труду" у Львові

В год. 12.05. коли це пишемо, після дискусії виголосила вже свій реферат, дальший з циклю „Дбаймо про народне здоровля", п-і д-р **Софія Парфанович** на тему „Гігієна жінки" й говорить **п-і Цецилія Палій**в на тему „Фізичне виховання і спорт у житті жінки". Зміст їх подамо завтра.

Пополудні сьогодні відбудеться дискусія над рефератами, резолюції й закінчення Конгресу. **(а. к.)**

ПРИВІТИ.

На Конгрес, як повідомляє Секретаріят У. Ж. К. прислано такі привіти

І) З Львова:

1) Наукове Товариство ім. Шевченка, 2) Союз жінчих українського театр. мистецтва, 3) Українське Технічне Т-во, 4) Секція Студенток, 5) Т-во „Зоря", 6) Українське Т-во Прих. Мистецтва, 7) Назустріч, 8) Дісо, 9) Українське Лік. Т-во, 10) Українське Юнацтво, 11) Нова Хата, 12) Нзродне Мистецтво, 13) Праця, 14) Міщанське Братство, 15) Союз Українських Адвокатів, 16) Кооператів, 17) А. Н. У. М., 18) Відпочинок, 19) Т-во Прих. Освіти, 20) Кат. Акція Укр. М. Молодіж, 21) Сокіл-Батько, 22) Союз Українських Купців, 23) Маслосоюз, 24) Елеґант, 25) Центробанк, 26) Народня Торговля, 27) Кр. Ганки Бирвінок, 28) Народня Гостинниця, 29) Світ Дитини, 30) Т-во св. Андрея, 31) Т-во Охорони Дітей, 32) Дністер, 33) Центр. Кружок Кат. Акції Ж'н., 34) КАУМ, 35) Кож. Допом. Вдовам і Сиротам.

II) З Варшави:

36) Український Центр. Комітет, 37) Рідна Мова.

III) З краю:

38) Місіонар, Жовква, 39) Марійська Дружина, Дрогобич, 40) Мар. Др., Стрий, 41) Філія „Просвіти", Болехів, 42) Т-ва в Тустановичах, 43) Просвіта, Калуш, 44) П. С. К., Калуш.

IV) Зі Станиславова:

45) Відродження, 46) Сокіл, 47) Українське Гім. Т-во, 48) Філія Т-ва Охор. Дітей, 49) Кружок „Р. Ш.", Бельведер, 50) Філія Т-ва ім. Лисенка, 51) Окр. Союз Українських Кооператив, 52) Філія „Сільського Господаря", 53) Взаїмна Поміч Українського Учительства, 54) Муж. Хор „Думка", 55) Українська Бесіда, 56) Читальня „Просвіти", Бельведер, 57) Цех Українських Ремісників, 58) Сокіл III, 59) Учительська Громада, 60) Боян, 61) Союз Укр. Купців, 62) Нар. Базар і Укр. Книг., 63) Молода Громада, 64) Українська Хата, 65) Кружок „Р. Ш." ім. Яковинч, 66) Українська Ремісн.-Промисл. Бурса, 67) Пов. Союз Кр. „Р. Ш.", 68) Кружок „Р. Ш." ім. Шашкевича, 69) Український Кооп. Банк

V) З закордону:

70) Союз Українок Америки, 71) Жіночий Світ — Редакція, 72) Укр. Жін. Громада в Чехах, 73) Гуртом Старших Пластунок „Україна" у Празі, 74) Жіноча Поміч, Нюйорк, 75) Жіноче Т-во ім. О. Басараб — Торонто, 76) Жіноча Громада в Перт Амбой, 77) Жіноча Секція при Ком. Доп. Укр. Збіґцям в Ужгороді, 78) Жін. Сек. при „Просвіті" в Док-Суді, 79) Відділ 49 в Америці, 80) Укр. Роб. Т-во „Родина", Відень, 81) Укр. Жін. Громада в Чехах, 82) Відділ 14 в Америці, 83) Укр. Ж'н. Союз Подебради, 84) Укр. Т-во Горожанок Америки — Філядельфія, 85) Жін. Т-во „Дочки України" Філядельфія, 86) Союз У. ім. О. Кобилянської — Вунсакет, 87) Т-во Марії Маркович — Вінніпег, Ман, 88) Ініц. Ком. Всеукр. Нац. Конгресу — Прага, 89) Укр. Наук. Асоц. у Празі, 90) Союз Українок — Шикаго, 91) Укр. Обединення в Ч. С. Р., 92) Укр. Пед. Т-во Прага, 93) Музей Визв. Боротьби України — Прага, 94) Укр. Пед. Інститут — Прага, 95) Просвіта в Празі, 96) Т-во ох. укр. іст. памяток за кордоном, 97) Укр. Комітет Прага, 98) Укр. Культ. Обединення в Болгарії, 99) Головна Еміграц. Рада — Париж, 100) Громада Українців у Мельнику, 101) Союз Укр. Письм. і Журналістів — Прага, 102) Укр. Еміграція в Румунії, 103) Укр. Т-во „Просвіта" — Прага, 104) „Просвіта" — Хуст, 105) Організації м. Хуста, 106) Незалежна Україна — Брюссель, 107) Європ. Обед. Укр. Орг. на чужині, 108) Т-во Оборони Жінок — Прага, 109) Організація Інжинірів Українців Подебради, 110) Редакція „Гуртуймося", 111) Укр. Госп. Академія — Подебради, 112) Союз Укр. Сокольства — Прага, 113) Український Тиждень — Прага, 114) Укр. Т-во Прихильників Книги — Прага, 115) Союз Укр. Пров. Орг. — Либерець, 116) Укр. Допомогове Т-во — Либерець, 117) Укр. Реф. Реальна Гімн. — Раєвиче, 118) Філія „Просвіти" — Хуст, 119) Укр. Нац. Громада — Литва, 120) Українське Бюро — Льондон, 121) Союз Укр. Жінок — Букарешт, 122) Жін. Нац. Рада — Прага

VI) Рідні:

123) Марія Лящицька — Варшава, 124) Анна Жук — Відень, 125) Ред. „Світла" — Мукачів, 126) Анна Курило — Дітройт, 127) Герміна Шухевич — Львів, 128) Мих. Рошкевич-Іванцева, 129) Ольга Рошкевич-Озаркевич — Михлашів, 130) Іванка Остерзин — Галич, 131) Уляна Кравченко — Перемишль, 132) Спортовий Союз — Станиславів, 133) Тризуб — Париж, 134) Бібліотека ім. С. Петлюри — Париж, 135) Т-во укр. інжинірів — Прага, 136) Спілка інж. і техніків укр. еміґр. у Польщі, 137) Кобзар — Смедерево — Югославія, 138) Укр. Громада Білгород, 139) Корпорація „Чорноморе" — Чернівці, 140) Укр. т-ва — Болехів, 141) Укр. Бюро — Женева, 142) Укр. Жін. Т-во — Саскатун, Саск, 143) Т-во Божої Матери Неустаючої Помочі — Ковель, 144) Марійська Дружина Студенток — Львів, 145) Новий Час — Львів, 146) Наш Прапор — Львів, 147) Дзвіночок — Львів, 148) Народня Справа — Львів, 149) Т-во „Основа" — Ковель, 150) Філія Союзу Укр. Емігранток — Львів, 151) Корпорація „Запороже" Чернівці, 152) Українське Т-во Допомоги Емігрантам з України, 153) Укр. Жін. Канади — Вінніпег, 154) Марія Білецька — Львів, 155) Анна Гамерська Данилович і Олена Гамерська-Плешкан, 156) Нова Зоря — Львів, 157) Олекса Синявський, Мольон — Франція, 158) Самоосвіта Укр. Еміґрантів — Градец Кральове, 159) Д-р Остап Грицай — Відень, 160) Т-ва с. Горохолина б. Богородчан, 161) Неділя — Львів.

ПІДПИСУЙТЕ Й ВПЛАЧУЙТЕ НА ПОЗИЧКУ РІДНІЙ ШКОЛІ ПО 25 ЗОЛ.

Равт під гаслом „Шануймо народню ношу".

Равт улаштований головним виділом Союзу Українок і Діловим Конгресовим Комітетом став надсподівано прегарним переглядом нашої народньої, жіночої ноші. Більшість відвідувачів застосувалась до киненого гасла і вбиралась наскрізь стилево, понародньому. З великою цікавістю витали себе на салі знайомі незвично переодягнені, випитуаали, куди і відки, приглядались зблизька вишивкам. Панував загально радісний, піднесений настрій.

Хто зна, чи колинебудь була би краща нагода, щоб згуртувати наше жіноцтво з усіх усюдів так численно, чи наша волинянка, поліська, буковинка, американка чи канадійка могли би побачити таку кількість цікавих народніх строїв, чи галичанки могли би побачити на живих моделях колинебудь поліські, полтавські, волинські стилеві одяги. Пані І. Павликовська впала на щасливу думку влаштувати перегляд строїв, угрупувати їх за селами і дати публиці змогу охопити її в одній широкій картині.

У стародворянських строях маестатично виглядали Олена і Ольга Кульчицькі та у боярськім п. Ципановська. З довгого ряду показаних строїв визначуаались оригінальністю старомішанський стрій з Угнова (дуже цікаве вязання хусток у чубок); майже жалібно чорний, борщівський, зовсім білий, здебільша полотняний снятинський і журавенський. Це тільки так на вириваки згадуємо. Зрештою переважали мальовничі покутські і гуцульські строї. Публика була така перенята цією несподіваною виставою і вражена, що концертова і танкова частина програми здавалась майже зайвими додатками. Всі чекали на сцені чогось рідного-своєрідного, якоїсь тужної пісні на нуту сіл, з яких походять строї, якогось зовсім нескладного, але щиро народнього танку, якогось хорового співу. Настрій загалу відвертався від складности і звертався до народньої простоти. Ось чому фортепіянове сольо Вишницької, повно і добре загране, не зробило належного враження; тому-то танкові клясичні виступи („Колисанка" Барвінського клясично затанцьована), не викликували заслуженого відгомону серед публики. Зорієнтуватись в танковій індивідуальности Гогульської після таких коротких хоча вмілих виступів на невідповідній сцені стало важко. Запримітили ми гнучкість, безпосередність і мягкість рухів. Танцюристка молода, а розвій лежить іще перед нею. Все-ж мусить учитись і набрати духової дозрілости, яка ушляхотнює танок, передуховлює його і надає йому індивідуальний напрямок. Артистка мусить вловити те мистецьке щось, яке притягає непереможною силою до себе і тоді навіть у чужій атмосфері зуміє заволодіти публикою. Завдання танцюристки було дуже тяжке, бо добре виконані клясичні танки, які подобаються в іншім середовищі, не мали тут свого потрібного тла і своєї публики. На жаль, не довелось нам почути мистецького співу Приймової, яка так вміло інтерпретує народні пісні (з причини хороби її точка відпала) і яка напевно зумілаб прикувати увагу публики.

Зате почули ми милий спів п-і Стадникової; вона вбрана по-народньому співала пісні лекшого жанру і співала їх добре. О. Кривицька деклямувала прегарно як усе; її витали рясними оплесками. Публика не знала на цьому вечорі нічого крім себе самої і свого строю. І тому всі концертові декляматорські і танкові виступи пройшли мимо її свідомости, а шкода, бо вони були дуже цікаві і на високім мистецькім рівні. Шкода, що не мав вечір стилевости до самого кінця і що до народньої ноші не додали в програмі народньої музики та народнього танку.

Мелянія Нижанківська.

Становище жінки на Радянській Україні.

(Реферат з 2. дня Українського Жіночого Конгресу).

(Продовження.)

Перейдемо тепер до ознайомлення з тими правними формами, якими користуються жінки-робітниці. Закони ці можуть бути поділені на дві групи. Одні з них поширюють свою чинність на всіх жінок, другі лише на жінок-робітниць. До перших з них належать ті закони, які торкаються становища жінки в родині і її відношення до дітей. Згідно з радянським законопроектом шлюб завязується реєстрацією його у відповідній радянській установі (ЗАГС), розвязується на підставі одностороннього бажання і реєстрації цією урядовою установою. При завязуванні шлюбу законодавство знає деякі обмеження, а саме — вік тих, що бажають побратися, або їх спорідненість. При розвязанні жадних обмежень нема. Власне сама реєстрація шлюбу щодо взаємних прав і обовязків має більше значіння в бездітних родинах, бо коли в результаті полових взаємин між чоловіком і жінкою народиться дитина, тоді правні відносини, які виникають між ними і обовязки їх щодо дітей нічим не ріжняться, незалежно від того, чи їх шлюб зареєстрований чи ні. Кожна вагітна жінка може подати заяву до відповідної установи про особу, яку вона бажає зареєструвати як батька своєї дитини, і коли від цієї особи до місяця нема заперечення, запис імени батька переводять відповідно до заяви жінки. Заміжня жінка може на бажання зберегти своє дівоче прізвище: шлюб не обмежує волі жінки щодо вибору заняття. При переміні місця осідку чоловіка жінка не має обовязку міняти його також; провадження спільного господарства, порядок і кошти на нього залежать від згоди обох сторін. Між маєтком жінки і чоловіка переводять роздільність. Єдині обовязки, які виникають між подружжям, між батьками і дітьми і навпаки, це обовязок матеріяльної підтримки. Батьки не можуть давати напрямку у вихованні своїх дітей — це є пріоритетом держави.

Коли перейдемо від родинного становища жінки до її стану в інших галузях громадського і господарського життя, то тут зустрінемося з цілою низкою привілеїв, якими користується тільки жінка-робітниця. Як відомо, жінка на Радянській Україні має однакове право з чоловіком на працю, в урядових установах і в промислових та торговельних підприємствах. Але через те, що при зарахуванні на посаду рішучу роль відграє соціяльне походження кандидатки, жінка-робітниця може в першу чергу використати своє право на працю. Так само жінка має однакове право з чоловіком на освіту, але число вільних місць у кожній школі визначається окремо для кожної соціяльної групи, при чому найбільше число вакансій приділюється робітникам. Відомо, що до шкіл на Радянській Україні не приймають на підставі індивідуальних прохань: для того, щоб попасти до школи, треба дістати призначення від тої чи іншої радянської установи. Через те, що найбільше число вільних місць по школах приділюють робітникам, жінка-робітниця має далеко більші шанси перед жінками інших груп на здобуття освіти.

Праця жінки-робітниці в промислових підприємствах підлягає спеціяльній охороні на підставі норм кодексу праці. Головні постанови кодексу праці такі: жінку не допускається до нічної праці за виняток тих виробництв, де це викликане особливою необхідністю. Безумовно заборонена нічна і додаткова робота вагітним жінкам і тим, що годують дітей. Жінки звільняються від праці на 8 тижнів перед злогами і 8 тижнів після них. Для жінок, що займаються умовою або канцелярською працею, це звільнення зменшується з 16 до 12 тижнів. Для матерей, що годують дітей, установлюються що 3—3½ години півгодинні перерви підчас праці для годування дитини. Жінки-робітниці користуються спеціяльним забезпеченням у формі грошової допомоги підчас вагітности, злогів і годування дитини. Щодо установ санітарно-гігієнічного характеру (доми відпочинку, санаторії, тощо), то ними в першу чергу можуть користуватися члени професійних спілок і їх родини. Виплата пенсії на випадок інвалідности і старости забезпечує спершу інтереси робітників найтяжчих, шкідливих і найважливіших підприємств. Це в основному найголовніші норми, що характеризують становище жінки-робітниці. Спробуємо вияснити далі, які результати дала радянська політика в практичному житті.

Як ми зазначили, жінка-робітниця користується на Україні досить значними привілеями. Яку частину загалу жіноцтва на Україні складає ця група?

За переписом 1926 року на Україні зараховувалось 14.940 тисяч жінок; з того числа на жінок-робітниць, як зайнятих самостійною працею, так і членів робітничих родин, припадало 1167 тис. душ. Отже тоді, в 1926 році та група жінок, яка мала більші права на хліб, працю й освіту складала тільки 7 прц. всього жіноцтва України. Правда, з того часу, особливо за часів пятилітки число жінок-робітниць зросло, проте і тепер вони всеж складають незначний процент цілого жіноцтва в Україні. Поглянемо тепер, як здійснене там притягнення жінок до самостійної варібкової праці. Тут будемо розріжняти жінок, що працюють як службовці в радянських установах і жінок-робітниць. Щодо кількости жінок працюючих у радянських установах, то перепис 1926 року вказує, що на 750.130 службовців на жінок припадало число 27.741, себто, що 37 прц. всіх службовців України складали жінки. Проте це імпозантне число жінок-службовців набирає цілком іншого характеру, коли ми розглянемо ті професії, де працюють жінки. Справа полягає в тому, що до службовців перепис включив і особисту прислугу, де жінки складають майже всі сто процентів і число їх у цій професії рівняється 101.248. Коли до особистої прислуги ми доламо ще жінок з молодшого обслужного персоналу, де їх зараховують 41488, то побачимо, що жінок, які займають кваліфіковані посади буде всього 135005, себто тільки яких 18 прц. усіх службовців. Найзначніше репрезентовані жінки серед медичного і санітарного персоналу, де крім лікарів зараховують акушерки, фармацевтки, сестри жалібниці, санітарки: в цьому фаху жінки складають 60 прц. всіх службовців цієї категорії, на другім місці щодо кількости репрезентованого там жіноцтва стоїть культурно-освітній персонал, де зараховують 54 прц. жінок. Мінімальна кількість жінок серед провідного персоналу всього 7 прц., юридичного 6 і пів, техвічного 3 і пів прц. Нам буде цікаво довідатись, чи займає *українська* жінка серед радянських службовців те місце, яке належиться їй згідно з відсотковим відношенням між нашим і іншими народами, що заселюють Україну.

Ми знаємо, що згідно з переписом 1926 року відсоткове відношення між окремими національними групами на Україні, отже і відношення між численністю жінок різних національних груп було таке: українок — 80,8 прц., росіянок — 8,4 прц., жидівок — 5,6 прц. Тимчасом у складі жінок-службовців українок було лише 55,5 прц., росіянок — 26.5 прц., жидівок — 12.4 прц. Мусимо ствердити, що жінка українка не лише не займає того місця, яке їй належиться щодо її чисельности, але і та незначна її участь у радянському апараті поширюється на некваліфіковані найнизше платні професії. Отже на кваліфікованій праці, згідно з тим переписом бачимо лише 40 прц. українок, 60 прц. їх працюють у некваліфікованих професіях. Росіянки репрезентовані в обох категоріях більш-менше рівномірно. Зате на жидівок припадає 86 прц. кваліфікованих професій і лише 14 прц. некваліфікованих. Правда, можна шукати пояснень у цьому нерівному розподілі ролі між жіноцтвом різних національних груп в тому, що українська група складається в більшости з селянства мало підготованого до провідної ролі, але тут мусимо згадати слова Леніна, що завданням большевицької влади є „навчити служницю керувати політикою". Між тим на провідних посадах бачимо саме представниць тої національної групи, яка постачає найменше служниць.

Лідія Садовська (Прата).

(Далі буде.)

Підготовляють ґазову війну.

ЛЬОНДОН, 28. 6. ПАТ. Преса з великим обуренням подала вістки про існування в Німеччині тайного уряду під назвою „Люфтгазангріф", який працює над плянами газової війни. Цей уряд зладив пляни затроїти газами підземні залізниці в Льондоні і в Парижі, кидаючи до підземелля газові бомби крізь продувні отвори. Підчас летунського нападу на місто підземні залізниці будуть схоронищами для населення. Тому кидання газових бомб до підземелля вигубило би ціле населення. Преса пише, що Німеччина перевела спробу з нешкідливими бомбами в Льондоні і в Парижі.

По широкому світі.

— Президент поліції у Данціґу припинив на 6 місяців орган соціял-демократичної партії „Данціґер Фолькштіме" за нарушення конституції.

— Британський уряд переслав каблем ноту урядові Злучених Держав з пропозицією узгіднити сплату военних довгів.

— Гендерсон покинув секретарство Лейбур Парті висловлюючи згоду сповняти обовязки касіера.

— Ген. Дебеней виїхав до Кракова і оглянув копальні соли у Величці.

— Румунська влада відобрала поштовий дебіт „Ілюстрованому Курєрові Цодзєнному".

— Буджетовий недобір Франції за 1934-ий рік сягає до 2-ох міліярдів франків.

Чи Ви вже зложили книжки або даток на купно доброї книжки для наших братів на заході?

Морська конференція не відбудеться.

Зброєння В. Британії.

„Морнінг Пост" повідомляє, що британський кабінет оголосить незабаром заяву про розброєння. Міністерство летунства опрацьовує пляни з метою створити з В. Британії одну з найсильніших світових летунських держав. Тому делегати В. Британії у вступних балачках про підготовку морської конференції з делегатами Злучених Держав заявили, що В. Британія збільшить вельми свою фльоту. В. Британія домагається підвишки числа кружляків з 50 на 70. З цієї причини кружляють поголоски, що морської конференції взагалі не скличуть — найближчого року. Тоді В. Британія ще більше зміцнила би свою фльоту, ніж пляную це тепер зробити.

ЛЬОНДОН, 28. 6. ПАТ. Вчора почалися перервані балачки між делегаціями В. Британії і Злучених Держав. Британська делегація видвигнула пляни побільшення своєї фльоти, коли би не дійшло до нового морського договору. Делегація Злучених Держав стримується від балачок на цю тему. Зате американська делегація пропонує продовжити морський договір на один рік або заключити новий договір.

Японська преса пише, що уряд Злучених Держав рішив відсунути морську конференцію на необмежений час.

Агенція „Ренго" повідомляє, що на випадок відсунення конференції Японія буде вважати морські договори, заключені у Вашинґтоні і в Льондоні, зірваними.

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8. 30/55

Велика катастрофа у французькому порті.

Два кораблі і багато людей потонуло.

У французькому порті Льоріен зударилися у вівторок 26. червня ц. р. два кораблі, „Проспериті" з „Маріянж" і оба затонули. На кораблі „Проспериті" находилося біля 200 портових робітників. У кабінах, затоплених кораблів, находилося дуже багато людей, які не вирятувалися. Дотепер видобуто 6 жертв катастрофи. Офіційний комунікат каже, що в порті Льоріен затонув тільки один корабель, а другий тільки ушкоджений. Вбиті і ранені це робітники, які вертали до своїх домів.

Новий кодекс про зобовязання.

Поділ зобовязань. — Вступні поняття. — Договір.

I

За кілька днів, бо від 1. липня ц. р., стане обовязувати новий закон про зобовязання. Одночасно з днем 1. липня ц. р. перестають діяти дотеперішні постанови про зобовязання:

1) австрійського цивільного кодексу з 1811 р. на просторі Галичини;

2) І. частина X. тому Збірника Законів (російських) на просторі Волині, Полісся та Підляшя і

3) постанови про зобовязання цивільного кодексу Наполеона на просторі Холмщини.

Новий кодекс про зобовязання вводить доволі багато основних змін у правних постановах, які нормують взаємини між поодинокими людьми.

Новий кодекс залишає ще деякі постанови про зобовязання, унормовані давнішими кодексами (напр. умова про застав) і деякі польські закони про зобовязання, як ось закон про охорону льокаторів, грошеву лихву і т. д. Повної уніфікації законних постанов про зобовязання новий кодекс не вводить. Кодекс обіймає 645 статтей та оголошений у „Деннику Законів" з дня 27. жовтня 1933 р. ч. 82. і нормує такі взаємини між людьми, які випливають з: 1) продажі, 2) поруки, 3) заміни, 4) даровизни, 5) найму, 6) аренди, 7) вигоди, 8) позички, 9) умови про працю, 10) умови про твір, 11) посередництва, 12) переховання, 13) заставу, 14) спілки, 15) ренти, 16) обезпеченевих умов та 17) гри і забави. Тому бодай здебільша обговоримо найважніші постанови про зобовязання

СУТЬ ЗОБОВЯЗАННЯ.

Зобовязання, це правні взаємини найменше між двома особами. Одна з них має право домагатися від другої точно означеної поведінки чи пак сповнення обовязку, який дає матеріяльну користь другій особі. Особа, яка має право домагатися виконання обовязку називається **вірителем.** Особа, яка сповняє обовязок, називається **довжником.** Суть зобовязання в тому, що довжник обовязаний щонебудь дати, зробити, не чинити, стриматись від чогось, або зносити щонебудь у користь вірителя.

КОЛИ ПОВСТАЄ ЗОБОВЯЗАННЯ.

Джерелом зобовязання є свобідна воля найменше 2-х осіб, далі їхне ділання та ті правні події, з якими закон звязує повстання зобовязань. Тому зобовязання повстане тоді, коли бодай одна особа виявить свою волю (напр. оголосить нагороду за згублену річ), або дві особи заключать якийсь договір (напр. купівлі-продажі і тп.).

Другим джерелом зобовязань є людські ділання, а саме:

1) **правні ділання,** де нема справді виявлення волі, тільки обовязок (напр. находка чужої річи та обовязок її віддати), або

2) **безправні ділання,** які накладають обовязок дати відшкодування за заподіяну кривду (напр. побиття людини). Невиконання своєду (напр. побиття людини). Невиконання своєчасно принятого зобовязання теж накладає обовязок відшкодування (напр. незаплачення ціни купна). Третім джерелом зобовязань є такі **правні події:**

1) **природні події,** в яких людина є учасником (народини дитини, смерть людини), або без участи (пожежа і т. п.);

2) **духове наставлення людини** (добра або зла віра).

ПОДІЛ ЗОБОВЯЗАНЬ.

Зобовязання бувають:

1) **цивільні** — коли віритель може доходити своїх прав у суді на випадок незаплати чи невиконання обовязків;

2) **природні** — коли таких прав немає (витраної суми не можна доходити в суді);

3) **подільні або неподільні,** коли довг, або вірительність можна поділити на стільки рівних частей, скільки є довжників чи вірителів;

4) **замінні,** коли довжник може одно зобовязання замінити на друге (може дати коня або корову чи гроші за коня або корову);

5) **солідарні,** коли кожний з довжників відповідає за цілий довг.

У щоденному житті воно виглядає так, що віритель може домагатися заплати цілої своєї претенсії від одного з довжників. Може теж домагатися сплати від всіх довжників або від декількох. Словом, коли віритель не стягне претенсії від одного довжника, може домагатися від другого. Солідарний довжник може боронитися в суді замітами, які він особисто може видвигнути проти вірителя (напр. неналежність довгу, бо віритель має заплатити довжникові таку саму квоту), або тільки замітами, спільними всім довжникам. Заплата одного довжника звільняє всіх інших довжників від логичного зобовязання. Тоді довжник, який заплатив вірителеві, має право домагатися від інших співдовжників звороту довгу.

Коли один зі співдовжників не може заплатити, тоді його частину довгу мусять заплатити інші співдовжники.

ВИЯВЛЕННЯ ВОЛІ.

Кодекс постановляє, що віритель і довжник чи пак діючі особи (сторони) можуть виявити свою волю не тільки словами, але теж загально принятими знаками (напр. на запит чи годиться, потакує головою) та такою безсумнівною поведінкою, яка виявляє згоду приняти на себе зобовязання та його зміст.

НЕВАЖНІСТЬ ВИЯВЛЕНОЇ ВОЛІ.

Коли людина виявить свою волю в тан непритомности, не є здібна до правних ділань (неповнолітна), або — буцімто („pozornie") заключує договір з другою особою, тоді виявлена воля є неважна. Колиб через здогадний договір третя особа, яка діяла в добрій вірі, могла понести втрату, тоді така правна чинність не може принести їй ніякої шкоди

ДОГОВІР.

Однозгідна воля двох осіб доводить до договору. В договорі одна особа зобовязується до чогось, а друга годиться виповнити свій обовязок. Предметом договору може бути повстання, зміна або вигаснення якихнебудь правних взаємин, а саме: договір про купівлю-продажу, позичку, заміну і т. п.

НЕВАЖНІСТЬ ДОГОВОРУ.

Договір, якого зміст або ціль противиться публичному ладові, законові або добрим обичаям, є неважний.

ВСТУПНИЙ ДОГОВІР.

Особи, які в майбутньому зобовязуються заключити точно означений договір, мусять зладити на письмі вступний договір і подати точний речинець. Коли до року особи не заключать договору, тоді вступний договір вже не обовязує.

І матеріяли...
і коліри...
і руки...
хоронить...
LUX

Сензаційні несподіванки в афері Ставіського.

Комісар поліції приятелем Ставіського.

ЛЬОНДОН, 28. 6. ПАТ. В афері Ставіського наступив сензаційний зворот. Відомого комісаря поліції Боні, який вів слідство в справах Ставіського та судді Пренса, переслухав слідчий суддя декількома наворотами. Посол Анріо зізнав, що ком. Боні жив по приятельськи зі Ставіським. Такі самі зізнання склали секретар Ставіського Романіно і посол Мандель. Комісар Боні, за винагородою 100 фунтів штерлінгів і заплатою рахунків у кравця, виednав для Ставіського документ тотожности і таким чином забезпечив його перед наслідками доносів, що займається большевицькою пропагандою. Розмову ком. Боні з представником Ставіського підслухали поліційні агенти. В найближчих днях відбудеться конфронтація між ком. Боні та секретарем Романіно і пос. Мандлем.

ПАРИЖ, 28. 6. ПАТ. Слідчий суддя переслухав учора головного помічника Ставіського Пігалія. Він заявив, що після викриття зловживань і обманств, Ставіський відбув нараду зі своїми приятелями адвокатом Рібо, Романіком та Пігалієм. Тоді Романіно передав Ставіському, на його бажання, револьвер. Пігаліо запевняє, що щойно тоді довідався правдиве прізвище Ставіського.

Політична недуга Мекдональда.

ЛЬОНДОН, 28. 6. ПАТ.. Мекдональд виїздить в суботу 30. червня ц. р. до Шкоції на кілька днів, а опісля виїде на довший відпочинок на Середземне Море. У політичних колах у Льондоні кружляють поголоски на тему тримісячної відпустки премієра Мекдональда. Кажуть, що Мекдональд не хоче виступити в палаті громад з додатковим буджетом на збросння. Всеж таки британський уряд рішився одержати додатковий буджет уже в липні ц. р. від парляменту на розбудову військового летунства. Затверджений проект у 1923 р. передбачував за 10 років розбудову летунства до 52 ескадр. Одначе дотепер збудовано тільки 43 ескадри. Додатковий буджет має бути призначений саме на розбудову 9 летунських ескадр. Премієр Мекдональд не хоче цими справами особисто займатися і тому залишає їх своєму заступникові Болдуїнові, а сам виїде на відпустку.

Демонстрація японської фльоти.

Фльота Злучених Держав відбувае маневри біля Аляски. Японський уряд вислав дві ескадри гідропланів на півострів Шайнан біля Філіпін. Є це японська демонстрація проти маневрів фльоти Злучених Держав.

Великий Театр сьогодні **29. VI.** **год. 7·30 веч.** **год. 3·30 поп.**

Водевіль **„Подорож по Варшаві“** В інсценізації Л. Шіллера **„Фрайляйн Доктор“**

Театр Ріжнородностей сьогодні **29. VI.** **год. 7·30 веч.** **„Любко то я“**

Великий політичний процес у Станиславові.

ЗІЗНАННЯ ПІДСУДНИХ

Підс. Юрко **Онишкевич** зізнав, що до табору вислав його добре знайомий Врецiв. З тією метою доручив підсудному поїхати до Надвірної і там отримає вказівки від одного провідника. Біля села Пнева підсудний мав зустрінутися з іншими. На станції мав ждати на підсудного командант табору. І дійсно в Надвірній ждав на підсудного невідомий командант табору, який приказав йому йти до Пнева, де зустрінеться з іншими. Провідник залишився ще в Надвірній, щоби закупити харчі.

У Пневі придержав підсудного поліцiянт, який завів його до громадського уряду, де зустрінув теж інших підсудних. На питання прокуратора каже, що не знає Врецiва. З підсудних знає тільки Роману Чорну та Урбана.

Підс. **Явний** про свій виїзд до Надвірної довідався від командanта, якого прізвища не подає. Підс. Роману Чорну знає, як була його нареченою. Її пізнав підсудний ще в 1932 р. На питання предсідника каже, що не виявить прізвищ провідників „Пласту“.

Мін. Барту про свої успіхи за кордоном.

ПАРИЖ, 28. 6. ПАТ. Економічна і фінансова агенція оголосила розмову свого представника з мін. Барту на тему його поїздок до Букарешту і Белграду. Міністр заявив, що в обох столицях обговорив взаємини Франції до СССР, надунайських держав та Італії. Згадуючи про СССР мін. Барту підкреслив, що географія керує історією. Зусилля французької політики в цім напрямі відомі всім. Знав про них Льондон і Берлін від французького амбасадора та польський уряд з розмови з мін. Беком. Згадуючи про договір взаємної допомоги міністр зазначив сподівання ,що його підпишуть усі держави. На питання про договір між Францією, Югославією та Італією, мін. Барту відповів, що покищо присвячує увагу договорові між північно-європейськими і середземноморськими державами. Мін. Барту не сумнівається, що між Францією і Італією наладнаються взаємини, які завінчаться дружнім договором. До Італії поїде тоді, коли зміняться умовини між обома державами. Міністр дуже вдоволений висліднми своїх поїздок до Румунії та Югославії. Згадав, що господарські взаємини з Румунією та Югославією покращають, що прорікли уряди обох держав. Вкінці заявив, що після тієї поїздки вірить глибоко в европейський мир.

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ на шкільні мундури, костюми, мужеські убрання — та всякі шовки З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ“ — Ст. ЗАЛЄСКА вул. Галицька ч. 18. 89/55

Японія будує кораблі для Туреччини.

„Дейлі Експрес“ повідомляє, що турецький уряд замовив у Японії два нові кружляки, два контрторпедовці і пять підводних човнів. Оферта японських корабельних варштатів була дуже корисна для турецького уряду, бо ціна за нові кораблі куди нижча, ніж ціна на світових ринках.

Великий страйк ткачів у Злучених Державах.

ВАШИНГТОН, 28. 6. ПАТ. 75 тисяч ткачів у Злучених Державах проклямувало страйк на 2. липня ц. р. Робітники домагаються підвищки заробітків і зменшення години праці. Ситуація дуже напружена.

KATOL ВБИВАЄ КОМАХИ НАСІКОМИ 1/46 Японський 19—20

Зміни в польському уряді.

ВАРШАВА, 28. 6. ПАТ. Нині вполудне президент Польщі приняв на замку премієра і міністра внутрішніх справ проф. Козловського, який зголосив свою димісію зі становища міністра внутрішніх справ, і димісію міністра хліборобства Бронислава Наконечників-Клюковського. Президент приняв димісії і призначив міністром внутрішніх справ Маріяна Зиндрам Косцялковського, а міністром хліборобства Юліяна Поратовського, куратора ліцею в Кременці. Одночасно уступили з уряду віцеміністри: внутрішніх справ Долянівський, суспільної опіки Дух та Кароль Касінський і Вацлав Карвацький. Державний підсекретар з міністерства скарбу Вінкентій Ястшембський став віцеміністром міністерства суспільної опіки. На його місце прийшов до міністерства скарбу Едвард Вернер. Колишній міністр хліборобства Наконечників-Клюковський буде призначений воєводою, а віцеміністр Кароль Касінський повернe до Державного Рільного Банку.

—o—

Лет братів Адамовичів.

ЛЬОНДОН, 28. 6. ПАТ. З братами Адамовичами, що летять на червоно-біло-синьому літаку, летить данський летун Гольгер Гоіріс. Він знає добре цю дорогу, бо в 1921 р. летів тим самим літаком із Гарбур Грейс у Новій Фундляндії до Крефельду в Надренії. Данець летить із Адамовичами до Гарбур Грейс, а відти Адамовичі полетять понад Атлянтик самі.

НОВИНКИ

— **Українське ремесло в історичному розвитку.** На таку тему виголосить проф. д-р З. Кузеля 29. ц. м. виклад в салі Укр. Наук. Інституту в Берліні.

— **Міжнародні академічні виклади в Ґдані.** Колегія міжнародніх академічних викладів, до якої належать колишній міністер Г. Глівіц (Варшава), проф. Р. Домінік (Брно), проф. К. Ластовка (Братіслава), проф. В. Стайнов (Софія), проф. Т. Гілярович (Варшава), проф. А. Йовановіч (Білюрод), організує літні виклади з відчитами інституту адміністраційних і господарських наук в часі від 15. липня до 1. серпня ц. р. у Ґдині. До співпраці при викладах інституту культур славянських народів запрошений Український Науковий Інститут у Варшаві, що делегує свого члена проф. Б. Лепкого для виголошення чотирьох відчитів про українську літературу, які відбудуться в днях 22., 23. і 24. липня 1934 р.

— **Іспит зрілости в українській державній гімназії** (головне заведення) у Львові скінчився перед кількома днями таким висліднм: Відділ А) Здали іспит зрілости: 1) Бабій Богдан Роман, 2) Бартош Роман, 3) Бойко Мирон Олександер, 4) Цап Михайло, 5) Добрянський Іван Олександер, Домбровський Олександер Володимир, 7) Гадівський Василь, 8) Гілета Михайло, 9) Гординський Володимир, 10) Мадей Станислав, 11) Потятинник Іван, 12) Прочишин Лев, 13) Рожак Мирослав Антін, 14) Семенюк Іван, 15) Смолинський Лев, 16) Сумик Августин. При письменнім іспиті репробовано 7, при устнім 1; відступив у часі устного іспиту 1. У відділі Б) здали іспит зрілости: 1) Бурштa Микола, 2) Дідик Осип Антін, 3) Ковалів Іван. 4) Кулик Роман, 5) Магоцький Володислав, 6) Макогін Володимир, 7) Марчук Володимир, 8) Міцковський Льонгин, 9) Нагірний Остап Василь, 10) Тимчук Роман Ярослав, 11) Вашута Степан Іван, 12) Великанович Олександер Тарас, 13) Журавський Остап, 14) Лис Антін. При письменнім іспиті репробовано 8; при устнім 0.

— **З нових польських досягнень.** В Устечку над Дністром посвятили площу і фундаменти під будову „Дому Стшелецк-ого“. Площу дарувала громадська рада. — У Хрплині під Станиславовом приступили теж до будови „Дому Стшелецк-ого“. Посвячення площі і фундаментів назначене на неділю 1. липня ц. р. — У містечку Маріямполі, пов. Станиславів, посвятив недавно єпископ д-р Базяк фундаменти під новий костел. Це буде третій з черги костел у тому містечку.

— **Канадійська бібліотека ім. І. Боберського.** В Канаді довший час відчували потребу окремої установи, що збирала би документи життя й праці українців у Канаді. Тими документами є всякі українські книжки, часописи та оповістки, друки в англійській мові, що торкаються українців, листи, рисунки, світлини й ріжні памяткові предмети. Початок до заснування такої установи дав проф. І. Боберський, який призначив на те свою бібліотеку, збірку рисунків, світлин і ріжних предметів, які він збирав від свого приїзду до Канади в 1920 р. аж до 1933 р. Збірку проф. І. Боберського творить: 69 річників часописів, 2.727 книжок в українській і англійській мові, 6.186 рисунків і світлин, фільмові світлини, світлини на скляних плитах, ріжні кліші та уладження. Збірка стала власністю окремої установи, що називається „Канадійська Бібліотека“, над якою має нагляд Товариство опіки над українськими переселенцями ім. св. Рафаїла в Вінніпегу. Рішенням управи цього т-ва устійнено назву тої установи з додатком ім. І. Боберського. Знаком бібліотеки є бобр, що стинає дерево для будови загати. Управу бібліотеки творять: К. С. Продан як голова, Д. М. Ільчишин секретар, Е. Василишин скарбник, о. П. Божик організатор купна дому для бібліотеки і С. Савула правний дорадник.

— **Труднощі з нострифікацією.** Медичні факультети польських університетів роблять щораз більші труднощі студентам, що стараються за нострифікацію дипльомів, осягнених за границею. Доказом цього найновіший факт, що кільканацять нострифікантів, які зголосилися у варшавськім університеті, одержали від виділової ради медичного факультету писемне повідомлення, що їхні подання будуть розглядані аж в академічному році 1937-8. Значить, в найближчих трьох роках число місць, передбачених для нострифікантів, зовсім вичерпане.

— **За кольпортажу протидержавних летючок.** Перед станиславівським трибуналом присяжних суддів станули Олекса Лесів і Сидір Гулик з Темешовець, обвинувачені в поширюванні протидержав. літератури. Лесева засуджено на 4 роки, Гулика на 2 роки вязниці.

— **Буря на Покутті.** В ночі на 26. ц. м. над Покуттям перейшла сильна буря з громами та зливою, наслідком чого піднісся стан рік. В Ісаєві грім убив одного пастуха.

— **Осторога перед обманцем.** Дійшло до мого відома, що якийсь обманець ходить по наших інституціях і приватних мешканнях та представляється як політичний вязень, що вийшов недавно з вязниці і не має на дальшу подорож. При цьому предкладає листу чи пак посвідку, на якій є підписаний хтось із „Червоної Калини“ і я. Очевидно, і посвідка і підписи її сфальшовані. Отсією дорогою остерігаю наше громадянство перед ошуканцем. — Львів, 28 6. 1934 р. — **о. д-р Осип Кладочний,** кап. укр. вязн.

— **Чи державний скарб відповідає за злочини поліцая?** На поліційній станиці в Ігловні під Кельцями побито тяжко Яна Стаховича, наслідком чого він помер. Справа пішла перед суд, який засудив винного постерункового Томаса на 7 літ вязниці. Тепер родина Стаховича виступила з претенсіями до державного скарбу, домагаючись відшкодування. На розправі в цивільному суді представник прокураторії спротивився цьому домаганню, виходячи зі становища, що державний скарб не може відповідати за злочин державного службовця. Однак суд був іншої гадки і рішив допустити свідків.

— **Варварство на очах публики.** В середу 27. ц. м. прохожі на Губернаторських валах против вул. Скарбківської у Львові були свідками жахливої сцени: пять фослих драбів напали якогось молодця з довжезним волоссям і так його збили, що він обкровавлений відійшов кілька кроків і впав на пісок, що швидко почервонів від калюжі крови. Що сталось з ним дальше, наш інформатор не знає, бо відійшов. Не знати також, які це були порахунки. Драби ніким не спинені відійшли у верх валів. Було це в білий день, по 18-ій годині. Довкола не було ні одного поліцая.

Товари блаватні вовни, шовки, полотна, постіль Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни. Львів, Ринок ч. 29. 2/78 116—180 Телефон 25-55.

ГАЛАНТЕРІЯ жіноча і мужеська у великім виборі по цінах дуже низьких. Торгує фірма **ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Боїмів ч. 4.**
65/3 132—1 0

І. Е. Митрополит Андрей благословить ІІІ. Краєвий Здвиг Українського Сокільства.

Старшина „Сокола-Батька" одержала такий лист:

До Хвальної Старшини Рух. Т-ва „Сокіл-Батько" у Львові.

На цінне письмо Старшини Сокола-Батька повідомляю, що годжуся бути членом „Здвигового Почесного Комітету" для відсвяткування 40-літнього Ювилею Тов. „Сокола-Батька" ІІІ. Краєвим Здвигом Українського Сокільства в днях 30. 6.—2. 7. ц. р.

Рівночасно пересилаю найкращі побажання для праці Старшини „Сокола-Батька", як також для всіх членів товариства та їх родин Архієрейське Благословення.

Львів, дня 22. червня 1934.

†Андрей, Митрополит.

— **Самогубство.** У вівторок вечором кинувся під поїзд, що їхав зі Львова до Тернополя, між личаківським і підгаєцьким мостом, 19-літній гімназійний абсольвент Володимир Лесів із Богданівки. Батько самовбивника є тепер у заведенні для невилічних. Як він довідався, що якийсь молодий чоловік згинув під колесами поїзду, прочуття сказало йому, що то його син.

— **Львівська хроніка.** У фабриці чекольди „Бранка" застрайкувало 300 робітників. — Рятункове поготівля відвезло до шпиталю 32-літнього Кравчика, що затроївся мороженим, купленим на вулиці. — Арештовано Катерину Крису з Клепарова, що не маючи з чого жити, покинула 5-літнього сина на вулиці, а сама втікла. — На вул. Пілсудського трамваєвий віз переїхав 70-літню Людмилу Федоровичеву, вдову по раднику воєвідства і тяжко її потовк. — На Місіонарській площі зімліла з голоду заробниця Софія Рафів. На вул. Казимирівській з тої самої причини зімлів безробітний Маріян Пйонткевич.

— **Краєва хроніка.** В Ярославі арештовано вчителя торговельної школи Робаковського за поширювання вісток, що зневажали пок. мін. Перацького. — Почтову агенцію в Ляцкім Малім пов. Золочів звинено і громаду зі сусідними селами приділено до почтової агенції в Княжу. — До хати Леся Яворського в Лугу біля Надвірної добулися в ночі кількох озброєних опришків і зажадали грошей. Стрінувшись з відмовою, побили домівників і вкрали всю гардеробу. — На вершку Гевонту в Татрах застрілився 41-літній Степан Маєвський, технічний урядовець зі Щучини біля Білостоку. — В ріці Гнізні коло Теребовлі утонули підчас купелі два вояки з 9. п. уланів, а саме капраль Ян Круліковський та улан Каз. Вісньовський. — На сіножаті біля Селиск під Замостям грім убив Анну Лучкіну, що сховалася під дерево.

— **Убив свого товариша і скінчив самогубством.** У Варшаві на Повонзках безробітний Микита Банко убив свого товариша Едварда Копія, теж безробітного. Опісля тяжко зранив себе. Причина самогубства матеріяльна нужда.

— **Страйк консументів** організують націонал-соціялісти в Австрії. Щоби зменшити доходові джерела державного скарбу, вони закликають бойкотувати тютюневі вироби, вино, пиво та горівку, не купувати люксусові товари, не їсти мясо і т. п. Є це артикули щоденного вжитку, обложені високим податком або акцизою. Мільони летючок розкинено у Відні та на провінції. Влада оголосила обіжник, яким грозить строгими карами на організаторів страйку консументів.

— **Смерть визначного артиста.** Один із найбільших німецьких артистів Макс Паленберг згинув падаючи з літаком біля Карльсбаду. Причина катастрофи невідома. Паленберг їхав на гостинний виступ до Карльсбаду; його дружина славна німецька артистка Фріці Массарі.

— **Розстріляні за пянство.** Совітський уряд веде гостру боротьбу проти пянства. Східньоєвропейські народи з природи вдібні, але споживання високопроцентових алькогольних напитків розстроює їх нерви так, що вони виявляють мало життєздатности й проживають переважно в царстві мрій і безтями. Цими днями поставлено перед суд у Москві чотирьох шоферів, яких найдено на підпитку в їх автомобілях. За це засудив московський суд усіх чотирьох на кару смерти й їх розстріляно.

Купелеві плащі 8·50 Матер'ял на купелеві плащі 140 шир. зол. 4·50 та купал. очунки у великім виборі „БАВАТНИЙ БАЗАР", Я. ГАЧЕЛЬМАН, Львів, Боїмів ч. 12. 17 73

З ДОРОГИ ЖИТТЯ.

Тяжко жить на світі, а хочеться жить...

З кожною днином важче жити. Заробітки меншають, платні й емеритури обнижують, а податки, родина, апетит і спрага ростуть непомірно.

Люди роздумують, промишляють над новими винаходами, над новими джерелами приходу, над новими заробітками. Скликують віча, наради, сходини, але це до нічого не веде. Багато людей „забирає голос", друга, реальніше думаюча половина, забирає чужі пальта, капелюхи, кальоші і парасолі (мабуть з розсіяння) і не дожидаючи ухвалення (через аклямацію) постанов, зневірена, огірчена — непомітно покидає світлі збори.

Тому серце моє розпирає радість, як „прочую через люди", що хтось у цих важких часах зробив якийсь новий винахід, знайшов нове джерело, чи новий спосіб заробітку. А показується, що можна. Треба лише мати „концепт". Все одно чи гігієнічна пекарня, чи фабрика стерилізованої цихорії, чи копальня муштарди. Не треба навіть вигадувати нічо нового. Вистане старі концепції переробляти, удосконалювати і модернізувати.

І — слава Богу — є в нас людці, що це роблять, навіть з успіхом.

*

Був колись у Львові старий Курковський (батько того, що якось недавно відкрутив газові курки і добровільно перенісся у кращий світ), багатий власник великого похоронного заведення. Мав чотири пари на чорно помальованих коней, а одну пару білих, мав три чорні каравани, а один синій, мав залізну енергію і сприт.

Цілими днями відвідував шпиталі, клініки, санаторії та приватні доми і розвідував у лікарів, хто з недужих має певний пропуск на „гімелькомандо". Такого негайно відвідував, все з парасолем або паличкою в руці і в часі жалібно-спочутливо-сердечної розмови непомітно брав міру на домовину. З прислужного магістратського бюра діставав кожного ранку спис зголошених небіщиків і негайно являвся в їх домі в чорному одязі з заявою найглибшого спочування та при цій нагоді предкладав кошторис похоронів.

Підприємство процвітало і било по голові всіх конкурентів.

Молодий Курковський цього вже не вмів.

Тому одної ночі відкрутив газові курки і пішов дорогою клієнтів свого батька.

Так буває в житті, не лиш у приповідці, що хто чим торгує, від того й гине.

*

Виходить у Львові невинний часопис „Wiadomości Parafjalne". Мав він окремого похоронного референта Ц. Скородинського, якого завданням було обійти рано місто, перечитати всі клепсидри, записати їх, а опісля відвідати небіщиків, скласти родині кондоленцію в імені згаданої редакції і широких кол промадянства, що в покійному (імярек) втратило визначного діяча, дисциплінованого члена нації, тихого і ревного добродія, оборонця Львова з відтинку 606 і т. д.

Крем зол. 0·40—2·60. Олійок зол. 1·—, 2· - і 3·50.

В імені редакції не забував він добавити, що посмертна оповістка такого заслуженого діяча сама собою появиться, але якби родина забажала собі, щоби це зробити в більших розмірах (як врештою покійник на це заслужив), то треба би заплатити 50 зол., а якби помістити світлину покійника (що є просто річю необхідною) то це коштувало би ще марних 50 зол.

Місяці минали, люди вмирали, редактор збирав грошенята і містив у „Wiadomości-ях Parafialn-их" посмертні оповістки і світлини світлих постатей принагідних небіщиків.

Фактичним редактором згаданого часопису є наймолодший канонік латинської капітули о. Хвірут. І вийшло диво.

У помешканні молодого крилошанина при вул. Рутовського стало щось страшити.

Дзвонили шиби, тріскали шкла від лямпи, в кафлевих печах заводило, у кімнаті появилася тьма тарканів, а згодом стали приходити живі люди зі скаргою, що заплатили за посмертну оповістку (імярек), яка до цієї пори не появилася.

Вкінці вияснилося, що посмертний референт інкасував денно за 5—6 небіщиків, а помішував оповістку про одного.

З того часу „Wiadomości Parafjalne" дали собі спокій з небіщиками і відступили їх „Gazet-i Porann-iй".

*

І в нас зайшла така вітка громадського промислу. Маємо своє похоронне заведення, навіть на ширше закроєну міру, бо крім похоронів „полагоджує" весілля й хрестини. Має навіть свій власний хор.

Мають жиди похоронні плачки, маємо ми похоронних ревунів.

Чи не геніяльна ідея?!

Дванацять співаків, дванацять статистів, кілька пісень і — сотка як з неба впала. Статисти по золотому, співаки по два, а директор хору та імпрези емеритований асесор скарбовий 64 зол.!

Все було би остаточно в порядку. Лиш є деяка несолідність у цілому богомільному і богоугодному підприємстві.

Не можна йти до чужої хати, складати кондоленції жінці і заявляти готовість увічнити память покійника співом на похоронах (очевидно за 100 зол.), коли той покійник ще живе на клініці, а лікарі сказали жінці, що за два-три дні можна його буде забрати до хати.

А було так...

Старий Курковський таких помилок таки не робив...

Тиберій Горобець.

— **Родинне диво.** В містечку Гороща під Білостоком 64-літня Анна Теслюкова повила дитину. Не булоб у тім нічого дивного, якби не те, що вона вийшла замуж у 17-ому році життя і поховала вже двох чоловіків. Найстарший її внук має тепер 25 літ, а стрий його находиться ще в пеленках.

— **Напад на цирк.** На мандрівний цирк Дрєвецького у Хростові коло Познаня напало з часі вистави вісьмох замаскованих бандитів, які стероризували публіку, здемолювали і підпалили цирк та забравши з каси готівку 100 зол., втікли. Кілька осіб із циркового персоналу потерпіли рани. На другий день поляція арештувала учасників нападу.

— **Графольог фальшівником.** Знаного французького графольога Равля Мерлена з Марсейлю арештовано на днях за дивну провину. Він заснував школу, в якій вчив своїх 20 учнів фальшувати почерки письма. Учні використовували знаменито набуте знання до фальшування документів і векслів. За всі ті фальшівництва буде відповідати також Мерлен.

— **Розшуки за зо́лотим скарбом** на Кокосових островах переплатило вже багато людей життям. Яхт одного американського міліонера, що причалив недавно до Кокосових островів, знайшов одного англійця, що шукав із золотим скарбом, Джорджа Кокнеля, ледви живого з виснаження. Він був останнім з англійської виправи, що під проводом капітана Стентона вибралася на Кокосові острови шукати скарбів, закопаних піратами. Одинацять осіб з тої виправи згинуло, тільки Кокнель залишився живим. Справою занявся тепер суд. Кокнель хоче вертатись з ново експедицією на Кокосові острови.

— **Не надумуйтесь** довше де виїхати на ферії, бо в Гребенові є вже пансіон Яблонських, де безжурно, вигідно і весело проведете час. 1628

Спорт.

ПОГОНЬ І Б — УКРАЇНА.

Змагання цих дружин за мистецтво Окр. Ліги відбудуться у пятницю 29. ц. м. на грищі Погоні. Початок: год. 5.30 попол. Попередять змагання дружин молодших.

У неділю 1. ц. м. розіграє Україна мистецькі змагання з II. Соколом на Цитадель. Початок: год. 11 передпол.

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 29. VI. год. 3·30 поп. „Фрайлайн Доктор" ціни найнижчі

Пятниця, 29. VI. год. 7·30 веч. „Мандрівка по Варшаві" Абон. 23.

Субота, 30. VI. год. 7·30 веч. „Мандрівка по Варшаві".

Театр Різнородностей.

Пятниця, 29. VI. год. 3.30 поп. „Любко то я" ціни найнижчі.

Пятниця, 29. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я".

Субота, 30. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я".

Кіна.

АПОЛЬО: „Мадам Дібарі".

АТЛЯНТИК: „Світ належить до тебе" (Секе Сакаль).

ВАНДА: „Хоробрий вояк Швейк".

КАСІНО: „Ворог у крові", „У сліпчій службі".

КОЛІСЕЙ: Неділя.

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Бал біних ліжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „В погоні за місяцем" ревія.

МІРАЖ: „Цілунок перед зеркалом".

МУЗА: „Сонні Бой", „Льорель і Гарді".

ПАЛЯС: „Ракочі марш", „Прокуратор Алісія Гора".

ПАСАЖ: „Райський птах" і додатки.

ПАН: „Велика грішниця", „Сни джунглів".

СВІТ: „Аріяна", „12 кріселъ".

СОНЦЕ: „В перехрестних вогні" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Дайяник", ревія „Веселий тиждень".

ХИМЕРА: „Великий ярмарок кохання".

УТІХА: „Добрамір, Відне" і ревія.

Закордонне радіо.

Пятниця, 29. червня 1934.

Відень (506,8) 11·00 Симф. концерт, **Братислава** (298,8) 10·30 Нар. пісоньки, **Кошиці** (269,5) Вок. концерт, **Прага** (470,2) 21·00 Концерт, **Париж** (1649) 20·45 „Бокаччо" оп. Суппе, **Білгород** (493,8) 12·05 Концерт, **Люксембург** (1304) 21·45 „Севільський цирульник" оп. Россіні, **Берлін** (356,7) 14·15 Солісти (музика, спів), 18·30 Спів. ресіталь, **Гамбург** (331,9) 21·00 „Мадам Батерфляй" оп. Пуччіні, **Гайльсберг** (291) 21·00 „Люіза Міллер" оп. Верді, **Мінхен** (405,4) 16·00 Концерт, 17·50 Два фортепіяни, 19·00 Скрипка, **Будапешт** (549,2) 17·30 Сальонова оркестра, 15·30 Віольончеля, 19·30 Пісоньки. **Міляно** (368,6) 13·00 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·00 Концерт із участю скрипана Бакара, 20·45 Оперетки „Норимберська лялька" ком. оп. Адама, „Гарна Галятея" муз. комедія Суппе.

Субота, 30. червня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, **Братислава** (298,8) 19·10 Пісні траншів, 19·45 Новий рос. гумор, 20·00 „Бонна Гльорія" оп. Недбала, **Прага** (470,2) 12·30 Концерт, **Париж** (1649) 10·15 Популярна музика, **Білгород** (439,8) 16·30 Пісоньки і орх., 19·00, 20·10 Спів, **Берлін** (356,7) 16·00, 18·20 Веселий концерт, 20·10 „Карнавал у Римі" оп. И. Штранса, **Мінхен** (405,4) 17·30 Спів, 20·10 „Дер Егештрайк" вес. нар. пєса Поля, **Осльо** (1181) 19·55 „Севільський цирульник" оп. Россіні, **Будапешт** (549,5) 13·30 Військ. музика, 19·30 Спів, 21·20 Концерт, **Міляно** (368,6) 11·30 Легка музика, 17·10 Вок. концерт (Мічелі. Сопран. Празаверо баритон.), 20·45 „Норма" оп. Белліні, **Рим** (420,8) 13·05 Легка музика, 20·45 Нар. пєси.

Львівське радіо.

Пятниця, 29. червня 1934.

8·30—10·25 Ранішня авдиція, 12·05 Метеорольог. комунікат для села, 12·10 Море в музиці. 13·05 Фейл. „Море й музика". 13·15 Легка музика, 13·45 „В таборі добровольчих робітничих дружин", 14·00 Година легкої музики, 15·00 Сільська бесіда, 15·15 Кашубські пісні з гр. плит, 15·45 Ріпьнича торговля. 16·00 Фортепіянові твори, 16·15 Популярна музика з гр, пл., 17·00 Польська нар. музика, співи, 18·00 Творець кооп. руху (Стефчик), 18·15 Польські і чужі пісні про море, 19·00 Всячина, 19·15 „Серед танку та співу" (муз. репортаж), 20·00 Вибрані думки, 20·10, 21·00 Симф. концерт, 22·00 Почт. техн. скринька, 22·15, 22·16 Спортові вістки, 22·30 Сальонова музика, 23·05 Танк. музика.

Субота, 30. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Славні співаки (гр. пл.), 13·05 Концерт сальон. музики, 14·00 Гр. плита, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Легка музика з гр. плит. Виступ жид. театру „Ді Ідіше Банде", 17·00 Для старших дітей „Переказ про бурштинову корону", 17·25 Солісти (музика, спів), 18·00 Літер. фейл. „Що читати", 18·15 Скрипковий ресіталь, 18·45 Балачка, 18·55 Пронова про море, 19·05 Всячина, 19·15 Легка музика з гр. пл., 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Шопенівський концерт, 20·20 Відч. в англ. мові „Враження американки з 10-літнього побуту в Польщі", 20·45—24·00 Трансм. з Торіна: „Норма" оп. Белліня. В перерві: Веч. денник, Балачка про оперу, Комунікати.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долляр у Львові в приватних оборотах 5·27 зол.

Золото: Доляри 8·91—8·93. Франки фр. 34·70—35·20 Дукати 82·20—83·00, Корони 36·50—37·20, Рублі 45·50—46·50.

Срібло: Корони 0·28, Фльорени 0·70, Рублі 1·20.

Німецькі марки 188·00—191·00, фр. франки 34·80—35·00, шв. франки 171·25—172·50, фунти стерлінги 25·60—26·80, австр. шилінги 98·00—100, чеські корони 21·50—22·00, рум. леї 37·50—39·00, бельгійські франки 123·80, данцігські гульдени 172·67, голяндські гульдени 359·55

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 28. червня п. р. платив кооперативам за:

1 кг. масла пріма десерове	1·90 зол.
1 л. молока	0·13 зол.
1 л. сметани	0·55 „
1 кг. яєць	2·25—2·10 „

Тенденція на масло, молоко, сметану та яйця слаба.

Маслосоюз повідомляє, що 29. червня п. р. платив своїм доставцям **за 1 кг. живої** ваги птиці, якою подбря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гнозацького 23):

Нормальні курята (пара курят важить не менше як 1·20 кг.) за 1 кг. 1·00 зол.

Кури	„	І кляса	0·80 „
„	„	ІІ „	0·60 „

Тенденція знижкова. На курята яких пара важить менше як 1·20 кг. попиту зовсім нема; також нема попиту на індики, індички, качки і гуси.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська	від	до
Пшениця двірс а	16·75	—17·00
Пшениця збірна	15·75	—16·00
Жито одноцінне	12·25	—12·50
Жито збірне	11·75	—12·00
Ячмінь двірський	13·75	—14·25
Ячмінь на мливо	13·00	—13·25
Ячмінь пастівний	11·75	—12·00
Овес двір. незамокний	13·25	—13·75
Овес двірський	12·25	—12·75
Овес збірний	12·00	—12·25
Висівки житні	6·50	— 6·75
Висівки пшеничні	7·00	— 7·25
Висівки пшеничні гр.	7·25	— 7·50

Ціни парітас Львів	від	до
Пшениця двірська	18·25	—18·50
Пшениця збірна	17·25	—17·50
Жито одноцінне	14·25	—14·50
Жито збірне	13·75	—14·00
Ячмінь на мливо	14·25	—14·50
Овес двірський незамокний	15·25	—15·75
Овес двірський	14·25	—14·75
Овес збірний	14·00	—14·25
Мука пшенична люксусова до 40%	35·50	—36·00
Мука пшен. 50%	33·00	—33·50
Мука пшен. 55%	32·50	—33·00
Мука пшен. 60%	30·50	—32·00
Мука пшен. 65%	30·50	—31·00
Мука пш. разова до 96%	22·50	—23·50
М. пш. по пер. 40% д. 10%	28·50	—29·00
М. пш. по пер. 40% д. 20%	26·50	—27·00
М. пш. по пер. 50% д. 10%	25·00	—25·50
М. пш. по пер. 55% д. 5%	23·00	—23·50
М. пш. по пер. 60% д. 5%	20·50	—21·00
М. п. посл. понад 65% д. 70%	15·50	—16·00
М. пш. посл. понад 70%	12·50	—13·00
Мука житня І. кат. до 55%	25·00	—25·50
Мука житня І. кат. до 65%	23·00	—23·50
Мука ж. ІІ. к. ситя. до 70%	15·00	—15·50
Мука житня разова до 95%	18·00	—18·50
Висівки житні	6·75	— 7·00
Висівки пшеничні	8·50	— 9·00
Крупи ячмінні гр.	25·00	—26·00
Пеницак	24·00	—25·00

Інші курси незмінені.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ШВАЙЦАРСЬКІ ГОДИННИКИ продає дешево Домбровський і Розважевський. Львів, Академічна 2. 6/78 6—6

В ЯСЕНІ КОЛО ПІДЛЮТОГО П. ПЕРЕГІНСЬКО прийме на харчування дітників за пом. зголош. Северина Оноферко. 1773 2—3

4 КІМНАТИ. кухня, передпокій, лазничка, спіжарня зпр. до винайму при вул. Ченстохівській 36. від 1. VII. п. р. Відомість у сторожа. 1777 2—2

З УЧИТ. ДИПЛЬОМОМ, інтелігентна панночка прийме на час ферій відповідну посаду — радо в священичій домі. — Листи під „Скромні вимоги" до Діла — Львів, Ринок 10. 1—2

ПРИЙМУ інтелігентну, зі скромними вимогами, жінку до двох дівчаток і хатньої роботи. Е. Базникова, Косів н. Коломиї, вул. Покутська. 1787 1—1

ІНТЕЛІГЕНТНА ЖІНКА — дуже працьовита, шукає праці до ведення господарки. Зголошення слати до Редакції „Діла" під ч. 56. 1786 1—1

ВИБАГЛИВУ обуву всілякого рода поручає **Ар-Ка** у новім льокалі, Зіморовича 17. 1790 1—2

Присилайте передплату!

Det Gaa

Великий національний часопис у Німеччині

Показові числа даром висилає

Verlag Scherl, Berlin SW 68

Товариство „Сирена Рекорд" Варшава — Фабрика Грамофонових плит

повідомляє отсим, що нагороджено більшу скількість українських плит, між іншими також з українського хору Т-ва „СУРМА" у Львові. — Можна дістати у всіх складах грамофонових плит. — Ціна наших плит з огляду на заниску сирівця до продукції грамофонових плит така:

Сирена Електро 3 зол. шт. Мельодія Електро 1·80 зол. шт.

Товариство Взаїмних Обезпечень на життя і ренти „Карпатія" у Львові.

Білянс на день 31. грудня 1933 року

Чинний стан.

		Зол.	сот.
I.	Каса	5.017	60
II.	Кредитові установи	19.826	21
III.	Вартісні папери	450.059	83
IV.	Нерухомости	131.107	97
V.	Позички під застав власних поліс	51.177	72
VI.	Агенти	12.573	54
VII.	Ріжні з титулу залеглих премій	23.013	84
VIII.	Товариства обезпечень	22.133	06
IX.	Інші	1.860	00
X.	Бюрові рухомости	1	00
XI.	Інші актива	572	85
		717.343	62

Довжний стан.

		Зол.	сот.
I.	Резервовий фонд	1.763	62
II.	Основний фонд	220.000	00
III.	Обезпеченевий фонд	397.291	99
IV.	Резерва на неполагоджені платні суми на власний уділ	1.420	00
V.	Фонди і технічні резерви	3.513	25
VI.	Фонд на амортизацію вартости нерухомости	7.743	13
VII.	Агенти	2.197	22
VIII.	Товариства обезпечень	51 489	56
IX.	Інші вірителі	1.734	66
X	Незаплачені податки й оплати	489	73
XI.	Інші пасива	18.159	77
XII.	Білянсова надвишка	11.540	69
		717.343	62

Рахунок зисків і втрат за 1933 рік.

зиски.

		Зол.	сот.
I.	Чистий дохід з майна Товариства	15.154	55
II.	Зиски на курсі чужих валют	44.941	33
III.	Інші зиски необняті подрібними рахунками	717	06
		60 812	94

втрати.

		Зол.	сот.
I.	Білянсовий недобір в звітовому році на рах. обезпеч.	17.913	24
II.	Відписано з вартости нерухомости	2.622	16
III.	Відписано з вартости рухомости	3.104	80
IV.	Відписано з рахунку агентів	1.275	91
V.	Ріжниця курсу на вартісних паперах	24.358	14
VI	Білянсова надвишка	11.540	69
		60 812	94

Поділ білянсової надвишки Товариства за рік 1933:

1.	На запасний капітал	зол.	9 232·55
2.	На спеціяльний резервовий капітал	„	1.154·07
3	На фонд на ріжницю курсів валют і вартісних паперів	„	1.154 07
	Разом	зол.	11.540·69

ДИРЕКЦІЯ:

Ярослав Колтунюк в. р. Інж. Юліян Павликовський в. р.
Д-р Іван Гижа в. р.

РЕВІЗІЙНА КОМІСІЯ:

Микола Заячківський в. р. Д-р Юліян Савчак в. р.
Ілько Лисий в. р.

За редакцію відповідав Олександер Костюк. Видає Видавництво Спілки „Ділo". З друкарні Вид. Спілки „Ділo", Львів. Ринок 10.